

DECISIONES
FLORENTINÆ
DIVERSORUM.

4

DEPARTMENT OF
EDUCATION
BUREAU OF
STATISTICS

DECISIONES FLORENTINÆ

D I V E R S O R U M

DE FIDEICOMMISSIS

PRIMOGENITURIS, MAJORATIBUS, &c.

Compilatæ Opera, & Studio

JACOBI DE COMITIBUS

NOBILIS ASCULANI J. U., ac SAC. THEOL. DOCT.

ET SANCTISSIMÆ INQUISITIONIS CONSULTORIS

Olim in Alma Urbe Advocati, postea Excelſiſſi ROTA SENENSIS pro interim Auditoris,
exinde in Ampliſſima ROTA FLORENTINA, ex numero Trium ultimarum
Appellationum Auditoris.

ET MODO IN SUPREMO ETRURIÆ CONSILIO

REG. CELS. MAG. DUCIS

GRATIÆ, ET JUSTITIÆ

PRIMI INTIMIQUE CONSILIARII, ET PROAUDITORIS CAMERÆ

CUM ADDITIONIBUS

Ejusdem Compilatoris ad singulas Decisiones

Tomus Primus

Cui accedit in fine Index Decisionum Florentinarum
in diverſis Voluminibus impreſſarum.

FLORENTIÆ. MDCCXXXIII.

Typis Regiæ Celsitudinis. Apud Jo: Cajetanum Tartini, & Sanctem Franchi.

SUPERIORUM APPROBATIONE.

REGIÆ CELSITUDINI
JOANNIS GASTONIS I.
MAGNI ETRURIÆ DUCIS.

JACOBUS DE COMITIBUS
FELICITATEM.

Ogitanti mihi, MAGNE DUX GASTO,
quantum boni, utilitatisque floren-
tissimæ huic Civitati, cæterisque R. C. Tuæ feli-
citer obsequentibus populis futurum esset, si quæ
de

de ultimis voluntatibus, præcipue vero Fidei-
commissis, Primogeniis, & Majoratibus infinita
passim concertatione disputantur, majori luce
donarentur; illud in mentem venit, ut ex vete-
ribus judiciorum, quæ in hac Urbe factæ sunt,
tabulis, scita, jussa, deliberationesque conquire-
rem, quæ iis, instar essent auspicatissimi sideris,
qui turbulentissimum legum mare prætervehuntur,
quo sine metu, ac naufragii periculo, munitissi-
mum Justitiæ Portum, securitatemque assequan-
tur. Quo sane consilio ubi collecta operosius in
molem excrevisse vidi, tum ex plurimarum judi-
catarum rerum copia, quas undequaque congess-
eram, tum ex pluribus additamentis, quibus
ipse a recentioribus opinata in medio ponerem,
nulli magis, quam Tibi R. C. laborem hunc meum
quantulumcumque est nuncupari debere sum arbi-
tratus, quod illud clementiæ Tuæ præcipuum
omnino semper fuerit ad humilia quoque ani-
mum, oculosque convertere, ut Dii solent, qui
non solum majoribus hostiis, sed exiguo etiam
thure, & virenti cespite delectantur. Adjecit præ-
terea cupienti animum, ut plane fatear, commu-
nis illa, & longe lateque diffusa excellentium vi-
rorum celebritas, qui juri dicundo cum sapienti
majorum tuorum judicio, ac Tuo gravissimo, &
maximo fuerint constituti, mirum non est, si
usque eo omni scientiarum genere, rerumque præ-
sertim gerendarum intelligentia effloruerunt, ut
quæ ex illorum sententiâ in controversiis distra-
hendis decreta sunt, quasi pro oraculis habeantur.
At enim nulla potior est causa, cur hæc Tuo

No-

Nomine ornata, quæcunque ea demum sint, exaptaverim, quam quod ipse ita Justitiam amas, *in qua una virtute*, ait Tullius, *fundamentum est perpetuæ commendationis, & famæ*, ut jam Etruria non habeat; cur Athenis invidet Aristides suos. Hinc præclara illa sollicitudo, ut nimirum unicuique jus suum pro dignitate tribuatur, noceatur nemini, communi utilitati serviatur: quæ nemo non videt, quod profecto sunt partes optimi, sanctissimique Principis, & populorum felicitati, bonoque publico divinitus nati, cujus Tu te Ipse imaginem, MAGNE DUX GASTO non inchoatam, sed solidam, & expressam, & quam simillimam repræsentas. Quid autem hic memorem privata in me meritorum Tuorum argumenta, quæ certe tanti apud me sunt, tantoque beneficiorum cumulo impertita, ut ea sustinere minime possim, ne dum verbis, & grati animi significationibus amplificare. Quam ob rem, tantum abest, ut conquirendæ sint causæ, cur hæc forensium controversiarum judicata Tuo potissimum Nomini inscribam, ut ea potius, sive origo spectetur, a qua initio prodierunt, sive progressus, sive auctoris consilium, a quo late disiecta in unum denique collecta sunt, jure quodam suo ad Te omnino pertinere videantur. Quæ cum ita sint, vereor equidem Tuæ frontis augustum decus, vereor illum in omnigena disciplinarum cognitione solertissimam perspicaciam, qua plerisque mortalium præstas; at enim securo, fidentique animo non munus aliquod ex longa peregrinatione comparatum, veruntamen quod Tuum est, Tibi offero,

fero , ac fretus humanitate erga me Tua , clementiaque propemodum singulari dono , dicoque. Id erit oppido , ut spero , quemadmodum præclarissimæ virtutis Tuæ , ita officii , & voluntatis erga Te meæ monumentum sempiternum , quo videlicet omni ævo posteris indicabitur , Etruriæ Regnum , nunquam felicius , quam sub æquissimo , ac sapientissimo Principe floruisse .

INDEX ARGUMENTORUM

Decisionum Rotæ Florentinæ, & Additionum, quæ in hoc Volumine continentur.

FLORENTINA PRÆTENSÆ FIDEICOMMISSI

18. Julii 1600.

DECISIO I.

Dispositio de pecunia numerata non comprehendit nomina debitorum, maxime statibus conjectoris. Substitutio quando censetur fideicommissaria, vel potius vulgaris, & ex quibus verbis una, vel altera eliciatur.

PISCINI. SEU FLORENTINA PRÆTENSÆ FIDEICOMMISSI

16. Augusti 1600.

DECISIO II.

Fili in conditione positi non censentur dispositive vocati juxta gloss. in l. Lucius la 2. ff. de hered. instit. & reprobantur nonnullæ conjecturæ, quæ pro ipsius limitatione affertur.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

24. Septembris 1600.

DECISIO III.

Fideicommissum ex quibus censetur inducitur, hæres hæreditis gravis an possit vindicare bona fideicommissaria per suum autorem alienata. Identitas bonorum quomodo probetur, & an pro melioramento sit danda retentio.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

28. Januarii 1600.

DECISIO IV.

Substitutio facta in casu mortis hæreditis sine filiis non extenditur ad eum non natiuitatis, quando testator de tali casu cogitavit, & tamen in eo non substituit. Dispositio l. cum avus ff. de condit. & demonstr. quo casu locum non habeat.

E A D E M.

DECISIO V.

Substitutio pluribus per vulgarem, vel compendiosam sub conditione, & caducato aliquo gradu.

Tom. I.

du intermedio, an pro admissione sequentis sit attendenda purificatio conditionis adjectæ primo gradui. vel illi, qui locum eadmodi subintrat ad explicationem *Cassius. conf. 158. lib. 1.*

E A D E M.

DECISIO VI.

Institutus in re certa quando non obstante prohibitione de plus non petendo sit hæres ex asse; & an detrahatur trebellianicam. Gravatus pure unam tantum quartam detrahit, secus gravatus sub conditione, & unde quis dicatur gravatus sub conditione, non pure.

ADDITION.

Trebellianicæ an, & in quibus casibus detrahi possit ex fideicommissis particulari. In hoc Serenissimo Dominio filius primi gradus prohiberi nequit, & quomodo impediri possit detractio tam trebellianicæ, quam intestinæ, & de eorum calculatione.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

31. Januarii 1600.

DECISIO VII.

Prohibitio alienationis alias per se valida, addita clausula *quis voluit*, &c. inducit fideicommissum etiam in casu mortis, nisi sit accessorie, sed principaliter, & quando dicitur hæres principaliter, non accessorie. In fideicommissis relicto familie non veniunt foris, hæc Statuto exclusivo foris.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

19. Februarii 1600.

DECISIO VIII.

Appellatione descendendum masculorum an veniant masculi ex feminis; & quid stante conjectura mente testatoris, & agnationis completionem.

BITUR.

BITURGEN. FIDEICOMMISSI

18. Martii 1601.

DECISIO IX.

Appellatione filiorum ex quibus veniant nepotes. Hæres gravatus ultra legitimam, quæ detrabere possit in restitutione fideicommissi, & an in ea calculanda formæ exclusæ a Senatu partem faciant. Fideicommissum licet non agnitem quando transmittatur, & quid in furtiva.

ADDITIO.

Celebris questio illa, an filiarum appellatione veniant nepotes, laxissime discutitur afferendo primum circumstantiam, quæ regulam consentent negativam maxime in hac Curia receptam, deinde enumerando conjuncturas pro recessu in causa contrariæ voluntatis testatoris, variis dissidentibus opinionibus conciliatis, & declaratis.

E A D E M.

Isdem die, & anno.

DECISIO X.

Nepes in legatum dotis sibi ab avo relictum impetere soneur legitimam, & trebellianicam, quam detrahit ex personis patris. Transmissioni hereditatis ex acquisitione l. *Pontanus ff. de acquir. heredit. an.* & quando locus non sit. Statutum excludens suorum propter fratrem, vel filium fratris excludit a furtiori nepem ex fratre. Duplicitas vinculi quibus casibus non sit attendenda.

ADDITIO.

Jus petendi restitutionem in integrum ad adeundam hereditatem quando transmittatur, & intra quod tempus, & quomodo restitutio peti debeat ad declarationem l. *Pontanus 85. ff. de acquir. heredit.*

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

18. Octobris 1601.

DECISIO XI.

Fideicommissum resolvitur in singulariteres, quando coheres non est persona prædicta, quæ ex verisimili mente testatoris excludat substitutum, qualis non est transversalis, etiam si sit frater testatoris, & afficiatur, & declaratur nonnullæ limitationes ad dictam regulam.

ADDITIO.

Plurimas in singulariteres quando resolvitur, ad exornationem celebris textus in l. *heredes mei §. cum ita ff. ad Senat. consult. trebell.* Distinguitur casus vulgaris a fideicommissis substitutione, atque in hæc posita regula affirmativa, late ad ejus limitationem discutitur, quæ sit persona prædicta, in cujus prejudicium non resolvitur. Agitur de dictis omnibus restrictivis, & collectivis, de reciproca inter primos inducenda,

& de pluribus aliis circumstantiis regulam respective limitantibus, vel coarctantibus.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

29. Novembris 1601.

DECISIO XII.

Rescriptum delegationis per hæc verba *decide inter te in differente*, quæ continent.

E A D E M.

Isdem die, & anno.

DECISIO XIII.

Plene agitur in hac decisione ex quibus arguatur, vel excludatur dementia, & de testibus super es deponentibus plura asseruntur.

ADDITIO.

Dementia, amor, ira quando quem privent liberarum suarum dispositione, & ex quibus de illis constare dicatur.

E A D E M.

Isdem die, & anno.

DECISIO XIV.

Restitutio in integrum adversus contractus ex capite debilitatis mentis, & prædiligatus non datur, stante juramento, modumque Principis adhibita in contractu lapsu quadrienni. & de sedulo latione; & ex quibus latio excludatur.

ADDITIO.

Quadriennium ad petendam restitutionem in integrum quando currere incipiat, quando non currat, & quando etiam ejus lapsus non attendatur. Protergo, cui quando interdici fuit honorum administratio, an possit valide contrahere, & quid in p. odige notario; referuntur contrariæ opiniones, & conciliantur variis casibus exemplis.

E A D E M.

Isdem die, & anno.

DECISIO XV.

Substitutio facta in defectu omnium linearum licet cum habet etiam lineas non inceptas, & magis strahitur diluatur contraria.

ADDITIO.

Substitutio facta in casum deficientiæ habet locum etiam in casu non existentie contra *Oldrad. con. fil. 177.* & quod concurrentibus divisionibus restrictivis. Expenduntur plures conjecturæ hæc opinionem confirmantes, & signatur quando ratio finis, & motiva testatoris suum plenarium effectum consequitur, quæ extensionem operatur ab expresso ad non expressum in pluribus casibus latissime enumeratis.

E A

E A D E M.

Idem die, & anno.

DECISIO XVI.

Extensio in fideicommissis non admittitur sive diversitate personarum, rerum, & rationum, prout nec repetitio, nec obliuio ditionibus repetitis, vel relativis, quam ad alia referuntur.

A D D I T I O.

Latissime agitur de extensione faciendi in substitutionibus, & primo quod vulgaris non extendatur de persona ad personam, nec de tempore ad tempus, bene tamen de casu ad casum, & plura afferunt exempla. Secundo de fideicommissaria, quod regulariter non extendatur de casu ad casum, nec de tempore ad tempus, afferuntur tamen plures utriusque regulae limitationes, & signanter in tempore tacito, ubi iterum de vulgari coacta in pupillari in ultra pubertatem extendatur.

E A D E M.

Idem die, & anno.

DECISIO XVII.

Vocatus descendens in emphyteusi Ecclesiastica, sive Statuto exclusivo feminarum veniens masculi per prius, & femine per posterius, & an in hac materia attendatur proximitas ultimi decedentis, vel primi acquirentis.

A D D I T I O.

Femina est capex emphyteusis etiam Ecclesiasticae, venitque appellatione descendens, etiam si praecedat verbum filius, a quo subsequens non restringitur. Venit vocatus descendens per lineam, vel ex linea masculina, & contrarium sentientes conciliantur, & declarantur. Non venit sive Statuto exclusivo feminarum, donec masculi existant, Statutumque non ex ratione dispositiva, sed ob intentionem acquirentis comprehendit etiam hanc Ecclesiam. Masculi autem linea excludunt feminas alterius, & de proximare ultimi successoris attendenda in successione emphyteutica tam hereditaria, quam ex pacto, & providentia.

E A D E M

Idem die, & anno.

DECISIO XVIII.

Facultas recuperandi bona per alios empti soluto tamen prius pretio, ex quibus dicatur personalis non obstat stipulatione Notarii pro heredibus, & successoribus, & quanto tempore praescribatur.

A D D I T I O.

Explicatur Statutum Florentinum lib. 1. rubr. 39. super acquisitione abscissa per alterius stipulationem. Fideicommissum perpetuum inducit

ex voto perpetuandi bona in familia, maxime injuncto precepto assumendi cognomen, vel prohibitione alienationis. Pactum de retrovendendo spatio viginti annorum praescribitur, quod tempus utile est, non contentum ad terminos Statuti Florentini lib. 1. rubr. 73. An tale pactum sit perpetuum accedentibus verbis infinitatem denotantibus, an sit cessibile, an res redemptae reincident in fideicommissum. Plura de jure offrendi, quando pariter praescribitur, & de scientia creditoris ad hoc requiritur.

E A D E M

Idem die, & anno.

DECISIO XIX.

Per divisionem, praesertim factam ab Arbitris non coactus fideicommissus fuisse renouatum, non obstat promissione eviditionis, censura ad habendum, juramento, & aliis censuris, & contrariis auctoritates declarantur.

A D D I T I O.

Latissime expenditur questio, an, & quando per divisionem fideicommissio dicatur renouata, pluribus discordantibus opinionibus conciliata, & declarata. De scientia ad renouationem requisita, ex quibus resultat, & ex quibus ignorata. De vi, & potestate censurarum, juramenti, promissionum eviditionis, censuras alienandi, aliorumque pactorum, quae in instrumentis divisionum apponi solent. De divisione facta a patre, a minore, a procuratore, a iudice, & eorum effectibus. De observantia divisionis, & praeservativa fideicommissi, & an divisio facta inter vocatos praesudicet succedentibus ex propria persona.

E A D E M

Idem die, & anno.

DECISIO XX.

Bona emenda, & melioramenta facienda super bonis fideicommissariis de mandato donantis, an efficiantur fideicommissaria. Et si fideicommissaria condicione an supervenientia tunc agat de eviditione contra semetipsum, saltem ad effectum consequendi pretium.

A D D I T I O.

Evidio in divisione an, & quando prestanda sit, quando non, & de differentiis inter emptionem, & divisionem in materia eviditionis. Eviditionis quando est locus, quomodo praestari debet tam quoad damna, & interesse, quam quoad valorem, & estimationem rei evidita.

E A D E M

Idem die, & anno.

DECISIO XXI.

Predium esse de pertinentiis alienae castri, vel possessionis ex quibus arguatur, & respective excludatur,

§ 2

AD-

ADDITIO.

Appellatione prædii, & pertinentiarum ventus terræ vulgo *spasano*, ex quibus continuum fuerit, veniant præter ad illius usum destinata, venit domus, seu ædificium in eo existente, seu appellatione agri, & terræ. De probatione librorum Decimarum, & *Alfimi*, quoad possessionem, dominium, valorem, & quod tercius,

PISCIEN., seu FLORENTINA FIDEICOMMISSI

15. Maii 1603.

DECISIO XXII.

Firmatur in hac decisione filios in conditione positos non ceteri dispositive vocatos non obstantibus undecim conjecturis ad hunc effectum ponderatis, quæ rejiciuntur, & reprobatæ.

ADDITIO.

Opinio *Gloss.* in l. *Lucius* la 2. verb. *liberos ff. de hered. instit.*, quod positi in conditione non censentur vocati, ostenditur semper receptæ in Rotæ Florentinæ Auditorio, & in Rotæ Romanæ. Quales conjecturæ requiruntur pro recessu, & plures eorum examinantur, sequendo ordinem conjecturarum, quæ in casu decisionis concurrunt, & in decisione enumerantur.

R. P. D. FALCONERO

Nunc S. R. E. Cardinali

ASCULANA SUCCESSIONIS

Luna 8. Maii 1713.

APPENDIX I.

Filii in conditione positi censentur dispositive vocati, quando ob præmortem patris, vel matris ante casum fideicommissi apertum ad illorum favorem, ipsi filii nequeunt patri, vel matri ob intestato succedere; præsertim concurrentibus aliis conjecturis, de quibus in decisione, non obstante, quod agitur de dispositione transversalis.

E A D E M

Coram Eodem.

Luna 5. Martii 1714.

APPENDIX II.

Argumentum est idem cum precedenti.

R. P. D. CRISPO

ASCULANA SUCCESSIONIS

Luna 1. Aprilis 1715.

APPENDIX III.

Examinatur *Gloss.* in l. *Lucius* la 2. ff. de hered. instit., & contra eam firmatur, quod filii positi

in conditione censentur vocati, quando successio ab intestato ad eorum favorem verificari nequit, præsertim si cum aliis concurrentibus conjunctura. Reprobatur item Motivum Rotæ Florentinæ in *Florentina Fideicommissi de Nefi cor. Patris edict.*, & in specie distinctio ibidem facta, incapacitatis videlicet filii cognatæ restitutori, & incapacitatis illius eventualiter contingentis.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

31. Julii 1603.

DECISIO XXIII.

In transversalibus non habet locum tacita emendatio l. cum avus ff. de condit. & demonstr. & ideo reciproce substitutus non excluditur a filio-heredes gravi, de quibus mentio in testamento facta non est. Plura de nullitate sententiarum obgabellam non solutam.

ADDITIO.

Ardua, & utilis questio, an dispositio l. cum avus 101. ff. de condit. & demonstr., & l. cum acutissimi 30. C. de fideicom. l. cum habeat in testamento transversalis, latissime pertractatur, pluribus relictis conjecturis ad limitationem regulæ negativæ, & pluribus pro confirmatione perpenis.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

29. Novembris 1603.

DECISIO XXIV.

Prohibitio alienationis realis inducit perpetuam fideicommissum etiam in casu mortis, & quando dicitur realis. Si non constet de constitutione, & promissione dotis, confessio a marito facta non sufficit, ad hoc, ut illa ex bonis fideicommissariis deduci valeat, maxime si dicta confessio non careat suspitione fraudis, & ex quibus conjecturis hujusmodi suspicio eliciatur.

ADDITIO.

Prohibitio alienationis quando personalis dicitur, quando realis, & de pluribus effectibus, qui ex realitate oriuntur. Confessio dotis quando probet illius veram numerationem ad effectum obtinendi restitutionem ex bonis fideicommissi, vigore *Auth. res*, quæ C. commun. de legat.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

12. Decembris 1603.

DECISIO XXV. la 2.

Jus offerendi an, & quando habeat locum. Frustrum fideicommissi a quo tempore sine restituendi.

ADDITIO.

Argumentum patet ex Summario.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

14. Decembris 1602.

DECISIO XXVI.

Substitutus compendiosè cum dictione *quandocumque* licet per verba directa civilia, tamen succedat in vim fideicommissi probatis extremis necessariis. Pro legitima, & trebellianica ratione conceditur.

ADDITIO.

Descendit quomodo probetur, & ex quibus excludatur. De pensit concedendi immisionem pro indiviso fideicommissis, & heredi hereditas gravati creditori detractionum, & distinguuntur quotative a quantitativa, & de aliis temperamenti predictabilibus.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

30. Decembris 1602.

DECISIO XXVI.

Compendiosè ex quibus dicitur indulta.

ADDITIO.

Compendiosè ex quibus verbis, vel circumstantiis dicitur indulta.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

18. Martii 1602.

DECISIO XXVII.

Caducata prima gradu substitutionis ob defectum conditionis, adhuc subsistunt sequentes, quando istæ conceptæ sunt sub diversis conditione, & non dependent a prima, & in aliis etiam casibus, qui in decisione referuntur, idque non obstante copula conjungentis unam substitutionem cum aliis, & de rationibus. Argumentum desumptum ab absurdo, quod minus dilectus sit melioris conditionis magis dilecto quomodo procedat, & quando nun evincat.

ADDITIO.

Caducata ob defectum conditionis prima dispositione, quando reliquæ substitutiones corrunt, distinguuntur dependentes ab independentibus, & declaratur quæ sint penes, quæ secunda speciei.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

30. Martii 1602.

DECISIO XXVIII.

Vocato ad successionem majore notu, & ejus filius, si dictus major nota propter periculatam conditionem non succedat, neque ejus filii succedere possint, cum non habeant quæsitam a testatore requisitam, nec ad ejus favorem transmissio, nec representatio locum habet.

ADDITIO.

Materia transmissionis legitimi, vel fideicommissi conditionalis iustissime enucleatur pluribus, & principalioribus conjecturis relatis, & examinatis. Transmissio an deat, ubi legatum, vel fideicommissum conditionale proprio particulari nomine expresso relatum fuerit, vel ubi substitutus fuerit superfluous, aut superfluis, expenditur plene interque casus, & alia adduntur de representatione in fideicommissis admittenda, nec ne, & de resolutione pluralitatis in singularitates.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

4. Aprilis 1603.

DECISIO XXIX.

Si heres gravatus vendit bona fideicommissaria destinata, & demandat solutione pretii post mortem suam, in personam fideicommissarii, ad quem bona fuerant perventura: & deinde medio tempore fideicommissarius ipse moriatur, pretium predictum bonorum dicti heredi liberè competet, cum fideicommissum sit caducatum.

ADDITIO.

Argumentum patet ex Summario.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

7. Maii 1603.

DECISIO XXX.

Substitutus sub conditione *si anno deceverint suo filius* admittitur etiam in ultimo tantum verificata conditione, juxta *Text. in l. heredes mei §. cum ita ff. de Trebell. non obligans* dictio, nisi restrictio, favore pia causa, & quod relatum sit particulare. Reciproca non inducitur, nisi concurrentibus requisitis *l. Titia Sejo §. Sola libertis ff. de legat. 2.*

ADDITIO.

Argumentum patet ex Summario.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

3. Junii 1603.

DECISIO XXXI.

Fideicommissum reciprocum ex quibus resultat inter plures possus in conditione. Cundividentia evidentionem passus quando, & quomodo agat de evidentione contra condiciventem. Uti instructum ad quæ opera tenetur.

ADDITIO.

Probus a quo tempore sint restituendi; enumerantur varii Judiciorum species, & quando sola litis concessio sufficiat, quando necessaria sit jurium productio, & hæc qualis esse debeat.

FLO.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

26. Julii 1603.

DECISIO XXXII.

Filiorum, defecendentium, fructuorum, & similibus appellatione in ultimis voluntatibus, veniunt etiam feminæ ad exclusionem substitui. Contraria conjectura refutatur, & partim declaratur, partim reprobatur.

ADDITIO.

Fuit regula, quod appellatione filiorum veniant feminæ, expenduntur principales conjecture pro recessu adduci solitis, & enumerantur casus, in quibus non operantur. Feminarum subsidialis vocatio in quo fundatur, & masculorum prelatio, an, & quando intelligenda sit in qualibet linea, vel de linea ad lineam.

PISTORIEN. FIDEICOMMISSI

17. Augusti 1603.

DECISIO XXXIII.

Fideicommissum ordinatum in causa si alter sine liberis decesserit, an habeat locum solum in primo mortis unius, vel etiam in sequentibus mortibus suorum. Prohibito alienandi intra certum tempus, an post illud importet facultatem etiam ad eversionem fideicommissi. Filiorum appellatione non veniunt feminæ, quando est contemplatio agnatio, & unde hac contemplatio eliciatur in contractu donationis.

ADDITIO.

Flores in hac additione resolutive, vel remissive examinantur questiones, de quibus in precedenti decisione, quorum argumentum patet ex Summario, & nonnullæ etiam afferuntur conjecture contemplationis agnationis ad effectum exclusionis feminarum sub verbis communibus.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

25. Februarii 1605.

DECISIO XXXV.

Vocatis proximioribus de familia veniunt feminæ etiam ad fideicommissum agnaticum ex una ratione vite durare. Prohibito alienationis cum causa, ut bona perpetuo in familia remaneant, an, & quando extendatur ultra decimum gradum. Proximioribus, an, & quando sit probanda per gradus distinctos. Sparis non dicuntur de familia, nec sobriolos excludunt, neque etiam fuerint legitimati admittuntur, quando vocati sunt filii veri ex legitima uxore. Sententia lata contra gravatum non officit substituta, si causa non fuit defectu, vel lata sit per collusionem. Citatio per proclama contra omnes sui interesse parentes non vocat certa persona specialiter citanda.

ADDITIO

Agitur in hac additione de multiplici intelligentia nominis *familia*, & proponantur, & simul resolvuntur aliquæ questiones circa idem verbum. Sparis, naturales, illegitimi, an veniant appellatione *familia*, domus, seu calata, afferuntur contraria opinioniones, & conciliantur, & de aliis questionibus remissive, de quibus in precedenti decisione.

FISANA FIDEICOMMISSI

25. Februarii 1603.

DECISIO XXXV.

Cippi, & progeniei appellatione venit effectivus, non autem contentivus testatoris, maxime si vocetur *ipsum*, & aliis circumstantiis, de quibus in decisione.

ADDITIO.

Vocatus ad fideicommissum familia, an, & quando venit solum effectiva, vel etiam contentiva solum in subsidium, & an data comprehensione familie contentiva admittatur tam proxima, quam remota.

R. P. D. ANSALDO

ASCULANA ELECTIONIS PUELLARUM

Veneris 7. Julii 1715.

APPENDIX.

Vocatis ad loca Monasterii a testatore designata feminis de domu Migliasi ex linea masculina, & his deficientibus de linea feminina - *non essentia di Casa Migliasi, &c. Zittelle, ibi si vagante per Monacho* - vocatis extraneis, reolvitur in hac decisione admitti debere feminas tam de linea effectiva, quam contentiva. Item prescribitur modus, quo Episcopus uti valeat in casibus, quibus adu capaces non extent, alique advertuntur circa validitatem electionis, de quibus in Summario.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

4. Martii 1605.

DECISIO XXXVI.

Instituto facta ordine successivo inter plures quando resolvatur in substitutionem fideicommissum. Relatio ex una parte testamenti ad aliam quomodo fieri debeat.

ADDITIO.

Reaffirmatur materia presentis decisionis super recessu & theorie Cameræ in L. cum sta 33. §. in fideicommissis ff. de legat. 2., & conjectura, quæ per Romanum stricte congruenter, hic latius conciliantur, aliis etiam examinatis.

FLORENTINA VULGARIS SUBSTITUTIONIS

14. Martii 1603.

DECISIO XXXVII.

Contra absentem ex causa militie, etiam pro alieno Principe, non curit precipio iudicia per Statutum Florentinum lib. 1. rubr. 73.

ADDITIO.

De Statuto Florentino lib. 1. rubr. 73. super *prescript.*, & de caso absentis, qui in eo excipitur.

E A D E M

Idem die, & anno.

DECISIO XXXVIII.

Substitutio vulgaris concepta sub expressa conditione, si institutus testator premoriatur, extenditur etiam ad alium casum, in quo institutus supervivat, & hereditatem repudiet.

ADDITIO.

De extensione substitutionum, & repetitione conditionis de una ad aliam dispositionem.

R. P. D. CORNELIO

MELEVITANA MANUTENTIONIS

Luna 17. Martii 1737.

APPENDIX.

Conditio obitus sine dispositione adjecta secundum dispositioni non qualificat primam conceptam sub unica conditione si sine filijs. Plene examinato articulo, quando non sit locus repetitioni conditionis.

E A D E M

Idem die, & anno.

DECISIO XXXIX.

Declarantur in hac decisione 30. horitates adductæ contra firmam in precedenti, & reprobatæ Angel. in l. 1. §. 1. & in l. pater firmum 26. ff. de vulgar. & pupillar. contrarie opinionis antequam. Hereditas semel repudata post annum amplius adiri non valet, immo nec intra annum, si interim alius adivit, & si de facto revocetur repudiatio, revocatio est nulla, & non excludit substitutum vulgarem. Et an in dubio sit pro extensione, vel contra extensionem judicandum.

ADDITIO.

De repoditione hereditatis ex quibus resolvet, de Statut. Florent. lib. 2. rubr. 129. & ejus vi declinanda, de solemnitatibus in repoditione ab eo requisitis quos non sufficiunt.

E A D E M

Idem die, & anno.

DECISIO XL.

Fructus in iudicio petitionis hereditatis restituendi sunt usque ab initio, non obstante bona fide, si possessor factus est locupletior, & unde hoc deiomatur, & fortius competendi sunt cum melioramentis, & alia credius ipsius possessoria.

ADDITIO.

In iudicio etiam universali petitionis hereditatis, vel simili non veniant fructus usque ab initio, stante bona fide possessoria, nisi extant, vel possessor effectus sit locupletior, vel agator de imputatione, non de restitutione, quibus in casibus instantiæ valeant tam naturales, quam industriales.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

13. Julii 1604.

DECISIO XLI.

Alienatis per gravatum bonis fideicommissaria com reservatione pretii pro fideicommissario, & ejus heredibus. hereditatem appellatione non veniunt extranei; & si fideicommissum propter fideicommissarii premortem non educatur, heredes ipsius fideicommissarii nullum habent jus ad dictum pretium, sed illud libere spectat ad gravatum.

ADDITIO.

Appellatione heredum veniunt indistincte omnes hæredes, tam sanguinis, quam extranei, nisi ex conjectura deducatur, testatorem intellexisse de solis heredibus sanguinis. Hæres gravatus æquirit de pecunia hereditaria acquirat sibi, & suis hæredibus non vocatis ad fideicommissum, & quando secus.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

13. Octobris 1604.

DECISIO XLII.

Filiorum appellatione in dispositione conditionali veniunt omnes descendentes. Capacitas substituti attenditur de tempore purificationis conditionis. Frater utrinque conjunctus excludit in locutione fratris coconjunctum ex uno tantum latere. Distinctio de provenientia bonorum, quo casu procedat. Hæredes ab infante non adita, ad patrem dumtaxat transmittuntur.

ADDITIO.

Responsum singule questionis in precedenti decisione resolutæ, & loco pertraditur materia transmissionis hereditatis ab infante non adita, an fiat ad patrem in prejudicium patrum in gradu, & quid in terminis Statuti Florent. lib. 2. rubr. 129.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

3. Decembris 1604.

DECISIO XLIII.

Feminae veniunt ad fideicommissum relictum familiae, quando cessat ratio agnationis; & stante prohibitione alienationis in perpetuum, ut bona conueniantur in familia, fideicommissum extenditur ultra decimum gradum.

ADDITIO.

Feminae succedunt in fideicommissum favore familiae instituto, secus si vocata familia sit cum expressione proprii cognominis, aut contemplata agnatione, vel ad id statutum familiarum exclusivum. Deficientibus tamen agnatis, vel personis a Statuto contemplatis feminae admittuntur in fideicommissum familiae relicto servantur leges intestatae successione, quando ordo succedendi non fuit a testatore praescriptus, ideoque in collateralibus non extenditur ultra decimum gradum; extantibus verbis perpetuitatem denotantibus praerogatur ultra dictum gradum, & in infinitum, aliisque conjecturis concurrentibus. Fideicommissum ex prohibitione alienationis resultans, quando extendatur ultra quartum gradum, aliisque plura ad materiam.

FLORENTINA PRÆTENSII FIDEICOMMISSI

4. Decembris 1604.

DECISIO XLIV.

Sententia lata contra primum substitutum nocet etiam sequentibus, praesertim citatis, etiamsi in iudicio non comparuerint, & prorestiti fuerint de reservando sibi iura sua. Dispositio *legem aut ff. de cond. et demonstrat.* in fideicommissum agnatio locum non habet, & ex quibus cesset contemplatio agnationis.

ADDITIO.

Lata hic tractatur, & discutitur questio, an, & quando sententia contra heredem, aliumve possorem fideicommissi praedictet alius successivus vocatus ad idem fideicommissum.

FLORENTINA PRÆTENSII FIDEICOMMISSI

16. Februarii 1604.

DECISIO XLV.

Fili in conditione positi non censentur dispossive vocati, quando non concurrunt conjecturae pro eorum vocatione. Et quales ea sine breviter indicatur.

ADDITIO.

Maleculinae adjecta positis in conditione est argens conjectura pro eorum vocatione, maxime si sit geminata, & ex ea elici possit ratio agnationis contemplatio, vel alia conjectura concurrant, & contra ista opinio declinatur, & quid de qualitate descendunt a testatore.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

12. Augusti 1605.

DECISIO XLVI.

Gravatus restituere fideicommissum universale censetur gravatus restituere praegata, & portiones coheredum, quae ipsi obveniant, maxime concurrentibus conjecturis, de quibus in praefata decisione.

ADDITIO.

Praegata an, & quando veniant in restitutione fideicommissi.

FLORENTINA PRÆTENSII FIDEICOMMISSI

20. Augusti 1605.

DECISIO XLVII.

Lucra, & scectiones ex negotiatione continuata post mortem testatoris de praeprio ipsius, non veniunt in restitutione fideicommissi.

ADDITIO.

Lucra, & augmenta facta ex negotio, seu traffico continuato ab herede gravato de ordine, & mandato testatoris, qui super omnibus bonis suis fideicommissum ordinavit, spectant ad fideicommissum, non vero ad heredem, ad quem solum spectare possit aliquis dictorum lucrorum portio ratione industriae, & opere ab ipso impensa circa dictum negotium. Pro debitis ab herede contrahitis circa negotium, ut supra continuatum de ordine testatoris, remanent obligati bona ab eodem testatore relicta sub vinculo fideicommissi universalis, sed non illa bona, quae idem testator particulariter legaverat.

PISTORIEN. FIDEICOMMISSI

8. Novemb. 1605.

DECISIO XLVIII.

Conformitas sententiarum ex quibus resultet. Verba *et post eas* an inducant vul artem, vel fideicommissarium; reciproca unde arguatur. Jus accretionis locum habet inter plures legatarios verba conjungendus in relictis utiufque etiam post quatuor emolumentum estine distinctione resti, & ex verbis determinatur potius conjunctio, quam disjunctio. Fructuum appellatione quae veniant.

ADDITIO.

Lata agit de reciproca, adductaque celebri distinctione inter plures legatas a principio vocatas, & unicam legatam divitam positas in plures ramos, asseruntur variae conjecturae reciprocam includentes, quam excludentes, & de eorum regularibus requisitis ex *l. Titia Seja §. Seja libertis ff. de legat. 2.*

ANGLARENsis FIDEICOMMISSI

16. Novembris 1605.

DECISIO XLIX.

Damnatus ad tempus ad tirenes habet aſſivam teſtamenti factionem. Bone fideicommiſſi induci non tantum in caſu mortis, ſed etiam conventionis, ſtaute prohibitione alienationis, nec etiam vivente bannito poſſunt ad ſicum, ſed illi damnatus per legitimam, & trebellianicam reſtencio competat.

ADDITIO

Damnatus ad tirenes in perpetuum retinet aſſivam, & paſſivam teſtamenti factionem, eoque uti proveniente a jure communi retinent etiam banniti noſtri temporis, qui ſolum amittunt, quæ poſſunt a Statutu illius loci, a quo fuerunt banniti.

Ficus licet non faccedat ad fideicommiſſum poſſeſſum a delinquente, quando conſtat de tacita, vel expreſſa teſtatoris voluntate in contrarium, ſuccedit tamen in legitima eidem delinquenti debita, eoque poſſeſt ſemper deſerere, licet teſtator ex privaverit ſilium in caſu delicti.

* R. P. D. FIO

ASCLANa FIDEICOMMISSI, SEU DOMUS

Veneris 13. Junii 1698.

APPENDIX L

Agitur in hac decifione de regula juris receptiſſima, quod acquiſita per filioſfamilias ex re patri, patri acquiſita dici debeant, examinando an eadem regula locum habet, quando agitur de patre bannito, & conſiſſationem paſſo. Agitur etiam, remiſſive ratiſonem, de quaſtione, an per bannum amittatur patris paretas, atque firmetur, quod ut bona dici poſſint ſiſco quaſita requiritur illorum deſcriptio in libris Camera.

ASCLANa FIDEICOMMISSI, SEU DOMUS

Veneris 27. Novembris 1699.

APPENDIX II

Impugnabatur in gradu reſtitutionis in integram in priore decifione regula juris receptiſſima, quod acquiſita per filioſfamilias ex re patria, patrique acquiſita dici debeant, ſiendo etiam limitari, quando agitur de patre bannito, & conſiſſationem paſſo, qui per conſequens nil habere conſeſſatur, quoniam etiam jus ipſum patrias poſſeſſitatem amittit, ſed evitata hejus poſtrema quaſtionis decifione reſolvitur, quod in hypothefi, vel ex probationibus ſufficiſ apparere patrem acquiſiſſe ſimulato nomine filii, vel locum fuiſſe regulae, ex quo poſtea poter reintegratus fuiſſet cum clauſula -- *ex ſi hancum non emiſſeſſe* -- unde non probato, quod filius habuiſſet bona caſſenda, vel quaſi, vel quod ex proprietate adventitiorum acquiſiſſet, idem poter recuperare etiam poſter rem a filio acquiſitam.

Tom. I.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

10. Decembris 1605.

DECISIO L.

Vulgaris ſubſtitucio inducit naturam fideicommiſſi cum facta eſt poſt aſſam hereditatem, maxime cum aſſont clauſula codicillaria per verba futuri temporis, & verba traſitum temporis impotentia. Regula quæ de eviſione tenet aſſio &c. locum non habet in herede ſubſtitucio.

ADDITIO.

Agitur de theoreſis Comen., & de ejus principiſſoribus limitationibus. Regula quæ de eviſione tenet aſſio &c. non militat contra heredem ſubſtitucio.

FISANA FIDEICOMMISSI

1. Januarii 1605.

DECISIO LI.

Teſtator disponens ad favorem ſui lineæ, clippi, vel domus, intelligitur de ſua linea ſpeciali, non de generali, maxime ſi alii de generali lineæ, cognomina, & inſignibus ſint diverſi a ſpeciali linea teſtatoris, & ſi contra illos ſit obſervantia.

ARETINA PRÆTENSII FIDEICOMMISSI

10. Junii 1606.

DECISIO LII.

Plene examinetur articulus, an appellatione filiorum veniant nepotes, & negativa ſententia, longe, ratiſonem, & auctoritate verior offenditur, præſertim in tranſverſalibus, quorum favore deſideratur eſſe etiam tranſmiſſionem, non obſtantibus conſuetudinibus conjecturis pro ea ſuſtendenda adductis.

PETRASANTEN. FIDEICOMMISSI

17. Junii 1606.

DECISIO LIII.

Vocato ad fideicommiſſum proximior in gradu de agnatione teſtatoris, ſuccedit proximior de tempore purificata conditionis poſſibilitas vinculi duplicitate. Pro decifionis dubia volumus teſtatoris, licet duo teſtes ſufficiant, tamen ſi agatur de nova diſpoſitione inducenda ſepem, vel quinque requiruntur. Itaque, & quando diſtatur agi de nova inducenda diſpoſitione, ſua potius de obſcure declaranda.

ADDITIO.

In ſucceſſionibus fideicommiſſariis attenditur proximitas de tempore mortis ultimi poſſeſſoris, eoque deſumenda eſt ex perſona graviſ, non graviſ, & quando fecus. Declaratio facta a teſtatore quomodo probetur. Quamvis dicatur vera declaratio, & plura ad materiam declarationis expenduntur.

§ §

VO.

VOLATERRANA LEGATI

25. Julii 1606.

DECISIO LIV.

Legatum filius natuscitur, an, & quando locum ipsorum conferatur relictum, ad potius contemplatione parentum.

ADDITIO.

Legatum quando prius, vel alterius contemplatione factum dicatur, & ex quibus id commode cognoscatur.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

9. Octobris 1606.

DECISIO LV.

Prohibitio alienationis vestita a pena privationis, & ratione *quis voluit*, &c. inducit fideicommissum succedivum, & operetur, ut fideicommissarius non simpliciter ad pretium contra alienationem, sed ad rem contra possidentem agere possit.

ADDITIO.

Continuative ad materiam decisionis agitur de prohibitione alienationis valide, addita ratione *quis voluit*, & quos illa pariat effectus.

DOVADOLENSIS FIDEICOMMISSI

6. Decembris 1606.

DECISIO LVI.

Appellatione descendendum per lineam masculinam non veniunt feminae, maxime si ante Scaturum exclusio feminarum, & conjecturata mente testatoris.

Prohibitio alienationis an, & quando amplius fideicommissum etiam ad feminas. Conditio in casu praemortis filiorum purificatur etiam in casu non activitatis.

ADDITIO.

Lex Florentina anni 1591. Inhabilitans ad succedendum mulieres nobentes forensibus quando locum non habent. In vocatione descendendum ex linea, vel per lineam masculinam veniunt feminae ab ultimo gravato immediate descendentes, nisi contrarium constet ex conjecturis, quae singularem recedantur, & declarantur. Extensio de tempore ad tempus, de casu ad casum, & de persona ad personam quando admittitur, vel non.

FLORENTINA VULGARIS SUBSTITUTIONIS

19. Januarii 1606.

DECISIO LVII.

Instituto spurio, sique dato substituto sub conditione *si suo filius* succedit substitutus per vulgarem, non autem per fideicommissariam.

ADDITIO.

Incapax succedendi non potest institui, nec illi potest institui per fideicommissum, sique ei per fideicommissum datum fuerit substitutus, hic succedet ex vulgari, non autem ex fideicommissaria substitutione. Spuria regulariter sunt incapaces succedendi, an in eam ullo unquam casu possint fieri capaces?

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

25. Augusti 1607.

DECISIO LVIII.

Ratio *quia voluit*, &c. adjecta prohibitioni alienationis alias valida, & vestita a pena privationis inducit fideicommissum in casum mortis. Identitas in antiquis probatur conjecturis, & quae sunt istae, & quod dicatur in proposito tempus antiquum.

ADDITIO.

Prohibitio alienationis quando, & ex quibus vestita dicatur ad effectum inducendi fideicommissum conservatorium, vel restitutorium. Identitas ad effectum immisionis ex quibus probetur.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

6. Septembris 1607.

DECISIO LIX.

Donatio a Principe facta non subiacet solemnitatibus iuris civilis. Fideicommissa etiam in contrahibus ordinari possunt, & an, & quando ante eventum conditionis ad heredes transmittantur, vel potius revertantur bona ad eum, a quo proveniant, vel penes gravatum libera remaneant.

ADDITIO.

Donatio facta a Principe superiorem non recognoscere quae habeat specialis. Transmissio fideicommissi conditionalis in contractu ordinati regulariter locum habet, & quando secus.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

10. Octobris 1607.

DECISIO LX.

Representatio in fideicommissis ordinari ab ascendente locum habet non obstante clausula *salva gradus prerogativa*. Ceterum autem in transversalibus ultra patrum, & nepotum.

ADDITIO.

Bene examinatur an, & quando in fideicommissis ordinari ab ascendensibus, vel transversalibus locum habet representatio ad effectum simultaneae successionis nepotis cum patre.

Veneris 2. Julii 1713.

APPENDIX.

Representatio locum habet in fideicommissis ascendentalibus non obstante clausula, quod proximior ultimo gravato remotiori preferatur, maxime si potest conferri adjecta ad desinendam quæstionem, an proximitas gravantis, vel gravati sit attendenda, & contraria procedunt accedente altera clausula *salvo gradus prerogativa*.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

15. Novembris 1607.

DECISIO LXI.

Testator censetur se conformare Sententiæ exclusivæ feminarum propter masculos ab hereditate gravari, id eo non succedunt etiam illi, qui in hereditate gravatis succederent. Prelegatum fidem unico heredi iustitiam non venit in restrictione.

MONTIS POLITIANI FIDEICOMMISSI

22. Decembris 1607.

DECISIO LXII.

Fideicommissum ordinatum sub conditione *si sine filiis* non expirat filiis relictiis, & postea decedentibus quoad est habita ratio agnationis ad limitationem *in casu*. *Oldrad.* 21. & unde hac ratio elicatur. Divisio a patre vivente facta inter filios an importet donationem dominii translativam, vel simplicem peculii concessionem ad effectum administrationis. Prelegata quando veniant in restrictione fideicommissi.

ADDITIO.

Plura ad materiam *casu*. *Oldrad.* 21. & an, & quando in fideicommissis extensio de caso ad casum, & reciproca a testatore voluta dicatur, & prelegata veniant in restrictione fideicommissi remissive. Plene examinatus articulus quando adgnatio, & divisio bonorum facta a patre vivente inter filios censetur datio in peculium, & administratio, vel potius donatio, super quo ponitur regula cum suis limitationibus, & applicationibus.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

15. Augusti 1608.

DECISIO LXIII.

Prohibitio alienationis dicitur valida, & vestita si facta sit filiis, & descendentes, & tunc si adjectum habeat clausulam *quia voluit simplex*, & absolute fideicommissum in utroque casum tam alienationis, quam mortis inducit.

6. Septembris 1608.

DECISIO LXIV.

Existencia matris non excludit tacitam popularem, quando substituti sunt filii testatoris non obstantibus dictis *casibus*, & *de caso* ad limitationem *test.* in l. *precibus* C. *de impubr.* & l. *fin.* C. *de insti. subdit.* Uti fructus non restringitur ad alimenta etiam existentibus filiis primi, vel secundi matrimonii statibus coniectura, de quibus in decisione.

ADDITIO.

Existencia matris quando excludit tacitam popularem. Legatum usufructus omnium bonorum a marito uxori factum extantibus liberis, five primis, five secundi matrimonii restringitur ad simplicia alimenta iuxta consuetudinem Hungari. Affertor ratio, a qua dicta consuetudo ortum habuit. Consuetudo Hungari, sicut fundatur in consuetudine testatoria mente, ita ex contraria voluntate ab ea receditur, & perpenduntur nonnulla coniectura, ex quibus contrarie voluntas fundatur. Deficientibus vero liberis uxor relegateur ad uxorem, & formalem usufructum excepta legitima, que transit libera ad filiorum heredes.

FRATENSIS FIDEICOMMISSI

12. Septembris 1608.

DECISIO LXV.

Appellatione descendendum veniunt formine, & ex eis descendentes, si non fuerit habita agnationis contentio. Sententia lata contra fideicommissarium possessorum offert etiam aliis substitutis, licet nec specialiter, nec generaliter citatis. Legitimum, vel ejus supplementum an petere valeat filia a patre dotata.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

11. Decembris 1608.

DECISIO LXVI.

Substitutio facta sub conditione *si sine filiis*, & mortis causam mentione est compendiosa, quovis deficiat dictio *quandocumque*, & continet fideicommissarium.

ADDITIO.

Compendiosa ex quibus inducitur, & ex quibus fideicommissum. Legatum, & fideicommissum in diem factum quando transmittitur, nec no.

FLORENTINA ERRE TENSIS FIDEICOMMISSI

17. Aprilis 1609.

DECISIO LXVII.

Licentia alienandi inter vocatos comprehendit etiam substitutionem heredis.

§ § 2

AD.

ADDITIO.

De licentia alienandi quando auctore concessa dicitur, quando ad exercitium deducta, quando fideicommissum destruit, quando non.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

31. Maii 1609.

DECISIO LXXII.

Caducato primo substitutionis gradu fideicommissum non resolvitur, sed ulterius substitutus admittitur. Substitutio primo de masculis, deinde de feminis vulgaris est.

ADDITIO.

Caducato gradu intermedio in vulgari anomalia contenta in compendiosa subintrat sequens, & quando secus ad theoricam Bartol. in l. quando 68. n. 20. ff. de acquir. heredit. in substitutione vero fideicommissaria remanet onus primo substituto ad favorem sequentia in gradu iuxta theoricam l. unius. §. pro secundo C. de caduc. tollend. cujus aliquæ limitationes adducuntur. Substitutio fideicommissaria quando dicitur nominatione facta. Declaratur, & extorquetur regula, quod verbum ambiguum accipitur in una parte dispositionis sicuti fuit acceptum in alia.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

18. Augusti 1609.

DECISIO LXIX.

Dispositio l. cum avus procedit etiam favore feminarum, nisi obstat in contrarium conjectura, quæ receduntur.

ADDITIO.

Femine comprehenduntur sub tacita conditione l. cum avus ff. de condit. op. demonst. & concurrentium, & quando secus.

PETRASANCTEN. SUBSTITUTIONIS PUPILLARIS

1. Martii 1609.

DECISIO LXX.

Statorum de successione ab intestato non habet locum in successione pupilli, cui facta sit pupillaris substitutio. Forensis non gaudet beneficio Statorum, præsertim formatum exclusivi.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

9. Decembris 1610.

DECISIO LXXI.

Proximus gratui, & non gravatus est in fideicommissaria successione attendenda. N. p. o. s. d. i. v. a. r. u. m. f. r. a. t. r. u. m. p. r. o. d. u. c. t. u. m. f. u. c. c. e. d. u. n. t. p. a. t. r. u. o. i. n. c. i. p. i. a. j. u. x. t. a. o. p. i. n. i. o. n. e. m. A. n. n. u. i. s.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

24. Januarii 1610.

DECISIO LXXII.

Prohibitio alienationis, addita ratione quia voluit nomen suum conservari, fideicommissum inter illos de familia inducit, & an in casu alienationis, vel etiam in casu mortis; utroque tamen in casu si bona extra familiam alienentur, possint ab eis de familia venditari, nisi tamen fuerint heredes sui mediat, vel immediati alienantis.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

18. Januarii 1610.

DECISIO LXXIII.

Substitutio Titii, & filiorum, expiatur Titio admisso, nec filii succedunt cum patre simultanea quando nati non erant tempore testamenti. Filii in conditione positi non dicuntur vocati, etiam si heredibus a testatore perpetuum gravamen impositum fuerit.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

18. Martii 1610.

DECISIO LXXIV.

Ad matertera successionem cum matertera neptis non concurrunt ex vi representationis, ubi non fuit sub nomine colectivo in testamento comprehensa. Jus coactionis ante purificationem conditionis non transmittitur.

FRATENTIS FIDEICOMMISSI

26. Martii 1611.

DECISIO LXXV.

Beneficio representationis nepos avo succedit, & cum patruo ad patruam hereditatem concurrunt. Hypothecæ extrema quæ sunt, & quomodo probentur.

ADDITIO.

Late discutitur quando in fideicommissis tam universalibus, quam particularibus, & tam in majoratibus Italia, quam Hispania ab ascendentibus, vel transveratibus ordinatis locum habent representationis.

SANCTÆ SOPHIÆ FIDEICOMMISSI

8. Aprilis 1611.

DECISIO LXXVI.

Nepos licet ante tempore testamenti, & ab avo scietur omnia sic uti debere fideicommissum iuxta vulgarem dispositionem l. cum avus, atque hoc procedat etiam si testator propriam filiam, dotatam tam non expresse exclusiverit, & quævis adde Statutum exclusivum formatum ab hereditate gravatis. FLO.

FLORENTINA PRÆTENSÆ FIDEICOMMISSI

8. Junii 1611.

DECISIO LXXVII.

Agri appellatione veniant terre vulgo *spazzate* sine domo, & villa tam de jure, quam de consuetudine loquendi Florentinæ; fundi vero, seu prædij nomine terre cum domo, & edificio; ideo inducto fideicommissio super terris non comprehenduntur sub eo prædij, & fundi habentes domum, seu villam.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

3. Julii 1612.

DECISIO LXXVIII.

Prohibitio realis inducit fideicommissum etiam in casu mortis, & comprehendit omnes actus tam inter vivos, quam in ultima voluntate, ac etiam alienationem legalem per successionem ab intestato, & ex quibus prohibitio realis dicatur.

ADDITIO.

Exornatur cunctio cum suis ampliationibus, & limitationibus, quando prohibitio alienationis simplex, & absolutum comprehendat alienationem necessariam, & legalem per successionem ab intestato. Prohibitio quando dicatur realis.

SENENSIS FIDEICOMMISSI

13. Septembris 1612.

DECISIO LXXIX.

Vocata familia, seu domus etiam cum signo universalis *tota*, si plures sint ejusdem cognominis familie, censetur vocata illa, de qua testator natus est, & si una tantum sit familia in plures subdivisa, intelligitur vocatus columnellus testatoris, & resolvitur contraria.

E ADEM.

Idem die, & anno.

DECISIO LXXX.

Vocata familia etiam cum signo universali, non succedunt omnes simultaneæ, & per modum unius corporis, & collegii, sed ordine successivo, & per modum primogenituræ, stantibus circumstantiis, de quibus in decisione.

ADDITIO.

Exornatur in hac additione cum suis ampliationibus, & declarationibus cunctio, et, & quando vocatio plurius per nomina collectivæ intelligatur facta simultaneæ, vel ordine successivo.

FLORENTINA LEGATI

10. Septembris 1612.

DECISIO LXXXI.

Gabellem de legato rerum immobilium testido usque a marito pro refectione dotum, qui solvere tenentur, hæres, an legataria, quid si legatum dotem excedat. Ad collectam vivente testatore impositionem pro reparatione riparum Arni, & earum post ejus mortem, utram tenentur hæres, vel legataria possessor bonorum de tempore exactionis collectæ. Numquid sub legato suppellestiliæ, que erant in domo testatoris tempore mortis, comprehendantur, que in domo stare solebant, sed cum mortuæ accidentiter alibi erant.

ADDITIO.

Sub legato, vel fideicommissio rerum, que sunt in domo testatoris, vel in alio certo loco de tempore mortis, an veniant et, que alibi sunt, sed casualiter, & accidentaliter, & ea etiam, que ibi sunt, sed easi mercimoniis, vel cum prævis destinatione ad vendendum, vel ex alia causa accidentali.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

16. Octobris 1612.

DECISIO LXXXII.

Fili dicantur potius expresse substitui, si vocati fuerint *modo præmissi*, & relative ad præcedentes substitutiones. Potest in conditione ex quibus conjunctis vocati dicantur. Prohibitio alienationis quando extendatur ultra gradus expressos, ne reddatur inutilis, & otiosus. Testator constitutus a principio fideicommissum in casu mortis sine filijs, potest cum filijs, non dicatur incontinenti se correxisse, sed amplavisse dispositionem.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

18. Martii 1612.

DECISIO LXXXIII.

Filiorum appellatione veniant etque masculi, & feminae, nisi contrarium fuscet conjectura, quorum aliqui referuntur. Divisio bonorum facta ex falsa causâ non officit ignorantia sui summi, sed ipse potest errore detecto divisionem a se factam impugare. Error juris præsertim dubii equiparatur errori facti, & unde dicatur jus dubium, id quo error non nocet.

ADDITIO.

Filiorum appellatione an, & quando veniant feminae. Quæstio an, & quando per divisionem censetur renunciatum fideicommissio purificato, vel purificando cum suis ampliationibus, & limitationibus resolvitur.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

Ultima Aprilis 1613.

DECISIO LXXXIV.

Prohibitio alienationis valida, adjecta ratione *quia voluit* induci perpetuum fideicommissum, & ex quibus non ducatur restrictio ad primos institutos. Fructus restituendi sunt usque ab initio, quando titulus reducitur ad non titulum.

ADDITIO.

Argumentum patet ex summario.

FLORENTINA VALIDITATIS SENTENTIE

2. Septembris 1613.

DECISIO LXXXV.

De Statuto decernente denuncianda esse fideicommissa Officio Gabelarum sub pena denegationis audientie, nam comprehendat fideicommissa pro quibus non debetur Gabella, & an ordinata per contestationem inter vivos, licet abnoxia Gabelle. Hinc plura de fideicommissis in contractu, eorumque forma, validitate, & differentia cum ordinatis per ultimam voluntatem. Denunciatio requisita a Statuto Gabelarum adimpleri utrum possit per equipollens. Observantia ut sit deferendum in hac materia, quæ requiratur.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

22. Octobris 1613.

DECISIO LXXXVI.

Actio rei iudicate lapsa tempora præscribitur etiam concurrente mala fide, sed non actio priore, quæ licet cum iudicio rei iudicata cumulari non possit, tamen clausula *in meliori modo* censetur cumulari in subalternam conditionem, quatenus exceptio præscriptiois rei iudicæ opponatur. Vocatis ad fideicommissum proximioribus de dâna, formine quando remaneant exclusi, & quando inter masculos fideicommissum sit successivum. Proximiore vocati ad fideicommissum dicuntur conjuncti re, & verbis ad effectum juris accrescendi, quod non impeditur transmissione, si hæredes portionem vacantem non acceptaverint, vel passi sint tempore exclusi. Duxit avitæ derogatio cum plura quando fieri possit ex fideicommissis vigore tenentia in bonis fideicommissis abentia.

ADDITIO.

Ius petendi executionem sententiæ quantum præscribitur. Appellatione proximiorum de domo quando veniant nomine. Jus accrescendi ex quibus resultet, & quando incum habeat, maxime post questum emolumentum.

ROVEZZANA PRÆTENSE FIDEICOMMISSI

10. Martii 1614.

DECISIO LXXXVII.

Donatio facta absenti valet, si adiunctum fuerit verbum *promisit*, quod importat Notarii pro absente significationem. Hæres hæredis non potest impugnare factum defuncti. Fideicommissum constitutum in donatione sub conditione *si sine liberis*, liberis existentibus expirat ad *conf. Oldrad.* si. non absum & prohibetur se alienationis addita ratione *quia voluit*, &c. quæ ubi accessoria præcedenti substitutioni ad illius terminum restringitur, & ea deficiente pariter expirat.

ADDITIO.

Donatio facta absenti quando, & ad quos effectus perfecta dicatur etiam ante acceptationem donatarii. Alienatio fideicommissi quando tam ab hæredibus alienantia, quam ab ipso alienante revocari possit.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

19. Augusti 1614.

DECISIO LXXXVIII.

Proximior secundum ordinem succedendi ab intestato semper admittitur, ubi linea vocata fuit sub unico tantum nomine collectiva, & quando linea ita vocata dicitur, non obstantes specificatione plurium personarum, & clausula *ex parte* portiones fideicommissarius facit suos suos a die purificationis fideicommissi sicut Statuto Florentino.

ADDITIO.

De successione descendens vuestorum per modum unius corporis, & lineæ, si ea deinde in plures ramos dividatur, quomodo regulanda, & quando ibi dicuntur vocati, vel non.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

16. Februarii 1615.

DECISIO LXXXIX.

Fideicommissaria inducitur ex mentione morali, etiam concepta sit verba directis sicut digressi ad plures substitutionum gradus, & clausula codicillari. Agenti ad fideicommissum an sufficiat probare bona fuisse in bona testatrix, vel ulterius requiratur probatio domini.

ADDITIO.

Quæ sint verba directis, obliquis, communis, obligata, & hystorici, & quando directis obligentur, & non vulgarum, sed fideicommissariam inducant.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

5. Martii 1615.

DECISIO XC.

Fideicommissum conditione transmittitur ad heredes tantibus coniecturis, quae late expenduntur, & hoc procedit non solum quoad portionem patris, sed etiam patris, si in ea quoque nepotes fuerint alius praedicti ad limitationem text. in l. heredes mei §. cum ita ff. ad Senat. Consult. trebell.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

2. Octobris 1615.

DECISIO XCI.

Appellatione filiorum non veniunt nepotes, si ex hoc filius gravamen substitutionis induceretur, vel si certa qualitas, cum qui filii vocati fuerunt, non conveniret nepotibus. Transmissio quando locum non habet, & prohibitio alienationis quando veniat referenda ad praecedentem fideicommissum.

ADDITIO.

Filiorum appellatione non veniunt nepotes, quando eorum admisso inferret gravamen filius. Prohibitio alienationis scriptura, & consecrativa quando restringatur ad praecedentes substitutiones, vel quando sit indeterminata, & de per se, & simpliciter fideicommissum ultra personas in eodem comprehensas.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

30. Martii 1616.

DECISIO XCII.

Positi in conditione intelliguntur vocati tantibus coniecturis, quae late reeferuntur, & si positi fuerint in conditione non solum respectu patris, sed etiam patris, utrique succedunt. Prohibitio alienationis, si simpliciter sit fideicommissum, illud extendit ultra personam expressas. Idemque bonorum fideicommissariorum quomodo probetur. Agnatione completa masculi ex feminis non veniunt appellatione descendendum masculorum. Vinculum maternum quando vel impertinenti nihil operetur.

ADDITIO.

Fili in conditione positi quando censentur non solum vocati ad portionem patris, sed etiam patris Duplex vinculi quando operetur, vel non. Masculorum descendendum appellatione quando non venit masculi descendentes ex femina, & quando secus.

R. P. D. CORIO

ASCULANA FIDEICOMMISSI

Veneris 29. Aprilis 1712.

APPENDIX I.

Appellatione primogenitae, & ex quibus coniecturis veniant non solum feminis primi gradus.

sed etiam ulteriores. Existencia mobilium ex quibus probetur, & an, & quando cesset praesumptio consumptionis, expressa sicut a gravato pro bonis fideicommissariis quando septantur.

R. P. D. CORIO

ASCULANA FIDEICOMMISSI, SEU IMMISSION.

Veneris 18. Februarii 1714.

APPENDIX II.

Testator si defunctis masculis ordinavit quod succedere debeant feminis legitimae, & naturales tunc temporis superviventes, & descendentes ex linea masculina, appellatione feminarum superviventium, & descendendum ex linea veniunt non solum feminis, sed etiam eorum descendentes, maxime concurrentibus coniecturis, & argumentis, de quibus in decisione.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

12. Aprilis 1616.

DECISIO XCIII.

Appellatione domus, familiae, & agnationis veniunt omnes, qui eadem insignis, & arma deserunt, sive descendentes, sive transversales, maxime si ante coniectura meum testatoris, & unde hac eliciatur.

ADDITIO.

Familie nomine quando veniat familia effectiva tantum, & quando etiam coniectiva.

EADDEM

Eisdem die, & anno.

DECISIO XCIV.

Sententia contra unum litem non nocet alii non citatis, & tamen periculum divertere non videtur, exceptio rejudicium stricti iuris esse dicitur, & tantum disponit, quantum loquitur, & in ea argumentum a contrario sensu demonstrat sumitur ad limites verborum.

ADDITIO.

Argumentum patet ex sumario.

EADDEM

Eisdem die, & anno.

DECISIO XCV.

Ex contraventione onus de familia ad Commendam vocati, tota familia privata remanet perpetuo, quando alia testatoris dispositio redderetur elutaria, nec post mortem contraventionis admittitur sequens de eadem familia semel privata. Privatio fideicommissi, vel Commenda in certo casu conferri potest in heredis arbitrium, prout electio ultimus sum litem, nec dispositio dicitur capta, & de ratione.

AD.

ADDITIO.

Contraventio unus ex pluribus vocatis quando necesse solum contraveniens, & quando etiam ejus filius. Condicio que dicitur capitoria, & ut ita iuritur, & que, & ex quibus verbis dicitur collata in tertii liberam voluntatem, & non valet, & que in arbitrium boni viri, & sustinetur. Item quando favore patris non corrumpit, & quando locus. Capitoria dispositio in substitutione adjecta etiam in remotum tempus afficit totam dispositionem, eaque nullam reddit, & quando fecus.

E A D E M

Diffem die, & ann.

DECISIO XCVL

Testator potest disponere, ut in casu contraventionis unus omnes de familia priventur, & valet hujusmodi dispositio quando est conditionalis, non autem pœnalis, & unde arguatur potius conditio. quam pœna, electio personarum incerta de incertis non est capitoria, quando non sequuta electione dispositio quoad substantiam substituitur, vel recurrit debet ad arbitrium boni viri, hoc est Judicis Ordinarii. Verbum privare quid importet, & an id, quod non valet ut pœna, valere possit uti volentes testatoris, maxime stande clausula *omni meliori modo*.

ADDITIO.

Privatio omnium vocatorum ob animi contraventionem est valida si sit a testatore per modum conditionis, secus si per viam pœnæ, & ex quibus arguatur dispositionem esse conditionalem, vel pœnalem.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

3. Julii 1616.

DECISIO XCVII.

Prohibetur alienare sub pœna privationis, si alienet, ipso jure cadit a fideicommissis. Identitas hæciorum ex quibus probetur Proximitas gravatis, vel gravantis an sit attendenda quando sit sensibus ad transverales. Pro melioramenti factis in re fideicommissis suppositis an, & quando sit concedenda retentio.

ADDITIO.

Proximitatem gravatis, non gravantis attendendum esse in successione fideicommissaria est opinio ab omnibus recepta, & a Rota Florentina canonizata, & quando contraria opinio procedit. Melioramenta que sine necessariis, que utilia, & que voluptuosa, & quod prima, & secunda sine fideicommissario reficienda, & pro eis competere retentio, secus pro tertia illorum specie.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

23. Decembris 1616.

DECISIO XCVIII.

Vocatio proximioribus de cippo domus, venient etiam feminæ, si non fuerit contempta agna-

cio, & ex quibus cesset agnationis contemplatio. Compromissum factum ex dispositione testatoris dicitur necessarium, & tunc laudum habet vim sententia. Maritus lucratur relictam partem bonorum extralocalium mulieris tunc liberis decedentis ex dispositione Statuti Florentini *rubr. cap. lib. 2.*

ADDITIO.

Appellatione cippi quando venient feminæ, & decedentes ex eis, vel non, cum suis agnatoribus, & limitationibus examinatur. Plura de compromisso necessario, & voluntario, & quando eisdem locus sit.

UZZANEN. PRÆTENSII FIDEICOMMISSI

15. Januarii 1617.

DECISIO XCIX.

Vocatio filiorum, & nequam regulariter censetur per vulgarem, non per filium legitimarium, maxime concurrentibus conjunctis, & contrariis auctoritates decia antea.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI

19. Augusti 1617.

DECISIO C.

Vocatio proximioribus, & iis, quibus de jure deberet successio, utique qualitas dicitur probata per successores, si ostendat se agnatum in gradu successibili. Condicio si per verba applica gradui intermedio educatur, etiam si verificata non fuerit, quis liberi existant, non impedit tamen quin vigore vulgaris anomalie subsequam in locum gradus casuales admittatur. Liberatorum existentia quando dicitur determinate, & ad certum tempus requisita, quando indeterminata. Filiorum appellatione an, & quando veniant nepotes, & an vocato patre, & filius nasciturus, vocario intelligatur simultanea, vel ordine successivo.

ADDITIO.

Sublogresio lo vim vulgaris anomalie quando locum habet ad explicationem theoricæ *Barol. in l. quædam 68. ff. de acquir. hæredit. & exornatur regula cum suis ampliationibus, & limitationibus, & significant illa d'Almper in altera theoricæ Angeli in d. l. quædam*. Substitutio quando dicitur facta determinate ad tempus mortis alienæ, vel indeterminate ad hoc ut censetur potius vulgaris, quam fideicommissaria, & caperet, vel non exiret decedente insituro cum filiis. Jus accrescendum, quod in legato quantitas, dotis, & alimentorum, aliisque legatis annuis, & si procedat cum tactis oneribus, & conditionum repetitione, præteritis in legatis condiciis.

DECISIONES SELECTÆ I N C L I T Æ ROTÆ FLORENTINÆ DE FIDEICOMMISSIS PRIMOGENITURIS, ET MAJORATIBUS, &c.

TOMUS PRIMUS.

FLORENTINA

Præsentis Fideicommissi.

18. Julii 1600. Ex lib. Mstr. 83. à c. 67.

ARGUMENTUM.

Dispositio de pecunia numerata non comprehendit nomina debitorum, maxime stantibus conjecturis. Substitutio quando censetur fideicommissaria, vel potius vulgaris; & ex quibus verbis una, vel altera eliciatur.

SUMMARYUM.

- 1 Verba de denari contanti, significant pecuniam numeratam.
- 2 Maxime adjecta temporis, & loci expressione, in quibus pecunia ipsa reperitur.
- 3 Dispositio de pecunia numerata non comprehendit creditum hereditarium. Et de ratione ibi.
- 4 Pecunia anodum exacta non dicitur esse in hereditate Testatoris, sed solum Juri illam exigendi.
- 5 Jura, & aliaque an veniant ejus appellatione n. 40. verius ibi.
- 6 Legatum pecunie licet simpliciter factum, tamen intelligitur de pecunia numerata, nec ad nomina debitorum extenditur.
- 7 Maxime stantibus conjecturis, & quæ sunt in sup.
- 8 Cui verba de substitutione non conveniunt, nec ipsa dispositio censetur potius.
- 9 Argumentum ab absurdo vitando in Jure frequens, & verisimile est, & de ratione.
- 10 Et prævidet etiam ad interpretationem aliaque voluntas Testatoris.
- 11 Etiam ad interpretandum fideicommissum.
- 12 Porro ad illud extendendum.
- 13 Absurdum est, Testatorem velle stabilita vendi pro solvendo ara alieno, & nomina debitorum reintegrari.
- 14 Assertio Testatoris habendi pecuniam in magna partem.

ta non attenditur si fuit emissæ per annum, ante diem obitus.

14 Et generaliter standum non est assertioni Testatoris circa vires sui patrimonii, nisi sit jurato. Et de ratione ibi.

15 Ex datione plurium substitutorum, heres censetur gravatus de restituendo ipsi.

16 Maxime si facta sit substitutio per verba tractum temporis importantis.

17 Etiam si extant verba, quæ tantummodo implicite tractum temporis importent, nec adit mentio mortis, Contrarietas casu videtur n. 14. 35. 36.

18 Verba fin che ve ne sia, videntur denotare mortem eorum, qui in lineis continentur.

19 Verbum succedat est commune, & facilius trahitur ad fideicommissum.

20 Maxime factis plurium graduum substitutionibus.

21 Et concurrente clausula codicillari, per quam verba etiam directe trahuntur ad fideicommissum.

22 Verba directe regulariter ad fideicommissum adaptari non possunt.

23 Verba heredem facio sunt directa, prout verbum instituo.

24 Verbum hæres capitur in significato directo, maxime addito verbo universalis, & n. 36.

25 Testator ubi usus fuit verbis communibus, & directis, substitutio censetur directa; & de ratione.

26 Fideicommissarius proprius non est hæres universalis.

27 Quando verba non conveniunt fideicommissum, dispositio non est de eo interpretanda.

28 Verba re di sua propria voce nomina denotant, denotant directum, & excludunt fideicommissarium. Et de ratione.

29 In dubio substitutio censetur potius directa, quam fideicommissaria.

30 Vulgaris exprimit per additionem factam ab instituto, & n. 32.

31 Verba: post eam tractum temporis successorem designant, & inducunt fideicommissariam.

A

Contra

Contra n. 34. & 35.

Distinquat non importat fideicommissum, quando
juncta sunt verba directi, seu si obliqui n. 45.

& 49.

Baccasser. respons. 26. & 27. in primo casu contrarium
sentiri, reprobat n. 50.

Amplius etiam in verbis directi, quando concurrant
alia successiva, & plerum temporum continuationem
imperant n. 46.

In quibus differat à dispositionibus primo, vel deinde
num. 47.

Item à verbis eo vita functo n. 48.

36 Verba lineam masculinam, & finitæ lineæ, an importent
transitum temporis successivum, & comprehendant
mortis mentionem.

37 Substitutio fideicommissaria de pendens à vulgari evanescit,
si vulgaris ipsa locum habere non possit.

38 Prohibitio alienationis antecessoria substitutioni operatur,
si substitutio fortitarius effectum.

39 Malece iustum causam dirigitur ad obsequium ad expensis.

40 Vulgaris est substitutio facta primo de masculis, deinde
de feminis.

41 Item vocatur filiorum, & nepotum.

42 Item per vulgarem secunda substitutio spuria sub conditione,
si sine filijs.

44 Transfertur fideicommissum, quando adest clausula conditionalis,
& verba transitum successivum importantia.

DECISIO I.

In Causa Cassidoni, & Cassidoni.

IN Causa Domini Nicolai de Cassidoniis Agentis ex uno, & Jo. Maria etiam de Cassidoniis rei conventus partibus ex altero, per approposito testamento Jo. Marcelli de Cassidoniis, in quo dictus D. Nicolaus fuerat hæres universalis indicitur, & post eum, ejus lines masculina, & ex finitæ, ejus lines feminina, & post lineam masculinam, & femininam dicti D. Nicolai substitutus fuerat dictus Jo. Maria, & post eum, ejus lines masculina, & ex finitæ, ejus lines feminina, & deinde Monasterium, & Fratres Sanctæ Crucis Civitatis Florentinæ, subdixit ipse Testator hæc formalia verba, videlicet.

E perche nell'eredità di detto Testatore rimarranno buona partita di denari contanti, vuole, che si facci inventaria, & che si rispondino in beni stabili nella Stato di S. A. S. e si succedano al Fideicommissi, di che di sopra, è seguita la morte del Testatore, si facci inventario di detti denari, & finiti con detta condizione, ed in tanto si mettano in sul Monte di Pietà non li cinque per cento, quali cinque per cento si debbino pagare di mano in mano a chi succederà in detta eredità, fin che non saranno risposti in beni stabili, e proli, e vinti a detti suoi eredi istituiti, e substituti l'alimentazione, vendita, donazione, ed ogni altro contratto, così volontaria, come necessaria, per il quale detti beni, & denari potessero uscire dalli soprannominati Eredi istituiti, perche vuole, che tali beni così di presente suoi, come quelli da comprarsi, vadano nelle persone chiamate.

His fidei tenentibus dubitabatur, an credita hæreditaria cum Turrigianis, & aliis, venient sub nomine pecunie numerate, atque ita deberent converti, & erogari in bonis dicti Fideicommissi supponendis, juxta disposita supra per dictum Testatorem, an vero potius credita prædicta neququam comprehenderent sub nomine pecunie numerate, & per consequens libera remanent dicti D. Nicolaus, sine onere convertendi pecunias ex eis exigendas in bonis dicti Fideicommissi subiacendis. In quo difficultate fuit resolutum, cre-

dita ipsa, & pecunias exigendas liberè, & absque ullo onere fideicommissi, & inventarii faciendi, ad dictum D. Nicolaum pertinere. Nam cum Testator locutus fuerit de pecuniis remanentibus in ejus hæreditate, in pecunia numerata existentibus, & de illis iussit consilium inventarium, & deinde converti in emptionem bonorum stabiliam fideicommissi subiacendorum, ut manifestè indicunt illa verba Testamenti: *rimarranno partita buona di denari contanti, che pecuniam numeratam absque dubio significat ad text. in l. si certus numerus ff. de verbis obligat. & in l. si certus, & in l. si servus §. qui quique ff. de legat. 1. & tradit. post Gloss. in l. hæreditas §. in hujusmodi ff. de Emption. & Vendit. Bart. in l. talis scriptura n. 76. & ibi etiam Jafon sub n. 9. ff. de legat. 1. Bald. in l. t. n. 9. C. de nollis. & obliq. maxime ob idem temporis, & loci expressionem, in quibus pecunia ipsa reperitur, ut in ejus hæreditate, subintellecto mortis tempore. Jafon in d. l. talis scriptura sub n. 76. verò adverte, & palchre per Bern. consil. 43. sub num. 36. lib. 2.*

Inde fit, ut hujusmodi dispositio de pecunia numerata facta non comprehendat modo aliquo dicta eredita hæreditaria, seu nomina debitorum hæreditariorum, quæ sunt jus in incorporeale, quod sub corpora illa numerata pecunie contineri non potest, arguendo text. in l. 1. in fine ff. de rerum divisione, & in §. 1. Instit. de rebus corporibus, & incorporatis, neque enim dici potest, pecunias nondum exatas in hæreditate Testatoris, reperiri in pecunia numerata, sed folum jus, & actionem illas exigendi, ut per Bern. d. consil. 43. n. 8. & multa contingere possunt ne exigantur, cum nominibus debitorum multoties sine inexistibilia, ut experientia rerum magistra non docet. Que sententia eo magis visa fuit amplectenda propter auctoritatem Cora. consil. 259. n. 6. usque ad fin. lib. 4. Bern. d. consil. 43. per tot. lib. 2. qui in fortioribus terminis respondendum legatum pecunie simpliciter factum, de numerata pecunia intelligi, nec ad nomina debitorum posse extendi, ubique id lenissime comprobant, plura adducentes fundamenta, & eandem opinionem firmavit etiam Rebuff. in l. pecunia appellatioem vol. 3. verò supra imitatur ff. de verbis significat.

Eoque libentius opinionem hanc visum fuit esse amplectendam, quia concurrerant plures voluntatis ipsius Testatoris conjecturæ, nempe quod sensisset de pecunia numerata tantum inventarianda, & convertenda in emptionem bonorum stabiliam, dicto Fideicommissi supponendorum, non autem de dictis ereditis, & nominibus debitorum, de quibus latius in informatione, live notule eiusdem Patroni per parte ejusdem D. Nicolai, inter quas illæ dæ sunt urgentes visæ fuerant, quarum prima est, quod cum Testator iussisset in testamento, iterum secus ejus more, de dictis pecuniis fieri inventarium, & deponi super Monte Pietatis; hujusmodi dispositio, & preceptum Testatoris non poterat convenire, nisi pecunias existentibus in pecunia numerata, non autem potest verificali in eredita, perferri cum DD. Turrigianis, quæ erant sub nomine cambiorum, & ideo non poterant inventariari, quia quantitas erat incerta, & finem non poterant deponi, cum essent super numerum, & de eis non poterat disponi, nisi prius exatæ fuissent: Unde non videtur Testatorem sensisse de dictis creditis, tum ex jam dictis, tum quia ubi verba dispositiva non conveniunt, minus citius convenire possent dispositiva ipsa l. 4. §. toties ff. de dam. infir. cum simil.

Altera vero conjectura erat desumpta ex argumento ab absurdo viando, quod quidem argumenti genus frequens, ut in jure reprobissimum est, tanquam desumptum à ratione, sive diversione naturalis, ut ex auctoritate authoritatis plurimè probat Barroz. in fin. Cret. in loco ab absurdo, & altera cum Jafon. in l. si quis ff. de verbis obligat. quod procedit etiam ad interpretationem.

stationem voluntatis Testatoris, ut post alios scripserunt Decian. *confil.* 34. n. 99. & *sepp.* lib. 3. & plene Alexie. *de Conjectur.* ult. *volunt.* lib. 3. tit. 7. Simon. *de Practicis de Interpretat.* ultim. *volunt.* lib. 1. *interpret.* 1. *dubio* 1. *et.* 4. *Solut.* 4. *fol.* 89. & in specie ad inducendum Fideicommissum post Ancharam *Confess.* Alex. & alios relictos. Iaciffime Perrigra. *instrall. de Fideicommissis.* artic. 11. n. 46. & copiose Gerat. *respons.* 4. n. 42. & *sepp.* lib. 3. & Hieronym. *Gabr.* *confil.* 96. n. 15. & *sepp.* lib. 1.

Et si huiusmodi argumentum procedit ad inducendum fideicommissum, igitur multo magis ad illud excludendum, cum uti ovis, fit odiosum, & ideo in dubio sit interpretatio, ut illud magis removeatur, quam

inducatur. *Paris.* *confil.* 43. n. 31. *vol.* 3. *Cephal.* *confil.* 46. n. 15. *Gabriel.* *confil.* 111. n. 16. *lib.* 1. *Riminald.* *Jur.* *confil.* 179. n. 142. *lib.* 3. Absurdum autem in proposito magnum efficit, si Testator sensisset, quod credita, & pecunie exigenda, essent deponenda super Monte Pietatis, & convertenda in emptionem bonorum stabilium dicto Fideicommissio subiciendorum, quia hoc pacto non potuisset adimpleri voluntas Testatoris circa legata facta ab ipso Testatore, & debita ejusdem solvenda, quae insimul cumulat a scendebant ad summam scutorum 4036. quae quidem quantitas solvi non poterat, nisi ex pecuniis exigendis a dictis debitoribus hereditariis, vel ex pretio bonorum hereditarium

distrahendorum, absurdum quum maximum fuisset, quod Testator voluisset bona stabilia distrahi pro ere alieno, & legatis solvendis, & voluisset pecunias exigendas a nominibus debitorum hereditarium, servari, & converti in emptionem bonorum stabilium supponendorum fideicommissio; ideo ad evitandum istud absurdum, dicendum est, Testatorem voluisse dictas pecunias exigendas, esse reinvestiendas, sed liberat penes heredem remanere voluisse pro dissolutione aris alieni, & legatorum, neque enim solvi poterant ex pecuniis hereditariis, quia in hereditate solida reperta sunt quantitas scutorum 35. Non erant de fuppellexilibus, & gressibus, quia haec fuerant reliquia Dominae Mariettae; minus etiam de redditibus bonorum hereditarium, cum infra annum solvenda essent legata summa scutorum 1208. & debita cum mortuario erant scuta 3564. & sic in totum solvenda erat summa scutorum 3573. & nihilominus non remanserant heredi, nisi infrascripta tris capita bonorum, videlicet Pradix Musciani aestimata per Ministros Gobelis scut. 4800. Perium terra scut. 98. Domuscula scut. 17. adeo quod ex alienum solvendum infra annum absorbebat ferè totam Testatoris hereditatem.

Nec obstat visum fuit, quod in hereditate non remansissent pecuniae in magna paritate dixit Testator in testamento, nisi in eis credita praedicta hereditaria coputentur: quoniam fuit responsum, quod Testator decessit ferè post annum a die conditi testamenti; unde facile est, ut pecuniae, quae tempore conditi testamenti, erant in esse, deinde mortis tempore reperte non fuerint in hereditate, veluti ab ipso Testatore consumptae, vel aliter erogatae. Praeterea & secundo fuit responsum, quod rali simplici assertioni Testatoris, circa Patrimonium sui vires, non erat standum, cum huiusmodi assertio non esset juramento firmata, ut probatur in *Auth. de iur. iuran. a morient.* *prae.* ubi Ang. Septem enim homines in schibus morientis plus sperant de suis facultatibus, quam in eis sic, ut dicit text. in *§. in fraudem autem legit.* quibus ex *caus. n. annu.* non lic. ubi Gloss. & in *Auth. sed cum Testator.* ubi Barr. n. 5. cum quo alii transeunt C. ad l. *salicid.*

Non obstat etiam, dum dicitur, quod si dicta credita hereditaria, & pecuniae exigenda, essent immunes ab onere expendendi in bonis stabilibus, subiciendis fideicommissio, ut est dictum, saltem veniebant in classe sub Fideicommissio universali, cui supposita

fuerunt alia bona hereditaria Testatoris: siquidem Testator insinuat heredem universalem D. Nicolae, & post eum, ejus lineam masculinam, & ex hinc, vocavit dict. Jo. Mariam, & post eum, ejus lineam masculinam, & ex hinc, illius lineam femininam, & ultimo loco Conveniam Sanctae Crucis, & ex datione duorum hereditatum dicebatur satis colligi, D. Nicolae heredem universalem insinuat, gravatum fuisse de restituendo ipsi subfinitis, juxta *ver.* in l. *fin.* §. *sed quia nostra C. summan. de Legat.* Maxime cum in substitutione facta D. Nicolae adfuit verba tantum temporis successivum importantia, ibi, & post eum ejus lineam masculinam, & alia, quae sequuntur: quo casu fideicommissarium substitutionem induci, scripserunt *Dev.* *confil.* 431. n. 6. *Cur.* *Jur.* *confil.* 48. n. 4. *Ayema.* *confil.* 12. n. 1. & 7. *Marzar.* in *Egis. de fideicommissis.* *quasi.* 12. & *Perrigra. de fideicommissis.* artic. 18. n. 14. ubi ponderat, quod tunc fideicommissarius substitutio induci, quando adfuit verba tradum successivum denotantia, hoc est, quod effectus, vel executio substitutionis non terminetur in uno actu, sed porrigatur ad plures alios casus successivos, & postquam habuerit executionem in personam primi, & hoc dicit procedere, sive casus mortis sit explicitus, sive extent alia verba expressa, quae implicite tradum temporis continent, proat significare verba illa, *lineam, suam linea.* & alia materiam linguae conscripsit. ibi, *fin.* *ut ne sit,* quae mortem eo um, qui in dictis lineis continetur, denotare videntur, ut per *Alicia.* *confil.* 46. n. 12. *lib.* 9.

Et eo magis concurrentibus penes communibus, 18 quibus usus fuit Testator, dum vocavit lineam femininam Nicolae, videlicet *successor vult,* quibus pariter usus fuit, dum vocavit Jo. Mariam, & alios post eum substitutos; illud enim verbum, *successor*, est commune, ut per *Paris.* post alios *confil.* 18. n. 15. *lib.* 3. & facilius ad Fideicommissum trahitur *Perrigra. de art.* 18. n. 24. & 15. addico etiam, quia Testator fecit plures gradus substitutionis, vocando unam lineam post aliam, & demum sexto loco Monasterium San. Crucis, ut considerat *Barr.* 13. & *Perrigra. de art.* 18. n. 11. ac demum, qui concurrat clausula codicillaris, quae mediant, verba etiam directa trahuntur ad fideicommissum, ut per *Succia.* *confil.* 12. n. 16. *verf.* *Idem solvitur clare lib.* 3. & *confil.* 43. n. 9. *verf.* *aliquando, & quante.* *et.* *end. lib.* *Cur.* *Jur.* *confil.* 48. n. 4. & 5. *Ayema. de confil.* 12. n. 4. & 5. & *confil.* 121. n. 5. cum pluribus aliis adductis per DD. Inveniamus dicti Jo. Mariae.

Nam ad praedicta omnia, super quibus nota ferè difficultas cause residebat, fuit plene responsum per Excellentiss. Judicem a quo in ejus Motivis, cupis resolutione: DD. placuerunt.

Et praecipue dum probavit in casu nostro, Testatorem vulgarem substitutionem fecisse, substituendo, & vocando lineam masculinam ad D. Nicolae, quia verba illa: *Herede universali fite.* ad effect. *ut* *di fas propria bocca nemo Nicolae,* quae pariter determinant alia verba substituta: *Idi po lai, la sua linea masculina,* tanquam verba directa ad Fideicommissum adaptari non possant *linea codicillaria C. de Testam. Bart.* in l. *Centuria* n. 47. & ibi eum sequuntur alii *ff. de Publ. & Pupillar. Bald.* *confil.* 273. n. 3. *lib.* 2. *Riminald.* *Jur.* *confil.* 55. & est text. in l. 1. *ff. de hered. instit.* & licet auctoritates praedictae loquantur de verbo *institui*, tamen idem dicendum erat de verbo *faci* *heredem, & nomine heredem*, quibus usus fuit Testator in casu nostro, nam & haec esse directum inquit text. in l. *quoniam indignum C. de Testam.* quem ita intelligit *Mysung.* in *§. fu. n. 5. Instit.* *de Pupillar.* sequitur *Barr.* in *confil.* 25. n. 27. & ubi etiam adfectus verborum communia directa ad substitutos, quia tamen illis est adjectum verbum *heredi*, quod capitur tantum in significato directo, ut notat *Barr.* in d. l. *Centuria* in *quasi.* 4. & in l. *presens C. de Impuber. & aliis substit.* substitutio ita censenda est

est directa, & non obliqua, quia ubi Testator usus fuit
verbis communibus, & directis singulari, erundunt ver-
ba directa, ut substitutio dicatur directa, quia verbum
25 commune recipit declarationem a directo, ut voluit
Bart. in d.l. *Cestaria* tal. q. & ita etiam tenuerunt Bald.
Imol. Angel. Alex. & Socin. in locis relictis per Riminald.
Jun. in d. *confil.* 50. n. 51. *vers.* et si non si verbum direc-
tum, sequitur etiam Henr. in d. *confil.* 115. n. 9. & bene
deducunt DD. *Quinque Rotæ Florentinae in causa de Pa-*
20 *latis*, in eorum *Motivis* anni 1581. die 19. Aprilis.
Id quod etiam funderet ex illis verbis: *Ex de auctor-*
25 *sitate, casus linea masculina*, & ibi repetita censetur,
quod tota utatio regitur ab illis verbis: *Pater, ad offer-*
30 *endi*, & nominatim, fideicommissarius enim non est pro-
prie heres universalis t. *f. filius ff. ad Trebell.* & in ter-
minis nostris sic arguit *Rota*, *confil.* 99. n. 10. ubi a. quem
sequitur novissimè *I. ader.* in d. *confil.* 98. n. 9. lib. 1. &
35 hoc cum verbis non convenient fideicommissio, de eo
dispositio non est interpretanda, prout sic etiam ex
verbo *heredes* arguitur directam substitutionem Bart.
in d. l. *Cestaria* n. 413. & Bald. in d. l. *prohibita* n. 43. lib.
quod etiam funderet ex illis verbis: *Et de sua propria*
40 *bona nominatim*, quæ patet determinant verba illa: *Et*
25 *depo sui, sua linea masculina*, hæc enim solemniter re-
qui, ita in institutione hæredis directi, non in sub-
stitutione fideicommissarii, & ex istis verbis fideicom-
missum substitutionem in pando excludit post Alci-
nat. idem *Lader.* in d. *confil.* 98. sub a. 9. *vers.* tertio
30 *movet me*, & in dubio etiam scienda est interpreta-
tio, ut substitutio potius sit directa, quam fideicom-
missaria cap. *f. pater §. f. de Testam.* in 6. Bald. *confil.*
433. lib. 1. *Socin.* *Jun.* *confil.* 202. n. 51. lib. 2. & tra-
ducent Bald. Alex. & alii in l. *verbi civilibus ff. de vulg.*
45 *et pupill.* & ibi sæpè per DD.

Cum igitur substitutio facta de linea masculina di-
35 citur D. Nicolai, sit solum vulgaris, & directa, hæc sit, ut
illi per additionem hereditatis solum per ipsam D. Ni-
colai, expiraverit l. *post aditum C. de Imper.* & alii
substitit. *Mantis.* de *Compul.* lib. 5. tit. 2. n. 23. *Cephal.* *confil.*
316. n. 46. *Riminald.* *Jun.* *confil.* 439. n. 11. lib. 4. hæc
enim substitutio vulgaris solum obtinet locum ante
hereditatem aditam, ut per eundem *Mantis*, ubi su-
40 *per lib. 11. tit. 5. a. 5.* Et quod huiusmodi substitutio
sit vulgaris, & directa, nec ad fideicommissariam trahi
possit, & ita non operetur post hereditatem aditam,
sed inspicitur tempus mortis Testatoris, ut ille ex
institutione admittatur, qui ad eam, & vult a lre, probat-
35 *ur* ex traditis per Abb. *confil.* 40. lib. 1. *Cast.* *confil.*
159. *super primo quæstio sub a. 4. vers.* secundum quod
continet lib. 1. & *confil.* 352. *visi attestati* ubi a. 5. lib. 1.
Alex. *confil.* 23. n. 4. lib. 4. *De.* *confil.* 104. n. 6. *Rota*,
45 *confil.* 414. n. 2. lib. 2. *Socin.* *Jun.* *confil.* 180. n. 64. &
30 *freq.* & maxime a 68. lib. 2. Atq. in terminis nostris
confil. 98. sub n. 5. & *freq.* Unde ex prædictis fuit con-
clusum, nullum adeo fideicommissum, cui supposito
sint pœnne hæreditarie exigende, de quibus agitur.
Non obstat, quod in institutione, sive substitutio-
ne facta de linea masculina D. Nicolai adfuit verbum, &
40 *post eum*, quæ tamen temporis successum denotare
videtur, & ideo fideicommissaria substitutionem
35 esse inducendam, secundum *Dec.* in d. *confil.* 431. & *Cast.*
in d. *confil.* 48. qui in eodem casu confluunt, cum
aliis supra adductis.

Nam fuit responsum, quod contrarium in terminis
34 *tenuerunt Alba.* dict. *confil.* 19. a. 8. *Dec.* *confil.* 201. n. 8.
& 7. & *confil.* 147. sub a. 6. *vers.* sed prædictis nulli mo-
do obstant, & plenè *Riminald.* *Jun.* d. *confil.* 50. n. 37.
46. 49. & *freq.* qui *Dec.* & *Cast.* in specie reprobat,
opinionem inque fuit ample defendit, & in *caus.* 533.
n. 14. & *freq.* & præsertim a. 9. ubi inquit contrarium
accidenter allucinatos fuisse, nisi Testator in substituo-

tionem mentionem mortis fecerit, & secundum *Rimis.*
sententiam consuluerunt alii clarissimi viri, ut per
eundem ibi tante n. 14. quorum sententiam secuti sunt
etiam DD. *Quinque i. dicta causa de Palatis in ad. eorum*
40 *Motivis vers.* non obstat, quod scribit *Cast.* & novissi-
mè post alios firmavit *Lader.* *confil.* in d. *confil.* 98. n. 6.
13. 14. & *freq.*

Non obstant alia verba, *heredes masculinæ, & finita*
45 *linea*, quæ patet triduum temporis successivum, &
mortis mentionem, saltem impedit denotare videntur,
quæ ad hoc etiam apparet responsum, tam per
D. Judicem a quo in suis *Motivis*, quam etiam per
DD. *Quinque i. dicta causa de Palatis* in eorum *Motivis*,
ad quæ relationem habere visum fuit sufficere: In
quibus etiam *Motivis* apparet responso ad objecta,
quæ sunt de substitutione ultimo loco facta de loco
50 *Pia*, nec non & de clausula coadiuvant.

Non etiam obstat visum fuit, quod in casu nostro
clare apparet, Testatorem fideicommissum induxisse
in ejus testamento, ut ostendat verba illa, ibi, & *f. sub-*
55 *reponimus ad fideicommissum tali boni, di. de di. facto.*

Quoniam fuit responsum, quod huiusmodi fidei-
commissum inducendum fuit præsuppositum, quod sub-
stitutio vulgaris, facta de linea masculina D. Nicolai, lo-
cum haberet, verum quia excludit fuit, & evenit per
additionem hereditatis factam per parte D. Nicolai,
37 ideo fideicommissaria substitutiones subsequentes,
tamquam ab ipsa vulgari dependentes, simul cum ea
corruerunt, ex traditis per *Cast.* *confil.* 14. lib. 1. & per
Menoch. *confil.* 85. n. 66. cum aliis adductis per DD. *Quin-*
40 *que i. dicta causa de Palatis vers.* non obstat,
quod desideratur, & *vers.* non licet faceret.

Ultimo loco non obstat visum fuit prohibitio alie-
nationis appositæ per Testatorem in ejus testamento,
quia pluribus modis satisfactum apparet ex iisdem *Moti-*
45 *vis* tam D. Judici a quo *vers.* nec etiam creditur, &
30 *vers.* ponderavimus etiam, quam in dictis *Motivis* DD.
Quinque vers. non obstat prohibita alienatione, & *vers.* de
quando, ubi præcipue responderetur, quod prohibi-
tione alienationis potius sit operari, si substitutio vul-
garis fuerit sufficiens effectum, ex traditis per *Alexand.*
50 *Dec.* & *Ruin.* in locis in dictis *Motivis* relictis.

Quare ex prædictis, potissimum omnibus aliis, quæ
copio h. haberi possunt in dictis *Motivis*, fuit conclusum,
nominis debitorum hæreditarium, & pecuniarum
ab illis exigendas, ex aliquo capite fideicommissum non
esse subiectas, sed libera remanere penes D. Nico-
40 laum heredem institutum, & qui hereditatem ipsam
adivit, & accepit.

Quo vero ad suppellectilia, & alia, de quibus in pe-
titione d. D. Nicolai, iura utrique parti reservavimus,
39 Patetque, ob iustum litigandum causam, ab expensis ab-
solvimus ad notata in l. *propter amicum §. fin. eum alterna-*
45 *ta C. de iudiciis.*

Dominicus Guadagni Rotæ Prætor.
Alexander Ziliacchini Rotæ Auditor.
Aloysius Salvia Rotæ Auditor.

ADDITIONE.

Ad ann. 3. & *freq.*

Appellatione pecunie numeratæ, quæ veniant, & si-
gnantur an veniant iura, & actiones ultra rela-
40 tos in *decis.* vide *Barthol.* *Appellat.* 196. per tot.

Ad ann. 12. & *freq.*

Quando substitutio dicitur vulgaris vide infra de-
45 *dis.* 68. n. 6. & *freq.* ubi quod substitutio facta primo de 1
masculis, & deinde de feminis, est vulgaris.

Si vocatur filius, & nepotes, regulariter per vulga-
rem vocati censentur, non per fideicommissum, ma-
42 ximè concurrentibus conjecturis infra *decis.* 99. per tot.

Instituto spurio, eique datur substitutio sub con-
ditione *f. non filius*, succedit substitutus per vulgarem, 43
non

non autem per fideicommissarium infra decif. 57. per tot.

- 44 *Varia*, quando scilicet est post aliam hereditatem, præcipue quando est clausula codicillaris, & verba tradum successuum importauit infra decif. 50. num. 1. & seqq.

Ad num. 34. & 35.

- 45 *Disidio post eum* non importat fideicommissariam, ut dicitur in hac decisione, quando Testator usus est verba directis, non vero si adhibuit verba obliqua, & habentia tractum successuum, nam tunc etiam disidio post eum alia verba, & circumstantis recipit interpretationem, & fideicommissariam importat, ut declarando auctoritates contrarias adductas in inferius imprimenda decif. 48. a. 12. firmatorum in eadem decif. 48. n. 37. & seqq. & quod importat tractum successuum, & fideicommissum infra dec. 68. n. 10. & seqq. pluribus adductis in *Florentina summatione super Consilia Oldradi* 25. 28. Septembris 1725. artic. 2. §. *considerata eorum me in 3. volumine meorum decisionum imprimenda*, quibus addimus *Andreas. contrarij*, 368. n. 1. & seqq. ubi adducit auctoritates, & rationes pro vulgari, quando disidio post eum est determinata verbo directo, puta *institui*, & n. 5. & seqq. ubi plura tractus, & auctoritates continet ad ostendendum, quod clausula post eum, recitetur in eadem temporis, & importat compendiosam substitutionem, & per consequens etiam fideicommissariam; *Numerus autem* 26. & seqq. usque ad *sumum* dicit, hanc secundam opinionem esse veriorum, & magis raram, & auctoritates hinc inde pugnant conciliari, ut prima Sententia pro vulgari habeat locum cum decessat, quando non concurrunt verba successuum, & perpetuum plerumque temporum continuationem importantis, nam huiusmodi verba, & clausula concurrentibus disidio post eum importat fideicommissariam substitutionem, quamvis Testator adhibuerit verba directa: quæ obliquantur, & fideicommissum inducunt quævis fideicommissi tenentis voluntas hoc fundat, & salua ratione resti sermonis ad vulgarem substitutionem eadem verba coardari non possunt.

- 47 *Differt autem* hac disidio post eum ab alia ditione primo, vel deinde, quia disidio post eum per necessa supponit primam institutionem, vel substitutionem non habuisse effectum, quod non præferunt alia verba, ut infra decif. 68. a. 11. & 14.

- 48 *Potuit disidio post eum* differt etiam a verba *in vita facta*: primo enim casu disidio post eum si relata sit ad verbum institui separat, & dividit substitutionem filiorum ab institutione patriæ, & in eo sensu accipi debet, ut ad hæreditate a parte, post eum filij sunt ad fideicommissum invitati, & sic disidio illa continet tractum successuum, nec habet effectum suum, nisi post mortem patris. In secundo vero casu nempe: Si disidio sit, *Patre vita facta, filios institui*, si verba referantur ad additionem, important effectum filiorum vigore institutionis de eorum personis factæ, & tempore additionis hæreditatis pater decesserit, & sic unico actu terminatur, & complementum recipit effectus institutionis, ut bene declarat *Buccasser. res. p. 26. n. 38. & seqq. & resp. 27. n. 1. & seqq.* quibus in locis reprobat *Dotium, & Carr. Jan.* in obsequio allegatos in hac decif. n. 33.

- 49 *Verum* hac differentia mihi non placet, quia verbum post eum conjungitur cum verbo directo, quale est verbum institui, vel simile, non importat tractum successuum, & fideicommissum, sed solum vulgarem, nisi concurrant particulares circumstantiæ diversam voluntatem Testatoris indicantes, ut dicitur in hac decisione, & supra in *addit. num. 45.* & admittit etiam ipse *Buccasser. dist. resp. 26. num. 9. & 10. & quod verba post eum* non excludunt vulgarem *Baldus. dec. & res. indicat. tit. 3. de Legat. & fidei. dist. 47. sub a. 3. ibique Roma. a. 14. & eorum Cass. dec. 388. a. 11.* ubi plures allegat, & sic non substituit ea, quæ ipse dicit in primo casu

differentiæ. Verum tamen est, quod ipse subiungit in secundo casu, quod verba *Patre vita facta, filios institui* important vulgarem, & difficultus trahuntur ad fideicommissum, relata enim ad additionem unico actu terminant effectum institutionis, cum non sint separata vocationis Patris ab illa filiorum.

PISCIEŒ, SEU FLORENTINA

Præfati Fideicommissi.

16. Augusti 1600. Ex lib. Mativ. 83. & c. 417.

ARGUMENTUM.

Filij in conditione positi, non censentur dispositivè vocati juxta *Gloss.* in l. *Lacius* la 2. ff. de hered. instit. & reprobatum nonnulla conjectura, quæ pro ipsius limitatione afferuntur.

SUMMARIUM.

- O**pinia *Gloss.* in l. *Lacius* la 2. ff. de hered. instit. verior, & tamenque *Idem*, & *Florentina recepta*, & de ratione n. 15.
- Quando ab ea sit recedendum, est *Judicium conscientiale*, & arbitrium *Judicis conscientie* remissum.
- Clausula *codicillaris*: & omni modis modo, quæ casu abhi operetur, & quæ a. 4. Auctoritatis pro *Idem* clausula allegata, in quibus terminis procedatur a. 6.
- Sine sit nulla testamenta constituantur, & semper habentur pro appropiis.
- Nihil operantur, ubi deficiat testamenti substantia.
- Sunt inveniendi ad mendum defunctus medicamentis testamentorum, non ad hoc extendenda.
- Conformatis verborum additi rei confirmantur, sed non se extendit ad ea non contenta.
- Ratio, quod alias extraneis essent melioris conditione, quam liberi testatoris, non est conjectura, sed ratio contraria opinionis, & n. 31.
- Quæ opinio fuerit *Florentina* relictur, ita relictur rationis, quibus incutitur.
- In conditionibus necesse saltem attenditur.
- Non licet parentibus ultra quamvis gradum alienationem prohibere, & de ratione.
- Conditio si sine filiis compendiosè continet vulgarem, & potest interpretari de fideicommissaria.
- Limita ubi vi get consecuta pro opinione, & *Gloss.*
- Pater filijs impuberibus in alteram duntaxat causam substituens, in utraque substituisse intelligitur.
- Et est reciprocasse, si substituit extraneum.
- Conjectura elicitur a posthumorum vocatione reprobat, & a. 19.
- Pater extraneis contra mulierem ultimo supplicio damnatam habentem ventrem prægnantem diffinire.
- Posthumus habetur pro actu ad effectum decrevendi alimentis matris.
- Item ad præterbendam collationem duorum donec ipse nascatur.
- Pro facto habetur, quod de proximo est faciendum.
- Pro perito habetur, quod de proximo est peritendum.
- Lacrum jura præsumunt, & de ratione.
- Posthumus habetur pro jure a solo saltem quod sui non modum, contra supra n. 10. & seqq.
- Quando sumus in descendens instituti, filij in conditione positi, consunt dispositivè vocati.
- Intelligi quando adesset furor agnitionis.
- Prædicta conjectura descendente a testatore de per se communiter reprobat.
- Malevolentia: requiritur in filijs in conditione positis, & positis, &; feminarum a Statum excusarum, est raxellæ a pro illorum vocatione, & de rationibus.
- Intelligi conjecturam de qualitate masculinitatis, procedere quando adesset ratio agnitionis, alias fecit.

Intel.

Intellige alteram de positione feminarum à Statuto exclusarum, ut n. 33.

- 30 *Conjectura majoris amoris ad prædictum effectum communiter reprobatur.*
- 34 *Alternativa refertur in conjunctionem, quando alias ob ambiguitatem voluntatis contraries dispositio*
- 35 *Alternativa posita inter personas, ex omni interventus, dispositio plene dicitur impleta, & de ratione num. 36.*
- 37 *Positio in conditione etiam eorum, qui non excludunt substantiter, nullam inducit vocationem, & de ratione.*
- 38 *Conjectura, quæ singula non præstent, simul juncta juncunt ad vocationem posterum in conditione.*
- 39 *Amplia etiam si sint levis, & de ratione. Limita, ut num. 41.*
- 40 *Ex positioe in conditione arguitur effectus Testamenti præcipui in descendentes.*
- 42 *Fideicommissa uti adfusa non sunt sumenda, nec militet etiam conjectura apertior inducenda.*
- 43 *Eodem modo ac interpretari institutio à substitutione, debet interpretari substantia ab institutione.*
- 44 *Adfusa et ex præpositi ob ambiguitatem, & præstantiam doctissimorum Consulentium.*

DECISIO II.

In Causa Oradini, e Ricci.

HUMANA prudentia clementiam, & providentiam infirmamentum haud levis descendat nos admonere hujus Oradini litis strepitus, & judicarie vexationes, dum ab antiquissimis temporibus orta inter doctiores juris interpretes dissensio in illo articulo, num filii in conditione positi censentur ex testamento vocati, adeo viguerit, & viget, ut ab unico tantum verbo, quod dixerit brevis glossula *fin. in l. Lucius n. de hered. instit. n. p. ab intestato*, in tantum creverit scribentium turba, & dicacitas ut (ad instar fluminum, quæ adeo vires acquirunt eundo, quod non flumina, sed quasi maria mare ingreditur) nemo scribentium, docti, indolique passim longinquas non audere implere paginas, & integros, prolixosque ad nauseam de ex tantum edere tractatus, quasi rari, sedere distinctionum nudi certis limitibus finitardam, rei infinite fines edicere: Unde verborum ignotusque incertitudo, & scribentium infinitate consensu ipsimet, ceteris rem, alias per se planam, confusorem, & intricabilem reddunt. Ex qua re valde excusatione dignas Judices reor, si in tanta rerum confusione incipites hærent diu, vel etiam, si eandem quilibet pro suo capite, omnium horum neglectis traditionibus, unus pro vocatione, pro exclusione alius, sententiam dicat. Et quamquam Florentiæ rei scilicet videtur negotii, quia sine controversia, illa *Glossa* opinio uti verior, æquior, & communior approbetur, in tantum etiam in controversiam hodie redigere videtur prædictum aditionem, quia tamen consensu haud via præcluditur, contingit frequenter super levissimis conjecturis pro conjecturaeque diversimodis sententiis capite longas interire disputationes. Quod congisce in casu præsentis, non sine gravi temeritatis nota, assererem, cum insignium advocatorum lucubrationibus effectum sit, ut vix per vocatione oon inclinaverimus: id tamen non egerimus, quia versa vice excellentium pariter virorum consilia non defuerunt, quorum peritæ authoritati hære in ancipiti cogebamur; verum uti non dubitavimus, communissima omnium scribentium consensione totum hoc conjecturale judicium 2 *judicantis arbitrio, & recte conscientie niti, ad Menoch. de arbit. Jud. cont. 2. cas. 141. Crass. recept. sent. in §. Fidei. quæst. 4. n. 7. & tradit Zam. in l. hæred. mei*

§. cum ita n. 728. in antiquiori editione ff. ad Trebell. hiarius vocationis exclusioni amplexi sumus, cum quia conjectura ex adverso deducit, per se non videbatur valde efficax, tum quia, & loco, & causa præsentis minus credidimus convenire.

Nam quo ad locum (ut hoc ordine cunctas persequamur) omnes illas responsas, seu negligendas censimus, quæ multum ponderis fore habere, ubi talis non vigeat consuetudo, qualis hic Florentie viget. Hujusmodi fuerant, prima de clausula edicilari, mox secunda de clausula, *omni meliori modo*, sine quibus hodie nulla testamenta conferuntur; quinimo, etsi non legere, tamen adeo intelligerentur *Car. Jun. conf. 114. n. 9. & conf. seq. n. 7. Mantos. in 4. adit. ad Lap. allegat. 19. sub lit. N. & Coler de aliment. cap. 3. n. 38.* tamquam ex posteriorum incuria prætermittitur, ut hic Florentie singulariter observatur. Accedit, quod, & ess nihil operari ubi deficit testatoris voluntas, tradit. *Det. conf. 121. n. 4. ergo an id fuerit de mente Testatoris, erit aliunde querendum.*

Et quocumque casu, certum est *Det. in consil. 142. col. 1. Soc. Jun. conf. 89. n. 5. vol. 3. lib. 3. Testatur. det. 60. & Rim. Jun. conf. 583. n. ult.* qui cum aliis ad eas probandas citantur, locatos solum in terminis vulgaris substitutionis, nempe quando primas hæres infirmus decesserit ante mortem Testatoris, qui tunc ejus filii in conditione positi excludunt substantiam ad rationem *d. l. Lucius ff. de hered. instit. §. vel singulis. Instit. de pup. substit. l. causantur in prius ff. de Jur. codit. & l. si pater impubes de vulg. & pupill. Sed an ex testamento, vel ab intestato succedant, hoc quare parvi refert, fas enim est, eorum supervivencia excludi substitutos, ut illis delatio sit ob prudens consilium Testatoris, qui his voluit jori legitimarum successione illibatam servari; sed & certior est responsio, tales clausulas inventas fuisse ad defectus mendedos, si qui medicabiles forent, testamentorum *Car. Jun. conf. 73. n. 22. & ut vim addant dispositioni, non autem ad testamentum legitimum, & per se validum, quod jam plenum habuit effectum, ut in caso nostro, ampliandum, vel extendendum ad non disposita, ut de quolibet confirmatione dicitur, quæ robur addit rei confirmata, ut non se extendit ad non in illa contenta l. Aurelius §. Testamentum ff. de liber. leg. Dandum de Pupill. patris. tit. de tut. & curat. libet. c. 2. n. 38.**

Iis similis est conjectura de inconveniente, quod ex trane alias melioris esse conditionis, quam ipsius Testatoris descendentes, quasi gravatum on debet posse in liberorum præjudicium alienare, cum tamen non possit, illis non extantibus, in extraneorum præjudicium. Siquidem hæc non est vere conjunctura, sed potius ratio, quare censetur *Ordi.* & ceteri illum sequuti, pro filiis in conditione positis, cum autem hæc opinio rejiciatur Florentie, rejicitur cum omnibus suis rationibus, quæ nempe longe minoris vires sint aliis in contrarium facientibus, inter quas illa est, quod in conditionibus merum factum serendot *l. qui hæred. in prius & l. Merius ff. de condit. & demonstrat. ut cum ponderat ploriam auctoritate Tirac. in l. si quicumq; vixi substitutus n. 126. C. de rev. donat.* numquid enim substitutus sub conditione, si Cæsar in Italiam venerit, Cæsare adveniente, repellitur, ne Cæsar ipse succedat mortuo instituto? Sed enim est, advenisse Cæsarem, ad substitutum repellendum; & or de Cæsare admittendo esset ridiculum querere, ita & de filiis videntis post aditionem infirmis, erit forte eque ridiculum. Siquidem quid aqores, quam permittere, tamen filium institutum liberam habere bonorum sibi relictorum administrationem, si filios susceperit? cum de proprio in eos amore Jura nunquam dubitent, ac proinde presumant, illum omnia illis conducibiliora facturum; eum tamen filius carerem, ex religione utilitatis proli solatum, non deest posse suorum majorem

rum

rum dilapidata substantiam, ut frequenter contingere cernimus. Ergo in hoc longe reſtricta, quam in illo casu decet, institutum vixit testatorum gravare, de reque infirmis facultatem, tam res pro sua voluntate libito hereditaria alienare, nempe ut facilius valeat necessitates sua familia, & sololis prospicere, tum ex propriis, filius quem mulieris honorare, ut ipsa hae spe illis, vel amore perterritis, promptiora, & obsequentiora ab omnibus officiis exigat, ut in *conf. 99. n. 3. Collet. Populi. inter conf. Maris Pici*. Cum verba vice ante dicta haud parva sololi inobedientia, & perulencia argi propriam patrem, quod sane est detestatum, ac furiosissimum damnum, & ad quancumque bene alius institutum Patriam subvertendam, aptissimum.

Qua potissimum ratione casui ipsemet semper, dum in foro causas agerem, huius fideicommissi inter liberos, & prohibitionibus alienationum suorum tribuendum, quando maxime non praefumatur appropinquatum, & uepotum testantibus una conditio, inclinat, & naturae propensio. Dixique frequenter hae motus ratione, sanctissime Imperatore iuravisse, non licere parentibus ultra quartum gradum, rerum alienationem prohibere; ut in *Auth. de restit. fideicom.* siquidem usque ad illum solum speret Iustinianus hominum notitiam extendi posse: qui intellectus dicta *Auth.* mihi confirmatur ex tradit. per *Nicet. Vall. de reb. dub. tract. 7. de invaliditate fidei.* excludentem non conceptum tempore mortis Testatoris. Et videmus frequenter, misericordiam, turpissimamque paupertate exagitari dissimulorum testamentum proles propter similes alienationum prohibitiones, ob eas alienum, perdidisse usuras, quibus infelicitate opprimatur usque ad ultimos seneclutis annos, & quibus tunc facillime venditione modice substantiae ab initio se liberaſſent, sed huc per transsumam, se perfuncturi dila velim.

Quarta pariter compari hae eodem laborat vitio, dum dicitur, conditio *si sine filio* compendium sui, vulgare continet, ita *Socii. Jun. d. conf. 29. n. 3. lib. 3.* ergo isti poterit interpretari de fideicommissaria, ut arguit *Marius conf. 31. n. 14. & conf. 399. n. 12.* sequentia enim possit procedere ad *Ord.* opinionem defendendam contra *A. gloss.* quod (ut diximus) non licet Florentiae ob inveteratam consuetudinem excludendi vocatos. Interim tamen dicere non pigebit, hinc sumpta occasione, me dum legale tyrocinium Senis in Patris Gymnasio agerem, quibus iuventutis annis munus sua intellectus studentis, ferventis in hoc obibat, publice defendisse, hosce filios in conditione possit venire ex testamento vocatos Iuris civilis praesumptione, sed in solo vulgari substitutionis casu, nempe quando filius, vel institutus primo gradu haeres esse nolet, vel quis praemortuus, non posset, nec eius liberi ex prudenti Testatoris iudicio (nempe quia eos in conditione possit) censuerat vocati ex solo Iuris praesumptione: quasi abhorrent leges, cum decessit intestatus, qui testamentum rite factu daceſcit, in quo liberorum ex filio instituto non ad exheredationem, mentionem fecisset. Unde supplens iura ex casu horum validam institutionem, cum totali substitutione exclusionis, ut pari aequitatis ratione supplerent Divi *Marius de Veris* Imperatores, ut cum

patet impuberi filio in alterum tantum casum substitutionis, in utrumque substitutionis intelligatur, *Modestinus* ita referent in *l. iam hoc ius ff. de vulg. & pupill. & in l. Titia scilicet ff. de liberis ff. de leg. 2. in l. haeres meus multa ff. ad Trebell. De d. cum in *l. p. C. de imp. & ad subst. Socii. Jun. d. conf. 249. cal. 4. vrs. circa primam*. Quemadmodum enim hoc Iuris supplens non redigit causam ab intestato, ita nec in casu *l. Lucius*,*

& sic in hac nunquam finienda controversia, de liberis in conditione possit, quos praeter casum vulgari, nunquam dixisse censeri vocatos, sed hereditatem per patrem aditam ab ipsorum filiorum existentiam fuisse factam patrimonium patris liberum, modo, eo decedente, sint filii superstitis: a qua declaratione non tamen recedem ex eo, quod *Alex. conf. 183. n. 14. lib. 2.* quorundam ita ferme sententiam opinionem contemnat, dum ait, vulgare ab intestato locum habere non posse. Et quoniam tam haereditas hoc afferre salsus esse? Sed illi exponunt *Gloss.* per dam dicit, quasi ab intestato, vulgare dicere, per vulgare, quasi ab intestato, cum re vera in testamento talis substitutio non legatur. Quidquid tamen sit de opinione *Gloss.* quod per vulgare succedat, credidit ut diximus *Socii. Jun. conf. 29. n. 3. & conf. 174. cal. anteq. vol. 2.* licet minus bene ibi prout illationem adducit ad fideicommissariam; neque pariter ab ea recedem rationibus per *Cauchium* in contrarium adductis in *d. q. cum ita n. 71*. Verum nec iuvat hae iuventis hodie fusius prosequi, nec decet peregrinis, & vagis conclusionibus in materia sui pondere nimium praeponderare, interesse rere.

At quando talis declaratio aliquo veritate fulcramento niteretur, minus profecto raboris esset in conjectura, de positione in conditione eorum, qui per Statutum excluduntur, ut sunt foemine, quoniam ex dicti Iuris praesumptione, in legem redacta, bene essent in suo solo casu vulgari vocati. Verum de huius dicti veritate aliorum iudicium est.

Simili notatur defectio quinquae conjecturae de posthumorum vocatione, quae quatenus compenditur, & probatur a *Mantis. in tract. de conjell. lib. 2. tit. 2. n. 16.* re vera tamen non potest dici conjectura, sed veritas argumentum contra illam *gloss.* opinionem, quae, cum Florentia sit receptissima, notiam admissit argumentis in contrarium. Quod si procederet, ita omnes rationes, quibus solliciti contraria opinio, infirmiter locum conjecturam, nihilominus tamen in *q. rursus* locum ubi conjecturas examinat, nullam habet argumentorum pro ea parte adductorum rationem. Quando tamen possit dici conjectura ex posthumorum vocatione, argumetum *Mantis* non concludit: posthumus habetur pro iam nato, solum ad sui commodum, sed si non esset vocatus, haberetur pro iam nato non ad sui commodum, ergo dicendus est vocatus; siquidem in maiori est expressa sollicitudo, potest enim videri vocatus etiam ad commodum alienum, nempe matris; cui ob ventrem, si damnetur alio modo supplicio, produci potest executio, donec perierit *l. Imperator a. ff. de statu hominum, l. praegnantis ff. de pendi*. Item propter ejusdem matris alimentum, ut in *l. 1. in prin. ff. de vestre in possit. mittendo*. Item in terminis collationis bonorum, licet ad sui commodum veritas, nihilominus tamen fieri differret, donec nascatur *l. si. ff. de collat. in bon.* Accedit, quod ubi agitur de conditione adimplenda, quo ad factum alienum, vel per aliam adjecta (ut supra dicebamus) verum factum attenditur regulis Iuris est, quod pro facto habetur, quod de proximo faciendum est *l. p. ff. de milit. testam. & per perditio habetur, quod de proximo est perendum, si quis non siturus ff. pro emptor. l. item legato ff. de legat. 2. l. C. de condit. instut.* Ne demum in omnem eventum negatur etiam minor, nempe existentiam conditionis ob posthumum solum non esse posthumum utilem, licet non sit vocatus, nam accipit patris hereditatem luculentiorum, cum alius ad substitutionem hereditaria bona etiam per ipsum posthumum essent restituenda ut patris in ceteris hereditatem ergo licet per potrem prius facta alienata non vendiderit tamenque sua, consequitur tamen in locum aliquoque precit, vel hoc unum, quod damnum nullum consequitur; & locum pars praesumitur ex eo, quod nemo praesumatur peccare sibi, ut in terminis inquit *Alciat.*

16 de eo efficitur commodum, sublimitas vocaretur, quia
post hunc habetur pro: jam nato solū quoad sui com-
modum. Nam sic *hanc* e. i. debet habere leges id
expresse statuitur, quia supra citaverat, nempe *I.*
domus §. si autem C. ad Trebell. & d. l. ex solo §. i. ad.
domus in omni casum intervenire pro limitatione ad
regulam *l. qui in aere ff. de stat. homin. & d. l. quod diti-*
mus, ff. de verb. significat.

37 fo. plures: sanè non vulgaris nominis Doctores scrip-
sere, in conditione posuissè censerì vocatos ad *Auch.*
confil. 74. n. 2. *Genl. confil.* 47. lib. 2. *Socius, Jun. confil.* 538.
n. 57. lib. 2. & *confil.* 145. n. 36. lib. 3. *Cur. Jun. con-*
fil. 87. in fin. *Burr. conf.* 155. n. 21. *Non. confil.* 31. *Craff-*
in d. & fidei. quaff. 13. n. 2. cum pluribus aliis à supra-
relatis deductis.

38 rionis et illi censentur favorabilior *Quir. Jus d. conf. 39.*
 n. 5 ubi innumerum citat, et de comm. testatur. At si co-
 n. nostro non procedit, quin perverso ordine statuta-
 riae successione non modo filiam praetulit masculo ne-
 potibus ex fratre, sed etiam filiam legitima ipsius filia-
 e. et licet in caso *Sotaria conf. 249. n. 5.* effect etiam infirmis
 filia, tamen illi non exebet in hac coniectura, sed in
 pluribus filiis, nec de fideiussoribus ex filia sunt substi-
 tuti transver sales Testatoris, ut hic, sed pia causa, fa-
 ciunt trad. per *Ruin. conf. 212. n. 15. lib. 4. Gabr. conf.*
183. n. 27. et Quir. lib. 4. Grat. conf. 89. n. 8. lib. 3.

39 communiter reprobetur, ut testatur *Clar. in §. Testa-*
mentum qu. 79. verf. 3. conjectura: & ita in puncto re-
pondit tota Rota Florentina in simili casu, *ut in Motiv.*
Anni 1580. prima Decemb. ibi prima est.

70 Septima, et ultims superest conjunctura, & scilicet
arguens primo aspectu, quia in conditione cum filiis
masculis est junctio etiam filias: ex quo prinus urget ra-
tione-mentionis masculinistis, & illi ratione pradi-
cibus propriis fabulis; secundo quia feminis fructus
efficiunt alias positio in conditione, cum ab intellecto ne-
cessitate succedere, vigente Statuto in Terra Pfrici-
quo excluduntur filie feminie, exantibus fratrum
filios: certum quia feminie ponuntur una cum mas-
culis in conditione, & licet per alternativam veri, hae
tamen resolvitur in conjundivam, ad inconvenienti-
evitandum, quod masculis in conditione positi una cum
feminis non vocentur, quando feminie non pote-
rant in conditione poni, nisi cum vocatione, ad fru-
stratoriam nominationem vitandam, & ne diverso ju-
re censeantur sub eodem verborum periodo compre-
hensi contra i, *sum hoc iure filii de vult. & pupilli* ut in

terminis argumentatur *Ruin. conf.* 160. n. 23. vol. a. & *conf.* 143. vol. 3. *Mancus. praesumpt.* 76. a. 49. & melius forte exteris (quampolus eum ad id probandum deducuntur) *Puf. dec.* 115. in eujus casu indefinite filii erant possiti in conditione: & quia indefinite aequivalent univ[er]sal[is], en fuit, idem par[is] esse, ne si exp[re]ssit filias, alias ab intestato exclusas in cōditione possisset. Quibus inductionibus hujusque conjectura varie & dōde quid sit per Excellentiss[im]os DD. Advocatos responsum.

Er quo ad primam de masculinitatis mentione, ex forte aliquid haberet roboris, ubi adesse ratio conservandi agnationis, quo folam per masculos propagatur et hoc folo intuitu habet magnificet coniecturam *Guid. Pap. de iur.* 184. et in eafa noftra perperam queritur de agnatione, dum primis heres ab agnatione recedit. Ubi vero maioris amoris, & dilectionis rationem inde confideret, dicimus coniecturam bae communiter improbatam per *Clar. d. 79. in aris. de iur. Testam. in omni p. d. 1. c. 1. v.*

Quoad secundam, est pariter nullius momenti, quia quoad filios Flore, certum est, eas excludere substitutos ab intestato, eum diversæ sint lineæ, nempe de Ricela, substituti vero sint de Nucleis, ergo ab intestato per filias substituti excludebantur.

Quo deum ad tertiam opinionem *Rubin*, retorquetur
in contrarium argumentum *Zach*. in d. §. cum sit a.
778. v. *verfittit* non *exterior*, non tamen vocatur a mori: nam co-
ditione poffit, ergo multo minus formis a Stauror
excludit. Verum quoniam haec, & alii rationibus,
ibi per *Zach* excitati, accurate conator respondere
Menich cap. 39. c. 7. Nec vacat, nec expedit modo,
ut eorum sententiam calamo rem attingerit, indagare
ruioriem esse receptionem rem per D. Advoc.
Kildul condicere, utam, neque quod conjuncta pof-
fit locum sibi vindicare, quando una simul tam miscu-
la, quam fumina, flem, in condicione poffit, tunc
enim qui fumina non poterat ibi inrellat fuccede-
re vocata cum fuccedere, videtur infiltrat, ut una de-
terminatio fit. At in eafio noftro fuccedere mafculo,
non relinquat fumina locus, qui est nominato or-
dine facit divo, neque per aliter vult ad l. cum
patrem §. fin. ff. de legat. 1. l. baradarus §. p. ff. de
verbor. oblig. DD. in l. Gallus §. anidm volit, ff. de lib. et

prohibere, unde *Lex de heredi* §. 1. *Spem* quidem sciendum
proinde esse censetur *Rota* dist. conf. 160 a. 2. tit. 1.
quando idem importare hanc alternativam ordi-
nem successuum debet. *conf.* 15. a. 2. conf. 63. a. 4.
lib. 3. Nec eius opinio debet probari de iur. *ver-*
bi. significat, ubi *alternativa* solum in con-
suetudinem revolvitur ex benignae interpretatione, et
alias ob similitudinem volantis, nota disposicio *et*
si *Lex* *Jan. Titii* §. 6. *si* *rem* *est* *heredi* *aut* *Beati-*
cato *in* *l. si* *qui* *§. de* *off. test. dist. 1.* omni-
niter fententiam probat, dum cum *Dys* fentit,
quod si *alternativa* cadat nec perfonae, ex ejuſdem
quod intervento hominis, *dispositio* *plene* dicitur
impleta. Quod habet etiam in fe naturale, & iuri-
dico rationem; naturale, ob naturalem, & pro-
priam diffinitivam naturam, ad *l. i. cum* *quidam* *de*
verb. significat Juridicam, quia ſemper cenſetur. Te-
ſtatorum diſponere ultima eorum *elogia* ſecundum
tuta locorum, ad jura veluta. Sed in caſu noſtro in
magis quam, talem ordinem expreſſe ſervare in
prima inſtitutione, ſilorum primo, & in eorum deſectu
ſilium, ergo multo magis credendum, ſervare vo-
luiffe in admittendis nepotibus. Quod ſi erit ob ſuc-
ceſſivus, ſumma ex parte maſculo non erit vocata; &
maſculus non admittitur, quia ſolum in conditione
poſuitur *heredus*.

Quando tamen hae responsiones minus valerent, sentirem ipse libentius cum *Zach.* quod nempe nullum iudicat vocationem positum in conditione omni exclu-

- 37 detentum subintratus. Quoniam (ut supra satis fuisse diximus) sola possessio in conditione respicit merum factum, & deest institutio liberam habere bonorum sibi relictorum administracionem longe magis, femina subinde processa, ob doctos in eas erogandas, quam masculina. Unde satisfactum est, ac bene intentioni instituentis, si eque femina, ac masculis superstitibus decederit.

- Non tamen diximus, esse fidendum, dum subiungitur, quod ubi singula per se relaxa conjuncta, vocacionem praescribere non valent, valent saltem simul juncta, ad communes hac de re traditiones *Gloss. in l. 2. in vers. legitimis ff. de exco. tut. Bald. in l. per hanc n. 4. in fin. C. de temp. ad appellat. tradit in terminis Rip. in l. Centurio n. 165. Barjat. consil. 1. n. 11. Sord. consil. 67. n. 35. Honded. consil. 43. lib. 1. Perrey. consil. 91.*
- 39 n. 38. etiam si effluent leves, ob materiam favorabilem ad *Cort. Jan. consil. 87. in fin. Cephal. consil. 251. n. 37. Crass. in d. §. fideicommissum q. 13. post n. a. & Leon. dicens ita tenere omnes alios consil. 47. n. 118. lib. 2. ult. vol. cum pluribus aliis Maxime quia ex positione in conditione arguitur praescripta affectio ipsius Testatoris, praecipue in decessu illius, ut inquit *Honded. d. c. 5. n. 32**

- Nos enim credidimus vel unam in concursu etiam materiam requiri, quae animum Judicis attingat, suadente ita Testatore voluisse ad *Clert. in d. §. testamentum q. 79. in fin. At relictum nulla nobis via est aliquid habere efficaciam ad succedendum, mentem Testatoris fuisse relinquendi in casu exheredationis filiorum, filiarumque, bona filiarum instituta vicariis, & restitutioni obnoxia, ut verè nulla prorsus est; ideo omnes etiam simul junctas respondendas censuimus, cum enim fideicommissum, parentum maxime, non sint formidanda, uti odiosa, & scandalosa, rixarum, litium, & perpetuarum contentionum semina, ad ea inesse credendum aequi Juxta cum gravis falsis procedere debet, nec in ille conjunctus, quarum nulla per se probet, fidem suam accommodabit ad *Roland. consil. 43. sub n. 40. lib. 4. Collig. Papien. d. c. consil. 99. n. 4. inter caetera. Mutat. Pitt. Alciat. consil. 585. qui plures allegat in antiqua editione Jafon consil. 143. n. 3. lib. 2. Ab. consil. 11. n. 10. Cephal. consil. 269. in fin. Petr. ad Petr. de fideicommissis. prohibet. quest. 9. n. 141. 190. & 221. ultra quos probat deum tota Rot. Florent. in d. d. c. detest. anni 1589. prima Decembris.**

- Quo verò ad *consil. Ab. 581.* ex adverso deductum, nos parum movet, quia in suo casu conjunctura erat, & urgens, & necessaria, cum substitutionem primæ institutæ sustinere protendat, non modò non exstantibus institutæ liberis, sed etiam si iidem liberi ante legitimum ad testamentum etatem, vel postea quodcumque inestituti decederent. At hic fulum est habita ratio ad solam, & simplicem liberorum existentiam. Nec agitur hic de praedilectione posteritatis, & sobolis propter collata dilectionis substitutionem, sed verius de praedilectione commodi filiarum institutæ, quam testator maluit, ne orbo decederet, liberam habere iustius hereditatis administracionem. At si tali causa bona restitutioni obnoxia reliquisset, utique longe minus eam dilexisset, quam substitutos, quibus, ea sine prole decedente, liberam, nulloque vinculo restitutionis obnoxiam hereditatem reliquisset, quod nulla ratione est dicendum, reciproca enim esse debet institutio in substitutione interpretari, quæ substitutionis ab institutione ad DD. in l. coheredi §. qui discreti & l. si plures ff. de vulg. & pupill. cum pluribus similibus ex adverso deductis.

- Hæc dicta ad nostram comprobendam primæ sententiae revocationem sufficiant, cujus auctoritate, & doctissimum Consilium praestanti jure nuntio vidum ab expensis absolvendum volumus *Gloss. & doct. in l. generaliter §. si autem cum etis C. de reb. cred. Bald. Tom. I.*

in l. fin. C. quod prov. non est inest. Alciat. in l. 1. quod re. num. 32. ff. si cert. pet. DD. in l. 3. §. si rem. ff. de legat. 3.

Horatius Spannochijs Rota Auditor.

A D D I T I O.

Hæc Decisio fuit confirmata per DD. Tres sub die 17. Maii 1603. quæ decisio confirmatoria habetur infra decis. 22.

Vide ad materiam hujus questionis, an, & ex quibus conjunctis filii in conditione possint censentur dispositivè vocati, deducitur per eandem Rotam des. Florent. 60. coram me, ubi pro negativa, dec. 77. ex n. 59. 65. & seqq. ubi pro negativa, & dec. 82. ex n. 1. & ex n. 31. coram me, ubi pro affirmativa, & rursus in Florentina Fideicommissum. 9. Septemb. 1719. art. 1. per tot. pariter eadem me, ubi lussimè pro vocatione, & infra d. dec. 22. cum addit. ubi pro negativa, & dec. 45. dec. 62. n. 14. & dec. 73. n. 2. & seqq. ubi pro negativa, dec. 82. n. 11. & seqq. dec. 92. n. 1. & seqq. In utraque pro affirmativa, dec. 118. n. 9. ubi pro negativa, & de i. 115. n. 17. & seqq. ubi pro affirmativa, & pro negativa dec. 130. n. 40. & seqq. & pro affirmativa infra dec. 144. n. 3. & seqq. & apud Palm. Nep. dec. 429. n. 7. & seqq. Pro negativa vero eadem Rot. Florent. apud eund. Palm. dec. 478. n. 31. & plur. seqq. & in Florent. Fideicommissum de Albinis meo ex Judicibus 24. Septemb. 1721. §. idemque, & seqq. cor. D. nra Audit. Bonifazio Sen. ubi pariter pro negativa. Rot. Rom. post Constantin. ad Stat. Urb. dec. 111. n. 1. & seqq. repetit. apud D. meum Audit. Caldern. post resol. 61. fol. 521. ubi similiter pro negativa, Caprar. dec. 250. n. 1. & seqq. & dec. 649. n. 1. & seqq. in utraque pro affirmativa, & pro affirmativa pariter coram Asafio dec. 89. n. 62. & seqq. ubi in Causa Florent. & in alia Causa n. 74. & seqq. & n. 82. & plurib. seqq.

FLORENTINA Fideicommissi.

24. Septemb. 1600. Ex lib. Motiv. 83. 2. c. 364.

ARGUMENTUM.

Fideicommissum ex quibus censetur indotum; hæreticis gravati an possint vindicare bona fideicommissaria per suum iurisdictionem alienata. Identitas bonorum quomodo probetur, an pro melioramentis sit danda retentio.

SUMMARYUM.

- 1 Testamentum conditum cum suis solemnitatibus probat disposita in ipsa testamentum.
- 2 Testamentum habens sua solemnitas plura probat.
- 3 Verbum Fideicommissum ex ipso verbo suo indicat clarissimum fideicommissum.
- 4 Verbum substituto adiunctum verbis tractum temporis importantibus continet compendiosum.
- 5 Compendiosa in se continet fideicommissarium.
- 6 Verbum descendentes est collectivum plurium graduum, & continet fideicommissarium, & non. 70. remissum.
- 7 Reciproca inter plures collectivè vocatos intelligitur tam activè, quam passivè.
- 8 Limita flante genere aliter verborum. Et eos, & cuiuslibet eorum filios, & descendentes invicem substitui vulgenter, & per fideicommissum.
- 9 Literarum significatio reciproca est, ut intelligatur tam activè, quam passivè.
- 10 Fideicommissum sine illa utilitate non valet.
- 11 Mens Testatoris est attendenda, & perferenda.
- 12 Substituto interpretari debet facta sub ea conditione, sine qua alias non valet.
- 13 Instituti filii, & descendentes per nomen collectivum

non intelligitur facta substitutio in casu mortis, & de ratione, n. 38.

14. Hæres non potest contravenire factis defuncti.

15. Hæres per ex parte, quæ est hæres, præsentia personam defuncti, & tenetur ejus factum per dñare.

16. Brach, quæ non potest vindicare testator, non potest vindicare etiam hæres.

17. Hæres non debet esse melioris conditionis, quàm defunctus.

18. Testator non tantum potest disponere de rebus suis, sed etiam de rebus hæredis.

Et de iuribus in ejus persona possidentibus. n. 40.

19. Hæres non potest jure propria vindicare rem alienam a defuncto.

20. Alias repellitur exceptio doli.

21. Amplius, ut prædicta procedant etiam si emptor non possit agere de evizione.

Et de ratione n. 22.

Declara, n. 23.

24. Evictio non debetur ab hærede quando sequitur ex natura rei, & ordinatione communi auctoris.

25. Licet autem non debetur evictio, impeditur vindictio.

26. Limita regulam de quâ n. 24, quando emptor poterit grandem infamiam, ita ut verisimiliter non fuisset recepturus bonam, nisi cum promissione evisionis.

27. Identitas bonorum probatur ex libro affirmi, seu catæstri, & n. 41.

28. Item ex testibus in alia causa examinatis.

29. Item ex personis habentibus.

30. Item ex sole nomine, quando sumus in antiquis, & agitur contra hæredes, vel fideicommissarios, non autem tertius possessor.

Et de alia modis probandi identitatem, n. 42. remissio.

31. Creditores sunt quasi fideicommissarii tam sustinent personam sui debitoris.

32. Possessor tenetur restituere fructus à die litis contestata.

33. Fideicommissarius gravatus restituere detrabit melioramentum à bonis restituenti.

Et pro eis illi tenetur retentio n. 43.

34. Amplius non possit condicere ipsa bona fideicommissoria, si ea restituit absque detractione melioramentorum.

35. Item amplius etiam in hærede hæredis.

36. Item amplius non meliorans expelli non possit etiam ab aliis fideicommissariis de restituendis melioramentis, & n. 44.

37. Item amplius etiam si presentia dictum non fuisset solutus prius melioramentis.

38. Limita ut nil aliud pretendere possit, si pretium melioramentorum ipsi restitutor.

39. Tenetur impatore fructus ex re fideicommissaria perceptos in creditum melioramentorum, & de ratione.

DECISIO III.

In Causa Soderini, e Soderini.

L Aurentius Soderinus Petritius Florentinus sic conceperat suum testamentum in capite universalis institutionis: in omnibus autem aliis suis bonis, mobilibus, & immobilibus, iuribus, annuitibus, & actionibus, presentibus, & futuris sibi hæredes universales institui, scilicet, & esse voluit Nicolaum Joannem Franciscum, & de amicum fratres, & filios dicti D. Bernardi de Soderini nepotes dicti testatoris, æquis portionibus eis, & eorum, & cognatisque eorum filios, & descendentes masculinos legitimis, & naturalibus, ex corpore eorum natos, & non per iuris substitutionem invicem substitui vulgariter, & per fideicommissum, in stirpe, & non capita; non per hoc prohibendo alienationem credituum mortis, & bonorum mobilium dicti Testatoris:

Defuncto Testatore; cum ex bonis ipsius medietas ejusdem tenetur apud oras maritimas nuncupare Castellione pervenisset ad Nicolaum Soderinum communem parentem Petri, Bernardi, Gaspari, & Caroli; ipse Nicolaus prædicti bonis in solum prægavit Bernardo ejus filio emancipato, qui deinde defunctus est, ingenti ære alieno onustus. Unde ejus bonæ fucere à creditoribus ipse occupata post mortem Bernardi; defuncti, pariter fuere Lucas, & Nicolaus ejus filii, ex quorum morte D. Gaspar Soderinus præterdente essentia casum fideicommissi puriuscumque fuisset in ejus personam, petuit hoc idem decerni, & condemnari creditores ad bonorum relaxationem, adversus quem petitionem plura fuere opposita; totus autem status causæ ad tres principios articulos redactus fuit. Primo in fideicommissum restaret ex præterito testamento: Secundo an dicto fideicommissum D. Gaspari repelleretur à vindicatione ipsius, quia sit hæres Nicolai petiti. Tercio in dema esset retentio per melioramentum.

Primus articulus, qui ob mendosam testamenti copiam subdubius revocabatur in controversiam à reit conventis, tandem in ipsi originali scripturæ testamento, absque hesitatione à nobis resolutus fuit pro existentia fideicommissi, quippe constat conditum fuisse à Laurentio testamentum cum septem testibus, illudque redactum in publicum instrumentum; quod quidem probat dispositum in ipso testamento Gaspari in l. fin. in verb. est conditum C. de fideic. & ibi Bart. & alij in l. hæredes palam ff. de testament. Cora. consil. 329. in princ. vol. 1. ubi de communi Guid. Pap. quest. 331. Jaf. consil. 124. col. 1. lib. 1. Alex. consil. 33. n. 4. lib. 3. ratio est, Gravet. consil. 31. in fin. consil. 317. n. 1. Cephal. consil. 4. n. 20.

Ex ipso autem testamento clare colligitur fideicommissum ex ipso verbo fideicommissum; dom Testator dixit invicem substitui vulgariter, & per fideicommissum, hoc verbum fideicommissum ex ipsius verbi sono indicat elerissimum fideicommissum, Bald. in l. si frater C. de fideicommissi. Dec. consil. 86. n. 2. & consil. 35. n. 4. Paris. consil. 3. n. 31. lib. 3. consil. 14. n. 4. lib. 2. Bern. consil. 132. n. 34. lib. 2. Item fideicommissum dicitur induendum ex verbo substitui; quod cum sit verbum commune, & fuerit adiectum verbis importanteribus tractum temporis, importet expendiosam substitutionem Cap. 4. si pater extra de testam. in 6. quæ compendiosa in se continet fideicommissariam Bart. in l. Centuria n. 41. & 42. ubi Ripa n. 175. ff. de vulg. & pupill. substit. Gravet. consil. 22. n. 7. consil. 131. n. 10. Accedit verbum descendentes, quod est verbum collectivum cõtineus plures gradus, ad quos post eadem hereditatem non potest devenire hereditas, nisi per fideicommissum, cum omnes unico, & eodem tempore non possint succedere Aliat. consil. 12. n. 13. lib. 3.

Quod quidem fideicommissum expresse per additionem hæredum institutorum nequaquam censuimus, quasi reciproca substitutio intelligi debeat ad idem tantum, non autem passivè ad tradita per Soc. Sem. consil. 104. n. 2. & 10. lib. 3. Paris. consil. 87. n. 23. lib. 2. ut sensus sit, quod filii Bernardi Juniores invicem filii substituti cum omnibus filiis suis, & altero decedente sine filiis, alter cum ejus filiis sit substitutus, non autem elucto decedente cum filiis masculina voluit post eadem hereditatem substitui; quia mentio de descendentes sit facta tantum ad idem, non autem in substitutione passiva, quæ imperfœdit substituit.

Nam pro responsione consideravimus, generaliter inter illos verborum, & rei, & cognatis eorum filios, & descendentes invicem substitui vulgariter, & per fideicommissum: hæc enim verba generaliter sunt, & important reciprocam substitutionem, & inter ipsos filios institutos de per se, & inter filios institutorum de per se, & inter omnes, si uterque casus

8 sua coningat. *Chr. Jan. consil. 11. n. 5. & prædicta reciproca substitutio operatur, ut omnes, quos respicit, nempe tam filios, quam eorum descendentes, dicantur in vicem substituti acti, & passivi* *Soc. Jan. consil. 78. n. 34. vers. nec est verum n. 35. lib. 3. ubi in specie respondet ad Socin. parvum in consil. 104. lib. 3. & conarsa Soc. pariter sentit Marazz. in spec. fideic. quest. 18. qui clare sentit contra Soc. d. consil. 104. n. 3. & 69. ad lib. & facit, quod natura, & significatio literalis substitutionis reciproce est, ut tam activè, quam passivè intelligatur l. laurus l. si pater impuberes ff. de vulg. & pupill. subf.*

Et sicut consensimus ex dicto testamento inducendum fideicommissum reciprocum, ita pariter intelleximus illud utile, non autem nullum ex eo esse, quod factum fuerit sine aliqua mentione mortis, & absque aliqua conditione, quasi substituti in vicem tantumdem recepturi sint, quantum datum, ita ut fideicommissum nullum utilitatem allaturum sit, quo casu fideicommissum non valet ad l. ab omnibus to. ff. Si Titio ff. de leg. 1. Bart. in l. 1. in prin. C. de Pad. ab Offic. Dec. & Ripa.

Nam prædicta obiectio parum urget: quippe dato sine præjudicio veritatis, quod nulla conditio sit adjecta in dicto fideicommissum, tamen ex ipso testamento clare emicat voluntas testatoris, quod noluit, ut haeredes instituti post aditam hereditatem, eam illien restituerent aliis substituti, sed demum post eorum mortem, quæ quidem mens ardens est, & verbum præferenda l. in conditionibus ff. de condi. & dem. ita in puncto respondet *Orn. consil. 303. n. 1. vol. 1.*

Secundo respondetur, quod cum clare constet, testatorem voluisse facere substitutionem reciprocam per fideicommissum, & ista non potest intelligi, neque sufficere, nisi sub conditione mortis, debet interpretari factum fuisse sub tali conditione mortis, ut fideicommissum valeat, non autem inutile reddatur l. quatuor ff. de reb. dub. l. Abbate extra de verb. significat. Alex. consil. 208. n. 1. & 3. vol. 6.

Tertio responsum fuit, quod cum Testator instituerit filios, & descendentes; & sic per nomen collectivum filii, & descendentes in vicem substituti, intelligendum necessario sunt substituti per fideicommissum ordine succedivo, cum omnes non possint unico, & eodem tempore vivere; quia primus gradus non potest existeret cum quarto gradu, idem debet necessario intelligi substitutio facta sub conditione mortis, *l. in ista ff. in fideicommissum ff. de legat. 2.*

Firmata ergo inductione fideicommissi in prædicto testamento, sine hesitatione resolutum fuit, purificationem eventus in personam D. Gasparis, quippe de morte filiorum Bernardi, & de vocatione ipsius D. Gasparis, nec non de verificatione, & descendencia ipsius, constabat ex lectura ipsius testamenti, & concessione postulationis ad id fideliarum; verum enim vero, qui Dominus Gaspar adierat, fuerat haeres Nicolai communis parentis, tam ipsius, quam Bernardi, qui Nicolaus vivens prelegaverat Bernardo ejus filio emancipato dicta bona de Castiglione in solutum pro concurrenti solam quantitate futurorum mille tunc centorum in circis, oppositum fuerat à creditoribus Bernardi Soderini ejus personam representantibus, D. Gasparem repellendum esse à vindicatione dictorum bonorum, quia haeres non potest contravenire facto defuncti l. ex qua persona ff. de reg. jur.

Circa quæ oppositum fuit firmatum, pro portione hereditaria non posse vindicare D. Gasparem bona alienata à Nicolao ejus patre; ideo DD. creditores, postea flores bonorum Bernardi, fuere liberati à petita relaxatione bonorum pro portione tantum, pro qua D. Gaspar erat haeres Nicolai ejus patris, in cæteris vero partibus condemnati: Abolutionis autem causa illis in primis fuit, quia D. Gaspar pro ea parte, pro qua erat haeres Nicolai ejus patris, representat

ejus personam, & tenetur ejus factum præstare §. 1. 15 in Auth. de jur. jur. à mortis. pref. l. haeres ff. de usufruct. & ideo fuit Dominus Nicolaus, qui alienavit per viam prelegati in solutum proprii debiti dicti Bernardi, non potest vindicare bona alienata, ita neque D. 16 Gaspar ejus haeres l. 2. ff. de excep. rei vend. & contradi. l. aihil ff. omnibus ff. de legat. 2. etenim haeres non debet esse melioris conditionis, quam defunctus l. pol- 17 la C. de his quibus ut indig. l. in omnibus ff. non debet ff. de reg. jur. ad quod facit, quia Testator potest disponere, non solum de re sua ad suum heredem recasari, sed & de re propria ipsius heredis, & haeres tenetur illam 18 tradere l. unum ex familia ff. si rem ff. de legat. 2. & l. cum filius §. Dominus ff. eod. & utrobique notat Bart. Jus. in l. si domus §. fœdus in 6. additionis ff. de legat. 1. Cart. consil. 54. & ad propositum nostrum, quod haeres non possit 19 sit ex jure proprio vindicare rem alienam à defuncto videtur text. in l. seip. ff. de rei. ubi dicitur, quod si haeres tenet vindicare rem alienam à defuncto repellatur & exceptione doli, ad idem facit l. cum à matre 20 C. de rei vind. l. vendidit, l. si fundum C. de rei. alien. non alienand. quod procedit sive emptor possit agere de evizione; quo in casu militat reg. illa, quæ de evizione tenet actio eundem agentem repellit exceptio l. vindicantem ff. de evizione. sive non possit agere, quia sciverit, rem emptam pertinere ad heredem l. si fundum C. de rei. in puncto tradit Fulg. consil. 67. 21 n. 3. ratio est quidem elucida, quia D. Gaspar ascendendo hereditatem Nicolai ejus Patris, factio proprio ad eam 22 manutinentiam se obligavit, ut quod factum resiliere non potest §. haeres inst. de oblig. quæ ex quasi contradi. l. filius famul. §. una poter. junctio Gloss. in verbo ostendat ff. de legat. 1. l. unum ex familia §. sed si una, & l. seq. ff. de legat. 2. Jus. consil. 23. in 4. vol. Paris. consil. 48. col. 1. vol. 3. Socin. Jan. consil. 107. col. ult. vol. 3. Menoch. consil. 89. per tot. Decian. consil. 85. n. 87. in 3. vol. Cravet. consil. 13. n. 6. Roland. à Valle consil. 34. n. 72. vol. 4. innumeros congeit Perer. de fideic. art. 33. post prius, & latissime defendit Menoch. consil. 89. per tot. lib. 1. & est 23 verior opinio in bonis allodialibus, & quibus haeres non conficit Inventarium.

Nec negotium nobis facit, quod nunc Gaspar contendat rem evincere ex natura ipsius rei, & ordinario communis actoris, quo in casu non debetur evictio l. fundum meum ff. de evict. l. si de me ff. ad l. falsed. l. si 24 familia, ubi Bart. & DD. C. si vol. evictum.

Responsum enim elicitur ex prædictis, si quidem etiam quando res evinci potest ex ipsius natura, & factu communis Auditoris, tamen non admittitur haeres ad vindicanda aliena ab ejus auctore; prout clare patet 25 bar text. in l. cum à matre C. de rei vind. nam ille text. loquitur in casu, in quo de evizione non tenebatur haeres; quia emptor emerat fundum, sciens illud alienum, quo in casu venditor non potest agere de evizione ad l. si fundum meus C. de evict. ita docet animadvertit Fulg. consil. 67. n. 3.

Potest etiam responderi, quod etiam si regula sit, quod quando res evincitur ex natura rei, venditor non tenetur de evizione, tamen ista regula limitatur, quando emptor pereretur grandem lesionem, ut veri- 26 simile esset recipientem non fuisse rem recepturam, nisi cum promissione evitionis prout in casu nostro videtur affirmandum, quandoquidem Bernardus junior recipiens non alii ex receptura fuisse bona in solutum crediti sui, nisi habuisset illa libera, seu cum promissione evitionis Cabot. de evict. §. 3. n. 35. Dec. consil. 79. n. 265. Barjon. consil. 173. n. 31.

Circa prohibitionem identitatis bonorum; & quod bona petita fuissent in bonis D. Actoris, non est cur multum elaboremus, cum satis comprobentur tam ex libro Decimarum, siue Carakti Albi consil. 6. n. Alex. 27 consil. 92. n. 5. vol. 2. Rom. consil. 166. lib. regis. Perer. de Fideicom. art. 44. n. 6. Castren. in l. si pater C. de action.

- alio. emp. accenditur postea testes alibi in alia causa examinati, qui eisdem non plene probent, faciunt tamen argumentum indicium Bart. in l. admodum n. 45. ff. de Jur. Jurand. Alex. consil. 256. in fin. vol. 2. Dec. consil. 42. col. finis prime & identitate probatur ex personis habentium, siquidem in contris ipsa bona di. assignationis pervenisse à Laurentio Testatore in Nicolaum, & ab ipso in Bernardum, ex personis autem habentibus probatur identitate nulli dubium est Nat. consil. 215. n. 17. C. over. consil. 198. surd. consil. 151. n. 17. ubi dicit ex solo nomine in antiquis probatur identitate, quando agitur contra heredes, vel fideicommissarios, contra quos leviores probationes sufficiunt, quam si ageretur contra tertium possessorem Nat. consil. 400. sunt enim creditores quasi fideicommissarii, cum sufficiant, & representent ejus personam.*

Condemnamus pariter DD Creditores ad fructus didum partium à litis contestatis citra, secundum classis Interpretum traditiones Ripa in l. in fideicommissarium n. 5. ff. ad Treb. II. & in l. Centurio n. 3. ff. de vulg. & pupillar. Cephal. lat. consil. 215. n. 48. vol. 2. Barbat. consil. 71. n. 25. Marcar. in epitome Fideicommiss. quest. 63. Cras. in §. Fideicommissum quest. 42. n. 4. Peregrin. de fideic. art. 49. n. 86.

- Veniam enim vero licet eodem vimus præfatos DD Creditores ad restituendum prædicta bona, ita pariter concessimus retentionem pro melioramentis in didis bonis factis, tum à Bernardo juniore, tum ab aliis representantibus ipsum Bernardum, nam clarissima est statum traditio fideicommissarii gravatum de restitutione, posse detrahere melioramentis facta in rebus, ad quorum restitutionem est obligatus, in tantum, ut si illa restituere nulla facta detractione, posset condicere bona, ut illa detraheret l. qui expropterea §. 1. ff. de cond. indeb. de ibi Bart. Angel. & Fulg. l. domus, & ibi tradunt omnes. & l. ff. ff. de legat. 1. Socia. consil. 82. ad fin. lib. 4. Paris. consil. 55. n. 21. & freg. lib. 3. Quam conclusio non solum vera est in primo heredem gravato, sed etiam in heredem heredis l. possidente in prin. vers. ceterum ff. ad Treb. l. 1. C. ut alius ad hered. & contra hered. & illa retento in tantum est favorabilis, ut non possit fideicommissarius offerre fidejussorem, & expellere condemnatum, nisi prius solvat mercedem, etiam si non fuisset didum l. subponimus in sententia nostra pro melioramentis liquidandis tam ex deductis, quam ex deducendis, quia non bene erant didis melio amenta liquidata, quo casu talis reservatio fit solet.

Reservavimus pariter jura illius, tam ipsi D. Gaspari, quam Carolino ejus nepoti quod præfationes inter se, quæ non sicut eorum nobis prosequitur: & Partes ab expensis absolvimus propter probabilitatem iuris dubis, & meritis victoriam, jurius vulgaris.

Alexys Salvia Rota Prætor.
Alexander Ziliolus Rota Auditor.
Horatius Spannocchius Rota Auditor.
Dominicus Guadaluas Rota Auditor.
Michael de Lavagna.

ADDITIO.

Ad num. 13.

- Instituti per nomen collectivum filius, & descendentes, qui uno, eodemque tempore vivere, & in rerum natura existere non possunt, intelligitur substitutio facta in casu mortis, & est una ex conjecturis pro arguendo fuisse volentem substitutionem fideicommissariam, ut firmiter plures auctoritates relax in Florentina Immunitas 28. Septemb. 1725. art. 2. §. & quod positis, ac in eo tertio volum. meorum decisionum imprimenda.

Vocari per nomen collectivum an, & quando succed-

dant per vultum, vel fideicommissariam, vide Rot. Rom. inter revocati, per Palm. Nep. decif. 412. n. 2. Rot. nostra penes eundem dec. 429. n. 60. & freg. & decif. 454. n. 29. & freg. & cor. me decif. Florent. 31. n. 5. & freg. & latius decif. Senen. 31. n. 5. & freg. & decif. Senen. 35. §. 1. n. 8. & infra decif. 62.

Ad num. 18.

Testator potest disponere nequam de re heredisque de præfatis possidet, sed etiam de jurebus ad eundem heredem spectantibus, & in ipsius personam purificandis, ut infra ostensum est in ipsa decisione cum plena additione.

Ad num. 27. & freg.

Liber Decimarum, seu Altini probat identitatem bonorum, ut plene habetur infra decif. 21. in addit. ad 42 n. 5. & freg. & firmat Rot. Rom. in Personis Fideicommiss. super pradio della Macina 9. Decemb. 1715. §. identitas, ubi plures concordantes coram Eminentijs, D. meo Cardine. Altiani, & in Spoleatina Immunitas 18. Junii 1723. §. jam vero cor. R. P. D. meo Corio.

Identitas bonorum ex quibus probetur, vide Borden. 43 collecti. 33. n. 21. & freg. n. 119. & freg. & n. 173. & freg. & infra decif. 58. n. 15. & in addit. dec. 92. n. 43. & freg. decif. 97. n. 2. & freg. & decif. 109. n. 2. & freg. & decif. 118. n. 17. & freg. & in Florent. Fideicommiss. de Altini 24. Septemb. 1721. in prin. cor. D. meo Audite. Busifio Sen. Rot. Rom. cor. Caprar. decif. 10. n. 7. & freg. decif. 96. n. 1. & freg. decif. 613. n. 1. & freg. & decif. 684. n. 2. & freg. in dicta Perusina Fideicommiss. 9. Decemb. 1715. §. identitas, & freg. & per tot. cor. Altiani, citat. Spoleatina Immunitas 18. Junii 1723. §. jam vero, & freg. cor. Corio, & in Romana Immunitas 18. Junii 1723. §. parum efficitur cor. R. P. D. Altavando.

Ad num. 33. & freg.

Gravatus restituitur ex quibus melioramenta a bonis restituendis, & pro eis competit retentio bonorum fideicommissariorum, ut dicitur hic, & infra decif. 34. n. 47. & decif. 97. n. 36. & freg.

Adeo ut meliorem non possit expelli etiam oblati de jurejussoribus de restituendis didis melioramentis, ut 44 prosequitur præfatis decisio.

Si tamen melioranti restituatur pretium melioramentorum, aliud pretendere non potest, infra decif. 10. 45 num. 5.

Sed si meliorans percipit fructus ex re subiecta restitutioni, illos imputare debet in creditum melioramentorum, & est ratio quia cum melioramentis de rigore juris cedere debuit solo, & dumtaxat ex equitate peti possint, proinde ne in eundem duo ex equitate concurrant, quæ in iequitate spernent, rationi consonaneum est, quod qui propter bonam fidem fructus sola juris equitate suadente consequitur, illos compensari teneatur cum melioramentorum affirmatione, & valore ex sola equitate sibi debitum, ut firmiter Corio, discip. 94. n. 23. & freg. Gob. consil. 98. n. 38. & freg. num. 1. Rodolphus. alleg. 16. n. 10. & 11. Gars. de expens. cap. 23. sub n. 55. Peregrin. de fideic. art. 50. n. 64. & freg. Gall. de fructib. disp. 13. n. 11. & freg. Guisier. de compensat. lib. 4. quest. 23. n. 53. & freg. Rot. Senen. apud Mart. Medis. decif. 99. n. 17. & freg. & vers. per tot. & in addit. Rota Florent. infra decif. 40. n. 15. & freg. & decif. 104. cum addit. & in Florent. Præfatum 28. Junii 1682 cor. Cavalcanti, & in Florent. Fideicommiss. de Perusini 13. Septemb. 1720. §. pariterque cor. D. meo Audite. Caffaregio infra sui loco, & tempore imprimenda, Rot. Rom. in res. decif. 337. n. 24. part. 16.

FLORENTINA
Fideicommissi.

8. Junii 1600. ex lib. Martini. 83. à c. 494.

ARGUMENTUM.

Substitutio facta in causa mortis hereditas sine filiis, non extenditur ad casum non natiuitatis, quando Testator de tali casu cogitavit, & tamen in eo non substituit. Dispositio l. cum avus ff. de condit. & demonstrat. quod casu locum non habet.

SUMMARIUM.

- 1 Verbum quodcumque est distributivum plurimum temporum, & inducit comprehensivum.
- 2 Substitutio sub conditione si sine filiis est comprehensiva facta per verbum quodcumque.
- 3 Compendiosa facta per verba communia continet vulgarem verbi generalitatem expressam.
- 4 Et si praeiudicium non esset recedendum in iudicando.
- 5 Valgari casus in causa mortis sine liberis, extenditur etiam ad casum non natiuitatis, & n. 22. remissive. Et de ratione n. 6.
- 7 Limita quando Testator cogitavit de casu non natiuitatis, & tamen in eo non substituit.
- 8 Amplia limitationem procedere etiam si cogitaverit tantum in genere: n. 16.
- 8 Donatio omnium bonorum, vel partis revocatur ob supervenientiam liberorum.
- 9 Quia si donator de liberis cogitasset verisimiliter non donasset.
- 10 Quando devoti cogitavit de futuris liberis ob eorum supervenientiam non revocatur donatio.
- 11 Ratio pietatis est unica in qua fundatur dispositio l. cum avus ff. de condit. & demonstrat.
- 12 Et hoc pietas infertur ex eo, quia presumitur patrem non negasse.
- 13 Quando Testator de nepotibus cogitavit, dispositio l. cum avus non habet locum, & n. 25.
- 14 Quando Testator alteri filio impuberi vulgariter, alteri pupillariter substituit, in utroque substituitur tacita substitutio. Et de ratione.
- 15 Cogitatio casus non natiuitatis filiorum unde resultat, in omni materia sufficit scientia, voluntas, consensus, & cogitatio in genere.
- 16 Ex cogitatione non natiuitatis masculinam non potest inferri ad illam femininam.
- 17 Maxime in separata substitutione ibidem, contra n. 20.
- 19 Quando Testator alteri filio substituit si sine filiis, alteri simpliciter, non substituitur conditio tacita l. cum avus. Et de ratione ibi.
- 21 Contraria auctoritates reprobantur.
- 22 Substitutio facta in defectu omnium linearam, non habet locum licet non incipiat.
- 24 In fideicommissis quando datur extensio.
- 25 L. cum avus, an habeat locum favore filii feminae, quando Testator posuit in conditione masculinos, & lineam masculinam.
- 27 Non habet locum favore filiorum femininarum quando fuit contemplata a generis.
- 28 Alia ad materiam l. cum avus remissive.

DECISIO IV.

In Causa Gaetani, & Gaetani.

Presupposito testamento, cum quo decessit Domina Elisabeth de Gaetani, in quo reliquit iure legati, & institutionis, & omni meliori modo Oddo ejus unico filio legitimo, & naturali quoddam pradium possum in Valle Casentini, cum suis

pertinentiis, pro omni, & toto eo, quod petere, & consequi possit in bonis, & hereditate d. Testatrix occasione legitime, vel alterius quartae eidem quomodolibet debite, gravum cum nullo alio petere occasione predicta in bonis predictis insuper eidem Oddo iure institutionis, & omni meliori modo reliquit, & legitur usufructum omnium, & quorumcumque aliorum suorum bonorum, toto tempore quo naturaliter viveret.

Haereditas autem universalis instituit omnes, & quoscunque filios masculinos nascituros ex dicto Oddo filio, & ex ejus uxore legitima, & in defectu masculinorum, & quatenus non haberet masculos, vel praecederent dicto Oddo patri, suae haereditas instituit omnes, & quoscunque filias feminas nascituras ex dicto Oddo, & ex uxore legitima, ut supra, & dictis filiis, vel filiabus respective legitimis, ut supra, dicti Oddi quodcumque decedantibus sibi filius, vel descendentes legitimis, & ex legitimo matrimonio procreantibus, inducendo inter dictos filios masculos, & feminas dicti Oddi in casu decedentis eorum sine filiis masculis, vel filiabus feminis legitimis, ut supra fideicommissum, substituit, seu sibi haereditas instituit Pandolphum Laurentii de Gaetani pro una dimidia, & Aloysium Simonis pariter de Gaetani pro alia dimidia, si erunt in humanis, & prout sic in dicto testamento continetur.

Unde orta est controversia super hereditate d. Elisabeth Testatrix inter dictos DD. Pandolphum, & Aloysium, ut supra, substitutos, & vocatos in testamento d. Elisabeth ex una, & DD. Julium, & Aloy, suum fratres, & filios Caroli etiam de Gaetani ex altera, praeter lentibus dictis substitutis hereditatem ipsam ad eos spectare virtute dictae substitutionis, & de converso asserentibus DD. DD. Julio, & Aloysio fratres casum dictae substitutionis minime venire ad hereditatem dictorum substitutorum, & consequenter hereditatem ipsam ad eos pertinere ex persona d. Oddi filii, & haereditas ab intestato d. Elisabeth, cum ad ipsos ramquam agnatos, & proximiores ipsius d. Elisabeth filios Oddi, cuiusque huiusmodi per Serenissimum Magnam Ducem haec alma Rex delegati, fuisset resolutum hereditatem d. Elisabeth spectare, & pertinere ad dictos DD. Pandolphum, & Aloysium agnatos, deductis tamen legitimis, & Trebellianicis debitis d. DD. Julio, & Aloysio reis conventis ex persona d. Pandulphi haereditas praefati Oddi filii Testatrix.

Ex pro decisione cuius fuit praesuppositum substitutionem factam de dicto Pandulpho, & Aloysio adhibitis, quodcumque filii masculi, & filiae feminae Oddi sine filiis decederent, esse comprehendit, propter illud verbum quodcumque, quod est distributivum plurimum temporum, & comprehendit inducit, ita firmat Bart. in L. testator n. 9. & n. 32. vers. seu adeo oppositum, ff. de vulg. & pupillar. qui committitur ab omnibus approbatur, ut t. statum Paris. consil. 30. n. 13. & consil. 42. n. 18. vol. 2. sequitur Cras. in §. substitutio, q. 60. sub n. 6. Sord. consil. 201. n. st. lib. 2. Hond. consil. 75. n. 31. lib. 1. apud quos habentur alii concordantes.

Maxime verò quia facta est huiusmodi substitutio, sub illa conditione si filii masculi, & filiae feminae Oddi quodcumque decederent, ut sine filiis, quo casu sine dubio est comprehendit, etiam si non adesset verbum, quodcumque, Glossa ibi committitur approbata, in cap. si pater verbo, absque deductione de testam. in 6. & in l. prescrib. C. de impub. & aliis substit. ubi hoc statum Cras. n. 66. Alexand. in d. L. testator n. 27. Jaf. n. 33. & Rip. n. 89. quo in loco Bart. idem adnotavit n. 17. cum aliis per Cras. d. quod 60. n. 20. Hieronymus Gabe. consil. 104. n. 1. lib. 1. Compendiosius verò sub his continetur vulgarem expressam, scilicet verbis generalibus, quando alii concita per verba communia, secundum Bart. in d. L. testator n. 11. & 32. & in l. n. ff. de vulg. & pupillar. cuius opt-

opinionem communem testatur *Alex. in d. Laceraria sub n. 93. vers. item in quantum Jus. n. 53. Rip. n. 146. Bart. Bald. Ang. Imol. Paul. de Coffer. Arret. & alii in l. quando ff. de acquir. heredit. cum alijs per Surd. d. consil. 80. t. n. 12. Perregia. de fideicom. artic. 15. n. 4. & artic. 34. n. 16. & Croc. in d. f. substitutio quæst. 47. n. 3. ubi plures refert attestantes hanc esse receptissimam sententiam, & ab ea in iudicando non esse recedendum, quom etiam tenent Hieronym. Gabr. d. consil. 104. n. 1. lib. 1.*

Hic ita præmissis, quæ nullam difficultatem patiuntur, fuit primo loco dubitatum, an hæc substitutio vulgaris facta in casu, quo filius masculi, & filia femine Oddi decederent sine filiis, extendatur ad casum, quo dicti filii masculi, & filia femine Oddi non nascerentur, qui casus evenit.

Et fuit conclusum pro parte negativa; substitutionem scilicet non extendi: quoniam licet recepta magis sit conclusio, vulgarem substitutionem factam ad eum in casu, quo decedat sine liberis, extendi etiam ad casum si non nascentur juxta sententiam *Latii Croci* extantissimi iudicio comprobata, quæ in magna contentione acriter disputata opinioni *Q. Marti Scrota* contrarium dicentis prævaluit, prout hanc opinionem crebrius calculo receptam esse, testatur *Tiracrell. in l. si unquam verbo liberis n. 41. ff. seq. & ab ea tamquam communem non esse in iudicando, & consensu recedendum, inquit Socin. Jun. consil. 18. t. n. 17. vol. 2. quos refert, & sequitur Mant. de consil. et. volum. lib. 11. tit. 6. num. 1. & s. plenissime Menoch. consil. 326. n. 27. & de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 65. n. 1. vers. primus est et, cum multis seqq. maxime n. 73. & n. 21. ubi hanc opinionem defendit, veriorique, & magis receptam testatur, apud quos habentur alii concordantes, & hoc est ratione, quia verisimile est, & ita lex præsumit, quod testator de casu non natiuitatis cogitasset, in eum etiam casum substituit, quam rationem assignat expressè *Calcan. consil. 103. n. 3. dicens esse de mente Fulgosi* preceptoris sui, refert *Mant. d. tit. 6. sub n. 3. vers. & diligenter et, & est text. in l. titius g. Lucius ubi Bart. in summ. ff. de liber. & posthum. quem text. dicit esse auctorem *Carli Sen. consil. 75. n. 4. sequitur Mant. de consil. lib. 3. tit. 19. n. 4. ubi alios adducit, & pulchre declarat Hieronym. Gabr. consil. 95. n. 4. & seqq. in fin. lib. 1.***

Nihilominus in proposito visum fuit, hanc vulgarem substitutionem non esse extendendam ad casum non natiuitatis filiorum masculinorum, & filiarum femininarum Oddi, quia ex dispositis in testamento constat, quod Testator de hoc casu non natiuitatis filiarum femininarum cogitauerit, & tamen in eo non substituerit, & idcirco cessante dicta ratione non cogitationis, ob quam fit extensio in vulgari, ut est dictum, debet etiam extensio ipsa cessare ad casum cum cessante de appellat. & ad conuicta *Tiracrell. in l. si unquam in prim. n. 61. C. de reuocat. donat. & tradit in puncto Hieronym. Gabr. consil. 95. n. 4. lib. 1. & ante eum Socin. Jun. in specie consil. 169. n. 9. & seqq. vol. 2. Raph. Fulgosi. consil. 49. n. 4. sequitur Mant. d. vers. diligenter et. ibi, & Raph. Fulgosi. et. & tradit *Berz. consil. 98. n. 9. vol. 2.**

Et hanc rationem dicebant DD. satis confirmari; nam donatio omnium bonorum, vel partis reuocatur ob superuenientiam liberorum, juxta terminos *l. si unquam, ubi Bald. Saly. & alii C. de reuoc. donat. in ratione quia, si donator cogitasset de liberis, verisimilitudine non donasset, prout in hac verisimilitudine donantis, esse fundatam *d. l. si unquam docet Tiracrell. in præfat. d. l. si unquam n. 3. & latius infra n. 37. At quando constat donantem cogitasse de futuris liberis, non est locus dispositioni *d. l. si unquam*, nimirum cessante ratione ipsius legis ita *Bart. in l. titius g. Imperator, col. 2. vers. quare quid si in dubio ff. de legat. 2. & tradit Tiracrell. alio de more cumulat in d. præfat. n. 63. & ita argumentatur Socin. Jun. consil. 128. n. 70. vol. 2. igitur idem dicendum est in casu nostro, ut cum ratio extensio***

in vulgari substitutione sit fundata in verisimili voluntate Testatoris, qui si cogitasset de casu omisso, verisimiliter etiam in eo substituit, in proposito, ex quo cogitavit de ipso casu omisso, nempe de non natiuitate filiorum Oddi, necesse non debet fieri extensio de casu mortis dictorum filiorum Oddi ad casum non natiuitatis eorum, quia cessat ratio, ob quam in vulgari fit extensio.

Rursus hoc ipsum existimabant DD. optimè comprobari, quoniam ratio *Lex avari ff. de condit. & demonstr. est unica* vntotum, scilicet necesse ducatur pleritas, ut declarat ibi *Comen. & sequitur Socin. col. 4. quæ ratio declaratur per Imperat. in l. generaliter §. cum autem C. de iust. & iust. nempe, quia non est verisimile, quod si pater de nepotibus cogitasset, talem fecisset substitutionem, ut ibi dicitur in text. & hoc quia si cogitasset, voluisset potius, quod filii filiorum admitterentur ad successionem, quam extranei, *l. cum autem ff. de fideicom. Cum ergo hæc pater infingeret ex eo, quia non cogitavit, & si cogitasset non fecisset, et in d. §. cum autem, & non fecisset, ne aliens fideicommissum preferretur proprie, ut in d. l. cum autem, apparet manifestè, quod ubi constat, quod pater cogitavit de nepotibus, tunc cessat omnis pater conjectura, & omnis præsumptio, cum enim cogitauerit de nepotibus, & nihilominus substitutionem fecerit, nec conditionem nepotum apposuerit, apparet quod intentio Testatoris non erat, quod nepotes nascerentur ex filiis institutis excluderent substitutionem de cessante ratione *l. cum avari, & d. l. cum autem ff. de i. cum autem cessare etiam debet ad legum dispositio, et per Socin. d. consil. 128. n. 38. & seqq. ponit post restat *Tiracrell. in d. l. si unquam, in præfat. n. 64. Ita patet dicamus in proposito quod cum Testator de casu non natiuitatis filiorum Oddi cogitauerit, & in eo casu non substituitur DD. ad hoc, sed omiserit, censetur non substituit in dicto casu omisso, quia eius voluntas erat velle substitui, æque ita cessante ratione extensio in vulgari substitutione, cessare etiam debebat ipsa extensio.****

Tertio loco dicebant DD. prædicta etiam satis comprobari ex traditis per *D. Bulgar. Senec. in sua disputatione quæ incipit Sempronius condidit testamentum in 6. dub. in ult. & p. ult. col. quem Bulgar. insignem Doctorem, & olim acutissimum discipulum suum vocat Socin. consil. 91. vol. 3. resoluit ibi Bulgar. quod si pater habens duos filios impuberes, & una substituit, alteri pupillari, quod in neutro persona subintelligitur tacita substitutio, quæ alijs subintelligitur per reguli *l. quævis C. de impub. & alijs substit. & l. iam hoc iure ff. de vulg. & pupillar. cum enim tacita substitutio subintelligatur ex eo, quod si Testator de ea cogitasset, ut quidam ei providisset, ut cumulat dicit omnes DD. post *Bart. in d. l. iam hoc iure, in casu Bulg. cessabat ista ratio; quoniam Testator de utraque cogitauerit, & de utraque disposuerit in personis diversis, igitur cessare debet dispositio, *d. l. quævis ff. de i. iam hoc iure, argumeto l. adigere §. quævis ff. de iur. iur. col. similibus, & hanc Bulg. decisio refert, & sequitur Socin. Jun. consil. 126. n. 63. sic pari ratione dicendum est in proposito, quod cum cesset ratio, ob quam fit extensio in vulgari, nempe quia cogitavit de casu omisso, & non providit, cessare etiam debet ipsa extensio, per prædicta.****

Quod autem in proposito D. Testator cogitauerit de non natiuitate filiorum, & filiarum Oddi, & sic de casu omisso, visum fuit satis eviderent constare ex eo, quia post institutionem filiorum masculinorum Oddi institutorum, fudid ipsa D. Testator hæc formalia verba: *et in futurum masculinorum, & quævis non haberet masculus, vel prædecederet d. Oddi patri, suas heredes filius feminas nasciturus d. Oddi, quæ verba sine dubio pariter comprehendunt casum non natiuitatis, & natiuitatis, & descendendæ ut late explicat Menoch. d. consil. 326. n. 1. & seqq. idem copiose probavit Hieronym. Gabr.*

- Capit. d. conf. 95. n. 4. & seq. lib. 1. & sic ex illis verbis, & quatenus non habere liberum &c. patet Testatorem in specie cogitasse de non natiuitate filiorum masculorum Oddi, quamvis sufficiat etiam si in genere tantum sit cogitatum, argumento text. in l. qui iure militari ff. de testam. milit. & in materialibus unquam tradit Tirapell.*
- 47 *in praef. d. l. si nupam n. 78. & n. 8. ubi dicit in omni materia sufficere scientiam, siue consensum, siue voluntatem, siue cogitationem alienius rei in genere, & ibi quia plures idem tenentes congerit, & in materialibus autissimis, & l. cum avus, tradit Barbat. in d. l. cum autissimis col. 4. ubi alius adducit, & sequitur Socin. Ius. d. confil. 128. n. 40.*

- Neque obstaré visum fuit, dum dicebatur ex parte agentium, quod scilicet D. Testator in substitutione facta de filiabus facinoris filius masculis D. Oddi, cogitaverit de natiuitate ipsorum filiorum masculorum, non tamen consuet, quod nunquam cogitaverit de non natiuitate filiorum feminarum eiusdem Oddi, precipue in substitutione, de qua agitur, facta de DD. agentibus filius masculis, & feminis D. Oddi, si decederent sine filiis, & ex cogitatione non natiuitatis filiorum masculorum, non videtur posse inferri, quod cogitaverit etiam de non natiuitate filiarum feminarum, maxime in sepe ad substitutionem, argumento l. Papianus exili ff. de minor. cum vulgaribus, & tradit Ruis. in confil. 131. sub n. 31. vers. non obstat, & n. seq. lib. 3.

- Quoniam fuit responsum, hanc objectionem cessare ex traditis per Caman. in quodam sua confil. relato per Socin. sen. in confil. 2. inter confil. Curt. & in d. l. cum avus n. 38 ubi Caman. concludit, quod licet conditio, si sine liberis ad terminos d. l. cum avus, & d. l. cum autissimis subintelligatur ex p. sumpta mente Testatoris, si tamen Testator duobus filiis instituit, non eorum Successores sub conditione filiorum, alteri verò simpliciter, tunc in ea substitutione simpliciter facta, non subintelligitur dicta conditio, quis licet uni substituendo, illum expressit, ut scilicet in alio, si eam sub dicta conditione facere voluisset, quam opinionem sequenti fuit Dec. confil. 443. n. 10. & confil. 581. n. 5. Socin. in d. confil. 2. Inter confil. Curt. & in d. l. cum avus n. 38. Alex. confil. 31. post prim. lib. 3. & confil. 158. n. 10. lib. 6. Socin. Ius. confil. 100. n. 13. lib. 1. & confil. 128. n. 43. & 43. ubi dicit dictum Caman. continere in se veritatem, & n. 47. & 48. ubi dicit opinionem Caman. esse crebriorem, quamvis contrariam ternerit Barbat. in d. l. cum autissimis, cuius opinionem futurinam appellat, ut infra n. 52. versus suam, ubi ait opinionem Caman. esse verissimam, & in subscriptione n. 211. & 229. vers. & plurimum etiam &c. n. 248. vers. est, & secundum modum &c. & Mutic. de consil. aliam voluit. lib. 10. tit. 8. n. 9. ubi testatur hanc opinionem Caman. esse crebriorem, & verissimam; igitur quemadmodum iuxta d. decis. Caman. communiter receptam ex cogitatione filiorum facta in alia substitutione arguitur in materia d. l. cum avus, & d. l. cum autissimis, cogitatio etiam in alia substitutione nedum circa filios unius sed etiam circa filios alterius, a fortiori dicendum est, in proposito, quod cogitatio non natiuitatis masculorum in alia substitutione, arguat cogitationem non natiuitatis, etiam feminarum in alia substitutione, ex quo agitur de filiis unius, & ejusdem personae, nempe Oddi.

- 21 Nec obstat dictum confil. Ruis. 131. lib. 3. qui in eodem casu consilium contra Socin. in d. confil. 128. lib. 2. nam, ut ex praedictis patet, opinio Socin. Ius. est verior, & magis communiter recepta, prout eam magis communem, & veriorem testantur Mandos. ad Roman. confil. 370. & Polit. in subscriptione 13. ad d. confil. 128. Socin. Ius. circa prim. dicta subscriptionis; ut merito non sit curandum de opinione Ruis. in d. confil. 131. quam in specie reprehendunt Tirapell. in d. l. si unquam in prim. n. 75. dicemus, quod non potest ejus sententia accedere, & Zanich. in l. barodes mei §. cum ita, part. 8.

sub n. 43. ff. ad Trebell. & opinionem Socin. Ius. contra Ruis. tenuerunt etiam DD. Tres hujus alme Rota in Causa de Rondinellis, ut patet ex eorum motiva Anni 1582. die 30. Decembris lib. 13. Anterior. d. 583.

Dominicus Gualandus Rota Prator.

Alexander Zilechius.

Florinus Spannechini.

Pompejus Cantarini.

Alexis Solita.

Michele de Lavaguo.

A D D I T I O.

Ad num. 5. & seqq.

Quaestio, an substitutio in causa decedentis procedat etiam in casu non natiuitatis, tradit Ramon. 13 confil. 30. n. 35. & seqq. & late congesti per Baldus. ad eundem confil. 39. n. 23. & seqq. Ger. Spin. in Causa hujus decisionis scribens confil. 89. n. 1. & seqq. & confil. & infra decis. 15. ex n. 7. & decis. 56. n. 20.

Et quod substitutio facta in defectu omnium linearum locum habeat etiam linea non inceptis infra decis. 15. per tot.

Et quando in fideicommissis datur extensio, vide infra decis. 16. & in addit.

Ad num. 11. & seqq.

An, & quando dispositio l. cum avus, habet locum, quando Testator cogitavit de liberis, & qualis cogitatio requiratur, generalis, vel specialis, quando talis cogitatio suum effectum operetur, & alia plura Ger. Spin. in hac Causa scribens confil. 89. ex n. 13. & seqq. & articulo maturè discussis R. Florant. decis. 57. n. 54. & seqq. eorum me, ibique Rot. Rom. post decis. 58. & n. 17. & seqq. confirmata sub titulo Florentina Successionis 26. Februarii 1711. per tot. ubi latissime eorum Galvetti infra suoloco imprimenda, & iterum confirmata in Florentina praeterea revocata laudemus 8. Julii 1712. nunc quæstio, & pluri. seqq. eorum D. meo Audit. Urbani, & in Florentina Fideicommissi 13. Septembris 1720. n. 61. & seqq. eorum D. meo Audit. Calderoni infra imprimenda.

Praeterea legis dispositio, an habeat locum favore filiae femine, quando Testator posuit in conditione filios masculos, & lineam masculinam, plenè Rot. Flor. decis. 57. n. 44. & seqq. eorum me, & in d. Florentina Fideicommissi 13. Septembris 1720. n. 62. & seqq. eorum D. meo Audit. Calderoni infra imprimenda.

Et quando fuit contemplata agnatio filii feminarum non dicuntur positi in conditione tacita ad exclusionem agnatorum, in ista celeberrimè theoricam Arretini de testament. quem sequitur Rot. nostram apud Magos. decis. 52. n. 9. & 11. apud Samuilat. contron. 201. n. 39. plenè Rot. Florant. d. decis. 57. n. 70. & pluri. seqq. eorum me, & in illius confirmata Florentina Successionis 26. Februarii 1713. minoris ponderis, & seqq. eorum Galvetti & in d. Florentina praeterea revocata laudemus 8. Julii 1712. & negue, & §. appositioni, & seqq. eorum D. meo Audit. Urbani, Rot. Senae. decis. 7. n. 2. & seqq. & n. 6. & seqq. eorum me, & pluribus adductis in d. Florentina Fideicommissi 13. Septembris 1720. n. 68. cor. D. meo Audit. Calderoni.

Ad materiam l. cum avus ff. de condit. & demonstr. videunda sunt tradita per Rot. Senae. decis. 6. & 7. cor. me, & per Rot. Florent. in decis. 57. & 58. pariter eorum me, & infra decis. 23. n. 4. & seqq. cum addit. decis. 76. n. 1. & seqq. & decis. 121. ex n. 63. & 78. & decis. 127. per tot. & decis. 130. n. 34. & seqq. & in d. Florentina Successionis 1713. & Florentina revocata laudemus, pariter infra imprimenda.

Eadem

AGUMENTUM.

Substitutis pluribus per vulgarem, vel compendiosam sub conditione, & deducto aliquo gradu intermedio, an pro admissione frequentis sit attendenda purificatio conditionis adjectæ primo gradui, vel illi, qui locum caducæ i subintrat, ad explicationem *Cassens. consil. 152. lib. 1.*

SUMMARIUM.

- 1 **Q**uando plures per vulgarem fuerint successores substituti, caducatis gradibus mediis, ultimi in eorum locum subintrant.
- 2 In substitutionibus factis sub conditione, attenditur existentia conditionis primi gradui, & de aliis non curatur.
- 3 Prædicta opinio non transit sine contraditione.
- 4 Et quotiens esset vera, limitatur primo, quando substitutio facta de ultimo, sit restricta ad certum casum diversum à primo substitutionis, & a. 11.
- 5 Maxime si ex mente Testatoris esset in vulgari extensio de casu ad casum.
- 6 Parius sunt substitutionem verbis expressis ad unum tantum casum limitatam fore, vel factam esse taliter in uno casu, ac ad alium extendi non possit.
- 7 Contraria auctoritates declarantur, & n. 12. & seqq.
- 8 Limitatur secundo principis conclusio, quando heres, respectu primi, gravetur sub una conditione, & respectu secundi, sub alia.
- 9 Maxime si conditio secundo gradui adjecta repugnet conditioni adjectæ primo.
- 10 Et quando dicatur repugnare.
- 11 Substitutio sub conditione si sine filiis dicitur compendiosa, quæ vulgarem continet.
- 12 Vulgaris in compendio contestata, respicit omnium substitutionem, est univocis.
- 13 Casus substitutionis si non esset, obstat substitutioni diversum substitutionis de te non loquitur.
- 14 Limitatur tertio: quando alius sequeretur absurdum.
- 15 Et dicitur absurdum si quod aliis videtur prohibitum esse, per aliam consequi possimus.
- 16 Limitatur quarto, quando sumus in conditione intrinseca vulgaris, in qua ex conjecturata mente Testatoris ferri acquirit extensio de uno ad alium casum, & a. 23.
- 17 Consil. Cassens. 152. lib. 1. pluries in hac decis. resolutum, qui examinetur rescriptum.

DECISIO V.

Non obstat etiam visum fuit doctrina Bart. & aliorum in l. quando la. sit. ff. de acquir. her. dum concludunt, quod quando plures successores substituti fu. runt per vulgarem, vel compendiosam, in quo contrahitur vulgaris, & unus in defectu alterius substituitur, quod caducatis mediis substitutionibus per mortem, vel non nativitatem posterorum, & vocatorum in primis substitutionibus, ultimi substituti succedunt in locum primorum substitutorum, & consequuntur à primis substitutis illud idem, quod consequi fuissent primo loci substituti, si superstitibus fuissent, & quod si substitutiones factæ sint sub conditione, attendi debeat existentia conditionis primo gradui adjectæ, & non curetur de conditione adjectæ secundo gradui, juxta consil. Cass. 152. a. 1. vixit. sed videandum lib. 1. & Alex. can. 139. o. 26. lib. 6. & Socin. Jun. consil. 42. n. 18. & consil. 114. a. 26. lib. 1. & Dec. consil. 427 & Curt. Jun. consil. 83. & Alciat. consil. 39. n. 4. & 5. & consil. 88. in princ. lib. 9. & Gabr. consil. 117. a. 18. lib. 1. & per Theaur. decis. 56. n. 3. cum aliis per Peregr. de fideicom. artic. 150. n. 33. & 38.

Ex quo successivè inferebatur, quod cum filiis feminæ Oddi substituta fuerant filiis masculis ejusdem, tam in casu mortis, quam non nativitatis eorumdem, caducata eorum substitutiones, & perempto eorum gradu propter non nativitatem eorumdem, successerunt in eorum locum ipsi DD. Aloysius, & Pandolphus ultimi loci substituti, atque ita sub eadem duplici conditione, seu in duplici casu, scilicet non nativitatis, & mortis vocati videantur, quemadmodum sub utraque conditione, seu in utroque casu vocati fuerunt ipsi filii feminæ, in quorum locum ipsi successerant, nec isto casu attendi debere conditionem mortis ultimo gradui adjectam, in quo ipsi vocati fuerant, ut per Cass. & alios super adductos.

Nam ad hanc objectionem fuit pluribus modis respondendum, & perterritum pro nunc discussione, an opinio Cass. in d. consil. 152. & sequacium sit vera, an scilicet sufficiat purificatio conditionis primo gradui adjectæ juxta opinionem Cass. an verò ulterius etià requiratur existentia conditionis ultimi gradui, prout cõtra Cass. tenebantur plures relict per Gabr. quos ipse sequitur de comuni testid. d. consil. 95. n. 21. vixit. & alia lib. 1.

Fuit primo loco responsum, quod conclusio Cass. non procedit quando substitutio facta de ultimo sit restricta, & limitata ad certum, & determinatum casum diversum, & separatim à substitutione de primo substituto facta, ex qua diversitate casuum, & conditionum in singulis substitutionibus expressarum, colligitur mentem Testatoris fuisse, quod ultimus substitutus succedat tantum in casu, in quo specialiter eidem provisum fuit, & non in altero, in quo ad favorem primi substituti fuit provisum; tunc enim non sufficit, quod existat conditio primo substituto appositæ, ad hoc ut secundus in locum primi succedat, sed ulterius requiritur existentia conditionis, & casus ad quos restricta fuit substitutio ultimi, & maxime quando sumus in casu, in quo, ut in proposito, ex mente Testatoris cessat extensio substitutionis vulgaris de uno casu ad alterum, & sic per plures egregie in pando concludit Gabr. d. consil. 95. a. 23. lib. 1. ubi ad colligendum istam mentem Testatoris in puncto casus nostri considerat, quod femina primo substituta erat vocata tunc in casu mortis, quàm non nativitatis, & ultimi substituti erant limitatè vocati in casu mortis tantum, pro ut contingit in casu nostro, attento quod substitutio vulgaris, quæ vocati sunt ultimi loco dicti DD. Aloysius, & Pandolphus, non extenditur ad casum non nativitatis, ut supra conclusum fuit, quia paria sunt, quod substitutio sit verbis expressis limitata ad unum tantum casum, vel quod sit facta in uno casu, & non possit extendi ad alios, ut per se patet, & ibidem subiungit Gabr. quod opinio Cass. si vera sit, procedit tantum in eo, qui præcedenti amplius substituitur respectu conditionis, quæ personam heredis respicit, tamen sub alia etiam conditione vocatur respectu secundii substituti, & ibi considerat ad hoc, ut possit esse locus consil. Cass. necessarium requiri, quod respectu heredis gravati utriusque gradus, eadem conditio existat, & non diversa, & quando conditio diversa fuit, ut in qua heres respectu primi substituti sit gravatus sub una conditione, & respectu ultimi sub alia distincta, & diversa, tunc non potest esse locus opinioni Cass. nec sufficit existentia conditionis sub qua primus substitutus vocatus fuit, hoc idem, ut perempto primo gradu, secundus per vulgarem in locum primi succedat; sed requiritur existentia illius specificæ conditionis, sub qua ipse ultimus respectu heredis gravati, vel ipsius Testatoris fuit vocatus, aliis impossibile est, quod secundus substitutus succedat per vulgarem in locum primi, & consequatur à primo herede hereditatem in eo casu, in quo respectu ipsius heredis, vel Testatoris nullo modo vocatus fuit, pro ut plene declarat Gabr. in d. consil. 95. & quod doctri-

doctrina Bart. & aliorum in d. l. quando, ut scilicet ultimas substitutiones succedat in locum primi, educatam mediâ substitutione, intelligitur quando omnes substitutiones sive sicut sub eadem conditione, sicut si scilicet sine sub diversis conditionibus, concludit per plurâ post alios Bart. conf. 98. n. 3. & seq. maxime n. 6. & seq. quarto quâ & c. lib. 9. ubi quod secundus gradus non succedit in locum primi per vulgarem, ipso primo gradu preterito, quando conditio adjecta secundo gradui, qui desecit, repugnat conditioni adjectæ primo gradui, & ibi voluit secundam substitutionem conceptam sub defectu lineæ repugnare conditioni non natiuitatis, sub qua prima substitutio caduca concepta fuerat, & hæc decisio videtur in indviduo casum nostrum attingere, stante prima conclusione supra firmata, quod vulgaris non extendatur de casu mortis ad casum non natiuitatis, & idem considerant Cor. conf. 180. n. 5. & 6. lib. 4. & Socin. conf. 76. col. pen. vers. quarto lib. 3. ubi quod quando secunda substitutio ad casum diversum à primo fuit restricta, requiritur existentia illius conditionis, & casus, ad quos ipsa fecunda substitutio fuit limitata ad hoc, ut subintratio procedat, & quod non sit locus subintrationi in locum primi, quando desecit conditio casus expressæ, & evenit casus diversus, concludunt Cor. conf. 172. col. pen. vers. si procederet Theorica Angell lib. 3. Alex. consil. 1. n. 31. & seq. lib. 5. Ber. d. consil. 90. n. 3. & seq. lib. 4. & post plures Zanch. in 6. cum ita, part. 2. n. 78. qui hoc pacto salvant doctrinam Angell, & ita etiam tenent Cor. conf. 199. lib. 3. qui consilium super eodem casu, in quo respondit Alex. in d. conf. 1. & comprobatur per Natt. in consil. 578. n. 20. lib. 3. Roland. conf. 38 n. 57. & Theaur. decis. 86. in fin. vers. limita secunda.

Secundo pro responsione fuit dictum, quod aut conditio primo gravato appositæ, per quam purificari debet ista substitutio vulgaris, est uniformis respectu omnium substitutorum, & omnes gradus substitutionum æqualiter respiciat, & tunc procedere potest opinio Caspr. in d. conf. 152. ut scilicet sufficiat purificatio conditionis primo substituto adjectæ, ad hoc ut caducato primo gradu sequentes in locum primi succedat, & hæreditatem à primo recipiant, quemadmodum à primo substituto receperunt, si ipse superstes fuisset, non attento quod ipsi fuissent sub substituti inter se in casum existentis fideicommissi sine sub diversis conditionibus substituti, ut in terminis Caspr. in d. consil. 152. illa substitutiones fuerant scilicet sub illa conditione si desecit sine filiis, quæ dicuntur compendiosæ, & continent vulgarem, ut fuit supra conclusum, & declarat Idem Caspr. d. conf. 152. n. 2. quæ vulgaris comprehensio in compendiosa respectu omnium substitutorum est uniformis, quæ respectu omnium accepta, tam in casu voluntatis, quam impotentie consuevitque simpliciter, & absolute iuxta l. 3. C. de hæred. instit. & notetur per Bart. & alios in l. 1. n. 13. ff. de vulg. & pupillar. & Gubr. conf. 101. n. 5. lib. 1. & Caspr. d. conf. 152. n. 2. nec erant scilicet respectu unius substituti in casum unum speciale, & respectu alterius in alium, prout in casu nostro: Unde non mirum si satis sit existentia conditionis primo gravato adjectæ, per quam omnes ei in iunctum purificatur, & aperitur via aliis successivè vocatis, qui educantur mediis substitutionibus possunt per vulgarem uniformem quo ad omnes, in locum primorum substitutorum succedere, non attento, quod ipsi inter se sub diversis conditionibus sint in casum fideicommissi substituti, ut declarat ipse Caspr. in d. conf. 152. n. 2.

Aut verò conditio adjecta primo gravato est differentis, & sub diversis casibus quo ad alios gradus substitutionum conceptæ, adeoque respectu unius casus convenit omnibus substitutis, respectu vero alterius convenit primo substituto, & non reliquis, & si quidem

evenit ille casus, qui æqualiter omnibus substitutis convenit, & tunc pariter procedere possunt tradita per Caspr. in d. conf. 152. ut scilicet sufficiat purificatio conditionis primo gravato adjectæ, quævis adjecta ultimo substituto non sit purificata, exempli gratia, in casu nostro filiz scemine Oddi fuerant substitutiones filii masculi, tam in casu mortis, quam non natiuitatis eorumdem, quod conditio respectu DD. Aloysii, & Pandulphi ultimo loco substitutorum convenit tantum in casu mortis, & non in casu non natiuitatis, & si quidem evenisset ille casus mortis, qui omnibus convenit, quis filii masculi nati, & mortui fuissent, utique caducata primâ substitutione de scemine scilicet propter illarum non existentiam, succederent ultimo substituti in locum eorumdem, & consequenter ad primis gravatis, vel ab ipso testatore illud idem, quod consequenter fuissent ipsæ scemine primâ substitutæ, si superstes fuissent, nec ideo casu attenderetur, an ipsæ scemine sine non nate, vel mortuæ, quia ista conditio atque respectu ultimam gradum, quæ non attenditur, quando conditio adjecta primo gradui fuit purificata, & est uniformis quoad omnes substitutos, in casu, de quo agitur.

Aut verò evenit ille casus, qui convenit tantum primo substituto respectu primi gravi, sive respectu Testatoris, & non reliquis substitutis, prout in casu nostro, in quo evenit casus, quod nullus filius masculus, vel scemina natus fuit, qui convenit tantum scemine primâ substitutæ, & non convenit DD. Aloysio, & Pandulpho ultimo substitutis, ex quo illorum vocatio respectu Testatoris, vel primi gravi est restricta ad casum mortis tantum, ut supra firmatum fuit, & tunc dictum fuit, quod ad hoc ut ultimus substitutor succedat in locum primi, non sufficit existentia conditionis appositæ primo substituto in casu, in quem ipse ultimus nullo modo fuit vocatus, sed requiritur existentia conditionis appositæ ultimo, in casum, in quem ipse ultimus sit vocatus: unde cum in casu nostro evenisset casus non natiuitatis, & ipsi DD. Aloysius, & Pandulphus sine vocati tantum in casum mortis filiorum, & non in casum non natiuitatis, impossibile est quod ipsi possint succedere in locum filiarum primâ substitutarum, quæ resistit voluntari, & dispositio Testatoris, quæ in casum mortis tantum eodem vocavit, & vocamus in casu, in quo de uno casu ad alterum non sit extensio, ut sæpe dictum fuit, & propterea ista casu optime intrant tradita per Gubr. d. conf. 93. lib. 1. Alex. conf. 46. lib. 9. & Ber. d. conf. 98. maxime n. 6. lib. 3. & aliorum supra adductorum, quod scilicet quando substitutio vulgaris fuit restricta ad certum casum, si non evenit ille casus, substitutio ipsa evanescit, atque ita merito substituto agenti virtute talis substitutionis obici possit ad illius exclusionem, substitutio isto casu non loquitur Gubr. conf. 31. Jm. Andr. in addit. ad specul. in tit. de testam. 6. t. vers. occurrit Socin. sen. conf. 62. n. 4. vers. & in primis, vol. 3. Aym. conf. 280. n. 3. Socin. Jm. consil. 102. n. 21. lib. 2. Rimini. Jm. consil. 112. n. 25. & seq. lib. 2. & alibi passim per DD.

Et professio si aliter diceremus, sequeretur magnum absurdum: nam ipsi DD. Aloysius, & Pandulphus, qui tamquam substituti in casu mortis tantum, non possunt in casu non natiuitatis succedere ex beneficio extensionis ob resistentiam voluntatis Testatoris, possent tuncque aliâ viâ, hoc est, per subintrationem in locum sceminarum hoc idem consequi, & sic illud, quod sibi unâ viâ prohibitum est, aliâ viâ contra voluntatem Testatoris consequerentur contra regulam cap. cum quid, cum ibi notatis de reg. jur. in 6.

Tertio pro responsione, & confirmatione omnium prædictorum fuit consideratum, quod Caspr. in d. consil. 152. & sequentes loquuntur de conditione, si sine liberis &c. adjecta personæ, cui facta est prima substitutio, quæ conditio si sine liberis, sine dubio non est

necessaria, & intrinseca, ac de natura vulgaris, sed est voluntaria, & extrinseca, & ultra naturam vulgaris, & in huiusmodi conditione extrinseca *Cassr.* & sequaces concludunt sufficere, quod illa existat in primo gradu, licet deficiat eadem, vel alie extrinseca conditione adjecta secundo gradui: ut quando queritur, ut in casu nostro, an necessaria sit existentia conditionis intrinsece, & necessaria dici secundi gradus substitutionis vulgaris, que non fuit uniformiter, & in eodem casu concepta, prout fuerit concepta in primo, puta, quia in primo fuerit concepta in casu non natiuitate, in secundo vero in casu mortis, tunc didum fuit distinguendum esse, quod aut sumus in casu, in quo existit sit permissa in vulgari de casu mortis expressum, in secundo gradu ad casum non natiuitatem expressum in primo, qui evenit, & tunc pariter procedat opinio *Cassr.* quod sufficit existens conditionem adiectam primo gradui virtute extensionis predictæ, prout ista casu opinionem *Cassr.* saluat *Gabr. d. consil. 95. n. 21.* aut vero versamus in casu, in quo, ut in proposito prohibita sit extensio de casu expresso in secundo gradu ad casum expressum in primo, qui existit, & isto casu firmatur fuit, non sufficere existentiam casus conditionis vulgaris expressi in primo gradu, sed necessariam esse existentiam casus conditionis dictæ vulgaris expressi in secundo gradu, prout ita distinguit, & declarat *Gabr. in sup. allegat. consil. 95. n. 21. & 22.* qui in hac parte a nomine reperitur reprobat, & ita ex predictis iunctis aliis per DD. informantes reorum conventorum plenè adductis, fuit conclusum non ob stare *d. consil. 95. n. 21.* Atque illi DD. auctores non posse virtute dictæ substitutionis hereditatem Testatrix obtinere.

Dominicus Gualandus Prætor.
Alexander Zilochius.
Pompeus Cantarus.
Michael de Lavagna.
Horatius Spampinatus.
Aloysius Salvia.

A D D I T I O.

IN Casu, in quo scriptis *Cassr.* *consil. 152. lib. 2.* consultum etiam *Coman. consil. 132.* didumque *Cassr.* *consil. 132.* Consilium declaratur, & examinatur per *Zach. in Lib. res. m. 5. cum in part. 2. n. 4. & seqq. ff. ad Trebellian. fol. m. 30.* impressione Venetæ Anni 1609. *Cephel. consil. 620. n. 12. & seqq. & n. 19. Ger. Spin. qui in casu presentis decisionis scriptis consil. 89. & consil. 90. Raudens. varior. resol. 109. 40. n. 27. Gratia. discip. 369. n. 30. & 31. & discip. 747. ex n. 15. Ibi quoque de Luca n. 4. & seqq. Fantarelli. decis. 44. n. 2. & seqq. & decis. 45. n. 3. Rot. Florentina in Florentina Fideicommissi de Perazzis 23. Septemb. 1720. coram D. mo Audit. Casarigi, quæ infra suis loco, & tempore apponeatur.*

Præstatum *Cassr.* Consilium reprobari communiter scribit *Cassr.* *consil. 36. n. 48.*

Eadem.

A R G U M E N T U M.

Institutus in re certa, quando non obstat prohibitione de plus non petendo, sit hæres ex sic; & an detrahat Trebellianicam. Gravatus purè unam tantum quartam detrahit, scilicet gravatus sub conditione, & unde quis dicatur gravatus sub conditione, non purè.

S U M M A R I U M.

Institutus in re certa, si nullum habet subaradem, sit hæres universalis. Et de ratione n. 2.

1. *Limita si constet de voluntate Testatoris utriusque hæres scriptum in re certa plus habere, tunc enim censetur gravatus restituere valiquam venientibus ab intestato.*
4. *Maxime siante transmissa codicillari.*
- Contra n. 5.
6. *Declaro secundum opinionem procedere quando filius institutus in re certa fuit relicto minus legittimè, primam vero quando relicto illi fuit integer legitima, vel ultra.*
7. *Quod una vis est prohibitum, alia permissum auferri non debet.*
9. *Non repugnat Testatorem providere ad favorem aliquis in genere, licet noluerit in specie providere.*
10. *Hæres gravatus de restituendo detrahit Trebellianicam. Et supra n. 9.*
11. *Limita in instituto in re certa.*
12. *Declaro limitationem procedere, quando taliter institutus habuit etiam hæredem universalem, qui advenit, scilicet contra n. 13.*
14. *Trebellianica censetur prohibita per classiam. Pro omni, & toto, quod petere, & consequi possit occasione legitima, vel alterius Quartæ.*
15. *Item per aliam. Gravatus nil aliud petere occasione predicta.*
16. *Trebellianica filio primi gradus non potest prohiberi iuxta opinionem Florentinam receptam.*
17. *Amplius etiam filius sit prohibitus, testamentum simpliciter approbet, quia adhuc non sibi per se iudicat in Trebellianica.*
18. *Filius purè gravatus quantum Quartam detrahit.*
19. *Legitima purè relicta, vel debita ex dispositione legis debetur statim mortis Testatoris.*
20. *Instituta de filio institutus est conditionalis.*
21. *Dumtaxat si hæreditatem ex testamento adiri possit, hæreditas ab intestato non desinit.*
22. *Trebellianica solum debetur de tempore restitutionis, & non ante.*
23. *An sit locus detractum duarum Quartarum, in ipso tempore, ac eodem tempore cessit dies utriusque.*
24. *Legitima, & Trebellianica dividim hæreditatem important.*

D E C I S I O VI.

Secunda Principalis successit difficultas, stante quod auctores non possunt virtute eorum substitutionis, & testamenti hereditatem Testatrix obtinere, ad quem, seu quos, modò hereditas ipsa pertinet, & fuit resolutum hereditatem pertinuisse ad Oddum filium Testatrix hæredem in eodem testamento institutum in re certa, detracta mentione rei certæ, & remotà prohibitione de plus non petendo, & sic prohibitione juris accrescendi eadem fuit iuxta sententiam *Salys. in l. quoniam cal. procul. in 6. q. 1. C. de hered. instit. qui Testator, secundum juris scripti regulas, non potest decedere per parte testatus, & pro parte intestatus l. ius nostrum ff. de regul. jur. & ideo hæres scriptus in re certa in totum sit hæres, verum inspecta voluntate Testatrix, qui voluit hereditatem scriptum in re certa plus habere. intelligitur per fideicommissum gravatus restituere hæredibus Testatrix venientibus ab intestato, ut est casus in l. pto in princ. ff. de legat. 2. vers. idem dicitur, & hanc opinionem tenuit etiam *Bald. consil. 468. per rat. lib. 1. & in dubitatione adiecit, ut in casu nostro, classius codicillari. Bart. in l. quoniam ff. de ius in fin. ff. de hered. instit. quos sequitur opinio contraria concilio de Perre. de fideicom. art. 5. sub n. 13. vers. placet mihi, ut accipiamus & art. 11. sub n. 66. vers. ex parte quod idem Baldus.**

Nec visum fuit obstat consilium *Bald. in princ. 5. sub n. 1. & 2. lib. 1.* dum concludit filio instituto in re

certa prohibitionem de plus non petendo, & sic ius accrescendi nihil operari, quia legitimam integram parte institutionis capere debet, non obstante alia prohibitionem, ut habetur in *Auth. ut cum de ap- pellatione, c. 1. §. 1. ceterum*, & quia legitima a residuo separari nequit, ad l. *hæres instituta*, cum ibi notetur *ff. de impub. & aliis habetibus*, & latè tradit *Alex. in l. quibus poterat ff. de Trebell.* ideo ex necessitate filius totum consequitur, quia Testator non potest pro parte testatum, & pro parte intestatum decedere c. l. *ius no- strum*, ut post *Sauze. & Philip. Franch. deducit idem Peregrin. d. art. 1. sub a. 66. vers. rursus idem Baldus.*

6 Nam fuit responsum, quod d. consil. Bald. 480. pro- cedit, quando filius institutus in re certa fuit reliquum minus sua legitima, & in his terminis loquuntur *Bald. & sequaces*; et fecus quando, ut in proposito, filio instituto in re certa, relicta fuit integra legitima, vel ultra legitimam, ius declarat *Castr. ca. d. §. si duo in fin. post Bald. in l. si quando C. de iussu. testam.* Quare ex prædictis possitimum fuit concludum, hereditatem iure accrescendi spectare ad Oddum in re certa institutum, sed ipsam censeri gravatam de restituendo hæreditibus ipsius Testatrix venientibus ab intestato, qui sunt iilem DD. Aloysius, & Pandolphus adores, tamquam ipsi Testatrix in grada proximiores.

Cui conclusioni non resistere visum fuit, si dicatur, quod hæ interpretatio inducit repugnantiam mani- festa voluntatis ipsius Testatrix, ex quo, ut supra firmatum fuit, Testatrix noluit hereditatem suam virtute substitutionis ad adores pertinere, nisi eo rati- onem casu, quo filii Oddi utri essent, & morerentur, & nihilominus secundum hanc intelligentiam Oddus in omnibus casibus censeretur gravatus de restituendo ipsimet adores, tamquam hæreditibus ab intestato venientibus, atque ita iilem DD. Aloysius, & Pan- dolfus hoc modo ab intestato consequerentur id,

7 quod ex testamento Testatrix noluit obtinere posse, contra dictam regulam cap. cum quid de regul. jur. in 6.

Quia pro responsione fuit dictum, quod dicti DD. Pandolphus, & Aloysius, uti hæredes venientes ab inte- stato non poterant consequi totam hereditatem, ex quo Oddo tamquam gravato, & ex eius persona ejus hereditibus competit ius detrahendi Trebellanicam ad text. in l. in quartam ff. ad l. falcid. & in cap. Raynaldus extr. de testam. atque ita stant hæc simul, quod Testatrix noluerit totam hereditatem pertinere ad adores ex vulgari substitutione, & nihilominus voluerit eis per vim fideicommissi pro- videre, ut possent hereditatem consequi, detracta ta- men Trebellanicam.

Præterea, & secundo fuit responsum, quod Tes- tatrix inducendo fideicommissum ex prohibitione iuris accrescendi favore venientibus ab intestato iuxta terminos d. l. *per in primis ff. de legat. 2.* ideo tamen non dicitur in specie providisse DD. Pandolpho, & Aloysio adores, sed solum providit hæreditibus ab inte- stato in genere, neque enim divinare poterat quin- namentent ejus hæredes ab intestato, ex quo licet ipsi DD. Pandolphus, & Aloysius essent proximiores in grada ipsi Testatrix, poterant decedere, & locum 9 hære alia succedere proximioribus, atque ita non repugnet, quod Testatrix noluerit in specie dispone- re, & providere dd. DD. Pandolpho, & Aloysio uti substitutis ex testamento, & nihilominus voluerit eos comprehendere in dispositione generaliter facta ad fa- vorem heredum venientium ab intestato.

Tertia, & ultima suborta est difficultas, an dictus Oddus tamquam gravatus, ut ei dictum, restituendo venientibus ab intestato, se a DD. Rei conventi uti ejus hæredes possint detrahre non solum legitimam, quod specialiter relicta fuit ipsi Oddo, verum etiam Trebellanicam?

Et breviter fuit conclusum pro parte affirmativa, quia regulatiter quilibet hæres primo loco gravatus

de restituendo hereditatem alteri potest Trebellani- cam detrahre, ut toto tit. ff. ad Trebell. & habetur in d. cap. Raynaldus, & cap. Raynaldus extr. de tes- tam. & est text. in §. si quis instit. de fideicom. hered. cum aliis cumulatis per Peregrin. d. l. *quibus artic. 3. n. 4. & per Cras. in §. Trebellianica quest. 3. a. 1. & seq.* & hoc non habet dubium.

Non obstat, quod institutus in re certa, qualis est Oddus, non potest Trebellanicam detrahre, ad pre- sentè tradita in l. *quibus C. de hered. instit. in l. 1. ex fidei- ff. ad tit. & præcipit per Peregrin. d. l. *quibus artic. 3. n. 4. & in l. filium quem habentem a. 10. C. famul. eriscand. idem Jafon in l. Lucius sub n. 24. vers. ego addico duo funda- menta ff. de vulgar. & pupillar. cum aliis per Cras. d. quest. 3. sub a. 5.**

Quoniam fuit responsum, quod illud procedit quan- do institutus in re certa habuit heredem universalem, qui adivit, quis tunc institutus in re certa non habet iura hæredis universitatis, sed legatario aequiparatur, & propterea non potest Trebellanicam de trahere, quod detrahre potest solus hæres universitatis, vel qui prop- rietate hæres sit, ut declarat *Bald. in d. filium quem ha- bentem n. 27. vers. sed bis quare, & c. famul. eriscand.* quem secuti sunt ibi *Auf. col. 5. & in l. quibus col. 3. C. de hered. instit. & in Auth. res qua C. commun. de legat. Abb. in d. cap. Raynaldus in versis. legitimam extr. de testam. Aym. conf. 131. n. 13. & latissimè conf. 186. n. 1. & seq. & Didac. in cap. Raynaldus n. 3. m. 10. sed fecus est in instituto in re certa non habente, ut in proposito, coheredem universalem, vel habentem, sed non adven- tem, quia tunc institutus in re certa, jure accrescendi 13 consequitur totam hereditatem, & jura universitatis hæredis consequitur, ad notam in d. *quibus C. de her- ed. instit. & in d. lex falcid. ff. eodem tit. & ita ex mento Bald. in l. in testamento sub n. 27. vers. tu dicit, & c. de res- titum. milit. Angel. & alios, declarat Jafon in d. l. Lucius n. 27. ff. de vulgar. & pupillar. & ita sententia ex- pressè Sacra. Jun. in conf. 121. n. 7. lib. 3. Cras. in d. §. Trebellianica quest. 3. n. 5. vers. contrarium vero, & c. per Peregrin. d. artic. 3. n. 7. & 9.**

Nec obstat, quod Oddo prohibita fuisset detraditio Trebellanicæ propter illam etiam usulam positam in tes- tamento pro omni re, & toto, quod præter, & consequi possit occasione legitimæ, vel alterius quævis, & ex illa clausula, gravatus cum alibi aliud potere occasione prædi- 15 cta, est enim certissimum, quod filius primi gradus de- traditio Trebellanicæ prohiberi non potest, juxta opi- nionem, quæ Florentia est usu recepta, & sæpius ca- nonizata, prout etiam clarissimum est, quod simplex agnitio relicti, & simplex testamenti approbatio non præjudicat filio sic prohibito, quoniam Trebellani- 17 cam detrahre possit, ut per Paris. conf. 43. a. 18. & seq. & n. 35. lib. 3. Cephal. conf. 563. n. 36. lib. 4. Alen- tic. de consuet. lib. 7. tit. 11. a. 10. Gabr. conf. 96. a. 1. lib. 2. Phaulst. de invent. hered. part. 7. n. 116. cum aliis per Peregrin. copione concogit d. artic. 3. n. 118. vers. sed contra.

Neque visum fuit resistere, quod ubi quis est po- 18 tere gravatus, ut in proposito videtur dictus Oddus, possit ansem tantum quantum detrahre, quamvis sit locus, ubi quis est gravatus sub conditione de resti- tuendo d. cap. Raynaldus, & cap. Raynaldus extr. de tes- tam. Gloss. Bart. & Bald. per illum text. in l. Pupi- larius §. meminit ff. de iussu. testam. ubi Caput. n. 21. & 22. post alios, testator hanc opinionem esse cino- oizatum tam in scholia, quam in Palatini, & copiose 19 Peregrin. d. artic. 3. a. 49. 50. & seq. apud quos ha- bentur alii concordantes.

Quia pro responsione fuit consideratum, quod por- 19 tio legitimæ fuit debita stemi mortui Testatrix ipsi Oddo, ex quo ei relicta fuit pars, & non sub aliqua conditione, vel die incerto, & idem procedit quando ei debita ex legis dispositione, ad l. *quoniam in pri- vatis C. de iussu. & post Gloss. Bart. Jafon. Dec. & alios,*

- alio, gradū Peregrin. art. 36. n. 69. Trebellianica vel sibi debita fuit post ejus mortem, de quo tempore sibi tamquam instituto in re certa, vel ejus hæredibus jure succedendi tota hereditas devoluta fuit, cum enim institui essent heredes universales ipsius Odi filii nascituri, & quocidie usque ad mortem ipsius Odi filii nasciturus ex eo filii, & institutio de filiis nascituris dicitur conditionalis, nempe si filii nascerentur; inde fit, ut Odius non possit dici gravatus restituere venientibus ab instituto, nisi post mortem suam, quia eo tempore solum eis ab aperta via propter non natiuitatem hæredum institutorum; quis donec spes est hæreditatem ex testamento adiri posse, ab intellectu hæredis non defertur. *Legandi. s. l. ult. ff. de acquir. hered. cum similibus;* certum est autem quod Trebellianica debetur solum tempore restitutionis, & non ante, ut post Bald. Bart. Salic. Cast. Alex. Afflict. Rois. Roman. & alios resolvit Peregrin. d. art. 3. n. 24. & seq. & in hoc articulo, an, & quando locus sit detractioni duarum quartarum, vel unius rædum, inspicitur, an uno, & eodem tempore esset dies detractionis legitimæ, & Trebellianicæ, sic Bald. conf. 1. 56. cat. 1. lib. 3. Paul. de Cast. conf. 1. 5. col. 1. lib. 1. Aym. conf. 241. n. 4. quos ultra alios refert, & sequitur Gabr. conf. 1. 13. n. 5. lib. 2. & Peregrin. d. art. 3. n. 58. vers. intelligenda modo, & s. Proinde fuit consilium locum esse detractioni ambarum quartarum ad favorem DD. Reorum conventorum, qui dimidium hereditatis Testataria implicant, ut et prædicta notissima, & consuetudo patrum & DD. detraheret, & in omni Foro observata, & ap. Raynaud. & sup. Raynaud. & ibi notat Gloss. & DD. tradunt Bart. & alii in l. quæpiam. C. ad l. Falcid. Bart. Angel. ad ff. de legat. 1. c. 10. in l. Papinianus §. memoria ff. de inst. testam. cum aliis per Simon. de Prat. de interpretat. ultimar. volent. lib. 3. fol. mibi 363. n. 4.
- Unde nos jure merito condemnavimus DD. Reos conventos ad relaxandum dimidium bonorum, de quibus agitur, hoc est hereditatis dicte Testatarie, juxta jurisdictionem facientem; siquidem in presenti judicio nullo modo fuit tradendum, & per nos minus cognitum, quæ, & qualis fuerit bona hereditaria Testatarie, sed hoc reliquimus prætoris iurisdic-tioni executionis discutendum, & solum de juris articulis fuit per nos cognitum.

Dominicus Gualandus Rota Prætor.

Alexander Ziluchius.

Horatius Spavonechius. Pompejus Cantarinus.

Aloysius Soltia. Michael de Lavagna.

ADDITIO.

ARGUMENTUM.

Trebellianica, an, & in quibus casibus detrahi possit ex fideicommissum particulari. In hoc Sereusii. Dominio filii primi gradus prohiberi nequit, & quomodo impediri possit detrahitio tam Trebellianicæ, quam Falcidie, & de eorum calculatione.

SUMMARY.

- 1 Trebellianica detrahi non potest ab hærede gravato fideicommissum particulari, & de ratione.
 - 2 Limita si fideicommissum particulare maximum, & me iocum partem patrimonii absorbeat.
 - 3 Vel si hæres gravatus restitueret, fuisset institutus in dimidia, vel alio quovis hæreditate.
 - 4 Intelligit, si modo datus non fuerit hæres universalis, cum tunc hæres in quota præ legatis habetur.
 - 5 Trebellianica detrahitur a fideicommissum particulari in subditum, & quando ex aliis bonis consequi non potest.
- Alia tamen extare semper præsumuntur, donec contrarium probetur.

- 7 Fortius detrahitur, si eadem persona vocata sit ad fideicommissum particulare, & universale.
- 8 Item detrahitur ex fideicommissum particulari si hoc modo conveniant furor inter partes.
- 9 Item ex legatis, quando tam legatum, quam fideicommissum sunt pure relicta, vel quando utraque conditionaliter.
- 10 Intelligit si ab eadem conditione dependant, quæ eodem tempore perficeretur, sicut si diversa, & prius perficeretur illa legat.
- 11 Vel legatum, seu fideicommissum particulare esset purum, universale vero conditionale.
- 12 Contrarium qui velint remissum.
- 13 Quid si fideicommissum universale partim esset purum, & partim conditionale, legatum vero, seu fideicommissum particulare esset purum.
- 14 Detrahitur ex fideicommissum particulari in locis, in quibus ex consuetudine prohiberi non potest filiis primi gradus, & de ratione.
- 15 Declinat hæc opinio procedere, consilio de fraude patris ordinantis fideicommissum particulare ad effectum privandi filii tam Trebellianicæ, aliis legatis.
- 16 Detrahitur integrè a bonis fideicommissum universale in subditum, habito etiam respectu ad legatum particulare.
- 17 Trebellianica quod non possit prohiberi filiis primi gradus recipitur est in hoc Sereusii. Dominio.
- 18 Limita in æquibus, vel aliis ulterioribus gradus, etiam si primum gradum successione obtineant.
- 19 Consuetudo hæc loquens de Trebellianicæ habet locum etiam in Falcidia, & de ratione n. seq.
- 20 Trebellianica, & Falcidia in jure præferuntur, & dispendium in una dicitur quoque dispendi in altera.
- 21 Prohiberi utraque potest adhiberi tunc a Soccini.
- 22 Et ad hæc effectum sufficit adhiberi arduum, & approbatum testam. factum a filio.
- 23 Contra, quod simplex arduum relicti non sufficit.
- 24 Et primo opus procedere potest, ubi testatur Trebellianicam prohibere mater, aliter fecit.
- 25 Amplia etiam servata non fuerit tunc a Soccini, si hæres præsentis testamenti illud acceptaverit.
- 26 Solummodo, ut sufficit acceptatio testamenti tam scientia prohibitoris, nec requiritur specific approbatio mortis.
- 27 Legitima, & Trebellianica omne detrahit dimidium hereditatis absorbeat, si filii sint quatuor, vel in minori numero.
- 28 Ascendant ad septem untas tum dimidia, si filii sunt ultra quatuor.
- 29 Refertur, & trinitur contrarium tenentes hoc casu præmissis.

In hac causâ super articulo eorum hujus, quæ duarum præcedentium decisionum scriptis, & obtinuit Ger. Spin. conf. 89. & 90.

Ad num. 11. & seqq.

Trebellianica detrahi non potest ab hærede gravato fideicommissum particulari, sed solum universale, cum illa sit quarta hereditatis, seu ejus, quod per fideicommissum univèrsale restituitur. *l. malit. §. fin. l. 1. tamen. & l. legi §. sed est miles ff. ad Senat. Consult. Trebell. Allograd. conf. 69. n. 90. lib. 2. Peregrin. de fideicommissis. art. 3. n. 11. & 13. vers. Trebellianica. Ceteris. contrariis. 206. n. 36. Mri. obsequ. farrof. 243. n. 12. & post plures, quos refert Boudes. solut. 41. n. 27. l. 1. & in eorum appendice, ad dist. consult. impress. post misellum. Juridit. nov. 27. fol. 272. Mans. consil. 186. n. 12. Gob. consil. 121. n. 12. tom. 1. Camuret. de legat. lib. 12. fol. 736. n. 5. Balducci. desig. & res judicat. tit. 3. de legat. apud Consil. decis. 41. n. 1. & seqq. Rot. Lucen. apud Consil. decis. 42. n. 14. & apud Palm. Nip. drif. 301. n. 10. Rot. Ferr. apud Mart. Medit. decis. 11. n. 31. Rot. Florentina apud Marten. decis. 35. n. 3. & apud Palm. Nip. decis. 48. n. 18. & 21. Rot.*

Rot. Ray. coram Dnorum. decis. 39. n. 4. Ubold. decis. 321. n. 1. & seqq. Bich. decis. 559. n. 8. & seqq. & decis. 608. n. 15. Emeric. Jan. decis. 1233. n. 4. Caprar. decis. 603. fol. n. 8. & decis. 628. fol. a. 6. in recat. decis. 183. n. 2. par. 2. decis. 171. n. 10. & 11. par. 6. decis. 12. a. 40. par. 12. decis. 416. n. 11. par. 13. & decis. 489. n. 23. & 33. par. 10. & apud Urcel. in appendic. ad consil. 50. decis. 1. §. non obstat. & in Kamna Immunitatis super re. servatis 3. Martii 1704. §. Isabella coram bo. ne. Muta.

1. Hoc tamen non procedit quando fideicommissum particulare maximam, & meliorem partem patrimonii absorbet, uti tunc etiam ex particulari fideicommissio illa detrahi potest Gravet. consil. 19. n. 15. & consil. 186. in princip. Ruin. consil. 126. fol. n. 8. lib. 2. Mel. obfero. 144. n. 31. Sabell. refol. 33. n. 27. Caball. refol. crimin. 186. n. 78. Barden. in uova appendic. ad collat. lib. 1. a. 27. versic. nisi tamen fol. 272. impress. post mistellan. Juridit. Mart. Medit. dist. decis. 11. n. 5. & seqq. Rot. Florent. apud Magon. decis. 16. n. 51. Rot. Rom. coram Emeric. Jan. decis. 1233. n. 5.

3. Vel si haeres gravatus relictus fuisset institutus in dimidia, vel alia quota hereditatis, & tunc enim quoto detrahi potest Trebellianicum per text. in l. libro §. filius ff. de ann. legat. & in §. qua autem dicimus Instit. de fideicom. heredit. tradunt Peregrin. de fideicommiss. dist. artic. 3. n. 21. Borden. dist. collat. legat. 41. n. 27. lib. 1. & in uova appendic. ad dist. collat. n. 27. in fin. versic. & dicatur, impress. post mistellan. Juridit. fol. 272. Mel. dist. obfero. 144. n. 32. Molin. de Primogenit. lib. 1. cap. 17. a. 22. versic. quomodo contrarium. Merlon de legum. lib. 1. tit. 3. quest. 1. a. 15. Mangi. de impost. quest. 1. nam. 27. Camaret. de legat. lib. 12. fol. mibi 726. n. 5.

4. Verum hoc conclusio procedit, & simpliciter debet, quando honorato particulari fideicommissum non fuit datus haeres universalis, nam quando ille datus fuit, tunc haeres in quosa pro legatario habetur, & Trebellianicum non detrahit, ut prosequitur Molin. de primogenit. lib. 1. cap. 17. n. 31. Baldus. decis. & res iudicat. cit. 3. de legat. & fideicommiss. dist. decis. 41. n. 1. & seqq. alique uox relict, & contentum deducta in praesenti nostra decisione n. 12. & seqq.

5. Sic etiam detrahi poterit Trebellianica a fideicommissio particulari in subsidium, quoties scilicet illa ex aliis bonis hereditatis condecui non possit Castrenf. consil. 247. n. 4. versic. sed quando lib. 1. Nota consil. 17. n. 10. versic. uox tamen lib. 1. Peregrin. de fideicommiss. art. 4. fol. nam. 34. versic. tertio quia in fin. Pular. de subsidit. quest. 693. a. 23. de Loc. de fideicommiss. dist. 128. n. 7. Borden. in uova appendic. ad lib. 1. fol. 272. impress. post mistellan. Juridit. fol. mibi 273. col. 1. Rot. in recat. decis. 12. n. 37. par. 10. & decis. 489. n. 23. par. 18. ubi post plures alios allegatos subdit, quod alia bona semper etiam praesumuntur, donec contrarium probetur, & coram Baratt. decis. 693. n. 21. Emeric. Jan. decis. 1233. n. 6. 7. ubi quod hoc eo magis procedat, si eadem persona sint vocata ad fideicommissum particulare, & universale. Caprar. decis. 603. a. 9. decis. 628. n. 7. & 8. ubi quod ex fideicommissio particulari detrahi etiam potest Trebellianica, si hoc modo conventum fuisset inter Partes.

6. Detrahi pariter poterit Trebellianica ex legatis, quando tam legata, quam fideicommissum sunt pure relicta, sicut quando utrumque conditionaliter relicta est Barz. in l. Martellus §. §. item Pomponius fol. n. 1. versic. sed si effectus fideicommissum universale, & in l. ita tamen 27. §. haeres ex assu ff. de fin. versic. quandoque fideicommissum est purum, & legata pure ff. ad leg. falc. Peregrin. de fideicommiss. art. 4. n. 38. Camaret. de legat. lib. 15. tit. de tertio capite fol. a. 4. versic. primus est fol. 813. Pachin. contrav. 8. §. respondens subdistinguitur esse distinctionem lib. 5. Cui. consil. 10. fol. n. 27. & 28. tom. 1.

Dummodo tamen utrumque dependet ab eodem conditione, quae eodem tempore purificetur, sicut si a diversis conditione, & quae purificetur diverso tempore, ut si prius purificetur illa legata, tunc habebat, ut si legatum esset purum, & fideicommissum conditionale, quo casu Trebellianica a legato non detrahitur, ut prosequitur Peregrin. de fideicommiss. art. 4. fol. n. 38. versic. cum autem fideicommissum, & quod quando legatum, seu fideicommissum particulare est purum, universale vero est conditionale, Trebellianica non detrahitur a legato, seu fideicommissio particulari, est theoria Barz. in l. Martellus §. §. item Pomponius n. 1. versic. quare quid si testator ff. ad Trebell. l. ita 27. §. haeres ex assu propt. fia. versic. quandoque totam fideicommissum ff. eodem. Peregrin. de fideicommiss. art. 4. n. 40. Camaret. de legat. lib. 15. tit. de tertio capite a. 3. & fol. n. 4. versic. secundum casus est fol. 813. Cui. consil. 10. a. 28. tom. 1.

Quamvis hanc theoriam Bartol. late, & docti impugnent Fachin. contrav. Jur. lib. 5. cap. 8. quarta conclusio, & seqq. aq. ad fin. ubi alios citat, & contraria respondet.

Sed quid dicendum, quando fideicommissum universale pariter est purum, & pariter conditionale; legatum vero, seu fideicommissum particulare est purum? Illo casu respondere, & iudicare poterit licet tamen detrahi detrahitur Trebellianica a legato, seu fideicommissio particulari, textus est in dist. l. ita tamen 27. §. haeres ex assu ff. ad Trebell. ubi fideicommissum pariter erat purum, & pariter conditionale, ibique Bartol. n. 1. in fin. versic. quandoque fideicommissum est pro parte purum, & pro parte conditionale, & in d. l. Martellus §. §. item Pomponius a. 1. versic. sed si effectus fideicommissum ff. eodem. Peregrin. de fideicommiss. art. 4. n. 39. Fachin. dist. contrav. 8. §. respondens noviter ex l. ita tamen lib. 5. Camaret. de legat. lib. 15. dist. tit. de tertio capite fol. n. 4. versic. tertius casus est fol. 813.

In locis etiam, in quibus viget consuetudo, quod Trebellianica prohiberi non vult filius primi gradus, illa detrahi possit ex fideicommissio particulari, quia alibi patet, in ejus potestate est fideicommissum particulare condere, istud ordinando, possit frustare legem, & per indirectum filius primi gradus Trebellianicam adducere, ut decisum fuit in Senat. Mantuano, refert Borden. in uova appendic. ad collat. lib. 1. collat. 41. fol. n. 27. versic. in eadem causa fuit impress. post mistellan. Juridit. fol. mibi 273. col. 1. in prin.

Hinc tamen limitationem duntaxat recipiendam esse credere casu, quo consistat de fraude, & de ordinatione fideicommissi particulari, quae unice tenderet ad effectum privandi filium Trebellianica, etiam quae per indirectum prohibendi, ut in subiecta materia Rucaffer. respous. 47. ann. 7. & seqq. Nullo autem modo veram arbitror in casibus superioribus recentis, & in aliis, in quibus Trebellianica ex fideicommissio particulari detrahi potest, vel ex aliis bonis hereditatis, in his quippe terminis, sicut nulla considerari potest fraso, ita nec admitti potest limitatio regulae in fraude fundata.

Sed adverte, quod in casibus, in quibus Trebellianica non detrahitur a fideicommissio particulari, illam pro hac rata non mittit haeres gravatus, qui potest integram Trebellianicam detrachere a bonis fideicommissio universalis subiectis, habito etiam respectu ad legatum particulare Altrad. dist. consil. 69. n. 98. & seqq. lib. 3. Rot. apud Urcel. in addit. ad consil. 50. dist. decis. 2. §. non obstat.

Ad not. 16.

Quod in hoc Sereniss. Dominio sit recepta opinio 17 Trebellianicam prohiberi non posse filius primi gradus, firmiter auctoritate plenam manu relatum in Florentina Fideicommissi §. Septemb. 1719. artic. 2. a. 73. volumine uerarum decisionum impressum.

ibi.

- ibi que adfucuntur, & reprobantur contrarii.
- 18 Hac tamen consuetudo Romæ, & Curie Florentinæ, quali prohiberi non possit Trebellianica filius primi gradus, etiamquam inducitur favore filiorum, eos non egerit, nec extenditur ad nepotes, vel alios ultteriores gradus, quamvis filii primi cui sit, & nepotes superfluit primus gradus successione ubi non, ut si sunt Gabriel consil. 124. n. 41. lib. 2. Barf. consil. 381. n. 3. lib. 4. Sard. consil. 77. n. 4. Cyriac. controu. 11. n. 13. Ruffi. olim Rotæ Florentinæ Aud. rotæ ad l. cum auz lib. 6. cap. 18. n. 12. Peregrin. de fideicommissis. artic. 4. n. 117. Mart. de successione legat. per 4. quæst. 28. artic. 3. n. 16. & not. 113. n. 19. Mart. Med. in addit. ad examina. 4. n. 2. & segg. Rot. Florent. apud Atzarif. decis. 98. n. 16. & segg.
- 19 Sitenus disputatum fuit unâ vice, an consuetudo hæc loquens de Trebellianica habeat locum etiam in Falcidia, & me telatore in Casa Durazum, & de Sero post longam discussionem articulo, scribentibus hinc inde Advocatis, testatum fuit affirmativè sub die 21. Augusti 1716. quæ transmissa fuit relatio Magistrati Supremo iudicantibus unâ mecum DD. Auditoribus Francisco Antonio Bonifino, & Ottavio Piccini, quia cum Trebellianica, & Falcidia in iure pariterentur, adeo ut dispositum in una dicatur quoque dispositum in altera, sicut filii primi gradus prohiberi non possit Trebellianica, ita quoque prohiberi non possit Falcidia, ut tradunt Lodovic. consil. 26. n. 18. Paris. consil. 43. n. 26. lib. 3. Peregrin. consil. 59. n. 12. lib. 2. & de fideicommissis. artic. 3. n. 93. & n. 109. & segg. Mengi. de impat. quæst. 111. n. 23. Menet. de com. ultim. volunt. cap. 9. n. 347. & in pactis terminis consuetudinis Civitatis Florentinæ DD. Tres Rotæ Florentinæ Auditores die 17. Junii 1588. lib. M. tip. 64. fol. 248. §. non ubi ubi ubi. Sed in hac Rotæ, & Civitate approbata est illa opinio, quod Trebellianica filius primi gradus prohiberi non possit, ut in pluribus Motibus per D. Informantem pro Magnifico D. Sebastiano allegatis manifestè apparet, dicendum est, quod cum non possit prohiberi Trebellianica, & ita ea fructus non imparetur de l. jubemus, ita etiam non possit prohiberi Falcidia, & ita ea fructus non imparetur per prædicta.
- 20 Potest tamen testator Trebellianicam & Falcidiam prohibere, si adhibeat cautelam Socio. Jam. in consil. 123. n. 9. lib. 1. Si enim cautela hæc est sufficiens, ut filio prohiberi possit legitime. malvo mæsi dicendum est sufficientem esse pro prohibitione Trebellianicæ, & Falcidiæ, & ad hunc effectum sufficere additionem hæreditatis, & approbationem testamenti factam a filio tradunt Mart. de successione legat. part. 4. dist. quæst. 28. artic. 3. n. 17. Ricciar. dist. l. yce. Eichk. cap. 16. §. 3. fol. 18. n. 3. & 7. utrimque Palm. Nep. in terminis consuetudinis Mancuæ vacantis prohibitionem Trebellianicæ filius primi gradus decis. 302. n. 12. aliter alios citat.
- 21 Sed quod non sufficit ad hunc effectum simplex agnitio testis, & simplex approbatio testamenti ex pluribus substantiis probat Mart. consil. 45. n. 31. & segg. ubi reprobat scripta ab eo ver. 113. n. 20. & consil. 182. num. 40. & segg. præfatus decis. num. 17. & apud Magen. decis. Fivras. 33. n. 7. vers. contrarium tamen. Mart. Medici. decis. Senen. 11. n. 10.
- 24 Et dicta DD. contrarium tenentibus vera esse possunt in loca, in quibus testator potest Trebellianicam prohibere, sed recipiende non sunt in aliis locis, in quibus contraria viget consuetudo. Ita, quæ scriptis Palmæ tanquam Advocatus in dist. decis. 302. attendi non merentur, cum in contrarium sicut iudicata Tribunalium.
- 25 Valida etiam, & subsistens esset prohibitio Trebellianicæ, si testator illam expressè in testamento ordinaverit, & hæres fideicommissu gravatus fuerit prædicto testamento, illud acceptavit, & pater gratias egerit, quamvis servata non fuerit cautela Spe-

cini, ut in fortioribus terminis prohibitionis legitime plene, & nupalliter Rotæ in Romana, seu Terracina. Immunitas super referatis 11. Junii 1721. §. motum liquidum, & segg. & per tot. & si minus, ubi quod iacis est acceptio testamenti cum scientia prohibitionis, nec requiritur specificæ, & individualis approbatio oneris tam Emmentis. D. n. Cardinali Falcovio, confirmata die 11. Martii 1716. & 24. Januarii 1727. §. consilium, & segg. item R. P. D. Calcegius, ubi plene, ibique etiam declaratur aduclter contraria. Prout non utget deserv. infra imprimenda n. 48. & segg. quæ ibi hoc dicitur in obiecto, & talis articulus non examinatur.

Legitima, & Trebellianica, quando utraque detrahitur, diemdam hæreditatis adhibent, si filii sint quatuor, vel minori numero Suet. respons. 178. n. 4. Cyriac. controu. 389. n. 14. Amas. refut. 39. num. 169. Posth. refut. 63. n. 34. Franc. Palm. consil. 3. n. 30. & consil. 61. n. 8. Urcel. consil. 6. n. 15. Sabell. refut. 33. n. 13. Capaldi. consil. 126. n. 2. Gracian. discept. 694. n. 18. Alcala. refut. 104. n. 14. Gravæ. ad Gail. conclusiones. 221. considerat. 1. n. 2. tom. 2. Magos. decis. Florent. 92. n. 19. Grail. decis. Luten. 23. n. 13. Belmont. decis. 41. n. 23. Rot. Marchiæ apud Gratian. decis. 112. num. 3. Rauden. decis. Pifan. 23. n. 5. 7. ibi. compend. decis. verb. filius institutus fol. 233 col. 2. part. 1. Rot. post Martin. de legum. dec. 312. n. 1. & dec. 715. n. 3. Coccin. dec. 1207. n. 1. Priol. dec. 392. n. 9. & dec. 399. n. 6. Emerit. Jun. dec. 836. n. 1. Cap. art. 23. n. 23. & dec. 200. n. 1. apud Blas. consil. 235 n. 33. apud Paulat. post dist. discept. quæ decis. n. 15. in recet. dist. 634. n. 2. part. 29. in Romana præse fidei immunitas 28. Aprilis 1702. §. alterius, coram Pio.

Si vero filii filii sint quatuor, legitima, & Trebellianica, quando amba fundit etiam ascendunt ad septem uncias cum dimidia Fab. de Aene consil. 23. n. 34. Spad. consil. 173. fol. 144. vers. & licet etiam lib. 3. Caball. consil. decis. 28. per tot. 2. linden. collat. 42. n. 45. tom. 1. Sabell. refut. 33. num. 31. Pich. controu. lib. 3. cap. 5. Gravæ. ad Gail. consil. 71. considerat. 1. n. 3. tom. 2. Martin. de legitim. lib. 1. tit. 3. quæst. 1. n. 18. Comarelli. de legat. lib. 12. cap. 3. dist. 14. n. 17. fol. 737. Carval. de arag. quot. part. 1. n. 104. & segg. Gratian. decis. Mart. n. 113. in addit. n. 1. Mart. Medit. dec. Senen. 11. n. 9. examinat. 29. fol. 23. & in addit. n. 1. Franc. Marc. decis. Delphin. 432. n. 1. & per tot. part. 1. Hodier. ad Sord. decis. 251. n. 2. Christ. decis. Belgic. 245. & 315. lib. 1. Desaur. dec. 152. Rot. coram Emerit. dec. 687. n. 4. in recet. decis. 141. n. 9. part. 16. decis. 178. n. 7. & 8. part. 17. & in luteranensis. Fideicommissi 26. Junii 1697. §. valgat. & 4. Julii 1698. §. detrahatur coram Pio.

Quidquid contrarium, quod nempe solum ascendunt ad semissem, dixit Mart. de primogenit. lib. 2. cap. 17. n. 8. Faber de error. pragmat. dec. 11. n. 1. or. ver. 5. n. 9. Girac. discept. 9. fol. 22. vers. ultra quod. Negusar. in Sylva respons. quæst. 45. n. 4. Crivelli. decis. Dolan 107. n. 10.

FLORENTINA Fideicommissi

31. Januarii 1600. Ex lib. Mart. 83. a. 2. 364.

ARGUMENTUM.

Prohibitio alienationis alius per se valida, addit clausula quia voluit, & inducit fideicommissum, etiam in casu mortis, nisi sit accessoria, sed principaliter, & quando dicitur statu principiter, non accessoria, in fideicommissu relicto familia non veniunt famines, Rantè Statuto exclusivo for-
gularum;

In Causa Cornaccini, e Mannucci.

- 1 **F**idei series.
- 2 Prohibita alienationis cum clausula quis voluit, &c. induit perpetuum fideicommissum etiam in causa mortis.
- 3 Idemque operatur dicta clausula de per se absque prohibitionis alienationis.
- 4 Et absque dubio, quando procedens prohibitio est de per se valida, & efficax.
- 5 Prohibito dicitur de per se valido, & efficax, quando est facta favore heredum, & descendensium. Et dicitur facta favore heredum, & descendensium, sive clausula nisi unus alteri inter eos, ibidem. An sit valida attenditur, an vero an sit concepta cum verbis extra familiam, vel agnatis ibidem.
- 6 In fideicommissis ordinatis ad favorem familiae admittuntur proximiores.
- 7 Prohibita cum verbis nisi unus alteri, non induit fideicommissum perpetuum.
- 8 Sed haec opinio reprobat.
- 9 Prohibita necessaria substitutioni praecedenti cum ipsa coniungatur.
- 10 Non dicitur tamne accessoria, quando posita est in capitulo diverso, & separati.
- 11 Et respicit rem particularem, substitutiones vero praecedentes omnia bona testatoris.
- 12 Fideicommissum praecedens universale non derogat secundum particulari.
- 13 Verba filius, nepotibus, & eorum descendensibus in perpetuum nullam patiuntur restrictionem ad personam, vel gradum, & n. 17.
- 14 In dubio, sive clausula quis voluit, prohibitio non coarctatur accessoria.
- 15 Nisi in ipsa clausula adfuerint verba relativa ad praecedentes substitutiones.
- 16 Facta prohibitio favore certa personae, est extincta, cessat vero fideicommissum.
- 17 Dec. consil. 636. ubi loquitur contra communem reprobatur.
- 18 Appellatio familia vocant etiam familia.
- 19 Maxime si testator in praecedentibus substitutionibus eos non abhoruerit.
- 20 Limitante Statuta exclusio feminarum, cui testator se conformasse praesumitur.
- 21 In fideicommissis testator non considerat successionem heredum, sed suam.
- 22 An sit attendenda proximitas gravatis, vel gravatis, & n. 15.
- 23 Gravatis attenditur, si testator per relativum ejus ad se ipsum verba direxit.
- 24 In fideicommissis agnatis feminae agnata non succedunt.
- 25 Et de ratione.
- 26 Atesta praesertim natura consuetudine, quod inquit de familia, de masculis tantum loqui consuevit.
- 27 Porro si familia sit substituta post mortem filiarum testatoris.
- 28 Limita statibus consuetudinis, n. 33.
- 29 Prohibita alienatione extra familiam, bona in familia de familia alienari possunt.
- 30 Intellege quando adest simplex prohibitio, sive si alterius adfuerit ratio quis voluit, &c.
- 31 A vocatione ad fideicommissum universale non recte inferunt ad alterum fideicommissum particulari.
- 32 Erga propriam domum testator particularem effusionem debuisse praesumitur.
- 33 Feminae ad fideicommissum retitum familiae, quatenus sint vocatae, id intelligitur masculis etiam reversionibus non obstantibus.

Franciscus de Cornaccinis sub die 10. Mens. 15. suum ultimum condidit testamentum, in eoque instituit, ac substituit invicem Antonium, & Dominicae ahus filius, disposuit, ut eas quo idem ejus filii decederent sine filijs masculis, & filii masculi mei, & nasciturus ex eis, & quilibet eorum, moreretur sine filijs masculis, & feminis, tunc, & eo casu eisdem substituit omnes filios feminas legitimas, & naturales dicti Dominici, & Antonii duratoe earum vitam tantum, quibus sancti filias vitam sanctis substituit filias ipsiusmet testatoris, earum pariter vitam duratoe, & non ultra, ipsique eisdem mortui substituit familiam, & cippo domus ipsius testatoris. Haeque sic dispositio prohibuit dictis suis heredibus, & eorum descendensibus, & successoribus, & eulibus eorum in perpetuum alienationem, venditionem, donationem, seu ad longum tempus locationem, & concessionem domus ipsius testatoris, quem noluit posse vendi, alienari, locari, & in ea succedi, nisi unus alteri inter eos, quis voluit domum ipsam permovere in ahus familia, & cippo domus, & familia ipsius testatoris, successoresque omnes, quae in contrarium fierent, declaravit nullas, & invalidas.

Obiit testator, filique hereditatem paternam adiere, semperque in commissione permanserunt, ex Antonio autem orti fuerunt Ja. Baptista, & Benedictus; ex Ja. Baptista Ser. Dominicus, & Antonius huiusmodi agentes; ex Dominica vero altera filia testatoris orsus fuit Julianus, & ex eo Cassandra, Magdalena, & Lucretia, ex qua quidam Lucretia, & Alexandro Petri de Mannucci ejus viri prodiere in locum Petrus, & Julianus rei conventi.

Marrus Juliano Ser. Dominicus, & Antonius fratres praetendentes domum praedictam, quae perpetuo conservari debet in cippo familiae de Cornaccinis, in vim memoratae prohibitionis alienationis cum clausula quis voluit, &c. ad ipsos spectare, iudicium intulerunt contra DD. de Mannucci ejusdem domus possesores. Et cum contrarie per Iudices, qui ante nos iudicaverunt, probare fuissent sententia: Nos in tertis instantia censuimus primam laiam petita confirmandam fuisse: Partes tamen ob probabilis juris dubio ab expensis absolventes.

Movit nos potissimum, quia, omisso discussione, an & quantum se extendat fideicommissum universale inducitur per testatorem post institutionem universalem, quia de eo nunc non agitur, inexpressibile visum est fundamentum, quod per aduersos constituebatur super fideicommissis particulari memoratae domus in ea parte testamenti indubio, in quo testator post prohibitionem heredibus, & eorum descendensibus alienationem ipsius domus, inquit se hoc idcirco facere, quia voluit eam permovere in ejus familia, &c. Inde enim constat resultare perpetuum, atque ubi ubi fideicommissum tam in eadem alienationis, quā in eadem mortis i. filias familias &c. cum pater ff. de legat. 1. l. annu ex familia & sed et fundum ff. de legat. 2. l. cum eam in i. in fideicommissum a. ff. de rebus, ubi dicitur. Sicut in l. Galias, quidam reddunt ante n. 10. versis, sed ubi testator ff. de liber. & posthum. in l. si cognatus n. 16. ff. de reb. dub. & in l. qui Rami & ceteros n. 19. ibique etiam Accursius ff. de verbis, ubi dicitur. Idem Decius. cons. 249. n. 16. lib. 2. c. Guadalupe. cons. 102. Dec. cons. 21. n. 3. & cons. 18. n. 2. Guadalupe. cons. 102. num. 30. versis non obstat. Ceteri. Jan. consil. 22. c. 19. cons. 145. n. 9. & 10. & cons. 161. n. 8. Raim. cons. 52. n. 8. cons. 127. n. 19. lib. 2. & cons. 164. n. 9. lib. 3. Berch. cons. 176. n. 26. lib. 2. Argum. cons. 213. n. 5. Alii consil.

fil. 54. n. 9. Socini Jun. *conf.* 168. n. 78. lib. 11. & *cas.* 140. lib. 3. *Aleat.* *conf.* 50. n. 12. & *conf.* 102. n. 4. lib. 9. Rob. Alexandrin. *conf.* 1. post e. 8. *Cephal.* *conf.* 134. n. 29. *conf.* 437. n. 34. & *seqq.* & *conf.* 486. n. 4. *Rinold.* *conf.* 23. n. 21. lib. 4. *Decian.* *conf.* 3. n. 98. & 99. & *conf.* 50. n. 10. lib. 1. *Menoch.* *conf.* 85. n. 54. & *conf.* 397. n. 6. *conf.* *seqq.* *Conf.* in §. *fideicommissum* *quæst.* 5. n. 6. ubi de comuni. *Surd.* *conf.* 67. n. 9. 16. & *seqq.* *conf.* 96. n. 13. *Petr.* de *fideicommissum* *quæst.* 5. nov. 42. & *quæst.* 11. n. 52. 4. *Berzuc.* *conf.* 6. n. 8. *Engen.* *conf.* 81. *per tot.* *Sim.* de *Præst.* lib. 3. *dot.* 1. *fol.* 10. n. 8. *fol.* 183. *Quæst.* de *fideicommissum* *conf.* 9. n. 9. *Et* quidem si dicta clausula *quia* voluit. &c. inducit fideicommissum, quando per se sola prelati est a testatore, ut in iis terminis loquuntur plerique ex iam allegatis, maiore magis id operari debet, quando simul concurrebat prohibitio alienationis, ut per *Card. Jun.* d. *conf.* 32. n. 19.

Id quod est receptissimum, quando preceles alienationis prohibuit non nuda est, sed valida, & efficax, tunc enim clausula illa per modum rationis expressa, ut bona permanent in familia, perum probuldbio, atque oblatum inducit fideicommissum, juxta distinctionem Socini, in d. l. *fi cognatis* *sub* n. 18. ff. de *re. do.* in *conf.* 43. *sub* n. 5. *vers.* circa *se. cundum* lib. 3. & *inter* *conf.* *Card. Sen.* *conf.* 40. *col.* *per.* *et* *fin.* *Card. Jun.* *conf.* 20. n. 18. & 20. ubi de comuni *conf.* 116. *sub* n. 1. & *conf.* 161. n. 8. *Ruin.* *conf.* 108. n. 17. lib. 1. *conf.* 120. n. 7. & 8. & *conf.* 134. n. 16. lib. 2. *Socini Jun.* *conf.* 140. n. 7. lib. 3. *Alb.* *conf.* 54. n. 1. & *conf.* 200. n. 3. *Cephal.* *conf.* 153. n. 53. lib. 3. *Rinold.* d. *conf.* 23. n. 14. & *seqq.* lib. 4. innumeros recitet *Menoch.* *conf.* 197. n. 20. & *seq.* lib. 2. & *conf.* 347. n. 95. lib. 4. *Gabr. de fideicommissum* *conf.* 9. n. 37. *Ofas.* *decis.* 50. alia 49. n. 14. *Mant.* de *conf.* ad *volunt.* lib. 7. tit. 14. *sub* n. 4. *vers.* quod igitur *ad* *propositum*. *Surd.* d. *conf.* 67. n. 38. *Sim.* de *Præst.* d. *fol.* 10. n. 8. *Petr.* d. *quæst.* 5. n. 28. & d. *quæst.* 11. n. 52. *Perregr.* de *fideicommissum* *art.* 14. n. 16. *Acqui* hoc in casu prohibitio procedens per se erat valida, ex quo testator prohibuit heredibus, & eorum descendentes alienationem non simpliciter, sed cum seditione illorum verborum *nisi* *aut* *alteri* *inter* *et*, quod idem importat, ac si prohibuisset alienationem extra ipsosmet heredes, & eorum descendentes, quo casu, quia constat favore ipsorum heredum, & descendentium fidem esse prohibitionem, non dicitur nuda, sed efficax, & valida, ut declarat Socini. in d. l. *qui* *Roma* §. *roboretur* *nate* *num.* 13. ff. de *verbor. obligat.* & credit in puncto *Ruin.* *conf.* 127. n. 13. *vers.* idem *voluit* *prohibita* lib. 2. *Alb.* d. *conf.* 54. n. 3. *vers.* *mercat* *tertio*. & *Perregr.* d. *art.* 14. n. 3. consequens ergo est, ut respectu hujus domus indudum sit inter omnes de familia testatoris perperam, atque absolutum fideicommissum, & quod succedat mortuo Juliano sine filijs masculis 6 admitti debeat aëdotes, tamquam proximiores de familia, juxta text. in d. l. cum *ita* §. in *fideicommissum*, & in l. *petri* §. *fratre* *et* *de* *legat.* 2. l. cum *pater* §. *liber* *et* *de* *legat.* 3. & in l. *fi. G. de verb. significat.*

Nec sciendum est vis, an testator in concipienda prohibitionis præciis usus fuerit verbis *extra familiam*, vel equi polleberis, cum D.D. non faciant vim in verbis, sed in ea duntaxat, an prohibitio valida præcedat, nec ne, ut potest signanter ex traditis per *Gabr. d. conf.* 9. n. 41. *Sim.* de *Præst.* d. *fol.* 10. n. 8. *Petr.* d. *quæst.* 11. n. 52. & *Perregr.* d. *art.* 14. n. 3.

Prout nec testis quod dedecerebat ex *Ruin.* in *conf.* 127. n. 13. & *seqq.* lib. 1. *Ofas.* *decis.* 49. n. 13. & *conf.* 437. n. 5. n. 10. inferendo ex verbis *nisi* *aut* *alteri* non posse dici Inducum fideicommissum absolutum in casum mortis, sed in casum alienationis extra familiam tenendum, siquidem præterquamquod *Ruin.* sibi parum constaret respondit in *conf.* 128. n. 11. & 12. lib. 1. fideicommissum simplex, & absolutum

refutatur ex prohibitione alienationis, nisi inter se ipsos, & *Ofas.* d. *decis.* 49. n. 14. approbat distinctionem supra relata, quoniam magis commune dicit *Ab. d. d. conf.* 54. in *prin.* & post alios *Menoch.* lib. 4. tit. 14. *note* n. 25. *vers.* *aut* *verbo* *procedit*: fallum est etiam *Ruin.* dictum, & contra eum stat communis sententia, ut lute ostendunt *Menoch.* *conf.* 197. n. 32. lib. 2. & *Surd.* *conf.* 96. n. 12. & *seqq.* lib. 2. ad quod recurendum est, cum articulo plenè discutatur.

Non etiam obstat, quod dicebatur prohibitionem ut accessorie adjectam post plures explicis substitutiones, uno cum ipsis extinctam esse, ex quo adores in præcedentibus substitutionibus non, reperitur hoc casu substituti *Alex.* *conf.* 59. lib. 3. *Socini.* *conf.* 53. *num.* 11. lib. 1. *Dec.* *conf.* 536. negatur enim prohibitionem in proposito accessorium esse ad præcedentes fideicommissum, cum imò sit principaliter, novumque inducat fideicommissum a primo diversum, ex quo, & prohibitio, & clausula *quia* voluit, &c. posita fuere in capitulis diversis, ac separatis, præcedentesque substitutiones respiciunt omnia bona testatoris, prohibitio verò domum tantum, ut propterea primam fideicommissum universalem non deroget secundo particulari, ut in puncto scribit *Ruin.* *conf.* 168. n. 31. *vers.* *quia* *respon.* in d. l. 32. lib. 2.

Et diverso esse fideicommissum convincitur etiam ex intentionis partis, dum pretendit universale non extendi altera acceptione testatoris, cum tamen particulare indudum sit pro filiis, nepotibus, & eorum descendentes in perpetuum, quæ verba nullam possunt restrictionem ad certas personas, vel gradus l. *fi. G. de suis, & legitim.* *plene* *Alex.* *conf.* 56. n. 3. & *seqq.* lib. 1. & *conf.* 162. n. 3. lib. 2. *Nat.* *conf.* 437. n. 1. & n. lib. 2. *Acqui* hoc, ubi etiam volumus in dubio stance clausula *quia* voluit, &c. resolvendum esse ex receptissimis omnium sententiis, scribit *Surd.* d. *conf.* 67. n. 20. *vsq.* in *fin.* & *conf.* 96. n. 40. & *seq.* lib. 1. diversum in casu *Alex.* d. *conf.* 59. lib. enim in clausula *quia* voluit, &c. expressè habuit fuerat relatio ad præcedentes substitutiones ex verbis illis testatoris ut *superius* *est* *expressum*, & *per* *modum* *supra* *dictum*, ut ipsemet *Alex.* *conf.* 58. *et* *loc.* *sub* n. 21. *vers.* *aut* *obstat* *quod* *illud* *verbo*, & ito decisiones *Alex.* *declarat* *Ruin.* d. *conf.* 168. n. 21. lib. 3. *Rimin.* *Jen.* *conf.* 20. n. 29. *Surd.* d. *conf.* 96. n. 40. & 41.

Nec dicitur etiam in proposito adhibuit fuisse dictionem illam repetitivam, ac continuativam item *dictis* *fuit* *heredibus*, &c. quasi prohibitio restringi debeat ad terminos præcedentis fideicommissi; siquidem non dictis heredibus suis tantum facta fuit prohibitio cum clausula *quia* voluit, &c. quo casu intraret forte dubium propositum, sed facta etiam fuit eorum descendentes, & successoribus in perpetuum, quæ verba, ut supra diximus, nullum admittunt restrictionem.

Conf. verò *Socini.* 53. n. 11. lib. 1. non loquitur de prohibitionem facta in perpetuum cum clausula generali: *quia* *voluit* *bona* *suam* *permanere* *in* *familia*, sed de prohibitionem speciali facta favore extra personam, & conclusit, personam ipsa exincta, cessare etiam onus fideicommissi. quod de jure est certissimum, sed nihil ad casum hunc, ut ponderant *Rimin.* *Jen.* *conf.* 20. *sub* n. 24. & *Petr.* d. *quæst.* 11. n. 570. & secundum terminos *Alex.* & *Socini.* loquuntur ferè amice, qui exadverso citantur.

Decini autem d. *conf.* 636. loquitur contra communem sententiam, ut in specie scribitur *Cephal.* *conf.* 234. n. 37. 38. & *seqq.* *Rimin.* *Jen.* *conf.* 20. n. 30. *conf.* 23. n. 24. & *seqq.* lib. 1. & *conf.* 458. n. 78. lib. 4. *Surd.* d. *conf.* 67. n. 20. & n. 40. *conf.* *seqq.* & *conf.* 96. n. 41. lib. 3. *Petr.* d. *quæst.* 11. n. 568. & *seqq.* apud quos innumeram auctoritates, & rationes videri possunt, ex quibus optime evincitur hæc alioquin quæ communis

mens Decis. consultiat, & hæc quo ad primum fundamentum.

Quod attinet ad secundum, in quo, posito fideicommissio, dicebatur in eo etiam feminas comprehendi, consequenterque illud per obitum Juliani asperum fuisse ad invicem Magnæ, & Alexandræ ejus filiarum, quæ certam censebatur appellatione familia
10 *l. voluntas C. de fideicom.* maxime cum testator eas in
11 precedentiibus substitutionibus non adharuerit *Parif. conf. 1. n. 60. lib. 3. Cephal. conf. 310. n. 12. & 13. lib. 4.* breviter fuit dictum, quod et si regulariter appellatione familie, vel descendendum veniant tam feminæ, quam masculi, nihilominus stante Statuto exclusivo feminarum, ut Florentinæ, cui præsumitur testator sese conformem reddere voluisse, ad text in *l. hæredes mei §. tam ita, ubi Bart. & ceteri omnes ff. ad Trebell. et in l. si duo ff. de acquir. heredit. masculi tantum sub eisdem nominibus etiam præsumitur comprehenduntur, ut per Bald. et Archamb. in *l. tres fratres*, ubi etiam *Jafon. n. 12. ff. de pat. Ror. conf. 9. in prim. de Alex. conf. 15. n. 1. & sepp. lib. 4. ubi amplia appollita, et Gal. Gallai §. 1. in fin. ff. de liber. & post. Socin. conf. 31. n. 6. vers. de introitu lib. 4. conf. 227. lib. 3. vers. 6. & ult. lib. 3. conf. 37. n. 10. lib. 3. & conf. 51. n. 38. lib. 4. Jafon. in l. si quis id quod a. 18. ff. de jurisdict. omni. jud. in l. qui filius n. 13. ff. de legat. 1. & in conf. 213. n. 20. l. 1. Dec. conf. 15. n. 4. conf. 513. n. 9. & conf. 379. n. 10. & 11. Socin. Jun. conf. 168. n. 63. & 68. lib. 3. Aymon. conf. 538. n. 10. Cephal. conf. 664. n. 19. lib. 5. Decian. conf. 43. n. 13. lib. 2. Ofas. dec. 187. n. 2. Menoch. conf. 93. n. 63. lib. 1. & conf. 309. n. 26. lib. 4. Rinia. Jun. conf. 499. n. 42. lib. 5. Mant. lib. 8. lit. 12. n. 7. Perregia. de fideicom. art. 23. n. 53.**

Et licet Statutum Florentinæ excludat tantum feminas ob personam certi gradus, intra quem non sunt Antonias, & Ser Dominicus, habito respectu ad Julianum gravatum, atque hoc n. ubi obest, cum testator in fideicommissum non considerat veritatem successione Juliani, sed solum, ut inquit *Rab. conf. 126. n. 3.* Et ideo fecit Antonias, & Ser Dominicus excludere filios Juliani ab hereditate Francisci testatoris, ita esse debent excludere a fideicommissio, in quo succedere testatori non gravato *l. suberedit §. cum filia ff. de vulg. & pupil.*

14 Nec videtur posse dici, quod et si in fideicommissis succedat testatori, attenditur tamen proximitas gravati, ut voluit Socin. in d. l. si cognatis col. penult. vers. sexto, & ult. ff. de reb. dub. & conf. 86. lib. 3. cum aliis per Tiracell. de retrat. l. 1. §. 1. glo. t. n. 20. Socin. Jun. conf. 126. n. 40. lib. 1. Clar. in §. testamentum quest. 73. vers. et sic occurrat. Martar. in epitom. q. 33. Simus. de Prat. conf. 162. ann. 32. Roland. conf. 100. n. 10. cum sepp. lib. 4.

15 Nam præterquamquod videtur absurdum, ut in succedendo unus attendatur proximitas alterius, & contraria opinio fortasse verior est, se communior, ut post Durant. de art. testam. tit. 5. cap. 6. a. 3. Jafon. conf. 215. in prim. lib. 2. & conf. 39. lib. 4. Dec. conf. 1. & 46. Rip. in l. ex filio in prim. a. 6. ff. ad Trebell. Rab. d. conf. 126. n. 3. Ror. conf. 142. n. 13. lib. 3. et ceteri multi, quos refert Zanch. in d. §. cum ita n. 118. Dida. præf. q. cap. 38. a. 1. & sepp. Cephal. conf. 86. n. 11. lib. 1. Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 73. a. 16. Mant. d. lib. 8. lit. 12. n. 31. Perregia. attente ita se novissime indicant *art. 25. n. 26. usque in fin. optime Sord. conf. 31. n. 29. & sepp. lib. 4.*

16 fuit etiam dictum hoc in proposito carere omni difficultate, ex quo testator voluit domum in ejus familia permovere, quo casu propter illud verbum ejus attenditur proximitas gravatis, non gravati Aliar. in l. pro §. fratre n. 3. ff. de legat. 2. Decian. conf. 26. Tom. 1.

a. 76. lib. 2. Mant. ubi supra ann. 31. in fin. Cress. in §. fideicommissum quest. 18. n. 3. & 4. Sord. d. conf. 31. a. 31. Thefar. diligenter cumulus hinc inde adductus, & tandem concludens secundum hanc distinctionem dec. 64. col. ult. vers. quibus filius, siue qui in terminis nostris satis esse, ut mulieres prædictæ reiciantur a fideicommissio tamquam per Statutum exclusæ a successione testatoris, ut concludunt Alex. d. conf. 13. in fin. lib. 4. Socin. post Cenciap. ad idem cum allegatum conf. 249. sub n. 10. vers. 12. ad idem lib. 2. conf. 65. in fin. lib. 3. & conf. 33. a. 3. lib. 4. Guad. ad. conf. 89. n. 11. & conf. 36. a. 2. inter conf. Grat. lib. 2. & sentit etiam ipse Grat. conf. 64. n. 23. eodem lib. 2. Rinia. conf. 146. ann. 7. lib. 3. Zucard. in l. fin. a. 85. C. de edit. D. Adrian. tot. Socin. Jun. conf. 168. n. 7. lib. 2. Cephal. d. conf. 333. a. 3. lib. 3. Menoch. qui de eodem conf. 93. a. 64. Dec. conf. 74. a. 30. tam sepp. lib. 3. Nan. conf. 36. n. 14. Perregia. d. art. 3. a. 37. usque in fin. ubi contrarius omnibus respondet.

Sed quæstio hoc fundamentum aliquid preterit difficultatem, utique Statuto etiam circumscripto, res videtur periculis, ubi agitur de fideicommissio indolito pro conservacione bonorum in familia, feminæ etiam agnatas sub fideicommissio non cooptendi, qui licet de familia dici possint, cum tamen non conservant, sed in ipsa finitur *l. presentatio in fin. et l. seg. ff. de verb. significat. Cor. conf. 26. sub n. 4. lib. 4. Genad. d. conf. 79. sub n. 8. Grat. conf. 67. a. 8. lib. 2. Aymon. conf. 150. ann. 1. Socin. Jun. conf. 168. n. 36. lib. 2. Ofas. dec. 127. per Raz. Menoch. conf. 197. n. 49. & n. 53. lib. 4. Gabr. conf. 132. n. 45. lib. 4. ubi dicit hodie notorium esse usum communem loquendi, ut quotiescumque quis loquitur de familia, vel ejus conservacione, de masculis tantum, non de feminis locutus censetur, & latè alia firmatum fuit per DD. *Tres Anzi in conf. de Reis lib. Motiv. 59. fol. 226. & in proposito longè clarior videtur, ex quo testator ipse expressè declaravit in qual significatione accipiat verbum familia, dum post mortem filiarum (quæ stantibus masculis ex exclusio) substituit familiam, & ut vulgo dicitur *il ceppo della casa, o famiglia*, qui sanè cipus familia, procedendo non comprehendit feminas, ut in terminis scribunt Cor. conf. 33. a. 6. lib. 1. conf. 26. n. 5. conf. 41. n. 8. & conf. 273. n. 5. lib. 4. Genad. d. conf. 79. n. 6. Parif. conf. 53. n. 29. 32. & 36. lib. 3. supple. Menoch. lib. 4. præsumpt. 88. & conf. 549. n. 13. lib. 6. de de celato Franc. in cap. si pater. 113. de testam. in 6.**

Hæc stantibus visâ sunt cessare, quæ dicebantur, prohibita alienatione extra familiam, bona tantum in feminas (quæ de familia sunt) alienari posse *l. voluntas C. de fideicom.* siquidem hoc procedit quando alienatio est simpliciter prohibita extra familiam, ut secus quando testator adiecit abusum, qui valuit bona permovere in familiam, ut in proposito *Menoch. in puncto conf. 97. n. 38. lib. 1.*

Prout & illud cessat, quod dicebatur, etiam feminas esse conjunctas vocatas censeri ad fideicommissum de domus; siquidem ex eo quod testator eas pascuerit in conditione unâ cum masculis ad exclusionem feminis in fideicommissio universali, hand reâ inferatur ad eorum vocacionem respectu fideicommissi particularis, ut in terminis scribitur Cor. Jun. conf. 177. col. 2. vers. sed data sine veri præjudicio, & Liverius. Gabr. conf. 132. quest. 4. n. 48. lib. 1.

Clara est enim ratio differentie inter fideicommissum particularium domus testatoris, & fideicommissum universale aliorum bonorum, ex quo ad domum præsumitur testator particulariter habuisse affectionem, ut in masculis conservaretur Socin. Jun. conf. 113. n. 21. lib. 1. Cress. dec. 108. n. 4. Roland. conf. 23. n. 24. lib. 4. Menoch. conf. 333. n. 33. secus respectu aliorum bonorum, ex quo eorum alienationem

non prohibuit, maxime cum clausula quia voluit, &c. ut egrege per Excellentiss. D. primum Judicem fuit comprobatum in ejus motiva, ad que in omnis per nra. habebatur relatio, & præsertim in ea parte, in qua scripsit, quatenus hæc molieres dici possent vocatæ, id semper intelligendum esse masculinæ etiam remotioribus non extantibus, juxta traditionem Saccin. consil. 227. n. 5. in fin. lib. 2. cum aliis per Decian. consil. 7. n. 19. lib. 1. & in materia emphiteutis Clar. in §. emphiteutis quest. 32. in fin. & Valasc. de jur. emphiteut. quest. 41. n. 4.

Alexander Zibechius.
Dominicus Gualandus.

ADDITIO.

SUMMARIUM.

- 1 DE prohibitionē alienationis cum clausula quia voluit remissio.
- 2 Et de verbis volens, & prohibens pariter remissio.
- 3 Proximitas gravati, non gravantis attenditur in fideicommissis, & hæc opinio recepta est in Rotâ Florentina.
- 4 Testator censetur se voluisse conformare cum Statuta exclusivæ feminarum præter masculinos ab hereditate gravatis, & non gravatis, & quando secus remissio.
- 5 Fideicommissum retinuit familia, et, & quando feminas non comprehendat pariter remissio.

Ad num. 2. & seqq.

- 1 Vide super hæc articulo prohibitionis cum clausula quia voluit, &c. Sabell. in addit. post eam. 1. Summa cap. 1. n. 31. & seqq. quæ inferius dictis sunt in decis. 24. ex n. 4. decis. 55. decis. 58. decis. 63. n. 3. decis. 68. n. 16. & 25. decis. 72. n. 2. & seqq. decis. 84. decis. 87. n. 16. 18. & 24. & decis. 131. n. 4. & decis. 131. n. 25 & 27. decis. 161.
- 2 Et de verbis volens, & prohibens Rot. nostra in Pign. insummissis 10. Julii 1714. n. 39. & seqq. inter impressas coram me decis. 77.

Ad num. 24. & seqq.

- 3 Proximitas gravati, non gravantis attenditur in fideicommissis, & hæc opinio recepta est in Civitate Florentinæ, ut testantur DD. a ma. consilii decis. Florent. 6. n. 11. decis. 14. n. 33. & decis. 26. n. 25. & decis. 57. n. 23. ubi plures alie individuales auctoritates referuntur, quibus addimus de praxi, & stylo judicandi in Civitate Florentinæ, ultra hanc nostram declarationem Saccin. Sen. in l. si cognati n. 40. in fin. vers. demum in principio studii litt. E. & in addit. sub litt. G. ff. de reb. dub. & cons. 73. n. 14. lib. 4. Saccin. Jura consil. 126. n. 40. lib. 2. Pasfar. consil. 28. num. 4. vers. & in praxi, & iudicis. Jaspod. de Rosa consil. 35. n. 54. Perregia. de fideicommissis. art. 20. n. 7. sub vers. contrarium vera. Caball. in ejus decis. impressi. in ejus consiliis consil. 37. n. 8. & consil. 60. sub n. 7. lib. 1. & sub n. 23. in fin. qui judicavit contra scripta a Memch. in eadem causis consil. 84. n. 1. & a Rauderf. respons. 14. lib. 1. subdens, quod sententia ad tenorem ejus relationis hæc, fuit postea confirmata a tribus Judicibus secundarum appellationum Anno 1596. die 20. Maii, relatore Josepho de Russicis, operibus in lucem editis clara, ejusque decisio habetur lib. Matr. 78. fol. 359. Rot. Florent. inter decis. Lincen. diversar. recollect. per Palm. Nep. decis. 451. n. 15. & seqq. & me honorificè citato dec. 453. n. 45. & seqq. & dec. 466. n. 36. & infra dec. 71. n. 1. & seqq. cum addit. ubi hæc examinatur, & adducuntur casus, in quibus attenditur proximitas gravatis vel gravantis, & decis. 97. n. 19. & seqq. & in Florentina Fideicommissi de Pittis 7. Aprilis 1704. §. n. ult. refragante fol. 37. vocam Eusebio, &

in altera Florentina Fideicommissi de Berzigbellis 10. Septemb. 1703. n. 71. coram D. meo Audit. Calderoni, & lib. Matr. 90. fol. 10. & lib. 98. fol. 382. Rot. Rom. coram Boratt. dec. 107. febru. 2. vers. & ita fuisse iudicatum per Rot. Senen. & Florent.

Quod Testator censetur se voluisse conformare cum Statuto exclusivæ feminarum præter masculinos ab hereditate gravatis, & non gravatis, & quando secus, vide infra decis. 61. ex num. 1. & per Rot. & in addit. & in dist. Florentina Fideicommissi de Berzigbellis 10. Septemb. 1703. n. 66. & plurib. seqq. coram D. meo Audit. Calderoni, quæ decisio est revocatoria alterius decisionis impressæ apud Palm. Nep. in 451.

Ad num. 27. & seqq.

De fideicommissi relicto familie, & an, & quando feminas non comprehendat, plenè agit Torr. varior. jur. quest. rom. t. tit. 2. quest. 20. a n. 2. usque ad 29. pag. 295. & seqq. & vide infra decis. 43. cum addit.

FLORENTINA
Fideicommissi.

19. Februarii 1600. ex lib. Matræ. 83. ac. 356.

ARGUMENTUM.

Appellatione descendendum masculinorum, an veniant masculi ex feminis, & quid stante conjectura mentis testatoris, & agnitionis contemplatione.

SUMMARIUM.

- 1 EX sola masculinorum vocalione, sequitur feminarum & cognationum essentia favore agnitionis.
- 2 Descendendum masculinorum appellatione veniunt masculi ex feminis.
- 3 Contrarium verum, n. 13. & seqq.
- 4 Declara distam conclusam procedere, quando filii non veniunt ad successionem ex persona matris, sed ex propria, & ejus majus communis.
- 5 Contra declarationem, n. 43.
- 6 Præcipio si testator non habuit rationem conservanda agnitionis.
- 7 Unde excluditur ratio agnitionis.
- 8 Descendendum appellatione veniunt non modo mascululi, & feminæ, sed & ipsa sola femina.
- 9 Masculini ad adveniens referri debent, quando deficit ratio faciendi relationis ad unum, & non ad alium.
- 10 Verbum loro est promissum ad mascululi, & feminas.
- 11 Limita si sit prelatum latine idemate, & sit qualis sit ad personas mascululi generis.
- 12 Et an hoc opinio sit adveniens, ibidem.
- 13 Alternativus d. latine vel disjungit verba, & sensus.
- 14 Una pars clausula testamenti alteram declarat ambiguum.
- 15 Differentiam si testator facere voluisset, eam expressisset.
- 16 Vocatis ad fideicommissum descendantibus masculini, masculi ex feminis non succedunt.
- 17 Item in emphiteusi.
- 18 Item in fundo.
- 19 Item in Statuto excludente feminas propter mascululos, in quo mascululi ex feminis, licet proximitas, non præferantur masculini ex masculis, licet remotioribus.
- 20 Et an hoc præcedat ex causa, & ratione finali agnitionis.
- 21 Exclusa semel non persona propter aliam, exclusi perpetuo sunt & ejus descendentes.
- 22 Amplia, ut n. 28.
- 23 In ultimis voluntatibus verba disponentis sunt semper intelligenda de proxima, & immediata persona.

- 10 Qualitas masculinitatis non predesti descendentes ex feminis, qui proveniunt à radice exclusa.
- 11 Immunitas concessa generi, & posteris non extenditur ad nates ex feminis, & de ratione ibid.
- 12 Pater, uxor defuncti, totum usufructum dotis aequo viciliter accipit cum nepotibus ex filio emancipato, ac filio vivente.
- 13 Filii non debent esse deteriores conditionis, quam nepotes.
- 14 Testator excludens feminas, etiam descendentes ab illis excludere voluisse presumitur.
- 15 Exclusioni descendendum ex feminis ex conjecturis elici potest.
- 16 Varietas opinionum circa hanc materiam effectus.
- 17 Alciati auctoritas expenditur in l. liberorum 210. n. 10. & 11. ff. de verb. signif.
- 18 Per nepotes ex favore nulla modo conservatur agnatio.
- 19 Tunc crescit agnatiois ratio habita, cum perpetuo feminis excluditur: ne, scilicet quando in aliqua dispositione parte vocatæ repetuntur, & n. 45.
- 20 Sed hoc opinio est periculosa, n. 46.
- 21 Regula ex l. si vivit mater per se non est sufficiens ad masculinum excludendum. Et quando procedat.
- 22 Filii masculi mulieris conditionis esse non debent, quam matris eorum h. videretur.
- 23 Masculinitas pluries repetita, non agnitionis, sed servat prædilectionem inducit.
- 24 Fortius non veniunt masculi ex feminis appellatione descendendum masculinum, si de eis non conditionatur, sed dispositiois mentis factu est.
- 25 Testator tunc dicitur prædilexisse forum masculinum, quando inclinat masculis ex feminis in casu deficiente linea agnatorum.
- 26 Contrarium quando procedat.
- 27 Sufficiens filiis masculis, & eorum descendentes, tales descendentes non possunt venire, nisi oriatur ex filiis masculis, & de ratione, n. 38.
- 28 In dispositionibus attendenda est in primis præcipua Testatoris intentio.
- 29 Quando Testator à masculis discessit ad feminas, ne videatur nimium discessisse à favore Gentilitatis, etiam levis occasio sufficit, ut ad eam suam revertatur, & quæ sit hoc levis occasio.
- 30 Nulla erga incognitos consideratur affectio.
- 31 Argumentum ductum à præsumptione Testatoris e contra summi: est, est validissimum ad favorem agnatorum.
- 32 Agnitionis ratio non cessat ex eo, quod Testator semel à favore agnitionis excesserit.
- 33 Unde propriè elicitur.
- 34 A conjecturis regulariter ultimarum voluntatum cognitio pendet.
- 35 Cuiusque possessori licet uti vulgato illi exceptione, quoad te liberae ades habeo.
- 36 Declarat ut n. 50. & seqq.
- 37 Amplia declarationum, et n. 51.
- 38 De non iure adversarii habentis aliquem juris tolum, non potest excipere, qui nullum jus habet.
- 39 Consequenter adversarii de non suo iure prædesti auctori, & quomodo, ibidem.
- 40 Non est æquum eas, qui plures habent insignes interpres in sui defensionem, excludi per illam, qui nullum jus habet.
- 41 Decus majoratus non conservatur per habitacionem nungui Palatii, nisi redditus sufficientes concurrant ad decus insignientis subministrandum.
- 42 Sola geminatio offendit præcisam dispositionis deliberationem.
- 43 Non est credendum Testatorem fuisse inconstantem.
- 44 Verba relicta, & rimantur important retentionem, non vero translationem, ut verba si rendano, vel ritornino.
- 45 Verbum remaneant est ejusdem potestatis, ac verbum revertantur: ac proxime vel obliquum, vel commune.

- 60 Declara id verum in casu quod res nunquam fuerint penes illum cui relinquuntur, tunc enim vel est obliquum, vel commune.
- 61 Sicut si referatur ad primum institutum, nam tunc est semper directum.
- 62 Verbum remanere propriè importat idem, quod retinere eodem iure.
- 63 Verbum sieno est temporis presentis, & ad futurum nullo modo strahitur.
- 64 Verbum remanet præter omnem proprietatem intelligitur pro restituit.
- 65 In alternativis sufficit alterarum veritatis.
- 66 Subsequens testamenti particula clara, declarat anteciores obscuras.
- 67 Verbum e dispoi indicat effectum immediat sequentem.
- 68 Verbum pervenire inducit novam acquisitionem.
- 69 Verbum e dispoi est omnino alternative contrarium.
- 70 Divisiones deinde, vel à postea sunt ordinativæ temporum.
- 71 Alternativa posita inter personas benevolæ est voluntas in disjunctivam.
- 72 Dispositio qualis fuerit, non ab eo, quod accesserit ad dispositionem dicitur, est dispendenda, sed ab ipsa dispositionis serie.
- 73 Verbum e dispoi virtute comprehensivæ, continet etiam vulgarem. Declarat ut ibi.
- 74 Dicitur præterquam est modificativa.
- 75 Dicitur quando facit conditionem.
- 76 Et est adiecta temporis, ibidem.
- 76 Comprehensiva substantivè habet tractum futuri temporis.
- 77 Quando non advenit casus conditionis adjectæ, nullus est amplius locus dispositioni.
- 78 Causa impleta in persona defuncti, non potest impleri in persona heredis.
- 79 In conditionibus meram factum attenditur.
- 80 Præteritum perfectum non potest ad futurum trahi.
- 81 Tempus determinato modo prælatum, non recipit functionem alterius temporis.
- 82 Casus à Testatore quancunque ignorante ratione ommissus, non potest suppleri ad excludendum generalem provisionem.
- 83 Cum nulla potest extingui ratio, curia Testator faceret, sufficere debet nobis, ita illi facere placuisse.
- 84 Explicite dicitur Testatoris voluntas, quando casus talis est, de quo Testator idem omnino dicitur.
- 85 Ab expensis iusti creditus, & consilio Advocatorum exempti.

D E C I S I O VIII.

In Causa Nelli, Gondi, & Consorti.

Quia legitur in testamento D. Baptistæ de Nelli condito anno 1559. legatam quartam prædictorum, scilicet quibuscumque de suis Nellosum familiis, quibus à summi propriam magnam domum Florentinam reliquerat, licet cum clausula, peribit iurando, & vultio, che di detti miei beni io fa dispoio nel modo, ed a parli, in chi ho dispoio di detta mia cosa grande, & chi possederà detta mia cosa grande, possessa ancora detti miei beni, &c. tamen quia ibidem subiungit illico Testator: salvo, che quando fosse finita la linea dei sopraddetti Vettori, & Cassiani sui domo, &c. ed ancora la linea d' Antonio, & di Lorenzo Nelli quibus nempe relicta prius fuerat dicta domus magna, antequam deferretur ad alteras lineas Caroli, & Joannis, quorum est successor præfatus reus conventus] & mortis istius, & monente iure, & fuisse detrahe iure, tutti detti miei beni lascio, & voglio siano, & restino liberi detto sopraddetto iure mie nipoti, &c.

D 2

Res

Ras videbatur prima fronte suis expedita pro nobilibus descendens ab ipsa nepibus, nempe pro DD. Gondis, & litis Confortibus, vel saltem contra eorum convocationem, cum licet vocetur ad dictam damnum magnam, non tamen est de illis primis lineis, in quarum defectu nepes, utrumque descendentes expressis verbis vocatur. Et licet jure dictam domum possident, injuria tamen possidere illam asseretur dictis quatuor pradiis, quo, postquam defecerunt tres lineæ expeditæ nomenque ut supra, iudicantur nepem descendentes delecta videntur, modo conditiones habeant à Testatore requisitas, dam illi subiungit, *et oia si heredes de lora per la terza parte, e di poi de' loro figliuoli maschi legitimi, e naturali, e lora descendenti.*

Quibus ex verbis dictis, & acriter hinc inde divicatum fuit, utrumque reo eos comprehendere, quis nempe, licet descendentes, & masculi sint, videntur tamen exclusi, quia descendentes ex feminis non modo non vocati ad successionem, sed verò exclusi, non enim sunt masculi ex dictis tribus nepibus primi gradus, sed ultioribus, cum nepes illæ sine masculis decesserint relicti solummodo filiabus, ex quibus *il primogenito* heredes orti sunt, & regula in hac materia strictissima est, quod ex sola masculorum vocatione sequitur feminarum exclusionem, quam procederem cessante agnationis favore, tradit notanter *Molin. in tract. de primogen. filijs. lib. 3. cap. 5. n. 30. & 37.* testaturque in forensibus controversiis semper admitti solere.

Quo circa Excentibus. Ponentes utrinque in eis solum conclusionem antiquissimam, & difficilissimam infundendi ratelli sunt, & cum scilicet descendentes masculorum appellatione veniant masculi ex feminis, de quibus nonnulli fuit actum est per *Mauric. in suo tract. de consuet. lib. 2. tit. ult.* quo loci multis hinc inde recentissimis, excitatisque subtiliter fundamenta, venit hoc masculus, utquam per *Andr. & socij* probare contendit, quos, & *Alitius*, sive plurimum in *I. Gallus* *h. de leg. nov. 17. ff. de liber. & posthum. mortem Alb. consil. lib. 2. ff. de leg. lib. 4.* & prædictæ horum partes defendentes quamplures, cum maxime filii non veniant ad successionem ex persona matris, sed ex propria, ut in casu nostro patet à *ludic. distinctionem in Aur. consensu C. de leg. h. de qua magis communem asserit Alb. dist. conf. 86. n. 4.* sed longè meliùs, & magis in terminis probat *Id. Socin. Jun. conf. 2. n. 30. & 22. lib. 3.* ubi pariter suam ita repentem in *dist. 5. nunc de lege citat.* & sequitur, vel etiam quando ex facie dispositionis appareret, testatorem non habuisse agnationis consuevande rationem, quia nempe quos huiusmodi non essent agnati ipsius, ut *Idem Martiz.* signanter notat in *dist. ult. tit. 17. & 80.* quemadmodum hinc quo in vocatis feminis, & hanc ex feminis sibi nepes, nempe germanæ fororis filias de familia Toffiniglia: quo sane casu hunc opinionem celeberrimi pater DD. sequuti sunt, nempe *Palaez. conf. 83. de scilicet propositis per totum Calceus. in l. 1. n. 2. C. de conditionibus. inf. & conf. 91. n. 4. lib. 2. Socin. Jun. in dist. 5. nunc de lege n. 5. versum quatenus. Rota. conf. 49. n. 2. versum sed semper prædicti. & conf. 120. n. 9. vol. 3. Rota. Alex. consil. 22. n. 11. versum quatuor casus. Socin. Jun. conf. 1. n. 9. ubi de communis testator *Cors. Jun. conf. 1. sub 2. Roland. conf. 7. n. 11. & 15. lib. 3.* Quæ dæta singulares rationes defendendum ex suis nepibus vocatione, utos erat verbus, id forme expressè præferentibus.*

Primo enim considerabatur, quod dixerit *lazio, & vaglio fero, & refugio liberi della sopraaddita Madonna Gristiana, & Laureana, & di poi de' loro figliuoli maschi, e lora descendenti*, quasi dixerit relinquo ipsa nepibus, & postea eorum illis masculis, & eorum descendentes; nemo enim dubitat quin descen-

dentium appellatione veniant non modò masculi, & femine, sed & ipsi de femina *I. cognoscere g. s. ff. de verb. significat. l. fin. C. de suis, & legat. Alex. consil. 160. n. 1. lib. 2. Dec. conf. 312. n. 3. Cors. Jun. consil. 49. n. 5. & fopp. Mart. conf. 64. n. 6. lib. 1.*

Nec proinde dicendum, qualitem masculinitatis esse referendam ad sequentem mentionem descendendum, cum per Testatorem fuerit solum adjecta mentioni filiorum, nempe, *e di poi de' loro figliuoli maschi*, quod verò sequitur, *e di lora descendenti*, non qualificatur per masculinitatem, quoad exclusionem non descendendum ab illis nepibus, licet inter eos masculi decedentes excluderentur feminis propter subsequentem dispositionem, ibi, *e di quelli non refugio, & ubi*, & in descendentes repetitur qualitas masculinitatis.

Quæ consideratio eò videtur efficiatur, quia postest *7* verbum *descendenti* equè bene qualificari à verbo *nepes*, ac à verbo *figliuoli maschi*, sed illa erant fortissima, ergo & de feminis descendentes equè bene intellexisse Testatorem dicendum erit, cum nulla sit ratio, cur potius à illis masculis, quam ab ipsis nepibus primò vocatis, qualitem assumere debeant, nec promissum intelligitur, juxta notam in *l. 1. C. de liber. præterit. l. final. C. de reb. dub. Bart. in l. talis scriptura ff. de legat. 1. Castren. conf. 14. n. 1. lib. 4. Craver. conf. 149. n. 6. Paris. conf. 81. n. 50. lib. 4. Menoch. conf. 56. n. 28. & Sord. decis. 191. n. 31.*

Hic verò minor erit ratio subaudiendi in descendentes qualitem masculinitatis, quandoquidem testamentum vernaculæ linguae extraximus loquatur per *8* verbum *lora*, quod cum sit promissum, non cadit illa consideratio, quam multi in his terminis magnificaverunt, nempe si dixerit Testator *eorum descendenti*, adjectum enim eorum masculini generis videtur *9* qualificare terminum promissum ad solos masculos, quod inter alios plurimum ponderat *Cors. Jun. consil. 38. l. 1. in fin. lib. 3.* licet interim hæc opinio possit videri minus admittenda, ad tradita per *hald. in l. 1. n. 7. C. de her. Emphy. Reliqui in l. liberorum in versum descendentes ff. de verbor. significat. & Corbell. in tract. quibus ex consil. Emphy. & tit. de consil. privatis. ubi fin. tit. n. 39.*

Secundò considerabatur verba illa, *e di quelli non refugio figliuoli maschi, e descendenti* *maschi, refugio agli altri maschi, e descendenti* *di chi di lora ne esserò*, in quibus duo comprehenduntur casus, equè principaliter in dispositione comprehendi, primus si extarent masculi filii secundus si extarent descendentes ex quolibet eorum, modò essent masculi. Si ergo utroque licet non comprehendantur in primo, in secundo utique comprehenduntur, quia sunt ex descendentes eorum nepem, & sunt masculi, ergo omnino sunt admitti ex expressa Testatoris dispositione, quæ per stereotipam d, quæ exponitur *per ovi*, displicet non modò *10* verba, sed & sensum, ad *Bart. doctrinam in l. filia ff. de arr. & arg. legat. in l. filij qui dantur ff. de arrum n. 1. ff. de reb. dub. Rota. conf. 149. n. 15. lib. 1.* ac proinde verisimiliter eius dispositio in istis secundis, ac in illis primi gradus *l. si heredes plures ff. de condit. & demonst. remanet est satisdum voluntatis, siubi masculi non sunt à filiis nepem nati, idem solum masculi quomodo descendentes à nepibus descendentes, ad tradita per *Bart. & alios in l. peltus ff. quidam reddi ff. de liber. & posthum. & per Rota. dist. conf. 149. n. 31.**

Tertiò ponderabatur sequenti verba testamenti *con cario, che quando detti miei quissero velle mie nepoti, e no' loro figliuoli, e descendenti maschi*, ubi quatuor prædicta masculinitatis non est adjecta mentioni filiorum, sed solum descendendum, quocirca *11* ambiguum *Bart. in l. Craturo versum, vel quod in prædictis ff. de vulg. & posthum. argumeto l. si filij pri-*

etiam in fin. ff. de legat. 1. legatum §. 1. ff. de legat. 2. l. fin. §. cui dicitur ff. de vino, & tritic. & alio legat. Socin. jun. conf. 185. n. 6. lib. 2. Paris. conf. 73. n. 48. lib. 2. Clar. in §. testamentum quest. 76. reg. 3. Menoch. conf. 47. n. 5. lib. 1. certum erit intellexisse Testatorem de quocunque masculo à diſtis nepotibus quomodocunque deſcendente, nulli ſacili differentia, 13 an ex masculis, an verò ex feminis nati ſuerint, quam ſi facere Teſtator voluiſſet, cum utriusque expreſſiſſet juxta text. in l. unic. §. fin. ſentent. ad deſcendentes C. de caduc. tollend. cap. ad audientiam de elect. ut in ſimili poſt multos, quos allegat, argumentatur Mantie. diſt. 27. ff. de conſtitut. lib. 6. tit. 13. n. 8. ſi enim caſus tulieſſet, quod tres illi lineæ deſcendentiſſime aliqui didiſſim nepotem, & ex duobus aliis, vel altera earum nepotibus masculis ex filia ſuperſtitibus, ut hodie ex tribus ſuperſunt, ii utriusque cum materera magna purtioneſceſſent, propter illa clariffima verba, & diſt. quæ non reſponſore ſignificat maſculi, & deſcendenti maſculi, reſponſa eſſe aliter maſculi, & deſcendenti, diſt. cõl. l. re ne auſſet. Ergo & hodie omnes debent admitti, cum nulla ratio militet diverſa, cur magis aliqui earum vivente admitti deberent, debent autem repelli omniſque illiſque mortuiſque.

Quodverò autem ſociis efficitur replicabatur, ne- 13 gativam opinionem eſſe longe veriore, & receptiore, quod ſcilicet maſculi ex feminis non ſuccedant. Spec. enim in tit. de iſtate §. fin. alius in tit. de Emphyteuſi. 14 queſt. 140. id aſſerit patentiſſimis verbis in Emphyteuſi, præ ſi ſollicit, & deſcendentibus maſculis, recepta, à qua maſculos femininarum repelli ſine alteratione concludit. Bald. in aut. ſi quis ruiſet. n. 14. C. de Sac. Ecclieſiæ hoc item patenter admittit. Item Caſtrenſ. in l. Gallus §. ſunt de lege ſub n. 6. ff. de liber. & poſtumo, & ibidem litem in ſu. venen. Teſt. n. 16. idemque Caſtrenſ. in l. 1. C. de condiſ. inſerit. Anthon. & Florian. duoque alii inſignes viri inter Conſil. Anthon. 359. Alon. diſt. 1. ſed ſi hoc §. liberis ff. de in ius vocand. necnon 15 non conf. 65. & melius conf. 118. lib. 1. Hoc item in ſeudo obſervandum tradit poſtulat Rom. conſil. 5. titus mod. ubi Mand. in l. it. G. inno meros citat concordantes, & poſt illam Paul. Leo. conſil. 24. n. 74. & Sard. conf. 317. 16 n. 12. & ſeq. Idem pariter in caſu Statuti excludentis feminas propter maſculos, quod maſculi femininarum, licet proximiores, non præſentent maſculos ex maſculo, licet ramuturibus, tradit bene Angel. conſil. 283. n. 5. & Caſtrenſ. conf. 91. in princip. & per tot. part. 2. Alex. conſil. 188. n. 3. & per totum lib. 6. & conf. 22. col. 2. 17 lib. 7. Rota. pariter ſuad. conf. 18. n. 5. & ſeq. lib. 3. Brun. de Statut. ecclieſiæ ſemin. artic. 6. n. 80. & queſt. 21. n. 93. ut Alſti mo eſſe in hac opinione, ut ſi removeretur ſilia proximior, non removeretur & nepes.

Verum cum ſtatuti huius ratio poſſit videatur in favore agnitionis, quemadmodum, & Emphyteuſi, ut ex parte ultorior replicabatur, ſubſignat poſſet 18 quod imò hæc non ſit vera finalis, cum agniti femina admittatur ad excluſionem cognatorum maſculorum, ut in l. conf. 188. Inquit ſingulariter Alex. & ramen ille ſunt principium alterius cognationis: ex quo videtur excluſionem quod vera ratio, tam in Statu- 19 to, quam in Emphyteuſi ſit potius, quod, excluſi ſemel cognatores perſonæ propter aliam, excluſi perſonæ ſint, & ejus deſcendentes, juxta doctrinam Bart. in l. 2. §. n. d. d. ff. ad Trebell. & tradunt DD. in l. item, de collat. quod notat ſignanter Brun. in diſt. 10. n. 89.

At quidquid ſit in aliis meritis, de quibus hic 20 parum eundem, ſat eſſe debet, quod in ultimis voluntariis verba diſpoſitionis ſunt ſemper iutelligenda de proximis, & immediatè perſonæ, ad doctrinam Bald. in diſt. 1. l. 1. C. de condiſ. inſerit, quam 21 ibi addentes maxime probant, quia in teſtamento ſit ſæpe excluſio maſculinitate, aliis dicitur ge-

neratior quod in deſcendentibus à feminis quæſitiſque maſculinitas non juvat, cum proveniat à radice excluſa, argumenta ſup. vulnerata 10. queſt. 1. cap. li- 21 cit ex quadam de teſtamento. quomodocumque dicitur de immunitate, quæ conceſſa genti, & poſteris, non extenditur ad nepotes ex feminis l. 1. in fin. ff. de jur. immov. utpoſt nati ab ea, per quam gentis, & poſteritatis ſinem recipit. Sed & furit & impoſſibilitatem repræſentationis, ob quam decernit Teſtamentum l. 1. Publius §. ita ff. de condiſ. & demorſi. non eſſe purificatum fideicommiſſum legatarii iſtatum, quia hæres deſceſſit anrequam legatarius tempus cederet, & mox poſt heredem ipſemet legatarias, ut hic, ubi maſculi nepotum prima iſtitutionum capere nagebant, quia ab eis deſcendant, quæ legatari incipant ex Teſtatoris iudicio aſſeſſe, quemadmodum eadem ratione avus uxore deſunctæ totius ſuſfructum doctis 22 virilem accipit cum nepotibus ex filia emancipato premortua, quam ſua vivente, caperet in l. ſi tunc matre C. de bonis matris.

Quis quidem legem in hac quæſtione omnes arguent, & circumferant, ut notabile, & ſumma voluntatem ratione, non nempè ita in ea decernit Imperator, ne filii deterioris eſſe conditionis nepotibus ſintur; ac in primis Ricard. Malut. reſert. fu. Auth. ad Spe. in rubr. de teſtam. in ult. queſt. queſt. ſub bu. titulo, & inſerit concluſionem verſi. omnia autem, per hæc verba: Omnia autem rationibus ad partem contrariam facientibus Ricardus ſuicis verbo reſpondet, quod licet ſit probabilis Teſtatoris voluntas, illi per diſpoſitionem quod excluſionem feminas, deſcendentes ex illis: excluſione voluerit; excluſit autem Teſtator nupter feminas ex nepotibus; ergo hæc interpretatio præponderat, ut quod omnes deſcendentes ex illis excluſione voluerit. Eſſeſcit hæc deſcendit partes, quamprius natus iuris regulis Bald. conſil. 40. per totum lib. 3. ruriſque Fulgof. in diſt. 1. l. 1. C. de condiſ. inſerit. vult licet excluſionem horum arguere ex aſſumptis, & ex tunc Teſtatoris voluntate, quidquid ſecus dixerit in diſt. queſt. 85. Alon. in l. ex ſuſta §. fin. ff. ad Trebell. & Ripa non. lib. Alex. conſil. 36. num. 4. vol. 3. ubi addentes citant 23 Brer. Caſtrenſ. Rube. & Cure. ſon. conſil. 119. ruriſque hodierni Teſtator Socin. in d. l. ſed ſi hoc §. liberis ff. de in ius vocand. Rota. conſil. 167. n. 6. vol. 2. Rimoldi. conſil. 253. tit. fin. in princip. & conf. 161. n. 48. Mathiſ. ſing. 330. Geron. ſing. 21. Capr. conſil. 18. col. 4. & conf. 104. col. 2. Guid. Pap. deſiſt. 133. & queſt. 359. necnon conf. 128. Dñ. de deſcendentibus à ſpuria loquutus conſil. 312. col. 1. Gern. conſil. 24. col. 4. queſt. non ſi reſpondeo, & conf. 124. n. 18. vol. 2. & alibi expreſſus Graſ. fuad. pariter, & accuſat conf. 120. lib. 3. ejus caſus noſtro eſt valde ſimilis, & argumentis innumeris horum concluſionem probare nititur, & apud eundem diſt. col. 2. ad hæc accuſat conſil. Craſ. 54. per tot. in longe ſitiditibus æternis cum Bonſ. Fautus. In ſubſcriptione Socin. Iun. conſil. 124. n. 18. vol. 2. & in caſu pariter conſilium idem cenſuit conſil. 69. per tot. & conf. 126. per tot. lib. 3. Parui opinioneſque inſuſcepſi, de qua in conſil. 157. col. 2. verſi. conſtituimus iſta cauſa, Craſ. conſil. 23. n. 10. Natf. conſil. 287. n. 6. Sarago. ad Trebell. diſt. ſing. 129. Paul. Leo. conſil. 31. per tot. ſatis accurate in eadem conſil. ſeq. quod eſt Rimoldi. ſing. inter propria eſtiam 24 139. lib. 3. pariter per totum; maxime verò n. 14. & ſeq. Simon. de Preſt. inter eadem conſil. Leo. 26. & Rerum. Geron. conſil. 27. ibidem, Almon. conſil. 173. per totum lib. 3. qui contræ Mantie. ſuper eodem caſu, ſcripſerunt, inſpurgando ea, quæ doctis interſerit in diſt. 8. lib. 2. tit. ſi ſuſtratuſ, de conſtitut. aſſerens Mantie. in prin. ſui conſilii fuſſe rogatum prius, ut contrarias tueretur partes, æternis, quia juſtitia feminas timidiſſime tranſcendere; habuit autem collegas duos alios doctiſſimos viros Cephalum nampe, cujus conſilium legitur lib. 4. conſil. 528. & Porrey.

ut ipsemet commemorat in suo *tratt. de fideicommissi. art. 26. n. 19.* sed & novissime has tunc partes, & de communis testator *Surd. conf. 316. n. 12.* quod loci cave à Typographi errore, qui inscripserit in 2. pag. n. 117. cum tamen ipsemet *conf. seq. sub eodem n. 12.* in feudo defendat contrarias partes, quando maxime non est habitus ratio agnationis, multis relictis auctoritatibus, & præcipue ipsiusmet *Guicci. cuius dicta prius auctoritas reproboverat, sed facile est hoc in presenti faculo, ob scribentium numerositatem, in hac contrarietate, etiam docto cuiusque viro impingere. Bene sciet per hoc parte, quod de Statuto vocante dicit Gabriel. tomass. concl. tit. de Statut. concl. 6. n. 2.* nempe considerari rationem agnationis in aliis personis, etiam si in una persona non possit considerari, ad quod citatur etiam *Gregor. Lopez. in l. 3. tit. 13. par. 6. in gloss. Magister col. 7. versic. & prole, & tradit in terminis majoratus Gomez in 40. l. n. 61.* ubi inter multos adducit etiam *Mart. de Lande in tratt. de primogen. quæst. 26. Tit. de Curia, in simili tratt. quæst. 23.* & quando *Cifentium in dist. l. 40. Taur. quæst. 2.* alios plures citat, & sequitur *Pinel. in l. 3. n. 19. G. de hoc. materia.* ubi dicit hanc esse receptissimam opinionem.

Quo circa numero harum partium defensores longe plures esse constat, sed & pondere plurimi faciendos, licet aliarum non sint contentendi; sed dum quam plurimum deferendum credidissimus *Alciato* viro doctissimo, est ejus nobis minuta fides cum in illius dicta incidimus in *l. liberarum 210. n. 10. & 11. ff. de verb. figu.* ubi inquit repelli masculum ex femina, ut in amputata radice, ramos quoque decidere cernimus, quod loci, cum conclusivè procedat, magis fortè ad proprium sensum loquatur, quam fecerit in *dist. 5. non de leg. ubi ex prolixitate articuli examinatione præcipuus in via dispensationis, & ad fœderum ingenis excedenda, illarum partium defensionem tenuisse. Eadem *Alciato* verba in *dist. l. liberarum* usurpat *Tiraquell. in tratt. de iur. primogen. quæst. 12. n. 5.* ubi validissimis hinc partibus addit vires, dum non modo antiquorum, hinc non recentiorum addit nomina, & moderniorum quamplurium, sed etiam scia notandas rationes recenset, in tantum, ut *enim* 16. tandem pro regula ponat, quod quando una persona prohibetur*

30 succedere, prohibetur etiam descendentes ex ea, quique etiam non descendentes ea mediane attingunt ad illum, de cujus successione tractatur.

Respondetur tamen ex adverso huic immensæ ita opohantium catervæ, loqui penè omnes in casibus favore agnationis annexum habentibus, quam in casu prædicti considerandum expressè negabant, siquidem Testator palam neptes ex sorore vocavit, per

31 quas nullo modo conservatur agnatio, nec illas tantum, sed & eorum masculos, & descendentes; inquit enim *Bald. conf. 473. lib. 5.* tunc censeri agnationis rationem habuim, quando perpetuo excluduntur feminae, nulloque casu admittuntur, ex quo jure nunquam censeri rationem agnationis habitam, ubi in aliqua dispositionis parte femina vocatur repetiturque, tradit hoc item *Socii. in l. cum avus n. 88. ff. de condic. & demonstrat. necnon Crasset. conf. 180. n. 1.* cum innumeris aliis.

Quinimo subijungebat regulam ex *l. si viro matre* depromptam, per se non esse sufficientem ad masculorum ex feminis exclusionem, nisi hanc comitante concludatur favoris agnationis, ut ex communi de qua testatur, respondet *Gabriel. conf. 97. n. 5. lib. 5.* verum quod hoc non sic admitteremus istum *Gabriel.* opinionem extra terminos, in quibus loquitur, nempe quando ex exclusione filiarum, neptes quoque ex filio instituto censentur exclusæ, quo casu regula dicta *l. si viro matre* non procederet alioque concomitantia favoris agnationis, in quibus solis terminis loquitur *Socii. in dist. 1. cum avus n. 36. versic. quintus casus,*

& alii DD. per eum allegari; sed quando arguitur ex dicta regula ad exclusionem masculorum, quia sunt nati ex radice infestâ, non est discretiendum da agnatione, sed solum de inhabilitate extremi, hanc inhabilitate mediæ.

Nec fortè ex adductis supra erit signare multos rationem agnationis considerantes in casu exclusionis masculorum, quia à feminis reposita proveniant, siquidem omnes semine hos rejiciant, quia melioris conditionis eos esse non debeat, quam mater esset, si viveret, & similes alios, quibus in primis batis *Rita.* ut inquit *Jur. Audr. in dist. 1. Rubr. de testament. in fin. ultim. quæst. max. Bald. dist. conf. 40. per totum lib. 3. Cæssens. dist. conf. 91. in princip. lib. 4. & alij innumeris, quos, ut dixi, cum suis rationibus, quibus utuntur, accurate recenser, nunquam vim in tali agnationis favore faciens *Tiraquell. dist. quæst. 12. Grat. etiam dist. conf. 120. lib. 4.* qui nullam hujus favoris mentionem facit, sed in ea præcipue figit pedem, quod ad casum nostrum maxime confert, qui nempe ex accusa sui testamenti lesionem patebat, masculos prædilectissimæ feminis, & nihilominus hos masculos ex feminis vult esse exclusos, ut vocante licet animadvertere in nono argumento sui opinionis, ubi expressè determinat præsentem casum, vultque attendi præcipue primam illam quantum intentionem, five propensionem Testatoris erga masculos, etiam ex prima forma instituta, non ex forma feminæ descendentes.*

Quam opinionem si admittamus, inutilis fortè erit trium casuum distinctio, quam doctè sanè Excellentiss. D. Neretius in sua secunda informatione exercitavit, nempe ut prima sine dubitatione sit, quando est expressè habitus ratio conservacionis agnationis. Secundus quando potest videri quodammodo consideranda, vel ex natura dispositionis, ut puta quia in Statuto, in feudo, in Emphyteosii, in majoratu, vel quia substitutio fit sada filijs fratre, vel alijs de agnatione, qui casus licet sit dubitabilis, & aliqui crediderint filios ex neptibus fratrum admittendos, tamen admitti potest, talem quando adfuit descendentes masculi à vocatis, ad tradita per *Surd.* qui plures citat *dec. 66. n. 13.* in quo sanè non verisimur, cum hic fuerint vocati feminae, & masculi ex suis descendentes. Tertius demum sit, quando ex nominatum, vel ab eis descendentiis admisionem constat rationem agnationis conservandæ à Testatore habitam non fuisse, vel quando dispositio procedat à femina, & similia; nam & si pluries de masculis mentio habita sit, tamen id fieri censetur ex sola seors prædilectione, ad tradita per *Dev. conf. 370. n. 30. per Vezandium. conf. 291. n. 7. Socin. Jun. conf. 6. n. 20. lib. 1. Carr. Jun. conf. 172. n. 4. & 5. Crasset. conf. 180. n. 2.* & per alios de quibus supra.

Plurimum enim contra hanc distinctionem orgetur, quod contra masculos ex feminis repositis, sed à femina vocata natis, & sic contra *Mauric. per Cephal. de Menoch.* per duas conformes fuerit iudicio obtinendum, & exequutum, ut ipsemet *Menoch. testatur conf. 315. n. 41. lib. 4. & Peregrin. dist. artic. 26. sub n. 19.* ex quo longe magis deferendum erit *Surd. in dist. conf. 316. n. 12.* quam in subsecquenti, ubi nihil ad superius adducta respondet, cum tamen in anteriori *menoch. pariter 22. versic. secundo responderet* dicitur debere non parum curare de rationibus *Mauric.* cujus argumentis subijungit hanc respondere curandum cum à *Menoch.* dissolvantur.

Sed, & longe magis contra hos masculos videtur, ut in casu prædicti iudicandum, quia de masculis non conditionaliter sada sit mentio in testamento nostro, sed dispositivè, & sic non ad exclusionem aliquis, quod multum referre noceat *Perreg. in dist. artic. 26. n. 5. sub n. 17.* ut in *conf. Gabr. 97. & in dist. artic. 26. n. 5. sub n. 17.* ut in *conf. Gabr. 97. & in dist. artic.*

cf. *Sord. 66.* ante positi in conditione, prout in casu aliorum per hos allegatorum.

Rursus secundo subiungitur animadvertendum Testatorem nostrum non prædixisse simpliciter sexum masculinum, ut erat in casu *Mantie*. ad notata ad *ro. dist. cit. n. 25.* ibi enim instituerat Testator masculum, & tunc verè dicitur prædixisse ipsum sexum; & hic præiussit nepotes ipsos, & post illas illarum masculos, hos ergo vocavit non ratione sexus, sed quia filii sui nepotes prædicandum, & quorum amore extendit ad eorum filios, sed masculos, ejus propensionem, non autem ad feminas: ergo nec ad eorum descendentes, qui potuerunt gigni ex filiis, & gentilitatibus Testatori paternis incognitis, & erga quas nulla poterat ipius cadere affectio, ut considerat *Castro. in dist. conf. 97. sol. sen. versis. professio dixerim. & Grat. fufius dist. conf. 120. tot. 3. per tot.*

Rursus, & tertio additur, quod Testator non substituit octibus simpliciter descendentes masculos, sed filios masculos, & post eos eorum descendentes, & sic descendentes ipsi masculi, qui hodie prætendunt esse vocatos non possunt venire, nisi per filios masculos, quibus substituantur ordine scilicet successivo, ad tradita per *Cephal. dist. conf. 181. n. 21.* nomina enim collectivè intelliguntur semper ordine successivo.

Rursus, & quarto confirmatur omnia ex eo quod vocando filios masculos usum nepum videtur prædixisse in illis, quod eodem modo nepum maritos, omnes enim tunc temporis [ut in sedo præsupponitur] viros habebant, & credendum suo consensu, vel opera; unde generos [quorum loco illos dixisset credere non est inconvenientem] voluit honorare in filiis, in quibus præcipue representantur.

Quinto demum, & ultimo fortassis urget, quod hæc in dispositionibus attendenda sit in primis præcipue Testatoris intentio, quæ, ut non ambigat ex tota serie testamenti colligitur, fuit vivere in primis proleis suis, & antiquissimæ Gentilitatis de Nellis, quod si semel tantum hac intentione digredias est, vocando in quodam certò casu nepotes, & eorum masculinam prolem, ob singularem, quo illas prosequabatur, amorem, n. alium prout de ejus personali intentione, favendi scilicet Gentilitati, discessisse videtur [ot haud quaquam discedere voluisse eundem est] unaqueque, & leve occasio sufficit, ut ad eundem finem revertatur, ut in terminis considerat idem *Grat. dist. conf. 120. n. 36. & seqq.*

Occasio autem hæc videtur urgens, quia si masculi non sint ex masculis ab eo in primis vocatis, ut proinde sit locus illi vulgare coniecturæ de præsumpta Testatoris responsione, si modò interrogaretur, an scilicet, mauerit ipsi masculi ab ignorantia ipsi parentibus genitis favere, an verò decori agnationis suæ; & quod decori agnationis, non videtur ambigendum, cum nulla erga incognitos consideretur affectio, & quod magnum haberet erga familiam propensionem, & ad decus ejus conservandum principaliter incubuerit, omnes ferè ejus testamenti verba declarant. Quod argumenti genus esse validissimum probat post multos, quos allegat *Mantie. de consell. lib. 3. tit. 19. in princ. & n. 15.* Quibus satis rationibus non satis utique inclinabamur ad hanc partem defensionem, rati facili negotio posse responderi omnibus in contrarium deductis. Et primò quod distinctionem *Bald. in dist. Auth. cessante*, quando nempe descendentes velint ex propria persona succedere *Addit. ibid. ad Bald. in versis. bene occurrat* filii probat ejus opinionem reprobari, & ille ei non satis tribuit in dicto *conf. 40. lib. 3. & in l. i. ff. de condit. instest.* & singulariter omnes in regulis dicta l. si erit matris pedem figentes.

Quo verò ad sequentem declarationem, ut distaret.

gula non procedat, nisi jungatur cum favore agnationis. Nos modò probavimus favorem agnationis fuisse præcipuum in mente hujus Testatoris, nec quidquam nocere, quod ab eo semel recessisset, ad *Grat. opinionem*, de qua mox supra, statim maxime, quod cum legato domus magnæ factæ eujusque majori de familia Nellorum, voluerit semel conjunctum legatum horum quatuor prædiorum, ut ibi: *E non rferdo viti, chi per questa mia legata si dispone, voglia, e lascia, che sempre gli possedga quello possederà detta mia casa grande, perche intenda, e voglio, che detta mia bene mi sia disposta nel modo, ed a quelli, dopo la morte di detta mia nepoti, in chi ho disposta di detta mia casa grande, possedga ancora detti miei beni dopo la morte di detta mia nepoti, &c.* Sed in legato domus magnæ majoratum instituerat possidendum à majori netu de familia Nellorum, qui hodie est dictus reus conventus de Nellis, ergo in persona illius, quis de agnatione est, major cadit Testatoris affectio, quam in persona quorumlibet aliorum.

Cogitabam num possit defendi conclusio, etiam ubi nullus id esset agnationis favor, nullaque illius præcipue affectio. Et sanè hoc insignium auctorum gravitas me summo opere commoveat, ut & rei judicæ auctoritas, de qua testatur *Monach. dist. conf. 335. n. 46.* verum non tamen adeo omnino tali opinioni nonni dare, quandoquidem ab ea diffundere compariet eximium Juris D. *Ladrone. de Molino in dist. peregrinis. ejus tractatus de Primogen. Hispan. lib. 3. cap. 5. n. 48.* & 49. quo loci ipse pariter testatur in iudicio ita obtinent in causa apulentissimi primogeniti, ac præiussit *a. feg. censet*, quod ubicunque fecimus in filiis quæ dispositionis parte vocatur, onquam censetur habita ratio agnationis conservandæ.

Quam tamen illationem ita generaliter sumptam valde periculosam censeo, cum dari insolubiter possit, aliquem Testatorem, quampiam formis in ejusque prolem prædixisset agnationis, & post illam agnationem suam cunctis viventibus; unde veritas, & commendabilis loquens censens opinans rem hanc totam pendere debere à dicta prædilectione, de qua ubi 47 ex verbis non constitit expressè, sed erit utique constare ex coniecturis, à quibus regulariter ultimum 48 voluntatem cognitio pendere consuevit. Et in causa sanè nostro coniecturæ sunt longè orgeniores propensionis animi Testatoris erga gentilitatem, quam sit erga quoscunque extraneos à quocunque suorum nepum descendentes.

Neque proinde valde in contrarium urgerent tres illæ pooderationes verborum Testatoris ex diverso consideratæ, siquidem nihil promouent quoad ostendendam hanc majoritatem propensionis erga hos descendentes: Unde omnes coincidunt, qui contrò amem verisimilitudinem enucleant, nempe quod hos prædilexerit, cum veris vice omni comar caraverit ostendere se familiæ deorum in primis in univeris dispositione considerasse, & illi uni incubuisse, ut ex supra relatis verbis patet, & ex mox dicendis citiùs patet.

Quod verò has partes actorum forsitan sibi sit, ubi illis ex testamenti serie aliquid ius competere (ex nempe descendentes nepum defuncti illarum etiam linæarum, de quo in principio diximus, vocarentur) iussit iudicio nostro, quod omnes penitus DD. quos legimus in hac controversia (legimus autem plures) loquuntur de exclusionem, quæ talibus masculis obvenire posset, quia eorum loco ex voluntate Testatoris alij admitterentur, sed hic obiecti masculorum descendendum ex dictis tribus lineis non esset amplius conjungenda possessio prædiorum in persona possessorie domus magnæ, ut ex parte aliorum præceditur, reus conventus perpetuo quæreret hos expellere, cum certò certius esset illum nulla ratione

voca-

vocatum, licet enim cuiusque possessori liceat uti exceptione illa vulgaris, quod ad te libera res habeo l. hoc corpus §. competis ff. si servus. vend. l. ille à quo §. si de testamento, ubi Alexander. n. 2. & 3. ff. ad Trebell. cum vulgaris tamen illa pœcilet, quando nullo terebatur actor in iure tertij, & tunc merito dicitur litis finitæ ad Doc. consil. 302. n. 4. quis quoad se fateatur nullum jus habere, sed quando quis agit adversus nullum jus habentem, docet simpliciter deliquit suo interesse, etsi non liquidè, grave admodum est non esse audiendum.

Quinimo, dato hunc de Nellis esse verè comprehendendum illa exceptione: *Solve, che quando fusse finita la linea, &c.* & sic, quod illi nullum jus in sua exceptione competat, non esset audiendus, nec potuisset allegare, quod actores nullum jus habent, ut ex Innocens. in cap. Abbate de verbor. significat. & ex Felto. in cap. si olim de rescript. inquit Marf. sing. 230. de possidente sine titulo, & jure, cui denegatur, & adversus non habentem titulum remedium l. diffamari C. de ingere. manu.

Adversariis enim fatis docere de colorato jurum suorum præsentatione, ut in interdictione possessoris fas esse dicitur docere de colorato aliquo titulo, licet possit redigi ad non ètalem, ut inquit Menoch. in interdictione. recap. remedi. 15. n. 463. & interdictione. in remedi. 9. nisi possit. n. 334.

In summa idè non jure adversarij habentis aliquem sui juris colorem, non potest excipere, qui nullum jus penitus habet, ut D. Nellus hic nullum habere, ad tradita per Gabriel. commun. consil. vir. de officio. consil. 6. n. 37. & firmat Rot. Rom. in univ. part. 3. de n. 805. n. 1. ad quod optimè facit singularis casus Glof. in cap. duabus in versis. si non de rescript. in 6. quem ibi summopere commendat Germin. n. 7. & notabilem recentet Frisy. in dicit. cap. olim n. 10. versis. limita 4. de rescript. ubi consilio adversarij de non suo jure, prodest actori, removendo scilicet obstaculum, quod habebat in sui dubij juris probatione.

Si ergo actores, ut defendentes masculi à nepcibus vocatis jus habere in heredem non injuria præstent, quod licet reddatur dubium, quia plures UD. voluerint ex ratione l. si visus maris non esse admittendos, obstaculum tamen hujus dubij juris ipsi removeant, quoad præfens jurisdictionem contra Nellum, qui certum sit illum esse omnino exclusum, cum in dicta exceptione satis, ut prædictum, comprehendatur.

Quod, & Felges. in terminis videtur, quodammodo sentitè dicit. insul. 83. prope fin. ibi. *Rursus cum non sit*, videtur enim contra omnem æquitatis rationem excludi illos ab eorum præfessionibus, qui tot insignes Juris interpretes pro eorum habent defensione, & pro quorum j.ibus fuisse, ut diximus jam pridem, judicium testatoris Multo. dicit. n. 49. lib. 3. cap. 5. de Primog. n. per illum quod certè certum nullum eos excludendi quæquam tenet, cum neque suo, neque illius tertij jure uti possit. Sed hæc ex abundantia, & ad excitanda advocatorum ingenia dicta velim.

Non enim credimus actores à judicio repellendos esse, non modo quia à linea infecta descendunt, sed quia Testatoris judicio, tum ipsi, tum eorum matres hoc casu repellantur, quandoquidem ex testamento verbis palam fit voluisse Testatorem nepces, vel eorum descendentes admitti ad plenam successionem horum quatuor prædiorum, solum quando tempore mortis illarum trium neprum de Tollinghis, tres ille primò vocare Nellorum lineæ defecissent, quo solo casu erat contentus disjungi legatum horum prædiorum à priori legato magnæ domus. Quod si mortuis omnibus tribus nepcibus aliqui superstites essent descendendum illarum trium lineæ, quas utique Testator asserit tunc per errorem, cum deo revera tantummodo sint, Laurentij nempe, & Antonij fratrum

ex Vistorio Nelli descendendum, quemadmodum similem errorem etiam suprà fecerat in legato præter domum vers. item insula in Giovanni. ibi, & manente de re lineæ, citat di Giovanni, & Antonis, di Vistorio, & di Lorenzo & Antonio, di Vistoria di Nello Nelli, &c. ubi tres inquit lineæ, quas ex propriis ab ipso facta enumeratione constat fuisse solummodo duas, legatum prædiorum erat jungendum cum cetero segregandum, & ab illo nonquam de cetero segregandum, præterquam deficientibus omnibus de familia Nellorum, quo casu magna domus relinqueretur Monasterio Sanctæ Lucie in via Sancti Galli, & prædia remanent dispositioni ultimi descendentes. Ad quam rem demonstrantiam referam breviter redameuri seriem, quod ingenuè peripetila, nullum spero futurum dubitandi locum.

In primis itaque relicto uxori sue Lactetis de Castiglione omnium suorum bonorum usufructu in amplissima forma, instituit post illius mortem majorem suum quendam parva domo in familia Joannis Antonij filij, & neporis Vistorij de Nellis, sub quibusdam conditionibus. Mox secundò alium instituit majorem suum magna domo, quam ipse inhabitabat cum pictoris, & liquamibus in eadem existentibus in familia primò Baptiste Vistorij, Laurentij filij, quem, ut ex ferie testamenti patet, unicè prædixit, quamquam sexto affinitatis gradu distaret ab eo; prædilecto autem hac forè, vel à nominis identitate manebat, vel quia esset ex Cassandra Giralda uxore ipsius Testatoris neptis, vel quia errore dacebatur ceteros Nellorum sanguine ipsi esse magis secundus, ut ex expressis in quodam testamenti parte testatur, cum tamen Franciscus Joannis, & Joannes Baptista Caroli solum quoad distarent gradu, ut ex arbore à Partibus concorditer nobis oblato liquet.

Sed eodem Baptista herede instituto defuncto, nulla ejus filiorum mentione facta, vocavit ad dictum majorem magnæ domus fratrem ejusdem Baptiste natum majorem ex dicto Vistorio, & Cassandra, & eodem ordine quemcumque alium masculum ex dictis juralibus ortum, vel oriundum; & in eorum defectu eodem ordine majoris ætatis, vocavit alios ex Laurentio dicti Vistorij patre ortos, & post illos rursus Joannis Antonij dicti Laurentij fratris descendentes, in quos majorem fecerat parvæ domus. Quod si omnes hæc lineæ, quas tres appellat, sine masculis, ut suprà defecissent, tunc vocavit descendentes masculos majoris ætatis ex Franciscus Joannis, & ex Joanne Baptista Caroli ab uno Stephano dicti Vistorij primi à quo prædictæ manebant lineæ j. fratre ex Nello Bartholomæi communi fratre, in quorum demum omnium defectu, prædictum Monasterium Sanctæ Lucie ad dictæ domus magnæ successionem vocavit. Hæc ergo morte Petri Pauli Equitis Hierosolymitani dicti Vistorij, & Cassandre filij nepos subsecutus, finem receperunt illæ primæ lineæ, quas tres nuncupat ipse Testator, unde sine controversia majores dictæ magnæ domus esse purificos in persona rei convevit, nempe præsentis Antonij ex Nello dicti Francisci filio, qui viventium vocatorum nunc majoris ætatis reperitur. Post talem fuz magnæ domus dispositionem prælegit dictis tribus ejus nepcibus, seu cuiuscumque eorum, qui superfluis reperiretur usufructum post mortem Lucretiæ fuz uxoris; eo declarato, quod si omnes viverent, quilibet pro tertis dicti usufructus succederet, sin minus, deficientium portiones superfluitas accrescerent, ita ut ipsi damtaxat toto usufructu potiretur. Mox deinde [& hic incipit tenor controversiæ] in vericulo: *Item morte ditta Maddalene, &c.* disponit de dicto usufructu quatuor prædiorum per hæc verba [omittit tamen alij uti longioribus, & instituitur repetitionibus] *Item morte ditta mie nepotè, & l'ultima di loro, tutti i sopraferiti mihi*

mici beni compresi, &c. lascio ad usufruttuare a vita di Batista, &c. ed alla Cassandra, &c. durante la vita loro, e tuo questa, &c. e dopo la morte di detta Batista, nel medesimo modo, lascio i sopraddetti miei beni a quel suo fratello nato, e da nascere del sopraddetto Vittorio, e Cassandra, che sarà allora di più età, e che succederà ad legata della casa grande, perchè intendendo, e voglio, che detti miei beni immobili, che io prima perverran per virtù di questa mia legata a vita, nelle mani delle sopraddette mie nepoti, e dispi in Batista, e Cassandra, &c. ora essendo vivi ibi per questa mia legata si dispone, voglio, e lascio, che sempre gli possiede quelle possederà detta mia casa grande, perchè intendo, e voglio, che di detti miei beni ne sia di disposto nel modo, ed a quelli [& sic per geminam declarationem] dopo la morte di dette mie nepoti [& sic per geminam mortis neptum repetitionem] in che sia di disposto di detta mia casa grande, e che possederà detta mia casa grande [& sic per triplicationem] possiede ancora detti miei beni dopo la morte di dette mie nepoti. Qua sunt verba etiam voluntatem Testatoris omnino inferunt volentis majorem domum magnam habere semper annexam usufructum dictorum bonorum; siquidem ad decus majorum nihil conferit habitare magna, & ingentis palatii, ubi redditis non respondent ad decus nominis insufficientis, & pro tempore illum representationem subministrandum, ut signauerit dicit *Grat. dist. consil. 120. n. 24. lib. 2.* unde hic Antonius major natus extra dictas tres familias priores admittit indubitanter ad majorem domum magnam parum usque reuolue possit, & in viridi splendore conservare dicti Insufficientis memoriam, & magnanimitatem, quando sine dictis pradiis, nec sufficientes redditus ad firma recta dictae magnae domus haberet. Dilexit ergo Testator hanc sui nominis gloriam, & hoc perpetuum Nellorem familiæ Decus, sed bene verum est, quod in uno tantum casu haec sui representationis splendori cum tot, transigere divitiis, amorem praeposuit, quo suas prosequatur nepes, quos etiam pradiis dixerat in usufructu pradiorum, in quo eas heredi scripto praetulerat, nempe, Baptistam, ut diximus, & hic casus fuit, quando scilicet, illis tribus nepibus viventibus, omnia masculina proles ex dictis primis lineis [quae tres appellat] defecisset, quia tunc dictis nepibus, necnon masculis ab illis, vel à quocumque illarum natis, dictorum pradiorum plenam reliquis proprietatem, & sic eas [ut diximus] pradiis tanto decori, & splendori dicti majoratus.

Qui casus proculdubio defecit, notuū dicti Lauretius ultimus trium neptum, supervivente Laurentio, Vincentio, & Petro Paulo fratribus dicti Baptistae primi vocati, & filijs dicti Victorij, in quos gradatim succedendo unus alteri, delatus est majoratus, tunc magna domus, cum dictorum quatuor pradiorum, unde facta semel haec conjunctio, non datur amplius segregare ex deficiente quarelibet linea, sed pradia perpetuo sunt possidenda à dicta magna domus possidente.

Nec alium usque sensum admittunt verba sequentis Testatoris, ut in nostris dubijs adnotavimus. Inquit enim post ultima verba, super à nobis relata: *Sabina, che quando fosse finita la linea del sopraddetto Vittorio, e Cassandra, ed ancora quando fosse finita la linea di Antonio, e di Lorenzo, e di Vittorio Nelli, e mortui tutti, e mancati tutti, e finire dette tre linee, tutti i sopraddetti miei beni, lascio e voglio piena, e regolare libertà delle sopraddette Maddalena, Costanza, e Lauretina, &c. e ciascuno di loro per la terza parte, e dispi, de loro figliuoli maschi, legittimi, e naturali, e di loro descendenti, e di quelle non restassero, a lasciasse figli maschi, a descendenti maschi, come di sopra, restino agli altri maschi, a descendenti, e ibi di loro ne avessero, con cario, che quando detti beni perven-*

nissero in dette mie nepoti, e ne loro figliuoli, a descendenti maschi, che per esse mancate le linee de Nelli di sopra compresi in questa mia legata, lascio, e voglio, che fra sei mesi infra tutte, e tutti paghino, &c. In quibus utique verbis [ut fallimur] apparet, Testatorem dividere legatam pradiorum à legato magna domus in solo casu, quando tempore mortis ultimae neptis, penes quam totus usufructus futurus erat, omnes masculi de dictis tribus lineis magis dilecti penitus defecissent, non autem quando, jam per interitum omnium neptum, usufructus totus esset translatum in aliquem ex dictis tribus lineis, quia tunc de uno in alium possessorem dictae magna domus semper debet transire dictorum pradiorum possessio, ut in priori parte dispositionis, ibi, *E non essendo vivi ibi per questa mia legata si dispone, voglio, e lascio, che sempre gli possiede quello possederà di detta mia casa grande, &c.*

A qua sane dispositione nulla ratio est praesumenda, Testatorem tam subito recessisse, cum in eam tam comiteiter inhaeserit, ut tandem ter, & quater in eadem verborum structura repetitur; si enim geminatio sola aperit omnimodam contradictionem, & praecisam dispositionis deliberationem, ut post Bald. de *pro Constant. in ult. sent. de verbis significat. irritat. tradit Cersicus in tractat. de verbis significat. in fin. n. 31.* Hunc nostrum multò firmius id ostendit dicendum ex toties inculcata ejusdem tam conjunctionis possessionis, tum mortis neptum repetitione, ad tradita per *Marf. in l. 1. col. 2. ff. de quib. lib. n. 31.* Hunc utique credendum Testatorem adeo fuisse incoherentem, ut de uxore in Tossingos nepes, de nepibus in Nellos, de Nellis rursus in alienas sibi quae ignotas familias pradia sua transire voluisset, ut singulariter ex consilio casumque Excellentiss. D. argumentatur *Menech. consil. 315. num. 35.*

Aceedit, quod citra insignem proprietatis verborum eorumque, id in ambiguitatem vix venire potest, cum Testator utatur verbis *fiat, et restitui*, quae in sensu vero sonant, ut deficiantibus masculis ex dictis tribus lineis, vivente aliquo neptum, penes quos, vel quam reperiri usufructus debebat dictorum bonorum, alibi restituendum, tunc sint, & remaneant apud dictas nepes: quod si jam boni fuissent restituti illis de Nellis, & voluisset Testator, moriens nepibus, denuò à Nellis ad eorum defecientes masculos devenire, ut praetendit, non nisi improprissime fuisset loquutus, dicendo, *fiat, et remaneant*; sed dicere debuisset non modo, ut proprie loqueretur, sed etiam, ut intelligeretur, vel *si reddendo, vel restitutum*, vel saltem *si denuò*, nunquam *vel restitutum*, argumento eorum, quae tradit *Riminald. Jun. consil. 677. num. 33.*

Nec dicatur verbum *remaneant* ejusdem esse potentiae, ac verbum *restituatur*, nempe obliquum, ut nobis objiceretur ex *Bald. in l. 1. C. de post. inter empt. & vend. vel saltem commune, ut ex communiori opinione, inquit Odd. in suo tract. de compradict. part. 4. in versis. remaneant. DD. enim omnes loquuntur in casu, quo namquam res fuerit apud illum, cui per testatorem reliquitur, tunc enim, vel semper est obliquum, & sic semper intelligitur per fideicommissum; vel est commune ipsum tam ad directam, quam obliquam dispositionem, & ita loquuntur *Bart. & alij per Odd. allegati in l. Centurius ff. de vulgar. & pupillar. 60. ita Bald. in l. fin. col. fin. C. de Sarr. Ecclis. & Alex. consil. 168. n. 8. lib. 3.* Qui samen inquit, ibi ex mente Bald. censeri semper directam, & referunt ad primum dictum institutum, ut in casu praesenti, in quo tres nepes in dictis quatuor pradiis, quoad illos de Nellis, sunt institutae in primo gradum, ergo verbum *remaneant*, quoad illos, accipiendum est in solo sensu directo.*

Quoad terminos nostrorum accommodatus dixisse videtur *Berz. consil. 204. n. 46. ubi 3.* dum inquit verbum

62 *remaneat*, propriè importare idem, quod *retinere*, & eo iure quo quis prius habebat, & non altera l. 2. §. Item si voluntate, cum ibi notatis ff. solut. matrim. unde eadem ratione, quia si dicit in casu suo accipi debere pro *retinere*, & nos in nostro congruentius dicere debeamus, in quo alteri verisimilitudinem, & etiam, conjungitur, seu additur verbo *remaneat*, quod in sui proprietate, adeo est temporis præsentis, ut ad futurum nullo modo trahatur, ut inquit *Arer. conf. 131. n. 3.*

63 Accedit, quod illa opinio, quod verbum *remaneat* sit commune, fluxit à gl'f. in l. si cum autem C. de donat. aut. sup. cum omnes cum citent, quæ tamen nihil minus unquam dicere voluit, quinimo illa expressè declarando text. illum, inquit ibi verbum *remaneat*, præter omnem proprietatem referri, seu intelligi pro *retinere*, cum sui naturæ nihil minus, quam illud significet, & ideo concludit ita exponendum per impropietatem: At nobis non licet circa hæc distindis immorari ob temporis angustias, sit tamen est, quod verè Testator nollet sentire voluit in illis verbis *remaneat*, & *refineo*, hoc est non *exstina* de *lora mani*, unde cum semel secundum ejus voluntatem exierint, nullamque fecerit etiam dispositionem, per quam ad eas redire debeant, sed solum dixerit, quod ob defectum dictarum linearum *sint*, & *remaneant*, &c. oportet deficienti dicere, illas nunquam restitueri debuiss. & consequenter, si per earum mortem fuerint restituta, non potuisse amplius contingere casum, per quem ipsis remanere hujusmodi prælia ex Testatoris dispositione debeant.

64 Huic tamen argumento per edores replicabatur de vocatione deficientium ab illis nepibus alternatiue, ut ibi, ad a. *cisibenda* de *lora per la terza parte*, & *dipoi de lora figliuoli maschi*, a *lora descendenti*, &c. cum enim in alternatiue sufficiat in quolibet eorum verificata l. si quis ita stipulatus fuerit ff. de verbor. obligat. l. in alternatiue ff. de regul. juris Doc. conf. 130. n. 6. vultur necessariò dicendum comprehendisse Testatorem casum etiam quocumque deficerent dictæ tres linee post mortem dictarum nepum, cum dari casus non possit in rerum natura, quo descendentes ex foraminis possint per vulgarem admitti, nisi nepibus ipsis mortuis. Licet [uti fabuli quadam responsione dicebatur] in dictis verbis nulla adesse alternatiue, eo quod in testamenti copia per edores exhibitæ legitur *figliuoli maschi*, & *lora descendenti*, sed quocumque scriptura probaretur, rea tamen de plano procedit, quia paulo infra subiungitur aptissime alternatiue a, ibi nempe *non carico, che quando detti miei beni pervennero in dette mie nepoti*, a *no figliuoli lora*, & *descendenti per esser mancate le linee de Nelli supra comprese*, &c. quo loci absque tergiversatione latet oportet deficientes alternatiue vocatos, & per hanc testamenti particulam claram declarari anteriori minus claram ad Bart. in di. 3. l. contraria, & alios supra citatos.

65 Confirmabatur hæc ex opere injuncto solvendi quatuorcentum aureos illa de Giraldi, tali casu successione adveniente, semel tantum, ad quod gravatur equè deficientes, ac dictæ nepes; sed si ij deficientes non vocarentur per vulgarem, nunquam poruisset contingere casum, quo illi teneretur, cum jam à nepibus ipsis fœnel admitti illud onus adimpletum fuisset.

66 At nobis viis sunt hæc minis obstruere, siquidem consideravimus, tum filios nepum, tum deficientes ab eis non vocari per vulgarem, ut intelligeretur substitui ultimò deficienti ex tribus lineis, quando nepes non supervenerent, ut verbo clare sonant ibi: *a morti tutti*, & *mancate tutte*, & *finite dette tre linee, tutti i miei brui*, *lascio*, & *voglio fiano*, & *refineo*, &c. quibus verbis facit profectò novam institutionem, nempe triam fœnel linearum nepum, cui sub-

67 jungit substitutionem, dum inquit, *a dipoi de lora figliuoli maschi*, & *lora descendenti*, nempe ut filij, vel deficientes non capiant ab ultimo deficiente de Nelli, sed à nepibus ipsis, ut est de proprietate verbi, & *dipoi*, nempe postquam nepes quilibet per tertiam pleno proprietatis jure bona sumperint, alia cum dixisset, *et in lora desinta*, vel aliud simile verbum, per quod ostendisset se hos filios, & ab illo ultimo moriente capere voluisse, fed non dixit: non ergo vultuisti tali casu illos succedere dicendum est.

68 Nec obstat, quod in dictis ultimis verbis ostetur verbo *pervenire*, quod indicat novam acquisitionem, nam quo ad nepes viventes verificatur quoad plenam proprietatem; siquid prius habebant plenam usum fructum, ac tunc per novam acquisitionem domini, commodò dici potest noviter in eas bona pervenisse. Præterea notandum est prædenter, ibi Testatorem fuisse tali verbo *pervenire*; nam supra, quando dixit *refineo*, loquebatur tantum de nepibus, penes quas bona reperiri necessum erat; ac inferius loquitur, quando cum nepibus superstitibus admittit præmortuorum masculos, in quorum persona, non poterat dici bona remanere, cum illi nunquam ea potuissent possidere, siquidem à legato usufructus accedebantur omnes deficientes à nepibus, sed portio deficientis accrescebat portioni superstitis, ac hic in legato plene proprietatis portio deficientis non superstitis, sed filij masculi, vel deficientibus præmortuæ debebatur.

69 Horum igitur respectu jure merito hoc usus est verbo *pervenire*. Nec proinde est verum, hoc deficientes alternatiue vocari, siquidem verbum, & *dipoi* est omnino alternativè contrarium; ditiones enim dictæ, vel *et postea* sunt ordinariæ temporum l. 2. §. deinde ff. de orig. jur. de tradit in simili Sigonius de Elem. conf. 135. n. 3. nempe, ut primum præcedat, & aliud subsequatur.

70 Nec obstat, quod ponderetur, ibi cum variis, &c. ubi simpliciter adijcitur alternatiue, a *no lora figliuoli*, &c. nam eo omisso, quod alternatiue posita inesse personis taliter honoratis resolvitur in distinguendum Bart. in l. si ita quis dixerit §. utrum ff. de reb. dub. quem citat, & sequitur Ruis. conf. 160. n. 23. vol. 2. dicitur quæificationem dispositionis non ab eo, quod eccoriorie ad dispositionem dicitur, sumendam, sed ab ipsa dispositionis serie, maxime quando est clara, atque peripicu, ad Grat. conf. 64. n. 43. vol. 2. & faciunt ad id tradita per Sard. conf. 51. n. 23. vers. & non obstat, ibi verò Testator solam declarare illud onus solvendi quatuorcentum aureos debere spectare ad eos, in quos dicta bona pervenissent intra sex menses, & sic ad filios, vel deficientes potuisset spectare altero de duobus modis, nempe, vel per patre, quia ex præmortuis matribus portionem facerent cum matertera, vel quis inter dictum tempus daret solutionis, scilicet sex mensem, mortui essent nepes, & per illas ad eas esset delata successio, unde totum onus illud solvendi legati ad eos spectaret.

71 Nec obstat, quod obijciatur de verbo & *dipoi*, quod virtute compendiosæ comprehendat, & vulgarem prædicandam mortuam ante deficientiam linearum nepibus in eorum deficientes masculos. Nam id non posset fieri absque gravi nimium verborum extorzione, nam quando Testator dicit *setto*, che quando fosse finita la linea, &c. & infra, & ancora quando fosse finita la linea, &c. a morti tutti, & mancate tutte, &c. loquitur semper in tempore perfectò, unde alium sensum verba hæc habere non possunt, quam hunc, quod bona conjungantur cum domo magna, & semper ab ejus possessore possideantur; nam gemina horum verborum interpretatio erit: *setto* che, hoc est præterquamquod (est enim dictio modificativa l. si debitor §. 2. ff. quibus mod. pign. vel hypoth. l. item habes §. p. n. 13.

72 ff. *famil. erciscund.* Dec. conf. 656. n. 6.] Quando fof-
75 fe, hoc est si efflet, dici enim quando, facit condi-
tionem l. cum vir. ff. de condit. et demonst. l. quod pa-
pilio ff. quando dies legat. cedat. Dec. conf. 408. n. 5. &
est adjecta temporis, ut inquit Fumeus in tract. de pre-
posit. a. 39. non vocatur temporis subconditionativa,
ut ibidem subiungit num. 117. tunc temporis, nempe
quando nepes moreretur; maneat tunc de dette tra-
linea, hoc est [jungenda cum precedentibus] conjun-
gentur dicta bona cum domo, semper proutquam, situm
temporis, quando omnes deficerent nepes, deficiissent
omnes dicta tres lineae.

Non ergo est verum quod adores pretendunt def-
76 se hic verè, & propriè compendiosam substitutionem;
huc enim habet tractum futuri temporis, ut in
l. Crutario dicunt omnes. Quia verò non legitur in
testamento, reliquit illi de Nellia dicta pradia ra-
tione proprietatis, sed solum ius utendi, & fruendi,
ut perpetuo legitur in testamento longissima serie;
nunc vero primò de illis iure directo disponit in nepes
ad suos descendentes, ad sub ista conditione, si
tempore mortis ipsarum, nemini dictarum rerum linearum
viveret; sed omnes nepes praemortue sunt ultimò
decedenti, ergo, quia non advenit casus condi-
77 tionis, nullus penitus est amplius locus dispo-
sitioni, siquidem conditio implenda in persona de-
functi non potest impleri in persona heredis Dec. in
78 l. h. exadem ff. de reg. iur. Sord. consil. 380. num. 99.
cum vulgatum sit in conditionibus rerum factum at-
tendi l. quod heredi in summa. & l. Merito ff. de con-
dit. et demonst. & in summa nullum ius adhibere
competere videtur certò certius, nisi verba illa, &
quando fuerit finit, & maneat tunc, &c. exponan-
tur pro, & quando seruum finit, & maneat, &c. quod
quantum à recta interpretanda mentis Testatoris ra-
tione discrepet, satis patet ex fide traditis per Me-
80 noch, conf. 97. a. 60. cum pluri. seq. dum præteritum
perfectum, non posse ad futurum trahi accuratè sa-
tis ostendit, & probat; ad cuius dicta, quia præter-
itum nimum hæcenus fui, me libenter remitto, &
ad alia multa, quæ possim dicuntur circa tempus
81 terminato modo prolatum, quod non recipiat fun-
ctionem alterius temporis, ut in l. si usufructus mi-
hi ff. de usufruct. legat. Cora. conf. 148. n. 14. lab. 3.
Natt. conf. 425. a. 4. & Riva. conf. 60. n. 103.
& conf. 322. a. 154.

Nec obstat, si diceretur videri nihilominus vo-
catos masculos dictarum neptum, etiam illi voca-
ti, ante mortem unius de dictis lineis, interijissent,
cum non sit verisimile illum voluisse masculos ad-
mitteri nisi cum matribus in casu dictæ deficientiæ di-
ctarum linearum, hæc perpetuò in illos dicta præ-
dia continuarentur; in casu vero superexisterente ali-
quorum de dictis lineis tempore mortis neptum esse
82 perpetuò exclusus; nam dicimus hunc casum fuisse
à Testatore quocumque ignorata ratione omis-
sus, nec posse nos illum supplere ad excludendam genera-
lem provisionem, quæ fecerat prius, dum prælia
semper cum domo possideri dispositi ab illis de Nel-
lorum familia; hæc enim, ut mirò extra eis tres
lineas dilexerat viventibus neptibus, adeo ut mascu-
linam errant prolem huic snasceret quocumque
83 ignota causa; ita hoc certum est, prædilectis ne-
ptibus mortuis, agnationem suam etiam in persona
removitoribus.

Sed quando etiam nulla posset à nobis excogitari
ratio, cur cum matribus eas admiserit, sine matri-
bus verò eos neglexerit, sat esse debet innote-
re nobis illum ita fecisse, argumento l. si non repen-
dit C. de fideicommiss. & tradit Natt. conf. 557. a. 22. &
84 seq. in tantum, ut in §. & quod §. tantum l. Gaius ff.
de liber. & posthum. communiter firmetur explicitum
requiri Testatoris voluntatem, quando talis casus est,

de quo Testator idem omnino dixisset, si fuisset in-
terrogatus, de qua testatur Sar d. d. conf. 55. propè fin.

Ab expensis demùm abfolvimus ob iustam causam,
quam DD. adores habuerunt credendi, fideicommissum
mortis D. Equitis Hyperbolicum de Nellis ultimi
dictarum trium linearum in eorum favorem fuisse pa-
ricatum; accedente maxime Excellentissimorum Ad-
vocatorum auditorate, quorum consilio, & tpe ju-
dicio agere non dubitavit §. oportet auct. de judic.
Bald. in auth. novo iure C. videri, Cort. Jan. conf. 19.
num. 5. & tradit Alciat. in l. quod to, num. 33. ff. si
cert. petat.

Horatius Spannochius Rota Auditor.

A D D I T I O.

S U M M A R I U M.

1 Hæc Decifia revocata per Caball. consil. 158.
lib. 1. inde à DD. Tribus secundarum appel-
lationum confirmata fuit.

2 Appellatione filiarum, & descendens masculorum
venit masculi ex feminis.

3 Etiam descendens per duplex medium femininum,
ibidem.

4 Maxime, quando masculus est filius fœmæ nuptæ in
familia.

5 Limita stante contrariæ voluntate Testatoris.

6 In dubio tamen standum est naturali significationi
verborum masculos ex feminis admittentium.

7 Contrariæ voluntas refutatur dicitur ex fideicommissi
se traditis pro confirmatione agnationis.

8 Ex quibus concluditur arguatur per contemplatio, &
ex quibus concluditur remissio.

9 Desidera, ut non sufficiat contemplatio agnationis
artificialis per assumptionem cognominis, & ar-
morum.

10 Item contrariæ voluntas refutatur, ex quo volita fu-
erit contraria qualitas masculinitatis, tam in ge-
nerante, quam in generato.

Hec ex quibus volita defumatur, a. 18.

11 Amplia præcedentem conclusionem etiam si in condi-
tionali Testator mentionem fecerit de descen-
dentibus masculis, si in dispositiva solum masculi ex
masculis vocati fuerint.

12 Maxime si in conditionali appofita sit clausula re-
lativa ut supra.

Contrà, si à converso in dispositiva vocati fuerint
descendentes masculi, & in conditione posita li-
nea masculina, a. 15.

13 Linea masculina appellatione non venit femina.

14 Nec descendentes ab eis.

15 Quamquam defunderet à femina nupta in familia.

16 Verbo de uno in alium, non excludunt masculos ex
feminis, & quid speretur.

17 Maxime si appofita fuerint etiam in alia parte te-
stamenti, ubi ipsi vocati fuerant.

18 A regule favore masculinorum descendendum ex fa-
minis non recedatur, nisi ex argumentis clavis, &
manifestis.

19 Præsertim in fideicommissis transversali.

20 Fortius si concurrant contrarie regulæ consuetudi-
nis, & primi si in aliqua parte testamenti ma-
sculus à femina descendens vocatus fuerit.

21 Maxime ad extinctionem agnationis lineæ contentive
veniat.

22 Limita concurrentibus contrariis efficacioribus indi-
cij, tunc enim dicta conclusio retorqueretur, & quo-
modo.

23 Qualitas masculinitatis reduplicatè requiritur in
iud. substitutione, non censetur repetita in alia ad
excludendum masculos ex feminis.

24 Quando hoc non preterit remissio.

25 Quando hoc non preterit remissio.

26 Secunda conjectura oritur ex valita perpetuitate fideicommissi.

27 Tertia est, si restricta vocations ad solos masculinos ex masculis, remotioribus, et minus dilecti præserratur proximioribus, et magis dilectis.

28 Et si converso hęc conjectura, ab hoc absurdo vitanda, sufficit ad excludendos masculos ex feminis.

29 Quarta est, si fideicommissum indubitanter durare debeat, et solium distinetur, an illud transire debeat ad aliam lineam.

30 Nam semper capienda est interpretatio pro continuatione fideicommissi in linea admissa.

31 Maxime ubi non concurrant masculi ex masculis, sed alij masculi ex feminis, vel extranei.

32 Limita si Testator ad solos masculos ex masculis se restrictaverit.

Praefatus decisio in ulteriori progressu causæ, una cum sententia lata à Iudice, fuit revocata à Petro Caballo, et in decisione impressa in ejus Consilij lib. 18. sed interposita appellatione ad DD. Tres Iudices secundum appellationem, fuit confirmata sententia ad formam præsentis decisionis lata, et revocata sententia Caballi, ut testatur Rot. infra decis. 147. n. 31.

Appellatione filiorum, et descendentium masculorum veniunt masculi ex feminis, iuxta celebre consil. Fulg. 85. Rodolphin. alleg. 32. n. 10. et alleg. 78. n. 4. Bouda. colluct. 25. n. 117. et 118. et colluct. 34. n. 106. lib. 3. Torr. apud Mansf. tom. 9. consil. 107. n. 1. et seqq. et n. 4. et seqq. ubi etiam masculus descendat per duplex medium femininum, et varior. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. quest. 26. n. 1. fol. 331. et quest. 40. n. 5. et seqq. fol. 417. ubi quod hoc eo magis procedat, quando masculus est filius semine nuptæ in familia. et quest. 43. n. 10. fol. 528. et de primogenit. part. 8. cap. 25. num. 266. et cap. 38. n. 460. fol. 438. D. mens Audit. Calderon. resolut. 97. num. 44. et 181. R. P. D. Severi. post decis. adnotatum Cardin. de Luca in Causa Florentina tom. 3. in fin. resp. 2. n. 278. fol. 493. Impressus Veneris Aulæ 1707. Rot. Januæ apud Palm. Nep. decis. 489. n. 9. et seqq. Rot. Senen. decis. 37. n. 1. coram me, ubi concordantes Rot. Florent. apud eundem Palm. decis. 310. n. 11. decis. 213. n. 1. et seqq. decis. 114. n. 2. et seqq. decis. 464. n. 1. et decis. 488. n. 3. et infra decis. 132. n. 2. apud Saminut. contrav. 203. n. 3. apud Mansf. consil. 104. n. 3. et 10. ubi etiam masculus descenderet per duas feminas et in Florentina Fideicommissi 10. Januarij 1704. n. 2. et seqq. et decis. sequent. post eandem n. 3. infra imprimenda, et in Florentina Primogenituræ de Orlandini 31. Julij 1724. §. pro Injuncti coram D. meo Audit. Casaregio, Rot. Rom. coram Priolo decis. 281. n. 1. Corr. decis. 683. n. 1. et decis. 885. n. 2. Emerix Jun. decis. 813. n. 2. et decis. 1213. n. 18. Caprar. decis. 731. n. 3. et 6. in revent. decis. 463. n. 1. et seqq. part. 13. decis. 463. num. 7. et seqq. part. 14. decis. 183. n. 4. part. 17. et decis. 656. n. 10. part. 19. apud Palm. Nep. decis. 215. n. 2. decis. 414. n. 1. et decis. 494. n. 1. ubi plures, post de Luc. de fideicommissi. decis. 14. n. 3. decis. 15. n. 3. decis. 16. n. 1. decis. 18. n. 1. decis. 31. n. 6. et in Mantissi. de donat. decis. 33. n. 14. de fideicommissi. decis. 2. n. 3. decis. 2. n. 1. decis. 65. n. 4. decis. 66. n. 22. et in Romana Primogenituræ de Bobale 4. Junij 1717.

§. quævis enim, coram Lucretia, Reatina Primogenituræ de Nobilibus 26. Aprilis 1717. §. predicta, 19. Junij 1719. §. secundum coram Crispo, 9. Junij 1721. §. vocatio, coram Lucretia, et 30. Aprilis 1723. §. vultæ etiam, coram R. P. D. meo Cerro, Personæ Fideicommissi super restitutione in integrum 7. Martij 1723. §. denegatio, coram Herrera, Romana Fideicommissi de Butizi 24. Junij 1721. §. cum quæstio, coram Pofaro, Romana sive Fossiluici. Fideicommissi de Maraldi super

reversatis 11. Maij 1722. §. resedit, coram eodem, Romana Salviani 20. Januarij 1723. §. dum verò, coram Eminentijs. D. meo Cardinali Falcuorio.

Declarat ut hoc procedat, quando aliter non constat de voluntate Testatoris Rodolphin. alleg. 78. n. 4. alleg. 174. n. 2. Torr. de primogenit. tom. 1. cap. 38. ex num. 473. fol. 439. et varior. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. quest. 40. n. 11. fol. 418. et tom. 3. tit. 13. decis. 40. n. 11. et 27. fol. 374. Palm. Nep. decis. 280. num. 18. et 39. Rot. Januæ. apud eundem decis. 489. n. 12. 26. et seqq. Rot. Senen. decis. 37. n. 2. coram me, Rot. Florentina apud eundem Palm. decis. 213. n. 8. d. decis. 488. n. 32. apud Mansf. tom. 9. consil. 102. num. 9. repetit. apud eundem Palm. decis. 310. et infra decis. 132. n. 5. et decis. 147. n. 25. et in dist. Florentina Fideicommissi 1704. n. 3. et 14. Rot. Rom. coram Caprar. decis. 731. n. 2. et seqq. Emerix Jun. decis. 132. n. 19. et seqq. et decis. 1338. n. 1. post de Luc. de fideicommissi. decis. 17. et decis. 18. utrobique n. 4. decis. 25. n. 3. et decis. 26. n. 4. et in Mantissi. decis. dist. 1. n. 11. et apud Palm. Nep. decis. 218. n. 2. Intergram. Fideicommissi 5. Julij 1705. §. nam iterum, et seqq. coram Melior, Personæ Fideicommissi 20. Februarij 1713. §. alteriusque, coram Eminentijs. D. meo Cardinali Falcuorio, Bononiens. Fideicommissi de Falscherelli 10. Aprilis 1717. §. diversimodè, eorum Herrera, dista Personæ Fideicommissi 7. Maij 1721. §. desini, coram eodem, ubi quod si aliquo modo debitis sit voluntas Testatoris, habendum sit naturalis significatio verborum masculos ex feminis admittentium.

Contraria autem voluntas refutatur dictor ex fideicommissi condito pro conservatione agnationis, in quo masculi ex feminis, qui de ea non sunt, et illam non conservant, non succedunt, in specie Rodolphin. dist. alleg. 78. n. 7. alleg. 174. n. 3. et alleg. 179. n. 10. D. mens Audit. Calderon. resolut. 97. n. 35. 16. 45. 121. et 186. Torr. varior. Jur. quest. tom. 1. tit. 1. quest. 23. n. 12. fol. 69. et tit. 3. quest. 1. n. 15. et n. 28. et quest. 40. n. 17. et 18. fol. 419. et de primogenit. tom. 1. cap. 25. n. 169. cap. 38. sub n. 486. et seqq. fol. 440. et n. 497. Rot. Senen. decis. dist. 37. n. 4. coram me, Rot. Januæ. apud Palm. Nep. citat. decis. 489. n. 12. et seqq. Rot. Rom. in recent. decis. 69. n. 16 et 19. part. 17. decis. 232. n. 25. et 26. decis. 304. n. 5. et dist. decis. 656. n. 11. part. 19. coram Emerix Jun. dist. decis. 1338. n. 2. post de Luc. de Fideicommissi. dist. decis. 17. n. 13. et 14. decis. 18. n. 5. et 6. et decis. 32. n. 6. et in Mantissi. dist. decis. 1. num. 11. Personæ primogenit. legatorem super Fideicommissi Antonij 2. Maij 1712. §. iure itaque, coram Reverendiss. D. meo Aldrovando, dist. Reatina Primogenituræ de Nobilibus 26. Aprilis 1717. §. prout etiam, coram R. P. D. Crispo, et in dist. Personæ Fideicommissi super restitutione in integrum 7. Martij 1721. §. utique, coram Herrera, Romana Salviani 14. Maij 1723. §. neque predicti, coram Eminentijs. D. meo Cardinali Falcuorio, Rot. Florent. infra decis. 92. n. 51. decis. 132. n. 4. et decis. 141. n. 20. et in Florentina Fideicommissi 10. Januarij 1704. n. 14. et apud Palm. Nep. decis. 110. n. 12. ubi plurimi concordantes et decis. 213. n. 2. et decis. 214. n. 3. decis. 218. num. 4. et seqq. ubi plures, et decis. 464. n. 2. et decis. 488. n. 4. et seqq. ubi plures, et apud Mansf. tom. 9. dist. consil. 104. n. 9. et 10.

Et ex quibus concluditur deducatur in hac materia contemplatio agnationis, vel illa excludere Rodolphin. dist. alleg. 78. n. 9. et seqq. et alleg. 174. n. 4. et seqq. et dist. alleg. 179. n. 11. et seqq. Allegand. dist. contrav. 68. n. 43. et seqq. Palm. Nep. alleg. 221. n. 20. et seqq. Bouda. dist. colluct. 25. n. 122. et 123. et colluct. 34. n. 109. et seqq. tom. 3. Torr. de Primogenit. tom. 1. cap. 25. n. 169. et seqq. cap. 38. n. 498. et plures. seqq. fol. 443. et varior. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. dist. quest. 1. n. 15. et 32. et seqq. fol. 210. Rot. Januæ. apud Palm. Nep. dist. decis. 439. n. 13. et seqq. Rot.

Rot. Florentina apud Monet. decis. 20. n. 43. & 44. apud Manf. rom. 9. dist. consule. 104. n. 11. & seqq. repetit. apud Palm. Nep. dist. decis. 210. nam. 11. & seqq. decis. 213. n. 3. & seqq. & decis. 214. n. 4. & seqq. dist. decis. 464. n. 4. & pluris. seqq. ubi plures alias coheret. & dist. decis. 488. n. 6. & pluris. seqq. & infra dist. decis. 141. n. 22. & seqq. & in dist. Florentina Fideicommissi 1704. n. 15. & seqq. & n. 19. & seqq. & in Florentina Fideicommissi de Pittis 1702. §. quatuor. & fol. 38. Rot. Rom. in revent. decis. 269. nam. 8. & 9. part. 15. dist. 69. n. 18. & seqq. part. 17. dec. 656. n. 16. & seqq. & n. 21. part. 19. post de Loc. de Fideicommissi in Manf. dist. decis. 1. n. 12. & seqq. & decis. 20. n. 17. & dist. decis. 65. n. 13. & seqq. & in dist. Bononia. Fideicommissi de Fisteriarij 30. Aprilis 1717. §. 4. usque autem. & seqq. coram Herrera. & in dist. Perusina Fideicommissi 7. Martij 1721. §. usque. & seq. coram eodem. & d. Romana Salviani 14. Maij 1723. §. minus. coram Emeritensi. D. meo Cardinali Palacourio.

Adverte itaque, quod non sufficit, si contemplata sit agnatio artificialis mediante onere assumptionis cognominis, & armorum, quod æque bene adimpleri potest per masculos ex feminis, ut in pluribus adductis in specie Rudolphin. dist. alleg. 174. n. 9. & seqq. ubi declarat in quibus terminis hoc procedat *Allegat. contrav. 68. n. 13. & seqq. & n. 50. Palm. Nep. alleg. 221. n. 60. Boudon. dist. collat. 34. n. 112. & seqq. tom. 2. Palm. Nep. dist. alleg. 221. nam. 32. & 40. Torr. varior. Jur. quæst. tom. 1. tit. 2. §. 1. nam. 30. fol. 259. & de Primogenit. tom. 1. in p. 38. n. 492. & seqq. fol. 443. Rot. Rom. coram Emerit. Jun. decis. 1213. n. 21. post de Loc. de Fideicommissi, dist. decis. 11. n. 11. dist. decis. 12. am. 6. & 15. decis. 31. n. 10. decis. 14. n. 19. & in Manf. de donat. dist. decis. 33. n. 15. coram Caprar. decis. 721. n. 9. & 22. Rot. Florent. apud Palm. Nep. decis. 213. n. 19. dist. Florentina 1704. n. 26. ubi plures.*

Dicitur pariter constare de mente Testatoris exclusivæ masculorum ex feminis, quando vocati fuerant masculi ex masculino, & voluit fuisse continuata quælitæ masculinitatis, tam in generante, quam in generato, nam tunc non admittuntur masculi ex feminis Rudolphin. dist. alleg. 78. n. 1. ubi plures Torr. varior. Jur. quæst. lib. 1. tit. 2. quæst. 1. n. 17. & seqq. fol. 308. & 209 quæst. 25. n. 17. fol. 329. & quæst. 40. n. 14. fol. 418. & quæst. 43. nam. 14. fol. 528. Palm. Nep. dist. decis. 283. n. 20. Rot. Senen. dist. decis. 37. n. 2. coram me. Rot. Florent. apud Palm. Nep. decis. 464. n. 20. ubi plures. & citat. decis. 488. n. 19. & in Florentina Fideicommissi de Pittis 1702. §. sed quatenus fol. 37. & §. non sub appellatione fol. 38. coram Parfetto & in Florentina Fideicommissi de Buceratis 28. Aprilis 1719. §. idem enim. coram D. meo Audit. Bonifinio fol. 19. Rot. Rom. in revent. decis. 269. n. 2. part. 15. decis. 69. n. 22. part. 17. decis. 199. n. 6. decis. 232. n. 25. & decis. 304. n. 5. part. 19. coram Emerit. Jun. decis. 359. n. 3. & decis. 813. n. 3. & seqq. apud eundem Palm. N. p. decis. 216. n. 3. & seqq. & n. 9. & decis. 217. n. 4. post de Loc. de Fideicommissi, dist. 18. n. 9. & decis. 19. n. 2. & 9. & in Manf. de Fideicommissi, dist. decis. 1. n. 3. & dist. decis. 2. n. 1. Romana Salviani 9. Martij 1723. §. minus. coram R. P. D. meo Corio.

Et si masculi ex masculis fuerint vocati in secundo filia, & in conditionali Testator mentionem fecit de descendendis masculis simpliciter, pars ista conditionis declarari debet à dispositiva, & intelligi de folis masculis ex masculis Rudolphin. dist. alleg. 174. n. 16. Palm. Nep. dist. decis. 280. n. 21. & seqq. ubi plures Rot. Florent. apud eundem dist. decis. 488. n. 3. & seqq. Rot. Rom. apud Manf. de legat. & fideicommissi. tom. 9. consule. 110. n. 19.

Maximè si in conditionali Testator vocavit descendentes masculos cum didione ut supra, quæ cum sit

relativa ad masculos ex masculis vocatis in dispositiva, eo magis pars conditionalis ab eis debet declarari Rudolphin. dist. alleg. 174. n. 17. Torr. varior. Jur. quæst. tom. 1. tit. 2. de substitut. fideicommissi. dist. quæst. 1. n. 38. ubi plures citat Palm. Nep. dist. decis. 280. n. 23. ubi plures alij allegantur.

Prouè et converso, si in dispositiva Testator vocasset masculos descendentes ex feminis, & in conditione posuisset lineam masculinam, sub cuius nomine propriè loquendo soli masculi ex masculis comprehenduntur, & excludere remaneret feminæ, & descendentes ab eis, ut de femina Menoch. cons. 205. n. 27. & 28. Giovanetti. d. cons. 7. n. 5. lib. 1. Castald. consule. 62. n. 2. Palm. Nep. dist. alleg. 215. n. 2. & seqq. & n. 21. Felser. de substitut. quæst. 146. n. 12. Palm. Nep. dist. decis. 280. n. 20. Rot. Jaxen. apud eundem decis. 489. n. 49. Rot. Florent. pariter apud eundem dist. decis. 453. n. 19. & seqq. & decis. 488. n. 22. Rot. Rom. coram Duvozet. Jun. decis. 651. n. 37. & coram Caprar. dist. decis. 745. n. 8. apud Palm. N. p. decis. 480. n. 5. post Torr. de Primogenit. dist. decis. 43. sub n. 3. & in Romanen. Fideicommissi Talij Cammili de Abbiatis 7. Aprilis 1710. §. maxime quia, coram R. P. D. meo Crispa.

Et de masculis descendendis ab eis Rudolphin. dist. alleg. 174. n. 13. & 15. D. meo Audit. Calderon. dist. refol. 97. n. 34. & 116. Boudon. dist. collat. 25. n. 119. ubi plures, citat. collat. 33. n. 28. lib. 2. Torr. varior. Jur. quæst. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommissi. quæst. 40. n. 36. ubi quod nec etiam venit masculus ex femina nupta in familia fol. 420. Palm. Nep. citat. decis. 280. n. 20. Rot. Senen. dist. decis. 37. n. 3. coram me. Rot. Florentina apud eundem Palm. dist. decis. 488. n. 22. & in citata Florentina Fideicommissi de Pittis 1702. §. nec controversi, fol. 25. & §. nec implicet, fol. 38. & in dist. Florentina Fideicommissi 1704. n. 10. & 13. ubi plures Rot. Rom. post de Loc. de fideicommissi, dist. 22. n. 18. & 19. & in Manf. eadem dist. decis. 1. n. 6. & dist. decis. 2. n. 16. & in dist. Romana Salviani 14. Maij 1723. §. neque, coram Eminenti. D. meo Cardin. Palacourio.

Tali casu verba appositæ in parte conditionali improprie, & lato modo accipi debent, adeo ut masculus ex feminis non excludatur, ex eadem ratione, quæ in dispositione conditionali semper comprehendit censuræ personæ, quæ continetur in dispositiva, ut prosequitur Rot. Florent. in d. Florentina 1704. n. 22. Rot. Rom. coram Emerit. Jun. dec. 813. n. 8. & 9.

An autem vocati masculi uniformis voluntatis indicia pro comprehensione masculorum, ex masculis pectibere possint verbi de uno in alium, quæ adjecta post vocationem masculorum indicare videntur, fuisse volentes alios masculos continuativè de uno in alium masculum absque ulla intersecutione ex feminis. Respondet, quod non, quia hoc non operantur verba illa, quorum natura est, ut in 16 serviant ad excludendam simultaneam plurium vocatorum confusioem, non verò masculos ex feminis, in specie Palm. Nep. dist. alleg. 221. n. 7. & seqq. Allegat. contrav. 68. n. 37. Rot. Rom. coram Caprar. dist. decis. 721. nam. 7. & 8. & in citata Reatina Primogenituræ de Nobilitat. 26. Aprilis 1717. §. 21. & seqq. coram R. P. D. Crispa. & 30. Aprilis 1723. §. preterea. coram R. P. D. meo Corio.

Potissimè si eadem verba de uno in alium, appositæ fuissent etiam in alia parte testamenti, in qua vocati fuerant masculi ex feminis, quæ circumstantiæ optime declarant mentem Testatoris fuisse apponere illa verba ad ostendendum voluisse gradualiter, & transitum de uno masculo in alium, sive iste à masculo, sive à femina descendat Rot. Rom. in dist. Reatina Primogenituræ de Nobilitat. 9. Junij 1721. §. eodem modo, coram R. P. D. Lavetta. & 30. Aprilis 1723. §. preterea, coram R. P. D. meo Corio.

Quan-

Quando autem, & ex quibus desumatur Testator non voluisse qualitate masculinitatis, tam in genere, quam in genere, plene Rot. Januæ. apud Palm. Nep. d. decis. 489. n. 27. & plurib. seqq. aliique superioribus relati.

Si verò aliquo modo dubium sit, an verba apposita fuerint ad effectum excludendi masculos ex feminis descendentes, semper statum erit regulæ eorum favore militanti, à quo non receditur, nisi concurrant argumenta, quæ clare, & manifestè ostendant Testatorem masculos ex masculis tantum invitare voluisse, ut prosequitur idem Falsg. d. decis. 85. n. 2. in fin. Engr. conf. 42. nam. 14. lib. 2. Palm. Nep. alleg. 221. n. 51. 69. & 91. Altagrad. d. contrav. 68. n. 4. Rot. Januæ. apud Palm. Nep. d. decis. 489. n. 75. & 76. Rot. Florent. in Florentina Primogenituræ de Orlandinis 31. Julij 1724. §. in quomodo, coram D. meo Audit. Casaregio, Rot. Rom. post Crisaf. ad Perregia. de Fideicommissi. decis. 34. §. quoniam apud Palm. Nep. decis. 427. n. 16. post de Luc. de Fideicommissi. decis. 14. n. 8. & in Mantif. eodem tit. decis. 65. n. 5. in revent. decis. 618. n. 4. part. 18. & coram Caprar. d. decis. 721. n. 2. & 26. seqq. ubi quod magis procedit, si versetur in fideicommissio transversali.

Eoque minus à dicta regulâ, & proprietate verborum, sub nomine descendendum masculorum masculos ex feminis includente, recedi potest, quando concurrunt conjecturæ regulæ prædictam confoventes, quales sunt inter cetera plures illa desumpta ex quo masculus à femina descendens fuit in aliqua parte testamenti vocatus, nam tunc veniunt sub nomine descendendum masculorum declarando unam partem testamenti ab alia Altagrad. d. contrav. 68. n. 26. Palm. Nep. d. decis. 180. n. 11. Lerræ. decis. 34. n. 28. Rot. coram Emerit. Jun. d. decis. 1213. n. 23. & 24. in revent. decis. 331. num. 3. part. 9. post de Luc. de donat. in Mantif. d. decis. 33. n. 17. & de fideicommissi. in Mantif. d. decis. 65. n. 6. ubi plures refert, & in d. Reatina Primogenituræ de Nobilibus 19. Julij 1719. §. possitum, & seq. coram R. P. D. Crispo, 9. Junij 1721. §. atqueque, coram R. P. D. Lanzetta, & 30. Aprilis 1723. §. idque possitum, coram R. P. D. meo Cerra, ubi quod

hoc eo magis procedit, si Testator vocavit filios masculos ex feminis ad exclusionem agnatorum linee contentive remotæ Rot. Florent. infra diss. decis. 132. num. 10.

Quamvis concurrentibus efficacioribus indicijis voluntatis Testatoris in contrarium ista conjectura, etiam retorqueri possit inferendo, quod si Testator, ubi voluit masculos ex feminis, illos expressè vocavit in alijs testamentis partibus, in quibus de illis mentionem non fecit, eos vocare noluisse dicendum sit Rota post de Luc. de fideicommissi. d. decis. 17. n. 18. & in Romana Salomani 7. Martij 1723. §. minime, coram Coria, & 20. Januarij 1723. §. atque, coram Eminentijs. D. meo Cardinali Falcone.

Quomodoque si Testator in una substitutione fecit mentionem de linea masculina, vel descendenti masculis ex masculis, & in alia talem qualitatem omisit, ista repetita non censetur, sed præsumitur omiffa fuisse, ex quo Testator ad successionem admittere voluit etiam masculos ex feminis Altagrad. d. contrav. 68. n. 9. bene Rot. coram Caprar. supra citat. decis. 721. n. 15. & post de Luc. de fideicommissi. decis. 14. n. 5. quibus addimus Angel. Redolphin. d. alleg. 174. n. 18. & 19. ubi declarat in quibus casibus hoc non procedat.

Alia conjectura resultat ex quo volita fuit perpetuitas, & quod fideicommissum in infinitum durare debeat d. Florentina Fideicommissi 1704. n. 11. & in Florentina Primogenituræ de Orlandinis 31. Julij 1724. §. tertia quod, coram D. meo Audit. Casaregio, Rot. Rom. coram Emerit. Jun. d. decis. 1213. n. 22. ubi con-

cordantes Caprar. d. decis. 721. n. 22. post de Luc. de donat. in Mantif. d. decis. 33. n. 16. & in d. Reatina Primogenituræ de Nobilibus 30. Aprilis 1723. §. in quomodo, coram Cerra.

Tertia conjectura depromitur à ratione vitandi absurdum, quod nempe restituta vocazione solummodo ad masculos ex masculis substituti ex linea inferioribus, minus dilecti, Testatori in remotiori gradu consanguinitatis conjuncti, & quomodo extranei, eidemque Testatori in cogniti præferrentur persona proximioribus, & Testatori magis dilectis, quod permittendum non est, ut bene in specie considerat Redolphin. alleg. 22. n. 12. & 13. Altagrad. d. contrav. 68. sub n. 28. & seqq. & n. 31. & seqq. Palm. Nep. d. alleg. 221. n. 81. & seqq. Card. de Luc. de Fideicommissi. diss. 25. n. 17. versis. tertio, & diss. 146. n. 5. & 6. & diss. 231. n. 13. Rot. Januæ. penes Palm. Nep. dec. 489. n. 73. Turr. de Primogenit. lib. 2. cap. 37. num. 130. fol. 349. & inq. 38. n. 475. & seqq. fol. 440. n. 230. Rota post eam decis. 57. n. 22. & 23. & infra diss. decis. 132. n. 14. & seqq. & in Florentina Primogenituræ de Orlandinis 31. Julij 1724. §. primo quod, coram D. meo Audit. Casaregio, Rot. Rom. coram Danzert. Jun. decis. 984. n. 14. Prætinger. decis. 37. n. 8. in revent. decis. 385. n. 23. part. 9. post de Luc. de Fideicommissi. decis. 14. n. 6. & 7. Romana Fideicommissi de Alderinis 6. Junij 1704. §. omni deficiente, coram Ormanno, Avinionen. sibi Carprodratore. Fideicommissi de Tertulii 2. Decembris 1705. §. legitima, & §. sequenti, coram Molines.

Proat ex eadem ratione vitandi absurdum, quod admittis masculis ex feminis excluderetur masculo proximiores, & ex linea magis dilecta recederetur à regula comprehensiva masculorum ex feminis, in individuâ observet Rot. Rom. post de Luc. de fideicommissi. d. decis. 17. n. 19. & decis. 18. n. 12. in revent. d. decis. 69. num. 22. & 23. part. 17. Rot. Florent. infra decis. 132. n. 6. & seqq. ubi multipliciter explicat, & num. 14.

Quarta eratur conjectura ex quo non agitur de expiratione fideicommissi, & pro inducenda libertate bonorum, sed solum, an in fideicommissio, quod indubitanter durare debet, succedere debeat masculi ex femina linee jam admittæ, vel persone alterius linee Palm. Nep. in Casu Florentina decis. 212. n. 54. Rot. Florent. ibidem decis. 213. n. 17. in d. Florentina Fideicommissi 10. Januarij 1704. n. 7. 8. & seqq. & in decis. post illam seq. n. 6. & in d. Florentina Primogenituræ de Orlandinis 31. Julij 1724. §. quartus quod, coram D. meo Audit. Casaregio, Rot. Rom. in Avinionen. sibi Carprodratore. Fideicommissi 2. Decembris 1705. §. final. coram Molines.

Semper enim capienda venit interpretatio pro fideicommissi continuatione in linea jam admittæ, & magis dilectæ, & sic favore masculorum ex feminis illius linee, in qua bona ingressa sunt, ut in terminis tradunt Altagrad. conf. 68. n. 66. & 67. lib. 2. Palm. Nep. alleg. 221. n. 61. 69. & 91. versis. non quia, Card. de Luc. de Fideicommissi. diss. 24. n. 13. & diss. 28. n. 14. & seq. Rot. Florent. in Florentina Primogenituræ de Orlandinis 31. Julij 1724. §. quartus quod, coram D. meo Audit. Casaregio, Rot. Rom. coram Emerit. Jun. decis. 1338. n. 5. & in d. Avinionen. sibi Carprodratore. Fideicommissi coram Molines §. fin.

Prædictæque, aliisque similes conjecturæ eo magis recipiendæ sunt ad effectum, ut masculi descendentes ex femina appellatione filiorum, & descendenti masculorum comprehendantur, quando non concurrunt masculi ex masculis, sed illi deficientibus, quæstio est inter masculos hinc inde per modum seminum descendentes, vel in concursu extraneorum Altagrad. contrav. 68. n. 2. ubi plures concordantes Turr. de primogenit. tom. 1. cap. 27. fol. 271. & 282.

et 382. fol. 157. *Larrea decif.* 34. n. 11. & *seqq.* & per tot. *Seft. decif.* 354. per tot. *Leo decif.* Valent. 1. n. 69. & per tot. lib. 3. *Ros. Florent. apud Palm. Nep. decif.* 454. n. 3. ubi plures. & apud *Saminiar. controu.* 301. n. 4. *confirmata 7. Aprilis 1702. §. fed quatenus fol. 37. Rot. Rom. apud Palm. Nep. decif.* 494. n. 3. ubi plures, *post de Lac. de fideicommissis decif.* 14. n. 3. & 15. & *com. vau Caprur. decif.* 47. n. 2. *decif.* 732. n. 5. *etiam Emorix Jan. decif.* 359. n. 2. & *diff. decif.* 1813. n. 19.

Quod tamen non procedit, quando Testator usus non est verbis apicis, & comprehensivis masculinorum ex feminis, sed ad solos masculos ex masculis se restrinxit, vel de conservatione agnationis fuit sollicitus, nam tunc masculi ex feminis non succedunt, etiam si masculi ex masculis deficiant; successiva enim, & subsidaria vocatio non admittitur inter eos, qui ab initio vocati non sunt, in specie *Palm. Nep. decif.* 310. num. 55. & 56. *Rot. Florent. apud eund. decif.* 310. n. 52. & *seqq. decif.* 313. n. 17. & *decif.* 324. n. 17. & 18. & *per tot. decif.* 458. num. 28. & *seqq.* ubi materiam examinat, & contrariis respondet, apud *Manf. diff. consil.* 104. n. 38. & *seqq. apud Urrut. decif.* 4. n. 33. apud *Saminiar. controu.* 201. n. 15. 26. & 94. & in illius confirmatoria §. non sub appellatione fol. 38. & §. quod si fol. 40. & in *Florantia Fideicommissi de Sacetis 28. Aprilis 1719. §. fecit verb. etiam D. non Audit. Bontas fol. 25. Rot. Rom. post de Lac. de fideicommissis decif.* 17. n. 2. & 30. *decif.* 18. num. 13. *decif.* 19. num. 1. & 9. *decif.* 31. num. 7. & *decif.* 33. n. 6. & 7.

15 In restitutione fideicommissi detrahatur impensa funeris, utque sit alienum.
16 Impensa funeris est quasi debitum defuncti, & ejus hereditatis.
17 Regulatur ut sit alienum Testatoris, & in primis deducitur per gravatum.
18 In arte alienum Testatoris comprehenditur etiam decus materque, vel servum filij gravati.
19 In restitutione fideicommissi detrahatur si filius legitimus, & Trebellianicus.
20 Famine simpliciter exclusae per Statutum ab intestato, non faciant partem in legitimo.
21 Opina predicta recepta est in Auditorio Florentino.
22 Fideicommissum transmittitur in heredem heredis cum onere restitutionis.
23 Heres heredis, in quem transmittitur hereditas gravata, detrahit Trebellianicum.
24 Fideicommissum universale parum, etiam si non sit agnatum, transmittitur ad heredem.
25 Amplius, et transmittitur etiam fideicommissum conditionale, purificata conditione.
26 Part, & paritatis idem est iudicium.
27 Dominium non transit in fideicommissarium, nisi si agnoscat fideicommissum.
28 Fideicommissum etiam non agnatum transit in fideicommissarium, si tamen revocabilitate, ad effectum transmissum.
29 Fideicommissum non agnatum potest repudiari per fideicommissarium, atque ejus heredem.
30 Furculus transmittit fideicommissum soli delatum, licet illud agnoscat non potuerit.

BITURGIIEN. Fideicommissi.

18. Martii 1601. Ex lib. *Mutior. 84. à c. 444.*

ARGUMENTUM.

Appellatione filiorum ex quibus veniant nepotes. Heres gravatus ultra legitimam, quæ detrahenda possit in restitutione fideicommissi, & an in calculanda formæ exclusæ à Statuto partem faciat. Fideicommissum licet non agnatum, quando transmittatur, & quid in furculo.

SUMMARYUM.

- 1 **D**istinctio in duas divisa inter ea, quæ per ipsam copulantur.
- 2 Relatio fieri debet ad proximam.
- 3 Copula de sui natura augere præcedentia.
- 4 In dubio accipienda est, ut sit extensio, maxime ad vitandam superfluitatem.
- 5 Superfluitas omnino vitari debet.
- 6 Et ad cavendum inducitur fideicommissum, etiam si alius non extaret.
- 7 Condicio si sine filiis, & liberis importat dupliorem conditionem.
- 8 Vocatus nepotem ex uno fratre, etiam nepotem ex altero vocasse creditur.
- 9 Equiditas inter liberos est servanda, & servata presumitur.
- 10 Clausula in stirpes, & non in capite verificari solet in nepotibus, non autem in filiis.
- 11 Propter dictam clausulam in stirpes filius in fideicommissi representat personam patris.
- 12 Fideicommissum licet non pendet ex sola fide gravati, sed restituitur ex necessitate, & pl. ex pro eo actiones dantur.
- 13 In restitutione fideicommissi veniunt etiam fructus à die litis contestatæ, ex quo tempore inducitur mora.
- 14 Possessoris omnes post litem contestatam sunt partes quod fructuum restitutionem.

DECISIO IX.

In Causa *Rassini, e Rassini.*

Consule ad admodum Magnificæ DD. Officialibus Pupillo uni in causa ianueris juris articulis referta coram eis verente inter Augustinum quondam Hieronymi Augustini de Rassio ex una, & filius Marci ejusdem Augustini senioris, ex diversis tamen matre, parte ex altera.

Retulimus fideicommissum in juncum in supremo nuncupativo testamento didi Augustini senioris, pœ mortem ultimo loco didi quondam Marci sine filiis, & descendens masculis, fuisse purificatum ad favorem didi Augustini junioris ejus nepotis, proindeque hereditatem, & bona ipsius Testatoris ad eundem Augustinum spectasse, & spectare, eique relaxanda uni cum fructibus perceptis à die litis contestatæ citrà, & in futurum percipiendis, usque ad actuale bonorum ipsorum relaxationem.

Moci quia, stantibus verbis illis testamenti, in quibus Testator instituit filijs, & nepoce posthomo, si nasceretur ex uxore Andreæ unius ex ejus filiis ipsique decedens sine prole masculina, videlicet, quocumque ex altero eorum decedens sine filiis masculis, legitimis, & naturalibus, nulli sic decedenti substituit vulgare pappillariter, & per fideicommissum alteros, vel alterum heredem, vel heredem supervenientes, & filios legitimos, & naturales masculos supervenientes in stirpes, non eruditius probabiliter dubitari posse, quia sub clausula illa, & filios legitimis, & naturales masculos supervenientes in stirpes, continetur evidens fideicommissum ad favorem Augustini nepotis Testatoris, nemum quia illa dictio & et ponitur inter heredem, & filios, clare præferebat diverfos esse filios ab heredibus, juxta tradita per *Gloss. in rubr. ff. de jur. & fact. legum.* cum concordantibus, sicque de heredum filijs intelligatur, & relatio debeat fieri ad proximiora, si servus plurium §. saltem. in fin. ff. de legem.

l. si idem in ultimis verbis, ibique Gloss. & DD. ff. de iurisd. omni. iud.

- 3 Sed etiam quia cõpula ex sui proprietate augeat semper præcedentia *l. ea tamen adjectio ff. de legat. 3. Dec. conf. 7. sub n. 3. versif. & hoc in isto casu, & conf. 14. n. 15. versif. sed tamen addens, Rat. decif. 325. num. 1. tom. 3. par. 1. in noviss. Sord. conf. 200. n. 16. & decif. 119. n. 7. & consequenter addit substitutioni etiam filios hæredum, & sic nepotes, qualis est Augustinus, in dubio enim hæc dicit accipiendi esse, ut licet extensivè, non restrictivè Bald. in l. 1. in princip. ff. de instit. & substit. Bustr. Imol. Felix, & scribentes in cap. quia plerique de Elect. Alex. conf. 9. n. 103. lib. 3. amplè Simon de Prat. in tractat. de interpret. ultim. volunt. lib. 2. foliat. 3. n. 113. 114. & lib. 3. foliat. 3. n. 11.*

Alias inceptè diceremus, Testatorem substituisse hæredes superviventes, statimque in eadem verborum conceptione addidisse in eorum interpretationem, subsistentem hæredes, idest filios suos superviventes legitimos, & naturales. Hic enim necessario superfluum esset unum ex dictis participiis superviventes, prout superflueret etiam qualitas illa legitimorum, & naturalium, cum filios suos jam descriptisset in institutione pro legitimis, & naturalibus, & tamen certum est, superviventes omnino evitandas esse *l. quando ff. de legat. 1. l. si filius ff. de usufr. pulchrè Augel. conf. 330. sub n. 3. & novissimè Zaccard. conf. 58. n. 6.*

- 6 In eandem, ut etiam si non extaret fideicommissum, induci tamen dicitur, ut verba aliquid operentur, & significant, ut per Simon. de Prat. d. lib. 3. foliat. 3. n. 11. fol. 316. ubi post alios, inquit in substitutione scilicet si descesserit filius, & liberis, veritas illa, & liberis importare duplicem conditionem, nempe si gravatus descesserit sine filiis, & filij ejus sine liberis. Hic accedit verisimilis mens Testatoris desumpsit ex vocacione posthumæ uxore Andreæ, si

8 nescitur, nam quemadmodum vocavit nepotem ex Andra, parci ratione erodendum est vocasse etiam Augustinum ejus pariter nepotem, & in eodem gradu existentem, idque propter æqualem, quæ inter il-

- 9 beros servanda est *l. inter filios C. famul. et cõsuetud. l. 1. C. unde liber l. ut liberis C. de collation. Riminald. sen. conf. 205. n. 8. lib. 1. sicque in dubio iudicandum esse consuevit l. cum pater G. pater pluribus ff. de legat. 2. Socin. Jun. conf. 147. n. 18. & conf. 160. n. 24. lib. 2.*

10 Hoc ipsum funderet etiam clausula illa *in stirpes, & non in capita*, quæ ex sui proprietate verificari solet in nepotibus, non autem in filiis *G. cum filius, filiusve*, ibique *Myssig. n. 7. l. instit. de hered. quæ ab intestat. defer. per* propter quod solum dictionem aliis in tali fideicommissio representaretur locus patris per dictum Augustinum, juxta tradita per Crass. in *G. fideicommissum quæst. 11. n. 7. ubi de comuni.*

Et licet plura subsisteret contra hanc intentionem ex adverso opponeretur, quoniam tamen omnes mulierum Advocati, uno excepto, fideicommissum semper admiserunt, DD. ad alteriora potius progrediendum, quæ in ipsi ulterius inutiliter insistendum esse censuerunt.

- Supposito igitur fideicommissio, brevibus suis dictum bonis eidem subiecta relaxanda esse Augustino totis superstiti ex masculis descendens Testatoris, ex quo non alio de causa inducitur fideicommissum, nisi ut bona ei supposita ad substantiam perveniant, hodieque non ex sola fide gravati, sed ex joris necessitate *l. si fideicommissum, hœred. cum alijs de quibus per Peregrin. in tractat. de fideicommiss. artic. 1. n. 6. & præcipue fideicommissarii ipsi hereditatis petitione l. 1. & per rot. tit. ff. de fideicommissaria heredit. petit. amplè Marcar. in epistolam. part. 3. quæst. 62.*

& Peregrin. ubi super art. 45. num. 19. ubi de alijs quoque finalibus scriptionibus diligenter pertractat.

Divimus unà cum fratribus preceptis à die liris contestatur citra, quia hoc tempore quilibet obligatorum rem restituere dicitur in mora, proindeque invenitur ad fructus *l. Titia Sen. G. usufr. ff. de legat. 2. Glos. in l. 1. in versif. contestata C. de usufr. & fruct. legat. Glos. in l. 2. in versif. civilis ff. de fideicommiss. legat. petit. Marcar. ubi super quæst. 63. plenissime Peregrin. artic. 49. n. 137. inquam post litem super rem contestatam, possessores omnes pares esse quoad restitutionem fructuum preceptum, & precipiendum, ut per eum.*

Adjecimus, detractis tamen impensal funeris, æreque alieno Testatoris, de funeris enim impensal, sunt text. in *l. Papinianus G. quarta ff. de inst. testam. in l. in restituendo C. de petit. heredit. ff. in l. 2. G. si quid publice ff. de heredit. vel aliam, et c. Peregrin. reddens rationem, quia hoc est quasi ultimum defuncti, & ejus hæreditatis art. 35. n. 40. unde nil mirum si regulatur ut ei alienum Testatoris, quod in primis per gravatum deducitur *l. hereditatem C. ad leg. falsid. l. a filio in princip. ff. ad Trebell. l. 1. ff. de religio. & sumpt. funer. Alex. conf. 139. n. 1. lib. 9. Didac. in cap. Raynaldus G. 3. n. 11. extra de testam. Nat. consil. 155. n. 9. lib. 3.**

In quo sanè ære alieno comprehenduntur etiam doctores maternæ, vel fororum ipsius gravati *l. ab omnibus G. final. ff. de legat. 1. l. huius G. maritus ff. ad Trebell. Cast. conf. 369. n. 9. lib. 1. Dec. conf. 51. n. 7. Alex. conf. 124. ad fin. lib. 7. Socin. Jun. conf. 170. n. 2. & segg. lib. 2. Nat. d. conf. 255. n. 6. Mant. lib. 7. tit. 8. n. 13. Crass. in G. fideicommissum quæst. 47. n. 2. Petr. de fideicommiss. quæst. 15. n. 7. & hæc quidem primo loco deducuntur, quia si alienum diminuit quædam *l. 1. C. ad Trebell. Nat. consil. 321. num. 3. Peregrin. dicit. artic. 35. n. 39.**

Secundo loco congruenter adjecimus detractiorem legitimæ, & Trebellianicæ debitarum dictis filiabus Marci super bonis hæreditariis Testatoris pro tertia parte fideicommissi spectantibus ad ipsum Marcum, de quo non est dubitandum cap. Raynaldi, & Raynaldus extra de testam. legitimam autem censuimus esse trientem, non semissem, quantumcumque liberi Testatoris, computatis filiis, essent quinque ad text. in auth. ex testamento C. de inst. testam. ex quo receptor videtur illa sententia, ut scilicet per Statutum simpliciter exclusæ ab intestato non faciant parrem, ut post alios testantur Cast. conf. 246. sub n. 3. vers. breviter his non obstantibus lib. 1. Dec. conf. 302. num. 7. versif. nec obstat cum alijs per Gabriel. de legitim. consil. 2. ante n. 3. cum segg. Roland. conf. 25. n. 6. & 7. lib. 1. Panciroli. conf. 1. n. 103. Cephal. conf. 571. n. 42. lib. 4. Sord. de aliment. tit. 3. quæst. 1. n. 45. Menoch. quæst. 401. num. 142. & segg. lib. 5. Crass. in G. legatum quæst. 7. n. 3. versif. tertia epistolæ, & hanc partem receptam quoque fuisse in hoc Pretorio deciso DD. Trium diei 30. Julij 1597. lib. 80. Moricor. prout fuisse, & alibi usu receptam, post Socin. Paris. & Brun. testatur Roland. d. consil. 25. ante n. 8. Trebellianicæ verò deductionem in proposito censuimus esse in duplici differentia, nam quoad tertiam Marci non erat dubitandum, quia eam unà cum fideicommissio transmissit in filias.

Verùm quia Marco per diem prædecesserat Petrus alter ex fideicommissariis, proindeque dimidia fideicommissi ad eum pertinetis quantitas fuit eidem Marco, altera dimidia ad Augustinum juniorem spectante ex ipis, quæ in primo hujus decisionis articulo dicta sunt, merito dimidia hæc in filias pariter fuit transmissa, cum onere tamen cum restituendo dicto Augustino, ex traditis per Peregrin. de fideicommiss. artic. 8. n. 2. ibi quia dictam partem substituit sibi, vel simpliciter, & consequenter ex eorum favore, patitur etiam quæ-

23 quare ipsius Trebellianicæ detractionem h. initium, l. quamquam ubi Bart. Bald. Salycet. Castrenf. & alij C. ad l. falcid. amplè Parif. confil. 25. sub n. 30. versif. si autem in causa lib. 2. & confil. 21. n. 78. cum seqq. lib. 1. cum alijs per Peregrin. artit. 3. sub n. 4. versif. item hæres heredes.

Idque non refragatur, quod Marcus decessit in force, fideicommissumque, & hereditatem patris p. ad fundi agnoscere non poterit, nam quemadmodum fideicommissum omniferale purum, etiam si non fuerit agnitus, transmittitur ad heredes, ut latè per Peregrin. artit. 21. n. 3. & artit. 21. ante n. 4. ita, & fideicommissum conditionale, puta si sine filijs masculis decessit, purificatum tamen transmittitur, quia puri, & purificati idem est iudicium, in pondo Sord. conf. 253. n. 23. & n. 24. lib. 2.

Et licet, ad hoc ut dominum rerum fideicommissum subiectum acquirat fideicommissario, necesse videatur, ut is illud primò agnoscat, exemplo heredis, qui debet prius adire, ad hoc, ut hereditatem transmittat in heredes, ut per Peregrin. artit. 2. n. 63. & 64. Obiectio tamen cessat distinguendo irrevocabilem acquisitionem à revocabili; revocabilem enim acquirat fideicommissum porum, vel purificatum, etiam non agnitus, inuicem & ante aditam hereditatem, quoad effectum transmissiois, quamvis & per fideicommissum, & per ejus heredem repudiari possit, ex communi, de qua per Socin. conf. 132. n. 4. lib. 4. Cephal. conf. 223. n. 8. Roland. conf. 46. n. 6. lib. 3. & Sord. d. conf. 253. n. 28. & in puncto, ut foriosus transmittat fideicommissum sibi delatum, quantumcumque illud propter foreum agnoscere non poterit, ex text. in l. final. §. si autem in favore C. de curator. variis, tradunt explicite Bald. in l. potius n. 32. C. de jur. delib. & post eum Marant. in repet. l. i. post n. 132. ff. de acquir. heredit.

Alexander Zilchius.

Alysius Seltis.

Dominicus Gualandus.

ADDITIO.

ARGUMENTUM.

Celebris questio illa, an filiorum appellatione veniant nepotes, latèmiè discutitur, offerendo primò circumstantias, quæ regulam consono negatam, maxime in hac Curia receptam; deinde enumerando conjecturas pro recessu in casu contrarie voluntatis Testatoris, varijs dissidentibus opinionibus conciliatis, & declaratis.

SUMMARYUM.

- 1 Appellatione filiorum, an, & quando veniant nepotes, remissio pro negativa, & pro affirmativa.
- 2 Regulariter filiorum appellatione non veniunt, ubi de ratione.
- 3 Et hæc opinio recepta est in Curia, & Rota Florentina, & reseruatæ celeberrime rei iudicata, &c. 4.
- 4 Amplia, siue agatur de dispositione ascendente, siue transmissali.
- 5 Facilius tamen statibus conjecturis veniunt, quando agitur de descendenti, diffidius si de Collateralibus.
- 6 Sed etiam in descendenti graves requiruntur.
- 7 Fortius non veniunt, ubi addita fuerint verba solius filij immediati includentia, & reliqua excludentia, & quæ sint.
- 8 Vel si Testator usus fuerit distinctionibus personalissimis, sui, sui, &c. ejus.
- 9 Aut si designatum sit nomen Patris.

Tom. I.

- 11 Limita si tam distincte, quàm nominis expressio, non sicut taxatio, sed demonstratio ad designandum de quibus filijs Testator scripserit.
- 12 Contra quod distinctio de quibus n. p. non sicut demonstratio.
- 13 Maximi si fuerint pluries geminæ, & iteratæ, & cum. t. 4.
- 14 Contra, quod etiam si geminæ fuerint accipi possint demonstrative.
- 15 Concilia utraque opinionem, ut prima procedat non concurrentibus conjecturis pro vocatione nepotum, secunda illis deficientibus, vel pugnantibus in contrarium.
- 16 Item filiorum appellatione non veniunt nepotes, si in eadem, vel alia testamenti parte expressit vocati fuerint.
- 17 Declara, ut hæc circumstantia regulanda sit juxta verisimilem mentem Testatoris, adeo possit esse conjectura vocationis, & quando.
- 18 Et generaliter, quando conjectura à disjunctiva habet locum remissio.
- 19 Item non veniunt nepotes, si filij nati erant de tempore testamenti, non verò nepotes, & de ratione.
- 20 Amplia etiam si nepotes excluderentur à remotioribus.
- 21 Limita si Testator vocavit etiam filium non auctore tempore testamenti, ubi de ratione.
- 22 Maximi si nepotes succedere debent in locum Patris prædefuncti, seu personam repræsentando.
- 23 Item non veniunt nepotes, si filij filijs tributa facultas dispensandi.
- 24 Limita si concessa fuerit pro faciendo aillori bono filamento in beneficium fideicommissi.
- 25 Item non veniunt nepotes, si in conditionali soluti possit fuerint filij primi gradus.
- 26 Et de iuxta, si in conditionali contineretur nepotes, conferatur inclusi etiam in disjunctiva.
- 27 Limita, si conditionalis contineret verba indefinita, & dispositiva restricta esset ad filios.
- 28 Maximi si in conditionali appositæ sit distinctio quæ operatur restrictionem ad filios institutos.
- 29 Regulariter tamen in conditionalibus filiorum appellatione veniunt nepotes.
- 30 Maximi si appella fuerit distincta universalis.
- 31 Limita siante contraria voluntate Testatoris.
- 32 Item filiorum appellatione non veniunt nepotes, si requisita fuerint in filijs certa qualitates, quæ in nepotibus non reperiuntur.
- 33 Qualitas, an requiratur, an sit adstantia in nepotibus, vel de tempore testamenti, vel purificati fideicommissi, remissio.
- 34 Item non veniunt nepotes si legatum fecisset Testator filijs in causa monachatus, & de ratione.
- 35 Et in substitutione eadem adhiberit verba, quibus usus est in Legato.
- 36 Limita si in præcepto detandi appositæ verba trahant sacrificium, & perpetuitatem devotionis.
- 37 Filiorum appellatione veniunt nepotes, si in faciente conjecturæ.
- 38 Amplia etiam si versetur in fideicommissi transmissali.
- 39 Prima conjectura est, quando contemplata fuit agnatio, & familie conservatio.
- 40 Intelligi quando hujusmodi votum fuerit absolutum, & independent, scilicet si necessarium, & consequentem ad fideicommissum ordinatum pro filijs.
- 41 Quando dicatur independent, & absolutum.
- 42 Contrarij quomodo decernerentur, remissio.
- 43 Agnatiois conservatio ad hoc effectum, quando dicatur volui, quando non.
- 44 Maximi si cum voto agnatio conjungatur realis prædictio attentionis.
- 45 Limita si prohibita non esset directæ ad bonæ, & restricta ad filios primi gradus.

P

47 An.

- 47 *Amplia etiam in prohibitione reali, si sit ad filios directa.*
- 48 *Et generaliter, quando prohibitio alienationis operatur vocationem nepotum, quando, non, remittitur.*
- 49 *Secunda conjectura est, volita perpetuitas fideicommissi, & conservatio bonorum in hereditate, ubi de ratione. Et de converso, si deficiat est argumentum exclusionis, n. 51.*
- 50 *Limita, ut scilicet contraria voluntate Testatoris restringatur ad vocatum filiorum, etiam si dictum fuerit — nullo unquam tempore.*
- 51 *Tertia conjectura est, si substitutio filiorum facta fuerit in remotissimum tempus.*
- 52 *Et de converso ejus deficiencia arguit exclusionem.*
- 54 *Contra, quod non operetur, ut nepotes vocantur appellatione filiorum.*
- 55 *Cunctis atqueque episcopatum, ut prima procedat, quando Testator in utraque casum non providit, secunda si specialiter proutum est, tam respectu temporis proximi, quam remoti.*
- 56 *Quando dicitur proutum ita tempus remotum, quando non.*
- 57 *Item procedit prima, si vocati fuerint filij in perpetuum, altera, si non vocati simpliciter collata sit futurum.*
- 58 *Limita absolute, ut non sufficiat ratio remotissimi temporis, si addit verba restrictiva ad filios primi gradus.*
- 59 *Quarta conjectura est, si vocati fuerint filij nascituri.*
- 60 *Maximè si talis substitutio reposita fuerit per eodem verba indistincta.*
- 61 *Fortius si addita fuerint verba universalia, omnes, quicumque, quocumque tempore.*
- 62 *Limita, si vocati sint filij nascituri à primis hereditibus restrictivè.*
- 63 *Vel si vocati nesciverunt associata non sit verbis tractum successum importantis.*
- 64 *Quinta conjectura est, si agatur de primogenitura, majoratu, & simili dispositione tractum successum continente.*
- 65 *Sextam conjecturam suppleat substitutio transmissum, que substantia conditio sit sine substatu crescat.*
- 66 *Intellege, quando fideicommissum conditum fuerit ab usufructu, sicut si à transmissum.*
- 67 *Dispositio à cum vovet, & cum acutissimè, habet locum solum in fideicommissis ascendenti non transmissum, nisi ex certis, & urgentibus conjecturis contrarium appareat.*
- 68 *Item non habet locum, quando Testator de filijs instituit cogitavit, vel intentionem fecit.*
- 69 *Item non procedit sententia: facimus, necque filiorum, si Testator ad nescitales se restrinxerit, & agnitionem non complavit se.*
- 70 *Septima conjectura est, si eadem ratio distictionis militat, tam respectu filiorum, quam nepotum.*
- 71 *Declaratur, ut hoc argumentum procedat quidem negativè, tunc, non affirmativè, & quomodò.*
- 72 *Distictio equalis, vel major ex quibus defavetur.*
- 73 *Equalis operatur, ut vocati utrobique ex auctoritate, etiam illi alterius sub nomine filiorum vocati persequantur.*
- 74 *Et contra exclusionem, si instituit pluribus filiis, cunctis, respectu unius, de restrictione ad filios primi gradus.*
- 75 *Limita, ut ratio equalis distictionis nihil operetur, quando assignari possit diversa ratio.*
- 76 *Ottava conjectura videtur ab absurdo, si descendentes à transmissum, proximiores à remotioribus excluderentur.*
- 77 *Et ita nepotes ex propria familia vocati dicuntur, si substituti fuerint filij, & nepotes fuerint.*
- 78 *Limita, si ex generibus circumstantijs constet Testatorem voluisse præferre remotiores proximioribus.*
- 79 *Nona conjectura est, si verbum descendentes, vel successores sponsum acceptum fuerit cum verbo filios.*
- 80 *Contrarium qui tenent.*
- 81 *Et prima opinio procedit concurrentibus verbis tractum successum importantis.*
- 82 *Verbum descendentes, licet plarium graduum collectum, importat solum vulgarem.*
- 83 *Que per additionem filiorum expirat, & nepotes, alioquin descendentes excludit.*
- 84 *Ex verbis filios, & descendentes sponsum accepit, si fideicommissum particulari, cum distinctionibus perpetuitatem demeritis, argui non possit ad fideicommissum universale, in quo perpetuitas reposita non fuit.*
- 85 *Etiamsi in fideicommissum universali adjecta sit distinctio, ut supra, & in quibus verificetur relatio.*
- 86 *Maximè si fideicommissum particulari sit diversum ab universali, respectu rei, personarum, & rationis.*
- 87 *Regulariter tamen per relationem ad aliam actum, in quo nepotes sub nomine filiorum continentur, appellatione filiorum veniunt nepotes.*
- 88 *Decima conjectura est, si vocati fuerint filij superviventes simpliciter, sicut si relictus ad filios primi gradus nominatim antea institutus.*
- 89 *Limita, si supervivencia collata non fuerit in longissimum tempus, & exemplificatur, ut ibi.*
- 90 *Undecimam conjecturam suppleat clausula in stirpes, & non in capita.*
- 91 *Limita, si verificabilis esset in filijs filiorum, non cum patris ad alterius patris successum concurrentibus.*
- 92 *Duodecima videtur ex prohibitione detractionis Trebellianicæ.*
- 93 *Maximè si talis prohibitio facta fuerit filijs, & successoribus.*
- 94 *Limita si constaret Testatorem, se restringere voluisse ad filios primi gradus, & verbum successoribus hoc casu de quibus intelligatur.*
- 95 *Amplia limitationem, etiam si prohibitio facta fuerit institutis, & substitutis, si filij primi gradus fuerint etiam retro substituti.*
- 96 *Maximè quia detractionis Trebellianicæ solum primis gravatis permittitur est.*
- 97 *Conjectura hactenus expressè fortis procedit, si exclusi nepotes, gravatis non liberantur ab onere restitutionis, sicut si bona remanent libere.*
- 98 *Et quando filij non liberantur ab onere restitutionis nomen filiorum lato modo accipitur.*
- 99 *Contra, quod etiam hoc casu multipliciter onera, & substitutiones, & favor nepotes considerari non possit.*
- 100 *Maximè, si extraneo ad nepotes esset exorbitans, edictio, & prejudicialis.*
- 101 *Item quia eorum admissio repugnat proprietati verborum.*
- 102 *Que ratio viget etiam sublata prima ducta à libertate bequerum.*
- 103 *Cunctis, ut distinctio procedat, quando nepotes ab intestato succederent cum filijs representationis jure, & de ratione.*
- 104 *Item, quando de tempore puritatis substitutionis filij primi gradus essent premortui, & bona libera remanere non debant.*
- 105 *Item ad effectum succedendi per vulgarem, quotiens pater voluisset, vel non posuisset adire.*
- 106 *Quod fortis procedit in descendentes, & de ratione.*
- 107 *Scias, quod distinctio non procedat, si substitutio verificata, & effectum sortita fuerit in filijs primi gradus.*
- 108 *Amplia etiam sumit in conditionali, & verba collata sunt in futurum, & incertum eventum.*

- 109 Item nec recipitur ad effectum succedendi per fideicommissarium.
- 110 Limita si fideicommissaria sit relatio ad vulgarem, in qua filij primi, & ulterioris gradus constituantur.
- 111 Conje. fore validiores in hac materia proferri debent, & si sit quod valide, potiores iudicantur, quae militent pro extinctione nepotum.
- 112 Contrà quod in dubio est iudicandum, & pro restrictione ad filios primi gradus.
- 113 Femina si Statuta exstiterint, an, & quando faciant numerum ad augendum legitimam, & qualis sit constructio Civitatis Florentinae.
- 114 Furtivas, an transmittat sui delicti audi ad heredes.
- 115 Fideicommissum, vel hereditas ab infante non adita, ad Patrem demumque transmittitur.
- 116 Transmissio locum non habet in compendiosa facta post mortem heredis, & in diei incertum.
- 117 Fideicommissum non agitur, quando transmittitur.

Ad a. 1. & seqq.

Appellatione filiorum, an, & quando veniant nepotes, licet tractantur. *Barcafer. respons. 34. 35. & 36. in omnibus a. 1. & seqq. & pro negativa Sact. respons. 118. a. 1. & seqq. tom. 2. ubi pro affirmativa, infra dec. 42. a. 6. & seqq. ubi pro affirmativa dec. 42. a. 1. & seqq. dec. 52. a. 1. & seqq. hujus voluminis, ubi pro negativa dec. 100. a. 80. & seqq. dec. 101. a. 37. & seqq. dec. 102. a. 1. & seqq. in omnibus pro negativa dec. 128. per tot. ubi pro affirmativa dec. 129. ubi pro negativa, & dec. 140. ubi pro affirmativa Florentina Fideicommissi de Baccetti 18. Aprilis 1719. coram D. meo Audit. Bonifacio Seniore, qui infra suis locis, & tempore apponetur, & in dec. 4. coram Urculo, & in Florentina Fideicommissi de Pitti coram Pacione infra imprimenda, & coram Audit. Seraphi in impressa penes Saminat. contrav. 101. lib. 2. & confirmata anno 1702. coram Farsetto, & in dec. Severo. 25. n. 18. & seqq. coram me, & aliisque auctoritatibus inferius citandis.*

Filiorum appellatio in ultimis voluntariis non veniant nepotes, & multo minus Pronepoti, & ultteriores descendentes, cum ex proprietate verborum, de stricta Juris interpretatione aliter filij, & alij nepotes vincerentur. *L. quod si nepotes 6. ff. de testam. tutor. 3. ff. de insti. qui testam. tut. der. possint. Cypellid. consilij. 133. n. 4. & consilij. 114. n. 2. Bouda. collat. 33. n. 61. & seqq. Rodolphus. in Cassi Florentinae alleg. 11. a. 23. & seqq. Torr. de primogeniti. part. 1. cap. 11. num. 18. fol. 29. & part. 1. quæst. 19. num. 40. fol. 102. Rot. Senec. apud Mart. Medis. dec. 1. n. 1. & seqq. & coram me dec. 25. n. 86. Palm. Nep. dec. 262. n. 1. Rot. Jannus. apud eundem, dec. 489. a. 214. & apud Torr. dec. 16. n. 41. Rot. Rom. apud eundem variae. Jur. quæst. tom. 1. tit. 6. de suspens. & fideicommissi. dec. 19. n. 1. coram Urculo. dec. 875. a. 5. Cris. dec. 134. n. 4. Merlin. dec. 808. n. 10. Dummet. Jun. dec. 648. n. 17. Emerix Jun. dec. 339. n. 7. & dec. 1163. a. 1. Ansaldo. dec. 53. n. 36. Caprar. dec. 43. n. 4. dec. 283. n. 1. in recat. dec. 378. a. 4. part. 13. dec. 406. a. 2. dec. 465. a. 4. & dec. 489. n. 1. part. 1. dec. 462. a. 1. part. 17. dec. 935. n. 1. part. 18. & dec. 159. n. 11. part. 19. apud Palm. Nep. dec. 407. a. 3. post de Loc. de fideicommissi. in Mantif. dec. 22. a. 1. dec. 61. n. 1. dec. 62. n. 3. dec. 63. n. 6. & seqq. & dec. 64. n. 3.*

Et hac opinio recepta est in Caris, & Ros Florentina, fuitque potissima materia celeberrima dispositionum in Florentina Fideicommissi de Pitti, in qua primò scilicet fuit Judices, duobus sententibus pro nepotibus, quorum Votum est apud Palm. dec. 264. discordante Auditore Pacione, cujus decisio infra imprimetur, causaque resumpta dñp pro Nepotibus

seutierunt, ipsorumque Votum legitur apud Palm. Nep. dec. 263. duo verò contrariam opinarunt, & hocur decisio est apud Saminat. contrav. 205. repropo- sita causâ, confirmata fuit ultimorum Sententia, & cetera alterâ sub die 7. Aprilis 1703. coram hoc meo Farsetto Jun. lib. Motivar. 137. fol. 211. quem decisionem inferius impressam habebis. Instaurata hujusmodi disputatione in Florentina Fideicommissi de Baccetti, licet emanaverit sententia nepotibus favorabilis die 19. Aprilis 1718. coram D. meo Audit. Calderone, fuit postea revocata, & responsio pro extinctione 18. Aprilis 1719. coram D. meo Audit. Bonifacio, unde patet in hac indycta Urbe contrariam opinionem invaluisse, & ut advertunt prædictæ decisiones coram Farsetto n. 31. coram Bonifacio 5. juris dispositioni, & 5. præterea versic. præsertim in hac, & aliisque decisionibus super citatis a. 1. negativam opinionem emplementes, & infra dec. 91. n. 1. & in Florentina Fideicommissi 13. Septemb. 1720. n. 48. ubi placet, & a. 54. coram D. meo Audit. Calderone infra imprimenda, & ego etiam scripsi dec. Florent. 31. n. 67. & dec. 57. n. 27. inter impressas, coram me, & apud Magus. dec. 71. n. 10. Urcul. dec. 4. n. 1. & seqq. & a. 60. & in Florentina Fideicommissi de Portiis Anni 1671. post tom. 1. Summæ Sabelli cap. 6. fol. mibi 35. 5. majus, impressum Venetæ Anni 1697. & Anni 1707. red. fol. confirmata in alia dec. ibidem impressa.

Idque procedit, si ve agatur de dispositione ascendenti, si ve transversali Saminat. in alia Causa hujus domini contrav. 125. n. 93. & cæteris relatis Rot. Florent. post Torr. de primogeniti. dec. 57. sub n. 41. recepta apud Mans. consilij. 41. tom. 9. a. 6. apud Saminat. d. contrav. 301. n. 87. confirmata 7. Aprilis 1703. coram Farsetto n. 13. Rot. Rom. coram Emerix Jun. dec. 1389. a. 1. Caprar. diss. dec. 43. n. 5. post de Loc. de fideicommissi. in Mantif. dec. 62. n. 4. & in recat. dec. 462. n. 1. part. 17.

Licet difficultas veniat, quando agitur inter collateraliterales, in quibus urgentiores, & conclusiviores me conje. turæ requiruntur, quàm in descendentes, pro quibus sufficienti leviores Allegat. Jun. in Causa Florentina contrav. 97. n. 23. Saminat. d. contrav. 125. n. 13. & seqq. Rot. Rom. coram Crispo dec. 34. n. 4. coram Cerr. dec. 1231. n. 21. post de Loc. de fideicommissi in Mantif. dec. 64. n. 4. & in Antoniana Fideicommissi 3. Martij 1689. 5. quæ regula, & 22. Junij ejusdem Anni 5. primò, in fine, coram Hervani, Firmiana Immunitatis 19. Junij 1721. 5. quoniam, coram R. P. D. meo Crispeito, Rot. Florent. post Torr. de primogeniti. dec. 57. n. 17. & 18. coram Urculo. dec. 4. n. 86. & seqq. ubi, quod etiam in descendentes requiruntur graves coram me d. dec. Florent. 57. n. 28. & dec. Senec. 25. n. 17. & apud Saminat. d. contrav. 301. a. 89. & in illius confirmatoria, coram Farsetto n. 195. infra imprimenda, & in d. Florentina Fideicommissi de Baccetti 2719. coram D. meo Audit. Bonifacio Jun. 5. proposita, & seqq. fol. 5. & 6. & in citata Florentina Fideicommissi 1720. n. 50. & 54. coram D. meo Audit. Cal. de novo.

Et multo minus veniunt, quando fuerint addita verba ex eorum corpore nata, vel ex se, & eas legitima verba, quæ solos filios immediatos includunt, ac nepotes, & reliquos omnes excludunt, in specie Piton. de contrav. patron. alleg. 93. num. 22. Rot. Rom. coram Caprar. d. dec. 43. n. 8. post de Loc. de fideicommissi. in Mantif. dec. 62. n. 7. Rot. Florent. infra dec. 140. n. 16.

Vel Testator usus est ditione sui, disti, ejus, vel 9 simili, quæ sunt personalissima, in terminis Rodolphus. alleg. 167. a. 6. & seqq. Palm. Nep. alleg. 391. n. 67. Saminat. contrav. 19. a. 17. & d. contrav. 125. n. 94. Piton. de contrav. patron. d. alleg. 93. n. 21. & 22. de Loc. de fideicommissi. diss. 71. n. 6. Rot. Rom. coram Emerix Jun.

Jun. decis. 1163. n. 3. in revent. decis. 378. num. 14. part. 13. decis. 199. n. 16. & decis. 304. n. 8. & seqq. part. 19. apud Palm. Nep. decis. 216. n. 3. & 4. post de Luc. de fideicom. decis. 19. n. 3. & in Mantif. eodem tit. decis. 63. n. 42. & seqq. 68. & 69. decis. 64. n. 25. Rot. Florent. apud Urciol. decis. 4. n. 34. & seqq. apud Mansf. d. decis. 41. n. 36. repetita post Torr. de primogeniti. decis. 57. apud Saminat. d. contro. 201. n. 60. & seqq. & sub n. 135. confirmata Anno 1702. coram Furfetto §. adnot. & seqq. fol. 6. & §. fortius fol. 21. Florentina fideicommissi 1719. coram Bonifazio §. comprehensur fol. 10.

²⁰ Vel si fuit designatum nomen patris, in individuo Rot. Rom. coram Emerico Jun. decis. 359. n. 9. post tom. 1. colut. Bauden. decis. 21. n. 21. post de Luc. de fideicommissi. in Mantif. decis. 64. n. 25.

Non sufficit tamen dictio *ipsius*, ejus, sui, *dicti*, nec verba *ex eorum corpore*, & similia, quando concurrunt conjuncte in contrarium, tunc enim non flant taxative, sed multoties etiam demonstrative apponuntur ad designandum nempe personam, cui adijciuntur; etenim, ut notum fit de quibus filio Testator intellexerit, necesse est personam patris designare, illiusque nomen, vel expectat, vel per relationem exprimere, in terminis Andreol. contro. 82. n. 18. & Epistap. Rec. disp. 27. n. 23. Caffald. confalt. 258. n. 16. & 17. Rodolphin. alleg. 20. n. 13. ubi declarat contrarium, alleg. 23. n. 20. alleg. 24. n. 16. alleg. 25. n. 19. Piton. de contro. patrum. alleg. 51. n. 18. Ruffi. in l. cum exis lib. 6. cap. 13. n. 14. Rot. Jamen. apud Palm. Nep. d. decis. 489. n. 131. & seqq. Rot. Florent. apud eundem decis. 263. n. 124. & plurib. seqq. & decis. 453. n. 74. & seqq. n. 81. & 82. tam deusis seqq. post Torr. decis. 57. n. 49. & 50. ubi pleat accepta

apud Mansf. d. decis. 41. n. 37. & seqq. tam q. de inti. d. decis. 119. n. 3. & seqq. decis. 140. n. 17. & seqq. & n. 21. & seqq. Rot. Rom. coram Merlin. decis. 308. n. 13. & seqq. Damozet. Jun. decis. 648. num. 8. & seqq. Pich. decis. 265. n. 8. Caprar. decis. 722. n. 27. post de Luc. de fideicommissi. decis. 55. n. 10. & 11. & in Mantif. de fideicommissi. decis. 66. n. 3. & seqq.

Sed contrarium, quod dictiones prædictæ non sunt demonstrative, in præcis terminis trahunt auctoritates, quæ refert, & sequitur Rot. Florent. apud Saminat. d. contro. 201. n. 62.

Fortius si ultra expressio nominis patris, simul concurrerent dictiones restrictivæ *suorum*, & *dictorum* geminæ, & pluries reiteratæ, nam tunc verborum non possunt demonstrative, cum hoc operetur, tam verborum geminatio, quibus pronomen *suorum*, & quod junctum verbo *dictorum* restringit vocationem

²³ ad præcedentem nominatum, quibus illa limitas accipitur. ut de geminatione verborum, in specie Palm. Nep. d. alleg. 391. n. 68. Rot. Florent. apud Urciol. decis. 4. n. 35. & 36. & de vocatione filiorum qualicumque

²⁴ cum pronominibus *meorum*, *suorum*, & similibus Caffald. contro. Jur. lib. 5. cap. 92. n. 18. & seqq. Rot. Florent. apud Saminat. d. contro. 201. n. 63. & n. 135. confirmata de Anno 1705. coram Furfetto n. 25. & seqq. ubi plures alii cumularunt Rot. Rom. in revent. decis. 667. n. 6. part. 2.

Et quævis etiam in casu, quo adde geminatio verborum, & vocatio filiorum fit qualificata à dictionibus *dicti*, *sui*, & similibus, verba accipi posse demonstrative, dixerit in specie Rot. Florent. apud Palm. Nep. decis. 264. n. 25. ubi plures individuales auctoritates refert, quibus addimus alios superius citatos num. 11. & signanter Rot. Florent. apud eundem Palm. d. decis. 453. n. 74. & seqq. Rot. Rom. coram Damozet. Jun. d. decis. 648. n. 8.

Pugnantes tamen auctoritates facili negotio conciliatur espiciendo verba, & pronominia prædicta in sensu demonstrativo, quando constat Testatorem vo-

luisse si de hac voluntate non apparet, multoque minus si constaret de contrario, ut fit explicat Palm. Nep. d. alleg. 391. n. 67. & seqq. Rot. Florent. apud eundem d. decis. 264. n. 26. & 27. & in Florentina fideicommissi de Pitis de Anno 1702. coram Furfetto n. 27. & seqq. aliæque doctrinæ suprà citatæ n. 11.

Simili modo sub nomine filiorum nepotes non veniunt, si in eadem, vel in alia parte testamenti, & ad eundem, vel ad alium effectum nepotes fuerint expressè vocati, nam ex hoc discretivo modo loquendi, arguunt illos sub nomine filiorum compre-

²⁷ hendere nullo modo Rot. confil. 50. n. 3. lib. 1. & ibi Altomar. n. 29. Rodolphin. alleg. 22. n. 3. & alleg. 25. num. 6. Altagrad. contro. 97. n. 24. & 29. Caren. res. fol. 103. n. 13. & seqq. ubi plenissime rationes, & auctoritates adducit, & contrariis abundè respondet Palm. Nep. d. alleg. 391. n. 70. Piton. contro. Patrum. d. alleg. 51. sub n. 26. Fufar. de substit. quæst. 322. n. 49. & seqq. Mart. Medit. inter decis. Senes. examinat. 1. n. 29. Re. Jamen. apud Torr. de primogeniti. decis. 18. n. 7. Rot. Florent. apud Urciol. decis. 4. n. 26. & seqq. apud Saminat. d. contro. 201. n. 65. & seqq.

& n. 120. confirmata coram Furfetto de Anno 1702. §. hoc accidebat, & seqq. fol. 9. §. 6. cum verbum, & seqq. fol. 23. & §. minus operari fol. 35. R. P. D. Organus in eadem Causa scribens in Mantif. ad de Luc. de fideicommissi. decis. 63. n. 25. 35. & seqq. & n. 46. & in d. Florentina de Lucetis 1719. §. 6. primo, fol. 6. & in alia Florentina fideicommissi 1720. n. 52. coram D. meo Audit. Caffald. ubi plures Rot. Rom. coram Damozet. Jun. d. decis. 648. n. 129. Emerico Jun. d. decis. 1289. n. 6. ubi alioquit in revent. decis. 378. n. 12. & seqq. part. 19. decis. 299. n. 13. & seqq. & decis. 104. n. 7. part. 19. & post de Luc. de fideicommissi. decis. 19. n. 4. & in Mantif. decis. 28. n. 17. decis. 27. n. 6. decis. 61. n. 9. & decis. 64. n. 29.

Hæc tamen circumstantia regulatur etiam à vocati simili mente Testatoris, & circumstantiæ pro quibus vel altera parte militentibus, quæ dant normam ad proximè, quando conjicitur pro vocatione nepotum sunt urgentiores ex eo quod in eodem, vel aliis partibus testamenti respectum habuit, & voluit nepotes, & ultiores descendentes, illos etiam voluisse dicendum est in alio testamenti parte, in specie Rodolphin. d. alleg. 25. n. 20. Rot. Jamen. apud Palm. Nep. d. decis. 489. n. 117. abundè Rot. d. iuram. post Torr. de primogeniti. d. decis. 572. n. 52. & seqq. repetita apud Mansf. confil. 41. n. 42. & 43. rem. 9. & inti. d. decis. 340. n. 24. & 25. in d. Florentina de Pitis 1702. §. quod verbi fol. 72. & in d. Florentina fideicommissi de Febbralis 5. Septemb. 1720. §. hinc inducitur in fine, coram D. meo Audit. Caffald. inferius ingrederet Rot. Rom. post de Luc. de fideicommissi. d. decis. 52. n. 12. & seqq. & in Mantif. d. decis. 66. n. 8. & seqq.

Et quando, ac in quibus casibus habet locum conjectura hæc à discretiva de sumptis, trahunt superius allegati, & signanter Rodolphin. d. alleg. 50. n. 15. alleg. 22. n. 3. & 22. d. alleg. 25. n. 6. & 20. Caren. Fufar. Rot. Florent. post Torr. d. decis. 59. apud Urciol. apud Saminat. & in confirmatoria coram Furfetto, Organus in eadem Causa scribens post de Luc. de fideicommissi. in Mantif. locis suprà citatis.

Prount non veniunt nepotes si filij nati de tempore conditi testamenti, nepotes ierò non, ergo quos tamquam omnino incognitos Testator, aliqua ipsius affectio considerari non potest, in specie Saminat. in alia Causa hujus domini d. contro. 135. n. 25. & 96. Rot. Rom. coram Emerico Jun. decis. 359. n. 10. & 11. ubi quod hoc procedit, etiam si nepotes excluderetur à

²⁹ remotionibus, plures relati per Rot. Florent. d. decis. 71. post Torr. de primogeniti. n. 55. & 56. ubi illos docuit. Sed hoc non procedit, quando Testator vocavit etiam

etiam filios non natos tempore testamenti, nam si istos eadem inquisitor vocavit, ita, & nepotes, quos non cognovit, requirere noluisset credendum est, maxime si illi succedere deberent in locum patris predecefforij personarum representandum, in terminis *Pitron. de introitu. parvus. d. alleg. 52. n. 19. §. quarta quo nepotes.*

Sic pariter non volebant nepotes, si fuisset filius tributa facultas disponendi de bonis, & hereditate eis relicta *Rat. eorum Emerit. Juv. d. decis. 128. n. 5.*

Si tamen scilicet alienandi fuisset concessa pro faciendo alicui investimento, quod fideicommissum subiacere deberet, contrarium dicendum esset, quod nempe sub nomine filiorum, tunc deberent venire nepotes *Rat. post de Luc. de fideicommissis. in Mantif. decis. 50. num. 8.*

Pro exclusione pariter nepotum respondendum esset, si in parte conditionali Testator voluisset filios primi gradus, nam de eisdem etiam intelligere volebat decedendum esse in parte dispositiva, in specie *Rat. Rom. apud Palm. Nep. decis. 226. n. 5. & post de Luc. de fideicommissis. in Mantif. decis. 129. n. 5. Rat. Florent. in d. Florentina de Pittis 1703. eorum Farseto §. affluam ulterius. & seqq. fol. 24. & seqq.*

Quomodo cum si in conditionali contineretur nepotes, illi etiam inclusi censentur in dispositiva, in specie *Radiolphi. d. alleg. 35. n. 18.*

Et contra vero, si in parte dispositiva Testator se restrictit ad filios primi gradus, verba indefinita in conditionalibus ad eisdem restringi debebant, cum in parte conditionali illi persone demonstrata comprehenderentur, quae contenta fuissent in dispositiva, à qua conditionalis recipit declarationem, nisi alibi incomparabilitas, & resistentia mentis Testatoris, ut pluribus autoritatibus adductis, iustissime probat *Seminias. d. contrav. 125. n. 78. & pleriq. seqq. usque ad n. 93. & signatur n. 86. & fol. n. 87. ubi quod si conditionalis*

concepta sit per verba, *manendo in iustis*, dictio illa li restringit dispositionem ad filios primi gradus, de quibus loquitur dispositiva.

Regulariter totum in conditionalibus sub filiorum nomine veniunt nepotes, & alique descendentes, in specie *Rovis confil. 50. n. 2. p. & 16. & confil. 52. in fin. lib. 1. Palm. Nep. alleg. 291. num. 61. & in eodem Confil. scribitur Mantif. de suis. 37. n. 38. & confil. 41. n. 4. lib. 9. Radiolphi. d. alleg. 120. n. 6. Jesti. decis. Aragon. 64. n. 79. & 80. Palm. Nep. decis. 175. n. 6. Rat. Juvener. apud eundem d. decis. 489. n. 58. & 121. Rat. Florent. apud Utriv. d. decis. 4. n. 67. & 68. apud Mantif. confil. 41. n. 4. tom. 9. repetita post Torr. de primogenit. d. decis. 57. n. 9. & 40. & in Florentina Fideicommissi de Cabanis §. septim. 1720. §. praesentem de, & seqq. eorum D. moe Audit. Casaregio, ubi quod hoc est magis procedit, si in parte conditionali adiecta sint particulae universales *Rat. Rom. post eundem Torr. decis. 65. n. 7. in revent. decis. 32. n. 14. part. 19. eorum Celf. decis. 355. n. 13. Benincasi. decis. 154. n. 3. post de Luc. de fideicommissis. decis. 51. n. 3.**

Nisi ex conjecturis constaret Testatorem se voluisse se restringere ad solos filios, nam tunc etiam in conditionalibus nepotes non veniunt, in specie *Palm. Nep. d. alleg. 291. n. 63. verfic. secundum, & n. 66. Mart. Medici. examinat. 1. n. 36. & 37.*

Præsumitur etiam, Testatorem noluisse vocare nepotes, quando certum qualitatem in filijs requisivit, quia si nepotes non reperitur *Athmar. ad Rovit. d. rof. 50. n. 18. lib. 1. Andreoli. d. contrav. 82. num. 4. Barbo. vot. decis. 70. n. 2. tom. 2. Mantif. eorum. n. 10. lib. 18. n. 10. & tenfuit. 42. n. 43. in fin. Radiolphi. alleg. 167. num. 8. 18. Fars. de substit. quest. 322. n. 15. Torr. variat. tom. 1. tit. 2. quest. 301. n. 13. & tom. 3. tit. 13. definit. 40. n. 22. fol. 774. relati per Rat. Florent. post eundem de primogenit. diss. decis. 57.*

n. 57. repetita apud Mantif. confil. 41. tom. 9. infra decis. 91. n. 2. & in d. Florentina Fideicommissi de Pittis eorum Farseto n. 1. & 3. & in d. Florentina de Buetis eorum D. moe Audit. Banjoio §. quin repleret.

Ad verò requiritur, ut qualitas sit actualiter in nepotibus, vel de tempore testamenti, vel purificati fideicommissi, vide de hoc differentem *Rat. nostrum apud Torr. de majoratib. tom. 3. dec. 57. n. 58. 59. & seqq.*

Quomodo cum non veniunt nepotes, si ita fondeat subiecta materia, & qualitas dispositionis, puta si Testator legatum fecisset filiabus in casu monachionis, quod legatum præsumitur relictum solum filiabus primi gradus, eo quia inverisimile est dispositionem relinquere voluisse dotem omnibus filiabus, & descendentes in infinitum monachionis *Rat. Florent. in sepe citata Florentina Fideicommissi de Buetis 1719. §. tertio mentem fol. 9. infra imprimenda.*

Et si Testator in subscriptione adhibuit eadem verba, quibus usus est in relicto pro monachione, ista pariter de filijs primi gradus intelligi debent, ut prolequitur eadem *Rota in diss. Florentina 1759. eorum D. moe Audit. Banjoio §. tertio mentem, & seqq. fol. 9. ubi obiectis respondet.*

Nisi Testator in precepto donandi usus fuisset verbis trahim succedivim, & perpetuam denotantibus, quo casu cum dotem, ne dam filiabus, sed etiam nepotibus alique descendentes consilium deberet, hoc onere, & precepto donandi desum debet argumentum pro vocatione nepotum, aliorumque descendendum, ut bene in individuo observat *Mench. confil. 1037. n. 1. & seqq. & confil. 1039. n. pariter 1. & seqq. egregit Episcopi. Rota diss. 121. n. 23. cum tribus seqq. bene Rat. in re. dec. 199. n. 4. & seqq. part. 8. ubi Ruyter in annot. & dec. 125. n. 8. & seqq. part. 10.*

Recedant tamen à regula etiam si oportum quando concurrant conjecturae ostendentes talem fuisse voluntatem Testatoris, ut per *Rot. in 1. Julia 201. & 1. libitum ff. de verborum significat. Radiolphi. alleg. 5. n. 9. alleg. 20. n. 2. & 7. alleg. 22. n. 5. alleg. 24. n. 4. alleg. 25. n. 13. & alleg. 54. n. 9. Rota decis. 27. n. 2. Seminias d. contrav. 125. n. 16. Palm. Nep. decis. 252. n. 5. Mart. Medici. examinat. 1. fol. n. 15. Rat. Juvener. apud Palm. Nep. d. decis. 489. n. 53. & seqq. Rat. Florent. post Torr. de primogenit. decis. 57. n. 16. & 43. repetita apud Mantif. confil. 41. n. 69. tom. 9. apud Utriv. d. decis. 4. n. 9. & post eundem. 2. Summa Subit. d. cap. 6. §. quarta vocationem fol. 39. & infra decis. 140. num. 8. & in Florentina Fideicommissi de Buetis 1719. §. assumptum fol. 22. ubi innumerat concordantes 23. Septemb. 1720. n. 49. ubi innumerat concordantes eorum D. moe Audit. Calderoni infra suis loco, & tempore imprimenda, ibique etiam plures alias decisiones Rote Florentinae adducuntur *Rat. Rom. post de Luc. de fideicommissis. decis. 50. n. 2. decis. 52. n. 2. & decis. 59. n. 10. & in Mantif. eodem tit. decis. 17. n. 2. decis. 18. num. 2. repetita eorum Caprar. decis. 289. num. 1. & dec. 307. n. 1. & post eundem de Luc. pariter in Mantif. decis. 211. n. 9. decis. 22. n. 1. & decis. 64. n. 6. & in contrav. decis. 164. n. 4. part. 17.**

Etiam si voluerintur in fideicommissum transferantur Episcopi *Rota d. diss. 17. n. 22. Seminias. in suis Cras. hujus domini d. contrav. 125. n. 26. Rat. Florent. post Torr. de primogenit. decis. 57. n. 17. Rat. eorum Caprar. d. decis. 289. n. 2. & decis. 307. n. 2.*

Et una ex conjecturis indicantibus voluntatem Testatoris substituendi nepotes, & ultioris descendentes, quando fuit comprehensa agnatio, illis fque, & familie consecratio *Rovit. d. rof. 50. n. 18. & 19. ubique Athmar. n. 27. ubi illud idem Rovit. d. confil. 52. n. 3. & n. 16. lib. 1. Rat. eorum Emerit. Juv. dec. 908. n. 4. Caprar. dec. 183. n. 3. dec. 185. n. 7. & dec. 307. n. 2. post de Luc. de fideicommissis. decis. 50. n. 3. & n. 4. & de eis. 69. n. 10. & 11. & eodem tit. in Mantif. decis. 16. n. 1.*

n. 3. & seqq. decis. 17. n. 3. decis. 18. n. 3. decis. 19. n. 12. & seqq. decis. 20. n. 3. & 5. decis. 21. n. 29. & decis. 22. n. 14.

Hoc tamen intelligi, quando vocum conservandi bona in agnatione, & familia est absolutum, & independentem, nam si illud est effectus fori, & confessorio m ad fiduciariam ordinem pro filijs, illud non extenditur ultra personas in fideicommissio contentas, nec comp. eherent nepotes, alioque descendentes, in specie Rot. Rom. post de Loc. de fideicommissis, in Mantif. fupposit. decis. 21. num. 42. & seqq.

42 ubi quando fideicommissum dicitur independentem, & absolutum, & quando non, & n. 47. & seqq. & dist. decis. 21. n. 7. & seqq. ubi addocit, & declarat contrarios, & d. decis. 62. n. 9. Rot. Florent. apud Saminat. d. contrav. 127. n. 123. confirmata Anno 1702. coram Farsetto & cum ratio, & seqq. fol. 35. & 36. ubi materiam examinat, & objectis satisfaciit.

An autem, & quando ad hunc effectum, dicitur 43 volita agnationis conservatio, vel non Revit. d. consil. 50. n. 12. & 19. lib. 1. Rot. post de Loc. de fideicommissis, in Mantif. decis. 19. n. 6. & 7. decis. 21. n. 29. decis. 64. n. 14. coram Damasco. Jun. decis. 648. n. 22. & 23. alique superius relati.

Multoquo magis nepotes venient, si pro conservacione bonorum in familia, & agnatione solt proli- 45 bita quocumque alienatio hæredi instituto, & filijs, & verba fuerint directa in rem Palm. Nep. d. decis. 261. n. 10. Rot. coram Caprar. d. decis. 123. n. 4. post de Loc. de fideicommissis, decis. 50. n. 3. & seqq. & n. 9. & decis. 69. n. 10. & 13.

Si vero prohibitio alienationis non esset directa ad 46 bona, & restricta fuisset ad filios primi gradus, bonum- modi prohibitio sicut extendi non potest ad nepotes, alioque descendentes ultiores, ita nec posset addoci pro conjectura illorum vocacionis, ut post plures, quos refert Rot. Rom. post de Loc. de fideicommissis, in Mantif. d. decis. 27. n. 27. & dist. 22 n. 5. Rot. Florent. apud Palm. Nep. decis. 104. n. 29. & in d. Florentina de Pittis 1702. §. correctam tandem fol. 35. ubi quod hoc 47 procedit, etiam prohibitio esset realis.

Quando autem, & in quibus casibus ex prohibitione alienationis bonorum facta filijs arguatur, vel 48 non, nepotes venire debere sub illorum nomine, ultra superius citatos, vide Rot. coram Emerix Jun. d. decis. 1289. n. 7. & seqq. apud Calderon. resolut. 57. n. 36. & 37. post de Loc. de fideicommissis, in Mantif. decis. 21. n. 18. 27. & seqq.

Sic etiam si voluta fuit perpetuitas fideicommissi, 49 & conservacionis bonorum in hereditate, nepotes venient, cum hæc perpetuitas dari non possit, si in filijs primi gradus substitutionis terminare debeant Altirnar. ad Revit. d. consil. 50. n. 51. lib. 2. Mantif. consil. 40. num. 10. & 11. tom. 9. Palm. Nep. dist. decis. 362. num. 8. Rot. Janen. apud eundem dist. decis. 429. n. 126. Ansal. in Cause Florentina scribens in addit. ad decis. 52. n. 37. ubi alij Rot. Florent. apud Palm. Nep. decis. 451. n. 3. Rot. Rom. coram Merlin. d. decis. 460. n. 55. Corcin. decis. 1162. n. 3. Caprar. d. decis. 43. n. 7. d. decis. 181. n. 5. decis. 185. n. 4. & decis. 307. n. 6. in reuoc. decis. 718. sub n. 3. part. 2. & decis. 645. n. 14. part. 14. & apud Baldac. decis. & resolutas. tit. 3. de legat. & fideicommissis, decis. 7. n. 5. 6. 19. & 22. apud Calderon. resolut. 57. n. 14. & seqq. post de Loc. de fideicommissis, decis. 50. n. 3. & seqq. & dist. decis. 69. n. 12. & in Mantif. decis. 17. n. 15. decis. 18. n. 6. decis. 21. n. 23. decis. 65. n. 3. & 5. & decis. 66. n. pariter & seqq. & n. 8.

Sed si constaret de mente Testatoris se restringen- 50 do ad filios primi gradus, nihil operaretur verba nulla unquam tempore, alioque perpetuitatem demonstrans; ista enim intelligantur semper secundum subiectam materiam, talique casu perpetuitas restringen-

gi deberet durante vita filiorum heredum instituto- rum, ut prosequitur Rot. post de Loc. de fideicommissis, in Mantif. d. decis. 21. n. 28. & citata decis. 25. n. 5. & 6.

E converso vero, si non adfint verba perpetuitatem, & tradam fideicommissum præferentiam, sub nomine filiorum non includantur nepotes Rot. coram Emerix Jun. decis. 1289. n. 4.

Nepotes pariter sub filiorum nomine venire debent, si substitutio filiorum facta sit in remotissimum tempus, quo verisimiliter adfint non poterant filij 52 primi gradus, juxta theoreticum innotat in L. Gallus §. institutus n. 48. ff. de liber. & postum. Revit. d. consil. 50. n. 14. & consil. 52. n. 4. & seqq. lib. 1. Epist. Rocc. dist. 27. num. 8. ubi plotes congerit Rudolphin. dist. alleg. 20. num. 3. alleg. 22. num. 4. & seqq. alleg. 23. num. 4. & dist. alleg. 14. num. 3. Pitta. de contrav. parum. alleg. 52. num. 3. tit. 13. definit. 40. num. 16. fol. 373. Rot. Janen. apud Palm. Nep. dist. decis. 489. num. 123. & seqq. ubi quod hoc maxime procedat, quando alix conjecture concurrunt Rot. Florent. post Tur. de primogenit. d. decis. 57. n. 19. 20. & 21. consil. in quo casu, & n. 54. & 56. & infra d. decis. 140. n. 19. & 20. & in d. Florentina de Pittis coram Farsetto & vel recipiendo fol. 21. Rot. Rom. coram Emerix Jun. decis. 902. n. 5. Merlin. decis. 206. n. 16. & 24. Bich. decis. 152. n. 13. & seqq. Caprar. decis. 721. n. 25. & 29. apud D. verum Audit. Calderonum resolut. 57. n. 34. & seqq. post de Loc. de fideicommissis, in Mantif. decis. & in Romana Saracini d. 1733. §. nec ad rem pertinet coram Eminenti d. nro Cardinali Falconerio.

Et viceversa si vocatio non sit collata in tempus remotissimum, est uni ex conjecturis pro non inclusione nepotum sub nomine filiorum de Loc. de fideicommissis, decis. 71. n. 2. Rot. post ipsum, eodem tit. in Mantif. d. decis. 64. n. 26. Merlin. decis. 206. num. 16. Emerix Jun. d. decis. 1289. n. 3.

Contrarium tamen, quod volentes Testatoris protrahendi fideicommissum in futurum incertum eventum imò, & in remotissimum tempus non operetur, 54 nepotes veniant filiorum appellatione Roman. consil. 48. in fin. Casan. consil. 58. n. 38. plenè Menoch. consil. 815. n. 40. & n. 100. & seqq. Altirred. dist. contrav. 97. n. 45. Saminat. contrav. 19. num. 23. & contrav. 125. n. 72. Mantif. consil. 364. n. 29. Rot. Rom. coram Damasco. Jun. decis. 648. n. 24. Bich. decis. 410. n. 27. post tum. 1. collat. Borden. decis. 23. n. 23. apud Giovagnon. consil. 24. n. 73. lib. 2. in reuoc. d. decis. 507. n. 14. part. 1. post de Loc. de fideicommissis, in Mantif. dist. decis. 63. num. 70. Rot. Florent. apud Urcel. decis. 4. num. 61. & seqq. & infra decis. 129. num. 1. & seqq. & in dist. Florentina de Pittis apud Saminat. dist. contrav. 301. num. 113. & seqq. confirmata Anno 1702. coram Farsetto §. non vel talis ubi plures concordant fol. 20.

Que opinioniones inter se diffidentes conciliantur, ut prima procedat, quando Testator in utrumque calum non providit, secus si specialiter provium est, nam respectu temporis proximi, & filiorum primi gradus, quomodo remoti, & oteriorum descendencium, nam tunc nepotes sub nomine filiorum non veniant, etiam si substitutio filiorum in tempus remotum collata legatur; cogit enim Testator de successibus filiorum est, quod eos sub nomine filiorum comprehendere nolit Sord. consil. 403. fol. 21. Baldac. ad Remon. observ. 17. n. 49. Altirred. d. contrav. 99. n. 45. Saminat. d. contrav. 125. num. 76. de Loc. de fideicommissis, dist. 71. n. 10. Pitta. de contrav. parum. dist. alleg. 93. n. 21. & 22. Rot. Florent. apud Urcel. dist. decis. 4. n. 65. post tum. 1. Summa Sord. cap. 6. §. terminis quinta, & in ejus confirmatoria §. fi- 55 nanda

enda autem fol. mibi 36. & 43. *impositionis Venetae* Anni 1697. & Anni 1707. *isdem numeris apud Samianis*, d. contr. 301. n. 116. *confirmata 7. Aprilis 1701. coram Farsetto* §. *secus verò*, & *plurib. sepp. fol. 12. & sepp.* ubi quando dicitur provium in tempore remorum, & quando non, & in *Florentina Fideicommissi* 13. *Septemb. 1720. n. 51. coram D. mro Audit. Calderoni* loferis impendende *Rat. Rom. post de Luc. de fideicommissi. in Mantif. di. decif. 63. n. 70. in reuoc. decif. 95. n. 2. part. 11. decif. 378. num. 16. part. 13. decif. 199. n. 10. & decif. 304. n. 14. part. 19. & in Perusina Fideicommissi 10. Januarii 1711. §. in hac sententia, coram R. P. D. mro Crispo.*

Roribus prima opinio locum habet, quando substitutione collata fuit in remotissimum tempus, & vocatio filiorum in perpetuum; isto enim casu cum valde verisimile sit, Testatorem credere potuisse filios primi gradus, tunc in rerum natura non existisse, sub filiorum nomine ne nepotes comprehendere voluisse dicendum est; oppositum tamen, secundum nempe opinionem locum habere credendum, quando filiorum vocatio in futurum tempus dimittatur soluta esset, cum tunc de verisimili credulitate Testatoris super non existentia filiorum dicto tempore non apparet, ut distinguunt *Mauric. de consuet. ultim. volunt. lib. 3. tit. 3. n. 9. Fufar. de substit. quafi. 320. n. 16. versic. hec que fuerunt*, & a. 17. *Simon. de Præf. de interpret. artic. volunt. fol. 153. num. 219. & sepp. optimè Episc. Ror. di. dispot. 37. ann. 12. & 13. ubi respondet contrariis R. coram Merito. di. decif. 326. num. 17. & sepp. Rich. decif. 232. n. 13. Danzert. Jun. di. decif. 648. n. 24.*

Et si adhuc verba restrictiva ad filios primi gradus, et minus venire possunt nepotes, non obstant, quod mencio facta sit de remotissimo tempore, in nostris terminis *Rat. Florent. apud Ursini. di. decif. 4. n. 66. & in d. Florentina Fideicommissi di. Pittis 1702. §. fortis, fol. 11. ubi ceteri congeruntur Rat. Rom. post de Luc. de fideicommissi. in Mantif. di. decif. 64. n. 8. & sepp. in reuoc. decif. 378. n. 14. part. 13. decif. 406. n. 1. part. 14. & decif. 304. n. 15. part. 19.*

Alia coniectura pro vocazione neporum consistit in eo, quod vocati fuerint filij nasci tunc indefinitè, quæ verba cum habeant tractum temporis in futurum, restrictiorem ad filios primi gradus non admittentes, comprehendunt nepotes, & ulterioris descendentes, in specie *Castaldi. consulti. 249. n. 10. & consulti. 273. num. 2. Mercet. de presump. lib. 4. præsumpt. 24. n. 28. Mauric. de consuet. ultim. volunt. lib. 3. tit. 8. n. 16. Rat. Florent. post Torr. de primogenit. decif. 37. n. 32. & sub n. 33. versic. signanter quis, Rat. Rom. coram Mazzanade. decif. 47. n. 5. Danzert. Jun. di. decif. 648. num. 13. Merito. decif. 460. n. 18. Emerit. Jun. di. decif. 1289. n. 13. Caprar. decif. 285. n. 1. 2. & 9. & decif. 114. n. 1. & 11. in reuoc. decif. 169. n. 16. part. 11. post Torr. de pail. sacur. succed. decif. 213. n. 3. post de Luc. de fideicommissi. in Mantif. decif. 19. n. 1. 2. & 3. & decif. 20. n. 1. & 2. d. decif. 63. n. 2. & d. decif. 66. n. 1.*

Maximè si talis substitutio fuit repetita per eandem verba indefinita *Rat. Rom. coram Caprar. di. decif. 285. n. 8. & decif. 114. n. 2.*

Mulcoque fortius, si vocati essent filij nascituri cum verbis universalibus *omnes, quoscunque, quocumque tempore*, &c. *Castaldi. consulti. 258. n. 8. Fufar. de substit. quafi. 320. n. 1. & sepp. Rat. Florent. infra d. decif. 140. n. 17. quibus addimus Alden. ad Ror. di. consulti. 30. ann. 20. lib. 1. ubi plures Ror. consulti. 32. num. 16. versic. ultima, lib. 1.*

Quamquam non procedat, si vocati sint filij nascituri à primis hæredibus restrictivè, nam tunc propriè intelligi debet de filiis, qui post conditum testamentum nasci possunt *Palm. Nep. di. alleg. 391.*

n. 74. & 73. *Rat. coram Emerit. Jun. di. decif. 1289. n. 2. & 13. apud Palm. Nep. di. decif. 216. n. 6. in reuoc. decif. 262. n. 6. & 7. part. 17. post de Luc. de fideicommissi. di. decif. 19. n. 6. & in Mantif. eadem tit. d. decif. 32. n. 4.*

Vel si vocatio nasciturorum associata non sit verbis tractum successivum importantibus, & perpetuitatem denotantibus, cum illorum vocatio nepotes comprehendat solum, quando prædicta verba, & qualificationes concurrunt, ut distinguit *Rosa consulti. 41. n. 6. Palm. Nep. di. alleg. 391. n. 76. Seminatz. di. contron. 19. n. 1. & 20. Rat. in reuoc. decif. 262. n. 6. part. 17. & post de Luc. de fideicommissi. in Mantif. di. decif. 21. num. 11. & sepp. citat. decif. 22. n. 4. & decif. 64. n. 21.*

Hæc, quæ hæc omne dicta sunt de voluntate Testatoris expressis verbis tractum successivum, & perpetuitatem importantibus, & in remotissimum tempus collatis, procedunt, & locum habent in dispositionibus ex propria eorum natura perpetuitatem, & tractum successivum continentibus, quales sunt primogeniture, & majoratus, in quibus sub filiorum nomine nepotes comprehendunt, in quibus *Dec. consulti. 498. n. 19. versic. ad confirmationem, Sacin. Jun. consulti. 108. n. 2. versic. secundum hoc idem, lib. 2. Altmar. ad Ror. di. consulti. 30. n. 6. lib. 1. Riminaldi. Jun. consulti. 23. n. 3. & sepp. Giovagnon. respons. 38. n. 13. lib. 1. Ruffin. in l. cum avus lib. 6. cap. 12. n. 24. Joann. Laper. le robrie. de donat. inter vir. & uxor. §. 69. n. 21. versic. sed mea iudicio, Tiraguet. de iur. primogen. quafi. 40. n. 37. versic. decimamultis ratio, & n. 37. & 42. Peregrin. de fideicommissi. artic. 22. n. 51. versic. idem eff. & consulti. 41. n. 34. lib. 5. Malin. de primogenit. lib. 1. cap. 6. n. 28. versic. in Hypomnem. Episc. contron. iur. lib. 3. cap. 56. n. 38. præp. med. Episc. Ror. di. dispot. 27. n. 10. Covarruv. prælit. quafi. cap. 38. a. 6. & sepp. Fufar. de substit. quafi. 320. num. 24. *Castaldi. di. consulti. 258. n. 12. Palm. Nep. decif. 262. n. 11.**

Unum pariter ex coniecturis pro vocazione nepotum subministrat Testatoris affecto o, juxta quæ nepotes veniunt, quando fuerunt substituti transversales, quorum substitutio ex præsupposita mente Testatoris, & ex benigentia *L. cum avus 101. ff. de condit. & demonstrat. & l. cum avus 101. ff. de fideicommissi. facta censoris sit*, & quatenus filius institutus sine filijs decessisset, in puncto *Palm. Nep. di. alleg. 391. sub n. 63. Rat. Florent. post Torr. de Primogenit. citat. decif. 57. n. 10. & plurib. sepp. & n. 23. repetita apud Mans. consulti. 41. n. 9. & sepp. tom. 9. Rat. Rom. coram Emerit. Jun. citat. decif. 1289. n. 14.*

An autem hæc coniectura locum habeat favore filiorum, & descendentiæ personæ vocatæ, nedum quando fideicommissum conditum fuit ab ascendente, sed etiam quando verisimur in dispositione transversalis, negativè in nostris terminis respondet *Seminatz. di. contron. 135. num. 14. 15. 18. 39. & sepp. Rat. Florent. apud cum dict. contron. 206. n. 212. plenius in d. Florent. Fideicommissi. 13. Septemb. 1720. n. 55. & plurib. sepp. coram D. mro Audit. Calderoni ubi quod dispositio prædictarum *l. cum avus*, & *cum avus* affinis habet locum solum in fideicommissis ascendentiis, non transversalibus, etiam si concurreret identitas rationis, & solum contrariis opinio ampliè posset, quando ex 67 coniecturis certis, & urgentibus ex ipso testamento desumptis, clarè apparet de mente disponentis favere transversalium, & deficientibus validis, & vehementibus circumstantiis, limitato favore transversalium periculoso est, & non impedienda, & plura etiam ad propositum hunc, vide infra decif. 23. cum ibi adnotatis.*

Prout non habet locum, quando Testator de filijs instituti cogitavit, vel mentionem fecit de filijs masculis, & ad eos se restrictit, aut signationem

contemplare profectus est, nam isto casu sœmine,
69 illorumque filij mœcoli dispositione præfatus Lu-
gum juvari non possunt, ut in subjecta nostra mate-
ria, plene in *dict. Florentina Fideicommissi de Pietis*
apud de Luc. de Fideicommissi in Mantif. facie citata de-
cis. 63. n. 71. & seqq. apud Seminari. dict. contrav. 201.
n. 32. & plurib. seqq. confirmata de Anno 1702. §. po-
stissimum tandem. & plurib. seqq. fol. 40. usque ad fin.
& ad alios effectus, dictum fuit supra in addit. ad de-
cis. 4. n. 25. & seqq.

Ex præsumpta etiam affectione Testatoris veniunt
70 nepotes, quando eadem ratio dilectionis militet, tam
respectu filiorum, quam nepotum, & ulteriorum de-
scendentium *Bald. consil. 364. in fin. lib. 4. Rerit. d.*
consil. 50. n. 11. 14. & seqq. lib. 1. & n. 19. & ibi Al-
tiar. n. 7. Torr. variet. Jar. quæst. tom. 1. tit. 2. de-
cis. 1. n. 4. fol. 423. Piton. de contrav. patron. dist.
alleg. 11. n. 14. §. obliquo considerandum. Rot. Januæ.
apud Palm. Nep. citat. decis. 489. n. 118. Rot. Florent.
post Torr. de primogenit. facie citata dec. 57. n. 35. re-
posita apud Mantif. consil. 41. num. 28. & seqq. tom. 9.
Rot. Rom. post de Luc. de fideicommissi. decis. 51. n. 3.

Hoc tamen argumentum procedit quidem nega-
71 tive, non affirmativè, quia si magis dilecti vocati non
sunt, argui potest, quod nec etiam minùs dilecti sint
vocati, sed si isti vocati sunt non arguitur Testato-
rem voluisse vocare etiam magis dilectos, nisi enim
Testatoris testis, ut innumeris consensibus, plene
Rot. Florent. in dict. Florentina Fideicommissi de Pietis
1702. coram Farsetio §. minus arguit. & seqq. & §. se-
cundo argumentum fol. 26. & seqq. ubi ex quibus de-
sumatur major, vel æqualis dilectio.

Eademque perisimili dilectionis ratio operatur,
ut comprehendatur nepotes sub nomine filiorum,
72 si Testator nepotes ex uno fratre vocaverit, nam il-
los alterius fratris sub nomine filiorum vocare vo-
luisse credendum est, ad servandum inter ipsos æqua-
litatem, ut in individuo *Eugen. consil. 94. num. 10.*
lib. 1. Bec. consil. 221. num. 13. lib. 2. Gauc. con-
sil. 48. n. 64. versic. tertio se nobis, & consil. 49. n. 12.
versic. item non solum Episc. Racc. disp. 27. num. 19.
Rot. Rom. coram Cels. dist. decis. 34. n. 12. Merlin. de-
cis. 206. n. 24. & seqq. Rot. Florent. alijque relati in
citata Florentina Fideicommissi de Bucetis 1719. §. al-
terum, in fin. fol. 9. & §. assumptum, fol. 22. coram
D. meo Audit. Bagnio sen. inferius sui loco, & tem-
pore appendendo.

Proptèr e contrà effect unà ex conjecturis pro ex-
clusionem nepotum, si Testator plures filios instituit,
& respectu descendentiis unus consuet se reszinge-
re voluisse ad filios primi gradus, nec ad eosdem,
etiam respectu alterius coheredis, se restringere vo-
luisse dicendum est, ut ex pluribus, plene fundat
73 *Rot. Florent. in dict. Florentina Fideicommissi de Bucetis*
28. Aprilis 1719. §. secundo adimplatur, & seqq.
fol. 12.

Sed quando assignari possent diversitas rationis qua-
re potius Testator filios voluerit ad successionem ad-
mittere, & nepotes non vocare, conjecturas sopra-
dictam ab æqualitate dilectionis desumptam rejiciant,
74 & reprobant plures auctoritates, & Rotæ nostræ De-
cisiones relatae per D. meo Audit. Bagnia in *dict. Flo-*
rentina Fideicommissi de Bucetis 1719. §. hinc emergit
fol. 12.

In oppositum autem si æqualiter dilecti, inæqualiter
trahantur, & descendentes excludantur à trans-
versalibus, proximiores à remotioribus, vel aliud
simile inconvenient, & absurdum resularet, nepotes
venirent sub nomine filiorum, in specie *Rerit. dist.*
consil. 52. n. 16. versic. quinta, lib. 1. Episcop. Racc. di-
sp. 27. n. 16. & seqq. Castald. dist. consil. 258. n. 11.
ubi concordantes Radulphus. citata alleg. 22. num. 12.
& 13. d. alleg. 24. n. 9. & seqq. Almagrad. contrav. 64.

n. 7. *Seminari. in Aliis Causis hojies domini dist. con-*
prov. 125. n. 57. Piton. de contrav. patron. d. alleg. 51.
n. 13. 14. 16. 19. 20. & 21. Rot. Florent. infra dist.
decis. 140. n. 10. & seqq. apud Palm. Nep. d. decis. 453.
n. 32. post Torr. de primogenit. decis. 57. n. 15. 23. 23.
& plurib. seqq. ubi plenissime objectis omnibus respon-
det, & n. 46. Rot. Rom. apud eundem variet. tom. 1.
sic. 2. decis. 1. n. 9. fol. 424. post de Luc. de fideicom-
missi. decis. 51. n. 3. & 9. in Mantif. dist. decis. 63.
n. 18. & seqq. n. 26. & seqq. n. 47. & seqq. & n. 52.
post resp. Dyn. decis. 12. n. 18.

Unde si hæreditibus mortuorum sine filij Testator
substituit filios, & nepotes fororis, aut personæ mi-
nus dilectæ, vel extraneæ, à fortiori dicendum est 77
voluisse vocare nepotes ex propria familia magis di-
lectos Episcop. Racc. disp. 27. num. 16. & seqq. *Andr.*
contrav. 73. num. 9. & seqq. Castald. consil. 66.
n. 31. & 34. Piton. de contrav. patron. alleg. 51. n. 5.
& seqq. de Luc. de fideicommissi. dist. 71. n. 9. & 14. Rot.
Januæ. apud Palm. Nep. d. dec. 489. n. 119. Rot. Rom.
coram Merlin. decis. 206. num. 24. Emerit Jan. de-
cis. 1087. n. 13. Caprar. dist. decis. 383. n. 7. & de-
cis. 721. n. 29. post de Luc. de fideicommissi. in Mantif.
dist. decis. 17. n. 7.

Quod si ex gravibus circumstantiis constet, Testa-
torem voluisse præferre remotiores proximiori,
conjectura hæc ab hominibus absurdo vitando pro
levi consideratur, parum convincendæ, imò quon- 78
doque etiam retorqueri posse, post plures, quos re-
fert, plene firmat *Almagrad. dist. contrav. 97. n. 32.*
& seqq. usque ad num. 44. Seminari. dist. contrav. 125.
n. 66. & seqq. R. P. D. Orgenat in celebri Florentina
Fideicommissi de Pittis apud de Luc. de fideicommissi. in
Mantif. dist. decis. 63. n. 52. versic. currit pariter,
& plurib. seqq. ubi latissime Rot. Florent. in eadem
Causa apud Seminari. dist. contrav. 201. n. 193. & 95.
& plurib. seqq. ubi abundè hoc comprobatur, confirma-
tum Anno 1702. §. secundo argumentum, & seq. fol. 27.
& §. atque ex hoc, fol. 28. & seqq. coram Farsetio.

Eandem Testatoris voluntatem pro vocatione ne-
potum desumptam DD. ex quo ipse verbum, *deser-*
derunt, vel *successores*, synonymè accepit eum ver-
bo *filios*, *Radulphus. alleg. 22. n. 14. dist. alleg. 23.*
n. 3. alleg. 24. n. 5. & seqq. ubi ex quibus hoc col-
ligatur Racc. dist. disp. 27. n. 14. & 15. Rot. Januæ.
apud Palm. Nep. dist. decis. 489. n. 127. Rot. Florent.
post Torr. de primogenit. dist. decis. 57. n. 41. & 54.
ubi alios addocet Rot. Rom. coram Cels. decis. 141. n. 12.
Ansalid. decis. 52. n. 38. Caprar. decis. 285. n. 11. post
de Luc. de fideicommissi. in Mantif. dist. decis. 19. n. 10.

Hæc tamen conjectura alij impugnant, inter 80
quos *Rot. Florent. apud Urcol. dist. decis. 4. num. 84.*
& in dict. Florentina de Pittis 1702. §. non magis, &
seqq. fol. 22. & seqq. ubi licet materiam declarat, &
reloco Almagrad. dist. contrav. 97. Rot. Rom. post de Luc.
de fideicommissi. in Mantif. dist. decis. 21. n. 36.

Et procedere posset solum, quando adfuerit ver-
ba denotantis tractum temporis successum, & per- 81
peruitatem, aliis verbis *deserderunt*, licet plurimum
personarum, & graduam collectum, importet solum
vulgare, juxta fœmigeratum theoricam *Comen* 82
in l. cum ita §. si fideicommissi ff. de legat. 2. et in
l. Gallus §. quidam restit. n. 8. ff. de liber. & postum.
qua per aditionem filiorum expirat, & nepotes, ul- 83
teriorisque descendentes excludit, in specie *Rot. post*
de Luc. de fideicommissi. in Mantif. dist. decis. 21. n. 13.
decis. 62. n. 10. & dist. decis. 64. n. 13. & melius n. 15.
ubi adducit concordantes.

Et si pro synonymia accepit verba *filios*, & *deser-*
derunt, in fideicommissio particulari, cum ditionibus
perpetuitatem importantes, argui non potest, Testa-
torem voluisse eadem verba pro synonymis, & cum
eadem perpetuitate accipere in fideicommissio uni-

84 versali, in quo perpetuas repetita non fuit, bene *Rot. post de Lac. de fideicommissis. in Mantif. sepelita decif. 64. num. 15.* ubi plures auctoritates referantur.

Idque procedit etiam in fideicommissio universalis adjecta sit dictio, ut *supra*, vel alia similis relativa, quando relatio ad modum substituendi, ad orationem magis proximam, et ad alia similia referri potest præter substitutiones nepotum, aliorumque descendendum in infinitum in fideicommissio particulari contentas, ut prosequitur *Rota post de Lac. de fideicommissis. in Mantif. d. decif. 64. n. 16. 18. & seqq.* ubi plenè.

Maximè si fideicommissum particulare sit diversum ab universalis respectu rei, personarum, & rationis; nam tunc dispositio in particulari, eo minus repetita censetur in fideicommissio universalis, ut post plures, quos refert, in specie *Rot. post de Lac. de fideicommissis. in Mantif. d. decif. 64. num. 17.*

Quamvis regulariter sub filiorum nomine nepotes veniant, si sit habitus relatio ad alium alium, puta testamentum, donationem, instrumentum, contradium, vel similem dispositionem, in quoniam continetur sub filiorum nomine, in individuo *Rot. Rom. coram Emerix. Jun. d. decif. 902. n. 6. & 7.* et quando dicitur testatorem pro synonymum habuisse verbum filios, & verbum descendentes, plenè *Attinger. in Casu Florentino d. decif. contrav. 97. n. 23. & plurib. seqq.* latissimè *Rot. Florent. in d. Florentina de Pittis 1701. coram Farsetto §. non magis, & plurib. seqq. fol. 22. & seqq. Rot. Rom. post de Lac. de fideicommissis. in Mantif. d. decif. 22. n. 35. & num. 36.*

Comprehensionem nepotum fundat pariter dispositio, in qua vocantur filij superviventes simpliciter, & absque ullo addito, secus si superviventes vocati sint relative ad filios primi gradus nominatim antea institutos, ad quos successiva vocatio superscriptum restricta censetur, ut declarat *Gabriel. consil. 121. n. 22. in fine, & n. 25. lib. 1. Altiner. ad Rot. consil. 50. n. 21. lib. 1. Peregrin. de fideicommissis. artic. 21. n. 27. Andreæ. contrav. 82. in fin. Rodolphin. d. alleg. 20. n. 14. alleg. 21. n. 2. & seqq.* ubi plenè declarat *Rot. Florent. apud Mantif. d. consil. 41. n. 54. num. 9.* ubi contrarios adducit, repetita post *Turr. de primogenit. decif. 57. & in d. Florentina de Pittis 1701. §. nec verba fol. 33. Rot. Rom. coram Bied. decif. 279. n. 19. & seqq. post de Lac. de fideicommissis. in Mantif. d. decif. 64. n. 18.*

Quod si supervivencia filiorum fuisset considerata respectu persone in senili ætate constituta, puta si voluit fuisset reversio bonorum ad hæredes casu, quo filij superviventer uxori, cum talis supervivencia collata dici non possit in longissimum tempus, quo verisimile est uxorem amplius non vivere, mentio filiorum comprehendere solum possit filios primi gradus, non autem nepotes, & ultiores descendentes, ut prosequitur *Rot. Florent. in d. Florentina de Pittis 1701. §. nec verba, & seqq. fol. 33.*

Collimè pariter ad eandem Testatoris voluntatem fundandam tam clausula - in stirpes, & non in capita. *Socia. Jun. consil. 1. n. 44. lib. 3. Rovit. d. consil. 52. n. 16. versic. tertia, lib. 1. Rodolphin. citat. alleg. 24. n. 8. Castald. consil. 143. n. 16. Rot. Rom. coram Caprar. decif. 285. n. 12.*

Cum declaratione tamen, quod hoc non procedat, quando prædicta clausula verificabilis est in filijs filiorum, qui una simul cum patris, concurrando in stirpes, succederent alteri patruo, in specie *Mantif. de consil. lib. 8. tit. 8. n. 18. Rot. Florent. apud Urcet. d. decif. 4. n. 80. apud Saminias. Tom. I.*

dist. contrav. 201. n. 121. confirmata Anno 1702. coram Farsetto §. non prima, fol. 34. Rot. Rom. in revent. decif. 507. n. 13. pars. 2. & post de Lac. de fideicommissis. in Mantif. d. decif. 21. n. 40.

Quam prohibita detrahio Trebellianica, in pan- 92
do *Rot. Rom. coram Caprar. decif. 285. n. 6. & decif. 307. n. 4. post de Lac. de fideicommissis. in Mantif. decif. 17. n. 6. decif. 19. n. 16. decif. 12. n. 10. & decif. 22. n. 12.*

Maximè si talis prohibitio facta sit filijs, & successoribus *Rot. Rom. coram Caprar. decif. 285. n. 17. & 18. decif. 314. n. 10.*

Nisi constaret Testatorem se restringere voluisse ad filios primi gradus, nam tunc verbum successores de successibus bonorum eorumdem filiorum 94 intelligi deberet *Rot. Rom. post de Lac. de fideicommissis. in Mantif. d. decif. 21. num. 37. & seqq. & num. 50.*

Itaque casu, nec etiam officere posset prohibitio facta institutis, & substitutis, quia si filij primi gradus sunt instituti, & inter se reciprocè substituti, ad ipsos referri debent verba prædicta, non ad nepotes 95 capiendos hoc modo interpretati ut in filiis primi gradus onus, & gravamen fideicommissi restringentem, ut prosequitur *Rot. Rom. post de Lac. de fideicommissis. in Mantif. d. decif. 21. n. 50. & decif. 22. n. 12. & 13.*

Maximè quia talis interpretatio est consentanea naturæ Trebellianicæ, cujus detrahio solum prima hæredibus gravatis permixta est, & proximè eo magis prohibitio illam detrahendi intelligi debet in iuncta hæredibus bonorum filiorum institutorum, & ipsismet institutis, & ad invicem substitutis absque eo, quod ad nepotes, aliosque ultiores de 96 secundis protrahatur, ut in individuo observat *Rot. Rom. post de Lac. de fideicommissis. in Mantif. sepelita decif. 21. n. 52. & decif. 22. n. 12. & 13.*

Itaque omnia eo facilius procedant, quando gravatus non liberatur à restitutione, etiam si faciendi non sit nepotibus: tunc enim appellaciones filiorum nepotes veniant, quoniam fecit dicendam esset, quoties per non admissionem nepotum fideicommissum deficeret, & hæres reddere per omnino immanis ab onere restitutionis, bonaque ab eo possente omnimodam acquirere libertatem, ut 97 distinguunt *Rovit. d. consil. 50. n. 29. & 30. & consil. 57. sub n. 16. lib. 1. Andreæ. contrav. 82. n. 16. & 17. Rocca disput. 27. n. 26. & seqq. Rodolphin. alleg. 20. n. 5. alleg. 21. n. 7. alleg. 25. n. 17. alleg. 110. n. 15. & alleg. 116. n. 9. Castald. d. consil. 258. n. 13. de Lac. de fideicommissis. d. decif. 71. n. 13. Mari. Medis. decif. 1. n. 67. Rot. Florent. apud Mantif. consil. 41. n. 2. 55. & seqq. tum. 9. repetita apud *Turr. de primogenit. decif. 57. n. 2. ubi alij, & num. 8. & n. 47. & seqq. & in Florentina Fideicommissi 10. Januarii 1704. n. 8. infra imprimenda.**

Quoties enim sumas in odiosis, & agitur de multiplicando, & prorogando onere fideicommissi, quod alias expirare deberet in filijs, stricta faciendæ est interpretatio, quæ ad bonorum libertatem tendit. Si vero onus favorabile sit nepotibus, quia agitur de eorum vocatione solvæ, & nullo modo præjudiciale filijs, qui gravati sunt restituere, solumque controversia vertitur inter nepotem Testatoris, & extraneum, vel remotiorem super restitutione uni, vel alteri ex ipsiis faciendæ, & isto casu nomen filiorum lato modo accipi debet, ut sit comprehensivum etiam nepotum, cum hæc interpretatio sit magis consentanea verisimili menti Testatoris, qui potius nepotem, quam extraneum vocare voluisse dicendum est, & minus onerosi hæredi gravato, qui minus dura, & gravior reddere restitutio faciendæ proprio filio, quam extraneo, 98

ut prosequitur *Rota di. disput. 27. n. 26. & seqq. Palm. Nep. di. decis. 262. num. 7.* ubi plures allegat *Mart. Medic. decis. Sena. 1. n. 33. & plurib. seqq. plenè Rot. Florent. post Torr. de primogenit. di. decis. 57. n. 47. & seqq. & n. 62. & 63.* ubi declarat contrarios, & n. 68. repetita apud *Mans. consult. 41. n. 34. & seqq. & n. 55. & seqq. item. 9.* ubi plurimi concordantes, apud *Ursat. di. decis. 4. n. 19.* repetita apud eundem *consult. 47. append. 2. eodem num. Palm. Nep. decis. 264. num. 3. & 4. & infra di. decis. 140. n. 11. & 26.* aliique mox citat.

Sed contrarium quod etiam, quando non agitur de libertate bonorum, præjudicium inferatur hæredi gravato, mediante admissione nepotum, dum ob eorum successum multiplicatur onera, & substitutiones, & difficiolior, & prolixior redditur bonorum libertas, & sic favor nepotum considerari non potest sine onere gravati, præindeque distinctionem præstatam inter casum, in quo agitur de expiratione fideicommissi, & oneris, vel illius duratione, reprobant *Mench. consil. 215. num. 91. Altograd. di. contrav. 97. num. 11. & seqq. Seminias. contrav. 125. num. 40. & seqq. & post plurimos, quos refert, plenissimè Rot. Florent. in di. Florentina Fideicommissi de Pittis apud Seminias. di. contrav. 201. n. 114. & 115. confirmata Avo 1702. coram *Perfeto 5. verum ut cessat, & seqq. fol. 19. & 20. in di. Florentina Fideicommissi de Bucetti 28. Aprilis 1719. §. quoniam, fol. 15. coram D. mro Audit. Bonifacio sen. Rot. Rom. post de Luc. de fideicommissi. in Mantif. decis. 61. n. 3. & latius di. decis. 63. n. 31. & seqq.* ubi alios adducit, subdms eo minùs recipiendum esse distinctionem præstatam, quando extendit ad nepotes effect exorbicentis, odiola, & præjudicialia.*

Eoque magis præfata distinctio rejicienda est, si ponderetur, quod ob duplicem rationem nepotes non veniunt sub nomine filiorum, quarum prima est quod onera, & fideicommissa multiplicari non debent, & altera juri, scilicet proprietari verborum magis consensu, in eo consistit, quod aliter filij, aliter nepotes appellentur, & proprietates inhærendo proprietati verborum, sub nomine filiorum nepotes non veniunt, ut supra dictum est *num. 2.*

Unde etiam, ubi de libertate bonorum agitur, cessat prima ratio, subsistit tamen, & viget altera verborum proprietati innixa, ut pluribus relictis, in individuo prosequitur *Rot. Florent. in di. Florentina de Pittis 1702. §. non altera.*

Recipi tamen possit distinctio præfata in fideicommissi ob ascendente, vel transverso condito, in quo nepotes ab intestato succedere debent cum filiis representationis jure, quia in hoc hypothecum novum onus non imponitur, & gravamen hæredi non augetur, nec duplicatur, cum ipso jure per representationem, nepotibus lege successio tribuatur, ut explicat *Rovis. di. consil. 50. n. 23. 25. & 28. & consil. 52. n. 12. & sub n. 16. vers. quarta, lib. 1. Fajfer. di. substitut. di. quest. 320. n. 48. Mantif. de conjectur. ultim. volunt. lib. 8. tit. 8. n. 15. Sfs. di. decis. Aragon. 64. n. 57. Altograd. di. contrav. 97. n. 17. & in eadem Causa judicans, egregie considerat *Rot. Florent. post tom. 1. Summe Sobell. di. cap. 6. §. quarta quod, impressiois Fuenti Anni 1707. & apud Seminias. di. contrav. 201. n. 114.* ubi concordantes *Rot. Rom. post de Luc. de fideicommissi. in Mantif. decis. 61. n. 4.**

Vel quando de tempore purificata substitutionis filij primi gradus essent præmortui relictis nepotibus, de quorum activa vocatione questio sit absque ullo hæredis gravamine, apud quem bona libera remanere non debent, sed controversia cadit circa personam, cui faciendum sit restitutio, nepotum nem-

pè, vel extraneorum, quo casu lata interpretatio facienda est, ut in vocatione nepotibus favorabilis, & hæredi gravamen non inferente, illi sub nomine filiorum veniant, ut declarat *Rovis. consil. 50. n. 12. & ibi Altimar. n. 10. & consil. 52. n. 3. & sub n. 4. lib. 1. Venturia. consil. 25. n. 168. Andreol. di. contrav. 82. n. 12. Seminias. di. contrav. 125. n. 31. & seqq. & n. 50. & seqq. Castald. consil. 258. n. 9. & 10. Rot. Florent. post Torr. de primogenit. speciatim decis. 57. sub n. 47. & 48. Rot. Rom. coram *Perfeto. di. decis. 516. n. 5. & seqq.**

Et quod ad effectum succedendi per vulgarem, quatenus nempe eorum pater noluisset, vel non potuisset adire, nepotes admittantur, in specie *Venturia. di. consil. 25. n. 168. lib. 1. Seminias. di. contrav. 125. n. 49. & seqq. Rot. Florent. infra di. decis. 140. n. 4. & seqq.* ubi quod hoc eo magis procedit in descendentes, quia si per mortem filij in vita patris nepos sub nomine filiorum non veniat, ipse repelletur paterfamilias, & rumpeat testamentum, & in celebri *Florentina Fideicommissi de Pittis 7. Aprilis 1702. infra imprimenda n. 6. coram *Perfeto, & in di. Florentina Fideicommissi de Fabbriis 5. Septembris 1720. §. quo circa, coram D. mro Audit. Casaregio, Rot. Rom. coram *Perfeto. di. decis. 516. n. 5. & seqq. Caprar. di. decis. 43. n. 6. post de Luc. de fideicommissi. in Mantif. decis. 62. n. 5.***

Nullo autem modo recipi possit distinctio præfata, quando conditio purificata fuit ad favorem filiorum, qui in fideicommissi successerunt, & ad restitutionem tenerent, sed concedito cadat, non restitutio facienda sit immediatè substituto, vel prius nepotibus, qui se comprehensos pretendunt sub nomine filiorum, & isto casu, quia per admissionem nepotum augeretur unus gradus substitutionum, & multiplicaretur gravamen, strictè fore deberet interpretatio exclusiva nepotum, quævis post filios vocatos superint alij substitutionum gradus, ex quo substituto verificata, & effectum forent fuit in personam filiorum primi gradus, ut in puncto considerant *Mench. di. consil. 215. n. 39. & seqq. Rovis. di. consil. 52. sub n. 14. vers. item quando, lib. 1. Venturia. di. consil. 25. n. 49. Altograd. contrav. 64. n. 7. Andreol. citat. contrav. 82. n. 16. plenè Seminias. in Causa hujus domini di. contrav. 125. n. 39. & plurib. seqq. & n. 74. & 92. ubi etiam hinc in conditionalibus, & verba collata sine in futurum, & incertum eventum *Fajfer. de substit. quest. 321. n. 31. Mantif. de conjectur. lib. 8. tit. 8. n. 6. Sfs. di. decis. Aragon. 64. sub n. 84. Rot. Florent. infra di. decis. 516. n. 7. in rem. decis. 476. sub n. 24. part. 1. & post de Luc. de fideicommissi. in Mantif. di. decis. 21. n. 7.**

Nec ad effectum succedendi per fideicommissarium, ac indacendi in filij onus restitutionis, & fideicommissi *Altograd. contrav. 64. n. 9. Seminias. di. contrav. 125. n. 40. & seqq. & n. 50. & seqq. R. P. D. Organati in di. Florentina de Pittis, post de Luc. de fideicommissi. in Mantif. di. decis. 63. n. 7. Rot. Florent. in eadem Causa apud Seminias. contrav. 201. n. 114. & in di. Florentina Fideicommissi de Fabbriis 5. Septembris 1720. §. ceteris verbis, & seqq. coram D. mro Audit. Casaregio, Rot. Rom. coram *Perfeto. di. decis. 1163. n. 2. Caprar. di. decis. 43. n. 6.**

Verum tamen est, si in fideicommissi apposita fuissent verba relativa, cum ista repetant in filij eisdem qualitates, quæ in vulgari fuerant appositæ, comprehendere deberent filios primi, & ulterioris gradus, prout contingebat in vulgari, ne post alios, quos refert *Rot. Florent. infra di. decis. 140. n. 3. & seqq.*

Quod si in hac materia, ut sepius accidere solet, adesset conjectura hinc inde pro inclusione ac-

111. nec ipsi, & exclusionem nepotum, praesertim si imper debitor illa, quae validiores sunt, & si aequae validae sunt, potiores iudicari debeant illa, quae stant pro exclusione nepotum, tamquam habentes regulam, & iuris assistentiam ad sui favorem, in puncto *Altregrad. in Causa Florentina, dict. contrav. 97. n. 65. Piton. de contrav. patron. dict. alleg. 51. n. 136. Rot. Rom. eorum Gelf. dict. decis. 34. n. 14. Duvauet. Jun. dict. decis. 648. n. 25. Emeric. Jun. decis. 359. n. 7. & dict. decis. 1289. n. 16. in recant. dict. decis. 199. n. 12. port. 19. post de Lac. de fideicommissis in Mantif. decis. 121. n. 16. dict. decis. 64. n. 24. Rot. Florent. apud Urciol. dict. decis. 4. n. 88. apud Sammar. dict. contrav. 201. n. 90. confirmata de Anno 1702. eorum Parsetto §. cum igitur fol. 36. dict. Florentina Fideicommissi de Buettis 1719. §. cetero, fol. 35. & in alia Florentina Fideicommissi 13. Septemb. 1720. sub n. 53. §. cetero quod, & n. 54. eorum D. mea Auz. dit. Calderoni.*

Cum in dubio pro exclusionem nepotum, & restrictione fideicommissi ad filios primi gradus sit iudicandum, in specie *Altregrad. citata contrav. 97. n. 16. Sammar. in alia Causa huius domini d. contrav. 1289. n. 24. & 93. Rot. Rom. eorum Duvauet. Jun. dict. decis. 648. n. 25. in recant. decis. 376. num. 1. & 2. port. 13. dict. decis. 199. n. 12. port. 19. post de Lac. de fideicommissis in Mantif. dict. decis. 121. num. 16. & dict. decis. 12. n. 27. & dict. decis. 64. n. 30. Rot. Florent. apud Urciol. dict. decis. 4. n. 88.*

Femine si Statuto exclusae, an, & quando faciant numerum, & partem ad augendam legitimam favore masculorum, vide ea, quae plenissime scripsit h. m. P. P. D. Struvet. in Causa Florentina inter O. D. Fratres de Parma in ejus respons. impress. post Abbat. de locumfanti. in Judic. post decis. 63. fol. 48. & seqq. contra cum tamen fuit iudicatum a D. Senatore, & a Auditore Poltri, stante contraria consuetudine iudicandi vigente in Civitate, & Tribunalibus Florentiae, ut probant plura motiva ab eo adducta in dict. respons. n. 60. & seqq. fol. 192. & sub n. 90. & seqq. & relatio facta ab eodem Poltri Serenifia. Margio Duci die 15. Februarii 1628. in dicta Causa fuit a C. S. approbata die 19. ejusdem Mensis, & Ann. & vide tractata per Rot. Florent. apud Palm. Nep. decis. 266. n. 20. & seqq. & infra decis. 108. n. 3. & seqq. vide etiam ea, quae super hac materia scripserant Barr. praesit. observ. cent. 1. observ. 39. per tot. Rot. Rom. post de Loc. de testament. decis. 36. n. 2. & seqq. & decis. 37. n. 2. & seqq. quarum prima est repetita post Abbat. de locumfanti. in Judic. decis. 69. & post eundem de Lac. de Statutar. success. in Mantif. decis. 2. n. 1. & seqq. decis. 3. ex n. 2. decis. 4. n. 13. decis. 5. n. 2. & seqq. decis. 6. n. 2. & seqq. decis. 7. n. 2. & seqq. 90. omnes repetita legantur post Abbat. de locumfanti. in Judic. dec. 64. dec. 65. dec. 66. decis. 67. decis. 68. & decis. 69. n. 2. & seqq. & eorum Caprari. decis. 326. n. 23. & decis. 362. n. 45. eorum Aspladi. decis. 90. n. 2. & in addit. n. 28. & seqq. ubi plures alios citat, & apud Paulat. dissert. 40. decis. 111. num. 30. & seqq. & apud Palm. Nep. decis. 272. n. 2. decis. 337. n. 15. & decis. 390. ex n. 2. & in Florentina fideicommissi. super domo 20. Martij 1716. §. haud auctore, eorum Valerio.

Ad num. 24. & seqq.
114. Furius, in transmissis jus deliberandi ad heredes, plene in sequenti decis. n. 4. & seqq.
115. Fideicommissum, vel hereditas ab infante non edicta, ad partem duntaxat transmittitur, infra decis. 42. n. 8. & in addit. n. 10.
116. Transmissio locum non habet in compendiosis, sed post mortem heredis, & sic in diem incertum, infra decis. 91. n. 3. & in addit.

Fideicommissum non agnatum, quando testatus est, vide infra decis. 28. n. 46. & seqq. cum add. ditione, decis. 52. n. 9. & seqq. decis. 59. num. 15. & decis. 66. n. 4.

Eadem.

Idem die, & Anno.

ARGUMENTUM.

Nepitis, in legatum dotis sibi ab avo relinquitum, impatere teneret legitimam, & Trebellianicam, quam detrahit ex persona patris. Transmissio hereditatis ex aequitate L. Pantonius ff. de acquir. hered. 48. & quando locus non fit. Statutum excludens sororem propter fratrem, vel filiam fratris, excludit & sororem nepem ex fratre. Duplicitas vinculi quibus casibus non fit attendenda.

SUMMARIUM.

- 1 Legatum dotis saltem nepi ab avo, in dubio censetur factum satisfactione filij.
- 2 Praesertim si fit factum nepi necessitate.
- 3 Nepitis, cui dos ab avo legata fuit, debet legitimam, & Trebellianicam patri debitam in dotem impatere.
- 4 Furius jus deliberandi transmittit ad heredes, saltem ex beneficiis. Pantonius ff. de acquir. hered. Declara, ut infra n. 6. & seqq.
- 5 Probationes omnes suis Iudici arbitrarie.
- 6 Pater excludit aditorem, qui animam requirit.
- 7 Hereditas transmissa non adita non transmittitur.
- 8 Furius uti ignorans delatam hereditatem, non transmittit jus deliberandi.
- Et de ratione, n. 9.
- 10 Beneficiis L. Pantonius competit ex causa testamenti, quae impediri non debet.
- 11 Declara non competere heredi, quando non potuit competere ejus auctor.
- 12 Nec quando cum absentia non jungitur aliud impedimentum.
- 13 Nec quando adest persona, cui debeat major favor in bonis de sancti.
- Et de ratione, n. 14.
- 14 Qualis est masculus excludens feminas ab intestato ex forma Statuti, qui meretur majorem favorem.
- 15 L. Pantonius non habet locum, quando agitur de abducendis bonis ex agnatione.
- 16 Testatoris virba, & voluntas declarantur per testes, qui a Testatore ita dici audierunt.
- 17 Edictum successorium procedit, si procedas in gradu, vel repudiaverit, vel non patuerit adire hereditatem.
- 18 Statutum Burgensie excludit sororem a successione fratris stante alio fratre, vel filio fratris.
- 19 Statutum excludens matrem a successione filij propter nepotem ex fratre, non excludit nepem ex fratre.
- 20 Statutum excludens sororem propter fratrem, vel filium fratris, excludit etiam nepem ex fratre per defectu; & n. 32. & 33. ubi reprobatum contrarie auctoritates.
- 21 Decisions in puncto standum est potius, quam decisioni loquanti in diversis terminis.
- 22 Sororiteres sunt decisiones in puncto, quam argumenta.
- 23 Procedere per argumenta est refugium miserorum.
- 24 Excludi per Statutum feminas proximari propter masculos, excelsa etiam remanet summa remota, & n. 37.

- Exemplifica, cum. 36.*
- 26 Filius excludens matrem, à fortiori excludit aviam matrem.
 - 27 Nepes in casu predicto non potest venire ad hereditatem patris contra patrulam, nec ex persona sua, nec ex persona patris; Et de ratione ibi.
 - 28 Eadem ratio transferendæ agnationis militat in excludenda nepte, prout in excludenda sorore.
 - 29 Ratio transferendæ agnationis respicit publicam utilitatem.
 - 30 Ideo extenditur ad neptem, ex omni causa venit Statuti.
 - 31 Immo predicta non dicitur extensio, sed comprehensio, & proprius intellectus Statuti.
 - 32 Femina veniens non debet in successione esse melioris conditionis, quam femina proximior, & n. 33.
 - 34 Ratio diversitatis, cur Statutum excludens matrem à successione filii in consensu nepotis ex fratre non excludat neptem, & illud excludens sororem excludat etiam neptem.
 - 35 Mater uti sapit sine agnatione non habet prelationem contra neptem agnatam.
 - 36 Ubi est eadem ratio, debet esse eadem juris dispositio.
 - 37 Argumentum à minori ad majus validum est in jure, uti unquam fallit.
 - 38 Stante Statuto exclusivo femininarum, neptis non filia mascula non excludit filium avi.
 - 39 Stante predicto Statuto frater conjugum concurrat cum utroque conjuncto in successione fratris, & in fideicommissa patris, n. 42.
 - 40 Amplo, ut n. 44. 45. & 46.
 - 41 Sorores utrique conjuncti excludunt etiam à favore solo conjugum, Et de ratione.
 - 42 Statutum Biturgense in successione transverfalem parificat conjugum utrique conjunctum.
 - 43 Duplicitas vinculi extenditur, quando frater fratri, vel nepos patris vult succedere, scilicet quando patris vult succedere nepoti.
 - 44 Stante Statuto exclusivo femininarum legatum pro deo conditionale est, si impie sequatur, & eo conditione non impleta deficit.
 - 45 Maxime stante circumstantia, de qua, n. 49.
 - 46 Jure conditionale non transmittitur etiam in descendentes.
 - 47 Tutor sine tutela tenetur reddere rationem administrationis.
 - 48 Prox tenentur illius heredes.
 - 49 Et hoc procedit etiam in quavis alia administratione.
 - 50 Pupillus habet hypothecata omnia bona Tutoris pro ejus administratione.

DECISIO X.

SUBJECIMUS in sententia Augustini de portione bonorum dicti Marci sibi jure fideicommissi debita teneri ad concedendum dotandam ejus filias, secundum tempus fideicommissi per ejus mortem pariter, computata tamen in ipsis dotibus legitima, & Trebellianica, que ipsis ex persona patris debentur ex dictis bonis fideicommissis, itur quatenus dotum eorumpetentia excedat dictas legitimam, & Trebellianicam extenuis per Augustinum ipsum suppletur.

Movet nos in hac parte legatum dotum per Testamentum factum ad favorem femininarum, quod eredi debetari possit, an factum fuerit contemplatione filiorum, et non neptum, consequenterque an bona fideicommissi subiecta attingi possent, ex quo alia multa ex parte bona patris, ex quibus filia decenter dotari possent, nihilominus tamen tutor in proposito

vixit est opinio, que habet legatum hujusmodi in dubio factum ecclesiæ contemplatione filiorum ad toll. in l. dehis item, & ibi Bart. & scribentes ff. de collatione, bonor. cum alijs per Marcar. conf. 2. n. 42. & in Epitom. quæst. 78. n. 76. & Magos. decif. Florent. 13. n. 7. quam posita confirmant DD. Tres sub die 11. Januarij 1583. ut patet lib. Motuvor. 53. & novissime comprobatur etiam Mascard. de probat. cunctis 156. n. 3. ubi de communi, proceditur precipue, quando dos relicta est neptibus nascituris, ut in proposito, ad latè tradita per Gabriel. de jur. dot. consilij. 5. n. 5. & n. 21.

Et licet nonnullæ conjecturæ in contrarium adducerentur ex Menoch. præsumpt. 17. lib. 3. & Decian. consil. 8. per tot. lib. 2. placuit tamen sententia Cass. conf. 64. n. 4. versis. quibus loco lib. 2. & Cephol. consil. 105. n. 19. & 20. lib. 1. quam in effectu sequens est etiam Menoch. dist. præsumpt. 17. n. 19. & Mascard. in dist. cunctis. 156. fol. n. 3. versis. si priorem, ut nempe neptes istæ, priusquam attingant fideicommissum, legitimam, & Trebellianicam sibi ex fideicommissio obventam in dotibus per avum eis relicta debent imputare, illisque non congruentibus, tot ex bonis fideicommissi, alijs spectantibus ad eorum generitorem, usque ad debitam dotum congruitatem, juxta liquidationem in executione hujus sententiæ, per Augustinum seniores supplicatur.

Quod verò spectat ad alia bona post mortem Testatoris per dictos ejus filios sequitur, duo tempora fore distinguenda, quorum primum est obitu ipsius Testatoris initium ducit usque ad annum 1581. quo Hieronymi decessit, secundum vero post obitu ipsius Hieronymi citra usque ad tempus mortis dictorum Petri, & Marci.

Quoad primum tempus diximus bona in communi acquisita per ipsos fratres dividenda esse in tres partes, quarum prima applicetur Augustino ex persona dicti Hieronymi et ejus patris, secunda Petro, tertio Marci, quibus duabus ultimis partibus simul junctis una cum omnibus per eos quæsitis post mortem Hieronymi mandavimus ex eis duas constitui partes, quarum prima assignetur filiis Marci, uti relicta in ejus hereditate, altera vero spectans ad Petrum assignetur dicto Augustino, uti ejus hæredi insolidum ab instaurato, & hac quidem divisio clare, & absque difficultate procedit respectu primi temporis, ex quo mortuo Hieronymo non potuit Augustinus quidem pretendere in bonis per Petrum, & Marcum ejus patris sequitur.

Verum quoad secundum tempus, dum portio Petri assignatur Augustino, multa, & quidem non spernenda obijciuntur pro ejus exclusione. Primum enim dicebatur, Marcom, si adivit Petri hereditatem pro ut scire potuit nunquam ei superflus per diem, & noctem, in concursu nepotis non solum dimidiam ei debitam, sed etiam integram hereditatem ipsam in filias transmississe, ex quo uti frater utrique conjuncti excludatur Augustinum natum ex Hieronymo conjugum tantum.

Si verò non adiverat, obstatte prætenso furore (qui tamen præredebatur non probatus) transmississe siletem jus deliberandi, vel adendum, si non ex alio capite, siletem ex beneficio l. Pautinus ff. de acquirend. heredit. Cateram DD. ex depolatione restium etiam proparte mulierum examinatorum non censuere dubitandum de furore Marci, & cum probationes omnes sint Judicij arbitrarie Bart. in l. Lucius in fin. ff. de his, qui test. infam. Cass. in l. adjuvandi n. 79. ff. de jur. jurand. Dec. conf. 595. n. 1. super hoc non recedere distans insistentem; furorem autem necessario excludere aditionem, que solum requirit l. pro herede ff. de acquirend. heredit. ideoque, & transmissioem dari non possit inferrent, ex quo certum est hereditatem transverfalis non aditam non transmissi

l. liberis §. hoc verba L. sed si plures in principio ff. de vulg. & pupillar. l. uni §. in novissimo C. de caduc. tollend. l. quam forem, & ibi Bald. Alex. Salsus. C. de jur. delib. Dec. conf. 103. n. 45. Aym. conf. 41. n. 4. Gabriel. conf. 111. n. 1. & 2. lib. 2.

Non credere etiam posse dici, Marcum transmississe vel deliberasse, ex l. i. *in antiquioribus C. de jur. deliberat.* postquam ex eadem furoris causa non potuit scire hereditatem ad se fuisse delatam, quo casu cessare beneficium dicitur legis, scribunt, ibi *Gloss. in l. beneficium*, et post eam Bald. post princip. *Saepe, col. 2. in fin. C. de test. l. 1. Odol. pro communi de regl. test. in inter. quesi. 50. n. 88. optimè Bart. in l. qui dicit n. 7. ff. de reb. dud. reddens rationem, quia quidem deliberare non potest, unde nec transmittit ad alium ius, quod ipse non habet, et idem in pand. scribit etiam Marcum. post alios in d. l. i. potest n. 133. ff. de acquir. hered.*

Tota ergo vis confidere videbatur in remedio d. l. *Pentecostis*, quod seposito impedimento non additione hoc furorē, & mortem subsequētem videbatur, scilicet operari potuisse transfundendum iuris potēdi restituitionem in integrum ad addendum in filios, ex quo beneficium didae legis commune est cunctis
10
cumque generis impedimento, ut per Odd. d. quesi. 5. c. 62. *versic. tunc aratur*, & quesi. 62. n. 3. *versic. sed contrarium ubi de magis communis*.

Sed multis omnibus confusum, neque hoc remedium
 11 dictis mulieribus suffragari, quia secuti Marcus eo fuisse
 destitutum, ita et filiae ejus, et heredes, ut per Bald.
 in terminis conf. 223. sub n. 1. *verfise. hic est confideran-*
dum lib. 3. Calcan. conf. 33. sub n. 17. verfise. quod autem
sibi infantes, et Simon de Peto. de interpret. ultim. vo-
luntat. lib. 2. foliat. a. n. 6. fol. 317. non Goler enim

12 profecto remedium *h. Pomerius*, nisi cum adfuerit
iungatur aliud impedimentum *Burfat.* ex eodem
conf. 60, n. 1. & confil. 61. sum. 8. sequitur *Craff. in*
transmissio quib. 19. n. 19. *verf. communiter* *ifam*

13 *epistolam* lib. 1. proet nec quando adest perfun, cuius
major virus debeat in bonis prima perfonae defun-
ctae. de eius hereditate agimus, prima rursus cessat moni-

14 che, de cuius necessitate agitur, quia tunc celat equi-
tas, super qua fundatur omnis religio, ut per Alex.
conf. 168. sub n. 20. lib. 7. post Bald. in l. 2. C. ad Or-
fices. In sequitur Sacra. conf. 207. sub n. 5. verfic. sed re-
spondeo aliter lib. 2. Dec. conf. 260. sub n. 5. Barst. di. 8.
conf. 62. n. 12. Cressi. d. quasit. 29. ante n. 6. verfic. Ter-
tio sic non est talis eorum est Augustinus, qui docet in
sermone in conspectu Aulicorum, quod in conspectu

15 Sensus, illas ab intestato exclusisset ab hereditate Testatoris, id quod expresse sensit etiam *Ord.* citans *Alex. Bufier*. & alios *d. quæst.* 50. n. 81. & 82. dum limitat *d. l. Paulinus* non procedere, ubi agitur de abducendis bonis ex agnatione, qui est casus noster, qui, ubi etiam dubium dici possit, non nihil tamen fo-

menti recipere videretur ex ipis, quae dicunt nonnulli ex testibus in causa examinatis, narrantes, Petrum huius quoque sui fidei intentionis, dum mori proximam, Augustinum ad se vocari fecit, dicens velle eam esse sibi heredem, ex quo non aderant alij mafculi, illique quod propterea suadendo, ut bonus esset, sic enim argumentari etiam posse, scribit Hieronymus. Gabriel.

Inne *conf.* eum respondebatur successorium edictum 18
 sine deum procedere, si precedens in gradu, vel
 repeditur, vel exire non potuit, in quibus ter-
 minis loquitur etiam *Gabriel*, ad Angustum, qui
 vultus Statuti Burgundici sub Rub. de *successorib.*
inest cap. ap. in *6. et mortis fratris lib. 1.* habet
 tamquam proximior in gradu ad exclusionem
 fœdiorum, non repudiatur, capere velle, et 19
 posse; replicatur ejusmodi Statutum foreum quid-
 dem excludere à successione fratris fratre alio fratre,
 vel alio fratre, nepotem tamen ex fratre non
 excludere à successione patris, efferebanturque Mo-
 tivæ anni 1591. in Causis de Dodiis, & Natis lib. 73.
 et 4. et in quibus fupponatur fuisse iudicium, Sen- 20
 tatum excludens matrem à successione filij propter
 nepotem ex fratre, non tamen excludere nepotem
 ex fratre ex postrema ratione, quod Statuta ejus-
 modi sint stricti juris, ideoque non procedant, nisi
 in personis nominatis.

Verum quia hoc motivum non percutit in specie
celum nostrum, ex aduersoque afferebatur de-
clisio Rote Romane in precisis terminis nostris, quæ at
conclusum fuit, Statutum excludens fratrem propter
fratrem, vel filium fratris virtualiter compre-
hendo, atque excludere etiam neptem ex fratre
prædefundo, quam licet comprehendat *Via*. inter suas
communes opiniones 860. *per tot.*

Dominus breves decedens in puncto standens potius
 faix exiliorum, quam alijs frequentibus in diversis
 terminis, ex traditis per *Concilio*, in l. omnes po-
 poli column. 136. ff. de *testific.* et per, quem refert
 the. *Guillermus Bruni*, in *tractat.* quod *secundum* mensuris in
 6. articulo *principali* ante n. 112. *secundum* sunt enim
 decedens in terminis, quum argumentis *Breuer*, *conf.* 35.
 feb. n. 18. inquit post *Felici*, in *exp. cum ordinem* sub
 n. 3. *extra*, de *rescriptis*, ideo laborandum esse, ut ha-
 beretur decedens in terminis, qui procedere per ar-
 gumenta est refugium miserum, quum doctrinam
 sequatur etiam *Moroch*, *conf.* 73. num. 12. *Nuvizca*,
conf. 67. n. 1. *Vinc. Franc.* de *testific.* 363. ante n. 4. et
Moroch, *de test. Lacerd.* 68. n. 27.

Maximè cum pro hac parte non desideretur etiam rationes, & argumenta, & præsertim adit identitatis rationis; non minus excludendi neptem, quam forem; quinimodò à majori, si sermna proximior excluderetur propter masculos, longè magis excludi debeat remotior, ut per *Brav. diff. art. 6. a. 11.* *hinc videmus illum - 6. excludit marcos, à for-*

Hinc videmus matrem, & excludat matrem, a sortiori excludere etiam aviam maternam, & si excludat filium, excludam quoque censei nepotem ex filio, & nedam per ipsum filium, fed etiam per nepotem ex filio, ita notat *Jean. Andr. ad Spec. in rubric. de success. ab intestato, col. 2. Bart. in l. liberorum ff. de verbor. significat. Bald. in l. maximum titulum n. 4. C.*

de liber. *prester.* ibique etiam *Alex. Roman.* in l. 1. n. 4. G. de success. *edid.* *Brus.* attestans de communi in *dis. tractat.* quod floribus mactatis, *artile.* 12. n. 234. & 235. idem scribit etiam *Alex.* in l. *venis*, num. 6. G. de i. ius vocand. concludens, hanc uerptm si uult venire ex persona sua, non posse, quia est in inferiori gradu, sed & idem esse, si uelit succedere ex

Quatenus verò pretendebatur, Marcum potuisse exciudere Augustinum in vim duplicitationis vinculi, hoc utique, quod spectat ad eam personam nihil est, ex quo non adjit, nec habundaret, aut in integrum restitutionem transiit.

Majus proponebatur dubium, quoad personas si-
larum, nempe, an possent ipse ex persona propria,
in viâ successorij edicti, excludere patrualem à com-
munis patris hereditate, & pro affirmativa elige-
batur *Gabriel. consil. 133. n. 1. & per tot. lib. 2. cui*

- tionem conservandæ agnationis, quæ cum respiciet
 29 publicam utilitatem, ut per *Juan. Andr. & Bald. in*
ludicâ præcatis, extenditur etiam ad nepotes ex
 30 noma mente Statuti, sequitur *Socius. Jun. conf. 10.*
n. 17. lib. 4. Gabriel. conf. 1. n. 9. lib. 2. quoniam
 hanc non dici extensionem, sed comprehensionem.
 31 ac proprium intellectum Statuti, pulchre inquit *Bald.*
in l. quod verò contrâ, sub n. 4. vers. item verissime
ff. de legib. Jussum in §. ex maleficiis, n. 39. in lit. de
actum. & conf. 22. n. 43. lib. 2. Sord. decis. 251. n. 3.
 32 & foriniam remotionem non debere esse melioris
 conditionis, quam sit proximior dicit *Jussum. con-*
fil. 145. n. 16. lib. 2. quæ rationem unâ cum plu-
ribus alijs, egregie in hanc sententiam considerat
Georg. Nott. in tractat. de Statut. quest. 2. prin-
n. 27. & seqq. & in litiâ de Brui. decis. art. 6. num. 89.
cum plurib. seqq. & in effectu hæc est communis opi-
 33 *nio, quicquid dixerit Bald. in diti. l. venia, qui*
communiter reprobat, uti restit est Socin. Jun. d.
confil. 168. n. 45. lib. 2. & de magis communi testat-
ur idem Socin. Jun. diti. confil. 10. n. 17. lib. 4. ubi
 refert, Collegium Perusinum aliâ consilio pro
 non exclusione nepotis, Potavianum verò pro exclu-
 sione, sequè consilium pro veritate, cumprobasse
 34 opinionem Potavianorum, uti melioribus rationibus
 suavitatem; & magis communem, refert, & sequitur
Menci. confil. 95. n. 86. & Iustus Gabriel. confil. 19.
n. 23. lib. 2. ut merito ad ex recedendum non sit,
 quicquid in dictâ causâ Dodâ fuerit resolutum,
 præsertim cum ultz rationis, & auctoritatis ad-
 35 ductis considerari etiam possit evidens diversitas ra-
 tionis inter casum, & casum; non sequitur enim,
 mater est in gradu proximior, ergo nepem ex fi-
 lio excludit, ut quod resolutio Causæ illius de Do-
 ctâ, minime ergo nec frater, nec filius fratris &
 quantumcumque masculi sint, excludit nepem ex
 fratre, siquidem in primo casu, mater uti ascen-
 dens, & caput lineæ cognationis habet potiori-
 tatis contrâ nepem ex fratre agnam.
 36 In secundo verò omnimodò ratio excludendi pro-
 pter masculum concurrat in nepem, quæ in fratre,
 utraque enim venit eodem jure, eadem ratione, ex
 eodem capite agnationis, unde nil mirum, si dispo-
 situm in unâ favore masculi, censatur etiam dis-
 positum in altera, ubi enim est eadem ratio, ibi ef-
 37 fe & debet eadem juris dispositio, vulgata l. il-
le, ff. ad l. aquil. l. à Titio ff. de verbis. obligat.
Romer. confil. 421. num. 8. Aymon. confil. 183. num. 3.
 quoniam dispositum in fratre, in qua erat minor
 ratio excludendi, censetur multo magis dispositum
 38 in nepem i gradu remotiori existente, juxta regu-
 lam l. si vivit matre C. de bonis maternis, ubi tradita
 per *Bald. in diti. l. quod verò contrâ, in fin. ff. de*
legibus, & litiâ per Brui. diti. art. 6. num. 92.
& diti. art. 92. n. 235. semper enim in omni ma-
 39 *terâ tenet argumentum, ut quod constitutum est*
 in eo, in quo est minor ratio, censetur consti-
 tutum etiam in eo, in quo est major, ut pulchrè post
 alios per *Perregrin. confil. 103. n. 17. ubi post Jussum.*
in l. 1. C. de jur. Emphyt. inquit huc argumentum ef-
 fectus necessarium, nec umquam fallere, ut per eam.
- Necne hic credidimus obitare vinculi duplicita-
 tem deducam ex motivis editis in dictâ Causâ de Do-
 ctâ, in quibus fuit resolutum vinculum maternum
 non esse impertinent, quasi Augustinus, qui Petro
 non erat vili consanguineus, videretur omnimodò ex-
 clusivus per filios Marci, utrinque conjungas; siquid-
 em omisso, quod adsum filius Testatoris, & per
 39 sorores utrinque conjungas ejusdem Petri, & per
 consequens proximiores, quæ per filios Marci non
 excluderentur, ut per *Bar. in l. liberum, n. 13. ff.*
de verbis. significat. fuit etiam responsum ex alia de-
 cisione hujus Fractorij emanata de Anno 1588. in fi-

milli Statuto Policianensi, imò fratrem consanguineum concurrere cum utrinque conjungendo in succensione fratris, ex iis, quæ scribant *Bald. in l. 1. C. de legib. heredi. Menci. confil. 187. num. 55. lib. 2. Alb. confil. 81. n. 4. Gabriel. confil. 6. ante n. 5. vers. & cetera receptis ff. lib. 1.*

Idque ex magis communi indubium testatur *Gras. in §. success. ab intestato confil. 31. n. 2. & ratio*
 est, quia ubicunque Statutum favore agnationis
 admittit fratres exclusi sororibus, sorores ex-
 cluduntur etiam à consanguineo solo, qui propriè
 est frater, & in quo militat ratio eadem Statuti, nempe
 agnationis conservandæ, ut per *Romer. confil. 412.*
ante n. 2. & n. 6. Cast. confil. 196. n. 2. lib. 1. Brui.
diti. art. 12. quest. 18. ante n. 269. vers. sed Romanus
 42 & in puncto, ut utrinque conjungens non præferat
 consanguineo in fideicommissio paterno, scribit
Bar. in l. Lucius, n. 21. ff. de vulgar. & pupillar. & Bar.
sequi sunt Bald. Angel. Sayet. Rom. Inol. Alex.
 & communiter scribentes omnes, ut per *Jussum. ibi*
 n. 31. & præclare per *Alb. confil. 89. num. 19. & con-*
fil. 81. n. 13. ubi apostilla alios etiam citat.

Addebatur tamen ad tollendam omnem difficultatem, non verari in succensione transverfalem, in
 quibus Statutum Sepulchrense paritè consanguineum utrinque conjungens, ut ex ejus lectura patet
 43 in dicto §. & cetero fratre ibi, ex fratre paterno, &
materno, seu fratre paterno tantum, quod ipsum al-
 verterunt, & Domini illi, qui in Causâ Dodâ mo-
 tivum compilarunt ed. 6. vers. de tertio linea, ut sic
 articulus ille ex censura ipsiusmet Statuti sine ulla
 porfus remaneat difficultate.

Inter bona autem communia dictis Marco, & Pe-
 tro, secundum præmissa declaravimus adnumerandum
 esse dotem eorum maternam, portionem hereditatis
 44 Mathiæ filii Andreæ, de qua proximè agimus,
 illudque in primo casu, quod capient impensa fune-
 ris, ut alienam, Testatoris legitima, & Trebellanica,
 & quicquid impensum per eos fuit in sol-
 vendis legatis, & oneribus impositis à Testatore, &
 in effectu quicquid pro prædictis erit detrahendum,
 juxta liquidationem in executione hujus nostræ sen-
 tentiæ faciendam.

Quod verò spectat ad hereditatem dictæ Mathiæ
 ex ratione, quæ diximus, in succensione transverfalem
 ex municipali censura non extendi dupliciter
 semper vinculi, sed consanguineos æqualiter succedere
 cum utrinque conjungendo, facile resolutus etiam
 fuit articulus ille respiciens hanc succensionem. And-
 rea enim pramortuo patri, ac filiz, bona, quod
 eam pervenerunt, puta dotes virz, & acquisita
 per patrem delata fuere ad eos illos ejus patris,
 tunc temporis superfluit, nempe Hieronymum, Pe-
 trum, & Marcum, cullibus eorum pro tertis i-
 lectis enim solus Hieronymus esset et utrinque con-
 jungendus, non tamen exclusi fratre alij ejus fratres
 44 consanguinei tantum, ut supra abundè deduximus,
 quamvis informantes pro mulieribus, adeo etiam pa-
 d nitebantur evirare vinculi duplicitem, quasi
 non attendatur, nisi quando frater fratri, vel ne-
 45 pos patris succedere potest, non autem è contra,
 quando patris intendit succedere nepoti, juxta
 tradita per *Bar. in l. 1. §. legitimam ff. de suis, & legitim. Cast. in autibus. post fratres n. 4. eodem*
titulo, Alex. confil. 168. n. 4. lib. 5. cum alijs.

Cum itaque Marcus ageret de succedendo Ma-
 thiæ nepti ex fratre consanguineo, non fuit cur ad
 45 plicitas vinculi attendere, meritoque quo tertie
 ei fuit adjudicata, reliquis duabus ad Augustinum
 spectantibus ex persona tam Hieronymi, quam Pe-
 tri, quibus ipse, ut supra dictum est, fuit hæres
 in solidum.

Non censuimus tamen, legatum florentinum 900.
 per

ARGUMENTUM.

Jus petendi restitutionem in integrum ad adequatam hereditatem, quando transmittitur, & intra quod tempus, & quomodo restitutio peti debeat, ad declarationem l. Pantonium 85. ff. de acqui. vend. heredit.

SUMMARIUM.

1. **H**ereditas non adita, regulariter non transmittitur ad heredes, neque suos, neque extraneos.
2. **I**ntellige tamen, ut, concurrente minori etate, absentia, ignorantia, vel alia legitima impedi- mento, transmittatur jus petendi restitutionem in integrum ad eam adendam, ex dispositione dictae legis Pantonium.
3. **A**n sufficiat dubitatur super delatione hereditatis: Et talis transmissio fit, sicut prius heres desum- ditur, qui non aditus fuerit etate major, vel mi- nor, ibidem.
4. **I**tem, & si fuerit extraneus, & hereditas ab extra- neo proveniens, ibidem.
5. **E**t quomodo deficiat animus transmittendi hereditatem sine delatione, ibidem.
6. **I**gnorantia suffragatur, tam si consistat in scitu, quam in iure controverso.
7. **A**mplia, ut non excludatur ignorantia, etiam si fuerit in loco, ubi poterit intellegere Praetores.
8. **I**tem amplia etiam si lapsus fuerit quadriennium ad eam petendam.
9. **Q**uadrigenarium enim incipit solum currere à die scientiae.
10. **R**estitutio in integrum, ad hanc affectionem peti debet specialiter, & pro eo implendum officium Judicis.
11. **N**on sufficiunt prius dictae ex clausulae iuramentum in fine libelli apponi solites.
12. **N**on admittitur in prejudicium personae praedictae, & cui ob intestato debetur hereditas.
13. **E**t quando de hac praedictione consistere dicatur.
14. **E**xistentia personae in aequali gradu, vel conjuncti in institutione, non impedit transmissionem, median- te restitutione in integrum tributa à l. Pantonia.
15. **N**ec praedictae transmissioni, nec restitutioni in in- tegrum locus est, si hereditas devoluta non sit.

Ad num. 4. 7. 10. & seqq.

Hereditas non adita, regulariter non transmittitur ad heredes, neque suos, neque extraneos, ut disponit text. in l. 3. ff. de acquir. ff. de donat. pof- sess. l. quoniam 7. & l. si infanti 18. vers. fin. vero C. de iur. delib. l. unica §. in novissimo, vers. he- reditatem C. de caltus. collat. l. uni. C. de his, qui ante apert. tabul. Gomez. varior. resol. tom. 2. cap. 92. n. 1. & seqq. ibique Aylon. a. 4. Noal. de transmissi- onibus. 8. n. 1. Mans. in Causa hujus domini consule. 262. n. 13. & in eadem Causa consule. 316. n. 1. & con- sult. 349. n. 56. & consule. 463. n. 5. Franc. Palm. con- sult. 94. n. 40. & 41. Rot. Lucen. in eadem Causa apud Androl. contrav. 163. n. 22. Capri. Lutr. decis. 84. n. 1. Rot. Rom. coram Rucio Jem. deil. 283. num. 1. Anselm. decis. 84. n. 10. & post de Luc. super consulti. legal. in Mantif. decis. 26. n. 16. apud Palm. Nep. de- cis. 270. n. 7. In Speciosa Immisfione 25. Junij 1723. §. quod adversus, & in Romana Immisfione 31. Janu- arij 1724. §. saltemque, coram Eminen. D. mo Card. Falconerio, Rot. Floran. coram Marzio. decis. 17. num. 1. & mo uno ex Judicibus apud Palm. Nep. de- cis. 465. n. 41.

Con-

- per Testamento eadem Matthei, cum haberet sellam, eisdem regulis metiendum, ex quo puella hac decessit inopata, legatum enim pro dote, fante Statuto forminarum exclusivo, conditionale est, si nuptias scilicet sequantur, proindeque deficit, condi- tione non impleta, ut per Bart. in l. Titio centum §. Titio genit. aut. n. 7. ibique in terminis Statuti Florentini Caspr. sub a. 8. ff. de condit. & demonst. idem Caspr. consil. 25. per nat. lib. 3. amplè Cephal. consil. 245. a. 6. lib. 1. Alenach. consil. 81. a. 4. Simon. de Proc. lib. 3. folat. 4. n. 3. & 4. Cras. pro communi in §. legatum, consil. 48. n. 10. vers. tertia igitur, DD. Tres in Motiva diei 13. Aprilis 1599. lib. 83. certum est autem jure conditionale etiam in descen- dentibus non transmitti l. si post diem §. sed si sub condi- tione l. interdictus ff. de condit. & demonst. l. nec §. sed si sub conditione C. de cadut. collat. tradit Glisf. com- munitur recepta in l. 1. ubi etiam Bart. C. si ante apert. Tabul. & in l. heredes mei §. cum ita, ubi Soles. tes- tatur de communi sub n. 9. ff. ad Trebell. Dec. con- sil. 574. n. 2. Curt. Juv. consil. 135. n. 5. Mantif. lib. 11. elr. 20. num. 1. & 2. Andr. Gual. praesit. observ. lib. 2. cap. 132. n. 1. cum seqq. eo autem clario hoc in ca- su esse conditio, ex quo Testator non solum reliquit pro dote, sed formam etiam praescripsit in solutio- ne alius observandum, mandando nempe, ut solutio forent 300. folvi deberent tempore translationis spon- de ad domum viri, & de residuo forent 100. sin- gulis annis. Hac enim proculdubio respiciant effec- tum nuptiarum, non autem potentiam ad alium non reducibilem ob immaturam mortem nepis, ut per se patet.

Hac ergo summa, non uti dicit Matthei dividen- da est, sed uti remansit in hereditate Testatoris ve- nit in restitutione fideicommissi, in quo etiam filia Marci, secundum praemissa, aliquam habebat partem, sed alio jure, quam praetendit.

His sic firmatis condemnavimus dictas respective Partes ad praemissorum omnium observantiam, de- claratas alienas per Augustinum, vel redimi, & in commune poni, vel saltem in ejus partem impa- riter debere, id quod nec ipse deridebat.

- Denique pro totali causae decisione ad favorem Augustini, damnavimus dictas mulieres ad ei rationem reddendam cum reliquis de administratis per Mar- cum earum genitorem tempore per eum gestis tu- telae ipsius Augustini, juxta text. in l. 1. §. de effectu ff. de iur. & ratio, distrabes. quam procedere etiam in hereditibus tutorem non est quod dubitetur l. ta- tela, l. omnes C. arbit. tutel. id quod commune est obligationibus cujuscumque generis administratorum, ex vulgato text. in l. 3. §. hoc autem alio C. de negot. gest. Roman. consil. 413. col. 1. & Dec. consil. 109. n. 7. Damouder in suo pupillorum patricia. tit. de tutor. & curator. ration. cap. 3. m. 3. & pro hac ipsa admini- stratione diximus, omnia bona dicti Marci fuisse, & esse eadem Augustino usque ab initio hypothecata, ad tradita per Glisf. in l. pro officio C. de administ. tut. quam communiter receptam testatur Negusent. de pignor. part. 2. membr. 4. n. 2. & Damouder. dist. lo- co tit. 1. de tutor. & curator. liberos. cap. 1. n. 3. Par- tes tandem ad alij hinc inde petitis absolvimus, cum nihil ulterius visum sit invicem juridice petitur fuisse, pariterque ab expensis ob probabilem juris, & facti dubitatem.

Alexander Zilechius.
Dominicus Gualandus.
Abyssus Salica.

- Concurrente tamen minori ætate, absentia, ignorantia, vel alio quocunque legitimo impedimento, ex æquitate l. *Pantoni* 85. ff. de acquir. heredit. transmittitur Joo. petens restitutionem in integrum ad delatam hereditatem ascendam, ut ultra adducitur in hac decisione *novi*. 10. *femine Altograd* in *Causa Florentina* *transf.* 83. n. 61. & *segg.* & *conf.* 94. n. 3. & *segg.* lib. 1. ubi, an sufficiat dubietas super deletione hereditatis *Venturii*. *transf.* 42. n. 88. lib. 2. *Vela differt.* 11. n. 112. & 116. *Cancer. varior. resolut.* lib. 3. *cap.* 21. n. 19. *Borden. tollit.* 21. num. 12. lib. 1. *Altograd. controu.* 13. n. 11. 36. & 37. *Palm. Nip.* in *Causa* hujus domini *alleg.* 288. n. 20. *Manf. di.* *transf.* 263. n. 39. & *di.* *transf.* 356. num. 11. *Noal. de transf.* *sup.* 8. n. 121. *Belton. de Jur. accresc.* *sup.* 7. *quæst.* 41. n. 52. *plene Fontanell. decis.* 454. n. 11. & *segg.* & *decis.* 485. n. 8. & *segg.* *Rot. Lucen.* *apud Androl. di.* *controu.* 163. n. 25. *Senat. Mantuan.* *apud Sard.* *decis.* 138. n. 10. *Rot. Rom.* *coram Bith.* *decis.* 94. n. 33. & *segg.* *decis.* 139. n. 12. & *segg.* & *decis.* 320. n. 17. & *segg.* *Emerix Jun.* *decis.* 206. n. 8. & *decis.* 283. n. 2. *Anfald. d. decis.* 84. n. 19. & in *Romana*, seu *Florentina* *restitutioni in integrum coram Pantoni* *impres.* *apud de Marin. resol.* 96. n. 14. lib. 3. *apud Palm. Nip.* *decis.* 370. n. 15. in *revent. decis.* 82. n. 26. *part.* 2. *Odd. de resit. in integr. part.* 1. *quæst.* 82. n. 2. & *segg.* *part.* 18. in *Spolemana* *restitutionis* 15. *Aprilis* 1709. §. *hic itaque*, *coram R. P. D. meo Crispo*, & *in Romana* *Doms*, seu *Palatii* *super fructibus*, *quoad reservata* 13. *Martij* 1711. §. *tantum magis*, in *fine* *coram eodem*, in *Romana* *Immunitis* 13. *Januarij* 1713. §. *præfatus* *coram R. P. D. meo Foscaro*, in *Spolemana* *Immunitis* 25. *Janij* 1713. §. *sed etiam*, & in *Romana* *Immunitis* 31. *Januarij* 1714. §. *in circumstantiis*, cum *plurib.* *segg.* *coram Eminentijs*, D. meo *Cardine Falconerio*, ubi plenissimè de mysteriis, solum habere locum, si primus heres defunctus, qui non adivit, fuerit ætate major, vel minor, etiam si fuerit extraneus, & hereditas ab extraneo proveniret, nec requiritur animus hereditatem transmittendi.
- Ita 306 ignorantia suffragatur nedum, quando error 4 fuisse in facto, sed etiam in Jure dubio, & contraverso, in specie *Rot. Rom.* *coram Emerix Jun.* *di.* *decis.* 206. n. 8. & *decis.* 283. n. 3. & *segg.*
- A dido beneficio non excluditur ignorantia, ex quo 5 finis in loco, ubi potuerit consuli peritioris *Altograd.* *conf.* 94. n. 42. & *segg.* lib. 1. *Odd. de resit. in integr. part.* 1. *quæst.* 8. art. 8. n. 44. *quæst.* 10. art. 4. n. 24. & art. 18. *sub* n. 25. *Rot. coram Emerix Jun.* *di.* *decis.* 283. n. 5. *repetita in revent. decis.* 637. num. 6. *part.* 18.
- Nec ex quo talis restitutio in integrum non fuerit petita intra quadriennium, ut fieri debere firmant in specie *Francisci. Palm.* *di.* *conf.* 94. n. 43. *Rot. Lucen.* in eadem *Causa* *apud Androl. di.* *controu.* 163. n. 25. in *fine*, *Odd. de resit. in integr. part.* 1. *quæst.* 50. num. 60. *postea* enim ignorantia, quadriennium non eurrat, quod incipit solum decurrere 7 die scientiæ, in puncto *Altograd.* *di.* *transf.* 94. n. 69. lib. 1. *Francisci. Palm.* *di.* *conf.* 94. n. 43. *Rot. Rom.* *coram Emerix Jun.* *di.* *decis.* 283. n. 7. *Anfald. decis.* 84. n. 21. & in *di.* *Romana* *Immunitis* 31. *Januarij* 1714. §. *non obstat* *coram Eminentijs*, D. meo *Cardine Falconerio*.
- Peti tamen debet dida restitutio in integrum specialiter, & pro ex implorari Judicii officium, ex tunc mente, & verbis didi *text.* lib. 1. *Pantoni*, post alios, quos allegat, probet *Rot. Lucen.* *apud Androl. di.* *controu.* 163. n. 25. & 16. *Francisci. Palm.* in eadem *Causa* *scribens citat.* *transf.* 94. n. 44.
- Nec sufficiunt petita dicitur mediante clausula solutoribus in fine libelli apponi solitis *Rot. Lucen.* *apud Androl. di.* *controu.* 163. n. 26.

Sed non admittitur transmissio restitutionis in integrum ex æquitate didi l. *Pantoni* in præjudicium 10 personæ prædilectæ, & cuius interfecto debetur hereditas, ultra relictos hic in *decis.* n. 13. & *segg.* firmant *Francisci. Palm.* *transf.* 94. n. 42. & *segg.* & in eadem *Causa* *scribens Altograd.* *transf.* 69. *sub* n. 36. *versus. nec obstat.* *conf.* 83. n. 64. lib. 1. *Androl. controu.* 163. n. 24. ubi quando dicitur constare de hac prædilectione *Rodolphus. alleg.* 10. n. 6. *Beiten. de Jur. accresc.* *sup.* 7. *quæst.* 41. n. 53. *Noal. de transf.* *sup.* 8. n. 169. *Odd. de resit. in integr. part.* 1. *quæst.* 10. art. 8. n. 81. *Progrej.* *decis.* *Pantoni* 87. *sub* n. 7. *Fontanell. decis.* 185. n. 19. & 20. *Rot. Florent.* *decis.* 105. n. 14. *coram me*: *Rot. Rom.* *decis.* 407. n. 3. *part.* 16. & *decis.* 93. n. 24. *part.* 18. *revent. coram Emerix Jun.* *di.* *decis.* 283. n. 9. & in *di.* *Romana* *Immunitis* 31. *Januarij* 1714. §. *ne agatur*, *coram Eminentijs*, D. meo *Cardine Falconerio*, ubi tamen firmat, quod de hoc prædilectione evidenter constare debet, & quando, & in quibus casibus dicatur de ea constare, vel non.

Diversimodè tamen dicendum esset, si soperesset persona in aequali gradu, vel conjuncta in institutione, cui hereditas portio accresceret citra transmissiorem, cum talis personæ existens non impediat transmissiorem ad heredes mediante beneficio restitutionis in integrum, ex dispositione l. *Pantoni* 85. ff. de acquir. heredit. competente, ut persequitur in specie *Altograd.* in *Causa Florentina* *scribens*, *suscepit* *conf.* 94. n. 45. & *segg.* lib. 1. *Pantoni.* *di.* *decis.* 484. n. 5. *Senat. Mantuan.* *apud Sard.* *decis.* 138. n. 27. *Rot. in di.* *Romana* *Immunitis* 31. *Januarij* 1714. §. *ne agatur*, *coram Eminentijs*, D. meo *Cardine Falconerio*.

Prædicto transmissio, pariter admittenda non esset si hereditas devoluta non sit, quo casu nec de transmissiõe, nec de in integrum restitutione tractari potest, in individuo *Francisci. Palm.* *di.* *conf.* 94. num. 44.

FLORENTINA Fideicommissi.

16. Obris 1631. ex lib. *Motivar.* 84. à t. 101.

ARGUMENTUM.

Pluralitas resolvitur in singularitates, quando eohæres non est persona prædilectæ, quæ ex verisimili mente Testatoris excludit substitutum, qualis non est transversalis, etiam si sit frater Testatoris, & offeratur, & deceleratur nonnullæ limitationes ad didam regulam.

SUMMARY.

- 1 Commensur. & receptæ opinionis in judicando sequenda sunt.
- 2 Substitutis pluribus, sub conditione si sine filijs, si unus ex eis sine liberis decedat, admittitur ad illius portionem resoluta pluralitate in singularitates, & n. 30.
- 3 Amplius, si substitutus sit sola simpliciter, & indefinitè, sive copulativè, & mixtivè, vel universaliter, & distributivè.
- Item amplius etiam si substitutus sit sola per abiectionem absolutam, n. 29.
- 4 Et præcipue locum habet conclusio, si substitutus sit sola transversalis, vel extraneus, & de ratione.
- 5 Reciproca difficultas inter transversales inducitur.
- 6 Persona, quæ ex verisimili mente Testatoris excludit substitutum, non dicitur ea, quæ conjuncta est gravari, & illi succedere ad intestatam, nisi alterius sit de descendibus Testatoris.

- 7 Pluralitas multo magis resolvitur in singularitates, si concurrat praesumptio voluntatis Testatoris, & non de celeritate.
- 8 Exceptio excludit, quod sub regula inclusio continetur.
- 9 In substitutione fideicommissaria verba succedant illis important, ut quilibet, in cujus persona purificatio est conditio, censetur gravatus partem suam restituere.
- 10 Relatum est in referente cum omnibus suis qualitativis.
- 11 Relatio non sit ad id, per quod induitur correctio voluntatis.
- 12 Sed potius fieri debet juxta mentem disponentis.
- 13 Substitutio in tota hereditate, facta censetur ex prohibitione Trebellianica.
- 14 Non tamen ex ea videtur reciprocum fideicommissum, quando gravamen non est injunctum ultimum mortis.
- 15 Reciproca tacita ut inducantur, tria requiruntur, & quae sint.
- 16 Inter ceteros, etiam deficientes reciproca, censetur reservata legissima successio ab intestato ad exclusionem substituti.
- 17 Sed hoc opinio reprobanda.
- 18 Vel ad summum procedit in substitutione directa pupillari, non autem in fideicommissaria.
- 19 Vel in descendibus Testatoris, non autem in transverso, etiam fratribus, & de ratione.
- 20 Pluralitas non resolvitur in singularitates, quando Testator substituit in casu predicto.
- 21 Intelligi si ulterius adit dictio taxativa tunc, & de ratione.
- 22 Contrà, quod etiam si adit verba tunc, & eo casu pluralitas resolvitur in singularitates, quando non superest persona, quae ex verisimili mente Testatoris substituitur excludit.
- Verba tunc, & eo casu non impediunt extensionem ad tam finitum, in quo fit eadem ratio, & praesumptio mentis Testatoris n. 22.
- 23 Substituti sub eadem conditione dicuntur copulativi.
- 24 Condicio formam importat.
- 25 Pluralitas quando est de forma non resolvitur in singularitates.
- 26 Condicio copulativa ut purificetur, utriusque copulati censetur requirit.
- 27 Intelligi quando nunc tantum est gravatus sub conditione copulativa, scilicet si plures.

DECISIO XI.

In Causa dal Poggio, e dal Poggio.

Dominus Franciscus de Podio in ejus testamento suos heredes universales, & particulares instituit DD. Laurentium, & Petrum fratres utrinque conjunctos in omnibus bonis, & hereditate ipsius, postea verò nonnulla legata reliquit diversis personis, ultimum loco disposuit, quod morientibus dictis Laurentio, & Petro sine filijs legitimis, & oscuris, quod illi succedant, & succedere debeant in hereditate, & bonis praedictis DD. Marcus Antonius, & Silvester ex D. Joanne fratre nepotes, quos, & ipsorum quolibet ex tunc in casu predicto substituit heredes. Didi Laurentius, & Petrus hereditatem praedictam adierunt, deinde Laurentius decessit nullis reliquis filijs, superstitibus adhuc D. Petro, quem heredem in suo testamento instituit, & superstitibus DD. Marco Antonio, & Silvestro; stante morte Laurentij sine filijs, pretendunt dicti Marcus Antonius, & Silvester purificatam fuisse conditionem substitutionis in portione Tom. I.

ejusdem Laurentij, & ad eam admitti debere, dubitatum, inquam, fuit an substituti admitti possint ad eam portionem vacantem, & an ad eorumdem favorem purificatum fuerit fideicommissum, seu expectari debeat mors Petri.

Et quavis negari non possit, quin articulus in casu propositio discutiendus per se valde difficilis, & intricatus existeret, juxta radia per scribentes in l. heredes mei §. cum ita ff. ad Trebell. & in l. penal. C. de impub. & alijs substit. & per Menoch. de praesumpt. 62. per tot lib. 4. & praesumpt. 185. num. 66. nihilominus sequendo communes, ac receptas DD. traditiones, pro ut in judicando decet, teste Jov. Andrea in cap. 1. de consuet. feud. Socin. in l. filius famil. §. Divi. n. 171. ff. de legat. primo, Bart. Bald. & alij in l. penult. C. de pen. Jud. qui male iudic. Dec. consil. 23. n. 4. Cravetti. consil. 91. in fin. nobis visum fuit purificatum fuisse fideicommissum in favorem substitutorum, eosque admitti posse ad hereditatem petitam ex infrascriptis.

Quandocumque in substitutione fideicommissaria facta sit pluribus simpliciter vel aliquo conditione, si verificetur conditio in persona onus, admittitur substitutus ad ejus portionem, in cujus persona purificata est conditio, quavis respectu alterius pendeat, vel deficiat ipsa conditio per text. in l. Legat. C. de legat. §. Cajo ff. ad Trebell. l. fin. §. filius ff. de legat. 2. probat haec conclusioem Bart. in dict. l. heredes mei §. cum ita n. 5. versu. si vero in fideicommissis, ubi Alex. n. 19. Socin. sen. n. 26. Rip. num. 129. qui testatur hanc esse communem opinionem Bald. consil. 407. lib. 1. & consil. 171. lib. 3. Coffer. consil. 14. in 3. dub. lib. 1. Alex. consil. 92. n. 6. lib. 3. & consil. 175. n. 8. lib. 5. Offsch. decis. 110. n. 2. Marcar. consil. 14. col. 1. vers. dispositio, Menoch. de praesumpt. 186. n. 12. post multos Perregius. de fideicommissis. art. 13. n. 36. ex quibus constare videtur, quod in hac materia fideicommissariae substitutionis, dicitur veritas, ac recepta opinio, quod pluralitas resolvitur in singularitates, & quolibet ex pluribus, post eorum mortem facta est substitutio, censetur in sua portione gravatus jurebus, & auctoritatibus super deductis.

Quam conclusio procedit, nedum quando substitutio simpliciter, & indefinite facta fuit, sed etiam si copulative, & collectivae, seu universaliter, & distributive, cum semper idem sit, & nulla possit constitui differentia, an uno, vel altero modo concepta fuerit secundum Cora. in l. penal. n. 34. C. de impub. & alijs substit. Socin. Jun. consil. 185. n. 18. & 19. lib. 3. Hieronym. Gabr. consil. 121. sub num. 44. lib. 5. Mantus. de consuet. ultim. volunt. lib. 21. tit. 5. n. 29. Zanch. in l. heredes mei §. cum ita in 8. parte n. 193. & 296. Bald. consil. 407. lib. 2. Anchoran. consil. 397. Rivin. consil. 125. n. 4. & 5. lib. 3. Alciat. consil. 39. n. 19. & 20. lib. 9. Cravetti. consil. 109. in primo dub. Cora. consil. 93. versu. & pro concordia lib. 3. & consil. 20. n. 2. lib. 4. Balagnini in addit. ad Aven. consil. 22. n. 6. his addit Alex. consil. 91. n. 5. lib. 5. Offsch. de decis. 110.

Conjuncturam secundum loco opinio nostra ex altera juris conclusione, nempe quod ubi substitutio non est facta liberis Testatoris, sed transverso, & penitus extraneis, ut in casu de quo agitur, quavis sit facta post mortem plurium collectivae, seu cum dictione universalis, purificata tamen conditio in persona unius tantum, five primi, five secundi, indistincte admittitur substituti ad illius portionem, nam tunc dici non potest, quod superstiti persona, quae ex verisimili mente Testatoris excludit substitutionem Salys. in l. penal. in fin. versu. aut substitutio fideicommissaria C. de impub. & alijs substit. ubi Alex. n. 9. versu. sed adverte, idem Alex. in l. heredes mei §. cum

§. cum ita num. 25. ff. ad Trebell. Zanch. in 8. part. n. 217. de communi testatur Rota. confil. 125. n. 2. versic. *superius ergo*. & n. 6. lib. 3. Ant. Gabr. tit. de subit. confil. 4. n. 2. Ofely. de inf. 110. sub num. 7. versic. & adeo hoc est verum, substitutio enim reciproca difficilior inducitur inter transfusales, ut inquit Alciat. in confil. 546. col. 2. versic. *nos aliam*, quod substitutio secundum impressionem Lugdunensem.

6 Confirmantur jam dicta eo quia, ad hoc ut dicatur superesse personam, quæ ex verisimili mente Testatoris excludit substitutum non fit est, ut quia conjunctus sit, & succedat ad intestato gravato, sed necessario requiritur, quod sit ex descendens ipsius Testatoris, ita concludunt sermō omnes scribentes tam in l. penult. C. de impub. quam in §. cum ita ubi Alex. n. 20. versic. *unde* qui de communi testatur Socin. ibi n. 26. versic. *contrarium*, lach Zanch. in dist. §. cum ita in 8. part. n. 230. & 231. Socin. confil. 94. num. 11. cum seqq. lib. 4. Rota. confil. 125. n. 6. lib. 3. Paris. confil. 42. n. 28. lib. 2. Decian. confil. 11. n. 129. lib. 2. Mench. de consil. ultim. volunt. lib. 2. tit. 5. n. 19. Mench. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 286. n. 19 & 20. & confil. 375. n. 16. lib. 8. Craff. de success. §. substitutio, quest. 79. ubi de communi, & quest. 61. sub n. 12. versic. *secundus est casus*, Marazz. confil. 14. n. 7. qui testatur banc esse magis communem opinionem Peregrin. de fideicommiss. artic. 13. n. 46. & 48.

7 Præterea, & quædā loco tradunt DD. in d. l. heredes mei §. cum ita, ubi præcipue Zanch. in 8. part. n. 64. qui alios refert, quod pluralitas resolvitur in singulas singulantes ex præsumpta mente Testatoris, à qua potissimum pendere videtur inclusio, sicut exclusio substitutorum in materia, de qua queritur; in terminis ergo nostris mens clars Testatoris ex pluribus colligebatur, tum quia ipse Testator dictos Laurentium, & Petrum heredes instituit universales, & particulares, & sic quælibet in sua portione gravatur, & dd. Marcus Anconius, & Silvester in casu superscripto substituti fuerunt, tum etiam quia dicti Petrus, & Laurentius fuerunt heredes instituti ut supra præterquam quod legata, & fideicommissa

8 si infra scripta, de natura enim illius exceptionis est excludere, quod sub regula inclusivè continebatur, non solum includere sed l. cum præcar. ff. de iudic.

9 l. maritus C. de procurator. l. Titig. textores in prin. ff. de legat. c. cum etiam quia in substitutione fideicommissaria verba hæc succedens illis important, quod quilibet in cojus portione purificatus fuit condicio censetur gravatus restitueri suam portionem, ut tradit Alex. in l. potest in fin. versic. *ego puto*, quod si sita verba ff. de vulgar. & pupillar. Socin. confil. 69. sub n. 6. col. penult. versic. *divo in primis lib. 3. Rota. confil. 126. n. 6. versic. per hoc ergo lib. 3. Alex. confil. 93. n. 3. versic. & non videtur obviare jussu*, n. 3. lib. 3. Peregrin. de fideicommiss. artic. 13. n. 16. versic. & cum verba gravaminis referuntur, ubi ponderat verba substituitis eis. Ex verbis igitur clars, & præsumptis mente ipsius Testatoris appere videtur volumqueque ex hereditibus instituta gravatum fuisse in sua portione ad l. Lucius §. Cato ff. ad Trebell. l. fin. §. filium ff. de legat. 3. Bart. in l. heredes mei §. cum ita, num. 5. versic. ff. de l. fideicommissaria ff. ad Trebell.

His si præmissis tota difficultas consistere videtur in removendo ea, quæ in contrarium pro parte D. Petri rei convenerat deducebantur.

Primo enim dicebatur, quod substitutio facta fuerat in tota hereditate, & in omnibus bonis dicti Testatoris, cum ipse voluerit, quod substituti succederent, & succedere haberent in hereditate, & bonis prædictis, unde virtute relativi prædictæ idem est,

ac si Testator expressit, ac nominatim in hac substitutione dixerit, quod in omnibus, & quibuscunque bonis, & in universa hereditate ipsius substituti succederent, quia ita supra expresserat, nam relatum dicitur esse in referente cum omnibus suis qualitatibus, ita præcisè tradit Alex. in confil. 26. n. 1. lib. 7. Socin. confil. 77. n. 6. lib. 1. Rota. confil. 181. col. 2. lib. 2. Alciat. respons. 567. n. 9. Socin. Jun. confil. 110. n. 32. lib. 3. Zanch. in l. heredes mei §. cum ita ff. ad Trebell. quos refert, ac sequitur Mench. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 62. n. 14. & 16. & confil. 376. n. 26. Simon. de Præf. de interpret. ultim. volunt. lib. 3. interpret. 3. dub. 4. solut. 1. n. 29. versic. *succedens*, Mench. de consil. ultim. volunt. lib. 7. tit. 5. n. 12. in fin. Decian. confil. 1. n. 267. & 276. lib. 1.

Ad hoc fundamentum responsum fuit, quod in testamento non legebatur dictio illa *prædictis*, sed bene aderant verba illa in hereditate, & bonis ipsius Testatoris; ultra quamquod dato etiam, quod adfuerit hujusmodi relativum, attamen relatio non fit ad id, per quod inducitur correctio voluntatis secundum Cravett. in confil. 70. n. 3. cum ipsa relatio semper fieri solet juxta mentem disponentis, ita tenent Der. in l. si idem §. ultimo, ff. de iurisd. omnium iud. & egregie Socin. Jun. confil. 81. n. 19. lib. 3. idem Cravett. confil. 70. n. 9. verum, ut supra ostensum est, menti Testatoris fuit gravare quemque hæredem institutum in sua portione.

Secundo dictus reus convetus foam inquisitionem fundabat in prohibitione Trebellianicæ facta per ipsum Testatorem ibi, dum disposuit, quod non possit etiam à legatis in dicto testamento contentis aliquid detrahi, seu deficiari iure namque ratione Falcidie, & Trebellianicæ, aut pro debito honorum subsidio, ex hac enim prohibitione Trebellianicæ, seu Falcidie arguebat, quod totum, & integram hereditatem, & omnia, ac singula bona Testatoris ad substitutos pervenire voleat, & sic quod substitutio in tota hereditate, & omnibus bonis, ac ultimum morienti facta fuerit, prout sentire videtur Rota. sen. Curt. Jun. & Zanch. quos referendo sequitur Mench. lib. 4. præsumpt. 62. n. 16. Simon. de Præf. de interpret. ultim. volunt. solut. 1. n. 32. versic. *prohibitio detractionis Trebellianicæ*, Decian. confil. 1. n. 269. & 270. lib. 1.

Ad hoc enim respondebatur, quod prohibitio Trebellianicæ non operatur reciprocom fideicommissum, quando gravamen non est in iudum ultimum morienti, ita Socin. in confil. 69. col. ultim. lib. 3. quæ citat Ripa in dist. l. heredes mei §. cum ita, n. 15. ff. ad Trebell. Mench. confil. 489. num. 4. in fin. & confil. 376. n. 311. & à superiori opinione distinet quoniam plures alij relati ad eodem Mench. dist. præsumpt. 62. sub n. 40. versic. *ceterum à prædictis*.

Præterea ad hoc, ut substitutio reciproca tacite inducatur, tria copulative requiruntur. Primum quod sint vocati alij, inter quos dicitur eare reciprocum, secundo, quod substitutio sit facta ultimum morienti, tertio, quod sit facta in tota hereditate, vel in omnibus bonis istis. Der. in l. penult. C. de impub. & alijs substit. Zanch. in l. heredes mei §. cum ita, & port. num. 181. ff. ad Trebell. Mench. confil. 85. n. 41. & confil. 452. n. 48. & confil. 482. n. 4. & confil. 465. n. 7. & confil. 489. n. 10. Jafon. confil. 143. n. 7. & 8. lib. 1. Alb. confil. 31. n. 1. & 3. & confil. 32. n. 9. & 10. Mench. de consil. ultim. volunt. lib. 7. tit. 5. n. 15. Simon. de Præf. de interpret. ultim. volunt. num. 24. fol. 328. Cephal. confil. 330. n. 34. & confil. 430. n. 36. Odd. confil. 44. num. 40. & confil. 45. n. 9. Magun. decis. Florent. 71. n. 16. Socin. in dist. l. heredes mei §. cum ita n. 7. in quarto casu ubi asserit ita iudicium fuisse Ferrariz.

sine filijs, quis respicit diversos effectus diſt. l. Lucius §. Cajo ff. ad Trebell. diſt. l. fin. §. filium, ff. de legat. 2. & l. falsa §. fin. ff. de condit. & demonstrat. in puncto Rota. in consil. 125. n. 5. versis. superest ergo, lib. 3.

- 29 Postremo quamvis per Ablativos absolutos facta fuerit substitutio, nihilominus pluralitas resolvitur in suas singularitates ex premissa mente Testatoria, ut tradunt omnes in diſt. l. heredes mei §. cum ita ubi Zanch. in §. part. n. 64. que mens præsumpta in terminis nostris ex pluribus videtur elici, prout supra ostensum fuit, & verba quoque pluralia numeri, ut deficientibus, & similia simpliciter prolata resolvuntur in singularia sicuti probatur ex diſt. l. Lucius §. Cajo ff. ad Trebell. & per Ripam in diſt. §. cum ita, n. 126. ubi de communi testatur, quibus accedit Alich. diſt. consil. 487. ex his enim omnibus consensus iustificari posse nostram sententiam.

Pompejus Constantinus.

A D D I T I O.

ARGUMENTUM.

Pluralitas in singularitates, quando resolvitur ad executionem celeberris Text. in l. heredes mei §. cum ita ff. ad Senatusconsult. Trebell. Distinguitur casus vulgaris à fideicommissaria substitutione, atque in hac posita regula affirmativa, latè ad ejus limitationem discutitur, que sit persona prædicta, in cuius præjudicium non resolvitur. Agitur de dictionibus restrictivis, & collectivis, de reciprocos inter primos inducitur, & de pluribus alijs circumstantijs regulam respectivè limitantibus, vel consentibus.

S U M M A R I U M.

- 1 Substitutio post mortem plurium institutorum resolvitur in singularitates, & de ratione.
- 2 Fortius si constet talem fuisse mentem Testatoris, & non. 65.
- 3 Vel contrahentium.
- 4 Regulariter tamen in contrahibus pluralitas in singularitates non resolvitur.
- 5 Et in quibus contrahibus hoc procedat, in quibus non.
- 6 Declara primam conclusionem procedere in substitutione fideicommissaria.
- 7 Secus in substitutione vulgari, & de ratione n. 8. remissio.
- 8 Ratio differentie consistit in jure accrescendi, quod non datur in prima substitutionis specie, & non censetur sublatum in altera, & de alijs rationibus n. 10. remissio.
- 9 Maxime quia vulgaris facta pluribus dicitur facta toti gradui, & in descendum illorum plurium.
- 10 Limite, ut detur resolutio etiam in vulgari, si plures descendentes substituti fuerint pluribus personis, secus si unus, vel pluribus unus substitutus sit.
- 11 Item limite, quando minus dilectus, & minus honoratus consequatur plus magis dilecto, & magis honorato.
- 12 Vel aliter constaret talem fuisse mentem Testatoris.
- 13 Limite, ut non resolvatur in fideicommissaria in præjudicium persone prædictæ.
- 14 Talis persona dicitur conjuncta, qui potest habere jus accrescendi.
- 15 Amplia limitationem procedere tam in fideicommissaria, quam in contrahibus.
- 16 Declara tamen, ut non excludat heredem institutum ab altero ex iunctis substitutis, sed illi solum preservatum sit jus legitimæ successioni.

- 17 Substitutio pluribus distribuitur facta per uniuscuiusque mortem purificam dicitur.
- 18 Limite, ut distributiva assumat naturam conjunctivæ si superest persona prædicta.
- 19 Submissa si substitutio facta fuerit ædem distributiva, sed etiam collectivè, ut per verba clauschiduno di loco, o di tutti.
- 20 Persona prædicta illa dicitur, quæ est proximior, ab intestato, succedit in totum, & substitutum excludit.
- 21 Nec sufficit, quod sit æqualis in gradu.
- 22 Amplia, ut hoc ius pluralitatis resolvatur etiam ad exclusionem juris accrescendi, vel potius non accrescendi.
- 23 Item requiritur, quod sit de descendens Testatoris, & n. 34.
- 24 Declara, ut prædictus non dicitur descendens in conditione potius ad exclusionem alterius descendens substituti.
- 25 Prædicti dicitur filij fratris præmortui, qui ex liberis Testatoris existunt, & ab intestato substitutum excludunt.
- 26 Item filij in portione relictis patri.
- 27 Non dicitur, qui sunt transverso.
- 28 Et multo minus avor, quæ ad exclusionem filiorum viro non succedit.
- 29 Limite in fratre, qui à portione fratris præmortui substitutum excludit.
- 30 Prædictus dicitur masculus, qui vigore Statuti feminam excludit.
- 31 Item qui magis est aptus ad conservationem agnationis à Testatore exceptam.
- 32 Prædictus ut quis dicitur necesse est, ut sit vocatus, vel saltem in conditione potius.
- 33 Patris in conditione solum respectu patris, non patris, prædictus dicitur ad bona paternæ, non ad illa alterius.
- 34 Pluralitas in singularitates fortius resolvitur si non aditus dictionem restrictivæ.
- 35 Limite isti concurrentibus.
- 36 Restrictive non dicitur dictionem eo casu, vel casu quo sed demonstrative.
- 37 Contrarium trahens converitur.
- 38 Limite superiorem conclusionem, si etiam addita fuerit dicitio tunc non alias tantum, vel similis.
- 39 Contrarium etiam hoc casu, qui tenent.
- 40 Resolutionem non impedit dicitio &, & quomodo stare dicatur.
- 41 Amplia etiam si appositus sit in substitutione substantia per nomina proprii institutorum.
- 42 Item non impediunt verba collectivæ si uterque, si ambo, si omnes, non ex proprietate verborum, sed ob præsumptam mentem Testatoris.
- 43 Fortius admittitur resolutio si dicitur verba deficienti.
- 44 Et si Testator divisit partes, assignando cuiuslibet ex heredibus suam.
- 45 Item si mediante verbo distributivo cuiusque, vel simili institutio fit resoluta, quod ex hoc arguatur ad substitutionem.
- 46 Item si resolutionem in singularitates in alijs testamenti partibus se velle Testator expresse.
- 47 Et si converso non dicitur voluit, si alibi fuit expressis voluit.
- 48 Limite, quod ex una parte non arguatur ad aliam concurrentibus conjunctis in contrarium.
- 49 Item flantibus conjunctis verbo si ambo, si omnes, & copula & impediunt resolutionem.
- 50 Respective deficientia inter primos arguit voluntatem Testatoris pro resolutione pluralitatis in singularitates.
- 51 Sicuti ejus appositio resolutionem excludit.
- 52 Amplia, si substitutus sit de liberis Testatoris, sive extraneus.

- 56 *Expenditur* Text. in l. heredes mei, etiam in sa-
fua recipitur resolutionem admittens.
- 57 *Eius decisio* cum prima opinione reconciliatur, & in
quibus casibus respicitur amque procedunt.
- 58 *Prima absolutio* procedit, quando recipitur ordem vo-
lunt fortis inter primas, sed etiam inter eorum
descedentes.
- 59 *Et si non admittitur* resolutio in substitutione facta
in desoluto huius heredis.
- 60 *Defectus recipiendi* substitutio pluralitas in singula-
ritate resolvitur, siue agatur de portione primi,
siue ultimi.
- 61 *Ratio aequalitatis* servanda est circumstantia indol-
orum resolutionis.
- 62 *Amplius* hoc procedere etiam in contrahibus.
- 63 *Declaro*, ut istud argumentum locum habeat dem-
onstrat inter institutos, non inter substitutos.
- 64 *Instituti* duobus heredibus cum onere decendi ux-
orem ad propagationem familie, si unus inemptus
descessit, admittit debet substitutus cum eodem on-
ere vocatus.
- 65 *Pluralitas* in singularitatem non resolvitur, si ita
suadeant conjecturae.
- 67 *Huiusmodi* voluntas desumitur à natura rei, quae sit
individua, ab afferuntur varia exempla.
- 68 *Item illius* iudicium est diversitatis ratio, focus si
eandem militet.
- 69 *Vel quando* unus effectus fuit consideratus, focus si
diversus.
- 70 *Item si pluries* geminata, & reiterata est locutio in
plurium numerum.
- 71 *Contra*, quod hoc circumstantia à Rota Nostra non
fuerit admissa.
- 72 *Item non resolvitur* in legato rei particularis, focus si
substitutio facta fuerit simpliciter, vel in tota
hereditate.
- 73 *Maxime* si particulari fideicommissum ordinatum fue-
rit super re infusa.
- 74 *Fortius* si legatarius fuerit re, & verbis juncti.
- 75 *Pluralitas non resolvitur*, quando posita fuit in con-
ditione, & de ratione.
- 76 *Limita*, si pro resolutione mittit conjunctura mens
Testatoris.
- 77 *Item non resolvitur* in casibus, in quibus est locus
juri accrescendi etiam post agnationem, & que-
situs emolumentum, & n. 78. ubi de ratione.
- 79 *Item non datur* resolutio, si resolutore aliquod ab-
surdum repugnans morali Testatoris.
- 80 *Et si contraria* resolvitur, quando ea non facta idem
sequeretur.
- 81 *Substitutus* per resolutionem admittitur cum admitta-
tur post aditam incredulitatem per fideicommissarium
successit.
- 82 *Articulum*, quando pluralitas resolvitur in singu-
laritatem qui tractans remissit.

Substitutio post mortem plurium institutorum re-
solvitur in singularitatem non focus, ac si in par-
titione uniuscujusque ex institutis fuisset facta sub-
stitutio, si enim Testator voluit substitutionem conse-
qui debere universalem hereditatem omnibus heredi-
bus sine filiis maritandis, potiori jure dicendum est
voluisse, ipsam habere partem et ex vocatis sine
filiis decedente l. heredes mei 57. §. cum ita, l. Lu-
cinius 78. §. Cajo ff. ad Trebell. l. si fin. §. filium ff.
de legat. 2. Bart. in d. l. heredes mei §. cum ita
n. 5. Baldus, ad Ramon. consil. 75. n. 83. & 84. Pe-
regrius, de fideicommissis, art. 13. n. 73. 36. & 56. Fa-
sar. de substit. quest. 473. n. 1. & per tot. Truncating.
de substit. part. 2. cap. 6. n. 27. & seqq. Cyriac. con-
trou. 614. n. 14. & seqq. controu. 303. n. 19. con-
trou. 584. n. 7. & controu. 603. n. 5. Mans. consil. 219.
n. 5. Paulus, differt. 35. n. 50. & seqq. Rodolphus, al-

leg. 83. n. 20. alleg. 91. n. 10. & alleg. 92. n. 3. Rot.
Florent. apud Caball. consil. 37. n. 1. & seqq. & n. 10.
lib. 1. & infra decif. 30. n. 32. Rot. Rom. inter diver-
sif. decif. 804. per tot. part. 1. in recent. decif. 316. n. 4.
part. 1. decif. 1. per tot. part. 15. decif. 325. n. 2.
part. 16. decif. 89. n. 15. decif. 126. n. 1. & 2. & de-
cif. 358. n. 10. part. 17. decif. 358. n. 35. part. 18.
decif. 487. num. 1. & seqq. & decif. 523. num. 1. & 4.
part. 19. coram Emerico Jun. decif. 1196. n. 4. & mo-
hunificatus citato apud Patm. Nep. decif. 433. n. 6. post
Torr. de pall. futur. success. decif. 142. n. 2. post de Luc.
de fideicommissis, in Mansif. decif. 55. n. 4. ego ipse
post decif. Senen. 28. §. aut. n. 89.

Multoque magis resolvitur in singularitatem, nec
expediri debet mure omnium, quando constat ta-
lem fuisse mentem Testatoris, qui potest facere re-
solubile, quod aliis non esset tale, ut firmant Me-
noch. consil. 661. n. 15. & 16. & decif. 1028. sub n. 38.
Baldus, ad Ramon. consil. 75. n. 77. Cyriac. controu. 114.
n. 57. & seqq. controu. 303. n. 21. & controu. 536. n. 17.
& 18. Paulus, differt. 35. n. 55. & 56. Torr. variat.
Jur. quest. tom. 3. tit. 6. quest. 4. n. 10. fol. 19. Vin-
cius, decif. 78. n. 20. Rot. Florent. infra decif. 30. n. 45.
& sub n. 55. & n. 65. & 66. Rot. Rom. coram Bich.
decif. 498. n. 5. & 6. in fin. in recent. decif. 128. n. 2.
& 9. part. 15. & decif. 97. n. 2. part. 17. post de Luc.
de fideicommissis, decif. 66. n. 5.

Vel contrahentium Baldus, ad Ramon. sitas, con-
sil. 75. n. 88. ubi alios refert Paulus, differt. 35.
n. 55. & 56. Torr. variat. Jur. quest. tom. 3. tit. 6.
quest. 4. n. 30. & 31. ubi concordantes, Rot. Rom. co-
ram Priolo decif. 123. n. 19. & 20. in recent. decif. de-
cif. 128. n. 8. & 9. part. 15.

Quomodo regulariter in contrahibus resolutio plu-
ralitatis in singularitatem locum non habet Baldus, 4
ad Ramon. decif. consil. 75. n. 87. Cyriac. controu. 276.
n. 11. & sub n. 12. de Luc. de feud. disc. 41. num. 3.
Torr. variat. Jur. quest. tom. 3. tit. 6. tit. quest. 4.
n. 29. & miscell. part. 1. tit. 12. quest. 124. num. 13.
fol. 532. Rot. Rom. coram Priolo, decif. 123. n. 21.
& seqq. ubi in quibus contrahibus hac regula locum
habet, & in quibus non, & in recent. decif. 142.
n. 6. decif. 153. n. 14. & decif. 374. n. 20. part. 17.

Supradicta tamen theoria pluralitatem in singula-
ritatem resolvens, que innotendo pede procedit in
substitutione fideicommissaria, ut tradunt Venturio, 6
consil. 48. n. 56. & seqq. Alb. 1. Revit. consil. 77. n. 11.
lib. 1. Baldus, ad Ramon. decif. consil. 75. n. 86. Bel-
lus. de Jur. accrescend. cap. 9. quest. 7. n. 87. & seqq.
Palm. Nep. alleg. 127. n. 9. & 10. Rodolphus, alleg. 92.
n. 2. & seqq. & alleg. 95. n. 10. Rot. Florent. apud eun-
dem Palm. decif. 452. n. 125. & infra decif. 30.
num. 50. Hieronymus, Lex. decif. Valent. 121. n. 33. 54.
& 69. Rot. Rom. coram Gregor. decif. 296. n. 4. Bich.
decif. 279. num. 6. in recent. decif. 78. n. 13. part. 13.
decif. 487. n. 11. & 47. part. 19. post Torr. de
pall. futur. success. differt. 32. n. 21.

Nulla modo recipitur si versemur in substitutione
vulgari, in qua pluralitas in singularitatem non
resolvitur Bart. in d. l. heredes mei 57. §. cum ita
sub n. 4. Revit. decif. consil. 77. n. 11. lib. 1. Baldus,
ad Ramon. decif. consil. 75. n. 86. Venturio, consil. 48. n. 64.
& seqq. lib. 1. & consil. 88. n. 44. tom. 3. Perregrius,
de fideicommissis, art. 13. n. 19. & 20. Cyriac. decif. con-
trou. 114. n. 6. & seqq. & n. 38. Palm. Nep. alleg. 127.
n. 10. Rodolphus, differt. alleg. 95. n. 20. & seqq. Man-
tic. de consensu, lib. 11. tit. 5. n. 9. & seqq. & n. 25.
Bellon. de jur. accresc. differt. alleg. 9. quest. 7. num. 82.
& seqq. de Luc. de fideicommissis, differt. 95. n. 2. & disc. 96.
n. 6. Hieronymus, Lex. decif. Valent. 121. n. 54. Rot. Ro-
mam Gregor. decif. decif. 296. n. 3. & seqq. in recent. 8
decif. 78. n. 13. & 14. part. 13. decif. 487. n. 11.
& 47. part. 19. post Torr. de pall. futur. success. decif.
decif.

decif. 82. num. 21. *Rot. Florent. apud Palm. Nep. decif. 452. n. 124.*

Eaque assignatur differentia ratio inter unam substitutionem, & aliam, quia vulgaris fit sub conditione si primus heres non erit, & locum habet solum ante aditam hereditatem, & quæritur emolumentum, & quæritur in tempore favore coherediti superstiti locus fit iuri accrescendi, vel non accrescendi, Testator, qui duobus, vel pluribus substituit conjunctionem, inter eos presumitur conservare voluisse ius accrescendi, quæ presumptio cum militare non possit in substitutione fideicommissaria, ex quo illi locum habet solum post aditam hereditatem, quo tempore omnino cessat, & solummodo remanet juri accrescendi, proinde cum non addit alias cui ex præsumpta voluntate Testatoris possit accrescere censetur lingulis substitutione voluisse, ut considerant, in specie *Alexand. decif. 91. n. 7. lib. 1. Cyriac. contro. 114. n. 6. & seqq. Palm. Nep. decif. alleg. 127. n. 10. Peregrin. de fideicommissis. art. 13. n. 19. Trentacius. de substitut. part. 1. cap. 17. n. 3. & 4. & sub n. 6. plenissime Bellon. de Jur. accrescend. cap. 9. quæst. 7. n. 90. & seqq. ubi duas alit rationes differentie adducit Hieronym. Leon. decif. Valent. 121. n. 41. & seqq. & n. 50. & 54. lib. 2. Rot. Florent. apud Palm. Nep. decif. 452. n. 125. Rot. Rom. coram Gregor. decif. 526. n. 4. in revent. decif. 78. n. 13. & 14. part. 13. & expectata decif. 487. num. 11. part. 19.*

Potissimè quia substitutio vulgaris facta pluribus, siue cum copula, & adjectione nominis collectivi, siue non, dicitur facta toti gradui, & in defectu illorum plurium, ideoque uno deficiente succedit conjunctus per juri accrescendi, non autem vulgariter substitutus, optimè *Cyriac. decif. contro. 114. n. 9. & seqq. Trentacius. de substitut. part. 1. decif. cap. 17. n. 30. & seqq.*

Quandoque autem etiam in vulgari pluralitas in singularitates resolvitur, quoniam nempe substituti fuerunt pluribus personis plures defunctus, quidam quid dicendum esset si duobus, vel prioribus non substitutus sit *Laderich. consil. 10. n. 6. optimè Rodolphin. decif. alleg. 95. n. 11. & seqq. ubi plene Peregrin. de fideicommissis. art. 13. n. 20. in fin. & art. 21. n. 32. in fine.*

Et quando minus dilectus, & minus honoratus consequeretur plus magis dilectus, & in plus honoratus, ut in puncto vulgaris substitutionis post patret, quæ refert *Cyriac. decif. contro. 114. n. 59.*

Vel aliter eontrarie talem fuisse mentem Testatoris *Cyriac. decif. contro. 114. n. 58. & seqq. ubi alios refert.*

Ba verò, quæ dicta sunt de resolvenda pluralitate in singularitates in materia fideicommissaria procedunt, quando non superest persona, quæ ex præsumpta mente Testatoris excludat substitutos, nam si addit talis persona à Testatore prædicta, ad ejus præjudicium pluralitas in singularitates non resolvitur, sed ipsi ius legitime successionis ab intestato præservatur *Bart. in decif. l. heredes unius §. cum ita, n. 9. & seqq. ff. ad Trebellian. Ger. Spin. consil. 86. n. 2. & 11. & sub n. 16. & consil. 87. sub n. 9. Venturini. consil. 42. n. 10. & 11. tom. 2. & consil. 88. num. 58. tom. 3. Baldus. ad Ramon. consil. 75. nov. 70. & 76. Reus. consil. 76. n. 3. & seqq. & consil. 77. n. 8. lib. 1. Cyriac. contro. 70. n. 28. contro. 114. num. 1. contro. 117. n. 54. & contro. 584. n. 14. Palm. Nep. alleg. 127. n. 12. Rodolphin. alleg. 6. num. 7. alleg. 91. n. 18. & decif. alleg. 92. n. 5. & seqq. & alleg. 132. n. 2. Gob. consil. 14. n. 10. & seqq. tom. 2. fol. 381. Epist. Rect. dist. disput. 22. n. 13. Fufar. de substitut. decif. quæst. 473. n. 30. 31. & 50. Bellon. de Jur. accrescend. cap. 9. quæst. 7. n. 104. & seqq. ubi quod*

talit persona dicitur conjunctus, qui potest habere ius accrescendi de *Luc. de fideicommissis. decif. 97. n. 4. & seqq. Torr. de primogenit. tom. 2. quæst. 36. n. 39. fol. 175. & variat. Tur. quæst. tom. 2. tit. 6. decif. quæst. 4. num. 34. ubi quod hoc procedit tam in fideicommissis, quam in contrahibus Rot. Rom. coram Scraphin. decif. 1190. n. 4. Bich. decif. 379. n. 7. & decif. 498. n. 10. Emerit Jan. decif. 1166. n. 4. inter decif. decif. 804. n. 3. part. 1. in revent. decif. 145. num. 4. part. 1. decif. 1. num. 4. & 16. & decif. 173. n. 8. & 9. part. 1. decif. 57. n. 8. decif. 254. n. 6. part. 17. decif. decif. 487. n. 13. & 17. & decif. decif. 521. n. 11. 15. & seqq. part. 19. Rot. Florent. apud Cabal. dist. consil. 37. n. 2. & seqq. & n. 8. lib. 1. & apud Palm. Nep. decif. 452. n. 126. & infra decif. 30. num. 34.*

Es ex eo, quod persona à Testatore prædicta reservatur successio ab intestato, premanet quod ipsi non excludit hereditatem institutam ab altero ex cæsis, cum careat titulo, & jure succedendi gravato *Redeas. consil. 60. n. 48. Venturini. consil. 48. n. 83. & 84. lib. 1. Palm. Nep. decif. alleg. 127. n. 13. Rodolphin. decif. alleg. 91. n. 12. & decif. alleg. 92. n. 8. ubi plures citat Rot. Rom. in revent. decif. 300. n. 17. repetita decif. 358. n. 16. part. 18.*

Ditque superexistente persona prædicta operatur, ut pluralitas in singularitates non resolvatur, quamvis substitutio distributive pluribus facta sit, licet enim per uniuscujusque mortem purificata dicitur *Rot. Rom. post de Luc. de fideicommissis. decif. 9. n. 2. & decif. 65. eodem n. 2. & decif. 66. n. 1. & 4.*

Tamen quando superest persona prædicta distributive assumit naturam conjunctivæ, & non resolvitur in singularitates *Venturini. decif. consil. 42. sub n. 11. tom. 2. Rot. Rom. post de Luc. de fideicommissis. decif. 9. n. 3. & 11. decif. 34. n. 5. decif. 65. n. 2. & 3. & decif. 66. n. 20.*

Quod tamen non procederet, si substitutio non solum facta fuisset distributive, sed etiam collectivè, potest si dictum fuisset *per mortem de cæteris de hore, o d' tutti*; nam tunc cum certa apparet Testatoris mens substituti tam per premortem omnium ex hereditate, quam per obitum utriusque, argumentum à prædicatione delationis nihil operatur, sed pluralitas in singularitates resolvitur, ut pluribus indivisibilibus auctoritatibus relatis *Rot. Rom. post de Luc. de fideicommissis. decif. 9. n. 4. & 11. & citat. decif. 65. n. 3. & 4.*

Sed ad hoc, ut idem dicitur talis persona prædicta requiritur, quod illa sit proximior, & ab intestato succedat in totum, & substitutum excludat *Ger. Spin. consil. 86. n. 3. & 4. Reus. consil. 77. n. 11. & seqq. lib. 1. Altimier. ad evandem. consil. 76. n. 8. lib. 1. Baldus. ad Ramon. decif. consil. 75. n. 70. 72. & 80. Epist. Rect. dist. disput. 22. n. 14. ubi plures citat. Cyriac. contro. 114. num. 16. & 55. Rodolphin. decif. alleg. 92. n. 7. Fufar. de substitut. decif. quæst. 473. n. 33. & seqq. & n. 87. Torr. de primogenit. tom. 2. quæst. 36. n. 39. fol. 175. Leon. decif. Valent. 121. n. 33. Rot. Florent. infra decif. 30. n. 37. & 39. Rot. Rom. coram Scraphin. decif. 1190. n. 4. Bich. decif. decif. 498. num. 10. in revent. decif. 244. n. 9. part. 17. decif. decif. 487. num. 31. & seqq. ubi ex quibus dicitur, quod addit talis persona à Testatore prædicta, idemque repetit in decisione confirmatoria, decif. 521. n. 14. part. 19. ubi plures eorumdem citat, post Torr. de pact. futur. success. dist. decif. 82. n. 20. Ego ipse post dist. decif. Senen. 28. §. unius. n. 90. & 91.*

Nec sufficit, quod sit æqualis in gradu, in specie *Ger. Spin. consil. 86. num. 2. & 3. Venturini. consil. 48. num. 85. lib. 1. Reus. decif. consil. 77. n. 13. lib. 1. n. 18. Epist. Rect. dist. disput. 22. n. 14. ubi quod tali causa pluralitas in singularitates resolvitur etiam*

al exclusionem juris accrescendi, vel potius non decrecendi *Lex. Valent.* 121. n. 44. 45. & 55. *Rot. Florent. infra dicit. decis.* 30. n. 35. & *segg. Rot. Rom. 1222. Bibb. decis.* 498. n. 11. & *in reat. decis.* 97. n. 11. & *decis.* 244. n. 8. *part. 17.*

Requiritur etiam, quod sit de descendibus Testatoris, quorum favore militat verisimilitudo ipsius mens pro exclusione substituti, in puncto *Alcimar. ad Revit. consil.* 76. n. 27. lib. 1. *idem Revit. consil.* 77. n. 20. & 21. *eodem lib. 1. Allegrad. consil.* 54. n. 106. lib. 1. *Baldus. ad Ramon. dicit. consil.* 75. n. 90. *Cyriac. contrav.* 114. n. 16. & 55. & *contrav.* 584. *rotum* n. 16. *Episc. Ruc. dicit. diffat.* 22. n. 13. & 14. ubi plures refert, *Rodolphin. alleg.* 6. n. 7. *alleg.* 83. n. 22. *alleg.* 91. n. 12. & *alleg.* 91. n. 6. ubi quod non di-

citur persona prædicta descendens in conditione positus ad exclusionem alterius descendens substituti *Peregrin. de fideicommissi. artic.* 13. n. 45. & 48. *Lex. decis.* Valent. 121. n. 32. 35. 44. & 55. lib. 2. *Rot. Florent. apud Cabell. dicit. consil.* 37. n. 8. & 9. lib. 1. & *infra dicit. decis.* 30. n. 38. & 39. *Rat. Rom. coram Scraphin. decis.* 1190. n. 4. *versus. nec frater. Dumozet. Jun. decis.* 107. n. 11. & *decis.* 526. n. 20. *Bich. dicit. decis.* 498. n. 11. *in reat. decis.* 257. n. 11. *part. 5. decis.* 1. n. 17. *part. 15. decis.* 142. n. 18. *part. 17. & dicit. decis.* 487. n. 10. *dicit. decis.* 511. n. 14. *part. 19. post Torr. de post. futur. success. dicit. decis.* 82. n. 14. ubi plures concordantes, & n. 27. & 19. *apud Baldus. dicit. & res iudicat. tit. 3. de legat. & fideicommissi. decis.* 47. n. 20.

Quales sunt etiam filij fratris premortui, qui ex liberis Testatoris existunt, & ab intestato substitutionem excludunt *Rot. Rom. coram Emerit Jun. dicit. decis.* 1156. *num. 5. post de Leg. de fideicommissi. dicit. decis.* 34. n. 6.

Et in portione relicta patri sunt filij ipsius, in individuo *Cyriac. dicit. contrav.* 214. n. 56. & 59. Ego ipse post *decis. Senen.* 28. §. *unic.* n. 92.

Nec satis est, quod sit transversalis, in specie *Allegrad. consil.* 54. n. 106. lib. 1. *Baldus. ad Ramon. dicit. consil.* 75. n. 70. *Cyriac. dicit. contrav.* 584. n. 26. *Episc. Ruc. diffat.* 22. n. 14. *Rodolphin. alleg.* 83. *num. 22. Menich. lib. 4. præsumpt.* 186. n. 20. *Rot. Florent. infra dicit. decis.* 30. n. 38. *Rat. Rom. coram Bich. dicit. decis.* 498. n. 12. *post Torr. de post. futur. success. citat. decis.* 82. n. 14. & *segg. ubi adducit, & recipit contrarios, in reat. dicit. decis.* 1. n. 17. *part. 15. apud Baldus. dicit. & res iudicat. tit. 3. de legat. & fideicommissi. decis.* 47. n. 22. & *decis.* 48. n. 20.

Et multo minus uxor, quæ ad exclusionem filiorum viro non succedit, Ego ipse post *decis. Senen.* 28. §. *unic.* n. 91. & 92.

Nisi sit frater, qui si infirmal institutus sit, dicitur personam prædictam, ejusque superexistentiam, in portione fratris præmortui excludit substitutionem *Rot. in d. l. heredes mei §. cum ita. n. 1. ff. ad Trebellian. Baldus. ad Ramon. dicit. consil.* 75. n. 90. alique plures adducit *in dicit. decis.* 97. n. 8. & 9. & *dicit. decis.* 244. n. 6. *part. 17.*

Maleficus, qui vigore Statuti seminum excludit, dicitur persona prædicta ad exclusionem substituti, qui si sit femina propter Statuti exclusionem reputatur pro extranea, in puncto *Baldus. ad Ramon. dicit. consil.* 75. n. 79. *Vasfar. de substitut. dicit. quæst.* 473. *num. 52. & segg. Rat. Rom. in reat. dicit. decis.* 142. n. 15. & *segg. & n. 19. & segg. part. 17.*

Talique etiam dicitur ille, qui magis aptus est ad conservationem agnationis à Testatore exoptatum, & re, & verbis conjunctus *Baldus. ad Ramon. dicit. consil.* 75. *num. 78. & 81. Menich. dicit. præsumpt.* 186. n. 20. *versus. dicitur. Lex. dicit. Valent.* 121. n. 30. & 27. & *segg. 35. & segg. & n. 45. ubi quod ad hoc, ut conjunctus substitutum excludat, requiritur, quod*

fit ex liberis Testatoris *Rot. Rom. in reat. dicit. decis.* 97. *num. 13. & 16. part. 17. bene post de Leg. de fideicommissi. dicit. decis.* 66. *num. 7. & 8. & n. 22. Ego ipse post decis. Senen.* 35. §. 2. n. 54. & *segg.*

Necesse etiam est ad hoc, ut quis dicitur persona prædicta, quod fit vocatus, vel saltem in conditione positus *Ger. Spin. dicit. consil.* 86. n. 3. & 4. *Baldus. ad Ramon. dicit. consil.* 75. n. 72. & 80. *Rodolphin. dicit. alleg.* 92. n. 7. *Lex. dicit. decis.* Valent. 121. n. 32. *Rot. Florent. infra dicit. decis.* 30. n. 38. & 39. *Rat. Rom. in reat. dicit. decis.* 142. n. 18. *part. 17.*

Effectus tamen prædilectionis restringitur ad bona paterna, nec ad illa patrum extenditur, si persona prædicta sit vocatus, vel in conditione positus solum respectu patris, non patrum, in specie *Sibatus. apud Rodolphin. d. alleg.* 92. n. 7. & *segg. Rot. Florent. apud Cabell. d. consil.* 37. *lib. 1. Rot. Rom. in reat. d. decis.* 487. n. 19. & *segg. part. 19.*

Tantoque magis pluralitas in singularitate resolvitur, si non adnotet dictiones restrictivæ, in terminis *Rot. coram Bich. decis.* 498. n. 14. *Præl. decis.* 123. n. 24. & 25.

Illa enim concurrentibus pluraliens resolvitur non potest in singularitates *Baldus. ad Ramon. dicit. consil.* 75. *sub n. 84. Cyriac. contrav.* 521. n. 28. & *segg. Rodolphin. d. alleg.* 91. n. 17. & *alleg.* 132. n. 3. *Peregrin. de fideicommissi. d. artic.* 13. n. 65. *Vasfar. de substitut. d. quæst.* 473. n. 75. *Vincul. d. decis.* 78. n. 18. *Rat. Rom. coram Præl. decis.* 123. n. 17. & 18.

Et inter restrictivas dictiones recenseri non possunt verba *in caso, vel caso quo*, quæ sunt demonstrative, non restrictivæ, nec impediunt resolutionem nec pluralitatem in singularitatem, in puncto *Baldus. ad Ramon. d. consil.* 75. n. 91. *Episcopus. Ruc. diffat.* 22. n. 9. & *segg. Rodolphin. d. alleg.* 91. n. 18. *Rat. coram Bich. decis.* 498. n. 14. *apud Baldus. dicit. & res iudicat. tit. 3. de legat. & fideicommissi. d. decis.* 48. *num. 21. Rot. Florent. infra d. decis.* 30. n. 58. & *segg. & apud Cabell. d. consil.* 37. n. 12. & *segg. lib. 1.*

Quamvis contrarium teneant in specie *Zanch. in 40 d. l. heredes mei §. cum ita. n. 229. ff. ad Trebellian. Roman. consil.* 10. n. 1. & *segg. Præl. consil.* 92. n. 10. lib. 2. *Ruin. consil.* 31. n. 10. lib. 3. *Berb. consil.* 79. n. 7. & *consil.* 110. n. 32. lib. 2. *Solin. Jun. consil.* 145. n. 46. lib. 3. *Hundred. consil.* 65. n. 24. lib. 2. *Riminald. Jun. consil.* 23. n. 26. & *segg. consil.* 42. *num. 114. & consil.* 412. n. 44. & *segg. Menoch. consil.* 1028. n. 23. *Peregrin. consil.* 31. *num. 4. lib. 3. & de fideicommissi. art. 13. n. 65. Vasfar. de substitut. quæst.* 473. *num. 74. & 119. Cyriac. d. contrav.* 521. n. 29. *Barz. decis.* 6. n. 19. & *segg. Bachel. de alim. volut. decis.* 1. n. 56. *Rat. coram Scraphin. decis.* 1190. n. 6. & *segg.*

Nisi etiam addita sit dictio *tunc, non alias, tam, &c.* vel similis *Baldus. ad Ramon. d. consil.* 75. n. 91. *Rodolphin. d. alleg.* 91. n. 18. & *alleg.* 132. n. 3. *Cyriac. contrav.* 584. *num. 83. Vasfar. de substitut. d. quæst.* 473. n. 75. ubi plurimos refert, & n. 119. *Vincul. d. decis.* 78. n. 18. *Rat. coram Gregor. d. dec.* 296. n. 5. *Præl. d. decis.* 123. n. 17. *post Torr. de post. futur. success. d. decis.* 82. n. 23. *Rot. Florent. infra decis.* 30. n. 55. & 56.

Licet contrarium etiam in hoc casu teneat *Ger. Spin. consil.* 87. n. 1. & 2. ubi plures citat, & de communi testatur *Rot. Florent. apud Cabell. d. consil.* 37. n. 24. lib. 1.

Sic etiam resolutionem non impedit dictio *et*; quæ inter diversas personas apposta non stat copulative, nec omnium copulatarum concursus requirit, sed in disjunctivam resolvitur, & si conjuncta, id quidem facit distributive, non collectivè, in individuo *Baldus. ad Ramon. d. consil.* 75. n. 91. *Revit. d. consil.* 77. n. 12. lib. 1. *Episcopus. Ruc. d. diffat.* 22. n. 12. *Menich. d. consil.* 219. n. 6. *Rot. Florent. apud Cabell.*

Caball. d. consil. 37. n. 4. & seqq. ubi quod hoc procedit etiam si copulativa apponitur in substitutione facta per nomina propria institutorum, & sub n. 7. & seqq. lib. 1. Rot. Rom. coram Bibb. d. decis. 458. n. 16. apud Baldum. decis. & res iudicat. tit. 3. de legat. & fideicommissis. decis. 48. num. 19. in recent. decis. 487. n. 9. & citat. decis. 521. n. 7. part. 19.

Et hæc, quæ usque adhuc dicta sunt de resolvenda pluralitate in singularitatem, locum habent etiam quando Testator usus est aliquo verbo collectivo si utitur, si ambigat, si amaret non quidem ex proprietate

45 tate verborum, sed ob præsumptam mentem Testatoris, & ista est casus d. l. heredes mei c. 7. §. cum ita, & observant Ger. Spin. consil. 86. n. 1. & consil. 87. sub n. 10. Ventrur. consil. 45. n. 18. & 19. lib. 1. Rot. consil. 76. n. 4. & consil. 77. n. 10. lib. 1. & sub n. 17. versio. nec est faciunda, Baldus ad Ramon. d. consil. 79. n. 24. Peregrin. de fideicommissis. artic. 13. n. 56. Fufar. de substitut. d. quest. 473. n. 105. & seqq. Atque consil. 219. n. 6. Rodolphin. d. alleg. 91. sub n. 18. versio. desique, & d. alleg. 92. num. 16. & 17. Gob. consil. 50. n. 23. tom. 1. Senar. Mantuz apud cum consil. 54. n. 17. tom. 2. fol. 382. Rot. Florent. apud Caball. d. consil. 37. sub n. 2. & seqq. n. 5. & seqq. ubi etiam Testator usus sit verbis universalibus lib. 1. & infra d. decis. 30. n. 33. 40. & seqq. n. 47. Rot. Rom. divers. decis. 804. n. 1. part. 1. in recent. decis. 437. n. 7. & seqq. part. 9. decis. 1. n. 2. & seqq. & n. 6. & seqq. part. 15. decis. 126. n. 2. & 3. part. 17. d. decis. 487. n. 11. & d. decis. 521. n. 6. & seqq. part. 19. coram Gregor. decis. 326. n. 2. post Torr. de pass. fufar. fufar. d. decis. 82. n. 4. & 5.

46 Multoque magis si dicta verba desinant Cyriac. contrav. 303. n. 21. Rot. Rom. apud Baldum. decis. & res iudicat. tit. 3. de legat. 48. n. 18. apud Palm. Nep. decis. 432. sub num. 6. in recent. decis. 487. n. 7. part. 19.

Et si præcedent institutio fuit à Testatore divisa in duas partes assignando cuiuslibet heredi unam partem, tunc enim iudicium intrat resolutio, bene Atque d. consil. 219. n. 7. Rodolphin. d. alleg. 92. n. 15. Rot. in recent. decis. 341. n. 15. & 16. part. 6. apud Baldum. decis. & res iudicat. tit. 3. de legat. & fideicommissis. decis. 47. n. 19.

Eoque validius si prima institutio mediante verbo distributivo capioque, vel simili resoluta sit in singularitatem, nam ex hoc arguitur Testatorem voluisse resolvit etiam in substitutione, in specie Ventrur. consil. 48. n. 71. & seqq. lib. 1. Peregrin. d. artic. 13. n. 63. Mantuz. consil. 219. n. 7. Palm. Nep. alleg. 127. sub n. 14. Rot. Rom. Bibb. decis. 279. n. 10.

Et quod si Testator resolutionem pluriplacitatis in singularitatem in una, vel pluribus testamenti partibus se velle expressit, idem voluisse dicendum est etiam in alia ejusdem testamenti parte, cum una pars testamenti aliam declarat, in specie Cephal. consil. 662. n. 19. Ger. Spin. d. consil. 87. n. 8. Baldus ad Ramon. d. consil. 75. n. 89. Cyriac. contrav. 521. n. 9. Fufar. de substitut. d. quest. 473. n. 134. ubi quod procedit etiam à converso, quod nempe resolutio non dicitur volita si constat nolitam fuisse in alia testamenti parte. Rot. Rom. in recent. decis. 437. n. 11. & seqq. part. 9. d. decis. 142. n. 11. part. 17.

Concurrendum tamen coniecturis in contrarium ex eo, quod Testator resolutionem pluralitatis in singularitatem voluerit in una parte testamenti, arguitur ipsum in alia parte, in qua hoc non expressit, voluisse, in specie Torr. de primogenitur. d. quest. 35. n. 25. fol. 170. tom. 3. Pavin. alleg. 100. num. 11. Rot. post de Luc. de fideicommissis. decis. 65. n. 6. & 7.

Prout concurrentibus coniecturis efficiendis verba collectiva si ambigat, si amaret, & copula & opera-

tur, ut pluralitas in singularitatem non resolvatur, sed expediri debeat more omnium, in puncto Cyriac. contrav. 303. n. 21. Pavin. differt. 16. n. 16. Rot. in recent. decis. 521. n. 8. part. 19. post de Luc. de fideicommissis. decis. 66. num. 2. 3. & 6. Ego ipsi post d. decis. Senar. 35. §. 2. n. 57.

Voluntatem pariter Testatoris pro resolutione pluralitatis in singularitatem ostendit deficientia substitutionis reciproca inter primos Episc. Rocu citata d. decis. 22. n. 11. Rot. Florent. infra d. decis. 30. n. 46. Rot. Rom. coram Scraphin. d. decis. 159. n. 6. Bibb. decis. 498. num. 15. in recent. decis. 487. num. 5. part. 19.

Quando enim adest reciproca, ista operatur, ut pluralitas non resolvatur in singularitatem Baldus ad Ramon. d. consil. 75. n. 92. ubi plures alios refert, subdens hoc procedere, si reciproca sit tacite, si expressa, Rodolphin. alleg. 83. num. 20. Cyriac. contrav. 521. n. 11. & 27. Fufar. de substitut. decis. 473. n. 71. & 72. & n. 120. Menech. lib. 4. præsumpt. 186. num. 28. & consil. 797. n. 17. Iustitialis de substitut. contr. 3. quest. 48. n. 23. Rot. Rom. in recent. decis. 97. n. 4. & seqq. & decis. 244. n. 2. & 3. part. 17. decis. 28. n. 7. part. 19. & coram Cerr. decis. 948. n. 20. Ego ipse post decis. Senar. 35. §. 2. n. 58.

Idque procedit si substitutus sit de liberis Testatoris, si extraneus Baldus ad Ramon. d. consil. 75. n. 92. Simon. de Præf. de interpret. tit. volens. fol. 310. n. 9. & seqq. & fol. 317. n. 18. Fufar. de substitut. decis. 473. n. 71. in fine.

Contrarium tandem disponitur in d. text. l. heredes mei, in quo literaliter legitur reciproca inter primos institutos, ut ponderat Rot. in recent. d. decis. 1. n. 10. & seqq. ubi adducit verba textus part. 19. & d. decis. 487. n. 49. part. 19.

Et contraria auctoritates pro prima opinione adducit loquuntur, quando conditio obitus sine illius in primo loco moriente præfatur per deficientiam ipsius sequatur nullis reliquis filijs, nam tunc cum super sit conandum magis dilectus, iste substitutus excludit; nullo vero modo locum habet, quando primo loco defunctus reliquit filios, & qui ultimo loco obijt filius superfluit non habuit i. illi enim casu substitutus ad portionem proptremo loco defuncti admittitur, reciproca substitutione non obstant, cum per æmulationem consensu filii non super sit persona, quæ ex præsumpta Testatoris voluntate substitutum à successione repellit, istucque est casus contentus in d. §. cum ita, ut distinguendo observat Bart. in eodem §. cum ita, sub num. 3. versio. unde satis, quem declarando contrarias sequuntur Rot. d. consil. 76. n. 4. lib. 1. ibique Altimar. n. 10. & seqq. Rodolphin. d. alleg. 92. n. 4. Fufar. de substitut. d. quest. 473. n. 91. & seqq. Rot. Rom. coram Gregor. d. decis. 296. n. 6. optimè in recent. d. decis. 5. n. 12. & seqq. part. 1. §. citat. decis. 97. n. 7. & decis. 294. n. 5. part. 17. decis. 300. n. 16. repetit. decis. 358. n. 25. part. 18. & in spe allegata decis. 487. n. 19. part. 19. egregie post Torr. de pass. fufar. fufar. d. decis. 82. n. 6. & 7. & 22. & inter divers. decis. 804. n. 6. & seqq. part. 11.

Prediditque distinctio declaratur, ut vera sit, quando reciproca fuit ordinata inter primos hæredes dumtaxat, non vero si volita etiam filios inter descendentes eorum; nam talis casus donec superfluit personæ, inter quæ reciproca fuit ordinata, cum idem censentur à Testatore prædictæ, semper excludit substitutus nulla habita consideratione, utrum conditio veniat in persona primi, ulterioris, vel ultimi decedentis, ut optimè persequitur Rot. post Torr. de pass. fufar. fufar. speciatim decis. 82. n. 8. & 9.

Potindeque in substitutione facta in defectum lineæ

neque heredis, cum inter omnes de illis censetur in-
 59 auda reciproca substitutio, non fit locus substituto
 etiam si deficiat unus columellus, sed totius sine
 evacuatione expectari debet ubique eo, quod plurali-
 tas in singularitatem resolveri possit, *Fusar. de substit.*
tit. d. quæst. 473. n. 124. & pluribus individualibus
authoritatibus relatis firmat Rot. Rom. in Bononien. fidei-
commissorum de Mercatoris Anno 1701. coram bea-
to R. P. D. mo Muto impress. inter decis. Rot. Senen-
coram me editas post decis. 35. §. 1. n. 58. & 59.

Et quoties nemo superest ex reciproco substitui-
 60 tur pluralitas in singularitatem resolvitur, sive ager-
 recipit de portione primi, sive ultimi, quis deficientia
 reciproco substituti operator, quod non addit per-
 sona predicta *Radolphin. d. alleg. 94. n. 14.*

Alia circumstantia pro fundenda resolutione plu-
 61 ralis in singularitatem subministratio equalita-
 tis servande inter heredes inherentes *Rovis. d. con-*
sil. 77. n. 15. & segg. lib. 1. Venturin. consil. 48. n. 76.
& segg. lib. 1. Fusar. de substit. quæst. 54. n. 38. & 40.
Mans. d. consil. 219. n. 8. & 9. Pacian. d. alleg. 100.
n. 10. Radolphin. d. alleg. 94. n. 16.

Quod procedit etiam in contradiis in quibus
 62 ad evitandum lesionem, & ad hoc, ut contractus
 ad iustitiam, æquitem, & æqualem reducar
 pluralitas resolvitur in singularitatem *Ponier. d. dis-*
sert. 35. n. 52. & segg. ubi contrarij faciunt Rot. co-
ram Dunois. Jun. decis. 879. n. 3. & 4.

Verum quod argumentum hoc pro æqualitate ser-
 vanda locum habet respectu coheredum instituto-
 rum dumtaxat inter seipsos, non unusquisque alter
 63 gravatus dicatur, non quod substitutus inter se,
 & filios superfluit ex inherens dixit *Rovis. d. con-*
sil. 77. n. 15. & segg. lib. 1. & sub n. 17. versic. pri-
ma igitur.

Polcher est casus alius resolutus, & decisus, in
 quo Testator desiderans conservationem, & propa-
 gationem sue familie præcepit duos heredes inhi-
 tutos uxorem ducere debere, & quæ substituit in ca-
 64 su contrario, nisi si unus ex eis inaptus decesserit
 admitti debet substitutus cum eodem onere vo-
 catus, cum verissime si Testatorum, qui pro sue
 familie conservatione, & maintenance duos here-
 des instituit cum onere ducendi uxorem unicuique
 65 in iuncto, si hoc obtineri non valet, ex quo unus ex
 eis inaptus decesserit, consequi debeat eo nolo,
 quo potest mediante nempè duobus matrimonijs
 coheredis superstitis, & substituti, ita resolvendo
 pluralitatem in singularitatem, ut bene in specie fir-
 66 mat *Episc. Rer. dist. 22. n. 4. & segg. Rot. coram*
Bi. b. decis. 498. n. 6.

Quemadmodum voluntas Testatoris operator, quod
 65 sit resolvable, quod alius non esset tale, ut dictum
 est super *num. 2. ita efficit, quod non resolvatur,*
 quando adiunct conjectura ostendentes talem fuisse
 mentem ipsius, in specie *Ger. Spin. d. consil. 87. sub*
n. 9. Palm. Nep. d. alleg. 237. n. 14. Cyriac. d. con-
trov. 584. n. 81. Fusar. de substit. d. quæst. 473. n. 77.
Rot. Rom. in recent. d. decis. 142. n. 2. & 13. & de-
cis. 244. n. 2. & 3. part. 17. post de Luc. de fideicommissis
d. decis. 66. n. 6.

Talis autem voluntas desumitur à natura rei, &
 67 subiectæ materie, quæ fit individua, prout est
 quando agitur de Jurepatronatus, Regno, vel feudo,
 vel alio simili jure individuo, quamvis dividuo
 quod exercitium, vel dispositio continet aliquod
 totum, quod regulariter est individuum, tali casu
 68 inter favore superfluit juri accrescendi, vel non
 accrescendi, & cessat resolutio pluralitatis in sin-
 gularitatem, in specie *Radolph. ad Ramen. dist. con-*
sil. 75. n. 94. plenè Ger. Spin. d. consil. 86. n. 7. & plu-
rib. segg. & d. consil. 87. sub n. 9. Peregrin. de fidei-
commissis. art. 13. n. 67. in fin. Fusar. de substit. dist.

quæst. 473. n. 68. de Luc. de fideicommissis. dist. 96. n. 2.
& dist. 97. eadem numero, Tur. de primogeniti. tom. 2.
quæst. 35. n. 24. fol. 170. Rot. Florent. infra dist. de
dist. 30. num. 52. Rot. Rom. in recent. dist. decis. 521.
num. 8. part. 19. post de Luc. de fideicommissis. dist. de
decis. 66. sub num. 9. 10. & 11. ubi de prædico ex vo-
luntate Testatoris considerato, tamquam res indi-
vidua.

Potest etiam est indicium voluntatis pro non re-
 68 solutione, ubi adest diversa ratio in singulari, ac in
 plurali, secus si eadem *Ger. Spin. d. consil. 86. n. 15.*
24. & segg. consil. 87. sub n. 8. & 9. Pacian. alleg. 100.
n. 10. Cyriac. d. contrav. 584. n. 84. Bellon. de Jur.
accrescend. cap. 9. d. quæst. 7. n. 94.

Aut quando pluralitas, & substitutio unicum dum-
 69 taxat effectum respicit, & unus effectus fuit considera-
 tus, secus si diversis *Ger. Spin. d. consil. 86. n. 12. 14.*
& segg. & consil. 87. sub n. 9. Cyriac. d. contrav. 584.
num. 80. Bellon. de Jur. accrescend. cap. 9. quæst. 7.
n. 92. Tur. varior. Jur. quæst. tom. 2. miscellæ. part. 11.
quæst. 24. n. 15. fol. 532.

Vel quando pluries geminata, & reiterata est lo-
 quutio in plurali numero, nam hæc geminata enun-
 70 dat enixam voluntatem Testatoris, quod disposita
 ab eo non verificetur in uno tantum, sed in plu-
 ribus *Pacian. d. alleg. 100. sub n. 11.*

Hanc tamen circumstantiam non admittit *Rot. Flo-*
 71 *rent. infra decis. 30. n. 53. & 54.*

Sive quando substituto factus fuit in legato rei par-
 ticulari, in quo pluralitas in singularitatem non re-
 72 solvitur, licet contrarium procedat, quando substitutio
 facta fuit simpliciter, vel in tota hereditate
Ger. Spin. d. consil. 86. n. 5. & segg. ubi multiplici-
ter declarat. Venturin. d. consil. 88. n. 56. tom. 3. Pe-
regrin. de fideicommissis. art. 23. n. 35. Fusar. de sub-
stit. d. quæst. 473. n. 127. & segg. ubi reprobat con-
trarios, illosque declarat.

Maximè si legatum, vel fideicommissum particu-
 lare ordinatum fuisset super re insigni, quam Te-
 73 stator exoptavit in familia conservari, ut illius Ple-
 dor, & nobilitas in perpetuum conservaretur *Rot.*
Rom. post de Luc. de fideicommissis. d. decis. 66. n. 7. & 8.

Et sortitus si legatarii essent rei, & verba conjun-
 74 ctæ, nam tunc non esse attendendam resolutionem
 pluralitatis in singularitatem, post plures individua-
 les auctoritates, quas refert, persequitur *Rot. Rom.*
post de Luc. de fideicommissis. d. decis. 66. n. 12. cum du-
bus segg.

Aut quando pluralitas posita fuit in conditione, 75
 cum tunc formam inducat *Ger. Spin. consil. 87. n. 3.*
Baldac. ad Ramen. dist. consil. 75. n. 89. Cyriac. con-
trov. 521. n. 25. & segg. & citata contrav. 584. n. 81.
Fusar. de substit. d. quæst. 473. n. 78. & segg. Bellon.
de Jur. accrescend. cap. 6. quæst. 28. n. 11. ubi plenè
de materia. Rot. Rom. in recent. dist. decis. 521. n. 5.
part. 19.

Quod tamen non procedit, si pro resolutione mi-
 76 liter conjectura mens Testatoris *Ger. Spin. dist. con-*
sil. 87. n. 4. Venturin. d. consil. 48. n. 60. in fin. lib. 1.
Bellon. de Jur. accrescend. cap. 6. d. quæst. 28. n. 13.

Sic etiam resolvitur, quando versaretur in sub-
 stitutione fideicommissaria, & in casibus, in quibus
 77 est locus juri accrescendi etiam post agnitionem,
 & quantum emolumentum plenè cecensit
 à Bellon. de Jur. accrescend. cap. 7. quæst. 59. n.
 28. & plurib. segg. & n. 79. & plurib. segg. *Rot. Sa-*
nen. decis. 32. n. 2. 12. & segg. coram me. Rot. Rom.
in Bononien. de Mercatoris coram Muto ibidem impress.
§. 1. n. 38. & segg. apud quosvisdè poteris con-
cordantes, nam tunc militat eadem ratio, quæ in
*vulgari super dictum est *num. 9.* cum censetur Te-*
statorum utrumque sub conditione conjoctiva gra-
vante ex quo inter eos conservare voluit sui accre-
scendi,

scendi, proindeque pluralitas in singularitates non resolvitur, nec admittitur substitutus in prejudicium conjuncti *Bart. in d. l. heredes mei* 57. §. *com ita* n. 4. *In su. ff. ad Trebellian. Pauli. consil.* 43. n. 36. lib. 2. *Mench. de præsump. lib. 4. d. præsump.* 186. num. 18. *Bellos. de Jur. accrescend. cap. 7. quest.* 59. n. 88. & *latius cap. 9. quest.* 7. n. 96. & *plurib. fogg.* ubi contrarios adducit, & rejicit, & n. 104. & *seqq.*

Et demum non resolvitur, quando resolutetur aliud quod absurdum menti Testatoris repugnans *Cyriac. d. contrav.* 584. n. 81.

Prout è contrâ pluralitas resolveretur in singularitates, quando non sua resolutione aliquod absurdum resolutetur *Mench. de præsump. lib. 4. dist. præsump.* 186. num. 14. *Fufar. de substitut. expectata quest.* 473. n. 135. *Rot. Florent. infra dist. decis.* 30. num. 60.

Substitutus, cujus favore pluralitas resolvitur in singularitates, cum admittatur post aditam hæreditatem à defuncto, per fideicommissarium succedit, plene *Episcop. Rotæ expectata dispus.* 12. num. 19. & *seqq.*

Super hoc articulo 29. & quando pluralitas resolvitur in singularitates plura scribunt *Batakr. consil.* 37. n. 14. & *seqq.* *Sant. rescript.* 176. n. 13. & *seqq.* & *respon.* 178. n. 7. *tom. 2. Spado consil.* 168. per tot. lib. 3. idique *Leopold. Crespin. in observ.* ubi citat me ipsum in *decis. Senen.* 35. *Andreas. contrav.* 113. per tot. *Cyriac. contrav.* 536. n. 4. & *seqq.* & *contrav.* 584. num. 1. & per tot. *Mench. de præsump. lib. 4. præsump.* 186. per tot. *Maurit. de consuetud. ultim. volunt. lib. 11. tit. 5. Torr. de post. futur. fucis lib. 2. cap. 17. n. 54. & plurib. fogg. & cap. 36. d. 11. & fogg. Fufar. de substitut. quest.* 473. per tot. *Bellos. de Jur. accrescend. cap. 9. quest.* 7. n. 89. & *seqq.* *Lea. decis. Valer. 121. per tot. Rot. Noll. de prem. Palm. Nep. decis.* 263. n. 178. & *seqq.* & *decis.* 452. n. 122. & *seqq.* & *infra decis.* 30. n. 1. & *seqq.* n. 23. & *seqq.* & n. 42. & *seqq.* *Rot. Rom. in revent. decis.* 487. & *decis.* 523. per tot. *part. 19. coram Cerr. decis.* 631. n. 2. & *seqq.* & me honorabilis citatio in *Spuleranus Immissiois* 1716. coram *Emilianis. D. mea Cardin. Albani impressa post rescript.* Digni *decis.* 3. n. 6.

FLORENTINA

Fideicommissi.

29. Novembris 1601. ex lib. *Metrar.* 84. à c. 129.

ARGUMENTUM.

Rescriptum delegationis per hæc verba *decida tutte le differenze*, quæ continent.

SUMMARYUM.

1. *Judicium petitionis hereditatis comprehendit omnia jura hereditaria etiam specialiter non expressa.*
2. *Verba supplicationis sunt benigne interpretanda juxta intentionem praesentis.*
3. *Rescriptum dubium recipit declarationem à praesentibus.*
4. *Verba universalis comprehendunt omnes praetensiones.*
5. *Et comprehendunt omnia, quæ dicti, & excogitari possunt, & de quibus requiritur specialis mentio.*
6. *Arraurationum à contrariis sensu procedit etiam in rescriptis.*
7. *Cum commissi esset causa super aliqua re, semper commissi omnis causa, qua occasione arraurationum insurgere potest.*
8. *Jurisdictionis materia, quoad extensionem est stricti-juris, quoad comprehensionem latissime est interpretanda.*

9. *Rescriptum dicitur subreptitium, si in praesentibus de alio rescripto non fuit facta mentio.*

10. *Præcipit cum primo rescriptum obtinuit esse ad preter utriusque Partis, secundum ad preter unius tantum.*

Declara ut n. 11.

12. *Institit præceptum est sui summi unicuique tribuere.*

13. *Principes potest concedere, ut cognoscatur, an aliquid suo rescripto confirmatum valeat nec ne.*

14. *Amplius, ut possit etiam quilibet non habens sapientiam impetiri.*

DECISIO XII.

In Causa Gherardesca, Pucci, e Pucci.

ARIUS, gravisque admodum fuit causa per Serenissimum D. nostrum Magnam Etruriæ Ducem integro huius Auditorio delegata inter Illustriss. D. Lucretium Oxorem Illustriss. D. Comitæ Cammili Gherardesca, & Illustriss. D. Sibillum adhuc innuptam sorores, & filias, & hæreses Illustriss. quondam D. Roberti D. olim Joannis Pauli de Pucci ex uxor, & Illustriss. & Reverendiss. quondam D. Alexandrini Abbatis, & Illustriss. D. Robertum quondam D. Pandulphi pariter de Pucci parte ex altera, & idque de dum ob qualitatem personarum insignis admodum nobilitatis, sed etiam ob multipliciter articulationem, subtilissima responsa per Celeberrimos Jurisconsultos desuper reddita, egrégiaque operam, quam summa cum diligentia, vigilantia, & hinc inde novit egregii viti D. Marius Brosius DD. sororum, & D. Andreas Andreinus DD. de Pucci in causa patroni, ut propterea si omnia hinc inde deducta singulatim in hac decisione persequi vellemus, res facili negotio ingens volumen excreveret; brevitas igitur, ac veritas pro viribus observando circa ea potissimum verfabimur, quæ nos præcipue impellere ad iudicandum, prout fecimus, contrariisq; brevius, quam fieri poterit, suis locis responsiones accommodabimus.

Quoniam verò ex mente etiam Sereniss. D. Nostris, articuli decem, prout propositi, ita & resoluti fuere, idcirco nobis eundem ordinem sequentibus præfari oportet anecdotis DD. Abbatem, & Robertum præterentes mortuo de Anno 1598. dicto D. Roberto, D. Joannis Pauli maiorem partem bonorum in illius hereditate reliquorum ad se spectare, tum jure fideicommissi deduci ex dubus donationibus, de quibus suo loco non semel mentionem habebimus, tum ex quidam investitura emphyteuticas plurium bonorum Plebis Coloni, & alijs de causis, de quibus infra, eisdemque bonorum omnium possessionem apprehendisse, uno demum dictis Illustriss. sororibus relicto prædio, indeque effectum fuisse, ut confluentibus ipsis ad Sereniss. D. Nostrum, Celsitudo Sua omnes partium differentias totis Rotæ commiserit sub his verbis:

Tutte la Magnifica Rotæ in termine di 150. giorni correnti decida tutte le loro differenze per Giustitia, e circa il possesso pendente il giudizio, S. A. S. l'avoca nelle sue mani a salva ragione di chi averà avere la proprietà, eccetto della causa di Firenze, quale pendente il giudizio resti a Pucci, e gli Clarissimi Languegnante, e Configliari deputino un Economo, qual tenga conto di detto possesso, e frutti senza pregiudizio delle Parti ne meriti.

Præfari etiam oportet dictas Illustras sorores in vim benigni hujus rescripti porrexisse earum petitionem coram Rotâ, instantes in effectu bona omnia tenta, & possidea per dictum olim D. earum generum,

torum, sibi, uti ejus hereditas solvatur. E contra verò DD. Puccios per viam excipiendi, ac etiam reconveniendo petisse declarari eadem bona ad eos spectare ex causis ante dictis, & respectu domus de Florentia, quam sed se pertinere contendebant in viam donationis reciproce de anno 1591. vicissim facta inter ipsum D. Abbatem ex una, & dictum olim D. Robertum parte ex altera, videntes tam variis modis impugnari, opposuisse articulum hunc non fuisse in memorata delegatione comprehensum, hincque pluribus etiam alijs hinc inde petitis, prout omnia suis locis referemus, exortum fuisse primum articulum, namquid validitas, vel invaliditas ejusmodi donationis sub memorato scripto comprehendatur.

Quo circa licet plura per negativa doctore, ac subtiliter fuerint considerata, facile tamen per omnes itum est in eam sententiam, ut cognitio hæc una cum alijs partium pretenzionibus delegata censetur.

Moti fuerit Domini, quia sive attendamus verba, sive verisimilem mentem supplicantium, successivesque Serenissimi referentis, res undique appa- ruit clara, & perspicua; de mente supplicantium non potuit dubitari, narrata enim universali Illustri fororum Iustificatione, hancque omnium paternorum occupatione, supplicarunt pro commisso omnium suarum, Partisque adversæ preten- sionum, & supervenit scriptum mandans, omnes par- tium differentias terminari.

Unde sicuti verisimile est, supplicantes sensisse etiam de domo, ex quo hoc erat non leve caput bonarum paternorum, sicque secerbat judicium per eas propositum, nempe petitioni hereditatis, quod sui usura est universale, comprehenditque etiam omnia jura hereditaria, licet specialiter non ex- pressa ad text. in l. item venditor §. final. cum li. segg. §. de petis. hereditat. maxime benigne interpretan- do verba supplicationis, prout fieri debet, juxta intensionem proferentis, ut per Alb. consil. 303. n. 4. lib. 1. ita patet de verisimili mente Serenissimi re- scribentes constare videretur, ne dum quia rescriptum ap. inter dilectos, ubi Felin. num. 14. de fid. instrum. Dec. consil. 33. n. 4. Menoch. consil. 33. n. 14.

Sed etiam quia Celsitudo Sua usi est verbis uni- versalibus ibi: *decide tunc le iur. differenze per Giu- stizia*: que omnes prolixas pretenziones comprehen- dunt juxta regulam l. Julius ff. de legat. 3. cap. so- litæ de majorat. & abed. & tradita per Bald. in cap. in presentia n. 20. de probat. Dec. consil. 559. n. 2. Aym. consil. 308. n. 3. Nat. consil. 154. n. 3. omnia enim includunt, que dici, vel excogitari possunt, et si aliqua requireretur mentio specialis Aym. consil. 294. n. 1. & dist. consil. 308. n. 6. veris. quanta considero. Roland. consil. 3. n. 39. & consil. 96. num. 48. lib. 1. Officib. decis. 94. num. 10. Riminald. Juu. consil. 352. n. 64. lib. 3. & si pretenziones domus per Regem cognosci non possent, non posset etiam cognosci de bonis Cojani, & alijs, quo expressa non fuerit, ut suo in casu arguit Sord. decis. 335. num. 8. quavis & de domo etiam specialis facta est mentio, vo- luit enim Serenissimus referens, eam remanere pe- nes DD. Puccios pendente sensu, ergo secus cu- finito, si ad Illustris sorores pertineret, sumpto ar- gumento à contrario sensu, quod procedit etiam in rescriptis l. si procurator §. si ignorantes, & ibi Glof. & scribit. ff. mandat. Curt. consil. 16. n. 13. Jafson. in l. 1. n. 55. ff. de offit. ejus. Alb. consil. 312. n. 2. lib. 2. ample Everar. in loca à contraria sensu n. 30. & cum commissa fuerit causa super hereditate D. Roberti, & pretenzionibus DD. de Puccis respectu fideicom- missi per eos recepti, utique commissa etiam cen-

sobantur omnia est, de quibus occasione narratorum, inter partes lis esse possit, juxta tradita per Roman. consil. 343. n. 14. & 15. Felin. in cap. reprehensibilis num. 20. de rescript. Rec. consil. 21. num. 6. Nec mi- rum, quia licet materia jurisdictionis sit stricti juris quoad vim extensivam, respectu tamen vicuitus com- prehensivæ latissime venit interpretanda, ut egre- gie scribit Felin. in rub. de rescript. n. 5. & 7. ad fin. ut propterea commissio petita pro obtinendis bonis omnibus, que remanere in hereditate D. Roberti, & que exadverso fuere occupata, subsequens dele- gatio omnium pretenzionum juxta verisimilem men- tem & petentium, & Principis referentis evita- ri nullo modo possit ex prædictis.

Quibus visum est DD. non ob stare, quod dice- batur donationem reciprocam confirmatam fuisse per aliud rescriptum, de quo nulla in secundis preci- bus habita est mentio, unde secundum nullum vi- detur, & subreptitium cap. ceterum ubi Felin. n. 3. & ibi Dec. n. 3. de rescript. maxime cum primum fuerit obtentum ad preces utriusque partis, secun- dum verò ad preces Illustri fororum tantum, jux- ta tradita per Joan. Andr. & Batt. in cap. innovat. de rescript. cum alijs per Menoch. de arbit. Judic. cas. 208. n. 81.

Nam breviter fuit responsum, contraria fortè pro- cedere posse, ubicumque aliud prius emanasset re- scriptum delegatorium ejusmodi casualem, & ita lo- quuntur scribentes exadverso adducti; ceterum vul- gum simile hic precessit, & quo ad primam respi- ciens confirmationem donationis reciproce nil ei de- rogatur per secundum, licet suadente Iustitia per- mittatur discuti, an donatio sic confirmata valeat nec ne, quod est præceptum Iustitiæ, ut jus suum cuique tribuatur §. juris præcepta in fin. de jur. na- tural. gen. & civit. potestque proculdubio ne dem per Supremum Principem eodemque, eam de illius potestate non sit disputandum l. sacrelegis C. de di- vers. rescript. sed etiam per quemlibet alium supre- mum imperium non habentem l. 1. & et. tit. C. qui pro sua jurisd. Judic. dare poss. & quia causa, etiam super hoc donationis articulo fuit instruda, & DD. Puccij in fine ipsius causæ super viribus donationis non multum insistent, quinimo ex precibus qui- busdam in calculo ferenda sententia exhibitis, es- pat ipsos donationis virtualiter supponant com- prehensum in delegatione, idcirco facili negotio ad secundum articulum, qui donationem ipsam respi- cit per DD. factus fuit transitus.

Alexander Zilecchini Prætor, & Relator.
Horatius Spannochius.
Dominicus Gualandus.
Pompejus Conarinius.
Aloysius Soltia.
Michael de Lavagna.

A D D I T I O.

Plura de rescripto delegatorio, quæ causas com- plectatur, habentur in decis. Severi. 11. coram me. Et scriptum in hac causa Ger. Spin. consil. 11. n. 1. & segg.

Eadem.

Idem die, & Anno.

ARGUMENTUM.

Plene agitur in hac decisione ex quibus arguitur, vel excluditur dementia, & de testibus super ea deponentibus plura asseruntur.

SUMMARIUM.

- 1 **D**ifferre non potest, quod nunquam incepit.
- 2 Instrumentum, fante juramento, de Jura communi habet executionem paratam.
- 3 Et ex Statuto Florentino Rubr. 42. l. 2.
- 4 Voluntas, & potentia omnes a Jure humanæ perficiunt.
- 5 Preces Principi porrectæ probant matræ supplicationem.
- 6 Instrumentum publicum dicitur probatio probata, veritas apparere non egens investigationem fieri.
- 7 Per se sua quilibet habet liberam administrationem.
- 8 Etiam ad effectum dissipandi.
- 9 Limita in prodigiis, quibus ex l. duodecim Tabularum interdicta est administratio.
- 10 Gesta tamen ante interdictum tamquam valida subsistunt.
- 11 Prodigus quis dicatur.
- 12 Non dicitur, qui laudabiliter disposuit instituyendo etiam in contrariis fidelitatis commissis pro conservatione s. milie.
- 13 Provisio hec covenerit homini prudenti, & a. 14.
- 14 Et respicit favorem publicum.
- 15 Et favorabiliter est interpretanda.
- 16 Licet extort filij disponentis, quæ contumax esse debet, non efficitur universali, licet non extendat legitimam.
- 17 Non transeat filij ultra legitimam colligere etiam de Jure Civili.
- 18 Text. in cap. quicumque 7. quæst. 4. non de tota hereditate, sed de legitimo tantum loquitur.
- 19 Quia ibi presumitur sanæ mentis.
- 20 Et est presumptio Juri, & naturæ.
- 21 Invenio ita dona iuris sancta esse, quasque non probetur donantem fuisse mentecapsum.
- 22 Dementia est contra iuris presumptionem naturæ, & ideo difficilis probatio, & a. 25.
- 23 Nota tendit semper ad melius, & perfectius.
- 24 Alia Religio, & pietatis excludunt dementia, & non solum fœdatis exerceri.
- 25 Ex matrimonii contractum, quod dementia facere prohibetur.
- 26 Et de ratione a. 28.
- 27 Patris filius in uxores dementibus dare non solent.
- 28 Ex interdictum in Iudicijs dementia excluditur, & de ratione.
- 29 Item ex aliis extrajudicialibus, qui numerantur.
- 30 Qui alioquin prodigum, & debilem reputavit, non potest deinde contrarium attestare.
- 31 Notoria debilitas iuncta cum minor prodigalitate reddunt donationem nullam.
- 32 Plus, & minus non varias speciem.
- 33 In istis, quæ variationem recipiunt, ex presenti non presumitur ad preteritum.
- 34 Limita, quando concurrat conjectura a. 40.
- 35 Rei veritas, non presumptio ex presenti ad preteritum est attendenda.
- 36 Veritas, quandoque habetur, semper attendi debet.
- 37 Nemo potest allegare suam turpitudinem.
- 38 Limita nisi sit jam detecta.
- 39 Testes numero majores attendi debent.

- 40 Percipit cum sit in legitimitate constitutus, & magis instruit.
- 41 Et iam de eorum legalitate per alios testes doctum est.
- 42 Et cum deponunt de sanitate mentis, vel qualitate, quæ inest naturaliter.
- 43 Quo casu duo testes magis probant, quam mille in contrarium.
- 44 Et quando deponunt contra prodigalitem, quæ non presumitur.
- 45 Et ad favorem rei, pro quo admittuntur etiam pauciores, & minus digni.
- 46 Dicitur testium scilicet nequeant, sed debent recipi cum suis qualitatibus.
- 47 Testis depouens, aliquem non iussu suum, excludit prodigalitem.
- 48 Unicus testis plene probat contra producentem.
- 49 Testes induiti, qui inter se contradicunt, non probant.
- 50 Nec inter eos admitti potest concordia, ut probent, licet admittatur ad evitandum falsum.
- 51 Testes de sanitate mentis aliorum deponentes, debent reddere rationem sui dicti.
- 52 Testes de credulitate, vel de auditis deponentes probant contra producentem.
- 53 Notarium quid sit secundum Baldum.
- 54 Notarium non minus divi potest, quod heri in Civitate gestum est, quam id quod triginta, vel quadraginta ab hinc annis contigit.
- 55 Notarium, scilicet probationibus in contrarium, perdit vires suas.
- 56 Quicquid calore iracundiæ fit, vel dicitur, non prorsum est, quam de persequentia apparerit.
- 57 Pater, qui filio exemplariter substituit, non aliorum administrationem interdicit, aut de iuratore non providit, non censetur filium prodigum putasse.
- 58 Dementia non arguitur ex commissis domus administrationi uxori.
- 59 Prout nec prodigalitas.
- 60 Florentie in usu est administrationem domus uxoris relinquere.
- 61 Parentes dulci filiarum aspectu, ac consuetudine disseruant privari.
- 62 Donatio est virtus, & collata in agnatos, & heredes deus potest prudentiam.
- 63 Quid probat Juri imperitiam, non sufficit ad arguendam dementia.
- 64 Turpe est causas agere, Juri in quo versatur ignorare.
- 65 Ad validitatem obligationis sufficit, quod imperiti per peritos cupatos fieri possint.
- 66 Homo licet habens ingenui valit de rebus, & per vim contrahat, & ultime voluntatis potest disponere.
- 67 Dementia excluditur ex qualitate alius gesti, prout à Prudente viro fieri solet.
- 68 Prasertim si videam accesserit auctoritas Principis cum previa causæ cognitione.
- 69 Jura presumunt pro facto viri Emmentissimi.
- 70 Prout pro Decreto capitulit Judois.
- 71 Ex rogata Notarij arguitur sanitas mentis contra hentis.
- 72 Cum verisimile est aliquem redditum esse captem de vi obligationis, atenta qualitate actor, pro illius validitate judicandum est.
- 73 In dubio pro instrumentum judicandum est.
- 74 Et favore rei.
- 75 Et pro opinione, quæ favet conservationi agnationis.

DECISIO XIII.

PResupposita igitur donatione reciproca de Anno 1501. etiam cum decreto Serenissimi Domini Nostri sacra inter D. olim Reverendissimi Abbatem perpetuo fideicommissum supponentem pro conservatione Ecclesie de Puccia, etiam ad favorem dilecti Illustris quondam D. Roberti, ejusque filiorum, & descenduum masculinorum bonis suis de *bestis signatis*, quae duntaxat esse infensae valoris, ipsumque D. Robertum à contrà eidem fideicommissio subiicientem domum suam de Florentia, quae antiquitus semper fuit penes nobilissimam hanc familiam, praetendebat Illustris forore donationem hanc, vel nullam esse, vel saltem, ope restitutionis in integrum rescindendam, sive quia ex parte D. Roberti notorie prodigi, notorie debilis, ac mente capiti subsistere non posset, quantumcumque illi adhuc non esset interdicta bonorum administratio, jungendo saltem ingenij debilitatem cum prodigitate, sive quia magnopere laesus fuisset, domum, quae fuerat majoris in suorum, & in qua dabatur interesse affectionis, & conditionibus valde imperiis adhibitis propriis filiabus auferendo, proindeque in integrum restitutioni etiam ad eam favorem locus esse posset. In omnem tamen casum considerabatur DD. Abbatem, & fratres ad domum ipsam vocatos fuisse sub conditione deficientium omnium linearum filiorum, & descenduum masculinorum D. Roberti, qui sane casus dicebatur non contingere, ex quo nulli ex eo masculi, à quibus linea ipsae incipere debebant, in lucem prodire, consequenterque eum id deficere non posse, quod nunquam incipit, eademque dicebatur hae donatio, meritoque res donata ad donantis heredes spectare videbatur.

Hic tamen larissimè, & in serpsit, & cretenui deducis minimè refragantibus, fuit resolutum donationem subsistere, ejus casum evenisse, petitaque in integrum restitutioni locus non esse.

Possimum autem fundamentum hujus resolutionis illud fuit, quia fecit de donatione dubitari non poterat, eum de ea constitit ex publico documento habente paratam executionem, tum de jure communi sante pamento, juxta tradita per *Toson*, ex communi in l. 2. n. 10. ff. de jur. juran. & novissimè per *Scraphin*, de privileg. juram. privileg. 77. n. 2. tum etiam attente municipali censura ad Sicutum sub Rub. 42. lib. 2. itaque quod in D. Roberto non defuit voluntas, & potentia, ex quibus duobus omnes homines actus perficiuntur l. cum re, ubi Bald. G. de donat. ant. nup. l. multum intereff. C. si quis alt. vel libi. cap. cum super. de off. delegat. Barbat. inter confil. Alex. confil. 123. num. 3. & 4. lib. 4. Dec. confil. 197. sub n. 3. versis. predictis tamen non obstantibus. Alb. confil. 26. num. 1. & confil. 256. in primis ubi apostilla citat concordantes.

Quod voluntatem rei exi expediat, cum de ea conflict ex precibus concorditer per Partes Serenissimi Domini Nostri porrectis ad effectum, ut Cellicudo sua ad hunc fuisse supremam auctoritate corroboraret, fueritque ex instrumeto desuper confecto, & eum decreto Clarissimi D. Auditoris Fiscalis loco ipsius Serenissimi Principis donationem ipsam confirmantis, quemadmodum enim preces probant contrà supplicantem l. cum precum C. de libel. caus. ita & instrumentum publicum, quod dicitur probatio probata, & veritas apparet non egeat disceptatione fori l. cum precibus C. de probat. l. desiderium C. de possit. Bart. in l. 1. in 1. q. 5. ff. de oper. nov. num. Bald. in l. Imperator l. 1. num. 10. ff. de stat. homin. Socin. confil. 95. sub n. 2. lib. 3. Dec. in cap. licet eadem num. 103. de probat. amplè Riminaldi. Jan. confil. 30. n. 28. cum seqq.

De potestate autem non est quid dubitetur, cum D. Robertus esset fuit juris anno unius quadragintaquinque, liberamque bonorum suorum habere administrationem, est enim trita regula quolibet in re sua liberam habere administrationem vulgata l. i. re mandata C. mand. etiam bona sua prodigendo l. cum, & si §. confiluit ff. de test. heredit. & ited licet le-9 gibus duodecim Tabularum produrim sit remedium, ut prodigis interdicatur administratio l. 1. §. de curat. furios. gesta tamen per eos inter interdictionem tamquam valida sustinentur l. si cui bonis ubi omnes ff. de verborum obligat. l. 12. et bonis ubi Aret. n. 2. testatur de commun. ff. de testament. Barr. decif. 23. n. 37. Pant. de nullit. ex difect. Mand. n. 27. decif. Tolet. 163. Burfatt. confil. 200. n. 35. lib. 2. Kirrov. in suis communibus confil. centur. 3. confil. 95. Franc. Caldas pro communi, & veriori in l. si curatorum in versis. non absumit sub n. 5. versis. eternum predicta ratio C. de in integr. restitut. nova.

Quod si hae procedant, ubi prodigis bona sua dilapidando, & dissipando profundit sine declebo, ut describendo prodigum inquit *Ulpian*, in dist. 1. §. de curat. furios. longe utique magis procedere debent, ubi dispositio respicit eamam honestam, & laudabilem, qualia sunt fideicommissa etiam in contradiis pro conservatione familie indulta *Oleard*, confil. 139. n. 1. & 2. Angel. confil. 179. n. 2. & 3. Alex. confil. 283. n. 14. lib. 7. Paris. confil. 26. n. 12. & n. 13. lib. 2. Decian. confil. 17. n. 29. lib. 1. Ofasib. decif. 100. n. 5. Marzar. confil. 61. note n. 2. versis. idem precipue similis in m. provisio sicut convenit homini prudenter Paris. confil. 88. n. 84. lib. 3. Cephal. confil. 753. n. 46. lib. 1. sapientis enim est eligere, ut bona in familia conserventur §. reteram instit. de leg. 1. agnus. success. l. 1. §. sed & si servus ff. de curat. infipie. ita quoque publicum respicit favorem Angel. confil. 68. n. 3. & 4. Decian. confil. 17. n. 26. & seqq. lib. 1. Rot. decif. 110. n. 18. part. 2. diversis meritoque 16 favorabiliter venit interpretanda cap. ordin de reg. jur. in 6. idque quantumcumque extent filia disponentis, eum ipsa sufficere debet successio universalis, etiam si non excederet legitimam Paris. confil. 69. n. 44. lib. 3. Burfatt. confil. 385. num. 8. lib. 4. Neque enim ulterius ex eharitate paternis obligamur, etiam attente censura legis Canonice juxta consilium Augustini in cap. quicumque 17. quæst. 4. dum dicitur quicumque exheredat filio vult heredes facere Ecclesiam, querat alterum, qui suscipiat *San Augustinum*, sic enim exheredationem, quod legitimum tantum in intelligant ibi glaf. Archid. & DD. Bart. in rep. l. 1. n. 55. C. de Sacros. Eccles. Antehoran. confil. 46. n. 4. Burfatt. confil. 25. ante num. 6. amplè Dec. in l. licet num. 5. G. de pad.

Hic flantibus, quod utinet ad nullitatem donationis deducam ex expire defectus judicii, fuit resolutum regulam esse, ut quilibet presumatur sane mentis l. nec iudicibus C. de collat. cap. final. de success. aut interfect. Bart. in l. 1. potest n. 15. ubi post alios Merant. n. 137. ff. de acquir. hered. Socin. confil. 42. n. 1. lib. 1. Dec. in l. furiosum num. 19. C. qui test. f. post. Menoch. presumpt. 17. n. 7. lib. 1. Vicini pro concord. inquirunt hanc esse presumptionem juris, & naturæ decif. 377. n. 12. part. 2. & ideo, quoque utque contrarium doceatur, instrumentum standum esse, ut in terminis donationia facta per preteritum mente caput, scribant *Ord.* *Zabarel*, confil. 56. sub n. 12. Dec. confil. 448. n. 13. Ferret. confil. 307. n. 15. lib. 1. Paris. confil. 88. n. 19. lib. 3. Menoch. confil. 683. n. 1. lib. 7. Odd. in eodem casu confil. 93. n. 35.

Maximè cum hic concurrant innumeri penè actus positivi ante donationem elare mentis sanitatem inferentes in D. Roberto, ut cerè si dementia tamquam contraria presumptioni naturæ, quæ semper 14 tenet

- tendit ad melius, & perfectius teste *Philos. Physic.*
 35 *lib. 8. tit. 48. & 56.* difficultas semper est p. oblationis
 ad *Boer. decis. 23. n. 41. Berd. consil. 56. n. 21.*
 36 *lib. 2. difficultas videatur in proposito; quidem si*
 ad ea, que pertinent ad religionem respiciamus,
 exploratum est D. Robertum consuevisse cousteri
 peccata sua, Sanctissimum fumenre Eucharistia Sacra-
 mentum, divina officia, & predicationes frequen-
 tare, et emolus pauperibus, pique locis elargiri,
 in contritionibus magna exercere, infantes
 à Sacra Fonte levare, qui suæ adus per fatuos nula-
 tentas exercebant *Corn. consil. 219. col. 2. ante n. 1.*
versic. item Vitalis Lucæ lib. 1. Dec. dist. consil. 448.
num. 20. & 36. Paris. dist. consil. 88. sub num. 40.
lib. 3. Rot. decis. 557. in princip. part. 1. Decian. con-
sil. 187. num. 34. lib. 3. Dec. Marchig. 27. ante n. 3.
versic. 2.
 37 Pariter si adus civiles respiciamus, D. Robertus
 bis matrimonium contraxit, & tamen fatui, & de-
 mentes prohibentur contrahere matrimonium *cap.*
utrumque turis lib. 3. quæst. 7. cap. delectis de spen-
sal. Dec. consil. 112. ante n. 1. Socin. consil. 47. n. 8.
lib. 3. Paris. d. consil. 88. Mozz. in tit. de matrimoni-
is. rub. qui poss. contrah. matrim. n. 5. reddens rationem,
 38 qui dementes, & mentecepti carent consensu, &
 consensu est substantia matrimonij *cap. sufficiat.*
cap. omnes 17. quæst. 2. & cum contraxerit semper
cum mulieribus nobilissimis, utique si fuisset men-
 39 teceptus, ij, ad quos spectabat, filius proculdubio
 ei in uxorem non dedisset, ut hæc deponunt res-
 tes DD. de Pucca, & ingenue fatetur etiam XIV.
 Illustr. fo. orum, & tradunt ex nostris *Boer. decis. 23.*
n. 68. & Menoch. dist. consil. 683. sub n. 4. In iudicio,
 40 & ædoris, & rei prout ferebat occasu, personam
 sustinebat, quod fatui non convenit, qui nec iu-
 dicio interfert, nec citatur sine curatore *Rot. de-*
cis. 557. n. 1. part. 1. Extra iudicium presentibus
 41 Clericos ad beneficia de jurepatronatus Illustris fa-
 milie de Puccis, bona sua per se possidebat, eme-
 bat, vendebat, locabat, sese obligabat etiam coram
 Magistratibus, silejossibus prelatibus, in silejossio-
 rum accipiebatur, pecunias mutuabat, mutuoque ac-
 ciepiat, adibat hereditates sibi delatas, credita sua,
 & per seipsum, & per procuratores exigebat, &
 nihilominus adus ij menteceptis non conveniunt, ut
 de sese obligante per *Cardinal. Zabarel. d. consil. 56.*
in fine. de admisso, ad se obligandum per Magistratu-
rum Corn. dist. consil. 219. sub num. 4. versic. item con-
currens lib. 1. de adquiren. hereditatem Paris. consil. 99.
in princip. lib. 2. & sui tenentur per Dominos Quin-
 42 *que in hac causa de Altorvis, & Antinoibus, &*
patet ex mot. diei 25. Aprilis 1579. lib. Mativ. 47.
fol. 679. & de alijs adibus Corn. dist. consil. 219. co-
lumn. 2. versic. tamen non obstat, & columna. 4. sub
num. 4. versic. & insuper sub multi testis lib. 1. Car-
dinal. Zabarel. dist. consil. 56. num. 1. Socin. consil. 42.
num. 9. lib. 1. Peret. dist. consil. 207. sub num. 1. versic.
quibus tamen non obstantibus. Boer. dist. decis. 23.
n. 67. Roland. consil. 27. n. 2. lib. 3. Menoch. dist. con-
 43 *sil. 683. n. 5. Decian. dist. consil. 127. n. 34. lib. 3. Ro-*
t. decis. 557. in princip. versic. primò quia part. 1. &
 hæc ultra probata per testes DD. de Puccis depo-
 nentes D. Robertum fuisse sine mentis plures in id
 rationes afferentes, & in specie, quia peccata sua
 confitebatur, Sanctissimum fumenre Sacramentum,
 Ecclesias frequentabat, contrahere, distribuere,
 redde ad interrogata respondebat, cum nobilibus ver-
 saretur, ludebat, convecibat, fureses hospitaba-
 tur, venabatur, similique nobilibus, ac prudenti-
 bus conveniens sociebat, qui proculdubio omnem
 demencie presumptionem excludunt, ut super la-
 te suit deducum, & lastissime post alios comprobat

etiam *Roger. in terminis donationis loquens conf. 3. 5.*
n. 23. & seqq. lib. 1.

Et licet Illustris foreores plura in contrarium de-
 ducerent, non tamen vi fuere talia, ex quibus
 posset quis menteceptus judicari, quod tandem etiam
 per Clarissimos eorum Advocatos admitti visum est,
 dum ad notorium debilitatem, notoriamque prodigali-
 tatem D. Roberti fe totos converterunt preten-
 dentes, quod ex quo DD. Pucci de anno 1594. in
 precibus benedictissimo Domino Nostro obitus narra-
 vere D. Robertum ineptum esse ad regimen rerum
 suarum, subsequutumque fuit rescipuum commit-
 tens Clarissimis Dominis Locumtenentis, & Consilia-
 rijs, ut illi ob notoriam ejus debilitatem, & prodigali-
 tatem administrationem interdicent, prout
 eidem precise ex causis interdixere decernentes ut
 quid in posterum gerere posset sine eorum decreto,
 vel cum auctoritate unius ex dictis DD. Puccis, 32
 hodie ipsi non licet contrarium attentare ex tra-
 ditis per *Rot. decis. 8. de testam. in antiq. & per Dec.*
consil. 86. sub n. 7. & consil. 233. in princip. proinde-
 que jongoendo notorium D. Roberti debilitatem cum 33
 notorijs ejus prodigialitate, quantumcumque non fuisset
 menteceptus, inferri tamen posse ad nullitatem
 donationis, in puncto scripsit *Franc. Cald. in d. l. si*
carerem in versic. non obstitit sub num. 4. 5. & 6.
C. de in integr. restit. minor.

Ceterum hæc baud necessario concludenda de-
 bilitatem, & prodigialitatem, saltem tempore dictæ
 donationis, visa sunt Dominis; siquidem præterquam-
 conceptus præsentia hæc confessio non fuit tam late
 conceptus, ut pretenditur, sed ijs dumtaxat verbis per
 la pua attitudine di Roberti, que tamen aliquam
 supponunt aptitudinem, cum que differunt per plus, 34
 & minus non differant specie l. fin. & ibi *Baro.*
de scribentes ff. de fund. instrum. l. scaphum ff. de test.
Cephal. consil. 300. n. 21. Natt. consil. 402. n. 16. lib. 2.
Sord. decis. 7. n. 21. fuit etiam animadvertum, do-
 nationem fuisse factam de anno 1591. preces verd
 cum inde sequitis processisse de anno 1594. & per
 consequens hæc non proceffere tempusipius dona- 35
 tionis, & tamen in ijs, que variationem recipiunt,
 ex presenti non præsumitur in præteritum *cap. ten-*
or de regular. immo. consil. 23. n. 3. Corn. consil. 361.
num. 23. lib. 4. Socin. consil. 42. sub n. 6. & seqq. lib. 2.
Cardin. Zabarel. dist. consil. 56. n. 9. Jafen. consil. 141.
n. 74. lib. 3. Boer. dist. decis. 23. n. 69. Peret. d. con-
sil. 207. n. 11. Berd. consil. 207. n. 12. lib. 1. Odd. de res-
titut. in integr. quæst. 37. artic. 11. ut propterea non
 intrent que inferrebantur ex *dist. decis. 8. de testam.*
in antiq. quæ loquitur in adibus sequitis post inter-
 dictionem, qui non est casus nobis, in quo cum
 ex testibus jam per utramque partem examinatis
 constet etiam de dicta sanitate mentis D. Roberti,
 rei veritas, non autem præsumptio desumptæ ex 36
 presenti in præteritum est attendenda, juxta tradi-
 ta per *Roman. in l. Ripulatio §. ita n. 26. ff. de verbis.*
obligat. Jafen. in l. patre foris n. 24. ff. de his qui
sunt sui, vel alien. fur. Paris. consil. 87. n. 51. lib. 3.
 verities enim quomodocumque habetur semper 37
 attendi debet *Socin. Jun. consil. 112. n. 2. lib. 1. Decian.*
consil. 69. n. 23. lib. 2. sic dicimus in simili
 38 *minem posse allegare turpitudinem suam l. cum pro-*
statore C. de revoc. don. & tamen jam detecta & al-
 39 *legatur, & attenditur Jafen. in l. jussurandum §. pre-*
parator n. 17. & seqq. ff. de jur. jurand. Bernard. Diaz.
in suis regulis, in verb. turpitudine, Anchoran. Jenu.
quæst. 47. n. 7. part. 1.

Nec facit, quod ubi concurrunt conjectura, reddi
 de præfensi in præteritum inferri possit *Corn. consil. 21.*
n. 12. lib. 2. Rot. decis. 107. n. 27. part. 2. Hic au-
 tem iuniorum adiunt, & præsertim testes utrius-

- que parvis deponens D. Robertum semper usque ad mortem fuisse in eodem statu, quo ad animi qualitates, & per consequens semper fuisse notoriè debilem, & noverit prodigum, prout indubiatum supponunt rescriptum Serenissimi Principis, decretumque in ejus executionem factum per Clarissimos DD. Consiliarios, nam sive attendamus testes DD. de Puccia, prout attendi debet fœdatis & major numerus ad *Text. in cap. in nostro de testib. c. in l. majorem ff. de testib. Socin. Jun. in terminis nostris conf. 144. n. 50. lib. 2. Bertazz. conf. 483. n. 3. lib. 2. crim. & quia multi ex his sunt in dignitate constituti, & fortè melius instructi, quales sunt uterque medicus ad *Ghis. in cap. Monachus 77. diffinit. Felin. in dist. cap. in nostro n. 1. de testib. Decian. conf. 127. n. 35. lib. 3. & de eorum legitimitate fuit etiam doctum per plures alios testes, juxta consilium Decij cap. 1. n. 59. de probat.**
- 44 Rorlus qui deponit pro sana mente, quæ naturaliter unicuique præsumitur in eo *Reland. conf. 27. n. 23. lib. 3. Majcard. de probat. consil. 1235. n. 12.*
- 45 & in qua duo testes magis probant, quam mille in contrarium, ut sibi per *Majcard. num. 13. & contra prodigalitatem, quæ non præsumitur lunt. conf. 102. n. 14. Majcard. dist. consil. 1235. in princ. Ac deum, qui deponat ad favorem reorum, pro quibus sufficiunt etiam prociores, & minus digni *Bertazzol. conf. 483. n. 52. lib. 2. atque cum testes ij explicite deponant D. Robertum neque fatum extitisse, neque notoriè prodigum tempore donationis, & cum eorum depositionibus assintat tot probationes instrumentales, nulli dubium, quin contrarij testes, etiam si plures essent, prævalerant.**
- Nec est cur subtiliter ponderetur ipsos deponere de eodem statu, errantemque esse D. Robertum fuisse & debilem, & prodigum de anno 1594. ergo, & de anno 1591. nam dictum harum testium scindi non potest, sed recipi debet qualitate, prout loquuntur *Bald. in l. nulla n. 6. ff. de leg. Alex. conf. 70. n. 2. in fin. lib. 1. Cephal. conf. 110. n. 26. Bertazzol. conf. 365. n. 16. lib. 2. amplè Tiraquell. de extruct. contr. ad fin. tit. n. 4. & seqq.*
- Quinimo ubi etiam attendendi essent testes illustrium fororum, idem patitur dicendum videretur, cum secundus, decimus, undecimus, duodecimus, decimusquintas, & decimus sextus fœderatur D. Robertum nunquam fuisse fatum, vel mente captum, prout & septimus, octavus, undecimus duodecimus inquit ipsum nunquam vidisse suum, id quod excludit prodigalitatem *dist. l. 1. ff. de carat. jurisf.*
- 50 Certum enim est unicum etiam testem plenum fidem facere contra producentem, juxta vulg. *conf. Rem. 104. in fin. idque non referente concordia aliter per informantes, ut primi excluderint demeritum illius generis, quod ad furorem vergit, non autem ad debilitatem demeritum proximam, ferendi verò non negaverit adus prodigalitatis narratos ab alijs testibus, licet ipsi forte ignari ejusmodi adum fuerint, nam cum major eorum pars asserat, D. Robertum fuisse mente captum, & notoriè prodigum, dum aliqui ex eis aliter dicunt, fit invicem confidendum, ut per Joas. Andr. & scribentes in *dist. cap. in nostro de testib. Federic. de Senis conf. 162. n. 1. Alex. conf. 128. ante suum lib. 1. conf. 43. in fin. lib. 4. & conf. 53. n. 10. lib. 7. cum alijs per Marf. qui testatur de communi singulari 488. n. 2.**
- 52 Nec inter eos admitti posse videtur concordia ad effectum, ut probent, quicquid sit quo ad effectum, ut evitent falsum *Bart. in l. 2. §. creditur, & ibi etiam Doc. n. 18. ff. de test. Felin. in cap. cum in num. 9. versic. sessa conclusio de testib. Bertazzol.*

*conf. criminal. 558. n. 11. & 12. lib. 2. Forinac. de oppos. contr. dist. test. quæst. 65. n. 96. & n. 100. & dato, ut ex rationibus per eos allegatis non probaretur concludenter sanitas mentis, vel feugilias, ut ex adverso deducebatur, ex traditis per Alex. conf. 147. num. 16. & 18. lib. 7. & Rat. dist. 107. n. 30. part. 2. non inde tamen cessaret fundamentum DD. de Puccia, cum testibus etiam de credulitate, vel simpliciter de auditu plene crederetur contra producentes, ut per Roman. dist. consil. 104. in fin. *Jas. in rob. de jure jurando. n. 9. & rursus conf. 57. num. 15. & conf. 69. n. 17. lib. 2. Paris. conf. 50. n. 60. lib. 2. Socin. Jun. conf. 69. n. 12. lib. 1. Mro. noch. conf. 31. n. 23. Gabriel. ex communi de testib. conclus. 1. n. 24. Riminiald. Jun. conf. 200. n. 31. lib. 2. & conf. 362. n. 64. lib. 3.**

Non etiam restituit prætenso alij conjecere, ex quibus ex presenti in præteritum inferri possit, nam quod attinet ad traditorem Bald. in cap. tua ante n. 13. de cohabit. cleric. & mulier. ut notorium non dicitur, nisi appareat, & existens veritas, quasi notoria debilitas, & prodigalitas, ut dicitur, detecta de anno 1594. fuerint veteres defectus in D. Roberto. Hæc illatio ceram perurget, tam non minus notorium possit esse in Civitate id, quod heri gestum est, quam id, quod 30. vel 40. ab hinc annis contigit: præterea factis jam probationibus in contrarium, saltem respectu temporis istius doubtionis, præteritum hoc notorium, vel leviter offuscatum, perdidit vires suas, ut per *Surd. ex communi conf. 405. n. 23. lib. 3.*

Opinio Patris deducta ex quibusdam litteris uxori scriptis per D. Joannem Paulum, dum D. Robertus juvenis esset, & fortè præceptis paternis parum obediens, vel nil facit, cum ex ipsa patet D. Joannem Paulum tunc temporis fuisse cum eo admodum inter periculum, juxta *Text. in l. quiquid calore ira condit ff. de reg. jur. vel saltem purgata fuit ex tractatibus subsecutibus; illi enim exinde uxorem dedit, & quæ supervivens nec exemplariter et subsistit, nec administrationem interdixit, minusve de Coratore providit, quibus sene in casibus aliquid operari solet judicium paternum, ut per Aliat. de presump. regul. 1. presump. 15. Burr. dist. dist. 23. n. 80. *Surd. conf. 89. n. 17. lib. 1. Rosafial. ad Alex. conf. 54. in apostille. magn. lib. 1. Majcard. dist. conclus. 1235. n. 4.**

Sed & idem dicitur de prætenso opinionis conjuncturæ, nam quod D. Robertus uxori domus admittit rationem commiserit, hoc neque demeritum infert *Periff. conf. 88. n. 61. lib. 1. neque prodigalitatem, & eum & Plura ipse relat per Tiraquell. lege sua to. Connubial. num. 2. scriptum reliquerit in Memorie, uxorum virtutem esse domum rectè gubernare, id, quod sicuti receperam est apud varias nationes, ut eo loci prosequitur Tiraquell. num. 3. 62. & seqq. ita & Florentin apud plerisque in usu esse testantur complures ex testibus in causis existantia.*

Idem dicitur de filiabus, mortuæ primæ uxore, instantibus DD. Puccia, in Monsalerio Serenissimi Domini Nostris auctoritate, educationis gratia concessis; quod enim præterdixit factum, & patri admitteretur earum regimen, rectius tribuendum videtur laudabili usui civitatis, communique conjunctionum desiderio, quàm injuriæ illatæ parenti id forsitan differenti, ne dulci filiarum conspectu, ac consuetudine privaretur argumento *Text. in l. isti quidem cum meam ff. quod met. causa.*

Frequentia donationum allegata quidem fuit, sed non iustificata, & ideo non ponit dignoscere, an fuerint habundæ, vel damndæ; donatio enim virius 64 est, & collata in ignatos, vel alios benemeritos designat

signat prudentiam *Corn. consil. 69. n. 11. in fin. lib. 1. Menoch. consil. 683. n. 29. Odd. dissil. consil. 93. n. 39. D.D. Quinque in dictis Maioris diei 25. Aprilis 1579. versis. considerant etiam.*

Litteræ scriptæ ad Clarissimum Dominum Fiscalem, ut manderet licetari quoddam Instrumentum, quia volebat aliud facere, quod ei magis placeret, rursum 65 fuis aliæ ad uxorem potum apte exarant, juris quidem ignorantiam præstiterunt, ac scribendi imperitiam; verum non velantur nos in Servio Sulpitio, cui de re amicit quæ Mutium consulenti, et tunc non semel de iure respondentem parum intelligenti servum dixisse, turpe esse Patrium, & nobili viro causas exorant, ius in quo versaretur ignorare ad text. in l. 2. §. Servius autem Sulpitius ff. de Orig. iur. sed versum in D. Roberto, qui humanioribus litteris parum incubuit, studiis verò legalibus nullam profusam operam dedit, ut propterea mirum non sit, nec vim obligationis, nec rectè scribendi artem caluisse, sed hinc tamen inferri non potest ipsam gerendum negotiorum fuisse penitus inca-

67 paces, ex quo etiam imperii capaces fieri possunt per peritum, quod sufficit ad validitatem obligationis, ut per Fabr. in §. Preterea n. 2. ibique etiam Arvina. n. 3. iust. quibus non est permissi. facit. testem. 68 Et in §. servitium iustit. de iustit. §. si p. modice enim appetit ad negotia, dummodo aliquis ad sit rationis usus, non impedit, quin persona etiam hebetis ànegitj valide de rebus suis disponat, & per viam contrahat, & per viam ultimæ voluntatis, ut per Corn. consil. 91. column. fin. & consil. 201. n. 22. lib. 4. Dec. consil. 512. n. 1. & consil. 498. n. 21. Casp. & Jafon. in l. servitium column. 1. in 3. limit. ibique etiam Dec. C. qui testam. facere possunt idem Dec. in l. humanitatis n. 1. versis. fecit in eo C. de impub. & alijs sub- 69 jicitur. Boer. dissil. decis. 23. n. 89. Paris. dissil. consil. 88. n. 37. & seqq. lib. 3. Menoch. consil. 683. n. 51. & 12. Odd. in eodem casu consil. 93. per totum. D.D. Quinque in dictis Maioris diei 25. Aprilis 1579. ubi agebatur de contractu eujusdam Petri, quem Sereniss. Princeps in ejus scriptis dicebat homo de poco cerevela.

Huc ipsum autem & scilicet in proposito locum sibi vindicare censuerunt Domini, ex quo qualitas 69 adus talis est, ut non nisi prudenter gestus dici possit; donavit enim D. Robertus dumtaxat de Florentia, ut quemadmodum ex antecessoribus suis in eam pervenerat, ita ex eo in posterum, & uobiles de familia Fucci pervenirent, perpetuque, quoad eum fieri posset, in ea conservaretur, idque reservandum sibi assumptum, præferendo umes suos filios, & descendentes masculos omnibus extraneis, deinde vocando propinquiores usque ad ultimum de familia, & hoc quia è converso D. Abbas ex eadem causa familiarie conservandæ donavit eadem D. Robertus, & suis post suum, & fratrum suorum obitum sine descenditibus masculis, Palatium, & Tenutam di Bel- lo fœard longe majoris valoris, ut fertur, & hæc omnia gesta fuisse cum auctoritate Sereniss. D. No- 70 stræ, & decreta D. Auditoris Fisci supplicanti omnes defectus, si qui sursum intervenissent, vice, ac nomine C.S. ut eerrè si testamentum sanum illius judicari, eentumvulsi iudicio Rotæ fuit ea ratione confirmatum, quod nihilominus sapienter conveniens in se contineret, ut in ejus opere factum, & dictorum memorabilium lib. 7. cap. 8. testis est Valerius Maximus, quæ passim in hanc sententiam citant Nostræ etiam in materia donationis, ut post alios per Menoch. præsumpt. 45. n. 66. lib. 6. & dissil. consil. 683. n. 1. lib. 7. & in simili donatione citaverunt etiam D.D. Quinque in sepe dictis Maioris diei 25. Aprilis 1579. versis. considerant etiam.

Longè utique magis confirmata fuit præsens donatio, ne dum uti nil continens, quod non pru-

dentissimu eumque conveniat, sed etiam uti facta de 70 consensu, & cum auctoritate Sereniss. Principis, & cum plena causæ cognitione, decretique inexpressione per Clariss. D. Auditorem Fiscalem confirmata, pro ejus sane viri Eminencissimi factu jura summutur præsumere, juxta tradita per Socin. consil. 164. 71 n. 4. lib. 2. eum alij per Rager. dissil. consil. 35. n. 4. 5. cum plurib. seqq. lib. 1. & in decreto ejuslibet etiam 72 inferioris judicis in puncta tradunt Corn. consil. 219. sub n. 4. versis. item consensu lib. 1. Dec. consil. 448. n. 14. Paris. consil. 88. n. 34. & 55. lib. 3. Boer. d. dec. 23. n. 8. Aym. consil. 5. n. 2. Menoch. dissil. præsumpt. 45. n. 44. lib. 6. & dissil. consil. 683. n. 7. & idemmet Franc. Cald. qui exadversu allegatur in dissil. l. si curatorem in versis. non absumit n. 25. quinimò argumentum etiam sanissima mentis defunctum communiter scriben- 73 tes ex simplicis Notarij rogata, quasi pensumatur ipsum non fuisse consecutum instrumentum dementia Socin. dissil. consil. 45. n. 1. lib. 1. Cardinal. Zaberi. dissil. consil. 56. sub n. 12. Ferrer. dissil. consil. 207. n. 4. lib. 1. cum concord. ut supposita etiam citra veri præ- 74 judicium debilitate D. Roberti, verisimile admodum sit, ipsum de vi obligationis capacem redditum fuisse, proutque etiam si fuisset in dubio, attente præsertim qualitate ætatis, pro illius validitate fuerit judicandum l. quoslibet ff. de reb. dub. Dec. in l. si donatione n. 32. C. de collat. Altici. reg. 3. præsumpt. 34. n. 1. Cephal. consil. 233. n. 4. & 5. prout in dubio pro instrumentum judicandum esse scribant 75 Alex. consil. 73. n. 1. lib. 5. Menoch. præsumpt. 122. n. 35. lib. 3. Dec. in terminis nostris dissil. consil. 448. n. 1. in dubio pro pusillioribus §. commendam infis. de interdic. per reia l. favorabiliores ff. de regul. jur. 76 & pro opinione, quæ favet conservationi agnatio- 77 nis Ab. consil. 424. n. 40. lib. 3.

Alexander Zillocchius Prætor, & Relator.

Horatius Spanochius.

Dominicus Gualandus.

Pompejus Constantius.

Alypius Sallia.

Michael de Lavagna.

A D D I T I O.

ARGUMENTUM.

Dementia, Amor, Ira, quando quem pregit libera rerum suarum dispositione, & ex quibus de illis constare dicatur.

SUMMARIUM.

1. Sæpe mentis unusquisque sui natura præsumitur.
2. Et contrarium afferens illud plene probare debet.
3. Dementia una probatur ex alijs imbecillitatis ingenijs.
4. Nec qui viro non amicum suum mentis convenerat.
5. Nam actus hujusmodi peracti non inferunt auctoritatem usui rationis.
6. Nec ex eis aliquis privari potest libera rerum suarum dispositione.
7. Ad hunc effectum non requiritur perfecta probatio.
8. Intelligibilis, ac quis dici possit, causare debet in eo totaliter deesse consensum, & voluntatem.
9. De tempore prædicti conditi testamenti.
10. Dementia quæ non probatur perpetua, continua, & sacrosancta, non relevat pro testandi facultate tollenda.
11. Dilucida intervalla dispositionis validitatem operantur.
12. Dispositionum factam fuisse tempore dilucidi intervallo, petiti quæ sororis, causare debet in eo totaliter deesse consensum, & voluntatem.
13. Testes, ut probent dementia de tempore testamenti, excludere in eo debent dilucida intervallo.

- 14 *Difficilis interualis exclusi, semel factus semper presumitur talis.*
- 15 *Dummodo status demencie plenè probatus sit, & à parte auct. & à parte poss.*
- 16 *Et probatio demencie à parte ante non sufficit per breve tempus.*
- 17 *Prout etiam ibi à parte post per tempus considerabile requiritur.*
- 18 *Insanis accidentibus esse infirmitatem testamenti fallacium non impedit.*
- 19 *Insanis probatus per testes difficilis, periculosus, & fallax est.*
- 20 *Grossolani in consensu demencie taliter sunt, ut testes facili aberrare possint.*
- 21 *Testes super insanis eo minus probant, quando depositiones illorum sunt informatæ.*
- 22 *Ad hoc effectum tractatur sui dispositionem reddere etiam non rogati.*
- 23 *Testes singulares admittuntur ad probandum demenciam in genere, sicut in specie.*
- 24 *Testes pantheribus de sana mente, potius quam pluribus de furere deperditibus credidit.*
- 25 *Ramon. consil. 74. num. 6. reprobat.*
- 26 *Testes de insanis deponentes, & conjuncti pro militantes non attenduntur, quando adfuit conjunctus in contrarium.*
- 27 *Pater si Testator bene ordinatus fecit dispositionem.*
- 28 *Si fecit aliam coram Judice, Notario, Curatore, & Testibus.*
- 29 *Si admissus fuit ad receptionem Sacramentorum.*
- 30 *Si in Civitate munus Consultarii gessit: Hereditatem paternam adevit cum beneficium. Legi: Maximianum contraxit & fuitque in quasi possessione contraxit celebrando.*
- 31 *Si Notarius in Instrumento, vel Testamento asserat dispositionem esse sanæ mentis.*
- 32 *Si ei, qui denuo pretenditur, datur non fuit Curator, & numer. seqq. de hic, alijsque consiliariis, ex quibus probato non dicitur, demencia a seque ad n. 35. ubi à contrâ refertur actus, in quibus demencia probata dicitur, maxime attentis eorum preponderantia n. 36. & 37.*
- 33 *Testamentum culare invidet conditum est nullum.*
- 34 *Sed necesse ad hoc est probare Testatorem ex ira mentis compotem non fuisse.*
- 35 *Nec sufficit motum masculis infensu gratificari uxoris, sed potius feminas magis benemeritas esse prætulisse.*
- 36 *Multa minus sufficit, si testes deponant Patrem, verberasse filium sibi non obediens.*
- 37 *Prout etiam ira, & odium non probantur ex declaratione, quod quis nolit quidquam de suo fratre relinquere.*
- 38 *Testamentum confirmatur, si post remissionem ire calorem, Testator diu superest illud non revocavit.*
- 39 *Nisi perferatur in voluntate, in ira etiam perseverat.*
- 40 *Vel post reconciliationem testamenti penitus, novumque testamentum condidit.*
- 41 *Insanis ex causa amoris auct. & quando testamentum annullat, remittit.*

Scriptis in hac Causa Ger. Spin. consil. 11. num. 39. & seqq.

- 1 *Unusquisque sui natura presumitur sanæ mentis Socin. sen. consil. 42. n. 1. lib. 1. Celdas consil. 24. sub n. 3. Castill. contrav. Jur. lib. 4. cap. 22. n. 91. & 92. & cap. 29. n. 20. Alvariz. Spec. Sum. Rom. Pont. Imp. & Reg. cap. 68. §. de sane mentis & §. de in dubio. Menoch. de presumpt. lib. 6. præsumpt. 45. n. 19. Mascard. de probat. consilios 824. n. 5. Mart. de success. legat. part. 4. quæst. 1. artic. 1. n. 2. Pauton. de probat. lib. 1. cap. 36. n. 30. De Marin. ad Grammatic. decis. 73. Tit. 1.*

n. 5. Rot. Rom. coram Duran. decis. 178. a. 9. Merlino. decis. 772. n. 4. Emeriz. Jan. decis. 1060. n. 9. & decis. 1101. n. 17. in revent. decis. 384. n. 2. part. 1. decis. 265. n. 4. part. 9. & post Zach. quæst. medic. de legat. decis. 34. n. 2. & post Albit. de inconflant. in Judic. decis. 52. n. 15. & in Romana Decis. & Donationis 2. Martij 1714. §. fortis coram Lancetta. Rot. Florent. apud Palm. Nep. decis. 460. n. 1. & in Florentina Donationis 18. Julij 1704. §. Equat primum coram boni mor. Ascanio Venturino.

Ideo asserenti aliquem mentecaptum, vel demenciam incumbit onus plene, & excludissima probatio³, cum habeat contrâ se naturalem presumptionem Celdas di. consil. 24. sub n. 3. Castill. contrav. Jur. di. cap. 22. n. 100. & 101. & cap. 28. num. 24. & 25. lib. 4. Ceren. resol. 271. n. 11. Menoch. d. præsumpt. 45. n. 20. Mascard. d. consilios 824. n. 6. & seqq. Mart. Medis. decis. 17. n. 4. Rot. Rom. coram Buratt. d. decis. 256. n. 5. in revent. decis. 384. n. 3. part. 1. decis. 232. n. 20. part. 7. & decis. 265. n. 6. part. 9. & decis. 624. n. 1. part. 19. & post Zach. d. decis. 34. n. 2. Rot. Florent. apud Palm. Nep. d. decis. 460. n. 1. & 2. maxime ad fundandum intentionem Mascard. de probat. d. consilios 824. n. 16. & persequitur eundem Rot. in d. Florentina Donationis §. super. relat. & in §. Rod. arch.

Nec probata remanet demencia ex alibus imbecillis, & debilibus ingenij, qui non inferunt ad intellectus defectum, & mentis alienationem Ceren. resol. 171. n. 13. quem refert, & sequitur Baldus. ad Ramon. in observat. ad consil. 74. cap. 1. num. 5. de Luc. de testament. dist. 38. n. 2. §. primi igitur casus. Rot. coram Duran. decis. 178. num. 18. Buratt. decis. 256. n. 11. & seqq. Cels. decis. 166. n. 10. & in revent. decis. 384. n. 5. part. 1. decis. 232. n. 23. part. 7. & decis. 265. n. 9. cum plurib. seqq. part. 9. & apud Palm. Nep. decis. 123. n. 5. Rot. Florent. apud eundem d. decis. 460. n. 11. & seqq. & in d. Florentina Donationis §. ubi eam.

Alii enim, qui viro non omnino sanæ mentis conveniunt, non arguunt demenciam Rot. Rom. coram Buratt. decis. 256. n. 12. & decis. 577. n. 2. part. 1. decis. 107. n. 28. part. 2. divers. decis. 232. num. 24. part. 7. & decis. 265. n. 9. part. 9. revent. & post Albit. de inconflant. in Judic. d. decis. 52. n. 30. 35. & seqq. & num. 56. Rot. Florent. apud Magon. decis. 97. num. 17. & apud Palm. Nep. di. decis. 460. num. 12. & seqq.

Cum possit stare simul, quod aliquis faciat adus homini sanæ mentis non omnino congruos, & adaptatos, & tamen usum rationis non amiserit Menoch. consil. 683. n. 14. versis. & idem verò de Luc. de testament. dist. 39. a. 15. Rot. Rom. coram Buratt. decis. 286. n. 13. in revent. decis. 233. n. 24. part. 7. decis. 265. n. 9. & 10. part. 9.

Et proximè tales homines non privantur libera dispositione rerum suarum Ceren. resol. 171. n. 13. & 16. 6 Mart. de success. legat. part. 4. quæst. 1. artic. 2. n. 27. Rot. Rom. coram Buratt. decis. 256. n. 11. & post Zach. quæst. medic. legat. decis. 34. n. 6. post Albit. de inconflant. in Judic. d. decis. 52. n. 30. 35. & seqq. repetita post de Luc. de testament. decis. 13. n. 15. Rot. Florent. apud Palm. Nep. d. decis. 460. n. 8. & seqq.

Ad hoc enim, ut quis de bonis, & facultatibus suis dispoñere possit, non requiritur perfectâ prudentia, sed fufficit, ut abest positiva demencia, & quævis alia ingenij quiddam hebetudo, vel comitatus, & stupiditas defectus de Luc. de testament. dist. 38. n. 2. versis. primus igitur. Rot. Florent. apud Magon. decis. 17. n. 27. apud Palm. Nep. d. decis. 460. num. 8. & seqq. Rot. Rom. coram Buratt. decis. 256. n. 10. & seqq. Rembold. decis. 203. n. 8. Corr. decis. 127. num. 10. & post Albit. de inconflant. in Judic. di. decis. 52. n. 30. 35. & seqq.

K

Cujus

Cujus positive demencie probatio omnino necessaria est ad declarandum aliquem interfectibilem. Ad effectum enim, ut in Testatore, vel alter de rebus suis disponere dicatur alicui mens defectus, qui sufficiens sit ad privandum illum facultate testandi, vel contrahendi, debet constare deficiere in eo totaliter consensum, & voluntatem eo continuam, & perpetuam mentis alienationem *Balducc. ad Ramon. in observo. ad consil. 74. n. 6. Rot. post Albit. de Inconstant. in Judio. decis. 52. n. 31. & seqq. & in d. Romana Dotis. & Donationsis 2. Martij 1714. §. deique coram Lancia. Rot. Florent. apud Palm. Nep. d. decis. 460. n. 3. & seqq. & n. 7. & seqq.*

Est quidem de tempore prædicto conditi testamenti, vel stipulati contestatus *Rat. Rem. coram Cerris decis. 682. n. 2. Ansaldo. decis. 44. n. 2. & seqq. Cels. decis. 166. n. 8. in recent. decis. 624. n. 5. & 8. part. 19. post Albit. de Inconstant. in Judio. decis. 52. n. 52. post de Luc. de testament. dec. 53. n. 13. in Videritina Donationis 20. Martij 1692. §. maximo coram Cardia. Caccia. in Albanen. Donationis 9. Martij 1713. §. hys autem coram Reverendiss. D. nro Aldouardo. in Syracusana Derivationis 9. Decembris 1712. §. totum igitur coram Lancia. & in citata Romana Dotis. & Donationsis 2. Martij 1714. §. deique coram eodem. Rot. Florent. apud Palm. Nep. d. decis. 460. n. 4. & 24. & in Florentina Donationis 18. Julij 1704. §. & quoad primam coram boni mor. Afcanio Venturino.*

Aliis enim decencia, quæ non probaretur perpetua, continuis, & successiva non relevaret pro tollenda facultate testandi *Balducc. in d. observo. ad consil. 74. Ramon. nom. Supr. cit. Martij. Medic. examinatus. 9. aug. 17. & 55. & decis. 17. n. 31. Rot. Florent. apud Magos. decis. 97. n. 29. & apud Palm. Nep. d. decis. 460. n. 20. & seqq. Adren. ad Baratt. decis. 256. n. 32. Rot. Rom. post de Luc. de testament. d. decis. 13. n. 8. & 9.*

Cum possit dari casus, quod aliquis habeat dilucida intervalla, quæ validitatem cujuslibet dispositionis operantur, ut firmiter *Mart. de success. legal. part. 4. quæst. 3. artic. 2. n. 24. & seqq. Rot. coram Duran. decis. 278. n. 24. & decis. 232. n. 30. part. 7. recent. & post plurimos, quos refert, post Albit. de Inconstant. in Judio. decis. 52. n. 10. repetita post de Luc. de testament. decis. 13. confirmata post eundem de Luc. super consilij. legal. in Mantij. decis. 20. num. 6. & seqq.*

Potius enim tunc testamentum præsumitur si demencia *Utrivul. de transact. quæst. 35. num. 24. Rot. Rom. coram Baratti decis. 256. n. 14. Ansaldo. decis. 44. num. 7. & 8. Rot. Florent. apud Palm. Nep. citat. decis. 460. n. 25. & seqq. & n. 19.*

Adeoq. testes excludere debeant dilucida intervalla, aliis probata non remanent demencia de tempore testamenti *Manf. consilij. 29. n. 32. Mart. Medic. decis. 17. n. 2. Rot. Florent. apud Palm. Nep. super pecunia decis. 460. n. 15. & 16. Rot. Rom. coram Cerris. d. decis. 127. n. 15. & 16. & post de Luc. de testament. citat. decis. 13. n. 18.*

Consilio tamen, quod quis fuerit furiosus, demens, vel insens, & non habuerit dilucida intervalla, semper præsumitur talis *Celsi. contrav. lib. 4. cap. 28. n. 15. 17. 45. & 53. Ramon. consil. 74. n. 4. Alvarez. in Spec. Sum. Rom. Pout. d. cap. 68. §. sed qui semel. Menoch. de præsumpt. lib. 6. præsumpt. 45. n. 59. & 60. Mart. de success. legal. part. 4. quæst. 3. artic. 1. n. 11. Mart. Medic. decis. 17. n. 31. Rot. Rom. post Albit. de Inconstant. in Judio. decis. 52. ex n. 7.*

Dummodò tamen status demencie sit concludens ter probatus, & à parte ante, & à parte post *Mart. ibidem n. 14. Rosc. dispot. fidelij. cap. 135. n. 25. & 28. & admittit etiam Rot. Florent. in d. Florentina Dona-*

tionis 18. Julij 1704. §. nec obstat scriptum boni mor. Afcanio Venturino.

Et probatio demencie tempore antecedentem non sufficit per breve tempus, sed requiritur per tempus continuatum *Menoch. de præsumpt. lib. 6. præsumpt. 45. num. 62. Pacini. de probat. cap. 50. n. 21. & 22. lib. 1. Mart. d. quæst. 1. artic. 3. n. 12.*

Quomodoq. probatio demencie per tempus successivum, & considerabile pariter requiritur *Surd. consilij. 89. n. 30. Ruz. d. cap. 135. n. 26. Cæstili. contrav. cap. 28. n. 46. & 47. Bb. 4. Rot. Rom. decis. 107. n. 21. & 22. part. 2. diversif. & diuturne, & continuè Mart. Medic. examinatus. 9. n. 17. 18. 55. & 56. Megon. decis. Florent. 97. n. 19. & prosequitur Rat. nostra in d. Florentina Donationis §. atque ob id.*

Testamenti falsationem pariter non impedit infamia accidentalis ex infamitate procedens *Rat. Rom. coram Duran. decis. 178. n. 19. & decis. 107. n. 13. part. 2. diversif.*

An autem, & quomodo demencia probari possit per testes, dic demencia, & infamia probari per 19 testes, licet talis probatio difficilis, periculosa, & fallax sit, ut firmiter *Rat. Rom. post Albit. de Inconstant. in Judio. d. decis. 52. n. 53. & 54.* ali plures referuntur, ex quo illi, qui vulgo dicuntur *grasolani*, & crassiores ingenij sunt taliter in confinio demencie, & fenestris, ut testes facili aberrare possint *Ramon. consilij. 42. n. 17. ibique Balducc. n. 9. & seqq. Rot. post Albit. de Inconstant. in Judio. d. decis. 52. n. 54. & 55. ubi quod eo minus probant, si depositiones illorum 21 sint informes.*

Ut probationem faciant testes hujusmodi de infamia deponentes, teneantur sui dicti rationem reddere etiam non interrogati *Justini. in l. furiosum p. C. qui testam. facer. poss. n. 6. Socini. feni. consilij. 43. n. 4. Celsus consilij. 24. n. 25. Corres. refut. 271. n. 15. Cæstili. d. cap. 28. n. 28. & seqq. Farinac. in report. Judio. quæst. 91. n. 13. Balducc. ad Ramon. observo. ad consilij. 74. num. 1. & 2. Alvarez. in Spec. Sum. Rom. Pout. d. cap. 68. §. sed advertit. Mart. de success. legal. part. 4. quæst. 1. art. 2. n. 5. Mafcard. de probat. consilij. 824. n. 1. & consilij. 827. n. 1. 4. & seqq. Adren. ad Pacien. de probat. lib. 1. cap. 43. num. 45. lit. H. Rot. Rom. coram Duran. decis. 178. n. 17. & inter diversif. decis. 577. n. 8. part. 1. decis. 107. n. 4. part. 2. in recent. decis. 232. n. 26. & decis. 384. n. 7. part. 1. & decis. 265. n. 8. part. 9. Rot. Florent. apud Megon. decis. 97. n. 14. & apud Palm. Nep. d. decis. 460. n. 5. & lib. Martio. 129. fol. 276. & in Florentina Donationis 18. Julij 1704. §. ex quibus, cum poverit. seqq. coram boni mor. Afcanio Venturino, ubi istæ de eorum depositionum relevantis.*

Et quamvis demencia probari non possit per testes singulares, hoc tamen procedit, quando agitur de probando aliquo actu particulari infamæ iustificativo, non quando res est de probanda demencia in genere, ut in terminis *Celsus consilij. 24. n. 7. Ramon. consilij. 74. n. 5. Rosc. d. dispot. 135. n. 23. Cæstili. quæstionum. contrav. lib. 4. cap. 28. n. 38. Mafcard. de probation. consilij. 827. num. 8. Farinac. de refect. quæst. 64. n. 150. & 151. Megon. decis. Florent. 97. n. 16. Rot. Rom. decis. 107. n. 11. part. 2. diversif.*

Si fi de infamia testes deponent diversimodè, magis creditur testibus deponentibus de bona mente, quam alij de furore, & demencia, quamvis illi essent numero plures *Celsus d. consilij. 24. n. 24. & 25. Gratian. distict. 843. n. 1. Ceren. refut. 171. n. 6. de Maris. variat. refut. lib. 2. cap. 225. n. 5. Cæstili. d. cap. 22. n. 100. & 101. & cap. 28. n. 24. & 25. Farinac. in report. Judio. quæst. 91. n. 14. Balducc. in d. observo. ad d. consilij. 74. Ramon. n. 3. & 4. ubi eo reprobatu firmius pax credi debere duobus testibus 25 de sana mente, quam mille de infamia deponentibus,*

bus, & de communi testatur *Alvarus*, in *Spec. Sum. Rom. Pont.* c. 68. §. & in *duo. Menoch.* d. p. 45. num. 21. *Maguard.* de probat. c. 27. n. 11. & *segg. Patius*, de probat. lib. 1. cap. 50. n. 16. *Mart.* de societ. legal. dist. 1. art. 2. num. 10. & 23. *Grammatici.* decis. 302. num. 1. *Mart. Medici.* decis. 17. num. 20. & 21. *Rot. Rom.* coram *Barrati.* decis. 356. n. 19. & 29. inter duos. decis. 577. n. 20. part. 1. & in recent. decis. 265. num. 20. & 22. part. 9. decis. 333. num. 9. & 31. part. 11. decis. 348. n. 20. part. 16. & post *Luc.* quæst. *Medicolegal.* dist. decis. 34. n. 10. *Rot. Florent.* apud *Palm.* Nep. dist. decis. 460. n. 17. ubi concordantes. & in d. *Florentina Donations* 18. Julij 1704. §. *hæc omnia coram bonis moribus Africanis Venturinis.*

venturij, Matrimonium contraxit, & fuit in quasi 30 possessione contrahebat celebrandi approbat ab eo, qui dementiam allegat *Rot. Rom.* d. decis. 624. num. eodem part. 19.

Si Notarius in instrumento, vel testamento asserit disponentem esse lucis mentis *Societ. f. a. consil.* 42. num. 1. vol. 1. *Caren.* ref. 171. n. 4. *Capilli.* controu. *Jur.* cap. 22. num. 102. lib. 4. *Menoch. presump.* 45. n. 21. lib. 6. *Mart. Medici.* examinat. 9. n. 26. & *segg. Rot. Rom.* coram *Emerin.* Jan. d. decis. 1060. n. 9. & d. decis. 1101. sub n. 17. & decis. 1125. n. 13. in recent. decis. 332. n. 31. part. 7. & decis. 353. n. 5. part. 13. post de *Luc.* de testament. decis. 14. n. 18. & in *Manfisi.* super consilij. legal. decis. 30. n. 18. & post *Albit.* de *Inuolant.* in *Judic.* decis. 52. n. 21. & *segg.* repetita post de *Luc.* de testament. decis. 13. *Rot. Florent.* apud *Palm.* Nep. d. decis. 460. n. 2. & in d. *Florentina Donations* 18. Julij 1704. §. *accedit coram bonis moribus Africanis Venturinis.*

Sicci, qui pretendit dementem, non fuit datus *Causa* 33 *razor Rot. Rom.* decis. 557. in *princip.* part. 1. *deverfor.* & post *Albit.* de *Inuolant.* in *Judic.* d. decis. 52. n. 45. ubi concordantes, repetita post de *Luc.* de testament. decis. 13. & in *Manfisi.* *Deputations* 19. Martij 1711. §. *validus coram Reverendissimo D. mag. Aldovrandis.* & in dist. *Romana Diti.* & *Donations* 2. Martij 1714. §. *fortis coram eodem.*

Prædicta, & alia plura de hac materia confirmantur in plenissima, & Magistratibus decisionibus *Romana*, seu *Pœria Innocentij* coram clari mem. *Cardinali della Tremolle*, & *Astasio* impressis post *Albit.* de *Inuolant.* in *Judic.* decis. 52. repetita post de *Luc.* de testament. decis. 13. & confirmata post *emend.* super consilij. legal. in *Manfisi.* decis. 30. per tot. ex quibus habetur, quod dementia perpetua invalidat testamentum, non illa, quæ dilucida inter-
33
vallis est interrupta, nem in ista est necesse, ut *utell-*
gans nullitatem, dementiam probet de tempore conditi testamenti, & quidem concludenter, maxime si adesset in contrarium aliqua, licet imperfecta probatio sanitatis mentis in dispositione, & dicta dementia non probatur ex depositione Curatoris furiosi habentis dilucida intervalla, nec ex aliquo plura matrimonij re infecta tractate, nec ex dementia in Hospitali furiorum, maxime si ad Hospitali ducantur, nedum smentes perpetui, sed etiam furiosi causa cura, nec ex sermone inordinato, nec
1
ex incestu cum velimentis laceris, nec ex judicio Medicorum, si illud non percutit tempus conditi testamenti, nec ex dispositione paterna, in qua scriptis hæredibus nepotibus, filium infirmum in sola legatima, nec præceptum Testatoris hæredi in juncum tuendi suam dispositionem aliter fieri, qui illam uci suum administratione privare vellent, subdantur dictæ decisiones, prædictam dementiam exclu-
34
dit ex actibus antecedentibus testamentum, si quis fuit dimissus ab Hospitali furiorum, si testamentum scripsit proprio charactere, & ex alijs de quibus ibidem, & quod ex aliquibus ex dictis actibus
1
non probetur dementia, tradit etiam *Rot. Florent.* in dist. *Florentina Donations* 18. Julij 1704. per tot. coram bonis moribus *Africanis Venturinis*, & apud *Palm.* Nep. dist. decis. 460. n. 11. & *segg.* & præfatum num. 22. & plurib. *segg.* ubi plene ostendit per dationem Curatoris, & interdictionem administrationis probatur non remanere dementiam *Rot. dist.* decis. 624. n. 3. & *segg.* part. 19. recent. (quæ est reventoria decis. 594. in eodem com. inter, ubi d. n. 1. cum *segg.* contrarium firmatum fuerat.)

Magistralis etiam est in hac materia decisio in 35
Syracusana Donations 27. Julij 1714. per totum, *to-*
rum *Laureti*, ubi concordantes, in qua firma-
tur

Præcipui si contra testes de infans deponentes, & conjuncturas pro e militantes adfuit conjectura, & circumstantias in contrarium, quæ mentis sanitate offendunt, quales fuerat adus viro suum mentis conveientes *Rot. Rom.* coram *Barrati.* decis. 356. n. 15. *Rembold.* decis. 203. n. 15. & pluribus adductis post de *Luc.* de testament. decis. 14. n. 19. & in *Manfisi.* super consilij. legal. decis. 30. n. 19. & 20. & in *Nollis.* seu *Sablacon.* *Donations* 26. Julij 1711. §. *nam etiam*, in *Syracusana Donations* 9. Decembris 1712. §. *additur coram Laureti.* & in *Romana Diti.* & *Donations* 2. Martij 1714. §. *fortis coram eodem.*

Puti si testator benedixit ordinatum fecit dispositionem *Caren.* ref. 171. n. 2. *Capilli.* d. cap. 52. num. 93. & *segg.* *Varian.* in *fragment.* lib. F. n. 381. & *segg.* *Mart.* de societ. legal. part. 4. quæst. 1. art. 2. n. 24. & *segg.* *Menoch.* d. presump. 45. n. 66. lib. 6. *Ludovic.* decis. *Perrin.* n. 11. & 12. *Grammatici.* decis. 77. in *flor.* *Max.* *Medic.* decis. 17. n. 3. *Rot. Rom.* coram *Barrati.* decis. 356. n. 1. & 20. *Darem.* decis. 178. n. 22. & 24. *Cris.* decis. 186. n. 22. decis. 577. n. 7. part. 2. *diverfor.* & decis. 232. num. 18. & *segg.* part. 7. recent. apud *Palm.* Nep. decis. 123. sub num. 4. post *Albit.* de *Inuolant.* in *Judic.* decis. 52. n. 23. & *segg.* repetita post de *Luc.* de testament. decis. 13. & in alia causa apud *randem* decis. 14. num. 19. *Emerin.* Jan. decis. 966. n. 2. confirmata in eadem *Causa Firmiana Legatorum* 29. Januarij 1693. §. *verum Domini coram Rinaldi* 8. Februarij 1692. §. *quia coram Mervanti* 9. Junij 1692. §. *omnibus coram Dio.* & in *Nollis.* seu *Sablacon.* *Donations* 26. Julij 1711. §. *nam etiam*, & in *Syracusana Donations* 9. Decembris 1712. §. *additur coram Laureti.* & in dist. *Romana Diti.* & *Donations* 2. Martij 1714. §. *fortis coram eodem.* & in *Syracusana Inuolant.* super secundo dubio nunc *Cardinali Falcernio.* & in *Nollis.* seu *Sablacon.* *Inuolant.* 3. Martij 1714. §. *ex eisdem testibus coram eodem.* *Rot. Florent.* apud *Palm.* Nep. d. decis. 460. n. 1. & 21. & in d. *Florentina Donations* 18. Julij 1704. §. *verum tantum abest coram bonis moribus Africanis Venturinis.*

Si fecit actum coram Judice, Notario, Curatore, & testibus, quot omnes præsumendum non est parti voluisse dementem contrahere, alijque facere perfectum voluntatem, & consensum requireretur *Rot. in Romana*, seu *Favon.* *Donations* 12. Junij 1693. §. *quædã rescriptum coram Molinari.* in *Syracusana Donations* 9. Decembris 1712. §. *quibus coram Laureti.* & in d. *Romana Diti.* & *Donations* 2. Martij 1714. §. *fortis coram eodem.*

Si admittas fuit ad receptionem Sacramentorum *Caren.* ref. 171. n. 9. *Rot. Rom.* in recent. decis. 624. num. 9. post. 19. post de *Luc.* de testament. decis. 14. n. 23. & post *Zach.* quæst. *Nediv.* legal. decis. 34. n. 5. *Rot. Florent.* apud *Palm.* Nep. d. decis. 460. n. 18.

Si in Civitate munus Coofficiarij gessit, hæreditatem paternam adivit cum beneficio Legis, & In-

ear probatam remanere dementia, ex quo alicui honorum administratio publica auctoritate interdicta fuit, ex detractione in fuprali dementia tempore, quo erant abfentes conſanguinei, qui poterant adſipare ad dementia hereditatem, ex deputatione Curatoris eidem à Judice facta, ex quo publicè, & palm per vicis, & plateis ſtultis verbis proferre, & adus non convenientes homini ſanæ mentis facere conſuevit, ex teſtibus qualiſcunq; & ſi de dignis, ex diſponendi varietate, & inconfantia, ex ridiculis, & iſoſolis alloquutionibus, & ſcripturis à demente exaratis, & in §. & quidem ejuſdem deciſionis ſubjungiunt, quod probata dementia, illa oon excluditur, ex quo aliquando demens bene, & ordinatè loqueretur, cum etiam ſtulti aliquando ſenſatè loquantur, & prodenter ſe gerant, nec ex alijs adibus æquivocis, qui aſſuſque expleri poſſunt ab homine prudente, & menteſcapto, maxime quando præponderant idos dementia offendentes, & plura etiam ex prædictis adducit *Epifcop. Rot. diſ. poſt. 135. n. 10. & ſeqq.*

- 37 Nec prædicta deciſio Syracuſana adverſus alijs auctoritatibus ſuperioris civitatis, quia cum iſta ſit materia conjecturalis attenditur ſemper adus, qui præponderant, illorumque particulares circumſtantias.

38 Nollom pariter eſt teſtamentum calore iracundie conditum *Rot. Rom. poſt. Albit. de Inconfiant. in J. diſ. diſ. 52. num. 57. & in Romana Teſtamenti 24. Januarij 1724. §. vindicta coram R. P. D. vero Cerro.*

39 Sed ad hunc effectum necesse eſt probare effrenatum ire motum Teſtatoris mentem ita perturbatam, ut ſi Compos non eſſet *Altagrad. conſil. 90. n. 99. lib. 2. Senat. Mantuan. apud Baldoci. ad Ramon. diſ. 104. n. 105. vol. 4. Rot. Rom. poſt. Albit. de Inconfiant. in J. diſ. ſpectata deciſ. 58. n. 58.*

40 Nec ſufficiat ſi mater filios mafculos inſenſos gratificari voluit, ſed filiam feminam, quam magis benemeritam cenſuit, ſuo liberalitatis adus experiri voluit, ut relati *Carn. conſil. 209. in fine lib. 2. & Rot. in Thedrina Donatimis 10. Martij 1692. §. neque ex quo coram Cardinali Cæcis bene proſequitur Rot. in d. Romana Dotis, & Donatimis 2. Martij 1714. §. nec ſuſcit ad rem coram Lavetta.*

41 Multoque minus ſufficit, ſi teſtes deponant Patrem verberaſſe filium ſibi non obediẽtem, nam hujusmodi indignationes, quibus quandoque parentes ex filios incenduntur, non ſunt ex eo genere ira, atque odij neceſſarii ad vitandam teſtamentum, ut in *diſ. deciſ. poſt. Albit. alijsque relatis proſequitur Rot. in diſ. Romana Teſtamenti §. nec turbat.*

Prout etiam ira, & odium non probatur ex declaratione, quod quis nolit quidquam de ſuo relinquere fratri, quia tali eſu dicitur expreſſive id, quod ſibi à Jure concedebatur, nempe velle de re ſua liberè diſponere, & relatis *Bardellon. conſil. 87. n. 41. ſenat. Mantuan. poſt. Baldoci. diſ. deciſ. 104. n. 104. vol. 4.*

Et confirmatur tale teſtamentum, ſi poſt remiſſum iracundie calore Teſtator diù ſuperſtes fuit, illudque non revocavit *Altagrad. conſil. 55. n. 20. & ſeqq. & a. 33. lib. 1. Senat. Mantuan. apud Baldoci. ad Ramon. d. deciſ. 104. n. 106. vol. 4. & relatis Barri. de ſuſceſſ. & Reſponſ. de teſtament. Rot. poſt. Albit. de Inconfiant. in J. diſ. ſuprallegata deciſ. 52. n. 58. repetita poſt. de Luc. de teſtament. deciſ. 13. & in d. Romana Teſtamenti 24. Januarij 1724. §. etiam coram R. P. D. vero Cerro.*

44 Niſi perſeverant in voluntate, perſeveret etiam in ira, in Specie *Mench. conſil. 544. n. 8. Altagrad. d. conſil. 55. n. 21. lib. 1.*

Et niſi Teſtator cum perſonis, quas in teſtamento excludit, reconciliatus ſit, novum condiderit teſtamentum, eaſque inſtituerit, & conſtet, quod pœnitentia ductus voluntatem mutaverit, & poſt alios, quos refert *Altagrad. diſ. conſil. 55. n. 26. & ſeqq. lib. 1.*

Inſania 'ex caſa amoris, an, & quando annollet teſtamentum *Rot. poſt. de Luc. de teſtament. deciſ. 34. n. 4. & ſeqq. repetita poſt Murade. in Præſ. preſentat. Inſtrument. deciſ. 22. quom laudat, & ſiquitur Anſeld. in addit. ad deciſ. 77. n. 18.*

Eadem.

Iſdem die, & Anno.

ARGUMENTUM.

Reſtitutio in integrum adverſus contractum ex capite debilitatis mentis, & prodigalitatis non datur ſtante jramento, auctoritate Principis adhibita in contradio, lapſu quadrienni, & deſectio lizonis; & ex quibus lizio excludatur.

SUMMARIUM.

- 1 Reſtitutio, que per lapſum quadrienni auctoritate, ſi quiveret non competeret, ejus hereditas non eſt concedenda.
- 2 Reſtitutio in integrum eſſet, ſi in contradio appoſitum ſit juramentum.
- 3 Niſi adſit dolus ex propoſito.
- 4 Adus à Principe confirmatus excludit præſumptionem doli, & lizonis.
- 5 Et reſtitutionem in integrum.
- 6 In donationibus non attenditur laſio reſpectu donantis, & de ratione.
- 7 Preſertim in donationibus reciprocis, & que ſe habent ad lucrum, & damnum, & n. 10.
- 8 Laſio non conſideratur in his, que debitis habent rationem.
- 9 Donationes recipite continent ſpeciem conditionis, ſive permutationis.
- 10 Minor non reſtituitur in viſciſſudinaria ſubſtitutioniſ reſtitutione.
- 11 Contrarie auctoritates declarantur.
- 12 Dolus excluditur ex nobilitate contrabentionum.
- 13 Et ex interpoſitione decreti Judicis.
- 14 Debiles, & prodigi etiam majores reſtitui poſſunt adverſus contractus aut inverſitatem adminiſtrationem geſtas.
- 15 Contrà non. 16.
- 16 Limitatur in prodigio minor, cui eſt ipſa jure interdicta adminiſtratio.
- 17 Et in ſeriosis.
- 18 Reſtitutio in integrum non datur prodigio etiam majori ante interdictam adminiſtrationem.
- 19 Prodigalitas, & dementia ſuam ſanari non poſſunt.
- 20 Prodigalitas eſt vitium autem, dementia vitium naturæ, & ſunt inter ſe contrarie, & incompatibiles.
- 21 Donatis omnium bonorum, reſervato uſufructu, & legitima filiarum, non dicitur facta ex prodigalitate.
- 22 Speciale eſt in caſu l. ſi emptionem ſit de minor, ut datur reſtitutio in integrum ad recuperandam rem, que ſuit majorum ob interſeſſo affectionis.
- 23 Quid. de reſtit. in integr. quæſt. 3. n. 92. reprobat. & approbat. Curt. & Socin. contrà eum loquentes.
- 24 Prudentes viri, reliſſis dotibus filiabus, in reliquis voluit agnati.

26 Fideicommissa pro conservanda memoria antea scriptum, ut plurimum iunguntur in Demibus, Tertibus, & Palatijs.

DECISIO XIV.

HAc supposita donationis validitate, DD. ex adverso consulentes prudenter quidem, ne alijs etiam fundamentis defuit viderentur, ad remedium restitutionis in integrum darentur confugiendum, cumlendo silem ingenij debilitatem cum prodigialitate, que semper continet lesionem.

Ceterum DD. presentis hanc restitutioni ex pluribus censere locum esse non posse.

1 Primò siquidem considerabant quadriennium ad petendam restitutionem in integrum à jure præstitum jam diù etiam in vita D. Roberti transivisse, & ideo quemadmodum ipsi non competere, si in humanis esset, longe minus Illustribus ejus heredibus concedendam esse ad test. in cap. 1. de restit. in integr. in 6.

2 Secundò quia D. Robertus juraverat super contracta, quo casu cessare restitutionem scribit Jafon. in aut. Sacramenta puerum n. 27. C. si advers. vend. decis. 45. Paris. consil. 56. n. 55. cum seqq. lib. 1. inquit hanc esse receptissimam sententiam, nisi additibus, ex proposito plene Gabriel. consil. 127. n. 29. versis. quævis est casus lib. 1.

3 Tertiò quia adus per Principem confirmatus, si cuti excludit omnem lesionem, & doli præsumptionem Abb. consil. 3. col. 2. lib. 2. Barfaut. consil. 78. n. 1. lib. 1. cum concord. de quibus per Informantes, ita quoque excludit restitutionem Alex. consil. 240. sub n. 10. lib. 6. Cora. consil. 127. n. 6. lib. 6. Aym. consil. 5. num. 2. Cephal. consil. 3. n. 15. & consil. 169. n. 35. Handed. decis. 34. n. 63. lib. 2.

4 Quartò quia in donatione nunquam consideratur lesio, cum non detur donatio, que respectu Donantis non continet lesionem, quod si lesio attendatur, nulla unquam subsisteret donatio Abb. ex 7. communi consil. 11. n. 6. & 7. & consil. 128. n. 15. Id, quod videtur indubitum, ubi agitur de donatione reciproca, quæ non uti lucrativa, sed uti onerosa utrique parti attento dubio eventu, considerari solet ad test. in l. lites inter in verbo mortis causa C. de pact. & nullam ratione dubij eventus continet lesionem Jafon. in dist. 1. si cui bonis n. 10.

5 ff. de verb. obligat. videntur enim reciproce donationes continere quandam speciem venditionis, ut dicimus, in iusta reit ad notata per Bart. in l. hereditarium ff. de bonis autor. Judic. possid. & in l. non asque ff. si quis ad peren. succ. mammijs. seu vicidituarie quandam permutacionis, ut per Tiragrell. in l. si quis in viris. donatione largitis num. 120.

6 C. de revoc. donat. & ideo cum possint se habere ad lucrum, & damnum, nulla ejusmodi damni habetur ratio l. de fideicommissis. C. de transact. l. si ea lege C. de usur. l. si poter parit C. de iussu. testament. Alex. post Otard. & Joan. Andr. relatos, inquit hanc non dici propriè donationem, sed promissionem quandam fidem ad hac honesta causa, ne pœrimonium transire in extraneos consil. 83. n. 14. & seqq. lib. 2. Jafon. consil. 63. n. 3. lib. 1. Socin. consil. 200. calvus. sub. & consil. 354. n. 7. lib. 2. Odd. inquit propterea speciem omnem restitutionis cessare de in integr. restitut. part. 1. quest. 4. n. 40. ubi de communis, & in vicidituarie remissione fideicommissi, ut nec minor quidem restitueretur, quis inde latus dici non potest, amplè Tiragrell. loco supra citato n. 128. Marzar. consil. 22. n. 36. Cephal. consil. 456. n. 43. & si qui contrarium sentiant, ut Socin. in l. 1. n. 5. ff.

de verbor. obligat. Cuman. consil. 115. & nonnulli alij considerantes iniquitatem statim personarum, & an unus sit senex, alter juvenis, alter habeat uxorem, & filios, alius non, unus sit proximior, alius remotior, attamen vel confundantur ex latè traditis per Bald. Salyr. Castren. & scilicet in dist. l. de fideicommissis, ut post Cuman. Dec. & Rip. pulchre docet Marzar. dist. consil. 22. n. 36. 37. & seqq. ex cuius dictis omnia exadverso deducit circa præsentem imparitatem conditionum optimè remouentur; vel saltem suis in casibus supponant dolum, ut expressè in ijs terminis loquuntur Cuman. & Socin. qui certè in proposito optimè excluditur, tum ex insigni nobilitate contrahentium, juxta tradita per Luc. de Penn. in l. 3. col. 7. versis. 109. C. de apud. publicis. lib. 10. cum alijs per Afflic. in cap. 1. n. 15. cum seqq. quibus mod. fraud. amittitur. Aym. consil. 21. n. 19. Decian. consil. 37. n. 30. lib. 3. maxime conjunguntur Aym. consil. 319. n. 6. Mench. præsumpt. 3. n. 23. lib. 1. tum ex Decreto Clarissimi Domini Fiscalis, quod etiam si verissemur in Iudicio inferiore tolleretur omnem dolus, & fraudis suspiccionem, ut per Fabian. de Mont. in tract. de empt. & vendit. quest. 5. princip. n. 102. Aym. consil. 5. n. 5. Cephal. dist. consil. 369. n. 135. Barfaut. consil. 78. n. 1. cum alijs superius in hac sententiam latè adductis.

His transitibus intransibilibus DD. id, quod exadverso dicebatur de debilibus, & prodigia etiam majoribus ob lesionem in integrum restituendis, etiam adversus contractus per eos factos ante interdictionem administrationem, ex traditis per Roman. sing. 226. Rip. in l. 1. si cui bonis n. 38. ff. de verbor. obligat. cum alijs per Franc. Caldas in dist. versis. non absimilis num. 3. nec juridicum esse, cum non 16 debeat, ut contrahens cum prodigio majore, cuius gesta tenent ante interdictionem administrationem, decipiatur auctoritate legis, nec per scribentes recipi, cum speciale sit in prodigio minore, ut illi interdictione censetur administratio ipso jure, ut per Bald. in l. parit per filios in 2. l. sub. n. 3. ff. de minor. & in fortioribus terminis per Odo. in d. l. si curatorem n. 5. versis. item adules habens curatorem, ibique etiam Alberic. n. 4. C. de in integr. restit. min. & in sacrolo Cinos in l. si infanti n. 4. C. de par. 16. lib. Bald. consil. 207. in fin. versis. tu dic lib. 5. Calves. consil. 248. num. 5. lib. 2. Arret. dist. 1. si cui bonis n. 2. versis. item latus. Jafon. n. 10. ff. de verbor. obligat. Odd. inquit hanc partem tutiorem de restitut. in integr. quest. 12. n. 9. Damivander. de test. & curat. muer. cap. 8. n. 19. & communis facit Caldas dist. versis. non absimilis n. 6. qui dum subdit hac non procedere, saltem iungendo dementia cum prodigialitate, non meretur allegari in proposito, cum dementia in D. Roberto non fuerit justificata, 19 & prodigio etiam notorio nec interdictionem administrationem non datur restitutio Castren. consil. 248. sub n. 5. versis. ulterius quero lib. 2. Odd. de restit. in integr. quest. 10. n. 5. & n. 9. Caldas pœo commuui in loco præcitato sub n. 3.

Unde presentis hinc conjuccionis locus esse non potest, quinimò cum prodigialitas sit vitium animi, dementia vero fit vitium mentis, & involuntarium l. 1. in prin. ff. de curat. furios. dam agitur de ijs duobus simul iungendis, supponuntur contrariis, & incompatibilibus, quæ ut est notissimum concurrere non possunt in eodem subiecto. Præterea cessat ratio hæc conjuccionis, quia Caldas huius opinionis author non ita absolute loquitur, ut extendere prætenditur, sed se ipsum declarat, dum inquit dementia per alteram ex paribus propositionibus in iudicio perhibendam esse in bonis per dementia prodigialiter consumptis, id, quod verificari non potest in D. Roberto, qui tempore donationis

12. ubi prodigaliter consumperat, quod contulerit, & ubi etiam aliquas prius fecisset donationes, etiam si fuissent omnium bonorum, reservatis tamen usufructu, & legitima filiarum, non possent dici factæ ex prodigalitate, ut per *Mensch. dist. consil. 683. n. 11.* cum alijs per *DD. Quiaque copiose adductis in dictis Maioris diei 25. Aprilis 1579. versis. considerant etiam.*

Quod verò spectat ad præsumptum interesse affectionis, cuius gratia dedit restitutionem ad recuperandam domum, quam fuit majorum, hoc speciale esse in caso l. si in emptorem ff. de minor. scribit *Curt. sen. consil. 68. talum. 3. & Socin. Jun. consil. 45. & seq. n. 42.* Quibus etiam non consentiat *Odd. dist. consil. 4. n. 92. versis. sed mihi*, non est tamen ejus auctoritas præferenda auctoritati *Curt. & Socin. Jun.* quinimo si attendamus interesse affectionis, utique quiniomus est D. Robertum, imitando viros illos prudentes, qui filiabus dotatis, in religiosis eorum bonis vocant agnatos, ut per *Menoth. dist. consil. 683. num. 19.* cui subscripsit etiam *Odd. dist. consil. 93.* potius voluisset domum, quæ fuit majorum suorum conservari in ejus agnatione, quam in alienam familiam transire, & communiter enim accidentibus, ut plurimum fideicommissa pro conservanda memoria antecessorum injunguntur in Domibus, Turribus, & Palatijs nobilium, ut post alios scribit *Petr. de fideicommissis. quest. 1. num. 9.* existimantque prudentes similem honorem deberi agnationi ob gravis onera, qua agnati pro tuitione familie in dies necessario subeunt, ut egregie considerat *Aug. consil. 68. n. 5. versis. & quod talis meas.* sed, ut dictum est, obstat juramentum, auctoritas Serenissimi Principis, quodlenij lapsus, defectus laesionis, & alia superius deducta, ex quibus jure optimo denegatur fuit subsidium hoc remedium restitutionis in integrum.

Alexander Zibichius Prætor, & Relator.
Maratius Spanacchini.
Dominicus Gualandus.
Pompejus Contarinius.
Aloysius Seltin.
Michael de Lavagna.

A D D I T I O.

A R G U M E N T U M.

Quadiennium ad petendam restitutionem in integrum quando currere incipit, quando non currat, & quando etiam ejus lapsus non attendatur. Prodigus cui nondum interdicta sunt bonorum administratio, non possit valitè contrahere, & quid in prodigo notorio; referuntur contrarie opinioniones, & conciliantur, varij casibus expensis.

S U M M A R I U M.

1. *In hac causa qui scripserit.*
2. *Quadiennium ad petendam restitutionem in integrum, non incipit currere nisi à die scientiæ laesionis.*
3. *Amplius, ut hoc procedat tam favore agentis, quam excipientis, & tam majoris, quam minoris.*
4. *Declaratur tamen, ut requiratur ignorantia probabili.*
5. *Scientia crassa, & dubia quæ pendet à declaratione Judicis non sufficit.*
6. *Quadiennium hereditate jacente non currit. Nisi illi datus fuisset Curator, ibidem.*
7. *Nec quando adesset aliquod justum, & legitimam impedimentum.*
8. *Et quæ illa sint remissio, & n. 10.*

9. *Amplius, etiam impedimentum superveniat post incipium quadiennium.*
11. *Item amplius, ut lapsus quadiennij non attendatur in lesione enormissima.*
12. *Item non attenditur in Supremis Tribunalibus.*
13. *Restitutio in integrum non competit Minori, Ecclesiæ, &c. non impletur transiitio voluntaria, si alteri substituitur sit juxta quæsum.*
Licit Regulari sit prædictum, ubique similibus distam beneficium competere, ibidem.
Qui verò gaudent, vel non habendi beneficio remissio, ibidem.
14. *Non restituitur in integrum ad adendum pari hereditatem, qui per additionem cum beneficio inventurij amittit bonorum Civitatis vigore Statuti ita dispositis, ubi de illo Pistorij.*
15. *Restituitur mulier audient Forensi contra præceptum Testatoris.*
16. *Item conceditur restitutio notorio prodigo si contrahendo laesus remaneat.*
17. *Declaratur, ut illi concedatur ex clausula, si qua mihi, &c. Minoris veri, ex ratiōe Minorum.*
18. *Ex clausula si qua mihi, &c. competit etiam Majori.*
19. *Prodigus, & furiosus transmittit juxta petendi restitutionem in integrum ad adendum hereditatem sibi delatam ex equitate l. Pantoniis.*
20. *Prodigus, cui non sunt interdicta bonorum administratio, omnino gerere potest, quæ sane mentis hominibus permitti sunt.*
21. *Amplius etiam in prodigo notorio, & manifeste.*
22. *Contra, quod prodigo notorio fuit ipso jure prohibita contrahendi facultas.*
23. *Et ita contrahens cum eo non excusetur, sed in dolo, & mala fide esse dicatur.*
24. *Et quod hoc sit quævis opinio.*
25. *Concilia utramque sententiam, ut primo procedat in contractu enervato, & bona fide inito sine ulla laesione; altera in prodigo notorio, & ipsi contrahenti manifeste.*
26. *Item nullus est contractus intrinsecus cum prodigo, si contrahens sciat eum consumpturum pecuniam in malos usus.*
27. *Fortius contractus donationis, & similis qui prodigaliter superet, & impudentiam.*
28. *Declaratur, ut sola circumstantia donationis non sufficit, si illa continet favorem alicujus, vel agnationis.*
29. *Prodigi contractus validitatem non assumit ab juramento, & de ratione.*
30. *Prodigus post interdictum administrationem nullum contractum celebrare potest.*
31. *Amplius, ut nec ipse, nec ejus fidejussor naturaliter obligentur.*
32. *Limita, si prodigus ex contractu acquireret, vel aliam sibi nullam faceret, ubi quod hoc casu equipatur pupillo, & minori, & quando.*
33. *Referuntur contrarium sententias.*
34. *Nullitas contractus prodigi facultas inducitur in prodigo minore.*
35. *Sed bene procedit etiam in majore, & de ratione.*
36. *De prodigalitate ad effectum privandi aliquam rem suam administratione, quando constare dicatur.*

Scriptis in hac Causa Ger. Spin. consil. 11. num. 57. 1. & seqq.

Ad num. 1.

Quadiennium à legibus impartitum ad petendam restitutionem in integrum, non incipit currere, nisi à die, qua innotescit scientia laesionis, ut per text. 2. in l. fin. C. de temp. restitut. originaliter dixit Bald. in l. falsum 3. sub. n. 3. C. si ex fals. infer. casus doctrinam

Arinam sequantur plures concessi per Odd. de restitu-
tione. in integr. quest. 20. n. 17. Concer. varior. resolut.
part. 3. cap. 2. n. 85. & 86. Antonell. de tempor. le-
gal. lib. 2. cap. 60. n. 1. & seqq. Jov. de solemnitat. in
contractu minor. gloss. 15. §. 5. n. 1. & seqq. Constantin.
ad Statut. Urb. annot. 48. n. 167. & 168. ubi quod pro-
cedit tam favore gentis, quam expientis, & tam
majoris, quam minoris. Altimar. de nullitat. contract.
tom. 6. rubric. 1. part. 4. quest. 38. n. 473. & seqq.
ubi quod requiritur probabilitas ignorantie, & a. 444.
Manf. consult. 59. n. 7. tom. 9. Epistop. Recit. disput.
Jur. fecit. cap. 115. n. 34. Gob. in l. bend à Zeuano
C. de quadrien. prescripte. quest. 3. n. 35. & consult.
decis. 5. n. 60. & seqq. tom. 1. Castald. consult. 290.
n. 7. Fetsch. respons. 76. n. 40. tom. 1. Ret. Jansen.
apud Baldus. decis. 1. n. 40. indicat. tit. 4. de Dote de-
ris. 6. n. 31. & inter recepte. per Palm. Nep. decis. 81.
n. 43. decis. 143. n. 29. & decis. 169. n. 8. Ego ipse
supra in addit. ad decis. 10. n. 7. & decis. Florant. 77.
n. 19. & decis. 92. n. 38. Rot. Rom. coram Emeriz Jun.
decis. 283. n. 7. & decis. 673. num. 8. & decis. 795.
n. 37. & coram Caprar. decis. 404. n. 11. in recent.
decis. 264. n. 96. & seqq. part. 6. decis. 637. num. 9.
part. 13. post de Luc. de Testam. decis. 19. n. 12.
in Urbem. Fideicommissi. §. Decem. 1693. §. final.
coram bo. m. Pio. & in Roman. Immissio. 31. Janu-
arii 1724. §. non obstant coram Eminenti. D. meo
Card. Falconerio.

Nec fufficit ferebda crassa, vel dubia, que depen-
det de declaratione Judicis Rot. Florant. apud Aicaris.
decis. 66. n. 11. Rot. Rom. apud Palm. Nep. decis. 146.
n. 17. & post de Luc. de fideicommissi. decis. 92. n. 20.
Non currit quadriennium hereditate jacente l. 1. &
que in fine, ibique Bart. n. 4. Bald. n. 5. Angel. n. 2.
C. de temporal. in integr. restit. Jov. de solemnitat. in
contractu minor. gloss. 15. §. 5. n. 1. & 16. nisi heredi-
tatis jacenti datum fuisset Curator, qui factio ad-
verit Merend. contrav. lib. 16. cap. 32. per tot.

Nec quando adest aliquod iurum, & legitimum
impedimentum, quo durante quadriennium non cur-
rit. 7. reo scribunt Odd. de restitu. in integr. quest. 20.
art. 3. n. 48. & seqq. ubi que sunt impedimenta ex-
plicat, & art. 7. n. 70. Jov. de solemnitat. in contra-
ctu minor. decis. 15. §. 4. n. 19. ubi etiam im-
pedimentum supervenerit post inceptum quadriennium
Altimar. de nullitat. contract. tom. 6. rubric. 1.
part. 4. dict. quest. 38. sub n. 473. 480. in fine. 424.
& 490. Gessar. Mons. Bibliothec. Juridic. tit. 2. de
restitu. in integr. tit. 2. n. 185. & latissimè rie. 3. n. 1.
& plurib. seqq. ubi casus particulatim numerat
Ursul. ad Affili. decis. 175. n. 3.

Et lapsus quadriennij non attenditur, quando res
restituta in lesione enormissima, in quibus terminis
restitutio conceditur etiam elapso quadriennio, ut
adverunt Baldus. ad Ramon. consil. 7. num. 120.
tom. 1. Gratian. discipul. forens. cap. 148. num. 19. &
cap. 601. num. 45. & ibi de Luca n. 19. Conciat. al-
leg. 29. n. 24. Palm. Nep. alleg. 218. n. 1. Manf. con-
sult. 89. n. 11. tom. 9. Gob. dict. consult. 5. num. 62.
tom. 1. Odd. de restitu. in integr. quest. 19. n. 66. ver-
fic. in contrarium. Camer. varior. resolut. part. 2.
cap. 1. num. 240. Ridolphin. in prax. part. 2. cap. 13.
n. 466. Altimar. de nullitat. contract. part. 4. quest. 38.
n. 483. ubi plures, & n. 487. Rot. Florent. apud Ven-
turin. decis. 47. n. 203. & coram me decis. 92. n. 42.
Rot. Rom. coram Cerr. decis. 422. num. 1. & 2. in re-
cent. decis. 603. num. 15. & 16. part. 4. tom. 3. de
restitu. 284. n. 50. part. 6. & post de Luc. de fideicommissi.
decis. 90. num. 16. & post Gob. tractat. var. decis. 31.
num. 25.

Prout non attenditur in Supremis Tribunalibus,
Baldus. ad Ramon. dict. consil. 7. n. 126. Manf. con-
sult. 744. n. 17. tom. 8. & dict. consult. 89. num. 11.

nom. 9. Altimar. de nullitat. contract. dict. part. 4.
quest. 38. num. 489. Antonell. de tempore. leg. lib. 2.
cap. 59. n. 15. in fine. Jov. de solemnitat. gloss. 15.
§. 5. n. 42. Rot. Rom. coram Ubald. decis. 19. num. 12.
coram Cerr. decis. 393. num. 19. in recent. decis. 540.
n. 17. part. 4. tom. 3. & relatis pluribus Ego ipse in
decis. Florant. 92. n. 43. num. 2.

Quamvis tamen nec intra, nec post quadriennium
restitutio in integrum conceditur, non enim
competit minori, Ecclesie, vel piz cause non im-
pleta condicione voluntaria adjecta dispositioni, si
alteri pure substituto sit ius quæsitum de Luc. de tes-
tament. disc. 73. n. 38. Altimar. de nullitat. contract.
tom. 6. rubric. 1. part. 4. dict. quest. 38. n. 401. ver-
fic. sed pie casse. Borden. in not. ad decis. 62. n. 12.
fol. 184. impress. post ipsius missi. Juridic. quamvis
regulari sit, quod prædicti, siveque similibus per-
sonis, Communitatibus, Universitatibus, Civitimi-
bus, Collegiis, Monasteriis, Conventibus, siveque
similibus competat beneficium restitutionis in inte-
grum, plenissimè Baldus. ad Ramon. consil. 7. n. 127.
Altimar. de nullitat. contract. tom. 6. rubric. 1. part. 4.
quest. 38. n. 17. & seqq. & per tot. & signanter n. 401.
& seqq. ubi serè omnes, qui huiusmodi beneficii
gaudent, vel non, adducuntur Campell. ad Consil.
Duce. Urban. Decret. 31. num. 196. & seqq.

Sic etiam Statuto dispositio, quod ad rem heredi-
tatem cum beneficio legis, & Inventarij admitti
nequeat ad beneficia Statuti, & ad honores Civil-
tatis, prout est in Civitate Pistorij lib. 2. rubric. 2.
is qui adivit cum inventario non potest ad Iudice
restitui in integrum ad eundem hereditatem pu-
rè, & simpliciter ad effectum, ut ab honoribus non
excludatur Manf. consult. 744. per tot. tom. 8.

Conversus vero Statuto illante, quod malier
privetur successione si nobis forent contra præcep-
tum Testatoris, vel legis, competit mulieri in
integrum restitutio tante minuz ætate, & ignorantia
proclamat, plene Rot. Florent. decis. 100. n. 31.
& seqq. inter impressas coram me.

Prout conceditur restitutio in integrum notoriè
prodigo, si contrahenda usus remaneat Ger. Spin.
dict. consil. 11. n. 60. & seqq. Fachin. lib. 2. contrav. 68.
versio. nona controversia. Felician. de testib. tom. 2. cap. 2.
n. 18. Apollon ad Gomez varior. tom. 2. cap. 14. n. 31. in
fine. ubi plures, de Luc. de alienat. disc. 36. n. 11. & 12.
& per tot. Altimar. de nullitat. sentent. tom. 2. ru-
bric. 1. quest. 9. n. 8. & de nullitat. contract. tom. 6.
rubric. 2. part. 4. quest. 38. n. 404. Jov. de solemnitat.
tom. 1. gloss. 27. §. 1. n. 23. Christian. decis. Belgic. 182.
n. 24. lib. 1. & decis. 173. n. 5. lib. 3. Saepefuit. de-
cis. 338. n. 17. & 36.

Bene verum est, quod minori solum competit ex
edicto minorum, & prodigo miopi ex clausula
generalis si qua mihi iuxta causam, ut post plures, quos
refert Altimar. de nullitat. sentent. tom. 2. rubric. 11.
dict. quest. 9. sub n. 8. & de nullitat. contract. tom. 6.
rubric. 1. part. 4. dict. quest. 38. n. 420. Jov. de so-
lemnitat. tom. 1. gloss. 21. §. 1. sub n. 22.

Et generaliter quod conceditur restitutio in
integrum etiam majori ex clausula generalis si qua mi-
hi iuxta causam Conciat. alleg. 29. n. 23. Odd. de
restitu. in integr. quest. 20. n. 59. Galles. eodem tract.
cap. 1. num. 86. Ridolphin. in prax. part. 1. cap. 13.
n. 471. Altimar. de nullitat. contract. tom. 6. part. 4.
dict. quest. 38. n. 493. Urcet. de transact. quest. 95.
n. 1. & seqq. & n. 18. & seqq. Constant. ad Statut. Urb.
annot. 48. n. 168. Sperelli. decis. 135. n. 145. Rot. in
recent. decis. 360. n. 13. & 14. part. 6.

Prodigus, & furiosus transmittit ius petendi re-
stitutionem in integrum ad adeundam hereditatem
sibi debitam ex equitate l. Pomerani, que locum ha-
bet tante quocumque legitimum impedimento, ut ple-
nit.

nissimè Rot. Florent. *suprà* decis. 10. num. 4. & *segg.* Ego ipse in *addit.* ad *disf. decis.* n. 2. cum multis *segg.* ubi latissimè plures casus, & declarationes afferuntur.

Ad num. 16. & *segg.*

An prodigius, qui nondum interdictus fuit bonorum administratio possit validè contrahere, alij affirmant, alij negant, ipsos enim posse validè contrahere, omneque actus facere, qui alijs hominibus sine mentis permissu sunt, tradunt *gloss.* in l. 1. in *princip.* ff. de Curator. furiosi. *Latovic. Bell. consil.* 162. n. 17. *Prat. discept.* 2. n. 6. tom. 2. Gomez *var. resol.* cap. 14. de *restitut. minor.* sub num. 31. *versic. sed hic tom. 2. Cevi. de censu. quest.* 16. sub n. 7. de *Luc. de contrahib. disp.* 36. n. 3. *Zant. ad Statut. Favent. lib. 3. rubr. 43. n. 7. Altimar. de nullitat. contrah.* tom. 6. rubr. 11. *part. 4. quest.* 38. n. 412. & 417. *Jov. de solemnitat. tom. 1. gloss.* 21. §. 1. n. 22. & 23. *Saxofelic. decis.* 148. n. 6. *Franch. decis.* 672. num. 2. ibique de *Luc. n. 5.* ubi pro hac opinione allegat etiam *Cavaler. decis.* 273. & dicitur in hac nostra decis. n. 16. 17. & 19.

Ilque procedit, etiam si prodigialitas notoria, & manifesta sit, ut ex doctrina *Barthol.* in l. i. cum bonis, & i. notoria ff. de administrat. Tutor. *Caldas* in l. 1. si curatorem verbi, cum non absimilis *segg.* & *segg.* *Prat. dist. discept.* 2. n. 11. 16. 19. & 22. tom. 2. ubi plures textus examinat, & de veteri testatur. *Gomez varior. resol.* tom. 2. *dist. cap. 14. n. 31. versic. sed hic, ibique Aylton* num. 32. *l'alexi. de privileg. pauper. part. 2. cap. 19. num. 5.* ubi pariter de veteri. *Altimar. de nullitat. sentent. rubr. 11. quest.* 9. n. 7. tom. 2. *Jov. de solemnitat. in contrahib. minor. tom. 1. d. gloss.* 21. §. 1. n. 22. & sub n. 24. *Barr. decis.* 23. n. 37. *Saxofelic. d. decis.* 148. sub n. 5.

Contrarium vero, quod nempe prodigio notorio, & manifesto ipso Jure prohibita sit bonorum suorum administratio, & contrahendi facultas l. 1. ff. de iur. furios. ff. §. furiosus infans. *ead. tit.* cum concordantibus, ac proinde cum eo contrahens, qui scivit, vel scire debuit conditionem illius, non potest aliquo prae-textu excusari, puta ignorantia, vel simul, sed potius in dolo, & mala fide esse dicitur, ac si talis per sententiam declaratus esset, ut post *gloss.* in l. i. si legi ff. qui testam. facer. *pos.* firmant *Fachin. contrav. Jur. lib. 2. cap. 63. versic. & hoc possent. & per tot.* ubi argumenta contraria diluit. *Capp. Latr. consil.* 35. n. 7. ubi quod hac opinio est aequior. de *Luc. in assertu. ad decis.* 672. de *Franch. sub n. 5.* *Faber* in *Cod. lib. 5. tit. 40. de curat. furios. d. finit. 7. Altimar. de nullitat. sententiar. tom. 2. rubr. 11. dist. quest.* 9. sub n. 7. & nullitat. contrah. tom. 6. rubr. 1. *part. 4. quest.* 38. n. 404. & in *addit. ad Ruvit. consil.* 75. n. 6. & *segg.* lib. 3. *Onas. de contrahib. disp.* 4. §. 3. d. 6. n. 88. *Christin. decis.* Belg. 173. n. 24. lib. 3.

Differentes tamen opiniones inter se conciliantur, ut nempe prima procedat, quando veritas in contrahendo onerosa, vel merè correctivo, qui pendenter g. itas sit, & à quo abste huius, & circumvenio, imò in eo bona fides refulget, & prodigialitas veritatem ignora sit contrahenti cum prodigio, tunc enim contrahus bono fide celebratus, & prodigio non damnosus subsisteret; Secunda vero locum habet, quando prodigialitas in loco notoria est, & cognita alteri contrahenti, nam illo casu contrahus nullus est etiam à Iudice interdicta non sit bonorum administratio, quia prodigius notorium, & manifestus ipso Jure bonorum administrationem, & contrahendi facultatem amittit, & cum eo contrahens potius dicitur in dolo, culpa, vel mala fide, quæ contrahui validitatem, & substantiam

admit, ut unum casum ab alio distinguendo tradunt *Caldas* in *dist. l. si curatorem verbi. cum non absimilis* n. 5. & *segg.* *Aylton* ad *Gomez* tom. 2. *var. dist. sup. cap. 14. n. 32. de Luc. de contrahib. dist. dist.* 36. n. 12. *Altimar. de nullitat. sentent. tom. 2. rubr. 11. dist. quest.* 9. n. 6. & 7. & de nullitat. contrah. tom. 6. rubr. 11. *part. 4. quest.* 38. n. 404. ubi plures alios citat, & ad *Ruvit. dist. consil.* 75. n. 6. & *segg.* lib. 3. egrege *Ursat. de transact. quest.* 36. n. 9. & 10.

Insuper nullus esset contrahus gestus à notorio prodigio, quando cum eo contrahens scilicet ipsum pecuniis in molumentum consancturum ratione doli, culpe, & mala fidei, in qua versatur contrahens, *Gustierres* de *Jurament. confirmat. part. 1. cap. 32. n. 3. Aylton* ad *Gomez var. resol.* tom. 2. cap. 14. de *restitut. minor.* n. 32. §. quod notorio in fin. *Altimar. tom. 6. d. quest.* 38. n. 418.

Eoque magis nullitatem contrahus subiecta esset, si ageretur de contrahendo donationis, vel alio de sui natura damno, qui imprudenter dispositionem saperet, & prodigialitatem redoleret, ut professus est de *Luc. de contrahib. dist. dist.* 36. n. 12. & *segg.* *Ursat. de transact. dist. quest.* 36. n. 11.

Quamvis si dispositio prudens sit, & concernat favorem animæ, vel agnitionis, sola circumstantia, quod agatur de donatione, non sit sufficientis ad invalidandum contrahum, ut firmat presentis decisio n. 22. & *segg.* & tradit etiam *Ursat. de transact. d. quest.* 36. tom. 12.

Nec contrahus prodigi validitatem affirmare posset, ex quo ille fuisset juramento munitus, cum juramentum non supplet imbecillitatem mentis, & iudicij, & ut suum operari possit effectum tres comites necessario habere debet, veritatem nempe, iudicium, & iustitiam, ut in specie tradunt *Simoncelli. de decret. lib. 3. tit. 8. in princ. n. 161. Palaf. de Privileg. miserabil. person. part. 1. quest.* 19. n. 21. & 22. *Leyens* ad *Gomez varior. tit. de restitut. cap. 14. n. 31. & 32. tom. 2.* ibique *Aylton* n. 32. & 35. ubi plures adducit. *Gustierres* de *Jurament. part. 1. cap. 32. n. 6.* *Jov. Odia Tabar tractat. vol. 2. in exercit. Juridic. de restitut. feudat. cap. 2. sub n. 4. prop. fin. fol. 585. de Luc. de contrahib. dist. dist.* 36. num. 17. de *Angel. de confessi. tom. 1. lib. 2. quest.* 32. num. 3. & *segg.* *Ursat. de transact. dist. quest.* 36. n. 13. & 17. *Jovius* de *solemnitat. in contrahib. minor. gloss.* 21. §. 1. n. 24. & 30. *Altimar. de nullitat. sentent. tom. 2. quest.* 9. n. 10. & *segg.* & de nullitat. contrah. tom. 6. rubr. 1. *part. 4. quest.* 38. n. 405. 423. & 424. *Onyzi. Latr. consil.* 46. n. 43. *Steibem. observ.* 167. n. 6. & 7. *Circob. discept.* 47. sub n. 20. *Andrini. contrav.* 202. n. 5. *Fachin. contrav. Jur. lib. 2. cap. 64. in princip. list. B. & segg.* *affor* ad *versic. tertio* ff. *contravenia* & *cap. 65. Muc. ad decis. Saxofelic. decis.* 148. n. 6. *Franch. decis.* 672. n. 16. ibique de *Luc. in fin.*

Post sequentem interditionem administrationis prodigius nullum contrahum celebrare posset, cum Jura communis dispositio quencumque contrahum ab ipso gestum, & quancumque ipsius dispositionem irritet l. i. si cui bonis ff. de verbor. obligat. §. item prodigius infans. quibus non est permisi. *facer. testam.* & firmant *Mench. consil.* 956. n. 5. *Circob. discept.* 47. num. 20. *Gomez var. resol.* cap. 14. de *restitut. minor.* n. 30. tom. 2. ibique *Aylton* n. 31. *Ursat. de transact. dist. quest.* 36. n. 14. & *segg.* *Altimar. de nullitat. sentent. tom. 2. rubr. 11. dist. quest.* 9. n. 9. & de nullitat. contrah. tom. 6. rubr. 1. *part. 4. dist. quest.* 38. n. 421. alios adducens, ubi quod nec ipse, nec ejus fideiussor naturaliter obligantur, & in *addit. ad Ruvit. consil.* 75. sub n. 16. *versic. & ille* tom. 3. *Anthonis. de donat. Reg. tom. 2. cap. 15. n. 33. Scaloni. de testamentis. lib. 1. cap. 8. n. 27. & segg.* *Jov. de solemnitat. tom. 1. gloss.* 21. §. 1. n. 31. *Jean. Odia Tabar tractat.*

vult. 2. tit. de reficiat. feud. cap. 2. sub ann. 4. fol. mihi 584.

Verum tamen est, quod si prodigus ex contractu acquireret, vel aduam sibi utrum faceret, ille substitutus habere, tunc enim prodigus equiparetur pupillo pubertati proximo, aut puperi minori viginti quinque annis Curatorem habenti, qui inconstitutus etiam Tutoribus, aut Curatoribus propriam conditionem meliorem facere possunt, non autem deteriorum dist. l. si cui bonis ff. de verbis. obligat. l. certi conditio ff. de reb. credit. Causa la. si curatore verb. ann. similis n. 23. Aylson ad Gomez variat. tom. 2. cap. 14. num. 31. Arnold. l'inn. de pact. cap. 14. a. 4. Passerelli. de donat. lib. 1. quest. 51. n. 14. verbi. & propterea, aliquos, quos refert, & sequitur Urcol. de transact. dist. quest. 36. a. 18. Altimar. de nullitat. sentent. tom. 2. rubr. 11. dist. quest. 9. n. 19. & de nullitat. contract. tom. 6. rubr. 1. part. 4. dist. quest. 38. n. 414. ubi plures refert. Jov. de solemnitat. tom. 1. gloss. 21. §. 1. a. 12. & 32.

33 Quidquid in contrarium dixerint Statuon. refut. 160. n. 20. Hieronym. de Rept. observat. 31. a. 5. Altimar. de nullit. contract. tom. 6. rubr. 5. part. 4. quest. 38. n. 408. Macc. ad decis. Samsit. d. decis. 143. n. 11.

In casibus autem, in quibus prodigi contractus irritum, quoniam talis nullitas facilius inducitur 34 in prodigo minore, ut firmatur in hac decis. n. 17. & 18. tamen etiam in maiore procedit, quia cum nullitas proveniat ab imbecillitate mentis, & iudicis, quam dilapidationem, & dilapidationem bonorum 35 operatur, hac inficit contractum tam maioris, quam minoris Altimar. de nullit. contract. tom. 6. dist. quest. 38. n. 417. ubi plures refertur, & confirmat superius deducta n. 17. & seqq.

Sed quomodo, & quando constare deat de prodigalitate ad effectum privandi aliquam futurum rerum administratione, vide apud Altimar. de nullit. sentent. tom. 2. rubr. 5. dist. quest. 9. num. 23. & seqq. & de nullit. contract. tom. 6. dist. rubr. 1. part. 4. quest. 38. n. 412 & seqq. & n. 428. Jov. de solemnitat. in contract. minor. dist. gloss. 21. §. 1. n. 16. cum seqq. Anselm. in annot. & addit. ad decis. 44. a. 28. & per tot. alioque superius citatos.

Eadem.

Idem die, & Ann.

ARGUMENTUM.

Substitutio facta in defectu omnium linearum locum habet, etiam lineis non incepit, & magistraliter adjuvantur contraria.

SUMMARIUM.

- 1 Quid non incipit, non potest desinere.
- 2 Contra n. 20. & 12. & seqq.
- 3 Declara ut n. 4. 23. & seqq. n. 34.
- 4 Non dicitur purificatio conditioe deficiente lineae, si linea non incipit non natis filijs, a quibus incipere debet.
- 5 Prefertur si in alia parte dispositionis verbum desinere sit acceptum in sensu, quo linea incipit, & potest desinere a. 6.
- 6 A proprietate verborum non est recedendum.
- 7 Substitutio facta in casu natiuitatis, & mortis alicujus, habet locum etiam in casu non natiuitatis.
- 8 Ratio est, quia presumitur Testatorem de casu non natiuitatis non cogitasse, quod si cogitasset, idem disposuisset.
- 9 Extremum locus esse non potest, cum cessat ejus ratio finalis.
- 10 Tum. l.

10 Substitutio secundae locae esse non potest, desiciente conditione primae adiectae.

11 Extremum, ac requiritur purificatio conditionis adiectae secundae.

Declara ut n. 43.

12 Condicio, quae non existit, vel dicitur desinere, implet non est.

13 Probationes, quae non adsum, dicantur desinere.

14 Item actiones, quae nunquam fuerunt.

15 Item consuetudo, quae nunquam indulta fuit.

16 Condicio deficientibus masculis purificatur, licet masculi non extiterint, & n. 23.

17 Substitutio sub conditione, si heres non erit, comprehendit casum impotentis, & adveniens, & sic casum auctoritatis, & non natiuitatis.

18 Ordo in stipulatione fundi concepta primo pro masculis, deinde pro feminis, duplitem est accipienda, nempe vel non natis masculis, vel eis natis, & praemortuis.

19 Idem in emphiteusi.

20 Idem in fideicommissis.

21 Inter verbum desinere, & desinere adest differentia.

22 Verbum habere, & pertinere significat habitum, & acquisitionem.

23 Propositum praesupponit habitum.

24 Verbum habere supponit principium, & de ratione.

25 Dissolvi non potest, quod non fuit ligatum.

26 Verbum desinere generaliter latum contrarium significat.

27 Verba generaliter capi debent in tota lata eorum significatione.

28 Verba si nulli reperitur comprehendunt casum non natiuitatis, & praemortuis.

29 Dicitur adeo quod non est impliatione precedentium. Contra aut. 32. & 33.

30 Ita fiat declarative n. 34.

31 Substitutio in casu auctoritatis, & mortis, fortassis censetur substituta in casu non natiuitatis.

32 Maxime si nate ratione conservandi bona in familia importante compendiosam, in qua inest valgaris.

33 Mens dispositionum in contrahibus praecipue attendenda est.

34 Et potius quam verborum conceptio.

Et de ratione n. 39.

35 Substitutio in unum casum extenditur ad alium, quando subest eadem ratio.

36 In donatione ratio expressa, non tacita attendenda est.

37 Propositum in mente retentum nihil operatur.

38 Condicio deficiente linearum, non suspensio filijs, redditur impossibilis, & de ratione.

39 Condicio impossibilis vitiat contractum.

40 Limita in contrahis habente privilegia ultime voluntatis.

41 Fideicommissum impotens in contrahis secundum regum altimorum voluntatum est iudicandum.

42 In dubio pro validitate, & efficacia substitutionis est iudicandum.

DECISIO XV.

Sed nec validum fuit fundamentum novissime excogitatum, ut conditio, sub qua vocati fuerint Domini de Puccis, nempe quatenus deficerent omnes lineae filiorum, & descendenciam masculinorum D. Roberti nasciturorum, nullis natis filijs masculis, non faceret purificata, ex quo impossibile fuit lineam eorum incipere, qui nunquam fuerunt in rerum natura. cum non desinat, quod nonquam incepit l. non potest videri ff. de reg. iur. l. 7. tit. usufructus ff. de cond. & demonst. l. si extra sensu ff. de

de condit. caus. dat. & in terminis finitis, vel deficientibus lineæ, ut conditio non fit purificata, sique substitutio locum non habet, si linea illius non incipit, non natis filijs, à quibus linea incipere debebat, citabantur *Per. consil. 74. coloma. 1. & segg. lib. 3. Rota. consil. 4. col. 1. lib. 3. Alciat. consil. 46. lib. 9. Riminald. Jun. consil. 117. n. 54. lib. 2.*

Et hec de *deserere*, vel *deserere* quandoque dicitur, etiam quod nunquam incipit l. 3. §. omnes ff. usufruct. quemad. iur. Des. in dist. l. non videtur, & in l. Marcellus n. a. ff. de reg. jur. l. tamen procedere dicebatur improprio, & largo quodam modo Glos. in dist. l. 3. Bart. in dist. l. Titio usufructus. Des. in dist. prelatas, verum per nos à proprietate verborum recedi non posse vulg. l. non aliter ff. de legat. 3. maxime cum D. Robertus in pluribus locis donariolis usus fuerit ejusmodi verbo *deserere* in eam sententiam, quo lineæ filiorum nasciturorum in ea pissent, prout hoc modo in terminis arguendo concludunt *Mench. consil. 326. num. 2. & 3. lib. 4. Alciat. d. 7. consil. 46. n. 24. lib. 9. Riminald. Jun. d. consil. 117. n. 58. lib. 3.*

Et si diceretur DD. Puccios, si non ex propria significatione verborum, sed ex verisimili, ac presumpta mente D. Testatoris admittendum esse, etiam in casu, quo dixit lineæ non inciperent, exemplo ejus, qui substitutus fuit posthumo nascituro, ex sententia J. C. Crassi de qua post alios ample per Decian. consil. 1. lib. 1. *Mench. presump. 65. lib. 4. Mantia. lib. 11. tit. 6. Sura. consil. 236. lib. 2. & consil. 347. lib. 3. & vidimus proximis mensibus in causa Cajetana.* Respondetur rationem extensionis, de casu mortis ad casum non natiuitatis consistere non solum in presumpta mente Testatoris, sed etiam in identitate rationis, quia semper presumitur Testatorem non cogitasse de casu non natiuitatis, quod si cogitasset, idem fuisset dispositurus in casu non natiuitatis, quod in casu mortis. *Mantia. d. 3. luc. n. 1. versu. sed si diligenter, & ante n. a. Gabr. consil. 95. n. 4. & 5. lib. 1. Menoch. dist. presump. 65. n. 31. versu. & hanc declarationem, Sura. d. dist. consil. 347. n. 8. At in proposito perpendebatur, D. Robertum cogitasse de utroque casu, subesseque rationem probabilem, propter quam non eodem modo fuisset substitutus in casu non natiuitatis, prout substituitur in casu mortis, quia nempe natis filijs masculis, quatuor ejus filios nullum intulisset præjudicium, quippe quæ per masculos ipsos fuissent in vim Statutorum Civitatis exclusæ, quod fecerit masculis non natis, ipsæ enim DD. Puccios transuersales exclusissent; extensioni ergo non videri locum, cum cesset ratio finis ipsius extensionis, prout ita etiam per nos firmatum fuit in memorata causa Cajetana.*

Hæc, & multa alia docet quidem, ac subleuiter in hanc sententiam adducebantur, ex quibus præcedebant excindi, necdum extensionem de casu mortis ad casum non natiuitatis, sed etiam dicebatur DD. de Puccis per viam subrogationis in locum non natorum atque non posse gradum primæ substitutionis educatur, ex quo ad hoc ut secundo, vel ulteriori gradui locus sit, oportet, ut conditio primo gradui adjecta fuerit purificata, alioquin primo perempto, perent enim omnes subordinatæ, sique præcedebant intelligi debere doctrinam Bart. in l. quando in n. ff. de acquir. heredit. addendo etiam ex sententia *Gabriel. d. consil. 95. n. 18. lib. 1.* In his non esse, si conditio adjecta primo gradui existat, nisi purificetur etiam adjecta secundo.

Verum ampla hæc disputatio visa est Dominia facili negotio evitari posse, & insuerunt enim verba illa *deficientibus masculis superscriptis lineis*, non minus propriè comprehendere id, quod nunquam incipit, quam illud, quod aliquando fuit in rerum

natura, & potest esse desit, non secus, ac si quippiam diceret defecere sibi Imperium Constantinopolitanum, intelligeret enim illud sibi desicere, siue id nunquam habuisset, siue habuisset quidem, sed potest habere defecisse, & quia propria significatio in primis defumata ab auctoritate, eam dubium non sit id prædicationem auctoritatis tribuimus, ut quo dicendi modo uti sint, & nos uti valeamus, proprieque dicere videamur, ut post Bart. in l. verus populi n. 59. ff. de iust. & jur. scribit *Alciat. lib. 1. de verbor. signific. c. 3. in princip. versu. sed quando propriam significationem dignissimos*, idcirco DD. ad maiorem auctoritatem confugientes advertebant in primis, conditionem in iure nostro dici defecisse, quia non extitit, vel impleta non est, ut probant *text. in l. 1. C. de iudic. vido. toll. in l. nam & si sub conditione*, ibi: *post defecit autem conditionis ff. de iust. irrit. testam. in l. cum tale §. si arbitratum ibi: si sit conditio defecit. in l. cum papillus §. final. ibi: conditionibus scriptis alteram defecisse non obicit ff. de condit. & demonstrat. in l. quis. §. & cum triplici, & §. si non aliquid C. de eund. tollend. in l. in lege equitis, & in l. id quod sub conditione ff. de causis. pecun. in l. nitem. §. 1. ff. de vulg. & pupillar. & in l. si quis cum ff. de suis, & legitim.*

Sic etiam dici defecere probationes, quæ nunquam adfuerit in l. tutor papilli in princip. ff. de iur. iurand. legem defecere, quæ nunquam fuit l. si vero §. de viro ff. scilicet. maritum. sic defecere nomina adionum, quæ nunquam fuerant l. a. ff. de prescript. verb. sic & defecere adionem, quæ non datur l. ex facto §. quid ergo ff. de pecul. l. quous ff. de prescript. verb. sic consuetudinem defecere, quæ nunquam fuit indulta l. de quibus ibi: & si quæ in re hoc defecere ff. de legib. & in conditione concepta per verba *deficientibus masculis*, ut verificetur etiam in casu, quo masculi non extiterint *ex text. in cap. 1. de invest. quam Tit. accep. & Sempr. in sub. feud. ubi Investitura, quam Titius accepit, ut haberet ipse, & hæredes legitimi masculi, ipsique omnibus deficientibus, femine, mortuo Titio, superflue tantum filia, ad eam tendam dicitur pertinere, idque siue filij nunquam extiterint, quia nulli nati sint, siue nati quidem fuerint, sed prædeceserint, ut ibi scribant Bald. in ultim. verbum. Aff. dist. n. 3. in 2. notabil.*

Hæc ergo verba, *deficientibus masculis*, proprie verificantur, siue masculi nati fuerint, siue non, quia non minus dicitur defecere, qui natus est, & decessit, quam qui nunquam natus est; verbum enim *defecere* uri generale potest compleri plures casus singulares, & inter alios casum non natiuitatis, & casum mortis, sicuti in simili dicimus de substitutione facta sub conditione, si hæres non erit, quæ duos casus comprehendit, quia noloerit, & quia non potuerit, succelliveque tam casum natiuitatis, quam non natiuitatis l. cum propones C. de hered. instit. Bart. in l. 1. n. 9. ibique omnes ff. de vulg. & pupill. Crassi. pro communi in §. substitutio quest. 7. sub n. 7.

Ex qua casus noster est valde similis casui *text. in dist. cap. 1. de invest. quam Tit. accep. & Sempr. in quo ex stipulatione patris ordine successivo, primo masculi, deinde feminis juxta quæsum fuit, non est dubitandum, quin hæc ordo successivus dupliciter accipiendus sit, vel non natis, & non exantibus filijs, vel eis natis, sed præmortuis, ut tradunt post *Castrenses*, scribentes in l. Gallus §. quidam reddi ff. de lib. & post. latè *Prægerius*, de substitutionibus, artic. 28. n. 3. unde sicuti verba illius textus & illa *deficientibus* referuntur etiam ad casum, quo non adfuerint masculi, secundum Bald. & Aff. ibi, & idem*

- 20 idem in terminis emphyteusis docent *Barr. in l. ut jus iurandi §. si liberi n. 5. ff. de apur. lib. & consil. 60. n. 1. lib. 1. Alex. consil. 44. n. 2. lib. 1. Cler. in §. feudum quest. 73. versis. & in hoc proposito, utrumque clausula illa, formam admittantur demum deficientibus masculis; ita quoque hoc in causa verba, deficientibus amicos supra scriptis iuris, intelligi de defuncto etiam contingente propter non natiuitatem, & non existentiam masculorum.*

- Sed in terminis precise nostris, ut conditio in 22 causa deficientis contingens verificetur in casu non natiuitatis filiorum, & sic lineæ non inceptæ, scribunt *Dec. consil. 117. n. 2. versis. circa primum, & n. 3. Barb. consil. 66. n. 76. & consil. 102. n. 16. lib. 2. Alciat. consil. 41. n. 10. & consil. 119. n. 7. lib. 9. ubi quod ita se habet communis usus loquendi, & ita etiam loquuntur Iuriconsulti *Secm. Jun. consil. 110. n. 11. & 12. lib. 2. ubi* deficere dicuntur masculi, quando tempore, quo agitur de succedendo non reperiuntur, & magis in terminis *consil. 181. n. 23. & 24. lib. 2. ubi n. 22. inquit* verbum deficere secundum proprium vim, & significationem verificari etiam in non natis, optime *Martor. consil. 18. n. 36. Decian. consil. 3. n. 46. lib. 2. ubi* quod verbum deficientibus verificatur etiam in non natis. *Simon. de Prej. lib. 3. interpret. 3. dubit. 3. fol. 15. n. 45. & seq. Sard. consil. 336. n. 4. & 5. lib. 3. & decis. 37. n. 26. addens Vig. consil. 66. n. 46. ample Laderch. consil. 72. n. 9. & consil. 31. n. 4. & seq.* inquit receptissimum esse sententiam, ut substitutio facta filijs nascituris, & descendentibus sine filijs, habeat locum etiam illis non natis.*

- Quibus statibus licet adducti in contrarium cessante evidenter, ad ea tamen etiam singillatim non deest responsum.

- Et in primis, quod attinet ad text. primo loco 23 allegatum in l. non potest videri ff. de reg. jur. respondetur text. illum loqui in verbo defuncte, quod necessario presupponit principium; ut focus est in verbo defuncte ut per *Alciat. diss. consil. 119. n. 7. lib. 9. & probat text. & auctoritates* supra adductæ, quæ nos docent huius verbi proprietatem, & ab eis, non autem à verbo defuncte, defumendo est, cum ex diversis rebus non iudicatur. Quinimo, & ille textus, & illi consimilis in *diss. l. Titia usufructus* 24 illa habent etiam connexionem verbum habere, & verbum pretiarie, quod cum significet habitum, & acquisitionem, non mirum si verbum defuncte illis iunctura non potest referri ad id, quod nunquam 25 existit, cum privatio presupponat habitum l. manumissiones ff. de iust. & jur. l. decem ff. de verbis, obli-gat. & in terminis illarum legum ita scribunt *Alciat. diss. consil. 119. n. 7. & Simon. de Prej. in diss. fol. 15. n. 50. fol. 291. Et text. in diss. l. Titia usufructus* non posse allegari in materia substitutionis docet *Laderch. post multos per eum relatos diss. consil. 72. n. 6. finaliter nec text. in diss. l. si extraneus ff. de condit. causat. quocumque loci, eum lo-* 26 quatur in verbo fuisse, quod proculdubio presupponit principium, quia finire non dicitur, quod percipere non habuit, & finis tamenque extremam necessarium de oecellitate principium respicit *Ruin. post Specul. quem allegat consil. 4. n. 2. lib. 3. & finitum matrimonium dissoluitur inquit Ruffus in l. primum ceteris 195. col. 2. ff. de verbor. significat. Dissolvi autem* 27 non potest, quod non fuit ligatum.

- Eadem prolixæ ratione non resistunt auctoritates *Ruin. Alciat. & Paris.* cum loquuntur in verbo finire, & Alciat. in verbo deficere contrarium scripserit in *consil. 41. n. 10. diss. consil. 119. n. 7. lib. 9. & in l. commodissime n. 16. ff. de lib. & post. & in l. commodissime n. 16. ff. de lib. & post. ubi* non immerito auctores ij in specie fuerint reprobat per *Simon. de Prej. di. 3. fol. 15. n. 48. & Laderch. di. 3.*

consil. 72. n. 9. ubi inquit rationes *Dec. Secin. & Barb.* qui ob eo pro parte nostra citantur, esse & solidiores, & æquiores, & quod valde refert pro opinione *Dec. fuisse iudicatum.*

Quinimo nec *Ruin. in diss. Jun. multis* effundens in *diss. consil. 117. n. 53. cum* seqq. ausus est negare in *consil. 412. sub n. 94. versis. idem plene lib. 4. verbum deficere* proleum à contrahentibus in materia favorabili, qualis est donatio, maxime facta ratione conservanda; ignotius, referri posse etiam ad personas non natas, & certe cum tot *Text. & Doctores*, immo, & ipsismet *M. Tullius* hoc verbo usi fuerint in hunc sensum, non est cur & non eodem modo, & propriè quidem eo uti non valeamus; leguntur enim apud *Tullium lib. de amicit. præcisè* hæc verba: *Sed quis tantum erat animus in mundo hunc intulisset, ex parte defunctæ ad præpositum exemplar imaginis* similinde, rursus in oratione pro *Cluent. Multar* abundat auctoritas, consilio, & ratione defunctæ, & *Ambrusij Calpurnij. & Nizol.* optime eilentes verborum naturam, ac proprietatem, verbum deficere ponunt per defuncte, quod utique significat eam id, quod nunquam fuit, ut colligitur ex *Tullio ad Quintum fratrem* in verbis illis *Hinc conuersio Quinctus tunc defuit, & licet* verbum deficere appositum iuxta id, quod aliquando fuit, ejus privationem denotet, ut super de verbo defuncte iunctis verbis habere, vel perire dictum est, quia ad illum causum referri cogitur, & subiecta materia id patitur, non est tamen dubitandum, quin generaliter proleum earentiam, & defunctam significet, cum in quacumque materia est pernam irroget, ætenuis verba generaliter capi debent, quatenus sermonis proprietas ferre potest l. cum *Legis ff. de testament. Alciat.* loquens in fideicommissis decedentibus, seu deficientibus *Ruin. Titio* l. do, ut comprehendat eum casum non natiuitatis filiorum in d. l. commodissime sub n. 16. versis. sic & in fideicommissis ff. de lib. & postum.

Præsertim verò ubi concurrat etiam verisimilis mens disponentis, ut in proposito clare elicitur ex verbis illis immediatè subsequenibus, adeo quod nullus ex eis, aut eorum (sive etiam earum, intelligendo de lineis, ut ex adverso supponebatur) deficientes masculus legitimus, & naturalis, & per lineam masculinam reperiantur, quæ proculdubio comprehendunt utrumque casum, & non existentiam ab initio, & privationis ex post facto, cum si import verum sit dicere, & uon natos, & natos, sed prædefunctos non extare, prout hæc verba in puncto ponderant *Dec. diss. consil. 126. n. 6. Barb. di. consil. 102. n. 17. lib. 2. Secin. Jun. consil. 181. n. 24. lib. 2. ubi* quod hæc verba sunt declarativa mentis disponentis in præcedentibus, præcedentiumpque expolitive, quicquid enim dici possit de dictione illa adeo quod, 31 quæ non videtur amplius præcedentium, iuxta traditè per *Alciat. consil. 44. n. 30. lib. 9. Paris. consil. 74. n. 33. lib. 3. Ruin. consil. 175. n. 5. & 7. lib. 2. & Menoch. consil. 326. n. 1. & n. 37. & 38. casus* tamen contrarium colligitur ex *Curt. Sen. consil. 49. n. 40. Paris. consil. 90. n. 27. lib. 2. & consil. 1. n. 24. lib. 3. Riminaldi. Jun. consil. 739. n. 41. Decian. consil. 33. n. 94. lib. 1. & consil. 94. n. 27. lib. 3. Simon. de Prej. consil. 110. n. 9. & de interpret. ultim. valent. lib. 3. dubit. 4. fol. 3. n. 53. fol. 47. nobis* fufficit, si 33 fiet declarative, ut eocludant *Dec. Secin. Jun. & Barb.* proximè citati, & tradit etiam idem *Barb. consil. 77. n. 16. lib. 2. & Hieronym. Gabr. citans Dec. in diss. consil. 227. consil. 111. n. 23. & 24. lib. 1.*

Stante vero verisimili mente disponentis verbum deficere, etiam si impropiè comprehendatur id, quod nunquam fuit, in bone quoque sensum recipiendum esset ad text. in l. 3. §. si unus ff. usufruct. quem admodum cœcet. *Dec. & Cagn. in l. uno videtur rem amia-*

amittere ff. de regul. jur. Alciat. in dñs. l. commodissime num. 16. & dñs. consil. 219. n. 7. lib. 9. Simon. de Prej. dñs. foliat. 11. n. 50. fol. 297. Decian. dñs. consil. 3. n. 46. lib. 2. Menoch. consil. 106. n. 343. lib. 2. Marzar. dñs. consil. 28. n. 36. & in Epist. fiduciam. missa. quæst. 13. Laderch. dñs. consil. 72. n. 9. Nam licet, qui non vivit, non moriatur, ut dicebat Oldend. in consil. 142. eum potentis moriendi confideri non possit in eo, qui natus non est Nazz. consil. 667. a. 13. lex tamen, et inquit idem Laderch. dñs. consil. 13. sub a. 8. versic. viges. quarto, non est tam superflua, ut ei substituitur, si filij nati fuerint, & prædecessoribus, ex presumpsa mente disponentis non compendatur etiam casum, quo quis natus non sit, licet is inspecta verbi proprietate non dicatur decedere.

- Quinimò ad detegendum mentis disponentis, et passim adducitur ratio, quia si substituitur in casu natiuitatis, & mortis filiorum, fortius substituitur in casu, quo non nasceretur, ut per Jafin. consil. 128. sub n. 10. lib. 2. Dec. dñs. consil. 237. n. 12. Socin. Ius. consil. 181. n. 45. versic. quarto lib. 2. Alciat. de verbor. significat. lib. 3. col. 16. in fine fol. 83.

- Quæ sane mentis in proposito optimè deducitur
35 ex verba insertis in supplicatione Sereniss. Domini Nostri patris, & antequam partes sibi invicem recipere donarent ibi: *Narramus a Vstra Altezza, come avendo l'uno, e l'altro, desiderio di legare con reciproco fiduciammissi alcuni beni, actò testio perpetuamente nella famiglia de' Pucci iudiciis verbis donationis ibi: Sed ad hoc, ut bona per eum, ut infra donata, semper, & perpetuo permanent in dicta domo, & familia ordine infra scripte, & ibi etiam: quia volui, dicta bona perpetuo permanere in dicta familia.* Ex ipse enim verba præclare elicitur partium intentio, ut bona semper, & perpetuo conservari debeant in familia. Unde referendo verba illa deservimus omnibus lineis ad utramque casum natiuitatis, & non natiuitatis filiorum, & descendendum, prout ex vi compendiosis ex eis desumptæ referenda sunt, ob vulgarem in ea comprehensam casum utrumque compendiosum, juxta late tradita post alios per Laderch. consil. 3. a. 9. & 10. & dñs. consil. 72. versic. 4. ubi loquitur in substitutione facta, lineis Testatoris suata, & in totum desiciente, scoti melius conservantur, ac præpositi consilulit, ita facilius, atque efficacius conservatur mens disponentium, quæ potissimum in contradiis attendenda est, si semper in stipulationibus ff. de regul. jur. l. si tibi in fine ff. si cert. pet. Alex. consil. 34. n. 3. lib. 2. Rip. in l. heredes mei §. cum ita a 31. ff. ad Trebelli.
38 Nazz. consil. 34. n. 1. io tamen, ut iustum esse voluntatem contrahentium magis, quam verborum conceptionem inspicere, dixerit Imperator in l. fin. C. quando res pgo. oblig. passim, & Glesio, in l. si in conditione ff. communia prædict. dixerit casum verborum, & mentem inspicendum esse, non solum verborum significacionem tantum, & in conventionibus voluntatem contrahentium magis, quam verba spectari, inquit Bart. & scribentes in l. conventionibus ff. de verbor. obligat. & tem magis, quæ verba, introductam esse text. in l. promittente ff. de Jur. dot.

- Idque, ne propter nimiam subtilitatem verborum, latitudo voluntatis contrahentium impediret, inquit Imperator in l. fin. C. ad alio ab hered. & contr. hered. Quod certe contingeret hoc in casu, si ex verba illis: & deservimus omnibus infra scriptis lineis ex vi relationis, seu repetitionis desumptæ ex ditione infra scriptis fuisset resolorum, cui resolvendum pretendebatur adaverso, verbum illud lineis additum verba infra scriptis adeo restringere subsequens verbum deservimus, ut conditio

ejusmodi deficientis intelligi nullo modo posset, nisi quoad lineas incæptas, ita ut illis nunquam incæptis, frustra agatur de vocatione Dominorum de Puccis ex ipso conditionis defectu, & tamen, quicquid verba fonsent, clara est mens disponentis fideicommissum super domo indultum fuisse, ut semper, & perpetuo maneret in familia de Puccis, idque uisus non contigisset, si expellenda fuissent lineæ, quæ nunquam incæperunt.

Ex ipse dicebant Domini non esse opus ingredi articulum exceptionis de casu natiuitatis, & decedentis sine filijs, ad casum non natiuitatis, ex quo verbum deservimus, vel ex propria ejus significacione, vel saltem ex impropria utrumque casum complectitur attenta verisimili mente disponentis.

Verum ubi etiam agendum fuisset de extensione, cum casus finalis donationis mox relatus, ut scilicet memorata domos perpetuo conservaretur in familia de Puccis, semper militet, fore conservaretur in filijs, & descendentibus Domini Roberti, sive in proximioribus, quales tunc temporis erant Dominus Abbas, & ejus fratres, & sic fide filij Domini Roberti nascerentur, ex eisque descendentes, sive non, utique ex hac rationis identitate extensionis de casu ad casum ex receptissima omnium sententia efficebatur locus, ut optinè post alios diceret Laderch. consil. 3. n. 14. versic. sed liber etiam, & consil. 72. a. 4. & sup. & dñs. consil. 72. n. 7. quem pro multis allegare sufficit.

Nec resisteret, quod subtiliter dicebatur, immo subesse rationis diversitatem, quia visis filijs masculis, nullum filijs jam in vim Sacri Florentie exclusus inferretur præjudicium, quod fonsent masculis non natis, tunc enim ipsa exclusio Dominis donariis etiam in hac domo succedisset, siquidem non tacita hæc ratio, quæ expressa in donatione attendenda est, l. expressa vocatus cum similib. ff. de reg. jur. propositum enim in mente recitatum nihil operatur, si representi C. de condit. ob causam.

Prior nec resisteret, quod pariter dicebatur, immò precepto primo, & secundo gradus substitutionum, ob defectum conditionis adjectæ, preceptum etiam fuisse omnia illi subordinatos juxta consil. 152. Caffr. & consil. 95. Gabriel. lib. 1. siquidem hæc forte procederet, ubi conditio fuisset apposita favore hæredum Domini Roberti, ceterum tantum absit, ut conditio filiorum, ac descendens masculorum ex Domino Roberto nascenturum fuerit apposita favore filiorum DD. Lucretie, & Sibille, ut potius aperte adjecta fuerit ad eorum exclusionem, ex quo si domus ad eas pervenisset, volentes disponentes, ut perpetuo in familia Puccis conservaretur, nullo modo adimpleri potuissent, cum ergo adjecta fuerit favore filiorum masculorum D. Roberti, & ab eis descendendum, non possunt hodie filie ejus hæredes allegare, non eventus conditionem illam, quæ si evenisset illas exclusisset, ut præclare docet Alciat. consil. 28. n. 6. lib. 2. Quem in terminis refert, & sequitur eum etiam alij in locis allegando Laderch. ista hanc materiam, & dicta per Caffr. & Gabriel. declarant, alijque etiam modis respondens huic objecto dñs. consil. 3. num. 13. cum sup.

Hinc etiam cessaret absurdum, quod deducebatur ex eo, quod conditio deficientis lineærum Domini Roberti reddita sit impossibilis, quippe quia, non susceptis per eum filijs masculis, impossibile erit ex non natis alios nasci, à quibus eorum lineæ inciperent, juxta tradita per Caffr. consil. 194. n. 4. lib. 2. Sord. consil. 236. n. 44. lib. 2. & Decian. consil. 2. n. 118. lib. 1. Proindeque conditio impossibilis, quæ in contradiis vitia, l. impossibilis ff. de verbor. obligat. l. certis conditio §. quam ff. si cert. pet. §. si

6. si impossibilis inst. de inutil. signat. nullam reddere donationem.

Nam argumentum hoc videretur posse retorqueri, siquidem in contraria dictum verbum, sed habere tamen edictum privilegia ex partium conventionibus, quae habent ultimam voluntatem, & ideo quatenus veritatem in conditione impossibili, eundem ipsa videretur, non videretur 6. impossibilis inst. de hered. inst.

Quinimo etiam sine hoc pacto fideicommissum in contraria appositum secundum regulam ultimam voluntatem fuisse iudicandum, ut in pando docet Perregrin. consil. 65. n. 16. & licet hoc videatur satis perspicuum, ubi tamen aliquam patenter difficultatem, & in dubio verseretur, in dubio suis resolvendum, substitutionem non fuisse nullam, aut inefficacem, ut per Sigismund. consil. 173. Peris. consil. 99. n. 26. lib. 19. Gonsal. consil. 19. num. 12. in fine. N. vi. consil. 37. d. 15. & 16. Mantis. de iust. lib. 7. tit. 1. n. 44.

Alexander Ziliarchus Praetor, & Relator.
Hieronymus Spannocchius.
Ludovicus Gualandus.
Pompejus Cantarinus.
Alypius Soltia.
Michael de Lavagna.

A D D I T I O.

A R G U M E N T U M.

Substitutio facta in casum deficientiam habet locum etiam in casu non existentia contra Oldrad. consil. 177. & quid concurrentibus dictionibus restrictionis. Expenduntur plures conjecturae hanc opinionem confirmantes, & signanter, quando rationum similia, & motiva Testatoris sui plenius effectum consequitur, quae extensio non operatur expresso ad non expressum in pluribus casibus, latissime enumeratis.

S U M M A R I U M.

1. **G**Er. Spin. scribens in casu huius Decis. consil. 12. faciebat, indicantem alij illi, reprobantes, & ubi ille se deservat.
2. Substitutio facta in casu quo filij deficerent, vel obitus sine filijs habet locum etiam si illi nati non sint, & de ratione.
3. Item facta in defunctum lineae, vel descendente, habet locum etiam si linea nunquam inceperit.
4. Reiciuntur contrarii, & precipue Oldrad. consil. 177. tanquam loquentes contra communem opinionem, & Tribunalium praxim.
5. Declara, ut Oldrad. f. uterque procedat in substitutione fideicommissaria, seu in directis.
6. Limita etiam in Fideicommissaria fluribus conjunctis.
7. Contra, quod hoc distinctio sit communiter reprobata, & sit in fideicommissaria, five in directis substitutione, & in casu deficientis ad casum non existentem extensa admittatur.
8. Limita si Testator cogitavit casum non existentem, & in eo non substituit.
9. Et de casu non existentis quando cogitatum dicitur.
10. Item limita si adfuit dictiones tunc, & eo casu, vel similes restrictivae.
11. Substitutio in substitutione facta deficiente linea, vel simili.
12. Et ad quae saepe verba taxativa tunc restringuntur.
13. Maxime si deficiant alia verba duxerunt, non ali-

ter, nec alio modo, sine quibus dictiones tunc, & eo casu nihil operantur.

14. Porro si nulla sit assignabilis diversitatis ratio inter casum deficientem, & non existentem.
15. Amplia etiam dictiones restrictivae effusi generantur.
16. Identitas rationis extendit substitutionem in casu deficientis ad casum non existentem.
17. Item substitutionem factam in casu mortis ad casum non existentis.
18. Reprobatur distinctio inter substitutionem in casu deficientem, seu non existentem, & etiam in casu obitus.
19. Nisi constet de restrictione.
20. Substitutio facta in casu quo aliquis non supervivat, verificatur si ille natus non sit.
21. Substitutio postuma, seu filio nascitur, admittitur etiam posthumum non nato, & de ratione.
22. Amplia etiam substitutio facta fuisse postuma in pupillis etate deserventi.
23. Quamvis Testator longo tempore supervixerit, & die iudicii Testamentum.
24. Finit, & effectus ad Testatorem contemplatus probat comprehendisse casum non existentem in substitutione in casu obitus.
25. Amplia, five conditio fuerit affirmativa, five negativa.
26. Substitutio in casu quo heres decederet prohibetur, admittitur eo defuncto sine filijs, quamvis Prohibetur non fuerit, & de ratione.
27. Contrarium tenentes referuntur.
28. Fundatur in hoc, quod sit conditio voluntaria, quae non potest impleri per equipollentem.
29. Sed prima opinio verior, si Testator ad Prohibendum non respicit, sed ad carentiam filiorum, quae ex eo promanet.
30. Quamvis sit conditio voluntaria sub n. 29.
31. Et quoniam Sacerdos, ante adoptionem Prohibendum postum filium suscipere, & de ratione.
32. Limita, si Testator in Prohibenda ad deficientiam filiorum non responderit.
33. Effectus Prohibendum, an Testator consideraverit ut ne, remittitur arbitrio Iudicis.
34. Voluntas admittendi substitutionem tam in casu obitus sine filijs, quam si vocatus sit Prohibetur, probata per testes, vel alio modo, non attenditur.
35. Substitutio facta in casu, quo filij per mortem Patris sui juris evasissent, habet locum in casu, illorum emancipationis.
36. Item facta post mortem uxoris substitutione viduitatis, habet locum statim ac uxore secundas nuptias contrahit.
37. Maxime si non adfuit dictiones taxativae.
38. Legatum, nuptiarum, factum sub conditione obsequij, & cohabitationis in domo uxoris ipsius Legantis, debetur, etiam Legatario, non habitante, si obsequia praestare paratus sit.
39. Vulgaris alius facta sub conditione, si fieret religiofus, vel filius, non habuit, habet locum in casu, quo ad promissionem succedere non possit.
40. Substitutio facta decedenti, sine filijs verificatur, etiam si adfuit filius spurcius, & incapax hereditatis.
41. Vocatio filij nasciturus post mortem Testatoris ex sua mente tunc temporis inempta, si hoc matrimonium contrahat Testator adhuc vivo, & filius suscipiat, illi ad primogenituram admittuntur.
42. Senex, & etate proventus, qui plures habet filios, eligi potest, ubi mandata sunt electio Iuramentis, qui docere debet unum pro filiorum promotione, & filia remanere famulae.
43. Item ad fideicommissum admittitur Vidua, iam senex, quae plures habet filios, si vocata fuerit famulae sub lege obediendi.

43. Legatum, siue relictum sub conditione, si nupserit, habet locum etiam si nupserit.
Et præsertim inuicem, quauis hoc sit proximum, ibidem.

44. Item factum Monasterio conferendum, et recipiendum in eo Monasterio, assignari potest iam constructo, et diuisi Monasterio recipiendi.

45. Item factum in opus nouum, conuerti potest in conseruationem operis iam incubati.

46. Fœus pie causæ, cum operetur extensionem fideicommissi conditionalis de casu ad casum.

47. Limita in excessione de persona ad personam.

48. Fortius non admittitur, si adfuerit verba limitatio, et restrictio.

49. Limita, si res cadat dubio ex circumstantiis hinc inde militantibus, quo casu fœus pie causæ preuolare debet.

50. Substitutio in casu deficiente, extenditur ad casum non natiuitatis, si sequeretur absurdum, et exemplifica, ut ibi.

51. Substitutio facta in defectum filiorum nati, e da nascere operatur, ad deficientium intelligatur post actualiorem existentiæ, et natiuitatem.

52. Admittitur tamen substitutio etiam in casu non auctiuitatis, siue identitate rationis inter casum existentem, et subsequens deficientem, et casum non existentem.

Scriptum in casu huius decisionis, et succubuit Ger. Spia. consil. 12. a. 1. et pluribus fœg. didicimusque consilium reprobat Saminat. in alia Causa Florentina contro. 108. aum. 37. et 63. fœ scripta per eum iterum reuocatum. Ger. Spia. in consil. 15. aum. 19. et fœg. ubi se defendere conatur à contraria decisione, et sententia emanata in casu dist. consil. 12. et consil. 80. a. 17. et fœg.

Ad aum. 1. et fœg.

Substitutio facta in casu, quo filij defecerunt, vel quod aliquis decederet sine filijs, habet locum etiam si illi nati non sint, ex regula, quod substitutio facta in casu deficientis locum habeat etiam in casu non existentie, et viceversa, cum utroque casu verificetur filiorum defectus, quomodo proveniat ex diuersa causa, ut reprobat sententia Oldradi in consil. 177. Ger. Spia. consil. 89. n. 1. et fœg. Almagrad. consil. 71. a. 1. lib. 2. Baldus, ad Roman. consil. 29. n. 25. Rodolphus, in Causa Florentina alleg. 70. n. 6. et per tot. alleg. 71. aum. 13. 14. et fœg. et alleg. 72. aum. 16. et fœg. Saminat. in Causa Florentina contro. 108. n. 18. et pluribus fœg. usque ad fin. ubi reprobat contrarios, et contro. 102. a. 37. et fœg. Cypre. Latr. consil. 76. n. 28. Tot. Olio. Taber. tractat. vol. 1. de substit. respons. 7. a. 21. fol. 884. Fafar. de substit. consil. 64. a. 54. et consil. 450. n. 50. de Loc. de fideicommissi. dist. 91. aum. 6. Hodier. ad Sord. decis. 37. n. 8. Rota Jaques, apud Palu. Nep. decis. 438. n. 15. et 16. Senar. Maayan. apud Baldus, ad Roman. tom. 4. decis. 104. aum. 32. repetit. apud Mans. consil. 777. tam. 8. Rot. Florent. supra decis. 4. a. 5. et fœg. et in addit. a. 22. et fœg. et in Florentina Immissiois 2. Olio. lib. 1725. artic. 4. q. quandoquidem eorum me, Rot. Rom. eorum Baratt. decis. 379. n. 2. Bith. decis. 480. n. 10. 11. et fœg. Dawmet. Jun. decis. 814. a. 1. in recent. decis. 453. a. 6. part. 7. decis. 149. n. 2. part. 7. decis. 12. aum. 9. et fœg. part. 10. decis. 196. a. 15. part. 11. decis. 358. a. 13. et fœg. part. 15. decis. 104. a. 16. decis. 163. aum. 7. et fœg. part. 16. decis. 134. n. 14. et decis. 189. a. 7. part. 17. post de Luc. de fideicommissi. decis. 64. a. 3. et fœg. apud Caffald. consil. 191. a. 30. fol. 137. et post tom. 1. cultus. Boudet. decis. 21. a. 9. et fœg. idem Boudet. in notis ad dist. decis. a. 2. ubi plures concordantes, impressa post missali. iuridic. fol. 62.

Sic etiam substitutio facta in casu, quo masculi, 3 linea, vel descendencia deficiat, finitur, seu extinguatur, habet locum, etiam si linea nunquam inexistat, et masculi nati non sint, Palm. Nep. alleg. 127. aum. 15. et alleg. 347. n. 3. Saminat. contro. 101. n. 23. et 24. contro. 102. a. 37. et fœg. et contro. 103. a. 2. ubi plures de Luc. de fideicommissi. dist. 90. a. 3. Torr. de primogeniti. par. 3. quest. 11. aum. 14. fol. 143. et var. par. quest. tom. 1. tit. 1. quest. 6. n. 1. fol. 26. Baldus, ad Roman. consil. 28. a. 26. et consil. 29. n. 25. Rot. post eum decis. 7. a. 2. ubi plures, et n. 10. et decis. 27. n. 14. rom. 2. eorum Bith. decis. 480. a. 11. et fœg. Caprar. dec. 1247. n. 4. et decis. 266. n. 1. in recent. decis. 149. aum. 2. part. 7. decis. 233. aum. 3. part. 14. decis. 358. n. 12. et fœg. part. 15. decis. 134. n. 14. par. 17. post de Luc. de fideicommissi. in Mancini. decis. 7. a. 18. post tom. 1. cultus. Boudet. dist. decis. 31. n. 10. et post dist. 91. Paulus. decis. 5. n. 1. et fœg. et in hac nostra decis. a. 12. et fœg. et supra in addit. ad dist. 4. a. 23. Quidquid contrarium dixerit Ger. Spia. dist. contro. 4. fol. 12. a. 1. et consil. 80. a. 12. et fœg. Caffald. consil. 103. a. 1. et 2. fol. 304. et 305. et consil. 248. a. 3. fol. 354. tom. 2. conantes ostendunt, consil. 177. Oldradi esse communiter receptum, eum contra ipsos adde communis opinio Doctorum, et inconcussa Tribunalis iam praxis, et iudicia.

Minus obesse potest, quod supradicta Oldradi sententia factem admittit, et recepta sit in substitutione fideicommissaria, quidquid dici posset in substitutione directa, ut prosequitur Ger. Spia. dist. consil. 80. aum. 2. et 3. ubi quod contraria procedunt, quando ex consensu constat de voluntate Testatoris Caffald. dist. consil. 103. aum. 2. et 3. et dist. consil. 248. a. 6. fol. 355. tom. 2.

Quoniam hæc distinctio est communiter reprobat, cum verior opinio sit, quod siue verum sit in substitutione directa, siue fideicommissaria, substitutio facta in casu, quo filij, vel linea defecerit, habet locum etiam si illa non inexistat, et si filij nati non sint, ut observant Rodolphus, alleg. 71. aum. 23. et fœg. ubi n. 26. et 27. reprobat contrarium sententias de Luc. de fideicommissi. dist. 91. aum. 6. Rot. Rom. apud Boudet. decis. 21. a. 11. impressis post Mancelian. Juridic. ejusdem Auctoris fol. mibi 60 eorum Bith. decis. 480. a. 14. et in recent. decis. 149. a. 14. part. 7. decis. 12. n. 12. et fœg. part. 10. decis. 196. n. 17. part. 11.

Declarat tamen supradictam regulam, quod substitutio facta in casu deficientie habeat locum, etiam in casu non existentie, procedere, quando Testator non cogitavit casum non natiuitatis, et non existentie, tunc enim presumendum est, quod si ipse in mente habuisset casum casum, eo euentiente substitutionem fecisset; sed locum non habet, quando Testator distinxit casum cogitavit, et tamen in eo non substituit, nam tunc censetur unum casum sub alio comprehendere noliuisse, et substitutionem factam in casu decedente ad casum non natiuitatis non extenditur Ger. Spia. dist. consil. 12. aum. 9. et fœg. et consil. 80. n. 21. et fœg. et ex a. 23. Almagrad. consil. 462. a. 39. et fœg. lib. 1. Mans. consil. 58. a. 56. tom. 9. de Alexia ad consil. Cypre. Latr. observ. 76. aum. 27. consil. Immutator secundum Torr. varior. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. de substit. et fideicommissi. quest. 15. n. 18. fol. 273. et quest. 41. a. 44. et 45. fol. 569. Rot. Lucen. apud Palu. Nep. decis. 15. a. 9. Rot. Florent. supra decis. 4. n. 6. et fœg. et aum. 15. et fœg. ubi quando dicatur cogitatum de casu non natiuitatis. Ger. Spia. in eadem causa scribens dist. consil. 89. g. a. 4. et pluribus fœg. ubi latè, et in hac nostra decisione a. 8. et in Florentina Legati de Procori 4. Julij 1635. n. 48. et fœg. infra impingenda.

Declarat secundum, ut non procedat, si adint distinctiones tunc, & non casu, vel similes, quae sunt archaicae, & restringunt dispositionem ad casum expressum, & interpretationem extensivam ad alium casum excludunt. *Ger. Spin. consil. 12. num. 18. & consil. 89. n. 20. & post plures individuales auctoritates, quas refert Casulid. dicit. consil. 103. n. 3. & 5. & dicit. consil. 148. n. 4. fol. 355. tom. 2. Tabors tract. vol. 1. de public. fol. 847. §. quod verba. Rot. Florent. apud Saminat. contrav. 101. n. 34. 35. & 78. ubi pluri referuntur, & coram me decis. 89. n. 37.*

Sed si distinctiones istae adiectae sunt substitutioni factae deficienti lineae, vel simili, cum sub hac deficientia censetur comprehensus etiam casus, quo lines non inceptit, verba restrictiva, quae operantur, quod substitutio de casu ad casum non extendatur, non excludunt casum non motivatam, & non existentiam comprehensum sub generalitate verborum, in specie *Meusbach. consil. 1088. sub n. 16. versis. respondetur. Saminat. dicit. contrav. 103. n. 39. Rodolphus. dicit. alleg. 70. n. 8. de Alex. ad consil. Cypri. Latr. assero. 76. ex n. 26. Fufar. de substit. quass. 64. n. 41. Rot. Rom. coram Caprar. dicit. decis. 141. n. 7. & decis. 166. n. 1. & ubi quod verba taxativa tunc non casu, & referuntur ad alios casus, personas, & effectus, in recent. dicit. decis. 12. n. 17. part. 10. & decis. 126. n. 6. part. 16.*

Maxime si deficientia verba duntaxat, non aliter, nec alio modo, alioque similia, sine quibus etiam non agatur de comprehensione, sed extensione de casu ad casum, nihil operari possunt verba tunc, & eveni, illi quae similia, ut in specie considerantur *Saminat. dicit. contrav. 102. n. 40. ubi plures auctoritates, & Rotz decisiones adducit. Episcopus. Rot. dicit. 25. n. 50. Fufar. de substit. quass. 460. n. 14. Rodolphus. alleg. 72. n. 12. Rot. in recent. dicit. decis. 12. n. 17. & 18. part. 10. & dicit. decis. 126. n. 6. par. 16.*

Quod eo fortius procedit, quando nulla assignari potest ratio diversitatis, quare potius in casu deficienti per mortem, quam non existentia Testatoris disponere voluerit; in his enim terminis, concurrente identitate rationis, & verisimili mente Testatoris, idemque praeiudicium casum non nativitate non excludunt, sed dicuntur stare demonstrative *Meusbach. dicit. consil. 1088. n. 17. Surd. consil. 236. n. 46. & seque. Galvini. consil. 33. n. 36. Baldus. ad Ramon. consil. 28. n. 39. & seque. & n. 48. & seque. ubi amplius. Albius. resol. 12. n. 1. Episcopus. Rot. dicit. 25. n. 50. ubi alij adducuntur. Saminat. dicit. contrav. 102. n. 40. & seque. ubi etiam distinctiones restrictivae essent geminatae. Fufar. de substit. citat. quass. 64. n. 40. & quass. 460. n. 11. & seque. Rot. Januensis. apud Palm. Nep. decis. 438. n. 16. & 21. Rot. Rom. coram Buratt. dicit. 379. n. 7. Bich. decis. 548. n. 19. & seque. in recent. dicit. 12. n. 11. & 18. part. 10. decis. 104. n. 24. & seque. & decis. 126. n. 5. & seque. part. 16.*

Et hoc argumentum ab identitate rationis resultans, est una ex circumstantiis ostendentibus voluntatem Testatoris, substitutionem suam in casu existentia, & successiva deficientia locum habere debere etiam in casu non existentia, ut ultra individuales auctoritates mox relat. Rot. Rom. coram Bich. decis. 480. sub nota. 14. & seque. in recent. decis. 378. n. 15. part. 15. & post differ. 91. Penult. dicit. decis. 5. num. 6.

Unde cum ratio, quae movet Testatorem ad substituentem in casu mortis alicujus, vallet etiam in casu, quo illatus non sit, substitutus in primo casu admitti debet etiam in secundo, in specie *Baldus. ad Ramon. consil. 29. n. 23. & seque. ubi reprobat distinctionem inter substitutionem in casu deficientia, seu non nativitate, & etiam in casu obitus, adducitque concordantes. Cyprius. contrav. 169. n. 51.*

de Lac. de fideicommissis. diff. 253. n. 6. & in hac nota 19. tra. decis. n. 7. & 35. nisi constet de restrictione, ut supra dictum est decis. 5. n. 10. 11. 17. & seque.

Substitutio facta in casu, quo aliquis non superavit, verificatur si ille natus non sit, *Baldus. ad Ramon. consil. 28. n. 24. & seque. ubi pluri concordantes.*

Substitutus posthumus, seu filio natuscitur, admittitur etiam posthumus non nato, tunc enim Pater censetur principaliter considerasse mortem, & deficientiam filij sui, quae ab identitate rationis, imò à fortiori verificatur si filius natus non sit, *Ger. Spin. consil. 12. n. 8. & consil. 80. n. 21. Altograd. consil. 76. sub n. 28. lib. 1. Fachin. contrav. Jar. lib. 4. cap. 46. Cyprius. Latr. consil. 76. n. 29. & seque. Saminat. contrav. 101. n. 19. & seque. Boudon. collect. 50. num. 115. tom. 1. Meusbach. praesumpt. 65. sub n. 2. & seque. lib. 4. & consil. 1088. n. 24. & seque. Peregrinus. de fideicommissis. artic. 15. n. 15. & seque. ibique Consil. in addit. in princip. Fufar. de substit. quass. 64. per tot. & quass. 460. n. 96. Caneus. var. resoluit. part. 1. cap. 1. n. 63. & seque. Mort. de success. legal. art. 4. quass. 12. n. 59. & seque. Fufar. de Pat. potestat. lib. 1. cap. 9. num. 44. Bottiller. de success. tom. 2. theorum. 72. sub n. 10. Laurent. dicit. Avenianus. 4. per tot. Rot. Januensis. apud Palm. Nep. dicit. decis. 438. n. 16. Senat. Mantuanus. post Baldus. ad Ramon. decis. 104. num. 37. tom. 4. repetita apud Musc. consil. 777. n. 17. tom. 8. ubi concordantes. Rot. Rom. in recent. decis. 232. n. 9. & seque. part. 5. decis. 149. n. 2. part. 7. coram Buratt. dicit. 379. n. 1. & 2. Dnum. decis. 267. sub n. 4.*

Etiamsi substitutio facta fuisset posthumus in pupillari aetate decedenti, nam nihilominus substitutus admittitur, etiam si posthumus non nascatur *Surd. consil. 236. n. 26. & consil. 347. n. 8. & seque. & decis. 37. n. 27. Baldus. ad Ramon. consil. 29. n. 26. de Alexio. ad consil. Cypri. Latr. assero. 76. n. 18. & 23. Peregrinus. de fideicommissis. artic. 15. n. 15. & seque. ibique Consil. in addit. ad n. 3. versis. ad de substitutione fol. 15. col. 1. imprefi. Lugduni anni 1673. Fufar. de substit. quass. 64. n. 54. Bottiller. de success. ab intest. theorum. 72. n. 10. Capon. de pact. quass. 60. sub num. 30. Senat. Mantuanus. post Baldus. ad Ramon. decis. 104. n. 35. tom. 4. repetita apud Musc. consil. 777. num. 10. tom. 8. Alden. ad Rot. in recent. decis. 420. n. 118. & seque. part. 9. Rot. coram Buratt. dicit. 379. n. 1. & seque. Bich. decis. 480. n. 13. & post tom. 1. collect. Boudon. dicit. 21. sub n. 10.*

Quamvis Testator longo tempore supervixerit à die conditi testamenti, *Musci. de coactis. ultim. volunt. lib. 5. tit. 4. n. 10. Bottiller. de success. d. theorum. 72. sub num. 10. ubi alio citat. Senat. Mantuanus. apud Baldus. ad Ramon. tom. 4. dicit. decis. 104. num. 36.*

Alia conjectura demonstrativa mentis Testatoris comprehendendi casum non nativitate, vel non existentia in substitutione facta in casu deficientia, desumitur ex fine, & effecta, quem in mente habuit; quando enim ratio finis, & motiva Testatoris suum plenarium consequitur effectum, necesse est unus ex dictis casibus sub alio comprehenditur, sed sit etiam extensio à casu expresso ad non expressum, si per illum effectus à disponente consideratus, & volutus evenit, & assequatur, *Musci. theorum. 532. n. 7. & seque. consil. 796. n. 19. ubi plures. Galvini. contrav. 11. sub num. 37. Episcopus. Rot. dicit. 25. n. 31. & seque. & plenè dicit. 104. n. 145. & seque. Fufar. de substit. quass. 460. n. 28. de Lac. de fideicommissis. diff. 33. n. 21. decis. 45. n. 4. decis. 163. n. 3. & decis. 204. n. 17. Senat. Mantuanus. post Baldus. ad Ramon. decis. 104. n. 37. ubi concordantes. Rot. repetita apud Musc. consil. 777. n. 17. Boudon. in eadem causa scribens Musciell. Juridit. decem. 83. n. 45.*

n. 45. & optimè n. 99. & seq. & n. 58. & seqq. ubi plures, & num. 85. & 86. Rot. Florent. in Florentinæ Electionis 6. Martij 1704. §. præterea, & §. hinc. Rota coram D. meo Aud. Bellario.

Nulla habita consideratione, an conditio fuerit affirmativa, vel negativa, utraq; enim eandem virtutem, rationem, & substantiam continet Senat. Mantuan. post Baldus. ad Roman. decis. 104. num. 39. tum. 4. repetita apud Mans. diss. consil. 777. n. 17.

Proindeque substitutus datus in casu, quo heredes decederet Præbiter, admittitur eo defuncto sine filijs, quævis Præbiter non fuerit, eum Testator considerasse presumatur eum ex effectibus Præ-

biteratus, qui regulariter constituit in obitu Præbiteri sine filijs, juxta originale theoricum Alexand. consil. 100. n. 7. versic. conferendo, & num. 8. lib. 4. quam sequitur Dce. consil. 227. n. 12. Cravett. consil. 59. n. 5. Cephal. consil. 166. n. 49. & consil. 169. n. 49. Fusar. consil. 155. n. 37. Decian. consil. 1. n. 91. lib. 2. & consil. 14. n. 26. lib. 3. Redor. consil. 18. n. 26. Berd. consil. 102. n. 3. Cyriac. controu. 478. num. 87. Epifop. Rota. diss. 15. num. 44. ubi plures. Tèpaz. variat. tom. 2. tit. de fideicommissaria substitutione fol. 397. col. 4. versic. si dicat substitutus. Simon de Præf. de interpret. ultim. volunt. fol. 76. n. 15. & seqq. Paschal. de Patr. potest. par. 1. cap. 9. n. 48. Battelier. theorum. 72. n. 9. Camarel. de legat. fol. 579. col. 1. n. 2. Mantie. de tacit. lib. 24. tit. 43. n. 11. Boer. diss. 154. sub n. 13. versic. secundum quod si Testator. Senat. Mantuan. apud Sord. decis. 107. num. 19. & post Baldus. ad Roman. diss. de test. 3. n. 31. tum. 4. repetita apud Mans. diss. consil. 777. num. 15. Rot. Basonica. in consil. post decis. Barz. num. 189. Rot. Rom. coram Cocin. diss. 2181. num. 3.

Et quamvis contrariam sententiam subinvenit Jafon. in l. Gallus §. & qui si tantum sub n. 43. & seqq. & ibi Ruin. num. 68. ff. de liber. & postum. Auctor damusæ memoriam in addit. ad Alexand. d. consil. 100. litt. A. lib. 4. Menoch. consil. 243. n. 14. præsumpt. 73. n. 4. in fin. & præsumpt. 185. n. 31. versic. ceterum lib. 4. Gratian. diss. 815. n. 21. Vindus. resolut. beneficiar. part. 1. cap. 45. n. 3. Carem. resolut. tit. 1. n. 72. Mantie. de conjugal. ultim. volunt. lib. 11. tit. 16. n. 9. Intriglies. de substit. creat. 3. quæst. 76. n. 6. Barriè de success. lib. 17. tit. 17. n. 4.

Quo quia conditio voluntaria, qualis est ista, impleri non potest per æquipollens, sed in forma specificis adimplenda est, & carentia filiorum non est effectus, qui necessario sequitur ex clericatu, ut in notis terminis tradunt Jafon. in l. Gallus §. & quid si tantum n. 43. ff. de liber. & postum. & ibi Ruin. num. 68. Mantie. de conjugal. ultim. volunt. lib. 11. tit. 16. sub n. 9. versic. sed adverte.

Quo quia conditio voluntaria, qualis est ista, impleri non potest per æquipollens, sed in forma specificis adimplenda est, & carentia filiorum non est effectus, qui necessario sequitur ex clericatu, ut in notis terminis tradunt Jafon. in l. Gallus §. & quid si tantum n. 43. ff. de liber. & postum. & ibi Ruin. num. 68. Mantie. de conjugal. ultim. volunt. lib. 11. tit. 16. sub n. 9. versic. sed adverte.

Prima tamen opinio prior, & receptior est, & à Tribunalibus amplexa, & æque admittit etiam contrarie sententie sequaces, quoties concurrunt circumstantie ostendentes Testatorem non habuisse respectum ad Præbiteratum, sed ad effectum ex eo promanentem, ad carentiam nempe filiorum, ut considerat Berd. diss. consil. 102. n. 13. lib. 2. Cyriac. controu. 472. num. 87. Epifop. Rota. diss. fol. 3. diss. cap. 35. num. 43. versic. & licet. Battelier. de success. theorum. 72. sub num. 9. Camarel. de legat. diss. lib. 8. fol. 579. col. 1. n. 2. Rot. Rom. coram Cocin. diss. de test. 2181. n. 3. & 4.

Etiam conditio sit voluntaria, qua extenditur de casu ad casum, quando Testator consideravit effectum, in specie Deino. diss. consil. 1. n. 89. & seqq. & num. 111. & seqq. lib. 1. Cephal. citat. consil. 166. n. 49. & seqq. Menoch. diss. consil. 432. n. 27. & seqq. plene Battelier. de success. diss. theorum. 72. sub n. 9. & 12. Sord. diss. decis. 37. n. 31.

Et licet filiorum carentia non sit effectus necessarius ex clericatu proceio, cum ante adeptum Præbiteratum possit Sacerdos filios suscipere, tamen eum ex communiter accidentibus præbiteri decedere soleant sine filijs legitime procreatis, & Testator in tali substitutione censetur considerasse effectum Præbiteratus; ille enim, qui ad Sacerdotium ascendit non potest nubere, & filios legitime suscipere, ideo hoc modo substitutus succedere debet mortuo sine filijs, non obstante carentia Præbiteratus Camarel. de legat. d. lib. 8. fol. 579. col. 2. n. 2. Battelier. de success. d. theorum. 72. sub n. 9. Rot. Basonica. in consil. post decis. Barz. n. 189.

Verum tamen est, quod si ex circumstantiis in fide specie carentibus constabit, Testatorem in Præbitero ad desicientiam filiorum non respectisse, tunc locum habebunt ea, quæ simulantur ad auditoribus super citatis §. & quævis n. 27. nec substitutus poterit succedere, si is, cui substitutio facta est, Sacerdotium non est adeptus; totam enim hanc materiam regulat verisimilis, & conjectura Testatoris voluntas, ut in specie persequitur Adden. ad Alexand. diss. consil. 3. litt. A. lib. 4. Mantie. de conjugal. lib. 11. diss. tit. 16. sub n. 9. versic. sed adverte. Fusar. de substit. quæst. 453. n. 23. Camarel. de legat. lib. 8. fol. 579. n. 2. col. 2. Epifop. Rota. diss. diss. 25. sub n. 44.

Plurimumque operari poterit arbitrium Judicis, cujus religioni, & prudentie remissum est ex conjecturis desumere, & determinare, an verisimile sit Testatorem considerasse defectum filiorum, & effectum ex Præbiteratu derivantem, vel non, in specie Galliani. in l. Gallus §. & quid si tantum n. 29. ff. de liber. & postum. Gratian. diss. 815. n. 6. Fusar. de substit. citat. quæst. 453. n. 12. in fin.

Et propterea si probaretur per testes, vel alio modo, Testatorem declarasse mentem suam ad successorem invitandi substitutum, non solum si vocatus fuit Præbiter, sed etiam si decederet sine filijs, tunc declarata voluntas nempe atcedenda est, in ipsius dividuo de Luc. ad Gratian. diss. diss. 5. n. 26. Fusar. de substit. d. quæst. 453. n. 14. ubi alios citat.

Confirmatur prædicta veritas de extensione facienda etiam de casu ad casum, quando sequitur effectus à Testatore consideratus pluribus alijs exemplis, substitutionis nempe factæ à eoque, casu quo ejus filij per mortem patris sui Juris evenerint, quæ habet locum etiam in casu emancipationis filiorum, cum per emancipationem sequatur effectus à Testatore consideratus in casu obitu patris, juxta egregium, & memorabile responsum Lixiani in l. mulier 23. ff. ad Trebellian. quod laudant, & extollunt Epifop. Rota. diss. diss. 25. n. 46. & latius diss. 34. n. 2. & 3. & diss. 194. n. 153. Battelier. de success. diss. theorum. 72. n. 7.

Et substitutionis sãde post mortem Uxoris sub conditione viduitatis, in qua admittitur substitutus, statim ac Uxor secunda nuptias contraxit, atque hoc ex quo necesse sit expellere ejus mortem Cephal. consil. 397. n. 1. Decian. consil. 1. n. 89. lib. 2. Grat. consil. 124. n. 14. & seqq. lib. 2. Sord. consil. 45. n. 17. de Ponte cons. 20. n. 19. versic. licet legatum factum lib. 1. Clarus. controu. 31. n. 223. ubi quod hoc eo magis procedit, si non aditus defunctus taxativè. Epifop. Rota. diss. 34. n. 1. & plurib. seqq. ubi contrarias auditoritates, & rationes adducit, illique latè respondet Peregrin. de fideicommissaria. artic. 11. n. 46. & consil. 51. n. 17. lib. 5. Mantie. de conjugal. ultim. volunt. lib. 3. tit. 19. n. 19. Simon de Præf. de interpret. ultim. volunt. fol. 70. n. 5. Cravettus. de usufruct. n. 70. Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 185. n. 31. Fusar. de substit. quæst. 454. n. 6. & per tot. & consil. 50. n. 23. Camer. var. resolut. lib. 1. cap. 1. n. 63. versic. ubi

ubi per predicta determinat. Fontanell. de pact. nuptial. claus. 5. glof. 8. part. 11. n. 23. Bettiell. de success. dist. theoreti. 78. n. 11. Senat. Mantuan. post Baldum. ad Ramon. decis. 104. n. 44. & 45. tom. 4.

Et ex hoc eodem principio promanar, quod legatum annuum sub conditione obsequij, & cohabitationis loco Uxorij ipsius legantis, debetur etiam legatario non habitante, si obsequia præstare paratus sit, ex quo effectus à Testatore consideratus fuit potius obsequiorum præstatio, quam præstatio habitatio Episcopi. Roca speciosita disp. 25. n. 45. Senat. Mantuan. post Baldum. ad Ramon. citatis decis. 104. n. 27. tom. 4.

Vulgaris substitutio alius facta sub conditione si fieret religiosus, vel filius non habuerit, habet locum in casu, quo ipse ob præmorientem succedere non potuit, cum utroque casu inde resisteret effectus impotentia succedendi, quam in mente habuit Testator, quamvis non sequatur ingressus in religionem Venturini. consil. 46. n. 15. tom. 2.

Substitutio filii decedenti sine filijs verificatur, etiam si addit filius spurius, & incipax hereditatis. Senat. Mantuan. post Baldum. ad Ramon. d. decis. 104. n. 33. tom. 4. repetita apud Mansf. dist. consil. 777. n. 16. tom. 8.

Vocatus filius nasciturus post mortem Testatoris ex sua nepte tempore innotuit, si hæc matrimonio contrahat Testatore adhuc vivente, & filius suscipiatur, isti ad primogenituram admitterentur Giurini. contrav. 33. n. 119. & 122. Senat. Mantuan. post Baldum. ad Ramon. speciosita decis. 104. n. 31. tom. 4. repetita apud Mansf. dist. consil. 777. n. 14. ubi alij referuntur.

Sic etiam mandante Testatore, quod eligatur juvenis, qui Uxorem ducere deberet pro filiorum protectione, similique sibi renovatione, & conservatione, cum quasque inventuris contemplata præsumitur ad certum effectum, ut mediante susceptione prolis, familia, & agnatio conservaretur, dicitur Testatoris voluntati consensum impeditum sine, & effectum ab ipso volito, si eligatur senex, & ætate proventus oratoris, qui plures habet filios, ut ex magistrali decisioe Rotæ 417. num. 6. coram Duvaret. Jur. repetita in recent. decis. 95. part. 7. observat Card. de Luc. de fideicommissis. disc. 33. n. 21. disc. 45. n. 4. & 5. disc. 204. n. 17. & in Consil. leg. & ration. observ. 87. Episc. Roca. dist. disp. 194. n. 150.

Et Testatore vocante sexumam sub ea lege, ut nuberet viro condigno, nomen, & insignia ipsius assumptum, dicitur satisfactum ejus voluntati, si in fideicommissio succedat femina vidua jam senex, & inhabilis ad novam prolem suscipiendam, quæ plures habet filios, ex eadem ratione, quod quando qualitas, seu forma à Testatore requisita respicit certum effectum, tunc necessarium non est implerementum prædictum, sed sufficit, quod per equipollentiam habeatur effectus à Testatore volutus Card. de Luc. de fideicommissis. disc. 45. n. 4. & per tot. Episc. Roca. dist. disp. 194. n. 151. De Aleu. ad Cypri. Latr. observ. 76. n. 21.

Falsoque legato filie si nuperit, habet locum etiam si nupta sis, quando enim effectus siliusque rei attenditur, nihil interest si finis præcedat, vel alius sequatur l. si heredes ff. de insti. & substit. l. hoc ostendit ff. de testat. & demonstrat. Caceres. consil. 35. n. 7. & seq. Cypri. Latr. consil. 17. n. 14. & seq. & per tot. ibique de Luc. n. 5. ubi quod præsertim innotuit, quamvis hæc sit proximi in gradu, Episc. Roca. dist. disp. 194. n. 152. de Luc. de fideicommissis. dist. disc. 45. n. 5.

Pariter factio legato pro construendo Monasterio, & recipiendi in eo Monachibus, illud consequi poterit à Monasterio jam alterius expensis constructo,

Tom. I.

& idoneo ad recipiendam in eo dictas Moniales, 44 prout à Testatore dispositum fuit, plene Mansf. consil. 522. per tot.

Legatusque pecunia in opus novum, converti potest in conservationem operis jam inchoati l. pecuniam 7. ff. de oper. public. ibi. Pecuniam, quæ in opera nova legata est, potius in tutelam eorum operum, quæ sunt, convertendum, quam ad inchoandum opus evagandum D. Pius scripsit.

Tertium subministrat conjecturas pro Testatoris voluntate eruenda favore, & privilegium piz causæ, licet enim favore piz causæ non fiat extensus fideicommissi conditionalis de casu ad casum, Baldum. ad Ramon. dist. consil. 29. num. 32. Mansf. consil. 58. n. 55. tom. 9. plenissime Radulphus. alleg. 138. n. 2. & per tot. ubi abundè examinat text. in l. 2. ff. de manumiss. testam. Vincius. decis. 78. n. 14. Rot. Rom. coram Priol. decis. 158. num. 25. ubi quod secus est, si ageretur de extensione relictæ de persona ad personam, quæ favore piz causæ permittitur, & in hæc nostra decisioe n. 26.

Maximè si addit verba limitativa, & restrictiva, 48 in specie Radulphus. dist. alleg. 138. sub n. 2. Vincius. decis. 78. n. 15. ubi quando dicantur adjecta verba, & clausula restrictiva.

Nihilominus, si ex circumstantijs hinc inde militeantibus res evadat dubia, & molto magis si coarctet Testatorem voluisse comprehendere tam easum, quo filij non nascentur, quam alium, quo nati decedant, favor piz causæ, & suffragium anime Testatoris operatur, ut proclivior sit Juxta in 49 dicendo pro ea parte, qua anime salutis consulitur, ut in propriis contra materia Calceus. consil. 103. circa fin. verbi. sed in proposito casu. Calceus. consil. 103. sub num. 2. & 3. Rot. Rom. apud eundem consil. 191. num. 31. coram Duran. decis. 267. n. 2. in recent. decis. 149. sub n. 6. & seq. & n. 19. part. 7. & speciosita decis. 12. n. 15. & 16. part. 10. & decis. 226. n. 8. part. 16.

Et demum omni ex conjecturis pro Testatoris mente assequenda consistit in absurdo, quod alias sequeretur, puta si persona extraneæ proprios filios, & descendentes à successione repelleret, ut in specie considerant Baldum. ad Ramon. consil. 75. n. 27. Ger. Spin. dist. consil. 12. n. 17. Boudon. collat. 12. n. 22. & seq. lib. 2. Mansf. consil. 774. n. 25. tom. 8. Pius. de substit. quæst. 51. n. 47. & seq. optimè Rot. Rom. coram Caprar. dist. decis. 241. n. 6. & decis. 266. n. 6. in recent. dist. decis. 358. n. 16. part. 15.

Supradictoque intelligentia ab identitate rationis, & conjecturæ voluntatis disponens detrimps, locum habet, etiam quando Testator adhibuisset verba nati, & de usure, quæ licet directa ad filios vocatos operetur, or deficientia intelligatur post adualem existentiam, & maritatem, & non in casu, quo filij nati non sint, ut considerant Mench. consil. 326. n. 4. & 12. & consil. 864. n. 1. & seq. Pius. de substit. quæst. 435. n. 11.

Concurrente tamen identitate rationis, & verisimili mente Testatoris substituendi in utroque caso, existentis nempe, & subiectæ deficientie, & non maritatis, substitutoris admitti debet in utroque ex dictis casibus, non obstantibus verbis superius relatis, ut declarando auctoritatem in obiecto allegatam, prosequitur Rot. post rom. 1. collat. Boudon. dist. decis. 21. n. 12. & 13. repetita coram Bich. decis. 480. n. 16. & 17.

M

Eodem

Eadem.

Iisdem die, & Anno.

ARGUMENTUM.

Extensio in fideicommissis non admittitur stante diversitate personarum, rerum, & rationis, prout nec repetitio, non obstantibus dictionibus repetitivis, vel relativis, quæ ad alia referantur.

SUMMARIUM.

Distia item repetitio omnes precedentes qualitates.

Contrà a. 52. & 53.

1 Distia at suprà repetitio omnia precedentia.

2 Et non solum qualitates, sed etiam modum suprà expressum.

3 Et refertur ad fideicommissum precedentem.

4 Et ad filios, nepotes, & alios supranominatos.

5 Et ad prohibitionem alienationis, & penam contravenientis impositam.

6 Et ad omnes qualitates in precedentibus substitutionibus, & in alia parte dispositionis expressas.

7 Quæ continentur in terminis relatis, continentur vere, & propriè & in referente.

8 Maxime stante clausula in omnibus, & per omnia, quæ comprehendit omnem partem dispositionis, etiam minorem.

9 Et continent omnes modos, & effectus precedentes, nulla excepta.

10 Et eam ad omnia tantum capere cessare, esset diuina.

11 Repetitio fideicommissi facilius inducitur favore agnationis.

12 Ratio conservande agnationis ita militat in filijs, & descendibus fratris consanguineis, uti in filijs, & descendibus fratris uterique consanguinei.

13 Fideicommissum ex identitate rationis extenditur de persona ad personam, & de re ad rem.

14 Id quod disponens interrogatus esset responsurus, pro dispositione habetur.

15 Quilibet res in dubio presumitur libera, & ab omni onere exempta.

16 Et significatur à fideicommissi, quod uti confessus in seculo sua presumitur.

17 Fideicommissum alleganti incumbit onus probandi.

18 Excipienti verbò contrà illud sufficere obijcere, substitutio hoc casu non loquitur.

19 Tacita intentio dispositionis non sufficit, nisi certo modo disponat.

20 Limita, quando ex conjunctis constat de voluntate.

21 Stante bonorum, & personarum diversitate, non inferatur de primo fideicommissi ad secundum.

22 In contractibus nihil subauditur, sed habetur pro omisso quicquid non legitur.

23 Quod procedit, & in ultimis voluntatibus.

24 Iniquum est contrà dispositionem voluntatem, illius bono oneri oneribus subijcere.

25 Quod nec ad favorem pie causæ fieri potest.

26 Totum instrumentum, non unica clausula suspici debet.

27 Verbum superscriptum cessat solum ad preteritum.

28 Neglecta videtur, quæ cum sint speculii nota digna, non exprimentur.

29 Repetitio unius qualitatis tollit presumptionem repetitivam aliarum.

30 Verba semper referenda sunt ad proximiora.

31 Clausula vel tantum capitale apposta illud solum qualitat.

32 Maxime cum fiat conclusiva, & continuativa.

33 Presumptio repetitivæ cessat, quando res una est clausa.

34 Repetitio ex tribus causis inducitur, & quæ sunt.

35 Fideicommissum est stricti iuris, & in eo non fit extensio de persona ad personam, & inordinatum filijs non extenditur ad nepotes.

36 Propterea nec extenditur de re ad rem.

37 Nec de causa ad causam.

38 Maxime in capitalis separatis.

39 Et in fideicommissis particulari, quod est minime favorebile.

40 Extensio difficultatis admittitur in fideicommissi indulto per contrarium, quem per ultimam voluntatem.

41 Fitius quibus modis patri succedere possit.

42 Qualitas in una parte instrumenti expressa, non censetur in alia repetita.

43 Prescriptum desistente identitate rationis.

44 Conjunctis ex utroque latere, de Jure communi excludit conjunctus ex uno tantum.

45 Repetitio cessat ubi appareat major causa dilectionis.

46 Agnationis favore non egreditur terminus per Testatorem expressus, & v. 56.

47 Prohibitio alienationis non egreditur personas alienare prohibitas.

48 Fideicommissum favore agnationis in una parte testamenti factam, non extenditur ad bona in alia pacto testamenti uni ex heredibus prelegata.

49 Verba dicta, & supradicta restringunt dispositionem ad ea, ad quæ referuntur.

50 Agnationis favore in dispositione quorundam bonorum expressus, ad ea tantummodo refertur.

51 Distia item, regulariter est continuativa.

52 Repetitio non admittitur, quando orationes sunt separatae, & sit mutatio rerum, vel personarum.

53 Argumentum à repetitione ad relationem valet.

54 Relatio non fit ad precedentia, ubi ratio suadet, ut ad proximiora referatur.

55 In relatione eadem servanda est regula, quæ in repetitione.

56 Relatio non habet locum, ubi dispositio favorebile restringeretur.

57 Item, quando dispositio alijs, uti fideicommissum, extenderetur.

58 Decian. consil. 102. lib. 2. in quibus terminis loquitur.

59 Diversa ratio reformæ pactum, & diversam Juris effectum inducit.

60 Argumentum ad aequiparatis non procedit nisi in casibus, in quibus aequiparatis loquitur.

61 Distia ut supra, referri potest ad aliqua superius expressa, alijsque re, quod referatur ad omnia.

62 In dubio pro non repetitione fideicommissi est judicandum.

DECISIO XVI.

Tertius subsequitur articulus respiciens possessionem, & bona Cogni per Illustriss. Dominum Robertum tempore ejus vite, & mortis tunc, & possessa, pretendentes enim Illustribus sacroribus, hæc bona, uti repetita in ejus hereditate, tanquam libera tibi esse relicta, obijcebant DD. Abbes, & Robertusimo ad se spectare tanquam subiecta fideicommissi per Illustriss. olim Dominum Cardinalem Laurentium de Puccis in donatione per eum aliquo de anno 1523. de insigni bonorum quantitate facta ad favorem familiaris, & Idque deducebant præcipue ex eo, quod quemadmodum non

non poterat debitor, quin super bonis Castignani, Castinovi, & Castri Oliveti per eum donatis pro tertia parte filij, se descendentiis masculis legitimis, & naturalibus Domini Alexandri ejus fratris, Domini Joannis Pauli ejus nepotis ex Domino quondam Francisco filio prædefuncto, pro alia tertia filij, se descendentiis, ut supra, Domini Roberti etiam ejus fratris postea Cardinalis, & pro alia tertia filij, se descendentiis Domini Petri etiam ejus fratris prædefuncti, reciprocam, perpetuamque inter eos induendum fuerit fideicommissum, itaut, omnibus masculis aliarum linearum per mortem Domini Roberti à medio sublati, hodie eveniret casus ipsius fideicommissi ad favorem eorumdem DD. adversariorum ex dicto Domino Roberto Cardinali legitime descendentiis; idem quoque dicendum videbatur respectu bonorum Cojani, quæ per Illustriss. Dominum donantem in secunda donationis parte, reservato sibi eorum usufructu durante ejus vita, in omnibus, & per omnia ut supra, donatas fuere ipsidem filij masculis legitimis, & naturalibus dicti Domini Alexandri, & dicti illius nepoti ex filio prædefuncto, & cuilibet eorum pro equali portione, subistenti, Nascario pro eis, & coadjutoribus eorum descendentiis masculis legitimis, & naturalibus recipiente, stipulante, & acceptante.

Cum enim secundum hoc caput donationis incitium per dictionem *item*, quia de natura ejusmodi dictionis est repetere omnes precedentes qualitates, consequenterque etiam fideicommissum in præcedenti capite inducitur, non solum ad favorem filiorum, & descendencium Alexandri, & Joannis Pauli, sed etiam aliarum duarum linearum Domini Cardinalis, Domini Roberti, & Domini Petri, juxta text. in l. 1. in prin. ff. de public. et vendic. & tradita per Bart. & scribentes in l. 1. in repetenda ff. de legat. 3. Caster. confil. 88. n. 1. lib. 1. Fulg. confil. 40. column. 2. versic. nam conditio illa. Mant. de consil. ultim. volum. lib. 10. tit. 6. n. 12. & 13.

Idem fuisse debet dictionem *ut supra*, quæ eandem vim habent omnium præcedentium repetitivum, Bart. in l. 1. §. hoc editio n. 2. ff. de postul. Alex. confil. 19. sub n. 21. lib. 3. Dec. confil. 181. n. 13. & confil. 226. num. 6. Aym. confil. 88. n. 3. Honder. confil. 78. n. 2. lib. 1. Osafib. confil. 21. post n. 20. & repetunt non solum qualitates, sed etiam modum suum, expressum Bart. quaff. 104. n. 7. Riminald. lib. 2. comp. 313. n. 22. lib. 3. & confil. 371. n. 60. & 75. lib. 4. referunturque in specie ad fideicommissum præcedens, Dec. confil. 226. sub n. 3. Paris. confil. 19. n. 66. lib. 2. Cephal. confil. 151. sub n. 28. ad filios, nepotes, & alios supranominatos, Dec. confil. 181. sub n. 1. & 13. Decian. confil. 84. num. 14.

ad prohibitionem alienationis, & potissimum positam contrarietatis, Paris. d. 3. confil. 19. n. 74. & 75. lib. 2. Cret. confil. 31. n. 45. & demum ad omnes qualitates, & circumstantias expressas in præcedentibus substitutionibus, & in alia parte dispositionis, Dec. d. 1. confil. 226. n. 3. Berri. d. 3. quaff. 104. sub n. 7. Menoch. d. 3. confil. 144. n. 14. lib. 2. Decian. confil. 101. n. 28. lib. 2. ubi ex ejusmodi dictionibus determinat repetitum prælegatum scutorem 10000. in substitutione, quod in institutione superius fuerat expressum. Quis ex omnia concitoenter in termino referente, quæ habentur in relato, & quidem verè, & propriè, Bart. in l. qui servum §. fin. n. 5. ff. de legat. 2. Bart. & Caster. in l. si ita scriptura ff. de condic. & demonst. Rip. in l. ait Preter §. si Index n. 1. ff. de re jud. Berri. confil. 110. n. 28. lib. 2. Gabriel. confil. 142. n. 2. confil. 187. n. 12. lib. 2. & confil. 84. n. 4. lib. 2.

Maximè adjecta clausula in omnibus, & per omnia, quæ comprehendit omnem partem præcedentis dispositionis, etiam minimam, scribentes in l. 1. ubi in specie Rip. n. 2. ff. de legat. 1. Rota. confil. 54. n. 5. lib. 3. Roland. confil. 60. n. 21. lib. 1. Rot. decis. 2. n. 7. par. 2. in novissim. Barf. confil. 186. num. 69. Peregrin. de fideicommissis. art. 36. n. 89. & tanquam universalis, & geminis continet omnes modos, & effectus præcedentes, nullo proferas excepto l. 1. procuratore ubi gloss. C. mendu. Dec. confil. 90. num. 1. versic. quartò hoc. Riminald. Jun. confil. 811. n. 16. & 17. lib. 7. Decian. confil. 5. n. 53. lib. 1. ut sic divinis videretur, verba tam simplia ad usum totam non potest referre, nempe ad reservatum usufructum, ut exadversio prætendebatur Decian. confil. 126. n. 13. lib. 3. Peregrin. ubi supra art. 29. n. 17. Riminald. Jun. confil. 544. n. 196. lib. 5. Odd. confil. 91. n. 63. quomacunque enim donatio præcedens esset jam perfecta, quæ causa repetitio difficultas admittitur, necesse est difficultas cessat, ubi agitur de inducenda repetitione favore agnationis Carr. Jun. confil. 211. n. 12. confil. 256. n. 7. Alb. confil. 234. n. 12. Cephal. confil. 137. n. 40. Menoch. confil. 95. post num. 94. & confil. 97. num. 117. Mant. de consil. lib. 10. tit. 6. n. 25. Ancharan. Jun. quaff. 53. per tot. lib. 2. quæ ratio conservanda agnationis, cum ita militet in filiis, ac descendentibus fratribus consanguineis, sicut in descendentiis ex utraque conjunctio, eo etiam facilius videbatur induci posse repetitionem præcedentium Mant. ubi supra n. 12. & 13. Alb. d. confil. 234. num. 12. & ubi etiam per inducendum fideicommissum agendum fuisse de extensione de persona ad personam, seu de re ad rem, identitas ratio ad per se efficere posse videbatur Cret. confil. 21. num. 32. lib. 2. id quod quinque subtilissimis rationibus comprobatur Clarissimus Dominus Joseph de Russiis in altera ex consiliis per eum in presenti casu editis, neque erendum videbatur Dominum Cardinalem, qui in prima donatione non solum boni, quæ tunc temporis possidebat fideicommissum subiecit, sed etiam acquirenda, si de hoc fuisset interrogatus, aliter fuisse responditurum, unde hoc etiam pro dispositu habendum esse conredebatur, juxta notam per Gloss. in l. tale patium §. final. ff. de post. & tradita per Gabriel. confil. 123. n. 31. lib. 1. & per Mant. d. lib. 10. tit. 6. n. 26.

Hæc etiam pro fideicommissum non parum urgere videretur, Domini tamen unanimiter cessauerunt possessionem, & bona hæc Cojani, uti non comprehensum in fideicommissum contento in prima parte dictæ donationis anni 1522. ad dictos Illustris fofores libere pertinere, illisque propterea per Oecoommum ad eorum custodiam deputatum, fidei clariori eorum liquidatione, relaxanda esse oia cum fructibus inde perceptis, & percipiendis, seu illorum valore, sine tamen prejudicio juram, quæ ad Dominos Pactioni spectare possent occasione aliorum bonorum in ipso loco Cojani per Illustriss. Cardinalem Laurentium post dictam donationem acquisitorum, & non aliter.

Moti fuere potissimum Domini, quis prociidens Illustris foribus ita vulgaris juris regem, & quilibet res in dubio præsumatur libera, & ab omni onere exempta l. ultimi C. de servitut. & aqua l. cum ra ff. de servitut. urbe. præd. Menoch. de præsumpt. lib. 3. præsumpt. 89. maximè fideicommissa, quod uti consilium in factum non præsumitur l. in bello §. capta ff. de capto. & postula. necesse est, hincque fideicommissum alleganti incumbit onus illud probandi l. subredi §. cum sita ff. de vulgar. & pupillar. Carpi. Mant. de consil. lib. 8. tit. 1. num. 24. Peregrin. art. 1. n. 33. 39. & 40. Honder. confil. 40. n. 72. lib. 2. factum sicut enim excipienti si obijciat substitutionis hoc casu non loquitor Oldrad. confil. 21. Bart. in l. Titia Trenteres n. 21. ff. de legat. 2. Bald. Salic. & DD. in l. fin.

C. de reb. trad. Spec. consil. 62. n. 4. ad fin. lib. 3. Roland. consil. 23. n. 1. lib. 4. Gabriel. consil. 127. n. 7. lib. 2. Menoch. consil. 85. n. 87. lib. 1. consil. 211. n. 30. lib. 3. et presumpt. 67. lib. 4. nec fufficit tacita intentio dispendientis, nisi certo modo disponat. Aymon. consil. 161. n. 6. cum seqq. Mantica. lib. 3. tit. 1. n. 18. Peregrin. consil. 11. num. 37. Hoaded. consil. 25. n. 22. consil. 56. n. 6. lib. 2.

²¹ Et licet ab hac presumptione recedatur etiam ex conjecturis, si de voluntate constet *l. in conditionibus prima totum. l. semper in conditionibus. l. cum avus ff. de condit. et demonstr. Mantica. dist. lib. 8. tit. 1. ante n. 25. versif. sed tamen: Ric. decis. 640. n. 15. part. 1. in novissimis*, in proposito tamen dictum fuit, tales colligi non posse conjecturas, ex quibus concludi possit mentem Illustris. Cardinalis Laurentij suis: bona huc gravandi onere fideicommissi ad favorem linearum, tam D. Roberti postea Cardinalis, quam D. Petri ejus fratrum consanguineorum: licet forte dubitari posset, prout nonnulli ex Dominis considerabant, an saltem respectu descenduntium masculinorum D. Alexandri inducendum censeretur ex clausula illa *pro illis, et ejuslibet eorum descendentes*, &c. circa quod tamen nil fuit resolutum, cum non esset presentis speculationis.

Supposito igitur dubio respectu linearum dicti D. Roberti Cardinalis, qui præcisè est casus noster, per comperto habitum fuit instrumentum donationis, licet effect unicuique duas tamen principales donationes completi, primam bonorum Casignani cum alijs supra expressis, secundam verò bonorum Cojani, quæ sine donatione, sicut bonorum, ita et personarum, & conditionum, sive onerum diversitatem continent.

Prima enim quoad personas diversæ est, quia facta filijs Alexandri, & Joanni Paulo ejus ex filio nepoti, eorumque descendentes masculini legitimis, & naturalibus pro una tertis parte, pro alia tertis filijs, ac descendentes D. Roberti postea Cardinalis, & omnia, et singula filijs, & descendentes masculini dicti Domini quondam Petri, quibus omnibus descendentes, nullum loco vocati etiam fuisse proximos de domo, & familia Puccia masculini legitimis, & naturalibus ex linea masculina nascituri, ad idque clausula: *quia voluit eo semper esse, et esse debere penes illud de familia de Puccia masculinos legitimis, & naturales arduos successores tunc extantes*. Secunda verò facta filijs masculinis dicti Alexandri, & Joanni Paulo ejus nepoti, eorumque descendentes legitimis, & naturalibus masculinis, Notorio, prout super, pro eis recipiente, stipulante, & acceptante.

Bonorum autem diversitas patens est, quia in prima donatione disponitur dotataxat de bonis Casignani, Castrovini, Castri Oliverii, & de quibusdam livellis: in secunda verò de bonis positis in communi, & confusis Cojani, prout latè describuntur in versis. Item quia dictas Illustris. donator scribit certam popularium quantitatem, &c.

Diversitas pariter conditionum, & onerum patet, quia prima facta est cum reservatione ususfructus omnium bonorum in ea contentorum ad vitam D. Cardinalis, excepto tamen usufructu bonorum Casignani, qui donatus fuit Alexandro cum onere manutinenti Hospitali construendum propè Granjolum, cum particulari prohibitione filijs DD. Roberti, & Petri, ac respectu dotum molestiam inferre possent filijs, ac nepotibus D. Alexandri in bonis Oliverii, & ad dictum est, cum perpetuo fideicommissio, sed ad id favorem dictarum trium linearum; sed etiam proximiorum de familia; secunda autem donatio facta cum absolute reservatione ususfructus durante vita D. Donatoris; & tum hoc

quod secundi Donatorii non possent quicquam prætereire à filijs DD. Roberti, & Petri respectu bonorum emphyteuticorum in prima donatione comprehensorum; de filiis verò, ac descendentes DD. Roberti, & Petri, & longè minis de proximioribus de familia in perpetuum vocatis ad ejusmodi bona in secunda donatione ne verbum quidem.

Hac itaque, & bonorum, & personarum, ac onerum diversitate, dicebatur iuxta ex primo fideicommissio inferri ad secundam, juxta juris regulam in *l. Papianus exui ff. de minor. l. cum autem ff. de neg. gest. & l. final. ff. de calumnias*, maxime cum versetur in contradicibus, in quibus nihil prorsus subauditur, sed pro omisso habetur quicquid in eis non legitur ad text. omnibus notum in *l. quisquis affringenda ff. de verbis. obligat.* Id quod procedere etiam in ultimis voluntatibus ex communi scribit Altiat. consil. 44. n. 14. lib. 9. nam nec in ultimis voluntatibus includitur casus contingens præter ordinatum Testatoris, quoad conditiones voluntarias, ut per Ancharen. consil. 356. n. 3. Dec. consil. 258. n. 12. & consil. 291. n. 7. Aymon. consil. 161. n. 10. Gabriel. consil. 95. n. 17. lib. 8. Natti. consil. 678. n. 16. Hoaded. consil. 49. n. 62. lib. 2. & inquam esse, præter voluntatem disponentis, subicere illius bona novis oneribus scribit Mantica. de conjec. lib. 3. tit. 1. n. 21. iniquis, id nec ad favorem quidem pie causæ fieri posse.

Nec vitium est, subordinationem ejusmodi velari potuisse sub prætesto repetitionis procedentium substitutionum, siquidem non inspicendo unicam clausulam illam *in omnibus, et per omnia*, sed instrumentum totum, prout fieri debere, scribat Bald. consil. 136. tabula. 2. versif. nec debemus lib. 3. & Aug. in *l. cum ex filio n. 3. ff. de vulg. et pupill. compemieris Illustris. D. Donatore*, postquam disposuit in prima donatione de bonis Casignani, Oliverii, & Castrovini ad commodum comprehensorum, in ea subjunctis hæc verba: *Et dictam donationem, et omnia, et singula superscripta fecit cum infrascriptis reservis, patris, matris, et conditionibus, &c.* ut iuxta latius apparebit.

Ex quibus verbis satis apertè colligitur, ipsam voluisse, ut onus fideicommissi, de quo agitur, inferius appositum censeretur solum respectu bonorum supra scriptorum, hoc est comprehensorum in prima donatione, quam adhuc non præceperat; verbum enim *superscripta* refertur tantum ad præcedentia Gabriel. consil. 43. n. 3. lib. 1. Decim. consil. 86. n. 24. & 25. lib. 3. potuisset enim, si aliter intellexisset, dicere, *et prædicta omnia superscripta, et infrascripta*, non dicit, ergo de subsequendis non tenet *l. usque & fin. actem ad subsistenti C. de cens. nullum. cap. inter temporalia post med. de translat. Episc. cap. ad audientiam de Decim. Aymon. in consil. 161. in secundò dubio n. 8. Menoch. consil. 221. num. 30. & consil. 210. num. 64. lib. 3. Simon de Prat. de interpret. ultim. volunt. lib. 1. interpret. 3. junct. 3. n. 126. cum seqq. fol. 149. sicuti dum dicitur in secunda donatione, *et prædictam donationem fecit, et omnia superscripta cum infrascriptis modis, et reservis*, si perpetuum fideicommissum ad favorem familie inducere voluisset, id verisimiliter expressisset inter reservationes postea factas, non expressit, sed de aliquibus tantum loquens est, ergo de ulteriori fideicommissio non tenet verbum, & ad idem prædictis; & certe si de levioribus, prout erat reservatio usufructus [que forte poterat etiam comprehendere sub clausula antecedentibus] non semel loquens est in specie, cur non idem fecisset de fideicommissio, si illud inducere voluisset? Neglecta utrique videtur, quia [speciali nota] non sunt; nisi exprimentur; inquit text. in *l. item apud**

Lebranon §. ut Prater ff. de injur. cum concord. de quibus per Alexand. confil. 135. n. 4. lib. 2. & per Crat. confil. 39. n. 6. lib. 1.

- Quinimo cum in prima donatione ultra reservationem usufructus appositae fuerint tot vocationes, substitutiones, prohibitiones, causae prohibitionum, & hujusmodi, & in secunda de sola usufructus reservatione facta fuerit mentio, haec sola qualitas repetita, quoad alias omnem repetitionis praesumptionem tollit *Mosinus de censu. post alios lib. 10. tit. 6. n. 30. Riminald. Jun. confil. 112. n. 60. 61. lib. 2. Sard. confil. 200. n. 23.* quavis ergo magna sit via clausula illius in omnibus, & per omnia ac supra, attamen cum repositur ad verba praecedentibus, dum dictum fuit, totum dictum creditum, & omnia bona praedicta, & alia quaecunque, si qua sunt altera donata posita in dicta donatione Cojani, juxta donatione praescripta, cum omnibus, & singulis eorum iuribus, cum reservatione usufructus omnium dictorum bonorum, & servitium durante vita ipsius donatoris, in omnibus, & per omnia ac supra, ex titulo donationis inter vivos dedit, & donavit, &c. omnimoda dicebatur clausulam in omnibus, & per omnia ac supra, non posse iuridice ad aliam referri, quam ad reservationem usufructus in prima donatione pariter factam, verba enim semper ad proximam referenda sunt *Gloss. in l. si idem cum eodem ff. de iurisdic. ven. Judic. Silvan. confil. 49. n. 21. Rot. decis. 9. n. 11. part. 2. in noviss. & clausula apposta ad unum capitulum, illud tantum qualifit *Bald. in l. fin. ff. de reb. dub. Decian. confil. 44. n. 43. lib. 3. Peregrin. de fideicommissis. confil. 16. num. 45. & num. 103.* Quod vel maxime procedit hoc in casu, ex quo haec clausula venit consecutiva, & connexiva ad reservationem immediate praecedentem, consequenterque ad hoc dicitur caput recte ingitur *l. filius familias in princip. ff. quando diti legati ordat. Bart. in l. fin. vbi. ff. cum illa clausula ff. de reb. dub. Bald. in l. v. n. 1. G. de legat. l. arde. Rot. decis. 666. & 667. n. 3. part. 1. in noviss.**
- Et licet multa circa regulas repetitionis, vel relationis ad praecedentia docti quidem addocerentur, attamen cum materia haec tota pendet à verisimili mente disponentis, & ubi res non est peritus clara, praesumptio repetitionis cesset, ut per *Mosinus. dist. lib. 10. tit. 6. num. 15. Decian. confil. 9. n. 17. lib. 3. Peregrin. dist. artic. 16. num. 53.* prout contrariis coniecturis excluditur *Osaf. decis. 51. n. 15. Riminald. Jun. confil. 112. n. 48. Peregrin. dist. artic. 16. n. 38. & n. 51.* Domini verisimam existimantes doctrinam *Bald. in consil. 153. lib. 2.* quem in specie referant, & sequatur *Mosinus. praesumpt. 180. n. 4. lib. 4. Riminald. Jun. confil. 144. n. 96. lib. 5. & Peregrin. dist. artic. 16. n. 12.* nempe, ut omnis tacita repetitio inducitur ex tribus causis, vel ratione conjunctionis, & connexitatis, vel ratione verbi regentis, & determinantis totam orationem, vel per rationis identitatem, nulla ex ijs in proposito concurrat, frustra ex antedicta clausula censuerunt agi de fideicommissio repetendo; non concurrunt enim connexitas dispositionis, quia versatur in dispositionibus separatim, in diversis rebus, in diversis personis, non concurrunt ratio verbi totam orationem determinantis, quia sumus in orationibus perdictis, & quae peculiariter reguntur à suis verbis; non identitas rationis, quia in D. Alexandro fateri utrinque conjunctio Illustris. Donatoris, dum alij erant tantum consanguinei, mixtibus duplex vinculum, siquae major occasio fraternae dilectionis, & charitatis, ut propterea contra regulas juris non fuerit eodem tempore facienda repetitio de persona ad personam, de re ad rem, & de casu ad casum, supplendo non unum-qualitatem prae-

cedentis dispositionis, sed quamplures clausulas in rebus, juxta tradita per *Mosinus. post alios confil. 327. n. 38. lib. 4.* de persone enim ad personam in materia fideicommissaria, quae stricti iuris est, regulariter non fit extensio, etiam si aliter subtilia significacione contineretur, & ideo fideicommissum in iudicium filij non porrigitur ad nepotes *l. quid si nepotes ff. de testam. test. §. fin. iñ. qui testat. nat. dar. post. Bartol. in l. liberorum sub n. 3. ff. de verbor. signific. Causens. confil. 97. & confil. 131. n. 2. lib. 2. Dec. confil. 218. num. 13. & confil. 287. vol. 1. & 2. Mosinus. confil. 117. num. 45. & 46. lib. 2. Neri. confil. 191. n. 10. lisd. Peregrin. artic. 1. n. 27. prout, nec quando agitur de diversa rebus *Riminald. Jun. 37. confil. 112. n. 39. Mosinus. dist. praesumpt. 180. n. 13. lib. 4. Decian. loquens in diversitate personarum, & verum, & in diverso modo succedendi confil. 34. n. 112. lib. 3.* & denique nec de casu ad casum, ut 38 per *Angel. confil. 51. & confil. 93. n. 5. Roman. confil. 131. ante n. 2. Alex. confil. 188. n. 2. lib. 2.* cum alijs per *Alciat. confil. 44. n. 14. lib. 9. & Peregrin. dist. artic. 1. num. 16.* maxime in capitulis separatim *39 Bald. confil. 58. sub n. 2. lib. 2. Juson. qui de communi in l. in repetendis sub num. 50. ff. de legat. 3. Mosinus. confil. 177. n. 42. lib. 2. confil. 500. num. 8. lib. 5. & confil. 185. n. 7. lib. 6. Peregrin. artic. 16. n. 98. & in fideicommissis particulari, quod longe 40 minus favorebilis est, quam universale *Bald. in ant. ex casu n. 34. C. de liber. prateritis. Alciat. dist. confil. 44. ante n. 25. lib. 9. Mosinus. de consuetud. ultim. voluit. lib. 7. tit. 3. in princip. & indulto per viam contractus, in quo difficilior semper est repetitio, 41 vel extensio, quam per viam ultimae voluntatis *Socii Jun. confil. 142. n. 25. 30. & 31. lib. 1. Berz. confil. 120. n. 73. lib. 2. Mosinus. confil. 86. n. 52. confil. 123. n. 22. & n. 29. & confil. 112. n. 82. Riminald. Jun. confil. 112. n. 40.****

Et ubi diceretur Alexandrum, ejusque descendentes fuisse in utraque donatione honoratos, diversis tamen respectibus haberi deberent tanquam persone diversae, ut patet ex *Decian. dist. confil. 34. n. 112. lib. 3.* & ex successione filii defuncti, qui licet 43 cet sis semper idem filius, diversimode tamen patri succedere potest, & primo quidem per viam legitimi, secundo per viam legitimam, tertio per viam legitimi l. 2. §. sed videtur ff. de success. edic. quinimo ubi etiam daretur identitas personarum, & eorum [quod in proposito, respectu rerum est prout fuit impossibile] qualitas, tamen expressa in una parte instrumenti, non censetur repetitio in alia *Riminald. Jun. confil. 151. n. 19. lib. 1. Paris. confil. 38. n. 25. confil. 87. n. 47. & 48. & confil. 95. n. 31. lib. 3. Riminald. Jun. loquens in dubis donationibus eodem tempore factis dist. confil. 112. n. 38. lib. 2.* faciant late tradita per *Peregrin. dist. artic. 16. n. 11.* praesertim cum non eadem ratio militet in utroque 44 casu *Mosinus. dist. confil. 220. n. 80. lib. 3. Peregrin. dist. artic. 16. n. 38.*

Alexander enim, tanquam utrinque conjunctus Illustris. Donatori, ab incestu in omnibus fuisse successurus, exclusis profratibus Dominis Roberto, & 45 Petro ex una tantum late conjunctis *Auch. post. fratres C. de legitimi. hered. unde nul. m. iur. si respectu honorum Cojani magis dilectus fuit, & magis honoratus, quasi id factum dici debet in compensatione iniuria sibi quodammodo illata ex vocatione consanguineorum tantum in ejus consensu ad bonum in prima donatione contenta, ut in similibus terminis considerat *Decian. confil. 10. n. 8. & 9. lib. 2.* ubi enim apparet major causa dilectionis, hic cessat 46 repetitio idem *Decian. dist. confil. 34. n. 70. cum dicitur sup. & n. 86. & 112. lib. 3.* neque enim est cur desumamus rationem secundi hujus fideicommissi ex*

pretenso favore agnationis conservande, prout in hoc multum elaborabat Consiliarius D. Rufficus liquidem non tam favor agnationis, quam amor erga fratrem utrinque conjungit, & nominato in secunda donatione fuit in casu, ut Donator usus fuerit hac distinctione in honorem donatorum distributione; quinimod supposita etiam aliqua inclinatione ad favorem agnationis, triump est tamen favorem agnationis non egredi terminis per Testatores expressos *Alex. consil. 39. n. 25. lib. 3. & consil. 139. n. 3. lib. 6. Socia. consil. 13. n. 34. lib. 3. Montic. de consil. ultim. voluit. lib. 6. tit. 15. n. 6. & lib. 7. tit. 1. sub n. 46. amplè Peregrin. artic. 39. n. 39. quomodo nec prohibitio alienationis egrediatur bona, vel personas alienare prohibitas *Alex. d. consil. 139. n. 5. Cephal. consil. 17. n. 18. Gabriel. consil. 97. n. 7. lib. 1. & consil. 88. n. 7. lib. 2. Handed. consil. 57. n. 62. lib. 1.**

Conferat optimum simile, de quo per *Peregrin. artic. 7. n. 65. & 66. firmatum: fideicommissum favore agnationis in prima parte testamenti factum, non extendi ad bona nisi ex hereditatis indicibus in alia parte ejusdem testamenti prelegata; cum itaque, & substitutiones, & prohibitiones ad favorem agnationis facta in prima donatione, fuerint restricta ad bona in eâ expressa, ut citre præferantur verba illa dicta, & supradicta bona non semel in eâ repetita, de quorum natura est restringere dispositionem ad ea dumtaxat, ad que dictiones hujus referuntur *Corn. consil. 9. n. 6. lib. 1. Dec. consil. 217. n. 9. versè. & illa conclusio. Paris. consil. 86. num. 12. lib. 2. Sylvan. consil. 49. n. 21. Roland. consil. 34. n. 31. lib. 4. Menoch. consil. 86. n. 93. & Rot. decis. 40. n. 3. part. 1. in novis. consequens est etiam, ut favor agnationis expressus circa dispositionem ipsorum bonorum, ad ea tantum, & non ad omnia referatur, si quæ essent omnia prolixius extensio, juxta tradita per *Socia. Jun. consil. 4. num. 10. versè. & per hoc lib. 3. Menoch. dicit. consil. 86. n. 93. Buratt. consil. 13. n. 3. Jardi. consil. 96. n. 40. & Peregrin. artic. 11. n. 55.***

Quibus sic se habentibus, dicebant Domini non obitari argumentum desumptum ex vi dictionis item dicta, quia que videtur repetitiva præcedentium, quia imo dictio item regulariter est continuativa *l. item illa ff. de consil. prem. h. si quis vicem, ubi pluries de hac dictione ff. de testat. vii. circque. leg. amplè Rebuff. in l. Labor. ff. item si Dominus col. 3. in prin. ff. de verbi. signific. quatenus quandoque sit repetitiva, qualitates tamen præcedentes non repetit, sed alium verbi, ut per *Bart. in dict. l. in repetendis col. 1. versè. quandoque est identitas prætorum ff. de legat. 3. l. aut Decian. consil. 34. num. 123. lib. 3. Menoch. præsumpt. 280. n. 20. lib. 4. regulariterque, ubi orationes sunt sepe, repetitio non admittitur *Bart. in dict. l. in repetendis, ibique Jafon attestans de commun. n. 50. Bald. consil. 58. sub n. 2. lib. 2. Menoch. consil. 117. num. 47. lib. 2. Riminald. Jun. consil. 112. num. 35. prout nec quando sit mutatio rerum, vel personarum *Bart. consil. 39. num. 1. lib. 1. Paris. consil. 87. n. 40. lib. 3. Menoch. consil. 500. num. 8. & 9. lib. 5.****

Et quod dicitur de repetitione, procedit etiam in pretenso relatione deducta ex clausula ut supra, cum ab uno ad aliud teneret argumentum *Jafon. in l. talis scripseram n. 40. ff. de legat. 1. & in l. si ita stipulatus ff. Crisogonus col. 35. ff. de verbor. obligat. Riminald. Jun. consil. 112. num. 33. & 34. lib. 2. Gabriel. consil. 98. n. 21. & 22. lib. 1. Peregrin. artic. 76. n. 39. & sequè. Menoch. præsumpt. 181. lib. 4. ubi n. 16. inquit, relationem non fieri ad præcedentia, ubi ratio suadet, ut ad proximiora tantum referatur, prout supra fuit ostensum clausulam in omnibus, & per omnia referendam esse ad usufructum*

aut reservationem, & sub n. 17. & 18. ubi dicit diversa, vel major ratio [ut patet diversam hie fuisse suo loco comprobavimus] & ut eadem regula servetur in relatione, quæ in repetitione docet *Riminald. Jun. consil. 112. n. 33. & 34. lib. 2. & generaliter sicuti impeditur relatio, quando dispositio favorabilis restringeretur, ita & converso impeditur, quando odiosa [quale est fideicommissum] extenderetur, prout hinc consequentiam in puncto facit *Menoch. dicit. consil. 130. n. 83. lib. 3.**

Necque hic resistit *consil. 102. Decian. lib. 1. dum sub numer. 18. voluit prelegatum 50000. florentinorum, & eujusdam domus, ac prædij, quod fuerat expressum in institutione, censeri repetitum in substitutione virtute relationis desumptæ ex dictione ut supra, quia resolutio illa tota pendet à prædilectione filie primogenitæ, cui Testator ea omnia in institutione reliquerat, præcipue in concurratium ejus fororum, si masculus non nasceretur, & quatenus nasceretur, & decederet sine liberis, tunc ei substituitur dictas ejus filias, consensu *Decian. natu masculo, & mortuo in pupillari ætate, prelegatum illud deberi primogenitæ, tum quia partes dote in institutione, censetur repetita in substitutione, seu relicta ab instituto censetur etiam relicta à substituto, tum etiam quia Testator prædilexit in dictis bonis primogenitam ratione primogenituræ, & si eam prædilexit in prima institutione facta de filiabus casu, quo non nasceretur masculus, sed femina, quo casu fuissent quique filij, immo potuissent esse etiam plures, si plures filie nate essent, longe magis censetur eam prædilexisse in substitutione post mortem filij nascituri, tunc enim minus præjudicij inferrebatur filij filiabus, ac demum quia Testator expresso se reitult ad institutionem, prout hæc omnia verba eo loci deducit *Decian. d. n. 9. usque in fin. consil. nullum autem ex iis concurrat in proposito, cum regula deducit ad institutionem hujus casui adaptari non possint, & argumentum prædilectionis primogenitæ jure optimo retorquetur, ex quo hie agitur de onerando magis dilectis, nempe D. Alexandrum fratrem utrinque conjungendum illustris. Donantis, dum in casu *Decian. agitur de onerando forores ad favorem primogenitæ magis dilectæ, & propterea totum contrarium fuerit resolvendum, cum diversa immo, & contraria prolixius vigeant rationes, sicuti enim contrarium eadem est difficultas l. 1. ff. de his, qui sunt sui, vel alien. jur. sic 6t & diversa ratio reformis prædam inquit *text. in h. interpretat. C. de transact. diversitatem inducit juris effectum l. inter stipulantes ff. sacrum rem versè. sed hoc diffinitum ff. de verbor. obligat. Alexand. consil. 46. n. 6. lib. 2. Roland. consil. 15. n. 32. lib. 4. & ad diversam interpretationem cogit *Montic. de consil. ult. volunt. lib. 5. tit. 6. n. 10.******

Cessantibus igitur fundamentis, ne dum dictionis item quia, sed etiam clausula in omnibus, & per omnia, que relata ad reservationem usufructus vere omnimodum præcedens reservationis adæquationem operabitur, & in omni ejus parte etiam minimè, nempe cum facultate de eo disponendi, percipiendi, & faciendi voluntatem suam libere, finitque ejus vitæ libere consolidetur cum proprietate, & pertinet cum bonis supra donatis dictis ejus donatarij, prout hæc, & alia diserte leguntur in prima donatione circa hoc esput usufructus, nec aliter procedit argumentum ab equiparatis, nempe nisi quoad casus, in quibus equiparatio loquitur *l. Scitibus ff. de manumiss. testam. cap. postquam cap. licet de rebus in 6. gloss. in l. amicus dicit ff. de ser. Gracianus, in cap. 6. de tempor. ordinat. in 6. Prout, & clausula ut supra optimè referri potest ad eandem pro-*

- 63 provisiones super ipso usufructu in precedenti dispositione factas juxta tradi per Cephal. consil. 129. n. 6. Decis. consil. 86. n. 24. & 25. lib. 3. Peregrin. artic. 26. sub num. 23. merito pro non repetitione
- 64 fideicommissi fuit resolutum, prout in debio etiam fieri debere post Bald. & reletos testis est Rot. decis. 694. n. 18. part. 1. in requis. consequenterque, & pro bonorum petitorum restitutione, facta tamen clariori eorum liquidatione in executione sententiae; quia etsi adhuc sufficienter non constaret quantum essent bona, quae pretendebantur acquisita per dictum Cardinalem Laurentium post donationem, nihilominus tamen eorum erat inter bona Cojani adesse etiam antiquiora per D. Antonium Seniores de Puccis, ut mox dicemus, conducta ab Ecclesia Cojani, & ideo ne oia cum liberis dimitterentur etiam emphytheutice, quae hodie ad D. Robertum Dominum Pauluphi in vim sententiae nostrae in solidum spectant, non nisi opportuna visa est conditio hac clarioris liquidationis ipsorum bonorum in executione sententiae.

Alexander Zilothius Prætor, & Relator.
 Horatius Spannochius.
 Dominicus Gualandus.
 Pompejus Contarinius.
 Aloysius Solita.
 Michael de Lavagna.

A D D I T I O.

ARGUMENTUM.

Latissimè agitur de extensione faciendi in substitutionibus, & primo, quod vulgaris oia extendatur de persona ad personam, nec de tempore ad tempus, bene tamen de casu ad casum, & plura afferuntur exempla. Secundò de fideicommissaria, quod regulariter non extendatur de casu ad casum, nec de tempore ad tempus; afferuntur tamen plures utriusque regulæ limitationes, & si quando in tempore tacito, ubi iterum de vulgari contenta in pupillari, in altera pubertatem extendatur.

SUMMARIUM.

1. **GE**R. Spio. consil. 11. scribitur in causa succubuit.
2. **E**xtensio de persona ad personam in Fideicommissis non admittitur.
3. **M**aximè si substitutio sit limitata ad certas personas.
4. **L**imita in parte conditionali, quæ sit amplior dispositiva.
5. **A**mplia regulam, ut procedat etiam in substitutione divisa, & vulgari, quæ non extenditur de persona ad personam.
6. **E**xtenditur tamen de casu ad casum, & ubi plures casus connumerantur remissivo.
7. **P**recipuo si agatur de extendenda vulgari ad casum similem.
8. **E**xtenditur de casu minus speciei, puta impotentia, ad alium casum ejusdem speciei.
9. **A**mplia, ut de casu minus speciei, puta impotentia, extendatur ad casum alterius speciei, voluntatis nempe, & viceversa.
 In favorabilibus tamen, non in penalibus, & odiosis, ibidem.
10. **S**i substitutio facta in casu, quo institutus Testator premoriatur, extenditur ad casum quo supervivens, & hereditatem repudiat.
11. **I**tem substitutio facta, si heres vivo Testatore de-

- cesserit, habet locum, si post Testatorem moriatur, sed ante aditum hereditatis.
12. **V**ulgari facta in casu impotentia, vel voluntatis, comprehendit amos alias casus, licet non expressis.
13. **A**mplia, siue agatur de vulgari facta in hereditate universali.
14. **Q**uam de illa facta in fideicommissis, & legatis.
15. **I**tem amplia, siue versetur in simpliciter vulgari, siue in vulgari contenta in compendiosa.
16. **S**ubamplia, ut extendatur ad eamdem casum, in quo vulgari verificari potest.
17. **F**ideicommissaria de casu ad casum non extenditur.
18. **L**imita concurrente verisimili mente Testatoris, & num. 20.
19. **A**mplia etiam in conditione voluntaria.
20. **V**el si concurrat identitas rationis.
21. **C**ontrarium sentientes referuntur.
22. **F**ideicommissum ordinatum favore Posthumi ex una Uxore, extenditur ad nascentem ex altera, si Testator de certa ventre non intellexit, & quando hoc factum dicatur.
23. **I**tem substitutio facta in casu, quo quis filios non suscipiat, extenditur ad omnem casum, quo gravatus sine prole decedat.
24. **E**t specialiter ad casum, quo ille non nupt.
25. **I**tem substitutio facta sub conditione, si non nupt, nec filios susceperit, trahitur ad casum quo nupt, filios suscipiat, qui tamen tempore mortis Testatoris obijciat.
26. **M**aximè si Testator consideravit manutentionem, & propagationem familie.
27. **F**ideicommissaria non extenditur de tempore ad tempus.
28. **S**icet nec directè.
29. **C**onditio ad certum tempus restricta, extra illud parificari non potest.
30. **S**ubstitutio si heres intra vigesimum annum decesserit sine liberis, ex obitu post dictum annum nullis reliquis filijs expirat.
31. **P**upillari facta filio si decesserit infra decimum annum, non habet locum si decesserit post decimum, & intra decimum quartum.
32. **S**ubstitutio Viri, si filius vivo Testatore decedat, ex post mortem Testatoris obitu expirat.
33. **P**etegim de fideicommissis, laudatur, ibidem.
34. **E**tiam si adjecta fuerit clausula vulgariter, pupillari, & per fideicommissum.
35. **S**ubstitutio extenditur de tempore ad tempus siante verisimili mente Testatoris.
36. **P**rimum indicium actus, si post fideicommissum ad certum tempus restrictum, addita fuerit ratio alterum tempus comprehendit.
37. **U**t in prohibitione alienationis facta usque dum filius procreaverit ad vigesimum quintum annum, addita ratio, ut bono in perpetuum in familia conservetur.
38. **S**ubstitutio facta usque ad certam ætatem, durat etiam post illam, quando apparet eam fuisse mentem Testatoris.
39. **S**ecundum indicium est, si causa finalis, quam voluit Testator, viget in toto tempore.
40. **T**ertium resultat ex ipsa tempore, quod incertum sit.
41. **Q**uarto, limita in tempore tacito, & sic vulgari in pupillari non cessat adveniente pubertate.
42. **C**ontrà, quod vulgari facta in pupillari expressa contenta, finitur pubertate, non minus ac ipso pupillari.
43. **D**educto, ut primo opinio procedat in pupillari simpliciter, & absque alia temporis perscriptione facta, & exemplis, ut ibi.
- Altera in pupillari restricta ad tempus pubertatis

etiam nunc, &c. & exemplificis pariter, ut ibi.

44 *Contrarium etiam hoc casu sentientes referuntur.*
46 *Quomodo concilietur remissio.*

46 *Quomodo conciliantur remissio.*

47 *Vulgaris in papillari non expirat podestate, si papillarie protracta sit usque ad vigesimum annum, vel aliud majus tempus ultra papillarem etatem.*

48 Quinta conjetura est, si una sola extensio, fidei-
commissum suum furti non posset effectum, &
exemplificat. et ibi.

49 *Sextum coniectarum suppeditat favor pie cause.*

50 Verba semper, & in infinitum substitutionem de tempore ad tempus non sperantur, & quomodo sint intelligenda.

31 Facilius est extensio de tunc ad tunc, quam de tempore ad tempus, & de ratione disparitatis.

¹ **S**cripsit super articulo presentis decisionis *Ger. Spin. consil.* 13. n. 5. & *segg.* & succubuit.
Ad num. 14. 16. & *segg.*

Ad num. 14, 16, & seq.

Extenſio de perſona ad perſonam in ſideiſcommiſſis non admittitur, ut per *sex. in l. q. ſi ſua q. p. n. u. ff. de teſtament. tutel. obſerv. Gloſi. in l. Titius verb. ſperare ff. de liber. & poſthum. Merlin. Pignatell. controu. 71. n. 10. & 15. ſent. 1. Caſſid. coſult. 155. num. 1. ſol. 20. ſem. 2. Torr. quæſt. rom. 1. tit. 1. quæſt. 14. n. 18. ſol. 70. & tit. 2. quæſt. 32. n. 1. & quæſt. 43. n. 7. & quæſt. 32. & ſem. 2. Miſſaleſ. par. 1. tit. 12. quæſt. 29. n. 63. ſol. 49. Mantica. de caſuſ. d. ſtrict. voluer. lib. 3. tit. 19. n. 8. Perergrin. de ſideiſcommiſſis. artic. 1. n. 17. & 10. Menoch. de præſump. lib. 4. præſump. 73. n. 3. Intrigial. de ſubſtit. creat. 3. quæſt. 76. n. 8. pleniſſimè Fuſar. qui plures caſus & declarationes adducit, de ſubſtitut. quæſt. 458. num. 1. & ſeqq. & per tot. Berſan. de ultim. volun. 404. 1. quæſt. 1. num. 10. Sar. diſciſ. 85. a. 2. & diſciſ. 319. n. 2. Cavallina. diſciſ. 81. n. 14. & diſciſ. 39. num. 33. par. 3. Rot. Florent. apud Accorſi. diſciſ. 38. n. 12. & 13. Rot. Rom. ſenten. Merlin. diſciſ. 263. n. 2. Gregor. quæſt. 493. n. 13. poſt de Lac. de ſideiſcommiſſis. in Mantici. diſciſ. 43. n. 12. in Romana Fideiſcommiſſi de Goriſ. q. Maij 1701. & q. quidam coram Arſeſa. in Romana, ſex Ratiæ Fideiſcommiſſi de Vincenſi & de Februario 1702. in princip. coram Eminentiſſi. D. mee Card. Zetſto. in Camerina. Fideiſcommiſſi 2. Maij 1703. q. iterum coram Omeana. plures relati in Romana ſoluiti 14. Maij 1743. q. cognatio coram Eminentiſſi. D. mee Cardin. Falconetti.*

Maximè fit substitutio fit limitata ad certas per-
3 sonas, nam tunc eo minus ad alias potest extendi,
per pluribus Doctoribus, & Roræ decisionibus rela-
tis *Sensuat. contr.* 125. n. 64. & 65. ubi ampliatur.
Pignatell. de off. contr. 72. n. 10. *cent. 1. & ibi Scop-*
n. 15. *Rot. apud Torr. univ.* lib. 1. tit. 1. dec. 14.
n. 17. fol. 476. & in di. *Romana de Vincentinis* §. bene

Quod tamen limitatur, si pars conditionalis substitutionis effect amplior, quo casu extenditur ad novas personas in dispositione non comprehensas *Res. post de Leg. de fideicommissi. in Mantif. decif. 2. a. 6. decif. 26. a. o. et 10. et 109. et decif. 27. v.*

Supradictaque regula in fideicommissis recepta
procedit etiam in substitutione directa, & vulgari,
quod de personis ad personam non extendi firmant
Ord. consil. 12. n. 31. *Hondius. consil.* 31. n. 65. lib. 2.
Argutius. de subtit. cent. 1. quest. 17. n. 43. plenissi-
me *Esfar. de subtit. quest.* 33. n. 1. & *per tot.* ubi li-
mitationes, & declarationes adducit.

Quamvis subditio directā extendatur de esu
6 ad casum, ut tradunt *Gabriel confil.* 93. n. 3. & *con-*
fil. 104. n. 2. *lib.* 1. *Altegrad. confil.* 76. num. 26. ubi
plures sunt *lib.* 1. *Menoch. confil.* 243. num. 1. *con-*

fil. 432. ubi plenissimè, & consi. 612. ubi plures casus extensionis inserit, quod pariter facit in tract. de presump. lib. 4. presump. 63. Errigist. de sub. sit. cent. 1. quæst. 17. Fusar. de sub. sit. quæst. 32. n. 1. & per tot. ubi latissimè. Rot. coram Gregor. de. cif. 328. sub n. 1.

Præcipue si agatur de extendenda sobrietate
vulgari facta in uno casu ad alium casum similem;
*Veneraria. consil. 46. num. 14. tom. 2. Fasar. de subdit.
quæst. 31. c. 1. de leg.*

Quod locum habet, nedum quando agitur de extendenda substitutione de casu unius speciei, put. impostuere, ad alium eamdem ejusdem speciei *Dreum* *confil.* 1. n. 98. *versit. ex promissis lib.* 1. *Venturia. citat. confil.* 46. *sub num.* 14. *item.* 2. *Torr. varior. Tor. quæst.* *item.* 1. *lit.* 2. *quæst.* 41. n. 69. *fol.* 321. *Tabor trad.* *vol.* 1. *de subfist.* *respons.* 5. n. 13. *fol.* 874. *Senar. Mantuan. post Baldum. ad Ramon. def.* 104. n. 41. *item.* 4. *repetitis apud Mans. confil.* 777. *fol.* 2. n. 17.

Verum etiam si ageretur de extendenda subfinitio-
ne de casu unius speciei, putat impotentem, & victor-
ia Paris. confil. 159. num. 174. lib. 2. Card. confil. 218.
n. 23. 27. & 36. Alt. grad. in Sord. hujus Do-
minij confil. 76. n. 13. lib. 1. & 24. & Feq. & sub
n. 42. veris. respondetur secundo, ubi quod hoc pro-
cedit in favorabilibus, non in perniciosis, & obis-
vis Venturini. dist. confil. 46. n. 14. tom. 2. Nutrigii
de subfinit. crim. 1. quæst. 17. a. 9. Taber tract. vol. 1.
de subfinit. dist. responso. 3. n. 13. Bossuet. de scienci-
is. lib. 7. c. 1. n. 13. Torr. varior. Torr. quæst. crim. 1.
lib. 4. quæst. 41. a. 69. fol. 321. Ref. Tannu. apud Papi
Nep. dist. dirigi. 41. n. 18. Senat. Mauriac. pop. Bal-
dus. ad Ramon. dist. dirigi. 104. a. 42. tom. 4. repeti-
tia admod. Mans. confil. 777. lib. n. 12.

Unde fubfcriptio vulgaris facta fub conditione, fi inditus Testator premoriatur, comprehendit etiam cafum, in quo inditus fupervivat, & hereditatem repudiet. *Marf. confale. 721. n. 1. & confale. 775. n. 12. Borden. collat. 41. n. 12. lib. 2. Rot. Florent. infra decif. 28. per tot. & decif. 100. n. 1. & feqq.*

Sobolitus facta caso, quo heres vivo Testatore de-
cefferit, habet locum, si filius heres moriantur pos-
tremum ante aditum hæreditatem, nam sic locus vol-
gari Socio. *Jas. consil. 114. n. 27. lib. 1. Menoch. con-
sil. 621. in princip. & consil. 1062. n. 16. versis. & 11
specie. & nam. segg. Atrograd. consil. 76. num. 28.
& 78. lib. 1. Fufor. de sublit. diſ. quæſt. 31. a. 1. 19
fin. & n. 3. & 17. Rot. Florent. apud Magon. deſ. 4
in fin.*

Substitutio vulgaris facta in casu impotentia, vel nolutatis, comprehendit omnes alios casus, licet non expressos. *Rot. Florent. infra dist. decis. 38. num. 20. de sen. de n. 26. ubi late de materia.*

Talisque extensio in vulgari de casu ad casum
procedit, tam in vulgari facta in hereditate univer-
sali. *Venturin. diff. caus. 46. n. 15. tom. 2.*

Quam h vulgaris in fideicommissis, & legatis si-
cut sit Decian. diſt. cauſ. 1. num. 78. & pluriſ ſeq
lib. 1. Venturin. cit. cauſ. 46. n. 15. tom. 2. Aluagrat.
diſt. cauſ. 76. num. 33. lib. 1. Fufar. de ſubſtit. diſt.
quæſt. 31. n. 15. Rat. Juuenen. apud Palm. Nep. circa
cauſ. 418. n. 18.

Et subreptus vulgaris admittitur, siue verum
in simplici vulgari subreptione; siue etiam in vulgari
contenta in compendiosis, in qua extensione
heri de casu ad casum firmant Decias. dist. confil. 1.
n. 28. lib. 1. Alagrad. dist. confil. 76. n. 32. lib. 1.
Pescaria. spealelegato confil. 46. sub a. 15. versif. 1.
procedit. et n. 18. num. 2. Rudolph. alleg. 71. n. 20.
et Jeqq. dist. n. 18. n. 18. et alleg. 116. num. 2.
Mennib. de presump. lib. 4. presump. 63. num. 27.
Fulg.

Fufar. de fubftit. citata quæft. 31. n. 14. Senat. Mantuan. poff Baldac. ad Ramon. decif. 104. n. 64. tom. 4.
 16 ubi quod extenditur ad omnem cafum, in quo vulgari verificari poterit, receptis apud *Mantuan. decif. 777. n. 23. & 24. tom. 8.*

Hæc quæque uſque dicta ſunt de extendenda ſubſtitutione vulgari de uno ad alium cafum, non procedunt in ſubſtitutione fideicommiſſaria, in qua recepta eſt regula, quod de caſo ad eſum non extenditur, ut firmatur in hæc noſtris *decif. num. 38. & ſeqq. & ultra ibidem teleros tradunt Fufar. de fubftit. quæſt. 450. n. 1. & ſeqq. & per tot. Intrigial. de fubftit. cenſ. 3. quæſt. 76. n. 2. Coll. de exception. ſit. 4. exception. 24. n. 10. part. 2. Simon de Preſ. de interpret. ultim. volum. fol. 150. n. 137. & ſeqq. & fol. 168. n. 116. Taber tract. vol. 1. de fubftit. cap. 3. n. 25. fol. 839. Paulus. diſſert. 91. n. 89. & 90. Torr. varior. Jur. quæſt. tom. 1. tit. 2. quæſt. 8. n. 6. fol. 243. quæſt. 32. n. 2. & quæſt. 41. n. 29. fol. 518. Berſan. de ultim. volunt. cap. 1. quæſt. 16. n. 7. Milanen. decif. 516. n. 1. 143. lib. 1. Cavalcan. decif. Ercolan. par. 3. decif. 81. num. 14. in fin. & decif. 95. n. 45. & ſeqq. Randerſ. decif. Piſan. 28. num. 123. Sord. decif. 228. n. 6. Rot. Florent. apud Magos. decif. 134. n. 1.*

Verum tamen eſt, quod in quocumque ſubſtitutione verſetur, in quo locus non eſt extensioni, vel de perſona ad perſonam, vel de caſu ad caſum, ubi locus eſt quoties concurrerit veriſimilis meos
 28 Teſtatoris illi ſoudens, in ſpecie Cravet. conſil. 155. n. 7. Paris. conſil. 92. n. 42. & ſeqq. lib. 2. conſil. 50. n. 55. & 60. lib. 2. Perregrin. conſil. 49. n. 99. lib. 1. Fretuvrin. conſil. 45. n. 6. tom. 2. ubi quod hoc proce-
 29 dit etiam in conditione voluntaria. Clarin. contr. 11. ſub n. 37. Epifcop. Rot. diſput. 25. n. 41. ubi plures referuntur. Manſ. conſil. 775. num. 12. tom. 8. & conſil. 60. n. 162. & 163. tom. 9. Montis. de conſil. ultim. volum. lib. 3. tit. 19. num. 9. & lib. 8. tit. 2. num. 20. Fufar. de fubftit. diſc. quæſt. 458. num. 6. & quæſt. 460. n. 4. 6. & 7. Taber tract. vol. 2. de fubftit. cap. 2. n. 25. fol. 839. & reſponſ. 5. num. 8. fol. 874. Senat. Mantuan. apud Sord. decif. 228. n. 6. & 14. & poff Baldac. ad Ramon. diſc. decif. 104. n. 19. & ſeqq. & n. 47. & ſeqq. tom. 4. & in eodem caſu ſcribens Borden. Miſſell. Juridic. diſc. doctum. 83. n. 49. & ſeqq. & n. 58. Rot. Florent. apud Magos. decif. 37. n. 42. & ſuprà decif. 5. n. 5. & 6. Rot. Rom. in recent. diſc. decif. 12. n. 12. & ſeqq. part. 10. ubi plures individuales ſubſtitutiones reſert, ſubdens hoc procedere ne-
 30 dum in ſubſtitutione directa, ſed etiam in fideicommiſſaria, idemque repetit coram Bich. decif. 480. n. 14. poſt de Loc. de fideicommiſſis, in Manſi. diſc. decif. 45. n. 12. coram Coccin. decif. 2181. n. 2. & ſeqq. poſt tom. 1. collat. Borden. decif. 21. n. 21.

31 Vel identitas rationis. Allegrad. diſc. conſil. 76. ſub n. 27. lib. 1. & n. 66. Manſ. diſc. conſil. 775. n. 12. tom. 8. & conſil. 60. n. 159. & ſeqq. tom. 9. Borden. Miſſell. Juridic. doctum. 83. n. 27. 36. & ſeqq. De Alen. ad conſil. Capys. Latr. obſerv. 76. n. 17. & 19. Torr. varior. tom. 1. tit. 2. quæſt. 41. n. 27. fol. 518. Picchard. Inſtit. de pupill. ſubſtit. lib. 2. tit. 15. n. 12. & dicitur hic in decif. num. 14. & ſuprà decif. 15. n. 40. Rot. Rom. coram Coccin. diſc. decif. 1281. n. 2. & ſeqq.

Quamvis contrarium, quod non ſat extenſio ultra perſonas in teſtamento expreſſa, etiamſi con-
 32 corat identitas, ſed majoritas rationis, dixerit Dec. conſil. 218. n. 11. Baldac. ad Ramon. conſil. 61. ſub n. 74. Perregrin. de fideicommiſſis, artic. 12. n. 47. Menoch. de præſump. lib. 4. præſump. 185. n. 5. Manſ. conſil. 774. n. 24. Rot. Rom. poſt de Loc. de fideicommiſſis, in Manſi. decif. 7. n. 6.

Ac propterea in fideicommiſſo ordinato favore poſthumi ex una Uxorē, quod ad illud ſuccedere
 Tom. I.

debet poſthumus ex altera Uxorē, quando Teſta-
 tor de certo venire, ſeu poſthumo taxativè non
 intellexit, ſed noſis ſibiſpecificatione certa Uxo-
 23 ris, defumitur illam demonſtrativè nominari, ſi per
 text. in l. placeat, & ſeqq. ff. de liber. & poſthum. plenè
 examinata materia de Loc. de fideicommiſſis, diſc. 116.
 & in Summa num. 210. Fufar. de fubſtitut. quæſt. 64.
 n. 66. & ſeqq. de Alexio ad conſil. Capys. Latr. ob-
 ſerv. 76. n. 20.

Subſtitutio ſeda ſub conditione, quod quis filios
 non ſoleſceret, extenditur ad omnem cafum, in quo 24
 gravatus ſine prole decedat, cum in omnibus e-
 ſdem militet ratio Borden. Miſſell. Juridic. diſc. do-
 com. 83. n. 36. Rot. Rom. poſt de Loc. de fideicommiſſis,
 decif. 76. n. 2. decif. 77. n. 4. & ſeqq. decif. 78. n. 2.
 & ſeqq.

Et ſpecialiter ad cafum, quo talis perſona non 25
 habet hæredes. Miſſell. Juridic. citat. doctum. 83. n. 36.
 Rot. poſt de Loc. de fideicommiſſis, diſc. decif. 76. n. 3. 5.
 & 9. diſc. decif. 77. n. 4. & ſeqq. & decif. 78. n. 2.
 & ſeqq.

Subſtitutus ſub conditione, ſi aliquis Uxorem non
 duxerit, & filios non ſuſceperit, admittitur, etiamſi
 hæres Uxorem duxerit, & obiter ſuſceperit, qui 26
 tempore mortis Teſtatoris obſervat Enauet Caſta in
 cap. ſi poterit part. 1. verò ſi obſque liberis n. 29. de
 teſtament. in 6. Rodolphin. alleg. 125. n. 12. Fufar. de
 ſubſtitut. quæſt. 414. n. 3. ubi auctoritates hinc inde
 adducit.

Maximè ſi Teſtator conſideravit maintenancem,
 & propagationem familie, quod præceptum adim- 27
 pleri non poteſt à filiis, qui vivo patre deſceſſerunt
 Rodolphin. diſc. alleg. 125. ſub n. 12. verſe. præcipit.

Subſtitutio pariter certo tempore facta, ad aliud
 tempus trahi, & extendi non poteſt, ſed verſetur 28
 in ſubſtitutione fideicommiſſaria Riminald. Jan. con-
 ſil. 279. n. 90. & 257. & conſil. 531. num. 12. & 32.
 Menoch. conſil. 679. n. 6. & conſil. 751. n. 2. & lib. 4.
 præſump. 65. ſub n. 19. & num. 39. & præſump. 73.
 num. 7. Gall. de exception. tit. 4. except. 24. num. 11.
 & ſeqq. & except. 27. n. 54. part. 2. Montis. de con-
 ſil. lib. 3. tit. 19. n. 12. Manſ. conſil. 774. n. 14.
 ubi concordantes tom. 8. & in Caſſa Florent. con-
 ſil. 32. n. 12. tom. 9. Joannes Otto Taber tract. vol. 1.
 de ſubſtit. in reſponſ. 2. §. que verba ſol. 857. col. 1.
 & reſponſ. 5. n. 15. fol. 874. Perregrin. de fideicommiſſis,
 artic. 15. n. 8. & artic. 52. n. 2. ibique Cenſal. verſe.
 obſervo fol. 333. impreſſ. Lugduni anni 1672. Fufar.
 de ſubſtit. quæſt. 457. ex n. 1. Torr. varior. Jur. quæſt.
 tom. 1. tit. 2. de ſubſtit. fideicommiſſis, quæſt. 41. n. 69.
 Antouell. de tempor. legal. lib. 1. cap. 5. n. 5. Randerſ.
 decif. Piſan. 28. n. 103. in ſu. Bargain. Cavalcan. de-
 cif. 95. n. 45. part. 3. Caſſal. decif. 153. n. 2. & plu-
 rib. ſeqq. ubi lætè Allegrad. in celebri Caſſa Floren-
 tina Pezori, & Riccardi conſil. 46. n. 7. 25. & ſeqq. &
 n. 41. & ſeqq. lib. 1. Rot. Florent. in eadem Caſſa in-
 dicant diſc. 4. Julij 1635. n. 7. & ſeqq. num. 17. n. 27.
 & ſeqq.

Sive in directa, quæ ope de tempore ad tempus 29
 extenditur Bart. in l. 1. n. 15. ff. de vulgar. & in l. 1.
 Gallus num. 9. ff. de liber. & poſthum. Socin. ſen. con-
 ſil. 240. n. 8. & 9. lib. 1. Ruſa. conſil. 83. n. 2. & 12.
 conſil. 97. n. 4. conſil. 102. n. 5. conſil. 152. n. 3. lib. 2.
 Raland. à Valle conſil. 31. n. 13. lib. 4. Paris. conſil. 72.
 n. 19. lib. 3. Houard. conſil. 49. n. 46. lib. 2. Gozzadin.
 conſil. 104. n. 4. & 7. Cravet. conſil. 904. n. 10. Ri-
 minald. Jan. conſil. 279. n. 87. Rot. apud eum conſil. 531.
 n. 41. Allegrad. diſc. conſil. 76. n. 76. & ſeqq. lib. 1.
 ubi multipliciter limitat. Odd. in præſid. de compend.
 part. 2. quæſt. 3. verſe. limitatur tertio. Montis. de
 conſil. lib. 3. tit. 19. num. 12. Menoch. lib. 4. præ-
 ſump. 65. n. 39. Trévancin. de ſubſtit. part. 1. cap. 1.
 n. 38. Intrigial. eodem tract. cenſ. 1. quæſt. 17. n. 27.

Simon de Pret. de interpret. ultim. volunt. fol. 150. n. 41. in fin. Fufar. de fubftit. quæft. 33. n. 1. de Luc. de lin. legal. tom. 1. refp. 31. n. 2. fol. mibi 381. imprefsi. Neapoli anni 1716. Rot. eorum Gregor. de cif. 338. num. 3. in recet. decif. 159. n. 1. part. 1. de cif. 168. num. 1. & feqq. 348. n. 1. & feqq. part. 6.

Tempus enim certo modo determinatum, fundationem alterius temporis non recipit, & conditio ad certum tempus reſtricta, extra illud purificari non poteſt *Riminald. Juv. diſt. conſil. 279. num. 91. & 94. & confil. 531. n. 17. Conſiliorum Regni Siciliæ apud Caſtil. diſt. decif. 153. n. 6. & feqq. Rot. eorum Gregor. diſt. decif. 338. n. 4. ibique Adde. num. 15. aliique mox allegari.*

Et proinde ſubſtituto Caja, ſi hæres intra viginti annorum ætatis annum decereſcit ſine liberis, eo obiente poſt dictum annum vigintiſimum nullis reliſtis ſibiſ, fideicommiſſum expirat, & evaneſcit, nec extenditur ad aliud tempus poſt ætatem annorum viginti *Fuſar. de fubſtit. quæſt. 457. n. 1. & feqq. Peregrin. de fideicommiſſi. art. 15. n. 8. præſ. ſua. verſic. unde ſubſtitutio, & art. 32. n. 3. Antonell. de temp. legal. lib. 2. cap. 5. n. 5. & 6.*

Factaque ſubſtitutione pupillari filio ſi deceſſerit intra decimum ſonum, non habet locum, ſi deceſſerit poſt decimum, & intra decimum quartum annum, licet illud tempus med. um ſit tempus ordinarii pupillari ætatis, & ſubſtitutionis pupillaris, ut diſponit text. in l. ſi ita quis 27. ff. de vulgar. & pupillar. ibique Zaſ. Brunnem. & alij. *Riminald. Juv. conſil. 279. n. 92. & diſt. conſil. 531. n. 15. Mantici de conſeclor. lib. 5. tit. 3. num. 21. Menoch. lib. 4. præſumpt. 65. n. 39. Cræſc. 6. ſubſtitutio quæſt. 16. n. 1. Trutmann. de ſubſtitut. part. 1. cap. 22. verſic. quæritur caſus. Vafſ. de Juſticij. creat. 5. n. 46. Inſtrictio. de ſubſtit. creat. 1. quæſt. 56. n. 3. Fuſar. de ſubſtit. quæſt. 67. n. 10. Berſan. de pupill. cap. 4. quæſt. 14. n. 2. & feqq.*

Et ſi diſponem inſtituit filium, iſtoque vivo Teſtatore decedente, ſubſtituit Titium, ſi filius poſt Teſtorem aſcendat, Titij ſubſtitutio expirat, quia ipſius ſubſtitutio collata in unum tempus, ad aliud non extenditur, ut patet text. in l. ſi quis ita ff. de vulgar. ibique Barro. & alij idem Barro. in l. ſi mater 6. 1. in fin. ff. eodem. Fideicommiſſiſtiſta Maximus Peregrin. qui verò peregrinum opus exaravit de fideicommiſſi. art. 15. num. 8. Fuſar. de ſubſtit. quæſt. 33. n. 6. Menoch. lib. 4. diſt. præſumpt. 65. ſub n. 39. Terr. variat. Jur. quæſt. tom. 1. tit. 2. de ſubſtit. & fideicommiſſi. diſt. quæſt. 41. n. 69. verſic. & in terminis. Allegrad. diſt. conſil. 46. num. 7. & feqq. & n. 47. lib. 1. & ſub n. 59. verſic. ſecundo quia in fin. Rot. Florent. in eadem Cauſa Florentina Legati de Perceis 4. Janij 1635. n. 8 intra imprimenda.

Ilque locum habet etiam in ſubſtitutione facta cum clauſula vulgariter, pupillariter, & per fideicommiſſum, quæ reſtricta ad caſum decedentis in vita Teſtatoris, non extenditur ad aliud tempus, Teſtatoris morte ſequens, etiam in ſubſtitutione fideicommiſſaria. *Berol. conſil. 63. n. 9. lib. 2. Menoch. conſil. 359. n. 3. Peregrin. de fideicommiſſi. diſt. art. 15. ſub n. 8. verſic. & hoc Barro. Fuſar. de ſubſtit. diſt. quæſt. 33. n. 6.*

Si tamen conſtaret de verifimili mente Teſtatoris in coacturam, extendendi nempe ſubſtitutionem in tempore ad tempus, iſta unice attendi deberet, cum tamquam lex in teſtamentariis diſpoſitionibus ſemper dominetur. *Menoch. diſt. præſumpt. 73. num. 7. in fin. lib. 4. Manſ. conſult. 60. n. 162. & feqq. tom. 9. Fuſar. de ſubſtit. diſt. quæſt. 457. n. 9. Conſil. ad Peregrin. de fideicommiſſi. art. 52. verſic. obſervo fol. mibi 333. imprefſione Lugdunen. anni 1672. de Luc.*

de lin. legal. tom. 1. diſt. reſponſi. 31. num. 3. & 4. fol. 381. imprefſi. Neapolit. anni 1716. Caſtil. decif. Sicil. 233. ex num. 38. 41. & feqq. aliique mox allegari.

Oppoſitæ autem voluntatis Teſtatoris indicium per ſimam deſumitur, ex quo poſt ordinatum fideicommiſſum ad certum tempus reſtrictum, Teſtator addidit rationem comprehenſivam aliorum temporum ultra expreſſum, quæ caſu cum ratio amplior dicto illud ſimpliat, & extendit ad tempus, perſonas, & caſus io ratione comprehenſos, ad omnia illa tempora, ad quæ ratio progreditur. fideicommiſſum deberet extendi Peregrin. de fideicommiſſi. d. art. 2. n. 54. Petr. eodem tract. quæſt. 5. num. 43. poſt præcip. & num. 93. & feqq. Fuſar. de ſubſtit. ſuſpectata quæſt. 457. n. 7.

Unde facta à Teſtatore prohibitiō alienandi filio, uſque dum pervenerit ad vigintiſimum quintum annum, additæque ratione, quia vult bona in perpetuum manere, & conſervari in tota, & univerſa familia, & agnitione, quævis alienandi prohibitiō ad ſolum tempus annorum vigintiſque ſi coarctata, & reſtricta, ratio tamen, quæ eſt amplior dicto, & comprehenſiva omnium temporum quoque ſimilis, & agnatio Teſtatoris duraret, fideicommiſſum ad iſta tempora extenditur, illaque evaderet ſuccellivum, & perpetuum agnitione durante. *Bart. in l. pater filium 6. fundum ff. de legat. 3. Mantici de conſeclor. ultim. volunt. lib. 6. tit. 14. n. 21. Fuſar. de ſubſtit. quæſt. 457. ſub n. 7.*

Et good facta ſubſtitutione uſque ad certam ætatem, ſubſtituti admitti debent eam poſt tranſactam dictam ætatem, quando colligitur ex circumſtantijs, talem ſolſſe mentem Teſtatoris, io ſpecie Decian. conſil. 34. ſub n. 63. lib. 3. de Luc. de lin. legal. tom. 1. diſt. reſp. 31. n. 3. & 4. fol. 381. imprefſione Neapolitana anni 1716. Conſiliorum Regni Siciliæ apud Caſtil. ſuſpectata decif. 153. num. 48. ubi alia individuaſe auctoritates citat.

Alia conſeclura eruitur, ex quo eodem militat ratio in tempore expreſſo, & in non expreſſo, & cauſa finalis, quam habuit Teſtator, viget in toto tempore. *Grat. conſil. 225. num. 25. lib. 2. Menoch. de præſumpt. lib. 4. præſumpt. 65. n. 42. Fuſar. de ſubſtit. diſt. quæſt. 33. n. 7. & diſt. quæſt. 457. n. 8. Cæſari. decif. 95. n. 45. part. 3.*

Tertis deſumitur conſeclura ab incertitudine; veritatem enim eſt extendere ſubſtitutionem de tempore ad tempus, quando iſtud certum eſt, focus ſi fit incertum. *Socij. Juv. conſil. 186. num. 30. lib. 1. Fuſar. de ſubſtit. diſt. quæſt. 33. n. 3.*

Quarto loco limitatur regula, de qua ſuprà num. 18. ut non procedat in tempore tacito à lege ſubintellecto, pota ſi Teſtator filio impuberi pupillariter ſubſtituit Titium, quæ expreſſa pupillaris adveniente pubertate expirat, ſed non expirat vulgaris mox in ea contenta, ſed quoque tempus pupillaris ad tempus vulgaris protrahitur, ex quo tempus vulgaris in pupillari ſeicid incrat, ut declarat Bart. in l. 1. 6. penult. n. 16. ff. de vulgar. & pupillar. ibique Ruin. n. 43. verſic. ultimum limitatur. Allegrad. diſt. conſil. 76. num. 79. lib. 1. Menoch. de præſumpt. lib. 4. diſt. præſumpt. 65. num. 42. Fuſar. de ſubſtit. diſt. quæſt. 33. num. 9.

Et quævis ſubſtitutio vulgaris tacite in pupillari expreſſa contentis ſubſtituti poterat, non minus ac ipſa pupillaris. *Brunnema. in l. jam boni jure 4. n. 10. ff. de vulgar. & pupillar. Mantici de conſeclor. ultim. volunt. lib. 5. tit. 6. n. 2. & feqq.*

Diſtinguendi tamen ſuati in hoc propoſito plures caſus; aut enim pupillaris ſubſtitutio ſimplificetur, & ibique temporis præſcriptione facta ſuit, veluti ſi Teſtator dixiſſet, quiſquis mihi hæres erit impub-

43 si filio meo heres esto, etique casu quavis adveniente pubertate finitur pupillaris substitutio, nihilominus tacita vulgo si non expirat, juxta doctrinam Bartol. in l. 1. n. 56. ff. de vulgur. Gagliolo. de Benefic. in cap. Raynatus: in materia vulgaris n. 138. de testum. Intrigol. in materia vulgaris. n. 7. Vesp. de success. creat. §. 21. n. 244. & de success. progressi. lib. 2. §. 11. num. 46. Treracius. de substitut. part. 1. cap. 21. num. 3. qui hanc esse communem opinionem asserit. Ayllon ad Govea tom. 1. cap. 3. de substit. vulgar. n. 40. Gall. de except. tit. 4. except. 18. n. 26. Mantie. de consell. ultim. volunt. lib. 3. tit. 6. num. 2. verisim. aut vera subiungit. Bart. Cras. de success. §. substitutio quest. 16. n. 1. Pufar. de substitut. dist. quest. 67. n. 2. Besjav. de pupill. cap. 4. quest. 14. num. 11.

Si vero substitutio pupillaris restricta est ad tempus pubertatis, videlicet si dixerit Testator si filius meus intra pubertatem decesserit substituo &c. & isto casu plures finit, qui sequuntur opinionem, quod adveniente pubertate expirat tam substitutio pupillaris, quam tacita vulgaris, ex quo presumitur Testatorem ultra illud tempus p ovidere noluisse. Cras. §. substitutio quest. 16. num. 1. Intrigol. de substit. cent. 1. quest. 16. n. 3. quest. 36. n. 2. & quest. 88. n. 29. Pufar. de substit. dist. quest. 67. n. 4. & seq. Hume. Encycloped. Jur. part. 4. tit. 39. n. 12. Bressan. qui de veriori testatur, de pupill. cap. 4. quest. 14. num. 11.

45 Sed contrarium sententiam alij sequuntur, eamque relictis antiquioribus, ex processu sustinent Casareus. in sup. Raynatus §. 5. n. 9. de testum. Vesp. de success. creat. §. 21. dist. limit. 10. num. 244. & lib. 2. de success. progressi. §. 11. n. 46. ubi de communiori, & veriori opinione testatur. Menoch. presump. lib. 4. presump. 43. n. 3. usque ad fin. Oddi de compend. in preliad. part. 3. quest. 6. versio. aut futa fuit. Treracius. de substit. part. 2. cap. 21. n. 2. ubi quod hanc esse opinionem communem. Mantie. de consell. ultim. volunt. lib. 3. tit. 3. n. 18. & 21. & plenissimè tit. 6. n. 2. & perib. seq. ubi Jura, & auctoritates in contrarium adducit, illaque concludit, & declarat. Gall. de except. tit. 4. except. 18. n. 61. & seq. part. 1. Gomez. parat. resolut. tom. 1. cap. 3. de substit. vulgar. n. 30. ibique Saarez. in addit. & Ayllon n. 16. & 40. Molina. de Just. & Jur. tom. 1. diffus. 184. n. 16.

46 Pugnantes tamen inter se auctoritates ad contrariam reducuntur à Pufar. de substit. dist. quest. 67. n. 6. & seq.

Quandoque autem substitutio pupillaris facta est in longius tempus, quam fit pupillaris ætas, veluti si dictum sit, si filius meus pupillus intra vigesimum ætatis annum decesserit, Titus heres esto, & tunc usque ad vigesimum annum vulgaris protrahitur, nec expirat pubertate, quæ apparet hanc fuisse Testatoris voluntatem, qui censere voluisse tacitam vulgarem in pupillari contentam durare intra omne tempus, ad quod voluit trahere pupillarem Mantie. de consell. ultim. volunt. lib. 3. dist. tit. 6. n. 2. versio. aut vero subiungit. Pufar. de substit. dist. quest. 67. n. 3. & quest. 159. n. 3. Besjav. de pupill. dist. cap. 4. quest. 14. n. 14.

47 Alia depromptæ conjectura, quando dispositio non facta extensione consequetur, & fideicommissum fortiori non possit effectum, puta si constaret de eerte, & indubitata mente Testatoris fideicommissum ordinandi, qui simul, & semel substitueret, si heres in vita ipsius decesserit, cum enim decedens hærede in vita Testatoris si substitui non possit per fideicommissum, quia conditio mortis in vita Testatoris substitutioni vulgari adaptatur, non eodem fideicommissum, quæ aditionem hereditatis requi-

rit, hinc ut fideicommissum suum foretque possit effectum, substitutio facta si heres decesserit in vita Testatoris, extendi debet ad tempus, quo ille mortis adita hereditate post mortem Testatoris, abunde Rait. consil. 170. lib. 2. Der. consil. 294. num. 4. versio. quintæ hoc idem, & sub n. 8. versio. successu, & seq. Pufar. de substit. dist. quest. 457. n. 5. & 6. & comprobatur Altragrad. dist. consil. 76. n. 34. lib. 1. & n. 78. Borden. Misell. discus. 89. n. 46.

Prout unam ex conjecturis subministrat favor piæ causæ, quæ in dubio operatur, ut ex capi debeat interpretatio, per quam animæ saluti consulitur, in specie Pufar. de substit. dist. quest. 76. n. 67. lib. 2. ubi plures. Masf. dist. consil. 60. n. 162. & seq. tom. 9.

Non est tamen sufficiens conjectura pro extendenda substitutione de tempore ad tempus oppositio verborum semper, in i futurum, & similia, quia ista restringuntur, quando evenit casus intra tem-
49
pora expressa in substitutione, in specie Pufar. de substit. dist. quest. 457. n. 4. Rot. Florent. in dist. Noventis de Pecuniis 4. Junij 1635. n. 56. ubi concordantes Rot. Rom. de off. decis. 490. n. 3. part. 4. ubi plures referuntur, & n. 5. & seq.

Adverte hic, quod extensio de casu ad casum facilius est quam de tempore ad tempus, nam extensio de casu ad casum non fit contra, sed præter voluntatem disponentis; illa vero de tempore ad tempus non solum fit præter, sed etiam contra Testatoris mentem, dum eam illa se ad certum tempus restringit, post illud tempus prohibere voluisse credendum est Rinnab. Jura. 209. consil. 532. n. 15. & seq. Consistorium Regni Speiæ apud Castell. dist. de off. 123. n. 3. Altragrad. in celebri causa Maronem Legati de Pecuniis consil. 45. n. 7. lib. 2. Rot. nostra in eadem causa, secundum scripta per eum judicem à Jurem 1635. n. 54. & seq. infra imprimenda.

Eadem.

Idem dist. & Ann.

ARGUMENTUM.

Vocatis descendendis in Emphytheus Ecclesiasticis, stante Statuto exclusivè femininarum, veniant masculi per prius, & feminæ per posterius, & si in hac videretur utriusque proximis ultimi descendens, vel primi assequens.

SUMMARY. M.

Emphytheus contrahitur naturam assinit ex conditionibus in eo oppositis.

Primus ex conditionibus adhiberi possunt ad Emphytheus Exclusionem.

Primus ex conditionibus adhiberi possunt ad Emphytheus Exclusionem.

Primus ex conditionibus adhiberi possunt ad Emphytheus Exclusionem.

Primus ex conditionibus adhiberi possunt ad Emphytheus Exclusionem.

Primus ex conditionibus adhiberi possunt ad Emphytheus Exclusionem.

Primus ex conditionibus adhiberi possunt ad Emphytheus Exclusionem.

Primus ex conditionibus adhiberi possunt ad Emphytheus Exclusionem.

Primus ex conditionibus adhiberi possunt ad Emphytheus Exclusionem.

Primus ex conditionibus adhiberi possunt ad Emphytheus Exclusionem.

Primus ex conditionibus adhiberi possunt ad Emphytheus Exclusionem.

Primus ex conditionibus adhiberi possunt ad Emphytheus Exclusionem.

Primus ex conditionibus adhiberi possunt ad Emphytheus Exclusionem.

Primus ex conditionibus adhiberi possunt ad Emphytheus Exclusionem.

Primus ex conditionibus adhiberi possunt ad Emphytheus Exclusionem.

Primus ex conditionibus adhiberi possunt ad Emphytheus Exclusionem.

Primus ex conditionibus adhiberi possunt ad Emphytheus Exclusionem.

Primus ex conditionibus adhiberi possunt ad Emphytheus Exclusionem.

- mittantur ad Emphytheusim, licet essent expressæ vocatæ.*
- 11 *Idem in fundo, & fiduciæ commissæ.*
 - 12 *Dei iura excluduntur procedendo favore masculinæ, qui excluduntur feminæ ab hereditate ultimi decessantis.*
 - 13 *Contrâ non. 21.*
 - 14 *In Emphytheusi stipulata per masculinum pro se, & suis descendentiis ex linea masculinâ in perpetuum, præsumitur habita ratio agnationis.*
 - 15 *Quando in mortuo de descendentiis semper additur est signum masculini generis, probabiliter existitur de masculinis cogitatum.*
 - 16 *Verba masculini generis restringunt significationem verbi descendentes.*
 - 17 *Vel saltem operantur prælationem masculinorum in concursu femininarum.*
 - 18 *Præsumitur cum stipulatione filias proprias non vocatas, sed patris excludit.*
 - 19 *Testator præsumitur de velle confirmare cum Statuta, & c. 10.*
 - 20 *Et feminæ excluduntur ab ratione agnationis, quam considerat Statutum.*
 - 21 *In Emphytheusi successione non attenditur, an femina excludatur ab hereditate ultimi decessantis, sed primi acquirentis.*
 - 22 *Præsumitur si agatur de Emphytheusi Ecclesiastica, in qua proximitas primi acquirentis attenditur.*
 - 23 *Idem est in Emphytheusi, quod in fundo, nisi militet diversa ratio.*
 - 24 *Faciles assentiant bonæ Emphytheuticæ per acquirentem stipulata operatur (solum, ut feminæ non creantur ab eorum successione, non solum taliter prærogantur masculinorum.*
 - 25 *Agnationis favor quando est consideratur, ut qui ad masculinorum exclusionem admittitur, debet esse masculus ex linea masculinâ.*
 - 26 *Statutum femininorum excludens non illas reddit successiones incapaces, sed illas præteri masculinas, ut ut masculinæ sit, in primogenita, & femina in secundo.*

DECISIO XVII.

Nunc descendendo ad quartum articulum, qui respicit dicta bona emphytheuticæ, supponendum est Nobilem quendam D. Antonium Senorem de Puccia quique de anno 1481. à Reverendo Redore Plebis Cojani plura bona dictæ Plebis in emphytheusim concessisse per se, suisque descendentiis ex linea masculinâ in perpetuum, pro annuo canone, notatam quadraginta de Camera, quæ super bona fecit à dicto tempore, citra semper in familia Puccia permansisse, & ultimo loco descendere in dictum olim D. Robertum, ita quoque per DD. Abbates, & Robertum prædictos hodie ad eos fuisse devoluta, contendentibus ex adverso Illustribus sororibus, imò & ipsâ in dicta investitura fuisse comprehendit, ut ex linea masculinâ ejusdem D. Antiochii primi acquirentis legitimæ descendentes, metumque in bonis ipsâ esse præsentibus, uti proximis ultimo morientis.

Quæ circa locum non videretur dubitandum, quia, ex quo contractus emphytheuticus ritum assumit, & conventionibus in eo appositæ ad tenor. in §. adp. inquit. de locat. & condit. committit, de quibus per Glossam de jar. emphytheusim. quest. 4. n. 9. & per Binnocentium. quest. 19. n. 5. etiam femine, si ita conveniant, ad emphytheusim etiam Ecclesiasticam admittuntur §. emphytheusim autem in ant. de non alien. aut pecuniat. ecc. Ecclesiæ, & tradit Glossa in §. emphytheusim quest. 28. & Riminald. dist. quest. n. 2. prout fa-

39 in proposito etiam pro feminis stipulatum videretur

tur itaque verba communi descendentiis, sub quo tam masculi, quam feminæ comprehenduntur l. cognosce §. 1. ff. de verb. significat. l. final. C. de finis, & legitimo. Alex. consil. 160. num. 2. & per tot. lib. 2. Rot. decis. 225. n. 34. par. 2. in vossif. & habetur latè in Mosio. dist. 16. Januarij 1589. de more ex habitis col. 2. vossif. quo jure cum sepp. non secus atque comprehenduntur hoc nomen liberorum, ut per Rebuff. in l. liberorum §. preter hoc omnia col. 2. vossif. notandum esse ff. de verbis significat. non refectionis subtili differentia, quam Alciat. in l. Gallus §. nunc de lego n. 8. ff. de lib. & posthum. & nonnulli alij constituit inter verba pro se, & descen. dentibus à linea, ex linea, seu per lineam masculinam, cum verbalis prolixus sit, ut per Berri. consil. 77. n. 29. lib. 2. Menoch. consil. 205. n. 23. vossif. respondetur lib. 3. Molin. de p. vngentis. Hispan. lib. 2. cap. 6. sub n. 38. Matrone. de legat. & fiduciæ commiss. lib. 2. cap. 13. n. 2. veritas enim videtur esse, ut quemadmodum nepos ex filio dicitur descendens ex virili sexu, seu per virilem sexum §. item utriusque inquit. de hered. que ab intestato deserit. l. Lego 12. tabul. vossif. in Mosio. dist. 6. de legat. hered. §. ut videri inquit. de legat. agnat. fuisse. ideoque sub dicta concessione comprehenditur, ita pariter comprehendatur, si dictam sit per lineam, ex linea masculinâ, cum hæc duo præstentur in jure, ut post Berri. n. 3. Bald. n. 4. Alex. n. 3. Jafon. n. 9. & 10. Socin. n. 2. & 2. in dict. §. nunc de lego videretur Cast. consil. 91. num. 4. in fin. lib. 2. Alex. consil. 53. n. 9. lib. 6. Socin. consil. 51. n. 6. lib. 4. Curr. Jun. de feud. part. 3. n. 25. Cazzadus. consil. 87. n. 7. Berri. in emphytheusi Ecclesiasticâ quest. 18. n. 1. Non. consil. 1. n. 40. Menoch. consil. 379. n. 26. & 27. & de communi testantur Alciat. dist. §. nunc de lego n. 11. Gabriel. consil. 90. n. 33. lib. 1. Cephal. consil. 413. n. 21. lib. 3. Mosio. dist. lib. 1. cap. 6. n. 37. Mosio. etiam Rotæ diei 29. Maij 1545. & DD. Trivium diei 5. Februarij 1589. & facit quia, si nepos, vel proneps ex filio, & nepote masculo (quales sunt illorum sorores) non possunt dici descendere ex linea, vel per lineam femininam, consequens est, ut necessarii dici debeant descendentes ex linea, vel per lineam masculinam, ut in terminis arguit Cast. in dict. consil. 91. n. 4. lib. 2. qui licet prætulerit contrarium tenuisse in l. maritum n. 5. C. de Procurat. et per Alciat. dist. §. nunc de lego n. 11. Menoch. dist. consil. 302. n. 39. & Peregrin. qui alios citat artic. 26. d. n. 29. inquit in fin. vera tamen resolutio videtur, ut dicta per Cast. procedant in filia, quæ non est de linea stipulantis, sed finis lineæ masculinæ, & principium femininæ, ut locus in nepot. ex filio, qui jam linea incipit, æquæ ex linea masculinâ vere, & propriè descendit, ut palchre deducitur in dictis Motivis.

Hæc inquam etiam videntur inferre, filias D. Roberti non injuria dici posse ex comprehensis in investitura Cojani, prout pluries statum viderit in hoc auditorio, ut ex Motivis antedictis, nihilominus tamen Domini, præsupposito hæc etiam admisso, censuerunt ipsas pro nunc, idest durante vita D. Roberti, qui hodie solæ ex masculis D. Antiochii sup. priores est. ad ejus exclusionem nulliterus admitti posse, siquidem ubicunque etiam feminæ descendentes ex masculis specialiter, & nominatim sufficere vocatæ, ne dum tacite ut hic, non tamen vacata conferatur à exclusionem masculinorum, quomodo aliquis ex eis superest, præsupposito Statuto Civitatis exclusivæ feminarum propter masculos; hoc enim in casu censetur prius acquirere stipulanti primo pro masculis, & deinde in defectum masculinorum pro feminis. Rot. in l. respondens §. si libera n. 5. ff. de oper. lib. & rursus consil. 60. ante n. 2. lib. 1. quem sequatur Anchera. consil. 125. ante

te a. 7. & in Clem. 2. de jur. patronat. Imol. in cap. potest sub n. 69. versic. item ad locat. extra de locat. Alex. consil. 44. n. 2. consil. 137. lib. 1. & in l. heredes mei §. cum ita sub n. 9. versic. benefacit etiam ff. ad Trebell. Insuper in l. 2. n. 187. C. de jur. emphyteusis. Curt. Jun. pro communi consil. 171. n. 3. lib. 2. Beum. in tractat. quod flant. consil. artic. 8. quest. 12. Berch. consil. 95. n. 8. & consil. 97. n. 2. lib. 1. Didac. vers. refel. lib. 2. cap. 18. ante n. 2. versic. secunda conclusio. Cephal. consil. 11. in fin. Cler. in §. emphyteusis quest. 32. versic. sed potest. Valaf. de jur. emphyt. quest. 41. n. 4. Perrugia. artic. 25. a. 51. Riminald. Jun. consil. 38. n. 33. & seqq. Roland. consil. 84. a. 17. lib. 4. amplex. Menoch. consil. 974. per tot. lib. 10. ubi consiluit, feminas, quæ aliquo modo vocatæ dici possunt, non venire in concessione feudi, quando adiunt masculi descendentes à primo acquirente, ibique multas adducit rationes, & auctoritates idem concludentes in materia livellaris, & fideicommissaria, & contrarij respondet, ostendens per assignationem bonorum solum an ex coheredibus, non præjudicari nec primæ concessioni, nec masculis, quominus feminis præferatur, qui videtur casus nosster.

Et licet contrā hanc conclusionem videretur latius urgere auctoritas aliquorum assensuum præsumptionem desumptam ex Statuto forminarum exclusionem non concludere, nisi extores masculi, qui excludant feminas ab hereditate ultimi decedentis, quod non convenit casui nostro, in quo filius non possunt per DD. Pucios excludi ab hereditate patris, ad Socin. consil. 65. lib. 3. n. 1. Ruin. consil. 144. num. 14. lib. 2. Cephal. consil. 45. num. 9. & 14. & consil. 46. n. 21. Hender. consil. 57. n. 58. lib. 1.

Domini tamen pro hujus contrarij resolutione considerabant, emphyteusim in perpetuum fuisse stipulatum per masculum, pro se, & suis descendenti-
bus ex linea masculina in perpetuum, idcirco præsum-
ptum per eam habitam fuisse ratione agnationis con-
servandæ, ut in terminis scribitur Cephal. consil. 185.
n. 36. & 27. Decian. consil. 46. n. 66. lib. 2. & Rimi-
nald. Jun. consil. 764. n. 34. maxime cum stipulans,
quando in contrahenda de descendendis mentionem
fecit, semper adhibuit signum aliquod masculini
generis, ut ibi, ex linea, vel per lineam masculi-
nam, & ibi, & alios prædictos, pro quibus supra con-
dixit, vel alterius eorum, & iterum ibi, vel ab alio
eorum, & inferius, & aliquem eorum, vel alios ex fa-
miliâ, & rursus ibi, aut descendentes sui prædita-
ti, & in clausula finalibus, & aliis annexis aliis pro
quibus, ut supra constat, & ideo probabiliter infer-
ri posse per eam, de masculis potissimum fuisse co-
gitatum, juxta tradita per Rub. Alexandr. in consil. 150.
n. 3. & 4. per Peregrin. de fideicommiss. artic. 25.
n. 58. proindeque verba hæc masculina, si non re-
stringunt potius significationem verbi descendentes,
quantumcumque commune sit, ad utrumque sexum,
ut sua in casibus arguitur Curt. Jun. consil. 319. n. 24.
lib. 3. Cephal. dist. consil. 11. n. 7. Decian. consil. 7.
n. 46. lib. 1. Riminald. Jun. consil. 764. n. 31. lib. 2.

Prærogativa saltem masculina concessiua, quasi sti-
pulari per descendentes ex linea masculina, ante
omnia præ oculis habens favorem agnationis, non
cavaverit de feminis, nisi in defectum masculinæ
præsertim cum nec propriis quidem filias vocave-
rit, sed potius viriliter excluderit ad ten. in l. fi-
niti cert. C. de testam. milit. cum alijs per Barr. in
l. 2. ante num. 3. ff. ad Trebell. consequenterque
conferat sese confirmare voluisse cum Statuto, ut
quemadmodum ad exclusionem feminarum in Sta-
tuto considerata fuit ratio conservandæ agnationis,
ita & ipse vocans suos descendentes per lineam ma-
sculinam dicatur, præ oculis habuisse eandem ratio-

nem agnationis conservandæ, sique filias exclu-
dendo, nepotes quoque, & propinques excludisse, ut
in puncto egregie scribit post alios Socin. Jun. con-
sil. 168. n. 69. & seqq. lib. 2.

Et licet hæc ratio non videatur in totam dissol-
vere difficultatem ad Menoch. consil. 95. ante n. 64.
alia tamen per eum allegata (inquit ex loco Menoch.)
ut vocans descendentes suos, præferatur illis ad-
mitti voluisse, qui ab intestato ex dispositione Sta-
tuti vocarentur [& sic vocationi locum esse, vel
ne, prout aderunt personæ, quæ sibi ab intestato
succeederent] magis communiter est recepta, sique
intelligendam esse doctrinam Barr. in l. heredes mei
§. cum ita in ultimis verbis, ibique etiam Rip. a. 75.
ff. ad Trebell. dum vult, Testatorem præsumi velle

dispositionem suam eam jure municipali conformem
esse, inter alios inquit Socin. Jun. docuit Alexand.
consil. 15. in fin. lib. 4. Socin. Jun. consil. 249. num. 20.
lib. 2. & consil. 33. num. 2. lib. 4. & jis addit Me-
noch. Ruin. consil. 146. n. 7. lib. 4. Gonzad. consil. 89.
n. 7. Zuccard. in l. ultima num. 85. C. de edict. Div.
Abolam. toll. Socin. Jun. qui in terminis loquitur ultra
Menoch. dist. consil. 95. a. 63. & 64. & relator per
eum sequitur etiam Decian. consil. 74. n. 28. lib. 3.
Peregrin. dist. artic. 25. n. 57. in fin. & a. 58. versic.
ad contraria autem, atque etiam ibi in proprijs ter-
minis emphyteusis tenere Domini Treu in Mo-
tiv. diei 5 Februarij 1589. ad penult. & consiluit
Theob. Non. consil. 37. a. 14. atqueiam communem esse
sententiam, ut in hac materia prælationis masculo-
rum, ex verisimili mente disponit sese conformans
cum lege municipalis, non sit infirmandum, an
femine sint excluse à successione ultimi morientis,
sed potius ad excludendum ab hereditate gra-
vantis, & de magis communi testatur Menoch. dist.
consil. 95. a. 64. & hoc punctualiter attingit casum
nostrum, cum D. Robertus hodie vivens, sit pro-
cul dubio proximior D. Antonio primo sequenti,
quam sine illustres focores, ut perspicue ex arbore 12

Perillustis hujus familie deprehenditur, id, quod
ex eo etiam facilius procedit, ex quo verisimiliter in em-
phyteusi Ecclesiasticis, in qua eorum est non ulti-
mæ deeedentis attendendam esse propinquitatem, sed
primæ acquirentis, ut læt per Virapell. de retract.
ligo. §. 2. gloss. 1. n. 17. & 19. & §. 41. gloss. 2.
n. 19. qui licet loquatur in feudo, idem tamen est
etiam in emphyteusi, ubi non militat diversæ ra-
tio, ut per Jafin. in l. 2. n. 50. C. de jur. emphy-
teusit. & in terminis emphyteusis Ecclesiasticæ ita
resolvunt Didac. pract. quest. cap. 38. n. 13. Valaf. de
jur. emphyteusit. quest. 50. n. 5. & novissimè Modern.
Affens. decis. Lucenf. 29. num. 34. & seqq. ubi de
communi.

Neque hic obstat fundamentum, quod novissimè
desumebatur ex faciente francem bonis concessa
quandocumque in perpetuum, ut in instrumento lo-
cationis legitur, quæ possit ex in casu remone-
re libera affrancatio, consequenterque effecti tran-
sitio ad quoscumque heredes, etiam feminas,
quæ ratio videtur excludere præsumptionem illam,
quod sciret quæsitæ favore agnationis, nam hoc
quidem suadere potest mentem coadiutoris fuisse,
ut feminæ non acceretur prioribus ad ejusmodi bo-
nis, ex quo poterat dari casus, ut ad eas etiam ali-
quo tempore devenire possent, sique plenior fuis-
set stipulatio, quia bona distincta conservabantur in
eius descendentiis; sed non propter tamen tollit
prærogativa masculinæ, nam ubi consideratur
favor agnationis, ad hoc, ut quis admittatur ad
masculorum exclusionem, tanquam de linea mas-
culina, duo requiruntur, ut sit descendens ex linea
masculina, & sit masculus Gonzad. consil. 87. a. 15.
Menoch. consil. 205. num. 29. & consil. 585. num. 19.
Peregr.

Pergrin. pro concord. *artic. 26. sub num. 29.* & ut ipse advertit *dist. artic. 25. sub num. 51.* Si sequimur mentem Statuti excludentis feminas, id utique non reddit feminam incapacem, sed illi dumtaxat masculum præferit, & ideo si masculus non sit, aut non possit egerere, aperitur locus feminæ in successione *l. n. §. sed si sit sui ff. ad Tertul. cum alijs*, ut ibi per eum concludentem in effectum, similes dispositiones habentes effectum, non secus ac si masculus esset in primo gradu, & femina in secundo.

Hæc prerogativa masculorum firmata, contruunt, vel saltem conciliantur omnia, quæ ad exclusionem DD. de Puccis exadverso considerantur, & motivi adducti uti loquentia in diversis terminis, ut subleitet per Informantes deducatur, facili negotio evitatur, consequenterque non nisi iuridice conclusum fuit Illustris forores, posico ut propriè continetur sub nomine descendendum, vocatas dumtaxat censeret juxta ordinem succedendi post masculos, ex quo, si tunc Statuto exclusivo feminarum, materia est facta differens, & diversa, quæ casu appellatione descendendum non omnes indifferenter veniunt, sed per materia subjecta significatio nominis, quoad feminas impropriatur, ut de masculis Testator primo loco dixisse videtur, ut post *Boer. consil. 9.* egregie docet *Mantici de consil. lib. 21. tit. 14. n. 55. & 16. & Pergrin. lib. 2. artic. 25. sub n. 57. & n. 58. versu. ad contrarium autem*, qui sub n. 61. post *Sacia. Jus. dist. consil. 168. n. 90. & Menoch. dist. consil. 95. n. 94.* respondet ad objectionem prædilectionis descendendum etiam feminarum in portione obveniens earum ascendentibus, quod consilio omittimus r. scire, ut ad alia properemus, & denique in ultimis verbis testator per sententias conformes pro hac parte fuisse judicatum, ut sic quicquid dici possit, quoad præjudicium locutoris, juxta tradita per *Pivell. in l. 3. n. 29. G. de bonis maternis. Menoch. dist. consil. 205. n. 12. Decian. dist. consil. 7. n. 39. lib. 1. & Modern. Afflicto. dist. decif. Lucasi. xli. n. 58.* masculi ex portione Illustrum fororum excludi nullo modo possint.

Fuit ergo dictum Illustris forores ab ijs bonis pro nunc excludendis, & D. Robertum ad ea admittendum esse, ut in sententia, salva tamen declaratione in executione sententiæ, ut in relaxatione eadem faciendi comprehendatur, vel non petium terræ postum in loco dictæ *Seiva di Monte*, quod per Dominos Puccios prestendebatur tantum fuisse penes D. Robertum in ejus vita, licet è converso prætendant Illustris forores, imo semper fuisse penes Dominos Adversarios, quorum neutrum firmatum fuit [quicquid forè stricte agendo dubitari posse videatur ex verbis sententiæ] idque fuit in causa, quia super hoc pacis diebus ante sententiam per alterum ex Partibus producta fuerit suæ probationes, nec porit liquido tam brevitemore constare, quis in effectu possidet.

Alexander Zibolius Prætor, & Relator.
Horatius Spannochius.
Dominicus Gualandus.
Pompejus Contarinius.
Aloysius Saltri.
Michael de Lavagna.

A D D I T I O.

A R G U M E N T U M.

Femina est capax Emphytheusis etiam Ecclesiasticæ, veniens appellatione descendendum, etiam si præcederet verbum filijs, à quo subsequens non restringitur. Venit vocatis descendentibus per lineam, vel ex linea masculina, & contrarium ferientes conciliatur, & declaratur. Non venit tunc Statuto exclusivo feminarum, donec masculi existant, statumque non ex ratione dispositiva, sed ob intentionem acquirentis comprehendit etiam bona Ecclesiæ. Masculi unius lineæ, non excludant feminas alterius, & de proximitate ultimi successoris attendenda in successione Emphytheutica tam hæreditaria, quam ex pacto, & providentia.

S U M M A R I U M.

- 1 *Giovagnoni. consil. 7. lib. 1. & Ger. Spin. consil. 13. n. 79. & 80. firmiter in causa succedunt.*
- 2 *Giovagnoni sequens referatur.*
- 3 *Et quis illum declarat.*
- 4 *Femina comprehenditur in Emphytheusi pro descendente stipulata.*
- 5 *Amplius etiam negatur de investitura bonorum Ecclesiæ, & Emphytheusi Ecclesiastica, & n. 6.*
- 6 *Item amplius, etiam præcedere verbum filijs, à quo aliud descendendum non restringitur.*
- 7 *Et ita Rotæ Florentinae iudicavit.*
- 8 *Contrariæ auctoritates referuntur.*
- 9 *Approbat per primam opinionem tamquam verior, & meliorem imitans rationibus, & à quibus contrariæ revocantur, & diluantur.*
- 10 *Loquitur perque in terminis, in quibus concessio facta fuisse pro se, & filijs, scilicet si addatur, & descendentes, quod verbum trans, vel declarat præcedit.*
- 11 *Limita si præcederet facta fuisse mortui masculorum, à qua qualitate verbum descendentes regularitur, & exemplifica ut ibi.*
- 12 *Item limita, ut appellatione descendendum non veniant feminæ, si aliquod absurdum sequeretur, & è converso.*
- 13 *Periunt feminæ descendentes ex masculis, si vocati sint descendentes per lineam, vel ex linea masculina, etiam in Emphytheusi Ecclesiastica.*
- 14 *Contrarium sententias enumerantur.*
- 15 *Intelligendi sunt in filijs primi acquirentis, qui per lineam masculinam à patre non descendit, sed ex neptis ex filio, vel alia alterius feminæ ex masculo descendente, & n. 17.*
- 16 *Item si versetur in defunctum masculinum.*
- 17 *Limita in masculo ex feminæ, qui appellatione descendendum, vel per lineam masculinam non venit, & de ratione.*
- 18 *Item non venit in Emphytheusi recepta pro filijs, & nepotibus masculis.*
- 19 *Non venit femina in stipulata pro filijs, & nepotibus.*
- 20 *Potissimè si versetur in Emphytheusi Ecclesiastica, & de ratione.*
- 21 *Item non venit tunc Statuta exclusivos feminarum, ut exat Florentiæ.*
- 22 *Admittitur tamen defuncti masculi, ubi fuerit in investitura expresse vocata, vel comprehensa sub verbis generalibus.*
- 23 *Amplius tam in Emphytheusi hæreditaria, quam ex pacto, & providentia, & n. 26. 27. 31. & 32.*
- 24 *Contra quod Statutum non procedit in Emphytheusi pactio.*

postumato, in qua fuis vocatæ etiam fœmine, & cum. 29.

30. Femina hoc casu fœmel exclusa non dicitur semper exclusæ.
31. Sed exclusio durat donec masculi existant.
32. Præsumptio conformitatis cum Statuto non habet locum, si autem contraria contrahentium voluntas, ut si in investitura habita fuerit ratio ad concordiam inter Ecclesiam, & Civitatem.
33. Statutum huiusmodi non comprehendit bonam Emphytheusiam Ecclesiasticam.
34. Limita, si Statutum expressam variationem faceret de bonis Ecclesiasticis, & fieret a Sacra Sede in forma speciei confirmatum.
35. Contrâ, quod habens locum etiam in Emphytheusi Ecclesiastica, non ex ratione dispensatur, sed ob intentionem acquirentis.
36. Fortius si Emphytheusi Ecclesiastica hereditaria sit, & de ratione.
37. Statutum non operatur, nisi masculi actualiter succedant, & de ratione.
38. Feminarum exclusio propter masculos procedit in eadem linea, non in diversa.
39. Contrâ, quod femina de linea ultimi possessoris excludatur a masculis alterius lineæ.
40. Concilia ætæque sustentant, ut prima procedat, quando concessio ab initio facta fuit duobus, vel pluribus, secus si uni pro se, & suis hereditis. Amplius etiam concessio facta fuerit à principio pluribus in solidum n. 44.
41. In prelatione concessio à Statuto, vel in investitura eadem militat ratio.
42. Emphytheusi ingressa linea unus ex comprehensis, in ea perseverare debet, donec aliquis superest, nec ad alteram transire, quamvis comprehensum.
43. Amplius etiam illi de alia linea essent proximiores primo acquirenti.
44. Item amplius quamvis ingrediatur lineam comprehensæ titulo divisionis.
45. Quamvis agatur de Emphytheusi Ecclesiastica, & n. 49.
46. Et si hoc in totum, siue in partem uni ex comprehensis pervenerit.
47. Maximi si Emphytheusi per divisionem, vel alio modo ad plures non devenit, sed tota fuit in persona unius consolidata.
48. Intellige hoc procedere in soleam divisione cum amplissimis clausulis, & renunciationibus, secus in simpliciter, per quam non prejudicatur jus habenti in investitura.
49. Per divisionem au, & quando censatur renuntiatio iuribus Emphytheuticis, remissio.
50. Declara secundum conclusiones precedentes, si bona lineæ ingressa fuit titulo Emphytheutico, secus si alio titulo, puta pignoris, vel simili.
51. Limita, si primus acquirens respiceret ad agnationem, quo casu masculus unius lineæ extendit fœminam ultimi possessoris, & gravat alterius.
52. Quod etiam procedit in fideicommissis.
53. Amplius limitatur, ut si sufficiens præsumptio conformitatis cum Statuto exclusio Feminarum.
54. Idemque procedit, si concurrat observantia.
55. Femina non resistit lege, vel Statuto exclusivo, est capax Emphytheusi etiam Ecclesiasticæ.
56. Maxime, quando Emphytheusi fuit à femina acquisita, & de ratione n. 61.
57. Amplius siue Emphytheusi concedatur per fœminam, siue concessio fiat fœmine.
58. Item si recepta sit pro se, & filijs.
59. Statutum gravantis per interpretationem voluntatis Testatoris est attendendum.
60. Decis. 451. apud Palm. Nep. fuit revocata, & per revocationem procedens conclusio latissime examinatur.
61. Proximitas ultimi possessoris, & gravi attendi-

tor, siue agatur de successione in bonis Emphytheuticis.

62. Et hoc est consuetudo Judicandi in Civitate Florentie.
63. Sive de successione in bonis Fœdalibus.
64. Amplius in Fœdo ex pacto, & providentia.
65. Sive de successione in bonis Fideicommissis, & Majoratibus.
66. Et autoritates de Fœdis, & Fideicommissis loquentes habent locum in Emphytheusi, ad quam ab illis valet argumentum, ubi non sit diversitas dispositum, & viceversa.
67. Prout loquentes de Fideicommissis, majoratibus, & ultimis voluntatibus.
68. Emphytheusi non præsumitur concessio secundum ordinem succedendi habito respectu ad primum stipulatorem, sed ad eum, in cuius persona successio purificatur, & de ratione.
69. Proximitas ultimi decedentis eo fortius attenditur in Emphytheusi, quæ sit hereditaria, & de qua libere disponi possit.
70. Etiam si sit Ecclesiastica.
71. Limita in Emphytheusi ex pacto, & providentia, in qua proximitas primi acquirentis spectatur.
72. Contrâ, quod etiam in ista ultimi decedentis proximitas attendatur.
73. Et ita fuit iudicatum in Civitate Florentie.
74. Cum non sit incompatible, quod succedatur primus acquirenti, & quod circa ordinem succedendi attendatur proximitas ultimi gravati.
75. Fortius si concessio facta fuerit ex mera gratia, & liberalitate investienti, & de ratione.
76. Et quando vocatio ita facta dicitur, remissio.
77. Idem procedit in Emphytheusi Ecclesiastica, in qua major affectio considerari non potest erga proximiores primi receptori, quam ultimi successoris.
78. Limita statim contraria mentis contrahentium etiam ex conjecturis elicitæ, ut proximitas primi acquirentis attendatur.
79. Tali voluntas non dicitur concurrere, ubi vocatio facta fuerit pluribus vel nomine collectivæ, & exemplificata, ut ibi.
80. Item exemplificata, quando vocati fuerint descendentes, liberi, familia, agnatio, generatio.
81. Emphytheusi, quando ex liberalitate Domini conceditur, vel ex beneficio primi acquirentis obtenta dicitur.
82. Proximitas ultimi possessoris attenditur etiam in renovatione Emphytheusi.
83. Limita, ut attendatur illa primi acquirentis, quando linea unius ex fratribus dividentibus extiterit esset extincta, & transfundendum esset ad alias lineas.
84. Item si extincta linea masculina transfundendum esset ad lineam fœminam.
85. Cum limitatione de qua n. 90.

In hac causa, & super hoc articulo pro admissione fœminarum scripsit Giovannone. consil. 7. lib. 1. Ger. Spin. consil. 13. n. 79. & 80. & succubuerunt, ut patet hic ex decisione.

Idem consilium Giovannone. sequuntur Tondut. res. solut. civil. part. 2. cap. 181. sub num. 4. 6. 8. & 10. Palm. Nep. alleg. 214. n. 9. Torr. de primogenit. tom. 1. quæst. 5. n. 25. fol. 17. Rot. Florent. in Florentina fideicommissi de Giachis 16. Septembr. 1720. §. & primo coram bo. mor. Chetlini. Rot. Rom. in Florentina manutentionis 31. Januarij 1724. §. cum relicta coram R.P.D. 3. meo Ratto, illudque declarat Marf. consil. tom. 10. de Emphyt. consil. 15. n. 9. & consil. 19. n. 25. & 26. Ad num. 3. & seqq.

In Emphytheusi pro descendentibus stipulata comprehendatur fœminæ, ut dicitur in hac decisione 4.

nam, 3. & ultra ibidem relatus in terminis emphytheusis tradunt *Givagnum*. Super eodem puncto huius decisionis scribens *confil. 7. n. 1. lib. 1. & n. 43. Altograd. confil. 22. n. 4. & seqq. lib. 1. Marestat. variar. resolut. lib. 1. cap. 2. n. 21. Clarin. contrav. 158. n. 21. Blandin. collect. 34. n. 65. & 71. lib. 2. Facin. contrav. Jur. lib. 11. cap. 20. Masf. consult. tam. 10. de Emphytheus. consult. 14. sub num. 5. & consult. 65. n. 11. Pignat. ad Statut. Ferrar. lib. 2. rub. 127. sub n. 96. versic. verum tamen tam. 2. Fulg. de succis. in bon. Emphyth. 179. n. 15. Torr. de primogenit. tom. 1. cap. 37. §. 12. n. 137. fol. 349. ubi de involutione bonorum Ecclesiæ. Episcop. Rotæ. consult. 117. n. 3. ubi etiam versumur in Emphytheus Ecclesiastica. Sreat. Marten. apud Sord. decis. 95. n. 13. Rot. coram Duran. decis. 395. n. 5. Coccin. decis. 137. n. 19. & 27 in recent. decis. 737. n. 3. part. 4. tom. 3. & decis. 176. n. 23. part. 5. & ex dist. Florentina Mantentione 1724. §. premissis. Rot. Florent. apud Masf. consult. tam. 10. confil. 24. n. 2. & 3.*

Et hoc locum habet, citans præcederet verbum filij, puta si emphytheus concessa fuisset pro fe, & descendenti, nam cum verbum descendenti utrumque sexum significet, restringi non potest à verbo filij. Cret. consult. 165. num. 11. & seqq. lib. 2. Riminald. Jun. consult. 763. per tot. Laderch. consult. 103. per tot. ubi latissime. Altograd. dist. confil. 22. n. 14. 15. 16. & seqq. & consult. 26. n. 73. lib. 1. Marfior. varior. resolut. lib. 1. cap. 2. n. 20. & 21. Facin. contrav. Jur. lib. 11. cap. 20. versic. quantum verum attinet, & versic. ego igitur, ubi quod ita fuit iudicatum per Rotam Florentinam.

Non obstantibus contrariis auctoritatibus firmiter, quod verbum descendenti quando subsequitur, restringi, & declarari debeat à precedenti verbo filij, quod masculos tantum comprehendat, ut in individuo firmant plures relati ab Altograd. dist. confil. 22. n. 21. & consult. 26. n. 14. lib. 1. quibus addimus Mart. de succis. legal. part. 1. quest. 12. artic. 2. num. 40. & 41. & ff. de iur. tom. 3. tit. de Emphyth. cap. 34. fol. 126. Rot. Lucens. apud Ludov. dist. 29. n. 14.

Contraria enim opinio veteri est, & melioribus innixta rationibus, eamque sequuntur. Menoch. confil. 11. n. 57. Altograd. dist. confil. 22. n. 23. & seqq. ubi contrariis rationibus respondet, & auctoritates contrarias diluit lib. 1. l'atasci de Jur. Emphyth. quest. 41. n. 1. Tiraquell. de retrad. l. genæ. §. 1. gloss. 9. n. 206. & seqq. ubi contrarias rationes rejicit. Rovel. in summa decis. tit. 33. de Emphyth. n. 29. Sord. dist. decis. 95. n. 14. & 31. Rot. Florent. apud Masf. consult. tam. 10. tit. de Emphyth. consult. 24. n. 30. Rot. Lenc. ibidem consult. 26. sub n. 1. & seqq.

Et quidquid dicendum esset, quando Emphytheus concessa fuisset pro fe, & filij simpliciter, in quibus terminis plerique ex auctoritatibus contrarij loquuntur, obiectum non procedit in esu, quo adiectum fuit verbum commune descendenti; huiusmodi enim verbum complexivum utriusque sexus fecum trahit verbum filij, quod cum aprum sit etiam feminas comprehendere, si quæ remanet dubietas, ista declarata remanet à subsequenti verbo descendenti, ut in specie tradunt Riminald. Jun. dist. confil. 763. n. 47. optimè Altograd. speculatio confil. 22. n. 24. lib. 1. Marestat. variar. resolut. lib. 1. dist. cap. 2. n. 23. & 24. Corbi. de cons. privat. ob. lib. 3. n. 4. & 38.

Non procederet tamen conclusio, quod veniant feminæ sub nomine descendenti in emphytheus, si præcedenter facta fuisset mentio masculorum, puta si emphytheus Ecclesiastica stipulata fuisset pro fe, filij masculi, & descendenti, quia tunc feminæ non comprehenderentur, cum verbum illud descendenti à precedenti qualitate masculina esset

regulandum, ut prosequitur Marestat. variar. lib. 1. dist. cap. 2. n. 21. Episcop. Rotæ. dist. 117. num. 4. Fulg. de Jur. Emphyth. tit. de succis. in bon. Emphyth. citat. quest. 9. num. 15. ante fin. Masf. consult. tam. 10. tit. de Emphyth. consult. 14. num. 2. & seqq. Mart. de succis. legal. part. 1. quest. 12. art. 2. n. 41. & in hac nostra decis. n. 14. & seqq.

Pactum non veniant feminæ sub nomine descendenti, si alias sequeretur aliquid absurdum, vel inconvenienti, & è converso, in specie Riminald. Jun. consult. 763. n. 5. in fin. Cephal. consult. 11. n. 21. Masf. consult. tam. 10. de Emphyth. consult. 14. n. 4. Marfior. de iur. tom. 3. tit. de Emphyth. cap. 22. per tot. fol. 124. Medier. ad Sord. dist. decis. 95. n. 9. Rot. Rom. decis. 125. n. 5. part. 2. divers. coram Scapula, decis. 1487. n. 2. Mantened. decis. 95. n. 2. & 3. Cret. decis. 358. n. 9.

Veniunt tamen feminæ in Emphytheus, si vocati sint descendentes per lineam, vel ex linea masculina, quorum appellatione in Emphytheus etiam Ecclesiastica veniunt feminæ ex masculis descendenti; talis enim feminæ, licet sit finis lineæ masculinæ patris, est tamen agnata, & descendit per lineam masculinam à primo acquirente promanens. Goe Spin. in hac causa scribens confil. 13. num. 79. & Givagnum. poriter super articulo præsentis decisionis scribens dist. confil. 7. n. 2. & plurib. seqq. lib. 1. & n. 16. 25. & seqq. Menoch. confil. 319. n. 26. Alexand. consult. 53. n. 2. lib. 6. Non. consult. 1. n. 49. Cephal. consult. 413. num. 23. & 44. Mantie. de tacit. & ambig. lib. 22. tit. 14. n. 27. Fulg. de Jur. Emphyth. m. de succis. in bon. Emphyth. quest. 9. n. 18. fol. 124. imprens. Venetæ anni 1663. Perrugin. de fiduciariis artic. 26. sub n. 19. Masf. consult. tam. 10. de Emphyth. dist. consult. 14. n. 8. ubi adducit, & reprobat contrarias, & n. 11. versic. non obstat: Rot. Florent. apud eundem dist. tam. 10. de Emphyth. consult. 24. n. 5. & plurib. seqq. & in Pisana Decretationis Emphyth. 7. Aprilis 1725. artic. 6. ex interm. coram D. Martino Venturina Iudice Curia Mercatorum, & in hac nostra decisione n. 7. & seqq. & lib. Motivar. 13. fol. 91. lib. Motivar. 45. fol. 342. & lib. Motivar. 101. fol. 1. Rot. Rom. coram Mantie. decis. 327. n. 20. in revent. decis. 420. n. 18. part. 4. tam. 2. & decis. 737. n. 10. & 11. part. 4. tam. 3.

Quidquid contrarium scripserit Coccin. in Luvitæ n. 13. C. de Procurat. cuius theoricum inquit Altograd. consult. 26. n. 68. lib. 1. Torr. de Primogenit. part. 2. quest. 5. sub n. 25. & 26. fol. 57. Masf. consult. tam. 10. de consult. 9. n. 24. Rot. coram Coccin. decis. 3122. n. 4. quia istæ intelligi debent in filia primi acquirentis, quæ non descendit à parte patris lineæ masculinæ, sed est principium, & caput lineæ femininæ, ut distinguendo inter filiam primi acquirentis, quæ non dicitur de descendenti ab eo, ex vel per lineam masculinam, vel de neptæ ex filio dicti primi acquirentis, vel alia ulteriori formina ex masculo descendente, in puncto. Al. 11. sand. consult. 43. n. 6. lib. 3. repetito consult. 53. lib. 6. Altograd. consult. 13. n. 47. lib. 2. Giracian. discept. 901. n. 23. Roca discept. 26. n. 18. ubi plures. Fulg. de Jur. Emphyth. tit. de succis. in bon. Emphyth. quest. 25. n. 15. Adden. ad decis. 399. num. 169. & seqq. part. 6. Rot. Rom. in recent. dist. decis. 420. num. 17. & 18. part. 4. tam. 2. & dist. decis. 737. num. 11. part. 4. tam. 3. decis. 312. n. 7. part. 11. coram Vent. decis. 37. part. 2. Rot. Florent. per tot. Palm. Nep. decis. 453. n. 17. & 18. & in hac nostra decisione num. 9. & super eadem decisione scribens Givagnum. dist. resolut. 7. n. 17. & seqq. lib. 1. & sub n. 24. versic. nec obstat, & declarando illam Castrensis theoricum plenè eundem Rot. Florent. apud Masf. consult. tam. 10. de Emphyth. consult. 14. n. 12. & plurib. seqq. ubi tradit

cionibus omnibus, in quibus fundatur opinio *Cassarej*, respondet, illaque rejicit.

- 13 Eoque facilius semine ex masculino veniunt, sub nomine descendendum per lineam masculinam, si versemur in defectum masculinorum *Gionagnum*, in causa hujus decisionis scribis *dict. consil. 7. n. 36. & seqq. & consil. 82. n. 142. lib. 1. Allegrad. dist. consil. 22. n. 16. & seqq. lib. 1. Masf. consil. rom. 10. de Emphyth. consil. 15. n. 9. Fulgin. eodem tract. tit. de successione, in bon. Emphyth. quest. 9. n. 18. in fin. Rot. Florent. in dist. Difensa Devolutionis Emphyth. 7. Aprilis 1725. artic. 6. § ex istis fol. 26. col. 2. in print. coram D. meo Martio Venturino Judice Curie Mercatorum.*

- Verum tamen est, quod facta stipulatione emphytheusis pro descendentibus ex, vel per lineam masculinam, non veniret masculus ex femina, quia cum ista sit finis lineae masculinae, & principium alterius lineae, masculus ab ea progenitus non continebatur in concessione emphytheutica facta per lineam masculinam ab invictis descenditibus *Allegrad. dist. consil. 26. n. 69. lib. 1. ubi concordantes. Maref. var. resolut. lib. 1. cap. 144. num. 15. Clar. in 5. emphyth. quest. 26. n. 1. Mant. de iust. lib. 2. tit. 16. n. 3. Coidas da Fur. Emphyth. lib. 2. quest. 24. n. 85. Fulgin. eodem tract. tit. de renovat. quest. 11. n. 22. Masf. consil. rom. 10. de Emphyth. consil. 14. n. 7. 9. & 11. vers. non obstat, & consil. 19. num. 29. ubi plures, & addocit, ac rejicit contrarios. Rot. coram Coccin. decis. 3222. num. 4. & optime in *Insulae seu Bonaerum Bonorum 13. Junii 1724. §. de iura coram R. P. D. meo Calceagno*.*

- 120 Sic etiam si emphytheusis recepta sit pro filijs, & nepotibus masculis, masculus ex feminis descendentes non comprehendit *Maref. var. obi. supra n. 7. & seqq. Masf. consil. rom. 10. de Emphyth. dist. consil. 14. num. 1. & seqq. Finj. de substit. quest. 402. n. 34. Rot. coram Damaet. Jun. dist. decis. 503. n. 8. & seqq. ubi plurimos refert, & n. 11. & seqq. & num. 10.*

- Et si pro filijs, & nepotibus simpliciter, non comprehendit feminam *Circach. discept. 58. num. 10. Rot. coram Carr. decis. 358. n. 5. & in recent. dist. decis. 34. n. 1. part. 18.*

- Potissimum si versemur in Emphytheusi Ecclesiastica, quod cum sit contractus stricti Juris, masculinum non concipit femininum in Ecclesia praedictum *R. P. D. Calceagno. de Emphyth. & feud. observ. 15. n. 57. & post plures, quos refert Rot. coram Damaet. Jun. decis. 503. num. 14. in recent. decis. 313. n. 13. part. 11. ubi concordantes, & decis. 34. n. 1. & seqq. part. 18.*

- Similiter si in loco adfecti Statutum exclusivum seminarum propter masculos, prout est in Civitate Florentina *lib. 2. rubr. 130. emphytheusis ad masculos defertur, istitue deficientibus femine in investitura expressis vocat, vel comprehendit sub verbis generalibus apud feminas comprehendere admittuntur, ut in puncto emphytheusis. Socin. Jun. consil. 104. n. 9. & seqq. & lre per 122. lib. 2. & consil. 79. n. 9. lib. 4. Handed. consil. 137. n. 28. & seqq. & consil. 54. n. 6. & seqq. lib. 1. Decian. consil. 45. n. 12. & seqq. lib. 2. & consil. 30. num. 40. & seqq. lib. 3. Sard. consil. 338. n. 16. Fulgin. consil. 2. num. 14. & seqq. lib. 1. Spad. consil. 162. n. 6. lib. 1. Crasul. consil. 4. n. 4. & 5. ubi tam de emphytheusi hereditaria, quam ex pacto, & providentia impressi, post ejus decis. Lucres. Allegrad. consil. 22. n. 19. & consil. 25. n. 12. & seqq. lib. 1. ubi quod hoc procedit tam in emphytheusi ex pacto, & providentia, quam in hereditaria, consil. 13. n. 13. & consil. 95. num. 27. lib. 2. Adolin. resolut. 14. n. 8. & seqq. & fol. num. 23. & 25. Episcop. Rotas disput. 64. num. 7. & seqq. & Tom. 1.*

n. 14. & 30. ubi quod habet locum tam in emphytheusi poduata, quam in hereditaria. *Gratias. discept. 813. n. 31. & 32. ubi limitat non procedere in emphytheusi ex pacto, & providentia. Allegrad. 28. contrav. 34. n. 13. & seqq. Contrav. de tacit. lib. 2. tit. 18. n. 23. Amit. de Jur. Emphyth. quest. 50. Merlin. de legem. lib. 3. tit. 1. quest. 3. num. 20. & 21. Valuff. de Jur. Emphyth. quest. 43. num. 3. circa mod. & num. 4. vers. nisi Patrij. Fulgin. eodem tract. tit. de success. in bon. Emphyth. quest. 10. num. 3. & seqq. Masf. consil. rom. 10. de Emphyth. dist. consil. 14. num. 6. Mart. ff. neviss. tom. 3. de emphyth. cap. 34. vers. cum notem vigeret fol. mibi 126. Constant. ad Statut. Urb. adnot. 39. n. 126. & 127. ubi quod hoc Statutum exclusivum procedit in emphytheusi hereditaria, non in poduata, in qua sit vocata etiam femine. D. meus Auditor *Cassarej*, ad Statut. *Jur. de success. ob intestat. in princip. n. 113. fol. 133. & n. 116. & seqq. & num. 120. Circach. discept. 58. n. 11. & 31. & seqq. ubi respondet objectioni, quod feminis vigore Statuti semel exclusi, semper remanere debent exclusi, & discept. 62. n. 5. & seqq. ubi etiam versemur in Emphytheusi Ecclesiastica, & sive emphytheusis sit hereditaria, sive ex pacto, & providentia. R. P. D. meus Calceagno. de Emphyth. & feud. part. 2. observ. 5. num. 16. Lucres. decis. Lucres. 29. num. 7. Cornezzan. decis. Lucres. 121. n. 2. vers. primo quia. Sard. decis. 95. n. 26. & seqq. ibique *Hudieri. n. 3. & seqq. Peregrin. decis. 7. n. 10. vers. tertio. Rot. Rom. coram Poia decis. 870. num. 4. & seqq. secundum impressionem Lugdunens. Ludovici. decis. 344. num. 5. Cevaler. decis. 555. n. 1. & seqq. & decis. 583. n. 2. Coccin. decis. 32. n. 3. Emerix seu. decis. 52. num. 3. & 4. & decis. 173. n. 7. Emerix Jun. decis. 57. num. 5. & 6. decis. 810. n. 5. decis. 916. n. 10. & decis. 965. n. 23. Baratt. decis. 838. n. 1. & seqq. ubi quod hoc procedit, sive emphytheusis sit hereditaria, sive ex pacto, & providentia, ibique *Adde. num. 13. & decis. 884. n. 1. & seqq. & post Fulgin. de Emphyth. decis. 21. num. 16. impressi. Geneva anni 1717. Rot. Florent. apud Monac. decis. 50. n. 3. & seqq. & n. 33. & seqq. & decis. 54. n. 15. & decis. & dicitur in hac nostra decisione n. 10. & seqq. 10. & seqq. & n. 26. & seqq. Gionagnum. in eadem causa scribens dist. resolut. 7. n. 32. lib. 1. & n. 36. & seqq.****

Exclusio enim femininum desumpta à praesumpta conformatione contrahentium cum Statuto inter propter masculos excludente, locum habet donec existant masculi, quorum favore statuentes illas admittere noluerunt: deficientibus vero dictis masculis, sicut cessat exclusio Statutaria, ita etiam sublata remanet illa contrahentium, qui cum Statuto se conformare voluerunt *Socin. Jun. dist. consil. 104. n. 7. & seqq. & n. 11. & 14. lib. 2. Allegrad. consil. 91. n. 19. lib. 2. Gratian. discept. 347. n. 14. & seqq. Circach. dist. discept. 58. sub num. 33. Episcop. Rotas. discept. 64. n. 21. & seqq. Mant. de tacit. lib. 3. tit. 8. num. 21. & seqq. & lib. 2. tit. 18. n. 23. Fulgin. de Emphyth. tit. de success. in bon. Emphyth. quest. 2. n. 12. & seqq. & n. 16. Clar. §. Emphyth. quest. 32. n. 24. Rot. Rom. coram Per. dist. decis. 870. n. 4. & seqq. & n. 8. Coccin. decis. 32. n. 3.*

Sed hoc non procederet, si constaret contrahentes se noluisse conformare cum Statuto, puta si in investitura relationem habuissent ad concordiam inter Ecclesiam, & Civitatem, nam tunc positum se conformare voluisse credendum est cum dictis positum in dicta concordia, quom in Statuto, ad quod relatio habita non fuit, bene in specie *Rot. coram Carr. dist. decis. 358. n. 14. & 15.*

Quod si de hoc voluissent in contrarium non constet, praesumpta confirmatio cum Statuto locum habet.

haberet, etiam versetur in Emphytheusi Ecclesiastica, quidquid enim sit, an Statum hujusmodi di comprehendat bona Emphytheutica Ecclesie, quod expressit negat *Alfolin. dist. refut. 14. n. 18. ubi concordantes Ref. coram Carr. dist. decis. 358. n. 11. & 11. ubi plures refert, & coram Emeris Jan. decis. 589. n. 13. ubi limitat si Statum expressam mentionem faceret de bonis Ecclesiasticis, illudque fuerit à Sede Apostolica in forma specificè confirmatum, & post *Fulgens. de Emphyth. decis. 16. n. 23. impressa. Genevæ ann. 1717. quando investitura est concepta simpliciter, sed sub verbis indifferentibus, vel pro masculinis, & feminis, formæ exclusivæ dici deberent existentibus masculis, non ex ratione dispositiva Statuti, sed ab intentione acquirentis, & ex operatione legis præsumptoris stipulantis Emphytheusum se cum dicto Statuto conformare voluisse, quod Ecclesiæ siam in aliquo non ledit, cum et nihil interesse si Pater magis acquirat unum, quam alteri ex filiis, ut post plures, quos congerit in specie *Circib. discept. 62. n. 7. & seqq. Alfolin. dist. refut. 14. n. 20. & 21. Fulgens. de Jur. Emphyth. tit. de success. in bonis Emphyth. quest. 10. num. 3. & seqq. Rot. post eum decis. 14. n. 8. & seqq. impressio Genevæ ann. 1717. & coram Coccin. decis. 574. sub n. 39. & seqq. & post plurimos, quos refert R. P. D. mus Caloguin. de Emphyth. & Fund. part. 2. observ. 5. n. 37.***

Eoque validius etiam in emphytheusi Ecclesiastica locum habebit Statutum, de quo agitur, si quæstio sit de emphytheusi hereditaria, quæ cum acquisita sit pro heredibus, in ea succedere non possunt resti femina exclusi per Statutum, hereditaria qualitate carens, ut prosequitur in specie *Alfolin. dist. refut. 14. n. 22. & 23. Rot. coram Coccin. dist. decis. 574. n. 39.*

Ad effectum autem, ut femine in emphytheusi excludi possint à masculis, sola ipsorum existentia non sufficit, sed necesse est, quod masculi æqualiter succedant, quando enim exclusio voluta fuit favore masculinorum, si illi non succedant, cessat femininarum exclusio, cum non superstiti persona, ad cuius favorem feminæ exclusæ remanent, in puncto plenissimè R. P. D. mus Caloguin. de Emphyth. & Fund. observ. 5. n. 1. & plurib. seqq.

Requiritur etiam ad hoc, ut terminæ à masculis excludantur, quod est ejusdem lineæ, nam si lineæ diversæ sint, exclusio præsumitur non procedit, quia feminæ unius lineæ non excluduntur per masculos alterius lineæ in successione emphytheuticæ, in puncto *Allegrad. dist. consil. 25. n. 14. 30. & seqq. lib. 1. Alfolin. refut. 14. n. 24. Fulgens. de Jur. Emphyth. tit. de success. in bon. Emphyth. quest. 11. n. 3. & 4.*

Et quævis contrariam partem, quod nempe etiam femina de lineæ ultimi possessoris excludantur à masculis alterius lineæ per text. in cap. 1. de natur. success. stud. & cap. 1. tit. de duobus fratrib. in specie fulcrinet *Castell. consil. 184. n. 25. & 26. fol. 109. num. 2. ubi plures.*

Coneillantur tamen oppositæ auctoritates, ut prima opinio procedat, quando concessio ab initio facta sit duobus, vel pluribus, tunc enim emphytheus in tot lineas diffunditur, quot à primis acquirentibus emanarunt, nec illi de una lineæ excluduntur feminæ ultimi possessoris; si verò ab initio emphytheus ab uno tantum acquisitus, & stipulatus fuit pro se, & suis heredibus, tunc cum respectu primi investiti omnes dicantur de una, & eadem lineæ, masculi descendentes ab uno columnello femina descendentes ab alio præsternunt, ex præsumptione voluntate primi acquirentis, ut bene in individuo distinguant per text. in cap. 1. de eo, qui fuit, & heredit. fol. 1. *Gabriel consil. 70. per tot. lib. 2. Alenouch. consil. 974. num. 1. & seqq. optimè Allegrad.*

dist. consil. 25. n. 30. & seqq. & melius num. 35. & seqq. & n. 42. & 42. lib. 1. Castal. consil. 4. n. 2. & seqq. impressi. post ejus decis. Lucens. plenè Alfolin. dist. refut. 14. n. 26. & seqq. Caldas de poss. allegrad. & nominat. revoc. lib. 1. cap. 15. n. 39. in fin. versis. idemque obtinet. Mantis. de test. lib. 22. tit. 18. n. 35. & lib. 23. tit. 34. n. 55. Harinon. Pifer. quest. Jur. lib. 2. quest. 35. n. 5. & seqq. num. 16. fol. 23. 22. & per tot. relati per Circib. discept. 58. num. 30. & 31. ubi quod eadem limitatio ratio in prelatione masculinorum concessa à Statuto, ut in investitura D. marie Auditer Casoreg. ad Statut. Januæ. de success. & intest. n. 114. & 117. fol. 133. & 114. Castal. decis. 28. n. 18. Cornetan. decis. 122. n. 5. Rot. coram Cavalier. decis. 625. n. 1. & seqq. coram Caprari. decis. 642. n. 2. & seqq. ubi respondet obiecto confectionis factæ à 44 principio pluribus investitis in solidum.

Et juxta hanc distinctionem intelligi debent ea, quæ scribunt Doctores, quod emphytheus ingressa lineam unius ex comprehensis in ea perferre debet, donec aliquis superest, nec illi de altera linea admitti debent, quamvis sint de descendentes, 45 & de comprehensis, cap. 1. in fin. de natur. success. fruct. Fulgens. de Emphyth. tit. de success. in bon. Emphyth. quest. 2. n. 28. Panimol. in addit. ad decis. 128. n. 26. ubi plures refert. Rot. Lucens. apud Masch. consil. tom. 10. de Emphyth. consil. 31. n. 16. 17. & 18. repetita apud Castal. decis. Lucens. 9. & dist. decis. 90. sub n. 30. & seqq. & n. 38. & seqq. & n. 59. & 60. Rot. Florent. apud Masch. decis. 54. n. 1. Rot. Rom. coram Merlino. dist. decis. 699. n. 12. ubi etiam illi 46 de alia linea essent proximiores primo acquirenti, post Salgad. librymb. traditor. decis. 35. n. 30. & decis. 38. n. 21. & seqq. & n. 24. & seqq. relati per Circib. discept. 58. n. 29.

Quod procedit etiam ingreditur lineam comprehensis titulo divisionis, nam in ea continue de 47 bet, donec linea totaliter exsuerit *Hondet. consil. 36. n. 35. lib. 1. ubi de Emphytheusi Ecclesiastica. Circib. discept. 58. n. 1. & n. 29. & seqq. ubi plures refert, & adducit etiam contrarios, illosque declarat. Panimol. in addit. ad dist. decis. 128. n. 27. ubi pariter de Emphytheusi Ecclesiastica. Cor. 49 jul. decis. Lucens. 90. n. 11. & 12. ubi plurimi, & n. 41. & seqq. repetita apud Masch. tom. 10. de Emphyth. consil. 27. & dist. consil. 31. n. 16. & seqq. Rot. Rom. post Salgad. librymb. traditor. decis. 38. n. 21. & seqq. relati ab Allegrad. consil. 25. num. 31. lib. 1.*

Et sive in totum, sive in partem uni ex comprehensis proveniret *Circib. discept. 58. sub num. 31. versis. imò hoc idem esse. Panimol. decis. 128. n. 28.*

Precipue, quando emphytheus per divisionem, vel alio modo ad plures non devenit, sed tota fuit in personam unius consolidata, ut bene distinguendo 51 in individuo firmat *Circib. dist. discept. 58. n. 31. & discept. 78. n. 127. & seqq. ubi plures citat. Rot. coram Cavalier. decis. 622. n. 3. in fin.*

Sed hoc intelligitur, quando inter filios, vel descendentes primi acquirentis, fuit sola solemnibus consensibus conclusus, & remanentibus, quæ operantur, ut emphytheus consolidatus dicatur in eo, in quem illa per divisionem obvenit, qui haberi debet pro primo stipite, sed nullo modo procedit, quando post acquisitionem à Patre emphytheusum, fratres illam inter se simpliciter dividerunt; per hanc enim simplicem divisionem nullum censeri potest factum præjudicium sui habentibus ex investitura, in puncto *Allegrad. dist. consil. 25. n. 39. & seqq. lib. 1. Circib. discept. 58. n. 31. in fin. versis. neque adversatur. Rot. Lucens. apud Castal. consil. 27. fol. 90. n. 48. & seqq. Rot. in revoc. decis. 116. n. 14. & 15. part. 5. repetita coram Coccin. decis. 1771.*

An sitem, & quando per divisionem censatur
51 renunciatum Juribus Emphytheusis plene differit
Masf. consil. tom. 10. de Emphytheus. consil. 19. n. 3.
& seqq. & consil. 10. n. 4. abunde. Circoch. discept. 60.
n. 2. & plurib. seqq. ubi plurimos congerit, & dis-
cept. 61. n. pariter. 2. & seqq. Rot. Florent. apud Ma-
gum. decis. 62. n. 3. Rot. Rom. in recent. circa decis. 176.
num. 12. & seqq. part. 5. repetita eorum Coccia. de-
cis. 1771. & eorum Emeriz Jan. decis. 589. per totum.
& seqq. Juris de Emphyth. decis. 8. num. 2. & seqq.
impres. Geneve anni 1717. & in Pisaure. Emphy-
theus. 29. Januarii 1712. per totum coram Asfeldo,
a. Decembris ejusdem anni, & servatis coram Eminen-
tiss. D. meo Cardine. Sinto.

Necesse tamen est ad hunc effectum, quod bo-
na emphytheusis ingressa sint in lineam titulo em-
54 phytheus, nam si ingrediatur ex alio titulo pri-
vatoris, vel simili, non procedunt ea, quae huc ul-
que dicta sunt, in puncto Rot. post Salgad. labyrint.
credidit. decis. 15. n. 30.

Pecor privilegium concessum lineae, in qua Em-
phytheus ingressa sit non habet locum, quando
primus acquirens respexit ad conservationem agnatio-
nis, nam quoties emphytheusis stipulata fuit ad
hoc, ut bona in familia, & agnatione semper re-
55 maneat, & conferatur, & masculi alterius lineae
excludit feminam ultimi gravati, in specie R. P. D.
meus Calceagn. de Emphyth. & feud. part. 2. dist. ob-
56 serv. 5. n. 9. & in terminis fideicommissi. Rot. post
eum decis. 12. n. 20. & 21.

Idemque procedit ubi adeo Statutum exclusivum
feminarum, cum quo primus acquirens praesumit
se conformare voluisse, nam tunc si masculi de-
57 sciant, feminam lineam jam ingressam non succedant ad
exclusionem masculorum alterius colomnellii. Altra-
grad. dist. consil. 25. n. 33. circa fenum lib. 2. Altolin.
dist. refutat. 14. sub num. 15. alique superius citati
n. 23. & seqq.

Et quando concurreret observantia, quae declar-
et an in successione emphytheusis illi de una li-
58 nea praferri debeat alijs de linea possessoris, & de
contra in specie Rot. Lucen. apud Censal. dist. de-
cis. 90. n. 48. & seqq. & n. 53. repetita apud Masf.
consil. tom. 10. de Emphyth. citata consil. 27.

Unum hic non omittitur, quod non resistente le-
ge investitur, vel Statuto feminam exclusivum
59 feminam succedit, & est capax emphytheusis etiam
Ecclesiasticae. §. emphytheusis Auth. de non alienand.
Bardellus. consil. 63. n. 16. Barfai. consil. 80. n. 7. Al-
tragrad. consil. 32. n. 2. & seqq. ubi quod hoc proce-
dit etiam de feminis nihil nihil dictum sit. Gob.
consil. 67. n. 6. tom. 1. & consil. 8. num. 26. tom. 2.
Circoch. discept. 58. n. 6. & seqq. Paulus. discept. 91.
n. 125. Clar. recept. sentent. §. emphytheusis quasi. 12.
Fulgus. de Jur. Emphyth. tit. de successi. quasi. 2. n. 20.
Episcop. Rot. distat. 64. n. 12. Mort. de successi. leg-
gal. part. 1. quasi. 12. artic. 1. n. 39. Ludovic. decis.
Lucen. 89. n. 2. & seqq. Senat. Mantuan. apud Sardi.
decis. 95. n. 12. & seqq. Rot. Florent. apud Manas.
decis. 50. n. 8. & seqq. & decis. 53. n. 1.

Maxime, quando Emphytheusis fuit a feminis re-
60 quista, & sic originem ducit ab alijs feminis. Ci-
roch. dist. discept. 58. sub n. 10. versic. nisi ageretur
de emphytheusis Ecclesiastica, & post plures, quos refert
Senat. Mantuan. apud Gob. consil. 103. n. 15. tom. 1.

Et quod quoties emphytheusis a feminis originem
habet, mulieres in emphytheusis comprehenduntur,
cum mulier stipulans emphytheusum proprium fo-
61 xum odio habere voluisse non praesumatur, sed imilium
respicere, & favore prosequi, in specie. Marfius.
variar. refutat. lib. 1. cap. 2. n. 16. Gratian. discept. 113.
num. 19. & 30. ubi quod hoc procedit, sive emphy-

theusae concedatur per feminam, sive concessio fiat
feminis, ibique de Luc. n. 12 in fin. versic. faminis
vincunt. Callaid. consil. 280. num. 3. fol. 467. tom. 2.
Mancic. de iur. lib. 2. tit. 14. n. 25. Mort. de successi.
tom. 3. tit. de Emphyth. cap. 23. fol. 124. Fulgus. de
Jur. Emphyth. tit. de successi. in bon. Emphyth. quasi. 9.
n. 8. Caldas de Jur. Emphyth. lib. 3. cap. 15. n. 23.
in fin. Brautend. decis. Bonas. 52. n. 1. versic. consti-
tutum tamem. Franch. decis. 39. sub n. 1. Rot. in re-
cent. decis. 430. n. 19. part. 4. tom. 2. decis. 717. n. 1.
& seqq. part. 4. tom. 3. ubi de emphytheusis recepta
à feminis pro se, & filijs, & n. 8. & 9.

Ad nam. 21. & seqq.
An Statutum Testatoris, vel gravati pro inter-
pretatione voluntatis sit attendendum. Quod re-
curri debeat ad Testatoris affectionem, & sie gravi-
tis, non gravati Statutum esse considerandum, &
attendendum, magisterialiter resolutum fuit in Rota
Florentina in celebri Florentina Fideicommissi de Ber-
zighellis 10. Septembris 1723. n. 66. & pluribus seqq.
ubi auctoritates de hac materia tradentes cumulat,
illasque examinat, & declarat, casus distinguunt, &
de materia fideicommissaria, feudali, & emphytheu-
tica differit, & deductis in decis. 451. inter requirit.
per Palm. Nep. in eadem causa emanat, & in dist.
65 decis. anni 1723. revocata abunde satisficit, ideoque
ad eandem decisionem nos remittimus, prout
etiam fecimus superius in addit. ad decis. 7. ad n. 24.
& seqq. & dixit eandem Rot. decis. Florentina 14. n. 29.
inter impensas eorum me, ubi plures referantur.

Regula autem est in hac materia, quod proximi-
tas ultimi possessoris, & gravati attendatur, sive
agatur de successione in bonis emphytheuticis Sa-
66 cius. Jan. consil. 126. num. 27. & 29. lib. 3. Roland. de
Valle consil. 100. num. 16. lib. 1. Altragrad. consil. 13.
n. 52. lib. 2. Altolin. dist. refutat. 14. num. 43. & seqq.
Amas. refutat. 10. n. 19. Circoch. discept. 58. sub n. 5.
ubi plures alios citat, & discept. 78. num. 119. ubi
n. 125. adducit contrarios tenentes. Callaid. con-
sult. 280. n. 6. fol. 467. tom. 2. Gabriel. commun. con-
sult. lib. 3. de Jur. Emphyth. sumit. n. 1. n. 27. Per-
grin. de fideicommissi. art. 51. num. 59. Panimol. de-
cis. 126. n. 1. & in addit. ad decis. 128. n. 14. & 35.
Rot. Rom. in recent. decis. 166. num. 25. part. 11. ubi
concordantes. decis. 135. per tot. par. 12. post de Luc.
de servitut. in Mancicis. decis. 10. n. 9. & seqq. & de-
cis. 11. num. 26. & 26. & in Arimines. Fideicommissi,
quoad portionem Emphytheuticam 16. Decembris 1724.
§. diebatur, & §. quibus coram R. P. D. meo Circoch.
67 & in puncto consuetudinis iudicandi in Civitate
Florentinae de Luc. de lit. legal. lib. 2. artic. 52. n. 9.
Masf. consil. tom. 10. de Emphyth. consil. 31. n. 10.
13. & 14. Rot. Florent. apud Palm. Nep. dist. de-
cis. 453. n. 53. apud Manas. decis. 53. n. 2. & seqq. &
decis. 54. n. 7.

Sive finis in successione feudali. cap. 1. de natur.
successi. feud. Theaur. quasi. Foros. lib. 2. quasi. 11. 68
num. 2. & seqq. Girard. de successi. feud. cap. 118. §. 2.
giro. 12. n. 35. Jo. Otto Taber tractat. vol. 2. de res-
suiat. feud. cap. 3. num. 10. ante med. versic. ita illud
difficultate non caret fol. 587. col. 2. prap. med. ubi de
veriori, de Luc. de lit. legal. lib. 2. artic. 52. num. 8.
versic. in successi. feud. ubi de veriori testatur re-
probans contrarios, & loquitur in successione feuda-
li ex pado, & providentia, & artic. 91. n. 7. Rot. 69
Lucen. apud Censal. dist. decis. 90. n. 47. Rot. Florent.
apud Palm. Nep. decis. 453. n. 52.

Sive in materia fideicommissi, & majoratus, ut
tradant auctoritates plena manu à me recensita su-
70 pra in addit. ad decis. 7. ad n. 24. & seqq.

Quae auctoritates de feudis, & fideicommissis lo-
quentes habent etiam locum in emphytheusis, cum
O 2

haberet, etiam si versemur in Emphytheusi Ecclesiastica, quidquid enim sit, an Statutum huiusmodi comprehendat bona Emphytheutica Ecclesiæ, quod
 35 expresse negat *Alotius. diss. resol. 14. n. 18. ubi concordantes. Rot. coram Carr. diss. decis. 358. n. 1. & 12. ubi plures refert, & etiam Emerit Jan. decis. 589. n. 13. ubi limitat si Statutum expresse mentionem faceret de bonis Ecclesiasticis, illudque fuerit à Sede Apostolica in forma specifica confirmatum, & post Fulgii. de Emphyth. decis. 16. n. 23. impressi. Genevæ anni 1717. quando investituræ dici conceperit simpliciter, vel sub verbis indifferentibus, vel pro masculis, & feminis, feminæ exclusæ dici deberent existentibus masculis, non ex ratione dispositiva Statuti, sed ab intentione acquirentis, & ex operatione legis præsumens stipulantem Emphytheusum se cum dicto Statuto conformare voluisse, quod Eccle-*

37 siam in aliquo non laedit, cum ei nihil inter sit si Pater magis acquirat uni, quam alteri ex filiis, ut post plures, quos congerit in specie *Circoc. disp. 62. n. 7. & seqq. Alotius. diss. resol. 14. n. 20. & 21. Fulgii. de Jur. Emphyth. tit. de success. in bon. Emphyth. quest. 10. num. 1. & seqq. Rot. post eum decis. 14. n. 8. & seqq. impressi. Genevæ anni 1717. & coram Cocciu. decis. 574. fol. n. 39. & seqq. & post plurimos, quos refert R. P. D. mori Calcegnin. de Emphyth. & Fund. part. 2. observ. 5. n. 37.*

Eoque validus etiam in emphytheusi Ecclesiastica locum habebit Statutum, de quo agitur, si quaestio sit de emphytheusi hæreditaria, quæ cum acquisita sit pro hæredibus, in ea succedere non potest femina exclusæ pro Statutum, hæreditaria qualitate carens, ut prosequitur in specie *Alotius. diss. resol. 14. n. 22. & 23. Rot. coram Cocciu. diss. decis. 574. n. 39.*

Ad effectum autem, ut feminæ in emphytheusi excludi possint à masculis, sola ipsorum existentia non sufficit, sed necesse est, quod masculi adualiter succedant, quando enim exclusio volita fuit favore masculinum, si illi non succedant, cessat femininum exclusio, cum non super sit Persona, ad cuius favorem feminæ exclusæ remanent, in puncto pleuissimè R. P. D. mori Calcegnin. de Emphyth. & Fund. observ. 5. n. 1. & plurib. seqq.

Requiritur etiam ad hoc, ut feminæ à masculis excludantur, quod sint ejusdem lineæ, nam si lineæ diversæ sint, exclusio præstari non procedit, quia feminæ unius lineæ non excluduntur per masculos alterius lineæ in successione emphytheutica, in puncto *Alotius. diss. resol. 14. n. 24. Fulgii. de Jur. Emphyth. tit. de success. in bon. Emphyth. quest. 11. n. 3. & 4.*

Et quævis contrariam portem, quod venisset etiam feminæ de lineæ ultimi possessoris excludatur à masculis alterius lineæ per text. in cap. 1. de natur. success. fund. & cap. 2. tit. de duobus fratrib. in specie solenniter *Cassaldi. consil. 184. n. 25. & 26. fol. 209. num. 3. ubi plures.*

Conciliantur tamen oppositæ auctoritates, ut prima opinio procedat, quando concessio ab initio facta fuit duobus, vel pluribus, tunc enim emphytheusi in tot lineas diffunditur, quot à primis acquirentibus emanantur, nec illi de una lineæ excludunt feminas ultimi possessoris; si verò ab initio emphytheusi ab uno tantum acquisita, & stipulata fuit pro se, & suis hæredibus, tunc cum respectu primi investiti omnes dicuntur de una, & eadem lineæ, masculi descendentes ab uno eodemque feminis descendentes ab alio præferuntur, ex præsumptis voluntate primi acquirentis, ut bonè in individuo distinguant per text. in cap. 2. de ra. qui filii, & hæredes. fuit. *Gabriel. consil. 70. per text. lib. 2. Alotius. consil. 574. num. 1. & seqq. optimè Alotius.*

*diss. consil. 25. n. 30. & seqq. & melius num. 35. & seqq. & n. 41. & 42. lib. 1. Cassali. consil. 4. n. 2. & seqq. impressi. post ejas decis. Lucens. pluri. Alotius. diss. resol. 14. n. 26. & seqq. Caldas de poss. Alotius. & nominat. revoc. lib. 3. cap. 15. n. 39. in fin. versu. idemque ubi. Mantici. de tacit. lib. 22. tit. 18. n. 35. & lib. 23. tit. 14. n. 15. Hartmann. Pign. quest. 10. lib. 2. quest. 35. n. 5. & seqq. num. 16. 17. 21. 22. & per tot. relati per *Circoc. disp. 58. num. 30. & 31. ubi quod eadem militat ratio in prælatione masculorum concessi à Statuto, vel in investitura. D. mori Auditor Casarej. ad Statut. Januæ. de success. ab intest. n. 114. & 117. fol. 133. & 134. Circi. decis. 28. n. 18. Cornazan. decis. 181. n. 5. Rot. coram Cevaler. decis. 625. n. 1. & seqq. coram Caprar. decis. 642. n. 1. & seqq. ubi respondet obiecto concessioni facta à 44 principio pluribus investitis in solidum.**

Et juxta hanc distinctionem intelligi debent ea, quæ scribunt Doctores, quod emphytheusi ingressa lineam unius ex comprehensis in ea perseverare debet, donec aliquis superet, nec illi de altera linea admitti debent, quamvis sine de descendentes, 45 & de comprehensis, cap. 1. in fa. de natur. success. fund. Fulgii. de Emphyth. tit. de success. in bon. Emphyth. quest. 2. n. 28. Paninoli. in addit. ad decis. 128. n. 26. ubi plures refert. Rot. Lucens. apud Cassali. consil. tom. 10. de Emphyth. consil. 31. n. 16. 17. & 18. repetita apud *Cassali. decis. Lucens. & diss. resol. 90. fol. n. 30. & seqq. & n. 38. & seqq. & n. 59. & 60. Rot. Florent. apud Mantici. decis. 54. n. 1. Rot. Rom. coram Merlino. diss. decis. 699. n. 12. ubi etiam illi 46 de alia linea essent proximiores primo acquirenti, post *Salgad. labyrint. creditor. decis. 35. n. 30. & decis. 38. n. 21. & seqq. & n. 24. & seqq. relati per *Circoc. disp. 58. n. 39.***

Quod procedit etiam si ingrediatur lineam comprehensam titulo divisionis, nam in ea continuare debet, donec linea totaliter evacuetur *Hondet. consil. 36. n. 35. lib. 1. ubi de Emphytheusi Ecclesiastica. & Circoc. disp. 58. n. 1. & 5. & n. 29. & seqq. ubi plures refert, & adducit etiam contrarias, illasque declarat. Paninoli. in addit. ad decis. 128. n. 27. ubi pariter de Emphytheusi Ecclesiastica. *Cav. 49 fol. decis. Lucens. 90. n. 11. & 12. ubi plurimi. & n. 41. & seqq. repetita apud Mantici. consil. tom. 10. de Emphyth. consil. 27. & diss. resol. 31. n. 16. & seqq. Rot. Rom. post *Salgad. labyrint. creditor. decis. 38. n. 21. & seqq. relati ab Alotius. consil. 25. num. 31. lib. 1.***

Et sive in totum, sive in partem uni ex comprehensis proceverit *Circoc. disp. 58. sub num. 31. versu. imò hoc idem esse. Paninoli. decis. 128. n. 28.*

Præcipue, quando emphytheusi per divisionem, vel alio modo alii plures non devenit, sed tota fuit in personam unius consolidata, ut bonè distinguendum in individuo firmat *Circoc. diss. disp. 58. n. 31. & disp. 78. n. 127. & seqq. ubi plures citat. Rot. coram Cevaler. decis. 622. n. 3. in fine.*

Sed hoc intelligitur, quando inter filios, vel descendentes primi acquirentis, fuit facta solemniter divisio cum amplissima clausula, & renunciationibus quæ operantur, ut emphytheusi consolidata dicatur in eo, in quem illa per divisionem obvenit, qui haberi debet pro primo stipite, sed nullo modo procedit, quando post acquisitionem à Patre emphytheusum, fratres illum inter se simpliciter dividerent; per hanc enim simplicem divisionem nullum censeri potest factum præjudicium sui hædorum ex investitura, in puncto *Alotius. diss. resol. 14. n. 39. & seqq. lib. 2. Circoc. disp. 58. n. 31. in fine. versu. neque adferatur. Rot. Lucens. apud Cassali. circa decis. 90. n. 48. & seqq. Rot. in recent. decis. 176. n. 14. & 15. part. 5. repetita coram Cocciu. decis. 577. n. 1.*

An sitem, & quando per divisionem censetur
53 renunciarum Juribus Emphytheusis plebe differit
Masf. 10. fult. 100. 10. de Emphytheus. consil. 19. n. 3.
& fegg. & consil. 10. n. 4. abunde. Circo. differt. 60.
n. 2. & plurib. fegg. ubi plurimos congerit, & di-
scip. 61. n. pariter n. & fegg. Rot. Florent. apud Ma-
gum. decis. 63. n. 3. Rot. Rom. in recc. circa: decis. 176.
num. 1. & fegg. part. 5. repetita coram Cascia. de-
cis. 171. & coram Emerit Jun. decis. 589. per totam.
& post Fulg. de Emphyth. decis. 8. num. 2. & fegg.
impres. Genev. anni 1717. & in Pisaure. Emphy-
theusis 19. Januarii 1712. per totam coram Asulda.
2. Decembris ejusdem anni, & servatis totam Eminen-
tissi. D. meo Carli. Scoto.

Necesse tamen est ad hunc effectum, quod bona
emphytheusica ingressa sint in lineam titulo em-
phytheusis, nam si ingrederentur ex alio titulo pri-
54 vioris, vel simili, non procedunt ea, quæ huc us-
que dicta sunt, in puncto Rot. post Salgad. labrynt.
credit. decis. 35. n. 30.

Prout privilegium concessum lineæ, in qua Em-
phytheusica ingressa sit non habet locum, quando
primus acquirens respicit ad conservacionem agna-
tionis, nam quoties emphytheusica stipulari fuit ad
hoc, ut bona in familia, & agnitione semper re-
55 maneat, & conserventur, masculis alterius lineæ
excludit feminam ultimi gravati, in specie R. P. D.
meo Cascia. decis. 171. & fegg. part. 2. dist. ob-
56 serv. 5. n. 9. & in terminis fideicommissi. Rot. post
cum decis. 11. n. 20. & 21.

Idemque procedit ubi adest Statutum exclusivum
fæminarum, cum quo primus acquirens præsumit
se conformare voluisse, nam tunc si masculi des-
57 sciant, fæminæ lineæ jam ingressæ non succedunt ad
exclusionem masculorum alterius columnelli. Alti-
grad. dist. consil. 25. n. 33. circa suum lib. 1. Aduln.
dist. refutat. 14. sub num. 15. alijsque superius citati
n. 23. & fegg.

Et quando concurreret observantia, quæ declar-
at, in successione emphytheusica illi de una li-
58 nea præferri debent alijs de lineis possessoris, & de
econtrâ in specie Rot. Lucen. apud Consal. dist. de-
cis. 90. n. 48. & fegg. & n. 53. repetito apud Masf.
consil. tom. 10. de Emphyth. citato consil. 27.

Unum hic non omittim, quod non resistente le-
ge investituræ, vel Statuto fæminarum exclusivo
59 fæmina succedit, & est espas emphytheusica etiam
Ecclesiasticæ. §. emphytheusica Aut. de nov. alienand.
Bardellon. consil. 63. n. 16. Barfar. consil. 80. n. 7. Alti-
grad. consil. 22. n. 3. & fegg. ubi quod hoc procedit
etiam de fæminis nihil nihil didum sit. Gob.
consil. 67. n. 6. tom. 1. & consil. 8. num. 26. tom. 2.
Circo. differt. 58. n. 6. & fegg. Paulus. differt. 91.
n. 125. Clar. rezept. servat. §. emphytheusica quest. 30.
Fulg. de Jur. Emphyth. tit. de success. quest. 2. n. 120.
Epistop. Rot. dist. 64. n. 11. Mart. de success. legat.
part. 1. quest. 12. art. 3. n. 39. Ladvit. decis. 10.
Lucen. 29. n. 2. & fegg. Senat. Mantuan. apud Sard.
decis. 95. n. 12. & fegg. Rot. Florent. apud Almag.
decis. 50. n. 8. & fegg. & decis. 53. n. 11.

Maximè, quando Emphytheusica fuit à fæminis ac-
60 quisita, & sit originem ducit ab alijs fæminis. Ci-
roch. dist. differt. 58. sub n. 10. versic. nisi ageretur
de emphytheusica Ecclesiastica, & post plures, quos refert
Senat. Mantuan. apud Gob. consil. 102. n. 15. tom. 1.

Et quod quoties emphytheusica à fæminis originem
habet, mulieres in emphytheusica comprehendantur,
cum mulier stipulari emphytheusicum proutium se-
61 xum odio habere voluisse non presumatur, sed imò il-
lum respiciere, & favore prosequi, in specie. Marten.
varior. refutat. lib. 2. cap. 2. n. 16. Gratian. differt. 813.
num. 29. & 30. ubi quod hoc procedit, sive emphy-

theusica concedatur per fæminam, sive concessio fiat
66 fæminæ, ibique de Lot. n. 10. in fin. versic. fæminæ
variant. Castald. consil. 280. num. 3 fol. 465. tom. 2.
Monte. de Tacit. lib. 2. tit. 14. n. 25. Mart. ff. noviss.
tom. 3. tit. de Emphyth. cap. 23. fol. 124. Fulg. de
Jur. Emphyth. tit. de success. in bon. Emphyth. quest. 9.
n. 8. Caldas de Jur. Emphyth. lib. 3. cap. 15. n. 23.
in fin. Benintend. decis. Bonno. 52. n. 1. versic. tota-
rium tamen. Frauch. decis. 39. sub n. 1. Rot. in re-
cent. decis. 420. n. 19. part. 4. tom. 2. decis. 737. n. 1.
& fegg. part. 4. tom. 3. ubi de emphytheusica recepta
à fæmina pro fe, & filijs, & n. 8. & 9.

Ad num. 21. & fegg.

An Statutum Testatoris, vel gravi per im-
pectacione voluntatis sit attendendum. Quod re-
curri debet ad Testatoris affectionem, & sic gravi-
tis, non gravi Statutum esse considerandum, &
attendendum, magisterialiter resolutum fuit in Rota
64 Florentina in celebri Florentina Fideicommissi de Ber-
nighellis 10. Septembris 1713. n. 66. & pluribus fegg.
ubi auctoritates de hac materia tradentes cumulat,
illoque examinat, & declarat, casus distinguere, &
de materia fideicommissaria, feudali, & emphytheu-
tica differit, & deducit in decis. 451. inter resoluti.
per Palm. Nep. in eadem causa emanat, & in dist.
65 decis. anni 1703. revocata abundè satisfacta, ideo-
que ad eandem decisionem nos remittimus, prout
etiam fecimus super in addit. ad decis. 7. ad n. 24.
& fegg. & dixit eodem Rot. decis. Florentina 14. n. 29.
inter impresas coram me, ubi plures referuntur.

Regula autem est in hac materia, quod proximi-
66 tas ultimi possessoris, & gravi attendatur, sive
agatur de successione in bonis emphytheusicis. Sa-
tom. Jun. consil. 146. num. 27. & 29. lib. 2. Ruland.
à Valle consil. 100. num. 16. lib. 1. Almagrad. consil. 13.
n. 52. lib. 2. Aduln. dist. refutat. 14. num. 43. & fegg.
Amat. refutat. 10. n. 29. Circo. differt. 58. sub n. 5.
ubi plures alios citat, & dist. 78. num. 119. ubi
n. 125. adducit contrarium tenentes. Castald. con-
sult. 280. n. 6. fol. 465. tom. 2. Gabriel. commun. con-
sult. lib. 3. de Jur. Emphyth. consil. 1. n. 27. Per-
grin. de fideicommissi, art. 51. num. 59. Pansiol. de-
cis. 126. n. 2. & in addit. ad decis. 128. n. 24. & 25.
Rot. Rom. in recc. decis. 166. num. 15. part. 11. ubi
concordantes. decis. 135. per tot. par. 12. post de Lot.
de servitut. in Mantisi. decis. 10. n. 9. & fegg. & de-
cis. 11. num. 26. & 38. & in Arimium. Fideicommissi,
quod portionem Emphytheuticam 16. Decembris 1704.
§. dist. hatur, & §. quibus coram R. P. D. meo Crispal-
ia, & in puncto consuetudinis judicandi in Civitate
Florentina. de Lac. de lin. legal. lib. 2. art. 52. n. 9.
Masf. consil. tom. 10. de Emphyth. consil. 31. n. 10.
13. & 14. Rot. Florent. apud Palm. Nep. dist. de-
cis. 493. n. 53. apud Mant. decis. 53. n. 2. & fegg. &
decis. 54. n. 7.

Siue simus in successione feudali. sap. t. de natu-
67 success. fegg. Thezaur. quest. Florent. lib. 2. quest. 11. 68
num. 2. & fegg. Garb. quest. success. fegg. cap. 118. §. 2.
gloss. 12. n. 35. Jo. Odo Taber 1703. vol. 2. de res-
solut. feud. sap. 3. num. 50. ante mod. versic. ita illud
difficultate non raret fol. 587. col. 2. præp. mod. ubi de
veriori. de Lac. de lin. legal. lib. 2. art. 52. num. 8.
versic. in success. fegg. ubi de veriori testatur re-
probata contrarios, & loquuti in successione feo-
dal ex pado. & providentiæ, & art. 91. n. 7. Rot. 69
Lucen. apud Consal. dist. decis. 90. n. 47. Rot. Florent.
apud Palm. Nep. decis. 453. n. 50.

Siue in materia fideicommissi, & majoratus, ut
tradunt auctoritates plena manu à me recense-
68 pri in addit. ad decis. 7. ad n. 24. & fegg.

Quæ auctoritates de feudis, & fideicommissis lo-
quentes habent etiam locum in emphytheusica, cum
O 3 ab

- ab uno ad aliam valeat argumentum, quando non reperitur diversimodè dispositum, & viceversa, ut in subiecta nostra materia consequenter *Altegrad. confil. 25. n. 43. lib. 1. Ciroch. disp. 58. n. 1. & disp. 78. n. 118. D. mens Audit. Cafareg. ad Statut. Gen. de success. ab Interf. in prin. n. 125. fol. 135. Lopez de Quindennit cap. 28. n. 23. cap. 41. n. 26. cap. 42. n. 9. cap. 47. n. 27. Bistot. post Card. de Luc. de feud. art. 2. n. 123. & segg. Aulita. ref. lib. 4. n. 9. 10. & 35. Masf. confil. tom. 10. de Emphyth. dist. confil. 29. n. 3. & citata confil. 31. n. 12. ubi alij, repetita apud Cusaf. decis. Lucenf. 9. n. 17. & 21. Rot. Rom. coram Buratt. decis. 534. n. 9. & in hac nostra decis. n. 23.*
- Prour loquentes de fideicommissis, majoratibus, & ultimis voluntatibus habent locum etiam in emphytheusi, ut in nostra terminis *Gabriel. confil. 70. n. 1. lib. 2. Ciroch. dist. disp. 78. n. 122. Aulita. dist. ref. lib. 4. n. 11. & segg. & 35. Lopez de Quindennit. cap. 41. n. 23. Masf. confil. tom. 10. dist. confil. 29. n. 4. & confil. 31. num. 11. & 12. repetita apud Cusaf. decis. 9. Rot. Florent. apud Monac. decis. 53. n. 16. & 17.*
- Verum super hoc puncto fideicommissorum, & majoratum considerari potest rationis diversitas, quando sit transitus de una linea ad aliam, vel de uno genere personarum ad alium: In fideicommissum enim tunc Testatoris proximitas attenditur ratione præsumptæ affectionis, quæ attenditur, & effecior censetur erga sibi proximiores, quam erga remotiores; sed hæc ratio in emphytheusi locum non habet, cum enim emphytheusis non accipitur à primo acquirente, sed ab investiente, & concedente, in isto considerari non valet potentior affectio erga proximiores primi investiti, quam ultimi decedentis, proindeque non præsumitur concessa secundum ordinem succedendi habito respectu ad primum stipulatorem, sed ad eum, in cujus personam consistit, seu casus successionis potius evenit, in specie *Gabriel. confil. 46. n. 12. lib. 1. Aulita. dist. ref. 14. num. 46. Mantie. de Tacit. lib. 2. tit. 18. n. 38.*
- Eoque magis ultimi decedentis proximitas attendenda est, quando versatur in bonis emphytheutici hæreditariis, de quibus liberè disponi potest, tunc enim non attenditur proximitas primi acquirentis, sed ultimi successoris *Ruin. confil. 166. n. 10. lib. 1. Cora. confil. 190. n. 3. versic. hoc præsuppositis, & n. 4. & 5. ubi quod hoc procedit, quando summa in descendentibus stipulantis lib. 3. Hender. confil. 36. n. 35. lib. 1. ubi de Emphytheusi Ecclesiastica. Menoch. confil. 124. num. 53. Mantie. de Tacit. lib. 2. tit. 17. num. 38. Caldas de reuocat. Emphyth. lib. 1. quest. 9. n. 20. Fulgus. de Jur. Emphyth. tit. de success. in bon. Emphyth. quest. 3. n. 18. de Luc. eodem tract. dist. 11. n. 3. Pacini. de locat. cap. 62. n. 75. Epist. Rocc. dist. disp. 64. num. 2. & segg. & n. 27. & 28. Rot. coram Merlin. decis. 699. n. 12. repetita in recent. decis. 741. eodem n. part. 4. tom. 3. & decis. 230. n. 20. part. 11.*
- In Emphytheusi verò ex pacto, & providentia, primi acquirentis proximitatem spectandam esse, distinguendo unam speciem emphytheusis ab alia, tradunt *Menoch. confil. 124. n. 43. & confil. 507. n. 11. Rot. Lucenf. apud Ludovic. decis. 29. num. 38. & plurimi, quos adducit, licet non sequatur, eodem Rot. Lucenf. apud Masf. confil. tom. 10. de Emphyth. confil. 27. n. 3. & faciant tradita per Monac. decis. Florent. 53. num. 11.*
- Sed contrarium, quod etiam in emphytheusi ex pacto, & providentia ultimi decedentis proximitas attendatur, in specie *Gabriel. confil. 86. n. 9. & confil. 90. n. 23. & 23. lib. 1. Altegrad. confil. 25. n. 20. & segg. lib. 1. Gratian. disp. 347. n. 8. Ciroch. disp. 78. num. 118. & segg. Mantie. de Tacit. lib. 2. tit. 18. n. 38. in fine. Panimol. decis. 526. n. 2. Rot. Lucenf. apud Masf. confil. tom. 10. de Emphyth. confil. 27. n. 4. & segg. ubi quod ita fuit iudicatum in Civitate Florentina. confil. 29. ex n. 5. & segg. & n. 10. & confil. 31. n. 13. & segg. ubi adducit, & rejicit contrarios repetita apud Cusaf. decis. 9.*
- Stat enim bene simul, quod in emphytheusi succedatur primo acquirenti, & quod attendatur propter proximam ultimi gravati circa ordinem succedendi, quia gravato semel adente, bona evaserunt patrimonium illius *Girargum. confil. 24. num. 30. & 40. lib. 2. Rot. Lucenf. apud Masf. tom. 10. de Emphyth. dist. confil. 27. sub num. 5. repetita apud Cusaf. decis. 90. n. 9. & confil. 29. sub n. 7. versic. respondetur, dist. confil. 31. sub n. 14. repetita apud Cusaf. decis. 9.*
- Idque eo validius procedit, si emphytheusis concessa fuit ex mera gratis, & liberalitate investienti, qui cum non præsumitur habuisse magis affectionem ad unum, quam ad alium, in dubio se conformare voluisse præsumitur cum Statuto, & legibus de successione ab intestato dispositis proximiori ultimi investiti successorem deferentibus, ut in puncto emphytheusis *Gabriel. confil. 86. num. 23. lib. 1. Ciroch. dist. disp. 78. n. 120. Confil. dist. decis. Lucenf. 90. n. 61. & segg. ubi quando vocati dicuntur ad emphytheusim ex mera gratia concedentis.*
- Idemque procedit in emphytheusi recepta ab Ecclesia, in qua cum non possit considerari major affectio erga proximiores primi receptoris, quam ultimi successoris, istius proximitas inspicienda est in individuo *Bald. in L. 2. n. 5. C. de Jur. Emphyth. Soria. Jun. confil. 126. n. 4. lib. 1. & confil. 34. n. 16. lib. 3. Gabriel. confil. 116. n. 10. & segg. lib. 1. Mantie. de Tacit. lib. 2. tit. 18. n. 38. Marr. de success. legal. part. 1. quest. 12. art. 2. n. 9. versic. idem in Emphytheusi. Gabriel. commun. confil. tit. de Jur. Emphyth. confil. 1. n. 27. Rot. Lucenf. apud Magus. decis. 59. in addit. lit. B. versic. quæ verb. ad materiam Emphytheusis, & apud Masf. confil. tom. 10. de Emphyth. confil. 29. n. 1. & segg. & confil. 31. n. 10. & plurim. segg. ubi plene materiam examinat, repetita apud Cusaf. dist. decis. Lucenf. 9. n. 15. Panimol. in addit. ad dist. decis. 128. n. 24. & 25. Rot. Rom. post Paltel. expedit. Cruli. decis. 32. n. 2. ubi concordantes.*
- Sed quid dicendum, si emphytheusis fuit obreata, tam ex gratia concedentis, quam ex beneficio, & stipulatione primi acquirentis, qui stipulatur pro se, filijs, & descendentibus, & tunc si consistat de meante dispositum, quod intellexerit de proximioribus primi acquirentis, etiam ex consensu elicitis, eorum voluntas attendenda est, in puncto *Rot. Lucenf. apud Cusaf. specietate decis. 90. n. 65. & segg. & n. 71. repetita apud Masf. confil. 27. tom. 10. de Emphyth.*
- Si verò de tali voluntate non constat, cum regula in subiecta materia à Doctoribus recepta procedendum est, & si primas acquirentis emphytheusim obtinuit pro pluribus personis vocatis sub nomine colectivo plurium personarum, & graduum, potest si stipulatur sit pro se, filijs, & descendentibus; tunc cum respectu plurim. sub nomine colectivo comprehensorum non censetur habita consideratio potius ad unum, quam ad alium, in tali emphytheusi vocati admittendi sunt ordine succedivo eo modo, quo ab intestato succederet ultimo possessori, & non primo acquirenti, ut prosequitur, in specie *Rot. Lucenf. apud Cusaf. specietate decis. 90. n. 68. & segg. repetita apud Masf. confil. tom. 10. de Emphyth. dist. confil. 27. & generaliter, quod quando*

in emphytheusi plures vocantur per nomen collectivum, & comprehensivum plurium, & diversorum graduum, & personarum, puta descendentes, liberi, familia, agnatio, generatio, semper censetur vocati ordine successione non habito respectu ad vocatum, sed ad eum, in cuius personam evenit casus successione passiva, in specie Corn. consil. 22. n. 18. lib. 2. & consil. 42. sub n. 5. lib. 4. Ciron. discept. 58. n. 5. & discept. 78. n. 127. Consil. dist. de iur. Lauro. go. num. 41. & seqq. Rot. Florent. apud Monac. dist. decis. 53. n. 12. & seqq. & decis. 54. n. 2. & seqq.

Quanto autem emphytheusis ex liberalitate Domini conceditur, vel ex beneficio primi acquirentis obtenta dicatur, plene Rot. Lucen. apud Consil. suspensitas decis. go. n. 61. & seqq. repetita apud Mans. consil. tom. 10. de Emphyth. consil. 27. Lopez de Quindam. cap. 45. num. 46. Rot. Rom. in revent. decis. 741. n. 33. & seqq. part. 4. tom. 3. repetita coram Merito. decis. 699. n. 32.

Eo modo, quo in continuatione investituræ ultimi possessoris proximitas attenditur, ita etiam in renovatione emphytheusis ista debetur proximiori ultimo loco investiti in concursu alterius proximioris primi acquirentis Gabriel. de iur. Emphyth. consil. 2. n. 27. Mastix. de iur. lib. 22. tit. 18. n. 38. & seqq. Borden. collat. 34. n. 202. lib. 2. ubi plures citat. Rot. verum Merito. dist. decis. 699. n. 12. repetita in revent. decis. 741. n. 11. & 12. part. 4. tom. 3. & decis. 381. n. 5. part. 15.

Primi acquirentis tamen, & non ultimi investiti proximitas esset incipienda in casu, quo lines uniut ex fratribus dividendis totaliter esset extincta, nam tunc cum transivimus fit ad alios lines, præferri debet is, qui primo acquirenti est proximior, cum ipse omnium remanentium linearum sit caput, & origo, ut declarat Merito. consil. 124. n. 54. Cephal. in Consil. Florentino consil. 493. n. 42. 46. & 47. & post plures, quos refert Rot. Lucen. apud Consil. dist. decis. go. n. 31. & seqq. alique superius citati, n. 73.

Et hoc ipsum procedit, quando tota linea masculina esset extincta, & esset faciendus transitus ad lineam femininam, nam tunc etiam femine proximiores primo sequenti succedere deberent, ut ultra relator super n. 33. in specie Berri. consil. 95. n. 8. lib. 1. Almagrad. dist. consil. 25. n. 19. in fine, & per Rot. lib. 2. Rot. Lucen. apud Consil. dist. decis. go. n. 56. & 37. cum limitatione tamen, de qua in terminis go fideicommissi Rot. Florent. decis. 6. n. 12. & decis. 14. n. 34. & decis. 57. n. 23. inquit impressis coram me, & me honorificè citato apud Palm. Nep. dist. decis. 453. n. 46. & 47.

Eadem.

Idem die, & Ann.

ARGUMENTUM.

Facultes recuperandi bonis per alios empti, soluto tamen prius pretio, ex quibus dicitur personali, non obstat stipulatione Notarii pro heredibus, & successoribus, & quanto tempore præscribitur.

SUMMARYUM.

- 1 Stipulatio Notarii in principio Instrumenti apposita insinuat in sequentes ejus partes.
- 2 Notarius de jure communis potest stipulari pro absentibus, & non natis.
- 3 Item vigore Statuti Florentini Rubi. 39. lib. 2.
- 4 Perpetuitas arguitur ex verbis si illo unquam tem-

pore, quæ omnem casum, & tempus comprehendunt.

- 5 Item ex verbis per aliquem ex Donatorijs, quæ omnes nominatos, & comprehensivos complectuntur.
- 6 Distin aliquid equipollere ditionibus quilibet, quicumque, quæ sunt univocales.
- 7 Fideicommissum perpetuum arguitur ex prohibitione alienationis facta pro conservatione agnationis.
- 8 Verbo modo, & forma superscriptis relationem habent ad casus præcedens, quoad qualitates, & modum.
- 9 Fideicommissum favore familie indultum, est perpetuum, & reale.
- 10 Fideicommissum reale potest à quocumque advocari, & de ratione.
- 11 Donatus potest gravare Donativum in bonis propriis.
- 12 Et ex acceptatione donationis gratiam in ea injunctam dicitur acceptatam.
- 13 Verbum dicitur est personale.
- 14 Contrarius verba cui non conveniunt, nec eas dispositioni potest consentire.
- 15 Actio personalis non datur contra singularem successorem.
- 16 Amplius etiam competere accusatio rei, vel pro re, quæ in eam transit.
- 17 Rei vindictio non datur contra eum, in quem non fuit translatus dominium.
- 18 Hypotheca non cadit in bonis alienis.
- 19 bona heredes non veniunt in generali obligatione.
- 20 Amplia etiam quando expressè nominata sint, nisi aditus requisita, de quibus remissum.
- 21 Hypotheca non inducitur nisi ex conceptione, vel legiti dispositione.
- 22 Officium Judicis obviando ex equitate coarctatur, quando alia deficit actio.
- 23 Non auditur qui petit id, cuius contrarium non esset petendum.
- 24 Argumentum commodum, & beneficium pervenit ad eum, ad quem spectat primitum donationis.
- 25 Jus redimendi triginta annis præscribitur, & de ratione.
- 26 Amplia licet additum sit verbum quodcumque, seu ullo unquam tempore.
- 27 Jus retractus triginta annis præscribitur.
- 28 Item jus offerendi.
- 29 Licet adde verbum quodcumque.
- 30 Actio quælibet, & quodcumque jus ex Statuto Florentino Rubi. 73. lib. 2. triginta annis, præscribitur, & n. 59.
- 31 Ante pretij ablationem à retribuentem factam, præstabitur jus offerendi dicitur ad bona fide.
- 32 Retractatio fieri non potest in tertij prejudicium.
- 33 Cautela ad impedendam alienationem quæ fiat remissum.
- 34 Argumentum à facultate alienandi ad facultatem præscribendi valet.
- 35 Dispensus presumitur voluisse infinitatem evitare.
- 36 Publice utilitati repugnat bona semper stare in suspensa.
- 37 Distin dummodo importat modum, non conditionem.
- 38 Limita, quando implementum fieri debet antequam actus perficiatur.
- 39 Respectu tertij nil refert an agatur de modo, vel conditione, quia utroque casu deficit dispositio, nisi modus, vel conditio implentur.
- 40 Clausula non aliter, nec alio modo reddit actum conditionalem.
- 41 Et denotat formam præcisam, sine qua alius in esse deducit non potest, & aliter factus est nullus.

42. *Condicio debet impleri non solum secundum veritatem disponentis, sed etiam prout verba sonant.*
 43. *Dispositio talis est personalissima.*
 44. *Et est demonstrativa, & restrictiva ad personam, ad quam refertur.*
 45. *Condicio potestativa desinit ex mora non adimplenti.*
 46. *Mora dicitur committi, cum primam conditionem impleri potuit dando, vel faciendo.*
 47. *Condicio vere, & non fidei impleri debet.*
 48. *Condicio voluntaria non extenditur ad casum finitum.*
 49. *In conditione potestativa satis est, si ea non desinit ex facto honorati.*
 50. *Dicitur tamen desinere ex facto honorati, si fecerit, quod facere non debebat, siue quod facere debebat non fecerit.*
 51. *Potestas implendi conditionem potestativam non prescribitur in institutione, sed in legatis, & aliis dispositionibus.*
 52. *Verba perpetuam importantis si referantur ad personam, restringuntur ad ejus vitam.*
 53. *Juxta substantiam materiam.*
 54. *Maxime tenet veritas in morte Testatoris, & ante hoc desinunt.*
 55. *Fideicommissum in bonis alienis non subsistit.*
 56. *Potentia differri ab acta, & ea que sunt in potentia non sunt in actu.*
 57. *Tempus implendi, non contractus inspicitur, quando implementum ad creditorem oriri debet.*
 58. *Itaque enim cessat quæritur, in qua fundatur retrotractio.*
 60. *Fideicommissarius non currit prescriptio, nisi eo die, quo agere poterat.*

DECISIO XVIII.

QUINTUS erat articulus resultans ex donatione anni 1522. dum in verbulo ac etiam cum hac lege, & conditione apposita voluit Illustris. Donator, ut si ultio antiquo tempore contingeret, aliquem ex dictis Donatariis emere aliquo bona inter bona, consensu, & demonstrationes superscriptas, & tam Casignani, quam Oliveti, Caltrini, & aliorum superscriptorum in prima donatione contentorum, intelligerentur, & essent communia, & ad eamdem emptam, & ad eandem pertinentem modo, & forma, & pro ratis, & partibus superscriptis, dummodo restituerent partem pecuniarum, & pecuniæ soluti dicto tali emptori, & qui acquisivit primo, & ante omnia, alias non, & non aliter, nec alio modo; prætenentibus enim DD. Abbate, & Roberto hodie fidei licere consequi pro eodem pretio emptum bona emptam per DD. Raphaellem, & Robertum Domini Joannis Psalli in loco Casignani, qui in hæreditate ejusdem D. Roberti remanere, eaque de causa pretium solum offerentibus, ex adverso contententibus Illustribus fororibus tale jus Domini adversariis nullo modo competere, quæretur, que nam ex partibus melior etiam in hoc articulo juri foret.

Pro Domini Pæci diebatur in primis ex clausula, & stipulatione Notarii in principio donationis appositæ sub ipsi verbis: *Et mihi Bernardo Notario superscriptis, ut publicis personis presenti, & pro eis, & quolibet eorum, & ejuslibet eorum filijs, & descendens masculis, legitimis, & naturalibus, emittantque alijs superscriptis, & quorum interest, intererit, vel interesse poterit recipienti, stipulanti, & acceptanti.*

- ¹ Quæ influere videntur in partes omnes subsecuentes instrumenti ad Caffr. & Alex. in l. postulant in princip. ff. ad Trebell. Jafon. consil. 117. a. 18. lib. 2.

Bursat. consil. 131. n. 14. & in specie ad dictam clausulam ac etiam, & cum hac lege, & conditione appositæ, in qua signatur donatariis omnibus conceditur facultas recuperandi bona per alios emptam, soluto tamen prius pretio, dicebatur inquam necessarius inferri successibus omnibus per tempore Donatoris fuisse perpetuum acquisitionem jus hoc offrendi, tum de jure communi, iuxta tradita per Osa'ib. de eis. 13. per tot. etiam non satis. Decian. consil. 1. n. 44. lib. 3. Thefor. decis. 70. n. 2. per text. in l. si quis operas ff. de oper. libert. tum etiam ex jure municipali ad Statutum sub rubrica 39. lib. 3.

Perpetuitas autem deducebatur ex illis verbis ff. 4 ulto antiquo tempore, quo importat omni casu, & omni tempore cap. possessor. de regal. jur. in 6. Paris. consil. 52. a. 24. & consil. 92. a. 37. lib. 2. Roland. consil. 23. a. 18. & 19. & consil. 87. a. 12. & 13. lib. 4. cursum ex verbis illis per aliquem ex dictis donatariis, quo complectuntur omnes nominatos, & comprehendunt in donatione, & sic tam primos, & immediatos, quam alios ultteriores donatarios; dictio enim aliqui 6 equipollens dictionibus quilibet, quicumque, quæ sunt universales. Rebuff. in l. creditor. col. 2. ff. de verbis. significat. maxime jundum cum verbis stipulationis antecessentibus & pro eis, & quolibet eorum, & consensibus eorum descendentes, additque prohibitionem alienationis pro conservanda agnatione, ex qua perpetuum arguitur fideicommissum ad Rot. consil. 164. 7 a. 3. & 4. lib. 3. Didot. Covarr. varior. resol. lib. 3. cap. 5. num. 4. versis. secus, quod ex dictis. Roland. consil. 70. num. 39. lib. 3. quod fuit fideicommissum etiam in bonis emendis inductum dicebatur ex verbis illis & eisdem peritum modo, & forma, & pro ratis superscriptis, verba enim modo, & forma 8 præscriptis, relationem habent proculdubio ad præcedens caput, quod omnes qualitates, & quod modum, sique etiam quod omnes fideicommissi, quod cum negari non possit factum favore familiaris, non tantum perpetuum videtur, sed etiam reale Bald. in l. quod vero contra sub a. 3. ff. de legib. Jafon. in l. filius familiaris 6. divi in 2. lib. 1. 146. ff. de legat. 1. Molin. de primogen. Hispan. lib. 1. cap. 5. a. 25. Rivinald. Jafon. consil. 719. a. 48. & consil. 744. n. 42. lib. 7. Reale autem fideicommissum 3 quocumque vocari potest, cum ad quemcumque res transiit, 10 transeat semper cum onere suo, ut late post alios per Perrug. de fideicommissis. art. 12. n. 81. neque est cur dicatur bona non fuisse in bonis donatis, ex quo ei licuit omnes priores donatarios gravare, 11 etiam in bonis proprijs l. ab eo 3 contrario sensu G. de fideicommissis. propterea gravamen ipsum ex agnitione emolumenti statim ab eis fuit acceptatum l. Imperator 6. si centum ff. de legat. 2. l. quoties la. 1. G. de fideicommissis. Menoch. consil. 206. a. 95. lib. 3.

Isti tamen, & similibus minime refragantibus DD. censuratur ejusmodi obligationi nullum amplius esse locum, moti potissimum, quia siue respiciamus ad personam petentem, siue ad personam, à quibus petitur, siue ad tempus ipsius petitionis D. Puccini omni ex capite excluduntur.

Quoad personas petentium res est perspicua, ex quo verba donationis sunt concepta in personis primorum donatariorum, & restricta ad tempus, quo bona essent communia, ut ibi — si contigerit per aliquem ex dictis donatariis emi aliquo bona. intelligantur, & sint communia, & ad eamdem emptam, videtur pertinere modo, & forma, & pro ratis, & partibus superscriptis, soluto tamen prius pretio dictæ tali emptori, & qui acquisivit, &c. At D. Puccini non sunt ex dictis Donatariis, strictè sumendo vocem illam dictis, quæ est personalis, & refert præterit illos, quibus donatum fuit, ut per Bursat. consil. 11. a. 35. & Odd. consil. 56. n. 5. Sed veros dici possunt

ex fideicommissis vocatis ordine successorum post primos donatarios, rursus bona non sunt ad commune, ergo huic intentioni non conveniunt verba contradii, consequenterque nec ejus dispositio l. 4. §. *utres ff. de damn. infest. Decis. conf. 179. n. 41. Menoch. conf. 143. n. 14.*

Quo verò ad personas, contrà quas agitur, ipsæ quoque non sunt ex donatoriis, quibus impositum fuit onus communicandi, & ideo nulla contrà eas competit actio; non personalem, quia in ijs bonis singulariter sunt successores, & actio personalis contra singularem successorem non datur l. 1. §. *si heres ff. ad Trebell. l. fin. §. fin. ff. de contrahen. emp.* etiam quando competit respectu rei, & ad rem, vel pro re, quæ in eum transivit *Alex. conf. 92. n. 7. lib. 2. Jusin. conf. 149. n. 14. lib. 4. Tiraquell. de retr. lig. §. 8. Gloss. §. n. 7. & in l. si unquam in verb. revertatur n. 125. C. de revoc. donat. Natt. conf. 589. n. 2.* Non rei vindicatio, quia in secundos, vel posteriores donatarios nullum transferri potuit dominium per Illustr. donancem, qui nullam habebat l. *traditio ff. de acquir. rerum dom. l. uno plus juris ff. de regul. jur. Jusin. d. conf. 149. cum 13. & 14. lib. 4. Decian. conf. 21. num. 13. lib. 2.* non etiam hypothecaria, quia bona nunquam fuerint in bonis donatis, & hypotheca non cadit super bonis alienis, ut per Cephal. conf. 189. n. 18. lib. 2. etiam si fuerit esset hæredum, nisi expressè obligentur per Testatore, in generali enim obligatio ne non veniunt bonis hæredum l. *Pavlos ff. de Pignorat. actio.* Et quando etiam obligata fuissent actio prescrite, non tamen concurrenter requisiti, de quibus per Negand. de pignoris in 3. membr. 2. par. n. 55. & seqq.

Verum in donatione nullibi legitur, bona emenda de fuisse donatariis hypothecata, hypotheca autem non inducitur, nisi ex conventionem, vel ex legit dispositione §. *inter servitium inquit. de actio. Comm. in l. privilegia num. 6. ff. de prim. cred. Cephal. conf. 555. num. 3. lib. 4.* Sed nec ratio aliqua subest æquitate, ex qua pretendi possit officium Judicis, quod quandoque, ubi alia deficit actio, conceditur de æquitate ad *Sard. de aliment. tit. 3. quest. 2. n. 15.* Siquidem si bona emptæ cursu temporis fuissent deteriorata, utique nolissent Domini Pucelii ea redimere solvendo pretium numerum per emptores, iniquum ergo esset si possent redimere eodem pretio post cursum quinquaginta, & sexaginta annorum, dum facta sunt meliora, longaque majoris utilitatis, cum non audiat, quis petens id, cujus contrarium non esset postulaturus l. *pro. C. de salut. l. si ea passioe C. de aser. Soccia. in sup. 1. sub n. 106. extra cod. tit. cum alijs per Reger. conf. 6. n. 50. lib. 2.* & ratio tam civilis, quam naturalis dicitur, ut ad quem perinet periculum diminutionis, spectet etiam commodum, & beneficium augumentis l. *secundum naturam cum concord. ff. de regul. jur. faciente tradita per Menoch. in simili casu conf. 142. n. 11. & seqq. lib. 2. quem sequutus est Decian. conf. 87. lib. 2. & iterum idem Menoch. conf. 607. post n. 10. cum seqq. lib. 7.*

Quod si respiciamus ad tempora, intra quod liceret uti hac facultate offerendi, aut volumus eam assimilari pacto de redimendo, aut facultati retrahendi, ut juri offerendi, & quocunque modo capiat, semper conveniens illi præscriptum esse, facultas enim redimendi præscribitur spatio triginta annorum, quia cum pariat solas personalem, ut per *Alex. conf. 60. n. 1. lib. 2. hæc, sicuti evenit in omnibus personalibus, tunc tempore præscribitur Cognol. ex commun. in l. 2. n. 2. C. de post. inter. emp. & vendit. Gabriel. de præscript. consil. 6. num. 11. etiam si additum esset verbum: Quocunque, seu*

alio tempore tempore. *Bald. de præscript. in 4. part. 5. par. quest. 3. Cognol. d. l. 1. n. 73. Socin. Jun. conf. 145. n. 36. lib. 1. & idem pariter dicitur de jure retrahendi, ut concludunt communiter scribentes teste Tiraquell. de retr. lig. §. 1. Gloss. 10. n. 15. Sed & quod jam offerendi dependens ab actione competitura pro jure aliquo acquirendo, ut in proposito præ reducendo ad commune bona per aliquem ex donatoriis, empti idem concludunt Bart. in l. pignori ff. de usur. Bald. in l. cum unum §. 1. 14. C. de præscript. 30. anorum. Gabriel. de præscript. consil. 7. n. 6. etiam si adesset verbum quocunque, per Vegg. conf. 33. per tot. Socin. Jun. d. l. consil. 145. n. 37. lib. 2. iniqui concludentem illam, ut facultas nunquam præscribitur, procedere in simplici facultate, non in ea, quæ ab aliqua actione, seu jure in judicium deducibili proficitur, & in jure offerendi proveniente ex contractu, ita clarè post alios concludit Gabriel d. l. consil. 7. n. 6. & consil. 10. n. 21. & Florentin. extat Statutum sub Rubrica 33. lib. 2. per quod tanto tempore quodcumque jus, & actio præscribitur.*

Nec est cur in proposito dubitetur de bona fide præscribentium, cum nihil implere tenerentur, nisi obtentione pretij sibi facta per habentes huiusmodi facultatem, seu jure offerendi, ut clarè occidunt verba illa primo, & ante omnia, & non aliter, unde si permittitur labi tempore offerendi, non idèd tamen dicuntur indoluisse malum fidem in possessoribus ad tradita post alios per Socin. conf. 64. n. 7. lib. 2. Quinimò condonatoriis offerre negligentiibus non impediebatur interim rem emptam in alios transference l. in re mandata C. manda. nec ad præjudicium acquirentis ab eo potuisset fieri retractio in vim prioris dispositionis Illustr. Cardinis Doff. in 32. l. quod balanus, & in l. qui potius ff. qui potius in pign. habent. opinio Decian. conf. 1. n. 85. lib. 2. maxime cum nec alienationem quidem prohibuit, & ubi prohibuisset non fuisset usus cautelle, quæ in similibus ad impediendum alienationem adhiberi solent, de quibus post alios per Gabriel. conf. 66. n. 4. lib. 2. ut sic non prohibita alienatione non censetur etiam prohibita præscriptio, cum rectè argui possit à facultate alienandi ad facultatem præscribendi l. alienationis verbo. ubi Gloss. & scribentes ff. de verbor. significat. & certè si verum amamus, plusquam verisimile est, ut supra etiam utrimus, Illustr. Donancem ad evitandum infinitatem, juxta text. in l. Fidejussor. §. si quis decem ff. de legat. 3. & in cap. ex malitia de rescript. in sect. & ne bona emptæ perpetuo starent in suspensio, quod publice utilitati repogant l. 1. in princip. ff. de usucap. memoratam offerendi facultatem retraxisset ad primos illos donatarios, id quod necessario colligitur ex clausula illa donanda alijs restituant partem pretij dicto tali emptari, & qui acquisivit primo, & ante omnia, alius non, nec aliter, nec alio modo, &c.

Nam est regulariter dictio donanda importet modum, non conditionem Bart. in l. quibus divitis §. Terminus n. 4. ff. de condit. & demonstr. Decian. conf. 8. n. 75. lib. 2. Attamen quando implementum fieri debet antequam actus perficiatur, ut hoc in casu ibi primo, & ante omnia, tunc conditionem importat, non modum Bart. in d. l. §. Terminus n. 6. Alex. conf. 119. n. 1. lib. 2. Ayman. conf. 10. n. 14. Cephal. conf. 218. num. 39. lib. 2. Menoch. conf. 60. n. 47. Gabriel. conf. 5. n. 3. lib. 2. Sard. de prescript. 109. n. 4. Et si formis in conditione, quod non videtur negari posse, maxime cum retractatio pretij fieri deberet ad favorem tertij, nempe emptoris, quo casu sive finis in modo, sive in conditione, dispositio formæ deficit tanquam conditionalis, ut per Peregrin. artic. 11. n. 125. & artic. 41. n. 14.

- n. 14. & 15. utique plura iocidie inferri possunt; & primo bona non possunt de iure communia, nisi prius soluta esset pars pretij, & enim clare loquitur Illustriss. Donator, idque confirmat conclusio de *son alter*, nec alio modo, quod & ipsa reddit adum conditionalem *Ruin. consil. 180. n. 1. lib. 1. formamque* 40
41 *præf. sim denotat. Ruin. in l. de his in princip. ff. de transact. Gonzad. consil. 3. n. 25. Meuch. consil. 185. n. 1. sine quo adhuc in esse d. duei non potest, & aliter factus nullus est, ut plene per Roland. consil. 63. n. 29. & n. 31. lib. 4. Ofus. decis. 165. n. 13. Simon. de Præf. consil. 31. n. 6. Gabriel. consil. 186. n. 1. lib. 3. Sord. consil. 268. n. 9. lib. 2. secundò inferri potest*
- 42 conditionem debuisse impleri, non solum in forma specificis, & secundum mentem donantis, sed etiam secundum sonum verborum, & prout ruditer fuit proha *Cephel. consil. 649. n. 62. Rot. decis. 433. n. 2. part. 1. in noviss. Sord. decis. 202. n. 6. sique* 43
44 solvendo partem pretij dido tali emptori, & qui acquisivit, non autem habentibus post aded longum temporis cursum eosam ab eo, idque ne dum ex natura ipsius conditionis, sed etiam, quia vox illa
- 45 dido personalis est, ut supra diximus, & dido tali est personalissima *Socin. consil. 57. sub n. 7. versis. tertio* principaliter lib. 3. *Dec. consil. 38. col. finit.* ubi agentes de Statuto Florentino loquente de filijs *tahom cessantibus*, inquit, ejus dispositionem restringi ad filios eorum, qui verè cessantes fuerunt; nec procedere in filijs eorum, qui ex dispositione
- 46 ejusdem Statuti habentur pro cessantibus, optimè *Laderch. inquisiens* ejusmodi didionem esse demonstrativam, & restrictivam ad personam, ad quam refertur *consil. 88. n. 23. prout* restrictivum pariter est relativum illud *quod acquisit* l. ea tamen *ad jrdm ff. de legat. 3. Ruin. in l. causas populi n. 1. appof. C. de Summ. Trinitat. & Fid. Catholic. quod* 47
48 si solutio hæc faciendi erat emptori, & non alijs, utique conditio hæc expendi emptore ad communiendum evidenter deheet ex ejus non imple-
- 49 mento, natum enim conditionis potestative est, ut ex mora non impleti deheet l. penult. §. 1. ff. de condit. & demonstrat. *Peregrin. de fidelicommis. artic. 16. numer. 126. & dicitur* committi mora,
- 50 cum primum post mortem disponentis potuit impleri dando, vel faciendo l. hoc tradit in a. ff. de condit. & demonstrat. l. 1. §. item si ita ff. ad leg. falsid. *Peregrin. dist. artic. 16. n. 126. & 127. & ideo* non est cur, none omnibus, qui acquisvere, jam extinctis, traditur de solvendo alteri etiam eorum successori, quis hoc non esset solvere dido tali emptori, sique conditio fidei impleteretur in per-
- 51 sone successorum, quod fieri non potest, cum casus hie acciderit præter intentionem Donantis, cum casus *Ruin. in l. Gallos §. & quod si tantum n. 6. & n. 12. ff. de lib. & posthum. & voluntaria* conditio non extendatur etiam ad casum similem, ut ex comuni per *Roland. consil. 56. n. 23. lib. 2. Cephel. consil. 640. n. 60. & Decian. consil. 2. n. 58. lib. 2.*
- 52 Et hec dici solcat in conditione potestativa factis esse, si non deheet ex facto honorari *Ruin. in l. 1. in 2. appof. C. de infl. & sustit. Mantie. de cano. lib. 11. tit. 16. n. 4.* hodieque defectus imparetur Illustriss. sororibus pretium oblatum recipere recusantibus, atque non potest dici in proposito non fictive per honoratos, nam ex quo pretium non fuit oblatum emptoribus, dum erant in humanis, quod statim fieri poterat, non fore offendentes dicitur *Restitue*, ita *Ruin.* ostendens attendi non solum factum honorati, sed etiam non factum *tu dist. l. 1. sub n. 1. versis. aut deficiit causa fortuita, & tunc aut ille, cui suus erat potestatis, fuit in mora C. de infl. & sustit. sequitur ibi Bald. ante n. 126. & 127. ubi* distinguit legata, & dispositiones inter

vivos ab institutione, concludens in institutione potest expediri: quandoque etiam ad ultimum vite ipsorum honorati, in quo sine casu nos non versemur. Similiter differentiam sentit etiam post alios *Gubriel* 51
de *præscript. consil. 11. n. 4. & 5. inquisiens* facultatem implendi conditionem potestativam non prescribi in institutione, secus in legatis, & alijs dispositionibus, ut per eum.

His statibus deestant Domini non oblatæ ea, quæ ex alio modo adduceretur, in primis enim, ubi etiam non negatur Notarium potuisse stipulari pro donatorijs etiam natis, itaque aliquo ex nominatis ullo umquam tempore bona inter dida continis emente, teneretur ea, solum prius ibi pretio, etiam alijs communicare, hinc tamen necessarii non inferebatur præceptum hoc perpetuum esse, cum restrictivè dido tali emptori solvendum esset, & non alijs, ut supra dictum est, neque enim novum est verba alioquin importantis infinitatem, prout talia videntur verba illi §. *nullo umquam tempore* [quæ tamen exemplificari possunt in duobus temporibus nempe durante vita donantis, & post ejus mortem, dum bona erant communia ad evitandum infinitatem] si ad personam referatur [ut hie] restricti 53
ad eorum vitam l. 1. ubi *ghys. & scribentes ff. pro Soc. Ghys. in l. & in perpetuum ff. de procurator. Ruin. consil. 135. n. 6. lib. 2. & consil. 143. n. 10. lib. 4. & ad terminos subjete materiz Ruin. in verbis §. nullo umquam tempore consil. 23. num. 4. lib. 5. Decian. consil. 13. n. 23. lib. 2. Sord. consil. 98. n. 21. lib. 2. quæ* 54
55 profecto foudet mentem Illustriss. Donantis non fuisse ut donatorijs, quos invitare ad emendum propter bona donata, ut fideicommissum ab eo inducendum infunderetur, perpetuo molestiam poni possent, & per se, & per successores suos in bonis emptis, & quidem cum evidenti periculo futuri damni, si voluisset ea etiam post longissimum tempus posse redimi pro pretio soluto tempore primæ acquisitionis, prout donationis verba sonant; quis enim non videt, data hæc intelligenti, neminem ex donatorijs fuisse emptoribus aliquo bona, ne subsisteret periculo perpetuo fideiatis redimendi, cui quæque meliora efficerentur, passurus tamen dampnum si forte efficeretur deteriora, verba igitur etiam quantum- 54
cumque generalia, & ampla jure optimo juxta verisimilem mentem disponentis, nitunturque, & æqualitatem dispositionis fuit restringenda, ad tradita per *Ruin. in l. omnes populi n. 58. ff. de inst. & jur. eom alijs per Decian. consil. 13. n. 53. lib. 2. & Socin. Jun. consil. 126. n. 132. lib. 1.*

Sed nec ex eo, quod donator voluerit bona sic empta, & per eondontarios recuperata ad eos spectare modo, & forma superscriptis, & sic jure fidei commissi, & quidem realis, sicut prohibitionis alienationis in præcedenti donatione adjecta, visum est necessario inferri super eis inducendum fuisse fideicommissum, ejus virtute conveniri possint etiam tertij possiditores, siquidem hæc fuit procederet facti jam redemptionem, nam ante redemptionem fidei- 55
commissum super bonis alienis non subsistit *Decian. dist. consil. 12. n. 13. lib. 3. quævis enim* 56
57 post dari casus, ut bona empti per donatorios subsisterent prætenso fideicommissum, non tamen jure dicitur subjeda per donatorem, different enim inter se subjeda à subsiendens, prout potentes ab adu, & eorum est autem, ea quæ sunt in potestate, non esse in adu, ut inquit *Bald. in l. 1. C. an servus pro suo facto*, ad hoc autem, ut fieri ejusmodi subjeda, necessario procedere debebat primo emptio ali- cuius ex donatorijs, secundò solutione partii pretij dido tali emptori, alterum quidem factum est, nempe emptio, ut secundum nempe pretij oblatio in tempestive nimis facta est, cum respectu persona-

rom, tum respectu temporis, & quidem re amplius non integrâ, sed jam in aliam translatâ, quæ sôb translatio, nec per Illustriss. Donantem prohibita fuit, nec etiamsi voluisset, prohiberi poterat, ut plene per Negulant. in 1. Membr. 2. part. num. 5. versic. quanta differentia, & Gabriel. consil. 66. n. 5. lib. 1.

Et licet regulatiter posita conditione, prout hic sôb obligatione pretij posita dici possit videtur, inspicit sôlet initium contrahendi non tempus implementi, hoc tamen non procedit, quando implementum oriri debet ab ipsâ creditoris, tunc enim tempus implementi, non contrahendi initium inspicitur ita Bald. in l. ea demum in princip. C. de Collocatione. Alex. in l. filius familias in princip. ff. de verbor. obligat. Areto. in l. quidam cum filiam §. final. n. 19. ibique etiam Jasson in sua §. eodem tit. & concordat Bart. in l. si is qui pro emptore n. 46. & Roia. n. 78. ff. de usucapion. sic quocunque voluerit Jo. Jac. à Canibus in tract. de preupal. part. 1. sub n. 6. & novissimè Surd. consil. 335. n. 24. & seqq. lib. 3. & merito, quia, ut inquit Bart. in dict. l. si is, qui pro emptore ante n. 47. tunc deficit equitas, in qua re tractatio fundatur, sibi enim impotet creditoris, qui conditionem antea non implevit, quæ ratio militat, non tantum contra auctores DD. de Poccis, sed etiam contra ipsosmet DD. offentes, qui, ubi etiam offerre possent alijs, quem primis donatorijs, à morte tamen D. Pandulphi eorum gen. coris perferant lobi annos quadraginta, & fortè ultra, antequam offerret, ut sic evidenter excludantur per Statutum sub Rubrica 73. Ab. 2. non referente prætextu decessisse, qua dicebatur contra fideicommissarios non currere prescriptionem nisi à die, qua agere potuerunt, quod desumebatur ab obito D. Roberti, quis ut dictum est, bona hæc nunquam fuere subiecta fideicommissio, licet fuerint spes subijci, servatis ijs, quæ per Illustriss. Donantem redimere volenti fuerat imposita, & hæc quod quintum articulum, &c.

Alexander Zilochius Prætor, & Relator.
Hervatius Spannocchia.
Dominicus Gualandus.
Pompejus Contarinius.
Alcyonius Seltia.
Michael de Lomagna.

A D D I T I O.

A R G U M E N T U M.

Explicatur Statutum Florentinum lib. 2. Rubr. 39. super acquisitione oblatione per alterius stipulationem. Fideicommissum perpetuum inducitur ex vota perpetuandâ bona in familia, maxime jundo præcepto assumendi cognomen, vel prohibitione alienationis. Præsum de resolvendo spatio triginta annorum præscribitur, quod tempus utile est, non continuum ad terminos Statuti. Florent. lib. 2. Rubr. 73. An tale præsum sit perpetuum accedentibus verbis infirmantem denotantibus, an sit cessabile, an res redempta reinvadatur in Fideicommissum. Plura de jure offerendi, quando pariter præscribitur, & de scicntia creditoris ad hæc requisita.

S U M M A R I U M.

1. *Gr. Spin. consil. 13. n. 72. & seqq. scripsit in causâ pro concessante.*

2. *Donatum etiam per privatam personam alteri stipulari potest, & acquiritur inter ignorantem aut cum possessione, & omni actione sine cessante.*

fiene, vel ratificatione vigore Statuti. Florent. lib. 2. Rubric. 39.

3. *Amplia, si agatur de contrahat lucrative, sive onerosa.*

4. *Intellige, si concurrant requisita necessaria ad acquirendum dominium, & que illa sint.*

5. *Fideicommissum perpetuum inducitur ex desiderio expresso conservandi bona in agnatione.*

6. *Limita, in Fideicommissis relicto familie, & agnatis simpliciter.*

7. *Partim Fideicommissum perpetuum inducitur favore omnium de familia, si testator declaravit velle in ea perpetuare bona.*

8. *Item, si addiderit causâ assensu cognatorum, & arma omnibus substituit, ut veniens ejus familie periret.*

9. *Limita, si injunxerit solum filijs absque ulteriori progressu, vel sine verbis perpetuitatem denotantibus.*

10. *Item fecerit perpetuum fideicommissum inducendi dici debet, si adiecta fuerit prohibitio alienationis, ad hoc at bona conferuntur in familia, & agnatione.*

11. *Maximè, si prohibitis sit realls, & facta per separatam orationem cum dicta ratione.*

12. *Limita, si sit rebus, & accessoria ad certos gradus, & personas, ad quas restringitur.*

13. *Principaliter, & de per se, quando apposita dicitur, quanto accessorie, & consequitur, & n. 14.*

14. *Dicitur independenti, & separata, quando ambæ dispositiones non continentur sub unica periodo ab eodem verbo relicta, sed sub diversâ oratione cum propria, & particulari verbo.*

15. *Amplia, etiamsi oratio concepta sit per verba insuper, item, pætures.*

16. *Pactum de retrovendendo præscribitur spatio triginta annorum.*

17. *Amplia, etiamsi adfines ditiones semper, & quodcumque, toties, quoties, & quomodo per intellegantur.*

18. *Contra, si adfuit verba perpetuitatem, & insulatem denotantia, vel si emptor promissit toties retrovendere, quoties præscriptio completa erit, & non, &c.*

19. *Sed prima opinio verior, & secunda protendit flandibus verbis generalibus multum amplius, & geminatis, vel si promissa fuerit retrovenditio nulla præscriptio obstat.*

20. *Item si enormissima læsio concurreret, quæ pactum temporale efficit perpetuum.*

21. *Amplia in iudicio lapsu ultra triginta annos, qui non obstat etiam non concurrente læsione.*

22. *Item, si contractus fuisset pigoratitius, & de ratione.*

23. *Amplia, etiamsi fuisset usurarius.*

24. *Item secunda procedit, si contractus munus est juramentum, vel promissa facta fuisset sub verbo Principi.*

25. *Contra, quod juramentum obligans efficacius, & testis, non est sufficiens hoc non operetur.*

26. *Et solum operetur, ut duxerit majas tempus requiratur, nempe annorum quadraginta.*

27. *Dictata, si appositum fuerit specialiter ipsius pacte de redimendo, sicut si generaliter pro observantia contractus.*

28. *Retrovenditio elasso tempore amplius non habet locum.*

29. *Limita, si tempus modicum sit, & emptor pretium recipiat.*

30. *Jus offerendi non præscribitur minori spatio triginta annorum.*

31. *Intellige inter Concreditores.*

32. *Sicut in tertio possessore non à debitoribus, sed à creditore.*

ditore causam habente, qui iuvatur prescriptione decem annorum inter presentes, & viginti inter absentes.

34 *Amplia, etiamsi emissit à creditore possessore male fidei.*

35 *Requiritur ad effectum prescriptionis scientia certa, & indubitata difficultatis pignoris.*

36 *Talis dicitur illa, quæ ex præsumptionibus, & conjecturis certis, & conclusivis desumitur.*

37 *Adversus creditorem ignorantem adjudicationem nulla currit prescriptio.*

38 *Ignorantia presumitur, nisi probetur scientia, præsertim in creditore non citato.*

39 *Citatio generalis, & personaliter non exequuta non sufficit.*

40 *Nisi citatus comparuerit, & instantiam fecerit coram Iudice pro subdilatione.*

41 *Scientia non remanet probata, ex quo creditor fuit coactus solvere debitum communis debitoris ob fiduciam pro eo prestitam.*

42 *Item nec ex quo aliquis habuit necessitatem se informandi de identitate, & facultatibus possessoris bonorum subalternorum, & de ratione, contra ibidem remissum.*

43 *Item non educitur scientia ex lapidea inscriptione, seu signo domini apposto in domo subdilatata.*

44 *Item nec ex cohabitante, & consensu sanguinis, tanquam non inducente scientiam certam, & indubitam in hac præjudiciali materia requisitam.*

45 *Maxime si versetur in actibus non successis, sed momentaneis.*

46 *Scientia remanet probata, si adjudicatio facta fuit publicè, & palam prævisi quilibet, & in loco, seu civitate parva.*

47 *Limita, si creditor fuisset absens, & non agatur de adjudicatione corporis insignis.*

48 *Item probatur scientia ex consensu, validis tamen, & in suo genere perfectis, unitis, & simul junctis.*

49 *Ab ultimis actibus, qui scientiam concludunt, incipit currere prescriptio, non à primo instanti.*

50 *Contra, quod scientiæ probatio non requiritur in prescriptis triginta, vel quodraginta annorum tanquam longissimi temporis, quæ currit etiam contra ignorantes.*

51 *Reservatur oppositum sentientes.*

52 *Detrahunt, ut prima opinio procederet, si fuisset præscriptio ordinaria decem annorum inter presentes, & viginti inter absentes, sicut in iure offerendi, quod prescriptio triginta annorum requirit, & de ratione.*

53 *Prescriptio incipere non potest contra creditorem, non valentem agere, & incepta ex supervenienti impedimento amplius non currit.*

54 *Sic non prescribitur durante matrimonio in adjudicatione facta mulieri pro condito dotali ob viri tergimentum ad inopiam, & de ratione.*

55 *Item non prescribitur alio iuris offerendo, quæ quis aitur excipiendo, ab ipso iure de ratione.*

56 *Limita, si illud ius perierit apud deduci.*

57 *Statutum Florentinum lib. 2. Rubr. 73. super prescriptioe aliorum intelligitur de triginta annis actibus, non continuis, & ita proceditur ad viginti sex annos.*

58 *Vel triginta septem, a. 61.*

59 *Quovis aliqui voluerint, quod extendatur ad sex triginta quinquæ, a. 62.*

60 *Subdici debet etiam tempus pupillaris, & minoris ætatis, a. 63.*

61 *Statutum hoc non comprehendit contractus iuratos.*

62 *Contra illud, an competet minori, & pupillo re-*

stitutio in integrum in prescriptioe conventionali procedente ex contraria diffidit.

63 *Iuxta hoc Statutum sui redimendi triginta annis prescribitur, etiamsi ad id postum de retrocedendo.*

64 *Statu prædicto non ligatur, qui post incutam præscriptionem capiti esse subiectus fore testificatus.*

65 *Conditio, an, & quando impleri possit per equi-*

66 *pollent.*

67 *Amplia tam in condicione necessaria, quam in voluntaria.*

68 *Quando extendatur de casu ad casum, ibidem.*

69 *Res cum pacto redimendi alienata, & postea redempta reincident in fidei commissum.*

70 *Limita, si redimendi stipulationem fecerit pro se, suis heredibus, & successoribus quibuscunque.*

71 *Limita, si redimendi, & redemptio facta sit cum pecunijs proprijs acquiratis, sed cum pecunijs ad fidei commissum præstitis, quod solum habet utilis ad recuperandum pretium.*

72 *In dubio bona censuræ redempta de pecunia recepta, non fidei commissi.*

73 *Amplia etiam in herede suo inventario.*

74 *Contrariæ auctoritates procedunt concurrente præcepto inviolabili de Testatore, vel Iudice appo-*

75 *sito.*

76 *Vel si pactum redimendi appositum fuit ad commodum, & favorem fidei commissi, non si adjectum fuerit favore heredis generati.*

77 *Etiamsi redemptio facta fuerit ex pecunijs proprijs, ibidem.*

78 *Et quando redemptio facta dicitur ad commodum redimendi, vel fidei commissi.*

79 *Item declaratur contrarij procedere, quando pactum redimendi fuit initum cum defuncto, & fidei commissum.*

80 *Heredum appellatio non veniens extranei, si bona fidei commissi destinata alienata fuit, & deman-*

81 *dato post mortem solutio pretij in personam fidei commissarii, ejusque heredum.*

82 *Pretium liberè spoliat ad gravatum venditorem, si per precumissionem fidei commissarii medio tempo-*

83 *re sequatur fidei commissum caducetur.*

84 *Sui redimendi exerceri potest nedum à venditore, sed etiam ab ejus heredibus, vel cessionario.*

85 *Transit ad heredes extraneos, nisi conceptum fuerit per promissionem ipsæ.*

86 *Transit tam ad heredes, cui retrovenditur, quam ejus, cui retrovenditio promittitur.*

87 *Maximè, si adfuit diffusio semper, & quodocum-*

88 *que, non obstante, quod venditor declaraverit se solum vendere ius, quod vita durante habebat.*

89 *Intellige, ut possit cedi, nisi pactum retrovendendi adjectum fuerit intuitu, & contemplatione tertie personæ.*

90 *In cessione juris redimendi facta dubio, præfertur ei, qui primi cessionario obtinuit.*

91 *Etiamsi secundo cessionario non fuerit intimato cessum factum prius.*

92 *Maximè si in instrumentum ad favorem primi celebrato adfuit clausula commissi, vel alia translativa actionum utilium.*

93 *Amplia, etiam si, cui secundo loco cessum facta fuit, possideret bona redimenda.*

94 *Cessum juris redimendi, tanquam merè gratuito, non cadit in obligationem factam emptori cum præfere-*

95 *nda emittis in pari condicione.*

96 *Limita, si promissio sit ampla, & generalis cum præferendi in quocunque contrarium cessum, aut dil-*

97 *ationem.*

98 *Unus ex venditoribus instans pro redemptione potest in solidum agere præstita tantum de tra-*

99 *cedendo.*

denda partem alij, qui postea velint remere.

92 Si alij easdem redimere, emptor revendere non tenetur, & de ratione.

93 Limita, si plures vendiderint separatim.

94 Item revendere aut tenetur emptor, cui testum est jus redimendi ab eo, ex coheredibus.

95 Passum de retrovendendo conceptum in rem, vel si res ipsa fuit hypothecata, contra secundum, vel alterum emptorem exerceri potest.

1 Scripsit in pseudo hujus decisionis pro succumbente Ger. Spin. consil. 13. n. 72. & segg.

Ad num. 3. ...

Statutum Florentinum lib. 2. Rubr. 39. disponit, quod etiam per privatum personam alteri stipolari possit dominium, illudque acquiratur absentem etiam ignorantem, una cum possessione, & jure, prescribendo omnique actione sine aliqua cessione, vel ratificatione. Ger. Spin. consil. 16. n. 82. & consil. 49. a. 11. Cabal. consil. 133. n. 44. lib. 2. Sabell. resolut. 48. n. 7. & 8. Tranchet. consil. 7. n. 21. tom. 1. Rot. Florent. in Florentina Fideicommissi de Giachis 1701. artic. 3. n. 53. infra imprimenda.

Et cum universaliter loquatur, intelligi debet, sive veniant in contractu lucrativo, sive oneroso, cum etiam in istis absentem jure quaeratur, ut post plures, quos refert Rot. Florent. in dist. Florentina Fideicommissi de Giachis 1701. artic. 3. n. 55.

Dummodo concurrant requisiti necessarii ad effectum acquisitionis domini, nempe traditio vera, vel facta ex parte transferentis, & acceptio ex parte acquirentis pro abicte Ger. Spin. d. consil. 49. n. 15. & segg. Rot. Florent. lib. Motivo. 81. fol. 245.

Ad num. 7. & segg.

Fideicommissum arguitur perpetuum stante desiderio Testatoris expresse conservandi bona in agnatione. Motin. de Primogeniti. lib. 1. cap. 5. n. 27. & 28. plenè Torr. de Primogeniti. tom. 1. cap. 9. a. 8. ubi ampliat, & n. 67. & segg. ubi distinguit inter fideicommissum familiæ, & agnationis relictam, & aliud relictum ex lege, ut bona in agnatione, & familia conserventur fol. mibi 68. & segg. Rot. post eum de-
cis. 117. n. 90. lib. 2. & 91. post Constant. ad Statut. Urb. dec. 120. a. 8. apud Baldum. dec. & res judicat. tit. 3. de legat. & fideicommissi. dec. 8. num. 18. & 19. & in alia dec. ibidem impressa n. 24. & 25. ubi alij.

Præcipue si Testator declinavit velle perpetuare bona in familia, nam tunc fideicommissum absolutum, & perpetuum inducitur favore omnium de familia Rot. apud Torr. varior. tom. 1. tit. 2. dec. 120. n. 7. fol. 470. & apud Baldum. dec. & res judicat. tit. 3. de legat. & fideicommissi. dec. 7. a. 18.

Et fortius si fuit appositum, & repetitum onus, & præceptum assumendi cognomen, & arma in omnibus substitutionibus adjecta ratione, ne nomen ejus familie pereat, & extinguatur. Fufar. de substitution. quest. 384. num. 9. Kpischbild. de fideicommissi. cap. 6. num. 308. Lara de Amortisar. & Cappellan. lib. 1. cap. 2. & latius cap. 4. Capell. controvers. Jur. lib. 5. cap. 136. a. 74. optime Torr. de Primogeniti. tom. 1. cap. 9. n. 174. & segg. fol. 76. & cap. 38. §. 4. n. 112. ubi alios citat fol. 394. Rot. Ferrar. apud Baldum. dec. & res judicat. tit. 3. de legat. & fideicommissi. dec. 23. n. 17. ubi alios citat, optime Rot. Rem. coram Caprar. dec. 15. num. 17. in recent. dec. 168. n. 2. part. 18.

Si verò tale onus esset solum in iudicium filij obique ulteriori progressu ad alios descendentes, vel sine verba perpetuitatem, & futurum tempus de-
9 notantibus, fideicommissum non inducitur Rot. coram Caprar. dec. 453. n. 13. alique max. relati.

Eoque validius fideicommissum perpetuum indu-

ctum dici debet, si adjecta esset prohibitio alienationis ad hoc, ut bona conserventur in familia, & agnatione, quo casu dicitur volitum perpetuum fideicommissum Torr. de Primogeniti. tom. 1. cap. 9. n. 250. & segg. fol. mibi 74. Rot. Rem. in recent. dec. 20. n. 3. & segg. dec. 89. num. 2. & segg. & dec. 245. a. 1. & segg. & dec. 356. a. 7. part. 19. tom. 1. dec. 537. a. 4. dec. 550. a. 2. dec. 643. ex n. 2. part. 19. tom. 2. post Constant. ad Statut. Urb. dec. 120. a. 9. & in Affianza Fideicommissi 1691. & 1695. post de Lac. de fideicommissi. dec. 101. n. 2. & segg. & dec. 103. n. 12. & segg. apud Baldum. dec. & res judicat. tit. 3. de legat. & fideicommissi. dec. 8. n. 12. & 13. & in alia dec. ibidem impressa n. 24. & 25. ubi alij referuntur.

Siquanter si prohibitio alienationis sit realis, omnibus vocatis facta per orationem separatim eadem repetita ratione, ut bona perpetuo in familia, & agnatione remaneant Rodolphus. alleg. 152. n. 3. & segg. D. m. v. Audis. Calderon. resol. 44. num. 27. & segg. & resol. 57. n. 18. Rot. Rem. in recent. dec. 89. n. 3. & segg. dec. 643. n. 2. & segg. part. 19. post Constant. ad Statut. Urb. dec. 109. num. 2. dec. 114. a. 15. & 16. & dec. 120. num. 9. apud Baldum. dec. & res judicat. tit. 3. de legat. & fideicommissi. dec. 7. a. 9. & segg. & n. 26.

Quod si prohibitio facta sit coherenter, & consecutive ad primam dispositionem, in quo non adit fideicommissum, & restrictivè ad gradus, & personas in eo expressæ, & res perpetuas non inducitur, sed ad dictas personas restringitur. D. m. v. Audis. Calderon. resol. 45. n. 15. & resol. 57. n. 36. Torr. de Primogeniti. tom. 1. cap. 9. n. 250. & segg. & n. 159. & segg. ubi laud explicat, quando prohibitio dicitur apposta principaliter, & de per se, & quando accessorie, & consecutive, alioque plures citat. Rot. Jaenen. post eum dec. 18. a. 55. & 56. & segg. ubi pariter, quando prohibitio dicitur Rari accessorie, & consecutive. Rot. Rem. in recent. dist. dec. 89. a. 3. & segg. part. 19. coram Bich. dec. 297. n. 24. post Constant. ad Statut. Urb. dist. dec. 109. n. 3.

Dicitur facta per periodum separatim, quando ambe dispositiones non continentur sub unica periodo, sed eodem verbo recta, sed una dispositio fiat de per se, & est separata, se independens ab illa, & à proprio, & particulari verbo regitur, quo casu novam, & diversam dispositionem, & absolutum, & independens fideicommissum inducit Rot. Rem. post Constant. ad Statut. Urb. dist. dec. 109. a. 4. apud Baldum. dec. & res judicat. tit. 3. de legat. & fideicommissi. dec. 7. a. 10. Rot. Florent. dec. 92. n. 36. & segg. inter impressas coram me.

Etiamsi oratio concepta sit per verba insuper, 16 item, propterea, &c. Rot. post Constant. ad Statut. Urb. dist. dec. 109. a. 5. & 6.

Ad num. 25. & segg.

Passum de retrovendendo præscribitur spatium triginta annorum Barbes. in l. 7. a. 24. & segg. C. de Prescription. Gratian. dispert. 2. n. 1. & segg. Stabian. Jou. resolut. 40. n. 37. & segg. tom. 2. Merlin. Pignatelli. numerov. 70. num. 11. cent. 2. Manf. consil. 284. n. 11. & segg. Farinac. de contrah. quest. 29. n. 3. & 4. Far. ad Covarr. var. res. 9. n. 5. Jou. de solemnitat. in contrah. minor. glos. 2. §. 1. n. 169. tom. 1. Hermusil. ad Lopez leg. 42. glos. 1. tit. 5. part. 5. n. 11. & segg. & præcipue a. 13. Donad. de remun. lib. 1. cap. 34. n. 47. & segg. plenè Cuarterres de jurem. causum. part. 3. cap. 1. per res. Antonius de donat. lib. 3. cap. 43. num. 61. Ansd. de commerc. dec. 57. a. 30. & segg. Altamer. de nullitat. contrah. rem. 7. rubr. 1. part. 5. dist. quest. 43. n. 367. fol. 42. impressionis Venetæ anni 1706. Christin. dec. Belgic.

gic. 86. n. 4. & segg. lib. 3. Cavalta. decis. 16. a. 1. part. 2. Franc. Sef. decis. Aquen. 13. n. 2. & 3. & decis. 17. num. 1. Kuppen. decis. German. 1. aam. 48. & segg. Lracil. decis. Freraz. 5. num. 2. Genfal. decis. Luenj. 56. n. 21. Pontant. decis. 75. n. 3. & segg. & dec. 17. & segg. Alder. ad Baratt. decis. 410. n. 18. Rot. Rom. in recent. decis. 164. n. 2. ubi multipliciter declaratur part. 2. decis. 311. sub n. 2. versic. prout de pacto part. 10. & decis. 312. n. 1. part. 13.

Quod procedit, etiam adit ditiones semper, & quandoque, toties quoties, vel similes; intelliguntur enim quoties venditor pro retrovenditione inestiterit intra tempus conventum, vel à Statuto, & ab Jure determinatum, ut dicitur hic in nostra decis. n. 26. & segg. quia dicta verba in materia prescriptionis perpetuitatem non important, sed ad 18 tempus triginta annorum restringuntur, quo elapso quilibet adio, licet perpetua, extincta remanet, in specie Augustin. Barbo. in l. 1. n. 28. C. de prescript. peract. Barbo. in l. 3. n. 140. C. de prescript. trigim. annor. Prat. obsev. 36. a. 15. Gratian. discept. 2. n. 2. & segg. Alsepe. 433. a. 61. & discept. 485. num. 82. Marcell. varior. resolut. lib. 4. cap. 57. per tot. Amat. resol. 19. n. 6. Refa consue. 12. n. 61. Aylf. de privileg. credit. regul. 1. ampliat. n. 89. Antonell. de tempor. legal. lib. 2. quaest. 80. n. 20. & 21. Parione. de contrahib. diss. quest. 49. n. 3. & segg. Pax Jordan. Jacobrat. tom. 3. lib. 14. tit. 24. n. 187. & segg. Anfeld. de commerc. diss. 57. n. 30. & 37. Altmar. de nullitat. contrah. tom. 7. rubr. 1. part. 5. discept. 43. n. 367. Scoppa ad Gratian. decis. 4. n. 17. & 18. Sord. decis. 2. per tot. ibique Hodner. Civitine. decis. Belgic. 86. n. 5. & segg. lib. 3. & decis. 84. n. 7. lib. 4. Rot. Severa. apud Mart. Medic. decis. 35. n. 35. Rot. Florent. apud Magan. decis. 105. num. 1. & segg. Rot. Rom. coram Priol. decis. 58. n. 6. ubi plures allegat. Fierix. Jua. decis. 700. num. 3. in recent. decis. 311. n. 3. & 4. part. 10. & decis. 310. n. 1. part. 13.

Lit quamvis contrarium partem si adit verba perpetuitatis, & indistincte denotantia, vel si emptor 19 promittit toties retrovendere, & quoties prescriptione completa erit, teneant Gratian. discept. 733. num. 16. Palu. Nip. alleg. 3. n. 139. & 140. Douane. de renunciat. lib. 1. cap. 34. n. 205. & 206. Ferlati. de contrahib. diss. quest. 29. n. 5. Gallerat. de renunciat. renunc. 85. n. 6. & segg. tom. 2. Cipe. ad Cypre. Latr. decis. 105. n. 34.

Prima tamen opinio verior est, & magis communis, & hæc secunda procedit, quando contrahentes addiderunt verba generalia multum ampla, genita, & valde pregnantia, prout sunt illa mox relata, quorum vigore finis unius prescriptionis est origo alterius, & illa completa emptor alia prescriptione indiget, & sic deinceps, vel promissa sunt retrovenditio nulla prescriptione obstante, cui fuit 20 ab emptore in simplicissima forma renunciatum, ut declarant Palu. Nip. alleg. 1. num. 46. diss. alleg. 2. n. 10. & segg. & alleg. 3. n. 136. & segg. Mercian. discept. 58. n. 10. Canter. var. part. 3. cap. 15. n. 78. Gallerat. de renunciat. contr. 1. renunciat. 85. num. 4. tom. 2. optimè Altmar. de nullitat. contrah. tom. 7. rubr. 1. part. 5. discept. quest. 43. num. 370. & 371. & segg. fol. mibi 42. & 43. impressio Veneta anni 1706. Fontanell. decis. 76. num. 17. & 18. & decis. 77. num. 17. & segg. Rot. in reventur. decis. 164. n. 2. part. 2.

Vel procederet secunda opinio, quando enormissima læsio conueniret; tali quippe casu pactum temporale efficitur perpetuum Ciroch. discept. 71. n. 16. ubi quod nec obicit modicus lapsus temporis ultra 21 triginta annos, quamvis non adhecat læsio. De Maria. resol. 160. a. 2. lib. 2. ibique de Luc. in me-

llorat. ad eum a. 5. versic. à tutararis. Menoch. de arbitrar. cap. 217. num. 3. Parione. de contrahib. diss. quest. 29. num. 7. Calvin. de acquirit. lib. 2. cap. 116. num. 5. & segg. Joz. de solemn. in contrahib. minor. tom. 1. gloss. 2. §. 1. n. 186. Tiraque. de retrah. contr. v. gloss. 2. n. 33. Altmar. de nullitat. contrah. tom. 7. rubr. 1. part. 5. discept. quest. 43. n. 375. fol. 43. Antonell. de tempor. legal. lib. 2. diss. cap. 89. n. 10. De Luc. de servitut. diss. 87. num. 4. Anfeld. de commerc. diss. diss. 57. n. 45. Sord. decis. 34. n. 5. Laurent. decis. Avenion. 129. sub a. 14. Rot. coram Cef. decis. 194. n. 7.

Vel si contrahens esset pigrioritatis, quo casu semper est locus retrovenditioni, quia res tunc re- 22 tinetur nomine pigrioritatis Maric. de tact. lib. 4. tit. 51. a. 41. Antonell. de tempor. legal. lib. 2. diss. cap. 89. n. 12. Altmar. de nullitat. contrah. tom. 7. rubr. 1. part. 5. discept. quest. 43. num. 376. ubi quod idem dicendum esset, si contrahens esset infirmus.

Vel si contrahens munus esset juramentum, & hoc promissio facta fuisset sub verbo Principis, quævis juramenti habet iuramentum enim concurrentem in 23 redimendi non præscribitur, ut probant plures iuristice reser. ab Altmar. de nullitat. contrah. diss. quest. 43. n. 368. 369. 383. & 384. & 385. & 386. & 387. & 388. & 389. & 390. & 391. & 392. & 393. & 394. & 395. & 396. & 397. & 398. & 399. & 400. & 401. & 402. & 403. & 404. & 405. & 406. & 407. & 408. & 409. & 410. & 411. & 412. & 413. & 414. & 415. & 416. & 417. & 418. & 419. & 420. & 421. & 422. & 423. & 424. & 425. & 426. & 427. & 428. & 429. & 430. & 431. & 432. & 433. & 434. & 435. & 436. & 437. & 438. & 439. & 440. & 441. & 442. & 443. & 444. & 445. & 446. & 447. & 448. & 449. & 450. & 451. & 452. & 453. & 454. & 455. & 456. & 457. & 458. & 459. & 460. & 461. & 462. & 463. & 464. & 465. & 466. & 467. & 468. & 469. & 470. & 471. & 472. & 473. & 474. & 475. & 476. & 477. & 478. & 479. & 480. & 481. & 482. & 483. & 484. & 485. & 486. & 487. & 488. & 489. & 490. & 491. & 492. & 493. & 494. & 495. & 496. & 497. & 498. & 499. & 500. & 501. & 502. & 503. & 504. & 505. & 506. & 507. & 508. & 509. & 510. & 511. & 512. & 513. & 514. & 515. & 516. & 517. & 518. & 519. & 520. & 521. & 522. & 523. & 524. & 525. & 526. & 527. & 528. & 529. & 530. & 531. & 532. & 533. & 534. & 535. & 536. & 537. & 538. & 539. & 540. & 541. & 542. & 543. & 544. & 545. & 546. & 547. & 548. & 549. & 550. & 551. & 552. & 553. & 554. & 555. & 556. & 557. & 558. & 559. & 560. & 561. & 562. & 563. & 564. & 565. & 566. & 567. & 568. & 569. & 570. & 571. & 572. & 573. & 574. & 575. & 576. & 577. & 578. & 579. & 580. & 581. & 582. & 583. & 584. & 585. & 586. & 587. & 588. & 589. & 590. & 591. & 592. & 593. & 594. & 595. & 596. & 597. & 598. & 599. & 600. & 601. & 602. & 603. & 604. & 605. & 606. & 607. & 608. & 609. & 610. & 611. & 612. & 613. & 614. & 615. & 616. & 617. & 618. & 619. & 620. & 621. & 622. & 623. & 624. & 625. & 626. & 627. & 628. & 629. & 630. & 631. & 632. & 633. & 634. & 635. & 636. & 637. & 638. & 639. & 640. & 641. & 642. & 643. & 644. & 645. & 646. & 647. & 648. & 649. & 650. & 651. & 652. & 653. & 654. & 655. & 656. & 657. & 658. & 659. & 660. & 661. & 662. & 663. & 664. & 665. & 666. & 667. & 668. & 669. & 670. & 671. & 672. & 673. & 674. & 675. & 676. & 677. & 678. & 679. & 680. & 681. & 682. & 683. & 684. & 685. & 686. & 687. & 688. & 689. & 690. & 691. & 692. & 693. & 694. & 695. & 696. & 697. & 698. & 699. & 700. & 701. & 702. & 703. & 704. & 705. & 706. & 707. & 708. & 709. & 710. & 711. & 712. & 713. & 714. & 715. & 716. & 717. & 718. & 719. & 720. & 721. & 722. & 723. & 724. & 725. & 726. & 727. & 728. & 729. & 730. & 731. & 732. & 733. & 734. & 735. & 736. & 737. & 738. & 739. & 740. & 741. & 742. & 743. & 744. & 745. & 746. & 747. & 748. & 749. & 750. & 751. & 752. & 753. & 754. & 755. & 756. & 757. & 758. & 759. & 760. & 761. & 762. & 763. & 764. & 765. & 766. & 767. & 768. & 769. & 770. & 771. & 772. & 773. & 774. & 775. & 776. & 777. & 778. & 779. & 780. & 781. & 782. & 783. & 784. & 785. & 786. & 787. & 788. & 789. & 790. & 791. & 792. & 793. & 794. & 795. & 796. & 797. & 798. & 799. & 800. & 801. & 802. & 803. & 804. & 805. & 806. & 807. & 808. & 809. & 810. & 811. & 812. & 813. & 814. & 815. & 816. & 817. & 818. & 819. & 820. & 821. & 822. & 823. & 824. & 825. & 826. & 827. & 828. & 829. & 830. & 831. & 832. & 833. & 834. & 835. & 836. & 837. & 838. & 839. & 840. & 841. & 842. & 843. & 844. & 845. & 846. & 847. & 848. & 849. & 850. & 851. & 852. & 853. & 854. & 855. & 856. & 857. & 858. & 859. & 860. & 861. & 862. & 863. & 864. & 865. & 866. & 867. & 868. & 869. & 870. & 871. & 872. & 873. & 874. & 875. & 876. & 877. & 878. & 879. & 880. & 881. & 882. & 883. & 884. & 885. & 886. & 887. & 888. & 889. & 890. & 891. & 892. & 893. & 894. & 895. & 896. & 897. & 898. & 899. & 900. & 901. & 902. & 903. & 904. & 905. & 906. & 907. & 908. & 909. & 910. & 911. & 912. & 913. & 914. & 915. & 916. & 917. & 918. & 919. & 920. & 921. & 922. & 923. & 924. & 925. & 926. & 927. & 928. & 929. & 930. & 931. & 932. & 933. & 934. & 935. & 936. & 937. & 938. & 939. & 940. & 941. & 942. & 943. & 944. & 945. & 946. & 947. & 948. & 949. & 950. & 951. & 952. & 953. & 954. & 955. & 956. & 957. & 958. & 959. & 960. & 961. & 962. & 963. & 964. & 965. & 966. & 967. & 968. & 969. & 970. & 971. & 972. & 973. & 974. & 975. & 976. & 977. & 978. & 979. & 980. & 981. & 982. & 983. & 984. & 985. & 986. & 987. & 988. & 989. & 990. & 991. & 992. & 993. & 994. & 995. & 996. & 997. & 998. & 999. & 1000. & 1001. & 1002. & 1003. & 1004. & 1005. & 1006. & 1007. & 1008. & 1009. & 1010. & 1011. & 1012. & 1013. & 1014. & 1015. & 1016. & 1017. & 1018. & 1019. & 1020. & 1021. & 1022. & 1023. & 1024. & 1025. & 1026. & 1027. & 1028. & 1029. & 1030. & 1031. & 1032. & 1033. & 1034. & 1035. & 1036. & 1037. & 1038. & 1039. & 1040. & 1041. & 1042. & 1043. & 1044. & 1045. & 1046. & 1047. & 1048. & 1049. & 1050. & 1051. & 1052. & 1053. & 1054. & 1055. & 1056. & 1057. & 1058. & 1059. & 1060. & 1061. & 1062. & 1063. & 1064. & 1065. & 1066. & 1067. & 1068. & 1069. & 1070. & 1071. & 1072. & 1073. & 1074. & 1075. & 1076. & 1077. & 1078. & 1079. & 1080. & 1081. & 1082. & 1083. & 1084. & 1085. & 1086. & 1087. & 1088. & 1089. & 1090. & 1091. & 1092. & 1093. & 1094. & 1095. & 1096. & 1097. & 1098. & 1099. & 1100. & 1101. & 1102. & 1103. & 1104. & 1105. & 1106. & 1107. & 1108. & 1109. & 1110. & 1111. & 1112. & 1113. & 1114. & 1115. & 1116. & 1117. & 1118. & 1119. & 1120. & 1121. & 1122. & 1123. & 1124. & 1125. & 1126. & 1127. & 1128. & 1129. & 1130. & 1131. & 1132. & 1133. & 1134. & 1135. & 1136. & 1137. & 1138. & 1139. & 1140. & 1141. & 1142. & 1143. & 1144. & 1145. & 1146. & 1147. & 1148. & 1149. & 1150. & 1151. & 1152. & 1153. & 1154. & 1155. & 1156. & 1157. & 1158. & 1159. & 1160. & 1161. & 1162. & 1163. & 1164. & 1165. & 1166. & 1167. & 1168. & 1169. & 1170. & 1171. & 1172. & 1173. & 1174. & 1175. & 1176. & 1177. & 1178. & 1179. & 1180. & 1181. & 1182. & 1183. & 1184. & 1185. & 1186. & 1187. & 1188. & 1189. & 1190. & 1191. & 1192. & 1193. & 1194. & 1195. & 1196. & 1197. & 1198. & 1199. & 1200. & 1201. & 1202. & 1203. & 1204. & 1205. & 1206. & 1207. & 1208. & 1209. & 1210. & 1211. & 1212. & 1213. & 1214. & 1215. & 1216. & 1217. & 1218. & 1219. & 1220. & 1221. & 1222. & 1223. & 1224. & 1225. & 1226. & 1227. & 1228. & 1229. & 1230. & 1231. & 1232. & 1233. & 1234. & 1235. & 1236. & 1237. & 1238. & 1239. & 1240. & 1241. & 1242. & 1243. & 1244. & 1245. & 1246. & 1247. & 1248. & 1249. & 1250. & 1251. & 1252. & 1253. & 1254. & 1255. & 1256. & 1257. & 1258. & 1259. & 1260. & 1261. & 1262. & 1263. & 1264. & 1265. & 1266. & 1267. & 1268. & 1269. & 1270. & 1271. & 1272. & 1273. & 1274. & 1275. & 1276. & 1277. & 1278. & 1279. & 1280. & 1281. & 1282. & 1283. & 1284. & 1285. & 1286. & 1287. & 1288. & 1289. & 1290. & 1291. & 1292. & 1293. & 1294. & 1295. & 1296. & 1297. & 1298. & 1299. & 1300. & 1301. & 1302. & 1303. & 1304. & 1305. & 1306. & 1307. & 1308. & 1309. & 1310. & 1311. & 1312. & 1313. & 1314. & 1315. & 1316. & 1317. & 1318. & 1319. & 1320. & 1321. & 1322. & 1323. & 1324. & 1325. & 1326. & 1327. & 1328. & 1329. & 1330. & 1331. & 1332. & 1333. & 1334. & 1335. & 1336. & 1337. & 1338. & 1339. & 1340. & 1341. & 1342. & 1343. & 1344. & 1345. & 1346. & 1347. & 1348. & 1349. & 1350. & 1351. & 1352. & 1353. & 1354. & 1355. & 1356. & 1357. & 1358. & 1359. & 1360. & 1361. & 1362. & 1363. & 1364. & 1365. & 1366. & 1367. & 1368. & 1369. & 1370. & 1371. & 1372. & 1373. & 1374. & 1375. & 1376. & 1377. & 1378. & 1379. & 1380. & 1381. & 1382. & 1383. & 1384. & 1385. & 1386. & 1387. & 1388. & 1389. & 1390. & 1391. & 1392. & 1393. & 1394. & 1395. & 1396. & 1397. & 1398. & 1399. & 1400. & 1401. & 1402. & 1403. & 1404. & 1405. & 1406. & 1407. & 1408. & 1409. & 1410. & 1411. & 1412. & 1413. & 1414. & 1415. & 1416. & 1417. & 1418. & 1419. & 1420. & 1421. & 1422. & 1423. & 1424. & 1425. & 1426. & 1427. & 1428. & 1429. & 1430. & 1431. & 1432. & 1433. & 1434. & 1435. & 1436. & 1437. & 1438. & 1439. & 1440. & 1441. & 1442. & 1443. & 1444. & 1445. & 1446. & 1447. & 1448. & 1449. & 1450. & 1451. & 1452. & 1453. & 1454. & 1455. & 1456. & 1457. & 1458. & 1459. & 1460. & 1461. & 1462. & 1463. & 1464. & 1465. & 1466. & 1467. & 1468. & 1469. & 1470. & 1471. & 1472. & 1473. & 1474. & 1475. & 1476. & 1477. & 1478. & 1479. & 1480. & 1481. & 1482. & 1483. & 1484. & 1485. & 1486. & 1487. & 1488. & 1489. & 1490. & 1491. & 1492. & 1493. & 1494. & 1495. & 1496. & 1497. & 1498. & 1499. & 1500. & 1501. & 1502. & 1503. & 1504. & 1505. & 1506. & 1507. & 1508. & 1509. & 1510. & 1511. & 1512. & 1513. & 1514. & 1515. & 1516. & 1517. & 1518. & 1519. & 1520. & 1521. & 1522. & 1523. & 1524. & 1525. & 1526. & 1527. & 1528. & 1529. & 1530. & 1531.

- 31 *nom. s. Rot. in retractor. decis. 180. num. 2. part. 1.*
Jus offerendi etiam non prescribitur minori spatio
triginta annorum, ut dicitur in hac nolite de-
cis. n. 83. & seqq. de tradit. Anselm. de tempor. leg-
gal. lib. 2. cap. 90. n. 1. Altinor. de nullitat. contract.
tom. 7. rubric. 1. part. 5. quest. 43. n. 309. & seqq.
ubi plures citat fol. milii 40. impressiois Venetæ
anni 1706. de Angel. in appendit. ad tom. 2. de Con-
fess. quest. 82. n. 220. fol. milii 229. Schettin. de Jur.
offerend. part. 1. cap. 3. sect. 1. n. 66. & seqq. Pylh.
de substat. inspiat. 66. n. 83. Rot. post eum decis. 127.
n. 16. & 17. Ansd. in addit. ad decis. 74. num. 33.
post Albit. de Incessant. in Judo. decis. 6. n. 15. post de
Loc. de credit. in Mantiss. decis. 37. n. 8. decis. 483.
n. 170. part. 19. necnon. coram Caprar. decis. 336. n. 2.
in Furfen. Juris offerendi 6. Decembris 1705. §. de quo
coram Ansd. & in Coronea Juris offerendi
18. Novembris 1702. §. postquam & 13. Martij 1705.
§. postea autem coram ibi: ubi Muta à me tunc exten-
dit, & in 3. volumine meorum decisionum imprimendæ,
et sic lo ordine decis. 140. §. 1. n. 18. & §. 2. num. 5.
confirmata 11. Junij 1703. §. septem objectionum coram
Emineñtiss. D. meo Cardinali Scoto, ubi plures alleg-
ant, & in Reatina Immisissiois 18. Maji, & 2. De-
cembris 1705. coram ibi: nec R. P. D. meo Muta à me
tunc etas in studijs Adosque compellit, & impre-
mentur in dict. decis. 140. §. 3. n. 19. & §. 4. n. 13.
& in Peruliana Juris offerendi 18. Junij 1710. §. et
etiam coram Ansd. & in Reatina Juris offerendi
suo Prælationis 13. Martij 1711. §. & quidem coram
Albidando.
 32 *Quod est verum inter Conceditantes, inter quos*
Jus offerendi triginta annorum prescriptionem re-
quiret, ut distinguendo. Altinor. de nullitat. contract.
tom. 7. rub. 1. part. 5. dist. quest. 43. n. 313. versio
non contra possessorum, & seqq. fol. milii 40. impres-
siois Venetæ anni 1706. n. 3. 321. Schettin. de Jur.
offerend. part. 1. cap. 3. sect. 1. n. 66. & 67. ubi
plurimi congeruntur. Pylh. de substat. inspiat. 66.
n. 83. Rot. post eum decis. 68. num. 14. coram Caprar.
decis. 336. num. 2. & 2. ubi plures concordant.
decis. post Confessum. ad Statut. Urb. decis. 197. n. 9.
& 10.
 33 *Quidquid fecus dicendum esset, si ageretur de pre-*
scribendo Jure offerendi à tertio possessore non à de-
bitore, sed à creditore causam habente, qui juvat
prescriptione decem annorum inter presentes,
& viginti inter absentes, ut in terminis Juris offer-
endi Altinor. de nullitat. contract. tom. 7. rubric. 1.
part. 5. dist. quest. 43. n. 313. versio item tertius pos-
 34 *seffor, ubi etiam emisset à creditore possessore male*
fidei, & n. 322. ubi plures citat. Schettin. de Jur.
offerend. part. 1. cap. 3. sect. 2. num. 12. & seqq.
ubi ampliat, & limitat, plurimos congerit, & de ve-
riori testatur, declarans, & reprobus contrarios. Rot.
post eum decis. 3. n. 3. & 7. repetita post de Loc. de
credit. in Mantiss. decis. 37. n. 3. & 8. & coram Cap-
rar. decis. 336. n. 1.
 35 *Ad hunc tamen effectum requiritur scientia cer-*
ta, & indubitata diffinitionis pignoris, in specie Rot.
coram Gregor. decis. 425. num. 5. Dummet. Jun. de-
cis. 917. n. 10. Caprar. dist. decis. 336. n. 3. ubi plu-
res, & n. 7. & post decis. 140. §. 1. n. 20. & §. 4.
n. 11. in 3. volum. meorum decisionum imprimend.
 36 *Qualis deictor etiam illa, quæ ex presumptioni-*
bos, & conjeduris certis, & concludentibus desum-
mitur, in specie Juris offerendi Rot. post Albit. de
Incessant. in Judo. decis. 6. n. 9. coram Caprar. de-
cis. 336. n. 7.
 37 *Nam adversus creditorem, qui ignoravit sequo-*
tam fuisse adjudicationem nullo modo prescribitur,
in individuo Rot. coram Caprar. dist. decis. 336.
n. 3. in dist. Reatina Immisissiois 18. Maji, & 2. De-

cembris 1705. imprimenda post decis. 140. §. 3. n. 20.
& 22. & §. 4. n. 7. coram me.
 Et ignorantia presumitur, nisi probetur scientia,
 præsertim in creditore, qui non fuit citatus, ut in
 subiecta materia Rot. coram in Reatina Immisissiois 18.
 Maji, & 2. Decembris 1705. post dist. decis. 140.
 §. 3. n. 21, & §. 4. n. 3. volum. meorum deci-
 sionum imprimend.
 Et non sufficit scientia generalis, & personaliter
 non excogeta Rot. in dist. Reatina Immisissiois 2. De-
 cembris 1705. impressa post dist. decis. 140. §. 4.
 num. 4.
 Nisi citatus comparuerit, & in instantiam pro
 substantiatione coram Judice fecerit: ex his enim
 certa, & indubitata scientia eruitur. Rot. coram
 Albit. de Incessant. in Judo. decis. 6. n. 8.
 Neque scientia probetur remaneat ex quo creditor
 fuit coactus solvere debitum communis debitoris ob
 fidejussionem pro coarctatam Rot. coram in dist. Rea-
 tina Immisissiois 2. Decembris 1705. imprimenda post de-
 cis. 140. §. 4. n. 8.
 In hac ex quo aliquis habuit necessitatem se infor-
 marelle, & facultatis possessoris bonorum
 necnon solvitoris, potest enim quæ certioris
 de facultatibus alicuius, absque eo, quod sciat illum
 possessore potius unum, quam alterum saniam, il-
 liquis provenientiam, in specie Rot. coram
 Caprar. dist. decis. 336. n. 4. & 5. ubi evocet de-
 cisiones in eadem causa emanatas, & impressas post
 Schettin. de Jur. offerend. decis. 3. repetita post de Loc.
 de credit. in Mantiss. decis. 37. in quibus educitur
 scientia ex generali notitia super discolatibus, &
 idoneitate possessoris bonorum, ad quæ petitur Jus
 offerendi.
 Sicut nec ex lapida inscriptione, seu signo do-
 minij apposto in domo substatæ, quæ hoc arguit
 dominium domus pertinere ad eum, qui signum
 dominij apposuit, non verò, quod illa fuerit eidem
 adjudicata, nec inducit scientiam persone, in cu-
 jus bonis præcederet extiterit, in puncto Rot. cor-
 am Caprar. decis. 336. n. 8. & 11.
 Prout nec ex cohabitante, & conjunctione san-
 guinis, quæ non inducit scientiam certam, & iodu-
 bitam in hac materia præjudiciali requisitam
 Merito de Pigarris. lib. 7. quest. 21. num. 58. Rot. coram
 Caprar. dist. decis. 336. n. 13. ubi concordantes.
 Maxime si videretur ad alios non successivis,
 sed manentibus, in quibus eo minus ex cohabitante,
 & conjunctione sanguinis desumitur scientia,
 ut prosequitur Rot. coram Caprar. dist. de-
 cis. 336. n. 16.
 Probet tamen remanere scientia, si adjudicatio
 facta fuisset publice, & palam prævisi ædifici, & in
 loco, seu Civitate parva, ubi fama rerum citò vul-
 garur, in puncto Juris offerendi Rot. coram Cap-
 rar. citata decis. 336. n. 6. & 7. ubi quod fecus es-
 set, si deliberatio facta fuisset in Civitate magna,
 & negotiorum mole effluente, & in d. Reatina Immisissiois
 1705. post decis. 140. §. 4. n. 9. in 3. volumine meo-
 rum decisionum imprimend. in Remota Salviani seu Im-
 misissiois 26. Februarij 1698. §. his perperis coram Ma-
 lines.
 Sed hoc non procederet, si creditor fuisset ab-
 sent, & non agatur de adjudicatione alienius corpo-
 ris insignis Caprar. citata decis. 336. n. 6. dist. de-
 cis. 140. §. 4. n. 10. in 3. volumine meorum decisionum
 imprimend. in d. Remota Salviani seu Immisissiois 26.
 Februarij 1698. §. his perperis coram Malines.
 Quædammodum conclusi remanet probatio scientiæ
 ex conjeduris, validis tamen, & in suo genere
 perferendis, vocis, & finalis iudicis, in specie Rot. cor-
 am Caprar. decis. 336. n. 7. & 10.
 Sed si conjectura ab aliis successivis, & diver-

his temporibus gestis eruantur, cum ultimi sine illi, qui scientiam concludunt, ab hoc tempore incipit currere præscriptio, non in primo instanti, ut præscriptur, in specie *Rot. coram Caprar. decis. 336. n. 10.*

Nec quidemque obesse potest, quod talis prohibitio scientie necessaria non sit in præscriptione longissimi temporis triginta, vel quadraginta annorum, quæ currit ætate contra ignorantes, ut præter adductus in individuo per *Rot. in dict. decis. 140. coram me §. 4. n. 12. eadem Rot. post Pogg. de manut. decis. 139. n. 7. in recet. decis. 225. n. 4. par. 5. & coram Rich. decis. 474. n. 5.*

Ultra enim auctoritates, quæ in contrarium adducit eadem *Rot. Rem. diss. §. 4. n. 16.* urget responsio, quod obiectum procedere possit, quando subiecta materia requiritur solum præscriptionem ordinariam decem annorum inter præsentis, & viginti inter absentes, non verò, quando, ut in præscriptione Juris offerendi, requiruntur triginta anni, & minori temporis spatio compleri non potest; tunc enim cum lapsus dicti temporis necessarius sit ad præscriptionem inducendam operari non potest alium effectum supplendi scientiam, illiusque præsumptionem inducendi, in puncto Juris offerendi *Rot. Rem. in dict. Rationis immutabilis post decis. 140. coram me §. 4. num. 23. & in Romana Salviani, seu Immutabilis 26. Februarii 1698. §. præterea coram Malines.*

Præscriptio præter contra non volentem agere incipere non potest, & incipit ex superveniente impedimento amplius non currit, in specie *dict. Rationis immutabilis 2. Decembris 1705.* imprinenda post *dict. decis. 140. §. 4. n. 6. coram me.*

Unde si matrimonio contracto mulier petat, & obincat assecrationem pro suis dotibus ab viis vergentiam ad incipium, cum à possessione amoveri non possit oblatore dotali contra adjudicationem eidem factam, durante matrimonio non præscribitur, ut in terminis *Rot. in dict. Rationis immutabilis 2. Decembris 1705. post dict. decis. 140. §. 4. n. 5. & B. coram me*, ubi plures concordantur.

Prout non præscribitur adio Juris offerendi, quæ quis utitur excipiendo, cum non sit in facultate excipitoris illam opponere donec contra ipsum agatur; & propterea, quæ sunt temporaria ad agendum sunt perpetua ad excipendum, in specie *Anselmi. de tempor. legal. lib. 2. diss. cap. 90. n. 2. Altiner. de nullitat. contract. com. 7. rubr. 1. part. 5. diss. quest. 43. n. 310. & segg. & 320.* ubi concordantes *ss. n. 40.* impressio *Venetæ Ann. 1706. & n. 313. varis. quod non præscribitur*, ubi quod nec jus offerendi præscribitur, quando adest dictio, *semper, & quandoque. De Angel. de confession. tom. 2. quest. 82. n. 20. fol. 228. Rot. apud Pogg. de subhast. diss. decis. 137. n. 28. & 31.* ubi numer. segg. dantur alie illusiones, declarationes, & limitationes, & n. 49. firmat præscriptionem currere super exceptione, quando illud idem Jus poterat super deduci.

Ad num. 30. & 59.

Scrutrum Florentinum lib. 2. rubr. 73. disponens spatio annorum triginta quælibet sctionem, & quodcumque Jus præscriptum remanere intelligitur de triginta annis utilis, non continuis, à quibus cum deducendi sint dies feriati, anni triginta utiles ad annos triginta sex continuos præceduntur, ut post plures individuales auctoritates, quæ referunt *Rot. Florent. decis. 105. n. 30. & segg. coram me*, ubi quod subdaci debet etiam tempus pupillaris, & minoris ætatis, & quod Statutum non comprehendit contrahe-
 60 quos juratos, disquisitæ auctoritatibus ad probandum, quod præscriptio annorum triginta utilium extendatur ad triginta sex continuos adducit *Asie. de ex-*

gat. §. 4. cap. 134. sub n. 7. ubi quod extenditur ad triginta sex, vel triginta septem annos, & quod ita pluries fuit calculatum impressi. in *trast. decis. de exeat. impressiois Francusci anni 1606. fol. mihi 275. Rot. Florent. lib. Motivo. 36. fol. 78. lib. Motivo. 41. fol. 36. lib. Motivo. 50. fol. 409. & 594. lib. 53. fol. 379. lib. 91. fol. 573. & lib. Motivo. 99. fol. 419.* Quamvis quod extenditur ad solos annos 62 trigintaquinque male dixerit *Auten. Cies. diss. consil. 20. num. 8.* & quod præscriptio contra pupillum non currat, sed dormiat durante pupillari ætate, & non ultra præter adductus in *dict. decis. 105. Cies. in puncto hujus Statuti consil. 36. num. 8. lib. 2.* ubi numeris antecedentibus, an competat reitutio in integrum, & an competat minori, & pupillo in præ-
 64 scriptione conventionali præcedente ex contractu defuncti.

Ex specialiter, quod Jus redimendi triginta annis præscribitur, etiam adit passum de retrovendendo venditori in perpetuum, & de tempore præfinitio-
 65 tione, ut firmatur in hac nostra *decis. num. 25. 26. & 30.* in specie hujus nostri Statuti *Cies. diss. consil. 36. n. 1. & segg. lib. 1.*

Sed si quis post inchoatam præscriptionem prædictam cepit esse subiectus foro Ecclesiastico non ligatur Statuto prædicto, ut super eodem Statuto scribens consilium *Cies. consil. 20. & consil. 21. lib. 2.*

Ad num. 42. & segg. & num. 48.

Conditio en, & quando compleri possit per equi-
 67 pollens *Bart. in l. Gallus 29. §. quid sit tantum n. 2. in fine, ibique Bar. seu sub n. 6. ff. de liber. & postum. de Lat. de emptio. diss. 47. n. 3. & de legat. diss. 50. per tot. Mans. consil. 227. num. 20. & segg. Puffend. de emptio. &ucat. lib. 1. dub. 11. n. 79. & segg. ubi limitat, & declarat. Grass. de fac. test. §. legatum quest. 52. n. 2. & 6. Fontanelli de pact. nuptial. consil. 5. glof. 10. par. 2. n. 51.* ubi reicit distinctionem inter conditionem necessariam, & voluntariam. *Rot. Rem. apud Palu. Nep. decis. 288. n. 2. & segg. Rot. Florent. apud Accursi. decis. 108. n. 9. & dixi supra in addit. ad decis. 15. n. 26.* & quando extenditur de casu ad casum, vide supra in addit. ad *decis. 16. n. 6. & segg.*

Ad num. 55.

Habens facultatem redimendi vigore pacti in instrumento alienationis appoliti redemptione sequuta, res redit ad suam primariam usuram, & reincident sub fideicommissio, cum per hanc assignationem revocabilem dominium ad eodem fideicommissu non-
 69 quam fuerit abdicatum per text. in l. voluntate ff. quib. mod. pign. vel hypothec. solvatur, & l. filio, quem pater ff. de liber. & postum. Cagnoli. in l. 2. num. 171. G. de pact. inter emptor. & venditor. Dri. consil. 88. n. 1. consil. 283. n. 6. versic. quinto. Decian. consil. 18. n. 18. lib. 2. Ger. Spin. in causis hujus decisionis scribens consil. 13. num. 72. Niguerel. allegat. 19. n. 29. Episcop. Roci. dissat. 12. num. 36. & 37. Mantit. de translat. altim. volent. lib. 7. tit. 8. n. 21. Mieres de majoratib. part. 4. glof. 10. n. 49. Peregrin. de fideicommissi. artic. 10. n. 2. Marcar. de fideicommissi. quest. 1. n. 17. Traquet. de substat. legat. §. 19. glof. 2. per tot. Intriguel. de substat. cent. 3. quest. 74. n. 56. Pufser. eodem tract. quest. 659. n. 1. & segg. Rauden. decis. Pisan. 22. n. 1. Franch. decis. 39. num. 1. ibique de Lata num. pariter 1. ubi plures alios citat. Giardi. decis. 24. n. 10. Rot. Rem. coram Cavaler. decis. 58. num. 1. & segg. Darro. decis. 210. n. 18. & segg. Emerit Jan. decis. 49. n. 8. in recet. decis. 180. n. 2. part. 1. decis. 300. n. 14. & segg. part. 5. & in Romana Fideicommissi 12. Januarii 1702. §. absque coram be. Mar. Kanitz.

Declara tamen hoc locum habere, quando acquisitio simpliciter facta est, non autem quando is, qui redit-

redemit bona Ripulationem fecit pro se, suis heredibus, & successoribus quibuscunque, tunc enim bona recuperata non reincident in fideicommissum, sed spectant ad redimentum, alioquin, pro quibus ipse Ripulatus est, in pondo *Androl. contrav. 182. n. 1. Rot. in recent. decis. 70. n. 1. part. 9. decis. 146. n. 13. part. 11. coram Zarot. decis. 72. n. 8. post Ursat. de cranfall. decis. 72. n. 20. & decis. 74. n. 15. post de Luc. de seroiat. in Mantis. decis. 6. n. 20. & in Romana Fideicommissi Prosperi senioris de Caffarellis 1. Junij 1699. §. siquidem, & sepp. coram Lancetta, & in Romana Fideicommissi Joannis Petri senioris de Caffarellis 5. Junij 1699. §. cum igitur, & §. ceterum, ubi concordantes coram eodem, & in Romana Crescum, & Cambiorum super cautela Angeli 12. Junij 1699. §. non quidem & sepp. coram eodem, & in Romana Fideicommissi 12. Junij 1702. §. absque ea quod, & sepp. coram Kausia.*

Et declaratio hae procedit, siue adquisitio, & redemptio facta sit cum pecuniis propriis acquirentis, siue cum pecuniis ad fideicommissum spectantibus, quia siante redemptione facta à gravato pro se, hereditas, & successoribus quibuscunque stipulante, sibi, hereditibusque suis, bona retrovenditis acquirunt, solumque fideicommissarii compertit solio contras eos ad recuperandum pretium ad fideicommissum spectant *Rat. Fiorav. apud Magos. decis. 16. n. 39. Rot. Rom. in recent. decis. 46. n. 16. part. 11. citata Romana Fideicommissi Prosperi senioris de Caffarellis 1. Junij 1699. §. absque ea quod coram Lancetta, & alijs relatis egregie in diss. Romana Fideicommissi 12. Junij 1702. §. nec magis coram Kausia confirmata 4. Decembris ejusdem anni §. etiam coram eodem, & in Sotrina Immissivis 17. Februarij 1721. §. jam verò coram R. P. D. meo Cario.*

In dubio autem bona redempta censentur de pecuniis rementis, non fideicommissi, in specie *Decis. consil. 18. n. 18. lib. 2. Pisser. de substitut. diss. quest. 629. num. 2. ubi plures referunt. de Luc. ad Franc. citato decis. 39. n. 2. ubi etiam esset haeret in inventario ex codo *Franc. qui n. 2. & sepp. bene distingu.**

Et contraria auctoritates procedunt, quando concurrat praecipuum investienti in Testatore, vel iudice appositum, quia tunc res empta induit naturam pretij pro investimento destinari *Androl. contrav. 135. n. 11. de Luc. de fideicommissi. diss. 177. n. 9. & sepp. ubi late declarat. Rot. Rom. in recent. citata decis. 46. num. 16. & 17. part. 11. apud Caffald. consil. 191. n. 36. fol. 141. tom. 2. & in allegata Romana Fideicommissi 12. Junij 1702. §. nec magis coram Kausia, ubi adducit auctoritates contrarias, illasque declarat.*

Vel procedant, quando pactum redimendi appositum fuit ad commodum, & favorem fideicommissi, non vero si adjectum sit favore heredibus gravati *Rat. in recent. decis. 14. n. 24. & decis. 331. n. 18. part. 18. & apud Caffald. diss. consil. 191. n. 56. & 57. fol. 142. tom. 2. ubi etiam redemptio facta fuerit ex pecuniis proprijs. diss. Romana Fideicommissi 12. Junij 1702. §. quoniam tamem 4. Decembris ejusdem anni, §. postea, & §. quod comprobatur, & sepp. coram Kausia, in quibus plene examinatur, quando redemptio facta dicatur ad commodum redimentis, vel fideicommissi.*

Vel quando pactum redimendi fuit initum cum defuncto, & fideicommittere, quo casu bona viogee pacti comprehensum in fideicommissio redempta cadunt sub fideicommissio, & vocatis ad illud sunt restituenta *Hartman. Pisser. quest. Jur. lib. 3. quest. 324. n. 25. & sepp. & pluribus relatis Rot. in recent. diss. decis. 180. num. 1. & 5. part. 2. apud Caffald. consil. 191. n. 55. fol. 141. tom. 2. & in diss. Romana*

Fideicommissi 4. Decembris 1702. §. postea autem coram Kausia.

Adverre hie unum notabile, quod si haeres gravatus alienet bona fideicommissio destinata, & demandata solutione pretij post mortem suam in personam fideicommissarii, ad quem bona fideicommissio subiecta pervenire debent, ejusque haec edum, 75 sub nomine haeredum non veniant extranei, insit de decis. 29. n. 21. & decis. 41. n. 3.

Et si fideicommissarius accedat per praemortem fideicommissarii hoc medio tempore sequenti, haeres illius nullum habent jus ad dictum pretium, 79 sed illud libere spectat ad gravatum venditorem, insit de decis. 29. n. 2. confirmata citata decis. 41. n. 1.

Supradictum Jus redimendi exerceri, & in esse de doli potest etiam a venditore, sed etiam ab ejus haerede, vel cessionario, in specie *Parinas. de contractib. quest. 1. n. 26. 27. & 28. ubi quod tale pactum transit etiam ad haeres extraneos, nisi fuisse conceptum per pronomen ipse, de Marin. respo. 81 iur. 161. num. 1. lib. 2. ibique de Luc. in Meliorat. num. pariter 1. ubi quod transit tam ad haeres ejus, qui retto venditor, quom ejus, & retrovenditio promittitur, & n. 3. versis. ulterius indagatur, 82 an possit cedi. *Rot. decis. 181. n. 21. Rot. coram Emerix Jun. decis. 769. n. 1. & decis. 807. num. 2. ubi quod hoc eo magis procedit si adfin ditiones semper, & quondamque, etiam in eodem instrumentum, 83 to per orationem separatam venditor declaraverit se solum vendere Jus, quod vita durante habebat.**

Quod intelligitur procedere, quando venditor sibi reservavit Jus rem venditam recuperandi nulla habita contemplatione persone, secus verò si pactum intuius, & contemplatione certae personae positum fuit, eique cohaeret, nam tunc alteri cedi non potest, optimè de Luc. ad de Marin. meliorat. ad resolut. 161. n. 3. versis. distinguendum potius lib. 2. Olea de cession. Jur. tit. 3. quest. 2. n. 41. *Cervadin. de Decret. quest. 11. n. 23. & sepp.*

Et si cessio juris redimendi facta sit duobus, is, qui primo loco cessionem obtinuit praeriti debet 85 *Rot. coram Emerix Jun. diss. decis. 769. n. 2. confirmata decis. 807. n. 1. ubi plures concordantes, & eum. 4. & §. ubi etiam secundo cessionario non 86 fuerit inclausa cessio juris redimendi facta primo.*

Maximè si in instrumentum ad favorem primi celebrato adfin elausula continetur, vel alia translativa actionum nullum, in pondo *Rat. coram Emerix Jun. 87 diss. decis. 769. n. 2. & sepp.*

Etiam si, qui secundo loco cessio facta fuit possideat bona redimenda, quia nihilominus ille, in quem prius Jus redimendi translatum fuit per clausulam constituit, vel similem praeriti debet, cum Jus redimendi sit distinctum, & separatim ab ipsis 88 bonis venditis, in specie *Anat. respo. 54. n. 26. Ciroch. distict. 69. n. 40. de Marin. variat. resolut. lib. 2. cap. 127. n. 12. & 18. & cap. 161. eum. 4. & sepp. egregie Rot. coram Emerix Jun. suspensiva decis. 769. n. 3. & sepp. & decis. 807. n. 7. in recent. decis. 502. n. 1. & sepp. part. 2.*

Quod si in instrumentum venditionis fuit promissum emptori, ipsum praeriti debere omnibus in pari conditione, sub hac obligatione non cedit cessio juris redimendi merè gratuita, in specie *Rat. coram Emerix Jun. decis. 581. num. 1. & sepp. ubi plures concordantes.*

Sed hoc non procedit, quando promissio est ampla, & generalis praerendi emptorem in quocunque contractu cessionis, aut alienationis, nam tunc 90 non potest promittens in prejudicium emptoris Jus redimendi atque gratuito cedere, seu in alium transferre, in individuo *Rot. coram Emerix Jun. decis. 587. num. 1. & sepp. ubi alios allegat.*

Hæc omnia procedunt cum supposito venditionis factæ ab uno, eademque persona, vel à pluribus, qui concorditer eandem instantiam, & petitionem faciant, sed si plures sint venditores, ad quorum favorem pactum de retrovendendo oppositum sit, ut plures sint hæredes unius venditoris, & unus tantum ex illis urgeat pro redimenda re, ipse agere potest in solidum pro re vendita recuperanda, præstita tamen cautione de tradendo partem alijs, qui postea velint reemere Cabal. confil. 159. n. 5. lib. 1. plenè Gratien. discept. 330. per tot. Tiraquell. de retrad. convenit. §. 1. gloss. 6. n. 38. Ricc. collect. 1643. Christin. decif. Belgic. 88. num. 4. tom. 3. Sanfelix. decif. 132. ibique Muc. n. 1. & seqq. ubi declarat. Rot. Florent. apud Magen. decif. 28. per tot. Rot. Rom. in recent. decif. 301. n. 1. part. 18.

Et si unus tantum ex eis vellet partem suam redimere alijs recusantibus, emptor partem illam revendere non tenetur, quia ab initio non emisit, nisi totum fundum esset habiturus Ronchegalin. Leadem. n. 64. ff. de duobus reis. Menoch. de præsumpt. lib. 3. præsumpt. 137. in fine. Christin. decif. Belgic. 88. num. 3. lib. 3. Sanfelix. decif. 132. num. 4. & 5. ubi limitat si plures vendidissent separatim, nam unusquisque admitteretur ad suæ partis litionem Muc. in dilucid. ad dist. decif. 132. n. 4. ubi quod emptor, cui cessum est Jus redimendi ab uno ex coheredibus non potest compelli ab altero coherede ad rem retrovendendam.

Unum hic pro coronide addam, quod pactum de retrovendendo, quando est conceptum in rem, vel res ipsa fuit hypothecata pro illius observantia constituta secundum, vel alium ulteriorem emptorem, & possiborem exerceri potest Cravett. confil. 12. n. 7. Novor. ad Pragmat. Regi collect. 186. Tiraquell. de retrad. convenit. §. 1. gloss. 2. n. 3. & §. 3. gloss. 1. in prin. Mantu. de tacit. lib. 4. tit. 32. n. 44. & plurib. seqq. Rot. decif. 182. n. 48. Rot. Florent. apud Cabal. decif. 96. per tot. lib. 1.

Eadem.

Idem die, & Anno.

ARGUMENTUM.

Per divisionem, præsertim factam ab arbitris non censetur fideicommissio fuisse renunciatum, non obstante promissione evidenti, clausula ad habendum, juramento, & alijs clausulis, & contrariis auctoritatibus declarantur.

SUMMARIUM.

- 1 Evidenti proveniens ex natura rei, vel ordinatione auctoris regulariter non debetur, nisi in casum, in quem fuit specialiter stipulata, & num. 39. & 40.
- 2 Limita si verbis universalibus, & pregnantibus promissa fuerit, & quæ sunt verba ista, & n. 41.
- 3 Item limita concurrentibus conjecturis. Intellige, ut conjecturæ debeant esse aperte, præfisse, & conclusivæ, n. 47.
- 4 Ex unica non sufficit, n. 49.
- 4 Renuncio fideicommissi futuri inducitur ex clausulis renunciantes &c. obligantes &c. in formis Cameræ &c. juramento, &c.
- Contra n. 18. & n. 31. & seqq. & n. 42.
- 5 Clausula renunciantes juxta formularium Florentinum extensa importat renunciationem Juris competentis, & competentis.
- 6 Juramento renunciari potest l. de his C. de transact.

- 7 Facultas alienandi dicitur concessa ex clausula constitutionis Procuratoris in rem propriam.
- 8 Quando renunciatum est fideicommissi, ex fideicommissarius agere possit ad pretium remissio.
- 9 Quando in divisione bona vinculata fuerant considerata tanquam libera venit evictio etiam ex natura rei, & n. 66.
- 10 Et dicuntur considerata tanquam libera, si fuerint divisa, ut hereditaria, & n. 58.
- Declara, ut n. 62. & 63.
- 11 Potest simul stare non esse fideicommissi renunciatum, & tamen condicione teneri de evictione, & per viam exceptionis repelli à fideicommissi.
- 12 Fideicommissum inter descendentes constitutum, si unus superest, illi indubitanter debetur.
- 13 Remissio fideicommissi non inducitur non inducitur per simplicem divisionem.
- 14 Præsertim, si agatur de divisione facta per viam laudii, & n. 21. 22. & 23.
- 15 Fortius cum jam fideicommissum est acceptatum.
- 16 Et ubi non concurrens scientia testamenti, & qualitatibus fideicommissi, & merito roris futuri.
- 17 In dubio pro non remissione fideicommissi est judicandum.
- 18 Propter decedentes externas à stylo, & consuetudine Patria non est revocandum.
- 19 Alium non dicitur, quando aliquid superest addendum.
- 20 Ex mentione instrumenti non inferitur ad scientiam unum in eo contentorum.
- 21 Scientia ratificantis laudum non supplet scientiam Arbitri.
- 22 Jus non censetur prius remissum, quam natum.
- 23 Emulatio laudii referri solum potest ad ea, quæ per arbitros decideri poterant, non ad ea super quibus litis non aderat.
- 24 Securitas continere solum potest negotia præterita, non futura.
- 25 Ratificatio fieri non potest de his, quæ in compromisso non sunt contenta.
- 26 Extensio clausularum fieri debet secundum tempus, & styli modernum.
- 27 Clausule generales non referuntur ad fideicommissum de futuro.
- 28 Ampla licet sit renunciatum omni juri presenti, & futuro, & n. seq.
- 29 Clausule, quæ ad aliud trahi possunt non important remissionem fideicommissi.
- 30 Clausule posite in executivis instrumentis non possunt alterare principalem dispositionem.
- 31 Remissio fideicommissi nullam habet proportionem cum divisione.
- 32 Censeri debet facta cum suis oneribus, & honoribus.
- 33 Renunciatio fideicommissi non præjudicat venienti ad illud ex Jure proprio.
- 34 Auctoritates contra regulam, de qua supra, num. 1. declarantur, & n. seqq. & n. 48.
- 35 Arbitri facultas non extenditur ad id, quod in compromisso dictum non est.
- 36 Contractus divisionis equiparatur emptioni, & venditioni.
- 37 Clausule in contractibus divisionis oppositæ, accipiendæ sunt potius ad exprimendum divisionis effectum, quam ad ipsum augendum.
- 38 Promissio evidenti contra quemcumque comprehendit molestias, quæ à tertijs inferri possint, non à promittente, & de ratione.
- 39 Restituta ad unum casum ad alium extendi non potest.
- 40 Cedens, promittens defensionem, non intelligitur cedere, nec promittere contra scriptum.
- 41 Menoch. præsumpt. 115. n. 17. lib. 1. declarat.

- 54 Verbum invicem includit personam loquentis.
 55 Heres est una, & eadem persona cum defuncto.
 56 Tertius non est, qui habet causam ab illo, qui implere tenetur.
 57 Evictio debetur, cum mutuum periculum in specie promissum non est.
 58 Clausula ad habendum, constitutionis procuratorum, & cessus iurum in divisione apposta juxta ejus naturam regulari debet.
 59 Et durat eorum vis quousque durat divisio, & de ratione.
 60 Clausula accessoria regulariter secundum naturam contractus principalis.
 61 Verba enunciativa non inducunt dispositionem, nec probant quando contrarium apparet.
 62 Et quando de veritate enunciorum testatur.
 63 Alienatio contra prohibitionem Legis, & hominis facta, est nulla ipsa jure.
 64 Et contra ipsam etiam alienari velle potest.
 65 Dubus, & fratri mutua non potest a committentibus, vel eorum heredibus apponi.
 66 Fideicommissarius, qui inventarium non fecerant, non possunt ad invicem inventarii omissionem apponere.

DECISIO XIX.

SEXTUS erat articulus, an exceptio evictionis ex regula l. vindicantem ff. de evictio. per Illores Sorores opposita circa bona Casignani, quæ sine dubio fuere per D. Cardinalem Laureanum perpetuo fideicommissum subiecta ad favorem familie in dicta donatione anni 1523. efficaciter obstatet Illustribus DD. de Paccis, ex quo commones partium auctores uti heredes donatis de anno 1531. dividentes inter se bona, & hereditatem ejusdem D. Cardinalis in laudo divisorio per eos emolugato permiserit apponi clausulam sequentem.

Et quod dicti heredes alter alteri respectu sine obligati ad evictionem trium partium bonorum superscriptorum existentium in dominio Florentino, & cunctisbet eorum a quousque, qui quousque causa, vel quousque prestatæ, seu ceteris dictis bonis in totum, vel in parte maleficeret, atque convinceret.

Prætedebatur enim per dictas Illores Sorores, admitti etiam opinionem Riccardi. Melumbr. in l. si familiaris C. famul. Ercifund. et evictio proveniens ex natura rei, vel ordinatione auctoritatis regulariter non debeatur, nisi in eventum, in quem specialiter fuerit stipulata, hanc tamen eorum vim dicte clausule versari extra omnem difficultatem, ex quo ad evitandam opinionem illam factum est, si evictio fuerit promissa verbis universalibus, & prægnantibus, qualia videatur ea, quæ in memorata clausula leguntur ad Glis. in l. cum pater ff. de arbit. quam committere receperat testatur Tirac. de retract. ligu. ad fin. tit. n. 98. Dec. consil. 55. n. 91. lib. 3. Buefuti. consil. 173. n. 75. Handed. consil. 3. n. 75. lib. 1. Menoch. præsumpt. 115. n. 17. lib. 3. Petr. de fideicommissis. quest. 14. n. 35. Rat. decis. 152. n. 5. part. 2. in noviss. Causan. decis. 36. n. 8. & seq. part. 2. & in causa de Capponibus firmavit DD. Tres sub die 19. Augusti 1599. Confirmabaturque hæc sententia ex discreto promissione evictionis respectu bonorum agri Florentini quæ pro majori parte sunt livellaria, & subiecta fideicommissio] a promissione respectu bonorum Rone exemptionis, quod non videbatur factum sine miterio, ut scilicet omnia dici posset respectu livellariarum, & fideicommissio subiectorum opportuno casu de evictione, concurrentibus autem consensibus evictio debetur etiam in specie non promissa, et si sequatur ex natura rei, vel ex præ-

ordinatione communis auctoritatis, ut post alios per Caballin. de evict. §. 5. n. 35. Barfati. d. consil. 173. n. 31. Petr. dicit. quest. 14. n. 51. Causan. d. det. 36. n. 9. & n. 33. cum simil.

Quinimo dicebatur ex clausula Renunciante, &c. Obligante, &c. In forma Cameræ juramento, & constitutione Procuratoris in fine compromissi adhibitis per confidiventes præclaram videri remissionem fideicommissi etiam futuri, cum clausula renunciante extensa juxta Formularium Florentinum importet remissionem juris competentis, & competitori ad eredita per Sectia. Jam post Bar. Alexand. Aretia. Jafum. Dec. & Crat. quousque allegat consil. 116. n. 50. lib. 1. cum aliis per Menoch. præsumpt. 85. num. 76. lib. 3. Petr. dicit. quest. 14. n. 63. & Peregrin. arch. 52. n. 33.

Nec intrare difficultatem, an Arbitri habere facultatem remittendi fideicommissum, vel ne, quia Partes ipsæ, non Arbitri hanc clausulam apposuerant, & cum statim joraverint, cessare etiam difficultatem l. de his C. de transact. que semper commuioer tollitur per juramentum Peregrin. d. artic. 52. n. 49. Sord. consil. 267. n. 11. lib. 2. idemque etiam dicebatur importare clausulam constitutionis procuratoris in rem propriam, ex quo per eam conceditur facultas alienandi Peregrin. d. loc. n. 43. & 46 in fin. & licet dubitari possit, an fideicommissarius tunc agere valeat ad pretium ex eodem Peregrin. consil. 161. n. 47. adversarios tamen id non petiit, et propterea ad summum in hoc ipsa jura referri possunt.

Perpendebatur insuper in hoc proposito doctrina Bald. in l. si familiaris n. 7. C. famul. Ercif. ubi quodrens, an in divisione veniat evictio, spectandum esse inquit qualiter fuerit contractum, si enim bona vincula fuerint divisa, & assignata tanquam libera, tunc debetur evictio etiam si proveniat ex natura rei. Quare si evictio, quomodo fuerint divisa bona in caso nostro, competitor ex divisa fuisse tanquam bona hereditaria D. Cardinalis Laurentii, sic enim loquimur instrumentum divisionis, sic compromissum, sic laudum, ut certum est tanquam hereditaria fuisse libera, non autem supposita fideicommissio, quia fideicommissum non præsumitur, nisi probetur; ergo sumus in doctrina Bald. ubi supra, & in terminis, ut quando bona vincula dividuntur tanquam hereditaria, tunc debetur evictio, et si sequatur ex natura rei, etiam expressè Rip. in 3. respons. n. 56. tit. de jur. grat. quem sequuti sunt Menoch. consil. 87. num. 89. & Sord. consil. 15. num. 12.

Partes igitur, quæ ad invicem tenentur per omnibus contentis in divisione, & in laudo, tenebuntur etiam manetere dicta bona tanquam hereditaria: & ideo si evincant tanquam donata, & non tanquam hereditaria, utique non servatur divisio, ergo tenentur de evictione, idque etiam ex dictis clausulis fideicommissi non fuisse renunciata; post tenentur enim hæc duo stare simul, ut non fuerit renunciata fideicommissio, & tamen covidentes, & eorum hæredes teneantur de evictione, & per viam excipiendi repellantur a fideicommissio, & ad hoc citabatur in poudo Burgund. decis. 36. n. 7. vers. hoc non est remissum. Hæc erant, quæ principaliter, multis omis, pro hæ parte in medium afferre hantur.

Quibus tamen minime obstantibus DD. eo fuerunt bona etiam Casignani, uti memorato fideicommissio subiecta hodie ad D. Robertum D. Pandulphi spectare, & pertinere, eidemque relaxanda esse una cum fructibus perceptis, & percipiendis, reservatis tamen hinc inde iuribus pretensoium melioramentorum, & respective deterioracionum, ut in sententia.

- Moti potissimum, quia supposito perpetuo fideicommissio, de quo supra ad favorem fiduciarum triam linearam, non erat quid deberetur, quia dictum
- 12 D. Robertus, qui hodie solus est suppositus ex primis descendentes masculis Illustri. Cardus Roberti, duobus aliis lineis masculinorum D. Alexandri, & D. Petri in recta descendi, ad fideicommissum ipsam ordine successivo vocatus conferretur, vol. 1. cum ita §. in fideicommissio, ibi: nisi specialiter defunctus ad alteros voluntatem suam extendit §. de legat. 2. amplè Socin. in l. i. cognatus. 30. ff. de reb. dub. & consil. 51. n. 41. lib. 4. Mantie. de consuet. lib. 8. tit. 12. n. 15. Peregrin. artic. 22. n. 77. & ideo tota via presentis disputationis in eo consistebat, an opposita exceptiones huic intentioni refragarentur.

- Et quidem quod attinet ad fideicommissi remissionem DD. primum hoc duntaxat elaborandum, cum videretur aliquo ex Clarissimis Advocatis DD. Sororum non persistere in pretensis hac remissione, quia optime excluderetur ex deductis in dubiis, quia nempe communis sic sententia per simplicem divisionem non induci remissionem fideicommissi adhuc non pariter Gabriel. de fideicommissi. consil. 1. in primis, id, quod maxime procedit, ubi divisio facta per viam laici, tunc enim quibuscunque clausulis ubi sint Arbitri, non potest operari aliquam fideicommissi remissionem, ut plene per Socin. consil. 251. n. 18. lib. 2. cuius opinio non potest concordantes adductos communem, imo & sine contradidore testatur Odd. consil. 49. n. 8. & 10. & longe magis postquam fideicommissum fuit semel acceptatum, illi enim non dicitur potest per quascunque clausulas renouari in divisione, ut per Crat. in l. qui Remo §. duo fratres n. 54. ff. de verbor. obligat. & per Odd. d. loc. n. 16. maxime ubi non concurrunt scientia testamenti, scientia qualitates fideicommissi (reciproci nempe) & mentio iuris faciri Socin. Jun. d. consil. 116. n. 10. lib. 1. Gabriel. d. consil. 2. n. 43. ac deum quia in dubio non remissionem fideicommissi iudicandum esse docent Bar. in d. l. qui Roma §. duo fratres in 6. quest. Crat. consil. 17. n. 47. & consil. 22. n. 27. lib. 1. Cephal. consil. 171. n. 15. Odd. d. consil. 49. n. 23. Peregrin. d. artic. 52. ante n. 25. Simon. de Præst. de interpret. ult. volens. lib. 3. interpret. 3. d. b. d. fides. §. n. 20. fol. 374.

- Idque non remissionibus multis, quæ per nonnullas alias pro remissione deducebantur, ex quo supponebantur males clausulas in vim Formæ illius Florentini in ipsa divisionibus extendi, seu veritas subaudi posse, quod certe convenire non potest divisionibus in aliqua Urbe sexcentis ab hinc annis, & ultra factis: Prout nec videretur ex clausulis, quæ tunc temporis erant in usu extra Provinciam Thoscæ inferri posse ad remissionem fideicommissi indubi in Civitate Florentina, ubi jam diu receptum est, ut per similes divisiones non intelligitur renouari fideicommissum conditionali, prout clare ostendunt allegatæ decisiones in causa de Fideicommissis de anno 1596. & de Fideicommissis de anno 1596, in quibus inquam indubitata, & à stylo, & consuetudine Patris comprobata, non sicut ex prædictis clausulis, vel etiam decisionibus extrinsece rederetur, iuxta nosum consil. Bar. 369. n. 1. & plene tradita per DD. in Mor. in d. causa de Venturis col. 2. vers. fecit facit, & certe, si remissionem fideicommissi deducimus ex prima scriptura diei 11. Novembrii 1531. in qua præceditur conseruati divisiones sate compromissum, id nihil est prorsus, cum conventio illa fuerit preperatoria, non autem induciva divisionum, prout compromissum, huiusmodi subiquum in præclare ostendunt, si enim scriptura illa importasset divisiones, frustra per plura factum esset, quod fieri potest per priores, factum ergo fuit compromissum, & sub-

sequenter laudum, quia nihil aliud intelligebatur, donec aliquod superius addendum, vol. 1. non Silvanum in fin. C. de bis, quibus, ut indige. si vero remissionem ipsam deducimus ex compromissio, utique cum nulla his prederet super eo nondum purificato, & tunc clausula etiam universalis non sufficere ad eam remissionem, testes sunt Bald. consil. 84. sub n. 1. lib. 1. & consil. 191. n. 3. lib. 2. Roman. consil. 403. n. 5. & 6. Fulg. consil. 41. n. 5. Socin. consil. 251. n. 18. lib. 2. & consil. 13. lib. 3. Ratin. consil. 16. n. 24. lib. 2. Gozzad. consil. 36. n. 13. Curt. consil. 89. n. 6. Parif. consil. 24. n. 107. lib. 3. Rip. in d. §. duo fratres n. 80. Alb. consil. 29. n. 16. Roland. consil. 34. n. 76. lib. 4. Petr. quæst. 14. n. 90. Peregrin. dist. artic. 52. ante n. 80. Odd. d. consil. 49. n. 8.

Consequenterque Arbitri, qui nullam remittendi fideicommissi habebant facultatem, ex quo de ea non constat, verisimiliter non fuisse transgressi

13 auctoritatem sibi concessam Roman. d. consil. 403. in 2. d. d. Alex. consil. 108. n. 5. lib. 6. Socin. d. consil. 251. n. 14. & 15. Guzzadin. consil. 36. ante n. 15. Des. consil. 11. n. 25. Mercurin. consil. 32. post n. 13. Rip. dist. §. duo fratres n. 8. Decim. consil. 3. n. 85. lib. 3. DD. Tres in causa de Venturis col. 1. versit, tertio quia, maxime cum non haberent notitiam fideicommissi saltem specificum, prout requiritur d. consil. 195. n. 8. Franc. Bec. consil. 111. n. 20. versit, rursus. Odd. ubi supra n. 9. Peregrin. d. artic. 52. n. 79. DD. Tres in loco præcitato col. 2. versit 3. quia dicti Arbitri.

Non referente, quod in procedenti inferuntur non fuerit facta mentio dictæ donationis, quia non inde inferatur Arbitris habuisse scientiam omnium contentorum in ea Pace, consil. 397. n. 13. lib. 3. nec scientia iustitiam non suppetit Petr. de Angustis consil. 2. lib. 3. Quod si dicamus, remissionem fuisse inducendam ex verbis laici, neque hoc iuridice firmari possit, cum in eo de remissione non verbum quidem, & tum alio non dictum, ubi nunquam conferretur prius remissio, quam nunc Alex. consil. 208. n. 7. lib. 6. Item pariter dicitur de emolumentis, nam & emolumento referenda est etiam ut ea, quæ per arbitros decidi poterant, non solum ad fideicommissum de futuro, super quo nulla potest illa consistere, in Socin. d. consil. 251. fol. 21. Odd. d. consil. 49. n. 10. qui post Bald. retulit in l. omnes populi ff. de iust. & iur. id confirmat ratione, quia nempe sententia nunquam continere potest nisi negotia præterita, solum vero minime, & quod non contenta in compromissio nil erit, quod iusticiæ possit Socin. ubi supra n. 21. Beric. consil. 30. n. 19. & 20. lib. 3.

Nec ratiuntur clausula generales, quæ præterquamquod non fuisse extensa, & extremum fuisse scientiam non secundum tempora antiqua, sed secundum hodierna, ex quo omnia videntur ex temporis præteritis vero stylo Curia, qui modo niger est, modo albus, ut per Lep. alleg. 51. Cassub. decis. 2. tom. 4. de scriptis. & Lanciberti. de arbitrat. part. 2. cap. 10. ante. 208. clausula etiam generales nunquam referantur ad fideicommissum de futuro Peregrin. ex communis d. artic. 52. n. 16. versit, quinto quia, quoniam non desunt etiam qui dicant, hoc procedere, etiam si expresse rationatum sit omni iuri præteriti, vel futuro Gabriel. de fideicommissi. consil. 2. n. 11. & 13. ubi de communis, & de verbis, omnes ius, quod habent, vel habere possunt in futurum tamplè Sard. inquit hac verbe esse intelligenda de iure futuro ex causa de præteriti, vel de præteriti consil. 25. n. 28. optimè Bald. consil. 191. n. 3. lib. 2. & consil. 440. sub n. 2. & 3. & 4. & 5. ubi loquitur etiam in verbis geminatis quibus occasione, vel causa Guzzadin. consil. 37. n. 24. Odd. d. consil. 49. n. 13. & de verbis, quæ habere possunt, quæ modo Roman. dist. consil. 403. n. 3. & 4. & 5. ante. 14. Gabriel dist.

dict. conclus. 1. n. 6. & 8. Augusti. d. consil. 2. lib. 3. Alii. consil. 74. n. 7. ubi leve dicitur conjecuram, qua nonnulli utantur, quod generalis remissio non possit verificari, nisi in remissione fideicommissi, quippe quod sit contra proprietatem ferream, contra naturam materis subiectae, & contra alia regularia iura, ponderantque etiam adum potest divisiones factum in contrarium, & cum. 10. considerat fideicommissum esse semper ultimum, cui renunciatur, & verisimile non esse id fuisse renuntiandum per habentem filius; addimus nos in proposito, & longe minus per scientes prohibeam esse alienationem [quae ex remissione fideicommissi, & facultate alienandi conferretur concessa] ex qua bona evidenter debent esse auferenda, & loci prius applicanda, prout sic in donatione providit D. Cardinalis Laurentius, caterum cum clausula hac renuntiantes ad aliud inferri possit, quod remissionem fideicommissi, ut optimo in facto deducatur per informantes, cessat presumptio remissionis Gabriel d. consil. 1. n. 7. Mench. presump. 115. n. 34. lib. 3. Carr. Jus. consil. 16. n. 10. consil. 23. per tot. & consil. 101. Grat. consil. 17. n. 45. lib. 2.

Quod vero dicebatur de iuramento, id certe remissionem fideicommissi non importat, si enim remissum non intelligitur ex clausula renuntiantes, ita pariter non censitur remissum in vim iuramenti. Alex. consil. 31. solam. fol. 1. lib. 2. & dict. consil. 208. ante n. 7. lib. 6. Norzani. consil. 32. num. 14. Carr. Jus. consil. 16. n. 10. Carr. Jus. consil. 23. num. 5. Alii. consil. 29. n. 16. Laur. n. Pin. consil. 73. n. 20. Riminald. Jus. consil. 204. n. 87. Petr. d. quest. 14. n. 91.

Non omittebatur etiam memoratis clausulas uti possent in partibus executivis instrumenti non possent alterare principalem dispositionem, ut late in puncto scribit potest alios Peregrin. d. artic. 52. ante n. 44. Quae sane fuit dividenda, non autem remittere fideicommissum adhuc non purificatum, remissio autem fideicommissi nullam habet proportionem cum divisione Bald. d. consil. 191. n. 4. lib. 2. Alex. d. consil. 208. n. 7. Ruis. consil. 10. n. 5. l. 4. Dec. pro communi consil. 86. n. 4. Crescen. dec. 227. n. 8. uolens non esse cur divisio non celebratur facta cum suis hominibus, & quæritur, & ideo etiam cum onere fideicommissi, ut inquit Bald. & Ruis. in locis predictis.

Sed & illud ex abundanti non omittebatur, quatenus vis harum clausularum talis esset, quod fideicommissi remissionem importare possent, hoc tamen intelligendum esse, & restringendum ad ipsos conditantes, ex quo remissio unus non prejudicet hæredibus ex jure proprio venientibus ad fideicommissum, ut post Gloss. in l. jubemus in 2. in print. versu. scientes in verb. cunctant. C. de sacrosanct. Eccles. tendant Bald. in l. qui se Patris n. 20. & seqq. C. unde lib. Ruis. consil. 138. n. 10. lib. 2. Alii. consil. 74. n. 1. Nott. consil. 470. n. 13. Peregrin. d. artic. 52. n. 92. & seqq. & tenebant DD. in dicta causa de Veneris col. 2. versu. quinta in omni eventum, & ante eos DD. Tres in causa de Rayneris, & Mattinglis sub tit. 7. Maii 1586. eademque Grat. consil. 22. num. 27. lib. 2. Arctin. consil. 138. n. 10. ubi de fideicommissi remissione Cephal. consil. 773. ubi sub num. 32. inquit, dividendum non censeri renuntiare fideicommissum, nisi pro iuribus suis non autem pro iuribus sutoris filiorum, & descendentium, & merito cum, ex simpliciter concessa, seu renuntiatione non absorberetur jus creandum per motum Patris ad favorem filiorum, vel descendendum, ut egregie per Bald. in dict. l. qui se patris num. 3. & latissime per informantes in allegat. incipiens. verisimile esse videtur, quod non transcribimus.

Exclusa hac prætextu fideicommissi remissione, facile etiam evincitur fundamentum, quod contrahitur super promissione evidentiis, cum pro-

missio hæc non inter ubiqueque res evincitur ex natura rei, vel ex facto communis Authoris juxta commune theoreticum, de qua per Authentes omnes in l. si familia C. famul. Erast. & tradita per Barr. in l. qui Romæ & duo fratres quest. 13. versu. secundum casu ff. de verbor. obligat. Alexand. consil. 21. n. 6. & 7. lib. 4. Ruis. consil. 137. ante n. 14. lib. 2. & consil. 92. n. 28. versu. non obstat etiam promissio l. 3. Frant. Bec. consil. 24. n. 11. & n. 31. & 32. Decian. consil. 41. n. 158. lib. 1. Sord. consil. 15. num. 24. Mench. consil. 418. n. 10. & presump. 118. num. 12. lib. 3. Riminald. Jus. consil. 204. n. 90. lib. 2. nisi adhibita fuerit specialis promissio evidentiis in casum purificati fideicommissi, juxta tradita per Gloss. communiter receptam in d. l. si familia C. famul. Erast. secundum Alexand. d. consil. 21. n. 7. lib. 1. Bec. d. consil. 24. n. 32. Sord. d. consil. 15. n. 24. Mench. d. presump. 118. n. 12. lib. 3. Handed. consil. 3. n. 74. lib. 1. Peregrin. d. artic. 52. n. 69. & late fuit tentum de anno 1581. in causa de Niccolinus: Quæ opinio, licet secundum aliquos videatur restringi posse, ut non procedat, quando evidentiis promissio est cum clausula universalibus, ut per Gloss. in d. l. cum pena ff. de arbitrar. cum aliis per Decian. consil. 55. n. 91. lib. 3. Barr. consil. 173. n. 75. Res. Rem. decis. 152. n. 5. part. 2. in noviss. Causas, d. decis. 36. n. 7. & seqq. & ad hoc etiam allegantur Motiva DD. Trium diei 19. Augusti 1599. in causa DD. de Capponibus, magis tamen communis sententia est, ut clausula etiam universales non sufficiant, ut supra etiam singulis optime Bald. loquens in evidentiis promissis respectu conjunctumque persone consil. 440. per tot. lib. 3. Alexand. consil. 402. n. 3. lib. 4. Dec. consil. 491. n. 18. & 19. ubi n. 20. considerat inverisimilitudinem, quando aliqui ex condicentibus habet filios. Ottavio. attestans communem consil. 36. n. 12. & seqq. Riminald. Jus. omnibus fere respondens d. consil. 204. n. 72. & seqq. lib. 3. & Gloss. in d. l. cum pena potest procedere in casu sequente evidentiis alter, quæ ex natura rei, vel præordinatione auctoris, vel saltem ubiqueque est compromissum de evidentiis, quocumque modo res evincatur, secus si sic compromissum simpliciter, ita præcise Bald. in d. l. si domus ff. de revivione ff. de legat. 1. & in d. l. cum pena versu. in Gloss. ut quis, ibique & Claud. in apoll. ad Barr. ff. de arbitrar. in proposito autem non fuit in compromissum opposita hæc facultas, quando ex utriusque Arbitri, quia hoc in compromissum dictum non est inquit. J. C. in l. non distinguemus ff. quasdam versu. item si jubet ff. eadem sit, aliter etiam ad dict. Gloss. respondet Didac. var. resolut. lib. 3. cap. 17. n. 7. sed non referimus cum omnibus videri possit. Barr. consil. 173. lib. 2. sub n. 58. firmat regulam, quam sub num. 20. proposuerat ex communi omnium sententia, nempe in divisione feudis, emphiteusis, & fideicommissi non venire evidentiis, nisi ita expresse eorum fuit inter partes, & licet determinet idem esse, quando ex conjunctis apparet singulos dividentes voluisse teneri pro eorum portione, prout conjecit obscurum in casu deduxit in hanc sententiam s. num. 32. usque ad num. 46.

Atamen hæc conjecit in proposito non afficiuntur, imo plures in contrarium supra fuerat adductæ Decian. consil. 55. n. 91. lib. 3. supponit clausulas ampliores, & fundat se super d. Gloss. in dict. l. cum pena ff. de arbitrar. cui jam fuit responsum, & responso illi nulla communis est etiam omnibus, qui illum sequuntur Res. Rem. decis. 152. num. 5. part. 2. legitur in promissione evidentiis verbis universalibus factis in contractu evidentiis, qui longe differt a contractu divisionis, ut in puncto docet Peregrin. artic. 52. n. 57. & licet contrarius divisionis acqui-

- 45 æquiparetur contrahenti emptionis, & venditionis l. 1. C. commensur. ut. Jud. & utrique contrahenti æque congruat clausula cessionis, renuntiæ iuris iurum competentium, & competitorum, & de evizione. Nihilominus ejusmodi in contractu divisionis apponitur accipiendæ sicut magis ad exprimendum divisionis effectum, quam ad ipsum augendum, efficiendumque, ut divisio exorbitet a sua propria natura, ita post Bald. consil. 367. in fin. lib. 1. & consil. 118. lib. 3. egregie scribit Simon de Prat. d. lib. 3. folat. 5. n. 13. fol. 371. inferens sub n. 19. signa remissionis fideicommissi per pacta, & clausulas divisionis, debere esse expressa, aperta, præcisæ, & conclusiva, non autem generalia, & obscura, & ideo Judicem semper debere esse proclivem pro non remissione fideicommissi, & citat hinc Simon de Prat. comp. t. m. Odd. d. consil. 49. n. 18. iniquis ex mente Ruy. consil. 97. lib. 3. & Marzor. rescript. 39. n. 5. ejusmodi clausulas oculis habendam esse rationem, nisi quando a paribus speciali pacto fuerit stipulæ, & consequenter bene intellectæ. Verum, ut dictum est, clausula non legitur in divisionibus, de quibus agitur.

- Ejusdem naturæ etiam fuit [ut ad rem redeamus] clausula Dominorum de Capponibus. Quia licet, ibi non verteretur casus divisionis, in ea tamen adhibita fuerat clausula de evizione in forma plenissima secundum stylum amplissimum in venditionibus juxta stylum antiorum Christianis Florentis, quæ verba ita præterea nec non leguntur, nec legi etiam possent, quia divisio non fuit facta Florentis, nec eo casu committitur, quinimmo supponitur etiam Domini, eo i. n. casu adfuisse violentissimas conjecturas, quasi necessario inferentes evizione debere etiam in casum in specie non deductum in stipulatione, hic autem unicus, & quidem levis adducebatur desumpta ex præterea distinctione territoriorum alme Urbis, & Civitatis, ac Dionis Florentis, quæ etiam cessabat, ex quo æque promissum fuerat de evizione respectu bonorum Urbis, prout respectu existentium in Dionis Florentis, licet non propter per eadem verba, & in omnem casum unica conjectura non sufficit in hac materia, ex quo DD. plures requirunt, ut post alios per Gabriel. de fideicommissis, conclus. 1. n. 35. & pluribus etiam suo in casu videtur Cavalcan. d. decis. 36. cujus autoritas citari etiam potest eisdem rationibus, quibus decis. Rot. Rom. 152. & Motiva DD. Trium in causa de Capponibus, nempe quia bona suo in casu fuerint æstimata, siquæ [ut ipse inquit] constituta erat emptio, & venditio. Aderantque amplissime renuntiationes, & clausula ad habendum, vendendum, & alienandum, reliquæ etiam tradite libere, exemptæ, & immunes a quibuscumque oneribus impositis, & imponendis cum clausula ibi enumeratis num. 6. ex quibus jure optimo pendere poterit ne dum evizio, sed & fideicommissi ipsius remissio, diversum in casu nostro, in quo non legitur amplè hæc clausularum multiplicatio, & verba illa universalis quæcumque causa, vel quæcumque præstetur, seu calore, &c. juxta subiectam materiam intelligi possunt, excepta evizione illa, quæ proveniret ex usura rei, vel præzordinatione communis auctoris, ex quo evizio licet speciem requirit promissionem, ut supra diximus; quinimo cum promissio de evizione in proposito fuit facta contra quæcumque, qui dicta bona molesteret, dicebant Domini superfluum propterea esse quæcumque dubitationem, ex quo evizio intelligitur promissa dumtaxat pro molestis, quæ quoad dicta bona divisa possidentibus per tertiam personam infereretur, non autem per condonatariorum, & successive ad fideicommissum invitatos, cerum est enim sub verbo illo generali quæcumque non

comprehendit personam loquentis l. 1. C. de Senator. l. inquisitio C. de solutione. ita Ruy. in terminis terminantibus consil. 137. n. 13. lib. 2. Riminald. Jus. ex mente aliorum communiter d. consil. 204. ante n. 92. lib. 2. Peregrin. d. art. 12. n. 69. & plerique consil. 93. n. 14. iniqua hæc Ruy. conclusionem esse verissimam, & illam pluribus rationibus confirmans Laur. a Pin. consil. 73. num. 15. Simon de Prat. consil. 137. n. 95. & ita per DD. Treu in effectu fuit etiam resolorum in dicta causa Ventura est. antepen. versu. non obstat, licet tempus non darentur tot auctoritates in puncto, quinimo d. consil. 93. Peregrin. approbatur etiam nonnulli ex Claris. DD. Advocatis illustr. Sororum in hac causa, dum scripsere super articulo tacite evizioni, de quo statim agendum erit. Restricta quando est promissio ad molestiam illatam per tertium, ut denotat etiam illud relativum, qui i. omnes populi, ubi omnes ff. de Justis. & Jur. l. cunctos populos C. de summa Trinit. & sed. Catholic. l. re. Sav. consil. 1. n. 100. & Decian. consil. 7. n. 54. lib. 1. Et ideo extra casum suum extendi non potest, facit optime quod dicimus de proponente alium defendere contra quæcumque, & 53 de cedente, qui non intelligitur promittere defensionem, nec cedere contra seipsum, ut in dubiis deducebatur, & tradit in terminis Peregrin. d. consil. 93. ante n. 15. versu. non persuasibile est.

Necque hic restituitur Menoch. d. præsumpt. 115. n. 17. lib. 3. faciens mentionem d. consil. Ruy. 137. lib. 2. qui inquit contra eum stare communem opinionem, siquidem casus ibi propostus per Menoch. non respicit hoc fundamentum evizioni, sed remissionis fideicommissi, ut constat ex rubrica illius præsumptionis, quæ est, divisione bonorum inter coheredes facta, an, & quando præsumatur remissum juxta fideicommissi, præterea non loquitur etiam Menoch. in casu, in quo posset dubitari, an evizio esset promissa pro facto tertii tantum, vel etiam pro facto coevenditum, ibi enim promissio erat concepta per hæc verba, invicem promissum de evizione ex quacumque causa, vel modo subsequens, unde vox illa invicem, quæ importat ego tibi, & tu mihi l. si tibi ff. de usufructu. eorum rerum, quæ usu confusæ, & notat Alberic. in d. d. suo in versu. invicem non videtur extendere, quin potius includere personam loquentis, ut sic hoc usque non confert Ruy. habere in hoc puncto contradiçtorem, licet plures, & quidem graves habeat sectatores.

Nec fuit cur hæres coevenditum, & vocati ad fideicommissum haberentur pro tertio, cum hæres eandem persona dicatur cum defuncto l. 1. in authent. de jur. jurato. a moriente præfixi. & tertius non sit, qui habet causam a gravato, seu ab illo, quæ implere debet l. Dilecti s. 1. ff. de castren. empt. Alciat. consil. 53. ante n. 4. lib. 4. Sym. de antiquitat. temp. part. 1. section. ampliat. modo n. 22. Sav. d. decis. 206. n. 8.

Minimeque intrabant declarationes allate ad regulam l. 1. ff. de Senator. cum Simili. tam prima, quod tantumdem fuit hic inde promissum tollebat ex murro periculo, cui cum non fuerit promissum in specie, nulla prætendi potest evizio Menoch. præsumpt. 118. n. 25. lib. 3. Peregrin. d. consil. 93. n. 14. prout nec secunda, quod eandem ratio militet hinc inde, quia verum, & ideo hinc inde eras providendum de specificis evizione in hunc casum; tertia, & quarta, quod materia divisionis funderet, ut in promissione de evizione comprehenderetur etiam persona loquentis tollitur ex tot auctoribus contrarium in puncto consulentibus, præterea ubi hoc etiam admittitur, recipiet tantumdem declarationem, dummodo non versemur in evizione, quæ provenit ex natura rei, & ex præordinatione communis auctorioris

theoris, quis tunc neque per alios intelligitur promissio, nisi interveniat specifica promissio in illum casum, ut supra diximus.

- 58 Addiderit exadverso bona in proposito fuisse divisa, tanquam hereditaria D. Cardinalis Laurentii, proindeque incerte evidentione, etiam si prout erat natura rei, juxta doctrinam Bald. in *dist. l. ff. familia* n. 7. C. *famil. l. hirsutum*, quem in specie sequenti resp. *Mench.* & *Surd.* supra allegati.

- Verum in fideio non videtur verificari premissa huc quæsitæ, Arbitri enim licet in proemio laudis supponerent eas, quæ per Partes narrabantur, nempe ipsos esse heredes, æquæ de hereditate D. Cardinalis Laurentii dividende in corpore, tamen ipsius laudi usi sunt illis periculis verbis: *Quia de bonis prædictis olim Revocatis. Laurentii Cardinalis in Thesauris, & territorio Florentino extantibus domus, & assignatus, etc.* licet per portiones omnes bonorum describere, prout legemur in cedulis manu Illustris, Cardinalis Antonii notis ex condiditibus subscriptis, ad eas [in quibus de bonis hereditariis dividendis ne verbum quidem] sese referentes, & ideo cessare videtur obiectum.

- Prout cessat etiam respectu prædictarum clausularum *ad habendum, cum constitutione procuratoris, & cessione juris*, quæ pariter in laudo non leguntur, quævis ubi etiam fuissent adhibite, non tamen obesse, ut ait Bald. in *d. consil. 440. lib. 3.* iniqui hujusmodi clausulas in divisione appositionis intelligi debere secundum naturam divisionis per *text.* in *l. per diversas ff. exceptis C. manda: & cunctis du-*

- 60 *ræ eorum vim, quædiu duræ diviso, & non ultra, quis destructo principali destruitur appendices, & facta restitutione fideicommissi, id quod erat divinum in plures personas redivit in unicam personam, siquæ confunditur diviso, ut per eum, & per Cazzadina. d. consil. 37. n. 14.* Nec mirum, cum

- 61 committis sit regula, ut clausula accessoria regulatur secundum naturam principalis contra ad *Gloss.* in *l. si paterus ff. paterus ff. que in fraud. patron. Bald. in l. ff. ab intest. n. 21. ff. si certi. pot. Alex. consil. 21. n. 9. lib. 5. Soan. consil. 66. n. 6. & consil. 103. sub n. 2. versic. item si quitatio, ubi loquitur in terminis generalis remanentionis jure lib. 3. ample *Thiraquell. de Jus. consilia. possess. part. 3. limit. 7. n. 28. cum parib. seqq.* unde licet in compromisso fuerit enuntiatum, condiditentes heredes D. Cardinalis Laurentii velle dividere ejus bona hereditaria, non tamen legitur per eos quicquam fuisse dispositum super eas qualitates: certum est autem verba*

- 62 enuntiativa non inducere dispositionem, nec probare quando contrarium apparet, ut in proposito ex donatione anni 1535. constat bona hæc fuisse donata, non autem remansisse in hereditate Cardinalis, nec quando principaliter de veritate enuntiationis tractatur, juxta lare tradite per *Aym. de antiquit. temp. part. 1. sectio. propinquum, & cessione amplius per res.* & ipsos non fuisse intentionis mutandi naturam ejusmodi bonorum apparet ex contextu totius instrumenti, ubi nulla clausula, nullum verbum, per quod possit colligi mentes Partium fuisse bona hæc, ut libera tradere, non clausula *ad habendum, non clausula cessionis*, non facta stipulatio pro hereditas, non cessio iurium, non denique aliud, quod ullo modo id indicere, sola est promissio evidentionis, æque est admodum lata, & quod ad extraneos tantum, non solum in casibus *Rip. dist. respons. 3. num. 56. de jur. gen. & civil. Mench. dist. consil. 87. numer. 89. & Surd. dist. consil. 15. num. 12.* exadverso allegatorum, apud *Ripam* enim tradita erant bona, ut hereditaria, & id quidem ignaro qualitate oneris, quinimo & accepta pro hereditas, & successoribus, etiam extraneis

prout *Rip.* ibi ponderat; apud *Mench. consil. 87.* erat clausula *ad habendum, etc.* ut ibi *num. 20. & alia*, ex quibus concludit remissionem fideicommissum, imo & bonorum naturam immutatam; apud *Surd.* bona erant vendita expresse, ut aliodum liberum, & francum, unde in rationibus dubitandi eas deductæ *Surd.* Quibus tamen non obstantibus contrarium resolvit, & licet formaliter non responderet huic objectioni, eam tamen re ipsa confutat, multaque deductæ *num. 27.* ex quibus egregie tollitur, quinimo ubi etiam partes voluissent bonorum naturam immutare, id tamen eis non licuisset repugnante dispositione Illustris. Donatoris, qui id expresse prohibuit alios vocando, quo casu etiam si fecissent, actus tamen fuisset nullus stante dupli- prohibitione, legis nempe, & hominis, ut post alios 64 docet *Rat. dist. 110. num. 3. & 4. part. 2. in novis.* cui addi potest *Qdd. d. consil. 40. n. 18. versic. quibus, & responderet*, & per consequens non solum condonarii successivi, sed etiam ipsimet condiditentes non censetur prohibiti contra actum ipsorum venire ad *Gloss.* in *princip. sit. inst. quib. aliquid. l. v. et vel. & in l. unica ff. de cum lex. C. de rei. uxor. l. alt. Caffr. in l. filius famis. ff. Divi num. 3. in fin. ff. de legat. 1. cum aliis per *Pineil.* in *l. 1. part. 3. n. 73. C. de bon. matris.* & per *Rat. dist. dist. 110. n. 1.* ubi testatur ex communi, unica hæc ratione tolli obiectum regulæ *l. cum p. matre C. de vitiis. ff. num. 2.* idem resolvit de regulæ *l. vindicantem ff. de reit.**

Sed, ut omnis proflus cesseret obiectio, ad principale obiectum mutationis status bonorum ex subiectis fideicommissi, prout traditur configuratum pro liberis, inferendo præterea deberi evidentionem etiam quando sequatur ex natura rei ad *Surd. dist. 66 consil. 15. n. 18. per text. in l. apud Celsum ff. item labes scribis ff. de deli. except. & rescripta per *Gloss.* in *l. ea quæ in verbo stipulatur ff. de eorum. empt. duplex in hoc proposito afferatur responsio, quarum altera erat, tantum abesse, ut allegaret per *Surd.* nobis offerrent, ut potius contra eam retorqueretur, supposita enim communi conclusione, ut evidentione proveniens ex natura rei non debeat, nisi in specie in eum casum fuerit stipulata, certum est casu *dist. ff. item labes evidentionem fuisse specialiter promissam in casu, de quo ibi, nempe servum non esse fugitivum, vel non habere lumen offensa, ita expresse inquiri ille *text.* & ponderat ibi *Gloss. in versic. quia hoc convenit inquit, emptorem ibi expresse fuisse stipulatum de isto vitio*, contrarium profusus contrigit in terminis *dist. l. ea*, quæ ut ibi declarat *Gloss.* iniqui evidentionem non debere eo in casu, quia fuit stipulata generaliter, secus inquit *Gloss.* si emptor nominatim fuisset stipulatus servum illum videre, quod ipsum clarior eriam docuit *Gloss.* magistralis in *l. quod venditur ff. de del. quoniam *Gloss.* Bart.* ibi in omnibus approbat, & ut requirit specialia stipulatio, tradit *Ay. in d. ff. item labes*, expresse namque stipulationem in eum casum supponit *Aldric.* in *d. l. ea quæ, & in istis terminis loqui *Gloss.* in d. ff. item labes exponens, contrariis. Idem promissis, stipulationem præterit supponit *Fulg.* in *d. l. ea quæ, prout & Camus. in d. ff. item labes*, cum itaque in dictis casibus fuerit expresse conventum de speciali evidentione, nil mirum si debeat quantumcumque proveniat ex natura rei.****

Idem & nos hoc in casu admittimus, si specialiter promissum fuisset in casu purificari fideicommissi, ceterum quia promissum fuit simplex, & generalis, merito remanemus in meris terminis *dist. l. ea quæ, & consequenter ex intentione iurium per *Surd.* ad novam suam illam opinionem compro-*

ban-

probandum allegatum non debet evidenti. Secunda erat responsio, quod et si daretur, ea bona fuisse tradita tanquam libera, & dolum admissa in contrahentibus, quomodo opponitur *Rip. & Menoch. & Sord.* solum in casibus, attramen exceptio hac illustribus Sacerdotibus non competere, prout nec suis autoribus competeret, cum enim condicentibus omnes optime scient bonorum qualitatem, utique in eam moranda, aut per errorem procedere, aut per dolum, & sciendum, si per errorem, error neque primis, neque posterioribus præiudicium intulit, si per fraudem, & dolum frasi hæc, & dolum per committentes, vel eorum heredes opponi non potest, ex quo omnes veritati sunt in fraude, & motus delicta motus compensatione tolluntur *l. apud Crisum & Marcell. ff. de del. except. l. si deo ff. de del. pulchre Lauren. a Pim. consil. 5. sed a 36. ubi loquens de duobus fideicommissis, qui pariter omiserant conficere inventarium, concludit unum contra alterum non posse opponere hanc inventarii omissionem, quia si dolose id fecerunt, nulli dolosum dolo, ut ibi num. 36. si per errorem, error non obest, ut num. 22. & hac quoad sextum hunc articulum.*

Alexander Ziletti Prætor, & Relator,
Marquias Spannerchius.
Dominicus Gualandus.
Popejmus Contarinus.
Aloysius Seltus.
Michael de Lavagna.

A D D I T I O.

ARGUMENTUM.

Latissime expenditur questio, in, & quomodo per divisionem fideicommissi dicatur renunciatum, pluribus discordantibus opinionibus conciliatis, & declaratis. De scientia ad renunciationem requisita, ex quibus resultat, & ex quibus ignorantia. De vi, & potestate clausulatum, juramenti, promissionis evidentiis, facultatis alienandi, aliorumque posterorum, quæ in instrumentis divisionum apponi solent. De divisione facta a Patre, a Minore, a Procuratore, ab Iudice, & eorum effectibus. De observantia divisionis, & preservativa fideicommissi, & in divisio facta inter vocatos præiudicat succedentibus ex propria persona.

SUMMARIUM.

- 1 **G**Er. Spin. consil. 13. Scripsit super articulo desistenti contra resolutionem.
- 2 Divisio inter graves communis dissolutionem imperat sed non fideicommissi remissionem, & de ratione n. 4. & seq.
- 3 Et pro non remissionem quævis possibilis capienda est interpretatio.
- 4 Remissio fideicommissi, vel expresse fieri debet, vel mediante alia contraria, & tam fideicommissi incompatibili.
- 5 Incompatibilis non est alius divisionis, nisi directus ad separanda bona communita.
- 6 Maxime si in illius instrumentum nulla facta fuerit expressa mentio fideicommissi.
- 7 Renunciatio fideicommissi non præsumitur data ignorantia.
- 8 Sive agatur de purgatione, sive de purificando.
- 9 Amplius etiam quicumque clausule concurrant.
- 10 Præsertim si contrarii esset minor.
- 11 Scientia ad hanc effectum probari debet clare, & manifeste in eo, qui pretendit renunciare.
- 12 Alias, eo non probata, præsumitur ignorantia.
- 13 Scientia non desinitur ex generali, & vana mentione testamenti.

- 14 A qua non inferitur ad scientiam consentientium in ista cam satis qualiter.
- 15 Maxime, si mentio testamenti facta sit generaliter, & incidenter absque ulla specificatione divi, & anni.
- 16 Limita, si alia conjunctura, & circumstantie concurrerent ad scientiam concludendam.
- 17 Scientia ad hanc effectum debet esse specifica, certa, & indubitata.
- 18 Declara tamen, ut non requiratur præfata scientia verborum, nec clausula visus, cognitus, & inspectus, &c. si scientia plene concurrat.
- 19 Amplius, ut scientia huiusmodi etiam ex conjecturis probata remaneat.
- 20 Maxime, in divisione fideicommissi reciproci, in qua non datus fructus, & lesa.
- 21 Verba visus, cognitus, &c. juxta dispositionem l. de his si de transact. magis rigide requiruntur in transactione, quam in divisione.
- 22 Scientia resultat a solenne legatum, & implementum eorum in assensum restitutum.
- 23 Amplius, etiam si scientia facta fuerit a procuratore, si implicite, vel expresse approbata fuerit a principali.
- 24 Reversum contrarium sentientes, & relinquere tanquam loquuntur contra communem.
- 25 Procedit in migro, in quo a scientia legati, vel alterius rei particularis non inferitur ad scientiam totius testamenti.
- 26 Item scientia evincit ex copia testamenti ab herede, vel fideicommissario derivatibus obvenit.
- 27 Limita, si obtenta fuisset post stipulatam divisionem.
- 28 Item eratur ex presentia divisionum publicationis, & lectura testamenti.
- 29 Limita, si dividens esset minor.
- 30 Fortius educitur scientia, si habita fuerit relata ad testamentum, & contenta in illo narrata sint.
- 31 Vel ipsimet dividentes insperaverint, aut legentes testamentum.
- 32 Aut facta fuerit mentio fideicommissi.
- 33 De aliis conjecturis remissis.
- 34 Scientia inspecifica est clarioribus probationibus, si concurrant presumptiones pro ignorantia, ut est dringo facta a filius bonorum, uti hereditarium.
- 35 Vel tanquam liberorum.
- 36 Item, si nulla mentio fideicommissi facta sit.
- 37 Scientia inducit remissionem fideicommissi puri, & purificati, non conditionalis, & purificandi.
- 38 Conditionalis non censetur renunciatum, nisi de eo expressa facta sit mentio, vel concurrant alius auctoritates, & argumenta concludentia.
- 39 Amplius etiam ad hoc clausule generales, & expresse renunciatum fuerit juri præfati, & futuro.
- 40 Contra, quod remissio fideicommissi tam puri, quam conditionalis inducat ex conjecturis, & presumptionibus, & clausulis.
- 41 Maxime, si simul juxta considerentur.
- 42 Sufficiens non reputatur clausula ad habendum, tenendum, & possidendum, &c.
- 43 Contrarium sentientes reseruntur.
- 44 Prima opinio procedit, quando ista, & similes clausule faciunt cuncta, & ita de sylo autoritatem appositæ, secunda si extensa.
- 45 Secundi prima procedit, quoties appositæ sunt in parte executiva, secunda si in dispositive, & n. 47.
- 46 Et quando dicantur appositæ in parte dispositive, & n. 49.
- 47 Quando in executione, vel non.
- 48 Appositæ etiam in dispositive, non præsumunt data ignorantia.

- 51 *Pulsus loquens contra ultimum conciliatorem resistit.*
- 52 *Partes, non operantur clausulam in executiva, si dividendum diversum idem adhibere in dispositiva ab illo in executiva.*
- 53 *Maxime, si ex regulis Novari constat eum semper similes clausulas apponere consuevisse.*
- 54 *Tertio, procedit prima opinio, quando cum clausula adjuncta non est facultas vendendi, & alienandi, secunda si fuerit adjuncta.*
- 55 *Quarto, prima procedit, quando concurrant clausulae pro non remissione, secunda si pro remissione.*
- 56 *Promissa dividendum, quod ipsi voluit scilicet attendere, & observare nec divisioni contravenire, quomodo intelligatur.*
- 57 *Fideicommissum ex clausula praedicta remissum non transfert.*
- 58 *Limita, si promissa de non contraveniendi esset amplissima verbi tenore.*
- 59 *Sufficiens non est promissio non contrasatiendi, dicendi, apponendi, modo, jure, &c.*
- 60 *Contrarium sustinent referuntur.*
- 61 *Prima opinio procedit, si verbo generalis aliquid operari posset prater remissionem fideicommissi, secunda si remaneret superflua.*
- 62 *Item prima procedit in casu, in quo nulla facta sit mentio fideicommissi.*
- 63 *Item, si clausula generalis, & amplius esset restricta ad aliquam speciem bonorum, puta mobilia, & stabilia libera.*
- 64 *Maxime, si adjuncta verbo relativa ut supra.*
- 65 *Item, si essent restricta ad jus de presenti, quod fideicommissum persolvendum non comprehenderet, sicut si futurum etiam respicerent.*
- 66 *Limita, ut constaret remissum, si promissa fuerit non contraveniendi in causa praecisa fideicommissi.*
- 67 *Sublimis, si pactum, & promissum fuisset personali, & quando talis, vel realis dicitur remissio.*
- 68 *Et si tempore divisionis adesset fideicommissum persolvendum non transierit ad persolvendum.*
- 69 *Limita, si verba fuissent valde generalia apta ad comprehendendum fideicommissum persolvendum, vel habita sit relatio ad testamentum in quo fideicommissum conditionale fuerit ordinatum.*
- 70 *Fideicommissum non dicitur remissum clausula generalibus, etiam si dividentes juraverint non contravenire, & de ratione.*
- 71 *Precipue, si fideicommissum sit conditionale.*
- 72 *Limita accidentibus clausulis generalibus, & amplius, quae iudicii suaderi possunt voluntatem remissionem.*
- 73 *Fideicommissum remissionem non operatur verbo cessit, dedit, tradidit, consignavit, & quomodo intelligatur.*
- 74 *Limita, si testis facta fuerit in forma amplissima jura etiam futuram comprehendente, & dividentes alia jura de futuro ex causa de presenti non habentes, quam illa fideicommissi.*
- 75 *Et ita conciliatur contrarii.*
- 76 *Amplia, etiam si cessu fuerint jura usque ad praesens competentia.*
- 77 *Nulum aliud jus competere dicitur, quando de jure fideicommissi constat, & de alio jure non probatur.*
- 78 *Sublimis, si in hereditate divisio adfuisset bona velum vincula, sed etiam libera.*
- 79 *Amplia in omnibus clausulis, ut non operentur remissionem, si adesset bona libera, sicut si omnia vincula fore.*
- 80 *Quod etiam procedit in promissione revivendi.*
- 81 *Item non operatur remissionem fideicommissi pari-*

- secundi, si adesset bona subiecta fideicommissi persolvendo, & persolvendo.*
- 82 *Maxime, si cessu dividentes se coartare voluisse ad bona praesentia.*
- 83 *Clausulae adjunctae in instrumentis divisionis hereditatis paterna fideicommissi remissionem non imputant, sicut in instrumentis remissionis facta praeterveniendo omnes jura in remissionem.*
- 84 *Item remissionem non dicitur, si in divisionem libera bonorum alienatio permittitur sit.*
- Contra, s. 91. Concilia ut a. 97. & sepp.*
- 85 *Item remissionem non inferitur ex conversione dispensandi, & faciendi quicquid libet de sua portione.*
- 86 *Contrarii auctoritates effrenantur.*
- 87 *Concilia utraque opinionem, ut ultima procedat stantibus aliis conjecturis, prima illis deficientibus.*
- 88 *De aliis declarationibus remissio.*
- 89 *Item remissionem non confertur, si dividentes voluntarius ad quemlibet ex eis portionem suam ipso jure dominij spectare.*
- 90 *Limita, si post verba plene jure facta sit mentio hereditum.*
- 91 *Item remissionem non inducit assignatio portionis tanquam propriae, & libere scilicet dividendum.*
- 92 *Contra, quod libera facultas dispensandi, ut cum fideicommissum incompatibilis illius remissionem inducat.*
- Et haec est opinio Florentiae recepta, ibidem.*
- 93 *Item remissio arguitur ex facultate omnia faciendi de bonis divisa, tanquam de re propria.*
- 94 *Et ex clausula constituentes se ad invicem Procuratores irrevocabiles, ut in rem propinqua.*
- 95 *Intellige quando agitur de illis clausulis ad idem tradentibus, & non suis restricta ad tempus praesens.*
- 96 *Clausulae omnium bonorum libertatem praeservant, ut regulariter remissionem inducant.*
- 97 *Concilia primo opiniones super differentes super libertate alienandi, ut prima opinio procedat, quando in divisionem adfuisset etiam bona libera.*
- 98 *Limita, si licentia alienandi fuisset generalis, & omnium bonorum divisionem comprehensiva.*
- 99 *Concilia secundo, ut secunda opinio procedat, si alienatio sequuta sit, & effectibus tradita, & in parte alienata tantum.*
- 100 *Declorantur contrarii.*
- 101 *Intellige conciliatorem procedere in divisione simpliciter, non vero quando sit clausula efficacissima, & pregnantibus munita.*
- 102 *Limita, si in facultate alienandi condidit mentis concessio, facta fuerit mentis hereditas, & de ratione.*
- 103 *Alius alienationis dicitur sequens per institutionem heredis scilicet in testamento custodienti.*
- 104 *Amplia, ut sufficiens approbatio divisionis in testamento facta.*
- 105 *Concilia tertio, ut secunda opinio procedat in alienatione particulari, prima in generali inter vivos, vel per ultimum voluntatem.*
- 106 *Contra, quod sufficiens alienatio titulo antea facta etiam per ultimum voluntatem, si verba sunt ampla, & pregnantia.*
- 107 *Concilia quarto, ut secunda procedat in alienatione voluntaria, sicut in necessaria.*
- 108 *Concilia quinto, ut secunda non procedat non probata stituta fideicommissi in habente facultatem alienandi.*
- 109 *Facultas alienandi tributa non creusetur ex clausula libere, & absolute si ista referatur ad commanionem.*

- 110 Interpretanda est de alienatione licita, & permiffa inter agnatos, si restat confervationem bonorum in familia excepaveris.
- 111 Concesso filius non extenditur ad nepotes, & concessum non vult inuestigandi, inuestimento non sequitur sua suffraganea.
- 112 Promiffio evictiōis in instrumentis divisionis appofita fideicommissi renunciationem non inducit.
- 113 Fortius si promiffio fuerit pro bonis liberis, & fideicommissum tradita foris talia qualis.
- 114 Vel si promiffio evictiōis restricta fit ad certum casum.
- 115 Quando talis dicitur.
- 116 Limita, ut promiffio evictiōis importet remissionem fideicommissi, si concepta sit verbis amplissimis, & tractum successuum habentibus.
- 117 Item remissionem importat promiffio item perperuo non movendi, sed manentis, & defendendi, &c.
- 118 Item clausula, & verba complexiva heredum, & successorum, perpetuamque alios observantiam preferebant.
- 119 Intellige, ut promiffio evictiōis hoc operetur concurrente scientia, aliis secus.
- 120 Declaratur contrarij, quod procedant in emptione, permutatione, aliisque similibus contractibus, secus in divifione.
- 121 Intellige fecundo, promiffionem evictiōis fideicommissi remissionem inducere in puro fideicommissio, & de presenti, secus in conditionali, & de futuro.
- 122 Limita fecundo regulam, quod promiffio evictiōis remissionem non arguit, si aliæ clausulae, & circumstantiæ concurrant.
- 123 Fideicommissi renunciationem excludit acceptatio partium a dividendis facta cum suis contribus, & gratiamibus.
- 124 Item reservatio juris concurrentium bona divifio.
- 125 Limita, si inter dividentes affuit alia jura preter illa fideicommissi.
- 126 Fortius ad alia referenda est, si ex clausula constaret de fideicommissi remissione.
- 127 Et interpretari debetis facta quoad tertius, vel favore ultorum vocatorum, non favore dividendum, quod est compatibile.
- 128 Fideicommissi renunciationem excludit causa divifionis tamquam in premissis assignata.
- 129 Amplia, etiam si aut ex dividendis fuerit minor, & petita licentia, & ab iudice interpositum decretum, quod ad prefatum causam restringitur.
- 130 Limita, si expresse fuerit tanta, ut bona ad dividentes perveniant libera, & allodialia, vel alia similia.
- 131 Intellige, si verba libertatem importantia sint appofita cum scientia fideicommissi, si non modifificentur ab aliis verbis, si non sint posita in exceptivis, vel volunt ad aliud referri.
- 132 Fideicommissi non dicitur renunciatum, si divifio facta sit a patre inter filios.
- 133 Quia presumitur facta ad evitando jurgis inter ipsos.
- 134 Maxime, quando facta sunt paulo post conditum testamentum, & tunc etiam cum dispositis in illo.
- 135 Item excluditur renunciatum, si testamentum in quo ordinatum fuit, dividens approbaverit.
- 136 Vel folvendo Legatum in illo relicto.
- 137 Vel mediante fideicommissi preservatione a dividendis facta.
- 138 Preservationis prefestis ijs, de quorum voluntate remiffio fideicommissi non tantum, sed voluntas illius remittere.
- 139 Non comprehendit fideicommissum de tempore divifionis paritatem, si facta fuerit respectu fideicommissi paritatem.
- 140 Appofita in favorem unius non debet capi interpretata, per quam in illius adium retroquatur.
- 141 Specialiter facta respectu unius fideicommissi ultiorum remissionem inducit.
- 142 Contrarium sentientes referuntur.
- 143 Facilis ex clausulis fideicommissi non reservata testatur remiffio.
- 144 Minor non territorius, nec adhibitis solemnitatibus, etiam verbis generalibus quibuscumque fideicommissum remiffio non cruciatur.
- 145 Sufficit tamen ratificatio facta in majori etate.
- 146 Amplia etiam si minor obviasset dispositionem, & habilitationem pro sacra divifione.
- 147 Idemque procedit in Matere.
- 148 Fideicommissi remiffio excluditur, si dividentes bona libera subrogaverint in locum eorum, quæ a fideicommissi voluerint exempta.
- 149 Limita stantibus transactis pro fideicommissi remissionem preponderantibus.
- 150 Renunciatum fideicommissi pro divifionem fecit ex conjecturis induitur, ita contrarij excluditur.
- 151 Clausula ad eam inducendum debet esse talis, ut ex illis expresse, vel tacite desumatur voluntas renuncianti.
- 152 Dabit, equivocæ, & ad illud referribiles hanc effectum non pariant.
- 153 Ad evitandum remissionem non tantum causa extare non presumitur, sed plures.
- 154 Clausula, quando possit verificari in alij bonis remiffio.
- 155 Sufficiens non est clausula pro se, heredibus, & successoribus quibuscumque.
- 156 Nec renunciatum omni juri, & legum auxilio.
- 157 Refractor contrarium opinatur.
- 158 Remissionem arguit divifio, in qua aut traditis fuerint omnia bona libera, & alteri bona fideicommissi, aut bona ratione vinculi.
- 159 Lesio inajusmodi ex quibus excludatur.
- 160 Competit hoc casu actio ad pretium.
- 161 Limita, si bona fideicommissi attinge dividendi equit portionibus data fuerint.
- 162 Item si alia ratione divifio fuisset equalis, & exempta, ut ibi.
- 163 Inequalitatem non probat libri Gabellæ, qui quantitatem non fuisset majorem non evincunt.
- 164 Inequalitas etiam adeffe dicitur, si paritatem fideicommissi facilius verificari poterat ad favorem unius, quam alterius, & exemplificat, ut ibi.
- 165 Acceptum bona vinculata cum scientia fideicommissi, sibi imputare debet, & ad nibilum tenetur dividens, nec ratione lapsus, nec ratione aequalitatis.
- 166 Intellige, quando tertium sit fideicommissum per renunciationem fuisset remiffum, secus in dubio.
- 167 Fideicommissi renunciationem arguit veritas bonorum emphyteuticarum facta in divifione, & omnia quoad fideicommissum.
- 168 Observantia declarat, an fideicommissi renunciatum fuerit, vel ne.
- 169 Amplia, non obstantibus clausulis amplissimis, si ex post gestis constet de non renunciatum, & vice versa.
- 170 Non renunciatum probat subsequens pretio licentia alienandi, & oblatio subrogationis.
- 171 Amplia, etiam si petita fuerit pro cautela exemptionis.
- 172 Remissionem non probat post divifionem assertiones, & gesta reclusa ad aliterandos tempore.
- 173 Remiffio fideicommissi ex clausulis, vel conjecturis habet locum in divifione facta a partibus, non

- in divisione facta a peritis, vel Iudice, & de ratione.
- 174 *Ampla, etiam si sit clausula munita.*
- 175 *Item non habet locum in divisione facta a procuratore delictus legitimo mandato, & special facultate fideicommissum remittendi.*
- 176 *Facultas huiusmodi impedita non dicitur ex permissione dividendi data, prout videbitur.*
- 177 *Renunciatum non dicitur, si in Lodo non assistat clausula illius remissionem importantes, quamvis assistat in compromisso.*
- 178 *Acceptatio Lodi desumpta a possessione a dividendis capta non iuvat, non data silentio nullitatis, si Jodex, Procurator, vel Arbitr excoffert.*
- 179 *Ampla, etiam si acceptatio facta fuerit pro se, hereditibus, & successoribus quibusque postea in exceptio.*
- 180 *Maxime in fideicommissio condicionali, & purificando, quod comprehensum non censetur in Lodo, & acceptatione, nisi expresse facta sit mentio.*
- 181 *Fortius non censetur remissum, si expressit in divisione facta fuerit mentio fideicommissi, & in restitutione non fuerit repetita.*
- 182 *Et expressio intelligi potest de iure dividendum, non filiorum, & aliorum ex propria persona venientium.*
- 183 *Divisio facta inter vocatos non prejudicat succedentibus in illo ex propria persona, & independentes a dividendis.*
- 184 *Limita, si potius oborta alicui ex dividendis stipulata sit pro se, suisque heredibus, & successoribus.*
- 185 *Ampla, regulam in successoribus ex propria persona venientibus, etiam si sint heredes dividendum.*
- 186 *Heres non potest impugnare factum de sua, illique contravenire.*
- 187 *Intelligi in jure hereditarii, seu in illis derivantibus a facto, & provisione ascendendum independentes a descendit.*
- 188 *Renunciatio fideicommissi in divisione, tanquam facta respectu dividendi, operatur non succedere ventre non dicatur contra illius factum, & quare.*
- 189 *Quando renuntium dicitur etiam respectu successorum, & quando non.*
- 190 *Limita, si dividentes deduxerint etiam jus filiorum, & heredum.*
- 191 *Et ex quibus dicatur effective deductum, & non.*
- 192 *Jus filiorum, & successor vocatorum comprehendit divisio facta per viam translativam ad tollendas lites, & controversias.*

Super articulo hujus decisionis contra resolutionem, scripsit Ger. Spin. consil. 13. n. 39. & seqq. Divisio inter gravatos facta importat quidem communionem dissolutionem, sed apta non est remittere fideicommissum, nec liberum reddere rem jam fideicommissi oppositam Cyriac. contrav. 323. n. 14. & 29. versic. hic autem. Palm. Nep. alleg. 254. n. 13. & seqq. Castald. consil. 173. n. 3. & consil. 281. n. 3. & seqq. tom. 2. fol. 470. D. meo Audit. Calderon. resolut. 3. n. 7. Fusar. de substitut. quest. 593. n. 6. Mangil. de evict. quest. 115. n. 18. & seqq. De Lac. de fideicommissis, diss. 177. num. 18. & diss. 178. n. 12. & diss. 179. n. 5. Urciol. de transact. quest. 87. n. 17. Torr. de primogeniti. part. 2. quest. 34. n. 18. & var. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommissis, quest. 28. n. 31. fol. 345. Gipsini ad Cypre. Lar. decif. 2. n. 25. & seqq. Rat. Florent. apud Giacom. l. 2.

R

probat

probat contrarios & num. 46. & seqq. & n. 48. Rot. Senen. apud Palm. Nep. decis. 379. num. 4. 12. & 24. Adde. ad Pamphili. decis. 200. n. 12. Rot. Rom. post Confession. ad Statut. Vrb. d. decis. 41. n. 13. & decis. 41. n. 7. & 8. & decis. 44. num. 4. & 7. coram Caprari. d. decis. 100. n. 7. & d. decis. 117. n. 9. 10. & 11. in recent. d. decis. 735. num. 28. ubi plures concordantes part. 18. & in Interamnia. fideicommissi 17. Junij 1709. §. de beneficiis coram Malinovi. & 25. Januarij 1715. §. nec porro coram Eminentijs. D. nos Cardin. Fulconeri. confirmata 15. Junij 1716. §. idque sortis coram Cerra. Rot. Flor. apud Giovannoni d. resp. 100. sub n. 89. 91. & 92. lib. 1. & firmat præiens decis. n. 16. & infra decis. 119. n. 9. & seqq.

10 Prefertim, si renunciatio esset minor, in individuo Bardelloni. consil. 123. n. 28. in princ. Laderch. consil. 73. n. 7. versu. terris respondens. Cypri. d. contrav. 323. n. 34. Odd. d. fideicommissi. Cypri. 15. art. 5. n. 55. & seqq. Rauden. de analog. in append. quart. part. n. 3. & 4. Passerini. problem. legal. 5. n. 111. ibique Bussati. post d. problem. 5. n. 216. & 259. ubi plene Torr. var. Jur. quæst. tom. 1. tit. 2. de subfist. & fideicommissi. d. quæst. 35. n. 7. & 8. & n. 46. Rot. post eum de pact. futur. juris. decis. 141. n. 13. post de Lati. de doi. in Mantif. decis. 1. num. 14. Rot. Senen. apud Palm. Nep. d. decis. 379. n. 4.

Hæc verbi scientia probari debet clare, & manifeste in eo, qui præstendit renunciatio fideicommissi, ut in specie perquisitus Cypri. dist. contrav. 323. num. 31. Fusar. de subfist. dist. quæst. 593. n. 158. & quæst. 594. num. 1. Torr. varior. Jur. quæst. tom. 1. tit. 2. de subfist. & fideicommissi. citat. quæst. 28. n. 8. fol. 344.

12 Alias non probata scientia fideicommissi ignorantie præsumitur, in individuo Palm. Nep. dist. alleg. 254. n. 14. D. nos Audit. Calderoni. citat. resolut. 5. n. 9. Peregrin. d. fideicommissi. d. art. 52. n. 103. Fusar. de subfist. quæst. 594. n. 26. Rot. Florent. apud Magni. decis. 17. n. 21.

Nec talis scientia desumitur ex generali, & vaga mentione testamenti Cassaldi. consil. 281. n. 8. & seqq. Torr. varior. Jur. quæst. tom. 1. tit. 2. de subfist. & fideicommissi. quæst. 35. n. 3. obi concordantes, & n. 48. & seqq. Bussati. apud Passerini. post problem. 5. n. 206. versu. prim. eum. D. nos Audit. Calderoni. d. resol. 2. n. 70. Peregrin. d. fideicommissi. d. art. 52. sub n. 21. Michaloni. de fratris part. 3. dist. cap. 41. n. 28. Rot. Senen. apud Palm. Nep. d. decis. 379. n. 6. Rot. Rom. in recent. decis. 735. n. 19. & 10. part. 18. ubi plures concordantes.

14 A scientia enim testamenti non inferatur ad scientiam contentorum in illo cum suis qualitatibus, ut necesse esse firmat in pondo Torr. varior. Jur. quæst. tom. 1. tit. 2. d. quæst. 35. n. 49. Bussati. apud Passerini. post problem. 5. n. 207. Rot. coram Bonari. decis. 89. n. 2. & seqq. Dancet. Sen. doc. 181. n. 9. in recent. decis. 523. num. 12. part. 4. tom. 3. & d. decis. 735. n. 20. part. 18. & firmat præiens decis. n. 24.

15 Maxime, si mentio testamenti facta sit generaliter, & incidenter ubique illa specificatione diei, & anni, quo illud fuit rogatum, in individuo Torr. var. Jur. quæst. tom. 1. tit. 2. de subfist. & fideicommissi. cit. quæst. 35. n. 48. fol. 382.

Nisi alie conjecturæ, & circumstantie concurrerent ad scientiam eorumlibendam, in pondo Hlond. d. consil. 33. n. 35. lib. 1. Cassaldi. d. consil. 141. n. 12. fol. 443. tom. 1. Rot. Florent. apud Giovannoni. d. resp. 100. num. 61. & seqq. lib. 1. Rot. Rom. coram Mazzoni. dist. decis. 399. n. 3. in recent. decis. 206. n. 8. n. 2. part. 9.

Sed requiritur scientia fideicommissi specificæ

certa, & indubitata, in specie Cassaldi. citat. consil. 281. n. 7. & seqq. Palm. Nep. d. allegat. 254. n. 15. & 16. Mantif. consil. 758. num. 6. rom. 8. D. nos Audit. Calderoni. d. resol. 2. sub num. 8. & 10. Kimpfchit d. fideicommissi. d. cap. 16. sub num. 248. Fusar. de subfist. d. quæst. 593. n. 95. & quæst. 594. n. 22. & seqq. Torr. varior. tom. 1. tit. 2. d. quæst. 28. num. 11. & sub n. 31 fol. 347. & d. quæst. 35. n. 3. fol. 377. & n. 23. Bussati. apud Passerini. post d. problem. 5. n. 206. versu. prim. eum. Rot. Senen. apud Palm. Nep. d. decis. 379. n. 6. Adde. ad Pamphili. decis. 200. n. 12. Rot. Rom. in recent. d. decis. 375. n. 19. part. 18. & d. decis. 601. num. 18. part. 19. & firmatur in hac nostra decis. num. 27.

An autem necessaria sit præcisa scientia verborum, & quod id instrumentum divisionis dictum, & specificatum sit visum, & inspectum verbis testamenti juxta dispositionem textus in l. de his ff. de transact. respondendo negativè, cum hoc in prædicta lege non requiratur de forma, sed satis sit, si dividentem plenam scientiam fideicommissi in testamento conditi habuerit, illaque verba visum, & inspectum, &c. intelliguntur de visione per oculos intellectus, ut bene, in specie firmat Peregrin. d. fideicommissi. d. art. 52. num. 22. Torr. de pact. futur. fac. consil. lib. 2. d. cap. 42. n. 40. & 41. Rot. in recent. d. decis. 206. num. 13. part. 9. obi quod ex coexistenti scientiæ, & vilis hujusmodi probare remanet, & in d. decis. 240. n. 41. & seqq. ralem part. 9. repetite coram Bib. citat. decis. 134. & d. decis. 148. & laus dicam infra in quaestione, an testator possit gravare hæredem in bonis proprijs.

Maximè, si verisimur in divisione fideicommissi si reciproci, in qua non cadit fraus, & lesio: in ea enim dispositio dist. leg. de his qui emancipati ad evitandas lesiones, & fraudes rigorose non servatur, sed mitius, & benignius proceditur, in pundo Toth. Nov. consil. 41. num. 17. Hlond. citat. consil. 33. n. 36. & seqq. lib. 1. Palm. Nep. dist. alleg. 278. sub n. 10. versu. ubi dicitur, & n. 31. ubi addocet concordantes. Barz. decis. 95. n. 16. & seqq. ubi quod dispositio dist. leg. de his magis rigide interpretantur in translatione, quam in divisione. Canevari. citat. decis. 36. sub n. 24. part. 1. optime Rot. Rom. in recent. citat. decis. 206. num. 14. & d. decis. 240. n. 43. part. 9.

Unde in subiecta materia faciens est scientia, quæ refertur a solutione legatorum, & adimplementum operum in testamento relictorum, in specie Danti. in l. qui Rema 122. §. duo fratres n. 13. in fin. citat. Jan. ibidem n. 109. ff. de verbis obli. citat. Hlond. d. consil. 33. num. 32. lib. 1. Graffi. §. fideicommissum quæst. 64. n. 4. Peregrin. d. fideicommissi. dist. art. 52. sub num. 104. versu. quartus alie persequitur. Cypri. speullegat. contrav. 323. num. 32. & 34. bene Palm. Nep. d. alleg. 178. n. 8. 9. & 10. ubi plures concordantes. Rot. Florent. apud Giovannoni. d. resp. 100. n. 63. lib. 1. Rot. Rom. in recent. decis. 342. num. 7. part. 2. & citat. decis. 206. num. 8. & d. decis. 240. num. 36. & seqq. ubi etiam soluturones facit finis Tottice, vel a Procuratore, si impliciter, vel explicitè fuerint approbata a principali part. 9. & coram Mazzoni. d. decis. 399. n. 2.

Quidquid contrarium dixerit Bec. consil. 111. n. 20. Torr. varior. d. quæst. 28. n. 11. Quia hoc tenetur contra communem, & Bec. reprobat & Cypri. d. contrav. 323. n. 31. & seqq. & Torr. opinio non comprobatur ab auctoritatibus per eum citatis.

Idcircoque opinio procedere solum possit, si unus ex dividendibus esset minor, in minore enim ex scientia legali, vel alterius rei particularis non præsumitur scientia plena, & totius omnium con-

ten-

testamentum in testamento, ut post plures, quos refert, in puncto *Cyriae*. d. controu. 323. n. 34. *Castald. dist. consulti*. 281. n. 7. & *seqq. Torr. var. Jur. quæst.* 10. 1. tit. 2. de *substit.* & *fideicommissis*. *citaz. quæst.* 35. n. 51. ubi alios *citaz. fol.* 382.

36 Reulur etiam scientia ad hunc effectum necessaria tunc ex copia testamenti ab herede, vel fideicommissario dividentibus obtenta, in specie *Peregrin. de fideicommissis*. *dist. artic.* 52. sub n. 104. *versif. ad duas p. s. alter.* *Torr. var. Jur. quæst.* 10. 1. d. 3. tit. 2. de *substit.* & *fideicommissis*. *citaz. quæst.* 28. n. 12. *fol.* 344.

37 Sed non sufficeret si copia obtenta fuisset a Notario post stipulatum divisionem, cum scientia probari debeat præcedere de tempore sctus, & superveniens non sufficit, bene in individuo *Torr. var. Jur. quæst.* 10. 1. tit. 2. de *substit.* & *fideicommissis*. *dist. quæst.* 28. sub n. 12. *Adden. ad Pamph. d. decis.* 220. n. 13. & 14. ubi concordantes.

38 Quam ex præsentis dividentis publicationi, & lechura testamenti, ut post plures, quos refert, in individuo *Peregrin. de fideicommissis*. *citaz. artic.* 52. sub n. 104. *versif. sctus ubi testamentum.* *Torr. var. Jur. quæst.* 10. 1. tit. 2. de *substit.* & *fideicommissis*. *dist. quæst.* 28. n. 12. & 13. *fol.* 344. ubi quod hoc non procedit si dividens esset minor.

39 Multoque magis, si fuit habita relatio ad testamentum, & contenta in eo fuissent cognita, & narrata, in specie *Castald. d. consulti*. 143. sub n. 12. & 12. & *consulti*. 142. n. 22. *fol.* 450. tom. 1. *Ros. in recent. d. decis.* 206. n. 8. *par. 9.*

40 Vel ex inspectione, & lechura testamenti ipsorum dividentium, in puncto *Ros. coram Caprar. decis.* 374. n. 8. & 9.

41 Aut si fuit facta mentio fideicommissi, in terminis *Ros. d. dist.* 21. n. 20. ubi plures individuas auctoritates refert. *Ros. in recent. d. 3. decis.* 206. n. 10. *par. 9.*

42 Et ex alijs pluribus conjecuris, & circumstantiis convincentibus scientiam fideicommissi, de quibus in specie *Palm. Nep. alleg.* 278. n. 3. & *plurib. seqq. Peregrin. de fideicommissis*. *art. 52. num.* 302. & *seqq.* ubi plene. *Pasfar. de substit.* *quæst.* 594. *per tot. & quæst.* 595. *pariter per tot. Torr. de post. futur. success.* *dist. lib. 2. cap. 40. n. 32. & seqq. Knipfchild de fideicommissis*. *cap. 11. n. 569. & seqq. & dist. cap. 16. sub n. 266. plene Barz. dist. decis.* 96. n. 10. & *seqq. Rot. Senen. apud Palm. Nep. citaz. decis.* 379. n. 4. & *seqq. Rot. Rom. coram Caprar. decis.* 374. n. 4. & *seqq. in recent. dist. decis.* 206. n. 8. & *seqq.* ubi plures concordantes, & *dist. decis.* 240. *num.* 36. & *seqq. part. 9. repetita coram Rich. decis.* 134. & *decis.* 158. *Ros. Florent. apud Girvagna, respons.* 300. n. 61. & *seqq. lib. 1.*

43 In quoque scientiis magis concludentibus, & clariis probationibus effectus justificanda, si concurrerent, præsumptiones, & circumstantiæ ignorantiam fideicommissi ostendentes, quisque effectus diviso bonorum facta 23 filijs tuncq. hereditarium patris, in specie *Redensat. dist. consil.* 29. *num.* 85. *Torr. var. Jur. quæst.* 10. 1. tit. 2. de *substit.* & *fideicommissis*. *citaz. quæst.* 28. n. 10. *fol.* 344.

44 Prout si filijs divisi fuissent tanquam libera, in puncto *Ros. coram Caprar. citaz. decis.* 100. n. 6 & *dist. decis.* 117. n. 30. *post de Luc. de Det. in Mantif. decis.* 1. n. 9. 12. & 13.

45 Val si nulli mentio fideicommissi facta sit, in specie *Torr. var. Jur. quæst.* 10. 1. tit. 2. de *substit.* & *fideicommissis*. *dist. quæst.* 36. *num.* 45. *versif. id vero fol.* 382.

46 Ceterum data etiam scientia fideicommissi, tunc illud reneum, & renunciatum dici posset, quando veritatem in fideicommissio puro, vel purifica-

to, nunquam tamen scientiis remissionem inducere posset, si ageretur de fideicommissio conditionali, & purificando, futuro cum non veniant in dispositione, ut unum casum ab alio distinguendo, firmant in specie *De Luc. de fideicommissis*. *dist. dist.* 177. n. 18. & *dist.* 178. n. 4. & *dist.* 179. *num.* 9. & *in summa* n. 280. *Bondas. dist. collect.* 33. n. 128. & 129. *tom.* 2. *D. mens Audit. Calderon. dist. resol.* n. *num.* 10. *versif. præterquam quod. Knipfchild de fideicommissis*. *d. cap. 16. n. 308. & 210. Palm. Nep. d. alleg.* 254. n. 17. *Conflamin. ad Stat. Urb. ann.* 21. n. 277. *Torr. var. tom.* 1. tit. 2. d. *quæst.* 28. n. 4. & 5. & *tit.* 5. *quæst.* 3. n. 16. *fol.* 747. *Ros. Senen. apud Palm. Nep. citaz. decis.* 379. n. 24. *versif. præterea. Rot. Rom. coram Barz. dist. decis.* 89. n. 1. *Grif. decis.* 357. n. 11. *Priol. decis.* 232. n. 7. *Caprar. dist. decis.* 100. n. 7. & *citaz. decis.* 117. n. 9. & *seqq. in recent. decis.* 395. n. 1. & 2. *par. 3. dist. decis.* 272. *num.* 5. *part. 12. decis.* 308. *num.* 11. *part. 11. decis.* 195. n. 4. *part. 17. & post Constantia. ad Statat. Urb. dist. decis.* 41. n. 15. & 16. & *citaz. decis.* 42. *num.* 5. *repetitis in recent. dist. decis.* 607. n. 6. *part. 19.*

47 Et quod fideicommissio conditionali, & purificando nunquam dicatur renunciatum, nisi de eo expressè mentio facta sit, vel concurrant conjecuræ, præsumptiones, & aliusque animici, & argumenta concludentia, quæ non sint cum fideicommissi præservazione compatibilia *Cyriae. d. controu.* 323. n. 2. & 3. *Epist. Ros. dist. dist.* 21. n. 8. *D. mens Audit. Calderon. dist. resol.* 2. n. 7. & sub n. 10. & *præterquam quod. Bondas. citaz. collect.* 17. n. 9. *Torr. apud eam dist. collect.* 33. *num.* 128. *repetito apud eadem Torr. de majorat. part. 2. quæst.* 34. n. 22. *idem Torr. de post. futur. success. lib. 2. cap. 40. num.* 46. & *var. Jur. quæst.* tit. 2. *dist. quæst.* 28. *num.* 15. & *seqq.* n. 40. ob id declarat contrarium, & *dist. quæst.* 31. n. 22. & *tit.* 5. *quæst.* 3. n. 16. *fol.* 747. *Mans. de præsumpt. lib. 3. dist. præsumpt.* 115. n. 9. & *seqq. Peregrin. de fideicommissis*. *dist. artic.* 52. n. 18. *Knipfchild de fideicommissis*. *dist. cap. 16. num.* 228. *Pasfar. de substit.* *dist. quæst.* 593. n. 5. & *quæst.* 599. n. 3. *Barz. de substit.* *cent. 3. quæst.* 92. n. 1. de *Luc. de fideicommissis*. *dist. dist.* 178. *num.* 4. & *dist. dist.* 179. *sub num.* 16. *Galleras. de renuntiatis*. *cent. 1. cap. 44. n. 21. Mans. de legat. & fideicommissis*. *consulti.* 21. n. 3. & *seqq. & consulti.* 22. n. 1. *num.* 9. *Ladovis. decis.* *Persol.* 10. n. 11. *Barz. decis.* 96. n. 1. *Boer. decis.* 147. *num.* 10. *Consol. decis.* 28. n. 8. & 9. *Rot. Senen. apud Palm. Nep. citaz. decis.* 379. *sub n.* 24. *Rot. Florent. apud Negros. decis.* 92. *num.* 3. *Consilant. ad Statat. Urb. ann.* 21. *art.* 4. n. 277. *Rot. Rom. post eum d. decis.* 41. n. 11. *dist. decis.* 42. *num.* 3. & *decis.* 44. *eodem nam. post de Luc. de Det. in Mantif. decis.* 1. *num.* 9. & 10. *coram Barz. decis.* 89. n. 1. & *seqq. Priol. decis.* 197. n. 2. & *seqq. Caprar. dist. decis.* 117. n. 9. *in recent. citaz. decis.* 272. n. 5. & *seqq. part. 10. & decis.* 434. n. 6. *part. 14. dist. decis.* 607. *num.* 4. *part. 19. tom.* 2. & *plene in Romana, seu Reatina reintegrationis fideicommissi* 8. *Janij* 1711. & *hand obfervate, & plurib. seqq. coram Priolo, & dicitur in hac nostra decis.* 18. n. 33. & *seqq.* ubi etiam alie casuales generales, & ex-

48 pressè renunciatum sit omni juri præfenti, & futuro. Et quamvis fideicommissi tunc puri, quam conditionalis remissio inducat ex clausulis, conjecuris, & præsumptionibus, in specie *Bondas. dist. collect.* 17. n. 33. & *seqq.* ubi reprobat contrarium tenentes *lib. 3. Torr. var. Jur. quæst.* 10. 1. de *substit.* & *fideicommissis*. *d. quæst.* 35. n. 54. *Ros. in recent. d. det.* 206. n. 3. *part. 9.*

49 Maxime si simul unica contententor, in puncto 41 *Epist. Ros. lexpediata dist.* 21. n. 20. *Bondas. dist. collect.* 17. n. 33. & *seqq.* ubi reprobat contrarium tenentes *lib. 3. Torr. var. Jur. quæst.* 10. 1. de *substit.* & *fideicommissis*. *d. quæst.* 35. n. 54. *Ros. in recent. d. det.* 206. n. 3. *part. 9.*

Sufficiens tamen, & a DD. approbata non est ad hanc effectum clausula ad habendum &c. ceterum, & possidemus, quae fideicommissi remissionem non inducit *Ger. Spm. d. consil. 23. n. 46. D. meo Audit. Calderon. diss. refolut. 2. n. 8. & 12. Rot. in recent. decis. 435. n. 15. d. decis. 601. n. 33. & citat. decis. 607. n. 14. part. 19. tom. 2. repetite post Constantin. ad Statut. Urb. d. decis. 41. & d. decis. 42. & in puncto fideicommissi purificandi Borden. d. collat. 33. n. 131. tom. 3. repetita apud Torr. de majorat. part. 2. d. quest. 34. post n. 23. Rot. coram librat. diss. decis. 89. num. 5. & 6. in recent. decis. 434. n. 7. & 8. & decis. 505. n. 1. part. 14. post Torr. de pall. facur. success. allegata decis. 141. n. 4.*

Contrariam tamen partem, quod per hanc elationem fideicommissi renunciatio censetur *Socin. Jan. consil. 116. n. 54. lib. 1. Roland. a Valle consil. 34. n. 78. & segg. & consil. 64. n. 12. & segg. lib. 4. Cerebell. consil. 253. n. 7. & segg. Giovann. diss. consil. 100. n. 5. 24. 38. 68. 104. 112. & 113. lib. 1. Menoch. consil. 87. n. 18. & consil. 323. n. 30. & de praesumpt. lib. 3. praesumpt. 115. n. 63. Mascard. de probat. consil. 776. n. 13. Torr. de fideicommissi. diss. quest. 14. num. 7. Fusar. de substit. citat. quest. 593. n. 11. Gallat. de renuntiat. cent. 2. renuntiat. 44. num. 23. versic. quapropter. De Luc. de fideicommissi. diss. 177. n. 21. d. diss. 178. n. 2. & in summa n. 281. Torr. varior. tom. 1. tit. 2. d. quest. 28. n. 19. fol. 345. & de pact. futur. success. lib. 2. d. cap. 40. n. 47. ubi de fideicommissi conditionali. Castald. d. consil. 141. n. 9. & segg. & n. 14. Episcop. Rot. d. diss. 21. n. 10. & puerib. segg. ubi plurimos congerit. Borden. d. collat. 17. n. 26. ubi etiam in fideicommissi conditionali tom. 3. Cavalcant. d. decis. 36. num. 11. versic. servando colligitur. Bern. d. decis. 96. num. 4. Ossif. decis. 112. n. 17. Adden. ad Pampphil. d. decis. 20. n. 11. Rot. coram Prial. decis. 193. n. 9. & decis. 197. ante n. 4. in recent. d. decis. 128. n. 3. part. 16. & decis. 324. n. 2. part. 18. & in Perusina Emphytheusi 1 Julij 1716. §. final. & 14. Janij 1717. §. ceterum coram Foscario.*

Et prima opinio locum habet, quando istae, aliaeque similes clausulae fuissent ceterae, cum tunc censetur appositae de stylo Notarii, secus quando sunt extensae; isto enim casu praesumitur illas adjectas fuisse ex voluntate partium bona libera reddere volentium, ut in specie declarat *Fusar. de substit. d. quest. 593. num. 17. de Luc. de fideicommissi. d. diss. 171. n. 21. & diss. 178. num. 6. & 12. & in summa n. 281. Palm. Nep. d. alleg. 354. num. 19. 20. & 21. ubi alij. Borden. d. collat. 17. fol. num. 15. 27. & 28. & d. collat. 33. n. 253. & segg. repetita apud Torr. de majorat. part. 2. citat. quest. 34. n. 44. & segg. idem Torr. de pact. futur. success. lib. 2. d. cap. 40. n. 55. D. meo Audit. Calderon. d. refolut. 2. num. 14. ubi plures. Rot. Rom. coram Buratt. d. decis. 89. n. 6. Prial. decis. 222. n. 10. & de is. 308. n. 14. part. 11. recent. non obstantes contraria opinione *Episc. Rot. d. diss. 21. n. 14.**

Secundo procedit prima opinio, quoties clausulae appositae sunt in parte executiva divisionis, & inter alias clausulas generales, secus si tales clausulae appositae sint in parte dispositiva, in puncto *Becc. consil. 112. num. 34. & 25. Menoch. consil. 84. n. 46. Petr. de fideicommissi. d. quest. 14. n. 97. Peregrin. eodem tract. diss. artic. 52. n. 43. versic. item adverterendum, & pluribus relatis Episcop. Rot. citat. d. diss. 21. n. 15. & 17. ubi quando clausula dicitur appositae in parte dispositiva, & num. 23. D. meo Audit. Calderon. d. refolut. 2. n. 14. Palm. Nep. d. allegat. 354. n. 19. & segg. ubi concordantes, & sub n. 20. Maus. consil. 20. fol. num. 4. tom. 9. ubi quod*

corpore instrumenti non appositae, & num. 14. & segg. ubi quando dicitur clausula positae in executiva, vel non *consil. 21. n. 4. & segg. d. tom. 9. Borden. d. collat. 17. n. 27. 28. & n. 90. & segg. ubi quando dicitur appositae in parte dispositiva, & d. collat. 33. n. 53. & segg. repetita apud Torr. de majorat. part. 2. d. quest. 34. n. 44. & segg. idem Torr. de pact. futur. success. lib. 2. diss. cap. 40. n. 56. & var. Tur. quest. com. n. tit. 2. de substit. & fideicommissi. d. quest. 28. n. 30. fol. 345. ubi alios refert, & n. 31. 34. & 39. ubi declarat contrarios, & d. quest. 35. n. 18. & 39. fol. 381. n. 54. versic. nec refert, ubi quando clausulae hujusmodi dicuntur appositae in executiva, & quod data ignorantia non profunt dictae clausulae, etiam appositae in dispositiva *Rot. Rom. coram Buratt. d. decis. 89. num. 10. & 11. Prial. d. decis. 222. num. 8. in recent. citat. decis. 306. num. 2. & segg. part. 9. d. decis. 272. n. 9. part. 10. & decis. 128. num. 3. part. 16. post Torr. de pact. futur. success. d. decis. 141. n. 9. & post Constantin. ad Statut. Urb. d. decis. 42. n. 13. & in diss. Interamnen. fideicommissi 25. Januarij 1715. §. obsequium coram Eminentijs. D. meo Cardin. Falconerio confirmata 15. Junij 1716. §. postissimum coram Cerna. Rot. Florent. apud Caball. consil. 75. n. 6. lib. 1. & apud Giovann. d. consil. 100. n. 86. lib. 2. & firmatur in praesenti decis. n. 35.**

Quidquid contrarium dixerit *Fusar. de substit. d. quest. 593. n. 170.*

Eoque minus recipiendus esset *Fusar. opinio*, si dividentes diversum idioma adhibuissent in parte dispositiva ab illo, quo osi sunt in clausula in parte executiva adjectis, cum tunc clausulae appositae non censentur de partium voluntate, sed de stylo Notarii, in specie *Od. consil. 49. n. 17. Rot. in Mocerata. fideicommissi super refertis 26. Januarij 1711. §. bisque inelutabilibus coram Ansaldo, & in d. Interamnen. fideicommissi 25. Januarij 1715. §. obsequium* ex quod coram Eminentijs. D. meo Cardin. Falconerio ubi plures adducuntur, & §. maxime, ubi quod hoc maxime procedit, si perquisitis rogibus Notarii constet eum semper, & in omnibus instrumentis eademque generis similes clausulas apponere consuevisse.

Tertio locum habet prima opinio, quando cum didis clausulae adjectae non est facultas vendendi, & alienandi, alias secus, in specie *Alitella. refolut. 74. n. 30. Palm. Nep. d. alleg. 354. n. 6. Gabriel. de fideicommissi. d. consil. 1. n. 30. Fusar. de substit. d. quest. 593. n. 3. Torr. varior. Tur. quest. com. 1. tit. 2. de substit. & fideicommissi. d. quest. 28. n. 32. fol. 345. & n. 30. consil. decis. 28. n. 11. Borden. d. collat. 27. n. 16. & 28. & d. collat. 33. fol. n. 131. & n. 154. & segg. tom. 3. Rot. post eam dec. 1. n. 25. vol. 1. coram Buratt. d. decis. 89. n. 5. & 6. Prial. d. decis. 222. n. 11. & in Perusina Emphytheusi 1. Julij 1716. §. sic coram Fuscario. Rot. Senes. apud Palm. Nep. diss. decis. 379. num. 23.*

Quarto prima opinio recepta est, quando concurrant conjedurae pro uno remissione fideicommissi, & secundo, quando adiunt circumstantiae fideicommissi renunciationem coadiuvantes, in individuo *Episcop. Rot. citat. diss. 21. n. 15. Torr. var. Tur. quest. tom. 1. tit. 2. de substit. & fideicommissi. diss. quest. 28. n. 20. fol. 345. & n. 37. & de primogenito. part. 2. d. quest. 34. n. 33. versic. & primo, & de pact. futur. success. lib. 2. d. cap. 40. n. 46. versic. hoc tamen, & n. 48. Rot. coram Prial. d. decis. 197. n. 4. & in citat. Interamnen. fideicommissi 26. Januarij 1715. §. fideicommissi. §. quibus, & §. quapropter coram Eminentijs. D. meo Cardin. Falconerio.*

Quinto, prima opinio procedit etiam si dividentes ulterius progrediantur promittendo attendere, &

re, & observare, ut divisim contravenire, & ista enim verba intelligi debent de contraventione derivante a proprio dividendum facto, qui invaliditatem, & injustitiam divisionis opponerent, sed nullo modo referri possunt ad contraventionem ex alterius facto, & fideicommissum dispositionem promittentem, qui dividentes sub aliqua conditione ad fideicommissum invitavit, ac proinde si id, quod
56 per divisionem alicui obvenit ab altero ex dividendis ad fideicommissum causa accretuerit, non dicitur contraventionem promissioni de servanda divisione *Bart. in l. qui Roma 123. §. duo fratres n. 11. ibique Castrensis. n. 6. ff. de verbor. obligat. Conter. variar. resolut. part. 3. cap. 15. tit. de renuntiatis. n. 291. Odd. de fideicommissis. quest. 7. artic. 2. n. 63. Knipschildt de fideicommissis. famul. nobil. d. tom. 16. n. 241. & 244. Mans. de fideicommissis. & legat. tom. 9. citat. consil. 21. sub n. 4. §. illa enim clausula. Ludovic. decis. Persus. 19. n. 12. Boer. decis. 147. n. 9. & 10.*

Nec ideo causa censetur fideicommissum fuisse re-
57 nunciatum, illudque remissum, in specie *Sord. consil. 67. n. 44. Cynac. d. contrav. 313. n. 15. Odd. de fideicommissis. d. quest. 7. artic. 2. sub n. 37. Fufar. de substitut. d. quest. 593. n. 75. & 76. Mascard. de probat. testat. 777. n. 4. versic. secundum. Menoch. de presumpt. lib. 3. d. prajumpt. 115. n. 22. Perregin. de fideicommissis. d. artic. 52. n. 19. & 26. ibique Censal. versic. quarto ampliat. Graff. §. fideicommissum, citat. quest. 63. n. 3. Intrigist. de substitut. test. 3. quest. 92. n. 2. Petr. de fideicommissis. d. quest. 14. n. 77. Gallerat. de renuntiatis. tom. 2. d. renuntiatis. 44. sub n. 30. versic. amplius quoque. Knipschildt de fideicommissis. famul. nobil. citat. cap. 16. n. 240. & seqq. ubi contrariis respondit, optime Mans. consil. & res judicat. tom. 9. Supplementum de fideicommissis. & legat. citat. consil. 21. sub num. 4. §. illa enim clausula. Rot. Florent. apud Givragnum. d. h. respons. 100. sub n. 89. lib. 1.*

Si tamen promissio de non contraveniendo ef-
58 fet amplissima verbis concepta, remissionem fideicommissi operari, tradunt *Menoch. consil. 87. n. 33. lib. 1. & consil. 289. n. 5. lib. 3. consil. 323. n. 41. & seqq. lib. 4. & d. prajumpt. 115. n. 28. obi plene Gabriel. d. consil. 1. n. 41. & 46. Perregin. de fideicommissis. d. artic. 52. n. 46. & ibi Censal. fol. 347. col. 2. versic. quarto declaratur, in med. Fufar. de substitut. allegata quest. 593. n. 82. & 90. Mascard. de probatione. d. consil. 776. n. 17. Gallerat. de renuntiatis. cent. 2. d. renuntiatis. 44. n. 22. versic. denique per clausulam. Cynac. introit. 283. n. 51. & 52. Borden. citat. col. 167. n. 10. & 17. tom. 2. Covelan. d. decis. 36. n. 17. & 21. part. 1. Ofsch. decis. 112. n. 17. Consal. allegata decis. 28. n. 7. Adm. ad Pamphil. d. decis. 210. sub n. 10. §. ex eadem. Rot. Rom. coram Gregor. decis. 73. sub n. 3. Priol. citat. decis. 222. n. 9. in recent. d. decis. 240. num. 21. part. 9. & post Censal. ad Perregin. de fideicommissis. decis. 44. sub num. 13.*

Non sufficeret tamen, si dividentes observare, & non contravenire se obligarent, promittentes semper, & perpetuo habere firmas, & ratas, &c. nec contrarietate, dicere, vel opponere aliqua ratione, ingenio, modo, jure, vel causa, quia tunc, vel ex cogitari possit de jure, vel de facto, faciendo finem generalem, & generalissimum, in specie *Ruin. consil. 147. n. 85. lib. 2. & consil. 159. n. 15. lib. 4. Fufar. de substitut. d. quest. 593. n. 81. & 82. Petr. de fideicommissis. d. quest. 14. n. 75. & seqq. Knipschildt cod. tractat. allegat. cap. 16. n. 243. & 244. Cynac. citat. contrav. 313. num. 15. Graff. §. fideicommissum quest. 63. n. 6. versic. contrariam partem. Menoch. de prajumpt. lib. 3. d. prajumpt. 115. n. 22. & 26. Gallerat. de renuntiatis. cent. 2. d. renuntiatis. 44. n. 21. ver-*

fic. quoniam. Guzman. de evictio. quest. 33. num. 36. versic. prout generaliter promissio. Michalor. de fratrib. part. 3. cap. 41. n. 7. & seqq. & ex n. 11. Terr. apud Borden. d. col. 163. 33. n. 246. & seqq. n. 149. & plurib. seqq. tom. 2. & var. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. d. 13. quest. 28. sub n. 28. & seqq. & d. quest. 35. num. 46. & 47. fol. 382. Censal. ad Perregin. de fideicommissis. artic. 52. fol. 345. col. 2. versic. quarto ampliat. Josaph. Ludovic. decis. Persus. 19. n. 12. Magon. decis. Lucen. 5. n. 42. versic. neque nos. Censal. d. decis. Lucen. 28. sub n. 10. Rot. Senen. apud Palm. Nep. d. decis. 379. num. 24. Rub. in amot ad decis. 90. n. 228. & 229. part. 9. Rot. Rom. coram Barati. d. decis. 89. num. 4. in revent. d. decis. 272. sub n. 9. part. 10. & decis. 308. n. 10. & seqq. part. 11. & in citat. Interromen. fideicommissi. 25. Januarii 1715. §. absque eo quod curam Eminentijs. D. meo Cardia. Falconerio.

Et quamvis contrariam partem teneat in no-
Ariz terminis Cynac. sibi contrarios d. contrav. 283. 60
n. 51. Episcop. Rot. d. decis. 21. n. 24. ubi plures indivisibiles auctoritates refert, & n. seqq. Palm. Nep. d. alleg. 278. n. 10. & plurib. seqq. Borden. d. col. 163. legal. 17. n. 10. & 12. & 17. tom. 2. Rot. Rom. post de Luc. de fideicommissis. decis. 100. n. 2. Rot. Florent. apud Givragnum. citat. consil. 100. n. 63. & seqq. lib. 1.

Prima tamen opinio verior, & receptior est, il-
laque procederet, quando verba generalia, & am-
pla aliquid operari possent prater remissionem fideicommissi, & hac secunda locum haberet, quan-
do verba predicta generalia essent superflua, & nul-
lom effectum producerent, nisi fideicommissi renun-
ciatio esset indota, ut declarant *Grat. consil. 60. n. 16. lib. 2. Riminald. Jun. consil. 439. num. 23. & seqq. Palm. Nep. d. alleg. 278. num. 13. & 13. Fufar. de substitut. suspectata quest. 593. n. 83. Terr. var. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. substit. & fideicommissum. d. quest. 38. n. 18. & seqq. fol. 345. Rot. Senen. apud Palm. Nep. d. decis. 379. n. 45. 26. & 27.*

Rursum auctoritates primam opinionem seque-
ntes procedunt in casibus, in quibus nulla facta est
mentio fideicommissi, nam tunc clausula quantum-
vis generalis, & amplius illius remissionem non ope-
rantur, ut declarando tradunt Borden. suspectata
col. 163. 17. n. 18. tom. 2. Passerin. d. d. problem. 5.
n. 57. & 58. Terr. var. Jur. tom. 1. tit. 2. d. quest. 35.
n. 44. Rot. coram Cerro decis. 286. n. 2. repetita in
recent. d. decis. 272. n. 11. part. 12. coram Priol. ci-
tat. decis. 222. n. 9.

Prout locum habent auctoritates praefate, quan-
do divisio, & clausulae generales, & amplius essent re-
strictae ad aliquam speciem bonorum, puta mobili-
um, vel stabilium liberorum, nam tunc extendi
non possent ad aliud jus, & bona fideicommissio
63 subiecta, quae non fuerunt expressa, nec specifica-
ta, in specie Cynac. introit. 223. n. 27. & 28.

Maximè si adestent verba relativa ut supra, quae
dispositionem coardant ad res, & mobilia supra
64 enonciatis, ut prosequitur in puncto Cynac. citat.
contrav. 313. n. 28.

Eodemque modo procederet auctoritates praedi-
ctae pro exclusione fideicommissi militantes, quan-
do clausulae in divisione adiectae essent restrictae per
alia verba ad jus de praesenti, nam isto casu fidei-
commissum conditionale, & in futurum purissimum
65 dum non comprehenditur, nec istud censetur,
remissum, secus si futurum tempus etiam respicerent,
in individuo Cynac. suspectata quest. 323. n. 25.
& sub n. 29. versic. secundum quia. Palm. Nep. d. al-
leg. 278. sub n. 15. & seqq. ubi etiam de fideicom-
missis conditionalis Episcop. Rec. suspectata disp. 21.
n. 25. Terr. var. Jur. tom. 1. tit. 2. d. quest. 35. n. 43.
& seqq.

et *sepp. Ofasch. decis. 113. n. 17. versic. nec obstat. & in Perq. Empythyris 1. Julij 1716 G. praterita. & 14. Junij 1717 G. Jur. coram Falsaria.*

Conferetur tamen remissioni fideicommissum, quando promissum fuisse non contravenire, nec aliquem molestare ex precia eius fideicommissi, in puncto *Bart. in d. l. qui Rame 122. G. duo fratres num. 37. & 23 ff. de verbor. obligat. Barb. in fol. 130. n. 37. in fin. lib. 1. Menoch. de presumpt. lib. 3. dist. presump. 215. n. 31. & 32. Peregrin. de fideicommissi. d. artic. 52. n. 29. & 30. Fufar. de substitut. d. 2. quest. 593. n. 87. & sepp. Terr. var. Jur. quest. tom. 1. d. tit. 2. quest. 28. n. 27. fol. 346. ubi plures citat. & n. 34. & 38. ubi declinat contrarius Rot. post de Lac. de fideicommissi. allegata decis. 100. n. 4. & 6.*

67 Nisi pactum, & promissio fuisse personalis, ut profequitur Rot. post de Lac. de fideicommissi. dist. decis. 100. n. 7. & plurib. sepp. usque ad finem, ubi declarat, quando hoc procedat, & quando talis promissio dicatur personalis, vel realis.

Et nisi tempore divisionis adesset aliquod fideicommissum purificatum; illo nam casu conferetur renunciatum fideicommissi purificatum dumtaxat, non conditionali, & purificando, in specie *Crat. in dist. 1. cit. Rame 122. G. duo fratres n. 107 & sepp. ibi quæ Rip. n. 61. ff. de verbor. obligat. Socin. Sen. consil. 251. n. 38. versic. quoniam lib. 2. Raim. in fol. 139. num. 9. lib. 2. Menoch. de presumpt. lib. 3. d. presump. 115. n. 27. Fufar. de substitut. d. quest. 593. sub n. 87. versic. ubi promissum, ubi quod hoc non *69* procedit, quando verba essent valde generalia, & universalis, quæ fideicommissum etiam purificandum comprehendere possent, vel fuisset habita ratio ad testamentum, in quo ordinatum fuit solum fideicommissum conditionale.*

Prædictaque opinio negans remissionem fideicommissi non obstantibus clausulis prædictis, adeo vera est, ut procedat etiam in eas, quo dividendæ divisioni contravenire nolles juraverint: juramentum enim, licet verba ædum suggest, illumque fortiori, & validiorè reddat, eorum comitor tamen, & sequitur naturam ædum, super quo interponitur, nec illius naturam mutat, ut aliter, in specie *Alexand. consil. 208. num. 6. lib. 6. Raim. consil. 137. n. 16. lib. 3. Gozzadin. consil. 36. n. 15. Gabriel commun. causas. lib. 4. tit. de fideicommissi. conclus. 1. num. 2. versic. secundo amplius. Menoch. de presump. lib. 3. citat. presump. 115. n. 11. & 25. Petr. de fideicommissi. d. quest. 14. n. 91. Fufar. de substitut. citata quest. 593. n. 10. & 79. & d. quest. 594. n. 9 & sepp. Peregrin. de fideicommissi. dist. artic. 52. n. 49. versic. ut autem. Intrinsecus de substitut. cent. 3. d. quest. 92. num. 3. Grati. G. fideicommissum citat. quest. 63. n. 3. Galleras. de pronunciat. cent. 1. d. renunciat. 44. n. 21. Knipschildt de fideicommissi. dist. cap. 16. n. 243. Terr. varior. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommissi. dist. quest. 28. num. 39. fol. 346. Callfeld d. consil. 281. n. 4. fol. 470. tom. 2. Adduc. ad Pamph. d. decis. 220. n. 10. versic. hinc non inducitur. Rot. raram Rorac d. decis. 89. n. 9.*

71 Prædictum fideicommissum sit conditionale *Riminald. Jun. consil. 204. n. 87. lib. 2. Turin. consil. 36. n. 55. Aluoch. de presump. d. presump. 115. n. 25. lib. 3. Peregrin. de fideicommissi. dist. artic. 52. sub n. 49. & ibi Craspi. in obsequio fol. mibi 345. col. 2. versic. tertio amplius. Fufar. de substitut. d. quest. 593. n. 79. ubi plures concordantes. Barden. citat. callfeld. 17. n. 53. tom. 2.*

Si vero clausulae sint adeo generales, & amplæ, ut iudici fudere possint, fuisse a dividendis voluntatem remaneat fideicommissum, juramentum de perpetuo attendenda, & observanda divisione, elique non contraveniendi, fideicommissi remissionem

operantur, in puncto *Menoch. de presumpt. allegata presump. 115. n. 25. in fin. Borden. inspectata callfeld. 17. n. 53. tom. 2. Rot. Florent. apud Giovannu. d. consil. 100. n. 73. in fin. lib. 1.*

Pariet remissionem fideicommissi operari non possent verba *cessit, dedit, tradidit, configuravit, &c.* quæ cum fideicommissi compatibilitatem, tanquam consecutiva ad divisionem, & quæ possunt operari effectum assignationis in simplicem administrationem, in specie *Barden. d. callfeld. 17. n. 14. tom. 2. Terr. var. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommissi. d. quest. 28. num. 24. fol. 346. Rot. Rorac. raram Emerix. Jun. decis. 598. num. 12. & 13. & decis. 845. n. 7. & dicitur in hac nostra decis. n. 59. & sepp.*

Nisi tamen cessio, & traditio fuerit facta in amplissima forma, & clausula prægnantissima concepta, quæ nedum Jus de præsentis competens, sed in futurum competiturum ipsum spe comprehendere, nec dividendæ alia Jura de futuro ex cæsis de præsentis haberent, quæ illa fideicommissi, nam tunc data fideicommissi scientia, illi renunciatum confertur, ut in nostris terminis *Houded. d. consil. 33. n. 40. & consil. 63. n. 88. & sepp. lib. 1. Mandell. Ald. consil. 311. n. 6. & 8. Menoch. consil. 87. n. 26. Cephal. consil. 253. n. 9. lib. 2. Geyll. præd. obsequio. lib. 2. obsequio. 139. n. 3. Gabriel de fideicommissi. d. conclus. 1. n. 7. Knipschildt de fideicommissi. citat. cap. 16. sub num. 248. ubi contrariam opinionem ita *75* conciliat. Petr. de fideicommissi. dist. quest. 14. n. 5. Fufar. de substitut. d. quest. 593. n. 124. Peregrin. de fideicommissi. d. artic. 52. n. 23. P'm. quest. 18. n. 12. Boer. decis. 147. n. 13. Adduc. ad Pamph. dist. decis. 220. n. 12. & sepp. Barden. d. callfeld. 17. n. 26. & in addit. ubi refert, & rejicit contrarios. Terr. apud eum d. callfeld. 33. num. 132. tom. 2. & variis. tom. 1. tit. 2. dist. quest. 35. num. 41. & sepp. & sub n. 44. & de pact. fuisse. lib. 2. d. cap. 40. n. 27. & 18. Rot. post eum in decis. ad Mantif. decis. 3. n. 11. & 18. ubi etiam si fuerint Jura utique id *76* præstans competentia fol. 8. Imperf. Colonia anni 1699. in recent. decis. 614. num. 2. pars. 2. & decis. 735. num. 19. pars. 18. tom. 2. Bonè Rot. Florent. apud Giovannu. d. resp. 100. n. 70. lib. 1. ubi quod nullum aliud Jus competere dicitur, quando de Jure fideicommissi constat, & de alio Jure non pro *77* batur.*

Quod si in hereditate, quæ dividitur adesse bona nedum vinculata, sed etiam libera, cum illo casu verba cessionis quantumvis prægnantia, & amplissima verificari possint in bonis liberis ad vinculata, & fideicommissi supposita non se extendere, nec istius renunciationem operarentur, licet secus dicendum esset si adessent folum bona fideicommissi conditionali supposita, ut prædictum est, & in dividendo prosequitur *Michaël. de fratib. part. 3. d. cap. 41. num. 42. & sepp. Fufar. de substitut. dist. quest. 593. n. 109. & 120. optimè Terr. apud Borden. citat. callfeld. 33. num. 133. & 134. tom. 2. ubi eorumque repetita apud eundem Terr. de primogenit. tom. 2. quest. 34. n. 24. 25. & 74. & variis. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommissi. inspectata quest. 28. n. 24. fol. 346.*

Et quod fideicommissum renunciatum non diceretur, quoties in divisione nedum cadunt bona vinculata, sed etiam bona libera, nam congruus congruis referendo respectu istorum amplissima clausula suam operationem facere possent, quod non verificaretur, si omnia bona essent fideicommissaria, nam tunc clausula præstaret inutilis, & superflua *79* manerent si fideicommissi remissionem non arguerent, in specie *Fufar. de substitut. dist. quest. 593. n. 51. & 120. de Lac. de fideicommissi. d. dist. 178. n. 10. ubi*

80 ubi quod idem procedit in promissione evictionis, & in *sententia* num. 284. *Michelet. de fratrib. part. 3. cap. 42. a. 46. Torr. variar. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommiss. d. quest. 28. n. 24. & 33. ubi alij. & n. 36. fol. 347. D. meas Audit. Celderon. inspecta refutat. 2. n. 12. Manf. in Supplement. de legat. & fideicommiss. consil. 30. tom. 12. tom. 9. Rot. coram Borassi. decif. 89. a. 16. in rec. decif. 25. a. 15. part. 17. & d. decif. 601. n. 29. ubi plures concordantes part. 19. repetit. post Constantin. ad Statut. Urb. d. decif. 45. a. 23. & in citat. Lateranen. fideicommiss. 25. Januarij 1715. §. remissio coram Emmeretif. D. meo Cardinali Faltoerria. & 26. Junij ejusdem anni §. fideicommiss. coram eodem.*

Idemque dicendum est si in hereditate divina reperiretur bona subjecta fideicommissio in dividendis purificata, & purificando; quia tunc cum verba remissionis fideicommissi importancia intelligi possint de fideicommissi purificato, non inducent renunciationem fideicommissi conditionalis, & purificandi, etiamsi amplissima sint, ut supra dictum est a. 37. & 68. & infra n. 121.

Eoque validius supradicta cessio de bonis liberis, & de presentibus competentibus intelligenda est, si constaret dividendes se ad illa restringere voluisse, puta si cessissent omnia jura ibi competentis usque ad presentem diem; isto enim caso non obstant verborum, & clausularum amplitudine nunquam importare possent renunciationem fideicommissi conditionalis, ut in nostris terminis *Rota. consil. 117. n. 15. lib. 2. Cyrtat. contrav. 323. num. 17. & seqq. Peregrin. de fideicommiss. d. artic. 52. n. 14. versis. intellige damnanda. Fufor. de substitut. inappellata quest. 593. num. 126. optime *Bonden. dist. collat. 17. num. 25. tom. 2. de Lac. de fideicommiss. in sententia n. 279. Rot. Rom. apud Giovinetti. d. consil. 100. a. 27. coram Pamphili. decif. 82. n. 5.**

Ceteroque certius est amplissima cessio non diceretur renunciationem fideicommissi, quando clausula adjecta essent in instrumento, in quo principaliter agitur de divisione hereditatis paternae, non vero si ageretur de instrumento renunciationis principaliter factae pro transferendo omne Jus in renunciationem, nam tunc in renunciationem diceretur comprehenditur fideicommissum, optime in specie *Torr. variar. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommiss. d. quest. 35. n. 9. 12. 35. & 36. ubi declaratur contrarium, & adducit concordantes fol. 380. & a. 41. & 42. & sub n. 44. versis. nec a me, & seqq.*

Simili modo non conferetur renunciationem fideicommissi, si in divisione libera bonorum alienatio permessa sit *Sard. consil. 70. n. 5. Gualtero. consil. 36. a. 12. & 13. Roland. a Palle consil. 20. n. 19. lib. 2. consil. 55. a. 46. lib. 3. & consil. 34. a. 80. lib. 4. Rimandini. Jun. consil. 751. num. 45. lib. 7. Barfort. consil. 171. n. 45. Cephal. consil. 153. a. 8. & consil. 256. n. 2. Peregrin. consil. 49. n. 10. lib. 4. & de fideicommiss. d. artic. 52. n. 38. & seqq. Knipschildt de fideicommiss. dist. cap. 16. n. 251. Petrus de fideicommiss. d. quest. 14. n. 71. la fin. Menoch. de praesumpt. lib. 3. d. praesumpt. 115. n. 42. & 47. & consil. 87. n. 60. consil. 331. n. 10. & consil. 476. n. 14. Gress. §. fideicommissum d. quest. 63. a. 6. Intriguit. de substitut. creat. 3. allegata quest. 92. n. 41. Fufor. eodem tract. d. quest. 593. n. 21. & pluries, seqq. ubi de veteriori *Canonice. d. decif. 36. n. 7. part. 1. ubi de communi Rot. Fleret. apud Magum. decif. 92. a. 4.**

Et propterea in caso, quo conventum sit, quemlibet ex dividendis portionem suam habere, & de ea disponere, & quidquid voluerit facere possit, & valere, non dicitur voluisse renunciationem fideicommissi, in specie *Rota. d. consil. 137. num. 7. & consil. 144. n. 45. lib. 2. Decian. consil. 52. a. 2.*

lib. 2. Petrus de fideicommiss. d. quest. 14. a. 67. Peregrin. eodem tract. d. artic. 52. n. 44. & 45. Knipschildt de fideicommiss. familiar. eod. citat. cap. 16. n. 245. Torr. variar. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommiss. d. quest. 35. n. 29. fol. 379. Adrien. ad Pamphili. d. decif. 220. n. 11. relati per Bonden. collat. 17. n. 15. tom. 2. ubi plures.

Non obstantibus ipsis, quos in contrarium in no. 86 hris terminis adducunt *Rota. d. diffinit. 21. sub n. 17. Palm. Nep. d. alleg. 278. n. 24. & seqq. versis. Florent. apud Cabali. d. consil. 134. & d. decif. 158. eandemque distinctionem amplectitur Torr. var. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommiss. d. quest. 35. sub n. 34. Rot. Senus. apud Palm. Nep. dist. decif. 379. n. 23. cum qua distinctione, & conciliatione ego pertrahisco.*

Et siue declarationes afferuntur ab eodem *Torr. 88 variar. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommiss. d. quest. 35. n. 26. & 27.*

Siue renunciationum non conferatur, si dividendes voluerint ad quemlibet ex eis portionem suam pleno Jure dominij spectare, in pacto *Rota. d. consil. 137. a. 8. & consil. 138. a. 6. lib. 2. Menoch. de praesumpt. lib. 3. d. praesumpt. 115. a. 72. Fufor. de substitut. d. quest. 193. n. 111. Knipschildt de fideicommiss. dist. cap. 16. n. 246. Intriguit. de substitut. creat. 3. d. quest. 92. n. 82. & seqq. Bonden. dist. collat. 17. n. 49. & 50. ubi refert, & reprobat contrarium tenentes. Rot. Rom. in recent. decif. 524. n. 5; part. 2. & coram Borassi. d. decif. 89. n. 7.*

Quod si ipso verbo pleno Jure pertinetur in divisione apponitur, facta est mentio heredium, tali causa praesumitur dividendes fideicommissum remittere voluisse; data enim subfistens, & doratione fideicommissi, bona ad fideicommissarios transferre deberent, nec pleno Jure ad heredes dividendum spectare possent, ut in specie persequitur *Menoch. consil. 323. num. 22. Bonden. inspecta legat. collat. 17. num. 52. tom. 2. alijque adducti in appendice ad dist. n. 51. fol. 915. eodem tom. 2. Fufor. de substitut. dist. quest. 593. n. 133. Rot. in recent. d. decif. 206. n. 5; part. 9.*

Nec si portiones divise tamquam propriae, & liberæ assignatae fuerant eisdem dividendis, in dividendo *Rota. citat. consil. 137. n. 7. lib. 2. Senen. Jun. consil. 116. n. 60. versis. praterea lib. 1. Guadian. dist. consil. 36. num. 14. Majord. de probat. allegata conclus. 777. num. 7. Knipschildt de fideicommiss. relato cap. 16. a. 147.*

Sed contrarium, quod cum libera facultas disponendi sit eum fideicommissum incompetibilis, illius remissionem inducat limitando theoreticum desinptum a l. cum pater §. hereditatem l. 2. ff. de legat. 2. firmant *Bart. in d. l. qui Rome 122. §. duo fratres num. 21. versis. vel suis distem. ff. de verbor. obligat. Hoedde. consil. 33. n. 22. lib. 1. Giovinetti. dist. respons. 100. a. 22. & seqq. lib. 1. Peregrin. de fideicommiss. citat. artic. 52. sub n. 41. & 44. Fufor. de substitut. allegata quest. 593. a. 21. & seqq. Torr. de pact. futor. success. lib. 2. d. cap. 40. n. 51. & varior. Jur. quest. tom. 1. de substitut. & fideicommiss. dist. quest. 28. n. 14. & 36. fol. 347. Rodolphin. allegat. 126. num. 10. Gelfeld. consil. 281. n. 6. fol. 470. tom. 2. Manf. consil. tom. 9. Supplement. de fideicommiss. & legat. consil. 22. a. 2. Cypess. Latr. decif. 103. a. 12. Rot. Senen. apud Palm. Nep. d. decif. 379. num. 21. Rot. Rom. decif. 403. part. 4. diverf. in recent. d. decif. 206. n. 1. & seqq. & decif. 240. num. 10. & seqq. part. 9.*

part. 9. repetita coram Bich. dist. decis. 134. & decis. 158. & hanc sententiam in iudicando Florentinæ receptionis esse testatur Morazz. in epitom. de fideicommissis. quæst. 59. Rot. Florent. apud Labali. d. consil. 75. n. 3. lib. 1. & apud Giovagnon. d. respons. 100. n. 68. & 89. lib. 1. decis. 92. n. 2. coram me, & firmat præfens decisio n. 49.

Unde si concessa fuisset dividendum facultas disponendi, & omnia faciendi de bonis divis, tamquam de re propria, prout verus Dominus facere posset, fideicommissio reconvinceretur censeretur, in specie Paris. consil. 46. n. 23. & seqq. lib. 2. Theob. Num. consil. 41. n. 5. & seqq. Hooded. dist. consil. 33. n. 26. lib. 1. Bauden. d. collat. 17. num. 41. & seqq. tom. 2. ubi plures concordantes. Rot. Rom. coram Cels. decis. 376. n. 13. Rot. Florent. apud Giovagnon. dist. respons. 100. n. 71. lib. 1.

Idemque dicendum est, si fuisset apposita clausula constituentes se ad iudicium Procuratores irrevocabiles uti in rem propriam, in puncto Cyriac. citat. contrav. 283. n. 56. & dist. contrav. 323. num. 17. & seqq. ubi quod hoc procedit, quando associata est alijs clausulis ad idem tendentibus, & non sinit re stricta ad tempus præfens. Episcop. Rot. speculata dist. 21. n. 18. & 19. ubi plures individualium autoritates referi. Peregrin. de fideicommissis. dist. artic. 12. n. 43. Pufar. de substitut. d. quæst. 593. n. 129. Me. ub. de præsumpt. lib. 3. d. præsumpt. 115. n. 67. Intrigial. de substitut. caus. 3. d. quæst. 92. num. 64. Petrus de fideicommissis. dist. quæst. 14. num. 28. & 31. Michalor. de fratrib. part. 3. dist. cap. 41. num. 54. & seqq. Gallat. de renouat. caus. 1. dist. cap. 44. n. 22. versic. similiter. Mans. consil. tom. 9. supplement. de fideicommissis. & legat. consil. 23. n. 7. Cavalcion. citat. decis. 36. n. 18. part. 1. Rot. Florentin. apud Giovagnon. d. consil. 100. n. 71. lib. 1.

Et regulare est, quod clausula in instrumento divisionis adjecta semper operari debent effectum remissionis fideicommissi, quando apposita sunt verba omnimodam bonorum libertatem generaliter præferentia, in individuo Rot. in Interamnen. fideicommissis. 17. Janu. 1709. §. ex quibus coram Molines, in Roman. missis. 15. Aprilis 1712. §. & quomodo cum seqq. & 16. Januarij 1713. §. in hoc. & seqq. coram Len. etia. 9. Junij ejusdem anni §. consilio coram Rorrendis. D. mas Crispo, & 12. Januarij 1714. §. & fact. coram Louetta.

Conciliantur tamen, nisi mea me fallit opinio, prædictæ auctoritates inter se dissident, ut secundo opinio non procedat, quando edissent etiam bona libera, omnia tunc licentis alienandi ad ista restrictio debet Bart. in d. l. qui Roma 122. §. duo fratres n. 6. D. ment Andrie. Calderon. d. resol. 2. n. 12. Terr. varior. Jur. quæst. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommissis. d. quæst. 28. n. 36. fol. 347. Rot. Rom. coram Baratt. decis. 89. n. 1.

Quæ declaratio non esset recipienda, quando licetot alienandi esset generalis, & comprehensivus omnium bonorum divisionum, quis tunc nedum libera, sed etiam fideicommissaria bona comprehendit. 98. docet, in specie Pufar. de substitut. dist. quæst. 593. num. 51. Rot. in recent. d. decis. 140. num. 7. & seqq. ubi declarat contrarias part. 9. repetita coram Bich. d. decis. 158.

Alia conciliatio in eo consistit, quod secunda opinio locum habeat dumtaxat si alienatio sequuta sit, & effectiva traditio, & in parte alienata tantum, nam si res fideicommissi subiecta penes gravatum remanserit, omnis fideicommissi foper diu bonis impossibile non subitum non remanet, ut declarat in puncto Bart. in d. l. qui Roma 122. §. duo fratres num. 21. in fin. ff. de verbor. obligat. Berk. consil. 108. n. 19. lib. 1. Riminaldi. Tum. consil. 80. n. 38. lib. 1. consil. 204.

n. 46. lib. 2. & consil. 748. n. 10. lib. 7. Gabriel consil. 91. n. 11. & consil. 125. n. 15. lib. 1. Hooded. citat. consil. 33. n. 12. lib. 1. Episcop. Rot. d. disp. 21. n. 16. Gayll observ. 139. n. 14. lib. 2. Peregrin. consil. 93. n. 10. lib. 1. consil. 119. n. 23. consil. 49. n. 10. eodem lib. 1. & de fideicommissis. dist. artic. 52. n. 44. Intrigial. de substitut. caus. 3. d. quæst. 92. num. 42. Petrus de fideicommissis. dist. quæst. 14. n. 70. Pufar. de substitut. d. quæst. 593. n. 129. & seqq. ubi declarat contrarios procedere, quando testator loquutus est 100. verbis universis. Gallat. de renouat. caus. 1. allegata renouat. 44. n. 22. versic. verum non satis. Pajeria. d. problem. legal. 5. n. 27. ibique Basset. post d. problem. 5. n. 239. Kupschid. de fideicommissis. Supplemento cap. 16. n. 252. Terr. de post. futur. success. lib. 2. d. cap. 40. num. 52. & varior. Jur. quæst. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommissis. d. quæst. 28. n. 23. fol. 146. & n. 36. & 39. ubi declarat contrarios, & quæst. 35. n. 5. fol. 377. sub num. 25. 32. & num. 34. Mans. consil. 20. n. 11. tom. 9. Rot. Senen. apud Palm. Nep. d. decis. 175. n. 23. versic. vel quando est sequata alienatio. Rot. Florent. apud Magen. decis. 82. n. 5. apud Giovagnon. d. respons. 100. n. 69. lib. 1. d. decis. 92. n. 3. inter hœc non impressis coram me. Rot. Rom. coram Durat. citat. decis. 89. n. 6. in recent. d. decis. 601. n. 25. part. 19.

Quod procedit, quando veritas in divisione simplici, non vero, quando ista movet est clausula efficacissimis, & pregnantibus fideicommissi renunciationem indocentibus, quo casu etiam alienatione non sequuta fideicommissum subitum remanet, in specie Giovagnon. d. consil. 100. n. 16. & 17. ibique Rot. Florent. sub num. 105. lib. 1. Mans. consil. tom. 9. supplement. de fideicommissis. & legat. d. consil. 23. n. 9. Caspald. d. consil. 141. n. 9. & seqq. fol. 442. tom. 1.

Prout subitum remanet etiam non sequuta alienatione, quando fuit facta mentio hereditum, & successorum in facultate alienandi condicendi concessa, cum etiam non facta alienatione per condicentem fideicommissum destrui possit mediante alienatione facienda per hæredes illius, bene in individuo Giovagnon. d. respons. 100. sub n. 17. lib. 1. Pufar. de substitut. speculata quæst. 593. n. 31. Quid. de fideicommissis quæst. 9. n. 146. Terr. de post. futur. success. lib. 2. d. cap. 40. n. 53. & varior. Jur. quæst. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommissis. d. quæst. 35. n. 32. fol. 380. Rot. in recent. d. decis. 206. n. 6. & d. decis. 240. n. 15. part. 9. & decis. 128. n. 2. part. 16. ubi plures referunt, & post Terr. de post. futur. success. decis. 171. n. 2. & post disert. 81. Paulat. decis. 1. n. 18.

Et adus alienationis dicitur sequotus per hereditio institutionem factam in testamento condicentio, in specie Menoch. consil. 87. num. 60. & seqq. & de præsumpt. lib. 3. præsumpt. 115. n. 64. Giovagnon. d. respons. 100. n. 54. & n. 90. lib. 1. Episcop. Rot. citat. disp. 21. num. 23. Pufar. de substitut. citat. decis. 593. n. 40. Caracian. allegata quæst. 36. n. 15. & 16. part. 1. Rot. in recent. d. decis. 206. n. 6. & d. decis. 240. n. 16. part. 9. & num. 17. ubi amplius 104. sufficere approbationem divisionis in testamento factam, repetita coram Bich. dist. decis. 134. & decis. 158. & infra decis. 67. n. 11.

Tertio modo prædictæ contrarie sententia conciliantur, ut secundo opinio procedat in alienatione particulari per alienationem enim generalem inter vivos, vel per ultimam voluntatem fideicommissum renunciantum non censeretur Menoch. de præsumpt. lib. 3. de præsumpt. 115. n. 67. Kupschid. de fideicommissis. d. cap. 16. n. 252. Michalor. de fratrib. part. 3. d. cap. 41. n. 73. versic. concludamus. Rot. in recentior. dist. decis. 601. num. 25. part. 19.

Sed sufficere alienationem titulum universali faciam etiam per ultimam voluntatem, si verba sint ampla, & pregnantia, tenet in terminis *Fusar. de substitut. d. quest. 593. num. 34. & seqq.* ubi plures limitationes, & declarationes adducit.

Quarto modo conciliantur opinionones contrarias, ut secunda non procedat, si verumtenim in alienatione necessaria, sed solum in voluntaria, in puncto *Rot. Rom. coram Baratt. decis. 89. n. 15.*

Conciliatur quinto, ut non procedat secunda opinio, quando non probatur scientia fideicommissi in habente facultatem alienandi, nam hoc facit operatur fideicommissi remissionem eo concurrente illius scientia, in individuo *Torr. varior. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. de substit. & fideicommiss. citat. quest. 35. sub num. 2. versic. & magis precipit. & sub num. 3. fol. 377. & num. 31. & seqq. Rot. Senen. apud Palm. Nep. d. decis. 379. n. 24.*

Hec autem alienatio facultas tributa non censetur ex quo in instrumento divisionis apposita sic clausula libera, & absoluta, quando ista refertur ad communionem *Rot. in revent. d. decis. 601. num. 24. part. 19.*

Et interpretanda est de licita, & permissa inter agnatos, quando testator exoptavit, ut bonus in familia, & agnatione conservetur, in specie *Comm. consil. 82. n. 53. Mans. consil. tom. 9. de fideicommiss. & legat. d. consil. 21. n. 4. il 2. §. verum omnia. Knipfchildt de fideicommiss. spe allegato cap. 16. sub n. 251. versic. & alienatione. Torr. varior. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. de quest. 28. n. 22. fol. 345. & d. quest. 35. sub n. 33. fol. 380.*

Concessa autem filijs non extenditur ad nepotes, & concessa cum onere investiendi non suffragatur non sequitur investimentum, de quo emptores debent esse solliciti, bene in individuo *Rot. coram Emper. Jur. decis. 845. n. 9. & 10. ubi adducit concordantes.*

Promissionem eviditionis pariter non inducere renunciationem fideicommissi, cum ea de Jure intelligi debeat juxta naturam contractus, cui addicitur, & cum simpliciter bonorum divisio fideicommissi remissionem non inducat, ut didum est supra *num. 1. & seqq.* ita nec promissio eviditionis in instrumento divisionis apposita, in puncto *Barol. in d. l. qui Romę 122. §. duo fratres n. 10. versic. quando dicit. ibique Crot. n. 77. Rip. n. 79. Alciat. n. 36. versic. ceterum illud ff. de verbor. obligat. Cynat. allegata contro. 303. n. 20. Amat. resol. 77. sub n. 32. Castald. citat. co. sol. 281. n. 5. & 6. D. meus Aud. Caldera. d. resol. 2. n. 8. Fusar. de substitut. d. quest. 593. num. 61. Peregrin. de fideicommissi. d. ar. cit. 52. num. 28. 69. & seqq. Menoch. de presump. lib. 3. d. presump. 115. n. 12. & seqq. Petr. de fideicommissi. d. quest. 14. n. 35. & seqq. & num. 392. de Lac. de fideicommissi. d. disc. 177. num. 19. & seqq. Torr. apud Bonde. citat. collat. 33. n. 238. & seqq. vol. 3. repetita apud eundem de majorat. part. 2. quest. 34. num. 39. idem Torr. varior. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. d. quest. 28. n. 25. & seqq. fol. 345. Mans. consil. tom. 9. de fideicommissi. & legat. allegata consil. 21. n. 4. il 2. versic. prout etiam Rot. Rom. coram Baratt. rehta decis. 89. n. 6. Priat. d. disc. 192. n. 8. in revent. citat. decis. 272. num. 6. part. 10. decis. 51. n. 8. & q. part. 14. d. decis. 601. n. 26. part. 19. & optima d. decis. 607. n. 17. & 18. eadem part. 19. repetita post Constant. ad Statut. Urb. d. decis. 42. n. 14. & in interamens. Fideicommissi 15. Junij 1716 §. inefficax versic. nec magis coram Crotto.*

Eoque minus eviditionis promissio potest importare renunciationem fideicommissi, si fuerint simul tradita bona libera, & fideicommissi subjecta, *Tom. 1.*

& fuit stipulata eviditio quoad bona libera, & quoad fideicommissaria conventum fuit, quod traderetur talia qualia; ex hac enim contradictione validum eruitur argumentum preservatum fideicommissi respectu bonorum, quo illi obnoxii sunt, ut post individuales auctoritates, quas refert *Rot. post de Lac. de fideicommissi. citat. decis. 70. n. 13.*

Vel si promissio eviditionis restricta sit ad certum casum, quo casu in alio diverfo presumpta remissionis fideicommissi non est operativa, in individuo de Lac. de fideicommissi. d. disc. 178. n. 12. Castald. consil. 194. sub n. 50. & 11. fol. 128 tom. 2. ubi, quando talia promissio non dicatur restricta, & firmata in hac nostra decisione n. 51.

Sed limitatur supradicta regula, quod per promissionem eviditionis non censatur renunciatum fideicommissio, ut non procedat, quando bujusmodi promissio est concepta verbis amplissimis, universalibus, genericis, tradam successivum habentibus, quo casu inducere renunciationem fideicommissi doceantur in specie *Cynat. contro. 323. n. 20. Episcop. Ruc. d. diffinit. 21. n. 29. & 30. Fusar. de substit. d. quest. 593. num. 66. & seqq. rehta per Rot. decis. 607. n. 23. part. 19. revent. Bonde. d. collat. 17. num. 20 22. & seqq. n. 36. & 46. & seqq. tom. 2. Gob. consil. decis. 5. n. 27. tom. 2. Heltrigiol. de substitut. cont. 3. citat. quest. 92. no 55. & 57. Ursol. de translat. allegata quest. 87. num. 27. & seqq. Card. de Lac. de fideicommissi rehta decis. 178. n. 5. Mart. vot. 91. n. 4. Cavatim. citat. decis. 36. n. 19. part. 1. Barz. d. decis. 96. num. 28. & seqq. Rot. Senen. apud Palm. Nep. allegata decis. 379. n. 16. Rot. Rom. in revent. decis. 135. n. 10. part. 14. & decis. 128. n. 4. part. 16. coram Crot. decis. 376. n. 14. ubi aderat promissio eviditionis, & manutationis quoad porciones divisi, post de Lac. de fideicommissi de Paphis 17. Februarij 1713. §. maxime, quia coram Lancelotti, & 7. Maji 1714 §. famulatus coram Reventis. D. meo Crispo, & 25. Februarij 1715. §. foris veris coram Lancelotti, & in d. Persina Emphytheusis. 1. Julij 1716. §. preterea, & 14. Junij 1717 §. final. coram Pascore, & tenetur in hac nostra decisione n. 48.*

Proindeque renunciatum dicitur, si dividentes promiserant aliquam litem perpetuo non movere, sed minuitere, & defendere quoquo modo, & quomodocumque sequeretur molestia, in puncto *Hended. citat. consil. 33. n. 15. lib. 1. Cynat. d. contro. 283. num. 53. Castald. allegata consil. 190. n. 9. tom. 2. Gabriel de fideicommissi. citat. consil. 1. n. 23. Rot. Florentin. apud Giovannem. spe allegato responf. 100. n. 72. lib. 1.*

Vel si clausula, & verba amplissima sine complexiva heredium, & successorum, perpetuamque actus observantiam preestarent sub strictissima promissione eviditionis damnum, & interesse in casu contraventionis *Rot. in Cameracen. Bonorum 17. Aprilis 1711. §. admodum assere, & seqq. coram bo: meo Asfeldo. 27. Junij 1712. §. & sane coram Crot. & 6. Februarij 1713. §. solidum verum bo: meo Lancelotti, in Pisaren. Emphytheusis 19. Januarij 1712. per cot. coram bo: meo Asfeldo, & 2. Decembris ejusdem anni §. servatus coram Emmerst. D. meo Cardin. Scotto, in Romana Immissiois 16. Februarij 1713. coram Lancelotti, & in rehta Florentina Fideicommissi de Paphis 17. Februarij ejusdem anni §. subsequitur coram eodem, & in d. Persina Emphytheusis. 1. Julij 1716. §. preterea, & 14. Junij 1717 §. final. coram Pascore, & tenetur in hac nostra decisione n. 48.*

Concurrente tamen in dividendis scientia fideicommissi, nam ei deficiente promissio eviditionis etiam munita clausulis amplis, & generalibus

119
fidel-

fideicommissi remissionem non inducit, in specie *Mandil. de evict. cap. 115. n. 18. & seqq. & n. 37. Cyprian. de contrav. 323. num. 21. & 31. Amac. d. refut. 77. n. 30. Rot. Sena apud Palm. Nep. dist. de decif. 379. n. 12. 19. & seqq. & n. 24. & seqq. eprege Rot. in recet. d. decif. 607. n. 23. & seqq. part. 19. ubi respondet auctoritatibus contrariis firmantibus semper debet evisionem, five illam promittens seiverit, five ignoravit fideicommissum, illasque
130 declarat, quando testator in divisione, licet secus dicendum asserat, si evidenti promissa sit in venditione, ptemutatione, aliusque similibus contradicibus, & in d. *Perafina Emphyteusis* 1. Julij 1716. §. preterea coram *Fesaro*.*

Propterea remissionem non induceret talis promissio, quando sumus in fideicommissi conditionali, & de futuro, cui per promissionem eviditionis nonquam censetur renunciatur, licet secus esset in
131 fideicommissio puro, & de presenti, ut post plures, quos referat, in individuo prosequatur *Palm. Nep. Inspectata alleg. 254. n. 18. & 21. Torr. apud Beaten. d. collat. 33. n. 135. & seqq. tom. 2. ob plures concordantes, & n. 141. & seqq. de Lac. de fideicommissi. d. dist. 277. n. 19. & seqq. Baldast. decif. & rei judicat. tit. 3. de legat. & fideicommissi. decif. 26. num. 9. Rot. post differt. 35. Paulat. decif. 1. num. 9.*

Limitatur secundò regula, quod non censetur tenentur fideicommissi per promissionem eviditionis, quando alia clausula, & circumstantie
132 concurrunt indolitive remissionis fideicommissi, secus verò, si talis promissio simpliciter facta sit, & non est associata aliis clausulis, ut in specie prosequitur *Boaden. d. collat. 17. num. 33. 36. & 47. lib. 2. Peregrin. de fideicommissi. Inspectata art. 52. n. 69. versic. attem de per se. Galleras. d. remanet. 44. n. 21. versic. de evisione preterea. de Lac. de fideicommissi. d. dist. 277. n. 19. & 20. Rot. in recet. plures relata decif. 273. sub a. 6. part. 10.*

Tantoque minus censeri potest renunciatur fideicommissi, si dividentes acceptaverint partes sibi obvenientes cum suis oneribus, & gravaminibus, quod
133 arguit bona fuisse acceptata, & volita etiam cum onere fideicommissi, in puncto *Cyprian. de contrav. 323. n. 29. versic. tertii quia*.

Nec quando factum reservata Jura concernentis bona divisa, in specie *Mandil. Alb. consil. 74. sub n. 10. Cyprian. citat. contrav. 323. n. 30*.

Si verò inter fratres ad sint alia Jura præter illa
134 la fideicommissi, de illis reservatio intelligenda est, non de Juribus fideicommissi, ut post plures singulares auctoritates prosequatur in individuo *Cirac. d. dispert. 5. n. 60. & seqq. Episcop. Recet. Inspectata dispert. 21. n. 35 & seqq. Rot. apud Giovann. d. consil. 100. n. 58. versic. neque etiam ubi sit lib. 1.*

Et si ex clausulis, & verbis generalibus constaret de remissione fideicommissi, tunc eo magis
135 reservatio ad alia Jura referenda esset, quam ad illa fideicommissi renunciati *Cirac. d. dispert. 5. n. 59. & seqq. Episcop. Recet. d. dispert. 21. n. 41. & 43. Rot. Rom. apud Giovann. d. consil. 100. n. 58. versic. neque etiam ubi sit lib. 1.*

Idemque casu talis reservatio interpretari deberet facta quoad tertios, vel favore aliorum vocatorum, non favore dividendum, qui fideicommissi
137 reservatio fideicommissi quoad alios vocatos, & tertios, illiusque remissio respectu ipsorum dividendum, eorumque hæredum *Giovann. citat. consil. 100. n. 109. lib. 1. alique relati per Episcop. Recet. d. dispert. 21. n. 40. & seqq. Decis. Florentina apud Cabal. allegato consil. 75. n. 10. lib. 1.*

Excluditur etiam voluntas remittendi fideicommissum, quando in proemio divisionis assignata fuit pro causâ dissolutio communione bonorum ubi negligentiam, quæ regulariter adesse solet in ipsa, quæ communiter possidentur, cum enim tali casu sit expressa causa, ob quam devenit fuit ad divisionem, illa onicè attendenda est, & excludi illa remissionis fideicommissi, & quæcumque alia, quæ non sunt
138 a dividendum volens, nec cogitatur, in specie *Peregrin. consil. 93. num. 6. & seqq. lib. 2. de Lac. de fideicommissi. d. dist. 277. n. 23. & dist. 278. n. 12. Torr. varior. Jur. quæst. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommissi. d. quæst. 35. num. 52. & seqq. Rot. post Constantin. ad Statut. Urb. citat. decif. 41. n. 14. & seqq. allegata decif. 42. n. 9. d. decif. 43. num. 2. & decif. 44. n. 8. in recet. decif. 308. n. 11. part. 11. & decif. 25. num. 12. & seqq. part. 17. & in citat. *Macerat. Legatum, & fideicommissi super prædico della Cimarella, & domania cum apotheca* 23. Jan. 1710. §. ad hoc, & la eadem fideicommissi super referuati 26. Januarii 1711. §. eque certis coram *Asfeldo, in dist. Interam. fideicommissi* 25. Januarii 1715. §. his ita promissis, & seqq. coram *Emil. nensis. D. vna Cardin. Falcoaria, & 26. Januarii eiusdem anni §. scilicet coram eadem, confirmata* 25. Jan. 1716. §. quod si ex sole coram *Orro*.*

Quod procedit etiam unus ex dividendum sit minor, nam si ejus nomine fuit præta licentia, & interpositio Decreti s. Judice ad effectum valide dividendi ea expressa ratione, quia communio patit discordiam, & quod communiter possidentur, communiter negligitur, decetum limitatè interpositum non potest extendi ad casum totaliter divisionem remittendi fideicommissum nec explicitè, nec
139 explicitè enunciatur, in individuo *Torr. var. quæst. tom. 1. tit. 2. citat. quæst. 35. n. 9. Rot. in d. Macerat. Legatum, & fideicommissi super prædico della Cimarella, & domania cum apotheca* 23. Jan. 1710. §. ad hoc, & seqq. ubi concordantes coram *Asfeldo*.

Secus verò dicendum esset, si in proemio instrumenti se expresserint Partes velle ad dividendum devenire ad hoc, ut bona perveniant ad dividendum libera, & allodialia, vel aliam similibus causam
140 specificaverint, nam tunc fideicommissum dubio proci censetur remissum, in individuo *Palm. Nep. d. alleg. 278. num. 12. & seqq. Torr. varior. Jur. quæst. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommissi. d. quæst. 28. n. 34. fol. 347. & quæst. 35. n. 52. & seqq. Rot. Rom. in recet. d. decif. 318. n. 10. & seqq. part. 11.*

Quod intellige, si vera libertatem importantis sint appositæ cum scientia fideicommissi, si uon modificentur ab alijs verbis, & clausulis subsecutivis, si non sint appositæ in executivis, & si non
141 possunt ad aliud referri, ut bend in individuo *Palm. Nep. d. alleg. 254. n. 22. versic. nec me ab ista*.

Et ex his promittitur, quod nec censetur fideicommissum renunciatur, si divisio facta sit 3 Patre in
142 ter filios, plene *Menach. consil. 87. num. 82. & 83. Knipfchildi de fideicommissi. dist. cap. 16. n. 257. Rot. coram Emerit Jan. decif. 845. n. 2. & seqq.*

Præsumitur enim talis divisio facta ad evitanda inter ipsos jurgia *Rot. coram Emerit Jan. d. decif. 845. n. 2.*

Maximè, quando facta facta paulo post conditionem testamentum, & concordat cum dispositis in
143 illo *Rot. coram Emerit Jan. decif. 298. n. 5. & 6. ubi quod hoc eo magis procedit, si fuit habita relatio ad testamentum, & d. decif. 845. n. 4. & 5.*

Sic etiam excluditur voluntas renunciationis fideicommissi, si testamentum, in quo illud ordinatum legitur, fuit a dividendum approbatum mediante descriptione bonorum tamquam fideicommissi
144 subjectionem *Rot. coram Emerit Jan. d. decif. 592. n. 10. & 11. & citat. decif. 845. n. 6.* Vel

- 136 Vel mediante legatorum in testamento relictorum *Rot. coram Emerio Juv. d. decis. 598. n. 9. & decis. 895. n. 6.*
- 137 Aut mediante fideicommissi preservatione a dividendibus facta, in specie de *Lac. de fideicommissi. dist. 179. n. 5. versic. licet enim. D. mens Andri. Calderae. Impeccata refut. 3. n. 15. Caspold. consil. 173. n. 5. & seqq. Urcal. de transact. d. quest. 87. n. 35. Masf. in supplemento de fideicommissi. & legat. consil. 20. n. 5. tom. 9. Fajfar. de sublimit. pluris relecti quest. 593. n. 161. Rot. post de *Lac. de fideicommissi. decis. 333. n. 11.* ubi alias decisiones referuntur, & in *retrat. decis. 358. n. 19. part. 16.**
- 138 Quod si confiter unum ex dividendibus voluisse remittere fideicommissum, ipsi preservativa non prodesse, sed alijs, de quorum voluntate fideicommissi remissio non constat, in puncto *Fajfar. de sublimit. d. quest. 593. n. 164. & seqq. Rot. coram Emerio Juv. decis. 35. n. 3.*
- 139 Et si preservatio facta respectu fideicommissi in satutum purificandi non extenditur, nec comprehendit fideicommissum de tempore divisionis purificatum, quod non obstante dicta preservativa relictas, quas refert, in specie *Rot. in retrat. decis. 391. n. 9. part. 14. & d. decis. 128. num. 11. & seqq.* ubi ampliat part. 16.
- 140 Si vero preservativa fuisset apposita ad favorem unius, non debet capi interpretatio, per quam in illius odium retroqueretur de *Lac. de fideicommissi. d. dist. 179. n. 10.*
- 141 An autem ex speciali reservatione alienius fideicommissi, aliorum fideicommissorum remissio inducatur, respondeo affirmative, nam si dividendes alia fideicommissa reservare voluissent, id expressum fuisset, quod cum non fecerint, alia omnia renunciare voluisse censetur, in specie *Mandri. At. consil. 290. n. 3. Cephal. consil. 253. n. 35. & consil. 379. n. 79. lib. 3. Burd. consil. 394. n. 18. lib. 1. Episcopo. Rec. d. dist. 21. n. 36. & sub num. 43. & 44. Mench. allegato quest. 87. n. 34. consil. 356. n. 11. & de presump. lib. 3. d. presump. 115. n. 74. Gabriel. commun. consil. tit. de fideicommissi. citat. consil. 1. num. 40. Iniquit. de sublimit. sent. 3. relecta quest. 92. n. 60. Borden. d. citul. 17. n. 39. tom. 1. Rot. Florentin. apud Giovagnon. d. consil. 109. n. 74. lib. 1. Rot. Rom. in retrat. decis. 659. num. 2. versic. confirmatur part. 1. & decis. 230. num. 14. part. 11. decis. 391. n. 1. & seqq. part. 14. decis. 161. num. 1. & seqq. part. 16. Et in simili Rot. in d. Maceraten. legatorum, & fideicommissi super predicto della Cimarella, & domum cum apostolica 23. Junii 1710. §. mihi quae officere coram Anselmo.*
- 142 Quamvis contrarium, quod per reservationem unius fideicommissi a dividendibus factam, alia non censentur renunciare nec remitti in individuo scriptis *Becc. d. consil. 187. n. 76. & seqq. Fajfar. de sublimit. d. quest. 593. num. 180.* ubi de veteri *Impunit. de fideicommissi. d. sup. 16. n. 258.*
- 143 Ex clausula tamen fideicommissi remissionem importantibus facilius remitti censentur fideicommissi non reservata *Fajfar. de sublimit. d. quest. 593. n. 180. in fine.*
- 144 Perforiter extenditur remissio fideicommissi, si illa praetendatur facta a minore atque eo quod adhibere fuerint solemnitates Statutariae, nec constet ipsam fuisse a iudice auctoritatem de fideicommissi, ejusque verba, nam tunc dubio procul per quaecumque etiam generalia verba fideicommissum nonquam renunciatum censetur, ut praeter adductos in *decis. Florentin. 92. n. 5. coram me, firmat in specie Cyriae. d. contraven. 323. n. 24. 46. 48. & 50. Caspold. citat. consil. 141. n. 15. & seqq. fol. 443. tom. 1. ubi tamen, quod fufficit talis divisionis ratificatio facta in maiore aetate *Peregrin. de fideicommissi. d. erit. 42. n. 91. Torr. varior. tom. 1. tit. 3. d. quest. 23. n. 32. & d. quest. 35. n. 6. & seqq.* ubi latet, & sub n. 32. *Rot. Rom. coram Caprar. d. decis. 100. n. 8. & citat. decis. 117. n. 14. post de *Lac. in Mutis. de dot. d. decis. 1. n. 13. & 14. & in d. Maceraten. legatorum, & fideicommissi super predicto della Cimarella, & domum cum apostolica 23. Junii 1710. §. adducit nihilominus coram Anselmo.***
- Idque procedit quamvis minor obtinuerit dispensationem, & habilitationem pro facienda divisione; dispensatio enim hac stridit intelligi debet, & concessa pro divisiōe facienda, ad remissionem fideicommissi omnino diversum non extenditur, nec 146 habilitatus censetur, sed adhuc pro minore habetur, ut est clarus *Reat. in l. si pupillorum 7. §. si Preter ff. de reb. cor. & in individuo prosequitur Cyriae. contraven. 313. n. 35. & seqq.* ubi plene de materia *Buffet. post d. problem. 5. Passeris. n. 260. Torr. varior. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. allegat. quest. 35. n. 9. & seqq.* ubi loquitur de minore, & maiore, & 147 respondit obiecto desumpto ex clausula amplissima in instrumento adjecta.
- Prout remissio fideicommissi exclusiva aemaret, quando dividendes subrogant bonis liberis in locum bonorum, quae a fideicommissi eaemere voluerunt, nam tunc respectu aliorum bonorum fideicommissariorum, in locum quorum bona libera subrogata non sunt, fideicommissum remissum non censetur, in puncto de *Lac. de fideicommissi. d. dist. 179. n. 12. versic. & claris.*
- 148 Nisi ex conjedura pro fideicommissi remissione praeponderantibus constaret de contrariis mente dividendum, nam tunc neque respectu bonorum, in quibus subrogatio facta non est, sed etiam insuper bonis subrogatis fideicommissi subalternis remitteretur, de tunc subrogatio viculorum fideicommissi incideret postea bonis favore aliorum vocatorum, non ad commodum ipsorum dividendum, qui mediantibus clausula amplissima verbis conceptis juri fideicommissi renunciant, illudque remiserunt, ut post plures, qui eo refert, habet in specie *Episcopo. Rec. d. dist. 21. n. 43.*
- 149 Et ex alijs pluribus circumstantiis excluditur renunciatio fideicommissi pro divisionem, illa enim sicut ex conjedura inducitur, ita contrariis conjeduris excluditur in individuo Cyriae. *speculatio. contraven. 333. n. 29. Rot. in Interamna. fideicommissi. 21. Januarii 1709. §. alterius coram Eminen. D. meo Cardin. Paternis.*
- 150 Valde autem in hac materia, prout in alijs omnibus fideicommissis, iudicis arbitrio est tribuendum, qui omnibus clausulis, verbis, & circumstantiis sedulo ponderare personam dividendum induere debet, omnibusque simul, & collatis ejus accipere attendere considerare, ac verissime de illis voluisse renunciare fideicommissi, & illis auctoritate, ac Tribunalium iudicis, qui in diversis casibus proderunt accommodare voluntatem credentium; quae itaque lex attendi debet, eique infervere Dd. placui, eandem conjeduram etiam approbandam per reprobanda jura maiorem, vel minorem assiduitatem voluntatis dividendum ab alijs circumstantiis desumptam, dummodo tamen praesens aliquando intantur qualiter clausulae, & verborum, quae ad hoc, ut per divisionem inducatur renunciatio fideicommissi debent esse adeo ampla, & effranta; ut ex illis expressis, vel revere desumere voluntas renunciatio fideicommissi, in individuo Cyriae. *dist. contraven. 323. n. 50. Palm. Nep. d. alleg. 278. num. 2. & 13. Rot. Rom. post Constantin. ad Statut. Urb. citat. decis. 42. num. 16. & decis. 44. num. 5. coram Cels. dist. decis. 376. num. 13.*

num. 17. Rot. Florent. apud Giovannum. d. resp. prof. 100. n. 67. lib. 2.

Et necessario concludere remissionem illius, nam
153 si esset æquivaoca, vel aliquo modo dubia, & ad aliud
referribilis, remissionem fideicommissi induceret, in specie
Cyriac. d. contrav. 131. a. p. & seqq. ubi quod

153 ad evitandum remissionem non presumitur extare
unica tantum casus, sed plures. D. mot. Audit. Cal-
deron. d. refut. 2. num. 13. Urcel. de translat. citat.
quest. 87. n. 22. Masf. in supplement. de legat. & fidei-
commissi, allegata consil. 20. sub n. 9. tom. 9. Pe-
vegrio. de fideicommissi. d. oris. 82. n. 32. Menest.
de presumpt. lib. 3. citat. presumpt. 115. c. 34. Fu-
sar. de substitut. l. 2. pecitata quest. 593. n. 176. Kuis-
schilde de fideicommissi. d. cap. 16. sub n. 248. vespit.
de ad hoc ut clausule. Torr. varior. Jur. quest. tom. 1.
tit. 2. de substitut. & fideicommissi. d. quest. 28. n. 18.
& seqq. fol. 145. n. 31. & 36. & quest. 35. n. 21.

154 ubi plures concordantes, & omni. 40. declarat, quan-
do verba verificari possunt in alia bonis. Galterat.
de renunciat. cont. 1. dist. reuoc. 44. num. 23. ver-
sit. ut igitur liquet. Palm. Nep. d. alleg. 354. n. 72.
& d. alleg. 378. n. 12. & 23. Rot. Scen. apud eundem.
d. decis. 379. n. 25. & seqq. Rot. Rom. in re-
decis. 358. n. 5. & 6. part. 13. decis. 51. n. 7. & 8.
part. 14. decis. 135. n. 2. 9. & 10. part. 18. post Torr.
de post. futur. success. decis. 42. n. 1. post Constantin.
ad Statut. Urb. d. decis. 44. n. 6. & 16. post de Loc.
de fideicommissi. citat. decis. 70. n. 12. Rot. Florentin.
apud Giovannum. cit. consil. 100. n. 87. & 88. lib. 2.
& statuat in presenti decis. n. 31.

Unde sufficiens non esset clausula pro se, ver-
155 dicit, & successoribus quibusdamque, quæ renuncia-
tiones non importat, si fideicommissi non sit la-
da mentio, in specie Cyriac. l. pecitata contrav. 123.
n. 19. Rot. in reuoc. d. decis. 605. n. 23. part. 19.
ubi quod hoc procedit etiam adjectum esset - in
perpetuum - repetita post Constantin. ad Statut. Urb.
citat. decis. 41. n. 19. & 20.

Nec si dividentes omni iuris, & Legum au-
silio renunciant, cum talis clausula hæc ad plura re-
156 flecti possit, & consequenter fideicommissi renuncia-
tione importare non valeat, in terminis Fusar. de
substitut. citat. quest. 593. n. 235. & 236. ubi addu-
cit, & refert contrarium, & de veriori, testatur
Kuischilde de fideicommissi. allegato cap. 16. n. 248.
157 Quod quid contrarium vigore hujus clausula
tenentur Cyriac. d. contrav. 281. n. 55. alique, quos
revert. & reprobat Fusar. de substitut. l. pecitata
quest. 593. n. 235. & 236.

Necque si aliis verbis, & clausulas supra recen-
sitis adhibuerit, ut ostensum est, considerari te-
nemur possit pro una ex circumstantiis arguendis
remissionem fideicommissi, si uni ex dividendis
158 fuerint tradita bona libera, & alteri bona fideicom-
missi subiecta, & bona utriusque speciei æqualiter
adhuc - & valens nulla habita ratione vinculi
fideicommissi, quod divisio iniusta fuisse, quia is,
qui obtinuerat bona fideicommissaria considerata
deprivatione valoris bonorum propter tale onus val-
de minus receperit, dum loco bonorum liberorum
condidit liberis, de qua præcipue significatur
sententiam vidualium super bonis fideicommissi ob-
tinuisset, & ob id ad iniustitiam, & in æqualem

158 evitandum dicendum est, & dividentes bona omnia
easque libere repulsi, & vinculum fideicommissi
adiverte voluisse, in individuo de Loc. de fideicom-
missi. d. dist. 178. n. 21. & citat. dist. 179. n. 30.
159 ubi ex quibus talis hæc excludatur, & de summa
n. 28. & 29. Masf. consil. tom. 9. de legat. &
fideicommissi. allegata consil. 20. n. 25. vespit. in de-
cis. & num. 18. Episcop. Nep. dist. dist. 21. n. 28.

160 29. & 31. ubi quod scilicet competit ad præ-
dictum, & n. 32. Torr. varior. Jur. quest. tom. 1. tit. 2.
de substitut. & fideicommissi. d. quest. 28. num. 6. &
d. quest. 34. n. 31. & seqq. fol. 175. & pluribus re-
lati, bene Rot. apud Cassid. dist. consil. 144. sub
n. 19. fol. 444. tom. 1. post de Loc. de fideicommissi.
citat. decis. 100. num. 3. & 4. in reuoc. decis. 352.
n. 24. & seqq. part. 9. decis. 174. in fin. part. 13. de-
cis. 391. n. 14. & decis. 414. n. 9. part. 14. d. de-
cis. 128. n. 4. part. 16. decis. 790. n. 19. part. 18. &
d. decis. 603. n. 20. part. 19. coram Emeric Jan. d.
decis. 25. n. 3. & 13. in Cameraria. Bonorum 17. Apri-
lis 1711. S. & f. ad hoc, & seqq. coram Anfald.
27. Junii 1712. S. validus, & 6. Februarii 1713.
S. inalefuit coram Lancetta, & in Romana Iustif-
icium 12. Januarii 1714. S. roque postissimum coram
eodem, ubi allegantur præcedentes decisiones ejus-
dem causæ, & in Faventina fideicommissi de Papis
17. Februarii 1713. S. subsequitur, & 25. Februa-
rii 1715. S. nec minor coram eodem. Pissauræ. Em-
phyteusis 19. Januarii 1713. S. deficiente, & seqq.
coram Malines, & 9. Decembris ejusdem anni S. Ter-
tatis coram Eminenti. D. moe Cardinali Scato, &
in Persiana Emphyteusis 14. Julii 1717. S. ceterum
coram Falscare.

Nisi bona fideicommissi gravata utrique dividen-
ti æquis partiouibus data fuerint, ista enim casu, cum
æqualis super illis spes futuri commodi, vel incommo-
di ad eventuali extinctione prius unius lineæ, quam
alterius dependens, sicut ab hoc exclusæ reman-
et lesio, ita & presumpta remissio fideicommissi sit
in lesione, & inæqualitate fundata, in individuo
de Loc. de fideicommissi. d. dist. 178. n. 12. & dist. 179.
n. 12. Cassid. d. consil. 141. n. 18. fol. 443. tom. 1.
Palm. Nep. d. alleg. 378. num. 6. 9. & 21. D. mot.
Audit. Calderon. citat. refut. 2. n. 11. Torr. var. Jur.
quest. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommissi. dist.
quest. 28. n. 5. & 6. fol. 344. & quest. 34. n. 35.

Vel nisi alia ratione divisio fuisse æqualis, puta
si dividendum, qui bona fideicommissi onere gra-
vata, vel majorem partem horum recepit, recom-
pensationem habuisset, vel in pecunia, vel in alio
æquivalenti, cum quo divisio redditus fuisset æqua-
lis, in specie Menoch. consil. 87. n. 92. Michael. de
fratrib. part. 3. cap. 39. num. 23. & seqq. Episcop.
Roc. d. dist. 21. num. 32. Rot. Scen. apud Palm.
Nep. d. decis. 379. n. 11. ubi etiam quod hoc non
desumitur ex libris Gabelle, qui probant affirm-
ativam solutionis pro quantitate denunciata, sed
161 non convincit quantitatem non fuisse majorem Rot.
Florent. infra d. decis. 31. n. 21.

Quod si divisio, & spes æqualis non fuisset,
quis uni ex dividendis major pars bonorum libe-
rorum, & alteri major partem illorum fideicommissi
subiectorum tradita fuerit, nulla tunc data con-
quisitione, vel quæ purificatione fideicommissi facilius ver-
ficari poterat ad favorem unius, quam alterius,
tunc sicut dici potest præjudicium alteri est, qui
piura bona vinculis recepit, & ad cujus favorem
purificatio fideicommissi remocior est, & minus in-
certa, ita refurgit motivum lesionis, & inæquali-
tatis, quod fideicommissi remissione non operatur, ut
exemplificando in fideicommissi reciproco, in quo
adest major spes solobis procedenda in uno, quam
in alio, puta quis unus sit senior sine liberis, ha-
bens uxorem sterilem, & alter junior cum liberis, &
ipse alius procedat, cum uxore juvene, si unus es-
set immediatè substitutus alteri decedenti, alter
vero mediet, & post mortem plurium ante cum
revocatum, alique pluribus casibus, & circum-
stantiis, plene in individuo Cor. Spin. in hac cau-
sa scribens consil. 11. c. 65. & plurib. seqq. Torr. va-
rior. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fidei-
commissi. d. quest. 34. n. 35. Rot. Rom. in reuoc. d.
161

101. *decis.* 607. *num.* 30. *part.* 19. *et in Interromen.* *fideicommissi* 25. *Januarii* 1715. §. *hæc ipsissime coram Eminentiæ. D. mæo Cardin. Falconieri, ubi plures concordantes.*

Non obstantibus contrariis auctoritatibus firmitatibus, quod acceptum bona vincula cum scientia fideicommissi hinc impetere debet, & ad nihil tenetur dividendi, nec ratione lesionis, nec ratione inæqualitatis *Cyrac. diff. contrav.* 323. *n.* 22. *et seqq. Geyll observ.* 139. *num.* 15. *lib.* 2. *Torr. apud Bauden. d. collect.* 33. *n.* 148. *et seqq. tam. a. Perugin. d. citat. artic.* 52. *n.* 60. 61. 66. *et 69. Fusar. de substitut. quest.* 599. *num.* 15. ubi plures alias auctoritates refert.

Quæ Scripta per auctores præfatos procedunt, quando certum est fideicommissum per renunciationem fuisse remissum, non vero quando res remanet dubia, & concurrent clausule fideicommissi 166 fidei renunciationem præferentes, quia tunc interpretatio fuit debet, per quam inæqualitas inter fratres dividenda subdita remanet, ut in pandis prosequitur *Episcop. Rot. l'espalligues dispus.* 21. *num.* 34.

Conferatur etiam renuntiatio fideicommissi, si in divisione respectu banorum emphyteutiarum qualitas emphyteuticas expressa est; tali enim casu, si respectu bonorum fideicommissariorum talis qualitas fuit reiecta, hoc evenisse presumitur ex quo fideicommissum per divisionem fuerit de medio sublatum, nam alius sicut onus, & vinculum respectu qualitatis emphyteuticæ expresserunt dividendi, ita illud respectu qualitatis fideicommissariæ periret expressissime *Consul. ad Perugin. de fideicommissi. citat. artic.* 52. *versic. quædæ declaratur. Mans. consult.* 22. *n.* 4. *et seqq. fideicommissi. et legat. allegata consult.* 22. *n.* 4. *et seqq. quod ex magis. G. Spin. in hac causa scribens d. coll.* 15. *sub.* 1.

Multum etiam per disponendo, an fuerit in divisione renunciatum fideicommissum nec ne, optuleri possit observantia, actualis gestii post divisionem, ut in specie considerant *Bauden. l'espalligues consult.* 17. *n.* 64. *et seqq. tam. a. Fusar. de substitut. d. quest.* 593. *n.* 48. ubi concordantes. *Mans. consult.* 22. *n.* 4. *Rot. Rom. coram Bonatt. relata. decis.* 89. *n.* 14. *Emerix Jun. d. decis.* 845. *n.* 6. in *revers.* *citat. decis.* 171 *sub.* *num.* 15. 27. *et seqq. part.* 10. *et d. decis.* 607. *n.* 13. *part.* 19. *post Consilientia. ad Statut. Urb. d. decis.* 42. *n.* 11. *et citat. decis.* 44. *n.* 18. in *Interromen. fideicommissi* 17. *Januarii* 1709. §. *quibus argumentis coram Molinari, in l'espalligues Materiam. legatarum, et fideicommissi super præditi dila. Cimarella, et donacione cum apotheca* 23. *Junii* 1710. §. *hæc assensu, et seqq. coram Ansaldo, in d. d. Pissaren. emphyteutis* 29. *Januarii* 1712. §. *ne decess coram Molines, in Romana immunitatis* 3. *Junii* 1713. §. *quibus demum coram Roverendiss. D. mæo Crispo, et 15. Januarii* 1714. §. *omninoque coram Lanetta, in citat. Faventina fideicommissi de Pafis* 17. *Februarii* 1715. §. *subsequenti* 25. *Februarii* 1715. §. *ne minoris coram Lanetta, in d. Praefata emphyteutis* 14. *Junii* 1717. §. *reversum coram Pissaro, et observat nostra decisio sub.* 32.

Unde si ex clausulis prægnantibus in divisione apparet censetur remissum fideicommissum, si ex postea gestis, vel diis constaret dividentes præsupponere fideicommissum adhuc existere, dicendum esset per clausulas quasvis prægnantibus 169 mas illud non fuisse remissum, & vice versa, in indiviso *Rota. consult.* 147. *n.* 15. in *fin. lib.* 2. *Cor. consil.* 79. *n.* 17. *Menotti, de præsumpt. lib.* 3. *citat. præsumpt.* 115. *n.* 62. *Fusar. de substitut. diff. quest.* 593. *n.* 159. *et seqq. Mans. in supplement. de*

fideicommissi. et legat. allegata consult. 10. *num.* 5. *et d. consult.* 22. *n.* 4. *tam. q. Rot. coram B. rat. d. decis.* 89. *n.* 13. *Emerix Jun. d. decis.* 845. *n.* 6. in *revers.* *d. decis.* 272. *sub.* *n.* 15. *et d. part.* 10. in *diff. Materiam. legatarum, et fideicommissi super præditi dila. Cimarella, et donacione cum apotheca* 23. *Junii* 1710. §. *hæc assensu, et seqq. coram Ansaldo, in d. d. Pissaren. emphyteutis* 29. *Januarii* 1712. §. *ne decess coram Molines, in d. Interromen. fideicommissi* 15. *Januarii* 1715. §. *verum profecto coram Romaniensi. D. mæo Cardinali Falconieri, in d. Faventina fideicommissi de Pafis* 17. *Februarii* 1715. §. *subsequenti* 25. *Februarii* 1715. §. *ne minoris coram Lanetta, in d. d. Praefata emphyteutis* 14. *Junii* 1717. §. *reversum coram Pissaro.*

Quæque theoria retenta jure merito decisum fuit, non censeri renunciatum fideicommissum in casu, quo post sequentem divisionem petiri, & obsecutus fuit derogatio, & licentia alienandi bona fideicommissi a dividendis, vel a Principe, sub conditione tamen subrogandi alia bona pro illius reintegratione: Hæc enim alienandi licentia petita non fuisset, nec acceptum onus inveniendi pretium rei alienatæ, si fideicommissum per divisionem fuisset remissum, ut prosequitur *Rot. l'espalligues decis.* 272. *n.* 17. *part.* 10. *revers.* ubi quod ex ætate, etiam quod licentia præditi fuerit petita pro 171 tante emptorum.

Si tamen assertiones, & gesta a dividendis post divisionem collusiva appareant, & fida ad alium finem assertenti proficiant, remissionem fideicommissi non inducunt, quando ex contrariis constaret dividentes noluisse recedere a fideicommissio, proindeque si sequuta divisione dividens alienaverit bona fideicommissi subdita, illa hypothecaverit, vel censum super ea imponerit, aut quid simile, & assertuerit bona esse libera, fideicommissum non præjudicat, quia talis assertio facta presumitur ad hoc, ut facilius emptores reperirentur, & creditoribus de hypothecis super illis imposita essent 172 concurrens, in specie *Rot. coram Ger. decis.* 186. *n.* 18. repetita in *revers.* *d. decis.* 272. *part.* 10. *Prin. d. d. decis.* 232. *n.* 22.

Hæc, quæ hæc usque dicta sunt procedunt quidem in divisione facta per consensum inter partes, ex quorum consensu renunciat potest iuribus fideicommissi, sed nullo modo locum habere possunt in divisione facta a iudice, vel ab Arbitro, qui non habent facultatem a partibus renuntiandi 173 fideicommissum *Ger. Spin. d. consil.* 13. *n.* 45. *versic. primo quod, et n.* 48. *Barb. consil.* 150. *num.* 14. 39. *et seqq. lib.* 2. *Bauden. d. collect.* 27. *n.* 29. *tom.* 2. ubi etiam si divisio anaplastissima clausulis munita sit 174 *Perugin. d. fideicommissi. d. artic.* 52. *n.* 43. *versic. hæc autem. Fusar. de substitut. l'espalligues quest.* 593. *n.* 153. *et seqq. l'espalligues d. fideicommissi. d. cap.* 10. *n.* 256. *Decis. Florentin. apud Caball. consil.* 75. *n.* 4. *et d. lib.* 1. & firmiter in præfata decisione *n.* 14. *et d. 22. et in frequenti decisione n.* 2. *Rot. Rom. coram Bonatt. decis.* 89. *n.* 17. in *revers.* pluries citata *decis.* 272. *n.* 8. *part.* 10. *et in d. d. Interromen. fideicommissi* 25. *Januarii* 1715. §. *tam magis, et d. verum coram Romaniensi. D. mæo Cardin. Falconieri, et 26. Junii ejusdem anni §. off. in hypothecis, et §. a verbis coram eodem.*

Idemque, quod de Petitis, iudicis, & Arbitro dictum est, procedit in Procursatoribus habente mandatum generale ad dividenda bona ubique speciali facultate remittendi fideicommissum; illud enim remittere non potest, etiam si divisio quibuscunque clausulis prægnantibus, & amplissima concepta sit, nam veli casu non antecedens clausula, nec amplius divisio, sed facultates Procursatoris de sumptu

sonipue ex mandato in ejus personam facta, cuius
 275 limites ipse egredi non potest, in specie Caball. d. 172.
 prædicta consil. 172. n. 10. *Fufar. de subfinit. d. 172.*
quæst. 593. n. 153. Terr. de pact. futur. succ. lib. 2.
d. cap. 40. n. 49. Rot. Bononiæ apud eundem varior.
Tur. quæst. tom. 1. tit. 1. de majoratib. & primogenit.
decif. 33. num. 76. fol. 192. Rot. Rom. coram Curat.
d. decif. 89. n. 16. & post Terr. de pact. futur. suc.
cess. citat. decif. 141. n. 11. & seqq. repetita coram
Præl. decif. 192. & decif. 197. num. 5. & seqq. ubi
 276 quod non dicitur tributa talis facultas ex permif-

sione dividendi data Procuratori, prout sibi vide-

bitur.
 Quod si in compromisso adjecta legantur clas-
 sule fideicommissi renunciationem importantes, sed
 277 illæ repetite non sint in laudo, renunciationem fidei-
 commissi arguere non valent, maxime si laodum
 non fuit a partibus acceptum *Bald. consil. 191. n. 3.*
lib. 2. Fufar. de subfinit. d. quæst. 593. n. 153. Decif.
Florent. apud Caball. d. consil. 75. n. 5. & seqq. lib.
1. & decif. 92. n. 4. coram me.

Talique acceptatio, & emissio expressa, vel
 tacita defumpta a possessione a dividendibus capta
 de bona enique in portione obvenit, vel ab alia
 similibus ad has, nihil opulari posset, nisi in op-
 probante scientia nullitatis, excessus mandati, &
 iurisdictionis conceperet, dicta enim scientia de-
 ficiente approbatione conferretur restricta ad ea, que
 278 valide, & cum sufficienti facultate a Peritis, Proco-
 re, iudice, vel Arbitris gesta fuerunt, in puo-
 do Socia. Sen. d. consil. 251. n. 21. lib. 2. *Odd. d. 172.*
consil. 49. n. 10. Terr. consil. 77. n. 35. lib. 1. De-
cif. Florent. apud Caball. citat. consil. 75. n. 8. & 9.
lib. 1. Rot. Rom. in recent. d. decif. 272. n. 10. &
17. part. 10. & post Terr. de pact. futur. succ. cit.
decif. 141. n. 14. & 15.

Prout non juvaret talis acceptatio, si facta fuis-
 set cum clausula pro se, heredibus, & successoribus
 quoviscumque appofita in executiva, nam tunc non
 279 operaretur renunciationem fideicommissi, in specie
Rot. Rom. d. decif. 272. n. 9. part. 10. Decif. Florent.
apud Caball. d. consil. 75. n. 14. lib. 1.

Nec suffragaretur, si fideicommissum esset con-
 ditionale, & purificandum, quod comprehensionem
 280 non conferretur in laudo, & in acceptatione: nisi
 du eo expressa mentio facta sit *Rot. in recent. d. 172.*
decif. 272. n. 11. part. 10. & post differt. 35. Paulat.
d. decif. univ. n. 9. Decif. Florent. apud Caball. d. 172.
consil. 75. num. 4. & seqq. & sumat præfata decisio
n. 21. & 27.

Quod ex validis procedit, si in alia parte ex-
 pte fuit declaratum bonus fideicommissi subiecta in
 divisione fuisse comprehensa, nam si in ratificatione
 281 ne ejusdem divisionis hæc declaratio facta non sit,
 ex hoc defumitur fideicommissum non fuisse re-
 missum, in individuo *Rot. in recent. citat. decif. 272.*
n. 13. part. 10.

Sicut etiam ratificatio prædicta intelligi solum
 posset de jure dividendum, non solumum, aliorum
 282 que successorum ex propria persona venientium *Rot.*
Rom. in recent. Expectata decif. 272. n. 12. part. 10.
Decif. Florent. apud Caball. d. consil. 75. num. 10.
& seqq. lib. 1. & coram me citat. decif. 92. n. 6. & 7.

Et quod divisio facta inter vocatos ad fidei-
 commissum non præjudicat succedentibus in illo ex
 283 propria persona, & independentem a dividendibus,
 in individuo *Rip. in d. l. qui Roma 122. §. duofra-*
retur n. 101. ff. de verb. obligat. Mandell. Ab. con-
sil. 34. n. 1. & seqq. Odd. d. consil. 49. n. 20. & 22.
Terr. apud Borden. d. collat. 33. num. 157. & plurib.
seqq. tom. 2. Fufar. de subfinit. d. quæst. 593. n. 165.
Manf. consil. tom. 9. de fideicommiss. & legat. d. 172.
consil. 21. n. 4. il 2. §. verum emissi. Peregrin. de

fideicommissi. d. artic. 51. num. 90. & seqq. Consist.
ad Sacrat. Urb. d. auct. 21. n. 279. Knipfchildt de
fideicommissi. d. cap. 16. n. 264. Collat. de rruan-
ciat. lib. 1. cap. 21. num. 29. Rot. post cum decif. 2.
n. 43. & seqq. repetita post Terr. de pact. futur. suc.
cess. decif. 4. & in recent. decif. 265. part. 13. coram
Præfingit. decif. 214. n. 3. & 4. coram Præl. d. 172.
decif. 222. n. 14. & seqq. in recent. decif. 597. num. 15.
& 16. part. 5. & decif. 272. n. 21. part. 10. &
post differt. 35. Paulat. decif. univ. n. 6. & obdervit
præfata decisio n. 38.

Hoc tamen non procederet, si portio alicui ex
 dividendibus obventa assignata fuisset, & stipulata
 pro se, suisque heredibus, & successoribus, nam
 tunc cum stipulatio favore hæredum, & successo-
 rum locum habere non posset, si per mortem unius
 ex dividendibus fideicommissum devolvi deberet ad
 284 sollicitum, ex hoc emergit validissimum argu-
 mentum pro remissione fideicommissi, nemodum vi-
 ta dividendum, sed etiam illius obito sequenti, in
 specie *Palm. Nep. d. collat. 278. n. 20. Peregrin. de*
fideicommissi. d. artic. 52. sub n. 44. versic. eadem.
Fufar. de subfinit. citat. quæst. 593. n. 31. opinet.
Manf. consil. tom. 9. supplement. de fideicommissi. &
legat. d. consil. 212. n. 5. egregie Rot. in recent. d.
decif. 247. n. 19. & plurib. seqq. part. 9. repetita in
ram lib. d. decif. 158.

Amplius aotem prædicta conclusio, quod
 divisio non efficiat successorum ex propria persona
 venientes, ut locum habeat etiam descendentes
 ex propria persona vocati essent hæredes dividen-
 285 tium, ut in specie præsequitur *Mandell. Ab. d. 172.*
consil. 1. num. 1. & seqq. Terr. apud Borden. d. collat.
33. n. 157. & 159. tom. 3. Decif. Florent. apud
Caball. d. consil. 75. n. 11. lib. 1. & coram me allegat.
decif. 92. n. 8. ubi concordantes. Rot. Rom. coram
Præl. d. decif. 222. num. 14. & seqq. in recent.
d. decif. 607. num. 19. part. 19. Paulat. d. decif.
univ. n. 7.

Non obstant regula, quod licitum non fidei-
 commissum impagnare factum defuncti, illique contra-
 286 venire, *ad text. in l. cum a morte ff. de rei vin-*

dicat.
 Quoniam dispositio præfata textus locum ha-
 bet in iuribus hereditariis, non quando agitur de
 jure devicantia, & provisione ascendentium
 independentem ab operatione Patria; isto quippe ca-
 287 su descendentes succedunt ex propriis persona, &
 propterea uti possunt jure eis competente, non
 ex persona patrem dividendum, sed ex perso-
 na propria, non obstante, quod ipse sint dividendum
 hæredes Decian. *respons. 52. n. 25. lib. 2. Peregrin.*
de fideicommissi. d. artic. 52. n. 95. & bene præsequit.
Terr. apud Borden. collat. 33. n. 160. & 161.
tem. 2. Decif. Florent. apud Caball. d. consil. 75. n. 11.
& seqq. lib. 1. Rot. Rom. post differt. 35. Paulat. d. 172.
decif. univ. n. 7.

Rursum cum renuntiatio fideicommissi a Patre
 dividende facta intelligatur respectu sui ipsius, non
 respectu filiorum, & descendentium ex propria perso-
 288 na venientium, successoribus ad fideicommissum vo-
 cati, qui petunt successorem in bonis fideicom-
 missarum non dicuntur venire contra factum Patria,
 qui iuribus filiorum non renuntiavit, in individuo
 289 *Terr. apud Borden. d. collat. 33. n. 161. & seqq. ubi*
latissime quando dicuntur dividere voluisse penam
esse nedum juri proprio, sed etiam filiorum, &
quando non. Decif. Florent. apud Caball. d. 172.
consil. 75. n. 12. lib. 1. Rot. Rom. in recent. d. decif. 265.
n. 28. part. 13. & post Collat. de renuntiatio. decif. 2.
n. 28.

Nisi dividendes in renuntiatione deduxerint ne-
 dum Jus præcipuum, sed etiam filiorum, & hære-
 dum

- reidum, in individuo *Peregrin. de fideicommissi. ar. tit. 52. n. 97. Menoch. de presumpt. lib. 3. dist. presump. 115. n. 59. Gallatras. de renuclat. lib. 1. dist. cap. 11. n. 28 & 29. egregie Rot. in recent. d. decis. 206. n. 15. & 16. part. 9. ubi ex quibus dicitur voluisse in renunciationem deducere sus heredum, quod latius dist. decis. 440. num. 19. & seqq. eadem part. 9. repetita coram Bich. decis. 134. & decis. 158. & post differt. 35. Paulus. dist. decis. univ. num. 7. & num. 24. & seqq. ubi pariter quando dicitur deducendum sus heredum, & d. decis. 92. n. 6. & 7. inter habentes impetras coram me.*
- Quemadmodum sus etiam filiorum comprehenderet, & succederet vocatus ex propria persona dicitur visio afficeret, si illa per viam transactionis facta fuerit ad tollendum litem, & controversias, in individuo *Rot. in d. Romana immensis 16. Januarii 1713. §. magnificum coram loc. m. Laetitia, & Junis ejusdem anni §. exigitur coram Reverendiss. D. m. Crispi. & 12. Januarii 1714. §. constabili coram Laetitia, ubi plures auctoritates referuntur. In Firmana primogenituræ super transactione 5. Februarii ejusdem anni & §. Jane, & seqq. coram eodem, & in Imperialis Faventina fideicommissi de Pafis 25. Februarii 1715. §. fortius verò coram eodem.*

Eadem.

Ibidem die, & Anno.

ARGUMENTUM.

Bona emenda, & melioramenta faciendi super bonis fideicommissariis de mandato Donantis, an efficiantur fideicommissaria. Et an fideicommissarius condicens ex superveniente tituli acat de evizione contra semetipsum, saltem ad effectum consequendi pretium.

SUMMARIUM.

- 1 Fideicommissum non presumitur, nisi probetur.
- 2 Argumentum rei fideicommissarie efficitur si fideicommissarium.
- 3 Contra num. 5.
- 4 Appellatio rei est generalis, & plura comprehendit.
- 5 Melioramenta super palatio facta sunt inseparabilia.
- 6 Subrogatio locum habet etiam in particularibus.
- 7 Causa una quando est expressa, non est de alia dividendum.
- 8 Quando in divisione uni bona libera, alteri fideicommissaria traduntur, precusa qua pro coequatione datur non efficitur fideicommissaria.
- 9 Bona libera loco feudaliem subrogata non evadunt feudalia.
- 10 Datum pro adaequatione partium non inducit fideicommissum, sed coequationem ejus, cujus causa datum est.
- 11 Subrogatio sapit subrogati naturam primordiale, non accidentalem.
- 12 Subrogatio non assumit naturam ejus, in tuus locum subrogator, quoad adest diversa ratio.
- 13 In divisione facta est æqualitatem servatam esse in principio, & n. 17.
- 14 Et presumitur ab initio servata æqualitas, nullo modo, & conjunctione dividendum.
- 15 Item ex acceptatione divisionis n. 16.
- 16 Periculum evizione reddit rei pretium minus tertio, vel quarta parte.
- 17 Inæqualitas superveniens non attenditur pro retrahenda divisione aequi ab initio, & de ratione.

- 18 In dubio contra fideicommissum est promittendum.
- 19 Maxime cum non agitur de declaratione fideicommissi jam indulto, sed de novo inducendo.
- 20 Evizione tacita competit illi, qui prius ex una causa possidebat, si ex alia postea incipit possidere.
- 21 Acquirens bona fidei sub conditione restituenda, potest purgata conditione, sibi evincere, & agere ad interesse.
- 22 Mutatur possessio sola animi declaratione.
- 23 Amplia etiam sine animi declaratione, quando supervenit novus titulus.
- 24 In emptione, & conditione rei fideicommissaria perscientem facta venit evizione saltem ad restitutionem pretii, licet non veniat ad interesse, & num. 39.
- 25 Contra in divisione, in qua nec agitur ad pretium, & de ratione, & n. seq.
- 26 Contrarie auctoritates reprobantur, n. 27.
- 27 Aliæ declarantur, n. 33. & 37.
- 28 Agere de damno vitando, & de lucro captando valde inter se differunt.
- 29 Evizione, quam ex superveniente novi tituli sibi facit, est fidei, & impropria.
- 30 Nec sub generali promissione evizione continetur.
- 31 Amplia licet sit concepta verbis universalibus, ubi de ratione.
- 32 In promissione evizione non venit evizione, quam quis sibi ipsi facit, & de ratione.
- 33 Evizione facta non potest plus operari, quam vera.
- 34 Favorabilis est juxta expirandi, quam juxta agendi.
- 35 Tacita evizione provenit ex mera Legis dispositione, nec requirit factum hominis.
- 36 Lex licet quandoque debeat auxilium, tamen non tollit provisionem, quâ quis usus est.
- 37 In divisione quandoque venit evizione, & quando.
- 38 Evizione sibi ipsi non datur nisi dupliciter personis, & concurrente utraque qualitate evizione, & evincens.
- 39 Ad dignoscendum qualis contractus fuerit celebratus, tenor, & forma verborum principaliter attenditur.
- 40 Solutio alicujus summe in contractu divisionis soluta pro coequatione non facit illum mutare naturam, & reddere contractum emptionis, etiam pro parte, & de ratione.
- 41 Contractus, in quo sit admixta emptio, & permutatio, quam naturam retineat.
- 42 Hypothecaria, vel sola personalis, an competat pro evizione tacita.

DECISIO XX.

SEPTIMUS ergo erat articulus respiciens tacitam quandam evizione, quam adversus hereditatem D. Roberti preterebant illustres DD. Puccii præsupponentes in memoratis divisionibus anni 1531. plura bona obvenisse in portione D. Roberti postea Cardinalis, & D. Petri eorum Auditorum, qui in portione Cardinalis Antonij, Raphaelis, & Joannis Pauli ad summum florenorum 2400. qui eisdem etiam soluti fuerat ad effectum, ut per eos, juxta præceptum Arbitrorum, in alios bonos partem reinvestirent, & partem erogarent in meliorando Palatium Casignini, quare cum hodie purificato fideicommissio per mortem D. Roberti sine filijs, & descendentibus masculis, nullis cunctis de aliquo præmissorum adimplemento, contendebant iidem DD. Puccii sibi ex nova superveniente causa ipsius fideicommissi permixtum esse racham dictorum bonorum penes se ex eadem ipsius fideicommissi existentiam sibi ipsis evincere, mutando causam, & titulum possidendi, succedereque agere de evizione ad pretium,

pretium, & ad interesse psum, ob non factum ipsum adimplementum.

Et quoniam hæc questio divisa fuit in duas inspectiones, quarum prima erat, numquid bona ex dictis pecuniis emenda, & melioramenta facienda respectu censæ adessent uti fideicommissaria, prout erant alia comprehensa in donatione anni 1522. altera vero numquid ratione partium obventorum DD. de Puccis, quæ marito titulo, & causa divisionum hodie ad eos spectat ex causâ fideicommissi, locus sit tacite, seu fidei evidenti, ut pretenditur.

Domini quod attinet ad primum steterunt pro negativa, siquidem, ut latè dictum fuit in resolutione articuli respicientis bona Cojani, fideicommissum non præsumitur, nisi probetur, in proposito autem nec illustr. Donator id constituit, neque Arbitri id constituit potuerunt, cum nulla eis super hoc tributa fuerit potestas, neque condividentes, qui potuissent, si voluissent, id expetierant, ergo dicendum eos noluisse.

Neque enim solidum aliquod deduci poterat fundamentum ex subtili argumento, quo dicebatur flor. 400. etiam impendendi in melioramentis Palatii Cassignani, unde sicuti Palatium erat subiectum fideicommissi, ita pariter & ejus augmentum, ne una, & eadem res diverso jure conferretur ad regnum *l. jam hoc jure ff. de vulgar.* siquidem non erat absolute verum dictum quantitatem necessario erogari debuisset in melioramentis dicti Palatii, sed alterativè, seu in alia re, quæ eis commodior videretur, ut in divisionibus, rei autem appellatio

generalis est, & apta comprehendere domum, fundum, & similia *l. rei appellatio ff. de verb. significat.* & cum dispositio posset verificari etiam in aliis rebus, quam in augmento Palatii, non reddè inferatur ab onere Palatii in junclo ad incorporationem melioramentorum. Præsertim quia, etsi supponamus melioramenta inseparabilia, prout arguebatur ex *l. Seta g. Tyrannus ff. de fund. instr. & l. predij g. Tizio ff. de legat. 3. cum alijs per Angel. consil. 147. n. 1. & consil. 179. n. 5. versis. contrarium credo, & per Brun. de augm. consil. 4. num. 2. & consil. 5. n. 7. & segg.* non tamen tenet consequentia, Palatium est subiectum fideicommissi, ergo & augmentum, seu melioramenta ab eo inseparabilia, cum eo in casu non melioramenta, sed eorum estimatio meliorant, seu ejus hereditas sit restituenda, ut in terminis scribantur *Ruin. consil. 14. num. 1. lib. 1. Viac. Franc. decis. 109. n. 12. & Peregrin. arde. 50. num. 62.* cessat quoque regula *l. jam hoc jure ff. de vulgar. & postulat.* cum diversa militet ratio inter Palatium, & melioramenta, & fideicommissum palatii deducatur ex voluntate Cardinalis Laurentij, melioramenta verò ex conventionibus partium.

Non etiam subsistebat argumentum a prætenso subrogatione Prædij de Bargini, & Molendini Castrovini, in descensu solutionis didorum florentinorum 1400. quasi bona ejusmodi acquirenda deberent eidem fideicommissi subiacere, cui duo hæc capita bonorum subiacent citra aliquam difficultatem ex regula subrogationis, quæ videtur habere locum etiam in particularibus *l. si donata g. si sponsus ff. de donat. inter vir. & uxor. Jas. in l. si grege in 9. not. ff. de legat. 1. Titus, de retrad. sign. g. 32. Glaf. 1. n. 10. Decian. consil. 35. n. 65. & consil. 52. n. 53. & segg. lib. 1.*

Fuit enim responsum, bona acquirenda ex memoratis pecuniis non posse considerari uti subrogata loco Prædij de Bargini, & dicti Molendini, sed loco pecunie datæ pro coactione, quæ erat libera, & hæc res tanquam principalis attendi debet, non divini fideicommissum, vel quasi alia causa, quam expressa, ad irradita per *Rip. in rub. ff. solut. matrimonio num. 62. & per Sard. consil. 373.*

n. 44. & consil. 420. n. 4. lib. 3. Præsertim cum non invenitur, ut uni in divisione obveniant bona libera, & alij subiecta fideicommissi, detorque pecunia pro coactione, quæ tamen non efficitur fideicommissaria, ut in puncto scribantur *Ruin. consil. 14. n. 5. lib. 1. consil. 152. num. 32. lib. 2. & consil. 311. n. 53. lib. 3. dicentes, pecuniam, vel bona libera pro subrogata loco feudali non effici feudalia, & subrogationem intelligi solum respectu negotij, de quo agitur, non autem quoad alia non expensa. Datum ergo pro adactione partium non potest operari fideicommissum, sed coactionem tantum, cujus causa datum est, ut per Sard. consil. 53. n. 14. lib. 1. & consil. 152. n. 32. lib. 2. & cum regula subrogationis concedat tantum quoad primordiale naturam, non quoad accidentalem, ad Glaf. in *l. certi conditio in princip. versis. ex communi causa ff. si cert. petat. cum conced. de quibus per Berh. consil. 71. n. 43. lib. 1.* utique onus fideicommissi non potest considerari uti qualitas primordialis indicis boni, cum in divisionibus non agatur de fideicommissi, ut ad sensum patet, adeo etiam diversa ratio inter pecuniam, & prædicta bona, quia bona expressim suere fideicommissi subiecta per Cardinalem Laurentium, qui nunquam cogitavit de tali augmento a dividendis exagitato, pecunia vero fuit assignata per Arbitros pro coactione tantum partium, unde de uno ad aliud non tenet argumentum, sicut omni ex capite cessat fundamentum subrogationis *Cephel. consil. 614. n. 112. lib. 5. Sard. consil. 31. n. 42.**

Prout virtualiter etiam cessat apparet illi equitas deducta ex eo, quod potuissent evenire casus, ut DD. Puccij deficiente eorum linea masculina, restituerentque ex causa fideicommissi bona ipsa in divisionibus consignata, privarentur & bonis ipsi, & pecunijs per eos condividentibus, pro coactione traditis, unde æquum videretur, ut in casu converso, & bona condividentibus assignata, & pecunias datas pro coactione a gravatis, seu ab eorum heredibus consequuntur, ne alioquin in magnam incidant iniquitatem. Tollitur enim præsentis hæc inæqualitas, quia sit eæ æqualem ab initio servatam fuisse, prout in proposito credendum est ab initio servatam fuisse inter personas, adeo conjunctas, & tam egregie nobilitatis, habita ratione estimationis bonorum, & periculi, quod solet esse pro tertia, vel quarta minor, ut per Menoch. consil. 87. num. 96. & per Cavalcan. consil. 36. n. 5. part. 1. Idque præsumitur ex quo dividendes, partes sic sibi consignatas acceptando, eas æquales fuisse videmus, unde non est attendendum, non ex casu postmodum superveniente res ad inæqualitatem redigatur, cum divisio ab initio recte facta non debent ex eventu tecturari, ut per Bald. in *dist. l. si famulæ C. famul. Erford. Berh. consil. 108. num. 23. lib. 1. Roland. consil. 51. n. 19. in fin. lib. 4. Bec. d. consil. 24. n. 37. Borsari. consil. 237. n. 24. & segg. lib. 3.* Debitum enim ab initio dividendes advertere id evenire posse, quod si non fecit, non est cur de inæqualitate conetur, ut in terminis dicuntur *Ruin. consil. 7. n. 19. lib. 3. Berh. d. consil. 184. in fin. lib. 1. Bec. consil. 24. n. 37. & sensu Alex. d. consil. 21. n. 6. lib. 5. Socin. Jure. consil. 119. n. 28. lib. 3.*

Concludat etiam pleraque alia, quæ inducuntur pro conjectura fideicommissi, idque unico verbo, nempe quia uti conjectura dubie necessario non concludunt, in dubio autem præsumendum est, fideicommissum non exrare, ut fœpius dictum est, & tradit post alios *Peregrin. arde. 31. n. 33. 39. & 40.* maxime dum agitur non de dechando fideicommissum jam indudum [quod hic impossibile

bile

19 bile est proventus, cum D. Cardinalis Laurentius uum-
quam poverit precegos & hunc casum] sed de no-
vo inducendo *Rimandi. Jun. consil. 602. num. 30. lib. 6. Alb. consil. 32. n. 22. Menoch. consil. 83. n. 87. & hac quoad primam hujus articuli inpositionem.*

Quod verò ipse ad secundum DD. & si admit-
terent conclusionem in genere, dari nempe tunc
evidentem ei, qui ex una causa prius posside-
20 deat, si ex alia possit inire posse possidere juxta tract.
in l. si vendideris, in l. si et in, & in l. non ta-
men ff. de vulg. in l. in fundo ff. de leg. salicid. &
in l. Julianus §. si fundum ibique. Odo. Alb. Cast. &
alii ff. de alio. empt. Glof. & scribentes in l. si
a falsitate ff. de legat. 2. opemh. Bart. in l. hu-
jusmodi §. qui servum veris. declara. ff. redem. tit. in-
quies eum, qui acquirit bona sibi sub condi-
21 tione resitendi, per fidei conditionem, posui mu-
tando causam possidendi sibi ipsi evincere, & age-
re ad interesse. Bart. ibi sequuntur Cast. Alex.
Jaf. & communiter alij, tradunt etiam idem Bart.
& scribentes in dicta l. qui Romę §. duo fratres
quasi 12. ff. de verbor. obligat. cum consil. 33. Ruin.
consil. 146. n. 3. & 4. lib. 1. Lucius. de Curie in ter-
minis nostris consil. 108. sub n. 6. & 7. lib. 1. ult. vo-
lums. Gabriel consil. 129. n. 14. lib. 1. Caballin. de vulg.
22 §. 5. in princip. & pro ejusmodi mutatione facien-
da ad effectum eviditionis solum animi declaratio-
nem sufficere inquit Socin. consil. 171. n. 7. lib. 1. &
in l. 3. §. ex plurib. ubi Alex. Jafon & alij declarant
ff. de acquirit. poss. Gabriel consil. 51. n. 2. & 3. lib. 1.
lib. 1. ubi inquit animam mutandi etiam sine aliqua
23 declaratione sufficere, consilio de supervenientia
novi tituli.

Prout non negabant etiam in emptione, &
venditione rei fideicommissi subiectę, etiam si si-
24 da esset per seientem, venire etiam e viditionem, sal-
tem ad restitutionem pretij, licet non ad interest
& scilicet, juxta tract. in l. final. §. emptor C. communis de
legat. & tradita per Socin. consil. 16. num. 27. versis.
sed postea lib. 3. Ruin. consil. 146. n. 4. versis. & ubi
etiam l. 1. Peregrin. artic. 40. num. 83. versis. hoc ta-
men casu.

Nihilominus etiam in applicatione hujusmo-
di conclusionum considerabant eas procedere, prout
jura allegata, & DD. loquuntur in emptione,
& venditione, at in divisionis contracta data scien-
tia inter dividentes, ut res ex natura rei, seu ex
priori ordinatione communis Authoris evinci posset,
vel verè, & proprie, vel fidei, & improprie, non
solum de eviditione ad interesse invicem non tene-
re, sed nec etiam ad pretium, vel restitutionem
rei sit evid. vel ad id, quod loco ipsius datum
est, idque ex ratione, quia cum scirent rei quali-
25 tatem, est quid eis impetuerit eam rem hanc pericu-
lo suppositam accepterint in portionem suam, & si bi
de eviditione specialiter in hunc casum non pro-
spexerint, & quia scirent eam recipiendo censu-
rare omne periculum, & omnem casum in se suscep-
pisse, proat ita ipse prædicti rationibus tradunt Cast.
in d. l. si familia n. 3. & Salicet. num. 3. Cort. Sen.
consil. 63. n. 19. versis. seu tamen in fratribus divi-
dentibus. Dec. consil. 421. n. 4. Ruin. consil. 146. n. 2.
& 3. lib. 1. & consil. 7. n. 18. lib. 3. Alciat. qui de
commun. in d. §. duo fratres n. 36. Aym. consil. 211.
n. 6. & 7. Berch. consil. 108. in mit. dub. lib. 1. Socin.
Jun. consil. 119. num. 2. lib. 3. Ponceiro. consil. 139.
n. 20. Franc. Bec. etiam pro comuni d. consil. 14.
n. 34. & fopp. Decian. consil. 41. n. 164. lib. 1. Surd.
consil. 15. n. 19. Menoch. presumpt. 118. n. 14. lib. 3.
consil. 87. n. 6. lib. 1. & consil. 418. n. 14. lib. 5. Pe-
regrin. d. artic. 52. n. 66. & 68. Quae quidem ratio-
nes cum non militent in emptione, & venditione,
26 ex quo emptor agit de damno vitando, fideicommissi-

farius vero de lucro captando, quæ duo inter se val-
de differunt l. finis 12. §. licentia C. de Jur. Delict. Ore.
consil. 64. n. 8. & consil. 410. n. 3. & 4. nil mirum
si ad pretium saltem emptori agere liceat dict. l.
final. §. emptor, & dict. l. hujusmodi §. qui servum,
quæ ut dictum est procedunt solum in emptione, se-
cus vero in dividende, ut præsertim dicant Cast. in
dict. l. si familia sub n. 3. versis. aliud fore in em-
ptione. Ruin. d. consil. 14. n. 2. versis. nec obligat. prescrip-
tis lib. 1. Ponceiro. d. consil. 139. n. 21. Decian. dict.
consil. 41. num. 164. versis. non obest secundum, &
num. 165. lib. 1. & secundum istam distinctionem
quæ fuit etiam Bartol. in dict. l. si familia n. 1. &
in d. §. duo fratres quasi. 11. num. 25. jundis di-
dia per eum quasi. 13. num. 26. & cum sequantur
communiter DD. ut testatur Peregrin. d. artic. 52.
n. 57. & Ponceiro. d. consil. 139. num. 21. sapient
in hoc foro fuit iudicatum, ut patet ex Motiv. D.
Francisci Marañiz dict. 29. Novembris 1566. in cau-
sa de Neris, & in Motiv. dict. 29. Aprilis 1581.
in causa de Caffareis, & Benaventis, in qua DD.
Tres eodem modo iudicaverunt confirmando senten-
tiam, & Motiva prædicta, ut prospera quicquid
in contrarium videatur sensisse Lucius. de Cort. d.
consil. 108. n. 6. & 7. lib. 1. ult. volunt. qui in al-
27 quibus Motivis exadverso exhibitis contra hanc sen-
tentiam allegabatur, parum ei videtur deferen-
dum, tamquam loquentur contra communes, & in
praxi receptas opiniones. Et certè cum evidio,
quam qui sibi ipsi facit ex supervenientia novi ti-
tuli, fida sit, & impropria Bart. in l. servum Titul.
n. 2. ff. mandat. & in l. fundo legato ff. ad l. falid.
nec comprehendatur sub generali promissione evi-
28 ditionis Bart. in d. l. servum Titij. Ruin. d. consil. 7.
num. 18. lib. 3. etiam verba universalibus fuisset
concepit, cum verba illa intelligantur de vera, &
propria eviditione, quæ sit per rei ablationem, non
de fida, & impropria, ut late deduxere Domini
in Motivis causa Rucifalanda dicti 28. Martij 1572.
quæ per DD. Tres eorum in officio successores in
omnibus fuerit confirmata sub die 3. Januarij 1580.
ex regula l. quicquid obstringenda ff. de verbor. obli-
gat. & quia in promissione eviditionis regulari est,
ut non veniat evidio, quam qui sibi ipsi facit,
quia in quacunque dispositione semper intelligitur
29 excepta persona loquentis, ut in terminis per Ruin.
consil. 137. num. 13. lib. 2. & per Peregrin. artic. 52.
n. 69. cum alijs per nos allegatis in prædicto arti-
culo, non nisi iudice firmatum fuit non posse
pretentiam hanc fidam eviditionem plus operari, quam
veram ex regula, de qua in §. fin. autem constante in
Auth. de Sanctiss. Episc. & ibi notat Glof. in ver-
30 ba autem eviditione proveniente ex natura rei, &
priori ordinatione communis authoris, jam resolu-
tum est non deberi eviditionem, etiam si fuerit
promissa universalibus, ergo multo minus de-
buitur in casu fidei, & quæ nullo modo fuit pro-
missa.

Nec præmissa refragatur text. in d. l. fundo le-
gato ff. ad l. falid. cum similibus allegatis per Pe-
regrin. artic. 40. ante n. 84. qui loquuntur in hæ-
rede fideicommissario, vel legatario, & ramen ex
supervenientia novi tituli, licet eam mutare sibi cau-
sam possidendi, quia hoc verum est, quod effectum
restitutionis, quæ sibi parat exceptionem, est
secus quoad effectum contra tertium agendi ad pre-
tium, longe enim favorabilis est ius expiendi, 33
quam sit ius agendi vulgari l. favorabilior ff. de
regul. Jur. l. in utroque §. cui damus ff. eodem tit.
unde de uno ad aliud minus rectè inferitur l. Pa-
pianus exuli ff. de minor. l. inter stipulatum §. sa-
crum, versis. sed hoc dissimilis, ff. de verborum
obligat.

Huc

T

- 34 Huc etiam tendit, quod dicebatur tacitam evi-
dionem provenire ex mera legis dispositione, proinde
quod in ea non requiritur factum hominis, quia hoc
concedi potest, verum negatur legem majus privi-
legium tribuere tacita hinc fux evidionis, quam
exprefsa hominis, ut fupra dictum est, & ideo im-
putatur ei, qui sola legis provisione nititur: lex
enim fuma quandoque denegat auxilium, provisio-
nem autem, quam unusquisque fibi fecerit nonquam
colit *§ furat. & ibi Glos. in versic. creditoribus. Inst. de acq. Sollicit. in l. 2. post num. 2. C. de usur. res judicat. Decian. consil. 207. ante n. 8. lex ergo quæ
voluit evidionem venire in contradit divisionis, ju-
35 xta tradita per Caballia. de evic. §. 4. n. 52. intel-
ligitur fecundum terminos evidionis, quæ expref-
se promittitur, utpote dummodo non lequatur ex
natura rei, & ex præordinatione communis socho-
ria, ut fupra non femel diximus.*

Non ergo resistebat, quod dicebatur hoc pacto
legis auxilium reddi inutile, nisi fideicommissario
datur adio fitem ad pretium, quidquid dici pos-
set in evidione exprefsa proveniente ex facto ter-
tij, quæ non ex eo proficiscitur, quod ius patientis
evidionem adum fuerit ex causa supervenienti
37 ut in proposito, sed potius è contra, ut subtiliter
dicebatur colligi ex consil. Rota. 156. num. 5. & 6.
lib. 5. quia Rota. loquitur in emptore, cui æquum
est, ut ius superveniens prodest, quia alias amif-
sionem pretij pateretur, ut fecus in fideicommissa-
rio, qui agit de loco, & qui præsumitur ab initio
æqualem partem consecutus, etiam habita ratio-
ne præsentis hujus damni ex jam dictis.

Distinctio vero perfectior evidæ, & evincen-
tis, quæ ad evitandum traditionem Glos. in dict. l. si
femita consuebat, ex eo quod Glos. fupponit
fuo in caso duas personas, evincenstis nempe, &
cui evincitur, ideoque refpectu persone evincenstis
verificanda esset mens Glos. in DD. de Poecia, il-
ludque permittendum agere ad pretium, ex quo rem
confici non poterat, quia jam penes eos erat; re-
fpectu vero illiustionum Sororum, quæ personam evi-
dam referunt denegaretur adio evidionis adversus
tertium, ex ratione, quod non fuerit earum aucto-
ritas promissa in hunc casum, subtilis quidem vi-
fa est, verum menti Glos. & feribentium parum con-
sentanea, ex quo in DD. de Puteis conuevit iur-
fictioe utraque qualitas, evincenstis scilicet, &
38 eoi evincitur, alioquin enim non possent dici fibi
evicisse, & ideo in hac parte optime iustitæ præ-
fupposito Glos. cum non delit concursus duarum per-
fonarum, juxta text. in l. si Confal. cum leg. seq. ff.
de adoption. in l. ne tustra C. in filias pro parte. in
cap. per venerabilem qui fil. fuit legit. ut fupposita
evidione fibi ipsi facta, ut adio ad pretium compe-
tat in materia evidionis, hoc est, quod exprefse
negant Glos. & Dodicari committit, nisi specialiter
fuper ea fuerit conventum.

Denique non fuit visum obfiste, quod novissi-
me dicebatur evidionem refpectu horum bonorum,
quorum contemplatione foluta fuit fumma fcuo-
rum 2400. deberi ex eo, quia veniemur in emptio-
ne, & venditione bonorum, non in divisione, ex
quo dicta fumma non fuit foluta de pecunia hære-
ditaria, sed de proprijs, ideoque videantur dicti
condiditæcum dictis pecunijs proprijis emisse por-
tionem bonorum, quam receperunt, ultra quod pro-
corum rata ipsis deberetur, in emptione autem, &
39 venditione rei fideicommissio fubjecte etiam si facta
fit per feientem, venire evidionem faltem ad rehi-
tutionem pretij per text. in dict. l. final. §. emptor
C. communia de legat.

Fuit enim refponfium, nos revere non verfari
in emptione, & venditione de qua loquitur text. in

l. §. emptor, fed in contradit divisionis, prout jam
inftrumentum ab initio celebratum inter coadividen-
tes, quæm compromiffum potius fufbequentum, &
laudum potius latum fperiffimis verbis demonftrare,
ad dignoscendum enim, qui nam contradit fuit
celebratus, tenor, & forma verborum principaliter
attenditur, & ideo cum obique divisionis contra-
ditus nuncupetur, talia precluditio judicanda est,
ut egregie feribant Authores. consil. 72. num. 3. &
Jafon. qui concordantes citat consil. 45. column. 2.
lib. 1.

Et licet in dicta divisione admixta etiam fuerit fo-
lutio peconia, quæ communis non erat inter coadiv-
dentes, ex hoc tamen contradit non defuit elfe
divisionis, nec in totum, uce in parte denominari
potest contradit emptiois, & venditionis, fed ab-
folute contradit divisionis remanfit, & juxta dictas
regulas de eo elft judicandum, quia cum prin-
cipaliter intenderent partes divisionis contraditum
celebrare, non attenditur, an aliquod in eo adum,
vel conventum fuerit, quod principaliter per fe con-
fideratum non potest fub fpecie ipsius contradit prin-
cipalis cadere, fed io aliam fpeciem contradit trans-
migraret, & quia de denominatione fit ab eo, quod prin-
cipaliter agitur, & a potentiori, ut optime in pro-
posito feribunt Altx. consil. 7. in princ. lib. 7. Car-
consil. ultim. lib. 5. consil. 45. col. 3. lib. 4. Sotus. an-
fil. 4. column. a. lib. 3. & consil. 42. column. 1. lib. 4.
Aretin. in l. cautissima §. fi ab eo ff. de verbor. obli-
gat. & ideo ad rem noftram pulchre dixit Bart. in l.
Aristo. n. a. ff. de damnat. fi pro fundo tuo ego do-
dero tibi centum, & æquum, licet in hujusmodi
conventionem videatur admixtus contradit emptiois,
& contradit permutacionis, tamen fi principaliter
emittur, folus erit contradit emptiois, non ob-
fistente, quod aliqua fpecie pro fpecie fuerit da-
ta, & è cooverfo, fi principaliter permutetur
tamen erit permutacio, licet etiam pretium pro po-
te intercefferit: in dubio autem fubdit ibi Bart.
deuminiabitur contradit ab eo, quod plus valet,
ut fi plus valet, quæ datur pro re, quam pecu-
nia, fit permutacio; fi vero è contra emptio, &
venditio fit, & ideo juxta regulas illius contradit
a quo denominatio fit, & qui principaliter agitur
de eo erit judicandum, ut ibi per Bart. & post eum
Caffr. Imol. & alij: quia ergo in proposito negti
non potest, quod principalis contradit fuerit, &
fit divisionis, & fumma illa refpectu ad bona,
quæ in divisione obvenient, fit quid minimum, non
fuit dubitandum nos in contradit venditionis non
verfari, fed in divisione, confequenterque totam
divisionem censendam elfe, & juxta divisionis regu-
las de ea judicandum, fecundum quæ intrare non
potest text. in dict. §. emptor, ut fupra abundè fuit
deductum.

His ftantibus non cenfuerant DD. examina-
ndum elfe articulos aditionis, vel personalis, vel fi-
potherarie, quæ in hoc propofito Domini Pucei
competere poffet, de quo refpectu personalis loquitur
per Menoch. consil. 204. num. 66. lib. 5. refpectu
verò hypothecarie, quæ non elft de natura contradit,
fed oriri tantum potuiffet ex exprefsa conven-
tione, fub qua non comprehenditur virtus vir-
tutis evidionis, ut per Bart. in l. fervum Titii a. i.
ff. mandat. & per Rota. dict. consil. 7. num. 29. ver-
fus. & hoc elft verum lib. 5. habetur iustissime in Me-
tro. causa Ricafolana, de quibus fuprà habita fuit
mentio; nam denegata Domini Pucei tacita hæc
per eos præfentis evidione, fuperfluum fuiffet dif-
putare, quanam adione per eos agendum elfet,
prout idem fuiffet querere, an illuftræ Sorores
retentione quorundam librorum censenda elfent
hæredes Domini olim Refpueis in vim Stru-
Rati.

Rubr. 29. lib. 2. ex quo non fuit doctum, ipſus ſuiſe requiſitus ad dimitendum, juxta Statuti ipſius cenſuram, nec diſcuſum, an alio Jure, quam hereditario detineretur.

*Alexander Ziliolus Prætor, & Relator.
Honoratus Spannocchius.
Dominicus Gualandus.
Pompejus Contarinius.
Aloysius Soltra.
Michael de Lavagna.*

A D D I T I O.

ARGUMENTUM.

Evidio in diviſione, an, & quando præſtanda ſit, quando non, & de differentijs inter emptionem, & diviſionem in materia evidionis. Evidio quando eſt locus, quomodo præſtari debeat tam quoad damna, & intereſſe, quam quoad valorem, & ſtimationem rei evidite.

SUMMARIUM.

- 1 **G**Er. Spin. conſil. 13. ſcripſit in caſu deciſionis, & ſuccubuit.
- 2 Evidio quomodo non promiſſa in diviſione debetur.
- 3 Amplia, tam in diviſione extrajudiciali facta inter partes, quam in judiciis facta miniſterio Judiciis.
- 4 Limita in diviſione facta a Teſtatore, & de ratione.
- 5 Intelligi, ut non poſſint heredes per viam actionis agere de evidio, ſed per viam exceptionis poſſint ſe defendere ab ubi hereditas.
- 6 Sublimitas ſi contrarium convenit fuerit.
- 7 Limita ſecundo, ut evidio non debeatur in diviſione, quoties quis ſcienter rem eviditioni ſubjectam recepit.
- 8 Sublimitas, ſi expreſſe evidio in poſſum dedecſa fuerit.
- 9 Sublimitas ſecunda in contrahibus permutationis, venditionis, in quibus debetur evidio, ſive contrarius ſcientia, ſive ignorantia.
- 10 Limita tertio, ut evidio non præſtetur, ſi proveniat ex natura rei, & ex ſuſto, & præordinatione fideiſſimicantis communis Authoris.
- 11 Promiſſio enim eviditionis includit tam ſolum derivantem ex ſuſto tertij, vel ſuſto dividendum.
- 12 Sublimitas, ſi evidio ſpecialiter promiſſa fuerit in caſu fideiſſimici, aut ſimilis.
- 13 Item ſi ſtipulata fuiſſet verbiſ, & clauſulis ampliffimis univerſalibus tractum ſuſceptum habentibus.
- 14 Item ſi altera pari fuiſſet in damno.
- 15 Intelligi promiſſionem eviditionis operari reſpectu eviditionis vere, & propriæ, non ſiſla, & improprie, & que ſit evidio ſiſla, & improprie.
- 16 Evidio ex natura rei non præſtatur data ſcientia fideiſſimici in recipiente, ſive concurrente ignorantia.
- 17 Quid ſignetur procedi in diviſione.
- 18 Amplia, ut evidio præſtetur etiam data ſcientia, ſi bona fideiſſimiciſſimo, vel alio ocri ſubjecta assignata fuerint tamquam libera.
- 19 Item ſi habita ſcientia concurrens fuiſſet eviditionis præſtata.
- 20 Evidio ex natura rei non debetur, ſi equalis utriusque ex dividendis portio bonorum fideiſſimiciſſimorum assignata ſit, ſeu ſi in equali.
- 21 Evidio ex natura rei provenire dicitur, quando promittat ex jure fideiſſimiciſſimi, qualitatis emphytheuticæ, & ſimilis.

22 Item provenire ex ſuſto Principi.

23 Evidio non debetur ementi rem fideiſſimiciſſimam, vel emphytheuticam, ſed competit actio ex empto ad liberationem, vel quanti minoris, & de ratione.

24 Limita ſtante ſcientia emptoris de obligatione bonorum.

25 Sublimitas, ut evidio ſemper debeatur, ſi ſequatur culpa eviditionis, vel venditoris.

26 Evidio ubi debetur, præſtari debet cum damnis, & intereſſe.

27 Et inſpecto valore rei non de tempore diviſionis, ſed eviditionis.

28 Et ita cum melioramentis, & argumeto, quod uſque ad illud tempus ex recepit.

29 Limita in melioramentis ex ſolo beneficio temporis provenientibus, & n. 30.

30 Item limita in eviditione ſiſla, & improprie in qua datur ſolum actio ad repetendum pretium, vel traditum loco pretij bonorum receptorum.

31 Amplia non obſtante ſcientia oneris.

32 Venditor in ſtatibus, in quibus non tractat de eviditione, tenetur ad reſtitutionem pretij.

33 Intellige de pretio emphytheuticæ, non quod rei tempore ſequatur eviditionis aſſimetur, & n. 35.

34 Amplia, ut tenetur reſtituere, etiamſi præſtata ſit ſe nolle tenori de eviditione.

35 Dividitur ſuperveniente jure fideiſſimiciſſimi a ſemetiſſo evincit.

36 Sed ad differentiam emptoris, non agit ad rei aſſiminationem, & pretij reſtitutionem, vel donorum reſtitutionem, ubi de ratione diſſentiat, & non. antecedenti.

37 Maxime concurrente ſcientia.

38 Natura diviſionis exigat, ut partes ſint æquales.

39 Et reſtatur debet ad æqualitatem, etiamſi inæqualitas ſe contineret intra diviſionem.

40 Amplia, ut hoc procedat etiam in diviſione facta per ſortes.

41 Declara, ut æqualitas ſervanda ſit a principio, ſed inæqualitas ſuperveniens non retrahat diviſionem.

42 Sicut non retrahat evidio ex natura rei.

43 Item nec proveniens ex ſuſto Principi.

44 Reſtatur Caſſida, contrarium ſtantes.

45 Ement, vel dividens habens ſcientiam oneris, ſeu periculi eviditionis non poteſt præſtendere reſtitutionem pretij.

46 Declara, ut non ſufficiat ſcientia præſumpta, ſed requiratur clara, & ſpecifica.

47 Limita, ſi non obſtante ſcientia, eviditionis præſtatio concorda fuerit.

48 Amplia, ut ſufficiat ſi evidio generaliter promiſſa ſit ſaltem per reſtitutionem pretij, licet promiſſor adſtrungi non poſſit ad panam eviditionis.

49 Limita, ut emptor habens ſcientiam oneris non poſſit agere de eviditione in illa proveniente ex natura rei.

50 Item ſi quis promiſſerit eviditionem pro dato, & facto ſuo tantum, non tenetur ad pretij reſtitutionem, ſi evidio ſequatur ex ſuſto alterius.

51 Porius ſi emptor rem evidiam non emit juxta pretio, & de ratione.

Scripſit in caſu hujus deciſionis, & ſuccubuit Ger. Spin. conſil. 13. n. 40. & ſeqq. & n. 45. verſic. quia quod, & ſeqq. assignat differentiam præſentis deciſionis ab antecedenti.

In diviſione debetur evidio, quomodo promiſſio non ſit, cum diviſio ſit ſpecies permutationis, vel emptionis, & venditionis l. ſi familiæ 1.4. C. ſemil. Eriſtand. l. fratres 7. C. commun. utriusque. Judic. abund. Cyriac. contrav. 126. n. 9. & ſeqq. & contrav. 114.

num. 1. & per tot. *Amat. resolut.* 77. n. 14. & *segg.*
Saniniat. contrav. 77. n. 44. *Capon. dispul.* 172. n. 8.
 & p. *Castald. consulti.* 190. num. 1. *Pauist. differt.* 72.
 n. 9. *Mangil. de viis quest.* 114. n. 2. de *Lac. de be-*
her. dist. 27. n. 2. *Trombet. de societat. cap.* 9. n. 30.
 & 31. *Christin. apud Accursij. decis.* 179. n. 12. & *segg.* lib. 2.
Rot. Florentin. apud Accursij. decis. 71. num. 1. & pre-
 sens decisio n. 36. *Ger. Spin. in hac causa scribens d.*
consul. 13. n. 39. *Constantin. ad Statut. Urb. amat.* 21.
art. 4. n. 332. *Rot. Rom. post eandem decis.* 37. n. 3. &
decis. 63. n. 1. & 14. *coram Emeris Jon. decis.* 988.
 num. 1.

Talique evidio debetur nedum in divisione
 extrajudiciali facta inter partes, sed etiam in judi-
 3 ciali facta ope, & ministerio Judicis d. 3. l. si fa-
 milie 14. C. famul. *Erisiand. Amat. citat. resol.* 77.
 n. 16. *Trombet. de societat. d. cap.* 9. n. 32. *Constan-*
tin. ad Statut. Urb. d. amat. 21. *art.* 4. n. 335.

Non debetur tamen evidio in divisione, si
 ista facta fuisset a testatore, eam talis divisio habet
 4 vim prælegati, & ab ea recedere non possunt heredes
Ursat. consulti. 27. n. 13. *Trombet. de societat. d.*
cap. 9. n. 33. *Hermusill. ad Lopez glos. t. l. 32. tit. 5.*
part. 5. artic. 6. num. 108. & segg. ubi quod tali casu
 non possunt heredes per viam additionis agere de civi-
 5 tione, sed per viam exceptionis, & retinendo po-
 terunt se defendere ab alijs heredibus. *Constantin. ad*
 6 *Statut. Urb. dist. amat.* 21. *art.* 4. n. 240. & 241.
 & *segg.* ubi dicit non procedere si contrarium con-
 ventum sit. *Aldrici. de hereditat. addit. part. 3. cap. 6.*
 n. 46. *Christin. citat. decis.* Belgij. 129. n. 14. *versit.*
si vero divisio lib. 2.

Sicut etiam evidio non debetur in divisione,
 quoties quis scienter rem alienam, vel fideicom-
 7 missariam, emphyteuticam, vel feudalem recep-
 pit, ex quo recipiendo scienter rem tali coveni ob-
 noxiata, omne periculum, & omnem casum in se
 suscepisse censetur, plene *Peregrin. de fideicommissis. lib. 1.*
Constantin. ad Statut. Urb. d. amat. 21. *art.* 4. n. 237.
Torr. de primogenit. tom. 2. dist. quest. 34. num. 13.
 & *segg.* fol. 161. & firmat præsens decisio num. 25.
 & *segg.* *Rot. Rom. in Romana, sup. Albanus. bonorum*
 10. *Maij 1706. §. verum coram Caffarellis.*

Quod limitatur, si expresse promissio evidio-
 nis conventa sit *Amat. d. resolut.* 77. n. 20. & *segg.*
Trombet. de societat. d. cap. 9. n. 39. *Torr. de prima-*
genit. tom. 2. d. quest. 34. num. 33. & *segg.* fol. 165.
Constantin. ad Statut. Urb. citat. amat. 21. *art.* 4.
 num. 248.

Secundò limitatur, ut procedat in contractu
 divisionis, non verò in contrahibus permutatio-
 nis, vel venditionis, in quibus debetur evidio,
 9 siue recipiens sciverit, siue ignoraverit fideicom-
 missum, ut distinguendo in specie tradunt *Torr. apud*
Bonden. d. collect. 33. n. 245. num. 3. repetita *apud*
eundem Torr. de primogenit. d. quest. 34. n. 36. *Ca-*
stald. consulti. 127. n. 3. & *segg.* ubi adducit con-
 cordantes, & relicit, & declarat contrarios fol. 126.
tom. 2. Guzman. de viis quest. 30. num. 135. *Calla de*
viis. & ignorat. dist. 32. num. 7. & 8. *Mangil. de*
viis. d. quest. 114. num. 10. *Magon. decis.* Lucens. 7.
 n. 41. & 42. & declarando contrarias doctrinas
 optime *Rot. in recent. dist. decis.* 607. n. 28. & *segg.*
 part. 19.

Prout evidio præstari non deberet, si proveni-
 ent ex natura rei, & ex factis, & ex ordinatione
 10 fideicommissitanti communis Authoris, ut per *Glof.*
Bald. Angel. & Salys. in l. si familia C. famul. Eri-
ssand. ubi dicitur Ger. Spin. in hac causa scribens d.
consul. 13. n. 40. & *segg.* *Redeas. consulti.* 29. num. 33.
Amat. resolut. 77. n. 30. *Astetis. resolut.* 54. num. 8.
Castald. consulti. 161. n. 4. fol. 36. *consulti.* 184. n. 27.
 & *consulti.* 190. num. 7. fol. 127. *tom. 2. Mangil. com-*

sulti. 336. n. 24. *tom. 4. & consulti.* 46. n. 23. & 24.
tom. 10. consulti. 12. n. 67. *tom. 11. Peregrin. de fidei-*
commissis. artic. 52. n. 67. *Torr. apud Bonden. collect.* 33.
 n. 237. *tom. 2. ubi plures, & n. segg. idem Torr. va-*
riar. Jur. quest. lib. 1. tit. 2. quest. 28. n. 26. fol. 346.
 & *quest.* 34. num. 34. fol. 375. & lib. 3. *definit.* 5.
tit. 13. num. 1. fol. 293. & *tom. 2. quest.* 14. n. 18.
 & *segg.* fol. 160. *Ansaldo. de commerc. dist.* 60. n. 17.
 de *Lac. de fideicommissis. dist.* 175. num. 2. & 3. *Justifi*
Ladovici. decis. Lucens. 29. num. 7. *Miment. decis.* 17.
 n. 49. & 54. *Sot. Consil. Neapolis. apud Cypri. Lav.*
decis. 126. n. 3. *Palm. Nep. decis.* 92. num. 25. & 26.
Rot. Senens. apud eundem decis. 379. n. 3. *Rot. Flo-*
rentin. apud Monac. decis. 63. n. 9. & *segg.* *Alcari.*
decis. 103. n. 8. & *supra decis.* 3. n. 24. & *infra dist.*
decis. 37. num. 16. & *decis.* 119. n. 45. & *etiam de*
decis. 93. n. 44. *Rot. Rom. post Constantin. ad Statut.*
Urb. decis. 42. n. 17. ubi concordantes, & *decis.* 44.
 num. 15. quarum prima est repetita, in *recent. dis-*
crep. 607. part. 19.

Promissio enim eviditionis includit solum vi-
 cionem ex factis terrij, si ex dato, & falso pro-
 prio dividendum derivantem, non sortem eam, que
 provenit ex natura rei, & bonorum, in specie lib. 11
Rom. d. decis. 607. n. 26. & *segg.* ubi plures con-
 cordantes, & *titat. decis.* 607. n. 27. part. 19. ubi alij
 referuntur.

Hoc tamen declaratur non procedere, quando
 promissio fuit evidio specialiter in casum fideicom-
 11 missi, non similem, in pundo *Mangil. consulti.* 336.
 n. 14. *Fujar. de subtilit. quest.* 193. n. 69. *Odd. de fi-*
deicommissis. quest. 6. *artic.* 3. n. 39. 56. & 68. *Pere-*
grin. eodem tract. artic. 59. n. 69. *Torr. variar. Jur.*
quest. tom. 1. tit. 2. de subtilit. & fideicommissis. dist.
quest. 28. n. 26. & 27. *tom. 3. tit. 13. d. definit.* 5.
num. 1. fol. 293. & *tom. 2. d. quest.* 14. n. 32. fol. 161.
 repetita *apud Bonden. d. collect.* 33. num. 140. & *segg.*
 ubi plures *tom. 2. Rot. Senens. apud Palm. Nep. citat.*
decis. 379. n. 18. & 23. *Rot. Rom. apud eundem dis-*
cis. 463. n. 3. *Rot. Florentin. infra d. decis.* 31. n. 16.
 & n. 25. & *titat. decis.* 119. n. 45. *Ger. Spin. in cau-*
 sa hujus decisionis scribens dist. *consul.* 13. num. 41.
 & 44.

Vel quando evidio stipolata fuisset verbis, &
 clausulis simplicissimis, universalibus, & tractum
 12 successum habentibus, que includit etiam evidio-
 nem ex natura rei provenientem, secus verò si li-
 tula promissio fuisset simpliciter, & in forma
 communi, in specie *Allegand. consulti.* 15. num. 27. & 28.
 lib. 1. *Amat. citat. resolut.* 77. num. 34. *Grucchi de*
sepp. 60. num. 84. Agostin. d. resolut. 54. n. 9. *Palm.*
Nep. citat. alleg. 278. n. 33. *Torr. de primogenit. tom. 1.*
d. cap. 36. n. 247. fol. 325. & *varior. tom. 3. tit. 13.*
titat. definit. 5. n. 24. fol. 294. *D. mens Audit. Calde-*
ron. resolut. 64. n. 48. *Castald. d. consulti.* 161. num. 8.
 & *d. consulti.* 190. num. 9. fol. 157. *tom. 2. ubi plures*
 alios relict, & adducit aliam limitationem, quan-
 do altera pars esset in damno. *Rot. Senens. apud Palm.*
Nep. dist. decis. 379. num. 14. 16. & *segg.* *Rot. in re-*
cent. decis. 275. n. 15. & 16. part. 15. & *decis.* 607.
 n. 23. & 24. ubi adducit contrarium tenentes, &
 num. 15. & *segg.* part. 19. repetita *post Constantin. ad*
Statut. Urb. decis. 42. n. 18. & *segg.* *post Salgad. le-*
byrin. creditor. decis. 38. n. 13. *post Ursat. de tran-*
sact. decis. 13. n. 8. & *segg.* & *post de Lac. de respo-*
ndens. in Mantij. decis. 11. n. 6. ubi plures adducit
 concordantes, & firmat præsens decisio num. 30.

Quod intellige procedere in evidione vera, &
 propria, que fit per rei ablationem, & avocationem,
 non de fida, & improperia, quoniam quibus libi
 ipsi facit ex novi tituli supervenientia; nam quoniam ver-

be quantumvis ampla, & generalia, propriis, & strictis in contradiis intelligi debent, & relata ad evidenciam de quantumvis evidencie vera, & propria intelliguntur, non de ficta, & impropria, tum etiam quis in promissione generali non comprehenditur evidencio, quam quia subiectis facit, cum in generali sermone nunquam inclusi censetur persona loquentis, ut in nostris precisis terminis ponderant *Pergrin. de fideicommissis. artic. 52. num. 69. egregie Ger. Spia. d. consil. 13. n. 60. & seqq. & presens decisio in eadem causa evanescit n. 28. & seqq.*

Rursus supradicta conclusio de non prestanda evidencie promittente ex natura rei intelligitur data fideicommissi scientia in recipiente bona vincula-
te, cum enim acceptando bona fideicommissio sup-
plicita scienter, illa cum suis causis, & oneribus ac-
ceptare voluisse censetur, conquiri non potest si
bonis ab eo vocato eveniente casu fideicommissi, cuius
periculum providendo in se suscipere voluisse, secus
vero dicendum esset, si concurreret in recipiente
ignorantia qualitatibus rei assignatae. I. si fundum
fuerit 27. C. de reit. Bald. in l. non debitor n. 2. C. eodem. *Ger. consil. decis. 142. n. 27. tom. 1. Rec. disp. Jur. cap. 91. n. 17. D. meus Audit. Calderon. d. refut. 64. num. 44. ubi plurimi concordantes. Bur-
gund. de reit. cap. 14. num. 5. Mangil. eodem trull. cap. 124. n. 8. & seqq. Ansaldo. de commerci. disp. 59. n. 26. & d. disp. 60. n. 19. Rot. Senen. apud Palm. Nep. citat. decis. 379. n. 7. & seqq. Rot. Florent. apud Ma-
gon. decis. 51. n. 7. & decis. 80. n. 2. Accaris. d. disp. decis. 103. num. 9. Venturini. decis. 35. num. 21. & supra
d. decis. 3. num. 25. Rot. Rom. in recent. decis. 397. n. 13. decis. 453. num. 10. part. 9. decis. 323. n. 40.
part. 11. & decis. 97. num. 12. part. 18. repetita post
Constantin. ad Statut. Urb. d. decis. 42. & decis. 44. n. 16. apud Palm. Nep. decis. 425. n. 16. in Romana
præfata evidencio t. Junij 1693. §. qua censetur, in
Spoliatana honorum 4. Junij ejusdem anni §. hanc refrag-
ante coram del. Olimo, in Romana locorum Montium
30. Januarij 1702. §. & quomodo coram Lautetia, in
Aquinensi. Officij Fiscalium 20. Decemb. 1711. §. dum
autem coram Feido, & in Romana §. veterantur Aposto-
lici 13. Aprilis 1724. §. devotio prætermitti coram Au-
di. & in pundo evidencio Bald. in l. si familia
n. 3. & 4. versis. Ibi debet intelligi inter scientes C.
fanti. Ericand. Alexand. consil. 21. num. 13. lib. 5.
Ger. Spia. in hac causa scribens d. consil. 13. n. 64.
& seqq. Pergrin. de fideicommissis. citat. artic. 52. n. 56.
Michalar. de fratrib. part. 3. d. disp. quasi. 39. num. 3.
& seqq. Pasar. de subsidit. d. quasi. 599. n. 26. Bellou.
de Jur. accrescend. cap. 10. quasi. 29. n. 41. de Luc.
de fideicommissis. d. disp. 175. n. 2. Torr. apud Bander.
d. callist. 33. n. 141. & seqq. tom. 2. Rot. in recent. d.
decis. 607. num. 25. & seqq. part. 19. post de Luc.
de Testament. in Mantif. decis. 11. n. 4. & 5. & in præ-
senti decisione n. 25. & seqq. d. decis. 93. num. 44.
& 45. coram me.*

Quod tamen declaratur, ut locum non habere
si bona fideicommissi, vel alio simili oneri subiecta,
fuerunt assignata alicui tamquam libera, & ab eo tam-
quam talia recepta, quo casu evidencio prestanda est
non obstante, quod qualitas fideicommissaria inno-
tuisset recipienti, præsumptio enim illa, quod re-
cipiens scienter bona fideicommissi subiectam, illam
cum sua onere recipere voluisse censetur, cessat ex
declarata pariter voluntate in contrarium illa assi-
guandi, & recipienti tamquam libera, ut post plu-
res individuales auctoritates, quas refert, egregie fir-
mat *Cassald. d. disp. consil. 190. n. 6. fol. 127. tom. 2.
Mantif. consil. 46. n. 14. tom. 10.*

Aut si emptor informatus qualitatibus emphytheu-
ticis, vel fideicommissariis reportaverit a vendi-
tore promissionem evidencio, quippe ex mediante
sibi prospicere voluisse censetur etiam in casu, quo
evidencio, ex natura rei, & cum scientia promanaret,
ut per text. in l. apud Cassald. §. item Labe ff. de dol.
mal. in specie tradens *Altagrad. d. consil. 15. n. 27.
lib. 1. Cassald. consil. 7. num. 5. Cyriac. contrav. 196.
n. 17. 19. & 66. Michalar. de fratrib. part. 3. d. disp.
cap. 39. n. 21.*

Prout evidencio ex natura rei non debetur, quan-
do divisio, & bonorum assignatio fuit æqualis, quia
singulis dividendis omnia bona fideicommissi sup-
plicita, vel illorum portio æqualis tradita fuerunt,
secus vero si uni bona libera, & alteri bona omnia,
vel illorum pars vincularia fuerunt assignata, cum
enim isto casu non adit mutuum reciprocam per-
iculum, & æqualitas divisionis, quia is, qui ac-
cepit bona libera, de illis disponente potest tam in
vita, quam in morte ad sui libitum, quod non ac-
cidit respectu illius, cui bona fideicommissaria, vel
alio simili vinculo subiecta obtinuerunt, de quibus
nullam habet potestatem disponendi, nisi quod fru-
ctus ejus vita durante, & sine portiones remanent
inæquales, & proinde prestanda est evidencio etiam
si illa veniat ex natura rei nulla habita consideratio-
ne scientie, vel ignorantie oneris, & fideicommissi
in individuo *Amat. d. refut. 77. n. 23. & 24. Cassald.
d. disp. consil. 190. n. 3. & post plures, quos refert
Torr. var. Jur. quasi. tom. 1. tit. 2. de subsidit. & fi-
deicommiss. d. disp. 34. num. 35. & seqq. fol. 375.
Hermosill. ad Lepin. glos. 1. l. 32. tit. 5. part. 5. ar-
tic. 6. n. 114. fol. 579. Impress. Lugduni anni 1679.
de Luc. de fideicommissis. d. disp. 175. n. 3. Rot. Senen.
apud Palm. Nep. allegata decis. 379. n. 7. ubi plures
concordantes Rot. Florentis. supradict. decis. 3. n. 26.
Rot. Rom. post Constantin. ad Statut. Urb. d. decis. 37.
num. 4. & 5.*

Evidencio autem dicitur provenire ex natura rei,
nemini quando promanet ex Jure fideicommissi con-
ditionalis postea perficendi, vel ex qualitate emphy-
theuticas bonorum, quæ ad comprehensum in in-
vestitura deveniunt, aut ad Dominum directum rever-
tuntur, aut ex alia simili causa *Cassald. consil. 161.
n. 4. fol. 136. tom. 2. Rot. in recent. d. decis. 601. n. 27.
& 28. & sapientia decis. 607. n. 22. part. 19. ubi
plures concordantes.*

Sed etiam quando provenit ex facto Principis
Rot. post de Luc. de testament. in Mantif. decis. 11.
num. 4.

Pariter non deberetur evidencio, si quis emit rem
fideicommissariam, vel emphytheuticam, quam pa-
tabit esse liberam, quia tunc vendens tenetur solum
ad id, quod emptori interest rem non esse obligatam.
Et ratione quia de evidencie tunc solum tenetur ven-
ditor, quando res fuit a possessore ablata, sed quan-
do illa reperitur tantum alteri oblata, tunc solum
datur adio ex empto, ut res liberetur, vel solvat-
ur quanti minoris res valeat propter onem, et in-
sum, & si pretium integrè solutum sit, illud habet
eadem consideratione, & proportionem repeti va-
let l. creditor fundum 54. §. pretium affirmatum ff. de
actio. emp. Bart. in l. cum stipulatus 113. §. cum
venderes ff. de vol. oblig. Mangil. de evid. quasi. 112.
n. 20. & seqq. Rot. Rom. in Romana Dotis, & fructuum
at. Aprilis 1693. §. ex natura verus fin. coram Her-
væus, & in Romana, seu Alibona. Bonorum 10. Maji
1706. §. que ex libitatis, & seqq. coram Cafferis, ubi
quod hoc non procedit instante scientia emptoris
de obligatione bonorum, quod etiam affirmat
Mantif. consil. 88. n. 15. & seqq. tom. 11.

Semper tamen, & in omnibus casibus præstari
debet evidencio, si res fuisset evidencio culpa condi-
dentis, vel venditoris, ad quam tenetur ipse, ejus-
que hæredes *Ciracch. disp. 61. n. 18. Cassald. d. disp.
consil. 7. n. 7. & consil. 71. n. 2. Mantif. consil. 12.
n. 67.*

n. 67. tom. 1. *Fufar. de fobfiliis. diff. quæft. 699. n. 4. Confar. ad Statut. Urb. citat. annot. 21. art. 9. n. 240. ubi plures refert. Terr. de primogen. tom. 2. d. quæft. 39. n. 28. fol. 160.*

Et in casibus, in quibus deheret evictio, illa
26 pretiari debet cum damnis, & intereffe l. evictio. l. venditor ff. de evict. l. si contravenia §. fin. l. non dubitatur C. eodem. l. titulus §. fin. gl. de action. empt. Borden. allegat. collat. 33. n. 145. tom. 2. Saminat. controu. 57. n. 44 & controu. 65. n. 10. & 11. Episcop. Rot. diff. 137. n. 26. & seqq. Manf. consulti. 319. n. 14. tom. 4. consulti. 15. n. 20. & 21. tom. 11. Paulat. diff. differt. 45. n. 18. & differt. 72. n. 4. & seqq. Conflantio. ad Statut. Urb. citat. annot. 21. artic. 4. num. 233. Rot. post eam diff. diff. 63. num. 3. Torr. Varier. Jur. quæst. tom. 2. tit. 12. miscell. part. 1. quæst. 28. n. 4. fol. 541. & tom. 3. tit. 13. d. de fidei. 5. n. 16 fol. 294. de fidei. 37. n. 1. & 16. fol. 365. Harz. decif. 24. n. 5. & 6. C. de fidei. diff. decif. Belgic. 179. n. 12. & seqq. lib. 2. Rot. Florent. apud Astarif. decif. 33. n. 7. Urciol. diff. 39. n. 1. Rot. Rom. coram Emeriz Jan. decif. 176. n. 1. decif. 196. n. 1. & decif. 1015. n. 1. Caprar. dif. 343. n. 1. & seqq. ubi declarat, & decif. 512. n. 1. post de Luc. de Testament. de Manf. diff. decif. 11. n. 1. & de Judici. decif. 28. n. 1. & seqq. ubi plures, & apud Palm. Nep. decif. 400. n. 5. & in Romana Secretariatus Apostolici super fratribus 8. Martij 1706. §. verum, & seqq. & super restitutionem in integrum ipsidem die, & anno §. iustitia, & seqq. coram Caffarello, & 13. Aprilis 1714. §. de cetero, & seqq. coram Asafio, & in Romana restitutionis pretii damno 25. Iunij eiusdem anni §. prebuit coram Eminentijs. D. mus Cardinali Scatto.

Inspecto valore rei, non de tempore divisionis,
27 sed evictionis Manf. de evict. quæst. 200. num. 84. optime Conflantio. ad Statut. Urb. citat. annot. 21. artic. 4. num. 233. Rot. post eam citat. decif. 63. n. 20. Christin. citat. decif. Belgic. 179. n. 12. & seqq. lib. 2. Rot. Rom. apud Palm. Nep. d. decif. 379. n. 9. Rot. Florent. infra d. decif. 31. num. 28. Rot. Rom. coram Caprar. d. decif. 512. num. 2. post de Luc. de Judici. in Manf. diff. decif. 18. n. 4.

Proindeque debetur evictio unâ cum meliora-
28 mentis, & augmento, quod res evicta recepit usque ad tempus evictionis Conflantio. ad Statut. Urb. d. annot. 21. n. 233. ubi, quod limitatur in melioramentis ex solo beneficio temporis provenientibus,
29 & quod non debetur incrementum valoris post tempus evictionis. Christin. allegat. decif. Belgic. 179. n. 12. & seqq. lib. 2. Rot. Florent. infra d. decif. 31. n. 38. ubi, quod non procedit in melioramentis auctus, & factus solo beneficio temporis.

Ex tale interesse præstatur quidem in evictione vera, & propria, non in fide, & improprio, in
31 qua solum datur æquid ad repetendum pretium, vel id, quod fuit traditum loco pretij bonorum receptorum, & quæ evictionem passus fuit Castald. diff. consulti. 7. n. 2. & 3. ubi quod hoc locum habet non obistente scientia oneris. Rot. Florent. infra d. decif. 31. n. 22.

In casibus autem, in quibus in contrahendum
33 ptionis, & venditionis venditor de evictione non tenetur, adstrictus est ad pretij restitutionem l. non teneatur 12. §. final. ff. de action. empt. Knipfchildt de fideicommissis. cap. 13. n. 80. Manf. de evict. quæst. 4. num. 79. quæst. 5. n. 20. & quæst. 57. n. 3. Asafio. de commerc. diff. diff. 60. n. 26. Torr. Varier. Jur. quæst. tom. 3. tit. 13. citat. de fidei. 5. num. 12. fol. 294. Urciol. consulti. 2. num. 65. Manf. consulti. 256. num. 15. & seqq. ubi quod intelligitur de pretio exburfato, non quod estimaretur tempore sequenti evictionis, & consulti. 309. n. 38. ubi idem firmat. Gob. consulti. 79. num. 81. lib. 1. Borden. miscell. Juridic. docum. 63.

n. 27. Mart. Medic. examinat. 26. n. 37. & seqq. Via. decif. 152. n. 2. & 3. Leonvil. decif. Ferrar. 193. n. 3. & seqq. Mailleill. decif. 240. n. 6. Thomas. decif. Merchic. 81. num. 21. Rot. Rom. apud Palm. Nep. d. decif. 400. n. 6. & seqq. ubi quod attenditur pretium solum tempore venditionis, & d. decif. 423. n. 17. & coram Ubold. decif. 156. sub nom. 8. tom. 1. in recent. decif. 525. n. 8. part. 1. decif. 453. n. 14. part. 2. & in Romana liberalitatis a mortuus 12. Maij 1710. §. respetto coram Lauretis, in Romana pecuniaria 2. Decembris 1710. §. erit coram Asafio, & in Romana Secretariatus Apostolici 4. Decembris 1713. §. aditio coram eodem, & 13. Aprilis 1714. §. de cetero, & seqq. coram eod. & in præfenti decisione num. 24. & decif. 93. n. 40. coram me.

Etiamsi venditor expresse protestatus sit se nullo teneri de evictione Hartman. Pifor. lib. 2. quæst. 10. num. 21. Borden. miscell. Juridic. docum. 63. n. 17. Knipfchildt de fideicommissis. diff. cap. 13. n. 80. Asafio. de commerc. d. diff. 60. n. 24. & seqq. Rot. in Romana Secretariatus Apostolici 26. Aprilis 1709. §. 1. in fin. coram Eminentijs. de Polignas 7. Februarij 1710. §. sed ascendendo coram Roverendiss. D. meo Crispi. 14. Februarij 1711. coram diff. Olimo. & 4. Decembris 1713. §. firmo itaque coram Asafio, & 13. Aprilis 1714. §. de cetero coram eodem, & d. decif. 93. n. 40. coram me. ubi plurimi concordantes.

Hoc tamen non procedit in divisione, in qua, nec rei affirmatio, nec pretij restitutio, neque damnorum restitutio præterea læsionis pretendi potest, interveniente in utroque casu duplii diffinitionis ratione, prima quia, quando agitur de divisione possunt bonis fideicommissis, & evictionis subest utrique dari, & recipi habita consuetudine ad mutuum periculum, quod divisionem ab inquietate, & læsione immunitatem reddit, & secunda quia dividendi, qui ex Jure fideicommissi superveniunt a temetipso evincit, prout facere possit præter Gr. Spin. in hac causa scribens d. consulti. 81. n. 63. Manf. de evict. quæst. 1. num. 15. Guzman. eodem tract. quæst. 38. n. 3. de Luc. de societate. eff. diff. 5. sub n. 5. & de dote diff. 177. in princip. Carer. ref. 126. n. 8. Mart. Medic. decif. 8. sub n. 29. vortij. quia significat. Rot. Florent. apud Magno. decif. 48. num. 4. & decif. 62. n. 2. & lib. Motto. 50. fol. 525. §. alteram autem, & in præfenti decisione n. 20. & seqq. & infra decif. 31. num. 17. & seqq. Rot. Rom. decif. 290. n. 8. part. 15. recent. agit de lucro expensado, quæ rationes non verificantur in emptore, qui pretium venditori exburfavit, & agit de damno vitando, nec in eo cadere, & considerari potest compensatio mutui cui periculi, ut appositè in terminis ponat Ger. Spin. d. consulti. 13. n. 64. & seqq. Borgaud. de evict. cap. 14. n. 5. Guzman. eodem tract. quæst. 30. n. 35. Torr. apud Borden. d. collat. 33. n. 143. & 145 ubi alij tom. 2. repetita ad Torr. de primogen. tom. 2. diff. quæst. 34. n. 34. & seqq. fol. 161. ubi quod eo magis procedit concurrente scientia, & variat. Jur. quæst. tom. 1. tit. 2. de fobfiliis, & fideicommissis. citat. quæst. 34. num. 37. ubi concordantes fol. 375. & præter nostra decisio n. 25. & seqq. 33. & 37.

Minime refragante, quod si in divisione non esset faciendus restitutio pretij, illa remaneret inqualis, quod Jura abhorrent, & non est permittendum, cum sit de natura divisionis, ut partes sint æquales l. 3. C. communis. atring. Judic. Preterea. consulti. 19. sub n. 47. lib. 4. Barden. consulti. 578. num. 91. Cyric. controu. 191. n. 28. & controu. 478. num. 49. & seqq. Clarin. controu. 118. n. 10. Gob. consulti. 7. n. 5. tom. 2. Baron. de effectib. minor. quæst. circa contrah. effect. 18. n. 52. Torr. Varier. Jur. quæst. tom. 1. tit. 2. de fobfiliis, & fideicommissis. d. quæst. 34. num. 37. fol. 375. Fufar. de fobfiliis. citat. quæst. 59. n. 14.

Nota

- Mata decif. Sicil. 33. n. 5. Baldus. decif. & res Judicat. tit. 3. decif. 13. n. 32. & 36. alii reduci debet ad aequalitatem, etiam inaequalitas se contineat intra dividendum Bartol. in l. societatem 77. §. arbitror num. 25. ff. pro socio. Socin. Jus. consil. 48. num. 40. & seqq. lib. 1. Besold. consil. 85. n. 19. & seqq. Auderol. contrav. 265. n. 1. & contrav. 366. n. 6. Mel. obfer. 132. sub n. 26. & seqq. Clarum allegata contrav. 118. n. 45. & 46. Fachin. contrav. Jur. lib. 8. cap. 36. vers. quare ergo. Sub. dict. consil. 7. num. 6. tom. 3. Baroa. de effed. minor. stat. circa contrarius citat. effed. 18. n. 53. Ginzarel. decif. 57. per tot. & ibi Adden. Baldus. decif. & res Judicat. tit. 3. de legat. & fideicommissis. d. decif. 13. num. 37. & seqq. ubi*
- 43 quod hoc procedat etiam in divisione facta per fores, sufficit enim aequalitatem fuisse servatam ab initio de tempore divisionis, ad hoc ut inaequalitas superveniens pro illa retrahenda in consideratione habenda non sit, in specie Paulus. dict. differvat. 72. ex n. 1. & ex n. 13. Torr. de primogenitu. tom. 2. d. quest. 14. n. 36. fol. 161. Magus. decif. Lucen. 7. n. 42. Ger. Spin. d. consil. 13. num. 66. & 67. ubi plures inviduae auctoritates refert. Rat. Florentin. in hac nostra decisione super dicto consilio edita n. 13. & 17.
- 44 Nec procedit in eviditione ex natura rei proveniente Torr. varior. Jur. quest. tom. 3. tit. 13. citat. definit. 5. num. 1. fol. 293. & dict. decif. 93. num. 46. coram me.

- Cujus naturae cum dicatur etiam illa eviditio, quae provenit ex facto Principis, ut supra dictum est num. 23. in ea venditor, vel dividens nec ad relevandum possessionem, nec ad precium restituendum obstruitur eff. imò si pretium integrè solum non fuisset, illud venditor petere, & consequi potest, ut est Texor rotundus in l. Lavinia Titius 11. ff. de evict. quem excolunt Thefar. lib. 4. quest. 10. n. 5. Ruffo consil. 7. n. 89. & seqq. Tindus. resolut. civil. 49. n. 54. & seqq. plenius Episcop. Rost. dict. differvat. 91. num. 6. & seqq. Mangil. consil. 625. num. 1. Caidus de emp. & vendit. cap. 31. n. 101. Guzman. de evict. quest. 52. num. 69. & seqq. Castil. contrav. Jur. lib. 4. cap. 42. num. 68. Mangil. de evict. quest. 17. num. 8. & seqq. & quest. 200. n. 30. & seqq. Oles de eff. Jur. tit. 7. quest. 3. n. 34. Besold. de commere. diff. 48. n. 10. & d. diff. 60. n. 14. Rot. coram Patre. decif. 381. per tot. lib. 3. Cavalier. decif. 618. num. 23. in recent. decif. 18. n. 6. & seqq. part. 4. tom. 2. & decif. 143. n. 10. & seqq. part. 6.
- 45 Quidquid contrarium dixerit Castald. dict. consil. 7. n. 8.

- Neque restitutio pretij pretendi possit, si emens, vel dividens scientiam habuit oneris, seu periculi eviditionis d. l. si fundum sciens C. de evict. Nat. consil. 181. n. 8. Covarruv. varior. resolut. lib. 3. cap. 17. sub n. 2. Episcop. Rost. differvat. 91. n. 17. & seqq. & differvat. 130. num. 13. & seqq. ubi quod non sufficit scientia presumpta, sed requiritur clara, & specifica Gomez varior. resolut. tom. 2. resolut. 2. n. 41. versis. sequimus casus. Marficus. varior. resolut. lib. 2. cap. 19. n. 17. & seqq. & cap. 55. n. 1. & seqq. Fachin. contrav. Jur. lib. 2. cap. 40. in princip. Caballin. de evict. dion. §. 3. n. 166. §. 4. num. 50. & §. 5. n. 31. Vultus de feud. lib. 1. cap. 10. n. 96. Tiracuell. de extrat. litig. §. 12. gloss. 1. n. 11. Caidus de emp. & vendit. cap. 11. sub n. 4. & §. 6. & cap. 31. num. 105. & seqq. Knipfchilde de fideicommissis. citat. cap. 13. num. 81. & seqq. ubi conclusionem hanc plene examinat, & declarat. de Lac. de regal. lib. 1. tit. 31. num. 7. de Maria. ad Roerter. decif. 170. n. 4. Sarda. decif. 243. num. 1. Rot. Rom. coram Mantis. decif. 109. num. 8. Gregor. decif. 90. n. 9. & seqq. ibique Adden. n. 16. Duran. decif. 341. n. 2. in recent. decif. 453. n. 14. versis. nec

urget, & seqq. decif. 457. n. 2. & seqq. & decif. 469. n. 16. & seqq. part. 9. repetite coram Rost. decif. 13. & decif. 30. n. 3. & seqq. apud Palm. Neg. decif. 465. n. 5. & citat. decif. 93. n. 46. coram me.

Quocies tamen non addit conventio contraria promissionis, nempe eviditionis specificè facta, nam tunc, non obstante scientia emptoris, eveniente causa eviditionis, favore ipsius dicitur commissi stipulatio 49 ad terminos text. in d. l. si fundum sciens 27. C. de evict. ibi — neque quidquam de eviditione torvenit — ibique Gloss. verb. torvenit. Staiban. Jus. resolut. 100. n. 26. & seqq. lib. 1. Episcop. Rost. dict. differvat. 130. n. 14. & seqq. Lorrea decif. Granata. 74. n. 19. Sarda. decif. 308. sub n. 14.

Imò sufficeret, si eviditio generaliter promissa fuisset, nam tali casu ad restitutionem pretij teneretur promittens, licet adstringi non posset ad præstandum integrum interesse, id est ad pecuniam eviditionis Castald. d. consil. 7. n. 2. & 3. ubi declarat contrarium. Rot. in recentior. decif. 281. num. 6. & 8. part. 4.

Nisi ageretur de eviditione ex natura rei, in qua si emptor habuit scientiam oneris, non potest petere eviditionem, quando illa generaliter promissa fuit, ut post plures auctoritates, quas refert Episcop. Rost. d. differvat. 91. n. 20.

Quemadmodum venditor, vel dividens non posset adstringi ad restitutionem pretij, si ab eo fuit promissa eviditio pro facto, & factis suo tantum, nam tunc cum promissio eviditionis sit ad certam causam restricta, si eviditio ex facta alterius sequatur, nec restitutio pretij, nec quidquam aliud pretendi potest a promissore Sarda. consil. 35. n. 23. Episcop. Rost. d. differvat. 91. n. 14. & seqq. Mangil. de evict. quest. 12. n. 27. d. decif. 93. n. 47. coram me. non aeterna contraria auctoritate Castald. consil. 91. n. 4. fol. 273. tom. 1.

Quae omnia eo facilius procedunt, si emptor rem evictam non emit iusto pretio, sed valde viliori, vel si propter illud onus fuit in divisione assignata aliqua alia res, seu quantitas oneris compensativa, quia tali casu emptor ob lucrum, quod sinit emendo rem pretio inferiori, vel aliter recipiendo rem oneris compensativam, videatur se subicere voluisse fortune, & incertitudini, itaque nulla ei debetur eviditio, nec pretij restitutio, ut bene in specie considerat Nat. d. consil. 181. n. 11. versis. potestem considero, & seqq. Sarda. consil. 36. n. 6. Episcop. Rost. d. differvat. 91. n. 21. Rot. apud Palm. Decif. d. decif. 92. n. 27. & seqq.

Eadem.

Iisdem dit. & Anco.

ARGUMENTUM.

Prædium esse de pertinentiis alicujus Castri, vel possessionis ex quibus arguatur, & respectu eviditionis.

SUMMARIUM.

- 1 Ubi hodie ejusdem villici probat quid esse de pertinentiis Castri, vel alterius capituli honorum.
- 2 Sub nomine Castri venit universitas prædiorum, quae sub custodia ejusdem villici restituntur, non autem aliquod prædium particulare.
- 3 Idem sub nomine possessionis.
- 4 Emptio valet pretio facta Castri, & gratij ostendit eorum unionem.
- 5 Libri Decimarum probant possessionem, & dominium.
- 6 Amplia etiam in præjudicium tertij.

- 7 *Præsumitur quando præstet iusta causa possidendi, & quæ sit.*
- 8 *Testes probant quid esse de pertinentiis Castri, vel possessionis.*
- 9 *Confectio non solum probat inter dividentes, sed & inter habentes causam ab eis.*
- 10 *Mutatio non præsumitur, quando status præsentis temporis potest concurrere cum quatuor antea-
dentis, & n. 15.*
- 11 *Contra, quando adstant præsumptiones, & quæ sint
num. seq.*
- 12 *Testes, de quorum legalitate constat, contrariis præ-
feruntur.*
- 13 *Item testes numero plures.*
- 14 *Et verisimiliora deponentes.*
- 15 *Prædium præsumitur de pertinentiis possessionis pro-
ximioris.*
- 16 *Testes de auditu, & de publica voce, & fama non
probant nisi in antiquis, & quale in subiecta
matræ dicatur tempus antiquum, & num. 18.
& 19.*
- 17 *An saltem in antiquis transformet onus probati-
onis contrariis in adversarium.*
- 18 *Decem testes sufficiunt ad probandum famam, licet
formis non deposuerint, & de ratione.*
- 19 *Traditio resultat ex reservatione usufructus.*
- 20 *Argumentum in partium enumeratione valet.*
- 21 *Enunciatio in divisionibus dicitur certissima divi-
dentium confessio.*
- 22 *Gravato possunt permittere tibi tempus præfixum ad
redimendum in præjudicium fideicommissarium,
quod ibi quod est redimendum ad eas non pervenit.*
- 23 *Verba enunciatio in contractibus non disponunt.*
- 24 *Diffusio pro adjecta causæ de futuro importat cau-
sam finalem.*
- 25 *Aliquando tamen in futurum tunc impulsiva.*
- 26 *Omnis causa impulsiva ex voluntate contrahentium
potest effici finalis.*
- 27 *Provis in dubio est præsumendum n. 30.*
- 28 *Verba pro redimendo sunt enunciatio, seu defi-
nitiva, non adscriptiva.*
- 29 *Quando obligatio est correctiva, ante adimple-
mentum pro parte sua agi non potest, & n. 34.*
- 30 *Interesse sine mora non debetur.*
- 31 *Mora tenetor remissa per receptionem sortis.*
- 32 *Recepta præsumitur facta ex tempore, quo quis
receptis conficitur, & non ante.*
- 33 *Mora volenti non fit.*
- 34 *Emptor retineat rem, pretio non soluto, tenetur ad
fructus.*
- 35 *Creditor non exigens a suo debitore non dicitur mor-
ram facere, sed diligentiam omittere.*
- 36 *Dilatio ad solvendum præsumitur facta gratia de-
bitoris.*
- 37 *Amplia etiam si conveniant de interesse stante con-
junctione, & amicitia debitoris.*
- 38 *Quilibet administrator tenetur reddere rationem suæ
administrationis.*
- 39 *Periti calculatores eligi debent ad effectum reddendæ
rationis administrationis.*
- 40 *Compensatio operatur, ut quilibet suam creditorem
solvat.*
- 41 *Quamvis est compensacionem necesse.*

DECISIO XXI.

TRanscundo igitur ad octavum articulum quere-
batur [presupposito ad favorem DD. de Proci
fideicommissio induta super Castro Oliveti cum
omnibus, & quibuscunque bonis simul cum ipso
Castro, tempore donationis per D. Cardinalem Lau-
rentium tenitis, & possessis in quocunque populo,

& infra quocunque consilia existerent] utrum præ-
dium del Pino, & del Bagno, nec non etiam Ho-
spitium Castri Florentialis, tamquam de pertinentiis
dicti Castri sub ipso fideicommissio comprehendere-
ntur, quæ in re DD. omnibus diligenter examini-
tatione unanimitate censuerunt, & præsum Bagno,
& Hospitium prædium fuisse in dicta donatione
comprehensa.

Moti potissimum, quia ex antiquissimis scriptu-
ris constat hæc bona fuisse in bonis Illustris bujæ
familie, successivæque semper in ea continuasse, ut
mox deducitur: in primis enim veritas hæc con-
cludentissime desumebatur ex laudo anni 1485. pro-
ducto ex parte Illustrum Sororum, in quo appa-
ret filij D. Antonij Puccij senioris devenientes ad
divisionem ejus hereditatis, in una parte positorum
fuisse Castrum Oliveti cum omnibus suis prædijs, &
bonis a Castro Florentino usque ad Castrum Oliveti
inclusivè, inter quæ duo Castra non est qui dubi-
tet hæc capta bonorum comprehendere.

Secundò ex libris computorum de bonis Olive-
ti & dicto anno 1485. usque ad annum 1490. tencro-
rum per quosdam filios D. Antonij, ex quibus clare
colligitur eandem bona fuisse sub custodia ejusdem
villici tamquam membris, & de pertinentiis bonorum
Oliveti, in hæc enim materia custodij ejusdem
villici ad probandum aliquem esse de pertinentiis
Castri, vel alterius capitis bonorum ponderat DIL.
text. in l. patronus §. Sempronius, & ibi notat Berk.
in prin. ff. de legalis 3. Bald. in l. emptorem a. 14.
& 15. C. lucas. Alexand. consil. 140. num. 11. lib. 5.
Ruin. consil. 71. num. 3. & 4. lib. 3. Alciat. consil. 45.
n. 3. lib. 9. Rube. consil. 95. n. 12. in fin. Cephal. con-
sil. 144. n. 30. lib. 2. neque enim dubium est, quin
Castrum Oliveti in donatione positum fuerit pro uni-
versitate prædiorum, & bonorum, quæ sub custo-
dia ejusdem villici retinebantur, non autem pro
particulari nomine alicujus prædij, sicuti in l. 1. ff.
de reb. adh. & in l. Cajus §. Sitas ff. de legat. 3. fan-
dus Merivianus consideratur, uti quid plura prædia
sub unica denominatione continent. Bald. in Rub. G.
de verbis. significat. Fulgos. in dist. 1. §. Quam ergo,
ibique etiam Alberic. ff. de reb. adh. i. ubi quod
signum illud Mariolani est nomen totius possessionis,
cui alia prædia accedunt. Sicut. Jan. consil. 61. n. 38.
lib. 3. Nat. consil. 446. n. 3. pulchre per Serd. de-
cis. 241. n. 12. & seqq. & de legito possessione de
Villanova Alexand. consil. 150. cum. 1. lib. 7. Mantie.
lib. 9. tit. 3. num. 12. & de possessione vocata la Pel-
legrina Menochius consil. 337. n. 16. & n. 22.

Tertiò deducebatur hæc bonorum qualitas ex
laudo anni 1505. in quo apparet D. Cardinalem Lau-
rentium memoratum Castrum acquisivisse ab ejus
Fratribus una cum dicto Hospitio, & prædio Bagno
eodem tempore, & unico pretio, argumentum
evidens unionis ipsorum bonorum ad text. in l. præ-
dij §. final. ff. de legat. 3. in l. Scia. §. Tyranna ff. de
fund. instrum. & tradit. per Cast. in l. Olympia n. 2.
ff. de servitut. arb. præd. Alciat. consil. 323. n. 2. & 2.
lib. 2. Jafon in l. final. n. 14. ff. de constit. Princ. Al-
ciat. consil. 45. n. 1. & 2. lib. 3. cum alijs per Ti-
raquel. de iurib. primæ. quest. 73. n. 4. vers. vides
anim. Cephal. consil. 144. n. 15. & Mantie. d. lib. 9.
tit. 3. n. 12.

Quarto ex libris Decimarum, in quibus hæc bo-
na descripta reperitur sub nomine ipsius D. Car-
dinalis: Decima enim non solum probat possessum
ad notata per Socin. in l. 1. n. 27. ff. de acquirend.
possess. & rursus consil. 89. n. 13. lib. 2. Albi. consil. 6.
n. 1. & Fulgos. de ejus. & relict. part. 1. n. 40. &
seqq. sed etiam dominium, etiam ad præjudicium
tertij, ut ibi per eum a. 67. præsertim quando præ-
cessit iusta causa possidendi, qualis est tributatio-
tionis

tionis in solutum, ex qua, et in venditione, si dans in solutum est Dominus, dominium statim transferatur, sin minus transferatur uti capicodi conditio, ut per *Fabian. de Mont. de emptio. & venditio. quest. 5. n. 33. Papen. in forma exception. rei in versis. praescriptionis n. 8. & Mench. consil. 37. n. 12. lib. 1.*

Quinto ex viginti testibus, & ultra in hac causa examinatis deponentibus, fesse talia advidisse ab eorum maioribus, qui eadem audierant a maioribus suis, quorum aliqui fuerant laboratores praedii di *Bagno*, & in specie asserbant redditum omnes doferri consuevisse ad palatium *Olivetti*, pensioeque didi *Hospitij* ab eodem villico exigi, & publicum semper famam existisse hac bona fuisse, & esse de pertinentiis *Olivetti*, & praesertim tempore, quo posita fuisse pene didum D. Cardinalis; Testes autem similesque probationes plurimum deservire ad ostendendum, quod essent de pertinentiis Castri, vel possessionis, constat ex traditis per *Glof. in §. praeterea in versis. longiori, insit. de ver. dicitur. per Socin. in d. l. 1. n. 10. ff. de reb. dub. & Simon. de Prej. lib. 4. interpret. 1. dubit. 7. n. 48. fol. 168. & publicum famam probare in antiquis docet inter alios *Dec. consil. 638. n. 9. Jafon consil. 124. sub num. 5. lib. 1. Silvio. consil. ultim. n. 116. Paris. ex commun. consil. 52. n. 50. lib. 3. Croc. consil. 29. sub n. 10. lib. 1.**

Sexto denique ex instrumento divisionum, in quo haereditas, & donetarij didi D. Cardinalis hac bona ori ex ejus bonis inter se dividerunt, runcque ex illius Decima, & ex possessione *Olivetti* subiecta fuere, & posita in parte possessionis *Casignati* de anno 1533. ubi eadem consilio donetariarum appareret ad *Socin. consil. 46. num. 1. lib. 3. Ald. consil. 6. n. 80. lib. 1. Socin. Jun. consil. 135. n. 14. lib. 2.* quare etiam iuxta habentes causam ab eis *Socin. dist. consil. 46. n. 1. Nat. consil. 235. sub n. 23. lib. 2. Rimin. dist. consil. 23. n. 281. Marcar. in epitom. fideicommiss. quest. 58. Decim. consil. 76. n. 9. lib. 3. Mascard. de probat. versis. 778. n. 22. Pergeria. art. 44. n. 5.*

Hic sic se habentibus dicebatur nonnulla, quae in contrarium assererentur nil prorsus refragari; dum in primo loco ponderabatur imo de dicto anno 1537. bona hac non fuisse de pertinentiis *Olivetti*, sed *Cajani*, idcirco praesumi idem etiam fuisse tempore donationis, siquae de anno 1522. & ideo eum statum illius temporis posse concurrere cum veritate antecedentis, mutatione non praesumi, juxta tradita per *Mench. de praesumpt. quest. 24. num. 41. lib. 1.*

Fuit responsum, praesumptionem hanc correre.

ex contrariis praesumptionibus, juxta l. *divus ff. de la integ. restitut.* & quidem futuris cap. *suam cum glof. de sponsalibus. Ber. quest. 14. n. 4. Socin. Jun. consil. 128. n. 88. lib. 1.* faltem ex eo, quod plures sunt *Maurit. lib. 12. tit. 17. n. 16.* praesumptiones aures pro hac parte erent illic, quae colligebantur ex jam dicta divisionibus antiquioribus, libris filiorum D. Antonij, acquisitione D. Cardinalis, appositione ad Decimam, & torque anteriorum testium depositionibus, quibus licet nonnulli ex testibus Illustrum Adversariarum repugnare dicerentur, quippe qui deponere videantur de vera scientia, & de visu, & tamen, aut in equivoco lapsi sunt respectu temporis, cum indubitanter congerit post annum 1532. & in nomine Cardinalis, loquendo de D. Cardinale Antonio, non aures de Cardinale Laurentio, prout sigillatim in facto notavit diligentissimus D. Andreinus, aut si ad annum 1522. referendi sint, nullo modo illis credendum sit, tum qui repugnant testes DD. de Puccis numero superiores, & magis probate fidei, tum ex dispositione testium super capitulo, circa eorum legitimitatem per eos facto, tum

ex didis illorum testium ipsarumque Illustrum Sororum, qui omnes uno ore affirmant, testes DD. de Puccis juridicos esse, ac fide dignos, unde pro hee parte deponentes procul dubio contrariis veniunt praefertendi, & ut magis fide digni cap. *licet ex quadam de testibus. Gabriel. de testibus consil. 3. num. 8. & socius. 4. n. 34. & uti numero plures l. ad carmen §. si testis, & ibi Glof. ff. de testib. amplius Gabriel. d. consil. 4. n. 33. & decum uti verisimilitudo deponentes d. l. ad carmen §. si testis, cap. *licet causam, de probat. Gabriel. d. socius. 4. num. 28.* verisimilitudo eorum deducebatur tum ex praecedenti statu rei, nempe anni 1485, quo tempore hac bona detinebantur uti membra *Olivetti*, & circa, vel ex libris filiorum D. Antonij, & ex laudo, & acquisitione anni 1505. sic enim praesumuntur etiam in posterum fuisse decetum cum mutatio non praesumatur l. cum hic status, & ibi *Bart. ff. de donat. inter vir. & uxor. l. cum tacitum ff. de probat. Mench. de praesumpt. d. quest. 24. n. 41. lib. 3.* tum etiam ex vicinitate loci; neque enim dubium, quin bona hac viciniora sint Castri *Olivetti*, quam possessioni *Cajani*, ut ex mentione fuisse super loco differentiae ex ipi, quae tradunt *Bald. in cap. cum olim, de praescript. Hieron. de Mont. in tractat. ff. regum. sup. 2. nam 2. post Martin. Land. in tractat. de testib. quest. 7. Paris. de Pat. de Prad. reintege. cap. an si Dominus Baronia n. 4. Alex. ad Bar. in l. si convenerit §. fraudem n. 3. in versis. *Constitutum de Caus. ff. de pignorat. action.***

Nec dicatur hocce testes, qui tantopere extoluntur, ut plurimum loqui de audiri, & de publicae voce, & fama, quibus non creditur, nisi in antiquis d. cap. *licet ex quadam de testib. Bald. in l. 2. §. idem libro ff. de aqua pluvia arcena. Alex. consil. 1. n. 6. lib. 3. Socin. consil. 47. n. 16. lib. 4. Roland. consil. 24. n. 86. lib. 1. Sard. consil. 94. n. 76. & sic ultra metam annorum centum bonae. in cap. servitus de verbor. significat. Alex. in l. cum aliqui in fin. num. 5. ibique etiam *Jafon sub n. 7. C. de Jur. delib. item Jafon consil. 81. n. 9. lib. 1.* ubi quod non sufficiant non octingentaquinque. *Dec. consil. 13. n. 8. Aymon. de antiqu. temp. part. 1. in prim. n. 4. Afflic. dec. 276. sub n. 3. Decim. pro communi, & magis communi consil. 21. n. 28. lib. 1.* A die eorum donationis non de correre nisi annos octingenta, & ubi etiam essentiam in antiquis, non concurrere cum eis famam, alieque adminicula, de quibus per *Aymon. dist. part. secundum. visio de fama num. 3.* cum alijs per *Sard. consil. 135. n. 100. lib. 1.* quae etiam fama plura requirit de quibus per *Clar. in prax. §. final. quest. 6. versis. postremo scias, cum alijs plene per Excellentiss. DD. Advocatos recentiss.**

Nam quicquid sit in alie materia, illud certum est in materia probationum tempus dici annorum non solum ubi agitur de annis octingenta, ut per *Aymon. d. tractat. de antiqu. temp. in princip. ut per Sed etiam ubi agitur de sexaginta *Socin. consil. 89. n. 7. lib. 1. & consil. 139. num. 2. & de quinquaginta, immo etiam quadraginta Marcar. alios etiam consil. 20. num. 20.* in antiquis aures simplicem famam sufficere ad probationem, scribunt *Dec. consil. 638. n. 9. Jafon consil. 114. sub n. 5. lib. 1. Paris. pro communi consil. 52. n. 50. lib. 3. Croc. consil. 29. sub n. 10. Silvio. consil. ultim. n. 116.* prout probant & testes de audiri l. si arbitri, & ibi *Glof. ff. de probat. Cora. consil. 78. n. 3. lib. 3. Jafon consil. 114. num. 6. lib. 1. Aretin. consil. 37. n. 1. Castador. dec. 3. num. 9. & 10. de probat. Natia consil. 170. n. 4.* silem ad effectum transferendi onus probandi contrarium in 20 adversarium *Bald. consil. 219. sub n. 3. lib. 4. Roman. sing. 345. Dec. consil. 271. n. 3. Thob. Noa. consil. 5. num. 14.* Nec resistit magna comulus eorum, quae dicuntur.*

Cardinali Antonio, & nepotibus, qui ad summum censuræ promissæ fidem hoc redemptionis, si pocius sibi solveretur, non sequuta ergo solutione, non censuræ etiam ex tali promissione obligati, ut per Scias. & alius supra relatus, & pulchre tradit etiam Roman. consil. 204. n. 10.

Noque hoc obstat, quod dicebatur, moram filiorum D. Petri non fuisse concludenter probatam, vel saltem remissam fuisse per receptionem furtis *Yasus in l. final. ante n. 2. & num. 3. ff. de eo quod cert. lit.* quia præterquam quod hoc latius iustificabatur ex dilatione ad solvendum per dictos filios ob-
36 tentas a Cardinali Antonio, & tempore, quo facta fuit fides de recepto, præsumitur enim quis præcise recepisse eo tempore, quo se recepisse consti-

temur, & non ante, ut post Bart. in l. post datam n. 10. ff. soluto matrimonio ex comuni scribit Sord. dec. 246. n. 11. ita etiam fuit Illustribus Sororibus, si excludant moram D. Cardinalis Antonij, & aliorum in reddendo, qui licet diceretur distulisse solutionem pro maiore eorum utilitate, dum ex pecunijs perciperent ad rationem decem, prædium del
37 Pino non reddente nisi ad rationem quatuor, vel quinque pro eorumdem, quasi ipsi volueribus non poverit fieri mora l. non transierit ff. de regul. iur. cum finit. respondebatur tamen ex receptione inter-

esse non inferri necessario ad concessionem dilationis; fuit enim iustum, ut illi D. Petri, si vel non potuerunt, vel noluerunt solvere pecuniam debitam pro aequatione, & pro redemptione prædij del
38 Pino, saltem solverent interesse, juxta regulam l. c. rabis C. de adion. empti. Nec fuit audiendi DD. Puc-
cij si obijciant, cur Cardinalis, & alij non coegerint filios D. Petri ad solvendum, arguendo l. si ex-
39 traus ff. de iur. dictionum, id enim esset non accu-
sare moram, sed arguere cur omiserint exactam dili-
gentiam, ob quam omissionem non possunt teneri ad interesse, quia possum ad hoc eos non adstringi-
40 xit, imò etiam Cardinalis, & alij consentientes prædij hujus dictioni, præsumeretur tamen sa-
lam gratia debitoris tantum l. cum tempus ff. de re-
gul. iur. l. cum, qui Kalendis ff. quod res, & ibi Ja-
son n. 4. ff. de verbis obligat. idque etiam si suppo-

namus conventionem super interesse, stante singu-
41 lis conjunctione, imò & amicitia tantum debitoris, juxta tradita per Cass. in l. qui Roma in princip. versic. ego dico, ibique etiam Alexand. sub n. 9. ver-
fic. & per jura ff. de verbis obligat.

Nonus erat articulus, an sententia alias lata contra Illustram olim D. Laurentium de Puccis præ-
42 tendentem hoc ipsum prædium del Pino, fuisse dicto fideicommissio subiectum, & ad se tunc tempo-
ris pertinere, uti ad filium, & descendentes dicti D. Petri offerentes in presenti iudicio per Illustri-
bus DD. Abbati, & Roberto, in quo sanè ar-
ticulo licet multis hinc inde de de, ac subtiliter fuisse
deducta, Domini tamen stante resolutione facta
in proximè præcedenti articulo ab hujusmodi la-
bore supercandidum fuisse censuerunt.

Et ideo transientes ad decimum, in quo præ-
supposito in fido (quod non negabatur) multa per
dictum olim Reverendissimum Abbatem, dum vive-
ret, fuisse petradata, & gesta circa administratio-
nem bonorum, & negotiorum dicti olim D. Roberti,
pcebatur per Illustra ejus filijs sibi, ut heredi-
bus prædicti reddi rationem ejusmodi administra-
tionis, breviter fuit pro affirmativa unanimiter re-
solutum, ex regula, que habet, quælibet admini-
43 stratore teneri ad suam administrationis rationem
reddendam l. 2. ff. de neg. gest. l. 2. §. de offic. ubi
omnes ff. de iust. & iust. dist. qui text. licet lo-
quatur in tutore, procedit tamen in quolibet alio
verum alienarum administratore, et declarant Re-

man. consil. 413. n. 2. & consil. 404. num. 1. Mench.
post alios de Arbitr. casu 209. in princip. & omnium
plurimè Rebuff. in l. Bores §. inter redd. si ff. de
verbor. significat. ubi hoc fixum in tutore, cura-
tore, & eorum heredibus, in filio curatore pa-
tris surrogo, in fratre majore, in matre, in pa-
truo, in executoro, adore, in hitoro, in fidore, ne-
gociorum gestore, thesaurario, procuratore ad ne-
gociis, socio, sequestro, hospitalario, admini-
stratoribus Civitatum, curato, & generaliter in
quocunque alio, qui negotiorum, ac rerum alienarum
administrationem gesserit, ut per eum.

Ad effectum autem, ut perfectè reddi posset
hæc ratio, mandavimus eligi calculatores, qui in
calculo, & saldo ponant omnia computa hanc ad rem
pertinentia, & nobis referant, juxta text. in l. si re-
fiduum, & quæ ibi notat Bart. & DD. C. de distri-
gu. tradunt Idem Bart. consil. 149. n. 1. lib. 1. & l. de
Pedro. consil. 4. n. 50. & 51.

Diximus in his computis habendam esse ratio-
nem creditorum, quæ in proprio cum heredibus
dicti olim D. Roberti habet alter D. Robertus ho-
die hæres dicti quondam D. Abbatis ad hujusmodi
redditionem condemnatus, quia hoc operatur vir-
tutem compensationis, uniusquisque enim creditorum
suam, eundemque debitorem petentem summovet,
si paratos esse compensare, ut inquit J. C. in l. 2.
44 ff. de compensat. Unde iniquitatis reprehenditur, qui
compensationem recusat, ut per Cass. ad formal.
45 Generalis obligationis part. 2. principali ad quartum
parit. §. 2. incipit secundo quatuor num. 8. pag.
mibi 67. & in coordinatione penes Zaccariam quest. 1. 8.
pariter num. 8. facta verò compensatio ex hunc
debitorem ad creditoris favorem condemnativus,
sic distat natura negotij, cujus liquidario dependet
a calcula faciendis, juxta text. in l. si non for-
tem §. si decem ff. de condit. indebit. & in l. qui res
§. si rem ff. de solutio.

Patres ab expensis absolvimus ob mutam vi-
dioriam, probabili Juri dubia, Excellentissimo-
rumque Advocatorum subtilissima consilia.

Alexander Zilichius Prætor, & Relator.
Horatius Spemonchius.
Dominicus Gualandus.
Pompejus Contarini.
Alexis Salera.
Michael de Lavagna.

A D D I T I O.

ARGUMENTUM.

Appellatione prædij, & pertinentiarum veniant ter-
re vulgo speculare, ex quibus constructum fue-
rit, veniant præta ad illius usum destinata, veni-
unt domos, seu adificium in eo existens, seu
quæ appellatione agri, & terræ. De probatione
librorum Decimarum, & Alimi, quod pos-
sessorem, dominium, valorem, & quoad tertios.

SUMMARIUM.

- 1 Appellatione prædij, & pertinentiarum veniant
terre vulgo speculare, quando ex destinatio-
ne patris familias facta ex illis constitutum unum
prædium.
- 2 Et ex quibus talis destinatio probetur, & n. 3.
- 3 Probatur præsumptivis, & consuetudinibus.
- 4 Destinatis Patrisfamilias prædium, seu fundum con-
stituit, dilatat, & restringit.
- 5 Indivisibilem, & inseparabilem facit suum, quod
aliis separatim, & divisionem recipere.
- 7 Operatur, ut terre, quæ sunt de jure, & per-
tinentia.

juratus alitius prædij, repotari non possit de juribus, & pertinentijs alterius.

- 8 Legato fundo veniant præta ad illius usum destinata, quamvis a fundo sepefacta sint.
- 9 Item vendito prædio veniant ex destinatione illi annexa, maxime si venditio facta fuerit cum juribus, & pertinentijs.
- 10 Amplius etiam numerus steriorum expressus in venditione ita fuerit major, dummodo venditio facta fuerit ad corpus, non ad mensuram.
- 11 In venditione facta cum omnibus juribus adiacentijs, & pertinentijs competentibus etiam ratione solius possessionis, sufficit possessio venditoris, sive de jure, sive de facto, sive pessa, vel injusta.
- 12 Venit in ea solum portio spectari ad venditionem, cui donatum, quamvis facta generaliter, & amplius.
- 13 Appellatione prædij, seu fundi, & pertinentiarum illius, venit deus, seu edificium in prædio existent.
- 14 Amplius, seu edificia sua rustica ad usum colendi, seu domus.
- 15 Quid ad effectum lesionis remissio.
- 16 Coniuncta immisione super prædio, præcipit cum juribus, & pertinentijs, comprehenditur domus in prædio existens.
- 17 Et in quibus probatur existentia domus in prædio.
- 18 Limita in dispositione facta de agro, & de terra, cuius appellatione proprie, non venit fundus cum domo, & hec est consuetudo Civitatis Florentinæ.
- 19 Et ita fidelicommisum indultum super agro, & terris non comprehendit fundos habentes domum, seu villam.
- 20 In venditione facta cum juribus, & pertinentijs in dubio interpretatio favorabilis est pro comprehensione iura venditoris.
- 21 Libri Decimarum Civitatis Florentinæ, & libri Asini, seu Capasii probant possessionem, & dominium, præsertim si sint administrati, & versati in antiquis.
- 22 Maxime si de eo tempore prædijque descriptum non reperitur ad Decimam, vel Asinum alterius.
- 23 Item ex distis libris probatur identitas.
- 24 Fortius si non reperiantur descripta ad Asinum alterius.
- 25 Exemplifica in libris Decimarum Civitatis Florentinæ.
- 26 Præsertim contra exhibentem partem distorum librorum, eisque attentis contra quem plene probatur.
- 27 Limita prædictis circumstantijs non consentaneis, non probant solum præsumptis, translati probandi de eorum contrariis in adversarium.
- 28 Item exalambus administrati non probant possessionem, & dominium contra tertium.
- 29 Exemplifica in libris Decimarum hujus Civitatis.
- 30 Sublimita, si Asinum administratur a depositariis testium, vel alij circumstantijs.
- 31 Vel si agatur contra tertium, qui descriptioni consensit.
- 32 Confessio in distis libris emissæ multo potius impugnari potest.
- 33 Limita in ea, qui non sunt præfata descriptioni, etque confessio non præstata.
- 34 Contra cum possessio plene probanda est, & ex quibus ejusdem probante extindatur.
- 35 Libri Asini, Capasii, Decimarum non probant quantitatem bonorum, nec valorem, & de ratione, sicut in his non factis ad effectum collationis, sed solum valorem bonorum.
- 36 Declaro, ut probat contra tantum quanti fuerant appretati, & de extior.

37 Exemplifica in Asinio Civitatis Asinæ.

38 Limita, ut non excludant majorem valorem.

39 Sublimita concurrentibus administratis, ut valorem probent.

Ad num. 1. & seqq.

SUB nomine prædij, & pertinentiarum illius, veniunt agri, & terra, que dicuntur vulgo *prezate*, etiam inter se distantes, interfectas, & divisa, quando ex istis per destinationem Patrisfamilias fuit constitutum unum prædium, ut per text. in l. Seje 30. §. Tirame ff. de fund. instrum. firmant Menoch. cons. 337. n. 19. Saminat. qui plures congerit contrav. 49. n. 45. & 46. Bander. miscell. Jurid. decum. 6. n. 1. & seqq. Episcop. Rote. disp. 33. n. 17. & 18. ubi plures alios citat. Leisf. de prædij lib. 3. cap. 1. n. 4. plenissime Rot. iter. decif. 21. num. 2. & plurik seqq. curam me, ubi ex quibus probatur talis destinatio Patrisfamilias, & comprehensio sub nomine prædij, aliis que plura ad materiam Rot. Rote. saminat. decif. 69. n. 7. & seqq. ubi pariter ex quibus illis probatio erucit, & in illis confirmatoria totam Capras. decif. 515. n. 2. & seqq. ubi ludo, & decif. 614. n. 6. & 7. & in Tiburtina bonorum 26. Februarij 1706. §. nequaquam probat Maliner & §. hujusmodi, ubi quod destinatio probatur presumptionibus, & conjecturis, & ex alijs, qui illam concludunt.

Sola enim destinatio Testatoris, vel Patrisfamilias prædium, seu fundus constituitur, dilata, vel restringitur, non prosequitur Menoch. dist. consil. 337. n. 24. Odd. consil. 20. n. 42. & seqq. Episcop. Rote. d. disp. 33. n. 7. & seqq. aliique superius citati.

Reddaturque inseparabile, & indivisibile ex Patrisfamilias destinatione illi, quod alius separationem, & divisionem recipere, in specie Saminat. contrav. 41. n. 20. & seqq. Castil. de consilior. alt. valent. lib. 5. cap. 62. n. 11. & seqq.

Et si terre ex destinatione Patrisfamilias sint de juribus, & pertinentijs alitius prædij reputari non possint de juribus, & pertinentijs alterius, in specie Rot. Sen. d. decif. 21. num. 39. totam me, & melius Rot. Rom. in Romana, seu Portense. transcurram quoad Vicarium 26. Martij 1708. §. præfati autem curam Ansaldo, & 17. Aprilis 1722. §. fiscal. totam Lancetta, & 20. Januarij 1723. §. præfata totam R. P. D. mea Crispato, ubi citat individuales auctoritates Abbatis, Spade, & Asinæ.

Unde legato fundo, seu prædio veniunt præta ad illius usum a Testatore destina, quamvis a prædio separata, & distanta Bart. in dist. l. Seje 8. rama ff. de fund. instrum. 33. quique plures addocit per Episcop. Rote. dist. disp. 33. n. 17. & seqq. Bander. miscell. Jurid. d. decum. 6. n. 7.

Et vendito prædio maxime cum juribus, & pertinentijs, comprehendi bona ex destinatione illi annexa, in specie firmant Bander. miscell. Jurid. d. decum. 6. n. 1. & seqq. & §. 9.

Etiam si venditione fuisset expressa numerus steriorum, qui major esset, si bona annexa prædio ex destinatione in venditione comprehensio fuissent, quando versamur in venditione facta ad corpus, non ad mensuram, in qua numerus steriorum fiat demonstrative, non taxative, & error mensuræ in minori, vel majori quantitate considerari non debet, plene in puncto Bander. miscell. Jurid. dist. decum. 6. n. 4. & seqq. ubi alios adducit.

Quod si venditio facta sit cum omnibus juribus, adiacentijs, & pertinentijs, que venditori competeant, & competere poterant etiam ratione solius possessionis, & detentionis, ac qualitercumque, & quomodocumque, sufficit quod de tempo-

n. 2. *Boratt. decis. 690. n. 2. Aufsd. citat. decis. 92. n. 24. in reat. decis. 227. n. 13. part. 8. & in Imole. Salviani 28. Martij 1707. §. alimatin totam Emmentis. D. meo Cardinali Scuto, in Verulana Salviani 6. Junij 1708. §. etiam, & seqq. coram Priolo, in Pessina immixtionis 6. Junij 1721. §. fit itaque etiam Fiscari.*

31 Vel si agitur contra tertium, qui descriptionem confensit, ut in *dist. decis. 109. n. 10. coram me. Aufsd. in addit. ad d. decis. 92. n. 30.*

32 impugnari possit *Altagrad. citat. mss. 74. num. 26. & 27. lib. 2. & in decis. 120. n. 33. & 40. coram me.*

Sed contra possessorem, qui non fuit præsens descriptioni, etique consensum non præstitit, nullum facit probationem, ut supra dictum est, & pluribus eongestis persequitur *dist. decis. 109. n. 7. coram me, & n. 8. ubi quod ad hunc effectum constare debet plenarie de possessione eorum, qui non consenserunt, & ex quibus talis possessio non probetur, imo excludatur, quibus addo Rot. Florent. apud Venturum decis. 20. n. 20.*

Liber Æstimi, Catastri, & Decimarum non probat quantitatem bonorum, nec valorem; didi enim libri respiciunt solum onus bonis impositum, pro cujus restitutione plerumque bona in minori quantitate deseribuntur, & minori pretio æstimantur, licet seorsum sit in Æstimi, & Catastris factis necdum ad effectum colligendi, sed ad effectum sciendi valorem bonorum cum præcedenti estimatione illorum facta a Peritis, optime *Rot. Florent. un. uno ex Judicibus apud Palm. Nip. decis. 466. num. 46. Rot. Rom. in reat. decis. 390. num. 12. part. 17. & decis. 703. n. 3. part. 18. & in Notarum supplementi legitima 28. Julij 1706. §. quantitas verò coram Priolo, in Pessina immixtionis super reservatis 5. Martij 1723. §. obiectum coram Fiscari.*

Declarata tamen, ut probent, bona ad tantam quantitatem ascendere, & tanti valere quanti fuerunt appetitata in Catastro, quia illa semper in minori quantitate describuntur, & æstimantur solent Rot. in Florentina manifestationis, seu reintegrationis super datione in solutum quoad fructus 26. Januarij 1710. §. denique coram Reverendiss. D. meo Aldrovandis, & de Catastro, seu Æstimo Civitatis Alsuli eadem Rot. 11. Februarij 1724. §. nolique coram R. P. D. meo Cario, & de Catastro Civitatis Perusina in d. Pessina immixtionis super reservatis 5. Martij 1723. §. obiectum coram Fiscari.

33 Sed non probat, bona prædicta non esse majoris valoris, & quantitatis, ut post plures, quos refert, persequitur eadem Rot. in *dist. Pessina immixtionis super reservatis 5. Martij 1723. §. obiectum enim coram Fiscari, alique supra relatu.*

Si tamen horummodi libri adimiculati sint ob aliis circumstantiis, valorem probare dixit *Rot. Rom. in reat. decis. 703. n. 1. & seqq. part. 19. & in Reinetum bonorum 1. Martij 1720. §. quandoquidem coram Cario.*

34 Si tamen horummodi libri adimiculati sint ob aliis circumstantiis, valorem probare dixit *Rot. Rom. in reat. decis. 703. n. 1. & seqq. part. 19. & in Reinetum bonorum 1. Martij 1720. §. quandoquidem coram Cario.*

35 Si tamen horummodi libri adimiculati sint ob aliis circumstantiis, valorem probare dixit *Rot. Rom. in reat. decis. 703. n. 1. & seqq. part. 19. & in Reinetum bonorum 1. Martij 1720. §. quandoquidem coram Cario.*

36 Si tamen horummodi libri adimiculati sint ob aliis circumstantiis, valorem probare dixit *Rot. Rom. in reat. decis. 703. n. 1. & seqq. part. 19. & in Reinetum bonorum 1. Martij 1720. §. quandoquidem coram Cario.*

37 Si tamen horummodi libri adimiculati sint ob aliis circumstantiis, valorem probare dixit *Rot. Rom. in reat. decis. 703. n. 1. & seqq. part. 19. & in Reinetum bonorum 1. Martij 1720. §. quandoquidem coram Cario.*

38 Si tamen horummodi libri adimiculati sint ob aliis circumstantiis, valorem probare dixit *Rot. Rom. in reat. decis. 703. n. 1. & seqq. part. 19. & in Reinetum bonorum 1. Martij 1720. §. quandoquidem coram Cario.*

39 Si tamen horummodi libri adimiculati sint ob aliis circumstantiis, valorem probare dixit *Rot. Rom. in reat. decis. 703. n. 1. & seqq. part. 19. & in Reinetum bonorum 1. Martij 1720. §. quandoquidem coram Cario.*

40 Si tamen horummodi libri adimiculati sint ob aliis circumstantiis, valorem probare dixit *Rot. Rom. in reat. decis. 703. n. 1. & seqq. part. 19. & in Reinetum bonorum 1. Martij 1720. §. quandoquidem coram Cario.*

41 Si tamen horummodi libri adimiculati sint ob aliis circumstantiis, valorem probare dixit *Rot. Rom. in reat. decis. 703. n. 1. & seqq. part. 19. & in Reinetum bonorum 1. Martij 1720. §. quandoquidem coram Cario.*

PISCIE. SEU FLORENTINA Fideicommissi.

17. Maij 1602. Ex lib. Motiv. 84. & c. 604.

ARGUMENTUM.

Firmatur in hse Decisione filios in conditione pos-
sitos non censeri dispositivè vocatos, non obstan-
tibus undecim conjecturis ad hunc effectum pos-
deratis, quæ rejiciuntur, & reprobandur.

SUMMARIUM.

- 1 **O**pinia Glof. in l. Lucius la 2. ff. de hered. in-
stitut. est Florenti receptissima.
- 2 Fideicommissum ex conjunctis conclusivè, etiamque testatoris mentem præferentibus inducitur.
- 3 In dubio ex conjunctis, & præsumptionibus non ex-
flare pronunciamus est.
- 4 Mens testatoris totum facit.
- 5 Fideicommissum ex verbis testamenti deduci debet.
- 6 Agenti ad fideicommissum obstat exceptio, subdi-
tutio de te non loquitur, nisi contrarium con-
cideret demonstrat.
- 7 In descendibus facile admittitur, ut positi in
conditione censentur dispositivi vocati.
- 8 Prædicta conjectura communiter rejicitur.
- 9 Digressus ad plures substitutionum gradus est in-
junctura ad vocationem posterum in conditione in-
ducendum.
- 10 Sed & hoc quoque communiter reprobandur.
- 11 Verbum institui quatenus directum, in sustin-
ne feminarum sub conditione mortis masculinum
substitutionem importat, & de ratione.
- 12 Conjectura pro vocatione posterum in sustin-
tum est, cum extraneis essent melioris conditionis, quam
descendentibus, contra num. seqq. & de ratione,
num. 13.
- 13 Reipublicæ interest familiarum bonitatem, & di-
gnitatem conservari.
- 14 Testator in dubio censetur melius voluisse gravare he-
redem, quam fieri possit.
- 15 Amplia etiam si disposita redderetur inhabilitas.
- 16 Argumentum desumptum a majori prædilectione in-
stans arguitur, non autem affirmatur.
- 17 Conjectura desumpta pro filijs in conditione positis
ex clausula custodiri, & omni meliori modo,
est admodum levis.
- 18 Non potius dicta clausula fuit argumentum contra
glof. in l. Lucius, quam conjunctura.
- 19 Sine his clausulis nullum testamentum censetur.
- 20 Et si non adessent, habere non pro apostitis, & ex
Notariorum iusticia prætermisiss.
- 21 Nihil operatur cum desit voluntas testatoris.
- 22 Debetur pro distis clausulis adductis, in quibus ter-
minis loquatur.
- 23 Ferunt adjuvante, ut testamentum aliquo modo va-
leret, si non jure testamenti.
- 24 Testamentum quando valet jure testamenti, alio mo-
do valere non potest.
- 25 Dispositio si sine filijs decesserit comprehendit con-
tinet vulgarem, & debet interpretari etiam de
fideicommissaria.
- 26 Ex hoc argumento non hinc inferitur vocatio pos-
teriorum in conditione, tum non sit conjunctura.
- 27 Et si esset conjunctura, ab ea tamen esset, utpot
admodum peregrina.
- 28 A novitatibus est cavendum.
- 29 In conditione si sine filijs masculinis, vel feminis com-
prehenduntur etiam posthumi, sed conclusio non
est pacifica n. 34.
- 30 Qui ad sui commodum habentur pro nativ.

- 33 *Lex vacantes possessionum oritur conjectura pro vocatione naturam in conditione positorum.*
- 33 *Illegitimi conjectura, utpote peregrina, & argumetum contra Glor. h. Lucius reprobat.*
- 33 *Verba quibus bonorum decedentibus sine filiis masculis, vel feminis, important idem, ac ultimo morietur.*
- 36 *Substitutio post mortem omnium, importat idem quod facta ultimo morietur.*
- 37 *Ex verbis prædictis reciproca non inducitur.*
- 38 *Ut reciproca inducatur tria requirantur, & quæ sunt ibi.*
- 39 *Ex antecessario perpetuo pro anima testatoris elicitur conjectura pro vocatione positorum in conditione.*
- 40 *Limita, quando dictum onus non est in iunctum amandis descendens, sed tantummodo hereditibus scriptis.*
- 41 *Verba infra scriptos heredes indicant onus nominationis in iunctum, quod heredes personam non egreditur.*
- 43 *Contraria auctoritates quando procedunt.*
- 43 *Qualitas legitimis est conjectura pro vocatione positorum in conditione, sed reprobat. n. 45.*
- 44 *Presumptio presumptionis non datur, nec servituti servituti, nec tacitum taciti, nec expressa expensarum, nec officium mercenarium officij mercenarij.*
- 46 *Positio in conditione faminarum a Statuto exclusarum, est conjectura pro vocatione positorum in conditione, & de ratione.*
- 47 *Statutum Pistifense præfert masculum infra quantum gradum omnibus feminis.*
- 48 *Illegitimi Statutum est exorbitans, & correctorium Juris communis.*
- 49 *Nec comprehendit feminam ab intestato decedentem, & de ratione.*
- 50 *Masculinum in Statuto correctorio non comprehendit feminam.*
- 51 *Dictio h. quis simpliciter prolata comprehendit etiam feminas.*
- 52 *Limita, quando prædicta dictio est conjuncta cum adjetivo masculino, quia comprehendit solum masculos.*
- 53 *Extensio non admitteretur in Statutis, præsertim exorbitantibus.*
- 54 *In fideicommissis est attendendus casus, qui evenit, non qui eveniturus est.*
- 55 *Unica determinatio respiciens plura determinabilia, ea pariter terminat non determinat, quando adeit diversitatis ratio.*
- Declaro, ut procedat in dispositione legis, non autem in dispositione hominis num 60.*
- Contra, quod procedat tam in dispositione legis, quam hominis n. 61.*
- 56 *Non videtur inconvenerit, masculis positis in conditione solum ab intestato præferri, feminas vero esse vocatas, & de ratione verbi. nos.*
- 57 *Res una diversis jure censeri potest, ubi diversæ interveniunt partes, vel ad alij jure diversitas.*
- 58 *Et ubi arget necessitas diversorum temporum.*
- 59 *Compulsiva facta verbis directis intra pubertatem, vel et directa, post pubertatem trahitur ad fideicommissarium.*
- 62 *Statutum exclusivum feminarum, non censetur prohibere eorum successorem ex testamento.*
- 63 *Masculis, & feminis in conditione positis præteritus potest sibi eligere quem vult heredem ab intestato.*
- 64 *Positio in conditione sub nomine liberarum idem importat, ac expressa positio masculinorum, & feminarum.*
- 65 *Dictio vel importat ordinem successuum.*

- 66 *In alternatio versato primo capite alteram evanescit.*
- 67 *Conditionis si sine liberis deficit per superveniendum filiorum, nec interfecti, ac heredes extiterint, & non. seg.*
- 68 *Exclusio substituti non a filijs in conditione positis, sed a defuncti conditionis præcedit.*
- 69 *Filius naturalis deportatus, vel religiosus incapax bonorum positis in conditione excludit substitutum.*
- 70 *Femina posita in conditione, quomvis Statuto non admittatur, attamen substitutum excludit.*
- 71 *Pro extinctione fideicommissi ex conjecturis, sufficit esse dubias, & de rationibus.*
- 72 *Conjectura, quæ singule non præstunt conjuncta juvant.*
- 73 *Intellige, quando sunt conclusæ in genere suo, & inducentes animum Judicis ad ita credendum.*
- 74 *Licet essent viginti, aut triginta, & etiam mille non sufficerent, nisi sint probabiles, & ex expressis in testamento inferantur.*

DECISIO XXII.

In Causa Ricci, Consorti di lite,
e Oradini.

Michael de Nuccis usque de anno 1536. condidit testamentum, in quo heredes fecit omnes ejus filios masculos legitimis, & naturales orituros ex se, & Domino Apollonia, vel alia quæcumque ejus uxore aqvis portionibus, deinde adjunxit hæc verba:

Si verb decerneret sine filiis masculis, tunc, & eo casu instituit ejus heredes universales Floram ejus filiam legitimam, & naturalem natam ex se, & dicta Domina Apollonia ejus uxore, & quæcumque alias filias legitimas, & naturales orituras ex se, & dicta D. Apollonia, quibus omnibus decedentibus sine filijs masculis, vel feminis, substitui filios masculos legitimis, & naturales Bartholomæi Antonij de Nuccis olim fratris carnalis dicti Testatoris, exceptis tamen Prebysyris Peregrinis, & Lauratio filijs dicti olim Bartholomæi.

Decessit Testator nullis reliquis masculis, vel feminis, nisi sola dicta D. Flora, quæ successit in omnibus ejus bonis, & in progressu temporis nuptæ D. Francisco de Oradini, ex quo suscepit Antonium Benedictum, deinde mortuus D. Francisco ex alio matrimonio contra d. cum D. Cosmo de Riccis suscepit Beatricem uxorem Joannis de Bertis.

Decessit pariter D. Flora relicta ejus herede universali dicta D. Beatrice; uode Antonij Benedictus, col D. Floræ suum tantum reliquit legitimam, pretendens Michaellem ejus suum maternum in dicto ejus testamento induxisse fideicommissum ad favorem masculorum ipsius D. Floræ ex verbis illis: *Quibus omnibus decedentibus sine filijs masculis, vel feminis substitui filios masculos legitimis, & naturales Bartholomæi de Nuccis ejus fratris* Instituit Judicium fideicommissarie hereditatis petitionis adversus diversos possessores bonorum dicti quondam Michaelis, primaque sententiam obtinuit juxta petitæ, detrahitis tamen de jure detrahendis, quæ sanè sententiæ per D. Judicem appellationis revocata, reque ex appellatione dicti Antonij Benedicti ad Tribunal nostrum delata, Nos post diuturnam causæ discussionem secundam sententiam duximus confirmandam cum viduorū expensarum hujus ultimæ instantiæ, juxta Legem anni 1502. quæ quotidie utimur.

Mo.

- 1 Movit nos potissimum, quia supposita opinione *Gloss. in l. Lucius l. 2. ff. de hered. instit. uti veriori in communi, & uti forensi in hac Iaclyta Civitate receptissima, uti testatur Motiva DD. Trium Judicum secundarum appellationum diei primæ Septembris 1589. ubi alia etiam citantur diei 15. Februarij 1581. proindeque, & hoc in casu admittenda, ex quo agitur de testamento condito Florentinæ per personam Florentinæ degentem, nempe ut possit in conditione [quali est Antonius Benedictus] non censentur ex testamento vocati, sed relicti eius tantum ex Statuto juri succedendi ab intestato, dubitabilis admodum visa est sententia didi primi Judicis deducens fideicommissum ex conjeduris, quod ipsum sicuti non negamus Juri consensum, ubicumque conjeturæ conducentes sunt, claræque Testantis intentionem præferant ad text. in l. cum proponatur cum materia ff. de legat. 2. in l. fideicommissio 50. §. item si quis, in l. quisquis ff. de legat. 3. & in l. pen. ff. de legat. 1.*

- Ita quoque vidimus communem omnium esse sententiam, in dubio præsumi fideicommissum, substitutionis onera, vocationem, primogenituram, & similis nec extare, nec induci ex conjeduris, vel præsumptionibus, nisi ex verbis Testantis probabiliter, & concludenter constitutur, ut egregie per *Cass. confil. 28. n. 2. lib. 1. Socin. in l. Lucius §. tres heredes ff. ad Trebell. Jafon. confil. 228. n. 12. lib. 2. Soje. Jun. confil. 19. num. 2. lib. 4. Ceph. confil. 269. in fin. Curt. Jun. confil. 3. n. 5. confil. 117. n. 9. Iteon. confil. 34. num. 14. & confil. 44. n. 10. & 11. lib. 3. Mancic. de curjel. ultim. volunt. lib. 8. tit. 1. n. 13. Vafq. in l. si quis in suo num. 28. C. de testif. Test. latissime Barfati. confil. 52. num. 9. lib. 1. confil. 337. a num. 1. asque ad 6. & n. 7. lib. 3. & confil. 354. n. 1. lib. 4. Quamvis enim m. m. Testator totum faciat l. in conditionibus primum locum ff. de condit. & demonstrat. l. ex factis la grande §. verum autem italicum ff. de hered. instit. fideicommissum tamen ex verbis testamenti deduci debet ad text. in l. epistolam ibi — *Scrupulosum non proponi rogatum* — & in didi l. Lucius §. tres heredes, ibi — *non proponi heredem rogatum* — ff. ad Trebell. ad idem est text. in l. uxorem §. forte ibi — *verbis fideicommissi non contineri* — ff. de legat. 3. in l. prædium §. fin. ibi — *id tamen cedere legato, quod verbis comprehendisset* — ff. de fund. institut. & in l. Titia cum testamento in prin. ibi — *nec possit fideicommissum utile pascari, quod datum non est* — ff. de legat. 2.*

- 6 At in testamento, de quo agitur, de substitutione filiorum Dominæ Floræ nec verbum quidem, meo ergo intrare videtur communis regula, qua dicimus, substitutio hoc casu non loquitur, & qui contrarium asserit, id concludenter demonstrat, ut possit *Jos. Andr. Dret. Jafon. & complures* relato ex communi scribit *Barfati. d. confil. 337. n. 4. lib. 3.*

Hæc etiam vna sint, pretendebat tamen Ador ex undecim conjeduris doctissimè, ac subtilissimè per Clarissimos ejus Advocatos [qui plures, ac plures fuerunt] hoc ipsum cumularimè præstitisse.

- 7 Prima autem hujusmodi conjedurarum illa fuit, quia ipse est unus ex descendentibus Testatoris mediante dida D. Floræ, quo casu facile admodum admittitur, ut possit in conditione censentur vocati ad *Patenas decif. 215. n. 1. lib. 3. Crasti. in §. fideicommissum quest. 13. num. 2. & Handed. confil. 65. n. 4. lib. 1.*

- Verum omittis allegationem pompi, conjectura hæc communiter rejicitur, ut per *Jafon. post antiquos* attestantem de communi *confil. 143. num. 12. lib. 2. Curt. sen. confil. 42. n. 14. Ripa in l. centurio num. 159. ff. de vulgar. & pupillar. Paris. confil. 44. n. 14. & confil. 86. n. 17. lib. 3. Burr. decif. 155. ante*

num. 21. Mancic. de conjetur. lib. 11. tit. 3. num. 1. Clar. in §. testamentum quest. 79. versif. serin. testat. Ruffic. in tract. an. & quando liber. in condit. post. lib. 3. cap. 3. per tot. & DD. Sex in Motiv. diei prima Decemb. 1569. lib. 67.

Secunda erat conjectura, quia Testator digressus fuit ad plures gradus substitutionum, quo casu possit in conditione censetur vocati *Andreas. confil. 74. n. 2. Paris. confil. 57. n. 37. lib. 2. Cephal. confil. 114. n. 26. Crasti. d. §. fideicommissum quest. 14. num. 3.*

Sed & hæc quoque communiter rejicitur *Rip. in d. l. centurio n. 165. Rom. confil. 14. n. 12. in fin. lib. 2. & confil. 128. num. 19. lib. 3. Paris. confil. 31. n. 29. lib. 2. Roland. confil. 51. num. 9. in fin. lib. 3. Clar. in d. §. testamentum quest. 79. versif. quarta delegatur conjectura. Barfati. confil. 1. n. 9. & confil. 51. n. 31. lib. 1. Et hanc sequuti sunt DD. Sex in d. Motiv. diei 1. Decemb. 1569. column. 6. versif. quarta tra. & Rot. Florent. penes Magum. decif. 75. n. 6. Quinimo ex intentione reorum videtur etiam negari posse proposita hæc digressus ad plures gradus substitutionum, ex quo substitutus masculus, non eis substituitur feminis, sed eas directio instituit, ibi, *inve. & in ve. fo instituit D. Floram, & omnes alias ejus filias feminas, & ideo unicuique dicebatur gradus substitutionum, ibi — Quibus amobus de-deruntur sine filijis, scilicet, vel feminis substituit filios masculos Barisimoi de Nucis.**

Verum fundamentum hoc dubitabile visum fuit, siquidem cum Testator non fuerit unus nisi semel verbo substituenti, cum institutio feminarum fuerit facta sub conditione mortis masculorum sine filijs, verbum instituit, quamvis directum, substitutionem importat, quippe quia est secunda institutio, ut in pundo scribit *Ruffic. in didi. ejus tract. lib. 1. cap. 1. n. 53.*

Tertis conjectura deducebatur ex eo, quod Ador nepos ex filia Testatoris non esset vocatus, absurdum videretur, ut filij fratris, & sic extranei essent melioris conditionis, quam descendens, juxta traditum post alios per *Riminald. confil. 40. num. 4. & confil. 49. n. 14. lib. 1. confil. 198. n. 6. lib. 2. Curt. Jun. confil. 16. n. 7. Aymon. confil. 326. n. 3. Mancic. confil. 397. n. 28. Ruffic. ubi supra lib. 5. cap. 7. n. 22. Handed. confil. 54. n. 18. lib. 2.*

Verum hæc pariter conjectura eadem suffragari posse visa est, tum quia videretur casum primæ, ex quo tenentes positos in conditione, si sine de descendentibus, censeri vocatos, non alia ratione moventur, nisi quia Testator censetur eos magis diligere, quam extraneos; proindeque ex didis circa primam conjeduram, & hæc quoque videretur reprobata; tum etiam quia cessat absurdum, ex quo filij fratris, quantumcumque extranei, erant de familia Testatoris, cujus beneficentia, & dignitate conservari Reipublicæ inreret l. 1. §. *quomodo ff. de vent. institut. filij verò filie de familia aliena, nempe de O-adinis, ideoque potuit Testator vocare potius transverales, qui eventuale casu substitutionis poterant conservare agnationem, quam filias, in quibus familia terminabatur, pro ut etiam ex simili rationis diversitate arguit *Sorle. confil. 227. n. 7. versif. ut etiam prima abbat lib. 2. Pexteres amor Patris erps filiam forte passus non est, ut esset gravaret duplici onere fideicommissi, quorum alterum esset ad favorem filiorum, alterum verò ad favorem nepotum ex fratre; materia enim fideicommissi restringenda est tamquam odiosa, in dubioque censetur Testator minus voluisse gravare heredem suum, quam heri possit, ut in his terminis palchre deducit *Cephal. confil. 517. num. 39. & freg. lib. 4. ubi sub n. 43. ad hoc præcisè adducit text. quem dicit***

Næ.

Nat. in l. Titia l. 1. §. quam inuito prope fin. ff. de legat. 2. in l. verum §. testamentum. ff. de legat. 3. & in l. pen. ff. de testat. preleg. hoc ipsum amplius sub n. 44. post Aymon. in §. 32. num. 3. consil. 86. n. 10. et §. 149. n. 15. & consil. 167. n. 14. ut procedat etiam si dispositio alias tederetur inutilis, & Ceph. ad hanc subvertendam conj. duram in istmet terminis sequenti etiam fuisse DD. Sex in dictis Motiis diei primæ Decembris 1584. versis. quos etiam respondendi, ubi alij etiam modis hanc fideicommissum respondendi, prout egregie etiam respondit Dominus secundus Jodex.

Addimus nos obiectum etiam cessare, quando aliud ex verbis Testatoris concipi potest, ut hic, ubi extranei expressè vocati fuerit, descendentes verbò nimis, ita Mant. de consil. lib. 6. tit. 11. n. 25. ubi etiam n. 16. post Riminald. consil. 306. n. 5. in fin. & n. 6. generaliter etiam inquit argumentum concludere negative hoc pacto, proximior non admittitur, ergo multo minus remotior, ut sit melioris conditionis, quam proximior, affirmative verò, seu positive nequaquam, nec per eum.

Quarta conjectura desumpsit ex clausula codicillari, & quinta ex clausula omni meliori modo lex admodum vixit fuor, quod nec DD. Informantes pro Ordinis differebantur, licet in id adduceretur Authores gravissimi, nempe pro prima clausula Dec. consil. 242. column. 2. & Ruffic. lib. 6. cap. 4. n. 3. & 4. & pro secunda Socin. consil. 32. n. 19. lib. 3. Curt. Jan. consil. 73. & 114. Ruffic. lib. 5. cap. 6. n. 23. Simus de Pret. & interpret. ultim. voluntat. lib. 3. foliat. 3. Theaur. decis. 60. cum alijs.

Siquidem admittit hie pro conjecturis, que tamen non sunt, sed potius argumenta contra conclusionem Glof. in d. l. Lucius, nullam competierit testamentum, in quo positi in conditione non intelliguntur vocati, ex quo sine eis clausula nullam hodie consuevit testamentum, ut experientia rerum magistra docet cap. quod si de elect. in 6. quoniam, & si non legentur in testamento, haberentur tamen pro appositis, ut per Curt. Jan. consil. 114. n. 9. & consil. leg. Mant. ad Lap. alleg. ap. litt. N. & Coler. de aliment. cap. 3. n. 38. quod ex Notariorum incuria prætermissa; hoc autem quam sit absurdum nemo non videt.

Accedit clausula hujusmodi nihil operari, ubi deficit Testatoris voluntas Dec. consil. 390. n. 4. unde an de mente Testatoris fuerit, ut positi in conditione intelligantur vocati, aliunde quam ex ipsa clausula querendum erit.

In omnem tamen eventum certum est Dec. Ruffic. Peregr. & Theaur. quod cum alijs ad eorum vim probandum allegantur, loqui solum in terminis vulgaris substitutionis, nempe quando primus heres institutus decedit ante mortem Testatoris, quia tunc ejus filij in conditione positi excludunt substitutionem ex ratione dist. l. Lucius l. 2. ff. de hered. institut. l. consuetudine in prin. ff. de jur. codicill. & l. si pater impuberis ff. de vulgar. & postillor. cum similibus, sed non ex testamento, an ab intestato succedant; hoc querere parvi refert, sat enim est supererogaria excludi substitutionem ob prout consilium Testatoris, qui ipse voluit ius legitimatum fideicommissum intantum relinquere.

Socin. Jan. in consil. 12. lib. 3. non metetur allegari, quia suo in eis inducendum fuerat fideicommissum, aliisque dispositio vocati, ut ipse ibi dicit ante num. 10. & firmat Rota. qui dist. consil. subscripsit in quo consil. 74. n. 13. lib. 2.

Rursus accedit clausula hujusmodi adveniens fuisse ad substituendum testamentum in vim codicillorum, vel omni alio meliori modo, ubicunque ut testamentum valere non possit Curt. Jan. consil. 73. Tom. I.

n. 23. At non dubitatur, quin testamentum de quo agimus, valeat tamquam testamentum, ergo non est cur ad virtutem dictarum clausularum confugimus, ut illud per se validum, & quod ut tale sum jam habuit executionem ad diversam speciem voluntatis transferamus contra expressam mentem, & verba ipsius Testatoris, qui dixit hunc esse suam ultimam voluntatem, quam voluit valere jure testamenti, & si non valeret jure testamenti, voluit valere jure codicillorum, & omni alio meliori modo, consequens igitur est, ut si valeat jure testamenti, non possit valere jure codicillorum, vel aliquo alio modo, quam testamenti, ut per Bart. in l. 1. n. 20. ff. de jur. codicill. & in l. ultim. num. 4. C. de codicill. Angel. consil. 203. circa fin. inter consil. Ancharan. Cora. qui de eorum consil. 168. n. 9. lib. 2. & consil. 44. n. 6. lib. 3. Curt. Jan. consil. 73. n. 23. Menoch. presump. 32. num. 3. & 4. lib. 4. Alb. consil. 166. n. 24. lib. 2. Odd. consil. 58. n. 18. ubi de communi, & consil. 95. n. 36. cum alijs, qui allegari possunt.

Sexta erat conjectura, quia simplex dispositio si sine filij descensibus compendioso sit continet vulgarem, ergo interpretari etiam debet de fideicommissaria, ut per Theaur. Nov. consil. 32. n. 14. & consil. 32. n. 12.

Verum & hoc est argumentum ad defendendum opinionem contra Glof. in d. l. Lucius, que tamen Glof. opinio canonizata est Florentini, & si admittetur pro conjectura, quod omnino negamus ex quo Authores, qui integros tractatos fecere in hac materia, eam inter conjecturas non adnumerare, quo argumento uti sumus etiam DD. Sex in dict. Motiis, anni 1589. column. 4. versis. licet per quampliciter; etiam esset admodum peregrina, & ideo ab ea cavendum, prout a novitatibus cavendum esse inquit Aymon consil. 238. ante n. 14. lib. 2.

Septima deducta ex Mant. de consil. lib. 11. tit. 2. n. 16. ut in conditione illa, si filia descensibus sine filij masculis, vel feminis comprehendatur etiam posthumum ipsius Flore l. Johannes §. si autem C. ad Trebell. & cum posthumus pro natis habeatur ad eorum commodum l. quod dicimus ff. de verb. signific. ceterumque sic, nec ipsi consensuerit vocati, cum magnum videatur commodum, si per fideicommissum vocentur, data vero eorum vocatione, longe magis consuevitur vocati filij Flore jam verò, ac naturaliter nati.

Eandem recipit responsum, ut nova sit, ac peregrina, potiusque argumentum contra Glof. quam conjectura; & cum Glof. sit communiter recepta, non sit agendum argumentis, sed conjecturis per se scribentis receptis. Accedit anomaliam Mant. non carere maxima difficultate, & ipsiusque hujusmodi dist. n. 26. versis. & si aliquis contraderit, & cum in specie respiciat Glof. in dist. quibus tractat. lib. 2. in 2. part. 2. capit. sub n. 54. versis. fundamentum istud, opinemur etiam ditorum per D. Judicem in ejus Mayo. column. 4. versis. simili, ad quem nos referimus.

Octava ex qua Dominus ex adverso Informantes videbantur deducere recognitionem, ex verba illa, quibus omnibus descendibus sine filij masculis, vel feminis substituit, quod importaret idem, ac si dictum esset, ultimo marienti Ancharan. consil. 74. ad fin. Hender. consil. 64. num. 56. lib. 2. Sord. consil. 334. n. 18. & substitutio post mortem omnium importat, quod facta ultimo marienti Sord. consil. 344. n. 17. Alb. consil. 581.

Poterat forte omitti, quia nemo unquam ex nostris dixit reciprocam substitutionem induci ex verbis Quibus omnibus descendibus sine filij masculis, vel feminis substituit, &c. quoniam certum est ad hoc

hoc ut inducatur, reciproca tria necessario requiri. Primum ut expresse fiat ultimum morienti, & post mortem omnium: secundum in nota hereditate: tertio, ut illi inter quos reciproca inducitur, fiat a Testatore honorati, ut post alios scribunt *Menech. confil. 85. num. 41. versic. quia ut recipiam lib. 1. & confil. 328. num. 48. lib. 4. Alb. confil. 31. & 32. plumb. Mantis. de conjetur. lib. 7. tit. 5. serb. per tot. ubi sub n. 15. testator de magis communi, idem patet post complures relatos testatur *Bursatus. confil. 354. n. 2. & 3. lib. 4.**

39. Nona adieciatur conjectura defampta ex anniversario in perpetuum faciendo pro anima Testatoris, & ejus uxoris, &c. & in id allegabatur *Grihald. inter confil. Port. lual. confil. 40. sub num. 3. & confil. 46. sub num. 13. cum alijs per Menoch. presump. 36. n. 71. lib. 4.*

40. Verum hoc quoque visum fuit leve argumentum; nam onus ejusmodi anniversarii in perpetuum faciendi non est impositum nisi hereditibus scriptis, ibi: Item per infrascriptos ejus heredes fiat anno quolibet in perpetuum Officium unum mortuorum in Capella Sancti Petri ad Vincula pro anima ipsius Testatoris, & Domine Apollonia ejus uxoris, in quo expendatur libra octo, & sic, & totum videlicet liberis alio jure legati reliquis dicta Capella pro anniversario predicto.

Heredes autem Testatoris nulli facere nisi D. Floræ, unde licet reliquum Cappelle possit durare etiam post mortem heredis scripti, onus tamen heredi impositum non exestit alius visum, ex quo per

verba illa *infrascriptos ejus heredes* omnia nominatim inducam dicitur, perindeque nominati heredes personam non egrediantur. *Corn. confil. 315. n. 20. lib. 1. confil. 61. n. 6. lib. 2. confil. 279. n. 9. lib. 3. Rota. confil. 181. n. 2. lib. 2. Socin. Jun. confil. 22. n. 30. lib. 3. Aymon. confil. 98. n. 8. Menoch. confil. 86. n. 44. Di-*

versum est in casibus Port. & relatorum per Menoch. in quibus praterquamquod Ecclesie fuit factam reliquum pro hujusmodi onere adimplendo, onus etiam ipsam fuit impositum ad verbum defensionibus, ideoque extenditur usque in infinitum l. *ita. C. de fidei, & legat. hered. ampl. Menoch. presump. 91. n. 7. lib. 4. ut citum non sic, si illis locis casibus argui potuerit fidelicommisum.*

43. Decima erat conjectura, quia supponebatur filius D. Floræ fuisse postum in conditione cum qualitate, ut fuit de legitimo matrimonio, quo casu vocatus censeri transiret relator per *Ruffian. lib. 3. cap. 5. Mantis. de conjetur. lib. 12. Ho. 9. n. 71. Bursatus. confil. 302. n. 27. Simon. de Prat. lib. 3. fol. 39. n. 12. & sequ. Menoch. confil. 325. n. 20. 348. num. 2. & presump. 76. n. 28. lib. 4. Sord. decis. 162. serb. per totum cum concordantibus.*

Verum quævis hæc non legitur in dicto testamento, unde cessare videtur vbi, qualiscumque sit, suspensio præsumptionis, ut per Rot. *Reveris. de impressis perus Magna. decis. 73. a. num. 9. versic. sed hæc consideratio.*

Velle autem præsumere sic sensu Testatorem nil aliud est, quam elicere præsumptionem ex præsumptione: In primis nempe subaudiendo qualitercumque hinc ex mente Testatoris, secundo ex ea sic subtiliter inferendo etiam per viam præsumptæ illius mentis ad vocationem postumorum in conditione, sing.

44. suspensio autem præsumptionis non datur, sicut nec servitus servitutis, nec tacitum taciti, nec expensis expensarum: nec officium mercenarium officij mercenarii, ut per Bald. in l. 2. in fin. C. de fruct. & lit. expens. *Grat. confil. 3. num. 35. lib. 1. Ruyol. Rim. confil. 23. num. 244. lib. 1. & Dikwin. confil. 1. n. 108. lib. 2. quomodo ubi etiam qualiter hæc de legitimo matrimonio legereatur in dicto testamento,*

45. *de fideicommissis. artic. 28. num. 24. & sic cessare ne-*

cessaria tamen non crearet difficultate, cum eam in specie reprobent *Jafin Det. Ruis. Rip. Zamb. Ceph. Gabr. & relati per Petr. qui testatur de magis communi in dicto ejus tract. de fideicommissis. quest. 5. sub n. 205. versic. hæc tamen conjectura.*

Undecima demique afferebatur conjectura defumpta ex Statuto Piscie exclusivæ seminarum *Rubr. 44. lib. 3. sic arguendo: Testator ponendo in conditione filias Floræ, necessarium censetur vocasse, quia alioquin si eis jus legitimarum tantum successuum reservasset, filij fratris Testatoris ex ea materia successione excluderentur in vim dicti Statuti, siquæ nedum ipsæ non excluderent substitutionem, prout sanctum est in dicta l. Lacius de 2. ff. de hered. instit. quin potius ipsæ exclusæ remansissent, ita in terminis vocationem arguunt *Ruis. confil. 142. sub n. 13. versic. quæ ratio lib. 3. & confil. 160. ante num. 14. lib. 2. Socin. Jun. confil. 158. num. 73. & confil. 173. n. 4. lib. 2. Ruffian. alios etiam allegans lib. 3. cap. 4. n. 4. Menoch. confil. 173. num. 53. lib. 2. confil. 393. n. 70. lib. 4. & presump. 76. n. 49. lib. 4. Ubi verò filie Floræ præsumuntur vocatæ, utique vocatæ etiam dicitur Antonius Benedictus æque cum illis positus in conditione, ut eas determinatio determinans plura determinabilis ex æqualiter determinet valga l. jam hoc jure ff. de vulg. & pupil.**

Hæc conjectura, quæ omnibus alijs sortior videbatur, pluribus modis ex adverso fuit respon-

sum. Et primo quidem dictum fuit, verum non esse suppositum fidem ex adverso, quod mortuæ ab intestato D. Floræ, per substitutionem exclusivam filie seminar, nedum quia aderat frater, qui ex excludebat, verum etiam quia licet Statutum Piscie præster masculos infra quantum gradum omnibus filioformis, cum tamen id disponat per hæc verba *fi quis intestatus decederit*, tamquam exorbitans, & cor-
41. rectorum juris communis ad text. in l. maximum virum C. de legat. præteritis, non videtur comprehendere
42. dore feminam ab intestato decedentem, ex quo masculum in Statuto exorbitans, & correctorio non
43. comprehendit feminam, ut plene per *Honded. de magis communi intellectum confil. 8. num. 4. lib. 2.* Et licet dictio *fi quis simpliciter* prolata compre-
44. hendat etiam feminam l. 1. ff. de verb. significat. utamen terminis *intestatus*, qui merè masculinum
45. est feminam nullo modo completi videtur, ut per *Alex. confil. 135. sub n. 4. versic. alla ragione lib. 1.* ubi concludit, quod etiam terminus communis, ut homo, qui ex sui proprietate feminam exoritur, ac masculum comprehendit non alteret naturam dictionis *fi quis*, utamen quando adiecit cum suo substituto sonant in masculinum tantum, ut exemplis
46. *gratis, si quis filius, si quis servus, si quis furiosus, si quis fur sanctus, quicumque laborator*, tunc adiecit inquit *Alex.* alterat naturam dicte dictionis *fi quis*, ita ut feminam nullatenus comprehendat, quia id non potest contingere, nisi quis masculinum si comprehenderet feminam, id non esset, nisi per extensionem, quod non admittitur in Sec-
47. 53. tuis maxime exorbitantibus, ut per eum, & plene per *Tiraquell. de retrat. ligat. §. 1. gloz. 9. n. 193.* cum alijs per *Gabr. de reg. jur. conclus. 6. n. 42. ubi n. 49. & sequ.* alios etiam afferat declarationes, quæ ad conclusionem hanc adaptari possent.

Secundo loco fuit dictum, conjecturam vocationis defumptam ex eo, quod positi in conditione non possint succedere ab intestato, non adaptari præsentis casui, in quo adeit masculus, quia ubi Floræ decessisset ab intestato, substitutorum procul dubio excluderetur, meritoque attendendum esse casum, qui
48. evenit, non qui evenire potuisset, ut per *Perregin. de fideicommissis. artic. 28. num. 24. & sic cessare ne-*
cessi-

cessitate inducendi vocationem feminarum ad substitutionem excludendum, cesset etiam illatio, quæ ratione æqualis determinationis fieri videbatur, ut vocatis formis vocati etiam censentur masculi ad *Mensch. d. presump. 76. n. 5. lib. 4. & Ruffit. lib. 3. cap. 4. n. 3. versit. amplius de testat. siquidem argumentum videtur posse retrogeri, quia si feminæ non sunt vocatæ, ergo nec masculi, ut per *Zamb. d. in d. cum sit pars. 7. num. 69. in fin. cui etiam replicatur per *Mensch. & Ruffit. in locis præcitatis, atramentum tunc non videtur coram replicatio, quia regula l. jam hoc iure, super qua fundatur argumentum, non procedit quando inter plures determinabiles militat diversæ ratio, tunc enim nihil prohibet quominus fieri possit inæqualis determinatio *Angel. in §. hinc nobis in fine in autem. de hered. & falsid. Zamb. d. loc. part. 10. n. 53. Ofsat. decis. 30. n. 5. Mensch. d. confil. 76. n. 43. Sord. confil. 426. n. 41. versit. & per hoc ipsum, quævis ergo, & masculi, & feminæ æqualiter dicebantur in conditione positæ, non tamen inconveniunt, ut feminæ si solæ existissent dicebantur vocatæ ex testamento, ne aliqui excluderentur ab intestato per substitutos, masculi verò non dicebantur vocati, ex quo ab intestato per se ipsos succedere poterant.****

Prædixi videtur hæc conclusio ex dicta *l. Lucius junctis ibi Gloss. Et enim in causa commendatæ J. C. prudens consilium Testatoris, qui non solum fratrem, sed etiam ejus liberos præstare substituit, ex quibus verbis J. C. parificat fratrem, & ejus liberos ad prælationem, & consequenter videbatur inferri posse, ut quemadmodum frater fuit a testatore vocatus ex testamento, ita & ejus liberi ex regula dictæ *l. jam hoc iure*, quæ argumentum trunt multi contra interpretationem *Gloss. ut per Mensch. d. presump. 76. n. 3. & 4.* et tamen contraria opinio est receptissima, ut inæqualis fiat ibi determinatio, intelligiturque frater vocatus ex testamento, ejus verò liberi in conditione positi ab intestato, ut post alios testatur *Alciat. confil. 117. n. 4. lib. 9.* consulantur ergo consequentia *Mensch. & Barboz. d. facti. ex quo non videtur inconveniens, ut masculi ab intestato prælati dicantur, feminæ verò ex testamento ob rationis diversitatem, prout dicimus unam, & eandem rem posse diversis jure censi, ubi diversæ interveniunt partes *l. si quis quid perserendum §. si unus ff. de furt. ubi adeit juris div. veritas Socin. reg. 743. in septima salt. & ubi viget necessitas diversorum temporum l. 3. §. qui fideicommissariam ff. de hered. insti. quæ omnia in proposito concurrunt, diversæ enim sunt persone posite in conditione, masculus non exclusus per substitutos, & feminæ, ut ex adverso firmabatur, exclusæ, quæ suppositæ exclusioni, necessario etiam inter has ipsas personas sequitur diversitas Juris resultant ex dispositione Statuti Pisciensis, diversæ etiam possunt considerari tempora, quia aliud dicendum erit de tempore, quo substituti successione præstarent, aliud quando de eorum successione non agitur, prout dicimus de compendiosa verbis directæ factæ, quæ intra eamdem pupillarem velut ut directæ, & post pubertatem trahitur ad fideicommissariam, ut per scribentes communiter in *l. censurio §. de vulg. & pupill. Baro. qui de communi consil. 113. num. 8. lib. 2. Mensch. presump. 55. sub n. 7. lib. 4. Perregin. artic. 54. num. 73. & Cras. in §. substitutio quest. 61. in princ.****

Neque hic refragatur substitutio, quæ afferretur ad dictam limitationem *l. jam hoc iure ex Alex. ibi ante n. 6. versit. præterea dividendum put.*

Quæsi limitatio possit procedere in dispositione legatæ, secus autem in dispositione hominis, siquidem contrarium colligitur ex tractat. per *Socin. op.*

*fil. 91. sub num. 4. ante med. lib. 5. Alex. consil. 179. n. 13. lib. item d. Socin. consil. 103. num. 4. & consil. 416. n. 16. & ut releta limitatio ad l. jam hoc iure procedat tam in dispositione hominis, quam in dispositione legatæ præclare docet *Grubel. in tractat. de mod. studend. in V. determin. fil. 219.**

Tertio loco ad Statutum loci fuit responsum, id fortè procedere posse, ubi D. Bextrix pretendit hereditatem matris ab intestato, verum ex quo per eam fuit heres instituta, cessare obiectum, quia etiam feminæ per masculos in vim dicti Statuti excludantur ab intestato, non tamen censentur prohibita succedere ex testamento *Socin. consil. 182. num. 2. lib. 4. & in l. cum avus sub num. 96. versit. sed iterum ff. de condit. & demonstrat. Roin. consil. 352. n. 3. lib. 2. & consil. 426. sub num. 81. versit. & fortè melius lib. 3. Alciat. in l. inter stuprum §. fin. num. 16. ff. de verb. signific. Cora. consil. 1. sub num. 28. versit. & alius in simili causa, & sub n. 30. versit. quia illud regulariter lib. 4. Mantel. lib. 11. tit. 14. num. 9. Perregin. artic. 25. sub n. 37. & 41. dicentes, facta testamento per gravatum ad commodum feminarum positum in conditione, cessare substitutionem, neque enim gravato prohibuitur videtur, masculis, & feminis una positis in conditione, ex eis sibi heredem eligere quem velit, ut per *Guid. Pap. quest. 148. sub n. 3.**

Et licet in causa *Cornai* adesset nomen liberorum, sub quo feminæ tacite tantum comprehenduntur, sicque non erant expressæ posite in conditione, Statutum *Socin. in d. consil. 182.* quem alii communiter sequuntur, ut ibi per *Frant. Rip. in sua. consil. 2.* tenuit positionem in conditione sub nomine liberorum idem importare, quod expressa positio masculorum, & feminarum.

Quarto fuit responsum Statutum nullum solum præbere argumentum ad vocationem masculorum, quasi feminæ nisi censentur vocatæ per substitutos excludi possent, quia hoc etiam admissio sine veri præjudicio, in proposito tamen non positione dicti vocatæ, cum positi fuerint in conditione, *filij, vel filias Testatoris sui masculis, vel feminis decedentibus, ponderando ditionem vel, qui importat ordinem successuum, ut per DD. in l. Galus §. quidam restit. ff. de liber. & possib. Roin. consil. 63. n. 4. lib. 3. Riminald. Jun. consil. 40. n. 12. lib. 4. unde masculus proculdubio censetur primo loco vocatus, proindeque verificato primo capite conditionis [qui Florus non decessit sine masculis] evenisset secundum, nempe vocatio feminarum, ut per *Decian. consil. 42. n. 20. lib. 1. & Simon. de Pres. lib. 3. folio. p. 20. ut sic illatio, quæ fit vocatis feminis, pari ratione masculos vocatos censeri, non conclusat, quia ex formula positionis masculorum, & feminarum in conditione excluditur evidentur vocatio feminarum ob masculi existentiam.**

Quinto loco dicebatur casum hunc decidi per *legat. in l. filius famul. §. cum quis ff. de legat. 1. cum quis [inquit J. C.] rogatus erit si filius liberis decesserit per fideicommissum restitueret, conditio decessisse videbatur, si pater supervivens liberi, aut quævis aut heredes existerint - ex hoc text. inferrebatur conditionem, sub qua D. Florus fuerat rogata restitueret, nempe si decesseret sine filijs masculis, vel feminis, evidenter decessisse, ex quo decessit reliquis liberis utriusque sexus; proindeque ulterius quærendum non esse, an masculus, vel feminæ heres existit nec ne, & ratio est, ut in *dist. §. cum quis, inquit Bart. quem alii omnes sequuntur restit. Hieronym. Gabr. consil. 97. n. 22. lib. 1.* quia ad hoc, ut liberi excludant substitutum non requiritur de necessitate, ut sint heredes ejus, cui facta est substitutio,*

tutio, sed fac est si fuit poffibile, ut illi vel ex testamento, vel ab iustitio poverint succedere. Hoc ipsum expresse etiam tenuit *Alex. in l. ex fide §. si quis rogatus* et primo, *sub num. 7. ubi Ripa n. 24. testatur de communi §. ad Trebell. Socin. dist. confil. 182. n. 1. lib. 3. Cassi. Vint. Heral. & relati per Didac. qui pariter testatur de communi in cap. Raynald. §. 3. v. 7. versic. quarto ex opinione Glos. de testament. Zanch. in d. §. cum ita sub num. 778. Decian. confil. 12. num. 33. & 37. lib. 1. Peregrin. artic. 25. n. 37.*

- 68 Et quidem cum non filij positi in conditione excludant substitutum, sed defectus conditionis, in qua merum factum atque dicitur, nempe an gravatus decederet sine liberis, vel ne, ut per Bart. post aliquos in *dist. §. cum quis n. 2. cum alijs per Rip. in l. testatoris n. 159. §. de vulgar. & pupillar. ubi praclare inquit, quod si filij in conditione positi excluderent substitutum, sequeretur, ut si testator te substituit sub conditione si Titius consul non erit, Titius factus consul hoc pacto dici posset substitutus, quod falsum est, quia non Titius factus consul te excluderet, sed defectus conditionis, ut per cum, quem in specie sequitur fure DD. Sex in *penultima Motivis anni 1589. versic. tertia est. Quædammodum ergo filius naturalis, deceptoris, fratres minores, & similes positi in conditione substitutum excludunt, licet succedere non possint, ea dante ratione, quod gravatus non dicitur decessisse sine liberis, ut plene per *Didac. dist. confil. 182. columna 1. versic. quimodo dicit lib. 4. & per Gabriel. dist. confil. 97. n. 21. Ita quoque filij fratris Testatoris in proposito etiam per solam feminam excludi possunt videtur, quantumcumque ipsi per Statutum non admitteretur, quia non ipsa femina, sed defectus conditionis substitutum excludit, ut sapius dictum est, & hoc est, quod ex communi post Intel. & relatos dicit *Socin. Juv. confil. 118. num. 11. lib. 2. non esse inconveniens, ut substitutus excludatur, licet possit in conditione non succedere, ut si frustra allegetur exclusio feminarum per Statutum loci inducta ad effectum inducendi eorum vocationem.****

- Non laudat tamen Dominus *Mauric. lib. 1. tit. 3. n. 16. non fuisse solum [ut ipse dixit] subscribere Didac. in loco mox citato attestanti de communi, quasi Didac. non enumeraverit DD. per ipsum Mauric. adductos in contrarium. Ceterum cum neque Mauric. enumeraverit superius adductos, rationisque per nos reles ad evitandum conjecturam Statuti non perpendere; Domini ab huiusmodi sententia nullatenus recedendum fuisse censuerunt, maxime cum competentem etiam fuerit, idem alius per DD. Tres secundum appellationem in *Morio. dist. 30. Novembris 1595. lib. 77. fol. 504. tantum fuisse in simili causa, in qua dum pro septima conjectura vocationis masculinorum allegaretur masculus, & feminas fuisse vocatos, quia etiam ibi aderat Statutum feminarum exclusivum citando *Ruin. dist. confil. 180. lib. 2. & Gabriel. de fideicommissi. confil. 4. num. 52. fuit ipsi non obstantibus per DD. illos resolutum ex eusmodi Statuto nullum solidum datum posse fundamentum stare contraria voluntate Testatoris, qui nominando feminas una cum masculis clare offendit si non inherere dispositioni statutaria, quæ ita demum operatur vocationem masculinorum, si feminæ per Testatorem excludantur, ut per eos.***

Ex ipsi censuerunt DD. claram resultare posse causæ hujus Decisionem pro fideicommissi exclusione. Nam etsi non omnia adducta contra conjecturas ingeniosissime per Clarissimos Antonij Benedidii Advocates cumulatæ prorsus subsisterent, fac ta-

men eis visum est, si dubia saltem remanserint, omnesque probabilem aliquam recipere possent responsum. Tunc enim, ut in præcis terminis vocationis desumptæ ex conjectura Statuti, quæ in præfenti causa erat poffibilia, scripsit *Peregrin. dist. artic. 25. ante n. 43. parce pro fideicommissi agendum esse constare. Primo quia præsumens fideicommissum nititur conjectura præsumptæ voluntatis, quæ fallax esse potest.*

Secundò quia obstat conditio non verificata, quia nempe gravatus non decessit sine filiis.

Tertiò quia obijci potest *substitutus hoc casu non loquitur. Ultimo quia contra fideicommissum facile præsumendum est, ut per cum.*

Nec facere visum est, quod dicatur conjectura esse multiplices, & singula, quæ non profunt, simul juncta juvare possit ad *Gabriel. dist. confil. 4. n. 49. Hond. confil. 65. n. 43. lib. 1. Thesaur. decif. 96. n. 9.*

Si quidem hoc procedit, quando singulæ conjecturae sunt concudentes in genere suo, & tales quæ inducunt animam iudicis ad credendum ita Testatorem voluisse, ut per *Clar. in d. §. testamentum quæst. 79. in fin. usm. c. vi. viginti, & triginta. cumulare non fuissent tamen, si iudex illis non acquiesceret, ut per *Reland. confil. 43. sub num. 49. lib. 4. ubi citat *Tornal. confil. 43. num. 12. inter confil. Part. dicentem mille conjecturas non posse esse efficaces, nisi sine necessaria, & probabilis, & ex expressis in testamento inferatur, & concordant *Colleg. Papien. confil. 99. n. 68. inter confil. *Montepit. Jansen confil. 143. n. 3. lib. 2. Alciat. confil. 127. n. 12. lib. 9. Alb. confil. 31. n. 10. Cephal. confil. 369. in fin. Petr. de fideicommissi. quæst. 9. num. 143. 150. & 223. & alios etiam adducunt *Thesaur. dist. decif. 96. num. 9. DD. Sex in dd. *Motivis anni 1589. prima Detembris, & DD. Tres in sequentibus anni 1595. 30. Novembris in quibus clare resolvitur, nullam sed in hac lacyta Civitate haberi rationem conjecturarum, nisi in testamento, ut ultra institutionem masculinorum adire exclusio feminarum, prohibitio alienationis, ut bona remaneant in familiis, apparetque in effectu Testatorem præcipuum agnationis conservandæ habuisse rationem; id quod certe in proposito non concurrat, ex quo licet filij Bartholomæi de Nuccis, qui sunt de familia Testatoris, fuerint substituti Flore, si decederet sine filiis masculis, vel feminis, atamen ubi etiam eveniret casus substitutionis, ratio agnationis non excederet personam filiorum, ut post alios per *Gabriel. confil. 97. n. 16. lib. 2.********

Alexander Zilectius.
Dominicus Gualandus.
Alysius Sotia.

ADDITION.

ARGUMENTUM.

Opinio *Glos. in l. Lucius la 2. verb. liberis ff. de heredit. institut. quod positi in conditione non censentur vocati, offendit semper recepta in Rotæ Florentinæ Auditorio, & in Rotæ Romana. Quales conjecturae requirantur pro recessu, & plures earum examinantur, sequendo ordinem conjecturarum, quæ in causa decisionis concurrerant, & in decisione enumerantur.*

SUMMARIUM.

- 1 Confirmatur in hac decisione decisio supra in articulo la 2.
- 2 Opinio *Glos. in l. Lucius la 2. verb. liberis ff. de heredit.*

- hæred. in institut. *semper recepta fuit, & canonicata in Rotæ Florentinæ Auditio.*
- 3 Sicuti eam *semper complexa est Rota Romana.*
- 4 Amplia, ut hujusmodi opus, quod liberi in conditione positi non censentur vocati, præcedat etiam si agatur de filiis, & descendens Testatoris, & quid hujusmodi qualitates in hac materia operentur.
- 5 Contrarium sentientes referuntur.
- 6 Declaratur procedere alij conjunctis concurrentibus.
- 7 Digressus ad plures gradus substitutionum quando vocationem operetur, quando non.
- 8 Non est conjunctio sufficiens pro vocatione, quod extranei essent melioris conditionis descendens, & remotiores proximioribus, & de ratione numer. seqq.
- 9 In casu l. Lucius substitutus erant nedum extranei, sed serui Testatoris.
- 10 Referuntur contrarium sentientes, quod vocatio minus dilectorum, & remotiorum arguat vocationem proximiorum, & magis dilectorum.
- 11 Declaratur procedere alij gravatibus, & concludentibus conjunctis concurrentibus.
- 12 Conjunctura desumpta ex clausula codicillari levis est.
- 13 Sicuti desumpta ex clausula omni meliori modo.
- 14 Contrarium qui sentiens in casu utriusque clausule.
- 15 Eorum opus attendenda non est, nisi alia argueret, & efficaciores conjuncture concurrant.
- 16 Fortius, si conjuncte clausulas prædixit, non fuisse apertas facere futurum in conditione posterum, sed loci Pij substitui, vel alterius.
- 17 Alias *semper filij in conditione positi essent vocati, cum tales clausule in nullo testamento serè deficiant.*
- 18 Filij in conditione positi censentur vocati in casu substitutionis compendiosæ, & de ratione.
- 19 Decisio Rotæ Florent. apud Tore variat. tom. 1. tit. 2. decif. 10. est votum unius Judicis alij discordantibus.
- 20 Eius tamen opinio, & sententia quovis ab alij discordans fuit confirmata.
- 21 Compendiosam non importare vocationem in conditione posterum, in contrarium qui tenent.
- 22 Horum opinio est recepta, & verior, & prima procedit solum alij conjunctis concurrentibus.
- 23 Compendiosa respiciens tempus mortis primorum hæredum operari potest vocationem inter ipsos, non inter filios, & nepotes.
- 24 Vocatio posthumorum est conjunctura vocationis jam materiam in conditione posterum.
- 25 Contrarium deciditur hic a Rotæ & Mantie. author prima opinionis rejicitur.
- 26 Reciprocæ importat vocationem in conditione posterum.
- 27 Contra, quod reciproca voluta inter primos non operetur quoad alios non reciprocatur.
- 28 Imo, quod sit conjunctura non vocationis, & quomodo argumentum retorquetur.
- 29 Prima opinio est contra Text. in l. hæredes mei 57. §. cum ita ff. ad Trebell. in quo aderat reciproca inter primos.
- 30 Procedit, quando est voluta alij conjunctis efficacibus, & convenientibus, secus si inefficacibus, & minus validis.
- 31 Item procedit, quando questio est inter descendentes, secus inter transversales.
- 32 Item procedit, si deficiente uno ex filijs sine filijs, nedum substitutus fuerit alter, sed etiam illius filij, & de ratione.
- 33 Positi in conditione censentur vocati ex opere illis injuncto, & exemplis in pluribus onerum speciebus.
- 34 Contrarium sentientes referuntur.
- 35 Afficiunt hujusmodi onera bona hæreditaria, & transferunt in quemcumque cum illis, sed fideicommissum non inducunt.
- 36 Concilia discordantes opiniones, ut prima procedat concurrentibus alij conjunctis, alia ipsidem deficientibus.
- 37 Item procedit prima, quando agitur de fideicommissis jam inducitur prærogativa, sed non ad inducendam vocationem in conditione posterum.
- 38 Oneris injunctum ut sit conjunctura vocationis, requiritur quod personaliter positi in conditione injunctum fuerit, secus si impersonaliter.
- 39 Directum ad personas earum vocationem operatur.
- 40 Non dicitur nominatum facta substitutio, si ordinata sit post mortem plurium.
- 41 Contrarie auctoritates declarantur procedere in reciproca, & de ratione differentie remissio.
- 42 Item non dicitur omnes nominatim appositum, si adjectum sit aliud vocati, & quomodo hoc intelligatur.
- 43 Item, si adjectum fuerit hæredi, & successoribus, quorum appellatione non veniant filij in conditione positi.
- 44 Quid si Testator verbum successores pro descendens accepit, dum posuit filios in conditione.
- 45 Positi in conditione veniunt sub omni hæredum, si verba ampla sint, & generalia, & filij in conditione positi sint in alia parte substituti.
- 46 Omne non tenetur adjectum positis in conditione, si injunctum fuerit institutus, & substitutus.
- 47 Maxime, si substituti vocati sint per vulgarem, & quomodo hoc casu unus adjectum dicitur.
- 48 Prohibita positi in conditione alienatione alienas rei particularis, arguitur eorum vocatio respectu universæ hereditatis, & fideicommissi.
- 49 Vocati censentur, si voluta sint qualitas legitimatatis.
- 50 Contra quod hæc sit levis conjunctura.
- 51 Et de Stylo notariorum communiter soleat apponi, & n. 53.
- 52 Amplia ut nec admittitur, etiam si effusum inter descendentes, & n. 54.
- 53 Limita, ut hujusmodi conjunctura operetur juxta eam alij, digressa ad plures gradum substitutionum, contemplatione agnitionis, vel alij similibus, secus ijs deficientibus.
- 54 Item limita, quando non solum fuerit adjecta qualitas legitimatatis, sed voluta etiam nativitas ex vero, & legitimo matrimonio.
- 55 Contrarium sentientes referuntur.
- 56 Declarantur procedere in transversalibus, non in descendens Testatoris.
- 57 Sicuti solum in descendens procedit conjunctura desumpta ex voluta qualitate legitimorum, & naturalium.
- 58 Item admittitur, si legitimati fuerint exclusi, & solum in defectum legitimorum vocati, & de ratione.
- 59 Item si una cum legitimis positi fuerint in conditione etiam naturales, ubi pariter de ratione.
- 60 Positi in conditione censentur vocati in cessibus, in quibus non verificatur ratio Glof. in l. Lucius quod ab intestato succedant.
- 61 A regula, quod positi in conditione non censentur vocati, non receditur nisi ex concludentibus conjunctis, non ex ambiguis, & frivolis.
- 62 Levis admittitur concomitantibus solum efficacibus, & validis, alias secus.
- 63 Amplia quovis verborum in descendens, in quibus licet leviores sufficiant, debent tamen continere voluntatem tot vocandi.

Hæc decisio est confirmatoria alterius precedentis, quæ habetur supra decif. 2.

Opinionem, quam communem, & receptam in hoc Rotæ Auditorio testatur bve decif. n. 1. & seqq. & n. 38. semper talia permant succellivis temporibus, in quibus constanter recepta, & canonizata fuit opinio *Glofi*. in l. *Lucius* la 2. verb. *liberi ff. de heredi. institut.* unde plene testantur decisiones Rotæ Florentinæ relatae in decif. 60. n. 3. inter impressas coram me, insidit decif. 45. num. 1. & seqq. decif. 62. n. 14. decif. 73. n. 2. & seqq. in Florentina fideicommissorum de Albis 24. Septemb. 1731. §. idemque coram D. meo Audit. Bonifazio, & plenius in Florentina fideicommissi 9. Septembris 1719. artic. 1. n. 2. & seqq. cor. me, ubi ex quibus coniectari ex recedatur a dicta regula, & opinione *Glofi*. fuit examinatus de hâc etiam in Florentina immiffiis 28. Septemb. 1735. in consue. Albizi, & Bonatensis artic. 1. & per tot. pariter coram me, in tertio meorum decisionum volumine, Deo dante, imprimendis, quibus addimus *Reland. Cavagnol. decif. tom. 2. decif. 72. n. 23. & seqq.*

Rota Romana pariter sententiam dictæ *Glofiæ* semper amplecti est, ut antiquioribus relatis videre est in Tarentina immiffiis 26. Februarii 1706. §. si servat coram Ansaldo, in Surtina immiffiis super fideicommissi 19. Aprilis 1709. §. de existentia & seqq. coram bve meo Molivis, & in Astulana successiis 8. Maij 1713. coram Eminentijs. D. meo Cardinali Falconerin, & 8. Martij 1714. §. postea, & seqq. & per tot. coram eadem, & prima Aprilis 1715. §. inis coram Reverendiss. Crispe impetit post presentem addit. append. 1. n. 3. append. 2. n. 3. & append. 3. n. 2. in Surtina fideicommissi 17. Januarij 1718. §. arduum coram Herrera, in Bononica fideicommissi Antonij Galeatii de Bargellinis 4. Februarij 1718. §. ut quod, & seqq. coram R. P. D. meo Cerro, in Romana prætensi immiffiis 13. Maij 1720. §. gnomum, & seqq. & 17. Januarij 1721. coram R. P. D. Revocati de Gamaches, in Romana, seu Neapolitana successiis 10. Maij 1723. §. quis talem coram R. P. D. meo Cerro, in Fanen. immiffiis 18. Februarij 1724. §. alique eo quod coram Reverendiss. D. meo Aldrovandis.

Ad num. 7. & seqq.

Non censentur vocati, quævis questio sit inter filios, & descendentes Testatoris; qualitas enim descendentiæ operatur quidem, ut leviores conjecturæ sufficiant pro inducenda vocatione, sed de per se vocationem non inducit, alias quododo questio est de filijs, & descendentiis in conditione positus non esset opus descendere ad examen conjecturarum pro desumenda illorum vocatione, prout faciunt omnes DD. & Tribuanalis nemine excepto, si sola filiatio, & descendentiæ sufficeret pro vocatione, ut reprobat contrarij bene explicat bve meo Controis, & olim Collegæ meum Constantino. ad Statut. Urb. annot. 36. num. 131. & seqq. Rot. Florent. apud Torr. var. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. de substit. & fideicommissi decif. 10. num. 111. & supra decif. 2. n. 27. & seqq. & in presenti decisione num. 8. Rot. coram Montanens. decif. 514. num. 8. & 9. & in Fanen. immiffiis 18. Februarij 1724. §. alique eo quod coram Reverendiss. D. meo Aldrovandis.

Et quævis contrariam partem, quod qualitas descendentiæ operetur vocationem positum in conditione, ne filij excludantur a patre, ne hæreditate, post plures, quos adducunt, lo specie tuncur Paulæ. dissert. 69. num. 23. Torr. de primogeniti. tom. 2. quest. 32. n. 4. fol. 145. Sesi. decif. Aragon. 65. n. 7. Rot. Florentin. insia decif. 45. n. 5. apud Palm. Nep. decif. 419. n. 8. Rot. Rom. coram Seraphin. decif. 1339. n. 2. & apud Altolin. respol. 73. n. 99.

Hæc tamen secunda opinio solum procedere potest, quando alij concurrerent conjecturæ, qui-

bus qualitas personæ descendentiæ a Testatore posset aliquam efficaciam tribuere, ut declarat Rot. Florentin. supra dict. decif. 2. n. 27. & 28. alijque superius relati n. 1.

Ad num. 9. & seqq.

Digressus ad plures gradus substitutionum quando operetur vocationem filiorum in conditione positum, & quando non, vide n. 2, quæ plene scripta fuerunt in decif. Florentin. 60. n. 10. & seqq. coram me, & latius in Florentina fideicommissi 9. Septembris 1719. artic. 1. n. 5. & plurib. seqq. pariter coram me in tertio volumine mearum decisionum imprimenda.

Ad num. 12. & seqq.

Non est conjectura sufficiens evitatio absurdæ, quod extranei essent melioris conditionis, quam descendentes, & quod remotiores, & magis dilecti, in specie præteritis proximioribus, & magis dilectis, in specie Venturia. consil. 2. n. 282. & seqq. tom. 1. Mell. alleg. 121. n. 26. & alleg. 122. n. 12. & seqq. lib. 3. Casild. consil. 34. n. 13. Constantin. ad Statut. Urb. d. annot. 36. n. 271. & seqq. ubi de veriori Thomast. decif. Martich. 23. n. 15. & seqq. relati in d. Florentina immiffiis 1735. artic. 1. n. 41. coram me, & supra d. decif. 2. n. 9. & seqq. & apud Palm. Nep. decif. 478. n. 38. Rot. Rom. in recent. decif. 79. n. 12. part. 8. decif. 383. n. 27. & seqq. part. 15. in Melvittina fideicommissorum 22. Junij 1714. §. subsequenter, & 8. Aprilis 1715. §. similiter coram Eminentijs. D. meo Cardinali Sottero, & in Firmana immiffiis 28. Junij 1717. §. levioris, & seqq. coram R. P. D. meo Aldrovandis, ubi quod alius adum esset de dispositione *Glofi*. in d. l. Lucius, in cuius casu substituti fuerant neminem extranei, sed etiam servi Testatoris, & tamen dictum fuit, quod filij in conditione positi non censentur vocati, sed solum eis reservetur successio ab intestato.

Contrarium tamen, quod ex vocatione Collateralium remotiorum, vel extraneorum, qui minus dilecti sunt, præsumendum sit Testatorem vocare etiam voluisse filios descendentes, & proximiores, erga quos civilia, & naturalia Jura de majori affectione dubitare non possunt. Altograd. contr. 36. n. 55. & 56. Altolin. respol. 73. n. 15. & seqq. ubi respondet objectioni, & plene examinat materiam, ibique Rot. Rom. n. 103. Casild. insalt. 52. num. 6. Rodolphin. alleg. 52. n. 9. & seqq. & alleg. 56. n. 6. Paulin. dissert. 69. n. 21. D. meo Audit. Colderon. respol. 94. n. 13. Leo decif. Valent. 209. num. 40. Cæpæ. Latr. decif. 110. n. 30. & 32. Rot. Florent. apud Torr. var. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. de substit. & fideicommissi. d. decif. 10. n. 54. fol. 458. & infra decif. 130. n. 57. apud Palm. Nep. d. decif. 429. num. 17. & in dict. Florentina fideicommissi 9. Septembris 1719. artic. 1. n. 63. coram me, & in Florentina fideicommissi de Faldriais 5. Septembris 1720. §. iuxta modo, & seqq. coram D. meo Audit. Casaregis, & in d. Florentina immiffiis 28. Septemb. 1725. artic. 1. n. 24. & seqq. ubi plene coram me. Constantin. ad Statut. Urb. d. annot. 36. num. 191. & 201. & seqq. Rot. Rom. post eam decif. 106. n. 9. coram Remond. decif. 487. n. 5. Barati. decif. 385. n. 10. & decif. 387. num. 6. Duvos. Jun. decif. 418. n. 5. & decif. 501. num. 11. Cels. decif. 181. n. 13. Priol. decif. 213. n. 5. Emerix decif. 251. n. 4. decif. 336. num. 8. & decif. 976. n. 10. in recent. decif. 16. n. 6. part. 14. decif. 345. n. 19. part. 16. decif. 276. n. 21. & seqq. & num. 33. & decif. 482. n. 5. part. 18. & in Astulana successiis 1713. & 1715. impressa post presentem additionem append. 1. n. 16. & append. 3. n. 7. & 16.

Et hæc secunda opinio damtaxat procedit, quando est associata alijs coniectariis gravioribus concludentibus, & quæ fuerant a Doctoribus, & Tri-

1. Tribunalibus receptis, & approbatur. *Rat. Florent. apud Palm. Nep. fupellegata decif. 478. num. 36. & feqq. & n. 44. & in d. Florentina. immiffionis 38. Septembris 1715. artic. 1. num. 44. & feqq. eorum me aliique fupra allegati.*

2. Levis est conjectura defumpe ex claufula eoditillari, in fpecie *Cyriac. contro. 302. n. 7. Palm. Nep. alleg. 354. n. 10. Fufar. de fubfittit. quæf. 473. n. 227. Conftantia. ad Statut. Urb. d. annos. 36. n. 253. & feqq. ubi adducit, & reprobat contrarios. & n. 267. Torr. varior. Jur. quæf. tom. 1. tit. 2. de fubfittit. & fideicommissis. quæf. 29. n. 80. & feqq. fol. 356. & de primogeniti. part. 2. quæf. 55. n. 67. verif. fecundum firmat *Rat. Rom. eorum Zaras. decif. 63. num. 17. in recent. decif. 383. n. 26. part. 15. Rat. Florent. fupra decif. 2. n. 3. & feqq. decif. 60. n. 31. ubi plures referuntur eorum me, & apud Palm. Nep. d. decif. 478. n. 36. & feqq. & n. 44. & feqq. ubi plures concordantes.**

3. Et ex alia claufula omni meliori modo, in puncto *Cyriac. contro. 302. n. 7. Seminaria. contro. 53. n. 63. Palm. Nep. d. alleg. 254. n. 10. Fufar. de fubfittit. quæf. 473. n. 227. Conftantia. ad Statut. Urb. d. annos. 36. n. 256. ubi plures refert, & num. 267. Torr. varior. Jur. quæf. tom. 1. tit. 2. de fubfittit. & fideicommissis. fupellegata quæf. 29. num. 80. & feqq. fol. 356. & de primogeniti. part. 2. quæf. 55. n. 67. verif. fecundum firmat, *Rat. Florent. fupra d. decif. 2. n. 3. & feqq. Rat. Rom. eorum Zaras. decif. 385. n. 7. in recent. decif. 200. in fin. & decif. 385. n. 26. part. 15.**

4. Et quamvis plures in contrarium fenferint pro vocatione filiorum in conditione pofitorum vigore hujus claufule, & alterius claufule codicillaris, in individuo *Paulist. differt. 69. n. 22. Rat. Florent. apud Palm. Nep. d. decif. 429. n. 22. & apud Torr. varior. Jur. quæf. tom. 1. tit. 2. de fubfittit. & fideicommissis. diff. 473. n. 10. 60. Rat. Rom. eorum Duouet. Jun. decif. 487. n. 19. Emeria. Jun. decif. 351. num. 18. in recent. decif. 133. n. 7. part. 1. decif. 61. n. 11. part. 7. decif. 28. n. 2. part. 8. diff. decif. 481. n. 22. & decif. 690. num. 13. part. 12. & apud Albin. diff. refolut. 73. n. 104.*

5. Attamen hac fecunda opinio nec vera, nec recepta est inter DD. folumque ambo ifta conjectura poffit esse operativa, & alie plures urgentes, & effeciores concurrerint, nam fi ceteræ leves effent, generales, & indifferentes, non effent attendendæ, nec in aliqua confideratione habendæ, ut declarant in puncto *Cyriac. d. contro. 302. n. 7. Fufar. de fubfittit. d. quæf. 473. n. 227. Conftantia. ad Statut. Urb. titat. annos. 36. n. 254. Torr. de primogeniti. part. 2. d. quæf. 55. n. 67. verif. fecundum firmat, varior. Jur. quæf. tom. 1. tit. 2. citat. quæf. 29. num. 80. & feqq. fol. 356. Rat. Florent. apud Palm. Nep. diff. decif. 478. n. 36. & feqq. & n. 44. Rat. Rom. eorum Emeria. Jun. d. decif. 351. n. 18. & 19.*

6. Tantoque magis fi conftet claufulas prædictas non fuiffe appofitas favore filiorum in conditione pofitorum, fed refpiciat fubftitutionem loci Pij, vel alterius, in fpecie *Seminaria. d. contro. 53. n. 62.*

7. Quod fi ifta conjectura recipiendi effent femper, & in omnibus cafibus, filii in conditione pofiti ceteri deberent vocati, cum nullum fere addit teftamentum, in quo hujusmodi claufula appofita, & inferna non fuit, ut bene in fpecie confiderant *Fufar. de fubfittit. diff. quæf. 473. n. 227. Conftantia. ad Statut. Urb. d. annos. 36. n. 55. Torr. de primogeniti. tom. 2. quæf. 55. n. 67. verif. fecundum firmat, varior. Jur. quæf. tom. 1. tit. 2. fupellegata quæf. 29. n. 81. & 82. fol. 356. Rat. in recent. decif. 281. num. 16. part. 5. decif. 200. n. 18. & 25. part. 15. & pofit plures, quos refert profequitur *Rat. Florent. diff. decif. 60. n. 32. eorum me, & fupra d. decif. 2. num. 3. & feqq.**

Ad num. 26. & feqq.

Filii pofiti in conditione cenfentur vocati, fi versemur in fubftitutione compendiofa, non ficut refpectu vulgaris fubftitutionis in ea contenta illi dicantur vocati, ita eodem modo vocati dici debent refpectu fideicommiſſaria, ne duplex fubftitutio in eodem compendiofa contenta diverfo jure cenſeatur, in fpecie *Socii. Jun. conſil. 174. num. 24. & feqq. lib. 3. Giovangone. d. conſil. 79. num. 24. & 25. lib. 1. Cyriac. contro. 56. n. 73. Albin. d. refol. 73. num. 21. & feqq. Conftantia. ad Statut. Urb. diff. annos. 36. n. 253. & 264. Sperelli. decif. 151. num. 32. Rat. Rom. eorum Duouet. Jun. decif. 487. num. 22. & 23. Emeria. Jun. d. decif. 351. num. 20. & 11. in recent. decif. 355. num. 8. part. 5. decif. 484. n. 30. part. 9. decif. 481. n. 12. & 13. part. 12. Rat. Florent. apud Palm. Nep. d. decif. 429. num. 12. Torr. de primogeniti. tom. 2. quæf. 55. n. 38. fol. 381. eadem Rat. Florent. apud eum varior. Jur. quæf. tom. 1. tit. 2. de fubfittit. & fideicommissis. d. decif. 40. n. 49. & 50. ubi plures alios refert fol. 457. & quamvis hæc deſcriptio fit vocum unius tantum ex Judi. 19 Sum filiorum duorum, inter quos Claris. J. C. Petrus Pacionus, ut in eorum deſolutione ibidem impreſſa fol. 465. & feqq. ſententia tamen unus Judicis ab illis difcordantibus confirmata fuit, ut dixi ego ipſe in *Florentina fideicommiſſi 9. Septembris 1719. artic. 1. n. 14. & Rat. Rom. in Aſtrulana fuccellioni impreſſa poſt præſentem additionem append. 3. n. 13. & 14.**

Contra quod fubſtitutio compendia non importet vocationem filiorum in conditione pofitorum, in puncto *Zench. in l. heredes mei §. cum ita n. 71. ff. de Trebellian. Anſi. Amat. conſil. 91. n. 17. Fufar. de fubfittit. quæf. 473. n. 221. Conftantia. ad Statut. Urb. d. annos. 36. n. 252. & feqq. Rat. Bononiensis. ap. d. Giovangone. conſil. 72. n. 173. lib. 1. Torr. varior. Jur. quæf. tom. 1. tit. 2. de fubfittit. & fideicommissis. d. quæf. 29. n. 52. fol. 354. & de primogeniti. part. 2. quæf. 55. n. 67. Rat. Rom. poſt eum decif. 61. n. 9. eorum Regas. decif. 115. n. 10. in recent. decif. 324. num. 15. part. 5. decif. 300. n. 21. & feqq. part. 15. ubi adducit rationem, & decif. 79. num. 16. part. 12. Rat. Florent. decif. 60. n. 30. eorum me, & fupra d. decif. 2. n. 14. & feqq. & in hac noſtra deſiſſione n. 27. & feqq.*

Itaque ſecunda opinio verior, & receptior eſt, & prima ſolum recipi poſſet, ſi pro vocatione alie conjeturæ, & circumſtantiæ concurrerent, ut proſequantur mox citata auctoritates, & ſignanter *Conſtantia. ad Statut. Urb. fupellegata annos. 36. n. 264.*

Quod ſi compendioſa refpiciat tempus mortis primorum heredarum operari ſolum poſſet inter ipſos vocationem, non inter filios, & nepotes, in ſpecie *Rat. apud Paulat. differt. 69. decif. 2. n. 10. eorum doct. feqq. ubi alios citat.*

Ad num. 30. & feqq.

Conjectura defumpe ex vocatione poſthumorum, quaſi quod ſi Teſtator voluit iſtos vocare, multo magis vocare voluiſſet dicendam ſit jam natos poſitos in conditione tanquam ſibi cognitos, & verifimiliter magis dilectos, licet approbatur a *Mentis. de conjec. lib. 11. tit. 2. n. 16. reprobat tamen a Rat. Florent. fupra d. decif. 2. n. 18. & feqq. ubi reſponderet reticulis additis a Mentis. & dicitur in hac decif. que 25 eſt illius confirmatoria n. 14. & 35.*

Ad num. 35. & feqq.

Cenſentur vocati facta fubſtitutione reciproca, que importat, ut ultimo morientis ſuccedat *Al. 26. eod. contro. 36. n. 35. D. meus Audit. Calderoni. refol. 39. num. 6. & refol. 94. n. 7. Rat. Rom. eorum Duouet. Jun. decif. 518. n. 6. Regas. decif. 481. n. 6. Merita. decif. 447. n. 3. & feqq. Emeria. Jun. diff. decif. 351. num. 8. diff. decif. 473. n. 2. & decif. 976. n. 11.*

n. 11. *Caprar. decis.* 350. n. 6. & *decis.* 640. num. 5. in *recens. decis.* 481. num. 9. *part. 18. & decis.* 328. num. 11. *part. 19. post Constantin. ad Statut. Urb. d. 11. §. 106. n. 6. decis.* 113. n. 4. & *decis.* 117. n. 10. & *decis.* 118. n. 10. & *segg. post de Luc. de fideicommissi. decis.* 118. n. 9. *Rot. Florent. apud Palm. Nep. citat. decis.* 429. n. 14. *in Florentina fideicommissi de Fabbriani 5. Septembris 1720. & in d. Florentina fideicommissi 9. Septembris 1719. artic. 1. n. 36. 65. 70. & 71. coram me. & in citata Florentina immixtionis 28. Septembris 1725. artic. 1. n. 3. & segg. ubi de ratione, & plarum referuntur concordantes pariter coram me.*

Contrariam tamen opinionem plures sustinent, quia reciproca inter primos voluta non operatur, 17 quod alij non reciproci censentur vocati jure, & titulo fideicommissi, in specie *Palm. Nep. d. alleg. 354. sub n. 7. & segg. ubi plures refert, & respondit rationi, in qua fundatur contraria opinio Hodierna. contron. 10. n. 11. & segg. Concil. alleg. 41. n. 29. Cassid. consulti. 34. n. 11. Constantin. ad Statut. Urb. d. 11. §. 106. n. 6. 111. & segg. ubi adducit, & rejicit contrarios. Griquel. decis. 125. n. 56. Torr. variat. Tur. quest. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommissi. citat. quest. 29. num. 50. fol. 353. Rot. post eam de primogenit. decis. 61. n. 8. coram Peutingger. decis. 358. n. 13. Ruyss. decis. 110. num. 14. Birk. decis. 305. n. 9. Zaras. decis. 63. n. 13. in recens. decis. 425. n. 9. *part. 9. post dispert. Contr. decis.* 71. num. 5. in *Tarentina immixtionis 26. Februarii 1706. & reciproca. & segg. coram Ansaldo, in d. Satriani fideicommissi 17. Januarii 1718. §. arduum coram Herrera, in d. Romana, seu Neapolitana successivis 10. Maii 1723. §. quintalem coram Cerro. & in Firmana immixtionis 18. Februarii 1724. §. & quatuor coram Reverendi. D. meo Aldrovandi Rot. Florent. d. decis. 60. n. 29. coram me. ubi reprobatur contrarium tenentes, relati in *diff. Florentina immixtionis 28. Septembris 1725. artic. 1. num. 36. pariter coram me.***

Imò potius retorqueretur hæc conjectura, quia si inter primos institutos applices fuit reciproca, ex hoc eruitur: præter eorumdem personas nullum aliud voluit fuisse gravamen Rot. in *diff. Romana, seu Neapolitana successivis 1723. §. quia talem.*

Quæ secunda opinio verior, & receptor est, ut ostendunt nedum auctoritates mox recensite, sed etiam consideratio, quod prima opinio est contra Textum expressum in *l. hæredes mei 57. §. cum ista 39. ff. ad Trebellian. in quo disponitur filios in conditione positos vocatos non censeri, quamvis adesset substitutio reciproca inter primos, ut patet ex lectione *diff. leg. & in individuo observat Palm. Nep. d. alleg. 354. sub n. 8.**

Et tunc solum a substitutione reciproca desumi possit argumentum, & una ex conjectura pro vocatione posterorum in conditione, quando cum ea essent unitæ sint efficaçiores conjecturæ, non verò quando istæ sunt ejusdem qualitatæ, nempe minus valide efficaçes, & convincentes, ut distinguunt in nostris terminis, declarant. Torr. variat. Tur. quest. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommissi. d. quest. 29. n. 51. Redulphin. d. alleg. 51. n. 14. & d. alleg. 55. n. 12. Masf. supplement. fideicommissi & legat. tom. 9. consulti. 73. n. 2. & 3. boi me. Concini, & alium Collega meus Constantin. ad Statut. Urb. inspecta aut. 36. n. 315. & segg. Rot. Rom. post eam decis. 56. n. 14. & d. decis. 111. n. 6. decis. 118. n. 11. & coram Birk. decis. 605. in fin. Rot. Florent. in inspecta Florentina immixtionis 28. Septembris 1725. artic. 1. n. 44. & segg. coram me.

Vel quando verissemur in descendentes, non

si questio sic cum transmissibilibus, in individuo *Rom. d. de pñ. d. alleg. 51. n. 14. & citat. alleg. 55. n. 12. Constantin. ad Statut. Urb. d. aut. 36. n. 214. Rot. Rom. apud Paulat. differt. 69. decis. 3. n. 13.*

Vel quando post ordinatam reciprocam inter primos, deficientes uno ex e. sine filijs, nedum fuit substitutus superfluit, sed etiam illius filij, nam si Testator voluit substituire nepotes patris d. fun. 12 Quo, multo magis vocare, & substituire voluisse dicendum est filios in conditione positos in portione p. oprij parentis, ut relatis pluribus Rotæ decisionibus profequitur Constantin. ad Statut. Urb. allegata aut. 36. n. 217.

Ad num. 39. & segg.

Censetur etiam vocati filij, qui in conditione positi sunt ex onere in perpetuum faciendi pro anima Testatoris unum anniversarium, perpetuæ mutationis lampadum, celebrantia alioquin festivitatis in perpetuum, distribuendi dotes quolibet anno, prout ex jure nominandi ad Capellaniam ejus heredibus, & descendentes in perpetuum relicto, & ex gravamine restitendi bona, alioque simili, ea ratione, quia cum gravi non possit, qui non fuit honoratus, ex substitutione alicui facta, vel gravamine eidem injuncto modis mox relatis inferatur ad vocationem posterorum in conditione Concil. alleg. 13. n. 23. & segg. Rot. Florent. apud Palm. Nep. citat. decis. 459. n. 18. & segg. & in *diff. Florentina fideicommissi de Fabbriani 5. Septembris 1710. §. ubi-que. & segg. coram D. meo Audit. Cafaregis, citata decis. 60. n. 17. coram me. & in d. Florentina immixtionis 28. Septembris 1725. artic. 1. num. 15. & segg. & n. 27. & segg. coram me Rot. Rom. coram Emerit Jun. d. decis. 251. n. 16. & 17. & coram Caprar. decis. 350. n. 1. & 9.*

Hanc tamen conjecturam plures reprobant, ut 14 in specie considerant *Reducl. consil. 30. num. 54. & segg. Altograd. consil. 60. num. 121. lib. 1. Saminat. d. contron. 53. n. 59. D. meo Audit. Calderoni citat. resal. 61. n. 29. & segg. Pesar. de substitut. quest. 480. n. 18. Constantin. ad Statut. Urb. d. aut. 36. n. 265. Rot. Florent. apud Palm. Nep. d. decis. 478. n. 36. & segg. 40. & segg. & num. 58. & segg. & infra decis. 73. n. 3. decis. 113. n. 21. & segg. & decis. 130. num. 52. & 57. Rot. Rom. coram Baratt. decis. 385. n. 4. & decis. 387. n. 8. Ruyss. decis. 110. n. 12. & decis. 123. n. 10. Carr. decis. 945. num. 1. in recens. decis. 385. n. 45. *part. 9. d. decis. 200. n. 8. & decis. 383. n. 10. part. 15. & decis. 387. n. 12. part. 19. & post Paulat. differt. 69. d. decis. 3. num. 14. & in d. Firmana immixtionis 28. Junij 1717. §. quemadmodum coram R. P. D. meo Foscari.**

Hujusmodi enim omnia efficiunt quidem bona hereditaria, ut in quocumque transiente, tali onere affecta sint, sed fideicommissum non inducunt, in 15 puncto Constantin. ad Statut. Urb. relata aut. 36. n. 265. Saminat. d. contron. 53. sub n. 59. Rot. Lauren. apud eundem contron. 55. n. 27. Rot. Rom. in recens. d. decis. 200. n. 8. & citat. decis. 383. num. 10. *part. 15. in Romana fideicommissi 22. Junij 1716. §. ut non dispari coram Cerro, & in d. Firmana immixtionis 28. Junij 1717. §. quemadmodum coram R. P. D. meo Foscari.*

Sed contrariæ auctoritates, & opiniones ad concordiam redocuntur, ut prima procedat, quando concurrunt alie conjecturæ pro inducenda vocatione posterorum in conditione, & secundæ opinionio- 16 nes sit, si alie circumstantiæ hanc conjecturam coadiuvantes deficient, ut exemplificat, & declarat Constantin. ad Statut. Urb. citat. aut. 36. n. 266. Dye. decis. civil. 31. n. 58. & segg. Rot. Rom. coram Caprar. d. decis. 350. n. 2. & 3. Rot. Florent. apud Palm. Nep. d. decis. 478. n. 36. & segg. 40. & segg. & in.

fi d. d. decis. 112. n. 22. & in d. Florentina immis-
sionis 28. Septembris 1725. artic. 1. n. 28. coram me.

Vel procedit prima opinio, quando ista con-
jectura adducitur pro fideicommissio jam induc-
to, sed ex hoc non inferitur, quod admitti de-
beat pro fundenda vocatione filiorum in condi-
tione possessorum, in quibus talis qualitas non concu-
rit, ut plene ad rem observat *Rat. Florent. decis. 1.*
a. 21. & seqq. coram me.

Et ad hoc, ut conjunctura predicta sit opera-
tiva vocationis, requiritur, quod omnis nominatus sit
injunctum personis conditionaliter nominatis, nam
si Testator impersonaliter loquutus sit, & debium
remaneat, an ipsius voluntas fuerit injungere onus
38 in conditione positus, vel heredibus, illud nunquam
conferitur impostum conditionaliter nominatis, egre-
gisse *Ruffic. olim Rat. Florentina Auditor in trinitate.*
an. & quando liberi, &c. lib. 4. cap. 5. in princip. Pre-
terea. de fideicommissis. artic. 12. n. 12. in fine, &
post plurimos, quos adducit plene Rot. Florentina.
apud Palm. Nep. d. decis. 478. n. 60. & seqq. &
in d. Florentina immisssionis 28. Septembris 1725. arti-
c. 1. n. 19. & seqq. & n. 28. coram me in 3. volu-
mine meorum decis. impendenda, & infra d. decis. 112.
num. 24. ubi plures concordantes, & n. 26. & de-
cis. 130. n. 52. sub n. 58.

Quodque omnis predictum, quando non est re-
ale, nec impersonaliter injunctum, sed precise di-
39 rectum ad personam operatur vocationem postitum
in conditione *Constitutio. ad Statut. Urb. anst. 36.*
num. 266. Rat. Florent. preter Palm. Nep. d. decis. 429.
num. 18. & 19. & coram me decis. t. n. 14. & seqq.
& infra d. decis. 130. sub n. 57. & 58. & in d. d.
Florentina fideicommissi de Fabriciis 5. Septembris 1720.
q. nulloque coram D. meo Audit. Casargeri. Rot. Rom.
in recent. decis. 468. n. 8. & seqq. part. 13.

Nec substitutio dicitur nominatum sedis, si or-
dinata sit post mortem plurium, ut prosequitur
Rat. Florentina. apud Palm. Nep. superius decis. 478.
n. 64. ubi declarat contrarias auctoritates procedere,
41 *quando versatur in substitutione reciproca, in*
qua verum est substitutionem ordinari post mor-
tem plurium ultimo morienti sedam censeri, ratio-
nemque differentie assignat, & infra d. decis. 112.
num. 28.

Quinimo nec etiam si onus impostum sit ulti-
mo vocato, quia tunc intelligitur quatenus here-
ditas ad eum perveniat, & vocationem non induci-
42 *Constit. d. alleg. 13. n. 24. Rat. coram Bib. de-*
cis. 424. n. 6.

Propterea onus non diceretur nominatum adjectum,
si illud fuisset injunctum heredi, ejusque successo-
ribus, sub quorum nomine veniant heredes bono-
rum, non filij in conditione positi, ut prosequuntur
43 in specie *Reduisti. d. consil. 30. n. 53. plene Seminari.*
d. contro. 53. n. 50. & plurib. seqq. ubi respondet
obice, quod si Testator verbum successores pro-
pendentibus accepit, dum posuit filios in condi-
44 tione, in eodem sensu accipi debeat, dum illos
gravavit onere perpetuo.

Si tamen verba simplia, & generalia sint, & fi-
lij in conditione positi sint in alia parte substituti,
tunc sub nomine heredium venirent etiam positi in
45 conditione, ut pluribus adductis, plene in d. *Phi-*
rensi coram me. 28. Septembris 1725. artic. 1. n. 19.
& seqq. coram me.

Quid si onus fuit injunctum instituti, & sub-
stituti, tali casu non adpratur positus in condi-
tione pro illorum vocatione *Rat. Florent. citat. de-*
cis. 60. n. 18. coram me, & infra superius allegata de-
cis. 112. a. 37. & 38.

Præcipue si substituti vocati sint per vulgarem,
io tali enim hypothese gravamen dicitur impostum

eveniente solum casu substitutionis vulgaris, & non
47 *sister Rot. Florent. superius decis. 60. n. 19. coram*
me, & me honorifice citato in d. Florentina fideicom-
missi de Albizis 24. Septembris 1721. q. v. quatenus
coram D. meo Audit. Bonifacio suo. ubi plures con-
cordantes.

Nec desunt, qui teneant, quod si gravamen,
& onus respiciat domum, vel aliam rem particu-
larem, validum desumi non possit argumentum pro
vocationis in conditione positus in tota hereditate,
vel fideicommissio universali. Sed contrarium, quod
ordinato universali fideicommissio super omnibus bonis,
si postea filijs positus in conditione injun-
cta sit specialis prohibitio alienandi aliquam rem
particularem, quod ex hoc eratur præsumptio
illorum vocationis quoad omnia bona, quis cum
hæc prohibitio supponat antecedentem vocationem,
quæ ex alio fonte desumi non potest, quam ex quo
filij fuerunt positi in conditione, illicque in condi-
tione positi fuerunt respectu universæ hereditatis,
& fideicommissi, tali casu in tota hereditate, & fi-
48 *deicommissio vocati censeri debent, ut pluribus ad-*
duclis indoritatibus, & Sacre Rotæ Romanæ deci-
sionibus bene fundat Rat. Florent. in superius allegata Flo-
rentina fideicommissi de Fabriciis 5. Septembris 1720.
q. nulloque refert coram D. meo Audit. Casargeri in-
fra suis loco, & tempore imprimenda.

Ad num. 43. & seqq.

Consentire vocati si sint voluta qualitas legiti-
matit, in specie *Alodini. d. decis. 73. n. 8. & seqq.*
49 *ibique Rot. Rom. n. 100. Seminari. in causa Floren-*
tina contro. 106. a. 7. & 8. & contro. 107. n. 17.
Torr. de primogeniti. tom. 2. dist. quæst. 32. num. 5.
fol. 145. Sess. decis. Aragor. 65. n. 3. Sord. decis. 162.
per tot. Commun. decis. Bononien 58 n. 16. Constan-
tin. ad Statut. Urb. d. anst. 36. n. 139. & seqq. Rot.
post eam decis. 112. num. 5. coram Gregor. decis. 319.
n. 6. Merlin. decis. 359. n. 5. Danzert. sen. decis. 309.
n. 4. Danzert. Jun. decis. 487. n. 10. & 11. Celf. de-
cis. 281. a. 12. Emerit. Jun. d. decis. 251. n. 3. & de-
cis. 471. n. 5. Caprar. d. decis. 250. n. 5. & d. d. de-
cis. 649. n. 5. in recent. decis. 526. n. 8. part. 13. in
Romana immisssionis 3. Junij 1709. q. verbis coram Mo-
lines, in d. Afalana successione 1713. & 1. Aprilis
1715. q. caterum cor. Reverendi. Crispo impressis post
prælorem additionem append. t. n. 11 & append. 3.
num. 19. & in Melvitaiana fideicommissorum 22. Junij
1714. q. sub-queritur, & 8. Aprilis 1715. q. si-
militer coram Eminenti. D. meo Cardinali Scoto, &
innumeris concessis Rot. Florent. apud Palm. Nep. de-
cis. 429. a. 10. & 11. apud Torr. varior. Jur. quæst.
tom. 1. tit. 2. de substitutis, & fideicommissis. d. d. de-
40 cis. 20. n. 36. & infra d. decis. 130. sub num. 57. in
Florentina immisssionis 28. Septembris 1725. artic. 1.
n. 21. coram me, relati in præsentis nostræ decisione
num. 43.

Contra quod hæc sit levis conjectura, in spe-
cie *Chroch. dispers. 61. num. 36 & 57. Carrer. resolu-*
50 *tus. 91. n. 25. & seqq. & resolut. 147. n. 9. & 10.*
Mell. allegat. 122. n. 14. & 15. lib. 3. Concili. allegat.
42. n. 30. Castaldi. consulti. 34. num. 16. & 17.
Pont. de substitutis. quæst. 473. n. 75. & 76. Fonta-
nell. de post. unciali. class. 4. glif. 24. a. 23. Torr.
varior. Jur. quæst. tom. 1. tit. 2. de substitutis, & fidei-
commissis. quæst. 29. num. 45. & seqq. fol. 353. Semi-
41 nari. contro. 53. num. 48. & pluribus adductis Palm.
Nep. alleg. 254. n. 7. ubi quod hæc qualitas de sty-
lo Nocturnorum communiter solet apponi. Zaccar. de-
cis. Lacres. 65. n. 13. Sperelli. decis. 151. a. 21. Smar.
Pedemont. apud Theaur. decis. 96. n. 6. Rot. Rom.
coram Barret. decis. 385. n. 8. Celf. decis. 245. n. 11.
Arguel. decis. 32. a. 21. Royas decis. 110. n. 10. in
recent. decis. 221. n. 12. part. 5. decis. 260. num. 16.
part. 10.

- part. 10. decis. 244. n. 10. & 11. part. 11. ubi quod
52 non admittitur etiam si finis avoc descendente, &
decis. 244. n. 10. part. 12. decis. 251. n. 12. decis. 383.
n. 8. & 9. part. 15. decis. 79. n. 6. part. 18. & post
Pentit. differt. 69. d. decis. 2. n. 15. & in Firmata
immixtionis 28. Junij 1717. §. bajusmodi coram R. P. D.
meo Fofaro, ubi quod clausula hæc potius ex stylo
53 Notariorum censetur apposta, quam ex voluntate
Testatoris, & in Romana, seu Neapolitana successio-
nis 10. Maji 1715. §. quia saltem coram Cerru, Rot.
Florent. apud Magou. decis. 73. num. 8. in fin. apud
Palm. Nep. decis. 478. n. 37. apud Torr. varior. Jur.
quæst. tom. 5. tit. 2. decis. 10. n. 37. fæpalligata de-
54 cis. 60. n. 26. & 27. coram me, ubi etiam si questio
fit inter descendentes, & in d. Florentina fiduciæ
missi 1719. artic. 1. n. 59. relati in d. Florentina im-
mixtionis 28. Septembris 1725. artic. 1. n. 37. coram
me, & firmatur in præsentis decisione n. 45.

Et solum admitti possit hæc conjectura, quan-
do Testator offendisset animum suum disponendi
pro contemplatione, & conservatione agnationis,
vel digressus fuisset ad plures gradus substitutionum,
perp. tamen experiret, vel quid simile velle de-
clarasset, propter quod vocatio posterorum in con-
ditione argui, & eadem potest in ista autem de-
cisionibus conjectura hæc de volente qualitate legi-

- 55 timis, & naturalitatis reijciendam, & parvi pen-
dendum esse distinguendo tradunt in individuo Mel.
d. alleg. 122. num. 15. lib. 3. Saminat. d. contrav. 51.
n. 47. Torr. varior. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. de sub-
stitut. & fideicommissi. d. quest. 29. num. 46. & seqq.
fol. 353. Sperelli. d. decis. 552. n. 20. & 21. Constan-
tia. ad Statut. Urb. d. annos. 36. n. 157. Rot. Rom.
post rum d. decis. 111. n. 7. coram Buratt. decis. 387.
n. 3. Crif. decis. 145. num. 10. & 11. in recent. de-
cis. 276. n. 11. & 12. part. 23. decis. 383. n. 6. & 7.
part. 15. & d. decis. 79. n. 7. & 8. part. 18. in Te-
rentina immixtionis 11. Decembris 1705. §. detracta
coram Makute, & in dist. Firmata immixtionis 28. Ju-
nij 1717. §. bajusmodi coram R. P. D. meo Fofaro,
Rot. Florent. d. decis. 60. n. 28. coram me, in dist.
Florentina fiduciæ missi 1719. artic. 1. num. 59. in fin.
& in d. Florentina immixtionis 1725. artic. 1. n. 44.
& seqq. pariter coram me, & apud Palm. Nep. d. de-
cis. 429. n. 10. d. decis. 478. n. 36. & seqq.

Vel quando non fuissent positi in conditione
eum simpliciter qualitate legitimæ, sed volente etiam
56 fuisset iuravitatis ex vero, & legitimo matrimonio,
ut declarant in speciem Anel. Avat. consil. 91. n. 31.
Bellov. Jun. consil. 19. num. 3. & 5. Giovagnon. res-
pons. 79. n. 18. lib. 1. Rodolphin. alleg. 51. num. 7. &
alleg. 55. n. 9. Allegrad. contrav. 36. n. 43. & seqq.
Constantia. ad Statut. Urb. decis. 11. num. 156.
Vio. decis. 261. num. 16. Rot. Florent. apud Magou.
decis. 73. num. 8. & apud Palm. Nep. d. decis. 429.
n. 11. apud Torr. varior. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. d.
decis. 10. n. 43. & post plurimos, quos referit in d.
Florentina immixtionis de Fabricis 5. Septembris 1720.
§. pro tertio coram D. meo Audit. Cusargio, inferius
imprimenda Rot. Rom. decis. 100. n. 17. & seqq.
part. 5. recent.

Et quantvis non desint antiquiores conjectu-
ram vocacionis impugnant etiam in casu, quo re-
quisita sunt qualitas iuravitatis ex legitimo matri-
57 monio, ut in terminis observat idem Rodolphin. d.
alleg. 51. num. 7. Rot. in recent. decis. 228. num. 12.
part. 5.

Istæ tamen procedunt, & intelligi debent, quan-
do verum in transversalibus, non in descend-
58 tibus Testatoris, ut in puncto explicat idem Rodol-
phin. citat. alleg. 51. n. 7. in fin. & d. alleg. 55. n. 9.
in fin.

Quemadmodum pari modo conjectura desumpta

ex volente qualitate legitimorum, & naturalium non
recipitur, quando non verum in descendentes,
sed in transversalibus Corusc. d. discept. 61. n. 57.
Mel. alleg. 115. num. 16. alleg. 221. n. 4. & dist. ad
leg. 122. n. 4. lib. 3. Constantia. ad Statut. Urb. dist.
annos. 36. n. 153. Crivel. decis. Dolan. 125. num. 77.
Rot. Rom. coram Repet. decis. 120. n. 10.

Eoque magis admittenda est prædicta con-
jectura ex qualitate legitimis desumpta, si extru-
ctibus filiis, & descendentes legitime nati, legiti-
mati exclusi sint, & solum in illorum desedem vo-
cati, tunc enim legitime natos ex testamento voca-
tos fuisse dicendum esset, ex quo alias legitimis
cum legitime natis ab intestato succederent, ut pro-
sequitur Giovagnon. d. respons. 79. n. 17. Constantia.
ad Statut. Urb. inspectata annos. 36. num. 158. Senz.
Montan. apud Sord. d. decis. 162. n. 7. Rot. Rom. in
recent. decis. 500. n. 3. part. 18.

Prout etiam tunc conjectura recipienda esset,
si in conditione positi fuissent etiam filij naturales,
qui cum ab intestato non succedant, eis reservata
dici non potest successio ab intestato, ex quo de-
sumitur conjectura vocacionis illorum, quia aliu
positio in conditione operans, & intuitus reman-
neret, talique casu evenirentur etiam vocati filij
legitimi positi sub eadem conditione, ne eadem vo-
cacionis diversitudo acciperetur, & naturales filios
dilecti meliorem fortiter conditionem, quam le-
gitimi majorem prædilectionem habentes, ut plu-
ribus adductis auctoritatibus optime ratioatur
Constantia. ad Statut. Urb. d. annos. 36. n. 159. Rot.
Florent. apud Torr. varior. Jur. quest. tom. 1. tit. 1. d.
substitut. & fideicommissi. d. decis. 10. n. 4. & egre-
gie etiam Rot. Rom. decis. 276. n. 13. & seqq. part. 18.
tom. 1. & decis. 500. n. 3. & seqq. part. 18. tom. 2.
recent.

Et quod in casibus, in quibus filij in con-
ditione positi ab intestato non succedunt, quorum re-
spectu non verificatur ratio Gloff. in dist. l. Lucius
disponens filios in conditione positos non ceteri
vocatos, sed reservatos eis esse successores ab in-
testato, quod tunc cessante ratione, cessare etiam
debet traditio dictæ Gloff. & in talibus circumstan-
tiis filios in conditione positos ceteri dispositi
vocatos, observat Comen. in d. l. Lucius in fin. ff.
de hered. institut. Cora. consil. 74. sub n. 9. lib. 2.
Sacin. Jun. consil. 174. num. 25. lib. 2. Gratian. dis-
cept. 747. num. 7. Saminat. in causa Florentina con-
trav. 104. n. 72. & plenius contrav. 105. n. 1. & plu-
rib. seqq. Rot. Florent. in eadem causa apud Torr. va-
rior. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fidei-
commissi. dist. decis. 10. n. 2. & plurib. seqq. ubi de-
bet, & ex num. 15. fol. 450. & seqq. & n. 38. & seqq.
apud Caball. consil. 181. num. 31. & seqq. lib. 1. apud
Saminat. contrav. 108. n. 34. Rot. Rom. in inspec-
tata Affusina fideicommissi 1713. impressa post præsen-
tem additionem append. 1. n. 4. & n. 19. & in il-
lim confirmatoria anni 1714. infra pariter im-
press. append. 2. n. 4. & seqq. & anni 1715. append. 3.
num. 6.

Nec mirum si in hæc nostra decisione nullæ
prædictæ conjecturæ fuerit approbata; conjectura
enim ad hunc effectum debent esse conclusantes,
ica, & taliter, ut animos Iudicis fundent ad ac-
cedendum Testatorem vocante volente filios in con-
ditione positos, aliis si de tali voluente non ap-
pareat, & conjecturae sint frivola, ambigua, & mi-
nus conclusantes, standum est regulæ, & ma-
60 oi Gloff. in d. l. Lucius, in puncto Torr. varior. Jur.
quest. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommissi.
quest. 29. n. 15. & seqq. fol. 351. & n. 38. & seqq.
Constantia. ad Statut. Urb. annos. 36. n. 112. & seqq.
ubi plures concordantes, & sub n. 282. versu. con-
jectura.

R. P. D.

FALCONERIO

Nunc S. Rom. Ecclesiæ Cardinali

ASCULANA SUCCESSIONIS

Luna 8. Maij 1713.

ARGUMENTUM.

Filij in conditione positi censentur dispositivè vocati, quando ab primorogentium patris, vel matris ante casum fideicommissi apertum ad illorum favorem, ipsi filij naqueant patri, vel matri ab intestato succedere; præsertim concurrant alijs conjecturis, de quibus in decisione, non obstantibus, quod agitur de dispositione transversalia.

SUMMARIUM.

- EX** injustitia sententia resultat lesio, & est locus in integrum restitutioni.
- In conditione si sine filiis comprehendatur contra liberum.
- Qui tamen non censetur dispositivè vocati, sed solummodo, quod eis reservata sit successio ab intestato.
- Limita, quando ab primorogentium patris, vel matris ante casum fideicommissi ad eorum favorem filij naqueant ab intestato succedere, quia tunc censentur dispositivè vocati, & de ratione.
- Item limita sibiabus conjecturis, quævis deficiat contemplatio agnationis, & disgressus ad plures gradus substitutionis.
- In dispositione transversalis conjectura pro tali vocatione debent esse verborum, & argentes.
- Non tamen exiguntur evidentes demonstrationes.
- Sed sufficiens conjectura probabilis, & quæ inducant iudicem ad credendum talem vocationem.
- Judicis arbitrio remittitur, quæ sint conjectura vocationem inducentes.
- De voluntate Testatoris satis est, quomodocumque constare.
- Conjectura vocationis positurum in conditione evolvitur ex qualitate legitimatæ, & naturalitatis ipsius adjectæ.
- Item ex prohibitione alienationis, & n. 13.
- Item ex privatione in casu delicti.
- Item ex substitutione Pæ causa, cujus favore committitur in præcedenti conditione inclusi censetur vocati.
- Item ex ratione evitandi absurdum, quod magis delicti sint deterioris conditionis, quam minus delicti.
- Item ex dispositiva vocatione aliquorum in conditione positurum, ut structure æqualitas inter alios.
- Conjectura licet de per se, & separata non possent inferre vocationem, tamen simul iuncta possunt.
- Maximè, quando tendunt ad conservandam vocationem positurum in conditione, qui ab intestato succedere non poterant ab patris, vel matris primorogentium.

APPENDIX L

Flavio de Grassi, in supremis ajus tabulis scripto sibi hærede in universo assa Grassetto ex fratre nepote una cum tuta aju descendente, in hujus defectum mandavit dimidium hereditatis, in quandam Cappellanij erectionem distribui, in

Y 2

alla

jussura. Rot. Rom. post non decis. 118. num. 9. coram Argenti. decis. 32. n. 11. & 18. in reg. decis. 79. n. 1. & 2. & decis. 617. n. 2. & 6. part. 18. & in Asculana successione 8. Maij 1713. & 5. Martij 1714. impressis post præsentem additionem append. 1. num. 8. & seqq. & append. 2. n. 14. & in Asculana fideicommissi 29. Aprilis 1723. §. argenti coram R. P. D. mo Corio. Rot. Florent. s. pnes Torr. variat. Jur. quæst. tom. 1. tit. 2. decis. 10. sub n. 64. & seqq. in Florentina fideicommissi 9. Septembris 1719. artic. 1. num. 35. coram me in 3. volum. men. decis. imprimis. & in d. Florentina fideicommissi de Fabbriis 5. Septembris 1720. §. qui vero ad alterum in fine coram D. men. Audit. Casaregio.

Et quamvis aliquæ in pluribus casibus approbata sint a DD. & Tribunalibus, hoc tamen procedit, quando eam eis concurrunt aliæ valide, concludentes, & efficaces, ad quas convalidandas etiam aliæ leves, & quæ de per se non concluderent uniri possunt; si verò leves conjectura fundamentum, & concomitantium non habeat aliarum efficacium, & validitatem habentium pro ostendendo mente Testatoris vocandi filios positos in conditione nihil operantur, in specie Palm. Nep. alleg. 254. n. 11. Allat. resolut. 73. n. 38. Constantin. ad Statut. Urb. ann. 36. sub n. 131. & n. 276. & seqq. Torr. variat. Jur. quæst. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommissi. d. quæst. 29. num. 15. & seqq. fol. 351. & n. 39. & seqq. & num. 45. & seqq. & melius num. 83. & seqq. fol. 356. Rot. Rom. coram Cass. decis. 145. n. 34. & post de Luc. de fideicommissi. decis. 52. n. 12. Rot. Florent. dicit. decis. 60. n. 34. coram me, & in Florentina fideicommissi 9. Septembris 1719. artic. 1. n. 74. & seqq. & in eisdem Florentina immensio 28. Septembris 1725. artic. 1. n. 44. & plurib. seqq. pariter coram me, apud Palm. Nep. d. decis. 478. num. 36. & seqq. & in dicit. Florentina fideicommissi de Fabbriis 5. Septembris 1720. §. eoque fortiori coram D. men. Audit. Casaregio, ubi plures decisiones Sacre Rote allegantur infra suis loco, & tamper imprimendi, & supra dicit. decis. n. 41. & seqq. & in hac nostra decisione n. 73. & seqq.

Idque etiam varietatem in descendantibus Testatoris, quia licet ex præsumptione affectionis ipsius erga istos conjectura levioris sufficiant pro vocatione inducenda, nihilominus debent esse tales, quæ animem Judicis inducant ad juridicè credendum illor vocare voluisse in individua Palm. Nep. dicit. alleg. 254. num. 4. ubi plures. de mo. Concine, & olim Collegæ meo Constantino. ad Statut. Urb. ann. 36. n. 104. & seqq. ubi plures reser. & n. 108. & seqq. Torr. variat. Jur. quæst. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommissi. l'aspetitua quæst. 29. n. 17. & seqq. fol. 351. & de primogenit. part. 2. quæst. 55. n. 12. Rot. Rom. coram Buratt. decis. 387. num. 1. & n. Cels. decis. 145. n. 1. in recitat. decis. 79. num. 2. part. 18. & pluribus relatis in Firmiana immensio 28. Junij 1717. §. hæc autem, & seqq. coram R. P. D. men. Foscari. Rot. Florent. dicit. 60. n. 6. inter hæcenus impressas coram me, & supra l'aspetitua decis. 2. n. 41. & seqq. & apud Torr. variat. Jur. quæst. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommissi. dicit. decis. 10. num. 98. fol. 450.

alia verò medietate hereditatis succedere voluit nepotes feminas, his verbis — *nell'altra metà poi di detta mia eredità vuole, che ordini detta Signora Testatrice, che succedano per una terza parte la Signora Veneranda sua nipote carnale, per un'altra terza parte la Signora Palmesina sua finimortale nipote, e per altra terza parte la Signora Caterina suo finimortale nipote, e figlia della Signora sorella Lodovica, e quando poi morissero le sopradette Signore Veneranda, Palmesina, e Caterina senza figli, e figlie legittime, e naturali, intendo la Signora Testatrice, e vuole, che succeda in detta metà della sopradetta eredità il sopradetto Cappellano amovibile, che passò di celebrare un'altra Messa la settimana — appoius quibus hereditibus, tam institutis, quam substitutis expressa prohibitione alienationis etiam lucifumo sumpto vocabulo, ibi — *preludendo ancora essa Signora Testatrice, espressamente la vendita de' beni della sua eredità, pigrazione, ipoteca, e alienazione, etiam lucifumo sumpto vocabulo, al sopradetto Signor Grassetti prima erede instituito, ed alli suoi figliuoli, e figlieuole, eredi substituiti, e a tutti gli altri eredi substituiti, suoi pueri, in caso di contravvenzione, di perdita dell'eredità* —*

Per obitum Grassetti sine liberis, sicuti locum habuit substituto, quod dimidium sue hereditatis favore Cappellani, ita aperta successione respectu alterius medietatis ad commodum supradictum triam nepotum per Testatricem ordinata: Primum inde est, ut Veneranda sui preteritu, quod ob predeceffum Mariæ Palmæ, & Catharinæ sororum, quorumvis utrinque cum liberis sibi filii referendus foret, tamquam omnino superstiti successio, possessionem dictæ diuidiæ occupavit. Quamobrem adversus Antonium de Parisiis filium, & heredem Venerandæ interitus defunctæ intergentis sorores de Jortis, ac fratres de Malaspinis filij, & heredes dictorum Mariæ Palmæ, & respectivè Catharinæ, sibi que pollicentes deberi predecefforum suorum portiones, nempe duas ex tribus partibus dictæ dimidiæ hereditatis Flavæ Testatricis, pro his consequendis iudicio immisionis ex remedio *L. fiscal. C. de reb. Divi Adriani. taliter* intertulerunt eorum Locum-Tenente Aiculi, atque per ejus sententiam definitivam reijci provocarunt ad nostrum Sacrum Tribunal. Verum quia in hoc rerum statum contigit mors dicti Antonij unius dictæ Venerandæ filij sine sobolo, inst. illius hereditibus Magdalena Uxore in usufructu, & illius de Parisiis in proprietate; Ideò ad instaurum sororum de Jortis, & fratrum de Malaspinis expeditio solitis litteris citatorialis, & inhibitorialibus, ipsique in partibus dictis reis conventis legitime presentibus, in istum licet diu expectatorum contentumiam per contradias disputandum proposui dubium — *An cesset de causis relictualibus in integrum* — affirmativè juxta modum per Dominos resolutum.

Supposita namque tamquam certa existentia fideicommissi, legitimatum personarum, ac honorum ideitate, fundamentum resolutioni præbuit injunctis Iudicari de Partibus, ex qua resultat illicito læssio, quæ viam aperit in integrum restitutioni, ad text. in cap. 1. ibique Abbas a. 2. de restitu. in integr. Bart. in l. 1. a. n. 8. & g. C. si adversum iudic. Rot. coram Emeriz Jua. decis. 103. a. 2. & in Avenion. Salviani 11. Aprilis 1718. §. injeffio coram R. P. D. nico Scuto Alma Urbis Governatore, & in Leodien. Joris venandi 13. Januarij 1713. §. nullitominus coram me.

Porò injustitia dictæ sententiæ aperte emergere vili fuit ex litera testamenti supra transcripti, in qua post obitum Grassetti sine filiis, & post volitum sue hereditatis divisionem in duas partes, et

T. statim invitavit ad successione unius dimidiæ supradictas ejus tres nepotes, & in eadem, quæ decederent sine filiis; ope substitutionis vocavit Cappellandum ibi — *quando poi morissero le sopradette Signora Veneranda, Palmesina, e Caterina senza figli, e figlieuole, che succeda in detta metà dell'eredità il detto Cappellano* — Ideoque cum ex hac dispositionis methodo ob præmorientium suorum primo hæredum, subitus sit filij nepotum vocatorum facultas succedendi ab intestato, & consequenter portiones illas, ad quas propriæ genitricis fuerunt invitate, utique hoc themate retento admittebat omnino venit dispositiva vocatio filiorum omniscioque ex dictis nepotibus hæredibus, quamvis in conditione positurorum, ex literali dispositione text. in l. Lucius in 2. ff. de hered. inst. ibi — *Si fecerit priusquam hereditatem adire, & successio sine liberis prædictis, non prædixit testantis consensum animadverterit, non enim fructum suum hæredem prædicti substituit, sed & ejus liberis* — quam secutus determinationem veritatem veriorum sequitur Scia. Jua. consil. 174. n. 21. tom. 2. Peregrin. decis. 132. a. 3. lib. 5. Mantia. de compet. lib. 11. tit. 2. n. 12. & seq. cum illi plene manus congegit, per Fufar. de substit. quest. 437. n. 3. & Seminari. contrav. Juvenc. 104. n. 27. & 28. lib. 2. Rot. decis. 328. n. 14. part. 19. tom. 1. necnon.

Et licet adversus prædictam textus functionem fiat regula derivans ex famigerata *Gloss. in d. l. Lucius de hered. inst.* magis communiter recepta, per quam statuitur, ut filij simpliciter in conditione positi nequam censentur adire, sine dispositivè vocati, sed solum eisdem reservari di debent successio legitima ab intestato in bonis fideicommissis ad exclusionem substituti, & hoc modo regeretur prudens Testatoris consilium in ponendo filios in conditione, non autem, ut ex testamento filij ipsi sine dispositivè vocati, sicuti voluerunt *Gloss. & scribentes in d. l. Lucius. Scia. Jua. consil. 174. n. 2. Peregrin. d. consil. 132. a. 2. Seminari. contrav. 104. n. 21. Fufar. de substit. d. quest. 437. n. 2. Mantia. de compet. lib. 11. tit. 2. n. 1. Rot. in Arimini. fideicommissi 30. Januarij 1706. §. etiamque coram R. P. D. meo Asfeld.*

Attamen hæc communis opinio, & resolutio recipit unam solemnem limitationem, & restrictionem, ut verum sit ubi pater, vel mater habuisset hereditatem, & filij mortuo patre, vel matre successissent, vel fuissent habiles ad succedendum, & per consequens semper dicta *Gloss. interdicta* est ad levamen patris, vel matris gravati, & ad simplicem exclusionem, sique inuita exclusionis fideicommissi, sèparabilique libertatis honorum; At quando, prout in nostro themate, Mariæ Palmæ, & Catharinæ matres sororum de Jortis, & fratrum de Malaspinis præmortuæ fuerunt Grassetto primo heredi instituto, ideoque filij in conditione positi non poterunt Testatoris bona per præmorientium suorum, aut obtinere ab ipse emolumentum substitutum, regulariter adipisci ab intestato, ut ex testamento, nulliusque intercedere favor libertatis ad levamen propriæ parentis, vel etiam aliorum gravatæ; In hac sanè specie, ne ista conditio nihil operetur favore filiorum, quia non veniant ab intestato, videtur inducere tacitam substitutionem, ex intrant amplius termini, & suppositio *Gloss. superius* emanat, sed iidem filij, & si positi simpliciter in conditione, reputantur per tacitum fideicommissum invitati, ne alias inane redditor collaudare a littera text. in d. l. Lucius consilium Testatoris, neve pecciter superexhereditia suorum foret a contrario causa potius durationis fideicommissi, & gravaminis sine propria utilitate, quam illius levaminis, & libertatis *Comar. in d. l. Lucius in fine ff. de hered.*

vel. iustitias. Peregrin. d. consil. 132. n. 5. versic. *has*
sumas, Socin. Jun. d. consil. 174. n. 25. & consil. 175.
 per tot. lib. 2. Adhuc adit. consil. 29. num. 6. & seqq.
 Fusar. de iustitias. dist. quæst. 437. n. 71. Mantie. de
 consilior. lib. 11. tit. 2. num. 2. & 12. Saminat. con-
 trov. 104. n. 32. & contrav. 103. n. 41. usque ad fin.
 ubi contrarius respondit Rot. coram Penco d. d. 1197.
 n. 8. & decis. 132. num. 5. part. 1. de iustitias. & de
 decis. 690. num. 11. part. 12. num. 2. recent. & in dist.
 Arminius. fideicommissi. 20. Januarii 1700. §. verum
 coram R. P. D. mox Auspicio impetrat post Constantin.
 ad Statut. Urb. decis. 111.

Præmissis, quæ ad iudicandam liberorum in con-
 ditione positorum vocationum procedunt, spectata
 ipsa legis previda interpretatione, comes accedit
 5 præsumpta Testatrix voluntas ex pluribus con-
 jecturis depremissis, per quas percipi debet etiam ab illis
 duobus capitibus scilicet conservationis agnationis,
 & dignitatis ad plures gradus substitutionum extra
 dubium deduci filiorum in conditione positorum
 vocationem esse constantem Sacra Rotæ opinio, de qua
 eodem Rot. in decis. 270. num. 4. coram Emerit Jun.
 decis. 617. num. 12. & seqq. part. 12. tom. 2. recent.

Quæ conjectura, licet esse debeat vehementiores, &
 6 urgentes, quando prout in præsentis consilio esse super
 dispositione facta a triavertali Mantie. de consilior. lib. 11.
 tit. 2. versic. *sed ego consilio*, Saminat. contrav. 106.
 n. 2. Rot. coram Buratt. decis. 385. n. 2. & 8. ibique

7 Adden. n. 10. eum ibi allegatis. Tamen non exiguntur
 evidentes demonstrationes, ad tradita per Man-
 tie. de consilior. lib. 11. tit. 2. sub n. 22. versic. *sed*
 tamen. Saminat. contrav. 106. n. 3. Rot. decis. 142.
 num. 41. part. 10. recent. sed sufficienti conjectura,

8 quæ semper fuit urgentes etiam inter transver-
 sales, dum sint probabiles, & quo inducunt animum
 iudicis ad credendum filios fuisse vocatos, ut plu-
 ribus auctoritatibus præbet Saminat. d. contrav. 106.
 n. 4. & 5. Rot. d. decis. 276. n. 1. & decis. 617. n. 6.
 part. 18. recent. et in Roma a fideicommissi de Vancit
 de anno 1695. coram Reverendiss. Motine Decano im-
 pectat post Card. de Lac. de substat. & fideicommissi. de-
 cis. 58. sub n. 6. ea ratione quia in hac materia, certa

9 regula non habetur a jure præscripta, sed iudici-
 um arbitrio remissum est, quæ conjectura vocationem
 fundant, ex Rustic. de liber. in eund. p. 18.
 lib. 2. cap. 1. num. 7. Fusar. de substat. quæst. 437.
 n. 14. Saminat. dist. contrav. 106. n. 6. Adden. ad
 Buratt. decis. 385. versic. *prædicta conjectura*, & in
 Romana fideicommissi de Vancit impetrat post Card.
 de Lac. de fideicommissi. decis. 58. num. 7. Dum statim est

10 quomodocumque conficere de voluntate Testatrix,
 quæ totum facit, & veluti regina in hac materia
 dominatur, ex consensu per Rot. decis. 276. n. 7. &
 decis. 617. n. 7. part. 12. tom. 2. recent.

Inter argentes, vehementerque conjectura ex
 testamenti vicibus decerpit, ex quarum concurren-
 tia a negativa succentia filijs, in d. l. Lucius ff.
 de heret. instit. recedi solet, sunt verba Rot. in de-
 cis. 424. num. 9. coram Bichin, & prius consulerunt
 UD. velat per Cephal. consil. 188. n. 8. tom. 2. consil.
 383. n. 9. tom. 3. Prima deducta fuit ex qualitate
 legitimæ, & naturalitatis, sub qua, & non
 aliter filios, & filias suarum emancipatarum neptum

11 posuit in conditione Flavia Testatrix, quam ad effec-
 tum earum vocationis inferendum non parum ope-
 rari, dixit Fusar. de substat. quæst. 437. n. 64. ibique
 allegatis Rot. coram Bichin decis. 424. n. 2. &
 decis. 355. num. 15. part. 4. tom. 2. recent. & in de-
 cis. 169. n. 3. & decis. 326. n. 9. part. 13. & in Ro-
 mana fideicommissi de Grifonibus 4. Julii 1704. §. inter
 cæptas coram Reverendiss. Giennæ.

Secunda conjectura, elicta fuit ex strictissima
 alienationis prohibitionis injuncta hæreditibus substi-

tuta, quæ prohibitorie etiam conjectura de per
 se potentissima, & urgentissima ad hoc ut fili-
 12 in conditione positi dicantur vocati Carr. Jun. consil. 43.
 n. 8. Mantie. de consilior. lib. 11. tit. 3. n. 14. Rot.
 coram Bich. decis. 424. n. 9. & decis. 276. num. 33.
 part. 18. recent. eoque magis hunc effectum operat-
 ur, quando comprehendit non solum alienatio-
 nem per contractum, sed etiam per ultimam volun-
 tatem, atque forma prohibitionis ibi — *prohibendo*
la vendita, ipotecazione, appiguarione, alienazio-
ne — quæ prius præferret verbum speciale aditum
 inter vivos, & postmodum verbum generale, com-
 prehensum actum ultimæ voluntatis, sicut hæc
 verba sequit Rot. dist. decis. 276. num. 34. part. 18.
 recent.

Tertia conjectura depremissa fuit ex verbis pri-
 vationis in casu delicti, ibi — *et tunc parimente in even-*
to de detti infamati, e substituit omni commesso delit-
to, per il quale entrasse la confusione — ponderan-
 do potissimum, quod cum privato supponat ha-
 bitum l. decem ff. de verbor. obligat. Rot. dist. de-
 cis. 276. n. 5. nec possit qui adimere, nisi prius de-
 dicit l. 3. §. si quis ita legaverit, Rot. d. decis. 276.
 n. 3. part. 18. recent. ideo ex ipsa privatione posito-
 rum in conditione deducitur in necessariam antec-
 cedent, quod fuerint dispositivè vocati Decian. con-
 sil. 41. sub n. 17. versic. *quæta conjectura*, & seqq.
 lib. 1. Rot. decis. 329. n. 4. coram Gregor. cum alijs
 in d. decis. 276. n. 8. part. 18. recent.

Quarta conjectura promanabat ex eo, quod in
 defectu suarum trium neptum sine filijs, vel filijs
 15 substat. Testatrix Cappellanus cum onere Mis-
 sarum, quæ substitutione atrens, uti favorem pia
 erule respiciant, omnes in præcedenti conditione
 inclusi conferri debent vocati Carr. Jun. consil. 16.
 n. 6. versic. *tam signanter limitatur*, Fusar. de substa-
 tit. quæst. 437. num. 8. latè Saminat. contrav. 106.
 num. 8. Thomat. decis. 23. n. 11. & 16. Rot. d. de-
 cis. 690. n. 8. part. 18. & decis. 328. n. 21. part. 19.
 recent. alijs loqueretur, ut proximioribus magis di-
 lecti, & habentes prælationem a dist. l. Lucius effi-
 cerentur deteriori conditionis, quam minus dile-
 cti, & a substituto omnino extraneo excluderetur, 16
 quod non est præsumendum, & ideo hæc abridi
 ratio potissimum præbet vocationis conjecturam Pe-
 regrin. d. consil. 31. in fin. Fusar. de substat. dist.
 quæst. 437. n. 81. Saminat. d. contrav. 106. num. 13.
 Rot. d. decis. 690. n. 9. & 10. tom. 3. part. 18. recent.

Quinta conjectura erubatur ex eodem testa-
 mento, in quo Testatrix filios, & filias Grassetti ne-
 poci primo instituit, quas posuere in conditione
 17 dispositivè vocavit, ideoque æqui, bonique ratio
 suadet ad credendum, ut idem de filiabus, & filijs
 neptum novissimè decedentium voluerit, ut aequa-
 litatem, quam præsumitur inter omnes nepotes ser-
 vare voluisse, ad tradita per Cephal. consil. 188. n. 9.
 tom. 2. & consil. 383. n. 10. tom. 3. Fusar. de substa-
 tit. dist. quæst. 437. n. 198.

Quæ omnes conjecturæ, licet singule de per se,
 & separatim sumptæ non habent illud pondus ad
 inferendum vocationem, tamen simul junctæ sub-
 stincentur, & vocationem inducunt, licet in hac ma-
 18 teria sit locus regulæ, quod singula, quæ non pro-
 sunt simul collecta juvant Mantie. de consilior. lib. 11.
 tit. 3. Saminat. contrav. 106. n. 4. Thomat. decis. 23.
 n. 10. Adden. ad Buratt. decis. 385. versic. *prædicta*,
 maxime quia tendunt ad conservandum illam ve-
 hementissimam conjecturam vocationis fundatam in im-
 19 potentia fororum de Joris, & fratrurn Malaspina
 incedendi ab intestato ex præmortalium maritum
 ante purificationem fideicommissi, & consequenter
 quando hæc non essent conclusæ, tamen ad co-
 adjuvandum dictam conjecturam superabundarent,
 dum

dom illa de per se vocatione impartat, ut probaturum est in §. *attamen*, & concludit *Seminat. dict. contrariis*, 106. in *fin.*

Ex quibus omnibus firmata vocatione sororum de Jottis, & fratrum de Malaspinis quoad duas ex tribus portionibus, ad quas immisso petita fuit, & per consequens in aperto positis injustitia sententiæ ammissionem denegantis, reliquæ ex explicatæ modum qualificantem referri, considerantur igitur DD. quod per subsequutum obitum Antonij unici filij Venerandæ sine filijs, tam fratres de Jottis, quam fratres de Malaspinis jure optimo possint pretendere sibi ipsis debitam fore etiam alteram tertiam partem Venerandæ obventam; Ideo quoad istam referantur ipsi sororibus de Jottis, & fratribus de Malaspinis jura pro ea consequenda in suo congruo, & particulari judicio.

Et ita unies, &c.

E A D E M Coram Eodem.

Luna 5. Martij 1714.

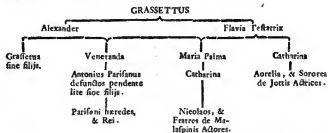
A R G U M E N T U M

Est idem cum præcedenti.

S U M M A R I U M.

Fideicommissum ordinatum sub conditione si sine filijs exspirat per existentiam filiorum ad cons. Oldrad. 21.

- 1 Filij in conditione positi non censentur dispositi vocati.
- 2 Ratio fundamentalis hujus regula est, quia illis reservata censetur successio ab intestato.
- 3 Idcirco limitatur, quando ab præorientiam patris ante adeptam hereditatem positi in conditione, non possint ab intestato succedere.
- 4 Contra, quod hoc non sit limitatio, sed conjectura pro limitatione de per se non sufficiens.
- 5 Sed prima opinio verior.
- 6 Seu saltem est conjectura verior, & argens.
- 7 A regula est recedendum in casu limitationis.
- 8 Conjectura necessaria, licet unius, est apta ad inducendam vocationem.
- 9 Ubi cessat ratio regula, debet & ista cessare.
- 10 Conjectura ad inducendam vocationem positorum in traditione simul junctur.
- 11 Ab opinione Glof. in l. Locius in 2. ff. de hered. instit. receditur ex transmissa voluntate Testatoris.
- 12 Facilius admittitur vocatio positorum in conditione, quando alias successores vocati non succederent.
- 13 Voluntatis Testatoris questio est reposita in Jussu estimatione.
- 14 Transmissio facilius admittitur quam vocatio.
- 15 Sed vocatio pinguis remedium præbet, quam transmissio.

A P P E N D I X II.

Respondit Sacra Rota die 8. Maji 1713. constare de easus, & consequenter in contumaciam illorum de Parisianis dandam esse immisionem sororibus de Jottis, & fratribus de Malaspinis jura sua dumtaxat deducitibus, ut ex decisione prædicta die coram me edita. Verum cum ex benignitate Tribunalis impertita fuerit eisdem Parisianis nova Audientia, atque hodie in utroque partis confido de viribus enunciatæ Decisionis dabitur contingat, Domini persistere in decis.

Retenit siquidem fidei serie latè satis exposita in prædicta decisione 8. Maji 1713. coram me, liquet ex testamento Flavie, quod succedente obito Grasseti sine filijs, medietas ejus hereditatis spectaret ad Cappellonum, & alia medietas partiretur in tres suas nepes, nempe Venerandam, Mariam Palmam, & Catharinam, ibi -- *Ordina detta Signora Testatrix, che succedano per una terza parte la Signora l'entranda sua nipote tarmale, per un'altra terza parte la Signora Palencia, &c. e per un'altra terza parte la Signora Caterina* -- quæ si postea moreretur sine filijs, præfatos Cappellanos in dicta medietate succederet, & totum caperet, atque obi-

neret, ne propterea ponderabam Domini, quod nullum jus competere poterat præfate Venerandæ pro consequenda immisione ad portiones sororum suorum, tam ex deficientia reciproce substitutionis inter ipsos nepes a Testatrice ordinatæ, quam etiam ex expressa substitutione Cappellani, casu quo aliqui, sive omnes ex eis sine filijs decederent. Cum igitur utraque ex eisdem neptibus reliquerit filios, sequitur per consequens, quod exclusus illicio didus Cappellanus remanserit, & ejus vocatio per conditionis defectum ab existentiam filiorum otiosissime exspiraverit per celere cons. Oldrad. 21. ab omnibus DD. & Tribunalibus receptum *Pasar. de substit. quest. 420. n. 1. & seq. Rimvall. Jan. consil. 464. num. 34. lib. 4. Rot. coram Pamph. decis. 492. n. 2. & coram Coccia. decis. 564. cum 6. coram Emerix Jan. decis. 203. num. 3. & decis. 588. n. 6. part. 18. tom. 2. relict. & alibi milites.*

Posito igitur, quod inter prædictas sorores, & respectivè nepes Testatrix nolla adfuerit legitima substitutio, quodve Cappellanus fuerit exclusus per deficientem conditionis sine filijs; Supraerat examinandum, & respectivè decidendum articulus iste, an sorores de Jottis, atque fratres de Malaspinis filij Mariæ Palmæ, & Cathariæ neptum Flavie Testatrix

tritis, quæ decesserunt ante obitum Grasseti primi hæredis instituti, tanquam positi in conditione censeri debent dispositivè vocati; Pro cujus affirmativa resolutione consilium iterum fletit Dominorum sententia, ex quo licet ab omnibus DD. & Tribunalibus recepta sit magis communiter *Glossi* in l. Lucius de l. ff. de hered. instit. limitans litteralem dispositionem prædicti textus declarantis, quod ex sit mens Testatoris, quamvis transmissalis, dum ponit in conditione liberos, illos præferendi substitutis, adeoque illa fervore tanquam regula certa, & indubitata, per quam statuitur, ut filij in conditione positi, non intelligantur dispositivè vocati, ut præter auctoritates relatas in precedenti decisione §. & licet, videre etiam penes *Ruffin.* de liber. in condit. post. lib. 3. cap. 2. sub n. 8. versit. magni tamen, *Altegrad.* *Jur. corr.* 36. n. 12. cum seqq. cum alijs pleno calamo adductis per *Samiat.* contrav. 53. n. 22. & 25. num. 2. Card. de Luc. de fideicommissis. diff. 73. n. 1. Nihilominus quia ratio fundamentalis, cui innititur enunciata *Glossi* pro excludenda vocatione filiorum in conditione positorum residet in eo, quod illis reservata sit successio legitima ab intestato, idcirco apud DD. & Tribunaia alia rursus invaluit sententia, quod ubi filij in conditione positi non possint succedere patri, neque ab intestato, eo quod illi nunquam delata fuit successio, uti premotura in vita Testatoris, vel hæredis grati, quemadmodum contingit in casu præsentis, in quo tam Maria Palma, quam Catharina premortue fuerunt Grasseto hæredi gravato, ideoque sorores de Jure, & frater de Malapinis ut dictam præmorientiam, nulli modo potuerunt bonis dicti Testatoris regulariter adipisci, neque ex testamento, neque ab intestato; In hac specie præsertim sorores de Jure, & frater de Malapinis uti filij in conditione positi, tanquam prædicti substituti, de necesse per tacitum fideicommissum coheredi debent invitari, cum alias verè inne, & non prudens pro eis fuisset Testatoris consilium ad tradita per *Ceph.* confil. 251. n. 86. *Mench.* confil. 170. n. 53. & confil. 393. n. 10. *Corre.* confil. 74. sub n. 9. lib. 2. *Cyriac.* contrav. 352. n. 4. & seqq. & contrav. 365. n. 52. & seqq. *Sard.* decif. 162. n. 9. versit. quibus omnibus, & n. 10. Eandemque sententiam in prædictis terminis firmavit *Rot.* *Florent.* penes *Samiat.* contrav. 108. n. 33. & 34. & nostrum *Sac. Tribunal* in decif. 1333. num. 8. & 9. coram *Pavia.* & decif. 255. num. 9. versit. quam coram *Brunica* cum alijs relatis in citata decisione §. Maij 1713. §. astatera coram me.

Abique eo, quod animadversione digna sit oppositio resultans ex eo, quod ex præcepta filij in conditione positi legitima successione ob prædecessum matrem, non limitetur opinio *Glossi* in d. l. Lucius, itant ex hoc ipsi filij dici possint dispositivè vocati, sed tantum infurgat una ex conjecturis pro vocatione de per se non sufficiens ad hanc limitationem statuendam, & ad suppleendas illas conjecturas communiter approbatas ex digressa ad plures substitutionum gradus, vel ex veta conservanda agnitionis. Quoniam ultra quod non desunt magni nominis Doctores, qui interpretè tenentur, quod ex præmorientia patris non eliciatur solummodo simplex conjectura pro vocatione filiorum in conditione positorum, sed quidem eruat limitatio dictæ *Glossi* in eadem l. Lucius, & signotè congesti per *Ruffin.* de liber. in condit. post. lib. 3. cap. 4. num. 2. & seqq. & *Samiat.* contrav. 104. num. 32. & contrav. 105. num. 4. & per *Rot.* in decif. hujus causæ §. hoc tamen coram me. Adhuc tamen prædicta ratio vocationis filiorum desumpta ex prædecessu matris pro confirmata nostri Sacri Tribunalis placito tanti momenti fuit existimata, ut aliquando pro magno

fundamento reputata fuerit, aliquando pro communis doctrina non solum appellere necessariis, itant in hoc themate extraneis hinc terminis dictæ *Glossi*. & semper limitare, quemadmodum clare liquet ex decif. 215. num. 3. lib. 3. coram *Pavia.* coram *Pavia* decif. 1297. num. 7. & 8. & in d. d. decif. 225. num. 10. coram *Brunica*, & decif. 111. num. 20. §. verum coram R. P. D. meo *Ansaldo* post *Castellan.* ad *Statut. Urb.* & decif. 322. n. 5. part. 1. *divers.* & decif. 133. n. 4. part. 1. & decif. 276. n. 14. & decif. 500. n. 3. & 4. & decif. 690. num. 32. part. 18. tam. 2. *revert.* Et prius hanc esse conjecturam vehementem, & admodum urgentem communiter DD. 7 fassu fuerunt *Socii.* *Jur. confil.* 141. n. 16. *confil.* 158. n. 74. & *confil.* 174. num. 23. lib. 2. *Ceph.* d. confil. 251. num. 86. *Cyriac.* contrav. 352. sub num. 7. versit. & licet, *Samiat.* d. contrav. 105. n. 12.

Quo de re, sicuti in casu limitationis recedendum est a regula *Mench.* confil. 56. num. 55. ita hoc & admittendum in terminis hujus conjecturæ uti necessaria, uti vehementis, cujus proinde est efficacia, ut ita adherere animo judicantis, ut contrarium ei persuaderi non valeat, nec ejus intellectus verti possit in oppositum, veluti ad rem arguit *Mant.* de conjectur. lib. 1. tit. 3. sub n. 7. versit. *quantum.* *Samiat.* d. contrav. 105. n. 18. cum omo conjectura generaliter prædicetur de quolibet actu, ex quo ad Testatoris voluntatem asperendam inferri valeat, illius tamen vis, & efficacia dependeat ab ejus qualitate, utrum nempe sit levis, vel potius necessaria, & hoc postrema casu singulari vicelimitationis, adeoque licet unica, fit apta ad inducendam vocationem positorum in conditione, sunt verba *Samiat.* d. contrav. 105. n. 6. cum ibi notatis.

Potissimè quia opinio, quæ tribuitur dictæ *Glossi* non derivat ab aliqua lege ita expresse sanciente, sed a sola conjecturali iudicio, & argumentatione, quæ hodie constituit regulam, seu præsumptionem juris in consilio alterius magis receptam; Ideoque si hæc opinio solummodo recepta prædicta ratione reservatæ successioni ab intestato filij in conditione positi, hæcque ratio fundamentaliter deficit in præsentis, sicuti fuit superius coram 10 probatum, atque cessare etiam debet dicta opinio, ac prevallere necesse est illa confirmans regulam in contrarium, quemadmodum generale est in quacunque materia, quod ubi cessat ratio animativæ hujus regule, cessare quoque debet ipsa regula, admittere contraria *M. lin.* de primogenit. lib. 2. cap. 4. n. 45. *Mans.* confil. 233. n. 6. *Rot.* decif. 376. n. 21. part. 14. & decif. 743. num. 14. cum seqq. part. 18. tom. 2. *revert.* & decif. 72. n. 27. coram R. P. D. meo *Ansaldo*.

Jam vero si toties memorata inhabilitas, seu impotentia filiorum succedendi patri, vel matri ab intestato hujus præmorientiam ante quatuor emolumentum in linea etiam conjectura nuncupatur, & iudicatur efficax, vehementis, & necessaria pro suadenda recessu ab opinione *Glossi*, quantam majorem vim habebit, ac pondus sumpta simul cum alijs conjecturis, prout sunt probè dicta alienationis, privationis in casu delicti, substitutionis loci Fij, & ceteris latè examinatis in prima decisione §. Inter urgentes usque ad finem coram me, quæ licet singula, & separatim perpense aliquando pati possint exceptionem, attamen omnes coacerantur consideratæ, 11 & tanquam, coudjuncturæ præmissam conjecturam superabundant ex firmatis in dicta decif. §. quæ omnes coram me. Maximè quia DD. omnes, qui tenent limitationem *Glossi*, tanquam veritatem, non negant, quod data in contrarium Testatoris voluntate 12 etiam ex conjecturis elicitæ, recedendum sit a prædicta

dicta regula *Detian. respons.* 44. n. 8. tom. 2. *Reden-*
nasch. consil. 8. n. 4. *Seminat. contro.* 53. n. 24. &
contro. 106. num. 1. *Add. ad Gregor. decis.* 315.
n. 15. *Add. ad Baratt. decis.* 385. *Rat. totam Pam-*
phil. decis. 380. num. 1. & *coram Bib. decis.* 424.
num. 1. atque probat prima decisio §. *promissis co-*
ram me.

Quæ validius in hypothesi, in qua si non ad-
mitteretur dicta vocatio sororum de Jottis, ac fra-
trum de Malaspinis evenire posset illud inconveniens
supra præmissum, quod scilicet neque Veneranda,
neque Cappellano, & consequenter nemini ex invi-
tatis a Testatrice competisset successio, ad quod
absurdum evitandum necesse est sateri filios in con-
ditione positos fuisse vocatos, ita ratiocinatur *Semi-*
nat. contro. 106. num. 10. *Rat. decis.* 276. n. 21. &
sepp. part. 18. *privat.*

Hinc perperam replicabatur, irrelevantem esse
animadversionem illam, quod si pro limitatione ac-
cipienda esset superius repetita conjectura, super-
fluum redderetur, quod ad transmissionis prædium

- 14 DD. recurrebant. Si videmus eum questio volunta-
ria instantiam in estimatione Judicis reposita sit l.
voluntatis C. de fideicommissi. *Maurit. de consell.* lib. 5.
tit. 15. n. 10. in *fin.* *Rat. decis.* 366. n. 27. *part.* 19.
revert. Inde sequitur, ut non superfluo, sed utili-
ter proponatur transmissio, quando etiam dispo-
sitione vocatio filiorum sustineri possit, ad hoc, ut si
15 forte Juxta dubium habuerit animum circa voca-
tionem, moveri possit ex transmissionis fundamen-
to, quod facilius admittitur, quem ipsa vocatio Ri-
minali. *Jux. consil.* 501. a. 94. *Ramon. consil.* 16. sub
n. 17. *versic. tandem.* *Altegrad. consil.* 85. num. 26.
versic. non tamen. *Fountain. de post. nuptial. clas.* 5.
glest. 10. n. 42. *part.* 2. *Seminat. contro.* 105. n. 28.
& *contro.* 107. a. 34. *Card. de Luc. de fideicommissi.*
dist. 98 n. 14 & *dist.* 813. n. 15. *Rat. decis.* 551. sub
n. 9. *coram Gregor. & decis.* 176. sub a. 4. *coram Cel-*
so. & *decis.* 27. n. 16 & 17. *part.* 11. *revert.* licet
16 pinguis remedium præbet vocatio, quam transmissio
Gabriel. consil. 115. num. 13. tom. 1. *Perregia. de*
fideicommissi. artic. 31. n. 12. *circum fin.* *Rat. decis.* 255.
n. 1. *coram Bennecafa.*

Et ita reservatis sororibus de Jottis, & fra-
tribus de Malaspinis iuribus super porzione obven-
ta Venerande in suo congruo Judicio, responsum
fuit per DD. utraque parte informante.

R. P. D.

C R I S P O ASCULANA SUCCESSIONIS

Leus prima Aprilis 1715.

ARGUMENTUM.

Examinatur *Gloft. in l. Lucius la 2. ff. de hered. in-*
stit. & contra eam firmatur, quod filij positi in
conditione censetur vocati, quando successio
ab intestato id eorum favorem verificari nequit,
præsertim autem aliis concurrentibus conjecturis.
Reprobatum item Motivum *Rat. Florent. in Floren-*
tina fideicommissi de Nafis coram Potius edit. &
in specie distinctio ibidem facta, incapacitatem vi-
delicet filij cogniti Testatori, & incapacitatis
illius eventualiter contingentis.

S U M M A R I U M.

- 1 *Gloft. in l. Lucius la 2. ff. de hered. instit.*
statuit filios simpliciter in conditione positos
nullatenus censeri vocatos.

- 2 Limitatur dicta regula ex conjecturis.
- 3 Et ita censetur communis DD. *schola.*
- 4 Item omnia Tribusalia conveniunt.
- 5 Et specialiter Sac. Rota Romanæ Auditorium.
- 6 Filij in conditione positi censentur vocati, quando
aliter ex testimoniis, aut ab intestato succedere
nequeant, & hoc causa cessat ratio *Gloft. in d. d.*
l. *Lucius &c.*
- 7 Idem in conditione positi censentur vocati, quando
alias contingeret, quod magis dilectus minus in-
veniretur.
- 8 Item ubi dispositio in eorum parte effectum haberi
arquivit.
- 9 Incongruum non est in caso, qui parentis substitui-
jam fuit effectuatam, filios in conditione positos re-
manere, in altero vero patris prædictus dispo-
sitioni vocati censeri.
- 10 Rot. Florent. Motivum impressum apud Torr. vi-
ciar. *jur. quest.* tom. 1. tit. 3. *decis.* 10. a. n. 24.
declaratur. & a. *freq.*
- 11 Patrum promeritoria, quod filios in conditione
positos dispositio faciat vocatos, verius est opi-
nio ex rationum pondere, DD. *numera.* a. *Ru.*
Rom. authoris.
- 12 Rota Romana in definiendis juris articulis, ratio-
nem ponere, & non DD. *numero.* vel *gravitate*
moveri præstat.
- 13 Rot. Florent. Motivum de quo supra n. 12. eadem
fuit discrepantia Sebastiani de Marcia, qui con-
trarium Motivum addidit impressum apud Torr.
loco ibidem citato a. n. 1. ad 77.
- 14 Seminot. *contro.* 107. sub n. 45. censetur Mo-
tivum Sebastiani de Marcia confirmatum fuisse in
gratu appellantis.
- 15 Filiorum in conditione positorum incapacitatem vo-
candi esse Testatori, vel eventualiter contingere,
aliter.
- 16 In atqueque diversum casum eadem militat ratio-
tandi absurdum, quod magis dilectus minus in-
veniretur, quam substitutus.
- 17 Filij dispositio vocati censentur etiam in terminis
incapacitatis succedendi ab intestato præterve-
cati a patris promeritoria.
- 18 Et sic in specie pluries resoluit Rot. Rom.
- 19 Filij in conditione positi sub qualitate legitimati-
ti, & naturalitatis dispositio præsumuntur vo-
cati.
- 20 Alienationis strictissima prohibitio substitutis in-
hibita, & independenter apposite arguit dispositio-
nem filiorum vocationem.
- 21 Prioratio filiorum in caso dilecti pro argumentis
illorum dispositio vocationis.
- 22 Substitutio loci filij ponderari meretur, ut filij in
conditione inclusi ad successionem prælatam di-
spositioni vocati creantur.
- 23 Filiorum in conditione positorum ad vocationem ar-
guendam ex conjecturis præcedit regula, *supra*
qua non præsumit omnia jura.
- 24 Agnationis contemplatio, & digressio ad pluri
substitutionem gradus necessarii non sunt, quan-
do filiorum dispositio vocati ex alijs argu-
mentis conjecturis haberi potest.
- 25 Filij in conditione positi, si a Testatore non dese-
dant, ex eo non tollitur vis operacionis aliorum
conjecturarum illorum vocationem concludentium.

APPENDIX III.

Postremis tabulis exarando Flavio de Grassopoli
Grasseti heredis obitum sine filijs ex dimissio-
ne suæ hereditatis Cappellanum erigi injunxit,
in altera verò medietate Venerandam, Palmocionem,
& Catharinum ejusdem Grasseti sorores, & respo-

Alii ex ex fratre nepres substituit, illis verò sine filijs decedentibus dictam bonorum medietatem ad eandem Cappelbianam deferri ordinavit. Quamobrem sequor Gessetti obita sine filijs, ac purificata substitutione medietatis bonorum favore trium nepotum a Testatore proprijs nominibus vocatarum, cum tempore specte successione sola Veneranda in humanis fuerit, dum Palmuccia, & Catharina jam prædecefferat relictis tamen filijs; iustitiam Venerandis, tanquam unica superflua aliarum prædefundarum forum portiones in se fuisse consolidatas, univèrse medietatis bonorum possessionem occupavit. Verum sorores de Jottis, ac fratres de Malaspinis tanquam filij, & respectivè nepotes dictarum Catharinae, & Palmucciae hanc indebitam occupationem vindicare molientes, Iudicium immisionis ad portiones prædefundarum matrum instruxerunt, & licet in partibus contrariarum sententiam passu fuerint, in Rota verò, ubi postmodum in gradu restitutionis in integram appellatio ascendit eorum R. P. D. meo Falconerij datus prius editis decisionibus 8. Maij 1773. & 5. Martij 1774. petitam immisionem obtulerunt, & ultteriori commissione mihi devoluta, cum hodie super viribus sententiae Rotalis fuerit decretatum pro illius confirmatione extint responsum.

Causa equidem purificata substitutionis favore Palmucciae, & Catharinae minime controversabatur, cum Veneranda, quae universam fideicommissi medietatem occupaverat ex eadem substitutione venire. Unica, & gravis sane confurgebat decertatio, an per existentiam filiorum eorundem Palmucciae, & Catharinae effici posset, ut matrum vocatio ob praemortientiam ante diem apertae substitutionis, & si educata evaserit, adhuc beneficium successione ad eorum liberos transmissum censeretur. Et quia huius articuli defectus ab illa celerè, & ardua questione pendebat, an filij prædicti in testamento Flavie de Grassis in conditione positi dispositivè vocati censerentur, cum prædictè à propria vocatione, ipsam filij nullum ius ad effectum succedendi ad portionem prædefundarum matrum habere viderentur. Inde questio hæc adeo accuratè, & egregiè in decisionibus R. P. D. Falconerij pro ejusdem filijs resoluta, modo non debitori constu reasumpta, periter pro vocatione ipsorum filiorum in conditione postorum definiti utique promeruit, dum quævis contra filios, eorumque vocationem stare compertur regula à celebri Ghesti, in l. Lucius la. 3. ff. de hered. instit. ubi statuitur, quod filij simpliciter in conditione positi dispositivè vocatio nullatenus faveat, cum ex provido Testatoris consilio solummodo eidem reservata dicatur successio legitimis parentis ab intestato in bonis fideicommissis ad exclusionem substituti. Verum regula prædicta tam in contrario casu, quam ex alijs conjecturis ex communi DD. schola elidibilibi utique redditur, ut communiter notant scribentes in d. l. Lucius, omniaque Tribunalium placita convenire noscuntur, de quo testatur Terr. varior. Jur. quæst. tom. 2. tit. 2. decis. 10. num. 1. Leoncill. decis. Ferrar. 82. n. 10. Barz. decis. Bonav. 6. n. 31. Crivell. decis. 125. num. 53. Cerges. Latr. decis. Anapolit. 1. n. 5. Patri. expedit. civit. 60. n. 14. Christ. decis. Belgic. 307. tom. 1. Massill. decis. Sicil. 18. num. 60. & 62. Sest. decis. Aragon. 361. num. 39. & 40. Leo decis. Valentin. decis. 109. num. 36. lib. 2. & dictum fuit per Rot. in Melitana fideicommissum 22. Junij 1714. §. absoluti diffinitione coram R. P. D. meo Scoto Alma Urbis Governatore.

Dispositivam autem filiorum vocationem plurimum hæc fudere videtur, quod sicuti ex mente Ghesti, ideo filij in conditione positi dispositivè

vocati non censentur, quia Testator ex arbitrio eorum parentum voluerit suam successione eidem ex testamento, vel ab intestato reservare; Quoties autem filij ob praemortientiam coram matrum ante purificatam substitutionem penitus præcepta evasit hæc legitimis successio bonorum tam ex testamento, quam ab intestato; in his utique circumstantijs, ut Testatris prudens consilium improvidum, & inane reddatur, quo filios in conditione positos substituti prætulit, ipsi vocati omnino dicuntur, si non per viam veram, & effectivè limitationis à Lucius solum per viam potissimè coniectionis, ut bonè, & discretè probat prima decisio R. P. D. meo Falconerij 8. Maij 1773. §. attamen, & secundo, dici 5. Martij 1774. §. passio igitur, & segg. & firmant Cora. confil. 74. sub n. 9. lib. 2. Cephal. confil. 257. num. 86. Berrett. confil. 40. num. 7. Caball. confil. 181. num. 31. & segg. part. 2. Ladvic. Bell. confil. 178. num. 28. & 22. Spad. confil. 347. a. 2. & 32. lib. 2. Passerin. problem. legal. 4. §. 5. num. 101. Faber in Cod. lib. 6. tit. 2. diff. part. 2. n. 15. & segg. Ruffin. de in condit. positi. lib. 3. cap. 4. Sard. decis. 162. n. 9. versic. quibus omnibus, Cyriat. contrav. 352. n. 4. & segg. & plenius Samiat. contrav. 304. num. 27. & 28. lib. 2. R. P. D. meus Aufald. annot. ad ejus decis. 89. n. 97. Terr. varior. Jur. quæst. tom. 1. tit. 2. decis. 10. per tot. Rot. coram Benincas. decis. 255. n. 9. versic. quoniam, in reat. decis. 133. n. 3. part. 2. & decis. 328. n. 15. part. 19. & in Ariminea fideicommissi 30. Januarij 1700. §. verum coram R. P. D. meo Aufaldo impressi, post Constantia. ad Statut. Urb. decis. 111.

Quæ sunt sententia rationi conformis utique dignoscitur, dum Testator filios in conditione ponens ad non ex alio impulsu fuisse dici potest, quam ad excludendum substitutum, eui ipsos filios in conditione positos præferri concepit, quæve prælatio locum habere non potest non nisi ex testamento, vel ab intestato; ubi verò filij prædicti ob praemortientiam eorum parentum successione hæc ab intestato sibi adesse non valent eo casu, ut finis prælationis à Testatore volutus ad adum prædeceatur idem ex ejus testamento cum dispositiva vocatione prælati censetur, ne contingat, quod magis dilectus minus honoretur, ut in his terminis optime arguit Cora. confil. 74. num. 9. vol. 2. Sard. decis. 162. sub num. 9. versic. quibus omnibus, Peregrin. confil. 54. per tot. lib. 4. & confil. 132. n. 3. & segg. lib. 5. Card. de Luc. de fideicommissis, decis. 220. n. 16. Cyriat. contrav. 352. sub n. 3. & segg. Terr. varior. Jur. quæst. dist. lib. 2. tit. 2. decis. 10. n. 24. & 38. Rot. coram Peña decis. 1337. n. 8. & 9. Et verisimili Testatoris menti consonum quoque dignoscitur, quod ubi dispositio in patre effectum habere non potuit, in filijs in conditione positis impleri utique debet, ut Testatoris voluntas omnia, & elusoria remaneat per ea, quæ in terminis extensionis fideicommissi à filijs ad nepotes dixit Rot. in Auximana, seu Camerina, fideicommissum prima Julij 1709. §. huiusmodi coram me.

Quia officere queat, quod huiusmodi filiorum vocatione admittitur sequetur inconseus, quod voluntatis interpretatio sub unico sensu à Testatore prolata, a futuro penderet eventu, & ipsorum filiorum vocatio potius a casu contingencia in speo tempore successione, quam a tempore testamenti oriri videretur. Quandoquidem incongruum minime evadit, quod in uno casu, quando scilicet parentis substitutio jam effectum fuit sortita, filij in simplici, & nuda conditione positi remaneant; Quando verò pater prædeceffit, tunc potius in conditione in dispositivam vocationem transeat; hæc enim non dicitur fideicommissi voluntatis mutatio, sed votum jam ab initio in Testatoris mente

taci-

teitè infam, qui filios in conditione ponendu, illos ad fideicommissum invitare censetur, quod non ob propriam demerentiam, sed ex solo infoturno propter ipsorum parentis præcessum ab intestato didam successione capere idem existitit præpeditur probant adduci per Torr. var. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. decis. 10 sub n. 25. versit. nec dicitur, et n. 16.

- Hic communi opinioni contraponi solentur
- 20 congruit Motivo Rotæ Florentinæ impressi. apud Torr. var. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. decis. 30. a n. 78. in quo & nonnulli recensentur DD. contrariam opinionem tuentes, quod nempe ex præmortalitate parentum filii in conditione positi dispositivè vocati non redduntur. Etenim cum contraria opinio gravioribus rationibus sulcita, ac majori, gravioreque Doctorum numero, ac Rotæ nostre auctoritate confirmata elocet, id quod in dido motivo firmatum apparet, rei veritatem, magisque juridicam legi interpretationem subornare non valet, maxime quia in definitivis juris articulis non Doctorum numerus, & gravitas, sed rationum pondera librari merentur, ut milles Rotæ professa sunt, & præterea dixit in Romana legati super reservationis 21. Junij 1709. §. finali, et in Lucina fideicommissi 12. Junij 1711. §. quidquid eam me.

Eoque minus motivum Rotæ Florentinæ ad questionis decisionem efficaciter recensendum, dum in eodem articulo aliter ex tribus Auditoribus ejusdem Rotæ, nempe Sebastianus de Marinis constanter discrepavit, aliudque motivum in oppositum edidit, quod profecto validioribus fundamentis innixum compertur, ut intuenti patet, & impressum reperitur: apud eundem Torr. var. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. decis. 30. a n. 1. usque ad 77. & de facto cum postea in ulteriori applicatione Cause dispensatio fuerit reassumpta, deducta in Motivo Sebastiani de Marinis, adeo apud novos Judices prævaluerunt, ut sententia contraria, quæ alteri contrario Motivo adhaerere vocari fuerit, ut reverteretur Motivo, qui in causa scriptis contrariis 107. sub n. 45.

- Hinc subsequitur, ut nullo pacto subsistat, quod auctoritates firmantes filios in conditione positos haberi pro dispositivè vocatis, quando succedendi ab intestato eorum parenti incipientes existunt, in eorum casu intelligantur, quando incipientes Testatoris erat tota, non verò ubi incipientes hujusmodi casualiter contingit, nempe per accidentalem patris prædecessum Testatoris de tempore conditi fideicommissi ignotum: Hæc siquidem distinctio a contrario Motivo Rotæ Florentinæ excerpta nedum ratione, quam facti veritate destituta convincitur. Ratione profecto, quia tam ex incapacitate Testatoris nota, quam ex altera proveniente a præmortalitate patris providum consilium Testatoris, isane, & non prudens pro filio efficitur, ac in utroque casu idem resultat pravi effectus, quod magis diligens minus honoraretur quam substitutus: hæc atque rationis identitas utrumque casum comprehendens, & determinis operari debet, ut absque alio discrimine filij vocati semper dicantur, quemadmodum optime apud Torr. var. Jur. quest. tom. 1. part. 2. decis. 10. n. 35. Cyriac. contr. 305. num. 27. et sup. contra facti quoque veritatem, quod hæc distinctio pugna & videatur, facili negotio demonstratur, cum in his individualibus remissis incapacitatis succedendi ab intestato provenientes ob præmortalitatem patris filios dispositivè vocatos censeri alijs omissis, de quibus Savinatus. contr. 308. n. 33. et 34. R. P. D. meo Ansaldo. in addit. ad ejus decis. 89. n. 91. Rotæ nostre auctoritatem stare compertur, ut signanter eorum Pavia decis. 1297. n. 8. eorum Benincas. decis. 355. n. 10. in rec. decis. 690. n. 11.

et 12. part. 28. et in Arimura. fideicommissi 20. Junij 1700. §. verum quia eorum R. P. D. meo Ansaldo impressi, post Constantin. ad Statut. Urb. decis. 111.

Cæterum pro adstruenda vocatione liberorum in conditione positorum, præter ea, quæ procedunt speculata provida ipsius legis interpretatione, famulantur quoque & altera conjectura presumptam Flavie Testatrix voluntatem iulicantes pro recessu ab opinione Glis. in d. l. Lucius ff. de hered. institut. plenè in prima decis. R. P. D. mei Falconerij enucleatis, in quarum classe reponitur qualitas legitimatitatis, & naturalitatis, sub qua filij in conditione positi leguntur, quam ad hunc effectum inter argumenta vocationis commemorant ultra citatos in eisdem decisionibus Bellus. Jun. cap. 86. n. 5. Radolphus. alleg. 55. num. 8. et 9. Torr. var. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. decis. 30. num. 43. et 44. Rot. in Romana immixtionis 3. Junij 1709. §. verbis attendit eorum Reverendiss. D. Molinus Decano, et in Meisiciana fideicommissi 22. Junij 1714. §. porro eorum R. P. D. meo Scito Alma Urbis Gubernatore.

Pro radem vocatione urgere quoque censetur strictissima alienationis prohibitio hereditibus substitutis injuncta tam per contractum inter vivos, quam per ultimum voluntatem, & quæ independentem existit apposita, ut notavit dicta prima decis. R. P. D. mei Falconerij §. secunda conjectura cum ibi allegatis, quibus addi possunt Capys. Latr. decis. 1. n. 35. versit. quid enim R. P. D. meo Ansaldo. decis. 89. n. 64. et 65. et in Fama. fideicommissi 18. Junij 1703. §. quarta eorum clar. mem. Card. Caparra.

In cujus vocationis argumentum conferre idem patet privatio filiorum injuncta in casu delicti, cum talis privatio habitum necessario supponat, ne adveniat præiudicium decisio §. tertia conjectura, Rotæ in Romana fideicommissi de Paresis 18. Junij 1708. §. furias, et omnia eorum Reverendiss. D. Molinus Decano. Ad quem effectum ponderari quoque meretur, quod Testatrix in defectum suorum trium nepum sine filijs, Capellaniam cum onere Missarum substituit, ex qua sanè Loci Pij substitutione omnes in præcedenti conditione inclusi, ad successione prælativam dispositivè vocati censentur, ut post alios in dicta decisione cumulatim tenent Paresis. in consil. 54. num. 7. et sup. lib. 2. Ruffis. de liber. in condit. possit. lib. 3. cap. 6. Fusar. de substitut. quest. 437. num. 81. Torr. var. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. decis. 30. num. 52. Rot. eorum sanct. mem. Alexander. P. L. decis. 2. n. 32. et in Romana immixtionis 3. Junij 1709. §. altera eorum Reverendiss. D. Molinus Decano.

Hæc autem conjectura vel singula, & de per se, quidquid sit, an ad effectum inducendi vocationem aptæ dijudicari merentur, certè quod ad magis satisfaciendam vocationem filiorum in conditione positorum ex mente legis ob præmortalitatem patris de promptam præstantissimè dicuntur. Cum de cætero in conjecturam indagine, singula, quæ non profuerunt, unita jvant, ut in proposito arguenda vocationis filiorum la coalitione positorum mover Rot. in d. Pavia. fideicommissi 18. Junij 1703. §. quæ conjectura eorum clar. mem. Card. Caparra, in Fama. fideicommissi 1. Julij 1708. §. quæ quidem eorum R. P. D. meo Scito Alma Urbis Gubernatore, et in Meisiciana fideicommissi 22. Junij 1714. §. quibus in fu. eorum eodem. Idque procedit etiam si desiciat contemplativa agnationis, & diffusus ad plures substitutionum gradus, quæ licet pro arguenda hæc filiorum vocatione potissima argumenta considerentur, non tamen affirmari utique debet, quod illis deficientibus ex aliarum urgentium conjecturarum cumulo eadem vocatione habere non possit, ut plene

plene discussa materis firmitatem fuit in Romana fideicommissi de Varezis 6. Aprilis 1696. & 18. Julij 1708. coram Reverendis. D. Molius Detano, & si matum fuit in Interamnen. fideicommissi 2. Julij 1708. §. quod quidem, & in d. Mercuriana fideicommissum 22. Julij 1714. §. quibus coram R. P. de meo Scoto Alma Urbis Gubernatore: Prout quoque conjecturarum efficaciam sublati dici non potest, ex quo aptus de fideicommissio a transversali condito, quia licet in descendentes vocatio facilius admittitur, quam in transversalibus, adhuc cum una, & eadem sit Testatoris voluntas, quae ex conjecturis excerpitur, non ex eo, quod filij in conditione positi a Testatore non descendunt, tollitur via operativa vocationis, quae a conjecturis ex numero pluribus profuit, ut bene explicata Bellon. Jus. compl. 26. n. 15. Terrarior. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. decis. 10. num. 66. & 67. Thefor. decis. 96. num. 8. Rot. coram sacro. Meris. Alex. card. VIII. decis. 1. num. 25. & seqq. coram Buratt. decis. 321. n. 1.

Et ita approbatae ad praeiteritas decisiones R. P. D. mei Falconerij pro illius sententiae confirmatione, utraque parte informante resolutum fuit.

FLORENTINA Fideicommissi.

31. Julij 1603. ex lib. Motiver. 84. & c. 631. 2.

ARGUMENTUM.

In transversalibus non habet locum tacita conditio, cum eorum ff. de condit. & demonstr. & ideo reciproce substituitur non excluditur a filijs coheredes gravati, de quibus mentio in testamento facta non est. Plura de nullitate sententiae obgabellam non solum.

SUMMARYUM.

- 1 Nullitas sententiae ob gabellam non solum ratione publicae utilitatis est, immo etiam omnibus Magistratibus, & eorum officis sententias.
- 2 Nullitas, quae habet annexam injusitiam est favorabilis, & de ratione.
- 3 Substituti ad invicem dicuntur reciproce substituti.
- 4 Filij gravati, etiam si de illis nulla sit facta mentio in descendentes excludunt substitutam.
- 5 Senus in transversalibus, & extranei.
- 6 Mala fides in quolibet possidere etiam titulato incipit a die litis contestatae.
- 7 Divisa facta ex falsa praesuppositio, ex defectu consensu ratificationum non inducit.
- 8 Dispositum deficit, ubi esset praesuppositum.
- 9 Nullitas sententiae insana in omnes actus in ejussequela gestos.
- 10 Ignorantia facti alieni praesumitur.
- 11 Voluntas ad ignoratam non pergitur.
- 12 Ratificatio actus nulli non inducitur, requiritur perfecta scientia sedum actus, sed etiam nullitatis.
- 13 Nullitatem ex defectu Gabellae non solum opponere nequit, qui pariter Gabellam non solvit, & de ratione.
- 14 Limita, quando quis venit ex diversa causa, vel capite.
- 15 Exceptio non adimplementum non obstat, cum quis agit ex diversa causa, vel obligatione.
- 16 Item limita Florentiae ubi nullitas Gabellae ipso jure inducitur, quo iusu Juxta ex officio super ea pronunciare tenetur.
- 18 Item limita cum quis agit de damno evitanda, alter de lucro cupiendo.

19 Fideicommissarias regulariter agit de lucro cupiendo.

20 Limita si fideicommissum sit purissimum, & si licetum radicatum, & n. 17.

21 Pupilli ita justitia misistranda est, ut alijs injuria non inferatur.

DECISIO XXIII.

In Causa Peruzzi, & Peruzzi.

Dominus Petrus de Perutij de anno 1524. suum ultimum condidit testamentum, in quo instituit Antonium, ac Bartholomaeum Gotti de Perutij pro una tertia parte, Laurentium Bartholomaei pro alia tertia, & Jacobum ejusdem Bartholomaei pro alia, eoque, & quembet eorum invicem substituit vulgariter, populariter, & per fideicommissum. Eo vita fundis, coheredes apprehensa haereditate, permansere in communione honorum usque ad obitum Laurentij, deinde idem Jacobus ex una, & Antonius, ac Bartholomaeus ex altera partibus ejusmodi bona dividere cum clausula ad habendum, possidendum, & alienandum, & quidquid deinceps dictis partibus placeret faciendum, & pro ut est de jure, & secundum naturam divisionem requiritur.

Obijt postea Antonius, successivae Bartholomaeus superstitibus Angelo, & Alexandro ejus filijs per subsequens matrimonium legitimis in pupillari astate existentibus, & dicto Jacobo eorum patruo magno. Ortusque inter eos coram DD. Officialibus Populorum verborum controversia super parte honorum ex dicto fideicommissio in dictum Bartholomaeum perventorum, fuit per Magistratum illum Magistratum ex voto eorum Alficiorum resolutum, tertiam partem eorum partem ad D. Jacobum pertinere, reliquis duas partes dictos Pupillos remanentibus, & in ejusmodi decreti executionem quam primum inter partes ipsas facta fuit divisio, sicque & re, & verbis approbatae resolutione dicti Magistratus.

Ceterum Jacobus factus certior de lesione ex hac ipsa resolutione sibi illata, ex quo pupilli solatenus reperimus Bartholomaeum eorum genitori substituti, sicque induta tantum fuit reciproca inter institutos, coactis ad eundem Magistratum, petijtque per eum declarari memoratum Decretum nullum, ne dum ex notoria ejus injusitia, sed etiam ex defectu gabellae ex parte DD. Angelij, & Alexandri pro dictis bonis ante sententiam non soluta, sicque, praevia etiam, quatenus opus esset, in integrum restitutione ex capite enormis lesionis, & ex clausula si qua mihi iusta causa, &c. ad dictum fideicommissum admitti, bonaque sibi relaxari una cum fructibus ab obitu dicti Bartholomaei iusta liquidationem desuper suo tempore facienda.

Hoc negotio ad nos delato ad referendum, ut moris est.

Diximus, omnibus per nos diligenter consideratis, petitis per D. Jacobum fieri posse, & debere, ut in sententia.

Moti, quia nullitas dictae sententiae, seu Decreti patens erat, non solum ob gabellam juxta legem anni 1566. de materia loquentem per pupillos non solumam pro bonis eis assignatis, pro ut solvendam fuisse declaravit DD. Provvisores Gabellae ex relatione Clarissimi D. Auditoris Fiscalis, verum notoria erat etiam illius injusitia, quae licet ex privilegio illius Magistratus sibi forte cognosci non posset, nullitas tamen ob gabellam non

solacem ratione publicæ utilitatis Magistratibus omnibus est communis, omneque omnino aliquid sententia, uti omnibus notum est. Quando autem nullitas antea habet iustitiam, non nisi favorabiliter sentenda est, quippe que aperiat viam iustitiae, ut per Alex. consil. 33. sub n. 9. versic. & sicuti p. v. lib. 1. & Post. in tractat. de nullitat. tit. quid sit nullitas n. 7. & sicut. 16. sub tit. tradita per Dec. consil. 603. num. 11. & consil. 608. n. 11. cum duob. seqq.

In iustitia autem in eo consistebat, quis sicuti dubitari non poterat, quin Jacobus, Laurentius, & Antonius, & Bartholomæus Perutij primi heredes sibi invicem essent substituti, & sic per reciprocam ad eum, in l. cum hoc iure in princ. & in l. Lanius in princ. & ibi notat Bart. quem sibi sequuntur eum. 4. ff. de vulgar. & pupillar. cum alijs per Gomez. varior. resolut. 1. cap. 6. n. 2. & per Creso. in §. substitutio quest. 52. n. 1. & 2. Ita quoque perspicuum erat, nullum alium præter cohæredes ipsos fuisse vocatos, proindeque de ultimus fideicommissio agi non

4 posse. Nam cum alijs filij gravati, de quibus nulla per Testatorem facta est mentio, si veritatem in decessentibus solent excludere substitutionem, ut per serventibus, & in specie per Soria. in l. cum Anton. ff. de condit. & demonstrat. in l. cum aristoteli C. de fideicommissis, & in l. generaliter §. cum matrem C. de iust. & substitut. ita tamen non procedit in transverbalibus, alijsve extraneis, ut ibi per Alberic. n. 4. Alex. n. 7. Jafon. n. 2. versic. sententia, & Dec. n. 14. Rip. in l. cum facta §. ex facta n. 55. ff. ad Trebell. Cephal. consil. 576. num. 35. & 36. lib. 4. Gabr. de fideicommissis. consil. 2. n. 46. & omnium amplissime

6 Alenoch. de prescript. lib. 4. prescript. 89. num. 29. & 30. ubi sub n. 55. & seqq. quicquid in contrarium sentent nonnulli per eum relet, concludit ex communi clausula si sine liberis deservit, ex consensu dictorum legum inaudiam, quando gravati non fuerit deservientes, non subaudiri, etiam quando frater gravavit fratrem ab eo heredem institutum. Ad quod longe facilius procedit hoc in casu, in quo Testator non solum non erat ascendens, vel frater praefactorum institutorum, sed transverbalis in longo ultionis gradu constitutus, in remotionibus a seum gradibus ultra fratrem, nemo est qui contradicere. Non forte igitur neque ex expressis Testatoris, neque ex tacita legis dispositione vocati filij Bartholomæi, & ideo ut mirum si in bonis ad eos ex patris successione non spectantibus, sed reciproca substitutioni subiectis, ad solius De Jacobo rivarum, qui omnibus cohæredibus invicem substitutis superavit, apertum fuit fideicommissum, proindeque fuerit resolvendum, bono integritate hoc relinquit, saltem a die legis contractæ citra, quo tempore quilibet possessor quantumvis inique titulum incipit habere malam fidem, de ceteri ad fructuum restitutionem l. 1. & ibi Glis. in versic. commissa C. de usur. & fruct. legat. 1. certum ubi etiam Glis. in versic. antequam C. de rei vindicta. l. cum fructus in princ. ff. si certum pret. Rebus. ad reg. consil. tom. 3. tit. de fructibus utrius. Glis. 1. n. 32. quippe Alenoch. de recuper. posses. remat. 15. n. 501. & in terminis nostris Ripa in l. no fideicommissaria n. 5. ff. ad Trebell. & in l. certum n. 3. ff. de vulgar. & pupillar. Cephal. consil. 235. n. 55. & 56. lib. 3. Creso. in §. fideicommissum quest. 49. num. 4. Peregrin. de fideicommissis. artic. 49. n. 86.

Neque hic obstat visum est, quod dicebatur de ratificatione sententiae Dominorum Officialium, & divisione, ac bonorum assignatione subsequuta, siquidem divisione facta sub illo presupposito, ut pupilli in dictis bonis admitti deberent pro virili,

non potuerunt legitimam ratificationem inducere, deficiente consensu l. si quis per errorem, ff. de iurisd. omni. Judic. & ubi defuit suppositum, deficiente, & dispositum ad Glis. communiter receptam in l. mancipia C. de servo. fugitivo, de qua late per Felin. in cap. novellus sub n. 14. versic. amplia ista exat. de rescript. Dec. consil. 511. ante num. 4. cum seqq. consil. 540. n. 2. & consil. 466. n. 8. Cephal. consil. 370 n. 66. faciem optime tradita per Alex. consil. 123. sub num. 6. & 7. lib. 1. Addido etiam, quod itane nullitate sententiae, nulla etiam redduntur omnia ejus occasione subsequuta l. non dubium C. de irregul. Roman. consil. 449. n. 3. Rom. consil. 151. n. 9. & 50. lib. 3. Præsertim cum idem defectus gabelle reperitur etiam in ludo diviserio, & in alijs in executionem ipsius sequentis, quos sane defectus, uti a factis, nempe a solutione, vel non solutione gabelle dependens cum D. Jacobus ignoravit ad l. verius ff. de probat. & l. su. ff. pro suo, frustra queritur de eorum ratificatione, cum animus, & voluntas ad ignorans non releveret l. mater decidens ff. de iussu. test. & ratificatio alius nulli requiritur perfectam scientiam eorum ipsius adeo, sed etiam ejus nullitatis Abb. consil. 62. column. ultim. versic. ad tertiam lib. 1. Cora. consil. 207. num. 8. lib. 3. Gabr. de sentent. cont. 2. n. 34. Dec. consil. 475. n. 28. versic. sed ad hoc responderetur. Nati. consil. 562. n. 33. cum seqq. Hieronym. Gabr. consil. 36. n. 60. lib. 1.

Non etiam visum est retragari, quod obijcebat etiam Jacobo, ipsum nempe eundem errorem incurrisse gabellem non solvendo, juxta illud nihil doluisse doluisse. Quia si pupilli fuissent adiores, ut ex pluribus deducebatur, Jacobus qui tamquam reus ad petebat ad text. in cap. cum dictis extra. de ordin. cogit. defectum hujusmodi non patere. Præterea exceptio gabelle non solate non intrat, quando partes veniunt ex diversa causa, & ex diversis capitibus, tunc enim paria delicta mutua compensatione tolluntur, quando versantur circa eadem, non quando versantur circa diversa, quo sane in casu, permixtum est unicuique contra alterum pro sua inde minime de nullitate experti, ut per Glis. in l. sed eximendi §. item si quis ff. de qui non, quia sui vocat. est ubi exim. Bald. in l. cum mulier sub n. 9. versic. tertii oppono ff. solat. matrim. consil. 133. n. 6. & quando obligationes proveniunt ex diversis causis, unus alteri non potest culam, & defectum adimplementi opponere, sed potest quilibet non obstante propria omissione agere ad nullitatem pro suo incesso ex omissione alterius, ut per Felin. post iter. & Abb. in cap. 3. litur. 1. n. 7. extra. de jur. jurand. Alex. in l. cum propositum num. 2. C. de post. Nati. dist. consil. 133. n. 5. & 6. Ad filij Bartholomæi veniebant ad hæc bona uti heredes patris, Jacobus verò uti vocatus ex fideicommissio D. Petri, sique ex diversis causis, & adionibus, ergo cessat regula dist. l. cum mulier ff. solat. matrim. Quoniam si pupilli existant ad nullitatem sententiae, quantum respiciebat commulatum D. Jacobi, ex hoc egregie fundabatur ejus intencionem, cum ejus interesse in hoc præcipue versetur, ut dicta sententia nulla processus remaneat.

Non omitebatur etiam legem gabelle operari adus nullitatem ipso jure, quo causa Judoex ex officio teneatur super ea pronunciare Arretis. in puncto consil. 101. in fin. & consil. 128. col. 1. Riminald. sen. consil. 311. n. 24. & 25.

Denique cum D. Jacobus traderet de damno evitendo, quia per dictam sententiam sui privatus fuisset re fideicommissi per mortem Bartholomæi ad ejus favorem purificati, & per consequens eadem acquisiti, juxta text. in l. n. Tisia ff. de fortis in l. 1. & si post diem ff. quando dies legat. ord. cum alijs per Rot. decis.

*deif. 379. n. 8. part. 1. in noviss. a contra vero pupilli agent de lucro capiendo, dum bona ad alium spectant, nolla prius subsistente eius, nec vera, nec probabili, sub iustissima sententia clypeo micantur retineri, succedit & alia limitatio dictae regule *Paria delicta*, ut scilicet non procedat, quando unus tractat de damno evitando, & alter de lucro capiendo, ut egregie declarant *Bart. in l. tam mulier* super allegatis num. 7. ibique etiam *Bald. & alij ff. solut. matrimonii*, & *Petr. de Auth. consil. 120. num. 5.* & extant *Moit. Insuper Rot. sub die 20. Maij 1597. lib. 80. a. car. 133.* ex quibus multa alia in hanc sententiam deduci possunt, quae ex industria omittimus.*

Illud enim silentio haud involvendum est, quod cess regulariter fideicommissarius videtur agere de lucro, ut post alios scribit *Cephal. consil. 477. n. 25. lib. 4.* proutque & *D. Jacobus* concurrens cum pupillis, tamquam tradens de lucro, non secus ac pupilli, non videretur praemissa limitatione uti posse; Atamen quia damnum verificatur etiam in lucro radicato, quale hoc est; ubiqueque purificata est conditio fideicommissi, iuxta tradit per *Quoniam in l. tam te nom. 2.* ibique etiam *Field. C. de donat. ant. nup. Alex. consil. 103. n. 7. lib. 6.* & *Rot. deif. 22. num. 16. part. 2. in noviss.* merito limitationi locum esse diximus, etiam contra pupillos, quibus ita in administranda iustitia debitor sumus, damnum iniuriam alijs non inferamus; ad text. in *cap. ex tenore extr. de for. compul.*

Alexander Elzchias.
Demetrius Gualandus.
Alyffus Soltia.

A D D I T I O.

A R G U M E N T U M.

Ardua, & ardua questio, an dispositio l. cum avus tot. ff. de condit. & demonstr. & l. cum avus tot. 30. C. de fideicommissis locum habeat in testamento transversali, licetiam potestatur, pluribus relatis conjecturis ad limitationem regule negativae, & pluribus pro confirmatione perpenis.

S U M M A R I U M.

- 1 Dispositio l. cum avus tot. ff. de condit. & demonstr. non habet locum in testamento transversali, & de ratione.
- 2 Et contraria opinio nec in iure, nec in praxi recipitur.
- 3 Contrarium nihilominus habet suavitatem.
- 4 Admittitur horum opinio solum contraveniens conjecturis.
- 5 Sicut illis concurrentibus admittitur etiam detractio alimentorum ex fideicommissis transversalibus, & avo ex conjecturis asseritur.
- 6 Conjectura ad inducendum dispositionem l. cum avus in testamento transversali debent esse graves, & coincidentes.
- 7 Et certa, & indubitata.
- 8 Et intrinsecas, & ex verbis testamenti desumptae, nec sufficientes extrinsecas.
- 9 Prima, & principaliter conjectura est, si Testator careat liberis fratre in iustis.
- 10 Amplia etiam in testis particularibus.
- 11 Idem procedit quoad detractionem alimentorum ex fideicommissis transversalibus.
- 12 Contra, quod hoc conjectura periculosa sit, vel admittenda, nisi alijs efficacibus suffulta.
- 13 Et de his conjecturis remissio.

- 14 Admittitur si Testator filius fratris proprii descenditibus equiparavit.
- 15 Qualitas filii, quod Testator sit frater filius non habet, non sufficit, & de ratione.
- 16 Limita si constet plura contraxisse matrimonia, ut aequationem temperaret, & de ratione.
- 17 Submissa si de tempore testamenti revertere matrimonium contraxerit.
- 18 Secunda conjectura ad supponendum conditionem si sine alijs in transversalibus est, si versetur in majorata, in qua semper praesumitur vocatus descendens, & ejusque descendentes prima disicte.
- 19 Declara, & intellige remissio.
- 20 Tertia conjectura desumitur ex quo testamentum scriptum sit a Presbitero, vel alia persona ignara litterarum, vel a Notario inexerto.
- 21 Maxime si constet Notarium alijs errasse, & substantiis in testamento omisso.
- 22 Mentis mortis in fideicommissis quando amittatur per errorem a Notario omisso.
- 23 Quarta conjectura eruitur ex quo testamentum conditum fuerit a Testatore infirmo, tempore proximo obitus.
- 24 Et de converso non intrat suppositio in testamento condito tempore bona valetudinis.
- 25 De alijs conjecturis pro extendenda voluntate Testatoris supponendi conditionem l. cum avus in transversalibus remissio.
- 26 Condicio si sine alijs expressis adiecta in uno testamenti parte occultis praetensam suppositionem in alia.
- 27 Contrarij declarantur procedere, quando iudicatio si sine alijs opposita sit in eadem ratione, non in diversa.
- 28 Amplia etiam adhas verba relativa, quae operantur repetitionem qualitatum, sed non conditionis tangunt substantiam vocationis.
- 29 Limita, ut suppletur etiam in parte diversa floribus circumstantijs, & conjecturis.
- 30 Suppositio non admittitur, si pugnet conjectura in contrarium.
- 31 Uas resultat, si Testator in causa praeteritis hereditatis voluit facere omnia substitutionem.
- 32 Secunda videtur, si Testator substituit agros proximiores, nam tunc non intrat suppositio in transversalibus non agnata.
- 33 Tertia conjectura exclusiva feminis ultimis masculis transversalis est, si ad successionem vocati fuerint domus masculi.
- 34 Quarta conjectura feminis adversativa resultat a substitutione extranei, non curatis sororibus, & nuptis Testatoris vivis, & eadem cognitis.
- 35 Fortius si substitui sint filij, & descendentes masculi ejusdem, vel alterius fratris ipsius Testatoris.
- 36 Amplia etiam masculi adhas nati non sunt, sed eorum adhas spes universali, & durante spe natiuitatis quale temperamentum capi debeat, & num. 37.
- 37 Amplia, ut nos summa heres ultimi masculi praeferi debeat in temporanea administratione bonorum.
- 38 Suppositio l. cum avus non intrat, si Testator cogitavit de liberis.
- 39 Et qualis cogitatio requiritur remissio.
- 40 Et quando non intrat favore descendentes, fortius non habet locum favore transversalium, & alijs circumstantijs concurrentibus, de quibus remissio.
- 41 Non intrat favore transversalium, etiam si institui, & gravati fuissent cum filijs, & descendentes defuncti.

- 43 *Amplius etiam cum filij institutus sit intus amicus, & familiaris Testatoris.*
 44 *Item non intrat respectu portionis fideicommissi conditi ex bonis patris, & quando hoc non procedat remissio.*
 45 *Abstergeri, quod filius a portionis proprii parentis propter patris excusator, non operatur in transversalibus suppletionem, & de ratione.*
 46 *Amplius etiam agitur de filij ejusdem persona, & duntaxat interdicta diversitas casuum.*
 47 *Contra, quia filij institutorum præsumentur in portionem proprii patris patris prædicti.*
 48 *Intelligi, quando spiritus voluntatis Testatoris prædictiorum fundat, sicut contra n. 49.*

Ad num. 4. & seqq.

Tangitur in hac nostra decisione ardua, & utilis quæ sitio in dispositio. l. cum avus 101. ff. de condit. & demonst. & l. cum avus 101. ff. de fideicommissi. habet locum in testamento condito a transversali, in qua communis, & receptissima est DD. & Tribunalium sententia negativa, quia cum equitati, & ratio pietatis, & affectionis erga descendentes in substitutione ipsi sibi supplet conditionem, si gravatus filij dedecisset, quasi plios fuerit a Testatore didum, quam scriptum, istaque ratio, & equitas non militet in testamento transversalia, ideo in isto dispositio d. leg. locum habere non potest, in specie Spad. consil. 309. num. 8. lib. 3. Redemptio. consil. 14. n. 44. Gratian. discept. 306. num. 18. Modera. contrav. 9. num. 9 ubi plures alios citat. Palm. Nep. alleg. 291. n. 57. Saminat. contrav. 102. n. 80. Mant. de consuet. lib. 10. tit. ult. n. 25. Crisal. ad Perregin. de fideicommissi. artic. 25. in addit. ad num. 59. versio. quatuor casus est, & seqq. fol. 128. impr. Lugdunen. de Lac. de lin. legat. artic. 15. num. 3. lib. 1. Torr. de primogenit. part. 2. quest. 16. n. 14. versio. deman. Rot. Lucen. apud Palm. Nep. decis. 106. n. 7. & 9. ubi quod contraria opinio nec in Jure, nec in praxi recipitur. Rot. Jamen. post Bottin. de majestatem. sub n. 141. fol. 76. & apud Torr. varior. tom. 1. tit. 1. decis. 12. num. 47. fol. 183. Rot. Senen. coram me decis. 6. n. 19. & dixi supra in addit. ad decis. 9. n. 67. Rot. Florent. apud Saminat. contrav. 201. n. 51. in Florentina legari de Pericris 4. Junij 1615. n. 2. coram Cassano infra imprimenda, & in Florentina fideicommissi 19. Septembris 1720. n. 55. & seqq. coram D. meo Audit. Calderoni infra sua loco, & tempore imprimenda, & in hac nostra decisione n. 4. & 5. Rot. Rom. coram Caff. decis. 388. n. 4. Ottoboni. decis. 1. n. 8. in revent. decis. 358. n. 5. part. 3. & in celebri Romana fideicommissi de Cans impensis. decis. 170. n. 8. & 9. part. 17. confirmata dec. 102. M. 4. & seqq. & dec. 631. n. 10. part. 18. & iterum decis. 451. n. 3. part. 19. & ultimo loco coram Emerio Jan. decis. 426. num. 3. & seqq. & post de Lac. de fideicommissi. in Mant. decis. 2. n. 27. & seqq. & in Ferrarior. fideicommissi 24. Aprilis 1722. §. ex duplici coram Lanetta, confirmata 19. Junij 1724. §. minusque coram Reverendiss. D. meo Aldrovand. Contrarium tamen partem, quod fincta indidit legibus habent locum etiam in fideicommissis transversalibus VVembet. consil. 94. num. 20. & 50. part. 3. Bardellon. consil. 16. n. 20. Altograd. in causa Florent. consil. 45. per tot. lib. 1. Baldus ad Ramon. observ. 66. n. 72. Noverol. alleg. 9. n. 59. Palm. Nep. alleg. 291. n. 55. Mant. consil. 218. n. 31. & seqq. tom. 3. resolut. 321. n. 5. & seqq. tom. 4. & consil. 37. num. 6. tom. 9. de Lac. de fideicommissi. disc. 25. n. 17. disc. 115. per tot. & disc. 146. n. 11. Torr. de primogenit. tom. 1. cap. 19. n. 7. fol. 114. Rot. Lucen. apud Palm. Nep. decis. 106. num. 8. ubi plures alios refert. Rot. in revent. decis. 80. n. 4. & 5. part. 19.

Quæ secunda opinio solum admitti posset, quando adesset conjunctura offensiveness Testatore. v. Inesse conditionem præstatam si sine filij supplet etiam in transversalibus Mant. consil. 218. n. 39. & seqq. tom. 3. & consil. 321. n. 5. & seqq. ubi plures conjuncturas numerat tom. 4. & consil. 37. n. 4. & plurib. seqq. tom. 9. Palm. Nep. in eadem causa contrarium scribens observ. 291. n. 55. & seqq. Saminat. contrav. 85. n. 25. & seqq. Nollis. in d. Licen. etiam lib. 6. cap. 6. num. 15. Mart. de success. legat. part. 1. quest. 2. artic. 2. n. 29. Crisal. ad Perregin. de fideicommissi. artic. 25. in addit. ad n. 59. versio. fol. 104. col. 2. impressionis Lugdunen. de Lac. de fideicommissi. disc. 115. n. 7. & 8. & in summa n. 119. Baldus. ad Ramon. observ. 66. n. 73. & 74. Rot. Jamen. apud eundem decis. & rei judicat. tit. 3. de legat. & fideicommissi. decis. 14. n. 23. & apud Torr. varior. Jur. quest. tom. 1. tit. 1. d. decis. 12. num. 47. fol. 183. Rot. Florent. apud Magno. decis. 52. n. 7. & in Florentina legari de Pericris 4. Junij 1615. ibi imprimenda n. 3. & seqq. & in eadem causa scribo Altograd. consil. 45. num. 6. & seqq. lib. 1. & apud Palm. Nep. decis. 106. n. 174. & post tot. 1. Sam. Sabell. cap. 6. §. quidam advertebat, & §. ad quantum fundamentum fol. mibi 40. & 41. impressionis Venetæ anni 1707. in Florentina fideicommissi 19. Septembris 1720. n. 55. & seqq. coram D. meo Audit. Calderoni. Torr. de primogenit. Ital. part. 1. cap. 19. a. 7. fol. 114. & cap. 18. n. 470. fol. 439. & 109. 43. §. 6. n. 108. fol. 752. & tom. 3. post decis. 63. n. 43. & 44. Rot. Rom. post num. decis. 63. n. 44. in revent. decis. 170. n. 10. part. 17. & decis. 80. n. 14. part. 19. & apud Alt. resol. 120. n. 48. apud Baldus. decis. & rei judicat. tit. 3. de legat. & fideicommissi. decis. 12. n. 2. & in Romana donationis 4. Februarij 1721. §. 2. coram bo: Ansaldo, ubi allegat istam decisionem in causa Tiburtina fideicommissi 8. Februarij 1706. §. & ob id a seipso extensam.

Sic etiam in fraternizantibus terminis alimentorum, quæ licet solum debeat transire a fideicommissi ad ascendentes condito, nihilominus quia a fideicommissi transversali debeat transire, quando coactas talem fuisse Testatoris voluntatem ex conjunctura elicitur, & inter ceteras si Testator substitutum ad matrimonium, & ad consecrationem, & ac propagationem familie invitavit, ut ex pluribus plene hrmatum fuit in decis. Florent. 4. num. 31. & 43. coram me. Rot. Rom. in Romana possessoria, seu depositum 27. Decembris 1708. §. 21. coram Mollet, & 15. Maji 1721. n. 23. coram Reverendiss. D. meo Aldrovand.

Dicæque conjuncturæ debent esse graves, & coincidentes, cum non habeat sufficientiam legum, quarum providentia tamquam fomentum decemur a motivo presumptæ affectionis descendendum erga descendentes non habet locum in fideicommissi transversali, in quo talis presumptio non militat in individuo Altograd. d. consil. 45. n. 52. & seqq. lib. 1. Baldus. ad Ramon. d. observ. 66. n. 74. & 75. Palm. Nep. d. alleg. 291. n. 37. & in eadem causa Mant. disc. consil. 37. sub n. 6. tom. 9. Saminat. in causa Florentina d. contrav. 102. n. 80. & dixi ego supra in addit. ad decis. 9. n. 67. Rot. Florent. in d. Florentina fideicommissi 19. Decembris 1720. num. 54. & 59. coram D. meo Audit. Calderoni, ubi quod conjuncturæ debent esse etætz, & indubitatz. Rot. Rom. in revent. d. decis. 170. sub n. 10. part. 17. confirmata d. decis. 102. n. 4. part. 18. & iterum coram Emerio Jan. citat. decis. 426. n. 3. §. nec applicat. in Ferrarior. fideicommissi 24. Aprilis 1721. §. 12. duplici coram Lanetta, & me allegato 19. Junij 1724. §. minusque coram Reverendiss. D. meo Aldrovand.

Et

Et intrinsecus, se ex verbis testamenti defun-
8 pte, nec solummodo extrinsecus *Alto grad. dist. consil. 45. num. 52. & seqq. lib. 1. Seminari. citat. contr. 103. n. 80. Crafal. ad Peregrin. de fideicommissis. d. artic. 25. in addit. ad num. 59. versis. sed tamen hic obfervat. & versis. ut quia fol. 108. col. 2. in impressio-
Lugdunen. Rot. Florent. in d. Florentina fidei-
commissi 13. Decembris 1720. num. 58. coram D. meo
Audite Calderano.*

Prima itaque, & principalior conjunctura, quam
adducunt Dd. ex eo recusat, quando Testator ca-
rens liberis fratrem instituit; censetur enim tunc ca-
9 su assumptis nepotes in locum filiorum, & in ip-
sos filiales amorem transfuisse, ut in individuo suc-
cedant *Bardellon. consil. 16. n. 20. & seqq. lib. 1. Al-
tagrad. in causis Florentina consil. 45. num. 6. 10. &
Florib. seqq. & n. 49. & seqq. & num. 64. ubi quod
10 procedit citari in relictis particularibus lib. 1. Mans.
consil. 218. fol. n. 42. & consil. 321. n. 6. & seqq.
& tom. 9. consil. 37. fol. num. 6. & 7. Estinet. re-
spons. 31. n. 10. & 11. tom. 2. Mart. de success. le-
gal. part. 1. quest. 2. artic. 2. num. 29. de Lat. de
fideicommissis. dist. 115. n. 8. & dist. 146. n. 11. & in
Summ. n. 119. Torr. de primogenit. tom. 1. d. cap. 19.
n. 7. fol. 114. & cap. 38. §. 17. n. 470. fol. 439. &
cap. 41. §. 6. num. 108. fol. 752. & tom. 3. post dist.
decis. 63. n. 45. Rot. Janu. apud eundem variat.
tom. 1. tit. 1. d. decis. 12. num. 47. fol. 183. & apud
Baldus. decis. & res judicat. tit. 3. de legat. & fidei-
commissis. citat. decis. 14. num. 23. Rat. Rom. in recent.
decis. 80. n. 4. & 5. part. 19. & in Bononiensi fidei-
commissi de Medicis 1668. coram Taya apud Altolin.
resoluit. 120. n. 48. & in Romana donationis 4. Februarii
1711. §. 23. coram bo. meo: Aelsido, ubi alios ci-
tat. Rot. Florent. in dist. Florentina fideicommissi de Pe-
trariis 1635. num. 7. & seqq. alique plena manu à me
relati post decis. Rat. Senen. 35. §. 2. n. 27.*

Et in terminis alimentorum, quod debeatur
11 etiam a fideicommissio transversalis, si constat trans-
versalem, vel extraneam fuisse a Testatore assump-
tum in locum filij, abunde dixi ego inter decis.
Rot. Senen. coram me adit. d. decis. 35. §. 2. n. 28.
& seqq.

Verum quod supradicta opinio admittens fan-
citas in dictis legibus cum avus, & cum avivivis
locum habere etiam in fideicommissio transversalis
Calibus fratrem ad successorem invitantis pericu-
12 losa sit, nec admittenda, nisi alia eojuetur efficacia
concurrant de verioribus testantur in pando VVesfr-
ber. d. consil. 94. n. 18. 50. & seqq. Bimius consil. 285.
13 n. 9. lib. 3. ubi adducit eojuetur Baldus. ad Ra-
mon. d. obferv. 66. n. 73. Palm. Nep. dist. alleg. 291.
n. 57. Fajar. de substitut. quest. 397. n. 8. Consil. ad
Peregrin. de fideicommissis. dist. artic. 25. in addit. ad
n. 59. caris. tum etiam quia fol. 108. column. 2. im-
pressio. Lugdunen. de Luc. de lre. legal. lib. 1. or-
tic. 15. fol. n. 32. & pluribus relatis Rot. Florent. in
d. Florentina fideicommissi 13. Septembris 1720. n. 59.
coram D. meo Audit. Calderano. Rot. Rom. coram Em-
erit. Jan. decis. 813. num. 17. & in recent. decis. 170.
n. 10. & seqq. part. 17. confirmata decis. 102. n. 4.
& d. decis. 633. n. 10. part. 18. & apud Altolin. dist.
resol. 120. fol. n. 48. & post de Luc. de fideicommissis.
in Mansi. dist. decis. 2. n. 29. & seqq. in Ferrarini.
fideicommissi 24. Aprilis 1721. §. ex duplici coram Lau-
retta.

Quod evenire possit, si Testator prole carens
enim suam voluntatem, & affectionem ostenderet
erga filios, & descendentes fratris, quos loco filij
assumpsit, loco filiorum admaine, & uti descen-
dentes proprios elegit ad hoc, ut conservari possent
familia, & agnatio ipsius, in qua fideicommissum
successivum, & perpetuum honorum consecrationem

exoptavit: tali quippe caso eadem affectio, & con-
junctura pietatis, quae viget inascentem praeferre-
retur volita ut filijs frateris, quos filijs, & descen-
dentibus proprijs aequiparare voluit, & sine quibus
14 voluntas Testatoris adimpleri, & effectum habere
non possit, in specie Baldus. ad Ramon. d. obferv. 66.
num. 78. Palm. Nep. citat. alleg. 291. n. 57. Fainelli.
d. respons. 31. n. 11. tom. 2. ubi plures citat. de Luc.
de fideicommissis. dist. dist. 115. n. 12. & seqq. Al-
tagrad. in causa Florentina d. consil. 45. n. 15. & seqq.
lib. 1. & in eadem Causa Rot. Florent. in dist. Florentina
Legati de Petariis 1635. num. 12. & seqq. & in supe-
ritata Florentina fideicommissi 13. Septembris 1720.
n. 58. coram D. meo Audit. Calderano. Rot. Rom. in
d. Bononiensi fideicommissi de Medicis 1668. coram Taya,
apud Altolin. dist. resol. 120. fol. n. 48. in recent. de-
cis. 170. n. 11. & seqq. part. 17. ubi conciliat eam-
dem decis. 1668. coram Taya, citat. decis. 102. n. 4.
part. 18. ubi contrarios declarat tom. 1. & ci-
tat. decis. 633. num. 10. part. 18. tom. 2. ubi plures
adducit concordantes.

Et si conjunctura desumpta, ex quo Testator pro-
pria sobole destitutus est simpliciter, & absque ful-
cumento efficacium conjedurarum recipienda esset,
nulla daretur amplius differentia inter dispositio-
nem ascendentis, & transversalis, quia in utroque
casu lex suppletur tacitam conditionem si sine filijs,
quando id prohibet praedicta Jura, quae majorem
affectionem presumunt in ascendente respectu suo-
rum descendendum, quam respectu transversalium, ut
15 bene in individuo ponderant Baldus. ad consil.
Ramon. in obferv. ad consil. 66. fol. n. 78. Fajar.
de substitut. quest. 397. num. 8. versis. sed ista limitatio,
Rot. Florent. in d. Florentina fideicommissi 1720. fol.
n. 59. ubi plures referuntur infra imprimenda Rot.
Rom. in recent. decis. 170. n. 12. part. 17. decis. 102.
n. 5. & decis. 633. n. 23. part. 18.

Possent tamen aliquam vim addere circumstan-
tiae praedictae, si veterem in fideicommissum, qui
non elegit statum Consilabaris, sed plures uxores du-
xit, in illius enim testamento concurrente aliqua
conjunctura suppleri deberet conditio si sine filijs, si enim
Testator plura matrimonium contrahendo omnem ad-
hibuit diligentiam, ut perpetuitatem agnationis, &
honorum mediantibus proprijs descendens con-
16 servaret, & id assequi, & obtinere non potuit, prae-
sumendum est implementum suae voluntatis cursum
cum assumptione nepotum in locum filiorum, & in
iplos omnem filiorum amorem transfuisse, ut su-
perius citati considerant.

Et converso vero efficaciam adimere supradictae
conjuncturae ex Consilabari Testatoris desumptae, si de
tempore conditi testamenti fideicommissis receper-
17 matrimonium contraxisset, quia tunc cum non
posset dici si filiorum destitutus, praesumi non po-
test voluisse assumere nepotes in locum filiorum,
quos ante suum obitum suscipere potuisset sperant,
in pando Palm. Nep. relata alleg. 291. fol. num. 57.
versis. non perferant.

Secunda conjunctura pro eruenta mente Testa-
toris supplendi conditionem si sine filijs in transver-
salibus consistit in eo, quod versetur in majorate, in
18 quo semper praesumitur vocatus secundogenitus
ejusque descendentes primo deficiente Baldus. ad
Ramon. d. consil. 66. n. 73. Negrolati. alleg. 9. n. 59.
Rot. Ferrarini. apud Amas. decis. 55. n. 66.

Declarata itaque supradictam conclusionem, eam-
que intellige eo modo, quo interpretatur, & di-
19 stinguatur a Torr. de majoratib. tom. 1. cap. 19. n. 5.
& seqq. usque ad finem fol. 114. & top. 41. §. 6. n. 107.
& 108. fol. 752. Battia. de majoratu cap. 10. n. 7.
& seqq. Rot. Janu. post eum n. 24. & seqq. fol. 24.
& 25.

Tertia conjectura suppletur dispositionem *ad leg.* in transversalibus ex 20 desumitur, quod testamentum scriptum sit a Pizibysero, vel alia persona ignota, & impetria litterarum, vel a Notario inexpectato, qui in testamento plura obscurè, æquivocè, improprie, & inusitate apposuit, tunc enim facilius præsumitur, quod plus fuerit a Testatore dictum, quam scriptum, in individuo *Altagrad. d. consil. 45. n. 43. & seqq. lib. 1. Baldac. ad Roman. in observ. ad consil. 66. n. 81. Mans. consil. & res iudicat. dist. consil. 218. num. 42. rum. 3. & tom. 9. Supplement. fideicommissi. & legat. d. consil. 37. n. 46. Rot. in recent. d. decis. 613. n. 26. part. 18.*

Maximè, si constet, Notarium alia arrasse, & substantiis in testamento omisisse, prout in uoluntatibus individualibus terminis suppletionem conditionis admittit *Altagrad. inspectato consil. 45. num. 43. lib. 1. Rot. d. decis. 613. n. 26. part. 18. & n. 27* ubi errorem tributarum Notario ob omissionem mentionem uocatus vindicat, illonque non adesse offendit.

Quarta conjectura eruitur, ex quo testamentum conditum fuisse a Testatore infirmo tempore proximo obitos, in quo ipse morbo fatigatus, & oppressus, & mortis cogitatione turbatus, dum citò tremendum Dei iudicium erat subiturus, potuit verisimiliter oblivisci apponere prædictam conditionem *si sine filijs*, in specie de *Luc. de fideicommissi. dist. dist. 115. n. 10. & 15. & per text. in l. hac consil. tiffina §. at cum humana fragilitas C. qui testament. facer. poss. Rot. Florent. in d. Florentina legati de Pecoris 1635. n. 31.*

Ex converso verò, si testamentum fuisse conditum tempore, quo Testator erat in bona valetudine, & post diu supervixit; tunc cum dici non possit dispositionem imminentis periculo mortis perturbatum bene suam voluntatem explicare non potuisse, quod omisum in testamento fuit, coexistit consulto omisum, dum voluntatem explicatam tempore, quo mens non erat ab aliquo extrinseco accedente perturbata, ex post non suppletur, non revocavit, nec mutavit in individuo *Palm. Nep. inspectata alleg. 293. n. 57. versic. uno enim constat.*

Aliæ plures conjecturæ sufficientes pro extendendo voluntate Testatoris supplendi conditionem prædictam in transversalibus abundè reconstituitur a *Bim. consil. 285. n. 9. lib. 3. Mans. consil. 37. n. 8. & plurib. seqq. tom. 9. Supplement. fideicommissi. & legat. Modiera. contrav. 9. n. 13. & seqq. de Luc. de fideicommissi. dist. dist. 115. n. 8. & seqq. Rot. Luca. apud Palm. Nep. decis. 106. n. 9. Altagrad. d. consil. 45. n. 15. & plurib. seqq. lib. 1. Rot. Florent. in eadem causa in d. Florentina legati de Pecoris 1635. n. 52. & pluribus seqq. ubi concordantes.*

Cum autem coexistere, ut supra dictum est debeant esse videntes, & conclusentes, idem non sufficeret, si dicta conditio *si sine filijs* apposita sit in alia substitutione, nam non inferitur illam voluisse fuisse etiam in illa, de qua agitur, in qua adjecta non fuit, imò potius ex hoc desumitur contrariis Testatoris voluntas, qui si ubi talem conditionem apponere voluit, hoc specificè expressit, dum eam in alia parte testamenti non apposuit, noluisse dicendum est in pundo *Rot. in recent. d. decis. 170. n. 4. & seqq. part. 17. & plenè in confirmatoria decis. 102. n. 8. & seqq. part. 18. ubi plures refert, & n. 13. & seqq. ubi declarat contrarios procedere, quando conditio *si sine filijs* apposita fuit in eadem oratione, non in diversis, quod plenius repetit, & iterum confirmat in decis. 613. num. 3. 11. & plurib. seqq. part. 18. & plenè etiam in alia confirmatoria dist. decis. 453. n. 1. & plurib. seqq. part. 19. ubi quod talis conditio *si sine filijs* intelligi non potest repetita in alia substitutione, in qua apposita non fuit, cum agatur*

de substantia vocationis, & fideicommissi cum exceptione ejusdem, quo casu illud nunquam eniteretur repetitur etiam adiectis verba relativa, quæ solum importare possunt repetitionem, quando ageretur de qualitatibus masculinitatis, legitimatis, aliisque similibus, & in d. *Ferrarien. fideicommissi 24. Aprilis 1722. §. altera coram Lanetta.*

Quando tamen adessent circumstantiæ in contrarium, & constaret, quod mens Testatoris fuerit supplere conditionem etiam in ea parte testamenti, in qua illa apposita non fuit, ista esse attendenda, & conditio *si sine filijs* in parte testamenti, in qua adjecta non fuit supplere debere fiat in specie *Altagrad. allegat. consil. 45. num. 38. & seqq. lib. 1. & in eadem causa iudicium Rot. Florent. in superelata Florentina legati de Pecoris 1635. n. 27. & seqq. & num. 29. & seqq. infra suis loco, & tempore impendenda.*

Supradictæ tamen conjecturæ, aliæque similes suppletionem conditionis præstare fundentes recipi, & admitti non possunt, si adessent conjecturæ contrariæ mentem Testatoris offendentes, in individuo *Palm. Nep. d. alleg. 291. n. 66. Altagrad. d. consil. 45. n. 9. lib. 1. & in eadem causa Rot. Florent. in d. Florentina legati de Pecoris 1635. n. 5.*

Quarum conciliatarum una relinquitur, ex quo Testator in casu prædecessoris heredes voluit facere unicam substitutionem, quo casu subintelligi non potest conditio *si sine filijs*, quia tunc unicus non esset substitutio, sed duplex, in specie *Rot. dist. decis. 170. n. 6. part. 17. & allegata decis. 102. n. 12. part. 18.*

Secunda eruitur conjectura, ex quo Testator substituit agnatos proximiores, nam tunc verisimile non est ad illorum exclusionem voluisse subintelligere conditionem *si sine filijs* in transversali non agnato, in pundo *Palm. Nep. inspectata alleg. 291. sub n. 57. Rot. Florent. in d. Florentina fideicommissi 1720. sub num. 59. coram D. men Audit. Caldera, & facient tradita per Jure. de primogenita. tam. 1. cap. 38. dist. §. 17. n. 468. & seqq. fol. 439.*

Tertia conjectura exclusiva tacite comprehensionis transversalium sub dispositione præstaturam legum ex eo proficiscitur, quod ad successionem invitati sint dumtaxat masculi, qui sicut sub expressa vocatione solum comprehendi possunt, ita soli frui debent commodò vocationis tacite, nec sub ea ex verisimili Testatoris mente a lege subintelligenda contineri possunt femine ultimi masculi transversalis, quia aliter majorem operationem faceret, & majorem vim, & efficaciam haberet vocatio tacita, quam expressis, in pundo *Rot. in dist. Ferrarien. fideicommissi 24. Aprilis 1722. §. ex duplici, & seqq. coram Lanetta, & alij relatis 19. Junij 1724. §. minisque coram Reverendiss. D. meo Aldrovando.*

Quarta promanat conjectura, si existentiam fororum, & neptum Testatoris adu videntium, eademque cognatarum noluit impedire transitum bonorum in extraneum substitutum, multo minus id impedire voluisse dicendum est propter existentiam femininarum longè remotiorum, & Testatori penitus ignotarum, quarum favore supplere non possit tacitam conditionem *si sine filijs* observat in individuo *Rot. in dist. Ferrarien. fideicommissi 24. Aprilis 1722. §. altero verò coram Lanetta, & 19. Junij 1724. §. adimplante coram Reverendiss. D. meo Aldrovando, ubi plures individuales auctoritates referuntur.*

Istaque tacita femininarum exclusio, quæ locum habet in concursu extranei substituti putiori Jure procedere dicendum est, si substituti sint filij, & descendentes masculi ejusdem, vel aliterius fratris ipsius

ipsum Testatorem, sub quorum nomine cum veniant masculi ex feminis juxta vulgatum *consil. Fulgosi*. 89. isti ad exclusionem feminarum sub tacita conditione venire preteritandam admittuntur, ut bene in terminis terminatis respondit *Rat.* in *specie Ferrariorum*, *fideicommissi* 19. *Junij* 1724. §. *quæ omnia eorum Reverendiss.* D. *meo Aldrovando*.

Quod militare etiam deberet, quamvis masculi ex feminis nondum nati sint, sed solum adit probabilis, & verisimilis spes illorum natiuitatis; hæc enim iusta eruditius fuisse, ut domus superstiti spes natiuitatis masculi ex feminis, capi debet temperamentum consistens in deputazione Oeconomii, qui interim fideicommissaria bona administraret, eorumque fructus ad successores nasciturum commodum inuestiat sequendo proximum, quam ex *Molina*, de *primogenitis*. lib. 3. cap. 10. num. 35. *Pasius*, *dissert.* 91. num. 179. & *Rot.* in nostris individualibus terminis amplexitur *Rat.* in *specie Ferrariorum*, *fideicommissi* 4. *Junij* 1721. §. *final.* & 24. *Aprilis* 1722. §. *quod si eorum Lantetta*, & 19. *Junij* 1724. §. *quæ omnia*, & *segg.* eorum *Reverendiss.* D. *meo Aldrovando*, ubi

quod nec presteri debet femina hæres ultimi masculi in hæc temporanea bonorum administratione. Prout excluditur dictæ conditionis subintelligenda, si disponens cogitavit de liberis *Masf.* *supplement.* *fideicommissi* & *legat.* num. 9. d. *consil.* 37. n. 14. ubi declarat, & dixi ego supra in *addit.* ad *dict.* *decis.* 9. n. 68. *Rat.* *Florent.* in d. *Florentina fideicommissi* 1720. n. 61. eorum D. *meo Audit.* *Caldarum*. *Rot.* *Ram.* in *dict.* *Ferrariorum*, *fideicommissi* 24. *Aprilis* 1721. §. *altero eorum Lantetta*, juxta declarationes tamen, & consideraciones *Allegrad.* *dict.* *consil.* 45. num. 38. & *segg.* lib. 1. & in eadem causa *Rat.* *Florentina* in d. *Florentina legat.* de *Pecoris* 1635.

30. & *segg.* & qualis cogitatio requiratur, & alia vide supra in *addit.* ad *decis.* 4. n. 25. Et in omnibus alijs casibus, in quibus non intrat dispositio *de leg.* in descendentes; tunc enim potiori jure dicendum est voluisse Testatorem talem conditionem tollere respectu transversalium, vel alijs concurrentibus circumstantiis, de quibus *Seminian.* d. *controver.* 102. n. 81. & *segg.* & supra in *addit.* ad *decis.* 9. n. 69. & abunde persequitur *Rat.* in *dict.* *Florentina fideicommissi* 1720. n. 60. & *segg.* eorum D. *meo Audit.* *Caldarum*. *Rot.* *Ram.* in *recurr.* d. *decis.* 102. n. 4. & *segg.* & n. 9. & *segg.* & d. *decis.* 633. n. 11. & *segg.* part. 12. & in d. *Ferrariorum*, *fideicommissi* 24. *Aprilis* 1721. §. *non fecit*, & *segg.* eorum *Lantetta*, & 19. *Junij* 1724. §. *minusque*, & *segg.* eorum *Reverendiss.* D. *meo Aldrovando*.

Predicta, quæ de non soplenda conditione si sine filiis dicta sunt, procedunt quamvis frater, vel alius transversalis, aut extraneus unum cum filiis Testatoris institutus, & gravatus fuisset, nam nec isto casu suppleri deberet conditio si sine filiis respectu transversalium, vel extraneis, in specie *Fusar.* de *substitut.* *quest.* 394. n. 2. & 3. *Consil.* ad *Perregin.* de *fideicommissis*. *dict.* *artic.* 25. in *addit.* ad n. 59. *versic.* & *segg.* & *segg.* & *segg.* cum etiam quia *sol.* 107. & 108. *columna*. 2. *impresionis* Lugduni, ubi quod nec habet locum *de leg.* dispositio, si institutus sit in primis amicus, & familiaris Testatoris unum cum filiis ipsius.

Quomodo modum respectu transversalis, & patris suppleri non debet conditio predicta, si fideicommissum esset constitutum ex bonis paternis, & patris, nam respectu portionis illius conditio si sine filiis subintelligenda non esset, plene restat a *Bondra*, *collat.* 12. n. 21. lib. 2. ubi n. *segg.* declarat quando hoc non procedat.

Et demum non esset sufficiens conjectura abstemum, quod filius a portione proprii parentis pro-

pter patrum excludatur, quia presumptum sit in contrarium, quod potius predictæ censentur fratres Testatoris proximiores expresse substitui, quam nepotes, & alij descendentes remotiores in testamentum non nominati, in specie *Fusar.* de *substitut.* *dict.* *quest.* 397. n. 4. *Rat.* in *citat.* *decis.* 170. n. 13. & *segg.* part. 17. & d. *decis.* 108. n. 6. & *segg.* part. 18. ubi quod hoc etiam locum habet, quando, agitur de filiis ejusdem persone, & dumtaxat intercedit diversitas casuum.

Licet in hoc contrarium teneant *Masf.* d. *consil.* 321. n. 7. & *segg.* tom. 4. *allegata consil.* 38. n. 8. & *segg.* tom. 9. *supplement.* *fideicommissi*, & *legat.* *Allegrad.* *sepeallegato consil.* 45. n. 24. & *segg.* lib. 1. *Rat.* *Florent.* in eadem causa *Juridici* in pluries *allegata Florentina legat.* de *Pecoris* 1635. n. 17. & *segg.* Quod ego intelligerem in proprijs terminis, in quibus loquitur d. *decis.* in *Placentina legat.* de *Pecoris*, nempe quando spiritus, & animæ voluntatis Testatoris prædilectionem tamen erga filios instituti suaderet, nam si generaliter hæc contraria opinio intelligenda esset, contraretur dispositioni *de leg.* tum *ante*, & tum *postum.*, subintelligentiam conditionis solum in testamento ascendens admittentium, & tamen inducendo prædilectionem filiorum ab institutione, & vocacione patris semper in testamento transversalium sub intelligentia dictæ conditionis esset admittenda, imò etiam in testamento persone omnino extraneæ, cum semper militet eadem ratio, quod dum Testator prædilecti patrem eum vocando, censetur in bonis ei relictis ejus filios, omnemque ejus posteritatem prædilexisse, eosque sub tacita conditione si sine filiis subintelligisse.

SUMMARIUM.

1. Narratur status Cause in Florentina fideicommissi 1602.
2. Rot. Florentina Auditoribus tenentur sacre Motiva in omnibus causis.
3. Sed hoc non habet locum in Sententijs laicis in fine Officij.

Apponi hic debuisset decisio Florentina Fideicommissi 3. Septembris 1602. in causa Antinori, Antinori, & Ricafoli decisa ab Auditoribus Alexandro Di. locchio, Dominico Gaslando, & Aleysio Saltia, contra quam scripsit Peregrin consil. 53. lib. 3.

Verum quia fasili diligentijs hanc invenire non potuimus, eam opponere pretermittimus, & si ad manus nostras perveniret, in fine presentis Operis impicari curabimus; Potest tamen dici casus, quod non fuerit extensus, quamvis enim Rotæ Florentinae Auditores tenebantur facere Motiva, seu Decisiones in omnibus Causis, in quibus prolata fuerunt Sententiæ, ita inter cetera precipiente *Legge* ann. 1580. §. *alij Riformatori*, quam refert *Scac.* olim *Rota Florentina Auditor de sentent.* *Glof.* 14. *quest.* 17. n. 70. in fine, tamen cum paulo post captam resolutionem in supradicta Causa Antinori Rotæ Auditores ob terminatum eorum officium a Civitate Florentinae abjicerent, & alij in ipsorum locum fuerint subrogati, propter discessionem Relatoris forsan fuit omisso extenso Motivi: de Sententijs enim laicis in fine Officij non teneri Rotæ Florentinae Auditores facere Motiva scribit *Scac.* de *sentent.* d. *Glof.* 14. *quest.* 17. n. 50. in fine.

FLORENTINA
Fideicommissi.

23. Novembris 1602. Ex lib. Matr. 85. d. c. 428.

ARGUMENTUM.

Prohibitio alienationis realis inducit perpetuum fideicommissum etiam in casu mortis, & quando dicitur realis. Si non consistit de constitutione, & promissione dotis, confessio a marito facta non suffragatur ad hoc, ut illa ex bonis fideicommissis deduci valeat, maxime si dicta confessio non carcat suspitione fraudis, & ex quibus conjecturis hujusmodi suspicio elicitur.

SUMMARIUM.

- 1 Prohibitio alienationis etiam sine clausula quia voluit, &c. est valida si facta sit verbis generalibus.
- 2 Item si in casu contraventionis apposta sit pena privationis.
- 3 Maxime si pena applicata sit aliji observantibus num. 3.
- 4 Clausula quia voluit, &c. adjecta prohibitioni valida inducit fideicommissum etiam in casu mortis.
- 5 Contraria Auctoritates declarantur u. 18. & 19.
- 6 Dicitur clausula adjecta prohibitioni personali restringitur ad nominatos per Testatorem.
- 7 Verba directa in rem indicant prohibitionem realem.
- 8 Alibi per quos dominia rerum transferuntur, ad rem pertinent.
- 9 Ex clausula quia voluit, &c. inducitur unus reale.
- 10 Realis est prohibitio si sit generalis, & non restricta ad personas tantum nominatas.
- 11 Appellatio familia, non solum comprehendit heredes, sed etiam omnes descendentes.
- 12 Ex consuetudine bonorum in familia descendentes omnes trahuntur vocati.
- 13 Maxime si forte mandata de restituendo in favorem fideicommissi.
- 14 In dubio prohibitio potius presumitur realis, quam personalis.
- 15 Stante prohibitioni reali non solum trahitur prohibita alienatio inter vivos, sed etiam hereditas instituitur.
- 16 Dicitur & hoc est restrictivo.
- 17 Dicitur quia est redditiva rationis, & ampliativa.
- 18 Item dicitur & est ampliativa.
- 19 Quando ratio est generativa dictio sit extensiva de casu ad casum, & de persona ad personam.
- 20 Dicitur tum, & ex casu non impediunt extensionem ex conjunctura verborum Testatoris.
- 21 Maxime si testis conjunctus pro vocatione.
- 22 In Rota Florentina conjectura rare recipiuntur.
- 23 Limita in descendentes, & pro conservatione bonorum in familia.
- 24 In dubio non est recedendum ab opinione semel recepta.
- 25 Ex confessione gravati fideicommissum alius dubium redditur clarum, & confessio efficit etiam heredes.
- 26 Ex activa vocatione ad passivam non fit extensio.
- 27 Limita, quando adest prohibitio realis.
- 28 Maxime ad alia ratione quia voluit, &c.
- 29 Ex conjuncturarum multipliciter summa etiam Tribunalia pro fideicommissis sapienter inclinant.
- 30 Auth. res, que C. common. de legat. procedit tam in dotibus constitutis, quam in restituendis.
- 31 Declaratio in testamento.
- 32 Amplia etiam in restituendis dotibus datis, vel pro-

missis post injunctum fideicommissum, quando de restituenda, vel fuit numerata, vel saltem promissa ante matrimonium, & n. 56.

- 33 Confessio dotis, confitit de precedenti promissione, an sufficiat creditoribus, remissio.
- 34 Maritus confitetur dotem de casu constitutionis non confitetur, & renuntiationi receptioni non numeratæ, confitetur scilicet animo donandi.
- 35 Donationes inter Virum, & Uxorem ab initio sunt invalidæ, licet morte conjugalit confirmantur.
- 36 Limita si non fuerint infirmati, quo casu non confirmari neque presumuntur non excedente quingentis aureis.
- 37 Et hoc est speciale in donationibus inter Virum, & Uxorem.
- 38 Confessio donationis per mortem Viri, licet prædicti marito, & ipsius hereditas, non tamen præjudicat fideicommissi, & de ratione.
- 39 Renuntiatio exceptioni dotis non numerata in prædictis creditoribus mariti, etiam si sit jurata.
- 40 Maxime si confitetur alius fuisse perjurum.
- 41 Maritus si confitetur dotem prius in minor, postea in majori summa cum juramento, nec secundum juramentum attenditur.
- 42 Perjurio nulla fides est adhibenda.
- 43 Maxime ad præjudicium tertij, cui nec querimus, nec juramentum, nec renuntiatio mariti id esse potest.
- 44 Tempus opponendi exceptionis de dote non numerata currit contra virum, non contra creditorem.
- 45 Statutum Florentinæ sub Rubr. 61. lib. 2. in quibus terminis procedat.
- 46 Fideicommissarius non currit tempus ad prædictam exceptionem opponendam, nisi a die, quo opus peruenit.
- 47 Non dictio de consumptione dotis, presumitur quod maritum extiterit, & de ratione ibi.
- 48 Ex depositione testis affirmantis patrem fuisse impotentem ad dandam filiam, presumitur non fuisse dotatam.
- 49 Inverisimile habet imaginem falsitatis.
- 50 Testi ahibiti, & spectati fidei ad defensionem non tamen referri debent, etiam si sit unus.
- 51 Maxime in re difficultis probatoria, & gesta in longinquis partibus.
- 52 Confessio dotis tamen emanata in alieno territorio arguitur fraudulenta.
- 53 Maxime si fiat contra aliam confessionem juratam.
- 54 Gravati fideicommissi facili inducuntur ad standum fideicommissariis.
- 55 Super confessione facta in fraudem fideicommissi talem constituit potest fundamentum.
- 56 Privilegia que competunt doti data, competunt etiam confessione.
- 57 Intrinsece si præcesserit dotis promissio, & nulla suspitio sit adversus talem confessionem. Quoniam fuit hujusmodi suspitio, n. 59.
- 58 Nec ex denuntiatione, nec ex solutione Gabrielis fertur ad probationem dotis.
- 59 Maxime si denuntiationes inter se sint variæ.
- 60 Præsertim in tertij præjudicium, & de ratione.

DECISIO XXIV.

In Causa Spinelli, e Spinelli.

MAGNIFICUS PETRUS de Spinellis Medicus Doctor in suo ultimo testamento condito die anno 1527. titulo institutionis, & prælegati divisit bona sua inter quatuor ejus filios prohibens eorum alienationem cum clausula *Quia voluit*

luis ea omnia, & singula remanere in ejus familia. Eoque vita fundo, amantibusque fuerit, Spinellio excepto, premortuis sine filijs, obijt & ipse iurperstitibus DD. Petro, & Laurentio ejus filijs legitimis, & naturalibus, prout ultimo loco decessit & Petrus de anno 1597. reliquit post se D. Susanna unica ejus filia, & herede

Quæ pretendens D. Magdalenam de Droghi Antuerpien. dicta olim ejus genitori in dotem dedisse aurores bis mille, in id dedecus publicum inferre, utrumque desuper usque de anno 1585. confectum in Civitate Lucana, instituit judicium Tensurarium adversus Laurentium possessorem prædij S. Juliani ad Septimum [quod fuit unum ex iji, quæ remanere in hereditate didi Testatoris] ad effectum, ut iode tamquam hæres matris ejusmodi dotes consequeretur.

Cui petitioni sese opponens Laurentius admittit quidem dotem fuisse per Petrum concessam, sed solutam negavit, inferens propterea Jos præten- tum creditum consequendi coacta bona fideicommissaria exerceri non posse.

Causa ad nos per Dominos Conservatores Legum, coram quibus iudicium hoc pendebat, transmissa, de duabus potissimum fuit inter eos discutendum.

Primo, an ad memorati Laurentij favorem aliquid sobesse fideicommissum.

Secundo, an pro dote concessa, ubi fideicommissum extaret, iure agi posset contra bona fideicommissi subiecta.

Quocirca licet multa ex parte Aëricis deducerentur ad exclusionem fideicommissi, Domini tamen super hoc non censuræ nultum insistentem, tum quia idem Petrus illud plures etiam in Iudicio confusus fuit, & quod magis est, illi etiam obtinuit derogari per Clarissimos DD. Consiliarios pro forma scutorum bis mille quinquacentum, pro hac ipsa ejus filia dotanda; Tum etiam quia per successivas senectutis anni 1587. & 1589. declaratum fuit, illud subesse, deique per Excellentijs. DD. emissam plenissima decisiu.

Et licet eximij hujus mulieris Advocati decisionem hanc subtiliter uiterenter evertere, in effectum tamen visum est fideicommissum, & in caso mortis evitari non posse stante dicta prohibitione alienationis cum clausula *quis voluit*, ex communi, de qua post alios testatur *Surd. decif. 84. n. 1.* t. 1. etiam ad ejus *confil. 6. n. 15. & confil. 96. n. 12.*

Cum enim prohibitio hæc etiam sine clausula *quis voluit*, per se jam esset valida, tum quia factis verbis generalis, prohibere enim Testator alienationem omnium, & quorumcumque bonorum suorum immobilia, ad tradita per *Gabriel. de fideicommissi. confil. 9. n. 24.* tum quia in caso conventionis appositæ pactione privationis *Socin. Jun. confil. 113. n. 4. versic. & prius præ declarationis lib. 1. [& quidem adhibitis etiam verbis illis, & pro privatis haberi voluit, de quibus per *Ruyss. in tract. de liber. in condit. post. lib. 3. cap. 5. num. 5]* Pactione appuncta alijs oblationibus *Gabriel. dict. confil. 9. num. 43.**

Communiter receptum est, ne clausula hæc otiosa maneat, absolutum ex se indoci fideicommissum, etiam in casu mortis *Socin. confil. 40. col. ult. pen. item confil. Curt. Jun. & confil. 43. n. 7. lib. 3. Dec. confil. 481. n. 27. Socin. Jun. confil. 140. n. 7. lib. 3. Ald. confil. 54. n. 1. versic. secundum casus. Mantia. de consuetud. ultim. volunt. lib. 6. tit. 14. n. 24. versic. quid igitur. Petr. de fideicommissi. quest. 5. n. 43. ubi de communi & magis communi. Simoni de Prat. de interpret. ultim. voluntat. lib. 3. folio. 10. sub n. 8. & 12. *Surd. d. decif. 84. n. 1.* ubi in fine*

dicat sic indocium, prout idem testatur etiam *Osaf. decif. 49. n. 14.*

Nec refragari visum est, quod hæc ipsa clausula, quasi adjecta prohibitioni personali videretur restringenda ad filios, & hæredes, de quibus tantum loquutus fuerat Testator, ut deducebatur præcipue ex *Honded. confil. 78. n. 34. & seque. lib. 1.*

Si quidem dictum fuit, immo etiam realem esse, non personalem; Primum quia est in rem concepta, & scilicet bona immobilia Testatoris alienari, vendi, donari, locari possunt, nisi certo quodam constituto modo, reinvestiendi nump in alijs subiectis eidem fideicommissi subiacendis, quæ omnia realem clarè præseferre videntur; Ad rem enim pertinet actus, quibus medianibus rerum dominia transferuntur, *Anthon. confil. 381. in princ. optimè Rain. confil. 147. n. 11. lib. 2. & in terminali, ut verbis quia voluit bona predicta, &c.* censetur super eis indocium omni reale, ex quo fideicommissum resultat, *scribit Personat. de adipiscend. possibi. num. 192. Anthon. Jun. quest. 72. sub n. 13. & seque. Petr. dict. quest. 2. n. 15. 16. & quest. 11. n. 577.*

Secundo quia generalis est, non in personas tantum nominatus ad *1. quod fulgent. §. fin. ubi omnes ff. de legat. 3. & tradit Socin. confil. 250. num. 3. lib. 2.* Ultra filios enim, & hæredes nominavit familiam, quod nomen, cum porrigibile sit ad descendentes, quorum mentio in proposito etiam non desideratur, efficit, ut prohibitio facta hæredi comprehendat non solum hæredem hæredis, ut per *Gabriel. dict. confil. 9. n. 14. & 15.* ubi de communi cum alijs per *Surd. d. decif. 85. n. 5. in fi. & nepotes, ut per Paris. confil. 7. num. 17. & 18. lib. 3.* sed etiam omnes descendentes vulgata *l. §. v. de verbor. signific. Surd. d. confil. 67. n. 17.* qui licet in casu *d. ejus decif. 85.* resisteret pro non fideicommissu; Id tamen evenit, quia suo in casu clausula *quis voluit, &c.* erat restricta ad hæredes, & substitutos nulla descendendum, earum familia mentione, ut ibi *n. 2.*

Tertio quia, si bona ex mente Testatoris conservari debent in familia, descendentes omnes, quilibetque nominati, censentur prohibiti alienare, & consequenter gravati, & in antecedenti necessario etiam vocati, ut faciliat regula *l. ab eo C. de fideicommissi. ita Curt. seu. confil. 45. num. 5. & 6. Gonzad. confil. 64. num. 13. versic. septima prohibitio. Alb. confil. 87. post num. 12.* maxime cum id fauisset etiam mandatum de reinvestiendopetitionem in bonis eidem fideicommissio subiacendis, ex ea enim necessario comprehenduntur hæredes hæredum, ut post *Cia. scribit Bald. in l. voluntas C. de fideicommissi. cum alijs per Curt. seu. d. confil. 45. n. 6.*

Quarto quia ubi effectus in dubio, an prohibitio realis sit, vel personalis, in dubio realis presumenda esset *Petr. de communi d. quest. 2. n. 18. & 19.*

Supposita autem prohibitione reali certum est ex ea censeri prohibitum, ne dom alienationem inter vivos, sed & legitimi hæredis institutionem, ut post *Jac. Butr. in d. l. voluntas scribant Bald. confil. 57. n. 4. lib. 2. Caffr. confil. 60. ante n. 2. lib. 2. Juc. de Anan. confil. 47. n. 3. Curt. Jun. confil. 163. n. 34. & seque. lib. 3. cum alijs per Petr. d. quest. 2. num. 24. & Perrgrin. de fideicommissi. art. 14. n. 33.*

Non fuit etiam facienda vis in verbis illis, & hoc quia voluit, &c. quasi dictæ illæ dictiones, & hoc restringant, ad *Magon. decif. Luterf. 25. n. 55. ex Dec. confil. 391. n. 1.* liquidem dictio quia, quæ subsequatur, uti reductiva rationis, ampliat dictam *l. 16. tom pariter §. de iustitiam ff. de legat. 2. in puncto Simoni de Prat. d. lib. 3. folio. 10. sub num. 12. versic. in primis enim dictis quia, prout etiam dictum & 12*

1. et tamen adjectio ff. de legat. 3. *Alcand. consil.* 120. n. 1. lib. 1. & *consil.* 101. n. 9. lib. 3. *Sard. consil.* 300. n. 7. & *decis.* 319. ante n. 8. *Rat. decis.* 329. num. 3. *part.* 1. in *verbis*.

Sicut nec refragabatur *consil. Hended.* 78. n. 34. cum *seqq.* nam ejus dicta procedunt, quando sumus in prohibitione de se invalida *Sard. consil.* 68. n. 37. & *consil.* 96. n. 45. cum *amb. seqq.* ubi ubi dictio illa quia voluit habet relationem simpliciter ad jam factam prohibitionem, prout *Hended.* ipse loquitur per *ver.* *consil.* & præcipue n. 40. & 46. ita *Menoch. consil.* 76. n. 43. & 44. *Peregrin. d. arit.* 14. n. 32. *Sard. decis.* 85. in *fin.* lo propositio autem clausula quia voluit ultra personas alienare prohibitis continet etiam nomen Familii, ex cuius enunciatione ratio efficitur generalior dictum, ideoque dispositio extenditur de casu ad casum, & de persona ad personam, juxta tradita per *Socin. consil.* 43. num. 4. lib. 3. cum alijs per *Sard. d. consil.* 96. n. 45. & sic etiam ponderatio illorum verborum *tunc*, & *in casu*, non enim restringunt, vel impediunt extensionem, quæ fit ex conjunctura mentis disponitoris *Socin. Jan. consil.* 181. n. 54. lib. 2. *Decian. consil.* 1. n. 248. lib. 1. *Manic. de conjunctur. lib. 3. tit. 14. sub n. 10. Sard. decis.* 37. n. 32. & *consil.* 136. n. 4.

Præsertim si addatur etiam conjunctura vocationis, de quibus plene in jam *ad. Motivi anni 1589.* juxta tradita post alios per *Gabriel. de fideicommissis. consil.* 10. in *conclusionibus*, & *Perr. d. quest.* 5. n. 105.

Et licet conjunctura ratio Florentinæ recipiantur, attamen quando sumus in descendentibus, & in dispositione continente prohibitionem alienationis favore agnationis, & ut bona in Familia conserventur, facile recipi possunt, ut resolvit plena *Rota Florentina in Motivo anni 1. Septembris 1589. lib. Motivar. 67. a. c. 36.* Id, quod vel ex eo hoc in casu firmandum duximus, quia fideicommissum hoc non solum canonizatum fuit, ut prædictimus de dicto anno 1589. Siquæ ubi etiam res fuisset dubia, & tali tamen opinione semel recepta non fuisset recedendum, ut per *Riminald. Jan. consil.* 602. num. 51. & *Vinc. de Franch. decis.* 238. num. 3. *part.* 2. sed etiam quis elari reddebatur ex ipsiusmet Petri gravati confessione ad *text. in l. cum præsum C. de liberal. causis* cuius virtus extenditur etiam ad hæredes contentas, ut per *Rota consil.* 50. num. 13. lib. 1. *Menoch. consil.* 137. n. 18. lib. 2. & *Riminald. Jan. consil.* 168. n. 70. lib. 3.

Necque ab hæ resolutione retrahit Domios quod ultimo loco dicebatur suppositum etiam vocatione, cum tamen intelligendum esse activè, & non passivè, quasi iure vocatoris nullum extaret omnis ad invicem restituendi ex *Socin. consil.* 104. n. 2. *versic. cupio vult capitalium*, & num. 3. & 10. lib. 3. & *consil.* 69. lib. 4. quem sequuntur *Paris. consil.* 87. n. 5. lib. 2. & *Menoch. consil.* 85. n. 67.

Fuit enim responsum, hæ conditiones non procedere, quando sumus in prohibitione reali, quia eodem modo passivè omnes remanent affecti, ex communibus, de qua per *Menoch. in eodem consil.* 85. n. 70. Multo ergo magis concurrente ratione dispositiva quia voluit, ut bona conserventur in Familia. quæ eodem modo viget semper in omnibus de familia. Alias cum prohibitio de se valida sit in totum affectu superflua, & hoc modo pro Laurentio actore facit *consil. Marcar. 4.* quod in contrarium asserbatur. Et certe stance hæ prohibitiones cum clausula negari non potest, quin facilius admittantur alia conjunctura, ex quarum multiplicitate summa etiam Tribunalia pro fideicommissis sepius inclinaverunt, uti restat *text. Theaur. decis.* 270. num. 29. & 30. in Parlamento Delphinali *Guidopap. decis.* 337. in Consilio Neapolitano *Cappi. Latr. decis.* 108. per

tot. in Senatu Sabaudie *Theaur. decis.* 96. n. 34. & in hac ipsa causa tam DD. Tres in *dd. Motivi anni 1589.* quam Supremas Dominorum Consiliorum Magistratos, dum per eos. nam decreta ea expeditio fideicommissi adimplere dotem compentem pro hac ipsa Adhære filia Petri tamquam gravi restitueret, & hæc quoad primum Articulum.

Quod vero attinet ad secundum, præsuppositis fideicommissis, præterebat D. Summa ad fin. favore iocurre dispositionem *Authenticæ Res. quæ C. immunitas de legat.* ut non solum doctes pro filiabus, & descendentes ex rebus fideicommissis subjectis deduci possent, verum etiam jam receptæ per gravatos nobis essent restituenda.

Qua in re non modica fuit dubitatio, an hæ procedat in dote restitenda per filium, quidærit uxorem in vita patris fideicommissis, & de per eum, quillam duxerit post indutium fideicommissum, obitumque Testatoris, ut constet ex lib. traditis per *Peregrin. in loc. præcitat. arit.* 42. n. 1. & *seqq.* & quidem, ne a communibus conclusionibus recedamus, ubicumque versamur in dote numerata, vel saltem promissa ante contrahendum matrimonium, furit cum *Peregrin.* eo loci firmari possit per beneficium dictæ *Authenticæ Res.* quæ locum sibi vindicare, etiam si dos data fuisset, vel promissa post indutium fideicommissum.

Ceterum quis in proposito agitur, non solum de matrimonio contrahendo post indutium fideicommissum, sed etiam de dote concessata matrimonio ipsa constante, nulla prius promissa, vel constituto dote, De mini non dispanant, in ubi de precedenti promissione constat, sequens confessio receptionis sufficit ut dum constitentem, ejusque hæredes, sed etiam ejus creditores, juxta tradita per *Afflic. decis.* 40. sub n. 9. *versic. sed in contrarium*, cum *seqq. Ariz. consil.* 40. n. 1. *Capital. consil.* 239. n. 18. & *consil.* 111. num. 11. *Peregrin. d. arit.* 42. sub n. 23. & *Sard. decis.* 55. n. 5. & *decis.* 116. num. 1. In eo simpliciter infisterunt, an ubi de precedenti dote promissione non constat, reddi contra pretendente eam libi ex bonis etiam fideicommissis subjectis restituendum esse, tres ille obijciantur exceptiones, de quibus egregiè per *Sard. d. decis.* 116. n. 10. præsumptis scilicet donationis, non numerata pecunie, confessionisque in fraudem creditorum facta.

Quo circa, quantum ad primam attinet, nummiter firmatum fuit, communem esse sententiam, ut maritos, qui matrimonio constante confiteri se recepisse dotem, de cuius promissione, vel constitutione non constet, remaneantque exceptioni non numerata dotis præsumtoris libi scisse animo donandi, ut per *Socin. in l. t. n. 100. ff. solut. matrim. & consil.* 66. n. 4. lib. 2. *Ariz. consil.* 26. sub num. 4. *Alex. consil.* 143. num. 3. & 5. lib. 3. ubi de magis communi. *Didac. variat. resolut. lib. 2. cap. 7. a. 4. versic. quamobrem ego opinor.* *Menoch. præsumpt.* 11. n. 31. lib. 3. ubi pariter restatur de communi, & eoque in iudicando non esse recedendum.

Et quoniam similes donationes (licet ab initio invalidæ ideo *sic. ff. C. de donat. inter Vir. & Uxor.*) morte mariti confirmari soleant l. 2. C. de *dot. caus. non numer. Didac. d. lib. 2. cap. 3. ante num. 1. versic. quod si confessio.* Attamen præterquammodum hoc in proposito non videtur potuisse verificari per summam non excedente 500. aureis legales, cum non fuerit infans *Socin. in d. l. 1. n. 97. ff. solut. matrim. Grat. consil.* 55. n. 42. lib. 1. & *Menoch. de præsumpt. d. præsumpt.* 12. n. 40. Speciale enim videtur in donatione inter Virum, & Uxorem, inquit eo loci *Socin. per text. in l. donationes in prima versic. nam amplius quotiescunque C. de donat. inter Vir. & Uxor.* ubi tamen ad præjudicium mariti, &

illius heredum potuisset confirmari, talis tamen confirmatio nullum potuisset fideicommissi preiudicium inferre, cum res fideicommissis subiecte per gravatum donari non possint, prout nec alio titulo alienari vulgata l. 2. & Authent. res, que C. communis de legat.

Quod vero spectat ad secundam exceptionem [dote scilicet non numerata] Domini indubitanter censuerunt eam ex veritate prima iustificari, nam si vir animo dumtaxat dotem recepisse confessus est, utique diei non potest, illam cum effectu recepisse, quantumcumque renunciaverit exceptioni non numerate dotis etiam cum iuramento; respectu

- 39 enim creditorum perinde est, ac si non fuisset renunciatum *Belles. consil. 48. num. 1. & 2. Menoch. d. presump. 13. n. 32. lib. 3. nec iuxta Gonsadii. consil. 28. n. 17. Grat. consil. 54. n. 35. & consil. 55. num. 42. lib. 1. Seraphin. de privilegiis. iuramenti. privileg. 2. n. 19. Bellon. d. consil. 48. sub num. 4. vossii. prout verum. Laderch. consil. 159. sub num. 9. id quod prescriptum hic in casu admittendum fuit, ex quo Petrus jureprium apparuit perjurus, cum docem hanc longe Gabella Contradictum cum iuramento denunciaverit per summam scutorum 400.*
- 41 tantum, ut propterea secundum iuramentum attendi non poterit id *Gabriel. de crimina. consil. 28. & 29. Parinatti. de testib. quest. 66. part. 4. n. 124.*
- 42 Quinimodo nec primum, cum perjuro nolla sit fides adhibenda *cap. parvuli 22. quest. 5. Gloss. in l. Lucius ff. de his, qui not. infam. Favianae. ubi supra quest. 56. artic. 3. n. 186. saltem, ut dictum est, ad*
- 43 tertij prejudicium, cui nec quantitas, nec iuramentum, nec renuntiatio mariti in aliquo obesse possunt, ut plene prosequitur *Menoch. dist. presump. 13. n. 3. 8. & seqq. & n. 32. & 33.*

Et hæc quidem, non referente etiam, quod lapsi dicebantur tempora ad suspendendam exceptionem opponendam, quia & hoc procederet ad prejudicium mariti, & heredum, secus vero respectu creditorum *Paris. consil. 52. n. 43. lib. 2. Didac. variar. resolut. lib. 1. cap. 7. n. 6. Roland. consil. 85. num. 27. lib. 2. Menoch. d. presump. 13. n. 30. & 31. plenissime Rot. Florentina. in Motu. diei 20. Octobris 1546. lib. Motu. c. 5. n. 147. ubi ad rem nostram in terminis concludit Statutum Florentie sub Rubr. 61.*

- 45 lib. 2. concedens exceptionem pro dote etiam simpliciter confessita procedere in executione, quæ licet contra bona viri; secus vero contra subiecta fideicommissi, ubi et casus noster; Semper enim viget ratio, ut bona subiecta fideicommissi alienari non possint, etiam in effectu quoad tempus apponendi exceptionem non numerate dotis; Certam est fideicommissis non currere tempus, quo agere non poterunt (prout sanè egere non potuit Laurentius, nisi post mortem Petri, quæ fuit de anno 1597. petitio vero hujus dotis de anno 1596. subsequitur) *Rube. in pundo consil. 132. num. 19. lib. 4.*

- 46 Tertia exceptio confessionis factæ in fraudem creditorum ex pluribus etiam iustificari videbatur; Primò quidem ex petitione per Petrum usque sub die 21. Januarii 1580. coram DD. Consiliarij porrecta, instando pro irritatione fideicommissi, cui professabat sua omnia esse supposita, ad effectum, ut ex eo deduceret dotis filie, prout & voci compus effectus fuit, inde aliquid fluerens 1500. Hinc enim facillè colligi poterat, nullam ad eum parvenisse dotem uxoris, quia non docto de ejus consumptione, juris presumptione apud eum extitisset, cum presumatur quilibet in dies duci, vulgata l. fin. C. arbitri. inter.

Secundò quia confessio hujusmodi dote fuit admodum inverisimilis, ex quo, ut ex depositione D.

Alayfij Gadij viri Clarissimi confitetur, Præter D. Magdalene Pauper erat, aliisque etiam filiis gravatus, & omnino impotens ad dotem etiam florum 400. tantum. Id verò, quod inverisimile est, imaginem habere falsitatis dixit *Bald. consil. 180. n. 3. lib. 3. & in l. 1. n. 16. C. de servo. fugitivo.*

Et licet vir hic nobilissimus singulari esset, ipsi tamen etiam singulari ob eximia qualitates perionæ ad defensionem non parum deferri poterit, ad text. in sup. Nobilissimus, & ibi scribentes *diffinit. 97. in cap. 1. & 2. de testib. 3. cum alijs per Grammatic. consil. criminali. 13. post n. 22. cum seqq. Cassar. ad consuetudina. Burgund. Rubr. c. 6. in Gloss. 1. sub n. 6. ubi post Jusum. relatur, inquit, qual testis fide digno credendum esse, refert, & sequitur *Gabriel. de testib. conclus. t. n. 43. maxime in re difficilis probationis, ut ibi num. 27. qualis fuit proculdubio gesta in adeo longinquis paribus, & post tot annorum casum.**

Tertiò sequitur fraus ex eo, quod confessus hæc clam, & latenter emanavit in alieno territorio ad text. in l. ultim. ff. de Rit. nuptiar. in l. non existimo. ff. de admistrat. tutel. & in l. pupillus obligari 9. §. si tutor. ff. de tutor. tut.

Quartò quia facta fuit contra aliam confessionem juram de florum 400. sicque ab eo incursum fuit perjurium, quod sine fraude, & dolo esse non potest, ut per omnia in l. si quis major ubi Cagnol. pro communi n. 186. C. de transactio.

Quintò, & ultimo, quia a communiter accidentibus gravari fideicommissio, quibus non exstat filij masculi, facillè inadequatur ad fraudandum fideicommissarios, ut in terminis scribit *Alb. consil. 97. num. 32. ut sic supposita confessione in fraudem fideicommissi, nullum super ea confitiri poterit fundamentum ad Socin. in d. l. 1. n. 105. & 106. ff. solut. matrimo. & Menoch. d. presump. 22. num. 3. & num. 29.*

Quæ verò dicta sunt respectu confessionis per viam instrumenti factæ in Civitate Lucana, optimè procedunt etiam respectu summæ florum 400. alias Gabellæ Contradictum nificata, nam etiam hæc confessio pendente matrimonio facta procedentem saltem promissionem requirebat quantum est respectu ad subditos, ut post *Gloss. in Authent. de restitu. Jusum in dist. Authent. res, que sub num. 33. in 9. limit. C. communis de legat. Bald. Novell. de dot. part. 6. prius. privileg. 13. Rube. consil. 159. num. 5. lib. 2. & consil. 132. num. 19. lib. 4. Paris. consil. 52. & consil. 60. coloma. ultim. lib. 2. Roland. consil. 115. num. 26. lib. 1. Didac. variar. resolut. lib. 2. cap. 7. n. 6. Menoch. d. presump. 13. num. 30. & 31. Rube. consil. 78. sub n. 2. in secundo msa. Per. iniquis sic distinguendum ex communi d. quest. 2. n. 380.*

Et licet *Perregina. d. artic. 42. sub n. 83.* firmare videatur omnia privilegia dotis, tam respectu prælacionis adversus creditores mariti, quam omni alio respectu competeret doti consistere, non secus ac duci data, modo lapsi sint tempora exceptionis non numerate dotis, ex traditi per *Bart. in l. officium culum. final. C. qui potior. in pign. habet. cum alijs.*

Attamen præterquamquod consuetum locum tenet *Tiraquell. de retrad. covent. §. 4. Gloss. 6. n. 14. & nos sumus in fideicommissario, adversus quem non accurrit tempus dote exceptionis opponenda, ut prædiximus: Doctrina *Bart. & sequacium intelligenda est, prout clare loquuntur, præcedente semper dote promissione, & dummodo adversus talem confessionem nolla exstet fraudis conjedura, ut in proposito, ubi agitur de muliere mechanicam artem exercente in alienis, ac longinquis regionibus per nobilem adulescentem philocapum in uxorem ducta sine ulla affirmativa scriptura, saltem privata, ullius**

dotis

dotis constitutione, vel promissione, ex talique patre orti, qui inabus proutus habebatur ad dotem etiam 400. florenorum tantum, ut supra trigimus, quo casu (ubi scilicet non precebat dotis promissio) si post matrimonium contrahum apparet instrumentum dotis concessæ, accedatque sinistra aliquis personarum suspicio, de facili pro fideicommissio resolvendum esse statuit etiam *Perrugin. d. arti. 42. ante n. 84.* sique air ex facto responsum vidisse, itaque ita in effectum judicavit *Rot. Florentina sub dicta die 10 O. S. febris 1549.* de qua etiam supra mentionem fecimus.

Nec vis ulla fieri potuisset super varijs denunciationibus præterse hujus dotis Gabelle factis, tam quia neque ex denuncatione, neque ex solutione
60 gabelle interit ad probationem dotis, ut per *Almar. d. testi. 62. n. 6. lib. 2. & consil. 147. post num. 5. lib. 5. & Mascard. de probat. causis. 549. num. 5.* tum quia ex eorum varietate sibi invicem omnem adiungunt fidem, ut dicitur de testibus inter se variandis, Ac demum quia similes denunciations nil aliud sunt, quam confessiones post matrimonium nullo præcedente dotis promissione emanatæ, quod ut non semel diximus, sunt adeo suspensæ, ut nullæ eorum amatio habenda sit ratio, quoad præjudi-
62 cium creditorum, prout sic loquor *Rab. d. d. causis. 68. n. 2. Prius d. causis. 8. n. 380. & novissimè Martineus in tractat. de legat. & fideicommissis. lib. 4. cap. 3. num. 33.* cum alijs supra allegatis.

Ex quibus multis alijs omisiss, ne ad totalem fideicommissum, de quo agitur, exclusionem propere videremur, illud sctis exanatum duximus ut præcedenti dorum Adriæ deducione.

Alexander Zilechius Rotæ Prætor.

Hieronymus Carvatus Rotæ Auditor.

Marcus Antonius de Amatis Rotæ Auditor.

A D D I T I O.

ARGUMENTUM.

Prohibitio alienationis quando personalis dicitur, quando realis, & de pluribus effectibus, qui ex realitate oriuntur. Confessio dotis quando probet illius verum numerationem ad effectum obtinendi restitutionem ex bonis fideicommissi vigore *Aulien. res. quæ C. summas. de legat.*

SUMMARIUM.

- 1 Prohibitio alienationis directa ad bona importat fideicommissum reale.
- 2 Amplia non obstat expressio personarum demonstrationis causa facta.
- 3 Item realitatem important verba perpetuitatem denotantia.
- 4 Item subiecta materia, ut si prohibitio cadat super palatio infissi, & antiquo domus, Castro, Turri, vel Fortalicio.
- 5 Personalis dicitur prohibitio, si facta sit certis personis.
- 6 De exemplis prohibitionis huiusmodi remissio, & n. 14. & seq.
- 7 Limita, si subsequatur fideicommissum magis amplum favore omnium descendens de agnatione, & familia.
- 8 Intelligi quando ratio principaliter opposita est, non accessoria.
- 9 Ratio conservandi bona in descendens masculis familia, & agnatione efficit prohibitionem realem, & n. 17.
- 10 Amplia, etiam talis valentia probatur ex conjunctis.

- 11 Reijciuntur contrarium sentientes.
- 12 Fertur si ratio sit amplior dicto, & comprehendat personas non nominatas.
- 14 Verba relativa dotti n. prohibitorum alienationis factum personis eo magis reddunt persuasiva.
- 15 Limita stante contraria voluntate Testatoris probandi alienationem semper, & in perpetuum.
- 16 Verba impersonalia ita cum scripta realem fideicommissum important, & de exemplis remissio.
- 17 Limita si sint restricta ad personas antecessores expressas.
- 18 Item si consistat de contraria voluntate Testatoris.
- 19 In dubio tamen prohibitio realis præsumitur, non personalis.
- 20 Realitas fideicommissi primo operatur, quod illud sit perpetuum.
- 21 Item quod sit reciprocum.
- 22 Item quod prohibitio alienationis dicitur vestita.
- 23 Item quod semper dicitur stare principaliter, & independent.
- 24 Item quod testator etiam prohibita hereditate instituto, & ab intestato successio.
- 25 Item quod tali causa prohibita nedum partem suam, sed nec etiam aliam possit alienare.
- 26 In fideicommissis non datur extensio de causa ad causam, nec de persona ad personam.
- 27 Limita in alienationis prohibitionis reali, & de rationibus.
- 28 Refertur Barro contrarium sentiens.
- 29 Declara, ut prima opinio procedat in prohibitionibus, & de rationibus principaliter oppositis, altera in inverse sequativa.
- Limita primam opinionem, si cum realitate alia circumstantia non concurrant, ibidem.
- 30 Beneficium Authentice, quæ pro dotibus restituit, dicit procedit etiam in dotis post inane fideicommissum remissio.
- 31 Habet locum in dote restituta soluta, non in consignata.
- 32 Limita si præcedat dotis promissio.
- 33 Amplia, ut procedat promissio, & subsequente confesso probet numerationem etiam in præiudicium creditorum.
- 34 Fertur probat confessio, si pro satisfactione doli probentur assignata credita, & sequuta sit illorum exactio.
- 35 Item si in parte doli probetur numerata, & consistat debitorem habuisse bona, ex quibus illam potuisset solvere.
- 36 Impetratio non desinitur ex iudicio super ejusdem facto pro affirmatione doli, & de rationibus.
- 37 Imo ex quo mulier titatis creditoribus affirmationem obtinuit probatur veritas solutionis.
- 38 Item veritas solutionis arguitur ex subreptione eorum matrimonialium, & submisssione alimentorum pacifice uxori facta.
- 39 Item si confessio facta sit non favore uxoris, sed favore debitorum, qui in dote assignati sunt.
- 40 In iocunda conjugalium pro veritate, & simulatione confessionis presumatur illic, quæ veritatem suadet.

Ad num. 6. & seq.

Fideicommissum reale imponit verba prohibitionis alienationis directa in ipso bona Episcopi. *Rot. disp. 15. n. 16. Patricii. respons. 46. num. 4. tom. 1. Mans. consil. 355. c. 5. Palm. Nep. alleg. 232. n. 65. Benden. collat. 9. n. 66. & collat. 23. num. 5. & collat. 33. n. 38. tom. 2. Petr. de fideicommissis. quest. 2. av. 9. Pasor. de subreptione. quest. 673. n. 3. Torr. de primogenit. tom. 1. cap. 9. n. 183. fol. 78. Kaupfchild de fideicommissis. cap. 2. n. 4. Cappy. decif. 108. sub n. 2. Sard. decif. 254. n. 31. Cappy. Latr. decif. 38. n. 33. Fol.*

Fontanelli. decif. 169. num. 3. Rot. Januæ. apud Palm. Nep. decif. 438. n. 24. Rot. Rom. coram Emerit Jan. decif. 251. n. 14. Caprar. decif. 318. n. 8. & decif. 397. num. 21. in recet. decif. 136. n. 5. part. 8. decif. 67. n. 19. & 20. part. 13. decif. 411. ante n. 9. part. 14. decif. 216. n. 10. part. 16. decif. 481. num. 17. & decif. 568. n. 12. & 13. part. 18. post Confal. ad Peregrin. de fideicommissis. decif. 31. sub num. 21. post Torr. de pact. futur. succesi. decif. 199. ante num. 19. apud Castald. consilii. 191. n. 49. & in Afsiana fideicommissi, seu immiffionis 18. Februarij 1724. §. quarto demum coram R. P. D. meo Corio. Rot. Florent. apud Palm. Nep. alleg. 235. n. 6. & seqq. ubi quod procedit non obstat expresse pactionum demonstrationis causa facta, apud Ursat. decif. 13. n. 43. & decif. 23. n. 25. & in Petrasanthen. fideicommissi 11. Aprilis 1690. num. 1. in Florentina fideicommissi de Tornaquinis 12. Septembris 1699. infra imprimendis. in Florentina fideicommissi 9. Septembris 1719. artic. 3. super facultate alienandi num. 28. coram me, ubi plures referuntur, & in hac nostra decisione n. 6. Prout realitatem prohibitionis importante verba perpetuitatem denotantia Bouden. dict. collat. legal. 23. n. 6. tom. 2. Mansf. d. collat. 355. n. 5. Gob. consilii. 121. num. 7. tom. 1. Dyn. decif. 44. num. 9. Rot. Januæ. post Torr. de primogenitis. decif. 17. num. 64. & pluribus adductis apud Palm. Nep. dict. decif. 438. n. 25. Rot. Florent. decif. 82. n. 23. coram me, & in dict. Petrasanthen. fideicommissi 11. Aprilis 1690. n. 2. coram Venturino, & in citat. Florentina fideicommissi 9. Septembris 1719. artic. 3. num. 30. coram me. Rot. Rom. in recet. decif. 180. num. 10. part. 5. decif. 136. num. 5. part. 8. decif. 1. num. 70. part. 10. & post Confal. ad Peregrin. de fideicommissis. decif. 31. sub n. 21.

Realis etiam presumitur prohibitio ratione subiectæ materis, puta quia prohibitio cadat super palatio insigni, & antiquo domus, & familiæ, Castro, turri, vel fortalicio Menech. de presump. lib. 4. dist. presump. 68. num. 27. Petr. de fideicommissis. quest. 2. num. 12. Manf. de consuet. ultim. volunt. lib. 6. tit. 12. n. 7. Pofar. de substitut. citat. quest. 673. n. 10. & seqq. Knapfchilde de fideicommissis. relat. cap. 2. num. 8. Caprar. decif. 108. n. 4. Rot. Januæ. apud Palm. Nep. citat. decif. 438. n. 25. Rot. nostra in Florent. fideicommissi de Spinis 7. Februarij 1719. artic. primo ex n. 50. & seqq. coram D. meo Audet. Urbano infra locis loco, & tempore imprimendis.

E converso vero personalis dicitur prohibitio alienationis, si facta sit certis personis Torr. de primogenitis. tom. 1. cap. 37. §. 21. num. 366. fol. 376. Knapfchilde de fideicommissis. dist. 1. cap. 2. n. 14. & seqq. ubi adducit exempla prohibitionis personalis, & personalissime, quod & etiam facit Petr. de fideicommissis. citat. quest. 2. num. 36. & seqq. Rot. Florent. apud Palm. Nep. alleg. 234. num. 47. repetita apud Mansf. consilii. 620. & in dict. Florentina fideicommissi de Tornaquinis 1693. n. 36.

Quando vero subsequitur fideicommissum magis amplum favore omnium descendendum de agnatione, & familia ex ampliatione fideicommissi, & latitudine causæ, & rationis illud extenditur ad omnes, & efficitur reale, licet in specie Rot. consilii. 24. n. 24. Clarin. controu. 219. n. 49. & seqq. Barr. controu. 58. n. 50. ubi plures referunt, & seqq. ubi declarat hoc procedere, quando ratio principaliter appositæ est, non accessorie. Petr. de fideicommissis. quest. 2. n. 8. 16. 17. & 20. quest. 5. sub n. 84. & quest. 11. num. 577. Knapfchilde de fideicommissis. d. 1. cap. 2. n. 6. & 7. Pofar. de substitut. d. quest. 673. num. 5. & 6. Fontanelli. decif. 93. num. 10. & per tot. Palm. Nep. d. alleg. 232. n. 63. ubi plures. Rot. Florent. apud eum d. alleg. 234. n. 8. & seqq. & d. decif. 82. n. 23.

ubi plures concordantes coram me, & in speciatim 18. Petrasanthen. fideicommissi 11. Aprilis 1690. n. 10. & in dict. Florentina fideicommissi de Tornaquinis 12. Septembris 1699. n. 35. & in d. Florentina fideicommissi 9. Septembris 1719. artic. 3. n. 28. 29. & seqq. & n. 32. & plurib. seqq. ubi multipliciter ampliat, & declarat contrarios pariter coram me, ubique alij plures referuntur in tertio volumine meorum decisionum impendenda. Rot. Rom. coram Caprar. decif. 307. n. 10. post Bouden. collat. legal. 65. num. 7. tom. 1. post Torr. de pact. futur. succesi. decif. 199. n. 18. in recet. decif. 166. num. 6. part. 17. & apud Giovannon. consilii. 75. n. 83. lib. 1.

Et quod prohibitio alienationis munita ratione, quia intendit, & disponit quod bona conserventur in descendendis masculis, familia, & agnatione, dicitur realis Redensf. consilii. 60. n. 19. Alleg. ad consilii. 80. n. 11. & consilii. 81. n. 13. lib. 2. Bouden. d. collat. 23. n. 7. lib. 2. Gob. consilii. 121. n. 6. & 7. ubi plures tom. 1. subditi procedere etiam si ejus voluntas probaretur ex consequenti Peregrin. de fideicommissis. artic. 11. n. 54. & consilii. 45. n. 13. lib. 1. Confal. ad eundem artic. 30. §. 3. 2avo obsequio sui. mibi 183. & 184. in Venetis impressione, & in Lugdunen. fol. 181. Torr. de primogenitis. tom. 1. dist. cap. 9. n. 162. fol. 75. ubi alios refert, subditi prohibitionem semper esse reale, quoties ratio est adjecta per modum causæ finalis. Dyn. decif. 44. n. 9. Caprar. decif. 108. n. 3. Zucchard. decif. Laurif. 76. n. 55. & seqq. Sord. decif. 125. num. 5. Rot. Florent. supra decif. 18. num. 9. apud Ursat. dict. decif. 13. n. 48. Rot. Rom. apud Giovannon. consilii. 75. num. 23. lib. 1. post Torr. de pact. futur. succesi. decif. 199. sub n. 17. & 18. post Bouden. collat. 65. sub n. 7. tom. 1. in recet. decif. 67. n. 10. part. 13. decif. 358. n. 5. part. 16.

Quidquid contrarium dixerint relati a Torr. de primogenitis. cap. 37. §. 21. sub num. 365. & 366. fol. 376.

Maximè quando ratio est amplior dicto, & comprehendit personas non nominatas, nec contentas in prohibitione, quo casu fideicommissum extenditur ad limites rationis expressæ, & evadit reale Alleg. ad consilii. 80. num. 34. lib. 2. Redensf. consilii. 29. sub n. 3. Clarin. controu. 219. n. 49. & seqq. Alleg. grad. Jan. controu. 37. num. 43. Rot. Lucen. post Torr. de majoratib. decif. 32. n. 8. Rot. Florent. in d. Florentina fideicommissi 1719. artic. 3. n. 53. & seqq. coram me, ubi declarat materiam Rot. in recet. decif. 193. n. 2. part. 1. & decif. 32. n. 32. part. 8.

Prohibitio ad certas personas restricta eo magis dicitur personalis, si post nominatas personas Testator usus est verbis relativis dicti, vel similibus, 24. quæ personalitatem importent in specie Rot. Lucen. post Torr. de primogenitis. dist. decif. 32. n. 25.

Hoc tamen non procederet, quando constaret de voluntate Testatoris prohibendi alienationem semper, & in perpetuum, nam cum ex hoc resultet ipsum vocare voluisse omnes, quibus inhiat fuit alienationis prohibitio, dilationes relative ad personas non alterant meritum prohibitionis realis, ut post plures decisiones, quas refert, prolequitur d. decif. Florentina fideicommissi 9. Septembris 1719. artic. 3. n. 30. & seqq. coram me, & n. 46. & 47.

Quid si Testator in prohibitionem alienationis usus sit verbis impersonalibus, quæ in rem scriptæ sunt? recte fideicommissum voluisse dicit Knapfchilde de fideicommissis. cap. 2. n. 4. ubi plures citat, & num. seqq. ubi hujus prohibitionis exempla adducit, & n. 13. quod repetit Petra de fideicommissis. dist. quest. 2. n. 28. & seqq. Rot. Januæ. apud Palm. Nep. d. decif. 438. num. 24. Rot. coram Emerit Jan. decif. 1289. n. 7. Rot. Florentina. in d. Petrasanthen. fidei-

fideicommissi 11. *Aprilis* 1690. n. 11. inferius insuper addi ubi alij allegantur.

Sed hoc non omnino habet, si constet verba impersonalia fuisse restricta ad personas successedentes expressis, quia tunc prohibio impersonaliter concepta in merè personalem resolvitur, ut post alios, quos refert *Rot. coram Emerix Jun. d. decif. 1189. num. 8.*

Proue si aliter constaret de contraria voluntate 18 *Testatores*, ut prosequitur eadem *Rot. coram Emerix Jun. citat. d. decif. 1189. n. 9.*

Si ve d' ex dictis per Testatorem res aliquo modo redderetur dubia, id hæc dubietate prohibitoria presumenda esset realis, non personalis *Bonden. colluct. g. num. 68. & colluct. 23. a. 8. lib. 2. Palm. Nep. alleg. 332. n. 61. Menuch. de presump. lib. 4. presump. 68. n. 22. Petr. de fideicommissi. quest. 2. n. 11. & 19. Kaufschilde ord. tract. cap. 5. n. 3. Fufar. de substitut. quest. 673. num. 13. Rot. Florent. in Florentina fideicommissi. g. Septembris 1719. art. 3. super facultate alienandi num. 28. ubi plures concordantes coram me, & in presenti decisione n. 13.*

Effectus autem ex realitate fideicommissi prolati minus unum est, quod realitas prædicta perpetuaretur fideicommissi importat *Allegat. contrav. 37. num. 39. & seqq. Episcop. Rocc. d. dispur. 15. n. 16. Palm. Nep. in causa Florentina allegat. 212. a. 59. & 60. Kaufschilde de fideicommissi. d. cap. 2. num. 42. Dyn. decif. 44. n. 11. Rot. Taurin. post Torr. de primogenit. decif. 17. n. 64. & num. 114. & apud Palm. Nep. d. decif. 438. sub n. 25. versic. hoc autem realitate ubi amittit. Rot. Florent. decif. 88. n. 28. coram me, & in Florentina fideicommissi de Turnachinis 12. Septembris 1693. n. 35. infra imprimenda Rot. Rom. apud Castald. consalt. 198. n. 34. ubi concordantes, & in Astulana fideicommissi, fra immixtionis 18. Februarii 1724 g. quarto demum coram R. P. D. meo Cario.*

Item quod tale fideicommissum sit reciprocum *Peregrin. de fideicommissi. artic. 13. num. 51. & 52. Episcop. Rocc. d. dispur. 15. n. 16. Rot. Taurin. apud Ursic. decif. 23. a. 25. Rot. Rom. in reuoc. decif. 268. n. 7. & decif. 411. num. g. part. 14. & decif. 508. n. 12. & 13. part. 18. & apud Castald. consalt. 198. num. 60.*

Et quod prohibio alienationis dicatur restricta *Allegat. Sen. consil. 92. num. 31. lib. 1. & in alia causa hujus domini Allegat. Jan. contrav. 37. n. 37. 38. & 40. Fufar. consil. 142. n. 80. Torr. de primogenit. tom. 1. cap. g. n. 103. fol. 73. Rot. Januæ post eam d. decif. 17. cum 114. Rot. Rom. in reuoc. decif. 163. num. 11. part. 10. & decif. 67. num. 19. part. 13. Rot. Florent. in Petrasanensis fideicommissi 11. Aprilis 1690. n. 12. ubi alios allegat.*

Multi etiam tenent, quod stante realitate prohibitionis non intret dispositio, an illa sit principaliter, vel accessorie appositæ, vel quia semper præsumitur hæc principaliter, & independenter, vel quia cum agitur solum de interpretando fideicommissum jam inducitur prohibio alienationis, quocumque modo apposta sit, semper inseruit pro de sumenda mente Testis oris, & fideicommissi declaratione *Andreas. contrav. 340. n. 11. Castald. contrav. Jur. lib. 5. cap. 93. g. 6. num. 23. Peregrin. de fideicommissi. artic. 4. n. 33. de Luc. eodem tract. disc. 93. num. 7. Torr. de primogenit. tom. 1. cap. g. n. 161. fol. 75. Rot. Januæ post eam decif. 17. n. 113. & apud Palm. Nep. d. decif. 438. n. 28. & 29. ubi plures citat. Cornazzan. decif. 122. a. 26. Rot. Florent. decif. 77. num. 41. & 42. coram me. Rot. Rom. coram Bich. decif. 141. n. 12.*

Rursus ubi prohibio est realis, prohibes alienationem, censetur etiam prohibere hæredes institui-

tio, & ad intestato successio *Riminald. Jun. consil. 179. n. 83. Petr. de fideicommissi. d. quest. 2. num. 24. & quest. 8. n. 285. & 302. Rot. Januæ apud Palm. Nep. decif. 438. a. 26. & n. 30. & seqq. ubi amplius.*

Telique eslo prohibitus nedum partem sum, sed nec etiam aliam potest alienare *Bev. consil. 24. n. 23. Petr. de fideicommissi. d. 3. quest. 2. n. 25.*

Et quamvis in fideicommissis non detur exceptio de casu ad casum, nec de persona ad personam, ut plenissime dixi supra in addit ad decif. 16. n. 2. & seqq. & abunde etiam scribit Kaufschilde de fideicommissi. cap. 7. n. 103. & seqq. & n. 106. & seqq. Barra contrav. 60. num. 6. & seqq. & a. 15. & seqq. Bonden. colluct. 12. n. 20. & seqq. tom. 2. Peregrin. decif. 174. n. 2. ibique Rot. Januæ. n. 20. 17. & 31. & in Senogallien. immixtionis 28. Novembris 1712. g. & efficacia, & seqq. coram Eminentijsi. D. meo Cardinali Falconerio.

Attamen quando versumur in alienationis prohibitionis reali, tunc sicut prohibio est perpetua, & perpetuum etiam fideicommissum, ita talis prohibio durat, & de casu ad casum, ac de persona ad personam extenditur *Riminald. Jun. consil. 179. n. 2. Petr. de fideicommissi. d. quest. 2. num. 23. & 42. & quest. 5. sub n. 66. versic. & quod ex identitate, & sub num. 84. prope fin. Kaufschilde eodem tract. d. 3. cap. 2. sub n. 11. versic. effectus fideicommissi, & plenius cap. 7. n. 109. ubi plures alios citat.*

Quamvis hæc conclusionem impugnet Barra d. d. d. contrav. 58. sub n. 50. & seqq. declarans illam procedere in prohibitionem, & ratione principii appositæ non in consequentia, quod etiam firmavit Rot. apud Peregrin. decif. 134. n. 21. in reuoc. decif. 300. n. 28. part. 1. Rot. Florent. in Florentina fideicommissi de Turnachinis 1693. n. 37.

Et quod non concutitur in contrarium aliqua circumstantia, sola realitas fideicommissi illius extensionem de casu ad casum non operatur, post plures, quos refert Rot. in d. Senogallien. immixtionis 28. Novembris 1712. g. nec præfatus coram Eminentijsi. D. meo Cardinali Falconerio.

Ad num. 30. & seqq.

Vide ad mysterium Farinell. ubi alios refert *re-33* *spus. 69. n. 1. & seqq. tom. 1.*

Ad num. 33. & seqq.

Authent. rei, qui habet locum solum in dote effectivè solute, non in confessione Rot. Florent. apud Ursic. decif. 12. n. 7. & seqq. & decif. Florent. 51. n. 14. coram me, & a. seqq. ubi concordantes, & limitatines, & declarationes adducentur. Rot. Rom. apud Palm. Nep. decif. 365. n. 13. & seqq. & in Romana immixtionis 2. Maij 1710. g. non obstat coram Reverendiss. D. meo Aldrovand. in Faventina fideicommissi super reversione 13. Februarij 1713. g. replicationem in eam eodem, in Romana Sabotat, fra locum coram Lancello, & g. signum, ubi quod hoc non procedit, quando confessio non est simplex, sed illem precedit promissio dotis, quod casu confessio probat veram solutionem, tam contra maritum, & ejus hæredes, quam contra fideicommissarios, & tertios creditores, & respectu fideicommissariorum tradunt etiam Fufar. de substitut. quest. 513. n. 29. Pastal. de part. potest. part. 2. cap. 7. n. 54. Berfua. de viciis cap. 2. quest. 23. n. 30. Rot. coram Seraphim. decif. 678. a. 9. & 10. Darnet. Jun. decif. 726. n. 12. & in d. Romana immixtionis 2. Maij 1710. g. minimè coram Reverendiss. D. meo Aldrovand. & in Persina immixtionis 17. Junij 1718. g. effectus versic. quia confessio coram Eminentijsi. D. meo Cardinali Falconerio, & respectu tertij creditoris Sord, qui bene addit cursil. 117. num. 23. Afflicti. decif. 452. num. 12. & 13. Rot. Florent. apud Allegat. decif. 68. n. 10. Adnot. ad Durant. decif. 108. num. 10.

FLORENTINA
Fideicommissi.

nov. 10. Rat. Rom. coram Doucere. Jan. deiff. 375. u. §. deiff. 726. n. 12. & deiff. 844. n. 4. & in Romana dotis 6. Decembris 1703. §. adversus eam R.P.D. Rosault de Gamaches.

Et fortius confessio predicta probat solutionem, si pro satisfactione dotis probetur assignata fuisse bona, vel crediti, & sequatur illorum executionem, ut in specie observat d. deiff. Florent. 55. nov. 16. & seqq. coram me. Rot. Rom. in d. Romana Salviani 1711. §. maxime, in Romana dotis 05. Januarij 1723. §. quippe, & seqq. & 6. Decembris ejusdem anni §. adversus eam R.P.D. meo Rosault de Gamaches.

Prout si confessio dotis recepta in parte probetur vera, nam tunc in totum vera presumitur, maxime si non constet de inopia debitoris dotis, sed imò doceatur istum habuisse bona, cum quibus illum solvere potuisset, ut in individuo persequitur Rot. in d. Romana immisissiois 2. Maij 1710. §. plures coram Reverendiss. D. meo Aldrovandis, & in Faventina fideicommissi super reservatis 13. Februarij 1713. §. secus autem coram eodem, & in Romana dotis 6. Decembris 1723. §. quippe, sequetur, & seqq. eam R.P.D. meo Rosault de Gamaches.

Nec impotentia debitoris desumi potest ex iudicio super ejus bonis facto pro ass. curatione dotis, huc enim locus est eo ipso, quod vir incipit male uti substantia sua, & suspectus redditur de dissipatione, ut in puncto considerat Rot. in d. Romana dotis 6. Decembris 1723. §. non abstant coram R.P.D. meo Rosault de Gamaches.

Imò ex quo mulier citati mariti creditoribus suis dotis declarationem obtinuit, ex hoc probetur veritatem confessionis, & solutionem dotis, persequitur Rot. in d. Romana Salviani, seu locorum mentum 1711. §. non attestata coram Larietta, & in Romana dotis 17. Januarij 1710. §. confitit coram Scotto confirmata §. Decembris ejusdem anni §. firma namque coram eodem.

Presumitur etiam dotis soluta, & mariti confessio vera, si vir dicit onera matrimonii sustinuit, numquam de dote conquisitus fuit, & uxori alimentis decenter, & pacifice prestavit Rot. in nullius, seu Terra Pontiani crasus 10. Maij 1709. §. preterquam coram Priolo, & in d. Romana immisissiois 2. Maij 1710. §. secus coram Reverendiss. D. meo Aldrovandis, & in d. Faventina fidei commissi super reservatis 13. Februarij 1713. §. secus autem coram eodem, & in citata Faventina fideicommissi super reservatis 13. Februarij 1713. §. secus autem coram eodem.

Quemadmodum etiam confessio vera presumitur, & exclusa remanet illius simulatio, si ista facta non sit favore uxoris, sed favore debitorum in dorem assignatorum, quos non presumitur maritum voluisse liberare a debito, nisi illud effectivè solvissent, in individuo Rot. in d. Romana immisissiois 2. Maij 1710. §. altera coram Reverendiss. D. meo Aldrovandis, & in citata Faventina fideicommissi super reservatis 13. Februarij 1713. §. secus autem coram eodem.

Si tamen conjecturæ hinc inde militent pro veritate, & simulatione confessionis, preferuntur illæ, quæ veritatem fuscant, publicique instrumenti assensum habent, quæ evelli non possunt, nisi undeque claris, & concludentibus probationibus destruantur Rot. in d. Romana dotis 25. Januarij 1723. §. ita quidem, & d. atque, & 6. Decembris ejusdem anni §. quippe conjecturæ coram R. P. D. Rosault de Gamaches.

10. Decembris 1602. ex lib. Motivorum. 85. d. c. 259.

ARGUMENTUM.

Jus offerendi an, & quando habeat locum. Fructus fideicommissi a quo tempore sint restituendi.

SUMMARIUM.

- 1 Sententia in iudicium transacta executioni demandari debet.
- 2 Jus offerendi transacti reiectum in sententia, quando directè repugnare verbis sententia.
- 3 In hypothecaria habet locum jus offerendi.
- 4 Limita, si sit accessoria ad factum, & offerens non habet causam a debitorum.
- 5 Item jus offerendi habet locum, si obligatio sit simplex, & pura, non autem verbalis.
- 6 Item si sit realis, non autem verbalis tantum.
- 7 Item in obligatione talis debitor, vel saltem totius integri valoris bonorum.
- 8 Possessor fideicommissi ob negligentiam non potest facit fructus suos.
- 9 Limita primi, ut teneatur cum melioramenti illis compensare.
- 10 Limita secundo, quando fructus ad alium spectabant.
- 11 Limita tertia in terminis Statuti Florentini, capis vigore legata, & fideicommissi debetur a die mortis obsequio alia agnitione, seu declaratione.
- 12 Declara, quod secundum aliquos saltem extrajudicialis requiritur.
- 13 Contra declarationem, quod secundum hoc Statutum nulla requiritur interpretatio, cum legata, & fideicommissa exequantur ad formam quarantegia habentis vim sententia.
- 14 Que facit rem notoriam.
- 15 Et excludit omnem defectum non petiti, vel non excepti.
- 16 Illamque opinionem tamquam verioris secuta est Rot. Florentina.
- 17 Obligatio quod eodem momento introduatur, & mora contrahatur est inconveniens.
- 18 Limita, ut talis exceptio opponi non possit in instrumentis quarantegia.
- 19 Item limita in hoc Statuto Florentino præscribente præ termino diem mortis, quia tunc gravamen dicitur constitutum in mora obsequio alia interpretatione.
- 20 Ab expressis absolventur partes ex aliqua iusta causa iudicii arbitraria.
- 21 Maxime vero stante partium consanguinitate.

DECISIO XXIV. la 2.

In Causa Ricasoli, e Antinori.

Retulimus admodum Magnificis, & Clarissimis DD. L. T. & Consiliariis executionem petitam per D. Porriam de Ricasoli Baronibus mori & nos de quibus in actis contra D. Antonium de Antinoribus fore, & esse concedendam, & teneri ad solvendo fructus decursos a die hinc concessæ usque ad adusum relaxationem ad rationem scutorum obsequia pro quolibet anno, & fructus perceptos a die purificationis fideicommissi, ut in sententia desuper lata ad idem rationem scutorum obsequia similium compensari debere cum melioramenti in dictis bonis factis per dictum D. Antonium, & D. Joannem ejus patrem pro concurrenti quan-

ti quantitate, quam declaravimus ascendere ad summam scutorum obtingentorum de libris septem pro quolibet feuto, & ambas partes iustis de causis ad expensis absolvi debere.

Quia cum ad eas favorem dicta nobilis Portia favorabilem sententiam habuerit, quæ fecit transire in iudicium, conveniens erat, ut illa mitteretur executioni, juxta text. in l. si non obstat l. 4. §. si ex conventionem ff. de rei judic. ubi Bartol. sibi in aliquo non obstantia, quod de jure offerendi per dictum D. Antonium objiciebatur, nam cum die 3. Septembris presentis anni Excellentiss. DD. Tres Rotæ illius temporis pronuntiaverint, bona fideicommissaria fuisse devoluta Excellentiss. D. Raphaeli de Antinoribus, & prædium de Scandicis peritum spectare ad dictam D. Portiam dicitur non expedire, quæ D. Antonium Antinori condemnandum esse ad dimittendum, & relaxandum dicta bona fideicommissaria una cum fructibus perceptis, & percipiendis a die litis contestatæ usque ad diem actualis relaxationis, prout læt in dicta sententia, ad quam semper habetur relatio, videtur quoque dictum non obstat jure offerendi tamquam directè contrarium ad dictas veritas dominium, ac restitutionem importantibus, etiam quod in memorata sententia subsequantur illa verba; detinenda donec, & quoties fuerit integrè dicitur non satisfacta de dubiis, seu elemosynis filiarum dicti D. Raphaelis, & D. Portie ejus uxoris, & de omnibus, & singulis alijs expensis, ex quibus inferitur hypothecaria, in qua passim sepè dictum jure offerendi dari creditur, nam cum illa hypothecaria (quatenus hypothecaria verè nuncupanda esset) sit accessoria ad factum, de quo agitur, excludit omne præteritum jure offerendi, maxime quando offerens non habet causam adhibitor, ut in illa specie in terminis tradit in antiqua lictura, ac nova additione Bald. in l. Pundus §. qui pignoris num. 2. vers. in glossa non præfice §. quib. mod. pig. vel hypothec. solvat. Præterquam quod ubi dictum jure competere, prout reuera ex præmissis non competit, illud procederet in oblatione simpliciter, & pura, non autem conditionali, de qua agitur, per ea, quæ tradit Bald. in l. acceptum n. 14. C. de usur. & Negusant. in suo tract. de pignoris & hypothec. 2. part. 3. memb. 5. part. princip. num. 10. & seqq. inter tract. magna. tom. 6. fol. 235 cum similibus vulgaris.

Secundò in oblatione reali cum obligatione, & deposito, non autem verbalis tantum Cephal. consil. 298. n. 15. lib. 2.

Tertiò in oblatione totius debiti, vel saltem totius integritatis valoris bonorum, juxta tradita per Bartol. in l. in his C. de præd. & ann. reb. noviculis, lib. 1. 1. Aymon. consil. 298. num. 16. vers. secundum respondens. Berret. consil. 149. n. 3. non autem in penitus diversis.

Prout nec etiam eidem D. Portie dicitur non obstat, quod sibi pariter objiciebatur de retentione ratione melioramentorum in dicto Prædio factorum ad dictam summam scutorum obtingentorum, juxta liquidationem factam ascendentium, cum illa veniant compensanda cum fructibus perceptis ante litei contestatam ad rationem scutorum octuaginta, ut supra, non obstante in aliquo negligentis dicti Excellentiss. D. Raphaelis circa agnitionem sapiedi dicti fideicommissi, nam licet quandoque ob negligentiam non petentis, heres faciat fructus suos, illos tamen compensare teneatur cum melioramentis l. sumptus ff. de rei vindicat. ubi Bartol. & alij Socin. Jun. consil. 182. num. 34. lib. 2. Caffer. consil. 147. num. 6. in princip. lib. 2. Capper. decif. 93. num. 12. Pregrin. de fideicommissis. artic. 50. num. 65. fol. 478. tergo, ut pluries fuit tentum in Rotæ illa, videlicet in causa illo-

rum de Monte longo cum pauperibus decessit die 4. Octobris 1540. ut ex lib. Motivorum. 15. in qua invenit rota Rotæ, & in causa Bernardi quondam, Alonzi de Biaz contra Carnellum de Alveitici die 4. Aprilis 1574. ut ex lib. Motivorum. 38. n. 154. maxime quando dicti fructus percepti spectabant ad alium, ut declarat Socin. Jun. consil. 182. n. 35. firmando opinionem, ut in illa specie, in qua, quod plus est, cum ex summa Statuti Radr. 31. de execut. legat. lib. 2. omnia, & singula legata, & fideicommissa sequuta morte mandentur executioni, quemadmodum instrumenta quantantia certum terminum continentia, non obstante quod hereditas non fuerit adita, vel apprehensa, a die mortis dicti Jo: Sapiedi dicti D. Raphael dicitur factus Dominus, & juridicè declaratus talis, etiam absque alia agnitione, aditione, seu declaratione, ut in terminis Statuti nostri Florentini dicitur Paul. de Caffer. consil. 55. in princip. lib. 1. & in l. restituta num. 5. ff. ad l. bell. quæ fortè requiri debere quandoque pretenti perisset, saltem extrajudicialiter secum ad Bartol. consil. 44. num. 11. lib. 1. & Perregin. de fideicommissis. artic. 2. num. 58. in vers. causa non fol. 14. & opinionem hujus Rotæ, quæ alius lib. 24. Decembris 1592. in causa D. Leonardi, ut in lib. 28. Motivorum. n. 47. consil. in terminis memorati Statuti requiri interpellationem, quia præterquam quod stantibus verbis Sapiedi dicti Statuti Radr. 31. reducens legata, & fideicommissa ad eam executionem, quam habent instrumenta quantantia certum terminum continentia, videtur excludi omnia interpellatio, cum præceptum quantantia habeat vim sententiæ, ut probat Bartol. in l. cum qui §. 1. in fin. ff. de Jur. jurand. & Guid. de Sacer. in suo tract. de instrument. quantant. n. 1. inter tract. magna. tom. 6. part. 2. fol. 338. tergo. & rei iudicium, ut per text. in l. si debitor 22. ff. de Judic. & in l. debitoribus 31. ff. de rei judic. tradit idem loco proxime citato n. 51. fol. 339. tergo. quæ facit notariam Lozfranc. in cap. quoniam contra fuisse de probat. 142. fol. 6. excludens omnem defectum non petiti, vel non excepti Anton. de Barr. in suo tract. de Inter. artic. 4. n. 8. inter tract. magna. tom. 4. fol. 54. opinio Casteros. in istis terminis Dominus verior fuit, maxime, quod cum melioribus rationibus, & in expugnabilibus sanationibus secuta fuit eadem Rotæ Florentina die 20. Octobris 1578. in causa D. Simonis Albizi de Fortuna, ut in lib. Motivorum. 47. n. 66.

Nec dicatur id non esse juridicum, quia non convenit, quod eodem momento introduceretur obligatio, & mora committatur, ut in l. quævis ff. de verb. obligat. & per Bartol. in d. l. cum qui §. 1. ff. de Jur. jurand. n. 3.

Nam præterquam quod hujusmodi exceptio in instrumento quantantia videtur prohibita, cum adversus illud non possit opponi, nisi exceptio solutionis per aliud instrumentum quantantia, & prædicti de non petendo, seu nullum Guidon. de Sum. ubi supra n. 1. & 54. inter tract. magna. tom. 6. part. 2. fol. 339. respondetur, cum Statutum ponit per terminum diem mortis, ille, qui teneat restituere hereditatem dicitur in mora constitutus absque alia interpellatione, ut decidendo hunc articulum in terminis instrumenti quantantia scribit Brodoli. de Barr. in suo tract. de quantant. in 2. part. consil. 9.

Reduximus, ac taxavimus fructus memoratos, ac melioramenta ad summam, de qua supra, quia tantum de jure fieri debere secundum probationes factas, locique inspectionem existimamus, & ambas partes ab expensis absolvimus, quia ex præmissis iusta causa id facienda [quam Juxta ex qualitate facti, & personarum conditione arbitrat, seu-

dam *Apo. in sua prax. Judicial. §. 32. limit. 5. n. 2. fol. 418.*] ostendebatur, considerata maxime partium consanguinitate.

Alexander Ziletti Prator.
Hieronymus Corretione.
Marcus Antonius de Anatis.

A D D I T I O.

A R G U M E N T U M

Pateo ex Summario.

S U M M A R I U M.

- 1 DE materia Juris offerendi remissio.
- 2 Jus offerendi non competit fideicommissariis ad recuperanda bona fideicommissa distracta vigore Aochen. res. que.
- 3 Tenetur tamen uulter cedere jura fideicommissaria, ut agere possit.
- 4 Meliores, qui percipit fructus, illos impetare tenetur in meliorata.

T Angitur in hac decisione materia Juris offerendi, super qua quando casus contingit, vide pleoissimas decisiones in *Ausulana Juris offerendi* 1688. & 1689. *teram Hieronimo impressis*. post *Albit. de insensant. in Jud. decis. 12. la. 1. & decis. 13. in Cornetana juris offerendi* 1699. & 1700. *coram Eminent. della Tremolle impressis*. post *Constantin. ad Statut. Urb. decis. 198. & decis. 199.* & confirmata 18. Novembris 1701. *coram* *bei. m. R. P. D. meo Mato*, & 13. Martij 1703. *per tot. coram eodem*, & 9. Martij 1703. & 21. Junij ejusdem anni *per tot. coram Cardinali Sisto*, & in *Resina immixtionis* 18. Maij, & 2. Decembris 1705. *pariter per tot. coram beo. m. Mato*, 10. Maij, & 10. Decembris 1706. *coram Cardinali Sisto*, & in *consecratorij in eadem causa emanatis coram Omanno*, & *Molinet*, & iterum in *Resina Juris offerendi*, seu *prælationis* 13. Martij 1711. *coram Reverendiss. D. meo Aldrovando*, & in *Farsen. juris offerendi* 6. Decembris 1702. *teram beo. m. Ansaldo*, & in *Forsitien. juris offerendi* 18. Junij 1710. & 27. Junij 1712. *coram eodem*, in *Resinens. bonorum* 1. Martij 1720. §. exiudi, & *segg. teram R. P. D. Corio*, in *Romana*, seu *Præmissis juris offerendi* 1. Julij 1720. *coram Cerro*, & vide etiam scriptis a *de Angel. in append. ad 2. tom. de confession. quest. 82. n. 1. & per tot. fol. 226.* & que dicto sunt supra *decis. 18. n. 28. & segg.* ibique ego in *addit. n. 31. & segg.*

Jus offerendi non competit fideicommissario, qui vult recuperare bona fideicommissi a muliere excoꝛporata, & possessor pro ejus dote, & multo minus ab alienatoriis, quia illa vigore *Authenticæ res, qua evaserunt libera*, non secus ac si nunquam fuissent fideicommissi supposita, ut ex pluribus Rotæ Florentinæ judicatis, & decisionibus, classicisque Dodoribus *semat decis. 108. n. 3.* inter impressas *coram me*, ubi contrarios adducit, & reprobat, quibus addimus *Randen.* qui alios citat in nova *append. ad lib. 1. collect. 3. n. 1. & 2. versit. has habuit, & segg.* impressis. post ejus *missell. juridic. fol. 223. column. 1. post med.*

Tenetur tamen tali casu mulier cedere jura fideicommissi petenti, ut agere possit pro reintegratione fideicommissi, ut pluribus individualibus auctoritatibus relatis, plenè *Rot. post differt. 37. Præter. decis. 4. n. 12. cum duob. segg.*

Ad num. 6.

Quod meliores, qui percipit fructus, illos impetare tenetur in meliorata, dixi supra in

addit. ad decis. 3. num. 46. ubi plures alie auctoritates, & decisiones præsertim Rotæ Florentinæ adducuntur.

FLORENTINA

Fideicommissi.

14. Decemb. 1602. Ex lib. Matr. 85. à s. 278.

A R G U M E N T U M.

Substitutus compendiosè cum ditione *quandocumque*, licet per verba directa civilia, tamen succedit in vim fideicommissi, probatis extremis necessarijs. Pro legitima, & trebellianica retentio conceditur.

S U M M A R I U M.

- 1 Substitutio facta per verbum quomodocumque tribuitur ad casum fideicommissi, licet concepta sit per verba directa civilia.
- 2 Maxime si in testamento sit inserta clausula codicillaris.
- 3 Sine filijs quisque decessisse præsumitur, quando contrarium non probetur, & de ratione n. seg.
- 4 Quando negativa contestatur tam naturali statu, statim dicitur fundata intentio proponentis.
- 5 Et qui coventurum prætulit, probare debet.
- 6 Descendens probatur per testes, instrumenta, aliosque antiquos scripturas, maxime in antiquis.
- 7 In petitione fideicommissi sufficit probare per testes bona remansisse in hereditate Testatoris, & a reus coventurum possideri.
- 8 Dux quartæ debeatur filijs primi gradus sub conditione gravatis, si licet legitima, & trebellianica.

D E C I S I O XXV.

In Causa Rondinelli, e Niccolini.

Omni de Rondinelli, uti descendentes ex DD. Francisco, & Rosso fratribus utriusque conjunctis D. Donati senioris instituerunt Judicium contra D. Joannem Niccolinum, aliosque litis consores, uti posseditores quorundam bonorum dicti quondam Donati, & petierunt declarari, stante morte omnium ejusdem Donati filiorum absque filijs, & descendens, purificationem esse ad favorem illorum fideicommissum illud, de quo in dicti Donati testamento, & successore eodemque reos conventos ad bonæ prediæ dimittenda, uti fideicommissio desuper narrato obnoxio.

Ex adverso autem fuit oppositum fideicommissum non extere, & in omnem eventum, petitum declarari reos conventis competere retentionem pro legitima, trebellianica, impensis funeris, dote materna, melioramentis, aliisque de jure debitis Donato seniori filio fideicommittentis, & Authori eorum coventorum.

Tandem ego in eam sententiam veni, ut fideicommissum extaret; atque illis reos conventos, juxta agentiam vota condemnari, dæta tamen ejusdem retentione petita, pro eo, quod dicto Donato seniori debitum erat ex hereditate paternæ, juxta liquidationem in executione nostræ sententiæ faciendam.

Morus, quod fideicommissi existentiam ex his, que tradit in puncto *Barz. in l. sententiæ num. 33. ff. de vulgar. & pupillar. Gloss. & idem Barz. in l. verbis trivibus ff. eodem*, & *ibidem Jussum num. 18. Aug. in l. sententiæ n. 13. ff. eodem*, & *ibidem Arr. cel. 9.*

est. 9. *Clau.* n. 25. & *Socio. Jun.* n. 224. *Aretin.* in §. *extraneo Inst. de pupill. Franc. Aret.* in d. l. *verbis civilibus*. *Gaid. Pap. decif.* 173. *Gleff.* in d. §. *extraneo*. *Bald.* in l. *ex tribus* n. 4. *G. de inoffic. testam.* *Angel.* in l. 1. §. *de hered. instit.* *Alicin.* in d. l. *testario* n. 66. *Dec.* in l. *precibus*, num. 17. *G. de imp. & alijs fidei.* & ibi *Sop.* n. 59. *Corn.* n. 57. & *Cagnol.* n. 90. *Burr.* qui dicit sic scriberi Florentine in cap. *Raynaldus* n. 32. *de testam.* in 6. & tandem *Herb.* qui communem dicit *confil.* 113. num. 8. volum. 2. In quibus omnibus locis constitutum est, quod si testator, substituendo filijs, utitur illis verbis: *Quandocumque filij mei decesserint, talem heredem instituo*, proar in casu nostro factum fuit, 1. calla substitutio (licet facta per verba directa civilia) trahitur ad easdem fideicommissi, maxime 2. in testamento sit inserta clausula codicillaria, *Peregrin.* alios refert in *tratt. de fideicommissi. n. 34. n. 69. & 73.* vel etiam clausula *enai melior modo idem Autor ibidem* n. 76.

Idem videtur probatum, filios a primo Testatore heredes institutos, omnes sine filijs decessisse, 3. idque ex eo, quod contrarium non fuit per reos conventos probatum, ad tradita per *Rip.* in l. *ex fidei* §. *si quis autem* n. 9. ff. *ad Trebellian.* & ibidem *Angel. & Cass.* *Socio. confil.* 89. vol. 1. *Alex. confil.* 20. num. 18. & *confil.* 39. vol. 1. & *confil.* 92. vol. 7. *Dec. confil.* 378. & 652. *Jefon. confil.* 34. vol. 1. *Corn.* *confil.* 119. n. 196. & 342. *Ruin. confil.* 109. n. 37. lib. 3. *Didac. var. resolut. lib. 2. cap. 6. n. 6. Ofus.* *decif.* 108. n. 17. *Natt. confil.* 395. num. 7. & *Bard. confil.* 92. n. 7. vol. 1. qui omnes concludunt sufficere fideicommissarium proponere gravatam decessisse sine filijs, quia cum ista negativa concordet cum 4. naturali statu gravi, satis dicitur intentio propositus fundata *Bart.* in l. *si prius*, in 2. appof. 3. *part. ff. de nov. oper. nunt. & Bald.* in l. 2. num. 74. *C. de servit. & aqua*; ita ut, qui vult dicere contrarium, illud probare debeat secundum supradictos Doctores.

Sic etiam Agentes esse de descendentijs ex fratribus Testatoris, & sic de vocatis ad fideicommissum vidi in processu legitime probatum, cum per testes, tum etiam per varia instrumenta, aliisque scripturas eniquas, ex quibus descendenciam 6. probari, maxime in antiquis, docent relati a *Peregrin.* ubi supra n. 50. cum multis *seqq.* maxime *verò* n. 82.

Demum probatum vidi, idque per multos testes ritè de fama deponentes, bona illa, de quibus est questio, remansisse in hereditate dicti Testatoris, & hodie a reus conventis possideri, idque in hoc 7. iudicii genere, satis esse demonstrat idem *Peregrin.* ubi supra n. 15. & 17. ad quem me remitto, ne fusi ab eo tradita transcribere videar.

Postremo loco concessi retentionem reus conventis pro legitima, & trebellianica, in primis, quia cum sumus in filijs primi gradus sub conditione gravatis, entum erat eas illis debitas esse, *Auth. de Trebell. & semel in fine principij, l. Papinianus §. quarta ff. de inoffic. testam.* In quo queritur, & l. *parentibus*, & l. *qua nuper ff. eodem. cap. Raynaldus*, & *cap. Raynaldus extra de testam.* & *lud. Peregrin. artic. 3. n. 51.* neque diversum statui in alijs capitibus in sententia expressis ad tradita per *Rom. scemper* videndum in materia ista *confil.* 276. n. 3. & *seqq. Marzer. in epitome part. 3. quest. 65.*

Laus Deo.

Antonius Carinus.

ADDITIO.

ARGUMENTUM.

Descendenciam quomodo probetur, & ex quibus excludatur. De praxi concedendi immisionem pro indiviso fideicommissarijs, & heredi heredis privati creditori dationem; distinguuntur quotative a quantitativis, & de alijs temperamentis practicabilibus.

SUMMARY.

1. *Sine filijs quilibet decessisse presumitur, nisi contrarium probetur.*
2. *Et de decencia sine filijs probatur, si per ejusdem fuerit ab alio obtema possessio.*
3. *Descendenciam probatur per scripturas, instrumenta, & testes.*
4. *Limita in testibus non informatis, inviducis, deponentibus de auditis, per verba dubia, & equivoca, & contrarijs alijs testibus numero, & qualitate majoribus.*
5. *Probatur ex libris Catastri, seu Decimarum Civitatis Florentiæ concurrentibus administratis.*
6. *Et ex alijs pluribus conjunctis, & demonstrativis, de quibus remissio.*
7. *Et de contra ex quibus filiatione, & descendencia excludatur pariter remissio.*
8. *Intentio pro detractionibus legitime, & trebellianica, noniam procedit favore filiorum primi gradus, sed etiam extraneorum, & filij.*
9. *Detrahi possunt boni facti etiam ab herede extraneo.*
10. *Intellige, ut retentio detur pro rata, sed non in totum, & de modo hac ad praxim redituendi per possessionem per indicium.*
11. *Amplius, ut non impediatur maintainentiam pro indiviso.*
12. *Limita in detractionibus accidentibus, & quantitativis, quibus non liquidatis legatariis, aut cum fideicommissum obferbeant.*
13. *Submissa, si patrimonium sit opulentum, et de aequitate detur retentio solius portiois aliquantis creditum.*
14. *Intellige si facti fuerint plenaria prius detractionum liquidum n. 15.*
15. *Detractiones quantitativæ, & quantitativæ forte sint, potest concedi absolute fideicommissum immisso salvo valore detractionum.*
16. *Immisionem non impediunt detractiones quantitativæ, vel quantitativæ, si illæ turbide sint in quantitate, & substantia.*
17. *Detractiones quantitativæ debent esse clare, & liquida.*

Ad num. 3.

Presumitur aliquem decessisse sine filijs, nisi contrarium probetur, ut firmat præfatus decisio, & probant *Mans. confil.* 55. n. 3. *rem. 10. Rot. Lucens.* apud *Palm. Nep. alleg.* 272. n. 74. & *seqq.* ubi reprobat contrarios *Rot. Florent.* in Florentinis fideicommissi de *Gineris* 19. *Augusli* 1617. n. 23. in serius suis loco, & tempore apponenda *Rot. Romanam Emerich Jun. decif.* 547. n. 1. & *decif.* 1563. n. 5. *Caprari. decif.* 447. num. 1. *post de l. sc. de fideicommissi.* in *Mansif. decif.* 30. num. 1. & *decif.* 59. num. 1.

Et de decencia sine libetis probata remanet, si per obitum abque filijs fuit ab alio obtema possessio bonorum *Rot. Romanam Caprari. dist. decif.* 447. num. 2.

Ad num. 6.

Descendit probatur per scripturas, instrumēta, & testes, ut dicitur in hac decisione, & ultra ibidem citatos tradit *Manf. consil. 40. a. 23. Gob. consil. 92. num. 2. tom. 1. Ausald. in addit. ad decis. 46. n. 38. ubi plures Rot. coram Emerit Jun. decis. 1281. num. 1. Caprar. decis. 632. n. 5. & decis. 661. n. 9. in reuoc. decis. 590. num. 1. part. 19. post de Lac. de iurepatron. in *Manf. decis. 10. num. 7. & apud Torr. varior. Jur. quesi. tom. 3. tit. 12. miscell. part. 2. decis. 8. n. 2. fol. 246.**

Sed non sufficiunt testes non informati, mendaces, deponentes de auditu, non citata parte, per verba dubia, & æquivoca, & si contrarietate alijis testibus numero, & qualitate maioribus *Rot. Florent. decis. 27. n. 16. & decis. 28. num. 1. & plurib. segg. coram me ubi plene.*

Item probatur defendentis ex libris Catastris, seu Decimarum Civitatis Florentinæ concurrentibus administratis *Rot. Florent. decis. 11. n. 5. & decis. 86. n. 2. coram me ubi concordantes. Rot. Rom. coram Damozet. Jun. decis. 14. num. 3. & 8. & decis. 17. num. 2.*

Et ex alijs pluribus conjecturis, & demonstrationibus, de quibus loquitur *Rot. Florent. diss. decis. 81. n. 4. & segg. coram me.*

Ex quibus siliis, & defendentia excludantur, abunde *Rot. Florent. decis. 26. decis. 27. decis. 28. decis. 29. coram me.*

Ad num. 8.

Conclusio, quod pro detractionibus legitimis, & creberrimè competet retentio, eodem procedit favore filiorum primi gradus, de quibus loquitur præfata decisio, sed etiam extraneorum, & Filii *Rot. Florent. infra decis. 49. num. 32. decis. 110. num. 5. & 12.*

Detractiones enim hujusmodi, si a gravato factæ non sint, transeunt ad illius successores, & postea fueri ab hærede, etiam extraneo *Cassald. consil. 146. a. 10. fol. 472. tom. 1. & consil. 162. n. 7. fol. 40. tom. 2. Rot. Florent. infra d. decis. 49. a. 38. & citat. decis. 110. n. 1. & 2.*

Intelligenda tamen venit hujusmodi retentio pro rata, non in totum, conceditur enim hæredi hæredia gravati retentio pro indiviso, si in possessione reperitur, vel immisso pariter pro indiviso contra fideicommissarium, si iste possideret ratione detractionum quotativarum, quæ certis ratione loci, & quoræ, prout etiam immisso pro indiviso retardari non possit fideicommissarius agentibus adversus hæredem hæredis gravati super reliquis portionibus, quæ detractione excedunt *Manf. consil. 396. n. 6. & segg. ubi declarat, de pluribus relatis D. mens Andis, Caldera. resol. 15. num. 16. & segg. Rot. coram Emerit Jun. decis. 373. Caprar. decis. 39. n. 13. in reuoc. decis. 614. n. 3. 4. & 11. part. 19. & in Romana, fra Florentina successit 1682. coram Ursino impetito apud Seminari. contr. 76. n. 6. & segg. & post de Lac. de fideicommiss. decis. 8. n. 13. decis. 9. n. 13. decis. 30. n. 7. & decis. 48. num. 18. & post differt. 70. Paulist. decis. 3. n. 5. ubi concordantes.*

Si vero detractiones non essent legales, & quotative, sed accidentales, & quantitativæ, eam donec illa liquiditas non sit, fieri non possit quid superest restituendum fideicommissario, & dari possit in casu, quod totum fideicommissum absorberent, retentionem tribuerent hæredi gravato, & impedirent fideicommissario immixtionem etiam pro indiviso *de Lac. de legitim. diss. 25. n. 75. & diss. 31. a. 16. Rot. post tom. 2. consil. Roma. decis. 2. n. 46.*

& 47. & coram Emerit Jun. decis. 466. num. 14. in reuoc. decis. 475. n. 53. part. 19. post de Lac. de testament. decis. 19. n. 21. & decis. 34. n. 1.

Verum si consistit de opulencia patrimonij longè excedentis detractiones quantitativas, solet de æquitate dari retentio alicuius portionis bonorum verisimiliter adequantis ereductum detractionum quantitativarum hæredi gravato, cui illa competeat, & in reliquis bonis superexcedentibus concedi immixtio fideicommissario, juxta temperamentum, de quo *Cyriac. contr. 12. n. 76. Fasanell. de pall. nuptial. tom. 2. class. 7. gloss. 3. part. 4. n. 29. Senat. Cathala. apud eundem decis. 48. n. 16. Rot. Rom. coram Merlino. decis. 265. a. 13. in reuoc. decis. 269. n. 14. & 15. part. 5. optimè post de Lac. de fideicommiss. decis. 59. num. 1. & in Mantif. eodem tit. decis. 77. a. 5. & decis. 78. a. 8.*

Et si tam ista, quam detractiones quotativæ certæ sint, quia firmatus fuerit status hæreditarius, potest etiam concedi immixtio fideicommissario in omnibus bonis generaliter, & indefinite, solum tamen pretio, & valore detractionum ei, qui competeat *Rot. post de Lac. de fideicommiss. decis. 48. n. 19. alijque mox allegati.*

Ad eam tamen portionem, quæ assignata fuit pro detractionibus juxta æquativam temperamentum, de quo supra num. 13. dari non possit immixtio, nisi factis prius plenaria detractionum liquidatione, ut distinguendo observat *Rot. post de Lac. de testament. decis. 3. a. 2. & segg.*

Generaliter autem immixtionem non impediunt detractiones quotativæ, & quantitativæ, si illæ turbide sint in quantitate, & substantia *de Lac. de legitim. diss. 25. sub n. 75. & diss. 31. num. 17. Rot. coram Emerit Jun. decis. 1044. num. 1. & decis. 1256. num. 14. & apud Torr. varior. Jur. quesi. tom. 1. tit. 1. de majoratib. & primogenit. decis. 9. n. 4. & 5. fol. 136. ubi quod detractiones quantitativæ debent esse clare, & liquidæ.*

FLORENTINA Fideicommissi.

30. Decembris 1602. Ex lib. Aluiv. 85. à c. 359.

ARGUMENTUM.

Compendio ex quibus dicitur induci.

SUMMARIUM.

1. **A**ffertum compendiose non requiritur verbum quodcumque.
2. Sufficit vel conditio mortis, vel alia tractum temporis significans.
3. Maximi flante conditio sine filijs.
4. Subsequentes dispositiones debent intelligi, ut prima.
5. Mentio de filijs masculis, & de legitimo matrimonio censetur facta pro conservatione familiae.
6. Quando Testator vult conferre agnationem, censetur fideicommissum inditum.

DECISIO XXVI.

In Causa Sati.

Philippus Joannis de Setis in suo testamento instituit Augustinum fratrem in quarta parte sui hæreditatis, & si decesserit sine filijs masculis legitimis, & naturalibus natusque legitimo matrimonio a principio eorum agnationis dicta

diſta quarta pars pertinent, ac libere ſpectet ad Joannem Baptiſtam alterum fratrem, ſi erit in humanis, ſin autem ad ejusdem Joannis Baptiſtæ filios mafculos, ſi erint, ſin autem ad Petrum Carli de Satis, ſi tunc temporis vivat, ſin vero ad filios legitimos, & naturales dicti Petri æquis portionibus. In omnibus autem alijs ſuis bonis ſuum heredem univerſalem fecit dictum Joannem Baptiſtam, cui ſubſtituit omnes ejus filios legitimos, & naturales mafculos, & caſu quo decederet ſine filijs, ut ſupra, eidem Joanni Baptiſtæ ſubſtituit dictum Petrum de Satis, ſi erit in humanis, ſin autem ejus filios mafculos legitimos, & naturales dicti Petri æquis portionibus. Auguſtinus deceſſit ſine filijs, adeo quod tota hereditas Philippi pervenit ad Joannem Baptiſtam, qui & ipſe nuper deceſſit abſque filijs, inſtitutus ab eo heredibus extraneis, exiſtente Carolo ſilio legitimo, & naturali dicti Petri Carli de Satis ſubſtituto, dubitabatur ex propoſita ſcda ſpecie numquid tres quartæ partes hereditatis reſtituende ſint virtute fideicommiſſariæ ſubſtitutionis, vel dicatur tantum vulgaverit ſubſtitutos; nobis viſum fuit judicare ſubſtitutionem, de qua agitur, fuiſſe compendioſam ex verbis illis per Teſtatorem prolatis ibi, & caſu quo Joannes Baptiſta deceſſit ſine filijs mafculis, ſubſtituit Petrum, & filios; Namque ad eſſe compendioſa non requiritur verbum *quandocumque* vulgato *l. prociſus C. de impub. & alijs ſubſtit.* ubi dicitur ſadum fuiſſe compendioſum ſubſtitutionem, & tamen non adeſt illud verbum *Barro. in l. crutario a. 30.* ubi omnes *ſt. de vulgar. & pupillar. Peregrin. poſt alios in traſ. de fideicommiſſi. artic. 34. a. 9.* Satis enim eſt, quod conditio mortis, vel alia, que tractum temporis ſignificet, adijciatur, & poſſimum hoc procedit, quando dictam eſt, ſi inſtitutos deceſſerit ſine filijs, pro ut mo-
 3. deniores adducendo tradit *Laderchius in conſil. 3. a. 9. & Sord. in conſil. 362. a. 26. lib. 3.* Præterea adſunt plures gradus ſubſtitutionis, & in prima ſubſtitutione ſatis conſtat fideicommiſſarium contineri merito ſiquidem debet eo modo intelligi *l. 1. C. de iſtit. & ſubſtit. Ruin. conſil. 3. & conſil. 168. lib. 2. Socin. Jun. conſil. 66. lib. 3.* Accedebat quod ſemper ſcda fuit mentio de filijs mafculis, & quod ſint de legitimo matrimonio nati, quo caſu non ad alium ſinem ſadam intelligimus, niſi pro ſimilibus de Satis conſervatione, prout tradit *Sord. in conſil. 443. n. 16. lib. 3.* ſed quando teſtator vult conſervare agnationem, non eſt dubium, quin fideicommiſſum
 6. dicatur inducum, quia alias non poſſent boni in agnatione conſervari, ex his venimus in opinione, pro ut in noſtra ſententia ad laudem Omnipotentis Dei, Beatiſſimæ ſemper Virginis, &c.
 Pompejus Cantarinus.

A D D I T I O.

A R G U M E N T U M.

Compendioſa quibus verbis, vel circumſtantijs dicatur inducta.

S U M M A R I U M.

- 1 *ſubſtitutio compendioſa inducitur per verbum quandocumque, quod plura tempora comprehendit.*
- 2 *Item per verba quando ſi ſia.*
- 3 *Ampliè, ut etiam diſto verbo deſiciente inducatur, ſi alia circumſtantia id ſuadentes concurrat.*
- 4 *Sufficit, quod ſalla fuerit mentio mortis.*
- 5 *Vel quod adjecta fuerit conditio ſi ſive filijs deceſſerit.*

6 *Aut quod Teſtator aſus ſit verbis communibus, maxime in oratione tractum ſuccreſſum impoſante.*

7 *Dicitur compendioſa ſecundo ſubſtitutio, ſi ſalla cum diſtincto a ſuperis, vel ſimili, & prima compendioſa precedat.*

Subſtitutio compendioſa inducitur, quando reſtator aſus eſt, & adhibuit verbum *quandocumque*, quod plura tempora comprehendit *Allegred. conſil. 76. num. 5. lib. 1. Samiat. contrav. 134. n. 12. Fuſar. de ſubſtitut. quaſt. 233. n. 4. & p. Torr. de promogen. num. 2. quaſt. 9. n. 12. fol. 44. Zori de vulgar. & pupillar. ſubſtitut. a. 88. Joann. Otto Teſtor trad. vol. 1. traſ. 18. de ſubſtitut. cap. 6. de ſubſtitut. compendioſ. num. 14. 15. & 27. fol. 248. & cap. 7. reſponſ. 4. n. 5. fol. 868. & reſponſ. 7. n. 8. fol. 887. impreſſionis Lipſiæ anni 1688. Odd. de compendioſ. part. 4. quaſt. 1. Rot. Florentin. ſupra deciſ. 4. num. 1. & deciſ. 93. n. 41. coram me, & in Florentina fideicommiſſi 9. Septembris 1719. artic. 1. n. 6. priore coram me, in tertio volumine mearum deciſionum, Deo dante imprimenda Rot. Rom. coram Cero deciſ. 460. a. 6. & 7. Emerit Jun. deciſ. 651. num. 10. deciſ. 1040. n. 2. in reſcrit. deciſ. 201. n. 6. & ſeq. part. 8. deciſ. 162. n. 10. & 10. part. 10. in Romana inſinificatio 24. Aprilis 1711. & verum coram Reverendiſſi. D. meo Criſpo, & 12. Martij 1714. & etiam & ſ. contrarij coram Eminentiſſi. D. meo Cardinali Falſcourio, & in Faenæ. inſinificatio 15. Februarj 1714. & ſ. fraſtra coram Reverendiſſi. D. meo Aldovando. ubi etiam de verbis quando ſi ſia.*

Non eſt tamen de eſſentia, quod Teſtator apponat dictum verbum *quandocumque*, quia etiam eo deſiciente compendioſa inducitur, ſi alie circumſtantiæ id ſuadentes concurrant, ut dicitur in hocnoſtra deciſione num. 1. & tradunt *Allegred. in cauſa Florentina conſil. 45. a. 83. lib. 1. Mort. de conſil. legal. part. 1. quaſt. 30. artic. 1. n. 2. Craf. ſ. ſubſtitutio 10. quaſt. 60. a. 10. Fuſar. de ſubſtitut. quaſt. 233. num. 6. 30. & 47. ubi plures citat. Samiat. contrav. 101. a. 14. & in cauſa Florentina contrav. 106. n. 39. Jo. Otto Teſtor trad. vol. 1. traſ. 18. de ſubſtitut. cap. 7. reſponſ. 4. a. 5. fol. 868. Cappy. Lat. conſult. 14. num. 4. Episcop. Rocc. diſput. 13. num. 2. Palm. Nep. alleg. 127. n. 1. & alleg. 389. a. 1. Abſilia. reſol. 73. a. 24. Rot. Marchia apud Gratian. deciſ. 140. num. 9. Rot. Bouarri. apud Barz. deciſ. 9. n. 32. Rot. Seach. deciſ. 31. n. 32. coram me. Torr. variat. Jur. quaſt. tom. 1. tit. 2. de ſubſtitut. & fideicommiſſi. quaſt. 10. n. 14. fol. 256. & quaſt. 18. n. 21. Rot. Rom. apud me diſt. tit. a. deciſ. 13. num. 10. fol. 462. coram Duræ. deciſ. 339. n. 12. Zorati. deciſ. 28. n. 3. & ſeqq. Buch. deciſ. 445. a. 15. & ſeqq. & deciſ. 548. n. 2. Priol. deciſ. 110. n. 10. & ſeqq. Caſſ. deciſ. 33. a. 10. Emerit Jun. deciſ. 1071. num. 2. Caprar. deciſ. 39. n. 4. apud Baldurc. deciſ. & tri ju dicit. tit. 3. de legat. & fideicommiſſi. deciſ. 47. a. 11. apud Samiat. contrav. 76. a. 3. & inter deciſ. Florentina. coram me editas deciſ. 98. & 2. num. 16. & 10. Firmam fideicommiſſorum 11. Januarij 1700. & ſit ex aſtura coram Eminentiſſi. D. meo Cardie. Falſcourio. Rot. Florent. ſupra d. deciſ. 4. n. 2.*

Ad illam enim inducendam ſufficit ſadam fuiſſe mentionem mortis, quia ſubſtitutio ſada ſub cum-
 4. memoracione mortis ſemper dicitur compendioſa, ut in præſenti deciſione num. 2. & tradunt *Barro. in l. crutario n. 9. 25. & 32. ſt. de vulgar. & pupillar. Allegred. in cauſa Florentina conſil. 45. a. 83. lib. 1. Mantie. de conſilietar. ultim. volunt. lib. 5. tit. 2. 2. Peregrin. de fideicommiſſi. artic. 34. n. 4. Fuſar. de ſubſtitut. quaſt. 233. n. 7. 29. & ſeqq. de Luc. de fideicommiſſi. diſt. 127. a. 9. Episcop. Rocc. diſput. 13. num. 1.*

FLORENTINA
Fideicommissi.

18. Martii 1602. Ex lib. Motuor. 86. d. c. 137.

ARGUMENTUM.

Calucato primo gradu substitutionis ob defectum conditionis, adhuc subsistunt sequentes, quando iste conceptus tunc sub diversis conditione, & non dependit a prima, & in alijs etiam casibus, qui in Decisione referuntur; idque non obstat copula conjungente unam substitutionem cum alijs, & de rationibus. Argumentum de sumptibus ab absurdo, quod minus dilectus sit melioris conditionis magis dilecto quomodo procedat, & quando non concludat.

SUMMARIUM.

1. **A** poca ex Statuto Florentino dicitur jus exequibile.
2. Ex dicto Statuto pro iuribus exequibilibus excenti-
vi agi potest per viam tracta.
3. Exceptio possessionis inulata impedit executionem
per viam Tracta in viam dicti Statuti.
4. Quando plures substitutiones sunt ordinatae una post
aliam, calucata prima propter defectum condi-
tionis, cetera quoque calucata efficiuntur.
- Declara, ut aum. 14. & seqq. usque ad 20. & rur-
sus aum. 21. & seqq. & aum. 35. & seqq. ubi
contraria auctoritates explicantur.
5. Exclausio magis dilecto propter defectum condi-
tionis, ceteris etiam minus dilectis exclausio concessatur,
& aum. 23.
6. Quando subest eadem ratio fit extensio de casu ad
casum.
7. Pecunie exposta pro corpore societatis, & utilia
inde derivantia veniunt in reditione rationi so-
cietatis.
8. Socij. competis ius molestandi debitoribus societatis.
9. Alio, & passiva concurrunt in eodem subiecto.
Limita atreatis diversis respectibus n. 11.
10. Societas est quid diversum a persona sociorum in
particulari.
11. Purificata conditio idem est, ac si ab initio quis
fuisse puri vocatus.
- Et de ratione ibi.
12. Purificata conditio evocat sales fideicommissi, &
illius restituta faciendi est fideicommissario, nisi
iam possideat.
13. Ratio generalis, perche volit dispositivi concepta
inducit actum fideicommissum, & illud amplius
ad omnes personas supra nominatas.
14. Copula & est repetitiva ejusdem qualitatis.
Limita primo, quando ponitur inter orationes per
se distinctas, & separatas, quo casu dicitur sta-
re continuatur, & n. 25.
- Amplia limitationem etiam in oratione imperfecta
ratione verbi, quando versatur circa diversas
personas a. 26. & 27.
- Limita secundo, quando dispositiones debent diver-
se temporibus effectum sortiri a. 29. 30. & 31.
- Limita tertio, quando secundae dispositioni addita
sunt nova qualitates a. 31.
- Limita quarto, quando qualitas non convenit uni-
formiter atque rei, vel personae a. 32.
- Limita quinto, quando diversis casibus facta dispo-
sitionem a. 33.
18. Conditio si sine filijs expressa respectu minus per-
sonae, non intelligitur repetita respectu alterius.
14. Substitutus in duplici casu admittitur ex illo, qui
prius fuit purificatus.
16. Salvis pluribus substitutionibus sub diversis condi-
tio.

sum. 1. ubi plurimi congeruntur, Palm. Nep. decis. alleg. 389. a. 3. & seqq. Saminius, in causa Florentina contrav. 101. n. 14. contrav. 106. a. 39. & con-
trav. 134. a. 12. Cypri. Latr. d. causali. 76. num. 4.
Albino. d. resol. 73. a. 24. Paulus. dissert. 24. aum. 7.
Senar. Montan. apud Gob. post consulti. 14. aum. 1.
fol. 381. tom. 2. Rot. Senar. d. decis. 31. a. 31. coram me.
Torr. varior. Jar. quesi. tom. 1. tit. 2. quesi. 18. a. 20.
31. & 32. fol. 292. Rot. Florent. apud eum d. tom. 1.
tit. 2. de substitut. & fideicommissi. d. decis. 10. a. 49.
fol. 47. & tom. 2. tit. 9. quesi. 1. sub a. 17. & 18.
fol. 275. & infra Aris. 17. a. 1. & decis. 66. num. 2.
Rot. Rom. apud eundem Torr. d. tit. 1. tit. 2. de-
cis. 13. n. 10. coram Caccia. decis. 2003. num. 1. Bich.
decis. 17. a. 8. & p. & d. decis. 445. a. 15. Gelf. de-
cis. 33. a. 10. Priol. decis. 59. a. 3. & seqq. Merita.
decis. 145. a. 4. Pamphili. decis. 439. num. 2. & seqq.
Emerix Jau. decis. 251. n. 10. & decis. 1042. a. 2.
Caprar. decis. 413. n. 1. in recent. decis. 201. aum. 6.
& 7. part. 5. decis. 94. tom. 10. part. 11. decis. 98.
9. a. 2. & 4. tit. 6. coram me, & apud Baldac. decis.
& rei judicat. 16. de legat. & fideicommissi. d. de-
cis. 47. aum. 11. in Romana, seu Florentina successio-
nis 1681. coram Urbin apud Saminius. d. contrav. 76.
n. 3. & in Romana fideicommissi de Alteris 27. Martij
1716. 6. & quod magis coram Ansaldo, & in Arimi-
nana, fideicommissi 21. Julij 1717. 6. neque coram
Herrera.

Vel adjectam fuisse conditionem si institutus
5. decessisset sine filijs Bartol. in d. l. centurio num. 17.
ff. de vulgar. & pupillar. Palm. Nep. alleg. 389. a. 7.
Episc. p. Rot. d. dispot. 13. n. 3. ubi plures allegantur.
Ord. de compendios. cap. 4. artic. 3. aum. ultim.
Jo: Otto Labor tractat. volum. 1. tract. 18. de substitut.
& cap. 6. de substitut. compendios. a. 15. fol. 848.
& cap. 7. d. respons. 7. a. 9. fol. 883. Fufar. de sub-
stitut. d. quesi. 233. a. 10. Torr. varior. Jar. quesi.
tom. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommissi. quesi. 12.
sub a. 13. 14. & 25. Sord. decis. 37. n. 9. Rot. Flo-
rentina. supra d. decis. 4. a. 2. decis. 5. a. 13. & de-
cis. 22. n. 26. & in hac nostra decisione num. 3. &
infra decis. 66. num. 1. & 2. Rot. Rom. apud Palm.
Nep. decis. 449. aum. 2. & in d. Firmiana fideicom-
missorum 31. Januarij 1723. 6. ipsamque coram Emini-
entiss. D. meo Cardin. Falconerio.

6. Aut si Testator usus sit verbis communibus,
que compendiosius inducunt, maxime in oratione tra-
duum. 1. Episc. p. Rot. citat. dispot. 13. aum. 3. & 4.
ubi plures: Menoch. de praesumpt. lib. 4. praesumpt. 51.
num. 1. Fufar. de substitut. quesi. 233. n. 35. & seqq.
Jo: Otto Labor tractat. vol. 1. tra. 18. de substitut. d.
cap. 6. de substitut. compendios. num. 25. fol. 848. Rot.
Florent. supra decis. 5. a. 4. & apud Palm. Nep. de-
cis. 414. num. 44. Rot. Rom. coram Emerix Jau. de-
cis. 344. n. 3. Caprar. decis. 39. n. 4. & in citat. Ro-
mana fideicommissorum 31. Januarij 1720. 6. ipsam-
que coram Eminentijs. D. meo Cardin. Falconerio.

Idemque dicendum est, si prima substitutio sit
compendiosa, & postea subsequatur alia ad illam
relativa cum ditione ar. supra, vel simili; tunc enim
etiam secunda substitutio dici deberet compendiosa
Arerin. consil. 155. a. 1. Menoch. consil. 206. n. 370.
Fufar. de substitut. d. quesi. 233. n. 37. & quesi. 246.
num. 19.

tionibus, unaqueque locum habet in causa sua, nec ex defectu alius conditionis inferatur ad inducitatem alterius.

- 37 Exclufi iustitiae ex defectu conditionis, excluditur etiam substitutio per fideicommissum.
- 40 Apposita ad augendum substitutionem, ejus restrictionem operari non debent.
- 41 Absurdum est, ut minus dilecti sint mellioris conditionis, quam magis dilecti.
- 42 Intellige, & declara n. 46. & 47.
- 43 Patet et habeat commune bonum suis filiis conservandi.
- 44 Nullus amor vincit paternam.
- 44 Pater præsens optere bonum consilium pro filijs.
- 45 Testatores ardua solent indicare fideicommissa, quando filij decedunt sine filijs, quam si tam filij.
- 48 Filius filij præjudicat in legitima per expressam renunciationem.
- 49 Item approbando in amicum, & per omnia testamentum patris, in quo facta prohibita.
- 50 Vel approbando simpliciter tam jura.
- 51 Juxta quandam renunciationem potest in præjudicium creditorem.

DECISIO XXVII.

In Causa Scarlattini, e Cocchi.

Facilis resolutionis fuisset causa Tenute per Magnificos Dominos Alexandrum, & Hilariem de Scarlattini suo, & sociorum nomine impetratæ in vim scriptæ privatis a tribus testibus subscriptæ, & recognita, in bonis, ut dicebatur, D. olim Caroli quondam Antonij de Cocchia pro senis 4200. in quibus idem Carolus sese eorum legitimum debitorem recognoverat, ex quo & apoc. dicitur jus exequibile, cum ex censure municipij paratam habet executionem in vim Statuti sub Rubr. 41. lib. 3. & pro iuribus exequibilibus per viam Tenute exequi potest per creditorem, juxta formam alterius Statuti, quo quotidie utitur sub Rubr. 58. de precept. de disjunct. eod. lib. 3.

Ceterum quia ex parte possidentis, nempe D. Lauræ filiz dicti quondam Antonij, & uxoris D. Marci de Bartolis negatum fuit, bona fuisse in bonis Caroli, allegantem se possidere cum titulo juxta tempus pronuntiationis, & immisionis factæ, quæ est una ex exceptionibus permixtis per Statutum sub d. Rubr. 58. Præcedit enim hæc bona ad se spectare virtute fideicommissi ad ejus favorem induci per dictum D. Antonium in ejus ultimo, cum quo decessit, testamento, causa aliquo facili non transijt sine gravi aliqua difficultate. Negabant enim DD. de Scarlattinis aliquid in proposito ad favorem D. Lauræ extare fideicommissum, & querens aliquid subsisteret, legitimam, & trebellanicam Caroli, jundis maternis ejus dotibus factis esse posse ad dicti eorum crediti satisfactionem.

Quod attinet ad primum proponebatur ex parte D. Lauræ testamentum, in quo Antonius pater factus sibi hæredem universali Carolo ejus filio legitimo, & naturali, subiecit hæc verba.

Ex causa quo dictus Carolus nulla unquam tempore molestaretur a creditoribus societatis olim contractis in Alexandrum, & Hilariem de Scarlattinis, & sociis de Napoli, & Franciscum, ac Bartholomeum de Scarlattinis, & sociis Bisentij, vel ab aliquo eorum, occasione dictorum societatum, talesque creditores contra eum obtinerent, tunc, & eo causa, & ex

nam, prout ex tunc ipso jure, & facto, & sine aliquo declaratione privaret eundem Carolum sua hereditate, quam statim primo loco transferri voluit in filios masculos ipsius Caroli, secundo loco in feminas masculas non extantibus. Tertio si tempore dicti molestaretur extarent filij, vel filij Caroli, velut per excusationem deputatos percipi fructus bonorum hereditarium, etiamque retraham depoi prout aliquem maritum Civitatis Florentie, in creditum, & sub nomine futuram filiarum, & filiarum ejusdem Caroli, tam hoc, at interim exerceri debeat in tantis, ad utilitatem dictorum filiarum, & filiarum. Quarto loco, si Carolus desideret sine filijs, vel descenditibus masculis, vel feminis, voluit dictam ejus hereditatem, & penurias, quæ reperiuntur deserta prout dictam hereditatem ex retraham fructuum, una cum latro cambium liberè pertineret ad Dominum Lauram, quam voluit in dicta hereditate, & penurias pleno jure succedere, si viveret, sin minus, ejus filijs, & descendentes, & si filios, & descendentes non haberet, proximiorum masculinum Testatori de familia de Cocchi, tam eorum, & conditione, at qui possideret dictam hereditatem, in casibus prædictis tantum, & debeat tacere pro hoc dicti Caroli, si uxorem duceret, ejusque restitutionem promittere in forma. At etiam cum declaratione, in dicti substituti positi in conditione non intelligatur vocari, nisi in prædictis casibus expressis.

Ex hac testamenti serie inferrebat D. Laor. eundem causam ejus vocationis, ex quo Carolus, ipsi superstiti, decessit nullis relictis liberis, vel descendens.

E contrâ vero dicebatur Testatorem ad imrelatas substitutiones nulla alia ratione devenisse, nisi ut effugeret molestiam, quam per creditores dictæ societatis verebatur filio inferri posse, & ideo cum casus molestie non existeret, alias omnes substitutiones primæ subordinatas effectas fuisse cadentes, ea potissimum ratione, quia quando plures substitutiones fuere subordinatæ una post aliam, si primus ob defectum conditionis eidem adjectæ caducatus, ceteræ quoque omnes subordinatæ post primam caducæ efficiuntur, atque desinunt ad text. in l. si mater §. 1. & in l. qui habet §. ff. de vulgar. & pignar. tradunt Oldrad. consil. 11. & 141. Anthon. consil. 130. & 133. a. 2. Alex. consil. 59. a. 8. ver. sit. quarto probatur lib. 3. & consil. 139. n. 3. lib. 6. Cephal. consil. 17. n. 10. 349. n. 11. & 485. cum 31. Meach. consil. 399. n. 16. Hæd. d. consil. 78. n. 44. & 45. lib. 1. & consil. 49. n. 43. & 44. lib. 2. Rot. Rem. decis. 130. per tot. part. 2. in noviss. Idque ea potissimum ratione, quia si primus substitutus, qui ceteris magis dilectus censetur, ob conditionis defectum excluditur, fortius ob ejusdem conditionis defectum excludi debent sequentes substituti minus dilecti, juxta text. in l. publius ff. de consil. & demonstrat. cum simil.

Hoc fundamentum, quod in præfati causa præcipuum erat, Dominis hanc rationem visum est, siquidem veritas esse existimantur, duplex in præfati testamenti injunctum fuisse fideicommissum, alterum scilicet in casu molestie Caroli, & hereditatis Testatoris; alterum vero in casu deficiente ejusdem Caroli sine filijs, & descendentes; tunc enim voluit Testator D. Lauram filij pleno jure succedere.

Quod spectat ad casum molestie Domini minime contemnendam visum est fundamentum super ea factum per Informantes pro D. Lauræ, quatenus prætercedatur fideicommissi conditionem, etiam ex hoc capite molestie per DD. Scarlattinos hæreditati Antonij illaræ, fuisse purificatam ad ejus favorem; tum quia non refertur videtur, molestia illata sit per creditores Caroli, in vero per

per creditores societatis, ex quo per translationem epistolarum bonorum in creditores, cuiusvis sint conditionis vocati per testatorem semper eodem modo contra expressam ejus dispositionem a fideicommissio remaneret exclusi: ideoque cum idem semper effectus sequatur, semperque subist eadem ratio: effectus potius, quam verborum attendi possit videtur. Tali enim in casu permixta est extensio de uno casu ad alium, juxta tradita post alios

per Alex. consil. 120. n. 6. cum seqq. lib. 4. Dec. consil. 226. n. 19. Sured. decif. 37. num. 19. & Laderich. consil. 31. n. 9. tam seqq. tum etiam quia, & DD. Scaletini non nisi proprie videntur dici posse creditores societatis, respectu nempe pecuniarum pro corpore societatis epistolarum, utiliumque inde derivantium, hec enim omnia veniunt in additione rationis societatis, ad text. in l. cum servus ff. de condit. & demonstrat. & tradita per Petr. de Ubaldis in tract. de duob. fratrib. part. 12. in primis, & per Ruz. Gemm. decif. 39. ante n. 5. proindeque socii ipsi potest competere has molestias debitoribus ipsius societatis, ut per eandem Rot. Gemm. decif. 71. ante n. 3. & decif. 78. n. 7.

Inter quos fidei debitoribus societatis dubitari non potest, quoniam advenit etiam Carolus, ut sic cesset quod dicitur, conditionem molestiam non posse dici purificatam, quia societas, quæ tamquam creditrix Caroli molestiam inrolit, non est creditrix societatis, quia sic esset creditrix sui ipsius, quod esse non potest, cum actio, & passio non concurrerit eodem subiecto l. Uranium ubi Bart. & alij ff. de fidejuss. l. debitor C. de pass. liquidem cum diversis sit persona societatis, quæ molestiat & persona unita est sociis in proprietate, quæ occasione administrationis molestatur, juxta doctrinam Bald. & Solit. in l. ejus C. de compen. & Rot. Gemm. decif. 31. n. 11. & decif. 75. n. 3. actio, & passio hoc in casu non concurrerit in eodem subiecto, sed in diversis, pro ut de jure adducitur attendis diversis respectibus, ad text. in l. si Consul cum l. seq. ff. de adopt. & late tradita per Eorad. in luc. de tamquam, sine de respectibus n. 7. cum seqq. & per tot.

Verum quidquid sit de hoc fundamento, illud certe solidam visum est quod deducebatur ex decedentia Caroli sine filijs, vel descendensibus, quo facti in casu voluit testator ejus hereditatem liberè spectare ad D. Laurum, in qua si tunc viveret, voluit eam forecedere pleno jure, & sine aliqua diminutione, cum enim eveniret casus mortis Caroli sine filijs, & descendensibus, sique superfices D. Lauri, non est cur distineatur condicio omnes in ejus vocatione adjectas esse purificatas, consequenterque perinde esse, ac si ipsa parè ab initio fuisset vocata, cum pure, & purissimè idem sit iudicium l. fin. §. Titius ff. de vulg. & pupillar. ubi id notat Angel. Cass. Alex. Aret. Jusus & Claud. impie Titiaque. de retrat. lignag. §. 1. glof. n. a. 27. & de retrat. convention. ad fin. tit. n. 99. & Paris. iniqua est purificatio fideicommissi verum esse dicere fideicommissi casum evenisse, illiusque restitutionem faciendam, quatenus fideicommissarius non possidet consil. 18. n. 16. cum plurib. seqq. & consil. 16. num. 6. & 7. lib. n. Socia. seu. consil. 69. n. 4. consil. 137. sub n. 13. versit. idem postremo lib. 1. optime Menoch. consil. 563. num. 2. lib. 6. & Perregin. de fiduciis. artic. 43. n. 17.

Necne hic refragetur, quod dicitur substitutionem hanc in casum mortis Caroli sine filijs tamquam subordinatam ad substitutiones præcedentes factas sub conditione molestationis ejusdem Caroli, bonorumque hæreditariorum Antomij, & quidem continuativè per eumdem, non posse dici pu-

rificatam, ex quo esdocata prima per defectum molestiam, etiam ista, & alie sequentes expirantur.

Fuit enim responsum secundum hanc substitutionem fuisse simpliciter, & absolute factam in casum mortis Caroli sine filijs, nullumque perus a prima in casu molestiam habere dependentiam, sed per se principaliter, & absolute subsistere, & suaque specificæ conditione regi, ac deponere, ob idque non intrare conclusionem ex adverso deducam, quæ procedit quando substitutiones sunt taliter ordinatæ, ut una necessario dependat ab altera, & ab eadem, non a diversis conditionibus regatur, secundumque substitutiones reperitur substitutiones primo; ac secundo, quando facti sunt diversi gradus substitutionum plurimum personarum, & sub diversis conditionibus, ita ut aliqui sint in uno casu substituti, & alij in alio, juxta text. in l. ex facto §. item quare ff. de vulg. & pupillar. & tradita per Rimis. seu. consil. 106. in fin. Zamb. in §. cum tra n. 82. part. 3. Paris. d. consil. 18. n. 44. lib. 2. Dorian. d. consil. 34. n. 63. versit. primi quæ, & n. 64. cum seqq. lib. 3. ubi n. 70. subdit non esse novam, ut unus substituarur sub certo casu, & conditione, & alter sub alio, & diversis, plachè Cephal. seu. fil. 134. n. 38. & 39. ubi, quando secunda substitutio est per se equè principalis, nec dependet a prima, extenditur, & ampliatur fideicommissum ad alias personas, nec attenditur conditio appositæ primæ substitutioni, sed ultima tantum adjecta. Hoc ipsum clare adducit etiam Hieronym. Gabr. consil. 95. n. 7. cum seqq. & n. 22. lib. 2. & post multos Menoch. consil. 171. n. 18. & presumps. 65. n. 31. lib. 4. & Perregin. ubi supra artic. 15. n. 19. & artic. 16. n. 24. concludentes, quod ubi secunda substitutio fuit facta sub diversis conditionibus a prima, ut in proposito, defectus conditionis respectu primæ non nocet sequenti substitutioni, quinimodo, ut inquit Bald. consil. 83. lib. 3. quem sequitur Hieronym. Gabr. consil. 117. post n. 21. lib. 2. præemptio primæ substitutionis frequentibus viam aperit, ut per eos. Substitutionem autem D. Lauri hoc in casu factam fuisse sub diversis conditionibus a prima patet, quia prima fuit facta Caroli viventi, & sub conditione molestie, hæc autem fuit facta post mortem Caroli, & sub conditione si decesserit sine filijs. Rursus quia testator ultioris etiam ordinavit, ut si Carolus, & alij instituti, & substituti committerent aliquid maleficium, propter quod bona venirent confiscanda, tunc intelligeretur per annum ante privari sua hereditate, quæ statim applicaretur alijs successivè substitutis. Item quia mandavit tam Caroli, quam alijs institutis, & substitutis, ut intra annum cum juramento suum volentem approbare sub pena privationis, & translationis bonorum, ut in testamento, & denique quia prohibuit bonorum alienationem cum clausula: peribit vultu, che la detta sua eredità si conservi, & vnde nullo supradictæ nominatæ personæ, quæ ratio generalis concepta per verba dispositiva indicat novam dispositionem, & novum fideicommissum, illudque ampliat, & extendit ad omnes personas supra expressas, & sic etiam ad D. Laurum specialiter in tali casu substitutionem Socia, in l. qui Roma §. coheredes n. 18. versit. quartas, & ultimas casus ff. de verbis. obligat. & consil. 43. n. 7. cum seqq. & consil. 57. n. 1. lib. 3. Dec. consil. 23. n. 4. Paris. consil. 55. num. 9. lib. 2. Aymon consil. 130. n. 10. Didac. in cap. Raynaldus in princip. extra de testament. Martis. de cohered. substitut. voluntas. lib. 6. tit. 14. num. 36. Cephal. seu. fil. 134. n. 36. cum seqq. ut certe nulla ratione dici possit testatorem voluisse omnes substitutiones, quantumcumque per verba continuativè per eum factas ita subordinare, ut ab unica, eademque causis molestia

lesse tantum dependerent, ita ut ea non illa nullum aliud subeilet fideicommissum. Cum imo voluerit bona sua omnino eximere, & a creditoribus, & a Fisco, & ab alijs causam habituris ab institutis, & substitutis per eum, ad effectum, ut in personas per ipsum supra nominatas devenirent, prout aperte errant expressa verba testamenti.

- Secundo loco principaliter dictum fuit fundamentum exadverso deducendum, ut educato primo gradu substitutionis, caderebant omnes alie substitutiones ei subordinatz, etiam demum procedere, si omnia ad favorem secundi substituti fuit inopudum illi substitutioni, quæ evanuit, vel substituto in ea comprehenso, non autem quando onus fuit adjectum hæredi, vel alteri in anteriori gradu substituto, ut egregie declarat Hieronym. Gabriel. *diff. consil. 117. ante num. 21. lib. 1. post Ancharan. consil. 137 & Alex. consil. 24. lib. 3.* per eum citatos & ideo cum onus ad favorem D. Lauræ non fuerit inopudum filijs Caroli, sed ipsi Carolo, si decederet sine filijs, clarè appareat ex defectu substitutionis filiorum Caroli, vel inferri posse quoad defectum substitutionis D. Lauræ, ex quo ipsa non debet recipere a filijs Caroli, sed ab ipso Carolo sine filijs decedente.

- Tertiò fuit dictum conclusionem prædictam procedere, quando deficit illa conditio, quæ fuit expressa ad relevandum gravatum, qui jam successerat ab onere fideicommissi, tunc enim militat ratio, ut secuti respectu primi substituti deficit gravamen ex defectu conditionis, ita patet deficit respectu aliorum successivè substitutorum, ne melioris conditionis sine ij, qui in remotiori gradu vocati sunt, quam primo loco substituti, ut declarat Peregrin. *diff. artic. 15. n. 28.* Nullus autem hic admittit esse substitutus, qui possit præterire sese ab onere fideicommissi relevare debere, sed ipse Carolus hæres institutus reperitur tantum gravatus sub diversa conditione erga suos filios, & sub diversa erga D. Lauram, merito ergo sumus extra terminos in quibus Doctores exadverso citati loquuntur, cessante inductione, quæ fiebat de repetitione ejusdem conditionis molestiæ ex verbis illis: *et si dictus Carolus sine filijs decederet.*

- Nam est copula & solet inducere repetitionem nem ejusdem qualitatis, ut post alios per Rot. in iij terminis *diff. decif. 230. n. 2. part. 2. in noviss.* hæc tamen præsumptio repetitionis non procedit, quando hæc dictio ponitur inter orationes, & dispositiones per se distinctas, tunc enim non habet vim copulæ, & repetitionis, sed potius distinctionis continuativæ Bart. in l. *Seje §. Cajo n. 3. ff. de fraud. instrum. Peregrin. diff. artic. 16. num. 11.* ubi quando orationes sunt perfectæ, sive sint conjunctæ per copulam &, sive per disjunctum item, ea eis non fit repetitio qualitatis, quia potius vim habet contractivæ, quam repetitivæ, & ut copulæ & in diversis oratione non inducat repetitionem qualitatis præcedentis, tradit Ruin. *consil. 176. num. 5. lib. 2. Menuch. præsumpt. 180. num. 13. & num. 42. lib. 4. Peregrin. diff. artic. 16. num. 20.* Quinimo etiam si estque in oratione imperfecta, & in qua verba aliqua mutuanda essent, vel supplenda [quod certè in proposito non cadit] nihilominus ex quo versatur in diversis dispositionibus, & circa diversas personas, & diversa tempora, intelligitur quidem repetitio verbum ad perficiendam orationem, sed non qualitatis præcedentis dispositionis, ut colligitur ex traditis per Bart. in l. *si Fortidianum n. 2. vers. si ut si imperfecta C. de legat. & tradit pulchre Cephal. consil. 599. n. 28. lib. 4.* ubi quavis fiat repetitio verbi, nihilominus quando sunt plures dispositiones, reputantur plures orationes, nec fit re-

petitio qualitatis; idem voluit Socin. *Jur. consil. 142. num. 34. & consil. 143. num. 1. lib. 3.* & contra quod dicimus de conditione *fi decederit sine filijs*, quæ expressa respectu unius personæ, non intelligitur repetita respectu alterius, ut per Ruin. *consil. 92. in sum. fis. vers. non obstat quod conditio lib. 2. & per Guazad. consil. ultimum n. 4.* eum concordantibus.

Secundò cum dispositiones in proposito deberent fortiri effectum in diversis temporibus, ex quo ad favorem filiorum Caroli, substituto debui habere locum eo vivente, ad favorem vero D. Lauræ post mortem Caroli sine filijs, consequens est, ut repetitio qualitatis non intrin, ut declarat Socin. *Jur. diff. consil. 142. num. 22. & n. 5. lib. 3.* ubi inquit tradita per scribentes in *diff. 3.* Cajo de faciendi repetitione qualitatis in oratione imperfecta procedere quando simul, & eodem tempore ad favorem plurium personarum dispositio facta fuit, non autem diverso tempore, puta ad favorem unius in vita, & ad favorem alterius post mortem, & hoc idem voluit Gherard. Manz. in *consil. 144. inter consil. diff. Socin. Jur. num. 12. vers. & eodem tempore lib. 3.*

Tertiò non potest dici repetitio qualitatis molestiæ, quia præterquamquod D. Lauræ vocata fuit post mortem Caroli, fuit etiam addita nova qualitas, & nova conditio, nempe si idem Carolus decederet sine filijs, per quam expressionem novæ qualitatis videtur posse dici a prius recessum, sicque omnem exclusam esse repetitionem l. *Aliment. ff. de aliment. & tutor. leg. Alex. consil. 158. num. 1. & seq. lib. 6. Zanb. in diff. §. cum ita part. 10. n. 109. Gherard. Manz. diff. consil. 144. num. 21. Cephal. consil. 599. n. 16. Peregrin. diff. artic. 16. n. 36.*

Quartò, quando qualitas, vel conditio non convenit uniformiter utrique rei, vel personæ, namque fit repetitio etiam in eadem oratione Bart. in *diff. §. Cajo. Alex. diff. consil. 128. num. 1. in fin. lib. 6. Ruin. consil. 176. num. 6. lib. 2. Decian. consil. 34. num. 309. lib. 3. Socin. Jur. diff. consil. 142. num. 23. Menuch. præsumpt. 180. num. 27. & n. 39. lib. 4. Zanb. diff. loca num. 80. vers. sed circa.* ubi respectu personarum requirunt, ut qualitates conveniant, & in genere, & in specie; hic autem qualitas molestationis respicit principaliter Carolum viventem, & propterea licet conveniat ejus filijs, & filiabus, qui ipso vivente vocati fuerint in casu molestiæ, non convenit tamen D. Lauræ, quæ post ejus mortem fuit vocata, & consequenter cum qualitas hæc respectu utriusque non fit uniformis, non videtur etiam repetitio locus esse posse.

Ultimò ex quo in diversis casibus, & temporibus, & sub diversis conditionibus fuit dispositum ad favorem filiorum Caroli, & ad favorem D. Lauræ, ejusque filiorum, & descendentium, aliorumque proximiorum de familia, & dispositio potest fortiri effectum ad favorem uniuscujusque in suo casu absque aliquæ repetitione qualitatis, consequens est, ut nulla possit fieri repetitio, juxta tradita per Ruin. *consil. 176. num. 12. lib. 2. & post alios Peregrin. diff. artic. 16. num. 46. vers. videtur casus.*

Quod si diceremus D. Lauram fuisse vocatam etiam in casu molestiæ, cum fuerit substituta etiam in pecuniis, quæ deponi solum debebant in casu molestiæ [quod tamen non admittitur] nihilominus admitti debuisset ex hoc capite in casu mortis sine filijs, quippe quia primo loco fuit periculator, nam quando quis reperitur substitutus sub duplici conditione, & in duplici casu, certum est, ipsum admitti ex illo, qui prius periculator, ut per Casp. *consil. 77. num. 3. lib. 1.* ubi loquitur de substituto in casu alienationis, & in casu decedentis sine filijs, & per

& per *Ruin.* *confil.* 109. *num.* 38. *lib.* 2. & *Hieronym.* *Gabriel.* *confil.* 123. *n.* 37. *lib.* 1.

Hic sic habebimus, patet auctoritates ex adverso adductas nosse hanc resolutionem non obesse, ex quo tradita per *Oldrad.* *Anselmum.* *Rat. Rom.* & alios procedunt, ut supra diximus, in substitutionibus ita subalternis, ut una ab alia dependet, omneque regatur ab eadem conditione, tunc enim verum est, si prima substitutio ob conditionem defecit, substitutiones subsequentes eidem subalternas pariter deficere; at quando sunt facti diversi gradus substitutionum ad favorem diversarum personarum, & sub diversis conditionibus, tunc unaquaque substitutio habet locum in casu suo, nec ex caducitate, & defecit conditionis in una potest inferri ad caducitatem alterius, & in ipsi terminis loquuntur *Socin.* *confil.* 76. *column.* *penult.* *lib.* 3. *Decian.* *diff.* *confil.* 34. *num.* 61. & *Jeg.* *lib.* 3. *Cephal.* *confil.* 134. *num.* 38. & 39. *Hieronym.* *Gabriel.* *diff.* *confil.* 95. *num.* 78. *p.* & 23. *lib.* 1. *Menoch.* *diff.* *confil.* 171. *n.* 18. *lib.* 2. & *diff.* *presumpt.* 65. *n.* 31. *lib.* 4. ex quo igitur sumus in diversis substitutionibus, diversisque conditionibus, non est eae ex defecit unus inferatur ad alteram, cum utraque substitutio in casu suo locum habere possit ex praedictis.

Non etiam obstat auctoritas *Cephal.* *confil.* 349. *n.* 11. cum *Jeg.* quia licet ibi in rationibus dubitandi proponat argumentum a caducitate primae ad eadem secundae substitutionis, supponendo tam fecundam a prima dependere, & secundum substitutum fuisse substitutum primo, contrarium tamen resolvit sub *num.* 15. & 16. concludens eo etiam in casu testatorem distinctum, separatimque gradus substitutionum fecisse, & ex defecit unus alios non deficere, id, quod (ut patet) nobis misit de defecit. Quod verò scripsit idem *Cephal.* *confil.* 483. *n.* 33. praedictum uno repugnat, cum loquatur de substitutione facta nepotibus instituit, quae locum habere non potest, si nepotes instituti ex defecit conditionis sui exclusi, quia cum non sint vocati, vel admissi gravari non poterunt, ut per eum *num.* 32. ubi unum substitutionem ab alia hoc pacto, loquitur, dependere, quando nempè unus substitutus erga alium gravatur.

Hooded. similiter *confil.* 78. *n.* 43. *lib.* 1. loquitur, quando secunda substitutio dependet a prima, & ab eadem conditione. & *confil.* 49. *num.* 42. loquitur quando conditio adjuncta ultimae substitutioni non exiit, qui non est casus noster, sic & *Rat. Rom.* *Oldrad.* *Alex. Socin.* & *Deci.* allegans *diff.* *decis.* 330. loquitur in casu, in quo secunda substitutio regulabatur a conditione in prima substitutione apponita, ut ibi *ante num.* 3. *vers.* *num.* ad istas voces, nempè a conditione *si sine liberis*, quae per existentiam filiorum exiit, & propterea, si non defecit prima substitutio, deficere etiam debet secunda ab ea dependens, quia primus substitutus non admittitur non potest sequentibus restituere.

Et idem in effectum responderi etiam potest ad *confil.* *Menoch.* 399. cujus etiam decisionem auctoritate *Anselmum.* & *Aymon.* subsumit suo etiam in casu dubitabilem esse dixit *Peregrin.* *diff.* *artic.* 15. *num.* 31.

Nec ad rem faciebat quod dicebatur D. Lauram fuisse quidem in casu mortis substitutum, sed ne dum in hereditate, verum etiam in pecuniis depositatis, id quod necessario supponit molestiam, fuisse eum visum, ex hoc quidem inferri D. Lauram fuisse substitutam in casu mortis, ita ut si vis sequuta esset molestia, si non, semper succedere deberet, & in hereditate, & in pecuniis, sed quod substitutio sic restricta ad casum molestiae tan-

tum, hoc nullo modo inferri poterat, verba enim mentionem facientia de pecuniis fuisse expressa ad augendam substitutionem D. Laurae, & id ad restrictionem, seu diminutionem operari non debent, vulgata *l. legata iustititer ff. de adimpl. legat.* cum similibus.

Eodem pacto fuit etiam responsum ad id, quod dicebatur de substitutione dotis, quam mandavit Testator molestiae superveniente per possidentis dictam hereditatem fieri in casu matrimonio per Carolum contrahendi, nam istud respicit Carolum viventem, ejusque filios in casu molestiae substitutos, quo tempore verificari tantum poterat quod dicitur de aliectione dotis, non etiam post obitum Caroli, quo tempore non datur casus matrimonij.

Denique dum dicebatur absurdum esse, ut filij Caroli essent deterioris conditionis, quam D. Laurae, quae respectu masculorum deberet esse minus dilata, ex quo Carolus ad prejudicium filiorum poterat disponere de legitima, & trebellianica, cum filij ei substituti non essent in casu mortis, reus vero quod prejudicium D. Laurae, ad quam voluit testator hereditatem pervenire pleno jure, & sine aliqua diminutione, & testamentum per Carolum in omnibus, & per omnia cum juramento fuit approbatum, absurdum vero est, ut minus dilecti melioris sint conditionis, quam magis dilecti, ad *text.* in *l. si vivis matre C. de bonis matris.* cum concordantibus.

Fuit responsum, primò Testatorem fuisse pre-dilexisse filios Caroli, & quia in casu molestiae ipsos substituit Carolo viventi, & eo mortuo ipsos posuit in conditione ad exclusionem D. Laurae; & quoniam in casu mortis Caroli cum filijs non fecerit substitutionem filiorum cum prohibitione legitimae, & trebellianicae, non inde tamen inferri posse filios ipsos minus dilectos fuisse, quam D. Lauram, ad cujus favorem in casu mortis sine filijs, & substitutionem, & prohibitionem detrahendum foret; nam quando Carolus reliquisset filios, potuit testator considerare, ipsam etiam sine alia substitutione, vel fideicommissis, juxta commune vorum parentum, bona filijs suis conservaturum esse ad *l. nam & si parentibus ff. de testam.* & *l. cum ratio ff. de bon. damnat.* nullus enim amor vincit paternum, vulgata *l. isti quidem ff. quod met. caus.* Pròindeque patet semper praesumitur cupere bonum consilium pro filijs *l. nec in eo C. ff. de adulter. Ruit.* *confil.* 87. *num.* 7. *lib.* 5. *Gherard.* *Mozzoli.* *confil.* 119. *num.* 3. Quando verò idem Carolus decesseret sine filijs, tunc quia non melioribus idem auctor ipsius erga sororem, & filios de familia, & forsitan non fuisset ita sollicitus ad conservationem bonorum ad favorem sororis, merito casui processit testator providendo de fideicommissis, & prohibitione detractionum, ad hoc ut bona sua integraliter in substitutos conservari possent, prout etiam ex subsequenti prohibitione alienationis elarius colligitur, quare nullum videtur considerari posse absurdum, maxime cum non doceat experientia rerum magistris, ad *text.* in *cap. quae sit extra de elect.* testatores actores semper inducere fideicommissa, quando filij decessunt sine filijs, quam si cum filijs.

Secundo fuit datum argumentum hoc defumptum a majori dilectione a Doctores deduci consuevisse ad effectum vocationis, non autem ad annullationem, vel destructionem substitutionis, vel prohibitionis verbis specificis ad favorem alicujus facti, ut per *Gab.* de fideicommissis. *confil.* 6. *num.* 10. & 12. & *lib.* per *Dracian.* *confil.* 1. *num.* 286. *lib.* 2. ubi multa enumerat circa hanc consuetudinem, & duodecim modis eam resolvit, quorum plerique proposito casui adaptari possent, sed in hoc ad eam breviter gratia facienda relatio. C. 3

Ter-

Tertiò poterat etiam responderi, non esse inconveniens, ut quis sit uno casu alio magis dilectus, & in alio locis, ut per *Falcos. consil. 86. colum. 2. versic. ceterum in iis*. *Aymon. consil. 161. num. 17. cum seqq.* & *Declan. decis. consil. 1. n. 198. lib. 2.* & hæc quoad primum articulum sufficiat.

Quod verò spectat ad secundum deductionis legitimam, & rebellianam, licet D. Iudex senserit, stante renunciatione Caroli etiam cum juramento, nullum etiam in hoc ius esse Dominis Sclarlatinis, quantumcumque legitimis creditoribus Caroli, ex quo filius acquiescendo voluntati paternæ sibi præiudicat etiam in legitima, non solum quando ei expressè renunciat *l. si quando §. generaliter C. de instit. testament. Perreg. artic. 36. sub n. 84. versic. si. & qui legitimam*, sed etiam quando testamentum patris approbat in omnibus, & per omnia, ut ibi *num. 89.* & quando simpliciter approbat eum juramento, ex quo iuramentum habet vim specialis exceptionis *Perreg. ibi dist. ann. 90.*

Quoniam tamen ipsi DD. de Sclarlatinis prætendebant ejusmodi renunciationem filio quidem obesse posse, at secus resolvendum esse respectu creditorum, quis licet in acquirendis regulariter non fraudetur creditores *l. qui autem ff. quæ in fraud. creditor.* id tamen prohibebatur procedere quoad creditores voluntarios, & qui debitoris fidem secuti sunt, seu verò quoad creditores involuntarios, quales seipsos vocabant, supponendo, Carolum eos tales contra eorum voluntatem effecisse, dum notabilem summam sibi assumpsit ex pecunijs penes eum tamquam cæptis societatis DD. de Sclarlatinis existentibus, easque in proprios usus convertit, ipsis horum omnium prorsus inicijs, idcirco Domini, ut aliquid in hoc articulo non discussio Partibus inferatur præiudicium sub generali reservatione omnium, que remanserunt in hereditate Caroli, & præsertim dotium maternarum, mobilium, & fructuum post mortem Antonij perceptorum facta ad favorem Domiuorum de Sclarlatinis, hæc quoque pretextam limitationem ad dictam *l. qui autem ff. de ijs quæ in fraud. credit.* intus demiserunt, ambas partes ob probabilitatem iuris dabis ab expensis insolventes Iurib. vulg.

Alexander Zileichius Rotæ Prætor.

Hieronymus Carretanus Rotæ Auditor.

Marcus Antonius de Amatis Rotæ Auditor.

A D D I T I O.

ARGUMENTUM.

Cadestra ob defectum conditionis prima dispositione, quando reliquæ substitutiones corruunt, distinguuntur dependentes ab independentibus, & declaratur quæ sint primæ, quæ secundæ speciei.

S U M M A R I U M.

Cadestra ob defectum conditionis prima dispositione conditionati, cadentia remanent substituentes, & prima subordinatæ.

Et ex quibus subordinatio probetur *num. 8. remissiv.*

1 Fortius si ordinatæ sint cum conditionibus restrictivis tunc, & eo casu.

2 Vel si substitutiones directæ sint ad personam nominatam.

3 Limita si secunda substitutio facta fuerit cum verbis impersonalibus, & directis, seu communibus.

4 Maxime, si secundus substitutus sit pia causa.

5 Limita secunda, si substitutiones non sint dependentes una ab altera.

6 Substitutio dicitur stare independentem, quando concepta est sub distincta periodo, & in diversa oratione.

7 Amplia etiamsi adit copula &.

8 Item dicitur stare de per se, si continet diversa personam, & diversa tempora.

9 Legatum relictum Principi per illius præsentiam non inducit, sed successores debitorum.

10 Amplia, ut hoc procedat etiam in privato, cui sub nomine dignitatis legatum fit.

11 Limita in Angusta, quæ non dominatur, & in casibus locum altera non eligitur.

12 Filius approbando testamentum patris, an sibi præiudicat in deductione legitima, vel irrevocabiliter remissiv.

Ad ann. 4. 13. & seqq.

IN conditionali dispositione, cadente prima ob defectum conditionis, expirant, & caduntæ censentur subsequentes subordinatæ, & a prima dependentes *Almagrad. in causa Florentina consil. 60. num. 220. lib. 1. Palm. Nep. alleg. 246. n. 12. Goh. consil. 71. num. 7. fol. 510. tom. 2. Fajar. de substitut. quest. 480. num. 6. Torr. de primogenit. tom. 2. quest. 17. num. 36. fol. 94. & quest. 36. num. 15. fol. 174. quest. 42. ann. 2. & 10. fol. 277. Seminist. controver. 134. num. 4. 6. & 7. Mostrilli. decis. 226. num. 22. Castill. decis. 64. num. 18. Burgin. Censuram. decis. 5. num. 27. & 34. lib. 3. Capys. Larr. decis. 127. num. 21. & decis. 146. num. 1. Rot. tom. coram Capras. decis. 13. num. 2. & decis. 39. ann. 2. in recent. decis. 425. num. 15. part. 9. decis. 244. num. 23. part. 11. decis. 317. num. 11. part. 15. decis. 359. num. 13. part. 17. decis. 635. ann. 4. part. 19. post de Lat. de fideicommissis. decis. 74. num. 2. & seqq. & in Mantis. eodem tract. decis. 28. num. 1. & seqq. post Torr. de primogenit. decis. 62. n. 17. & in Laurentiana fideicommissi 6. Martij 1703. §. nec obstat, & 13. Januarij 1703. §. nec fideicommissi coram Lovato, in Tiburtina fideicommissi 8. Februarij 1706. §. postdem, & plurib. seqq. coram Aufaldo, in Engolima Causela Angeli 22. Februarij 1712. §. si non coram Reverendiss. D. meo Aldrovando, in Romana sua Sarzavem. fideicommissi 2. Julij 1714. §. quibus, & seqq. coram Cero, & in Romana immixtissimi super domo 13. Maij 1715. §. minusque coram eodem, Rot. Florent. decis. 90. num. 21. & 39. coram me, & apud Palon. Nep. alleg. 234. num. 41. & seqq. & in decis. Lucos. diversor. ab eodem recollectis decis. 449. num. 28. & seqq. & sub num. 39. post Torr. de primogenit. decis. 2. num. 54. & 56. & dicitur in hac nostra decisione *num. 4. & seqq. & num. 14. & seqq. & infra decis. 29. num. 1. & 2.**

Et eo facilius expirant posteriores substitutiones, si ordinatæ sint cum conditionibus restrictivis casum obitus primi vocati tunc, & eo casu, & si milibus, ut ceteris relatis *Rot. in dist. Tiburtina fideicommissi 8. Februarij 1706. §. precipue*, in Assisiana fideicommissi 11. Janij 1714. §. quod autem coram Aufaldo, & in dist. Romana immixtissimi super domo 13. Martij 1715. §. minusque.

Vel si substitutiones directæ sint ad personam nominatam, nam si onus isti personaliter sit impositum, non possunt ceteri gravi ejus descendentes *Rot. in dist. Romana immixtissimi super domo 1715. §. fin. ubi citat Rodolphin. alleg. 127. num. 9. & Rot. coram Cero decis. 443. num. 8.*

Non expiraret tamen secunda substitutio, si facta fuisset cum verbis impersonalibus, & directis, five communibus, tunc enim non dicitur Testator se restringere ad puram fideicommissariam, sed se obli-

FLORENTINA
Fideicommissi.

20. Martij 1602. Ex lib. Mssiv. 86. à c. 59.

ARGUMENTUM.

Vocato ad successorem majore natu, & ejus filijs, si dictus major natu propter non purificationem conditionem non succedat, neque ejus filij succedere possunt, cum non habeant qualitatem a Testatore requisitam; nec ad eorum favorem transmissio, aut representatio locum habet.

SUMMARIUM.

- 1 **P**lares conditiones sive uni, sive pluribus institutionibus, vel substitutionibus adjecta, omnes verificari debent, & non. 35. maxime si sint posita in diversis capitulis, & inter diversas personas, ibid.
- 2 Conditionis eventus in dispositione conditionis præcipui est attendendus.
- 3 Decedens pendente conditione nullam acquirit jura ad successum.
- 4 Et de ratione n. 4.
- 5 Et quod cum distat radicata substitutio.
- 6 Qualiter substitutioni adjecta verificari debet de tempore eventus conditionis.
- 7 Non vero de tempore facta substitutionis, vel mortis Testatoris, & n. 12.
- 8 Limita, ut cum 18.
- 9 Contraria opinio rejicitur, & n. 9.
- 10 Tempus incertum in aliis voluntatibus importat conditionem.
- 11 Prout etiam ablativum absolutum.
- 12 In aliis personarum in dispositione vocatarum attenditur tempus, quo dispositio facta sortitur effectum.
- 13 Personarum habilitas inspicitur debet tempore, quo contingit casus.
- 14 Caducato gradu medio sequens gradus subintrat cum iisdem conditionibus.
- 15 Limita si gradus sequens sit substitutus in re diversa.
- 16 Contra limitationem.
- 17 Distio quando conditionem importat.
- 18 Distio tunc, & eo casu restringit, & determinat casum expressum, ut ad alium non expressum extendi nequeat.
- 19 Limita regulam non procedere, quando alias Testatoris voluntas non servaretur.
- 20 Res distinctæ, & separatæ diversam habent juris determinationem.
- 21 Amplius, ut etiam una, & eadem res ex rationis diversitate diversis jure tractetur.
- 22 Diversa ratio reformas pactam, diversum inducit effectum, & inducit ad diversam interpretationem.
- 23 Post mortem nihil est.
- 24 Alie defunctarum in prudenti flere non possunt.
- 25 Jura sive universalis, sive particularia, qua competunt post mortem alterius, & non ante, non recipiunt transmissum.
- 26 Majoratus regulariter est indivisibilis.
- 27 Senior, & major natu sunt valde simili significationis.
- 28 Vocatus majorum natu censetur facere fideicommissum ad similitudinem majoratus.
- 29 Et bene in unum tantum pervenire velle.
- 30 Et de ratione n. 32.
- 31 In majoribus utitur regulis communibus, ut in alijs fideicommissis.

34 Ideo

candum substitutum voluisse succedere quocumque tempore, sive mors prius legatur mee, sive post obitum hæredum Rat. eorum Caprar. dist. decis. 39. num. 9.

5 Præcipue si secundus substitutus sit causa pia Rat. eorum Caprar. dist. decis. 39. num. 10.

Quædammodum locum non habet sapradicta regula, quando una substitutio non est dependens ab alia, nam tunc conditio uni gradui adjecta alteri repetita non censetur, licet secus sit si secunda substitutio sit subordinata, & consequitiva, quæ expirat cessante prima Castald. consult. 164. num. 3. & segg. fol. 44. tam. 2. Mans. consult. 297. n. 7. & segg. ubi plures refert. Rat. Florent. post Torr. de primogenitis. dist. decis. 2. num. 54. & 56. apud Palm. Nep. dist. decis. 429. num. 28. & segg. & num. 40. & segg. & in præsentis decisione num. 14. & segg. Rat. Rom. eorum Emerit Jun. decis. 56. num. 10. & decis. 88. num. 7. post de Luc. de fideicommissis. decis. 73. num. 5. & segg. & in Mantis. eadem tit. decis. 27. num. 13. & segg.

Non dicitur una substitutio subordinata, & dependens ab alia, id independentem, & de per se posita, & stare principaliter, quando concepta legatur sub periodo distincta in diversa oratione, quæ a suo proprio, & principali verbo regatur Castald. dist. consult. 164. num. 4. fol. 44. tam. 2. Rat. Florent. apud Palm. Nep. dist. decis. 429. num. 40. & nota num. 28. & segg. ubi ex quibus alijs probetur dependentia, & subordinatio unius substitutionis ad alteram, & aliter. 235. num. 45. Mans. consult. 621. num. 11. Rat. Rom. post de Luc. de fideicommissis. dist. decis. 63. num. 6. 7. & segg. ubi etiam adit copula &.

Prout si una substitutio continet diversas personas, & diversa tempora Rota Florentina apud Palm. Nep. titus. decis. 429. n. 42. & segg. & in hac nostra decisione num. 15. & segg. Rat. Rom. post de Luc. de fideicommissis. citat. decis. 73. n. 6. & 11.

Oblivæ etiam, quod per præmorientiam legatarij, vel vocati ad fideicommissum, antequam dies legati cedat non caducatur legatum Principi religiosum, sed ex constitutione Divi Antonini successor debetur, quia potius dignitas, quam persona factum censetur, ut est text. literalis in l. quod Principi 58. ff. de legat. 2. ibique scribentes, & præsertim Brunnem. num. 1. & segg. ubi quod hoc etiam procedit in privato, cui sub nomine dignitatis legatum reliquum est, declarans tamen hoc non procedere in Augusta, quæ non dominatur, nec alio in ejus locum eligitur, & plures alios citat Episcop. Roc. dispos. 87. sub num. 3. ubi adducit verba textus.

Ad num. 48. & segg.

An filius approbando testamentum patri sibi prædictum in detractione legitimæ, vel trebellianicæ vide quæ supra dixit Rat. Florentin. decis. 6. n. 17. & quæ ibi plenè scripti in addit. num. 24. & segg. ubi de hac nostra decisione fit mentio.

- 34 Ideo non censetur testator voluisse maiorem iustificare, nisi in casibus per eum provis. & existentibus conditionibus filij adiectis.
- 35 Tot intelligatur esse diverse testamenta, quot sunt capitula separata iustificatori.
- 37 Major aeta est nomen aetate, & significat eum, qui prius in locum prodijt.
- 38 Et est privilegium aetatis, non filiationis.
- 39 Qualitas maioris aeta ex persona patris in filium transferri non potest.
- 40 Pater aut potest filio transmittre jura in bonis nondum ei acquisita.
- 41 Desinit qualitas maioris aeta excludit a majoritate etiam filium majorem aetate.
- Et de ratione, n. 42.
- 42 Transmissio loci esse non potest desiciente in transmissarii qualitate requisita.
- 43 Major etate presamitur sapientia, & familie utilior.
- 46 Conditionalis jura non transmittantur.
- 47 Amplia prae dicto casu non dari transmissioem etiam casualibus conjecturis.
- Et de ratione ibid.
- 48 Conjectura desumpta ex eo, quod testator interrogatus sic respondisset est fragilis, quia sufficit negare ita fuisse responsum.
- 49 In dubio standum est regulæ, ut fideicommissum conditionale non transmittatur.
- 50 Representatio non habet locum favore filij, qui non habet qualitatem in patre requisitam.
- 51 Item in transmissibus ultra patrum.
- 52 Vocata filiorum senioris intelligitur ad portionem, in qua semel ipse senior admissus fuit, & num. 54. & 56. ubi declaratur contrariæ autoritates.
- 53 Aliud est vocare seniores, aliud vocare seniores eum filij.
- 54 Transitus de uno in alium supponit rem prius fuisse, ex cujus persona in aliam transferri debet.
- 55 Non etiam aucta sunt qualitates.
- 57 Numerus singularis ex sui proprietate pluralem numerum non comprehendit.
- Declaro, ut n. 58.

D E C I S I O XXVIII.

In Causa Bartoli, e Bartoli.

Quemadmodum egregia, subtilisque erat controversia proximis mensibus per Clarissimos Dominos Locumtenentem, & Consiliarios nobis demandata, inter Benedictum Philippum de Bartoli ex uno, & Hieronymum Petri de Bartoli ex altera, super intelligentia testamenti olim Gherardi de Bartoli Philippum, cujus virtute patendebat utraque pars se admitti debere ad tertium ejus hereditatis conservatum in vim ejusdem ejus reliqui, usque ad hæc tempora in personam D. Constantia apud suorum, & uxoris D. olim Galeotti del Caccia.

Ita quoque re ipsa jam pridem in communes amicos auctoritate eodem Clarissimo Magistratu compromissa, prolactique desuper laudis prorsus contrarij (ex quo Clarissimus, notissimique nominis J. C. D. Gerius Spinus Senator, & Advocatus Florentinus pro Hieronymo duxit resolvendum, & converso auctem pro Benedicto responderunt celerissimi J. C. D. Simon Nicolini, & D. Jacobus Manellius insignes pariter Advocati) non levis visa est provincia nostrum interponere iudicium in re adeo doctæ, eleganter, ne plene hinc inde per viros adeo præcipientes discutita.

Quoniam tamén Clarissimorum DD. mandatu parendum fuit, nos negotio sepius de mora cum Patribus, Dominisque eorum Procuratoribus, & Advocatis, demumque, & inter nos ipsos diu ventilato, in eam tandem venimus sententiam, ut partes Hieronymi ruitiores essent, ac probabiliores.

Supposita namque testametary dispositione, in qua Gherardus instituit Ferrante, & Joanne Antonio fratribus, substituitque eorum filij, & descendentes masculos, id eventum, in quem decideret eorum linea masculina, substituit pro tertia parte dictam D. Constantiam, eique substituit Horatiam, & Fabium ejus filios, & post eos, filios, & descendentes masculos ipsorum, ipsique quomodocumque deficientibus, voluit, ut dicta tertia pars deveniat in infra scriptos (inquit testator) de Bartoli; In alijs vero duobus tertijs substituit Odavianum ejus patrualem, illiusque filios, & descendentes masculos, in quos de Bartoli voluit devenire etiam dictam tertiam partem in casibus superscriptis, & deficientibus linea dd. Ferrantis, & Joannis Antonij, & successivè dicti Odaviani, & eorum filiorum, & descendentes, ut supra, tunc, & eo casu voluit ejus bona prædicta pertinere ad seniores de domo, & sic sequendo ad filios, & descendentes dicti senioris masculos, & de seniore in seniore.

Rufos supposita morte Ferrantis, Joannis Antonij, & Odaviani sine filijs, & descendentes, conseqüenterque purificata substitutione eadem fidei pro dicta tertia parte ad favorem D. Constantia, & pro alijs duobus tertijs ad favorem senioris de domo, qui tunc temporis erat Philippus Petri Antonij de Bartoli, prout ita in contradictione per Clarissimos DD. Consiliarios fuit declaratum inter eandem D. Constantiam, & Philippum, tunc etiam hanc ipsam tertiam presententem.

Non nisi aperte inserti posse visum est, ædificatæ rerum fideicommissio subiecturum, conditionem, & personarum ad illud vocatarum, diversitate quoque substitutionum regulari, ita ut eas necessario fuerint substitutiones, quarum altera respiciat duas partes hereditatis, altera vero tantum; Verum diversitas patens est, cum aut substitutio, unicam tantum tertiam bonorum continet, altera vero duas tertias; Clara est etiam diversitas personarum, quia in tertia substituitur fuit D. Constantia, in duas vero tertias Odavianus, ejusque filij, & descendentes; Conditiones punit diversæ sunt, quia in tertia facta est substitutio D. Constantia sub conditione ejus mortis de Hereto, & Fabio, ejus filijs, deincepsque de eorum filijs, & descendentes; In duas autem tertias de filijs, & descendentes Odaviani sub conditione mortis ipsius Odaviani; Ijs etiam accedit diversitas personarum, a quibus relicti sunt; vocatio enim Odaviani respectu duarum tertiarum fuit a Ferrante, & Joanne Antonio, eorumque descendentes, respectu vero tertie fuit a D. Constantia, seu ejus filijs, & descendentes; linea vero Odaviani deficiente transitum fecit testator ad Seniores de domo, qui si istam hæc ipsa Odaviani linea deficiente vocatus fuisset, & ad tertiam relicti D. Constantia, & ad duas tertias, Ferranti, Joanni Antonio, & Odaviana relicta, necessaria utique fuisset purificatio conditionum utriusque substitutionis, nempe ut quod ad tertiam D. Constantia, ejusque descendentes prorsus defecisset, prout quo ad duas tertias defecerant lineæ, tam Ferrantis, ac Joannis Antonij, quam Odaviani expediti. Est etiam communis regula, ut quocienscumque plures conditiones, etiam unice institutioni, vel substitutioni, notum pluribus fuerit adjectæ, omnes in primis ve-

rificari debeant, ad text. in l. si heredi plures ff. de condit. inst. in §. si plures instit. de hered. instit. & alibi, ut per Marian. in cap. de illis n. 42. extr. de condit. apposit. per Raim. confil. 175. num. 6. Aliat. confil. 5. num. 32. lib. 4. Not. confil. 6. num. 12. & Decian. confil. 1. n. 133. lib. 1. Et propter eam D. Constantia, ejusque linea hoc tantum tempore fuerit extensa, jure optimo etiam inferitur, ut qua ratione Philippus [qui senior erat tempore, quo defecere Ferrantes, Johannes Antonius, & Octavianus, & cum ipsa eorum linea] fuit admissus ad duas tertias, ad quas major natus de familia vocabatur, ex quo cessaret conditio ipsi ipsi duabus tertijs adjecta; eadem pariter ratione Hieronymus hodie major natus ad hanc tertiam, cujus conditio novissime purificata est per mortem D. Constantie sine filijs, & descendens, non solum Benedictus qui prior est, veniat admittendus; hoc enim operatur conditio eventus, qui in dispositione conditionalis precipitur attendendus est, ad text. in l. in facto la fin. princ. ff. de condit. & demonstrat. in l. natus §. si autem sub conditione C. de caduc. soluti. optime Simon de Prej. de interpret. ultimar. voluit, lib. 1. interpret. 2. dubit. 2. fol. 13. num. 3. fol. mibi 74. Nec est error de persona Philippi aliqui habeatur ratio, qui ad hanc tertiam, in qua nullum ei onquam fuit jus quæsitum, cum defecisset conditio-
nem, sub qua fuerat vocatus, adhuc pendente, ut in pando scribit Aret. in l. ex parte n. 12. ff. de vulg. & pupillar. substitut. & post eum Menoch. confil. 459. num. 42. lib. 5. est enim communis regula, ex actu conditionalis, & suspensio nullum jus quærit, ut per Simon. de Prat. confil. 151. n. 62. consequenterque educata quoad cum fuerit in hac parte substitutio digna l. amic. §. & cum triplici, & §. pro secundo cum figg. C. de caduc. tollend. Hæc enim qualitas, ut substitutus senior sit, verificari debet tempore evemientis conditionis, siquæ tempore obitus D. Constantie, ejusque lineæ deficiente, sub quibus casibus ad ejus tertiam fuerat vocatus Octavianus, & post eum filij ejus, & descendentes, illisque in humana non existentibus senior de domo, & familia de Bartolis, juxta vulgarem regulam l. ei quoque ff. de pecul. legat. l. intervenit ff. de legat. prestand. l. si in personam, & ibi Bald. C. de fideicommissis. l. cum pater §. hereditatem, & ibi Gloss. in versis. non fuerit ff. de legat. secundo, & l. cum qui post, & l. nec rei in fin. ff. de condit. & demonstrat. cum alijs late adductis per Peregrin. de fideicommissis. artic. 22. num. 69. Quando enim veritas in substitutione collata non tempus alienus incerti eventus fuerit, tunc non tempus factæ substitutionis, vel mortis testatoris attenditur, sed tempus, quo evemit casus ipsius substitutionis, ut post Jo. Andr. ad specul. in Rubr. de testam. colum. 3. versis. Item Lambertus. scribunt Roman. confil. 438. n. 13. & seqq. Castrensis. confil. 16. sub num. 5. lib. 2. Alex. confil. 26. n. 34. lib. 3. Socin. confil. 113. n. 5. lib. 1. & confil. 88. n. 1. lib. 3. Jafus confil. 206. in primo dub. lib. 2. & confil. 159. sub n. 6. lib. 4. Decian. confil. 38. ante n. 5. confil. 252. n. 5. versis. non obstat Virgata. Raim. confil. 2. n. 9. lib. 5. confil. 117. n. 20. confil. 123. n. 16. & confil. 160. n. 10. lib. 2. & confil. 140. n. 18. lib. 3. Rab. qui de communi confil. 28. sub n. 9. versis. item ex quo. Paris. confil. 88. n. 32. lib. 2. confil. 66. n. 56. lib. 3. Socin. Jus. confil. 172. n. 29. lib. 2. testimium Tiraquelli. de retrat. ligag. §. 1. gloss. 9. n. 97. Rotund. confil. 38. n. 35. & seqq. lib. 4. Rimin. Jus. confil. 23. num. 51. & novissime in substitutione majoris natus de familia [qui est casus noster] Peregrin. tract. de fideicommissis. artic. 22. sub n. 86. versis. si autem non sit adjecta.

Et licet ex adverso allegentur Raia. confil. 36. n. 10. & confil. 112. num. 12. lib. 2. & Menoch. confil. 106. n. 16. & 17. pretendentes in fideicommissis sufficere, si quilibet adjecta in persona honorata iussit tempore dispositionis, vel etiam mortis ipsius disponens; Ex prædictis tamen patet quæcumque illis sit defendendum, cum pro opinione contraria extant in terminis rot. text. siquæ se habeat communis sententia, a qua constat in judicando non effereendum, ut per Jo. Andr. & scribentes in cap. ne imitari extr. de constitut. per Bart. Bald. & Doctor. in l. 2. C. de pcc. Jad. qui male judic. cum concordantibus.

Et certe cum fideicommissum injunctum D. Constantie fuerit conditionale [in caso scilicet ejus mortis sine filijs, & descendens] & post tempus incertum, quod in ultimis voluntatibus importat conditionem ad text. in l. 1. & in l. 4. dies interitus ff. de condit. & demonstrat. & in l. 4. ff. quando dies legat. sed. cum concordantibus, de quibus per Peregrin. dist. artic. 22. n. 4. & n. 69. Id quod importat etiam illi ablativ absolute, de quibus in testamento, ibi — ea in bonis non existente, &c. — & rursum ibi — iisque quæcumque deficiens — juxta alios tractat per Bart. in d. l. 1. n. 34. ff. de condit. & demonstrat. & alibi, ut per Menoch. confil. 536. num. 7. lib. 6. ubi de communi, satis inde constare possat, testatorem ex appositione conditionis noluisse inspicere tempus testamenti, vel ejus mortis, sed conditionis ipsius purificandæ, ut ex communi post Bart. Angel. Jafus. Dec. Socin. Cras. Raia. & Rotund. collatos scribit Simon de Prej. d. lib. 3. dubit. 4. fol. 3. n. 16. fol. 338. subdicens rationem, quia nempe in actibus personarum in dispositione vocatur attenditur tempus, quo dispositio suam fortiter effectum, & robor, ut per eum; conferunt traditis per Alex. in l. si rem meam n. 24. ff. de verbis. obligat. & per Raim. confil. 16. n. 34. lib. 4. dum scribunt, in omnibus dispositionibus semper attendi tempus, quo actus reducitur ad perfectionem, pro ut generaliter in quocumque proposito personarum habilitatem inspiciendam esse, tempore quo emigit casus, post Dec. confil. 4. colum. 1. scripsit Alb. confil. 106. n. 12. lib. 1.

Hæc tante solida, & communi consensione, omnia, quæ in contrarium adducebantur, facile resolvit posse existimavimus.

In primis enim tolli visum est, quod dicebatur seniatem ius hoc testamento fuisse substitutum Octaviano, & ejus descendens, non autem D. Constantie, proindeque satis fuisse, si qualitas hæc senioris fuerit semel verificata in Philippo, qui senior erat tempore defecus lineæ Octavianæ, frustra, que in præsens tempus, in quo testator nihil providit, deinde requirit hæc ipsam qualitem in persona diversâ, non conficito aliter de mente testatoris.

Si quidem fuit dictum, eademto gradu medio per mortem Octavianæ sine descendens, gradum senioris subsecutorem subintrasse in locum gradus ejusdem Octavianæ, Ideoque tertiam hanc remansisse penes D. Constantiam, cum onere cum testamento substitutor post Octavianum, & ejus descendentes, qui etiam hodie sit Hieronymus [ex quo in eo concurrebat qualitas senioris requisita per testatorem, & quæ secundum præmissa attendenda est] juxta tempus purificatæ conditionis] marito ipsi, qui respectu hujus partis fuit substitutus, Octaviano facienda venit restitutio, juxta de Bart. in l. quamvis dicit la 3. a 10. ff. de acquirend. heredit. quam inter alios servavit Castrensis. confil. 152. colum. 1. & 2. lib. 1. Decian. confil. 427. n. 7. & seqq. Raim. confil. 94. n. 1. & 2. & confil. 99. in princ. & num. 24. lib. 2.

Jafus

Jafus confil. 132. num. 5. lib. 1. & confil. 148. n. 15. versu. septimâ pro hac parte, ubi de magis communis lib. 1. Curt. Jm. confil. 135. n. 2. versu. pramissis tamen non obstantibus. Sicut Jm. confil. 181. n. 46. lib. 2. Aymon confil. 295. num. 1. Decius. confil. 1. n. 22. lib. 1. Rot. decis. 374. n. 1. part. 1. in noviss. Thesaur. decis. 86. in primis. Sard. confil. 279. n. 10. lib. 2. & rursus decis. 37. n. 16.

- Et licet *Alciati confil. 44. n. 50. §. 1. & confil. 46. n. 35. lib. 9.* scripserit regulam d. l. *quandâ*, quâ dicimus adiacere media substitutione locum esse gradui subsequenti, procedere quando sequent substitutus in eadem re vocatus est, in qua secundus, secus si in diversa, ut hoc in causa, ubi uni tertia, alij vero duo tertia relictæ fuere; hæc tamen declaratio *Alciati* jure, vel ratione non probatur, ut in terminis docet *Menoch. confil. 528. sub num. 59. lib. 6.* citans in contrarium *confil. Corn. 35. num. 23. lib. 2. & Rain. confil. 94. n. 9. lib. 3.* Præterea libet tertia, de qua agitur, fuisse separatim relicta D. Constantie, & due alia tertia Ferranti, & Jo. Antonio, Octavianus tamen, & post eum, ejusque descendentes senior de domo ad totum vocati fuere, suppositi semper a uno totius patrimonij, de quo suo loco dicemus, ut propterea ubi etiam verus esset conclusio *Alciati*, casui tamen proposito applicari non potest ex facti diversitate.

- Dum vero perpendebatur ulterius seniore non fuisse vocatum simpliciter, sed sub curis d. terminatis conditionibus: *Quando scilicet d. fuerat linea Ferranti, Jo. Antonij, & Octaviani* ponderando di-
18 *visionem quandâ*, qua conditionem importat l. cum vir ff. de condi. & demonstrat. l. quid pupille ff. quando dies legat. ord. de certo determinato tempore, & causa, ibi, *non, & ex eo casu*, que verba ita restringere, & determinate videntur casum expressum, ut ad alium non expressum extendi non possint
19 *Sard. decis. 108. n. 16. & 27. Handed. confil. 8. n. 39. lib. 1.* Inque in effectu seniores illum censeri vocatum, qui tempore *Antoni* linee eorumdem Ferranti, Joannis Antonij, & Octaviani, habuit illam qualiter majoris ætatis, non autem simpliciter, & absolute seniore.

- Fuit responsum vocationem hanc non ita strictâ, & rigidè accipiendam esse, si volumus testatoris voluntatem salvam esse; si quidem si casus iste expressus non posset extendi ad alium vocationis non expressum, sequeretur, ut tertia hæc non ad seniores, non ad filium senioris spectaret, quia in hoc casu substitutio non loquitur (non enim expressa testator, quid de hac tertia agendum esset, ubi D. Constantia superviveret Ferranti, Jo. Antonio, & Octaviano præmortuis sine descendentes) neque res agenda esset cum hæredibus D. Constantie. Verum quia mens testatoris alia fuit, jussitque ipsum supplere id, in quo testator foret defectu, fuit dictum, e contrario posse procedere, ubique: quæ casus per testatorem expressus contigisset, nempe ubi D. Constantia, ejusque linea defecisset vivente Octaviano, vel aliquo ex ejus descendentes, totumque patrimonium in Octavianum ipsum, ejusque lineam transisset, tunc enim tam tertia D. Constantie, quam due illæ partes Ferranti, & Jo. Antonij in unicum tamen existentem seniore substituent transire; Cæterum quia res aliter se habuit, quam testator ipse cogitaverit, nimis si substitutio seniori existente tempore, quo parificata fuit conditio tertiae duarum tertiarum, suum eorum tantum respectu sortita est effectum, respectu vero tertiae, cuius sortitio non cessit, eo vivente, aliter fuisse resolvendum in vim ejusdem regulæ, quæ & pars altera nititur, requireritis qualitatem majoris ætatis tempore existentis conditio-

nis. Hoc enim operatur eorum, substitutionumque, ac conditionum illis adjectarum diversitas, conditio nempe mortis D. Constantia, ejusque lineæ defecit respectu tertiae, respectu vero duarum tertiarum conditio mortis Ferranti, Jo. Antonij, & Octaviani sine descendentes; diversitatis enim natura est victus, ut non solum res distinguat, ac sepe, ita [ut in proposito] diversam habeant Juri de determinationem, ad text. in l. *naturaliter* ff. de iur. communi ff. de acquir. possess. in l. fin. in fin. ff. de calumnias. & in l. *maritus* de s. ubi gl. citat concordantes C. de duos. inter vivos, & nuptum.

Scd & una, & eadem res quodvisque illa, & diversa in jura censetur, & ex rationis diversitate, diversisque respectibus attentis, diversumque predicatur, ut egregie docet *Sinus de Præf. ubi supra lib. 1. d. 5. n. 5. fol. 39. per text. in l. fin. non solum ff. libertas ff. de randit. indub. & in l. potius cum similib. ff. de incend. ruin. causis. Diversa enim tria resolventur possum, inquit text. in l. interpretis C. de transaction. diversumque induci effectum *Bald. in l. filia legatorum in fin. C. de legat. Alexand. confil. 46. n. 6. lib. 2. & confil. 7. n. 8. lib. 6. Roland. confil. 25. num. 32. lib. 4.* notique cogit ad diversum interpretationem, ut per *Menoch. de consuetud. alim. voluit. lib. 5. tit. 6. n. 10.**

Et certe si aliter diceremus, maximum sequeretur obliandum, ut vel D. Constantia, ejusque descendentes, defecit linea Ferranti, Jo. Antonij, & Octaviani, itaem ex ipsa tertia privari debuissent, quam tamen testator conservari voluit apud ipsam D. Constantiam, ejusque descendentes, prout & Clarissimus Magistrus alia resolvit, & loqui quoque ætatis, vel inutiliter stare debuissent in suspensio ad primi senioris favorem, cum tamen ipso præmortuo spes omnia ei quidquam ulterius requirenti præfata evanuerit, post mortem enim non
14 *hul est*, inquit *Bald. confil. 557. fol. 8. versu. 5. de iur. iur. lib. 1. a. cor. 77. quoniam de alio ff. de usufructu (quid quid sit de alio vivente) in penultima stare non possunt, valget l. fin. in fin. communi prædior.*

Hinc inestibus cessare etiam omni ei, quæ de transmissione exadverso deducebantur, et quo jura, quæ competiverat sane alicui post mortem ætatis, & non ætate (prout respectu memorati Philippi erat jura tertia existentis penes D. Constantiam, siue fiat universalis, siue quasi universalis, siue simpliciter particularis, interem non recipiatur transmissio, ut ex communi docet *Bald. in l. 2. fol. 10. versu. communiter tamen C. de liber. præter.*

Et licet multa hic cumularemur ad ostendendam restatorem verisimiliter cognita de majoritate in sua hereditate inducendo, tam ad omnibus sua vocavit seniore, voluitque transire de seniore in seniore, & sic sequendo in filios senioris [id quod contingere non poterat, nisi totum hoc patrimonium iniret] sique in unum tantum seniore transire, non in plures, quæ est etiam maiorem majoratus, qui regulariter est indivisibilis; hic
17 *quæ prætenderetur cessare regulam l. intervenit cum similibus ff. de legat. præstend. [quæ requirit, ut in conditionibus attendatur tempus existentis conditionis] ex quo disceditur ex intentione *Barr. in l. intervenit*, procedere, nisi in contrarium constet de mente testatoris.*

Pro resolutione tamen fuit dictum in primis, quod et si hæc voces *senior*, & *major* aut, valde
19 *multa, aut epistole etiam sine significacione, ut per Tiracquel. de iur. primogenit. quæst. 1. n. 12.* vocatque majorem autem censetur facere veli: majorem, vel saltem fideicommissum ad similitudinem
20 *majoratus, ad Berd. confil. 120. n. 10. & n. 55. lib. 1. Menoch.*

Menech. confil. 108. n. 17. lib. 4. & per consequens
 31 *bona venire in unum tantum. Surd. confil. 241. n. 14.*
 32 *& 27. lib. 2. per quem splendidus familia decus*
subiuncti potest. Pedroc. confil. 34. n. 126 id quod
non evenit ubi patrimonium in plures partes divi-
ditur. Barfoet. confil. 170. n. 58. lib. 2. n. car. 179.

Nihilominus tamen, cum etiam in maioribus
 33 utamur communibus regulis, ut in alijs fideicom-
 missis, ut latè per Decian. *confil. 16. num. 9. lib. 4.*
Valat. de Jur. empiribet. quest. 50. n. 29. & Surd.
confil. 403. n. 40. non conferatur testator maioratum
 34 hanc infirmare voluisse, nisi in casibus per eum
 provisus, & dispositis, existentibusque conditioni-
 bus illis adjectis, sic enim in fideicommissis servari
 scribitur Alex. *confil. 19. versic. nec obstat lib. 3. &*
confil. 139. n. 3. lib. 6. Socin. confil. 62. & 116. lib. 3.
Deci. confil. 287. sub n. 9. versic. nec obstat. Aymon. con-
fil. 98. n. 11. Cephal. confil. 16. n. 28. versic. praterea.
Rain. confil. 153. sub n. 5. lib. 2. Marul. de conjestur.
lib. 6. tit. 55. n. 6. Menech. confil. 243. n. 52. & con-
fil. 126. n. 65. & Feq. & Perreg. artic. 29. n. 39.

Et sic quando in persona unius, & ejusdem se-
 nioris verificata fuisset tam conditio adjecta substiti-
 tionis hujus tertie, quam etiam adjecta substiti-
 tionis aliarum duarum tertiarum, quando enim plo-
 res condiciones substitutionis adjecte sunt, omnes [ut
 35 supra quoad diximus] verificari debent d. l. si ba-
 redi plures, ff. de condit. insti. cum concordantibus,
 longè magis vero ubi posita sunt [ut in proposito] in
 diversis capitalis, in diversis portionibus, & inter
 diversas personas, tunc enim iudicati, ac verificati
 debent in omnibus suis casibus, non secus ac
 si in diversis testamentis continerentur, cum tot
 36 intelliguntur esse testamenta, quot sunt ejus capi-
 tula separata, ut inquit Socin. *confil. 163. n. 7. lib. 2.*
& post eum Ancharan. Jan. quest. 12. post num. 6.
part. 1.

Nec tanti facienda fuit conjectura unionis pa-
 trimonii, & prætensi splendoris familia, si tota he-
 reditas in unum tantum seniore, vel in lineam
 unius tantum juxta naturam maioratum pertransi-
 ret, ut a communibus regulis ut supra firmatis re-
 cedetemus; quidem hac omnia optimè ovis re-
 stat, & tamen ab initio dividit hereditatem suam
 inter Ferranem, & Joannem Antonium, & in pro-
 gressu pro tertio substituit D. Constantiam, & pro
 alijs duobus Octavianum, & ejus descendentes; imò
 & tertiam D. Constantiam voluit etiam devenire in
 ejus filios, & descendentes, ita ut prioribus hic ma-
 joratus potuerit non solum verificari prius in uo-
 parte, quam in altera, sed potest etiam dari ca-
 sus, ut verificaretur solum in duabus tertijs, non
 etiam in tertia, in qua fuerat prius vocata D. Con-
 stantia, & ejus filij, & descendentes in infinitum,
 ex quo poterat contingere, ut duraret plus descen-
 dentia D. Constantia, quam familia de Bartolia, ut
 propterea jure optimè inferri possit, non fuisse ab
 initio contra mentem testatoris, ut durante linea
 D. Constantia, tertia haec non conjungeretur cum
 alijs duabus tertijs, prout nec hodie inconveniunt, ut
 hac eadem tertia deveniat in Hieronymum, in quo
 verificantur omnes qualitates requiritæ per testa-
 torem, cum & senior sit, & de familia de Barto-
 lis, & [ut lex præsumit] alijs habilius, ut infra di-
 cemus.

Quibus haud resistere censuimus, quæ singula-
 tim pro vocatione Benedicij assercebantur.

Nam quod attinet ad jus ex majoratu proveni-
 ens, in eo procul dubio deficit qualitas majoris
 ætatis, hoc enim nomen esse naturæ, & cum signi-
 37 ficat, qui prius in lucem prodit, ut per Bald. in
 l. cum antiquioribus n. 12. versic. & primo præmissa
 C. de jur. delib. & post eum per Decian. d. *confil. 16.*
 Tam. I.

n. 23. lib. 4. diænetque privilegium ætatis, non si-
 38 liationis Bald. *dist. loc. sub n. 19. Anchar. confil. 83.*
 n. 6. & ideo qualitas hæc a persona patris in filium
 39 transferri non potuit Surd. d. *confil. 403. n. 42. &*
Feq. Decian. d. confil. 16. n. 2. & n. 23.

Quo vero ad caput transmissionis, fuit animad-
 vertendum, triplicem hic subesse defectum, primò
 in persona patris transmissum, secundò in per-
 sona filij, in quem prætenditur facta transmissio,
 tertio in jure, quod prætenditur transmissum; in
 persona patris, quia jus in bonis nondum ei qua-
 situs transmittere non potuit, cum il non haberet,
 40 Bald. in l. 2. in fin. C. de liber. prateritis. Alex. *dist.*
confil. 4. num. 20. versic. sed in questione lib. 4. Surd.
d. confil. 403. n. 47. in persona filij, quia licet sit
de Bartolis, cum tamen senior non sit, qualitas ju-
nioris in eo inherens eum procius excludit, quan-
 41 tuncumque sit filius majoris natu, Alex. *confil. 123.*
n. 2. lib. 1. & confil. 14. n. 2. & n. 13. lib. 4. Simon
de Pret. iniquis Alexand. reud. consultius d. lib. 3.
interpret. d. artic. 2. sub n. 86. versic. quod si major.
necessaria est enim utraque qualitas, ut & de fami-
 42 *lia sit, & sit majoratus Bald. confil. 274. sub n. 9.*
versic. quibus scilicet, ibi. Quia prim. extant, & quia
negati lib. 2. Decian. dist. confil. 16. num. 41. lib. 4.
Menech. confil. 210. n. 121. Rimold. Jan. confil. 544.
num. 151. Surd. dist. confil. 403. n. 60. & confil. 404.
num. 30.

Unde altera ex eis deficiente nullas transmi-
 sioni locus esse potest Surd. d. *confil. 403. num. 44.*
 & 45 Ex merito quia testator non fuit contentus
 unica qualitate, sed voluit ultra nomen familiae,
 majorem etiam ætatis concurrat, & vocando senio-
 rem videretur in primis repositus ad ætatis præro-
 42 gativam, ut inquit Alexand. d. *confil. 4. n. 5. lib. 3.*
Socin. confil. 88. n. 1. lib. 3. Menech. complures alios
ciccas num. 443. n. 19. lib. 5. Surd. d. confil. 403.
num. 40. Id quod non caret ratione, ex quo major
 ætate præsumitur sapientior, ac prudentior, pro-
 indeque & familiae utiliori cap. de quibus cum ibi no-
 45 tatis 20. *dist. cap. nisi cum pridem extra de renun-*
tiation. amplè Infor. in l. Gallus in princ. n. 57. ff. de
liber. & postum. Deci. tom. 443. n. 25. Nat. tom.
644. n. 6. omnium plenissimè Tirapied. in prefat.
tract. de Jur. primogenit. n. 79. usque ad fin. ubi in-
nomeres senectutis laudes, & prærogativas recen-
set.

Non deest etiam defectus respectu juris, quod
 prætenditur transmissum, quia nempe conditiona-
 le est, condicionalis autem non transmittitur per
 45 glisf. Bart. & scribentes in l. 2. C. de ijs qui ant.
apert. tabul. in l. heredes mei §. cum ita, ubi glisf.
in versic. suscepisses ff. ad Trebell. cum alijs per Ra-
mond. confil. 38. n. 12. versic. aut vult venire ubi testa-
 tor de receptissima lib. 4. etiam ex conjecturis, quia
 47 substitutio vii potestior impedit transmissionem
 l. vii. §. pro secundo, & §. fin. autem aliquod, C. de
 condit. test. quamquam nulla hic adest considerabi-
 lis, ut pro Hieronymo latissime deducebant infor-
 mantes, & non aliquid supra attingimus, & illa, quæ
 48 plurimi exadvecto fieri videbant, quod si testator
 fuisset interrogatus, ita verisimiliter fuisset respon-
 surus, fragilis admodum judicatur, cum satis sit ne-
 gare, testatorem ita fuisse responsum, ut per Hi-
 eronymum Gabriel. *confil. 95. n. 15. lib. 2. & ubi ver-*
farcimur in dubio, in dubio standum, esset regulæ,
 ut fideicommissum condicionali non transmittatur,
 49 uti testes sunt Rot. *decis. 783. n. 27. part. 1. & Me-*
nech. confil. 200. n. 212.

Quod vero spectat ad jus substitutionis, seu
 representationis, fuit dictum, neque præsentis hujus
 representationis locus esse, cum in filio deficiat
 D d quæ

- qualitas majoris ætatis, quæ erat in patre, quæ cum requireretur tempore delatæ successione, ut supra fuit resolutum, Philippo mortuo extinda fuit, proindeque filius non potest eum representare.
- 50 *Aten. d. consil. 4. n. 13. lib. 4. optime Sard. d. d. consil. 403. n. 60.* Quinimodò communis est conclusio in fideicommissis transversalium (quale hoc est)
- 51 non esse locum representationi ultra parvam *Del. consil. 1. col. 4. 2. Pursif. consil. 30. n. 4. lib. 2. Ralend. d. consil. 38. n. 33. Mantie. lib. 9. tit. 8. n. 4. Valse. pro communi d. consil. 50. num. 30. & seqq. Sard. d. ca. fil. 403. ante n. 53.*

Denique dictum fuit, Benedicium non posse etiam admitti, tamquam filium senioris, & jure proprio, ex illis verbis — *Tunc, & eo casu voluit ejus bona prædicta pertinere ad seniores de domo, & sic sequendo ad filios, & descendentes dicti senioris masculini* — Siquidem vocatio hæc filiorum senioris necessario referenda est ex jam dictis ad portiones, ad quas senior ipso semel admittus fuit, non

52 auzam ad portionem, quæ in via illius verificata non fuerat, sed erat effecta caduca per mortem ipsius sequutam pendente conditione substitutionis, & vocacionis ipsius.

Non referente, quod aliud sit vocare seniores simpliciter, aliud vocare seniores cum filijs, ad *Cass. d. consil. 164. n. 4. lib. 2. Berò. consil. 71. n. 57. lib. 2. Gabriel. de success. ab intestato causis. 2. n. 14.*

Hæc enim vocatio filiorum senioris intelligi debet, quando jam prima successio est adimpleta, & effectum habuit in persona ipsius senioris, alioquin enim in filium transire non potest, cum prius non fuerit pene seniorum, transitus enim ex uno in alium, supponit rem prius fuisse pene eam, ex cujus persona in alium transferri debet, vulgata *l. decem ff. de verb. obligat. 31. in similibus terminis Sard. d. consil. 403. sub n. 71. versic. & quomodo, & sum. ff. 9. ubi considerat in specie naturam ordinis successivæ (secundum quem hæc etiam bona de vi, in alium transferri debent) quæ est, ut successio prius cum effectu pervenerit in primo vocatum, sique hæreditatem conservet ad commodum aliorum in ulteriori gradu vocatorum; quod certe fieri non potest, nisi prius ad eum pervenerit, quia non enim*

53 etiam nulla sunt qualitates, ut per eum latè. Ut sic parum obstat doctrina *Cass. in d. d. consil. 164. cum alijs allegatis*, dom constituit differentiam illam, an primogenitus simpliciter sit vocatus, an vero cum liberis ejus, siquidem non vestimus nos in materia primogeniti, sed senioris, & filio senioris non

56 potest acquiri nisi id, quod prius extitit cum effectu pene ipsum senioem.

Proat minus etiam obstat fundamentum desumptum ex vocacione senioris in numero singulari, quasi hic datur multiplicatio seniorum contra propriam numerum singulari, ad text. in *cap. gaudemus extr. de divor. cum concordantibus*, de quibus per *Simon. de Proc. lib. 3. interpret. 3. dubit. 4. solut. 3. n. 11.*

Siquidem fuit responsum, ad favorem senioris duas in proposito extare dispositiones diversas in tempore, in conditione, & in personis, & ideo verbum *senioris* licet ad unum duntaxat ex vi numeri singularis referatur, illi tamen diversas adaptari dispositiones, quæ cum fuerint diversæ temporibus positæ, diversos etiam seniores admiserunt, unaquaque tamen eorum unico semper seniore contenta. Hæc enim temporum diversitas operatur, ut senior amplius non dicatur, qui prius senior fuit, & mortuus est, licet senior alio tempore alter dicatur, siquæ in unaquaque dispositione adest singularitas, & ab unaquaque pluralitas excluditur, siquæ solum variatio personæ comprehensæ sub dicto verbo *senioris*, non autem multiplicatio

personarum, cum qualitas senioris uni semper personæ adscribitur, non duobus, ut ad sensum patet, & doctè, & subtiliter deducebatur per Informes, qui etiam ex casuum diversitate optimè satisfaciunt auctoritati *Simon. de Proc. in hoc loco proxime citato*, quæ non referimus, ne adum sumus, & ne decisio hæc nostra in immensum creiscat.

Laus Deo.

Alexander Zilochius Prætor.
Hieronymus Cerratanus.
Marcius Antonius de Amicis.

ADDITIO.

ARGUMENTUM

Materia transmissionis legatæ, vel fideicommissæ, conditionalis latissime enucleatur pluribus, & principalioribus conjecturis relatis, & eximius. Transmissio, an detur ubi legatum, vel fideicommissum conditionale proprio particulari nomine expresso relicto fuerit, vel ubi substitutus successore supervivens, aut superstes, expenditur plene uterque casus, & alijs adduntur de representatione in fideicommissis admittenda necesse, & de resolutione pluralitatis in singularitatem.

SUMMARY.

- 1 Scripta per Ger. Spin. consil. 99. in hac de causa confirmatur.
- 2 Fideicommissum, vel legatum conditionale, vivente fideicommissario, vel legatario ante implent conditionem, ad heredes non transmittitur.
- 3 Amplius etiam agitur favore filiorum, & descendens in fideicommissis ab ascendente totius.
- 4 Limita si ex conjecturis constet de contraria voluntate testatoris.
- 5 Contrarium sentientes referuntur, & eorum rationes.
- 6 Prima tamen opinio communior est, & in Tribunalibus recepta, & quare.
- 7 Fortius fugatur de descendens, in quibus transmissio etiam a contrariis admittitur, sicut in transversalibus, aut extraneis.
- 8 Contra, quod de quibuscumque agitur, semper si voluntati testatoris obsequendum.
- 9 Et differentia inter descendentes, & extraneos solum aperitur quoad qualitatem conjugiarum.
- 10 Conjectura ad inducendam transmissionem debet esse arguta, certe, & necessaria, aut saltem inde probabilis, non equivoca, & hinc inde ductibilis.
- 11 Fortius si agatur de ea inducenda in præjudicium descendens, sicut si in eorum favorem.
- 12 Leviores sufficiunt pro devolvenda transmissione, si contra contrarios destruant, & n. 146.
- 13 Et quæ fuit conjectura contra transmissionem remissa.
- 14 Conjectura in materia debet unum considerari.
- 15 Imperfecta, & minus concludens, nec unius aliquam vim habet.
- 16 Prima conjectura pro transmissione consistit in desiderio conservandi bona in familia, & æquitate, vel descendens.
- 17 Limita si substitutus pariter esset agatur, vel descendens, qui equè possit familiam, & bona in descendens conservare.
- 18 Secunda deservit ex digressu ad plures gradus substitutionum.
- 19 Reprobatur contrarium sentientes.
- 20 Sola hac conjectura per se sufficiens non est.
- 21 Contrarium qui tenent.

- 22 Alijs concurrentibus mutam operatur, & est una ex principalibus.
- 23 Fortius si post plures substitutionum gradus vocati fuerint remutetur, vel extra ei.
- 24 Limita, ut talis digressus vel operatur, si conceptus sit per vulgarem substitutionem.
- 25 Item si substitutio semper facta sit eadem heredi sub diversis conditionibus.
- 26 Item si substitutiones non sine dependentes, & subalteras, sed sub plurius personis, & in diversis personis.
- 27 Digressus non excluditur ex quo omnes substitutiones dependent ab unica conditione si sine filijs, & de ratione.
- 28 Quod procedit etiam in terminis vocationis filiorum postquam in conditione.
- 29 Contrarium quoque sustinetur.
- 30 Item dicitur adesse digressus, quando adesse unica substitutio.
- 31 Contra, quod ex veteri sententia requiratur dos.
- 32 Et hoc observatur etiam in materia posteriorum in conditione.
- 33 Sed adhuc contra, quod hoc non sufficit, sed longa series requiritur.
- 34 Quod procedit pro regressu a consil. Olders. 21.
- 35 Ad indicendum transmissum non sunt necessarii aque copulativi, neque alternativi conjunctio, & contemplativi agnitionis, & digressus ad plures gradus substitutionum, sed quae copulantes sufficiunt.
- 36 Contrarium sentientes referuntur.
- 37 Prima opinio verior est, & receptor sive versetur in testamento ascendenti, sive transversali.
- 38 Tertia conjunctio ad indicendum transmissum est, si substitutio fideicommissaria unita sit iam jure accrescenda, quod transmittitur.
- 39 Amplius, ut operatur transmissum etiam adita hereditate.
- 40 Contrarium quoque sentiant.
- 41 Prima opinio communior est, maxime si hoc conjunctura non nisi conjungatur.
- 42 Vel si substituitur, de cujus conditione agitur, esset persona extranea, non si ex descenditibus testatoris.
- 43 Contra quod indistincte prima opinio procedat, si vero controversia sit cum extraneo, sive cum descenditibus.
- 44 Limita in substitutione duobus conjunctim facta, quorum alter, si pendente conditione debeat, superstiti acquirat partem.
- 45 Intellige limitationem procedere cum distinctione inter conditionem suspensivam, & resolutivam, seu inter institutionem suspensivam, & modalem.
- 46 Limita secundo, si ante instituti mortem, & conditionis purificationemambo substituti decesserint, & de ratione.
- 47 Quarta conjunctura ad indicendum transmissum oritur ex quo filij, ad quorum favorem praevidetur transmissio, fuerint postea in conditione.
- 48 Contra quod positum in conditione non sit conjunctura transmissio, ne destruat regula gloss. in l. Lucius quod posita in conditione non creatur vocati.
- 49 Et huius opinionis assidet littera text. in l. heredes mei §. cum ita ff. ad Trebell.
- 50 Prima opinio verior est, & receptor, & nullam continet repugnantiam, & quare.
- 51 Ita transmissio fideicommissi conditionalis quae parit effectus diversis a jure vocationis.
- 52 Declaratur text. in l. heredes mei, quod huius opinionis non adversatur, & in quo casu loquatur.
- 53 Amplius, ut hac opinio procedat nedum in conditione expressa, sed etiam in tacita ex dispositione l. cum avus.
- 54 Contrarium in his terminis tenet Ciroch.
- 55 Declaratur eius opinio quo casu vera sit, quo avo.
- 56 Item declaratur principalis conclusio, quod positum in conditione sit conjunctura transmissio, ubi cum alijs junctur, & hoc casu contrarii quoque eam admittunt.
- 57 Vel si alia circumstantia concurrant, ut quod positum in conditione fuerit geminata.
- 58 Vel si positum in conditione adpellata sit qualitas masculinitatis, & de legitimo matrimonio.
- 59 Fortius operatur si ea non data bona conferant ad feminam, vel ad univales contra expressam testatoris voluntatem.
- 60 Aut si ad hoc confisso, & declaratio hanc die gravati de testatoris voluntate informati.
- 61 Vel si fuerit ordinata reciproca huius primas.
- 62 Declaratur secundo principalis conclusio de transmissione facienda ad favorem posteriorum in conditione, quando agitur in concursu extranei.
- 63 Amplius etiam in loco pio.
- 64 Item amplius etiam si extraneus non esset immediate substitutus, sed post plures substitutiones sub conditione si sine filijs vultus a. 65.
- 65 Secus si substituitur non esset extraneus, sed quare, vel magis conjunctus, & testatoris dilectus.
- 66 Transmissio ad filios in conditione positus quando decur, videtur respectu potius patri, sed etiam patri.
- 67 Quinta conjunctura pro suadenda transmissione est aequalitas, quae in admissa servatur, & inaequalitas, quae ex rejecta resistit.
- 68 Fortius si ad hoc alia conjunctura.
- 69 Aequalitas ex quibus indicatur, vel excludatur, ibidem remittitur.
- 70 Inaequalitas non attenditur, quando provenit a casu, ex quo non ex filijs, vel hereditibus instituitur alteri proderet.
- 71 Nec quando filij relinquuntur parvi patri relicta.
- 72 Sexta demonstratio pro transmissione servatur, ex quo non facta, minus dilectio pro servatore magis dilecto, vel aliis sequenter abuturum.
- 73 Amplius etiam si praeservetur aquae dilectio.
- 74 Exemplum si rejecta transmissio summa exclusit nullius praeservetur.
- 75 Item si extraneus praeservetur descenditibus testatoris.
- 76 Amplius, tamen altimus substitutus foret locus pio.
- 77 Contrarium in primo casu qui dicitur.
- 78 Eorum opinio resistit, & prima sive fortius recipienda, si praeservenda esset persona exco testatoris.
- 79 Amplius etiam si persona testatoris edibili successora esset ab intestato.
- 80 Item fortius proinde servare filiorum, & magis dilectorum, si transmissio admissa fuerit a testatore inter minus dilectos.
- 81 Limita in casibus de quibus remittitur.
- 82 Amplius principalem conclusionem de indicenda transmissione ad evitandum absurdum, sive illud evenit, sive non.
- 83 Septimum iudicium transmissio est, si illi, ad quorum favorem praevidetur, fuerint in alia parte vocati.
- 84 Referuntur contrarium sentientes.
- 85 Limita primum opinionem, si inter unum, & alterum substitutionem considerari potest ratio disparitatis.
- 86 Amplius etiam si ad hoc relativa ut supra.
- 87 Limita secundo, quando in alia parte testamenti substitutio esset de diversis bonis, & personis.
- 88 Identitatis casu, quando concepit in expressis una.

- venitis, ut in alijs, ad istud fieri debet transmissio.
- 88 Amplius etiam si fieret extensio de persona ad personam, & minus dilectus præferretur magis dilecto.
- 89 Filij aliorum substitutorum presumuntur per transmissionem invitati, si testator in alijs substitutionibus ordines tertias personas vocavit, sed etiam eorum filios.
- 90 Maxime si in posteriori substitutione iussus servari ordinem supra expressum.
- 91 Item sit transmissio ad alios in alia parte bonorum, & de quibus in testamento facta fuerit beneficiata mutatio.
- 92 Declaret, ut hoc procedat in mentione facta dispositivè, non conditionaliter.
- 93 Huiusmodi opinio ab alijs impugnatur, & de ratione n. 94.
- 94 Limita si nullo modo in alia parte testamenti facta sit nominatio, ut non detur transmissio.
- 95 Item si nominatio facta sit ad reus legatum, hoc reus autem institutus in tota, vel considerabili parte hereditatis.
- 96 Ob hoc transmissio per transmissionem desinitur, ex quo versetur in materia dotis succedentis loco legitima vigore testamenti, vel Statuti localis.
- 97 Tunc enim legatum, & fideicommissum conditionale transmittitur, sicuti transmissibile ipsi est legitima.
- 98 Amplius quomvis legatum, vel fideicommissum magis esset ipsi legitima.
- 100 Expressio in terminis Statuti Aflani.
- 101 Contra quod in portione excedente legitimum fideicommissum non sit transmissibile.
- 102 Limita, ut non sit transmissibile, quando testator aliquid reliquit impendendum in legitimum, & de ratione.
- 103 Conciliantur opiniones supra discordantes, & quomodo.
- Prima procedit si constet patrem totum voluisse relinquere pro legitima, secundo si adjectis alijs vinculis, vel conditionibus contra naturam legitima ibid.
- Item procedit prima si de re relicta fuisset titulus sustinentis, & pro omni, & toto ibid.
- 104 Transmissio locus est, quando testator recipiam substitutionem fecit inter descendentes gravati.
- 105 Et quando conditio non fuit apposta ad commodum heredis, sed tertij.
- 106 Item si ageretur de favore ejus, qui ab intestato esset succedens, & de ratione.
- 107 Item si versetur in iuribus descendentiis a contrahente, quomvis conditionalis sit, sicut si ab ultimis voluntatibus.
- 108 Vel si non versetur in terminis fideicommissi, hereditatis, legati, sed in terminis primogenituræ, cujus ius in spe considerabile etiam conditione pendente primogenitus acquirit.
- 109 Et tunc ius primogenitus in filium suum primogenitum ante priusquam conditionem transmittit.
- 110 Amplius etiam si ageretur de successione transmissum.
- 111 Transmissio locum habet etiam in herede hereditatis, maxime ad excludendum extraneum, & personam testatori incognitam.
- 112 An pro ea inducenda sit sufficiens conjectura, quod legatum collatum sit hoc tempore remotissimum, referretur opinio negativa, & declaratur.
- 113 Non dicitur ad hoc effectum collatum in tempore remotissimum, quando de pendet ab obitu filiarum primi gradus.
- 114 Transmissibile non est legatum, ad quod quis fuit proprius nomine vocatus.
- 115 Et ipsi casu saltem argentescos conjecturæ requiruntur.
- 116 Contra quod specificata nominatio transmissi in prædictum non probat.
- 117 Declaratur hanc secundum opinionem procedere solum extantibus conjecturis suaderentibus transmissionem ad heredes fideicommissarii.
- 118 Et conjecturæ debent esse argentes.
- 119 Uno est si legatum saltem sit desiderantibus, vel alteri personæ conjunctæ.
- Limita si heres sit ejus conjunctus, vel a testatore descendens n. 122.
- 120 Expressio nominis proprii transmissionem impedit ad extraneum.
- 121 Limita si ex conjecturis constet testatorem voluisse legatum etiam hoc casu transmitti.
- 122 Secundo conjectura consistit in eo, quod agatur de hereditate apertæ.
- 123 Limita si magna pecuniarum quantitas continetur in legato, & hoc transiret ad extraneum.
- 124 Tertia desinitur ex quo nomen proprium fideicommissarii, vel legatarii demonstrativi expressum sit, non tacitè.
- 125 Quarta desinitur ex quo talis expressio ad alia sit solutiva, vel substantia legati.
- 126 Quinta, si testator voluit agnitioni prospicere.
- 127 Sexta, si fuisset ordinatum fideicommissum proprium, & successivum.
- 128 Septima, si versetur in contrahentibus.
- 129 Substitutio non dicitur facta nomine proprio, si particulariter expressum non sit, sed verba etiam qui ille, &c.
- 130 Declaratur hec opinio quo casu procedat.
- 131 Transmissio locus non est, si fuit substitutus superstitum, vel superstes.
- 132 Maxime si substitutus sit in omnibus bonis, in totum, vel simili modo.
- 133 Limita, ut facta substitutione ad favorem substituti, transmissio detur ex conjecturis.
- 134 Amplius, ut operetur conjecturæ etiam favore extraneæ.
- 135 Relinquantur contrarium tenentes, & n. 138.
- 137 Quia testator facere possit transmissibile id, quod ex natura verborum non est.
- 139 Conciol. alleg. 41. contrarium descendens sustinet.
- 140 Et admittit etiam ipse necessarii, vel vehementibus conjecturis incurrentibus.
- 141 Limita secundo, ut non obstante vocatione superstiti, semper sit locus transmissi, quousque extraneus sit substitutus.
- 142 Item si vocati essent superstes, eorumque filij, & descendentes.
- 143 Mentis filiarum, & descendentiis, vel hereditatem transmissi actum aperit.
- 144 Superveniens qualitas debet appari expressè, ut sufficit si nominati viventibus additus sit, quod non deficientibus filij alter succederet, vel bonis decesserit ad alium.
- 145 Reprobatur huiusmodi opinio, & de ratione.
- 146 In responsis conjecturarum pro transmissi, & contra transmissum fideicommissi conditionis præsentis alim, quæ regula habet essentiam.
- 147 Referantur contrarium sentientes.
- 148 Declaratur procedere in tertis limitibus, nempe quando ageretur de admittendis descendentiis institutis, & excludendis extraneis.
- 149 Vel quando concurrerent conjecturæ, quæ non extra dubietatem pincerent.

- 150 *Materiam transmissionis fideicommissi, vel legati conditionalis tractantes enumeratur.*
 151 *In fideicommissis quando sit locus representationi, & quando non.*
 152 *Pluralitas quando resolvitur in singularitates.*

Respice præfens decisio materiam examinatam in consil. 99. Ger. Spin. qui prout supra narratur in principio ante n. 1. §. ita quoque tamquam unas ex Arbitrio, quibus primo loco hæc causa compromissa fuerat contra aliorum opinionem pro Hieronymo de Bartolis laudavit, & commissi postmodum eadem causa DD. Tribus, iidem opinionem d. Ger. Spin. sequendam esse declararunt.

Ad num. 46. & seqq.

Fideicommissum, vel legatum conditionale morientes fideicommissario, vel legatario ante implementationem conditionis ad hæredes non transmittitur l. intercedit 59. & l. hæres meus 79. ff. de condit. & demonstrat. l. si cui legator §. hoc autem ff. de legat. 1. l. hæres meus §. cum ita ubi gloss. verb. susceperit ff. ad Trebellian. l. si in personam C. de fideicommissis & l. nunc, §. si autem, & §. cum igitur, ibique Gloss. verb. conditio C. de caduc. tollend. Baldus. ad Ramon. observ. 75. n. 1. Altograd. contrav. 29. n. 2. de Maria. resal. 86. n. 2. lib. 1. Mans. consule. 138. n. 5. & tom. 9. de fideicommissis & legat. consule. 85. n. 1. Pacios. allegat. 88. n. 4. & alleg. 108. n. 3. Merlin. Pignatelli. contrav. 1. n. 1. tot. 2. ibique Scoppa n. 4. Capon. discept. 311. num. 19. & 20. Saminat. contrav. 107. n. 25. & seqq. Fatimelli. respons. 68. n. 1. tom. 1. Borden. collat. 41. n. 68. tom. 1. collat. 13. n. 3. tom. 2. & miscellan. Juridic. docum. 36. num. 1. & seqq. Robles de represent. lib. 3. cap. 12. num. 21. Caneor. variar. resalut. lib. 3. cap. 21. de transmissi. n. 95. Faber in Cod. lib. 6. tit. 8. de impuber. & alijs substitut. definit. 25. n. 3. & tit. 23. de fideicommissis. definit. 14. in princip. & definit. 28. in princ. de Loc. de donat. dist. 8. n. 11. Torr. de post. futur. success. lib. 2. cap. 16. n. 19. & lib. 3. cap. 2. n. 65. de prioregenit. tom. 1. cap. 34. n. 81. fol. 259. & variar. Jur. quest. tom. 3. miscell. part. 2. tit. 12. quest. 68. n. 20. fol. 167. Vro. decis. 300. num. 6. & decis. 398. n. 1. Rot. Lucen. apud Mans. tom. 9. de fideicommissis & legat. consule. 86. n. 1. Cappy. Latr. decis. 2. n. 1. ibique Gilpinus eodem num. Trifan. decis. Caribolm. 16. n. 11. tom. 1. Franch. decis. 525. n. 1. Rot. Rom. coram Barar. decis. 568. n. 1. Consil. decis. 88. num. 1. & decis. 614. n. 7. Corr. decis. 119. ex n. 10. decis. 614. num. 6. & seqq. decis. 618. n. 12. decis. 631. num. 10. & decis. 762. num. 3. Festinger. decis. 316. num. 1. & seqq. Duwez. Jun. decis. 707. num. 3. & seqq. Eimerix Jun. decis. 1156. num. 7. in recens. decis. 203. n. 6. part. 13. decis. 173. n. 11. part. 15. decis. 125. n. 9. part. 16. decis. 262. n. 11. decis. 283. num. 32. & decis. 359. n. 10. part. 17. & decis. 117. num. 6. part. 18. post de Loc. de fideicommissis. decis. 34. num. 8. & de legat. decis. 14. num. 1. apud Palm. Nep. decis. 493. n. 2. Rot. Florentin. apud eundem decis. 466. n. 41. apud Aircy. decis. 108. n. 3. apud Torr. variar. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommissis. decis. 10. sub n. 68. fol. 459. & n. 118. fol. 466. & in hac nostra decisione n. 46. & seqq. & infra decis. 59. n. 15. decis. 74. n. 3. & decis. 90. n. 6. 9. & 41. Etiam agatur favore filiorum, & descendendum in fideicommissum ab ascendente condico, cum transmissio huiusmodi nec liberorum favore a jure nostro probetur, ut ponderatur text. in l. nunc. C. de caduc. tollend. & reprobatæ opinionio Gloss. in l. si cui 42. de adim. & obligat. communiter tradunt Gloss. in l. nunc. verb. de relictis C. de his, qui ante eperit testat. Baldus. ad Ramon. observ. 75. n. 1. Merlin. Pignatelli. contrav. 2. num. 3. cent. 2. ibique

Scoppa n. 5. & post plures Textus, quos refert Barro contrav. 58. n. 3. Mans. d. consil. 138. n. 5. & tom. 9. de fideicommissis, & legat. d. consil. 85. n. 2. & seqq. Episcop. Roci. disput. 18. n. 12. & disput. 19. n. 38. Fatimelli. d. respons. 68 sub n. 1. tom. 1. Palm. Nep. alleg. 64. n. 3. Rodulphus. alleg. 173. num. 22. Borden. miscellan. Juridic. dist. docum. 36. num. 5. & 6. Crass. in §. transmissio quest. 18. n. 5. Mantie. de consuetud. ultim. volunt. lib. 11. tit. 20. n. 1. ad 5. Peregrin. de fideicommissis. artic. 31. n. 6. Menoch. lib. 4. presumpt. 201. Intrigili. de substitut. quest. 87. num. 1. & 2. Fular. de substitut. quest. 490. n. 1. & 2. Torr. variar. Jur. quest. tom. 3. miscell. part. 2. tit. 12. quest. 68. n. 20. fol. 167. Castill. contrav. Jur. lib. 3. cap. 19. n. 213. & 214. Gipe. ad Cappy. Latr. decis. 2. n. 2. Guidop. decis. 232. num. 6. Bar. decis. 354. n. 13. Frausis. Merit. decis. 78. n. 8. part. 2. Vro. decis. 300. n. 6. & decis. 398. n. 1. Peguer. decis. 100. n. 1. verus. quod si predictis. Rot. Lucen. apud Mans. tom. 9. de fideicommissis & legat. decis. consule. 86. n. 1. Rot. Rom. coram Seraphin. decis. 1014. n. 1. Barar. decis. 568. num. 1. Greger. decis. 551. n. 2. Duwez. Jun. decis. 707. n. 14. & seqq. Corr. decis. 119. n. 10. & seqq. decis. 614. n. 6. & decis. 618. n. 12. & decis. 631. n. 10 & 11. & post eum 1. collat. Borden. decis. 76. num. 7. post Merlin. de pignoris. decis. 77. n. 4. post de Loc. de fideicommissis. decis. 55. n. 14. & de legat. decis. 14. n. 17. Rot. Florent. infra decis. 90. n. 9.

Certum autem, & indubiatum est, quod ab hæc præceditur, quando ex conjecturis constat de contraria voluntate testatoris, qui potest facere transmissibile, quod de sui natura non est tale, & à converso Spad. consil. 243. num. 7. & consil. 312. n. 4. lib. 3. Altograd. consil. 65. n. 27. lib. 1. Ramon. consil. 74. num. 11. Baldus. ad eum dist. observ. 75. n. 2. Merlin. apud Urat. consil. 12. n. 47. Andreol. contrav. 29. n. 9. Castald. consil. 174. n. 10. Ciroch. discept. 4. n. 48. discept. 13. n. 2. & 12. discept. 22. num. 3. Caneor. alleg. 41. n. 47. Gieb. consil. 43. n. 7. tom. 1. Borden. collat. 41. n. 68. lib. 2. & collat. 13. n. 4. lib. 2. & miscellan. Juridic. docum. 36. n. 7. & seqq. Mans. consule. 138. n. 11. & seqq. ubi plures, & consule. 315. n. 11. & plenit. tom. 9. supplement. fideicommissis & legat. consule. 87. n. 8. & seqq. Fatimelli. dist. respons. 68. n. 3. tom. 1. Faber in Cod. tit. de fideicommissis. definit. 14. & definit. 28. Bellon. de Jur. accrescend. cap. 7. quest. 41. n. 21. & 23. Torr. variar. Jur. quest. tom. 1. lib. 2. tit. 4. quest. 8. n. 4. fit. 694. Vro. decis. 300. n. 7. decis. 301. n. 4. & 5. & decis. 398. n. 2. Mart. var. Pignat. 85. per rot. Cappy. Latr. decis. 1. n. 76. & 79. Magret. decis. 10. n. 2. & 3. impetita post ejus observ. ad consil. Sicil. Mart. Medic. examinat. 2. n. 43. & decis. Senes 4. n. 2. Battelli. decis. 12. n. 69. Ludovic. decis. Peras. 103. n. 1. Antrofin. decis. 7. n. 28. Rot. Lucen. apud Mans. tom. 9. de fideicommissis & legat. d. consil. 86. n. 2. & sub n. 17. Saminat. in causis Florentinis contrav. 107. n. 29. & per tot. Rot. Florent. ibid. contrav. 108. n. 9. & seqq. apud Torr. variar. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommissis. d. decis. 10. num. 69. apud Accursis. decis. 108. n. 18. & plenit. infra decis. 90. n. 10. Rot. Rom. coram Cavalier. decis. 434. n. 3. & decis. 532. num. 1. Celf. decis. 88. n. 2. & decis. 176. n. 1. Burnet. decis. 568. n. 4. Greger. citat. decis. 551. n. 4. Rembold. decis. 2. n. 1. Duwez. Jun. decis. 707. num. 29. Corr. decis. 614. n. 8. in recens. decis. 78. n. 8. & decis. 377. n. 8. part. 11. decis. 136. n. 21. part. 12. decis. 203. n. 7. & decis. 295. n. 2. & seqq. part. 13. decis. 176. n. 12. part. 15. decis. 112. n. 7. part. 18. in celebri Aflonius fideicommissis coram Aldergato decis. 682. n. 2. & 3. part. 19. post de Loc. de legat. decis. 3. num. 14. apud Palm. Nep. decis. 477. n. 10. decis. 493. n. 3.

Et

Et quamvis conclusionem hanc plures juris nostri afflicti impugnent existimantes ex voluntate testatoris etiam expressis posse quidem fieri, ut fideicommissum, vel legatum sit conditionale, vel non, cum hoc a voluntate dependeat, non vero quod transmissibile sit ad heredes fideicommissum, vel legatum conditionale, tam quia ipsi licitum non est quod est conditionale vim habere puri, nec quod, unum, & idem legatum, & fideicommissum conditionale sit eodem tempore, & purum, tum etiam quia omnis conditio actum suspendit, & facit quod nihil in esse ponat, & quod in esse, & in rerum natura non est transmissibile fieri non potest, eum non entis nullæ sint qualitates, in specie *Manf. cons. 138. n. 14. & tom. 9. supplement. fideicommissi. & legat. d. cons. 85. n. 6. abunde Merlin. Pignatelli. contrav. 1. n. 4. & segg. & n. 54. cent. 2. ibique Scoppa n. 12. & segg. doctis. Faber in Cod. lib. 6. tit. 28. de fideicommissi. decis. 14. n. 3. in alleg. & de errorib. Pragmatic. dec. 31. error. 3.*

Primum tamen sententiam sequendam arbitror tamquam magis communem inter DD. & in Tribunalibus receptam, præsertim enim accidit, ut mens decedentium, vel mortis cogitatione turbata, vel ob scriptorum testamenti imperitiam, inadvertentiam, & incertiam, perferret in testamento explicata non sit, quo casu iustum, & rationabile est, ut illa ex alijs coniecturis ab eadem, vel diversa parte testamenti eliciat supplicetur, & explicetur. Nec id potest dici rationi, ut juri prægnans, eum fideicommissum casum educatur præveniendū censetur tunc conditionem remittere, nisi secus ac si a principio puram dispositionem fecisset, ut prosequitur *Manf. tom. 9. de fideicommissi. & legat. dist. cons. 87. sub num. 8. Mart. Medic. examinat. 2. n. 43. & 44. alique Superius citati.*

Quod indubitanter procedit in terminali transmissionis favore descendendum, in quibus sedatores contrarie opinionis illum admittunt, mordicus eam reprobando in transmissibilibus, aut extraneis, ut post alios, quos refert *Merlin. Pignatelli. d. contrav. 1. n. 56. & 57. cent. 2. Manf. tom. 9. supplement. fideicommissi. & legat. citat. cons. 85. n. 6.*

Quamquam in utroque casu voluntati testatoris obsequendum esse, siue verisimor in testamento ascendenti, siue transverso, ac extraneis *Baldac. ad Ramon. d. obs. 75. n. 38. Radolphus. alleg. 151. n. 3. Manf. tom. 9. supplement. fideicommissi. & legat. d. cons. 87. n. 11. Viv. d. decis. 398. n. 3. ubi reprobatur contrarios. Joseph Ludov. decis. Perus. 122. n. 8. & segg. plenè Samu. d. contrav. 107. n. 31. & 32. Rot. Florentin. apud eundem contrav. 128. n. 10. ubi alios refert, & apud Mom. d. allegata decis. 29. n. 19. solumque inter descendentes, & extraneos constitui potest differentia quoad qualitatem coniecturatum, ut in primis leviores, in alijs urgentiores requirantur, ut mox ostendamus.*

Communem itaque censuimus opinionem DD. ut requirantur ad transmissionem coniecturæ urgentes, certæ, & necessariæ, aut saltem multum probabiles, non æquivocæ, & pro utraque parte adhibiles, in specie *Allegat. cons. 85. n. 12. lib. 2. Baldac. ad Ramon. d. obs. 75. n. 1. & 4. Mantici. de coniectur. lib. 11. d. cit. 30. num. 9. in fin. Contr. decis. 40. n. 2. Meli. obs. 28. n. 19. Manf. d. cons. 138. sub n. 18. 19. & 61. & tom. 9. supplement. fideicommissi. & legat. d. cons. 85. n. 8. Merlin. Pignatelli. contrav. 1. sub n. 54. & 56. cent. 2. Lussell d. resp. 68. n. 4. tom. 1. Pecion. d. alleg. 88. n. 5. Viv. citat. decis. 398. num. 4. Rot. Florent. apud Torr. varior. Jur. quæst. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommissi. d. decis. 12. n. 119. fol. 466. Rot. Rom. coram Scraphin. decis. 479. n. 6. & decis. 1014. n. 1.*

Cevaler. decis. 434. num. 3. & decis. 461. n. 2. Rembold. d. decis. 2. n. 4. Corr. decis. 633. n. 11. post conclus. legal. Benden. decis. 76. n. 1. & post de Luc. de legat. decis. 14. n. 7. & 21.

Et eo magis urgentes esse debent, si ageretur de excludendis descendentibus, vel proximioribus, vel in æquali gradu enjusmodi, & de inducenda transmissione ad favorem extraneorum, vel in præjudicium aliorum descendendum, ad quos devolveretur successus circumscripta transmissione i Le-
viores autem sufficienter coniecturæ, si transmissio elicit favorabilis descendentibus, & in gradu proximioribus, ut in puncto firmant *Allegat. cons. 85. n. 16. lib. 2. Cabot. cons. 136. n. 12. lib. 1. Baldac. ad Ramon. d. obs. 75. n. 5. 12. & segg. & n. 14. & segg. ubi plures cumulantur, & n. 32. & 56. Benden. collat. 13. n. 5. & segg. & n. 70. tom. 2. & in miscell. juridic. d. docum. 36. n. 7. & segg. Manf. d. cons. 138. n. 19. ubi plures referuntur, & n. 62. & tom. 9. supplement. fideicommissi. & legat. dist. cons. 85. num. 8. Palm. Nep. alleg. 64. n. 10. & 21. Vissar. de substitut. d. quæst. 490. n. 77. Rot. Rom. coram Greger. decis. 56. n. 12. Celf. decis. 176. num. 5. Baratt. decis. 568. n. 5. post de Luc. de legat. decis. 14. n. 17. in recent. inspecta decis. 682. n. 15. part. 19. apud Palm. Nep. d. decis. 493. n. 4.*

Illud tamen sciendum est, quod quemadmodum pro inducenda transmissione fideicommissi conditionalis, que habet contra se regulam, urgentes coniecturæ requiruntur, ita per transmissionem deneganda, que habet pro se sufficientem regulæ leviores sufficient, istaque contrarias destruant *Rot. post de Luc. de legat. decis. 3. num. 23. ubi plures coniecturæ contra transmissionem adducit, & dist. decis. 24. num. 25.*

Coniecturæ autem in hac materia unicum debent considerari, nam illæ, que de per se non sufficientes simul jungi, & considerari debent ad convincendam voluntatem testatoris per transmissionem, in specie *Baldac. ad Ramon. d. obs. 75. n. 53. & segg. & obs. 77. n. 2. de Luc. de fideicommissi. dist. 98. n. 17. & dist. 112. sub n. 9. & in summa num. 165. Mantici. de coniectur. lib. 11. dist. tit. 20. sub n. 16. Samu. d. in causa Florentina contrav. 127. num. 8. Gaffard. cons. 174. num. 9. & 10. Urcos. cons. 12. num. 58. Benden. collat. 13. n. 42. & segg. ubi conciliatur contrariis, & n. 68. tom. 2. & miscell. Juridic. dist. docum. 36. n. 38. & in nova append. ad lib. 1. tal. collat. n. 69. impressis post miscell. Juridic. fol. 274. part. 1. Viv. d. decis. 398. num. 9. 21. & 23. & sub n. 26. Rot. Lucen. apud Manf. cons. 138. tom. 9. de fideicommissi. & legat. d. cons. 86. num. 7. 23. & 34. Sotr. Consil. Neapolitanum apud Capri. Latr. decis. 1. n. 87. Rot. Serv. apud Mart. Medic. decis. 3. num. 22. Rot. Florent. apud Mantici. decis. 29. n. 25. & segg. & infra decis. 50. num. 26. Rot. Rom. coram Mantici. decis. 319. num. 12. Unid. decis. 191. sub num. 4. & decis. 250. n. 9. tom. 1. Greger. dist. decis. 551. n. 22. Rembold. d. decis. 2. sub num. 4. Baratt. decis. 568. n. 14. Celf. decis. 88. n. 12. & decis. 176. n. 18. & 19. in recent. decis. 27. n. 15. & decis. 377. n. 18. part. 21. & in Aftoniana fideicommissi 1683. in recent. dist. decis. 682. n. 13. part. 19. & apud Palm. Nep. citat. decis. 493. sub n. 9.*

Quod si ex distis coniecturis singulæ essent de per se imperfectæ, minus concludentes, vel reprobæ, & rejectæ, nec simul unitæ aliquam vim, vel efficaciam habere possent, ut in individuo firmat *Manf. d. cons. 138. n. 61.*

Porro præcipua coniecturæ pro hac testatoris voluntate demonstranda consistit in desiderio ipsius conservandi bona in familia, agnatione, vel descendentes, non facta enim transmissione bona in agnatione,

tione, & descendentes non conservarentur, sed ad extraneos heredes devolverentur, quorum ultimus institueri posset personam sibi beneviam, in puncto *Allegat. dist. consil. 85. num. 62. lib. 2. Spad. consil. 243. lib. 3. n. 10. Ramon. consil. 67. n. 13. Baldus. ad eandem dist. observ. 75. num. 63. Fajfar. de substitut. quest. 490. n. 106. Noul. de transmissis. cas. 1. n. 154. Mantie. de testator. lib. 11. tit. 20. n. 23. Merlin. apud Ursat. consil. 12. n. 49 & 51. Felici. alleg. 18. n. 9. part. 3. Allegat. contrav. 59. n. 17. & segg. Castald. consil. 96. num. 4. Cirocchi. discept. 22. num. 6. & segg. Mans. dist. consil. 138. n. 43. & segg. Merlin. Pignatelli. dist. contrav. 1. n. 47. & sub num. 58. etiam. 2. Torr. variat. Jur. qu. si. num. 1. lib. 1. tit. 2. quest. 27. n. 29. fol. 340. Ludovic. decis. Perusini 102. n. 14. Vivini. d. decis. 398. n. 23. & 24. plenè Rot. Florent. apud Mosat. d. decis. 59. n. 17. & segg. & infra citata decis. 90. n. 17. & 18. Rot. Rom. in recent. dist. decis. 682. num. 6. part. 19. & apud Palm. Nep. dist. decis. 477. n. 11. & d. decis. 493. n. 5. & n. 12.*

Verum tamè est, quod hæc conjectura locum non habere, si substitutus pariter esset agnatus, vel descendens, qui quæ bene posset familiam, & bona in descendentes testatoris conservare, nam tunc cum substitutus hæbæ expressam testatoris voluntatem, & is, qui transmissum imitatur solum tacitam ceteris paribus iste postponentes est explicam substitutionem habenti, ut bene prosequuntur Baldus. ad Ramon. dist. observ. 75. num. 63. Cirocchi. discept. 13. n. 15 & discept. 22. num. 9. Mans. consil. 138. n. 47. Mantie. de testator. ultim. volunt. lib. 11. d. tit. 20. sub n. 23. verbi: illud tamen. Noul. de transmissis. d. cas. 1. n. 148.

Secunda definitur conjectura ex digressu ad plures gradus substitutionis, in quibus terminis cum testator ostendat affectionem suam erga plures personas in eis comprehensibiles, hæc transmissio nem oportet, tam erga subordinate vocatos, quam respectu eorum filiorum, & descendentes, in specie Giovangone. consil. 82. num. 78. lib. 1. Redens. b. consil. 9. n. 63. Allegat. consil. 85. n. 27. & 31. lib. 2. Baldus. ad Ramon. dist. observ. 75. num. 62. & segg. Merlin. apud Ursat. consil. 12. n. 50. Castald. consil. 96. n. 4. & consil. 174. n. 6. Cirocchi. discept. 13. num. 13. discept. 22. num. 5. Palm. Nep. alleg. 64. n. 14. Bondon. collat. 13. n. 29. & 30. lib. 2. Rodolphus. alleg. 151. num. 4. Peregrin. de fideicommissis artic. 31. n. 9. Fajfar. de substitut. d. quest. 490. n. 137. Mantie. de consilior. lib. 11. tit. 20. n. 24. Torr. variat. Jur. quest. lib. 1. tit. 2. quest. 27. n. 29. fol. 410. de Lac. de fideicommissis. d. dist. 98. n. 26. Mart. vss. Pisan. 85. n. 14. Ludovic. d. decis. Perusini 102. n. 11. Mart. Medic. decis. Severi. 3. n. 11. Rot. Rom. coram Mantie. dist. decis. 329. n. 3. C. bald. decis. 192. n. 4. tom. 1. Gregor. titat. decis. 552. n. 9. ibique Alder. num. 17. ubi alij referantur. Baratt. decis. 568. n. 10. & segg. C. G. decis. 176. n. 12. in recent. decis. 142. num. 4. part. 4. decis. 377. n. 13. part. 11. decis. 203. n. 4. & decis. 207. n. 12. & segg. part. 13. dist. de eis. 208. etiam n. 16. part. 14. & d. decis. 682. n. 19. part. 19. apud Palm. Nep. dist. decis. 477. sub n. 12. & decis. 493. n. 7. & post Consul. ad Peregrin. de fideicommissis pro. 37. n. 7.

Hanc verò conjecturam erroneè impugnant in nostris terminis Cirocchi. discept. 4. n. 60. Mans. consil. 138. n. 50. & tom. 9. supplement. fideicommissis. & legat. d. consil. 83. num. 17. Fajfar. de substitut. quest. 490. n. 143. Rot. Rom. coram Mantie. decis. 175. n. 3. Scraphio. decis. 1014. n. 4. relati ab Alder. ad Baratt. d. decis. 568. litt. E.

Emque idem, & de per se sufficientem non esse dixit Alder. ad Baratt. dist. decis. 568. litt. E. Alder. ad Gregor. d. decis. 551. n. 17.

Cujus contrarium tenuit Rot. Florent. apud Summus. d. contrav. 108. n. 18. & 19.

Negari tamen non potest quin supradicta conjectura alijs concurrentibus multum operetur, & sit uno ex principalioribus, ut declaramus Mantie. de consilior. lib. 11. d. tit. 20. num. 16. alijsq; adducti ab Alder. ad Baratt. d. decis. 568. litt. E.

Et eo magis vim habet conjectura, si post plures substitutionum gradus testator vocavit remotaiores, vel extraneos Rot. Lorens. apud Mans. consil. tom. 9. de fideicommissis. & legat. dist. consil. 86. n. 11. Jus pò Ludovic. de. dist. 102. n. 11. Canejan. decis. 19. n. 101. part. 3. Copy. Lacr. decis. 1. n. 99. Rot. Sen. apud Mart. Medic. d. decis. 3. n. 11.

Sed talis digressus nihil operaretur, si conceptus sit per vulgarem substitutionem, ut post plures decedentes, quos refert in nostris terminis Rot. in magistral. decis. Asulanus fiduciis. missi 1683. coram Alder. in recent. experientia decis. 682. num. 22. part. 19.

Nec si substitutio semper facta sit eidem heredi sub diversis conditionibus, ut proliquis eadem de. dist. Asulanus fideicommissi in recent. etiam. decis. 682. n. 23. part. 19.

Neque si pluribus personis, & in diversis portionibus diversis facta sint substitutiones, quia una non sit subalterna, nec dependens ab alia, adeo ut qualibet portio, & persona non habet plures substitutionum gradus, ut requiritur Giovangone. dist. consil. 82. sub n. 20. verbi: fixis lib. 1. Mans. titat. consil. 138. n. 49.

Ceterum talis digressus non excluditur, ex quo omnes substitutiones d. pendunt ab unica conditione si sine filijs, quæ enim ista in omnibus casibus reperitur appositæ, & in substitutione plurium personarum repetitur semper continet pluralitatem graduum, seuque effectum operari debet, aliâ hæc conjectura non esset ad altum reducibilis, nec verificabilis, cum in fideicommissis ostentantium substitutiones ut plurimum dependente a conditione si sine filijs, vel expressè, vel tacite ex dispositione i. cum avus subintellectus, ut in individuo b. ne prosequitur Rot. in recent. d. decis. 682. n. 20. part. 19. & in terminis vocationis filiorum in conditione positum, & consil. Oldradi 21. decis. Ferrat. in Florentina fideicommissi 9. Septembris 1719. artic. 1. n. 8. & artic. 2. n. 47. coram me.

Sed contrarium in hoc sustinet in puncto Giovangone. d. consil. 82. num. 10. lib. 1. Mans. dist. consil. 138. n. 50. Fajfar. de substitut. dist. quest. 490. num. 142.

Illud verò notatu dignum est, quod digressus tunc dicitur alestis, quando adesse unica substitutio, sicut in puncto firmam Castald. consil. 174. n. 11. relati a Bondon. in addit. ad collat. 13. n. 29. tom. 2. de Lac. de fideicommissis. d. dist. 98. n. 26. Rot. in recent. decis. 377. n. 13. part. 11.

Contrarium tamen, quod requiratur daz, verius in his terminis tradunt Baldus. ad Ramon. dist. observ. 75. n. 63. Bondon. tom. 2. collat. 13. sub n. 29. relati ab eodem in addit. ad num. 29. & generaliter pro recedendo a traditione Glis. in l. Lu in la 2. verb. liberis ff. de verbor. significand. in Florentina fideicommissi 9. Septembris 1719. artic. 1. num. 11. & segg. & n. 18. coram me.

Quinimò, quod o. c. due sufficiant, sed requiratur longa series substitutionum, in individuo observant Baldus. ad Ramon. dist. observ. 75. num. 65. Bondon. in addit. ad dist. collat. 13. num. 29. tom. 2. Rot. in recent. decis. 125. num. 10. part. 16. decis. 262. num. 16. part. 17. & loquendo de consil. Oldradi de riss. Florentina, in dist. Florentina fideicommissi 9. Septembris 1719. artic. 2. n. 44. coram me.

Ad hoc autem, ut transmissio loci sit non est necesse, quod concurrant supradictæ conjunctæ contemplationis ignorantia, & progressus nisi plures substitutiones, neque copulativæ, neque alternativæ, sed potest testator, istis relictis, alia verbis, & quibuscumque indicijis uti pro sua voluntate, & mente explicanda, cum præscripta non sit testatori certa forma pro sua voluntate declaranda, sed possit illam quibuscumque verbis, & conjunctis explicare, in individuo Baldus, ad Ramon. consil. 75. n. 9. & fegq. ubi latius similit. Alengr. consil. 85. n. 13. lib. 2. Saminat. contrav. 28. n. 6. Casald. consil. 174. n. 12. Borden. in appendic. ad collat. 13. ante n. 1. verbi illud est observandum, & misellen. Juridic. document. 36. n. 8. & 9. & in not. ad decif. 76. n. 5. & fegq. impressis post dñ. Misellen. Juridic. de Luc. de fideicommissis. dist. dist. 98. n. 20. in fin. & n. 27. dist. 112. n. 13. & fegq. Rot. Florentina apud Terr. varior. Jur. quest. tam. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommissis. dist. decif. 10. n. 77. fol. 460. quæ sunt postea confirmata, & recessum ab alia supra num. præcedenti allegata. Rot. Rom. in reventur. decif. 377. num. 10. & fegq. part. 11. & decif. 203. n. 12. part. 13. & in ecclesiæ Afualana fideicommissi dist. 682. n. 18. part. 19.

Licet e contrario, quod fideicommissum conditionale non transmittitur, nisi concurrant illæ duæ, digressus scilicet ad plures gradus substitutionis, & ratio conservandi bonis in agnatione, in specie Casald. dist. consil. 96. n. 4. Borden. allegata collat. 13. num. 8. lib. 2. Rot. eorum Regior. dist. 389. n. 7. & 8. Cerr. decif. 614. n. 9. decif. 618. n. 13. & decif. 782. n. 10. & 11. in reventur. decif. 111. n. 13. & decif. 203. n. 12. part. 13. decif. 173. n. 12. part. 15. decif. 125. n. 9. part. 16. decif. 111. n. 10. decif. 118. n. 10. decif. 156. n. 9. decif. 258. n. 12. decif. 262. num. 15. & decif. 339. n. 10. & 11. part. 17. & decif. 122. n. 6. & fegq. part. 18. Rot. 1. reventur. post de Luc. de fideicommissis. decif. 55. n. 15. & in Manifi. eodem tit. decif. 71. n. 13. & apud dñ. Audit. Calderon. refutat. 61. n. 85. Rot. Florentina apud Terr. varior. Jur. quest. tam. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommissis. dist. decif. 10. n. 18. & fegq. fol. 467.

Et prima opinio verior, & receptior est, siue versemur in testamento ascendente, siue transverso, in puncto Baldus, ad Ramon. dist. observ. 75. num. 14. alique omnes superius citati. Rot. Florentina, apud Terr. varior. Jur. quest. tam. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommissis. dist. decif. 10. n. 77. fol. 460. quæ d. cilio fuit successivè confirmata de anno 1696, eorum Cavallatis, ut testatur Saminat. qui in causâ scriptis contrav. 107. in fin. & eadem Rot. in Florentina fideicommissi de Uffinardis 1719. artic. 1. n. 35. eorum me.

Tertium conijcendi genus præbet circumstantiis, quod substitutio fideicommissaria sit unita cum Jure accrescendi, nam siue istud transmittitur, cum accretio fiat rei i. si ex pluribus ff. de suis, & legiti. n. hered. ita transmissibilis est substitutio, quæ illius naturam assumit, ut per text. in l. qui patri ff. de acquir. hereditat. firmant in terminis Spad. consil. 243. n. 8. lib. 3. Ramon. consil. 77. num. 3. & plurib. fegq. ubi iuribus, & rationibus contrarijs satisficit. Baldus, ad eum observ. 75. num. 69. in observ. 77. n. 1. 4. 6. & fegq. & n. 14. & fegq. ubi plenè declarat. Rodericus consil. 9. num. 60. & fegq. Rodolphus. alleg. 151. n. 6. Mansf. dist. consil. 138. n. 61. Barr. contrav. 38. n. 21. & 40. Andreol. contrav. 29. n. 11. & contrav. 179. n. 12. Casald. consil. 174. n. 8. Borden. collat. 13. num. 23. & fegq. & n. 40. lib. 2. & misellen. Juridic. document. 36. num. 19. & fegq. Noal. de transmiss. cas. 1. num. 179. & fegq. Bellou. de Jur. accrescend. cap. 7. quest. 19. num. 112. Capiv. Latr. decif. 1. num. 94. & fegq. Mart. ver. 85. n. 13. Vro. decif. 398. n. 15. & 20. Batist. decif. 3.

n. 60. & decif. 12. n. 71. Belmont. decif. 90. num. 17. Saminat. contrav. 28. n. 52. & 53. & contrav. 107. n. 30. & in eadem Causâ Rot. Florentina apud Terr. varior. tam. 1. tit. 2. dist. decif. 10. n. 78. fol. 461. & inf. dist. decif. 90. num. 23. Rot. eorum Mart. dist. 319. n. 9. & fegq. Ubald. decif. 191. fol. num. 4. Rot. 1. Gregor. decif. 551. n. 8. & 10. Rembold. dist. decif. 2. n. 8. Crif. decif. 88. n. 9. & 10. & decif. 176. n. 13. quarum prima est repetita in reventur. decif. 17. part. 11. Buratt. decif. 568. n. 13. ubi quod operatur transmissio nemine adita hereditate, & n. 11. & n. 12. decif. 142. sub n. 4. part. 4. decif. 27. num. 10. & fegq. part. 11. & decif. 345. n. 16. part. 16.

Nec tamen, quod contrariis opinio placeat, & Giovennon. consil. 82. n. 14. lib. 1. ibique Rot. Roman. n. 56. & 57. Meresfart. varior. refutat. lib. 1. cap. 27. n. 17. & materiam per principia examinatio plenè, & doctè Merita. Pignorelli. contrav. 1. num. 15. & plurib. fegq. usque ad n. 35. cent. 1. Ciroch. dist. 3. sept. 4. num. 62. & dist. 13. sub num. 34. Coud. alleg. 41. n. 56. & fegq. Mansf. consil. 138. num. 13. Mart. de conjunct. lib. 1. tit. 20. num. 11. verbi sed contraria, & num. 14. Mart. de suis leg. part. 1. quest. 24. sub n. 31. & 32. Bellou. de Jur. accrescend. cap. 9. quest. 41. num. 8. Rot. in reventur. decif. 100. n. 6. part. 1.

Prima enim opinio DD. responsis, & Tribuslium pleciis magis concordant, non vero si ex præ citatis auctoritatibus; maxime si simul cum alij conjungantur Rot. Florentina infra citata decif. 91. n. 25. Rot. Rom. eorum Gregor. dist. decif. 551. n. 1. in fin.

Vel si substitutus, de cujus exclusione quæstio est, esset persona extranea, non vero si esset extraneus descendens, in individuo Baldus, ad Ramon. dist. observ. 77. num. 12. & 13. Ciroch. dist. 13. n. 33. & fegq. Mansf. dist. consil. 138. fol. num. 41. Paccon. dist. alleg. 147. n. 18. Vro. dist. decif. 398. n. 19. & 21. Alden. ad Gregor. dist. 551. num. 16. Rot. in reventur. dist. decif. 100. n. 6. part. 1.

Sed quod inordinatim procedat prima opinio, siue nempe contravertis sit cum extraneo, siue cum descendens, contrarij reprobati per Ramon. dist. consil. 77. sub n. 3.

Non esset tamen locus transmissio, si duobus conjunctim substitutis sub aliquo condicione, inter eorum ante illius purificationem vitum cum morte commutaret, nam istius portio ad heredes de fundi non transmittitur, sed substituto accretio debet, nisi constet de contraria mente testator, ut per text. in l. qui liberis §. & verba, & in l. si plures 10. in princip. ff. de vulgar. proleque. Mansf. speciositas consil. 138. n. 38. & 39.

Intellige tamen hanc declarationem procedentem distinctione inter conditionem suspensivam, & resolutivam, seu inter institutionem conditionalem, & modalem, prout latè explicat Paccon. alleg. 147. n. 5. & fegq.

Prout fieri non posse transmissionem, si ante institutionem mortem, & conditionis purificationem imo substituti decesserint, quia tunc cum portio portio accrescere non possit, ex quo nemo ex substitutis alteri superest, per utriusque mortem & extinctum remanet jus accrescendi, & per consequens etiam transmissio, in individuo Mansf. dist. 138. n. 40.

Promanet quarta circumstantia pro recedendo a regula, quod fideicommissum conditionale non sit transmissibile quando filij, ad quorum favorem prævidetur transmissio, fuerint posthi sub condicione; moriente enim eorum patre condicione pendente ad eos fieret transmissio, cum positio in conditione ostendat erga taliter honoratos particularem

47 affectionem testatoris, cui si voluit patrem honorare ad exclusionem substituti, censetur etiam in portione ipsi relicto sitis in conditione positos prædiligere, & vocare voluisse, in puncto *Spad. consil. 143. n. 9. & consil. 312. n. 10. lib. 3. Baldus, ad Ramon. dist. observ. 75. n. 34. & plurib. segg. ubi lach, & adducit conço dantes, & observ. 77. num. 1. idem Ramon. dist. 76. num. 15. & segg. *Altograd. consil. 85. num. 18. lib. 2. Mantis, de conjecl. lib. 11. tit. 20. num. 15. Noal, de transmiss. cas. 1. n. 105. & segg. de Lus de fideicommissis. dist. 14. num. 15. & dist. 98. sub n. 16. Anderl. contro. 29. num. 10. Ciroch. disp. 22. n. 5. Borden. collat. 13. n. 20. & 40. lib. 2. ubi plurimos refert. Mans. d. consil. 138. sub n. 61. Mart. Medic. examinat. 2. n. 56. versit. inter alias. Baist. decis. 3. n. 67. Reimout. decis. 90. n. 16. Ludovic. dist. decis. Perusia. 102. n. 12. Capyc. Latr. decis. 1. n. 84. & segg. Maynard. decis. 33. Piv. dist. decis. 198. num. 5. & segg. ubi rejicit contrarios, & n. 21. Rot. Lucens. apud Mans. tom. 9. de fideicommissis, & legat. dist. consil. 86. n. 3. & segg. ubi contrarios reprobatur, & declarat. Saminat. contro. 105. n. 3. contro. 107. n. 11. Rot. Florentin. apud eum contro. 108. n. 16. & segg. & apud Terr. varior. tom. 1. tit. 2. decis. 10. n. 71. fol. 460. quæ decisio fuit postea confirmata de anno 1695. coram Cavalieri, & infra dist. decis. 90. n. 19. & segg. Rot. Rom. coram Mantis. decis. 319. n. 1. Pavia decis. 1000. n. 4. Chald. decis. 191. n. 3. tom. 1. Celf. decis. 88. n. 4. & decis. 176. n. 6. Gregor. dist. decis. 551. n. 6. & 23. Barait. decis. 568. n. 7. in revent. decis. 377. n. 11. part. 11. & decis. 682. n. 5. part. 19.**

48 Sed contrarium, quod positio in conditione non sit concessura sufficiens pro arguenda transmissione, ne alias destruat regula desumpta ex celebratione *Glof. in l. Lucius la 2. quod filij in conditione positio non censentur vocati, possent enim ipsi semper admitti jure transmissionis, in specie Consil. ad leg. 41. n. 52. & segg. ubi quod huic opinioni afflicta littera tenetur in l. heredes mei 57. §. cum ita ff. ad Trebell. Ciroch. disp. 4. n. 59. versit. & ultra, & segg. disp. 5. n. 18. & disp. 13. n. 12. Mans. supplement. fideicommissis, & legat. tom. 9. consil. 85. n. 10. ubi plures. Peguer. decis. 102. n. 2. relet per Baldus, ad Ramon. d. observ. 75. n. 39. & segg.*

49 Præter tamen opinio verior, & receptor est, nec illa ullam continet repugnentiam ponderando, quod quando filij in conditione positi sunt, si a jure vocationis excluduntur, ex quo successio ad eorum patrem devenit, & ipsi transmissione non indigent, quia tali casu eis reservata manet patris successio ab intestato, juxta opinionem *Glof. in dist. l. Lucius la 2. verb. liberis ff. de heredit. insti. quom communiatur omnes sequuntur*: quando vero eorum pater morte preventus non successit, cum positi in conditione non possint, nec ex testamento, nec ab intestato succedere, si ad eos non transmittetur 50 ubi fideicommissi conditionalis, positio in conditione ad nihilum deservit, & ad eorum exclusionem extranei remotiores, & minus dilecti in fideicommissio succedere, ut in terminis considerat Rot. Lucen. apud Mans. tom. 9. de fideicommissis, & legat. d. consil. 86. n. 4.

Atque hec subtilitas remanet absurdum, quod considerari posset in ratione superius adducta, quod ulterius etiam proficeretur, quia longe diversum est, & disparis producit effectus jure vocationis a jure 51 transmissionis fideicommissi conditionalis, quos lach refert, & considerat Baldus, ad Ramon. suspectata observ. 75. n. 41. & segg. ubi alios plures congerit, idem Ramon. d. consil. 76. n. 17.

Nec contrarium disponit text. in l. heredes mei §. cum ita ff. ad Trebell. in quo fundamentum con-

stituitur contrariæ opinioni sequentes, quia in casu prædictæ legis fideicommissum conditionale ad filios in conditione positos non transmittitur, quia substitutus erat ex liberis, & descendentibus testatoris, in cujus præjudicium venissem non est testatorum transmittere voluisse fideicommissi jura ad commodum transverberari, secus vero quando non agitur contra substitutos descendentes, sed contra heredes heredis gravati, & extraneos, qui a positis in conditione excluduntur, ut declarando præstatum textum bene in individuo prosequuntur Ramon. dist. consil. 76. n. 18. Noal. de transmiss. cas. 1. n. 115. plenè Borden. dist. collat. 13. n. 11. & segg. & n. 14. & segg. ubi plures referuntur. Cappi. Latr. decis. 1. n. 87. & 88. Rot. Florentin. infra citata decis. 90. n. 27. & segg.

Et adeo verum est, quod positio in conditione sit una ex conjuncturis pro inducenda transmissione, ut procedat nemini quando agitur in conditione expressa, sed etiam tacita, & ex dispositione l. cum avus subintellecra, quæ in his terminis est ejusdem virtutis, ac expressa, cum utroque casu præsumatur testatorum in portione patris, vel matris relicta voluisse eorum filios præferre, in individuo *Spad. consil. 312. sub n. 5. 10. & 11. lib. 3.*

Nec me præterit, quod contrarium in his terminis tenuit Ciroch. disp. 4. num. 59. versit. & ultra, & disp. 13. sub n. 12.

Sed ista secunda opinio Ciroch. solum vera esse posset, quando verseretur in conditione tacita ex testatoris voluntate permanente, & quæ non inest ex necessitate legis, secus quando necessitas legis eam induceret, qualis est illa desumpta a dispositione l. cum avus, quia ista non impedit transmissionem, ut declarat in specie *Mantis. de conjecl. lib. 11. dist. tit. 20. n. 5.*

Declaratur autem principalis conclusio supra posita num. 45. locum habere, quando illa conjunctura est conjuncta simul cum alijs, tunc enim etiam in sensu eorum, qui tenent, quod ex quo testator posuerit in conditione, non inferatur ad transmissionem, semper duic locus sit, in puncto Baldus, ad Ramon. dist. observ. 75. n. 51. & segg. item Ramon. dist. consil. 76. n. 21. Borden. dist. collat. 13. n. 15. lib. 2. Saminat. dist. contro. 107. n. 15. & 16. ubi quod satis est aliqua alia conjunctura l. vis. Mantis. de conjecl. lib. 11. tit. 20. n. 16. Piv. decis. 398. n. 7. & segg. & n. 32. Rot. Lucen. apud Mans. tom. 9. de fideicommissis, & legat. dist. consil. 86. n. 7. Rot. Senen. apud Mart. Medic. decis. 3. sub n. 8. Rot. Florentin. infra dist. decis. 90. num. 21. & 28. Rot. Rom. coram Gregor. decis. 551. num. 6. ibique Adden. num. 13. Celf. decis. 88. num. 5. repetitur reventur. decis. 27. part. 11.

Aut si conjungatur, & succedat ab alijs circumstantijs, puta si geminæ fuerint positi in conditione, quod magis enixam ostendit effectum conditionis operatorie transmissionis, ut prosequitur Baldus, ad Ramon. dist. observ. 75. sub n. 34. Saminat. dist. contro. 107. n. 12. Rot. Florentin. apud eum contro. 108. n. 20. & segg. Rot. Rom. coram Barait. dist. decis. 568. n. 18. Rembold. dist. decis. 2. n. 5. Celf. decis. 176. n. 6. & segg.

Vel si positus in conditione adjecta sit qualitas masculinitatis, & de legitimo matrimonio, quæ si est una ex conjuncturis pro arguenda vocatione possit in conditione, in specie Saminat. in causa Florentina dist. contro. 107. num. 17. & plenè Rot. Florentin. in Florentina immutatio 28. Septembris 1725. artic. 1. n. 11. & plurib. segg. coram me.

Mulso validius operabatur, quod locus sit transmissioni, tum quia tacilius datur transmissio, quam vocatio, tum etiam quia non data transmissio bon-

na transire possent ad scemina, vel ad naturales contra expressam testatoris voluntatem, in individuo *Ramon. consil. 74. n. 26. Baldus. ad eundem dist. observ. 75. n. 55. opinebat Saminat. in causa Florentina d. contrav. 107. n. 14. & sub n. 17. Giracch. discept. 22. sub n. 5. Casali. consil. 174. n. 2. & 3. Borden. dist. collat. 13. num. 19. lib. 2. Fufar. de substitut. dist. quæst. 490. n. 261. de Luc. de fideicommiss. dist. 98. sub num. 16. & dist. 114. num. 5. Rot. coram Criso d. decis. 176. n. 8.*

Aur si adit confessio, & declaratio hæredis gravati de testatoris voluntate informati, quam ad effectum transmissionis attendendum esse scribit in specie *Ramon. consil. 74. n. 27. Baldus. ad eundem dist. observ. 75. num. 57. Rodolphus. d. alleg. 153. num. 8. & segg.*

Vel si fuit ordinata reciproca inter primos, 61 quam in pacto considerant *Ramon. dist. consil. 74. n. 16. & consil. 77. sub n. 1. Baldus. ad eundem dist. observ. 75. n. 61.*

Declaratur secundum, ut hæc omnia, quæ superius dicta sunt de transmissione facienda ad favorem postorem in conditione, militent solum quando agitur in concursu extranei substituti, quem verisimile non est testatore proprio soboli antepone-
re voluisse, ut pluribus relatis, in specie *Saminat. in dicta Causa Florentina contrav. 105. num. 34. & segg. ubi etiam substitutus esset locus Fios. Baldus. ad Ramon. observ. 75. sub n. 34. & num. 48. & segg. idem Ramon. d. consil. 76. n. 19. Borden. d. collat. 13. n. 14. ubi plures individuales eorumque referent. *Manf. tam. g. supplem. fideicommiss. d. consil. 85. n. 11. Conciol. d. alleg. 41. n. 55. & 61. Fufar. de substitut. d. quæst. 490. n. 155. Vir. d. decis. 398. n. 6. 12. & segg.**

Quidquid secus dicendum esset, quando substitutus non esset extraneus, sed zque, vel magis con-
junctus, & testatori dilectus, ut prosequitur *Baldus. ad Ramon. speciatim observ. 75. n. 48. & plurib. segg. idem Ramon. d. consil. 76. n. 18. & segg. Saminat. d. contrav. 105. n. 37. & segg. Borden. dist. collat. 13. n. 14. lib. 2. Vir. dist. decis. 398. n. 6 & segg.*
Idque procedit, nedum quando testator immediate substituit extraneum, sed etiam post plures gradus substitutionum illum sub conditione si
65 sine filijs vocavit; hoc enim caso ad filios in conditione positos heret transmissio, ne decur casus, quod eis extraneus præferatur *Fufar. de substitut. speciatim quæst. 490. n. 102. & 155.*

An vero, & quando ad filios in conditione po-
66 sitos transmittatur juxta succedendi, nedum respectu portionis patris, sed etiam patris, vel alterius co-
hæredis, vide plene de materiæ agentes *Baldus. ad Ramon. dist. observ. 75. sub n. 34. & 35. & num. 61. Redenase. consil. g. num. 51. & 36. Saminat. allegans contrav. 107. sub n. 11. Borden. citat. collat. 13. n. 12. & segg. & eum. lib. 2. & plurib. segg. lib. 2. Mantis. de consuetud. lib. 11. dist. tit. 20. sub num. 21. Fufar. de substitut. superaltes quæst. 490. n. 102. & 144. ubi plures adducit concordantes, & n. 151. & plurib. segg. ubi plures declarationes, & limitationes re-
fert. *Rot. Florent. infra citata decis. 90. n. 38. & segg.*
Depromitur quinta conjunctura pro succedenda transmissione fideicommissi conditionalis ex quo, ista
admissa, servaretur æquitas inter substitutos, & eque
receda, inter ipsos inæquitas resultaret, ut con-
siderent in puncto *Altegrad. consil. 65. n. 31. lib. 1. Spad. consil. 312. n. 8. & 9. lib. 3. Baldus. ad Ramon. dist. observ. 75. n. 18. & 69. Mantis. de consue-
tut. ultim. volunt. lib. 11. dist. tit. 20. n. 25. Mer-
lin. apud Urcul. consil. 12. n. 55. Gob. consil. 48. num. 9. & 10. num. 1. Saminat. dist. contrav. 28. n. 37. 54. & segg. Borden. citat. collat. 13. n. 39. lib. 2.**

& miserit. *Juridit. superaltes docum. 36. num. 11. Manf. consil. 138. n. 51. & segg. ubi quod hoc magis procedit si adit aliz conjunctura & sub n. 13. & segg. ubi quomodo, & ex quibus æquales ins-
cetur, vel excludatur. Fufar. de substitut. d. quæst. 490. n. 136. Nati. de transmiss. cas. 1. n. 156. de Luc. de fideicommissi. dist. 113. num. 3. & 4. Teseo Latus. decis. 102. n. 13. Rot. Florent. apud Mantis. d. dis-
cis. 29. n. 18. Rot. Rom. coram Celf. decis. 88. n. 15. & decis. 176. n. 16. Gregor. decis. 56. n. 4. in re-
decis. 136. n. 25. par. 12.*

Inæquitas tamen non attenditur, quando il-
la provenit a casu, ex quo unus ex filiis, vel ho-
redibus institutis postea prædecessit *Buccifer. resp. 35. n. 38. & 39. Rot. post de Legat. dist. d. 3. decis. 14. num. 20.*

Nec quando filius relinquitor portio parti re-
lictæ, in qua prædecessit præsumitur, & quæ ad pro-
prios filios præsumitur voluisse transmitti *Rot. Flo-
rent. apud Mantis. citat. decis. 29. n. 21. & segg.*

Sexta demonstratio pro transmissione fideicom-
missi conditionalis ex eo eruitur, quod ex non li-
ta minus dilectus præferretur magis dilecto, vel li-
ta aliam simile sequeretur arbitrium, in terminis *Ra-
mon. dist. consil. 76. num. 31. & segg. Altegrad. dist. consil. 85. num. 59. & segg. lib. 2. Fufar. de substitut. quæst. 490. n. 107. & 109. Nati. de transmiss. cas. 1. n. 130. & 165. Mantis. de consuetud. lib. 11. dist. 10. num. 11. Faber in Cod. lib. 6. tit. de fideicommissi. d. finit. 14. Fufar. de substitut. dist. quæst. 490. n. 101. & segg. ubi amplius procedere, etiam si præferretur
69 tur æque dilectus de Luc. de fideicommissi. dist. 98. n. 18. & dist. 114. num. 6. & Borden. miserit. *Juridit. dist. document. 36. num. 21. & 17. & collat. legal. 13. n. 17. & 18. lib. 2. Gob. consil. 48. num. 10. tom. 1. Palm. Nep. alleg. 64. n. 13. 18. & segg. Manf. dist. consil. 138. n. 62. & consil. 315. n. 19. Rot. Latus. apud eundem Ram. g. de fideicommissi. & legat. dist. consil. 86. num. 10. Peguer. decis. 200. n. 12. Vir. decis. 398. n. 13. & 14. Rot. Florent. apud Saminat. dist. contrav. 108. n. 25. & segg. & apud Mantis. d. decis. 19. n. 11. & segg. & infra d. decis. 90. n. 11. 22. 35. & 38. Rot. Rom. coram Mantis. decis. 319. n. 4. Gregor. decis. 56. n. 3. & decis. 552. n. 7. ibique Adden. d. 15. Rembold. dist. decis. 5. n. 7. Bar-
ratt. decis. 568. n. 9. Celf. decis. 176. num. 11. in re-
cent. decis. 208. num. 17. par. 14. & in speciem
Ascalana fideicommissi d. decis. 682. num. 6. & segg. par. 19.**

Unde si rejecta transmissione feminæ exclu-
sa masculis præferrentur, illa admittenda est pro hoc
absurdo evitando *Rot. Florent. apud Mantis. dist. decis. 29. num. 11. & segg. & infra citata decis. 90. num. 11.*

Quomodo modum si non facta transmissione ex-
traneus præferretur descendenti testatoris *Ro-
mon. consil. 74. n. 13. & segg. ubi laste, & consil. 76. num. 28. & segg. & consil. 77. n. 11. & segg. pluri
etiam Baldus. ad eundem dist. observ. 75. n. 10. &
plurib. segg. & n. 24. & segg. & observ. 77. num. 1. Conciol. dist. alleg. 41. n. 55. versit. transmissi. Borden. dist. collat. 13. n. 39. & 40. lib. 2. & miserit. *Juridit. document. 36. n. 11. Cancer. variat. resolut. pri. 3. de transmiss. cap. 21. n. 89. Mantis. de con-
suetud. ultim. volunt. lib. 11. tit. 20. n. 21. Fufar. de substitut. d. quæst. 490. n. 100. & segg. & consil. 104. num. 16. & abunde de Luc. de fideicommissi. dist. 98. n. 18. & segg. dist. 113. n. 17. & dist. 114. num. 6. Manf. d. consil. 138. sub num. 61. Rot. Latus. apud eundem consil. tom. g. supplem. de fideicommissi. & legat. d. consil. 86. n. 10. Saminat. in causa Florentina dist. contrav. 107. num. 32. ubi plures, &
n. 37. 40. Peguer. decis. 200. n. 11. Cavalan. decis. 10. num. 39.**

- num. 99. part. 3. *Laderib. decis. Perus. 102. n. 11. Theaur. decis. 96. n. 17. Cappi. l. iur. decis. 1. n. 99. Rot. Florent. apud Saminat. controu. 108. n. 27. ubi plures referuntur, et apud Torr. varior. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. de substit. et fideicommissis. d. decis. 10. n. 74.*
- 75 ful. 60. ubi etiam ultimum loco fuisse substitutus locus Pisa. Rot. Rom. coram Gregor. d. decis. 551. n. 7. ibique Adden. n. 15. Crif. decis. 88. n. 7. et 8. et d. decis. 176. n. 10. in recent. decis. 177. n. 15. part. 11. d. decis. 308. n. 16. et 17. part. 14. et decis. 345. n. 19. part. 16.
- 76 Nec curandum, quod contrarium dixerit *Raudens. respons. 6. n. 9. et seqq. lib. 2. Mell. observ. 28. n. 22. Baccasser. respons. 35. n. 37. Mans. consulti. 315. n. 15. Rot. Rom. coram Seraphin. decis. 1014. n. 5.*
- Ipsi enim loquuntur in diversis terminis, et prima opinio verior est, illaque multo magis foret recipienda, si is, qui descendens prius reciteretur esset persona testatoris exarsa, cujus respectu scriptum decessisset nolle habere de bonis suis, in specie *Pergrin. consulti. 43. lib. 3. Baldus. ad Ramon. observ. 75. n. 68. ubi etiam persona testatoris odibilis successus esset ab intestato. Fufar. de substit. d. quest. 490. n. 185. de Lat. de fideicommissis. dist. 114. n. 2. Rot. Florent. apud Torr. varior. Jur. quest. tom. 1. de substit. et fideicommissis. d. decis. 10. num. 123. ful. 467.*
- Sic etiam si testator voluit ius succedendi transmitti, vel successorem alio modo deseri ad heredes substitui extranei, et minus dilecti, potius iure dicendum est voluisse transmissionem favore vocati, quam ex filijs, vel aliorum, qui primo loco vocati sunt, et magis dilecti, ne oritur absurdum verisimili menti testatoris repugnans, in puncto *Baldus. ad Ramon. d. observ. 75. n. 24. et 25. Altagrad. d. consulti. 85. n. 34. et seqq. lib. 2. Fufar. de substit. d. quest. 490. n. 118. et 129. Camer. varior. resolut. lib. 3. d. cap. 21. n. 91. bene Faber in Cod. lib. 6. tit. 22. de fideicommissis. definit. 14. Naal. de transmiss. d. cap. 1. num. 130. et plurib. seqq. ubi refert, et reprobat contrarios, et retinetur pro hac parte adductio *Mans. de casu Tor. ultim. volunt. lib. 12. d. dist. 120. n. 30. Rot. Lucern. apud Mans. tom. 9. supplement. fideicommissi. et legat. d. consulti. 86. num. 8. versic. secunda est. Riminald. Jun. consulti. 476. n. 52. et consulti. 502. n. 6. et in eadem Causa Rot. coram Gregor. decis. 551. n. 5. ibique Adden. n. 12. confirmata coram Rembold. decis. 2. n. 6. et iterum coram Burati. decis. 568. n. 6. ubi concordantes Rot. Florentina infra d. decis. 90. n. 14.**
- 80 Hec tamen consilicatio non procederet in casibus, de quibus *Martin. Pignatelli. d. controu. 1. n. 42. et seqq. cent. 2. Mans. supplement. fideicommissi. et legat. d. consulti. 85. n. 12. tom. 9. alijque per eos citati.*
- Amplius, ut exposita in presenti conjectura procedant, sive casus venerit, et sequatur absurdum, sive non; sufficit enim quod sequi, et evenire potuerit, ut reprobat *Canovis* contrarium sentiente plene *Ramon. d. consulti. 74. n. 14. consulti. 76. n. 28. et seqq. allegato consulti. 77. n. 12. et seqq.*
- Septimum indicium voluntatis testatoris pro transmissione fundenda inest in eo, quod testator in alia parte testamenti aliquos vocavit, quia tunc eorum favore locus datur transmissioni *Baldus in l. si pater n. 26. C. de instit. et substitut. Laderib. consulti. 142. sub n. 6. versic. ut dicat qui. Grat. consulti. 102. n. 2. lib. 2. Pergrin. de fideicommissis. d. artic. 31. n. 10. Laderib. decis. Perus. 102. n. 13. Vlt. decis. 398. num. 25. Rot. Rom. coram Crif. decis. 88. n. 11. et decis. 176. n. 15. in recent. d. decis. 682. n. 11. part. 19. et apud Palm. Nep. d. decis. 493. num. 8.*
- 81 Plures tamen hanc conjecturam impugnant, et
- signanter *Martin. Pignatelli. d. controu. 1. n. 37. et seqq. cent. 2. Anton. Faber de errorib. Pragmatic. de iud. 1. error. 4. n. 9. Mans. d. consulti. 138. n. 30. et tom. 9. citat. consulti. 85. n. 12. et 13. Rot. Florent. apud Torr. varior. Jur. quest. tom. 1. tit. 2. de substit. et fideicommissis. d. decis. 10. sub n. 123. versic. et videmus ful. 467. Rot. Rom. in recentior. decis. 162. num. 13. part. 17.*
- Et primam opinionem deelsam non procedere, quando inter unam, et alteram substitutionem considerari potest ratio disparitatis, quia tunc non est locus transmissioni, ut post plures individuales auctoritates, quas refert *Mans. d. consulti. 134. n. 33.*
- Etiam adde dictio relativa ut supra, vel similis, ut persequitur *Mans. d. consulti. 138. n. 34. et 35.*
- Prout locum non haberet, quando in alia parte testamenti substitutio esset de divisi bonis, et personis *Martin. Pignatelli. d. controu. 1. num. 40. et 41. cent. 2.*
- E converso verum, si eadem concurrat ratio affectionis in expresse vocatis, ac in alijs, ad istos fieri debet transmissio, in specie *Altagrad. d. consulti. 85. n. 59. lib. 2. ubi etiam fieret extensio de persona ad personam, et minus dilectus preferretur magis dilecto. Urceol. consulti. 12. num. 55. et seqq. et post alios, quos refert bene Rot. apud Palm. Nep. d. decis. 493. num. 11.*
- Etque magis transmissioni locus est si testator in alijs substitutionibus nedum certas personas, vel substitutos vocavit, sed etiam eorum filios; et hoc enim insurgebat presumptio, et conjectura, quod iure transmissionis voluerit etiam invivare filios aliorum substitutorum, ut persequitur *Rot. Lucern. apud Mans. tom. 9. de legat. et fideicommissis. d. consulti. 86. num. 9.*
- Præcipue si testator postquam vocavit filios substitutorum, alioque descendentes, in posteriori substitutione iussit servari ordinem (supra expressum) in his enim terminis, sicut in prima substitutione, ad quam sit relatio, filij mortuorum venire debent, ita ad eos fieri debet transmissio vigore ultime substitutionis ad primam relative, in specie *Ramon. d. consulti. 76. n. 12. et 19. Camer. varior. resolut. part. 3. d. cap. 21. n. 143. et seqq. Rot. in recent. d. decis. 377. n. 4. part. 11. et optime apud Palm. Nep. d. decis. 493. n. 10.*
- Et clarius, quando fideicommissarius substituti heredes dilexit, illos honorando, et honorificam mentionem de eis faciendo in testamento, ante, vel post; tali enim casu, in quo de eis cum dilectione cogitavit, ad ipsos fideicommissum, et legatum conditionale transmittitur *Mans. tom. 9. de legat. et fideicommissis. d. consulti. 82. n. 12. Fufar. de substitut. d. quest. 490. n. 118.*
- Requiritur tamen, quod in alia parte testamenti mentio facta sit de filijs dispositive, nec sufficit si in conditione positi sint, ad hoc ut eorum mentio pro transmissione fideicommissi conjecturam præbeat, ut post alios, quos refert *Fufar. de substitut. d. quest. 490. n. 129. relati per Saminat. in causa Florentina d. controu. 107. n. 41.*
- Sed istorum opinio rura non est, et eam impugnant in terminis *Altagrad. d. consulti. 85. n. 59. lib. 2. Saminat. citat. controu. 107. n. 42. ubi concordantes, ac ratione per eos adducta, quia cum positi in conditione filijs, illorum nominata quomodocumque facta sit operetur, quod casus diei non possit omnifusus, sed quod fuerint contemplati filij in conditione positi, hoc sufficit ad transmissionem.*
- Quando verò nullo modo in alia parte testamenti nominati sunt, tunc locus non datur transmissioni, in specie *Altagrad. citat. consulti. 85. sub num. 69.*

num. 69. in fin. Palm. Nep. alleg. 64. num. 15. Sami-
niet. contrap. 107. n. 41.

Itemque dicendum est, quando fuisset vocatus ad aliquod tenus legatum in concursu alterius, qui fuisset heres institutus in tota, vel considerabili parte hereditatis, nam tunc quia legatarius esset minus dilectus, ejus favore, quamvis in testamento nominatus sit, dari non posset locus transmissioni in præjudicium persone magis dilectæ, ut ceteris relictis tradit Pacius. d. alleg. 147. n. 4.

Odavo desumitur conjectura pro transmissione, ex quo versemur in materiis dotis succedentis loco legitime vigore testamenti, vel Statuti localis, in specie Bonæ. d. document. 36. num. 13. Noal. de transmissi. ref. 18. n. 6. de Luc. de dot. dist. 13. n. 3. Posib. ref. 7. n. 32. Sabell. ref. 60. num. 9. Adden. ad Pamph. deif. 295 sub n. 9. Rot. coram Serapian. deif. 959. n. 2. & 3. Bich. deif. 320. num. 28. in reventior. deif. 320. num. 7. part. 3. deif. 236. num. 5. part. 4. deif. 166. n. 25. part. 17. post de Luc. de fideicommissi. deif. 24. n. 10. & deif. 25. n. 14.

Tunc enim legatum, & fideicommissum etiam conditionale transmittit, quemadmodum transmissibilis est ipsa legitima, firmiter Marin. ref. 340. n. 14. lib. 1. Theaur. quæst. forens. 78. num. 10. vresit. ficut etiam lib. 4. Boudin. misellen. juridic. dist. docum. 36. num. 13. 14. & 30. Noal. de transmissi. ref. 8. n. 102. Mart. de succ. legal. part. 1. quæst. 24. artic. 5. n. 37. in fin. num. 1. Merula. de legatum lib. 5. tit. 1. quæst. 9. ex n. 1. Fontanet. de puch. nuptial. clasif. 6. glif. 3. part. 1. n. 4. & 17. & segg. Castel. de donat. rem. 1. dist. 2. part. 2. ex num. 11. Adden. ad Pamph. deif. 295 sub n. 9. Rot. coram Gregor. deif. 495. n. 14. coram Bich. deif. 320. n. 27. & 29. tom. 1. & in recent. deif. 166. num. 25. deif. 283. num. 31. part. 7. deif. 10. part. 15. & deif. 677. num. 13. 14. & 15. part. 18. num. 2.

Et hoc procedit, quamvis legatum, vel fideicommissum esset majus ipsa legitima, nam tunc ex voluntate patris totum sit transmissibile Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 246. num. 33. Capoa. de præsumpt. 386. n. 5. Fontanet. de puch. nuptial. clasif. 6. glif. 3. part. 1. n. 4. & segg. n. 11. & segg. & n. 17. & segg. Mantica. de conjunctis. ultim. volunt. d. lib. 11. tit. 23. num. 14. & segg. & n. 16. & 17. Rot. in recent. deif. 677. num. 15. part. 18. & in Romanis 160. immixtionis 1. Decembris 1703. coram Mado n. 30. & segg. ubi etiam in terminis Statuti Alculini, quævis impellens habebis post deif. in Florentina immixtionis 28. Septembris 1725. in tertio volumine meorum decisionum.

Sed contrariam partem, quod in portione excedente legitimam, fideicommissum, vel legatum non sit transmissibile Alvegrad. consil. 87. num. 29. lib. 1. Strabon. ref. 88. n. 3. lib. 1. Cæter. variar. refolut. part. 3. cap. 21. de transmissi. n. 337. Noal. eodem. tract. consil. 17. num. 19. Margit. de impat. quæst. 57. n. 18. vresit. si autem reliquisset Rot. coram Priet. deif. 415. n. 18. in recent. deif. 10. num. 12. part. 15. & post de Luc. de legat. dist. deif. 3. n. 17. & dist. deif. 14. n. 8.

Prout transmissibile non est, quando testator aliquid reliquit impuratum in legitima, nam tunc datus illius loco non succedit, & transmissibilis dici non potest Pacius. d. alleg. 208. n. 7.

Conciliatur tamen supradictæ opinionem, ut prima procedat, quando dispositio conditionalis pura redditur ex præsumpta voluntate disponentis, qui dotem in locum legitimæ subrogare voluit, & tunc dicitur puri in totum, etiam quando legitime excussum, quia voluntas testatoris individua est, & tanquam talis tota venit pariformiter consideranda, & supponeunda; si vero dispositio pura reddi-

tur ex operatione Statuti dotem loco legitimæ subrogant, vel ex defectu potestatis disponentis, & tunc solum usque ad quantitatem legitimæ,onus rejicitur, & sit transmissibilis, & potestas testatoris, & statuentium intra limites legitimæ est restringenda, ut distinguit Gard. de Luc. de legat. dist. 59. n. 4. & 15.

Prout procederet prima opinio, si constaret patrem totum voluisse relinquere pro legitima, secus verò si adiecerit aliqua vincula, vel conditiones contra naturam legitimæ in eo, quod etiam legitimum, vel fideicommissibile Baldus. ad Roman. consil. 1. num. 201. Rodier. ad de Maria. ref. 246. n. 10. lib. 1. Cæter. variar. part. 3. dist. cap. 21. num. 337. & segg. ubi ita judicant refoert.

Et pariter prima opinio locum haberet, si non relictus fuisset titulus institutionis, vel pro omni, & toto, huc. Noal. de transmissi. dist. ref. 17. num. 23. & segg.

Transmissioni pariter locus est, quando testator reciprocam substitutionem facit inter descendentes gravati Merula. apud Urcol. dist. consil. 11. n. 53. & segg. Boudin. dist. consil. 15. n. 22. lib. 1. ubi plures congerit Pacius. dist. alleg. 147. n. 19. Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 202. n. 18. & consil. 333. n. 35. Noal. de transmissi. dist. ref. 1. n. 102. & segg. Posar. de substitut. dist. quæst. 490. n. 173. de Luc. de fideicommissi. dist. 98. sub n. 16. & deif. 112. sub n. 11. Sarr. Consil. Neapolis. apud Cypri. Latr. deif. 1. n. 90. & 91. Rot. post Consil. ad Peregrin. de fideicommissi. deif. 55. n. 7.

Et quando conditio non sit expressa ad eammodum hæredes, sed tertii, tunc enim legatum purum censetur, & suspensum daturæ est illi in tali contemplatione, ut fundat Peregrin. consil. 14. per tot. lib. 5. Posar. de substitut. quæst. 488. num. 3. Rot. Florent. apud Samuilat. dist. contrav. 108. n. 12. & segg.

Prout, si ageretur de favore ejus, qui ab intestato esset succedens, ad eum commodum semper voluit præsumitur transmissio, ex quo testator le conformare voluisse præsumitur eam dispositionem juris communis, vel municipalis, ut in testis terminis firmant Menoch. consil. 688. n. 14. & de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 201. num. 111. Alvegrad. dist. consil. 85. n. 62. lib. 3. Boudin. dist. consil. 11. num. 21. & 33. Posar. de substitut. dist. quæst. 490. n. 178. Noal. de transmissi. dist. cap. 1. num. 18. de Luc. de fideicommissi. dist. 112. num. 11. Joseph Ludovic. citat. deif. Peregrin. 102. n. 14. Rot. Lucif. apud Mass. consil. rom. 9. supplement. fideicommissi. & legat. speculatio consil. 86. n. 12. Rot. Senæ. apud Mart. Medic. pluries relat. deif. 3. n. 7. Rot. Roman. coram Gregor. citat. deif. 56. n. 5. Calf. deif. 178. n. 17. in recent. deif. 203. n. 10. part. 13. Rot. Florentin. apud Torr. variar. Jur. quæst. rom. 1. tit. 1. de substitut. & fideicommissi. d. quæst. 10. n. 71.

Ratio enim subiectæ materiæ in transmissionem operatur; puta si versemur in iuribus descendentes a contrahentibus, quamvis conditionalis sint præsumitoe enim in contrahentibus quemlibet stipulari velle, & sibi, siquæ hæredibus providere, licet de eis nullo merito facta sit, quod non accidit in ultimis voluntatibus, in quibus non præsumitur testatorem voluisse prospicere hæredibus legitimis, vel fideicommissariis, qui potius succedant a dispositione legis, & sortito, quam ex testatoris iudicio l. que legat. ff. de regul. jur. l. cetera dicitur ff. de verbor. significat. l. si cui ff. de actio. & obli. par. l. veteris C. de contr. stipul. ff. ex conditionis lussit. de verbor. obli. Circob. discept. 68. num. 21. Aris.

- 318 *urgentes Rot. Florent. apud Torr. variar. Jur. quest. rom. 1. tit. 2. de substit. & fideicommiss. dist. decis. 10. n. 76. fol. 460. & infra citata decis. 90. num. 19. & seqq. Rot. Rom. coram Gregor. dist. decis. 56. num. 6. in fin. & seqq. Ciss. citat. decis. 176. n. 21. in re- cens. decis. 103. n. 15. & 16. & decis. 295. num. 5. & 6. part. 13. decis. 308. ante n. 16. part. 14.*

Ex illis coniecturis una est, si legatum sit fa-
ctum defendendis, vel alteri personæ conjun-
ctæ, quod cum sit favorabile transmittitur, non ob-
stante, quod personale sit, & nominatim fuerit ali-
cui injunctum, contrarij procedentibus, si ad fi-
deicommissum, & legati consecutionem invitata
esset persona extranea *Altegrad. dist. consil. 85. sub
num. 64. lib. 2. Menoch. consil. 417. n. 7. & de præ-
sumpt. lib. 4. præsumpt. 201. num. 82. in fin. Cysar.
dist. contro. 302. n. 35. Borden. collat. 13. n. 62.
& 63. lib. 2. & egregie idem Borden. qoi alios ra-
tæ dist. docum. 36. n. 33.*

Et quod quando contentio versatur cum sub-
stituto extraneo, expressio proprii nominis trans-
missionem non impedit *Altegrad. consil. 65. n. 34.
lib. 1. & consil. 85. n. 64. lib. 2. Saminat. dist. con-
tro. 107. n. 40. Menoch. de præsumpt. lib. 4. præ-
sumpt. 201. n. 83.*

Quinimodò quod non obstat transmissio voca-
tio facta nomine proprio, quamvis agatur de trans-
missione ad extraneos, & minus dilectos, quan-
do ex alijs coniecturis constat eam fuisse mentem
testatoris in terminis *Cysar. contro. 302. num. 15.
Pacini. dist. alleg. 147. n. 4. Rot. Lucen. apud Manf.
nom. 5. supplement. legat. & fideicommiss. dist. con-
sult. 86. n. 17.*

Sed conjunctio legatarij, vel qualitas descen-
dentis non deservit pro coniectura ad effectum
transmissionis, si heres, qui legatum præstare de-
bet sit æque testatoris conjunctus, vel ab eo de-
scendens *Gratian. discept. 136. n. 49. Patinell. dist.
respons. 68. num. 5. tom. 1. Fusar. de substitut.
quest. 490. num. 3. ubi infinitos congerit, & sub
nom. 101.*

Secunda consistit in eo, quod agitur de ha-
reditate opulenta, in qua expressio certæ perso-
næ transmissionem non impedit *Borden. miscellan.
Juridic. citat. docum. 36. n. 35. & 37.*

Opulentia tamen hereditatis, vel magna, &
ingens quantitas pecuniarum comprehensa in le-
gato ad heredes extraneos transmissionem impedi-
ret *Torr. variar. Jur. quest. rom. 3. miscell. part. 2.
tit. 6. quest. 68. num. 11. fol. 167. ubi allegat Spad.
consil. 332. n. 17. lib. 2.*

Tertio declinatur ex quo nomen proprium
fideicommissarij, vel legatarij demonstrativè ex-
pressum sit, non tactivè *Gob. dist. consil. 48. sub
num. 14. & 15. tom. 1. Borden. miscellan. Juridic.
allegat. docum. 36. n. 33. Rot. Florent. apud Ac-
caris. dist. decis. 108. n. 16.*

Quarta depromitur ex quo talis expressio ad-
jecta sit solutioni, non substantiæ legatæ, quæ non
impedit transmissionem *Gob. dist. consil. 48. sub
num. 15. tom. 1. Borden. miscellan. Juridic. specu-
tato docum. 36. n. 34.*

Quinta, si testator voluit prospicere agnatio-
ni *Urcul. in secunda append. ad consil. 12. num. 5.
Rot. Florentin. apud Manf. speculata decis. 29.
num. 10.*

Sexta, si fuisset ordinatum fideicommissum
perpetuum, & necessarium *Urcul. in secunda ap-
pend. ad consil. 12. n. 5.*

Septima, si verum in contradiis, expres-
sio enim nominis proprii non concurrentibus con-
jecturis in contrarium impedire potest transmissio-
nem in ultima voluntatibus, non in contradiis

Rot. Florentin. apud Accaris. dist. decis. 108. n. 17.

Eleganter hoc loco posset dubitari, an ad hoc
vel substitutio dicatur facta nomine proprio, necesse
sit, quod expressa sint nominis particularium
personarum, vel sufficienter provocabilia, seu ver-
ba relativa *qui, iste, ipse, disti, & similia, & post
plures ambiguitates, quas refert, negativè in indi-
viduo respondet Borden. d. collat. legal. 13. n. 57.
lib. 1. & n. 61.*

Quod ego indistinctè non admitterem, sed
solum quando constaret ita testatore voluisse,
cum ipsi permixtum sit suam mentem expriment
verbis, signis, & coniecturis sibi benevolis.

Transmissioni pariter non est locus, si fuit so-
pervivens, vel superstitis, substitutio enim super-
stitis operatur, ut restricta euseatur vocatio ad
personas particulares eorum, qui supervixerint,
nec ad alias est extendibilis, in puncto *Menoch.
consil. 417. n. 3. Baldus. ad Ramon. dist. obsor. 16.
n. 65. & 66. Mantia de coniectur. lib. 1. tit. 12.
num. 28. Pergrin. de fideicommiss. dist. artic. 31. n. 16.
Fusar. de substitut. citat. quest. 490. n. 59. Noel. de trans-
missi. dist. cap. 1. num. 79. Cysar. contro. 302.
num. 4. Cincius. alleg. 43. n. 48. & 54. Collat. con-
sult. 39. n. 7. Borden. dist. collat. 13. n. 51. tom. 2.
Torr. variar. Jur. quest. rom. 1. lib. 1. tit. 2. quest. 15.
num. 31. fol. 330. Rot. Florent. infra dist. decis. 90.
num. 29. & seqq. ubi multipliciter declarat contri-
arios. Rot. Rom. coram Manf. decis. 319. n. 1. nunc
divers. decis. 502. in princ. part. 4.*

Præcipue si addita sint verba universalitatis,
& totalitatem denotantia, puta si supervivens, vel
superstitis substitutus sit in omnibus bonis, in to-
rum, vel alio simili modo; tali enim casu eo fi-
cilius substitutum remanet jux transmissioem, in ip-
sie *Menoch. consil. 200. num. 103. & de præsumpt.
lib. 4. dist. præsumpt. 201. sub n. 84. Fusar. de sub-
stitut. dist. quest. 490. num. 66. Noel. de trans-
missi. cap. 1. num. 81. Borden. dist. collat. legal. 13. n. 52.
tom. 2.*

Sed concurrentibus coniecturis non impeditur
transmissio etiam facta substitutione superviventi,
vel superstiti, in terminis *Givagnon. consil. 79. n. 81
& consil. 81. n. 34. lib. 1. Menoch. consil. 900. sub
num. 5. & de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 201. n. 84.
Graf. 6. fideicommissum quest. 68. n. 3. Terracini.
de substitut. part. 4. cap. 14. num. 21. Odd. de com-
pend. part. 6. com. inf. 13. vixit. subimita. Mantia de
conjectur. ultim. volunt. lib. 11. speculato rit. 20.
sub n. 28. Fusar. de substitut. dist. quest. 490. n. 58.
& seqq. num. 60. & num. 73. & seqq. ubi quod con-
jectura operatur etiam favore extraneorum. Noel.
de transmissi. allegat. cap. 1. n. 75. & seqq. Cysar.
dist. contro. 302. num. 39. Borden. dist. collat. 13.
legal. 13. num. 48. lib. 2. Rot. Florentin. inferius ci-
tata decis. 90. n. 69. & seqq. Rot. Rom. coram Manf.
dist. decis. 319. sub n. 1. & inter diversar. decis. 502.
n. 1. & seqq. part. 4.*

Non obstant, quod contrarius teneatur *Cis.
dist. alleg. 41. n. 20. ubi alios refert, quia tes-
tator potest facere transmissibile id, quod et so-
tuta verborum non esset tale juxta audierit in
pra reletat q. certum autem n. 4. & seqq. quibus
addidit egregie loquentem Mantia. de coniectur.
ultim. volunt. lib. 11. d. tit. 20. n. 8.*

Et prædictam opinionem Cincius, tenentes ob-
ducit, & reprobat *Fusar. de substitut. dist. quest. 490.
sub n. 58. & seqq. & contra scripta Cincius. in dist.
alleg. 41. fuit iudicatum, ut testator idem Cincius
in fin. ejusd. allegat.*

Quod agnovit etiam ipse Cincius, qui tandem
admittebat esse locum transmissioem, quando con-
jectura testatoris voluntatem foderent esse neces-
saria,

319 perpetuum, & necessarium *Urcul. in secunda ap-
pend. ad consil. 12. n. 5.*

Septima, si verum in contradiis, expres-
sio enim nominis proprii non concurrentibus con-
jecturis in contrarium impedire potest transmissio-
nem in ultima voluntatibus, non in contradiis

319 jecturis in ultima voluntatibus, non in contradiis

facie, & vehementer, ut declarat in d. alleg. 41.

n. 51. plures alios referendo.

Transmissio vero semper locus est non obstante vocatione superflua, vel superventiva, quod estiam extraneo fuit substitutus, ut post plures individuales auctoritates, quae refert Borden. superestera solut. 13. n. 62. & 63. lib. 2.

Prout esset locus transmissio, quando vocatus est esset superflua, & conuque filij, & descendentes Fufar. de substitut. citat. quæst. 490. sub n. 59.

Et quod scilicet mentione filiorum, & descendentium, vel hæredum transmissio aditus speciatu ratur Spad. dist. 12. fol. 243. num. 9. lib. 3. Mentis. de conjectur. ultim. volunt. lib. 11. dist. tit. 20. n. 9. 19. & 23.

Hæc tamen qualitas superventiva debet imponi expressè, nec sufficere, si prius omnino sit personæ vivente, & postea insubstitutus testator.
 44 quod uni deficienti obsequi filij alter succederet — vel quod bona deveniant ad alium, in specie Menoch. de presump. lib. 4. dist. presump. 201. n. 83. Fufar. de substitut. citat. quæst. 490. num. 55. & 60. Notal. de transmiss. citat. cas. 1. n. 24. & segg. plenè Borden. dist. solut. legal. 13. n. 46. & segg. & n. 54. & segg. & n. 59. & segg.

Itorum autem opinio mihi non placet, vel quis expressum etiam dicitur id, quod ex coniectura resultat, vel quis testator potest suam mentem explicare modo sibi magis benefico, nec potest addringi ad illam declarandum verbis expressis, ut reprobat contrarij, firmat in puncto Consil. dist. alleg. 41. sub n. 50. vers. maxime flautibus, & num. 63. ubi plures alios refert. Menoch. de conjectur. ultim. voluntat. lib. 11. dist. 20. sub n. 28.

Novissimè in hac materia sciendum est, quod si concurrant conjecture hinc inde, alie transmissio nem fideicommissi conditionalis insidentes, alie illam excludentes, itat voluntas testatoris reddatur dubia, in hoc pugnantium coniecturarum consilia prævalere debent illæ eorum transmissio nem militantes habentes pro se solidissimæ regulæ, ut in puncto tradunt Socin. Jan. consil. 217. num. 23. in fine lib. 1. Giovagnon. consil. 82. n. 20. lib. 1. Menoch. consil. 200. n. 112. Galvæ. consil. 13. n. 116. Fufar. de substitut. quæst. 490. num. 188. Contr. de script. 40. n. 7. Mel. obferv. 28. n. 24. lib. 1. Borden. collat. 41. n. 73. lib. 1. & in appendit. ad dist. num. & collat. 25. n. 73. lib. 1. Palm. Nep. alleg. 64. num. 32. Merlin. Pignatelli. superestera contr. 2. num. 57. & 58. cent. 2. Mans. consil. 138. n. 63. & tom. 9. supplem. legat. & fideicommissi. dist. consil. 85. num. 20. Leonelli. decis. Ferrar. 2. n. 4. in fin. Rot. Rom. curam Regis decis. 389. n. 7. Celf. decis. 176. num. 18. & in presenti decisione num. 49. & apud Ferr. varior. Jur. quæst. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommissi. dist. decis. 10. n. 124. fol. 457.

Nec curandum, quod in contrariam partem ioverint Altagrad. citat. consil. 85. n. 1. lib. 2. Urcol. allegat. consil. 11. n. 60. Saminat. & contr. 107. n. 44. Borden. d. collat. 13. n. 65. lib. 2.

Quia hæc secunda opinio solum procedere potest in certis limitatis casibus, nempe quando ageretur de admitte ndis descendibus testatoris, & excludendis extraneis Borden. collat. 13. n. 68. 69. & segg. tom. 2. Rot. Rom. apud Palm. Nep. dist. decis. 493. n. 12.

Vel quando concurrerent conjecturæ, quæ tem extra dubietatem ponerent, in specie Merlin. apud Urcol. consil. 11. n. 60. Saminat. in causa Florentina contr. 107. n. 44. Rot. Florent. apud Menoch. d. decis. 29. n. 29. & 30. Rot. Rom. apud Palm. Nep. d. decis. 493. n. 13.

Alios casus, ampliaciones, limitationes, & declarationes in hæc materia si scire desideres, ades facit prædictos, & prætestum Roman. consil. 74. n. 10. & segg. ibique Baldac. n. 1. & plurib. segg. consil. 76. n. 3. & segg. ibique Baldac. num. pariter 1. & segg. consil. 77. n. 1. & segg. & ibi pariter Baldac. n. 2. & segg. Giovagnon. respons. 79. consil. 80. & consil. 81. lib. 1. & in eisdem causis Cyriac. contr. 3. n. 1. & 302. per totas. Altagrad. contr. 29. n. 1. & segg. Merlin. Pignatelli. contr. 1. cent. 2. ibique Scappa in Scholij. Consil. alleg. 41. n. 47. & plur. segg. Urcol. consil. 12. n. 47. & segg. Saminat. contr. 107. n. 16. & plurib. segg. Borden. collat. 13. per tot. tom. 2. & miscell. Juridic. docum. 36. n. 1. & segg. Mans. consil. 138. n. 5. & segg. & tom. 9. de fideicommiss. & legat. consil. 85. n. 1. & segg. Martie de consil. ultim. volunt. lib. 11. tit. 20. per tot. Notal. de transmiss. cas. 1. Contr. varior. refutat. lib. 3. cap. 11. de transmissi Menoch. de presump. lib. 4. per presump. 201. Ufcar. de substitut. quæst. 490. per tot. Camerac. de legat. lib. 8. quæst. 27. de transmissi. legat. conditional. num. 1. & per tot. fol. 656. & segg. & lib. 23. tit. 2. de legat. vel fideicommissi. conditional. transmissit. vel non n. 1. & per tot. fol. 764. & segg. & in append. de transmissi. legat. num. 3. & segg. fol. 765. Vir. decis. 300. num. 6. & decis. 398. per tot. Mart. Medis. examinat. 2. per tot. & in addit. ad eundem, & decis. 1. num. 1. & per tot. & in addit. & decis. 4. num. 23. Rot. Florentin. apud Saminat. contr. 108. num. 22. & segg. apud Menoch. decis. 29. n. 7. & segg. apud Accar. dist. decis. 108. num. 3. & plurib. segg. apud Ferr. varior. Jur. quæst. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommissi. decis. 10. n. 118. & infra decis. 59. decis. 74. n. 3. & n. 4. dist. decis. 90. n. 9. & plurib. segg. Gregor. decis. 551. n. 8. & 16. Celf. decis. 88. & decis. 176. per tot. quantum prima est repetita in recentior. decis. 27. pars. 11. Rembold. decis. 2. per tot. in recentior. decis. 100. num. 2. & segg. pars. 1. decis. 345. num. 16. pars. 6. & in celebri Africana fideicommissi 1683. in recent. decis. 682. per tot. pars. 19. & apud Palm. Nep. citat. decis. 493. per tot. & post de Loc. de fideicommissi. decis. 24. n. 10. & decis. 25. n. 12.

Ad num. 51.

Io fideicommissi quomodo sit locus representationi, & quando non, vide plenissimè de materia agentes D. meum And. Calderon. refut. 34. num. 33. 151 Urcol. consil. 11. n. 9. & plurib. segg. Scappa ad Merlin. Pignatelli. contr. 49. n. 63. & plurib. segg. cent. 2. Mans. consil. 84. n. 23. & segg. 12. fol. 88. n. 13. & segg. consil. 89. n. 11. & segg. consil. 93. num. 45. & segg. consil. 398. num. 50. & segg. consil. 609. n. 4. & segg. consil. 610. n. 16. & segg. Palm. Nep. alleg. 204. num. 28. & segg. alleg. 273. tom. 1. n. 20. & plurib. segg. Ferr. varior. Jur. quæst. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommissi. quæst. 25. num. 24. & segg. quæst. 27. n. 2. & segg. fol. 337. & quæst. 29. num. 2. & segg. fol. 350. & tom. 2. tit. 9. quæst. 5. num. 31. & segg. fol. 290. decis. Lacar. apud Palm. Nep. decis. 406. num. 4. & segg. Rot. Florentin. infra in Florentina fideicommissi de Bardis 13. Martij 1683. apud Palm. Nep. decis. 245. n. 1. & plurib. segg. & decis. 265. n. 58. & segg. & me honorificè citat decis. 452. num. 23. 25. & plurib. segg. & decis. 454. n. 1. & segg. Rot. Rom. apud eundem Palm. Nep. decis. 291. n. 2. & segg. decis. 452. n. 12. & segg. & n. 16. & segg. & post Urcol. de transmissi. decis. 69. n. 14. & segg.

Ad n. 57. & 58.

De resolvenda pluralitate in singularitate, vel non, vide quo plenissimè dixit Rot. Florent. supra decis. 11. per tot. & quæ ibi latissimè scripti io additione, & infra decis. 30. num. 2. & plur.

plurib. seqq. Rot. Rom. in Offic. seu Coram fideicommissi 21. Februarij 1722. §. ut eum, & seqq. eorum Licentia.

FLORENTINA Fideicommissi.

9. Aprilis 1603 ex lib. Mativov. 85. à c. 504.

ARGUMENTUM.

Si heres gravatus vendit bona fideicommissaria, destinata, & demonstrata solutione pretij post mortem suam, in personam fideicommissarij, ad quem bona fuerant perventura; & deinde medio tempore, fideicommissarius ipse moriatur, pretium predictorum bonorum dicto heredi liberè competit, eum fideicommissum sit caducatum.

SUMMARIUM.

- M**ortuo fideicommissario ante debitum gravati fideicommissum sit caducum.
- Et bona restitutioni subiecta remanent libera penes gravatum.
- Condita mortis aliusque dicitur interta respectu dicti.
- Pendente conditione inserta fideicommissaria est Dominus absolutus bonorum, & eorum dominium potest in emptorem transferre.
- Adjectis solutis exequatur mandataris, & potest per mandatum revocari.
- Quando prodat predicta cautela a. 6.
- Donatio absque inscriptione excedens summam quingentorum aurearum nulla redditur, saltem quoad excessum.
- Amplia u. 2.
- Juramentum in contractu prestitum supplet defectum inscriptionis.
- Declarata predictam conclusionem procedere, quando cum juramento renuntiatio est inscriptioni expressa, vel tacita.
- Juramentum dictæ efficacia obliget, tamen in plus non obligat.
- Nec autem videtur ad incipit.
- Maximè in muliere, & quando inrogatio dicitur supra factum, & agitur de damno vitando.
- Quando est facta mentio mortis, & effectus sunt soluti post mortem, donatio tenetur causa mortis.
- Et potest revocari.
- Juramentum assumit naturam alius, cui apponitur, & si: irrevocabile, quando alius ipse est revocabilis.
- Qualesvis dispositio debet intelligi rebus sit se habentibus.
- Amplia conclusionem procedere etiam in alio jurato.
- Renuntiatio etiam generalis non tenet, subiecta persona ad caput commodam facta fuit.
- Et ad jura facta non extenditur.
- Mentio facta de heredibus viventis intelligitur de liberis.
- Donatio causa mortis nulla redditur prout inter donatarios.

DECISIO XXIX.

In Causa Mimasi, e Creditori Lapi.

Domina Maria de Ministis, vivente Antonio de Lapi ejus filio superstite ex pluribus alijs ejus filijs, ad quem post mortem dictæ D. Maria ejus matris perveniebant quædam bo-

na ex fideicommissio D. Anteaui de Ministis patris dictæ D. Maria vendidit onae cum dicto Antonio, in bonis principaliter, & in solidum, & de per se, & pro omni eorum, & coajalibet eorum jure, & inter se tam competente, quam competentio D. Francisco de Miniasi duo prædita ex dictis bonis fideicommissarijs pro pretio futurorum 1900. quorum pars fuit per emptorem dictis venditoribus soluti tempore contractus, residuum vero emptor promisit solvere post mortem dictæ D. Maria dictæ Antonio, & ejus heredibus, reservato tamen usufructu dictorum bonorum dictæ D. Maria, ejus via durante, & cum alijs pactis, que non sciunt nisi casum nostrum, prout latius in instrumento inde confecto; sed quis evenit casus, quod dictus Antonio decessit, adhuc vivente D. Maria hærede prædicta, nullis alijs superstitibus filijs, quibus post ejus mortem relictum dicta bona fideicommissaria tenebatur, ipsa D. Maria citatis Curatore hereditatis parentis dicti Antonio, & omnibus ejus auditoribus pretendentibus interesse in pretio dictorum prædictorum, petiti declarari fideicommissum prædictum ob mortem dicti Antonio nullis alijs exemptionibus, ad quos devolveretur, fuisse effectum caducatum, pretiumque prædictum ad eam spectare, exclusa hæreditate parentis dicti Antonio, & ejus hereditatis, & quatenus prædita non subsisterent, petiti in subordinatam conditionem præferri omnibus alijs creditoribus in hæreditate, & bonis dicti Antonio, uti sibi hypothecatis pro summis pro eo, uti ejus fideiussore soluti, & prout latius in petitione; & contradicentibus creditoribus prædictis pronunciamus nihilominus ad favorem dictæ D. Maria juxta petita in primo capite dictæ ejus petitionis, ex quo non fuit necesse descendere ad declarationem secundi capitis; infrascripta autem ad hoc nos impulerant.

Non enim est dubium, quod ob mortem dicti Antonio ultimi hæredis fideicommissarij, vivente dicta Maria ejus matre hærede gravata, fideicommissum effectum est caducatum, per Text. qui ad hoc quotidie allegatur in l. unica §. pro secundo, & §. in autem sub conditio C. de caduc. tollend. & donationi subiecta remanent penes gravatum, ut dixerunt Prosper. Posth. consil. 135. num. 2. Girard. Mazzol. consil. 84. num. 3. Dubium solum circa illud verbum, an prædicto Antonio, vel ejus heredibus, & per consequens etiam creditoribus fuisse dictum quod juxta quæsum in dicta venditione, ut supra facta, & pretij soluti: & promissione, juxta nota in l. quoties C. de donation. qua sub modo, & per Jo. sen. in l. stipulatio ista §. si stipulatur. a. 6. ff. de verb. obligat. & per Actos. Gabriel. in commun. opinio. tit. de verb. obligat. consil. 1. num. 63. & seq. in quo negativam amplexi sumus opinionem animadvertentes, quod bona, de quibus actum fuit, erant fideicommissio subiecta periculis adveniente conditione apposita mortis dictæ D. Maria, & hæc conditio dicitur incerta respectu diei mortis, licet mori sit certa, inquit Girard. Mazzol. in dict. consil. 84. n. 2. ex text. in l. heres meus §. heres meus, & l. ubi gloss. ff. de testat. & demonstrat. ideo pendente conditione, & sic ipsa D. Maria vivens et Dominum absolutam dictorum bonorum, & uti Dominum potuit de eis disponere, & ea vendere, & dominium in emptorem transferre l. servus legato §. si testator ff. de legat. 2. l. si heres substitutus §. si Trebellicus. Pergrin. in trad. de fideicommissi. art. 40. n. 6. & seqq. unde cum dicta D. Maria, ut Domina potuerit de per se vendere dicta bona, Antonias, qui intervenit dictæ venditioni nullum ad hoc habebat in ipsa bonis interesse, & quod emptorem non potuit deservire, nisi ad majorem ejus fecit.

securitatem pro interesse de futuro; quo vero ad
tempus praesens dictus Antonius, non potest consi-
derari in dicto contractu uti adiectus solutioni pre-
terit praedicti, & tunc talis adiectio equiparetur man-
dato, & potest per mandatum revocari, prout fecit
5 dicla D. Maria, qua invita eidem Antonio, si
viveret solvi non posset, uti est *Text.* expressus in
l. si cum Cornelius ff. de solut. & in l. si mulier de
suo ff. de iur. dot. & per plures, & veras rationes
ita tenuit Strac. in tract. de adiect. in princip. sub
n. 30. & seq. per quem text. dixit ibidem Angel.
quod quando illius, quod mihi debetur, est destina-
tum solutio in alium, non dicitur proprie adiectus,
sed equiparetur mandato, & revocari potest, etiam
si ei donatum esse volebat, & hic est casus pre-
sena, cum pretium didorum praediorum spectaret ad
dictam D. Mariam, & nihilominus non sibi, sed dic-
to Antonio stipulata est solvi, ergo mandatum po-
tuit revocare, & per consequens nullum jus sibi,
nec alius quiescere esse potest. Angel. ubi supra non
improbando sequitur Imol. Raphael & Castres, pro-
ut refert Strac. in dict. loc. n. 23. aut dictus Anto-
nius potest considerari, ut donatarius per ea, quae
trahit Bartol. in l. qui de dotis in princip. ff. solut. ma-
trimon. & tunc qui donatio excedit summam quin-
7 gentorum sarcorum ob defectum insinuationis nulla
redditur silem quoad excessum l. i. iurimus in prin-
cip. l. penult. §. final. C. de donation. & hoc procedit
8 in donatione praescripta, ut est in causa nostro
Carr. Jun. consil. 326. n. 2. & seqq.

Nec obstat iuramentum in contractu praestitum,
9 quod dicitur supplere defectum insinuationis Dec.
consil. 432. n. 17. vel. 2. ubi dicit hanc esse commu-
nem opinionem, quia responderetur illud procedere
quando specialiter cum iuramento renunciarum est
10 insinuationi, vel silem virtualiter, & effectualiter,
ut ita declarat, & dicit magis communem opinio-
nem Cira. consil. 69. n. 14. & seqq. vel. 2. & in isto
casu nec expressa, nec virtualis, & effectualis ap-
paret renunciatum insinuationi; ergo iuramentum ni-
hil circa hoc operatur, quia non in plus obligat,
11 licet efficacius obliget l. si quis pro eo ff. de fideiuss.
ibi Bart. n. 3. & seqq. alias refert Anton. Gabriel in
commun. opinione. tit. de Jur. iurand. conclus. 10. n. 6.
& veritas est diuine nullum extrinsecum iuramentum in-
ter dictam Mariam, & Antonium, cum in eff. Quae
nec aliqua donatio considerari possit; nam D. Ma-
ria existimans se ante Antonium filium esse motu-
ratur vendidit praedia praedicta, reservato sibi usu-
fructu ejus vita durante, pretiumque Antonio solvi
permisit, ad quem post ejus mortem, vel pre-
dia, vel pretium pervenire debebant; ideo de do-
12 natione, nec expressa, nec praestita erant sibi cogi-
tatum, nec iuramentum ad incogitata extenditur
Guidopap. decis. 327. Arria. consil. 24. n. 1. tan-
13 tum magis in muliere, ut per Anton. Gabriel in com-
mun. opinione. tit. de regul. Jur. conclus. 4. n. 22. &
agatur de excogetione facti, & non juris, & etiam
agatur de damno evitendo, ut de utroque plura
adducit Seraphin. de Privileg. Jurament. privit. l. 19.
n. 3. & 4. praeterea doctrina Bartol. in d. l. qui de do-
tis impugnatur, & declaratur per Roman. ibidem,
ex cuius dictis resultat, quod praesens donatio non
potest censeri, nisi causa mortis, cum non solum
sit facta mentio mortis, sed omnes ejus effectus sunt
14 collati post mortem ipsius D. Mariae, cum pretii
solutionis, tuotem possessionis relaxationis, & sic
non est dubitandum, quod ipsa D. Maria magis vo-
luit ipsa bona habere, quam Antonium, juxta text.
in l. 1. ff. de donat. caus. mort. Dec. in l. final. n. 20.
C. de pass. Paris. consil. 16. men. 4. vel. 2. ubi dicit
communem opinionem, & si est donatio causa mor-
15 tis, potuit eam revocare D. Maria, prout fecit l. mor-
tem. l.

in causa 4. ff. de donation. caus. mort. §. 1. in fin.
de donation. nec aliquid operatur praedictum iura-
mentum, tum ex praedictis, tum etiam quia assu-
mit naturam adus, cui apponitur, qui si est re-
vocabilis, efficitur revocabile, nec ulterius obli-
gat, ad notata in l. ultim. C. de non numerat. pecun.
& ad hoc plura adducit Tiraque. in l. si unusquis
in praes. n. 165. C. de revocand. donation.

Praedictis accedit illud, quod passim dicitur,
quemlibet adum, seu dispositionem intelligi debe-
re rebus sic se habentibus, ut est text. in l. quod
servus ff. de condit. caus. dat. & ad hoc plura
adducit Osafib. decis. Pedemontan. 91. num. 2. Card.
decis. Mantuan. 326. n. 31. quod etiam procedit in
actu jurato Romano. per illum text. in l. final. num. 2.
16 ff. qui satisfat. cognos. Osafib. decis. Pedemontan. 91.
num. 2. ideo cum ob mortem dicti Antonij res non
sit in eodem statu, quinimo pristinum mutaverit fa-
ciem, non debet cuique mirum videri si D. Maria
consulto retraxerit ea praestita in gratiam dicti An-
tonij; nam renunciatio etiam generalis non tenet,
sublata persona ad cuius commodum facta fuit Cru-
17 vet. quia alios adducit in consil. 242. n. 7. vel. 2. nec
extenditur ad iura futura, ut in terminis fideicom-
18 missi concludit Ancharan. Jun. quesi. familiar. 17.
n. 7. lib. 2. Et non est dubitandum, quod si D. Maria
cogitasset, Antonium fore decessurum sine filijs
ante eam, vel non vendidisset illa praedia, vel alie-
ter vendidisset, nec pretium in Antonium, & ejus
haeredes contulisset.

Ultimo duo verba non omittimus, quae pos-
sunt sufficere quibuscumque tacitis objectionibus, quod
mentio facta de haeredibus Antonij tunc vivens
debet intelligi de ejus filijs, & non de extraneis, 21
ut voluit Socin. Sen. consil. 57. n. 4. volum. 3. & per
Paris. consil. 31. sub n. 46. vel. 2. ubi dicit commu-
nem opinionem, & fuit originalis distinctio Bar-
in l. Gallus ff. etiam si parente n. 4. ff. de lib. &
posthum. item quod de natura donationis causa mor-
tis illud est, ut promerente Donatario ipsa dona-
tio nulla reddatur, late Cruvet. consil. 114. n. 18.
vel. 2.

Abolvimus Partes ab expensis ob probabilem
jurium dubietatem Cephal. consil. 15. n. 1.
Carolus Laurardus Auditor.

A D D I T I O.

A R G U M E N T U M

Patet ex Summario.

S U M M A R I U M.

- 1 Pretium bonorum fideicommissorum fideicommissario solvendum, si ille praemortuus, remanet liberum apud haereditatem gravatam.
- 2 Donatio quando datur inter vivos, vel causa mortis remittitur.

Hic decisio fuit confirmata a DD. Tribus, & decisio confirmatoria habetur infra decis. 41.

Videntur haecde gravato bona fideicommissio subiecta cum hoc, quod pretium post mortem suam solvatur fideicommissario, si ille medio tempore moriatur, pretium didorum bonorum liberè com-
petet haeredi, ex quo fideicommissum remanet ca-
docum, non relata praesenti decessione ego dixi fo-
pra in addit. ad decis. 18. n. 79. & ante eadem Ro-
to Florentina infra in hac eadem causa in decessione
praesentis confirmatoria, quae est la 41. num. 1.
& seqq.

Ad num. 14. & seqq.
 Donatio quando dicitur inter vivos, vel causa mortis vide, que plene dixit Molegna. altercat. 21. n. 4. & seqq. Mans. consult. 20. n. 4. & seqq. consult. 21. n. 24. & seqq. & consult. 22. n. 1. & seqq. tom. 1. consult. 241. n. 1. & seqq. & in causa hujus dominijs consult. 262. num. 2. & seqq. Torr. in eadem causa in contrarium scribens de primogenit. pars. 2. quest. 42. num. 17. & seqq. idem Mans. consult. 477. n. 8. & seqq. consult. 479. n. 10. & seqq. Torr. variat. for. quest. tom. 1. tit. 3. de testam. & aliam volunt. quest. 3. num. 31. & seqq. fol. 551. & tit. 6. quest. 10. n. 6. & seqq. fol. 71. & n. 74. & 75. tom. 2. Rot. Flarvins. apud Palm. Nep. decis. 307. n. 1. & per tot. & decis. 435. num. 2. & seqq. & sere per tot. succursive confirmata me uno ex iudicibus, & in alia decisione impressa allegat. 334. num. 13. & apud Mans. consult. 620. n. 7. & consult. 621. n. 17.

FLORENTINA Fideicommissi.

7. Maij 1603. Ex lib. Moris. 86. d. c. 112.

ARGUMENTUM.

Substitutus sub conditione si ambo decesserint sine filijs admittitur etiam in ultimo testam. verificata conditione, juxta text. in l. hæredes mei §. cum ita ff. ad Trebell. non obstantibus ditionibus restrictivis, favore piz causæ, eo quod relicum sit particulare. Reciproca non inducit nisi concurrentibus requisitis l. Titia scio §. seia libertis ff. de legat. 2.

SUMMARIUM.

1. **C**onditio si ambo decesserint sine filijs non verificatur, quando unus tantum decessit sine filijs.
2. Limita præc. infra ex n. 40.
3. Pluralis numerus de quo non contentatur.
4. Dicitur ambo a testatore expressè exigat conditionem verificari in omnibus, & n. 4.
5. Limita ut n. 47.
6. In legatis pluralitas non resolvitur in singularitates. Contra n. 41. & seqq.
7. Verba supralcripta, & prædicta sunt relativa ad præcedentia.
8. Commutatio ostendit maiorem testatoris voluntatem.
9. Verba tunc, & eo casu requirunt verificationem conditionis in forma specifica.
10. Et substitutus non admittitur nisi verificata conditio in persona omnium, & num. 11. & 12. ubi de ratione.
11. Limita ut infra ex n. 47.
12. Et tunc conditio aliquam non recipit extensionem. & n. 15.
13. Nec ex præsumpta mente testatoris.
14. Pluralitas testatoris non potest allegari ad detrahendum verbum.
15. Et in ea conjecturanda sæpe erratur.
16. Tacita habet vim prohibitionis, & restringitur ad casum expressum.
17. Et alius casus excludit n. 17.
18. Determinatio respectus plura determinabilia, ea periformiter determinare debet.
19. Dicitur tunc, & eo casu impedit ad pluralitas resolvitur in sua singularitate.
20. Contrarium in terminis l. hæredes mei §. cum ita ff. ad Trebellian. n. 55.
21. Amplia etiam agitur de casu simili.
22. Et faciat, ut substitui locum non habeant, nisi quando omnes instituti sine filijs decederent.

23. Favore Ecclesie opinio singularis Doctoris prævalet communi opinioni in contrarium.
24. Dispositio text. in l. hæredes mei §. cum ita ff. ad Trebell. quo casu locum habet.
25. Non habet locum, quando testator solutus est se declarare dom. quis aliquid in singulari numero verificari.
26. Contrarium n. 67. & 68.
27. Ab re, quod quis solutus est facere, reum dicitur arguatur.
28. Quod est consuetum non dicitur arbitrarium, sed necessarium.
29. Consuetudo est optima Legum, & aliarum dispositionum interpret.
30. Item non habet locum text. in l. hæredes mei §. cum ita in legato particulari, sed dumtaxat in fideicommissis universali.
31. Contrarium num. 42. & seqq. ubi reprobat contrarie auctoritates, & rationes, & n. 74.
32. Text. in l. Titia scio §. Seia libertis ff. de leg. 2. procedit tam in substitutione facta in omnibus bonis, quam in re particulari.
33. Contra n. 76.
34. Substituere in tota hereditate, & in re particulari equiparatur.
35. Nomen collectivum ambo inducit reciprocam fideicommissum.
36. Substitutus si ambo decesserint sine filijs admittitur, licet solammodo impleta sit conditio in persona alium decedentis, & n. 33.
37. Maxime quando non superest persona, qua ex verisimili mente excluditur substitutum.
38. Qualis non est par in gradu n. 36.
39. Par in gradu diverso jure censeri non debet.
40. Persona, que ex verisimili mente excluditur substitutum proximior est, per cujus mortem venit casus substitutionis.
41. Et prædicta conjunctura exclusio ex verisimili mente testatoris habet locum in descendentes, non in transverbiales.
42. Declaro, ut n. 39.
43. Nomen si uterque est distributivum.
44. Et resolvitur in idem, & si alium fuisset si alteruter.
45. Pluralitas regulariter non resolvitur in singularitates.
46. Limita in substitutionibus diversi effectus.
47. Et quando æquum est eam fieri.
48. Et quando concurrat verisimilis mens testatoris.
49. Substitutio pluribus simpliciter copulativè facta resolvitur in plures singularitates.
50. In fideicommissis substitutione pluralitas resolvitur in singularitates.
51. Testator pluribus hæredibus legando, si eos gravet, censetur eos gravare in portione propria, non in portione heredis.
52. In dividuis pluralitas resolvitur in singularitates. Et cessat argumentum de toto ad partem, ibid.
53. Testator dum se refert ad præcedentia nihil alterat, & de ratione ibi.
54. Ubi agitur de evitanda aliqua lege necessaria sunt verba expressa.
55. Dictiones tunc, & eo casu in specie text. in l. hæredes mei §. cum ita amittunt vim excludentem, & n. 73.
56. Maxime, si alias excluderent venientes ab intestato.
57. Verisimile pro expresso habetur.
58. Et prædictæ dictiones non sunt superflue, cum possint stare demonstrative, vel declarative.
59. Potius habenda sunt pro apppositi, quem facere contra mentem testatoris.
60. Extendantur etiam contra eorum naturam, quando

do aliquod sequeretur absurdum, & quale illud dicitur.

- 61 Privilegium pie causa non extenditur, ut habeat bona contra mentem testatoris.
- 62 Cessat quando pia causa concurret cum povere.
- 63 Privilegiatus contra privilegium non utitur privilegio.
- 64 Veniens ab intestato, & habens voluntatem testatoris preferatur etiam Ecclesie.
- 65 Voluntas testatoris, vel expressa, vel tacita, vel conjunctura in animis voluntatis semper habet primum locum.
- 66 Et percales verbis, de quibus non est curandum.
- 68 Mens testatoris colligitur ex ratione naturali.
- 69 Substitutio qua fit post mortem plurimum, semper fit ab ultimo moriente.
- 70 Sed hec opinio non est tuta.
- 71 Verba ut supra sunt repetitiva precedentium.
- 72 Quando ratio est incerta, & male composita de ea non curatur, sed attenditur verisimilis mens testatoris ex precedentibus elicitis.
- 75 Substitutiones extenduntur, quando verisimile est testatorem interrogatum ita respondisse.
- 76 Substitutio reciproca tria requirit, & qua sine.
- 77 Quando non adest reciproca potest recedi a proprietate verborum, alias fecus.

DECISIO XXX.

In Causa Corbolani, e Spedale dell' Innocenti.

Spectabilis Vincentius quondam Ser Laurentij Jacobi Andreae de Viola Civis Florentinus sub die 18. Aprilis 1582. suum ultimum condidit nuncupativum testamentum, in quo inter cetera his propriis verbis — *Suos heredes universales instituit, scilicet, & esse voluit dictum Jacobum, & Petrum ejus filios legitimos, & naturales natos ex se, & D. Margarita ejus legitima uxore, & filia olim Ser Leonardi de Alexandris, & quolibet eorum pro dimidia, & quos partimonia, & casu quo superscripsi ejus filij, & heredes prædicti ambo, quandocumque decederent sine filijs masculis legitimis, & naturalibus, & a principio in legitimo matrimonio natis, tunc & ex casu, ultimo ex eis decedenti, ut supra reliquis, & legavit Laurentio, & Francisco fratribus, & filijs Petri Bruni de Corbolanis nepotibus dicti Testatoris natis ex Domina Violante prædefuncta, & olim filijs dicti Testatoris, & uxore olim Domini Petri de Corbolanis duas domos contiguas sitas Florentie in Populo Sancti Petri Majoris, & in via, que dicitur Via Vesulana ultra domum veterem, & domum novam emptam a Bernardo de Poccini, que hodie habitantur per dictum Testatorem, & ejus familiam, necnon aliam domum positam Florentie in dicto Populo, & in Via, que dicitur Putei infra suos antiquissimos confines, &c. qua hodie tenetur ad professionem per me Thomaeum de Perinis Notarium infra scriptum.*

Decessit Petrus post mortem dicti Testatoris ejus patris relicto post se supervivente Vincentio ejus unico filio masculo, quo pariter diem functo, superfluo dicto Jacobo suo filio spediato Testatoris, qui novissime ex hac via migravit nullis relicto filijs, instituit herede Hospitale Sanctæ Mariæ Innocentium.

Orta deinde controversia occasione præfatarum domorum, ut supra relatarum, inter Petrum de Corbolanis ut patrem, & legitemum administratorem memorati Francisci ejus filij, ac etiam unum am-

icum paternum Petri junioris ejus nepotem ex præfato Laurentio ejus filio prædefuncto, & Hospitale Sanctæ Mariæ Innocentium, & Rever. Hospitalarium possessorem dictarum domorum coram Illustr. & Rever. D. Donato Malagomella J. C. insigni Consecratore dicti Hospitalis, qui eandem vice præfatus D. Corbolani, & reconventione Jo. de Guidettis sub die lune de mane 3. Martij 1596. pronuntiavit, & declaravit petita per dictum Petrum de Corbolania dd. modis, & nominibus de jure fieri non potuisse, nec posse absolvendo a petitis dictum Hospitale, & omnes alios in causis citatos reos conveniatis, reservando quoad reconventionem Jo. de Guidettis mariti D. Portiz de Parentibus heredis, pro ut in testamento dicti Petri de Violis, ejusque in primo loco mariti, ejus jura talia qualia sibi competunt, & absolvendo partes ambo ab expensis.

Fuit pro parte dicti Petri de Corbolania dicto nomine tentatum appellare a dicta sententia, subsequuta tamen oppositio privilegiorum dicti Hospitalis, habuit recursum ad S. C. S. qui referisit, ut infra videlicet — *La Magnifica Rota passoglia di trattar per ora l'appellazione, convinta da sopra, & devota per giustizia li meriti della protezione dell' Ospedale, e della parte.*

Hic sic instantibus causis ad dictum Tribunal introductis, in quas etiam comparuit Magn. D. Joannes de Pecoria assertus hæres in solidum olim Margharitæ uxoris suæ, filiz, & heredis spediati olim Petri de Violis, & filij de quibus in actis.

De pluribus fuit hæsitatum

Primò, an venerit casus dicti legati ad favorem Corbolanorum

Secundò, an Text. in l. heredes mei §. cum ita ff. ad Trebellian. intret in specie de qua agitur.

Tertio, an ex verbis testamenti, de quo agitur, dicatur constare de reciproco substitutione, ut pro parte dicti Hospitalis, & aliorum, de quibus in actis, pretenditur ad effectum excludendi spediatis Corbolanos adores.

Ratio dubitandi fuit circa primum dubium, quia illa verba — *Si ambo decederent sine filijs masculis, de quibus in memorato testamento, non verificatur, quando unus tantum decederit sine filijs, non solum quia pluralis numerus non contentatur a de uno l. legato §. qui plures l. mecum §. cum qui ff. de legat. 2. l. 2. ff. de oper. libert. l. si is qui decedat §. utrum ff. de rebus dub. l. si servus §. si plurimum ff. si quis iuss. Rip. in l. heredes mei §. cum ita num. 139. ff. ad Trebell. Ruin. consil. 121. num. 3. lib. 3. Oldrad. consil. 142. num. 2. Alberici in l. precibus colum. 24. versic. item quæro de alia questione C. de impub. Bart. in l. 2. num. 33. ff. de vulgær. & pupillar. Roman. in l. quando la 2. ff. de acquirend. heredit. Cassi. consil. 219. lib. 1. Decian. consil. 63. num. 14. lib. 4. Mantici de consuetud. ultimarum voluntat. lib. 12. tit. 3. num. 29. & dixi in meis decis. Martij decis. 39. num. 7. fol. 17. & colligitur ex Zanib. in dict. l. heredes mei §. cum ita part. 8. Ti-ranquell. in l. si unquam in versic. supersuper liberos C. de revocand. donat. Decet. consil. 39. num. 17. Houded. consil. 60. num. 23. lib. 1. Nat. consil. 667. num. 13. lib. 4. Ruin. consil. 272. n. 5. cum seqq. & consil. 180. n. 12. lib. 2. Purpurat. consil. 106. num. 5. cum seqq. lib. 1. Decian. consil. 63. n. 13 & seqq. lib. 4. Houded. consil. 65. n. 22 & seqq. lib. 3. Berrett. consil. 99. n. 3. Barfat. consil. 19. n. 16. lib. 1. Laderch. Imol. consil. 10. n. 4. Rot. in noviss. decis. 143. n. 3. part. 3. Gravett. consil. 985. n. 125. lib. 6.*

Sed etiam quia illa dictio ambo a testatore expressis exigit conditionem verificari debere in omnibus, non autem in uno, ut post Bart. in §. cum ita in fin. consiluit Paris. consil. 14. n. 9. lib. 2. qui testat-

testatur de communi. & *Hundel. d. consil. 60. a. 20. lib. 2. & tradit etiam Peregrin. de fideicommissis. artic. 13. a. 33.* qui loquitur in specie de causa, in quo erant illa verba — *si uterque, si ambo, & si omnes decesserint*, allegando *Angel. Paul. de Cass. Rip. Ruis. Gabr. & Zench.*

Secundo, quis contra dictos Corbolanos obstat *text. in l. p. c. de impub. & alijs substitutis.* ubi substitutio facta duobus impuberibus filiis, si uterque, decesserit non dicitur extare, si unus ex eis decessit impubes, sed tunc tantum si uterque decessit impubes.

Tertio, quia in omnem eventum, in quem plures pisset resolvi in singularitatem, id non procedit in legatis, & sic in terminis de quibus agitur, quia tunc cessat ratio presumptæ mentis, & verba resistunt, quia respicit unicuique effectum *Angel. consil. 266. Cass. consil. 38. n. 4. versis. non obstat. Peregrin. artic. 13. n. 35.*

Quarto, quia ultra superius deducta in memorato testamento appareat scripta non solum illa verba — *supra scriptis tuis filijs, & heredibus prædictis ambo* — quæ cum sint relativi ad precedentem, ut per *Bart. in l. 2. §. hoc edito a. 2. ff. de postulat. Dec. consil. 465. Gravet. consil. 98. num. 8. & dixi in meis decis. Marchia decis. 47. a. 6. in quibus fit mentio plurium, non possunt verificari in morte unius, sed omnium, ut innuunt, ac expostulant saltem ex vi*

geminationis, quæ testatoris enixiorem voluntatem offendit ad *Jur. vulgat.* sed illa verba tunc, & *eo casu*, quæ requirunt alied verificationem conditionum plurium in forme specificæ, quod in uno verificari non sufficit, ut in istis proprijs terminis dicit *Riminald. Jun. consil. 32. numer. 27.* allegando *Barr. decis. 28. column. fin. de eadem, quod quando substitutio est facta cum dictis verbis, tunc, & eo casu*, dispositio testatoris non verificatur, nisi conditionibus in forma specificis impletis, nec aliter

quam recipiunt extensionem, quia per dicta verba substitutio dicitur restricta, ut post *Ancharan. Rom. Socia. Ales. Marzar. Zench. Gravet. Membr. consil. 326. num. 16. Cephal. consil. 649. num. 43. dicit Sord. decis. 37. num. 5. & 6. immo propter geminationem non solum impediunt extensionem ultra dictam causam, ut lætè plures allegando deducit *Ulpell in sua tract. de præposit. adverb. & conjunction. significat.* in dictione *tunc, & eo casu* fol. 125. Sed dicant ad observantiam proprietatis verborum, oblique eo quod ab illis possit recedi etiam expressa*

sumpta mente testatoris, ut probat *Ancharan. consil. 356. Dec. consil. 324. num. 25. Gomez. in §. rursus, ann. 26. inquit. de alijis. Cephal. consil. 649. num. 42. Riminald. Jav. consil. 412. num. 44.* ubi in specie ita limitat. *dist. §. cum ita*, dicendo hanc limitationem esse singularem, & a nemine confideratam in terminis illius legis, & *consil. 476. n. 86. lib. 4.* ubi tenet propter illa verba, *tunc, & eo casu*, non admitti substitutionem, si conditio non sit purissima in personis omni um *Hundel. consil. 65. n. 24. lib. 2. Alb. consil. 431. infra. lib. 30.* ratio esse potest, nec ver-

ba præsertim videantur superflua, & aliquid operentur *l. si quando in princ. ff. de legat. 1. & sup. si Papa de privileg. in 6. Alb. dist. consil. 431. num. 6.* & etiam quæ voluntas testatoris non potest allegari ad detrahendam verba *Bald. in l. cum virum C. de fideicommissis. cum in a conjueranda sape erretur Cavalcas. decis. 5. num. 13. part. 3.* idem in terminis dictionis *ambo* videtur tenuisse *Hundel. consil. 60. num. 31. lib. 2.* ubi num. 35. dicit non esse recedendum a verbis, oisi evidenter appareat de contraria voluntate, de qua in illa specie minime con-

stare potest, cum dictæ dictiones *tunc, & eo casu* sicut taxativè, ut per *Socia. sen. consil. 158. col. 3.*

versis. confirmantur præmissa. Natt. consil. 662. a. 1. & consil. 676. n. 4. & consil. 678. a. 7. lib. 4. quæ habent vim tacite prohibitionis *Roman. consil. 112. a. 1. & consil. 112. a. 3. & consil. 63. a. 2. & consil. 433. num. 8. Roman. consil. 531. & 538. Bald. consil. 57. n. 2. lib. 2. & Socia. Ruis. consil. 66. num. 8. lib. 3. Gravet. consil. 44. n. 6. Socia. Jun. consil. fin. lib. 2. Dracian. consil. 44. n. 8. & consil. 1. n. 216. lib. 2. & consil. 2. num. 24. lib. 2. Alciat. consil. 44. num. 3. lib. 9. numer. 27. & 47.* habeat enim vim geminationis, ut ibi, & *consil. 71. num. 3. lib. 2.* & locandam propriam interpretationem excludant alios casus præter inclinos, ut per *Natt. dist. consil. 676. n. 3. & consil. 678. n. 6. & 3. Barr. in l. 1. num. 1. ff. si quis iudicet in suo temp. Card. in clement. 2. versis. non igitur de sumis Trinit. in clement. 2. in princ. in 3. notab. de sepulch. pæssis. & Franc. Paul. de Ortem. in l. 2. de offic. qui eos mandati. est jurisdictionis vum. 34. lib. 1. Roman. consil. 512. a. 2. & ibi Mandos. in addit. littera E. Gravet. consil. 60. num. 7. & Cora. consil. 66. a. 3. lib. 2. & exponuntur negativè *l. Lucius §. qui habet f. ad Trebell. Dracian. consil. 34. n. 61. vol. 3.* ut dicit in decis. Marchia decis. 9. num. 28. cum seq. & adhibet pluribus determinabilibus, ac non diverso modo, sed pariformiter determinare debent *Roman. consil. 531. in princ.**

Et faciunt cessare omnes decisiones dictæ substitutionem pluribus factam resolvi in sua singularitate, ut per *Peregrin. in sue tractat. de fideicommissis. artic. 13. n. 65.* etiam ubi ageretur de *casu* simili, ut per *Natt. dist. consil. 676. n. 4. Riminald. Jun. consil. 23. n. 26.* ubi plures allegat lib. 2.

Immo, ut per *Jafon. consil. 132. lib. 2. Zench. in §. cum ita 8. part. n. 399.* faciunt casum chem. & locum non habent, nisi quando omnes instituti filij decedant.

Quinto, quod favore Ecclesiæ, hoc est dicti Hospitalis Sæni Marci dicendum est non venire casum dicti legati ad favorem Corbolanorum, cum si adesset op-nio singularis Doctoris, & communis opinio in contrarium per ea, quæ tradit *Socia. in l. stat. non est habund. fol. 27. in versis. nisi dicit, & dixi in meis decis. Marchia decis. 10. n. 26. fol. 17.*

Circa secundam hesitationem principalem, dubium sciebat, quod *text. in l. heredes mei §. cum ita* non habet illa verba *prædicti, superscriptis, infra*, nec illa dictiones, *tunc, & eo casu*, & ideo non continet substitutionem factam sub ultimo moriente, de qua in ista specie, quæ penitus impeditur, & excludit pluralitatem resolvi in singularitatem, sic locum non esse petitus per dictos Corbolanos *Peregrin. in sue tractat. de fideicommissis. artic. 13. n. 35. & Cephal. consil. 566. num. 23. lib. 2.* Quod vero agatur in ista terminis de substitutione sub ultimo moriente, quod producit dictum effectum, probatur per illa verba *tunc, & eo casu*, in specie probat *Cephal.* ubi supra n. 20. & 21. nec comprehendit casum, quando testator solutus est se declarare dum vult aliquid in singulari numero verificari, ut in ista specie colligitur ex pluribus particulis dicti testamenti, ibi — *Petro, & ejus filijs, & heredibus eorum, & cunctisque eorum vicia decedentibus* — ibi — *si aliquis eorum decederet dictum Hospitalitatem transeat omnia prædicta dare, & assignare supervenienti ex eis ejus vicia durante* — & ibi — *pro quocumque conventu, & una vice tantum, cum omni significatione fratribus* — & ibi — *Jure legatis, & amore Deo reliquis, & legatis omnibus filiabus famulis legitimis, & naturalibus Monachis Antioch de Ramandina theoris gualdi, & cunctis eorum decet. quocumque de libris superius per d. favorendi dicti datus pro eis habendis, seu morandis, & casu quo aliquis* cur.

ex eis decederet antequam viro tradatur, seu monasterio, cum pars, & portio accedat alijs superolventibus, & non nepotibus, &c. — & ibi casu quo erat aliqua monasterio — & ibi — in omnibus alijs bonis, &c. sunt heredes universales instituit, fecit, & esse voluit ad Jacobum, & Petrum ejus filios legitimis, & naturales, ex se, & dicta Margherita ejus legitima uxore, & filia admodum Leonardus de Alexandrini, & quolibet eorum praedicta, & equis portionibus — nam tunc per ea quae consuloit Martabrum. ad Augul. consil. 13. num. 258. pluralitas numerum resolvit in singularitatem, & quidem rationabiliter, nam ab eo, quod quis solitus est facere ne dum recte arguitur. l. certi conditi §. si numerus, & ibi Bart. Angel. Alex. Jafon & Doffor. ff. si cert. petas. cum ceteris adductis per Everard in sua topica juris loco ab offitio n. r. & s. sed necessario, quia quod est consuetum fieri non dicitur arbitrarium, sed necessarium, cap. ex parte, de consil. Everard. loco citato num. 3. etiam in ultimis voluntatibus, cum consuetudo sit optima legum, & aliarum dispositionum interpretis l. si de interpretatione ff. de legat. Everard. ubi supra n. 4.

Secundo, quod text. in d. §. cum ita non habet locum in legato particulari de quo agitur, sed in fideicommissio totius hereditatis, ut demonstrant illa verba text. — si uterque sine liberis diem suum obierit eorum hereditatem ad nepotes vocem Claudiam pervenire volo — Gabr. commun. opinio. conclus. 4. de substitutione n. 4. lib. 3. Perregin. in suo tractatu de fideicommissis. artic. 23. n. 35.

Circa tertium principalem dubitationem videbatur dicendum, quod in dicto testamento continetur reciproca substitutio, eo quod substitutio fuit facta ultimo decedenti i. Titia fratri §. §. Si liberis ff. de legat. 2. Zaccard. consil. 71. num. 5. Quae licet loquatur, quando substitutio est facta in omnibus bonis, idem tamen videtur, quando facta est in re particulari, ut in terminis reciprocae pro parte dicti Hospitalis esset probare per Alb. consil. 31. n. 16. lib. r. in versis. est facta ultimum, quia substituere intra hereditatem, & re particulari acquiparatur, ut per Perregin. in suo tract. de fideicommissis. artic. 23. n. 7. & 8. & n. 35. in versis. si vera substitutio, & Cephal. consil. 522. n. 8. lib. 4. ubi plures allegando dicit ita communiter intelligi text. in d. l. i. Titia fratri §. Si liberis ff. de legat. 2. idem comprobatur Gabr. de substit. conclus. n. 15. lib. 3. post Socin. Grae. Ruis. & Rip. facit Decian. consil. 77. n. 23. lib. 5.

Et quod in specie, de qua agitur per illud nomen collectivum ambo dicitur inducitur reciprocam fideicommissum post Socin. consil. 246. lib. 4. consiluit idem Cephal. consil. 166. num. 44. lib. 2. quia stance dicti de Corbolanis nequaquam admitti poterant.

Quae, etsi cum prioribus similibus brevitate gratia omisissis plurimum argere ad favorem Hospitalis videretur.

Contrarium tamen, praemissis in aliquo non obstantibus, Domini magis verum, ac iuri, & rationi, & aequitati consentaneum visum fuit, quia casum propositum extrinsecus esse deicium per text. in superaddita l. heredes mei §. cum ita ff. ad Trebell. ubi testator instituit duos filios, & si uterque decederet sine liberis, voluit hereditatem suam ad Claudiam ejus nepotem pervenire, unus ex eis decessit relicto superfluo filio, deinde decessit alius nullis relicto liberis, arguit ibi Papinianus J. C. & inquit, quod quamvis primo aspectu propter verba conditionis adiectae substitutioni Claudia non videretur ad substitutionem admittenda, cum verificatum non esset, quod uterque filiorum decessisset sine filijs,

ex quo primos decessit superfluo filio, attamen quod cum mens testatoris potius quam verba in fideicommissis attendenda sit, illa admitti debeat ad portionem ultimam, qui sine filijs decessit ex praesumpta mente testatoris, quem ut dicebat Bald in l. p. ult. C. de ueris hered. institutis. in princ. est sequendo, sicut ventor sequitur leporem, & sicut ducens navim inheret remoni, qui si voluit Claudiam consequi totum, si etiam alter decessisset sine liberis, fortius voluit cum habere portionem ultimam, qui sine liberis decessit.

Et quod in istis terminis stance collectiva, si ambo, si uterque eorum decessisset sine liberis impleta conditione in personam ultimi decedentis substituitur admittitur ad portionem ultimi decedentis, non secundum proprietatem sermonis, a qua receditur propter mentem, sed ex mente testatoris communiter tenent omnes secundum Socin. in d. §. cum ita n. 47. Rip. n. 149. Ego. Consil. in cap. si pater, & in versis si utrumque n. 3. de testamentis in 6. Za. ibi. in 8. part. n. 213. Motius. de consil. ultim. volunt. lib. r. tit. 5. n. 19. qui testatur de magis communi, & Menoch. de praesumpt. lib. 4. praesumpt. 83. n. 6. maxime cum non superflui personae, quae ex verisimili mente excludat substitutum, ut per Zanch. in d. §. cum ita §. part. n. 218. sed nepotes testatoris tantum ex Petro filio, qui non fuerit tales, qui ex praesumpta mente dictos Corbolanos nepotes ex filia excludere possint, eam agatur de materia indifferenti; eo quod omnes in pari gradu existunt, prout erat etiam in casu d. §. §. cum ita in quo supererat nepos per in gradu cum Claudia substituta, quae diverso jure conferri non possunt, juxta tradita per Cravet. consil. 247. num. 4. versis. quare considera, de quo memini in decis. Merch. decis. 44. num. 16. & tamen non impeditur eam ad substitutionem admitti respectu portionis ultimi decedentis, prout in specie consideravit Zanch. ubi supra num. 196. ubi de communi fidelem facit, nam ad hoc, quod persona, quae superest dicatur talis, quod ex praesumpta mente, ut supra excludat substitutum, necesse est iuxta alia, quod illa sit proximior substituto in succedendo ab intestato ei, per ejus mortem venit casus substitutionis, ut attestando de communi declarat Mauric. de conjectur. ultim. volunt. lib. 21. tit. 6. num. 19. nepotes autem ex fratre in succedendo patris ab intestato non sunt proximiores, quam nepes ex fore, sed pariter concurrunt secundum ius commune ex forma Statutorum minime alterantur, ac immutaturum.

Et quamvis solum descendentes testatoris reputentur personae tales, quae ex praesumpta mente excludat substitutum dicto casu ex verisimili mente testatoris, & non transversales i. prout, & si quis ducenta §. item si pater ff. de veris dub. lib. consil. 765. num. 2. lib. 4. id tamen verum est, quando simul concurrat, quod etiam ab intestato proximiores essent in succedendo ei, per ejus mortem casus substitutionis venit, & quod etiam fuerint heredes instituti a testatore, vel saltem in conditione positi, alioquin substitutus sine non obstantibus admittitur, tria enim haec copulativè concurrere debent, ut persona, quae superest dicatur etiam talis, nempe quod illa sit de liberis testatoris, quod ab intestato excludat substitutum, & quod sit institutus, vel saltem in conditione positus, ut latè post alios tradit Zanch. in d. §. part. n. 259. & super.

Sed sic est, quod dicti nepotes testatoris ex Petro filio non excluderent ab intestato istos nepotes ex filia, ut supra dictum est, in quo illi non sunt instituti, neque in conditione positi, quia

masculi tantum ex filiis reperiantur possit in conditione, ergo

- Merito igitur ad favorem Corbularum fuit pronuntiatum, nedum quia ita in propriis terminis de quibus agitur consuluit *Ab. confil. 58. lib. 2.* sed quia, quando non adsint persone, quæ ex verisimili mente testatoris eludant dictos Corbulanos, ut in ista specie præsupponitur, illud nomen si uterque, alias distributivum l. *hæc arctiva ff. de heret. institut. Glof. in l. creditur ff. si duobus ff. mandat. & Bald. in l. si apud. C. de action. Alciat. confil. 432. n. 4. Nunc vero collectivum resolvitur in distributivum, quasi dictum fuerit per testatorem si alteruter, ut in terminis sub situationis dicto modo factæ consuluit *Ab. confil. 764. n. 3. lib. 4.* & in specie censuit *Rot. in novissimis decis. 804. n. 1. cum seqq. part. 1.**

- Nam obstat, quod circa primam difficultatem primo, & secundum loco adducebatur, nam licet regulariter pluralitas, ut ibi, non resolvatur in singularitatem.

- Id tamen non procedit in substitutionibus dictis, ubi effectus, ut post *Bart. Paris. Tiracquel.* & alios consuluit *Catheran. confil. 22. n. 36.*

- Nec quando iustum, & æquum est eam fieri, ut post *Bald. in l. penult. col. 1. C. de impub. dicit Riminald. Jun. confil. 512. n. 60. lib. 5.* & dixi in meis decis.

- 45. cif. Marches decis. 21. n. 20.* ut in ista specie stante æquitate dicti §. cum ita, ex mente testatoris, quæ tamquam regina totum in ista materia dominatur, & quod dicit *Ab. confil. 765. n. 1. lib. 4.* ubi substitutionis plenius simpliciter copulativæ factæ resolvitur in plures singularitates per text. in l. *fi. filium ff. de legat. 2. & l. Lucius ff. de testam. & l. Trebell. etiam stante dicto nomine collectivo, si ambo, vel omnes desiderant, ut etiam probat *Alciat. confil. 44. n. 21. tam. 3.* qui loquitur in terminis dictionis uterque.*

- Non obstat, quod tertio loco circa primum dubium adducebatur, asserendo in legatis pluralitatem non resolvitur in singularitatem, nam opinio *Angeli* & aliorum supra citatorum non videtur de jure subsumi posse, quia contrarium probat text. in l. *falsa demonstratio ff. fin. ff. de condit. & demonstr. l. si plures ff. C. de condit. instest. l. cui fundus §. 5. l. tales conditiones §. 11. ff. de condit. & demonstrat. l. finales §. filium, & filium ff. de legat. 2. *Ab. confil. 58. qui licet reprobat per Riminald. Jun. d. confil. 418. n. 44. lib. 4.* tamen id evenit ex vi illarum dictarum tunc, & ex casu, quæ cum in ista specie in aliquo non obstat, ut infra, nec etiam obstat prædictio æmulationis.*

- Nec dicitur, quod *Angel. dict. confil. 266.* respondet ad dictam legem, quia præterquamquod illa ratio unici effectus, in qua se fundat, non videtur vera, per ea quæ tradit *Alex. confil. 167. lib. 7.* sed communiter reprobat, ut post *Zanch. in d. l. h. videretur §. 3. cum ita in 8. part. n. 61. ff. ad Trebell. qui testatur de communi, scribit *Mench. de presump. lib. 4. presump. 36. n. 41.* legatum enim de quo agitur respicit non unicum, sed plures effectus, cum non fuerit factum pure, & simpliciter, sed in casu mortis amburum filiorum institutorum sine filiis, & sic in fideicommissaria substitutione,*

- quo casu, ut inquit *Bart. in dict. §. cum ita n. 3.* pluralitas resolvitur in singularitatem, & verificatur in personis cujuslibet, quia cujuslibet fidem elegerit censetur, quod autem testator legando pluribus hereditas censetur fidem cujuslibet eorum proportionem hereditaria elegisse, adeo quod quilibet solum pro dicta portione propria, & non pro portione coheredis conveniri possit, probant text. in dict. l. legatorum ff. de legat. 2. & in l. si ex certis ff. de

duobus reis. l. pro hereditariis C. de heredi. altim. Dec. confil. 299. 14. & *Manic. de consil. ultim. n. lunt. tit. 2. n. 5. lib. 8.*

Secundò respondetur, quod prædicta procedere forsan possent in individuis, sive in divinis prout sunt domus de quibus agitur, quæ in divinis pluralitas resolvitur in singularitatem *Bart. 7. l. sui in l. sui ff. de condit. sine caus. Dec. in l. h. effectus ff. de regul. jur. & cessat argumentum derogatum ad partem, ut dicit *Zanch. in l. expeditio §. non ita part. 8. n. 293. 294. & 337.**

Nam obstat, quod quarto, & quinto loco circa primam hesitationem adducebatur.

Nam dum obiectum fundatur in geminorum consultatione ex illis verbis *supradicti ejus filij, & heredes prædicti ambo*, & in illis dictionibus *me, & ex casu*.

Ad primum de geminatione asserta respondetur, quod quando testator se refert ad præcedentia nihil alterat, si vera est regula omnibus notissima, quod reatum est id referente cum omnibus suis qualitatibus, & consequenter geminationi, ubi esset, non operetur præteritum effectum oblativum, ne derogatum dispositorem in dict. §. heredes nam ubi agitur de evitanda aliqua lege necessaria sunt verba expressa, argumentum eorum quæ habetur in l. præcipimus C. de appellat.

Ad secundam objectionem vigore illarum dictionum, tunc, & ex casu, quæ plurimum obstat videntur, respondetur, quod dictæ dictiones prædicunt officium suum in ista specie, per ea quæ tradunt *Paris. confil. 50. n. 52. lib. 3. Nat. confil. 89. n. 12. lib. 4. ubi n. 13. Grat. confil. 106. n. 27. lib. 2. Ruis. confil. 203. num. 2. lib. 2. Cassador. decis. 1. de testament. num. 3. & 6. Abb. confil. 51. num. 19. lib. 1. Marzar. in suo tract. de fideicommiss. quæ. 24. ubi licet opinio ista habeat contrarios, dicit se semper sequutum fuisse hanc sententiam, pro qua etiam consuluit, ut in ejus confil. n. 57 & 58. *Decian. confil. 1. n. 333. lib. 1. & confil. 3. n. 45. lib. 2. Capucian. decis. 36. n. 54. part. 1. & Simon de Pret. in sua tract. de interpretat. vult. lunt. lib. 3. n. 11. Sord. decis. 37. n. 31.* maxime cum non fuerit per testatorem positum dictio tantum, juxta tradita per *Cassador. dict. decis. 1. de testament. n. 1. & Decian. confil. 1. n. 333.**

Nec dicatur, quod omnes Doctores supra citi loquuntur, quando constat de voluntate testatoris.

Quia, & id Domini non negant, sed de in trepide eorum asserunt stantibus terminis dicti §. cum ita, in quibus specificè termini dicti §. cum ita, & dictionum memoratarum tunc, & ex casu consuluit *Ab. d. confil. 58. lib. 2.* Maxime cum non sit verisimile, quod testator voluisset cludere nepotes ex filiis, qui sibi ab iohanne suo cedebant, sed quod voluerit eos succedere, quæ casu affirmari potest constare, nedum de præteritis meore testatore, juxta terminos memorati §. cum ita, sed de expressis, cum illud, quod est verisimile habetur l. *Titius §. 1. & lib. 1. Doctor. ff. de liber. & postum. Glof. notabilis in l. tale patrum §. 1. ff. de post. Afflid. decis. 44. n. 26.*

Et non erant superflue, ut quandoque in confirmatione objectionis memoratæ tangatur, cum dictæ dictiones poterint stare demonstrativè, juxta tradita per *Ab. d. confil. 51. num. 19. lib. 1. & Rot. in noviss. decis. 140. num. 5. part. 2.* quinvis in omnem eventum melius sit dicere, quod sint superflue, & sic reiiciende, vel habende pro non positæ, juxta tradita per *Capucian. l. decis. 26. n. 54.* quam facere contra mentem, maxime quod similes dictiones amittunt vim expressivam ubi

ubi sequitur absurdum, quod non modicum Dominis videbatur, ubi propter extraneos fuissent excludendi nepotes ex proprio testatoris sanguine, nam tunc extenditur contra eorum naturam *Dei. consil. 34. n. 61. lib. 3.*

Non obstat, quod quinto loco circa primam dubitationem obijciatur.

Nam etiam ubi prevaleat favor Hospitalis occasione Ecclesie Sancte Mariæ, quod negatur, id non procedit in claris, hoc est, ubi constet de mente testatoris, ut supra dictum demonstratur, quia privilegium piz casus non se extendit ad hoc, ut habere debeat bona contra voluntatem testatoris *Dei. consil. 63. n. 3. & consil. 218. n. 16. Paris. consil. 86. n. 68. cum seqq. lib. 2. & consil. 24. n. 21. & seqq. lib. 3.*

Præterea obijcio, quæ ut per jura allegata in ea constituitur, procedit quando non concurrat ea pæpere, qui utitur eodem privilegio, ut dixi in *decis. Marchia. decis. 10. n. 26.* nam tunc privilegium conquisitur, eo quod privilegiatus contra privilegium non utitur privilegio *l. fin. ff. ex quibus caus. major. Jafon. in authent. qui rem G. de Sacrosanct. Eccles. Marfil. sup. 99. privilegiet. fol. 22. tergo. Afflict. decis. 56. & ibi Ursul. quod autem agatur de pæpere est auctorium probatione non indigens.*

Immo, ubi super privilegijs, seu favore aliquis esset insistentium, prevaleat semper debet juri adjuvare, qui cum sit de venientibus ab intestato, & habet voluntatem testatoris præferat etiam Ecclesie, ut post *Andr. Sicut. & Alex. consiluit Alb. consil. 121. n. 5. lib. 1.*

Non obstat, quod circa secundum principale dubium primo loco adducebatur.

Nam dum dicitur dictum §. *cum ita*, non habere illa verba prædicti, *sapere scripti*, ac illa dictiones, *tant. & ea infra*, ex præmissis apparet responsum.

Dum verò affirmatur, non comprehendere casum, in quo testator solus esse se declarare, ut latè supra fuit deducitur.

Respondetur, quod non propterea est recedendum a mente, ut supra probata, se resulante, cum voluntas testatoris, sive sit expressa, vel tacita, seu conjecturata, in ultimis voluntatibus, equè juscumque qualitatibus fuit, semper habeat primum locum *l. in conditionibus G. de condition. & demonstrat. l. non aliter de legat. 3. l. cum acutissimi G. de fideicommissis. l. generaliter G. de iustit. & substitut. & l. pen. C. de impub. & alijs substitut. Abb. in speculo*

consil. 58. n. 3. & prevaleat verbis, de quibus non est curandum more Juris Consulti in dicto §. cum ita, & in l. Lucius §. rura ff. ad Trebell. in d. l. pen. C. de impub. de quibus meminit Abbas d. consil. 58.

67 n. 3. Secundo quod præfata argumentatio Domitia visa fuit brocardica, & non rata in ista specie, per ea, quæ post *Barr. Abb. Camen. Paul. de Cassir. Det. Rain. Guazad. & Gabr. & alios tradit Mantii. de reposit. altimar. voluntat. tit. 12. n. 8. lib. 8.* maxime ad exclusionem nepotum habentium pro se equitatem dicti §. *cum ita*, & rationem naturalem.

68 ex qua colligi potest mens testatoris, ut per *Abbat. dist. consil. 58. n. 3. lib. 2. versic. & ex ratione naturali, quæ habetur pro lege. l. scire oportet §. satisfic ff. de excusat. tutor. l. cum ratio ff. de bonis damnatorum. Cort. Juv. consil. 58. n. 6. consil. 238. n. 2. & consil. 174. n. 39. Roland. in suo tractat. de inventur. in §. emittendum n. 5. & seqq.*

Circa ultimum dum dicebatur, dictam §. *cum ita*, non continere substitutionem factam ab ultimo moriente

Respondetur duobus modis

Primo, quod substitutio, quæ sit post mortem

plurium semper sit ab ultimo moriente, secundum *Rot. in noviss. decis. 49. nov. 4. post Cort. Juv. consil. 261. n. 7. lib. 3.* sed talis est casus dicti §. *cum ita* ergo.

Sed quia ista opinio non videtur tuta per ea, quæ tradit *Abb. consil. 31. n. 12. usque ad num. 17.* ubi dicit errare tenentes contra, cum testator ponat in suo testamento inter ceteros, illa verba *at supra*, videtur præcise se restringere ad terminos dicti §. *cum ita*, absque eo quod aliquid aliud operari possint; quia dicta verba sunt repetitiva præcedentium qualitatium, ut post *Barr. Arct. Ayman. Bec. Ruin. Paris. Socin. Menoch. Cephal. consil. 125. num. 5. & 6. lib. 1.* tradit *Ulpell. in suo tractat. de præposit. adverbior. & significat.* absque eo quod dicta verba ultimo morienti aliquid operentur, nam in originali habetur *ultimo morientis*, quæ conjuncta cum subsequentiis verbis, de quibus supra, incongruum, & male compositum creationem demonstrant, de quo cum esset eligendum nisi modo, & forma prædicta, quæ magis menti testatoris, ac verisimili congruit, per quam semper a verbis recedatur, & de illis non erratur. Et tunc magis, quia Dominus videbatur non habere aliquam significationem, & sic haberi debere pro non positis.

Secundo dicitur, quod si sepedicta substitutio ab ultimo moriente provenit ex illis verbis *ita, & ita infra*, ut per *Cephal. dist. consil. 166. n. 20. & 21.* hujusmodi argumentatio in aliquo non obstat, quia ut supra dictum fuit, supradictæ dictiones in ista specie in aliquo non obstant.

Prout nec obstat, quod ultimo loco circa secundum principale dubium adducebatur, afferendo *text. in dist. §. cum ita* non habere locum in legato particulari.

Nam responderetur ultra ea, quæ supra deducenda sunt, decisionem dicti §. *cum ita* habere locum non solum in legato, de quo agitur, ut consiluit *Abbas* in sepedicto *consil. 58.* sed etiam quando substitutio non est facta in tota hereditate, ut post *Corn. Paul. Socin. & alios consiluit Gabriel. consil. 121. num. 42. & seqq. lib. 1.* quia ubi militat eadem ratio, incitat quoque eadem juris dispositio, & maxime in substitutionibus, quæ extenduntur, quando verisimile est testatorem interrogatum ita respondisse, ut post *Gloss. in l. tale postum §. 1. ff. de post. Cort. Sen. & Der. consiluit Bertazzol. in suis Consil. civil. consil. 8. n. 35.*

Circa tertiam principalem dubitationem, in qua, ad exclusionem didorum Corbolorum dicebatur eouare de reciproca substitutione.

Respondetur, argumentationem non esse veram; quia ad eam inducendam, secundum *Cephal. consil. 211. n. 12. lib. 5. Abb. consil. 31. n. 3. & consil. 700. n. 1. lib. 4.* ubi testatur de magis communi, duo concurrere debent videlicet, quod substitutio sit facta in tota hereditate, & ultimo decedenti, & secundum *Menoch. consil. 85. num. 41. & seqq. lib. 1. Mantii. de conjectur. altimar. voluntat. tit. 3. lib. 7. n. 15.* ubi testatur de magis communi, tria, primum quod omnes sint a testatore honorati, inter quos præceditur esse factam tacitam reciprocam fideicommissi faciam substitutionem; secundum quod substitutio sit facta ultimo morienti; tertium, quod sit facta in tota hereditate, quorum neutrum verificatur in ista specie.

Et sic exclusio reciproca, quæ in effectu non adest, ubi questio non est de tota hereditate, ut in ista specie, secundum *Mench. de præsump. lib. 4. præsump. 72. n. 4.* potuit recedi a propiitate sermonis, iuxta *text. in dicto §. cum ita*, per ea, quæ tradit *ibi Zanch. part. 5. n. 218.* nam ubi adest reciproca,

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

101

102

103

104

105

106

107

108

109

110

proca, ut ibi, non potest recedi a proprietate ser-
monis.

Alexander Ziliacchini.
Hieronymus Cerretanus.
Carolus Lannardus.
Marcus Antonius de Amatis Relator.
Antonius Corinus.

A D D I T I O.

A R G U M E N T U M.

Patet ex Summario.

S U M M A R I U M.

- 1 *Scriptis pro decisione Ger. Spin. consil. 86. & 87. Afferuntur Scribes super materia text. in l. heredes mel §. cum ita ff. ad Trebell.*
- 2 *De consensibus ad inducendum reciprocum. & re-quisitis l. Titia Seio §. Seia libertis ff. de legat. 2.*
- 4 *De alijs contra reciprocum remissio.*

1 *Scriptis in hac causa pro resolutione Ger. Spin. consil. 86. & 87.*

Ad num. 1. & seqq.

- 2 *Materia text. in l. heredes mel §. cum ita ff. ad Trebellianum ressumitur, & examinatur a me inter decis. Rot. Senec. decis. 28. §. ult. n. 89. & seqq. decis. 35. §. 1. n. 58. & seqq. §. 2. n. 54. & seqq. & a Rot. Rom. dec. 487. n. 3. & per tot. par. 19. recitat. apud Baldus. decis. & res judicat. tit. 3. decis. 47. ex n. 18. decis. 48. n. 18. & seqq. & me honorifice citato eadem Rot. Rom. in Spoletana immixtionis 10. Januarij 1716. §. absoluta coram Eminentijs. D. meo Cardinale Althan nunc im-pressa post Respons. Dyn. decis. & supra decis. 11. num. 1. & seqq. & ego ibidem in addit. plenissime, & decis. 28. n. 57. & 58.*

Ad num. 29. & seqq.

- 3 *Quando, & ex quibus condicturis censetur indu-cta reciproca, & quando ad hunc effectum deinceps concurrere requisita l. Titia Seio §. Seia libertis ff. de legat. 2. plene examinatur per D. meum Aud. Calderon. resolut. 57. ex num. 4. & per tot. re-solut. 94. n. 43. & seqq. ibique Rot. Rom. num. 73. & seqq. Bander. collect. 11. n. 79. & plurib. seqq. & collat. 33. n. 21. & seqq. lib. 2. & Miscellan. Juridic. docum. 11. n. 6. & seqq. Rot. Lucen. apud Palm. Nep. decis. 476. per tot. Rot. Florent. apud eundem decis. 213. n. 56. & seqq. decis. 219. per tot. decis. 426. n. 2. & seqq. & decis. 429. ex n. 3. & hic in decis. seq. num. 4. & seqq. & decis. 50. num. 76. decis. 31. n. 29. & seqq. decis. 48. n. 19. & seqq. & decis. 115. n. 1. & seqq. decis. 120. ex num. 1. decis. 158. ex n. 1. in Florentina fideicommissi de Luciano 27. Aprilis 1693. n. 2. & plurib. seqq. infra imprimenda, in Florentina fideicommissi 24. Januarij 1709. num. 2. & seqq. coram D. meo Aud. Vieri, in Florentina fideicommissi de Baccetti 28. Aprilis 1719. §. minus quoad secu-ndum, & seqq. coram D. meo Aud. Bosfini fol. 22. & in Florentina fideicommissi de Fabbrius 5. Septembris 1720. §. visum suis, & plurib. seqq. coram D. meo Aud. Casaregio pariter inferius imprimenda, & pluries in Florentina immixtionis 28. Septembris 1725. artic. 4. per tot. coram me, ubi plures con-jecturæ, & plurime alie auctoritates congeruntur in tertio volumine meorum decisionum imprimend. Rot. Rom. inter decis. Rot. Senec. coram me edita: de-
cis. 35. §. 1. n. 1. & seqq. Pantus. differt. 16. n. 2. & per tot. Rot. Rom. apud eum in eadem causa post dictam decis. 16. n. 1. & 2. per tot. confirmata de-
cis. 13. Januarij 1721. per tot. coram R. P. D. meo Corio, post*

de Luc. de fideicommissi. decis. 69. per tot. & decis. 70. n. 2. & seqq. & in recitat. decis. 531. per tot. par. 19. in Firmana fideicommissi 2. Maij 1712. §. quod au-tem, & seqq. coram Ansaldo, & in Romana, §. No-tien. fideicommissi 6. Martij 1713. §. constitutio, & seqq. & 19. Junij ejusdem anni coram Eminentijs. D. meo Cardine. Falconerio 13. Aprilis 1714. §. validus, & per tot. coram Reverendis. D. meo Crispi. in Esqu-hina fideicommissi 19. Januarij 1714. §. prater, & seqq. coram eodem, in Intramoen. fideicommissi super immixtione 26. Junij 1715. per tot. coram eodem, & in Firmana immixtionis, seu fideicommissi super Pre-dio delle Piane 24. Aprilis 1719. & 4. Maij 1720. coram R. P. D. meo Corio, & 6. Martij 1722. coram Herrera, & in Romana, seu Florentina fideicommissi de Maraldi super reservatis 17. Maij 1722. §. quæ pariformiter, & seqq. coram eodem.

Conjecturæ vero contra reciprocum videri pos-sunt apud D. meum Aud. Calderon. resol. 61. n. 47. & plurib. seqq. Fatianell. respons. 81. tom. 1. & de de-cis. Rot. Florent. impressi. apud Palm. Nep. decis. 456. per tot. & infra decis. 101. n. 1. & seqq. & decis. 161. num. 14. & in Florentina fideicommissi de Ginebri 18. Septembris 1720. §. prius generaliter fol. 11. & seqq. coram Chellione infra suis loco, & tempore im-printendis. Rot. Rom. in Bononina fideicommissi de U-fu 10. Maij 1709. coram Reverendis. D. meo Al-drovando, in Romana pecuniaria 20. Januarij 1713. §. non subrogentis, & seqq. coram R. P. D. meo Follari.

F L O R E N T I N A
Fideicommissi.

18. Martij 1603. Ex lib. Mestrour. 86. d. 2. 131.

A R G U M E N T U M.

Fideicommissum reciprocum ex quibus resolutio-ter plures positis in condicione. Convidendum est-
tutionem passus quando, & quomodo agat de ex-
tione contra condidicentem. Ufusque ibi ad
quæ omnia tenentur.

S U M M A R I U M.

- 1 *Inter positis in condicione non resultat reciproca substitutio.*
- 2 *Etiam si versetur in descendenti testamento.*
- 3 *Limita, ut n. 5. & seqq.*
- 4 *Positi in condicione non censentur dispositores vocati*
- 4 *Reciproca substitutio dicitur facta, quando concur-
rent requisita l. Titia Seio §. Seia libertis ff. de legat. 2. & que fac.*
- 5 *Reciproca substitutio resultat, quando alius locus
non possunt deventre ad ultimum substitutum.*
- 6 *Item resultat ad evitandum iniquitatem, & n. 9.*
- 7 *Ubi eadem eff. ratio in substitutivibus, eadem de-
bet esse juris dispositio.*
- 8 *Quando eadem ratio militat, casus omisso habetur
pro expresse.*
- 10 *Reciproca censetur inducta quando in desinso li-
terarum vocatus est semus ultimus maritus.*
- 11 *Item quando alias sequeretur absurdum, quod quis
oneraretur sine honore.*
- 12 *Substitutio facta deficientibus lineis virtualiter sup-
ponit lineas esse vocatas.*
- 13 *Facta deficientibus lineis idem sonat, ac post mor-
tem omnium pro verificatione primi requisiti l. Ti-
tia Seio.*
- 14 *Facta per verba indefinita dicitur la totaliteretatis
pro verificatione alterius requisiti l. Titia Seio.*
- 15 *Item reciproca censetur inducta ex conjecturis.*
- 16 *Quando evitatio sequitur ex natura rei, non debet,
nisi individualiter fuerit promissa.*

- 17 *Voluntas a semetipso fieri potest mutata causa possidendi.*
- 18 *Et ad hoc sufficit solus animus.*
- 19 *Et animus ex sola novi tituli sapienter sententia presumitur.*
- 20 *Emas rem alius sibi debitam sub conditione, et evocante agit de evulsione.*
- 21 *Contrariis auctoritates declarantur.*
- 22 *In divisione alia pro evulsione non datur ad interesse, sed ad repetendum id, quod datum fuit.*
- 23 *Pro ut etiam in promissione.*
- 24 *Succedens obligatus de evulsione pro carata actionem constituit.*
- 25 *Bona assignata pro restitutione dotis exiens de vinculo fideicommissi.*
- 26 *Condividens, cujus bona vincuntur, agit pro reintegratione domini possi adversus dividendum.*
- 27 *Tempus evulsione attenditur in estimando valore rei.*
- 28 *Actio, et passio non sunt eodem tempore in eodem subiecta.*
- 29 *Fructus bonorum veniant in actione evulsione.*
- 30 *Gravatus non tenetur restituere bona per necessitatem alienationem distracta.*
- 31 *In restitutionem veniant totum, quod remanet deducta ere alieno, & c. 45.*
- 32 *Legitima in bonis maternis debetur filio in usufructu, & proprietate, non obstante patris prohibitione.*
- 33 *Per litem contestationem inducitur mala fides.*
- 34 *Et obligatio restitutionis fructuum.*
- 35 *Ratio admittit: ut de re suo reddi non debet.*
- 36 *Fructus extantes tempore mortis usufructuarij, si reperiuntur collecti, spectant ad heredem ipsius usufructuarij.*
- 37 *Amplia etiam non sunt in bonis, sed tantum a suis separati.*
- 38 *Ex possessione presumptum probatur dominium.*
- 39 *Usufructuarius tenetur solvere usura, & gravamen extraordinarias, & c. 43. & 51.*
- 40 *Limite quando fructus dantur in solutum, cum obligatione tantum entium extraordinariorum.*
- 41 *Habitatio vocis nomen alimentorum.*
- 42 *Usufructuarius non tenetur solvere debita de proventus, & c. 49.*
- 43 *Limite quando testator ita expresse disposuit n. 50.*
- 44 *Heres antequam bona tradat usufructuarii potest ea vendere, et solvas ei alienum.*
- 45 *Liber dicitur spectare ad eum, ad quem spectant parcella, & computa in eis descripta.*
- 46 *Amplia etiam inscriptio cantes sub nomine alicuius.*
- 47 *Creditor debitori succedens consensu assensum.*
- 48 *Administratur tenetur reddere rationem sue administrationis.*
- 49 *Usura cessante mora non debetur.*

DECISIO XXXI.

In Causa Martelli, e Corpi.

Controversia inter Magnificos Dominos Franciscum, & litem consorte de Martellis, & Dominos Franciscum, & litem consorte de Carlis Petricis omnes Florentinos multas habebat juris articulos, quos singillatim nostros in sententia resolvimus; nunc nostrarum resolutionum placet, ut moris est, rationem reddere.

Primas erit Articulus: An ex testamento D. Margharite condito de anno 1504. resisteret fideicommissum reciprocum, non solum inter Franciscum,

scum, & Andream Galeotti de Martellis, & Sigismundum Francisci de Martellis heredem primo loco institutos a D. Margharitis, sed etiam inter dictorum institutorum descendentes, ita ut novissimo defuncto Francisko dementi filio Alamanni, pariterum dictorum fideicommissum ad favorem Francisci Alexandri, & litem consorte eorum de Martellis.

Et quod non resisteret reciproca, videbatur posse dubitari ex eo, quia quando substitutio fit post mortem plurium, qui non sunt instituti, sed positi in conditione, tunc indubitanter non censetur facta reciproca substitutio, etiam quod diceretur in tota hereditate, ratio est, quia cum positi in conditione non censentur vocati, ut per *Gloss. Bart. Imol. in l. Lucius ff. de hered. instit.* non potest dici, quod invicem censentur substitui, qui nullo modo erant instituti, & procedit hoc etiam, eo quod sumus in descendunt testatoris *Socia Jan. consil. 176. n. 15. vol. 2.* cum ergo in casu nostro filij Francisci, & descendentes ejusdem, & sic Franciscus, & litem consorte non sint instituti s. Margharitis Testatrice, sed tantum sint positi in conditione, & instituti sint tantum descendentes Sigismundi, sequitur, quod ipsi descendentes Francisci Galeotti non possint dici substitui heredibus, & descendentes Sigismundi.

Secundò dubium etiam sciebat regula tradita in materia substitutionis reciproce, quæ est, ut substitutio reciproca tunc dicatur facta, quando hæc tris concurrunt, nempe quod sit facta post mortem plurium, & ultimo morientem in tota hereditate, ad *l. Titia fidei §. Si hereditas de legat. 2.* vtrum in casu nostro hæc tris non concurrunt, quis non fuit facta ultimo morienti, nec in tota hereditate, ergo substitutio reciproca locum habere non potest.

Verum prædictis non obstantibus resolutum a nobis fuit contrarium, nempe inducendum fuisse reciprocam fideicommissum inter descendentes D. Margharitæ Testatricis, & præcipue de causis, quia cum ipsa Testatrix expresse civerit, ut heredes ipsius deficientibus filij masculis, & eorum deficientibus deveniret in D. Cassandram filiam ipsius Testatricis, & ipsa vivis non existente, in ejus filios masculos, & descendentes, talis hereditas non potuisset devenire in D. Cassandram, nisi inter ejus filios, & descendentes masculos diceretur facta reciproca substitutio, siquidem si bona respectu filiorum masculorum non fuissent gravata fideicommissum inter ipsos, eorumque descendentes, uti libere devenissent ad ipsos filios, nec potuissent transire in D. Cassandram, sed confusa essent cum patrimoniis ipsorum filiorum, & descendendum eorum, & in dictis bonis successum fuisset ipsi filij, non D. Margharitæ Testatricis *Gloss. & ibi plene Alex. in l. 2. §. veteres ff. de acquirend. poss. & in l. sed, & si plures §. filij ff. de vulg. & pupill. & in l. in ratione §. quod vulgus ff. ad l. solidum, & ita argumentetur Decim. consil. 44. n. 69. vol. 3.*

Secundò movit non ratio citande iuridice inter ipsos filios institutos, servandaque inter ipsos equalitatis, cum enim Testatrix substituerit Francisko, & Andream non solum Sigismundum ejus filium, sed etiam ejus descendentes; ita pariter dicendum est voluisse substituire ipsi Sigismundo non solum Franciscum, & Andream, sed ipsius filios, & descendentes, ad *l. jam hoc jure ff. de vulg. & pupill. cum eodem sit ratio in uno casu, pro ut in altero, eodem debet idesse dispositio Gravet. consil. 326. n. 3. Alu. consil. 80. n. 22. Peregrina de fideicommissis. artic. 13. a. 39.* quando enim militat eadem ratio, casus omissus habetur pro expresse *Bald. in l. si mater C. de institut. & substitut.* & quod propter

proca, ut ibi, non potest recedi a proprietate ser-
monis.

Alexander Zileucius.

Hieronymus Carretanus.

Carolus Luuardi.

Marcus Antonius de Amatis Relator.

Antonius Carinus.

ADDITION.

ARGUMENTUM.

Patet ex Summario.

SUMMARIUM.

- 1 **S**criptis pro reciprocatione Ger. Spin. consil. 86. & 87. Afferuntur Scribitores super materia text. in l. hæredes mei §. eom ita ff. ad Trebell.
- 2 De consensu ad inducendam reciprocationem, & requisitis l. Titia Seio §. Seia libertis ff. de legat. 2.
- 3 De alijs contra reciprocationem remissio.

- 1 **S**criptis in hac causa pro resolutione Ger. Spin. consil. 86. & 87.

Ad num. 1. & seqq.

- 2 Materia tract. in l. hæredes mei §. cum ita ff. ad Trebellianum reamitur, & examinatur a me inter decis. Rot. Senec. decis. 18. §. an. n. 39. & seqq. decis. 35. §. 1. n. 58. & seqq. §. 2. n. 54. & seqq. & a Rot. Rom. dec. 487. n. 1. & per tot. part. 19. recitat. apud Baldum. decis. & rei iudicat. tit. 3. decis. 47. ex n. 28. decis. 48. n. 28. & seqq. & me honorifice citato eadem Rot. Rom. in Spoletana immisionis 10. Januarij 1716. §. absoluta coram Eminentijs. D. meo Cardinali. Althaus nunc impressa post Respon. Dyn. decis. 3. & supra decis. 11. num. 1. & seqq. & ego ibidem in addit. plenissime, & decis. 28. n. 57. & 58.

Ad num. 29. & seqq.

- 3 Quando, & ex quibus consensu reciprocationem inducitur, & quando ad hunc effectum dicantur concurrere requisiti l. Titia Seio §. Seia libertis ff. de legat. 2. plenè examinatur per D. meum Aud. Calderon. resolat. 57. ex num. 4. & per tot. resolat. 94. n. 43. & seqq. ibique Rot. Rom. ann. 73. & seqq. Boudon. callat. 11. n. 79. & plurib. seqq. & collat. 33. a. 21. & seqq. lib. 2. & Miscellan. Juri- dict. decem. 11. a. 6. & seqq. Rot. Lucen. apud Palm. Neg. decis. 426. per tot. Rot. Florent. apud eundem decis. 213. n. 16. & seqq. decis. 319. per tot. decis. 426. n. 2. & seqq. & decis. 429. ex n. 3. & hic in decis. seq. num. 4. & seqq. & decis. 30. num. 76. decis. 31. n. 29. & seqq. decis. 48. n. 19. & seqq. & decis. 115. n. 1. & seqq. decis. 110. ex num. 1. decis. 138. ex n. 1. in Florentina fideicommissi de Lutiens 27. Aprilis 1693. n. 2. & plurib. seqq. infra imprimenda, in Florentina fideicommissi 24. Januarij 1709. num. 2. & seqq. 10. ram D. meo Aud. Vieri, in Florentina fideicommissi de Buccatis 28. Aprilis 1719. §. minus quoad sen- dam, & seqq. coram D. meo Aud. Bosnini fol. 22. & in Florentina fideicommissi de Fabbriis 5. Septembris 1710. §. visum fait, & plurib. seqq. coram D. meo Aud. Casergio pariter inferius imprimenda, & plenius in Florentina immisionis 28. Septembris 1715. artic. 4. per tot. coram me, ubi plures consue- runt, & plurimæ alie auctoritates congeruntur in tertio volumine meorum decisionum imprimend. Rot. Rom. inter decis. Rot. Senec. coram me editas de- cis. 35. §. 1. n. 1. & seqq. Paulat. differt. 16. a. 1. & per tot. Rot. Rom. apud eam in eadem causa post dictam differt. 16. a. 1. & 2. per tot. confirmata die 23. Januarij 1721. per tot. coram R.P.D. meo Corio, post

de Luc. de fideicommissi. decis. 69. per tot. & decis. 70. n. 2. & seqq. & in recent decis. 531. per tot. part. 19. in Firmiana fideicommissi 2. Maij 1712. §. quod an- tem, & seqq. coram Asula, & in Romana, seu Ni- cien. fideicommissi 6. Martij 1713. §. constabilis, & seqq. & 19. Junij ejusdem anni coram Eminentijs. D. meo Cardia. Falzacris 13. Aprilis 1714. §. validitas, & per tot. coram Reverendis. D. meo Crispo, in Engu- bina fideicommissi 19. Januarij 1714. §. præter, & seqq. coram eodem, in lateranensi. fideicommissi super amissionis 26. Junij 1715. per tot. coram eodem, & in Firmiana immisionis, seu fideicommissi super Pra- dia delle Piane 24. Aprilis 1719. & 4. Maij 1720. coram R. P.D. meo Cerro, & 6. Martij 1722. coram Herrera, & in Romana, seu Favalorica. fideicommissi de Maraldi super reservatis 11. Maij 1722. §. quin pariformiter, & seqq. coram eodem.

Conjectura vero contrareciprocationem videtur pos-
sunt apud D. meum Aud. Calderon. resolat. 61. n. 47. & plurib. seqq. Fatuell. respos. 81. tom. 1. & in de-
cis. Rot. Florent. impress. apud Palm. Neg. decis. 426. per tot. & infra decis. 101. n. 1. & seqq. & decis. 161. num. 14. & in Florentina fideicommissi de Giachis 16. Septembris 1720. §. primo generalem fol. 11. & seqq. coram Chellio infra suis loco, & tempora imprimen-
dis. Rot. Rom. in Bonaria. fideicommissi de Ur-
fis 10. Maij 1709. coram Reverendis. D. meo Al-
dravado, in Romana pecuniaria 30. Januarij 1713. §. ma subijctis, & seqq. coram R.P.D. meo Foscari.

FLORENTINA Fideicommissi.

18. Martij 1602. Ex lib. Metvros. 86. d. c. 137.

ARGUMENTUM.

Fideicommissum reciprocum ex quibus resultat in-
ter plures positos in conditione. Convidens evi-
denciam passus quando, & quomodo erat de evi-
dencione contra condicentem. Ustruarius ad
que omnia tenetur.

SUMMARIUM.

- 1 **I**nter positos in conditione non resultat reciproca substitutio.
- 2 Etiam si versetur in defunctis testatoris a. 3. Limita, ut a. 5. & seqq.
- 3 Positi in conditione non censentur dispositio vocati.
- 4 Reciproca substitutio dicitur falsa, quando concu-
runt requisiti l. Titia Seio §. Seia libertis ff. de legat. 2. & que sint.
- 5 Reciproca substitutio resultat, quando alias bona
eius possunt devocare ad ultimum substitutum.
- 6 Item resultat ad ostendam iniquitatem, & n. 9.
- 7 Ubi eadem est ratio in substitutis, eadem de-
bet esse juris dispositio.
- 8 Quando eadem ratio militat, casus omittit habetur
per expressum.
- 9 Reciproca censetur indulta quando in defunctu li-
teratur vocata est femina ultimo vocata.
- 10 Item quando alius sequeretur absurdum, quod quis
succederetur sine bonore.
- 11 Substitutio falsa deficientibus lineis virtualiter sup-
ponit licet esse vocatas.
- 12 Falsa deficientibus lineis idem sonat, ac post mor-
tem omnium pro verificatione primi requisiti l. Ti-
tia Seio.
- 13 Falsa per verba indefinita dicitur in tota hereditate
pro verificatione alterius requisiti l. Titia Seio.
- 14 Item reciproca censetur indulta ex consensu.
- 15 Quando evictio sequitur ex natura rei, non debetur,
alij individualiter succit promissa.

- 17 *Evictio a semetipso fieri potest mutata causa possidendi.*
- 18 *Et ad hanc sufficit solus animus.*
- 19 *Et animus est sola verba tituli supervenientia prefamur.*
- 20 *Emens rem aliis sibi debitam sub conditione, ea evictione agi de evictione.*
- 21 *Contrarie auctoritates declarantur.*
- 22 *In divisione alio pro evictione non datur ad interesse, sed ad repetendum id, quod datum fuit.*
- 23 *Prout etiam in penultimatione.*
- 24 *Succedens obligatus de evictione pro rata actionem confudit.*
- 25 *Bona assignata pro restitutione datis eximus de vinculo fideicommissi.*
- 26 *Condividens, cuius bona evincuntur, agit pro reintegratione domus possi adversus condividentem.*
- 27 *Tempus evictionis attenditur in estimando valore rei.*
- 28 *Alio, et passio non sicut eodem tempore in eodem subiecto.*
- 29 *Fructus bonorum veniunt in actione evictionis.*
- 30 *Gravatus non tenetur restituere bona per necessitatem alienationem distracta.*
- 31 *In restitutione veniunt ea tantum, quae remanent deducta ere alieno, & n. 45.*
- 32 *Legitima in bonis maternalibus debetur filio in usufructu, & proprietate, non obstante patris prohibitione.*
- 33 *Per litem constitutionem induitur mala fides.*
- 34 *Et obligatio restitutionis frustrum.*
- 35 *Ratio administratio is de re sua reddi non debet.*
- 36 *Fructus extantes tempore mortis usufructuarii, si reperiuntur collecti, spectant ad heredem ipsius usufructuarii.*
- 37 *Amplia etiam si non sint in herede, sed tantum a solo separati.*
- 38 *Et possit presumptio probatur dominium.*
- 39 *Usufructuarius tenetur solvere onera, & groveditionis extrinsecas, & n. 47. & 52.*
- 40 *Limite quando fructus dantur in solutum, tum obligatione tantum onerum extraordinariorum.*
- 41 *Habitatio venit nomine alimentorum.*
- 42 *Usufructuarius non tenetur solvere debita de proprio, & n. 49.*
- 43 *Limite quando testator ita expressit disposuit n. 50.*
- 44 *Heres antiquam bonam tradit usufructuarius potest ea vendere, ut solvat eis onerum.*
- 45 *Liber dicitur spectare ad eum, ad quem spectant parcelle, & computa in eo descripta.*
- 46 *Amplia etiam si inscripta contet sub nomine alterius.*
- 47 *Creditor debitori succedens confunde actionem.*
- 48 *Administratur tenetur reddere rationem suae administrationis.*
- 49 *Usura cessante mora non debetur.*

D E C I S I O XXXI.

In Causa Martelli, e Corsi.

Controversia matras inter Magnificos Dominos Franciscum, & litem consortes de Martellis, & Dominos Franciscum, & litem consortes de Carlis Patrios omnes Florentinos multos habebat iuris articulos, quos singillatim nostra in sententia resolvimus; nunc nostram resolutionum placet, ut moris est, rationem reddere.

Primus erat Articulus: An ex testamento D. Margaritae condito de anno 1504. resisteret fideicommissum reciprocum, non solum inter Franciscum, & Andream Galeotti de Martellis, & Sigismundum Francisci de Martellis heredem primo loco institutos a D. Margarita, sed etiam inter duorum institutorum descendentes, ita ut novissimo deusculo Franciscus deinceps filio Alamanni, purissimum diceretur fideicommissum ad favorem Francisci Alexandri, & litem consortium duorum de Martellis.

Et quod non resisteret reciproca, videbatur posse dubitari ex eo, quia quando substitutio fit post mortem plurium, qui non sunt instituti, sed positi in conditione, tunc indubitanter non censetur facta reciproca substitutio, etiam quod diceretur in tota hereditate, ratio est, quia cum positi in conditione non censentur vocati, ut per *Gloss. Bart. Imol. in l. Lucius ff. de hered. instit. non potest dici*, quod invicem censentur substitui, qui nullo modo erant instituti, & procedit hoc etiam, eo quod sumus in descendens testatoris *Soc. Jun. consil. 176. n. 15. vel. 2.* cum ergo in casu nostro filij Francisci, & descendentes ejusdem, & sic Franciscus, & litem consortes non sint instituti a Margarita Testatrice, sed tantum sint positi in conditione, & instituti sunt tantum descendentes Sigismundi, sequitur, quod ipsi descendentes Francisci Galeotti non possint dici substitui heredibus, & descendensibus Sigismundi.

Secundum dubium etiam sciebat regula tradita in materia substitutionis reciprocae, quae est, ut substitutio reciproca tunc dicatur facta, quando haec tria concurrunt, nempe quod sit facta post mortem plurium, & ultimo morienti in tota hereditate, ad l. Titia *seio §. Seia libertis de legat. n. v.* cum in casu nostro haec tria non concurrunt, quia non fuit facta ultimo morienti, nec in tota hereditate, ergo substitutio reciproca locum habere non potest.

Verum praedictis non obstantibus resolutum a nobis fuit contrarium, nempe inducimus fuisse reciprocum fideicommissum inter descendentes D. Margaritae Testatricis, ea precipue de causa, quia cum ipsa Testatrix expresse caverit, ut heredes ipsius deficientibus filijs masculis, & eorum descendens deinceps deinceps in D. Cassandram filiam ipsius Testatricis, & ipsa viva non existente, in ejus filios masculos, & descendentes, talis hereditas non potuisset devenire in D. Cassandram, nisi inter ejus filios, & descendentes masculos diceretur facta reciproca substitutio, siquidem si bona respectu filiorum masculorum non fuissent gravata fideicommissum inter ipsos, eorumque descendentes, uti libera devenissent ad ipsos filios, nec potuissent transire in D. Cassandram, sed confusa essent cum patrimoniis ipsorum filiorum, & descendens eorum, & in dictis bonis successum fuisset ipsi filijs, non D. Margaritae Testatrici *Gloss. & ibi plene Alex. in l. 1. §. vterius ff. de acquir. poss. & in l. sed, & si plures §. filio ff. de vulg. & pupill. & in l. in ratione §. quod vulgo ff. ad l. fidei, & ita argumentatur *Devien. consil. 44. n. 69. vel. 3.**

Secundum movit non ratio evictioe invidi inter ipsos filios institutos, servandaque inter ipsos equalitatis, cum enim Testatrix substitueret Franciscum, & Andream non solum Sigismundum ejus filium, sed etiam ejus descendentes; ita pariter dicendum est voluisse substituere ipsi Sigismundo non solum Franciscum, & Andream, sed ipsos filios, & descendentes, ad l. *jam hoc pure ff. de vulg. & pupill. cum eadem fit ratio in uno casu, pro ut in altero, eadem debet adesse dispositio *Gravet. consil. 326. n. 3. At. consil. 80. n. 12. Peregrin. de fideicommissi. artic. 13. n. 39.* quando enim militat eadem ratio, casus omnis habetur pro expresso *Bald. in l. si mater C. de institut. & substitut. & quod propter**

G g

quon-

9 quondam æqualitatem inducitur conjectura reciproci fideicommissi, dicit *Cephal. consil. 253. n. 23. Prægrin. consil. 54. n. 9.*

10 Tercio, quando in defuncti linearum est vocata forma ultimo morienti, quæ est substituta, tunc intelligitur inducendum reciprocam fideicommissum *Socin. consil. 240. n. 11. lib. 2. Curt. Jan. consil. 22. n. 1. consil. 16. n. 4. Decian. consil. 3. n. 69. lib. 1. Mench. lib. 4. præsumpt. 62. num. 35.* ubi de magis communi. Verum in casu nostro Testatrix dicit deficientibus linea filiorum filiorum masculorum Sigismundi, Francisci, & Andreae velle bona devenire in D. Cassandram ejus filiam, ergo apparet inaccessibile reciprocam fideicommissum inter ipsas lineas Sigismundi ex una, & Francisci, & Andreae ex altera. Quod eo magis videtur affirmandum ex illis verbis *deficientibus autem lineis.*

Quarto, si filij, & descendentes Francisci non essent substituti deficientibus Sigismundi, cum filij Sigismundi sint ipsi substituti, sequeretur, quod essent gravati, & non honorati, quod esset absurdum, pro quo evitandum solet ampliari dispositio Testatrix *l. quæstionem §. sed ipse Papinianus ff. de fund. institut. Cephal. consil. 166. n. 46. lib. 2. Cuman. consil. 13.*

Nec obstat deducta in contrarium, nam ad primum, quod filij Andreae, & Francisci non sint instituti, & ideo non possint habere locum reciproce substitutio inter ipsos, & descendentes Francisci, & descendentes Sigismundi. Respondetur, quod imo virtualiter fuerit instituti, dum fuerit gravati restituere D. Cassandram, cum enim Testatrix dixerit, quod *deficientibus ipsi Dominus Cassandram succederet*, virtualiter voluit ipsos succedere in sua hereditate *Ruin. consil. 160. n. 54. lib. 2. Mench. lib. 4. præsumpt. 76. n. 59.*

Ultimus [& hoc etiam inferuit secundo objection] in casu nostro videntur concurrere tria requisiti ad inducendum reciprocam substitutionem, siquidem facta sunt post mortem omnium, cum dictum fuerit *deficientibus lineis Bart. in l. quidam testamenti*; ubi etiam *Aret. ff. de vulgar. & pupillar. Paris. consil. 7. n. 39. lib. 3. consil. 16. n. 38. & consil. 43. per tot. lib. 2.* Et pariter substitutio fuit facta in tota hereditate, cum facta fuerit per verba indefinita, substituit enim D. Cassandram, & paulo superius substituit heredem Sigismundum, quæ quidem indefinita oratio idem operatur, ac si dictum esset in tota hereditate *Curt. Jan. in l. præmit. num. 13. C. de impub. & alijs substitut. & consil. 43. n. 2. consil. 141. n. 43.*

Accedat, quod in casu nostro multæ concurrant conjecturæ, ex quibus dicitur mens Testatrix voluntas facere substitutionem reciprocam inter deficientes heredes institutorum. Primum adeit expressa substitutio inter ipsos Sigismundum, Franciscum, & Andreae, & filios, & descendentes masculos Sigismundi, quæ conjectura inducit vocationem, & alia possunt elici. Verum cum ex fundamentis iustis clarissime appareat, de expressa omne Testatrix, non est cur elaboramus ad eliciendas conjecturas.

Firmo casu fideicommissi, & ejus purificatione ad favorem DD. de Martellis, accedimus ad articulum tacite evisionis, in quo cum ipsi DD. Martelli, uti successores Francisci, & Andreae, præcedant, quod in divisione intra inter ipsos Franciscum, & Andreae ex una, & Sigismundum de Martellis eorum cohæredem, obveniant in portionem dd. Francisci, & Andreae bona subjecta fideicommissi, in portione autem Sigismundi obveniant bona libera, & nunc per deficientiam lineæ Sigismundi eveniat casus fideicommissi ad favorem

Francisci, & liets consortium de Martellis, quod fideicommissum nullatenus vindicare possunt ab heredibus Francisci novissimè defuncti, quia in ipsum non devenire bona fideicommissaria, sed in auctoritate tantum ipsorum ædorum, præcedunt, inquam, per actionem tacite evisionis sibi consili, contra quos DD. Curtij apponunt DD. Martellos, non posse agere de evisione, quippe cum evisione sequatur ex natura rei, quia non tenetur de evisione, nisi in individuo fuerit promissa *Bart. & Dafter. in l. si familia C. famil. Erasm. l. §. fin. C. com. de legat. Alex. consil. 21. tert. column. n. 8. vol. 5. Mench. consil. 42. n. 3.*

Verum, prædictis non obstantibus, fuit resolutum actionem tacite evisionis competere dictis de Martellis. Nam cum in eorum portione obveniant tantum bona subjecta fideicommissi, quæ si proportionabiliter traditis fuissent Sigismundo cohæredi eorum auctorum, purificatione nunc fideicommissi vindicarent ab heredibus Francisci, quod cum non possint vindicare, possunt sibi mutare totam possessionem proponendo in animo ipsorum, se possidere bona obvenia ex casu fideicommissi D. Margharitæ, & agere ad bona, vel ad eas, quæ decedere eorum auctoritate Sigismundo in divisione apud de anno 1505, quasi talia bona sint sine causa apud successores dicti Sigismundi *Bart. in l. huiusmodi §. qui servum ff. de legat. 1. & ibi Casp. Alex. & Jafon. Ruin. consil. 146. num. 3. vers. sed contra præmissa. Cuman. consil. 133. Gahr. consil. 129. n. 14. lib. 1. & pro faciendi ista mutatione possessionis, & tituli sufficit solus animus Socii. consil. 131. n. 6. lib. 2. Gahr. consil. 52. n. 2. & 3. lib. 1. ubi dicit animum præsumi ex factis super evisione novituri, & facit, quod si quoniam rem sibi restituerunt sub conditione, eveniente conditione, agit de evisione *l. si vendidit, & l. si ei res, & l. nec tamen ff. de evic. Mench. consil. 87. n. 64. Lucinius de Curt. consil. 108. n. 9. t. volum. Consilior. ultim. volum. & pluries formatum fuit in nostra Rotæ, & præcipue de anno 1506, in causa inter D. Magdalenam de Riccardis, & Quiracenses contra uxorem Marcellis, Comitris Sancti Secundi, & in consensu Marcellis de Candeli, contra DD. Cappones sub die 19. Augusti 1509.**

Nunc obstat contrarium ex doctrina Bartoli, in l. si familia C. famil. Erasm. nam respondetur doctrinam Bartoli, & sequacium procedere, quando illa ratione divisio fuisset æqualis, ut puta, si ille, cui obvenire bona fideicommissaria in divisione, habuisset majorem quantitatem bonorum, quam recepisset dividens, cui obvenissent bona libera *Alciat. in l. qui Romæ §. duo fratres n. 37. — ibi — & alius habens libera bona parit extinctionem.* Ita in individuo respondit *Mench. consil. 87. n. 91. per 1. & pariter non procedit doctrina Bartoli in l. si famulæ, quando ex conjecturis apparet dividentes voluisse invicem sibi prospicere etiam in casu evisionis sequendæ ex natura rei.*

Quam tamen evisionem censuimus dandam non ad interesse, prout fit in propria evisione, sed tantum ad repetendum id, quod datum fuit in recompensationem bonorum receptorum per Martellos, & hanc sententiam comprobavimus exemplo evisionis, quæ datur permutati contra eum, cum quo fecit permutationem. Nam si permutati passus est evisionem in re recepta, debet repetere rem datam *l. si permutati C. de evic. Salicet. in l. 1. C. de rerum permutati. Alex. consil. 92. n. 7. volum. 1. & ante Salicet. Cyn. in d. l. 1. n. 2. & 4. & est text. junctis gloss. in l. cum pretibus C. de rerum permutati, postea bene ille, qui tenetur de evisione, si ei magis placeat, solvere interesse suo condicendum, ut per *Gehr. & Bart. in d. l. 1. cum pre.**

precibus. Si ergo Franciscus, & Andreas Martellij seniores dedissent pecuniam Sigismundo pro coactione bonorum fideicommissorum ab eo receptorum, illam tantum repereant.

In eadem nostra sententia diximus eviditionis actionem dandam ipsi Martellij pro tertia parte medicamentorum perventorum in Sigismundum, siquidem ipsi Martellij cum suis heredibus pro duabus tertijs partibus Francisci dementia, ex cujus persona agunt, non possunt pro ea parte, pro qua ipsum Franciscum representant, agere de eviditione, quia deberent agere contra semetipsos, itant per eorum successionem Francisco dementia extinguitur *ad h. debitor C. de padis l. cum a matre C. de rei vindicatione*.

Diximus ulterius in ratione ineunda eviditionis in primis detrahendam esse medietatem bonorum obventorum Sigismundo pro ejus legitima, & trebellianica, in istis enim, cum sit libera, non potest considerari actio de eviditione, nec in ipsis potest aliquid praestandi a DD. Martellij, & ulterius detrahendam esse portionem bonorum in solum acceptam per D. Margharitam pro sua dote ex bona Francisci de Martellij, quippe bona hanc ratione dotis exivere de vinculis fideicommissi ad tradita per Doctores in *Authent. res, qua C. com. de legat.*

Subsequitur tertius articulus spectans eviditionem expressam passim a Sigismundo juniori in bonis divisis cum Francisco fratre, nam cum in portionem Sigismundi obvenissent duo capita bonorum, nempe pradium appellatum *Solatus*, & domus *Prati*, istaque bona fuerint eidem evidita, Sigismundus ipse, & eo defuncto, ejus heredes possunt actione *praescriptis verbis*, vel ex stipulatu consequi adversus bona Francisci reintegrationem damni passim in ipsa eviditione, *in l. si frater C. commun. vir. jud. Bart. & alij in l. si familia C. famul. Erasm. Dest. consil. 380. n. 1.* cum autem ipsemet Martellij sint pariter heredes Francisci dementia pro duabus tertijs partibus, restat ut solum possint agere pro medietate reliquis tertiae partis, cum damnum eviditionis fuerit commune inter Sigismundum, & Franciscum fratrem.

Declaravimus autem in hoc capite extimandum esse valorem bonorum eviditorum secundum tempus eviditionis sequenti, nam re evidita refundendum est patienti eviditione non solum pretium, sed etiam augmentum, quo res crevit usque ad tempus eviditionis *l. si cum 66. §. fin. ff. de evid. l. venditor ff. eodem*. Incrementum autem valoris rerum eviditarum a tempore eviditionis citra censum non esse refundendum DD. Martellij, quia nulla mora potest imponi Francisco, si non solvit interesse eviditionis, cum non esset in mora, & fuerit huiusmodi Sigismundi, & non poterat libere solvete cum actio, & passio non stent eodem tempore in eodem subiecto *l. debitor C. de padis*.

Uterius diximus refundendum esse ipsis DD. Martellij interesse pretij ipsius eviditionis proportionabiliter, nam regula juris est, sequuta eviditione restituendum esse fructus bonorum eviditorum, text. ad litteram in *l. evidis 18. ff. de usuris*, quod interest declaravimus debere ascendere ad quinque procentenarios, cum hoc sit commune interesse frequentissimum Florentiae, ut passim in omnibus Tribunalibus servatur.

Quo ad bona *Palegiani* absolvimus DD. de Caris, siquidem appareat ista bona exivisse hereditatem, & fideicommissum mediante datione in solutum facta D. Mariz, ut legitur in instrumento ipsius edificationis, quae quidem adjudicatio cum fuerit alienatio necessaria, haeres gravatus non tenetur ea restituere *Fulgos. consil. 81*. Nam alienatio necessaria infringit fideicommissum, & in restitutione veniunt tantum restituenda fideicommissi-

fario, quae remanent deducto ere alieno *l. subfigura 32 sum §. bona ff. de verb. significat. l. cum heres l. possidente in princip. ff. ad l. falcidiam l. debitor ff. ad Trebellian.*

Subsequitur articulus legitimae Francisci receptae, quam declaravimus eidem deberi in bonis D. Mariz in pleno usufructu, & proprietate, siquidem eidem debetur in usufructu, & proprietate, non obstantia contraria provisione testatoris *l. quoniam in prioribus, & ibi DD. C. de iustis, testament. Peregrin. consil. 81. n. 19. ubi allegat Bart. Alex. & Doc. & est clarissima conclusio*. Quapropter declaravimus DD. de Caris debere in rationibus ineundis cum Martellij, eidem bonificare duas tertias partes dictae legitime Francisci, una cum fructibus a die litis contestatae citra; nam cum per litis contestationem DD. Caris facti fuerint malefidei possesores, ad *l. certum. l. mora C. de rei vindicta. Bart. in l. litigator C. de fructibus, & lit. expens. tenentur restituere fructus l. terminat C. de fructibus, & 37 lit. expens. Alex. consil. go. in fin. vel. 2*. Diximus etiam compendiosa esse ad severum DD. de Caris contra DD. Martellios credita D. Mariz adversus Franciscum filium, secundum liquidationem alias faciendam. Nam cum D. Mariz esset creditrix filij sui, & DD. Caris sint heredes D. Mariz, competit ipsis jus compendii cum portionibus legitimae debite DD. de Caris.

Quatenus spectat ad redditionem computi administrationis bonorum Francisci factae per D. Mariz, eandem absolvimus a petita redditione rationis, quippe per Sententiam, sive Decretum DD. Officialium Populorum sub anno 1558. eidem fuerunt assignati omnes fructus, & redditus bonorum Francisci cum onere cum alendi. Quare cum fructus bonorum per dictam Decretum transierint in dominium D. Mariz, non debuit onerari ad reddendum rationem rerum suarum, quae libito suo poterat administrare *l. in re mandata C. mandati, & in hoc capite diximus valse appellarum per DD. Martellios*.

Haecenus egimus de petitionibus DD. de Martellij, reliquum est, ut aggrediamur praetentiones DD. de Caris contra eosdem de Martellij. Et primo se offert petitio respiciens fructus exstantes bonorum Francisci junioris tempore mortis D. Mariz, in quo articulo diximus bene per D. Judicem a quo iudicatum; nam fructus exstantes tempore mortis usufructuarij, si teporarij collecti, spectant ad heredes ipsius usufructuarij *l. §. usufructus ff. qui bus modis usufruct. amittit. Tiruquell. de retract. convenit. §. 5. gloss. 4. n. 1.* quod procedit etiam si fructus non essent in horreo reconditi, sed tantum a solo separati *Bald. in cap. qui in Ecclesia. col. 4. versic. sed statim quatuor extr. de causis*, cum igitur DD. Caris sint heredes D. Mariz, ad eos spectant fructus recollecti exstantes tempore mortis ipsius D. Mariz.

Quod ad secundum caput mobilium, diximus pro medietate spectare DD. de Caris, quandoquidem in inventario ipsorum mobilium leguntur multa mobilia molebria, quae ad eam spectare verisimile est, & cum ipsa D. Mariz esset in eorum possessione, praesumptive probatur dominium *Castr. consil. 113. n. 3. versic. item vol. 2. Bartol. in l. cum res n. 15. C. de probat. Paris. consil. 107. n. 13. vel. 1*.

Subsequitur caput gravaminis extraordinarium, in quo diximus exaudiendum esse DD. de Caris, nam licet usufructuarius teneatur solvete onera hereditaria, & gravamina *Bart. in l. fin. ff. de usufruct. legat. tunc ipsa D. Mariz non erat proprie usufructuaria, sed tantum fructus ad ea locum in solum pro recompensatione alimentorum*

prestandum dicto Francisco ejus filio, cum onere solvendi tantum onera ordinaria, ex quo gravamine speciatim injuncto circa ordinaria onera videtur fuisse immensis a solutione onerum extraordinariorum, ad l. cum Prætor de Judijs.

Circa caput pensionis domus petita per DD. de Corbis abfolvimus DD. de Martellis, quia D. Maria, cum tenebatur prestare alimenta Francisco ejus filio ex Decreto DD. Officialium Populorum, & in recompensationem fructuum Francisci eidem adjacuatorum, tenebatur etiam prestare habitationem, quæ venit alimentorum nomioe Roland. a Vall. cons. 12. n. 1. vol. 2. & hoc respectu temporis, quo vixit D. Maria post cujus mortem non possunt DD. Corbis petere aliquam pensionem domus eum D. Maria illam legaverit in suo testamento Francisco filio.

Abfolvimus vero DD. de Martellis a petitione restitutionis onerum ordinariorum, & extraordinariorum facta per D. Mariam pro bonis Sigismundi junioris ejus filij, cujus cum esset usufructus onis-

43 versalis, tenebatur solvere dicta onera ex proprio usufructu, ad Bart. in l. fin. ff. de usufruct. legat.

Subsequitur caput æris alieni soluti per D. Mariam pro Sigismundo ejus filio, in quo condemnatus DD. Martellis ad restituenda, sive bonificanda debita, si quæ apparet soluta per D. Mariam, citra tamen casum gravedinum, & extraordinariorum: nam usufructuarius non tenetur solvere debita de proprio l. 1. §. si certum petat. l. 2. de hered. vel acta. vend. & est communis opinio, licet Bart. contrarium tenuerit Dec. consil. 485. circa finem Bellus. consil. 7. num. 1. laud. Vivius opinio- nem 1046. num. 2. ubi refert communem, quæ opinio potest etiam comprobari ex eo, quod videmus receptum in hæredes gravato ad restitutionem sub

45 conditione, qui in restitutione faciendâ detrahit æ alienum solum l. cum hæres l. postulante in principio l. debitor, ubi Bart. ff. ad l. falcidiam, & ideo videmus quod hæres potest vendere bona, quorum

46 legatus est usufructus, ut solvat æ alienum, antequam illa tradat usufructuario l. usufructu bonorum ff. ad l. falcid. Bald. consil. 87. n. 1. Vir. apud. 1046. num. 3. Circa melioramentum præsentis reservavimus sui partibus, pro ut sibi competit.

Accedimus ad caput libri depositi in Cancellaria Illustris. D. Nautij Apostolici, quem declaravimus esse D. Mariæ, quia omnes fere parcelle, & computa in ipso libro descripsit spectant ad D. Mariam, ex quo colligitur ipsam mandasse describi. Nec obstat, quod inscriptio libri canteat sub nomio hæredum Alamsani de Martellis, cum illa non

48 est attendenda, cum de veritate appareat lo contrarium, concessimus tamen facultatem DD. Martellis illum inspicendi in parcelis spectantibus ad Franciscum juniorem.

Subsequitur caput crediti in eodem libro descripti sub nomine D. Mariæ, cum Curis, & Gradibus sub arte series. Abfolvimus DD. de Martellis hænt subscriptione Thomæ de Curis fidei ad comprehensionem Sententia Dominorum Officialium Populorum.

Diximus legata facta per D. Mariam, & soluta per Franciscum de Martellis ejus filium, nequaquam esse bonificanda, vel restituenda hæredibus dicti Francisci. Nam licet usufructuarius non tenetur solvere legata, nec æ alienum, ut superius deduximus, tamen cum in casu nostro D. Maria speciatim, & expresse gravaverit Franciscum ejus filium ad solvenda legata, teneatur illa solvere, quia voluntas Testatoris in primis servanda est

50 Auth. de nup. in §. disponat.

Abfolvimus etiam hæredes D. Mariæ, quoad

gravedines solutas per Franciscum occasione bonorum D. Mariæ, quia cum Franciscus esset usufructuarius tenebatur illa solvere, ad Bart. l. apud citatum in dicta l. fin. ff. de usufruct. legat.

Liberavimus insuper DD. Martellis a petitione restitutionis onerum, tam ordinariorum, quam extraordinariorum solutorum per Franciscum juniorem pro bonis Sigismundi senioris, quia cum Franciscus fuerit hæres Sigismundi, confusa fuit actio ipsius l. debitoris C. de pacis.

Uterius cum Franciscus esset Dominus bonorum solvit pro semetipso

Circa redditionem administrationis bonorum Francisci a die mortis D. Mariæ citra, diximus rationem reddendam DD. de Corbis pro tertia parte, pro qua sunt ipsius hæredes, ex moxi ratione, quia cum Martelli administraverint teneatur rationem reddere eorum administrationis l. 1. §. officii ff. de tutel. & rationibus distrah. Dec. consil. 592. n. 2. Rot. Gonon. decis. 24. n. 1. decis. 50. n. 2.

Declaravimus etiam DD. Martellis teneri reddere tertiam partem DD. Corbis debitum solutorum per Franciscum Martellium pro Sigismundo ejus fratre, nam cum DD. Corbis pro tertia sint hæredes Francisci possunt uti actione ipsius, & sicut ipse gravatus a Sigismundo poterat detrahere æ alienum solum, ita & ipsi, ut superius deduximus, & idem diximus de melioramentis factis per Franciscum in bonis Sigismundi, quorum sunt hæredes in solidum D. Martelli.

Penultimum caput respicit quædam pro centenario pecuniarum dicti Francisci remanentium in manibus ædoris, diximus de ipsis quinque pro centenario rationem nullam habendam, cum fuerint assignata a dictis Officialibus Populorum ipsi ædori in recompensationem ejus laborum, quæ erit post mortem Francisci cessatura, tamen nil minus debentur, cum ab illo tempore citra nulla mora intervenit Rot. Gonon. decis. 86. n. 2.

Supremum verò caput viui, olei, & grani remanentium tempore mortis Francisci, diximus pro tertia spedare ad DD. Corbis, ad quam tertiam condemnavimus dictos Martellis; ratio condemnationis est in promptu, quia ipsi Corbis pro tertia parte sunt hæredes Francisci. Partes ab expensis abfolvimus propter morem viduorum, & multiplicatam causæ, volgaris patibus, &c.

Alexander Zileucchi.

Dominicus Gualandus.

Athyfius Salia.

A D D I T I O.

ARGUMENTUM.

Fructus a quo tempore sint restituendi, enumerantur variis Judiciorum species, & quando sola litis contestatio sufficiat, quando necessaria sit jurium productio, & hæc qualis esse debeat.

S U M M A R I U M.

- 1 Reipræ ex quibus conjecturis inducatur, & ex quibus excludatur remissio.
- 2 Conditiones evulsionis possit, quando, & quando agat de evulsionem contra conditionem.
- 3 Separatio, & divisio erroris, non præjudicat successibus in fiduciaria.
- 4 Etenim scienter non suppositum fiduciarius in ejus personam perficiendo, adveniente conditione de evulsionem agere non potest.
- 5 Quid in consensiente alienationi rei fiduciaria.

- 6 *Fructus debentur a die motæ litis, cum de eo tempore quis constituitur in mala fide.*
- 7 *Amplia etiam si expiraverit instantia.*
- 8 *Item amplia quomodo agatur de lite mota contra auctorem.*
- 9 *Et mala fides inducitur quando nam personam nocet omnibus ab illa causa habentibus.*
- 10 *Debetur a die motæ litis in Iudicio immisionis vigore legis finalis, & in quolibet interdito, & iudicio possessorio.*
- 11 *Sic in interdito quorum bonorum.*
- 12 *Amplia licet de fructibus nulla facta fuerit mentio in sententia, & de ratione.*
- 13 *Item debentur a die motæ litis in iudicio mandationis.*
- 14 *Amplia quomodo petiti non fuerint, nec in mandato de mandando decreti.*
- 15 *Amplia secundo etiam si immisso concessa fuisset, & possessio capta cum clausula dammodo possessio sit vacans, & sine præjudicio habentium meliora jura.*
- 16 *Amplia tertio licet immisso concessa fuerit conditionally, & soluta prius possessori aliqua summa, si possessor appellat, & executionem impedit.*
- 17 *Debetur a die motæ litis, quomodo reus favorabilem sententiam oportuerit, si ipsa postea retractatur.*
- 18 *Amplia, si reus revocatur sententia in iudicio appellantis.*
- 19 *Sive in Iudicio revisionis.*
- 20 *Debetur a quoque a principio in Iudicio restitutionis in integrum.*
- 21 *Amplia etiam si rei iudicata fuerit atemptata.*
- 22 *Limita, si restitutio in integrum, vel revocatio fructuariorum obtenta sit ex iuribus de novo repetitis.*
- 23 *Item limita regulam principalem, quod fructus debeantur a die motæ litis, ut non procedat, quando de eo tempore non fuerint prodita jura, ex quibus possessor reus agatur de mala causa fore.*
- 24 *Fortius si reus iniquitatem negat contenta in monitorio.*
- 25 *Productio iurium inducit malam fidem, & operatur fructuum restitutionem, etiam si primum Iudicium esset nullum ex incompetencia Iudicis, non ex inopetitudine actionis.*
- 26 *Et secundum hanc distinctionem intelligenda sunt contrarie autoritates.*
- 27 *Item debetur fructus a die primi iudicii, si primum sit præsumptum ad secundum.*
- 28 *Diversum non dicitur secundum a primo, si ab initio petita fuit immisio, & postea reintegratio, quando impletum fuerit quodcumque remedium necessarium, & opportunum.*
- 29 *Amplia quomodo in sententia reintegratio sufficit adiuncta clausula tamquam in primo.*
- 30 *Limita, ut debentur a die secunda productionis, si prima fuerit insufficientis ad produciendam malam fidem.*
- 31 *Sublimita, si secunda productio tenderet solum ad rei exceptionem elidendam.*
- 32 *Vel facta foret ad abasideriorem cautelam.*
- 33 *Productio non debet esse verbalis, sed realis, & talis dicitur facta cum clausula tenoris, &c.*
- 34 *Item reus compellit indicatio iurium in actis ejusdem Notarii existitum, si facta fuit in terminis citationis ad dicendum contra.*
- 35 *Contra, quod hoc transario possit majorem facilitatem pro illis impediendis, sed reus non adstringitur ad hoc faciendum.*
- 36 *Cunctis utramque opinionem, ut prima procedat in indicatione individuali, & specifica, altera in vaga, & generali.*
- 37 *Productio debet esse clara, non dubia, & incerta.*
- 38 *Mala fides inducitur per iurium productionem, non tantum ex subsequenti acquisitione.*
- 39 *Sic in altera inducitur per litem intestationem, expeditionem, vel r-productionem mortuorum.*
- 40 *Acquisitione, non sequente productione, reum possit confirmare in bona fide.*
- 41 *Fortius si concurrant actus defensionem, & recessum a lite indicantes.*
- 42 *Fructus restituendi sunt etiam ante iurium productionem, si actus extarent, vel non fuissent exacti.*
- 43 *Item si fuissent principaliter petiti, & independenter ab immisione in iudicium deducta.*
- 44 *Item si reus aliunde, & extrinsece faciat alioem in prepositione promota favore bonum jura.*
- 45 *Exemplifica in devotario, qui fuerit se in contraventionem inclusus, ut sufficiat sola instantia pro resolutione devotiorum.*
- 46 *Amplia, ut satis sit scire, quod aliquis reportaverit breve derogatorium fideicommissi, vel quod porrexerit preter illud impetrandum.*
- 47 *Item exemplifica in possessore, qui fuerit se super fideicommissio transigisse.*
- 48 *Intellige, ut requiratur scientia certa, & indubitata, alias requiritur productio iurium, & exemplifica pluribus modis, ut ibidem.*
- 49 *Item non sufficit scientia testamenti, si nigeretur de contrariis in eo, ut de fundatione Prælatorum, Electorum, vel insignis Conventus.*
- 50 *Indicatio simplex iurium non sufficit ad obligandum reum ad fructuum restitutionem.*
Amplia quomodo esset dies, mensis, annus, & nomen Notarii n. 53.
Ut si indicata esset dies, mensis, annus, & nomen Notarii n. 53.
- 51 *Limita, si reus haberet tertiam, & indubitatum scientiam sui mali juris restitutionis a documentis indicatis.*
- 52 *Sed si favor pie causæ non inducit malam fidem, & operatur fructuum restitutionem, nisi agatur de alienatione rei Ecclesiastica nulla ob defectum beneplaciti.*
- 53 *Fructus restituendi non sunt a die motæ litis in Iudicio retractus, sed solum a die facti depositi.*
- 54 *Idem procedit in iudicio prelationis, juris offerendi, & similibus.*
- 55 *Limita in Iudicio purgationis motæ, in quo sufficit sola oblatio in adiuvum recipere recessantis.*
- 56 *Item neque a die motæ litis debetur in Iudicio associativis.*
- 57 *Item nec in Iudicio Salvatoris.*
- 58 *Contrarium qui suscipiunt.*
- 59 *Conciliantur huiusmodi opiniones, & in quibus casibus utraque procedat.*
- 60 *Obligatus ad restitutionem fructuum, si non consumpsit tenetur ad pretium.*
- 61 *Limita si possessor sit creditor, ut fructus possit sum reddito compensare.*
- 62 *Vel si sit creditor detractionum, cum quibus fructus pendente lite percepti compensantur.*
- 63 *Vel si sit creditor detractionum in quot impendantur.*
- 64 *Credita, vel melioramenta illiquida ex fructuum perceptione non retardant immisionem.*
- 65 *Sed non condemnatur reus ad restitutionem fructuum non cognita crediti, vel detractionum importatione, & de ratione.*
- 66 *Hypotheca non competit pro restitutione fructuum pendente lite percepta, sed solum actio personalis.*
- 67 *Lit ut dicatur testificata requiritur executio, & reproductio monitorij.*

Declara, ut hoc non procedat, quando agitur cum eo, qui item morit, casus respectu sola fuisse expellit.

Ad num. 1. & seqq.

Conjunctura approbata a Doctoribus pro inducenda, vel excludenda reciproca, & auctoritates de illis tractantes positæ sunt supra post decis. 30.

Ad num. 16. & seqq.

Condividens evisionem passus quando, & quomodo egat de evisione contra eodividentem vide supra decis. 20. n. 26. & seqq. & que dixi ibidem in plena additione, ubi præsentis decisio pluries allegatur; & antea in addit. ad decis. 19. post med. §. vel nisi, & seqq. ubi pariter citatur hæc nostra decisio.

Quod si divisio fuisset erronea ad hunc effectum non præjudicaret Palm. Nep. decis. 328. n. 4.

De evisione tamen agere non possit, nec pretium repetere is, qui scienter emit rem suppositam fideicommissum in eius personam purificando adveniente conditione, & fideicommissum purificatione Knipshild de fideicommissis. cap. 13. n. 77. & cap. 16. n. 267. & seqq.

Et si, & quomodo de evisione agat contentiens alienationi rei fideicommissariae, vide Saminat. contrrov. 34. n. 3. 19. & seqq.

Ad num. 34. & seqq.

Versa est regula, de qua in hac nostra decisione n. 34. & 33. quod fructus debeantur a die motæ litis, cum ab eo tempore qui constituitur in mala fide i. si fundus l. 5. in vindictis versus, interdum ff. de pignori. l. 3. C. de petit. heredit. l. 3. ff. de interdict. Saminat. contrrov. 133. num. 87. Rot. Fial. v. rot. apud Accariff. decis. 88. n. 21. ubi etiam ex-
pluravit infantia, apud Palm. Nep. decis. 266. n. 31. Rot. Rom. coram Prioli, decis. 136. n. 2. Merlin. decis. 366. num. 5. & seqq. Ostrobois. decis. 87. num. 1. & seqq. Celf. decis. 170. n. 13. Emeriz Jun. decis. 74. n. 1. & 2. decis. 253. n. 1. & decis. 474. n. 1. Ansaldo. decis. 59. num. 1. Caprar. decis. 136. n. 1. decis. 142. num. 2. decis. 145. n. 1. & decis. 679. n. 1. in recent. decis. 135. n. 1. & seqq. part. 9. & decis. 113. n. 1. & 2. part. 15. & decis. 94. n. 13. part. 18. post de Luc. de usur. decis. 3. n. 1. ubi alios plures textus adducit, & decis. 4. num. 3. & in Mantisi. de fideicommissis. decis. 42. num. 3. & 6. post Bundera. decis. 33. num. 1. in Romana Vineæ, seu Horti super fructibus 29. Januarij 1703. §. in hanc autem coram Scotto, in Romana restitutionis fructuum 11. Junij 1708. §. quod autem, & seqq. coram bo. me. Ansaldo, in Romana immisionis super fructibus 29. Aprilis 1723. §. tota itaque coram Lanetta, in Romana, seu Fovellou, fideicommissi de Maraldi super fructibus 26. Aprilis 1723. §. sentis coram R. P. D. Renaldi de Gamachet.

Etiam si hæc mota fuerit contra auctorem, qui etiam ad hunc effectum restitutionis fructuum mala fides auctoris nocet successori Saminat. decis. contrrov. 213. n. 90. ubi alios citat, & inducit quoad etiam personam nocet omnibus ab illa eandem habentibus, ut prosequitur Saminat. citat. contrrov. 133. num. 91.

Ideque procedit tam in Judicio immisionis vi-
gere legis final. & in quolibet interdido, & judicio possessorio, in specie Zaul. ad Statut. Florent. lib. 3. rubr. 14. num. 1. & seqq. Rot. Lucen. apud D. meum Audit. Calderon. refel. 32. n. 29. ubi plurimi congeriuntur. bo. me. Alivito. vot. 9. n. 1. & 2. post decis. Rembold. Rot. Rom. coram Ansaldo decis. 36. n. 1. & decis. 49. n. 42. & decis. 39. n. 1. & in addit. ad decis. 98. num. 34. ubi de interdido quorum bonorum, & plures alios citat. Caprar. decis. 198. num. 1. decis. 273. n. 1. & 2. & decis. 330. n. 1. apud

Paulus. decis. differt. 84. decis. 3. n. 11. post de Luc. de usur. decis. 3. num. 1. & decis. 4. eodem numer. & de Judic. decis. 8. num. 4. & in Mantisi. de fideicommissis. decis. 44. num. 1. & in Personis fideicommissi 22. Junij 1703. §. alterius coram Scotto, in Reatina fideicommissi de Severis super fructibus 22. Junij 1712. §. quod coram bo. me. Ansaldo, & in Romana immisionis super fructibus 3. Februarij 1726. §. obiectum coram Pofino; ubi plures concordantes, in Nullius, seu Sublatu. immisionis super fructibus 13. Novembrii 1724. §. & quidem, & seqq. coram Cerro, & in decis. Prepositi fideicommissi super fructibus 6. Martij ejusdem anni §. quod coram Cerro.

Etiam si de illis nulla facta fuerit mentio in Sententia, quis fructus in Judicij possessorij veniunt in sequelam talis Judicij Rot. coram Caprar. decis. 631. n. 1. in recent. decis. 366. n. 19. part. 13. apud Paulus. post differt. 84. decis. 3. num. 7. & seqq. post de Luc. de usur. decis. 4. n. 3. versu. nisi pariter.

Prout etiam a die motæ litis debentur in Judicio mentionem Rot. Florent. apud Accariff. decis. 4. n. 24. Rot. Rom. apud Post. de manutent. decis. 317. n. 1. post de Luc. de donat. decis. 29. num. 3. coram Emeriz Jun. decis. 17. n. 2. Caprar. decis. 330. num. 1. & in decis. Romana Vineæ, seu Horti super fructibus 29. Januarij 1703. §. non probatur coram Scotto.

Quamvis petiti non fuerint, nec in mandato de monentem decreti, eam pariter veniunt ex natura, & in sequelam talis Judicij, ne tamquam pars possessionis, in pundo Rot. coram Emeriz Jun. decis. 389. n. 1. decis. 875. n. 2. Caprar. decis. 330. n. 2. in decis. Romana Vineæ, seu Horti super fructibus 29. Januarij 1703. §. non probatur coram Scotto ubi plures concordantes.

Quod amplius procedere etiam immissio concessa fuisset, & possessio capta eam clausula, dummodo possessio sit vacans, & sine praesidio habentium meliori, & potiori Jure, nam quoties de alterius meliori, & potiori jure doctum fuerit, possessio pro non capta habetur, & per consequens reus, cujus possessio ob comparitionem alterius meliori jura habentis resolvitur, fructus a die motæ litis restituere debet, ut pluries relat. proferatur Rot. in decis. Nullius, seu Sublatu. immisionis super fructibus 13. Novembrii 1724. §. multo minus coram Cerro, ubi tamen quod non taceat ad restitutionem fructuum ante motum litem.

Amplius secundo, ut procedat etiam Jodex immisionis concessit Adori conditionaliter, patet soluta prius ab eo aliquis summa possessorio, & conditio hæc non fuerit adimplata, quando non adimpletione provenit ex facto, & culpa possessoris, qui sententiam non acquievit, sed ab eo appellavit, illamque successibus impingavit, tunc modo impudiv Adori sententia ab eo obtinetur executionem, ut prosequitur in specie Rot. post de Luc. de usur. decis. 3. n. 2. & citat. decis. 4. eodem n. 2.

Amplius tertio regulam de restitutione fructuum faciendâ a die motæ litis locum habere, etiam si reus favorabilem sententiam reportaverit, ista postea tetraclatur, nam ad restitutionem fructuum a die motæ litis, & primi Judicii eodemmodo debet, cum pro arguenda mala fide possessorii non attendatur id, quod a principio, vel intermedio tempore evenit, sed solum, quod litis exitum constablit, in specie Gen. consens. 97. n. 19. cons. 2. Ansaldo, in addit. ad decis. 36. num. 7. Rot. in recent. decis. 220. n. 1. & seqq. part. 19. & decis. 250. n. 3. & 4. part. 17. in Reatina fideicommissi de Severis, super fructibus 30. Januarij 1712. §. nullatenus coram Emeriz.

Eminentiff. D. meo Cardini. Falconaria, & 12. Junij 1712. §. nihilominus: eorum Ausfeld, in Eugubina honorum super fructibus 27. Maij 1715. §. band eplevante coram Lauereta, in Romana immiffionis super fructibus 27. Januarij 1716. §. in clavis, & 30. Martij ejusdem anni §. principibus, & 13. Januarij 1719. §. nulla quidem coram Roveredis. D. meo Crispo, & 26. Firmans Commende super fructibus 27. Februarij 1720. §. nullifque, & 19. Junij ejusdem anni §. non urgente coram eadem.

Quod procedit, sive revocetur sententia in Judicio appellationis Merlin. Pignatell. contro. 45. per tot. cent. 2. ibique Stappa n. 5. Gob. citat. consult. 97. n. 25. tom. 1. Affili. decis. 183. n. 6. Rat. coram Cavill. decis. 320. n. 11. & fegq.

Aut in Judicio revisionis Caffili. contro. Juv. lib. 5. part. 2. cap. 135. n. 18. & plurib. fegq. ubi plenè. Salgar. de Reg. proced. part. 4. cap. 14. n. 49. Gob. diff. consult. 97. num. 12. tom. 1. Stappa ad Gratian. decis. 320. num. 12. Mayseilh. decis. 29. num. 9. per tot.

Aut demum in Judicio restitutionis in integrum, in quo quis in eo statu reponitur, prout erat anteq. lesionem, ita quod restitutus consequi valeat rem sua cum fructibus hoc interim possidere etiam bona fide perceptis Abb. in rap. ad nostram sub num. 4. de reb. Eccles. non alienand. Surd. consult. 340. n. 5. Cyriac. contro. 317. n. 78. Gob. citat. consult. 97. n. 25. & plurib. fegq. ubi responderi obijciunt tom. 2. Mageret. ad Consult. Ducis Sermonet. §. 9. & 10. objer. 6. n. 11. & fegq. Odd. de restitu. in integr. quest. 45. artic. 1. sub num. 13. verbi. sed contra est communis, & sub n. 20. verbi. restitutum mibi, de Luc. de Emphyteus. dist. 41. num. 10. Quesq. decis. 160. n. 3. Rat. Romanen. diversor. decis. 43. n. 69. & fegq. Vir. decis. 263. n. 16. Rat. Romanen. Argut. decis. 113. num. 2. Caccia. decis. 1561. n. 6. & per tot. Rich. decis. 263. n. 17. & fegq. & num. 20. in recent. decis. 224. n. 26. & fegq. & decis. 250. n. 3. & 4. part. 17. apud Baldus. decis. & res judicat. tit. 5. de Prod. & Emphyt. decis. 3. n. 58. & 53. & in dist. Romanen. immiffionis super fructibus 27. Januarij 1716. §. nec ad hoc, ubi etiam res judicata fuerit acceptam, & 30. Martij ejusdem anni §. eadem ratio coram Roveredis. D. meo Crispo.

Nisi restitutio in integrum, & revocatio sententiarum ex juribus de novo repertis obtenta fuisset, iam tunc a die exhibitionis iurium de novo repertorum solum fructus daberantur, ut post plurimos, quos refert, optimè Rat. in dist. Romanen. immiffionis super fructibus 30. Martij 1716. §. ex hoc quidem coram Roveredis. D. meo Crispo.

Limitatur primò supradicta regula, quando de tempore moris litis non fuerant producta iura, ex quibus potest rectè appocere se malam causam fore; quando enim per producta fuerunt ex post, a die solum productionis iurium Reus in mala fide constituitur, cum ab aliorum inspectione induatur in eo sententia rem ad se non spectare, & certificetur se foreve malam jus, & bona illegitimè possidere, propter quod a die productionis iurum tenetur ad fructuum restitutionem de Luc. de Judic. dist. 39. sub n. 14. verbi. probatilis. Rat. coram Ausfeld. decis. 15. n. 3. decis. 56. n. 4. decis. 59. n. 1. & decis. 98. n. 5. 25. & fegq. Caprar. decis. 98. n. 9. & decis. 660. n. 1. in recent. decis. 265. n. 5. part. 17. decis. 226. n. 3. & fegq. part. 18. post de Luc. de Judic. in Martij. decis. 17. n. 1. & in dist. Romanen. restitutionis fructibus 12. Junij 1708. §. hunc non agnoscere, & fegq. coram locum Ausfeld, ubi plurimè concordantes, in Romana immiffionis 17. Junij 1708. §. nec servare, & 14. Junij 1709. §. nec agnoscere coram Lauereta, in dist. Romanen. fideicommissi de Soveris n. Mor-

tij 1709. §. eum verra, & 14. Junij ejusdem anni. §. verum quia coram Moliner, & super fructibus 30. Januarij 1711. §. quo rati coram Eminent. D. meo Card. Falcone. & §. nec agnoscere, & 25. Junij 1712. §. ad novum coram Ausfeld, in Romana donatium super fructibus 24. Junij 1710. §. verum coram Roveredis. D. meo Crispo, in Faenza, reintegracionis super fructibus 2. Martij 1711. §. ex triplici coram Prius, in Faenza, namentationis, seu reintegracionis super datione in solutum, quod sentus 29. Januarij 1712. §. pro rebus, & fegq. coram Roveredis. D. meo Ausfeld, in clavis Romana immiffionis super fructibus 3. Februarij 1716. §. primo coram Foscara, & 30. Martij ejusdem anni §. ex hoc quidem coram Roveredis. D. meo Crispo, & in Romana associacionis super fructibus 2. Martij 1712. §. constabilita, & §. orque coram Foscara, in Firmans Commenda super fructibus 27. Februarij 1720. §. contraverforum, & §. productis, ubi plures concordantes, & 19. Junij ejusdem anni §. n. 4. impugnata coram Herrera, & in dist. Romanen. immiffionis super fructibus 27. Aprilis 1722. §. tota itaque coram Lauereta, in dist. Romanen. seu Perulien. fideicommissi de Meraldi super fructibus 26. Aprilis 1723. §. sumas, & fegq. coram R. P. D. Revalis de Gamacher, Naxien. seu Sabinen. bonorum super fructibus 9. Aprilis ejusdem anni §. nulla enim coram Crispella, in Praenestina fideicommissi super fructibus 6. Martij 1724. §. quo enim coram eodem, in Nallius, seu Sabien. immiffionis super fructibus 13. Novembrij 1724. §. & quidem, & fegq. & §. final. coram Cerra.

Quod eo validius procedit, quando reus convinctus negat contenta in monitorio, nam tunc restitutio non fit, nisi a die productionis iurium facta per adorem Reus. coram Ausfeld. decis. 59. n. 2.

Distatque productio iurium malam fidei inducit etiam, quando primum Judicium esset nullum non ex incompetencia, & insipientia actoris, contra quam reus iusta exceptiones proponeret, & indebitum actoris pretemissionem ostenderet, sed nullitas proveniret ab incompetencia Judicis jurisdictione carentis, tunc enim non excluditur in ream mala fides a productione iurium laboriosa operante, ut a die primi Judicii fructus sint restituendi, ut egregie firmat Ausfeld, in addit. ad dist. decis. 56. n. 10. Rat. coram Prius. decis. 246. n. 5. & fegq. & per tot. confirmat. decis. 263. n. 1. & plurib. fegq. & in dist. Romanen. fideicommissi de Soveris super fructibus 30. Januarij 1711. §. parvi ponderis coram Eminentiff. D. meo Cardinali Falconerio.

Et secundum hanc distinctionem intelligenda sunt auctoritates firmantes, quod quando primum Judicium est nullum, fructus solammodo debentur a die novi Judicii valide restaurati Ausfeld, in addit. ad dist. decis. 56. n. 8. & 9. ubi plures convinctus Rat. in dist. Romanen. fideicommissi de Soveris super fructibus 30. Januarij 1711. §. minus suffragator coram Eminentiff. D. meo Cardo. Falconerio.

Debentur etiam fructus a die moris primi Judicii, quavis a secundò diversi, quando primum est preambulum ad secundum Ausfeld, in addit. ad dist. decis. 56. n. 11. Rat. in recent. decis. 615. n. 1. & fegq. part. 18. & decis. 211. n. 12. & 13. part. 19.

Non dicitur autem secundum Judicium diversum a primo, & ab initio partes fuit immisso, vel associatio, & tracta temporis inconstans remedium reintegracionis, quando commissio fuit Judici; vel monitorium eorundem expellitur non fuit restitutio ad aliquam particularem actionem, sed præter immiffionem, seu associacionem petitis fuit quoddamque aliud mandatum necessarium, & opportunum comprehensivum cujuslibet alterius remedium in progressu causæ speculanti, & deducit, in specie

cie Rot. in *Novitien. fideicommissi de Gibleris* s. per
 integratione 23. Martij 1711. §. quidquam coram
 Sacerd. & in *Firmana Commende super negotio prin-*
 cipali 29. Februarij 1713. §. abique ex quo coram
 Lancetta, & super fructibus 27. Januarij 1722. §. nec
 jure responso, & 19. Junij ejusdem anni §. aliam
 facta coram Herrera, & seqq. ubi quod nihil obste-
 39 ret, si in sententia teinze actum fuisse adjuncta
 clausula tanquam in prima.

Quod si jura producta non essent sufficientia
 pro obtinenda victoria causæ, & arguenda in reo
 mala fide, sed necessaria iussit nova productio ju-
 rium pro concludendis actoris intentione, non s. de
 prime productionis juriis sufficientis ad malam fi-
 dem inducendam, sed s. die illius productionis, pro-
 pter quam actor victoriorum ob. inuit, fructus debentur
 30 propter quam illa productio juriis demeratur, & non
 antecedentes, sit productiva, & constitutiva male
 fidei in detentore bonorum, bene *Asfeld. in addit.*
ad d. decis. 98. n. 26. Rot. in Romana de actionum super
fructibus 27. Junij 1710. §. hoc tamen coram Reverendiss.
D. mo Crispo, in d. Romana immisionis super fru-
ctibus 30. Martij 1716. §. replicationem coram eodem.

Si vero prima productio juriis fuisse sufficiens
 ad actoris intentionem fundandam, & successivæ
 productiones tenderent ad rei conventi exceptionem
 31 elidendam, cum mala fides non ab istorum, sed a
 primorum juriis productione inducitur, fructus a
 die prime productionis essent restituendi, in indivi-
 duo Rot. in *dict. Reatina fideicommissi de Severis su-*
per fructibus 22. Junij 1711. §. prescripto, & seqq.
coram bo: mr. Asfeldo, in Eugubina bonorum super
fructibus 27. Junij 1715. §. bond relevante coram
Lancetta, in citat. Romana immisionis super fructibus
30. Martij 1716. §. replicationem coram Reverendiss.
D. mo Crispo, & in dict. Firmana Commende super
fructibus 27. Februarij 1722. §. ulteriori vix attenta
coram Herrera, & 19. Junij ejusdem anni §. non im-
pugnata, & seqq. coram eodem.

Quemadmodum si secunda productio juriis sa-
 cta fuisse ad abundantem cautelam, & ex prima
 productione instrudum remaneret possessor de
 suo malo jure, prima productio etiam partialis suf-
 32 ficeret Rot. in *dict. Romanæ donatus super fructibus*
24. Junij 1710. §. verum, & §. sed in casu coram Re-
verendiss. D. mo Crispo, in citata Reatina fideicom-
missi de Severis super fructibus 30. Januarij 1711. 10.
ram Eminentiss. D. mo Cardinali Falconerio, & 22.
Junij 1713. §. prescripto coram bo: mr. Asfeldo.

Hæc tamen productio, quæ non debet esse ver-
 batis, sed realis, talis dicitur si facta fuit cum clau-
 sula *tenoris, etc.* quæ veram, realem, & effectivam
 33 productionem præstet, ut omnis generalibus in
 individuo Rot. in *Inspectata Romana fideicommissi de*
Severis super fructibus 30. Januarij 1711. §. non ob-
stat coram Eminentiss. D. mo Cardini Falconerio.

Prout effectivæ productionis æquipolleret indi-
 catio juriis in actis ejusdem Notarij existentium, si
 34 indicatio, & repetitio illorum facta fuit in termino
 citationis ad dicendum contra, ut in individuo
 prosequatur Rot. in *dict. Romana immisionis 27. Janu-*
arij 1708. §. nec relevat coram Lancetta, & in dict.
Reatina fideicommissi de Severis super fructibus 30. Janu-
arij 1711. §. non obstat in fine coram Eminentiss.
D. mo Cardini Falconerio.

Et quævis contestatio tenuerit Rotæ, quæ
 existentia juriis apud eundem Notarium, & casu
 Auditorium causare potest majorem facilitatem pro
 35 illis inspicendis, sed ad id faciendum adstringi non
 potest reus conventus, ut in *dict. Romana restitu-*
tionis fructuum 22. Junij 1708. §. certe confirmat.
& seqq. coram bo: mr. Asfeldo.

Crederem conciliari posse dissidentes ad hoc ita:

et, & opiniones, ut prima procedat quando sit in-
 dicatio individualis, & specificæ cum processu, &
 folijs, in quibus d. 3a jura existant, licet vero si
 indicatio, & relatio ad processum fuisse vera, & 16
 generalis, cum non tentatur reus pro se constituendo
 in malis fidei estimare libationem, & longum per-
 quisitionem plurium, & voluminosorum processuum,
 licet actor incumbit omni illa digito demonstrare, &
 locum loci ubi jura existant in actis ejusdem Nota-
 rij reo individuatim notum facere.

Adverte etiam, quod talis productio nihil ope-
 raretur, si de ea clarè non constaret, sed dubia 37
 esset, & incerta, ut in specie prosequitur Rot. in
d. Romana affectationis super fructibus 2. Martij 1722.
 §. minusque coram Fesara.

Hoc amplius in hac materia scito dignum est,
 quod si facta productione jubeam, diu, & per spæ-
 tium plurium annorum actor acquieverit, & litem
 prosequi non curaverit, hæc longæva, & diuturna
 acquiescentia operari non potest revivificans bonæ
 fidei in reo convento, in quo semel inducitur ma-
 la fide per scientiam mali juri, & illegitimam suam
 possessionem, hæc divelli non potest a sola acquie-
 38 scencia, quæ cum ad alias causas sit referibilis, tol-
 lere non potest malam fidem, & scientiam mali ju-
 ris in possessione a juriis in acta producta resti-
 tantem, & quæ semper clamant contra possessio-
 nem fructus indebitè percipientem, licet secus di-
 cendum esset si a principio non fuissent producta
 jura, s. d. solum mora lis, & expeditum, ac repro-
 ductum monitorium; si enim aliqua mala fides in
 possessore induci potuit a litis constitutione, hæc pur-
 gata remanet ab ipsis credulitate, quod actor, qui
 per plures annos semper tacuit, & causam prote-
 39 que non curavit, poterit agnoscere se malum jus
 tenere, ut egregie in nostris præcis terminis con-
 siderat Rot. *pall. de L. de fideicommissi in Montef-*
decis. 42. v. 10. & in dict. Reatina fideicommissi de
Severis super fructibus 30. Januarij 1711. §. minus
suffragatur coram Eminentiss. D. mo Cardini Falcon-
erio, & melius 22. Junij 1713. §. minus relevat,
& seqq. coram bo: mr. Asfeldo, ubi ampliat.

Et quod simplex acquiescentia, quando sequen-
 tia non fuit productio juriis, non sufficit ad indu-
 cendam malam fidem in reo pro eo obligando ad
 fructuum restitutionem a die morte liti, cum lon-
 40 gævæ acquiescentia potius operetur, ut reus confir-
 metur in bona fide de *L. de fideicommissi. disc. 186.*
 n. 14. abundè Rot. in *Inspectata Romana restitutionis*
fructuum 11. Junij 1708. §. hæc quoque pariter, & seqq.
coram bo: mr. Asfeldo, & in Romana immisionis su-
per fructibus 14. Junij 1709. §. atque ex his coram
Lancetta.

Etque magis confirmari possit reus in bona fi-
 de ab hac acquiescentia, si, in quo litem introduxit
 aliquos actus successivè fecisset desertionem, & re-
 41 cessum a hæc indicantes recentiores a Rot. in *d. Ro-*
mana restitutionis fructuum 21. Junij 1708. §. for-
mus, & seqq. coram bo: mr. Asfeldo, & in dict. Ro-
mana immisionis super fructibus 14. Junij 1709. §. at-
que ex his coram Lancetta.

In autem omnia, quæ superius dicta sunt de
 restituendis fructibus a die productionis juriis non
 procedunt, si fructus adhuc exarant, vel non fuisse
 42 exarati a debitorio, quo casu, tamquam non con-
 sumpti pariter dicerentur extantes, & restitui de-
 berent a die morte liti etiam ante juriis produ-
 ctionem, ut post plures, quos refert in specie si-
 mat Rot. *coram Asfeldo, decis. 15. n. 4. & decis. 56.*
n. pariter. 4. in dict. Romana restitutionis fructuum
11. Junij 1708. §. diximus coram eodem, & in dict.
Nullius, seu Sublacæ immisionis super fructibus 13.
Novembris 1714. §. simul. coram Cerro.

Quem.

Quemadmodum non procederet si fructus fuissent principaliter petiti, & independentes ab immuni me in iudicium deducta, nam tunc etiam mortem litem, & iurium productionem deberentur

43 Rot. in recen. decis. 3. n. 21. per 7. & in dist. Romana Immissio super fructibus 3. Februarii 1706. coram Fistera.

Sed hoc loco eleganter posset dubitari, an si reus sine alia actuali productione aliunde, & extrinsecus sciat eorem in praesentia promovere fore bonum ius, hoc sufficit aliisque alia iurium productione, & mala fides in reo inducitur a sola litem contestatione, in qua quaestione affirmativa respondet

44 Rot. in dist. Romana Donationum super fructibus 27. Junii 1710. §. neque huiusmodi coram Crispo, & in dist. Fener. Mantentionis, seu Reintegrationis super datione in solutum quod fructus 29. Jan. 1712. §. dixi ex sola coram Reverendi. D. meo Aldrovand. in eadem Firmata Immissio 9. Decembris 1712. §. quatenus coram eadem, & in relata Romana Immissio super fructibus 3. Februarii 1716. §. qua habita, & §. obiectum coram Fistera, ubi plures concordantes, & in fortioribus terminis Saminat. dist. contrav. 133. num. 86. & seqq.

Unde si restitutio fructuum proveniret ab aliquo sedo ipso rei, puta si alicui facta fuisset donatio resolvenda in casu contraventionis, & donatarius in contraventionem incidisset, eo ipso, quod donans inisset pro resolutione donationis indulta esset mala fides in donatorio bene conscio propter contraventionem, & consecutivam resolutionem donationis, & propter aliisque alia productione instrumenti donationis a die morte litem constitutus dicitur in mala fide restitutions fructuum causativa

45 A. fald in addit. ad dist. decis. 98. num. 30. Rota in Reatina Donationis super fructibus 11. Martii 1709. §. quod autem coram Lancetta, & in dist. Firmata Immissio 9. Decembris 1712. §. quatenus coram Aldrovand. ubi de scientia fideicommissi desumpta necdum a scientia contraventionis in ipsismet contravenientibus, sed etiam ex quo aliquis reportavit breve derogatorio fideicommissi, & de scientia pariter desumpta ex supplicatione port. da pro impetrandu breve derogatorio fideicommissi Rota in eadem Romana Immissio super fructibus 26. Junii 1716. §. & quatenus coram Cerra.

Sic etiam si foret transactio super fideicommissio, & paulo post promoveretur iudicium immissionis contra possessorem, nam scientia, quam haberet reus ex transactioe praedicta inter partes non contraveniens sufficeret ad illum condemnandum pro restit. eorum fructuum n. die morte litem A. fald. in addit. ad dist. decis. 98. num. 29. Rot. in dist. Romana Donationis super fructibus 27. Junii 1710. coram Crispo.

Inconverso verò non datu tali scientia certa, & indubitata, ad restitutionem fructuum non posset quia condemnari, nisi a die productionis iurium; si enim haeres haereditate gravati haberet aliquam scientiam fideicommissi, ex hoc non nasceretur in eo obligatio ad restitutionem fructuum a die morte litem, quia posuit ipse dubitare, vel credere, quod fideicommissum non adesset, vel quod bona ab eo possedit non essent identice eadem, quae fuerunt subiecta fideicommissi, vel quod possent haereditas gravato competere derogatione, aliasque similes exceptiones proponere, proindeque sine productione testa nent. & iurium, ex quibus possessor certo scire posset fideicommissi existentiam, vel illius exclusionem, seu derogationem eidem a Principe factam, identitatem duorum, p. obhibitionem, & incompetentiam d. traditionum, aliisque similia, inducenda in eo dici non potest mala fides, quae restituti-

Tom. I.

tionem fructuum a die morte litem operetur A. fald. in addit. ad dist. decis. 98. num. 28. Rota in citata Romana Restitutiois fructuum 11. Junii 1708. §. certe cum seqq., & §. off. p. fin. & seqq. coram eadem, & in citata Reatina fideicommissi de Severis 14. Junii 1709. §. siquidem coram Molines, & in Romana Affociationis super fructibus 2. Martii 1712. §. minime coram Fistera.

Pari modo non esset operativa scientia, quam verisimiliter habet filius de testamento patris, vel alterius proximi conjuncti, in quo contineretur vel positio valde qualificata alicuius Praeburae, fundationis, & mantentionis conspicuae Ecclesiae, vel insignis Convenus, & similia, si ageretur de inducenda in reo scientia, & notitia contentorum in dicto testamento, cum ab istius scientia etiam apud omnes notoria non arguatur ad scientiam eorum, quae in testamento continetur, maxime ad effectum prejudicalem, & damnosum incendi in reo malam fidem obligatorium ad fructuum restitutionem, ut pluribus adducta plene Rota in dist. Romana Restitutiois fructuum 11. Junii 1708. §. semper, & seq. coram A. fald., & in dist. Romana Immissio super fructibus 14. Junii 1709. §. atque coram Lancetta.

Atque ex his resolvitur etiam alia quaestio, an scientia resultans ex sola indicatione iurium sufficiat in subiecta materia, in qua licet regula sit, quod ad effectum constituendi reum in mala fide pro eo obligando ad fructuum restitutionem non sufficiat simplex indicatio iurium absque effectiva illorum productione in individuo Rota in dist. Romana Restitutiois fructuum 11. Junii 1708. §. contra coram A. fald., & in Romana Fideicommissi de Severis 14. Junii 1709. §. siquidem coram Molines, & in eadem super fructibus 30. Januarii 1711. §. non obstat coram Eminenti. D. meo Cardinali Faltierio.

Atamen hoc locum non habet quando certum, & indubitatum scientiam reus habet de suo malo iure resultante a documentis, & scripturis indicatis, cum enim iurium effectiva productio unice requiratur, & ad solum finem inducendi in deponente certum, & indubitatum notitiam, rem ad se non pertinere, profecto si ab indicatione iurium reus de suo malo iure institutus remanet, hoc superabundans pro imprimenda in eo mala fide restitutionis fructuum causativa Rot. in dist. Reatina Fideicommissi de Severis super fructibus 22. Junii 1712. §. non quidem, & §. qua vero, & seq. coram A. fald.

Ceterum praescindendo ab hac certa, & indubitata scientia, sola indicatio iurium etiam individualissima non est sufficiens ad constituendum reum, & possessorem in mala fide, illiunque obligandum ad restitutionem fructuum a die indicationis iurium perceptorum, ut post plures auctoritates, quae refert in individuo prosequitur Rot. in dist. Romana Restitutiois fructuum 11. Junii 1708. §. iterum, & seq., & §. applicando, & seq. ubi quod non sufficit relatio ad diem, mentem, & animam, & Notarium de Instrumento rogatum, & in specie Reatina Fideicommissi de Severis super fructibus 23. Junii 1712. §. non quidem coram A. fald.

In casibus verò, in quibus possessor ad restitutionem fructuum non tenetur ob defectum legitimae productionis, indubitatae scientiae, & non sufficientis indicationis iurium ad eum adstringi non potest ex eo, quod agitur de favore piz causa, quia ista non indocet malam fidem in possessore, qui non habuit notitiam suae illegitimae possessionis ob non factam productionem, sed solum ad fructuum restitutionem condemnari possit possessor vigore alienationis nulla facta ab Ecclesia sine be-

II b

nepla-

repleto Apostolicis, aliisque solemnitatibus, ut designat Rot. post de Luc. de iudic. in Mantif. decis. 59. num. 2. & egregie in di. Nollus, seu Soliman. Immissio super fructibus 23. Novembris 1724. §. fructus item coram Cere.

Limitatur secundo regula, quod fructus restituendi sint a die morte litæ, ut non procedat quando versumur in iudicio terratus, in quo scilicet non debetur adori a die litis contestate, imò nec a die latæ sententiæ, sed solum a die facti depositi de pretio rei retinendi, ut per Text. in l. 2. ibique Gloss. in v. oblatum Cod. de post. inter emptor. & venditor. Tiraquel. de retractat. lignag. §. 15. gloss. 2. num. 55. Card. Carradus. de prelat. §. 27. u. 7. & 8. Rot. Rom. coram Dumas. Sen. decis. 205. num. 1. & seqq. Aufald. di. decis. 98. u. 16. apud Bald. decis. & res iudic. l. 5. de feud. & emphyt. decis. 3. u. 48. & u. 56. ubi quod hoc idem procedit in iudicio prelationis, iura offerendi, & similibus, non verò in iudicio purgationis moræ, in odium recusanti pretium recipere, ut u. 54. & 55. & in di. Romane Cæstri Pontifici 23. Marti 1701. §. exordiendo, & 21. Decembris ejusdem anni §. quin argues coram Lanetta.

Nec in iudicio effocationis Aufald. in addit. ad di. decis. 98. u. 38. Rota coram Emerix Jun. decis. 476. u. 7. post de Luc. de usur. decis. 2. u. 17. & in Romæ, seu Aliboni. Affectionis 1. Aprilis 1703. §. quod restitutionem fructuum coram Priolo.

Proux nec in iudicio Salviani, in quo fructus non a die morte, & contestate litæ, sed solum a die latæ sententiæ super immisione debentur juxta verum magistrale be. mo. Alivis. il. §. post decis. Rembold. Paulus. differt. 56. u. 208. Rot. Rom. coram Emerix Jun. dec. 476. u. 7. Aufald. decis. 98. u. 37. apud Post. de subhag. decis. 156. u. 12. post Gob. trad. var. decis. 50. u. 22. & decis. 12. u. 10., quarum prima est repetita coram Caprar. decis. 84. u. 24. post de Luc. de usur. decis. 2. num. 27. & in Perusina Fideicommissi 24. Junii 1700 §. perperam coram Jacometti, 25. Aprilis 1701. §. postfando, & §. fin. coram Lanetta, & 21. Junii 1703. §. ulterius coram Scoto.

Non obstant quod contrarium, fructus nempe etiam in iudicio Salviani deberi a die morte, & contestate litæ subtingerint Post. resol. 123. u. 14. Gob. causule. 123. per tot. tom. 1. Canonici. decis. Bonon. 22. u. 2. Rot. Lucen. apud Baldus. ad Ramon. decis. 69. u. 28. tom. 4. apud D. verum Audis. Calderon. di. resol. 52. num. 30 ubi plures comulantur. Rot. Rom. coram Baratt. decis. 558. u. 3. in reat. decis. 455. sub u. 5. par. 9. & decis. 391. u. 1. & p. 127.

Majimodi enim auctoritates procedunt quoties agitur principaliter ad bona, & ad vindicandum illorum dominium de mano reiciventi, quo casu cum fructus variant accessorii ad bona, debentur & die petitionis bonarum, secus si agatur simpliciter ad evocandum possessionem jure pignoris, ut adori sibi satisfiat ex fructibus, tunc enim cum questio non sit de proprietate, sed fructus ipsi principaliter petuntur, hoc casu eorum restitutio non iacet, nisi a die, quo debiti declarantur, & conceditur immissio, ut distinguendo unum casum ab alio, & contrariis auctoritates declarando firmant Cr. spin. in Causa Florent. conf. 57. u. 13. & seq. & conf. 58. u. 9. & seq. Marcin. disp. 58. u. 26. & 39. Paulus. di. differt. 56. u. 208. Boudes. miscell. juridic. docum. 19. u. 2. Soufflet. decis. 129. num. 10. Rota Lucen. apud Dominum verum Aud. Calderon. di. resol. 52. sub u. 36. §. finis, & apud Palm. Nep. decis. 98. u. 9. & seqq. hoc aut. Alivis. var. p. num. 3. & seqq. post decis. Rembold. Rot. Rom. coram Emerix Jun. di. decis. 476. u. 7. & decis. 1210. u. 11. 12. & 13.,

ubi quod procedit etiam possessor sic habens debitoris, si ex alio titulo movat causam possidendi Caprar. di. decis. 24. u. 24. repetit. post Gob. trad. var. di. decis. 50. u. 22. & decis. 12. num. 10. apud Post. de subhag. decis. 156. u. 12. & in Perusina Fideicommissi 25. Aprilis 1701. §. postfando, & seq. coram Lanetta, & 21. Junii 1703. §. ulterius, & seq. coram Scoto.

Quid si fructus percepti post mortem litæ in proprium usum converti sunt? tali casu dico, quod possessor ad illorum pretium teneatur Rota cor. Caprar. decis. 86. num. 5.

Illud vero notari dignum est, quod ea, quæ superius dicta sunt de restituendis fructibus post mortem litæ perceptis, vel eorum pretio, intelligende sunt non procedere quando possessor esset creditor, nam tunc fructus a die morte litæ percepti compensantur cum credito, in individuo Rot. coram Caprar. decis. 3. u. 9. & in di. Rastina Fideicommissi de Sereis super fructibus 30. Januarii 1718. §. nullatenus coram Eminentiſſimo D. meo Cardinali Falconerio, in Romæ, Immissio super fructibus 30. Martii 1716. §. fin. coram Crispo.

Vel si fecisset melioramentum, cum quibus fructus percepti litæ pendente compensantur, in specie Rot. coram Caprar. decis. 643. u. 10. post collat. Boudes. decis. 33. u. 3. & in di. Romæ Immissio super fructibus 30. Martii 1716. §. fin. cor. Crispo.

Aut si eidem competere detractiones, in 61 quas pariter dicti fructus impuntatur Rota coram Caprar. decis. 267. u. 18.

Et si creditis, melioramentum, vel detractiones ex perceptione fructuum durante litæ facta, vel ex 66 quo ad manus adoris alia bona rei conventi pervenerunt fuerint effecta illicquida, retardare non possent immisionem, nec prodesse rei retentionem fructuum petenti, in specie Aufald. in addit. ad di. decis. 98. u. 39., ubi quando iudex procedere non possit ad condemnationem, vel liquidationem eorundem fructuum, sed prius cognoscere debeat importanciam crediti, vel detractionum, ne alias reus ad duplicem satisfactionem teneatur Rot. post de Luc. de usur. di. decis. 2. sub u. 17. post Gob. trad. var. di. decis. 22. num. 11. in Romæ, seu Tuscanum. Manifestationis super fructibus 16. Junii 1710. §. fin. coram Molines, in Romæ Domus, seu Palatii super fructibus 10. Decembris ejusdem anni §. final. coram Crispo, in Romæ Immissio super fructibus 27. Januarii 1716. §. final. & 30. Martii ejusdem anni §. firmare coram eodem.

Opportet hic etiam sciendum est, quod pro restitutione fructuum pendente litæ perceptorem 68 non competit hypotheca, sed tantum adio personalis Rot. coram Caprar. decis. 64. num. 2. & 11. & decis. 652. u. 3. & plurib. seqq.

Et ad hoc ut lis dicatur contestata requiritur exequorio, & reproducio monitorii Rot. post de Luc. de fideicommissi. in Mantif. decis. 42. num. 7. & decis. 44. num. 2.

Sed declaret hoc non procedere quando igitur 70 cum eo, qui litem movet, cujus respectu sufficit sollicitudo monitorii Rot. post de Luc. de fideicommissi. in Mantif. di. decis. 42. u. 7.

FLORENTINA

Fideicommissi

16. Julii 1603. Ex Lib. Matr. 86. a 117.

ARGUMENTUM.

Filiorum, Descendentium, Successorum, & similium appellatione in ultimis voluntatibus veniunt etiam feminae ad exclusionem substituti. Contra hanc coniecturam referuntur, & partim delectantur, partim reprobantur.

SUMMARIUM.

- 1 **N**omen commune filiorum, & descendentium comprehendit tam masculinos, quam feminas.
- 2 **L**imita primo, quando testator proprias filias excludit, tunc enim nepotes, & propter consensum exclusi, & de ratione.
- Intellige quando persona remotior coniungitur descendendo per personam exclusam num. 37.
- 3 **A**ffidit non cadit in incognitum.
- 4 **A**bsurdum intellectum est revocandum.
- 5 **L**imita secundo cum testator voluit conferre agnationem, & ex quibus agnationis ratio censetur habita.
- 6 **A**gnatio per feminas non conservatur.
- 7 **L**imita tertio quando adest statutum feminarum exclusivum.
- 8 **S**tatutum feminarum exclusivum non alia ratione censetur constitutum, quam si bona in agnatione conserventur, & non. 39.
- Contra num. 42.
- 9 **L**imita quarta, quando testator una cum eadem verborum determinatione bona Emphyteutica, ad qua familia aspirare urgebat, & hinc, qua fideicommissio subiecit inter masculinos dividit.
- 10 **I**n ultimis voluntatibus testatoris voluntas tacita operatur quantum expressa, & de rat. a. 59.
- 11 **T**estator id presumpsit voluisse, quod interrogatus respondisset.
- 12 **F**emina tam ex parte antiqua, quam novissima, tam ab intestato, quam ex testamento admittitur ad hereditatem.
- 13 **A**ppellatione filiorum veniunt etiam feminæ.
- 14 **P**roferunt in ultima voluntate.
- 15 **E**t an ex proprietate verborum, vel ex interpretatione.
- 16 **E**t ab hac opinione recedi nequit nisi de contraria testatoris mente evidenter appareat.
- 17 **I**tem appellatione successorum veniunt etiam feminæ.
- 18 **I**tem appellatione descendendum.
- 19 **A**mplia ut veniant, & descendentes ex ipsi feminis.
- 20 **A**gnationis conservanda ratio non censetur habita quando propinqui, proximiores, descendentes, ac agnati vocantur sub nomine communi.
- 21 **A**gnationis ratio non expressa non est in consideratione, & non. 23.
- 22 **N**ec ejus taliter favor sufficit ad inducendum fideicommissum.
- 23 **A** ratione conservanda agnationis non bene arguitur ad exclusionem feminarum, cum talis ratio expressa non est, & non. 45.
- 24 **F**emina ex linea masculina, dum vivit, dicitur agnata.
- Maximè prius quam nubit num. 27.
- 25 **E**t quando non constat evidenter testatorem voluisse conservare bona in familia masculina, ad quam aliquo certo signo se restringeret a 28.
- 26 **C**autela per exclusionem feminarum a fideicommissis favore agnationis induditi est vane masculinos descendentes ex masculis.

- 27 **F**emina in familia usque dicitur agnationem conservare.
- 28 **F**ilia non dicitur pignori in condicione ad exclusionem substituti ex l. cum avus, cum excluditur a Statuto flantibus masculis.
- Contra num. seq.
- 29 **D**ecreto primam opinionem procedere, quando filia excluderetur per patrem ab hereditate patris.
- 30 **E**t contra non procedere non habet a patre gravatus filiam ab intestato exclusam institui, & de ratione.
- 31 **R**es alienari prohibita potest per testamentum relinqui ei, qui esset ab intestato successurus.
- 32 **P**rohibito alienationis nisi inter volentes habet inter illos vim expressæ licentie.
- 33 **S**tante hac licentia potest habere per ultimam voluntatem disporre.
- 34 **I**nstitutio masculinorum, & exclusio feminarum non est sufficiens conjectura ad ostendendum agnationem fuisse contemplatam, nisi aliis concurrentibus conjuncturis, de quibus ibidem.
- 35 **T**estator presumpsit se voluisse conferre Statuto municipal.
- Declara ut num. 47.
- 36 **H**ujusmodi conjectura levis est, & de facili ab eo receditur.
- 37 **A**gnationis conservanda ratio in Statuto sententiarum exclusivum non est finalis, & præcisa, sed tantum motiva, & impulsiva, & n. 44.
- 38 **D**icens unicam rationem in Statuto tenetur probare, cum plures presumentur.
- 39 **E**xclusio feminarum ex præsumpta conformatione Statuti non habet locum favore masculinorum, qui sunt extra gradum a Statuto consideratum.
- 40 **D**eterminatio respectus plura determinabilia ea pariter determinat.
- 41 **L**imita quando adest diversa ratio.
- 42 **F**emina sunt inhabiles ad emphyteusum Ecclesiasticam.
- 43 **C**onjectura idealis non est admitenda.
- 44 **E**xclusio feminarum a bonis paternis propter agnatos longe distantes admitti non debet, nisi evidentijs fideicommissi voluntas probetur.
- 45 **I**n conceptu conjellurarum illa præferuntur, quæ pro se habent proprietatem verborum.
- 46 **C**onjectura manifestæ requiritur ad conjellurandam mentem testatoris contra verborum significationem.
- 47 **C**onjectura pro inducendo fideicommissi debet esse legis, non hominis.
- 48 **I**tem debent esse conclusivæ, & necessaria.
- 49 **A**d inducendum contumeliam agnationis non sufficit unica conjectura.
- 50 **V**oluntas testatoris conjelluris sit manifesta.
- 51 **S**ed hujusmodi conjellura debet esse argentea, non levis, ac frigida.
- 52 **C**onjectura factam præsumit, quando nequeque est de per se perfecta.
- 53 **I**n dubio præsumendum est pro eo, qui habet regulam affirmativam.
- 54 **I**n dubio facienda est interpretatio contra probantem, licet in materia favorabili.
- 55 **P**robatio dubia non relevat.
- 56 **I**n dubio judicandum est pro eo, qui habet regulam negativam.
- 57 **I**tem pro ea parte, quæ rem reducit ad jus commune.
- 58 **I**tem pro possessore.
- 59 **I**tem pro eo, licet probationes alterius excederent probationes rei.
- 60 **I**tem pro non existentia fideicommissi.
- 61 **I**tem pro transactibus de damno vitando contra transactantes de lucro captando.

70 *Fideicommissum reciprocum non inducitur ex prohibitione alienationis inter coheredes ordinata, & de causis.*

71 *Et an saltem adfideicommissum postquam favore liberum.*

72 *Fideicommissum ex prohibitione alienationis, resiliens an tunc inducitur in causa contraventionis, vel etiam in causa mortis.*

73 *Et quid stantibus verbis in perpetuum, & similibus.*

DECISIO XXXII.

In Causa Casali, e Casali.

DOMINICUS DE CASALIS

Dominicus senior de anno 1517 suum condidit testamentum, cum quo decessit, in eoque hæredes universales instituit filios suos legitimos, & naturales sub his verbis: *In omnibus autem aliis suis bonis, instituit, fecit, & esse voluit ejus hæredes Antonium, Andream, & Petrum ejus filios legitimos, & naturales ceteros ex se, & deinceps Appellatos ejus prima uxore, & quolibet eorum, & ceteroslibet eorum filios legitimos, & naturales, & descendentes ex eis usque in infinitum, & ceteros, & quolibet eorum ad invicem, & vicissim substituit quovislibet, papillariter, & per fideicommissum, prohibens dictos Testator filios ejus filios, & descendentes filios ex eis in perpetuum, & deinceps ipsius Testatoris ejusque in infinitum alienationem suorum bonorum in divisione per ipsum Testatorem facta comprehensionem, & nominatorem, & valens, & disposens, quod dicta prohibitio extendatur usque in infinitum successorum in gradu filiorum, ac successorum dicti Domini. Verbo autem diffinitionis sonant: Item prohi di dicto Domitio a diti sui Figliuoli l'alienazione di tutti li soprascritti beni possi nel detto Piano di Dotale con suoi vocaboli, e consist, e volte che nessuno di diti suoi figliuoli, e descendenti in infinitum possint alienare ad alcuna persona, tanto cittadina florentina, quanto ad altri paganti le gravanze in Firenze, excepto che fra di loro medesimi fratelli, e descendenti di loro in infinitum, ma solamente possint, come è detto, alienare fra di loro in tanti li modi, che saranno d'acordo, a non altrimenti, ma volte, che tali beni a loro s'appartengano come usufructuarij di diti beni, e quanto al dominio della possessione volte, che sia ancora di quelli, che hanno a nascere de' suoi figliuoli, e nipoti, e descendenti in infinitum, a di suo sangue — modo Domitius Simonis, & Petrus Francisci Adfiores per mortem ultimo loco secutum in personam Domini junioris patris Domini Marietta reu convenit perierunt eandem condemnari ad dimittendum, & relaxandum omnia bona supposita fideicommissio inducitur per dictum Dominium seniore, & per eandem Mariettam possessa ex testamento sui patris: pariter perierunt eandem condemnari ad dimittendum, & relaxandum quædam bona livellaria*

condicta in emphiteusium pro linea masculina a Curia Archiepiscopali Civitatis Florentie per memoratum Dominicum usque de anno 1507.

Ex proposito facti specie dubitari coniebat, an D. Marietta, tanquam femina censeretur vocata, & comprehensa in fideicommissio, de quo supra. Porro ipsa intentionem suam fundatam habebat in regula illa, quod nomen commune comprehendat tam masculinos, quam feminas, & ob id excludere posse substitutos pretendebat, prout in specie responderunt Cur. conf. 230. num. 6. vers. ne verbum liberis lib. 2. *Jos. conf. 142. colum. 2. Conf. tertio movere, & conf. undecimo lib. 3. Cart. Jus. conf. 49. n. 4.*

A qua tamen regula pluribus coniectura, & presumptionibus Adfiores recedere ausi sunt.

Prima enim erat, quod testator exclusit proprias filias, eis præferendo substitutos, ergo multo magis hoc dicendum veniebat in nepotibus, seu pronepibus argum. 1. si viva matre C. de bon. mat. l. p. b. ius 6. fin. ff. de condit. & demonstr. Alius resultaret absurdum, quod testator ipse magis dilexisset nepotes, seu pronepes existentes in remotiori gradu, & non vias, ac cognatas, quod proprias filias, nam affectio non exdit in cognationem Bald. in l. Lucius ff. de hered. instit. absurdum enim intellectivum reiciendum est 1. nam absurdum ff. de bonis libertarum cum vulgaribus.

Secunda fuit, quod testator voluit conservare agnationem, prout colligebatur ex institutione masculinorum, exclusive feminarum, ex prohibitione alienationis, ac ex verbis proleis ab ipso testatore, quæ verba in infinitum, in perpetuum significant conservationem agnationis, nec alia ratio omnimodo reddi poterat, quam agnationis, merito igitur pro expresse haberi debes 1. quævis ubi gloss. C. de fideicommissum. sed agnatio non conservatur pro feminis, quia nubendo transiunt in alienas familias, ita Raphael Fulg. Cass. in l. 1. C. de condit. inst. Cur. conf. 117. Socin. inter conf. Cur. Sen. conf. 40. Des. conf. 25. & conf. 370. Decim. conf. 9. a. 6. lib. 3. Barfart. conf. 302. n. 23. lib. 3. latissime habetur per Rimin. Jan. conf. 144. n. 75. lib. 4. & conf. 481. sub a. 58 & conf. 347. a. 28.

Tertio adducebatur coniectura Statuti, quod eaveretur, quod stantibus masculis femine non succedant, in quo sunt casu sub nomine communi, puta liberorum, proximiorum, descenduntium, & successorum non comprehenduntur, nec veniunt femine ad substitutionem exclusionem, licet hanc coniecturam in specie probatur Alex. conf. 38. num. 7. lib. 6. Rimin. Sen. conf. 185. n. 35 lib. 1. Conf. conf. 48. a. 44. vers. 3. probatur, & hoc Statutum non alia ratione conditum censetur, quam, ut bona conserventur in agnatione, & familia, sicut scripserunt Socin. Jan. conf. 1. a. 44. & conf. 10. n. 21. & conf. 128. n. 6. lib. 2. & conf. 9. n. 2. lib. 2. Gravert. conf. 180. novissime Sard. conf. 443. a. 38. inf. lib. 3.

Quarta, & fortior deducebatur coniectura exclusionis feminarum ex eo, quia testator in divisione, & assignatione bonorum per ipsum facta inter suos filios promiscue, & abque distinctione aliqua, sed sub una, se eadem verborum determinatione divisit inter filios suos masculinos tam bona emphiteuticas, quam bona fideicommissio supposita; nam sicut ad emphiteuticas femine non poterant aspirare, nam dicebatur ejusdem intentionis fuisse testatorem, quod firmata bona fideicommissaria consequi non possent, quod tum apparebat si non expresse, saltem tacite, cum in ultimis voluntariis operetur voluntas tacite, & coniectura, quantum expresse 1. cum proponeretur ff. de leg. 2. Alenob. conf. 95. n. 32. & 33. nam alius si testator de hoc

11 hoc casu interrogatus fuisset, utique similiter idem
 respondisset juxta gloss. in l. tale patulum §. fin. ff. de
 pati. l. Titius §. Lucius ubi Bart. & alii ff. ad Tre-
 bell. Jusus conf. 14. n. 28. lib. 2. Guid. Pap. decis. 531.
 vers. alia est. Beci. conf. 105. n. 33. Dacum. conf. 44.
 n. 11. lib. 3. Intimidat habetur per Ant. Gabr. in tit.
 de reg. jur. c. consil. 10.

Ceterum diligenter inspicendo voluntatem,
 verbaque ipsius testatoris, contraria sententia nobis
 de jure verior, humaniorque visa fuit, nempe quod
 femina dicatur de vocata, & comprehensa in tes-
 tamento, de quo agitur ex pharibus rationibus,
 & fundamentis.

12 Et primo quis femine admittuntur ad here-
 ditatem, tam per legem antiquam §. Tabularum,
 quam per novam Justiniani sanctiones, & hoc tam ab
 intestato, quam ex testamento, prout ita dispositum
 est in l. ultim. Cod. de suis, & legitimis §. ultim. insit.
 de hered. quæ ab intestat. deferuntur, §. ceterum
 vers. verò insit. de legitimis, success. l. legi §. 12. ta-
 bularum C. de legat. hered. §. consuequens §. hoc autem
 in aut. de hered. ab intestat. siquidem hodie subla-
 ta est omnis sexus differentia in successioneibus de
 jure communi l. maximam vitium C. de liber. prater.
 §. sed nostra insit. de exhered. liber.

Secundo quia D. Marietta habet pro se pro-
 prietatem verborum, quibus usus fuit testator tam
 in testamento, quam in divisione bonorum facta in-
 ter filios, nomina enim illa quibus usus est, nempe
 filiorum, successorum, & descendendum sui san-
 guinis species sunt comprehendere etiam feminas. Nam
 quod appellatione filiorum veniant feminæ, non
 secus ac masculi probatur ex l. uxore, l. liberorum
 §. fin. l. quisque ff. de verb. signific. l. si quis ita ff.
 de testam. em. l. si ita scriptum §. 1. de legat. 2. Deci.
 in l. femina num. 102. ff. de reg. jur. Burfat. plene
 conf. 157. n. 45. lib. 2, quod potissimum procedit
 in ultima voluntate Gazad. conf. 89. in princ. Dec.
 conf. 414 & 470. Socin. Jun. conf. 100. n. 3. lib. 3.
 Cephal. conf. 545. n. 10. Reland. conf. 93. n. 3. & seq.
 lib. 2. Paris. conf. 10. n. 3. lib. 3. Raim. conf. 142. n. 1.
 & conf. 146. n. 1. lib. 2, & ita firmat Ant. Gabr. tit.
 de verbor. signific. c. consil. 6. quibus addit T. reddi.
 de retrad. consurg. §. primo §. fin. §. 2. n. 20. Arguiss.
 conf. 64. n. 3. lib. 6. Menoch. conf. 496. n. 28. & 37.
 Alciac. in l. inter filios §. fin. ff. de verb. signific.
 novissimè Peregrin. de fideicomm. art. 25. n. 1. & 2.

15 & hoc locum habere videtur etiam ex vi, & pro-
 prietate verbi, secundum Rot. Bononiæ. inter conf.
 Alciac. conf. 8. n. 27. lib. 2. Thejov. decis. 269. n. 11. De-
 cian. conf. 1. n. 27. lib. 2. licet aliqui dicant per in-
 terpretationem extensivam, fed quidquid sit ab

16 hac interpretatione, siue propria, siue per legis in-
 terpretationem non est recedendum, nisi de con-
 traria mente testatoris evidenter, ac indubitanter
 appareat l. 1. C. de condit. instest. ibi si alia voluntas
 de sensu evidenter probetur — Cora. conf. 230. n. 6. in
 fin. lib. 3. Gabr. conf. 97. n. 12. lib. 1. Decian. conf. 1.

17 n. 43. usque ad n. 58. lib. 2, sic etiam quod appel-
 latione successorum veniant tam masculi, quam fe-
 minæ, probatur in l. heredi appellatione ff. de verb.
 signific. & in l. ex facto §. fin. ubi Dolorus ff. ad
 Trebell. & in l. 3. Cod. de legat. hered. Mantie. de
 consens. ultim. volunt. lib. 8. tit. 21. n. 5. Paritice,

18 quod & descendendum appellatione veniant tam
 masculi, quam feminæ probatur ex l. fin. C. de suis,
 & legitimis. Alex. conf. 160. lib. 2. Gazad. conf. 80. n. 7.
 & 8. Dec. conf. 223. n. 2. & conf. 364. n. 1. & conf. 413.
 n. 11. Cephal. conf. 312. n. 1. & conf. 386. n. 11. Simon
 de Perre. conf. 169. n. 50. cum seq. Burfat. conf. 157.
 n. 45. lib. 2. Decian. conf. 41. n. 1. lib. 1.

19 Nec dubitari potest quin illis verbis — & de
 sententia de iura sanguine — continentur etiam feminæ,

ac eorum filii, ut in puncto firmat Jean. de Pla-
 tes in l. vacantis C. de bonis vacant. lib. 10. Bernard
 conf. 210. num. 42. lib. 2. descendentes enim dicun-
 tur usque in infinitum tam masculi, quam femi-
 næ, & qui ex his progeniti sunt teste Mantie. de
 consens. ultim. volunt. lib. 8. tit. 11. n. 1.

Tertio consuevit opinio in favorem molie-
 rit per nos supra sumata ex eo, quia non potest
 dici, quod testator voluerit bonis in eius agnatio-
 ne, & familia conservari? Piane quando proximio-
 res, vel propinqui, seu descendentes, se agnali
 vocantur sub nomine communi, prout accedit in
 proposito nostro, tunc non censetur habere ratio
 conservande agnationis, ita Alex. conf. 115. n. 9.
 vers. tertio non potest lib. 2. quem sequitur Ja. Gut-
 tier. Hispan. conf. 13. num. 25. & clare post Decium,
 quem citat Cravetti. conf. 280. num. 4. Burfat. conf. 1.
 n. 34. Pedruch. conf. 5. n. 162. His accedit, quod a-
 gnationis ratio non expressa non est in considera-
 tione ex traditis per Aret. consil. 27. Alex. con-
 sil. 97. cal. fin. lib. 2. Jusus. conf. 250. cal. 2. lib. 2. &
 est communis opinio, ut testatur Acharian. Jun.
 consil. 21. n. 5. lib. 3, & quod favor agnationis non
 consideretur, nisi ejus expressa sit facta mentio tenet
 Cephal. in conf. 517. n. 54. nec ejus taciti fuerit
 sufficiens ad inducendum fideicommissum, ut idem
 probat Cephal. conf. 401. num. 39. Raim. Jun. con-
 sil. 233. n. 20. In dubio agnationis ratio non pre-
 sumitur, quando non est expressa, nec inferitur ex
 conjecturis, sicuti probat idem Cephal. conf. 600.
 num. 36., & quod non arguatur favor agnationis,
 nisi sit expressus, post multos quoque allegat firmat
 Pedruch. conf. 19. num. 40. Moxa alienationis
 prohibito repugnat vocationi feminarum, ut ibi
 per Pedruch. Profecto a tali ratione confirmanda
 agnationis non licet arguere ad exclusionem alieni-
 jus persone, quando talis ratio non est expressa,
 ut inquit Bart. in l. liberorum cal. fin. ff. de verbor.
 significat. Alex. conf. 97. circa fin. vers. nec debet
 aliter argumentum lib. 2. quos referendo sequitur
 Decian. conf. 1. n. 175. lib. 2.

Præterea & quarto loco, dabo, & non conce-
 25 fio, quod testator voluisset conservare suam agna-
 tionem, & ad eam respectum habuisset, nihilomi-
 nus femina descendens ex linea masculina, prout
 descendit Dominica Marietta, dicitur & ipsa agnata
 ita Bald. in l. si defunctus n. 2. C. de suis, & legitimis.
 Cora. in l. voluntas C. de fideic. probatur in l. pro-
 nunciatio ff. de verbor. signific. in §. ceterum insit.
 de legitimis, agnat. success. & tradit Porporat. con-
 sil. 409. n. 5. Alciac. conf. 69. num. 3. Paris. conf. 35.
 n. 4. lib. 3. Socin. Sen. conf. 227. pr. dub. cal. 9. vers.
 primo est. Alex. conf. 56. u. 4 lib 2. Decian. conf. 87.
 n. 11. Socin. Jun. conf. 49. n. 10. lib 2. & conf. 2. n. 24.
 & seq. lib. 2. Curt. Sen. conf. 63. n. 16. & 17. Curt.
 Jun. conf. 49. n. 6 & conf. 172. n. 3. Raim. conf. 153.
 n. 9. lib 2. Cord. Zabur. conf. 191. n. 1. & seq. De-
 cian. conf. 7. n. 30. lib 2. Hieronym. Gabr. conf. 195.
 n. 7. lib 1. Joan. Distel. de arte testandi tit. de sub-
 stit. cap. 8. ubi dat cautelam, quod si testator vult
 26 excludere feminas ab his fideicommissis ordinatis
 favore agnationis, & familia, dicat in specie de
 masculis ex masculis descendentes, sequitur Man-
 tie. conf. 116. num. 47. & 41. Cephal. conf. 34. num. 43.
 & conf. 53. n. 85. & seq. Decian. conf. 287. n. 11.

Et quamvis dici soleat, quod agnatio non con-
 servetur per feminas, hoc tamen non habet locum
 27 eorum vita durante, & quodam nondum filia esset
 opepa, ita Socin. Jun. conf. 10. n. 14. lib. 2. Bur-
 fat. conf. 228. n. 90 lib. 3. Cephal. conf. 53. num. 97.
 & conf. 134. n. 47. Raim. conf. 153. n. 9. lib. 2. Gaz-
 ad. conf. 34. n. 15. Ant. Conf. conf. 8. n. 26. & 27. &
 conf. 84. n. 1. & 2. p. 2. Item supradicta procedunt, 28
 quan-

- quando evidenter, & clare constat testatorem voluisse bona conservare in familia ipsa masculina, ad quam aliquo certo signo se restringit, quod non fecit in casu nostro, ita declarat *Menuch. conf. 197. n. 66. lib. 2.* additur, quod si contingeret memoratam Domini Marietam collocari Matrimonio alicui ex eadem familia, satis diceretur conservari familiam ipsam, quemadmodum in terminis respondet *Cravett. conf. 636. num. 10. vers. secundo*, obi recenter hujus est opinio *Angel. consil. 283. n. 3. in fin. Socin. Jun. inter conf. Bruni conf. 300. n. 6. & 10. Ad. conf. 16. n. 5. & conf. 17. n. 1. idem sentit Paris. conf. 1. n. 58. & 60. lib. 3.*
- Nec supradictis repugnare videtur si dicatur, quod filia non datur posita in conditione ad exclusionem substituti iuxta *l. cum avus ff. de condi. & demonstrat.* quando forma excluditor a Statuto tantibus maculis, sicuti docuit *Castr. conf. 409. lib. 3.* quoniam fecit sunt *Corn. consil. 145. in fin. lib. 5. & consil. 124. colum. 5. versic. et idem alias lib. 2. Socin. Jun. conf. 168. num. 72. vers. non obstat lib. 2. Bruni in tract. quod tantibus masculis femine non succedant art. 5. num. 20.*
- Nam respondetur primo ad prædicta opinione validis admodum rationibus, & argumentis dissentire Socin. in *l. cum avus n. 95. ff. de condi. & demonstrat.* in *l. heredes mei §. cum ita ff. ad Trebell. Gai. n. consil. 91. col. 2. lib. 1. & conf. 202. colum. 4. lib. 2. Socin. Jun. conf. 158. num. 50. lib. 2. Vornelli. in §. cum ita n. 154. Lictan. conf. 60. n. 29. lib. 3.*
- Respondetur secundum ex sententia, & doctrina *Alex. c. 38. lib. 6. & Socin. Jun. conf. 55. col. 5. vers. sed consuevit. lib. 3.* de etiam *Ruin. conf. 143. n. 14 lib. 1.* prædictam traditionem procedere quando filius esset per Statutum exclusus ab hereditate, & successione patris sui per patruos, quod non contingit in proposito, ex quo Statutum Florentinum non excludit Dominam Marietam a successione patris sui per transverbiales sed in odium gradu extantes.
- Tertio respondetur, quod prædicta traditio *Casseresii*, & sequantur non habet locum quando filius ipse habes gravatus a patre locum institutum filium, alioquin a Statuto ab intestato exclusam, nam tunc substituta excluditur. Ita sane scripserunt Socin. in *dist. l. cum avus n. 96. versic. sed iterum, & in §. cum ita col. ult. & in conf. 182. lib. 2. Corn. conf. 302. num. 11. lib. 3. Ruin. conf. 143. n. 15. & conf. 152. n. 3. lib. 2. Bruni. tractat. quod tantibus masculis art. 5. n. 36. Decian. conf. 60. n. 24. & 30. lib. 3.* siquidem quod non obstante prohibitione alienationis possit per testamentum relinquere prohibita alienari ei, qui ab intestato fuisset successurus, firmavit *Imol. in l. si ita quis §. ea lege in fin. ubi Jafon n. 44. ff. de verbis. obligat. Alex. conf. 56. n. 6. lib. 1. Ruin. conf. 92. n. 28. versic. et cum casu lib. 3. Rub. Alexan. conf. 27. n. 11. versic. ut licet, Socin. Jun. conf. 127. n. 8. versic. ex quibus inferitur lib. 2. Decian. conf. 32. n. 135. lib. 1. & probatur ex *l. cum potes §. cum inter ff. de legat. 2. & l. pater §. Julianus Agrippa ubi gl. ff. de leg. 3. & id facilius in terminis nostris permissum fuisse erodendum est tante licentia concessa ab ipso testatore alienandi solummodo inter ipsos vocatos; Quoniam verba ista — nisi inter se ipsos — possint post derogationem potentiam, vim habent expressæ concessiois ex communi fide omnium opinione, ita *Bart. in l. si cum §. inmarum ff. si quis cautus. & in l. actio ubi Alex. Jafon. & Dec. C. de translat. & in l. de quibus §. quidem Titus ff. de condi. & demonstrat. Alex. conf. 83. col. 2. lib. 3. Jafon. conf. 173. sub n. 10. & 16. lib. 2. Dec. conf. 332. n. 2. Bellan.***
- in cap. fin. n. 3. extr. de ord. cognit. Socin. Jun. conf. 163. n. 36. lib. 2. Grat. conf. 126. n. 29. lib. 2. Ricc. conf. 132. n. 1. lib. 2. & conf. 121. lib. 3. Paris. conf. 30. n. 35. lib. 2. Beron. conf. 24. num. 36. lib. 2. Decian. conf. 41. n. 88. lib. 2. & conf. 78. n. 5. & 12. lib. 3. Sard. conf. 15. n. 1. & 3. Menuch. conf. 327. n. 105. & conf. 356. n. 9. quibus hec statibus licet hæredibus bonis disponente per viam ultimum iudicii l. ex hereditate §. alienari ff. de alienat. iudicii mutandi causa facta, l. si quis §. voluntatis ff. quibus mod. pign. vel hosp. solvatur l. si quis prioris §. tertium C. de secund. nupt. Bart. in l. si ita quomodo §. in lege n. 7. ff. de verbis. obligat. Jafon. in auct. resque num. 5. C. commun. de legat. Bald. conf. 358. lib. 1. & conf. 253. lib. 3. Socin. conf. 96. n. 16. lib. 4. Alex. conf. 55. n. 6. & conf. 189. n. 11. lib. 2. & conf. 216. num. 7. lib. 6. qui loquitur in patre permittente filium alienationem in casu ubi præcedebat fideicommissum. Paris. conf. 25. n. 7. & conf. 74. n. 23. lib. 2. Ruin. conf. 76. n. 10. & conf. 112. n. 10. & conf. 115. n. 9. & conf. 152. n. 30. lib. 2. Carr. conf. 63. n. 19. *Vajg. de success. creat. lib. 1. §. 10. n. 91. Cravett. conf. 712. n. 6. & seq. Anibar. Jun. quest. 12. lib. 1. Hieronym. Gabr. conf. 125. n. 16. lib. 1. & conf. 99. n. 9. & 22. lib. 3. Sard. conf. 10. n. 12. & conf. 113. n. 4. Menuch. conf. 310. n. 6. & de presumpt. lib. 4. presump. 188 n. 5. & 1.*
- Universis autem difficultatibus præsentis causæ consistit in ratione contrarium, quibus consensuæ quæstio ipsa splendidißima fuit.
- Dum enim primo dicebatur, quod sicut testator exclusit proprias filias, nec non nepotes adfuerunt substitutorum, multo magis dicendum fuisse voluisse excludere proneptem remotiorem, & incognitam, ac minus dilectam ad favorem eorumdem substitutorum, juxta doctrinam *Angel. in l. si vna mater C. de bon. matern. & ita videmus Doctores ubique arguere in hac materia loquentes, quod resolute videtur testatorem velle conservari bona sua inter masculos favore familiæ, & agnationis suæ secundum *Grat. consil. 5. num. 19. lib. 2. Rip. in l. 1. n. 9. C. de p. t. Alib. conf. 87. n. 14. Crisp. conf. 137. n. 11. & seq. Ruin. conf. 88. num. 10. lib. 2. Socin. Jun. conf. 158. n. 26. cum seq. lib. 2. & conf. 159. n. 10. cum seq. lib. 3. Menuch. conf. 95. num. 28. cum paribus seq.**
- Ad hoc enim argumentum responsum fuit, quod dispositio *dist. l. si vna mater* procedit quando personæ remotior conjungitur defuncto per personam exclusam, quod non erat in proposito nostro *113. Ruin. conf. 143. num. 9. lib. 1. Cephal. consil. 46. n. 36. & conf. 484. num. 59. Rimini. Jun. conf. 358. n. 183. & 184. Bec. conf. 107. num. 2. Bruni. conf. 93. num. 38. & 39. Tobias Novius conf. 29. lib. 2. num. 24. idem conf. 36. n. 3. cum paribus aliis seq. de hac obiecto pluribus modis, ac plenissimè satisfaciunt *Rat. Pomb. inter conf. Mora. conf. 8. n. 7. usque ad n. 12. Decian. conf. 5. n. 186. usque ad n. 191. lib. 2. Menuch. conf. 327. n. 78. & 79. Pedrarch. novissimè conf. 5. n. 142. cum seq.**
- Ad secundum verò obiectum, dum arguatur per agnationem in institutione masculinorum, & exclusionem femininarum, responsum fuit, quod hæc conjectura non est sufficiens ad offendendum habuit fuisse rationem agnationis conservandæ, ut per *Mantia. in tract. de consuet. ult. voluit lib. 11. fol. 16. n. 7. & per Hieronym. Gabr. conf. 97. n. 6. versic. tertium argumentum lib. 1. nisi ulterius quoque concurrat, quod substituti sint descendentes, non solum transverbiales, & quod viget in foro Statutum exclusivum femininarum per superfluitatem ipsius substituti, vel ab hereditate vicini manentis, vel saltem ab hereditate testantis, ut tradit *Doct.**

Doctores relati per *Menoch. confil. 95. num. 63. & conf. 154. num. 14. Tob. Noe. conf. 36. num. 14. Cephal. conf. 306. Bursi. conf. 132. lib. 1. & conf. 300. num. 24. vers. quarto testantibus lib. 3. Bero. conf. 112. n. 27. & 28. lib. 2. Girard. conf. 111. num. 29. & seq. lib. 2. Guzzad. conf. 89. n. 5. & sub n. 13. vers. sed militat. & hac non verificatur in terminis nostris.*

- 39 Tertium autem fundamentum, quod adores succedebat a Statutu Florentino femininum exclusivo, ex pluribus removebatur, putabant enim Statutum hac sola ratione conditum fuisse, nempe ut conservaretur favor agnationis per masculos, & ab hac unica, & sola ratione conservanda agnationis, licet non expressa, argui posse videbatur eis, secundum *Conf. conf. 334. lib. 1. Alexan. conf. 89. num. 6. lib. 6. Dec. conf. 333. colum. 4. vers. 4. & ultimo. Brui. in tract. quod statutus masculis artic. 3. n. 15. 16. & 17. Lauro. de Palatii in tractat. extat. femininum n. 136. Decian. conf. 31. num. 85. lib. 1. Et quod testator censetur voluisse se conformare cum dispositione Statuti tradunt Doctores in l. *heredes mei* §. cum ita ff. ad Trebell.*

- 41 Sed respondebatur primo, quod huiusmodi conjectura, quod testator voluerit se conformare cum dispositione Statuti levis est, & de facili ab eis recedat, ut firmat *Gravet. confil. 180. num. 2. idemque probat Alciat. conf. 632. n. 1.*

- 43 Secundum dicebatur, quod ratio conservandae agnationis in eo Statuto non est finalis, & previa, ita quod ex alio Serventis moveri non poterit, sed est tantum motus, & impulsiva, ut per *Aret. conf. 17. num. 3. nam qui vult dicere esse unicam rationem in Statutu tenetur probare, cum plures praesumantur Alciat. in pr. regul. praesumpt. 24. Grat. conf. 26. n. 30. Ancher. Jun. quaff. 66. num. 13. p. 2. Guzzad. conf. 104. n. 19. Jafon in l. §. servi verbi C. de manub. Alex. in l. §. constante ff. solut. matrim. & Statutum Florentinum vocat etiam femininus in certo casu, ut ibi est videre. Et in puncto Statuti Florentini, quod non sit sola, & unica ratio favor agnationis tenet *Lapus allegat. 101. quem refert, ac lequitor Decian. conf. n. 175. lib. 1.**

- 45 Tercio dictum fuit, quod ubi ratio agnationis non refertur expressa, sed tacite ex conjecturis colligitur, ut in casu nostro, quod tunc a tali ratione tacita, & conjectura non licet arguere ad exclusionem eliciam personae, quae in dispositione, & propria verborum significatiune comprehenditur, ita post *Bart. in l. liberorum in fin. ff. de verbis. significat. tradunt Alex. confil. 80. num. 7. lib. 1. Paris. conf. 41. n. 73. & 82. lib. 2. Socin. Jun. confil. 23. num. 14. lib. 3. Hieronym. Gabr. confil. 97. n. 33. & seq. lib. 1. Dec. conf. 187. n. 7. idem Gabr. conf. 100. n. 33. lib. 2. Menoch. conf. 243. n. 9. novissime Honded. conf. 37. n. 67.*

- 46 Quare, & melius resolutum fuit obiectum de quo supra, nempe quod procedere poruisset si forma per remotiones in octavo gradu exclusi ab intestato fuisset. Quo circa cum hoc non sit verum in proposito, dubio procul ipsa admittenda est ad hereditatem descendit, & facile deficere conditionem fideicommissi, ut in terminis respondeat *Alex. conf. 38. n. 6. lib. 6. Dec. conf. 679. vers. circa secundum. Jafon conf. 142. n. 29. vers. sed in casu lib. 2. Raia. conf. 124. n. 5. & conf. 241. n. 10. lib. 3. & conf. 93. n. 16. lib. 2. Carr. conf. 202. sub n. 11. & conf. 230. sub n. 7. lib. 3. Cephal. confil. 45. n. 23. Socin. Sen. conf. 55. n. 1. vers. sed insolentes lib. 1. Socin. Jun. conf. 158. n. 50. lib. 3. Curt. Jun. conf. 40. Mantici. de conjest. ultim. voluit. lib. 11. tit. 14. n. 7. & ita alia firmavit *Rota Flaminia, de anno 1567. die 28. Aprilis*, sequitur novissime *Pedrach. conf. 5. n. 149. & 150.**

Ultimo quod testator censetur voluisse se conformare cum dispositione Statuti, hoc non est undequaque verum, quia non habet locum hac conclusio, quando Statutum non resistit, nec est exclusivum femininum in totum, quo sine casu testator praesumitur se conformare cum dispositione iuris communis, ita *Belton. conf. 7. num. 8. Alb. conf. 7. n. 27. Decian. conf. 1. n. 124. lib. 2. Riminid. Jun. conf. 187. n. 3. Paris. conf. 115. n. 111.*

Ad ultimum argumentum, in quo non modicum factum fuit fundamentum pro parte adorum, oempe quod sicut testator ad bona emphytheutica vocaverat solummodo masculos, & non feminas, quae expressis exclusis esse voluit, & sicut in divisione bonorum promissit, & sine distinctione aliqua divisit bona inter masculos, ita etiam censendum erat, quod voluerit verisimiliter feminas a bonis fideicommissi suppositis excludere, cum una, & eadem determinatio respiciens plura determinabilia debeat utrumque pariter determinare ad l. *jam hoc iure ff. de vulgar. & pupill. nam & si de hoc casu interrogatus fuisset testator verisimiliter idem disposuisset, ergo pro disposito haberi debet argum. l. sole factum §. fin. ff. de pectis.*

Hanc obiecto, seu dubitationi occurrere posse nobis visum est ob rationis diversitatem inter unum, & alterum casum, idem enim testator exclusit feminas a bonis emphytheuticis, quia disconvenit habiles ad huiusmodi emphytheutism secundum *Jen. Andr. in rap. potuit extr. locat. ubi locat. mulieres enim non possunt pro debito detineri, quo casu Ecclesiis pati posset damnum, ut ibi per Jofon. Andr. sequitur Jafon in l. 3. C. de bonis emphyt. quod secus est in bonis fideicommissi suppositis, in quibus militat diversa ratio, quae sit, ut non habeat locum dispositio dictae l. *jam hoc iure ff. de vulg. & pupill. ut ibi per Jafon, & alios.**

Nec valet argumentum illud, testator non potuit, nec voluit relinquere bona livellaris, seu emphytheutica feminis, ite quoque noluit relinquere bona fideicommissaria, quia ista dicitur conjectura unica, & hominis, non autem legis, & dicitur imaginabilia, quod attenditur ad l. *jobemus C. de testam. l. quidam cum situm, ubi Bald. ff. de hered. instit. Rimin. Jun. conf. 544. num. 15. Ultra quam quod, idem testator a bonis emphytheuticis exclusit feminas, quia eis resistebat investitura, cum Dominicus senior bona praedia conduxerat pro linea masculina, ac pro descendenti-bus masculis tantum, non autem pro feminis, militat ergo diversa ratio in aliis bonis, de quibus ad liberos disponente potuit ipse testator argum. l. in re mandata C. mand. nam hodie cum agitur de exclusionem filiae a bonis paternis propter agnoscos longo gradu distantes, non ita de facili admit-tenda venit exclusio, nisi evidentiissime valentes fideicommissitenti probetur, ut plene habetur ex relatis per *Molin. in tract. de primogen. Hispan. lib. 3. cap. 4. sub n. 27. & 32. & 37.**

Insuper noimadvertendum esse censuimus, quod ex rationibus supra deductis, & allegatis constare videtur, quod adores nati intertaverint iudicium contra praesentam Dominam Marietram, cum ipsa dicatur in omnem eventum de vocatis, & comprehensis in dicto fideicommissi. Quibus additur, quod in concursu conjecturarum pro utraque parte concurrentium illae, quae pro se habent proprietatem verborum praefertunt conjecturis contrariis, ut per *Grat. conf. 62. n. 34. & seq. lib. 2. Mantici. de conjest. ultim. voluit. lib. 11. tit. 17. n. 22. sine mulier habebat proprietatem verborum pro se, quo sit, ut manifestae conjecturae requirantur, ubi agitur de*

- rar de conjectura mente testatoris contra ejus verborum significationem, ut per *Cephal. conf. 419. n. 64. & conf. 459. n. 74.* non conjectura quibus inducitur fideicommissum debent esse legia, & non hominis secundum *Corn. conf. 230. col. 5. num. 7. lib. 1. Paris. conf. 41. n. 37. lib. 3. Cephal. conf. 437. num. 36. & qui eas allegat debet probare, & quod hoc concludentes, & necessaria *Jafon. consil. 228. col. 3. vers. quartum fuit lib. 2. Decian. conf. 59. n. 12. lib. 2. Botta. conf. 51. n. 71. cum seq.* similiter una sola conjectura non sufficit ad induendam contemplationem agnationis, ut in specie tradit *Bern. conf. 112. n. 22. & 27. lib. 2.* nec dici potest, quod regula illa, quæ non profertur singula, anita juvant, locum habeat in casu nostro, quia licet conjectura fieri solet manifesta voluntas testatoris *l. licet Imperator ff. de legat. 1. cum notis* immo oportet tamen, quod sint urgentes, & non leves, *59. ex frigide teste Cephal. conf. 46. n. 12. & in proposito de quo agitur, inquit Paris. conf. 35. num. 27. lib. 3.* tunc conjecturas prodelle, quando utaque de per se effect prodelle, idem probat *Socin. conf. 35. n. 26. & 27. lib. 3. Rolan. conf. 43 sub n. 19. vers. nec dicitur lib. 4. Decian. conf. 5. n. 114. lib. 1. Pedrach. conf. 5. n. 8. & conf. 38. n. 34.**

Uterius quando questio propofita esset dubitabilis, cum ex jura dictis videretur reddi elatissimi, attamen in dubio judicandum est contra illum, qui petit fideicommissum ex inscriptis.

61. Primo quia regula stat pro forma, quæ venit appellatione descendendum, & in dubio judicandum est pro eo, pro quo adest regula, ut per *glor. in rubr. de regul. jur. in 6. Dec. in l. 1. vers. unde ff. de regul. jur. & in conf. 498. num. 5. & conf. 352. n. 4.*

62. Secundum cum adores sententia contra regulam, & deducant limitationem voluntatis contrariæ testatoris, ipsa incumbit onus probandi talem limitationem concurrere, atque in dubio judicandum est interpretatio contra probantem, etiam si effensus ut materia favorabilis, ut per *Alex. consil. 152. col. 1. lib. 5. Dec. in l. in contrahendo n. 1. ff. de regul. jur.*

63. dabitur enim probatio non relevat probentem *l. non hoc, ubi omnes, C. unde cognati.*

64. Tertio in dubio judicandum est pro eo, pro quo concurret regula negativa, & contra regulam affirmativam, prout in terminis nostris hanc rationem considerat *Des. conf. 567. n. 2. & 3.* ut forma stat pro negativa non adeste fideicommissum, substituitur verò pro affirmativa.

65. Quarto in dubio judicandum est pro ea parte, quæ reducit rem ad jus commune juxta notata in *l. si quando C. de inst. testam. l. 2. Cod. de nexal. action. in cap. cum dilectis extr. de consuetud.* sed opinio nostra reducit rem ad jus commune, ut filia succedat patri, & non sit deterioris conditionis femina, quam masculus *l. maximum vitium C. de lib. prateriti. ergo &c.*

66. Item pro possessore in dubio est judicandum, quando etiam per rationes forent pares *§. commodum inst. de interdict. §. reinenda eod. tit.* sed filia tamquam hæres scripta possidet, jure igitur merito pro ea judicandum est.

67. Quinto pro reo in dubio judicandum venit cap. cum fuit partium jura extr. de regul. jur. in 6. etiam si probationes adores in aliquo excederent probationes rei, secundum *Alb. in cap. ex litteris de probat. glor. in cap. Clerici 81. distict. Dec. conf. 564. col. 1.*

68. Sexto in ambiguis pronuntiandum fideicommissum non exare, præsertim si liquido non constat indiam esse favore agnationis *Corn. conf. 186. n. 11. lib. 3. Socin. conf. 113. num. 17. lib. 1. Dec. con-*

fil. 593. n. 5. & conf. 567. in princ. Aymon. conf. 190. in fin. Decian. conf. 1. n. 166. lib. 2.

Ultimo in dubio judicandum est pro his, qui tradant de damno evitando contra tradentem de lucro capiendo *Rayn. de Porcibus inter conf. Signor. conf. ultim. n. 5. Ju. de Amis. conf. 11. num. 3. Menoch. conf. 4. n. 12.*

Præterea non fuisset etiam frustratorum discutere an in terminis nostris adeste fideicommissum recipiendum per doctrinam *Saly. in l. quæres C. de fideicommissum, quo loci inquit, quod si plures eorum redes sine prohibiti alieure non inducitur ioter eos fideicommissum recipiendum, cum quilibet censetur prohibitus alienare partes suam gratia liberorum suorum, ad quos post mortem res est perventura, & *Salycetum* fecuti sunt multi, quos referendo sequitur *Menoch. conf. 489. n. 5. & in fortiori casu, in quo testator hujusmodi formula verborum usus fuit, ut testator noster, non adeste fideicommissum passivum consulauit Socin. consil. 69. n. 2. vers. quibus tamen lib. 3. & conf. 504. num. 2. vers. capio eod. libro. Socin. conf. 81. n. 12. & 13. lib. 3. Paris. conf. 87. n. 25. lib. 2. Rolan. consil. 101. n. 2. & 3. lib. 2. Menoch. conf. 376. num. 11. & dano, quod adfuisset, illos descenderet per decedentem ultimi defuncti cum filia femina ad *l. cum avus ff. de condit. & demonstrat. l. cum autem ff. C. de fideicommissis. l. generaliter §. cum autem C. de institut. & substitut.***

Potest etiam dubitari, an fideicommissum indatum fuisset in casu contraveniens tantum, ut seu in casu mortis ad litem tradita per *Osoli. decis. 50. & per Rimin. Jun. conf. 531. per tot. & consil. 279. n. 4. cum seq. situ. conf. 6. num. 26. Beret. conf. 18. Paul. de Monte Pieu conf. 82. per tot.*

Nec vis aliqua fieri poterat in verbis illis — *perpetuo, semper, & in infinitum* — de quibus in testamento de quo tractatur, quia eiudem sufficienter respondetur per *Rot. Rom. decis. 230. n. 4. p. 2. in avvisis*, ex his namque omnibus satis credimus iusticiari posse nostram sententiam, saltem ut causa ob ejus probabilem difficultatem transmissi poterit ad Dominos Trece Judices, qui secundum eorum peritiam, insignemque, ac eminentem doctrinam dubia insurgentia examine peritiam.

Pompejus Contarini.

ADDITIO.

ARGUMENTUM.

Posita regula, quod appellatione filiorum veniant femine, expenduntur principiores conjecture pro recessu addæc solitis, & enumerantur casus, in quibus non operantur. Feminarum subsidia vocatio in quo fundetur, & masculorum prælatio, an & quando intelligenda sit in qualeslibet lines, vel de lines ad linesum.

SUMMARYUM.

1. Filiorum appellatione veniunt femina.
2. Sicut veniunt appellatione descendendum.
3. Et pro recessu conjectura debent esse urgentes, & specificæ.
4. Talis non reputatur exclusio propria filia, vel favoris testatoris, ubi inter eas, & anteriores feminas adit ratio diversitatis.
5. Diversitas enim, si filia esset exclusio velut dote, vel verò legatum uterius feminis.
6. Intelligi si ratio exclusionis consistet in ipsa dote, sicut si in favore masculinum.

- 7 Et ex quibus hoc dependendum.
- 8 Declara ut favor masculinum, ut existentibus, non sit deductibilis ad alias feminas, masculinis existentibus.
- 9 Provisio specialis quoad feminas arguit testatorem in vocatione filiorum intellexisse de solis masculis.
- 10 Limita ut eandem vim non habet provisio legis ex Auth. res quæ.
- 11 Simili si legatum scilicet esset in casu diverso ab eo, quo fideicommissum testatum fuit.
- 12 Contemplatio agnitionis per recessu a regula placet, et consideranda probari debet.
- 13 Maxime in fideicommissis a femina instituto, qua edisse non præsumitur proprium sexum.
- 14 Amplius etiam fideicommissum non foret aliud fideicommissum, sed passivum.
- 15 Item amplius ut sufficit qualibet feminarum minorum.
- 16 Item non dicitur contemplata agnatio, si testator vult clericis, ubi iuratus fuit apud eam conservandum.
- 17 Nec si agnatorum substitutio sit simplex, & absoluta, sed incerto cunctis commissio.
- 18 Nec si testator, expressis qualitatibus legitimis, et similibus, masculinitatem nunquam meminit.
- 19 Item si in libera facultate hereditatis dimiseris bonam, & licita sit alienatio in extraneos, quamvis solum vite duravit alicuius.
- 20 De comprehensis indolentibus vult agnitionis remissio.
- 21 Femina non sit capax agnitionis artificialis.
- 22 Masculinitas erit personæ, & non gradus adjectum non censetur repetita in diversis personis, & diverso gradu.
- 23 Amplius ut hoc procedat etiam de dispositiva ad eandem aliam, ubi conditionalis constituit diversas personas, non adjectis distinctionibus relativa, & desinit contemplatio agnitionis.
- 24 Fortius si inter nomen, & aliud gravis personarum diversa mixta ratio.
- 25 Affigatur diversitas inter substitutionem fratris, & nepotum, & fratrum filios, & filiorum.
- 26 Item inter substitutum cum feminis, & ejus si in nomen, vel transmissum ad extraneos familia, & vocationem filiorum masculinam, & propria familia.
- 27 Item inter dispositum conceptum pro solis masculinis, & conditionalem indefinitum continentem omnes filios.
- 28 Item si ex contextu reseruet quædam segregatam vocationem masculinam, & feminarum.
- 29 Vel si alia fuerint adjecta qualitates, & sola masculinitas omisa.
- 30 Masculinitas repetita difficultas admittitur, ubi dicitur contemplatio agnitionis.
- 31 Item si agitur de diversis dispositivis ratione rei, non proprio verbo, & separata ab ea, a qua repetitio vult extendi.
- 32 Vel si quas masculinitatis adjecta fuerint demonstrativa, & occasione transgredi ad dispositionem loquentem de feminis ab illa loquente de masculis, & contra.
- 33 Difficilius ut supra verificari possit in ordine succedendi, & in aliis qualitatibus legitimis, ubique necessitate repetendi masculinitatem.
- 34 Et ad id referretur, vel si ita succedat solutum tentatur.
- 35 Vel si sublegetur non mentio descendendum, & commune vocabulum, sed dicitur in infinitum pro equali portione.
- 36 Vocatio substituta feminarum oritur ex verbo communi, ex masculinitate verbis, vel voto agnitionis prædicta masculinam.

Item. I.

- 37 Et hoc fideicommissum admissa centenis mentis testatoris fideicommissi perpetuitatem exceptantibus.
- 38 Limita si fideicommissum sit strictum, & rigorose agnatum, vel prædict masculinum, & de iuribus.
- 39 Preceptum, quod masculis s. minis præferantur probat feminarum substitucionem admittentem.
- 40 Prædictio a masculorum ad intelligenda sit restrictive in qualibet linea, vel femina sit adstrictenda in tantum defectum remissio.
- 41 Appelatione filiorum veniunt femina etiam in fideicommissis ordinatis per alios inter vivos gratuitos, & benevolos, uti sunt demeritæ meritis hereditatis.
- 42 Conformitas præsumpta cum Statuto feminarum exclusivum quando feminarum admisionem ex verbo communi non impedit.
- 43 Beneficium l. cum avus ff. de con. & dem. au feminis impeditur a Statuto feminarum exclusivum.
- 44 Incapacitas feminarum succedendi in bona emphyteuticis in hereditate reperta, an paritas eorum exclusivum etiam ab aliis conditionibus, ubi ad utraque sub communi filiorum nomine vocata sint.

Appellatione filiorum veniunt femine Rota Senen. decis. 38. n. 1. inter impetratos coram me, & Rota Fiorentina decis. 14. n. 2. & seqq. decis. 107. n. 3. & seqq. pariter coram me, & infra in Fiorentina Fideicommissi del Brio 15. Septembris 1681. n. 1. coram Finetto & in Germanianis Fideicommissi de Cepprellis 11. Martii 1718. n. 65. coram D. meo Audit. Urban. in Fiorentina Fideicommissi de Bernighelli 10. Septembris 1723. n. 2. & plurib. seqq. coram Dom. meo Audit. Calderon. Rota Rom. post Consul. ad Statut. Urb. decis. 119. n. 15 & seqq. apud Terre var. tom. 2. miscell. par. 1. tit. 12 decis. 3. n. 2. fol. 587. & in Romana Fideicommissi de Goris 17. Novembris 1698. G. nihilominus cor. Molin. & in confirmatoria apud Calderon. post resolut. 77. n. 62. & in Romana Fideicommissi de Palazzoli 18. Aprilis 1704. G. paritatio, & seqq. cor. Mota, & in ejus confirmatoria 4. Julii ejusdem anni G. tantum minus, & seqq. & in eadem causa 5. Decembris ejusdem anni, sed per tot. cor. eod. in Spoletana Fideicommissi 26. Jun. 1716. G. & quandoquidem cor. Crispo, & in eadem Spoletana super re iudicata 20. Martii 1722. G. et sane cor. Revocatis de Gamabier.

Sicuti veniunt appellatione descendendum Rota Senen. decis. 32. n. 1. & seqq. decis. 38. n. 1. & seqq. cor. me. Rot. Florent. decis. 1. n. 2. decis. 14. n. 2. & seqq. pariter cor. me apud Palm. Nepos decis. 427. n. 16. tom. 5. & infra in Petrosamben. Fideicommissi 11. Aprilis 1690. n. 14. cor. l'entsein. Senior. & in Florentina a Du centenis de Bonacursi 11. Septembris 1705. n. 1. cor. de Nibibus. Rot. Rom. post Card. de Luc. in Mantisi. lib. 10. decis. 25. nom. 8. post Terr. de Pall. futur. success. in Mantisi. decis. 9. n. 5. in Interamnen. Juris Nominandi 12. Decembris 1718. G. quoque possit cor. Curio, in Alesio Fideicommissi 11. Januarii 1723. G. ratio, & 14. Junii ejusdem anni G. denno cor. Ratte, & in Faventina Montemartini 31. Januarii 1724. G. promissa ius eodem.

Et ab his regularibus conclusionibus, ut recedi valeat conjectura esse debent urgentes, specifice, & tales, ut iudicem funderent ad credendum, quod testator neglecto verborum communium significato de solis masculis fecisset Altinar. ad Runt. cons. 26. n. 16. tom. 1. Masf. consil. 260. nom. 92. & 93. Giracch. disp. 2. n. 14. Altogr. Jun. contrav. 38. n. 4. Palm. Nep. alleg. 61. n. 8. alleg. 62. n. 9. alleg. 63. n. 13. Eminenti. de Lat. de fideicommissis.

I i

disf. 102. a. 5. *Rota Nitra* decis. 14. n. 5. coram me, & in dicta Florentina *Donatus de Bonacursi* n. 2. & 1793. & in dicta *Gemellaro*, *Fideicommissi de Caprellis* a. 66. *Rot. Rom. post de Luc. lib. 10. dec. 24. a. 4.* & post eundem in *Mauris*, lib. 10. dec. 3. a. 5. apud *Torr. var. dist. decis. 3. num. 5.* in dicta Romana *Fideicommissi de Gori* §. hoc autem, & in confirmatoria apud *Carden.* a. 63. & in citata Romana *Fideicommissi de Palazzoli* 18. Aprilis 1724 §. *questio*, & seq. & 5. Decemb. ejusdem anni §. *etiam*, & seqq. cor. *Mito*, in *Assi* *Fideicommissi* 11. Janu. 1723. §. *quis ad evertit idem cor. Ratto*.

Hæcmodi autem non exilimavit *Rota* cognoscens, quæ in hypothese prædictæ decisionis concurrebant, & hæc prima dubia ab exclusionem propria filiarum, vel sororis tutoris passim relicta, maxime ubi inter excludas, & ultiores feminas aliquæ possint considerari. Versutius ratio, quæ argumentum destruat majoris proximitatis, seu disclusionis Odd. decis. 46. n. 71. qui de sententia *Rotæ* nostræ testatur, *Atque* *Sen. conf. 83. a. 50. volum. 2. Spad. conf. 350. n. 3. tom. 2. dist. 314. sub num. 3. tom. 3. Atque* *Sen. contrav. 97. n. 41. Maij. cor. fult. 260. ann. 119. Mastr. de consuet. lib. 6. tit. 11. n. 10. Eminentijs de Luc. de fideicommissi, d. furt. 47. n. 10. Torre de majorat. par. 1. cap. 37. a. 36. Rota nostra in Florentina *Prælegati* 19. Augusti 1678. n. 24. & 25. coram *Ilavomano Palma*, & in Florentina *Fideicommissi de Giachis* 30. Septembris 1701. n. 4. & seqq. cor. *Farfetta*, infra imp. incens. *Rat. Rom. apud Torre varior. dist. decis. 3. num. 11. & 12. in dicta Romana Fideicommissi de Gori* 17. Novemb. 1698 §. *quantum*.*

Quemadmodum esset si filie exclusæ fuerint relicta dote, nil autem legatam ultioribus feminis *Grynck. d. furt. 2. n. 19. v. f. c. magis. Atque* *Sen. conf. 83. num. 51. lib. 2. Mauris. de tuit. lib. 11. tit. 14. n. 6. de Luc. de fideicommissi, dist. 38. n. 23. versif. ad idem a. Rota nostra in dicta *Petrusfanten. Fideicommissi* 21. Aprilis 1690. n. 16. *Rat. Rom. apud Torr. var. dist. decis. 3. n. 13. post de Luc. de fideicommissi, lib. 10. decis. 24. a. 6. in Romana Fideicommissi de Gori* 17. Novemb. 1698. §. *tum quoque*, & in eadem causa 9. Maij 1701. §. *quidem cor. Asfeld. in Spel in a Fideicommissi* 16. Janii 1716. §. *in a quo cor. Crispo*, & in eadem causa *saper re judicata* 20. Martii 1723. §. *pro ut ad suadendum cor. Rovante de Gamaches*.*

Quod intelligi si ratio exclusionis posita esset in ipsi dote, secus si est simpliciter concomitator exclusionem, & postulata causa non admittenda filiarum faustis favor masculorum, ut recedendo a d. eius egregie ponderavit *Rat. post de Luc. de fideicommissi, dist. 35. n. 6. & decis. 26. a. 9.* ubi ex quibus hoc deprehenditur, & statuit *Rat. nostra in dicta Florentina Fideicommissi de Giachis* cor. *Farfetta* n. 7.

Sed etiam ubi consideratos esset favor masculorum, cadit adhuc iurissima differentia inter filiam exclusam, & ultiores feminas, scilicet masculis non excludendis, possim enim contingit, ut illis extraneis ad eorum majus commodum, & ut plangunt hereditatem consequi possint, excludantur proprie filiarum, quod postea illi defectus non est deducibile ad illas feminas cessata causa exclusionis, sicut advertunt *Cassald. consult. 62. n. 17. §. nec refutatur. Palm. alleg. 215. a. 35. Rota Senen. decis. 38. n. 10. cor. me. Rota nostra in dicta Florentina *Donatus de Bonacursi* num. 48. & 49. *Rat. Rom. post Consilia. ad Statut. Urb. decis. 119. a. 18. in recitat. decis. 133. num. 24. & 25. decis. 9. tom. 1. decis. 67. n. 15. par. 28. & in dicta Spoleatina Fideicommissi super re judicata* 20. Martii 1723. §. *casum quæsum cor. Rovante de Gamaches*.*

Nulla autem esset differentia si omnibus legatum idem esset, quomodo ex speciali provisione favore læminarum pateret testatore diffinitio sexum a sexu, & vocando filios intellectus de filiis masculis, licet quibus masculinitatem d. *senet Baldace. ad Ramon. consil. 16. num. 5. lib. 1. Prætor. consil. 25. n. 63. Atque* *Sen. conf. 59. num. 30. lib. 2. Altimar. ad Rot. conf. 26. n. 6. & 27. lib. 1. Cues. refel. 237. a. 2. versif. cum eum. d. Rota consil. 69. ann. 154. & 155. Memb. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 84. n. 9. Peregrina. de fideicommissi 11. 24. 25. Molin. de primogenit. lib. 3. cap. 5. n. 55. *Fosar. de subtilitat. quest. 311. n. 95. Torre de majorat. par. 1. cap. 37. n. 248. Modern. Fredian. de fideicommissi, dist. 8. num. 29. 30. & 31. Rat. in recitat. decis. 201. num. 2. decis. 217. n. 2. decis. 432. sub n. 3. par. 2. decis. 215. n. 3. par. 6. cora a *Baratt. decis. 721. n. 4. coram linear. decis. 126. a. 31. cor. Cerr. decis. 98. num. 13. cor. Dumon. decis. 648. n. 15. incite noster. Præst. Thoma: della Gherardista in Florentina Fideicommissi de Nizi de anno 1701. infra imprim. Rota nostra in Florentina Fideicommissi 17. Aprilis 1700. n. 33. cor. *Prætor. Sen. inf. imprim.****

Non tamen sufficeret ad absolutum omnium læminarum exclusionem provisio, quam in fideicommissis ascendentibus etiam precipiendo dispositione hominis lex ipsa inducit, ut scilicet finem in subsidium, & deficientibus alijs bonis fideicommissi docerentur, cum eis casus extraneos ad omnes non extendibiles juxta deducitur per me *decis. Florent. 14. n. 6. & 7.*

Quemadmodum etiam si legatum factum esset non in casu, quo fideicommissum relictum fuerit, sed in alio diverso, ut contrariis consuetudinibus *Rota in recitat. decis. 60. a. 10. & 11. par. 10. & lib. habetur in dicta Florentina Fideicommissi de Tota num. 22. & seqq.*

Alteræ præmissarum regularum limitatio, quæ uti casui inapplicabilem hic *Rota* non requirit, est contemplatio agnationis, fratris quidem ædificationis feminarum, sed ubi eis ipsas indistincta vocatio filiorum, & descendentium, plenè, & conclusenter agnationis votum probari debet juxta relatos per me *decis. Florent. 14. num. 17. post adlio Paulat. differt. 91. num. 81. Fredian. de fideicommissi, differt. 91. n. 81. Rat. ass. in citat. Florentina Denationis de Bonacursi n. 57. 58. & 59. in dicta Florentina Fideicommissi de Berzigheillis 10. Septembris 1723. num. 54. coram D. *maro Aud. Caldero*.*

Eoque difficilior fieret probatio, si agnitione de fideicommissio a forma instituto, quæ non præsumitur velle conservare agnationem, & olim prolequei suum sexum, ut in terminis ponderet *Dum. meat Aud. Caldero. refelut. 99. a. 11. Rota nostra apud me citata decis. 14. a. 18. Rota Romanæ in Personæ Fideicommissi* 20. Februarii 1715 §. *tantum validum*, & 8. April. ejusd. anni §. *quod prædict in fr. cor. Eminentijs de Luc. de fideicommissi, lib. 10. decis. 24. a. 18. Janu. 1723. §. quod si procedit cor. Ratto*, & 14. Janii ejusd. anni §. *non recedat cor. Ratto*.

Quomodo etiam fideicommissum non foret adhuc terminatum, sed passivè, quia forme præmordialiter vocatæ fuerint, & constitutæ sibi futurae succedunt, contemplatio exclusæ remaneat, quemadmodum in hypothese quæstionis nostre scilicet *Dum. meat Aud. Caldero. refelut. 99. a. 9. Cassald. consil. 99. num. 9. cum alijs per me. Rota in citata Florentina Fideicommissi de Berzigheillis num. 56. & 58.*

Et quod sufficiat quolibet feminarum mixtum *Eminentijs de Luc. de fideicommissi, dist. 36. sub n. 4. §. prima quæsum versif. quarto quia. Dum. Aud. Carden. dist. refelut. 99. a. 10. Rat. ass. det. 14. n. 19. cor. me.*

16 *cor. me.* & ultra ibi relat. in citat. *Florentina Donatio- nis de Bonacursi* num. 74. & in *dilla Gemina- na*. Fideicommissi num. 81. & in *dilla Florentina Fi- deicommissi de Bernigbelli* num. 57. Rot. *Romana in Bonacursi*. Fideicommissi de *Fischerius* 3. Decembris 1717. §. *extincta cor. Anselmi*. & in *Aversana Ju- risprudentia* 7. Decembris 1725. §. *et quomodo cor. Rituale de Gomachis*.

Tertia non contemplatur agnitionis conjectura est, si ubi sint juvenes, qui solum esse capta domorum, familiam conservare, testator iis omnia ecclesia vocet, & instituat, ut scribentes ambo pro familia in quidam *Romana Vinea*, seu Fideicommissi de *Monte*, dixerunt *Altograd. Jun. contrav.* 38. n. 19. & *sepp. Eminenti. de Luc. de fideicommissi. dist.* 42. num. 18. & inveniunt eorum scriptis decedit *Rota cor. Cerra desit.* 827. n. 11.

Quarta refutatur, ubi agnatorum absolutio non sit, & simplex substitutio, sed pendens, & incerto eventui commissa, si institutus decederet sine filiis, qui secundo casu fideicommissum expiaret juxta *consil.* 21. *Oldrad.* ita in nostra terminis admittit fideicommissum *Givoganni. lib. 2. respons.* 11. n. 33. *Manf. transult.* 94. n. 9 & 10. tom. 9. *Altograd. Jun. contrav.* 38. n. 26. *Eminentiss. de Luc. de fideicommissi. dist.* 42. n. 19. Rot. *nostr.* in *Florentina Fideicommissi de Cuccini* 29. Martii 1695. num. 8. infra imprimen.

Quinta esse potest, si ex testamento patet defunctum sollicitum fuisse in exprimendis qualitatibus, quibus praeferat volens vocatos, puta adiciendo quoslibet legitimatissimos, vel similem, masculinitatem videtur nunquam meminerit, in specie *Altograd. Jun. dist. contrav.* 38. num. 23. §. *altera effe- casissima*. *Rota in Romana Fideicommissi de Palazzi* 18. Aprilis 1704. §. *fortius quia cor. Mato*.

17 Sexta si in libera facultate haereditas dimiserit bona, & licet sit alienatio in extraneos, quantum solum vix durante alienantis, cum etiam hoc casu idem sequatur effectus per alienationem, qui sequitur per ademptionem fideicommissum, quod boni transierit ad alios familias, in puncto quaestiois nostrae *Givoganni. lib. 2. respons.* 11. n. 32. *Altograd. Jun. contrav.* 38. ex num. 27. ad 30. *Eminentiss. de Luc. de fideicommissi. dist.* 35. sub n. 4. §. *primus quid- am verbi. tertio quia*, & *dist.* 42. sub n. 13. *vers.* & *quarta quia neglexit*. *Rota nostr.* in *titat. Florentina Donatiois de Bonacursi* num. 72. Rot. *Romana cor. Cerra desit.* 827. sub n. 11. & in *Mantisi. ad de Luc. lib. 10. desit.* 3. n. 9.

18 Haec alia sunt ex conjecturis, quibus con- temptio agnitionis excluditur ad substituendam ad- missionem fideicommissum sub communi nomine, quae verò sint inducive voci agnitionis ad eam exclusionem, vide in *seff. addit.* Incertum illud in differen- tiam cadere potest, an successione fideicommissum idem praestet impedimentum agnatio artificiali, sicuti natura- lia, & quemadmodum decepta filia impossibile est a natura, ut forma ex alia forma sit agnata, ita artificialiter impossibile sit, de qua quaestione vide differentes *Cassald. consil.* 179. n. 6. & 9. de *Luc. de fideicommissi. dist.* 34. num. 10. & *sepp. dist.* 232. n. 4. *Bonde. col. add. legni.* 34. num. 37. 38. & 89. tom. 2. *Torro de majorat.* p. 1. cap. 25. §. 11. per *rot.* & *cap.* 38. §. 3. n. 51. 52. 56. cum aliis per *Rot. in Arimone. Fideicommissi de Buntis super immixtione* 20. Junii 1718. §. *cujus perra in su. cor. Fustaro*.

19 Idem professio feminis obsequium parit, ne fideicommissum agnitionis, fideicommissum masculinum, atque hoc casu disceptatio, quae contra feminas instituta fuit, tota est super repetitione masculinitatis, in qua quaestione celeberrae est diffi- dum *Abbat. & Aversa*, quos ultimi invaluit opi-

nio super exclusionem repetitionis, ut scilicet cer- tis personis, & uni gradui alijque non censetur re- petita in diversis personis, & diverso gradu, ut agendo de admissione fideicommissum scripserunt *Re- drasch. consil.* 30. n. 14. *Pajar. consil.* 66. n. 3. *Consil.* ad *Statut. Urb. adnot.* 36. artic. 3. n. 379. *Eminentiss. de Luc. de fideicommissi. dist.* 43. num. 4. *Torro de primogenit.* par. 2. cap. 25. §. 23. & 250. & *seff. de Luc. de fin. leg. lib. 2. artic.* 60. sub num. 5. §. *ut oblat vers. respondetur enim*. *Modern. Fradani. de fidei- commissi. differt.* 33. n. 15. 19. & 6. *Rot. Smer. de- cisi.* 38. num. 3. & 6. *cor. me.* & *luc. de hoc actum fuit in Florentina Fideicommissi de Tauerdis*, in qua pro familia sub communibus verbis comprehensa judicavit *Ursat. desit.* 13. num. 15. & *sepp.* & n. 59. & *sepp.* dissentiens ab aliis, quorum sententia, est apud *Palin. Nep. alleg.* 237. & *Ursati* opinio successi- vè approbata fuit, ut ipse in fine suae decisionis tes- tatur, revocata aliorum sententia, & juxta decisi- sa per *Ursati*, scribens dixit *Ridolph. allegat.* 11. num. 5. & *sepp.* paganismus in consensum *Altograd. Jun. contrav.* 94. de *Luc. de fideicommissi. dist.* 23. *Rota nostr.* in *Florentina Fideicommissi* 19. Augusti 1678. n. 11. & *sepp. cor. Flamin. Palin.* & in *Florentina Fideicommissi del Beo* 15. Septembris 1682. num. 4. & *sepp. cor. Fineto*, & in *Petrasanta. Fideicommissi* 11. Aprilis 1690. n. 17. & *sepp. cor. Venturini. Sen.* & in *Florentina Fideicommissi de Cuccini* 29. Martii 1695. num. 14. & *sepp. cor. Fineto*, & in *Florentina Donatiois de Bonacursi cor. de Nobiliis*, & in *dilla Geminiana. Fideicommissi de Cepparellis* num. 38. omnibus suo loco, & tempore impetitis. *Rota Rom. post Paulat. differt.* 91. *desit.* 1. n. 4. 5. & 6. *post Baldus. ad Ramon. tom. 2. desit.* 2. n. 5. & *sepp. post Constant. ad Statut. Urb. desit.* 119. n. 16. & 17. *post de Luc. de fideicommissi. lib. 10. desit.* 15. num. 4. *desit.* 16. n. 2. & in *Mantisi. sub. lib. desit.* 56. n. 8. & in *Romana Fideicommissi de Cerris* 17. Novembris 1698. §. *talit naturae cor. Molin.* & 17. Junii 1699. §. *quidquid cor. rod.* & 9. Maii 1701. §. *et ob id coram Anselm.* & in *Melroisana Fideicommissi* 21. Februarii 1710. §. *prout*, & 13. Junii ejusdem anni *cor. Privio*, in *Alina Fideicommissi* 11. Januarii 1723. §. *longi levioris cor. Ratto*, & 14. Junii ejusd. anni §. *ejusdem levioris cor. rodem*.

23 Et hae conclusio procedit etiam de dispositiva ad conditionem, ubi conditionalis continet diversas personas ab antecedenter expressis, nulla ad alios ditiones relativa, deestque purissima con- jectura contemplationis agnitionis *Ridolph. al- legat.* 119. n. 3. cum *sepp. Paulat. differt.* 91. ex n. 34. ad 37. *Rota. scilicet. cap.* 42. n. 20. & 27. *Manf. de consil. ultim. voluit. lib. 11. tit. 14. num. 10. Palin. Nep. alleg.* 231. n. 70. & 71. tom. 3. *Rota post de Luc. de fideicommissi lib. 10. desit.* 14. n. 12. *post Constant. ad Statut. Urb. desit.* 119. n. 16. & 17.

Fortius autem admittitur, ubi inter unum, & aliud personarum genus diversa militat ratio, qua- re magis uni, quam alteri fuerit adjecta *Ridolph. allegat.* 11. n. 9. *Summis. contrav.* 108. n. 4. *Palin. Nep. alleg.* 61. n. 16. *Altograd. Jun. contrav.* 68. num. 10. *Eminentiss. de Luc. de fideicommissi. dist.* 43. num. 5. *Palin. differt.* 95. n. 43. *Rota post eum desit.* 1. n. 7. *Rot. nostr.* in *Florentina Fideicommissi del Beo* 15. Septembris 1682. n. 6. infra imprimen.

Et quod attinet ad fideicommissum admissionem sub communi nomine, quamplurimae assignari possunt diversitates juxta varias casuum circumstan- tias, & primo inter substitutionem fratris, & nepotum, & institutionem filii, & filiorum, ut adje- cti in primo casu non censetur repetita in secundo, cum in primo tanquam erga collaterales alia ha- beri non solum ratio, quam familiae, & agnitionis, in alie-

in altero viget maior dilectio, & primaria ratio sit illa sanguinis Emendati. de Luc. de fideicom. dist. 43. num. 6.

Secunda inter substitutionem feminæ, & ejus filiorum, vel transiit ad extraneas familias, & vocatio filiorum masculorum, & propriæ familiæ, ut a masculinitate expressione in his, non liceat inferre repetitionem in aliis, cum io suis velle potuerit testator conservationem agnationis, cum in extraneis Palm. Nep. alleg. 61. sub n. 16. §. ratio autem. Ridolphus alleg. 11. n. 10. & seqq. Rot. Senen. decis. 38. n. 5. cor. me. Rot. Florent. apud Palm. decis. 427. n. 18. & in Florentina Prælegati 19 Augusti 1678 num. 16. & 17. cor. Flamin. Palm. Rot. Romanæ in Firmiana, seu Macerata. Immixtis 30. Januarii 1724. §. præterea vers. unde sit cor. Cerra.

Tertia inter dispositivum conceptum pro filiis masculis, & conditionalem indefinitè continentem omnes filios, ut scilicet a prima non bene arguatur repetitio in secundis, quia excludendo feminas a dispositiva, & solum masculis vocando collator concursus sororum cum fratribus, ut in conditione si sine filiis repetendo masculinitatem feminæ excluditur a portione proprii parentis in concursu cum patris patrelibus, ac cæteris innatoribus, quod legali præsumptioni, & ordinatae charitati repugnat Paulus. dist. differt. 91. n. 44. & super eodem casu Rot. post eam decis. 1. n. 8.

Quarta si aut substitutionem factam per verbum commune, & orriquoque sexus complexivum semper fuerit vocati masculi, non autem post probationem verbi communis, adeo ut ex contextu quædam resisteret segregato vocationem masculinam, & femininam, quas per repetitionem non licet confondere, ut dixi ego decis. Florentina 98. num. 19. & 20.

Si similiter fortis procedit conclusio de masculinitate non repetenda, ubi in parte, in qua adest omnino alia repetitio ad eadem qualitates, quarum particularis expressio adum non inconsumit demonstrat quod omnia, sicuti in proposito femininam, ut verius valentibus communis nomine Paulus. dist. differt. 91. n. 38. Rota noll. in dist. Florentina Donationis de Bonacursi num. 35. & 37. Rot. Romana in dista Romana Fideicommissi de Gori 17. Novembris 1698. §. quinto coram Molin. & 9. Maii 1701. §. quoque maxime cor. Ansaldo.

Pariterque difficultas admittitur masculinitatis repetitio, ubi deficit contemplatio agnationis Rota Senen. dist. decis. 38. n. 9. cor. me. Rota noll. in citata Florentina Fideicommissi de Cortiis 29. Martii 1695. n. 19. cor. Finetta, & in dist. Comitanen. Fideicommissi de Cepprellis n. 82.

Item si agatur de diversâ dispositiva oratione, recta a proprio verbo, & separata ab ea, a qua repetitio vellet extendi Palm. Nep. dist. allegat. 61. num. 15. Ridolphus. dist. allegat. 11. n. 6. Rot. dist. scilicet allegat. cap. 42. num. 25. Rota nostra coram Ursulo. dist. decis. 13. num. 28 & 29. & num. 60. in citata Florentina Prælegati 19. Augusti 1678. n. 12. in releta Florentina Fideicommissi de Concini 29. Martii 1695. num. 33. & 34. in super citata Florentina Donationis de Bonacursi num. 33.

Sicuti etiam si qualitas masculinitatis adjecta fuerit demonstrative, ut pota, quia præcedenter testator sermonem habuerit de feminis, & inde volendo transire ad dispositionem favore masculinam, eos necesse habuerit propria qualitate distinguere, ut erat casus in dista Fideicommissi de Jansari 1723. §. ultima, & 14. Junii ejusdem anni §. cum deinceps testator cor. Ratto.

Ubi autem concurret diversitas personarum graduum, & rationis non curatur de dictionibus re-

petitivis, & relativis ut supra quarum adjectio bene verificari potest vel io ordine succedendi, vel in aliis qualitatibus legitimis ubique præcisa necessitate masculinitatem repetendi Paulus. alleg. differt. 91. n. 156. Biniaristi. de Luc. de fideicom. dist. 48. n. 10. Rot. noll. cor. Ursulo. relat. decis. 13. num. 7. in dista Florentina Fideicommissi de Concini num. 27. in dist. Florentina Donationis de Bonacursi n. 43. & seqq. Rota Senen. dist. decis. 38. num. 7. cor. me. & in ibid. citat. Rot. Romana in Firmiana, seu Macerata. Immixtis 30. Januarii 1724. §. præterea vers. unde sit cor. Cerra.

Et solum ordinem connotare colligitur, seu solum qualitatem legitimam, vel si in alia testamenti parte appositæ sit ad tales effectus, & ita fundat solutum ratoris Rota Senen. relat. decis. 38. num. 8. cor. me. Rot. noll. in dist. Florentina Donationis de Bonacursi num. 46. vel si subsequatur hinc clausulam non marito descendenti, & con-

tinuat vocabulum, sed dictionem in infinitum -- per aequali portione -- Rot. post de Luc. lib. 10. dist. 21. num. 10. vel si in latitudine adhibita fuerit io substitutione masculinam, & femininam ab extraneo descendenti Rot. in dist. Firmiana, seu Macerata. Immixtis §. id quod certius cor. Cerra. Verum quatenus etiam fideicommissum sit agnaticum, & masculinum, adhuc verbum indifferens, & utramque sexum comprehendens aliud bene sciam feminis parit, ut per posterius comprehendatur; tota quippe materia subdistinguitur vocationis substantiatur in verbo communis, ex quo desumuntur feminis vocationem, ex qualitate verò masculinitatis, & voto agnitionis prælationem masculi, quasi per hoc potius suspensa dicitur succedendo femininam, quam ipsa sint exclusæ, vel si exclusæ dicantur, sint exclusæ comprehensive, quatenus nempe masculi existant, sicuti explicat Paulus. dista differt. 91. n. 76. Palm. Nep. alleg. 101. n. 22. & 23. & alleg. 214. n. 17. Ridolphus. alleg. 23. n. 9. Fredani. de fideicommissi differt. 16. n. 34 differt. 32. num. 38. Ansaldo. in addit. ad decis. 46. n. 28. Adit. ad Rot. in recent. par. 4. tom. 3. decis. 523. n. 124. & 125. Pitau. differt. hœtel. 14. num. 3. & 6. Rota post eam in Mantuana Beneficii cor. Ursulo n. 21 in recent. decis. 113. n. 4. & seqq. par. 9. decis. 170. n. 3. & 12. par. 14. dist. 205. n. 2. & seqq. par. 16. decis. 667. n. 9. par. 18. cor. Merita. decis. 804. num. 20. & seqq. decis. 890. n. 2. & 7. cor. Cerra decis. 65. n. 20. coram Regis decis. 72. n. 5. & seqq. cor. Caprar. decis. 588. num. 13. & per tot. Rot. noll. citat. decis. 14. num. 22. & seqq. decis. 15. num. 11. decis. 93. num. 14. & seqq. cor. me. apud Palm. Nep. allegat. decis. 427. n. 24. in Florentina Fideicommissi de Spinis 7. Februarii 1719. in terminis artium. num. 135. coram Domino mea Audit. Urban.

Non enim repugnat, ut agnatio limitatè consideretur, & in omnibus illis gradibus, in quibus masculi reperitorum, illis verò defectis potius quam fideicommissum expiret, & extingatur, progreditur ad feminas, & effectum magis proprio testatoris menti io illis daret, ea possibilia qua datur perpetuitate, ut rationem omnes supra relati, & in specie Ansaldo. in addit. ad decis. 46. num. 25. Thor. var. tom. 1. tit. 2. quæst. 20. num. 30. & de primogenit. cap. 25. §. 10. num. 138. & seqq. Rot. in recent. decis. 133. n. 10. & seqq. par. 9.

Tota repugnans est, & hoc sufficit etiam pro concelatione contrarium autoritatem, si fideicommissum sit stricte, & rigore agnaticum, vel præcise masculinum, ita ut verbum communis suam indifferenciam amittat, & ita deficit extremum præsumptum implicitè vocationis ad subsidium admissionem necessariam Altag. ad. tof. 80. n. 99. lib. 2.

lib. 2. *Torre* var. 1901. n. 2. *quasi* B. n. 2 d' *Luc.* de *jur. patronat.* dist. 28. n. 8. *Piton* discept. *Eclis.* 14. ann. 13. *Rot.* in dist. *Monasterii* post eam ann. 18. & 20. & cor. *Cerro* decis. 65. n. 23. & *segg.* post de *Luc.* de *testam.* lib. 9. decis. 43. n. 13. de *fideicommissis* lib. 10. decis. 33. n. 6. in *Benoniens.* *Fideicommissi* de *Beninis* 8. *Moti* 1711. §. *validitas* cor. *Ansaldo* in *Ferrariens.* *Fideicommissi* 14. *Aprilis* 1711. §. *missum* urgente cor. *Lauensis* & 19. *Junii* 1714. §. *absque* eo quod cor. *Aldrovand.* *Rot.* nifi. apud *Palm.* *Nep.* decis. 194. n. 46 & 47. ad fin. & decis. 488. n. 27. 28. & 19. & in *disla* *Flourentina* *Fideicommissi* de *Spina* in 3. artic. n. 139. & *segg.*

Ceterum ipsa iustitiae expressio, & preceptum, quod masculi feminis preferantur, hoc inquam probat eorum subsidiarium vocationem, cum in ea supponatur tanquam subiectum, in quo praescribitur ordo Emimentis de *Luc.* de *fideicommissis* dist. 102. n. 11. *Rot.* in *revent.* decis. 152. n. 1. & *segg.* per. 6. cor. *Zarat.* decis. 19. n. 8. cor. *Caprar.* dec. 340. n. 9. & decis. 588. n. 18.

Ex hac verò demandata prelatione, vel ex iustis ob contemplationem agnitionis altera subalterna exoritur questio, an masculorum prelatio intelligenda sit discretive in quolibet linea, ita ut quando feminis sunt de linea admissa preferantur masculis aliarum linearum, vel solum admittebantur sicut in omnium defectum, de quo articulo vide plene tradentes *Dem. meum* *Aud. Calderon.* *resolut.* 63. *nom.* 6. & 7. *Banden.* *miscell. jur. docum.* 73. *nom.* 7. ubi plurimi. *Manf.* *consult.* 218. *nom.* 7. *consul.* 119. n. 7. & *consult.* 220. n. 33. *Torre* var. *tit.* 2. *quasi* 20. n. 29. & de *primogen.* p. 1. cap. 25. §. 7. *Rot.* *nifi.* apud *Palm.* decis. 426. n. 48. & plurib. *segg.* & decis. 14. n. 25. & *segg.* cor. *no.* *Rot.* *nom.* apud *Calderon.* *dist.* *resolut.* 63. n. 20. & *segg.* post de *Luc.* de *fideicommissis* decis. 28. n. 13. & *segg.* apud *Palm.* decis. 480. n. 10. in *Benoniens.* *Fideicommissi* de *Urbs* 26. *Martii* 1708. §. *absque* eo quod *revent.* *Motia* in *Ravenenn.* *Iulii* *Camilli* de *Ablesis* 9. *Aprilis* 1710. §. *quidquam* cor. *Crispo.* in *Eugubina* *Fideicommissi* 19. *Januar.* 1714. §. *præter* cor. *red.* in *Ferrariens.* *Immensis* seu *Fideicommissi* super *Prædial* *delle* *Piane* 4. *Martii* 1720. §. *qua* cum *ita* cor. *Cerro.* in *Nate* in *Fideicommissi* 5. *Martii* 1725. §. *ubi* in *omnem* *casum* cor. *eodem.*

Hoc unum nota in questione in masculinum continet femininum, quod opinio affirmativa in ultimis voluntatibus receptissima, procedit etiam in fideicommissis, aliisque actibus ordinatis inter vivos, qui actus æque gratuiti sint, & benevoli, quemadmodum sunt donationes merè locative, & in quibus agitur de nudo ordine successione, ubi quoque quod fideicommissitensis interstiti vocabuli significationem esse locum, vel stridam, lude *Episcopus.* *Rot.* *solus.* cap. 20 *nom.* 5 & *segg.* *Emimentis* de *Luc.* de *fideicommissis* dist. 38. n. 5. *Rot.* in *res.* decis. 33. n. 15 & *segg.* per. 12. *Rot.* *nifi.* in *Flourentina* *Donationis* de *Medici* 15. *Septemb.* 1682. n. 1. cor. *Florent.*

Tertio coniectura per *Rotam* nostram expensa est confirmatio cum Statuto femininarum exclusivo, quod quando femininarum admissionem non impedit, pro negativa sequendo materiam decisionum, vide *Rot.* *nifi.* decis. 24. *nom.* 12. & *segg.* & decis. 107. n. 40 & *segg.* cor. *me.* & in *solita* *impru.* *decis.* in *Flourentina* *Prælegati* 19. *Augusti* 1678. n. 18. & *segg.* cor. *Flaminio.* *Palm.* & in *Flourentina* *Fideicommissi* del *Baco* 15. *Septemb.* 1682. n. 16. & *segg.* coram *Fuente.* & in *Flourentina* *Donationis* de *Medici* 15. *Septemb.* 1682. n. 3. & *segg.* cor. *red.* & in *Petrasaltan.* *Fideicommissi* 11. *Aprilis* 1690. n. 23. & *segg.* cor. *Venturin.* *See.* in *Flourentina* *Fideicommissi* de *Glacis* 30. *Septemb.* 1701. *nom.* 9. cor. *Farfette.* in *Flourentina* *Donationis* de *Donacur.* 11. *Septemb.* 1705. n. 51. & *segg.* cor. de *No.* *biis.* in *Flourentina* *Fideicommissi* de *Benzighelli* 10. *Septemb.* 1723. n. 31. & plurib. *segg.* cor. *Domino* *meo* *Audit.* *Calderon.* *Rot.* *nom.* in *Romana* *Fideicommissi* de *Palazzetti* 18. *Aprilis* 1704. & 4. *Julii.* & 5. *Decemb.* ejusd. anni per *tot.* cor. *Mato.* in *Meistrana* *Fideicommissi* 21. *Februar.* 1710. §. *substitut.* cor. *Prato.* in *Nepesina* *Donationis* 26. *Julii* 1714. §. *mutat.* cor. *Crispo.* in *Athena* *Fideicommissi* 21. *Januarii* 1723. §. *et* *sane* *ineffic.* & 14. *Julii* ejusd. anni §. *constabit* cor. *Ratis.* & dixi *ex* *illis* in *addit.* ad decis. 43. n. & *segg.*

Excitet hic *Rota* quaestio, an beneficium *L. cum* *avus* *ff.* de *con.* & *dem.* feminis impellatur a Statuto firmum exclusivo, de quo late *Rota* *Senn.* decis. 7. n. 6. & *segg.* cor. *me.*

Quarta, & ultima coniectura, quam pro exclusionem femininarum refert *Rota*, est aliarum incapacitas succedendi in bonis emphyteuticis in hæreditate reposita, quibus tantum, nec veniant appellatione filiorum quoad aliovalia, ratione periformis determinationis, quem habere debet respectio omnis bonis respectiva, de qua coniectura vide *Musch.* *conf.* 204. *nom.* 16. *Fajfar.* de *substitut.* *quasi* 311. n. 85. *Peregrin.* de *fideicommissis* artic. 25. *nom.* 46. in *fin.* *Pauzet.* *dist.* *discept.* 91. & 124. 125. *Rot.* *nifi.* in *citata* *Flourentina* *Fideicommissi* de *Glacis* 30. *Septemb.* 1702. *nom.* 35. & *segg.* coram *Farfette.*

PISTORIENSIS Fideicommissi

17. Augusti 1603. Ex Lib. *Motio* 89. & 344.

ARGUMENTUM.

Fideicommissum ordinatum in caso, si alter sine liberi mortisfuerit, an habeat locum solum in primo mortis casu, vel etiam in sequentibus mortis aliorum. Prohibito alienandi intra certum tempus, an post illud importet facultatem etiam ad eversionem fideicommissi. Filiorum appellatione non veniunt feminæ, quando est contemplata agnatio, & unde hoc contemplatio elicitur in contractu donationis.

SUMMARIUM.

1. *Distin* *si* *quidam* *proprium* *significationem* *importet* *nom.* *de* *deus*.
2. *Aliquando* *verificatur* *etiam* *in* *tribus*, & n. 30. *Maximè* *conveniente* *verisimili* *mente* *loquentis* *nom.* 3 & 31.
3. *Et* *unde* *ista* *resultet* *na.* *segg.*
4. *Alienatio* *usque* *ad* *certum* *tempus* *prohibita*, *post* *illud* *conferit* *permissa*.
5. *Amplius* *etiam* *ad* *eversionem* *fideicommissi*.
6. *Item* *amplius* *non* *obstante* *tacita* *prohibitione* *ex* *fideicommissi* *resistente*, & *de* *ratione*.
7. *Sed* *distigue* *ut* *nom.* 37.
8. *Filiorum* *appellatione* *veniunt* *filii*, & *eorum* *filii*. *Distigue* *ut* *nom.* 19.
9. *Donatio* *inter* *avum*, & *nepotes* *in* *potestate* *existentes*, *sane* *juramentum* *est* *validum*, & *irrevocabili*.
10. *Fideicommissum* *subsequens* *non* *comprehendit* *bona* *procedenter* *donationis* *titulo* *in* *donatarii* *translata*.
11. *Testator* *potest* *gravare* *heredem* *in* *bonis* *propriis*, & *ad* *fideicommissi* *substituere*.

- 11 Et hæres post additionem illi dispositioi contravenire nequit.
- 12 Maxime si agatur de re communi inter heredem, & testatorem.
- 13 Intellege si consistit de voluntate, scilicet contra.
- 14 Geritur casus dominium impartat.
- 15 Bona propria heredem non trahunt sub dispositione facta de bonis testatoris.
- 16 Substitutiones fieri possunt etiam in contraditiis, & an propriè dicantur substitutiones.
- 17 Reciproca pacta cum compradicta fideicommissariam continent, & ex quibus verbis inducatur.
- 18 Filiorum appellatione, an veniant femina in contraditiis donationis.
- 19 Agnatio dicitur contemplata ab excofectione propriarum filiarum, & substitutione alicujus de agnatione.
- 20 Et hæc opinio, quicquid aliqui contradicant, videtur approbata.
- 21 Femina veritas appellatione filiorum an propriè, sed ex interpretatione.
- 22 Conjectura pro agnationis contemplatione creetur, quando testator masculis vocatis, & feminis aliquid pro dotibus dandi mandavit.
- 23 Alia conjectura defumitur a Statuto exclusivis femininarum, cui testator se conformare presumitur.
- 24 In Civitate Pistorii adesset Statutum excludens feminas ab hereditate avorum propter patrui.
- 25 Statutum excludens ab hereditate avorum extenditur ad hereditatem patris.
- 26 In fideicommissis non succedunt gravata, sed testatori.
- 27 Alia est conjectura, si sequeretur absurdum, quod femina remaneret excludens proximiores.
- 28 Item, si donator scriptum substituit expressè in descensum, nepotibus sine filiis descendibus, & de ratione.
- 29 Unum fideicommissum recipit declarationem ab aliis.
- 30 Faciens fideicommissum avo, & omnibus descendibus, presumitur illud facere voluisse etiam tribus descendibus.
- 31 Maxime stante ditione ad invicem, per quam inducitur reciproca inter uxores.
- 32 Dictiones aliter quandoque idem significant, ac dicta si quis, si aliquis.
- 33 Dictione si quis, si aliquis licet singulares personas designent, tamen inter plures prolata effectum suum in primo non conformant, sed ad omnes transiunt.
- 34 Prohibitio alienationis expressa, licet ad tempus restricta sua productis effectus eo durante, quousque non producit tacita.

DECISIO XXXIII.

In Causa Dufetti, e Angelini.

Vincetia de Dufetti Pistoriensis, usque de anno 1537. titulo donationis inter vivos, transiit in DD. Anoniam, Blasium, & Nicolaum ejus ex filio prædefuncto nepotes, medietatem omnium suorum bonorum immobilium, presentium, & futurorum, triplici [quod ad rem nostram pertinet] adiecta conditione. Prima, quod nulli donatariorum liceret eorum donatarum partem aliquam alienare ante viginti quinque annos complerum: secunda quod tenerenturolvere nomine doris DD. Candidæ, & Hermellinæ eorum fororibus scuto 400. quando haberent: tertia, quod si alter ipsorum quomodocumque decederet sine filiis legitimis, & naturalibus, superstitibus succederet ad invicem equali portione.

Post hæc idem Vincetius condidit testamentum, & instituit sibi heredibus universalibus iudicem suis nepotibus, atque Candidæ nepti adhuc superstiti dote supradicta legata, eisdem ad invicem substituit vulgariter, & pupillariter, & casu quo decederent sine filiis masculis legitimis, & naturalibus, substituit superstitibus per fideicommissum, & ultimam ipsorum voluit succedere in quatuor prædixis suis, ibidem nominatim expressis.

Decessit primò loco Antonia abique sobole, postea Nicolaus, relicto Joanne Baptista nepote ex D. Alexandra filia prædefuncta, unde D. Capitaneus Blasius existimavit fideicommissum ad sui invocem fuisse purificatum, tam virtute donationis, quam testamenti, ideoque convenit Joannem Baptisam, ut sibi portionem quandam bonorum dimitteret in dicto fideicommissio comprehendendorum, & ab eo deinceps titulo doris D. Alexandra matris suæ, & ex diverso totum multis oppositis fuisse, quæ, superfluis refectionis, ad infrascripta capita per nos redacta fuerunt.

Etenim fuit in primis dubitatum, an in donatione prædicta fuerit reversa inductam fideicommissum, in casu mortis Nicolai.

Secundò dato, quod foret indoluit, an per denegationem facultatis alienandi intra viginti quinque annos, censeretur data facultas alienandi post illud tempus, etiam ad everisionem fideicommissi.

Tertiò si non censeretur data, an eveniret casus conditionis fideicommissi oppositum.

Quartò, & postremo, an in unum casum, donator in testamento posset fidei, & fideicommissum in eo inducere, voluerit comprehendere bona jam donata.

Dubium in primo capite faciebatur formula loquendi, quæ usus est testator, dam dicitur — quod si alter dixerit Antonii, Nicolai, & Blasii devotissimi filii succedant superstitibus — quis cum dicto — alter — secundum propriam significationem intelligatur de uno ex duobus / sed interpretatur, si ab altera ff. de arbit., & notatur in l. si esse tota §. primo ff. de legat. 1., atque mortuo Antonio, & aliis ad ejus portionem admisso, dispositio fortiter fuit effectum suum, nec amplius reiterari potest, proprietate verbi resistente, quæ non patitur, ut quod in uno casum disponitur, in pluribus verificetur.

Et licet eadem dictio verificetur etiam aliquando in tribus, ut per Caffr. conf. a64. num. 2. lib. 2. illud tamen idè ibi contingit, quia sic mentestatoris exigebat, & agebatur de substitutione pupillari favorabili, & non de aliquo gravissimo fideicommissi, ut ipsemet Caffr. consideravit, quæ etiam rebus perpessus, licet contendat ditionem illam aliquando inter plures poni, non per hoc tamen affirmat, quod verificata in uno, in aliis repetita credatur. Quare cum mortuo Antonio, dictio illa effectum suum produxerit, & non de successionem Antonii, sed Nicolai agatur, nihil est, quod a supradicta substitutione jus deducatur, quamvis, non duobus facta fuit.

Verum dato etiam, cetera præjudicium veterati, quod substitutio omnibus facta fuerit, & ad favorem ultimi superstitis, adhuc tamen frustratorie episse videbatur Dominus Capitaneus Blasius, quia cum idemmet donator, paulò nre substitutionem, prohibuerit donariis facultatem alienandi bona donata, donec pervenerent ad viginti quinque annos, certe post illud tempus, censeretur eidem alienantiam alienandi concessisse, per regulam l. Imperator ff. de postulat. & l. pater filium §. fundum ff. de legat. 2. quam etiam ad everisionem fideicommissi approbante plerique seculeniam, ut videbitur est apud Alex. conf. 55. n. 7. & 8. lib. 3. Capp. cauf. fil. 92.

fil. 92. num. 11. & 12. *Paol. conf. 25. num. 12. & 13. lib. 2. Socin. Jun. 24. ff. 163. num. 33. lib. 2. Det. conf. 513. num. 4. Ruin. conf. 76. num. 6. conf. 112. num. 4. conf. 132. lib. 2. conf. 111. num. 8. lib. 3. Crat. conf. 61. lib. 2. Decian. conf. 9. num. 17. lib. 3. Rot. Bonon. inter conf. Marzar. conf. 7. aut. fin. Mantuic. plures referent. de testat. lib. 3. tit. 17. num. 11. Decian. conf. 78. latissimè lib. 3. Sord. conf. 294. n. 12. lib. 2. & decr. 75. num. 6. & 7. Mench. de presump. lib. 2. prapsum. 165. n. 27. & conf. 151. n. 33. cum seq. lib. 2. & conf. 317. n. 108. Quare cum Nicolaus ille, de cujus successione nunc agitur, etiam illam excoheret, jure suo alienare potuit, non obstante tamen prohibitione ex fideicommissi resultante, quia fecit mutua est voluntas dispensantis respectu prohibitionis expressæ, ita etiam mutuo censeri debet respectu tacite, ut poss. *Ruin. Curt. Paris. Soc. & Alier. dicit Mench. d. lib. 3. prapsum. 165. num. 27.**

Sed certe etiam si prædicta possent pati aliquam difficultatem, ex alto tamen omnino tutus videbatur reus conventus, quia scilicet non evenit condicio, sub qua substitutio facta fuit, quia cum Nicolaus decessisset, relicta D. Alexandra filio, seu Joanne Baptista nepote ex eo, non potest dici decessisse sine filiis, cum filiorum appellatione filie, & nepores ex eis continerentur. 1. *C. de condit. inst. & l. t. & l. justa ff. de verb. significat. Cephal. conf. 45. n. 7. & conf. 46. & conf. 484. num. 20. cum seq. Soc. Jun. conf. 26. lib. 4. Rot. Bonon. ubi supra num. 7. Marzar. in epitom. caus. 31. Mantuic. de recept. lib. 11. tit. 14. n. 7. Theaur. decis. 188. Gabr. conf. 97. lib. 1. & conf. 88. & 200. lib. 2. Decian. conf. 2. n. 59. lib. 2. & Perer. art. 25. n. 9.*

Et licet idem donator in testamento posset fisco fideicommissum particulare induxerit, & quidem ad favorem masculorum in quatuor prædictis ibidem nominatim expressis, quorum portio, bona illa esse dicuntur, de quibus nunc agitur.

Aetamen dicebatur esse animadvertendum, quod cum per donationem precedentem inter vivos, & quidem juratam, atque ideo etiam fœdem validam, & irrevocabilem, licet factam inter avam, & nepotes in potestate Paris. conf. 2. num. 2. lib. 3. *Rip. in l. in quartam n. 251. ff. ad l. falcid. & Clar. in §. donatio quasi. 8. num. 8. cum mediæ dictarum prædiorum esset transacta in donatarios, eorum minime comprehensa fuit in fideicommissi portio fisco, ad l. sequens questio ff. de legat. 2. l. Lucius §. vultus ff. ad Trebell. Alex. conf. 20. n. 10. lib. 3. Paris. ubi supra num. 6. & conf. 33. n. 75. lib. 3. Clar. in §. testamentum quasi 71. versis ff. post. Tiraque. in l. si nemo in verb. libertis n. 121. C. de reor. do-*

nat., quia licet in facultate testatoris sit illum quem hæredem facit, etiam in rebus propriis gravare, & esse fideicommissi subiectum l. novam ex familia §. si rem tuam ff. de leg. 2. & §. non solum instit. de legat. 2. & bares postquam adivit non possit illi dispositioni contravenire *Det. conf. 254. n. 3. & Sard. decis. 93. n. 9. & 11. & in terminis rerum a testatore prius hæredi donatum est text. in d. l. si se quisque questio: id quod maxime procedit, quando res erat communis inter testatorem, & hæredem, ut in casu isto, quia tunc facilius videtur voluisse disponere, etiam de parte hæredis *Rip. in l. servi electione §. si. n. 13. ff. de leg. 1. Cur. conf. 84. num. 8. lib. 2. Peregrin. de fideicommiss. art. 33. num. 28. Mantuic. de consil. lib. 9. tit. 1. n. 21.**

Aetamen illud intelligitur quando aliter de contraria mente testatoris non apparet, quia tunc dispositio ad alieni non porrigitur, ut admittunt omnes supradicti DD., & in casu isto optime probatur, tum attento premio testamenti, ibi — *Quia-*

quid de se, & suis bonis facere valeret — tum verbis illis institutionis — *in quibus autem suis bonis* — Tum denique verbis substitutionis — *successor per fideicommissum in quatuor personis d. l. si testatoris* — quæ in genitivo prolata, dominum proferentis præferunt, DD. in rubric. de oper. nup. unciat. Alex. conf. 35. n. 14. lib. 4. & conf. 54. num. 2. lib. 5. & excludunt bona propria hæredum *Corn. conf. 114. 15. n. 5. lib. 2. Simon de Prat. lib. 3. interpretat. 1. dubit. 1. n. 9. Grat. conf. 9. n. 33. lib. 2. Paris. conf. 98. num. 14. lib. 2. Alex. conf. 172. num. 9. lib. 6. Corn. conf. 84. num. 8. lib. 2. Rolan. conf. 71. num. 29. lib. 2. Cephal. conf. 516. num. 24. Ruin. conf. 74. num. 1. lib. 2. & Cravett. conf. 187. num. 4. quod quos singillatim videri potest de virtute verborum supra relatorum.*

Verum Domini, negotio maturè discussio, & circumstantiis facti, non minus quam ipsomet facto, rite perpenis, in sententiam adhuc favorabilem facile descendunt.

Et in primis illa duo, pro expeditis habuerunt, 16 primum, quod etiam in contrariis inter vivos substitutiones fieri possunt accipiendo tamen illud verbum *substitutio* large pro omni labrogatione in locum alterius, ut videntur contrarietates eorum, qui aliter ex ratione sentunt, quod ubi non est institutio, ibi non fit substitutio, ut fuit *Cuman. in l. qui Roma §. coheredes n. 4. ff. de verb. oblig. Caffr. ibidem n. 2. Alex. n. 4. Soc. n. 19. & Taf. n. 15.] ut probat text. in l. ut hæredibus ff. de leg. 2. & in l. quæritur C. de donat. qua sub modo. Caffr. conf. 348. vol. 1. & conf. 385. vol. 1. vol. 1. Alex. conf. 247. in fin. vol. 6. Curt. Jun. conf. 15. n. 5. Beru. conf. 84. num. 5. vol. 2. Soc. Jun. conf. 185. n. 6. vol. 2. Cravett. conf. 19. n. 8. & conf. 130. n. 11. & Sord. conf. 247. n. 3. vol. 2.*

Secundum, quod in prædicta donatione indubium fuit fideicommissum reciprocum inter donatarios in casum mortis, virtute illorum verborum — *Quod si alter ipsorum quandoque decesserit sine filiis legitimis, & naturalibus, supersederit succedat ad invicem aequali portione* — per communem theoricam DD., quæ habet, quod quando reciproca iuncta est cum compendio, tunc resultat substitutio fideicommissaria *Bart. in l. Lucius n. 20. ff. de vulgar. & pupillar. Inst. ibi n. 12. Alex. n. 20. Taf. n. 30. in fin. Rip. n. 45. Caffr. in l. in testamento n. 4. Cod. de milit. testam. & ibi Saly. in 2. quest. idem Salyet. in l. 2. C. de impub. & aliis substit. Arer. in §. et plures n. 10. instit. de vulg. & pupill. Bald. conf. 55. n. 5. lib. 3. Alex. conf. 208. n. 2. lib. 6. Soc. Sen. conf. 290. n. c. lib. 2. & conf. 6. n. 2. lib. 3. ubi de communi. Det. conf. 318. vol. 2. Paris. conf. 47. n. 35. lib. 2. & Rot. conf. 25. n. 11. lib. 1. ubi de communi, fieri debere locum dispositioni ejusdem ad favorem superstitis.*

Quare tota difficultas in eo reposita fuit, ut constitueretur, an Nicolaus diceretur sine filiis decessisse, & sic an verba substitutionis de masculis solis intelligenda sint, an etiam de feminis, præfertim cum simul in donatione, in quo non cadit differentia, quæ alius consilial soler inter contrahent. & ultimas voluntates *Det. in l. 2. ff. de reg. ju. l. Tirag. de extat. l. i. g. 9. §. 1. gl. 9. num. 183. & Laderib. conf. 9. per tot.*

In quâ quidem questione adeo variè a DD. exagitata, ut nihil minus voluisse videretur, quam veritatem attingere, placuit Dominis adhibere opinionem *Caffr. conf. 409. lib. 2. distinguens* inter substitutos a testatore descendentes, & extraneos, æque in illis approbantis opinionem eorum, qui dixerunt nomen filiorum ad filios, & descendentes ex eis non extendi, & illos non facere deficere condi-

conditionem fideicommissi, nec patrum excludere, in istis autem totum contrarium tenentis, ea potissimum ratione, quod dum masculos invicem substituit, & feminas ab universalibus institutionibus, & substitutione excludit, censetur habuisse aliquam respectum ad agnationem, & voluisse bona penes masculos reantere, id quod affirmari non potest quando filii extraneis substituitur, cum sit verisimile, quod sicut testator preposuit filium extraneo, sic etiam voluerit eidem præferre censem filii solemem, etiam feminam.

- 20 Quod autem ista duo sufficiant, scilicet filiarum exclusio, & substituti non extranei admissio, ad hoc ut dicatur testatorem habuisse respectum ad agnationem, ultra *Cast.* ubi supra, dixit *Ruin.* *conf. 147. in fin. lib. 2. Soc. Jun. conf. 87. n. 10. lib. 3. Rota. conf. 82. num. 40. vers. ultimo dicitur lib. 3. & Odd. de compend. part. 6. artic. 4. limit. 3. in princip.*

- Et licet ista distinctio a multis improbetur, quos videre est læd rotas n. *Rota. dicit. conf. 82. in princ. lib. 3. Cephal. conf. 306. & Mant. de consuet. lib. 11. tit. 14. a pleniori tamen approbatur, quos referit idem Mant. ubi supra num. 21. Rot. dicit. conf. 82. n. 33. vers. secunda, & novissima, & Cephal. dicit. conf. 306. n. 94. & 95. inter quos adiungit etiam multi, qui de communi testantur, & magis communi, uti sunt *Guzad. conf. 89. num. 4. Soc. Jun. conf. 124. lib. 1. & conf. 168. n. 4. lib. 2. Mant. conf. 5. n. 66. Berro. conf. 115. n. 13. lib. 2. idem Cephal. ubi supra, proxime Odd. de compend. par. 6. nec. 4. limit. 3. vers. sed contra magis communiter, Cress. in §. fideicommissum qu. 35. Alex. Trentacinq. de substitut. par. 4. cap. 7. n. 12. & Thesaur. dec. 188. omnesque ea ratione, quia non debet esse melioris conditionis nepos, quam filius; Atque ex communissimo omnium voto, etiam illorum, qui in puris terminis contrarium sentiunt, tunc sine difficultate transit, quando ex aliquibus conjecturis deprehendi potest, disponentem eis voluisse, quæ etiam in propositis fidei specie eo validiores esse creduntur, quia cum eis concurrat proprietatis verborum, cum dubium non sit, quod appellatione filiorum propriæ, & stidæ non veniunt feminæ, sed ex interpretatione *l. iusto interpretatione ff. de verb. significat. DD.* ubi supra, & in puncto considerat *Mant. ubi supra num. 15. vers. & hoc consuevit.***

- Conjectura autem in casu nostro, malæ, & illæ quidem in primis validæ, verisimiles, & ad rectum unicuique sensum accommodatæ consideratæ fuerunt.

- 23 Prima, fuit notabilis illa differentia, quam fecit donator inter masculos, & feminas sibi in æquali gradu conjunctas, dum illos in totum vocavit, istis autem modicum quid pro dotibus dari mandavit, quia cum illud nulla alia ratione factum dici possit, nisi amare masculinitatis, & gratia conservanda agnationis, ut in puncto dixit *Odd. ubi supra limit. 3. in princ. & Mant. dicit. tit. 14. n. 14. in princ.* sine hi feminas admitteremus, duo præter, imò contra disponentis mentem ageremus, quis in primis agnationis favorem subverteremus, quæ per masculos, & divitiores con servatur *l. pronuntiata ff. de verb. significat. & Mant. ubi supra proxime, mox feminas testatori magis remotas ad eam successionem vocaremus, a qua ipsemet propinquiores rejecti, contra ipsius verisimilitudinem sententiam, ut iustis propè authoritatibus probavit *Cephal. dicit. conf. 306. num. 61. cum seqq.**

- 24 Secunda conjectura desumpta est ex communi illa juris theoria, quæ habet quod testator, &

quilibet alius disponsens censetur in dubio conformare se cum dispositione Statutorum Patriæ suæ, de qua per *Bart. in l. heredes mei §. cum ita ff. de Trebell. Bald. in cap. in prelatum num. 11. de probat. Fulgus conf. 34. n. 4. Alex. in l. 3. n. 5. de legat. 1. & Soc. Sen. in l. Galus §. quidam restit. col. 3. ff. de lib. & posth. quia cum in Civitate Pistorii viget Statutum adeo exclusivum sexumque propter masculos, ut non solum filios, & descendentes ab eis excludat ab hæreditate parentum propter filios, verum etiam ab hæreditate avorum propter paternos, ut explicite legitur sub rubr. 97. lib. 2. vers. item quod nulla mulier, verisimile est, quod sicut si res ab intestato agenda fuisset, adhuc iste substitutus feminas exclusisset, sic etiam voluerit donator fieri in successione testamentaria, cum non ita testatoris mentem regat iam commune, sicut municipale *Soc. Sen. in d. l. Galus §. quidam restit. col. 3. ff. de lib. & posth.* qui etiam *conf. 149. num. 21. vol. 2.* dixit hanc esse fortissimam conjecturam, & idem post cum adiecit *Mant. dicit. tit. 14. num. 15.* & est communiter receptum teste *Rip. in l. heredes mei §. cum ita num. 75. ad Trebell., & eodem Soc. conf. 51. n. 33. vol. 4.**

Et licet ad evitandum hanc conjecturam, Domini ex adverso informantes considerent Statutum Pistoriense excludere quidem nepem ab hæreditate avi, ac non ab hæreditate patris, quando non extant filii masculi, ideoque non posse adaptari ad casum nostrum, ubi non de successione Vincenii, sed Nicolai agitur.

Tamen fuit etiam responsum, verum quidem esse, quod hic agitur de successione propter mortem Nicolai, ac non de successione Nicolai, cum oimis vulgatum sit, quod per fideicommissum succeditur gravanti, non gravato *l. heredes §. cum filia ff. de vulg. & pupill. Bart. in l. scientia in fin. C. de legit. hered. Alex. conf. 1. col. 2. vol. 1. & in terminis *Mant. dicit. tit. 14. num. 16. vers. secundo etiam responderit, atque Mant. lib. 4. premissis §. n. 11. & in §. 95. n. 6. & n. 91.* apud quos alii videri possunt idem affirmantes.*

Tertia fuit ducta conjectura ab absurdo vitando, quod argumenti genus in materia ista validissimum est *l. heredes mei §. cum ita ad Trebell.* Demos enim adhuc superest necesse testatoris, seu donatoris, an istæ excludi deberent a successione avi a proneptibus? Certè sic si diceremus, quod filie hoc in casu veniant appellatione filiarum, & tamen nemo est, qui non videat, quom absurdam, & irrationabile illud foret, ut in individuo observavit, post alios *Mant. ubi supra n. 20. vers. tertium & conclusura.*

Postrema fuit, quia si aliter donator intellexisset, fratricide scilicet nepotibus suis sine filiis decedentibus substituisse, quia cum omnes tam nati, quam nascituri, essent in sua potestate, necessario omnibus sine prole decedentibus, bona ad ipsum revertentur, quod non evenisset, si dispositionem suam intellexisset, proat intellexit in masculis tantum, ideoque necesse habuit, expressè in eum casum sibi consulere, ne nepotibus cum prole feminæ, & adhuc se superstiti decedentibus, bona ad feminas transirent, statim in alienas familias migrarent.

Neque huic resolutioni, quicquam obesse possunt ea, quæ superius dubitandi gratia adducta fuerunt ad probandum, vel nullum in casu isto fuisse indubium fideicommissum, vel illud evanuisse ob ætatis lapsum.

Nam ad primum, cuius universi virtus repetita erat in significatione illius dictionis -- alter -- responsum fuit, quod imò hæc dictio de sui natura

- 30 ra verificatur etiam in tribus l. quicunque §. universi, & ibi gloss. C. de heretic. & l. Anilla, & ibi gloss. C. de furt., maxime quando verisimile est, loquentem ita sensisse *Casir. conf. 264. num. a. vol. 3.* prout evenit in casu isto, argumentum ductum ex formula fideicommissi in eam alienationis actus immediate facti, & omnes comprehendentes, cum eum fideicommissum ab alio declarationem teneat *Laderch. conf. 138. n. 1.* tum a verisimilitudine, quia si fecit fideicommissum uno decedente, & rursus omnibus decedentibus, verisimile est, quod illud scire voluerit etiam duobus decedentibus, tum denique a virtute illius dispositionis — ad invicem — per quam inducitur reciproca inter omnes l. Lucius, & ibi Bart. num. 4. ff. de vulgar. & pupillar.

- 35 Hoc autem admisso, dictio ista — alter — remanet ejusdem prioris virtutis, cujus est dictio — si quis, si aliquis — & similes, quae licet singulares personas designent, tamen inter plures prolatam effectum suum in primo non consumit, sed ad omnes transeunt, ut post alios probat *Peregr. de fideicommissis. art. 13. n. 29. & 30.* ad quem pro concordantibus sit relatio.

- At pro remotione secundae difficultatis fuit consideratum in eandem scribentium animositate, vel inconstancia (& circumscriptis pro hunc declarationem, utra opinio ex diametro pugnantium prior sit, & commoior, in qua res, si liberè votum nostrum proferendum esset multum deferretur resolutioni, quoniam post alios an inclinaret egregius modestus *Peregr.* rem ex professo, & non ad clientis instantiam porradus *art. 40. num. 63. cum seq.* satis probabilem esse, & commendationem, acque approbationem dignam distinctionem *Decian. consil. 35. num. 4. cum seq. vol. 3.* dicentis, duos casus praecipuos in hac materia considerandos esse.

- Primus, quando dispositus ita ordinatus est, ut in ordine scripturae praecedat prohibitio alienandi ad tempus, & postea sequatur fideicommissum universale in casum mortis, secundus verò quando fideicommissum praecedat, & sequitur prohibitio, & primo casu concludit, fideicommissum sequens, derogare praecedenti prohibitioni ad tempus, per regulam, quae habet, quod ulterior derogat prioribus l. postea novissima ff. de pat.

- Secundo verò casu concludit, quod talis concessio censetur facta ad derogationem fideicommissi, quae opinio eo libentius amplectenda est, non solum quia inter contrarias DD. opiniones illa tutissima videtur, quae contrarietas distinctione conciliatur, & omnibus suis casus assignatur, exemplo *Ulpian. in l. item videndum ff. de petit. heredit., & notatur in l. 1. C. de iuss. dotib. verum etiam, quia facile accedit verisimili menti dispositioni, quem credibile est illud postremo voluisse, quod novissimo loco expressit.*

- Neque etiam opinio ista est solius *Deciani* auctoritate munita, cum ita rem istam intellexerint, si dicta eorum diligentem attenduntur, *Membr. lib. 4. praesumpt. 165. n. 26.* dum exemplificat in testatore, qui primo fideicommissum fecit, mox prohibitionem ad tempus, & *Mantic. de consil. lib. 3. tit. 27. num. 11.* exemplificans in testatore, qui filio substituit, & postea prohibuit alienationem intra viginti annos, & concludunt adversus fideicommissum.

- Neque verò inde sequitur, quod ita rem intelligendo, superflue reddatur illi expressa ad tempus prohibitio, quia praeferat quam quod idem affirmari posset in casu contrario de illa scita ex fideicommissum resultante, dicimus ulterius, quod imò nec illa superflua est, sed datur eo tempo-

re suos effectus producat, & quidem tales, quos tacite producere non potest, ut pulchre ad hoc propositum consideravit *Sacz. Jun. conf. 130. num. 11. volum. 1.*

Hic autem ita se habentibus, non fuit necesse ingredi postremum articulum supra propositum, quia cum in testamento medietas illorum quatuor priorum sine dubio fuerit fideicommissio supposita, & alia medietas in donatione, superfluum fuisse displicere, suu in testamento comprehensio effectus medietas donata.

Antonius Carinus.
Alexander Zilechius.
Léon Ricardus.

A D D I T I O.

A R G U M E N T U M.

Plures in hac additione resolutivè, vel remissivè examinantur quaestiones, de quibus lo praecedenti decisione, quarum argumentum patet ex Summario, & omnino etiam asserunt conjecturae contemplatae agnationis ad effectum exclusionis familiarum sub verbis communibus.

S U M M A R I U M.

- 1 AN reciproca concepta per verba distributionis si unus, si alter, si aliquis sine liberis decesserit inter plures institutus indatam solum gravamen in prima novissima, ita ut bona remaneant libera apud superstitem, vel gravamen reverteretur in alius resoluta singularitate in pluralitatem.
- 2 Opinionem pro expiratione gravaminis indistinctè tenet *Peregr.*
- 3 Qua tamen recipienda est cum distinctione, scilicet aut testator duobus tantum institutus usus est hac substituendi formula, & procedit opinio *Peregrina*, aut agitur de dispositione generali cum pluribus personarum ordinibus, seu generibus, & tunc gravamen usque ad ultimum censetur repetitum.
- 4 Maxime quando testator antequam discederet in quantum sit adhibuit verba generalia, & indefinita si omnes, & de ratione ibidem.
- 5 Verba unicuique, cuilibet, & similia distributiva regulariter adveniunt reciproca.
- 6 Licentia alienandi non est incompatibilis cum fideicommissio.
- 7 Nam fideicommissum durat quousque non sequatur alienatio, & ea sequitur proventus revertitur, & omne jus vocatorum expirat.
- 8 Rogatus restituere quicquid supererit potest solum usque ad dotrem de hereditate disponente, quarta substituto reservata.
- 9 Aliud est in facultatibus habente liberam facultatem disponendi, qui potest totum fideicommissum revertere.
- 10 Rogatus restituere quicquid supererit tempore sui obitus non potest per ultimam voluntatem alienare, & de ratione ibidem.
- 11 Secus facultataris, cui concessa est libera facultas disponendi, qui potest alienare tam inter vivos, quam per ultimam voluntatem.
- 12 Limita si adsum in contrarium conclusa, & verisimilis mens testatoris, quo casu facultas limitatur ad actus speciales, & contrarias inter vivos, etiam si concepta fuerit per verbum disponere.
- 13 Facultas alienandi an resultet ex prohibitione non disponendi nisi post certam aetatem est ardua quaestio.

14. *Afferatur distinctio inter notionem conceptam per simplicem prohibitionem alienandi aique ad certam aetatem, & alteram conceptam per viam delegatæ potestatis, seu tam duplici negativa.*
15. *Adducunt rationes, & auctoritates impugnantes hanc distinctionem.*
16. *Autor in hac questione suam opinionem non aperit, & solum refert duo iudicia, unum scilicet Rotæ Florentinæ in Causa Majoratos de Grisonibus, alteram Rot. Rom. in Romana Fideicommissi de Raspolis, & nem. 17.*
18. *In hoc tamen omnes conveniunt, quod si causa prohibendi alienationem aique ad certam aetatem factis iustis testatoris consulendi inobtemperanti prohibiti, & sic ejus favore facta sit prohibitio, ea cessante non cesset prohibitio legis facta in favorem fideicommissariorum, qua tendit ad diversam finem, & effectum.*
19. *Alienatio fieri prohibita extra familiam an importet permissionem alienandi in familia, & an dictio extra aequipollet dictioni nisi remissio.*
20. *An postea fideicommissi reparatorio simplici, & absque tam permissum alienandi, gravatus alienare possit in remaneat, & substituitur alienatio etiam post ejus vitam remissio.*
21. *Referunt Doctores distinguentes, an precedat fideicommissum, & subsequatur facultas alienandi, vel e contra.*
22. *An sponte fideicommissi conservatorio res alienata inter genus permissum remaneat perpetuo alienabili, & possit transire ad extraneos remissio.*
23. *Non evadit transitoria ad extraneos, quando prohibitio est realis, quia tunc res ad quemcumque perveniat, pervenit tam tali onere.*
24. *Prohibitio quando fit realis remissio.*
25. *Facultas alienandi dicitur ad exercitium deducit per heredes institutionum.*
26. *Etiam si agatur de generali heredis institutione juxta decem. hujus Curie.*
27. *Summius. contrav. 17. dicitur contra unam ex decem. obtemperant fidei reversionem reprobatum.*
28. *Contraria auctoritates afferuntur, & conciliantur tam distinctione, de qua eum. 29.*
29. *Limita conclusionem, de qua supra eum. 25. Si institutio facta sit de eo, qui a primo testatore fuit substitutus, nam tunc non dicitur alienatio fideicommissi destructiva, sed potius restrictiva.*
30. *Sublimata quando secundus testator diversimodum a primo disposuit.*
31. *Agnatione contemplata appellatione filiorum, & descendendum eam tenentur summa.*
32. *Et ad hanc effectum conspicienda agnationis elicitur ab exclusionem Religiosorum cum ratione exsequenda agnationis.*
33. *Item ex institutione, & substitutione agnatorum.*
34. *Item ex demandata artificiali revocatione familiaris in defectum agnatorum priorum in iustitiam.*
35. *Item ex pluries repetita qualitate masculinitatis in fideicommissi contextu.*
36. *Item ex velita conservazione bonorum in familia cum adjunctione cognationis.*
37. *Item ex digresse ad plures substitutionum gradus.*
38. *Item ex institutione filiorum latorum omisso preterito, & prohibita alienatione, ut bona remaneant in familia.*
39. *Item ab exclusionem illegitimorum.*
40. *Item ex obligatione dotandi feminam in iustitia instituta masculis, concurrente Suerenti exclusivo.*
41. *In proposito coexistencia, qua singillatim, & de per se non sufficiunt, simul juncta juvant.*

Pereorrendo omnes articulos, qui in decisione tractantur, primò disceptatum fuit, an reciproca concepta per verba distributiva -- si aas, si alter, si aliquis siue liberis decesseris -- mortuo uno, aliisque ad ejus portionem admitti dici possit fortia effectum suum, & quod reiterari non debeat, vel potius, quod hujusmodi substituenti formula omnibus conveniat singularitate in pluralitatem refoletur.

Scriptis pro expiratione gravaminis, & obtinuit testatur materiam hujus fideicommissi emicissimus auctor Peregrin. de fideicommissis, artic. 28. et eum. 22. & seqq., quæ quidem opinio licet admittitur in hoc hypothesi vera, tamen communiter cum distinctione recipitur, scilicet, ut testator duobus tantum institutus usus est hæc substituenti formula, & tunc primos moriens esse solum gravatus, & in superstitie portioria substitutione bona remaneant libera, & hic est casus de quo loquitur Peregrin., aut agitur de dispositione generali cum pluribus personarum ordinibus, seu generibus, & tunc ex videtur intentio testatoris in hujusmodi substitutione, ut cogitant inverisimilem eodem tempore plurium obitum, vel in singulis deficientibus habere locum gravamen toties quoties casus eveniret, & proinde sub tali modo disponendi comprehensum censetur omnes aique ad ultimum, & hic est casus decisionis nostre ita resolvenda, licet ita non distinguat, prout Peregrin. expendentes sciunt Fasor. conf. 144. eum. 14. & seqq. Pedruch. apud eum conf. 145. eum. 27. & seqq. Batell. apud eum conf. 146. eum. 10. eum quibus auctoritatibus transit potius Fasor. de substit. qu. 347. eum. 246. Baldac. ad Ramon. conf. 9. eum. 97. & 92. Eminentiss. de Lac. de fideicommissis, dist. 109. eum. 2. aliter de Lac. de linea legal. tom. 1. art. 29. eum. 8., & quæ ab omnibus in proposito uri sitis præcisi allegatur: Rota in Remota fideicommissi de Quinq. cor. Pirovan. post Fencan. ad Statut. Urb. dist. 103. §. nec obstat aique ad fin. & decem. 22. et eum. 48. & seqq. cor. Arguell. & decem. 63. eum. 2. & 3. cor. Zaras. & decem. 539. a. 6. & seqq. cor. Cerro.

Itaque voluit inducendi reciprocum eodem in casu mortis unius, sed etiam aliorum eo exterior sit, quoties testator antequam distributivè loquutus sit, adhibuerit verba generalia, indefinita omnes respicientia, quemadmodum si dixisset -- & si omnes, vel aliquis &c. -- tunc enim magis planum est argumentum pro reciproco, eum substitutionis post mortem omnium importet potissimum illius requisitum gravaminis ultimo apposti, per subsequentem vero orationem, si aliquis, videntur, quod testator consilium voluerit eumque contingibili casu, siue quod omnes ex aliquo accidenti simul decedant, siue quod aliquis fidus ultimus eodem decessat, ut late disceptatum fuit in Ferulensis. Fideicommissi de Torellis super quo scripsit Pantat. dist. 16. n. 19. & 20., & decidit Rot. post eum. decem. 1. eum. 10. & 11. & decem. 2. a. 8. quorum prima est repetita, apud D. nem. Audis Calderon. refolet. 94. eum. 81. & iterum super eodem testamento Thome de Torellis firmavit Rot. 13. Januarii 1721. §. nequaquam efficienter, & §. animadversis, & 28. Novembris ejusdem anni §. nec enim validis, & §. seqq. & 19. Februarii 1723. §. contraria bis amobis cor. Cerro.

Ceterum quod diximus, ut dictio -- si aliquis -- quamvis distributiva, reciproca non officiat, particulariter, & in supradictis casibus intelligendum est, ut in principio adnotavimus, quando omnes vocatos indeterminate respicit, alioquin de quolibet prædicatur, & in unoquoque decedente: sit

restituibilis, fecus si testator plures instituendo, particulariter eulibet substituerit per verba — *undique, eulibet* — vel similia distributive, per quae omnino reciproce destruitur, & quae regulariter loquendo sunt reciproca adverbialia, ut examinando huiusmodi substituenti formulas scripserunt *Cassald. consult. 77. num. 3. & consil. 237. n. 18. Rodolph. alt. 39. n. 17. Episcop. Rocc. disp. 17. n. 12. de Luc. de iur. legat. lib. 1. tit. 20. n. 7. Rot. nost. apud Palm. decis. 213. n. 74. & decis. 426. n. 5. 6. & 7. apud eund. ubi plures: plenè Rot. Roman. in quodam Romanae Mantentium car. Heruani post de Luc. de fideicommissis lib. 10. decis. 5. n. 7. repetit. post Baldac. ad Ramon. decis. 15. sub n. 5. §. altera verb. tam. 4. confirmat. cor. Caprar. decis. 39. n. 11. repetit. post de Luc. ubi sup. decis. 9. n. 11. post Baldac. ad Ramon. decis. 16. n. 10. iterum confirmat. cor. Caprar. decis. 50. n. 1. repetit. post de Luc. ubi sup. decis. 10. num. 1. & post Baldac. ad Ramon. pariter ubi sup. decis. 17. num. 1.*

6 Successit modò altera questio in decisione tractata super fideicommissum cum facultate, & licentia alienandi, quae quidem cum eo non est incompatibilis, illud enim viget, & dicitur quousque alienatio non sequatur, ea verò sequuta cadit quod rem alienatam uniuersis omnibus fideicommissis, & omne super ea vocatorum ius expirat, totum in testamentis faciente voluntate testatoris, in cuius testamento arbitrio sicuti sunt fideicommissa, vel non, ita in eius potestate fuit concedere licentiam alienandi, eventumque fideicommissum iuxta communem opinionem, de qua Baldac. ad Ramon. observ. 78. num. 36. & segg. Altograd. Jun. contrav. 48. num. 1. Episcop. Rocc. tit. 107. num. 64. Samuini alt. contrav. 175. n. 48. Bafed. apud Torre de primogenitis. Rom. 2. resp. 1. art. 1. n. 157. Boudin. in mistell. iuridic. no addit. ad decis. 74. n. 1. ubi plures. Emmentis de Luc. de fideicommissis alt. 57. n. 18. Torre de primogenitis. lib. 2. quest. 51. n. 16. Rot. Laten. apud Masf. consil. 6. n. 51. tom. 9. Rot. Senen. apud Mart. Medic. decis. 10. n. 14. Rot. nost. apud Palm. dec. 364. num. 39. & apud Torre de primogenitis. tom. 3. decis. 20. num. 12. & 90. & decis. 90. n. 13. inter impress. cor. me, & Florentina fideicommissi de Ubinardis §. 3. September 1719. super facultate alienandi art. 3. n. 1. & 3 pariter cor. Rot. Rom. decis. 111. num. 1. & 2 cor. Cello decis. 124. n. 2. cor. Priol. dec. 99. n. 11. cor. Argueli. decis. 287. n. 22. cor. Bich. dec. 514. n. 8. & num. 13. cor. Carr. & decis. 18. n. 2. cor. Ubog. decis. 21. n. 13. cor. Arguald. decis. 274. n. 8. cor. Beninac. & post de Luc. de fideicommissis in Mauissi. decis. 57. n. 15. & in Bononiensi. Euilitionis super caute. Angeli 2. Julii 1714. §. neque sub pretestu cor. Emmentis. Falcener: coumias. 3. Decembris ejusdem anni cor. eod. impress. apud Palm. Nep. decis. 445. n. 1.

8 Illic alio verum est, ut quauis in iure habemus, quod facultatis usque ad dodrantem possit disponere, quarta reservata substituto petrum test. in Arch. contra cum regenti Cod. ad Trebell. Altograd. Jun. contrav. 48. n. 48. Baldac. ad Ramon. observ. 78. n. 19. Fufar. de substitut. qu. 710. num. 21. Craff. de success. §. fideicommissum quass. 54. num. 1. Peregrin. de fideicommissis. artic. 40. num. 40. Rot. nost. apud Magon. decis. 149. n. 9. & decis. 90. num. 9. inter impress. cor. me. Rot. Rom. in Balmaregien. Depistat. & Iuvettimisi §. neque cotidie in fin. cor. Emmentis. Falcener ubi plures.

9 Illic tamen dispositio non habet locum, ubi libera, & absolute facultas disponendi concessa fuerit, cum extra locumque de rogato restituere quidquid superet nulla alienandi licentia tributa, qui longè dispares sunt termini, iuxta animal. versu per Euzen. diss. de Luc. de fideicommissis. diss. 59. n. 2. Rot.

Senen. apud Mart. Med. decis. 10. n. 30. Rot. nost. d. 11. §. 90. n. 13. inter impress. cor. me. Rot. Roman. in diss. Bononiensi. Euilitionis super caute. Angeli 2. Julii 1714. §. hoc libera, & in confirmat. 3. Septembris ejusdem anni §. neque addi, & segg. cor. Emmentis. Falcener.

Quinimò rogatus restituere quidquid superet tempore sui obitus, non potest per ultimam voluntatem alienare, optimo quidem de causa, quia residuum habet in viis, testando autem contracti alienationem post mortem suam, & sic in tempus prohibitum, in quo testamentum habet effectum Spad. conf. 273. n. 2. lib. 3. Venturia. conf. 29. n. 40. lib. 1. Baldac. ad Ramon. conf. 78. n. 45. Craff. de success. §. fideicommissum quass. 54. n. 2. Menent. de praesumpt. lib. 4. praesumpt. 188. n. 17. Peregrin. de fideicommissis. artic. 40. n. 43. Fufar. de substitut. quass. 545. ex n. 41. ubi in §. et cum hac opinione, ita ipse concludit.

Non sic ille, cuiuslibet concessum fuerit disponere, ipse enim potest tam alienare inter vivos, quam per ultimam voluntatem, ut expendendo etiam alia verba, per quae licentia concessa fuerit, dixerunt latè Baldac. ad Ramon. conf. 78. n. 42. & 43. Rodolph. alt. 17. num. 8. & segg. Altograd. Jun. contrav. 48. num. 56. & segg. Masf. consil. 517. num. 17. & segg. Torre de majorat. quass. 51. n. 27. & segg. fud. Rot. nost. post cum tom. 3. decis. 20. ex num. 97. ad 109. Rot. Rom. in recent. decis. 188. n. 10. & segg. par. 14.

Nisi pugnet in contrarium circumstantia, & verisimilis mens testatoris, quo casu ad circumstantias, & fluctus contrabitur, & ad contractus inter vivos facultas restringitur, etiamsi concepta fuerit per verbum — disponere — Anselm. Rill. apud Masf. consil. 512. n. 1. & sub 6. 2. Petr. Pacien. apud eundem consil. 513. n. 8., & ibi de Comit. consil. 514. §. addenda. Baldac. ad Ramon. observat. 78. num. 44. & num. 68. & 69. Rot. post cum tom. 4. decis. 3. num. 10. & segg. decis. 3. n. 10. 12. & segg. decis. 4. n. 7. & segg. decis. 6. num. 9. & segg. decis. 7. n. 8. & segg. decis. 9. sub n. 13. §. ac prouide & segg.

Sed antequam ulterius progrediamur, expendenda occurrit questio in decisione promota, an huiusmodi alienandi facultas resulet ex prohibitione non disponendi, nisi post certam statem, in qua dispositione dividuntur DD. in classes, nostrorumque Majorum diffidium incipiemus diu te tenuisse fateatur Peregrin. de fideicommissis. art. 40. sub num. 64. §. in hac re, & controverfiam hanc antiqua, & moderna ingenia torquere testatur Carr. post de Luc. in Mauissi. lib. 10. decis. 35. n. 11.

Siquidem nonnulli distinguunt diversas prohibitionis formulas, an heres sit simpliciter prohibita alienare usque ad certam statem, an verò oratio concepta sit per viam denegatae potentiae, seu, quod idem est, cum duplici negativa, remph quod non possit alienare nisi post praescriptum tempus, admittunt in primo casu, quod arguendo a contrario sensu ad limitis sensus directi, cum sola resulet non prohibitio, per hoc tacita prohibitio legem non impeditur, neque ex hoc loquendi modò resulet facultas disponendi post temporaria lapsum; at in secundo casu in quo praecedat oratio negativa, seu denegata potentia, volunt quod dissilio — nisi — quae subsequitur, ponat expressè potentiam in contrarium, sicut quilibet legis prohibitionem, ubi loquitur homo, ita ut habetur diffusum, perinde ac si dictum fuisset, quod lapsa praescripto tempore liberum esse deberet heredi alienare, & disponere, pro qua opinione tote posita in vi duplicis negativae, quarum ultima, astringet id, quod prima negat, facit elegans test. in l. quibus dicitur §. quidam §. de rogo. & dem. ubi — quid

nihil instruit utrum ita scribatur, quas penitus cuique legatur, eas lites vult, si mater mea morietur data, an ita, nisi mater mea morietur ne data — istiusque sententiæ antequam assignetur Ruin. consil. 133. lib. 2. quem sequuntur antiquioribus consil. Geraspia. consil. 92. n. 37 cum seqq. Gatt. consil. 5. n. 48. & seqq. Gratia. discept. 416. u. 4. & n. 12. de Lac. ad eam discept. 69. n. 7. Andreol. controu. 88. n. 2. & seqq. Rudolphin. alleg. 17. num. 3. & seqq. Advocati Roman. apud Mans. consil. 511. n. 9. & seqq. & consil. 516. n. 1. & seqq. Mans. consil. 517. num. 5. & seqq. Borden. collat. legal. 38. n. 73. lib. 2. Fusar. de substat. quest. 736. u. 4. 5. Mant. de coact. ultim. volunt. lib. 3 tit. 17. r. n. 11. Mart. de success. legal. par. 4. quest. 21. art. 15. n. am. 25. Torr. de primogen. lib. 2. quest. 23. n. 4. & lexica quest. 51. n. 3. & seqq. Modern. Fideicom. de fideicom. differt. 26. n. 25. Rota Seven. apud Mart. Med. decis. 10. n. 21. & seqq. num. 28. & 40. vers. ultra quam quod. Babin. ad Ramon. consil. 100. n. 50. decis. post eum tom. 4. in ordine in 86. num. 16. & 17. idem r. iudicat. tit. 3. de legat. & fideicom. decis. 6. num. 21. Rot. dec. 18. n. 6. & 7. cor. Ubay. decis. 509. n. 21. & seqq. coram Carr. decis. 748. sub n. 45. cor. Damas. Jun. decis. 760. n. 10. cor. ad. decis. 48. n. 3. cor. Bich. decis. 265. num. 53. cor. Octobon. & in recen. decis. 888. num. 6. & seqq. par. 14. & decis. 6. n. 9 & 10. par. 15.

15 Alii verò vim hanc, & efficaciam denegant didioni — nisi — que exceptivæ, & limitativæ sit, excludens a dispositione id ipsum, quod sub ea consistit, sed non disponit in casu contrario, & quatenus virtualiter intelligatur disponere, non line parit roboris, & potencie fideicommissum clarum, & facultas indoliva æquivoca, & ad aliud referibilis, quod ex eo funderet, quia sicuti in fideicommissis ubi ad hoc solum tota legalis prohibitio, hæc non excludit, ut gravatus possit vite sue durante alienare, competente substitutio facultate alienandi vindicandi l. fin. §. fin. autem Cod. commun. de legat. Modern. Fideicom. de fideicom. differt. 20. num. 22. quod non patitur expressa hominis prohibitio, que vixente nullus, & irritus est adus ab initio l. cum patet §. libertatis, ibique gloss. ff. de legat. 2. Fredis. ubi sup. n. 16. hinc prohibendo testator temporali alienationem præsumit durante illo spatio voluisse privare heredem facultate etiam revocabiliter alienandi, ita ut potentia, que per negatorem intelligitur restituta, in eo consistat, quod revocatum non indefinitam, & absolutam alienandi libertatem, sed qualem debuisset etiam entes si fidei expressa prohibitione testatoris obstrictus non fuisset, ita sequendo Belten. Jun. consil. 1. qui huius contrariæ sententiæ potissimum defensor adducitur, se sperant Favinus consens. Jur. lib. 4. cap. 75. Gratian. discept. 7. cap. 69. n. 5. & seqq. Andreol. controu. 39. num. 11. & seqq. Petrus Pacian. apud Mans. consil. 513. u. 3. de Comit. apud eundem consil. 514. §. ubi habenda. Urcol. consil. 86. sub num. 13. Ciracch. discept. 24. n. 16. Palm. Nep. alleg. 95. n. 7. & seqq. Fusar. de substat. quest. 720. sub n. 9. §. ego ter consil. & sub n. 20. & 30. Peregrin. de fideicom. artic. 40. n. 65. Rubo. de testam. cap. 4. num. 365. & seqq. Modern. ad Sord. decis. 75. n. 1. Poccin. in annot. 12. post prim. vul. decis. quin 3 testatur de sensu Rotæ. Ofasch. decis. 85. n. 13. & 14. Rot. Rom. decis. 829. n. 11. & decis. 1244. n. 4. cor. Scraphin. decis. 22. n. 8. & seqq. cor. Arguelli. & decis. 350. n. 3. & seqq. cor. Bich. in recen. decis. 415. n. 9. & plur. f. r. q. par. 9. & decis. 430. n. 16. par. 13. repetit. post Torr. de pall. decis. 201. n. 14. vers. ea ratione, & in Romanen. D. nus de Mataspa post Urcol. consil. 516. n. 22. & in confirmat. apud eundem n. 24. & in Romano Dum. post de Lac. de fideicom. de-

cis. 53. n. 17. & decis. 54. n. 3. & 4. que sunt in eadem causa, & multis ex his non relatis Rot. nallr. in Flortatino Fideicommissi de Spazio 7. Februar. 1719. artic. 2. ex n. 112. ad tit. 6. cor. Meo Audir. Urban. infra imprimen.

Ego in tanto opinionum consensu potiusquam 16 meum scilicet asperum, aff. cam gemina duorum diversorum insignium Tribunalium iudicet, que post acerrimum huius controversiæ discussionem emanavit, ex quorum consideratione comparabit sibi diligens Lector rationem in casu contingente resolutionem. Primum itaque Rot. nallr. in Florentina Majoratus de Grisonibus, in quo primo pro opinione Ruin. respondit Rota 30. April. 1667. n. 17. §. in casu autem, & seqq. infra suo loco, & tempore imprimen. videntibus quinque Auditoribus, scribente etiam pro veritate pro hac opinione magni nominis J. C. Bartholomæo Chesio in Pismo Lyceo juris civilis primario interprete, in qua decis. ultietus num. 20. & seqq. deinceps tenet aliz hujus Rotæ resolutiones adductæ ad probandum consuetudinem iudicandi in contrarium, quam ibi Ruin. negat, ostensa casuum diversitate. Postea contra hanc sententiam revisione concessa coram sex Auditoribus per fuit diffidum, tribus per revocationem & promanantibus, tribus verò pro confirmatione, decisio revocatoria habetur apud Torre de majorat. tom. 3. decis. 21. repetit. apud Urcol. decis. 12. confirmatoria impressa est in parte post alleg. 100. apud Palm. Nep. sub n. 51. in egraliter autem apud Torre de primogenit. num. 2. decis. 10. ubi num. 116. testatur, quod Rota in ista semper sequuta fuit opinionem Ruin. neglecta illa Bille. sed re ob æqualem discordiam remanente in suspensio ultimo hæc relatio confirmatoria fuit approbat, & effectum habuit, ut testetur Torre var. tom. 1. tit. 1. quest. 17. n. 17. vers. et demum fol. 93.

Aliud iudicatum est Sacra Rotæ in celebri 17 Romana Fideicommissi de Ruffetti, in qua etiam contenderent ex prohibitione concepta per doctorem negativum oriri expressam facultatem alienandi scribentes pro Marchione Ruffetti Advocati Romani apud Mans. consil. 511. num. 9. & seqq. & consil. 516. num. 1. & seqq. idem Mans. consil. 517. num. 5. & seqq. Torre de primogenit. part. 2. quest. 17. per tot. utrumque Rotæ in septem super hoc articulo causæ propositionibus constanti circulo semper tenuit, quod huiusmodi facultas sit dubia, indoliva, & impotens ad eorum fideicommissum evterendum, exceptione, ut par erat, & adione acquisitiva lance libata, potissimè etiam ex circumstantiis, que in suo casu concurrerant ad sustinendum fideicommissum, ita dubietatem huius licentia in concursu clari fideicommissi sternerit in prima super hoc articulo causæ decisione post Baldac. ad Ramon. tom. 4. decis. 3. num. 9. repetit. apud Mans. consil. 510. apud Torre de primogenit. decis. 54. tom. 3. inter decis. coram. Emer. Jun. decis. 547. ita in secundo post Baldac. ubi supra decis. 3. n. 7. & repetit. apud Mans. consil. 515. & apud Torre ubi supra decis. 55. inter decis. cor. Fimeriz Jun. decis. 585. ita in tertia apud eundem Baldac. decis. 4. sub num. 5. vers. non attenti repetit. apud Mans. consil. 518. ita in quarta apud Baldac. decis. 6. num. 2. repetit. post De Luca in Mantiss. decis. 33. lib. 10. ita in quinta apud illum Baldac. decis. 7. num. 5. 14. 15. 16. 18. repetit. post Urcol. de Transact. decis. 128. impress. Gen. v. & post De Lac. in Mantiss. decis. 34. lib. 10. ita in sexta apud Baldac. decis. 9. num. 16. & 27. repetit. post De Lac. in Mantiss. decis. 35. lib. 10. ita in septima apud De Lac. in Mantiss. ubi supra decis. 36. num. 9. & hunc fuisse Sacra Rotæ con-

Autem sensum in praefatis decisionibus vocat etiam
Baldus, ad Rationem, conf. 61. num. 89. & conf. 78.
num. 74.

- 18 Illud quidem in proposita facti specie quæ-
stionis nostre signanter animadvertendum est, quod
etiam inservire poterit pro constitutione discordan-
tium opinionum, an scilicet casus prohibendi aliena-
tionem etque ad certam statem fuerit, quia
tunc inchoat perfecta etas, & iterum imbecilli-
tati fideicommissarium consulere voluerit testa-
tor, ita ut prohibitio expressa facta sit favore
prohibiti, tacita vero, & ex lege resultans respi-
ciat favorem fideicommissarium, tunc enim cum
hujusmodi prohibitiones sine diversis, & tendant
ad diversos effectus, una alteram non collie, &
admissio alienationis post perfectam etatem, que
removet prohibitionem precedentem factam ob
etatem imperfectam, quocumque modo concepta
sit, non destruit alteram per legem indultam ob
diversam causam, & ad finem diversum, ut pluri-
bus relatis scripserunt Marcius, variar. lib. 1.
cap. 4. num. 6. & fegq. Andree. contron. 39. n. 14.
Holo. ru. ad Sord. decis. 75. sub num. 1. §. & ratio
est, & §. fegq. Pufar. de Substit. quæst. 730. n. 35.
Rot. cor. Bibb. decis. 350. a num. 3. ad 7. & in
dista Romana Fideicommissi de Raspoli in tribus
ultimis decisionibus magnificat hoc fundamentum
post De Luc. in Mantisi lib. 10. decis. 34. num. 11.
decis. 35. num. 14. decis. 36. num. 6. atque in hoc
convenire videtur etiam contrarium sentientes,
cum illud admittit idemmet Rinzus; eorum Antea-
signatus cap. 76. sub num. 9. versic. præterea. Con-
sil. 112. num. 8. conf. 134. sub num. 4. versic. &
per hoc junctum 66. lib. 2. sicuti facit ejus acer-
rima lecturæ Rota nostra post Torre de Majorat.
d. decis. 20. num. 46. & 67.

- 19 Hæc que hucusque diximus de prohibitione
non alienandi nisi post certam etatem recurrent
dispositanda ubi mandatur, quod non possit fieri aliena-
tio extra familiam, quo casu omnis dispositio-
ne, an dictio extra requiescat dictioni nisi, & sit
ejusdem efficacie, quam vide discussam apud Bal-
dum, ad Rationem, conf. 200. num. 55. Rotam nostram
apud Torre de Majorat. decis. 20. num. 56. 57. 58.
61. 81. & cor. Urcul. decis. 21. num. 21. in fine
& in d. Florentina Fideicommissi de Spinis num. 21 §.
apud quos concordantes.

- 20 Gravior, & utilior questio, que in hac hy-
pothesi insurgit, est an posito fideicommissio re-
finitorio simpliciter, & absoluto, defensivo de uno
alium, gravatus habens facultatem alienandi in
familiam possit eligere remotiorem, subvertendo
ordinem fideicommissi, vel hujusmodi facultas in-
terpretari debeat composibiliter cum fideicom-
missio refinitorio, scilicet ut alienatio sustineat
durante vita gravi abque incurfu in potius,
quæ expressa hominis dispositio peperisset, vide-
licet nullitatem ipso facto incurrere. Et quid si
fideicommissio refinitorium non sit expressum,
& litterale, nec resultet ex substitutionibus præ-
cedentibus, sed ex causa adjecta prohibitioni, vi-
de ultra supra relatas decisiones in causa Majorat.
de Grifoni, que hunc articulum examinant,
Palm. Nep. alleg. 95. num. 15. Urcul. consulti. 86.
num. 3. & fegq. Samminiat. contron. 131. num. 53.
Torre de Majorat. decis. 21. quæst. 30. num. 1. & fegq.
Faventinis, de Luc. de Fendis dist. 107. num. 12.
de Fideicommissi, dist. 55. num. 11. dist. 56. num. 9.
cum fegq. Rotam nostram in Florentina Fideicommissi
de Spinis 7. Februarii 1759. artic. 2. super facul-
tate alienandi per tot. & in Florentina Fideicommissi
de Uffimbardis 9. Septembris 1729. artic. 3. super
facultate alienandi num. 23. 24. & 25. coram me,

Rot. Roman. in Ferraribus. Primogenitura 4. Februa-
rii 1709. §. quoniam cor. Molin. & 9. Decembris
ejusdem anni §. verum coram Priolo, & 14. Martii
1713 §. absque eo quod coram Crispe, & 14. Martii
1713. Immissiois 5. Junii 1716. §. absque cor.
Eminentissimi. Altobani.

Super distinctione, quæ in similibus questio-
nibus magni facti Rota in præfata decisione n. 37.
§. primi ulque ad finem, nempe an precedat fidei-
commissum, & successively imperita sit alienandi
facultas, an prius facta facultas, & postea sub-
sequatur fideicommissum vide Rationem apud Man-
f. consulti. 512. num. 2. §. cum itaque. Altograd. Jun.
contron. 48. num. 5. late Torre de Primogen. tom. 2.
quæst. 51. num. 11. ubi eam etiam existit, & n. 6.
7. 19. 20. 22. 33. Rotam nostram in dista Florentina
Fideicommissi de Spinis num. 225. 126. & 127. Rot.
Roman. decis. 485. num. 4. cor. Emeri Jun. & post
Baldum, ad Rationem, decis. 6. num. 1. tom. 4.

At quid in fideicommissio conservatorio, in 22
quo licita est alienatio cum elegendi genus per-
missum, an facta semel alienatione in uocum de fa-
milia, res sine perpetuo alienabiles, & possit etiam
transire ad extraneos, vide in his terminis Pufar.
de Substit. quæst. 721. num. 3. & per tot. Odd.
de Fideicommissi. per prohibitionem alienat. quæst. 10.
artic. 5. per tot., ubi palchre plures distinctiones
congerit.

Indubitanter dic, quod non, si prohibitio sit 23
realis et urgentissima de eo, qui prohibitor re-
alis non placet nisi facta, quam aliis ex genere
vocato, & cum extra illud veterat alienari testa-
tor, eadem ratio, & voluntas militat tam in pri-
mo, quam in sequenti alienatione, & quod magis
est, apud quemqueque perveniat res, pervenit
cum illo onere, & hoc fuit fundamentum deci-
dendi in dista Florentina Fideicommissi de Uffimbardis
cor. me §. verum quidquid num. 19. ubi plures
Rote nostre decisiones, a congregator, & late etiam 24
num. fegq. examinatur ad hunc effectum quando
dicatur constare de realitate prohibitionis.

Præter has questiones solet etiam exagitari 25
in hac materia non minus intricata controversia,
an per heredis institutionem dicatur facultas alienan-
di ad exercitium deducta, & in hac Coria pluri-
es decisum est, quod sub generali heredis in- 26
stitutione continentur bona ex facultate alienari
permitti, nam heredis institutio omnia compre-
hendit, nec sit de re certa tantum, sed univer-
sum comprehendit res defuncti, ita apud Palm. Nep.
decis. 346. num. 15. & fegq. & apud Samminiat.
contron. 118. num. 3. & fegq. & num. 8. & fegq.
num. 30. & fegq. contra quam decisionem idem 27
Samminiat. scilicet emittit. 117. licet in fine te-
stator sit adversus decisa concessam fuisse revisio-
nem, tamen forte fuit falsus rumor, quia si suc-
cumbentes hanc gratiam verè obtinuerint, iterum
pro ea non supplicasset, prout fecerunt de Ro-
na 1723. in quo coram Regio Collaterali Consilio
discussis scribit meritis causa fuit revisio denegata,
ut alias retuli ego in Florentina Fideicommissi de
Uffimbardis 9. Septembris 1729. artic. 3. sub n. 60.
61. in fine, ubi etiam num. 60. ad finem late firma-
tur præfens conclusio, & etiam annexa fuit in
Florentina Bauxorum Emphyteuticorum 21. Februa-
rii 1720. cor. Domino meo Audit. Benfin. lib. Mo-
rivorium 123. a c. 346. & fegq. Rot. Roman. in Ro-
mana Immissiois super Incessu in hereditate Prin-
cipis a Butera 22. Aprilis 1709. §. ab amplissima,
& fegq. cor. Molin. & in ejus confirmatoria 21. De-
cembris 1709. §. bis cor. Priolo, & in Mediolanen.
Archiepiscopatibus 27. Januarii 1710. §. etiam cor.
Emilensium. Falconeris, que emanavit in causa, in
qua

qua scriptis in contrarium Dominus, & olim Collega meus *Pitum. de contrav. Patrim. alleg. 86. tom. 2. de qua in quibus terminis procedat modo dicam.*

- 28 Occasione itaque potius revisionis contra pietatem *Ursuli* deiectionem novissime adducebantur *bon. mem. Patric. resp. 27. tom. 1. & seqq. Pitum. dict. alleg. 86. ex aum. 2. ubi concordantes.*

- 29 Sed hujusmodi aliis gravissimis auctoritates visum non fuit convellere *Rota* nostræ fundamenta, quinimo cum ea conciliari, & convenire; in illa eum *mem. 14. & 15. distinguitur ex plurium sententia duplex casus, primus quod facultas fuerit simpliciter reservata, & data absolute, alter quod sit conditionaliter, & modificata concessa per verba -- si non disposueris -- & similia, & in casu non solæ dispositionis tertius vocatus; in prima hypothese sit firma conclusio, quod effectus dicatur facultas absque speciali mentione per solam hereditis institutionem, at in secunda, in qua *Rota* non versabatur, eadem concedit non intelligi facultatariam usum potestatem suam in damnum vocati, nisi per particularem dispositionem, & in hoc casu, in quo ordinatur fuerat fideicommissum sub conditione *si non disposueris* loquitur *Patric. ut patet signanter aum. 3. Pitum. dicta alleg. 86. scriptis in casu, in quo facultas concessa fuerat -- casu quo aliter per eum non ordinaretur, nec disposuerit -- ut patet in princip. & aum. 3. & hanc conciliationem late etiam resumit *Rota Januaria. apud Palm. Nep. alleg. 237. e. 25. 26. 28.***

- 30 Limitatur verò principalis conclusio, si institutionis quævis concepta per verba universalia de eo facta fuerit, qui a primo testatore substitutus erat, quo casu potiusquam iudicetur alienatio destructiva fideicommissi, consideratur uti restrictio illius approbatoria, & quod gravatus parere voluerit v. luntati primi defuncti. ut est egregius text. in *l. si pignus §. qui rogatus ff. de donat. inter virum, & uxorem -- si quis rogatus sit percepta certa quantitate uxori sue hereditatem restituere, & ita sine deditione restituere, Celsus scripsit magis plenius officio prestanda fidei facultatem maritum, quam donatio videri -- late *Sard. conf. 395. aum. 19. vers. quarto respondet cum duobus seqq. Redens. conf. 29. sub aum. 64. Periturum. conf. 22. aum. 44. lib. 1. Manf. consil. 429. sub aum. 6. versit. dum testatur.**

- 31 Quod sublimita si secundus testator diversimode a primo disposuisset, cum tunc censeri non possit voluisse ejus dispositionem exequi, & illi inherere, ut dixi ego cum pluribus in dicta *Florentina Fideicommissi de Usinhardt art. 3. aum. 68. & seqq. ubi quæ diversitas sufficiat.*

- Superest modo ut expendendo questionem ultimam in hac decisione examinatum aliqua dicamus de conjectura ex quibus signationis contemplatio r. sultat, ut etiam promissimus in precedenti additione, ubi limitationem adduximus, quam

- 32 *Rota* sequitur, quod agnatione contemplata filiorum, vel descendendum appellatione non veniat femina.

- Primo ergo in hypothese prædictæ limitationis 33 nis conjectura erui potest, ex quo exclusi fuerint Religiosi addita causa conservandæ agnationis, unde inferri posse contra feminas, ut sub verbo communi non veniant, tradunt in suo casu scribentes in eadem causa *Redolphin. alleg. 173. aum. 11. Episcop. Rocc. cap. 19. aum. 6. ro.*

- Ex institutione agnatorum, & substitutione 34 agnatorum in pondo pariter verbi communis *Palm. N. p. alleg. 227. e. 31. & seqq. & supra e. 26. 27. ubi alias conjecturas offert.*

- 35 Ex demum arte artificiali renovatione familiarum post defectum agnatorum, qui prius essent invitati,

quam conjecturam ad nostrum effectum, ut masculinum non comprehendat fœmininum, ponderat *Baldacc. ad Roman. conf. 16. aum. 103. de Luc. de Fideicommiss. diff. 39. aum. 4.*

Ex pluries repetita qualitate masculinitatis in 36 fideicommissi contextu, sicuti in proposito, quod verba fœmininum comprehensiva adhibitis sint, scribunt *Torre de Majorat. tom. 1. cap. 37. §. 11. aum. 113. & seqq. Nota in recent. diff. 410. ex aum. 25. parti. 19. & post de Luc. in Monest. lib. 10. decis. 11. aum. 9.*

Ex voluta conservacione honorum in familia 37 cum adiectione cognominis, ut ad effectum excludendi fœminas a communi vocabulo filiorum, & descendendum extra lineam simplicis conjectura ponderat *Torre var. tom. 1. tit. 1. quest. 8. n. 32. fol. 56.*

Ex digressu ad plures substitutionum gradus, 38 in indicio similiter verbi etiam fœminas favorabilis *Episcop. Rocc. cap. 19. aum. 7. Rota post Paulat. differt. 91. decis. 4. aum. 5.*

Ex institutione filiorum laicorum omnino pre- 39 sbytero, prohibita alienatione, ut bona remaneant in familia, loquendo pariter de communi vocabulo *Rota nostra in Florentina Fideicommissi. 16. Aprilis 1700 in Causa Gini Iartaggi, & Marazziti n. 12. infra suo loco, & tempore imprimen. & hanc conjecturam refert etiam *Rota Romana post de Luc. de fideicommissi. lib. 10. decis. 27. aum. 7.**

Ex exclusione illegitimarum, prosequendo 40 eandem materiam *Rota* ubi supra aum. 8.

Ex injuncta obligatione dandi fœminas institutis masculis, maxime concurrente Senatore 41 exclusivo *Rota nostra in Florentina Fideicommissi de Filicaja 22. Januarii 1643. aum. 38. & seqq. ubi vocati erant filii.*

Illud ultimo non omittens, quod plura final- 42 itate sufficiunt, quæ divisa non juvant, quod familiaritatem dictam in materiis conjecturalibus in individuo verbi communis usurpat *Rota post Paulat. differt. 91. decis. 3. aum. 7. repetit. post de Luc. in Monest. lib. 10. decis. 10. n. 7. & decis. 13. n. 3.*

Alia circa hanc questionem quando, & quomodo sub aërto communi veniant femina, habes in precedenti additione.

FLORENTINA

Fideicommissi

25. Februarii 1603. ex Lib. Mar. 86. a 458.

ARGUMENTUM.

Vocatis proximioribus de familia veniant feminae etiam ad fideicommissum agnaticum, earum tamen vita durante. Prohibitio alienationis cum causa, ut bona perpetuo in familia remaneant, an, & quando extendatur ultra decimum gradum. Proximioribus an, & quando sit probandi per gradus distinctos. Spatii non dicuntur de familia, nec substitutos excludunt, neque etiam fuerint legitimi admittuntur, quando vocati sunt filii nati ex legitima uxore. Sententia lata contra gravatum non effecti substituti, si causis non sit defensa, vel satis fuit per collusionem. Citorio per proclama contra omnes sua interesse potentes non nocet citæ personæ specialiter citandæ.

SUMMARUM.

1 Advocata medio substitutionis gradu, reliqui non evascent, maxime si sub ditione conditæ sint substituti.

- 2 Fideicommissio in terra pascuorum gerere constituta, utrimo de illo genere bona alienare possit.
- 3 Agens ad fideicommissum casum restitutionis probare debet.
- 4 Quo non probato alienatio sinecitur, & dominium remanet penes acquirentem.
- 5 Sententia, qua transit in iudicatum, facit de alio nigrum, & de indubitato dictum.
- 6 Item habetur pro veritate.
- 7 Lata contra gravatum, vel substitutum nocet sequentibus non citatis.
- 8 Limita si causa non fuit defensa, vel ex contrariis consistit de collatione num. 49.
- 9 Voluntas testatoris in testamentis primum locum obtinet, & num. 46.
- 10 Ubi verba sunt clara non est inferenda questio voluntatis.
- 11 Defectibus ascendentibus, & descendentibus succeditur proximior in gradu.
- 12 Proximior is dicitur, quem nemo precedit.
- 13 Rota Florentina sequitur opinionem, quod attendenda sit proximitas gradus, & non gravum.
- 14 Appellatione familia agitur continentur masculi, ac feminae.
- 15 Familia comprehenditur in substitutione de proximiori de familia, & quando secus infra n. 19. & seqq.
- 16 Clausula appari solita in instrumentis habetur pro appessu.
- 17 Clausula ceterata continet omnia ea, qua sunt de consuetudine Notarii, & negotii.
- 18 Item qua sunt in formulario Tabellionum.
- 19 Femina non censetur vocata, ubi est contemplatio agnati, & de ratione.
- 20 Limita eorum vita durante num. 22.
- 21 Cessante causa exclusionis cessat exclusio.
- 22 Cessantibus contrariis casibus, masculinum est in materia fideicommissaria concipit femininum.
- 23 Maxime si in conditione testator promissum posuit masculinis, & femininis.
- 24 Eoque factis si femina non veniat extendendum masculinum sed in illius defectum.
- 25 Fideicommissum regulariter non extenditur ultra decimum gradum.
- 26 Limita, & declarata ut num. 33. & seqq.
- 27 Quia ita proximitas, quando est causa vocationis, probanda est ab illorum, uti fundamentum intentionis.
- 28 Et per gradum dinumerationem.
- 29 Contra quod ad hoc ut qui dicitur proximior sufficit probare se esse de parentela.
- 30 Interligit ut hoc procedat quando proximitas non est restricta ad certum gradum, & n. 32.
- 31 Vel ubi nullus sit contradictor.
- 32 Qualitas non potest stare sine subiecto.
- 33 Prohibita alienationis cum ratione, ut una perpetuo remaneant in familia, an extendatur ultra quartum gradum.
- 34 Excluditur quando verba deustantia perpetuitatem sunt iuxta, & effrayata.
- 35 Secus si causa prohibitionis sit qualificata, & restricta ad certos gradus.
- 36 Et solum vocati fuerint proximiores usque ad decimum gradum.
- 37 Spiritus non dicitur de familia, genere, casata, & num. 56.
- 38 Aupia, & declarata ut n. frq.
- 39 Et non extendunt substitutionem.
- 40 Spiritus ad differentiationem naturalium non legitimitur per oblationem Curia, vel Monasterio.
- 41 Contra num. 42.
- 42 Limita ubi vnati fuerint filii ex legitima uxore num. 44.
- 43 Legitimitas per oblationem Curia non succedit, nisi in bonis offerentis.
- 44 Spiritus legitimitas per oblationem Monasterio praeferitur rumpit testamentum.
- 45 Legitimationi non veniunt, quando testator vocavit in aliis substitutionibus legitimis, & naturales natos ex legitima uxore.
- 46 Rem fideicommissarium melioranti datur retentio, maxime si bona fide melioravit.
- 47 Potest fideicommissum probare debet bona fuisse in bonis fideicommissariis.
- 48 Citatio per proclama contra amicos sua potentes interse ubi prodest, ubi adest persona specialiter citanda.
- 49 Clausula salutare in libello posita sanant defectus ipsius libelli.
- 50 Absolutio ad expensis fieri debet, ubi iura sunt dubia.

DECISIO XXXIV.

In Causa Cavalcanti, e Cavalcanti.

Verba testamenti D. Pandulphi de Cavalcantiis eoditum de anno 1553. sunt haec. — In omnibus autem suis bonis suum heredem universalem instituit, scilicet, & esse voluit Robertum Jo: Baptista Petri de Cavalcantiis Creum Florentinum, presentem, & acceptantem, & ejus si sui legitimis, & naturales natos, & nasciturus ex dicto D. Roberto, & ex quacunque ejus uxore legitima, & quolibet eorum ad invicem, & vicissim substituit vulgariter, papillariter, & per fideicommissum; & decedente D. Roberto sine filiis masculinis, vel femininis, tunc, & ex eo casu substituit Petrum fratrem dicti Roberti, & ejus filios, & descendentes, & decedente dicto Petro absque filiis, tunc, & ex eo casu reliquit heredem proximiorum de domo, & familia de Cavalcantiis, & prohibuit dictis suis heredibus, & successoribus, & descendentibus, & cunctis eorum in perpetuum dictum testator alienationem, & venditionem in totum, vel in partem omnino, & quorumcumque bonorum dicti testatoris, & hoc idem fecit &c. cassans &c. & hanc &c. regens &c.

Decessit testator, & etiam decessit dictus Petrus substitutus sine filiis, & descendentes, adhuc superstitie dicto Roberto instituto, & iste gradus substitutionis effectus est educatus l. nisi. & fin. autem a liquid sub conditione C. de caduc. tollend. & per Mezel. conf. 84. per tot. non tamen evanescent alim sequentes substitutiones, maxime cum sint factae sub diversis conditione, & ad alium effectum, ut licet prosequatur Peregrin. de fideicom. art. 15. num. 24. & seq. Decessit postea Rubeus institutus nulla relictis filiis natis ex aliqua ejus legitima uxore, & sic evenit casus ultime substitutionis, ubi testator reliquit heredem proximiorum de domo, & familia de Cavalcantiis, idco praesupposito, prout fuit legitime probatum, quod D. Antonius Lupicinus possideret unum pradium relictum in hereditate dicti Pandulphi testatoris, & sic fideicommissum subiectum, contra eam infurrexit D. Thomas de Cavalcantiis procurator nomine totius domus, & familiae Dominorum de Cavalcantiis, & praecipue Dominorum Hieronymi, & fratrum de Cavalcantiis, petens dictum de Lupicinis condemnari ad dimittendum, & relaxandum dictum pradium,

diom, tamquam ad eos, uti proximiores perti-
nens, stante quod didum fideicommissum esset pu-
rificatum ad eorum favorem, mortuis dictis Rob-
erto, & Petro sine filiis masculis, vel feminis, &
descendentibus, de quibus in testamento. In eod-
em iudicio comparatur ad commodum proces-
sus duo Moniales, & pro eis eorum Monasterium
Sanctæ Ursule Civitatis Florentinæ, scilicet Soror
Mar in Vincenza filia sporis dicti Roberti, & Soror
Daria soror carnalis ejusdem Roberti, & utraque
petebat sibi restitutum prædium, & declara-
rati ad eas pertinere virtute dicti testamenti, uti
vocatas ad bona fideicommissa supposita dicti Pro-
dulphi testatoris; exadverso dictus Lopicinus dice-
bat fideicommissum prædictum esse finitum non ex-
tensum igitur personis, in quarum gratiam fuit in-
stitutum fideicommissum, quibus bona fideicommissa
applicentur, nec fideicommissum in certum
genus personarum extenditur ad alias personas, ideo
ultima vocata ad fideicommissum potest bona videri
alienare, quia dicitur fideicommissum finitum,
ut plene, ne dicta transcribamus, dicitur *Peregrin. de
fideicomm. artic. 32. n. 1. & seqq.*, & certi juris est,
quod qui vult agere ad fideicommissum debet probare
eventum casum fideicommissi, ut plene per
3 *Surd. decis. 210 n. 5. & seqq.*, & quousque non pro-
babitur eventus casum fideicommissi, alienatio in-
terim facta de bonis fideicommissaria valet, & re-
netur, & transfert dominium in acquirentem, usest
4 *text. in l. si heres institutus §. 5. ff. ad Trebellian.*
et in l. fiscal. §. si autem sub conditione C. annua.
de legat., late *Alex. conf. 65. n. 1. & seqq. volum. 5.*
*Dec. consil. 323. per tot. vel. 1. Marzar. in epistol. fi-
deicomm. quest. 61.*

Prædicta autem dictus Lopicinus tanto magis
efficaciter assererebat offendendo sententiam, quæ
transiit in iudicatum, latam de anno 1579. inter
dictum Robertum agentem, & quatuor de domo,
& familia de Cavalentibus nominatim citatos, &
alios non nominatim profuso interesse per edictum,
in qua declaratur, quod stante morte dicti Petri
sine filiis, & descendentibus, & quod dictus Ro-
bertus non habet filios, nec descendentes, fideicom-
missum dicti Pandulphi esse finitum, & quod dicto
Roberto licet alienare bona fideicommissaria, &
prout latius in ea, & quia sententia, quæ transiit
in iudicatum fecit de alio nigro, & de indebito
debitum, inquit *Roland. conf. 6. num. 16. vel. 3. Carr.*
5 *Jun. consil. 277. n. 12. vel. 3.* plura alia similis addu-
cit *Mastard. de probat. conf. 1296. num. 14. & seqq.*
vol. 3. Grat. consil. 40. num. 24. vel. 2. Ideo vide-
batur cessare omnem difficultatem, sententia enim,
& res iudicata habetur pro veritate l. res iudicata
6 *ff. de regul. jur. cum simil.*, & hoc tanto magis vi-
debatur procedere, quia sententia lata contra ha-
redem gravatum, vel contra substitutum domo,
& omnia sequentibus substitutis non citatis l. ex
7 *contra ff. de re iudic. l. si petiti §. final. ff. ad
Trebellian. Alexan. in l. sep. n. 27. ff. de re iudic. ut
notum in via iustitia incidentes, & solum Deum
per oculos habentes, pronunciamus fideicommissum
prædictum fuisse purificatum per mortem dic-
ti Roberti siue filius ex legitima uxore ad fa-
vorem dictæ Sororis Dariæ, uti proximioris dicti Ro-
berti de domo, & familia de Cavalentibus, ejus
tamen vita durante tantum, & non ultra, & con-
ditionis dictum Lopicinum ad dimittendum,
& relaxandum dicta bona dictæ Sorori Dariæ cum
reservationibus, de quibus in sententia, ut non
infra dicemus, & quoad petita per dictum Domi-
nium Thomam, de quibus in eisdem diximus pro nunc
sieri non posse, sed dicta bona dicto fideicommissi
dicti Pandulphi supposita, sublata de medio per mor-*

tem dictæ Sorore Dariæ, pervenire debere ad pro-
ximiorum tunc temporis de domo, & familia de
Cavalentibus juxta tenorem testamenti. Modi quia
illud primum observandum est, ut voluntas test-
atoris adimpleatur §. *disponat in autem. de nuptis*
8 *Dec. in l. non amos n. 3. ff. si cert. petat.*, quis in
ultimis voluntatibus primum locum obtinet volun-
tas testatoris l. in conditionibus primum locum §. de
9 *condit. indebit. l. tam quæstio Cod. de legat. Michael*
Craff. plura ad hoc cumulans in *tratt. de success. §. re-*
flamurum quest. 76. in pr. par. Surd. decis. 250. n. 13.
ubi verba sunt clara non est inferenda questio
voluntatis l. ille aut ille §. de legat. 3. l. iam hoc
10 *jure veris. ac itaque, obi Bart. ff. de vulgar. & pu-*
pillar. substitut. Surd. decis. 210. num. 5. Verba
igitur testatoris clara sunt, ut in defectum filio-
rum, & descendentium dictorum Roberti, & Petri
ejus bona devenirent ad proximiorum de domo, &
familia de Cavalentibus, ut legitur in ipso testa-
mento; At non est dubitandum, quod non exten-
sibus ascendentibus, nec descendentibus dicti Ro-
berti, dictæ Soror Dariæ, sui soror carnalis, est
ei proximior in gradu §. *reliquum autem. de hered.*
11 *ab intestat. §. si plures instit. de legat. agnat. success.*
cum simil. quia cum res non habet difficultatem
non ulterius progredimur. Quinimo est etiam pro-
ximior dicto Pandulphi testatoris, quia nemo eam
antececit, & proximior ibi dicitur, quem nemo
præcedit, ut est text. in l. 2. §. *hereditas ff. de suis,*
et legis. l. 2. §. *proximior ff. unde cognat. l. proximior.*
12 *ff. de verbor. signific. cum aliis cumibus per Surd.*
decis. 189. n. 7. & decis. 205. n. 11., & sic cessat dif-
ficultas, an attendatur proximior gravantis, vel
gravati, de qua per Simon. de Prat. de interpret. ult-
13 *tim. volunt. lib. 3. interpret. 3. dub. 4. stat. 3. & ult.*
num. 33. & seqq. Petr. Anton. a Petris de fideicomm.
quest. 11. n. 2. & seqq. Peregrin. de fideicomm. arti-
cul. 30. Mantie. de casu. uti volunt. lib. 8 tit. 12.
n. 30., licet *Marzar. in epistol. de fideicomm. qu. 39.*
dicat, quod in hoc alio Auditorio attenditur pro-
ximior gravati, & sic Roberti, cui Soror Dariæ
est soror carnalis, ut diximus. Est etiam Soror Dariæ
licet femina de domo, & familia de Cavalen-
tibus, quia hoc nomen de domo, & familia con-
venit tam feminis, quam masculis, ideo uterque
masculus, & femina comprehenditur, ut per Bar-
14 *rol. in l. 1. & ibi alii Doctores ff. de verbor. si-*
gnificat. plures refert Trapani. de retract. ligat.
§. 1. gloss. 9. n. 201. & 203., & quod femina dicitur
de domo, & familia, est text. in l. voluerit
C. de fideicommiss. & in l. fiscal. C. de verb. signific.
Sfort. cod. consil. 46. n. 36. & seqq. vol. 5. plures cu-
mulat Surd. consil. 96. num. 6. vel. 5. ergo ex verbis
claris ipsius testamenti censetur ipsa vocata ad dic-
ta bona fideicommissaria, & comprehenditur in
substitutione facta de proximiori de domo, & fa-
milia de Cavalentibus, & ita in terminis dixit
Dec. consil. 527. n. 3. & seqq. vol. 2. Paris. consil. 89.
n. 40. vel. 2. Crasset. qui loquitur in fortioribus
terminis consil. 656. vel. 4. & consil. 831. volum. 5.
plene, & egregie *Robus Alexan. conf. 106. per tot.*
Ruin. consil. 140. n. 9. & consil. 153. n. 9. & consil. 203.
n. 6. vel. 2. & consil. 171. n. 8. vel. 3. Socin. Sen. con-
sil. 227. sub n. 4. & seqq. vol. 2. Socin. Jun. consil. 53.
n. 26. vel. 1. & consil. 490. n. 11. & 36. vel. 4. plures
alios in proposito cumulantes Mantie. de casu. ult.
ultim. volunt. lib. 11. tit. 12. n. 6. & seqq. Menoch. de
presumpt. lib. 4. presumpt. 88. n. 3. Peregrin. de fi-
deicomm. art. 22. n. 26. & seqq. & n. 33. Hæc con-
clusio de plano procedit, sed ei adversumur ver-
ba testamenti, dum in fine addit clausula scilicet
15 *— & hoc idcirco fecit etc. —* quæ extenta juxta For-
mularium

molacium Flavianum importat, quod bona teneant perpetuo in familia, & agnatione, & hanc extensionem non admittimus sub-intelligi juxta formularium, quia ista designant verba antecedentia, dum testator prohibet alienationem, & venditionem, & vulgaris est regula, quod clausula solita apponi in instrumento habetur pro apposta, ita Socini. Sen. consil. 35. ann. cit. vol. 4. etiam magis, quia sumus in ista conditione -- &c. -- in qua comprehenduntur, & extendi debent, quae sunt de confusis illius Notarii, & juxta qualitatem negocii, ut per Alexand. consil. 37. sub n. 6. vol. 3. alios in proposito refert Alexand. Gubr. in commun. opinio. tit. de consuet. consil. 3. n. 9. & multo magis ea, quae sunt in formulario Tabellionum, & ista in puncto dixit Bald. in rub. C. de revocand. lit. quae in fraud. cred. num. 7. in fin. Ideo statim ista ratione conservandi bona in agnatione viderur, quod testator voluerit vocare feminas, ex quibus non conservatur agnatio, quinimo bona in ista agnatione transferuntur, quoniam forma sit finis agnationis, & principium cognationis, & de ea sit judicandum, ut de cognitione, ut fuit originalis doctrina Paul. de Caste. in l. maritis n. 5. C. de procurat. & ita per predictas rationes determinatum fuisse in Senatu Pedemontano attestatur Thessar. decis. 37. & clausula multet ex nostratibus, ut eos refert Mant. di. tit. c. 1. lib. 2. num. 8. Perregria. de fideicommissis. art. 22. n. 25. & seqq. Sard. consil. 96. num. 15. & seqq. vol. 1. Hieronym. Gubr. consil. 132. num. 45. vol. 1. Houded. consil. 75. vol. 1.

Sed hoc obiectum evitari posse existimavimus, dum pronuntiavimus bona fideicommissaria penes Sororem Dariam permanere debere, ea tamen vivente, & post ejus mortem, quod perveniant ad proximiorum de domo, & familia de Cavalcantibus juxta tenorem testamenti. Hoc enim pacto cessat ratio, quod bona semel ad feminam translata transeant ad aliam familiam, & agnationem, ergo cessare debet effectus, ut femina non dicatur in testamento vocata, quia cessante causa cessat effectus l. generaliter C. de Episcop. & Cleric. l. si pater C. de hered. instit.

Ea firma remanente conclusione, quod mulier dicatur de domo, & familia, & agnatione, ut supra firmavimus, & appellatio domus, & familiae comprehenditur feminam, certe non potest dubitari, quin bona fideicommissaria, dum sunt penes mulierem data proximis, & non sunt penes proximiorum de domo, & familia, & quod dum istae penes eam non conserventur in domo, & familia, & agnatione testatoris, ita dixit plenior Deleat. loquens in Munico consil. 82. sub n. 6., & sibi vol. 4. & consil. 31. sub n. 24. vol. 5. ad idem tenditur dicti per Sylvan. consil. 6. sub n. 17. versic. 2. movetur, & per Joseph Lud. decis. Lutens. 29. sub num. 14., & hoc optimè probatur per text. in archet. de residit. fideicommissi. quem in proposito dicit rotundum Socini. Sen. consil. 227. sub n. 5. versic. ex quibus concluditur vol. 2. ubi etiam multa alia bona dicit, & est bonus text. in di. l. voluntas C. de fideicommissis. Robens Alexand. omnibus videndum consil. 166. num. 4. ubi dicit, quod hoc casu femina, ad quam bona fideicommissaria uti de domo, & familia deferuntur, censetur regere a testatore, ut adveniente ejus morte restituit bona ipsa aliis de agnatione, & familia, ne transeant in aliam agnationem, & familiam. Hanc opinionem tenet magis simplex sumus, & juxta mentem testatoris arbitrat ius, quia animadvertimus quod in testamento testator filius vocavit non addita qualitate masculinitatis, quo casu cum sumus in futurabilibus, & non adine concludere in coeternum

genes masculinum concipit feminam etiam in materia fideicommissaria, ut latè prosequitur Menoch. de praesumpt. lib. 4. praesumpt. 84. n. 1. t. & seqq. Sard. decis. 84. per tot. quinimo, quia restat in substitutione Petri possit filius Roberti in conditione, ibi in illis verbis -- & decedente Roberto sine filio masculo, vel famulo -- optimè declaravit aequalem habere affectionem feminis, & masculis, ut in proposito considerat Sard. decis. 66. ante n. 6. versic. quia opinio, & ad idem facit Socini. Sen. consil. 221. sub num. 9. vol. 2. res tandem minorem habuit difficultatem, & fuit aperta vis successioni dictae Sororis Dariæ, quia pro parte dictae domus, & familiae de Cavalcantibus non apparuit persona apta ad successionem in dicto fideicommissio, unde quod genus masculinum in fideicommissis concipiat femininum, licet aliquando non transeat sine difficultate, quando agitur, quod femina excludat masculum, certe quando femina est sola, nec masculum excludit, res est plana, quod masculinum concipit femininum saltem ordine successivo, ut feminæ censentur vocatae ad successionem Beron. consil. 83. num. 10. vol. 3. Sard. di. decis. 84. num. 9. Joseph. Luden. decis. Lutens. 29. in terminis Socini. Sen. di. consil. 227. sub num. 5. in fin. Mant. de consil. ultim. voluit. lib. 1. tit. 12. num. 2. nec differt hoc casu Menoch. lib. 4. praesumpt. 85. sub n. 20. versic. donec ergo.

Quod autem predicti de Cavalcantibus non ostenderint se tales, ut ne dum excluderent dictam Sororem Dariam, sed nec aliquo modo admitterentur ad dictum fideicommissum, ut a dicto restatore vocati, & comprehensi in testamento, nobis visum est ex infrascriptis, quae movent nos ad pronuntiandum contra eos de presenti; nam quando aliquis uti agnatus, vel de domo, & familia vult agere ad fideicommissum debet probare esse intra gradum de jure successibilem, & sic saltem intra decimum gradum, ultra quem non extenditur fideicommissum, ut evitaret infinitum, ita in puncto concludit Dec. consil. 320. sub n. 1. vol. 2. versic. & ista dispositione testatur, & consil. 322. propterea vol. 2. idem dicit Paris consil. 51. n. 5. & seqq. vol. 2. plures alios colligit Mant. de consil. ult. voluit. lib. 8. tit. 12. num. 37. Perregria. de fideicommissis. art. 130. num. 3.

At predicti de Cavalcantibus non probaverunt dictum eorum gradum agnationis, ergo obtinere non potuerunt, vulgaris est enim conclusio, quod nemo dicatur talis, nisi probetur talis, ut multa ad hoc cumulat Mascard. de probat. consil. 1247. volum. 3.

Animadvertimus etiam, quod in testamento vocatur proximior de domo, & familia de Cavalcantibus, & ista qualitas proximioris, quae est causa, ut comparem adiuver, omnino probanda erit itaque fundamentum intentionis suae l. si qui ff. de probat. l. ad id, quod afferunt C. ord. Rolan. consil. 3. num. 43. vol. 1. Paris. consil. 34. n. 11. & seqq. vol. 3. & ita in terminis dicit Dec. di. consil. 322. sub num. 2. versic. nam cum isti agnati vel. 2. vol. 1. Rimond. Jan. consil. 363. n. 2. vol. 4. alios plures recenset hujus sententiae, licet ipse contrarium teneat Petrus Anton. a Petra de fideicommissis. quod. c. 1. num. 516. & seqq., ut isti de Cavalcantibus non probaverunt hanc proximitatem per gradus diminutionem, ut facere tenebantur secundum Roland. consil. 32. num. 23. vol. 3. ergo obtinere non debeant rationibus supra scriptis.

Nec obstat praescriptum, quod dicit idem Petrus in di. quod. c. 1. num. 518. ubi recedendo a multorum, quos allegavit, opinione, concludit non requiri, quod quis probet gradum proximitatis, sed suff-

- 29 sed fufficit probare fe effe de eadem parentela, ut
 latus ibi per eum. Non respondebamus quod, aut
 doctrina *Petra* non est vera, nec procedit in isto
 cafu, ubi confanguinitas est reſtricta ad certum gra-
 dum, ubi vocantur proximiores, & hoc accerum
 30 deſinit reſpondendo contraria *Dec. diſt. conf. 380*
a. §. verſe ult. etiam cum conſiderandum, & plenius a. 8.
*verſe non obſt. ut, quod fuſius vol. 1. aut certe in-
 talligenda eſt, quando nemo contradicit, quia tunc
 ager, oei proximior nemine contradicente, fuſſi-*
 31 *ſſe ſoror probare etiam fe effe de confanguinitate,*
licet non probet gradum conſanguinitatis, & ita diſtinguit
Lambert. & per com allegati de con-
traſt. minor. gloſſ. 11. num. 51. & ſeq. quod diſtinctio
nobis ſatiſfecit, aliis intelligendo doctrinam
Petra, generaliter eſſet deſtructa regula ſupradicta, quod
quilibet debet probare ſe talem, qualem ſe facit,
ultra quod auctoritates allegatae non probant illud
ad quod adducuntur, ut eſt videre apud
Alexand. Neriſ. Lambert. ac plures alios ibi adductos, ſed
quodquid dicit *Petra, & nonnulli alii, quos ipſe*
 allegat circa non probationem neceſſario faciendam
 de gradu proximitatis, certum eſt, quod nihil di-
 cunt de non probando gradum ſocciſſibilem, ergo
 ad hoc dictae doctrine non debet extendi, quia li-
 32 gens non probat eſſe in gradu ſocciſſibili, dato
 quod non tenentur prohibere proximitatem, non po-
 teſt ſtare in iudicio, nec petere poteſt, ut ſupra
 diximus, ideo non poteſt in eo praſumi quaſitas
 proximitas, quia quaſitas non ſtat ſine ſubjecto
Sard. conſil. 34. a. 16. vol. 1., & eſt text. in l. a. ff.
de uſuſuſt. & non cetis nolſe ſunt quaſitates l. ejus,
qui in Provincia §. quod ſi ſtipulatus ff. ſi cert. pe-
 33 *ſat. l. ſi ſervum §. a. ff. de ſt. empe. Dec. conſ. 583.*
num. 9. vol. 1.

- Nec ad diſcendum praedicta, nobis viſum eſt
 aliquid facere verba illa in prohibitione alienationis
 adjecta ſcilicet: *quia vult bona perpetuo remanere*
in familia—quibus ſtatibus inferunt Docto-
 34 res, quod tunc admittuntur agnati ultra decimum
 gradum, & ſic in infinitum ex praſumpta mente
 teſtatoris, quod pravſere debet, ut ad hoc multa
 cumulat *Manti. diſt. lib. 8. tit. 12. num. 37.*
Peregrin. de Fideicommiſſ. artic. 30. num. 4. Exiſti-
- 35 mavimus enim non adaptari hoiſe caſui, neminem
 quippe lateat, quod haec eſt dubia quaſtio, an
 ſtante prohibitione alienationis adjecta cauſa, ut
 bona perpetuo remaneant in familia, debeat in-
 telligi ultra quartum gradum, & quod non debeat
 36 extendi negotium ſicut tenet in §. nos igitur in
authent. de reſt. fideicam. per quem text. variis
hinc inde inclinavit Covar. varior. reſolut. lib. 3.
cap. 5. num. 4. verſe ſecundo, unde & ipſe, &
plurique alii, quos recentet *Petra de Fideicommiſſ.*
quaſt. 8. num. 504. & ſeq. tenent ita demum im-
 37 *ponere perpetuitatem, & ultra decimum gradum*
comprehendi, quando verba ipſa denotant eni-
xiſſim teſtatoris voluntatem, ut puta quia ne dum
dixit, quod bona perpetuo remaneant in familia,
ſed etiam quod bona perpetuo deveniant in fami-
 38 *liam. At in iſto caſu vocati eſt domus, & fami-*
lia, & non adſunt verba enixe voluntatis teſta-
toris, & hanc diſtinctionem expreſſe conſilio
Alexand. conſ. 56. ſub num. 2. ubi plura addit vol. 1.
 & quod magis facit ad propoſitum ſonus in do-
 mo, & familia reſtricta, & deſignat per gradus
 proximiores, qui gradus poſt decimum in ſocciſſi-
 39 bonibus non habetur in conſideratione, ut ſupra
 dictum ſuit, ergo voluntas teſtatoris ulterius non
 40 ex tenditur, ubi non aſſeſt gradus, & ita in pro-
 poſito quando cauſa prohibitionis eſt quaſificata,
 & reſtricta conſideret *Petra diſt. quaſt. 8. ſub n. 507.*
verſe. cetera autem, & certe praſumendum eſt,

quod teſtator voluerit ſe conſociare com juris
 communis diſpoſitione, ut non ultra decimum gra-
 dum trahatur *Michael Graſi. de Succoſſ. §. teſta-*
 37 *mentum quaſt. 76. num. 25. & ſeq. ideo non ſi-*
ſtra dicebat *Jr. Diſticta de art. legat. tit. 8. can. 2.*
 num. 3. quod capiet in teſtamento etiam expreſſe
 adicere ultra decimum gradum.

Excluſus igitur ſic, ut ſupra, praedicta de Ca-
 valcantibus aſtoribus in praſenti iudicio parum,
 & nihil nocuit praedictae ſorori Duris praſentio
 38 ſororis Mariae Vincentiae, ſuit enim probatum,
 quod eſt ſparia, & ſpurius non meretur vocari
 de domo, & familia, caſata, genere, & ſimilibus,
 ut dixit *Abbas conſil. 50. in princip. & alibi vol. 2.*
Alex. conſil. 143. num. 3. & 4. vol. 7. & poſt alios
Menoch. de Praſumpt. lib. 4. praſumpt. 78. num. 68.
Peregrin. de Fideicommiſſ. artic. 32. num. 81. &
ſeqq. & filius ſpurius non excluſit ſubſtitutum
 39 *inquit Bartol. in l. ex ſada §. ſi quis rogatus a. 7.*
ff. ad Trebellian. & ibidem Alex. num. 7. l. de. cau-
ſil. 448. num. 17. & in cap. in praſentium num. 39.
extr. de probat. Mantie. de Conſeſſur. ultim. volent.
lib. 11. tit. 9. num. 23. Menoch. diſt. praſumpt. 78.
num. 68. Peregrin. de Fideicommiſſ. artic. 28. n. 44.
 Nec praedictae ſorori Mariae Vincentiae fuſſigatur,
 quod ſit oblata Monafterio, & per conſequens
 poſſet dici legitima, quia quidquid ſit in nato-
 40 ralibus, certum eſt, quod ſibi ſpuriis per oblati-
 onem Coriae, vel Monafterio non legitimum, ita
 diſtinguendo ait *Aug. Reſol. in traſt. de legitima-*
tione, in loco de legitimatone per Coria oblata. a. 7.
 ubi dicit, quod *Bald. male in contrarium ſenſit,*
 quia ſpuriis ſonae indigini omni clementia §. *ſuaal.*
auth. quibus modis naturales eſſe ſui.

Et hoc tanto magis exiſtimamus verum, quia
 diſta ſoror Maria Vincentia non agit de ſuccel-
 ſione in bona paternis, ſed *Pandulphi teſtatoris*
l. cubaredi §. cum ſilia ff. de vulgar. & pupillar.
 41 *l. nam ex familia §. l. ff. de legat. 2. & legiti-*
 matas per oblationem Coriae non ſuccedit, nili in
 bonis cum offerentis, ut dicit *End. Sardus in traſt.*
de legitimat. §. de legitimatone per Coria oblati-
 42 *onem num. 5.* Porro ubi poſſet aliquam facere diſ-
 ſicultatem doctrina *Alex. in Rubr. ff. de nov. ſpuriis*
num. 9. ebi extendit legitationem poſt
 oblationem Monafterio habere locum in ſparia,
 idem dixit *Ruin. conſil. 39. vol. 3.* ubi quod ejus
 praeteritione rumpitur teſtamentum, etiamſi eſſet
 43 vera, non haberet locum in iſto caſu, ubi teſta-
 tor vocavit filios natos ex ejus legitima uxore,
 unde patet, quod a ſuis bonis vult excludere
 legitimatos, & ſic dictam ſororem Vincentiam per
 44 ea, quae plene tradit *Menoch. de Praſumpt. lib. 4.*
praſumpt. 79. num. 25. & ſeqq. & 37. ubi cen-
 ſetur excludere eos, qui aſcuntur ex cia, inſer
 quos non poteſt eſſe matrimonium, ut erat in
 iſto caſu. Et iſta quaſitas legitimatit ex legiti-
 45 more in inſtitutione poſſit cenſetur repetita in
 ſubſtitutionibus, quia vocando teſtator non ſolum
 legitimatos, & naturales in inſtitutione, ſed etiam
 ex quocumque legitima uxore apparer de clara vo-
 luntate teſtatoris, quod noloſt admittere legiti-
 46 matos, & eadem mente, & ratio praſumitur in quo-
 libet gradu ſubſtitutionis, ut per *Ruin. conſil. 83.*
num. 15. vol. 2. & per plures alios, quos adducit,
 & ſequitur *Manti. de Conſeſſur. ultim. volent. lib. 6.*
tit. 13. num. 8. Diximus in noſtra ſententia, quod
 mortuæ dictae ſorora Darſi bona ſideicommiſſaria
 praedicta perveniant ad tunc temporis proximio-
 res de domo, & familia de Cavalcantibus juxta te-
 norem teſtamenti, quia voluntas teſtatoris omnino
 aſt attendenda, & in quantum fieri poteſt exe-
 47 cutioni demandanda §. *diſponat auth. de nupt. &*
 dixi-

A D D I T I O.

A R G U M E N T U M.

Agitur in hac additione de multiplici intelligentia nominis *familia*, & proponuntur, & insinuat resolvunturque questiones circa idem verbum. Spuri, naturales, illegitimi an veniant appellatione *familia*, domus, seu castres; afferuntur contrarie opiniones, & conciliantur, & de aliis questionibus remittitur, de quibus in precedenti decisione.

S U M M A R I U M.

- 1 **N**omen familia, quandoque comprehendit omnes illas personas, quae sunt sub auiis atque matris imperio.
- 2 De iure digestorum appellatione familia veniunt non agnati.
- 3 De iure codicis veniunt tam agnati, quam cognati.
- 4 Veniant autem filii agnati si consens de contemplatione agnationis.
- 5 Vel si vocata fuerit familia eam expressione cognominis.
- 6 Filii sequantur familiam patris, non matris.
- 7 Descentes ex famula non veniunt sub appellatione familia, quando fuit expressum cognomen.
- 8 Distingue an fuerit vocata ex. gr. familia de Cataldis, vel illi de familia de Cataldis tam in materiis fideicommissariis.
- 9 Quem in materia iurispatri vocatus.
- 10 Quis tamen distinctio non attendatur, quando certo censat testatorem misisse contemplari agnationem, quia hoc casu semper veniunt masculi ex feminis.
- 11 Vocata familia non veniunt illi, qui licet sint de familia, domicilium tamen habent longe a patria trilateraliter.
- 12 Declara et nom. 12.
- 13 Item declara et nom. 13.
- 14 Si familia reperitur diversa in plures ramos, quarum unus alio, alter alio promittit se distinguat, illi solum succedant qui habent idem nomen, non tamen alii, quoniam habent idem cognomen.
- 15 Fideicommissum quando extendatur ultra quartam, & decimum gradum.
- 16 Spuri, & naturales non veniunt appellatione familia.
- 17 Prout ut appellatione domus, seu castres.
- 18 Amplia ut acti veniant legitimi nati ex illegitimis, & de ratione.
- 19 Contra quod spuri, naturales, illegitimi, & multa magis legitimi nati ex illegitimis veniant appellatione domus, & familia tam de iure, quam ex generali consuetudine, & assuetudine Italiae.
- 20 Concorda at prima opinio procedat quando nomen familia capitur in sensu civili, sicut pro agnatione, servanda quando in sensu naturali, ac etiam pro cognatione.
- 21 Item declara secundam opinionem procedere in subsidium, ac in defectu legitimorum dantur, sicut illi concurrentibus.
- 22 Declara tertiam secundam opinionem procedat in materia iurispatrienat, casus aspectus sunt etiam ad alterum, & aut ex domo castres, quando sunt vocati, sicut in hereditate patris, & avi, etiam ad illum fuisse expressi vocati.
- 23 Quo hinc conjectura fundaturam iurispatri-

diximus supra. Diximus etiam in sententia dari retentionem dicto Lupicino, tum quod melioramentum, tum etiam quod bona per eum emptas, & sic in fideicommissio non comprehensio; nam quod melioramenta liquidas res esse plura, quod datur retentio, maxime stante ignorantia dicti Lupicini.

47 quod bona essent fideicommissio obnoxia, & sic eius bona fide, ut in terminis dicit Cagnol. in l. aui. in prima littera num. 72. C. de sentent. qua pro eo, quod interest tum. 2. Negusant. de Pigvorib. in 4. membr. 5. part. per tot. Mench. de recuperand. possid. remed. 15. num. 499. & seqq. ad text. in l. si area in fin. ubi Dd. ff. de condit. indit. & in l. domum, ubi praesertim Salicet. C. de ret. viadic. quo verò ad alia bona emptas per Lupicinum. oti non fideicommissaria non veniunt restituenda l. cubaredi §. tam filia ff. de vulgar. & papillar. l. debitor §. fin. ff. ad l. trebell. Paris. consil. 51. in princip. vol. 2. Quinimo petens fideicommissum tenetur probare rem fuisse in bonis relictoris, tamquam fundamentum eius intentionis, aliter non potest obtinere, ut late per Peregrin. de fideicommiss. §. 1. 44. num. 1. & seqq. Nec obstat illud, quod dicebatur de illa sententia lata inter dictum Robertum adorem, & alios de Cavalcantiis in causa citatos, ut supra diximus.

Nam respondetur, quod non nocet aliquo modo qd. furori Dariz, & aliis de domo, & familia de Cavalcantiis non citatis, quia causa non fuit defensa, & fuit lata sententia per collusionem, quae probatur ex conjectura, ideo talis sententia nullo modo nocet, ut colligitur ex aboide dictis per Alex. in l. sept. num. 76. cum plurib. seqq. ff. de re iudic. & post eum per Peregrin. de fideicommiss. artic. 53. num. 57. & seqq.

50 Nec aliquid operatur illa citatio facta per proclama, seu edictum contra omnes sua putantes interesse juxta praedictum Decian. consil. 81. vol. 5. quia talis citatio regulariter est a jure reprobatas, nec sufficit, ubi persona est certa, & est in loco, & de ea potest haberi certitudo, itaque personaliter, & nominatim citari possit, ita Barro. in exstravag. ad reprimendum in verb. per edictum numer. 14. plene Roland. consil. 74. num. 12. & seqq. vol. 3. ubi loquitur in Statuto Motuano de ponendo bona ad eridas, ex quo inducitur praescriptio. At dicta furor Dariz erat certa in Civitate, & in Monasterio, itaque facile personaliter, & nominatim citari potuit, ergo non ei nocuit citatio illa per proclama.

Ultimo non attendimus, dum dicebatur, quod Monasterium petendo pro sorore Maria Vincencia, & sorore Dariz, quae adinvicem pugnant, videbatur: suam intentionem destruere, quia putavimus juri posse ex eluculis salutaribus in fine libelli positis, scilicet super gabas, &c. jai, & jantiam manservari, quae sicuti verba bettonica, ad omnes valent, ut censetur intentatum illud, quod utilior est Alex. consil. 67. num. 5. vol. 3. Cravett. consil. 201. num. 45. vol. 2. Roland. consil. 79. num. 38. & seqq. vol. 1. plura alia de effectu dictarum eluculorum habetur penes Anton. Gabriel. in commun. opinione. tit. de clausulis coisicis 4.

53 Absolvimus Partes ad expensis propter jura prohibitive dubia, ut de se patet juxta tradita per Dd. in l. prope dam §. si autem alterutra C. de iudic. & in cap. cum libris ubi praesertim Abbas extr. de dolo, & contum. Cus. consil. 15. in princip. & juxta stylum Rotz.

Carolus Leonardus Auditor.

patronatus cuiusvis vocare *spurius, adulterinus, sacrilegus*, alioque ex damnato castris procreatus remissis.

Hæc Decisio confirmata est infra Decis. 43.

Ad num. c3. & seqq.

Familis nomen varias in iure nostro recipit interpretationes; si enim illud interpretatur velimus, prout jus illiusque videretur exigere, adeo lata est illius significatio, ut comprehendantur omnes illas personas, quæ sunt sub economico alienius imperio, & sic etiam masculos, quam feminas, tam servos, quam liberos, & liberos sub unius tantum capitis economi vitam dependentes, ut est text. expressus in l. *procuratoris* §. *iure proprio* ff. de verb. signif. ibi — *iure proprio familiarum dicimus plures personas, quæ sunt sub unius potestate* — *Knispshild de fideicommissi famul. nob. relit.* cap. 1. num. 26. Torr. de majorat. Ital. p. 1. cap. 38. §. 7. n. 225. *Paulat. differt.* 55. art. c. n. 131. *Palm. Nep. in causa Florentina alleg.* 132. num. 44. & 48. ubi plures alios textus adducit. *Rot. Flor. apud eum alleg.* 134. repetit. *apud Mansj. consulti.* 620. num. 23. §. ratio.

Si vero idem nomen familie accipi velle, prout communiter accipitur, in sensu, seu iure communi, tunc ejus significatio variata fuit ex varietate temporum. Tempore enim quo vivebatur cum solo iure antiquissimo digestorum, sicuti maxime ad effectum succedendi constituebatur differentia inter agnatos, & cognatos, quorum primi solummodo admittebantur, & alii excluderentur, ut nomen illud familie restringebatur ad comprehendendos solummodo agnatos, ut post *Grddam* tradit *Knispshild. de fideicom. famul. nob. rel. cap. 1. num. 36. Castil. quodlib. controu. lib. 5. cap. 93. §. 17. num. 1. Razas de incompar. p. 8. cap. 3. num. 1. alique apud Torr. de majorat. Ital. p. 1. cap. 38. §. 7. num. 229. & seqq. fol. 408. Fredian. de fideicommissi. differt. 19. num. 23. Rota Florentina in Florentina Detractionum 9. Septembris 1718. num. 2. cor. me. in 3. vel. meorum decisum impemenda.*

Postquam vero promulgata fuerant Leges Codicis, quæ omnem omnino subtrulerunt differentiam inter agnationem, & cognationem, introductum etiam fuit ut quoties reperitur ordinem aliquod fideicommissum pro illis, qui sunt de tali familia, censeri debeant vocati omnes illi qui ex eadem familia descendunt, ita ut veniant non solum masculi, sed etiam femine, & descendentes ab eisdem feminis, ut ex text. in l. *final. C. de verb. signif. communiter tradant Tondat. resolut. civil. cap. 158. num. 21. Allegat. Jan. controu. 38. num. 21. Palm. Nep. alleg. 121. num. 38. & seqq. Dominus meus Auditor Calderoni. resolut. 77. num. 8. Mantiv. de tacit. lib. 8. tit. 10. num. 6. Peregrin. de fideicom. art. 22. num. 26. & art. 30. n. 15. Molin. de primogen. Hispan. lib. 3. cap. 4. num. 9. & seqq. De Luc. de lin. legal. art. 12. num. 6. Torr. de majorat. Ital. lib. 1. cap. 38. §. 7. num. 134. & seqq. fol. 408. & seqq. Dominus, & olim Collega meus Piron. de controu. patron. alleg. 100 num. 190. 192. & 196. Fredian. de fideicom. dist. differt. 19. num. 25. Rota Januaria apud Palm. Nep. dec. 439. num. 53. Rota Florent. infra dec. 43. num. 3. & in dist. Florentina Detractionum 1718. num. 2. cor. me. alique decisiones ejusdem Rotæ s. me. relate in addit. ad dec. 43. num. 1. Rota Rom. cor. Merlin. dec. 364. num. 21. cor. Dominus. Jan. dec. 970. num. 2. cor. Benincas. dec. 359. num. 11. & cor. Caprar dec. 381. num. 3. & 5. in revent. dec. 463. num. 5. part. 13. dec. 101. num. 13. part. 16. de-*

ci. 187. num. 6. part. 19. post Torr. de majorat. dec. 63. num. 10. post de Luc. de fideicom. dec. 17. n. 16. in Auxima Jurisprudentia 9. Martii 1793. §. non obstant cor. bon. mem. Muto, & in Tjurina Fideicommissi 8. Februarii 1706. §. postquam cor. bon. mem. Ansaldo.

Ab hac autem postrema conclusione, quæ pro regula in hac materia ab omnibus recepta est, recedit aliquando, & præcipue quando constat, testatorem voluisse contempnere agnationem vel suam, vel heredis, cujus familiam invitaverit; tunc enim nec feminæ, nec earum descendentes venire possunt appellatione familie. *Fasar. de substat. quodlib. 125. num. 10. Peregrin. de fideicommissi. art. 26. num. 21. & 27. Castil. quotidian. controu. lib. 3. cap. 29. num. 10. Torr. de majorat. Ital. part. 2. cap. 25. §. 24. num. 265. Carden. de Luc. de fideicommissi. dist. 35. num. 3. Rota Rom. apud Palm. Nep. dec. 218. num. 6. Rota Florent. in dist. Florentina Detractionum 9. Septembris 1718. num. 9. & 11. cor. me.* alique inferius relati in addit. ad dec. 43.

Idemque ab eadem regula receditur quando nomen familie non fuit a testatore simpliciter, & absolute connotatum, sed cum adjecto proprio cognominio; in quibus terminis, licet in dictis solum masculorum venire possint feminæ, cum & ipsæ verè sint de familia, & ipsis congruat ejusdem familie cognomen, ut connotant *Peregrin. consil. 40. num. 10. & consil. 58. num. 2. lib. 5. Rudolphin. allegat. 11. num. 27. & allegat. 47. n. 21. Palm. Nep. alleg. 101. num. 20. Fredian. de fideicommissi. differt. 18. num. 46. Rota Florent. in dist. Florentina Detractionum 9. Septembris 1718. num. 2. cor. me.* & infra dist. in addit. ad dec. 43. num. 1. Rota Rom. post *Castil. ad Peregrin. de fideicommissi. dec. 40. num. 8. cor. Baruti dec. 127. num. 1. in revent. dec. 133. num. 9. & 10. part. 9. & dec. 194. num. 2. & seqq. part. 16.*

Certum tamen est nullo modo venire masculos descendentes ex feminis de illa familia, qui cum sint de aliena familia, de illa scilicet, in qua nupta est femina eorum suorum, filii namque patris, non matris familiam sequuntur l. *familie appellatione* §. *familiarum* ff. de verborum signif. §. *ut qui testis de legitim. agnat. tunc. Fredian. de fideicommissi. dist. differt. 2. num. 46. Rota Rom. in Pisanen. Fideicommissi de Poppi 23. Junii 1721. §. nunc nemo, & §. quæstio hoc cor. Eminenti. Dominus Cardinalis Encherio.*

Non possunt igitur modo censeri vocati sub appellatione familie cum adjecto cognominio, ut ex plurium textuum auctoritate licet probat *Dominus Auditor Calderoni. resolut. 77. a. num. 8. & seqq. Card. de Luc. de jurispatr. dist. 10. num. 1. Palm. dec. 242. num. 9. Rota dec. 334. num. 1. cor. Benincas. dec. 3. num. 2. & dec. 21. n. 56. in Mantiv. ad Card. de Luc. lib. 10. in Reatina Primogeniti de Nobilibus 19. Junii 1719. §. exclusio igitur vers. quæ sunt expressio cor. Arverradif. Crisp. & in Florentina, fra Cornetana immutavit c. Julii 1722. §. final. cor. Eminenti. P. Aconero, alique plures, quos infra referam in addit. ad dec. 43.*

Serid tamen advertendum est citres modum, quo testator usus fuerit in expressione cognominis; multum enim interest an vocaverit absolute familiam ex. gr. de Castidis, an vero vocaverit illos ex familia de Castidis. Primo casu procedit conclusio mox connotata, & censentur exclusi omnes omnino cognati, secus autem in secundo, quia in terminis hujus secundi casus expressio cognominis censetur apposita ad solum effectum designandi fontem, & originem, a qua derivare de-

betur

hant personam, quæ sunt successore, proindeque expressio cognominis non est apta operæ restrictionem ad solos agnatos; sed potest extendi etiam ad cognatos, quia illi quamvis non sint in familia, tamen tamen vere, & propriè loquendo ex familia, utpote nati, & derivantes ab illa, ut egregiè distinximus hujusmodi exornat Rota nostra apud Utrien. decis. 13. num. 79. & in Florentina Fideicommissi de Salvetris.... Martii 1710. §. nec vis nota versis, quando sit meritis ipsius familia. Rota Rom. in Romana prætensa Immisibilibus 13. Maii 1720. §. obiectis enim cor. R. P. D. mes Revoculis de Gumbach — ibi — ejusmodi, namque adjectis cognominis directæ non legitur in ipsam familiam Ferrantiis, sed refertur ad ipsam Ferrantem, tanquam ad personam, a qua originem habita erant linea primogenialis ad successionem invitata. —

9 Eademque distinctio adhibita pluries fuit a Sacra Rota in materiis Jurispatronatus, ut testatur Dominus, & olim Collegæ meus Piron. de contrav. patris. alleg. 75 post num. 3. Rota in Auxemana Jurispatronatus 9. Martii 1703. §. quo verò, & §. probato cor. bna. mem. Muto — ibi — Additionem autem propositi cognominis licet quandoque infirmitas pro attendenda meritis testatitici vocandi agnatus, & maleolus ex masculis, ubi loquimur quando, ut in præsentibus, non fuit unita ipsa familia de Vitalenibus, sed vocati fuerint illi ex familia de Vitalenibus, cum idem sit, ac si vocati esset defraudat ex eadem familia, tunc in Jurispatronatus fuit etiam notum masculis descendentes ex familia — ita lateramen. Jurispatronatus 22. Martii 1706. §. & licet, & 20. Decembris ejusdem anni §. & quomodo cor. clar. mem. Cardinali Scota, & 15. Martii 1719. §. idque procedere cor. Eminenti. Dominus meo Pulgano, & in Salomona. Jurispatronatus cor. Eminenti. Dominus m. a. Falavero, quæ nltimæ quatuor decisiones impressæ habentur post dist. allegat. 75. Decembris. Aduoc. Pironi, & cum hac distinctione processum superius fuit a Dominis meis Auditori Vieri, Equite Mercati olim de Neronibus, & Advocat. Papirina in Aretina Jurispatronatus 4. Septembris 1716. ut in voto extenso a Domino Advocat. Papirina Relatore §. aut enim fundatur.

Quatenus autem certò constat testatorem noluisse contemplari agnitionem, utpote quia promittit vocaverit tam masculos, quam feminas, tunc semper judicandum est favore masculorum ex feminis etiam in casu, quo cognomen appositum fuerit ipsi familiæ juxta primam præsentem præfatam distinctionem, ut in casu, in quo testator vocaverit suam familiam de Petris respondit Sacra Rota in dist. Salomona. Jurispatronatus 21. Januarii 1715. §. oblique ro quod cor. Eminenti. Dominus meo Cardinali Pulgano, quæ pariter est impressa apud Piron. loco citato num. 41.

Quandoque dubitari contingit an in fideicommissis instituta a testatore et pro sua familia veniant descendentes a ramis, seu collateralibus, quæ a longo tempore domicilium statuerunt extra patriam testatoris? & negativè respondendum est, quia testator præsumitur voluisse illi solum significat, quos, ut in sua patria commorantes, in suos quodammodo recognoscebat, ut ratioatur Cardus. de Luc. de fideicommissis. dist. 50. num. 12. & 15. vers. vnde concedendo, ubi distinguit inter casum successum in fideicommissis, & Primogenitaris, & 1. in quo agitur de Juribus præheminentialibus, & honorificis, & num. 19. ubi quod in Juribus non omnino honorificis, sed barialibus, & utilitariis p. occidit idem, quod in fideicommissis, pluresque alios citos, & num. 21. ubi dicitur quando agitur ad effectum nobilitatis. Torr. va-

rior. Jur. quæst. tom. 1. tit. 1. de consuetudinibus. & primogenitis. quæst. 15. num. 23 fol. 84.

Sed si testator substituit proximiores de domo, & familia, & se non restrictit ad aliquem certum gradum, nec lis esset cum aliis de familia, & ad successionem admitti deberent etiam commorantes in diversis Civitatibus, & Provinciis Petri. de fideicommissis quæst. 11. num. 516. & sequ. Rota post de Luc. de fideicommissis in Mantis. decis. 14. num. 7.

Et negativè pariter respondendum esset, si in eadem patria, in qua vivebat testator subdivisa reperitur familia in plures ramos, quorum unus communi cognomini adjuvandum habet aliquod pronomen distinctivum ab alio, ut ex. gr. accedat Placentia de familia Fontana, quorum aliqui vocantur de Paveris, alii de Malvicinis, alii alio modo, & testator, qui est de familia Fontana de Paveris instituit fideicommissum pro illis de familia Fontana, admitti quidem poterant omnes illi, qui sunt de familia de Paveris, non autem illi de Malvicinis, vel illi, quia isti non censentur a testatore considerati tanquam constituti in eja familia, juxta magistratæ consilium Societatis registorum inter consilia Juris Senioris conf. 40. cum quo communiter consentient Paris. conf. 51. num. 10. & conf. 88. num. 16. lib. 2. Allegat. conf. 95. num. 10. lib. 2. Card. de Luc. de fideicommissis dist. 49. num. 8. Torr. varior. Jur. quæst. tom. 1. tit. 1. tit. quæst. 15. num. 22. fol. 84.

Ad eum. 26. 33. & sequ.

Fideicommissum quando extendatur ultra quartum, & decimum gradum, vide latissimè, quæ dixi infra in addit. ad decis. 45.

Ad num. 38. & sequ.

Spuria, & naturales non veniunt appellatione 16 familiaris Cestren. conf. 19. num. 7. lib. 2. Baris. appellat. 94. n. 35. Pulesti. de not. & spur. sup. 59. per tot. Fusar. de substitut. quæst. 354. num. 1. Menoch. de presump. lib. 4. presump. 88. num. 13. Michalor de fratrib. par. 3. cap. 19. n. 32. & 33. Tiraquel. de retrad. ligas. §. 1. gloriis. 8. n. 6. Peregrin. de fideicommissis artic. 22. sub n. 83. versis. contra. Later. de re beneficiar. lib. 2. quæst. 12. n. 139. & sequ. Baltheffor de Angel. in addit. ad Gizzarri. decis. 10. num. 5. & 9. Borr. decis. 127 sub num. 10. versis. tum quia. Sa felix. decis. 56. num. 15. & 16. Adde ad Lateris. decis. 433. n. 23.

Prout nec appellatione domus, seu castri Bald. 17 dist. 1. observat. ad Roms. conf. 22. n. 77. Perreg. de fideicommissis artic. 22. num. 82. Torr. varior. Jur. quæst. lib. 2. tit. 8. quæst. 10. num. 16. fol. 267. Rot. coram Carill. decis. 166. n. 8. Carr. decis. 702. n. 4.

Amplius aut nec veniunt legitimi nisi ex illegitimis, quia nec isti dicuntur de familia, domo, seu castro Bald. in 1. fit. C. de verbor. signific. Dec. conf. 85. sub n. 8. & conf. 365. sub n. 2. Beron. conf. 176. n. 65. lib. 2. Nat. conf. 506. n. 43. Decian. resp. 3. n. 90. lib. 2. Cyriac. introv. 9. n. 33. Tiraquel. de nobilit. cap. 15. num. 24. & de retrad. ligens. §. 1. gloriis. 8. num. 7. Mantis. de conj. 8. ultio. voluit lib. 8. tit. 12. n. 21. Fusar. de substitut. quæst. 354. num. 5. Torr. varior. Jur. quæst. lib. 2. tit. 12. quæst. 10. n. 1. Rot. in recat. decis. 395. n. 4. per. 1. decis. 214. n. 2. p. 9. & cor. Ansal. decis. 100. n. 1. & sequ. & n. 12. repetit. penes Baldus. decis. & res judicat. tit. 3. decis. 10. & post Constantin. ad Soterus. Urb. des. 124.

Contra quæ spuria, naturales, illegitimi, & multo magis legitimi nisi ex illegitimis veniant appellatione domus, & familie, ne dum de jure, sed ex generali consuetudine, & usu loquimur totius Italiae Bartol. in 1. final. num. 1. ff. de verbor. significat. Menoch. conf. 754. num. 16. & 17. Riminald. Jun. conf.

conf. 442. a. 33. Mart. de success. legal. par. 1. quest. 2. artic. 3. num. 21. & seqq. & par. 2. quest. 4. artic. 5. num. 22. & seqq. & par. 4. quest. 21. artic. 5. n. 12. *Adfeld. in anec. ad decif. 500. n. 72. & 73. Rot. in revent. decif. 376. n. 50. par. 18. apud Balm. Nep. el. legat. 242. n. 14. & o. legat. 243. eodem n. 14. apud Piton. disceptat. Eccles. 53. n. 39. ibique idem Piton. num. 43. versic. circa verum, & de controu. patris. ad legat. 44. n. 113. repetit. epod. Flarg. de jurepatris. num. 1. par. 1. can. 3. cap. 4. num. 27. fol. 30. & in Bononens. Fideicommissi de Volta 27. Apr. 1695. 5. final. cor. Eminentijs. D. meo Cardo. Scotto, in Penne. Abbatia 6. Maii 1720. 5. neque coram Reuocati. de Gamaches.*

- Concorda, ut prima opinio procedat quando nomen familiæ capitur in sensu civili, scilicet pro generatione, secunda verò quando accipitur in sensu naturali, ac etiam pro cognatione Bartol. in l. tutelæ ff. de capit. dimittit. Palcos. de uoc. & spur. cap. 59. num. 1. & seqq. Torr. nar. jur. quest. num. 1. pag. 703. n. 13. & de majoratib. Ital. par. 1. cap. 38. num. 7. Gratian. discept. 218. num. 16. Beltramin. ad Ludovij. decif. 433. num. 23. Palm. Nep. allegat. 247. num. 24. Rot. penes eundem a leg. 242. a. 4. & 5.

Item declarat secundam opinionem procedere in subsidium, ac in defectum legitimorum dantes, fecus illis concurrentibus Gratian. discept. 218. num. 35. Palm. Nep. alleg. 247. sub num. 27. Rot. penes eundem allegat. 245. num. 8. & 17. & alleg. 243. num. 13. & in revent. decif. 126. num. 5. par. 3. & apud Piton. dist. discept. Eccles. 53. num. 41. ibique idem Piton. n. 43. 5. circa.

Declarat tertio, ut secunda opinio procedat, quando versamur in materia jurepatronatus, cujus species sunt etiam odalicerii, & nati ex domato coitu quando expressè, vel tacite sunt ad illud vocati, licet ipsi succedere non possint in hereditate patris, & avi, etiam si ad illum fuissent expressè in testamento vocati, ut distinguendo unum casum ab alio Rot. in Mediolanen. Cappellania 25. Aprilis 1704. 6. ex quibus, & seqq. ubi adducit conjecturas suas, nec fundatorem jurepatronatus voluisse vocare spuriis, adulterinos, sacrilegos, aliosque ex damnato coitu procreatos, pleneque alias audacitates refert cor. bo. me. Molinet.

Ad num. 47.

Vide quæ dixi supra in addit. ad dec. 3. a. 43.

P I S A N A

Fideicommissi

25. Februarii 1603. ex Lib. Motivo. 86. n. 480.

ARGUMENTUM.

Cippi, & progeniei appellatio venit effectivus, non autem conventivus testatoris, maxime si ante genitivo ipsius, & aliis circumstantiis, de quibus in decisione.

SUMMARIVM.

- 1 **S**ub nomine cippi veniunt solum descendentes a testatore, non alii de linea transversali, qui descendunt ab eodem stipite, sed diversum co-gnomen, & arma gerunt, & n. seq.
- 2 Voluntas testatoris in ultimis voluntatibus primorum locum obtinet.
- 3 Index tenetur sequi voluntatem testatoris, ut venator leporem.
- 4 Verba testamenti ubi sunt clara non admittitur quaestio voluntatis.
- 5 Cippi appellatio veniunt tantum illi, qui sunt

de eodem cognomine, & eodem seruat insignia gentilitia.

- 6 Dispositio non tenetur ei, cui verba testamenti non conveniunt.
- 7 Insignia dicuntur diversa, si adita minima differentia.
- 8 Cippi appellatione veniunt solum, qui sunt de propria cippi testatoris.
- 9 Et de proprio ramo.
- 10 Et de propria columella.
- 11 Genitium casus deusatur juri, & proprietatem, & rem propriam.
- 12 Dicitur — ipse — ostendit testatorem loquentem suis de cippo suo, & proprio columelle.
- 13 Non autem de tota agnitione.
- 14 Contraria auctoritates declarantur n. 24.
- 15 Mens, & intentio declaratur ex consuetudine loquendi ipsius testatoris, & loci.
- 16 Testamenti una pars aliam declarat.
- 17 Testatoris voluntati omnino parendum est, & pro lege habenda est.
- 18 Fideicommissum qui vult petere, necesse est, ut probet se esse vocatum.
- 19 Interesse ubi testat, testat & alio.
- 20 Alium qui non habet, non auditur.
- 21 Non curator de jure possessoris, si non constat de jure petitoris.
- 22 Exceptio de jure tertii potest allegari, quando est exclusiva intentionis agitoris.
- 23 Mandata non sunt, quæ a consuetudine certam interpretationem habuerunt.
- 24 Valens dubia declarat ab observantia, nec est necessaria prescriptio.
- 25 Verba non testantur frateratit apposa in testamento.
- 26 Verbum — progenies — non est uberioris significatio, quam verbum — cippi.
- 27 Voluntas defuncti in tantum constat, in quantum e verbis elici potest.
- 28 Ita dubio pro reo est pronunciandum.
- 29 Index appellatus dicitur Index revocationis.
- 30 Veritas facilius invenitur, quando a pluribus quæritur.
- 31 Veritas agitata luescit.
- 32 Quod plurimum assensu firmatur sanctius reputatur.
- 33 Jura quando sunt dubia condemnatio in expensis non fit.

DECISIO XXXV.

In Causa Chelini, e Abrami.

Dominus Petrus de Chelini clericus Pisanus in sua ultima dispositione legavit Antonio de Chelini, & de proprio cippo, & progenie ipsius testatoris, & ejus filijs, & descendens in perpetuum de linea ejus legitimam unam domum positam, & confirmam, ut in ipso testamento, cum certis oneribus, & obligationibus, hoc addidit, quod si dictus Antonius, vel ejus filij, & descendentes non adimpleverint dictas condiciones appollas, vel quomodocumque decesserint sine filijs legitimis, & naturalibus relique dictam domum seniori filij cippi, & progenie ipsius testatoris de Chelini de tempore in tempus, usque quo de eis inveniantur unus alteri succedendo, eam eisdem supradictis oneribus, & conditionibus, & deficiente totæ lineæ dicti filij cippi, & progenie de Chelini, tunc, & eo casu dictam domum legavit Officialibus Misericordiae Pisanæ, ut latius in testamento, hoc etiam addito, quod dicta domus nun possit per dictos legatarios vendi, nec perpe-

perpetuo alienari, quia maxime cupibus, quod semper diceretur dictam domum fuisse, & esse illam de Chelinis. Actumque testatoris Antonium predictum consequens est domum jura tenentem testamenti, & quia ipse Antonius dixit tunc filius, & descendentes eventus casus, ut dicta domus transiret ad seniores de cippo, & progenie de Chelinis dicti testatoris, idcirco fuit ad hoc fideicommissum particulare admittus Julius frater carnalis dicti Antonii, non obstante, quod tunc vivebat Bartholomaeus de Abramis pariter Laurentius nunciatarius, nam quia dictus Julius etiam de hoc saculo migravit nullis relicto filio, ne descendentes, arges ad dictum fideicommissum dictae domus dictus Laurentius filius dicti Bartholomaei de Abramis, uti seniores de cippo, & progenie dicti testatoris, & uti vocatus in dicto testamento, & aditico iudicio coram Clarissimo Domino Commissario Plurimum contra Thomam de Chelinis possessorem dictae domus fuit pronuntiatum pro dicto adore contra eum conventum, ut in sententia, a qua pro parte dicti Thomae rei fuit appellatum, & causis coram nobis introdacta visis eroditisque allegationibus pro utraque parte exhibitis, ac maturè consideratis, non potuimus non recedere ab opinione dicti Iudicis a quo, & pronuntiatum p. dicto Thomae absolvendo eum a petitis.

Moti ex infrascriptis breviter per nos deducendis, sumos enim in interpretatione voluntatis testatoris, ideo dicimus in tenebris ambulare, dicit Roland. conf. 3. in princip. vol. 4., nihilominus praesuppositum in factis, prout etiam ex processu probatur, quod ex non disparte fuerunt duo fratres, quorum alter Chelinus, alter verò Abram de Capannulis cognominabatur, & ex Chelino originem habuerunt dictus testator, & multi alii, & suis avus ipsius testatoris, qui communiter cognominati fuerunt de Chelinis, & sic nomen Chelinoorum assumpserunt, ex Abramo verò originem traxerunt dictus Laurentius, cui fuit proavus, & multi alii, qui cognominati communiter fuerunt de Abramis, & sic de Abramis cognomen assumpserunt, atqueque, & insignia gentilitia diversimodis sibi statuerunt, & portarentur, negotium nobis visum est non difficile resolutionis, & quod dictus Laurentius adus non sit vocatus ad dictum fideicommissum, nec in dicto testamento sit comprehensus, nec in verbis, nec in praesumpta mente testatoris, maxime statuta subsequora observantia dicti testamenti, quae & verba, & mentem declarare potuit, ut infra ostendamus.

Illud enim in primis animadvertimus, quod voluntas testatoris in ultimis voluntatibus primum obtinet locum i. in traditionibus primum locum ff. de codic. & demonstrat. l. cum quaestio C. de legat. plura per Cras. de fideic. §. testamentum quest. 67. & seq. & quest. 76 ibid. diebus. Cora. conf. 41. sub num. 3. vol. 4., quod Iudex debet sequi voluntatem testatoris, ut venator leporem, & idem dicit Roland. dict. conf. 3. in princip. volum. 4., & hoc maxime procedit, quando verba sunt clara, quia tunc non est infansia quaestio voluntatis i. ille, non ille ff. de legat. 3. Sord. decis. 120. num. 1. sed quod verba, & mens, quae ex eis colligitur dicti testatoris sit clara, ut non comprehendatur dictus Laurentius adus nobis visum est, quia dicta testator legavit domum seniori de cippo, & progenie ipsius testatoris de Chelinis, se appellavit cippi, vel eorum de cippo comprehenduntur illi, qui sunt de eodem cognomine, & eadem ferant insignia gentilitia, non autem illi, qui diversis utantur cognomine, & insignis, ac armis,

ut soluit pluribus auctoritatibus comprobando Cora. dict. conf. 41. num. 3. & 12. vol. 4. quem sequitur Simon de Prat. de interpret. ultim. volunt. lib. 3. interpret. 5. dubit. 1. fol. 11. num. 19. Menoch. de praesumpt. lib. 4. praesumpt. 88. n. 27. Sed in ista casu testator vocatur de Chelinis, Laurentius verò adus de Abramis, & diversa fuerunt insignia, & arma gentilitia, ut utraque probatum est in processu, ergo non venit comprehensus sub illo verbo de cippo, seu progenie, non enim idem sunt, quia diversis cognominis, & insignis non necesse est i. si idem C. de codicill. cum simil., & quia non conveniunt verba dispositionis, quia dictus Laurentius non de Chelinis, sed de Abramis nunciator, ergo nec venit ipsa dispositio l. 4. §. quatuor ff. de dam. infest. l. ita autem in princip. ff. de admitt. l. 1. ult. conf. 106. num. 6. vol. 5. Paul. de Cass. conf. 349. sub num. 1. vol. 2., & ut diversa dicantur insignia sufficit aliquam adde differentiam, licet in aliquibus conveniant, ut plene demonstrat Cora. de glori. mundi in pr. praesumpt. 21. & 23., & plene per Abram. conf. 71. vol. 1. sciunt etiam dicta per Menoch. de arbitrat. iudic. lib. 2. cap. 318.

Secundò ad hoc probandum dicabimus, quod hoc verbum cippus comprehendit non totam quasi quod arborum, dato etiam, quod omnes vocarentur uno cognomine, & una parentela, sed comprehenduntur illi tantum, qui sunt de proprio cippo, inquit Cora. dict. conf. 41. num. 3. vol. 4., unde licet possit esse, quod una casata habeat diversas derivationes, & descendentes ab uno, & ab eodem stipite arboris distinctas in progressu temporis in plures, & diversos ramos, debet intelligi de proprio ramo ipsius testatoris, non autem de aliis ramis de casata, licet omnes proveniant ab uno, & eodem arboris stipite, ita in terminis dicit Paris. conf. 51. num. 10 vol. 2. & conf. 4. num. 59. & seq. vol. 5. Menoch. post Specim. quem allegat conf. 30. num. 13. vol. 2. Druis, qui utendo verbis hodierni temporis secundum communem usum loquendi, dicit, quod debet intelligi de proprio cognomine conf. 330. num. 3. & 5 vol. 1., quem sequitur Paris. dict. conf. 51. num. 10. volum. 2., & ex istis auctoritatibus potest dici, quod si decisis ista casus.

Tertio confirmabimus praedicta, quia dictus testator in testamento non semel, sed saepe saepius loquendo de cippo, & progenie praedicta, non solum declaravit de Chelinis, sed etiam addidit genitivum ipsius testatoris, & genitivus importat ius, & proprietatem, & rem propriam, ita notant Doctores in rub. §. de res. per. vult. Emman. Card. Alban. conf. 6. num. 20. Rimwald. Tra. conf. 580. num. 54. vol. 5., idcirco bene demonstravit testator, quod intellexit de proprio cippo suo de Chelinis, non autem de alio cippo de Abramis, & ita argumentando concludit Paris. dict. decis. 51. num. 5. vol. 2., ubi dicit, quod licet hoc verbum cippus regulariter intelligitur pro cognatione, hoc non procedit, quando testator usus est hoc verbo genitivo, ex quo demonstratur velle restringere dispositionem ad proprium cippum, nec dissentit Hieronymus. Gabriel. caus. 132. n. 60. vol. 2.

Quarto voluntatem testatoris satis demonstrari aribusur, tum ex consuetudine ipsius testatoris, sum ex consuetudine loci, utraque enim maxime operatur ad coniecturandam mentem testatoris i. si servus plurium §. fin. ubi quest. in verb. consuetudo ff. de legat. 2. Roman. conf. 9. n. 5.

Et quod consuetudinem testatoris illa praecipue operatur, quae colligitur ex aliis capitulis ejusdem

ejusdem testamenti, ut dicit *Roman.* in proximè citato loco, sicut *Alex. consil. 197. num. 7. volum. 6.*, & fuit originalis doctrina *Bart. in l. Centum a. 27. ff. de vulgar. & pupillar. subtit.*, quoniam dicit communiter receptam *Socin. lib. 1. consil. 52. n. 9. vol. 4.* alios plures refert, & sequitur *Mantici. de consil. altior. volum. 1. lib. 3. tit. 9. num. 3.* sed in præfenti casu quoad consuetudinem loci clarum est, nec habet dubitationem, quod dictus testator, & cippus proveniens a Chelino ejus avo communiter cognominatur de Chelinis, cippus verò dicti Laurentii a Choris, & cippus proveniens ab Abramo ejus proavo cognominatur de Ahermis, & quoad testatorem in eodem testamento constituit eundem differentiam, quia quando legendum illis de eodem suo cippo de Chelinis, vocavit eos de Chelinis, illos verò de cippo de Abramis vocavit pro de Abramis, & sic in mente sua habebat istos columnellos pro distinctis, & separatis, ergo credendum est, quod non de Abramis, sed de Chelinis intellexit in dicta sua dispositione, & hoc eo magis suadet, quia ipse testator declaravit eam habere voluntatem, ut domus illa semper esset de Chelinis, & semper diceretur domum illam fuisse de Chelinis, etiam quod esset pater Officiales Misericordiaz substitutos, & idem prohibuit alienationem, ut in testamento, ac si dicta domus transiret in familiam, & columnellum illorum de Abramis non est dabitandum, quod brevi temporis cursu mutaret nomen de Chelinis, & vocaretur de Abramis, & sic non esset sacrosanctum voluntati testatoris, cui omnino parendum est, & habetur pro lege *authentic. de rebus, §. disponat.* Nec aliquid facit, quod nullus reperitur de columnello de Chelinis, in quem possit contineri dicta domus, quia satis est, quod non sint vocati in dicta dispositione illi de Abramis, & per consequens dicta Laurentius actor, & sic agat sine adione. Nam quando aliquis vult agere ad fideicommissum debet ostendere, & probare eventum fideicommissi, alias non potest obtinere, plene *Sard. decis. 110. n. 16.* idem dicit *Mironum. Gabr. dist. consil. 132. num. 61. vol. 1.*, quod qui petit fideicommissum debet probare ad illud esse vocatum, & satis est dicere ad exclusionem tu non es vocatus, & idem est, si diceret Thomas reus conventus tuus non interest, quia cessante interesse cessat actio *Sard. consil. 435. num. 5. vol. 3.*, & nemo auditur sine actione idem *Sard. consil. 442. n. 20. vol. 5.* Nec refert, si reus nullum ius haberet, quia non meretur ius de domo rei, nec curamus de jure possessionis, si non apparet de jure petitionis, ut est text. in *l. fin. C. de rei vind. l. fin. in cap. alim. num. 5. extr. de re scriptis.* plene *Sard. consil. 453. num. 8. vol. 3.* quoniam si non est in dicto fideicommissum particulari comprehensus dictus Laurentius actor, dicta domus forsitan pertineret ad dictos Officiales Misericordiaz vocatos a testatore, quod tamen nec affirmamus, nec negamus, cum de hoc coram nobis non fuit discussum, potest dictus Thomas reus opponere de jure tertii, & sic dicitur Officiales, tamquam exclusivo juris dicti Laurentii actoris, ad tradita per *Bart. in l. 1. ff. de except. rei judic. plene per l'hera. decis. 4. p. 1. tot. Sard. consil. 413. n. 16. consil. 227. num. 29. volum. 1.*

Quintò nobis visum est illam dubietatem fuisse resolutam per ipsas partes, dum mortuo Antonio de Chelino primo honorem sine filiis, & descenditibus, licet tunc reperiretur Bartholomæus pater dicti Laurentii senior, ne dum de familia Abramorum, sed etiam Chelinarum, ita debere uti senior ad fideicommissum admitti, si essent com-

prehensi illi de Abramis, tamen non ipse Bartholomæus, sed Julius de Chelinis junior dicti Bartholomæi, senior tamen de columnello de Chelinis fuit admittendus ad exclusionem Bartholomæi prædicti, & cippi illorum de Abramis, idem minime sunt mutanda, quæ a consuetudine certam habuerunt interpretationem *l. minimè. l. si de interpret. tunc ff. de legib. cum simil. Craveri. consil. 91. n. 7. vol. 1.*, & in terminis, quod dabilia volens deducitur ex observantia subsequens, licet non sit necessaria præscriptio, dicit *Decian. consil. 124. n. 15. vol. 3. & consil. 87. num. 28. & consil. 55. num. 37. vol. 2.*, & optime facit, quod dicit *Socin. Jan. consil. 62. num. 1. & consil. 165. num. 42. vol. 1.*, & 23 prædictis patet responsio ad ea, quæ fuerant eleganter deducta pro parte dicti actoris, quia licet in se sit vera, tamen auctoritates debent intelligi, prout loquuntur in fideicommissis, ubi simpliciter testator loquitur vocando vel cippum, vel familiam, vel agnationem, sed in isto casu sumus in fideicommissis qualificatis, & ex verbis, & mens testatoris, ac observantia subsequens residuo, & limitato ad proprium ipsius testatoris cippum de Chelinis, & in hoc proposito non est omittere pulcherrimam doctrinam *Mantici. in d. trad. de consil. altior. volum. 1. lib. 8. tit. 12. n. 12.* dicens, quod licet hoc verbum cippus possit intelligi effusive, & contentive, tamen quando intelligitur contentive, prout debet in hoc casu intelligi, statim, quod dictus testator erat clericus, intelligi debet de illa agnatione, in qua est ipse testator, & de linea, de qua est iste testator, & debet intelligi propria, maxime quando testator usus est verbis generativis, vel possessivis, quæ omnia concurrunt in isto casu, nec censetur, quod testator frustra non apposuerit aliqua verba in suo testamento *l. si per ff. de legat. 1. Roland. dist. consil. 23. n. 36. vol. 1.* unde ex omnibus satis luculenter apparet, quod testator voluit Abramos vocare, sed tantum Chelinos.

Quod verbum *progenies* non infirmum, quia si non est uberioris significationis, quam verbum *ipsos*, & in omni casu regularetur, & restringeretur ex prædictis. Ceterum in hanc sententiam facilius inclinamus, quia non potest saltem negari, quia non sit dubia questio, dum agitur de interpretando voluntatem defuncti, quæ in tantum nobis consistat, in quantum ex ejus verbis aliquid potest, ut dicit *Roland. dist. consil. 23. num. 7. vol. 1.*, & idem dicimus ambulare in tenebris, ut supra diximus, pro eo, igitur, & pro absolutione pronunciationis in dubio convenientes esse putamus vulg. *l. favorabilis rei ff. de reg. jur. cum simil. in terminis Dec. dist. consil. 330. num. 7. vol. 1.*, & cum ageretur coram nobis in iudicio appellationis de revocando sententiam Domini Judicis a quo solet dici, quod Judex appellantis est Judex revocationis, ut dicit *Jesep. Ludov. in seu commun. opin. lib. 1. cunct. 5. versic. et quævis, exempli gratia, retulerim, & hoc in causis arduis convenit, ut devolvatur ad Dominos tres Judices, ubi discutiantur, & acriter per partes defendantur, & veritas facilius invenitur, quando a pluribus queritur *l. altim. C. de fideicommissis, & dixit Menoch. de præsumpt. lib. 1. præsumpt. 71. num. 7.*, & dicit *Sprelli. tit. de Advocat. 3. tertia incipiente ante tractatus num. 7. vers. quod si per se.* nam facilius invenitur id, quod a pluribus queritur, & querendum, opponendo, & disputando, & partis adversæ defensionem subeundo melius veritas sapius exigitur resplendens, & quod plurimorum firmatur assensus id sanctius reputatur *cap. prædictum extr. de offic. de leg. Gibbard. Alacrol. consil. 73. n. 1. vol. 1.**

Ex his etiam absolutum partes ab expensis propter iura prohibenter dabis ad s. adde per DD. in l. *reperenda* §. *fin. autem C. de iudic. & in sap. firm. libris* extra de dol. & contumac. & per Afu. in *proci.* §. 32. limit. 27. num. 1.

Carolus Lanardus Auditor.

ADDITIO.

ARGUMENTUM.

Vocatus ad fideicommissum familie, an, & quando veniat solum effectiva, vel etiam contentiva saltem in subsidium, & in data comprehensione familie contentiva admittitur tam proxima, quam remota.

SUMMARIUM.

- 1 **D** familia effectiva sunt descendentes a testatore, de contentiva autem, qui descendunt ab eodem sibi, a quo descendit testator, idemque cognatus habent, ac eadem insignia.
- 2 Vocata ad fideicommissum familia, admittuntur illi, qui sunt de effectiva.
- 3 Contra quod testator vocata etiam contentiva.
- 4 Declara tamen, quod in controversia debent prius considerari illi de familia effectiva, quam illi de contentiva, quoniam non confusio de voluntate testatoris in contrarium.
- 5 An descendendi illi de familia effectiva, fiat admittendi in subsidium illi de contentiva remissio.
- 6 Amplia conclusio de qua supra num. 3. maxime procedere quando testator usus est verbis generalibus, & amplius, ut si vocat: sive quisque haredes, & successores de cippo, domo, & familia.
- 7 Vel si adhibuerit distinctionem — omnes, vel tota familia, aut similes.
- 8 Vel quoniam vocata fuerit familia cum adjunctis cognominis, & de ratione.
- 9 Submissio, ut illi tamen vocati tam familia contentiva proxima, quam remota.
- 10 Adjunctum cognominis, quod congruit tam familia effectiva, quam contentiva deest agram, quo fuisse vocatam, & de ratione ibidem.
- 11 Limita quando ex testamento apparet testatorem se restringere voluisse ad familiam effectivam, non tunc expressio cognominis ad illam coarctatur.
- 12 Declara, quod ad hanc effectum de testatoris voluntate non dicitur constare ex solis verbis restrictivis — sui ipsius &c. — cum horum distinctionem efficaciam intervertit praegnantia verborum, & adjunctis cognominis.
- 13 Regulariter tamen novae familia cum distinctivis restrictivis — sui, eius ipsius &c. — comprehendit solum familiam effectivam a testatore firmatam, vel ab illi, cujus familia fuerit invitata.
- 14 Amplia licet testator vocaverit — domum, & familiam — cum distincto — &c. — fiat expostivo, & restrictivo, & verbum — domus — regulariter a substantivo verbo — familia.
- 15 Contra si fideicommissum sit constitutum pro familia, & domo, & de ratione.
- 16 Familia effectiva solum constituitur vocata, tam testator se constituit pro sibi vocatorem, & de ratione.
- 17 Item solum familia effectiva venit in legato, donatione, aut simili dispositione facta ob amorem.

rem, qui disponens prosequitur personam honoratam, & intuitu servitutum ab eadem receptarum, & de ratione.

- 18 Causa personarum operatur solum favore persone contemplata, & ejus descendatam, nec respiciunt familiam contentivam, ad quam amor, benevolentia, gratitudo, & recompensatio non extenditur, & num. 25.
- 19 Limita conclusionem, de qua sup. num. 13. quod statibus verbis restrictivis solum constituitur vocata familia effectiva, non habere locum, quando testator, vel ille, cujus familia invitatur, erat in statu calidatus, vel in ea state, ut penitus prolem desperaret, & a. 22.
- 20 Verbo a testatore prolata effectiva vacua esse, & otiosa, jura non patitur.
- 21 Familia contentiva alia est proxima, alia remota.
- 22 De familia contentiva proxima sui, qui descendunt ab eodem patre, de contentiva remota sunt illi, qui cum eo, cujus familia vocata fuit, mediante remotiori sibi conjunguntur.
- 23 Familia contentiva proxima comprehendit etiam descendentes ab eodem avo.
- 24 Distinctio inter familiam contentivam proximam, & remotam ab aliquibus reprobat.
- 25 Communiter tamen est recepta, & retinenda. Et contraria auctoritati declinantur n. 28.
- 26 In concursa illorum de familia contentiva proxima, & remota, debent preferri illi de proxima, & n. 32.
- 27 Familia contentiva remota constituitur comprehensa, quando vocatio non potest verificari in familia contentiva proxima, & quando remaneret fuit effectiva, & superflua.
- 28 Amplia etiam si testator vocaverit familiam cum adjuncto aliquos distinctivis restrictivis.
- 29 Secus quando vocatio verificari poterit in familia contentiva proxima.
- 30 Maxime quando vocata familia fuerit qualificata cum aliqua ditione restrictiva, & de ratione. Et qua fuit conjuncta pro restrictione ad familiam contentivam proximam num. 33.
- 31 Familia contentiva remota non constituitur vocata ex opere perperam, vel verbis perperatam denotantibus, nam hoc restringitur ad personas, & lineas in fideicommissis comprehensas.
- 32 Item quando remotio familia contentiva talis est, ut importet formalem familiam diversitatem ad diversitatem aliaque adjecti in una et eadem, vel columnis oppositi.
- 33 Item quando illi de familia contentiva habitaverint in diversa regione, essent valde remoti, & testatori proximi ignoti, nec eadem insignia deferrent.
- 34 Item si una linea mansisset statum, itant una esset in statu nobili, digno, & qualificato, altera in statu ignobili, pauper, & depresso.
- 35 Eadem familia contentiva remota constituitur in vocatione comprehensa, quando in ea adjuncta verba ampliativa, & extensiva, qua impediunt restrictionem ad lineam convenientiam proximam.
- 36 Exemplum si testator expresserit se velle conservatorem familiae, & agnationis, & aliorum de familia, & agnationis, & de ratione.
- 37 Item si fideicommissum fuerit institutum pro splendore agnationis tanquam causa finis.
- 38 Auctores de materia tractantes diligenter.

Hæc decisio fuit confirmata per DD. tres Iudices secundarum Appellationum, ut videre est infra *decif. 51.*

Ad num. 8. & seqq.

In questione, de qua in hæc *decif. num. 8. & seqq.* vocatus ad fiduciæcommissum aliquibus personis succedere debent illi, qui sunt de familia effectiva, idest descendentes a testatore, vel fuisse, ut siat de familia contentiva, idest descendens ab eodem stirpe, a quo descendit testator, habeantque idem cognomen, iisdemque insignis utantur.

Licet aliqui voluerint, solos descendentes a testatore esse admittendos, & sic solam familiam effectivam censeri vocatam, ut sentiant *Rota. tan. fil. 153. num. 10. lib. 2. Roland. conf. 70. n. 75. lib. 3. Sard. conf. 247. num. 12. aliquæ relati a Fusar. de substitut. quæst. 351. num. 3. Card. de Luc. de fiduciæcommis. *discif. 50. num. 5. Torr. var. jur. quæst. tom. 1. tit. 1. de majoratib. & primogenit. quæst. 15. in Causa Florentina num. 10. fol. 83. Fredian. de fiduciæcommis. *discif. 19. n. 33. ubi concordantes Rot. apud Palm. Nep. *decif. 401. n. 11. ubi concordantes, & n. 12.****

Commutatio tamen, verior, & receptior est, & opinio eorum, qui volunt non solum descendentes, sed etiam transverales, & sic universam familiam, tam effectivam, quam contentivam censeri vocatam sub generis familia, vel cippi appellatione, ut testatur *Altagrad. conf. 95. n. 78. & 85. lib. 3. Fusar. de substitut. *discif. quæst. 351. n. 1. & 10. Manf. de conjetur. ultim. volunt. lib. 8. tit. 18. versic. sed ego. Gratian. *discept. forens. cap. 645. n. 3. Borden. *colut. legal. 13. n. 109. lib. 1. Manf. *consult. 105. num. 18. Torr. var. jur. quæst. lib. 1. tit. 1. quæst. 15. num. 8. de Luc. de fiduciæcommis. *discif. 51. num. 4. Rot. Rom. cor. *Cerr. *decif. 65. n. 12. & 13. & in *Affidua Beneficiorum cor. Caprar. inter suas *decif. 381. num. 5. repetita in *Manf. ad de Luc. de *jurpatron. *decif. 9. & in *confusiois apud *Caldern. *resol. 91. num. 46. in *recet. *decif. 31. n. 10. & *seqq. *post *Panl. *discif. 80. *decif. 1. n. 6. & alii *passim.************************

Quamobrem tamen non veniunt in concursu illorum de familia effectiva, quando eiam adfuit illi, qui a testatore descendunt, isti prius succedere debent, quam alii de contentiva familia, quoties non constet de testatoris voluntate in contrarium de Luc. de fiduciæcommis. *discif. 50. num. 5. Rot. apud *Pisa. de *centros. *patron. *allegat. 75. num. 37. & *seqq. *post *Panl. *discif. 80. *decif. 1. n. 6. & alii *passim.***********

Et an deficientibus illis de familia effectiva admittendi sint in subsidium illi de contentiva familia *Manf. *discif. *tusult. 454. n. 14. & *seqq.****

Sopradicta opinio, quod vocata censeri etiam debet familia contentiva, tunc maxime procedit quando testator usus est verbis generalibus, & amplis, puta si vocati sint — quicumque heredes, & successores de stirpe, domo, & familia — vel adhibuerit dictioem — omnes, vel tota familia — aut similes, cum tali caso verba universalis — omnes — tam de familia effectiva, quam contentiva comprehendat in specie *Altagrad. *consult. 109. num. 25. Simon de *Præf. de *interpret. *ultim. *voluntat. lib. 3. folat. 11. num. 43. circa *med. *versic. *maximè quando *fol. 302. Rota *Florent. apud *Monac. *decif. 71. num. 6. & *seqq. & *num. 17. & *seqq. *Rot. *Rom. *cor. *Caprar. *dec. 242. num. 9. & *seqq. in *recet. *decif. 229. num. 4. & 5. *par. 19.*************************

Vel quoties familia est vocata eum adjuncto cognominis *Fusar. de *substitut. *discif. quæst. 351. n. 37. & in *Causa *Florentina *discif. *conf. 169. n. 44.*******

& 45. *Carlin. *sentent. 23. num. 1. 2. & 5. *Bonde. *colut. *egal. 13. num. 110. *tom. 1. De *Luc. de *fiduciæcommis. *discif. 53. num. 14. ubi quod tunc venit omnis familia contentiva. *Fredian. de *fiduciæcommis. *discif. 19. num. 34. ubi quod nedom venit contentiva proxima, sed etiam remota. *Palm. *dec. 234. num. 9. *Rot. *post *Cast. l. de *aliment. *decif. 24. n. 1. cor. *Martin. *decif. 669. num. 24. *cor. *Cerr. *decif. 65. num. 12. & in *Affidua *Beneficiorum cor. *Caprar. *impress. inter suas *decif. 381. num. 3. ubi pluri concordantes, & in ejus *consuetudines *impress. apud *Dominum *meum *Andit. *Caldern. *resol. 91. num. 46. & 48. ubi alii concordantes, & in *recet. *decif. 708. n. 1. & 3. *part. 18. *tom. 2. & *dec. 31. num. 18. & *decif. 226. num. 3. & *seqq. *part. 19. & in *Affidua *Ecclesiæ *puellarum 7. *Janu. 1715. 5. *transfendo *tur. *Affidua *impress. *post *præfatum *addit. *num. 5. *Rot. *Florent. in *Affidua *præfati *fiduciæcommis. 12. *Septembris 1711. 5. neque *obstet *coram *Farfetto.***

Eaque est, vi fallor, postrema hujus conclusionis ratio, quia illis de familia contentiva non minus quam illis de familia effectiva convenit, & congruit idem cognomen, proindeque favere dicuntur de familia contentiva arguti nota illa jura nostri propositio, quod cum convenienti verba dispositionis, convenire debet etiam ipsa dispositio l. 4. §. *utius ff. de *donat. *in *fin. *Doct. *conf. 3. num. 80. & 81. *lib. 1. *Borden. *colut. *legal. 2. n. 46. *lib. 2. *tit. 12. *quæst. 52. num. 36.*************

Sed hæc intellectus quando ex testamento non appareat disponentem se restringere voluisse ad unam effectivam, nam tunc expresse proprii cognominis nihil alteraret, & non obstante dicta expresse, verba restrictiva vocationem extendere ad lineam effectivam, ut plurius addidit in specie Rota apud *Pisa. de *contrav. *patron. *alleg. 75. num. 39. & *seqq.*****

Stante autem supradicta circumstantia generalitatis verborum, vel expresse cognominis, de hac voluntate testatoris non diceretur constare, si ipse vocando familiam usus fuisset dictione aliqua restrictiva sui, ipsius, &c. Prægnantia enim verborum, & alia verba cognominis tanquam generica enervat, & minuit vim, & efficaciam illorum dictionum, quæ de eorum natura restrictivam inducerent, ut rectè ad rem posuere *Altagrad. *conf. 213. num. 2. in *fin. *lib. 6. *Fusar. in *Causa *Florentina *discif. *conf. 169. num. 53. *Altagrad. *conf. 95. num. 85. *lib. 2. *Peregrin. de *fiduciæcommis. *art. 22. num. 26. *versic. *contraria *verbo. de *Luc. de *fiduciæcommis. *discif. 51. num. 11. *Rot. in *recet. *decif. 7. num. 35. & *discif. *discif. 226. num. 21. & *seqq. *part. 19. & *post *de *Luc. de *fiduciæcommis. *discif. 50. num. 3. & *cor. *Emerix *Jua. *decif. 1156. num. 1. & *decif. 1180. num. 3. & *egregie *cor. *Caprar. *discif. 242. num. 11. & *seqq. ubi concordantes contrarias conciliat, & in *Firmus *Beneficii 6. *Mai. 1720. 5. nec *obesse, & *seqq. *cor. *R. P. D. non *Revocant *de *Giamach. 1. *Rot. *Florent. in *discif. *Affidua *præfati *fiduciæcommis. 12. *Septembris 1711. 5. neque *obstare *cor. *Farfetto.***

Regulariter verò quoties generica sunt nomenclaturæ apposita est aliqua ex dictionibus restrictivis, ex. gr. *sui, ipsius, &c.* tales appellatio familia, quam ex sui natura apertè videtur comprehendere familiam effectivam, & contentivam, restringitur ad comprehensionem familie solummodo effectivæ efformandæ a testatore, vel ab illo, cujus familia fuerit invitata *Fusar. in *Causa *Florentina *discif. *conf. 169. num. 36. & *seqq. & *sub *n. 40. *versic. *respondetur, & *seqq. & *n. 55. & *seqq.*************

et seqq. *Glossagou*, conf. 39. num. 20. et 21. lib. 1. *Grosian*, discept. forens. cap. 646. num. 5. *Maraota* rescript. 19. num. 25. et seqq. part. 4. *Urcel*, consulti forens. cap. 74. art. 2. et 6. *Pel u. alleg.* 102. num. 5. et 6. de *Lac. de fideicommissis*, dist. 33. n. 11. et dist. 50. sub num. 5. *denis*, *Seres*, apud *Mauf.* consulti. 368. num. 9. et 10. et consulti. 458. n. 14. *Rot. Rom.* cor. *Mertin*, decis. 450. num. 7. et 8. cor. *Dauoa*, *Jur.* decis. 707. num. 7. cor. *Rambold*, decis. 337. num. 2. cor. *Priol*, decis. 237. num. 2. cor. *Emerix Jun.* decis. 1180. num. 1. et 15. decis. 1216. num. 1. et seqq. decis. 1256. num. 3. et decis. 1335. num. 4. in recent. decis. 14. num. 10. part. 8. decis. 254. num. 8. part. 11. et post de *Lac. de fideicommissis*, dist. 35. et decis. 16. utroqueque nam. 1. in *Mediolanen.* Beneficii 30. Januarii 1711. §. quid plas cor. *Asfeld*, in *Salomon.* Jurispatronatus 2. Januarii 1715. §. quoniam cor. *Emicentis*, *Damiano* meo *Cardin.* *Falconerio*, & pluribus aliis de ceteris nobis relictis *Firmam Beneficii* 6. Maii 1720. §. nec obesse cor. *R. P. D. Rouault de Camacho*, et *la Prætor*, Abbatia 6. Martii 1722. §. prout curam edicti, & firmat præfens nostra decis. num. 11. et seqq. et infra decis. 51. a. 6. et seqq. et a. 22. et seqq.

14. Quod procedit etiam cum verbo familia jandum fuisse verbum domus; quando enim testator vocavit domum, & familiam, cum oratio progrediatur de genere ad speciem, dictio & stat expostivè, & restrictivè, & verbum domus regulatur a subsequenti verbo familia, & de familia eff. et va tantum intelligitur, licet secus dicendum esset si fideicommissum fuisse ordinatum pro familia, & domo, nam tunc cum oratio de specie ad genus progrediatur, verbum domus augmentativè, & in tota sua latitudine intelligi debet, ut sic comprehendat etiam familiam contentivam, in indivisum *Rot. Rom.* cor. *Clif.* decis. 367. num. 2. cor. *Emerix Jun.* decis. 1116. num. 1. et seqq. bene decis. 1180. num. 13. & egregiè distinguendo *dist. decis.* 1216. num. 5. 6. et 7.

16. Sic etiam solum familia eff. diva censetur vocata si testator se constituit pro stipite vocatorum, cum tunc veonit solum illi, qui a designato stipite tanquam principio, & fonte descendunt, & sunt de ipsius linea effectiva de *Lac. de fideicommissis*, dist. 51. num. 2. & pluribus relictis prosequitur *Rot. in dist. Firmam Beneficii* 6. Maii 1720. §. et jure cor. *R. P. D. meo Rouault de Camacho*, et in eadem. *Prætor*, Abbatia 6. Martii 1721. §. quædamquidem cor. eodem.

17. Ita pariter venit solum familia effectiva in legato, donatione, vel alia simili dispositione facta ob amorem, quo testator, vel donans prosequitur personam honoratam, & in eam servitiorum ob eodem receptorum. Cum enim causæ humani modi sine personales operantur solum favore personæ contemplatæ, & descendendum ejusdem, nec illos de familia contentiva recipiant, ad quos non excluditur amor, benevolentia, gratitudo, & compensatio *Peregrin.* de fideicommissis, art. 27. n. 15. *Rot. in Melvina Jurispatronatus* 31. Martii 1702. §. quod potiori curam *Emicentis*, *Damiano* meo *Cardin.* *Sotto*, & egregiè prosequitur in *dist. Firmam Beneficii* 6. Junii 1720. §. et jure quidem cor. *R. P. D. meo Rouault de Camacho*.

19. Limitatur itamen supradicta conclusio, quod familiæ verbis restrictivè vocata censetur solum familia effectiva, quando testator, vel ille, cujus familia invitatur constituitur erat in statu celibatus, vel eo ætate pervenerat, ut desperata penitus esset proles fulcipio, cum enim in hunc casum non illud cippi, vel familia verificari non possit in sensu familie effectivæ, & ex alia parte

jus nostrum non patitur verba a testatore prolata oriola, & effectum vixit manere l. si quæ de legat. 1. *Palin. Sen. consulti*, 8. num. 18. *Cafanar.* conf. 47. num. 103. *Allegand.* conf. 54. num. 110. lib. 1. *Turr. variat.* *Jur.* quest. lib. 2. tit. 8. quest. 4. num. 18. et tit. 10. quest. 3. num. 74. & in nostris terminis *Rota* in *dist. Asilana Beneficiorum* 1699. cor. *Mato* impressi, apud Dominum meum *Asfeld.* *Calderon*, resol. 91. num. 47. ubi alias individuales auctoritates adducit.

Merito hinc nomen illud familia non obstatibus quibuscumque didionibus restrictivis in eo accipitur sensu, & significatione, ut familiam contentivam comprehendat *Crassett.* conf. 656. num. 8. *Rozot.* conf. 27. num. 17. et 18. lib. 1. *Mauf.* consulti. 369. num. 8. et consulti. 370. num. 5. in *fin.* *Gordia.* de *Lac. de fideicommissis*, dist. 25. num. 16. *versic.* *Beas* enim, dist. 33. num. 13. *versic.* *illa potissimum*, dist. 50. num. 5. et dist. 51. num. 10. *Turr. de majoratib.* *Ital. part. 1. cap. 12. §. 2. a. 246.* et *variar.* *Jur.* quest. tom. 1. tit. 1. de *majoratib.* et *privilegiis*. quest. 15. num. 21. fol. 83. *Piron.* de *centum.* *patron.* allegat. 100. num. 498. *Rot.* post eum *dist. alleg.* 100. sub num. 428. in *dist. Asilana Beneficiorum* cor. *Caprar.* inter suas decis. 381. a. 4. & in *confirmatoris* impressi, apud *Calderon*, resol. 91. num. 47. in recent. decis. 563. num. 6. part. 18. decis. 31. num. 18. et *dist. decis.* 126 n. 20. part. 19. cor. *Emerix Jun.* *dist. decis.* 1180. num. 5. ubi alii, *dist.* 1256. num. 5. et 6. ubi quod hoc procedit, etiam si testator habuerit filium proximè ingressum Religionem, et decis. 1335. num. 7. et et seqq. et post de *Lac. de fideicommissis*, in *Manifestis*, dist. 23. num. 7. et decis. 14. num. 5. et in *Romana Jurispatronatus* 1. Junii 1708. §. quoniam cor. *Aldrovand.*, et in *dist. Asilana Eledionis puellarum* 7. Junii 1715. §. obsequio eo quod cor. *Asfeld* impressi, post præfentem decis. num. 6. confirmata 22. Junii 1716. cor. eodem. *Rot.* *Florent.* apud *Pas.* conf. 169. sub num. 2. et 3. et num. 38 et 52. & firmat præfens nostra decis. sub num. 24.

Quia vero ipsi familia in genere sumpta dividitur in effectivam, & contentivam, ita familia hæc contentiva in specie sumpta dividitur in contentivam proximam, & in contentivam remotam, hinc alia suboritur frequentissimus questio, an scilicet in illis casibus, in quibus vel ex proprietate vocabuli, vel ex adjunctis circumstantiis non dubitatur, quin vocatus fuerit familia tam effectiva, quam contentiva, censeri deberet vocati nedum illi de familia contentiva proxima, quales sunt ii, qui descendunt ab eodem patre, vel illi etiam de contentiva remota, quales sunt illi, qui cum eo, cujus familia vocata fuit conjuncti sunt et mediante remotiori stipite juxta distinctionem, quam debet explicat *Allegand.* conf. 79. num. 55. et seqq. lib. 2. *Cyrrac.* *contrav.* 181. num. 72. *Turr. variat.* *Jur.* quest. lib. 1. tit. 1. quest. 15. num. 24. et tit. 2. de *substit.* et *fiduciariorum*, quest. 36. num. 86. fol. 398. de *Lac. de lin. legal.* part. 1. *art. 1.* num. 25. et *art. 15.* num. 31. et ad de *Maria.* *variar.* *resolut.* lib. 1. cap. 132. sub num. 16. de *Lac. de fideicom.* dist. 25. num. 17. dist. 50. num. 7. dist. 51. n. 10. et dist. 53. num. 13. *Predian.* de fideicommissis, dist. 19. a. 31. ubi quod familia contentiva proxima comprehendit etiam descendentes ab eodem avo, decis. *Seres.* apud *Mauf.* consulti. 368. num. 5. et seqq. *Rot.* *Florent.* in *Arctura præfati fideicommissi* 11. Septembris 1711. §. arguere obstat *versic.* obsequio eo quod cor. *Parfette*, et in *dist. Asilana Eledionis puellarum* 7. Junii 1715. §. obsequio eo quod cor. *Asfeld* impressi, post præfentem addit. num. 6. confirmata 22. Junii 1716. cor. eodem.

- 15 Quidquid reprobando hanc distinctionem inter lineam contentivam proximam, & remotam, quando testator vocavit clippam, domum, vel familiam generaliter, & abique ulla restrictione, cum tunc verba in latitudine sua continent omnes, qui eadem insignia, & arma gerant, dixerint *Mauf. consult. 458. num. 28. & pluribus relatis Piton de controu. patron. dist. alleg. 100. num. 500. & pluribus seq.* ubi quod hoc maxime procedit conuentibus conuersariis quas ibidem enumerat, & num. 506. ubi dicit etiam, quod solum attenditur praelio inter proximiores, & num. 546. & *seqq. Rot. cor. Emeriz Tun. decis. 1180. num. 15.*
- 16 Supradicta enim distinctio communiter recepta est, & ab omnibus accepta, ut patet ex auditoribus supra citatis, & reprobat *Mauf. & declarat Rot. in Lucen. Sarcom. Jurisprudentis 1 februarii 1715. coram Cardinali Socco impressi. apud Piton. de controu. patron. alleg. 100. num. 491.* ubi plures alias decisiones refert, & de constanti opinione Rotæ Romane testatur.
- 17 Eandem vero distinctionem amplectitur idem *Mauf. consult. 455. num. 5. consult. 454. num. 12. & seqq. consult. 460. num. 3. & in dist. consult. 457. num. 28. §. secundum hanc explanationem* admittit illos de familia contentiva proximiori succedere debere praelatiue ad illos de familia contentiva remota imponens exclusionem familie contentive remotæ etiam per posterius, idemque dicit in sequenti §. non obest. *Rat. post Paulat. differt. 86. decis. 1. num. 7.*
- 18 Pitonius verò scripsit ad opportunitatem causæ, & pro clario, & contra ipsum bis fuit iudicatum in Rotæ Romana, ut ipse testatur *dist. allegat. 100. num. 497. & 558 in fin.* Rursus idem Piton. agnoscens arduum assumpsisse provinciam plures adducit declarationes, & demum se restringit ad conuersuram, ex quibus fundere conatur sibi admittere, & facere voluntatem testatoris.
- 19 Postea sententia veritate dictæ distinctionis proposita questione resolvitur hoc modo, videlicet: Aut enim vocatio non poterat verificari in familia contentiva proxima, eo quia consistit a testatore fuisse vocatam familiam postquam sapsisset omnino evacuam, atque extinctam familiam contentivam proximam, & tunc na vocatio, seu substitutio familie remanet sine effectu, & superflua, necesse est illum potius habere ad comprehensionem familie contentive remotæ *Adden. ad Rotat. caus. 7. n. 12. lib. 1. Allegat. conf. 95. num. 83. lib. 2. de Marin. quotidian. resolut. lib. 1. cap. 132. num. 3. & 9. Eufur. de substitut. quæst. 351. num. 31. versit. limitat. Mauf. consult. 370. num. 14. & seqq. & consult. 458. num. 26. Torr. variat. Jur. quæst. lib. 2. tit. 1. de maioratib. & primogenit. quæst. 15. n. 12. qui scripsit in Cassi Florentina fol. 83. & num. 16. & 17. & tit. 2. §. 36. lib. 64. & f. 99. fol. 396. Dominici, & olim Collega meus Piton. de controu. patron. allegat. 100. num. 499. & 505. Fontanel. decis. 35. num. 11. de Luc. de fideicommiss. dist. 53. num. 13. & dist. 249. num. 12. Rot. post eum in Mausii. decis. 13. num. 7. decis. 14. num. 5. & decis. 15. num. 2. in recent. decis. 414. num. 4. part. 9. decis. 563. num. 6. part. 18. decis. 31. num. 17. & seqq. part. 19. & apud Piton. dist. allegat. 100. num. 492. & in l. epe citæ. Aluina. E. c. t. i. n. 1. part. 1. J. n. 1715. §. absque eo quod coram Anselm. impressi. post præsentem addit. num. 6.*
- 20 Procedente insuper hac conclusione etiam in casu, quo testator familiam vocaverit cum adiuncto aliquo dictionis restrictivæ, ut probant *Rat. minitid. Jun. conf. 482. num. 47. & 48. Deive. conf. 86. num. 26. lib. 3. aliqui antiquiores, quos refert, & sequitur Allegat. conf. 95. num. 85. lib. 2. Maus. dist. consult. 458. num. 26. Rot. post de Luc. de fideicommiss. in Mausii. dist. decis. 15. num. 1. & 3.*
- Aut vocatio poterat verificari in illis de familia contentiva proxima, & in his terminis ad illos restringenda venit huiusmodi vocatio, abique eo quod ulla esset necessitas admittendi illos de familia contentiva remota *Allegat. conf. 79. n. 53. lib. 2. Francisco. Palm. consult. 62. num. 19. & 20. Maus. consult. 105. num. 41. & 42. & consult. 130. post princip. & dist. consult. 454. num. 12. & seqq. & dist. consult. 455. num. 26. Torr. variat. Jur. quæst. tom. 1. tit. 1. quæst. 15. num. 10. & seqq. tit. 2. quæst. 36. num. 63. 88. & f. 99. & 191. fol. 398. & quæst. 37. num. 44. & f. 100. fol. 405. ubi plures alios citat. Cardin. de Luc. de fideicommiss. dist. dist. 50. num. 7. & dist. 249. circa fin. Piton. de controu. patron. alleg. 100. num. 499. Rot. Rom. apud eandem dist. alleg. 100. num. 480. & autem num. 486. ubi quod linea, & familia contentiva proxima semper venit praelatiue ad illos de familia contentiva remota, & num. 489. & seqq. ubi adducit conuersuras, ex quibus arguitur dispositionem se voluisse restringere ad familiam contentivam proximam, & num. 492. ubi declarat contrarietates contrarias. *Rat. in recent. decis. 15. num. 2. part. 7.**
- Idque potissimum locum sibi vindicat, si vocatio familie fuerit qualificata cum aliqua dictione restrictiva, siquidem cum illa dictione solent operari restrictionem ad familiam effectivam, quomodo id patitur ratio recti sermonis, hinc si ex concomitantia circumstantiarum fieri debet extensio ad contentivam, ex tunc fieri debet ad minus quam sit possibile, & prout ad solam contentivam proximam, non autem ad remotam ex bene miradvertis per *Peregrin. conf. 57. num. 2. lib. 5. A. timar. ad Rotat. conf. 87. num. 4. lib. 1. Allegat. conf. 79. num. 56. & conf. 95. num. 83. lib. 2. Maus. consult. 368. num. 10. & dist. consult. 454. fol. 368. num. 12. & seqq. Dond. consult. 35. num. 1. Eufur. de substitut. quæst. 351. num. 27. de Luc. de luc. legal. artic. 15. num. 31. Cardin. de Luc. de fideicommiss. dist. 50. num. 7. & dist. 55. num. 13. Piton. de controu. patron. dist. alleg. 100. num. 487. & 500. Fredian. de fideicommiss. differt. 36. n. 6. 7. & 9. Torr. variat. Jur. quæst. lib. 1. tit. 1. quæst. 15. num. 26. fol. 85. & tit. 2. quæst. 36. num. 49. & 91. decis. Sever. apud Maus. dist. consult. 368. num. 9. & 10. Rot. in recent. decis. 300. num. 30. part. 1. decis. 318. num. 7. part. 11. decis. 416. num. 28. part. 13. cor. Emeriz Jun. dist. decis. 1335. num. 6.*
- Nec conseretur vocata familia contentiva remota ex ore perpetuo, vel aliis verbis perpetuam, & inhiatam dicentibus, quia illi restringuntur ad personas, & lineas in fideicommissis comprehensas, nec ad personas non contemplantur extenduntur, ut prolequitur *Torr. variat. Jur. quæst. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommiss. dist. quæst. 36. num. 68. & seqq. num. 97. & seqq. & num. 100. & f. 99. fol. 400.*
- Quomodo autem venire non possit familie contentiva remota, quando remotio est talis, qua formalis familie diversitatem importaret, obdiveritatem aliquos adiecti in una ex lineis, vel co-cumellis appositæ, puta Fontane de Placencia, vel Columnæ de Sciara, aut simili, ut prolequitur *de Luc. de fideicommiss. dist. dist. 249. num. 12. Maus. consult. 457. num. 28. §. non obstat Societ. & f. 99.*

et seq. Terr. variat. jur. quæst. tom. 1. tit. 1. claus. quæst. 15. n. 22. fol. 49. Pison. de controu. patron. dist. alleg. 100. num. 40. Rot. Florent. infra de iur. 51. num. 17. et seqq.

Prout non veniet quando illi de familia contentiva in alia regione habuerint, essent valde remoti, & testator penitus ignovi, nec eadem armo, & insignia deservirent, ut ponderat de Luc. de fideicommiss. dist. 50. num. 20. et 21. Terr. variat. jur. quæst. tom. 1. tit. 1. de majoratib. et primogeni. tur. quæst. 15. num. 21. fol. 84.

Nec si una linea mutualiter statum, adeoque altera esset in statu nobili, divite, & qualificato, & alia in statu ignobili, paupere, & depresso, adeoque unus non recognoscat aliam in suam de Luc. de fideicommiss. dist. dist. 149. num. 12. Pison. de controu. patron. dist. alleg. 100. n. 499.

E contra verò succedere possent illi de familia contentiva remoti, quando adiuta verba extensiva, & ampliata, quæ impediunt restrictionem ad lineam contentivam proximam, puta, si testator se expresserit velle conservationem familie, & agnationis, & aliorum de familia, & agnatione, quia dicitur — aliorum — cum copula — et — diversitatem denotat a linea effectiva, & contentiva proxima in prima verbi comprehensa, ut prosequitur Terr. var. jur. quæst. tom. 1. tit. 2. de substitut. et fideicommiss. dist. quæst. 36. num. 81. et 82. fol. 397. Rot. cur. Carill. dist. 280. num. 5.

Vel si fideicommissum fuit institutum pro conservatione, & plesore agnationis tamquam causa finalis, nam tunc comprehenduntur etiam illi de familia contentiva, five proxima sit, five remota, cum testator censuerit consideranda ipsamque familiam, & agnationem in genere, quæ universam agnationem comprehendit, five agnat remotiores sint, five proximiores Dom. et alim Collegæ meus Pison. de controu. patron. dist. alleg. 100. num. 502. et seqq. ubi plures alios citat. et num. 549. et 551. de Luc. de fideicommiss. dist. dist. 53. num. 14. Rot. Florentin. apud Monac. dist. 72. num. 13. et 14. ibique Rot. Rom. num. 35. eadem Rot. cur. Emerit Jun. dist. dist. 1256. num. 4.

Cetera vide apud Doctores de hac materia tractantes, & præcipuè apud Peregrin. conf. 47. lib. 2. et conf. 42. lib. 5. Baidac. ad Ramon. abserant. 16. num. 63. et observo. 61. num. 53. Altaprad conf. 46. et conf. 95. lib. 2. de Alex. ad Cypre. Larv. observo. 85. num. 1. et 3. et observo. 134. n. 8. Capon. discept. forens. 57. num. 11. 12. 13. et 14. et num. 30. discept. 237. n. 41. 44. 52. et 53. et disceptat. 263. artic. 3. num. 14. et seqq. Gob. consult. 50. n. 19. fol. 230. et in respons. post consult. 57. n. 20. fol. 409., & in alio ejus respons. post consult. 57. num. 15. fol. 419. tom. 2. Ricc. apud eum post consult. dist. 50. n. 83. 84. 88. et 89. fol. 244. Hoffer. apud eundem post consult. 50. n. 10. fol. 299. Concini. ibidem n. 6. fol. 305. Nivinus apud eundem n. post dist. consult. 50. num. 26. et seqq. fol. 251. et 252. Cassini. apud eundem post dist. consult. 50. num. 3. et 4. fol. 422. Borden. collat. 13. num. 109. 110. et 111. tom. 1. et collat. 25. num. 65. et seqq. tom. 2. Episcop. Ricci. disp. 2. n. 3. et seqq. tom. 1. D. m. mens. Addit. Caidron. refaint. 45. num. 24. Manf. consult. 96. num. 57. consult. 105. ferè per tot. consult. 106. n. 47. et 63. consult. 204. n. 17. et seqq. consult. 369. num. 11. et sub n. 18. consult. 370. num. 14. et 15. consult. 453. et 454. ferè per tot. consult. 455. num. 14. et seqq. consult. 457. num. 20. et seqq. consult. 458. num. 2. 23. et seqq. consult. 459. num. 30. et seqq. consult. 460. 461. 462. et consult. 728. num. 31. et consult. 730. num. 4. tom. 2. consult. 28. num. 15. et consult. 56. num. 16. et seqq. ta. 9. Palm. Nep. alleg. 99. num. 41. et allegat. 201. n. 4.

et seqq. Paulut. differt. 86. artic. 1. num. 53. et 56. et artic. 2. n. 1. 35. 40. 49. et seqq. Rodolphi. allegat. 112. num. 9. et allegat. 179. num. 14. ubi concordantes. Patinut. respons. 54. num. 7. Fufor. de substitut. quæst. 351. Terr. de majoratib. Ital. par. 1. cap. 38. §. 8. de Luc. de lin. legal. art. 1. num. 31. et seqq. artic. 11. num. 12. per tot. artic. 12. sub num. 57. artic. 15. num. 1. et seqq. et n. 31. et seqq. artic. 23. num. 1. et 23. artic. 24. num. 37. artic. 29. num. 32. et respons. 7. et respons. 20. per tot. lib. 1. art. 7. num. 7. et art. 11. per tot. lib. 2. Cardin. de Luc. de fideicommiss. dist. 50. num. 10. et seqq. dist. 51. n. 1. et seqq. dist. 53. n. 12. et seqq. et dist. 249. n. 10. et seqq. Pison. de controu. patron. alleg. 75. n. 37. et seqq. et dist. alleg. 100. num. 248. 251. 486. et seqq. et num. 498. et pluribus seqq. et num. 246. et seqq. Farga. de jurepatronat. par. 2. tom. 1. et 2. cas. 11. num. 2. et seqq. Predian. de fideicommiss. differtat. 19. num. 31. et seqq. et differt. 35. num. 1. et seqq. 1. ynd. dist. 40. num. 40. Rot. Janov. apud Veldus. decis. res judicat. tit. 3. de legat. et fideicommiss. dist. 33. num. 33. Rot. Lucen. apud Monac. dist. 59. n. 25. apud Palm. Nep. dist. 1295. num. 33. decis. Senen. apud Manf. consult. 168. num. 2. et seqq. Rot. Florent. apud Monac. dist. 71. per tot. et dist. 72. apud eundem Palm. Nep. dist. 426. num. 12. et apud Fufor. conf. 169. Rata Rom. eorum Emerit Jun. dist. dist. 1256. num. 1. et seqq. dist. 1180. aum. pariter 1. et seqq. dist. 1216. num. 1. et per tot. et dist. 1335. num. 4. et seqq. eorum Ansaldu. dec. 66. num. 6. eorum Caprer. dist. 242. num. 9. et seqq. et dist. 381. n. 3. 4. 5. et 9. in rescript. dist. 31. n. 16. et 17. dist. 226. num. 10. et 21. et dist. 586. n. 1. 2. 7. 11. et 12. par. 19. post de Luc. de fideicommiss. dist. 34. num. 2. dist. 35. per tot. et dist. 36. n. 1. 3. et 4. et in Manf. collat. tit. dec. 11. n. 1. 15. et 16. dist. 13. n. 7. et seqq. dist. 14. num. 5. dist. 15. n. 3. et dist. 87. num. 3. et de florent. sacros. dist. 1. num. 130. et seqq. et dist. 15. num. 10. et 13. apud Paulut. differt. 86. dist. 1. num. 6. et seqq. et dist. 3. num. 17. post tom. 1. collat. Borden. dist. 57. sub num. 7. et num. 8. apud Palm. Nep. dist. 273. num. 7. et dist. 502. per tot. apud Gob. post consult. dist. 57. num. 17. fol. 425. tom. 2. apud Farga. de jurepatronat. par. 2. can. 1. et 2. cas. 11. n. 13. in Affon. Jana Electionis Puellarum 7. Junii 1715. cor. Ansd. impressi post præsentem addit. n. 5. et seqq. in Firmiana Beneficii 26. Junii 1719 §. nec est sur obiciatur, et seqq. et 6. Maii 1720 §. nec obesse, et seqq. eorum R. P. D. men Ravanti de Gamache, et in Proven. Abbatis 24. Januarii 1721. et 6. Martii 1722. §. quandoquidem, et seqq. cor. eodem.

R. P. D. ANSALDO ASCULANA ELECTONIS PUELLARUM.

Fecerit 7. Junii 1715.

ARGUMENTUM.

Vocata ad locum Monasterii a testatore designata familia de domo Migliana ex linea masculina, & his deficientibus de linea feminina — e non offendi de casu Migliani etc. Ziretelle, che si vo-gliano far Monache — vocatis extranea, resolu-tum in hac decisione admitti debere feminas tam de linea effectiva, quam contentiva. Item prescribitur modus, quo Episcopus nec valet in casibus, quibus actu capaces non erent, aliasque advertuntur circa validitatem electionis, de quibus in Summar.

SUM.

SUMMARIUM.

- 1 **E**lettio valida, et a nemine re integra intractata rescindatur non potest.
- 2 *Eadem sententia de licentia iudicis facta dicitur bona fide.*
- 3 **P**uella de genere eligenda ad loca Monasterii, si interpellata, in terminis si profuso sileant, pro non extantibus habentur.
- 4 *Si vero ante causæ expeditionem, licet sero in declarationem velle admitti, anteposenda sunt extraneis.*
- 5 **P**uella de domo Migliani per lineam masculinam, et in subsidium etiam femininam indefinitè vocatis, admittitur antequam tam de linea efectiva, quam contentio.
- 6 *Maximè si agatur de testatore, qui non habebat, nec habere poterat propriam descendentiæ.*
- 7 **T**estator, qui ad loca Monasterii prælato vocatus — la prima volta — feminas per lineam masculinam, et his deficientibus per femininam, presumendum non est pro extraneis anteposenda illas exclusisse in subsequentibus vocacionibus.
- 8 *Maximè quando extraneorum votatio concepta sit sub conditione negativa — non essendoci di casa Migliani.*
- 9 **P**uella de familia eligenda ad loca Monasterii non extantibus, si adsit spes, quod exteat in futurum, illarum provisio relinquatur in suspensa.
- 10 *In hoc certa regula dari nequit, atque idem Episcopi sicut arbitri.*
- 11 **E**piscopus iussu de causa supplere potest deficientiam, licet temporalium seminarum de familia cum admittitur extraneorum de Civitate, quas testator prælatus.
- 12 *Croci ingenui amitti impulsu erga Concilium dicitur.*

APPENDIX.

Sacerdos Martinus de Migliani in casu [qui erant] deficientia linearum masculinarum Tiburtii, & Iosephi succedere voluit aequis portionibus Ven. Monasterii S. Agidii, Beate Marie Virginum, & S. Honophrii cum adjecta lege, quod — *Clausura de esset la prima volta fuoro tenuti, e obbligati ricevere nel loro Monasterio sette Zitelle di casa Migliani di linea masculina, e mancando tanto in tutto, quanta in parte di detta linea masculina, fuoro parimente di casa Migliani di linea femminina per ciasuno Monasterio gratis, e senza pagamento alcuno, e senza essere ballottate; e non essendoci di casa Migliani, nel modo detto di sopra, Zitelle, che si vogliono far Monache, accettare altre Zitelle della Città & Alsoli, non del Contado, nè di altro luogo, e quelle ballottare secondo il solito etc. le quali Monache poi si chiamano, e debbano chiamarsi le Monache Migliani etc. e poi di mano in mano secondo morivano debbano ricevere le altre nel modo detto di sopra etc. le quali sieno tenute, ed obligate pregare l'Idia del Benefattore.*

Cum verò Monasterii, que jam diu propter porositatem conditionem fuissent admissi ad successionem bonorum, neque ulli puella ex vocatis comprehenderet, quia non aderat, Moniales utriusque Monasterii decreverunt in Moniales Miglianas eligere, prout de facto elegerunt quatuor honestas virgines de Civitate, & non de Comitatu ad summum testamentum, Moniales quippe S. Honophrii nominarunt puellas Arpini, & Cinnavei, Moniales

les B. Marie Virginum puellam Parisanam, & illam S. Agidii puellam de Cornacchiis, quæ omnes solemnem professionem in iisdem Monasteriis emiserunt.

Verum perita hujusmodi electione infuere Mucciarellas, Lennellus, de Cantia, de signoribus, Ciaccius, Ferius, atque Liverotus prius coram Vicario Generali Alesano, & deinde in gradu appellationis a prelati denegata iustitia coram R. P. D. Certo, tunc A. C. Locumtenente preterentes eam invalidam stante existentia puellarum de genere vocato prælato ad extraneas, quæ licet non adhuc capaces habitas, nihilominus impedire sive retardare valerent aliarum admisionem, per quam alias implebantur loca pro eis in suspensio stare debentia, donec Iudex decia avertit illarum comprehensionem, vel exclusionem, & illæ etiam animum aperuissent.

Non attenta hujusmodi scilicet pendentia Moniales iterum decernerent ad electionem puellarum extranearum, sed cum prædicta conditione quod — *Si interdictum esset ne mediantibus tughi, seu gubris ille fructus de bonis del medesimo testatore, per totum però venghi terminata la lite, la quale risulterà a favore de detti Signori prelati chiamati della linea femminina Migliani, quella della Casa a cui spetterà dotare la Zitella, o Zitelle debbono fore publicis instrumentis de obligo a favore del nostro Monasterio di pagare la solita dote di studi etc. prima che la Zitella, o Zitelle entreranno nel Monasterio* — indeque tali cum prænotatione illas totidem puellas elegerunt, a quibus dempsit illas de Parisania, quæ post emissam professionem viam cum morte commutavit, quatuor, & decem remiserunt puellæ electæ, ut liquet ex Summaria Monialium num. 2. 3. & 4.

Istamque electionem juremerito veluti pendente lite scdam R. P. D. meus Certus irritam declaravit, mandavique Canoniam earundem puellarum relectionem, relicta tamen sex locis vacuæ per modum provisionis, ad quam etiam relectionem a Iudice decretum, sive permissum deveniret Moniales, & foeci sive prælatus R. P. D. Certo deveniens per senectutem ad definitionem cause pronunciavit ad reliquum invitatis fore puellas descendentes ab Annibale, ac Faunoois, & Spinæ, & demandavit, quod elapsis duobus mensibus & die demandæ affixionis suæ seotentia non comprehensibus puella de genere vocatis legitime excusasse, & licere Monialibus admittere extraneas, & denique voluit, quod semper tria loca vacua stare deberent pro puellis de sanguine.

Cumque a tali sententia commissio appellationis mihi directæ extiterit cum clausula de appellatione, bipartitum dubium hodie proposui, an electio puellarum facta per Monasteria subsisteret, & quomodo sit facienda in futurum, quod in omni parte iuxta modum inferius expremendum DD. resolverant: Dixerunt namque Domini quod primum partem dabit, puellas Arpini, Cinnavei, & Cornacchiæ electionem illarum subsistere, nam illæ electæ, & prælatus sunt ante mortem licem, & respectivè etiam ante inhibitionem reportatam ab Audite Signaturæ Iustitie; unde hujusmodi electio tanquam valida, iusta, & a nemine re integra contraria rescindatur amplius, valet Lepus, & *Alibi in cap. licet Episcopus num. 3. et seqq. de probat. i. 6. ibidem Gratia, num. 12. Joan. Andr. in cap. si cum. 11. de test. ex hoc de test. et re judicat. Ricc. collect. 1544. num. 2. & seqq.*

Rursus censuerunt firmam esse, & subsistentem a latione aliarum quatuor ex illis antequam primo loco electarum juxta tamen ordinem, & per-

vic-

vilegium temporis eorum admissionis, quoniam & si eorum antecedente electionem nullam, & irritum canonizaverit A.C. veluti existimare sine pendente, irramen illa revalidata existit a subsequenti reelezione exarata ad formam provisionalis decreti ejusdem A.C. tempore, quo nondum supervenerat obsequium canonico coram Auditore Signatura. Electio namque facta de licentia Judicia de qua facta bona fide Gualter. *præf. quest. lib. 2. quest. 67. num. 3. Confili. contrav. tom. 5. cap. 67. n. 5. & Rot. cor. Emurix Jua. decis. 76a. num. 4. & seq. & in recant. decis. 96. num. 17. par. 17. & in Neapolitana Unionis super deputations Misistrorum 23. Januarii 1710. §. deferenda citam Reverendiss. D. meo Mili et Detano.*

Quin electioni harum septem puellarum extranearum relictis supervenientia illarum de linea feminina Migliana, nam circa illas quinque, quæ interseruntur juxta formam prescriptam in sententia R. P. D. mei Cerri fuerunt, an intenderent Deo servire, & non adhuc responsam dederat ullum, parum immoandum videbatur, quia ex silentio necdum duorum mensium, sed plurium annorum evadetur apostissima renitentia, & non obscura voluntas, proindeque ad talem effectum, cum invite illæ ad perpetuum clausuram tamen sine fine, pro non extraneis reputantur ad traditis per *Consuetud. ad regul. 8. gloss. 56. num. 88. Corrad. in præf. decis. lib. 2. cap. 10. num. 67. & seq. Gabriel consil. 13. num. 15. & seq. lib. 1. Carr. Spin. consil. 61. num. 23. & seq. Rot. cor. Duran. decis. 79. §. fin. la Harctonensis. Decretum 1701. §. missi refragatur in fin. cor. il. me. Cardia Caprara, & la Ivisiana Javipetratus 25. Julii 1703. §. fin. cor. R. P. D. meo Scoto Alma Urbis Governatore.*

Quod autem attinet ad illas, quæ tandem in limine propositionis causæ abique jureamento declarant velis Moniales fieri, D.D. quamquam stante adhuc ferotina animi asperione valde diffidua cogitant de eorum constantie, artemen solita gravitate procedendi conveniunt illi tum esse exquirendis, & anrepensas, quoniam effectivè illæ persistant, fin minus omnino subsisteri electionem de puellis jam admittis, quamvis extraneis atque ad numerum duodenisium, tamen reductione locorum a Sac. Congregatione demandata, non tamen admitti a Maccirello, & Confortibus, qui in Sacro Auditorio dederunt velle ad eandem Sacram Congregationem adversus dictam resolutionem habere recursum ex rationibus supra deductis, ac etiam inferius enucleandis.

Transcundodeinde ad secundam dubii partem ferientur electiones in p. stram fabricandas, D.D. fuerunt in sensu semper, & in perpetuum prefrendas esse puellas de universa deficientia Annibalis, ex etiam Panonice, & Spine, necque de tota familia contentiva, desumpta tamen minus remare, & ab avo testatore, quondamquidem disponere invitavit ad tale legatum puellas de domo Migliana per lineam masculinam, & in subsidium per lineam etiam femininam indefinitè, & proinde plenam est, admutandas esse omnes puellas tam de linea, sive familia effluvia, quam contentiva ex p. ssum traditis per *Ancaran. consil. 95. n. 9. Ruin. consil. 153. num. 11. lib. 2. Socia. Jua. consil. 95. n. 63. Palm. Nep. alleg. 101. num. 5. Maaf. consil. 105. num. 18. Card. de Luc. dissil. 50. num. 5. Rot. coram Merlino, d. dissil. 450. num. 7. & decis. 65. n. 24. cor. Carr. decis. 1180. n. 2. cor. Emer. Jua.*

Abique eo, quod vocatio puellarum de domo Migliana coardari valeat ad solas feminas a primis hæredibus progenitas, quoniam cum agatur de fundatore, qui non habebat, nec habere pote-

rat propriam sobolem, & deficientiam, oportet concludere illum mentionem faciendo de feminis de domo Migliana intellexisse comprehendere quascumque feminas originem trahentes a domo Migliana sumptis in tota via laudanda, & ab avo d. merienda per text. apert. in l. promissio ff. de verbor. significat. *Clariss. contrav. 170. n. 49. Pergrin. de fideic. num. art. 22. n. 26. Letter. de re beneficiar. lib. 2. quest. 12. num. 61. la fin. Rot. coram Urbis. decis. 511. num. 8. & coram Carr. dec. 131. n. 6. & in Firmiana Fideicommissi 27. Aprilis 1703. §. obsequio no. quod cor. de. me. Mato.*

Nil penitus refragante, quod testator non perpetuò, sed pro primis dumtaxat vice invitaverit prælarivè puellas de domo Migliana, quia prima vice vice voluit quidem Macias anteponi puellas per lineam masculinam, sed non idem in subsequentibus vocationibus exclusit puellas per lineam femininam procedentes, immò eas in causa deficientie vel partis, vel totius lineæ masculinæ literaliter vocavit abique ulla restrictione, unde sumi non debet interpositio contraria necdum litteræ, sed præsumptio etiam menti testatoris, argo ordini charitatis repugnans *Mauric. de consil. lib. 4. tit. 10. art. 7. n. 10. Maaf. consil. 7. num. 12. Gratian. de fideic. serv. cap. 834. num. 12. & seq. Cardin. de Luc. de fideicommissis. dissil. 83. num. 11. Rot. coram Arguth. decis. 54. num. 40. & in recant. decis. 207. num. 15. par. 19. & in Romana Domus, seu Palatii 31. Januarii 1710. §. præsertim citam R. P. D. meo Crispo.*

Eoque clarius animadvertendo extraneas admittis tuncmodò fuisse - non essendi de casa Migliani - quæ sine negativa conditio extraneis aditum non sernit participandi hujusmodi legatis commodo, nisi deficientibus puellis de progenie Migliana vel gionem amplectentibus, ex connotatis per *Castrenf. consil. 16. num. 5. lib. 2. Mench. lib. 4. præsumpt. 71. num. 10. Maaf. consil. 68. n. 4. Rot. decis. 209. num. 3. part. 8. recitat. & in Bononiam. Immissio 20. Martii 1709 §. hac autem cor. R. P. D. meo Crispo, & in Tridentina Cappellania 5. Aprilis habentis anni 1715. cor. R. P. D. meo Cerro §. fin.*

Præsequendo resolutionem circa secundam dubii partem Domini præterea conveniunt, quod eveniente casu intestitiam, seu renuentiam, vel incopacitatis eorumdem puellarum ob defectum ætatis, ut proximis de familia Migliana, remanere debeant tria loci vacantis pro illis puellis, quorum habilitas propinqua apparet, & voluntas ipsarum libris proclivis expediti verisimiliter possit, sed prævidentes etiam circa hoc, certum, & invariabilem regulam constituit non posse, scilicet duxerunt remittere vigilantie, prudencie, & religioni Episcoporum pro tempore diligerent exquirere existentiam non minus, quam probabilem voluntatem puellarum de sanguine, & in causa contrario, in quo deficiat etiam talis spes, illi plenam relinquunt facultatem Monasterii supplendi cum admissione extranearum de Civitate, non alias indiretè oriat, vel quotidiana Monasterii defectio circa numerum puellarum a testatore exoptatum, obsequii Dei, vel perpetua sed exclusio puellarum Concivium, quas expresse prædilexit testator eo ingenito datus amoris impulsu, quo unusquisque Civis erga Concives ducti solet juxta animadversus per *Tirelli. ad Maaf. consil. 67. n. 9. la Rot. coram Ottobono. decis. 270. num. 4. & 5. & in Romana, seu Sacra. Decretum 12. Junii 1703. §. maxime cor. cl. me. Card. Caprara.*

Et in hunc modum omniæ Parte informato resolutio fuit.

FLO.

FLORENTINA

Fideicommissi

Die 4. Martii 1603. ex Lib. Mor. 87. a. 5. t.

ARGUMENTUM.

Institutio facta ordine successivo inter plures quando resolvitur in substitutionem fideicommissariam. Relatio ex una parte testamenti ad aliam quomodo fieri debeat.

SUMMARIUM.

1. *Institutio facta ordine successivo resolvitur in substitutionem.*
2. *Relatio, qua in secunda testamenti parte fit ad supravocatum intelligi debet facta ad eos, qui sunt expressi substituti, non ad eos qui ex interpretatione juris.*
3. *Relatio non debet fieri ad id, propter quod dispositio redderetur inutilis, sed ad id, quod non.*
4. *Verba ordine successivo, & quomodocumque deficientibus conveniunt magis fideicommissaria quam vulgari.*
5. *Amplius licet descendentes per verba directa sint honorati.*
6. *Verbum succedant, & verba ordine successivo idem important.*
7. *Verba ad supra substitutos ad omnes referri debent.*
8. *Relatio fieri debet secundum ordinem, & modum supra in succedendo datum.*
10. *Requisita ad obtinendum in petitione fideicommissi qua sunt.*
11. *Bona fidei possessor non tenetur restituere fructus perceptos nisi a die morte testatoris.*

DECISIO XXXVI.

In Causa Sinibaldi, e Monache
di S. Andrea.

Philippus de Cavalcantibus in ultimis constitutionibus in dimidia suorum bonorum parte hæredes instituit D. Constantium ejus filium, & ejus filios meos, & nascituros, & eorum descendentes ordine successivo, & his deficientibus filios dictæ Constantie, quibus non extantibus, aut quomodocumque deficientibus voluit, ut succederent filii legitimi masculi Luca ejusdem testatoris fratris; in alia vero dimidia hæredes instituit Franciscum, & Joannem fratres dicti Luca, filios, & eorum descendentes ordine etiam successivo, & voluit, quod ipsi deficientibus prædicta dimidia ad alios supra in altera substitutione perveniret. Cum autem Dominus Julius deficientibus DD. Francisco, & Joanne, & eorum descendentes præveniret in personam suam fuisse veridicentem fideicommissam, opposebatur ex adverso, quod substitutio, ex qua ipsi agerent, de se in casu isto non loqueretur, quia licet institutio Dominus Constantie, & descendenti ipsius facta ordine successivo juris interpretatione resolveretur in substitutionem juxta prædicta per Doctores in l. *Gabriele in principio ff. de liberis, & posthumis*.

2. *Peregrin. de fideicommissis art. 18. num. 3. tamen relatio, qua in prædicta secunda parte testamenti facta fuit ad eos, qui supra in altera dimidia substituti fuerunt, intelligenda erat facta ad eos,*

qui ex verbis expressis substituti fuissent, non autem ad eos, qui ex interpretatione, & intellectu in ea, juxta doctrinam Bald. in l. 1. in princ. ff. *quod quisque jur. cum aliis*, de quibus *Gabriel ter. de causis consil. 9. num. 17.* maxime quia illa substitutio a jure intellecta erat vulgaria, qua per additionem D. Constantie expresseratur, unde si ad eam heret relatio, dispositio inutilis redderetur contra ea, quæ tradit Bartol. in l. cum vulgari ff. *de dot. prælegat.* post alios *Hædel. consil. 69. n. 44. lib. 2.*

Sed prædictis non obstantibus res in hac parte sine dubio mihi visa est, nam dispositio illa testamentaria, qua D. Constantium, & ejus descendentes vocavit, respectu deficientium non est referenda tantum ad vulgarem substitutionem, sed etiam ad fideicommissariam, & obliquam, quæ manifeste colligitur ex illis verbis *ordine successivo, nascituros, & nascituros, quomodocumque deficientibus* — de quibus in dicta dispositione, quæ magis fideicommissariam, quam vulgari substitutioni convenit, ut post alios *Bero. quest. 104. n. 6. Aym. consil. 131. n. 10. lib. 1. rescriptum Covar. in cap. Raynatus §. 2. sub num. 7. de testament. Rot. diversor. part. 1. decis. 579. ex num. 7. Peregrin. qui alios allegat dist. artic. 18. num. 5. quod amplius prædicti Doctores, etsi per verba directa descendentes honorati videantur.*

Ad id autem, quod considerandum relationem ad expressè substitutos in illa prima dimidia esse faciendam, & non ad descendentes D. Constantie, respondebatur primo, quod de aliis nulla facta erat expressio substituti, sed tantum ad eum verbum succedant, cui æquipollet, seu idem importat verbum *ordine successivo*, de quo in dispositione circa filios, & descendentes D. Constantie.

Secundo respondebatur, quod illa verba ad supra substitutos, ad omnes referri debent tam ex mente testatoris, quam secundum naturam relationis per Bartol. in l. talis scriptura ff. *de legat. 1. Alex. consil. 59. num. 21. lib. 3. Aym. consil. 38. n. 3.* & sit prædicta relatio secundum modum, & ordinem supra positum datum in succedendo, ut post alios *Dicitur consil. 384. num. 6. verif. 3. non obstat Cephal. consil. 259. num. 9. lib. 2. Riminald. Jun. consil. 544. num. 31. lib. 3. bene Ofsa. consil. 16. num. 17. & consil. 71. sub num. 17. & segg. Mauris. de consuetud. lib. 3. tit. 14. num. 8.*

Tertio respondeatur, quod prædicta consideratione procedere possit, quando quæstio esset inter plures præstendentes sui substitutos, & quod talis relatio magis ad osam, quam ad alterum fieri deberet, sed cum in præsentis casu superest D. Julius, necessario dispositio ad ipsum referri debet filius enim redderetur inutilis, cum illi sit præmortui ad tradita per Roman. consil. 112. num. 3. *Dicitur consil. 11. num. 14. Socii. Jun. consil. 98. n. 41. lib. 1.*

Secundo loco, admissa purificatione fideicommissi in persona D. Julii, dubiebar de dominio ipsius testamentaria in quarta parte banchei, de quo agitur, maxime cum ageretur contra tertios possessores cum titulo, in quo casui cum Domino Judice, ex rationibus, de quibus late, & eleganter in ejus motiva, ad quæ, &c. sensuum quæ, fideicommissum subsiste, & ejus casum advenisse in personam Domini Julii, prædictumque bancheum fuisse in dominio testatoris, re bene examinata existimavi, quæ fuit requisita ad victoriam in hoc judicio ad tradita per Petr. de Fideicommissis quest. 11. a princip. unde intentionem D. Judice confirmavi, condemnando reos ad restitutionem prædicti banchei cum fructibus a tempore morte testatoris.

can-

1. tantum ex regula l. bona fides ff. de acquir. rer. dom. l. 2. C. de fideicomm. & l. de expen. obi. communiter Doctores.

Circa retentionem concessam in dicta sententia predictis reit. ratione crediti D. Vogli. eorum adiecti, partes absolvi ab observatione presentis instantie, quia mihi ex deductis non conficit de porzione certa, & alias per parte reorum precebat hypotheca in dicto hanc, tamquam proveniente a Francisco patre Philippi testatoris, & hinc inde dubia erant non levia, ex quibus in hac parte eorum reliqui plenius discutiendum coram Dominis meli, ut veritas haestur, ut alias inquit Imperator in l. fin. C. de fideicommiss.

Ludovicus Gomez.

ADDITIO.

ARGUMENTUM.

Resumitur materia presentis decisionis super recessu 2 theoricam Camani in l. cum ita 33 §. in fideicommissi ff. de leg. 2. & concluditur quod per Rorem stridit coeque, nunc, hic latius enucleatur, alii etiam examinatur.

SUMMARIUM.

1. Vocati collecti de deficientibus verbis tractum successuum impunitatibus intelliguntur vocati per vulgarem.
2. Limita statibus concluditur in contrarium.
3. Prima est si vocati sit auti, & nascitur.
4. Amplia etiam expressit vocati non fuerit, sed hoc refertur ex natura dispositionis.
5. Secunda si vocati fuerit successores.
6. Quid in vocatis linea i afferuntur pro affirmativo fructus.
7. Contrarium qui voluntur.
8. Constituant discordantes opiniones, & declaratur in quibus casibus utraque procedat.
9. Solus tradit implicitus verbi descendit abque alie clausula tractum successuum impunitatibus non sufficit per fideicommissaria.
10. Maxime si per modum adjectivi junctum sit aliter verbo procedenti appellativo, & non sit per modum substantivi.
11. Distingue an sit intermedia capula de an non, ut primo casu sit loco substantivi, secundo vero sit loco adjectivi.
12. Tertia conjunctura definitur ex clausula ordine successivo, si alius junctus sit.
13. Ad alios vero distincta ordo successione intelligitur per vulgarem.
14. Successus intelliguntur vocati illi inter quos cadit ordo necessitatis, simulante inter quos cadit ordo charitatis, & exemplificatur.
15. Limita ut etiam alii intelliguntur vocati successuum stande contrarie voluntate testatoris.
16. Solvatur huiusmodi refertur ex vocatione nascituram, si de illis expressit mentionem fecerit defunctus, siue pateat de illis sensisse.
17. Contrarium in brede extraneo qui fructus.
18. Maxime si vocati concluditur non sit de tempore mortis testatoris, sed in tempore remotum, qui nasciturus poterat exister.
19. Amplia ut hoc casu nec intelliguntur vocati per fideicommissaria.
20. Contra quod regulariter vocati nasciturus creditur eis vultu vocare, qui eo vivente non extant.
21. Quarta conjunctura pro recessu a theoria Camani l. cum ita.

est compendiosa resultant a verbo quandoque.

22. Et qua sit alia ejus formula remissio.

23. Intelligi quando compendiosa adiecta est per viam gravaminis illis personis, inter quas fideicommissum pre-aditur, sicut quoad alios quos aliter tantum respiciat.

24. Quid si substitutiones sint complicatae, & unita ratione conceptae.

Clarior quatio, quae in hac brevissima decisione promovetur est, an institutio filii, & ejus filiorum iam notorum, quam nasciturorum, & eorum descendendum ordine successivo, & in quocumque deficientibus, quod alii succedant, an censeri debeat facta per vulgarem, vel per fideicommissarium.

Cadit hic celeberrima Camani Theoria in l. cum ita 33 §. in fideicommissi num. 4. ff. de legat. 2. & in l. Gallus 29. §. quidam reit. num. 7. ff. de lib. & postum. quae vult, quod collecti de vocati deficientibus verbis tractum successuum denotantibus, intelligantur vocati per vulgarem, non per fideicommissarium, itaque consilio fidei nostris temporibus transivit in regulam, ita & regularis est ejus limitatio, quam hic Rota sequitur, & de quo sermonem facimus, quoties scilicet ex conjunctione appareat mentem testatoris non fuisse, ut in primo limine, & ingressu ejus dispositio expiraret, sed ad omnes alios comprehensos protenderetur, quemadmodum pudent relati per me decis. Severi. 31. num. 7. quibus novissime addo Baldum. ad Ramon. observ. 9. num. 30. Provenzal. apud Rodolphum. a leg. 105. num. 12. 13. & alleg. 106. a 2. & seqq. Tarducc. apud eum allegat. 107. num. 6. & seqq. Mans. consult. 66. num. 7. & consult. 131. a 12. & 18. & consult. 56. num. 11. tom. 9. Torre vari. tom. 1. tit. 2. quest. 16. a 15. fol. 279. & quest. 43. num. 24. & 27. fol. 350. Allegat. Jan. controuv. 33. num. 10. in me. Asfeld. apud Paulat. post differt. 24. alleg. univ. num. 4. Fastid. l. respon. 31. num. 2. tom. 2. Fredian. de fideicommissi. differt. 4. num. 30. differt. 20. num. 8. Rota infra apud Palm. Nep. alleg. 12. num. 63. versis. attemen, & num. 76. & decis. 464. num. 39. & seqq. ubi pluries dicta mea decis. Severi. allegatur, & in Florentina Fideicommissi de Albergoti 1. Decembris 1670 §. & agenda cor. bon. hem. Matthaeo Maggio infra imprimenda Rot. Roman. decis. 13. num. 3. decis. 100. eum 1. decis. 318. num. 3. & decis. 397. num. 2. & seqq. cor. Caprar. & in Corporat. Florent. Fideicommissi super portione Petri 20. Januarii 1727 §. frustra eorum Aldebrandis.

Plures hic sub num. 4. conglomerat pro recessu Rota concluditur, quorum prima est vocatio notorum, & nasciturorum; assecurati enim vocatio cum implicitum habeat conditionem, si nasciturus, quocumque tempore verificabilem, nedum includit tractum temporis in totum, verum etiam cum incertum sit, an nasciturus existeret postea de tempore editionis, ille remanet inapplicabilis vulgari, quod illo folio momento consumitur Baldus. ad Ramon. observ. 16. num. 115. & seqq. Allegat. Jan. controuv. 33. num. 17. Rodolph. alleg. 105. a 18. de Luc. ad Gratian. cap. 788. num. 7. Torre vari. tom. 1. tit. 2. quest. 16. num. 12. Mans. consult. 66. num. 13. Infar. de substitut. quest. 479. num. 35. Pergrin. de fideicommissi. artic. 19. num. 21. in fin. Petrus de fideicommissi. quest. 5. num. 161. Barry de success. lib. 3. tit. 2. sub num. 10. versis. in eadem questione. Balter. decis. 2. sub num. 146. num. 201. sub num. 226. & n. 242. in fin. & decis. 53. a 12. Rot. 129. Seraphin. decis. 934. num. 10. cor. Ubald. decis.

decif. 8. num. 12. cor. Carr. decif. 520. num. 14. & in recent. dec. 320. num. 12. par. 1. decif. 144. num. 11. par. 2. decif. 97. num. 6. par. 4. dec. 77. num. 17. sum. feqq. & num. 33. decif. 134. num. 2. decif. 142. num. 9. & 10. par. 7. decif. 355. n. 8. p. & 10. par. 17. decif. 176. sum. 4. par. 18. decif. 655. num. 2. par. 19. Rota nostra in dict. Florentina Fideicommissi de Alberghetti §. atque ad illam.

In idemqueredit si expresse non vocatur institui, sed hoc fecit natura ipsa dispositionis necessario de nascituris intelligenda, prout esset si tempore conditi testamenti, & mortis institutus nondum esset uxore, & ita non haberet filios, qui patre nolente, vel impotente possent succedere. *Altograd. Jun. contrav. 33. num. 11. & 19. Atal. resolut. 80. num. 5. & feqq. Sacrificantes apud Mans. consuet. 46. num. 10. tom. 9. Peguor. dec. 99. num. 5. Rot. Senen. decif. 31. num. 31. coram me. Rota nostra apud Palm. Nep. decif. 464. ex sum. 36. & perib. feqq. Rot. Rem. decif. 397. num. 14. cor. Caprar.*

Atque hoc quod dicitur de nasciturorum vocatione, ut sit conjectura recessiva, dicitur etiam de vocatione successorum, quia cum eos vivens habere non possit i. f. v. C. de hered. vel alim. vendit. sequitur ut videantur vocati post obitum, & sic per fideicommissum, juxta late tradita per Rotam in Romana Fideicommissi cor. Caprar. decif. 318. n. 5. & feqq. & in confirmat. decif. 397. n. 12. & feqq. iterum approbata 9. Maii 1701. cor. Malin. cum filii per Rot. Senen. dict. decif. 31. n. 52. & feqq. coram me.

Quid vero in vocatione linea? affirmantem infra referentem, quia linea tanquam collectio plurium personarum gradus continens, & numerosa designans, ex sui nature tradum successivum importat, & inconveniens sit, ut concludatur ad punctum, & ad unum gradum restringatur, ita scripturam addudi per me decif. Florent. 31. num. 7. & 8. & alia ibi collectio Baldade, ad Ramon. obfero. 9. num. 21. Radulph. alleg. 108. num. 6. Torre variat. tom. 2. tit. 2. quæst. 15. num. 28. fol. 530. & de majorat. tom. 1. cap. 15. num. 10. Rot. cor. Caprar. decif. 13. num. 13. & 14. & in Faen. Fideicommissum, 22. Junii 1705. §. rursus obfero, absque ulla proferat difficultate cor. Omama.

Constatum alii voluerunt admittere, quod vocatio linea operari possit vocationem filiorum operam, promissam, aliorumque descendendum usque ad lineam finitam, sed per vulgarem, quatenus anterior in gradu voluit, vel non possit, cum ab honore non inferatur ad gravamen, & unus Girogam. cons. 97. num. 32. lib. 1. Tondat. resol. civil. 125. num. 17. Urzest. consil. 81. n. 14. & feqq. de Luc. de lin. legul. lib. 1. artic. 15. sub num. 29. & artic. 20. num. 39. Rot. Florent. dec. 31. ex num. 10. & feqq.

Conciliantur tamen hujusmodi contrariæ opiniones, ut ego innui in dict. decif. 31. num. 12. ut prima procedat quories mencio linea; sicut conjecturis fuerit corroborata, altera vero ubi nude prolata fuerit, quia hoc casu etiam si consideretur utriusque continens eodem simpliciter plures personas, sed etiam plures gradus, differentia inter nomen collectivum plurium personarum ab illo plurium graduum in terminis hujus quæstionis jam rejecta est, & utroque casu regulariter vocatio censetur vulgaris, ita compositio diffidio late scriptis Baldade, ad Ramon. obfero. 9. ex num. 22. & feqq. sequitur Torre variat. tom. 1. tit. 2. quæst. 15. n. 29. fol. 530.

Sic enim quævis etiam verbum descendentes gradus, & personas continet, tamen destitutum

aliis extrinsecis clausulis tradum successivum importantibus, solus ejus tradum implicitus pro fideicommissaria non sufficit. Rota nostra apud Urzest. decif. 13. num. 15. decif. 19. num. 20. & feqq. & cor. me decif. 31. sum. 5. Rot. Roman. decif. 242. num. 1. par. 17. decif. 349. num. 1. & 4. par. 19. recent. & post de Luc. de fideicommissum. lib. 10. dec. 47. num. 1.

Fortiori si verbum descendentes non sit appellativum de per se, sed per modum adjectivi alteri verbo appellativo, puta filios, ad effectum scilicet demonstrandi provenientiam, & descendentiam eorum, non veto per modum substantivi ad includendos filiorum filios, & ceteros descendentes, ut in terminis Theoricæ Camani dixi ego in dict. decif. Florent. 31. num. 4.

Verum & hunc effectum, & alios, significat ad finem dignoscendi, an filii filiorum, ceterique descendentes propriam, & veram habeant vocationem in illo verbo descendentes, datur distinctio an subsequatur hujusmodi verbum sine ditione & intermedia, & tunc stare dicitur adjectivum, aut dictio prefata & legitur inter utrumque verbum inferre, & tunc maxime in ultimis voluntatibus mentio descendendum censetur apposita augmentative, seu loco substantivi, & in tota sui latitudine operatur. *Altograd. Sen. cons. 22. num. 17. lib. 1. Altograd. Jac. contrav. 90. num. 31. Rot. cor. Benincas. decif. 144. num. 13. & decif. 177. num. 4. & 5. in Romana Græfæ 19. Aprilis 1710. §. quo vero cor. Polaro, in Terracina, seu Corana Donante 15. Martii 1723. §. verum pro eo, & feqq. cor. Crispino, in Asulanæ Fideicommissi, seu Immissionis 18. Februarii 1724. §. absque eo quod relevet cor. Corio.*

Alterâ conjectura in caso Rote concurrentes erat clausula ordine successivo, quæ aliis juxta conjecturis fideicommissarum denotat, maxime quia in hypothese posita non erat inter Constantiam filiam, & ejus descendentes, sed post omnium vocationem, ut initio decisionis legitur, & hanc circumstantiam ponderando alia dixi in decif. Florent. prima ex sum. 4. ad 9.

Ab aliis vero dispositis circumstantiis primam naturam retinet, juxta quomodo ordo successivus alius non concurrentibus intelligitur per vulgarem, quemadmodum dixi hac eadem Rota decif. 1. n. 6. & decif. 31. num. 39. cor. me.

Quinimodum in hac materia theoricæ Camani per sepe accidit, ut preliminaris disputatio esse solet, an vocatio plurium personarum intelligenda sit simultanea, vel ordine successivo, & in supposito, quod in ultimo sensu sumenda sit, substantiat quæstio; an ordo successivus intelligendus sit per vulgarem, vel per fideicommissariam; quoad primam ordinis qualiterem solemnis est distinctio, an agatur de iis inter quos cadit ordo necessitatis, sicuti esset si retractor vocet filium, & ejus filios, vel de aliis inter quos cadit ordo charitatis, & affectionis absque ulla necessitate instituti, ut quando vocantur fratres, & eorum filii, & in primo casu receptissima est conclusio pro ordine successivo, in secundo vero pro simultaneo DD. in L. Gualter §. quidam resti ff. de lib. & postum. l. i. Episcop. Rot. selectar. cap. 29. n. 1. tom. 1. Altograd. Jun. contrav. 54. n. 2. de Luc. ad Gratian. obfero 388. num. 7. Palm. Nep. alleg. 126. Menoch. p. sume 30. num. 16. 19. & feqq. & n. 35. & n. 55. lib. 4. Peregrin. de fideicommissum, artic. 17. ex sum. 20. ad 23. & num. 38. Fufar. de substitut. quæst. 476. n. 31. & 74. Petra de fideicommissum, quæst. 5. num. 164. Belina de jur. accrescend. cap. 5. quæst. 26. num. 231. & num. 285. & num. 304. & feqq. Mont. de i. v. d. ultim. volunt.

hinc, lib. 4. tit. 9. num. 19. versit. sed contrarium, de Luc. ad Franch. observ. 633. num. 2. & 4. Huiusmodi ad Surd. decis. 346. hinc decis. 574. num. 3. part. 4. in 2. retract. & decis. 433. num. 2. & seq. cor. Cavalier. decis. 318. num. 1. cor. Caprar. & in ultim. confirmat. cor. Molin. §. hinc per consequens, & apud Palm. Nep. decis. 463. num. 1. ubi concordantes.

Atque in hoc articulo pro limitatione presentis vulgatz distinctionis recurrunt eadem conjectura, quas fopia adduximus agere de vulgari, vel fideicommissaria, cum ipsi quoque transverales, & extranei gradatim, & ordine successivo vocati intelligantur fundente voluntate testatoris Palm. Nep. alleg. 126. sub n. 4. §. hac dixisti vulni. Bellou. de jur. accrescent. cap. 5. quast. 36. num. 123. & num. 128.

Et sine inier conjecturas hanc voluntatem comprobantes enumeratur, quod sine vocati nati, & nascituri, etiam si hoc expresse factum non fuerit, sed simpliciter vocati filii, dummodò patet defunctum sensisse de nascituris, ut quia tempore testamenti nullus adhuc haberet filios, & de nascituris intellectus liquidè patet, si vocati fuerint omnes in infinitum descendentes, quos certum est uno eodemque tempore in rerum natura esse non posse, iurissimè Episcop. Rot. festinat. cap. 29. ex num. 5. ad fin. Altagrad. Jan. contrav. 54. num. 3. & seq. Bellou. de jur. accrescent. cap. 5. quast. 36. ex num. 123. ad fin. de Luc. ad Franch. det. 633. n. 5. & seqq.

Contrarium in herede extraneo, quod vocatio nasciturorum non inducat ordinem successivum probare attentavit Palm. Nep. allegat. 126. ex n. 5. & seqq. maxime cum non legeretur concepta de tempore mortis testatoris, sed in tempus remotum, quo extraneus filios suscipere potuisset, & ita non evaderet vocatio tunc interitus inutilis.

Itaque possibiles tanti nonnullis facta sunt, ut ex hoc fundamento negaverint etiam vocationem nasciturorum censeri debere per fideicommissariam contenti, quod tempore aditionis potuerint existere, & admitti per vulgarem Mart. de success. legat. par. 4. quast. 24. artic. 2. num. 11., iurissimè Senatus Nicen. apud Baldus. ad Ramon. decis. 90. n. 26. & seqq. & n. 44. & seqq. tam 4.

Verum ultra quam quod, ut nascituri verissimiliter tempore successionis nati esse possint, nec ne, pendet ex motivis facti, & casuum circumstantiis; omniuniversaliter loquendo non parum arguit, quod regulariter, qui testamentum condit cogitat de morte, & vocans nasciturum, creditur eos vocare voluisse, qui exstarent non eo vivente, sed quoquoque tempore nascerentur, ut nasciturorum vocatio fiat, quemadmodum difficultatem resolvit Rot. ult. apud Palm. Nep. decis. 464. num. 49. ubi concordantes.

Postrema conjectura per Rotam cumulare nascitur ex ditione — quodcumque — quod verbum est proprium, & familiare compendiose substitutionis, in qua fideicommissaria continetur ab vrietatem temporis, quam ipsam complectitur, ut ut terminis theoreica Cusani de hoc præciso verbo — quodcumque — scripserunt Provencal. apud Rodolphus. allegat. 105. num. 5. & allegat. 106. num. 1. Tardus. apud eundem a leg. 107. num. 8. & seqq. Baldus. ad Ramon. observ. 9. num. 29. licet formulæ in quibus compendiose concipitur plures, & varietate sint, ut videre est apud Fofor. de substit. quast. 323. num. 1. & 2. & seqq. Rot. in Ramona Immunitatis 3. Decembris 1714. §. unumquem cor. Senato, & in Astina Successionis 9. Junii eisdem anni §. ex his cor. Cerro.

Nota tamen hoc non esse ita generaliter, & absolute tenendum, sed tunc demum procedere,

quando compendiose adiecta est per viam gravaminis illis personis, inter quas fideicommissum de secessum preatenditur, ut si testator vocaverit filiam, & descendentes, quibus quandoque deficientibus alios substituit, nam inter filios, & descendentes utique vigore compendiose censetur fideicommissum iudicatum, sed in postrema substitutione, si plures collecti substituti sint, in primo expirat, cum eorum respectu nulla ad compendiosam passiva, sed solum activa, & ex vocatione activa non inferatur ad passivam Rodolphus. alleg. 104. num. 35. & 36. Castald. consil. 66. num. 6. Masq. consil. 131. num. 13. Altagrad. contr. 33. num. 6. & contrav. 64. num. 29. Peregrin. de fideicommiss. artic. 18. num. 17. & seqq. Fofor. de substit. quast. 479. num. 38. & 39. Mart. de success. legat. par. 4. q. 24. artic. 3. num. 9. & 10. Eminenti. de Luc. de substit. cum. disc. 91. num. 25. & 26. Rot. ult. apud Uncoel. decis. 13. num. 18. 19. & 27. Rot. Roman. decis. 496. num. 7. & seqq. cor. Cavalier. decis. 34. n. 11. cor. Celf. decis. 516. num. 35. cor. Ubald. decis. 26. num. 5. & seqq. decis. 36. num. 5. & 6. post Albit. de increment. in iudic., & in Ramona Immunitatis super Domino 23. Januarii 1716 §. minus hinc exram Cerro, & in Povera Immunitatis 18. Februarii 1714. §. quantum enim cor. Aldovando.

Unicum præsidium ad substituendum fideicommissum hoc casu io eo speraret, quod substitutio secunda esset cum prima complicata, ambaque ab eodem verbo penderent, & unica oratione essent conceptæ juxta ensiam lætè discussam in decis. Senen. 12. ex num. 12. & seqq. inter impress. coram me, ubi habet concordantes.

FLORENTINA

Vulgaris Substitutionis.

24. Martii 1603. ex Lib. Motiv. 87. a 573.

ARGUMENTUM.

Contra absentem ex causa Militiæ etiam pro alio Principe non currit præscriptio indulta per Statutum Florentinum lib. 2. rubr. 73.

SUMMARIUM.

1. **A**dversus petitionem hereditatis auscultet præscriptio 40. annorum, & ultra.
2. Substitutus vulgariter in casu impotentiæ, non censetur substitutus etiam in casu voluntatiæ.
3. Fructus in iudicio petitionis hereditatis au debentur a die mortis, vel liti contestatæ.
4. Vigore Statut. Florent. lib. 2. rubr. 73. omnis actio, officium Iudicis, & qualiter præscriptio 30. annis præscribitur.
5. Limita ut num. 11.
6. Contra filiumfamilias sub patria potestate constitutum vivente patre non currit præscriptio juris aduendi.
7. Contra num. 9. & 10.
8. Tempus statutarium 30. annorum deducit fructus repetendi transacti num. 35.
9. Aditio uti a voluntate dependens sue Iudicio impleri potest.
10. Inextrajudicialibus feriæ repentina non deducuntur.
11. Jus aduendi non derogatur filiofamil. durante patria potestate.
12. Contra absentem præscriptio statutaria non currit, & num. 19.
13. Non tamen omnis absentia prædest ad hunc effectum, & qualis requiratur, & an. seqq.
14. Absentia quot sint species.

- 14 *Absentia ex causa militis inter privilegiatas, & probatur et annuatur.*
 15 *Absens ex causa militis in conventibus ejus communis pro presentibus habetur.*
 16 *Absentia ex causa militis jussus est, quem ex causa studiorum.*
 17 *Liter non sit necessaria, & pro suo Principe, sed v. notaria, & p. a. d. v.*
 18 *Et ob istam conceditur restitutio in integrum.*

DECISIO XXXVII.

In Causa Sossegni, & Malegonnellis.

L Aurentius olim Excellentissimi Dom. Antonii de Malegonnellis uisus de anno 1555. sub die 24 Januarii, suum, cum quo decessit, testamentum condidit, in quo hæredes universales instituit DD. Helenam, & Camillam ejus filias æquis portionibus, & illis prædefunctis ejus filios masculos, & si non essent in humanis masculis, feminas.

Mortuo testatore, sorores hæc sub die 26. Augusti 1559. cum consensu Francisci de Sossegni viri dictæ D. Helenæ loco eorum Munduoli, ejusmodi hæreditatem repudiavit, quam statim adire fratres, & fratrum filii ejusdem testatoris.

De anno 1599. D. Helena asserens se, mota intentione statim post factam dictam repudiationem, tamquam sedulam, illius paruisse, in eoque penitentia semper permansisse, per viam publici documenti repudiationem ipsam revocavit.

De anno 1602. D. Capitaneus Laurentius Sossignus dictæ D. Helenæ filius prætendens se ex dicto testamento Laurentii sen-orts ejus avi materni in casu vulgaris substitutionis vocatum ad portionem per matrem repudiatam, ex rescripto Serenissimi D. N. coram DD. Conservatoribus Legum intertavit petitionem hæreditatis contra D. Ruperhem Malegonnellum nepotem ex fratre dicti olim Lau euit, ut possiderent bonorum, que in dicta ejus hæreditate remanserunt, & que ad eum pervenerint ex hæreditate dicti olim D. Antonii. Huicque judicio assensere etiam Dominus Donatus, & Dominus Joannes de Malegonnellis ex alio statu defendentes.

Perfecto processu, casusque ad nos per dd. DD. Conservatores, ut plerumque fieri solet, transmissa, de tribus principaliter fuit disputatum.

Primo, an Capitaneus petitione hæreditatis, ut dictum est, agenti, obisset opposita exceptio præscriptionis quadraginta annorum, & ultra a die repudiationis D. Helenæ, adireque hæreditatis iudicæ per DD. de Malegonnellis, decursum.

Secundo, an ubi non obisset præscriptio, verò dicti possit, ipsam fuisse vocatum per vulgarem, quasi vocatio in casu præcedente filiarum testatore vivente, extendi etiam debeat ad casum existentie ipsarum, sed repudiationis, & sic de casu impotentis ad casum solutatis.

Tertio, & ultimo præsupposita vocatione quid statuendum esset de fratribus interim per tam longum tempus perceptis per dictos de Malegonnellis.

Quoad primum, ommissis pluribus, que deducebantur de jure municipalium, secundum quod spectato 30 annorum præscriptio omni actioni, officio Judicis, cuiuslibetque præsentioni, ut patet ex Statuto sub rubr. 73. lib. 1. Prout de jure communi, an filio in patris potestate constituto curritur præscriptio juris aduendi in vita patris, in quo pro negativa allegabatur *authent. nisi triennalis C. de bon. matern.* Supponendo patrem Capitanei Laurentii de-

cessisse de anno 1572 sicque a dicto tempore circa 6 non fuisse implerum tempus statutum, quod deducitur seriis repetitis transiente annos 35. & ultra, ut lapsus fuit in Rura resolutum.

E contra verò replicabatur, aditionem, uti dependente a sola filii voluntate, esse ex iis, que expleri possunt hoc Judice, ad tradita per Bald. conf. 403. sub ann. 8. lib. 3. proindeque cum versetur in extrajudicialibus, de seriis repetitis deducendis non posse, ut pluries etiam fuisse tentum per Rotam dicebatur.

Quinimmo addebatur, jus aduendi etiam durante patris potestate filio familias non denegari juxta tradita per Bort. in l. qui in aliam sub a. ff. de acquir. hered. quo casu cessat dispositio *auth. nisi triennalis*, que loquitur in casibus, in quibus filio in potestate constituto denegatur jus agendi, ut ibi per gloss. in vers. apparuerit, consequenterque etiam filio familias currere præscriptionem, & quoad hoc ipsum jus aduendi, etiam in hac parte deducebatur *Motiv. Rot. anni 1538. sub die 23. Julii.*

Iis inquam ommissis, fuit resolutum, articulum hunc decidit ex elara dispositione memorati Statuti sub rubr. 73. lib. 1. dam a generali regula ibi posita, ut talis præscriptio omnibus curat, signanter excipit absentes a Civitate, Territorio, Comitatu, & districtu Florentini, quibus, inquit Statutum - *durante dicta absentia non curat præscriptio, sed interim dormiat* - cum enim in facto fuerit iustificatum, Capitaneum a Civitate, & Dominio Florentino abfuisse per triginta annos, vel circa, certum est præscriptionem contra eum per dictum tempus non cucurrisse.

Et licet non omnis absentia in hoc proffit, ut colligitur ex traditis per *Romus. sing. 497. in haberi* eum alius de quibus per Jo. Bapt. Boni de Statutis. *Urbis præscript. gloss. 19. num. 29. & seqq.* ubi quod quædam absentia reperitur, que est necessaria, & probabilis, ut causa Reipublice, quædam privilegiata, & probabilis, ut causa studiorum, & causa mercatorum, & quædam necessaria, & improbabilis, ut causa banitii; dubium tamen non est, quin absentia causa militis (prout hæc de causa abfuit Dominus Capitaneus) inter privilegiatas, & probabiles sit admittenda l. c. 2. & 3. & per rot. Cod. de restitut. milit. Absens enim ex causa militis hæc absens in concernentibus commodum suum, ac si præsens esset, iustiorque existimatur hæc, quam absentia ex causa studiorum, ut post alios scribit *Menoch. conf. 182. num. 9.* Idque etiam si milicium non suscepit quæ necessarium, nempe pro suo Principe, vel pro aliis ad iussum Principis, sed voluntariam, quæ nihilominus est laudabilis, & iusta, ob quam etiam de jure communi concederetur restitutio, ut per *Odd. de restitut. in integr. quasi. 6. artic. 3. num. 10.* & in proposito id infirmari nemo potest, cum Capitaneus Laurentius pro Imperatore, & Venetis militaverit contra Turcas, & pro Rege Catholico in Belgis contra Hæreticos, quavis flame Statuto superius relato, nulla opus sit restitutione, cum præscriptio durante huiusmodi absentia dormiat, consequenterque præscriptio ipsa completa dicti nequeat, & hæc quoad primum articulum.

Alexander Zilochius.

Marcus Antonius de Amatis.

A D D I T I O.

A R G U M E N T U M.

De Statuto Florentino lib. 2. rubr. 73. *saper prae-
scripsi*, & de causa absentis, qui in eo exci-
pitur.

S U M M A R I U M.

- 1 Statutum Florentinum lib. 2. rubr. 73. de prae-
scripsi. quae tempus requirit, & quomodo
hoc calculari debeat.
- 2 Non comprehendit contractus juratos, & durante
pupillari aetate ejus praescriptio dormit.
- 3 Absentes in eo excipiuntur.
- 4 Intelligi si absentia sit iusta, & legitima, secus
contra.
- 5 Potissima est absentia causa Reipublicae, & Supre-
mi Principis, & exempti atar.
- 6 Amplius ad legitimam dicitur etiam absentia ex cau-
sa militiae susceptae per alienum Principem.
- 7 Contrarium tamen receptum est.
- 8 Item legitima dicitur absentia causa mercaturae.
- 9 Item auctent occasione revocandi sunt.
- 10 Amplius ad suffragetur etiam absentia voluntaria,
si ex post factum necessarium.
- 11 Et contra. *actibus non juvat, si ex post factum
non auctent.*
- 12 De privilegiis Militum tam fore, quam testandi,
& non auctent Militis illis antiquorum fran-
chiarum remissio.

1 Statutum Florentinum lib. 2. rubr. 73. de prae-
scripsi. qualem tempore lapsum requirit, & quo-
modo hic calculari, & comparari debeat, duxi su-
per in addit. ad decis. 10. n. 58. & seq.

Quod non comprehendat contractus juratos,
habet in decis. 105. num. 30. & seq. inter Florent.
coram me.

Excipiuntur quoque per dictum Statutum ab-
sentes, prout super eo notavit Sobel. *resol.* cap. 7.
sub num. 14. & num. 29. & *resol.* 23. n. 9.

Quod intelligi si absentia sit iusta, & legiti-
ma, secus si voluntaria, illegitima, & injusta, sicut
imitando super eodem nostro Statuto, notat Ger.
Spia. §. *absentibus non carrit*, & generaliter scripte-
runt Ramo. ad *Affid.* de jure praebendis. fol. 143.
num. 1. & seqq. ubi plenè. Robens in addit. ad dec. 6.
n. 3. par. 3. recent. Rot. divers. par. 1. dec. 603.
n. 1. & decis. 30. n. 25. cor. Bich.

Inter causas autem legitimas potissima apud
nostros illa est, quando abiens Reipublicae, vel
Supremo Principi serviat, ut sunt legati, oratores
etiam missi simpliciter gratulationis gratia; privile-
gio proterdo etiam ad eorum uxores virum secutan-
tes de Maric. alleg. 41. num. 47. de Lat. ad Gratian.
cap. 868. num. 4. & seqq. Altiner. ad *Novis. conf.* 42.
num. 4. & seqq. lib. 3. & de militat. tom. 2. rubr. 12.
quasi. 18. num. 85.

Quid in militis susceptis pro alieno Principi?
haec quavis necessaria causa dici nequeat, saltem
laudabilis videtur, & de ea iudicandum, ut de
absentia ex causa studiorum, cum hoc quoque stu-
dium decorum, & utile patrie, & Principi esse
possit, atque ita concludant Odd. de *restitut.* in in-
tegr. par. 1. quasi. 6. art. 2. & 3. in fin. vers. unde
dicem. Gualf. de *restitut.* in integr. cap. 8. n. 16.
& 126. causamque studiorum ad alia similia studio
extendendo Arias de *Misa varior.* lib. 3. cap. 44. n. 7.
in fin. Altiner. ad *Novis. conf.* 42. n. 11. tom. 3.

Sed coarctiorum, quod militis non suffragetur
nisi quando est necessario, & proinde pro suo, non
pro alieno Principi, velut ut magis communiter
Carol. Aut. de Lat. ad Gratian. cap. 868. num. 7. ad
Gualf. de *procurat.* par. 1. cap. 3. n. 4. *Emancipati* de
Luc. de *judic. dist.* 20. auct. 20. Rubr. in addit. ad
decis. 6. num. 32. par. 3. recent. Rot. decis. 30. n. 24.
coram Bich.

Legitima quoque absentia dicitur illa ex cau-
sa mercaturae, dummodo res non sit potius de re-
venditoribus earum mercium, quos veri mercato-
res in Civitate deserunt, ita super nostro Statuto
Ger. Spia. §. *absentia causa mercaturae*. Odd. de *re-
stitut.* in integr. par. 1. quasi. 7. art. 16. n. 147.
Gualf. de *restitut.* in integr. d. cap. 8. n. 130.

Item iusta reputatur, si quis in patriam re-
cedat, ut parentibus debita praestet obsequia, re-
busque propriis praestet, fuosque revivat Gub. con-
sult. 116. num. 93. tom. 1.

Amplius ut etiam opusculatur absentia, quae a
principio fuerit voluntaria, si ex post fiat neces-
saria, ut si quis a praedoniis, vel potentioribus vi
oppressus regredi non possit Arias de *Misa varior.*
lib. 3. cap. 44. num. 14. Ramo. ad *Affid.* de jure
praebendis. fol. 143. num. 7. vers. ubi si computat.
Altiner. ad *Novis. tom. 3. conf.* 42. num. 12. & de
militat. tom. 2. rubric. 12. quasi. 18. num. 86. ver-
fic. *abs absentia*.

Sicuti e contra non juvat, si absentia fuerit a
principio iusta, & necessaria, & ex post evaserit
illegitima, & voluntaria, ut si primò orderet bul-
lium, postea verò concessa securitas, & salvaguar-
dia Rot. in *restitut.* decis. 136. num. 1. par. 17. & de-
cis. 265. auct. 4. & 5. par. 58.

Plura de militum privilegiis tam fore, quam 12
testandi, & an nostri milites illis antiquorum fran-
chiarum. Campol. ad *constitut. Ducat. Urbis. decret.* 109.
per tot. ubi plenissimè.

E A D E M.

Iisdem die, & Anno.

A R G U M E N T U M.

Substitutio vulgaris concepta sub expressis condi-
tione, si institutus testatoris praemortetur, ex-
tenditur etiam ad alium casum, in quo institutus
superpervivat, & hereditatem repulset.

S U M M A R I U M.

- 1 Substitutio vulgaris, ut habeat locum accessorij,
si institutus heres non sit.
- 2 *Conditio, quae exprimit casum, quo evenerit in-
stitutus, futurus erat non heres, censetur ne-
cessaria.*
- 3 *Conditio si heres praemortetur testatori est ne-
cessaria.*
- 4 In conditionibus necessariis ad alium, vel ad ef-
fectum actus, sit extensio de uno casu ad alium
habentem eandem effectum.
- 5 Substitutio sub conditione, si institutus testatori
praemortetur, censetur etiam si institutus super-
pervixerit, & repudiaverit, & n. 12. 13. 14. &
seqq. & n. 49.
- 6 *Declaratur ut num. 16.*
- 7 Testator in substitutione vulgari censetur potius
respicere ad effectum, quam ad modum, & n. 68.
- 8 Quando effectus fuit principaliter consideratus, non
modos, non savaat de modo expresso, dummo-
do habeatur effectus.
- 9 Amplius primò, ut fiat extensio ad casum similem
non

- non expressum etiam in conditione voluntaria, quando testator consideravit effectum.
- Declara ut an. seqq.*
- 9 *Iner conditionem necessariam, & voluntariam, que sit differentia in proposito.*
- 10 *Substitutio vulgaris facta in uno casu particulari impotentia, vel voluntatis, tunc comprehendit omnes alios casus, licet non expressis, & n. 11. & seqq. & n. 16.*
- 17 *Participium -- præfensum -- importat tempus præteritum, & limitatum.*
- 18 *Verba -- præfensum, sive præfensum -- faciunt conditionem, & idem sonant, ac verba -- si præmoriorum --.*
- 19 *Et per illa censetur facta substitutio vulgaris in casu impotentia.*
- 20 *Et exprimi tantum casus, & tempus substitutionis.*
- 21 *Non restringunt substitutionem sicut verba -- si me vivo hæres morietur.*
- 22 *Verba -- me vivo -- non possunt adaptari ad tempus, & casum post mortem testatoris.*
- 23 *Sens verba -- præfensum -- que possunt adaptari ad prædecessivum nunt ex hæreditibus institutis post mortem testatoris, sed ante aditam hæreditatem.*
- 24 *Verbum -- si me vivo -- habet eundem vim, ac verbum -- si me vivo decesserit -- & n. 25.*
- 27 *Ob solam diversitatem in nuda verborum signa diversa designant induci non debent.*
- 28 *Alex. conf. 170. lib. 5. declarat.*
- 29 *In institutione non datur casus necessarius, & sit extensio fieri nequit.*
- 30 *Institutio semper est voluntaria, nisi fiat de filio, aut nepote, quorum præterito rumpere testamentum.*
- 31 *In conditione voluntaria licitum non sit extensio.*
- 32 *Substitutio est stricta institutio.*
- 33 *Idem verbum -- instituit -- velatum ad filios importat primum gradum, velatum ad nepotes importat secundum gradum vulgaris.*
- 34 *Substitutio vulgaris fieri potest per verba -- hæres esto -- sicut per verbum -- instituo --.*
- 35 *Verbum -- instituit -- velatum ad nepotes instituit post filios, idem importat, ac verbum -- substituit --.*
- 36 *Ad effectum distinguendi, an sit locus extensioni, non respicitur an institutio, vel substitutio sit necessaria, sed an sit concepta sub conditione necessaria, vel voluntaria.*
- 37 *Substitutio vulgaris extenditur de casu ad casum, non de tempore ad tempus.*
- 38 *Declara primò regulam procedere quando tempus est certum, sive sit incertum, quale est tempus mortis testatoris, & n. 50.*
- 39 *Testator se restringit ad certum tempus, post illud censetur prohibere.*
- 40 *Quando tempus tertium non est expressum, potius consideratur casus, quam tempus.*
- 41 *Et sit potius locum habere regula de extensione de tempore ad tempus.*
- Et de ratione.*
- 41 *Omnia conditio an principaliter, non secundario habet in se tempus.*
- 43 *Pupillaris substitutio continet etiam tacitam vulgarem.*
- 44 *Quæ tacita vulgaris expirat adveniente pubertate, si concepta fuit cum expressione certi temporis, sicut contra.*
- 45 *Substitutio facta de nepote posthumo, si nascitur post mortem testatoris, extenditur etiam ad casum quando posthumus nascitur vivo testatore.*
- 46 *Substitutio de nepote nascituro, nedum post mortem testatoris, sed etiam filii locum habet, si nascitur vivente filio, sed emancipato.*
- 47 *Substitutio facta -- si filii extabant tempore mortis testatoris, & postea morerentur, habet locum etiam si filii testatoris prædecesserint.*
- 48 *Dispositio qualibet facta in casum certarum post mortem, locum habet etiam in casu in vita testatoris.*
- 50 *Quod operatur vulgaris tacita contraria in compendiosa, multo magis operatur expressa, & de ratione.*
- 51 *Declara secundò regulam, de qua supra num. 37. non procedere quando tempus expressum est de natura substitutionis, & cursu citius non esset expressum, & de ratione n. seq.*
- 52 *Tempus in dubio semper præsumitur adiectum demonstrativè, & non limitativè.*
- 53 *Substitutio vulgaris continet in se casus impotentia, & voluntatis.*
- 54 *Rursus tempus impotentia continet sub se plures casus.*
- 55 *Præcipuus est si instituta vivo testatore decesserit.*
- 56 *In conditione voluntaria non sit extensio.*
- 57 *Declara tertio regulam, de qua supra num. 37. ut non extensio de tempore ad tempus sit fundata in præsumpta voluntate testatoris.*
- Et de ratione num. 58.*
- 59 *Ideo cessat in casibus, in quibus præsumpta testatoris voluntas non refragatur.*
- 60 *In ultimis voluntatibus omnia secundum præsumptam testatoris voluntatem regulanda sunt.*
- 61 *Testatoris voluntas tunc solum supplenda est cum de casu omisso testator non cogitavit.*
- 62 *Sic ut si cogitavit, vel potuit cogitare a communiter accidentibus.*
- 63 *Pater non censetur cogitare de repudiatione propria hæreditatis in filio facienda.*
- 64 *Cam non sit verisimilis, nec præsumenda.*
- Præcipuo tunc non sit damnosus, vel cum beneficio inventarii solvi possit n. 66.*
- 65 *Homines plus vero de facultatibus suis præsumunt.*
- 66 *Extensio sit ex verisimili mente testatoris.*
- 70 *Quando adeo verisimilitudo casum non esse eventurum, tunc idem casus non dicitur consulto a testatore omissus.*
- 71 *Legatum usufructus uxori relatum, si casu, & viciniter vixerit, deferatur substituto, uxore ad secunda vota convolante.*
- 72 *Ex pluribus substitutionibus testator videtur sollicitus, ne intestatus moriatur.*
- 73 *Enixa testatoris voluntas erga descendentes ad ex. classem transverfalium sustineri debet, non per substitutiones everti.*
- 74 *Qualibet colorata substitutio sufficit pro limitatione regule de non faciendâ extensione de tempore ad tempus.*

DECISIO XXXVIII.

Quod verò spectat ad secundum articulum, de quo in præcedenti decisione num. 2. super quo lassimè hinc inde fuit allegatum, Domini, licet articulos videntor suis disputabilibus, censuerunt tamen dictum Dominiom Cipitanum metri repudiante non minus vulgenter fuisse substitutum, quem si mater ipso testatori prædecessisset

Moti, quod eum esset in confesso, Cipitanoem D. Helenæ fuisse substitutum in casu, quo ipsa præmorereetur Laurentio testatori, conditio hæc vis est non voluntaria, sed necessaria quod vulgarem substitui-

substitutionem, ad hoc enim, ut substitutio vulgaris habeat locum, necesse est, ut institutus heres non sit, & ideo cum haec ipsa conditio exprimat unum casum, quo eventum institutus futurus erat non habet, merito necessaria censenda est, ut declarat *Bart. in l. Gallus §. et quid si tantum sub eum. 2. vers. exemplum in conditione necessaria ff. de liber. & postum.* ubi ponit praecise exemplum de conditione necessaria, & de quo etiam iudicatum est, *et quid si tamen*, nempe si heres praemoreretur testatoris, vel si heres testatore vivo moreretur, quod idem est, & *Bart.* sequuntur ibi scribentes omnes *Soc. num. 6. Jaf. num. 19. Bologna. num. 28. et 306.* ubi de communi *Soc. Jan. num. 57. D. d. in l. 1. ff. de vulgar. & pupillar. obl. Soc. col. 11. vers. 4. notabiliter limit. & palchre caus. 76. num. 6. lib. 3. optimè *Bero. conf. 63. n. 26.* maxime in *vers. modo fit lib. 4. Alh. conf. 169. n. 6. & conf. 171. n. 11. & freg. & n. 10. 13. 15. & 31.* ubi de magis communi. Si conditio est necessaria, ergo succedit doctrina *Bart.* communiter approbata in dicto §. *et quid si tantum ante num. 3.* quod in conditione necessaria ad adum, vel ad effectum adus, fit extensio de uno casu ad alium similiter habentem eundem effectum, itaut nil inter sit processus quid ex aequipollentibus fiat, per text. in *l. mulier 22. in princ. ff. ad Trebell. & in l. si mater C. de instit. & substit. tradit Jaf. Soc. & alii in locis supra citatis, & communiter omnes in dicto §. *et quid si tantum*, & dicit *Decian. conf. 1. n. 112. lib. 1.* omnes sequi *Bartol.* nemine excepto, & concordat *Casimiri. Gallia. in tract. de verb. significat. lib. 9. c. 8. Tractatus de substitut. par. 1. cap. 1. num. 40.***

Unde inferendo ad casum nostrum Capitaneus substitutionis sub conditione -- si ejus Genitrix heres instituta testatoris praemoreretur, substitutus etiam censeri debet -- si heres testatoris supervixerit, sed repudiaverit, in vim permissae extensionis de uno casu ad alium similem ex praedictis.

Ad idem pertinet, quod ubi testator facit vulgarem substitutionem sub conditione necessaria, exprimendo unum casum particularem, in quo heres esse non possit institutus, ad effectum videtur respectus, ut scilicet sibi providat eo casu, quo institutus heres non sit, non autem ad modum, nempe si heres non sit, quia praemoriatur, vel quia repudiet hereditatem, ut ex *Bart.* declarat *Casseres. in dicto §. et quid si tantum num. 7. Soc. conf. 140. col. ultim. vers. haec etiam partem lib. 1. & ideo dicit *Cass. in l. 3. ante n. 3. C. de instit. & substitut.* testatorem in vulgari substitutione praesumit semper cogitasse de effectu magis, quam de modo, favore testamenti, & ut quis decedat testator.*

Quomodoque ergo contingit institutum non esse heredem, etiam per alium modum, quam per expressionem a testatore, debet habere locum substitutio, quia ubi modus non fuit principaliter consideratus, sed effectus, non curamus de modo expressio, dammodo effectum habemus dict. *l. mulier ff. ad Trebell. d. l. si mater C. de instit. & substitut. l. a. C. de causa. de leg. 1. fassimus C. de testament. Bart. in l. cum servus ff. de verb. oblig. Bald. in l. si duo §. si quis juraverit num. 5. vers. quovunque ergo conditio ff. de jur. jurand. cum aliis latè adductis per *Decian. conf. 1. n. 116. lib. 1.**

Et adeo potens est, utque efficax haec praesumptio ad extensionem inducendam, ut etiam in conditione voluntaria sit extensio ad alium casum ejusdem effectus, si colligi possit, testatorem considerasse finem, & effectum, non autem modum, ita post multos docet *Mensch. conf. 432. num. 25.*

& accedunt *Socin. in dicto §. et quid si tantum sub num. 6. Galland. num. 31. & 32.* ubi quod inter conditionem necessariam, & voluntariam illa sola est differentia, quod in conditione necessaria in dubio praesumptio juris est testatorem de effectu cogitasse, in voluntaria verò cogitasse de modo, si tamen colligi possit, quod in illa de modo, vel in hac de effectu sit cogitatum, in illa etiam non fieri extensio, & in hac fieri poterit *Bologniet. ibidem num. 90. 120. & 130. Montis. de concess. ultim. volunt. lib. 11. tit. 16. n. 40.*

Ex his inferunt Doctores communiter, falsa vulgari substitutione in uno casu particulari, & indiviso, sive impotentie, sive voluntariae, tacite comprehensos ceteri omnes casus cum voluntaria, 10 quam impotentia, itaus semper succedit vulgaria substitutio, quomodoque contingit institutum non esse heredem, per text. in d. §. *et quid si tantum*, & in *l. fin. C. de instit. & substitut. ita Bart. in dicto §. et quid si tantum sub n. 3. libi -- si erga exprimat modus, per quem una potest esse heres porrigitur ad alium similem, & iterum *Bart. in dicto l. fin. n. 3. & 4.* ubi plene declarat, & dicit esse casum in ea ipsa *l. fin. & licet ibi Doctores communiter reprobandi intelligant Bart.* ad illum text. ejus tamen dictum tanquam in se verum omnino approbant, ut testatur *Corn. tract. 310. n. 13. vers. cum primis substitut. lib. 4. Tractatus de substitut. cap. 1. num. 11. & dicit Bald. in l. cum proponas num. 23. C. de hered. instit. quod substitutio vulgaris in uno capite, vel membro includit tacite 12 omnes casus, qui eidem substitutioni adaptari possint; hoc idem tradit *Cass. in dicto §. et quid si tantum n. 4. & n. 7. in dicto l. cum proponas sub num. 11. & in dicto l. fin. ante n. 3. C. de instit. & substitut. Jaf. in dicto l. cum proponas num. 4. & in effectu omnes infra citandi in specie decedentes casum nostrum contra *Angel. in l. 1. §. 1. & in dicto l. poterit filium 26 ff. de verbor. & pupill. substitut.****

In primis enim locis, in cap. *Raynarius n. 33. extr. de testum.* proposita casu nostro, & relata opinione *Angel.* dicit non esse verum, sed substitutum debere admitti, quia expressio uno casu vulgaris comprehendit etiam alium *l. fin. Cod. de instit. & substitut.* & per dictum §. *et quid si tantum Galtem de Benedic. in ead. cap. Raynarius in vers. si absque liberis col. 2. in materia vulgaris sub num. 29. in 3. fall. pariter reprehendit *Angel. & contrariam opinionem multis confirmat, & tandem ante num. 33. concludit veram esse conclusionem, ut substitutio in uno casu, quamvis indivisus concepta ad alium porrigatur, secundum opinionem Bart. & communem, idem tenent *Barbar. in eodem cap. Raynarius sub n. 49. Fulgosi. in d. l. fin. ubi, quod substitutio haec concepta in unum casum impotentie, si institutus in rerum natura non extiterit, quae in effectu est formula nostra substitutionis, comprehendit etiam caput voluntariae 13 *Alex. in l. 1. num. 36. ff. de vulgar. & pupill. substitut. & in l. si poterit filium 26. cod. tit. Jaf. in d. l. 1. num. 26. & in l. cum proponas n. 9. C. de hered. instit. Socin. in ead. l. 1. col. 12. & 3. limitat. vers. sed magis placeat opin. moder. & conf. 140. col. ult. vers. haec etiam partem lib. 1. & conf. 76. n. 6. lib. 3. ubi de communi *Corn. conf. 176. col. ultim. vers. nec etiam lib. 3. ubi, quod dictum *Angel.* confunditur per text. in dicto §. *et quid si tantum*, & in *l. fin. Ant. de Capit. inter conf. Colac. conf. 107. sub n. 1. vers. quidquid erga. Raim. conf. 57. num. 4. & conf. 102. sub n. 5. & 7. lib. 2. & in d. §. et quid si tantum n. 117. & 118. & in d. l. 1. num. 44. ubi de communi contra *Angel. Bero. conf. 102. n. 40. vers. 4. num. ult. lib. 2. ubi pariter de communi. Ad.*******

Add. ad Alex. conf. 2. sub num. 2. lib. 1. quod A. g. male censuit, recteque comprehenditur per Alex. in d. l. 1. Ab. conf. 171. n. 15. 19. 24. & 31. ubi de communis contra Aug. Hiera. Gigas conf. 105. col. 4. vers. et idem Socin. ubi sequitur indistincte Socin. dicit. num. 140. col. ult. lib. 1. alibi in conf. 118. lib. 2. & cum eo d. dicit casum nostrum in specie Zaf. in tract. de substit. cap. 1. n. 6. ubi signanter refert, & sequitur decisi. Fulg. in dicit. l. 1. §. C. de instit. & substit. quem & non supra citavimus pro hac opinione. Laurent. Polit. in finit. tractat. quest. 7. princ. n. 14. ubi refert Imol. reprehendentem Aug. dicentem se libentissime opinioni Imol. assentiri. Anton. Gomez variat. res. ult. tom. 1. cap. 3. sub n. 10. vers. ex quibus infra, ubi quod opinio contra Aug. est vera, & communis, & tenenda. Emmanuel Cossa in cap. si pater de testam. in 6. par. 2. vers. ac deinde filii n. 24. Zamb. in l. heredes mei §. cum ita ff. ad Trebell. par. 5. num. 377. vers. ad ultimum respondetur, ubi de communis contra Aug. Decian. resp. 1. num. 86. & 160 lib. 1. Ramin. Ju. conf. 513. num. 76. & seqq. lib. 5. Jac. Beret. conf. 36. num. 12. ubi de communis contra Aug. Aym. conf. 904. n. 10. lib. 5. ubi optime, & plenè contra Aug. Alex. Tractat. d. par. 1. cap. 2. n. 32. ubi articulum disputat ad partes, & itaque conclusionem nostram contra Aug. & quidem aded clare, ut non solum quid ipse sentiat, sed etiam quid ab aliis teneandum sit, dubitari nequeat.

Et licet allegaretur ex adverso eodem in loco ante num. 23. id tamen non pertinet ad questionem nostram, quia loquitur secundum notatam in l. si mater §. 1. ff. de virg. & p. p. quando scilicet substitutio est facta secundum conf. Galii, & sic in iustis, non in hereditatis, ut ipse clare ibi explicat, & melius, & plenius Castres. in dicit. l. Galii §. quidam reit. n. 4. ff. de liber. & posthum. ibi autem termini longè distant a casu nostro, quoniam scilicet substitutio non poterat esse suis heredes avo materno, & sic substitutio est facta non in iustis, sed in hereditate, inter quos sane casus in proposita questione maxima est differentia, ut docet idem Tractat. dicit. num. 32. vers. secundum moventur. Mench. conf. 271. num. 28 lib. 2. & in tractat. de presump. lib. 4. presump. 65. num. 19. ubi testatur opinionem Angeli esse reprobam, & licet sub num. 40. firmet substitutionem non extendi de tempore ad tempus, & vers. affertur, dicat exemplum asserti quando testator substituit sub ea conditione — si filius meus hæres institutus me vivo decessit, Casum substitutus — & hoc casu, si institutus decedat mortuo testatore, substitutio non extendatur ad illud tempus, non tamen si situr Mench. in hoc exemplo, imò expressè valè p. additum exemplum non comprehendit sub dicta conclusione, quod substitutio non extendatur de tempore ad tempus, sed sub limitatione, quam substituitur num. 40. ut conclusio procedat solum, quando tempus fuit adjectum voluntariè, secus si necessitate causativa, tunc enim admittit, substitutionem extendi de tempore ad tempus, & exemplum, quando tempus apponitur necessitate causativa, illud tradit, si testator substituit sub ea conditione — si institutus me vivo morietur — tunc eum exprimitur, quod ipse substitutioni incurret necessitate, cum compendatur tempus ante aditam hereditatem, & idem scilicet trahitur ad tempus, si institutus morietur mortuo testatore ante aditam hereditatem, idque recidit in id, quod supra attingimus, nempe adjectione illius temporis — si hæres me vivo morietur — exprimi unum casum, sed tempus necessarium ad vulgarem, proindeque fieri debere extensionem ex regula receptissimam, de qua

supra, quod in conditione necessariis ad alium, vel eundem, illius fiat extensio, nec referre quid ex equipollentibus fiat. Bard. conf. 236. num. 25. lib. 2. Peregr. conf. 52. num. 10. in fin. ubi cum testator vocasset filios suos, & præmortuos liberos, qui est casus noster, inquit filios liberos esse substitutos per vulgarem, in casu impotentis expressio, quod etiam ad casum voluntatis potestatis trahi ex plenè notatis in dicit. l. 1. §. de vulg. & pupill. Laderich. conf. 3. num. 2. ubi quod in vulgari substitutione, expressio uno individuo, universa species vulgaris substitutionis censetur compendens, per text. in dicit. l. fin. Cod. de nupt. & substit. et ratione, quia testator videtur habere rationem effectus potius, quam modi, & paria sunt nominatim concipere vulgarem, puta — si hæres meus erit — vel compendio verborum, per expressionem unius casus particularis, & num. 14. confirmando generalem traditionem, quod vulgares extenditur de casu ad casum, refert, & sequitur decisi. Fulg. in dicit. l. fin. C. de instit. & substit. quod si quis instituit fratrem, & si præmortuus vivo testatore, substituit alium, erit locus substitutioni, quamvis supervixerit, modo ante aditam hereditatem decedat [qui pariter est casus noster] ut sic, quidquid in contrarium senserit Angeli, relati omnes clare firmet propositum conclusionem in puncto, pro qua stat etiam suriga noster Bard. si rectè ejus verba ponderentur in dicit. §. et quid si tantum n. 5. vers. sed contra appropo, dum enim text. ibi vult, facta substitutione de capite secundum formulam Galii per emancipationem filii, fieri locum substitutioni, non secus ac per mortem, & ratione, quia substitutio nepotis est facta in iustis, & filius desinit suus esse per emancipationem, non secus ac per mortem, neque utroque casu pariter subintrat uceps, opponit Bard. num. 5. quod cum vis substitutionis vulgaris t. illis fuisse in l. si filius. Bard. ff. de liber. & posthum. nepos filii vulgenter substitutus videtur statim admittendus, & non expectata morte, aut emancipatione filii, substitutio enim est facta in iustis, & per dationem vulgaris substitutioni tollitur sustas, non secus ac per mortem, vel emancipationem; respondet Bard. in 2. substit. substitutionem vulgarem tollere sustatem, quando est facta in caput nolentis, idest si filius noluerit esse hæres, sed substitutio nepotis secundum formulam Galii contra tantum est in caput impotentis, idest — si filius me vivo morietur.

Sed iterum opponit Bard. imò factam etiam esse in caput nolentis, quia licet expressè sit concepta tantum in omnem casum impotentis, continet tamen tacitè alios casus, per illum text., & consequenter si hæres non sit filius, quia nolit, siue, quis non possit, utroque casu videtur datus ei substitutus; statet Bard. utroque casu factam censeri substitutionem, sed quia quoad caput nolentis substitutio non est expressa, sed tacita, non facit filium de herede necessario voluntarium, & sic non tollit sustas, hoc enim operatur sola expressio substitutio, & in casum expressum, ut per eum ibi num. 6. unde manifestè apparet Bard. habere p. indubitato substitutionem factam filio — si vivo testatore morietur — ad terminos nostris taciè etiam comprehendere casum, quo filius supervivat, & hæres esse nolit, prout Bard. bene explicat Fulg. in d. §. et quid si tantum sub n. 146.

Prout id ipsum clare sentit etiam Castres. in dicit. l. Galii §. quidam reit. num. 4. vers. si tamen est facta, ubi quod substitutio facta de nepote filio instituto, in eum casum — si filius ipse vivo testatore decedat — non extenditur ad casum, quo filius supervivat, & repudiet, si substitutio erat facta

facta filio in potestate existentis, de nepore pariter in potestate sui constituto, quis licet extensio de substitutione facta in fuitate ad substitutionem in hereditate, quod non est permittum, subdit tamen *Cajstres* facta substitutione in hereditate, & uno casu expresso extensionem fieri ad omnes alios, & in specie de casu praecedentis filii vivente testatore ad casum, quo filius superviveret, & hereditatem repudiat, sique apertè sentit *Cajstres*, nepote non existente in potestate sui [prout sint in proposito Capitaneus non erat in potestate Laurentii avi materni] substitutionem dictam oon in fuitate, sed in hereditate, consequenterque formalem -- si institutus vivo testatore decesserit -- trahi ad casum, quo filius supervivisset, & repudiet.

Hac firmata conclusione verissima, & communis, non censuere Domini obitare multa, quae contra eam opponeretur.

- In primis enim dum dicebatur, Auctores praecitatos loqui in casibus, in quibus non adest participationem illud -- & praefundatur filius -- quod videtur importare tempus praeteritum, & limitatum, juxta tradita per *Alex. conf. 170. n. 3. & 4. lib. 5. Ruin. conf. 108. num. 5. & 6. lib. 2. hoc certè* 17
facile admodum tollitur, quia verba illa -- *etiam praefundatur*, sive praefundatur filius masculus -- faciunt conditionem, & perinde est, ac si testator dixisset, substituo filios masculos filiarum institutarum, si ipsi mihi praemoriuntur, ut in terminis 18
declarat Perregrin. dist. conf. 52. sub num. 3. sique dicitur facta substitutio vulgaris in casu expresso impotente -- si *hares vivo testatore decesset* -- ut in specie tradit *Des. conf. 311. num. 1. Bero. conf. 63. num. 9. lib. 2. Menoch. conf. 399. num. 1. & 2.* Consequenterque verum est, quod dicunt *Alex. & Ruin.* 19
unum dumtaxat ex praemissis verbis exprimi casum, & tempus substitutionis. At quod verba illa -- *praefundatur* -- magis restringunt substitutionem sicuti illa -- *si me vivo institutus moreretur* -- nec *Alex.* nec 20
Ruin. dicunt, imò contrarium potius resolvit debet, quia illa verba -- *me vivo* -- nulla ratione adaptari possunt ad casum, & tempus post mortem testatoris, loquimur autem quod proprièntem, & significationem verborum, ut per se patet, ac verba -- *praefundatur* -- possunt etiam referri ad praecedentiam unius ex heredibus institutis post mortem testatoris, sed ante adirem hereditatem, ut exponit 21
Menoch. praesumpt. 65. ante n. 4. & ante cum Ruin. dist. conf. 108. num. 5. qui licet *num. 6. vers. quinimò magis* probet, ut referatur ad praecedentiam respectivè testatoris, & nos etiam admittimus hunc sensum, negari tamen non potest, quia dicta verba sunt minus restrictiva substitutionis ad praecedentiam instituti in vita testatoris, cum possint etiam recipere alium sensum post mortem testatoris ante aditum hereditatem, ut dictum est, secus verba explicita -- *si me vivo institutus moreretur* -- 22
quae nullo casu post mortem testatoris adaptari possunt. Plurimum ergo tribuimus dicto verbo -- *praefundatur* -- si dicamus eandem vim habere, quam habent verba -- *si me vivo decesserit*, ut sic 23
*praecedant pariter ex verborum significatione unum dumtaxat casum impotentiae, & quidem de necessitate ad vulgarem, consequenterque si ex praesumptis mente, & juris interpretatione in hac formula extensio admittitur ad alium casum contingentem per repudiationem post mortem testatoris, ut ex vera, & receptissima sententia firmavimus, non minus illa admittenda sit, nisi velimus inducere diversas declarationes ob solam diversitatem in modo verborum figura, contra regulam tenet, in *f. in prin. cap. C. de usur.* nec aliter dicit *Alex. dist. conf. 170.* qui ex illa formula, quae est eadem cum nostra, 24
*Item. I.**

vult resuscitare vulgarem in casu impotentiae, quam dicit expresse fictam ac primo loco vocatur relictum per se, aut per heredem suum agnovit, ut ibi *num. 4.* quod autem importet restrictionem, aut limitationem substitutionis ad filium dumtaxat casum, & tempus taxativè, sique excludat extensionem ad casum voluntatis, hoc nec expressè, nec tacitè ex *Alex.* colligi potest. *Ruin. verb. dist. conf. 108. sub num. 5. & num. 7. lib. 2.* citat, & sequitur *Alex. dist. conf. 170.* & tamen clare admittit extensionem in substitutione concepta per verba, quibus & testator noster usus est, nempe -- *substitutis praemortuorum filius* --

Non etiam resistit, quod dicebatur, Auctores pro hac parte citatos loqui secundum terminos vulgaris substitutionis inducere per verbum -- *substitutis* -- non quando testator usus est verbo -- *instituitis* -- ut hoc in casu, in institutione enim non datur casus necessarius, quo expresso possit subintrare regula, quod in conditione necessaria fiat extensio ad alium casum, & nihil referat quid ex utroque possit fieri, prout dicitur in substitutione, sed institutio semper est voluntaria, nisi quando fit de filio, aut nepote, quorum praetereo redderet testamentum nullum, secundum terminos 25
I. Gallus ff. de liber. & postum. in quo casu nos non versamur, sed in institutione voluntaria, & consequenter conclusio firmanda videtur contra regulam, ut in conditione voluntaria licita non sit excoelusio, ut per omnes in dict. §. *et quid si tantum*, & in dict. l. t. ubi *Ripa num. 94.* testatur de communi §. *de vulgar. & pupill.* & per *Trevacian. dist. par. 1. cap. t. num. 40.* Responditor enim hic uon agi de institutione, sed de substitutione extendenda, institutio enim facta de filiabus, & de filiis masculis praemortuis respectivè filiarum primo loco vocatarum continet primam, & veram institutionem, sed respectu nepotum, qui vocantur in secundo gradu, scilicet in locum matris, quia praedecefferit testatori, continet substitutionem, substitutio enim est secunda institutio, ut per *Gloss. ff. de Scrib. in rub. ff. de vulgar. & pupillar. substitut.* sique restituit usita unico illo verbo -- *instituitis* -- & institutionem seculi, & substitutionem, relictam enim ad filios importat primum gradum, relictam verò ad nepotes importat secundum gradum vulgaris juxta text. cum *Gloss. in verb. non exprimitis*, in l. *Gallus §. quidam restitit ff. de liber. & postum.* & ibi expresse vocat *Bald. in 6. not. Cajstres. u. 7. Jaf. in prin. ejusdem l. num. 28. & 30. Des. consil. 148. num. 5. Ruin. conf. 99. num. 12. lib. 2.* quemadmodum enim substitutio vulgaris potest fieri per illa verba -- *hæres esto* -- l. 2. in *prin. ff. de vulg. & pupill.* ita etiam per verbum -- *instituitis* -- respectu enim nepotum importat idem, quod verbum -- *substituitis* -- dicit *I. Gallus in prin. cum gloss. in verb. possit*, & iterum io §. *quidam restitit* ubi *Bald. num. 1. in 4. notab. Alex. sub n. 5. Jafon num. 8.* & certè disputare, an hoc in casu Capitaneus Laurentius dicatur vulgariter substitutus matri, esset in dubium revocare prima principia, & terminos notissimos.

Et licet institutio nepotum sit voluntaria, & consequenter videtur procedere regula, quod extensio uon fiat, nisi tamen dictum hic subesse equivocationem, aliud est enim, quod institutio, vel substitutio sit necessaria, in quo sensu verum esse potest omnem institutionem, vel substitutionem esse voluntariam, excepta institutione, vel substitutione eorum personarum, quae psteritis rumperent testamentum, aliud vero quod substitutio sit facta sub conditione necessaria, aut voluntaria, ad adum, vel effectum adus secundum 26
O o
decl.

decla. aitionem *Bart.* commuiter receptam in *dist. l. Gallus §. & quid si tantum a te nam. 3.* de qua supra in *princ.* iste egimus; hic autem non ipsa necessitas substitutionis, sed necessitas conditionis, sub qua facta est, consideratur, & alio modo recipitur, quoniam in casu precedenti, ut patet ex *Bart.* in *dist. §. & quid si tantum*, sinque supra citatis, & in hoc sensu voluntaria, vel necessaria conditionis procedunt nonnulla, & receptissima ille regule, ut in conditione necessaria fiat extensio, in conditione autem voluntaria nequequam. Et secundum hæc distinctionem fuit dictum factum fuisse substitutionem Capitei Laurentii, qui secundo gradu fuit vocatus, si ejus mater prædecessisset testatori non sub voluntaria conditione, sed sub necessaria, ut supra deduximus, consequenterque nos esse in casu deciso per DD. ut extensi fieri debet.

- 37 Non obstat etiam principale illud argumentum, quod licet substitutio vulgaris possit extendi de uno casu ad alium, non tamen in eo, nec in aliis videtur permitti extensio de tempore ad tempus *l. si ita quis l. 1. ff. de vulg. & pupill. Odd. de communi temp. 95. num. 21. & 24. Mench. præf. 65. num. 39. lib. 4. Perregia de fideicom. sit. 21. num. 8.* proindeque substitutio hæc facta — *si filius instituta vivo testatore decesserit* — non videtur extendi posse ad aliud tempus, quando scilicet institutus supervixerit, & repudiaverit, quod lo effecta est potissimum Angelii fundamentum, & tenetur ejus decisionem in *dist. l. a. ff. de vulg. & pupill. §. hñt.*

Pluribus enim modis fuit responsum, & primo satis esse dicere text. in *dist. l. si quis ita*, ex quo desumitur hæc regula, non loqui in terminis oostri, prout nec Doctores, qui eam firmant, paucis exceptis, de quibus infra, sed in terminis nostris exare decisiones claras, & sine dubio magis communem opinionem, ut de casu impotentis expressio fiat extensio ad casum repudiationis, & propterea Capiteano Laurentio sufficere ad viatoriam, si pro eo exierit particularis decisio communis, quam impingere per regulas generales esset contra simulatum calcitrare.

- 38 Sed & secundo loco responsum fuit, regulam procedere in tempore certo, ut in *dist. l. si ita quis*, ubi testator dixerit — *si filius meus infra decimum annum decesserit*. — At secus ubi certum tempus non fuit expressum, ut in proposito, in quo spectandum est tempus mortis testatoris, quod incertum est *l. heres meus 78. in princ. ff. de cond. & dem. Jus. in dist. §. & quid si tantum num. 41.* & ita regulam *dist. l. si ita quis* intelligit *Bart.* vocans ex eo, quod si testator se restringit ad certum tempus, videtur post illud tempus prohibere, sequitur *Jus. in l. cum proponas sub num. 10. vers. sed respond. C. de hered. testat. Ruin. dist. 106. conf. 171. 2. Soc. Jan. conf. 106. num. 31. lib. 1. Alib. conf. 171. num. 32. Aym. conf. 904. num. 10. vers. sup. e. text. Mench. dist. præf. 65. num. 19. in fin. & ita resistent omnes supra allegati tenentes contra Angelum, & hoc esse verissimum dixit*
- 40 Soc. Jan. *dist. conf. 106. post num. 31.* et ratione, quia quando tempus certum non est expressum, non dicitur tempus principaliter consideratum, sed potius casus, & consequenter debet magis considerari regula permittens extensionem de casu ad casum, quam regula prohibens extensionem de tempore ad tempus, alioquin enim si non esset permitti extensio etiam ubi tempus est incertum, substitutio nunquam traheretur de casu ad casum, qui semper sub expressione certi casus facta in conditione erant consideratio incerti temporis,

quando nempe casus ille eveniret, certum est enim omnem conditionem habere in se tempus, licet una principaliter, & alia secundario, ut inquit *Bart. in l. s. num. 9 ff. de condit. & demonstrat.*

Confirmatur hæc ratio Soc. ex adductis per *Bart. in dist. l. a. num. 16. ff. de vulg. & pupill.* ubi quaeritur, si testator pupillarem substitutionem expresse fecerit filio suo impuberi, qui scitatur etiam vulgarem continet, in filio pubere expirare vulgatis, quemadmodum expirat popillaris, distinguunt *Bart.* quod si popillaris fuit cum expressione certi alicujus temporis, puta — *si filius intra popillarem aetatem decesserit* — tunc adveniente pubertate expirabit non minus vulgari, quam popillaris per *dist. l. si ita quis ff. de vulg. & pupill.* quod si fuit facta popillaris sine certi, atque expressi temporis præstatione, ut puta — *quicumque mihi heres erit filius meus heres esse* — tunc inquit. *Bart.* adveniente pubertate vulgari non expirabit, licet tacite, & minus principaliter in popillari idem tempus popillaris ætatis contineretur, hinc evidens, expressio temporis certi etiam esse, quæ impedit extensionem.

Consert etiam quod dicimus, substitutionem factam de posthumo nepote si nasceretur post mortem testatoris secundum formam *Galli* (quidquid esset antiquitus) hodie purgari etiam ad casum, quo posthumus in vita testatoris nasceretur, juxta tradit per *Bart. in dist. §. & quid si tantum n. 3. vers. apparetur ad aliud institutum*, & per *Bald. in l. Gallus in princ. num. 7. vers. secundo facta substitutione.*

Rursum substitutionem in nepotis secundum eamdem formulam *Galli* conceperam per verba de nepote nasceretur, ne dum post mortem testatoris, sed etiam post mortem filii, ut patet ex eadem *l. Gallus in princ.* extendi etiam ad casum, quo posthumus nasceretur filio vivente, sed emancipato, ut patet ex *§. & quid si tantum*, & accedit text. apertissimus in *l. fin. C. de post. hered. in finem.* Unde cum nati in vita, & nati post mortem sine diversis temporibus, non secus ac mori vivente testatore, vel eo defuncto, qua ratione in illis casibus fiat extensio, eadem ratione in hoc etiam fieri debet, quia nempe in his omnibus casibus tempus non est certum, & limitatum ex predictis.

Accedit etiam quod substitutio facta — *si filii extiterint tempore mortis testatoris. & postea morerentur* — habet locum etiam si filii testatoris prædecesserint *Castr. conf. 187. num. 1. lib. 2.* qui est casus nostrus, sed & e converso provisio qualibet facta in casum eventurum post mortem locum habet si casus ille evenierit in vita *Dec. conf. 169. num. 1. vers. & idem in casu proposito.*

Sic etiam vulgaris facta in casu impotentie per mortem institui, & sic quæ secundum verba debebat sortiri effectum post mortem instituti, trahitur ad casum repudiationis, & sic habebit locum etiam vivente instituto *Castr. conf. 86. sub num. 1. lib. 1. Alex. conf. 4. sub num. 15. Paris. conf. 19. num. 175. lib. 2.* & licet loquimur de vulgaribus comprehensa in compendiosis, ista tamen est eam secundum verba restrictam fuisse ad casum certum, & ad tempus incertum, & in eo fieri extensionem; si enim hoc procedit in vulgari contenta in compendiosis, quo aliquo respectu vulgaris expressa, ne plus operetur tacitum, quam expressum *A. b. conf. 168. num. 4.* ex quibus omnibus necessitas via est Dominis hæc conclusio, quod ubi tempus certum non est expressum non impeditur extensio ad aliud tempus.

- 31 Sed & tertio modo responsum fuit ad regulam *dist. l. si ita quis*, nempe eam non procedere quando tempus expressum est de natura substitutionis, ita ut si sit, etiam si non esset expressum, tunc enim licetam esse extensionem tradit *Bald. in dist. l. Gallus in princ. ante num. 8. vers. quare*, & ibidem *Imol. & Alex. sub num. 11. vers. non tamen ex hoc gliff. Roin. conf. 97. sub num. 4. vers. et istud etiam probatur lib. 2. [licet ipse bene non inferat ad casum suum] videtur enim hoc casu adiectionem tempus demonstrative, non autem limitative, prout in dubio semper adiectionem presumitur, *Castr. in l. liber homo 118. §. decem sub n. 1. ubi etiam Alex. num. 11. ff. de verb. oblig. At tempus illud in vulgari substitutione mortis hæreditatis instituit ante testamentum, & est de natura dictæ substitutionis, & inerat, licet non solet expressum, quia substitutio vulgaris continet duo capita principalia — si institutus hæres esse non poterit, & si hæres esse voluerit — l. cum propositis C. de hæred. instit. Roccus caput illud impotentiam continet sub se plures casus principales, ut dicit *Bart. in l. f. cum. num. 3. C. de instit. & substit. quorum præcipuum est. si institutus vulgari testatore decessat dist. l. Gallus in princ. Bart. in dist. §. & quid si tantum num. 10. Cam igitur tempus istud sit de natura dictæ substitutionis, atque etiam non expressum iacet eodem modo, quia substitutus vulgari in singulos casus videtur fuisse substitutus, & sic etiam in casu, quo institutus decessat vivente testatore, non mirum si admittitur extensio. At in terminis *dist. l. si ita quis tempus — si filius institutus infra decimum annum decesserit* — non est de natura substitutionis popularis, cuius proprium est totum tempus popularis ætatis 14. scilicet annorum, & sic tempus decem annorum est voluntarium. Merito ergo in conditione voluntaria non fit extensio, prout ita io terminis quaestiones nostræ bene declarat *Ruin. in dist. §. & quid si tantum num. 118. & in dist. l. 1. cum. 44. vers. salvando tamen communem*, & post alios *Mench. dist. quest. 65. num. 40. & Trutacing. dist. cap. 1. sub num. 32. vers. tertio, & ult. & vers. primo tempus quod exprimitur*.***
- 37 Quarto denique, & ultimo fuit responsum, regulam *dist. l. si ita quis*, ut non sit permixta extensio de tempore ad tempus, sanctam esse in præsumpta voluntate testatoris, ita sentire *Bart.* & alios dicit *Jos. lib. sub num. 7. vers. hanc difficultati*, & ratio quare voluntas testatoris præsumptive refragatur extensioni, ea est, quia testator verisimiliter cognovit casum posse evenire etiam extra illud tempus, cum igitur nihilominus se ad certum tempus restricterit, oritur præsumptio, quod extra illud tempus nullo modo voluerit substituere, ut egregie declarat *Lancel. in dist. §. & quid si tantum num. 38. vers. & hoc est etiam ratio*; prout in casu *dist. l. si ita quis* negari non potest, quia testator verisimiliter providit, & cogitavit mortem filii pupilli contingere posse intra ætatem popularem post decimum annum, non secus atque ante, unde cum ad mortem pupilli infra illud certum tempus restricterit substitutionem, censetur voluisse de alio tempore providere.
- 39 In his ergo casibus, in quibus præsumpta testatoris voluntas non refragatur extensioni ad alia tempus, dicta regula prohibitiva non procedit per argumentum a cessante ratione, quia in ultimis voluntatibus omnia regulanda sunt a præsumpta voluntate testatoris, quæ in eis domina est, vel regna vulg. l. in conditionibus primam hanc cum similibus ff. de condi. & demonstr. id au-
- tem est quando testator verisimiliter non cogi- 61
taverit, quod casus contingere deberet extra tem-
pus expressum, tunc enim dici non preest oculo
providere in tali casu, & extra illud tempus, cum
de eo non cogitaverit, & ideo recte dicit *Feder. de Seal. conf. 193. num. 11. vers. hic responso*, im-
putandum esse testatori, quando non præcepit in 62
casibus, de quibus a communiter accidentibus po-
tuit cogitare, sed si probabiliter non cogitavit,
quia talis casus communiter forte non consuevit
contingere, supplendum esse, & substitutionem ejus
voluntatem, relict, & sequitur *Mant. lib. 3. tit. 19. num. 14. & hoc pertinet dicta ibidem per
eum num. 16. & per Gabriel. conf. 95. n. 10. lib. 1.*
- In his terminis testatur casus solet, & per
DD. communiter decisus, quando scilicet testator
fecit substitutionem — si filius institutus præmou-
eretur — intelligitur enim hic casus expressus, quia
hoc solum sufficere solet, ut siui instituti hæredes
patris esse non possint.
- Quod autem cogitaverit testator filium, si 63
supervixerit, repudiaturum paternam hæredita-
tem, non est probable, cum repudiatio, maxime
hæreditatis paternæ, non fit verisimilis, *Alex. con-
sil. 165. ante n. 4. lib. 5. nec præsumenda Mastard. de probat. consil. 1267. nec in mentem testatoris
sibi hæredem instituentis facile cadat, cum ut plu- 65
rimum de propriis facultatibus plures præsumant
homines, quam veritas ipsa possit, & ideo non
fuit in proposito cur testator deberet cogitare,
hæredem suum hæreditem non demum [sta- 66
tutum sequens repudiatione abstracte aditam]
repudiaturum, maxime vero filium, quoniam ubi etiam
hæredem fuisse inspecta poterant adire cum be-
neficio invocandi, & sic evitare omne periculum
additionis.*
- Si igitur testator de casu repudiationis, qui
contingere posset filio instituto supervivente ve-
risimiliter non cogitavit, non possumus nos dice-
re, ipsum hoc in casu providere voluisse, ejus-
que præsumptam voluntatem resistere extensioni
ad hunc casum contingentem post tempus ab eo
expressum, immo credendum est, quod si cogi-
tasset, eandem fecisset substitutionem, consequen-
terque ex verisimili testatoris mente ad hunc ipsum
casum debet fieri extensio, ad text. in l. Titius 67
§. Lucius, & ibi *Bart. & Serib. ff. de lib. & post. gliff. vulg. l. l. sole postum §. fin. ff. de post. cum
aliis per Mant. dist. lib. 3. cap. 19. n. 4. Præ- 68
sertim quia sumus in vulgari substitutione, in
qua testator semper censetur cogitasse de effectu
magis, quam de modo favore testamenti, & ut
quique decessat testator, *Gliff. Bart. & omnes
in d. §. & quid si tantum. Castr. in l. si mater ante
num. 3. C. de instit. & substit. Rim. ff. con. 511.
num. 79. & sic inerat coactio, quia dicimus ex- 69
tensionis semper locum esse, quando testator co-
gitavit de effectu etiam de præsentis ad præteri-
tum, ne dum de casu ad casum, vel de tempore
ad tempus, ut late per *Mastard. consil. 1136.
num. 8. to. & 11. ubi num. 16. & 17. inquit tes-
tatorum, qui expresse unum casum verisimiliter
existimans alium non esse eventurum, non præsu- 70
mi hunc consilio omisisse, nisi si subest
eodem ratio, & sequitur idem effectus, & huc ten-
doctæ tradita per Mant. dist. lib. 3. tit. 19. n. 19.
ubi si testator legavit uxori usufructum, si ca- 71
ste, & vidualliter viveret, & post ejus mortem
fundum legaverit Titio, concludit, quod si mul-
lier contraxerit secundas nuptias, fundus itam
pleno jure ad Titium pertinet, quasi testator
tempus mortis eam ob causam expresse, quod
crediderit eam viduam vidualliter, & exprimen-
do***

do unum ex casibus, per quem usufructus finitur, idem etiam sentitur, si alio modo celerius finiretur, seu per transsum ad secundas nuptias, ut per eam.

- 71 Hæc autem in proposito facilius procedunt, quis testator valde videtur fuisse sollicitus, ut haberet hæredem ex testamento, & idem non solum in casu præcedentium filiarum insinuat filios masculos ex eis, sed etiam ad tertium gradum transivit, substituendo nepotes, si masculi non adfuerint.

- 73 Tam ergo enixa voluntas erga proprios descendentes ad exclusionem transversalem omnino adjuvari, & sustineri debet, non autem per subtilitates aliquarum ex scribentibus subverti.

- 74 Ex his existimantur Domini sacrosanctum regule prohibenti extensionem de tempore ad tempus, præsertim cum quelibet colorata resolutio sufficere possit ad eam evitandam, quippe quia evadendi ratione non sulcitur, & cui tunc alim Juris Civitis regulæ repugnant, ut prætere docet *Jafon in dist. li. ita qui num. 7. ff. de vulgari. & papillar.*

Alexander Zilechius.
M. Antonio de Amatis.

ADDITIO.

ARGUMENTUM.

De extensione substitutionum, & repetitione conditionis de usu ad aliam dispositionem.

SUMMARYUM.

- 1 **V**ulgaris substitutio facta in casu, quo institutus testatori præcedat, extenditur ad casum, quo supervivat, & hereditatem repudet.
- 2 **C**onditio adiecta nati dispositioni quando in alia intelligatur repetita, & quando non.
- 3 **C**onjectura præ repetitum ex quibus sententiæ educi soleant.
- 1 **C**ausa in præfati decisione resoluta, quod substitutio vulgaris sub conditione, si institutus testatori præcedat, extendatur ad casum, quo supervivat, & hæc editorem repudet, expenditur supra in addit. ad des. 16. a. 10. ubi hæc decisio allegatur, & latè per tot. addit. de extensione in substitutionibus scienda nec ne.
- 2 De repetitione verò conditionum, & ad conditionem adiectam uni gradui extendatur ad alium, & in ea intelligitur repetita, vide *Center. variar. resol. p. 3. cap. 10. a. 138. Fafar. de substitut. quest. 449. & quest. 450. per tot. Mensib. de presum. lib. 4. præsum. 178. per tot. Mantib. de conjec. ultim. volunt. lib. 10. tit. 6. Bruffell. de condit. lib. 1. tit. 4. Barry de success. lib. 17. tit. 4. per tot. Gualquet. de condit. & demonstr. p. 2. cap. 1. quest. 12. & seqq. Aguir de testat. quer. & condit. repetit. cap. 3. per tot.*
- 3 In hac materia, in qua coniecturæ erui solent ex triplici fonte, nempe ex conjunctione, ex unitate rationis, ut appositè notant *Episcop. Rot. cap. 31. n. 25. Rot. cur. Brunicaf. des. 207. n. 4.* quoniam hæc omnia latè enucleantur in *Melevitana Manutentionis* 17. Martii 1727. it. Cornelio ideo hic implicitam habes in sequenti appendice.

R. P. D. CORNELIO

MELEVITANA MANUTENTIONIS

La. 17. Martii 1727.

ARGUMENTUM.

Conditio nbris *sub dispositione* adiecta secunda dispositioni non qualitatè primam conceptam sub unica conditione *si sine filiis*. Plene examinetur articulo quando non sit locus repetitioni conditionis.

SUMMARYUM.

- 1 **S**ubstitutio sub conditione si sine filiis eveniente conditionis purificatur.
- 2 Et fideicommissarius defertur successio, cum puri, & purificati eadem sit virtus.
- 3 Vocatus sub dupli conditione, quatenus scilicet gravatus decedat sine filiis, & obijce testamento, non admittitur si decedat sine filiis, sed cum testamento.
- 4 Desiderium dummodo utroque conditio sit adjecta eadem substitutioni, secus si diverſi, cum conditio voluntaria non adjecta non extendatur ad aliam.
- 5 Mori sine filiis, & mori cum filiis sunt contraria. Extensio conditionis non fit de uno casu ad alium contrarium. Ibidem.
- 6 Subdeclara conclusionem, de qua num. 4. ut non procedat, si intrare possit repetitio conditionis, ex ratione, ne testator minus privilegium induxisse presumatur remanentibus integritas, & minus dilectis, quam hæredi scripto ratione sanguinis, & charitatis prædilectio.
- 7 Vel si agatur de oratione unius, & res ad eodem verbo, quo casu conditio in fine posita afficit, & determinat totam dispositionem.
- 8 Intellige istas subdeclaraiones procedere in dubio, scilicet si forte clara voluntas testatoris primo casu etiam, secundo vero binas conditiones expresse injungenti.
- 9 Tunc enim conditiones prout jacent qualificare debent dispositionem, & sacienda est relatio ad proximam, & quibus verba innuunt, non vero ad præcedentia, qua sunt de per se.
- 10 Prædilectionis argumentum de se est fallax, nec locum obtinet ad hoc ut conditio adiecta cui institutioni, in alio vellet censetur.
- 11 Et non intrat quando in contrarium est clara testatoris voluntas.
- 12 Inclaris non intrat extensio ex identitate, & majoritate rationis.
- 13 Conditio obtinet si sine dispositione an sit favorabilis, vel odiosa.
- 14 Ratio cur testator uni, & non alteri substitutioni adjectis conditionem obtinet sine dispositione potest esse oculta.
- 15 Et in conditionibus voluntariis attenditur eandem solutio, non investigata ratiove motivi dispositionis.
- 16 Et non est inconveniens in substitutionibus fideicommissariis, quod quis in uno casu speciali favore bouetur, & in alio sit deterioris conditionis.
- 17 Nec pariter, quod testator aliquem qualitatem in primis hæredibus requirat, quam velit in aliis, gravante primos licet sequatur, & proximiores, una vero alios tangit, & remouetur.

- 18 *Licet substitutiones sint in unica oratione, & ab eodem verbo regantur, tamen si diversus personarum diversisque gradibus compelluntur, qui simul concurrere non possunt, tunc diversae orationes consueverunt, & pro separatis dispositionibus unum repetitur.*
- 19 *Copia si subsequatur ditioni vel stare dicitur argumentative, nec submovet diversitatem orationis.*
- 20 *Repetitio non intrat flame diversitate orationis, ac substitutionum.*
- 21 *Maxime quando agitur de repetenda conditione adjecta in secunda substitutione, ad hoc ut qualisvis primus de per se stantem, & habentem suam specialem determinationem.*
- 22 *Item quando potest considerari diversitas rationis.*
- 23 *Quo casu locus non habet etiam data orationis identitate.*
- 24 *Et ad hunc effectum sufficit, quod diversitas rationis sit fortis, vel probabilis.*
- 25 *Posita diversitate terminorum admitti non potest paritas illationis.*
- 26 *Conditio si sine testamento respectu majoris dicitur voluntaria, respectu vero personae nascitur, quae in pupillari aetate devedere potest, est necessaria.*
- 27 *Conditio repetitio non admittitur quousque eadem conditio utrique substitutioni eodem modo non coarctat.*
- 28 *Fortius si repetitio non sint alia conditione adjecta eidem substitutioni, eo quia sint incongrua.*
- 29 *Auxiliorum pro inducenda repetitione ex identitate orationis, & ex argumento praedictionis, in quibus terminis procedant.*
- 30 *Possessio capta ubi adest status continuans possessionem defuncti in heredem est spoliativa.*
- 31 *Declara hoc vitium non attendi quando clare constet de bono jure tunc possessionem.*

APPENDIX.

Vltimo fundo de anno 1724. sine ulla prole Bernardino Piscopo, Conventus, & PP. S. Theresiae Civitatis Buronae sui favore purificatus agnoscentes substitutionem ordinatam in testamento Bernardini senioris, previo mandato de immittendo reportato a Vicario Generali Melite realem, & actuale bonorum possessionem necesse fuerunt; reclamante autem Com. Fulee Manduca herede testamentario praefati Bernardini Junioris, idem Vicarius Generalis post contestatam litem in summarissimo possessionis favore ejusdem Conventus decrevit mantentionem, quae successiva confirmationem promeruit ab A. C. de Gentilibus, in quo stare delegata mihi super eadem mantentionis controverfia, alteriori causa cognitione confectum dabium propositi sub audientia diei 3. Februarii praeteritae; sed cum Domini praecognita petitorii connexionem putaveris differre resolutionem, injungendo — quod videatur de bono jure etiam ad effectum mantentionis — hinc optato de more novo dubio, eoque hodie repositio, post maturam meritorum discussionem non dubitavit respondere — *consilare de bono jure Conventus etiam ad effectum mantentionis* —

Quandocumque bonum ius Conventus percipere defumebatur ex testamentaria dispositione d. Bernardini Senioris Piscopi, qui scripsit sibi heredem Bernardino Juniore ex germino fratre nepote, in duplici casu literaliter substituit praefatum Conventum, tam scilicet ubi heres institutus decede-

ret sine filiis, quam etiam ubi reliquisset filios, qui postea defecissent ante perfectam aetatem annorum 18. sine filiis, & sine dispositione ibi — cum hoc tamen, quod decederet d. herede universali ab hoc saculo sine filiis legitimis, & naturalibus de suo corpore legitime decesserit, vel cum filiis, & dd. filii decesserent ab hoc saculo antequam fuerint aetatis perfectae annorum 18. completorum, & absque filiis legitimis, & naturalibus, & absque dispositione, quod tali casu omnia, & singula bona stabilia praesentis sui hereditatis perveniunt, & pervenire debeant ad Ven. Conventum Ordinis S. Theresiae fundatum in Buronae sub obligatione celebrationis duarum Missarum legendarum quotidie in perpetuum — & proinde cum jam evenisset casus primo loco a testatore consideratus, obitus nempe Bernardini absque filiis, utique purificati diei debet substitutio favore d. Conventus l. penult. ff. de impub. & aliis substit. Rot. in recent. decis. 208. num. 1. & seqq. part. 14. cor. Dancett. Jun. decis. 602. num. 5. in Tuderina Brorum, seu Immunitatis super legato Antonio 12. Martii 1706. §. testatrix cor. clar. mem. Card. Statto. Cui propterea pleno jure referenda est successio sub dicta conditione delata, cum patris, & purificati eodem sui natura Rot. in recent. decis. 318. num. 6. part. 10. decis. 98. num. 27. decis. 243. num. 16. part. 17. decis. 633. num. 2. part. 18. in Romana Fideicommissi 3. Junii 1707. §. ita cor. bon. mem. Aufaldo, & in Romana Successione 10. Junii 1718. §. quante, cor. eod.

Purificationis autem hujusmodi obitare non 3 potuit praetentio, quod ex recentis dispositione Conventus dici debet ad successionem invitatus sub duplici conditione, nimirum, quatenus Bernardinus heres institutus decederet absque filiis, & absque dispositione, unde cum utraque conditio non fuerit verificata, ex quo idem Bernardinus decessit cum testamento, scripto sibi herede Comite Manduca, non sit locus successioni favore d. Conventus l. si heredi plures ff. de iudic. & demonstr. l. cui fundus in prius ff. eodem. Alex. conf. 59. eam. 6. vers. praeterea, & seqq. lib. 7. Rota. conf. 153. num. 13. & seqq. lib. 2. Riminald. Jun. conf. 199. num. 241. lib. 2. Houdet. conf. 78. num. 8. cum seqq. Cardia. de Luc. de fideicommissi. dist. 210. num. 2. & per tot.

Ponderata siquidem litera memoratae substitutionis, dubitari non poterat, conditionem obitus sine dispositione adjectam non fuisse Bernardino in casu obitus ejusdem sine filiis, sed bene in casu diverso, quatenus idem Bernardinus reliquisset filios, qui postea defecissent ante completam aetatem annorum 18. absque filiis, & absque dispositione; quae de re postrema hujusmodi conditio 4 tamenquam adhaerens bene proximae substitutioni, & in certo casu, utique trahenda non erat ad qualificandum casum precedentem, & omnino disparatam, cum nil magis familiare sit, quam quod conditio praeteritae voluntariae adjecta in uno casu, se certis personis praestari non debeat ad alium diversum casum, & diversis personis l. qua conditio ff. de iudic. & demonstrat. Jafin in l. Galus §. & quid si testam. num. 45. ff. de liber. & posthum. Riminald. Jun. conf. 112. num. 35. & 37. Cravett. conf. 361. num. 2. & conf. 504. num. 8. erga fin. vers. tertio fundamento. Houdet. conf. 48. sub num. 58. lib. 2. Rot. in Rota. Jun. decis. 993. num. 12. & 13. cor. Emer. Jun. de ff. 1115. n. 1. Maxime quia mori sine filiis, & mori eum filiis 5 de se sunt contraria, & contrarias inducant condiciones, itaut dispositum in uno casu multo minus patitur extensionem ad alium, ut docet Bald. conf. 253. num. 3. lib. 5. Cravett. conf. 361. n. 3. Alta.

Altegrad. conf. 46. num. 36. vol. 1. Capit. det. 152. num. 100. & 103. Rot. cor. Presb. decis. 110. n. 17. & 18. cor. Emer. Jux. decis. 1151. num. 4.

Quia ad extendendam conditionem de una substitutione ad aliam, proficere vii fuerit replicatio, quod licet verba illa, & absque dispositione, eubarent, & sint adjecta filius Bernardini, qui tunc nati non erant, attamen ex rationabilitate dispositionis, five ex majoritate rationis, cum agatur de conditione, ne facultate disponendi certe favorabilis heredi gravato, congruentum referenda etiam veniant ad ipsum Bernardinum primo loco institutum, & honoratum, ex quo verisimile non sit, quod testator voluerit favorem, & privilegium indulgere remotioribus incognitis, & minus dilectis, illudque denegare Bernardino heredi ratione sanguinis, & charitatis prædicto ex traditis per Cyriac. contrav. 400. num. 107. Card. de Luc. de fideicom. d. f. 120. num. 4. cum plur. seqq. Rot. cor. Caccia. decis. 1121. num. 37. & seqq. cor. Baccinac. decis. 307. num. 10. cum plur. seqq. præsertim cum oratio sit unica, & regitur ab unico verbo, quo casu conditio in fine posita eo magis efficit totam dispositionem, eandemque existit determinatorem, juxta firmata per Gratian. dist. 773. n. 11. Mans. consil. 608. num. 19. Ursin. c. fult. surrog. cap. 79. num. 24. Card. de Luc. de fideicom. dist. d. f. 120. num. 2. Rot. in recat. decis. 380. num. 16. & seqq. part. 10. & in American. Fideicommissi 3. Julit 1703. §. ult. latus cor. bon. mem. Mats.

Ut enim animadvertant Domini, hæc, & similia argumenta vim aliquam constituerent, quoties ex verbis testamenti dubium, & ambiguum reddi potuisset, an de conditio obitus sui dispositionis potius uni, quam alteri dispositioni dicenda foret adjecta, secus vero, dum in casu verba sunt clara, & præferant, ut dictum est, binas solutiones suis distinctis casibus fuisse ordinatas favore d. Conventus; alteram quoties Bernardinus hæres decesserit absque filio, alia non exoptata conditio; & alteram quoties Bernardinus reliquisset filios, qui postea decessissent, non completa ætate annorum 18 absque filia, & absque dispositione; in his quoque terminis cum verba non egeant interpretatione, utique sepositis ratiocinantiis standum est voluntati ipsi per testatorem pacificæ, dum nullum nostræ mentis esse quæramus testimonium, quam qualitas ipsa verborum, ne scripsit Juri Consultus in l. Gallus §. 1. in fin. ff. de liber. & posthum. Rot. cor. Seraph. dec. 689. num. 3. cum aliis in Bononien. Fideicommissi de Fofcaratis 3. Decembris 1757. §. quoniam cor. bo. me. Aufido. Et licet conditiones proot scilicet qualificare debent dispositionem, eor juxta litteram testamenti adiciuntur, faciendum relationem ad proxima, & cum quibus eubarent, non vero ad præcedentia, quæ fiat de per se juxta doctrinam Bart. in l. fin. ff. de reb. dub. art. den. conf. 63. num. 12. vers. quinto respondemus. Sic. Jux. conf. 128. n. 243. num. 3. Rot. in recent. decis. 349. num. 54. part. 7. & decis. 332. num. 2. part. 14. & in proxima terminis similis conditionis si sine testamentis dictum fuit in Romano, seu Savonar. Legati impressi. apud Terr. varior. Jur. quæst. tom. 1. tit. 4. de legat. decis. 1. num. 2. & in confirmatoria cor. clar. mem. Card. Caprara decis. 479. num. 5. & 8.

Atque bine, retenta juxta litteram testamenti aperta casuum distinctione, nil stringit, quod agatur de conditione favorabili, quodque identicus, vel majoritas rationis desumpsit ex prerogativa sanguinis, & prædilectionis erga Bernardinum primo loco honoratum, & institutum suadent,

quod sub eadem conditione utraque substitutio dici debeat qualitas: Argumentum liquidum prædilectionis de se est salax, nec locum obinet, ad hoc ut conditio adjecta uni substitutioni censatur voluta ut alia, ex traditis per Casanat. consil. 51. num. 51. Cravett. conf. 161. num. 36. & 17. vers. secunda respondet, omnique celestis obtingendi ratio, quia cum conditio si absque dispositione, ut dictum est, sit clara verba adjecta substitutioni filiorum Bernardini, & converso patens, & litteralis sit substitutio Conventus, quoties idem Bernardinus hæres institutus decesserit sine filio, profecto in his circumstantiis alicujus roboris non est argumentum prædilectionis, ut optime respondit Rot. adnotat. Card. de Luc. lib. 10. de fideicom. dist. 65. num. 4. & in dist. Romana, seu Savonar. Legati apud Terr. varior. Jur. quæst. tom. 1. sub tit. 4. de legat. decis. 24. num. 6. & 7. exploratque jura est, quod ubi dispositio de se non est ambigua, sed clara nonis expressa, & in speciali casu continet conditionem voluntarium, testatoris provilio ad alium diversum casum non sit protrahenda ex identitate, vel majoritate rationis Hæred. conf. 48. num. 58. vers. præsertim lib. 2. Altegrad. Sen. conf. 46. num. 33. & seqq. lib. 1. Peregrin. conf. 36. num. 2. præp. fin. lib. 2. de fideicom. ar. 19. num. 33. Alciub. de pref. lib. 4. pref. 65. num. 33. Cæsar. var. respo. par. 1. cap. 1. num. 75. & seqq. Rot. in recent. decis. 554. num. 8. part. 13.

Ejusmodi conditio obitus sine dispositione dicenda sit favorabilis, non odiosa heredi g. avaro, altera quod animomnis conditio regulariter talis diei potest, ubi habetur respectus ad substitutum, qui nondum sequuta purificatione non valet ad successionem adipiscere Bartol. in l. alius libere ad mod. vers. sed ubi præcat ff. de condit. & demonstrat. Casanat. conf. 4. num. 173. & conf. 5. num. 11. Decian. conf. 1. sub a. 194. vers. deinde respondit lib. 1. certe in præcisi ad eisdem, de quo agitur, nullus favor erat considerabilis, quia cum voluntaria conditio obitus sine dispositione fuerit litteraliter adjecta solis filio Bernardino, utique irahi non potest ad ipsum Bernardinum, multa minime movere potuerunt testatorem ad ita disponendum potius in secundo, quam in primo casu, quæ nos latent, ut ponderat Bolognini. inter conf. Alex. conf. 53. n. 18. & seq. lib. 4. Paris. conf. 41. n. 53. & seq. lib. 3. Givoguen. respons. 82. n. 135. lib. 1. & regulare est, quod in conditionibus voluntariis attenditur non solum fidem, non iocunditatem dispositionis motiva ratione ad notata per Bartol. in l. Gallus §. et quod sit tantum v. 1. & 3. ff. de liber. & posth. Rot. cor. Priolo dec. 318. n. 9. & in rec. dec. 154. n. 7. par. 13. nec est inconveniens in substitutionibus fideicommissariis, quod quæ specialia auctor favore in uno casu, in alio fit deterioris conditionis Cravett. conf. 171. n. 17. Decian. conf. 1. n. 198. lib. 2. Casanat. dist. conf. 51. n. 47. proot nec etiam, quod testatores aliquam qualitatem requirunt in primis hæredibus, quam voluit in alia, graventque primot licet cognitos, & proximiores, quamvis non gravent alios incognitos, vel remotiores, & notat Peregrin. de fideic. art. 29. sub a. 34. Palu. all. gat. 311. n. 33. Rot. cor. Borrat. dec. 387. n. 6. vers. tertio. cor. Rogas dec. 125. n. 7. in rec. dec. 160. sub a. 18. & seq. par. 10. cum aliis in Ferrarior. Fideicommissi super restitutione in integrum 24. Januarii præteritis §. Et demum cor. me.

Nihil juvante omicitate orationis, quia licet utraque pars recoferat dispositionis materialiter, & in littera præferebat unicam orationem, ex quo regitur ab eodem verbo perveniant, & pervenire de-

18 *debeat*, & iungitur ditione copulativa & ; attamen, ut certum est, involvit distinctas substitutiones. & quod magis est in secunda substitutione compendiosa dispositio diversis personis, diversisque gradibus, ita ut necesse simulaneorum eorum concursus sub eodem tempore, in quibus terminis substitutiones ita concepte satis continentur diversas orationes, & pro separatim dispositionibus omnino reparatur, ut communiter tradunt *Bera. conf. 120. n. 75. lib. 2. Alagrad. Sec. conf. 54. n. 56. lib. 2. Rot. cor. Bich. dec. 548. n. 16. cor. Pamph. dec. 313. n. 12. & seq. cor. Evr. Jun. dec. 1115. n. 2. & 3. in res. dec. 151. sub n. 23. & seq. par. 5. dec. 144. n. 4. & 5. par. 7. & dec. 381. n. 17. par. 18.* Copula autem & , quae ceteroquin in casu subsequitur ditioni vel, postquam testator cum disjuncta primam substitutionem ibi — *vel cum filijs, & dd. filijs decederent &c.* — habere dicitur augmentativam, nec submovet diversitatem orationis *l. ea adiecta, ibique Bartol. ff. de leg. 1. l. qui conditio ff. de condit. & demonstrat. Rot. disp. Jar. cap. 42. nam 24. Rot. in res. dec. 172. n. 5. par. 14. dec. 381. n. 11. & 12. dec. 613. n. 24. & seq. par. 18. & in Banonien. Hericuli de Elephanthus 25. Junii 1708. §. actum cor. bo. me. Ansh.*

19 *Hicque substitutionibus vanum apparuit ex eisdem iohannicibus argumentis pretendere, quod conditio obitus sine dispositione licet posita in secunda substitutione adhuc operari debeat effectum retrogradum, & extendi sine repetita in prima; repetitioni solummodo huiusmodi non solum resistit legalis regula, necum mox ponderata orationis, ac substitutionum diversitas, quae de se sola insit in exclusionem repetitionis ex notis per Bartol. in l. in repetendis ff. de legat. 3. Pafar. conf. 59. n. 26. & seq. Peregrin. de fideic. art. 16. sub n. 90. vers. in quarta casu Rot. res. dec. 381. n. 11. & seq. & dec. 613. n. 22 & seq. par. 18. cor. Bich. dec. 137. sub n. 43. & seq. sed urgebat etiam alia peculiaris circumstantia, tum quia agitur de repetenda conditione adiecta in secunda substitutione, ad hoc ut efficiat, & qualiter primam de per se stantem, & habentem suum specialem determinationem, quod in Iure nostro est exorbitans, ad firmam per Bald. in l. 2. C. de legat. hered. Curt. Sen. conf. 63. n. 14. Cypot. conf. 528. n. 43. Mantis. de amittit. lib. 10. tit. 6. n. 37. Callid. consil. 66. n. 13. Peregrin. de fideic. art. 15. n. 48. vers. advertendum tamen. Bera. dec. 819. n. 3. Rot. in res. dec. 154. n. 17. par. 4. tam. & tam. quia inter unum, & aliam substitutionem in d. oratione ut supra compositionem, non solum diversae sunt honore, & gravitate personae, sed considerari etiam potest dispar ratio disponendi, in quibus terminis eo firmius excludenda venit repetitio, ut in specie ponderata personarum, & graduum diversitate tradunt *Alagrad. Sec. conf. 54. n. 116. vol. 1. Cyriac. matr. 281. n. 80. Palm. Nip. allegat. 311. n. 24. ubi etiam astitit unicitas orationis. Rot. in res. dec. 144. n. 4. & 5. par. 3. dec. 630. n. 20. & seq. par. 18. cor. Oreb. Jun. dec. 265. n. 27. & cor. Bich. dec. 548. n. 16. ubi pariter etiam astitit in una oratione, & in terminis disparatae rationis intercedentis circa unam, & alteram dispositionem Rot.**

20 *in res. dec. 47. n. 6. par. 3. dec. 144. n. 4. & 5. par. 7. dec. 30. n. 11. par. 14.* Sic est, quod differentia rationis sit verisimilis, vel probabilis, ut indistinctum semper sit excludenda conditionis repetitio, ut notat *Derian. conf. 17. n. 35. 40. & seq. vol. 1. Alagrad. conf. 54. sub n. 116. vers. 4. quia lib. 1. Palm. alleg. 61. n. 16. & bene Rot. in d. Romana, sub Savonem. legati apud Torr. d. tit. 4. de legat. dec. 2. n. 9. & in confirmatoria dec. 479.*

n. 10. cor. clar. mem. Card. Caprara, posita enim diversitate terminorum impossibile est, quod admittatur paritas ditionis, ut optime prosequitur Rot. in res. dec. 613. n. 21. par. 18.

21 *Eoque certius in praesenti standum videbatur pro exclusionem repetitionis, nam conditio si absque dispositione respectu Bernardini, qui de tempore institutionis iam erat proventus aetatis dici poterat omni tempore voluntatis, in filiis vero Bernardini, qui nondum erant nati, & post natiuitatem decedere poterant intra pupillarem aetatem, praedicta conditio potius dicenda erat necessaria, ut in proximis terminis probat *Alexander conf. 158. n. 4. lib. 6. Quocies autem eadem conditio uniformiter, & eodem modo non congruit utrique substitutioni, non admittitur conditiois repetitio de una ad aliam l. ultima §. fia ff. de legat. 2. Socin. Jun. conf. 142. n. 23. lib. 3. Bera. conf. 221. n. 4. lib. 2. Spr. conf. 471. n. 39. Mantis. de consil. lib. 10. tit. 6. n. 35. Iuncta postillimum ponderatione, quod in secunda substitutione facta filiis Bernardini heredita instituti tres conditiones adiecta leguntur, quatenus nempe decederent non completa aetate annuum 18. sine filiis, & sine dispositione, cum enim prima decessus ante compleverunt dicta aetate cetero non convenit Bernardino heredi de tempore testamenti iam aetatis annorum quinquaginta, secunda vero si absque filiis iam expressa fuisset in praecedenti substitutione ipsius Bernardini, utique dicendum erat, quod sicuti respectu unius, & alterius ex dd. conditionibus congruere aptari non potest repetitio ad qualificandam indistinctam utramque dispositionis partem, ita eo magis repetenda non est postrema conditio si absque dispositione cum aliis praedictis qualificandis secundum substitutionem, ut in pondio firmat *Sard. conf. 471. sub n. 43. vers. simul. addo quoque conditiois, & concordat Rot. in d. Romano, seu Savonem. legati apud Torr. var. Jar. quafi. tom. 1. sub tit. 4. de legat. dec. 2. n. 13.***

22 *Nullam obtemperantem scientibus auctoritatibus in oppositum deducis, cum istis procedere conperitur sit, vel quando cum motivo praedictionis, & identitate rationis concurrant aliae demonstrationes, ex quibus contraria desumitur testatoris voluntas, vel quando de filiorum existentia habita fuerit mentio per modum parenthesis, non vero per speciem perfectae orationis de se stantis, ita ut posterior conditio apta sit coniungi cum priori dispositione, vel demum quando agitur de nominis declaratione, ad effectum repetendi qualitem masculinitatis, seu legitimis, & concurrat contemplatio agnitionis una cum alio gravibus, & aequivalentibus consuetudinibus, qui sunt termini cum non sit congrua aptabilis praesenti controversiae, hinc est, quod ex dd. auctoritatibus dari nequeat eadem juris sequela, ita ut cessante rationis applicabilitate, cesset etiam earum efficacia text. in l. unius §. de adop. l. quod dictum ff. de post. Rot. in Ferrarica, seu Imola. Bonorum 23. Aprilis 1703. §. absum cor. bon. mem. Ansh.*

23 *Cum itaque ex haeculis expensis certe constet de fideicommissio claro, & bono iure praefati Conventus ob jam purificatum conditionem obitus Bernardini primi heredis instituti sine filiis, ad effectum consequendi controversam successionem fideicommissariam, superfluo reddebatur inquirere, an possessio bonorum memorae fideicommissum adepta per ipsum conventum, & PP. Theresianos dici debeat nec ne spoiliativa propter obstatum legis Siculae transferenti in heredem naturalem, & civilem possessionem omnium bonorum defuncti juxta cap. 43. Regis Ferdinandi de quo *Donaia Linter divers. conf. Sicil. conf. 6. n. 24. Amat. refut. 36. n. 25. & refut. 39. n. 29. 52. & 149. Cum ad riu**

rum Regni Sicil. cap. 38. n. 372. Milanens. decis. 3. n. 191. & seq. Matris det. 72. n. 9. quidquid enim fit, an censura d. Pragmaticæ locum habet in bonis fideicommissis, & restitutori obnoxio, certum bonorum ius ad consequendam successionem per-
 31 spicue afficit Conventui literatim substituto in casu obitus primi instituti sine filio, ad tramitam propositi debet in sequela ejusdem boni juris, merito ipsi decernenda erat etiam manutentio ex firmis per Rot. in Interamnen. Manutentiois 5. Junii 1716. §. finali car. Eminentijs. Althaus, in Personæ Manutentiois 21. Martii 1728. §. si id non ita car. bo. mem. Lancetta, & in Bononiens. Manutentiois 15. Maii 1722. §. ratio car. eodem.
 Et ita utraque, &c.

E A D E M.

Idem die, & anno.

ARGUMENTUM.

Declaratur in hac Decisione auctoritates adductas contra firmas in precedenti, & reprobatæ Angelus in l. prim. §. prim. & in l. pater filium 26. ff. de vulgur. & pupill. contrariæ opinionis sateliganos. Hereditas semel repudiata post annum amplius adiri non valet, immo nec intra annum, si interim alius adivit, & si de factis revocetur repudiatio, revocatio est nulla, & non excludit substitutorum vulgarem. Et an in dubio sit pro extensione, vel contra extensionem judicandum.

SUMMARIUM.

- 1 Angel. in l. prim. & in l. pater filium ff. de vulgur. & pupill. reprobatæ.
- 2 Ancharam. conf. 117. declaratæ.
- 3 Gravamen nullo in casu vocacionis censetur inajudicium, & o. 5.
- 4 Fideicommissi necesse non gravatur qui fortassis, non testatoris iudicio succedit.
- 5 Casus superveniens heredit. & repudiacionis continetur in substitutione vulgari facta in casu promissionis testatoris in vim taciti, & per interpretationem, & n. 10.
- 7 Alex. conf. prim. n. 11. & conf. 170. lib. 5. declaratæ.
- 8 Substitutio fideicommissaria non extenditur de casu ad casum, præsertim concepta sub conditione voluntaria, & n. 24. & 27.
- 9 Dec. conf. 394. declaratæ.
- 11 Vulgaris est favorabilis tum conservatæ testamentum, fideicommissaria autem ad casum tum continuatæ eius, & n. 61. & 64.
- 13 Corn. conf. 199. ver. prædicta substitutio lib. 2. declaratæ.
- 15 Substitutio directa non extenditur de casu ad casum, nisi quando testator non potuit providere.
- 14 Antisthenes Rujin. conf. 125. 102. & 97. lib. 2. an sit deferendum.
- 15 Ripa iol. prim. n. 96. in fine vers. idem non dicendum ff. de vulgur. & pupill. declaratæ.
- 16 Paris. conf. 72. n. 18. & 19. lib. 3. declaratæ.
- 17 Bero. conf. 11. n. 21. lib. 2. & conf. 63. eod. lib. declaratæ, & n. 19.
- 18 Argumentum a contraria sensu non potest desumi ex dictis doctorem.
- 20 Doctor loquens incidenter, & extra casum parci-
 faciendum, & n. 19.
- 21 Doctor sibi contrarius pro altera parte est admi-
 tendus.

- 22 Riminaldi. Jun. conf. 531. n. 41. lib. 5. declaratæ.
- 23 Substitutio vulgaris in uno casu concepta non extenditur ad fideicommissariam, & n. 19.
- 24 Honded. conf. 59. n. 66. lib. 2. declaratæ.
- 25 Bertazol. conf. civil. 51. n. 49. declaratæ.
- 26 Limitata conditio limitatum producit effectum.
- 27 Decian. conf. 2. n. 60. lib. 2. declaratæ.
- 28 Extensio non admittitur de casu ad casum in materia testata.
- 29 Sim. de Prat. lib. 3. interp. 3. dub. 6. fol. 4. declaratæ.
- 30 Peregr. de fideicom. art. 15. n. 9. redarguitæ.
- 31 Per additionem vulgaris substitutio expirat.
- 32 Aditio post repudiacionem nulla est, ac invalida.
- 33 Et vulgarem substitutionem non excludit.
- 34 Amplia etiamque institutio adierit, & adjectus additionem fuerit restitutus.
- 35 Ius per repudiacionem ab instituto factum delatum substituto, amplius ab ea auferri nequit per revocationem repudiacionis.
- 36 Repudiatio intra annum revocari potest.
 Limita si interim alius adivit n. 41.
- 37 Malitæ factum suum licet nullum transgredere, & contra propriam confessionem venire non potest.
- 38 Voluntas ex alio nullo tollitur.
- 39 Instrumentum per productionem videtur approbatum.
- 40 Voluntas donantis per acceptationem a donatario censetur approbata.
- 41 Repudiatio potest fieri etiam post additionem, quia tunc valet tanquam renuntiatio.
- 42 Confessionibilis aperitur in iis, quæ pendens non a voluntate confessionis, sed a juris censu.
- 44 Repudiatio facta post additionem, & aditio post repudiacionem præjudicant, si fiant ad favorem tertii, focus p. ad sui commodum.
- 45 Alius ut præjudicet in vim pacti, aut confessionis judicialis debet acceptari.
- 46 Et acceptatio debet fieri in totum, alius in totum reijcit.
- 47 Confessio, aut aditio cum qualitate non possunt nisi cum d. quæritate acceptari.
- 48 Absurdum est eodem tempore repudiacionem, & additionem allegare.
- 49 Argumentum repugnantiam continuæ non tenet.
- 50 Confessio, & aditio in alio iudicio impugna-
 ta non inveniuntur.
- 51 Ex eo enim quod semel impugnavit necesse juriari potest.
- 52 Confessio, contra quam facti iudicatum, non vocat rescissionem, & n. 56.
- 53 Quod nullum est nullum operatur effectum.
- 54 Factum minus regulariter alteri non nocet.
- 55 Confessio ex productione instrumenti restituit taliter sub.ato instrumenta.
- 57 Confessio tacita, seu filia in uno iudicio non nocet in alio, etiam inter eandem personas.
- 58 Alius contra legis prohibitionem gesti per productionem non censetur approbati.
- 59 In dubio contra extensionem est judicandum.
 Contra n. 61. & 66.
- 60 Dabitur casus dicti non potest, qui firmatus est per triginta doctores, licet aliqui contradiant.
- 61 Extensio seu quæritate admittitur in vulgari.
- 62 Extensio non de natura substitutionis.
- 67 Potissimum verò faciendæ est, quando constat de rati-
 onabili voluntate testatoris habendi heredem ex tes-
 tamento.
- 68 Testator præsumitur voluisse præferre descendentes transversalibus.
- 69 Exclusio de scendentes etiam seminarum propter transversoles agnoscos est obnoxia, iniqua, irrati-
 onabilis, & contra humanitatem, & beniversionem.

D E.

DECISIO XXXIX.

Religuum minime est respondere auditoribus, quas ex adverso citantur, tanquam in terminis loquentes.

Et quidem quoad auctoritatem *Angeli* non est cur dispiciamus, an contra extensionem senserit, quia hoc est indubitatum, & ipse hujus opinionis fuit auditor, licet paucissimi tantum sequantur, & maior pars eorum, qui allegantur, non attingunt punctum questionis nostrae, *Ang.* enim in *conf.* 137. errat hunc casum, testatur instituit heredem Menguccium filium, quo premortuo ejus filio, seu filios heredes universales instituit, & si contingeret Menguccium, vel ejus filios decedere sine filiis, substituit pauperes Domiecellas. Menguccius supervixit testatori, hereditatem adivit, & decessit relicto Jacobo filio, qui Jacobus postea decessit sine filiis, quaeritur an pauperes Domiecellae substitutae hoc casu admitti debeant. Praeibet difficultatem quia vocata fuerant, si Menguccius, & ejus filios decederet sine filiis, quod conditio videtur perstricta, ex qua filius Menguccii decessit sine liberis, ergo substitutio videtur habere locum.

Contrarium concludit *Arch.* quia substitutio, & gravamen in jure Jacobo, censetur in jure in eo dumtaxat casu, quo fuit vocatus, & honoratus, quia hoc tantum casu gravari potest *Lab. de C. de fidei.* casus autem vocacionis Jacobi non evenit, quia is fuit vulgus tantum Menguccio patri substitutus, si Menguccius ipse testatori premortuus fuisset, quo substitutio expiravit, quia Menguccius testatori supervixit. Et licet hereditas postea ad Jacobum pervenerit, in eo tamen non successit Jacobus jodio testatoris, seu ex testamento avi, sed tamquam haeres patris sui Menguccii, & ex ejus persona, ut clare ibi dicit *Arch.* n. 3. & ante; unde succedit re iura, ut qui fortuito non testatoris iudicio hereditatem ejus consequitur, gravari non possit, in eo igitur consistit vis, & singularitas decisionis *Arch.* in *dis. conf.* quod positi in conditione generaliter, & in aliquo casu particulari expresse vocati, si postea fuerint generaliter gravati, gravamen intelligitur eo dumtaxat casu in jure, quo fuerint honorati, & eo eveniente, & non aliter, licet videretur generaliter impositum, & ad hoc praesertim allegatur consilium illud per *Rais.* & alios citatos per *Zanch.* in §. cum ita part. 7. n. 26. & per *Rais.* n. 4. & quando liberi in conditione lib. 4. cap. 4. n. 2.

In quantum verò *Arch.* subdit substitutionem nepotum in casu, quo Menguccius praedeceffisset testatori, expresse, quia Menguccius supervixit, optime loquitur, & in eo casu id erat clarissimum, quia Menguccius ne dum supervixerat, sed etiam adiverat hereditatem, ut ibi n. 3. dum ait, quod *Jacobus successerat in hereditate avi non ex substitutione, sed ex persona Menguccii patris, & tamquam ejus haeres, quod necessarium fuit Menguccium advivere patris hereditatem, & ita referendo casum *Arch.* advertunt *Rais. conf.* 96. num. 10. vers. & ultra istos & *conf.* 135. sub n. 6. lib. 2. & *conf.* 128. ante n. 14. lib. 3. *Bero. conf.* 63. ante n. 30. vers. quinto quid sub lib. 2. & *Simon de prat. lib. 3. interpr.* 3. dub. 6. sol. 4. num. 3.*

Nec obstat, quod *Ancher.* dom ait decessisse substitutionem factam de Jacobo nepote, si Menguccius testatori fuisset premortuus, non se funderet in additione Menguccii, sed solum quia super-

vixit testatori [& hoc ponderant allegantes *Arch.* ad terminos questionis nostrae] nam fuit responsum bene loqui *Arch.* sed nihil penitus suere ad questionem nostram, hac enim substitutio, si institutus testatori premortuus, seu premortuus fuerit, est in omni tantum casum impotens concepta, & clarum est, quod instituta supervivente hic casus non evenit, & consequenter relicto diei potest substitutionem factam eo casu decessisse, intelligendo de expresse, & de qua testator cogitavit.

Et licet, instituta postea repudiante, verum etiam sit, in hunc casum censeri datum substitutionem, haec tamen substitutio est tacita, & potius legalis, & per interpretationem, quam testatoria *Bart. in d. l. 1. num. 12. & 16. ff. de vulg. & pupill. optimè Caffr. in d. §. et quid si tantum sub num. 4. Alex. conf. 4. num. 15. lib. 2. & idem non habetur in consideratione, nec de ea cadere potest dispositio, nisi eveniente caso repudiationis. Cum itaque *Ancher.* efflet propositus casus, in quo Menguccius adiverat, restat dixit propter superviventiam ipsius decessisse substitutionem nepotis factam eo casu, quo Menguccius praedeceffisset testatori, consideravit enim *Arch.* solum expresse substitutionem in eo casu, qui cum non eveniret, substitutio illa expiravit; de tacita autem legali, & interpretativa non debuit, nec potuit intelligi, nec etiam cogitari, ex quo praesupponatur auditio Menguccii instituti, unde apparet non bene allegari *Ancher.* ad terminos nostros, quando institutus supervixit, & postea repudiavit, licet per superviventiam caperet substitutio expresse facta in casu, quo institutus praedeceffisset testatori, lex tamen supplet, & ex praesumptio defuncti tacitam inducit substitutionem, & in casu repudiationis, cuius contrarium non dixit, nec sensit unquam *Arch.*, & verè *Det. Bero. Mench.* & alii, qui dicunt propter superviventiam expirare substitutionem, & citant *Arch.* sed omnes loquuntur in casibus, in quibus per institutum adita fuerit hereditas, prout in casu *Arch.* & sic de extensione iuxta terminos nostros disputari non poterat. Hac volumus dixisse circa *conf.* hoc *Arch.* qui, ut restat animadvertent informatos per Capitaneum Laurentium, simul cum auctoritate *Ancher.* decessit adversarius auctoritas multorum, qui *Ancher.* citant.*

Quo verò spectat ad *conf. Alexan.* 1. num. 11. lib. 2. utique casus illius *conf.* nihil habet commune cum nostro, quia ibi erat questio, an substitutio fideicommissaria extendatur ad vulgarem, ut patet ibi n. 7. & licet *Alex.* ibi adducat in argumentum decisionem *Angel.* non tamen cum approbat, immò loquitur, & postea, quod in casu, dicit decisionem *Angel.* esse dubitabilem, ex quo substitutio est facta in uno casu de necessitate ad vulgarem, unde facile extenditur ad alium casum, qui fit pariter de necessitate ad eandem substitutionem, quae tamen ratio cessabat in casu *Alex.* ubi agebatur de extendendo substitutione fideicommissaria facta in casu, quo primus mortuus fuisset adita hereditate, ad casum, quo decesserat vir testator, & sic ad substitutionem diversae speciei, & contrariam, quo facta in casu, certum est, extensionem permitti, ut per *Det. conf.* 399. num. 6. in fin. ut sic potius senserit *Alex.* decisionem *Aug.* in casu, in quo ipsemet *Angel.* loquitur, veram non esse, & ita advertebat *Apostila*, ibi dicens *Angel.* didum reprehendi ab aliis, & male consuluisse, ut ibi innotat *Alex.*

Non magis suffragatur idem *Alex. conf.* 179. lib. 5., concludit enim substitutionem conceptam in casu, quo primo honoratus praedeceffisset testa-

P p

tari,

tori, non extendi ad casum, quo supervixit, & hæreditatem alivir, siquæ dispositio est de extensione vulgaris conceptæ in uno casu ad alium casum ejusdem substitutionis, de quo ibi nec verbum quidem. Hæc autem quantum differant oemo non videt.

8 *Dec. cons. 89. sub num. 1. in fin. vers. sed ita non asstantibus*, nihil dicit ad rem nostram, apt enim de non extendenda substitutione fideicommissaria de casu ad casum, maxime quando facta est de conditione voluntaria ad alium.

Idem *Dec. cons. 394.* loquitur in casu, in quo testatur -- si filii instanti præcederent, substitutiones nepotes vulgariter, pupi lariter, & per fideicommissionem -- iustituti supervixerant testator, adjuvant hæreditatem, & sine filiis decesserant, decidit *Dec.* questionem in duos articulos, ut in initio consilii. Primo an substituti sine vocati ad fideicommissionem ex vi verborum, & usque ad numerum quartum resolvit pro negativa, quia verba expriment vulgarem tantum conceptam in uno casu impotentia, qui cum non evenit, substitutio non potest habere locum, & ad fideicommissionem nullo modo adspirari potest, quando scilicet iustituti supervixerant, & ad hæreditatem decesserant, siquæ concludit *Dec.* substitutos nullo modo ex verbis testatoris vocatos fuisse ad fideicommissionem, in quo & nos *Dec.* subscribimus. Fatemur enim etiam in casu nostro Capiteum non fuisse vocatum in hunc casum vulgaris, qui venit ex verbis testatoris, quia ut alio loco diximus substitutio hæc, quæ fit per extensionem, est tacita interpretativa, & legalis potius quam testatoris.

Testator deinde *Dec. num. 4. & seqq.* alio articulo, an substituti suo in casu possint dici vocati, saltem per extensionem, quæ fieri solet in substitutionibus de casu ad casum, & negativè etiam concludit, quod & nos facillè admittimus, sed nihil ad questionem nostram, quia ibi agitur non de extensione vulgaris conceptæ in uno casu particulari impotentia ad alium casum ejusdem vulgaris, sed ad fideicommissionariam substitutionem, & sic ad substitutionem diversæ speciei, & nature, cum vulgaris sit favorabilis, ex quo conservat testamentum, fideicommissaria verò solum continet unum, & odiosum est, ut bene declarat *Dec.* eo loci in tertio argumentum post *num. 5. & 6. in fin.* unde optime intrat regula *cap. Odo. de reg. jur. in 6.*

23 *Curs autem cons. 199. num. 25. versu. prædicta substituta lib. 2.* conluit in eodem casu, in quo consoloit *Alex.* in supra allegato *cons. 3.* qui est longè diversissimus a nostro, ut supra ad *Alex.* dictum est, & licet *Curs* ibi adducat in argumentum *Angel.* decisionem, non tamen de ejus veritate confidit, & idèd *num. 24.* adhæret aliis rationibus, non autem secundis, in qua decisionem *Ang.* propoluerant, dicens eam habere aliquid dabitrationis.

Soci. verò *cons. 76. num. 5. lib. 3. in princip. d.* non dum sit substitutionem dictam non extendi de casu ad casum, nisi quando testator non potuit providere, ut testamentum conservaretur, omisit distinctionem de veritate hujus conclusionis, non resistit in ppositio nostro, quia casus superveniente, & repudiationis supervenit mortuo jam testatore, & sic quando non poterat amplius providere conservationi testamenti, & idèd supplendum est per extensionem.

Quatenus verò *cul. antependit*, circa decisionem *Angel.* nobis faver ex distinctione de qua ibi *n. 6.* ubi quo ad casum nostrum tetolvit contrarium casum, quod *Angel.* voluit.

24 *Ruin. cons. 135. num. 3. lib. 3.* verò *Angel.* sequitur, sed tamen ejus auctoritas potius nostra

huic resolutioni faver, dum in *§. et quid si ten.* *zum.* & in *l. 1. ff. de vulg. & pupill.* contra *Angel.* tenuit, & communem esse contra *Ang.* profertur in *cons.* etiam *102. num. 5. & 7. end. lib. 2.* in terminis nostris apertis verbis [quodvis ad adversario in contrarium prætenderetur] extensionem admittit; in *cons. antem 97. n. 4. eodem lib.* clare firmat contrarium ejus, quod *Ang.* voluit, & optime respondet ad regulam dict. *l. si ten. quid ff. de vulg. & pupillar.*, & licet quoad casum suum [quia conditio erat voluntaria] non bene applicet, hoc tamen nihil ad nos, qui sumus proprie in terminis questionis firmatæ per *Ang.* & in conditione necessitate ad vulgarem substitutionem.

Rip. in l. 1. num. 96. in fin. vers. idem non distingas ff. de vulg. & pupill. non tingit casum nostrum, & licet sequatur *Arch.* non tamen loquitur de *cons. Arch. 137. sed de cons. 356. in ep.* ex *serio testamento*, ubi loquitur de non extendenda substitutione facta sub conditione voluntaria, & est casus diversissimus a nostro, & quando etiam *Rip.* loqueretur *Arch.* *lib. 2. cons. 137. ex dictis* super in d. *cons. Arch.* patet nihil in eo contineri, quod nobis repugnet.

Periz. cons. 72. n. 18. 19. lib. 3. nihil ad rem nostram, loquitur enim de substitutione facta filiis, si quis eorum præcederet testator, vel alius quodcumque decederet absque liberis legitimis, & naturalibus sine 20. annum perfectum, & quia filii supervixerant, adveniant hæreditatem, & decesserant post 20. annum sine liberis, concludit non habere locum substitutionem, & sic agitur ibi de non extendenda substitutione fideicommissaria restricta ad tempus expressum, & eorum, imò & concepta sub conditione voluntaria -- si decesserint sine liberis -- ad *Meauch. dict. præsumpt. 65. ante num. 41. lib. 4.* nos autem sumus in vulgari non facta ad tempus certum, & sub conditione necessitæ ad vulgarem.

Bere. cons. 11. num. 21. lib. 2. nihil dicit ad proprium questionis nostræ. In *cons. verò 63. eodem lib.* loquitur in eodem casu, in quo conluit *Dec. d. cons. 394.* ubi institutus non solum supervixerat testatori, sed etiam advenit hæreditatem, p-terque decesserat sine filiis, & sic ibi agitur de extendenda substitutione vulgari in casu impotentia concepta ad fideicommissionariam, ut signante patet ibi sub *num. 28. & 29. & licet* sub *num. 30.* voluerit *Bere.* ostendere de mente *Bart.* in *l. mater §. si. ff. de vulg. & pupill.* fuisse, ut substitutio sub conditione -- si viri testator institutus prædecesserit -- non extenderet ad casum, quo institutus supervixit, & non sit beret, ad quod ponderant etiam alii multi, fuit tamen dictum, hoc non posse colligi ex dictis *Bart.* ibi, nisi a contrario sensu, quod sine argumentum non valet in dictis Doctorum *Offic. de off. §. 8. post num. 31. Barbat. cons. 184. num. 5. lib. 2. Sersap. de privi. juram. privi. 1. num. 4.* sed quod magis est in proposito nostro hoc non potest enligi voluisse *Bart.* a contrario sensu, siquidem supra ostendimus *Bart.* in *dict. §. et quid si tantum* aperte sententæ contrarium ejus, quod voluit *Angel.*

Quod verò pertinet ad ipsam *Bere.* qui etiam sub *num. 29. vers. sed dici patet* non dubitavit asserere sibi videri decisionem *Ang.* esse communem, de ejus attentione parum est curandum, tum quia in *cons. 102. sub num. 40. vers. quærit non obstat lib. 2.* tenet contra *Angel.*, & dicit eum communiter reprobari, tum etiam, quia in ipsomet consilio fatetur alios esse asserentes contra *Angel.* esse magis communem opinionem. Ac denique, quis opinio contra *Angel.* est verior, & communior, ut

jam ponderata rationibus; & auctoritatibus collibet parere potest. Unde, & ipse *Bero. in versis. dicit, sed non concesso* ad alium transitu responsionem, & eorū cum quibus nostra non cadere in casu *Bero.* ibi enim agebatur de extensione vulgaris ad fideicommissarium substitutionem, ut supra diximus, parvi sciendum est quod ipse dixit incidere, & extra casum, de quo disputabatur, iuxta tractat per *Abb. in cap. beat. il. 2. column. fin. extra de populo. prolatus* cum aliis per *Sacra. Jun. conf. 1. num. 143. lib. 1.* & per *Bern. decis. 11. num. 69. num. 22.* sed in omnem eventum *Bero.* pro neutra parte admittendus esset tamquam sibi contrarius argum. *l. 1. C. de furt. Aym. in puncto conf. 16. sub num. 12.* ibi -- *Ideo super ejus auctoritate fundamentum fieri non potest. Bertrandi. conf. 95. num. 6. inter crimina. divers. lib. 2.*

Rimis. Jun. conf. 531. num. 41. lib. 5. transcribit *decis. Rot. Ram.* qua inter alia ponit regulam, ut substitutio limitata ad tempus certum, ultra illud non extenditur *dict. l. si quis ita ff. de vulgar. & pupillar.* sed hoc non repugnat conclusioni nostrae, quia sumus in tempore incerto, & pluribus aliis de casibus jam supra latissimè ostensum est.

Menach. conf. 199. num. 1. & seqq. loquitur in casu, in quo institutus nedom supervixerat, sed etiam adiverat hereditatem, & postea decesserat sine liberis, idē nec verbum quidem scit, ut substitutio vulgaris concepta in usu casum testatur ad alium casum vulgaris, sed concludit eam non extendi ad fideicommissarium, & in hoc sequitur *Bero. dist. conf. 61. Dec. dist. conf. 394.* & alios plures, quod nihil facit ad casum nostrum.

Hendek. conf. 49. num. 66. lib. 8. nihil ad nos. Agit enim eo casu de non extendenda fideicommissaria, seu compendiosis conceptis sub conditione voluntaria, quatenus verò transit ut *Aucher. dist. conf. 177. c. dicit* circa illud consilium patet nihil inveniē, quod nobis noceat.

Bertrandi. conf. 51. num. 49. loquitur de non extendenda vulgari ad fideicommissarium, de hoc enim quærebatur in casu suo, in quo filius institutus non solum supervixerat testatori, sed adiverat etiam hereditatem, & ad hoc *dict. sum. 51.* citat *Anh. & alios*, & ejus verba sunt cetera, damus, supervivente filio cessare substitutionem nepotum, maxime si sit hæres, vel hereditatem addeat, ut per eum.

Rot. conf. 100. num. 77. lib. 4. casum habet diversissimum a nostro, & *sum. 75.* assumit propositionem illam, quod conditio limitata limitatum producat effectum, juxta *leg. l. in agris ff. de acquir. rer. domini.* quam aliquibus exemplis confirmat, & *n. 77.* adducit illud, quod substitutio facta filio decedentibus in vita testatoris casus, si supervivente testatori, citat *Dec. conf. 434. column. 2.* qui loquitur in casu, in quo primus non solum supervixerat, sed etiam hereditatem acquisierat, agitur in eodem terminis debet intelligi *Rot. iura doctrinam Bart. in l. non solum §. liberatis ff. de liber. legat.*

Devion. conf. 2. num. 60. lib. 2. loquitur de fideicommissaria concepta sub conditione voluntaria non extendenda ad alium casum, ut ibi *num. 54. & 59.* & licet sub *dict. n. 60.* adduxerit in argumentum *dictam Aug. decisionem*, non fuit tamen opus, ut de ejus varietate inquireretur, cum ejus casus veritatem in diversis, & facilioribus terminis, sed quid de eis sentiat parat ex supra allegato *conf. 1. num. 86. & 160. lib. 8.*

Fab. d. Ann. conf. 84. num. 17. loquitur de extensione non facienda de uno casu ad alium in materia tutelæ testamentaria relicta in certo casu,

& sic in materia strictæ interpretationis, ut ipse dicit per totam illud consilium, ac proinde non extendenda, licet sub *dicto num. 17.* inter cetera adducat in argumentum, quod ubi in individuo unus casus est expressus, non fit extensio, & allegat *Angel.* non videtur tamē adnumerandus inter Auctores sequentes *Aug.* cum ejus dispositio esset in alia materia, & incidere, ac sine ulla discussione *Angel.* dictum eiet.

Simon de Prat. lib. 3. Interp. 3. dub. 6. fol. 4. 19 num. 1. loquitur de non extendendo vulgarem ad fideicommissarium, & ita intelligit *Auch. dist. conf. 137.* nec allegat *Angel.* aut aliquem cum sequentem.

Peregr. de fideicommiss. art. 15. num. 9. non dicitur spatat principaliter articulum, an vulgaris concepta in omni casum extendatur ad alium ejusdem vulgaris, sed an cadendo primo gradu substitutionis, sequentes etiam substitutiones efficiantur eadem, & quavis sub *num. 8.* ponit exemplum secundum decisionem *Aug.* etiam veram propositam ex regula, quod extensio non fiat de tempore ad tempus, & ulterius dicit traditiones illas esse veras, & magis communes, audiret tamen per eum allegari fere omnes non loquantur in terminis nostris, sed sunt in regula generali, quod extensio non fiat de tempore ad tempus, unde ex jam dictis patet eam parum diligenter in hoc articulo perquisivisse de veritate, & communi opinione, eam & ipsemet in suo *conf. 52. num. 10. in fine.* expressit dixerit, in terminis nostris fieri extensionem, quod & voluit in eodem *trac. art. 34. num. 17.* & pro nostra hæc conclusio contra *Angel.* addit 30. Doctores, & alia, quorum major pars in laudis, aut tractatibus eam firmat, vel in consiliis non incidere, sed cum aliqua discussione, dum pro *Aug.* computando etiam eos, qui loquentur in aliis casibus per *griffum*, & in argumentum citant *Aug. decisionem*, quales sunt *Decret. Rot. fol. de Ann. & alii nonnulli*, viz. funt 12., quorum etiam aliqui in aliis locis per nos citatos contrarium tenent, & propterea nonnulli nimis sua *Bero. & Peregr.* attestatio de communi cum *Aug.* qui vincitur per dinumerationem auctorum, & per contrariam attestationem plurium, & longè graviorum auctorum *Gualteri* tempore de *Benedict. Soc. Rota. Abb. Ant. Gomez, Zamb. & Jac. Berret.* iudic. & ipsoiomet *Bero.* de quibus supra suo loco meminimus.

Non obstat denique ultimum fundamentum excogitatum ad evitandam extensionem, quod in casu isto non possit habere locum vulgaris in casu voluntatis, quia licet mater D. Capitanei prius repudiaverit, postea tamen declaravit se non habuisse animam repudiandi; exprosequere adiit, iurāt deficere videretur voluntas, ad quam casus impositione expressus extendatur, maxime cum per aditionem vulgaris expiraret ad text. in *l. post additam C. de impub. & alii subdit.*

Pluribus enim modis fuit responsum, & primo, fundamentum hoc omni proliis ratione destitutum esse, quia cum aditio illa post repudiationem facere nulla, & invalida *l. fuit C. de repud. vel abstin. hered.*, & per eam D. Helena conseq. non potuerit bona paterna, non debet etiam excludere substitutionem vulgarem, ad ejus exclusionem non sufficit nudum hæredis nomen, sed requiritur effectus aditio, quod daret, & per quam testamentum conferretur, adeo ut si institutus adierit, & postea restitutus foret adversus aditionem, substitutus admittatur, licet institutus remaneat hæres nomine *l. et si sine §. sed quod Papianus*, ubi gloss. in verb. substituta, & *Beit. ff. de minor.*

minor. l. ex contractu 44. ubi not. 1. Bart. & Alex. ff. de re judic. Doct. in d. l. ubi Bart. not. 49. Soci. num. 52. Rip. num. 105 ff. de vulgar. & paup. ar. Jaf. in l. post aditum in 2. l. mit. ibique de alii C. de impub. & aliis subdit. Multo magis igitur potuit impedire substitutionem aditio in caso nostro, cum nec effectus, nec etiam nomine fecerit d. D. Helenam heredem, stante precedenti repudiatione solemnī, & valida, per quam statim fuit purificata conditio substitutionis, & substitutio jus delatum, non data igitur juridica, & valida revocatione dictæ repudiationis, impossibile fuit de jure, substitutionem simul purificatam amplius expirare, jusque substituti extingui, aut ab eo cessare.

Nec refragatur replensio, quod etiam si dicta aditio fuerit nulla, quod non videtur, respectu tamen ipsius D. Helenæ, & suorum heredum operari debet, ut si esset valida, quia certum est repudiationem intra annum revocari posse ad text. in l. filii mater §. 1. ff. ad Terrul. prout iam statutum est D. Helenæ, & sique ab initio eam revocasse, tam quis factum suum, licet nullum, non potest impugnare, nec contra propriam confessionem venire Bald. conf. 403. num. 8 lib. 3. ac etiam, quia etiam ex actu nullo colligitur voluntas, vulg. l. si. ff. de reb. eorum, que sanctæ voluntas per productionem instrumenti revocationis, & aditionis, per Capitaneum Laurentium videretur etiam comprobata, arg. l. cum primum C. de liberal. conf. 4. & eorum, que tradit Bart. in l. post legat. num. 2. ff. de iis quibus ut iudic. Rom. conf. 23. a. 1. & consil. 63. num. 3. cum aliis per Jaf. conf. 57. n. 13. lib. 1. ubi ample apponitur, maxime cum expressis a matre acceptaverit donationem jurium dictæ hereditatis, cujus virtute egit etiam contra possessores bonorum, juxta tradita per Ruin. conf. 151. sub num. 2. lib. 3. Rim. Jua. conf. 766. num. 2. 3. & seq. Mench. prefump. tot. a. 30. & 31. lib. 4.

Hæc igitur replensio non refragatur, siquidem quod repudiatum revocari possit intra annum, hoc non negamus, negamus tamen id factum fuisse hoc in casu, cum prædicta sine revocatione proferretur post annos 40, vel ultra a die factæ repudiationis, ut ex publicis constat documentis. Præterea tunc potest revocari repudiatum, quando alius non adivit, ut per gloss. in d. l. filii mater §. 1. ff. ad Terrul., & alii ex casus Magen. decis. Flor. 10. (que contra Capitaneum allebatur) ut patet ex loci sub num. 21. et in proposito Domini de Malegonellis statim facta repudiatione aderant.

Nec intrat conf. Bald. 403. lib. 3. in contrarium adductum, qui loquitur Bald. de repudiatione post aditionem, cujus repudiatum si non inquam repudiatione juridica, saltem tamquam renunciatio juris quæsti quoad abdicationem bonorum acquiescentium mediane aditione præcedenti potest habere effectum, quippe quæ pendet a mera voluntate ipsius repudiantis, secus nostro in casu, ubi agimus e contrario de aditione sequens post repudiationem validam; talia enim aditio tamquam invalida eo, & nomine non potest habere effectum, neque eum, qui iam adivit, excludere, & longè minus substitutum, cujus factæ substitutioni ius fuit per precedentem repudiationem purificatum, hoc enim non pendet a nullo voluntate inducti, sed lex validam, atque ff. de legem requirit aditionem, non nudam, & verbatim, que sine hereditate aditio nomen non meretur, per text. in cap. dicit aliqui versus ff. 32. de off. 4. unde nil nocet quævis præmissa confessio, quis in iis, que pendent non a voluntate consentientium, sed a jure censura confessio nihil operatur l. confessionibus ff. de interrogat. adion.

Sord. decis. 104. num. 30. Aymon conf. 59. n. 2. & conf. 48. num. 7.

Secundò fuit responsio, repudiationem factam post aditionem, & aditionem post repudiationem, ita demum præjudicare, si fiant ad favorem tertii alienius, non autem ubi quis vel adit, vel repudiat ad sui commodum, cum autem voluit sibi præjudicare, nec aliis prodesse, non possunt hac habere vim pacti, & tamen solum in vim pacti non core possunt dict. l. fiant, ubi in optima declarata Bart. sub num. 3. C. de repud. vel adit. barec. & Bart. sequenter Doctores, ut ibi per Alex.

Tertiò cum adus ii, unus post alterum factus non possint sustineri tanquam aditio, vel repudiatio, licet aliquando possint præjudicare talis facienti respectu eorum, ad quorum favorem gesta sunt, idque in vim pacti, ut mox distinximus, aut etiam in vim confessionis judicialis, ut declarant omnes in dict. l. fiant, atque necessaria erat acceptatio Dominorum de Malegonellis l. 2. in princ. ff. de pact. acceptati autem debet confessio, vel pactum in totum, aut in totum reici, ut in principio docet Bald. in ead. l. fiant ante num. 6. & est regula generalis in quacumque matris, ut per Mench. consil. 320. num. 21. & seq.

Quare cum Domina Helena confessio facit se verè non habuisse animum repudiandi, & adiverit hereditatem ad sui favorem, & ad effectum acquirendi paternam hereditatem, si adversarii voluit in hac confessione fundamentum constituere ad exclusionem substituti, necesse est confessionem in totum, & relinquit bona Lauretius testatoris, qui per eos apprehensum fuerit sub prætextu dictæ repudiationis, ex quo confessio, & aditio facere facile ad hanc effectum, & cum hac qualitate, proinde non possunt nisi eum dicta qualitate acceptari, ut per Bald. & Mench. in locis supra citatis.

Alioquin non nisi absurdum erit admittere, ut possint eodem tempore allegare ejusdem prætextu hereditatis repudiationem, & aditionem, ut per primam excludant Dominam Helenam, & Capitaneum ejus donatarium a jure institutionis de ea factæ, & per secundam excludant eundem Capitaneum venientem jure proprio, & ex persona propria a jure sibi competenti ex substitutione; siquidem si repudiatum sustineret, Capitaneus statim uteretur et jure substitutionis, si dicitur constare, omne jus Dominorum de Malegonellis, & bona donatariorum fuissent restituenda, non tenet ergo argumentum adversariorum, cum continet repugnantiam vulg. l. ab repugnantia ff. de reg. jur. 1. sicque nec intrat conf. Bald. 403. lib. 3. quia suo in casu nulla aderat repugnantia.

Quartò non omniteretur eodem DD. de Malegonellis, qui in alio judicio impugnaverunt prædictam confessionem, & aditionem, non posse hoc illis inniti ad gloss. in cap. cum venerit, & ibi not. Abb. extr. de eo, qui mitt. in poss. Arret. consil. 96. col. 2. vers. præterea & hoc. Ruin. conf. 221. num. 6 lib. 1. Mench. dict. conf. 320. num. 15., & est regula generalis, neminem posse se jurare, ex eo quod semel impugnavit cap. cum olim, ubi Abb. in 6. not. extr. de creder. cap. ex eo de regul. jur. in 6. Ruin. conf. 150. num. 9. lib. 3. amplè Sord. decis. 196. num. 2. & seq. & hoc in casu res est christissima, quis adversarius non dum impugnavit dictam confessionem, & aditionem, sed etiam ad eorum favorem fuit ita sententia, que in iudicium transiit, per quam confirmata fuit, & declarata valida repudiatio D. Helenæ, & rejecta ejus contraria confessio, & aditio, & ideo non possunt si dem adversarii in prædictis nullo modo se fundare.

Proinde conversari potest Dominus Helena, & alius

& alii quicumque habens causam ab eis conseruare, ut per gloss. ult. in *authentic. idem possessor* & qui possit, in *pegar. hab. Barz. in l. Papinianum §. sed nec impuberes* num. 2. ff. de *testam. testam.*, & est doctrina *laurei. in cap. mulier exor. de jur. juran.*, & plures adducit *Marsili. sing. 257. num. 3. Sardi. com. fil. 135. num. 119. lib. 1.*

Quinto, & ultimo fuit responsum, Capitanum Laureum non esse heredem manum, in primo enim iudicio comparit tempore tanquam donatarius, tunc autem venit ex propria persona, & ex propria vocatione. Unde non est cur precludatur iudicium materia nullum, & invalidum, sur jam didam eius confessionem aliquid ipsi prajudicium inferre posse, cum quia quod nullum est, nullum operatur effectum *cap. non prestat impedimentum de reg. jur. in 6. tum etiam quia iudicium unius regulariter alteri non nocet l. fin. ff. quod & a quibus. Aymon. conf. 6. num. 68. Menoch. conf. 346. n. 26. lib. 4.*

Nec dicatur in proposito adesse fidem propriam, nempe protestationem D. Helene, in qua, reuocata repudiatione, fatetur se usque ab initio fuisse inuentionis aduocum, & propterea cessare terminum noluntatis, a quo pender omne ius Capitanei, dum nititur extendere casum impotentiz, ad casum noluntatis.

Siquidem preterquam quod tacita illa approbatio, seu confessio, que colligitur ex productione instrumenti, est adeo coherens instrumentum, ut eo sublati tollatur, & confessio, tanquam accessoria, ut ex comuni bene deducit *Rot. dec. 159. num. 2. & ante par. 2. in nouiss.* Res etiam iudicata contra Capitanum lata operetur, ut talis confessio ex productione refutans possit reprobatu ei non prajudicet, cum nec expressa quidem tali casu prajudicaret, ut post *Iun. Barz. Bald. Abb. Rom. Alex. Sen. Felin. Nat. & ord. Alban.* relatos, placet tradit *Huyg. Rumin. conf. 213. num. 17. 18. & 19. lib. 3. ubi not. cap. post Barz. Bald. Alexan. Cur. Dor. & Felin.* Ipse etiam etiam exier productionem, quia nempe confessio, quo inde resultat, tacita est, & ideo, quo tunc resultat conclusio, ut confessio fida, siue tacita in uno iudicio non nocet in alio etiam inter eandem personas, ut per eum. Et certe cum D. Helena nisi fuerit reuocata repudiationem validam, & hereditatem iam semel a se legitime abdicatam contra iura dispositionem post tantum temporis cursum adire, non est censendus Capitanus tales adus gestus contra prohibitionem legis, per productionem iudi instrumenti approbasse, ut pulchre docet *Aym. conf. 200. num. 5. quem in terminis productionis testamenti refert, & sequitur Gargus. parocin. in num. 10. par. 1.*

Ea igitur, pluribus aliis omisiss, censore Domini satis perspicuum fuisse ius D. Adoris, nec tales fuisse propositas dubitationes, ut ex eis contra extensionem fuerit iudicandum, prout in dubio fieri debe. e scribit *Ha dec. consil. 55. num. 45. lib. 2.* Dubius enim dici non potest casus decius in propriis terminis per 30. Doctores, qui concludunt iustitiam, & rationibus mouetur, ex quibus vix decem contradicunt, nil tamen adducunt, quod non facile admodum resoluitur; quinimo ubi etiam fuisset in dubio, in dubio pro extensione solueret forendum.

Nam quod dicit *Handed.* procedit, prout ipse semel loquens, in fideicommissaria substitutione, que tribuit uisus, odiosa est, & stridissime interpretanda, at non vellemus in substitutione directa, que est favorabilis, & lenissime interpretanda *Barz. in l. sub conditione 23. n. 2. ff. de hered. instit. amplè Manis. de consil. lib. 5. tit. 1. n. 2. Rot. Bonae. conf. ult. post decif. Barz. 2. num. 159.*

Et hac potissimum ratione dicunt Doctores in 63 substitutione vulgaris admittendam esse extensionem de casu ad casum in 1. cum proponas §. de hered. instit. *Jaf. in l. 1. num. 24. vers. adde quod istius uigore ff. de vulg. & pupill. maxime quia per vulgarem conseruatur testamentum, & ideo in dubio lenissima fieri debet interpretatio, & extensio, ut locum habent, iuxta regulam 1. in testamento ff. de reg. jur. *Castro. in d. l. cum proponas sub n. 3. Succ. Jun. conf. 206. num. 9. lib. 1. Rim. Jun. consil. 512. num. 79. lib. 5.**

Adeoque extensio de casu ad casum in vulgari si sit de natura substitutionis, ut per *Bald. in loco precatato. Decian. conf. 1. num. 85. lib. 1. Peregrin. de fideicommissis. artic. 34. num. 17. Franc. Vir. decif. 513. num. 11. lib. 4.*

In dubio igitur esset faciendus extensio iuxta regulam, & naturam substitutionis vulgaris, quod & *Handed.* admittit *decif. 55. num. 49. maxime in proposito, ubi testator eamque vulgarem, & desiderium ostendit habendi heredem ex testamento, cum in casu premortuorum filiorum, ne dum substituit eorum filios masculos (ut supra quosque attingimus) sed addiderit etiam alium gradum, ut si oon extarent masculi, heredes essent femine, quod satis ostendit ipsum voluisse omnino excludere transversales, propriosque descendentes illis prestat juxta presumptionem 1. cum quis ff. de condit. & demonstrat. 1. cum acutissimi C. de fideicommissis, ac iuxta naturalem uisum parentum. 1. scripsi in fin. ff. unde liber. 1. cum ratio in princip. ff. de bon. damn. Unde talis voluntas debet benignis interpretationibus aduari, non autem per subtilitates subverti, cum exclusio descendens, etiam feminarum propter transversales agnatos sit absurda, & iniusta *Castro. conf. 47. vers. sed hic sequenter circa mod. lib. 1. irrationabilis, & contra omnes humanitates, & benignitatem Cur. conf. 225. fol. num. 1. vers. & sic inherendo, & vers. sed non esset humanum lib. 4. & hec quoad secundum articulum.**

Alexander Zilechius.
Marcius Antonius de Amatis.

A D D I T I O

A R G U M E N T U M.

De repudiatione hereditatis ex quibus resultat, de *Statut. Florent. lib. 2. rubr. 29. & ejus vi declinanda, de solemnitatibus in repudiatione ab eo requisitis, quos non sufficiunt.*

S U M M A R I U M.

- 1 Repudiatio, sicut aditio non minus ex factis, quam ex verbis resultat, & de circumstantiis repudiationem inducentibus remissio.
- 2 Verba -- nolo adire hereditatem -- vel -- ego non sum heres -- an importent absolutam repudiationem, vel patris voluntatem suspensivam.
- 3 Aditio facta cum protestatione se velle gaudere beneficiis inventarii, non alia &c. inventario non facto remanet inchoata.
- 4 Declinatio hoc solum procedere ubi aditio non sit facta de presenti, sed collata in certum casum, vel diem, vel sub conditione, seu si facta sit de presenti, tunc cum protestatio dicitur aditio ad praesentem beneficium, & ad qualificandam aditionem.
- 5 Refertur Statut. Florent. lib. 2. rubr. 29. & qui sapit eo scripturatur.
- 6 Ejus vis quomodo declinari valeat per eos, qui alia

alio jure, quem hereditarius velint possidere.

7 Solemnitates per dictum Statutum requisiti in repudiacionibus non ligent Ecclesiasticos.

8 Nec in eo comprehenduntur minores.

9 De restitutione in integrum adversus legatæ repudiacionem Ecclesiæ competenti remissio.

Quod dicitur contrarium esse eadem esse disciplinam, optime procedit in materia aditionis, & repudiacionis hereditatis, qui cum sine termini correptione oppositi, in multis a pari procedunt, adeo ut sicuti nuda voluntate quis efficitur hæres, ita contraria deliberatione illicet ab hereditate excludatur, & sicuti hujusmodi edendi voluntas non minus ex verbis, quam factis colligitur, ita voluntas repudiandi tam ex verbis, quam ex factis reseruit, quemadmodum pluribus circumstantiis enumeratis, ex quibus eadem erui potest, scripserunt Ioh. Alderis. de hered. allion. par. 1. cap. 12. num. 1. & num. 24. & seqq. & n. 50. & seqq. Galterius. de transact. lib. 1. cap. 2. num. 2. & seqq. Rot. noll. apud Palm. Nip. decis. 133. ex num. 9. & decis. 352. num. 16. & decis. 352. n. 13.

De aliquibus tamen verborum formulis, an impotent potestatem, & absolutam repudiacionem, vel potius voluntatem suspensivam, & animam deliberandi, disputari solet, ut de verbis — ego vole adire hereditatem, ego non sum hæres — plene Menoch. de presumpt. lib. 4. presumpt. 102. ex num. 3. Mantica. de consuet. ultim. volunt. lib. 12. tit. 14. ex num. 2. & seqq. Alderis. de hered. allion. par. 2. cap. 12. n. num. 28. ex juris. seqq. Rot. noll. decis. 96. num. 9. inter impress. cor. me. & in Florentina Commenda 15. Septembris 1719. §. etiam omnia cor. D. meo Audit. Bonfina. Sen. Add. ad Buratis. decis. 135. litt. B. Rot. cor. Pamphili. det. 359. num. 5. & in recent. decis. 87. n. 26. & seqq. p. 9. & in Sabina. Fideicommissi 2. Decembris 1697. §. declarationes cor. Muto, ubi alii concordantes.

Quomodo nec dici potest constare de aditione, etiam si hæres voluntatem suam patefecerit, si hoc factum sit conditionaliter, & cum protestatione se adire nolle, nisi cum beneficio legis, & inventarii, additis etiam annullative — non alius, aliter &c. — hæc enim modo non verificato tollit consensum in radice, & tamquam cessare faciens animum alias non sciendi, factum ipsum reddit infectum, in terminis de Luc. de hered. disc. 18. num. 5. & seqq. Rot. in Sabina. Fideicommissi 9. Decembris 1693. §. utrum per remotione cor. Priolo.

Declar. a hoc procedere, ubi aditio facta non sit de presenti, sed collata in eorum casum, vel diem, vel sub conditione, ita ut sitet in suspensio, secus si facta sit de presenti, tunc enim dicta protestatio adjecta dicitur ad præservandum beneficium inventarii, & ad qualificandum solum aditorem, unde si de inventario non doctus, vel illud sit minus legitimum, aditio remanet simplex, sicuti declaravit contraria lora. firmavit Rot. dec. 245. num. 6. & seqq. cor. Caprar.

In hoc autem proposito ex quibus repudiatio, vel aditio resultat, celeberr. in hac Civitate est municipalis sanctio lib. 2. rub. 29. disponens, quod majores decem, & vno omnis per quinquem dies post mortem defuncti hereditaria bona possidentes, existimatis, sunt ad vivum obsequi aliqui inventarii beneficium, de quo Statuto vide plura commissi apud relos per Sabell. in Summ. §. alio num. 9. & num. 20. & §. Statuta num. 51. & in prax. §. Errori sub num. 12. Eminentiss. de Luc. de hered. disc. 16. par. 7. Rot. noll. apud Magan. decis. 10. n. 20. apud Carone. decis. 51. num. 106. & decis. 96. num. 24. & seqq. cor. me.

Sed ad vim præfati Statuti declinandam, qui pro creditu, aliove iure non hereditarius imponi possidere vult, datur cautela, ut repudiatio hereditate intra quodam eum dies per Statutum assignatus Judicem adeat, & eas decretum pro titulo sibi particulariter competens possessionem nanciscatur juxta proxima in puncta hujus Statuti infirmatum per Castren. conf. 55. sub num. 1. verfic. alterius dico lib. 1. Rota. conf. 151. sub num. 1. verfic. nos excusari possit lib. 3. Cern. conf. 90. num. 3. & seqq. lib. 1. Cabell. conf. 156. num. 18. & seqq. lib. 2. Rot. noll. dec. 104. num. 6. cor. Accaris.

Repudiatio quoque hereditatis ad mentem præfati Statuti quodam exigat solemnitates, quibus clericos non ligari dixit Rot. noll. apud Palm. decis. 352. num. 15. & decis. 353. num. 22. nec minor in eo comprehendit Rot. Florent. apud Seraphin. Massia. de consuet. quest. 39. sub num. 101. verfic. & hoc abstruso.

De restitutione in integrum adversus repudiacionem legatæ signatur Ecclesiæ competenti, vide latè Rot. noll. in Florentina Commenda 15. Septembris 1719. per tot. cor. D. meo Audit. Bonfina. Sen. in quo, & ego quoque unus fui ex Judicibus.

EADEM

Iisdem die, & anno.

ARGUMENTUM.

Fructus in judicio petitionis hereditatis restituendi sunt nisi que ab initio non obtinuit bona fide, si possessor factus est locupletior, & unde hoc delamatur, & fortius compensandi sunt cum melioramento, & aliis creditis ipsius possessoris.

SUMMARIUM.

1. Fructus percepti a die mortis veniant in petitione hereditatis, aliqui illam arguunt.
2. Possessor fructus ante notam litem percipit, & consumptus regulariter suos facit.
3. Bona fidei presumitur quoad fructuum acquisitionem, licet possessor erraverit in jure, putans hereditatem ad se pertinere, & n. 13.
4. Contra n. 4.
5. Præceptum in incerta civitate, ubi adeo copia peritorum n. 5.
6. Limita conclusionem, de qua supra n. 2. si possessor factus sit locupletior.
7. Possessor dicitur factus locupletior ex fructibus, quando eos in propriis usus utiles, & necessarios impendit, & quando adhuc habet apud se pretium.
8. Possessor in hac materia presumitur factus locupletior, nisi probetur eum male consumpsisse, & de ratione.
9. Experientia est verum magistra.
10. Usucapio fructuum ex lapsu triennii locum non habet si non comperat requisita, de quibus remissio.
11. Creditor possident bona debitoris tenetur imputare fructus in fructum.
12. Certe sunt modi a jure vel gentium, vel civitatis constituti, quibus dominum aquiritur.
13. Possessio pro herede non sufficit vera herede reprobata.
14. Possessor bona fidei tenetur compensare fructus cum melioramento, & expensis.
15. Amplia etiam in judicio petitionis hereditatis.
16. Item amplia ut compenset etiam cum aliis suis creditis.

DECISIO XL.

[illegible]

Et quomvis possitiores fructos perceptos ante
mortem litem, et contumptions suos facere conse-
uerint, ut per *Glof. in dist. 5. item non solum*, quam
alli ibi sequuntor, et bona fides quoad fructum
acquisitionem presumitor, etiam erraverint in iure
putantes hereditatem ad se pertinere *l. sed*
est l. 28. §. scire ff. de pet. hered.

4 Hoc tamen parum obest D. Capiteano, omisso enim, quod de maiori fide satis constare videtur, quia ex lectura testamenti apparet, nepotes maritimos testatilis esse vocatos, non autem transeverales, & error juris non est probabilis, nec iustus, maxime in inelytis hac civitate, in qua semper adfuit periculum copis, hoc inquam omisso, & praesupposita fine veri praedijudicio bona fide, reteneor tamen possessoris, etiam tamquam orationum suorum heredes ad restitutionem estimationis fraudatum, etiam consensum: s. die moris testatoris, quatenus effecti fuerit locupletioris l. 1. & l. 3. c. de pet. hered. ubi omnes id occurrunt, prout & in didi. §. item non solum, sradit Rom. conf. 149. n. 2. Socr. Jyn. conf. 150. n. 25. lib. 3. Decim. conf. 79. num. 22. lib. 8.

7 Locupletiores verò factiō possēdores ex fru-
ctibus perceptis concludunt scribentes, quando eos
in proprios usus utiles, vel necessarios, in quibus
tantumdem de suo impendissent, converterunt, vel
pretium adhuc penes se habent ad *gl'iss.* 2. ubi
scribentes *C. de usucap. perempt.*

Et in hac materia [quidvis sit quando agitor de refectione, vel nollitate contractus] intelligitur fuisse locupletior praefatorum, li non probetur cum male componisse, cum nemo praefactorum p[ro]bare solem i. cum de indebito ff. de probat. ita in terminis refolvit Aug. in l. strum 33. numm. 4. ff. de pret. hered. per glof. ibi in orsf. conumpfi dieis Aug. hoc esse valde notandum, et optimam ad parandum fidei magnam honorem. Ang. fequitur Abb. conf. 84 sub a. 4. orsf. fed abiniem ff. lib. 1. Roin. conf. 24. lib. 1. et conf. 90. 13. in fin. lib. 1. ubi inquit ab hac optatione non effe recedendum loquendo dicendo. Dicit in l. certi cum filio §. quoniam m. 3. ff. cert. pet. Soz. Jua dicit conf. 150. in pr. et 40. lib. 1. Drizian. conf. 79. n. 34. lib. 2. & Mafcard. qui laesit referet auctores in hac conclufione inter fe diffidentes confilij. 3164. n. 54. & iter alios sub num. 52. item Puerl. in l. 2. part. 2. cap. 4. n. 65. verf. ego autem C. de refeed. ord. dicentem hac parte comvinci ratione, & fenfu communi, ex rerum ufo, quo frequenter coniungit homines non iudice bona sua dicit. l. cum indebita, magis sciem appeteret alioquin, per Glof. in l. defenfiones famulas, in ver-

bo ad usurpationem C. de jur. fisci. lib. 10. que sane ratio satis concludens videtur, quippe que deducitur ab experientia, que dicitur rerum magistra cap. quam sit de elect. c. 6.

Et si opponeretur de ofuscatione fructuum ex
lapsu triennii respondebamus Domini, requisita non
concurrere, ut plene per Socin. *Jun. d. conf. 152.*
n. 23. & seqq. & per Decian. dist. conf. 79. n. 25. &
seqq. qui hunc articulum egregie resolvunt.

Præterea non omittitur, quod ex quo in casu nostro possibiles huius hereditatis evincant creditores ipsius hereditatis, ac veri heredis ob satisfactionem quorundam debitorum hereditatis, non possunt præterire fructus a se fuisse acquisitos, sed potius eos percipisse evincendi sunt, vel pro solutione dicti arcti alieni, vel in satisfactionem proprii crediti, casu quo de proprio solvantur debitis hereditariis, ex quo certum est creditorem possidentem bona debitoris tunc imputare fructus in forem l. 1. §. 2. C. de pignorat. l. 1. §. pecuniam ff. de lit. cap. 1. §. 2. cap. conquisit ubi omnes extra de usur. Alex. conf. 521. ante n. 3. vers. in contrarium lib. 4. Abb. conf. 539. n. 48. lib. 3. eom concord.

Quoniam & huiusmodi consideratione circum-
scripsit, per quam cunctare potest possessor non
acquiescere fructus, quia prout percipiuntur, pas-
salim contingebant debitu hereditatis, cedan-
tibus in solutionem erediti ipsorum possessor-
um, adhuc dicebatur eundem reultare effectum
ad favorem Capituli Laurentii alia ratione, quia
nempe non possunt adverteri praezedere acqui-
sitionem fructuum vigore domini, cum nunquam
in eis transiverit neque ex dispositione legis, ne-
que ex facto hominum, aut iudicis, certi cumque
modi a jore vel gentium, vel civilis consuetu-
dine, quibus dominium queritur l. s. ubi Glos. et scribit
ff. de acquir. rer. dom. q. s. cum seqq. ingl. de re-
rum divis. errorum nollis hic concluditur potest.

Possum igitur solum citi bona fide pro acquisitione fructuum etiam ob errore juris, juxta text. in *dist. 1. sed et si leg. 9. si reus ff. de gest. hered.* ut supra dictum est, quod enim pro herede posuiderint non sufficit, vero herede reperto, ut per *Socr. 7. an. dist. conf. § 30. num. 26. et* ideo com ad eos non pertinuerint de iuris rigore, quia numquam fuerunt Domini, sed solum ex quadam equitate propter bonam fidem, quam pratendunt, equitas hæc ad summum hunc effectum operari

pollet, ne fructus ipsos testatorem teneantor, sed
quia ipsi verbi vice contendunt bona hereditatis
retinetur pro melioramentis, pro debitis solutis,
et pro impensis factis hereditatis causis, teneantor
origine eodem acquirentes fructus ipsos com-
pensare cum dictis eorum creditis per text. in
l. fumpus 49. ff. de rei audit. ubi notant omnes,
optimè *Capitaneus. conf. 247. prope ff. de off. deli-
l. lex 181. Suez. Jun. conf. 182. num. 34 35. lib. 8.
Capp. desti. 93. n. 12. Peregr. de fabricum. art. 30.
n. 65. et 66. et text. in *l. fumpus*, procedere
etiam quando possessor conuenerit petitione
hereditatis, qui fons serm in nostris, dicit *Alberici
in eadem l. fumpus Suez. Jun. dist. conf. 150. num. 31.
et seqq. Peregr. dist. art. 30. post n. 66. oerf. et
quid locum habet*, ex quibus non immerito, et in
hoc sermo articulo pro D. Capitaneus reformatur
fons, proindeque Rantibus praemissis damnos D. Ra-
phael NN. quibus in actis, ad reuocationem
mediatis bonorum, de quibus in petitione, onera
fructibus omnibus percipit, et percipiendis, vel
eorum estimatione, quantum non extitit, usque
ad adimplem eorumdem bonorum relaxationem a die,
qua bona ipsa pervenire in illius ad dores, idque*

- ad effectum compensandi tantum cum ipsi fructus præteritis ejus creditis tam melioramentorum, quam præteritarum solutionum pro debitis, & oneribus hereditariis facturum juxta liquidationem in executione de præmissis omnibus faciendam, data nihilominus eidem D. Raphaeli retentione ipsorum bonorum pro præmissis ejus creditis, & melioramentis, ut licitis in lententia, & hæc omnia citra præjudicium litis inter dictas partes in Curia Ecclesiastica pendentes super fideicommissio Excellentissimi olim D. Antonii de Malegonzelli, cujus respectu reservata fuisse jura partibus ipsi salva, & illata; ambæque partes ob probabili juris dubio stare ab expensis absolute jansibus vulgaribus.

Alexander Zilochius.
M. Antonius de Amatis.

A D D I T I O.

A R G U M E N T U M.

In judicio etiam universali petitionis hereditatis, vel similis non veniunt fructus aliqui ab initiostante bona fidei possessoria, nisi extent, vel possessor effectus sit locupletior, vel agatur de imputatione, non de restitutione, quibus in casibus indistinctè veniunt tam naturales, quam industriales.

S U M M A R I U M.

- 1 **F**ructus in judicio universali petitionis hereditatis, vel familia eriscunda debentur a die obitus testatoris, & argunt hereditatem illius.
- 2 **L**imita quando possessor hereditatis potuit iuste credere eisdem fructus consumptos ad se spectare, tunc enim ratione bona fidei facit fructus suos, non tenetur ad illorum restitutionem.
- 3 **S**ublimata si fructus consumpti non sint, & adhuc extent, vel pro extantibus habeantur, aut possessor sit factus locupletior.
- 4 **L**ocupletior quod quis evaserit quomodo probetur remissio.
- 5 **A**mplius sublimitationem procedere tam in fructibus naturalibus, & civilibus, quam in industrialibus, ad differentiationem iudicii particularis, in quo possessor bona fidei ad industrialium restitutionem non tenetur, etiam si factus sit locupletior.
- 6 **F**ructus industriales spectant ad possessorem bona fidei irrevocabiliter in iudicio particulari.
- 7 **B**ona fides non suffragatur possessori quando non agitur de restitutione, sed de imputatione in ejus creditis in iudicio universali, & n. 9.
- 8 **I**tem non suffragatur quoad fructus non consumptos, & ex quibus possessor effectus est locupletior.
- 9 **F**ructus quando percepti sunt ab habente coheredem restituendi non sunt a principio, & ante motum item, quia iste casu bona fides suffragatur.
- 11 **D**ecleari conclusionem procedere quando qui fructus percepti putabat se saltem coheredem esse, nec scientiam habuit coheredit.
- 12 **I**tem decleari quando fructus veniunt in sequela, & accessorii ad bona petita, sicut quando sunt subiectum principale actionis, ad quorum acquisitionem principalis intentio alterius dirigitur, & exemplificat ut ibidem.
- 13 **S**upradicta theoretice procedentes in iudicio universali petitionis hereditatis non cessant ex eo, quod heres intenterit iudicium possessorium

vigore l. final. vel aliud simile, & de rariis.

- 14 **M**axime quando alior non se restitit ad soluta remedium l. final. sed etiam verbo, & clausula generalis addidit, siquique restituitur facultatem experiri alia remedia processu, necessaria, & opportuna.
- 15 **P**ossessor bona fidei quando teneatur fructus compensare cum expensis, & melioramentis remissio.

Ad unum. prim. & seque.

IN judicio universali petitionis hereditatis vel familia eriscunda fructus debentur a die obitus testatoris, & argunt hereditatem illius. *Litem veniunt* 12. §. fructus ff. de petit. heredit. l. 2. c. eodem l. non ambigam C. famul. eriscunt. *Peregrin. de fideicom. artic. 46. n. 9. De Luc. de h. red. disc. 9. n. 5. & disc. 10. num. 2. Annuel. de tempor. leg. lib. 6. cap. 14. n. 6. Gall. de fructib. disp. 15. artic. 1. n. 31. Pasimol. decif. 54. num. 3. n. 39. & 40. Rota Lucra. apud Andri. contr. 188. n. 10. Sac. Conf. Neapolit. apud Affid. decif. 140. n. 2. & seque. Anselm. in addit. ad discif. 49. n. 42. & in addit. ad decif. 98. n. 31. Rota Rom. eorum eodem des. 56. n. 4. coram Borati. decif. 474. num. 6. & 7. & decif. 843. num. 3. & 7. Merita. dec. 366. n. 4. Caprar. dec. 74. n. 2. in recent. dec. 364. n. 25. part. 6. dec. 3. num. 6. & 7. part. 7. & dec. 852. num. 11. part. 12. decif. 249. n. 1. par. 17. dec. 588. n. 4. part. 19. in Romana. sed Levitien. hereditatis 9. Maii 1704. §. respectu veri, & seque. coram bo. me. R. P. J. mea Mato in Tridentino Bonorum, sed immixtis super successione in bonis Philippi, Jacobi, & Isabella 15. Martii 1705 §. sermo coram Eminenti. Dom. meo Cardinali Sotti, in Ferra. Successione 1. Julii 1707 §. iustitia coram Omanno, in Rationa Successione super reservato 14. Martii 1710. §. obiectum tam coram Eminenti. Dom. meo Cardinali Priolo, in Nallius, sed Sabina. Immixtis super fructibus 13. Novemb. 1724. §. militis coram Cerro, & firmat præsens nostris discif. num. prim.*

Declarari tamen hoc non procedere quando possessor hereditatis potuit iuste credere eisdem fructus consumptos ad se pertinere, non tunc ratio bonæ fidei fructus suos facere potuit, nec tenetur ad illorum restitutionem, in specie *Gratian. discip. 422. n. 2. & seque. ibique De Luc. n. 4. Menoch. de recuperat. poss. ff. remod. 15. v. 183. & seque. n. 599. Gall. de fructib. discif. 15. art. 2. n. 26. & seque. ubi late n. & quando decur editio petitionis hereditatis. Anselm. in add. ad dec. 98. n. 31. Rota Luc. apud Andri. discif. contr. 188. n. 10. Rota. Roman. coram Davonet Jun. dec. 672. n. 5. in Romana sed Levitien. hereditatis 9. Maii 1704. §. bond revocato coram bo. me. Mato, in Nallius, sed Sabina. Immixtis super fructibus 13. Novemb. 1724. §. militis coram Cerro.*

Nisi tamen iidem fructus consumpti non sint, & adhuc extent, vel pro extantibus habeantur, aut ex eis locupletior effectus fuerit possessor, non tunc non obstante bona fide ad illorum restitutionem tenetur, ut dicitur in præfatis decif. num. 6. & seque. ubi quomodo probetur aliquem locupletorem evasisse, & præter ibidem citatos traditio pando Antonell. de tempor. leg. lib. 4. cap. 14. n. 6. & 65. & seque. ubi etiam quomodo probetur aliquem fuisse effectum locupletiorum. De Luc. ad Gratian. discip. 422. n. 4. Pasimol. discif. 54. ad-ut 3. n. 39. & 40. Rota Lucra. apud Andri. discif. contr. 188. n. 10. Anselm. in addit. ad decif. decif. 98. n. 31. & 33. Rota eorum eodem decif. 15. n. 4. in d. Romana, sed Levitien. hereditatis 9. Maii

FLORENTINA

Fideicommissi

13. Julii 1604. ex lib. Mativorum 87. a 133.

ARGUMENTUM.

Alienatio per gravatum bonis fideicommissariis cum reservatione pretii pro fideicommissario, & ejus heredibus, heredum appellatione non veniunt extranei; & si fideicommissum propter fideicommissarii premortem caducetur, haeredes ipsius fideicommissarii nullum habent jus ad dictam pretium, sed illud libere spectat ad gravatam.

SUMMARIUM.

- 1 Mortis fideicommissarii ante gravatum bonis non remanent libera penes gravatum.
- 2 Vel cum onere restituendi utriusque substituti si existant.
- 3 In fideicommissi appellatione heredum veniunt heredes singuli.
- 4 Amplia in quacunque materia non transitoria ad heredes extraneos.
- 5 Et fixante in materia feudali, & emphyteutica.
- 6 Filiorum appellatione veniunt nepotes.
- 7 Signatur in materia fideicommissaria.
- 8 Amplia et veniunt etiam nepotes.
- 9 Quod probatur auctoritate Sacre Scripturae num. 9.
- 10 Maxime si agatur de eorum favore.
- 11 Et quando ex adjectis colligitur voluntas testatoris.
- 12 Exemplifica quando adest clausula in stirpes, & non in capita.
- 13 Et quando adest verbum descendentes.
- 14 Verba sunt intelligenda eo respectu, quo fuerit prolata.
- 15 Et secundum subjectam materiam.
- 16 Etiam impropiari debent.
- 17 Et in quacunque materia etiam stricto.
- 18 Et ampliatur, & restringitur, prout dicit ratio ipsius subjectæ materie.
- 19 Praesertim si restringendi ad causam, ob quam fuit prolata.
- 20 Verbum donatio accipitur ratione subjectæ materie pro transactione.
- 21 Donatio non presumitur.
- 22 Et quævisque alia sunt potest interpretari, quam donatio, ea sentenda est.
- 23 Ratiosa presumpcio donative erga descendentes, magis magis censetur extensa erga extraneos.
- 24 In debis contra presumptionem donationem, vel transactionem est iudicandum.
- 25 Affinitas affinitas non est addenda.

DECISIO XLI.

In Causa Miniati, e Creditori Lapi.

STante venditione dorum prædictorum alias per D. Antonium de Miniatis subiectorum fideicommissum ad favorem filiorum D. Mariz ejus filie, & heredes universales, facta per eam in vita Antonii Junioris ejus filii — ana cum ea principia ter, & solidum, & de se se, ac pro omni raram, & easilibet eorum interesse tam competitum, quam competitura, pro pretio futurum 1900. quorum pars in alia venditione eisdem soluta fuit

per emptorem promittentem residuum solvere post mortem D. Mariae dictæ Antonii ejus filie, ejusque hereditas, reservata filii interim per ipsam mulierem usufructu ejus vita durante — ut in instrumento.

Quærebatur mortuo ipso Antonio Juniori sine filijs, matre adhuc superstitie, consequenterque caducato fideicommissum quoad personam Antonii, juxta text. l. una, §. pro secundo, & §. si autem sub conditione C. de iudic. toll. quod propter, si aliud non obtaret, penes D. Mariz gravatam remanere debuisset, licet eam onere restituendi aliis substitutis, si qui fuissent substituti, & superesset dict. §. pro secundo, §. si autem, & §. cum triplici, ubi gloss. & scrib. communiter Bart. in l. quando in la 2. ad fin. ff. de acquir. hered. Cast. conf. 152. col. 2. vers. secundum casum lib. 1. Dec. conf. 427. num. 9. Socin. Jun. conf. 181. num. 47. lib. 1. C. hered. Max. conf. 84. num. 3. Paph. conf. 135. num. 11. Merouch. conf. 528. num. 3. Preterea de fideicommissis artic. 16. num. 89.

Quærebatur inquam de duobus, & primo an respectu pretii adhuc non soluti hæreditati præenti jam dicti Antonii, ejusque Creditoribus ex memorata conventionem inter D. Mariz, & emptorem iniis ad ejusdem Antonii favorem, ejusque heredum, jus aliquod quæsitum dici posset, si vero inquam pars fideicommissi caducati ad commodam D. Mariz, penes tam remanere deberet. Secundo, posito ut Creditoribus jus aliquod quæsitum dici posset, an D. Mariz, quæ multa debita exolvit de suis propriis pecuniis pro filio adhuc vivente, Creditoribus ipsi posterioribus in tempore pro indemnitate sua veniret præscienda, nec ne.

Quocirca cum D. primus Index circa primum quæsitum sensisset pro D. Mariz, secundum vero pro ea pariter sensisset, sed respectu secundi quæsitum tantum.

Domini, ad quos Causa hæc in tertia instantia fuit delata, minime necessarium existimantes descendere ad secundi quæsitum discussionem (licet fundamenta ejus non negligenter) cum primo J. dice senserunt, nullum omnino jus impediri Creditoribus quæsitum dici posse ex promissione illa emptoris de solvendo residuum pretii dicto olim Antonio, ejusque hereditas post obitum dictæ D. Mariz.

Moti potissimum, quia præsupposita dispositione Antonii Senioris suspectis relata, in qua — D. Maria filia, hereditate universali prohibuit alienationem in totum, vel in partem bonarum immobilium testatoris, quia voluit ea remanere in ejusdem D. Maria filijs masculis legitimis, & naturalibus, tam ante, quam nascituris, æquis portionibus in stirpes, & non in capita, & ita dictis filijs, & descendentes masculis tam ante, quam nascituris ut supra iuribus substituit vulgariter, populariter, & per fideicommissum — Ex hac testamenti serie censuerunt Domini, ad dictam fideicommissum vocatos fuisse non solum filios primi gradus D. Mariz, sed etiam nepotes ex filijs, quo casu consensu ille, ut pretium non solum in contrahendo solvi deberet Antonio, & ejus hereditas ratione subjectæ materie, non potest extendi ultra filios, & haeredes sanguinis, juxta notabilem distinctionem Bart. in l. Gaius §. etiam si a parente eum 4. ff. de liber. & posthum. de qua per Socin. conf. 57. num. 4. lib. 3. Paris. conf. 31. sub aut. 46. lib. 2. ubi docet distinctionem Bart. esse communiter receptam, ut super, quando res, super qua disponitur est transmissa ad quoscunque, tunc hæredum appellatione veniunt etiam haeredes extranei, secus

secus si non sit transitoria ad quoscunque [qua-
li sunt bona, de quibus agitur, ex quo fideicom-
missa obstant non poterant pervenire nisi ad vo-
catos] tunc enim appellatione hæredum non veni-
unt extranei, & ex jura dictis. Et idem dicimus
in materia feudali, & emphiteutica, ut per Bart.
communiter receptum in l. ut jussurandi §. si li-
beri ff. de oper. liberar. Bald. & Afflict. in cap. 1.
de eo quod fidei, & hæred. up time Castr. conf. 453.
per tot. lib. 2. Alex. conf. 28. num. 20. lib. 3. Al-
varar. in cap. 1. §. Et si Clientes num. 1. de alien-
nation. feud.

Fideicommissum autem in proposita fuisse in-
ductum etiam favore nepotum satis constare vi-
detur ex communi regula, qua dicimus filiorum
appellatione venire etiam nepotes l. liberarum vers.
sed Papirius l. filius l. jussu ff. de verbis. signific.
simplex Gabriel de verb. signific. conclus. 1. num. 1.
& 2. Et in specie in materia fideicommissaria, in
qua invitatur filii Alex. ex communi conf. 9. n. 1.
& 2. lib. 1. Jaf. in l. Gallus §. institutus num. 23.
ff. de lib. & postum. Rub. conf. 28. num. 9. Saccia,
qui de magis communi conf. 17. num. 2. lib. 4.
Grazd. per concord. conf. 4. num. 13. Socia. Jun.
conf. 114. & 116. lib. 1. & conf. 146. num. 7. cum
freq. lib. 2. Bero. quest. 112. Gabriel ubi supra
num. 7. ubi num. 44. resolvit idem esse in princi-
piis post Bart. in l. 1. §. si quis ff. de suis,
& legit. Paris. conf. 52. num. 24. lib. 2. Aym.
conf. 155. num. 4. & 8. Rimia. Jun. conf. 23. n. 73.
de conferent. que scribit Bero. conf. 121. num. 10.
lib. 2. ubi inter alia hoc exemplificat in Salvatore
nostro, qui in sacris Scripturis vocatus est filius
David, quantumcumque ab eo esset remotissimus
in permixtis gradibus. Tractatus. qui de communi
in tract. de substitution. part. 4. cap. 7. sub num. 9.
vers. appellatione liberar. vel filiar. &c. Rimia. Jun.
conf. 23. a. num. 75. maxime quando agitur de fa-
vore nepotum, siquæ in interpretatione hujus
verbi filius ad commodum eorum, quibus resti-
tutor debet, ut in proposita, Rub. diff. conf. 28. ad
fin. Nat. conf. 603. num. 16. Rimia. Jun. diff. loc.
num. 75. Rursum quando ex adiunctis colligi potest,
voluntatem testatoris ita se verisimiliter ha-
buisset, ut hoc in casu clare deducitur ex clausula
in stirpes, & non in capita; tunc enim quia clau-
sula hæc in filia primi gradus verificari non po-
test [inter eos nempe non potest considerari nisi
unica stirps, & ejusdem gradus, ad tradita per
Castr. conf. 282. ante fin. conf. 423. in fin. & con-
sul. 438. cul. fin. vers. ad septimum lib. 2. Dec. con-
sul. 465. sub num. 15. Bero. quest. 104. & Simon
de Pret. de intercept. ultim. volunt. lib. 3. interp. 3.
dubit. 4. fol. 3. num. 28. & 29. fol. 340.] filiorum
appellatione necessarii veniunt nepotes, Et longa
magis quando adest etiam verbum desiderantes,
ut in proposito, tunc enim evidentiis colligitur
conjectura testatorum sensisse de filiis, & de-
scendentibus etiam secundis, & tertiis, vedium
primi gradus tantum Rois. conf. 165. num. 11. lib. 3.
Rimia. Jun. diff. conf. 23. num. 65. & 68. Peregrin.
de fideicommiss. art. 22. num. 54.

Cam ergo sumus in bonis fideicommissis subje-
ctis, & alienari prohibitis, siquæ in non transi-
toris ad extraneos, sed quo conservari debebant
nedum pro Antonio, sed etiam pro ejus filiis,
merito iurata primum caput distinctionis Bart. in
diff. §. etiam si a parente, ut mulier, quæ permi-
sit, si præcederet filio, residuum pretii bonorum
fideicommissi subjeutorum destinari Antonio, seu
ejus hæredibus, non indistincte senserit de qui-
buscumque hæredibus etiam extraneis, sed de hæ-
redibus sanguinis, & ad fideicommissum vocatis

tantum, verba enim intelligenda sunt eo tantum
respectu, quo scire prolata l. siquis domus §. quod
tantum ff. in ar. Dec. conf. 283. col. 1. Aym. con-
sul. 9. num. 23. Et secundum subiectam materiam
cap. solui ubi scrib. extr. de major. & obed. l. si
eo ff. locat. l. Proculus ff. de usufruct. legat. lin-
guam ff. de prescript. verb. l. si stipulatus ff. de
usufr. l. si quis C. de non sum. pecun. etiam impro-
prio Alberto, in l. licet in fin. C. locat. Corn.
conf. 152. col. ult. lib. 4. Neuzan. conf. 90. n. 9.
Everar. in loc. a subjecl. matr. num. 2. Ceph. con-
sul. 516. num. 34. Et in quacunque materia, etiam
stricta, & in specie in contrariis, in consuetu-
dine, & in iudiciis, egregie Everar. ubi supra
num. 2. & seq. sed per tot. ampliando, & restrin-
gendo, prout ratio ipsius subiecta materie distat,
ut ibi post num. 27. vers. hinc etiam est quod verba
ambigua. Præsertim vero restringendo ad causam,
ub quæ prolata sunt Aim. conf. 171. n. 13. Ceph.
conf. 347. num. 7. Harder. conf. 87. n. 58. & 59.
lib. 2. Et notè sine in diff. l. si vao ff. locat. ver-
bum donationis ratione subiectæ materie fuit a Ju-
risconsulto interpretatum idest transactionis, ad
hoc ut evitaretur presumptio donationis, quod
exemplum optime quadrie casu nostro, quia si
verbum hæredibus non interpretaremur pro hære-
dibus sanguinis juxta materiam subiectam, in-
cereretur procul dubio ex parte mulieris renunciatio
hæreditatis [seu partis illius, quæ nil aliud est
quam donatio] etiam ad favorem extraneorum,
quod non est dicendum, tunc quia donatio non
presumitur l. cum de indubito ff. de probation. præ-
sertim in muliere ad gloss. in l. sed si ego ff. ad
Vellejan. & in l. si a pessa in gloss. m. C. de do-
nation. ante nupt. cum etiam quia alia hic sube-
rit causa relinquendi pretium, de quo agitur,
hæredibus Antonio post mortem mulieris, quam
donationis [nempe fideicommissi] quæ cessante,
quia ipse præcedit gravæ, & sic educatum
fuit fideicommissum, ut prædicimus, iurata con-
clusio, ut quotiescumque alia sumi potest inter-
pretatio, quam donationis, illa semper sumenda
sit l. eleganter §. qui reprobus ff. de pigorat. ali.
l. si cum avarum ff. de solution. simple Merach.
de arbitr. judic. conf. 88. num. 2. & seq. & si exclu-
datur presumptio donationis erga descendentes
mulieris, longe magis excludi debet erga extra-
neos aut. multa magis C. de Episc. & Cleric.

Quatenus tamen hæc aliquam patereor dif-
ficultatem, quod non creditur, in dubio contra
presumptum renunciationem, seu donationem fuisse
judicandum, juxta tradita per Bald. in l. 1.
num. 2. C. de edit. Divi Adrian. talem, & per
Decian. conf. 53. num. 23. lib. 1. Prout pariter in
dubio pro vidus fuisset respondendum, ut per
Mathesiam in tract. de electio. opinio. sub num. 9.
præsertim ne eidem afflicto ob filii, majorique
partis bonorum suorum in ejus exsolvendis debi-
tis jacturam, hæc etiam addiderat afflicto, ut jam
senio confecta, gravi etiam inopia laborare cogit
contra text. in l. nam demeritis, & ibi Bart.
C. de Episcopat. audient. in l. Divus ff. de offic. prefid.
cum concordant.

Expensarum condemnationem in hæc instantia
fuisse lex anni 1505. de materia loquens, quæ
quoties utitur.

Alexander Ziliolus.
M. Antonius de Ametis.

ADDITIO

ARGUMENTUM.

Appellatione hæredum veniunt indistinctè omnes hæredes tam sanguinis, quam extranei, nisi ex conjecturis deducatur testatore intellexisse de solis hæredibus sanguinis. Hæres gravatus acquirens de pecunia hæreditaria acquirit sibi, & suis hæredibus, non vocatis ad fideicommissum. Et quando secus.

SUMMARIUM.

- 1 **H**æredum appellatione tam in ultimis voluntatibus, quam in contrahibus inter vivos veniunt omnes hæredes sive sanguinis, sive extranei, & de ratione.
- 2 **L**imita quando ex conjecturis constat testatorem sensisse tantum de hæredibus sanguinis, & non de extraneis.
- 3 **C**onjectura, quod appellatione hæredum veniant tantum hæredes sanguinis, est quando sumus in re, quæ ex sui natura non est transitoria ad hæredes extraneos, veluti emphyteusis Ecclesiastica, & fructus.
- 4 **A**lia quando testator substituit aliquem ex ejus descendensibus, vel altem conjunctam personam, ejusque hæredes.
- 5 **A**lia quando testator prius vocavit hæredes, & postea descendentes, & de ratione n. 6.
- 7 **A**lia quando substitutio facta est de hæredibus masculis.
- 8 **I**tem quando mentio hæredum reperitur facta in fideicommissi ordinato pro conservatione agnitionis, & propria familia.
- 9 **I**tem quando hæredes sunt positi in conditione, & de ratione.
- 10 **I**tem quando secundum usum, & consuetudinem loci, appellatione hæredum veniunt solum hæredes sanguinis.
- 11 **A**nchoræ materiam limitantes, vel declarantes allegantur.
- 12 **H**æredum appellatione quando veniunt solum hæredes sanguinis, isti non tenentur accipere bonum cum qualitate hæredis ultimi gravati, & de ratione n. 13.
- 14 **B**ona acquisita a gravato nomine proprio, & pro hæredibus in stipulatione positi ex pecunia, vel bonis hæreditariis spectant ad hæredes bonorum ejusdem gravati, non ad substitutos in fideicommissi, quibus solum competit actio ad pretium pro rebis distractis a gravato, & de ratione n. 15.
- 16 **L**imita quando adeit præceptum testatoris de investitura pecunia hæreditaria.
- 17 **I**tem quando hæredes gravati esset non solvendo.
- 18 **S**ubstituta hæc secundum limitationem, si res esset in alium distracta sitio usus, quo casu nec in substitutum contra tertium daretur actio.

Hæc decisio est confirmatoria præcedentis, quæ est supra decis. 29.

Ad not. 3. & seqq.

Appellatione hæredum tam in ultimis voluntatibus, quam in contrahibus inter vivos regulariter comprehenduntur omnes hæredes, sive sanguinis, sive extranei, cum verbum hæres ex proprio significatione univerſale sit, & utique equaliter conveniat i. sciendum ff. de verbis. significat. l. in annalibus C. de legat. Roland. a Valle con-

fil. 70. n. 39. lib. 3. Cephal. conf. 158. n. 22. lib. 1. Rimin. conf. 252. num. 22. & 47. & seqq. lib. 3. v. v. conam. episcopus. 245. Guidop. quest. 230. Barbof. de verbis. significat. cap. 113. n. 5. Cencul. alt. gal. 50. n. 14. Saminat. contrav. 53. n. 56. & seqq. Gabriel commun. consil. lib. 6. tit. de verbis. significat. consil. 2. n. 1. & 2. Menach. præsumpt. 110. n. 2. & 3. lib. 4. Manric. de conjunctis. ultim. voluntat. lib. 8. tit. 14. num. 2. Pufor. de substitut. quest. 339. n. 1. & 8. Cessil. consuev. par. lib. 3. cap. 96. n. prim. Terr. de maiorat. quest. 41. n. 50. rom. 2. De Luc. de fideicom. disc. 145. n. 2. & seqq. Rot. Romana post eum eodem tit. in Mantif. quæ est in celebri Aſenſa Fideicommissi, & Donacionis dec. 67. n. 5. dec. 68. n. 4. 5. coram Burat. dec. 596. n. 3. dec. 894. num. 4. coram Merlin. dec. 145. n. 2. coram Anſald. dec. 89. n. 51. coram Emerit. dec. 1114. num. 9.

Aliquando tamen lata ejusdem significatione, & de comprehensione receditur, illudque ad solus sanguinis hæredes restringitur, quando scilicet ex conjunctura elicitur, quod testatur de illis tantum senserit, & non de extraneis, cum ut plurimum questio ista ex conjecturis solet deſciri.

Quarum prima est, cum versatur in re, quæ ex sui natura non est transitoria ad quoscunque bonorum successores, ut est emphyteusis Ecclesiastica, aut feudum, hoc casu hæredum appellatione veniunt soli hæredes sanguinis, & sic descendentes ab ipsis investitis Roland. conf. 96. & seqq. lib. 1. Rimin. conf. 437. n. 2. Dec. quest. 171. n. 1. & 2. Rom. conf. 23. num. 34. lib. 5. Handed. conf. 92. num. 19. & seqq. lib. 1. Cephal. conf. 400. num. 56. 57. Gabriel conf. 84. num. 51. lib. 2. Gratian. discept. for. cap. 351. num. 17. Manric. de tacit. & ambig. lib. 32. tit. 19. n. 20. & seqq. Clar. 5. emphyteusis quest. 28. sub n. 5. 6. tertius est casus Rot. Rom. coram Scraphim. dec. 568. n. 2. & 3. & in recent. dec. 211. n. 3. 4. & seqq. par. 6. dec. 423. n. 9. par. 9. dec. 209. num. 1. & seqq. par. 10. & firmas penſus nostra dec. n. 5.

Secunda est, quando testator substituit aliquem ex ejus descendensibus, vel aliam conjunctam personam, eorumque hæredes, soli enim hæredes sanguinis substituti censentur Secin. Jan. conf. 158. n. 10. & seqq. lib. 2. Giova. respons. 36. n. 13. lib. 2. Pufor. de substitut. quest. 339. n. 63. Simon de Prat. de interpret. ultim. volunt. lib. 3. interpret. 1. dub. 3. solut. 5. n. 16. & 33. fol. 19. & interpret. 3. dub. 1. solut. 11. n. 38. fol. mibi 91. in impedi. Francosurt. Barbof. de appell. verbis. significat. appell. 113. n. 18. De Luc. de fideicom. disc. 145. n. 5. Aſella. resol. 39. n. 25. 26. Saminat. contrav. 52. n. 18. Rof. consil. 44. n. 8. 17. Rodol. phin alleg. 3. n. 8. alleg. 12. n. 14. alleg. 56. n. 8. cap. 12. sub n. 37. Hodier. ad Surd. dec. 85. n. 17. Pontanell. dec. 42. n. 28. Nota Jansen. post Terr. de Primogenit. dec. 17. n. 3. Rot. Senen. coram me dec. 31. n. 3. Rot. Florent. inter recollect. coram Nod. Nep. dec. 354. n. 4. Rot. Rom. coram Ricc. dec. 337. n. 1. & dec. 605. n. 3. coram Merlin. dec. 145. sub n. 7. coram Carr. dec. 513. n. 2. coram Emerit. Jan. dec. 16. n. 7. & in recent. dec. 170. num. 13. par. 3. dec. 209. n. 6. par. 4. dec. 67. ex num. 1. par. 18. dec. 145. n. 13. par. 19. & in disc. Aſenſa Fideicommissi, & Donacionis coram Rodinon post De Luc. de fideicom. in Mantif. disc. dec. 67. n. 6. & seqq. & disc. dec. 68. n. 2. & 3.

Tertia conjectura pro restrictione ad hæredes sanguinis desumitur ex eo, quod testator prius taverit hæredes, & postea descendentes, nam verbum descendentes, quod est specificum restringit, & de.

& declarat verbum *heredes* generale, & ostendit voluntatem disposcentis limitatam esse ad solos heredes sanguineos Casan. conf. 38. n. 6. *Perreg.* de fideicom. artic. 19. n. 10. artic. 32. n. 48. *Fusar.* de substit. quest. 339. num. 70. *Castill.* controu. lib. 5. cap. 96. n. 24. *Barbosi* de appell. verbor. signific. appell. 113. n. 23. *Burro* de fideicom. lib. 8. tit. 7. n. 32. *Rot. Senen.* dec. 32. n. 4. coram me.

7. Quarta emergit ex substitutione facta de hereditibus masculinis, hoc enim caso soli descendentes substitutioni dicuntur *Cravet.* conf. 38. n. 5. *Gaid.* Pap. quest. 485. n. 3. *Gabriel tit.* de verbor. signific. controu. 3. n. 2. *Mancie.* de censit. ultim. volunt. lib. 8. tit. 14. n. 15. & *sepp.* *Mench.* de presumpt. lib. 4. prof. 130. n. 23. *Perreg.* de fideicom. artic. 32. n. 45. *Barbosi* de appell. verbor. signific. appell. 113. n. 16. *Ruffic.* *Rota* Florentina olim Auditor ad l. cum vovis lib. 3. cap. 2. n. 10. & cap. 3. n. 26. ff. de condit. & demonst. *Fusar.* de substit. quest. 338. num. 65. *Castill.* controu. lib. 5. cap. 96. num. 23.

8. Quinta est quiddam heredum mentio reperitur facta in fideicommissio ordinario pro conservacione agnationis, & propriæ familie *Honded.* conf. 29. n. 102. & *sepp.* vol. 1. *Rot.* conf. 74. n. 31. *vers.* *altim.* *Ruin.* conf. 210. n. 9. lib. 3. *Parisi.* conf. 31. n. 47. lib. 2. *Perreg.* conf. 31. num. 20. lib. 2. *Fusar.* de substit. quest. 339. n. 65. *Honded.* ad *Sard.* dec. 85. n. 17. & *sepp.*

9. Sexta desinitur ex quo heredes possit repariantur in conditione, si eam dictam sit, si Seus decesserit sine hereditibus substituto filiam, soli heredes sanguinis possit censentur in conditione ad exclusionem substituti, elius si de bonorum hereditibus intelligeretur conditio anquom possit verificari *Gabriel tit.* de verbor. signific. controu. 2. n. 11. *Mancie.* de censit. lib. 5. tit. 1. n. 9. lib. 8. tit. 14. n. 5. *Fusar.* de substit. quest. 339. n. 75. cum *sepp.* *Barbosi* de appell. verbor. signific. appell. 113. n. 26. *Perreg.* de fideicom. artic. 12. num. 36. *Sabril.* variat. refut. cap. 74. n. 29. *Borden.* collect. legal. lib. 1. n. 57. lib. 1. *Rot.* Rom. post eum dec. 32. n. 1. & in recent. decis. 170. n. 3. par. 3. decis. 290. n. 6. par. 4. dec. 171. n. 1. par. 12. dec. 67. num. 1. & *sepp.* par. 13.

10. Ultima tandem emergit ex communi usu loquendi, cum si secundum eum appellatione heredom veniret soli descendentes, ad eos tantum substitutio restricta intelligeretur *Socin.* *Jus.* consult. 158. num. 6. & *sepp.* lib. 2. *Alciati.* conf. 43. num. 10. lib. 9. *Cravet.* conf. 108. num. 4. *Cephal.* conf. 417. n. 8. *Mench.* conf. 978. num. 12. & de *prof.* lib. 3. prof. 130. n. 21. *Perreg.* de fideicommissis. artic. 32. n. 42. *Ruffic.* ad l. cum vovis lib. 3. cap. 3. n. 6. *Barbosi* de appell. appell. 113. n. 21. *Fusar.* de substit. quest. 339. num. 67. 68. *Castill.* quæ. controu. lib. 5. cap. 96. num. 21. *Gabriel tit.* de verbor. signific. controu. 3. n. 16. 17. *Rota Senen.* coram me dec. decis. 38. n. 9. & *sepp.* *Rat.* *Roman.* in dicta *Aseniana* fideicommissi, & *Donatus* post *De Luc.* de fideicommissis in *Mantili.* dist. dec. 68. n. 9. & *sepp.*

11. Quæpiamque elius limitaciones, & declarationes circa hæc questione, an appellatione heredom veniant omnes heredes tam bonorum, quam sanguinis, vel soli descendentes, eas omnes diffundit *Alcander* conf. 25. num. 1. & *sepp.* lib. 1. conf. 40. n. 18. & *sepp.* & *sepp.* conf. 91. n. 1. tom. 2. *Amat.* refut. lib. 4. n. 74. & *sepp.* *Alciati.* refut. 39. n. 23. & *sepp.* refut. ad. num. 3. 35. & *sepp.* refut. 14. n. 30. 37. & *sepp.* & *sepp.* lib. 74. n. 18. & 13. *Palm.* *Nep.* alleg. 86. ex n. 23. alleg. 237. n. 32. alleg. 293. n. 16. & alleg. 299. n. 15. & *sepp.* *Rodolphus.* alleg. 3. num. 8. alleg. 68. per tot. & alleg. 109.

n. 1. *Rota.* *dispos.* 107. num. 27. *Gob.* *consult.* 81. n. 26. & *sepp.* tom. 1. & *consult.* 4. n. 19. fol. 28. *consult.* 12. n. 9. & 10. fol. 71. *consult.* 57. n. 11. & 12. fol. 414. & *consult.* 69. num. 35. & *sepp.* fol. 426. tom. 2. *Barbosi* de appell. verbor. signific. appell. 113. per tot. *Castill.* quæ. controu. lib. 5. cap. 96. *Fusar.* de substit. quest. 339. *Perreg.* de fideicommissis. artic. 32. *Gabriel tit.* de verbor. signific. controu. 3. *Mancie.* de censit. lib. 8. tit. 14. *Mench.* de *prof.* lib. 4. prof. 130. *Rot.* *Marcia* apud *Vinc.* dec. 41. in *consu.* *Aseniana* n. 28. & *sepp.* *latissimè* *Rot.* *Senen.* dist. decis. 32. n. 1. & *sepp.* *coram me.* *Borden.* collect. 3. n. 89. collect. 34. n. 50. tom. 1. *calat.* lib. 1. num. 56. & *sepp.* tom. 2. & *mis.* *fielt.* *juridic.* docum. 43. n. 15. fol. 58. *Rot.* *Rom.* post eum dec. 32. n. *prim.* & *sepp.* & dec. 65. n. 1. *Paulat.* *dispos.* 62. num. 96. *Rota* post *dispos.* 62. *ejusdem* dec. 5. n. 43. & 44. fol. 296. tom. 2. *Torr.* de *pass.* *fecat.* *success.* cap. 2. n. 11. 37. & 38. & cap. 15. n. 62. & *sepp.* *Rot.* post eum dec. 51. n. 17. dec. 55. n. 14. & 18. dec. 62. n. 7. dec. 172. n. 5. dec. 199. n. 22. & in *Mantili.* dec. 1. n. 15. & 16. & de *Primogenit.* cap. 35. n. 117. & 118 fol. 280. tom. 1. & *quest.* 44. n. 50. fol. 274. & *quest.* 61. n. 2. fol. 418. tom. 2. *Rot.* post eum dec. 17. n. 3. & 29. & *quest.* *legal.* lib. 2. tit. 6. *quest.* 4. n. 14. fol. 17. tit. 7. *quest.* 8. num. 46. & *sepp.* fol. 126. *Rot.* *epad* cum *misellam.* part. 1. tit. 12. *decis.* 27. n. 19. fol. 692. *De Luc.* de fideicommissis. dist. 125. ex num. 6. de *hered.* dist. 4. num. 6. & *sepp.* de *fund.* dist. 111. n. 3. & *sepp.* de *regalib.* dist. 5. n. 15. & *sepp.* *Rot.* post eum 10 celebri *Aseniana* fideicommissi, & *Donatus* de anno 1686. & 1687 de fideicommissis in *Mantili.* dist. dec. 67. n. 5. & *sepp.* & dist. dec. 68. n. *prim.* & *pharibus* *sepp.* coram *Emilia* *Jus.* dec. 1114. ex n. 8. dec. 1218. n. *prim.* & *sepp.* dec. 1239. ex n. 2. dec. 1256. n. 13. *Anfaldi.* dec. 38. n. 24. & *sepp.* & dec. 89. n. 50. *Capran.* dec. 358. n. 4. & *sepp.* in *retrat.* dec. 52. num. 3. & *sepp.* dec. 345. n. 22. & *sepp.* & dec. 643. n. 8. part. 19. & in *Arimaria.* fideicommissorum 8. *Februarii* 1715. §. in *en.* & *sepp.* coram *Cerre.* in *Romana* *frat.* *Terracina.* immiffionis 24. *Januarii* 1723. §. *demonstrata* cor. R. P. D. *Calcegius* in *Romana* *Mauteionis* *frat.* *Evilivis* §. *Martii* 1727 §. *obje.* *Quam* coram R. P. D. *Ratto.* in *Reineten.* immiffionis 21. *Martii* *ejusdem* anni §. *maioris* & *sepp.* coram R. P. D. *Noues.* in *Buenos.* *Domus* *super* fideicommissi *Annulli* *Maria* 12. *Maii* 1727. per tot. coram *Reverendissimo* *Aldovandis* in *Buenos.* *Beneficii* 27. *Junii* 1727. §. *obste.* coram R. P. D. *Cicin.*

Cum verò ex consuetudine super recensitis, sicut ex dispositione contextu vincitur, quod appellatione heredom solos heredes sanguinis vocare, nec sublimere intellexit testatur, magis est controversia inter DD. ea deinceps, qui vocatur sub illi nomen heredom teneant accipere bonis fideicommissi cum qualitate hereditaria respectu ultimi gravati, cui sunt substituti, & verior, & magis recepte opinio est, quod in ipsi non requiratur qualitas hereditaria bonorum, sed solum illa sanguinis juxta doctrinam *Rip.* in l. ex *factis* §. *fi quis ita* n. 2. ff. ad *trebell.* quem committitur sequitur *Natt.* conf. 537. n. 20. 21. *Parisi.* conf. 55. n. 5. & *sepp.* lib. 2. *Mench.* conf. 489. num. 3. 4. *Decian.* conf. 38. n. 3. lib. 4. *Givama.* *respons.* 36. n. 18. lib. 2. *Beniel.* conf. 61. n. 16. *Perr.* de fideicommissis. quest. 5. n. 179. *Perreg.* *end.* *tratt.* *artic.* 32. n. 9. & *sub* num. 43. *vers.* *quia* cum *Fusar.* de *subst.* quest. 340. n. 1. & *sepp.* *Alciati.* *refut.* 39. n. 56. 67. *Cappi.* *consult.* 10. fol. num. 64. *Castill.* *quæ.* *controu.* lib. 5. controu. 96. n. 33. *Honded.* ad *Sard.* dec. 85. n. 17. *Franc.* *decis.* 153. num. 24. & *sepp.* *Gr.*

Grivell. decis. Delas. 18. n. 57. vers. nam respon-
do primo. *Herennius Magnus* in dec. *Jaenre*. impres-
apud Baldus. decis. & res. judic. tit. 3. decis. 49.
n. 1. & 2. plenissime Rot. *Roman.* decis. 32. n. 12.
& pluribus seqq. coram n. Rot. *Roman.* coram Cef.
dec. 357. n. 6. 7. coram Bith. dec. 605. n. 4. coram
Cerr. dec. 513. n. 5. & in recusat. dec. 226. n. 1. &
seqq. par. 5. decis. 369. n. 2. & seqq. p. 14.

Alter enim si descendentes, & sanguinis hæ-
redes deberent accipere fideicommissum cons quati-
tate hereditaria respectu ultimi gravati, substitutio
illofora redderetur, aut quis non possent vindicare
aliqua a gravato, aut quis in ipsius facultate
esset eorum a fideicommissio excludere instituen-
do in bonis extraneis, ut animalverunt omnia
supracitati DD., & præcipuo Dec. cons. 28. n. 5.
Natt. cons. 531. num. 20. & 21. Castill. consil. contr.
lib. 5. contror. 96. num. 33. *Peregrin.* de fideicommiss.
art. 32. num. 9. vers. sed contra num. 43. *Falar.* de
substitut. quæst. 340. num. 4. De *Raf. consil.* 45. n. 25.
& 16. *Franc.* decis. 153. num. 14. & 15. abunde Rot.
Senen. decis. 31. n. 17. & seqq. cor. me. Rot.
Rom. cor. Cif. decis. 357. num. 6. & in recusat. de-
cis. 369. num. 23. p. 14.

Controversi etiam perpæd fuit inter hære-
des ultimi gravati, & vocatos ad fideicommissum,
an acquisitiones factæ a gravato de bonis, aut pecu-
nia hereditaria pro se, & heredibus, intelligan-
tur factæ pro heredibus fideicommissariis, an pro
hæredibus bonorum ipsius gravati, & DD. comuni-
ter decident, quod in stipulatione pro se, & hære-
dibus veniant solum hæredes bonorum gravati,
non substituti in fideicommissio, & res ita acqui-
sitæ non veniant in restitutione fideicommissi, sed
substitutis deat adio tantum ad pretium pro rebus
distrahit a gravato *Bartal.* in l. Imperator. §. cum
autem num. 1. ff. de legat. 2. *Menech.* cons. 213. n. 23.
Peregrin. cons. 31. num. 11. vers. secundus casus est
lib. 4. & in tract. de fideicommiss. art. 44. num. 28.
de *Lut. rod. tract.* dist. 177. num. 4. *Salgad.* labr. cre-
dit. par. 2. cap. 30. num. 17. *Hedern.* ad *Sord.* de
dec. 15. num. 67. Rot. *Rom.* decis. 412. n. 14. & 15.
post *Cenc.* de censib. cor. *Buratt.* decis. 784. num. 1.
& 2. coram *Dureau.* decis. 63. num. 3. cor. *Cerr.* de-
cis. 286. num. 3. & in recusat. dec. 308. n. 5. p. 15.

Hæres enim gravatus non cogitur esse pro-
curator, five negotiorum gestor pro fideicommissio,
& in dubio, quando aliud non expimit, præsumit
voluisse acquirere ad sui, & heredum com-
modum, non autem fideicommissi l. postulate §. sed
et in huiusmodi ff. ad Trebell. *Peregr.* cons. 31. n. 11.
vers. secundo quia hæres, & de fideicommiss. art. 44.
num. 28. vers. nam non cogitur. *Falar.* de substitut.
quæst. 627. num. 8. & seqq. *Molin.* de primog. *Hisp.*
lib. 4. cap. 4. num. 25. de *Lut. de fideicommiss.* dist. 177.
sub num. 4. Rot. decis. select. cap. 46. n. 44. Rot.
Rom. coram *Buratt.* decis. 784. num. 1. & 2. post
Cenc. de censib. decis. 421. num. 4. & 15. coram
Cerr. decis. 403. num. 1. cor. *Emer.* dec. 1143. n. 3.
cor. *Dureau.* decis. 63. num. 4. & seqq. & in recusat.
decis. 308. num. 4. par. 11.

Supradicta tamen conclusio communiter a DD.
declaratur non habere locum, cum intercedit præ-
ceptum testatoris de investiendo pecuniam fidei-
commissariam pro fideicommissio, hoc enim casu
non obstante stipulatione pro se, & heredibus ac-
quisitio censetur facta hereditati, & ad commodum
fideicommissi, & venit in restitutione favore sub-
stitutorum *Andreas.* contror. 125. num. 11. *Molin.* de
primog. *Hisp.* lib. 4. cap. 4. sub n. 34. *Falar.* de
substitut. quæst. 627. num. 27. *Peregr.* decis. *Pa-*
ris. 3. sub num. 9. *Sord.* decis. 15. num. 28. & 29.
Rot. *Rom.* post de *Lut. de dat.* decis. 6. num. 3. & 6.

in *Mantiss.* apud *Torr.* de majorat. decis. 53. num. 5.
tam. 3. cor. *Cerr.* decis. 33. num. 1. & seqq. dec. 286.
num. 5. cor. *Buratt.* decis. 685. num. 7. & in recusat.
decis. 653. num. 2. par. 3. decis. 70. num. 3. par. 9.
decis. 308. num. 4. & seqq. par. 11. decis. 42. n. 2.
& seqq. par. 16.

Declaratur etiam non procedere in subditum,
existente scilicet hereditate gravati non solvenda;
hoc enim casu res emptæ ex pecunia hereditaria,
vel ex pretio rei hereditarie efficitur hereditaria,
& venit in restitutione favore substitutorum, ut
firmant *Andreas.* contror. 125. num. 12. *Utrius.* olim
Rot. *Florent.* Audit. consil. far. cap. 100. num. 46.
Rot. *Florent.* apud *Magn.* decis. 9. num. 3. Rot.
Rom. cor. *Buratt.* decis. 784. num. 10. & dec. 874.
num. 2. & 3. & in ejus confirmatoria cor. *Dureau.*
decis. 63. num. 3. & seqq.

Quam tamen declarationem intelligendum esse
limitant DD. si huiusmodi res reperitur in hæ-
reditate ipsius gravati, alius enim si sit in tertium
distrahit titulo oneroso, non competit fideicommissi-
fario subsidialis rei vindicationi *Utrius.* dist. con-
sult. 100. num. 47. *Col.* de remedi. *Subsid.* remedi. 15.
sub num. 4. *Falar.* de substitut. quæst. 617. num. 44.
Mertin. Rot. *Florent.* & postea *Magn.* *Ducis.* *Eura-*
rie. olim Audit. de *pignus.* lib. 1. quæst. 11. n. 11.
& 12. Rot. *Rom.* cor. *Buratt.* decis. 874. n. 9.

FLORENTINA Fideicommissi.

23. Obris 1604. ex Lib. *Meire.* 87. a 243.

ARGUMENTUM.

Filiorum appellacione in dispositione condicionali
veniant omnes descendentes. Capacitas substituti
attenditur de tempore putificæ conditionis.
Præter utrinque conjunctos excludit in suc-
cessionem fratris conjunctum ex uno tantum lare-
re. Distinctio de proveniencie bonorum quo
casu procedat. Hereditas ab infante non adia
ad patrem dumtaxat transmittitur.

SUMMARY.

1. Filiorum appellacione in testamentis non veniunt nepotes.
2. Limita in dispositione condicionali, & in futu-
ram eventum collata.
3. Capacitas substituti consideratur tempore putifi-
cata conditionis, non facta dispositionis.
4. Dispositio l. 1. §. proximior si unde cognati,
quod concepti post mortem testatoris non succedant,
non habet locum in dispositione ex testa-
mento.
5. Prima causa successione, nullis extantibus ascen-
dentibus pertinet ad fratres utrinque conjunctos.
6. Nulla habita ratione fratreum ex uno latere co-
njungtorum, & unde bona proveniant.
7. Distinctio de proveniencie bonorum an a patre, vel
a matre locum habet dumtaxat, quando frater
reliquit utrinque, & conjungtorum, cum enim
in bonis patris succedunt conjungtorum, & in
bonis matris utrinque.
8. Hereditas infanti delata, & non adia ad patrem
transmittitur.
9. Fratres debentur fideicommissario a die putificæ
fideicommissi.

DECISIO XLII.

In Causa Majani, e Forasassi.

Michael de Mazzetris instituto Francisco ejus filio hæredæ universali, cui abique filiis decedenti substituit filios, & descendentes masculos Elisabeth, & Franciscus ejus filiarum. Decessit hæres institutus sine filiis, & pariter D. Elisabeth, superstitis sola Dom. Franciscus, & ex ejus primo, & secundo matrimonio multi filii geniti sunt, quorum nonnulli in puerili ætate, & una in infanti obierunt. Hinc orta sunt multæ difficultates inter filios, matrem, & vitricum superstites.

Primo an cum tempore mortis testatoris una tantum ex substitutis esset in rerum natura, fideicommissum sit ad illius solius favorem purificatum, an verò etiam ad favorem eorum, qui postea geniti, & nati sunt.

An portio eorum, qui nati sunt ex primo matrimonio, & postea ab intestato mortui, spectet æquo modo ad matrem, & fratres tam uterinos, quam utrinque conjunctos, an verò ad illos tantum.

Tertia an ad portionem illius, qui ex secundo matrimonio natus decessit in infanti ætate, hæreditate adhuc non adita, admittatur pater illius tantum, an verò frater suus utrinque conjunctus.

Postrema quid statuendum sit circa fructus istorum bonorum.

Quod attinet ad primam dixi, omnes æquo modo admittendos esse ad istud fideicommissum, quia licet regulariter verum sit, quod appellatione filiorum in dispositione testatoris non veniant nepotes *l. si cognatus ff. de reb. dob. & ibi latè Socin. & Zanch. in repetit. l. hæredes mei §. cum sita num. 256. ff. ad Trebell. & num. 257.* hoc tamen intelligi debet in dispositione pura, & simplici, non autem in conditionali, & in futurum eventum collata *Castres. conf. 16. fol. num. 5. vol. 2. Alexand. conf. 26. num. 15. vol. 3. Rain. conf. 96. num. 16. & seqq. vol. 2. & conf. 160. eodem vol. Det. conf. 253. num. 4. in fin. Soccin. in dist. 1. si agnatus sub num. 39. & conf. 10. col. fin. vol. 3. Paris. conf. 71. num. 25. vol. 4. Curt. Juv. qui de communi testator conf. 58. num. 5. Menoch. consil. 1. n. 591. vol. 1. Roland. conf. 39. num. 31. vol. 4.* quia capacitas substituti consideratur tempore purificatæ conditionis *Magon. decis. Florentin. 91. num. 4. & decis. 92. num. 37. & seqq.* non æquem facit dispositionis, & in individuum, quod concepti post mortem testatoris admittuntur ad fideicommissum, & per consequens, quod dispositio *l. pr. §. proximæ ff. de reg. jur. non habeat locum in dispositione ex testamento, sed tantum ab intestato, tunc tamen post alios Det. conf. 445. n. 20. & conf. 207. in fin. Paris. conf. 36. num. 12. vol. 2. & ita fuisse iudicatum in Consilio Neapolitano testator Franch. decis. 269.*

Quoad secundam dixi de matre unilam habendam esse rationem tamquam a Statuto in casu nostro omnino exclusam, ut videre est sub rub. 230. lib. 2, ideoque perinde esse in casu isto, ac si nullus ex ascendentibus superstitis sit, quo casu plus quam certum est, primam causam successione ad fratres utrinque conjunctos pertinere §. reliquum antequam de hæred. ab intestat. veniant, nulla habita ratione fratrum ex uno litere tantum, & etiam nulla habita ratione unde bona proveniant *auth. de step. & ibi gloss. & Dicit. C. commun. de success. Alexand. conf. 5. num. 3. vol. 6. Socin. Jun. con-*

fil. 50. num. 1. vol. 4. Rab. conf. 56. a. 2. Tiracquel. de retrat. lignag. §. 14. gloss. 2. num. 5., & rursus in Syllab. commun. apud lib. 2. apertum. 334. n. 2. cum difficultas illa, quam aliqui faciunt de bonis provenientibus ex linea paterna, vel materna, habeat tantummodò locum, quando frater decedens reliquit aliquos fratres consanguineos, & aliquos uterinos... quia tunc consanguinei succedunt in bonis venientibus ex linea paterna, uterini ex materna, & in reliquis omnes æqualiter admittuntur *l. de emancipat. C. de legitim. hæredib. & ibi Bald. Jafon in l. post datam ff. solut. matrim. Curia, consil. 47. vol. 1. Alexand. conf. 5. vol. 6. no. 6. Covarruv. de success. ab intestat. n. 8. verbi. est animadvertendum, Tiracquel. ubi supra num. 4. Vrinus apud 335. num. 1.*

Quoad tertiam dixi, successionem illius in bonis ad solam patrem illius pertinere per text. in *l. si infans C. de jur. delib. et* cujus privilegium nulli præter patrem competit, ut ibidem dicitur.

Quo verò ad postremam dixi, fructus autem cum rebus restituendos esse a die purificatæ in singulorum vocatorum persona fideicommissi, & sic a die natiuitatis Dominici, & Laurentii per ex. qua in puncto trahunt *Prærog. de fideicom. artic. 49. num. 87. Gabriel, qui valde magisterialiter loquitur conf. 121. in fin. vol. 1.*

Antonius Corneus.

A D D I T I O.

A R G U M E N T U M.

Reassumuntur singule quæstiones in precedenti decisione resolutæ, & laicius pertractatæ materia transmissionis hæreditatis ab infans non adita, an sit ad patrem in præjudicium patrum in gradu, & quid in terminis Statut. Florentin. lib. 2. rubr. 230.

S U M M A R I U M.

1. Appellatur filiorum in ultimis voluntatibus an etiam nepotes.
2. Substitutus, ut possit succedere, debet esse capax de tempore purificatæ conditionis.
3. Frater utrinque conjunctus excludit fratrem ab uno tantum latere in successione intestata.
4. Declara hoc non procedere in fideicommissis agnatis, in quibus non attenditur latus maternum.
5. Declara fructus, ut non procedat in Statuto dissonante de successione intestata, si habes considerationem ad conservationem agnatis.
6. Statutum exclusivum feminarum, si sit conditum favore agnatis, illas non excludit favore fratris uterini.
- Et femina favore fratrum uterinarum tali casu non faciat partem, nec partem, ibidem.
7. Declara tertia considerationem de qua num. 3. si testator habuisset respectum ad patrem, nam tunc latus maternum non attenditur.
8. Prædicta declarationes præcedunt ædum quando agitur de pluribus fratribus fratri defuncto succedentibus, sed etiam quando cum eis concurrerent nepotes ex fratre promisso.
- Nec attenditur si fideicommissus sit transversalis ultra primum gradum, ibidem.
9. Frater decedens relicto consanguineo, & uterino, consanguineus succedit in bonis ex linea paterna, & uterinus in quæstis ex linea materna. Sed si adisset Statutum excludens feminas utrinque conjunctas propter fratres consanguineos, intelligeretur ab hæreditate patris, non matris; si præ-

fi præcisè non disponeret de bonis maternis, ibidem.

10 *Hereditas materna filio infanti delata a patre transmittitur ex beneficio l. si infans.*

11 *Declarata, ut huius beneficii locus non sit, quando cum patre concurrunt sorores pares in gradu.*

12 *Sorores non excluduntur a Statuto Florent. lib. 2, rub. 130. per solam existentiam masculinam, nisi ipsæ actualiter succedant.*

13 *Masculi tali causa transmittunt hereditatem non aditam cum facultate excludendi feminas favore filiorum, & descendente, non favore patris, aliorumque ascendente, & extraneorum.*

14 *Statutum Florentinum lib. 2, rub. 109. admittit transmissorem hereditatis matrem in extraneos.*

15 *Sed hoc Statutum loquitur de dote, nec habet locum in hereditate materna.*

16 *Nec minus habet locum in prædictionem pariam in gradu.*

Contrarium in hoc sentientes reprehendunt, ibidem.

17 *Infans non potest adire hereditatem matrem filio delatam.*

18 *Sed pater illum pro eo adire debet.*

19 *Adita non præsumitur, ex qua pater retinuerit dotem matrem.*

Sed vide num. 21.

20 *Pater quid observare debeat in additione hereditatis pro filio infante.*

21 *Quando talis hereditas dicitur infanti delata.*

Ad num. pr.

1 *Appellatione filiorum in ultimis voluntatibus quando veniant nepotes, aliqui descendentes dixi plene supra in addit. ad decis. 9. num. 1. & seqq. & sic per tot.*

Ad num. 3.

2 *Substitutus, ut succedere possit, debet habere qualitates requisitas, & capacitates de tempore purificatæ conditionis, & quando, vide que scripti infra in addit. ad decis. 53.*

Ad num. 5.

Frater utraque conjunctus in successione fratris ab intestato defuncti excludit fratrem ex uno tantum latere conjunctum juxta text. literales in

Auth. de fundo C. ad Senat. Consult. Tertulian. auctor. c. sancte C. de legitim. heredib. auctor. itaque C. commun. de success. de Luc. de fideicommissis. dist. 20. n. 3. & seqq. Rot. Lucen. apud Mans. consulti. 31. num. 2. tom. 1. Rot. Florent. apud Magon. decis. 148. n. 1. & apud Palm. Nep. decis. 145. num. 18. & seqq. Rot. Rom. cor. Regas decis. 386. num. 3. & 11. in recent. decis. 445. num. 17. per 19.

Sed hoc non procederet in fideicommissis agnatis, in quibus non attenditur latus maternum, tamquam impertinentem, sed conjunctio per medium paternum ignitionis conservativum, quod cum 2. quælibet concurrat tam in conjunctis ex latere paterno tantum, quam in conjunctis ex utroque latere, omnes æquales ad successionem in fideicommissis hujusmodi admitti debent Rot. Florent. apud Palm. Nep. dist. decis. 245. num. 25. & seqq. & plene famulas Rot. Rom. coram Regas dist. dec. 386. num. 1. & per tot. decis. 437. num. 15. & seqq. & decis. 445. n. 27. per 19.

Hoc idem dicendum esset, si Statutum disponendo de successione iustitiam in mente, & consideratione haberet conservationem agnationis, nam tunc ab eodem patre progeniti æquales succedere deberent, non attenta, quod aliqui essent conjuncti defuncto ab utroque latere, & alii a latere paterno tantum, quia conjunctio ex latere materno in nulla habetur consideratione, ut in specie Ger.

Spiu. conf. 78 per tot. Cabal. conf. 10. n. 4. to. 2. Crot. d. decept. 661. n. 13. & seqq. Cyrot. intro. 353. num. 32. & seqq. Caron. resolut. 171. n. 2. Rot. Lucen. apud Mans. consulti. 31. num. 3. & seqq. ubi relictis contrariis, & late examinatis verbis Statuti tom. 1. Rot. Florent. apud Palm. Nep. dist. decis. 145. num. 30. & 31., ubi contrarie auctoritates adducuntur, & reprobantur Rot. Rom. cor. Burat. decis. 308. in fin.

Unde jactemur decisum fuit per Rot. quod statim Statuto exclusivo feminarum propter masculos, si istud fuisset conditum pro conservanda agnatione, non haberet locum favore fratri uterino, & ad ejus commodum summe non conferemus excludere, ut videre est in verbis, Legitima 1695. coram bo. mo. Muto impressi. post Altit. de incest. in judic. decis. 67. num. 4. cum tribus seqq. ubi plures concordantes allegantur, & scilicet contrarii, & subditur quod terminæ ad commodum fratrum uterinorum non faciunt numerum, nec putem.

Et ex eadem ratione si testator in vocatione filiorum habuisset respectum ad fratrem, non esset inspicienda conjunctio per latus maternum, sed amos, qui ab eodem patre descendunt æquales admitti debent, cum omnes æquales conjuncti sine persona, ad quam respectum, & contemplationem habuit testator, ut ex pluribus abunde probat Rot. coram Regas citat. decis. 386. n. 7. & seqq.

Et quod dictum est de pluribus fratribus alteri fratri defuncto succedere contententibus, procedunt etiam, si ad successionem concurrant inter utrumque conjunctus cum nepotibus ex fratre prædefuncto conjunctis ex uno latere latere, cum isti subiungantur in locum patris præmortui, & per representationem succedant tamquam frater, & pater respectu, non tamquam illius filii, & respectu æquales, ut in nostris terminis professus Rot. in recent. dist. decis. 437. num. 16. & seqq. & decis. 445. num. 2. & seqq. per 19. ubi quod hoc locum habet etiam fideicommissis sine universali longe ultra primum gradum.

Ad num. 7.

Quod frater ab intestato decedens relictis fratre consanguineo, & uterino, consanguineus succedat fratri consanguineo in bona provenientibus ex linea paterna, & uterino in quaestis ex linea materna, plenissime Terr. par. jur. quaestio. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommissis. quæst. 6. num. 14. & plurib. seqq. usque ad fin. fol. 230. sed si aliter Societatem excludens feminas utrumque conjunctus propter fratres consanguineos, & non dispoceat præcisè de bonis maternis, intelligetur solum ab hereditate patris, non matris Cassren. in h. utque C. commun. de success. & conf. 291. per tot. lib. 3. Cephal. conf. 328. num. 54. Peregrin. conf. 51. n. 11. lib. 1. Gabriel conf. 6. num. 5. & 6. lib. 1. Curia. contrav. 80. num. 3. & 11. Cyrot. disceptat. 23. sub num. 23. Brun. de Statut. finem. exclus. art. 1. quæst. 15. num. 15. Mart. de success. legal. part. 3. quæst. 4. art. 4. num. 5. Michal. de fratr. cap. 3. num. 28. & 33. Terr. variat. jur. quæst. loco mox citato. Rot. Florent. apud Magon. decis. 148. n. 16. Rot. Rom. cor. Cavalier. dec. 50. n. 1. & 2.

Ad num. 8.

Hereditas materna filio infanti delata ad patrem transmittitur ex beneficio l. si infans 18. C. de jur. deliberand., ibique Scribentes omnes, & gi-ganter Branneman. in l. parit. 5. & l. si infans 18. num. 7. C. eadem. plene Allegand. conf. 85. n. 14. & seqq. & conf. 83. num. 1. & per tot. lib. 1. ubi magis rite materiam examinat. Pestruc. conf. 41. num. 86. tom. 2. Fachin. contrav. jur. lib. 13. cap. 37.

lit. D. plenissime Nat. de transmiss. cas. 8. n. 11. & plurib. seqq., ubi multipliciter ampliatur, declaratur, & limitatur, & num. 156. & seqq. Rot. Florent. supra decis. 9. num. 24. & seqq., & ego in addit. ibidem num. 115 & seqq.

Declaratur tamen, ut huius beneficii leg. si infanti locus non sit favore patris, quando concurrunt sorores pater in gradu, quibus magis debetur hereditas huiusmodi, quam patri, illaque ad eas devolvitur Baldus. ad Ramon. observ. 77. n. 28. & abunde fundat Allegrad. diff. conf. 82. num. 26. & plurib. seqq. & conf. 83. num. 21. & per tot. lib. 1. & signanter n. 37. & seqq., ubi plures Rotae Florentinae decisiones refert, & juxta per eum deducit resolvit Rot. noll. in Florentina Successionis 8. Julii 1648. §. quatuor verò, & seqq. infra imprim.

Nec refragatur Statutum Florentinum lib. 3. rubr. 130. feminas excludens propter masculos, quia quando frater infans non successit matri, illius hereditatem ad eundem mediantem personam patris, sorores non remanent exclusae, per solam enim existentiam masculorum feminæ in successione non arceantur, nisi masculi hereditatem ascendant, & aqualiter succedant, ut omnia generalibus in praefatis nostris terminis persequitur Allegrad. diff. conf. 82. num. 17. & seqq., & citat. conf. 83. n. 102. lib. 1., ubi loquitur in terminis Statuti nostri Florentini, & plures alias individuales auctoritates allegat, & annuat ejus scriptis Rot. noll. in eadem causa, ubi supra §. ex dispositione, & seqq.

Haud relevante, quod hereditas delata masculis, & ab ipsis non adita transmittatur cum facultate excludendi feminas, & propterea hoc sufficit ad feminarum exclusionem tali modo subrogando transmissum in locum fratris in infantia defuncti, quia Statutum excludit feminas favore filiorum, & descendendum, ad quorum commodum praesumitur directa intentio maris defuncti, non favore patris, aliorumque ascendendum, vel extraneorum, ad quos non transmittitur jus excludendi feminas, quod normam, & regulam desumit a praesumpta voluntate maris defuncti, ut in puncto Statuti Florentini Jafsen consil. 207. n. 4. lib. 2., & latius explicat Allegrad. superius citat. consil. 82. num. 29. & seqq., ubi late declarat auctoritates contrarias, & conf. 83. lib. 1.

Minus obesse valet Statutum Florent. lib. 3. rubr. 129. admittens transmissionem hereditaria materiam in extraneos, quia Statutum praedictum loquitur solum de dote, nec habet locum in hereditate materna, nec in praedictum parum in gradu, ut fuso probat Allegrad. superius citat. consil. 83. num. 94. & plurib. seqq. lib. 1., ubi plures decisiones Rotae Florentinae adducit, & contrariis auctoritatibus respondet, & signanter decis. Florent. 128. apud Magos, & in casu Allegrad. Rot. noll. supra citata §. non constitit, & seqq., non obstantibus contrariis auctoritatibus relatis per Baldum. ad Ramon. observ. 77. cap. 3. n. 29. & seqq.

Adverte hic, quod hereditatem maternam infanti delatam ipse adire non potest, bene tamen potest pater illum pro eo adire, sed adita non praesumitur ex eo factio, ex eo nempe, quod poterit retinere penes se dorem suae uxoris, & matris ejusdem infantis, eamque non restituere, & quid poterit observare debeat in dicta additione, ut valide fiat latissime in individuam hujus nostri casus Allegrad. in Causa Florentina scribens conf. 81. per tot. lib. 1., & in ejus favorem resolvens Rot. noll. diff. decis. infra imprimend. §. nec relevat, & plurib. seqq., ubi plene, & vide etiam in hoc puncto

& seqq. de hereditate delata talis hereditas Fashius. 22. observ. 30. lib. 13. diff. cap. 37.

FLORENTINA Fideicommissi.

2. Decembris 1604. ex lib. Mot. 8. n. 294.

ARGUMENTUM.

Feminae veniunt ad fideicommissum relatum familiae, quando cessat ratio agnationis, & statim prohibitionem alienationis in perpetuum, ut bona conferrentur in familia, fideicommissum extenditur ultra decimum gradum.

SUMMARY.

1. Agnationis ratio non dicitur considerata, si de ea non sit facta expressa mentio in testamento.
2. Nec si de masculis mentis facta non sit.
3. Familiae vocem comprehendit masculus, & feminas.
4. Fideicommissum relatum familiae extenditur ultra decimum gradum, siante prohibita alienatione in perpetuum, ut bona remaneant in familia.
5. Maxime si agatur contra tertium possitorem extraneum.
6. Interpretatio pro ea de familia contra extraneum semper capienda est.
7. Verbum — descendentes — comprehendit omnes descendentes in infinitum.
8. Differentia nulla est inter vocationem descendens, & eorum de familia.
9. Possibilitas, quod adfuit aliis proximioribus de familia non excludit fideicommissarium agens, & de ratione.
10. Sententia habetur pro veritate, & facit non esse fideicommissum, quod alias erat, & aliter operatur juris effectus.
11. Index debet temere litigantem in expensis condemnare pro eo tantum tempore, quo fuit temere litigans.
12. Rei inter alios alia tertio non nocet.

DECISIO XLIII.

In Causa Monache di S. Orsola,
Cavalcanti, e Lupicini.

SENTENTIAM Domini Jadelis a quo, dum Lupicinum condemnabat ad relaxanda bona, de quibus agebatur, tanquam subiecta fideicommissum ex latissime, & elegantissime deducis per eundem Dominum Judicem, confirmavimus, & pro Domina Sorore Daria diei etiam posse considerabam, quod in proposito non agebatur de conservatione agnationis, tum quia de ea in testamento mentio expressa facta non fuit, prout requiritur ex Dec. consil. 187. num. 6. & consil. 315. num. 5. Capisal. consil. 527. num. fin. vel. 4. tum etiam, qui restator nullam de masculis fecit mentionem, immo 2. expresse nominavit filios Roberti gravati, ut in puncto resolvit Ayon. Gravett. conf. 250. num. 2. & in versis evidens, & seqq., ubi discurrit per conjecturas, quibus colligitur restatorem non cogitasse de conservatione agnationis, & sciunt quae tradit Peregrin. de fideicommissi. artic. 25. num. 26. Sord. conf. 96. ex num. 29. lib. 1., ubi ponderat rationes,

R r

ziones, quibus testator videtur voluisse conservare agnationem, quæ in presenti locum non habent.

- 3 Ex quibus, cum nomen *familia* ex conjectura voluuntis testatoris, quæ ex prædictis desumitur, comprehendat & summas, ut per *Mantii. de testat. ultim. volunt. lib. 8. tit. 12. num. 6.* verum videtur in præfati dictam Dominam Sororem Dariam, tanquam proximiorē de familia Cavalcantium ad fideicommissum esse admittendam.

Quatenus autem effemus in terminis agnationis conservandæ, & sic esset excludenda dicta Domina Soror Daria, adhuc credebamus reliquis de Cavalcantibus masculis, qui sunt in Causa, fideicommissum esse deferendum, licet non probaverint aliquem ipsorum esse infra decimum gradum, nam quando vocatis proximioribus de familia testator prohibetur alienationem omnibus successoribus, & vult, quod bona in perpetuum remaneant in familia, sine dubio ex mente testatoris omnes, & quicumque de familia sunt successibiles, & uti tales admittuntur, ut bene per *Covarruv. variar. lib. 3. cap. 5. num. 4. verbi. quibus hinc in fin. quem refert Cepha. conf. 386. num. 24.* ubi dicit non distinxisse *Marxar. in epitom. de fideicommiss. 2. part. quest. 14. in prin. junctis verbi. quibus tradit. Molin. de primogenit. lib. 1. cap. 3. fol. num. 14. & cap. 4. ante num. 23. Mantii.* ubi supra dict. tit. 12. n. 37. *Perregin. art. 30. num. 4. latè Petra quest. 8. n. 507. & quest. 17. ex num. 518.* ubi respondet contrariis, quod videtur sine dubio procedere, cum agitur contra extraneum tertium possessorum, ut in præfati, ut alius ponderat *Lambertus. de contract. missor. gloss. 11. ex num. 51.* de quo *Petra* ubi supra num. 519., & semper capiendæ est interpretatio pro eo de familia contra extraneum *Perregin. ubi supra art. 13. num. 49.* scilicet, quod testator ius prohibitionis nominatim descendentes, & eiusdemque in illis in sua postea. *Et hoc idem fecit Cyprius.* comprehendit descendentes, quod verbum denotat infinitatem, ultra quod de jure, attentis mente testatoris, non esse constituendam differentiam inter vocationem descendentiū, & eorum de familia ostendit *Covarruv. dist. lib. 3. variar. cap. 5. num. 4. verbi. secundum per totum.*

- 4 Cavalcantibus masculis, qui sunt in Causa, fideicommissum esse deferendum, licet non probaverint aliquem ipsorum esse infra decimum gradum, nam quando vocatis proximioribus de familia testator prohibetur alienationem omnibus successoribus, & vult, quod bona in perpetuum remaneant in familia, sine dubio ex mente testatoris omnes, & quicumque de familia sunt successibiles, & uti tales admittuntur, ut bene per *Covarruv. variar. lib. 3. cap. 5. num. 4. verbi. quibus hinc in fin. quem refert Cepha. conf. 386. num. 24.* ubi dicit non distinxisse *Marxar. in epitom. de fideicommiss. 2. part. quest. 14. in prin. junctis verbi. quibus tradit. Molin. de primogenit. lib. 1. cap. 3. fol. num. 14. & cap. 4. ante num. 23. Mantii.* ubi supra dict. tit. 12. n. 37. *Perregin. art. 30. num. 4. latè Petra quest. 8. n. 507. & quest. 17. ex num. 518.* ubi respondet contrariis, quod videtur sine dubio procedere, cum agitur contra extraneum tertium possessorum, ut in præfati, ut alius ponderat *Lambertus. de contract. missor. gloss. 11. ex num. 51.* de quo *Petra* ubi supra num. 519., & semper capiendæ est interpretatio pro eo de familia contra extraneum *Perregin. ubi supra art. 13. num. 49.* scilicet, quod testator ius prohibitionis nominatim descendentes, & eiusdemque in illis in sua postea. *Et hoc idem fecit Cyprius.* comprehendit descendentes, quod verbum denotat infinitatem, ultra quod de jure, attentis mente testatoris, non esse constituendam differentiam inter vocationem descendentiū, & eorum de familia ostendit *Covarruv. dist. lib. 3. variar. cap. 5. num. 4. verbi. secundum per totum.*
- 5 Nec videtur obstarè, quod alii proximiores de familia sua, vel esse possint, nam eam non comparatur, nec se opponit, perinde habendi sunt, ac si non essent ex regula *1. in lege ff. de contrahend. emptio. Surd. decis. 149. num. 2. Petra dist. quest. 11. n. 518.* maxime cum agatur contra extraneum. Fumus igitur cum Domino primo Iudice in condemnando eam ad relaxandæ bonæ, eam declarationem tamen circa fructus, quod non a lite contestata, sed a die publicationis nostre sententiæ veniret condemnandam, quia ipse usque ad præfens videtur fuisse in bona fide, attentis sententiæ alias lata inter dictum Robertum gravatum, & alios de Cavalcantibus, quæ declaratum fuit, ex rationibus, de quibus in ipsa, fideicommissum fuisse extinctum, & Roberto licuisse alienare prædicta bona; & sententiæ pro veritate habetur, & sciet non esse fideicommissum, quod alias erat, & alios operatur juris effectus, ut per *Rip. in l. qui Roma §. duo fratres num. 4. ff. de verb. obligat. Perregin. de fideicommiss. art. 6. num. 8.* moti etiam sumus ex text. in *l. si quis inficitur ff. de pæsti.* per quem loquens in expensis tenuit *Barial. in l. præparandum §. siue autem* num. 8. *C. de Jodic.* quod si apparet alteram partem certo tempore temerarie litigasse, & certum non, Iudex secundum prædicta tempora eam debet condemnare.

Partes ab expensis absolvimus ob probabilitate Juris doctis, & variis Excellentissimorum Dominorum allegationibus.

Quod attinet ad sententiam latam de anno 1559. inter Dominum Robertum, & alios de Cavalcantibus in causa citatos, quæ fuit pronuntiata, fideicommissum, de quo agitur, ex defectu conditionum evanuisse, & sic bona potuisse libere alienari, a qua pro parte didorum fororis Dariæ, & Thomæ de Cavalcantibus, & aliorum non eorum extitit appellatum, eam revocavimus, seu tunc potius annullavimus ex regula *1. sepe ff. re judicata, & totus. C. res inter alios actas, & iis,* quæ late deduxit Dominus prædictus Iudex in causa, de qua supra videtur videlicet in expensis eodemando juxta vulgaria.

Ludovicus Garfius.

ADDITIO.

ARGUMENTUM.

Fœminæ succedunt in fideicommissum favore familiaris institutio; secus si familia vocata sit cum expressione proprii cognominis, aut concupisita agnatio, vel adit Sutorum famiarum excluditur deficientibus tamen agnatis, vel personis a Statuto contemplatis formine admittuntur. In fideicommissum familia relicta servantur leges intestate successibus, quando ordo succedendi non fuit a testatore præscriptus; ideoque in collateralibus non extenditur ultra decimum gradum: extraneis verbis perpetuam denotantibus protrahitur ultra dictum gradum, & in infinitum, aliisque conjecturis concurrentibus fideicommissum ex prohibitione alienationis refulens; quando extenditur ultra quartum gradum, aliisque plura ad materiam.

SUMMARY.

- 1 Ad fideicommissum familia relicta admittuntur omnes tam masculi, quam feminæ, eorumque descendentes.
- 2 Familia nomen est universale, & comprehendit tam agnatos, quam cognatos.
- 3 Maxime si ei sit adjectum aliud nomen magis late patens, veluti descendentes, cognatio.
- 4 Limita primo regulam quando testator contemplatus fuit agnationem, quia tunc feminæ non comprehenduntur sub nomine familia.
- 5 Agnationis tamē ratio habita non præsumitur, nisi expresse in testamento legatur.
- 6 Vel ex conjecturis eruat.
- 7 Quæ tamē non levi, & equivoca, sed plena, & conclusiva requiruntur.
- 8 Immo debet esse violenta, arguta, & efficitur.
- 9 Vel, ut alii dicunt, argutissima, & violentissima.
- 10 Ideo non dicitur contemplata agnatio ex eo quod testator disposuerit, quod bona semper conferantur, & remaneant in ejus familia.
- 11 Ratio, quia dispositio facta favore familie ferri valet ad posteritatem, & descendentiā ampliatam tam agnatis, quam cognatis.
- 12 Amplia etiam si verbo familiæ additum sit verbum domus, quia tunc etiam comes tam agnati, quam cognati comprehenduntur, nec refutat agnationis completio.
- 13 Limita in Italia, ubi nomen familie agnationis significat.
- 14 Reprehenditur hæc limitatio neque contra veritatem, & re-

Et receptum testationis Tribunalium.

- 15 Et solum potest procedere limitatio concurrentibus a iis consensibus agnatis contemplationem suadentibus. Et num. 17.
- 16 Veluti si fideicommissum relatum sit domi pro conservatione bonorum in agnatis.
- 18 Secundo limitari principalem consensum, de quo supra num. 1. quando nomen familiae reperitur expressum cum adjuncto cognominis testatoris, tunc enim familia, eorumque descendentes non comprehenduntur.
- 19 Declara et isto caso exclusio feminarum non procedat absolute, & simpliciter, sed dumtaxat extantibus masculis agnatis, quibus deficientibus admittuntur.
- 20 Amplia declaratio etiam si nupta sit in altera familia.
- 21 Limita tertio conclusionem, de qua supra num. 1. quando in patria testatoris desit Statutum exclusivum feminarum, cui praesentatur se conformare voluisse.
- 22 Hac tamen conjectura uti leveis in pluribus relictis, ideo admittenda est solum dum concursu aliorum.
- 23 Et quando admittitur, operatur exclusionem feminarum non absolute, & perpetua, sed temporaliter, & limitate ad ius, & personas in Statuto contemplatas.
- 24 Contra quod hoc exclusio non fit temporalis, sed perpetua, & extendatur ultra personas in Statuto consideratas. Et de ratione.
- 25 Sed prima opinio verior, & contraria auctoritates declarantur remissae.
- 26 Vocata familia, sub qua veniat solum agnati, an vocatus restringatur ad agnatos veros, vel potius comprehendat etiam illos, qui per assumptionem cognominis facti de familia, & agnatione artificiali tam in fideicommissis, quam in iurepatronatus remittitur.
- 27 De aliis limitationibus, & ampliationibus regula quando familia comprehendatur sub nomine familia remittitur.
- 28 Pro succedendo in fideicommissis familiae relicto, vel sub alio omnis collectivus non sufficit materialis existentia in familia, nec quilibet propinquitas, sed requiritur conjunctio in gradu successibili ab intestato.
- 29 Quae successio ab intestato de Jure Civili non excedit decimum gradum, & quintum de Jure Canonico.
- 30 Et gradum computatio facienda est secundum Jus Civile, quod attenditur in regulandis successionebus.
- 31 Et in hoc procedat non obstante Statuto mandante computationem graduum fieri secundum Jus Canonicum remittitur.
- 32 Declara conclusionem de comprehensione personarum usque ad decimum gradum sub nomine collectivum procedere, quando fideicommissum est indultum pro expressa vocatione, sicut si relictus a prohibicione alienationis, quia tunc non egreditur quartum gradum.
- 33 At si computatio usque ad quartum gradum non debet fieri secundum Jus Civile, sed secundum Jus Canonicum, & de ratione.
- 34 Nec in prima generatione computari debet persona primi generati, cum anno se ipsum generet.
- 35 Contrarium tenet alii.
- 36 At huius secunda opinio procedere potest quando testator praecipit attendendam esse proximam suam, non ultimam generati.
- 37 Vel quando illius fuisset in tertium, aut quartam generationem simpliciter, non vero si prohibicio alienationis, & vocatio facta sit in ipsius quartam generationem.
- 38 Probatio generica, quod quis sit de familia, vel consanguineus, &c. non sufficit pro admissione, sed requiritur probatio existantiae iura quartum, vel decimum gradum respectu.
- 39 Maxime si familia, & agnatio habeat plures ramos, & columnellas.
- 40 Fortius si concurrat alii proximiores existentes in gradu de jure successibiles.
- 41 Item si qualitas proximiorum sit pluries in testamento repetita, & de ratione.
- 42 Expiratio fideicommissi post decimum gradum locum habet, quando testator simpliciter vocat familiam, domum, vel proximiores, sicut si addiderit verba perpetuitatem denotantia.
- 43 Vel assint conjectura exclusivum restrictionis vocationis ad gradus de jure successibiles, de quibus remittitur.
- 44 Quibus in casibus non fit restrictio non obstante clausula — secundum modum ab intestato succedendi —
- 45 Ratio quia sivis testator potest vocare extraneam, vel existentem post decimum gradum, ita si fortiori potest vocare conjunctas intra alium gradum, & postea alios substituere.
- 46 Amplia ut propter verba perpetuitatem denotantia extendatur etiam fideicommissum in prohibitione alienationis relictum ultra quartum gradum in infinitum.
- 47 Contra, quod non obstantibus verbis perpetuitatem denotantibus fideicommissum relictum a prohibitione alienationis quartam generationem non egreditur.
- 48 De auctoritate novell. 159. Justiniani debent non pauci opinantes fuisse eam ex illi, quas Tribonianus pecunia corruptus obscuris, & ambiguis composuit.
- 49 In pluribus locis non est ipsa recepta, veluti in Hispania.
- 50 Item in Regno Francia.
- 51 Item in Dominio Veneto.
- 52 Item Florentia.

Decisio aurius Judicis ad alios duobus discordantis quando allegari possit pro conformi decisione. Ibidem.

33 Dispositionem dicit novell. 159. restringat aliqui ad successionem translatam mediante persona papilli, vel impuberis.

54 Limitatur at locum non habent, quando versatur in fideicommissis relictorio, & absolute in casu mortis, sed solum procedat quando fideicommissum est conservatorium, & in caso contraventionis.

55 Immo et procedit in fideicommissis in casu contraventionis, quando sequitur contraventione testatoris substituit extraneam, vel agnatam in quolibet gradum existentem.

56 Item limitatur dicit novella, quando sumus in linea descendendum inter se, quia solum procedit in transversalibus.

Prout in transversalibus, non autem in descenditibus procedit restrictio vocationis proximiorum ad decimum gradum. Ibidem.

57 Item limitatur in fideicommissis favorabili pro conservanda familia in posteris, & descenditibus masculis ex masculis.

58 Sed reprobat huius limitatio.

59 Dispositio dicit novellae procedit solum ad effectum impediendi revocationem alienationis facta in tertium post quartam generationem, sicut ad effectum impediendi testatori prohibitionem alienationis in perpetuum.

60. Hæc quoque declaratio reprobatur.
61. Responsum de damno contraria sententia de-
sumptum ab inextricabili litium.
62. Dispositio illa novella non procedit in prabi-
lione reali.
63. Item quando testator alios est verbo descendenti-
um, non verbo familia, & de ratione.
64. Contra quod nulla sit facienda differentia inter
verbum familia, & verbum descendentes.
65. Nisi verbo descendentes adfecta sit dictio uni-
versalis omnes, vel aliam verbum dronens
perpetuam.
66. Item non procedit illa novella quando perpetui-
tas a testatore voluta verbis amplis, effran-
tis, & pragnantibus est expressa, & exempli-
fica, ut ibidem, & de ratione.
67. Amplia etiam si voluta: testatoris ex testimonio
colligatur.
68. Restrixisse ad quartum, non decimum gradum non
procedit quando de tempore sanditi testamenti
testator nullus habebat conjunctos vel in quarto,
vel in decimo successibiles juxta Statuta localia,
& de ratione.
69. Amplia etiam si a paucos habebat, ut proxima ef-
fet expiratio fideicommissi.
70. Maxime si agatur contra extraneum, quo testis
captivus est interpretatio favore persona de
agnatione.
71. Dinumeratio graduum in subiecta materia facien-
da est a testatore, non ab ultimo gravato.
72. Contra quod, facienda sit ab ultimo gravato.
73. Cantilia, et in casibus, in quibus attenditur pro-
ximitas gravantis, dinumeratio fiat a gravan-
te, in casibus vero, in quibus attenditur pro-
ximitas gravati facienda sit ab eius persona.
74. Nisi aliter constet de voluntate testatoris.
75. Etiam si facienda sit transiens de una ad aliam
lineam.
76. Et ex quibus dicitur constare de voluntate testi-
toris, emittitur.
77. Alii tenent tertiam opinionem, quod sufficiat ex-
isten in inter quartum, vel decimum gradum
alternativè, scilicet vel respectu testatoris, vel
ultimi gravati.

Hæc decisio est confirmatoria alterius precedentis
supra impressi in ordine la 34.

Ad ann. 3. & seqq.

1. AD fideicommissum familie relictum admittun-
tur omnes tam masculi, quam femine, et
2. rumque descendentes, cum verbum — familia —
universale sit, & ex sui proprietate comprehendat
tam agnatos, quam cognatos l. final. C. de verbor.
significat. i. cum ita legatur §. fideicommissum ff.
de legat. 2. Masf. consil. 99. num. 6. vnn. 9. Ca-
ggy. lacr. consil. 60. num. 27. lib. 1. Altagrad. Jun.
controv. 38. num. 3. Palm. Nep. alleg. 101. num. 30.
Tondat. resolut. civil. cap. 47. n. 21. lib. 1. & cap. 138.
num. 21. lib. 2. Castil. tontor. lib. 5. cap. 131. n. 27.
& 28. Malin. de primogeniti. lib. 3. cap. 4. num. 9.
Peregrin. de fideicommissi. artic. 22. num. 26. Barbat.
eodem tractat. par. 1. cap. 9. num. 4. 5. & 6. de Luc. de
preeminent. disc. 13. num. 7. Torr. de majorat. p. 1.
cap. 38. num. 248. & seqq. Fredian. de fideicommissi.
differt. 8. sub num. 44. & differt. 19. n. 26. & 28.
ubi plures. Menach. decis. Latera. 63. num. 14. Rot.
Rom. coram Coccia. decis. 1036. num. 12. coram Do-
mozzi. Jun. decis. 46. num. 2. coram Bich. decis. 546.
num. 8. & 9. coram Ludovisi. decis. 464. per tot. cor.
Merli. decis. 864. num. 21. & seqq. & dec. 890. n. 3.
post Torr. de primogeniti. disc. 56. num. 12. apud Do-
minicum Adal. Calderan. resolut. 77. num. 69. post de

Luc. de fideicommissi. in Mastijs. decis. 4. num. 12.
decis. 5. num. 8. & 9. & in recent. decis. 279. n. 18.
par. 6. decis. 463. n. 5. par. 13. in Anzimana Jusfi-
patronatus 9. Martii 1703. §. non obstante cor. bo.
me. Aluta, in Romana Jurispatronatus 3. Julii 1705.
§. cor. Molines, in Carpenllaraten. Decreti-
nis 28. Junii 1706. §. eoque coram eodem. Rot. usq.
apud Palm. Nep. alleg. 235. num. 15. & seq. & 20.
& 21., & inter decis. Lucasi. divers. ab eodem re-
voluti. decis. 194. num. 27. apud Samin. contrav. 201.
n. 126. dec. 92. n. 11. cor. me. & supra decis. 7. n. 20.
& seq. & decis. 34. num. 13., ibique dixi ego in ad-
dit. num. 3. & in Aretina prelati fideicommissi de
Bacchi 12. Septembris 1711. §. neque coram bo. me.
Audit. Farsetto Jun. & in Geminiana. fideicommissi
de Cepparelis 21. Martii 1718. §. contra in prelati-
ti coram D. meo Audit. Urbani.

Que regula pro comprehensione foeminarum, 3
etrumque descendencium indubitatur procedit
quando vocationi familie pactum legitur sicut vo-
cabulum, quod de se magis late potest, ut exem-
pli gratia esset descendencia, cognatus etc. Perreg.
conf. 1. num. 11. lib. 5. Baldus. ad Hannon. disc. 16.
num. 58. & seqq. com. 1. Torr. de primogen. cap. 38.
n. 258. p. 2. de Luc. de preeminent. disc. 13. per tot.
de Jurispatronatus. disc. 25. num. 5. & seqq. Rot. coram
Cocc. decis. 662. num. 3. & decis. 702. num. 5. post
Constant. ad Statut. Urb. decis. 121. num. 7. in re-
cent. decis. 337. num. 18. par. 17. in dicta Anzimana
Jurispatronatus 9. Martii 1703. §. non obstante cor.
bo. me. Majo. & in Romana Jurispatronatus 3. Julii
1705. §. quia substat cor. Molines, in Interam.
Jurispatronatus 22. Martii 1706. coram Eminenti.
Scotto §. non obstante, & in Bonavini. fideicommissi
de Elefantiniis 25. Junii 1708. §. attamen cor. An-
saldi. Rot. usq. in Geminiana. fideicommissi de Ce-
pparelis 21. Martii 1718. §. sine dubio coram Domino
meo Audit. Urbani, & in Flarentina Detractionum
9. Septembris 1718. num. 3. coram me in tertio vo-
lamine meorum decisionum imprimenda.

Recipit tamen regula prædicta plures limitat-
4 tiones, quarum prima est, cum testator com-
prehenavit agnationem, tunc enim femina non com-
prehenduntur sub nomine familie, ut in individuo
Hondet. conf. 75. num. 14. & seqq. lib. 1. Menach.
conf. 197. num. 48. & 49. Sard. conf. 96. n. 27. lib. 2.
Gabriel conf. 132. num. 39. & 40. lib. 1. Altagrad.
Sen. conf. 92. num. 54. & seqq. lib. 1. Palm. Nep. in
Causa Florentina inter decis. Lucasi. divers. dec. 192.
num. 7. & seqq. Pacien. allegat. 196. num. 4. Barboj.
de appellat. verbor. significat. appellat. n. 94. num. 18.
Menach. de presump. lib. 4. presump. 88. num. 5.
& 25. Fusar. de substat. quest. 352. num. 10. & seqq.
Martie. de consuet. lib. 8. tit. 12. num. 9. & seqq.
Integritati de substat. contr. 3. quest. 83. num. 4. Mar-
taz. in epitom. de fideicommissi. lib. 3. quest. 43. Vin.
decis. 10. num. 1. & seqq. Rot. Rom. coram Bich. de-
cis. 540. num. 8. & 9. coram Duozzi. Jun. dec. 46.
num. 8. coram Ludovisi. decis. 464. num. 11. & 12.
coram Coccia. decis. 1036. num. 12. coram Baratti. de-
cis. 271. num. 2. Rot. Florent. super decis. 34. n. 19.
& seqq., ibique dixi ego num. 4., & in dicta Flo-
rentina Detractionum 1718. n. 3. cor. me.

Agnationis sument ratio a testatore habita 5
presumitur, oisi in testamento expressa legatur,
ut in puncto verbi familie tradunt Altagrad. Sen.
conf. 66. num. 82. lib. 2. Altagrad. Jun. contro. 38.
num. 8. & 9. contro. 70. num. 11. & 12. Torr. de ma-
jorat. cap. 38. §. 5. num. 194. par. 1. & cap. 37. n. 11.
& seqq. par. 2. Castil. tontor. introit. lib. 5. cap. 91.
§. 16. sub num. 11. Rot. Lucen. post Baldus. ad Ro-
mam. decis. 11. num. 7. & 8. lib. 2. Rot. Rom. coram
Coccia. decis. 1036. num. 20. & seqq. coram Ludovisi.
decis.

decis. 464. num. 12. coram Danov. Jun. decis. 45. n. 13. & seqq. & in revent. decis. 282. num. 4. par. 2. decis. 151. num. 13. & 14. par. 5. & in generalibus firmant Rodolph. conf. 10. num. 96. & seqq. Mans. consulti. 729. num. 12. & seqq. tom. 8. Palm. Nep. alleg. 90. num. 41. Torr. variat. lib. 1. quest. 12. num. 13. fol. 69. Rot. Latr. post Aldum de majorat. decis. 25. num. 13. lib. 3. post Baldum, ad Ramon. decis. 22. num. 13. tom. 4. Rot. Rom. coram Ubaldo. decis. 166. num. 8. & in revent. decis. 156. n. 13. p. 5. decis. 279. num. 21. par. 6. decis. 267. num. 10. p. 18. Rot. nost. apud Monac. decis. 20. n. 43. & 44. apud Urteol. decis. 13. num. 74. in recollect. per Palm. Nep. decis. 364. num. 30. & in Florentina Danationis seu Fideicommissi 21. Septembris 1705. §. restrictis cor. de Nobilibus.

6 Et licet etiam non expressa ex conjecturis juxta communiorem, & receptiorem sententiam erui, & educi possit, conjectura tamen non levis, & equivoca sufficiens, sed plene, & concludentes requiritur, quae agnationem a testatore habitum fuisse liquidò funderet, ut in subiectis nostra materia loquendo firmant Menoch. conf. 680. num. 24. vers. respondetur, optimè Allegrad. Jun. contrav. 38. num. 4., ubi quod cum feminæ juris regulam per se habere necesse est, ut ille, qui vult eas excludere, evidentiissimè, non autem levis conjecturis earum exclusionem ostendat Torr. de majorat. cap. 38. num. 271. tom. 1. Pitov. disceptat. for. 14. num. 10. lib. 1. Rot. Rom. coram Benincas. decis. 334. num. 4. & 5., & in proxima terminis Mans. consulti. 729. num. 13. & seqq. lib. 8. Saminat. contrav. 136. n. 6. & seqq. lib. 2. Torr. variat. lib. 1. tit. 2. quest. 23. num. 11. & quest. 26. n. 37. & 38. & lib. 3. miscellana. par. 2. tit. 12. q. 52. n. 3. Paulat. differt. q. 1. num. 81. tom. 3., ubi quod debent esse violentæ, urgentes, efficaces, concludentes, & non equivocæ. Rot. Latr. post Torr. de primogenit. decis. 22. num. 22. Rot. nost. apud Monac. decis. Florent. 20. num. 37. & 44. later recollect. per Palm. Nep. decis. 111. num. 5. & 54., ubi quod solum urgentissimæ, & violentissimæ sunt & Judicæ admittendæ, & decis. 364. num. 30. & in Florentina Fideicommissi de Bonaccursis §. minus profectus lib. Motiv. 138. n. 394. & decis. Florentina 57. num. 71. coram me, ubi quod dispositio non censetur facta favore agnationis, nisi voluntas testatoris in hoc sit expressa, vel eradiam ex sola perurgentiam conjecturam Rot. Rom. cor. Pen. decis. 369. num. 6. coram Danovet. Sen. decis. 148. num. 5. coram Ubaldo. de cis. 166. num. 8. post Baldum. ad Ramon. decis. 25. num. 7. tom. 2. & apud eundem decis. & res judic. tit. 7. de legat. & fideicom. dec. 39. n. 23. & 24. post de Luc. de fideicommissi decis. 11. num. 7. & in revent. decis. 267. num. 14. par. 11. decis. 618. num. 4. par. 18. tom. 2. Hinc est, quod agnitio contemplata non dicitur ex co, quod testator disposuerit, quod bona sua semper conserventur, & remaneant in ejus familia, quia cum dispositio facta favore familie ex propria significatione referri valeat ad posteritatem, & descendentes tam masculos, quam feminas, eorumque descendentes amplectentem, non potest restringi ad agnationem fratrum excludivam, ut in proposito firmant Hierdellum. conf. 66. num. 18. & 19. Venturini. conf. 48. num. 115. Menoch. conf. 680. num. 21. & seqq. Mans. consulti. 729. num. 13. tom. 9. Rudolph. allegat. 124. sub num. 26. §. neque ex ratione. Taudat. quest. & respons. citat. cap. 47. num. 21. lib. 1. Allegrad. Jun. contrav. 66. num. 81. & 82. lib. 2. Allegrad. Jun. contrav. 38. num. 11., ubi dictum erat — si consuetudo semper nulla nisi familiae etc. per magis propagandæ, & mantentio de illa familia etc. — &

contrav. 68. num. 62. Dom. Audie. Calderon. resol. 77. num. 70. Saminat. contrav. 136. num. 12. tom. 2. Thefaur. Jun. quest. for. lib. 2. quest. 12. num. 61. de loc. de lin. legal. artic. 13. num. 6. Castil. lib. 5. cap. 93. §. 16. num. 11. Barbat. de fideicommissi. art. 20. p. 1. cap. 9. num. 28. Confal. ad Peregr. de fideicommissi. artic. 20. vers. respondetur enim Torr. de primogenit. cap. 35 §. 9. num. 255. & seqq. par. 1. fol. 410. & quest. 37. num. 19. & 20. par. 2. fol. 180. Rot. Latr. apud eundem decis. 56. num. 13. par. 3. Rot. nostr. in Gemitanas. Fideicommissi de Cepperellis 11. Martii 1718. §. sine dubio vers. et tamen cor. Damiano meo Audit. Urbani. Rot. Rom. coram Seraphin. decis. 1438. num. 5. & 6.

Idemque omnino est, si verbo familia jungatur verbum domus, puta si dictum sit, quod bona stare debeant in domo, & familia testatoris, nam tunc etiam omnes comprehenduntur, ut in specie Allegrad. Jun. contrav. 68. num. 43. & seqq. Saminat. contrav. 136. sub num. 12. tom. 2. Thefaur. quest. forensi. cap. 12. num. 62. lib. 2. Kallischid. de fideicommissi. famil. nobil. cap. 1. num. 37. 68. & 69. Torr. de primogenit. decis. par. 37. num. 23. & seqq. par. 1. fol. 180. Rot. Latr. penes eundem decis. 56. n. 47. & seqq. par. 3. Rot. nost. in citata Gemiana. §. sine dubio vers. idemque procedit. Rot. Rom. post de Luc. de fideicommissi. in Mantisi. dec. 13. num. 11. dec. 24. num. 3.

Nec obstat nonnullorum DD. opinio, qui asseruerunt, quod in Italia nomen familia novissimè agnationem demonstrare videtur, ideoque sub eo feminæ non comprehenduntur, cum idem sit, ac si agnatio expressa esset Peregrin. de fideicommissi. artic. 23. num. 26. Molina. de primogenit. lib. 3. cap. 4. num. 10. ibique Adden. num. 19. ubi multos alios all. 28. Motile. de consuet. lib. 8. tit. 12. n. 9. Mart. de success. legal. par. 1. quest. 1. artic. 3. n. 17. Mir. de majorat. par. 3. quest. 6. num. 411. & seqq. Esler. de substitut. quest. 385. num. 17. & conf. 169. in Causa Florentina num. 40. in pr. de Luc. de fideicommissi. diff. 34. sub num. 10. & dist. 168. num. 5. Torr. de majorat. cap. 25. num. 115. & seqq. par. 1. fol. 140. Predian. de fideicommissi. differt. 8. num. 45. Rota in Asciana Fideicommissi coram Caprar. inter fuis decis. 169. num. 3.

Cum verior, & receptior sententia sit, omniumque Tribunalium auctoritate roborata, quod familia nomen non solum de jure communi, sed etiam ex Italice consuetudine comprehendat omnes agnatos, quam cognatos, ut probant auctoritates allegatæ supra num. pr.

Et tunc demum contraria opinio procedere possit, quando alie conjecturæ concurrent, ex quibus appareret testatorem respexisse ad familiam gentilitium, seu agnaticam, de eoque tantum sensisse, ut optimè distinguunt Allegrad. Jun. contrav. 38. num. 12. Saminat. contrav. 136. num. 11. lib. 2. Thefaur. quest. for. lib. 2. quest. 2. num. 60. & 61. Confal. ad Peregrin. de fideicommissi. artic. 20. vers. respondetur enim Barboz. de appellat. verbor. significat. appellat. 81. sub num. 3., ubi quod illorum opinio procedere poterit, ubi conjecturæ exterieur, quod testator non senserit de feminis, veluti si fideicommissum relictum sit domui pro conservatione bonorum in agnatione, quia tunc feminæ non succederent, cum non sint aptæ conservare agnationem Barbat. de fideicommissi. par. 1. cap. 9. num. 28. egressi Torr. de majorat. cap. 28. §. 9. n. 255. & §. 10. num. 270. & seqq. par. 1. fol. 420. & 411., ubi recedit ab opinione firmata superius cap. 25. n. 115. decis. par. 1. Rot. Rom. coram Seraphin. decis. 1438. num. 5. & 6., & hinc distinctionem quoque approbat Rot. nost. in sepe citata Gemiana. Fideicommissi.

commiffi de Cepparello 11. Martii 1718. §. licet fecerit, & §. vel quando, ubi concordantes adducuntur, & fupra decif. 7. num. 27. & feqq. & num. 31. & 32.

Vel auctoritates contrarias loquuntur in terminis juris antiqui digefforum, non Codicis, ut dixi fupra in addit. ad decif. 34. num. 2. & 3.

- 18 Secunda limitatio est, quando nomen familiae expreffum reperitur cum adjectivo propriæ calæ, seu cognominis testatoris, ut exempli gratia, si dictum fili, volo quod bona conferantur in familia de Graffis, de Avetretis, de Saladus &c. hoc casu formæ, eorumque defectiones ad hujusmodi fideicommissum non veniunt, cum per talem expreffionem agnatio comprehensa censetur Bartol. in l. prænatio in fin. ff. de verb. signific. Rota. conf. 84. num. 5. conf. 110. num. 13. volum. 2. Corr. Jua. conf. 154. fol. 10. lib. 1. Alex. conf. 125. num. 3. & 4. Altagrad. Sen. conf. 80. num. 92. lib. 2. Rodolphus alleg. 11. num. 26. alleg. 45. n. 13. Pacian. alleg. 196. num. 1. & feqq. Dom. mas Andot. Caldarus. refolut. 77. num. 9. refolut. 90. num. 18. Peregr. de fideicom. art. 22. num. 26. verfic. contra verum, art. 25. num. 25. & 47. ad uoc. fignificat. de fubftr. test. 3. quæst. 83. num. 12. & 13. Fajfar. ad. traitat. quæst. 312. num. 9. quæst. 366. num. 24. & conf. 72. num. 23. in fin. Barbos. de appell. verbor. significat. appellat. 94. num. 17. de Luc. de præminet. dift. 13. num. 23. verfic. difficultatem, de reparat. dift. 26. n. 8. Torr. de primogen. cap. 38. §. 10. num. 267. & feqq. fol. 411. & num. 287. & feqq. Dominus, & olim Collegio meus Pirus, de controu. patron. alleg. 100. num. 193. Rot. nuptr. apud Urbeol. decif. 13. num. 79. & in dicta Geminian. n. Fideicommissi 11. Martii 1718. §. licet feceris coram Dom. mas Andot. Urbani. Rot. Rom. apud Vignan. de jurepatron. cap. 9. num. 55. lib. 4. apud Calder. citot. refolut. 77. num. 71. coram Ottobon. decif. 130. num. 21. & 12. coram Caccin. decif. 2083. num. 2. & feqq. coram Cerr. decif. 65. num. 18. coram Emerit. Jua. dec. 898. n. 1. & feqq., & in ejus confirmatoria decif. 1079. num. 1. & feqq. coram radon, & in ret. decif. 89. num. 17. & 18. par. 6. dec. 33. num. 7. decif. 364. num. 1. par. 7. decif. 1. num. 9. par. 8. decif. 232. num. 8. & 18. & decif. 683. n. 11. par. 19. & post Constant. ad Statut. Urb. decif. 124. num. 1. repetita apud Baldus. decif. & rer. judicat. tit. 3. decif. 10. & in Auximaria Jurispatronatus 9. Martii 1703. §. quo verò coram bo. mem. Muto & dixi fupra in addit. ad decif. 34. n. 5. & feqq.

- 19 Exclusio semen feminarum in hoc casu obfolutè, & simpliciter non procedit, fed extenuis locum habet, quatenus aditus masculi agnati a fideicommittente descendentes, quibus a fideicommissibus admittitur femina ab ultimo maleulo immediatè descendentes, tamquam comprehensæ sub vocatione familiae expresse cum proprio cognomine, cum ipsæ indubitanter donec vivunt sint agnatae, & de familia, & cognomine testatoris, ut retentis hujusmodi vocationibus famulæ Thadus. refolut. etiam. cap. 47. num. 22. lib. 1. Fajfar. de fubftr. test. quæst. 351. num. 12. Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 82. sub num. 4. de Luc. de fideicommissi. dift. 40. num. 2. Rot. nuptr. apud Palm. Nip. alleg. 235. num. 21. & in Arestia Fideicommissi de Baccis 11. Septembris 1711. §. arquo coram Farfeco Jua. confirmata m. uno ex Judicibus die 21. Martii 1712. Rot. Rom. coram Merito. decif. 864. n. 23. dec. 890. n. 4. coram Cerr. decif. 65. num. 22. dec. 80. n. 6. coram Benicaf. decif. 103. num. 11. coram Pampbil. decif. 317. num. 1. & §. et in reitut. dec. 131. n. 4. & fupra. par. 9., & dixi etiam fupra in addit. ad dict. decif. 34. num. 5., & generaliter Altagrad. con-

trou. 70. num. 8. & feqq. Rodolphus. alleg. 162. n. 5. & 6. de Luc. de jurepatron. dift. 22. n. 13. Torr. varia. par. 1. cit. 1. quæst. 25. num. 22. fol. 329. & de primogen. cap. 38. num. 303. num. 1. Rot. Jansen. apud Palm. decif. 281. num. 37. Rot. nuptr. apud Caldar. conf. 258. num. 84. & feqq. lib. 2. apud Sacramental. controu. 201. num. 135. innot. decif. Lotenf. divers. per eundem collectas decif. 240. num. 19. & coram me decif. Flor. 57. num. 75. decif. 92. n. 14. & feqq. com. 2. par. 1. Rot. Rom. coram Caccin. decif. 1036. num. 8. & 12. & in reitut. decif. 410. num. 47. par. 19.

Quod procedit etiam per nuptias in alienam familiam transferit, cum nihilominus viventes, & agnationem, & parentum familiæ cognomen retineant Altagrad. Sen. conf. 96. num. 10. lib. 1. Altagrad. Jua. controu. 70. num. 6. Benden. Cal. leg. 25. num. 15. lib. 2. Masf. conf. 608. n. 31. verfic. secundo quia. Italia. de filij. primog. lib. 1. cap. 6. num. 39. Torr. de majorat. par. 1. cap. 25. num. 60. cap. 37. num. 86. & variat. com. 2. cit. 8. quæst. 7. num. 91. fol. 252. & de poll. fucar. fuciff. lib. 2. cap. 7. num. 22. verfic. qm sententia eff. verior. & num. 23. de Luc. de fideicommissi. dift. 40. num. 2. Rot. Florent. coram me dict. decif. 92. num. 16., & in citata Arestia de Baccis 1711. §. argur. Rot. Roman. coram Duviz. Jua. decif. 46. num. 27. & feqq. coram Merito. decif. 864. num. 23. decif. 890. n. 4. coram Caccin. decif. 1036. num. 14. coram Pampbil. decif. 313. num. 1. coram Cerr. decif. 108. num. 1. decif. 126. num. 1. & in reitut. decif. 587. num. 8. par. 1. decif. 151. num. 3. par. 5. decif. 133. n. 12. par. 9. decif. 667. num. 9. par. 18.

Tertio sub vocabulo familiae feminæ, etiam que descendentes non comprehenduntur, quando in patria testatoris extat Statutum exclusivum feminarum, cum præsumitur, quod testator voluerit conformare ejus voluntatem, & dispositionem legibus seu patriæ, ut in individuo Huerd. conf. 75. num. 25. lib. 1. Pacian. alleg. 196. n. 14. Peregr. de fideicom. art. 25. num. 50. Masf. de conjed. lib. 8. tit. 12. num. 7. 10. & 11. Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 88. num. 4. Fajfar. de fubftr. test. quæst. 352. num. 16. Barbos. de appellat. verbor. significat. appellat. 94. num. 20., & fupra decif. 7. num. 21. & feqq. & am. 26.

Conjunctura tamen ista a multis DD. levis, & in iusticiæ reputatur, & ex ista sola sine concursu aliorum, & regulari formis favorabili non esse recedendum sistent in terminis generalibus Andros. controu. 248. num. 9. controu. 249. num. 3. Altagrad. Jua. controu. 70. num. 26. Sacramental. controu. 136. num. 16. lib. 2. Cardin. de Luc. de fideicommissi. dift. 234. num. 6. & 7. in fin. Torr. de majorat. par. 1. cap. 35. num. 69. & 70. Rot. nuptr. penes Urbeol. decif. 13. num. 80. penes Palm. Nip. dec. 213. num. 51. in Florentina Fideicommissi 6. Septembris 1715. §. vivens num. 12. coram Dom. mas Andot. Urbani., & in alia Florentina Fideicommissi de Meritis 10. Septembris 1723. §. rursus num. 33. Rot. Rom. coram Duran. decif. 226. num. 26. coram Caccin. decif. 137. num. 9.

In casibus tamen, in quibus limitationi locus 13 est ex præsumpta conformatione testatoris cum Statuto feminarum exclusivum non est obfoluta, & perpetua, sed temporanea tantum, restricta scilicet, & limitata ad casus, & personas in Statuto comprehensas, quibus deficientibus omnis cessat conjunctura pro exclusione feminarum, eorumque deinceps deorum, ut si nunc Altagrad. controu. 38. num. 5. & 6., qui loquitur in subditi nostra materia Illustrat. controu. 11. num. 23. Paulat. differe. 91. n. 60. tou. 2. Rodolphus. allegat. 11. num. 18. allegat. 105. num. 27.

num. 27. allegat. 106. num. 13. Rata penes ipsum alleg. 104. num. 41. & 42. Item, meae Aud. i. Caldeon. resolut. 99. num. 14. Torr. de primogen. tom. 1. cap. 15. n. 72. & 73. fol. 118. & num. 2. quest. 16. num. 31. Mart. var. Pisan. 71. n. 22. & 24. Sord. decis. 84. num. 9. & 10. Panimol. decis. 43. adnot. 2. num. 140. Rot. Senae. decis. 7. num. 6. & 16. coram me. Rot. Florent. decis. 14. num. 12. & 13. pariter cor. me. apud Urvetol. decis. 13. num. 80. & 81., & in Florentina Donatiana, fideicommissi 11. Septembris 1703. §. sed in omni coram Domina mea Audite de Nobilibus, & in Florentina Fideicommissi 6. Septembris 1715. §. verum versis, tum etiam cor. Dom. meo Aud. Urbani. Rot. Rom. coram Seraph. decis. 1216. num. 8. coram Duna. Jan. dec. 74. n. 21. & segg. decis. 833. num. 6. coram Pamphil. dec. 100. num. 16. coram Priol. decis. 223. num. 13. coram Emer. Jan. decis. 485. num. 3. apud Torr. variat. jur. quest. tom. 3. miscell. par. 1. tit. 12. dec. 3. n. 7. & 10. post de Luc. de fideicommissi, in Mantise. decis. 22. num. 25. & in reat. decis. 60. n. 12. p. 10. decis. 16. num. 17. & 18. par. 14. decis. 67. n. 18. & segg. & decis. 638. num. 10. par. 18. decis. 122. num. 6. & 7. par. 19.

24. Et quoniam, nonnulli DD. contrarium tenere, quod nempe familiae, eorumque descendentes non temporarie excludantur, donec scilicet extente personae a Statuto contemplatae, sed perpetuo quousque daret substitutio propter praesumptam conformationem cum Statuto, ea ducti ratione, quod quemadmodum Statutum masculinis vocando, & feminas excludendo ulque ad certum gradum, ea intentione eos vocat, illasque excludit, ut in gradibus contemplatis agnatos conservent, ita testator filios, & descendentes, vel familiam, quod idem est in infinitum vocando, censetur voluisse conservationem agnationis, donec promittitur substitutio, usque scilicet ad durationem familiae, vel descendendum Saeen. Jan. consil. 168. num. 68. in fin. lib. 2. Hunded. consil. 75. num. 3. lib. 1. de Luc. de fideicommissi. disp. 47. num. 8. & 9. disp. 331. num. 27. Giocogn. consil. 11. n. 4. lib. 6. vers. non refert. Rustic. ad l. cum avus lib. 3. cap. 10. num. 122. Mantise. de conjectur. ultim. volunt. lib. 11. tit. 14. num. 16. Rot. Bonon. apud Giocognov. consil. 81. num. 159. lib. 1. Rot. nostr. apud Palm. Nep. alleg. 227. sub num. 82., & inter decis. Rot. Lucen. decis. recollectas per eund. decis. 210. num. 28. & decis. 213. num. 49.

25. A prima tamen opinione tamquam veriori, & tot. tenetque gravissimorum DD. auctoritatibus, & Tribunalium iudiciali confirmata recedendum non est, quia si praesumere volumus mentem testatoris uniformem menti Statutorum, illa egredi non potest limites Statuti, aliter non esset conformis, sed dissimilis ab eodem Statuto, & proinde hanc opinionem amplexa fuit etiam Rota nostra recedendo ab allegata decis. impressa in alleg. 217. Palm. Nep. ut testatur Urvetol. decis. 13. in fin. qui prius etiam contrarium de directo oppositis decisionibus firmaverat, ut in alleg. decis. 13. n. 80. & 81. tamque postea confirmavit decis. Florent. 14. num. 26. cor. me. ubi materia late examinatur, & declaratur, in quo sensu alia decis. pro contraria opinione allegata procedant.

26. Opporune hic queri posset an in casu, in quo vocatio familiae restricta esset ad agnatos, intelligi deberet talis restrictio nequam de illis, qui vere, & proprie sunt agnati, sed etiam de illis, qui per assumptionem cognominis essent de familia, & agnatione artificiali, ex voluntate testatoris, vel funtoris iurisdictionis, ut promiscue loquendo tam in materia fideicommissaria, quam

iurispatronatus Card. de Luc. de praerogative. dist. 13. num. 24. & 32. Torr. de majoratib. tom. 1. cap. 38. num. 274. & segg. fol. 411. plenissime D. & olim Collega meus Pison. de contras. patron. dist. allegat. 109. num. 197. ubi adducit coniecturas fundantes eorum fuisse voluntatem disponentis subdenti hoc procedere tam in primis, quam in alterioribus cognatis, quando omnes retinent agnationem artificialem Rota in Lucana Iurispatronatus 23. Junii 1701. §. huc dispositio, & 21. Martii 1703. §. postquam cor. bon. mem. R. P. D. meo Matia Ramona Iurispatronatus 3. Julii 1703. §. re-jella cor. Molinet, & 1. Junii 1705. §. hinc off. cor. Reverendiss. D. meo Aldrovando.

Alias quamples limitationes, & ampliaciones circa hanc quaestionem, quando feminas comprehendantur nec ne sub vocabulo familiae, late cumulant Baldus. ad Ramon. consil. 16. num. 6. & plurib. segg. & num. 32. & segg. Rodolphus. alleg. 119. num. 2. & segg. Pergrinus. de fideicommissi. artic. 22. Pufar. de substit. quest. 331. & 332. Menoch. de praesump. lib. 4. praesump. 88. Barbos. de appell. verb. signific. appell. 81. Mantise. de consil. lib. 8. tit. 12. Camerac. de legat. lib. 4. quest. 1. & plurib. segg. Torr. de majorat. cap. 38. §. 9. & segg. Altius. de primogenit. lib. 3. cap. 4. num. 9. & segg. Rot. Rom. in Auximana Iurispatronatus 9. Martii 1703. §. non obstante, & segg. cor. Mato. Rot. Florent. apud Palm. Nep. dist. decis. 193. num. 27. & segg. & in Florentina Detractionum 9. Septembris 1718. num. 2. & segg. cor. me. & supra decis. 7. num. 20. & plur. segg. & n. 26. & segg. & dixi supra in addit. ad decis. 34. num. 2. & segg. ubi plures alii referuntur, caeterique superius citati.

Cognito ex his quando filii masculi, vel etiam feminae, eorumque descendentes succedant in fideicommissi pro familia instituto, succedit nunc alia quaestio frequent in praxi contingens, & de qua in hac nostra decis. num. 4. & segg. ad scilicet vocata familia debent succedere omnes, donec dicta familia daret, unus post alium, vel successio restricta sit ad certos gradus, & personas, in qua quaestione communis opinio est, quod ad hoc ut quis succedere possit in fideicommissi relicto illis de familia, agnatione, vel cognatione, descendens, vel alia similibus sub collectivo nomine comprehendis, prout in illo ordinato favore proximorum, non sufficit qualibet materia existens in familia, agnatione, &c. nec quilibet propinquitas, vel proximitas, sed ulterius requiritur conjunctio in gradu ab intestato succedibili, ut in individuo firmant Anchares. consil. 93. num. 3. Sord. consil. 241. num. 9. Dec. consil. 121. n. 3. consil. 323. circa fin. Pont. consil. 124. num. 7. lib. 2. Cephal. consil. 386. num. 24. De Martin. variat. resolut. lib. 1. cap. 131. num. 9. Palm. Nep. alleg. 46. num. 80. & alleg. 232. num. 19. Mantise. contrav. 80. num. 11. Castaldi. consil. 126. num. 22. Mantise. consil. 433. num. 5. & segg. & consil. 730. num. pariter 5. & segg. Barbos. de fideicommissi. part. 1. cap. 8. num. 169. Pergrinus. red. tract. artic. 22. num. 33. artic. 32. num. 4. & segg. num. 19. Rustic. ad l. cum avus lib. 6. cap. 12. num. 21. Pufar. de substit. quest. 381. num. 5. & consil. 107. n. 11. Graf. de successi. §. fideicommissum quest. 19. n. 3. Giurd. ad consuetud. Messana. cap. 12. gloss. 6. sub num. 3. & 17. Marti de successi. legat. part. 3. quest. 2. artic. 2. num. 10. Castaldi. contrav. jur. lib. 5. cap. 93. §. 19. num. 26. de Luc. de lin. legal. lib. 1. cap. 15. sub num. 30. Torr. de majorat. part. 1. cap. 38. n. 239. & part. 2. quest. 30. num. 16. fol. 140. & variat. jur. quest. tom. 1. tit. 1. quest. 15. num. 13. & 14. qui scripsit in causa Florentina fol. 83. & c.

de sub-

de substitut. & fideicom. quæst. 36. num. 54. fol. 394. & 395. & num. 110 & 111. pag. 401. & quæst. 37. num. 39. pag. 406. Rat. Lucen. post Baldus. ad Remon. decis. 36. num. 30. tom. 2. Rat. nostr. super decis. 34. num. 26. & infra decis. 183. num. 12. & in Arctina præfati fideicommissi de Baccis 12. Septembris 1751. §. verum coram Fassetto infra suis loco, & tempore imprimenda, confirmata die 21. Martii 1752. me uno ex Iudicibus una simul cum DD. Auditoribus Belluzzi, & Luci Rot. Rom. cor. Cerr. decis. 367. num. 1. & decis. 440. n. 4. cor. Merlin. decis. 63. num. 3. Emerix Jun. decis. 1340. num. 5. in revent. decis. 190. num. 1. part. 11.

29. Quæ successio ab intestato de jure civili non excedit decimum gradum, & de jure canonico non protenditur ultra quintum, ut in specia nostra questione Dec. cons. 320. num. 2. vers. sed hic non obstantibus, De Marin. rescript. quæst. citat. cap. 131. num. 9. lib. 1. Masf. diss. consuet. 455. num. 4. & 5. Peregrin. de fideicommissi. artic. 22. num. 33. Torr. varior. jur. quæst. tom. 1. tit. 1. de majorat. & primogenit. diss. quæst. 15. num. 13. fol. 83. & quæst. 36. ex num. 9. & 54. & num. 110. tit. 2. de substitut. & fideicommissi. quæst. 37. n. 38. & 39. fol. 406. & in tractat. de primogenit. tom. 2. citat. quæst. 30. num. 56. Rot. Florent. in diss. Arctina præfati fideicommissi de Baccis 1751. §. verum cor. Fassetto, alique fere omnes mox allegati.

30. Dictorumque graduum computatio fieri debet secundum dispositionem juris civilis, quæ in regulandis successionebus attendi solet, ut in subiecta nostra materia Paris. cons. 51. num. 8. vol. 2. Gratian. discept. forens. cap. 77. num. 1. & 2. Marquest. lib. 2. refol. 80. num. 23. Ciroch. discept. 36. num. 4. Casale. diss. consuet. 126. num. 50. Masf. diss. consuet. 455. sub num. 5. & sub num. 9. Mart. de successione. legal. part. 2. quæst. 4. artic. 6. n. 34. Peregrin. de fideicommissi. citat. artic. 30. sub n. 3. & cons. 42. sub num. 6. vol. 5. Fufar. de substitut. quæst. 381. num. 13. Torr. de majorat. diss. quæst. 30. num. 58. part. 2. Rot. nostr. citat. decis. 183. num. 13. & segg. & in diss. Arctina præfati fideicommissi de Baccis 1751. diss. §. verum cor. Fassetto, ubi quando hoc procedat non obstantia Statuto mandante computationem graduum fieri secundum jus canonicum.

32. Quod procedit quando versum in vocatione facta priorum sub nomine collectivo proximiora de familiaribus, domo, & agnatione testatoris, secus vero si quæstio sit in fideicommissio resultante a prohibitione alienationis, quod non egreditur quartum gradum, ut disponit novella Justiniani 159. de qua in §. nos igitur auth. de rebus. fideicommissi. collat. & in specie tradunt Altinar. ad Revic. cons. 2. num. 47. lib. 3. Crefal. ad Peregrin. de fideicommissi. artic. 30. num. 16. vers. vel distingue fol. 180. Mantiz. de tunc. ult. ult. volut. lib. 8. tit. 2. num. 21. Bar. ad Covarruv. lib. 3. diss. cap. 5. num. 15. & segg. Rot. Bononiæ. apud Radulphum alleg. 170. num. 31. Collegium Pisenum apud Mart. vol. 30. num. 1. & segg. Rot. nostr. supra decis. 34. num. 36. & 37. & distinguendo unum casum ab alio, egregie Torr. de primogenit. tom. 2. diss. quæst. 30. num. 58. & segg. fol. 140. & 141.

33. Et hæc quartus gradus computatio fieri debet non secundum jus civile, sed juxta dispositionem juris canonici ea ratione, quia textus in dicto §. nos igitur de quarta generatione verba faciens gradibus juris civilis non congruit, quia duo gradus juris civilis unam generationem, & quatuor gradus duas tantum generationes efformant, ut disponitur in textu ejusdem §. nos igitur,

& de specie considerant Socin. Jun. cons. 136. num. 41. lib. 3. Altinar. ad Revic. diss. cons. 2. num. 48. lib. 2. ubi reprobatur contrarius. Clarus. contro. 219. num. 158. Fufar. de substitut. quæst. 725. num. 4. Torr. de majorat. part. 2. citat. quæst. 30. num. 21. fol. 141. Rot. Bononiæ. apud Radulphum. diss. alleg. 170. num. 32.

Nec in prima generatione computari debet 34 persona primo loco gravata, cum nemine seipsum generet, ut in præcis terminis prosequuntur Socin. Jun. diss. cons. 136. num. 41. & cons. 140. num. 50. lib. 3. Torr. de primogenit. diss. quæst. 30. sub num. 21. fol. 141. part. 2. ubi plures refert Robl. de repræsent. lib. 2. cap. 29. num. 9. Petr. de fideicommissi. quæst. 8. num. 43. & 505. Fufar. de substitut. citat. quæst. 381. n. 35. & diss. quæst. 725. num. 5. Mantiz. de tunc. ult. ult. volut. lib. 8. tit. 2. num. 21. vers. item adverte. For. ad Covarruv. varior. lib. 3. diss. cap. 5. num. 17. ubi reprobatur Peregrin. contrarium tenentem. Clarus. d. contro. 219. num. 159. Rot. Bononiæ. apud Radulphum. diss. alleg. 170. num. 33.

Licet contrarium sentiat Rodas. d. cons. 30. 35. num. 157. & segg. & late funder Altograd. cons. 82. num. 47. & segg. lib. 2.

Et hæc secunda opinio procedere posset quum 36 do testator præcepisset attendendam esse proximitatem suam, non ultimi hæredis gravi, quia tunc, nemini a persona primi gravi, sed imo a persona testatoris computatio facienda esset, ut declarat Altograd. diss. cons. 82. num. 59. lib. 2. Fufar. de substitut. citat. quæst. 381. num. 16. vers. veritas.

Item procederet dicta secunda opinio, quod 37 dinumeratio primæ generationis a primo gravato facienda sit, quando dictum fuisset in testamento, aut quartam generationem simpliciter, non vero si prohibitio alienationis, & vocatio facta sit in ipsius quartam generationem, ut bene observant Angel. in diss. auct. de rebus. fideicommissi. sub num. 4. vers. quod nota, alique relati per Altograd. diss. cons. 82. num. 61. lib. 2.

Siante sateem necessitate probandi consanguinitatem, vel proximitatem in quarto, vel decimo gradu respicere, satis non est succedere volenti justificare proximitatem, consanguinitatem, vel agnationem in genere, sed certam quoque gradum demonstrare tenetur, cum non omnis consanguineus admittatur ad successionem, sed est tantum, qui est intra præscriptos, & determinatos gradus, ut in nostris terminis animadvertunt Roland. a Valle cons. 52. num. 20. lib. 3. Amaron. cons. 52. num. 8. Menoch. cons. 732. num. 11. Gratian. discept. forens. cap. 869. num. 12. & segg. Palm. Nep. alleg. 46. num. 79. & 80. Theaur. quæst. 61. num. 12. lib. 2. Pacius. de probat. lib. 2. cap. 12. num. 27. & 28. Mascard. eodem tract. consuet. 73. num. 5. consuet. 1245. num. 9. Peregrin. de fideicommissi. artic. 43. num. 61. ibique Crefal. ad addit. vers. quarta observo. Tiraquel de retrat. 2. ligus. §. 1. gloss. 16. num. 4. Torr. varior. tom. 2. tit. 2. de substitut. & fideicommissi. diss. quæst. 36. num. 9. fol. 187. & citat. quæst. 37. num. 38. & segg. & sub num. 43. fol. 146. Rot. Florent. apud Palm. Nep. decis. 248. num. 16. & supra decis. 39. num. 17. & segg. Rot. Rom. cor. Emerix Jun. decis. 1340. n. 4. cor. Cerr. decis. 367. num. 3. repetita in recent. decis. 190. n. 2. part. 12.

Insertum si familia, & agnatio, cojas proximiores succedere intendunt, habent plures ramos, & columnellos, quo casu, ut quis succedere possit, eo magis requiritur probatio distincta, & specialis gradus consanguinitatis, & p.oximitatis, ut in

ut in individuo *Dec. dicit. conf. 320. num. 6. vers. accedit. Cyriac. contrav. 287. num. 12. & segg. Torr. varior. jur. quest. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommiss. dicit. quest. 36. num. 9. & segg. fol. 387.*

- 40 Quando enim concurrunt alii agnati, & proximiores existentes in gradu de jure successibili, tunc eo magis succedere intendens probare debet gradum speciem suam consanguinitatis, vel proximitatis, ut possit alios, quos refert prosequitur in specie *Torr. varior. jur. quest. tom. 1. tit. 1. de majorat. & primogen. dicit. quest. 15. n. 15. fol. 83.*

- 41 Etque validum si qualitas proximioritatis fuisse pluries in testamento repetita, quae repetitio offendit magis etiam voluntatem testatoris excludendi personam, quae specifice non probat existentiam, & consanguinitatem intra gradum a jure volitum, & praescriptum, in specie *Torr. varior. jur. quest. tom. 1. tit. 2. de substitut. & fideicommiss. dicit. quest. 36. num. 54. fol. 394 & 395.*

- 42 Haec autem omnia, quae hucusque dicta sunt de expiratione fideicommissi post decimum gradum, procedunt solum quando testator simpliciter vocasset familiam, vel domum, vel proximiores, fecit si addidisset verba perpetuitatem denotantia, vel similia, ex quibusprehenderetur ejus voluntas fideicommissum protrahendi usque ad durationem familiae, vel domus; nam huc casu successio devolvitur etiam ad illos de familia, qui essent extra decimum consanguinitatis gradum, in specie *Carr. Sen. conf. 40. num. 17. Carr. Jan. conf. 85. num. 2. lib. 1. Paris. conf. 37. num. 24. & segg. lib. 2. Sa. d. conf. 243. num. 50. lib. 2. Perr. ad Covarruv. lib. 3. dicit. cap. 5. num. 26. Mans. d. conf. 455. num. 8. & segg. & consult. 457. n. 9. 11. & segg. & conf. 14. & conf. 2. 458. num. 21. & 22. & sub num. 28. vers. non obstat tertium. Dominus meus Auditor Caldera. resol. 44. num. 27. & 28. & resol. 59. num. 17. & 18. Durant. de ar. testam. tit. de ver. res. praecept. caut. 2. num. 3. Mercier. in epitom. de fideicommiss. quest. 14. Grass. 5. fideicommissum quest. 19. num. 4. & de except. tit. 4. except. 37. num. 39 & segg. part. 2. Menest. de presump. lib. 4. presump. 69. num. 17. & consult. 117. num. 17. Fufar. de substitut. quest. 381. num. 8. Perr. de fideicommiss. quest. 11. sub n. 519. Peregrin. de fideicommiss. dicit. artic. 30. num. 4. & dicit. Patru. 5. per res. Rot. Lucen. post Baldus. ad Roman. decif. 36. num. 27. & 32. tom. 2. Rot. Florent. infra dicit. decif. 183. num. 22. & segg. ubi*

- 43 enumerat conjecturas, ex quibus erantur testatorem voluisse restringere dispositionem ad gradum de jure successibiles, & decif. 124. num. 1. & segg. ubi idem confirmat, & respondet contrariis, sub-
44 dique procedere etiam si adessent verba secundum modum ab intestato succedendi, & firmatur in hac nostra decif. num. 4. Rot. Rom. Ferr. dicit. decif. 367. num. 1. & in recent. decif. 190. num. 1. & 2. part. 11.

- 45 Idque et ininitior clarissime rationi, quia si- cut testator permittit esset post decimum gradum, & generationem vocare, & substituere personam extraneam in infinitum, ita & potentiori jure eidem permitti debet vocare, & substituere alios sibi conjunctos, & de sua familia, & agnoscione, ut considerat Fufar. de substitut. citat. quest. 381. num. 8. Peregrin. de fideicommiss. dicit. artic. 30. n. 4. & citat. decif. Patru. 5. num. 4. Rot. Florent. intra dicit. decif. 183. num. 22.

- 46 Proat ultra quartum gradum extenditur fideicommissum a prohibitionem alienationis refutans, quando adstant verba perpetuitatem, & infinitatem praesentientem, tunc enim prohibitio alienationis ultra quartum, & decem gradus progreditur, Tom. I.

& extenditur usque in infinitum, ut servetur voluntas testatoris, in paucis *Altograd. dicit. conf. 82. num. 46. lib. 1. Rovit. citat. conf. 2. num. 3. & 4. lib. 1. ibique Altograd. num. 47. vers. & quavis, ubi reprobatur contrarios. Rodier. ad de Marin. cap. 131. num. 13. & segg. lib. 1. Theodor. alleg. 24. num. 8. Fachin. contrav. jur. lib. 4. cap. 10. Merlis. dicit. contrav. 73. sub num. 12. lib. 1. Mans. consult. 454. sub num. 5. & segg. & num. 8. & segg. ubi de veteriori, & dicit. consult. 458. sub num. 20. & 21. & idem pronuntiant, & segg. Fufar. de substitut. d. quest. 381. num. 27. ubi reprobatur contrarios, & quest. 725. num. 3. Cajac. ad novell. 159. plenae Lura de anni- vers. & Capellan. lib. 1. cap. 6. num. 16. Torr. de primogen. tom. 2. dicit. quest. 30. n. 19. fol. 141. Tapia decif. Senat. Ital. 2. Rot. Lucen. post Baldus. ad Roman. dicit. decif. 36. num. 22. tom. 2. & format praesens nostra decif. num. 4. & segg. & infra dicit. decif. 183. num. 53. & segg. & apud Torr. varior. jur. quest. tom. 1. misellen. part. 1. tit. 12. decif. 27. num. 24.*

Sed contrarium, quod non obstantibus verbis perpetuitatem praesentientibus a testatore oppositis, fideicommissum prohibitionem alienationis refutans quartam generationem non egrediatur, ut per text. litteralem in dicit. nov. 11. 159. tradunt *Laderch. conf. 5. ante num. 4. Cephal. dicit. conf. 386. num. 22. Redeusfich. conf. 30. num. 144. & segg. Roman. conf. 100. sub n. 97. ibique Baldus. n. 61. Altograd. dicit. conf. 82. num. 47. & segg. lib. 2. Odd. de prohibit. alienat. quest. 11. artic. 6. n. 159. Fufar. de substitut. dicit. quest. 381. num. 23. & quest. 725. num. 1. Peregrin. de fideicommiss. citat. artic. 30. num. 7. Consult. ad eum fol. 182. in princ. 5. vel distingue. Marr. de successum. legal. part. 4. quest. 23. artic. 4. num. 15. Far. ad Covarruv. varior. resol. lib. 3. dicit. cap. 5. num. 18. & segg. Mans. citat. consult. 455. num. 14. Castald. consult. 126. num. 18. fol. 387. ubi plures alios refert.*

Verum haec Justiniani novella visa fuit ple-
48 risque admodum dura, rigida, & exorbitans, & universae jurisprudentiae repugnans, voluntati testatoris vim legis tribuens, propter quod non pauci fuerant, qui de auctoritate illius dubitave- rint, tamque extrinsecus fuisse unam ex illis, quas Tribonianus obicere, & ambigue composuit pecunia corruptus, ut narrat Hermenopolis lib. 1. de legat. tit. 1. Altograd. ad Rovit. dicit. confil. 2. num. 47. in fin. lib. 1. ubi alios refert. Cujac. ad dicit. novell. 159. circa fin. Guebefred. ibidem Math- rhae. de legat. lib. 2. cap. 8. num. 32. vers. quod si Didacus, ubi refert verba illa Hermenopoli, Fufar. de substitut. dicit. quest. 381. num. 25. in fin. Rittberf. ad d. novell. 6. cap. 13. Caren. resol. 162. num. 1. 2. & 3. & num. 5. Fachin. contrav. lib. 4. cap. 100. Mans. dicit. consult. 457. num. 19. Rot. Florent. apud eum consult. 621. num. 13. repetit. apud Palm. Nep. a leg. 235. num. 44.

Proinde in pluribus locis dicta novella non est
49 usu recepta, & talis prohibitio ad omnes familiae generationes extenditur, quando adest verbum de- notans perpetuitatem, non obstante dicta lege Jus- tiniani, prout non esse receptam in Hispania tes- tatur Altograd. ad Rovit. citat. confil. 2. num. 47. in fin. lib. 1. Covarruv. varior. lib. 3. dicit. cap. 5. sub num. 4. vers. verum, & vers. quin & haec spina- li, Far. ad eum num. 23. & 24. Mantie. de consil. ultim. volunt. lib. 8. tit. 2. num. 21. 6. sed diligen- ter prae fin. Peregrin. de fideicommiss. dicit. artic. 30. sub num. 17. ibique Consult. in addit. fol. 180. 6. vel distingue in addit. ad num. 16. impress. Lugdu- nen. annis 1672. Rodier. de represent. lib. 1. cap. 29. num.

- num. 10. *Molin. de iustit. & iur. diffus.* 588. n. 1. *vers. quarto in maiestate in fin. Alvarad. de condict. ment. defuncti.* lib. 1. §. 1. n. 26. *vers. quod omnes Mathieus.* in l. 11. gloss. 12. num. 3. lib. 5. *recap. Caru. diol. resol.* 162. num. 4. *Manf. consult.* 457. num. 19. *Rot. Florent. apud eum diol. consult.* 621. num. 13.
- 50 Neque in Regno Francie *Caru. diol. resol.* 162. num. 5. *Mainard. decif. Tholosan.* 86. lib. 5. *Manf. diol. consult.* 457. num. 19. *Rot. Florent. apud eum diol. consult.* 621. num. 13.
- 51 Nec in dominio Veneto, ut testatur *Altimar. ad Reut. diol. conf.* 2. n. 47. in fin. lib. 1. *Peregr. de fideicommissis.* diol. artic. 30. num. 17. *vers. & eum consilii.* *Censal.* ad eum in addit. fol. 180. §. *vel denique in fine.* *Caru. diol. resolut.* 162. sub num. 4. *Manf. citat. consult.* 457. n. 19. *Rot. Florent. apud eum citat. consult.* 621. n. 13.
- 52 Sicut neque in Civitate Florentina *Rot. Florent. apud Manf. allegat. consult.* 621. sub n. 13. §. *supra.* quod decisio licet sit opilio unius tantum Auditoris ab aliis duobus discordantibus, tamen quia in hoc non contradicunt decisioni aliorum, & causa iterum commissa a Serenissimo Magno Duce fuit pariter resoluta cum discrepantia opinionum, concessaque fuerit deoed revivis, ut testatur *Manf. consult.* 621. in fin. & demum fuerit translatioe sopita, allegari meretur pro eadem decisione.
- 53 Et propter hanc dubietatem plures voluerunt dictam novellam §9. restringi debere ad successiones translatum mediante persona popilli, vel impuberis & consequenter illius, qui delinquere non poterat, & contravenire testatoris precepto, ut clare habetur ex eiusdem verbis *vers. aque bus non tantum presentis causa decisio,* & expressis observant *Cat.* in expositione dictæ novellæ circa fin. *vers. citiusq. Mattheus.* de legat. lib. 3. cap. 8. num. 16. *Facin. contrav. iur. lib. 4. diol. cap. 100. Merend. contrav. lib. 9. cap. 21. n. 12. Caru. diol. resolut.* 162. n. 12. & 13. ubi refert verba text. *Rot. Florent. apud Manf. consult.* 621. n. 13. *vers. si. supposita,* repetit. *apud Palm. Nep. diol. alleg.* 235. n. 44. *vers. supposita,* & ad alios casus extendi non debere.
- 54 Vel quatenus extensio ad alios casus permitenda esset, illis in pincibus circumstantiis limitari deberet, & signanter ut locum non habeat quando versatur in fideicommissio restitutorio, & absolute in casu mortis, sed solum quando est conservatorius, & factum in casu alienationis, & contraventionis, in individuo *Soc. Iur. sepe allegat. conf.* 136. n. 43. lib. 3. *Surd. diol. conf.* 241. n. 8. *Rimold. Iur. conf.* 482. n. 67. & *seqq. Florian. Dulp. conf.* 40. n. 6. *vers. & quomodo. Redensich. diol. resol.* 30. n. 148. *Clarlin. pluries citat. contrav. 219. n. 160. Caru. diol. resolut.* 162. n. 10. & *resol.* 163. n. 45. *Odd. de fideicommissis. ex prohib. alienat. resolut. quest.* 11. artic. 6. num. 160. *Mattheus. de legat. & fideicommissis.* lib. 1. cap. 24. n. 19. & lib. 3. diol. cap. 8. n. 25. & *seqq. Peregrin. de fideicommissis.* diol. artic. 30. n. 12 & 19. in princ. & *vers. ut. Eufar. de substitut.* citata quest. 125. n. 2. *Manf. diol. consult.* 457. sub n. 19. *Rot. Florent. apud eundem diol. allegat.* 621. sub n. 13. *vers. ut pluries,* repetita *apud Palm. Nep. alleg.* 235. num. 45. *Rota eadem Coccin. decif.* 493. num. 8.
- 55 Obiurgat tamen, quod si in casu contraventionis testator substituerit extraneum, vel agnatum in quolibet gradu existentem, ex hoc testatorem presumptio, ipsam etiam in casu contraventionis noluisse restringere, & limitare fideicommissum ad quartum gradum, ut in puncto considerant *Eufar.*

de substit. d. quest. 381. n. 30. *Rot. Florent. apud Palm. Nep. diol. alleg.* 235. n. 50. & *apud Manf. citat. consult.* 621. sub n. 13. §. *vel quin vers. secunda tom.* 7.

Nec habent locum sanctis in eadem novella § 59. quando forma in linea descendente inter se, sed solum quando transversalis intendit succedere alteri transversali, ut promittit vocando tam in terminis dictæ novellæ § 59. quam vocationis proximorum, quæ non extenditur ultra decimum gradum *Bellos. Iur. conf.* 2. n. 59. & n. 67. *vers. ad secundum. Redensich. diol. conf.* 30. num. 147. *Manf. allegat. consult.* 454. num. 3. ubi de veriori, & plures alios refert & n. 4. & *seqq.* & citata *consult.* 455. n. 15. *Torr. de primogenit. tom. 2. diol. quest.* 30. num. 16. fol. 140. ubi egregie distinguit *Rot. Florent. infra diol. decif.* 123. n. 23. & *seqq.* & in diol. *Artetini Præfati Fideicommissi* 12. Septembris 1711. §. *verum coram Farsetto,* utraque inferius imprimenda.

Propter non procedunt quando sumus in fideicommissio favorabili pro conservanda familia in posteris, & descendentiibus masculis ex masculis, quod ad quartam generationem non restringitur, sed protenditur quousque durat familia, in puncto *Soc. Iur. diol. conf.* 136. in fin. lib. 3. *Surd. citat. conf.* 241. n. 50. *Clarlin. diol. contrav.* 219. n. 160. *vers. si. ut etiam.* *Caru. alleg. resol.* 163. num. 50. *Manf. diol. consult.* 457. n. 18.

Verum hæc limitatio mihi non placet, quia cum favor iste desumatur a præsumpta conservatione agnationis in tali casu voluit, hæc insufficiens non est, cum neque expressis agnationis conservatio sufficit ad hoc, ne prohibitio ultra quatuor generationes extendatur ut in prædictum est. n. & præter ibidem relatus *Manf. consult.* 454. n. 5. Declaratur insuper dispositio dictæ novellæ § 59. §. *ut igitur,* ne procedat quando agitur de revocanda alienatione facta in tertium post quartam generationem, pro qua irritanda ius, & ad hoc ad repetenda bona alienata intra quatuor generationum terminum præstari voluit Imperator, ne post longa tempora curiales lites inextricabiles, & penè immortales suscitarentur, non verò ad impediendam facultatem testatoris prohibendi alienationem in perpetuum, quam eadem licet esse, & liberè a Iulianiano relicta etiam ultra quartam, & decimam generationem scribit in specie *Faria ad Cocceum. variat. resol.* lib. 3. diol. cap. 5. n. 22. *vers. respondetur.*

Sed nec ista declaratio, & distinctio mihi aridet, nam si admittere volumus testatorem alienationem in perpetuum prohibere posse, talemque prohibitionem extendi debere ultra quatuor gradus, in necessariam consequens emergit, quod illi, quorum favorem concernit alienationis prohibitio, possint bona antier, & contra præceptum testatoris alienas vindicare, alius facultas testatori impartiri remaneret de vento.

Minus subsistit ratio, quod licet inextricabiles orirentur, quia si permittitur est testatoribus condere fideicommissa perpetua, quæ habent in se implicitam prohibitionem alienandi, cuius vigore etiam post centum annos bona a tertiis possessoribus vindicantur, ut enique notorium est, & plena sunt volumina Doctorum Consilientium Tractatum, & Jodicentium, & perpetuum prohibitionem alienationis in aliis casibus facere potest, non obstante absurdo litium, quæ ex hoc post longum tempus oriri possunt, quare hoc inconveniens impedire debet testatorem in casu alienationis condere posse fideicommissum perpetuum, & ultra quatuor gradus progressivum.

62 Sic etiam siere dispositionem dictae *Auth.* quando famus in prohibitione reali, quae afficit rei, & bona ipsius testatoris onere realit, & cum eo in quocumque transiret, licet secus sit quando famus in prohibitione personali, in qua constans est omnino opinio, quod illa ultra quartam generationem non proceditur, in specie *Laderch. conf. 5. n. 9. versic. ut. & a. 9. & conf. 92. a. 2. Roman. conf. 61. sub n. 30. Redenasth. dist. conf. 30. n. 146. & n. 153. Altoprad. alleg. conf. 82. n. 35. & segg. lib. 2. ubi plene. Mans. dist. consult. 454. num. 4. & consult. 457. sub n. 15. & a. 19. Clarin. citat. contrav. 219. a. 70. Merlin. dist. contrav. 72. n. 12. lib. prim. Odd. de probat. alienation. dist. quest. 11. artic. 6. num. 137. Mart. de success. legal. part. 4. quest. 23. artic. 4. sub n. 16. & 20. Caron. dist. refut. 162. n. 11. Peregrin. de fideicommiss. dist. artic. 30. n. 16. Rat. Florent. apud Mans. dist. consult. 621. sub n. 13. versic. ut quae, & apud Palm. Nep. citat. alleg. 235. n. 49. apud Iurr. var. jur. quest. tom. 2. miscellan. par. 1. tit. 12. decis. 27. num. 23.*

63 Quemadmodum decisio Justiniani in dict. novell. 159. non recipitur quando testator usus est verbo *descendendum*, quod de sui uxtura denotat infinitatem, & omnes posterius comprehendit, quidquid secus dici posset si adhibuisset verbum *familia*, quo usus est Justinianus in novella 159. ut in individuo considerat *Altinar. ad Rovic. dist. conf. 2. n. 47. lib. 1. & Marin. refut. 531. n. 8. lib. 1. Caron. dist. refut. 162. n. 7. & 9. ubi quod cum authentica praedicta sit exorbitans, si corrigi alias leges quando expectum est nomen familiae, extendi non debet, ut eadem corrigat, quando testator usus est verbo *descendendum*, & refut. 173. n. 45. Clarin. dist. contr. 219. n. 72. Mans. dist. consult. 455. sub n. 16. Fufar. de substit. dist. quest. 381. n. 17. Peregr. de fideicommiss. citat. artic. 30. n. 14. Consult. ad eum de fideicommiss. art. 30. num. 16. in fin. versic. addit. Odd. de fideicommissis allegat. quest. 11. n. 163. & dicitur in hac nostra decis. num. 7. & in alia dec. Florent. impressa apud Palm. Nep. dist. allegat. 235. a. 51. & 52. repetit. apud Mans. consult. 621. n. 13. Rat. apud Torr. var. iurr. jur. quest. tom. 2. tit. 12. Miscell. par. 1. decis. 27. n. 22.*

64 Quamvis, quod nulla sit facienda differentia ad effectum de quo agitur inter verbum *familia*, & *descendentes*, itadum *Redenasth. dist. conf. 30. a. 150. & segg. Mantie. de coact. lib. 2. dist. tit. 2. a. 21. versic. sed diligenter Molin. de iustit. & jur. disp. 588. n. 1. versic. quarto in Materatus. Covarr. varior. refut. lib. 3. dist. cap. 5. n. 4. versic. scendum quod, & a. 16. & 17., ubi reprobat Peregr. contrarium tenentem, & a. 20. *Fachin. contrav. jur. lib. 4. dist. cap. 100. versic. secundo ex auctoritate verbi. Palaz. de substit. dist. quest. 381. n. 18. Caron. dist. refut. 162. n. 7. & 8. & observat praesens nostra dec. n. 8.**

65 Et siutem verbum *descendentes* tunc operari possit comprehensionem omnium etiam ultra quartam generationem, quando prohibitio facta fuisset omnibus liberis, & omnibus descendens in infinitum, non verò quando est facta absque adiuncto verborum perpetuitatem denotantium, ut observant in specie *Laderch. citat. conf. 5. sub n. 3. & 7. & conf. 92. n. 3. Redenasth. dist. conf. 30. n. 151. Altoprad. allegat. conf. 82. n. 46. ubi plures alios citat lib. 2. Gerold. dec. Dolan. 22. sub n. 62.*

66 Prout Justiniani decisio, de qua in dict. Novella 159. restringens ad quartam generationem prohibitionem alienationis ad hoc ut bona perpetuo conferrentur in familia procedit, quando pro-

hibitio simplex est, cum etiam in casu dictae Novellae 159. concurrerent verba perpetuitatem denotantis, sed quando testator verba efficituribus, magis amplia, efficitur, & praegnantibus suum voluntatem expresse, puta si dictum sit, quod bona perpetuo remaneant in familia, & in ea conferrentur, & de uno in alium deveniant *offe ad eisdem familiae extinctionem*, vel ultra quartam, & decimam generationem, vel quod simile, tali casu cum clare, & incontestabiliter constet voluntatem testatoris fuisse recedere a dispositione sexti in dict. 5. nam igitur, mentis dispositionis omnino servanda est, cum possit ipse in testamento legem voestis, & subtritus dicere, a quo recedere non licet, ut in praecis nostris terminis considerant *Rovic. dist. conf. 2. a. 4. lib. 1. Altoprad. alleg. conf. 82. n. 45. lib. 2. Caron. dist. refut. 163. n. 45. & deinde non procedit, ubi plures refert, & n. 46. & segg. ubi ex quibus dicitur constare de tali cuius testatoris voluntate. Nota Nigra supra decis. 34. a. 35. & segg.*

Sicut enim in aliis omnibus materiis ultimarum voluntatum mens testatoris pro lege habetur, sic etiam in illa, de qua agitur, quando disponens ostendit voluntatem suam fuisse, quod verba perpetuitatis in prohibitione alienationis apposta non restringerentur ad quartam generationem, sed ulterius progredi deberet, donec, & quousque duraret familia, vel existerent personae, quibus prohibitio facta est, tunc enim menti testatoris obsequendum est, sive ita expressa sit, sive ex conjecturis elicita, ut bene in specie sumant *Altoprad. conf. 18. num. 35. Rittsch. ad dict. novell. part. 6. cap. 13. n. 1. Covarr. varior. refut. lib. 3. 5. verum. Mart. de success. legal. part. 4. quest. 23. artic. 15. n. 7. Petr. de fideicommiss. quest. 8. num. 35. Caron. dist. refut. 162. n. 6. Lara de Amicor. & Cappellan. lib. 1. cap. 6. n. 16. & 17. ubi plures refert. Mantie. de coact. ultim. volunt. lib. 2. tit. 2. n. 21. & sed diligenter praep. fin. Molin. de primogenit. lib. 1. cap. 4. a. 3. Avard. de coact. & a. 1. ment. desuod. lib. 2. cap. 2. 5. 1. nam 26. versic. communis auctor. Castil. contrav. lib. 2. cap. 23. n. 47. ubi alios refert. Molin. de iustit. & jur. dist. disp. 588. a. 1. versic. quarto le materatus. Rabbes de represent. lib. 2. cap. 19. num. 10. Nota Florent. infra dist. dec. 183. n. 22. & segg. & decis. 184. n. 30. & apud Palm. Nep. dist. alleg. 235. n. 48. repetit. apud Mans. consult. 621. ubi plures coniectiones enumerantur.*

Praedictaque omnis, quae de non restringenda 68 vocatione ad quartum, vel decimum gradum respectu dictae font, postori jure procedere debent de tempore conditi testamenti nullus existit testator conjunctus in quarto vel decimo gradu, nec alio ad intestatu successibili secundum locorum statuta, quia tunc si fideicommissum ultra quartum, vel decimum gradum progredi non deberet, nullus testator habuisset haeredem, & successorem, & testamentum remaneret inutile, & de vultu, quod dicendum non est, in pancho *Mans. dist. consult. 454. a. 10. versic. nec tandem*, ubi alias individuales auctoritates adducit. *Peregrin. de fideicommiss. dist. artic. 30. n. 4. in fin. Fufar. de substit. citat. quest. 381. n. 10. & in considerat Rat. Florent. infra dist. dec. 183. n. 56. & 71. & dec. 184. num. 91. & in dict. Arcana praeterea Fideicommissi 12. Septembris 1711. 5. minusque substituta coram Forsetta, infra perit iure loco, & tempore imprimend. confirmata die 21. Martii 1713. ab Incum. una mecum iudicantibus DD. Auditoribus Belluzzi, & Luci, & in fortioribus terminis quando pro-*

ob voluntatem perpetuam successio extenditur ultra decimum gradum *Manf. diſt. confult. 457. n. 13. §. tanto magis.*

- 70 Maxime si agitor contra extraneum tertium possessorum, semper enim expianda venit interpretatio favore persone de agnitione, & familia contra extraneum, ut præsequitur *agistra decifio hic num. 5. & 6.*

- 71 Opportune hic queri potest a qua persona gradus dinumerari debent, a testatore nempe, vel ab ultimo gravato, in qua questione alii a testatore, alii vero ab ultimo possessore dinumerationem faciendam esse contendunt, primamque opinionem sequantur in specie casus nostri post *Bald. & Ancharan. Dec. conf. 321. sub n. 5. Cart. Jun. conf. 88. n. 27. relati a Fusar. de substitut. quest. 381.*

- 72 a. 14. & secundam, quod inspiculatur persona gravatæ, cum hodie recepta sit ab omnibus opinio in materia fideicommissaria, proximitatem non a testatore, sed ab ultimo gravato defendendam esse, ut præter auctoritates, & Rotæ Florentinæ decisiones a tunc relatas supra in addit. ad dec. 7. num. 32. & 33. in præcis terminis hujus nostri questionis *Palm. Nep. in Cons. Florentinæ scribens diſt. allegat. 232. n. 20. & alleg. 233. n. 3. Castald. citat. confult. 126. n. 13. & seqq. fol. 386. & 387. Turr. variar. jur. quest. tom. 1. tit. 1. de maturatib. & primogenit. diſt. quest. 15. a. 28. versic. neque subsistere fol. 85.*

- 73 Ego credo quod hujus articuli resolutio dependeat a questione, an attendatur proximitas gravati, vel gravantis, in illis enim casibus, in quibus proximitas gravati attenditur, ab ipsius persona comparatio facienda est, & in illis, in quibus gravantis proximitas inspicenda est, graduum comparatio inspecta ipsius persona fieri debet, ut præsequitur in specie *Castald. citat. confult. 126. sub n. 12. fol. 386. Fusar. de substitut. diſt. quest. 381. n. 26. versic. veritas autem.*

- 74 Verum tamen est, quod si consistit de mente testatoris, quod potius a persona unius, quam alterius ex prædictis dinumeratio facienda sit, ipsius voluntas attendi debet, ut in individuo *Manf. in*

- 75 *Causa Florentina confult. 622. num. 17. Castald. diſt. confult. 126. n. 15. & seqq. ubi quod hoc procedit, etiam quando sit transitus de una linea ad aliam, & ex quibus dicitur constare de tali voluntate testatoris, pluresque alios refert Peregrin. de fideicommissis diſt. artic. 30 n. 5. in fine. Fusar. de substitut. quest. 318. num. 48. & 49. Turr. variar. jur. quest. tom. 1. tit. 1. citata quest. 15. a. 29. fol. 83.*

- 76 *Rota Florent. in diſt. Arctina Præfati Fideicommissi §. 12. September 1721. §. verum vixit. habitusque respectu carum Farsetto infra imprimendum.*

- 77 Nec d. tant alii, qui tertiam opinionem secantur, nempe utriusque personam esse inspicendam, sufficit enim, quod succedere intendens ad fideicommissum sit intra quartum, vel decimum gradum respectu testatoris, vel ultimi gravati, ut relatis hinc inde opinionibus firmant in specie *Peregrin. de fideicommissis diſt. artic. 30. a. 5. & decif. Pacaria. 5. sub n. 3. Faria ad Covarruv. variar. resolut. lib. 3. diſt. cap. 5. n. 26. in fine.*

FLORENTINA

Præfati Fideicommissi

4 Decembris 1604. ex lib. Matr. 87. a 300.

ARGUMENTUM.

Sententia lata contra primum substitutum nocet etiam sequentibus, præferim citatis, etiam si in iudicium non compoverint, & protestati fuerint de reservando sibi jura sua. Dispositio l. cum avus §. de condit. & demonstr. in fideicommissis agnitionis locum non habet, & ex quibus esset contemplatio agnitionis.

SUMMARIUM.

- 1 Excepta rei judicata in aliquo articulo non obstat, si de eo non fuerit exacte cognitum, & principaliter alium. Et num. 38.
- 2 Dispositio l. cum avus §. de condit. & demonstr. locum non habet quando fideicommissum indubium est favore a gentibus.
- 3 Protestatio conservat jus protestantis.
- 4 Qui habet jus solum in spe non dicitur habere jus certum, & cum officio.
- 5 Fideicommissarius conditionalis jus non habet pendente conditione.
- 6 Nec potest in iudicio petere aliquid jus sibi positum conditione competere.
- 7 Et converso nec super ea conveniri.
- 8 Amplius ad num. 9.
- 9 Insuscrutarius, non data cohærente, est heres tamen quoad proprietatem.
- 9 Fideicommissarius conditionalis, si ante eventum conditionis agat, & succumbat, non obstat excepta rei judicata. Et num. 36.
- 10 Declara ut num. 37.
- 10 Sententia lata contra substitutum non præjudicat alteri substituto.
- 11 Contra num. 26. & seqq.
- 11 Sententia contra alium lata non præjudicat veniens ex persona propria.
- 12 Præferim cum primis substitutus venit in iudicio tanquam actor, non tanquam reus.
- 12 Contra distinctionem num. 44.
- 13 Absolutio ab expensis fit ab probabilitate juris dubia, & excellentium Advocatorum responsa.
- 14 Exceptiones rei judicate, & notari non juris agentis impediunt litis ingressum, & sunt illi finite.
- 15 Et operantur, ut Jurex non possit se in causa intramittere.
- 16 Unica sententia terminari possunt protestationes contra diversas personas a b eadem causa, & articulis pendentes, sive nec citentur. Et n. 31.
- 17 Sententia lata contra insuscrutarium agentem nocet præstariis scienti in iisdem casibus, quibus lata contra creditorem nocet debitori.
- 18 Debitori nocet, cum reus admissit omni probandi de jure suo, & de hoc cognitum, & discussum est.
- 19 Amplius etiam debitor non fit citatus, sufficit enim ipsius scientia.
- 20 Citationis operantur, ut iudicium dicatur agitur cum eo, qui fuit citatus.
- 21 Sententia nocet tertis, quando huius est citatus, licet alius non vocetur.
- 21 Protestatio citati habentis jus præsens de reservando jura sua est inutilis.
- 22 Quia non pendet a voluntate protestantis, an citari velit, vel non, sed a jure dispositionis.
- 24 Ideo hoc causa non relevat, nisi justificetur ex causa per protestantem allegata.

- 25 *Protestatio non extenditur ad ea, quae fierent post alium testamentum, nisi in unoquoque actu fuerit reiterata.*
- 26 *Sententia lata contra primum substitutum nec sequentibus non citatur. Et num. 34.*
- 27 *Distigue, ubi lata sit contra primum heredem.*
- 28 *Contra distinctionem.*
- 29 *Iudicialiter, & absolute procedit conclusio, quando sequentes substituti fuerint citati. Et num. 35.*
- 30 *Quia, sicut citatio, sententia nec etiam habentibus solum jure in spe.*
- 31 *Quando jus de presenti privati substituitur, & jus de futuro sequentium substitutorum pendet ab eadem conditione, justum est unicum judicium agitari. Et de ratione.*
- 32 *Qui habet jus de futuro sicuti potest valens primo substituto in iudicio assistere, ita & invitatur in iudicium trahi. Et de ratione.*
- 33 *Aequum non est heredem, & possessorem singulis successoribus sequentibus respondere, & semper de jure suo incertum esse.*
- 34 *Agenti conditione pendente, & succumbens iterum agere potest purgata conditione, nec repellitur exceptione rei iudicata.*
- 37 *Declara conclusum procedere, quando quis petit pure, quod debetur sub conditione, sicut si petat sub conditione, & succumbat.*
- 39 *Verbum proximior comprehendit tam feminas, quam masculos.*
- 40 *Agnationis ratio, & perpetuum fideicommissum cessat, cum proximior, qui potest esse femina, non est ex sanguine alteri restituere.*
- 41 *Proat quia de nullo alibi prohibita alienationis.*
- 42 *Idem juris est in eo, per quod ad alium pervenitur, quod est in ipso, ad quod perveniendum est.*
- 43 *Deterior non potest esse conditio predilecti, quam minus dilecti.*
- 44 *Exceptio rei iudicatae obstat sequentibus, non solum cum primus substitutus fugiatur jure alteri, sed etiam cum soluitur partes rei.*
- 45 *L. cum avus ff. de cond. & demonstr. & concord. disponat fideicommissum indultum ab ascendente cessare, si descendens gravatus filius, vel filius, aut alius descendens reliquerit.*
- 46 *Judex in dubio debet se, qui exemplum aliorum.*
- 47 *Et contra fideicommissum pronuntiare.*

DECISIO XLIV.

In Causa Cerretani, Cerschi, & Zaccheria.

Dubitabilis foret prima facie videri potest exceptio declinatoria per D. Nicolaum de Cerretanis, & haeredit D. olim Alexandri de Cerschi opposita contra petitionem D. Alexandri olim Vincentii del Zaccheria instanti coram Domino. Iudice Quartierorum Bona in calce ejus petitionis descripta, & per dictos de Cerschiis deventis sibi una cum fructibus perceptis, & in futurum percipiendis relaxari, uti ad se spectantia in vim fideicommissi per olim Piussemum Juliani del Zaccheria in ejus ultimo testamento indultu ad favorem proximioris de ejus familia, in causa mortis D. Franciscae ejus filiae ante, vel post nuptias, ac post mortem D. Honestae sororis testatoris relicta in eundem usum observandam, ex quo mortuo Dom. Francisca, successitque D. Honesta, idem D. Alexander bodie adhuc reperitur solus proximior ex familia ejusdem testatoris.

Nam licet alias de anno 1584. in iudicio pendente inter dictam D. Honestam praedecessorem osamfructum dictorum bonorum adversus filios dictae D. Franciscae, quas per illius mortem purificatas fuisset vocatio ipsius Dom. Honestae, istam quoad usufructum, etiam dicto D. Alexandro [qui idem foret potestat praetendere respectu proprietatis] citato, iudicatum fuerit, petita fieri non debere, resolutaque vocationem illam fuisse interpretandam, quatenus dicta D. Franciscae decederet sine filiis [qui casus non evenit, cum duas filias supelites reliquerit] juxta terminos l. cum avus ff. de cond. & demonstrat. providenque praerendi posse videretur ex parte conventorum eidem D. Alexandro obitare exceptionem rei iudicatae, immo & notorii ejus non juris, prout ad fundandum declinatoriam duas hasce exceptiones signanter proposuerunt, ita ut de hac causa tractari amplius non possit.

Nihilominus tamen adversus ejusmodi exceptiones egregie replicabatur, immo adducere in soi petitione omnino audiendum esse, ex quo ad effectum, ut sententia pariat exceptionem rei iudicatae in aliquo articulo, occurrere est, ut de eo exacte fuerit cognitum, diffusum, & principaliter actum, alias nunquam obstat rei iudicata. *Bar. in l. receptitia num. 18. C. de cognat. peca. in l. si Jader ff. de her. qui sunt sui, vel alien. jur. & in l. 2. ubi omnes C. quib. rei iudic. non nocet.* At eo in iudicio de iuribus dicti D. Alexandri non fuit actum, neque cognitum, cum ipse coluerit sobriore iudicium, igitur sententia contra D. Honestam late non videntur potuisse ipsam afficere, praesertim cum diversa sint ejus jura a iuribus Dom. Honestae; quoad eam eorum cessabat fideicommissum indultum ad favorem agnationis del Zaccheriae, & ex ea in proximiores, quod est fundamentum praetensionis D. Alexandri; ex fideicommissum enim sic indolto ad favorem familiae cessat ratio, ob quam rejecta fuit petitio dictae D. Honestae; siquidem quando testator innoxie fideicommissum ad favorem agnationis, & adane descendentes feminas testatoris, ut hoc in caso aderent filiae D. Franciscae, non est locus dispositioni dicti l. cum avus, cum similibus, ut per *Cama. conf. 2. n. 4. vref. & per hac cessat. Dec. conf. 585. n. 5. Socia. conf. 191. num. 6. lib. 2. Magos. decis. 52. n. 11.* ut propterea intrare videretur, quod debemus, in praesentia non obitare D. Alexandro sententiam, de quibus agitur, quia jura sua tunc cognita non fuere, quae cum processisset fieri sibi salva fore, quando casus fideicommissi evenisset, non videretur dubitandum, quia fuerint illi conservata usque in praesentem diem, quo fideicommissum purificatum fuit ad ejus favorem post mortem D. Honestae, in quem eam tantum ipse fuerat vocatus, omnes enim seivit ex protestatione conservari jus protestantis. *Bar. in l. non solum 6. morte ff. de nov. oper. nunciat. & in cap. cum M. Ferrar. extra de constitution. Menoch. conf. 25. a. 69.*

Nec est cur praetendatur jus aliquod certum tunc temporis eidem D. Alexandro commissum, cum illud esset in spe tantum, non autem cum effectu, ex traditi per *Decian. conf. 58. n. 3. lib. 3.* erat enim fideicommissaria condicionalis, qui jus non habet pendente conditione, ideoque in iudicio comparere non potest, nec petere, ut declaretur jus sibi competere purificata conditione, ut post alios per *Marzar. de fideicommiss. part. 1. quib. 61.* ideoque nec etiam videretur conveniri potuisse super jure, quod non habebat, nec sibi competeat.

Nec mirum cum Dom. Honesta vivens, nullo dato sibi coherede, haeres videretur nedium quoad usufructum.

usfructuam, sed etiam quoad proprietatem. *Bald. in l. miles in ff. de testam. Alex. conf. 178. n. 2. lib. 2. Dec. conf. 277. num. 21. Perregr. in tra? de fideic. art. 5. n. 30.* Naa purificata ergo conditio nec agere potuit, nec excludi; quomodo si egisset, & succubisset ante eventum conditionis, adhuc tam n denud non obstat exceptione rei iudicatæ agere possit, ut est text. in l. grege §. si sub conditione ubi Bartol. ff. de pignori.

10 Confirmabatur hæc sententia, quia licet in principali herede, & substituto dubitari solet, so sententia contra eos lata noceat sequenti substituto, tamen sententia lata contra substitutum alicui substituto non præjudicat *Bald. ita distinguens conf. 374. n. 4. lib. 2. Sect. Jan. conf. 181. n. 89. lib. 2. Marzar. ubi supra quæst. 27. vers. sed advertendum* quando enim venit quis ex persona propria, sententia lata contra aliam non præjudicat, *Dec. conf. 445. num. 30. & 31. Paris. conf. 5. n. 37. lib. 1. Phauac. de invec. part. 7. n. 249.* præsertim quando primus substitutus venit in iudicio tanquam actor (ut fecit D. Honeſta) non tanquam reus *Socio. Jan. deſ. conf. 181. n. 96. lib. 1.* ex his existimabat D. Alexander non solum non sibi obſtare exceptionem rei iudicatæ, sed & simul constare de bono iure suo ad exclusionem secunde exceptionis notari solite ejus non juri.

Quibus tamen minime refragantibus, Domini omnibus diligenter per-pensis lo eam lverunt sententiam, ut D. Juxta Quartiorum in hac causa non solum semel, ut præſertur, sed & bis in diversis tribunalibus super eisdem articulis plenissime per binas res postestas discussa, semperque contra fideicommissum terminata se se inromittore ulterius non possit, ambas tamen partes ob promissibilem juris dubia, & Excellentissimorum Dominorum Advocatorum responsa ab expensis absolventes.

Moti, quis ut diximus duo potissimum erant capita propulsa declinatoria, alterum ex re iudicata, alterum ex notorio non jure actoris, & utrumque jure optimo subsistere vilius est. Cum enim non sit quid dubitetur, quilo exceptio tam rei iudicatæ, quod notorii non joris indicia sunt ex his, que non modo ad merita cause, sed etiam ad processum, & ad impediant lris ingressum

14 15 opponi possunt, ex quo consumantur inter exceptiones lris finite, operanturque, ut Juxta non possit in causa se intrinsecare, ut de prima est text. in l. post reu judicium ff. de re judic. & in cap. 1. de lris content. in 6. evolvit Bartol. in l. nam & postea n. 5. ubique omnes ff. de jur. jurand. & in l. cum quærebatur num. 3. ff. judic. solui. *Alex. conf. 42. n. 1. lib. 4. Dec. & ſcribentes in l. fratris C. de transſ. Aug. Arret. in §. equè n. 14. inſt. de alio. Aciat. in terminis ſimilis prætenſi fideicommiſſi conf. 44. n. 62. verſic. fortis & non. ſeqq. lib. 6. de ſecunda vero tradunt Butr. & ſcribentes poſt Hoſſienſ. in cap. dilecti extra de libelli oblatione. *Alex. conf. 62. n. 11. lib. 7. Auſſer. ad deciſ. Tholſ. 67. Blanc. de compromiſſi. quæſt. 4. in tenſis de exceptione. inſpiciunt lris ingreſſi. tit. 4. ex alioſiſ deſect. excepſion. prima & excepſione 7. Mench. de arbit. judic. lib. 1. quæſt. 16. per tot. & ſunt pluries tentum in Rotæ, quæſt. negari etiam non potest, quin in propoſito interviant utraq; hæc exceptiones.**

Quod enim ſtinet ad primam, non dubitamus Domini ſententiam latam contra D. Honeſtam abnegativam fideicommiſſi officie etiam D. Alexandrum; ſiquidem ſtampe teſtamento, de quo agitur, & ſubſtitutionibus in eo contentis, aut prætenſi D. Alexander per mortem D. Francisce ſi-

liz reſtatoris ſtatim purificatum fuiſſe fideicommiſſum ad favorem D. Honeſte ejus ſororis reſpectu uſufructus tantum, & ad favorem ſui ipſius qua ad proprietas, cum qua mortis exinde D. Honeſta uſufructus debuerit conſolidari, aut vero prætenſi ſe non fuiſſe vocatum, niſi poſt mortem D. Honeſte, quia ipſa purificatio fideicommiſſi per mortem D. Francisce non in uſufructu tantum, ſed etiam in proprietate debuerit ſuccedere, & ſic primo loco fuerit ſubſtituta in totum, & poſt eam ſuccedat D. Alexander, & quocumque modo ſui ſuam deducere intendat, ſemper apparebit ejuſmodi ſententias illi efficaciter obſtare.

Cum enim perſiſſet D. Honeſta declarari per mortem D. Francisce veniſſe caſum ſubſtitutionis, & fideicommiſſi in dicto teſtamento injuncti ad ejus favorem, hæc peritio [quarenus prætenſarum D. Honeſtam fuiſſe ſubſtitutam in uſufructu, D. vero Alexandram tanquam proximiorum de familiaris reſtatoris in proprietate] ſo neceſſariam conſequentiam includit fideicommiſſum ſuiſſe poſſiſſentem etiam ad favorem D. Alexandri reſpectu proprietatis, ab eadem enim conditione pendebat utriuſque jus, & ſubſtitutio, que vel ad favorem tam D. Alexandri, quam D. Honeſte fuerat purificata, vel ad excluſionem utriuſque deſecraret. Id, quod animaliter totos hæredes D. Francisce, prætenſentes ex earum ſuperexiſtentia expiſſæ omnes ſubſtitutiones, & ſic tam reſpectu uſufructus, quam proprietatis, voluerunt citari etiam D. Alexandrum, ut ſic unies ſententia omnium prætenſiones, que ab eadem cauſa, & ab eiſdem articulis pendeant, terminarentur, juxta textum in terminis in l. ſingulis ff. de except. rei judicæ.

Certum eſt enim ſententiam latam contra uſufructuarium agerem nocere etiam proprietario ſcienti in eiſdemmer caſibus, in quibus ſententia lata contra ereditorem vocat debitoris, ad notas per Bart. communiter receptum in l. ſape num. 6. ff. de re judic. nocet autem poſſimum, quando reus aſſumpſit in ſe oner probandi de jure lro, de quo plene cognitum, & diſcuſum ſuit, ut ibi per Bart. n. 3. & poſt eum per Alex. num. 106. qui de communi opinione reſtator. Idque etiam ſi debitor citatus non fuiſſet, cum lſdicat ſola ipſius ſcientia, ut per Bald. in l. ſi probatum n. 4. & 5. C. communi dividua. poſt Joanneſ. quem citat in cap. quomodo extra de re judic. & ſequitur etiam Cuſſen. in diſt. 1. ſape n. 3.

Et ideo cum in propoſito D. Alexander prætenſas proprietarias non ſolum habuerit ſcientiam jodicit moti per D. Honeſtam uſufructuarium, ſed ad illud etiam ſemper citatus fuerit, in eaque rei conventi probaverit dominium dictorum bonorum ad eos, uti hæredes dictæ D. Francisce ſiliz reſtatoris, liberè pertinere, ex quo caſus fideicommiſſi per eam inſonandi non ſolum non eveneret, ſed & ejus conſilio porcuſus deſecraret ob ſuperexiſtentiam ſuam, & ſape hoc fuerit pleniffime diſcuſum, & cognitum, non eſt cur neget D. Alexander etiam ſui ſuam fuiſſe in judicium illud deducum, conſequenterque ſententias poſtea ad favorem reorum laſas ſibi præjudicaſſe in vim tam ſcientie lricæ, quam citationum de eo ſadatum, que operantur, ut rei non dicatur inter alios ad, ſed judicium confeſſat etiam agitur cum eo, qui ſuit citatus, ut per Cuſſenſ. in l. ſilius fam. 48. ſub n. 3. verſ. & auſſer. quia quæſtio ff. de verb. oblig. ubi etiam Alex. poſt Bart. inquit ſub n. 9. verſ. & valet etiam Bart. eo etiam in cauſa, quo ſententia non noceret tertio, nocere tamen ſi tertius ille ſit citatus ad cauſa.

enulam, & sequitur *Dre.* post *Cin. Bart. & Bald.* quos citat *conf. ejus ultimus num. 4. & in cap. cum inter num. 36. extra de except. Jaf. in l. libertas u. 3. ff. de ius vocand. Menoch. conf. 380. n. 30. lib. 4. & est similis casus apud *Curt. Jun. conf. 23. sub n. 8.**

Nec refragatur protestatio in eo iudicio facta per D. Alexandrum, quod non intenderet aliquam litem concedere, citatioque cum efficere non posset, cum tunc temporis nullum haberet interesse de presenti ius cuius, reservando sibi iura sua debitis loco, & tempore proponenda.

Nam postquam prætendat, se statim post mortem D. Franciscæ solisse vocatum quod proprietatem, satis patet de ejus interesse, & quidem de presenti, patetque etiam illud in iudicio fuisse deductum, quia statibus petitione D. Honestæ, & exceptionibus reorum conventorum, veniebat necessitati per sententiam declarandum, & resolvendum, an per mortem D. Franciscæ cum filiabus purificatum esset, vel extinctum prætenfum fideicommissum, & hoc respiciebat ius D. Honestæ quoad ususfructum, ius verò D. Alexandri quoad proprietatem, ut propeter non nisi causæ, & prudenter rei conventi curaverint ipsum citari, ejusque protestatio contra citationes fuerit omnino inutilis, ut per *Castrenf. in dist. l. cum filius famul. post num. 3. vers. ex quibus similiter*

*ff. de verb. oblig. ubi inquit in lra de falso obtinuisse per tres sententias conformes. Non enim pendebat a voluntate præstentis, an citari posset vel non, sed a juris dispositione, quo statim in casu certum est, protestationem non relevare, ut per *Bart.* communiter receptum in l. non solum §. morte n. 13. & 31. ff. de oper. uno. nunt., cum aliis, de quibus per *Burd. dist. 6a. n. 34. Decian. conf. 33. n. 67. lib. 1. & conf. 39. num. 38. lib. 3. Honded. conf. 89. n. 38. lib. 1. & Bart. de res. Bonas. 330. n. 133. maxime cum dies fideicommissi, & casus ipsius uno, eodemque tempore vel cedere, vel decedere deberet, tam respectu D. Honestæ substituti in ususfructu, quam D. Alexandri substituti in proprietate, quia hoc una, eademque condicione mortis filii, vel filiz, nascitoris, vel nascituræ ex ore testatoris, oerque eorum fuerat vocatus, licet ille quoad ususfructum, ipse verò quoad proprietatem, quod cum a legis dispositione pendat, an scilicet casus fideicommissi etiam respectu juris, ac interesse ipsius evenisset, nec ne, ut io puncto scribit *Rimius. Jun. conf. 714. n. 63. lib. 6. quo casu, ut ipse inquit, protestatio non relevat, sed justificari debet ex causis per protestantem allegatis, alias non prodest, ut post *Juncos. & Bald.* telatos per *Decian. conf. 99. n. 75. lib. 2. frustra* obicit super præsentia ejusmodi protestatione constitutorum fundamentum ex parte D. Alexandri, præsertim cum citatio præfata fuerit reiterata in unoquoque adhuc prædicti iudicii, protestatio autem ab initio semel tantum facta, præiudicet in omnem eventum prodesse non poterit, nisi quod ad adum, qui tunc subat, non autem quod ad ea, quæ postea fiunt ex intervallo, virescunt per *Rogier. ut per Bart. in dist. §. morte n. 16. & per Ras. det. 688. n. 3. part. 2. noviss.* ubi quod protestatio, ad hoc ut relevet, in omnibus adibus successiva repeti debet. Et hæc quatenus D. Alexander prætendat se statim vocatum post mortem D. Franciscæ.***

Quod si prætenderet se nullum ius habuisse, nisi post mortem D. Honestæ, prout in protestatione illa facta contra citationem videtur declarasse, & fortè verius est, illud procul dubio deo succederet, ut post mortem D. Franciscæ ea-

dem D. Honestæ diceretur substitutus in primo gradu, D. verò Alexander in secundo, & sic essemus in questione illa, an feceritis lara contra primum substitutum necesse sequentibus, in quos licet valde controversum sit apud nostrates, an necesse sequentibus non citatis, io quo partem affirmativam, uti veriorer per text. in l. 1. §. de univertate ff. de vover. inspicitur. & in l. ex contractu 44. ff. de re iudic. defendunt *Pineil. in l. 1. in 3. part. ante n. 49.* ubi addit etiam esse communem. C. de bon. matern. Honded. conf. 28. per tot. lib. 3. Peregrin. de fideicommissis. art. 53. num. 49. & *Frøp. & complures alios allegabat etiam Domini Informantes.* Alii vero distinguunt, an sententia lata sit contra heredem, & hoc casu necesse substitutus, an contra primum substitutum, & tunc sequentibus non præiudicat *Bal. dist. conf. 334. sub n. 4. lib. 2. Marten. in epitom. subicam. quæst. 78.* quam tamen distinctionem reprobat *Athias. dist. conf. 44. n. 74. vers. nam & bene rationi lib. 9. Pineil.* ubi supra sate a. 50. vers. ex prædictis etiam inferat, & cum iis sententiam etiam *Rolan. conf. 92. num. 19. lib. 4. Molin. de primogen. Hispan. lib. 4. cap. 8. n. 11. in fin. & Peregr. dist. art. 53. n. 39.* dom. quæstionem format conjunctum, an sententia lata contra heredem in gravatum, vel contra primum fideicommissarium necesse sequentibus substitutis, & sub n. 46. & 49. vers. quamvis conclusionis affirmativæ.

Attamen, quidquid sit de huiusmodi distinctione, certum est, disputatorem hanc procedere, quando sequentes substituti non fuerint citati, nam quando citati fuere ad iudicium agitur cum primo, omnes conventiones, sententiam eis occurrere, ut expressè voluit *Bald. dist. conf. 334. post a. 4. Soc. Jun. dist. conf. 181. n. 49. lib. 3. & Peregrin.* qui alios citat *dist. art. 53. sub n. 58.* statim enim citatione Doctores habent pro indubitato sententiam occurrere ipsi substitutis citatis, etiam si non habuerint, nisi ius in spe *Jaf. in l. filius familias §. divi in secunda lectura n. 93. vers. & fortius ff. de legat. prim. Curt. Jun. dist. conf. 23. sub n. 8. Honded. dist. conf. 28. num. 19. lib. prim. & propterea, etiam si D. Alexander non habuisset tempore petitionis D. Honestæ, nisi ius in spe ad prætenfum hoc fideicommissum, non tamen inferretur ipsum non potuisse citari ad iudicium mutum per primum fideicommissarium, ut voluerit omnes præcitati.*

Et merito, quia ubi tam ius de presenti primi substituti, quam ius de futuro sequentium substitutorum ab eadem condicione pendet, ut hocin casu, iustissimum est, unum iudicium fieri sufficere, ne alias modis litum multiplicare sumamus, utque inexplicabilem faciat difficultatem, ut formaliter inquit text. in *dist. l. singulis ff. de except. rei iudic.*

Quamvis igitur si solos voluisset egere D. 31 Alexander pro suo iure, & substitutione, vivente adhuc D. Honestæ, non potuisset, doctum tamen non est, quod agente D. Honestæ potuisset & ipse pro suo interesse, & rationis spei, ac iuris de futuro eidem assistere, & simul cum ea casum defendere, ergo & converso potuit etiam iocitor ad iudicium trahi, ut contrarium eadem sit disciplina, & quia ab omni ratione, & æquitate abhorret, ut hæres, & possessor hereditatis cogatur singulis substitutis succedere semper respondere, & perpetuo de iure non incertus esse, ad ill. singulis quo ratio [ut alias omittimus] adeo efficax plenior ex scribentibus vis est, ut ex eo potissimum firmaverint sententiam latam contra primum substitutum sequentibus nocere, etiam non citatis.

etatis, *Pinell. in diſt. l. part. 3. ſub n. 49. verſ. & tandem in ſententia C. de bon. matern. Molin. d. lib. 4. de Priuilegiis. Hiſpan. cap. 8. n. 6. in ſu. di-*
cens hanc ſolam rationem, eſſe omnes alia deſice-
rent, per ſe ipſam ſufficere, ut concordant *Altiat.*
diſt. conf. 44. n. 65. lib. 9. Franciſc. Cald. in l. ſi
curatorem habens in verſ. prohiberis n. 23. verſ. ſed
prima opinio in princ. C. de tu integr. reſtit. nu.
Peregrin. diſt. art. 53. n. 51. verſ. ſed bonum opi-
onis in ſu. optime Hodiſch. diſt. conf. 28. n. 13. in
ſu. lib. 2. ubi conſuluit in caſu Gubirri. contraria
tenentis conf. 42. lib. 2. illuſque fundamentis ple-
niſſime reſpondet; ſtante igitur citatione etiam ſe-
condi ſubſtituti verſari v. d. curat. extra omnem di-
ſcultatem, cum cunctio operetur, ut res uou di-
catur inter alios aſta, ut ſupra diximus.

35 Non etiam refragatur, quod agens, conditio-
nem pendente, & per ſententiam tertiſus poſſit te-
nere agere purificata conditio, nec repellatur ex-
ceptione rei iudicata *diſt. l. grege §. ſi ſub condi-*
tione ff. de pign. quia text. illa procedit quando
quis petit pure, & de preſenti, quod ſibi debe-
atur ſub condicione ad hoc non purificata, repellitur
enim, quia adhuc non eſt debitum, purificata
verò poſtea condicione ceſſat ratio, & quod prius
non erat debitum, eſſicitur debitum, ideoque ito-
rum petere poſſet non obſtante prima ſententia.
At ſecus quando jus de futuro in iudicium dedu-
citur non tamen debitum de preſenti, ſed ran-
quam jus in ſpe, ut in caſu noſtro, & in omni-
bus caſibus in quibus iudicium agitur inter here-
dem gravatum ex una, & primum, alioſque ſub-
ſtitutos ordine ſucceſſivo ex altera, tunc enim ju-
diciū eſt de jure primi ſubſtituti tanquam pure,
& de preſenti debito, de jure vero ſequentium
quæſtio eſt tanquam de jure in ſpe, & purifican-
do, & in eo queritur, & deciditur, an primus ſub-
ſtitutus debeat de preſenti admitti, ſequentes ve-
rò deinceps ordine ſucceſſivo, ſi igitur contra ſub-
ſtitutos lata ſit ſententia, omnium jus eſt ſubla-
tum, & ubi, deſiciente poſtea primo ſubſtituto, ſe-
quentes iterum agerent, eadem eſſet cauſa, ſeu
mediū concludendi, eadem res, & eadem per-
ſonæ, ut neceſſario inferatur obſtare primam ſen-
tentiam, exceptionemque rei iudicatae vulg. *l. cum*
queritur cum duobus ſeqq. de except. rei judic.

38 Nec dicatur eo in iudicio de iuribus D.
Alexandri actum, vel cognitum non fuiſſe, cum
noluerit ſubire iudicium, & idē intrare iudicium
Bald. in diſt. l. recepta C. de cauſit. pecu. cum
ſimilibus, nam res ipſa contrariam maniſeſtē de-
monſtrat, cum imō pleniffimē, & exactiffimē fue-
rit diſputatum, an per mortem D. Franciſci ſi-
lix teſtatoria ſine maſculis, ſed cum ſeminis tan-
tum, ſubſtitutiones, vocationeſque primo D. Ho-
neſti, & poſt ejus mortem D. Alexandri eſſe-
ſent purificare, an porius deſeſce, ut patet ex co-
poſitis, & doctiſſima moris DD. Jodicantium, &
ab hoc articulo omne jus D. Alexandri pen-
det, non ſecus ac D. Honeſti, unde non poſſet
negari, quin de iuribus utriuſque fuerit ple-
niſſimē cognitum, & licet D. Alexander noluerit
comparere, hoc nihil relevat, ſat enim eſt, fuiſſe
citatum.

Et licet diſcretor juſ D. Alexandri diver-
ſum eſſe a jure D. Honeſti, cum ipſe voca-
tus fuerit ſavere agnationis, qui ſavor non ca-
dit in muliere, hoc tamen præſuppoſitum mi-
nus verum viſum eſt, ex quo in caſu decedente
cum filiis maſculis, ut ſeminis nulla filio facta
eſt ſubſtitutio, quinimo invicta eſt ſamina, & il-
li ſive tacet, ſive expreſſe poſſet ſamina erant
in condicione, & filiis ſine filiis decedentibus ſub-

ſtituta eſt D. Honeſti, poſtremoque inviſtus
proximior de Domo, & quidem ſine expreſſo
nec aliquo maſculinitatis, quare cum verbis
proximior ſit communis generis, comprehendit
tam ſeminis, quam maſculos, ut per *Ang. conf. 239.*
in princ. Dec. conf. 527. n. 5. cum aliis per Lin.
quod de retrah. liging. n. 2. gloſ. 9. n. 201. &
203. Decian. conf. 98. num. 5. lib. 3. Mench. præ-
ſumpt. 84. n. 53. lib. 4. & Simon. de præſ. de inter-
pret. notitiam. valuat. lib. 3. interpret. 3. dubi.
ſolet. 21. n. 67. nulla ergo habens fuit ratio agna-
tionis, nullumque inducitur perperuum fideicom-
miſſum, cum proximior (qui poſſet eſſe etiam ſe-
minis) non ſit gravatus ultioris reſtituere, Omas,
& Doctores communiter in l. cum ita §. in ſidei-
commiſſis ff. de legat. 2. late Mench. alios referens
conf. 85. n. 67. & præſumpt. 72. n. 29. lib. 4. ul-
laque fuerit adjecta prohibitio alienationis, vel quid
aliud, quod perpetuum intentionem demonſtrat
conſervandi bonis in agnatione, que ſolent eſſe ar-
gentes conjungere in hac materia, ut egregie id-
verſit Gabriel conf. 97. n. 6. verſ. tertium argu-
mentum & n. ſeq. lib. 2. & multa ad propoſitum
ponit Martic. lib. 12. tit. 24. num. 14. cum ſeqq.
quinimō cum reſtor D. Honeſti ſimilis pro-
diſlexerit, ex quo eam præſtat, nec ad proxi-
miorē pervenire poſſet, niſi poſt D. Hone-
ſtam, non niſi concludenter inferretur, nihil plus
juris habere poſſet proximiorē, quam habere D.
Honeſta, ex regula quod idem juris ſit in eo, per
quod ad aliud pervenitur, quod eſt in ipſo, ad
quod perveniendum eſt, l. ſi vna mater §. non
licet C. de bon. matern. nec deterior conſiderari po-
ſſit conditio in prædilecto, quam in ſequenti. Et ſi
legatur moris in prædicta cauſa emiſſa, appa-
ret, nihil magis actum, aut diſpoſitum fuiſſe, quam
an fideicommiſſum fuiſſet ſadum intencit conſer-
vande agnationis, & an inde excluderetur diſpo-
ſitio l. cum avus §. de condit. & demonſtrat. & ſi-
milium. Huius enim argumenti utebatur D. Ho-
neſta, ut certē nihil hoc cauſa ab eo diſſert,
proindeque negari non poſſet & plenē cognitum,
& D. Alexandro eſſicaciter obſtare exceptionem
rei iudicatae, quæ an ora ſe, primo ſubſtituto agn-
re, an partes rei ſuſtinerent, nihil proſua videtur
interceſſe, quidquid diſerit Soc. Jan. d. conf. 181.
n. 9. lib. 2. hæc enim diſt. rentia verbalis videtur,
cum rationem diverſitatis nullam habet, & utro-
que cauſa militat ratio ſanciantur litium, & præ-
cipue diſt. l. ſingulari ff. de except. rei judic. & in
hoc nullam vim faciunt Doctores hanc materiam
explicantes, & præcipue Peregrin. diſt. art. 53.
n. 49. imō & Soc. Jan. loquuntur per verba dabi-
tativa, & quando ſubſtituti non fuerit citati, qui
non eſt cauſa noſtra. Et hæc quoad primum cap-
ut huius declinatorie.

Sed & ſecundum caput notorii non juri D.
Alexandri, non minus perſpicuum viſum eſt Do-
minis, notorium enim non juſ Adoris appare
evidenter ex facie ipſius petitionis, dum proponit
ſubſtitutionem ſadum filii, narratque ipſam cum
ſiliabus deceſſiſſe, & tamen præterit ad ſibi ſu-
rem inducitur fideicommiſſum etiam ad excluden-
tem deſcendentium teſtatoria, dum ſibi apertiffi-
mē repugnant text. omnibus obuii in diſt. l. cum
avus ff. de condit. & demonſtr. in l. cum acatiſſimo
C. de fideicommiſſis, & in l. generaliter §. cum av-
tem C. de iuſtitut. & ſubſtitut. ex quibus clare de-
ducitur, aſcendentem, qui aliquem, ſeu aliquos
ex ſuis deſcendentibus inſtituit, gravatque alteri
reſtituere, non aliter cenſeri eoſ huiusmodi onere
gravatſe, niſi ſi, qui reſtituere onerati ſunt, ſine
filiis, vel ſiliabus, nepotibus, vel nepotibus ſorint
de.

defuncti, ne, ut inquit Imperator in dist. l. cum accitissimè, videatur testator alienas successiones suis auferre. Nec potest D. Alexander se tueri clypeo, sed favore agnationis, quia ut proxime diximus, nulla in testamento, de quo agitur, habetur ratio agnationis conservanda, nullaque ex eo apparet conclusio perpetui fideicommissi, & in hoc articulo jam conclusum est per bonas res iudicatas, & eorum doctissimi viros, ac primæ classis, ita ut, quando etiam de eo iterum agendum esset, deberent Judices sequi exemplum aliorum, quia omnis novitas est suspensa, ut in paucis similibus fideicommissi scribit Aciar. dist. conf. 44. an. e. 59. lib. 9. maxime ad exclusionem fideicommissi, cum in dubio pro non fideicommissio respondendum sit, ut per Dec. conf. 335. num. 4. Aciar. conf. 68. n. 36. lib. 9. Ceph. conf. 67. num. 27. Rol. conf. 34. num. 2. lib. 4. & Peregr. de fideicommissis. art. 1. c. 33. 39. & 40.

Ex quibus existimant Domini & iustitie, & universi utrinque partis ex huiusmodi resolutione sincere, ut decet, fuisse consultum, & D. Alexandro satis esse jam voces resolutis acquiescere, quam se ipsum, & alios novis litibus, & expensis vexare atque ad exitum.

Antonius Oriens.
Alexander Zucchi.
Marcel Antonius de Amatis.

ADDITIO.

ARGUMENTUM.

Latè hic tradatur & discutitur questio, an & quando sententia contra heredem, si nuncve possessorem fideicommissi prejudicat aliis successivè vocatis ad idem fideicommissum.

SUMMARIUM.

- 1 Sententia lata contra heredem prejudicat etiam substituto, quando is fuit citatus in illo iudicio.
- 2 Proponitur questio, an substitutus debeat citari in iudicio movendo contra possessorem fideicommissi. Aliqui dicunt quod debet citari saltem per generale proclama.
- 3 Alii substitutus sufficere, quod ille fiat litis executioni.
- 4 Si litis est cum prima herede, non debet citari substitutus, si verò sit cum non ex substitutis, citari debet & alii substituti, alias sententia illis non nocet.
- 5 In quolibet iudicio sufficit citare habentem principale interesse.
- 6 Sed si litis est cum hereditibus interesse solum secundarium, debet illa notificari aliis interessitis, alios contra illos non oritur exceptio rei iudicata.
- 7 Verius tamen est, sententiam latam contra heredem nocere etiam aliis successoribus vocatis, quamvis non citatis, & litis ignavis.
- 8 Sententia lata super statu rei, vel persona officio amittit effectum non citatis.
- 9 Sententia lata super existentia, vel non existentia fideicommissi dicitur lata super statu rei, & idè officio successorum, quamquam non citatis.
- 10 Maxime si sententia prolata fuerit a Supremo Principe, vel ab ejus alicui consilio.
- 11 Limitatur autem prædicta, si casus de argu-

- gentia illius, contra quem lata fuit sententia.
- 12 Distinguitur inter negligentiam commissam ante, vel post sententiam; si casus de negligentia commissam ante sententiam, sententia nullo modo præjudicat successoribus.
- 13 Si verò sit rei de negligentia commissam solum post sententiam, tunc substitutus, ut præjudicium evitet, debet a sententia appellare intra decem dies a die habita illius notitia.
- 14 Limitatur etiam prædicta quando constet de sententia injuncta.
- 15 Ad quæ effectum non est necessarium, injunctam esse notitiam.
- 16 Ponitur regula, quod sententia contra unum latæ, aliis non præjudicat.
- 17 Ut sententia pariat exceptionem rei iudicata requiritur identitas causæ, rei, & personarum.
- 18 Regula, de qua n. 16. limitatur quando sententia sit prolata contra illum, qui habebat principale interesse in causa.
- 19 Hæres dicitur habere principale interesse in fideicommissi, & idè sententia contra illum lata officio etiam substitutos.
- 20 Ut sententia pariat exceptionem rei iudicata non requiritur personarum identitas materialis, sed sufficit, quod persona reputetur eadem secundum juris interpretationem.
- 21 Sententia lata contra unum ex condominis vel coheredibus nocet etiam aliis condominis vel coheredibus.
- 22 Sententia lata contra Principem, Prælatumque nunc Principi, Prælatum successoribus.
- 23 Reiteratur opinio prædicta supra n. 2.
- 24 Explicatur quando sit vera opinio posita supra num. 3.
- 25 Reiteratur distinctio, de qua supra n. 4. & seqq.
- 26 Quis dicitur legitimus contradicitor, & habens principale interesse, ad hoc ut sententia contra ipsum lata aliis non vocatis præjudicat.
- 27 Ubi eadem est ratio, eadem quoque esse debet juris dispositio.
- 28 De regula, quod sententia contra unum lata aliis non præjudicat, & ejus limitationibus quæ tractantur, remittitur.
- 29 Sententia lata contra gravatum an, & quando officio substitutos, qui non comparuerunt, & constitutus non citatus remittitur.
- 30 Dispositio l. cum avus, non habet locum in fideicommissi agnatis.

Ad a. prim. & seqq.

NUNQ. dubium, quod sententia prolata contra illum, qui de præsentè possidet fideicommissum, nocet etiam ulterioribus substitutis, quando ipsi fuerunt citati in illo iudicio, ut latè firmatur in hac decisione, & ultra auctoritates ibi allegatas, id ipsum tradunt Marcar. la. epist. de fideicommissi. quasi. 12. a. 25. vers. et postrema. Almagrad. Sen. post Almagr. Jur. contrav. 2. n. 43. Merlin. Pignatelli. contrav. 32. n. 23. & 27. Tur. voviar. Jur. quasi. lib. 2. miscell. par. 1. tit. 12. quasi. 25. n. 10.

Difficultas tamen, & quidem non modica erat olim circa questionem, an huiusmodi sententia lata contra heredem gravatum, præjudicat, & pariat exceptionem rei iudicatæ adversus substitutos non citatos. Aliqui enim mordicus insistebant, ex tali sententia non oriri exceptionem rei iudicatæ adversus substitutos, nisi illi fuissent citati, saltem per generale proclama Barro. in l. filiusfamilias §. divi a. 11. ff. de legat. prim. ibique Alexan.

T t

n. 9.

num. 9. Idem Alexan. in l. de usquequo num. 17. *verf. quod tamen rerum ff. de re judic. Gabr. conf. 42. n. 1. & 5. lib. 2. Mench. conf. 318. a. num. 1. ad 6. & conf. 688. n. 34. aliquæ reſeſi per Altograd. Sm. conf. 99. n. 6. lib. 1.*

Alii autem citius apendo aſſerebant, poſſe quidem ſententiam contra heredem ſuam ſubſtitutiſ tam nullo modo citius præjudicare, dummodò tamen probaretur d. ſubſtitutos habuiſſe ſcientiam judicii contra heredem agitiſ *Ragg. r. conf. 8. n. 99. Mench. conf. 311. n. 24. Valenzel. conf. 60. n. 27. Marzar. in epitom. de fideicom. quaſt. 72. num. 15. Fuſar. de ſubſtit. quaſt. 622. n. 19. Oſeſt. dec. 157. n. 1. & ſeqq.*

Ecor etiam & alii potentes diſtinguendum inter ſententiam latam contra primum heredem, & ſententiam latam contra unum ex ulterioribus ſubſtitutis. Primo caſu dicebant, ſententiam omnibus ſubſtitutis etiamſi non citatis, & judicii incuſſis nocere, ſecus autem in ſecundo. Ita diſtinguebatur *Bald. conf. 134. n. 4. verſ. ſed in contrarium, quem ſequuntur Soc. Jun. conf. 181. n. 96. lib. 1. Marzar. in epitom. de fideicom. quaſt. 72. n. 25. verſ. ſed advertendum. Altogr. diſc. conf. 99. n. 8. & 9.*

Sedatores hujus diſtinctionis non alia, niſi fallor, moveri poterant ratione, quam ex quo quando judicium movetur adverſus heredem, dicitur moveri adverſus eum, qui habet principale intereſſe, & proinde ſententia contra illum lata aſſicit etiam ſubſtitutos habentes ſecundarium, quamvis non fuerint citati, nec judici ſcientiam habuerint, quia ſufficit in quolibet judicio citari & requiri eum, qui habet intereſſe primarium *Gloſſ. in l. de usquequo 47. verſ. quod cauſa ff. de re judic. Alexand. conf. 384. col. 2. lib. 1. Mench. de aduſſiſ. poſſiſ. remod. 4. n. 457. Roden. de Analog. cap. 33. n. 65. & conf. 17. n. 278. lib. 1. Perreg. de fideicom. art. 53. n. 13. Gierh. dec. t. n. 15. Franch. dec. 462. n. 3. quando ſatis in vice verſa judicium movetur contra unum ex ſubſtitutis, tunc dicitur morum contra habentem intereſſe ſecundarium, & proinde ſententia contra bene lata non aſſicit alios, niſi ſcilicet hiſ noticiam habuerint d. judici, ut probant ex optimo textu in l. ſape 63. ff. de re judic. Ancharan. conf. 336. num. 1. Rwin. conf. 163. n. 7. Pariſ. conf. 28. n. 16. lib. 1. Cerver. practiſ. quaſt. cap. 13. n. 7. & num. 13. ibique Faris ad vandum cap. 13. n. 35. Neguſan. de pignor. par. 6. membr. 3. num. 39. Canner. variar. reſol. libr. 2. cap. 16. n. 30. & 53. Cappe. dec. 20. n. 30. Sord. dec. 356. n. 2.*

Omnes tamen prædictæ opiniones, præ eo quod acrimet ad quaſtionem, in quo nos veritatem, jamdudum recedunt ab ſula, & communi Dd. calculo receptum abſolutæ, & abſque aliquâ diſtinctione eſt, ſententiam contra heredem ſuam vocare etiam ſucceſſivè vocatis, & contra illos parere exceptionem rei judicæ, quamvis citati non fuerint, nec de mora ſite ullam occuſationem habuerint, ut aperte decidunt in textu in l. ex contractu 44. ff. de re judic. ibi — *Ex contractu paterno actum eſt cum pupilla tutore auctore, & condemnata eſt. Poſtea tutores abſtinerunt cum bonis paternis, & ita bene deſendi ad ſubſtitutum, vel ad coheredes pervenirent. Quaritur an hi, ex cauſa judiciatæ teneantur reſpondere, dandum in euiſiſſionem judiciatæ, niſi culpa tutorum pupilla condemnata ſit — & conſentaneè tradunt Valenzel. conf. 60. num. 26. Altograd. Sm. poſt Altograd. Jun. contrav. 3. n. 49. & ſeqq. ubi hanc amplectitur opinionem ſeſe retractando de iis, qui ante in ſua conf. 99. per tot. lib. 1. pro contraria opinione aſſeruerat. Pat. de te-*

mut. troſt. 2. cap. 43. n. 1. & 2. Molin. de primogen. Hiſſpau. lib. 4. cap. 8. num. 3. & 4. Mier de majorat. par. 4. quaſt. 14. n. 7. & 8. Caſtil. quaſt. jur. contrav. lib. 5. cap. 157. n. 11. Potiſſ. de Salviem. inſp. 4. cap. 1. n. 35. Schettin. de cert. venient. ad cauſ. par. 2. cap. 3. inſp. 1. num. 28. Torr. variar. jur. quaſt. lib. 2. miſcell. par. 1. tit. 12. quaſt. 25. n. 4. Idem de majorat. lib. 2. quaſt. 50. num. 113. Salgad. de reg. prat. par. 4. cap. 8. n. 311. Maſſil. dec. 114. num. 24. & ſeq. Sanſſic. dec. 90. n. 12. & 13. Gierh. decif. t. n. 15. lib. 1. & ſeqq.

Atque hæc opinio ſine ulla difficultatis ombra pertranſit, ſi ſententia, de qua dubitatur, an efficiat ſucceſſivè vocatos necne, lata, & pronuntiata fuerit non ſuper pertinentia, ſed ſuper exiſtentia fideicommiſſi, tunc enim ſicoti ſententia bujuſmodi lata dicitur ſuper ſtatu rei, & qua talis efficit etiam non citatos, ad text. in l. ingenuum ff. de ſtat. hom. Alex. in l. ſape 63. n. 76. & 82. ff. de re judic. Mier. de majorat. par. 2. quaſt. 4. illud. n. 3. & ſeqq. tam. t. Gratian. diſſep. fur. cap. 287. n. 9. Sord. dec. 289. n. 17. Rot. dec. 116. num. 4. cor. Coccin. dec. 63. num. 18. poſt Salgad. in Labyr. credit. ita nulla eſt difficultas, quin an efficiat etiam futuros ſucceſſores, quatenus ignaros & non citatos, ut in his terminis notantur. Perreg. de fideicom. art. 53. num. 32. Mier. de majorat. par. 4. quaſt. 11. n. 9. Caſtil. quaſt. contrav. lib. 5. cap. 157. n. 19. Altogr. Jun. contrav. 2. n. 13. & 14. Cord. De Luc. de fideicom. diſt. 68. n. 4. Torr. variar. jur. quaſt. lib. 2. miſcell. par. 1. tit. 12. quaſt. 25. num. 8. Idem de majorat. lib. 2. quaſt. 50. num. 115.

Quæ ſi procedunt in ſententia lata a quocumque judice, meliori ſane, potiorique jate ſibi locum vindicant in ſententia prolata a Supremo Principe, ſive ab ejus Auſlico Conſilio, hanc etiam ſententiam facere jus quod omnes ſubſtitutos & ſucceſſivè vocatos, quamvis nullo modo fuerint citati, nec ſcientiam hiſ habuerint, pro indubitato tenent *Mench. conf. 390. n. 39. & conf. 423. n. 22. & 23. Revit. conf. 1. n. 32. lib. prim. Bardeſin. conf. 2. n. 78. Rodenſe. conf. 86. num. 16. Arias de Meſ. variar. reſol. lib. 3. cap. 45. num. 6. Altogr. Jun. contrav. 2. n. 25. & Altogr. Sm. poſt diſc. contrav. 2. n. 51. Tiraguel. de jur. primogen. quaſt. 40. n. 162. Schettin. de tert. venient. ad cauſ. par. 2. cap. 3. inſp. 3. n. 6. ubi tamen ſubdit, nunquam id vidiliſe in praxi ſervatam *Giamm. decif. 174. n. 10. & dec. 228. per tot. de Franch. decif. 358. n. 2.**

Verum quidem eſt, quod ſicut opinio, quam hac uſque firmaviſſimæ, originariæ promittit ex diſpoſitiſ in l. ex contractu 44. ff. de re judic. ita ex eadem lege deſcendit an ejusdem opinionis ſollemnis limitatio, quod nempe illa non procedat, quando in, contra quam lata fuit ſententia, negligens fuerit in adducendo ſuas deſenſiones, ita ut ejus culpa adimam præterit ſententiam contrariæ, ut probant finaliſ verba diſt. l. ibi — *niſi culpa tutorum pupilla condemnata ſit — & tradunt Perreg. de fideicom. art. 53. n. 57. & 58. Reſponſal. de ſtat. cap. 9. cancl. 27. n. 10. Caſtil. quaſt. contrav. lib. 5. cap. 157. n. 15. & ſeqq. Andreſ. contr. 157. n. 4. Altogr. Jun. contrav. 2. n. 17. verſ. altera limitatio, Mancet. dec. 15. n. 13. Sord. decif. 356. n. 13. & 14. Seſſe dec. 10. n. 27. Rot. Senen. apud Mart. Medic. dec. 64. n. 11.*

Quia verò prædictæ hæredis uſugentia committi poteſt vel ante ſententiam, non adducendo ſcilicet omnes deſenſiones, qui poſſunt competere, vel poſt ipſam ſententiam, omittenda ſcilicet in-

interpositionem appellantis, ideo necesse est re-
cedere adverte in casum contingentiis, de cuius
generis negligentia traditur, quia ista secundum
edict. diversis respectibus, diversas quoque producit
effectus. Si enim fermo sit de negligentia ante sen-
tentiam commissam, utpote qui hares omiserit as-
serte aliqua ex iuribus, quae ad sui defensionem
tenebantur, ad id verum est hanc sententiam suc-
cessoribus minimè præjudicare, ut ipsi nec tenean-
tur a d. sententia appellare, sed si qui illam ob-
tineat, mortuo illo contra quem sententia eman-
averat, debet in iudicium vocare successorem, &
cum illo novum ex integro iudicium instituire,
ut post *Cassini. quod. contrav. lib. 5. cap. 157. sub*
m. 38. vers. quatenus verò tradit Androl. contr. 157.
num. 6. in fin. ibi — Quando negligentia consistit
ante sententiam in non proponendis iuribus, tunc
ex se sententia non nocet, & consequenter non est
necessaria appellatio submissa, sed de novo debet ipse
substitutus audiri

Si autem negligentia fuerit commissum solum
post sententiam, eo quia in contra quos lata fue-
rat non appellaverat, tunc sententia ex se ipsa
quidem est præjudicium inferre ulterioribus sub-
stitutiis, sed ipsi substituti appetitæ est via ap-
pellandi, sed illa intra decem dies a tempore habita
scientie, & sic supplere possunt prædecessoria ne-
gigentiam, ut distinguendo tradit idem *Androl.*
loc. mox citato n. 6. in princip. ibi — maxima causa
est differentia inter negligentiam ante sententiam, &
negligentiam commissam post sententiam in non ap-
pellando, nam si negligentia consistit in non appellando,
utque licet ista sententia vocat substitutos ex sui na-
tura, cum usque ad eam nulla intervenisset negligen-
tia, non colligitur, tamen quia negligentia vixi postea su-
perveniens in non appellando non debet nocere substit-
utis, sed sola sententia nocet, ideo non atque illa ne-
gigentia superveniens, substituta datur remedium
appellandi in tali sententia intra decem dies a die ha-
bita utilis.

Limetur ulterius conclusio per nos firmata
in casu, quo sententia sic, & delegatur iuxta
aunc enim substituti non nocet *Cassius. conf. 188.*
num. 4. lib. 1. Det. conf. 445. num. 30. Rot. Senen.
apud Mart. M. d. dist. decis. 64. num. 14. Idque in-
telligas non solum de iniustitia notoria, quia hæc
medum substitutio, sed nec ei contra quem lata
fuit præjudicium aliquid inferre, sed etiam de ea
iniustitia, quæ non sit notoria, & de ea solum con-
stet per probationes postea factas, ut in puoio
idem Androl. dist. contrav. 157. n. 7. & 8.

Contra ea, quæ hucusque adduximus ad fun-
dandam nostram opinionem, videtur ob stare tum re-
gula generalis habens, quod sententia contra unum
lata tertio non præjudicat ad text. in l. 2. C. qui-
bus rei iudic. non noc. l. 3. §. 1. ff. de re iudicat.
Roand. conf. 85. num. 4. lib. 2. Tiracqui in tractat.
res int. al. act. in princip. Treracqui var. resolut.
lib. 1. tit. de probat. resol. 1. Gratian. discept. for.
cap. 769. & cap. 916. utrobique num. 1. Gail. de
crediti. cap. 2. tit. 3. num. 384. cum regulæ ejus-
dem ratio, quod nempe ad hoc, ut sententia pa-
riat exceptionem rei iudicate, requiritur identitas
causæ, rei, & personæ l. cum queritur 12. l. 1. et an
eadem 14. cum trib. segg. ff. de except. rei iudicat.
Alciat. resp. 378. num. 1. & 2. Sord. conf. 124. n. 22.
alique apud Schettin. de tert. ven. ad caus. cap. 3. in-
sp. 1. n. 4. ex quo sequi videtur tutam non esse sen-
tentiam, quam supra fundavimus, quia quidquid sit
de identitate rei, & causæ, non videtur extra con-
carere identitatem personæ, personam enim hæreditis
a personæ substituti diversificari ovis ambigitur.

Re tamen bene inspecta, nec regula, nec
regula ratio nobis obstat. Non quidem regula, quia
inter alias plurimum limitationes, quas illa patitur,
quales nostrum non est hic singillatim referre,
præcipue, & primario limitatur in casu, quo sen-
tentia lata fuerit contra illum, qui habebat pri-
marium, & principale interesse in causa, quo casu
certum est oriri exceptionem rei iudicate adversus
illos, qui habent interesse secundarium, quamvis
illi nec auditi, nec citati fuerint, immò quamquam
nullam iudicii noticiam habuerint, ut tradunt *Ma-*
lin. de primogenit. Hispan. lib. 4. cap. 8. num. 6. Pre-
regin. de fideicommissis. art. 53. num. 44. & seq. Ma-
rejus. var. resolut. lib. 1. cap. 86. num. 55. & seq.
Cancer. var. resolut. lib. 2. cap. 16. num. 48. & seq.
Hodier. ad Sord. decis. 256. num. 1. Sassef. de-
cis. 89. & 90. utrobique num. 5. alique plurimi
videndi apud Schettin. de tert. ven. ad caus. cap. 3.
in sp. 3. num. 1. & 2.

Cum autem dubitari non possit, quin actualis
fideicommissi possessor dicatur habere principale
interesse in ratione ejusdem fideicommissi, substi-
tuti verò solummodo secundarium, poterit hinc non
versari in casu limitationis, non regitur, ut ap-
positè ratiocinantur *Berfat. conf. 205. num. 17. Cravet.*
conf. 10. num. 8. Revit. conf. 1. num. 33. lib. 1.,
ibique Altmar. in observ. num. 40. Conf. de fidei-
commissis. & ignorant. test. 1. dist. 62. Polyal. de ut-
rib. patr. potest. p. 1. cap. 8. num. 199. Vafq. de
success. lib. 1. §. 6. num. 28. Cangel. de donation. tra-
bat. 1. dist. 2. p. 2. num. 83. & 84. Fontinell. de-
cis. 594. num. 1. & segg. Schettin. de tert. ven. ad
caus. cap. 3. in sp. 1. num. 18.

Minusque obstat ratio ejusdem regulæ, quia
illa personarum identitas, quæ requiritur, ut sen-
tentia pariat exceptionem rei iudicate, non debet
intelligi de identitate materiali, sed de identitate
secundum juris interpretationem, quæ verificatur
respectu illarum personarum, quæ sese descendunt
eodem animo iure, quo se defenderat ille, contra
quem lata fuit sententia, ut apprimè venit in
substitutis, quatenus hi se teneant eodem jure,
eademque mediis, quibus se tuebatur hæres, qui
contrarium passus fuit sententiam, ut omisit alius,
qui citari possent, ita in specie simili obiecto re-
spondet *Schettin. de tert. ven. ad caus. dist. cap. 3.*
in sp. 2. num. 4. ibi — Nam respondentem, suis ob-
jectis eodem personam juris interpretatione, quia idem
ius præcedit, quod principalis contradicere, n quo jus
ipsum procedit, n. in præcedat, & defenderat —

Atque hinc sententia lata contra unam ex
condominis, vel coheredibus, nocet aliis condi-
ominis, & coheredibus, quamvis una persona,
& altera materialiter diversificetur l. luti corpus 4. §. si
fundus ff. si servitus vindic. *Mencob. conf. 481. n. 63.*
Tiracqui in tractat. res int. ut. act. limit. 22. Pre-
regin. de fideicommissis. art. 53. num. 43. Schett. de tra-
bat. de tert. ven. ad caus. cap. 3. in sp. 3. num. 1.
Atque item (omissis aliis exemplis, quæ plurima
possent afferri) sententia lata contra Principem,
vel Prælatum, aliove administratorem, facit ius
etiam contra Principes, & Prælatos successores, quam-
vis isti sint materialiter diversi ab illis, contra quos
sententia fuit pronunciata *cap. cum inter 13. de*
sentent. & re iudic. Cravet. conf. 30. num. 8. Tira-
qui. de iur. primogen. quest. 35. num. 17. Peregrin.
de fideicommissis. art. 53. num. 48. Schettin. loc. citat.
dist. cap. 3. in sp. 1. num. 48.

Firmata jam, & a contrariis vindicata opinio-
ne nostræ decisionis, parum immorandum est in
relicendis contrariis sententiis, quas ab initio re-
vulimus. Opinio enim illorum, qui requirunt sub-
stitutum citacionem saltem per proclama, de qua su-
pra

- 23 *pra. num. 2.*, ubi loquens contra communem Doctorem, & Tribunalium sententiam, ex ipsa resiliatur.

Illi verò Doctores relati *num. 3.* qui volunt requiri saltem scientiam in eo, qui præjudicatur remanere debet ex scientia contra alium lata, procedere, & admitti possunt quando sententia fuit lata contra illum, qui habet interesse secundarium, tunc enim non præjudicatur habenti interesse primarium, nisi hic seiverit iudicium contra alium agitari, nullo autem modo procedit quando sententia est lata contra habentem interesse primarium, ut contrarias auctoritates conculcandi ait Schettin. in *Specul. tract. de test. ven. ad caus. cap. 3. inf. p. 3. 1. num. 36. veris. putavit.*

- 24 Illi denum, qui distinguunt inter sententiam latam contra heredem habentem principale interesse, & sententiam latam contra substitutum habentem interesse solum secundarium, ut supra *n. 4. & seqq.* scriptis ab eis in secunda parte dictæ distinctionis egent declaratione. Aliud enim est, quod sententia lata contra habentem interesse secundarium non noceat habenti interesse primarium, nisi hic habuerit noticiam moti iudicii, & hoc probant auctoritates relatae sub *num. 6.* Aliud verò, & longe diversum, quod ut eadem sententia noceat aliis habentibus interesse æquale, requiritur horum scientia, & hoc non probant dæ auctoritates, nec probare possunt, quis in contrarium fiat veritas, quod immò sententia lata contra unum noceat etiam aliis æquale interesse habentibus, quamvis nec citati fuerint, nec scientiam habuerint prædictæ sententiae, ut probavimus *num. 21.* questionem autem nostram versari in his secundis terminis ex eo patet, quia nos non dicimus ex sententia prolata contra substitutum oriri exceptionem rei iudicatae contra primum heredem, sed solum dicimus huiusmodi exceptionem oriri contra alios æquæ substitutos.

Ultis quam quod sententia lata contra substitutum, postquam jam venit casus sue substitutionis, non potest censeri prolata adversus habentem interesse secundarium, quia purificata substitutione substitutus verè, & propriè dicitur habere ius primarium, & esse legitimus contradicitor, uti ille ad quem spectat prima causa defensionis in concursu aliorum substitutorum, qui nonnisi post ipsum sunt lucessuri, ut ad hunc præcisum effectum explicando quis fuit legitimus contradicitor ad hoc, ut exinde inferatur, sententiam contra illum latam, aliis etiam infectis nocere, tradit Schettin. d. cap. 3. *in specul. 1. num. 2.*

- 25 Si ergo substitutus post purificatam substitutionem dicitur habere principale interesse, non debet de sententia contra ipsum lata diversimodè iudicari, ac de sententia lata contra primum heredem, proindeque cum ea non alia ratione, ut videmus, substitutus præjudicet, quam quia est lata contra habentem principale interesse, id ipsum quoque dicendum est de sententia lata contra primum substitutum, ubi enim eadem est ratio, eadem quoque esse debet juris dispositio ex vulgata *l. siud ff. ad l. Aquil. Fulg. conf. 77. n. 2. & 3.* cum aliis apud Borden. *colloq. legal. 14. num. 77. vol. 3. Rot. decis. 27. n. 6. coram Benincas.*

Absolutis itaque, quæ pertinent ad nostram questionem, lata hic patet ut afferendi omnes alias limitationes, quibus subest regula, quod sententia contra unum lata aliis non præjudicet. Sed quia Provinciam hanc assumens nimis excederemus terminis decisionis, cui subsequitur hæc Additio, ideo

- 28 Leorem plura super hac materia seire cupientem remittimus ad dict. Schettin. de test. ven. ad caus. cap. 2. per *hoc.*, ubi per plures inspectiones mate-

tiam hanc latè tradit, & tanta Doctorem copia fusa assertiones conculcat, ut nihil superetur.

Sicut etiam si seire cupiamus, an, & quando sententia lata contra gravatum noceat sequentibus substitutis, etiam in iudicio non comparsuerint, & protestati fuerint de reservato sibi iura, & an noceat fideicommissarius natuscitur non citatus. vi. 27 de ultra superius relatus, & deductis in hac nostra decis. *num. 1. & seqq. per tot.*, plenissimè dict. *Senar. Mantuan. penes Palm. Nep. decis. 362. 363. 364. 365. & 363. per tot.*, & abundè etiam decis. 69. n. 37. & seqq. & decis. 108. num. 10. & plurib. seqq. *ca. ram me.*, & supra hoc eodem volumine decis. 34. num. 7. 49. & 50., & infra decis. 65. num. 14. & seqq. decis. 94. num. 20. & seqq., & plenè in *Persona præterita separationis bonorum 28. Augusti 1736. coram D. meo Addit. Uben.*

Ad *num. 2. & 45.*
Dispositionem l. cum *avus ff. de testat. & de monstr.*, & l. cum *antistiti C. de fideicommissis* non habere locum in fideicommissis agnatis, teneant relati in decis. Florentin. 57. num. 70. *coram me.*, confirmata anno 1713. in decis. ista impreso.

Alia ad materiam dictarum Legum vide supra decis. 23.

FLORENTINA

Præteriti Fideicommissi.

16. Februarii 1624. ex Lib. Mot. 87. a. 419.

ARGUMENTUM.

Fili in conditione positi non censentur dispositivè vocati, quando non concurrunt conjuncti pro eorum vocatione. Et quales ex sint breviter indicatur.

SUMMARIUM.

- 1 Fili in conditione positi non censentur dispositivè vocati.
- 2 Nec tutum, nec honestum est ab hac opinione recedere.
- 3 Præcipuè non concurrentibus in contrarium conjunctis.
- 4 Prima conjectura pro vocatione filiorum est qualitas masculinitatis.
- 5 Secunda esse de descendentiis testatoris.
- 6 Tertia exclusio femininarum.
- 7 Quarta ratio conservanda agnationis.
- 8 Liberatorum nomen tam ad masculinos, quam ad feminas referri potest.

DECISIO XLV.

In Causa Baroncini, Consorti di Lite, e Baroncini.

LIcet Nicolaus Angeli de Sancto Martino substituendo Bartholomæo ejus ex sorore nepoti, expressè dixerit, ita demum substitutioni locum fore -- si ipse decederet si & liberi legitimi, & naturalibus -- non per hoc tamen creditimus D. Constantium dicti Bartholomæi filium fuisse per fideicommissum vocatum ad bona dicti Nicolai, ita ut mortuo patre, et admittenda sit ad revocationem rerum alienatarum ab eo, cum hodie nemo sit, qui dabitur, quin receptor sit opinio ista, quæ habet, quod positi in conditione non censentur vocati ad commodum fideicommissi,

& ad

& ad effectum, ut bona fideicommissio obnoxia, non possint per gravatum alienari, tam in vita, quam in morte, sed solum relicta sit communis via succedendi ab intestato, exclusio substitutorum per Gloss. vulgarissimum in l. Lucius la 2. ff. de hered. instit. cum quæ concordantes ad fatietatem referunt Grass. in §. fideicommissum quest. 13 in princ. Guij. pract. observ. lib. 2. observ. 136. num. 18. cum seq., & ceteris, ut in te nimis nota, omisiss. Theaur. decis. 96. per tot.

Nec eorum, nec honestum fuisset ab eis recedere, ut in similibus terminis per multa pulehèrè cumulatè probat Menoch. de presump. presump. 34. num. 9., præsertim cum nulla prius ex illa conjecturis in eadem nostro militaret, ob quas licitum esse à prædicta sententia recedere admittunt Scriventes, quales videlicet sunt quatuor masculinitatis Guid. Pap. quest. 184. Det. in l. 1. num. 16. Cod. de pact. cum aliis relictis per Grass. ubi supra quest. 14. num. 1. Theaur. num. 21. esse de defectibus testatorum Mentis. de conjectur. ultimar. voluntat. lib. 11. tit. 3. n. 5. & 7., & latissimè Rot. Boaniqua. apud Barz. decis. 5. de 6. & 7. per tot. exclusio feminarum in l. in locis supra allegatis, & ratio conservandæ agnationis Grass. ubi supra §. 5. & Theaur. num. 20.

Quarum nulla potest casui nostro applicari, cum conditio illa -- sine liberis -- possit tam ad masculos, quæ ad feminas referri. liberorum ff. de verb. significat., & omnes tam instituti, quam substituti ex transverso junguntur testatori, & nulla sine dubio fuit habita ratio propriæ agnationis, dum fuerunt ad hereditatem vocati illi, qui jam de aliena agnatione nati erant, & ex his nos moti denegavimus stricti licentiam revocandi a diutius per patrem fuit in extraneos personas, & D. primi Judicis sententiam revocavimus.

Antonius Carivus Prætor.
Alexander Zilecchini.
M. Antonius de Amatis.

ADDITIO ARGUMENTUM.

Masculinitas adjecta posita in conditione est urgens conjectura pro eorum vocatione, maxime si sit geminata, & ex eis elici possit tacita agnationis contemplatio, vel alim conjecturæ concurrant, & contrariæ opinio declinetur, & quid de qualitate descendentiæ a testatore.

SUMMARYUM.

- 1 Qualitas masculinitatis est una ex conjecturis pro vocatione filiorum in conditione positorum.
- 2 Et est urgens conjectura.
- 3 Et probabiliæ num. 4.
- 4 Etiam operatur in transversalibus, vel quævis adist in loca Statutum feminarum exclusivum.
- 5 Maxime quando mentis masculinitatis fuit pluries repetita.
- 6 Quia tali casu arguit contemplationem agnationis.
- 7 Præcipue si femina sine exclusione.
- 8 Et contra testatorem intubere voluisse conservatorem agnationis.
- 9 Et talis conjectura de se sola est potissima ad ascendendam vocationem.
- 10 Ex quibus contra testatorem voluisse prospicere agnationem, vel non, remissum.
- 11 Contra quod conjectura desumpta a qualitate masculinitatis tantummodo reprobatur.

- 12 Cum censetur adjecta favore subtilitati, nec ab eis inferatur ad vocationem.
- 13 Etiam si fuerit geminata.
- 14 Justitque cum exclusione feminarum.
- 15 Concordat, ut prima opinio procedat, & alia convehatur, concurrant, & num. 16.
- 17 Item si a mentione masculinitatis, & exclusione feminarum deservi possit testatorem voluisse agnationem conservatorem agnationis.
- 18 Et ex quibus volita dicatur hac tacita agnationis conservatio.
- 19 Declarat, quod ad hoc, ut dicta conjectura operetur, requiritur ut masculinitas sit prædicta adjecta posita in conditione, adeoq. non sufficit, quod fuerit apposta primis institutis, vel aliis.
- 20 Agnationis contemplatio inducit vocationem quando est generalis, non quando est restricta, & limitata ad certas personas, & casus.
- 21 Qualitatem descendentiæ esse unam ex conjecturis pro vocatione filiorum in conditione positorum admittunt aliqui.
- 22 Contraria opinio viciat.
- 23 Declarat tamen saltem operari, ut pro vocatione admittatur lenioris conjectura, & de ratione.

Ad num. 4.

Quod qualitas masculinitatis sit una ex conjecturis pro arguenda vocatione filiorum in conditione positorum ultra adductum in bo nostra decis. firmant Hieronym. Palm. Sen. in Casus hujus Domini conf. 2. num. 63. Palm. Nep. a'leg. 86. n. 36. Dom. mens Audit. Calderon. resolut. 94. n. 5. ubi quod hæc est urgens conjectura. Tur. de primogenit. tom. 2. quest. 32. num. 6. Constantin. ad Statut. Urb. annot. 36. num. 135. & segg. Predian. de fideicommiss. differt. 2. num. 14. differt. 3. num. 3. & 17., ubi quod operatur etiam in transversalibus, & quomvis in loco adist Statutum exclusivum feminarum, & num. 20. & differt. 29. num. 13., ubi quod hæc est conjectura probabilis. Senar. Maurina. apud Sard. decis. 162. num. 10. Sess. decis. Aragon. 65. num. 4. & 13. Rot. Florentina. apud Caball. conf. 105. n. 4. & segg. & num. 16. 17. & 39. lib. 1. apud Accurs. decis. 100. num. 6. & 7. apud Magos. det. 27. num. 4. & segg. & apud Palm. Nep. det. 429. n. 10. & infra decis. 82. num. 13. in fin. det. 92. num. 6. & det. 115. num. 41. & det. 183. num. 62. & in Florentina Fideicommissi de Febbrinis 5. Septembris 1710. num. 15. & 16 coram Domino meo Audit. Caffaregi. Adduc. ad Barati decis. 385. n. 10. vixit. prima est. Ansid. in addit. ad decis. 89. num. 77. Rot. Rom. coram Priol. det. 344. num. 17. Emerit Jan. decis. 203. num. 10. & 11. Benincas det. 234. num. 11. post de Loc. de fideicommiss. det. 53. n. 16. & decis. 58. num. 22.

Maxime quando mentio masculinitatis fuit pluries habita, & repetita Met. allegat. 36. n. 6. & allegat. 121. num. 19. lib. 3. Boaden. collecti 11. num. 17. tom. 2. Rodolphin. alleg. 8. num. 4. & allegat. 52. num. 6. Dom. mens Audit. Calderon. diss. resolut. 94. num. 6. Constantin. ad Statut. Urb. elicit. annot. 36. num. 192. Rot. Marchia apud Thomat. decis. 23. num. 9. & segg. Sac. Conf. Neapolit. apud Cypre. Latr. de ff. l. num. 22. Rot. Florentina infra diss. decis. 92. num. 7. & in dicta Florentina Fideicommissi de Febbrinis 1710. n. 16., quom inferius impressam habebis, & in Florentina Fideicommissi 9. Septembris 1719. art. 1. num. 21. & segg., ubi plurimi relector. ear eorum me, lo tertio volumine meorum de ff. imprimend., & in Florentina Fideicommissi 28. Septembris 1715. art. 1. num. 12. & 13. coram me, ubi quod reduplicata qualitas masculinitatis arguit contemplationem agnationis, plurisque

reliquæ adducit concordantes in tercio volum. me-
mor. d. c. f. pariter imprimend. Rot. Rom. coram Gre-
gor. decis. 315. num. 2. ibique Adde. num. 17.
Cavaler. decis. 496. num. 13. in fin. Regas dec. 111.
num. 6. in revent. decis. 494. num. 9. par. 14. de-
cis. 276. num. 52. & decis. 481. num. 7. part. 18.
& decis. 328. num. 18. per. 19.

7 Precipue autem si sint exclusæ feminæ, ut
in hæc nostra decis. num. 6., & tradunt Hieronym.
Palm. Sen. scribens in Casu Domini Florentini
conf. 2. num. 63. Caru. refolut. 43. n. 11. Palm. Nep.
alleg. 86. num. 38. Padolphin. alleg. 53. v. 9. Gob.
casulit. 50. num. 6. tom. 1. Dom. meus Audit. Calder.
refolut. 39. num. 9. & refolut. 94. num. 12. Terr. de
primogenit. tom. 2. quest. 55. num. 37. bo. me. Con-
civis, & olim Collega meos Constatum. ad Statut.
Urb. anst. 36. num. 138. 175. & 176. Batiell. de-
cis. 77. num. 11. Rot. Florent. apud Caball. d. c. f. con-
f. 105. num. 4. lib. 1. apud Palm. Nep. d. c. f. de-
cis. 439. num. 13. infra d. c. f. decis. 83. num. 13. in
fin. d. c. f. decis. 115. num. 42. & in d. c. f. Florentina
Fideicommissi de Fabbriis 1720. num. 17. & in d. c. f.
Florentina Fideicommissi 9. Septembris 1719. art. 1.
num. 23. & f. segg. ubi concordantes coram me. An-
fald. in addit. ad decis. 89. num. 77. Adde. ad Bu-
rati. decis. 385. sub num. 10. vers. undecima. Rot.
Rom. in revent. decis. 526. num. 15. par. 13. & de-
cis. 481. num. 14. par. 18.

8 Et conflet testatorem incumbere voluisse con-
servationi agnationis, ut dicitur hic num. 7., &
uno ore confirmant omnes, & inter ceteros Ca-
reu. refolut. 43. num. 10. Cyriac. controu. 96. n. 18.
& 61. & Casu. 301. num. 18. Alfolin. refol. 73.
num. 17. Bocden. collat. 11. num. 27. num. 2. Dom.
meus Audit. Calderon. d. c. f. refolut. 39. num. 10. 18.
42 & 26. & d. c. f. refolut. 94. num. 14., ubi quod
hæc conjectura de se sola est potentissima ad indu-
cendum vocationem. Fajar. de substitut. quest. 437.
num. 8. de Luc. de fideicommiss. d. c. f. 73. num. 4. Fer-
dian. eid. tract. d. c. f. 29. num. 12., ubi quod hæc
est conj. Quia gravis. Rota Florent. apud Caball. d. c. f.
conf. 105. num. 8. 39. & 40. lib. 1. apud Palm. Nep.
decis. 478. num. 34. apud Terr. varior. jur. quest.
tom. 1. tit. 2. decis. 10. num. 100. & f. segg., & infra
decis. 83. num. 65. & f. segg., & plenissime in Flo-
rentina Fideicommissi 9. Septembris 1719. art. 1. n. 19.

9 hæc et plurib. f. segg. coram me, ubi quando constet te-
statorum voluisse prospicere conservationi agnationis,
& quando non. Anfald. in addit. ad decis. 89.
num. 77. & 82. Constatum. ad Statut. Urb. anst. 36.
num. 160. Rot. Rom. post eum decis. 111. n. 6. & 7.
& coram Merlin. decis. 359. num. 2. Manzaned. de-
cis. 514. num. 8. Duzzet. Jur. det. 518. n. 1. Or-
thobon. decis. 97. num. 15. Caprar. dec. 649. num. 9.
in revent. decis. 526. num. 3. & 4. part. 13. dec. 276.
& 31. & f. segg. part. 18. tom. 1. dec. 481. num. 15.
& 35. & dec. 500. num. 9. part. 18. tom. 2. & de-
cis. 293. num. 5. par. 19. apud Calderon. refol. 51.
num. 45. & num. 47. in fin. & in Narniet., seu
Sabien. Fideicommissi 13. Februarii 1713. §. pri-
videndo, & §. neque coram Anfald. nunc impet-
it apud Fredian. post d. c. f. 13. num. 29. & in Fi-
ren. Immissiois 1725. coram Roverrudis. Alderov-
du impet. apud eundem Fredian. post d. c. f. 351.
num. 55.

11 Et quævis aliquæ ex prædictis conjecturis
fuerint a Doctores, & Tribunibus reprobata,
ut de qualitate masculinitatis in specie Hiero-
nym. Palm. conf. 55. num. 2. & f. segg., ubi reprobat con-
trarios, & §. 5. in fin. libidit ita. 'uisse judica-
tum in Rota Florentina. Casald. consule. 34. n. 14.
Parion. alleg. 11. num. 25. & alleg. 46. num. 11.
& f. segg. Dam. meus Audit. Calderon. refol. 61. n. 30.

& f. segg. Gratian. disp. 336. num. 58. & 59., ubi
quod talis qualitas censetur adjecta favore sabbi-
tuti, nec ab ea potest inferri ad vocationem po-
situram in conditione, & ad inducendum fidei-
commissum. Petr. de fideicommissi. quest. 9. n. 173.
& 185. Mantie. de consuet. citum. valent. lib. 11. titu-
l. 3. num. 3. Constan. ad Statut. Urb. anst. 36.
num. 141. & f. segg. Scain. decis. Bona. 3. num. 65.
Rot. Florent. apud Caball. conf. 116. num. 3. lib. 1.
apud Magon. decis. 27. num. 4. & f. segg. apud Palm.
Nep. d. c. f. decis. 478. sub num. 35. & 36. apud Terr.
varior. jur. quest. tom. 1. tit. 2. decis. 10. num. 107.
infra decis. 112. num. 17. decis. 130. n. 40. & f. segg.,
ubi repetat contrarios, in Florentina Fideicommissi
surum de Albizis 24. Septembris 1721. n. 54. coram
Dom. meo Audit. Bona. Sen. infra suis loco, &
tempore imprimenda, confirmata de mente Augu-
sti 1721. relata in citat. Florentina Immissiois 28. Se-
ptembris 1725. art. 1. num. 40. coram me, ubi
plures referuntur. Rot. Rom. coram Burati. dec. 387.
num. 4. Regas dec. 110. num. 8. & 9.

Etiam si fuerit geminata, & reprobata, ut re-
probata contrariis Dom. meus Audit. Calderon. d. c. f. 13.
refolut. 61. num. 3. 26. & 27. Rot. Florentina apud
Caball. conf. 105. num. 6. lib. 1. apud Magon. d. c. f.
decis. 17. num. 8. & apud Palm. Nep. citat. dec. 478.
sub num. 35. & 36.

Jundaque sit cum exclusioe feminarum Hiero-
nym. Palm. d. c. f. conf. 55. num. 6. & f. segg. ali-
que supra relat.

Tamen simul junctæ sufficientes sunt ad sus-
tendendum testatorem filios in conditione positos vo-
care voluisse, ut prosequuntur mox citæ auctori-
tates, & signanter D. meus Audit. Calderon. citatæ
refolut. 39. num. 23., & allegata refol. 94. num. 15.,
ubi plurimi referuntur. Constatum. ad Statut. Urb.
d. c. f. anst. 36. num. 195. & sub num. 275. & f. segg.
Fredian. de fideicommissi. d. c. f. d. c. f. 29. num. 14. &
& f. segg. Rot. Florent. apud Magon. citatæ decis. 27. n. 4.
& f. segg. & num. 7., ubi de conjectura de sumpta est
repetita qualitate masculinitatis, & num. 14. apud
Palm. Nep. decis. 478. num. 36. 43. & 44., ubi
declaratur quomodo hoc procedat, & infra d. c. f.
decis. 92. num. 7. & 9. citatæ decis. 144. num. 11. &
d. c. f. decis. 183. num. 62. & in d. c. f. Florentina Fi-
deicommissi de Fabbriis 9. Septembris 1720. n. 11.
coram Dom. meo Audit. Casoregio, infra impendend.
& in d. c. f. Florentina Immissiois 28. Septemb. 1725.
art. 1. num. 44. coram me., Rot. Rom. coram Ca-
par. decis. 250. num. 11. & 12. & decis. 649. n. 10.
in revent. d. c. f. decis. 276. num. 10. & f. segg. part. 18.
tom. 1. citatæ decis. 481. num. 23., & allegata de-
cis. 500. num. 1. par. 18. num. 3. & post de Luc. de
fideicommissi. decis. 52. num. 11. & decis. 58. n. 12.

Et in comen eorum arguitur vocatio a men-
tione masculinitatis, & exclusioe feminarum, quan-
do ab eis desumi potest, testatorem voluisse tacite
rationem conservationem agnationis, ut plenissime addu-
ctis hinc inde pluribus auctoritatibus, diffidentes o-
pinationes conciliat bo. me. Concivis, & olim Col-
lega meus Constatum. ad Statut. Urb. d. c. f. anst. 36.
num. 135. & plurib. f. segg., ubi quando, & ex quib.
bus in tali casu dicitur volita tacita conservatio
agnationis usque ad num. 183. Rota Florentina in
d. c. f. Florentina Fideicommissi 1719. art. 1. n. 45.
coram me.

Vel quando qualitas masculinitatis appositæ est
illis, qui in conditione positi sunt, nec sufficeret
si qualitas masculinitatis restricta sit ad primos in-
finitos, vel adjecta aliis, qui in conditione positi
non sunt, plenè Dom. meus Audit. Calderon. re-
f. 55. num. 25. & 26.

Sic etiam contemplatio agnationis indicat vo-
cacio-

cationem quando est generalis, non quando ista restricta fuit, & limitata ad certas personas, casus, & circumstantias. *Ret. in diti. Narrien seu Sabinae Fideicommissi* 13. Februarii 1713. §. *progreduendo totam Ansal. nunc imprati. apud Fredian. post differt.* 11. num. 39.

18. An autem qualitas descendencie sit una ex coniecturis appropria ad hoc, ut filii in conditione possint censentur vocati, admittit nostra *decis.* n. 5. aliique supra per nos relati in *addit. ad decis.* 32. num. 5., quibus addimus *Gob. consulti.* 50. num. 5. & 6. ubi plurimi referuntur *tom. 1. Fredian. de fideicommissis. differt.* 39. num. 41. & 42. *Ret. Plerumq. in fca decis.* 144. num. 11.

19. Contrarium tamen, & verius tenent alii plena manu concessi in *addit. ad diti. decis.* 13. num. 4. & *seqq.* ubi praefata decisio adducitur, & declaratur.

20. Nam quod filii in conditione positi sint descendentes testatoris efficit, quod leviores coniecturae admittantur ex motivo majoris affectionis, quam ascendentes verisimiliter habent erga proprios descendentes, sed non inducit vocationem, ut infra auctoritates per nos relatis in mox allegata *assens.* confirmant, istamque coniecturam declarant, & reprobant prius auctoritates, & Tribunalis decisiones, quas plena manu refert, & sequitur *Dom. meos Audit. Calderon. citata refut.* 55. num. 18. & 19.

FLORENTINA

Fideicommissi.

12. Augusti 1605. ex Lib. Meiv. 87. a 687.

ARGUMENTUM.

Gravatus restituere fideicommissum univertile censetur gravatus restituere praedicta, & portiones coheredum, quae ipsi obvenirent, maxime concurrentibus coniecturis, de quibus in praefata decisione.

SUMMARIUM.

1. **F**ASsi fides.
2. **D**ictis — in aliis — excludit sapientiam, & includit omnia in praecedenti dispositione.
3. **V**erbum — liber — tollit omne impedimentum. *Limite ut non tollat fideicommissum in eodem testamento ordinatum num. 20.*
4. **S**ubstitutio facta sub conditione descendencia sine filiis tractum temporis habet, & est comprehensiva.
5. **E**t continet fideicommissum, maxime si facta sit per verbum — pertinet — quod est commune.
6. **I**n fideicommissi universali comprehenduntur etiam portiones coheredum, quae per fideicommissum obvenirent gravato.
7. **A**mplia non obstat distinctio — in aliis — n. 16.
8. **M**axime si sequatur legatum, & fideicommissum, & postea sequatur gravamen.
9. **I**tem si substitutio facta sit per verbum — substituit — indicat prolatum oblique nullo mentione hereditatis, seu portionis hereditariae.
10. **E**t quanta intrat favor conservanda agnitionis.
11. **E**t inestitutio mea testatoris.
12. **Q**ua in praefata totum operatur num. 23.
13. **Q**uando a testatore suis confidatis solus effectus, dispositio locum habet, etiam si formaliter non verificetur casus per eum expressus.
14. **A**mplia non solum in conditione necessaria, sed etiam in voluntaria.

14. **P**ralegata, & portio hereditaria, quae obvenit fideicommissaria eidem regu, inveniuntur.

15. **M**ent testatoris totum facit, etiam si fiat contra verbum prohibitive alienandi.

16. **Q**uando institutio est de omnibus bonis, praegata, & fideicommissio veniant in restitutione.

17. **A**mplia idem est, quando est de omnibus aliis bonis.

18. **F**ortius quando verba — in aliis — sunt in substitutione, non in institutione.

DECISIO XLVI.

In Causa Lati, e Bianchini.

In praefata causa verrenne inter Carolum de Latis adorem ex una, & Petrum de Bianchini reum conventum ex altera, in qua tam primus, quam secundus Iudex circa existentiam fideicommissi in tribus quartis partibus fuerunt concordis, eorumque sententia transivit in iudicatum, sed solum discordaverunt in qua parte hereditatis restitui iure legati D. quondam Augustino, a qua reus convenus per primum Iudicem fuit absolutus cum condemnatione in expensis ad eam Victorie, secundus vero dissentit quoad dictam quartam partem, a qua fecit absolutionem ab observatione iudicii.

Praesupposito in facto, quod in testamento Philippi de Latis fuerit relicta iure institutionis, & legati quarta pars hereditatis Augustino fratri germano D. Philippi, & in causa decedente ipsius sine filiis masculis fuerit eidem substitutus D. Joannes Baptista alter ejus frater, qui in omnibus aliis bonis dicti testatoris fuit universalis haeres institutus, eidemque in casu decedente sine filiis masculis substitutus fuerit Petrus de Latis, si viveret, sin autem filii ejusdem Petri.

Item quod defuncto testatore, & agnita hereditate tam per d. Augustinum pro d. quarta parte, quam per Joannem Baptistam per reliquis, decesserit Augustinus sine filiis, & per mortem ipsius locus factus fuerit substitutorio in dicta quarta parte ad favorem d. Joannis Baptiste, qui eam agnovit, novissimeque decesserit dictus D. Joannes Baptista sine filiis, superstitit D. Carolus filio substituto dicti Petri.

Dubitatum fuit, an in praefata substitutione purificata per mortem dicti D. Joannis Baptiste in personam, & ad favorem dicti D. Caroli veniret etiam portio dicti Augustini obvenit in dictum D. Joannem Baptistam ex substitutione, de qua supra. Rati dubitandi fuit, quia substitutio facta dicti Joanni Baptiste non solum restricta fuit ad bona in ejus substitutione comprehensa, quae non comprehendunt portionem dicto Augustino relictam, nam testator in memorato ejus testamento post institutionem Augustini in dicta quarta parte, & substitutionem ei factam, dictum D. Joannem Baptistam in omnibus aliis bonis instituit, eidemque dictum Petrum, & filios ipsius substituit, quae demonstrant, quod nolit in dicta substitutione venire dictam quartam partem Augustino relictam ob vim, sensum, & naturam illius donationis — in aliis — quae supra nominata excludit, & omisit in praecedenti dispositione includit, ut plenè post plures, quos allegat, dicit *Peregrin. de fideicommissis. art. 7.* num. 44. qui propterea concludit in huiusmodi specie praegata fideicommissum non venire.

Sed in eadem substitutione, ex qua pervenit dicta quarta hereditatis in Joannem Baptistam, dictum

factum fuit, quod illa ad eum liberè spectet, & sic quod non sit aliquo fideicommissi subiecta, & obnoxia, nam verbum — liberè — tollit omne impedimentum, ut per *Alex. conf. 12. num. 2. & consil. 14. num. 3. lib. 2.*, & alios citatos per *Valsell. in suo tractat. de proposit. ad verb. & consil. 56. sig. 6. in dictione liberè in princip. num. 56.*

DD. tamen reformantes sententias hucusque latis censuerunt contrarium, videlicet dictam quartam partem iure praelegati relictam venire in substitutione.

Moti ex infra scriptis, primo quia cum substitutionis fœdatis facta fuerit Augustinus sub conditione decedentis ipsius — *sic filiis* — quæ traditum temporis habet, dicitur compendiosa secundum *Bart. in l. Centurio num. 9. de vulgar. & pupillar. cum ceteris, de quibus per Preger. de fideicommissis. art. 34. num. 2. & segg. Medit. in suatratat. de defu. defu. 80. num. 15.*, quæ ubi facta a Pagano per verbum — *peritineat* — quod commune est *Bart. in l. Centurio num. 49.* sine dubio fideicommissariam conuenit, ut ibi *Bart. num. 46.* cuius sententia est communiter recepta, ut per *Manit. de consuetud. lib. 7. tit. 3. num. 15. Peregrin. de fideicommissis. art. 34. num. 67.* unde cum per mortem dicti Augustini sine filiis peritineat fuerit ad favorem dicti D. Joannis Baptiste, qui eam agnovit, portio ista de plano ad eum ex fideicommissaria substitutione pervenit, & subintat receptissima Dodorum sententia, quod in fideicommissio universalis, quo quis fuit gravatus, veniunt etiam, & comprehendantur portiones coheredum, quæ per fideicommissariam substitutionem obveniant eidem gravato, ut per *Bart. in l. pater filium §. quidem def. de legat. 3. & in l. si servus ff. ad Trebell. Rip. in l. heredes mei §. cum ita num. 43. cod. tit. Soc. Jan. conf. 107. n. 39. lib. 3.*

Secundò quia agitur de specie, in qua præcedit legatum, & fideicommissum, postea verò sequitur gravamen, nam testator prius dictum Joannem Baptista substitutione Augustini fœdatis in dicta quarta parte hereditatis, postea verò eundem Joannem Baptista onere fideicommissi gravavit in causa decedentis ipsius sine filiis, substituendo eidem dictum Petrum de Latis, si tunc viveret, sin autem filios ejusdem, & sic dictam Carolum, quo casu in comprehendatur dicta quarta non ambigitur, ut censuit *Bart. in l. Marcellus §. quidem liberis n. 8. & p. ff. ad Trebell.* quem ceteri sequuntur, ut per *Alex. libi num. 18.*, & per alios, de quibus per *Menach. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 193. num. 7. Michael Grassi. in §. fideicommissi quæst. 48. num. 31.* & latius per *Peregrin. de fideicommissis. art. 8. num. 9. & segg.*

Tertio quia substitutio facta dicto Joanni Baptiste facta fuit per verbum — *substitutus* — simpliciter, & indefinitè prolarum absque adjedione, seu commemorazione hereditatis, seu portionis hereditarie relictæ, quo casu substitutio ei facta esset non modo tanquam instituto, sed etiam tanquam substituto, ut post alios attestando de communi concludit *Peregrin. dist. art. 8. n. 11.*

Quarto quia dictam relictam quartæ partis fuit factum vocatus agnatis masculis de familia, quorum conservanda agnationis favor operatur, quod hujusmodi controversia portio venit in restitutione, ut comprobatur *Ruin. conf. 139. num. 17. lib. 3. Menach. conf. 95. num. 51. & segg.*

Quinto quia ex se suadet conjecturata mens testatoris fuisse ex eo, quod voluit, ut supra dictum fuit, substitutionem præcedere fideicommissum, illudque esse factum per verbum — *substitutus* — simpliciter, & non sub mentione aliqujus heredis,

& in favorem conservanda agnationis vocando expressè ad dictam portionem fœdatis Carolum filium dicti Petri, quem vocavit in alia substitutione præcedenter, & quidem in casu præciso, de quo nunc agitur, nempe decedente dicti Augustini sine filiis, & non existentia dicti D. Joannis Baptiste, vel ejus filiorum in humanis. Unde quemadmodum, si casus iste extitisset tempore mortis Augustini dictus D. Carolus ex clara restantia dispositione ad hanc portionem ipsius admittas fuisset, ita potest voluisse censetur, quod ad eam nunc admittatur, cum ratio differentie nulla possit adduci, cur magis tunc admitti voluerit, quam nunc, cum utroque tempore ad ejus exclusionem solum superexistens dicti D. Joannis Baptiste, & filiorum consideraverit, ut ad ejus admissionem mortem eorumdem verificari voluerit, ut tunc evenit. Unde sicut quando a testatore consideratus fuit effectus quomodocumque, & quomodocumque ille sequatur, dispositio ipsius locum habet, licet formaliter non extitisset casus per eundem expressus, ut tradunt scribentes post *Bart. num. 3. in l. Galus §. et quid si tantum ff. de liber. & postum.* idque non solum in conditione necessaria ad effectum actus, ut ipso loquitur, verum etiam in voluntaria, ut per *Soc. libi num. 6. Alex. consil. 100. lib. 4. Sactin. Jan. conf. 43. num. 35. lib. 1.*, & per alios de quibus *Menach. conf. 243. num. 28. lib. 3.* ita a fortiori conjecturam efficacem præstat ad effectum, ut portio prædicta in dictum D. Joannem Baptista ex fideicommissaria substitutione obveniat veniat in fideicommissio universalis, quo ipse fuit gravatus ad favorem ejusdem D. Caroli, ut doct. simè de more consideraverunt excellentissimi, ac doctissimi Domini Informantes pro parte memorati Adversarii, quæ in istis terminis est magni momenti, & totum facit, ut per *Martiz. lib. 7. tit. 3. num. 7. Grassi. de fideicommissis. quæst. 47. num. 7. Peregrin. art. 7. num. 21. Hodied. consil. 71. num. 29. 30. & 31. lib. 2.*, & per *Riminali. Jan. conf. 147. num. 41. lib. 2.*, qui licet de obvenit per p. elegata loquantur, locum tamen etiam habeat in his, quæ per fideicommissariam substitutionem obvenirent gravato, cum in materia ista hæc invicem æquiparentur, & eadem regulis, & conclusionibus concludantur, ut per *Peregrin. dist. art. 8. num. 9. Menach. de præsumpt. præsumpt. 193. num. 1.*, ut etiam ex se patet, cum mens testatoris semper tanquam Regina dominaret, etiam si sit contra verba prohibitive alienandi *Aug. conf. 169. Jaf. in l. filius familias §. Divi num. 78. in secunda lectura septima notat. Corn. conf. 178. n. 2. lib. 2.* *Dec. conf. 512. num. 6. Priti. conf. 42. num. 4.*

Non obstat prima difficultas de considerata restitutione substitutionis ad bona in institutione comprehensa, quæ portionem Augustini non comprehendit.

Nam responderetur, quod contrarium determinant *Oldrad. conf. 158. n. 5. Add. ad Alex. tract. 25. lib. 1. Ruin. conf. 130. num. 10. lib. 3. Natta consil. 331. in princip. lib. 2. Manic. de consuet. lib. 7. tit. 7. num. 8. Simon de Prat. lib. 3. interpret. 3. dub. 5. solut. 2. n. 4. Hodied. consil. 71. n. 44. lib. 1. Inod. Jan. consil. 128. num. 3.* ubi in principio dicit verius esse dictionem — *atque* — nihil obesse, quominus prælegata, & fideicommissa instat restitutioni. *Sord. dec. 269. n. 11.*, ubi adducendo rationem dicit id esse, quia illa expressio de aliis bonis tacitè inerat, ex quo si testator dixisset generaliter in omnibus bonis, nihilominus legata, & fideicommissa non dicerentur relictæ titulo institutionis, idè nihil operatur, & quemadmodum prælegata, & fideicommissa veniunt in restitutione, quando institutio est gene-

generalis de omnibus bonis *Perregin. art. 7. n. 43. & 24.* ita etiam venire debent quando est de omnibus aliis bonis, ut dicit esse de mente *Alex.*, & arguit *Menoch. de praeump. praeump. 194. num. 7. vers. praeferat lib. 4.* qui expresse dicit, quod veniant, & lastidius *Marsar. de fideicommiss. quest. 3. vers. sed in contrarium*, ubi innumerat allegat.

Et tanto magis a praefata opinione non esse recedendum censuerunt, quia in specie de qua agitur id. verba — de aliis — solum reperiuntur in institutione, non autem in substitutione per ea, quae conciliando opiniones adducunt *Mantic. Nat., & alii citati per Blondel. diss. conf. 71. num. 44. in vers. auctoritates vero lib. 1.*

Non obstat secunda difficultas fundata in dicta didione — liberis — quia illud non tollit fideicommissum in eodem testamento ordinatum *Raja. conf. 99. a. 12. vers. & similitudinali lib. 4. Guzm. conf. 30. n. 14. & 15. Imol. Jun. diss. conf. 120. in fin. vers. an obstat illa verba liberis, & plurimae. Perregin. artic. 19. num. 20. & conf. 93. n. 7. & 8. & 9. lib. 1.*

M. Antonius de Amatis Prator.
Alexander Zilchovius.
Antoine Curvins.

ADDITIO

ARGUMENTUM.

Prælegata an & quando veniant in restitutione fideicommissi?

SUMMARIUM.

1. **D**icisco hujus questionis pendet a testatoris voluntate.
2. Veniunt sub restitutione, si id testator expressè ordinaverit.
3. Non veniunt, si heres ex permissione testatoris habet facultatem de illis disponendi.
4. In dubio pro libertate bonorum & contra fideicommissi vinculum est judicandum.
5. In dubio prælegata non veniunt in restitutione fideicommissi.
6. Dilectio — aliud — est adversativa, & deotat diversitatem.
7. Prælegata non veniunt in restitutione fideicommissi quando heredi institutio est concepta cum clausula — in aliis bonis —
8. Hec tamen conjectura non est tota.
9. Et ab ea recedunt ex conjecturis.
10. Distingendum est in illa clausula — in aliis — sit opposita in institutione, vel etiam in substitutione.
11. Recedunt in prædicta regula quando prælegata abstant totum, vel majorem partem hereditatis.
12. Item recedunt, si testator prohibendo heredi alienationem, naturæ aliquam ratione, qua bonis prælegatis quæ, ac aliis congruat.
13. Maxime si testator contempnit ne fuerit sua agnationis conservatio.
14. Non data inter prælegatarum aequalitate, prælegata non veniunt in restitutione.
15. Item non veniunt, quando unicuique fuit heres a testatore institutus.
16. Si testator expressè mandaverit aliquorum prælegatarum restitutionem, cetera non debent cessare.
17. Vice versa, si aliqua ex prælegatis exceperit ab omni restitutione, cetera cadent sub restitutione.

Tom. I.

18. Et veniunt sub restitutione, quando cessat prælegata fuisse facta ad suum effectum dividendi inter heredes bonæ hereditaria.

19. Et quando ultra titulum legati in statum usus fuit in illorum significatione etiam titulus institutionis.

20. Doctores, qui agunt de materia hac, & quando prælegata veniant in restitutione fideicommissi, referuntur.

Frequentissima est apud Foreenses questio hæc, de qua in præfata decisione tractatur, an scilicet prælegata veniant nec ne in restitutione fideicommissi, & quia tota hujus questionis decisio pendet a testatoris voluntate *l. Lucius Titius 78. ff. ad S. C. Trebell. ibique Gloss. in verb. legator. Mantic. de conjectur. ultim. volunt. lib. 7. tit. 7. n. 7. Perreg. de fideicommiss. art. 7. n. 21. Rot. decis. 140. n. 8. par. 15. rec.* idem sicut si testator expresse dixerit, portiones heredi prælegatas restituendas fore ab ipso herede una cum universo fideicommissio, non dubitet de eorumdem prælegatarum comprehensione in fideicommissi restitutione *Ripa in l. heredes mei §. cum ita ff. ad S. C. Trebell. Bern. conf. 79. n. 19. lib. 2. Blondel. conf. 71. n. 13. lib. 1. Fufar. de substit. quest. 650. a. 122. Rot. dec. 168. n. 8. & 9. coram Buratt. dec. 304. a. 1. par. 15. rec.* ita vice versa extra omnem dubitationem est id. prælegata non veniunt in restitutione fideicommissi, quando testator illa reliquit cum expressa declaratione, ut heres posset de illis disponere *l. si quando in principio ff. de legat. 1. Sord. conf. 352. a. 23. vers. ex prædictis. Menoch. conf. 1091. n. 2. Fufar. de substit. quest. 650. n. 45. Thesaur. quest. for. lib. 1. quest. 17. n. 19. Rot. decif. 171. n. 11. par. 13. rec.*

Ceterum si de expressa testatoris voluntate non constet, tunc cum omnia iura element pro libertate bonorum, & in dubio contra fideicommissi vinculum sit judicandum *Perreg. conf. 19. a. num. 8. & seqq. & conf. 20. a. 24. lib. 3. Cere. de sensu. quest. 30. num. 28. & seqq. Rota Lateran. decif. 374. n. 8. prore Patm. Rota Romana dec. 209. a. 9. post Pacific. de Saitian. dec. 891. n. 10. & 11. coram Ducez. Jun. dec. 224. num. 7. & decif. 797. num. 1. par. 18. decif. 119. num. 3. par. 19. rec. decif. 2. num. 1. post de Luc. in Mantic. de fraud. firmum in iure habemus, receptumque est ab universis Dodorum schola, quod regulariter prælegata non veniunt in restitutione fideicommissi juxta theoreticam Bartol. in l. si quis servum §. si final. ff. de legat. 2. Gratian. discept. for. cap. 404. n. 16. Perreg. de fideicommiss. art. 7. n. 22. Fufar. de substit. quest. 650. n. 26. & 131. Rot. dec. 168. n. 5. coram Buratt. dec. 1295. n. 8. & dec. 1324. num. 3. coram Emeric Jun. dec. 158. num. 6. par. 16. decif. 356. n. 3. par. 19. rec. decif. 82. n. 3. & decif. 86. n. 21. post de Luc. de fideicommiss. cum aliis apud me in dec. Florent. 94. n. 1.*

A qua regula tunc maxime recedendum non est, quando testator post assignata hereditibus prælegata, gradum faciens ad heredit institutionem illum instituit non simpliciter in omnibus bonis, sed in omnibus aliis bonis. Cum enim dictio illa nisi sit de sui natura adversativa, & deotet, bona quibus illa adiciuntur diversa, & distincta esse ab illis, de quibus antè fuerat dispositum *Alex. conf. 11. n. 10. & 11. lib. 2. Rota. conf. 41. num. 6. lib. 5. Menoch. conf. 335. num. 18. & seqq. Allegrad. conf. 68. n. 43. lib. 1. Rot. dec. 725. a. 11. coram Ducez. Jun. dec. 616. num. 5. cor. Cerr. dec. 653. n. 8. & 9. par. 19. rec.* hinc fit, quod in heredit institutione concepta cum dicta clausula venire solum debent ea bona, de quibus antè dispositum

U u

non

non fuerit, minimè autem illa, quæ per modum prælegati fuerunt a testatore heredi jam assignatis.
 7 *Rest. in di. l. si qui servum §. final. in fin. ff. de legat. secundo. Ruin. conf. 147. num. 50. & seq. Evgen. conf. 82. num. 26. lib. 2. Sard. conf. 265. n. 5. Perreg. conf. 47. n. 25. lib. prim. & de fideicommissis. art. 7. n. 44. Fufar. conf. 82. n. 13. & seq. & de fubstit. quæst. 650. num. 24. & seq. Gratiam. discept. 404. num. 16. Tufaur. quæst. fur. lib. 1. quæst. 17. n. 14. Aluicini. refut. 211. n. 108. Merend. contrav. jur. lib. 4. cap. 43. n. 7. & seq. & cap. 45. n. 22. & seq. Rat. decis. 48. n. 27. coram Coccia. dec. 449. n. 4. coram Bich. dec. 66. n. 4. coram Aufeld. dec. 99. n. 16. coram Benincas. decis. 112. n. 4. & dec. 155. n. 7. par. 12. dec. 150. n. 11. & dec. 158. n. 6. par. 18. dec. 60. num. 4. par. 17. dec. 240. n. 1. & 2. par. 19. rec.*

Notandum tamen, quod argumentum deductum ab hujusmodi dictione in *illis* non est adeo firmius temendum, ut ab eo recedere multoties non liceat, ultraquamquod enim appositio illius dictionis, potius quam testatoris voluntati, referri debeat stylo notariarum, qui in omnibus ferme testamentis, in quibus legitur aliqua procedunt, solent subsequenter heredis institutionem cum dicta clausula adversus concipere non distinguentes an legatus persona extraneis, vel ipsi heredi fuerint relicta, et optimè adverteit Card. de Luc. de fideicommissis. dist. 152. n. 11. & dist. 133. n. 13.

Argumentum prædictum præstat quidem conjecturam in se validam, sed non necessariam & inevitabilem, itur potest & debet ex contrariis conjecturis elidit, ut in pundo Honded. conf. 71. n. 44. lib. 2. Fufar. de fubstit. quæst. 650. num. 18. Menach. de præsumption. lib. 4. præf. 194. num. 7. vers. verum. Tufaur. quæst. fur. cap. 17. sub n. 14. vers. dixi hoc habere lib. 1. Card. de Luc. de fideicommissis. dist. 131. num. 5. dist. 132. num. 9. & dist. 135. n. 15. Rodolphus. alleg. 155. n. 1. Rat. dec. 645. in fin. coram Pen. dec. 421. n. 25. & 24. par. 5. decis. 140. num. 5. & 6. par. 15. rec. decis. 86. n. 22. & 24. post de Luc. de fideicommissis. cum aliis apud me in dec. Florent. 94. n. 27.

Et licet validiores requiruntur conjecturæ ad effectum recedendi a regula mox firmata, quando illa clausula in *illis* apposita legitur tam in institutione, quam in substitutione, leviores tamen sufficiunt, quando eadem clausula apposita in institutione non legitur repetita in substitutione, ut distinguendo firmat Honded. di. 1. conf. 71. n. 44. lib. 2. Perreg. de fideicommissis. art. 7. n. 45. vers. ubi tamen. Mantici. de conjec. ultim. volunt. lib. 7. tit. 7. n. 7. & 8. Aluicini. refut. 106. num. 34. Rat. dec. 646. n. 6. par. 4. dec. 140. n. 6. par. 15. rec. aliique in dicta mea dec. Florent. 94. n. 28.

Inter conjecturas autem, quæ ad hunc effectum considerari solent, illa est præcipua quando prælegata abhorrent majorem, melioremque partem hereditatis, tunc enim prælegata venire in restitutione fideicommissi ex l. quod ergo 92. in fin. ff. de legat. 1. firmant Barroli. in l. 3. §. quidam liberis n. 1. ff. ad S. C. Trebell. Paris. conf. 94. n. 53. lib. 2. Dec. conf. 254. sub num. 1. vers. & ulterius. Honded. conf. 71. num. 17. & 18. lib. 2. Fufar. de fubstit. quæst. 650. n. 74. Mantici. de conjec. ultim. volunt. lib. 7. tit. 7. n. 9. Perreg. de fideicommissis. art. 7. n. 61. Rat. dec. 381. num. 8. & dec. 382. n. 6. cor. Scraph. dec. 845. n. 11. cor. Baratti. decis. 408. n. 7. par. 12. decis. 140. num. 9. & 10. par. 15. rec. ego in di. mea decis. Florent. 94. n. 5. & 6.

Potissimum si testator heredibus instituti prohibeat unum, & quamcumque alienationem, hu-

jusmodique prohibitionis talem reddat rationem, quæ bonis prælegatis æque ac aliis bonis in institutione comprehensibilibus conveniat *Natta conf. 321. n. 1. Paris. conf. 18. n. 17. & 18. lib. 5. Fufar. de fubstit. quæst. 650. n. 125. & 126. Perreg. de fideicommissis. art. 7. num. 23. & seq. Gratiam. discept. fur. cap. 369. n. 16. & 17. Card. de Luc. de fideicommissis. dist. 133. n. 14. Sard. dec. 269. n. 3. vers. rursus testator. Rat. dec. 646. n. 8. par. 4. dec. 558. n. 1. & 4. par. 16. dec. 156. n. 5. & seq. par. 19. rec.*

Retentioque thematicæ, quod prælegata abhorrent majorem partem hereditatis, facilius illa veniunt in fideicommissi restitutione respondendum est, si testator contemplantus fuerit sui nominis agnationis conservationem, quæ sicuti et facilis conservatur quod majora sunt bona, & quod pinguis est fideicommissum, ita validissimam præstat conjecturam credendi, quod testator voluerit sub fideicommissi comprehendere etiam bona prælegata ex optimè animadvertit per Card. de Luc. de fideicommissis. dist. 153. n. 14. & 15. Rat. dec. 140. n. 13. par. 15. decis. 356. n. 7. par. 19. rec. aliique in di. mea decis. Florent. 94. n. 8.

Quod tamen facilius pro comprehensione prælegatorum in universali fideicommissi iudicari solet quando agitur de pluribus hereditibus prælegatis, dummodò tamen testator in prælegato equalitaria leges servaverit, nam non data inter prælegatos æquitate, prælegati non veniunt in restitutione fideicommissi *Barroli. in l. 3. §. quidam liberis num. 1. ff. ad S. C. Trebell. Altger. conf. 6. n. 6. lib. 2. Rat. dec. 496. num. 14. coram Bich. decis. 227. n. 5. par. 11. dec. 158. n. 1. & 2. par. 16. rec. eo facilius pro eorum non comprehensione respondendum venit quando agitur de unico herede & prælegatis, ut alias videatur testator illi inuoluntate prælegasse ut ex l. si Titius 93. ff. de legat. tertio optimè ponderat Rat. dec. 209. num. 8. par. 13. dec. 321. n. 7. par. 15. rec.*

Sic si testator expressè mandaverit restitutionem aliquorum ex prælegatis, aliorum restitutionem voluisse dicendum est, sompo argumentum discretivo modo loquendi, pro ut in specie considerant ex l. cum Prator. ff. de iudic. Menach. conf. 16. n. 25. Perreg. de fideicommissis. art. 7. n. 32. Fufar. de fubstit. quæst. 650. num. 97. Merend. contrav. jur. lib. 4. cap. 45. n. 24. & 25. Rat. dec. 158. n. 1. par. 16. rec.

Et vice versa si in assignatione aliquis prælegati declaraverit testator, illud debere *liberi* spectare ad prælegatum, hujusmodique declarationem omittit in assignatione aliorum prælegatorum, non leve hinc oritur argumentum conciliandi, quod dempto illo prælegato, cui adjecta fuit prædicta declaratio, omnis alia cadere debeat in fideicommissi restitutione, et post Honded. conf. 62. n. 1. lib. 2. dixi ego in di. mea dec. Florent. 94. n. 15.

Ac demum pro comprehensione legatorum in fideicommissi universali absolute respondendum est, quoties testator immediate post expletam illi prælegatorum distributionem processit ad instituentes heredes eodemtem prælegatis, hoc namque facit censetur testator id. prælegatis fecisse non tantum exercendi gratiam liberalitatem, sed ad effectum firmandi, stabiliendi divisionem inter ipsos heredes, & talis legatus iudicio appellatur legatus seu prælegatus divisionis, ut optimè ex texto in l. quid ergo 92. ff. de legat. 1. notatur Perreg. de fideicommissis. art. 7. n. 61. Fufar. de fubstit. quæst. 650. n. 75. & 124. Rat. dec. 847. n. 10. coram Baratti. dec. 82. n. 4. & dec. 85. n. 2. post de Luc. de fideicommissis. cum aliis in di. mea decis. Florent. 94. num. 4.

Idemque dicendum si testator non simpliciter prelegat ordinavcrit, sed portiones illas per modum prelegati inter filios divites eisdem filiis titulo eorum institutionis reliquit, &c. quod exinde sequitur, porciones illas stilumere qualitercumque hereditariam, & quod tales venire in restitutione fideicommissi non fecerit ac sub dicta restitutione veniant cetera bona hereditaria, ut in pando Henrici. conf. 71. n. 27. & seq. lib. 1. Peregr. de fideicommiss. art. 7. n. 60. *Fusar. de substit. quest. 650. n. 74. & 88. Caid. de Luc. de fideicommiss. dist. 133. n. 12. Vers. tertio quia. Rot. Lucen. apud Palm. Nep. dec. 314. n. 15. Rot. Rom. dec. 646. num. 9. per. 4. res. Rot. Florent. in dist. dec. 94. n. 9. coram me.*

Alia plura ad materiam hujus decisionis, & quando prelegati veniant in restitutione fideicommissi vide apud *Fusar. de substit. quest. 650. Peregrin. de fideicommissi. artic. 7. num. 1. & seqq. Thomas. in testat. cui titulus est -- Reliqua trium decimarum parti -- in append. 2. ad primam decem. de Trebellanic. fol. mibi 336. col. 2. post med. impressi. Petrii anni 1642. Rot. Lucen. inter testatell. per Palm. Nep. dec. 374. n. 15. & seqq. De Luc. de fideicommiss. dist. 89. n. 18. & 19. & dist. 131. 132. & 133. per tot. Rot. Rom. post eam decis. 82. 83. & 86. de fideicommiss. p. l. Panat. differt. legal. 91. dec. 5. n. 13. & seqq. item Anald. dec. 66. n. 4. & in Engobina Fideicommissi 19. Januarii 1714. §. redditus ex his, & seqq. coram Crispo, ubi quando prelegati veniant in restitutione fideicommissi, & super Caubela Angeli 5. Aprilis 1715. §. absque eo quod, & §. id ipsum coram Lanerita, ubi quando prelegati in fideicommissi non comprehendatur. Rot. Florent. apud Monac. dec. 71. n. 31. & 22. & infra dec. 61. dec. 62. & dec. 122. & plene decis. 94. per tot. inter impressus eorum me.*

FLORENTINA

Præsentis Fideicommissi.

30. Aug. 1605. in Lib. Mus. 87. a 638.

ARGUMENTUM.

Lucra, & excepciones ex negotiatione continuata post mortem testatoris de præceptis ipsius, non veniunt in restitutione fideicommissi.

SUMMARIUM.

1 IN restitutione fideicommissi non veniunt fructus post aditam hereditatem percepti, & de ratione n. seq. & n. 18.

Præsertim si testator se restituat ad bona sua u. s. t.

2 Fructus dicuntur pervenire non ex hereditate, sed ex ipsa rebus hereditariis.

3 Fructus sequuntur gravatam sub conditione tantum Dominum, & n. 24.

Et dicuntur percipi ex re propria ipsius gravati n. 12.

4 Gravatus restituere omne id, quod ex hereditate, & bonis testatoris ad eam pervenit, non tenetur restituere fructus post aditam hereditatem perceptos.

Contrarium quando locum habere possit num. 27. & 28.

5 Amplius etiam si gravatus se restituere omnia bona, quæ quomodocumque virtute testamenti ad eam pervenerint.

6 Lucra percepta ex negotiatione sunt fructus negotiationis.

7 Et cedunt lucra hereditum, præcipui si fuerint ex-
tra.

8 Amplius conclusionem etiam ad non enclia, quan-

da debentur ex contractu celebrato cum ipso herede.

9 Aliquando in restitutione fideicommissi fructus, & accessiones continentur.

10 Maxime quando vel ex verbis, vel ex qualitate rei restitui id colligi potest.

11 Testator se restituens ad bona sua propria censetur exclusisse fructus post aditam hereditatem.

12 Testam. seu mensa est nomen juris universale recipientis augmentum, & diminutionem ex iuris, & damnis.

13 De iis est jus universale.

14 Et fructibus augetur.

15 Fructus dotis pertinent ad maritum, & in casu restitutionis remanent apud eundem.

16 Hereditas est jus universale, & fructibus augetur.

17 Augmentum gregis, & peculii, ultra id quod fuit a testatore restitutum, pertinet ad quem pro tempore spectat ipsius peculium, vel gregem.

18 Fructus omnes sive ante, sive post aditam hereditatem, ipsam hereditatem augent.

19 Fructus post aditam hereditatem proprii sunt hereditis.

20 Testator mandans præcipui negotium sub nomine hereditum decimas illas Dominum.

21 Gentilium importat Dominum.

22 Sum non dicitur, quod est obnoxium restitutioni.

23 Quando tempus est adjectum gratia gravati, fructus interim percepti ad ipsam pertinent.

24 Quando voluntas testatoris est dubia, ea attrahit non debet, ut excedatur ab ea quod est in jure certum.

25 Sed ad hunc effectum requiruntur argentes conjecturae, vel saltem probabiles.

26 Declaratio facta ab herede de voluntate dubia testatoris, illi, & successoribus præjudicat.

27 Confessio tunc non nocet pupillo.

28 In dissolutione societatis summa, quam socius recepit, dicitur prius recepta ad computum capitalis, & de ratione.

Damnetur Stylus imprimendi easdem decisiones in pluribus voluminibus.

DECISIO XLVII.

Hæc decisio, quæ emnavit Judicantibus omnibus Auditoribus Rotæ Florentinæ, nempe Marco Antonino de Ametis operibus in lucem editis clero, Alexandro Zilocchio, Carolo Lanardo, Antonio Curino, & Francisco Piccolomineo reperiuntur impressa apud Fris. olim Rotæ Florentinæ Auditores de societate. cap. 15. sub n. 95. & plurib. seqq. ideo hic omittitur; nota enim, & antiqua est querimonia priorum Juriæ consistorum, qui increpant, obviante, & damnant errendum decisionum impressiones in prioribus voluminibus, vel ad explendam svariæ Bibliopolarum, vel ad augendam molem librorum, ut videre est iocet ceteros apud Perremot. in consil. de lib. part. 3. tom. 2. in animadvert. ad lectorem verb. bibliopola. nam detestabilis evasit. Utel. de transact. quest. 9. num. 51. in fine Advocatus Jo. Baptista Riccini in epistol. ad lect. impressa ante dist. Rot. Rom. coram Ugeg. aliique passim, unde ad hanc censuram evitandam opportunum duximus in hac, & in aliis decisionibus in sequentibus voluminibus imprimendis imitari styli aliorum priorum, qui relato argumento, & summis decisionis Seniori Consilio

U u 2

ill

illa scilicet daverunt omittere, & indicare ledori locum ubi impressæ fuerant, ac servatum fuit in impressione decisionum coram Paphulia, & Mazzano.

A D D I T I O.

A R G U M E N T U M.

Lucra, & argumenta facta ex negotio, seu traffico continuato ab hærede gravato de ordine, & mandato testatoris, qui super omnibus bonis suis fideicommissum ordinavit, spectant ad fideicommissum, non verò ad hæredem, ad quem solum spectare potest aliqua dictorum lucrorum portio ratione industria, & opere ab ipso impendæ circa d. negotium. Pro debitis ab hærede contrahitis circa negotium ut supra continuatum de ordine testatoris remanent obligata bona ab eodem testatore relicta sub vinculo fideicommissi universalis, sed non illa bona, quæ idem testator particulariter legaverit.

S U M M A R I U M.

- 1 *Dispositio est impressa prout Felici. de Societ.*
- 2 *In restitutione fundati fideicommissarii attenditur illius valor de tempore mortis testatoris.*
- 3 *Quia circa hunc articulum fuerit opinio Felici. de Societ. non satis constat.*
- 4 *Rota Romana ex autoritate hujus decisionis omnino hesitavit in resolutione hujus articuli.*
- 5 *Firmata in hac decisione procedunt quando lucra proveniunt ex sola heredium industria.*
- 6 *Hæres gravatus non tenetur negociari pro fideicommissum.*
- 7 *Ratione dispositionis cessante cessat ipsa dispositio.*
- 8 *Procepta testatorum sunt ad usum servanda.*
- 9 *Si negotiationis continuatio in hærede est necessaria, accessiones, & lucra spectant ad fideicommissum, secus si continuatio sit voluntaria.*
- 10 *In continuatione necessaria damnum proveniens ex negotiatione spectat ad fideicommissum.*
- 11 *Commodum sequitur cum ejus est incommodum.*
- 12 *Ideoque sicut in continuatione necessaria damnum, & incommodum esset fideicommissi, ita ejusdem debet esse lucrum.*
- 13 *Et in hac sententiam contra decisionem videtur hodie venisse etiam Rota nostra Florentina.*
- 14 *In quibus terminis possit procedere hac decisio & num. 15.*
- 15 *Fructus ex re hereditaria percepti spectant ad hæredem gravatum.*
- 16 *Declara et num. 17.*
- 17 *Fructuum nomen videt, & propterea non convenit lucris, quæ sunt ex negotiatione, & de ratione.*
- 18 *Hæredi gravato debetur aliqua portio lucrorum negotiationis ratione industria, & laboris.*
- 19 *Bona a testatore particulariter aliquibus legata non sunt obligata pro debitis ab hærede contrahitis circa negotium de illius ordine continuatum.*
- 20 *Legata non debentur, nisi deducta ere alienum.*
- 21 *Legatum debet incipit statim a die mortis testatoris.*
- 22 *Et ideo dicitur tempore anterioris debitis ab hærede circa negotium contrahitis.*
- 23 *Prior in tempore potius in jure.*

Presentis decisio, quæ reperitur per extensum impressa penes Rotæ, de Societ. cap. 15. sub num. 95. & plur. seqq. non parum confirmari posse videtur ex deducis per Rot. dec. 409. per tot. coram Coccio. ubi firmatur in restitutione tabernæ, seu fundaci subjeçti fideicommissi, venire solum valorem habito respectu ad tempus mortis testatoris, remanente penes hæredes hæres gravati toto illo valore, in quem interim fundacos ille potuerit ex locris, & accessibus augeri.

Sicut autem non satis comprehenditur, an Felici. de Societ. qual illam, ut mox dicemus, per extensum refert, opinionem in illa firmam sequatur accine, quia absque illa prævia sue sententiae declaratione simpliciter ait — *sub fideicommissum solum contineri capitale, & non lucra facta post mortem testatoris de anno 1605. die 20. Augusti dictum fuit in alia Rota Florentina, cujus decisionis tenorem oportuim hic inferre judicari* — ita plerumque facta deprehenditur eandem decisionem non potuisse in sui sententiam trahere Tribunal Sacre Rote Romanæ, hujus quippe autoritate aliter in Bononiæ. Separativus Bononiæ 15. Maii 1668. quæ est la 253. par. 15. refert. Rætae non fuerunt concordantes in illius opinionem amplectenda, ut legere est in dict. decis. n. 3. fed recipiuntur postmodum eadem causa sub die 23. Februarii 1674. Sacra Rota in ea fuit sententia, ut lucra providentia ex negotio per hæredem gravatum continuato de ordine prædicti testatoris, cedere debeant commodò fideicommissi, non autem hæredis, & ad prædictam auctoritatem hujus nostræ Rote dictum illi posse illam forsitan procedere, quando lucra ex sola industria hæredis gravati proveniunt, ut videtur in d. decisum. Rota Romanæ, quæ est in ref. la 139. n. 18. 13. & 14. par. 18. & in his terminis idipsum ex text. in l. 3. ff. ad l. Falcid. & in l. si hæres pecuniam in princip. ff. ad S. C. Trebell. tradidit Peregrin. de fideicommiss. art. 10. num. 16 ubi etiam hujus dicti asserti peculiarem rationem, quia hæres gravatus non tenetur, nec cogi potest esse procurator, & negociari pro fideicommissum ad text. in l. 6. postulant. §. sed & in hujusmodi ff. ad S. C. Trebell. Perræ. conf. 31. num. 1. vers. f. unde quia hæres lib. 4. Rot. dec. 70. n. 4. par. 9. dec. 308. num. 4. par. 11. dec. 489. n. 11. par. 18. ref.

Im verò ex hac ipsa ratione allata per Peregrin. & resumpta per Rot. dict. dec. 409. num. 3. & 4. coram Coccio. univacue facili suam esse potest quod si quando hæres tenetur, & cogi possit negociari pro fideicommissum, contrarium illicò statuendum erit, ob regulam quod decisionis, seu dispositionis alicujus ratione cessante, cesset & ipsa decisio, seu dispositio l. in anni ff. de adoptio. l. 7. quod dictum ff. de post. Barden. collat. legal. 19. n. 78 lib. 2. Rot. dec. 499. n. 3. par. 5. dec. 205. n. 6. par. 17. refert.

Porrò si unquam verum est, hæredem gravatum obligatum esse negociari pro fideicommissum, id sibi apprime verificari contingit in casu, in quo adit testatoris præceptum circa continuationem negotii ab ipso præcedenter incepti, præeunte enim hujusmodi præcepto, hæres non potest non negociari, cum testatoris præcepta sint ad unguem servanda Piaz in l. in quædam n. 187. ff. ad l. Falcid. Paris. conf. 26. n. 21. lib. 4. Peregrin. conf. 31. n. 1. lib. 9. Gravet. conf. 747. num. 46. & 47. Barden. collat. legal. 31. n. 85. & seq. lib. 2. Rot. dec. 284. n. 3. coram Bonincaf.

Proptereaque sicuti in his terminis conclusio negotii non potest censi voluntariè exercita ab hærede, sed omnino necessaria repuranda est, ita dicendum venit, lucra exinde providentia non

ad

ad heredem, sed ad hereditatem, seu fideicommissum spectare, ut distinguendo inter conuocationem vulnerrum, & necessarium latè explicat Card. de Luc. de fideicommissis, dist. 191. n. 21. 22. & 23. Palu. alleg. 332. n. 38. & dist. 14. n. 1 post Galf. de resid. in intro. dec. 225. n. 9. & seq. coram Priol. dec. 239. n. 12. par. 18. res.

Eadem quippe ratione, quod stante tali precepto, si ex negotio non otitiss, sed damnum proficietur, illud non heredi, sed fideicommissum tribuendum esset, ut pro indubitato firmat & tenet plures videndi apud Rot. decis. 2. n. 1. & dec. 85. n. 2. post Rodrig. de censur. credit. dec. 122. n. 4. post Terr. de pall. sat. succis. dec. 721. n. 8. coram Danno. Jva. dec. 426. n. 1. par. 13. res. eodem, inquam, ratione fideicommissi, & non heredi tribuenda sunt lucra, qui in tali casu ex negotiatione proveniunt, lucrum etenim, & damnum omnimodum habens inter se correcedivitate, ita ut ad quem spectat damnum, spectet & lucrum, & viceversa ex vulgata l. secundum naturam ff. de regul. jur. l. manifestissimè §. prout, Cod. de furt. Sord. conf. 62. n. 2. Borden. collat. legal. 44. n. 318. lib. 2. Rot. dec. 166. n. 37. coram Prating. dec. 207. n. 20. cor. Braitw. dec. 114. n. 4. par. 19. res. & 11. in puncto huius questionis Card. de Luc. de fideicommissis, dist. 191. n. 11. Rot. dec. 25. n. 2. post Rodrig. de censur. credit. dec. 253. num. 4. par. 15. dec. 239. n. 12. & 13. par. 18. res. dec. 185. n. 20. & 11. cor. Emmer. Jva.

Quidquid igitur sit de veritate unius, vel alterius opinionis de anno 1605, quoniam evanescit praesens decisio, hodie communis in hac materia opinio videtur stare contra firmata in eadem decisione, adversus quam videtur etiam adduci posse auctoritas Rota nostra Florentina desumpta ex Florentina Immunitas 19. Junii 1716. coram me, impressa inter mea in ordine la 104. tom. 3. par. 2. ubi sub n. 8. assertur conclusio, quod ex quo negotium fuerat continuatum de ordine testatoris, omne damnum subire tenetur ejusdem testatoris hereditas, seu fideicommissum ab illo ordinatum. Et licet in frequentibus numeris damnum tributum fuerit heredi, id evenit, non quia in iure dubitatum fuerit de eo, conclusionis subfinita, sed quia ex facto constitit, damnum unice processisse ex culpa heredum, ut latius videre est in dict. mea decisione.

Dicendum itaque erit decisionem hanc in tantum attribuisse heredi gravato omnia lucra, omnesque accessiones, vel quia constitit illa omnia provenisse ex sola industria heredis, ut supra advertimus cum Rota dec. 239. n. 14. par. 18. res. vel quia illi, qui iudicant in causa ereliderint pro ita iudicando nimis urgere voluntatem testatoris, qui praecipiendo ab insurre pro terminatum negotium distinguenda fore inter heredes omnia, & singula emolumenta, statim aperte declaraverit ea non hereditaria, sed heredum commodum cessura fore, ut ponderat decisio, n. 26.

Ceterum praesentis ab his circumstantiis recedendum non erit a communi opinione, cui non obstat id, quod dicitur de fructibus regulariter ad heredem, non ad hereditatem spectantibus, si fideicommissarius in prelo, ubique Galf. ff. ad S. C. Trebell. Gabr. conf. 124. num. 9. lib. 1. Mrosch. conf. 183. n. 50. Sord. conf. 128. num. 27. & 28. Mantie. de censur. lib. 7. tit. 10. n. 7. Pergrin. de fideicommissis. art. 49. num. 20. & plurib. seqq. Rot. decis. 680. n. 2. par. 1. diversis. dec. 259. n. 8. & 9. par. 5. dec. 254. num. 18. par. 16. res. conclusio enim praefata solum procedit in fructibus propriis talibus, quales sunt ii, qui nascuntur, & renascuntur

ex re, salva semper, & sine aliquo periculo remanente ipsius rei substantia, & applicabilis nequaquam est emolumentis negotio quæsitis, quia hæc potius quam veri fructus, nancupari meretur augmentum ipsius fortis principalis semper sub periculo cecidit iustura permanentis, ut rem hanc optime explicat in his praecis terminis Card. de Luc. de fideicommissis, dist. 191. n. 8. & 9. solumque recipitur quando non adeit praesentis testatoris praecipuum.

Dux inter ceteras subalternae quaestiones ex ipm dictis oriri possunt, quarum prima erit, an saltem heredi aliqua locorum pars tribui debeat ratione industriae & laboris ab ipso impensis in continuatione negotii? Et quod heres admitti debeat ad aliqualem participationem ad similitudinem illius socii, qui in societate, in qua alter posuit capitale, solum posuit industriam, probabilis videtur, relicta d. participationis quantitate arbitrio Iudicis, qui illum regulare debet ex qualitate ipsius industriae, & aliis circumstantiis factum ipsam concomitantibus ex bene animaverit per Card. de Luc. de fideicommissis, dist. 191. n. 25. & 16.

Alter quaestio est, an succuri pro debitis ab herede contraria in negotio continuo ex ordine testatoris obligari remanent bona universalis fideicommissi subiecta, ita obligari etiam remanent bona illa, quæ idem testator alicui particulariter legaverit? In qua questione resolvendo procedendum respondendum est, bona particulariter legata non obligari pro debitis ut supra contraria, ut in specie tradunt Terr. varior. jur. quest. lib. 2. tit. 11. quest. 5. n. 15. & seq. Rot. dec. 502. num. 8. & 9. par. 13. res.

Quamquam enim ideò bona testatoris tenentur ad debita contracta occasione negotiationis contrahuntur ab herede de ordine, & mandato ipsius testatoris, quia huiusmodi debita habentur pro debitis ipsius testatoris, ut connotant auctoritates supra relatae, ex quo videor inferri posse, quod prius solvi debeant huiusmodi debita, quam legata, quæ non nisi ere alieno prius gradum debentur l. si universa Cod. de legat. Gratian. dispens. 20. forens. cap. 198. num. 1. Camarr. de legat. lib. 5. cap. 8. n. 5. Rot. dec. 254. n. 13. cor. Ludovis. decis. 622. n. 5. par. 3. res. dec. 34. n. 6. post Sab. god. loby. credit. dec. 12. n. 17. & dec. 13. n. 20. in Mantie. ad Cardia de Luc. lib. 6. quia tamen sicut quidem debita testatoris, sed contraria ab hereditibus post illius mortem, sicut creditores ex causa negotiationis hoc modo continuant non possunt eorum anterioritatem desumere, nisi a die debiti ab herede contrahi, ita non possunt eorum crediti solutionem exposcere in prejudicium legatariorum, quibus cum pro legato competat hypotheca a die mortis testatoris l. a Titio ff. de furt. 11. cum pater §. furtio ff. de legat. 2. Crocus conf. 319. n. 3. Sord. conf. 300. n. 1. & seq. Card. de Luc. de dot. dist. 166. num. 11. & de credit. dist. 3. n. 15. Rot. dec. 269. n. 2. & seqq. par. 6. dec. 17. n. 3. & seqq. par. 7. res. congruit propterea privilegium anterioritatis, cuius ope praeriti illi merentur omnibus aliis ejusdem testatoris creditoribus, ut in his terminis prosequitur Terr. varior. jur. quest. lib. 2. tit. 11. quest. 5. n. 19. & 20. Rot. dec. 42. n. 2. & dec. 51. n. 1. coram Cavaler. dec. 502. n. 9. par. 23. res. & generaliter ex l. 2. Cod. de pignus. tradunt Nigulan. de pignus. 23. par. 5. Membr. 2. n. 51. Pasif. de Saltem. lib. 2. quest. 20. n. 1. Rodrig. de censur. credit. par. 3. art. 1. n. 4. Gratian. dispens. forens. cap. 38. n. 11. Merlin. de pignus. lib. 4. tit. 1. quest. 21. n. 1. & per Rot. & passim alibi.

PISTORIEN.
Fideicommissi.

8. Novembris 1605. ex Lib. Mus. 88. n. 126.

ARGUMENTUM.

Conformitas sententiarum ex quibus resolveret. Verba & post eos an inducantur vulgarem, vel fideicommissariam; reciproce unde signatur. Jus accrescendi locum habet inter plures legatarios verbis conjunctis in relictis usufructus, etiam post quæsitum emolumentum, cessante disjunctione reali, & ex quibus desumatur potius conjunctio, quam disjunctio. Frustrum appellatione que venient.

SUMMARIUM.

- 1 **S**ententia Pistorienfis lib. 7. rub. 2. & Florent. lib. 2. rub. 137. disponit duas conformes facere rem judicatam.
- 2 Verbum juxta quid importet.
- 3 Verbum dictis repetit omnia præcedentia cum qualitatibus suis.
- 4 Sententia debet esse conformis libello.
- 5 Ad dignoscendum voluntatem testatoris inspicit debet tota testamenti series.
- 6 Divisio in siespi, & non in capita est facienda inter fratrum filios.
- 7 Et est communis opinio.
- 8 Sententia in judicatum transacta facit jus inter partes.
- 9 In successione ab intestato proximior remouetur excludis.
- 10 In successione transforsatam filius non subintrat in locum patris, nisi agatur de hereditate patris.
- 11 Ad excludendum substitutum sufficit dicere, substitutio de te non legitur.
- 12 In materia fideicommissi verba & post eos inducantur vulgarem substitutionem.
- 13 Limita ut n. 19.
- 14 Contraria auctoritates declarantur n. 37.
- 15 Legatum annuum non transit ad hæredes nisi pro annis impletis, & lucubatis.
- 16 Dicitio pecinde denotat omnimodam similitudinem, substantiam, & identitatem rei æquiparata.
- 17 Confessio hæredis, & observantia subsequens probant saltem præsumptivè voluntatem testatoris.
- 18 Et a tali observantia recedere non potest hæres.
- 19 Error juris neminem excusat.
- 20 Nec constitutionem meretur.
- 21 Verbum cujuscunque tribuit unitaque alium in solidum.
- 22 Reciproca inducitur ex prohibitione in solidum salu omnibus hæredibus, addita præsertim clausula quis voluit bona perpetuo esse in d. ejus heredibus.
- 23 Et ex privatione in casu contraventionis n. 22.
- 24 In successione parentum prima causa est filiorum.
- 25 Observantia hæredis declarat voluntatem testatoris.
- 26 Et dicitur optima interpretis.
- 27 Una pars testamenti aliam declarat.
- 28 Substitutio extenditur de casu ad casum ex præsumpta mente testatoris, & identitate rationis.
- 29 Una substitutio aliam declarat.

- 28 Reciproca talis præsumitur in una parte testamenti, qualis in alia.
- 29 Relatio facienda est ad id cui contrahit.
- 30 Relatio non fit ad illud, ad quod si fieret contraheret alius.
- 31 Verbu modi subjunctivè extenduntur etiam ad futurum.
- 32 Verbum cujuscunque temporis si non possit operari in suo tempore, ad aliud trahendum est, in quo possit operari.
- 33 Et sic tempus præsumitur ad futurum.
- 34 Actus validati jura servent.
- 35 Etiam in materia edicta, & strilli joci.
- 36 Et hæc præsumptio omnes alias accipit.
- 37 Alb. cons. 29. & Lodecch. cons. 91. explicante.
- 38 Verba & post eos habent tractum temporis in futurum.
- 39 Et idem sonant ac post eorum mortem.
- 40 Comprædicta continent fideicommissarium.
- 41 Verbum in perpetuum denotat infinitatem.
- 42 Clausula ut supra est relativa ad præcedentia.
- 43 Desiderium conservande agnitionis, & verba tractum temporis importantia multum valent ad inducendum recipiendi fideicommissum.
- 44 Item ratio servande æqualitatis inter consanguineos.
- 45 Jus accrescendi habet locum inter re, & verbis conjunctis in relictis usufructus, & annua præstationis etiam post emolumentum quæsitum.
- 46 Contra quando adeli casus disjunctis.
- 47 Dicitio ita disjunctionem operatur. Declara pro se ibi.
- 48 Jus accrescendi intrat quando rei unita relictis est, licet sit separabilis, vel attem intellectualiter separata, & c. 51.
- 49 Contraria jura, & auctoritates declarantur.
- 50 Legatum annuum pauperi etiam si trahatur saltem in causam alimentorum.
- 51 Limita si sit factum pauperi consanguineo, quia potius præsumitur factum ob sanguis affectionem.
- 52 Substituta quando testator expressit se relinquere pietatis causa.
- 53 Allegans pauperem arguit illum peccare.
- 54 Substitutio excusatis jus accrescendi.
- 55 In re recenti necessaria est probatio legitimittatis.
- 56 Limita in reo, & possessore.
- 57 In materia substitutionis frustrum debitum trahatur illud recolligimus.
- 58 Amplia in materia annui census.
- 59 Legatum annuum debetur in principio cujuslibet anni.
- 60 Frustrum appellatione venit omne id quod renascitur.
- 61 Sive ex propria vi natura, sive seminis, sive infertilitatis plantarum.
- 62 Et quicquid ad usum hominum inditum est.
- 63 Folia mari veniunt sub nomine frustrum.
- 64 Sui non veniunt appellatione immobilium.
- 65 Frustrum appellatione venit omne id, quod provenit ex re usufructuaria.
- 66 Regalium appellatione continentur carnes facta, & quod solvitur Dominis per Caimos singulis annis.
- 67 Per satisfactionem tollitur obligatio.
- 68 Bona fides non patitur, ut bis idem exigatur.
- 69 Liber recordis non probat contra tertium.
- 70 Dictum ultimum juratum præcædet assertioni extrajudiciali.
- 71 Remissio facta uni ex debitoribus in solidum obligatis prodest etiam aliis.

74. Legatarii eorum hereditatis non tenentur.

75. Usufructuarius tenetur proflare patientiam, ut pro favore alicuius res hereditaria vendatur, quovis usufructus misceatur.

76. Attenuata negligenter fuisse bona iure attentata in meritis.

DECISIO XLVIII.

In Causa Bellincioni, e Bellincioni.

CAUSA Pistoriensis diu agitata inter Jacobum quondam Matthei de Bellincionibus, modo quibus in actis ex una, & D. Petrum quondam Zenobii pariter de Bellincionibus parte ex altera, novissimeque ad Tribunal nostrum delata, complura quidem continebat capita, sed in multis etiam concordem fuerunt Excellentissimi Domini primos, & secundos Iudices, quorum respectu sponte conformitente sententiarum, nulla ad nos devoluta fuit jurisdictio.

Pro resolutione verò caput ad nos devolutorum premittendum fuit in primis Egrimum olim Matthei de Bellincionibus uique de anno 1563. in suo ultimo, cum quo decessit testamento, heredem sibi universalem instituisse predictum D. Petrum ex d. Zenobio fratre nepotem, cum onere, ut quousque idem D. Petrus haberet integram hereditatem dicti testatoris, tenetur dare, & solvere quolibet anno Vincentio, & Joanni fratribus ipsius D. Petri, ac nepotibus ex olim Alexandro Matthei de Bellincionibus ejus quondam fratre, & cuilibet eorum, & post eos, eorum, & cujuslibet eorum filius masculis legitimis, & naturalibus, & de legitimo matrimonio natis, & procreatis, eam ratam, & partem fructuum, & introitus bonorum immobilium testatoris debitis temporibus, quæ ad eos, & quolibet eorum spectat, & pertinet, spectaret, & pertineret ab intestato ex bonis immobilibus, si, & casu, quo personaliter habitent in Civitate, & districtu Pistorii, & non aliter, quia in casu, quo personaliter non habitent in Civitate, & districtu Pistorii, pro ut non habitant Lazzari, voluit portionem ipsius Lazzari solvi Mattheo inhabitanti, & ejus filius, prout donec etiam Vincentius, & Joannes non habitarent, voluit eorum portionem spectare ad D. Petrum eorum fratrem, ipsiusque lucro cedere. Non habitantes enim ibi, noluit participare de dictis fructibus, quia in dict. rata, cum dictis modis, & conditionibus prænomiatis omnes sibi habere instituit, prohibens etiam alienationem dictorum bonorum, quia voluit ea perpetuo remanere, & esse in dictis ejus nepotibus, & eorum filiis, quos ut supra instituit, & substituit vulgariter, pateritur, & per fideicommissum.

Rursus premittendum fuit, mortuo testatore de anno 1568. dum inter D. Petrum, & Mattheum disputaretur super portionem ejusmodi fructuum, spectant ad dictum Mattheum, per sententiam DD. Conservatorum legum, quibus causa per Serenissimum Principem fuerat demandata, sub die 8. Julii 1569. declaratum fuisse, eidem Mattheo deberi integram quantum ex persona sua, nec non & aliam etiam integram quantum ex persona Lazzari tunc Rome familiariter degentis, condemnatumque D. Petrum ad ejusmodi solutionem, asquequæ dict. hereditas fuerit pro eo eam, juxta formam dicti testamenti.

Quæ sententia, banno ex iode D. Petri de anno 1573. cum publicatione bonorum, fuit etiam admissa, & comprobata per sententiam fidelem,

eo autem rebanno de anno 1578. cum dubitare, ut an Alexander filius Lazzari ad portionem patris admittendus esset, vel non, D. Petrus, & Mattheo prætententibus cum admitti non posse, quippe qui non esset natus, & procreatus ex legitimo matrimonio, uti requirebat testamentum, factum fuit compromissum inter eosdem D. Petrum, & Mattheum, successiveque laicum laudum declarans duas tertias introitus, quæ alias ad dictum Alexandrum spectare possent, si ex legitimo matrimonio natus fuisset, & procreatus, spectare, rebus sic stantibus, ad Mattheum, aliam verò tertiam ad D. Petrum, durante vita Matthei, & ejus filiorum, quibus ordinatum fuit, eosdem portiones deberi utiqueque vivere filii Lazzari, illis verò vita fundis, volente arbitratoris, rem remanere in dispositione juris.

Denique premittendum fuit, D. Petrum, & Fiscum suo tempore semper perseverasse in solutione partis Matthei, tam in ejus vita, quam post ejus mortem in maioribus filiorum, remota tamen pro tempore, quo Jacobus unus ex filiis Matthei stetit apud Turcas in captivitate, omni portione ad eum spectante, eo sub prætextu, quod in Civitate, vel districtu Pistorii, juxta præceptum testatoris non inhabitaret, quam tamen portionem Matthei cessavit etiam solvere, judicio hoc pendente, sicuti prius de anno 1591. cessaverat in solutione totius rate debite ex persona Lazzari, & nullo omquam tempore a morte testatoris ratam soliorum eorum, carnisque suæ perceptam ex prædiis ejusdem testatoris casu solvit. Propterea necesse fuit portionem ejusdem relinqui exterritorum, quæ cum dimidio grani, & cadorem trium vini per hereditatem Egrimi singulis anni debitam D. Mattheo de Oslidis a die, qua hereditas ipsa ab ejusmodi onere fuit liberata.

Ita sic se habentibus, obicit super prædictis, nonnullisque aliis per Jacobum ab hostibus reversam petitione coram Dom. Iudice ordinario Civitatis Pistorii, de anno 1603. filii super omnibus in prima instantia, cum consilio Clarissimi D. Petri Caballi, & in secunda cum consilio Excellentissimi D. Marci Antonii Asinii, in pluribus, ut supra diximus, concordatum, in aliis verò, in quibus eorum relationes fuerunt discordes, ad tribunal nostrum, ut prædiximus, fuit provocatum.

Nos autem perfectò processu, negotioque, ut deceat, diligenter discussu, diximus, quatenus sententia hucusque lata sit conformes, jurisdictio nem ad nos non fuisse, nec esse devolutam, quatenus verò difformes, petita per dictum Jacobum NN. &c. secundum infrascripta tantum fieri debere, & posse, & successivè quartam partem fructuum bonorum immobilium reliquorum per dictum olim Egrimum turgentem olim Lazzaro patrem dicti Jacobi, post ipsius Lazzari mortem spectasse ad Mattheum, & eo mortuo, omni cum portione illi jamda per sententiam DD. Conservatorum legum designata, spectare ad dictum Jacobum d. NN. &c. & de ejusmodi fructibus, tam portionis Lazzari, quam etiam Matthei, D. Petrum teneri integrè eidem Jacobo respondere a die mortis Alexandri asserti filii dicti Lazzari, & tam pro præteritis temporibus, quam in futurum tempore revellere singulorum fructuum, addito etiam compoto soliorum Mori, & carnis suæ (quatenus tamen casu ipsa suam comprehendatur vel regulari prædiorum, volens vaneggi, & non aliter) omniumque aliorum introitus ex bonis prædictis a die D. Petri perceptorum, & percipiendorum in executione hujus sententia liquidandum, deductis tamen legitimis impensis, omnibusque ad banc

hanc usque diem in dictam causam soluta juxta liquidationem faciendam, tam ex deductis, quam ex deducendis, a ceteris hinc inde petitis partem absolventis, & paciter ab expensis.

Movet Dominus, quo ad primum caput respiciens non devolutionem in partibus conformibus, Statutum Florentine sub rub. 2. in fin. lib. 7. cuius virtute duo confusum constituit rem iudicatam, pro ut etiam Florentine ex Stat. rubr. 127. lib. 2. super quo in terminis consultit Dec. conf. 181. num. 2.

Quod verò ad partes difformes, licet circa integritas duas quartas fructuum bonorum stabilium testatoris ad Martham olim sp. amiet, tum ex persona propria, tum ex persona Lazzari obientis, & respectivè defuncti, videretur subesse res iudicata, ex sententia DD. Conservatorum Legum anni 1569. comprobata etiam ex alia sententia lata cum sisco, ut supra retulimus.

Dominus tamen dicebat rem iudicatam, solum hodie, evitari non posse, respectu eorundem quartarum ad filios Marthæ devotarum, ex quo in hac clarè videtur convenisse, tam primus, quam secundus Judex in presenti Iudicio, primus enim condemnavit D. Petrum in verbis.

Et ulterius teneri, & obligatum esse, prout eum condemnamus ad respondendum de dictis fructibus bonorum immobilium dicta adori dictis nemini, juxta tenorem dicti testamenti, habita ratione fructuum, & salutarum arborum mori, deductis tamen legitimis impensis per dictum Dominum Petrum factis circa dict. arbori, & earum fructus, & saluta, habita etiam ratione respectu carnis suae, & ejus, quod fuerit de fructibus immobilium consumens.

Secundus vero dixit:

Et ulterius eum teneri, & obligatum esse prout cum itidem condemnamus, ad respondendum de dictis fructibus bonorum immobilium dicta altari dicti NN. juxta tenorem dicti testamenti, habita ratione fructuum, & salutarum arborum mori, & illius carnis suae, qua liquidabitur, deductis tamen expensis, ut in sententia Domini primi Iudicis.

Hæc sane verba, quæ eodem sere sunt, manifestam præcui dubio præstent conformitatem, & præsertim in quantum uterque Judex usus est verbis illis juxta tenorem dicti testamenti, quæ in sententia virtute illius dictionis juxta impotentem, ac si dictum fuisset, quia sic disponit dictum testamentum, juxta tradita in pundo per Felsum, post relatos in cap. 2. ante num. 11. extra de rescriptis. Et eum de fructibus denegatis per Dominum Petrum ageretur, verba illa de dictis fructibus manifeste referuntur ad fructus petitos, tum quia hoc importat iurata illius verbi dicti, quod est, ut repetat omnia præcedentia eum qualitatibus suis, ut per Rot. decis. 144. num. 7. part. 2. in noviss. Paris. conf. 86. num. 36. lib. 3. Berro. conf. 132. num. 7. lib. 3. Riminaldi. Jua. conf. 592. num. 66. lib. 5. tum etiam quia, non aliter erit iudicandum, ad hoc ut securitatis esset conformis libello l. ut fundus ff. commun. dividua. cap. licet Heli extra de Simon. ut merito supposita res iudicata, non videretur ultetius super late propositis in hac parte per Dominos Informantes insistendum.

Ceterum Domini, non viderentur evitare voluisse laborem degustandi merita, præsertim cum tot nullitates, tot notoria iniquitates adversus sententias huiusque lites proponerentur, dicebant distorcendo totum seriem testamenti, de quo agitur, prout ad perfectè demonstrandam testatoris voluntatem fieri debere, est text. in l. Marcia ff. de manumiss. testam. & late scribit Simon. de Pres. de interpret. ultim. volunt. lib. 2. interpret. 4. dubit. a.

num. 1. cum sepp. & præcipue num. 3. ex testamento ipso expresse colligi, intentionem primi testatoris fuisse, ut bona sua immobilia post ejus mortem pervenirent ad nepotes ex dictis fructibus, & eorum filios pro rata, & portionibus, in quibus, si testamentum non eondidisset, ab intestato fuissent successuri, ita ut inter eos fieret divisio in stirpes, & non in capita, prout de jure fieri debere colligitur ex traditis per Cras. in §. successio ab intestato quest. 30. num. 4. Sard. conf. 85. num. 13. qui dicit etiam filios hoc in casu succedere in locum patris, & capere portionem, quæ patri obvenisset. Houd. conf. 7. num. 10. lib. 2. Theaur. qui concedit hanc esse magis communem, licet ab ea discedat, decis. 162. n. 3. prout in effectu secundum hanc partem resolutum fuit de dicto anno 1569. per Secretarium DD. Conservatorum Legum, quæ cum transiverit in iudicatum, merito facit iuxta inter partes, nec minus admittit hanc dispositionem l. ingressum ff. de stat. homin. l. res iudicata ff. de reg. jur. cum aliis per Papies. in forma responsionis. rei in verb. reque iudicata num. 3. Sard. conf. 106. num. 13. conf. 123. num. 15. & conf. 162. num. 10. fuit enim per sententiam prædictam de latum (ut & supra quoque attigimus) Lazzaro, & Marthæ nepotibus ex Alexandro fratre testatoris spectare dimidiam, & eundem quartam partem; Ad autem Petro, Vincentio, & Joanni similiter nepotibus ex olim Zenobio fratre ejusdem testatoris, alteram dimidiam, & consequenter divisio fuit in stirpes, successiveque observata ad favorem Marthæ etiam respectu quartæ penitenti ad Lazzarum absentem, usque ad Ludum inter D. Petrum reversionem, & dictam Martham latum super quartam, quæ dicebatur pertinere, seu de qua dubitabatur, ut pertineret, ad Alexandrum filium Læzari. Imo, & quo ad filios Marthæ post ejus obitum respectu degentium in Civitate, seu districtu Pistorii, usque ad præfata judicium, quo pendente incepit illi etiam Petrus pretendere, nil prius ei debere, quasi in ipso verificari nequeant illa verba, quibus testator damnavit Dominum Petrum ad solvendum Marthæ, & Lazzaro, & post eos, eorum, & cujuslibet eorum filios masculis, tam ratam dictorum fructuum, quæ ad eos, & eorum quolibet de jure spectat, & pertinet, & spectaret, & pertineret ab intestato, ex quo [ut dicebant Informantes pro eo] certum est ad hos filios, vivente eorum genitore, nullam omnino dī. bonorum portionem spectare potuisse, quia patrivivens ipsos anteedebat, in gradu, eo autem mortuo, Petrus, in successione autem ab intestato proximiore excludit remotiorem l. 2. §. legato hereditas ff. de suis, & legit. §. 1. vers. non tamen ambibus inquit de legit. agnat. success. Bart. & l. heredes in aut. post fratres C. de suis, & legit. Et quod filius non subintrat in locum patris in successione transverbalium, ultra primum, huc etiam communi tradit Gabr. de success. ab intest. consuetud. num. 13. ita ut etiam videretur fuisse præteritis hæc filiorum vocatio, & ex falsa causa, quatenus erudit testator aliquid dictorum bonorum portionem potuisse ad eos, patre, & patruo vivente, pertinere ab intestato.

Quod si dicatur, hos filios saltem post mortem patris ex persona propria venire potuisse, sive ex jure accrescendi, sive in vim recipere aliquem substitutionis de eis factæ virtute prohibitionis alienationis cum clausula quia volens & vel aliter &c.

Negabitur in primis aliquam hie subesse rectitudinem.

- 13 procam, ad ejus exclusionem fufficit dicere, substitutionis non loquitur in hoc casu *Oldr. vulg. confil. 21. Socin. confil. 63. num. 14. lib. 3. Amon confil. 261. num. 16. Riminald. Jan. confil. 117. num. 64. lib. 2.*

- 14 Et quatenus fieret fundamentum super verbis illis & post eos, replicabatur ex his verbis non posse resultare nisi vulgarem, ut in terminis per *Alb. conf. 29. num. 8. & Laderch. conf. 92. s. 13. & 14.*

- 15 Quatenus vero pretendereor successio ex jure accrescendi, dicebatur reliquum fidem nepotibus fuisse annuum quoddam legatum usufructus, ut ibi — *dare, & servare quolibet anno, &c.* — de cojus sane relicti natura est, ut non transeat ad heredes legatarii, nisi pro annis impletis, vel si item inchoatis in vita patris *l. si in filiis l. cum in annis ff. de ann. legat. l. uti fenei ff. quando dies legat. ced.* ut merito ex omni capite jure pretendi videatur per D. Petrum nil deberi filiis hujus Matthæi.

- Hæc, etsi primi scilicet aliquid coloris præferre viderentur, Domini tamen omnia disputatione respectu quæstæ pertinentis ad Matthæum, & in ejus exactione filii quoque per plures annos perseveraverat, ita ut non ovis irrationabiliter proflua nisi fuerit Petrus ipsos spoliare hæc eorum quasi possessione exigendi, cum tamen hæres quidem sit Egrimi, sed comonere tamen usquequo habet hereditatem testatoris dandi, & solvendi singulis annis Matthæo, & Lazzaro, & post eos eorum filius per ratam fructuum, de quibus in testamento; mortuis vero Domino Petro, & ejus fratribus ratam quoque eorumdem bonorum, ex quibus fructus ipsi percipiuntur, perinde ac si nepotes omnes testatoris libere ab initio fuissent instituti, ut clare cantant verba testamenti, qua supposita institutione, prout certe quoad hunc effectum supponi debet virtute illius conditionis perinde, quæ denotat omnimodam similitudinem, uno & substitutionem, & identitatem ei æquiparant ad *l. x. in l. cum hæres in prin. ff. de acquir. hered. cum sius per Ant. a G. m. decif. 123. num. 3.* non erat dubitandum quin filii Matthæi absolute succedere debuissent, id quod nec D. quidem Petrus dimicabatur, & observantis subsequens ipsum satis sperte convincebat, ex quo, ut hæres optime noverat, talem fuisse testatoris voluntatem, saltem præsumptive ad *Ruin. conf. 128. s. num. 6 ad 10. & conf. 147. num. 9. lib. 2. Carr. Jan. conf. 192. lib. 3. Paris. conf. 75. num. 58. & seqq. lib. 2.* Quo caso non potest detrudere, quo minus, etiam in futurum sic solvat, juxta tradit per Socin. *conf. 12. sub num. 20. vers. secundum quia lib. 3. Paris. conf. 11. num. 40. lib. 3. Decian. confil. 87. num. 28. lib. 2. & Affers. confil. 38. vers. inferius 112.*

- 17 & in hoc error non potest per eum allegari, quia esset error juris, qui neminem excusat *l. leges sacratissimæ C. de legibus*, proindeque nec restitutionem mereatur *Bart. in l. Divus 33. num. 2. ff. de re judicata, & in l. cum fideicommissum n. 4. ff. de testif. Alex. conf. 165. num. 10. lib. 2. cum concordantibus, qui allegari possunt.*
- Hæc inquam dispositione omnia, & agendo de portione spectante ad Lazzarum, Domini rem altius repetendo, dicant hanc quoque portionem, & ad Matthæum, & ad filios post eum, ut testamentum loquitur, & persolvant, & pertineant.
- Primo quidem in vim reciproce substitutionis inter Matthæum, & Lazzarum, eorumque filios indunda.
- Secundo in vim juris accrescendi.
- Tom. I.*

Reciproca substitutio sic delatatur; vocavit testator Matthæum, & Lazzarum ad dimidum, ut patet ex sententia Domini eorum Conservatorum Legum, vocavit & post eos, eorum, & cujuslibet eorum filios, neque post Lazzarum vocabatur quidem ejus filii si existerent; verum hic non existerent saltem legitimi, & naturales, & de legitimo matrimonio nati, & proventi, prout requirit testamentum, ergo ex eisdem verbis — *post eos, & cujuslibet eorum filios* — vocati necessario fuerunt & Matthæus, & filii Matthæi in vim illius distributive — *cuilibet* — quæ unicuique tribuit æquum in solidum *l. non distinguimus §. cum plures ff. receptis arbit. l. si pluribus in prin. ff. de legat. 2. Bart. & scribentes in l. 2. in l. 1. & 2. quæst. ff. de duobus reis ff. in l. si mihi, & Titio num. 10. ff. de verb. obligat. Laderch. conf. 40. num. 2. Peregrin. de fideicommissis. artic. 13. num. 31. & sic filii omnes tantum ex nepotibus primis institutis, qui superessent, capere debebant portionem, de qua inter ipsos institutos fuit dispositum respective, & ita videtur casus recipere, de qua per Socin. *conf. 77. num. 4. vers. unde transe ad tertium lib. 1. & per Peregrin. diff. artic. 13. n. 73. vers. contra vero*, ubi si duobus institutis dictum sit — *se remanens filii dei non, & non, & succeda in detti heredi* — determinant filium, qui ex altero eorum superesset, amborum portionem consequi debere.*

Quod eo magis procedere videtur hoc in casu, cum facta institutione, & substitutione plurium, addita etiam fuerit prohibitio alienationis dictis hæredibus, & cuilibet eorum, & sic in solidum — *quia voluit dicta bona perpetuo remanere, & esse in dictis eius hæredibus, & suis prædictis, quos ut supra instituit, & substituit* — Hæc enim necessaria etiam refertur reciproca, ut primum succedant filii parentibus si adint, deinde vero transverales inter se ipso iuxta gradus prærogativam, adnotat per Bart. & scribentes communiter in *l. si cognatus ff. de rebus dubis. Bald. in l. quoties cum, §. C. de fideicommissis. Sord. conf. 96. num. 14. & conf. 30 num. 23.* Id quod satis videtur testator expressisse, dum vocavit nepotes, & eorum filios, voluntque eos succedere, prout succedissent ab intestato, si enim perinde est, se si fuissent omnes ab initio hæredes instituti, ut prædiximus, quin agnibat portiones Murzio obventas, ubi non essent in casu testati, ad ejus filios perveorissæ fuisse ab intestato? nemo utique, cum in portione successione prima causa sit filiorum §. 1. *institt. de heredit. qua ab intest. deserv. l. filius ff. de suis, & legat. Ant. hinc in succ. filiarum C. eo tit. cum simil.*

Hæc autem, vel maxime procedunt, ex quo, supposito prohibitione alienationis, de qua supra, sed favorem non alienationis, & cum ipso-cifica privatione contraventionem, includa præter cessante reciproca ad favorem obventionis, ut per gloss. in *l. edictalis §. instituto in verb. filius ff. de legat. 1. simple Petrus de fideicommissis. quæst. 1. n. 27.* ubi concordantes cist, & in specie num. 29. citat Decian. de commun. artefactum conf. 50. num. 21. lib. 1. quem novissime refert etiam, se sequitur Card. Tufch. *confil. 260. num. 63. num. 3. & idem scribit etiam Peregrin. diff. artic. 13. num. 79.*

Accedit etiam in hac parte observantia subsequens ad favorem D. Petri in obitu Joannis, & Vincentii ejus fratrum; in enim eorum portiones sibi tantum acquisivit, non autem impartivit cum Matthæo, ejusque filii, quæ sine observantis optime declarat voluntatem præcedentem *sup. cum dictis extra de consuet. Amon exam.*

- fil. 118 num. 2. conf. 111. in fin. & conf. 290. sub
 num. 8. versis. vero, Menoch. confil. 307. num. 21.
 præsertim quo ad effectum percipiendi quidam
 14 infensit testator, optime enim ejus volumus in-
 terpres dicitur Socin. conf. 36. num. 20. versis. duo-
 decima ibi — amplius dica, quod talis observa-
 tio, & lib. 4. Affens. dist. conclus. 38. versis. am-
 plius. 5.

- Confirmatur hæc sententia, quia cum habea-
 mus explicitam reciprocam in casu adientis inter
 Lazzarum, Mattheum, & filios ex una, illamque
 inter Dominum Petrum, & fratres, non videtur
 abscondere secundum istas interpretari etiam
 debere substitutionem factam in casu mortis pro-
 misse inter eosdem Lazzarum, & Mattheum,
 eorumque, & conjugaliter eorum filios, nempe ut
 in portione Lazzari, Matthei, & ejus filii præ-
 ferri debeant D. Petro, & fratribus, prout
 in portione Joannis, & Vincentii prælati fuit
 15 idem D. Petrus, una enim pars testamenti
 aliam declarat. l. si servus plurium §. si. l. qui filia-
 rium ff. de legat. 1. Et si substitutio facta in uno
 casu extenditur ad alium ex præsumpta mente
 16 testatoris, & ex identitate rationis l. fin. C. de in-
 str. & substit. Decian. confil. 1. num. 258. lib. 2.
 Menoch. conf. 97. num. 90. Sord. conf. 44. num. 3.
 multo magis facta in uno casu, intelligi poterit
 17 secus facta in alio casu, cum una substitutio ad alia
 interpretationem recipiat, & declinetur Decian.
 dist. conf. 1. num. 379. lib. 1. & conf. 89. num. 10.
 lib. 3. Menoch. præsumpt. 178. num. 34. lib. 4. Sord.
 dist. conf. 344. num. 16. & in terminis, ut substitui-
 18 tio reciproca talis in una parte testamenti cõ-
 statur, quæ in alia, scribit Odd. in tract. de com-
 pendiosa substit. part. 5. artic. 5. ante num. 7. versis.
 ego igitur dicam.

Iis fideiibus, hinc resistere visa sunt, quæ
 in contrarium adhibebantur.

- Primum enim illud de vocatione filiorum
 fratrum facta ea falsa causa, & per errorem, ex
 quo veniebatur Mattheo, & didu D. Petro, ni-
 lorum filios ad intestato debebatur facile sub-
 stitui ad ista pertinet, vel periretur — referens
 est ad nepotes institutos, qui ad intestato succe-
 ssissent testatori, & quibus ratio conveniebat.
 19 non tamen ad substitutos, qui ordine successivo
 tantum vocati dicebantur, & quibus tunc tem-
 poris testis non potuerit convenire, ita declarat suo
 in casu Rub. Alexandrin. conf. 99. num. 5. versis. non
 obstant adducta. Cephal. confil. 153. num. 58.
 lib. 2. Menoch. conf. 220. num. 80. lib. 3. Petrus de
 fideicommiss. quest. 8. num. 300. Alioquin, referen-
 do dictamquisitionem ad substitutos { ut minus ju-
 ridice præterebat Petrus } dispositio vitia-
 tur, atque consideret, quo casu relatio, quæ alias
 20 ad plures fieri posset, non fit tamen ad hoc, ut
 actus substituitur Aliis conf. 70. num. 4. Theob.
 Num. conf. 25. num. 18.

- Quinimo ubi etiam verba illa — spectaret, vel
 pertineret — essent ad substitutos referenda, adhuc
 tamen non sequeretur effectus exadverso præsen-
 tibus, ad hoc enim, ut dispositio hæc non periret,
 interpretanda esset per — spectabit, vel pertine-
 21 bit — tum quia verba modi substituti vniuformi
 extendente etiam ad futurum l. cum certis, ubi
 Bart. ff. de testis. v. ult. alleg. legat. Torrett. de clas-
 sificat. quest. 22 num. 6. & num. 21. tum etiam
 quia, verba cuiuscumque temporis, si non pos-
 22 sunt operari in tempore expedito, semper transi-
 unt ad aliud tempus, quando dispositio non pos-
 set aliter habere effectum Tiracoll. in l. si na-
 quam in versis. retentatur num. 43. C. de revocand.

donat. Torrett. dist. quest. 22. num. 77. ubi inquit,
 33 no in casu etiam tempus p. aliens trahi ad futu-
 rum, cui additus non Simon de Præ. optime
 loquentem in tractatu de interpret. ultim. volun-
 tat. lib. 2. interpret. 2. dub. 1. folio 5. num. 42. Sord.
 conf. 335. ante num. 21. lib. 3.

Et hæc quidem facta de plano procedant, ex
 quo jura omnia summopere favent actus validita-
 ti l. quoties ff. de reb. dubis. l. quoties ff. de reg.
 jur. l. dec. in cap. quoniam Abbas num. 16. extra de
 offic. delegat. Almon inquit, hoc procedere etiam
 in materia odiosa, & stricti juris, etiam verbum im-
 propriando conf. 50. num. 6. conf. 339. num. 6.
 & conf. 278. coi. 4. versis. 7. septimo. Cephal.
 conf. 213. num. 4. & 5. lib. 2. Menoch. de arbit. r.
 Judic. conf. 199. num. 22. Simon de Præ. dist. folio
 5. num. 3. & seqq. In tantum, ut præsumptum,
 quæ stat pro validitate stat, omnes alias antecel-
 35 lunt Dec. in l. postquam liti num. 23. C. de pæd.
 Alciat. de præsumpt. regul. 14. num. 1. Simon de
 Præ. ubi proxime ante num. 1. & num. 5. inquit,
 viore interpretacionem b. nignam esse, & ad
 hoc inventam, ut actus valeat, non ut pereat,
 quia alius diceretur crudelis, ut per num.

Dum vero negabatur, aliquam in hoc testa-
 mento fabelle reciprocum substitutionem, ex jam
 dictis erudimus factis apparere contrarium.

Nec resistatur adductis Alii. in conf. 29. &
 Lader. b. conf. 91. excidentem omnem substitutionem
 præter vulgarem, quatenus deducatur ex verbis
 illis — & post eor. — vum præter quoniam quod
 37 conclusio nostra hæc solo fundamentum non innitit
 tur, loquuntur etiam Alii. & Laderch. in substitui-
 tione facta per verba meæ directæ, quæ verè
 non poterant imponi nisi vulgarem; & secus
 est, ubi substitutio concepta est per verba obli-
 gata, & habentis radium temporis in futurum,
 quæ sunt dicta verba — & post eor. — ita 38
 Bart. loquens in dictione post in l. 1. §. credens
 num. 7. ff. si cert. pet. Rota. conf. 99. num. 20.
 lib. 2. Illaque impatiens, ne si dictum effect — post
 eorum mortem — Cephal. conf. 449. num. 24. lib. 3.
 Gharsd. Mazzal. inter conf. Socin. Jan. c. f. 144.
 num. 27. lib. 3. Mar. Arguill. c. f. 172. lib. 6. 2.
 versis. secundo responditur, & versis. ad quintum. Mar-
 caban. conf. 61. num. 89. Ma xov. 10. epist. fidi-
 commissi. quest. 17. num. 24. dicens non tamen ubi
 hac opinione recedendum. Peregrin. de fideicommiss. 40
 artic. 18. num. 24. & cum continetur compendioso
 sub qua comprehendit & fideicommissaria,
 ut per Dec. conf. 437. num. 6. & 7. & Curt. Jan.
 in eodem casu conf. 48. num. 4. non possunt non
 dici habere radium temporis in futurum, præsertim
 cum nec desideretur in hoc testamento ex-
 pressa fideicommissaria, & in prohibitione aliena-
 tionis cum clausula — quia voluit — aliter etiam
 41 verbum — in perpetuum — quod denotat infinita-
 tem, ut post alios per Decian. conf. 34. num. 17.
 lib. 3. Menoch. conf. 95. num. 4. Riminald. Jan.
 conf. 748. num. 30. & Marabran. conf. 66. n. 124.

Non etiam resistit, quod dicebatur ex conf.
 Odd. 41. num. 30. de quo per Peregrin. d. artic. 13.
 num. 73. quod scilicet neque distributiva, neque
 prohibitio alienationis videatur in proposito ali-
 quam præferre reciprocum, resistente clausula
 illa — quæ ut supra indicat, & substituit vulgari-
 ter, pupillariter, & per fideicommissum — quæ 42
 cum sit relativa ad præcedentia, & in præceden-
 tibus nulla adit reciproca, sed successiva rationem
 filiorum vocatio in portionibus præstatam, ortum
 reciproce impedit.

Siquidem, præter quàm quod mens Peregrin.
 in loco præallegato aliter se habet, in ver. contra
 vero,

vero, jam supra præsupposuimus immo inter Mat-
thæum, & Lazarum respectu absentie à Civitate,
& contrarij Pistorij clarij extare reciprocam.
Eadem fuerunt etiam verba, ac mens testatoria
desumpta ex tota serie testamenti, & prædictum
arguendo ab alijs substitutionibus, ab observantia
subsequuta, & a verbis importantibus tractum in
futurum, ut prædictum. Quando enim in substi-
tutione ultra nomen filiorum concurrunt aliquæ
conjectura, & inter alias ignationis conservanda,
& verbum aliquod importans tractum temporis,

reciprocum fideicommissum facile inducitur, ut
post relos plene docet *Sord. conf. 336. post n. 8. vers. secundum quæque tamq. lib. 3. maxime quan-*
do id fudet etiam ratio æqualitatis servandæ inter
confranguineos testatoris, ut in proposito per
Mench. præf. loquentem in filiis itarum, vel
sororum conf. 141. num. 11. lib. 2. Et hæc quo
ad reciprocam substitutionem sufficiunt.

Quod vero spectat ad jus accrescendi, ut por-
tio fructuum vacans per mortem Lazari petiti-
onem ad Matthæum per jus accrescendi, successi-
veque transierit etiam in ejus filios, res pariter
visa est admodum perspicua, ex quo certissima
est juris conclusio, in relicto usufructu, & an-
te præstationis locum habere jus accrescendi inter
verbis conjunctis, etiam post emolumentum
seguentem, ut est text. in l. 1. §. interdum ff. de
usufructu accrescendi. de quo late *Mench. præsumpt.*
159. n. 7. lib. 4. Gress. in §. jus accrescendi quæst. 9.
in fin. Sord. conf. 439. num. 14. lib. 3.

Neque hic resistunt multa subtiliter eadverbo
confiderita, in quantum enim primo loco diceba-
tur, non posse hoc in casu juri hujus accrescendi
locum esse inter verbis conjunctis, quis inter eos
adest omnimoda realis disjunctio, ad notata per
Bart. in l. re conjuncti num. 23. ff. de legat. 3. de-
ducendo hanc realem disjunctiorem, qua consui-
libet ex honoris vocatur ad ratam fructuum,

consecutus vocari ad diversa, cum res unus di-
versis sit a rata aliteris, non secus, ac si singulis
singuli servi, nec cuilibet mille essent relicta, quibus
in casibus clarum est, jus accrescendi locum
non habere *Bart. in l. hujusmodi §. 1. de legat. 1.*

Fuit responsum primo loco, quod licet dictio
rata disjunctiorem operetur, non tamen eam ope-
ratur pro diviso, ut est necesse, ad hoc ut cesset
jus accrescendi, sed pro indiviso, adeo ut quo-
visque non sit deveniunt ad aliam divisionem,
unusquisque in qualibet parte fructuum ratam ha-
beat, juxta text. in §. quod si frumentum, cum ibi
notatis *in fin. de verborum divisione, & ideo cum*

relicta sit res unica indivisa, licet separabilis,
vel etiam separata intellectualiter, suo postea tem-
pore effectualiter separanda, res caret probabili
dubitatione hic sub fine jus accrescendi *(cass. in*
dict. §. jus accrescendi quæst. 8. n. 4. vers. quoniam
ad perscrutandum conjunctum, ubi de communi.

Nec arguet, quod dispositum est in casu, in
quo singulis singuli servi sunt legati, seu cuilibet
mille sint relicta: tunc etenim quia mille, & ser-
vi multiplicationem recipiunt, unusquisque intel-
ligitur vocatus ad diversa mille, & ad diversum
servum, quis omnino est separatus ab alio servo,
& mille, ab aliis mille, unde nimirum si conce-
ditur jus accrescendi, quis hæc non sunt unita, nec
tunc conjuncta, seu esset ubi cuilibet pro rata
relinqueretur mille unita, veluti existentia in tali
area, tunc enim cessaret multiplicatio, & unusquis-
que intelligeretur conjunctum vocatus ad ratam
eo undem mille, & hic est casus noster, ita in
pari ad communi scribit *Gress. diff. quæst. 8. ad*
fin. vers. seu vero si dixisset mille aurei lego
si talis mori.

Secundo fuit responsum, argumentum exad-
verso factum esse contra text. in dict. l. 1. §. in-
terdum ff. de usufructu accrescendi. ubi in ipso ve-
nitur exemplum juris accrescendi in usufructu fun-
di pluribus relicto; sic enim, si verum esset argu-
mentum D. Petri in fructibus ex fundo percipien-
da esset omnimoda realis disjunctio, & *Ulpian.* ibi
inducens jus accrescendi male loqueretur, & ta-
men tribuentes omnes transiunt cum hac conclu-
sione, ut legatarii, de quibus in illo testu dicuntur
non solum verbis, sed etiam re ipsa conjuncti,
ut per *Mench. diff. præsumpt. 159. num. 7. lib. 4.*
& *Perregrius. de fideicommissis. artic. 9. num. 8.*

Quoniam verò secundo loco dicebatur, legatam
annuum pauperi relicto censeri factam in
causam alimentorum l. cum sit §. si in avaris, ubi
Doctores ff. de transact. proindeque cessare in eo
jus accrescendi l. Dominus §. 1. ff. de usufructu. *Bart.*
in dict. l. re conjuncti num. 42. & 143. Mantie. de
crisid. ultion. voluit. lib. 10. tit. 3. num. 24. cum
segg.

Respondetur conclusionem in se veram esse,
sed quando relicto est ob solam pauperiem, scilicet
quando relicto est illi, qui licet sit pauper,
est tamen etiam conjunctus testatori, tunc enim
non censetur haberi consideratio pauperietatis, sed
confranguinitatis *Gloss. in l. illud in vers. si in tanta*
C. de Sacrosan. Eccl. Bal. in Aubert. finitior
num. 5. ibique etiam Rom. num. 3. C. ad l. falsid.
Dec. conf. 120. num. 4. Mench. præsumpt. 115. n. 1.
lib. 4.

Et licet relicto pauperi confranguinco pos-
set dici relicto etiam ad sublevandum illius pau-
periem, id tamen non præsumitur principaliter
factum ratione pauperietatis [quæ multi eo paupere-
riore reputantur, & tamen nulli alii relicto tra-
ctum fuit] sed potius ad excolendum confranguini-
tatem, & pro honore agnationis suæ, per quam
conservatur nom. n. familiaris, illiusque honor, &
dignitas, & quæ propterea per unumquemque dili-
gi admodum solet, ut eg. per *Angel. conf. 344.*
ante num. 4. & num. seq.

Ratio igitur pauperietatis sublevandæ, uti se-
cundario contingens non habet in consideratione,
argum. l. cum exheredat §. si ff. de exher. test. *Bal.*
in l. 1. n. 5. ff. de legib. & in l. quod scire in
fructu apposit. C. de test., atque ita in legato dicto
pauperi confranguineo in terminis scribit *Mench.*
conf. 421. num. 49. lib. 5. & ve de contraria procedunt,
quando testator ex p. efficit se confranguinco
relinquere pietatis causa, ut ex communi docet *Sord. 54*
de aliment. tit. 8. privileg. 2. vers. ubi vera honestas
est pauper, quæ verba hic non leguntur.

Pateret non fuit doctum in proposito Mat-
thæum, & filios tñ laborare pauperiem, ut re-
licto absolute dici posset ex causa pauperietatis, &
tamen allegam pauperiem tenetur illam probare
Gloss. in l. 1. §. vero §. quæ pro rei qualitate in
vers. debetur, ubi Bald. Ang. Conf. Jus ff. qui
satisfit. organ. Alior. de præsumpt. reg. 2. præ-
sumpt. 27. num. 5. Sord. ubi supra tit. 7. quæst. 8.
num. 14.

Dum verò tertio loco ad excludendum jus ac-
crescendi in portione Lazari adducebatur superex-
sistentia Alexandri ejus filii, qui tamquam subfilii
tunc excluderetur jus accrescendi, juxta etiam ex
communi per *Mantie. lib. 4. tit. 10. num. 15.*

Fuit responsum non ingreditur limitationes
huius regulæ, de quibus per *Mantie. dicto loco.*
num. 11. & segg. memoratum Alexandrum non fuisse
filium legitimum, & naturalem, & de legitimo
matrimonio natum, & procreatum, prout requirit
testamentum, ideoque Dominus Petrus, qui

non probavit hanc legitimisationem, etiam in hac parte defecisse in salustri suo, ex quo quidquid sit in re antiqua, in re recenti necessaria est huiusmodi probatio, ut post alios per Peregrin. ubi supra art. 43. num. 71. vers. *sed in factis de rebus*, ubi de comuni.

Hanc suten exceptionem contra adores, qui nec ipsi se tales probaverunt, per Dominum Petrum oppositam non admittimus, quia vis est admodum levis, ex quo impletur eos jamdum agnovit tamquam tales, solvendo illis portiones fructuum, de quibus supra, & quorum fides de recepto comprobatur reperitur in processu, ut merito ab onere justificandi eorum legitimam immunes fuerint iudicandi juxta tradita per Menoch. præsumpt. 54. num. 31. lib. 6. Peregrin. art. 43. num. 71. in fin. & mirum sit quomodo Dominus Petrus, qui has consanguineos suos novit a nativitate, similia opposuerit.

Diximus partem fructuum, tam præteritorum, quam futurorum annuorum, ut supra, ad didos adores spectantem, præstantem esse tempore recolles singulorum fructuum, quia sic visum est sensisse testatorem in illis verbis -- *debitis temporibus etc.* -- debita enim tempora sunt, quando fructus percipiuntur, & per colonos Domino deferuntur, vel deferri debent, juxta morem regionis, ad Gloss. in l. ade. in vers. *versata et circa med.*, ibique in specie per Bart. C. licet, quod ipsum in materia census anni persolvendi sequutus est etiam Navarr. cons. 18. num. 4. in tit. de temp. & vendit. lib. 3. tom. 1., & eadem phrasi expressit delationem portionis fructuum ad domum Dominorum, utitur etiam Statutum Pistoriense sub rubric. 118. circa medium lib. 2.

Et certe æquum non est, ut D. Petrus differat solutionem hujusmodi fructuum in præjudicium adorem, qui æqualiter cum eo sunt in fructibus heredes, habentque alterum Dominium pro parte sua; namque cum de natura annui redditus, ut d. beatur in principio cujuslibet anni l. in singulis vers. *hinc certe ff. de ann. legat. Gloss. Bart.*, & alii communiter in l. hoc ann. ff. de verb. obligat. non ausum in fine anni, prout huc tendebat intentio D. Petri.

Diximus addito computo soliorum mori, habitaque ratione impensarum, quia sicuti debetari non potest, quin solia mori sint fructus bonorum stabiliu, cum fructus appellatione veniat omne, quod renascitur l. divorta §. si fundum ff. solat. matrimo., sive ex propria vi natura, sive feminis, sive institutionis plantarum, os ex sententia Constan. lib. 4. cap. 1. scribit Rebuff. in l. frugum 77. in princip. col. 3. vers. *proventus ff. de verb. significat.* Immo quicquid ad usum hominum indocuum est l. in fructu ff. de usufruct. legat., & de adore mori ista loquuntur auctores, qui de agricultura scripserunt, appellantes eam utilissimam, ita quoque fructus ii intelligi debent deductis impensis l. fructus, ubi scribentes ff. solat. matrimo. l. fructus ff. de spec. servor. Rebuff. in l. impensa 39. col. ult. vers. *decimastera fructus ff. de verb. significat.*

Hinc pariter diximus rationem quoque carnis facin habendam esse, quia licet soles immobilium appellatione non veniant l. moveturum 93. ff. de verb. significat. consequenterque nec eorum caro, in fructu tamen sunt, cum qualibet utilitas proveniens ex re usufructuaria fructuum appellatione continentur. Misger. in §. in petendum in verb. fructus instit. de rerum divis. Caput in tractat. de fructibus lib. 1. cap. 1. & 2., & in comitatu, & districtu Pistorii, ut nobis relatum fuit, carnes huiusmodi contineri dicuntur sub nomine reguliarum,

quæ per colonos Dominis evolvuntur singulis annis, vulgo *mantaggi*, facit text. in l. mucedo ff. de petit. heredit., cum aliis per Cap. cap. 4. n. 1., & super similibus utilitatibus, uti provenientibus ex prædiis rusticis nonnullis etiam sententia nobis allata fuisse, quamvis illis non indigeremus, cum de similibus etiam extra Tusciam communiter ratio haberi solet.

Excepimus soluta per D. Petrum in casu prædicto, quia in quantum solvit, soluta est omnis obligatio instig. quib. mod. toll. oblig. in prin. 6. & e converso in quantum per adores receptum fuit, bona fides non patitur, ut idem per ipsos iterum exigatur l. bona fides la. 2. ff. de reg. jur.

Non credidimus filiis Matthæi per heredes primi debiti portionem fructuum olim debiti D. Mathæo de Odaldis, & per eum exinde reniti, siquidem de hac remissione non constat, nisi ex quodam memoriali in libro dicti D. Matthæi exarato per Michaelen Angelum ejus filium, qui hodie mediante ejus joramento depositis remissionem factam fuisse in gratiam, & ad commodum dicti D. Petri statum, id quod etiam ex verbis ipsius recordis satis clare videtur deduci, ibi -- *autem dico non fuit tentata a pagare il futo di che di sopra* -- quam sine declarationem cum facere potuisset dubitandum non est, adhibitis enim vigore prædictæ scripturæ nullum erat quæritum jus, ad text. in l. nuda ratio, ibique Bart. & Cæsser. ff. de donat. ad tradita per Mascard. de probat. som. 978 n. 1., unde non videtur scriptura illa uti posse ad probandum remissionem aliter factam esse, quam hodie dicat Michael Angelus, cum etiam, si aliqua fuisset varietas, hoc ultimum tantum ejus dictum intantum videretur omnino attendendum, juxta tradita per Dec. ex communi in cap. per tuas num. 41. extr. de probat. cum aliis per Cler. in pract. §. in quest. 53. num. 11. vers. *primus casus*, ubi Bayard. num. 15., & per Baruff. cons. 192. n. 15. lib. 2.

Nec ex eo, quod remissio fuisset facta heredibus Egrimi inferri potest, cum prodesse etiam alius uti in solidum obligatis per doctrinam Bart. in l. res quest. 6. ff. de duobus reis.

Quia stante administratione relicta D. Petri, adores in hac parte sublimant potius personam legatarii, quam heredis, quamvis & ipsi in usufructum fuerint instituti, prout que omnes hereditatis minime sentiamur l. quies, ubi notat Bart. & Scribentes C. de heredit. instig. nec inveniunt, si pariantur dimisso, exemplo usufructarii omnium bonorum, qui non obligatur debiti hereditariis, & tamen soluto facienda per heredem ejus usufructuarius diminuit, ut per Pictat. var. resolut. lib. 1. cap. 6. num. 4., & per Cress. in §. legatum quest. 35. n. 1. & 2.

Non facimus mentionem de præteritis attentariis, quia præteritis attentantes forebant bonorum in meritis ad Rot. decis. 6. num. 9. par. 3. in novissimis.

Alexander Ziliuchius Prætor.
Lionus Riccardus,
Antonius Coriagi.

ADDITIO.

ARGUMENTUM.

Latè agitur de reciproca, adductaque celebri distinctione inter plures lineas a principio vocatas, & unicam lineam divisiã postea in plures ramos, offerantur variè conjecturæ reciprocam includentes, quas excludentes, & de ejus regulis requisitis ex l. Titia Sejo §. Seja libertis ff. de leg. 2.

SUMMARIUM.

- 1 **D**istinctio -- post eos -- an importet vulgarem, vel fideicommissariam remissionem.
- 2 Reciproca inter descendentes, & in una eademque linea facilis induitur, & leviores conjecturæ admittuntur.
- 3 Sicut leviores sufficiunt, quando non agitur de pluribus lineis a principio constitutis, sed de una linea ab uno sibi derivata in plures ramos subdivisa.
- 4 Urgentissimam conjecturam est, si testator voluit bonam conservari integram inter institutos, & substitutos tanquam de ejus familia, & agnatione.
- 5 Vel si injunctis non perpetuam substituit.
- 6 Inter transmissos etiam habet locum reciproca linearis stantibus conjecturis, & voluntate testatoris, cui omnes regulæ cedunt.
- 7 Sed ubi testator duas effirmavit lineas, conjectura esse debet plures, & urgentes.
- 8 Ita ut capienda sit omnis interpretatio pro exclusionem reciproca linearis.
- 9 Et quoties verificari potest in eadem linea, nunquam transferri vult industria de linea ad lineam.
- 10 Sufficiens conjectura non est substitutio filiorum, & descendendum masculinum in infinitum, quia in una eademque linea verificari potest.
- 11 Nec perpetua exclusio femininarum.
- 12 Insufficiens est, si pluribus heredibus institutis, perpetuam prohibita fuerit hereditatis divisio.
- 13 Maximi si prohibita fuerit iustitia hereditatis eadem in extraneos, sed etiam inter ipsas heredes.
- 14 Partius si utraque linea ab uno, & eodem sibi preponatur.
- 15 Vel si plures lineæ a principio fuissent constitutæ, sed testator eas per modum unus considerasset relativè ad ipsas fideicommissitenti agnationem.
- 16 Amplia hæc conjectura non potest, si testator in ultima substitutione divisisset totam suam hereditatem, nam hoc præsupponeret præcedentem unionem.
- 17 Item conjectura reciproca est, si post primos masculinos recipere institutos injungitur, quod fit perpetuo servetur.
- 18 Contra quod reciproca facta inter primos, addito quod ita servetur in descenditibus, arguit reciprocum discretivè in quolibet linea non linearem.
- 19 Conciliū utramque opinionem, ut illa in casu contingenti recipienda sit, cui affuit alia conjectura præponderante.
- 20 Et in conjecturarum conflictu, ubi iustator a principio plures efformavit lineas, optinè contra reciprocam linearem esset amplectenda.
- 21 Item alia constituta reciproca sunt amplè prohibita alternatim, & transmissis perpetua hereditatis injunctis per testatorem de descenditibus in descendentes masculinos pro conservacione bonorum in agnatione.

- 22 Intellige si adfuit distinctio perpetuitatem, & infinitatem denotantes.
- 23 Limita si concurrant circumstantiæ diversarum voluntatum denotantes.
- 24 Ut si testator a principio plures substituerit, & iustibet salummodo assignaverit portionem divisam.
- 25 Maximi si vocat agnationis sit accesserit, & dependenter.
- 26 Et contrarii procedunt, si testator declaraverit velle bona integra remanere in agnatione, & linea masculina.
- 27 Conjectura quoque reciproca est perpetuitatem voluta a testatore cum digressu ad plures gradus substitucionem.
- 28 Contra la clausula -- in infinitum -- a'isqne similibus, quando agitur de sustinenda possessione capta propria auctoritate a fideicommissario.
- 29 Reciproca non admittitur pro habenda consolidatione portionis inter duas primos heredes proprietarios, quando apparuit testamentum unicuique singulariter, & ad partes delicti substitutum.
- 30 Ad eam intendendam requiruntur requisita texti in l. Titia Sejo §. Seja libertis ff. de leg. 2. & qua fiat.
- 31 Sed etiam sine hujusmodi requisitis induci potest reciproca linearis.
- 32 Affertur tractatus de reciproca linearis remissionem.
- 33 Sicut de reciproca inter descendentes, & in una, eademque linea, sicut inter plures calumellos diversa.
- 34 Et proximi de utraque reciproca tam in una, eademque linea, quam in diversa, nempe de linea ad lineam.
- 35 Ius accessus di quando habeat locum post quatuor ramos a eodem.
- 36 Non admittitur pro habenda consolidatione portionis inter duas primos heredes proprietarios, quod uti testatorem unicuique singulariter, & ad partes delicti substitutum.
- 37 Alia de re accrescendi remissionem.
- 38 Præsum appellatione que vocatur.

Ad num. 12.

Distinctio -- post eos -- an importet vulgarem, vel fideicommissariam iam, v. de Rot. Florent. suprà de. 4. l. num. 33. & seqq. & latè ego ad eandem num. 45. & seqq.

Ad num. 10. & seqq.

Reciproca inter descendentes, & in una eademque linea facilis induitur, & leviores etiam conjecturæ admittuntur Cassal. consil. 164. n. 17. Dem. meus Audis. Calderon. resolut. 61. n. 35. Pamb. differt. 16. num. 40. 41. & 63. Rot. Rom. post eum decis. 2. num. 15. post de Lat. de fideicommissis, decis. 69. num. 8. & in Mantis. aud. tit. decis. 28. num. 40. & decis. 60. num. 12. & super consil. legal. decis. 25. num. 7. totam Emr. Jua. decis. 116. num. 13. decis. 464. num. 6. coram Caprar. dec. 708. num. 15. & in Sabina. sen. Florentina Immensis 20. Aprilis 1714. §. quænamque, & seqq. totam Anselm. & in Firma Immensis 19. Martii 1715. §. existentia eorum Card. Sauto. Rot. Florent. apud Pal'm. Nep. decis. 426. num. 83. & decis. 464. num. 73.

Undè leviores conjecturæ sufficiunt, quando non agitur de pluribus lineis a principio constitutis, sed una linea ab uno sibi derivata in plures ramos effecti subdivisa Pauli. differat. 16. num. 12. & num. 40. & seqq. Rot. post eum decis. 1. num. 3. & 19. & decis. 2. num. 1. & 34. & pluribus relictis Dem. meus Audis. Calderon. resolut. 57.

foliis 57. num. 4., ibique Rot. Rom. refut. 94. n. 75. & num. 88. alique auctoritates ex citantur.

Et urgentissima conclusio est ad hoc effusio-
4 cum, si testator voluit, quod bona conservarentur integra inter filios, et substitutos tanquam de eius familia, & agnitione Rot. coram Emer. Jan. decis. 238. num. 10. post de Luc. de fideicommissis in Mantiss. decis. 48. num. 22.

Vel si iniunctus omnis perpetuum substitutio Rot. coram Emer. Jan. decis. 251. num. 17. & dec. 1059. num. 16. post de Luc. in Mantiss. de fideicommissis decis. 48. num. 21.

Reciproca autem linearis, licet inter transverales difficultas admittatur, inspicicndis nihilominus est voluntas testatoris, nam si apparet, ipsum voluisse reciprocam de lineis ad lineam, omnes regule voluntati ipsius cedere debent, quomodocumque enim emergit voluntas testatoris, illa servanda est, cum reciproca non habeat certam formam

Ansald. post Paulat. differt. 16. num. 6. Ref. consil. 69. num. 64. Rot. Rom. decis. 339. num. 11. par. 17. decis. 775. num. 13. par. 18. revert. & post placet in America 1. m. 17. 2. Aprilis 1720. §. quo circa coram R. P. D. Corio, in Foro Veneto. Fideicommissum de Tarellis 13. Januarii 1721. coram eodem.

Verum tamen est, quod ad hoc ut inlocatur
7 reciproca linearis in eis, quo testator duas efformavit lineas, plures & a-gentes conjungere requiruntur Rot. Rom. coram Emer. Jan. decis. 539. n. 18. in Rovana Penitentiaria 20. Januarii 1723. §. non substituit coram R. P. D. Fesjaro. Rot. Florentina apud Palm. Nep. decis. 426. num. 18. & seqq.

Adeoque omnis cupienda sit interpretatio pro
exclusionem reciproce linearis Rot. Rom. post de Luc. de fideicommissis in Mantiss. decis. 56. num. 11. Rot. Florentina apud Palm. Nep. decis. 426. num. 19., & quoties verificari possit in eadem lineis, nunquam cessat valere imposita reciproca de lineis ad lineam
9 Consil. consil. 77. num. 1. & 2. Epistop. Rot. decis. 17. num. 15. & 16. Mans. consil. 218. n. 9. D. meas Andit. Calderan. refut. 61. num. 57. Rot. Rom. coram Carill. de-f. 105. num. 33. & 31., in revert. decis. 497. num. 7. par. 9. decis. 472. n. 29. par. 14. decis. 68. num. 2. par. 15. decis. 20. n. 30. & seqq. par. 19. Rot. Rom. post de Luc. super consil. legal. in Mantiss. decis. 27. num. 6. Rot. Florentina apud Palm. Nep. decis. 426. num. 14., ubi plorimi concordantes, & apud Urscul. decis. 12. n. 2. & decis. 23. num. 10. 11. & 17.

Huiusmodi autem generis profectio non sunt substitutio filiarum, & descendendum masculorum in infinitum, cum hoc verificari possit in una, eademque linea Rot. coram Emeriz Jan. decis. 589. num. 17.

Nec perpetua exclusio feminarum Rot. coram
11 Emer. Jan. decis. 589. num. 18.

Perpetuitas tamen induceret reciprocam de lineis ad lineam, si testator ad initio placet hæredes instituit, etque prohibuit perpetuis futuris
12 temporibus divisionem hæreditatis, cum eodem hæreditas in livida manere non possit sine reciproca linearis, illa ex hoc præcetto voluit a testatore censeri Rot. coram Emer. Jan. decis. 1255. num. 2. post de Luc. de fideicommissis in Mantiss. decis. 58. num. 2. & seqq.

Maximè si prohibuerit scissuram hæreditatis
13 ordinem in extremis, sed etiam inter ipsos hæredes Rot. post de Luc. de fideicommissis in Mantiss. decis. 58. num. 2.

Eoque facilius hoc procederet, si utraque li-
14 nes ab uno, & eodem stipite p-omana et, quatenus si testator ordinavit, quod bona inext- & indivisa conservarentur in vocis, substituter sub-

stitutioni reciproca locut effect, fuit Rot. in Revenant. 1. Fideicommissi Julia Camilla de Abb. 2. 1. Jul. 1707. coram bo. mem. Reverendiss. D. meo Las-
setta, constituta 26. Januarii 1708. coram eod.

Vel si plures lineæ a principio fuissent constitutæ, sed testator omnes prædictas lineas per modum unius considerasset relative ad ipsas, si
15 deicommittebat agnitionem, tunc enim considerarentur pro una, & eodem linea ab ipso proveniente D. meas Andit. Calderan. refut. 57. num. 31. Paulat. differt. 16. num. 45. Rot. post eam decis. 2. n. 18. & 19. Rot. Forest. apud Palm. Nep. decis. 426. n. 5. & num. 68. & seqq.

Idemque dicendum esset, si testator in ultimis
substitutione divisisset totam suam hæreditatem, nam hoc præsupponeret præcedentem unione vigore reciproce linearis Paulat. differt. 16. num. 33. & 34. Rot. post eam decis. 1. num. 12. 13. 22. & 23. & decis. 2. num. 24. & 25.

Ratiis perpetuitatis effectus signum reciproce, si
post primas masculos reciproce institutos invenitur, quod sic perceptum fuerit, non sicut primi-
16 sculi, qui sunt caput diversarum linearum reciproce substituantur, ut idem voluit ad debet in eorum descendentes, qui eodem modo inter se substituti fuerunt Paulat. differt. 16. n. 5. Ansald. ibidem alleg. 1. num. 5. Rot. post eam decis. 1. num. 1.

Contrarium, quod reciproca ordinata inter
primos substitutos, si postea testator addiderit
17 cuius autem fuit, & descendenti... illa verba repentem quidem eandem substitutionem reciprocam, sed discretivam in quilibet lineæ, non autem linearum
18 Rot. post de Luc. de fideicommissis dec. 67. n. 6. & 7.

Ego credo, quod utraque opinio vera sit, & illa in contingenti casus sit recipienda, si
19 illarum alix conjungere præponderantes, & si foli in hoc conjuncturam consistit remaneat omnino
dubius, opinio pro exclusionem reciproce linearis
20 est amplectenda, nam quoties testator a principio plures efformavit lineas, pluresque stipite constituit diversum linearum, reciproca censetur tantum inducitur discretivè in quilibet lineæ, non autem de lineis ad lineam Paulat. refut. f. 32. per totum. 2. bene Rot. post de Luc. super consil. legal. in Mantiss. decis. 27. num. 6., utique auctoritates supra citatae num. 8.

Item ex ampla prohibitionem alienationis, & transitu perpetuo hæreditatis in conjuncto per testatorem de descendentes in descendentes masculos propter conservationem honorum in agnatione, & hinc masculos, linearis reciproca inclusa censetur D. meas Andit. Calderan. refut. 57. num. 9. & seqq. & refut. 94. num. 56. & seqq. Rot. Rom. post Paulat. differt. 16. decis. 1. num. 10. & 11. & 12. & 13. post de Luc. de fideicommissis decis. 68. num. 4. & seqq. decis. 71. num. 25. decis. 72. num. 10. & decis. 101. num. 3. & in Mantiss. decis. 58. num. 20. & decis. 60. num. 3. & 4. & super consil. legal. decis. 26. num. 5. Rot. Florentina apud Palm. Nep. decis. 426. num. 65. & seqq. ubi quod hoc procedit, quando adnotat divisionem
21 infinitam, & perpetuitatem denotantem, & quomodolibet, & num. 87.

Hoc tamen verum non esset, si concurrerent
circumstantie diversarum testatoris voluntatem denotantes, nam tunc reciproce linearis non censetur
22 voluit, ex quo testator prohibuit alienationem, & mandavit omnia bona in eas, & hæredum familiæ, & d. uno conservari, prout verum non esset, si testator a principio plures substituit, & cuilibet eorum alio assignaverit portionem in divisionem, cum
23 reciproca verificari possit in quilibet lineæ Rot. post de Luc.

de Loc. de fideicommissis, in Mantiff. decis. 56. n. 2. 4. & 4. Rot. Florent. apud Palm. Nep. decis. 426. n. 39. & seqq., ubi quod hoc maxime procedit, si vocum consideranda agnitionis iter accessorie, & dependenter, & num. 39. subdit contraria procedere, si restator declaravit velle bona integre remanere in agnitione, & linea masculina, & num. 87. & seqq. ubi plurimi concordantur.

Et ex hac descendit alia conjectura suadeo reciprocum linearem, perpetuum nempe voluit a testatore cum dignitate ad plures gradus substitutionum Rot. post differe. 16. Paulus. decis. 1. num. 25. bene post de Loc. de fideicommissis, decis. 70. n. 9.

Sed clausula — in infinitum — alique similes, quantumvis amplia non inducunt reciprocam etiam in eodem columnello, quando agitur de sustinenda possessione capta propria auctoritate a fideicommissario, ut relati decis. 225. ex num. 6. post Thon. de post. Rot. in Sabina, seu Fecratina Immiffionis 20. Aprilis 1714. §. quamquam, & seqq., & §. nihilominus coram bo. mo. Ansaldo.

Quod reciproca non admittatur pro habenda consolidatione portionis inter duos primos heredes proprietarios, quando apparet testatorem unicuique singularem, & ad partes de se substitutum. Rot. in Auximiana Bonorum super fideicommissis Josephi quoad reservata 18. Februarii 1715. cor. clar. me. Card. Sisto.

Et quod ad inducendam reciprocam linearem necessarius sit requisitus testis in l. litia §. jo §. de leg. 2. de leg. 2. nempe quod omnes lini vocati, substitutio sit facta ultimo morienti, & in tota hereditate, & quando dicta requisita adesse dicantur, vide D. meum Andit. Calderon. resolus. 57. num. 12. & num. 16. resolus. 61. num. 47. r. l. 77. num. 3. & r. l. 94. num. 43. & num. 77. Rot. Florent. apud Palm. Nep. decis. 426. num. 17. & seqq. decis. 429. num. 3. & seqq., & sup. hoc eodem volum. decis. 30. num. 29. & seqq. & dec. 31. n. 4. & seqq., & plenissime in Florentina Immiffionis 28. Septembris 1715. art. 4. cor me. Paulus. differe. 16. num. 14. Rot. R. m. post eam dec. 1. num. 5. & decis. 2. num. 3. & seqq. post de Loc. de fideicommissis, decis. 70. num. 4. & seqq. & dec. 73. num. 1. & in Mantiff. eod. tit. dec. 60. num. 7. & seqq. & super consil. lega. decis. 27. num. 13. & seqq. & in Romanens. seu Nicena. fideicommissis 6. Martii 1713. §. consil. obf. ad fin. ubi l. l. l. l. cor. E. n. r. r. r. r. r. D. meo Card. Falconerio, & in illius confirmatorio 19. Junii ejusdem anni cor. r. r. r. r. r. r. r. r. r. r. r. r. r. fideicommissis super Immiffione 26. Junii 1715 per tot. cor. eodem.

Sed etiam sine hujusmodi requisitis induci potest reciproca linearis, & probant mox citata auctoritates, quibus addu Rot. in Praustina Fideicommissis 23. Januarii 1713. §. de fund. & per tot. coram Lancetta.

De reciproca lineari agit Rot. Rom. in Engubina Fideicommissis 19. Januarii 1714. §. preter supradicta, & seq. cor. Crisp., in evolutina Fideicommissis super Domo 23. Aprilis 1714. §. non docto coram Ansaldo, in Amerina Immiffionis 29. Junii 1716. §. obf. eo quod, & seqq. coram eodem. Rot. Florent. apud P. m. Nep. decis. 426. per tot.

De reciproca inter descendentes, & lo una, eademque linea, licet 10 plures columnellos divisa Rot. Rom. in Sabina, seu Florentina Immiffionis 20. Aprilis 1714. §. quamquam, & seqq. coram Ansaldo, in Firmana Immiffionis 21. Martii 1715 §. existentia coram Scotti, in Bononens. Fideicommissis Antonii Galatini de Borgellinis 4. Februarii 1718. §. intervenientibus, & seq. coram Cervo, in Firmana Immiffionis, seu Fideicommissis super Pradina delle Piane 4. Maii 1720.

coram eodem, in Tusculana Fideicommissis 4. Maii 1727. per tot. coram Reverendiss. D. meo Aldrovando, & in numeris auctoritatibus congestis plenissime in Florentina Immiffionis 28. Septembris 1715. art. 4. per tot. coram me, in tertio volum. meo. decisionum Deo dante imprimenda, ubi etiam de reciproca de linea ad lineam.

Et promissiones de utraque reciproca, tam in una, eademque linea, quam in diversa, nempe de linea ad lineam, vide supra decis. 30. num. 29. & plurimas auctoritates de hac materia agentes adduci in addit. ad eandem num. 3. & 4., & ultra ibidem relatos Rot. Florent. infra d. r. l. 100. Rot. Rom. in Bononens. Fideicommissis de Bononens. 6. Februarii 1708. §. quoad primum, & seq. cor. Reverendiss. Lancetta, in Camerina Immiffionis 5. Jun. 1714 §. quandoquidem §. nihilominus, & seqq., & §. post non ferretur, & seqq. coram clar. meo, Cardinalli Sisto, in Spoletina Immiffionis 2. Junii 1710. §. quod si & seqq. coram R. P. D. Corio, & in Tusculana Fideicommissis 5. Maii 1727. per tot. coram Reverendiss. D. meo Aldrovando.

Ad num. 45. & seqq. Jus accrescendi quando habet locum post quicquam emolumentum, & alii plura ad materiam vide quae plenè dixit Rot. Senon. decis. 13. n. 16. coram me, & §. 1. & 2. post eandem decis. & Rot. Rom. in Romana Successionis super bonis jure 26. Junii 1716, 20. Januarii 1727, & 27. Julii ejusdem anni per tot. coram R. P. D. Caltaguone, in Bononens. Beneficij 23. Junii 1727. §. ut vero, & seqq. coram eodem.

Quod jus accrescendi non admittatur pro habenda consolidatione portionis inter duos primos heredes proprietarios, quando apparet testatorem unicuique singularem, & ad partes dedisse substitutum Rot. in Auximiana Bonorum super fideicommissis Josephi quoad reservata 18. Februarii 1715. coram Cardinali Sisto.

Multa etiam de jure accrescendi videri possunt penes Rot. Florent. infra decis. 54. num. 4. & seqq. dec. 133., & in Florentina Fideicommissis de Battista 1719. §. placuit, & seqq. coram D. meo Andit. Bonfio, Ro. Rom. in Tridentina Bonorum, seu Immiffionis super successione in Bonis Philippo dec. 25. Martii 1706. §. evoluta coram Sisto, in Bononens. Fideicommissis de Bononens. 6. Februarii 1708. §. rescripta, & seqq. coram Lancetta, in Romanens. seu Nicena. Fideicommissis 6. Martii 1713. §. ius fund. & pluribus seqq. coram Eminentiss. D. meo Cardinali Falconerio, in Nepesina D. nationis 31. Martii ejusdem anni coram Lancetta.

Ad num. 62. & seqq. Præsumptum appellacione quae veniunt plenè examinatur in decis. Senon. 4. num. 27. & seqq. coram me, & in addit. ad antecessorem decis. 47. num. 17.

ANGLARIENSIS Fideicommissis.

26. Novembris 1605. ex lib. Nov. 88. n. 24.

ARGUMENTUM.

Damnatus ad tempus ad trimesem habet adivam testamenti fiduciam. Bona fideicommissi iudici non tantum in casu mortis, sed etiam contraventionis, scilicet prohibitione alienationis, nec etiam vivente damnato, spectant ad fitem, sed illi dumtaxat pro legitima, & trebellianica restituo competis.

SUM.

SUMMARIUM.

- 1 **F**ideicommissum tunc in casu mortis, quam alienationis repositus est prohibitione alienationis, & translatio — vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum —
- 2 **L**afores taxillarum, & tabernarum frequentatores afficiuntur infames, & inhabiles ad testamenti succensionem.
Contra num. 12. quoad secundam partem.
- 3 **D**amnatus ad trimeum non potest facere testamentum, & num. 9.
- 4 **L**imita ut num. 20. & seq.
- 5 **P**ena trimeum successit in locum damnationis ad opus publicum.
- 6 **D**amnatus ad opus publicum equiparatur deportatis.
- 7 **D**eportati non habent testamenti succensionem.
- 8 **E**quiparatur idem iudicium.
- 9 **I**dem est iudicium partis quoad partem, quam totius quoad totum.
Limita quoad in parte limitat diversam ratio n. 21.
- 10 **D**amnatus in perpetuum ad trimeum, perpetuus est intestabilis.
- 11 **D**amnatus ad tempus ad trimeum amittunt civilitatem, non libertatem, & alia quæ sunt juris communis, & eam. 16.
- 12 **D**amnatus in perpetuum ad opus publicum efficitur servus panni, damnatus ad tempus solum civilitatem amittit.
- 13 **B**anniti etiam in perpetuum, qui amittunt civilitatem, suam libertatem retinent facultatem testandi, etiam de bonis suis in territoria patriæ omnia.
- 14 **D**amnatus ad metallicum ad tempus non dicebatur antiquitus verum a metallicum damnatus, sed metallicum opus exercere.
- 15 **S**ic damnatus ad trimeum non potest dici damnatus ad trimeum, sed potius trimeum opus exercere.
- 16 **E**t retinet liberam testandi facultatem, quæ sequitur libertatem, & num. 17.
- 17 **U**nusquisque testari potest, qui convicit a lege expressis prohibitus.
- 18 **D**eportati alii ad tempus, & impropositi, alii in perpetuum, & proprii.
- 19 **D**amnatus ad trimeum ad tempus quibus deportatus equiparetur.
- 20 **S**ubstitutus heredi, cuius bona fuerint publicata, non prius admittitur, quam sit secuta mors ipsius banniti.
- 21 **B**ona fideicommissi subiecta possunt per gravatum sui vitæ durante in extraneum transferri, & etiam in solum transire.
Limita prædicta, ut infra ann. 26.
- 22 **S**i fideicommissarius, cuius bona fuerint publicata, præcedat gravato, filius pleno iure succedit.
- 23 **B**annitus non habetur pro mortuo ad effectum implendi conditionem.
- 24 **B**ona in favorem aliquorum alienari prohibita non transeunt in solum etiam vivente bannito.
- 25 **B**ona quæ ad extraneos heredes non sunt transmissa, nec ad solum transire possunt.
- 26 **F**ideicommissum repositus est prohibitione alienationis, porfuctor statim secuta alienatione, nec appellatur mors gravati.
- 27 **C**onstitutio est ultimativa.
- 28 **V**oluntaria, non necessaria, & de ratione a. seq.
- 29 **N**on dicitur causa necessaria, quæ habet originem voluntariam.
- 30 **F**isco super bonis fideicommissariis banniti temporis retentionis pua legitima, & trebellianica, quæ

tenus non probatur per gravatum consumptæ, & de ratione.

- 31 **L**egatum usufructus uxori relictum existens filius, licet refringatur ad alimenta ex consuetudine Belgari, tamen stante constituto bonorum filii, proprium reussum autem, & valet in vim pleni usufructus.
- 32 **F**iscus nec videtur expensis exigit, nec villas subit.

DECISIO XLIX.

In Causa N. N. e Fisco.

BROTUS N. N. Angliensis ad trimeum ad tempus condemnatus, & adhuc ibi moram trahens, testamentum condidit, in quo — sunt sui heredes instituit, & eis, & eorum descendentes masculos ad invicem substituit, vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum, usque omnibus quancunque alienationem strictè prohibuit, quia voluit bona perpetuo etc. atque contrasacientem proximorum substituit. Et deinde D. Elisabetham uxorem usufructuarium reliquit, ita tamen, ut tale legatum, non vitium, & visitum solum importaret, sed penam, liberam, & integrum usufructum — Morum testatore, Emilioque uno ex filiis, & heredibus institutis, ob homicidium, post aliquot annos perpatratum banito cum publicatione bonorum, comparuerunt coram DD. Capitaneis Partis D. Elisabethæ mater, & nepotes ex Federico altero testatoris filio, atque bonis banniti excorporari perierunt, ratione quidem usufructus ad favorem matris, ratione vero proprietatis ad favorem substitutorum, camque per sententiam istam de Consilio Excellentissimi D. Auditoris Magistratus prædicti, mobit omnino abundare fuisse, nepotes vero exclusi dante vita naturali banniti, provocaverunt omnes ad DD. Odo viros Balia Civitatis Florentinæ, a quibus nos de iure consulti respondimus, male in utroque capite iudicatum fuisse, & bene appellatum.

Etenim quod attinet ad interesse substitutorum, quoniam de fideicommissum non fuit dubitandum, & quidem tam in casu mortis, quam alienationis, attenta verbis illis testamenti — substituit vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum — & iterum illis — & prohibuit quancunque alienationem, uti obligationem tam ex contractu, quam ex delicto, & contrasacientem privavit — per ea, quæ copiose traduntur per DD. in l. per §. fratre de legat. 2. Socini. & Alex. in l. qui Roma §. coheredes ff. de verbis. obligat. Dec. conf. 218 & Gabr. conf. 125. in princip. vol. 2. primi inspicio, quæ in proposito difficultatis resolutione nobis obvia facta est, circa validitatem, vel invaliditatem testamenti prædicti versari visa est, uti a damnato ad trimeum conditi, prout in primordio illius legitur, nec ipsam adores inficiantur.

Dubium autem in primis scire poterat auditoris Affili. super causis. Regn. lib. 3. rubric. 51. ann. 14. dicentis, quod losores taxillarum, & tabernarum frequentatores, ultra poenam depansionis ad opus publicum ad tempus, & sic ad trimeum, arbitrio Magnæ Curie efficiuntur infames, & sic inhabiles ad testamenti succensionem: at parum trimeum non minus affert secum infamie notam, quam taxillo: um losos, & alio hojia generis, ergo ad eam sequetur quoque privato facultas testandi.

Secundo videbatur obitare auctoritas Pergrin. in strat. de iur. ff. lib. 3. tit. 4. num. 2. afferentis, quod

quod damnati ad tempus in metallum, aut aliam similem poenam, & sic ad trimeas, cum poena ista succederent in locum damnationis in opus publicum
Imol. in l. 2. ff. de publ. jud. Cypre. desig. 153. & Affili. loco proxime citato, equiparantur deportatis. At deputati sine dubio nullum habent testamenti fiduciam l. ejus qui s. ff. sui ff. de testament. Bart. in l. si quis iussum. num. 8. ff. de Peregrin. ubi supra tit. 5. num. 4. Graff. in s. testamentum q. 27. in principl. ergo nec etiam damnati ad trimeas, cum equiparatorum idem sit iudicium DD. in l. 1. ff. de legat. 1.

Tertio, ratio illa omnibus obvia, quæ habet, quod idem est iudicium partis quo ad partem, quod est totius, quo ad totum. l. qua de tota ff. de rei vindicta. et damnatus in perpetuum ad trimeas, perpetuo est interabilis Rip. in l. ex falso §. si quis rogatus il. 3. num. 1. ff. ad Trebell. Burfat. conf. 48. in s. Peregrin. dist. lib. 3. tit. 4. num. 7. & Graff. ubi supra proxime quæst. 28. n. 3. ergo etiam damnatus ad tempus, erit ad tempus interabilis.

Domini nihilominus pro contraria sententia steterunt, quoniam etiam in hac alma Civitate, esse ius receptum non ignoratur.

Ratio autem fundamentalis fuit, quia pro expedito habuerunt, homines huiusmodi poena ad tempus aff. Os, Civitatem quidem, & beneficia Civitatis, & juris municipalis amittere, et libertatem retinere, & cum libertate ea omnia, quæ iuris communis sunt, id enim in primis probat pulcherrimus text. in l. capitalium §. Divus Adriani ff. de pæ. ubi hæc verba habentur -- In opus metallicum ad tempus damnari non debet, sed qui in tempus damnatus est, etiam si facit metallicum opus, non in metallum damnatus esse intelligi debet. Huius enim libertas manet, quando etiam il, qui non in perpetuum opus damnatur, proinde, & mulieres hoc modo damnata liberos parant.

Consonat & alius text. in l. aut damnus §. in ministerium ff. eodem. in ea parte, quæ habet -- feminas etiam in metallum, quandoque in perpetuum damnari, quandoque vero ad tempus et in perpetuum damnatas servas pæa effici, ad tempus vero solum civitatem amittere.

At illi, qui salva libertate, Civitatem amittunt, ea sola amittere intelliguntur, quæ secundum leges patriæ sibi competere, cetera autem omnia retinere, quæ iuris gentium, & civilis sunt, & inter ista facultatem restituendi activam, & passivam, etiam de bonis suis in territorio iam amissæ patriæ, dummodo id faciant secundum dispositionem iuris communis, ut in banno in perpetuum probat Bart. in l. amissionem §. qui desinit ff. de capit. divinit., & in l. ex falso §. ex falso ff. ad Trebellian., & in dispositione incipiente Lucane Civitatis num. 40. & 21. & Peregrin., qui multos alios refert, dist. lib. 3. tit. 7. num. 9. & 19. Ergo hoc idem de istis statuendum fuit, qui ut fuit supra probatum, succederent in locum eorum, qui in opus metallicum ad tempus damnabantur, præsertim cum plus sit, patriam suam in perpetuum amittere, pro ut banniti in perpetuum, de quibus loquitur DD. supra citati, quam eadem ad tempus privari, pro ut testatoris nostro eveit, qui per quinquennium fuit ad trimeas damnatus.

Rursum si poena trimeas successe in locum damnationis in metallum, vel aliud opus publicum, ut supra probatum est ex *Imol. Affili. & Cypre.*, & qui antiquitus ad istam damnabantur ad tempus, non dicebantur reveri in metallum damnari, sed bene metallicum opus exercere, ut aperte verbis rescripsit Imperator Adrianus in allegato §. Divus.

Tunc. l.

sic etiam possumus nos dicere, sed transmissi ad trimeas ad tempus, potius quam ad trimeas damnati, dicantur opus trimeas exercere, & per consequens omnia retinere, quæ plena libertatis sociæ sunt, quorum potissimum est, libertas testamenti facultas vulgar. l. fin. C. de sacrosanct. Ecclies. quæ ratio confirmatur etiam ex eo, quod regulare sit in iure, unumquemque testari posse, qui non sit a lege expresse prohibitus l. si quis rogatus ff. de testam., & ibi DD., & Covarr. in rubr. de testam. par. 3. num. 26. versic. postrema illud attestandum non est, qualis sine dubio non est damnatus ad trimeas ad tempus, ut patet discurrendo per leges omnes materiam istam pertractantes.

Postremo, ne auctoritate destituti sumus, dicimus, quod præter DD., qui dicunt facultatem istam denegari damnatis ad trimeas in perpetuum, ideoque satis clare supponunt contrarium esse verius in damnatis ad tempus, quos latè reclusos videre est apud Burfat. conf. 48. num. 26. cum seq. Pasq. in tit. qui test. postulat lib. 1. §. 1. num. 153. differentiam istam inter perpetuum, & temporalem damnationem ad trimeas docuit expresse Rip. in dist. l. ex falso §. rogatus il. 2. sub num. 1. ff. ad Trebell., & post eum Peregr. d. lib. 3. tit. 4. n. 2. in illis verbis -- Intellige in perpetuo damnatus, non damnatus ad tempus, non amittunt libertatem. Erit etiam idem auctor statim subdit, siquis equiparatus deportatis, ideoque videtur sibi contrarius, cum illi interabiles sint, nihilominus si volumus tem paulò diligenter inspicere, ea aliter habet, quia cum deportati sint in duplici differentia, alii enim fuit propriè tales, et illi, qui in perpetuum damnantur, alii verò improprie, ut damnati ad tempus dist. §. Divus, utique dum Peregrin. dixit, condemnatos ad tempus non mittere libertatem, sicque deportatis equiparari, intellexit de illis deportatis, qui libertatem non amittunt, non de aliis, sic enim contrarietas evitatur, & equiparatio rectè procedit, dum damnati ad trimeas ad tempus equiparantur deportatis, vel damnatis in opus publicum ad tempus, damnati verò ad eandem trimeas in perpetuum deportatis in perpetuum.

Nec resistunt contraria, quia Affili. loquitur contra communes traditiones, quæ insimilis etiam permittunt testamenti fiduciam, & de comuni testatur Didacus var. resolut. lib. 3. cap. 3. num. 8. vers. quarta lites, & Graff. ubi supra quæst. 31. Peregr. vero non advertebat, ut paulò ante fuit probatum, ratio notem deducta a toto ad partem non habet locum, quando in parte nil rat diversæ ratio, pro ut in casu isto, retentionis scilicet libertatis.

Supposita jam testamenti validitate, successe secunda dubitatio respiciens restitutionem substitutis faciendis bonorum quæ a testatore in beneficium pervenerunt, quem D. Auditor non prius admisit, quam sequuta morte naturali ejusdem banniti. Quæ conclusio licet juridica sit, & attendenda in fideicommissio facto in casum mortis tantum, tunc ex clara dispositione l. Statius §. Cornelia Felici ff. de iur. fidei., quæ ex regula generali, quæ habet, quod bona fideicommissio subiecta, & quæ per gravatum possunt sua vitæ durante in externum transferri, juxta l. fin. §. sed quia nostra C. commun. de legat., eadem quoque per publicationem bonorum in fiscum transeant l. non pater §. hereditatem ff. de legat. 2. DD. in l. filius familiaris §. Divus ff. de legat. 1. & in dist. l. ex falso §. ex falso ff. ad Trebell. Peregrin. de iur. fidei. lib. 3. tit. 1. num. 69. & Clar., qui dicit sic praticari lib. 5. §. fin. quæst. 78. num. 10. p. 2. mod. id quod etiam est admodum utile fisco, non folum

Y y

lum propter fructuum bonorum in vita banniti, sed etiam propter periculum præcedentis fidei-
 commissarii, quæ casu bona pleno jure sibi acce-
 derent *dist. 5. Cornelii Petici in fin. & dist. 5. ca-*
 24 *facto*, quia scilicet bannitus non habetur pro mu-
 tuo, quod effectum implendi conditionem Bald.
 25 *conf. 284. vol. 1. Cephal. conf. 395. num. 29. & seq.*
Perregri. ubi supra proxime num. 69. in fin.

Artem tenenda est, & a iure in totum exa-
 lare iubenda, quousqueque agimus de fideicom-
 misso indulto per expressam prohibitionem de non
 alienando in seivarem aliquorum, ut in casu nostro,
 quia tunc bona sic alienari prohibetur, nullo modo
 in fideum transitoria sunt, etiam vivente bannito
 26 *quidquid in contrarium attigerit Altas con-*
fil. 783. & disputando Perregri. ubi supra lib. 5.
tit. prim. n. 99. atque Hieronym. Gabr. conf. 103.
n. 5.] pro ut post Bart. & And. in dist. 1. Imper-
ator. Alex. lutticium conf. 23. per totum vol. prim.
Jafon. in dist. 5. Divi in secunda lectura num. 6. &
repetentes ibidem, Roland. plures alios referentem
conf. 98 vol. 2. n. 24. Clar. de communi testamentum
lib. 5. §. fin. quæst. 78. n. 10. Gabr. & ipsum re-
ferentem de communi conf. 184. in princ. & Pe-
regri. ubi supra n. 98. testantur novissime Petr.
a Petra de fideicommissum quæst. 8. n. 110. dicent eam
esse in puncto juris veriorum, & Sord. dec. 254. fe-
rè per totam maxime verò n. 18. & 23. ratio su-
tem est, quæ bona, quæ ex dispositione testato-
ris non sunt ad heredes extraneos transitoria, nec
in fideum transire possunt, qui extranei heredes

27 *loco habetur Bart. in l. iura libertorum ff. de iur.*
patronat. gloss. ordinaria in l. prima C. de bonis li-
bert. Alex. conf. 23. num. 9 vol. prim. Roman.
conf. 61. vol. 2. Boer. decif. 662. Saccin. conf. 121.
n. 17. vol. 4. Socin. Jus. conf. 49. n. 12. vol. 3.
Roland. dist. conf. 98. n. 16. & Perregri. ubi supra
num. 68. eorum autem est, quod ex prohibitione
alienationis, ut supra facta, in tantum resoluatur fi-

28 *dei commissum in illam casum, dist. 5. Divi, de*
legat. prim. & l. pater §. filium, ubi Bart. de le-
gat. 3. Decis. conf. 218. ratione. penult. ut ei lo-
cus fiat non expectata morte, sed statim sequuta
alienatione gravati, tamquam purificata conditio-
ne l. cum fideicommissum l. quidam, & l. rogo ff. de

29 *fideicommissum lib. 2. Gabr. conf. 184. num. 2. vol. prim.*
confessionem verò alienationem esse, nemo est,
qui dubitet, & probat in individuo Gabr. dist.
conf. 184. n. 2. vers. idcirco quantum. Roland. dist.
conf. 98. n. 27. & Sord. dist. decif. 254. num. 28.

30 *vers. & consequenter; & quod alienationem vul-*
tuariam, non necessariam, ut rejecta opinione
Jacobi de Area & Bart. in l. si quis in tantum
C. unde vi, & aliarum resalarum per Sord. ubi su-
pra n. 6. & 7. firmat idem author ibidem, post
Tiraquell. de retrat. car. sanguis. §. prim. gloss. 14.
n. 15. Petr. dist. quæst. 8. n. 114. Roin. conf. 23.
n. 23. vol. prim. Molina. de primogenit. Hisp. lib. 4.
cap. 11. num. 7. Menoch. de arbit. cap. 182. & la-
tissime dec. 267. per totam, ea ratione, quia non
dicitur essus necessaria illa, quæ debet originem
 31 *a voluntate, ut post Bal. conf. 20. vol. 2. probat*
Cravett. in resp. p. q. genero n. 94. Si quis au-
tem cupiat videre dissolutionem contrariorum,
quæ conclusioni superius firmata solent quandoque
abici, adeat Alex. dist. conf. 23. Roland. dist.
conf. 98. Petr. dist. quæst. 8. n. 118. Sord. dist. de-
cif. 254. & ad futuritatem contentus obicit.

Concessimus tamen sibi retentionem pro le-
 gitima, & trebellianica, quousque non probentur
 per gravitatem consumptæ, per ea, quæ in puncto
 32 *tendant Clar. ubi supra n. 10. prope firm. & Pe-*
regri. dist. lib. 5. tit. 1. num. 79. quod & ipsum est

in ea ratione fundatum, quia ista transeunt in ha-
 redem etiam extraneum, & si gravitas forte ea
 non detrahit, possunt ob herede detrahi *Rip. in*
l. heredes mei, §. cum ita n. 54. ff. ad Trebell.
ibidem Zamb. n. 453. & dieis indubitatum Per-
regri. de fideicommissum art. 8. n. 23.

Superest postremum caput, respiciens usum-
 fructum plenum, & integrum unumque bonorum
 debitum Dominæ Elisabethæ uxori testatoris, quod
 fuit apud nos indubitatum, tum attentis verbis tes-
 tamenti supra relatis, & novis probationibus ta-
 sis, circa viduitatem, & honestatē observantiam;
 verum etiam juris communis dispositione, quæ cau-
 33 *tem est, quod etiam in illis casibus, in quibus fi-*
lius existente in medio, legatum usufructus reli-
ctum uxori retrogritur ad alimenta tantum, ex
consuetudine vulgaris communiter recepta, si po-
stea sequatur eorumdem bonorum confiscatio, mo-
teat restatorem integrum usufructum, pro ut si fi-
lius decessisset relicto herede extraneo Bart. in l.
cum testamento §. Titia ff. de legat. 2. Curt. Senior
conf. 14. n. 3. Roin. conf. 26. vol. 5. Rol. conf. 74.
n. 11. vol. 2. Gabr. conf. 284. vol. prim. & Pe-
regri. ubi supra lib. 5. tit. prim. n. 80.

De expensis mentionem non fecimus, quia
 fiscus nec victor expensis exiti, nec victus sul-
 34 *vis Bart. distif. 324. in princ. & Bald. in l. qui*
crimen n. 20. C. qui accus. non poss.

Alexander Zilechius Prætor.
 Livius Riccardus.
 Antonius Curtius.

ADDITION.

ARGUMENTUM.

Damnatus ad treemes in perpetuum retinet ad-
 vian, & passivam testamenti faciliorem, eoque
 uti prævenientem: & jure communi retinet etiam
 Banniti nostri temporis, qui ea solum emittunt,
 quæ præstantur a statuto illius loci, & quo fuerant
 Banniti.

Fiscus licet non succedat ad fideicommissum pos-
 sessum a delinquentem, quando coactus de eorum,
 vel expressa testatoris voluntate in contrarium,
 succedit tamen in legitima eidem delinquenti de-
 bita, eoque potest semper detrudere. licet tes-
 tator ea privaverit filium in casu delicti.

SUMMARY.

1. *Pena treireumum succedit in locum damnatio-*
nis in metallum.
2. *Condemnatus in metallum ad tempus, retinebat*
utramque testamenti facilitatem.
3. *Condemnatus ad treires ad tempus retinebat ut-*
ramque testamenti facilitatem.
4. *Condemnatus ad treires in perpetuum perdit*
utramque testamenti facilitatem. Sed contra
num. 11.
5. *Per condemnationem ad treires in perpetuum*
perdit testamentum ante factum.
6. *Condemnatus ad metallum in perpetuum efficitur*
servi pœna.
7. *Scit verò si, qui tunc tenebantur non datur ser-*
vitutis pœna.
8. *Hodie inspecto jure authenticarum non datur ser-*
vitutis pœna.
9. *Condemnatus ad treires etiam perpetui non ef-*
ficatur servus pœna.
10. *Novum quidem quomodo pœna sit condemnatus, ef-*
ficatur servus pœna.

- 11 *Condemnatus ad trirèmes etiam perpetuas retinet utramque testamenti facultatem.*
- 12 *Baniti nostri temporis retinent utramque testamenti facultatem ad formam juris communis.*
- 13 *Retinet ea, quæ sunt juris gentium, & natura, & ob id possunt ex contrahis se obligare.*
- 14 *Pena ibi minor statuitur, ubi minor delictum.*
- 15 *Aliqui tenebantur baniti ex sola vi baniti amittere privilegia juris communis.*
- 16 *Opinio, pro qua adest notissima Rota Romana dicitur communis, & proinde in consilio opinionum vincendo.*
- 17 *Baniti nostri temporis non possunt condere testamentum minus solemne, quamquam id a statuto aliis permittatur.*
- 18 *Item nec possunt succedere ex testamento minus solemne condito ad formam statuti.*
- 19 *Item non jurejurato statuto sanguinum exclusio.*
- 20 *Nec statuto concedere retraham.*
- 21 *Habebatur pro furensibus, ut comprehenderat sub censura statuti prohibentis furensibus acquirere in territorio. Sed contra n. 22.*
- 22 *Baniti non jurejurato statuti sibi proficiunt, sed ligantur a statutis sibi contrariis.*
- 23 *Princeps potest banitum privare etiam privilegiis juris communis.*
- 24 *Ex quibus prefaturam Principem voluisse privare banitum privilegiis juris communis, remissum.*
- 25 *Baniti possunt privilegia juris communis privare etiam a statuto.*
- 26 *Damnatus ad trirèmes a, & quando sit capax testandi, & succedendi remissio.*
Et quid de damnatis in penam ultimi supplicii ibidem.
- 27 *Publicatio bonorum in quibus capsum intras, remissio.*
Fiscus libere & irrevocabiler acquirat bona libera existentia penæ delinquentem, qui possit sit confiscationem, ibidem.
- 28 *Banitus autem fideicommissarium acquirat solammodo usumfructum, quo fruatur donec vivat banitus.*
- 29 *Si vivente adhuc banito moriatur substitutus, fideicommissum calculetur, & bona pleno jure remaneant penes Fiscum.*
- 30 *Fiscus excluditur etiam ab usufructu bonorum fideicommissi, si fuerit a testatore prohibita quæcumque alienatio.*
- 31 *Maxime si alienatio fuerit prohibita, ut bona remaneant in sanguine & familia testatoris.*
- 32 *Vt si testator preceperit, ut illico a sequuto delicto bona transire debeant ad alios substitutos.*
- 33 *Exclusio Fisci, ut bona remaneant in familia, dicitur rationabilis, & ideo permissa.*
- 34 *Si delinquenti debita erat legitima super fideicommissum, potest Fiscus illum detrudere.*
- 35 *Fiscus ex persona delinquentis detrahit legitimam, quamvis a testatore prohibita.*
- 36 *Et quamvis testator exheredaverit filium in casu delicti.*
- 37 *Contrarium, quod nempe Fiscus non detrabat legitimam ex persona filii exheredati in casu delicti.*
- 38 *Maxime si testator præcipiat, ut filio ad gratiam Principis restituto, restitui etiam debeant omnia bona, quibus illum privaverat in casu delicti.*
- 39 *Usufructus uxori relictus quando restringatur ad alimenta.*

Licet diu, multumque controversam fuerit inter Doctores, cui nom ex antiquis penis succederet pena trirerem, ejus nullo umquam mentio reperitur habita in toto corpore juris: omnes tamen hodie unanimi consensu convenire videntur, quod hæc succederet in locum antiquæ penæ, quæ dicebatur metalli, seu condemnatio in metallum, ut videre est penes Gehr. conf. 174. n. 17. lib. 1. Barbat. conf. 48. num. 26. Sim. de Prat. de interpr. ultim. volunt. lib. 2. solut. 1. n. 7. Clar. in præf. crim. §. fin. quest. 67. num. 7. Græf. in §. institutio quest. 6. Furiati. de delict. & pœn. quest. 19. num. 14. Covacius. de Brach. reg. par. 4. num. 59. Marto de success. legal. par. 3. quest. 14. art. 2. n. 1. Peregr. de iur. fisci. lib. 3. tit. 4. n. 82. Cohat. resol. criminal. cas. 2. n. 43. cas. 99. n. 82. & cas. 203. num. 10. Græzian. ad defraus. rer. defens. 33. cap. 3. n. 5. Mont. de conservat. judic. cap. 10. n. 70. Pontanell. de pœn. capital. claus. 4. gloss. 4. n. 35. & 57. Terr. var. jur. question. lib. 2. tit. 2. quest. 21. n. 5. Cypre. dec. 153. n. 3. Pini. de Franch. dec. 140. n. 8. Massil. dec. 167. n. 6.

Proindeque cum adivum, & passivum testamenti factionem retinerent ii, qui antiquitus ad penam metalli damnabantur ad tempus, ut ex text. in l. capitalium §. Divus Adrianus, & in l. nec damnatum §. in ministerium ff. de pœn. firmat nostra decisio mun. 10. quæformiter etiam condemnati ad trirèmes ad tempus testamenti factionis capaces diei debent, ut ultra relictos in decisione n. 17. & seqq. sientant egregie Marto de success. legal. par. 3. quest. 14. art. 2. n. 7. Massil. dec. 167. n. 12.

Et sicut nec testamentum condere, nec ex testamento capere poterant ii, qui perpetuè in penam metalli condemnabantur, ita damnati ad trirèmes in perpetuum non possunt testari, nec alibi succedere, ut ratione ejusdem paritatis, de condemnati ad perpetuas trirèmes in puncto tradunt Peregr. de iur. fisci. lib. 3. tit. 4. n. 5. Marto de success. legal. par. 3. quest. 14. art. 2. per tot. Massil. dec. 167. per tot.

Quinimodo si contingat condemnari ad perpetuè remigandum aliquem, qui antea testamentum condidisset, testamentum hoc, licet conditum antè coadmodum, inefficax redditur ipso jure, & pro non facto omnimodè habetur, ut ex text. in l. ejus qui ff. de injust. testam. tradunt Peregr. de iur. fisci. lib. 3. tit. 4. sub num. 1. vers. et testamentum per tales autem factum irritatur. Sitor de Pret. de interpr. ultim. volunt. lib. 2. interpr. 2. dubis. 1. solut. 1. n. 8. Massil. dec. 167. n. 15.

Contrarium verò, quod nempe damnati ad perpetuas trirèmes non efficiantur nec activè, nec passivè intestabiles, probabilis videtur ex eo, quod idèd illi, qui acicis temporibus in perpetuum metallum damnabantur testandi facultatem amittebant, & aliorum successiones capere non poterant, quia servi penæ efficebantur, & pro mortuis omnimodè habebantur l. si in metallum ff. de his, quæ pro non scripti. l. interdicti 58. ff. de cond. & demonst. l. ex fide §. si quis rogatus l. secundo ad S. C. Trebell. ibique Ripa ibi — demonstrat in metallum perdit facultatem eligendi fideicommissarium quia servus penæ est. Et viceversò idèd illi qui d. pena damnabantur ad tempus, non efficiantur intestabiles, quia servi penæ non fiebant, ut prosequitur Ripa in loco mox allegato ibi — intellige in damnato in metallum, seu in opus metalli in perpetuum, sicut si ad tempus, nam talis non perdit libertatem, sed Civitatem tantum — Peregr. de iur. fisci. lib. 3. tit. 4. n. 2. Treuting. varior. resolut. lib. 2. tit. de mort. natur. n. 7. Massil. dec. decis. 167. n. 13. & 14.

Quamobrem cum inspecto jure novissimo authenticorum abolita prioribus remaneret servitus pæna, ut aperte disponitur in *authen. sed solutio Cod. de donation. int. vir. & uxor. ibi* — *sed solutio nova hinc natus principio, ex suspitione sit servus* — hinc constat quod sicuti condemnanti ad tritremet etiam perpetuus, non meretur dici servi pæna, ut haberi pro mortuis, ut de his in specie loquitur *quodam tradunt Ruer. det. 278. n. 3. Carliat. decis. 86. n. 27.* ita per consequens retinere debent utramque testamenti falsationem, prout damnum in metallum ad tempus cum retinebant ex hac unica ratione, quod servi pæna non efficiebantur, ut generaliter sumantur *Ripa ubi supra vers. idem intellectu secundum jura antiqua, Peregr. de jur. fisci. lib. 3. tit. 4. n. 9. & in terminis condemnari ad tritremes perpetuus Carliat. quest. 86. n. 27. ibi* — *causa de jure cove Antiquarum nemo hinc natus, idest ingenuus natus, efficitur servus pæna per condemnationem ad tritremes, sicut nec per condemnationem ad metallum, sicut ad spem mortis, vel aliud spem publicum etiam perpetuum, sed retinet ea, quæ sunt juris gentium, ut contractus, ac consecutio actiones tam litivas, quam passivas ex illis procedentes, & est capax testamenti falsationis aditæ, & passivæ* —

Quæ opinio mirifice confirmatur ex iis, quæ tradunt Doctores nostri elites alios bannitos capitales, de quibus querentes, non illis per bonum contra eos promulgatum censuræ sublata facultas testandi, & capiendi ex testamento, respondent, censeri quidem sublatis facultatem testandi, & respectiva succedendi ad formam statuti illius Civitatis, a qua sunt banniti, firmas tamen emittente apud illos facultate testandi, & succedendi ad formam juris communis, ut primum omnium adducit Bartol. in sua celebri *quest. 1. in princip. Lucan. Crostati. n. 80. & 21. Nelli. de Banniti. in prim. part. secundæ tempor. quest. 5. in princip. Peregr. de jur. fisci. lib. 3. tit. 7. n. 9. & omnis aliis antiquioribus videndus penes Altger. quest. 98. n. 5. lib. 2. idipsum ex receptionibus addunt Michalar. de fratrib. par. 3. cap. 18. n. 13. Cler. in pract. civ. & crimin. §. testamentum quest. 20. Gratian. discept. for. cap. 462. n. 24. & 15. Merlin. de pignori. lib. 2. tit. 2. questionum. 75. n. 11. Carliat. det. 37. n. 2. Rot. det. 354. n. 16. cur. Seraph. decis. 625. n. 5. par. 3. rec. decis. 25. n. 7. post Card. De Luc. de legat. 5a. mem. Clem. VIII. in suo plenissimo magistrali voto edito tempore, quo erat Sacra Rotæ Auditor & subscriptor ab omnibus ejusdem Rotæ Romanæ Auditoribus, quod reperitur impressum post descriptiones Rembold. var. t. n. 328. & seqq. ubi insuper sic id procedere etiam in illis bannitis, qui impone possunt a quocumque offendi.*

Et multo magis retinent ea, quæ sunt juris gentium, & nature, se proinde possunt contrahere, & ex contractu se obligare, ut ex text. in *l. ex hoc jure, ibique Gloss. verb. obligationes §. de justit. & jur. firmant Cypol. quest. 324. num. 19. Merlin. de pignori. & hypothec. lib. 2. tit. 2. questionum. 75. per tot Rotam recent. det. 625. n. 10. par. 3.*

Si ergo facultatem testandi, & succedendi ad formam statuti juris communis retinent banniti capitales, & illi etiam qui ex atrocitate eorum delicti possunt imponi a quocumque offendi, meliori sane, puriorque jure idipsum censetur statuendum in condemnatione ad tritremes perpetuas, quia pæna tritremium quicquid in perpetuum est semper mitior: pæna capitali, & delictum, ob quod quis condemnatur ad perpetuum remigandum, est semper minus decessibile lib. ob quod indicitor contra illum bannum capitis, ac per consequens sicuti mitior pæna puniatur in corpore, mitiori etiam pæ-

na puniri debet in spiritibus ad text. in *l. hodie §. 14. de par. l. 3. §. 2. ff. de offi. Prof. vellig. l. si quis erit §. de offi. Proconf. l. brevia §. de accusat. Baud. cullat. legal. 15. n. 82. lib. 2.*

Verum quod mox asserimus bannium nempe non consistit de contrariis Principis cum bannitici voluntate, nec de statuti peculiaris aliquicquid id dispositione, retinere ea, quæ sunt juris communis, & secundum illud posse testari, & succedere non transit sine controversia ex plenè discussis per Altger. *quis in diss. caus. 98. num. 14. assert. 70. Ludovicos contrariis hujus opinionis loquaces.*

Recedendum tamen non eaderem a primæ opinionis, tum ratione majoris equitatis, quam illi præsert, tum quia habet pro se auctoritatis Sacer. Rotæ, quæ in consilio opinionum non dixerit fructu opinionem communiorem Negesat. *Jur. re. 16. sparf. 108. n. 50. & seq. Bauden. cullat. legal. 11. num. 99. lib. 2. Gail. de credit. cap. 4. quest. 7. n. 729. Fantoni. de pact. nuptial. claus. 6. glo. 2. par. 3. n. 46. Carden. de Luc. de emphit. diss. 28. n. 5. French. det. 605. num. 6. Sperel. decis. 111. c. 126. in 2. Censui. decis. Lucen. 43. num. 18. & det. 58. n. 10.*

Ex quo supra dictum fuerit bannitus nostri temporis retinetque jura testandi, & succedendi ad formam juris communis, & amittere jura tam testandi, quam succedendi ad formam statuti illius Civitatis, a qua sunt banniti, plures per modum necessitatis illationis descendunt effusæ in hac materia valde notabiles, quorum principales sunt hi qui sequuntur.

Inferior ergo primo, quod si in Civitate, t quæ sunt banniti, addit statutum permittens facere testamentum cum paucioribus solemnitatibus, quoniam sunt illæ, quæ a jure communi exaguntur, bannitus non poterit testamentum condere adhibendo pauciores illas solemnitates Bartol. in *diss. quest. 1. c. 26. Carliat. in l. 1. c. Cod. de hered. instit. Arretin. in l. ejus §. 1. ff. de testam. Ripa in l. an facta §. ex factis n. 17. ff. ad S. Trebell. Archard. in cap. 2. n. 17. ibique loma n. 19. de testament. Cur. conf. 55. n. 23. lib. 2. Bauden. Sen. conf. 28. in fin. lib. 3. Car. conf. 282. num. 30. Menoch. conf. 491. n. 7. & 8. idem de præsumpt. lib. 5. præsumpt. 45. n. 3. & 4. Peregr. de jur. fisci. lib. 3. tit. 7. n. 13. vers. similiter nec testari poterit ex hereditate statuti illius loci. Nec poterit succedere ex testamento minus solemniter condito, eo tempore modo quo permittit statutum Bartol. *diss. quest. 1. n. 27. Ripa in diss. l. ex facta c. 17. vers. secundo inferior. Menoch. conf. 271. n. 15. & conf. 492. c. 1. idem de præsumpt. lib. 5. præsumpt. 45. n. 5. Peregr. de jur. fisci. lib. 3. tit. 7. n. 13.**

Inferius secundo quod bannitus et supra, non potest ab intestato excludere feminas in vim statuti illarum exclusivè existentis in Civitate, a qua reperitur hmoiæ *Bard. in l. Gail. t. §. & quid si tantum §. de liber. & postum. Carliat. in l. 1. n. 4. ibique Salycet. in sessa quest. Cod. de hered. instit. Crostati conf. 282. c. 24. Guadalin. conf. 96. n. 6. Marchanus. conf. 83. c. 196. Menoch. de præsumpt. lib. 5. præsumpt. 45. n. 6. Nelli. de banniti. in prima part. 2. temp. quest. 37. n. 3. Brun. de statut. famin. exclus. art. 11. n. 89. Peregr. de jur. fisci. lib. 3. tit. 7. c. 23. Marta de successib. legal. par. 3. cap. 11. n. 185. & cap. 17. n. 11.*

Inferius tertio bannitus non posse gaudere retractu ex jure sanguinis, vicinitatis, vel alio quocumque titulo a statuto civitatis concessa *Tiracord. de retractu. legat. §. prim. gloss. n. 27. Peregr. de jur. fisci. lib. 3. tit. 7. sub n. 12.*

Inferatur quæto bannitum haberi pro forensi, ita ut si in Civitate, a qua est bannitus, adit statum prohibens forensibus acquirere bona stabilia intra territorium, bannitus tamquam forensis acquirere non poterit, ita in specie consulerunt

- 11 *Cassens. conf. 212. lib. 2. Alexan. conf. 75. n. 14. lib. 1. Decian. conf. 86. num. 33. lib. 3. Bussi de crim. l. ej. majest. n. 93. Perreg. de jur. fisci. lib. 3. tit. 7. n. 11.*

Contra hanc quantum illationem vide deducta in vot. t. n. 337. & seqq. post dec. Rembold. ubi

- 12 *Sav. mem. Clem. VIII. illius auctor latè probat bannitum non effici verè forenses, sed solum definire esse civem illius loci a quo fuit bannitus.*

Postmodò tandem inferat, bannitum perdere quidem beneficium provenientia a jure municipali, sed non definire esse subditum eidem statuto quoad actus sibi præjudiciales; quocirca enim quis ex delicto privatur, privato ita intelligitur quoad

- 13 *sibi proficua, non verò quoad damnoia, & præjudicialia Bartol. in d. d. quest. 1. num. 20. Nrl. de bannis, in prim. part. 2. tempor. quest. 5. Perreg. de jur. fisci. lib. 3. tit. 7. n. 16.*

Id autem quod supra diximus de bannito retinente ea quæ sunt jura civilia, velim intelligas nisi Principe, vel Republica, quæ illum bannivit, privare illum voluerit etiam beneficiis & privilegiis a jure communi profluentibus, posse enim principem, vel Republicam bannitum hujusmodi beneficiis privare, dubitandum non est, & tradunt

- 14 *Corn. conf. 55. n. 25. lib. 2. Carl. Jan. conf. 100. n. 2. Alique apud Alenach. de præsumpt. lib. 5. præsumpt. 45. n. 12. 13.*

Sed quando & ex quibus conjecturis credendum sit, Principem voluisse bannitum privare beneficiis, & privilegiis a jure communi provenientibus, latè tradit Alenach. ubi supra a num. 16. & per tot.

Statutum etiam potest illis d. d. privilegiis privare, & privare voluisse censetur, si illis declarer indignos quocumque auxilio & protectione Alenach. in l. 1. sub n. 4. vers. ubi statum Cod. de hered. instit. Bald. in l. 3. num. 5. post medium vers. item habemus si pend. appellar. Alenach. conf. 98. n. 38. lib. 2. Alenach. de præsumpt. lib. 5. præsumpt. 45. n. 20.

- 16 *Idem, in l. 1. sub n. 4. vers. ubi statum Cod. de hered. instit. Bald. in l. 3. num. 5. post medium vers. item habemus si pend. appellar. Alenach. conf. 98. n. 38. lib. 2. Alenach. de præsumpt. lib. 5. præsumpt. 45. n. 20.*

Plura si scire desideas, an & quando damnatus ad vires possit facere testamentum, & aliorum hereditates, & successiones capere, vide superius citatos, & præsertim Vermigliol. conf. 362. n. prim. & seqq. David. de testam. n. 215 fol. 177. Menach. lib. 5. d. d. præsumpt. 45. Banus ad bannitum. general. cap. 52. n. 48. Perreg. de jur. fisci. lib. 3. tit. 4. Sava. in præc. crim. novat. in cap. 16. n. 1. fol. 135. Mart. de success. l. gal. p. 3. quest. 14. art. 2. Magin. de consuet. quest. 14. n. 38. Camerl. de legat. lib. 3. fol. 34. n. 12. Ursula testat. crim. lib. 4. tit. 5. n. 140. Sabell. in Summa 5. commutatio sub n. 10. Torr. varior. jur. quest. to. 2. tit. 11. quest. 8. n. 4. 155. & 156. fol. 373. & 386. Campell. ad consil. Vincæ. Urbini decret. 129. Cortiad. art. 86. n. 23. & seqq. & de bannito in poenam ultimi supplicii vid. Roca. dispot. 1. num. 17. & seqq. Clar. recept. fratres. & testam. quest. 21. n. 1. & seqq. plene Raynaud. observ. crim. cap. 33. §. 1. & 2. n. 38. & seqq. tom. 3. Campell. ad consil. Ducat. Urbini. d. d. de test. 109. n. 32. & seqq. Ad mod. 22. & seqq.

Transit hoc loci deinde ad firmandum, quod Fiscus nullo modo succedit ad bona fideicommissaria, quæ possidebantur a bannito, quando testator expresse prohibuerit alienationem in gratiam ultiorum subditorum. Pro cujus conclusionis ple-

nior exortatione sciendum est, Fiscum in illis casibus, in quibus intrat bonorum publicatio, de quibus latissimè tractat Perreg. de jur. fisci. lib. 3. tit. 1. per tot. Scraphin. Magin. de consuet. bonor. p. 3. per tot. regulariter succedere in bona non solum libera, sed etiam fideicommissaria possessa a bannito, cum hac solummodo differentia inter bona libera, & fideicommissaria, quod primi generis bona sequuntur a Fiscis tam quoad usufructum, quam quoad proprietatem l. quisquis Cod. ad leg. jul. majest. l. commissio ff. de publicat. cum concordantibus apud Perreg. de jur. fisci. lib. 3. tit. 1. n. 52.

Alterius vero generis bona sequuntur solum quoad usufructum, etque Fiscus retinet quoque vivit ille, qui passus est bonorum publicationem, cum onere illa postmodum restituendi succedere vocatis post obitum delinquentis l. status §. Cornelio Felici ff. de jur. fisci. Alexand. conf. 23. n. 2. & 19. lib. 1. Rolan. conf. 98. n. 10. lib. 2. Sord. conf. 258. n. 8. Roriz. conf. 96. n. 5. lib. 2. Clar. in præc. civ. & crim. §. fund. quest. 78. num. 10. Buss. in cit. de publicat. bonor. n. 34. Tiraquei. de retract. convention. §. 1. gloss. l. 1. n. 10. Rat. Florent. apud Magin. dec. 84. n. 32.

Ex quibus postremo conclusione duplex Fiscis promanet utilitas, altera consistens in præsentis fructuum fructione quocumque vivit bannitus, & altera consistens in spe ac utendi etiam proprietatem eorumdem bonorum, prout contingeret si vivente adhuc bannito præmoreretur subditus, per hujus namque præmorientium bona evadunt libera, & Fiscus efficitur illorum dominus absolute, sicuti talis efficeretur bannitus si non deliquisset, & ex dicta l. Status Floris §. Cornelio Felici ff. de jur. fisci. tradunt Socin. Sen. in l. cum avus n. 106. ff. de cond. & demonstr. Alique anteaiores p. n. Fufar. de subdit. quest. 442. n. 4. Perreg. de jur. fisci. lib. 3. tit. 1. n. 69. & firmat p. n. ostra decis. n. 24. & 25.

Hæc autem quæ procedunt in fideicommissio simplici, locum sibi nequaquam vindicant, si testator prohibuerit quocumque alienationem, hoc namque casu sicuti censetur prohibita etiam alienatio per delictum, ita Fiscus non valet nullo modo succedere, & statim bona transeunt ad ultiorum subditorum Alenach. conf. 69. n. 31. lib. 2. Altimar. ad Roriz. conf. 96. n. 10 & lib. 2. Fufar. de subdit. quest. 442. n. 11. Petra de fideicommiss. quest. 11. n. 565 vers. contra autem si expressè prohibitis sit alienare, & plene observatur decis. num. 26. & seqq.

Fortius si alienationis prohibitio concomitantiam habeat expressæ rationis, ut bona scilicet perpetuo permanent in sanguine testatoris, seu inter vocatos juxta castellum, quem dat Marzar. in epitom. de fideicommiss. quest. 47. Clarus in præc. civ. & crim. §. fund. quest. 78. num. 10. Farinat. quest. 25. n. 22. & 35. Sord. de judic. lib. 2. cap. 9. n. 1113. Perreg. de jur. fisci. lib. 3. tit. 1. n. 98. Cyriac. contrav. 148. n. 1. Card. de Luc. de regul. disp. 160. n. 10.

Et sine alia profluxu bastandi ratione idipsum procedit quando testator expresse præcepit, ut aliquo ex subditis incidente in panem confiscationis, statim haberi debeant pro excluso a fideicommissio, & hoc transire debeat ad successores vocatos, ita ut Fiscus nihil possit pretendere Roriz. conf. 129. n. 8. lib. 2. Socin. conf. 34. n. 7. lib. 3. Gabr. conf. 123. n. 12. & conf. 140. n. 39. lib. 2. Menach. conf. 77. n. 6. & conf. 91. num. 6. Altimar. ad Roriz. conf. 1. n. 26. lib. 1. & conf. 96. n. 14. lib. 2. Marzar. olim Roriz Florentini Auditor in epitom. de fideicommiss. quest. 47. Perreg. de jur.

jur. fiff. lib. 5. tit. 1. n. 103. & 104. de Marin.
ad Reverter. dec. 316. n. 2.

- Non enim ambiguitur, licet poffe a testamento excludi Fifeum a fuffeffione fuorum bonorum, quando præfertim hujusmodi exclusio fit rationabilis, & non in odium Fifei, prout rationabilis, & non in odium Fifei dicitur, quando Fifeus excluditur ut bonus remanens in familia, five inter vocatos *Vernigl. conf. 57. num. 1. Cyriac. contror. 148. a. 1. Mansf. confult. 339. num. 1. & per tot. Peregrin. de jur. fiff. lib. 5. tit. 1. sub n. 103. versu. quarta. Knipfchid. de fideicom. famit. nobil. tap. 16. n. 350. Card. de Luc. de regul. dift. 160. n. 8. Torr. variar. jur. quæst. lib. 3. Miscell. par. 2. tit. 12. quæst. 63. num. 1.*

- Verum quidem est, quod in omnibus hisce casibus, in quibus vidimus Fifeo non competere jus aliquod pro consequendo fideicommissum possessum a delinquente, competit eidem Fifeo jus affequenti legitimam eidem delinquenti debitam contra fideicommissum ab ejus patre ordinatum. *Bald. conf. 8. lib. 4. Nat. conf. 528. n. 26. lib. 3. Rolan. conf. 98. n. 11. lib. 3. Riminald. Jua. conf. 50. n. 76. lib. 1. Farinac. quæst. 25. n. 43. Clar. in præf. civ. & criminal. §. final. quæst. 78. sub n. 10. Sicut. de judic. lib. 2. cap. 9. a. 1129. Guazzin. de causis. bonor. caus. 13. limit. 26. a. 7. & decisum fuit in motivo hujus causæ n. 31.*

- Eamque Fifeum potest detrahere, quamquam fortè pater illius detractionem filio prohibuerit, eodem proferus modo, quo non obstante dacta prohibitione posset filius illam detrahere, ut pluribus antiquioribus relictis firmat *Peregrin. de jur. fiff. lib. 5. tit. 1. n. 79. versu. non obstante prohibitione. Cyriac. contror. 148. n. 4.*

- Dabitur etiam solet, an exhereditatio & privatio totius hereditatis a patre ordinata contra filium in casu futuri delicti, comprehendat quoque ejusdem filii legitimam, ita ut Fifeat ex persona filii delinquentis non possit illam detrahere, & quantum in hoc etiam casu pro Fifeo late responderit *Cyriac. dist. contror. 148. a. n. 31. & seqq. tamen contra Fifeum valde urgent, in quæ ponderat Card. de Luc. de regul. dift. 160. n. 14. & seqq. ubi reprobando Cyriacum, solide firmat nullam in hoc casu deberi Fifeo legitimam, sed illam cum universitate fideicommissi transiri ad subditos, & ipsam tradunt *Sord. conf. 570. per tot. Vernigl. conf. 57. n. 2. Gratius. de sept. furef. cap. 903. n. 25. Fusar. de subfist. quæst. 296. n. 112. Fortunac. quæst. 173. a. n. 7. & seqq. Merlin. Rotæ Florentinæ olim Auditor de legib. lib. 3. tit. 1. quæst. 12. a. 5. Masfril. dec. 181. n. 22. & sep. Rot. dec. 635. n. 6. par. 4. com. 3. res.**

- Quæ opinio contraria Fifeo tum maxime procedet, quando idem pater ordinaverit, quod eodem filio ad gratiam Principis reintegrato restitui debeant omnia, quæ per delictum amiserat, & transiverant in fuffefforem, quia tunc fieri prohibitio detractionis legitima tendit absque dubio in utilitatem ejusdem filii, qui in casu restitutionis bonorum sibi faciendam recuperabit & ipsam legitimam, quam non recuperaret, si illa, sequens ejus detractionem transivisset in Fifeum, ita facilius in his terminis credendum est patrem voluisse prohibere dictam legitimam detractionem, ut rationem *Rolan. conf. 98. a. 35. lib. 2. Sord. conf. 412. n. 51. Taudus. resine. civil. cap. 166. n. 6. par. 4. Mansf. confult. 339. num. 14. & 15. Crast. receptar. sentent. §. legitima quæst. 38. n. 14. Concre. var. resol. lib. 2. cap. 3. n. 40. Card. de Luc. de legib. dift. 13. n. 6. & 7. Masfril. dec. 181. a. 20.*

Ad num. 33.

Ufusfructus uxori relictus etiam existentibus filiis primi, vel secundi matrimonii quando, & ex quibus conjecuris restringatur ad alimentum, vel non *Calderon. resolut. 9. per tot. Urcul. non sult. 58. Rotæ apud Patm. Nip. det. 416. n. 12. & seqq. de infra decis. 64. n. 13. & seqq.*

Ad ornatum materiam, de qua agitur in hac decisione, & additione non incongruum erit apponere geminas decisiones: *Sacra Rotæ Romana in Alexana Fideicommissi, seu domas 13. Junii 1698. coram Pio, & 27. Novembris 1699. coram desolato-*

R. P. D. PIO

ASCULANA
Fideicommissi, seu Domas.
Pensis 13. Junii 1698.

ARGUMENTUM.

Agitur in hac decis. de regula juris receptissima, quod acquiritur per filium familiæ ex re patris, Patri acquiritur locum debant, examinando an eadem regula locum habet, quando agitur de patre benivolo, & confiscationem passio. Agitur etiam, remissive tamen, de questione, an per benivolum amittitur patris potestas, atque firmatur, quod ut bona dicti possint Fifeo quæsi requiritur illorum descriptio in libris Camere.

SUMMARYUM.

- F**ilium rotam habuisse dicitur alienationem a Patre factam, si eo desinita se in incurrendis descriptis crediturum prore sit alienata.
- Bona acquiritur per filium familiæ pateris, & non industriam regulariter ex substantia patris comparata dici debent.
- Maxime si pater in testamento declaravit eadem a se emptas fuisse, & de hisdem disposuit, si quisque possit acquirere n. 10.
- Talisque acquiescentia officio etiam habet etiam casum a filio n. 4.
- Licit prædicta regula locum non sit, quando agitur de patre benivolo, & confiscationem passio.
- Beid tamen locum habet quando ex patris Cæstros apparet proprietatem bonorum, quæ affectatur confiscata, penes patrem remansisse.
- Vel quando apparet fructus bonorum filii consideratus ad rotam taxa legatis sutorum quoque pro centenaria, sufficientes esse nequique ad illas acquisitiones faciendas.
- Patrem benivolum amittere patrem potestatem introversum est apud DD. & probabilior est sententia negativæ.
- Reintegratus plenarie, & emendatula -- ac benivolum non emanasset -- reintegratus dicit debet etiam quod fructus.
- In confiscatione bonorum, ad hoc non bona dicuntur incorporata, & Fifea quæstia, requiritur Fifeum illorum possessionem actualiter apprehendisse, ac descripsisse in libris Camere.
- Eadem non habet locum in bonis possessis benivoli non subfistit.
- Identitas rei, quæ testator fideicommissi satisfieri voluit ex quibus arguitur.
- Item, ex quibus argui possunt aliquam remissionem fuisse ex hereditate pro fideicommissario.
- Detractiones fideicommissariorum non debentur à fideicommissi particulari.

- 15 *Eadem non competens quando jam sunt consumpta ex alimentantibus antecederentibus.*
 16 *Quantitas fructuum perceptorum resultat ex depositone unius testis inducitur ab eo, qui illius percipit.*
 17 *Maximè quando pretii quantitas, vel rei valor usquequid eandem minores fructus reddere nequirit.*

APPENDIX. I.

Commissa mihi in devoluto per signaturam iustitie ensis appellations o dabus sententiis Rotalibus concedentibus Oliverio de Parisiis immiffionem sive virtute l. finalis C. de adiff. Dio. *Adrian. solen.* sive ex utili Silvisio interdicto, ad domum positam in Civitate Alcoli in contrada nuncupata *la Quartara*, tanquam fideicommissio subiecta a Mariano Seniore de Parisiis ejus favore purificata, altera nempe R. P. D. mei Caprea pravia dabus decisivibus coram eo emensis 5. Decemb. 1691. & 25. Junii 1694. altera verò R. P. D. mei Saceri edita prim coram eodem unica decisione sub die 17. Junii 1695. prudens sub die 4. Julii 1696. coram me reolocio, Oliverio tantum informante per illum confirmatione. Com autem reposita causâ sub diebus 26. Aprilis, 1. Julii, & 21. Decembris superioris anni discordia fuerint DD. suffragia, ex qua negabatur in Mariano dominium, & possessio domus, de qua agitur, per supposito quod illa in Parisianum filium obveniret ex hereditate Marconi ejus avi materni, quam licet subinde Marianus Pater distraxerit in Servideum Moysen Ebraum, eam tamen idem Parisianum tempore, quo pater capitaliter banitus exolat ab patria recemti proprio, ac Julii fratris nomine, adeo ut propterea dici deberet eandem domum, antequam distraheretur in Hæbreum, fuisse a Mariano possessam jure solo administratorio Parisiani filii, postea verò, facta illius redemptione per Parisianum, fuisse ab eodem retentam jure proprio, resumpta demum in hodierna audientia disputatione, omnibulque videtibus Dominis responsum fuit persilendum esse in decisio.

Etenim admissio, quod prefata domus sit illa eadem, que ex hereditate materna primo pervenit ad Parisianum, & deinde a Mariano patre, & fidei committente vendita fuit Servideo Moysi Hebraeo, & successivè etiam per novum comensum emptionis recuperata per dictum Parisianum, adhuc tamen vitium fuit Dominio non solum dubitari non posse, quia illa exierit de dominio Parisiani filii ætetera ratiabatione alienationis paternæ per ipsum facta satis superque emergente ex eo, quod assignatus per patrem nonnullis bonis pro reintegratio domus, aliorumque corporum distractorum, ac ulterius hypothecato pro indemnitate filii reliquo hereditatis esse, ipse defuncto pater satisficere voluit in pecunia numerata describendo se creditorem in inventario pro summa debita, juxta literales textus in l. de lege vers. *firm.* l. acceptisse, & l. post diem ff. de leg. commiss. & in l. commissarii C. de pall. inter empt. & vendit. ibique gloss. & scribentes committit.

Verum etiam esse in aperto eandem domum, quamvis ab Hebraeo per Parisianum filium redemptam, fuisse tam-n quædam Mariano patri, ob receptissimam jura regulam, quod acquisita per filium similis prosperem, & nolentem industriam ex subitaneis patris, patrique comparata dici debent l. acquisit ff. de acquir. rer. domin. & l. 2.

C. de patr. potest. Glossa in l. tam oportet in verbo, & substantia C. de bonis que liber. Bartol. in l. 2. §. sed nec castris ff. de collat. bonor. Gratian. discept. for. cap. 401. n. 26. & seqq. Cyrias. contrav. 34. n. 24. & 25. Michalor. de frat. par. t. cap. 6. num. 26. & seqq. Rota la rei. decis. 420. num. 6. & seqq. par. 9. & decis. 335. num. 4. & seq. par. 12.

Quæ sand inapprehensibilis dici non potest, ex quo ob patris dictam patris exutus potestate plene potestetur bonis ex hereditate materna sibi obventis, & contra Marianus in pecunia patris criminis lale majestatis passus fuerit, ultra capitale banum, fortune comoda occupari per Fiscum, prouinde tanquam omnia sive genus suppeditare nequiverit filio pecunias in memoratæ domus recuperationem impensas, quæ ultra quod emptio facta fuit per Parisianum proprio, & Julii fratris nomine, qui tanquam procreans ex altero matrimonio in dictis bonis nihil habebat commune, pater, quod ipse Parisianus, nec cum proprietate bonorum, nec cum eorundem fructibus domum comparavit; non equidem cum proprietate, ea quippe etiam ex post tuta, & integra penes ipsum remansit, ut apparuit ex partiâ Cotaltri, *Summar. Oliverii exhibitæ et c. Decembris superioris anni n. 3.* quæ concordare vitâ fuit cum eorum tribus enumeratis exadverso sub die 26. Aprilis 1696. *Summar. n. 2.*

Mutualque cum fructibus, quia prefata bona, dempno pradio nuncupato di vira ressa, exigui redditus, quod per indiviso remansit, proutque pro emptione domus alienatum non fuit, huc excedebat ultimatum licet. 1800. dicta *Summar. Oliverii n. 5.* adeoque fructus ab eisdem percepti, dodo etiam rigoroso calculo ad rationem licet. 5. pro quolibet cenenario juxta taxam legalem constitutam a Glossa in *authen. perperis verbo jura C. de sacrosanct. Ecclesie* minime exsuperaverint sc. 80. onas, quæ in totum per integro triennio, quod intercessit inter banum capitale, & impensam pro domo factam constant summam sc. 272. nullatenus exquantem summam sc. 1200. in emptione domus erogam.

Et in omnem casum ubi bona materna fructus sufficientes parere potuissent, adhuc domus si cum eisdem recuperata fuisset Mariano patri pertinere, non obstant præfato crimine læsæ majestatis eidem inflicto, quia quidquid sit de questione ab informantibus excitata, an scilicet per facinus, quod dicitur commissum a Mariano amiserit ipse necne patriam potestatem, quam habebat in filios, in qua Doctores divisi volucuntur in classes, nonnullis tententibus partem affirmativam cum Glossa in §. *re-latis insti. quibus modis jura patr. potest. tollat.* aliis verò, & fortasse probabilius id negantibus cum *Claro in §. finali quæst. 71. vers. successus quæro, & vers. dici autem*, certum est, quod cum Marianus plenarie reintegratus fuerit a Summo Pontifice ad omnia sua bona cum amplissima clausula, & ea potissimum ac si banum non emanasset, reintegratus prouinde dici debet etiam ad fructus bonorum maternorum, quæ interim durante bono propter ejus incapacitatem Parisino filio quæsitæ fuissent, ut optime firmat *Muri. Medit. decis. Sen. 41. per tot.* & signanter n. 4. & seq. ubi concordantur.

Quo posito, superfluum esset respondere potestatem objecti patri, quod nempe Marianus banitus, omnibulque fortune bonis a Fisco (solutus suppeditare non potuerit filio pecunias in dicto contractu erogatas, & nihilominus altera etiam impossibilitas excinditur notam ob defectum realis, & ef-

- 8 & effectivæ confessionis, cum bona Mariani, fructusque exinde percepti adnotati non fuerint in libris Camera, proar requiritur, ut dicantur incorporata, & Filio quæritur, ut bene probat *decisio edita die 5. Decembris 1691. §. finali coram R. P. D. meo Caprara*, imo potius confiterit eos fuisse per Parisium curatorem exactos, sed etiam quia Marianus possidebat in Regno Neapolitano bona ingentis redditus, *hædierat Summar. additio: l. Oliverii n. 1.*, qui sicuti patetari dantiensis minime subiaceret, potuit pro libito investiri super controversa domo.

Et quæ libentius in hanc sententiam DD. descendendum, dum ultra præsumptionem generalem favore patris militentem, aliisque superius expressis, id etiam comprobant plures, & quidem urgentissimæ conjecturæ desumptæ ex eo, quod Marianus in suo, sub quo defunctus elogio, declaravit domum positam in loco *dextra la Quartarola* a se fuisse emptam, rursus super eadem assignavit legitimam alteri filio, ac demum super hac ipsa domo, quam suam vocavit, constitutum voluit fideicommissum, ut alius observavit *Rota cor. R. P. D. meo Scotto 27. Julii 1695. §. validitas eam, & §. identitas*, e contra vero Parisianus non obstat quoad eas præjudicio ageretur, tutum abest, ut in editionis hæreditatis reclamaverit, eamque domum vindicare voleret, ut potius se in inventario de illius pretio creditorem descripserit, quæ sane positiva didi Parisiani acquiescentia facto testatoris non solum operatur, ut illud neque impugnari valeat ab habentibus ab eo causam, juxta vulgatum text. in *l. cum a matre 14. C. de rei vindict. & l. si ab ea C. de liber. caus.* vetum etiam declarat domum propriis pecuniis revera emptam non fuisse, solumque suo, ac fratris nomine fuisse stipulatum contractum, ut facilis eludi posset juris Fisci, qui cum banno capitali bonorum quoque confiscationem indixerat.

- Neque valuit in dubium revocari apud Dominum, domum, de qua agitur fuisse illam, quam testator suam vocavit, perpetuoque supposuit fideicommissum, quia dum doceri non potest Marianum uliam possedisse domum, super qua ejus affectio cadere potest, quin ceteræ omnes devastatæ fuerint per Fiscum, & hæc sola remanserit in illius hæreditate, ut liquet ex *Summar. addit. n. 2.* & evincitur quoque ex præcepto gubernatoris Asculli concepito sub his verbis ibi — *ad tenendam apertam famam, per quam itar, & redit ad domum remansum in hæreditate Calumelli Mariani, quæ est sita in Civitate Ascoli, & quarteria chiamato Quartarola, Summar. præteritis Oliverii n. 7.* ac insuper hæc eadem domus, super qua cadit questio fuerit perpetuo a rektore inhabitata, ut deponunt plures testes *dist. Summ. n. 1.* sequitur perneceffe ipsum subjecisse fideicommissum eam domum, quam dixerat a se emptam in quaerito *alla Quartarola*, qui est locus præcisus domus controversæ.

- Maximè quia hæc etiam recognita fuit pro fideicommissaria etiam a filiis Parisiani, qui in divisione illius in se suscepunt debita fideicommissum, ut *dist. Summ. n. 6.* quam a Mariano juniore, qui habuit notitiam de alienatione domus curavit examinari testes super illius statu, qualitate fideicommissarii, ac super ejus possessione retenta per testatorem *Summ. n. 1.* observantia enim subsequente est optima interpretis quarumcumque dispositionum, & in dubiis removet omnes difficultates, ut dixit *Rota dec. 254. coram fa. me. Alexandro VIII. nov. 12. & dec. 257. n. 15. & in res. decis. 184. n. 11. par. 18.*

Probatum itaque ex his dominio, ac possessio-

ne domus penei Testatorem, visum fuit DD. merito decretum fuisse immisionem super eadem domo, non obstatem petentis credito decessum, quod gravus sibi debet contentebat, ille nuncque vel nullatenus sunt detrahenda a fideicommissario particulari *Rota in res. dec. 167. n. 5. par. 11. dec. 613. a. 34. & fup. par. 18. & dec. 79. n. 14. par. 19.* vel fuerunt totaliter consumptæ ex stationibus ab eisdem graviter præcedenter factis, ut probat *decisio emanata prioris instantiæ coram R. P. D. meo Scotto 17. Februar. 1695. §. cum sit eam fuerunt, & altera coram me 4. Julii 1696. §. neque adversarii*, cum quibus DD. transierunt. Et ita utraque, &c.

R. P. D. P I O

A S C U L A N A

Fideicommissi, seu Domus super fructibus
Veneris 13. Januii 1698.

Quemadmodum super negotio principali in hodierna audientia censuerunt DD. esse persistendum in resoluta coram me sub die 4. Julii 1696. rationibus extensis in altera mea decisione, in quoque eisdem visum est approbatione digna altera *decisio* sub dicta die coram me emanata super fructibus, quia eorundem liquidatio præ nunc in scutis 440. pro qua summa decreti licet mandati relaxari, resuleret ex dispositione unius testis deponentis de locutione domus controversæ in annis scutis 40. cui quidem testi, tamen unico, defendendum est, tum quia indolus fuit ab executoribus reis conveniri *Rota dec. 737. n. 14. par. 18.* tum etiam quia valor domus æstimatus ad scut. 3000. aperte ostendit eandem non potuisse locari in summa inferiori scut. 40. æstimatum, ut firmatur in priori mea decisione. Et ita utraque, &c.

R. P. D. ANSALDO

A S C U L A N A

Fideicommissi, seu Domus
Veneris 17. Novembris 1699.

ARGUMENTUM.

Impugnabatur in gradu restitutionis in integrum in præsentia decisione regula juris receptissima, quod acquisita per filiumfamilias ex re patris, patrique acquisita dici debent ajendo eam limitari, quando agitur de patre banno, & confessionem passu, qui per consequens nil habere censetur, quinimo etiam ipsi ipsam patri potestatis amittit, sed evitata hujus potentia questionis decisione resolvitur, quod in hypothetico, vel ex probationibus factis appareat patrem acquisivisse simulato nomine filii, vel locum fuisse regulæ ex quo potest patri reintegrari fuisse cum clausula — *ac si hæc em emanasset* — unde non probato, quod filius habuisset bona contentia, vel quasi, vel quod et proprietate adventitiorum acquisivisset, idem poterit recuperare etiam posset rem a filio acquiritum.

S U M M A R I U M.

- 1 *Monitio per fideicommissarium petita non datur, nisi ad bona, quæ sunt de dominis fideicommissariis.*

- 2 *Dotale petentia comparatum fit dotale ex doti privilegio.* 3 *Acqui-*

- 3 *Acquirens rem proprio nomine ex aliena pecunia sit rei acquista domini, uti tenetur ad aliud, quam ad pecunia restitutionem.*
- 4 *Ampla id procedere etiam in acquisitione facta per filiamfamilias ex paterna crumena.*
- 5 *Pecunia per filiamfamilias in emptione rei numerata de patris crumena existisse presumitur.*
- 6 *Limita quando dictus filius, atque ab eo causam habentes proprio, & non patris nomine rem emptam possederunt. Sublimita prout sub num. 25.*
- 7 *Filiusfamilias nihil de proprio habere censetur, & quicquid acquirit patri acquirit.*
- 8 *Limita quando idem probat habere peculium adventitium, ex. gr. portionem hereditatis avi materni. Sublimita prout sub num. 26 & 27.*
- 9 *Hereditatis valor ad effectum predictum summensurandus non est a valore tantum stabilitum, sum ista conturatur etiam mobilia, pecunieque.*
- 10 *Maxime quando filius est possessor, & res censetur.*
- 11 *Antiquis temporibus etiam nobilibus virorem suppellex tanta erat.*
- 12 *Rota tamen proportionato temporibus respectu habito semper secessit apud nobiles viros mobilia magis pretiosa, quam apud plebejos reperiri.*
- 13 *Constitutionem passum verisimile non est abundasse pecuniis, ex quibus investimenta facere potuisset.*
- 14 *Maxime probato quod luxuria deditas esset.*
- 15 *Dividentes si de aliquibus stabilitis indivisi velitis mutationem fecerunt, dicendum venit alio non existisse, nam eorum etiam non omnescent tali casu mentionem facere.*
- 16 *Item si apparet eos reliquisse indivisum terrarum unumquodque ad malum ipsius qualitatem, eo fortis id dicendum de non nominatis eadem tamen oratione comprehensum.*
- 17 *Acquisitio facta a filio de tempore, quo pater in angustiis vel familiaris versabatur, de reus potius, quam patris pecuniis facta censetur.*
- 18 *Limita quando agitur de filio non industrio, & ex facti circumstantiis potius apparet dictam acquisitionem ex patris pecuniis fieri potuisse.*
- 19 *Omissio unius rei, qua videtur in inventario dolose sequuta, arguit dolum etiam in omissione aliorum.*
- 20 *Patrem, & non filium rem acquisivisse censetur, quando primus hoc in testamento declaravit, & de ea disposuit, filiusque acquirit.*
- 21 *Filius, qui acquisivit suo, & fratris nomine, id fecisse presumitur ex pecunia patris.*
- 22 *Donatio nunquam presumitur etiam inter sanguines conjunctos.*
- 23 *Emancipatio judicialiter facta a persona non interessata, & de tempore non suspecta magna fides prestanda est ad excidendum errorem occulationis facta in instrumenta divisionis.*
- 24 *Simulationes ad Fiscum excludendum quotidie praticantur.*
- 25 *Simulatio de persona ad personam facilius inducitur, etque praevalere debet regula — plus valere quod agitur &c.*
- 26 *Acquisitio facta per filium non emanatorem, & petulicum castrense, vel quasi non habentem patri facta dicitur.*
- 27 *Adventitiorum bonorum filii ususfructus patri pertinent.*
- 28 *Patrem perducit ad damnum amittere patriam potestatem, adeo clarum non est, ut contrarium affirmari queat.*
- 29 *Pater perducit restitutus cum clausula — ac si tantum non emanasset — recuperat etiam*

fructus adventitiorum per filium perceptos, & investitos.

- 30 *Bona etiam reflective translata in tertiam personam redeunt ad hancum plenarie restitutum.*
- 31 *Legitima, & Trebellianica detractiones non admittuntur per retardandam immisionem, quando postea consumpta apparent ad alienationem gradus fideicommissarii.*

APPENDIX II.

IN gradu restitutionis in integrum Testamentarii Executores Tiburtii Emiliani causam mihi post tres contrarias uniformes sententias delegari obtinuerant ergo Oliverium, qui in eisdem precedentibus iudiciis immisionem erat consecutus ad domum existentem in regione della Quartara veluti subiectam fideicommissarie substitutioni etiam super reliquis bonis a Mariano Sen. de Parisiis injunctis, sed hodie iudicio DD. exposita nova provocantium instantia rursus compertum est [cum nulla controversia caderet circa validitatem eorumdem sententiarum] additricem quoque concurrere iustitiam, ideoque nullum esse locum essigitate restitutioni.

Parum quippe fundata comparuit in aliam quodammodo formam transmutata defensio Executorum, nimirum quod pretermisiss quoque veteribus fundamentis hactenus effulgeret nullo modo subsistere posse decretum immisionem, ex quo in presenti non amplius per coniecturas, & indicia, sed positive per publicum emptionis instrumentum ostenderetur huiusmodi domum existisse comparatam nomine proprio, propriisque pecuniis a Parisiano filio Mariani fideicommissarientis, & a quo liberam causam desumebat Tiburtius, cum immisio fundamentaliter, ac solida nequeat concedi, nisi ad bona, quæ sint de domini fideicommissarientis, ut fert littera vulgarissimi textus *tal. fin. C. de edict. Div. Aed. toll. cum ibi notatis per Bart. u. s. & Castrenf. num. 6. Peregrin. de fideicom. art. 44. Fufar. de substit. quest. 626. utrobique num. 1. cum reliquis notissimis.*

Quin etiam ubi per possibile, siue per urgentis argumenta, ac demonstrationes liquida constaret adversus litterarum instrumenti ipsius emptionis, illum in rei veritate factam fuisse non jam de pecuniis Parisiani, sed de aliis ad Marionum patrem spectantibus, adhuc neque tribui poterat immisum memorato Oliverio substituto; firmo namque remanente predicto principio, quod immisio non datur ad bona, quæ de tempore mortis non existant de dominio testantis, in ceteram emanant consequentiam, quod præcisive a censibus in jure privilegiatis, ut puta dotis, juxta disceptata ad interpretum textus in *l. rei qua dotales ff. de jur. dot. & in l. ex pecunia C. eod. apud Mantiv. de tacit. lib. 12. tit. 27. num. 5. cum plur. seq. Gail. de credit. cap. 4. quest. 21. & num. 1452. cum seq. Abbatis. refel. 48. num. 2. & 3. Cardin. de Loc. de dot. dist. 166. num. 80.*

Semper sibi acquirens nomine proprio aliam rem, siue fundam etiam de pecunie alienis nanciscitur dominium rei acquisitæ ad sui favorem, restante dumtaxat obligata refundendi totidem pecuniis illis, a quo per eandem acquirentem fuerunt avulsæ, seu ceptæ, ac respective in acquisitionem proprio nomine implicite, ex plene collectis in *tratt. de commerc. & mercat. Nisifi. 93. num. 9. & 10. quem in eisdem terminis approbavit Rota in Hortiana Sylvorum super referatis 15. Maii 1699. §. quomodo ruin tot. R. P. D.*

meo. *M. ut*, & magis in individuo, videlicet acquisitionis factæ per filium familias de paterna crumena Socini. *Sen. conf.* 61. num. 6. lib. 4. *Roland. conf.* 90. num. 21. & *seqq.* lib. 2. *Beta conf.* 112. sub num. 11. *vers.* & *idra.* *Bertanul. conf.* 119. num. 25. *Rev. quæst. famul.* 46. num. 1. *Paschell. de part. patrif.* part. 1. cap. 3. sub num. 17. *Haff. eodem tract. cap. 4.* sub num. 71. *vers. ex quibus.* *Rat. decif.* 403. num. 13. part. 13. & *decif.* 24. n. 2. part. 14. *recitat.*

Libentius igitur subijungebant defensores hereditatis Tibartii, quando ut ad præsens, præcisive etiam ab hac secunda propositione, & primam reassumendo non tantum pro parte Oliverii nullæ afferbantur clare justificationes in oppositum, scilicet quod ex vera pecunie in emptionem domus erogare a patre p. offuscet, sicuti requiritur, quotiescumque, proxi bi, tanquam propria ipsius filii familias fuit acquisita, & possessa res, de qua est quæstio, genericæ etenim presumptioni, quod monera per filium familias in emptione alicuius rei numerata præsumatur descendere a burfa patris secundum ea, quæ præter laudatus in *decif. diel.* 14. *Junii* 1698. §. *verum etiam var.* R. P. D. meo Pis. prosequuntur *Calvar. conf.* 19. num. 1. *Udaltis. Zef. conf.* 5. num. 19. & 20. lib. 1. *Bertanul. diff. compl.* 119. num. 16. *Menoch. conf.* 364. num. 5. & n. 13. & 14. *Magon. decif. Florent.* 26. num. 9. *Rat. decif.* 199. coram *Bich. & decif.* 217. coram *Cardin. Corra* utrobique num. 6. & 7.

6 Strenuus contrapponitur lussuata limitatio quod prædicta regula, siue præsumptio minime procedat, quoties in oppositum sit possessio filii familias, & ab eo casum habentium nomine proprio, quemadmodum ipse casus notavit, ac limitavit *glöff. in l. cum apertis verb. ex eius substantia in fine vers. vel dic. C. de bon. qua liber.* num. qua communiter procedunt *Abb. conf.* 36. sub num. 2. *vers. aliam simulationem*, & *vers. in talis ergo supra lib. 2. Alexand. conf.* 24. sub num. 1. *vers. & quod potest lib. 1. Corra. conf.* 54. num. 9. in *fin.* lib. 4. *Riminald. Sen. conf.* 127. num. 11. *Roland. diff. sum. fil.* 90. num. 9. lib. 2. *Bett. diff. sum.* 113. n. 14. & 15. & num. 19. in *fin.* *Michalor. de fratr. par. 1. cap. 6. num. 17. Sard. decif.* 339. num. 14. *Rota decif.* 406. num. 1. coram *Mertius.*

Verum quod magis eras, intercedebant confidabilissimæ conjecturæ satis efficaciter suadentes, emptionem ad limites expressionis factæ in instrumentum, nec non successive possessionis a proprio Patris peculio, siue pecunia provenisse, cum enim solummodo urgeat adversativa præsumptio, de qua supra, ex quo filius familias nihil abstrahive sententiarum habere de proprio, ita ut etiam quidquid acquirat acquirat patri per text. in *l. placeat* 78. ff. *de acquir. hered. & in l. a. C. de patr. potest.* hæc procul dubio remanebat in facto consistens, & convulsa, dum liquebat, Patris nom. in te emptionem controversæ domus a se factam adeptionem fuisse pro medietate hereditatem Marconi illius avi materni, quapropter stante hac contraria præbatione propriæ, extraneæ adventitii peculii, quo mediante, vel per distractionem alicuius fundi hereditarii, vel per conservationem fructuum poterat Patris eas burfare pro domo commendata simpliciter secus a 1200. fen. verius 960., dubio procul corruerit quælibet iuridica præsumptio, quæ semper e. d. t. veritati, contrariæque probationi *l. in rebus poss. princ. vers. non enim C. de iur. dot. cum concordantibus apud Sard. conf.* 7. n. 61. & *conf.* 16. num. 21. *Barthol. avium.* 186. num. 2.

Eoque pronius, quia citra arithmeticam per-

quisitionem, utrum prædicta medietas hereditatis Marconi, illiusque fructus intermediarii valuerint æquare quantitatem prædicti pretii domus, ve fuit responsum in prælegata *diel.* 13. *Junii* 1698. §. *qua facta*, & *seqq.* cor. R. P. D. meo Pis. super occidebat alia circumstantia impugnativa huiusce rei hereditarii, nimirum advenit mobilia, pecunia, quæ forsitan in hereditate repperat, ac de quibus nulla mentio fiebat in subsecuta partitione hereditatis, nec non advenit alia stabilia, quæ remanserant expresse præsertim indivisa inter coheredes, & signanter nonnulla terrena sita in pertinentiis Apponei sub vocabulo *Pinariorum*, proindeque ubi etiam juxta suppositionem factam in prælaudata mort. *decif.* coram R. P. D. meo Pis. valor bonorum divisorum non ascenderet ad importanciam, ac æquationem prædicti pretii, atque poterat eadem bonis indivisa tantum impare, maxime ad præsidium, siue beneficium possessoris, ac rei conventi, cui regulariter exuberat officare intentionem, seu probationem adores, ex regula, de qua *Rat. decif.* 219. num. 14. part. 6. & *decif.* 253. num. 7. part. 16. *recitat.*

Et siue licet in illis [uti mox serui Censores opinantur] felicitioribus temporibus vivente antiquitatis ob non tam adstricti glificem iurum, curta soletur esse etiam viro non nobilium fupplex, ut inquit *Rat. decif.* 517. num. 11. part. 11. *recitat.* adhuc fortasse non poterat esse tam curta, ut conjungendo fructus intermediarios probabili el fectiva existentia pecuniarum omne infimul non ascenderet ad pretium supra enunciatum cum fida etiam detalcatione temporum semper proportionaliter ad plebeios, reliquosque simplices Civis, magis pretiosa apud viros nobiles sita mobilia censentur ex iis, quæ perpetuo assidue *Rat. & signanter decif.* 443. num. 27. & 28. cor. *Cerro*, in *Romana Fideicommissum de Mignone* 15. *Junii* 1682. §. *ut per inventaria in fin.* coram *clar. mem. Card. Mathæi*, & in *Romana Prælatorum de Vecchiarelli* 28. *Januarii* 1697. §. *hoc posito ad medium coram R. P. D. Mato.*

Pro coronide tandem, seu firmiori solimento præmissorum stringere videbatur consideratio, quod non erat si non possibile, saltem verisimile, Marianum tunc abundasse pecuniis, ut exul a patria cogitasset, ac parafset sacre investimenti propter præcedentiam ab eo passam ex detestabili crimine lesæ maiestatis capitalem condemnationem, bonorumque publicationem, qua sequens semper affluisset Fiscus delinquentis bona ibi initio describere, & post annum incorporare. *Acta Chertar. de excus. f. aut. cap. banis. cap. 1. n. 6. cum duob. seqq. & ex num. 18. cum plur. seqq. Stat. de iudic. lib. 1. cap. 97. num. 5. Massis. de conf. quæst. 44. num. 1. & seqq.*

Addito præcipue, quod iustificabatur Maria num eo tempore profugum impoderet luxuriam cum scortis, & fornicis, proindeque, si quæ pecunias secum fortasse fupens apportaverat, erogasse non poterat in emptionem stabulium, dum similia vitæ tenor non assensum patris, sed egestatem, propriæque substantiæ dispersionem inducit, exemplo Evangelici filii Prodigii, & ex his, quæ habentur in *Salomon. Provrb.* cap. 7. utcum apud *Tiraguel. de l. 1. can. leg. num. 46.*

Diximus, quod his non obstantibus bojsmodi defensio, siue omnia hæc parum fundata apud DD. apparuerant; præmissa namque regula superius enunciatia, quod ubi filius familias in acquirendo aliquam rem pecuniam expendit, iura, doctorumque subsecunt, eandem pecuniam ex paterno marfupio provenire, obfistere non valet la-

nona limitatio, quod ad terminos *gleff. in d. d. l. cum apertis C. de bon. quæ liber corrumpat* huiusmodi iuridica præsumptio quociens filiusfamilias, ejusque hæredes existant in possessione rei emptæ, sive acquisite, siquidem, & bene, limitatio suam recipit sublimitationem, videlicet quando possessio ipsa denudata dignoscitur adminiculo aliarum conjecturarum, cum non debeat merum factum simplicis possessionis prævalere determinationibus, sive præsumptionibus jans, ipsæ aliquoties saltem remaneant ex probabili titulo eulocata possessio, ex iis, quæ generaliter affirmantur per *Menech. de rebus poss. rem. ultim. num. 24. & 25. Muscard. de probat. causis. 1194. num. 66. & 67. Rota coram Srapb. decis. 332. num. 3. & coram Cardin. Gelfo decis. 211. num. 12. & 13. & in Romana Pecuniaria 5. Decembris 1696. §. non relevante, & seqq. cor. Roverendiss. D. meo Malines Dracano, & in his specialibus terminis *Card. de Luc. de regul. disp. 150. num. 2. vers. unde procedere. Rot. decis. 257. n. 8. cum duob. seqq. cor. Card. Cerru.**

Hujus vero ponderis inventæ non sunt præcitate conjecturæ, quatenus enim attinebat ad illam, quod Parisianus deveniret valuerit ad emptionem proprio ree complementum eo ei superventum per dimidio hereditatem Marconi, plene satisfactum *DD. apparuit* ex responsionibus etiam arithmetice attributis in prædicta decis. 17. Junii 1698. §. *qua sane cum seqq. cor. R. P. D. meo Pia.*

Abique e. quod quidquam relevaret superadditæ valoris mobiliom, seu duam intermedie perceptorum, nec nos aliam effectum, qui pro indiviso remanerant receptu memoratæ hereditatis inter Parisianum, illiisque coheredem; quoniam circa mobilia oportuisset ostendere, quod illa Parisianus distraxisset ad finem comparandi domum, quando verisimilis erat, ut ad effectum manendi, orandique eandem domum, mobilia potius emeruerit a Parisiano; in quo fructus intermedios, quive consistebant in loco triennali intervallo a die capitalis condemnationis subsequente in persona Mariani patris ad illam plenarie reintegrationis per eum a Principe reportare, pariformiter erat admodum inverisimile, eum ageretur de pæpere Regno, quod hi possent ad quintam præti partem præfate domus conscendere, quinimo verisimilis erat, quod & bi fructus, alieva, si aderant, pecunie, implicarentur per Parisianum ad proponendum Fiscum, aliasque subeundas expensas, quæ in consimili factio præscriptio nam in maxima semper copia profundantur, tempore enim expensæ verisimiles ab omni computatione, ex recto Judicis arbitrio supputantur ad ea, quæ in simili propositione habentur in *traff. de commerc. & mercat. disp. 80. num. 26. & præter ibi relictos Rot. in Romana Pecuniaria 4. Julii 1698. §. non obstat cor. R. P. D. meo Maria.*

In ordine tandem ad asserta bona remansit indivisa, lectura ipsa divisionis frigidere faciebat assumptum, quia est generaliter in ea diceretur — *remaneantibus communibus, & per indivisa &c. tumibus, & singulis aliis bonis &c. inter partes communibus, & in præfata divisione non descriptis* — adhuc ferme palpabatur, quod huiusmodi præfatio feriebatur vel effectus penitus inutilis, vel qui nonnullum apparebat, siquæ in merum cautelam, ubi forte traheretur alios reperire contigisset, quod & denotabatur illa subsequencia verba — *& specialiter omnibus terris sitis in præfatis Apponant, & la loca dicta Venarossa* — si etenim alia stabilia, vel effectus reuera de eo tempore extitissent, utique non omisissent de eis quoque reminisci, & habere mentionem, secundum præno-

tata per *Gratian. discept. 570. num. 31. Rot. decis. 21. num. 10. post Solgad. in lausribus. cred. & decis. 338. num. 13. part. 15. recitat.*

Præsupponimus quoque, quod in omnem casum effectus relicti pro indiviso probabiliter forent inutilis, dum non obstante, quod de prædicto, sive terris di *Venarossa* specifica facta foret emantatio, & preservatio, attamen ut in *Sommo. responsionis* manifestavit Oliverius sub num. 2. tertenum illud ad pessimam illius quodatenus remansit obsequæ ad præfatis nedum indivisum, sed penitus inutile, ac infructuosum; ideoque id ipsum concludere necesse erat de effectibus non nominatis, neque descriptis, ne plus existeret tacite virtus, quam expressi contra ea, quæ admonet *Moderata. Lactaf. consulti. 610. num. 15. Rot. decis. 7. a. 19. coram Bichia.*

Ejusdemque irrelevantia detegebatur ille defectus, quod Marianus capitis damnationem passus, & pellicum inquinamento irretitus non valeret transmittere pecunias ad finem comparandi domum controveriam, adeo ut congruere illa conclusio, quod si demonstraretur de tempore acquisitionis patrem versari in angustia rei familiaris, suppennatur potius acquisitio facta de pecuniis filiusfamilias ex Abbat. *dis. causis. 36. sub num. 2. vers. secunda tenetur lib. 2. Roland. dicit. conf. 90. num. 25. lib. 2. Betti. dicit. causis. 113. num. 9.*

Quoniam, ut egregie pariter occurberet superius allegata decisio *R. P. D. meo Pia 17. Junii 1698. §. qua possit*, pro parte Olivetti justificabatur Marianam tunc mortuo Centurionis, sive Tribuni, & ut vocat Columnelli decessum excurrere a Serenissimo Sabaudie Duce, quodque infamit detinebat etiam bona sita intra limites Regni Neapolitani, & consequenter extra territorium Baniensis, quapropter retorquendo argumentum, de quo supra, nimirum quod ageretur in substantia de modico pretio scilicet 960. scagis probabile erat, quod in consensu ipsius famis non induit, & cum Pisco semper duro inimico intrinseci Marianus ad instat aliorum militum necessaria sibi etiam ad luxum, & luxuriam monumenta pararet ex rependis, & congruis propriis Tribunalit dignitatis, redditus vero Regni Neapolitani maturo nomine filii propter merum Fiscalium erogaret in hanc domum, cum in concursu, sive consensu conjecturarum semper polent verisimilior, & fortior, ut post *Bart. in h. cum apertis num. 5. C. de bon. quæ liber. in subiecta materia monuerant Corn. dicit. causis. 54. num. 9. vers. in dubio autem lib. 4. Bero. quæst. 54. famit. 46. num. 2. Pascual. de patr. potest. part. 1. cap. 3. num. 24. Boff. ead. tract. cap. 4. num. 76. Card. de Luc. de regul. disp. 150. num. 5.*

Pari modo decidebat, sive retorquebatur [licet suo loco prætermissa] circumstantia, quod Parisianus omiserit inter bona hereditaria patris successivo demortui, domum hanc connotare; siquidem jam ex testamento ipsius Mariani lectura inquebat, quod alia quoque bona per ipsum tantum propriis dinumerata describere neglexerat Parisianus, ideoque suillus admittebat foret sapio, quod idem Parisianus fortasse inhians ad eversionem fideicommissi, cum quo Marianus illam obstrinxerat, hanc etiam domum describere neglexerat, prout in simili rationata est *Rot. cor. Rayas decis. 195. a. 14. & seqq. & cor. Penstinger. decis. 509. num. 2. & decis. 149. num. 27. & 28. part. 9. recitat.* & comprobatur postrema decisio bujus causæ edita in antecedenti instantia 10. Decembris 1698. §. *qua verè ad soluturum cor. R. P. D. meo Pia.*

Utiq̃uam DD. animadvertēbant, vel adhuc regulam Ovisso favorem in sua firmitate remanere, vel silem rem in ambiguo pendere, sed superimpolitia in flumina Justitiae circumstantiis ipsam regulam conventibus, visum est, casum effici plinum, signanter etenim [cum non amplius controversibilia foret identitas] maximum securitatem parturiret explicita declaratione, ac assertio facta per Marianum in sua extenuit tabula, quod

23 domus, de qua agitur, coempta extitisset cum suis propriis pecuniis, specificie ulterius illam pro medietate przlegando favore Julii ejus filii ex secundo thalamo procreti cum progressiva ordinatione d. super initia particulæ fideicommissi, cumque ad hac declaratione, sive dispositione neutiquam Parisius filius pariter, & cohæres reclamaverit, profecto prapandera inorgebat demonstratio, quod domus foret acquisita non de proprio, sed de paterno peculio, quemadmodum præter animadversis in totius memoratis decis. 13. Janii 1698. §. eoq̃ue libertatis coram R. P. D. meo P. Pundualiter ad rem pondicavit Rot. decis. 199. num. 8. cor. Bichio, & diss. decis. 217. num. 11. & 12. cor. Card. Cerru.

Clauius quia hæc successiva tacita [ut ita dicamus] emolagrio, sive approbatio Parisini approbaret in implomet instrumenti acquisitionis facta de hac domo, dum Parisianus in illo positive eandem acquisitionem stipulatus erat etiam commodum, & favore prænominati Julii, nisi enim pretium eff. sive promanisset ab arca patris, procul dubio non ita de facili inivideret hac implicitam donationem in persona fratris mere consanguinei, & non utrinque conjuncti, & ad quem exasperata hereditas Marconi avi materni solius Parisiani nullo modo sp. dabat ex coactis per Michæl. de fratribus par. 3. cap. 14. num. 11. Rot. p̃p̃ eundem decis. 10. n. 3. in fin. nil quippe magis tritum est, ac familiare, quam quod donatio nunquam presumatur etiam inter linguine conjunctos, ut dicant Mench. de arbitrar. cas. 88. num. 10 cum seqq. Farinac. in reperi. de contrah. quæst. 65. ex num. 1. cum seqq. & præsertim num. 7. Rot. coram Arguelli, decis. 67. num. 7. & decis. 36. num. 3. & seqq. coram Cerru.

25

Accedebat in idem alia per necessarium antecedenda expeditissima agnitio, & confessio, quod domus hæc attineret ad Marianum, dum filii Parisiani, quibus proveniebant jura Tiburtii occasione dividendi bona reposita in hereditate ejusdem Parisiani, palam in se assumperunt, & accollarunt quæcumque debita, quæ super hujusmodi domo imposita apparerent s. Mariani eorum avo, ac fideicommittente, quomodo namque Marianus valuisse ad sui commodum gravare predidam domum, si ejus propriis non fuisset? quod & enumeraverat Carolus filius naturalis predidit Mariani fideicommittentis in quodam precepto per s. Gubernatoris Afculsi transmissio ad eundem Parisianum filios ex verbis jam opportune registratis in allegata decis. 13. Janii 1698. §. neque valuit impossibile quippe videbatur, quod vel filii ipsius Parisiani potuerint errare in hac accollatione susceptæ, quando & hoc ipsum judicialiter asseruerat Carolus, cui tanquam nullum super fideicommissio in eundem ejusdem procul dubio fides præstanda erat, prout observat Rot. decis. 1644. n. 22. cor. Lucino, & decis. 302. num. 3. & seqq. par. 18. recent.

26

Atque ita a primo ad ultimum, si que in hac causa occidit asperitas, sive hæstitio, unice provenit, ex quo quotumvis nunquam ad actum effe-

diva confiscationis, & incorporationis ob delictum fideicommittentis descensum apparet: et, nihilo minus idem Marianus illius formidare deterius cautus duxerat proprium nomen in hac acquisitione Fisco velare, & illud Parisianis filii superimpingere, juxta illos fraudes quandoque licitas, quandoque inbonestas, quæ ad evitandum Fiscum quotidie prædicantur ex prenotatis apud Giribam cas. 54. Sard. decis. 116. per tot. Diss. de dote cap. 10. num. 163. Rot. decis. 179. num. 4. par. 4. 200. recent. & cor. Card. Celf. decis. 255. num. 2. & in Janus. Decis. 12. Decembris 1681. §. vel ad præferendum curam bea. mem. Ursus, & in Persum Crasus 26. Janii 1697. §. causi quippe cor. R. P. D. mea Prile; unde jure merito huic velamini, sive fraudi, ac simulationi prævalere debebat rubrica — plus valere, quod agitur, quam quod simulate accipitur, precipue in subjecta materia simulationis de personis ad personam, quæ facilius inducitur, & comprobatur ex traditis per Modern. 18 Palm. alleg. 8. num. 39. Rot. decis. 714. num. 4. & 5. cor. Merlin. & in prædictis Persusæ Consus §. quod autem.

De reliquo pro fatali proligatione totius amaritudinis in hac causa tam circa præmissa, quam respectu ordinis, mature Domini animadvertenter, quod incassum pretendi poterat, valuisse Parisianum fructus vitæ hereditatis ex latere matris eff. scire saos, eosque investire, vel respective evitari immisso adversus domum, de qua quærebatur, ex quo [ut supra annotavimus in objecto] domus acquisita de pecuniis alienis, sive paternis transiret in dominium acquirentis sub obligatione dumtaxat restituendi totamdem Domino pecuniam; quociam Parisianus non apparebat de tempore acquisitionis, medietate assali emancipatione soluta a patris potestate, proindeque cum minime ageretur de peculio castrensi, seu quasi, vel de proprietate bonorum adventitii adventorum, & ipsa acquisitio, ac ipsi fructus ex jure usque 12. Tabularum nunquam per successivas leges sublabo ad Marianum patrem, & fideicommittentem pertinebant ad tetrus supracitatos in l. placet ff. de acquirend. heredit. & in l. 2. C. de pot. potest., & in ordine ad usufructum quod bona adventicia tetrus pariter est in l. cum oportet C. de bon. quæ lib. Rot. coram Merlin. dec. 168. num. 15. & 16. & in recent. dec. 379. num. 4. par. 1. & decis. 281. num. 8. par. 10., & alibi frequenter.

32

Replicatio vero, quod Marianum tunc ob detectibile crimen læsæ majestatis effectus perducit subierat potnam ultimæ condemnationis, & universalis publicationis bonorum, ideoque veluti equiparandus in hoc casu vero deportato deperdidisset jura civilia, & per consequens sui patris potestatis, ut etiam agnovit toties adducta decisio 13. Janii 1698. §. et in numerum casum coram R. P. D. meo Pia, hujusmodi conclusio, sive suspensio non erat adeo clara, ut non posset fortasse solidius affirmari contrarium ex illis, quæ sive abstractivè, sive individualiter colligi, & utinam possunt perdisparata apud Gratian. differt. 462. n. 3. & seq. Anton. de tutel. cap. 18. num. 33. Affac. Clement. de pot. potest. cap. fin. ex num. 15. cum plurib. seqq. Diss. rod. tralat. cap. 2. num. 7. Bellou. de jur. accrescend. cap. 7. quæst. 51. ex num. 94. cum seqq. en. me. Clement. VIII. in voto impresso post decis. Rembold. num. 385. & seqq. Rot. dec. 916. num. 2. coram Merlin.

31

Ex nihilominus, posito etiam quod Marianus per tanti delicti atrocitatem prolapsus esset a quocunque beneficio juris civilis, & signanter ab ipsa patris potestate, cum tamen successivè reservatum

SUMMARIUM.

- dumtaxat exilio a Civitate Aſculi plenarie in reliqua fuerit in gratiam Principis reſtitutus per illa ampliffima verba -- *Sua Sacraſta non vult, eho ſ' obvia per hereditatem capitalitatem condonant per quonſcungue delictum, etiam enormiſſimo, come ſe de cio non fuſſero mai ſtati condonati*, proſecto diſſoluti Parisiani a patri potestate, tamquam pure conſequuta ad ipſum delictum, ſicque dumtaxat occasionalis ratione tantummodo locapacitatis in parte in ſtatu boni exerceendi civilia jura pariter poteſtatis, ſecuta a ſuperiori, ac principaliori auctoritate reſtitutione in ſtatu priſtino, ac ſi bannum non emanſſet, incontinenti ceſſavit, adeo ut & fructus inveſtiti (quidquid dicendum foret de conſumptis) & ipſa domos quomodolibet acquiſita, extra cauſam tamen peculii caſtendis, ſeu quaſi, aut adventitii, redierint in fruitionem, ac dominium Mariſui uberimè reſtituti, dum in longè forſioribus bona etiam eſſetivè, ſecundo banno, tranſlata in dominium alterius tertie perſonæ reducant ad huiusmodi plenarie reſtitutionem, ſi quarecuperari poſſunt contra quemcumque interim effectum juridiſcum illorum acquiſitorem, prout ultra *Mari. Med. dec. Senec. 41. num. 4. & ſeqq.*, laudatim in prædudta *decis. diei 12. Junii 1696. §. et in hominem cauſam ſua. coram R. P. D. mea Pio*, pleniffimè habetur in *decis. 714. num. 2. & 3. ac num. 25. cum duob. ſeqq. par. 4. tom. 3. reſcit. & dec. 115. num. 2.*, & ſignanter num. 3. cum *ſeqq. coram Merſin.*

- Circa detractiorem legitime, & trebellianicæ, ſive prælegatæ ex hiſce titulis de medietate contraverſe domus inſtrum a Mariſino fideicommittente in perſonam Julii ſratri Parisiani nullatenus DD. pro effectu retardationis immiſſionis in hoc agonalis grado reſtitutionis in integrum rei ſunt immorandum, nedum quia pro parte Executorum minimè offenſum fui, quod Julius in propoſito paternam diſpoſitionem acceptaverit, ſed etiam quia in oppoſitam ad oculum pareſcit Oliverius, quod jam ex judicio hodie ſupponendo noſtri Tribunalis legitime, & trebellianicæ Julio competens pluraquam conſumpta remanſerat ob alienationem prædii fideicommiſſarii appellati *del Marino* factam a Joanne Vincentio, & Mariſino joiatore mediatis hereditibus Julii, & reſpectivè authoribus Monafterii erigendi, prout videre eſt in *Aſculana Fideicommiſſi. 21. Junii 1694. §. et ſecundum coram R. P. D. meo Capra, & 2. Maii 1695. §. deſum coram R. P. D. meo Mata*, & magis præcisè ad ſubverſionem huiusmodi reſugii reſponſum fuit in præcedentibus deciſionibus huiusmet cauſæ, ſignanter vero in illa diei 27. Junii 1695. *§. hinc non fuerunt cum ſeqq. coram R. P. D. mea Scoria*, & in ultima diei 4. Julii 1696. *§. neque adpreſari coram R. P. D. meo Pio*.

- Et ita omnibus DD. ſuffragium mihi præbere dignantiſſus reſponſum fuit utraque &c.

FLORENTINA

Fideicommiſſi.

ao. Decembris 1605. Lib. Mot. 88. a 89.

ARGUMENTUM.

Vulgaris ſubſtitutio induit naturam fideicommiſſiæ cum facta eſt poſt adram hereditatem, maxime cum adſine clauſula codicillaria per verba futuri temporis, & verba traditum tempus impotentia. Regula quæ de eviſione tenet adſine &c. locum non habet in herede ſubſiſſoris.

1. *Vulgaris ſubſtitutio ceſſat facta adſine bæreditati.*
2. *Verbum inſtituit eſt directum, & non inſectum ad fideicommiſſum.*
3. *Nomen heredia univerſalis fideicommiſſaria præcipio non competit.*
4. *Limita prima regulæ, de qua ſupranum. p. non procedere, quando ſubſtitutio eſt facta poſt adſine hereditatem, ſunt enim verba obſequantur, ut valeat jure fideicommiſſi.*
5. *Limita ſecundo quando adſine clauſula codicillaris cauſa per verba de futura.*
6. *Limita tertia cum adſine verba traditum temporis ſuccedunt importanti.*
7. *Cum de teſtatoris voluntate conſtat, verba ſunt impropria.*
8. *Vendens eum fideicommiſſo ſubſtitutum non poteſt contra proprium contractum venire.*
9. *Iu nec ejus hæres.*
10. *Limita quando rei cõducitur ex natura, vel qualitate inherente, vel ex prædicatione naturæ.*
11. *Regula quæ de eviſione tenet adſine locum non habet in herede ſubſiſſoris.*
12. *Pacta ſunt ſervanda.*

DECISIO L.

In Cauſa Rondinelli, e Niccolini.

DUbitabatur primo de fideicommiſſo, quia fratres, & eorum filii, & deſcendentes tunc demum vocabantur, ſi filii teſtatoris non adſiſſent hereditatem, nec ex eis extant filii, onde cum hereditas fuerit adita, ceſſavit vulgaris, quæ tamen induſta videbatur ex reſpectu per *Peregrin. de fideicommiſſi. artic. 39. num. 19.*, maxime cum teſtator oſos ſociet verbo -- *inſtituit* -- quod eſt directum, & non inſectum ad fideicommiſſum, ad *Jafon. in l. Gallus in princip. num. 30. ff. de liber. & poſt. num.*, & adſeruit verbum -- *heredes univerſales* -- quod fideicommiſſario propriè non competit, ut poſt alios *Ruin. cauſ. 99. n. 22. lib. 2.*

Sed reſpondebatur primo, quod ſubſtitutio facta heredi poſt aditam hereditatem, & per verba merè directæ obligatur, ut jure fideicommiſſi valeat, ut tradunt poſt alios *Alex. in l. verbi civilibus num. 20.*, ubi etiam *Jafon ff. de vulg. & pupillar.*, dicit communem. *Peregrin.* ubi ſupra *artic. 5. num. 19. ad fin.*

Secundo adſo, quod in præſenti adſect clauſula codicillaris concepit per verba futuri temporis, quo caſu ceſſat traditio illa Doſtorum, ut poſt alios *Grat. cauſ. 8. ſub num. 12. lib. 2. Peregrin.* ubi ſupra *artic. 34. num. 69.*, qui dicit communem contra *Decium* aliter ſentientem, plures in eadem ſententiam cumulat *Thorett. cauſ. 39. n. 20. & ſeq. lib. 3.*, ubi dicit origina communem, & ab ea non eſſe recedendum in judicando, & conſolendo.

Tertio quis in hoc caſu aderant verba deontantia traditum temporis ſuccedivum, quibus teſtator ſignificavit velle, ut bona perpetuo remanerent in familia, quo caſu neceſſario fideicommiſſum cenſetur indutum ad *Cravett. cauſ. 22. n. 7. latus cauſ. 231. num. 3. Thorett. diſt. cauſ. 39. num. 7. & cauſ. 43. col. 5. verſe, aliquando vel. 3. junctis traditis per Peregrin.* ubi ſupra *artic. 10. num. 5.*

7 *nam. 5. & artic. 34. nam. 70.* ubi resolvit, quod quando constat de voluntate testatoris verba sunt interpretanda, ex quibus tanta difficultas sublata videbatur.

Secundo verò principaliter dicebatur, quod si eo Antonio de Rondinelli fideiubens pro Donato venditore bonorum fideicommissio subiectum, agens postea ad ipsa non poterat audiri ad tradita per Peregrin. ubi supra artic. 40. nam. 88. 9. ita adores eius filii, & heredes, ad regulam l. cum a matre C. de rei vindic. in pundo Roman. consil. 18. nam. 4. implet Peregrin. ubi supra art. 33. nam. 7.

10 Sed respondebamus primo prædictis non procedere, quando res evincitur ex natura rei, vel qualitate inherente, vel ex præordinatione auctoritatis, ut accidit in prædicti post Bec. consil. 24. n. 36. tradit latissime Sard. consil. 70. n. 16. & 17. per res.

Secundo, quod regula *quem de evizione est.* non habet locum in hærede fideiussoris, ut est text. in l. f. C. de evizione, ut comprobatur post alios Sard. consil. 114. nam. 24. eleganter Valas. l. infirm. consil. 69. nam. 20. post Pinel. in l. 3. de bon. mater. 3. part. n. 83. vers. limitatur decimateris.

Poterat etiam aliter responderi. Sed cum D. Antonius in Instrumeto promitteret tantum centum in casu molestiæ, & evisionis bonorum, oppositum omnino cessabat, prædicta enim atque debent l. contentis ff. de regul. iur. igitur licendum prædictas resolutiones, sententias dicta cum D. primo Iudice, partes in expensis hujus tamen instantiæ, & causæ condemnavimus.

Ludovicus Gemefius.

ADDITIO

ARGUMENTUM.

Agitur de theoria Coman. & de ejus principalioribus limitationibus. Regula — *quem de evizione tenet alio est.* — non militat contra hæredem fideiussoris.

SUMMARYUM.

- 1 **D**escendendum substitutione intelligitur sula per fideicommissum.
- 2 Contra, quod immo intelligitur sula per simplicem vulgarem.
- 3 Hac secunda opinio est tenenda pro regula.
- 4 Limitatur hac regula, si testator usus fuerit verbis demonstrativis tantum successivum.
- 5 Hujusmodi autem verba debent respicere personam ipsorum descendendum, alias non recedunt a regula.
- 6 Non est tamen necessè, quod dicta verba legantur in ipsa substitutione descendendum.
- 7 Clausula — ordine successivo — ostendit testatorem cogitasse futurum tempus, & idcirco ex ea limitatur theoria Coman.
- 8 Intelligitur quando dicta clausula est posita post vacationem descendendum, focus si fuerit posita ante.
- 9 Item extenditur a dicta theoria, quando testator imposuit ipsi descendenti aliquid onus perpetuum.
- 10 Contra, quod hac conjectura non sufficit ad inducendum dictam limitationem.
- 11 Sufficit tamen, quando fuerit imposita pena caducitatis non adimpleti illud onus, & n. 13.
- 12 Privatio non potest dari sine procedenti acquisitione.

14 *Ex digressu ad plures gradus substitutionum videtur alia conjectura pro recedendo a dicta theoria.*

15 *Item ex contemplatione agnationis.*

16 *Et ex simplicis desiderio conferendi summæ.*

17 *Clausula codicillaris indicit limitationem a dicta theoria.*

18 *Contra juxta naturam opinionem.*

19 *Prima opinio procedit quando dicta clausula est posita per verbum futuri temporis, altera autem quando illa clausula est posita per verbum presentis.*

20 *Clausula codicillaris, si fuerit posita per verbum — si non vuleret &c. — dicitur posita per verbum temporis futuri.*

21 *Alio de hac materia remissio ad eandem auctoritatem.*

22 *Quoniam de evizione tenet alio, eundem agrum repellit exceptio.*

23 *Hac regula non procedit contra hæredem fideiussoris.*

24 *Hac limitatio non reperitur alibi, quam in l. f. C. de evizione.*

25 *Diffusio hujus textus est singularis, & mirabilis.*

26 *Declaret non conveniri in assignando illi legi ratione.*

27 *Ratio illius legis assignata in Pinella.*

28 *Bartolus rationem repetendum Lactarius reliquit.*

29 *Ratio non omnino reddi potest, quæ a majorum auctoritate constat fuerit.*

DUx hæc decisio habet partes, in quarum prima aliquæ attingit de iis, quæ a Doctores circumferri solent pro limitatione theorie Coman. & in altera firmat, in hærede fideiussoris non procedere regulam *quem de evizione tenet alio est.* Quod attinet ad primam partem decisionis, non levis fuit antiquis temporibus questio illa, in substitutione directa ad plures personas, plures gradus per nomen collectivum censetur comprehendere solum vulgarem, vel etiam fideicommissum. Et licet Castrensis in l. Gallus §. quidam reddi ff. de liber. & postum. crediderit substitutionem prædictam judicandam esse fideicommissariam, in præmi tamen, & in omnibus forensibus Tribunalibus prevaleoit contraria opinio, quod omnem substitutionem, ut supra directam ad plures sub uno, eodemque nomine collectivum comprehensam, censetur vulgare simplex, ut originaliter contra Castrensem tenoit Coman. tam in dicta l. Gallus §. quidam reddi nam. 7. & l. de liber. & postum. quam in l. cum ita 33. ff. de fideicommissis sub nam. 47. ff. de legat. 2., ut dicit in mea decis. Florent. 1. in prin.

Pro regula ergo tenendum est, ut hærede instituto, exempli gratia, Titio, eique substitutionis filiis, & descendentiis, horum substitutio censetur solummodo sula per vulgarem, inquit in primo ex dictis filiis, vel descendentiis verificata substitutione, aliorum omnium substitutio evanesceat, ut sequendo dictam theoricam Coman. tradunt Alex. consil. 105. nam. 3. lib. 1. & consil. 185. nam. 25. lib. 3. Socini. Sen. consil. 249. n. 22. lib. 3. Paris. consil. 87. nam. 25. lib. 2. & consil. 39. n. 7. lib. 3. Gravet. consil. 180. in fin. Roland. consil. 14. nam. 61. lib. 4. Gabr. consil. 121. nam. 13. lib. 1. Menab. consil. 85. nam. 54. 67. & 84., latè Casoni. consil. 46. nam. 18. & segg. consil. 49. nam. 22. & segg. consil. 52. nam. 31. & segg. Roderas. consil. 10. nam. 20. Fusar. de substitut. quest. 382. nam. 1. & plurib. segg. Molin. de primogenit. Hispan. lib. 1. cap. 5. nam. 26. & 27. vers. bis tamen a substitutibus. Card. de Luc. de fideicommissis, dist. 91. n. 3. dist. 92.

diff. 92. & 93. utrobique num. 2. & 3. & dist. 94. num. 8. *Jussep de Rosa consil.* 42. num. 4. & 5. *Rodolphin. alleg.* 104. num. 7. & n. 31. *Palm. alleg.* 46. a. num. 37. & plurib. *seqq.* *Rat. decis.* 812. num. 2. *coram Seraphin. decis.* 107. num. 1. & 2. & dec. 464. num. 14. & n. 17. *coram Ludovis. dec.* 129. n. 4. *post Merlin. de legit. decis.* 221. num. 6. & dec. 326. num. 3. & 6. par. 3. *decis.* 209. in fin. par. 8. *decis.* 190. num. 8. par. 11. *decis.* 171. num. 11. & *seqq.* par. 12. *decis.* 419. num. 5. par. 13. *dec.* 47. num. 1. & *decis.* 67. num. 3. in *Manifi.* ad *Card. de Luc.* lib. 10.

Hac tamen regula, quamvis sit communiter recepta, aequè etiam communiter recepta est ejus limitatio, ut ex seilicet non procedat, quando appareat testatorem in sua dispositione ultimum fuisse verba tradium temporis successivi denotantibus, ne admittant ipse *Coman.* in *did.* 1. cum ita §. in *fideicommissis* num. 4. ff. de *legat.* 2. *Ancharan. consil.* 27. *Messich. consil.* 220. num. 40. *Beniel. conf.* 6. num. 41. *Allegard. contrav.* 33. num. 10. *Manf. consil.* 66. num. 7. *Palm. allegat.* 49. num. 6. *Rodolphin. alleg.* 105. num. 13. & *alleg.* 108. num. 4. & *seqq.* *Fufor. de substitut.* quaff. 382. num. 52. & *consil.* 191. num. 12. *Molin. de primogen. Hissp.* lib. 1. cap. 3. num. 17. *Torr. de primogen. Ital.* lib. 2. c. 34. num. 5. idem *varior. jur. quaff.* lib. 3. *mistell. p.* 2. tit. 12. quaff. 76. num. 4. *Surd. decis.* 346. n. 22. *Griwell. decis.* 18. num. 54. & *seqq.* *Adden. ad Gregor. decis.* 207. num. 9. *Rat. decis.* 81. num. 6. *coram Arguel. decis.* 622. num. 18. *coram Blich. decis.* 338. num. 4. & 3. & *decis.* 1124. num. 4. *coram Emeriz Jus. decis.* 5. num. 4. & 3. *coram Beninif. decis.* 326. num. 3. & 4. par. 16. *decis.* 339. num. 4. & dec. 353. num. 7. par. 17. *decis.* 176. num. 4. par. 18. *reut. decis.* 47. num. 2. in *Manifi.* ad *Card. de Luc.* lib. 10. cum aliis concordantibus in mea *decis.* *Florent.* 1. num. 3.

Pro recta autem intelligentia hujus limitationis, notandum est, quod verba tradium temporis significatio, ut sint apta inducere limitationem theoricam *Coman.* debent respicere personas ipsorum descendendum, nam si respiciant solus personas primo loco vocatas, ut si faciat dictum — *instituo Titium, eique quodcumque morienti substituo ejus descendentes* — non est recedendum a dicta theoria *Ruin. consil.* 102. num. 8. lib. 2. *Cravet. consil.* 137. num. 4. *Rimin. Jus. consil.* 371. n. 162. *Rodolphin. alleg.* 104. num. 16. & 17. *Peregr. de fideicommissis. artic.* 18. num. 23. *Rat. decis.* 496. n. 7. *coram Cavalier. decis.* 33. num. 4. *coram Ubalde. decis.* 129. num. 3. *post Merlin. de legitim. decis.* 24. num. 11. *coram Crif. decis.* 110. n. 15. *coram Royas. decis.* 516. num. 13. *coram Corr. decis.* 47. num. 5. & 6. in *Manifi.* ad *Card. de Luc.* lib. 10.

Si verò ad verba tradium futuri temporis significatio directi sunt ad personas ipsorum descendendum, limitationem theoricam *Coman.* semper inducunt, nec est necessè ad hunc effectum, ut eadem verba legantur opposita in ipsa descendendum substitutione, de qua agitur, sed sufficit, quod desumatur etiam ex aliis partibus testamenti, ut oppositè notat *Natta consil.* 531. n. 28. *Belion. Jus. consil.* 11. num. 13. *Rodolphin. allegat.* 54. num. 14. *Torr. varior. jur. quaff.* lib. 3. *mistell. par.* 2. tit. 12. quaff. 76. num. 4. *Rat. decis.* 166. num. 13. & *seqq.* & *dec.* 320. num. 12. & *seqq.* par. 3. *reut. decis.* 34. n. 3. *coram Arguel.*

Dicitur testator considerasse tradium temporis successivi, si in suo testamento adhibuit clausulam — *ordine successivo* — ut ponderando dictam clausulam ad prædictum effectum limitandi theoricam *Coman.* tradant *Gratian. discipul. for.* cap. 386.

num. 18. *Seminari. contrav.* 201. num. 3. *Bonden colucl. legal.* 50. num. 127. lib. 1. *Fufor. de substitut.* quaff. 382. num. 55. *Castell. quidid. contrav.* lib. 5. cap. 93. §. 12. num. 1. & plurib. *seqq.* de *Luc. de lin. legal. par.* 2. art. 15. *sub* num. 16. *Mart. de success. legal. par.* 1. quaff. 22. art. 1. num. 28. & *seqq.* *Mart. Med. decis.* *Sraen.* 16. num. 55. *Palm. decis.* 263. num. 45. *decis.* 313. num. 3. *coram Ubalde. decis.* 337. num. 1. *coram Crif. decis.* 420. num. 7. par. 13. *reut.* — quæ conclusio licet aliquam partem possit difficultatem, quando dicta clausula esse posita inter personas primo loco nominatim vocatas, & illas vocatas sub nomine collectivæ, quippe quia hoc casu censeri forsitan possit ordo successivus vultus solummodo inter infinitum, & substitutos, nullam tamen admittit ambiguitatem, quando eadem clausula legitur posita post collectivam descendendum vocationem, ut distinguendo firmant *Borden. did. colucl. legal.* 50. num. 127. lib. 1. *Fufor. de substitut.* quaff. 382. *sub* num. 58. *versu.* sed tamen adjuvandum est. *Rat. decis.* 87. n. 11. & *seqq.* *coram Roca.* cum aliis a me relictis in dicta mea *decis.* *Florent.* 1. num. 9.

Idemque dicitur testator considerasse tradium temporis futuri, quando descendendum collectivè vocatis imposuit aliquod onus perpetuo duraturum, ne in hac eadem subiecta materia docuit *Ancharan. consil.* 27. quem sequuntur *Fufor. conf.* 24. n. 37. & *seqq.* *Baldus. ad Ramen. offerr.* 16. n. 30. *Consuet. alleg.* 13. num. 23. *Manf. consil.* 66. num. 8. & *consil.* 131. num. 18. *Rodolphin. alleg.* 54. num. 16. *Card. de Luc. de fideicommissis. disp.* 228. num. 4. *versu.* quarts. *Baisell. de ultim. volunt. dec.* 12. n. 188. *Rat. decis.* 424. num. 7. *coram Blich. decis.* 16. n. 16. & *seqq.* *coram Arguel. decis.* 338. num. 10. *coram Emer. Jus. decis.* 581. num. 6. par. 19. *reut. decis.* 3. num. 12. *coram Beninif.*

Hæc tamen conjectura si sola sit, & ex verbis testamenti clare appareat, quod substitutio descendendum facta fuerit pæe vulgarem, non erit apta dictam substitutionem convertere in fideicommissarium, sed ex remanebit in suo effectu vulgaris, 10 & descendentes dici debent gravari retento eodem chemate substitutionis vulgaris, quatenus scilicet ipsi ex vulgari succedant, ut notantur *Alleg. conf.* 24. *sub* num. 6. lib. 3. *Peregrin. conf.* 29. n. 12. lib. 2. & de *fideicommissis. art.* 12. num. 19. *Rat. decis.* 62. num. 17. ad *ornat.* *Cardin. de Luc. de fideicommissis.*

Intellige autem hanc postremam conclusionem restrictivam prædictæ conjecturæ ex perpetuitate oneris resultantis, ut illa procedat in solo casu oneris simpliciter injunctum, in quibus terminis loquuntur autoritates mox allegatæ. Sed si testator non contentus oneris adjectione, progressus fuerit ulterius ad comminandum caducitatem, & privationem iis descendendis, qui in adjecto oneris implemento minus diligentes esse contingat, tunc cum caducitas, & privatio dari non possit sine præcedenti acquisitione *Cyriac. contrav.* 99. n. 50. 12 & *seqq.* *contrav.* 302. num. 43. *Magen. dec. Luc.* 39. num. 9. *Rat. decis.* 605. num. 1. & *seqq.* *coram Blich.* onus hoc modo injunctum cum pæne caducitatis in casu inadimplementi erit validissima conjectura 13 re pro fundendo regressum a theoria *Coman.* ad in his terminis ponderat *Palm. alleg.* 389. num. 13. *Card. de Luc. de fideicommissis. disp.* 92. n. 3. *versu.* secundo. *Torr. var. jur. quaff.* lib. 3. *mistell. par.* 2. tit. 12. quaff. 76. num. 23. & 24. *Rat. dec.* 54. n. 23. *coram Arguel.* & dixi ego in mea *decis.* *Florent.* 1. num. 26.

Validissimum quoque argumentum pro conicienda testatoris voluntate ad tempus futurum, & 66 pro

- fic pro inducendo limitationem theoricæ *Coman.* habebitur cum ex digressu ad plures gradus substitutionum, tam imperceptibile sit quodammodo, testatorem voluisse prælongam substitutionem ferri a se ordinatam expiratam, & evandam reusufutem fore illic post admissionem primi descendentes *Cephel. conf. 416. in fin. lib. 4. Fufar. de substitut. quest. 437. num. 95. Rot. decif. 315. n. 4. ibique Adden. num. 16. & seqq. coram Gregor. decif. 313. num. 3. coram Uheld. decif. 313. num. 15. coram Ottobon. decif. 146. num. 8. par. 1. det. 424. num. 2. par. 2. decif. 385. num. 32. par. 9. recent. decif. 37. num. 10. decif. 38. num. 7. & decif. 39. num. 19. in Mantiff. ad de Luc. lib. 10., quæ ex*
- 15 voto conservandi agnationem ab eodem testatore præ oculis habito *Satin. Sen. conf. 350. num. 14. lib. 2. Curt. Juv. conf. 16. num. 7. Rot. decif. 320. num. 18. par. 1. decif. 649. num. 2. & seq. part. 4. tom. 3. decif. 378. num. 8. par. 16. recent.* immo non solum limitat prædicta theoria *Coman.* ex contemplatione agnationis, sed etiam quando testator sollicitus fuit de simplici sui nominis, & memorie conservatione, ut tradunt *Landro. Bell. consil. 52. num. 21. & seqq. coram. conf. 15. num. 40. Girongues. conf. 36. num. 23. & seqq. & num. 35. lib. 2. Rodolphin. alleg. 54. num. 15. Terr. de primogenit. Ital. lib. 1. cap. 38. §. 4. num. 81. Thersier. decif. 270. num. 80. Rot. decif. 48. num. 1. in Mantiff. ad Card. de Luc. lib. 10.*
- De clausula edicillari, quæ in hac decif. n. 5. ponderatur ad effectum limitandi theoricam *Coman.* non una est Doctorum opinio, nam ea sit apta talem limitationem inducere. Alii enim absolute affirmant, ut sunt *Satin. in l. Gallus §. 2. ergo fin. ff. de liber. & posthum. Idem in conf. 14. & conf. 144. lib. 1. Cravet. conf. 32. num. 8. & conf. 310. n. 4. Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 71. c. 36. cum aliis, quos sequitur *Rot. decif. 8. num. 9. cor. Uheld., & alii* aliquid negant, ut sunt *Dec. sentent. 248. num. 8. Alciati. conf. 5. num. 39. lib. 4. Lederich. conf. 92. num. 27. Anguil. conf. 38. num. 7. & 8. Petrus de fideicommissis. quest. 5. num. 168. Rot. decif. 107. num. 6. coram Landro. decif. 33. num. 9. coram Uheld., ubi recedunt a decif. 8. mox allegata.**
- Ex duabus hæc opinionibus, quæ ex diametro inter se contrariæ videntur, postrema procedit, quando dicta clausula est apposta per verba præsentis temporis, & viceversa prima opinio locum sibi vindicabit, quando eadem clausula est apposta per verba futuri temporis, & quando alie conjecturæ concurrunt, ut distinguendo tradunt *Cravet. conf. 12. num. 8. Gratian. discept. forens. cap. 774. num. 38. & 39. Andreol. contro. 368. num. 8. & 9. Rodolphin. allegat. 105. num. 8. & 13. Fufar. de substitut. quest. 479. num. 19. Peregrin. de fideicommissis. art. 18. jub. num. 12. & art. 19. jub. n. 19. Rot. Florent. apud Palm. Nep. decif. 354. num. 8. decif. 464. num. 45. Rot. decif. 366. num. 34. & seq. coram Arguel. decif. 97. num. 13. par. 4. recent.,*
- 20 & nota obiter, quod dicitur apposta per verba futuri temporis non solum si dictum fuerit — si non valebit etc. — sed etiam si fuerit dictum — si non valeret — ut ex *Gratian. discept. forens. cap. 774. n. 38. & 39. Baisell. de ultim. volunt. decif. 2. num. 431. dixi ego in mea decif. Senec. 32. num. 67.*
- Atque hæc breviter ostendit sufficiat circa primam hujus decisionis partem, quæ cum continet materiam apud singulos ferè Doctores frequentissimè tractatam, operam propterea non censui longiorum super et sermonem habere, maximè cum ego ipse de hac eadem materia plura dixerim in meis decisionibus, & præsertim inter *Senec. decif. 32.*

& decif. 35. §. 2. & inter *Farras. decif. 1. & decif. 31. & decif. 81. & in addit. ad decif. 36. n. 1. & seqq.* supra impressa hoc eodem volumine.

Descendendo modo ad alteram hujus decisionis partem, præmissa regula, quod si, qui pro aliquo rei evidenti tenetur, nequit agere pro ejusdem rei venditione, quæ exprimitur in hæc verba — *quem de evidenti tenet alio, eandem autem repellit exceptio* — ad text. in l. venditorem ff. de evidenti. Palm. alleg. 378. num. 30. Rot. decif. 2180. num. 4. coram Coccin. decif. 686. num. 1. coram Cerr. decif. 525. num. 3. & decif. 526. n. 14. par. 18. decif. 393. in fin. & decif. 607. num. 10. par. 19. recent. decif. 25. num. 10. in Mantiff. ad Card. de Luc. lib. 8. Firmatur in hac decisione prædictam regulam non procedere contra fideiussoris heredem, qui quantumvis tenetur pro evidenti rei, cujus venditioni ejus author itaque fideiussor accessit, non tamen prohibetur eandem rem suo jure, & non emine vindicare, ut est text. expressus in l. fin. C. de evid. ibi — *Heredem fideiussoris rerum pro quibus defunctus apud emptorem interfecerat pro venditore, factum ejus, cui successit ex sua persona dominum venditori non impedit, sicuti iussoris causa durante alione — & tradit Manil. de evidenti. quest. 54. num. 9.*

Dispositio hujus textus, quam non esse ubi in toto juris corpore asserit formatur ad d. l. fin. ibi — *iste casus non est alius* — quamvis modo singulare, modo mirabile appellat *Doctores* & in multis super illa lege feribentes, quos recentest *Valse. consult. 69. num. 20. Pinel. ad l. 1. C. de hoc. mater. par. 3. sub num. 85. pag. mibi 384. nra fin. Sord. consil. 114. num. 22. & seqq.* excusant eundem Doctorum studium in investigandum ejusdem dispositionis rationem, in cujus indagazione illorum ingenio adeo consoit, ut nemine ipsorum sese devium sentiente s ratione per alteram assignata, novam quilibet ex ipso ingenio rationem adducit excogitare, ita ut quot ferè sunt Doctores, qui super illa lege scripserunt, tot sunt diversæ rationes, quæ in comprobationem ejusdem legis afferuntur, quot tamen omnes, & singulas refert, & relict *Pinel. loco citato pag. 385. vers. circa materiam vero, & intellectum*, qui aliorum Doctorum inherendo vestigiis, aliam credidit assignari posse rationem ab omnibus aliis diversam, *id. pag. 385. ibi* — *Videretur igitur aliquo colore distindum, esse diversam rationem inter venditorem, & fideiussorem, venditor enim rem ut suam vendit, unde nec ipsi, nec heres debet rem ab emptore avocare, quin esset evidens repugnantia. Fideiussor autem accedit pro interesse sequenti evidenti, & rem non suam efficit magis futuri videtur, unde ejus heres facilius ad rem vendendam admittitur.*

Quod si neque hæc rationem a prædicto Doctore assignatam tua approbatione, lector studiosè, dignam reperies, sciam velim tibi ipsi licere rationem aliquam de novo investigari, juxta monitum *Bartol.* qui fortasse rationem congruam hujus dispositionis non adinveniens, in repetitione hujus legis ita scriptum reliquit — *est casus quem nescio alibi, rationem autem hujus legis investigare per te, si quisque post diuturnam investigationem aliquid adhuc dubii sopererit in vera illius ratione assignanda, non per hoc eveni non debemus ejusdem legis dispositionem infusa veneratione excipere, ut*

21 *quæ observare in casum contingentis, quia — non omnium, quæ a majoribus constituta sunt ratio reddi potest* — sunt verba textus in l. non omnium ff. de leg., & tradit *Rot. decif. 42. in princip. coram Ansaldo.*

P I S A N A

Fideicommiss.

1. Januarii 1695. ex Lib. Mat. 88. a 173.

A R G U M E N T U M.

Testator disponens ad favorem sui lineæ, cippi, vel dumtaxat intelligitur de sua linea speciali, non de generali, maxime si illi de generali linea cognamine, & insignibus suis diversi a speciali linea testatoris, & si contra illos sit obviatio.

S U M M A R I U M.

- 1 **T**estator si vocavit cippum suum in principio, & in fine, & in medio se non declaravit, de suo cippo intelligitur loqui voluisse.
- 2 Præcedentia declarant subsequencia, & contra.
- 3 Testator in principio, & in fine loquens de masculis, intelligitur fuisse locutus de masculis, etiam in medio.
- 4 Et de ratione n. seq.
- 4 Una pars testamenti aliam declarat.
- 5 Pronomen n. m. adjectum cippo, seu lineæ restringit significationem ad cippum, seu lineam testatoris.
- 6 Verba declarantur ad limites adjecta rationalis, quæ interpretatur, & ampliat dispositionem.
- 7 In fideicommissis magis attenditur ratio, quam verba.
- 8 Ratio est medulla dispositionis, & declarat leges, statuta, fideicommissa, & omnes dispositiones.
- 9 Mens magis ex ratione, quam ex verbis deducitur.
- 10 Possessori ad exclusionem actoris fuisse dicta substantia de se non loquitur.
- 11 Qui dicit se vocatum conclusivissime probare debet, nec relevat probatio dubia.
- 12 Exceptio non juris agens non est de jure tertii.
- 13 Possessor petiti opponere etiam exceptiones de jure tertii, & de ratione num. 14.
- 14 Non curamus de jure possessoris, si non constet de jure actoris.
- 15 Diversitas familia probatur ex diversitate cognominum.
- 16 Qui diversè cognominatur non veniunt appellatione domus, vel cippi testatoris.
- 17 Item probatur diversitas familia ex diversitate armorum.
- 18 Amplia etiam diversitas sit modica.
- 19 Item ex diversitate originis, & progeniei.
- 20 Unusquisque ex fratribus propriam lineam facit.
- 21 Descendentes ex duobus fratribus dicuntur eadem agnationis habito respectu ad avum, vel prarum, sed non dicuntur de eadem linea.
- 22 Nec veniunt in fideicommissum, in quo testator vocavit proximiores de sua linea.
- 23 Et de ratione num. 23.
- 24 Item diversitas arguitur ex discretivo modo loquendi.
- 25 Consuetudo testatoris attendenda est ad interpretanda verba, & mentem ejus dispositionis.
- 26 Mos regniis comprobatur diversitatem familia.
- 27 Testator loquens de sua linea, seu cognomine, intelligitur de efectiva, non de contentiva.
- 28 Observantia subservata est optima interpret dispositionum testatoris.
- 29 Et talis intelligitur fuisse voluntas, qualis fuit subservata observantia.
- 30 Condemnatio in expensis secunda instantia facienda est ex constitutione Rota Florentina, quando confirmatur sententia Judicis a quo.

l. 7. l.

DECISIO LI.

In Causa Chelini, & Abrami.

DOmni firmarant duas conclusiones; primo sublimitationem, de qua agitur intelligi de cippo, linea, & progenie de Chelini, quævis non fuerit nuncupatum expressum istud cognomen de Chelini; secundo cippum, & progeniem de Chelini esse diversam a cippo, & progenie de Abrami, & propterea confirmant sententiam D. Judicis Quarteriorum abluenda D. Thomam a petitis.

Quo ad primum ponderabam Dumlo verba testamenti, & rationem in eo pospositam, Petrus enim de Chelini testator sublimitavit in hæc verba: *Domum prædictam lego, iudico, & relinquo seniori mihi in gradu propinquo cippi, & progeniei meæ* — & paulo post: *Dictam domum lego seniori dicti mei cippi, & progeniei, & in fine subdit: Et de desistente tota mea linea dicti mei cippi, & progeniei, dictam domum lego, Officialibus domus Misericordie Civitatis Pifarum, salvo, & excepto, quod nolo, quod dictus Antonius, nec alii mei cippi, & progeniei, nec dicti Officiales possint dictam domum alienare, quia magnopere cupio, quod dicta domus dicatur semper fuisse, & esse illorum de Chelini.*

Ex quibus manifestè patet, quod illi verba — *cippi, & progeniei meæ* — exprimeant cippum, & progeniem de Chelini, quia cum testator in principio nominet se de Chelini, & in fine dicat, quod magnopere cepit, quod domus dicatur semper de Chelini, sequitur, quod dictum legatum, & fideicommissum dictæ domus positum in medio ad favorem senioris de suo cippo, intelligitur de cippo de Chelini, quia talia intelligantur esse media, quæ sunt extrema Tirapuel. de præscript. § primo i. iust. aut. col. 2. in fine, & ex extremis probatur medio Calcan. conf. 38. num. 3. Misericordie. 730. in princip. & Tirapuel. loco citato, & præcedentia declarant sequentia, & contra, vulgata l. si servus plurium ff. de legat. 1. l. qui filius, & ibi Jaf. de legat. 2. sicut dicimus, quod si testator in principio, & in fine testamenti loquutus est de masculis, si in medio loquatur simpliciter de filio, intelligitur de masculis, quia una pars testamenti aliam declarat Thob. Non. conf. 36. num. 9. versic. 4. ergo dom in subsequenti, & num. 17. per tot., & num. 18. Hended. conf. 8. num. 30. versic. cum igitur lib. 2. & conf. 57. num. 10. versic. tertio eadem instantis lib. 1. & num. 33. versic. & licet Abb. ubi sine scrupulo admittit hanc conclusionem in multis casibus, qui bene ad propositum possunt applicari Abb. conf. 36. num. 3. lib. 1. cum aliis lib. deducitis per Non. loco citato.

Et denique, quia illud pronomen *meum* toties repetitum, & inculcatum in prædicta expressione cippi, & progeniei, & præsertim in illis verbis — *tota mea linea dicti mei cippi* — restringit significationem ad cippum de Chelini, & ad descendentes a Chelino, a quo nomen de Chelini sumptum initium, ut tradit Nell. in suo tract. banier. in prima par. prim. tempor. num. 9. versic. propter pronomen suum, vel meum. Thoret. conf. 42. num. 3. 4. & 6. lib. 3.

Sed aptimè omnium probatur ista conclusio ex prædicta ratione, quia scilicet vult, quod domus semper dicatur de Chelini, si enim priora illi verba — *de cippo, & progeniei meæ* — non intelligerentur de cippo, & progenie de Chelini, ine-

A a a

pra

- pta profus effect ratio ista, quod non est dicendum, sed potius ex ea declaranda sunt dicta verba ad liuitis variationis, quia ratio interpretatur, & amplius dispositionem, & mentem probat *Honded. conf. 4. num. 88. & conf. 39. num. 75. lib. 1. & in*
- 7 fideicommissis magis attenditur ratio, quam ipsi verba, ut per eundem *Honded. conf. 71. num. 36. eodem lib.* est enim ratio medulla dispositionis, & a ratione ampliatur, restringitur, & declaratur statuta, leges, fideicommissa, & omnes alia
- 8 dispositiones, ut laud per *Tiraquel. in tract. testam. conf. num. 130.* ubi de more exornat, & mens magna deducitur ex ratione, quod ex verbis *Fab. Turrett. conf. 52. num. 13. lib. 1.*

- Ex quibus Domini habuerunt pro absoluto substitutionem hanc loqui de illis de Chelinis, & per eam censeri vocatos seniores de cippo, & progenie de Chelinis, inferentes propterea, quod ad exclusionem D. Adoris de Abramis satis fuisset dicto D. Thomae possessori dicere substitutionem de te non loquitur, quia regula est universalis, & vera in materia substitutionum, quod ad victoriam sufficit possessori dicere substitutio hoc caso non loquitur *Soccin. Sen. consil. 62. num. 4. & consil. sep. num. 14. & consil. 126. num. 6. lib. 3. Socin. Jun. consil. 103. num. 23. lib. 1. Mantici. de consil. ult. volum. lib. 3. tit. 1. num. 18. Honded. conf. 78. n. 10. lib. 1. & consil. 55. num. 23. lib. 2. Decian. resp. 54. num. 1. lib. 2. Rolan. conf. 36. num. 4. vol. 3. Bar. fat. consil. 337. num. 4. lib. 3.* ubi de communi, & qui dicit se vocatum debet evidenter probare, nec relevat probatio dubia *Honded. consil. 55. n. 78. latissime Simon de Prat. consil. 122. num. 9. Barfat. dict. consil. 337. num. 4. & omnes alii supra citati.*

- Nec dicitur exceptio de jure tertii, sed dicitur tunc exceptio non juris agentis, quia concludit agentem non habere actionem, & si esset de jure tertii, adhuc posset opponi, quia excludit agentem, etiam tertio nolente, ut in terminis respondet *Decian. in allegat. resp. 54. num. 7. vers. neque huic fundamentum lib. 2. Honded. consil. 4. num. 105. vers. et finibus praedictis lib. 1. & num. 107.* ubi firmat licitum esse opponere de defectu juris actoris, & de jure tertii, ne reus sua possessione privetur, & est regula vulgaris, quod non curamus de jure possessoris, si non constet de jure prioris.
- 14 *l. fin. & ibi Bar. Bald. & alii C. de rei vindic.*

- Sed in proposito pro parte dicti D. Thomae fuit etiam plene probatum, quod substitutio non loquitur de illis de Abramis, quia cippus, linea, & progenies de Abramis est diversa a cippo, linea, & progeie de Chelinis juxta secundam conclusionem in principio possumus, quam Domini habuerunt pariter pro verissima ex pluribus.

- Primo ex diversitate ipsa cognominum, cum alii de Chelinis, alii de Abramis appellentur *l. si idem rum Cod. de edictis, & in puncto, quod illi, qui non eodem, sed diverso cognomine cognominantur, non veniant appellatione domus testatoria,*
- 16 & consequenter minus veniant appellatione cippi domus, & quod propterea non admittantur vigore dictae substitutionis firmat nuncupatum *Corn. videndus consil. 42. num. 11. vers. & idem, & vers. possit ex hoc capite lib. 4. fol. mihi 53.*

- Secundo ex diversitate armorum, sive insignium, quando enim aliqui cognominantur diverso cognomine, & utantur diversis armis, tunc sine difficultate admittunt omnes, quod dicuntur de diversa agnatione, & de diversa linea, & progenie *Corn. dict. consil. 41. num. 11. & 12. Simon de Prat. de interpret. ultim. volunt. lib. 3. interpret. 3. dub. 1. folus. 11. num. 19. Alexoch. de presumption.*

lib. 4. praesumpt. 88. num. 17. Vivinus dec. 324. etiam si diversitas armorum esset modica Cassin in tota, glor. novad. in pr. par. concl. 21. & 23. cum aliis deductis per excellentissimum D. Lanardum in suis elegantissimis motivis.

In proposito autem diversitas est magna, non parva, nam ut legitur, in visitatione dictae domus, & descriptione facta de armis positis in domo dicti testatoris, & de armis positis in domo adoris, arma testatoris de Chelinis, sunt Aquila in parte superiori, caput armatum in parte inferiori, & sbarra in medio; arma vero de Abramis sunt Aquila in campo aureo in parte superiori cum stella aurea supra dictam Aquilam, & tres stellae aures in campo turchino subius Aquilam, & una stella subius dictas tres stellas.

Tertio ex diversitate originis, & progenies testatore considerata, quia Chelios, & Abramites habent originem a duobus fratribus, quorum alter Chelions, alter Abramites vocabatur, ut patet ex arbore, duo autem fratres duntaxat continentur linea, & unusquisque ex fratribus propriam lineam facit. *Dec. conf. 379. num. 4. vers. quia unusquisque. Nell. loco citato num. 9. itera fol. vers. unusquisque fol. mihi 206.* & descendentes ex uno non dicuntur de linea alterius nec consentiunt, nec effluunt, sed dicuntur de linea diversis, quia quilibet linea incipit a suo stipite, sicut a limite hospicii inchoatur diversa via, ita egregia *Bell. omnino videbimus, qui decidit hanc questionem in conf. 334. incip. in quaest. quod vertitur num. 9. usq. ad fin. lib. 3.* & praecipue circa medium illius numeri *vers. est & alia linea, ubi concludit, quod licet descendentes a duobus fratribus possint dici de eadem agnatione, habito respectu ad trun. vel proavum, tamen non possunt dici de eadem linea, quia descendunt ex diversis principiis, & quod non comprehenduntur sub fideicommissio, in quo testator vocat proximiores de sua linea, & de sua progenie, quia testator non respexit ad illam agnationem in genere, nec de tali linea curavit, sed respexit ad lineam propriam, sive ut ipse loquitur ad lineam substantiam, non qualitatis, si enim inciperemus ab Adam omnes essentius de una linea, & de uno cippo, sed incipimus ab eo, a quo linea, de qua loquitur testator trahit originem, ut litius ibi per eum, quod oprime confirmatur et traditis per *Bartol. consil. 55. lib. 2.* ubi et factu respondet, quod proavus est caput duarum linearum, proar in proposito nostro fuit Petrus de Capannalis, & ex quacumque quia descendat, descendit a proavo, non tamen dicitur de illa linea, de qua loquitur testator descendens ab uno ex filiis dicti proavi, & vocans eos de sua linea, & progenie, quia proavus est caput duarum linearum, & testator vocat eos, qui sunt de sua linea, non eos, qui sunt de linea proavi, ut clare, & al oculum ostendit *Bartol. loco citato, ponendo arborem, & figuram, & ex ejus diffinitis patet decisio casus nostri.**

Quarto ex consuetudine testatoris, & ex consuetudine regionis, testator enim in ipso testamento, in quo fecit substitutionem praedictam, sicut etiam plura legata, & quando legavit descendentes ab Abramio cognominavit eos de Abramio, & quando legavit descendentes a Chelino cognominavit de Chelino.

Legavit enim Antonio de Chelinis, Francisco Raphaele de Chelinis, & Barbara de Chelinis. Item Bassiano Andreæ Abramio, forori Sanctae Jacobi Abramio, & Chelino Michaeli Angeli Abramio.

Ex quibus patet, quod habuit istas progenies, & istas lineas pro diversis, cum omnes essent sui coniar

conjuncti eodem gradu, & omnes descenderent ab eodem Petro de Capannalis, & nihilominus conjunctos ex linea sua de Chelinis vocavit de Chelinis, & ex linea Abrami vocavit de Abramis.

- Certi autem juri est, consuetudinem testatoris maxime attendendam esse ad interpretandum verba, & mentem sive dispositionis Gloss. in dict. l. si servus plurium §. fin. in vers. confectus ff. de legat. 1. & ibi Jaf. num. 7. Ramos. conf. 179. n. 5. Alex. conf. 197. num. 7. lib. 4. Bart. in l. Gracius num. 27. ff. de vulgar. de communi Sect. Jm. conf. 51. num. 9. lib. 4. Mant. de consuet. lib. 3. tit. 9. num. 3. ubi consuetudinem loquendi testatoris in primis spectandam esse dicit.

In loco pariter cognominatio predicta diversa est usque de anno 1502. ut legitur in quadam scriptura dicti anni in illis verbis — *elelli a Sancto olim Abrami* — & in alia scriptura anni 1519. in illis verbis — *Sancti Abrami* — & in alia scriptura recentioris preter dicti L. Adoris cognominatur preter de Abramis.

- Econtra illi de linea, & progenie Chelini cognominati fuerant de Chelino, ut in instrumento anni 1554. in illis verbis — *domus bareddum Proshyteri Petri Chelini*, & paulo post *Julia olim Niccolai Chelini*, mos igitur regionis diversitatem eandem comprobat ad tradita per eundem Mant. dict. lib. 3. tit. 9. num. 7.

Quinto ex diversitate columnelli de Chelini & columnello de Abramis. Iste enim diversitas efficit, quod si omnes tam Chelini, quam Abrami censeant de uno, & eodem familia [quod tamen dici non potest in casu nostro, cum nullum sit cognomen generale, sub quo ponantur dicta cognomina speciales] adhuc tamen non dicerentur vocati illi, qui sunt de columnello de Abramis, sed illi tantum, qui sunt de proprio capite, & columnello testatoris, & de proprio ejus ramo, & de familia ipsius specialis, non generali Curt. Sen. conf. 40. num. 13. Paris. conf. 51. num. 10. vol. 2. & conf. 1. n. 59. & seq. vol. 3. Mucch. conf. 30. num. 13. vol. 1. & conf. 633. num. 9. & conf. 732. num. 47. Dec. conf. 330. num. 3. & 5. & facient allegata consil. Bart. Bald. & Dec. in proximo fundamento.

- Sexto, & ultimo comprobatur ista veritas ex observantia subsequente, cum enim alia venerit casus fideicommissi dicta domus, & supersessent persone utriusque lineae de Chelino, & Abramis admisso fuit uxor de Chelino, excluso patre D. Adoris de Abramis, observantia autem subsequente est optima interpretatio Alb. conf. 314. n. 15., & sufficit probare, quod alia fuit ista observantia Marant. de ord. Jud. in §. par. num. 128. vixit, quando ergo esset. Et talis intelligitur fuisse voluntas, quod si fuit subsequens observantia l. Julianus §. proinde ff. ad Maed., & quod multum oporetur, neque recedendum sit ab observantia, tradit latissime Joseph Ludov. consil. 38. per tot. Add. ad Alb. consil. 428. sub num. 10.

Ex quibus virtualiter remanent etiam subiecta ea omnia, quae in contrarium dedota fuerunt.

- Condemnavimus partem in expensis hujus instantiae tantum propter constitutionem Rotae, quae ita mandat, quoties confirmatur sententia iudicis a quo.

Alexander Zinzibius Prater.
Lorenz Richardus.
Antonius Curtius.

ADDITIO

SUMMARIUM.

- 1 **F**amilia vocata, quando, & in quibus casibus veniat effectiva, vel contentiva, & quando contentio proxima, vel remota praesertim in subsidium, committitur.
- 2 Si plures sint familiae ejusdem cognominis, censetur illa solum vocata, in qua testator natus est non obstante signa universalis tota &c., & in una familia in plures ramos subdivisa censetur solum incipitatem columnellos testatoris.

Hec decisio est confirmatoria alterius supra impressa in ordine la 35. & in addit. ad eandem plenè demonstravi, quando, & in quibus casibus censetur vocata familia effectiva, vel contentiva, & quando contentio proxima, vel remota, praesertim in subsidium.

Et quod vocata familia, seu domo etiam cum signo universalis, & generico tota, amittit de familia, vel simili, si plures sint ejusdem familiae, & cognominis censetur vocati solum illi, qui sunt de familia, in qua testator natus est, & si una tantum sit familia in plures subdivisa ramos, seu columnellos, intelligitur vocatus dumtaxat columnellus testatoris, abundè Rot. Fiorum. infra decis. 79. per tot.

A R E T I N A

Præteriti Fideicommissi.

10. Januarii 1606. ex Lab. Mar. 88. a 487.

A R G U M E N T U M.

Plenè examiniatur articulus, an appellatione filiorum veniant nepotes, & negativa sententia lege, ratione, & auctoritate verior ostenditur, praesertim in transverisibus, quorum favore deciditur cessare etiam transmissionem, non obstantibus nonnullis conjecturis pro ea fundenda additis.

SUMMARIUM.

- 1 **A**ppellatione filiorum in favorabilibus veniunt etiam nepotes.
- 2 Contractum verius est num. 3. & seq. & n. 35. Praesertim quando non sunt tales, qui succederent ab intestato num. 30.
- 3 Praesertim quando disposita confectus in futurum eveniunt.
- 4 A proprietate vocabuli in dubio non est ecedendum.
- 5 Quando appellatione filiorum veniunt nepotes, veniunt ex tacita sensu, & intellectu.
- 6 Intellectus tacite cessat, cum potest esse locus expresso.
- 7 Legata, & fideicommissa continent barem, & favorem vocatorum.
- 8 Et e converso omni bareddum, & idem referenda.
- 9 Legatum, & fideicommissum relictum filio, non intelligitur ceterum nepotibus.
- 10 Appellatione filiorum non veniunt nepotes in his, qui habent implicitum favorem, & odium.
- 11 Ubi concurrebat odium, & favor, prevailt odium.
- 12 Fideicommissum recipere est favorabile.
- 13 Substitutio fideicommissaria facta inter filios non extenditur ad nepotes, & de ratione.
- 14 Appellatione nepotis non venit princeps in testamentis.

- 14 Plus differt nomen filii a nomine nepotis, quam nomen nepotis a nomine pronepotis.
- 15 Subſtitutio fideicommiſſaria non extenditur de perſona ad perſonam.
- 16 Contrariorum eadem eſt diſciplina, quando non militat diverſa ratio.
- 17 Gravatus filius non conſentitur gravi nepotes, & idem in vocatione.
- 18 Gravatus reſtituit, in neceſſarium antecedens eſt prohibitio alienare.
- 19 In prohibitione alienationis appellatio filiorum non veniunt nepotes.
- 20 Clauſula tunc, & eo caſu ſubſtitutionem reſtringit, & omnem exceptionem impedit.
- 21 Amplia etiam quando in caſu omiſſo vigeret ratio conſervanda agnationis, qua habita fuerat in caſu ſuo.
- 22 Quod procedit in extenſione de caſu ad caſum, & fortius de perſona ad perſonam.
- 23 Diſtinctio ejus reſtringit ſubſtitutionem ad filios primi gradus.
- 24 Contra-ia aulicarum reprobantur num. 18.
- 25 Diſtinctio ejus reſertur ad proximum ſubjectam, non ad remanentem.
- 26 Et ad perſonas immediatas.
- 27 Quod eſt commune cuicumque pronomini.
- 28 Quæ diſtinctiones ſunt relative, & reſtrictive diſpoſitionis, ad quam reſervantur.
- 29 Pute. decif. 163. par. 2. loquitur contra communem.
- 30 Teſtator vocando filios intelligitur ſenſiſſe de exiſtentibus, & ſibi legatis, non de nepotibus non natis, nec conceptis.
- 31 Quando ſit mentio de filiis, non de gradu, appellatione filiorum non veniunt nepotes.
- 32 Conſilio quod appellatione filiorum veniant nepotes ſacilius procedit in deſcendentibus, quam in tranſverſalibus.
- 33 Nepotes dulciori nomine vocari nequeunt, quam nomen filiorum.
- 34 Filius dicitur a voce grata ſilva, hoc eſt amor.
- 35 Majori amore nepotes proſequimur, cum per eos longius noſtra propagatio protrahatur.
- 36 Sed hoc conſideratio ceſſat in tranſverſalibus.
- 37 In tranſverſalibus appellatione filiorum non veniunt nepotes.
- 38 Contraria opinio reprobat.
- 39 Et ad ſuum non procedere poteſt ad effectum exclusionis fideicommiſſi, non incluſionis n. 41.
- 40 Communitari opinioni in judicando ſtandum eſt.
- 41 Appellatione filiorum veniunt nepotes cum agitur de excluſione fideicommiſſi, ſecus quando agitur de includendo.
- 42 Contra num. 42.
- 43 Amplia etiam ſi nepos nec conceptus, nec natus eſſet tempore mortis teſtatoris, ſed purificatus fideicommiſſi, & de ratione.
- 44 Contra num. 61. & 62.
- 45 Maxime ſi teſtator vocavit filios cum qualitate maſculinitatis, & agnationem reſpexit.
- 46 Sed hoc opinio cum ſuis ampliationibus reprobat, & declaratur contraria aulicarum, & num. ſeqq.
- 47 Deſcendentium appellatione veniunt omnes in inſtitutum.
- 48 Patruſes non ſunt proprie fratres, ſed ſecundum quid.
- 49 Quando diſpoſitio tranſfertur in futurum veritatem ſuſcepit, ut conditio tempore fideicommiſſi purificetur.
- 50 De orator concluſio in quibus terminis procedat.
- 51 Ratio conſervanda agnationis non attenditur, niſi ſit expreſſa.
- 52 Expreſſio qualitatibus maſculinitatis non offendit, cum conſervanda agnationis, niſi concurrat digreſſus ad plures ſubſtitutionum gradus, prohibitio alienationis, & reciproca ſubſtitutio.
- 53 Ratio conſervanda agnationis non extendit fideicommiſſarium de perſona ad perſonam, & de caſu ad caſum.
- 54 Ratio conſervanda agnationis non tranſfert conſiderata, cum in caſu alienationis prohibita ſubſtitutio ſit cauſa ſua, non agnati.
- 55 Et cum agitur de ſua hereditate in plures partes diviſa.
- 56 Quando prohibitio alienationis eſt reſtricta ad certum tempus, poſt illud conſentit cauſa ſanctarum alienandi.
- 57 Contra quando deducitur per argumentum a contrario ſenſu, & de ratione num. 67.
- 58 Declara ut num. 70.
- 59 Huiusmodi facultas eſt contraria conſervationi agnationis.
- 60 Argumentum a contrario ſenſu non admittitur ad inducendam correctionem.
- 61 Inter permittere, & prohibere datur medium, ut poſſe non prohibere, nec prohibere.
- 62 Prohibitio facta legatis datur etiam ſubſtituta expreſſe, & num. 72.
- 63 Limita concurrunt cuſumaria voluntate teſtatoris, & unde iſta eliciuntur.
- 64 Hæres, cui cauſa eſt facultas alienandi fideicommiſſum, conſentit ea uſus per hæredis inſtitutionem.
- 65 Licet de fideicommiſſo mentionem non ſeriet.
- 66 Per clauſulam in ſuperius, & non in capite, non poteſt colligi quæſitum fuiſſe gravatum.
- 67 Quia diſta verba intelliguntur aliunde, & non poſſunt.
- 68 Diſta clauſula non extendit diſpoſitionem ad nepotes, niſi ſuſceſſus eſſent ad inteſtatores.
- 69 Non operatur niſi in caſu, in quo non patrum nepotes de jure admittuntur.
- 70 Fideicommiſſum traditionale non tranſmittitur.
- 71 Limita quando adſunt conſiderata.
- 72 Conjectura ſervanda æqualitatis eſt ſatis efficaſ inter deſcendentes, ſecus inter tranſverſales.
- 73 Inter tranſverſales æqualitas eſt de cauſa, non de præſepta.
- 74 Ex eo quod teſtator providit nepotibus exiſtentibus tempore teſtamenti, non inferitur uniſque providere nepotibus non natis, nec conceptis.
- 75 Conjectura ad ſuadendam fideicommiſſi tranſmiſſionem deſumi debent ex teſtamento.
- 76 Uniquiſque eſt rei ſua moderator, & arbitry.
- 77 Conjectura quod teſtator interrogatus ſit reſponſiſſet, eſt levis, & de ratione.
- 78 Diſpoſitio reſtricta ad certum tempus perſonam in eam diſtinctionem ejus impedit tranſmiſſionem.
- 79 Quando teſtator ſeparatam de filiis, & nepotibus mentionem fecit, non poſſunt nepotes gerere ſe vocatos ſub nomine filiorum, vel fideicommiſſum fuiſſe tranſmiſſum.

DECISIO LII.

In Cauſa Penſi, & Ottaviani.

Antonius quondam Domini de Penſi de Civitate Arece de anno 1554. ſuum conſtituit teſtamentum, in quo inter alia, in cuius bonis in Erraria exiſtentibus ſibi hæredem inſtituit Dominicum ejus ex ſoretre nepotem, cui quondocumque ſine filiis decedenti, tunc, & eo caſu ſubſtituit

fiatque in medietate ejusmodi bonorum Bartholomaei Francisci ejus fratrem patrualem, & ejus filios mascululos, & in alia medietate Hieronymum, & Donatum fratres, & filios Sebastiani Francisci pariter de Penis, eorumque filios mascululos equis portionibus in stirpes, & non in capita &c. & cum hoc testamento paulo post obiret, supersitit Dominico nepote herede instituto, qui tandem, & ipse decessit sine filiis, supersitit D. Marietta de Odavianis ejus uxore filii herede universalis instituta, contra quam apprehensa per eam hereditate infurrexit Bartholomaeus de Penis nepos dicti Bartholomaei Francisci ejus filius praedefuncto, & narrato testamento dicti quondam Antonii, quodque ante dictum Dominicum decesserat Bartholomaeus, & filii, nec non & Hieronymus, & Donatus Sebastiani, & filii, unde post mortem Domini ejus illius de Penis superstes duntaxat fuit, & est ipse Bartholomaeus, qui pretendens se per fideicommissarium vocatum in dicto testamento, in quo testator substituit Dominico heredi sine filiis decedenti dictum Bartholomaeum Francisci ejus fratrem patrualem, illiusque filios mascululos, quorum fuit filiorum Bartholomaei appellatione se quoque venire profuturum, petiit declarari ex praedictis pacificatum esse ejusmodi fideicommissum ad sui favorem, successiveque & dictam D. Marietam condemnandam esse ad sibi dictum N. relaxandum bonis in eodem fideicommissio comprehensis, & quidem cum fructibus, & expensis, ut in petitione.

Cui sunt petitioni, facta per D. Marietam contradictione, perfectoque processu, Primus Iudex ex consilio Sapientia ream convenit absolvendam censuit, DD. vero Priores Aretii in secunda instantia pro fideicommissio responderunt. Nos autem, negotio ad Tribunal nostrum devolutum, in tertio disamus bene per primum Iudicem iudicatum, ambisque partes ad expensis absolvimus.

Mori potissimum, quia licet notissima sit juris conclusio, appellatione filiorum in favorabilibus venire etiam nepotes, ut est doctrina Barroli in l. *liberorum* num. 5. ff. de verb. significat. cum aliis per Aret. consil. 37. per tot. lib. 6. quorum sententia communiter recipitur, quando dispositio filiis non solum favorabilis est, sed etiam confertur in futurum eventum, ut in hoc casu, uti de communis testes sunt Simon de Præst. de interpret. ultimar. volunt. lib. 3. interpret. 3. dub. 4. solut. 1. num. 57. Perregrius de fideicommiss. artic. 23. num. 50. & 62. Craff. in §. fideicommissi. quæst. 10. num. 6. Gab. de verb. significat. consil. 1. num. 5. 7. & 36. quem sequitur Rot. dec. 263. par. 2. in novissim. & accedunt Putei dec. 263. lib. 2. Casar de Craff. dec. 152. num. 30., quæ est secunda in ris. de testam. Dec. consil. 38. num. 54. & seq. lib. 2. Moyn. de primogenit. Hysp. lib. 5. cap. 6. num. 3. Zauch. qui de communis in §. cum ita par. 4. num. 197. Natt. consil. 623. Corbal. consil. 362. optimè in puncto Christophori de Castillon. consil. 26. per tot. Paul. de Mon. de Pic. consil. 74. num. 7. & 10. Magens. dec. Florent. 71., cum aliis multis, qui per Clarissimos Advocatos Adoris cumulabuntur altera 40.

Nihilominus tamen contraria sententia longe entius in proposito visa est, quippe quia attenta proprietate vocabuli, & quæ in dubio non est recedendum l. non aliter ff. de legat. 3. l. si alii ff. de usufruct. legat., & in puncto egregie post alios scribitur Mantis, de 12-jest. ultimar. volunt. lib. 8. tit. 8. n. 2. vers. sed diverfa, & Mench. consil. 215. n. 7. cum seqq. lib. 3. & magis vix est, & magis communis, ut ex inscriptura patebit.

Probat huc conclusio, ut eo loci inquit Mantis. lege, ratione, auctoritate. Lege per text. in

l. quid si nepotes ff. de testamentar. tut. in l. liberum ff. de excois. tut. in l. filium habeo ff. ad Martian. & in §. fin. instat. qui testam. tut. der. poss. & inteur etiam Barroli in d. l. liberorum n. 9. 10. & est communis. ut post Sociu. consil. 152. in prima subscriptione lib. prim. testatur Menoch alios referens d. l. conf. 215. n. 12. ubi infero n. seqq. quod cum appellatione filii, non venit nepos, nisi per quendam interpretationem, dicatur venire ex telto sensu, & intellectu, ut inquit Gloss. communiter recepta in cap. capitales §. quid si per viginti de electione in 6. & tradit Soc. consil. 30. n. 23. lib. 1. intellectus autem tacitus cessat, cum expressio locus esse potest l. continuam §. cum ita ff. de verbor. obligat.

Probat etiam ratione, inquit Mantis. in loc. 5. præstatu, quia licet legata, & fideicommissa contineant honorem, & favorem vocatorum Jafon 6. consil. 103. n. 16. vers. non abst. Fruendo lib. 5. Natt. consil. 602. n. 16. hereditas tamen sunt onerosa, & sic restringenda l. si ita sit scriptum ff. de legat. prim. l. Sempronius l. si ita eritum, & l. non ex familia §. si rem tuam ff. de legat. 2. l. annuis ff. de legat. 3. l. per. ff. de det. pragat. Jaf. in l. coheredi §. cum filia n. 12. ff. de vulg. & pupil. Socru. Jun. consil. 125. n. 9. lib. 2. Aim. consil. 182. in fin. Hieronym. Gab. consil. 121. n. 15. lib. 1. con- sequenterque legatum, seu fideicommissum reliquum filiis non debet intelligi reliquum nepotibus Mantis. ubi supra vers. præterea licet legata. Menoch. attestam de communis d. l. conf. 215. sub n. 31. vers. his constat veram esse, ut receptam, certum 9. est enim appellatione filiorum non contineri nepotes in his, quæ habent impletum favorem, & odium Bald. conf. 362. vers. idem in dispositio- ne implicata lib. 4. odiosa enim dicitur dispositio, in qua odium concurreat cum favore, imple Tiraquell. de retract. litig. in præfat. num. 65. & 66. Simon de Præst. consil. 56. n. 16. & 10. ut terminis nostris ita in specie resolvunt Rom. Alex. Corn. Socru. Dec. Alciati. Crot. Soci. Jun. Perregri. Notti. Mantis. Aim. Rim. Jun. Rel. Soc. quos testam. refert, & sequitur Mench. d. l. conf. 215. num. 22. & seqq. ubi n. 28. post relaxos generali- ter firmat, quod ubi concurrunt odium, & favor, prævaleat odium, & hæc ratione subdit, quod est fideicommissum recipere, sit favorabile l. de fideicommissis C. de transact. Corbal. consil. 121. num. 2. lib. 2. Jafon & scribentes in l. si pater puella ff. de inoffic. testam. Dec. consil. 465. n. 10. Rab. consil. 2. n. 5. Bellon. consil. 5. n. 14. & consil. 41. in fin. Roland. consil. 43. n. 25. 26. & 27. lib. 4. utamen fideicommissaria substitutio facta inter filios non extenditur ad nepotes, quia ex parte gravati onus est, ut per cum, cui accedunt etiam Bellon. attestans de magis communis consil. 50. num. 5. Alb. consil. 29. n. 12. consil. 511. n. 18. & seqq. & n. 20. & 26. consil. 312. n. 37. consil. 329. n. 11. & consil. 568. n. 15. & Franc. Viroi. dec. 503. n. 23. par. 3.

Tertia etiam assignari potest ratio, quia si in dispositione testamentaria appellatione nepotum non venit promissi l. Gallus §. institutus ff. de liber. & possib. secundum verum intellectum, ut ibi per Bald. ante n. 7. & communiter, ut per Riminald. Jun. consil. 389. n. 18. lib. 4. multo minus filii appellatione nepos contineri debet, quia plus habet d. veritatis nomen filii a nepote, quam nomen nepotis a promissione, & ita in puncto argueat Aret. consil. 145. num. 2. & post eum Mantis. d. l. lib. 8. tit. 8. post n. 2. vers. secundo in testamentaria dispositione.

Quarta etiam accedit ratio, quia si dicere- mus in fideicommissaria substitutione facta de filiis

liis contineri etiam nepotes non nominatos, sequeretur ut substitutio ipsa fideicommissaria extenderetur de una persona ad aliam personam, nempe de ipso filio ad nepotem, quæ diversæ personæ sunt, et tamen eorum est hæc substitutio non extendi de persona ad personam, ita in terminis attingunt *Aimon conf. 98. n. 13. Federic. Scot. conf. 41. in fin. lib. 4. tom. 2. Rimini. Jun. conf. 173. n. 15. lib. 2. & conf. 390. n. 36. & seqq. lib. 4. Decian. conf. 47. n. 34. lib. 3. Menoch. conf. 215. n. 28. vers. præterea vel ex eo.*

Quinto confirmatur hæc sententia argumentis ad hæc contrariis, quorum eadem est disciplina, quando eadem subest ratio l. 1. ff. de his qui sunt sui, vel alieni. jur. ut in substitutione, per quam gravatur filius restituere, non censetur gravari nepotes non nominatos, ergo nec de contra gravi restituere filiis ecclesiasticis gravi restituere nepotibus, ita post *Cart. Dec. Durnat. Paris. Alciat. Cart. Jun. Marzar. Federic. Scot. Decia. & Panciroli. relatio. arguit Menoch. di. conf. 215. n. 34. & 35. subdens rationem, quia gravatus restituere dicitur in necessarium antecedens prohibitiis alienare l. 2. §. si autem avaritia C. communis de legat. in prohibitionem autem alienationis appellatio filiorum non continetur nepotes §. nam itaque in Auth. de reffit. fideis. & tradit *Bere. in l. filius fam. §. Divi n. 20. ibique post alios. Rip. n. 106. ff. de legat. 1. Bald. conf. 304. n. 1. lib. 5. Ruic. conf. 208. n. 4. lib. 1. Deci. conf. 188. col. 1. Curt. Jun. conf. 43. n. 11. & plenius conf. 245. per tot. & conf. 331. n. 11. 12. ubi de communi. Bere. conf. 84. n. 40. lib. 2. Socii. Jun. conf. 63. n. 15. lib. 2. & conf. 136. in fin. lib. 3. Didac. var. resolut. lib. 3. cap. 5. num. 4. vers. ergo verò primum.**

Sexto Antonius testator in substitutione, de qua agimus, non solum nullam fecit mentionem nepotum Bartolini, qui potius substituitur eum, & ejus filios adjectis clausulam illam sunt, & ex casu, &c. cum vim habet, ut quovis substitutio ex sui natura trahi possit de casu ad casum, nihilominus ejus virtute restringatur ad id eorum, quod expressum est, ita ut omnis extensio, seu casus omissi, vel non expressi comprehensio prohibitionis proflus censetur, ut post *Bald. Anib. Soc. Dec. & Paris. respondit Decian. conf. 2. n. 25. 26. lib. 2. & conf. 34. n. 12. lib. 3. & accedant Roland. conf. 70. n. 14. 15. lib. 3. Purpurat. conf. 592. n. 13. lib. 2. Grav. conf. 368. n. 25. lib. 3. Rimini. Jun. conf. 295. n. 61. Bere. conf. 49. n. 11. conf. 148. num. 28. lib. 2. & conf. 35. num. 2. lib. 3. Cephal. conf. 517. n. 45. lib. 4. Menoch. conf. 152. num. 47. Simon de Pret. conf. 42. n. 28. inquit hoc procedere etiam quando in casu omisso vigeret eadem ratio conservanda agnationis, quæ habita fuerat in casu suo. *Panciroli. conf. 94. n. 25. Pedrach. qui de communi testatur di. conf. 38. num. 24. inferens, quod si hæc procedunt quando agitur de extensione de casu ad casum, longe magis locum sibi vindicabunt in extensione de persona ad personam, quæ diffinitionis conceditur, ut per eum.**

Septimo facit quia testator non invitavit Bartolinum, & filios simpliciter, sed Bartolinum, & filios ejus, & sic primi gradus, alii enim proprie non possunt dici filii Bartolini, & per consequens nec vocati dici possunt *Corn. conf. 47. ante n. 6. vers. secunda probat conclusio lib. 4. ubi in casu, in quo testator D. Ludovicus si decederet sine filiis, substituit Joannem, ipsiusque Joannis filios, concludit ejusmodi vocationem referri non posse ad pronepos, qui non possunt dici proprie filii Joannis, idque eo vim illius diditionis ipsius. *Menoch. di. conf. 215. n. 55. & n. 132. ubi in casu, in quo testator instituit filium masculis dicitur, & rescriptum veniat filius filii Joannis Guglielmi, & deinde iterum filius filii, inquit ex in verbis testatoris limitasse, ut restringit dispositorem suum ad filios Joannis Guglielmi, proindeque filiorum appellatione nepotes non contineri, quia immediate filii dici non possunt.**

Et in puncto, ut didio ejus, quæ usus est testator in presenti casu, referatur ad proximam subiectum, non ad remotum, scribunt *Socia. di. conf. 252. n. 16. lib. 2. Corn. conf. 9. ante num. 7. lib. 1. Ruic. conf. 99. n. 16. lib. 2. Paris. conf. 18. n. 32. lib. 2. Menoch. conf. 390. n. 53. lib. 4. Torret. 21. inquit referri ad personas immediatas conf. 23. n. 56. lib. 2. optime l'vii. dec. 503. n. 17. vers. quoniam & alius, & post n. 9. Rimini. Jun. inquit tunc diditionem decurat quandam personalem, ita ut non possit excedere personam specificam, idque commune esse cuicumque pronominis conf. 152. n. 135. lib. 4. Bald. loquor in verbo ipsi conf. 104. n. 1. lib. 5. ubi quod extra filios extendi non possit. *Deci. conf. 237. sub n. 9. vers. cum ergo facta fuerit substitutio, & conf. 290. sub n. 6. vers. in promissis. Matt. conf. 678. n. 23. Roland. conf. 79. n. 54. lib. 3. Simon de Pret. de interpret. ultimar. valuat. lib. 2. interpret. 4. dub. 2. sol. 3. nam lo. vers. didio ejus filius, sunt enim hæc didiones restrictive, & relative dispositionis, ad quam referantur Cephal. conf. 269. num. 28. Rimini. Jun. conf. 766. n. 7. lib. 7. Pedrot. di. conf. 38. n. 28. & seqq.**

Et licet *Pae. di. decis. 263. par. 2. videtur* si natorum hæc diditionum spernere, de ejus tamen auctoritate non multum videtur commoveri, cum quia, præter quæquod Domini in casu suo fuisse conecordes, ut ibi n. 5. loquitur etiam contra communem, ut ex prædictis patet, præsupponitque conjecturam pro vocatione, & præcipue rationem conservanda agnationis, ut ibi ante n. 1. & n. 4. quæ hic procul dubio cessat, ut infra deducatur, immò sub n. 3. videtur etiam loqui in casu, in quo agebatur de filiis gratiari, ut ipse verbis utitur, non in filiis oneratis, quales essent hic filii Bartolini, si filiorum appellatione viderent nepotes, siquæ eodem ille sit corruptus, pro hac parte facere videtur decisio *Patri.*

Octavo cum verlemur in substitutione facta per transversalem, Bartolinusque tempore substitutionis filios quidem haberet, sed non nepotes, foecedit etiam clausula juris conclusio, ut testator vocando filios fecisset de tunc existentibus, & si cognitis, non autem de nepotibus oee utri, nec conceptis, ita *Alex. conf. 184. n. 1. lib. 2. Soc. conf. 73. n. 27. & 28. lib. 4. Nicolin. inter consilia ejusdem Socia. cum subscriptionibus docet Clusimorum JJ. CC. di. conf. 152. n. 2. vers. sed ut prædixi lib. 2. Deci. conf. 95. n. 7. vers. tertio principaliter. Ruic. conf. 37. n. 10. vers. sed tamen prædicta non obstantibus lib. 2. Paris. conf. 20. n. 58. lib. 3. Gontard. conf. 36. n. 7. vers. quanto quoniam. Corn. Jun. conf. 511. num. 3. Socii. Jun. conf. 30. n. 24. lib. 3. Rub. conf. 8. num. 1. Bere. conf. 112. sub n. 2. lib. 2. Rel. qui Anch. Imol. & non nullis aliis allegat conf. 38. n. 5. & 6. & conf. 43. n. 1. vers. quarto responderet, & n. 38. lib. 4. Panciroli. conf. 59. n. 12. vers. sed postea. Rimini. Jun. conf. 71. n. 35. Nont. conf. 33. n. 20. Barfat. conf. 202. n. 7. lib. 2. Bec. conf. 56. n. 57. Gabr. de verbor. significat. coudes. s. num. 68. & 70. ubi de communi. Decian. conf. 54. n. 19. lib. 2. Cephal. conf. 3. n. 36. & conf. 12. n. 18. Menoch. qui alios etiam adducit di. conf. 215. n. 73. lib. 3. Marhe. de fideicommissis.*

comm. lib. 2. vers. quinto n. 9. Pedroz. qui de magis communi diff. conf. 38. n. 1. optimè Aut. Crat. conf. 75. n. 24. lib. 2. ultimar. volum. Augurur vis hujus argumenti, quia Bartholomæus in prelo-
tium ad hoc, erat non solum transuersalis testato-
ri, & non testis, nec conceptus eo vivente, sed
nec ei successurus erat ab intestato, si fuisset in
rerum natura, cum testator ipse haberet fratres,
qui & ab eo fore instituti, quia casu sub nomi-
ne filiorum non comprehenduntur indubitanter
nepotes, ut post alios per Menoch. præsumpt. 94.
n. 21. vers. ceterum lib. 4. in rationibus satis ro-
borata Dominus vis est hæc ab ipso firmata con-
clusio.

- 31 Quæ ut propositum ordinem servemus, ulti-
mo loco suos quoque habet auctores, & quidem
longe ultra 50. inter quos numerantur per Man-
tic. diff. lib. 8. tit. 8. n. 2. vers. parò tertio loca.
Jac. de Aren. Cin. Bald. Iul. Alex. Art. Cora.
actensis he judicium Florentie. Nicolaus. cum
diffis subscriptionibus Socini. Deci. Gonzad. Zaf.
Curt. Jus. Alciat. Sotzin. Jus. & Rol. Menoch. ve-
rè diff. conf. 215. num. 22. & n. 95. addit Franc.
Accor. Alberi. Signorol. Roma. Caffens. Angel. Arret.
Barol. Sicut. Rub. Bertran. Durand. Boer. Bellon.
Crot. Ber. Ferret. Mantia. Aymon. Riv. Jus. Fe-
deric. Sot. Pedroz. autem diff. conf. 38. n. 1. ad-
dit Ascher. Ruis. Paris. Gherard. Maxzad. Noul.
Anton. Gabr. Cephal. Pascior. Franc. Ber. & De-
cia. quibus & nos addimus Barfæ. conf. 337. n. 12.
cum pluribus seqq. lib. 3. Aib. conf. 568. num. 15.
Rimis. Jus. diff. conf. 390. n. 5. & seqq. lib. 4.
Marcar. conf. 611. n. 95. Thoro. conf. 68. n. 26.
lib. 2. Cephal. conf. 607. n. 17. lib. 4. & conf. 730.
n. 30. lib. 5. Berret. conf. 130. per tot. Matthæus.
de fideicommiss. lib. 2. c. 5. n. 4. & 5. Odd. conf. 91.
diff. & 3. Sord. in tract. de aliment. tit. 9. quæst. 36.
num. 6. Hendet. qui alios etiam adducit conf. 60.
n. 61. lib. 2. Franc. Viti. diff. deus. 503. n. 13.
32 & Milanens. qui inquit filiorum appellatione nomi-
quam venire nepotes, quando fit simplex mentio
de filiis, non autem de gradu dec. 9. n. 33. par. 1.
qui numerus excedit DD. 70. inter quos de com-
muni testatur Sotz. conf. 104. in prin. lib. 4. DD.
omnes convenire inquit Deci. diff. conf. 95. n. 5.
vers. sed tamen in casu proposito, de magis com-
muni Bellon. conf. 50. n. 5. Berret. diff. conf. 130.
sub n. 15. vers. exadverso, de communiter recep-
ta, quicquid non alii in contrarium dixerint, Turvet.
diff. conf. 68. n. 26. de vera, se recepta Menoch.
diff. conf. 115. sub num. 31. & de receptiori sub
n. 15. de veriori, & magis communi Alciat. conf.
31. num. 37. lib. 9. & de crebriori Pedroz. diff.
conf. 38. ante n. 2.

- 33 Et licet fati insignis sit etiam numerus ex
adverso eorumdem, multi tamen vel sibi ipsi con-
tradixerunt, vel loquantur in aliis terminis, &
præsertim substitutionis falsæ per ascendentes ad
favorem descendendum, in quibus terminis eor-
um consensio facilis concedi potest. Quia nepo-
tes nostros dulciori nomine non possumus ap-
pellare quam filiorum *l. liberorum in fin. ff. de verb. si-
gnificat.* filius enim dicitur a *filios* græcè, quod est
34 *amor Glor. in §. filia. Instit. qui test. tut. dar. post.*
unde cum nepotes nostros soleamus maiori amore
prosequi, quæ per eos longiorem nostram pro-
pagationem videmus, prout etiam naturaliter
declinamus *Oldrad. conf. 269. in fin.* merito
35 eos appellamus filios. Quæ confidentio non
cadit in transuersalibus, quibus mediantibus pro-
pagationem nostram non videmus, & ideo in
transuersalibus filiorum appellatione non venire
36 nepotes clarè tenuerunt *Franc. Accor. Cin. & Bal.*

quos refert Alex. conf. 2. n. 12. lib. 1. conf. 185.
n. 23. vers. præterea lib. 2. post Salic. in l. 1. C. de
condit. instest. & conf. 26. num. 7. lib. 3. Socini.
conf. 14. n. 2. vers. secundo consilio prædicta lib. 1.
& conf. 73. n. 79. vers. sed tamen his non obstanti-
bus lib. 4. Nicolin. diff. conf. 152. post n. 1. lib. 1.
inter conf. Socini. Signorol. conf. 247. num. 1. Cora.
conf. 182. n. 7. & conf. 199. n. 34. lib. 2. Socini.
Jus. conf. 30. n. 15. & seqq. lib. 3. Paris. conf. 78.
n. 19. lib. 2. Alciat. conf. 31. num. 39. lib. 9. Ber-
ret. conf. 122. n. 2. lib. 2. Bellon. qui de magis com-
muni conf. 50. n. 5. Cephal. conf. 194. n. 21. Ma-
zad. diff. conf. 108. n. 55. Ralan. conf. 43. n. 37. vers.
septimo dicitur lib. 4. Simon de Prot. ubi supra lib. 2.
interpret. 3. dub. 2. folio. 2. n. 303. Menoch. præ-
sumpt. 94. n. 21. lib. 4. & conf. 591. sub num. 1.
lib. 6. Aut. Crat. diff. conf. 75. n. 14. 15. lib. 2.
ultim. volum. Riminad. Jus. conf. 389. num. 14.
cum seqq. & conf. 390. n. 13. usque ad num. 25.
lib. 4. Pergrinus. dicens distinctionem non irrati-
onabilem, quia duleis illa filiorum nominatio, de
que in *l. liberorum in fin.* occurrit quodam ascen-
denti, sed non transuersali de fideicommiss. art. 28.
sub n. 56. & novissimè distinctionem ipsam esse ma-
gis communiter receptam testatur Moret. conf. 91.
num. 9.

Ut corè parum eundem videatur de autho-
ritate Alex. diff. conf. 37. lib. 6. Iul. & Jaf. in
l. Gallus §. institutus ff. de lib. & postum. Zench.
*in §. cum ita n. 243. Gabr. de verbor. signific. cen-
sus. 2. n. 7. & n. 88. Natt. conf. 602. & Cephal.*
conf. 164. quorum autoritate additi contrarium 40
tenere DD. Iudices a quibus, tum quia com-
muni standum est in iudicando *l. 2. vers. & sunt*
crebrior, & ibi Bald. ff. de offi. quæstor. cap. nomi-
num, ibi -- opinio a pluribus approbata -- ibique Barr.
Abb. & ceteri extr. de verb. Sign. conf. 8. n. 19.
lib. 3. & in l. 1. n. 19. ff. de iure iur. tum quia
Alex. & Cephal. alibi tenere contrarium, & Alex.
Gabr. & Natt. in specie reprobus *Rimis. Jus. diff.*
conf. 389. n. 17. vers. exis pates. Iul. verò. Jaf.
& si qui eos sequuntur, ut idem Rimis. subditi,
fuere decepti in intelligentia text. in *l. Lucius*
lib. 2. in fin. ff. de hered. instit. qui ipse plenissimè
satisfacit ex mente aliorum in diff. conf. 390. n. 30.
& seqq. ubi referens Bal. reprobatum Bar. in *diff.*
l. liberorum, dam vult in substitutionibus appella-
tione filiorum venire etiam nepotes per text. in
diff. l. Lucius, dicentemque quod si hæc opinio
esset vera, cum in infinitum intelligatur hæc ver-
ba, omnes in perpetuum censerentur substituti,
quod est falsum, subditi text. in *diff. l. Lucius* in-
telligendum esse de liberis primi gradus, ponde-
rando verba illa, *si filium, filiumve ex se natum,*
natumve non habuit, quæ debent intelligi de filia
immediatis ipsius fratris, & sic de filiis primi gra-
dus, uti clarè ostendunt verba illa *ex se,* quæ re-
ferunt personam immediatam, ad Paris. conf. 87.
n. 45. lib. 3. & ad ipsiusmet Rimis. Jus. conf. 97.
n. 8. non autem de nepotibus, qui ejus liberi non
dicantur, sed filiorum suorum, id quod aut *Ri-*
minad. Jus. tenere Sotz. Jus. conf. 30. num. 19.
lib. 3. & Natt. conf. 164. n. 34. & latius conf. 191.
num. 11.

Ac denum, quibus ubi etiam textus ille intelli-
gendus esset de nepotibus, id tamen ibi proceda-
ret ad exclusionem fideicommissi, ut scilicet servi
illi substitui non admitterentur, quod eret favo-
rabile fratri instituto, ut ab onere fideicommissi
communis esset, ideoque lata eo in casu poruisset
fieri interpretatio, ut appellatione filiorum vene-
rent nepotes, at secus in proposito, ubi ageretur
de gravando heredem institutum, sicque de inclu-
dendo

dendo fideicommissum ad illius præjudicium, quod valde diversum est, ut prædictimus, sicque in suo casu concludit *Rim. Juv. dist. conf. 390. num. 34. & 35.*

- 43 Nee dicatur Illustrissimos Doctores loqui etiam in terminis, in quibus agitur de substitutione facta de filiis, ad iudicandum fideicommissum in eorum favorem, & sic in præjudicium instituti, juxta *Bart. doctrinam in dist. 1. liberorum, & tradita*

- 43 per *Rot. dist. dec. 212. part. 3. in noviss.* cum aliis, idque quantumcumque nepos iste non esset natus, nec conceptus tempore mortis testatoris, cum sufficere eum natum fuisse tempore purificati fideicommissi, ex quo non finis in dispositione patris, sed in ea, quæ respicit futurum eventum, quod tempore non poterat scire testator, an tempore eventus conditionis extiterit, essent filii, vel nepotes, quo sine in casu filiorum appellatione veniunt, & nepotes ex communi, de qua per *Cephal. dist. conf. 262. n. 8. & Peregrin. dist. art. 22. cum. 69. & 70.*

- 44 Prefertim quando filii vocati sunt cum qualitate masculinitatis, tunc enim censetur testator ad conservationem agnationis respexisse, sicque filiorum appellatione veniunt nepotes, *Gabr. dist. concl. 1. n. 37. Decis. conf. 15. a. 2. Aym. conf. 113. Cephal. conf. 46. num. 11. & 12. Mant. lib. 6. tit. 15. n. 8. Mar. Anguissol. conf. 127. n. 31. Decian. conf. 38. n. 54. lib. 2. Peregrin. dist. art. 22. num. 55. Thomsen. dec. 96. u. 21. Fab. de Ann. qui de communi conf. 10. n. 49.*

- 45 Nam sicuti nos non negamus, non deesse Doctores loquentes in terminis activæ [ut aiunt] substitutionis, ita quoque constanter dicimus, magis communem esse in contrarium, multoque ex allegatis diversissimos a nostris terminis præsupponere, & præsertim *Alex. conf. 37. per tot. lib. 6.* qui loquitur in substitutione directa, qua nemini est onerosa, non in fideicommissaria, ut in specie animadvertunt *Alciat. dist. conf. 31. a. 38. lib. 9. & alio modo satisdixit etiam Bero. dist. conf. 122. sub num. 5. vixit. ex prædictis etiam lib. 2.*

- 46 Rata vero *Romana dist. dec. 212.* suo in casu, ultra expressorem filiorum, habet etiam verbum *descendentium*, ut ibi in principio, & in principio decisionis frequentis, quæ vox omnes omnino continet [ne dum nepotes] usque in infinitum *I. sen. C. de suis, & legit. Aurb. de hered. ab intestat. venient. in prim. Alex. conf. 18. in fin. lib. 5. Socin. conf. 43. col. 2. lib. 3. & conf. 51. in princip. lib. 4. Ruin. conf. 22. a. 11. & seqq. lib. 2. Paris. conf. 88. col. 2. & conf. 92. col. 1. lib. 2. Gonad. conf. 20. n. 8. Decian. conf. 103. num. 24. & 25. lib. 2.*

- 47 *Cof. de Grass. dec. 152. n. 10.* quæ est secunda in tit. de testam. nil firmare videtur, & si quid firmat stat pro nobis, dum sub n. 12. videtur concludere cum *Succin.* intelligendum, de qua ibi n. 10. esse contra communem intelligentiam Doctorem.

- 48 *Put. dec. 263. lib. 2. & Christophor. Castilian. conf. 26.* supponunt rationem agnationis conservandæ, quod sanè in casu facilis admittitur, ut filiorum appellatione veniant nepotes *Surd. de aliment. tit. 9. quest. 36. n. 37.* licet hoc etiam non sit perpetuum, ut per *Mench. conf. 328. n. 36. lib. 4.* quæ uos hic negamus, ut mox dicetur.

- 49 *Versum. conf. civil. 7. num. 10. & seqq.* loquitur in dispositione legis, vel statuti, & plus potest dispositio legis, vel statuti quam dispositio hominis *Pedrech.* in terminis nostris *dist. conf. 38. n. 6. & 9. Curt. Jun. conf. 332. num. 23.* sequitur in fideicommissum indulto favore agnationis, ut ibi *num. 20.*

Franc. in cap. si pater n. 110. firmat conclusionem nostram, & licet postea dicat ex communi usum loquendi appellatione nepotum venire etiam filium fratris, nos tamen sumus in filiis filiorum fratris patruelis, ad quos usus iste loquendi non extenditur, cum patruelis non sint proprie fratres, sed secundum quid, ut per *Bart. in l. Lucius §. quæ situm ff. de legat. 3. Ang. in lib. prim. n. 2. de instit. testam. Alex. conf. 97. n. 2. l. 2. Jaf. conf. 124. n. 17. & 18. lib. 1. & conf. 205. n. 16. lib. 2. Rolan. conf. 55. a. 17. & 18. lib. prim.*

Decian. conf. 88. n. 54. & seqq. lib. 2. supponit & ipse favorem agnationis n. 60. habet substitutionem reciprocam, vocatque præcedentes filios, & sic nepotes, & succederent ibi adultorini, si appellatione filiorum non continerentur nepotes, sicque sequeretur absurdum, contra expressum voluntatem testatoris, qui vocavit nos de legitimo matrimonio, ut n. 38. in fin. iud. num. 63.

Surd. decis. 73. n. 14. loquitur in descendentes, & ex larga significatione, nos autem superius offendimus a proprietate verborum non esse recedendum, etiam ipsemet *Surd.* hoc non admittit in transversalibus, ut patet ex traditis per eum *dist. tract. de aliment. tit. 9. quest. 36. a. 28.*

Molin. de primogen. Hispan. lib. 1. cap. 6. sub n. 27. ex communi sententia firmat conclusionem nostram in materia fideicommissaria, filiorum nempe appellatione nepotes non venire, sub num. autem 28. dicit hoc non procedere in majoribus Hispanorum, subdens rationem, quia natum majoratus esse perpetuis in omnes descendentes, ceterosque etiam transversales, qui ex propria institutoris familia procedunt, quod fecus est in fideicommissis, quæ non extenduntur ultra personas, & gradus enumeratas, ut supra quoque notavimus.

Unde vel facit quod dicebat idem *Molin.* ubi supra n. 27. de dispositione, quæ confertur in incertum, futurumque eventum, in qua sufficit si conditio tempore fideicommissi perhincatur. Quod fundamentum tutissimum visum est DD. Judicibus, ut in eorum motivis, ex traditis per *Cephal. conf. 262. n. 8. lib. 2.* cum aliis per *Peregrin. dist. art. 22. n. 69. & 70.*

Siquidem si loquimur in casu vocationis filiorum, descendentium, familie, agnationis, in quibus terminis loquuntur *Molin. & Peregrin.* conclusio forte admitti poterit, si verò loquimur de verbo *filiorum* contrarium dicimus, & verius esse, & magis communiter receptum. Verius quis ut considerat *Arr. in conf. 145. num. 1.* & sequitur *Mench. dist. conf. 215. ante n. 104.* ratio interit, futurique eventus, in quem præsumitur testamentum ignorare, an tempore cedentis fideicommissi extiterit essent filii, an nepotes, vel ulterius, cadit etiam in filiis de presenti, seu existentibus tempore conditi testamenti. Quia cum quilibet ultima voluntas sorituri effectum post mortem, porroisset similiter considerare testator, quod tempore mortis sue non semper adfuturi essent filii, & ideo videretur cogitare de nepotibus, & tamen quando dispositio confertur in filios de presenti *Imol. & sequentes* probant opinionem *Jur. de Aren.* ut sub nomine filiorum non contineantur nepotes.

Magis communem verò esse hanc conclusionem patet ex enumeratione auctorum. Eam enim tenent *Bal. Alex. Rim. Corn. Arpil. Socin. Gonzad. Drci. Ruin. Croc. Ferret. Socin. Jun. Mant. Aym. Rimin. Juv. Scat. Marcad. Nov. & Præf.* quos cæter, & sequitur *Mench. dist. conf. 215. n. 100.*

n. 100. & *dist. presump.* 94. n. 31. *vers. saterum*
ab Imol. & sequentibus. Pedrue. conf. 38. n. 2.
 & de comuni testatur *Socius. conf.* 73. n. 20.
lib. 4. dicens etiam opinionem *Imol.* non esse re-
 ceptam, & rotam non esse dixit *Mantic. lib. 8.*
tit. 8. n. 9. nec placet *Bero. conf.* 122. *num. 2.*
lib. 2. & cum se fundet in *Lucius la 2. ff. de*
hered. instit. lile illa non probat, ut inquit *Ruin.*
in dist. 1. Gallus & suppletur n. 27. & 28. Rinio.
Jun. dist. conf. 390. n. 34. 35. de magis communi
 & vetiori testatur *Alicat. dist. conf.* 31. n. 36.
lib. 9. Menoch. dist. conf. 215. n. 100. & *segg.* &
novissime Morat. conf. 91. n. 9.

Nec est cur fiat fundamentum super qualitate masculinitatis, quasi testator vocando filios mascululos Bartolini videretur respectasse ad favorem agnationis,

58 Siquidem ratio conservande agnationis non solet attendi, nisi sit expressa *Alex. conf.* 97. n. 12. *lib. 2. Arretin. conf.* 27. *sub n. 3. Dec. conf.* 315. n. 5. *vers. praterea a tali ratione. Paris. conf.* 40. n. 43. & *conf.* 86. n. 50. *lib. 2. Soc. Jun. conf.* 4. n. 20. & *conf.* 43. *num. 38. vers. nec habet obstat lib. 4. Bero. dist. conf.* 122. *num. 6. & 7. lib. 2. Mantie. lib. 11. tit. 14 n. 7. Cephal. conf.* 134. *num. 41. lib. 1. Menoch. conf.* 35. n. 102. & *conf.* 86. n. 37. *Pedrue. dist. conf.* 38. *num. 3. vers. ex quo infero.* & n. 12. *Gherard. Menoch. conf.* 108. n. 88.

59 Oportet enim, ut ultra expressionem qualitate masculinitatis concurrant etiam alia, puta digressio ad plures gradus substitutionum, prohibitio alienationis, reciproca substitutio inter institutos, & substitutos, proat animadvertit post alios *Mantic. in loc. supra allegat. num. 6.* dicens propterea is non concurrentibus non recte inferri ad fideicommissum, quod etiam firmavit *Thefaur. dec. 96. n. 23.* ubi inquit consulentes pro maiori parte ultra qualiter masculinitatis requirere concurren aliarum coniecturarum.

Præterea, & secundo responderetur, etiam si ex dicta masculinitate adiectione argui posset, mentem testatoris fuisse agnationi favere, & conservati bonorum in agnatione prospicere, non tamen inde sequeretur, fideicommissum de persona ad personam, & de casu ad casum extendi posse, etque ita fideicommissum, ad quod filii a-

60 licuius invitatur, porrigi etiam ad nepotes, quia extensum tantum agnationi favere voluisse censendus esset, quatenus disposuit, & secundum conditiones, & quoad personas formaliter in eius dispositione expressas, per hanc vero agnationis contemplationem limitatum fideicommissum ad alios casus, aut ad alias personas diversis, & non expressis non extenditur, ut egregie declarat *Alex. conf.* 59. n. 21. *vers. non obstat etiam lib. 3. Dec. conf.* 286. n. 9. & *conf.* 390. n. 6. *vers. non obstat allata. Rub. conf.* 120. *num. 9. Menoch. conf.* 276. n. 26. & *conf.* 376. n. 40. *Perrugia. conf.* 55. n. 22. *vers. neque huius conjectura. Hunderl. conf.* 8. n. 48. & *conf.* 51. n. 93. *lib. 2. Simon de Prat. lib. 3. interpret. conf.* 23. *1. solut. tit. n. 71.* cum aliis per *Turret. conf.* 317. *num. 50. lib. 2.* & in fortioribus terminis *Pedrue. dist. conf.* 38. ubi latissime ad terminos casus nostri insistendo concludit, filiorum appellatione nepotes non comprehendi in substitutione fideicommissaria facta per transversalem,

61 præsertim quia tempore conditi testamenti, vel mortis testatoris non erant adhibe nati, vel concepti, ut ibi n. 2. ubi multos refert, & de crebriori opinione testatur, quam sub n. 2. inquit procedere, etiam si verba substitutionis in incertum, futurarumque eventum fuerint collata, & prout etiam quando eadem res, & vicissim mens

Tom. I.

testatoris subisset, ut ibi n. 3. ubi auctores adducit, & de comuni testatur, inferreque, quod etiam suu in casu testatoris favorem agnationis respexisset, idque etiam citre expressisset, nihilominus ad personas tantum enumeratas, atque expressas, substituit illis fore restringenda.

Quod si *Pedrue.* sic consiluit in casu, in quo ratio conservande agnationis expressa fuerat, fortius idem dicendum fuit in presenti casu, in quo ratio hac nullibi fuit expressa, sed colligi tantum contenditur ex expressione qualitate masculinitatis, que necessarii id non inferre, non concurrentibus aliis adminiculis, que hic deficiant, quinimo potius firmari potest, testatorem rationem aliquam non habuisse agnationis, cum quia piam causam in casu alienationis infra statum prohiberi substituit, non agnatos, cum qui sumus in hereditate satis tenai, & in plures partes divis, quo ca- 64 su longe minus argui posset agnationis rationem habitam a testatore, ut animadvertit *D. de Nicolini in dist. conf.* 152. *sub num. 3. lib. 2. inter conf. Socius.*

Ac demum, quia quidquid dixerint *Castr. conf.* 263. n. 2. *lib. 2.* & qui cum sequuntur, idem testator prohibendo alienationem ulque ad ætatem triginta annorum, censetur post illud tempus alienandi facultatem concessisse, que sine sculcus contraria procul est conservati agnationis iuxta tradita per *Alex. conf.* 55. n. 6. *in fin. & num. 7. 66 lib. 3. Alicat. conf.* 112. n. 26. *lib. 9. Rinio. conf.* 79. *per tot. lib. 2. conf.* 112. *num. 4. 132. num. 6. & conf.* 121. n. 8. *lib. 3. Paris. conf.* 25. n. 14. *lib. 2. Amad. conf.* 80. n. 46. *lib. 2. ultimar. volunt. Decian. conf.* 9. *num. 18.* qui dicit sic iudicatum, & *conf.* 78. *num. 15. & 35. lib. 3. ubi de comuni, & vetiori. Marraz. conf.* 8. n. 19. ubi recitat declarationem Bononie. *Mantie. lib. 3. r. 17. n. 21. Menoch. conf.* 151. n. 45. ubi de comuni, & *conf.* 152. n. 60. ubi responder contrariis, se ipsum allegando *conf.* 327. n. 38. *conf.* 379. *num. 1. conf.* 602. n. 16. & *presumpt. 165. num. 27. lib. 4. Pedrue. conf.* 20. n. 147. ubi de magis communi. *Rimio. Jun. conf.* 381. *num. 51. 59. & 68. Cret. conf.* 61. n. 9. *cum segg. qui n. 29. respondet tacite prohibitioni legis. Sord. conf.* 294. n. 11. & n. 12. & *dec.* 75. n. 6. & 7. ubi testatur sic suppositum iudicatum.

Et licet forte deducendo licentiam alienandi per argumentum a contrario sensu, res non careat difficultate, quia argumentum a contrario sensu non solet admitti ad correctionem inducendam *l. 2. G. de cond. instert.* imo non possit etiam dici desumptum ad limites verborum, pro ut debet, cum non sequatur, prohibuit intra certum tempus, ergo post dictum tempus concessit, sed potius ergo post dictum tempus non prohibuit, 66 datur enim medium inter permittere, & prohibere, nempe non permittere, neque prohibere *Deci. in l. 1. n. 38. ff. de offic. eius. duratque interdictum legis prohibito I. Marcellus §. resqua ff. ad Trebell. ant. res qua G. communia de legat.*

Attamen, quando prohibitio fuit facta per verba non posse, vel non licet, ut in presenti casu, argumentum opinie procedit, non possit alienare intra 30. annos, ergo a contrario sensu alienare possit post originis annos, ut egregie per *Ruin. conf.* 132. *per tot. lib. 2. quem refert, & sequitur Mantie. lib. 3. tit. 17. num. 11.* cum quibus consentiunt etiam *DD. tres in notio. diri 28. Maii 1596.* qui articulum accuratissime examinant, & in parit terminis prohibitionis tenent veram opinionem *Castr. Lib. Mat. 78. fol. 391.*

Neque hic intraret tacita legis prohibitio, 71 que etiam subditi expressa, videtur adhuc dura-

Bbb

re.

re. Quia ut inquit *Ruin. diſt. conf. 132. num. 6.*
 72 *lib. 2.* tacite quidem prohibito iurati de jure, sed
 fait etiam modificata per testatorem, dum prohibi-
 tionem expresse adiecit tempus limitatum, quod in
 effectu lenit etiam *Mantic. diſt. lib. 3. c. 17.*
vers. ſid contrarium ſupiorum, ubi complures ci-
 cat in eandem ſententiam, quibus accedunt *Crot.*
diſt. conf. 61. n. 29. qui inquit contrarium proce-
 dere, niſi prohibito tacite inſurgere ex ſubſtitu-
 tione fideicommiſſaria tempore eſſet limitata, quin
 tunc illud tempus non egrederetur, & *Sard. diſt.*
conf. 294. n. 11. & 12. reſpondens tacitam pro-
 hibitionem legalem habere locum concurrente vo-
 luntate teſtatoris, que non concurrat, quando al-
 lienationem aliquo caſu permittit, ſubditque ſa-
 equalitatem illam alienandi, que poſt tempus cen-
 ſetur conceſſa, debere eſſe liberam, non autem
 per regulas juriſ limitatam, ut per eam.

Hoc fundamentum ſic obiter deducum per
 ſe ſufficere poſſet pro cauſa hujus reſolutione,
 ſiquidem permiſſa alienatione per teſtatore, Do-
 73 minici per inſtitutionem heredis dicitur aliena-
 re *l. ſi quis prioris G. de ſecundis nupt.*
l. 2. C. de ſend. dotul. l. ex hoc edicto verſ. alimur
re G. de nupt. judic. mut. cauſa ſola, l. ſicut G.
condictio ſ. quibus mod. pige. vel hypot. ſolv. Bart.
in l. ſi ſu quis G. ca lege n. 7. ff. de verb. obligat.
 74 idque quantumcumque de fideicommiſſo non fecit
 mentionem *Alex. diſt. conf. 55. num. 6. lib. 3.*
Ruin. omnibus contrariis reſpondens diſt. conf. 76.
num. 11. cum ſeqq. amplè Perreg. art. 40. n. c. 55.
 uſque ad n. 63.

Mittimus que ad ſuſtendendam fideicommiſ-
 ſam, etiam ad favorem nepotum deducebantur ex
 75 clauſula, *ie ſtirpes, & non ſe capiti*, per teſtato-
 rem in teſtamento adhibita, ſiquidem præter quam-
 quod ex hac clauſula colligi non poteſt quempiam
 76 fuiſſe gravatum, quia hæc verba intelliguntur a-
 ctive, & non paſſive *Parif. conf. 87. n. 25. ad ſin.*
 77 *lib. 2. Mant. lib. 3. tit. 2. n. 19.* nec extendunt
 diſpoſitionem ad nepotes, niſi inter eos, qui alias
 teſtatori fuiſſent ſuccelluri ab inteſtato [quod hic
 non contigſſet] *Mantic. lib. 8. tit. 8. num. 18.*
verſ. ſubſ casus eſt, fuit etiam hæc ipſa clauſula
 appoſita non ad filios Bartolini, ſed ad filios Hie-
 78 ronymi, & Donati, qui cum eſſent plures, Barto-
 linus verò ſolus ſuccederet in ſua dimidia, utique
 quod ad eum extinet ceſſabit ſuccellio in ſtirpes,
 quod non operatur niſi in caſu, in quo nepotes cum
 patruo de jure dimitterentur *Bart. conf. 93. n. 21.*
 multaque deduci poſſunt ex *Simon. de Prat. lib. 3.*
interpret. 3. dub. 4. c. 10. & ſeqq.

Omitti fortè etiam poſſent, que ultimo lo-
 co dicebantur de tranſmiſſione hujus præſenti fi-
 deicommiſſi in Bartholomæum deducta ex varia co-
 ſuetudine.

Primo, ut equalitas inter hos patruos ſervaretur.
 Secundò, quia abſurdum eſſet, ſi mulier ex-
 traneæ luocederet excluſa Bartholomæo, qui eſt de
 domo teſtatoris.

Tertiò, quia teſtator ipſe voluit favere ag-
 nationi, tum quia vocavit maſculos, tum quia vo-
 luit bona conſervari in ſtirpes.

Quarò, quia ſi de hac fuiſſet interrogatus, ita
 veriſimiliter reſpondiſſet.

79 Omitti inquam fortè hæc poſſent, quia regu-
 la eſt communis, fideicommiſſum conditionale,
 quale hoc eſt, non tranſmitti *Gloſſ. eſt communi-
 recepta in l. 1. C. de bis, qui ante apert. tab.*
uſt. comit. 218. n. 6. lib. 3.

80 Ex licet regule hæc limitetur, quando in con-
 trarium exant conjectura, prima tamen reſpiciens
 81 equalitatem facile admodum tollitur, quia nem-

pò licet hæc conjectura videatur ſatis efficax quoad
 aſcendentes erga ſuos deſcendentes [quibus ta-
 men non admittitur facultas inducendi inequali-
 tatem etiam inter liberos, cum jam conſentiam ſi,
 ſi ipſis relinquantur legitima *Ab. conf. 307. c. 4.*
lib. 2.] utique iurè tranſverſales non reperitur
 lex, que probet neceſſarium in aliqua eſſe equali-
 tatem, & eum eſſe de coſanguinis, non de præcepto, ita
 dixit *Magos. deſ. Florent. 35. ante n. 25.*

Nec tenet conſequentiæ, teſtator providen-
 tiis poſitis ex ſeſtiano patruo, qui erant in
 natura tempore teſtamenti, ergo & nepotes Bar-
 tolini alterius patruæ, qui nec nati erant, nec
 concepti, ut ſuprà pluries diximus, & clare tri-
 dit *Roland. diſt. conf. 43. n. 38. lib. 4.* & licet *Per-
 reg. art. 31. n. 9.* ſolent equalitatem etiam in-
 ter tranſverſales, loquatur tamen in exiſtentibus
 in pari gradu, & in ſum natis, & cognatis teſta-
 tori.

Accedit, quod ad ſuſtendendam fideicommiſſum, ita
 vel ejus tranſmiſſionem, conjectura debem deſumi
 ex ipſo teſtamento, elloquin non relevat
 82 *Bald. in l. 1. cum. 10. in ſin. C. de bis, qui ante*
apert. tab. Parif. conf. 44. num. 25. lib. 2. Diſt.
conf. 417. ſub n. 4. Saccic. Jun. conf. 29. num. 2.
lib. 4. Simon de Prat. lib. 1. interpret. 2. dub. 1.
ſol. 1. n. 8.

Idem dicitur de ſecunda, qua conſideratur
 abſurdum, ut per mulierem extraneam exclu-
 datur unus de ſimilis, nam præterquamquod libe-
 ra univique rerum ſuarum eſt diſpoſitio, niſi lex
 83 aliter diſponat, *l. in re mandata C. mandati G. di-*
ſponat. re aut. de nupt. 35. hæc quoque conjectura eſt
 hominis, deſumiturque altera teſtamentum fidei-
 commiſſum, cum D. Marieta non veniat ex teſ-
 tamento ipſius, ſed Dominici ejus viri, qui ſi in
 teſtato deceſſiſſet, non poſſuſſet procul dubio adeo
 obicere hoc abſurdum venientibus ab inteſtato,
 quia ipſum præceſſiſſent in gradu, longè ergo mi-
 nus poteſt hoc obicere heredi venienti ex teſta-
 mento.

Tertia conjectura de favore agnationis, & præ-
 tendit intentione conſervandi bona in familia, jam
 ſublata eſt.

Quarta verò, quod teſtator pro eo reſpon-
 84 diſſet, ſi ſuper hoc fuiſſet interrogatus, levior
 eſt cætera, quia poſuiſſet & aliter reſpondere
Berſart. conf. 337. num. 11. lib. 3. quinimo cum
 reſtrinxerit diſpoſitionem ſuam ad certum genus
 perſonarum, nempe ad filios Bartolini duxerit,
 in vim diſpoſitionis ejus, ceſſat omnis ſpes tranſmiſ-
 ſionis *Moscob. conf. 225. num. 13.* & cum optime
 85 noverit differentiam, qua eſt inter ſilium, & nepo-
 tem, dum ſeparatim de utriſque in teſtamento
 mentionem fecit, non poſſuit nepotes præterdere
 ſe vel vocatos, vel juri fideicommiſſi in ipſos eſſe
 tranſlatum *Mench. præſumpt. 94. n. 12. lib. 4. &
 diſt. conf. 215. c. 72. Sard. diſt. traſ. de alimor.*
tit. 9. quaſt. 36. c. 18.

Ex quibus ſatis, ſuperque juſtificatam cenſu-
 mus noſtram hanc reſolutionem.

Livius Rittardus Prætor.
 Alexander Ziliacchini.
 Antonius Cariani.

ADDITIO.

SUMMARIUM.

- 1 **A**ppellatio filiorum an, & quando veniant nepotes.
- 2 Fideicommissum conditionale an transmittatur.
- 3 **Q**uando appellatio filiorum veniant nepotes, vel non vide quæ testimè dixi supra in addit. ad not. g. n. prim. & plur. seqq. ubi n. prim. & 117. allegatur præfatus decisio, Res. Florent. dec. 42. pariter superius impressi. hoc eodem volumine, & dec. 57. n. 27. & 28. inter impressi. coram me, & vide etiam Res. Senen. dec. g. & dec. 25. n. 16. & seqq. pariter coram me.
- 4 **Q**uod fideicommissum conditionale non transmittitur abundè scripti supra in addit. ad dec. 28. n. 1. & seqq.

PETRASANTEN.

Fideicommissi.

17. Junii 1606. ex lib. Meris. 88. a 422.

ARGUMENTUM.

Vocato ad fideicommissum proximior in gradu de agnatione testatoris, succedit proximior de tempore purificati conditionis, posthabita vinculi duplicitate. Pro declaranda dubia voluntate testatoris licet duo testes sufficiant, tamen si agitur de nova dispositione inducenda septem, vel quique requiruntur. Et an, & quando dicatur agi de nova inducenda dispositione, seu potius de obicura declaranda.

SUMMARIUM.

- 1 **V**ocato proximior, succedit qui talis est de tempore purificati conditionis, & n. 43.
- 2 Licet ante alter proximior, vel in pari gradu existisset.
- 3 Verbum proximior plures potest habere significaciones.
- 4 Declaratio verbi proximior non est parvi facienda, quando haberi potest ab eo, qui illum protulit.
- 5 Testator ubi se ipsum glossas, non queritur de interpretatione legis.
- 6 Amplia sive declaratio sumatur ex his, quæ testator dixit ante testamentum, sive post.
- 7 Voluntas testatoris, non sermonis proprietates attenditur in fideicommissis.
- 8 Amplia etiam agitur inter plures idem fideicommissum, vel legatum prætendentes.
- 9 Cum testator minus scripsit, vel in scribendo erravit, error iste, si per testes probatur, emendari debet.
- 10 Declaratio voluntatis dicatur probata ex depositione duorum testium.
- 11 Secus ad probandum novam dispositionem, quia septem requiruntur n. 25.
- 12 Amplia primo, etiam si sint singulares.
- 13 Amplia secundo, etiam si sint famula.
- 14 In dispositionibus, præsertim testamentariis, singula verba debent aliquid operari.
- 15 Qualitas adjuncta verbo qualificat illud, & ponit sub diversa specie.
- 16 Ubi mens testatoris est interpretanda, ejus affectio plurimum valet.
- 17 Et proprietati sermonis anteponitur.
- 18 Artius sanguinis conjunctio reputatur, quæ duplici vinculo conjungitur.
- 19 Cognitionis vinculum nihil operatur, quando testator de eo rationem non habuit.
- 20 E converso multum prodest, quando testator de illo curavit.
- 21 Consanguinitas majoris affectionis deservitur ex artius sanguinis conjunctio.
- 22 Quando quis testator est levissus, non præsumitur de illo sensisse.
- 23 Ex predilectione in vita arguitur predilectio in morte.
- 24 Testator potius præsumitur diligere ascendentes, & descendentes, quam transversales.
- 25 Et inter transversales, qui habeat tum an conveniat principium.
- 26 Voluntas testatoris talis præsumitur, qualem verba suavit.
- 27 Ad inducendam novam, & diversam voluntatem septem testes requiruntur, & n. 55.
- 28 Sed ad eam declarandam duo sufficient.
- 29 De declaranda voluntate testatoris agitur, cum tractatur de explicandis verbis, quæ habent duplicem sensum.
- 30 Et quando agitur de verbis, quæ secundum propriam significationem unum important, & alium sensum secundum legem in versumili mente testatoris fundatam obtineant.
- 31 Exemplificatio ut n. 29.
- 32 Duo testes sufficient ad declarandam voluntatem testatoris, quod sub expresso vulgari non intellexerit comprehendere pupillarem.
- 33 Vinculum naturale non potest non iesse.
- 34 Duplicitas vinculi redditur inefficax a lege altera fratres, & fratrum filios.
- 35 Intelligentia verborum testatoris desumenda est ab ejus usu loquendi, non a generali hominum consuetudine.
- 36 In testamentis non tam veritas, quam opinio attenditur.
- 37 Pro vero accipitur, quod testator verum credidit.
- 38 Quando testator erravit circa nomen hereditarium comprehendere plures, si constet de persona, in ea verificari debet dispositio.
- 39 Ad iudicandum quis vocatus fuerit nomine equivoce, attendi debet demonstratio convenientis notitia disponentis.
- 40 Ubi verba sunt clara non indigemus glossa.
- 41 Et cessant omnes advocatorum subtilitates.
- 42 Nec potest dici testatorem aliter sensisse.
- 43 Licet aliqua præsumptio id suadeat.
- 44 Verbum proximior significat illum, quem necesse antecedit.
- 45 Paria sunt aliquem nominatim vocari, vel sub nomine proximioris, si proximioritas in eo concurrat, & de ratione n. 44.
- 46 Consanguinitas excluditur ab utrinque conjunctis, cum vocatus est proximior.
- 47 Limita quando vocatus est proximior in gradu.
- 48 Quando habita est ratio gradus, dupliciter vinculi non operatur.
- 49 Sed censetur vocatus, qui habet gradum qualitatem.
- 50 Agnatio a solo virili sexu descendit.
- 51 Ideo in illa majorem partem non habet sensum, quinque utrinque conjunctis.
- 52 Quando habita est ratio agnationis, dupliciter vinculi non operatur.
- 53 Vinculum maternum est imperimentum, tum a statu, vel testatore vocatur agnati.
- 54 Cum testator primum, & secundum gradum heredem expresse nominavit, & deinde proximior in gradu de agnatione, crescit agnatorum tantum considerasse, non certo personarum.

- 54 Status purificatus institutionis attendendus est, non testamenti.
- 56 Cum agitur de probando id, quod naturale, & civiliter verborum significatio repugnat, tunc agitur de inducenda voce, & diversa dispositione, non autem de declaranda.
- 57 Sub expressa vulgari ratione tacita pupillaris non ex propriate verborum, sed ex legis interpretatione fundata in vicinili mente testatoris.
- 58 Si pater duobus filiis impuberibus uni vulgariter, alteri pupillariter tantum substituit, tunc una substitutio non comprehendit sub alia, & de ratione.
- 59 Et si quis velit contrarium probare septem testes inducere debet.
- 60 Declaratio mutans substantiam dispositionis non dicitur declaratio, sed dispositio.

DECISIO LIII.

In Causa Tolomei, & Tolomei.

Vincentius de Tholomeis de Petrasinda, in litore sibi herede universali Nicolao filio, eidemque sine filiis decedenti, substituit Sebastiano de Vmnia fratre uterino, tandem ita disposuit: *Et tunc quo dicitur Sebastiano decedente sine liberis legitimis matrimonii, voluit, & ordinavit, quod ejus hereditas devolvatur ad proximiorum in gradu domus, & agnationis de Tholomeis dicti testatoris ordinis successione per fideicommissum.*

Evenit casus postrema substitutionis, & statim orta est contentio inter Jacobum, & Claudium, testatores agnatos, existimantes istud, successionem ad se pertinere, uti in tertio gradu consanguinitatis conjunctam, idcirco tempore purificationis conditionis ceteris omnibus testatorum proximiorum, illo verò contentente, testatorem de Audien patre suo, qui tempore conditi testamenti adhuc in humanis agebat, & postea de se ipso intellexisse, ac propterea instantem, condemnari Claudium ad sibi dimittendum bona omnia Vincentii, jam ab ipso in iudicio possessore obtenta, una cum fratribus ex eis perceptis.

- Et quia non ignorebat, sibi maxime oblatte verba testamenti proximiorum in gradu vocatis, quæ sine dubio referenda sunt ad tempus purificationis conditionis *in fine. vol. 3. Dec. conf. 299. n. 8. Alex. conf. 26. in fin. vol. 3. Dec. conf. 299. n. 8. & Magon. det. Florent. 92. num. 37. etiam si foret ante illud tempus aliter fuisset proximior, vel in pari gradu, ut in caso isto Caffè, conf. 164. col. 5. vers. ad secundum responditur vol. 3. Dec. conf. 1. n. 6. Paris. conf. 40. n. 17. 20. & 22. & conf. 74. n. 12. & 13. & conf. 81. n. 11. vol. 2. & Magon. ubi supra n. 38. quo tempore sine dubio Claudius Jacobum antecederet. Idcirco rogamus se venire ad probandum, quod testator per ea verba intellexit in primis de Andrea patre suo, mox vero de somnicio, ex quo prorsus Claudius toti sibi invito, & secundum testatoris existimationem nullo sibi agnationis vinculo colligato.*

Id autem satis se præstitisse credidit per attestaciones nonnullorum testium, quorum primus dixit, *che avanti, che Vincenzo si partisse da Pisa per navigare sulle Galere di S. A. dichiarò aver fatto testamento, ed esser suo volonte, che morando Nicolo suo figliuolo, e Bastiano suo fratello uterino, la*

sua roba andasse a Andrea, ed a Jacopo suo figliuolo de Tolomei.

Secundus vero, *che Vincenzo Testatore esset si partisse di Pietro Santa, per andare a navigare si lasciò intendere di voler far testamento in Pisa, e lasciò suo erede Nicolo suo figliuolo, e dopo Bastiano suo fratello, e dopo Bastiano Andrea Thomei suo zio, e suoi figliuoli, come più prossimi parenti.* Et demum tertius, *che Vincenzo Tolomei, nel tempo, che venne a Pisa per andare a Napoli sulle Galere del Gran Duca, e prima che partisse di Pisa fece testamento, e gli udì dire, avanti che lo facesse, che trovasse per il suo più prossimo della Casa de Tolomei Andrea, e non Claudio, e mostrasse di avere malavoleranza con Claudio.*

Quapropter cum dicto illa proximior, qui unus est testator in se ipsa subalternior sit, & varias possit excitare difficultates, quia quandoque proximiorum respectu testatoris importare potest, quandoque verò gravat, aliquando ordinem successivum, aliquando non, & demum per nonne aliquando proximiorum secundum gradum juris civilis, & aliquando secundum gradum juris canonici, professio illius declarationis purificationis da non est, præsertim si ab eo haberi possit, quæ eam protulit, hoc est a testatore, ut inquit *Patris. conf. 102. col. penultim. vers. ex quibus patet vol. 3. quia obi testator se ipsum glossat, non queritur amplius interpretatio legis Cur. Sen. conf. 29. col. 3. vers. ita in præpositis. Paris. conf. 91. c. 17. & conf. 97. n. 24. lib. 2. Gramat. conf. civil. 105. n. 67. probat text. in l. ex falso, & ibi notus ff. de vulgar. & pupillar. de multis uxoris Simon de Peat. de interpret. ultim. volunt. lib. 1. d. 3. fol. 5. n. 2. siua illa declaratio sumatur ex his, quæ dixit testator ante, siue post testamentum Simon de Peat. ubi supra n. 23. & 25. & Mantie. de conjectur. ultim. volunt. lib. 12. tit. 16. sub c. 3. & melius lib. 1. tit. 15. n. 2. & 3. post Bart. in l. 2. n. 40. ff. de vulgar. & pupill.*

Rursum cum in fideicommissis sola testatoris voluntas attendatur, præter præfata omni proprietate sermonia l. cum visum in fin. G. de fideicom. l. non aliter ff. de legat. 3. & Mantie. lib. 3. tit. 3. n. 9. & 10. etiam quando res agitur inter fratres idem legatum, vel fideicommissum præcedentes, idem Mantie. lib. 8. tit. 4. n. 5. & Menoch. lib. 4. præsumpt. 16. n. 2. qui concordantes allegat, frustra videretur Claudius iteri se sub clypeo proprietatis illius vocis, *proximior*, cum probatum fuerit exadverso, testatorem de ipso non sensit, sed de alio, notariomque vel minus scriptis, quam testator dixerit, vel in scribendo errasse, quo casu omissum suppleti, & error emendari debet, si per testes sufficienter probetur *Caffè, conf. 18. n. 1. vol. 2. Roman. conf. 185. n. 7. in fin. & Socia. Sen. in l. in ambiguo n. 7. ff. de reb. dub.*

Neque verò satis probabiliter in dubium reuocari possit videbatur, an volentes illa se declarata esset sufficienter probare, quia si regulariter duo testes ad id sufficientem *Gloss. in l. heredes polum G. si quis poss. ff. de testam. & ibi Bart. n. 4. & Caffè, n. 13. idem Bart. in l. 2. num. 39. ff. de vulgar. & pupillar. & in l. 1. n. 3. C. de testibus cum multis aliis relictis per Mantie. lib. 12. tit. 16. n. 2. & Simon. de Peat. dist. solut. 5. n. 33. etiam si singulares Simon ibidem num. 34. in fin. & n. 35. & etiam *Lexime Mantie. ubi supra n. 2. post Ot. ad. conf. 297. n. 8. certe probatio facta in caso ista plusquam sufficientem erit, uti etiam virorem testimonio roborare, accedentibus præsertim multis, ac illis quidem validissimis conjecturis deprempis ex ipsamet substitutione rei, hoc est ex ver-**

his testatoris, & qualitatibus inherencibus tam personis ipsis, quam ipsorum contententiam.

Quarum prima illa est, quae deducitur ex illis verbis *domus, & agnationis de Tholomeis dicti*

- 13 *testatoris*, quae cum in dispositionibus, praesertim testamentariis, singula verba stare debeant cum administratione aliquid operandi *l. si quando in princip. ff. de legat. 1. & l. de Marcis. lib. 3. tit. 6. n. 1. cum seq.* facile admittendum non est, quod verba illa *dicti testatoris* occasione prolata fuerint, sed bene ut quatuordecim, & septem Tholomeos testatoris, ab aliis, juxta regulam, quod qualitas adjuncta verbo qualificat illud, & idipsum reponit sub alia specie *cap. cum Marza §. quatuordecim de celebrat. missi.* & in processu probatum non est, quod quando testator loquebatur de Tholomeis, intelligebat de Andrea, & ejus filius, tanquam sibi ab utroque latere conjunctis, quinimo quod palam dubitabat, Claudium non esse de Tholomeis, ergo dicendum est, quod etiam ex vi ipsorumque verborum Andreae, & filii includantur, Claudius vero excluditur.

- 14 Secunda principalis conjectura deducebatur ex singulari additione, qua testator prosequitur Andream, & filios, quae ipsa plurimi volet, ubi mens testatoria interpretanda est *l. si servus plarium §. ultimum ff. de legat. 1. & l. Aurelius §. Titius ff. de liberat. legat. Ang. conf. 28. n. 2. Anchor. conf. 237. n. 2. Soc. conf. 26. n. 4. lib. 4. & Cravett. conf. 61. n. 8. & proprietate sermonis anteposita est, idem Soc. & Cravett. ubi supra proxime, & post eos Menoch. lib. 4. praesumpt. 16. n. 2. ejus quidem moles in casu isto argumenta habemus, primum, & artior sanguinis conjunctio a duplicitate vinculi proveniens, cum negari non possit, quin illi, qui ex illidem progenitibus cum nobis nati sunt, artior consanguinitatis vinculo non attingant, quam illi, qui ex uno tantum, argumento text. in *cap. 1. de reg. & pat. & §. si verum neque fratres, aut de hered. ab intest. veniant.* de in casu nostro eo magis admittendum est, cum de eo testator loquatur, qui semper magnificenter conjunctionem a cognatione descendente, ideoque praetulit fratrem suum uterinum proprio agnitioni, ut in ejus testamento explicite legitur, quare sicut cognationis vinculum nihil proferat operatur, quando testator de eo rationem non habuit Menoch. lib. 4. praesumpt. 75. n. 1. 28. 18. & 25.*

- 16 Sic per contrarium multum operatur, quando testator cognationis rationem habuit, Magnam autem esse conjecturam illam affectionis, quae ducitur ad artior sanguinis conjunctionem, probat text. in *l. Titius ff. de hered. inst. Alias de praesumpt. regula prim. praesumpt. 2. & Menoch. dist. praesumpt. 16. n. 4. quibus si illud addamus Claudium fuisse in prima testatoris intuitum, profecto nunquam de eo fuisse sensum evidentem concludemus, vulgata *l. Lucius §. Lucius Titius ff. de legat. 1. Soc. conf. 37. n. 6. lib. 3. Mant. lib. 8. tit. 4. num. 6. Molina de primogen. lisp. lib. 1. cap. 24. n. 13. & Peregrin. de fideicommissis. art. 22. n. 99.**

- 17 Secundum, ipsam Andream praedilectio, cum praesumptio sit, ut quem vivens praedilexit etiam mortuus magis diligat, *l. penult. ff. de adm. legat. Bart. in l. in quartum n. 9. ff. ad l. falsid. & in l. filium quem daturum n. 6. C. fam. Erasilian. Bald. ibidem n. 16. & Menoch. ubi supra n. 9.*

- 18 Tertium, commune procreationis principium, quia sicut praesumitur testator magis diligere ascendentes, & descendentes, quam transversales Dec. conf. 315. num. 10. & Cravett. conf. 613. num. 10. sic etiam verisimile est, ut inter transversales eos magis amet, qui principium omnino commune,

omnino eo habent, quem qui ex una tantum parte, illum attingunt.

Noque intentioni Jacobi obflare videbatur, fundamentum illud, in quo tota vis Adversarii scilicet videatur, nempe quod supradicta forte procederent, si eadem legitime conflarent, quia cum verba illa *proximior in gradu sine dubio designent Claudium, & voluntas testatoria talis esse praesumatur, qualem verba sonant, quia verba sunt non 25 te, & signa eorum passim, quae sunt in animo Ang. in l. fin. ff. de hered. inst. Luc. in Pen. in l. fin. C. de grad. Decur. lib. 20. Simon de Prat. lib. 2. interpret. 3. dub. 2. solut. prim. atque dum agitur de admittendo Andrea, & filiis ejus, jam 26 non declarationis voluntatis per verba designatur, sed de nova, ac diversae voluntatis, cui verba nullo modo conveniunt, inductione agitur, ut patet ad sensum, ad quod sciendum, non duos, vel tres testes, sed septem necessarii sunt Bart. in l. 1. n. 39. & 40. ff. de vulg. & pupill. & Mant. & Simon de Prat. in locis supra allegatis.*

Quia responderetur, quod imo agitur de declaratione primae, non autem de nova voluntatis probatione, ut ex infra dicendis liquilo constat.

Quia tunc dicitur agi de voluntate testatoria declaranda, non autem de nova, & diversae probanda, quando traditur non solum de declaratione verborum, quae duplicem sensum recipere possunt [id quod transit sine difficultate ex tradita per DD. in *l. heredes palam §. si quid post ff. de testam.]* verum etiam quando agitur de declaratione eorum verborum, quae secundum propriam, & naturalem significationem unum important, ut secundum legis dispositionem fundatam in verisimili mente dispositum, alium sensum consequuntur, exemplum sit

Testator filii sui impuberi vulgariter substituit, certe sub conceptione substitutionis vulgaris a proprietate sermonis nunquam comprehenditur, imò potius excluditur pupillaris, quia secundum naturam impossibile est, ut illa verba *si heres non erit, impotest, si heres erit, & in pupillari aetate decesserit*, nihilominus lex fundata in verisimiliter testatoria, & animadvertens, quod si testator cogitasset casum substitutionis pupillaris, in illum etiam casum verisimiliter substituisset, statuit utrumque sub altero comprehenderet *l. n. ff. de vulg. & pupill. & l. jam hoc jure dicit. tit. 12. tit. 16. n. 5. & 6.* in casu nostro agitur de declaratione illorum verborum, quae secundum naturalem significationem unum important, & secundum civilem aliam, ergo duo testes satis superque erunt. Quod autem res ita se habeat, probatur

Quia cum Jacobus secundum naturam, & rei veritatem sit proximior testatoris, & ei magis conjunctus ob duplicemque vinculi, quod naturale est, & non potest in eo non inesse *l. qui agnationis ff. de post. l. adducit, & ibi Gloss. C. de post. potest. & l. jura sanguinis ff. de regul. jur. ad factum sit non proximior per dispositionem legis, quae virtutem duplicemque vinculi reddit inefficacem, ultra fratres, & fratrum filios §. si verum neque fratres, aut de hered. ab intest. veniant. Bart. in l. post consanguineos §. legitima ff. de suis, & legit. & Gabr. conf. 136. n. 2. & 3. lib. 1. certe dum agitur de probando testatorem intellexisse de proximi-*

29 tuit, certe sub conceptione substitutionis vulgaris a proprietate sermonis nunquam comprehenditur, imò potius excluditur pupillaris, quia secundum naturam impossibile est, ut illa verba *si heres non erit, impotest, si heres erit, & in pupillari aetate decesserit*, nihilominus lex fundata in verisimiliter testatoria, & animadvertens, quod si testator cogitasset casum substitutionis pupillaris, in illum etiam casum verisimiliter substituisset, statuit utrumque sub altero comprehenderet *l. n. ff. de vulg. & pupill. & l. jam hoc jure dicit. tit. 12. tit. 16. n. 5. & 6.* in casu nostro agitur de declaratione illorum verborum, quae secundum naturalem significationem unum important, & secundum civilem aliam, ergo duo testes satis superque erunt. Quod autem res ita se habeat, probatur

Quia cum Jacobus secundum naturam, & rei veritatem sit proximior testatoris, & ei magis conjunctus ob duplicemque vinculi, quod naturale est, & non potest in eo non inesse *l. qui agnationis ff. de post. l. adducit, & ibi Gloss. C. de post. potest. & l. jura sanguinis ff. de regul. jur. ad factum sit non proximior per dispositionem legis, quae virtutem duplicemque vinculi reddit inefficacem, ultra fratres, & fratrum filios §. si verum neque fratres, aut de hered. ab intest. veniant. Bart. in l. post consanguineos §. legitima ff. de suis, & legit. & Gabr. conf. 136. n. 2. & 3. lib. 1. certe dum agitur de probando testatorem intellexisse de proximi-*

30 tuit, certe sub conceptione substitutionis vulgaris a proprietate sermonis nunquam comprehenditur, imò potius excluditur pupillaris, quia secundum naturam impossibile est, ut illa verba *si heres non erit, impotest, si heres erit, & in pupillari aetate decesserit*, nihilominus lex fundata in verisimiliter testatoria, & animadvertens, quod si testator cogitasset casum substitutionis pupillaris, in illum etiam casum verisimiliter substituisset, statuit utrumque sub altero comprehenderet *l. n. ff. de vulg. & pupill. & l. jam hoc jure dicit. tit. 12. tit. 16. n. 5. & 6.* in casu nostro agitur de declaratione illorum verborum, quae secundum naturalem significationem unum important, & secundum civilem aliam, ergo duo testes satis superque erunt. Quod autem res ita se habeat, probatur

Quia cum Jacobus secundum naturam, & rei veritatem sit proximior testatoris, & ei magis conjunctus ob duplicemque vinculi, quod naturale est, & non potest in eo non inesse *l. qui agnationis ff. de post. l. adducit, & ibi Gloss. C. de post. potest. & l. jura sanguinis ff. de regul. jur. ad factum sit non proximior per dispositionem legis, quae virtutem duplicemque vinculi reddit inefficacem, ultra fratres, & fratrum filios §. si verum neque fratres, aut de hered. ab intest. veniant. Bart. in l. post consanguineos §. legitima ff. de suis, & legit. & Gabr. conf. 136. n. 2. & 3. lib. 1. certe dum agitur de probando testatorem intellexisse de proximi-*

ximitate secundum naturam, & veritatem propter
vinculi duplicitatem, non autem secundum legia
dispositionem, nemo dixerit unquam agi de di-
versæ voluntatis indulgentia, cum eo in casu tes-
tatur fundamentum legis scilicet, verisimilis mens tes-
tatoris.

- Tandem unus ex Dominis Informantibus, qui
acutus, quam ceteri faceret, partes agentis tue-
batur, totum se vertit ad usum loquendi testato-
ris, quia cum in processu esset per duos testes pro-
batum, quod testator, quando loquebatur de Tho-
lomeis semper intelligebat de illa linea Tholomeo-
rum, ex qua oriundus est Jacobus, quæque ipsum
ab utroque latere congingebat, quinimo quod pas-
sim dicebatur, Claudium non esse de suis Tholo-
meis, non videbatur ulterius hæsitandum, de quib-
us non ipse sensisset, eum regula juris sit, quod
si incidat controversia circa intelligentiam verbo-
rum a testatore prolatorum, attendendus sit spe-
cialis usus loquendi ipsius, non autem generalis ho-
minum consuetudo l. si servus pium §. fin. ff. de
legat. 2. Rom. in l. heredes pium §. 2. n. 5. & hinc
ibidem a 9. ff. de testam. & Mantii. de consuetu-
rib. lib. 3. tit. 9. n. 1. præsertim cum in testamentis
non tam veritas, quam opinio attendatur Bald. in
l. utrum §. 1. n. 22. C. de immo. de legat. Jus. in l.
si tibi homo in prin. n. 20. de legat. 1. & probat
text. in l. quo loco, & ibi Gloss. ff. de hered.
sit. & pro vero accipiendum sit, id quod testa-
tor credidit esse verum Mantii. qui multa ad hoc
propositum refert lib. 3. tit. 20. n. 1. & 2.

- Quia etiam ante supradictum usum loquendi, &
opinionis testatoris probatione, resultat alia con-
clusio juris, quod cum testator erraverit circa no-
men hæredis, quis eo nomine usus est, quod est
apertum comprehendere etiam Claudium, & nihilomi-
nus conflet de persona, dispositio in ea verifi-
cari debet l. 2. & fin. C. de testam. & §. si qui-
dem in nominis iussu, eodem tit. & ad indicandum,
qui vocatus fuerit sub nomine æquivoco, atten-
datur demonstratio, quæ convenit notitiæ dispo-
nentis l. qui hæbatur ff. de reb. dub.

- Hæc omnia, licet subtiliter admodum excogi-
tata, & eleganter proposita s Dominis Informan-
tibus essent, non tamen tante molis fuerunt, ut
Dominos avertere potuerint a vera, naturali, &
plena significatione verborum a testatore prolatu-
rum, & a confirmatione illius voluntatis, quam
ea verba evidenter præferunt, atque Claudii fa-
vorem undequaque redolent, quia ut inquit Bald.
caus. 337. vol. prim. ubi verba sunt clara, non in-
digemus glossa, & tunc etiam essent omnes Ad-
vocatorum subtilitates, ut idem inquit caus. 174.
in fin. vol. 2. nec potest dici, quod testator aliter
sensisset Capr. caus. 128. in fine, etiam si forte ali-
qua præsumptio id suaderet Capr. caus. 71. sum. 2.
vol. 2.

- Ex omni rigoroſo examine testium dicta, &
personas respiciente, nec non etiam posthabitis
probationibus ex adverso factis infringentibus ma-
gis ex parte probationis adoris, cum ab eis cauſa sit
solutio petita non fuerit. Ad id in primis
ponderata fuit dictio illa proximus, quæ cum ex
natura sua illum importet, quem nemo antecedit
l. proximi, & l. proximus, & ibi Rebuff. ff. de ver-
bor. significat. & tempore purificata conditionia
[quod tempus in materia ista sine dubio atten-
dendum est l. cum ita §. in fideicommissis, & ibi DD.
ff. de legat. 2.] talis certe sit Claudius, ut ex ar-
bitrio familiaris ab ipsomet adore prodeſſo elare col-
ligitur, utque dicendum est, perinde esse, ac si
Claudius nominatim vocatus fuisset dict. l. qui hæ-
batur ff. de reb. dub. quia sicut quando testator, non

habet satis nota nomina eorum, super quibus dis-
ponat, intelligitur sensisse de illis, quibus conve-
niunt qualitates in oratione expresse, licet forte
non conveniant nomina, ut ibi elare deciditur,
sic etiam in casu nostro, cum testator nos pote-
rit scire, quis nam proximior sibi foreturus esse
eo tempore, quo purificaretur fideicommissum, de
eo sensibile intelligendus est, in quo qualitas illa ma-
joris proximitatis verificetur.

Quod si forte aliquis existimaret, qualitem
istam melius verificari in persona utriusque con-
juncta, atque contendat, consanguineum excludi ab
utriusque conjuncto, quando proximior simpliciter
vocatus est, ut voluit Paris. caus. 59. n. 18. vol. 3.
sensit Capr. caus. 376. vol. 2. & elare ferunt Le-
derich. caus. 54. n. 5. in fin. & melius n. 7. in prin.
adhuc tamen in casu isto esset omnis difficultas,
ob adjectionem subsequentis verbi in gradu, quod
cum non possit aliquo modo verificari in Jacobo,
qui sine dubio est in gradu remotiori, quomodo
duplicitas vinculi amplius adjuvare non poterit, quis
obi est habita ratio gradus, ex nihil operatur ef-
fectum Paris. Capr. & Lederich. ubi supra, censet
alium apertè designat, quo hæc qualitas repa-
ritur, ut in puncto argumentantis Lederich. ibidem
vers. quinto statum ipsam, & dixit ante eum, & lon-
ge plenius Alb. ab ipso non citatur caus. 81. n. 2.

Tertiò loco ad idem considerata fuit dictio
agnationis, quæ enim æquo modo convenit con-
sanguineo, & utriusque conjuncto, quia in agnatio-
ne, quæ a solo virili sexu descendit §. prim. in
fin. de legit. agnat. success. non habet majorem par-
tem unius, quam alius heres. caus. 144. vol. 2. &
alii relati per Lederich. ubi supra n. 7. & Alb.
dict. caus. 81. n. 26. satis etiam apertè designat,
duplicitatem vinculi nihil in proposito operantur,
quinimo evidenter demonstrat testatorem nullas
cognationis habuissitationes, quia sic ut statum, &
quando vocat expresse agnatos, reddit vinculas
maternum impertinentes, ita etiam testator, pro ut
in puncto argumentatur Alb. ex communi opinio-
ne dict. caus. 81. n. 9.

Prædictis conferre modus & testatore obser-
vatus in institutionibus, & substitutionibus præ-
cedentibus, quia cum non solum primum gradum
hæredum, sed etiam secundum sub eorum proprio
nomine expresse, certe si in tertio, & ulteriori
de ceteris personis in individuo sensisset, nihil fa-
cilius fuisset, quam eas exprimere, quod cum non
fecerit, sed novo loquendi modo proximitatem
in gradu de agnatione vocaverit, satis evidenter
docuit, se non certas personas simpliciter contem-
plari, sed agnationem solum, ut egregiè considerat
Anchor. caus. 27. col. penult. vers. & hanc ejus men-
tem, & per consequens omnes alias qualitates ab
agnatione extraneas, inutiles propterea esse ad vo-
cationem arguendam, quæ eum Claudius sit æque
modo cum Jacobo agnatus, id ipsum postea su-
perer in eo, quod est agnatus in gradu proximior,
procul dubio ipse debet dici substitutus, non au-
tem ille, cui demonstrationes a testatore expre-
sse non conveniant, præsertim cum de eo testa-
tor loquamur, qui non tam qualiterque conjunctio-
nis, quam proximioris gradus in ceteris rationem
habet, dum fratrem uterum tantum præpositit
universæ suæ agnationi.

Et licet duo, vel tres testes ex adverso examinati
probare nitantur, testatoris mentem longe aliam fuisse,
ipsumque hunc Jacobo, seu de Andrea patre suo ve-
re sensisse, nihilominus istud non ponit obesse Clau-
dio, non solum, quia sunt ista duo summi, quod tes-
tator ita crediderit, qui tempore facti testamenti
Andreas pater Jacobi erat in gradu æquali cum
Clau-

Claudio, & si casus tunc evenisset, sine dubio & ipse in medicata successisset, quoniam si Claudius ante eam vita functus esset, successisset in totum, & quod mutata rerum facie, aliter statuendum sit, quia non status testamenti, sed purificatae conditionis est attendendus.

Verum etiam, & multo magis, quia dato, citra praedictum veli, quod testium depositio id importet, ut solus Andreas, & eius descendentes vocati fuerint, Claudius verò exclusus, adhuc tamen istud parvi refert, cum per legitimum numerum testium id non constiterit, quia cum sine dubio agatur de indicenda omnino diversa dispositione ab ea, quam verba praefecerunt, non autem de declaranda dubietate aliqua ex eis procedente, jam non duo, vel tres, sed vel septem, vel saltem quinque testes necessarii sunt, ut supra fuit probatum ex Bart. Mantis. Simon. de Prat. & aliis.

Quod autem res ita se habeat, ex eo manifeste deprehenditur, quia sicut tunc dicitur agi de declaratione, cum res reducitur ad eum sensum, qui verba convenire possit, vel secundum eorum naturalem significationem, vel secundum legis interpretationem, ut supra dictum est, sic etiam tunc dicitur agi de nova, & diversa voluntatis inductione, cum id probari contenditur, quod omnino repugnat & naturali, & civili verborum significationi, exemplum sit

Nemo est qui oecidat, quod sub expressa vulgati continetur tacita pupillaris, & è contra, non quidem secundum sensum naturalem, sed secundum civilem interpretationem fundaram in verisimili mente testatoris, ut supra fuit probatum ex l. prim. & l. 2. & ibi Bart. & alii ff. de vulgar. & pupill. pone modo, quod pater habens duos filios imposter, uno pupillariter tantum substituerit & alii vulgariter tantum, an eo in casu, sub his altera comprehendatur? certe: non, quia cum apparet testatorem de utraque cogitasse, cessat ratio legis fundata in praesumpta testatoria de hac, vel de illa oblivione Soc. in l. prim. ff. de vulgar. & pupill. & Dec. conf. 316. a. 3.

Quid modo, si quis velit probare, imò restatorem sensisse, ut una sub alia comprehendatur, poterit nec hoc facere? certe sic, dummodo id faciat per septem testes, secundum Bald. in l. 2. in penult. cinnam. in vers. quare ergo ff. de vulgar. & pupill. Dec. conf. 316. a. 7. & Sard. conf. 129. n. 28. et ratione, quia quando tacita pupillaris, non continetur regulariter sub expressa vulgari, vel è contra, si probandum est, quod testator voluerit conjungi, jam non de voluntate declaranda agitur, sed de nova inducenda, ut in allegatis locis habebitur.

Sic in proposito nostro dicimus, quod cum verba illa *proximior in gradu agnationis* secundum naturalem eorum significationem non possint convenire remotiori, neque secundum legit. interpretationem, quia nullibi cautum id reperitur, ac propterea utrumque sensum denotant Claudium eorum convenire, certe si volumus dicere, quod denotent Andream, vel Jacobum, necesse est, ut faciant testatorem aliud voluisse, quam illud, quod verba importare possunt, istud autem novè, & diversè voluntatis probatio dicitur, non veteris, & jam expressæ, sed minus clare expressæ declaratio, quia ubi declaratio mortis substantiam, non dicitur amplius declaratio. sed dispositio Menoch. conf. 443. n. 72. Sard. conf. 156. n. 25. Barfaut. conf. 139. num. 26. & idem Sard. conf. 129. num. 19. & hinc dicebat Simon de Prat. lib. 1. interpret. prim. dubit. 3. solut. 5. num. 33.

posse dari in hac materia generalem doctrinam, quod quoviscomque a lege, vel a Doctores dicatur in aliquo articulo, sic testatorem sensisse, id potest probari per duos testes, dummodo talis probatio non vergat in novam dispositionem dando, limitando, vel adimendo, quia tunc vel septem, vel quinque testes necessarii sunt, ut ipsemet paulo ante dixerat sub num. 32.

Supersit tunc ad contraria respondere, verum quia es omnia cessant ex defectu probationis voluntatis testatoris, cui ipse in totum imminuitur, ideo ulterius non insistimus.

Lipias Ricardus Prator.
Alexander Zilechius.
Antonius Corinus.

ADDITIO.

ARGUMENTUM.

In successionalibus fideicommissis attenditur proximior de tempore mortis ultimi possessoris, etque delatanda est ex persona gravi, non gravatis, & quando locus. Declaratio facta a testatore quomodo probetur. Quamvis dicitur vera declaratio, & plura ad materiam declarationis expenduntur.

SUMMARIUM.

- 1 Proximitas verificari debet de tempore mortis ultimi possessoris.
- 2 Proximior qui hodie non est, quovis olim fuerit talis, non potest succedere.
- 3 Proximior superveniens post mortem ultimi possessoris, non evocat bonis interim quassatis ei, qui tempore aperti fideicommissi erat proximior.
- 4 Limita si in contrarium argatur expressa, vel conjectura testatoris voluntas.
- 5 Quamvis sint conjectura ad bonum effectum operata, remittitur.
- 6 Proximitas gravati, etiam gratantis attenditur in fideicommissis.
- 7 Difficile, et quandoque impossibile est reperire verum proximiorum testatoris, maxime in fideicommissis antiquis.
- 8 Regula tamen procedit tam in antiquis, quam in recentibus fideicommissis.
- 9 Testatores presumantur se conformare voluisse cum dispositione juris.
- 10 Proximior defuncto semper succedit ab intestato inspecta dispositio juris.
- 11 Proximiorum appellatione semper presumantur vocati illi, qui succederent ab intestato, & sic proximiores gravati.
- 12 In fideicommissis succeditur gravati, non gravato.
- 13 Quod tamen verum est solum mediante, nam immediate succeditur gravato.
- 14 Receditur a praedicta regula de attendenda proximitate gravati ex contraria testatoris voluntate.
- 15 Voluntas testatoris est pro lege servanda.
- 16 Ut tamen recedatur a praedicta regula, voluntas testatoris debet esse clara.
- 17 Receditur, si substituerit agnatos sibi magis adhaerentes.
- 18 Item si vocaverit proximiorum, & propinquiorum sibi.
- 19 Agnatorum appellatione venit agnatio tam effictiva, quam contentiva.
- 20 Si vocati fuerint — li più prossimi dell' agnazione

- ne di effo reftatore — non receditur a dicta regula de attendenda proximitate gravati.
- 22 Receditur a prædicta regula quotiescumque fit transitus de una ad aliam lineam, & de uno ad alium genus personarum.
 - 23 Limitatio hac secundum aliquos non præstat in fideicommissis perpetuis.
 - 24 Sed contraria opinio est verior.
 - 25 Si in defunctum masculinum debet succedere femina proximior, succedet femina proximior gravati, non gravata.
 - 26 Limita si ex alio masculo superfit filia, hæc nunquam succedet in exclusionem feminæ proximioris gravati.
 - 27 Regula de proximitate gravati attenditur etiam in primogenitura.
 - 28 Proximior ad effectum succedendi in primogenitura dicitur ille, qui habet prærogativam lineæ, quamvis alius, qui illum vincat in prærogativa gradus.
 - 29 Testamentum est semper revocabile ad autem testatoris.
 - 30 Donator potest ex intervallo facere donationem declarare.
 - 31 Si vero fit potius nova dispositio quam declaratio, requiruntur eadem probationes, quæ requiruntur in actu, qui declarari præsumitur.
 - 32 Declaratio propriæ est illa, quæ tantis ad expectationem alicujus ambigua dispositionis.
 - 33 Declaratio non est, sed nova dispositio, quando cadit super ea clara.
 - 34 Vocare proximioris, perinde est ac si fuisset nominatum vocatus ille, qui tempore successum erit proximior.
 - 35 Ideo vocatio illa non admittit declarationem.
 - 36 Donator, qui posuit in conditione filii donatarii, potest ex intervallo declarare, illius voluisse dispositive vocare.
 - 37 Filii in conditione positi an constanter dispositive vocati, est quæstio valde intricata, & qui eam tractant.
 - 38 Si, qui vocatus descendens alicujus, potest ex intervallo declarare dictam vocationem, illam restringendo ad filios majores nato.
 - 39 Et potest etiam declarare, an necesse intellexerit sub descendenti appellatione feminas comprehendere.
 - 40 Contrarium tamen, absolute loquendo, est verius.
 - 41 Feminæ veniunt appellatione descendentiæ ex proprietate vocabuli.

Ad num. 1. & seqq.

Certissimum in jure nostro est, cum, qui vult uti proximior succedere ad aliquod fideicommissum, ad quod proximiores fuerint invitati, debere probare qualitatem illam proximioritatis de tempore præfixo, quæ per mortem ultimi possessoris aperta fuit fideicommissi successio; ad designandum enim gradus proximitatem attendendum esse tempus mortis ultimi possessoris unanimiter tradunt *Allegr. Sen. conf. 47 num. 70, lib. 2. Allegr. Jan. contrav. 4. num. 3. Intrigol. de feud. contr. 2. art. 46. num. 7. & seqq. Fusar. de substitut. quæst. 318 n. 2. & 6. Strader. de feud. part. 7. cap. 7. num. 30. vers. respondeo. Cassil. quodid. contrav. lib. 3. cap. 32. num. 103. Torr. varior. jur. quæst. lib. 2. miscell. part. 1. tit. 2. quæst. 1. num. 10. Rot. Florent. decis. 58. num. 26. inter impress. coram me.*

Ex qua conclusione sequitur, quod sicut qui olim fuit proximior, sed talis amplius non est

tempore mortis ultimi possessoris obsequens interea activitatem alterius existentis in meliori gradu, non valet ad fideicommissum succedere, nec jus succedendi in filios transmutare, ut firmatur in hac decisio, & tradunt *Mench. conf. 120. num. 121. Valenzani. conf. 83. num. 26. lib. 2. Tiracquel. de primogen. quæst. 3. num. 6. Torr. de majorat. Ital. lib. 3. decis. 29. num. 14. ita qui est proximior tempore, qui moritur ultimus possessor, adeo ad succedendum admittitur, ut a beneficio successus non valet excludi per proximioris possessoris nec ex firmatis per *Cassil. conf. 17. num. 5. lib. 2. Altier. conf. 119. num. 7. lib. 9. Menoch. conf. 423. num. 16. & conf. 830. per tot. Palm. Nep. alleg. 128. num. 7. Theaur. quæst. 84. num. 12. vers. amplius etiam lib. 2. Fusar. de substitut. quæst. 348. num. 1. & seqq. Cassil. quodid. contrav. lib. 5. cap. 9. num. 1. & seqq. Oliva de cess. jur. tit. 3. quæst. 4. num. 1. & seqq. Torr. de majorat. Ital. lib. 2. quæst. 56. num. 6. jusdo. num. 22. vers. & licet non ignorem, & varior. jur. quæst. lib. 2. tit. 1. quæst. 4. num. 4. Rot. dec. 493. num. 3. cor. Bich. decis. 403. & decis. 413. utrobique num. 1. cor. Emerit. Jan. decis. 95. num. 19. part. 11. decis. 519. num. 22. part. 13. decis. 375. num. 14. & decis. 398. num. 12. part. 15. dec. 372. num. 31. part. 19. revent. decis. 17. num. 22. post *Cassil. ad Perreg. de fideicommiss. decis. 7. num. 13. in Mantiv. ad Card. de Loc. de fideicommiss. & pluribus relictis concordantibus Rot. Florent. in dec. 58. num. 26. coram me.***

Ab hac tamen postrema conclusione recedunt tam ex expressa, quam ex conjecturali rectoris voluntate, ut pro indubitato firmant *Allegr. conf. 66. num. 20. & 21. lib. 2. Sard. conf. 151. num. 41. Cyriac. contrav. 205. num. 93. Coris. Rot. de Loc. ad Franc. decis. 169. num. 2. vers. amplectenda. Torr. de majorat. Ital. part. 2. quæst. 56. num. 26. Rot. decis. 404. num. 19. cor. Merito. decis. 142. num. 10. Torr. Deuon. Jan. dec. 232. a 33. in princ. part. 19. revent. qui autem, & quales esse debent hujusmodi conjecturæ, ne nimium a nostra decisionis materia divagemur, videre potest penes *Cassil. quodid. contrav. lib. 5. cap. 9. per tot. Torr. var. jur. quæst. lib. 2. tit. 1. quæst. 4. n. 39. & seqq. & penes unum in precedenti numero allegatos.**

Redeundo igitur ad nostrum principalem materiam, si qui vult succedere tanquam proximior, debet probare se esse talem de tempore præfixo mortis ultimi possessoris, ut ab initio dictum fuit. Et quidem debet probare se proximioris habere respectu ad dictam ultimam possessoris, non autem respectu ad testatorem; quidquid enim antiquitas disceptatum fuerit, hodiernis hinc temporibus transitivè quodammodo in regulam non habentem contradicendum, quod in successibus fideicommissis attenditur proximioris, gravius non autem gravantis, ut uno ex firmant *Socii. Sen. in l. si cognatis 20. num. 40. ff. de reb. dub. & conf. 249. num. 21. lib. 2. Cora. conf. 97. n. 6. & 7. lib. 1. Rotas. conf. 100. num. 18. & per tot. lib. 1. Decian. conf. 100. num. 11. & per tot. lib. 3. Pascirol. conf. 91. num. 16. Venturini. conf. 48. n. 230. & seqq. Baldus. ad Ramen. conf. 16. n. 110. Merito. de majorat. part. 2. quæst. 8. num. 1. Fusar. de substitut. quæst. 424. n. 10. Cassil. quodid. contrav. lib. 3. cap. 19. num. 140. & seqq. Morta de success. legat. part. 4. quæst. 12. art. 1. num. 23. Torr. de majorat. Ital. lib. 2. cap. 12. §. 1. num. 7. Gutierrez. quæst. civil. lib. 3. quæst. 66. num. 7. & seqq. Bordon. collect. legal. 43. num. 109. vol. 1. Allegr. Jan. contrav. 73. n. 3. Ursic. consil. for. cap. 11. num.*

num. 7. & *segg. Ciracc. discept.* 25. num. 13. & *discept.* 26. num. 9. *Manf. consil.* 84. num. 14. *Radulphus alleg.* 113. n. 23. *Saminiat. contrav.* 103. num. 19. & *segg. Rot. decis.* 115. num. 3. & *decis.* 152. num. 1. *cor. Duran. decis.* 21. & *decis.* 355. utrobique num. 2. *cor. fa. me. Alex. VIII. dec.* 135. num. 1. & *decis.* 406. num. 3. *cor. Prin. dec.* 681. num. 2. *part. 2. decis.* 109. num. 9. *part. 5. dec.* 135. num. 10. *part. 8. decis.* 108. num. 23. *part. 9. decis.* 194. num. 2. *part. 12. decis.* 250. n. 2. *par. 14. decis.* 69. num. 37. & *segg. par. 17. decis.* 26. n. 8. *part. 18. decis.* 437. num. 1. *part. 19. rec.* Et cum hac opinio semper pertransiit Rots hac nostro Florentia, & precipue in *decis.* 6. num. 11. *decis.* 14. num. 33. *decis.* 26. num. 25. *decis.* 57. n. 23. *car. me. tom. 1. & in addit. ad decis.* 7. ad num. 24. & *segg.* ubi alii plures, & ad *decis.* 17. num. 64. & *segg.* & *decis.* 70. & *segg.* ubi alie declarationes in hac materia adducuntur hoc eodem vol.

Cujus conclusio a potest ratio assignari, quod si per regulam proximitate extendi deberet persona testatoris, difficillimum, ne dicam impossibile, quandoque efficeret repetere verum proximiorem, in his prelatum fideicommissis, quos longissimi temporis durationem habuerat, ut in specie ponderat *Surd. conf.* 170. num. 1. *Peregrin. conf.* 44. num. 14. lib. 1. *Altrage. conf.* 92. num. 22. lib. 2. *Fufar. de substit. quæst.* 424. num. 62. *Malin. de primogen. Hispan. lib. 3. cap. 9. num. 13. Castil. quæst. contrav. lib. 5. cap. 138. num. 12. Torr. de majorat. Ital. lib. 1. cap. 6. num. 56. & 57. Fontenel. decis.* 35. num. 3. & *segg. Rot. decis.* 461. num. 4. *cor. Cavalier. decis.* 107. num. 6. *cor. Barat. decis.* 72. num. 7. *part. 1. decis.* 681. in fin. *par. 2. recitat.*

Hæc tamen ratio, quamvis non spernenda, non est tamen unica, quæ si esset unica, sequeretur, quod in fideicommissis solum recentibus ab facilitate inveniendi proximiorum testatoris, proximitas ex persona bujos, non ex persona gravati desumenda foret, & tamen videmus regulam de attendenda proximitate gravati non minus in fideicommissis recentibus, quam in antiquis servari, ut in specie notavit *Torr. de majorat. Ital. lib. 1. cap. 12. §. 1. sub n. 6. & 7. Saminiat. contrav.* 103. num. 24. *Rot. decis.* 65. num. 14. *post Uricol. de transfalium. cum oliis ibi allegatis.*

Altera ergo, & quidem validissima, & communissima ratio est, quia cum testator nullum designans succedendi ordinem, presumitur solum voluisse conformare cum dispositione a jure communi tradita pro successione ab intestato l. *confinatur*, & l. *si qui cum ita ff. de jur. codicill. l. heredes mei §. cum ita ff. ad S. C. Trebell. Cephal. conf.* 489. num. 14. *Garnier. conf.* 5. num. 129. *Simon de Prat. conf.* 123. num. 1. *Kuiffchild. de fideicommiss. famit. nob. cap. 9. num. 8. Altrage. Jan. contrav.* 53. num. 2. *Saminiat. contrav.* 62. num. 16. *Palm. Nep. alleg.* 395. num. 93. *Torr. variar. jur. quæst. lib. 1. tit. 2. quæst. 11. num. 63. & lib. 2. tit. 6. quæst. 4. n. 56. Rozae de incompatib. par. 1. cap. 4. num. 23. Rot. decis.* 56. num. 5. *cor. Ladev. decis.* 67. num. 17. *cor. Cocin. decis.* 177. num. 17. *cor. Colf. decis.* 345. num. 18. *part. 16. decis.* 80. num. 8. & *decis.* 457. num. 1. *part. 19. recitat.* Hinc est, quod sicut ab intestato semper succedit ille, de cujus defuncti hereditate agit l. 1. & 2. ff. *quæ. luvæ. & autem. testate. C. de legiti. hered. Palm. Nep. alleg.* 394. num. 2. *Rot. decis.* 19. num. 1. *cor. Zarat. decis.* 15. num. 21. *cor. fa. me. Alex. VIII. decis.* 24. num. 1. & 3. & *decis.* 40. num. 1. *part. 19. recitat.* ita testator sub collectiva proximorum vocatione presumitur illos voluisse

vocare, qui in singulari respective casibus ab intestato succederent, & sic illos, qui proximiores sint respectu gravati, proxius possibilibus proximioribus respectu sui ipsius, ut ex hac ratione ita concludunt plerique ex supra allegatis, & precipue *Bart. in l. heredes mei §. cum ita ff. ad S. C. Trebell. Bald. in l. si duo ff. de acquir. hered. Decian. conf.* 28. num. 9. & 10. *Peregr. conf.* 51. num. 9. & *conf.* 108. num. 7. lib. 3. *Clebr. conf.* 86. num. 10. lib. 1. *Fufar. de substit. quæst.* 481. num. 1. & 2. *Peregr. de fideicommiss. artic.* 20 sub num. 2. §. *contrarium vers. rationes bujos secunda, & artic.* 21. num. 3. *Clariss. contrav.* 84. num. 5. *Uricol. consult. for. cap. 12. num. 37. Saminiat. contrav.* 103. num. 21. *Gamm. decis.* 206. num. 25. *Bevinvent. decis.* 88. num. 4. *Magen. decis.* Pineret. 37. num. 19. *Rot. decis.* 102. num. 12. & 13. *part. 4. tom. 3. decis.* 109. num. 9. *part. 5. decis.* 194. num. 2. *part. 12. decis.* 24. num. 6. *part. 15. recitat.*

Quin buccique dictis obstat quod proximitas ex gravati potius, quam ex gravi persona desumenda sit, eo quia in fideicommissis non gravato, sed gravius succedunt, ut ex text. in l. *codicilli* 41. §. *cum filia ff. de vulgær. test. conf.* 1. sub num. 2. & *conf.* 79. num. 1. in fin. *Cephal. conf.* 46. num. 4. *Cyriac. contrav.* 57. num. 41. *Decian. conf.* 74. num. 30. lib. 3. *Blondel. conf.* 55. sub num. 62. & *conf.* 73. num. 20. lib. 1. *Fufar. de substit. quæst.* 274. n. 1. *Beilen. de jur. accresc. quæst.* 79 in princ. Quia verum quidem est, quod fideicommissarius dicitur succedere testatori, sed æque verum est, quod illi succedit non immediate, sed mediate, mediantes scilicet persona gravati, in cujus locum substituit, & ex proinde pro dimittendo proximitate attendi potius debet persona illius, cui immediate, quam illius, cui solum mediate succedunt, ut simili obijcto in pando respondent *Peregr. conf.* 51. num. 10. lib. 3. *Beilen. Jan. conf.* 61. num. 7. *Uricol. consult.* 12. num. 26. *Manf. consult.* 88. num. 5. *Card. de Luc. de fideicommiss. dist.* 202. num. 13. *Torr. de majorat. Ital. part. 2. quæst.* 3. num. 21. *Palm. Nep. alleg.* 396. num. 140. *Saminiat. contrav.* 103. num. 23. *Rot. decis.* 64. n. 3. & *decis.* 65. num. 16. *post Uricol. de transfalium.*

Hæc, quæ diximus, quamquam limitationem recipiunt in casu, quo confert de testatoris voluntate directa potius ad proximiores heredes gravati, ex traditis per *Peregr. de fideicommiss. artic.* 20. sub num. 9. *vers. secundum casum, Castil. quæst. contrav. lib. 5. cap. 93. §. 13. num. 5. Adren. ad Molin. de primogen. Hispan. cap. 9. num. 3. & segg. Torr. de majorat. Ital. lib. 1. cap. 12. §. 1. num. 11. Rot. decis.* 292. num. 7. *part. 10. recitat.* quia ubi adeest testatoris voluntas, recedat a dispositione legum, & ipsa testatoris voluntas pro lege habeatur *Parif. consult.* 26. num. 21. lib. 4. *Peregr. conf.* 31. num. 1. lib. 5. *Crasp. conf.* 747. num. 46. & 47. *Bonden. collect. legal.* 32. num. 85. & *segg. lib. 2. Rot. decis.* 284. num. 3. *cor. Beatasta.*

Ut tamen a dicta regulo modo firmata recedi debeat, debet contraria testatoris voluntas esse clara, & aperta, alius si sit dubia, & suboscuro, tenenda est ipsa regulo, ut dixit *Peregr. de fideicommiss. dist. artic.* 20. sub num. 9. *vers. tertius casus, Torr. de majorat. Ital. lib. 1. cap. 12. §. 1. n. 11. in fin.* & clara ad hunc effectum dicitur testatoris voluntas, si substituerit agnatos sibi magis adherentes *Decian. conf.* 10. num. 38. & 39. *Peregrin. conf.* 58. num. 8. lib. 4. *Fufar. de substit. quæst.* 318. num. 48. & 49. *Palm. Nep. allegat.* 391. num. 72. *Rot. decis.* 693. num. 3. *part. 2. recitat.* Item si vocaverit proximiorum, & propinquiorum sibi *Amal. resol.* 10. num. 32. *Gratian. discept. for. cap. 493. 18*

num. 21. & 22. *Joseph de Res. consulti*, 2. num. 3. & *segg. Rot. decis.* 673. per tot. cor. Pen. dec. 233. num. 11. cor. *Carilli. decis.* 315. num. 3. cor. *Duenz. Sen. decis.* 33. num. 6. cor. *Celf. decis.* 622. num. 6. cor. *Bich. decis.* 98. num. 1. & *decis.* 135. num. 10. & *segg. par. 8. decis.* 297. num. 1. & *segg. par. 23. recit.*

Si vero vocatio directa sit ad proximiores agnationis ipsius testatoris, tunc quis dubitari potest an verba illa — *ipsius testatoris* — celserrim debeat ad agnationem, vel ad proximitatem, ideo in hoc dubio admittitur interpretatio, ut prædicta verba posita fuerint ad qualificandam agnationem, ad exclusionem nempe cognatorum, & illorum de agnatione contentiva, qui ceteroquin præcisi-ve ab illa restrictiva — *ipsius* — sub vocatione agnatorum comprehenderentur *Atleg. cons.* 95. n. 78. & 85. lib. 2. *Bauden. callisti. legal.* 53. num. 19. lib. 1. *Manf. consulti.* 105. num. 18. *Torr. variat. jar. quasi.* lib. 1. tit. 2. *quæst.* 15. num. 8. *Rot. decis.* 65. num. 12. & 13. cor. *Cerr.* Et ob id non recedunt a regula supra firmata, ut præcise in caso, in quo vocati fuerint — *il più prossimo dell' agnazione de esso testatore* — tradit *Torr. de majorat. Ital. lib. 1. cap. 11. §. 1. num. 9. Rot. decis.* 69. num. 5. & 6. & *decis.* 70. num. 5. *post Urcul. de translat.*

Receditur quandoque a prædicta regula, etiam si non addis circa hoc expressa testatoris voluntas, & hoc evenit quando ob terminationem linee primi admittit faciens et transitus ad novam lineam, novamque genus personarum, tunc enim silet regula de ratione habenda proximitatis respectu gravati, & subintrat altera de attendenda proximitate respectu gravantis *Ruffis. consil.* 2. num. 113. *post araldi. de fil. in causis. post. Minoch. consil.* 957. num. 12. *Tondat. resolut. civil. par. 2. cap. 103. n. 23. Samminiat. contrav. 28. num. 19. Palm. Nep. allegat.* 221. num. 89. *Manf. consulti.* 89. n. 22. *Torr. de majorat. Ital. par. 2. quæst.* 64. num. 25. *Baldus. ver. judicat. tit. 3. de legat. dec.* 39. num. 56. *Peregrin. dec.* 132. num. 3. & *ferè per tot. Rot. decis.* 234. num. 5. *coram Ruc. dec.* 70. num. 3. & 4. & *dec.* 233. num. 11. *coram Carilli. decis.* 98. num. 6. *par. 8. dec.* 458. num. 8. *par. 9. dec.* 232. num. 35. *par. 19. recit.*

Dubitari solet, an hæc conclusio procedat in fideicommissis perpetuis, & licet quod ea in illis locum non habeat, quodque ideo in dictis fideicommissis perpetuis semper attendenda sit proximitas gravati, etiam quando agitur de transitu ab una ad aliam lineam, teneant *Sectin. consil.* 249. num. 21. *versus. decimoquarto lib. 3. & consil.* 51. n. 31. & 32. lib. 4. *Molin. de primogenit. Hispan. lib. 3. cap. 9. num. 13. & 16. Peregrin. de fideicommiss. artis.* 21. num. 12. aliquæ relictæ per *Atlegrad. contrav. 73. num. 4. verior tamen videtur opinio tenens, quod in fideicommissis etiam perpetuis quando fieri debet transitus de una ad aliam lineam, proximitas defuncti debeat a gravante, non a gravato, ut in specie dantur opinionem in terminis fideicommissi perpetui tenetur *Cephal. consil.* 457. num. 7. & *segg. & consil.* 493. num. 43. & *segg. Venturin. cons.* 25. num. 193. lib. 1. *Gratian. discept. forens. cap.* 493. num. 25. *De Ruffa consulti.* 2. num. 15. *Peregrin. de fideicommiss. art.* 20. num. 7. *Mantii. de consil. ult. volun. lib. 8. tit. 12. num. 49. Bellon. de jur. ut referend. cap. 5. quæst.* 56. num. 45. & *segg. Rot. decis.* 693. num. 2. & *segg. par. 2. recit.**

Procedit insuper limitatio lo eo etiam caso, in quo fieri debet simpliciter transitus a genere masculorum ad genus feminarum. Quotiescumque enim ob masculorum defectum successio devolvitur de-

bet ad feminam proximiorē, femina hæc proximiorque tendit non est inter proximiores gravati, sed inter proximiores gravantis *Fusar. cons.* 85. n. 11. *Atleg. cons.* 65. n. 11. lib. 5. *Venturin. cons.* 25. n. 184. & *segg. Mantii. de consil. ult. vol. lib. 8. tit. 13. sub num. 39. versis. Et si una linea. Peregrin. de fideicommiss. artis.* 20. num. 5. & *decis.* *Pasari.* 332. sub num. 2. *versis. sed ipse non obstat. Fusar. de sub. stat. quæst.* 474. num. 21. & *segg. Rot. decis.* 469. num. 4. *par. 13. dec.* 332. num. 35. *par. 19. recit.*

Torcollige postremo hæc conclusionem in casu, quo natus masculus nullus post se reliquit descendentes nec masculos, nec feminas, itum admitti debet ad successionem forma diversitatem, secus autem si ex ultimo masculo superstiti femina, tunc enim, qui non verificatur transitus de una linea ad alteram, sed perseverant, & remanente successione in eadem linea, agitur de solo transitu ab una qualitate ad alteram, nempe a masculo ad feminam, ideo varietas in sola hac qualitate consistens non est apta operari recessum a regula superioris firmata, & ad successionis beneficium admittitur filia ultimi gravati in exclusionem aliorum feminarum, quæ proximiores sunt respectu testatoris, ita in specie *Sard. consil.* 370. *per int. Molin. de primogenit. Hispan. lib. 3. cap. 6. num. 31. & cap. 9. num. 20. versis. bis tamen, & num. 16. Cephal. consil.* 13. num. 37. *Peregrin. consil.* 50. n. 12. lib. 1. *Venturin. consil.* 48. num. 34. *Atlegrad. consil.* 92. num. 35. lib. 2. *Card. de Luc. de fideicommiss. discept.* 23. sub num. 8. *versis. aut enim agitur. Palm. Nep. alleg.* 154. num. 3. & *alleg.* 246. n. 35. *Baldus. ad Ramon. consil.* 16. num. 108. lib. 1. *Samminiat. contrav.* 103. num. 34. *Fontanelli. dec.* 36. n. 10. *Rot. decis.* 21. num. 19. *coram fa. Alex. Alex. VIII. decis.* 520. n. 13. & *segg. coram Merlin.*

Omnia, quæ bucuque dixerimus procedant etiam in simplicibus fideicommissis, verum etiam in primogeniis, ad quas post primos nominatim inditos, seu substitutos, debeant ex vocatione succedere proximiores; in his quippe etiam terminis proceditur cum regula supra traditis *Cassili. quotidian. contrav. lib. 5. cap. 93. §. 13. num. 19. Per. de tenet. cap. 85. num. 61. Harbat. de fideicommiss. par. 2. cap. 2. num. 14. versis. primis, & cap. 3. n. 8. versis. ceterum. Atlegrad. Sen. consil.* 92. num. 17. & *segg. lib. 2. Amat. resolut.* 10. num. 21. *decis.* 6. num. 22. *post Torr. de majorat. lib. 3. Rot. decis.* 130. num. 3. *coram Merlin.* etiam solum interest differentia inter primogeniis, & fideicommissis simplicibus, quod ubi in his habilitas ad succedendum defumitur ex majori, vel minori proximitate gradus, in illis is dicitur verò proximior, qui postus reperitur in meliori linea, & hoc succedit quoniam forte adfit alius, qui inspecto gradu dici possit proximior *Valenzi. consil.* 97. num. 13. & 14. *Contrav. pract. quæst. cap. 38. num. 12. Amat. resolut.* 1. num. 32. *Manf. consulti.* 46. num. 98. *Palm. Nep. alleg.* 84. num. 27. *Card. de Luc. de fideicommiss. dist.* 15. num. 4. & *dist.* 16. num. 5. *Torr. de majorat. Ital. par. 1. cap. 12. §. 4. num. 25. Fontanelli. decis.* 34. num. 7. *Palm. Nep. decis.* 411. num. 25. *Rot. decis.* 30. num. 2. *post Torr. de majorat. Ital. lib. 3. decis.* 18. num. 3. *par. 18. recit.*, & iustitiam in Buonicrisi: *Fideicommissi de Barberis* 17. *January 1710. §. 11 hoc verum Reverendiss. Dom. Atlegrad.*

Quibus ita se habentibus dubitari contingit, an testator, qui in testamento proximiorum simpliciter vocavit, possit postea ex intervallo declarare sese intellexisse de tali, vel tali persona, que in rei veritate non est proximior? in qua questione ita absolute, & simpliciter proposita hactenus non

non est, quia responderi debet affirmative, sicut enim testator potest testamentum amicus solum, id totum mutare, atque abolere *q. posteriori iussit.*
 28 *quib. mod. testam. iurim. l. 2. ff. de iussu. rupt. Sord. consil. 356. num. 7. Mestis. de consens. ultim. volunt. lib. 12. tit. 1. num. 26. & num. 37. Borden. collat. legal. 23. num. 65. lib. 2. Reviz. decis. 56. num. 3. Rot. decis. 109. num. 1. par. 6. recent. ita potest illud corrigere, emendare, & declarare, prout hæc facultas conceditur etiam ei, qui fecit aliquem 2-
 29 Quam de sui natura irrevocabilem, puta donationem, contrariamque Rimini. Jun. cons. 131. n. 9. & consil. 200. num. 83. Cyriac. contrav. 210. num. 15. & contrav. 595. num. 7. & 8. Borden. collat. legal. 37. num. 68. lib. 2. Card. de Luc. de emptio. dist. 24. num. 24. & 25. de regal. dist. 15. num. 8. de testament. dist. 21. num. 16. Larrea decis. 33. n. 20. Rot. decis. 234. num. 18. & 19. par. 11. recent.*

Difficile solum cadit circa modum probationis declarationem, nam si supponamus mutationem illam, de qua in propostis questione, esse veram, & propriam declarationem, utique illius
 30 probatio haberi poterit per depositionem duorum testium, aliaque leviores probationes ad notabilem gloss. in l. heredes palam §. si quid post factum testamentum ff. de testam. Oldrad. cons. 297. num. 7. Cora. cons. 174. num. 13. lib. 2. Paris. cons. 34. n. 40. lib. 2. & cons. 53. num. 16. lib. 3. Mascard. de probat. consens. 486. num. 1. & 2. Mantis. de consens. ultim. volunt. lib. 2. tit. 16. num. 2. Gratian. disceptat. for. cap. 637. num. 5. Magos. det. Fior. 146. num. 26. Rot. decis. 381. num. 6. & 7. coram Caveler. decis. 812. num. 12. coram Merlin. decis. 765. num. 8. par. 2. decis. 102. num. 13. par. 9. det. 296. num. 11. & 12. decis. 430. num. 15. & decis. 478. num. 4. par. 13. recent.

Si vero adus ille posterior excedat terminos veræ, & simplicis declarationis, viresque assumat novæ dispositionis, tunc sine dubio requiruntur ad illius probationem tot testes, quot requiruntur ad probationem testamenti, ut firmus hæc nostra decisio num. 55., & ultra ibi allegatos idipsum tradunt Jaf. in l. Lucius num. 17. ff. de vulgar. Natta cons. 365. num. 16. Sord. cons. 330. num. 50. Cessan. ad consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 1. num. 190. Mantis. de consens. ultim. volunt. lib. 2. tit. 16. n. 10. Mascard. de probat. lib. 1. conclus. 486. n. 11. Mier. de majorat. lib. 1. par. 3. quæst. 44. num. 55. Gratian. discept. for. cap. 650. num. 13. & cap. 912. n. 32. Rot. decis. 61. n. 1. & 4. par. 10. recent.

Ad dignoscendum vero, quando adus subsequens sub nomine declarationis expletus, si vera declaratio præcedenter dispositum, vel potius nova dispositio, observari oportet an ea, quæ præcedenter fuerunt disposita, admittunt necne dobieant aliquam, quæ indiget declarationis; sique de hæc ambiguitate in præcedenti dispositione constitit, adus ille subsequens accipit poterit in sensu veræ, & propriæ declarationis, cuius proprium est sine alteratione substantiam explicare ambigam dispositionem, quæ ex verbo aliquo dubio in ea
 31 infero ad plures sensus adaptari poterit Castrenf. in l. heredes palam §. si quid post factum n. 4. vers. sit et hoc intelligi ff. de testam. Mench. cons. 160. num. 48. & cons. 191. num. 49. Vales. consil. 146. num. 24. Hoveld. cons. 55. num. 75. lib. 1. Cyriac. contrav. 210. num. 18. Cancr. varior. resol. p. 3. cap. 3. num. 64. Niger de iudic. quæst. 22. art. 6. n. 12. lib. 2. Borden. collat. leg. 37. n. 66. lib. 2. Mans. consil. 96. num. 13. Palm. consil. 62. num. 69. & consil. 96. num. 13. Amat. decis. Marchia 65. num. 68. Rot. decis. 604. num. 19. par. 5. recent. & viceversa, si nulla ambiguitas in præce-

denti dispositione decessat, ille adus, qui substituitur sub nomine declarationis, non nisi nomine tenus erit declaratio, in substantia vero erit nova dispositio, eum super re non dubia non possit
 33 *q. si quid post factum post. num. 4. vers. sed interdum constitit circa id, quod non erat dubium de iure, & tunc declaratio dicitur vim novæ dispositionis ff. de testam. Ruin. cons. 76. sub n. 5. lib. 5. Gravert. cons. 830. num. 9. Burfat. cons. 339. n. 26. lib. 3. Sord. cons. 426. num. 47. Gratian. disceptat. for. cap. 560. num. 18. Cyriac. contrav. 210. n. 19. & 20. Castill. quæst. contrav. lib. 3. cap. 10. n. 19. Gabriel de regul. jur. concl. 3. num. 25. & 26. & num. 63. Simon de Prat. de interpret. ultimar. volunt. lib. 1. interp. 1. dobit. 5. num. 1. Pontanell. de pact. nuptial. claus. 4. gloss. 5. num. 14. & gloss. 9. par. 4. num. 137. Girard. de feud. §. 2. gloss. 2. n. 18. Borden. collat. legal. 37. num. 70. lib. 2. Rot. decis. 307. num. 24. coram Rich. decis. 84. num. 12. & decis. 195. num. 3. par. 10. decis. 134. n. 18. p. 11. recent.*

Ex quibus ita premissi conclusionibus faciliè cuique erit inserere ad decisionem questionis max propostæ, vocato enim proximior, perinde est ac si nominatim vocatus fuisset ille, cui de tempore aperte successione convenit quasdam proximioritatis, ut ex l. qui habet fil. de reb. dub. firmat nostra decisio num. 44., & ex text. in l. Titius ff. de liber. & postum. tradunt Ruin. cons. 301. num. 9. & 10. lib. 2. cons. 127. num. 4. & cons. 165. n. 10. lib. 3. Vales. consil. 97. num. 32. Fafar. de substitut. quæst. 359. num. 7. Peregrin. de fideicommiss. artic. 21. num. 34. Mantis. de consens. ultim. volunt. lib. 2. tit. 12. num. 12. Robles de represent. lib. 2. cap. 30. num. 15. & segg., & per consequens vocatio illa proximioris, utpote ius clarissimum, nullamque admittere dubitationem, nulla quoque indigebat declaratione, quæ si fuit adhibita, non amplius uti declaratio, sed utamque nova dispositio haberi debet, ut contentatæ ad firmata in hæc
 34 *decis. dist. num. 44. & segg.* in terminis vocationis periter directæ ad proximiores, quod illi non indiget declaratione, quodque declaratio circa illam subsequenter adhibita assumas vires novæ
 35 dispositionis, optimè firmatur per Palm. Nep. alleg. 167. num. 11. & alleg. 370. num. 34. & segg. & num. 56. & segg., & dixi ego in mca det. 82. num. 49.

Ex opposito autem, si quis eodem in testamento, sed etiam in donatione inter vivos vocaverit Titium, cuique sine liberis decedenti Cajum substituerit, poterit etiam ex intervallo declarare, cuius mentis fuisse, quod filii Titii in eooditione positi haberi debeant pro dispositivè vocati, ut latè probat Pontanell. decis. 172. num. 6. iuncto num. 15. & segg., quem laudas, & sequitur Rot. Lucas. decis. 33. num. 17. post Torr. de majorat., & huiusmodi declaratio est vera declaratio rei ambigæ, utpote tendens ad dirimendam intricatissimam illam questionem, an filii positi in eooditione censentur dispositivè vocati, de qua Inegrum librum compulsvit Rustic. de fil. in condit. post., & latè etiam agunt Gomra. var. resolut. tit. 5. de substit. fideicommiss. Fafar. de substitut. qu. 437. Petrus de fideicommiss. quæst. 9. Peregrin. de fideicommiss. artic. 28. Hieron. Palm. cons. 35. num. 30. & segg. Palm. Nep. alleg. 354. num. 1. & segg. Sammitier. contrav. 104. n. num. 22. contrav. 105. 106. & 107. per tot. D. Andis. Calderon. resolut. 94. per tot., & plenissimè dixi ego in Florentine immisissiois 28. Septembris 1725. art. 1., ubi plurimæ aliæ auctoritates referuntur.

Simi-

Similiter quia dubitari potest an ia, qui ad fideicommissum a se ordinatum invitavit Titium, & ejus filios, & descendentes maleulos, voluerit successorem referri ad omnes per viam simplicis fideicommissi, vel potius ad majorem natu inter illos per viam vere primogenituræ, ideo ei permittitur esse posse ex intervallo declarare se intellexisse ordinare, siue instituire primogenituram, cujus successio devolvi semper deberet de majore
38 in majorem, juxta casum, in quo versatur supra laudata decis. 33. per tot., & præfatum num. 13. & num. 17. post Turr. de majorat. lib. 3.

Idemque non de novo disponere, sed simpliciter declarare dicitur is, qui post vocatos in genere descendentes vel suos, vel alterius ex intervallo profectus se sub nomine descendendum
39 insulse comprehendere fecerint, ut in puncto consulto Distan. respons. 7. per tot. lib. 1., quem sequuntur Catell. de donat. trad. 3. disc. 1. special. 7. num. 27. Mier. de majorat. lib. 1. quest. 44. n. 16. Fontanell. de post. nuptial. claus. 4. gloss. 5. n. 12. Respo. consult. 69. num. 108. Rot. decis. 352. n. 25. & decis. 387. num. 21. raram Bich.

Notandum tamen est cises hanc ultimam conclusionem cum possit solum procedere ex particulariter circumstantiis, quas urgebant in casu Decis., ut optime advertit Roci. disput. jur. select.
40 cap. 20. num. 36. Caterum illa conclusio absolute sumpta non est vera, & omnes præfati Doctores, qui sequentes Decisiam vere loquentem in casu suo, inferunt ad generalitatem conclusionis, supponunt vocationem descendendum esse dubiam, utpotè referibilem vel ad solos maleulos, vel etiam ad feminas, & sic locum esse posse declarationi, quod suppositum est potius inusitatum, cum certissimum, & nullo modo dubium sit, sub vocatione descendendum ex proprietate, & natura vocabuli vocare tam maleulos, quam feminas, ut in puncto vocavit idem Roci. disput. jur. select. dist. cap. 20. num. 36. §. final., & generaliter ex l. hereditas appellatione ff. de verbis significat. l. ex factu §. fin. ff. ad S. C. Trebell. tradunt Girvagnum, consil. 11. num. 11. & seqq. lib. 2. Feser. de substitution. quest. 323. num. 1. & seqq. Samminiat. controu. 162. num. 52. Turr. varior. jur. quest. lib. 2. tit. 6. quest. 4. num. 15. Rot. decis. 890. n. 2. cor. Merlin. decis. 370. num. 7. par. 23. decis. 170. n. 1. & 9. par. 14. recitat. cum aliis in mca decis. Seneca. 32. & decis. 38. utrobique num. 2.

VOLATERRANA

Legati.

11. Julii 1606. ex Lib. Mat. 88. n. 481.

ARGUMENTUM.

Legatum filius nasciturus, an & quando intuitu ipsorum erodatur reliquum, an potius contemplatione parentum.

SUMMARIUM.

- 1 IN ultimis voluntatibus non ipsa dispositio, sed qua contemplatione fiat, inspicere debet.
- 2 Quod mea contemplatione dispositum est, meum esse videtur.
- 3 Nomen collectivum filiorum re, & verbis conjungit.
- 4 Conjuncti per unicum verbum, & copulam, & dicuntur conjuncti re, & verbis.
- 5 In conjunctione mixta pars conjuncti deficientis per jure non decreta descendit alteri, & de ratione.

- 6 Verba — si filii non extant — conditionem important.
- 7 Paria sunt dispositionem esse parvam, vel tantam sub conditione purificata.
- 8 Purificata conditio legati, seu fideicommissi, illud statim potest.
- 9 Legatus filius nasciturus presumitur id facere contemplationem parentum.
- Amplius ut num. 11. & 12.
- Contra ut num. 32.
- Contraria auctoritates declarantur num. 43.
- Postumus non potest ex propriis meritis promereri dispositionem testatoris, utpote integritas.
- Natum filii unius delicti reperitur.
- Contemplatio regulariter deducitur ab affectione.
- Persona primo nominata censetur principaliter contemplata, & per consequens prædicta.
- Contemplatio principalis attenditur.
- Affectio, & contemplatio non cadit in ignotum.
- Testator presumitur scire alium validum, non jurari, & deludere legatarium.
- Ad interpretationem validitatis alius principaliter est recurrendum.
- A semetipso legari non valet.
- Amplius id procedere tam in legato speciei, quam in legato quantitatis, & de ratione n. seq.
- Non potest quis esse sui ipsius debitor, & de ratione.
- Rei gravis alium existens non datur retentio.
- Retinere possessionem quid sit.
- Legatum debet interpretari, ut valeat.
- Testator relinquens heredi, & ejus filii, censetur remanisse heredem ab eo, quod dedit filius.
- Legatum regulariter censetur contemplatione legatarii, non alterius.
- Conditio non existentia filiorum importat causam finalem.
- Favor pia causa videtur principaliter contemplatus.
- Dispositio ad alium casum non expressum porrigi nequit.
- Legatum factum per propinquum alteri propinquo censetur factum ratione propinquitatis.
- Et mentio parentum censetur stare demonstrativè.
- Posti in conditione non censentur vocati.
- Limita si sint extranei num. 36.
- Vel substituta sit pia causa num. 37.
- Vel agatur de relicto particulari num. 38.
- Substitutio pupillaris extranei, & in re certa fieri non potest.
- Contemplatio in legato cessat ex eo, quod quis sit heres.
- Conditio — quod si filii non existant — per illorum existentiam deficit, & substitutus excluditur.
- Conditio — si sine filii — substituitur per l. cum avus, non obstante favore pia causa.
- Limita in legato non multi valent.
- Per duplem vinculum conjunctus presumitur magis dilectus.
- Pro causa pia in dubio est respondendum.
- Amplius etiam contra filium extra legitimum.

DECISIO LIV.

In Causa Broccardi, e Spedale
di Volterra.

Domina Phillia quond. D. Odaviani de Broccardi de Volterræ, dum erat in rerum natura, nupsit primo loco D. Scipioni de Lottoria, et eoque prædefuncto, D. Hieronymo de eadem familia de Lottoria, qui quidem D. Hieronymus cum omni prorsus careret sobole, sibi in filium adoptavit Alexandrum Liscium ejus ex sorore nepotem, cui etiam in progressu temporis nupsit tradidere unanimiter D. Mariam de Broccardi septem diē D. Philidæ ex sorore.

Iis se habebatibus eadem D. Phillia de anno 1575. suum, cum quo decessit, condidit testamentum, in quo inter alia, instituta sibi hærede universali D. Marcia, relictæque æquæ usufructuariis eidem D. Hieronymo, & Alexandro, addidit etiam legatum tenoris inscripti:

— Item reliquit, & legavit filiis nascituris ex supra dicta Alexandro ejus filio adoptivo, & Marcia uxore ipsius Alexandri ejus nepte ex fratre duntaxat, eidem relictæque factam a prædicto olim D. Scipione ejus primo viro. Quod si ex prædicto Alexandro non extaret filii legitimi, tunc ex præfata D. Marcia, quam ex alia quacunque ejus legitima uxore, vel si existeret ex utraque, vel eorum altera, & in pupillari ætate decesserit, tunc, & ex causa reliquit, & voluit, ut dicta donatio fit, & perveniat ad Hospitale Sanctæ Mariæ Magdalene de Volterræ, & ejus per tempore Hospitalitatis, qui tenentur, una cum Confessariis dicti Hospitalis de dicta donatione emere tot bona immobilia, & de eorum fructibus quolibet anno in die Annuntiationis Beate Virginis Mariæ per animam suam, & suorum habere duas puellas pauperes de Volterræ, quæ sunt de dicta Hospitali, & ut latius in dicto legato.

Obiit testatrix, & post eam D. Hieronymus, successivæque & Alexander Liscius nullis post se relictis filiis, superstitibus tamen D. Marcia ejus uxore, quæ postea secundo loco nupsit D. Presencio de Bisdominis, quæ, uti heres D. Philidæ, statim a Supremo jure incitæ Civitatis Magistratu obtinuit D. Equitem Michaelē Angelum de Lottoria, uti fideicommissarium, & detentorem bonorum dicti olim D. Hieronymi de Lottoria, condemnari ad sibi d. n. solvendum legatum, seu donationem prædictæ D. Philidæ ut supra factam per dictam olim D. Scipionem, præstita tamen per dictam D. Mariam idonea cautione de conservando iodemem eundem D. Equitem Michaelē Angelum adversus quemcumque jus, & causam in illa donatione prætendentem.

Quibus ad noticiam D. Antonii de Ormanis Hospitalitatis Sanctæ Mariæ Magdalene perventis, factum est, ut ipse prætendens conditionem dicti Legati per mortem Alexandri Liscii sine filiis purificatum fuisse ad favorem memorati Hospitalis, comparuerit eorum D. Capitaneis Sanctæ Mariæ del Bigallo, tamquam suis iudicibus competentibus, petierique fieri declarationem hujusmodi purificationis conditionis, dictumque D. Equitem Michaelē Angelum teneri iam dictam donationem D. Philidæ factam, eidem Hospitali, siveque uti Hospitalario prædicto exolvere, D. Marcia ab ea penitus exclusa.

Cui petitioni contraxit eadem D. opponens in specie, legatum hujusmodi fuisse factum filiis

quidem ex se, & dicto Alexandro nascituris, sed contemplatione ipsius D. Marcie, uti nepes testatrix, & ab ea plurimum dilectæ, prout honorabilis titulus hæredis in eam collatus satis evidenter demonstrat, & idem eum in ultimis voluntatibus idem operetur contemplatio, quod propria demonstratio, debeatque semper considerari non ipsa dispositio simpliciter, sed quæ contemplatione fiat, ad Bald. in l. si pater §. quod dicit in ult. num. ff. de adoptio. Alex. conf. 179. per tot. lib. 5. Dec. rurs. 278. num. 3. Alm. conf. 237. n. 16. in tantum, ut quod res contemplationis dispositum est, meum esse videatur Bald. in l. edita in fin. ff. de acquir. hered. amplè Simon de Prat. de interpret. ultimar. volunt. lib. 1. interpret. 2. dub. 2. solut. 6. num. 2. & 3. inferbat ius hujusmodi donationis ad ipsam, non autem ad Hospitalē præsumptum pervenire. Et quæque contemplatio hæc posset dici communis fuisse etiam Alexandro, idem tamen dicendum esset, cum donatio ipsi D. Marcie debeat partem ex propria vocatione ex iam dictis, & partem ex jure non decredendi, ob non agnatum legatum per Alexandrum, ex quo illi erat, & re, & verbis conjuncta virtute nominis collectivi filiarum, quod solet re, & verbis conjungere, ut per Bart. in l. re transacti num. 29. ibique etiam Jafon num. 99. ff. de legat. 3. Crass. in §. jus accrescendi quæst. 6. num. 3., & quæ præsupposita contemplatione parentum in legato factis filiis eorum nascituris, promitte videtur esse, ac si fuisset dictum — Alexandro, & Marcia do, lego — quo casu essent procul dubio conjuncti re, & verbis legali, seu mixta conjunctione Bart. dict. l. re transacti num. 27. Jaf. ibidem num. 50. & num. 58. unde, & sibi facientes partes per consensum §. si eadem res instat. de legat. Bart. ubi supra num. 24. Quo concursu cessante, portio deficient in mixta conjunctione alteri ex conjunctis defertur, ut prædictum, per ius non decredendi Crass. inquiens hæc esse omnino irrefragabilem sententiam dicti §. jus accrescendi quæst. 10. itaque ea ratione tantum, quia faciunt sibi partes per consensum, ut per eum.

Hæc etiam fabulosa videretur, DD. tamen, quibus causa hujus resolutio per dictos DD. Capitaneos Bigalli fuerat demandata, pro Hospitali unanimiter responderunt, declarantes proprietas posse D. Equitem Lottoriani comprehensione in dicta donatione eidem Hospitali, & pro eo dicto D. Antonio d. n. exolvere, D. Marcia ab ipsa donatione prorsus exclusa, quam tamen ob probabilis juris dubii consuetudinem ab expensis absolvendam, ut in relatione.

Moti potissimum, quia supposita vocatione Hospitalis in eventum non existentia filiorum ex Alexandro, & D. Marcia, vel ex alia quacunque ejus uxore, quæ certe negari non potest, eum verbi relictis sint clarissima ibi — Quod si ex dicto Alexandro non extaret filii, tunc ex dicta D. Marcia, quam ex alia quacunque ejus legitima uxore, tunc & ex causa voluit, ut dicta donatio fit, & perveniat ad dictum Hospitale &c. — non est cur dubitetur conditionem deductam ex verbis illis — Quod si non extaret &c. — juxta text. in l. qui permittit ff. de condit. indebit. cum aliis per Barbos. in l. 1. n. 3. ff. de tradit. & demonstrat. Alex. in l. hujusmodi num. 2. ff. de legat. 1. Sacrin. Jun. conf. 65. n. 57. lib. 1. Crass. rurs. 259. sub num. 2. lib. 1. Dec. rurs. 603. num. 9. J. Bapt. de S. Blas. conf. 107. num. 6. lib. 2. ultimar. volunt. Paris. rurs. 23. n. 1. & rurs. 26. n. 6. lib. 2. Menoch. conf. 262. n. 3. lib. 3. per mortem Alexandri sine filiis neque ex D. Marcia, neque ex alia ejus uxore, fuisse purificationem, perindeque esse, ac si Hospitali pure fuisset vo-

ter vocatum; paria enim sunt, dispositionem esse param, vel factam sub conditione, sed purificatam
 7 *l. fed est ff. de acquir. heredit. l. fin. §. contra si paræ ff. de vulgar. & pupillar. Din. consil. 4. num. 3. Jaf. in l. fin. §. Titius num. 3. cum segg. ff. de vulgar. & pupillar. Des. consil. 273. n. 2. Cephal. consil. 273. num. 59. Sord. consil. 279. n. 28. lib. 2. Simon de Prat. de interp. ultim. volunt. lib. 5. interpret. 2. dub. 2. sub num. 145. Purificata autem conditione legata, seu fideicommissio adiuncta, certum est rem legatam, seu fideicommissio subiectam statim peti posse. *Perisf. consil. 18. num. 16. cum segg. & consil. 26. num. 6. & 7. lib. 2. Cephal. consil. 137. sub num. 13. vers. tunc postrema lib. 1. Menoch. consil. 563. num. 12. lib. 6. Peregrin. de fideicommiss. artic. 43. num. 17.**

Nec visum esse restitit, quod dicebatur D. Phillidum, dum legavit filius ualiturus ex Alexandro, & Martia, ad id motum fuisse contemplatione parentum Socia, consil. 72. num. 11. lib. 3. Menoch. præsumpt. 26. & 28. num. 5. lib. 3. Sord. consil. 177. num. 19. & decis. 322. num. 47. & segg. Postulam enim incogniti testatrici non potuerunt ex propriis meritis illius dilectionem promereri,
 10 *l. si quis in suo §. legit C. de iussu. testam. l. p. §. p. matre, & l. cum ita §. in fideicommissis ff. de legat. 2. Sord. diss. consil. 277. num. 18. vers. accidat. Berz. quest. 127. num. 2. Mantie. lib. 2. tit. 16. num. 7. ubi num. 1. ostendit legatum sustineri in contemplatione parentum, etiam extra limites patrie potestatis. Berz. ubi supra num. 1., ac rursus etiam, si nec extet, seu deficiat persona, in quam verba sunt directa, sed contemplatio-
 12 ne alterius Simon de Prat. ubi supra lib. 2. interpret. 2. dub. 2. fol. 6. num. 22. vers. secundo si deficiat.*

Siquidem licet admittamus personam Alexandri fuisse per testatricem contemplatam ex affectione, qui cum prosequeretur, quippe quia non solum erat ei nepos, uti maritus illius nepotus, sed etiam filius, pro ut cum signanter talem nuncupavit, quo sanè filii nomine nullum dulcius reperitur. *l. liberorum in fin. ff. de verb. signific. & contemplatio regulariter deducitur ab affectione Si-
 14 mon de Prat. diss. fol. 6. num. 2. certe respectu D. Martie nulla subesse visæ est contemplatio, tum quia persona Alexandri uti primo nominata fuit principaliter contemplata, consequenterque, & magis dilecta juxta regulam *l. quærit §. quod ergo ff. de fideicommiss. libert. & principalis contemplatio attenditur Simon de Prat. diss. fol. 6. num. 23. ad fin.* tum etiam quia testatrix vocavit non solum filios nascituros ex ipsa D. Martia, sed etiam nascituros ex quacunque alia legitima uore dicti Alexandri, & que tamquam incognita testatrici, ut proxime dictum est de posthumis, non potuit nec mereri, nec demereri apud ipsam testatricem, ut propterea minus rectè inferatur, residuum virtute contemplationis persone D. Martie ad eam pertinere; potest enim eadem ratione dici pertinere ad futuram uxorem Alexandri, quod ex res omni verisimilitudine, & fundamento, cum affectu, quæ causa est contemplationis, non cadat in ignotum Sord.
 17 diss. consil. 277. num. 29. præsertim quia sic inanis fuisset proflus substitutio Hospitalis, quia si filii existissent, donatio ad eos pertinisset, si non existissent, pertinisset ad D. Martiam, vel etiam ad
 18 aliam uxorem Alexandri. & tamen præsumitur testatrix voluisse facere adum validum, non joculari, locumque piam deludere, argum. text. in *l. si quis
 19 Joseph ff. de manumiss. test. & quæ per Bart. in l. 2. §. Cajo ff. de fund. instrum. cum aliis per Ruin. consil. 72. num. 4. lib. 2., ubi inquit recur-**

tendum in primis esse ad hæc interpretationem validitatis adus.

Secundo nulli potuit considerari contemplatio respectu D. Martie, qui ipsa D. Phillidis hæres est, & ideo legatum uti factum sibi e se ipsa non subsisteret *l. legato generaliter §. 1. l. legatum est, l. plani §. si cadunt ff. de legat. 1. Ruin. diss. consil. 72. ante num. 4. Cephal. consil. 485. n. 52. cum segg. lib. 4. Prat. consil. 363. num. 23. Menoch. consil. 183. num. 11. & præsumpt. 27. num. 8. lib. 3. Decian. consil. 10. num. 10. lib. 3. Tarret. consil. 6. num. 8. lib. 2. Simon de Prat. diss. lib. 2. interpret. 2. dub. 2. fol. 6. num. 13. Peregrin. diss. art. 37. n. 20. Idque siue finis in legato speciei, siue ius legato quantitatis, prout in legato quantitatis loquuntur Ruin. diss. consil. 72. Peregrin. diss. art. 37. num. 19. & segg. non potest enim quis esse sui ipsius debitor, quis aditor, & passio non concurrant in eodem subiecto *l. Uranus ff. de fidejuss. l. frater a socro ff. de condit. iudic.**

Nec quidem per vim retentionis, prout hic præcedebat, cum res donata sit penes Equitem Lottinum, non penes D. Martiam, rei enim penes alium existentis retentio non datur *Gloss. ult. in l. post emancipationem 30. §. fin. ff. de legat. 3. 11* & hinc est, ut in interdicto retinende reitioræ possessionem nihil aliud fit, quam assequatur possessionem, & apud se existentem tenere, acque conservare, ut egregie docet Menoch. in præsum. fol. 24 tractat. retinende possessionis num. 3.

Tertio stante conclusione, de qua in præcedenti fundamento, ut legatum de quo agitur, non possit dici factum contemplatione D. Martie hæresis, succedit aliud fundamentum, ut dici debeat factum contemplatione ipsorumque filiorum vocatorum, tum quia sic valet legatum, ut in terminis docent Ruin. diss. consil. 72. n. 3. & 4. lib. 2. Nat. diss. consil. 362. num. 23. Cephal. diss. consil. 185. num. 52. Menoch. diss. consil. 182. num. 11. & 22. Simon de Prat. diss. lib. 2. interpretat. 2. dub. 2. fol. 6. num. 18. ubi id confirmat alia ratioque, quia nempe, ubi etiam testatrix dedisset asper ejus heredi, & filius filii, dando filius nesciret heredi-
 16 dem removere ab eo, quod dedit filii per text. in *l. quod in verum §. quod si poss. ff. de legat. 2.* & idem in effectu tradit etiam Peregrin. diss. art. 37. num. 19. in fin. & num. 20.

Tum quia regula est, ut quoriscunque eliquid legatur alicui, semper præsumatur residuum propriæ ejus conceptione, non alterius, ut per Bald. in *l. fin. num. 6. C. quib. ad libert. proci mar. non sit. quem refert, & sequitur Mantie. lib. 8. tit. 16. num. 2. ubi præcisè loquitur de relicto facto filiis familiis, & sciunt tradita per Pantol. consil. 188. num. 11.*

Ac demum, quia vocatio filiorum clara est, & conditio non existentie eorum importans causam finalem ad notam per Bart. in *l. 2. §. fin. num. 2. ff. de donat. maxime concurrente etiam favore pie cause, ut ibi sub num. 1. videtur contemplas principaliter, ideoque ad alium casum non expressum dispositio porrigi non possit Simon de Prat. ubi supra lib. 2. interpretat. 3. dub. 1. fol. 3. ante n. 132. cum segg. & cum legatum factum sit per propinquum alii propinquum, censetur factum ratione propinquitatis, mentio autem parentum de monstracionis gratis, quod non præsumitur causa finalis dispositionis, ut egregie etiam in causa filiorum nascitorum considerat Cuman. consil. 73. a num. 3. vers. etiam illud non videtur, usque ad fin. consil. & post
 18 cum Not. consil. 363. num. 11. & 12. de quibus meminere etiam Simon de Prat. diss. fol. 6. num. 12. firmatque post Bart. Bald. Castr. Alex. & Ruin. re-
 19 lacos*

laxos *Mantie*, *lib. 8. tit. 16. sub num. 4. vers. et hac regula debet extrinseci &c.*

Unde non intrat, quod dicebatur ex *Sim. de Prat.* ubi proxime *num. 17.* solum puthumorum vocationem, ubi ad alios contemplatio referatur, non sufficere, neque ex eo, quod inferius in conditione sint positi, censeri vocatos ad *Gloss. in l. Lucius ff. de hered. institut. de quo amplius Mantie, lib. 11. tit. 2.*

Et ubi essent vocati, pupillarem substitutionem non suis heredibus, & in re certa fieri non potuisse *l. moribus ff. de vulgar. & pupillar. Bart. in l. Centurio num. 33. ff. eod. tit. Peregrin. art. 34. n. 7. & num. 19.*

Nam quoad contemplationem D. Martie, jam dictum est, eam cellare, quia heres est, quod non potest esse legataria, & debitorum sui ipsius, sique se ipsum declarat *Simon de Prat. d. solut. 6. n. 18.* fundentes alie rationes late supra deducenda.

Qua vero ad vocationem filiorum ex Alexandro, & D. Martie, seu ex alia quacunque ejus uxore iustitiorum, ea certe in testamento legitur. Quod si supposito contemplatione Alexandri dubitaretur, an ipso jam predefuncto censeretur vocati, utique affirmative respondendum esset, ne dum quis facere honorat, ex quo gravati *l. ab eo C. de fideicommissis sed etiam, quia post eorum nominationem subfictio est pia causa, et in puncto post alios scribantur Cephal. conf. 368. num. 25. lib. 2. Respic. de liber. in vendit. post. lib. 3. cap. 6. n. 1. & num. 5.* ubi de communi, & denique, quia versum in relicto particulari, in quo filii, saltem concurrentibus aliis conjecuris, positi in conditione censetur vocati, idem *Respic. ubi supra lib. 3. cap. 3. num. 1. & num. 12.* ubi de magis communi.

Et hac obiter dicta sue, cum quod attinet ad D. Martiam, sufficit negare ejus vocationem, & contemplationem sit, an testatrix potuerit substituire non suis pupillari, quod est expeditum, ex quo Hospitale non venit ex capite pupillaris, sed ex defectu conditionis, nempe non existentiam filiorum ex Alexandro, & D. Martie, elave ejus uxore, ut supra diximus.

Prout nec opus est querere, ubi filii extiterint, ne possent dici gravati restituere Hospitali, cum hic casus non contigerit, quamvis negativè respondendum videretur, quia per eorum existentiam defuisset conditio, sub qua Hospitale fuit vocatum *l. pen. C. de impub. & aliis substitut. Alciat. conf. 51. num. 9. lib. 9. Rot. ex communi dec. 230. par. 2. in noviss.*

Minusque, an D. Martie censeretur onus restituendi impositum, si hac bona ad ipsam pervenissent non susceptis filiis ex Alexandro, ex quo non ubiante favore pia causa, locus est tacite conditioni — si sine filiis defuisset &c. — ad Socin. in *l. cum avus num. 43. ff. de vendit. & demoustr. & Mantie, lib. 10. tit. 7. num. 3.*

Siquidem subfictio fundamentum contemplationis cessante vocatione, & gravamen D. Martie, & parum refert, an pia causa habere, vel non privilegium *l. cum avus, & l. cum avulsi, quia hic non est casus noster, quoniam in legato non multi valoris, privilegium hoc commune esse etiam pia causa scriptum Menoch. presump. 89. num. 125. lib. 4. prout idem dixit numerum antecedenti, quando sumus in legato aliquo particulari.*

Ex his subfata visa sunt potiora fundamenta, exadverso deducenda, levia enim erant, quæ deducebantur ex *Castr. conf. 150. lib. 3. Handed. conf. 14. num. 14. lib. 2. Sard. conf. 177. num. 18. vers. ac cedat lib. 2.*

In casu enim *Sard.* Bovius ille, ut patet ex 42 initio illius consilii expressè fuerat processus, se donasse primogenito ex filia ipsa masculino, contemplatione ejusdem filie, ideoque clara erat contemplatio, qui non est casus noster; præterea filii ibi non erat heres patris, unde repugnabat, quod legatum sibi a se ipsa factum non subsisteret, ibi non aderant illi, quos testator potuisset contemplari. Hic aderat filius, idemque nepos D. Philidii, uti copulatus ejus nepti, sique intrabatur etiam ratio duplicis vinculi argum. text. in *Aut. itaque Cod. commun. de success. adierat & alia quacunque uxor Alexandri ultra D. Martiam, quæ præbet evidens argumentum affectionis testatrix erga filios, vel patrem dumtaxat (quod ad hoc legatum attinet) non autem ad matrem, cum D. Martia æquaverit mulierem sibi prioris incognitam.*

Sic & in causa *Castr. & Handed.* agebatur de contemplatione generi respectu filie, unde facilitas poterat adici affectioni matris erga filiam. Hic autem idest contemplatio filii, & respectus nepotis, ac legaverit in concursu nepotis, & quidem heredis, ut merito intrent duplicis vinculi, impedimentum mox relatam, & aliis fundamenta superius deducenda.

Ex quibus jure optimo pro Hospitali resolutionem censuimus, pro quo etiam ubi res fuisset dubia, in dubio fuisset respondendum *l. sunt persone ff. de reigios. & sumpt. funer. etiam contra filium, 45 dempta legitimis, uedum contra neprem ex fratre Dec. conf. 426. num. 3. Offert. pro communi dec. 110. num. 16.*

Livius Ricardus Prater.
Alexander Zibichius.
Antonius Corinus.

ADDITIO

ARGUMENTUM.

Legatum quando auius, vel alterius contemplatione factum dicatur, & ex quibus id commodè cognoscatur.

SUMMARIUM.

- 1 Legatum restitutum præsumitur contemplatione legatarii.
- 2 Limites quando constat, fuisse legatum uni sub alterius contemplatione.
- 3 Legatum factum Episcopo, vel administratori alicujus Universitatis, an spectet ad Episcopatum, aut administratorem, seu potius ad Ecclesiam, & Universitatem remissum.
- 4 Legatum restitutum filiofamilias sub contemplatione patris, acquiritur patri, non filio.
- 5 Legatum si supra restitutum filiofamilias, censetur restitutum contemplatione ipsius filii, non autem patris.
- 6 Amplia quamquam in legato habita fuerit mentio ipsius patris.
- 7 Maxime si legatum restitutum sit a persona extranea.
- 8 Potius si fuerit restitutum a persona, quæ parentelam habet cum filio, non cum patre.
- 9 Contrarium si testatur parentelam habere cum patre.
- 10 Sive sit illius amicus.
- 11 Declaratur conclusio prædicta, & num. 11. & 12.
- 12 Filius imputat in legitimam id, quod sibi fuit legatum sub patris contemplatione.
- 13 Et viceversa non imputat in legitimam legatum sibi restitutum absque dict. patris contemplatione.

- 16 Legatum relictum cum uere tutela, si sit relictum extraneum ab extraneis, non debetur, si tutela non incipit, & cessat cessante tutela.
- 17 Si uero relictum sit consanguineo a consanguineo, debetur tam ante incipit tutelam, quam post illam terminatam.
- 18 Maxime si agatur de legato relictum uxori a viro.
- 19 Alia circa hunc articulum, remissio.
- 20 Quæstionem ab initio passivam qui tradent.

Quamquam regulariter legatum alicui relictum censetur relictum contemplatione ipsius legatarii, non autem contemplatione alterius ex notitia per Bald. in l. final. num. 6. C. quib. ad lib. test. procl. non sic, quem refert, & sequitur Mantie. de conj. ult. volut. lib. 8. tit. 16. n. 2. ramen non raro evenit, ut legatur uni personæ sub alterius contemplatione, & hoc casu legatum debetur non personæ nominatæ, sed ei, cuius fuit habitus contemplatione, ut ex text. in l. filiofamilias ff. de codic. & demonstr. tradunt Menoch. de præsumpt. lib. 3. præsumpt. 28. num. 1. Mantie. de conj. ult. volut. lib. 8. tit. 4. num. 7. & tit. 16. num. 1. Staibum Jun. refut. 45. num. 25. Roci. disputat. jur. selectar. cap. 118. num. 16. Palm. allegat. 126. num. 11.

Sic videmus in legato relictum Episcopo, atque administratori Ecclesie, vel Universitati, quod ejusdem Ecclesie, vel Universitatis contemplatione relictum censetur, & non ad Episcopum, vel administratorem spectabit, sed ad ipsam Ecclesiam, vel Universitatem, ut latè hanc quæstionem tradendo tradunt Mascard. de probat. conclus. 968. per tot. Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsumptum. 111. & 112. per tot.

Frequentius autem idipsum evenit in legato relictum filiofamilias, in quo si presumi, vel conieci possit, a testatore habitum fuisse contemplationem patris, legatum illud patri debetur, & non filio Capres. conf. 56. sub num. 2. lib. 2. Alex. conf. 76. n. 3. vers. hoc etiam lib. 5. Cephal. cons. 105. n. 33. & seq. Menoch. conf. 81. n. 40. & conf. 161. n. 12. & de præsumptis. lib. 3. præsumpt. 28. num. 1. & seq. Sord. dec. 169. n. 3.

Verum quidem est, legatum relictum filiofamilias, vel filiofamilias censeri regulariter relictum contemplatione ipsius filii, non uero contemplatione patris — cum plerumque verisimile sit, testatorem contemplatione magis filii, quam patris, assumptum ei reliquisse — ut legitur in l. final. C. de usufruct. & habitis. ibique Bartol. num. 3. & Bald. n. 6. idem Bartol. in l. si filiofamilias la. 2. num. 1. vers. si uero ff. de donation. conf. Mart. Succin. Sen. conf. 72. num. 11. vers. sed prædictis lib. 3. Ruin. conf. 194. n. 1. lib. 2. & conf. 24. n. 2. lib. 5. Menoch. de præsumpt. lib. 3. præf. 28. n. 17. Michalor. de fratrib. par. 1. cap. 7. n. 4.

Idque procedit, etiam si in legato fuerit nominata persona patris, ut si faciat dictum — lego Titio filio Sempromii — hoc namque casu legatum patris relictum præsumitur contemplatione ipsius filii, & mentio patris censetur habita ad solum effectum magis demonstrandi, & specificandi personam ipsius filii Bartol. in d. l. si filiofamilias la. 2. num. 1. vers. quomodoque ff. de donation. conf. mort. Menoch. de præsumptis. lib. 3. præf. 28. n. 4. Michalor. de fratrib. par. 1. cap. 7. n. 5. Mantie. de conj. ult. volut. lib. 8. tit. 16. n. 4. vers. & hoc regula. Sim. de Præf. de interp. ult. volut. lib. 1. interp. 2. dubit. 2. solut. 6. num. 14. & 15. Græciar. dispert. for. cap. 971. n. 42. Mangil. de imputat. quæst. 24. n. 6. Merlin. de legit. lib. 2. tit. 2. quæst. 16. n. 22. vers. secundo. Cypri. Latr.

dec. 114. num. 18. & 19. Rot. dec. 181. num. 30. par. 11. res.

Declara, hanc conclusionem locum habere in legato relictum a persona extraneis Gratian. dispert. forens. cap. 971. n. 7. & 42. Mangil. de imputat. quæst. 24. num. 6. Merlin. de legit. lib. 2. tit. 2. quæst. 16. n. 21. & sortius in legato relictum a persona, que stigmatibus conjunctionem habet cum filio, non cum patre, prout ex gr. si facer legasset geneto, ut exemplificat Menoch. conf. 151. n. 2. & 16. & de præsumpt. lib. 3. præf. 28. n. 15. Michalor. de fratrib. par. 1. cap. 7. n. 8.

Ceterum si testator sit conjunctus ipsi patri, ex hac sola circumstantia inferant aliqui, legatum hoc casu, quomodo directum in personam filii, censeri relictum contemplatione potius patris, quam filii, ut ex text. in l. sed si pater ff. in arrogata ff. de vulgar. & pupill. tradunt Socin. Sen. cons. 72. n. 10. vers. sed prædictis lib. 3. Cephal. cons. 435. n. 62. & seq. Sord. conf. 458. num. 17. & seq. Sim. de Præf. de interp. ult. volut. lib. 1. interp. 2. dubit. 2. solut. 6. n. 17. Merlin. de legit. lib. 2. tit. 2. quæst. 16. n. 25. itidemque si testator amicitie vinculo erga patrem deinceps Menoch. de præsumptis. lib. 3. præf. 28. n. 11. Mantie. de conj. ult. volut. lib. 8. tit. 16. n. 7.

Horum tamen traditionem si absolute sumptam veram non crediderim, prout eam verisimone credide- runt Merlin. de legitim. lib. 2. tit. 2. quæst. 16. n. 16. Mangil. de imputat. quæst. 21. n. 50. & 51. Cypri. Latr. consil. 158. num. 31. Hodier. ad Sord. dec. 332. n. 30. & 16. Rot. dec. 181. n. 35. & 16. par. 11. dec. 417. n. 17. & 18. par. 14. res. & rone solum illam procedere posse arbitrari, quando conjunctus, vel amicus patris legat, seu donat filio aliquo, ad ejus præstationem tenebatur pater, ut ex gr. si donet, legat filio dorem, seu filio alimentum. Cum enim omni alendi, & dotandi filios, & filius spectet ad patrem, ut alimentis est text. in l. si quis a liberis s. in prin. & s. vel parvus ff. de liber. agnoscer. & tradunt Paschal. de Pat. potest. par. 2. cap. 3. n. 1. Sord. de aliment. tit. 1. quæst. prim. n. prim. Rot. dec. 2220. num. 3. coram Cocciu. dec. 564. n. 4. coram Danov. Jun. dec. 1106. n. 1. coram Emer. Jun. & de dote fund. textus in l. final. C. de dot. præmiss. & in l. qui liberis ff. de rit. nuptiar. & tradunt Fournel. de pad. nuptial. clausul. 5. gloss. 2. par. 1. n. 37. Giard. ad consuet. Massan. cap. 3. gloss. 3. n. 4. Cardin. de Luc. de dot. disp. 142. n. 2.

Huc fit, ut quociescumque aliqui, qui ad neutrum horum teneor, horum alterutrum filii alicujus legavit, censetur id fecisse contemplatione patris, quem relevare voluerit ab onere prædicto Ruin. cons. 24. n. 2. lib. 5. Mantie. de conj. ult. volut. lib. 8. tit. 16. n. 8. Merlin. olim Rotæ Florentinæ, & postea Magni Ducis Hæretici Auditor de legitim. lib. 2. tit. 2. quæst. 16. num. 25. & 26. Rot. dec. 181. n. 36. par. 11. dec. 417. n. 17. par. 14. res.

Effectus autem, qui ex huc usque traditis sequitur, is possimus est, quod si legatum relictum fuerit filio contemplatione patris, debebit filius illud imputare in legitimam filii debitam ex bonis paternis, perinde ac si legatum illud brevis manus filione fuisset directè relictum patri, & ab hoc deinde filio assignatum, ut ponderant Dec. conf. 81. n. 5. Cephal. conf. 105. num. 23. Hodier. conf. 90. n. 6. lib. 1. Mangil. de imputat. quæst. 19. num. 17. Terr. varior. jur. quæst. lib. 2. tit. 6. quæst. 7. n. 42. Rot. dec. 610. n. 37. cor. Bich. dec. 146. n. 6. & 7. par. 6. res. ubi uero esset contemplatio patris, cessat quoque in filio obligatio imputandi prædi-

ctum

FLORENTINA

Fideicommissi.

9. Octobris 1606. ex lib. Mor. 89. a 137.

ARGUMENTUM.

Prohibitio alienationis vestita a pena privationis, & ratione, quia voluit &c. inducit fideicommissum successivum, & operatur, ut fideicommissarius non simpliciter ad pretium contra alienantem, sed ad rem quocumque possidente agere possit.

SUMMARIUM.

- 1 Prohibitio alienationis facta a testatore cum clausula quia voluit, &c. cum pena privationis inducit fideicommissum successivum inter illos de familia.
- 2 Alienationis permissio inter comprehensas inducit prohibitionem in extraneos.
- 3 Identitas probatur ex demonstratione loci tam domus, vel tribus consuetibus.
- 4 Et in antiquis per conjecturas.
- 5 Fideicommissarius agendi ex fideicommissi iustificatis iustificandus est dando immisso.
- 6 Alienatio rei fideicommissaria ab ignorantibus ignoranti valet, & fideicommissarius contra alienantem solummodo agere potest ad pretium.
- 7 Ignorantia fideicommissi praesumitur ex antiquitate testamenti.
- 8 Limita si ultra rationem legis prohibitionem adhibet expressa testatoris.
- 9 Maxime si ante fideicommissum in casum mortis.

DECISIO LV.

In Causa Villani, e Medici.

IN causa fideicommissaria, quae coram nobis versata fuit inter D. Laurentium, & fratres de Villanis actores ex una, & D. Laurentiam quondam Petri de Medicis ream conventam, ac D. Hieronymum de Villanis ejus necessarium defensorem ex altera, sententiam juxta petitam per Actorem, condemnando dictam D. Laurentiam, uti possediticam ejusdem domus, siue domoneule, de qua agitur, posset in Civitate Florentiae, & via Cucumeri ad illam dimittendam ad Actorem, uti suppositum fideicommissi olim inito per Jacobum Joannem de Villanis in ejus testamento, purificato ad favorem dd. Adorum, moti quia invenimus per Actorem fuisse iustificatis omnis incumbentis.

Probaverunt enim primo loco, per testamentum in publicum, & authenticam formam redactum, & conditum per Jacobum Joannem de Villanis usque de anno 1454., quod dictos Jacobus supposuit particulari fideicommissi ejus domum cum horto, & domo veteri, siue domoneula contiguam, ac posset in via Cucumeri, expressis suis filiis, & descendentes ex eis prohibendo venditionem, & omnem alienationem, praequam inter ipsos, & descendentes masculos per lineam masculinam, quis voluit dictam domum, & domoneulam cum horto semper spectare ad suos filios, & eorum descendentes masculos, apponendo penam, quod si aliquis contrafecerit, statim alius superstitibus, & ex descendentes masculis domum perlegavet, & etiam constituendo perpetuum abso-

Quam legatum in legitimam Succia. Jan. cons. 79. n. 51. lib. 3. Bero cons. 46. n. 8 & 9. lib. 3. Riminali. Sec. cons. 230. n. 6. Decim. cons. 81. a. 5. Jinsig. de impens. quaest. 19. n. 20. Peregr. de fideicommissum. art. 37. sub a. 1.

Aquaestione hacenus agitata parum distat illa, de qua disceptatur in casu legati alicui relinqui eum onere gerendi tutelam filiorum testatoris. Queritur quippe in his terminis, an legatum praedictum censetur relidum contemplatione personae legatarum, seu potius contemplatione tutelae, ad effectum decidendi an illud debeat etiam ante inceptam, vel post terminationem tutelam, & pro regula distinguendum est, aut legatum cum dicto onere gerendi tutelam filiorum relidum est alicui personae extraneae, & tunc legatum censetur relidum contemplatione tutelae, ita ut et non incepta non debeat legatum, & eoque cessante et ipsum legatum ad text. in l. Deserviens 35 ff. de excusat. tutor. l. ultima in princ. ff. de consuet. tutor. Corp. de exceptat. testam. lib. 1. cap. 18. num. 3. & seqq. Sard. de alienat. tit. 8. privit. 23. num. 6. Card. de Luc. de legat. dist. 22. n. 6. cum aliis in mea decis. Florent. 43. num. 2. tam. 1.

Aut verò legatum cum dicto onere relinquitur alicui personae conjunctae, & in his terminis censetur relidum contemplatione sanguinis, & conjunctivum, non autem contemplatione oneris, seu tutelae, & ideo legatarius illud consequitur quousque vivit, quousque vel non inceptit officium tutelae ob praemortem pupilli, vel illud iam terminaverit, quia pupillus excoheret pupillarem aetatem, ut sunt textus expressi in l. inter petitus 31. ff. de excusat. tutor. l. Cajo 9. Imperator ff. de alienat. & sub. legat. Peregrin. cons. 38. n. 2. lib. 2. Adiam. resol. 116. n. 7. & seqq. Corp. de exceptat. testam. lib. 1. cap. 18. n. 4. Galignani. de condit. & demonstrat. par. 2. cap. 4. quest. 9. num. 32. & seqq. Hodier. ad Sard. dec. 38. n. 2. & seqq. Rota decis. 656. num. 5. & seqq. par. 4. tom. 3. dec. 290. n. 27. dec. 349. n. 15. & seqq. par. 10. rec. cum aliis concordantibus in dicta mea decis. Flor. 43. num. 1. tam. 1.

Idque potissimum locum sibi vindicare in legato relido uxori a viro, qui sine dubio legare voluit praesumit contemplatione ejusdem uxoris, potius quam tutelae alii exercenda, maxime si in acta legandi usus fuerit verbis amorem & dilectionem erga ipsam uxorem praeserentibus Socie. Sen. caus. 69. n. 3. & sub num. 8. lib. 1. Peregr. cons. 38. sub n. 10. lib. 2. Saviniat. contrav. 127. n. 23. & contrav. 130. n. 35. Paulat. dissert. 88. n. 82. Mans. consil. 268. n. 5. Card. de Luc. de legat. dist. 32. sub n. 9. Yarr. variat. jur. quaest. lib. 1. tit. 4. quaest. 4. n. 10.

Atque haec teigisse sufficiat circa hunc articulum, de quo si quis plura desideret, adeat dictam meam dec. Florent. 43. tam. 1. ubi de hoc ex professo tractatur. Sicuti circa quaestionem ab initio propositam, ultra jam dicta, in ceteris remissive tunc habeo ad Mantici. de consuet. ultio. valuat. lib. 8. cap. 16. Meruch. de praesumpt. lib. 3. prof. 28. Michal. var. Rote Florentina olim Auditorum de fratrib. par. 1. cap. 7. Merlin. de legitim. lib. 2. titul. 2. qu. 16. Rot. dec. 159. n. num. 5. & seqq. par. 13. recet.

absolutorum fideicommissum in illis domibus in casu decessit alicuius ex filiis, & ex illis descendebat sine filijs masculis legitimis, & natoribus, prout latius in dicto testamento, certum est enim, quod prohibitoria expressa o testatore facta suis filiis, & descendentes de non alienando, cum expressione certe caute, præcipue quia vult, quod bona remaneant in familia, & panam privationis alienandi imponendo, inducit fideicommissum successivum inter illos de familia, & descendentes, Dodores in l. filius famul. §. Dicit ff. de legat. prim. Sotus. consil. 57. in princip. lib. 3. Dec. consil. 38. n. prim. versu. sed prædictis, & toto ult. ff. & C. de his, quæ pæna nomine. Paris. consil. 19. n. 137. & seq. lib. 2. Dodores citati per Gabriel. in tit. de fideicommissis. conclus. 9. n. 7. cum plurib. seq. Simon de Prat. de interdict. ultim. volum. lib. 3. dubit. 5. solut. 50. n. 90. Petr. a Petr. de fideicommissis. quest. 5. n. 64. & seq. & præcipue n. 68. 71. & 74. Peregrin. de fideicommissis. artic. 14. num. 30. cum duobus 2. seq. v. ba enim illa, quod non possint alienare, nisi inter se, operantur, quod non possit fieri alienatio in extraneos Berres consil. 55. num. 3. & hanc conclusionem comprobant etiam Ratin. consil. 134. n. 6. & seq. vol. 2.

Secundo loco iustificaverunt, ipsos adores esse de descendibus præfati Jacobi de Villanis per lineam directam, & masculinam ex legitimis matrimonij productis per positiones, quæ pronuntiatæ fuerunt pro concessis.

Tertio loco docuerunt, quod dictus D. Hieronymus alcerius Hieronymi, Raphaelis, Hieronymi, Jacobi de Villanis sub die 24. Augusti anni domini 1582. donavit D. Beatrici Alexandri del Caccia, & olim uxori Hieronymi Raphaelis de Villanis matri dicti donatoris dictam domum veterem, sive domunculam per instrumentum rogatum a Sæz Francisco de Berghis

Quarto demum, & ultimo deduxerunt, quod domus prædicta possideret hodie a dicta Lucia, per testes in casu examinatos, nec non per fidem decimarum, visitationem loci differentiam, ac depositiones testium domum prædictam, sive domunculam, quæ possideatur a præfata muliere, esse eandem in corpore, & substantia cum domo veteri, sive domuncula. de qua in dicto testamento, verificata cum fuerunt plura latera per commissionem ipsiusmet dicti Hieronymi, ut in visitatione loci descripta legitur, nec non reperta sunt domus prædicta in via Cucumeri prope domum magnam, mediante hortu ipsorum de Villanis, quod enim identitas ultra demonstrationem loci cum duobus, vel tribus consensibus ad tradita per Simon de Prat. consil. 143. n. 8. Roland. consil. 67. n. 5. 14. & seq. Decius. consil. 17. per tot. vol. 1. possit in antiquioribus, prout somus, cum versetur in tempore 150. annorum, & ultra, probari etiam conjunctis tradit Simon de Prat. consil. 9. n. 12. & seq. Mascard. de probat. conclus. nobis 274. n. 6. cum igitur pro parte actorum fuerint iustificata iustificanda juxta tradita per Dodores in materia, & præcipue per Martur. in ejus epitome de fideicommissis. in tertia parte quest. 55. & seq. & novissimè latè per Peregrin. de fideicommissis. artic. 43. & 44. merito sententiendum censuimus pro actoribus.

Nec oibus difficultatibus fecit, quod alienatio facta ab ignorante ignorantem rei subjecta fideicommissio conditionalis valet irrevocabilitè, & conditione purificata, fideicommissarius contra heredem, dumtaxat ad pretium agere potest, post alios copiose Roland. consil. 81. n. 1. lib. 2. Alex. consil. 3. n. 3. lib. 3. Odil. ad leg. fr. §. fia. ff. de legat. 2. Offasib. dec. Pedemont. 73. Cephal. consil. 161. n. 31.

lib. 2. & consil. 393. num. 78. & seq. lib. 3. sed 7 stante antiquiore instrumenti probabiliter alienatio a dicto Hieronymo ejus matri facta, fuit irrita facta ab ignorante ignorantem fideicommissum.

Nam inter limitationes, illa offertur communiter per DD. ad dictam conclusionem, et non procedat, quando simul concurrunt prohibitio legis de non alienando, & prohibitio testatoris expressa. ita Roland. diff. consil. 81. n. 3. lib. 2. & clarior n. 27. Grat. consil. 91. n. 13. & 14. Rimold. Jan. consil. 23. n. 324. lib. 1. Gabriel. consil. 119. in princip. lib. 1. ubi præcipit ad tunc, quando sit indubium fideicommissum, ne dum in casu alienationis, led etiam mortis. Offasib. dec. 79. in fin. Cephal. consil. 193. n. 128. cum tribus seq. Petr. a Petr. quest. 3. n. 35. & seq. & quest. 14. n. 322. Peregrin. de fideicommissis. artic. 40. num. 38. & seq. sed in casu nostro, ne dum adest prohibitio legis ob successivis substitutionibus factis de descendibus in casu mortis sui filijs, juxta tradita per Peregrin. artic. 30. verum etiam alibi expressa prohibitoria hominis, ut diximus, merita. Ex quibus mori solus ad, ut supra, sententiandum, solvo semper, &c.

Semperis de Semperis.

A D D I T I O.

A R G U M E N T U M.

Continuativè ad materiam decisionis agitur de prohibitione alienationis valida, addita ratione quæ voluit, quos pariet effectus.

S U M M A R I U M.

- 1 Prohibitoria alienationis valida affecta rationi quia voluit induci perpetuum fideicommissum, si sit principaliter, non accessorie.
- 2 Amplius, ne nulum fideicommissum inducat in portionem propriam sed etiam in portionem sui ex fideicommissariis per mortem alicujus alienationis.
- 3 Quod etiam operatur prohibitio realis, & quando talis dicitur ibidem.
- 4 Limita ut non inducat fideicommissum in tota & bitus, si aliud fuerit in eodem casu utrumque expressè.
- 5 Prohibitoria alienationis cum ratione quia voluit, si amplius sit fideicommissum, illud extendi ultra personam expressas.
- 6 Amplius, ne extendat fideicommissum etiam ad feminas.
- 7 Item siue agatur de extensione fideicommissi intra, siue ultra decimum gradum.
- 8 Prohibitoria alienationis consequentia fideicommissi descendenti restrictio ad tertiam generationem, & transversoali perpetua, reus ad primum effectus limitata, ad secundam versa esse potest.
- 9 De prohibitoria alienationis, cum clausula quia voluit remissio.
- 10 Postea prohibitoria alienationis si bona alienantur, possunt ab illis, quarum favoris facta sunt prohibitio, vindicari, nisi fuerint heredes alienantis mediante vel immediate.
- 11 Item nisi facta fuisset bona fide, qui casu fideicommissarius non evocet alienationem solam ad pretium contra alienantem, ejusque heredes.
- 12 Supervenientes post sententiam alienationis, & vindicationem bonorum non revocant bona a possessoribus, maxime si testator jussit fideicommissum statim devolvi.

Ad num. 1. & seqq.

Prohibitio alienationis alius validæ, & vestita apena privationis, & ratione quia voluit, &c. quod inducit fideicommissum etiam in casum mortis, si sit principaliter, & non scellorid, vide supra Rot. Florent. dec. 7. num. 2. & seqq. & infra dec. 58. n. 1. & seqq. ubi adhuc plena additio super hac materia, & dec. 63. n. 3. & seqq. ubi declarat contrarios, & dec. 73. n. 2. & seqq. dec. 84. n. prim. & seqq. & dec. 131. n. 4. & seqq.

Et nedium fideicommissum inducit in portione propria, sed etiam in portione uni ex fideicommissariis per matrem aliorum obveniente Rot. Florent. infra dec. 135. n. 31.

Declarat, quod si testator usus sit verbis perpetuitatem denotantibus, vel prohibitio alienationis sit realis, inducit fideicommissum perpetuum etiam in casum alienationis, quæ in casum mortis, ut firmiter Rot. Florent. dec. 24. la prim. ex n. 1. 14. seqq. supra impressa. hoc eodem valum ubi quando prohibitio dicitur realis, & dec. 78. n. 22. & seqq.

Hoc tamen non procederet, quando in causa obitus fuisset ordinatum aliud fideicommissum expressum Rot. coram Emerix Jun. dec. 628. num. 4. & seqq.

Declarat secunda, quod si prohibitio alienationis, & ratio quia voluit, &c. est amplius fideicommissa, illud extendit ultra personas expressas D. mens Auditor Calderon. resolut. 57. num. 37. Rot. Florent. supra dist. dec. 24. n. 15. & seqq. & n. 20. & seqq. & infra dec. 56. n. 19. & dec. 92. n. 34. & seqq.

Et quod extendat fideicommissum etiam ad feminas Rot. Florent. infra dec. 56. n. 17. & seqq.

Sive agatur de extinctione fideicommissi inter, sive ultra decimum gradum, nam stante prohibitione alienationis cum causa, ut bona perpetuo in familia remaneant, fideicommissum extenditur ultra quatuor, & decimum gradum Rot. Florent. supra dec. 34. n. 34. & seqq. & dec. 43. n. 4. & seqq. ubi plenissime scripti de materia in addit. n. 28. & plurib. seqq. n. 42. & seqq. 46. & seqq. usque ad fin.

Observat tamen, quod si testator condidisset fideicommissum restrictum inter descendentes ad certos gradus, & generationes, & inter transver-
sales perpetuum, prohibitio, quæ esset consequentia utrique fideicommissio, relata ad fideicommissum descendens esset restricta ad illius gradus, & ad transverse esset perpetua Rot. Florent. infra dec. 142. n. 27.

De prohibitione alienationis cum clausula quia voluit plures adduxi in addit. ad decif. 12. num. 1. & 2. & ultra ibidem citatos D. Audis. Calderon. resolut. 44. n. 27. & seqq. num. 47. & seqq. & resolut. 45. n. 15. & seqq. & n. 36. & seqq. Rot. Rom. coram Emerix Jun. dec. 628. n. 2. & seqq. dec. 1163. n. 6. & seqq. & plenissime Rot. Florent. in Florentina Fideicommissi 9. Septembris 1719. art. 3. n. 33. & seqq. & n. 43. & seqq. coram me in tertio valum. meum decif. imprimend.

Ad num. 6. & seqq.

Postea prohibitione alienationis, si bona alienentur, passum ab iis, quorum favore facta fuit prohibitio, vindicari, nisi fuerint heredes alienationis mediatæ, vel immediatæ Rot. Florent. infra decif. 72. n. 4. & seqq.

Nisi alienatio facta fuisset bona fide citra scientiam fideicommissi, quo casu fideicommissarius non revocat alienationem jam factam, sed agere debet ad precium contra alienantem, ejusque hære-

des, ut dicitur in hac dec. n. 6. & seqq. ubi declaratur, & traditur Peregrin. de fideicommiss. art. 40. n. 38. Paspar. de substitut. quasi 556. n. 1. de Lat. de alienat. dist. 57. n. 7. Rot. Romanæ coram n. Paspar. dec. 253. n. 10. Rot. Florent. infra dec. 109. n. 10 in seq. volum. imprimend.

Et admittitur ad vindicandum bona alienata, qui exiit tempore sequenti alienationis, nec cum ipsis concurrere possunt proximiores nondum concepti, qui etiamsi postea superveniant, bona a possessoribus vocare non valent. præcipue si concurrat voluntas testatoris, quod fideicommissum statim devolvatur Rot. Florent. infra dec. 106. n. 19. & seqq.

DOVADOLENSIS

Fideicommissi.

5. Decembris 1706. ex lib. Mand. 89. e 76.

ARGUMENTUM.

Appellatione descendendum per lineam masculinam non veniunt feminæ, maxime stante statuto exclusivo feminarum, & conjectura mente testatoris.

Prohibitio alienationis an & quando ampliet fideicommissum etiam ad feminas. Conditio in casu premariencie filiorum purificatur etiam in casu non nativitate.

SUMMARIUM.

1. *Alii scribit.*
2. *Florentia extat lex, quod mulieres nudentes extra territorium sint ipsa scilicet prius omnes hereditatibus quas statuta, & n. 10.*
3. *Declarat ut n. 16.*
4. *Appellatione descendendum per lineam masculinam non veniunt feminæ.*
5. *Maxime stante statuto exclusivo feminarum.*
6. *Et exclusione facta a testatore feminarum existentium de tempore conditi testamenti, relicto legato pro dote.*
7. *Indubitanter si testator discretivè de feminis locutus fuit, & de ratione n. seq.*
8. *Quando testator loquitur discretivè de feminis, tunc masculinam non continet femininam.*
9. *Prohibitio alienationis propter delictum potius ad masculinos, quam ad feminas est referenda, & de ratione ibi.*
10. *Ufus testatoris inspicendus est, præsertim in eodem testamento.*
11. *Despectu patris, qui fuerat fideicommissi prius propter alienationem contra voluntatem testatoris, filii præferuntur aliis vocatis.*
12. *Prohibitio, & privatio cum applicatione portionis alienantis non alienantibus, intelligitur factam durante vita alienantis.*
13. *Quando ex dispositione legis bona fideicommissaria transferuntur in filium, post mortem gravati delinquentis revertuntur ad vocatos ex testamento.*
14. *Et de ratione ne sequatur absurdum a 14.*
15. *Ampli bona reverti ad vocatos, etiam si fuissent in Ecclesia translati.*
16. *Prohibitio alienationis ampliat fideicommissum ad feminas, quando masculis sine ea provisum fuerat.*
17. *Stirps, & descendencia comprehendit tam masculinos, quam feminas.*
18. *Quando verbum non patitur commodam restrictionem, fideicommissum ampliat ex prohibitione alienationis.*

- 30 *Substitutio in casu natiuitatis, & mortis filiarum, habet locum etiam in casu non natiuitatis.*
 31 *Nepotes ex filia prædefuncta succedunt cum aliis filia.*

DECISIO LVI.

In Causa Badignani, e Bianchi.

IN causa vetente inter D. Catharinam de Badignanis de Dovadula ex una, & D. Fabium, & D. Jacobum Leonelli de Blancbis de Meladula ex alia, super revisione laudi inter partes latæ per Clarissimum, & Excellentissimum D. Gerium Spinium, D. Bartholomeum de Ducloribus, & D. Franciscum de Fontana.

Retulimus Clarissimis DD. Locumtenenti, & Consiliariis hujas inche Civitatis Florentinæ pro S. C. S. bene fuisse laudatum, & male appellatum, & laudum prædictarum confirmandum, & approbandum, prout confirmavimus, & approbavimus, eorum quidem relationis rationem de more reddituri, necesse est facti speciem breviter referre, & prædicti laudi tenorem inserere.

Anno 1578 Nicolaus de Badignanis instituit hæredem Andream ejus fratrem, cui triplicem fecit substitutionem, nempe in casu mortis, in casu alienationis cum ratione prægnantissima, & in casu delicti. Verba testamenti sunt hæc—

In omnibus aliis, &c. sibi hæredem universalem instituit Andream ejus fratrem pleno jure, sui sui fratri substituit ejus filius, vel nepotes, vel pronepotes, vel laterales descendentes per lineam masculinam dumtaxat, ordinem tamen successivo vulgariter & per fideicommissum, quos descendentes etiam ad invicem substituit vulgariter, & per fideicommissum. Prohibens eisdem, & cuiuslibet eorum alienationem honorum quorumcumque ejusdem testatoris, & ad ejus hereditatem spectantium quomodolibet extra prædictam ejus stirpem, etiam ex titulo institutionis, donationis, vel alio. Et hoc ideo fecit dictus testator, quia voluit perpetuo bona sua remanere, & conservare in stirpe, & descendencia dicti Andree ejus fratris. Et in even-tum, in quem omnes de dicta stirpe decederent, ultimo morienti substituit in sua, & integra ejus hereditate obsequi illa divisionis magnificos LL. DD. DD. Ludovicum, & Fabritium fratres, & filios quondam Francisci Ronconi de Mutiniana, vel eorum respectivè filios, & nepotes, vel pronepotes, vel descendentes per lineam masculinam, ordinem tamen successivo, prout supra dictum fuit de aliis. Hoc insuper addito, quod si dictus Andreas ejus frater, & hares, vel ejus filii, nepotes, pronepotes, seu descendentes alio unquam tempore commiserint aliquod delictum, &c.

Andreas heres prædecessor dicti Nicolao testatoris, qui non aliter notato testamento decessit postea, superstitibus Fabio filio masculino dicti Andree, & Julia, Justina, Catharina, & Andree ejusdem filibus feminis. Et quia omnes erant minores, propterea D. Margarita eorum mater adiecit hereditatem prædictam, nulla facta declaratione, an adiecit nomine filios masculi, an communis nomine etiam feminarum.

Decessit postea Fabius præmortuus dicta D. Julia ejus sorore, & condico prius testamento, in qua heredes sibi universales instituit quolibet filios masculos masculorum ex se, & ex quolibet ejus uxore, & ex invicem substituit vulgariter, pupillatiter, & per fideicommissum, & si omnes dicti sui

filii masculi decederent sine filiis, tunc & eo casu ultimo decedenti substituit filias feminas dicti testatoris nateuras. ut supra. Et si dictus testator decederet sine filiis masculis, sibi hæredem instituit dictam D. Margaritam ejus matrem, eide decedenti, vel ad secundam vocem transiventi substituit ejus filios, si exstarent, & si omnes dictæ sui filie decederent sine filiis, tunc & eo casu ultimo eorum sic decedenti substituit prædictas DD. Juliam, Justinam, Catharinam, & Andream suas sorores.

Defuncto D. Fabio, D. Margarita ejus mater hereditatem ipsius adiecit, ex quo nulli ex eo remanserunt filii nec masculi, nec femine.

Decesserunt postea alia duo sorores ejusdem Fabii, nempe Andree sine filio, & Justina cum filiis, Fabio scilicet, & Jacobo prædictis, cum quibus esse controversia, & ideo Catharina superflue remansit ex dictis sororibus, doneque decessit etiam dicta D. Margarita mater Catharinæ. & visis materibus dicti Fabii, & Jacobo nulli condico testamentum.

Post mortem itaque prædictarum D. Margaritæ, Fabii, & Nicolai, cum prædictis partes concurrent ad prædictas hereditates, ex decreto supremi Magistratus compromiserunt in prædictos DD. arbitros.

Illud autem non est omitendum, quod dicta D. Justina mater dictorum Fabii, & Jacobii fuit maritata extra statum S. C. S. & nomine dantis fuerunt ei promissa seuta 500. sibi relicta a dicto Fabio fratre, & supra dictam dotem, si eam loquantur partes, fuerunt & promissa bona dicti quondam Nicolai pro sua filii portione.

Exstat autem lex Florentina, quod mulieres nubentes extra territorium sint ipso facto privatas omnibus hereditatibus, & omni successione ab intestato quoad stabilia, sibi stabilia dicti DD. Arbitri laudaverunt in hunc modum, &c.

In prima dichiariamo l'eredità di Nicolò Badignani per il suo testamento, fante la morte di Andrea suo fratello eredi. Instituit, vivente ancora detto Nicolò testatore, essersi appartenuta a Fabio figlio di Andrea solamente, escluso le sorelle di detto Fabio, dopo la morte del quale dichiariamo il fideicommissum ingiunto in detto testamento essersi purificato a favore di Giustina, Caterina, ed Andree sorelle di detto Fabio, e ad esse essersi appartenuti i beni del fideicommissum predetto, dovuti mandamento i debiti di detto testatore, ed i legati da lui testati, che fossero stati pagati da detto Fabio, dovuti ancora la spesa del mortorio di detto testatore, ed i maggioramenti, che si fossero fatti da detto Fabio in detti beni nel "esecuzione del presente testamento, da liquidarsi, e dichiararsi, e i quali debiti, legati, spesa di mortorio, e maggioramenti essersi dovuti agli eredi di detto Fabio di che di fatto.

Item dichiariamo per la morte della detta Andree senza figli, la porzione della detta eredità in lei pervenuta, essersi appartenuta alla Caterina sua sorella solamente, esclusa la detta Justina altra sua sorella.

Item dichiariamo la porzione della detta eredità pervenuta in detta Justina, come sopra, dal di del consumato matrimonio infra di lei, e Leonello Bianchi du Melola suo marito, quanto a beni stabili, ed immobili esistenti nella Città di S. A. e quanto a beni che si equiparano a beni stabili, se ce ne fossero, e quanto a denari, o crediti, che fossero obbligati a riversarsi in beni nello Stato di S. A. essere appartenuti, e devoluti a detta Caterina insieme con i fructi, e quello per tutto il tempo, che detta Justina naturalmente visse. Dopo la morte della quale dichiariamo i detti beni in virtù del detto fideicommissum del detto Nicolò risultante dalla proibizione della alienazione essersi

frisi appartenenti a Fabio, ed Jacopa figliuoli di detta Justina, esclusi detta Caterina.

In oltre dichiariamo l'eredità di detta Fabio di Andrea Badigiani, flante la morte sua senza figli essersi appartenuta a Maria Margherita sua madre in virtù del testamento di detto Fabio. Dopo la morte di detta Margherita dichiariamo il fideicommissum ad esso ingiunto in detto testamento essersi purificato a favore di detta Caterina sorella di detto Fabio solamente, esclusi detti Fabio, e Jacopa fratelli, e figliuoli di detta Justina altra sorella predesunta, e ad essa Caterina essersi appartenuti i beni del fideicommissum predetto. Dedotto nondimeno la Trebellianica dovuta a detta Maria Margherita, in quanto però non fosse consumata con i frutti presi da lui de' beni del fideicommissum predetto, e dedotti ancora i debiti di detto Fabio, ed i legati fatti da lui in detto testamento pagati da detta Maria Margherita, insieme colla spesa del mercorio di detto Fabio, e con i miglioramenti, che da lei fossero stati fatti sopra detti beni da liquidarsi nell'esecuzione del presente ludo. Quali debiti, legati, spese di mortorio, e miglioramenti dichiariamo appartenersi alli eredi di detta madama Margherita.

Item dichiariamo l'eredità di detta Maria Margherita morta ad intestato sopravvissute la detta Caterina sua figlia, e gli detti Fabio, ed Jacopa figliuoli di detta Justina altra sorella predesunta quanto a' beni stabili, e quanto a' danari, e crediti, che fossero obbligati a rivederseli, essersi appartenuta a detta Caterina solamente, esclusi detti Fabio, ed Jacopa. E quanto attenti gli altri beni di detta Margherita essersi appartenuti per la metà a detta Caterina, e per l'altra metà a' detti Fabio, ed Jacopa. Dichiarando in oltre detta Caterina, o detti Fabio, ed Jacopa esser eredi di debiti rimasti nell'eredità di detta Margherita per le rate, e porzioni ereditarie, fatte calcolare tanto de' stabili, quanto degli altri, e di che rata ne sia pervenuto in ciascuno.

Item dichiariamo li beni licellari appartenersi a quelle, o come nell'investitura, e concessioni di essi si dispone, o da essi non esser esclusi detti Fabio, ed Jacopa per la legge Ducale del 1591. sopra le donne maritate, o che si mariteranno a forestieri.

In oltre dichiariamo a' detti Fabio, ed Jacopa doverli come figli, ed eredi di Justina lor madre lire 200. bol. lasciati a detta Justina lor madre nel testamento di detto Nicolò Badigiani, e non esser dette lire 200. comprese, nè compensate nel legato, o col legato della fidei 500. lasciati a detta Justina da detto Fabio nel suo testamento, e di poi promessi a detta Maria Margherita in dote di detta Justina, &c.

Hasenus laudum, quod de necessitate fuit transcribendum, quia non poterat ex nostra sententia confirmatoria aliquid percipi, nisi apparuisset de laudo confirmato.

Quoniam itaque pertinet ad primum caput fideicommissi dicti quondam Nicolai, rursus difficilis fuit super illa articulo, an filia dicatur descendens per lineam masculinam, & consequenter an illa verba *substitutio eius filius nepotes, vel prout potest, vel ceteros descendentes per lineam masculinam* comprehendant feminas, si eas comprehenderent subintraret statim reciproca iurare ipsas filias, & Justina mater Fabii, & Jacoba fuisset obligata restituere suam portionem Catharinae sorori superfluit, quia in reciproca fidei a transferenti non subintelligitur tacita conditio, si desesset *sue filius*, si autem in dicta substitutione non censentur vocatae feminae, sed solum masculi, tunc salus Fabius fuisset substitutus, & per ejus mortem expiisset dicta prima substitutio, una cum reciproca in ea appolita, ex quo desessit una filia, & filius, & intraret se-

cundo substitutio facta ad favorem etiam feminarum, ut inferius dicetur.

In articulo igitur predicto post longam discussionem, & post dimensionem Doctorum hinc inde allegatorum Domini tenebantur in causa proposito summo non comprehendendi. Mori prima auctoritate eorum, qui hanc partem sequuti sunt, videlicet *Castrum*, in l. *maritus* n. 9. C. de *procurat.* & consil. 150. in princip. *verf. sed ad hoc non est lib. 2. Alex.* in l. *Galus* §. *nunc de lege* num. 3. *verf. sed iuxta hoc quare ff. de liber. & postum.* & consil. 53. num. 6. & 9. lib. 6. quidquid addens ad eum ibi per rationem satis appareat contrariam firmet, cum *Alciat.* in d. §. *nunc de lege*, & in consil. 46. lib. 9. alius est consil. 13. n. 12. lib. 3. apponit admodum respondet dictae rationi, & sententiam nostram confirmat *Ruin.* consil. 126. a. 23. *verf. prout lib. prim.* & consil. 208. n. 7. *verf. & probari videtur ead. lib. & consil. 4. col. 1. lib. 3. Curt.* Jun. de *frad.* in 8. *part. print.* n. 28. *Berz.* consil. 77. n. 14. *verf. alio modo lib. 2. Gabriel* consil. 90. n. 32. & 33. lib. prim. *subdens male defendi posse contrarium Cephal.* consil. 413. n. 22. *verf. & contrarium lib. 3. Menoch.* l. *istiusm* consil. 205. num. 20. cum *sequ.* ubi multos refert attestantes de communi, subdens propterea non esse curandum de nonnullis, qui adversus *Castrum* tenebantur. *Idem* consil. 179. n. 26. lib. 4. & 585. n. 18. lib. 6. & *presump.* 91. n. 6. lib. 4. *Pinel.* ad l. 1. §. 27. C. de *bon. matr.* ubi de communi, quomvis ipse contrarium sequatur. *Mancie.* de *conject.* lib. 8. tit. 12. num. 9. *verf. primum est, &c. Alciat.* in d. §. *nunc de lege* a. 10. & consil. 13. n. 12. lib. 3. alius est consil. 46. lib. 9. *Cland.* bene declarat in d. §. *nunc de lege* *Curt.* consil. 154. n. 12. & consil. 172. n. 5. & 6. *Socin.* Jun. consil. 186. a. 24. *verf. quanto comprobatur lib. 2. & per eum illud consil. quod est magistrale in hac materia.* *Curt.* *Serius* consil. 44. col. 7. allegatur per *Peregr.* in locum nunc deducendo *Peregrin.* de *fideicommiss.* art. 30. a. 28. *verf. hoc circa ista*, ubi dicit hanc opinionem verissimam. *Parisi.* consil. 32. n. 44. lib. 3. *Ort.* in *reper.* §. *Divi l. Filius familias* n. 10. in *fin. de legat.* 1.

Secundo mort sunt Domini, qui statuta statuta Florentino excludente feminas propter masculum nique ad octavum gradum, & statim excludente duarum filiarum dict. Andree, quae solae tempore testamenti reperebantur natae, ab universali hereditate testatrix, relicto saltem legato liberarum 200. pro dote, indubitabile visum fuit testatorem sensisse de solis masculis descendentes ex masculis, aliis si inclusis fuissent etiam feminas, fuissent feminas melioris conditionis, quam masculos, quia habuissent legatum, & viriles portiones dicti fideicommissi. Attenta igitur intentione testatrix, & sacro predicto verba illa *descendentes per lineam masculinam*, debent intelligi de masculis descendentes ex masculis, ut firmat *Curt.* Jun. d. consil. 154. n. 12. & 13. *Mancie.* d. lib. 8. tit. 12. n. 9. ex mente *Alciat.* in d. §. *nunc de lege*, qui nuncupatim firmat hanc conclusionem in causa statuti. *Craevic.* consil. 350. num. 3. *verf. tertius casus.* *Menoch.* d. consil. 205. num. 4. cum *seq.* & lib. 4. *presump.* 84. n. 20. *Surd.* dec. 66. n. 11. *Peregr.* d. art. 26. n. 30. circa medium.

Que ratio magis procedente in proposito nostro, quia testatur loquutus est discretivè de feminis, quando fecit illis particulare legatum liberarum 200. pro dote, quo casu masculinum non concipit feminum *Peregr.* d. d. *trac.* art. 25. n. 24. *verf. si verò eadem ratio*, & n. 45. *Soc.* consil. 124. n. 18. lib. 1. *Menoch.* *presump.* 84. n. 29. *verf. tertius est conjectura.* *Gabriel* *causul.* 6. n. 130. de *verber.*

ber. *signif.* ubi firmat, quod quando de faminis fuit facta specialis provisio, masculinum non concipit femininum.

Hic accedit, quod in fideicommissio facta ultimo loco in casu delicti, testator repetit eandem substitutionem per illa verba *filios, nepotes, pronepotes, & descendentes per lineam masculinam* cum illa dictione *supradictis*, & certum est huiusmodi fideicommissi in casu delictorum non consuevisse fieri, nisi masculis, quia in faminis de raro solent contingere delicta confessionem merentis, propterea illa verba referenda sunt ad masculos, in quibus hæc frequentius accidunt, ut cum illis eam agamus, in quibus maius est periculum delinquendi. Sicut igitur in ista tertia fideicommissio testator per prædicta verba intellexit de masculis, sic etiam in prima de masculis intellexisse dicendum est, cum propter dictionem illam *supradictis*, cum qua usus testatoris inspicendus est, præsertim in uno, & eodem testamento, ut in propriis terminis ponderat *Menoch. dist. conf. 205.*

Cum itaque in dicta substitutione non comprehendatur familia, sed solus Fabius, & masculi, qui ex Fabio nati fuissent, cessat illa reciproca substitutio, in qua totum principale fundamentum partis adversæ positum erat, ex quo hereditas non devenit ad fratres Fabii vigore dictæ primæ substitutionis, in qua erant reciproce substituta, sed vigore secundæ substitutionis resultantis ex prohibitione alienationis tam in casu alienationis, quam in casu mortis absolute, & simpliciter facta ad favorem omnium descendendum, & totius stirpis dicti Andree sine illa restrictione per *lineam masculinam*, in qua secunda substitutione sine scrupulo comprehenduntur etiam feminae cum anere relictis filijs, & descendentes ex eis, & ex ista substitutione declaratur Domini per mortem Fabii factum esse locum substitutioni Justinæ matris dictorum reorum, & aliarum sororum, & per mortem Justinæ vocatos esse filios ipsius, Fabium scilicet, & Jacobum juxta seriem ejusdem substitutionis.

Ceterum quia Justinæ uxor fuisse forensi, & sic effecta est incapax hereditatem ex dispositione dictæ legis S. D. N. propter portio dictæ Andree foris prædefunctæ devoluta fuit in totum ad Catharinam juxta dispositionem dictæ legis, cum Justinæ tempore mortis prædictæ reperiretur uxor, & consequenter incapax dictæ acquisitionis.

Portio vero propria ipsius quartæ tempore mortis Fabii devoluta fuit ad ipsam, quia eo tempore non erat nupta, fuit postmodum ex dispositione dictæ legis transita in dictam Catharinam durante vita ipsius Justinæ, quia ipsi fuerat, & propter matrimonium contractum cum forensi fuit ipsa jure privata sua portione, sed post ejus mortem, portio nem hanc ad filios pertinere, & ad eos redire fuit per dictum DD. laudatum, & per nos confirmatum vigore prædicti fideicommissi per text. in l. *Statius feras ff. de jure fisci li. 3. Cornelio*, quem ad hoc propositum cum multis concordantibus citat *Magica. dec. Florent. 538. nam. 14.* & est pulchra decisio ad propositum, quam unus ex DD. allegavit ad hoc, quod non obstat prohibitione, & contraventione, & privatione, & quod bona transferuntur in alios, tamen si contraveniens habet filios, isti filij defuncta patre contraveniente præferuntur alijs vocatis, ut per totam illum decisionem, & faciunt in simili deducta per *Gabriel. conf. 123. n. 33. & freg. lib. prima.*

Translatio enim fit revocabiliter, & cum suo anere, ut ibi per eum a. 38. & 40. *Cephal. conf. 282. lib. 2.* ubi firmat quod prohibitio, & privatio cum

applicatione sue portionis non alienantibus, intelligitur solum durante vita alienantis, & quod post mortem ejus revertitur ad ejus filios, quia cessat causa odii, & sic illo mortuo debet cessare oblatio *Rain. conf. 123. nam. 6. vers. quoniam, cum vultis seq. lib. 2.* firmans quod quando ex legis dispositione in penam gravi sit translatio in Fiscum, de rat adhuc fideicommissum, & post mortem dicti gravi delinquentis revertitur ad vocatos ex testamento allegat. dict. l. *Statius ff. de jure fisci*, alias fuisset in potestate Justinæ in hoc facti speciei privare filios vocatos a Nicolao, quod esset absurdum, ut prosequitur in casu suo *Rain. & Rolan. conf. 98. n. 10. lib. 2. Capre conf. 125. Bro. quæst. fam. 41.* & hæc procedunt etiam si translatio facta fuisset in Ecclesiam, ut per *Rain. loco citato*, & optime omnium *Peregrin. artic. 14. nam. 48.*

Nec obstat quod lex deferat hereditatem ad alios proximiores, periode ac si dicta mulier, aut ejus filii non extarent; quia ista verba verificantur vivente dicta muliere, ut sit sensus quod donec vivat dicta mulier, quæ forensi uxor sit, hereditas ipsi delata transferatur ad proximiores, perinde ac si ipsa, & filij ejus non extarent, ipsi vero mortui dicti proximiores secundum intellectum juris debent restituere dictis filijs vocatis ex testamento dicti Nicolai, & sic intellectus est sensus in dict. §. *Cornelio*, & in rationibus allegatis per Doctores superius citatos, quarum illa potissima est, quod translatio fit cum sua causa, & quod cessante causa odii cessat odium, & cessant substitutio, & vocatio dictorum filiorum. Et quia non debet esse in potestate hæredis gravi delinquentis fideicommissum, & quia hæc est propriè pax mulieris, non fideicommissariorum, ideoque substitutio restringi debet ad causam suam, & ad personam delinquentem, & hoc modo utraque dispositio operatur, dispositio legis vivente muliere, & dispositio testatoris post mortem mulieris, per quas rationes concludit interpreti *Peregrin.* ibi hanc opinionem esse tenendam, & hanc interpretationem esse amplectendam, per quam lex, & fideicommissum reducuntur ad concordiam.

Quod autem dicti filij, & filiz prædictæ Justinæ sint vocati post ejus mortem ex secunda substitutione, fuit optime deductum per DD. Informantes pro hac parte, quibus addimus *Pedro. conf. 40. n. 322.* ubi firmat ex prohibitione alienationis ampliari fideicommissum, ut comprehendatur etiam feminæ, ex quo sine alia prohibitione satis superque provisum erat descendentes masculis per reciprocam substitutionem, verba enim illa, *quia voluit dicta bona perpetuo remanere, & conservari in stirpe, & descendenti dicti Andree* non privatur restrictionem ad solos masculos, qui stirpem fecerunt, ut res ipsa ostendit, quia sic restringendo non remaneret, nec conservarentur perpetuo in dicta descendenti, & propterea non sunt violanda, & arctanda ad masculos, sed secundum eorum proprietatem intelligenda sunt etiam de feminis, cum stirps, & descendencia æque comprehendit feminas, sicut masculos *Menoch. lib. 4. præsumpt. 84. n. 25. & 26. Natta conf. 64. num. 6. Mantica. de consensu lib. 8. tit. 28. n. 23. l. liberrimum, & ibi Aliat. & Rebuff. ff. de verbis signific.*

Et quando verba non patiuntur restrictionem commodam, ampliari fideicommissum ex prohibitione voluit etiam *Peregrin. art. 14. n. 47.* in finibus verbis dicti numeri, & art. 11. a. 55. *vestita tamem.*

Quo vero ad hereditatem Fabii filij dicti Andree, quam prædicti filij Justinæ prætendebant ad

intestato, sub pretextu quod D. Margarita mater esset vocata in casu, quo testator decederet cum filiis, & filii decederent sine filiis, DD. confirmant laudum, per quod hereditas fuit delata iuxta formam testamenti, & legis prædictæ, quia dispositio facta in casu natiuitatis, & mortis filiorum habet locum etiam filiis non natis, secundum veram, & magis receptam opinionem, de qua testator novissime *Surd. dec. 37. n. 27. D. Oddus in tract. de compend. post. l. 6. art. prim. num. 6. & in casib. 12. n. 7. & 29. & utrobique testatur de magis communi, & sibi semper placuisse.*

Ultimo circa hereditatem dictæ D. Margaritæ ab intestato defunctæ, in bonis per legem non prohibitis æqualiter succedere diximus Catharinum, & filios dictæ Justine, quia nepotes ex filia prædefuncta succedunt cum alia filia l. 3. C. de suis & legit. auct. poss. fratres C. de legit. hered. §. cum filius iussit. de hered. quæ ab intestat. defunctis.

Cætera nollam habere dispositionem, nec contradictionem aliquam inter partes, propterea ulterius non insinuas.

Alexander Zileobius.
Luis Ricardus.
Antonius Carinus.

A D D I T I O

A R G U M E N T U M.

Lex Florentina anni 1591. inhabilitans ad succedendum mulieres obientes forefibus quando locum non habent. In vocatione descendendum ex linea, vel per lineam masculinam veniunt feminæ ab ultimo gravato immediate descendentes, nisi contrarium constet ex conjecturis, quæ singillatim recensentur, & declarantur. Extensio de tempore ad tempus, de casu ad casum, & de persona ad personam quando admittitur, vel non.

S U M M A R I U M.

- 1 **Lex Florentina anni 1591.** inhabilitans ad succedendum mulieres obientes forefibus non comprehendit eas, quæ a patre, matre, vel aliis personis, quibus debetur reverentia, in matrimonium collocantur.
- 2 Item non comprehendit mulierem minorem, vel ei adversus privationem competitæ restituta in integrum.
- 3 Item nec legata, vel fideicommissa particularia, nec successivum consistentem in creditis, sed solum in subditibus.
- 4 Huiusmodi lex potest solum allegari a succedentibus ab intestato, non ab aliis.
- 5 Sub vocatione descendendum per lineam masculinam, vel ex linea, sive de linea masculina comprehenditur femina a masculo ultimo gravato immediate descendens, & de ratione.
- 6 Nec refert an vocati sint descendentes ex, vel per lineam masculinam, & de ratione.
- 7 Inter istos formula nulla adeß distinctis, aut differentia.
- 8 Limita sunt conjecturæ voluntate testatoris in contrarium.
- 9 Conjectura utem debent esse efficaces, univocæ, & concordantes.
- 10 Prima conjectura elicitur ex quo agitur de femina primi acquiratæ, seu primi vocati, & gravati, & de ratione.
- 11 Secunda conjectura desumitur si vocationi descen-

dentium per lineam masculinam addita sit dilectio in infinitum, vel similis perpetuitatem denotans, tunc enim presumitur testatorem voluisse progressum masculinum ex masculis, seu lineam masculinam cum perpetua exclusivæ familiarum.

- 12 Hæc tamen conjectura de per se esse debilis, & a Dissertibus communiter reprobatæ.
- 13 Et solum robur habere possit, quando concurrerent aliæ validiores conjecturæ, vel nulla existente masculo, qui cum feminis concurrat, non tunc essent admittenda, etiam si agnationis ratio habita fuisset.
- 14 Tertia conjectura nascitur ex contemplatione agnationis, & conservatione honorum in linea masculina.
- 15 Quarta oritur ex quo testator propriis feminis admitti voluit, cum ex extinctæ proximorum arguatur exclusio remotiorum.
- 16 Sed hæc conjectura reprobatæ.
- 17 Nam ab extinctæ septum, quæ fuerunt dotata, non licet arguere ad exclusionem ulteriorum descendendum.
- 18 Quinta desumitur ex statuto familiarum exclusivæ, cum enim adeß tale statutum, femina non venit appellatione descendendum per lineam masculinam, & de ratione.
- 19 Decisa, ut procedat extinctio masculi in gradu a statuta contemplato, sicut vero iis deficientibus, & de ratione.
- 20 Sexta promanet ex eo, quod testator discretè legatas fuit de masculis, & feminis, quia ex. gr. feminis legaverit aliquam summam.
- 21 Femina regulariter non veniat in dispositione, vel conditione sub terminis communis apto comprehendere tum masculos, quam feminas, ubi testator feminas discretè a terminis communis in specialiter nominando.
- 22 Hæc conjectura a nonnullis debilis reputatur, cum argumentum a discretionis sit leve.
- 23 Ideo recurrendum est ad considerandum totam masculam negotii, & alios circumstantias, quæ operari valent, ut una, & eadem conjectura in uno casu admittatur, in alio vero reiciatur.
- 24 Femina non veniat quando simpliciter invitata fuit linea masculina, cum linea masculina debeat incipere a masculo, & progredi de masculis in masculum absque ulla intermixtione familiarum.
- 25 Item quando vocati sunt descendentes masculi per lineam masculinam.
- 26 Conditi natiuitatis, & mortis filiorum dicitur purificata etiam in casu non natiuitatis.
- 27 Limita si testator de casu non natiuitatis cogitasset, & ex eveniente non subsistisset, tunc enim subsistit factum in casu mortis heredis sine filiis ad casum non natiuitatis extendi non possit, & de ratione.
- 28 Extensio non admittitur, quando constet de contrariæ voluntate testatoris, cum solum permittitur, quando apparet talera fuisse mentem expressam disponentis, vel tacitam desumptam ex maiestate, vel identitate rationis.
- 29 Prohibitum de non alienando cum clausula quia voluit, &c. facta heredibus extenditur ad heredes heredum.
- 30 Et tali casu heredes heredum sunt vocati ad hanc alienationem contra prohibitionem.
- 31 Verbum cuiuscumque temporis si non potest operari in suo tempore, ad aliud trahendum est, in quo operari possit, & sit extensio de tempore ad tempus, quando alias dispositio suam effectum habere non possit.

- 32 *Substitutio in testa, quo filius succedat matri sue, & postea decessat post mortem, ex maiestate rationis admittitur, etiam si decesset ante matris obitum.*
- 33 *Extensio in substitutione vulgaris ad casum incapacitatis admittitur, quando alias testamentum effectum habere non possit.*
- 34 *Limita quando adesset diuio tunc, & eo casu, que operatur, ut substitutio, qua de sui auctura trahi potest de casu ad casum respiciatur solum ad id, quod specificè fuit expressum, omnemque impendat exceptionem.*
- 35 *Et multo magis illam de persona ad personam, que diffinitione admittitur.*
- 36 *Substituto quando ex coniunctione constat, testatore voluisse extendere fideicommissum de casu ad casum, vel de persona ad personam.*
- 37 *Actio de illis distinctionibus respiciatur, & limitatio ad, & quando extensionem impediunt remittitur.*

Ad ann. 2. 10. & segg.

- D**E hac lege anni 1591. inhabilitante ad succedendum fœminas nubescentes fœnibus laici differitur in dec. Florent. 500. num. prim. & per tot. *coram me*, ubi quod lex præfata non comprehendit mulieres, quæ a patre, matre, vel aliis personis, quibus debetur reuerentia in matrimonium collocantur, non comprehendit mulierem minorem, vel aduersus privationem ei competit in integrum restitutio, non comprehendit legata, vel fideicommissa particularia, nec successionem confusam in creditis, sed solum in stabilibus. Et eundem legis dispositio illegitimi solum potest a succedentibus ab intestato, non ab alio.

Ad ann. 3. & segg.

- 5 *Sub vocatione descendendum per lineam masculinam, vel ex linea, five de linea masculina iuxta veriorum, & ab omnibus Tribunalibus receptam sœcunam comprehenduntur, præcivè a particularibus conjuncturis, scilicet a masculino ultimo gravato immediate descendentes, cum filia, vel neptia ex filio ex proprietate hereditaria descendas ex linea masculina pariter, vel avi, licet ipsa non sit in linea masculina Menoch. conf. 205. a. 9. & a. 26. & a. 35. Venturini. conf. 25. n. 24. & segg. lib. 1. Giovagnoli. conf. 7. n. 2. & segg. lib. 1. Giripini. conf. 13. n. 80. ubi quod ita sæpe Florentie fuit iudicatum. Facin. controu. iur. lib. 11. cap. 25. Palm. Nep. alleg. 96. per tot. alleg. 97. & alleg. 98. per tot. & alleg. 214. a. 63. & alleg. 215. ann. 23. & segg. & alleg. 216. a. 63. & 65. Radulph. alleg. 111. n. 6. & 9. Casali. consil. 61. & 62. per tot. tom. 1. & consil. 279. n. 2. & segg. per tot. tom. 2. Pitroni. dispert. ecclæs. cap. 14. n. 5. & segg. tom. 1. Roc. diffin. iur. fœd. cap. 26. per tot. Mans. consil. 97. n. 5. & 6. tom. 9. Iste Consil. ad Peregrina de fideicommissis. art. 26. vers. pro contraria verb. & in voto impressi. pultum. 2. Pautin. a. 19. De Luc. de linea legal. artic. 26. n. 45. lib. 1. artic. 49. n. 3. lib. 2. Roxas de incapabilitate. par. 1. cap. 6. ann. 335. & segg. Mart. de success. legal. par. 1. quæst. 1. artic. 4. n. 5. & segg. Casili. quæst. controu. lib. 2. cap. 2. per tot. Molin. de Hispan. primog. lib. 1. cap. 8. n. 37. Torr. de primogen. Ital. quæst. 54. a. 24. par. 2. Rot. Lucana apud cum dict. dec. 32. n. 26. tom. 3. Palm. Nep. in dec. Lucana per ipsam recoil. dec. 191. a. 8. vers. licet autem. Rot. Florent. in Placent. fideicommissi de Glabiti 30. Septembris 1701. n. 18. & segg. coram Farnetto Jan. & 16. Septembris 1720. 6. & primo, & segg. coram Chellici, & plenè in Cusentiana Fideicommissi 1716. impressi. opud Palm. Nep. dec. 453.*

n. 7. & segg. tom. 5. & in alia Florentina Fideicommissi 13. Septembris 1721. a. 24. coram D. neo Audic. Calderoni Rot. Rom. in Bonon. Fideicommissi coram Laya impressi. apud Palm. Nep. alleg. 217. & repetitur. post Torr. de primogen. dec. 43. par. 3. coram Carili. dec. 266. a. 11. coram Bibb. dec. 493. n. 50. 11. coram Dancetti. Jan. dec. 494. num. 10. & in recent. dec. 420. n. 17. 18. par. 4. tom. 2. dec. 707. a. 10. 11. par. 4. tom. 3. & decis. 475. ann. 2. & dec. 481. par. 19. tom. 3.

Nulla proinde habita ratione, an vocati sint descendentes, a, ex, vel per lineam masculinam, quia onaqueque ex istis distinctionibus æquali modo notant dependentiam a linea masculina, & qualitatem inherentem producenti, abique eo quod talis qualitas concutatur in ipso descendente, & rejeta distinctione Alciat. in l. Cæm 8. natus de leg. n. 10. ff. de liber. & post. ejusque sequocium sumunt Venturia. dist. consil. 25. & segg. lib. 2. Giripini. consil. 13. n. 80. Menoch. conf. 205. a. 23. Giovagnoli. resp. 7. n. 5. 26. 27. & segg. lib. 1. Palm. Nep. dist. alleg. 214. a. 3. & segg. alleg. 215. a. 12. 13. alleg. 216. n. 63. & segg. Peregrina de fideicommissis. art. 26. n. 30. Consil. ad eundem art. 26. vers. pro contraria verb. Molin. de primog. lib. 3. cap. 6. a. 37. 38. De Luc. de fideicommissis. dist. 33. n. 8. Casili. quæst. controu. lib. 2. cap. 2. n. 5. & segg. Torr. de majorat. par. 5. n. 7. & segg. par. 2. Rot. Lucana. post eundem dec. 32. a. 36. & segg. 1. tom. 3. ubi quod inter istas formulas non adest talis, sed verbalis distinctio, ac differentia. Palm. Nep. in recoil. dist. dec. 191. a. 4. Rot. Lucana apud Baldos. tit. de legat. 3. dec. 34. a. 4. Rot. Florent. supra dec. 17. a. 5. & segg. & in citata Cusentiana Fideicommissi apud Palm. Nep. dec. 453. n. 14. & segg. Rot. Rom. coram Dorez. decis. 300. sub ann. 5. in recent. decis. 475. num. 3. par. 19. tom. 2.

Verontamen cum quæstio supradicta multum præstat a conjunctura testatoris mente, idcirco fœminæ non comprehenduntur sub vocatione descendendum ex linea, vel per lineam masculinam, quando ex conjunctura de contraria volumine constat ut in puncto Venturia. dist. consil. 25. ann. 52. & segg. lib. 1. Torr. de primogen. quæst. 5. n. 32. par. 2. Rosenthal. de fœud. cap. 7. consil. 37. a. 9. Palm. Nep. in dec. Rot. Lucana per ipsam recoil. dec. 191. n. 10. 11.

Quæ conjunctura debent esse effluces, universæ, & conclusivæ, cum per eas recedatur a regula in contrarium superioris firmata, ut in subiecta materia tradant Palm. Nep. alleg. 95. num. 4. & segg. alleg. 97. n. 7. dist. alleg. 214. num. 33. alleg. 215. sub a. 36. 39. ubi quod conjunctura requiruntur evidentiissima, & urgentissima. De Marin. resal. 126. num. 25. 26. lib. 2. Casali. consil. 62. a. 59. Rot. nostra apud Palm. Nep. citata dec. 453. n. 22. 23.

Prima itaque conjunctura elicitur, ex quo agator de fœmina primi acquirentis, seu primi vocati, & gravati, ntm fœmina hujusmodi non posset venire sub appellatione descend. ntm per lineam masculinam, cum ea sit principium, & caput lineæ fœmininæ, & linea descendendum incipiat a primo descendente masculino primi gravati. Menoch. conf. 205. num. 50. & 20. Altieri. conf. 80. num. 87. lib. 2. Cyriac. controu. 281. num. 84. & controu. 365. num. 21. Palm. Nep. citat. alleg. 214. num. 9. Episcop. Rot. diffin. iur. cap. 26. ann. 27. Peregr. de fideicommissis. art. 26. ann. 29. Pifer. de substit. quæst. 246. num. 35. & segg. Roxas de incapabilit. par. 1. cap. 6. num. 345. Mart. de success. legal. part. 1. quæst. 21. art. 13. num. 17. Rot. Lucana.

era. apud Palm. Nep. decis. 216. num. 69. Rot. Sen. decis. 57. num. 42. inter impressi. coram me. Rot. Florent. in citata decis. 453. num. 17. & 18. apud Palm. Nep. decis. 17. num. 9. hoc eodem voluit ego scripsi in addit. num. 16 & seqq. Rot. Rom. apud Puff. de manut. decis. 163. sub num. 6. in reuoc. decis. 34. num. 1. & seqq. part. 12. & decis. 676. num. 4. part. 19. tom. 2.

11 Secunda conjectura delimitatur, si vocationis descendendum per lineam masculinam addatur didio in testamento, aut alia similia perpetuissimè denotant, ex hoc enim præsumitur testatorem voluisse progressum masculorum ex masculis, seu lineæ masculinæ cum perpetua exclusione femininarum. Altogr. decis. conf. 80. num. 873. lib. 2. Altimar. ad Rot. decis. 16. num. 12. lib. 1. Nogerol. alleg. 23. num. 155. & 156. de Luc. ad Gratian. cap. 295. n. 11 in fin. Conf. ad Peregr. de fideicom. art. 26. vers. octavo declinat. Torr. de primogen. quest. 5. num. 27. & quest. 6. num. 1. & seqq. part. 2. de Luc. de linea legal. artic. 16. num. 30. Malia. de Hispan. primogen. lib. 1. cap. 6. sub num. 38. Rot. Florent. penes Palm. Nep. decis. 194. num. 3. & decis. 453. num. 24.

12 Hæc conjectura tamen de per se debilis, nulliusque roboris est, & DD. communiter reprobat, ut in individuo Dec. conf. 319. n. 1. Papou. conf. 135. num. 1. 11. & seqq. Episcop. Rot. decis. disput. 26. num. 1. Rot. Lucen. apud Palm. Nep. citat. alleg. 216. num. 26. ubi erant vocati descendentes per lineam masculinam — *sino a che se ne trouerano* — late Rot. Florent. apud Palm. Nep. decis. 453. num. 24. & seqq. ubi hæc conjectura omnino insufficiens reputatur, & contrauolentes declinat. Rot. Roman. coram Priet. decis. 127. num. 1. & 2. & in Romanen. Fideicommissi cur. Taysi impressi penes Palm. alleg. 217. num. 10. vers. *non terra*, repetit apud Torr. de majorat. decis. 43. num. 4. tom. 3.

13 Robur vero suum habere possit quando alie validiores conjecturæ concurrerent, vel si extaret masculi, sed nullo existente masculo, qui cum feminis concurrat, ipse ubique dubio admittendus esset, etiam si ex pro se agnationis ratio habita fuisset, ut in puncto Giovanna. conf. 7. n. 35. tom. 1. Castald. consult. 62. num. 16. de Luc. de fideicom. disc. 40. num. 15. Torr. de p. s. futur. success. lib. 2. cap. 15. num. 60. & seqq. Rot. Florent. apud Palm. Nep. d. alleg. 214. n. 15. & prius alleg. 96. n. 9. & seqq. qui scripsit in causis agnationis, & conseruatione, ubi emanavit decisio. alleg. 97. n. 12. & seqq. Rot. Rom. decis. 205. num. 15. part. 16. reuoc.

4 Tertia conjectura usque ex contemplatione bonorum in lineæ masculinis, quousque enim hoc modo contemplata est agnatio, tunc per vocationem descendendum ex linea, vel per lineam masculinam non venit femina ultimi masculi Gabe. conf. 132. num. 38 & seqq. lib. 1. Handed. conf. 75. num. 14. lib. 1. Giovanna. decis. resp. 7. num. 34. lib. 1. Altogr. allegato conf. 82. num. 71. vol. 2. Venturin. citato conf. 25. num. 54. & seqq. Fachin. controu. jur. lib. 11. cap. 25. in fin. Palm. Nep. d. alleg. 96. sub num. 4. alleg. 216. num. 16. Rot. disput. select. decis. 3. cap. 26. num. 9. Simon de Prat. de interpret. lib. 3. interpret. 3. dubit. 1. solut. 11. num. 54. & seqq. Malia. de Hispan. primogen. lib. 1. cap. 6. num. 38. Adria. ad eund. num. 34. 35. & seqq. lib. 3. cap. 5. num. 69. Pafib. de patr. potest. part. 4. cap. 9. num. 56. vers. alii autem dicunt, Ruxas de incompatibilit. part. 1. cap. 6. num. 343. & seqq. Castill. lib. 5. cap. 91. num. 48. Rot. Rom. decis. 2. num. 2. & decis. 3. num. 6. post Baldect. ad Roman. vol. 2.

729. f.

Quarto femina descendentes ab ultimo masculo non veniunt sub appellatione descendendum per lineam masculinam, quando testator proprias admitti voluit, cum ex exclusione proximiorum multo magis argueretur exclusio remotiorum. Altogr. decis. conf. 80. num. 86. & 87. lib. 2. Altimar. ad Rot. adnot. ad conf. 16. num. 10. lib. 1. Venturin. citato conf. 25. num. 49. lib. 1. Palm. Nep. citata alleg. 215. num. 34. Fufier. de substitut. quæst. 346. num. 38. & seqq. Rot. Lucen. apud Torr. de primogen. decis. 32. sub n. 4. vers. minime. Rub. ad decis. 199. num. 272. part. 8. reuoc.

Hæc conjectura tamen nullius momenti reputatur, nulloque modo apta pro recessu a regula femininarum comprehensiu, quia femininarum proximiorum exclusio, & ductio coniectura facta ad commodum masculorum tunc superflua, temporaliter tamen donec ipsi, & eorum descendentes masculi supervixerint, eis vero deficientibus femina quasi per posterius vocata conuenit, ut in puncto questionis nostre respondent Palm. Nep. decis. alleg. 215. num. 35. & 36. Castald. consult. 62. num. 17. & 18. & generaliter firmat Rot. Rom. decis. 133. num. 25. part. 9. reuoc.

Nec ab exclusione nequam, quæ fuerat doctorum, licet arguere ad exclusionem ulteriorum descendendum, ut eodem tenore themata firmat Castald. decis. consult. 62. num. 18. & in proxima pluries firmatum fuit per Rot. Rom. decis. 485. num. 4. part. 4. divers. coram Denozetti. decis. 837. num. 4. decis. 581. num. 17. & 18. part. 5. reuoc.

Quinta deducitur ex statuto femininarum ex clusiuo, exstante enim huiusmodi statuto femina non venit sub appellatione descendendum per lineam masculinam, cum plerumque testatorem suam conformare dispositionem cum dispositione statuti Giovanna. allegat. respons. 7. num. 31. lib. 1. Altimar. ad Rot. decis. 16. num. 13. lib. 1. Fufier. de substit. decis. quæst. 346. num. 45. Ruffier. ad 1. cum eris lib. 2. cap. 5. num. 5. vers. hancque opinionem ff. de condit. & demonstrat. Peregr. de fideicom. artic. 26. num. 30.

Hæc tamen conjectura non absolute accipitur, da venit pro perpetua femininarum exclusione, sed intelligenda est limitate, ut scilicet procedat ex quibus masculis in gradu a statuto contemplatis, secus vero in deficientibus; quemadmodum enim statutum, ex quo deducitur conjectura voluntatis testatore excludendi feminas, illas non excludit, nisi quando extant masculi, ita etiam interpretari debet dispositio testatoris, ut sit statuto conformis, ut in individuo questionis nostre respondet Castald. allegat. consult. 62. num. 20. & 21. Palm. Nep. decis. alleg. 96. num. 12. alleg. 98. sub num. 9. vers. & ratio. allegat. 215. num. 49. Rot. Florent. apud num. citat. alleg. 214. num. 21. quæ decisio emanavit in causa, in qua scripsit Palm. & in proxima terminis firmant Altogr. Jun. controu. 70. num. 27. & 28. tom. 2. Rot. Rom. eorum Ottobon. decis. 111. num. 29. decis. 133. num. 16. & seqq. part. 9. & decis. 16. n. 15. par. 14. reuoc.

Sexta delimitatur, ex eo, quod testator discretive loquutus fuerit de masculis, & feminis, ex gr. quia legaverit feminis aliquam summam, quo casu dicitur feminas non venire appellatione descendendum per lineam masculinam. Iste Venturin. decis. conf. 25. num. 63. Altogr. conf. 60. n. 111. lib. 1. Musf. consult. 355. n. 23. Palm. Nep. decis. alleg. 215. num. 32. Rot. Rom. decis. 33. num. 16. part. 7. reuoc.

Cum sit regulare, quod femina non veniat in dispositione, vel conditione sub termino communi apto tam feminis, quam masculis comprehensiuo.

E e e

heude-

hendere, ubi testator feminas ipsas discrevit a termino communi, eas specialiter nominando *Vereturin. dist. conf. 25. sub num. 63. Mruob. conf. 205. num. 33. Fufar. de fubstit. quæst. 346. num. 9. Percegrin. de fideicom. artic. 25. num. 45. Caffill. de conjecl. ultim. volunt. cap. 91. sub num. 83. Molin. de primogen. Hifpas. lib. 3. cap. 5. num. 55. Rot. Rom. decif. 201. num. 2. part. 1. recitat.*

- 11 Verum hæc conjeclura a multis debilis, nolliques momenti reputabatur, cum argumentum a discretiva delumpsum fit valde ex sui natura leve, ut prosequitur in terminis *Paba. Nep. dist. alleg. 215. num. 33.*

- 13 Et semper recurrendum est ad considerandam totam massam negotii, omnesque conjecluras simul junctas, quæ operari possunt, ut una, eademque conjeclura, quæ in uno casu, in quo aliz oon concurrunt, vel valde debiles sunt, reiciatur, & in altero casu, in quo eadem conjeclura aliis efficacibus circumstantiis associatur, admittatur, ut docent supracitati.

- 14 Septimo demum summe succedere non possent, si vocati non essent descendentes per lineam masculinam, sed essent ipsa linea masculina simpliciter invitata fuisset, quia hoc casu cum linea masculinis debeat incipere a masculo, & progredi cum eadem continuatione qualitatis de masculo in masculum absque ulla intermissione feminarum usque ad finem, sub ejusdem vocatione feminæ ultimi masculi non comprehenduntur, ut communiter firmant *Præcurin. dist. conf. 25. n. 28. lib. 1. Rudolphin. alleg. 59. num. 21. Palm. Nep. alleg. 221. num. 4. Panfut. controu. 26. num. 30. & segg. vol. 2. Card. de Lac. de fideicom. dist. 27. num. 10. Damiani mens Auditor Calderon. resol. forens. 97. n. 34. Rotz. dispot. jar. sect. 2. num. 12. & 14. Fufar. de fubstit. quæst. 346. num. 32. Torr. de ma. jneet. Ital. cap. 38. n. 408. & 483. tom. 1. Masf. consule. 98. num. 5. & 6. de fideicom. tom. 9. & in voto decif. post differt. Paulut. num. 20. tom. 2. Rot. Lucen. apud Torr. de promogen. decif. 32. n. 36. & 37. Rot. Senen. inter impress. coram me det. 37. num. 3. pleno Rot. noſt. in Florentina Fideicommissi 13. Septembris 1711. §. certus certus tot. D. meo Auditore Calderono, ubi quamplurimam cumulat. Rot. Rom. apud Masf. consule. 484. per tot. & consule. 486. per tot. post Bouda. talit. legal. det. 66. num. 11. & 12. tom. 1. coram Bibb. decif. 493. n. 6. coram Reguel. decif. 38. num. 58. & 59. & det. 23. num. 14. 18. & segg. post de Lac. de fideicom. & in recitat. decif. 95. num. 4. & 6. part. 1. det. 76. num. 13. & 27. part. 13. & decif. 278. num. 16. part. 18. tom. 1. decif. 445. n. 5. & segg. par. 18. tom. 2. & decif. 410. num. 33. part. 19.*

- 15 Idemque priorius dicendum est quando vocati essent descendentes masculi per lineam masculinam *Giovagn. conf. 7. n. 25. lib. 1. Fufar. de fubstit. quæst. 346. n. 32. quæst. 499. n. 28. Rudolphin. alleg. 59. n. 2. & alleg. 111. a. 5. Panfut. controu. 43. n. 38. & segg. lib. 2. Torr. de primogen. Ital. cap. 38. num. 483. part. 1. Rot. noſt. in fupscitata decif. 17. num. 23. & in primo. Rot. Rom. in Florentina Fideicommissi Luma 12. Maii 1710 §. quæstionemque, & Vermeris 12. Junii 1711. §. quoniam tot. R.P.D. Anfald. Ad num. 10.*

- 16 Condicio in casu activitatis, & mortis filiorum dicitur paritatis etiam in casu non natiuitatis, ut dicitur in hac decif. num. 10. & supra decif. 15. num. 7. & segg. & num. 35. & segg. ibique scripti ego in addit. num. 17.

- 17 Hæc tamen conclusio non procederet, si testator de casu non activitatis cogitasset, & eo eveniente non substituit, nam tunc substitutio facta in casu mortis hæredis sine filiis ad casum

non activitatis extendi non possit *Rot. Florent. supra decif. 4. num. 7. & segg. ubi ampliat, & det. decif. 15. num. 9. ibique ego dixi in addit. num. 8. & decif. 38. num. 6a.*

Ilio enim casu diceretur constare de voluntate testatoris contraria extensioni, in quibus terminis illa admittenda non est, cum solum permittatur quando apparet ratum fuisse mentem disponentis expressam, vel tacitam ex identitate, vel majoritate rationis desumptam, et dictum fuit in citat. decif. 16. num. 14. & segg. & in addit. ad eandem num. 18. & 21. & ultra ibidem citatos *Rot. Florent. decif. 48. num. 26. hoc eodem vol.*

Et ex hoc promittat, quod prohibitio de non 19 alienando facta hæredibus extenditur ad hæredes hæredum si concepta sit cum clausula -- quia voluit *Rot. Florent. infra decif. 58. num. 4. & segg. ubi quod talis casu hæredes hæredum suorum vocati ad bona alienata contra prohibitionem.*

Quod verbum -- *cujuscumque temporis* -- si non 31 potest operari in suo tempore ad aliud trahendum est, in quo operari possit, & sic tempus præsumitur trahitur ad futurum, & sit extensio de tempore ad tempus, quando dispositio aliam suam effectum habere non possit, ut prosequitur *additio ad dict. decif. 16. num. 35. & segg. num. 18. & num. 48. & segg. & firmavit Rot. Florent. supra decif. 38. num. 59. & segg. & dist. decif. 48. n. 32. & segg.*

Substitutos in casu, quo filius testatoris suus 33 cedat matri suæ, & postea decedat sine filius ex majoritate rationis admittitur etiam ille decesserit ante matris obitum *Rot. Florent. infra dec. 137. num. 4. & segg.*

In substitutione vulgari, licet non sit ad 35 finem ad casum incapacitatis, cum ille necessarius non sit ad esse substitutionis vulgari, tamen talis casus in eo comprehenditur, quando alius testamentum effectum habere non possit *Rot. Florent. infra decif. 57. num. 3. & segg. & dixi ego supra in addit. ad decif. 16. num. 48.*

Extensio autem non fieret de casu ad casum, 34 quando adest dictio -- *tunc, & eo casu* -- que operatur, ut substitutio, quæ de sui natura trahi potest de casu ad casum, relinquatur solum ad aliquid, quod specificè fuit expressum, omnemque impedit extensioem, ut dixi supra in addit. ad decif. 15. num. 10. & segg. & Rot. Florent. decif. 52. num. 20. superius impressi, & num. 21. 6a. & seg. ubi ampliat.

Et multo minus extensionem patetor de 35 personis ad personam, quæ difficiliter admittitur *Pedrech. conf. 38. num. 20. Rot. Florent. supra decif. 52. num. 32.*

Solumque extensionem non impediret, si ex 36 conjecluris constaret testatorem voluisse fideicommissum excedere de casu ad casum, vel de personis ad personam *Rot. Florent. supra decif. 24. la prima num. 21. & segg.*

Verum quosdam diluculos istæ restrictivæ, & 17 limitativæ impediunt extensionem, vel non, vide qui plenius scripti supra in addit. ad decif. 15. num. 10. & segg. aliique plura a, & quosdam admittatur extensio fideicommissi de uno casu ad alium *Rot. Florent. supra decif. 4. num. 5. & seg. & ego in addit. num. 21. & segg. decif. 15. & decif. 16. per tot. & utrobique plura scripti in plenissimis addit. decif. 24. la prima num. 20. & seg. ibique pariter dixi ego in addit. num. 26. & seg. decif. 38. num. 4. & puer. segg. & ibi ego in addit. num. 1. & segg. Rot. Rom. post eandem in append. num. 4. & segg. decif. 39. num. 50. & segg. & decif. 52. num. 20. & segg. & num. 6a. & segg. hoc eodem vol. Rot. Rom. in Interromen. Lamiensis 5. Junii 1716. §. præter equidem coram Eminentiis D. meo Card. Albano.*

FLORETINA

Vulgaris substitutionis.

19. Januari 1606. ex Lib. Mus. 89. a 149.

ARGUMENTUM.

Instituto spurio, eique dato substituto sub conditione -- si sine filiis -- succedit substitutus per vulgarem, non autem per fideicommissarium.

SUMMARIUM.

- 1 *Substitutio sub conditione mortis est comprehensa.*
- 2 *Spurio, & incapax per fideicommissum substitui non potest.*
- 3 *Substitutio facta in uno casu, ad alium extenditur.*
- 4 *Limites ad casum incapacitatis.*
Substitutio in substitutione vulgari, in qua sit exceptio etiam ad casum incapacitatis num. 6.
- 5 *In substitutione admittenda est legitima interpretatio.*

DECISIO LVII.

In Causa Cresci, e Beretti.

- J**oannes Franciscus de Crescia Silvium filium heredem instituit, qui spurius circumfertur, eique decedenti sine liberis Franciscum de Beretti nepotem ex forore substituit, quæ substitutio sub conditione mortis est comprehensa *Bart.* & ceteri cum eo in l. *Censorio ff. de vulg. & pupillar.* & in l. *prescrib. G. de impub. & non continet in casu nostro fideicommissariam, cum spurio, ut incapax per fideicommissum substitui non possit *Ab. cons. 167. num. 16. vers. & quomodo*, sed respicit tempus ante aditam hereditatem, quo tempore vulgarem substitutionem complectitur, nempe si condicio substitutionis, si morietur Silvius sine liberis sive aditam hereditatem impleatur. Quare Silvio existente incapace, dubitabatur an substitutioni vulgari locus fieri possit. Angela Francisci substitui soror agebat in iudicio ad substitutionem invalidandam, ut admissa legitima succensione, posset cum fratre concurrere, cum ex testamento penitus sit exclusa, & pro ea plurimum urgebat, quia licet per regulam tradatur, substitutionem factam in uno casu, esse ad alium extendendam l. *Gallus §. et quid si tantum ff. de liber. & posthum. Bartol.*, & alii in l. *t. ff. de vulg. & pupillar.* tamen substitutio non venit extendenda ad casum incapacitatis, cum iste casus non sit necessarius ad esse substitutionis vulgaris *Socio. Jus. cons. 106. num. 3. vel. 1.* Nos autem in substitutione hujusmodi legitimam esse admittendam interpretationem iudicavimus ad tradita per DD. in dist. §. *et quid si tantum*, ne testamentum in eorum tollatur l. *in testamentis ff. de regul. jur.* ut comprehenderetur casus incapacitatis in substitutione vulgari, ut in puncto consultat *Ang. consil. 104. Ab. cons. 169. num. 31. & in puncto Soc. Jus. dives*, & pingue consilium exaravit in dist. *cons. 106. in princip. per tot.*, & ibi respondet omnibus contrariis, ut *num. 30. vers. ad clariorem ratiem cum plurib. seqq.* Nec obstat, quod præten- ditur per dictam Angelam, nempe Franciscum ob intestato adivisse, cum non constet ex parte ejus*

de scientia testamenti, quo casu non videtur Franciscus ignotus juri suo renuntiavit l. *non er de- 7 dens ff. de insti. testam. l. si 11. ad quem ff. de ac- quirend. heredis. l. ex sextante §. Latius Largus, ver- sit. cum autem ff. de except. rei judicat.*
Ex quibus &c.

Joannes Baptista Burghesius.

ADDITIO

ARGUMENTUM.

Incapax succedendi non potest institui, nec illi potest substitui per fideicommissum, sique ei per fideicommissum datus fuerit substitutus, hic succedet ex vulgari, non autem ex fideicommissaria substitutione. Spurius regulariter sane incapax succedendi, in autem ullo umquam casu possint fieri capaces?

SUMMARIUM.

- 1 *Incapax instituto succedit heres ab intestato.*
- 2 *Vel substitutus, si hic fuerit datus a testa- tore.*
- 3 *Causa testati facit cessare causam intestati.*
- 4 *Non admittuntur heredes ab intestato, donec est spes aditionis ex testamento.*
- 5 *Substitutus existentia exclusis heredibus ab intestato.*
- 6 *Substitutus non contradicentibus, incapax institu- tus non potest hereditatem spoliari a venientibus ab intestato.*
- 7 *Non sit locus successioni intestatae donec atest spes, quod hereditas adiri possit ex testamento.*
- 8 *Incapax succedendi non potest substitui per fidei- commissum.*
- 9 *Fideicommissarius caput hereditatem de manu heredis.*
- 10 *Substitutus persona incapax succedendi, succedit ex vulgari, non autem ex fideicommissaria sub- stitutione.*
- 11 *Spurius est incapax succedendi ejus patri, aliove ascendentibus ex paterno latere.*
- 12 *Substitutus pupillaris dicitur succedere pupillo, non testatori.*
- 13 *Spurius potest substitui pupillariter filio legitimo.*
- 14 *Intellege ad effectum succedendi in bonis propriis ipsius pupilli, non autem in bonis provenientes ab a patre.*
- 15 *Nepotes legitimi ex filio spurio non possunt ab eo institui, si ille habuit legitimam sobolem.*
- 16 *Secus si non legitima prole sit desinitus.*
- 17 *Spurius possunt succedere fratribus, aliove colla- teralibus.*
- 18 *An autem possint succedere in fideicommissis re- vocandum collateralium remissio.*
- 19 *Mater non solum potest, sed immo debet proprios filios quovis spurios instituire, illisque com- petis querere iusticiarii adversus testamentum matris, quæ iis possibilibus aliis instituat.*
- 20 *Plera de spuris remissio.*

Quoties in testamento legitur instituta perso- na incapax succedendi, institutio habetur pro non scripta, & sit locus vel successioni inte- statæ, si nullus sit datus eubares, vel substitutus, ex text. in l. *1. C. de natur. liber. Hered. cons. 68. l. num. 23. lib. 1. Pasq. de success. creat. lib. 1. §. 7. num. 35. il. 2. Mans. consil. 348. num. 53. Consuetu- din. ad Statut. Urb. annos. 37. num. 36. cum aliis a me relatis in mea decis. Placet. 67. n. 10. & 11. vel admissio substituti, si ille a testatore datus*

- 3 apparet Martabrin. conf. 100. num. 31. & 32. Laderch. conf. 34. num. 3. Altiograd. conf. 82. num. 7. lib. 1. Maria de success. legat. par. 1. quæst. 13. artio. 9. num. 32. Pignat. ad Statut. Ferrar. rub. 98. num. 44. Bellon. de jur. accrescen. cap. 7. quæst. 52. num. 12. & num. 33. & cap. 9. quæst. 9. num. 38. & num. 47. Torr. variat. jur. quæst. lib. 1. tit. 1. quæst. 6. n. 2. & lib. 2. tit. 9. quæst. 1. n. 19. & seq.
- 4 Cum enim causa testis faciat semper cessare causam intestatæ l. quandoquid ff. de acquir. heredit. 3. dir. 1. 2. C. de secund. tabul. l. antequam Cod. commun. de success. l. ius nostrum ff. de reg. jur. Altiograd. consil. 60. num. 30. lib. 1. Torr. variat. jur. quæst. lib. 1. tit. 3. quæst. 17. num. 2. Rot. in Mantiss. ad de Luc. decis. 16. num. 1. lib. 16. decis. 331. num. 1. coram Benincas. nec debeant propterea admitti ad succedendum heredes ab intestato, donec adest spes, quod testamentum fortiori possit effectum.
- 4 Angel. de Persic. consil. 204. num. 2. Consil. Placent. apud Andreæ. contror. 300. num. 93. consil. unic. post Barz. num. 91. & 92. & dixi ego in mea decis. Florent. 67. num. 8. sit inde, quod ex sola incapacitate heredis primo loco scripti, nullum sibi ius super hereditate nancisci possunt heredes ab intestato venientes, si duci fuerint substituti successione in spaces Fufar. de substitut. quæst. 52. num. 4. Testam. decis. Pelemonus. 127. & 128. per tot. ego in mea decis. Florent. 67. num. 50.
- 5 Idque ædè vetum est, ut pro exclusione heredum ab intestato venientium, non requiratur, quod substitutus ab intestato, sed sufficiat illius para existentia; illo enim existente, potest persona illa incapax hereditatem sibi a testatore datam accipere, & in illius possessione sese rueri adversus heredes ab intestato ex iuribus ejusdem substituti non contradicentibus; ubi quippe edunt substituti, persona incapax excluditur in gratiam illorum, non veto in gratiam heredum ab intestato, quibus propterea datum esse non debes incapacem hereditate spoliarè, dum illum in sua pacifica possessione non turbat substituti, de quorum interesse solommodo agitur, ut probant Lupus de illegit. comment. 2. §. 2. num. 34. Peregr. de jur. fisci. lib. 3. tit. 18. num. 100., ubi ait ita per dñas conformes iudicatum fuisse contra heredes ab intestato pro quodam spatio, cuius jura se tuebatur, eum aliis, quos sequutus fui in mea decis. Florentin. 67. num. 9. ex simpliciter enim non contradicentibus substitutorum sicut non potest inseri, quod iuribus substitutionis eorum favore indigne tenuerint, ita non potest dici, quod defecerit spes additionis ex testamento, etque spe adhuc durante, non possint succedere heredes ab intestato, nisi ultra spes allegatos ex text. in l. necis & fin. in fin. ff. de testam. tutel. tradunt Altiograd. consil. 74. num. 31. lib. 1. Angel. de acquir. possess. quæst. 3. art. 21. num. 1297. Giurb. dec. 11. n. 5. Sord. decis. 125. num. 45. & 46. & conf. 268. n. 51. Rot. decis. 56. num. 10. par. 16. recent.

Ex iam dictis colligitur, quod siut incapax non potest heres institui, ita nec potest ei substitui per fideicommissum, quia cum fideicommissarius debeat hereditatem cupere de manu hereditatis, ad text. in l. si nemo ff. de testam. tutel. & l. eam quam Cod. de fideicommiss. Gabr. conf. 117. n. 15. lib. 1. Casanat. conf. 45. num. 22. Peregrin. de fideicommiss. art. 15. num. 19. versic. item vulgaris, & num. 40. Card. de Luc. de fideicommiss. discurs. 107. num. 6. & seqq. Rot. dec. 339. num. 30. coram Duran. dec. 38. num. 7. coram Benincas. dec. 8. num. 1. post de Luc. de fideicommiss. in ipso, quod persona incapax non potest esse heres, jam non potest hereditatem acquirere, nec etiam ad effectum illam

dandi fideicommissario, & propterea videmus, quod substitutus personæ alicui successione incapax, non potest succedere ex fideicommissaria, sed tantum succedere ex vulgari substitutione, ut firmatur in hac decisio, & ea re late dixi ego in addit. ad dec. 1. num. 43., & ulterius tradunt Casanat. consil. 8. num. 37. consil. unic. post dec. Barz. num. 86. & num. 91. versic. ex quibus probatur. Mantie de consil. ult. salutat. lib. 5. tit. 5. num. 4. Gomez. ver. refut. tom. 1. cap. 3. tit. de substit. vulgar. n. 14. versic. ex qua, late Castil. quæst. contror. lib. 5. cap. 110. num. 51. Rot. dec. 351. lib. 3. cor. Pates.

Hæc quoque in quolibet persona successione incapax procedunt, merito ab hæc nostra decisio applicatur filio spurio, qui spurus inter personas succedendi incapax attribuitur tam a jure communi in Authen. lites, & in Authen. ex complexu C. de inest. nupt. quam ex particulari Constitutione S. Pii V. la 2. §. 4. Spad. consil. 228. n. 3. & seqq. lib. 3. Cyriac. contror. 8. num. 20. Anton. de donat. Reg. lib. 3. cap. 28. num. 66. & seq. Altimar. de nullit. contror. tom. 8. quæst. 1. num. 86. versic. sed filii, Torr. variat. jur. quæst. tom. 2. tit. 8. quæst. 10. num. 35. Palm. alleg. 241. num. 2. Ludovic. decis. Persic. 18. n. 13. & seq. Rot. dec. 334. num. 20. coram Calf. dec. 151. n. 31. & dec. 613. num. 4. par. 18. dec. 154. in prior. par. 19. rot.

Ampliat hæc conclusio, ut non solum filii spuril non possint directo institui ab eorum patre, sed nec etiam possint ab eodem patre, pupillariter substitui filijs legitimis; quidquid enim dixerint aliqui, qui ea mori ratione, quod substitutus pupillaris non succedit testatori, sed pupillo l. si is qui bonis ff. de vulgar. & pupill. Vm. institut. de pupill. substit. in prior. Menoch. de presumpt. lib. 4. presump. 38. num. 7. Amat. reser. 15. n. 2. Barr. de success. lib. 4. tit. 5. num. 1. Torr. variat. jur. quæst. lib. 3. tit. 8. quæst. 3. num. 45. in ea fuerunt opinione, quod sicuti spurus potest succedere fratribus, aliisque collateralibus, ut infra ego etiam probabo, ita possit a patre pupillariter substitui filio legitimo Sanchez consil. moral. lib. 4. tit. 18. num. 15.

Tutior tamen, solidior, atque receptior videtur opinio aliorum contrarium sentientium; substitutus quippe pupillaris succedit quidem pupillo, non testatori; sed cum pupillo succedat ex dispositione testatoria, non autem ex dispositione ipsius pupilli, poterit idecirco spurus hoc modo substitutus retinere bona, si quæ sunt, ipsius pupilli adventitia, non autem bona, quæ a patre ad ipsum filium profecta sunt, ut egregie tradunt Menoch. consil. 1065. num. 5. & seqq., ubi materiam hæc late exornat. Bellon. de jur. accrescen. cap. 7. quæst. 53. num. 32. & cap. 10. quæst. 35. num. 29. & juxta hæc opinione decisum fuit ab excelso Ducale Consilio Mediolani, cuius decisio est apud Torr. variat. jur. quæst. lib. 2. tit. 8. quæst. 3. num. 24. & seqq.

An autem eadem ratio, quæ sunt incapaces succedendi patri filii spurii, sine etiam incapaces eidem succedendo nepotes legitimi ex filiis spuris, cum distinctione resolvitur, aut enim avus habet legitimam sobolem, & tunc nepotes ex filio spurto afficiuntur eadem incapacitate, quæ eorum patris afficitur Sord. consil. 277. num. 27. versic. his vero, Sanchez consil. moral. lib. 4. cap. 3. dubit. 45. num. 8. Torr. variat. jur. quæst. lib. 2. tit. 8. quæst. 27. & 28., aut avus legitime probè destituitur, & tunc non prohibetur nepotibus ex filio spurio tam inter vivos, quam per ultimam voluntatem relinquere, dummodo id non faciat contemptio-

- 16 placione, & intuitu ipsius spūis *Barol. in l. Gal-
lus §. quid si. versis. tertius casus ff. de lib. & posth.
Casarai. consil. 9. num. 17. Laciador. de illegitim.
cap. 10. num. 1. Antuaz. de donat. Reg. lib. 3. cap. 18.
num. 88. cum aliis apud Torr. varior. jur. quest.
lib. 2. tit. 8. quest. 3. n. 29. & de majorat. lib. 2.
quest. 10. num. 9. & seqq.*

- Quæ diximus de incapacitate spūiorum procedunt solum quoad hereditatem eorum patris, aliorumve ex latere paterno ascendentium. Cate-
rum idem filii spūis non prohibentur succedere, & capere vel ex testamento, vel ex donatione ab aliis personis collateralibus juxta *Gloss. magistralem* communiter receptam in *arbitr. quib. mod. natur. efficit. sui. Bart. in l. ultim. sub nom. 9. ff. de his quib. ut indigni. aufer. & in l. pronuntiatio ff. familiæ circa fin. ff. de verb. significat. Alciat. consil. 24. num. 5. lib. 9. Simon de Pratt. de interp. ultim. volunt. fol. 188. n. 11. versis. & alius spūis. Tren-
tacing. varior. resolot. lib. 2. tit. de notb. & spū. num. 26. Perregin. de jur. fisci. lib. 3. tit. 18. n. 45. Barr. de success. lib. 2. tit. 8. num. 12. Morta de success. legal. par. 3. quest. 7. art. 1. num. 7. Laciador. de illegit. cap. 13. num. 1. Rot. dec. 334. n. 11. & 24. coram Cris. dec. 87. num. 4. coram Bruniast. decis. 98. num. 2. & decis. 407. num. 6. part. 16. dec. 171. num. 31. par. 17. recent.*

- Ex quo notem filii spūis sicut capaces succedendi in hereditate collateralium, qui illos directi instituerint, quæri solet, an sit etiam capaces succedendi in fideicommissis ab aliquo collateraliter ordinatis illosrum activitatem, de hac questione
18 ne latissimè, & magistratiter cum congrua casuum distinctione tractat *Tarrant. apud Palm. alleg. 241.* & vide etiam sequentes *alleg. 242. & 243.* quæ sunt decisiones Rote Romane editæ tunc illa eadem Causa, de qua in præcedenti *allegat. 241.*

- Notandum denique, quod filius spūis incapax succedendi patri, aliisque ascendentibus ex paterno latere non est eodem modo incapax succedendi matri, immo respectu matris spūis sunt heredes sui, ita ut si illis posthabitis, alios mater instituat, competat spūis inofficiosi testamenti querela, non minus ac ea competat filiis legitimis *Gratiam de fcept. fur. cap. 35. num. 17. Perregin. de jur. fisci. lib. 3. tit. 18. num. 24. Rot. coram Barrat. dec. 520. num. 7. & 8. & post Torr. de post. futur. success. decis. 33. num. 25.*

- 19 Alia plura de spūis vide supra dec. 34. n. 38. & seqq., ibique ego in addit. num. 26. & in dec. Florent. 67. num. 19. & seqq. inter impresas tra-
ram me.

FLORENTINA

Fideicommissi.

35. Augusti 1607. ex lib. Archiv. 89. a 443.

ARGUMENTUM.

Ratiū quia voluit &c. adjecta prohibitioni alienationis alias valide, & vestite a pena privationis inducit fideicommissum in casum mortis. Identitas in antiquis probatur conjecturis, & quæ sint istæ, & quod dicatur in proposito tempus antiquum.

SUMMARIUM.

- 1 **P**rohibitio alienationis quando de per se est valida, & postea accedit ratio quia voluit &c. extendit fideicommissum de casu alienationis ad casum mortis.

Nonnulli distinguunt ut num. 3.

Sed distinctio non recipitur, ibidem.

- Maximè sanctibus distinctionibus geminatis num. 7.*
2 *Dicitur valide, si sit vestita a pena privationis.*
3 *Prohibitio de non alienando facta heredibus non extenditur ad heredes heredum.*
4 *Limita si sit addita clausula quia voluit &c.*
5 *Et tunc heredes heredum sunt postea vocati ad alienationem contra prohibitionem.*
6 *Tempus septuaginta annorum dicitur antiquum in materia probationum, & de eatione n. seq.*
7 *Tempus antiquum quale dicitur est remissum Juristicis arbitrio.*
8 *In antiquis admittuntur probationes leviores, & per conjecturas.*
9 *Identitas in antiquis probatur solis conjecturis.*
10 *Unus testis facit semiplenam probationem.*
11 *Testi deponenti de re sequenti tempore quo erat evenerunt quatuor, quando milioniens sit deferendum.*
12 *Pupillo deferri potest juramentum in litem super his, quæ gesta sunt tempore pupillaris ætatis, & de ratione.*
13 *Identitas probatur per exclusionem pluralitatis.*
14 *Testium depositiones post dicticita testificata, & parte contradicente non sunt habenda in consideratione.*
15 *Limita primo, si consuetudo loci hoc admitteret.*
16 *Limita secundo, si procedatur cum iuramento de novo reperto.*
17 *Limita tertio, si absit timor subornationis, & ex quibus ille excludatur.*
18 *Depositiones testium emissa occasione monitorii faciunt admissum, & de ratione.*
19 *Judex moveri potest ad indicandum etiam ex iis, quæ sunt extra acta.*
20 *Limita quarto regulam de qua supra num. 16. ut post dicticita possint examinari novi testes ad faciendam præsumptionem.*
21 *Inducens non censetur approbare dicta testium, sed tantum personam.*
22 *Maximè si contraria depositio non sit super capitalis, sed super interrogatoriis.*

DECISIO LVIII.

In Causa Romana, e Romana.

Cum Reverendos viri Angelus vir Francisci de Romana Clericos Florentinus in ejus ultimo testamento ultique de anno 1533. per eum eondito, post legatum factum Alexandræ, Clementinæ, & Magdalensæ suis ex Francisci fratre nepotibus de scutis centum pro qualibet pro dotibus sibi per suos heredes solvendis temporibus, vel copulationis cum viro, vel iugationis in Monasterium, quas suas opeces in causa deficientis inoccupas, sive Religionem non ingressas adinvicem substatuit, suos heredes universales instituit filios masculos tam natos, quam nascituros & quocumque uxore legitima dicti Francisci ejus fratris, & eos ad iovicem substituit vulgärer, pupillariter, & per fideicommissum, cum conditione, quod nascituros non sequeretur patri, & prohibitione expressis hereditas institutis de non alienando bona immobilia testatoris tam voluntaria, quam necessaria alienatione, præter quam pro satisfaciendo legatis dictis ejus nepotibus factis, quia illa voluit remanere, & semper, & omni tempore esse, & permanere in dicta familia de Romana, supponitur quod cum dicto testamento fuit ultimam diem clausit super viventibus Joanne, Christophoro, Jacobo, viri Michaelangelo, & Antonio suis nepot.

nepotibus, & heredibus, quibus omnibus ex hac vice migratis, Horatis, & Alexander filii diti Joannis, nec non Michaelangelus, & Joannes nepotes ex Bernardo altero filio diti Joannis fideicommissarium judicium instituerunt, contra Michaelangelum Joannis de Sarchis de Pelago, uti possessorum duorum petitorum terre arative, & prative statorum 30. 10 circa, positorem in communi Burgi Colline, loco dicto *a Bureaxe* provincie Casertini; qui Michaelangelus cum suis exceptiones dedisset, se tandem effert hinc inde introducta causa, D. primus Judex cum voto Excellentissimi D. Venturii reum conventum absolvit, quia non esset probata identitas bonorum, ut in motivo, a qua sententia interposita per Adversos ad nos appellatio, ac petito accessit ad locum differentie, & illo viso, nec non factis novis justificationibus, tandem revocando sententiam primam, condemnativius reum ad dimittendum bonis petitis usq. cum fructibus a die litis contestate perceptis in executione liquidandis, retentis per dictum reum tota rata bonorum petitorum pro dotibus matris, quantæ una cum illis bonis prius per matrem in dote receptis, liquidandis melius tam ex deductis, quam ex deducendis, ascendit ad summam scutor. 333. secundum tamen estimationem faciendam, habito respectu ad tempus contracti Matrimonii, & configurationis bonorum suis.

- Moti autem faimus primo, quia stantibus verbis, de quibus supra in testamento contentis, censuimus in hoc casu, ne dum per testatorem fuisse inductum fideicommissum in casu alienationis, verum etiam in casu mortis, & sic simplex, & absolute fideicommissum ad favorem omnium de familia Romanæ, & præcipue ipsorum, qui sunt in hoc judicio; receptissima enim videtur Doctorum opinio, quod quando prohibito testatore de non alienando est valida, absque illa universalis ratione *quia voluit bona immobilia remanere, & semper, & omni tempore esse, & permanere in familia*, tunc talis ratio extendit fideicommissum de casu ad casum, & sic de casu conventionis ad casum mortis. *Rota. conf. 310. num. 7. & conf. 373. n. 9. & conf. 156. num. 1. conf. 125. num. 4. & conf. 127. num. 13. lib. 2. Crat. conf. 25. num. 13. lib. 1. Decian. respos. 50. num. 22. & 23. lib. 1. Rota. conf. 122. sub num. 48. ubi de magis communi lib. 2. lude Petr. a Petr. de fideicommiss. quest. 5. num. 96. & 112. novissime Sord. conf. 67. num. 37. 38. 39. 40. & 41. & conf. 96. num. 47. & 48. & des. 24. n. 12. & 13. ubi de communi. At ioboc casu prohibito erat de per se valida, absque illa ratione, *quia voluit &c.* ex quo testator in casu alienationis, & contraventionis inobedientes eorum portione privavit, & portione servantibus in penam applicavit, merito prohibitio tamquam non nata erat de per se valida *non sic ff. & G. de lit. que pene nuntius. Alex. lude conf. 52. in princip. lib. 2. Angel. conf. 168. num. 2. Paris. conf. 19. num. 137. & seg. lib. 2. Cephal. conf. 735. n. 43. num. segg.*, & licet Odd. in ejus conf. 65. sub n. 43. *vergit. secundo respondeo*, dicat id verum esse, quando testator post prohibitionem factam heredibus statim apposuit penam contrascentibus, & sic validavit prohibitionem, deinde addidit rationem generalem, *quia voluit &c.* fecit autem, si ratio generalis sit apposta post appositionem penæ, ut apud ipsum, ut hic coniungere videtur, & dicat ita loqui Doctores superius citatos; tamen ultra, quod *Rota.* & alii superius adducti loquuntur proportionem, & quando postea, in casu nostro non censimus aliquid referre, quia si etiam fuisset*

et tuncmodo inductum fideicommissum in casu alienationis, ut voluit Odd. in *dist. conf. 65.* in suo casu, adhuc adores obtinere debebant, postquam alienatio sequebatur fuit, & bona reperimus apud tertiam, nam licet testator prohibendo alienationem suorum bonorum heredibus instituit, & inobedientes privando, ac eorum portione servantibus applicando, non censetur prohibere heredibus heredum, nec quod ad illos extendatur prohibitio *DD. in l. filius fami. §. Divi ff. de legat. 1.*, tamen si testator addit hanc rationem *generalem, quia voluit bona sua conservari perpetuo in agnatione*, tunc etiam heredibus heredum censetur prohiberi alienare, ita in puncto post Socin. *conf. 43. in pr. dub. vol. 3. Roman. conf. 457. in secundo dub.*, & alios, quos allegat, tradit Berazzani. *conf. civil. 6. vol. 1.*, & sic quemadmodum hæc res heredes sunt prohibiti alienare, ita heredes heredum de domo de Romæ ad alienum contra prohibitionem sunt vocati, ut novissime tradit etiam Sord. *conf. 96. num. 21. & conf. 67. n. 24.* & quod stantibus præcipue dictis bonis geminatis *7 — semper, & omni tempore remanere, &c.* & *permanere in familia de Romanæ* — addit fideicommissum absolutum ad favorem omnium de familia, tenet plenissime hæc alia *Rot. in Causa Dominum de Deis super Palatio existentis in Piazza Sancti Spiritus die 5. Decembris 1585. lib. Mor. 59. fol. 126.* ut in Motivis per nos etiam alias visis, & pro communi pariter, stantibus his decisionibus, post per eum adductos testatur Enger. in ejus *conf. 89. num. 35. & segg.*, ex quibus devenimus in opinionem, quod adesset fideicommissum, & quod adores essent vocati.

Unde difficultas remansit in videndo, an esset probatum, quod bona prædicta fuerint ipsius testatoris, & successivè inposita fideicommissum, & sic quod de iudicio constet.

Secundo in Michaelangelus fuit tutus, ex quo dicat illa in omni casu fuisse alienata ex causa permissa a testatore, quia fuerunt in dote data D. Magdalene ejus matri, & nepi testatoris ex Francisco fratre.

Quoad primum consideramus, quod sumus in tempore annorum 74. circiter, quod secundum multos, cum vite hominum hodie sit abbreviata, dicitur tempus antiquum in materia probationum, ut in puncto tenuit Aretin. *conf. 36. colum. ult. relatus per Menoch. de arbit. Judic. lib. 1. crat. 1. cas. 3. sub num. 5. vergit. quanta eorum. Jaf. conf. 114. num. 58. lib. 1. Mandell. de Alb. conf. 84. num. 9. cum dub. segg. Socin. Sen. conf. 89. columna. 2. num. 7. vol. 1.*, qui dicit, quod cum sit repositum in arbitrio Judicis, quod tempus dicatur in materia probationum antiquum, ut etiam post citatos de communi testatur Menoch. *l. cas. 3. num. 2.* omo hodie non arbitrabitur tempus 60. & multo magis 70. annorum esse antiquum, strenuo communi coram hodiernorum temporum, & attenta illa ætate, quæ homo, quidquid vidit, ignorat, & licet Gravet. *de usig. temp. in princ. n. 4.* teneat communem esse, quod requiritur tempus centum annorum, tamen & ipse num. 5. admittit, quod tamen tempus 50. & 60. annorum operatur, quod faciliore probationes admittantur, unde tamen quod in antiquis admittantur probationes leviores, ac etiam per conjecturas, ut per Jaf. & Mandell. in locis superius citatis, & in terminis, quod identicus in antiquis probetur etiam solis conjecturis *Affid. decif. 23. num. 4.*, lib. 2. & plene Simon de Prat. *conf. 8. num. 12. & segg. & de inter. ultim. valent. lib. 3. dubit. 4. & ultim. num. 335. & segg.*, ideo ex pluribus, de quibus infra,

inf. 2. animum nostrum informantibus, censoimus sufficienter fuisse iustificatam, quod bona per a-
clores petitis remanserint in hereditate testatoris.

Primo ex decima p-ducta etiam in prima instantia, extrahit ex Censu hujus Civitatis Florentine, in qua legitur, quod dictus Ser Angelus testator possidebat unum predium loco dicti. a. S. Paolo prope Cast. um Burgi Colline, eum duobus petitis terrarum existentibus de pertinenis illius predii, quod predium pro ejus portione levaverat ex testamento Ser Francisci sui patris, & quod eadem bona per morem dicti Ser Angeli de anno 1534. devenerant ad dictos ejus nepotes ex fratre, vigore successione ex testamento dicti Ser Angeli.

Secundo ex depositione D. Clementis Amice Hostatii, & Alexandri adorum, & Martoreti Michaelis Angeli Rei conventi, quæ expresse deponit, quod bona, de quibus agitur, remanserunt in hereditate Ser Angeli ejus patris, ejus dictam saltem sempiternam fuisse probationem Bern. consil. 95. n. 6. lib. 3. Gabr. de testib. consil. 1. n. 4. cum aliis doctrinis notis, nec credimus, quod ei diminueretur de fide, ex quo dicitur, quod poterat esse ætatis quatuor, vel septem annorum, quando Ser Angelus dum suum extremum clausit, quasi quod deponit de gestis tempore, quo quidquid videbat ignorabat, nam eum hæc mulier sit de nepibus ipsius testatoris, & legataria, ac usquequo fuit viro copulata steterit in domo hæredum testatoris suorum fratrum, & succedere potuerit sapienter audire ab hæredibus, quæ bona sibi obvennerunt ex hereditate Ser Angeli, credidimus adhuc fidem ei præstandam esse, ad tradita in simili per Bern. consil. 137. n. 4. & seqq. ubi tenet, quod licet regulariter non informat non detur juramentum in litem, tamen etiam pupillo de gestis tempore pupillaris ætatis datur dictum juramentum, quando de illis est informatus, quia pupillus factus puer potest testificari, & consequenter jurare de iis, quod vidit, & cognovit tempore pupillaris ætatis.

Tertio ex alia decima de novo producta, extrahit ab æstimo Communis Romæ, quæ erat in hæredibus Ser Francisci, Ser Jacobi de Roma, & sic mentio de vocabulo al Buratto, & de terra arativa, & prativa, junctis testibus in hac secunda instantia de novo examinatis, qui concorditer deponunt, quod in illo communi non fuit alia terra prativa in vocabulo al Buratto, quam ista, & sic probant identitatem per unitatem, excludendo pluralitatem, qui modus probandi identitatem est multum concludens, ad tradita in puncto per Aym. consil. 112. n. 5. cum duobus seqq. ultra quod testes in hac secunda instantia examinati, aliis etiam mediis satis concludenter probant bona prædicta remansisse in hereditate Ser Angeli testatoris, & eorum identitatem, ut ex eorum lectura colligitur.

Nec resistere judicavimus, quod eorum dicta non deberent haberi in aliquas consideratione, ut de posita super eisdem, post deducta testifica, parte contradicente, ad tradita per DD. in cap. fraternitatis de testibus, & in Auth. qui semel C. de probat. cum suis.

Primo, quia actores allegabant ex consuetudine hujus Curie in loco differentie, prout hic factum fuit, posse etiam post didicta super eisdem induci, & examinari testes, & talis consuetudo de jure valet Gabriel de testib. consil. 1. n. 116.

Secundo, quia cum instrumentum de novo productum possint produci testes Gabriel dict. consil. 21. n. 95. sed actores in hac instantia produxerunt illud decimam extraham ex æstimo Communis Romæ, & ad concomitantiam illius ob illud voca-

bulum al Buratto iudicarentur novos testes, merito hæc.

Tertio, quia testes de novo examinati prius idem revelaverunt literis monitoriis pro exoneratione eorum consentiens, ut ipsi dicitur, unde videtur cessare timor subornationis, & quod eorum dicta alius concurrentibus, de quibus supra, potuerint inclinare animum nostrum, ex traditis in puncto per Cort. Jun. consil. 106. sub num. 8. versu. tamen ad confirmacionem, ubi dicit, quod licet testimonia facta in executionem literarum monitorialium de per se fidem non faciunt, licet plenè probantia, ut in suo casu, tamen junctis aliis debent inclinare animum Judicis, quia nemo præsumitur immemor filicis æternæ, quomodo refert, & sequitur Aym. consil. 198. sub n. 11. circa finem, ubi plus subjungit, quod Judex potest moveri ad judicandum etiam ex his, quæ sunt extra ad.

Quarto, quia etiam post didicta possunt examinari novi testes ad faciendam præsumptionem Gabriel dict. consil. 21. n. 145. post Insuper. Bart. Angeli, & Felin. quos allegat, sed & ex præsumptionibus junctis aliis hic videtur procedi posse, merito hæc. Quingies etiam aliis modis respondebat per DD. Informes pro actoribus, qui videri poterant in eorum allegationibus.

Minusque differentiam nobis fecit, quod nonnulli ex testibus dictorum adorum in prima instantia examinati videbantur super interrogatoriis rei concludere, quod bona, quæ allegantur per actores fuisse Ser Angeli testatoris, fuerunt Francisci ejus fratris, & sic non suppositis fideicommissis, nam ultra quod actores non sententiar approbasse dicta testium in eo, in quo contra se deponent, sed tantum personas, ut latissime persequitur Ludovicus Assiseus, in sua consil. 7. fere per tot. præcipue quando testes illud dicunt super interrogatoriis partis, non autem super capitulis, ut per Bergin. dec. 12. n. 39. & 40. part. 1. ubi vult, quod testis partis probet contra ipsam, si deponat super capitulis, non super interrogatoriis alterius partis, ex decimis productis, & ex depositione D. Clementis verisimiliter melius informatum constat, quod bona erant Ser Angeli, non autem Francisci, qui, ut ipsa deponit, mortuus est nullis relictis bonis, merito ergo hujusmodi dicta actoribus non præstare credidimus.

Denique ad fundamentum rei conventi, quod ipse possident bona, de quibus agitur, uti hæres D. Magdalene ejus matris, eni a Reverendo Ser Michaelangelo, & Ser Jacobo fuerant in dote consignata, quia pars replebat, & per fidem gabelle ostendebat, quod dicta mulier tres viros habuerat, & quod prima vice pro dote habuerat vineam unam, eam agriculo prope Ecclesiam Sancti Pauli, & aliam agrum prope flumen, & quod dictis secundo, & tertio viro in augmentum dotis fuerant etiam data bona, de quibus agitur, eadem mulieri, & suis viris per ejus fratres, prout expresse dicit D. Clementis in primo, & in secundo examine, tamen cum nobis hoc non ad unguem probatum videretur, ideo diximus in sententia, quod omnia bona, quæ dicta mulier habuit in dorem, etiam prima, quam alteris vicibus, liquidanda ram ex deductis, quam ex deducendis, debeant estimari, habito tamen respectu ad tempora configurationum factarum, & quotiens excedit summam seuorum 133. uti aliam præter facultatem a testatore concessam, debeant abinde restitui una cum fructibus a die liti contestata, & partes ab expensis absolutimus iustis de causis, & ob de novo deducta.

Semperius de Sempronius.

A D.

ADDITIO.

ARGUMENTUM.

Prohibitio alienationis quando, & ex quibus vestita dicitur ad effectum inducendi fideicommissum conservatorium, vel restitutorium. Identitas ad effectum immisionis ex quibus probetur.

SUMMARIUM.

- 1 **P**rohibitio alienationis quando non est vestita aliqua causa, resistit in simplex nullum, quod impare sperni potest.
- 2 Amplius, etiam si adjecta sit pena extrinseca, puta pecuniaria.
- 3 Hoc tamen casu, pena adjecta committitur.
- 4 Item amplius, etiam si prohibitio sit vestita aliqua causa, qua tamen reducitur ad non causam.
- 5 Limita primo in legitis verum particularium, in quibus valet prohibitio etiam sine causa.
- 6 Contra, nisi testes de affectione testatoris erga rem alienari prohibitam, cum affectio tantum non sufficiat, sed requiratur expressio.
- 7 Limita secundo, quando adest statutum, quod prohibitio alienationis semper censetur vestita.
- 8 Limita tertio, quando prohibitio alienationis est facta in contractu, tunc etiam abique causa est valida.
- 9 Licet contrarium teneat Capycius.
- 10 Prohibitio alienationis cum non est unda, sed ab aliqua causa vestita, vel quando sumit in casibus limitationum, quod etiam unda inducat fideicommissum, tale fideicommissum regulariter locum habet in casu contraventionis, & non in casu mortis.
- 11 Prohibitio dicitur vestita, primo si adjecta sit dissolutio nisi in familia.
- 12 Vel dissolutio nisi in familia.
- 13 Tales enim dissolutiones parificantur.
- 14 Secundo prohibitio dicitur vestita, si facta sit favore alienis.
- 15 Tertio, quando est facta pluribus.
- 16 Contra quod hoc casu non dicitur vestita.
- 17 Et hoc opinio absolute procedit, quando ii, quibus facta sunt prohibitio, non sunt aequali vocatione honorati, quia alii sint legatarii, alii heredes, & de ratione.
- Reciprocatio presumpta non censetur facta inter diversimodi vocatos ibidem.
- 18 Coniunctantur supradicta sententia, ut secunda procedat, quando testator pluribus heredibus institutus facit omnibus prohibitionem alienandi, tunc enim prohibitio unda dicitur.
- Primo verò, quando testator ultra primos institutos, prohibet alienationem successori eorum filii, & descendentibus, tunc enim prohibitio facta tradita dicitur.
- 19 Maxime si dictam fuerit — ejus descendentibus in perpetuum.
- 20 Quartus prohibitio alienationis vestita dicitur, quando in casu alienationis datus est alienanti substitutus.
- 21 Quod procedit, siue substituta fuerit mediant, vel immediate prohibitori apposita.
- 22 Manf. contrarium teneat reprobat.
- 23 Quinto prohibitio alienationis dicitur vestita, quando est concepta per verba perpetuitatem deestantem.
- 24 Sexto, quando concepta est per verba pragmatia, & geminata.
- 25 Septimo, quando prohibitio est in rem concepta.

- 26 Licet illi teneant contrarium.
- 27 Ultimo prohibitio dicitur vestita, quando est facta sub conditione, tunc enim conditio est pro indumento.
- 28 Nono, quando testator non solum prohibet alienationem, sed etiam auauilavit, & adiecit penam caducitatis.
- 29 Decimo, quando testator prohibet alienationem tam in totum, quam in partem, & de ratione.
- 30 Undecimo, quando vocatus in casu alienationis rem alienatam non recuperatibus, substitutus est locus puer.
- 31 Duodecimo, quando fideicommissum restitutorium in casu mortis procedit prohibitionem alienationis.
- 32 Decimotertio, si fuerit facta prohibitio tamquam, quam extra descendentes.
- 33 Decimoquarto, quando testator prohibet alienationem provocatam a confiscatione, etque civiliter procedit.
- 34 Decimoquinto, quando prohibitioni adjecta est clausula quia volui, &c.
- 35 Prohibitio alienationis cum clausula quia voluit regulariter non inducit fideicommissum restitutorium in casu mortis, sed solum conservatorium in casu alienationis, & de ratione.
- 36 Contrarium qui teneant.
- 37 Prima opinio est tenenda, & contraria auctoritates declarantur.
- 38 Ratio quia voluit si attendat prohibitioni ab alia causa vestita, ultra fideicommissum conservatorium, inducit etiam restitutorium in casu mortis.
- 39 Contraria auctoritates resistuntur.
- 40 Sublimis limitatio, de qua n. 38., quando causa conservandis bona in agnitione non esset adjecta prohibitioni vestita per modum rationis, seu dispositivè, sed evocativè, & per modum illationis, tunc enim non resistit fideicommissum in casu mortis.
- 41 Quidam etiam in ipso casu induci fideicommissum restitutorium, & in casu mortis dicunt Manf.
- 42 Causa conservandis non dicitur stare evocativè, si deficiat verbum volo, cum adfuerit alia verba deestantia causam finalem, & exemplifica, ut ibi.
- 43 Et contraria auctoritates procedunt, quando causa esset adjecta per verba evocativa iustissimè finiri evocati.
- 44 Item sublimis limitatio, de qua n. 38., quando testator post prohibitionem vestitam dixisset, & hoc fecit, vel & hoc quia voluit, tunc tamen ratio resistit est ad casum alienationis, & fideicommissum conservatorium, non restitutorium parere potest.
- 45 Talis limitatio resistit.
- 46 Conclusio, de qua n. 38. perissime locum habet, quando prohibitori adjecta sunt verba perpetuitatem deestantem.
- 47 Maxime si testator dictam perpetuitatem primum in ipsa prohibitione inseruit, & postea in ratione adjecta repetiit.
- 48 Quando agitur de fideicommissis iactis ex ratione adjecta prohibitioni, tunc restringitur, & amplius ad personas, & tempora, quia ipsa ratio comprehendit, licet plus, vel minus in prohibitionem legator expressum.
- 49 Identitas in antiquis probatur conjecturis, admittit, & presumptivis.
- 50 Etiam levis, & semipluris.
- 51 Praesertim quando non agitur contra tertius personam.

sejores, sed contra heredes, vel fideicommissarios.

52 Identitas dicitur probata ex denominatione, & demonstratione loci, cum dubiis, vel tribus consensibus, & n. 56.

53 Immo sufficit unus consensus, & n. 55.

54 Et in antiquis contra heredes sufficit denominatio.

55 Contra, quod non sufficit confrontatio unius consensuum.

56 Identitas rei probatur ex duabus demonstrationibus, una generali, altera particulari, vel ex una denominatione, & demonstratione generali, & uno consensu particulari, aut ex duobus consensibus, uno particulari, altero generali.

57 Non sufficiens tamen duo consensuum generales, si duo speciales discordant.

58 Identitas probatur ex descriptione predii facta a testatore in suo testamento, vel ex notula in eo inserta.

59 Et dicitur ad fideicommissum spectare totum illud, quod continetur intra eisdem consensuum in testamento expressis.

60 Intelligit, dummodo favore fideicommissarii alia concurrant circumstantia, quidquid in contrariam aliqui dixerint.

61 Practice quando agitur contra tertiam possessionem a fideicommissario causam non habentem.

62 In iudicio immissio identitatis probanda est plena, & convincens.

63 Nec sufficiens generalis presumptio, & equivoca demonstrationes.

64 Maxime si concurrat diversitas mensurae.

65 Haec tamen non excludit identitatem, si concordent consensuum, & demonstrationes.

66 Signanter si mensura esset major, ex qua in maiori summo iussu minor.

67 Vel si numero tornaturarum sit adiecta distinctio in circa, quae certam quantitatem excludit, & recipit argumentum, vel diminutionem arbitrio Iudicis a facti circumstantiis regulando.

70 Identitas probatur ex quo haec possidet in loco, ubi possidet testator, nam tunc presumatur esse eadem bona, quae a testatore fuerunt possessa.

71 Limita si constaret, heredem in eodem loco bona acquisivisse.

72 Et sufficit probare acquisitiones aliquas fuisse factas ab heredibus, nam si de contrario fideicommissarius non doceat, omnia bona presumantur ab eisdem heredibus acquisita.

73 Identitas probatur ex testibus.

74 Licet in alia causa examinatis.

75 Et etiam si deponerent de auditu.

76 Limita si testes non specificarent bona, neque designarent consensuum, & fortius si in consensibus non concordarent.

77 Item limita si nullum, vel insufficientem causam eorum depositione redderent.

78 Item limita si testis esset amicus.

79 Testes si diversissime deponerent, & certa consensuum assignaret respondendo interrogatoriis, diversae respondendo articulis, in concursu istarum depositionum attendenda est illa emissae super interrogatoriis.

80 Testes, & circumstantiae circa probationem identitatis admittuntur, vel reiciuntur secundum subiectam materiam, & exemplificat, ut ibi.

81 Identitas probatur ex instrumento divisionis, vel enunciatio in eo emissis.

82 Maxime brevi tempore post primas heredes testatoris celebrato.

83 Et praecipuo contra habentes causam a dividentibus.

Tom. I.

84 Identitas resoluta ex contraventione qualiter rei.

85 Sed sola satis non est ad probandam identitatem, quae certis factibus probari debet.

86 De ideitate bonorum tractantes offerantur remissive.

87 Et de testibus ad illam probandam pariter remissive.

Ad num. prim. & seqq.

Prohibitio alienationis, quando non est indota aliquo casu, resolvitur in modum, seu simpliciter consilium, quod impune sperni potest Manf. cons. 483. a. 1. Capen. contrav. 57. n. 38. Allegrad. Jua. contrav. 90. n. 9. Mel. observ. 143. num. 5. & 15. & observ. 144. n. 40. Seminari. contrav. 55. n. 12. Palm. Nep. alleg. 148. num. 8. Torr. varior. jur. quest. part. 1. tit. 2. quest. 8. n. 30. pag. 245. & de majoratib. part. 1. cap. 9. num. 53. cum seqq. pag. 68. Modern. Predium de fideicommissis differt. 11. n. 7. & differt. 13. a. 12. & 13. Rot. Jansen. penes Baldute. det. & res judicat. tit. 3. det. 6. a. 21. Rot. Rem. coram Benicof. det. 5. n. 18. in recent. det. 283. n. 1. part. 15. det. 276. n. 40. par. 18. & det. 380. a. 2. part. 19. Rot. Florent. apud Palm. Nep. alleg. 235. n. 2. apud Seminari. contrav. 132. n. 47. & in Florentina Fideicommissi de Spiritu 7. Februarii 1719. a Nativit. artic. 1. num. 4. coram D. meo Audit. Urbani.

Amplius, etiam si adiecta sit alienationis poena extrinseca, puta pecuniaria, nihilominus enim prohibitio nulla remanebit Allegrad. Sen. conf. 92. num. 4. lib. 1. Fusser. de subtilitat. quest. 685. n. 22. ubi refert DD. tenentes, quod, licet prohibitio sit nulla, tamen poena ei adiecta ex contraventione committatur.

Proat nulla remanebit, nec esset sufficiens ad inducendum fideicommissum, si vestita fuerit causa, quae ad non causam reducitur Rot. Florent. infra decis. 334. n. prim. & seqq.

Limita primo dictam conclusionem in legibus rerum particularium, in quibus valet prohibitio etiam sine causa Torr. de majoratib. part. 1. cap. 9. a. 95. pag. 68. quoniam refert dict. decis. de Spiritu dist. artic. sub n. 14.

Contra, quod dicta prohibitio non sit valida, etiam quando agitur de re particulari, nisi constet de affectione testatoris erga rem alienari prohibitam, & quod affectio tamen non sufficit, sed requiritur expressa Palm. Nep. alleg. 149. sub num. 20. versu. responsio. Aulica. resol. 39. num. 3. & 4.

Limita secundo, quando id esset statutum, quod 7 prohibitio alienationis semper censetur vestita Torr. de majoratib. part. 1. cap. 9. num. 4. pag. 71. Rot. Jansen. penes Baldute. det. & res judicat. tit. 3. de legat. & fideicommissis det. 1. n. 9. & 10.

Limita tertio, quando prohibitio alienationis est facta in contractu, quae tunc etiam absolute causa est valida Mart. de success. legal. part. 4. quest. 21. artic. 8. n. 43. Palm. Nep. allegat. 232. n. 39. Aulic. resol. 73. num. 28. Rota coram Scraphia. decis. 417. n. 11.

Licet contrarium teneat Capys. Latr. cons. 9. Jul. 33. n. 36. & seqq.

Quando vero prohibitio alienationis non est nulla, sed ab aliquo casu vestita, vel sumus in casibus superscriptis limitationem, in quibus etiam nulla inducit fideicommissum, tunc regulariter role fideicommissum locum habet dumtaxat in casu contraventionis, non autem in casu mortis Allegrad. Sen. conf. 82. a. 9. lib. 2. Venturia. conf. 2. num. 475. lib. prim. Baldui. ad Ramen. observ. 61. n. 94. Castald. consil. 471. n. 6. & seqq. Capys. Galus. contrav. 25. n. 31. Gab. consil. de decis. 121.

FFF

ADDITIO.

ARGUMENTUM.

Prohibitio alienationis quando, & ex quibus vestita dicitur ad effectum inducendi fideicommissum conservatorium, vel restitutorium. Identitas ad effectum immisionis ex quibus probetur.

SUMMARIUM.

- 1 **P**rohibitio alienationis quando non est vestita aliqua causa, resoluitur in simplex consilium, quod imponi spernit potest.
- 2 *Amplio, etiam si adjecta sit pars extrinseca, puta pecuniaria.*
- 3 *Hoc tamen casu, pars adjecta summittitur.*
- 4 *Item amplio, etiam si prohibitio sit vestita aliqua causa, quia tamen reducit ad non causam.*
- 5 *Limita prima in legiti rerum particularium, in quibus valet prohibitio etiam sine causa.*
- 6 *Contra, nisi testes de affectione testatoris erga rem alienari prohibitam, cum affectu tantum non sufficiat, sed requiratur expressio.*
- 7 *Limita secunda, quando adest statutum, quod prohibitio alienationis semper censetur vestita.*
- 8 *Limita tertia, quando prohibitio alienationis est facta in contractu, tunc etiam abique causa est valida.*
- 9 *Inter contrarium tenet Capycius.*
- 10 *Prohibitio alienationis cum non est nulla, sed ab aliqua causa vestita, vel quando sumit in casibus limitationum, quod etiam nulla inducat fideicommissum, tale fideicommissum regulariter totum habet in casu contraventionis, & non in casu mortis.*
- 11 *Prohibitio dicitur vestita, primo si adjecta sit dictio extra familiam.*
- 12 *Vel dictio nisi in familia.*
- 13 *Tales enim distinctiones pariterantur.*
- 14 *Secundo prohibitio dicitur vestita, si facta sit favore alienis.*
- 15 *Tertio, quando est facta pluribus.*
- 16 *Contra quod hoc casu non dicitur vestita.*
- 17 *Et hac opinio absolute procedit, quando illi, quibus facta sunt prohibitio, non sunt aequali vocatione honorati, quia alii sine legatarii, alii heredes, & de ratione.*
- 18 *Retiprocato presumpta non censetur facta inter diversimodi vocatos ibidem.*
- 19 *Conciliatur supradicta sententia, ut secunda procedat, quando testator pluribus heredibus institutus facit omnibus prohibitionem alienandi, tunc enim prohibitio nulla dicitur.*
- 20 *Prima vero, quando testator ultra primos institutos, prohibet alienationem successu eorum filii, & deinceps, tunc enim prohibitio satis indulta dicitur.*
- 21 *Maxime si dictum fuerit - ejus descendentes in perpetuum.*
- 22 *Quarto prohibitio alienationis vestita dicitur, quando in casu alienationis datus est alienanti substitutus.*
- 23 *Quod procedit, siue substitutio surrit mediata, vel immediata prohibitioni apposta.*
- 24 *Man. contrarium tenens reprobat.*
- 25 *Quinto prohibitio alienationis dicitur vestita, quando est concepta per verba perpetuitatem denotantia.*
- 26 *Sexto, quando concepta est per verba pragmatia, & geminata.*
- 27 *Septimo, quando prohibitio est in rem concepta.*

- 28 *Inter alii tenent contrarium.*
- 29 *Octavo prohibitio dicitur vestita, quando est facta sub conditione, tunc enim conditio est pro indumento.*
- 30 *Nono, quando testator non solum prohibuit alienationem, sed etiam annullavit, & adiecit penam caducitatis.*
- 31 *Decimo, quando testator prohibuit alienationem tam in totum, quam in partem, & de ratione.*
- 32 *Undecimo, quando vocatus in casu alienationis rem alienatam non recuperatibus, substituitur est locus plus.*
- 33 *Duodecimo, quando fideicommissum restitutorium in casu mortis precedit prohibitionem alienationis.*
- 34 *Decimotertio, si fuerit facta prohibitio tam inter, quam extra descendentes.*
- 35 *Decimoquarto, quando testator prohibuit alienationem procedentem a consuetudine, etque civiliter procedat.*
- 36 *Decimoquinto, quando prohibitioni adjecta est clausula quia voluit, &c.*
- 37 *Prohibitio alienationis cum clausula quia voluit regulariter non inducit fideicommissum restitutorium in casu mortis, sed solum conservatorium in casu alienationis, & de ratione.*
- 38 *Contrarium qui tenent.*
- 39 *Primo opinio est tenenda, & contraria auctoritates declarantur.*
- 40 *Ratio quia voluit si accedat prohibitioni ab alia causa vestita, ultra fideicommissum contraventionis, inducit etiam restitutorium in casu mortis.*
- 41 *Contra auctoritates reserantur.*
- 42 *Submissa limitationem, de qua n. 38., quando causa conservandis bona in agnatione non esset adjecta prohibitioni vestita per modum rationis, seu dispositivæ, sed enunciativæ, & per modum illativæ, tunc enim non resultat fideicommissum in casu mortis.*
- 43 *Quidquid etiam in ipso casu induci fideicommissum restitutorium, & in casu mortis dixerit Man.*
- 44 *Causa conservandis non dicitur stare enunciativæ, si deficiat verbum volo, cum adfuerit alia verba directantia causam finalem, & exemplifica, ut ibi.*
- 45 *Et contraria auctoritates procedunt, quando sensu esset adjecta per verba enuntiativa causam finalem futuri vocatus.*
- 46 *Item submissa limitationem, de qua n. 38., quando testator post prohibitionem vestitam disposuit, & hoc fecit, vel & hoc quia voluit, tunc enim ratio vestitiva est ad casum alienationis, & fideicommissum conservatorium, non restitutorium parere potest.*
- 47 *Talis limitatio relictur.*
- 48 *Conclusio, de qua n. 38. possime locum habet, quando prohibitioni adjecta sunt verba perpetuitatem denotantia.*
- 49 *Maxime si testator dictam perpetuitatem primum in ipsa prohibitione inferat, & postea in ratione adjecta repetat.*
- 50 *Quando agitur de fideicommissis indutis ex ratione adjecta prohibitioni, tunc restringitur, & ampliat ad personas, & tempora, quia ipsa ratio comprehendit, licet plus, vel minus in prohibitionem legatur expressum.*
- 51 *Idem in antiquis probatur consuetudinibus, administrativis, & semipluribus.*
- 52 *Etiam in iudicibus, & semipluribus.*
- 53 *Præsertim quando non agitur contra tertios personarum.*

seffores, sed contra heredes, vel fideicommissarios.

- 52 *Identitas dicitur probata ex denominatione, & demonstratione loci, cum duobus, vel tribus consuebus, & n. 56.*
- 53 *Immo sufficit nomen consue, & n. 55.*
- 54 *Et in antiquis vester heredes sufficit denominatione.*
- 57 *Contra, quod non sufficit confrontatio unius consue.*
- 58 *Identitas rei probatur ex duabus demonstrationibus, una generali, altera particulari, vel ex una denominatione, & demonstratione generali, & uno consue particulari, aut ex duabus consuebus, una particulari, altera generali.*
- 59 *Non sufficiunt tamen duo consue generales, si duo speciales discordant.*
- 60 *Identitas probatur ex descriptione pradii facta a testatore in suo testamento, vel ex cotula in eo inserta.*
- 61 *Et dicitur ad fideicommissum spectare totum illud, quod continetur intra eosdem confines in testamento expressis.*
- 62 *Intelligit, dammodo favore fideicommissarii alia concurrant circumstantia, quidquid in contrarium aliqui dicunt.*
- 63 *Præcipue quando agitur contra certum possessorem a fideicommissum causam non habentem.*
- 64 *In iudicio immixtis identitas probanda est perit, & concludenter.*
- 65 *Nec sufficiunt generales præsumptiones, & æquivoca demonstrationes.*
- 66 *Maximè si concurrat diversitas mensura.*
- 67 *Hec tamen non excludit identitatem si concordent consue, & demonstrationes.*
- 68 *Signanter si mensura esse major, ex quo in majori summa inest minor.*
- 69 *Vel si numero tornaturarum sit adjecta distio in circa, qua certam quantitatem excludit, & recipit augmentum, vel diminutionem arbitrio iudicis a facti circumstantiis regulando.*
- 70 *Identitas probatur ex quo heres possidet in loco, ubi possidebat testator, nam tunc præsumitur esse eadem bona, quæ a testatore fuerunt possessa.*
- 71 *Limita si constaret, heredem in eadem loco bona acquisivisse.*
- 72 *Et sufficit probare acquisitiones aliquas fuisse factas ab heredibus, nam si de contrariis fideicommissarius non doceat, omnia bona præsumuntur ab iisdem heredibus acquisita.*
- 73 *Identitas probatur ex testibus.*
- 74 *Licet in alia causa examinatis.*
- 75 *Et etiam si deponerent de auditu.*
- 76 *Limita si testes non specificaverint bona, neque designaverint consue, & fortini si in consuebus non concordaverint.*
- 77 *Item limita si nullum, vel insubstantem causam eorum depositionis reddiderint.*
- 78 *Item limita si testis esset unus.*
- 79 *Testes si diversimode deponerent, & tercia consue assignaret respondendo interrogatoriis, diversimode respondendo articulis, in concursu istorum depositionum attendenda est illa emissæ super interrogatoriis.*
- 80 *Testes, & circumstantia circa probationem identitatis administrant, vel reiciuntur secundum subiectam materiam, & exemplifica, ut ibi.*
- 81 *Identitas probatur ex instrumento divisionis, vel emenciato in eo emissis.*
- 82 *Maxime brevi tempore post primos heredes testatoris celebrato.*
- 83 *Et præcipue contra habentes causam a dividendibus.*

Tom. I.

84 *Identitas refutatur ex convenientia qualitatis rei.*

85 *Sed sola satis non est ad probandam identitatem, qua tertis subius probati debet.*

86 *De ideitate bonorum tractantes afferuntur remissive.*

87 *Et de testibus ad illam probandam pariter remissive.*

Ad eum. prim. & seqq.

Prohibitio alienationis, quando non est induta aliqua causa, resolvitur in nudum, seu simplicem consilium, quod impone sperari potest *Wanf. cons. ult. 483. n. 1. Capon. contrav. 57. n. 38. Altograd. Jan. contrav. 93. n. 9. Mel. observ. 143. num. 5. & 15. & observ. 144. n. 40. Samuiaz. contrav. 55. n. 12. Palm. Nep. alleg. 148. num. 8. Torr. variat. jur. quæst. part. 1. tit. 2. quæst. 8. n. 30. pag. 245. & de majoratib. part. 1. cap. 9. num. 53. iam seqq. pag. 68. Modera. Fredian. de fideicommissis differt. 11. n. 7. & differt. 13. n. 12. & 13. Rot. Jansen. penes Baldus. det. & res judicat. tit. 3. det. 6. n. 21. Rot. Rom. eorum Benivolf. det. 5. n. 18. in recent. det. 83. n. 1. part. 15. det. 276. n. 40. par. 18. & det. 380. n. 2. part. 19. Rot. Florent. apud Palm. Nep. alleg. 235. n. 2. apud Samuiaz. contrav. 132. n. 47. & in Florentina Fideicommissi de Spinis 7. Februarii 1719. a Nativit. artic. 1. num. 4. eorum D. meo Andit. Urban.*

Amplia, etiam si adjecta sit alienationis pena extrinseca, puta pecuniaria, nihilominus enim prohibitio nuda remanebit *Altograd. Sen. cons. 92. num. 4. lib. 1. Fufar. de substitut. quæst. 685. n. 22. ubi refert DID. tenentes, quod, licet prohibitio sit nulla, tamen pena ei adjecta ex contraventione committitur.*

Prout nuda remanebit, nec esset sufficiens ad inducendum fideicommissum, si vestita fuerit causa, quæ ad non causam reverteretur *Rot. Florent. infra decis. 134. n. prim. & seqq.*

Limite primo dictam conclusionem in legatis rerum particularium, in quibus valet prohibitio etiam sine causa *Torr. de majoratib. part. 1. cap. 9. n. 95. pag. 68. quem refert dist. decis. de Spinis dist. artic. sub. n. 14.*

Contra, quod dicta prohibitio non sit valida, etiam quando agitur de re particulari, nisi constet de affectione testatoris erga rem alienari prohibitam, & quod affectio talis non sufficiat, sed requiratur expressus *Palm. Nep. alleg. 149. sub num. 10. versit. responsio. Albius. resol. 39. num. 3. & 4.*

Limite secundo, quando adesset statutum, quod 7 prohibitio alienationis semper censetur vestita *Torr. de majoratib. part. 1. cap. 9. num. 4. pag. 71. Rot. Jansen. penes Baldus. det. & res judicat. tit. 3. de legat. & fideicommissis. det. 1. n. 9. & 10.*

Limite tertio, quando prohibitio alienationis 8 est facta in contractu, quis tunc etiam absque causa est valida *Mart. de success. legal. part. 4. quæst. 21. artic. 8. n. 43. Palm. Nep. allegat. 232. n. 39. Altograd. resolut. 73. num. 28. Rota eorum Seraphin. decis. 417. n. 11.*

Licet contrarium tenent *Cappi. Lett. con- 9 sult. 33. n. 36. & seqq.*

Quando vero prohibitio alienationis non est nuda, sed ab aliqua causa vestita, vel sumus in casibus superscriptis limitationum, in quibus etiam non inducit fideicommissum, tunc regulariter tale fideicommissum locum habet dumtaxat in casu controversationis, non autem in casu mortis *Altograd. Sen. cons. 82. n. 9. lib. 2. Venturia. cons. 1. num. 475. lib. prim. Baldus. ad Ramon. observ. 61. n. 94. Castald. consil. 47. n. 4. & seqq. Cappi. Galat. contrav. 25. n. 31. Gob. consil. decis. 121.*

F f f

- cif. 121. n. 12. & 13. lib. 1. *Allegrad. Jan. contr.* 38. n. 53. *Cammarat. resp. dec. 1. n. 167. & segg. lib. 2. Met. observ. 243. n. 16. & observ. 144. n. 87. de Rus. causult. 41. v. 21. Mans. causult. 27. n. 3. tou. p. Torr. variat. jur. quæst. par. 1. tit. 2. quæst. 8. n. 28. fol. 245. & de majoratib. par. 1. cap. 9. n. 113. & 114. fol. 72. Rot. Florentina coram Urscel. decis. 11. n. 32. & 10. diss. Florentina Fideicommissi de Spinis coram D. Andit. Urbani diss. artic. 1. n. 14. in fin.*
- 11 Dicitur autem vestita pluribus modis & Primo, si prohibitioni adjecta sit dictio — *Extra familiam* — Torr. de major. par. 1. cap. 9. num. 98. & segg. pag. 71. *Rota Florentina penes Samminiat. contr.* 132. n. 45. & segg. & in diss. Florentina Fideicommissi de Spinis coram D. Andit. Urbani diss. art. 1. n. 16. pag. 13.
- 12 Vel dictio — *nisi in familia* — Torr. de major. par. 1. diss. cap. 9. n. 102. pag. 71.
- 13 Ista siquidem dictiones possunt Torri diss. capit. 9. diss. num. 102. *Andresl. contr.* 278. n. 15. *Rot. Florentina in diss. de Florentina de Spinis citat. art. 1. num. 115.*
- 14 Secundo, si prohibitio facta sit favore alicujus *Allegrad. conf. 92. sub n. 16. voss. et idem lib. 1. Torr. de majorat. par. 1. diss. cap. 9. sub num. 77. pag. 69. Sammin. contr.* 134. n. 32. *Rot. coram Caprar. dec. 397. n. 19.*
- 15 Tercio, quando prohibitio est facta pluribus *Redemst. conf. 29. n. 46. Allegrad. diss. conf. 92. n. 27. lib. 1. & conf. 80. n. 37. & conf. 81. n. 28. lib. 2. Radulphin. alleg. 47. n. 136. Senat. Mantuan. apud Barden. collat. legel. 11. n. 136. & collat. 23. num. 11. lib. 2. Rot. Lucen. post Torr. de majorat. par. 3. dec. 32. n. 4. Rot. Rom. cor. Arguelli. decis. 79. n. 17. & 18. Rot. Florent. in diss. de Florentina de Spinis diss. art. 1. n. 9.*
- 16 Contra, quod prohibitio facta pluribus non dicitur vestita, *Allegrad. Jan. contr.* 90. num. 12. *Palin. Nep. alleg. 115. n. 6 & segg. & alleg. 116. n. 16. & alleg. 149. n. 9. & 10. Rot. decis. 331. n. 7. per 17. rec.*
- 17 Et hæc icontra opinio absolute procedit, quando ii, quibus facta fuit prohibitio non sunt æquali vocatione honorati, veluti quæsi alii sunt legatarii, alii vero hæredes, tunc enim cessat ratio contrariæ sententiæ, nempe permutatio reciprocatio, que non censetur facta inter diversimode honoratos *Rot. Lucen. post Torr. de major. dec. 32. num. 27. repetit. penes Palin. Nep. alleg. 216.*
- 18 Cæterum si agatur de prohibitione facta pluribus eodem modo honoratis, pro concordia utriusque opinionis dicendum est, quod secunda procedat quando testator, pluribus hæredibus institutis, facit omnibus prohibitionem alienandi, tunc enim hæc prohibitio nota dicitur, prima vero quando ultra primos institutos, prohibet successivæ alienationem eorum filijs & descendentijs, tunc enim prohibitio facta indota dicitur *Allegrad. conf. 80. n. 38. & 39 & conf. 81. n. 28. & segg. lib. 2. Mans. causult. 303. sub num. 23. voss. neque forte & causult. 483. n. 4 & 5. & conf. 487. n. 5. Andresl. contr.* 342. n. 5. *Rot. Jan. penes Baldus. dec. & res jud. tit. 3. dec. 1. n. 5. Rot. Rom. coram Caprar. dec. 397. n. 23. & segg.*
- 19 Maxime si dictum fuerit — *ex descendentijs in perpetuum* — *Mans. diss. causult. 483. num. 6. & causult. 487. num. 7.*
- 20 Quarto dicitur vestita prohibitio, si io caso alienationis datos sit alienanti substitutus *Allegrad. diss. conf. 92. n. 39. lib. 1. & conf. 81. n. 3. lib. 2. Mans. causult. 112. n. 1. & causult. 483. sub n. 6. & causult. 487. n. 7. Andresl. contr.* 342. n. 4. *Epi-*
- scop. Rocc. diss. 10. n. 13. Radulphin. alleg. 47. n. 27. Palin. Nep. alleg. 152. n. 40. Rot. Florentina opud cum alleg. 235. n. 13. Sammin. contr.* 11. n. 7. & contr. 134. n. 33. *Rot. Rom. penes cum contr.* 135. n. 15. & apud Givogon. conf. 75. n. 76. lib. 1.
- Et hoc five substitutio fuerit mediatæ, five immediatæ prohibitioni apposita *Allegrad. conf. 10. num. 42. lib. 2. Radulphin. alleg. 47. in fin.*
- Quidquid in contrarium dixerit *Mans. lib. 1. ipsi inconstans causult. 303. sub n. 29. ante vers. praterquamquod, & causult. 25. sub n. 13. ante vers. lites, & causult. 27. n. 6. Tim. 9.*
- Quinto, quando prohibitio concessa est perverba perpetuam importante *Redemst. conf. 6. n. 71. Baldus. ad Raron. observ. 25. n. 82. Samminiat. contr.* 134. n. 30. *Rot. coram Benincas. decis. 5. n. 20.*
- Scato dicitur vestita, quando concepta est per verba prægnantia, & geminata *Allegrad. diss. conf. 92. n. 30. lib. 2. Sammin. contr.* 134. n. 24. *Barden. collat. 23. n. 14. lib. 2. Rot. Florent. apud Palin. Nep. alleg. 235. n. 11. & 12. & in diss. de Florentina de Spinis diss. art. 1. n. 11.*
- Septimo quando prohibitio est in rem concepta *Allegrad. diss. conf. 92. n. 31. lib. 1. Torr. de major. par. 1. diss. cap. 9. n. 103. pag. 71. Barden. collat. 23. num. 15. lib. 2. Allegrad. Jan. contr.* 37. n. 38. *Rot. Florent. apud Palin. Nep. diss. alleg. 235. n. 10. Rot. Rom. cor. Caprar. dec. 397. num. 21. & 22. Benincas. diss. de 5. n. 21.*
- Licet contrarium teneat *Palin. Nep. alleg. 142. n. 18. Torr. var. par. 1. tit. 2. quæst. 8. sub n. 29. & et perit pag. 245.*
- Octavo, quando prohibitio est facta sub conditione, quo casu conditio est pro indotamento *Torr. de major. diss. cap. 9. n. 77. pag. 69. Rot. Florentina penes Palin. Nep. diss. alleg. 235. n. 5. Rot. Rom. coram Arguelli. dec. 28. n. 72.*
- Nono, quando testator non solum prohibet alienationem, sed ulterius eam annullavit, & adiecit penam caducitatis *Allegrad. conf. 92. num. 47. lib. 1. & conf. 81. n. 31. lib. 2. Rocc. select. jur. diss. cap. 10. n. 13. Andresl. contr.* 194. n. 15. *Sammin. contr.* 134. num. 33. *Rot. post cum contr.* 135. n. 12. *post observ. Mel. dec. 53. n. 16. post de Luc. de fideicommissis, dec. 71. n. 19. & dec. 72. num. 14.*
- Decimo, quando testator prohibuit alienationem tam in totum, quam in partem, ex istis enim verbis desumitur prohibitio detractionum, ac consequenter veritatem ipsius prohibitionis *Andresl. contr.* 342. num. 6. *Senat. Mantuan. post Barden. collat. 11. n. 137. vol. 2. Barden. collat. 23. n. 11 & 13. vol. 2.*
- Undecimo, quando vocatis in casu alienationis rem alienantem non recuperantibus, substituitur locus pium *Palin. Nep. io causa Florentina scribens alleg. 232. num. 42. Rot. Florentina opud cum alleg. 235. sub n. 13. voss. que tam.*
- Duodecimo, quando fideicommissum restrictionis in caso mortis præcedit prohibitionem alienationis *Rocc. select. diss. cap. 10. num. 14. Andresl. contr.* 194. sub num. 15. *Barden. collat. 11. n. 135. lib. 2. Rot. dec. 131. n. 5. par. 17. rec.*
- Decimotercio, si faciat facta prohibitio contra, & intra descendentes *Rot. Florentina penes Samminiat. contr.* 132. n. 45.
- Decimoquarto, quando testator prohibuit etiam alienationem proveniente ex coificatione, cujus visibiliter providit, tunc enim la prohibito a testatore facta dicitur vestita *Senat. Mantuan. penes Barden. diss. collat. 21. num. 138. lib. 2.*

34 Decimoquingiesimo demum prohibiti dicitur vetiticia, quando adjecta est eidem clausula -- quia voluit &c. -- Baldus. ad Ramon. observ. 61 sub n. 93. versis. aut demum. Mel. observ. 144. n. 87. Mantis. de consuet. n. 7. voluit. lib. 7. tit. 15. sub num. 24. circa med. versis. quod igitur ad proprium. Perreg. de fideicommiss. art. 14. sub num. 95. versis. ubi considerat. Mans. consil. 27. n. 3. tom. 9. Torr. de majorat. par. 1. cap. 9. num. 24. & 115. pag. 72. Mart. de success. legal. par. 4. quass. 31. art. 8. sub num. 1. versis. in primo.

35 Ea hoc inferitur primo, quod etiam si prohibitioni alienationis adjecta sit ratio -- quia voluit &c. -- non ideo tamen regulatiter censetur inadatum fideicommissum relictorum in causa mortis, sed solum conservatorium in casu alienationis, quia nimirum dicta ratio nil aliud operatur, quam convalidationem prohibitionis, alias de per se nulla *Venturia. conf. 1. num. 475. lib. 1. Redenast. consil. 32. num. 136. Altograd. Sen. consil. 89. num. 9. Baldus. ad Ramon. consil. 63. num. 94. de Ros. consil. 41. num. 21. Mart. de success. legal. par. 4. quass. 31. art. 8. num. 2. Torr. de majorat. par. 1. cap. 9. num. 105. pag. 72. Predian. de fideicommiss. differt. 13. num. 21.*

36 Contrarium, quod per hanc rationem, etiam adjectam prohibitioni nuda inducitur fideicommissum, etiam in casu mortis, tenent *Altograd. consil. 92. num. 27. lib. 2. & allegat consil. 82. n. 31. lib. 1. Redenast. consil. 29. num. 44. Sammita. controu. 134. num. 36.*

Sed non recedat a prima sententia tamquam communiori, praeterquam quia *Altograd. coram fundam. in hac conclusione non constituit, ut videre est in dicto consil. 92. num. 34. idemque tenet Redenast. dict. consil. 39. sub num. 44. & segg. Sammita. diff. controu. 134., qui potius ad pompam utitur dicta opinione, quam ad fundamentum in ea constituendum, ut considerari patet.*

38 Secundo inferitur limitatio ejusdem regulae, nimirum, quod si ratio -- quia voluit &c. -- accedat prohibitioni jam vetitae ab alia causa, tunc ultra fideicommissum conventionalem inducat etiam fideicommissum in casu mortis *Altograd. consil. 81. num. 23. lib. 2. Redenast. consil. 29. num. 47. Baldus. ad Ramon. observ. 61. num. 70. & sub n. 87. rom. 3. Andreol. controu. 194. num. 15. Epif. Rot. diff. 120. num. 15. Mans. consil. 483. num. 8. & segg. & consil. 487. num. 8. & consil. 621. sub num. 2. & tom. 9. de legat. & fideicom. consil. 27. sub num. 3. versis. in primis. de Lac. de fideicommiss. diff. 34. sub num. 12. Torr. de majorat. par. 1. dict. cap. 9. num. 85. & num. 106. Predian. de fideicommiss. differt. 13. n. 159. Item Bander. collat. 33. num. 16. voluit. 2. Palm. Nep. in Causa Florentina scribens alleg. 332. num. 43. Rot. Florentina. penes eum alleg. 835. num. 4. 21. & 39. apud Mans. consil. 424. num. 1. & apud Sammita. controu. 132. num. 45. & 46. & num. 49. idem Sammita. controu. 134. num. 35. Rot. Rom. post eum controu. 135. num. 11. & plurib. segg. post de Lac. de fideicommiss. decis. 72. num. 16. & coram Emer. Sen. decis. 119. num. 5.*

39 Et licet contrarium tenent *Venturia. d. consil. 1. num. 476. & segg.* tamen ultra, quod loquitur contra communem, fundatur dumtaxat in doctrina *Pregrin. de fideicommiss. art. 14. num. 18. & segg.*, qui se postea retractavit in consil. 63. n. 6. lib. 2., ut testatur *Mans. consil. 483. sub num. 8. Rot. Benes. apud Rodolphin. alleg. 170. n. 4.* ideoque in hac parte ejus auctoritati deferendum non videtur.

Sublimitari tamen dupliciter potest communitas limitatio, & primo quando causa conservandi bona in agnatione non esset adjecta prohibitioni vetitae per modum rationis, seu dispositivae, sed enunciativae, & per modum illationis, veluti quia dictum foret -- ita fiet, ut bona conserventur &c. -- tunc enim non refutatur fideicommissum in casu mortis, sed dumeratur in casu alienationis *Redenast. consil. 30. num. 118. Baldus. ad Ramon. observ. 61. num. 82. & segg.*

41 Quidquid etiam in isto casu induci fideicommissum relictorum, & in casu mortis dixerit *Mans. consil. 483. sub num. 8.*

42 Declara sublimitationem, ut non dicatur causa conservandis stare enunciativae, etiam si desit ei verbum -- volo -- quod est dispositivum, sed alia verba adhibita fuerint denotante causam finalem, veluti quia dictum sit -- ad hoc ut bona remaneant, vel conserventur in familia -- quia conditiones illae -- ad hoc ut &c. -- causam finalem importent, per necessesse refutatur dispositum, cuius vim habet causa finalis, etiam deficiente verbo -- volo -- quod non est de forma *Rodolphin. alleg. 170. n. 3. & 4. Rot. disp. stellar. cap. 13. num. 5. & 6. Baldus. ad Ramon. observ. 61. sub num. 65. versis. & in similibus, & num. 84. versis. quia tamen. Palm. Nep. alleg. 95. sub num. 3. Rot. Rom. dec. 30. n. 8. & 2. par. 19. recitat. Rot. Florentina in dict. Florentina Fideicommissi de Spinis art. 1. num. 20. coram D. Andit. Urbino.*

43 Contraria vero auctoritates procedant, quando causa esset adjecta per verba enunciativa cujusdam futuri eventus, ut exemplificatur in text. in l. pater filium 36. §. suum ff. de legat. 3. ibi -- ita enim fiet, ut de unius vestro unquam exeat -- & declarat *Rot. Florentina dict. decis. Florentina Fideicommissi de Spinis dict. art. 1. n. 20. & 21.*

44 Secundo sublimitari potest, quando testator post prohibitionem vetitam dixisset -- & hoc fecit, vel -- & hoc, quia voluit &c. -- tunc enim ratio restricta est ad casum alienationis, idemque solum fideicommissum conservatorium, non autem relictorum patere potest *Osafis. dec. 50. sub n. 12. versis. non obstat.*

45 Sed haec limitatio rejicitur in specie ab *Altograd. dict. consil. 92. num. 45. lib. 1., & contradicit omnibus auctoritatibus supra relictis num. 38. & 41.*

46 Conclusio autem superius adducta, quod ratio conservandi bona in familia adjecta prohibitioni vetitae inducat fideicommissum in casu mortis, habet potissimum locum, quando ei appositae sunt verba perpetuitatem denotantia *Altograd. consil. 92. num. 23. lib. 1. Mans. consil. 483. num. 11.*

47 Indubitanter, si testator dictam perpetuitatem primam in ipsa prohibitione inferat, & postea in ratione adjecta repetitiva *Altograd. consil. 92. n. 20. lib. 1. Mans. consil. 483. num. 12. de Lac. de fideicommiss. diff. 102. num. 10.*

48 Inferitur tertio, quod cum vis inducendi fideicommissum in casu mortis tanta tribuatur praedictae rationi, non autem prohibitioni, propterea in mensuranda ejus duratione, progressu, vel comprehensione personarum, omnino spectandum sit contextus ejusdem rationis, adeo ut etiam si in prohibitione plures, vel pauciores personae sint comprehensae, tamen fideicommissum restringatur, vel extendatur ad personas expressas in ratione *Redenast. consil. 29. num. 49. Baldus. ad Ramon. consil. 15. num. 19. Mans. consil. 483. n. 31. & segg. Palm. Nep. in Causa Florentina scribens alleg. 232. Atellin. rescript. 203. num. 22. Rot. dec. 276. n. 39. per. 18.*

par. 18. *restit.* cum aliis pluribus allegatis in diſſ. Florentina Fideicommiſſi de *Spont. diſſ.* art. 1. n. 30. *Ad caus. 8. & ſeqq.*

49 Identitas in antiquis probatur conjectura præſumptionibus, & admiſſiculis *D. meus Audit. Calderon. reſoluit.* 17. num. 34. *reſoluit.* 94. num. 66. *Rot. Florent. diſſ.* 30. num. 53. *cor. Urieol.* ſupra dec. 55. num. 4. & dicitur in hoc dec. num. 10. & ſeqq., & infra in Florentina Fideicommiſſi de Albituz 14. *Sept. mbris* 1721. num. 9. *cor. D. meo Bonif. Sen. Rot. Rom. coram Emer. Jun. dec.* 10. n. 12. dec. 56. num. 5. dec. 101. num. 9. & dec. 333. num. 6. *coram Emer. Jun. dec.* 364. num. 9. *coram Beniaſſi dec.* 138. *etia.* 4. & in Bononiæ immiſſione *coram Falceur. apud Dymon diſſ.* 96. num. 18. & poſt de *Loc. de ſidecomm.* lib. 10. dec. 30. num. 6. dec. 68. num. 6. & 7. dec. 101. num. 8. & 9. dec. 102. n. 6. dec. 105. num. 19. & in Perſina Pennaria ſuper detractationibus 2. Martii 1722. §. perre alia deſectum *coram R. P. D. meo Cerro.*

50 Etiam levidis, & probationibus ſemiplenis *D. meus Audit. Calderon. diſſ. reſoluit.* 17. num. 34. & citata *reſoluit.* 94. num. 66. *Rot. Florentin.* ſupra dec. 3. num. 30., & infra dec. 109. num. 3. & firmat præſentia noſtra decif. num. 10. & 12. *Rot. Roman. coram Emer. Jun. dec.* 737. num. 7. *coram Caprar. diſſ.* dec. 10. num. 12. dec. 56. num. 5. dec. 101. num. 9. & dec. 333. num. 6.

51 Præſertim quando non agitur contra tertios poſſeſſores, ſed contra hæredes, vel fideicommiſſarios *Rot. Florent.* ſupra diſſ. dec. 3. num. 50. & in diſſ. Florentina Fideicommiſſi de Albituz n. 3.

52 Probata ſcilicet remaneret identitas ex denominatione, & demonſtratione loci cum duobus, vel tribus conſiſtibus *D. meus Audit. Calderon. citat. reſoluit.* 17. num. 26. & ſeqq. *reſoluit.* 57. num. 23. & *reſoluit.* 94. n. 65., ubi quod ſufficiat unicuique confine, & *reſoluit.* 100. num. 12. & ſeqq. *Rot. Florent.*

53 ſupra dec. 3. num. 30., ubi quod in antiquis contra hæredes ſufficiat denominatio, & dec. 55. n. 3. & infra dec. 109. num. 5. *Rot. Rom. coram Emer. Jun. dec.* 117. num. 11. & dec. 738. num. 8., ubi quod ſufficiat unicuique confine, & dec. 446. n. 4., ubi quod ſufficiat demonſtratio loci cum contradi, vel confine, decif. 1235. num. 5., ubi de duobus conſiſtibus, & decif. 1238. num. 7., ubi pariter de duobus conſiſtibus, *coram Caprar. allegata decif.* 10. num. 10., & dec. 604. num. 11. & ſeqq. & in Præſentia Fideicommiſſi ſuper reſervatis 10. Februarii 1727. §. final. *coram R. P. D. meo Criſpito.*

54 Sed non ſufficere unius tantum confiniſ confrontationem dixit in ſpecie *Rot. in diſſ. Præſentia Fideicommiſſi ſuper reſervatis* 10. Februarii 1727. §. nullatenus *coram R. P. D. meo Criſpito.*

55 Et ex duobus demonſtrationibus, una generali, & altera particulari, vel ex una denominatione, & demonſtratione generali, & uno confine particulari, aut ex duobus conſiſtibus, uno particulari, & altero generali *D. meus Audit. Calderon. reſoluit.* 94. num. 64. & *reſoluit.* 100. num. 13. *Rot. coram Emer. Jun. dec.* 1238. num. 7. & *coram Caprar. citata decif.* 10. num. 8. & 10., ubi quod hoc procedit in antiquis, & decif. 56. num. 4. & decif. 684. num. 11. & ſeqq. & poſt de *Loc. de ſidecomm.* lib. 10. dec. 68. num. 13.

56 Verificatio tamen duorum conſiſtiſ generalium non ſufficeret ad probandam identitatem, ſi duo ſpecies diſcordarent *Rot. coram Emer. Jun. decif.* 617. num. 4.

60 Probatur etiam identitas ex deſcriptione prædicti facta a teſtatore in teſtamento, vel ex uocula in eo infecta *Rot. coram Emer. Jun. dec.* 122. n. 2. *coram Caprar. dec.* 233. num. 2. & dec. 684. n. 2.

& in diſſa Bononiæ immiſſione apud Dymon dec. 96. num. 15. & poſt de *Loc. de ſidecomm.* lib. 10. dec. 102. num. 2. decif. 103. num. 16.

Et totum illud dicitur ad probandum identitatem fideicommiſſarii ſpeculare, quod continetur inter eodem confines expreſſis in teſtamento *Rot. cor. Caprar. diſſ. dec.* 414. num. 2.

Sola tamen demonſtratio ſiſa a teſtatore in teſtamento non ſufficeret ad probandum identitatem favore fideicommiſſarii immiſſionem petentis, niſi alie circumſtantie concurrant *Rot. Roman. coram Emer. Jun. dec.* 49. num. 2. & in Præſentia Fideicommiſſi quoad bono Torquati 14. Februario 1727. §. ſuſtine *coram R. P. D. meo Criſpito*, quicquid contrarium dixerint aliqui.

Præcipue quando agitur contra tertium poſſeſſorem a fideicommiſſitente cuiſum non habentem cum tunc identitas debeat magis concludenter probari *Rot. coram Emer. Jun. decif.* 49. num. 2. & dec. 617. num. 2. *coram Caprar. dec.* 718. num. 10. & in Aſculana Dotis, & Legitima 14. Janii 1700. §. reſtaſumendo *coram Roverendiſſ. D. meo Lanetta*, & in diſſ. Præſentia Fideicommiſſi ſuper reſervatis 10. Februarii 1727. §. non vero *coram R. P. D. meo Criſpito*, & in eadem quoad bono Torquati 14. Februario ejusdem anni §. ſuſtine inſuper *cor. rot.*

In iudicio enim immiſſione identitas probanda eſt plenè, & concludenter *Rot. coram Emer. Jun. diſſ. dec.* 49. num. 1. & dec. 232. num. 2., & in citata Aſculana Dotis, & Legitima 14. Janii 1700. §. reſtaſumendo *coram Roverendiſſ. D. meo Lanetta*, & in ſepe allegata Præſentia Fideicommiſſi quoad bono Torquati 14. Februarii 1727. §. ſuſtine inſuper *coram R. P. D. meo Criſpito*.

Nec ſufficiunt generales præſumptiones, & æquivocæ demonſtrationes *Palm. Nip. allegat.* 31. num. 45. *Rot. cor. Arguſſi, dec.* 19. num. 3. & decif. 30. num. 9. in reſcit. dec. 452. num. 26. in ſu. par. 19., ubi plures referuntur, & in diſſa Præſentia Fideicommiſſi quoad bono Torquati 14. Februarii 1727. §. atque in eadem *coram R. P. D. meo Criſpito*.

Maximè ſi concurrat diverſitas menſuræ *Rot. coram Emer. Jun. decif.* 126. num. 10., & proſequitur in diſſa Aſculana Dotis, & Legitima 14. Janii 1700. §. quoad herum *coram Roverendiſſ. D. meo Lanetta*, ubi de diverſitate menſuræ, forme, coherentiæ, & ſimilium, & 21. Janii 1709. §. quatenus *coram rot.* & in Civitatis Plebis Tranſſentis 14. Februarii 1727. §. ut error *coram R. P. D. meo Criſpito*, ubi quod ſtante diſcrepantia menſuræ, & expectatis prædicti demonſtratio contraria non concludit identitatem.

Hæc tamen menſuræ diverſitas non excludit identitatem, ſi concordant confiniſ, & demonſtrationes *Rot. coram Caprar. decif.* 56. num. 7. & decif. 551. num. 2.

Signanter ſi menſura eſſet maior, cum hæc non excludat identitatem, ex quo in majori ſumma ineſt minor, in prædicto *Rot. coram Caprar. diſſ. decif.* 10. num. 9. & decif. 56. num. 6.

Vel ſi numero tornaturarum adjeſta eſſet diſcrepantia -- in *clera* -- quæ certam quantitatem excludit, & recipit ſuggeruntur, vel diminutionem arbitrio Judicis a ſibi circumſtantia regulando, & præcipue, ut diverſe expreſſiones quantitatis reducantur ad concordiam, ut proſequitur in ſpecie *Rot. coram Caprar. decif.* 551. num. 2.

Pariter probata remanet identitas, ex quo hæres poſſidet in loco, ubi conſtat teſtatore poſſeſſe ſediſſe, nam tunc præſumitur eſſe illa eadem bona, quæ a teſtatore poſſeſſa fuerunt iuxta celebre 1245. *Falſoſi* 145. *Paulat. diſſert.* 16. num. 4. *late Rot.*

Rot. noll. in dñ. Florentina Fideicommissi de Albicini num. 5. infra imprimis. *Rot. Rev. cor. Emerix Juv. decis. 218. num. 3. decis. 264. num. 12. decis. 638. num. 5. & decis. 446. num. 3. & coram Beninif. decis. 233. num. 6. & apud Palm. Nep. decis. 428. num. 10. & post de Luc. de fideicommiss. decis. 68. num. 32. decis. 102. num. 3. & det. 103. num. 17.*

71 Sed hoc non procederet, si probaretur heredem in eodem loco bona acquisivisse *Rot. coram Emerix Juv. decis. 428. num. 4. & in citat. Præfina Fideicommissi super reservatis 30. Februarii 1727. §. præsertim coram R. P. D. meo Crispolto.*

72 Satisque esset, si probarentur aliquæ acquisitiones factæ ab heredibus, nam, si fideicommissarius non doceret contrarium, omnia bona in eodem loco præsumerentur ab iisdem heredibus acquisita *Rot. Rom. coram Emerix Juv. dñ. decis. 428. num. 5.*

73 Identitas patet probata emanet ex rebus *Rot. noll. in dñ. Florentina Fideicommissi de Albicini* num. 7. *Rot. Rom. coram Caprera dñ. det. 233. num. 4. & post Constant. ad Stat. Urb. decis. 519. num. 19. & post de Luc. de fideicommiss. decis. 102. num. 4.*

74 Quamvis exceptiones petantur, cum interveniant pro adminiculo, in paucis *Rot. coram Emerix Juv. decis. 264. num. 15.*

75 Et licet in alia causa examinatis *Rot. Florent. supra dñ. decis. 3. num. 28.*

76 Etiamsi deponent de auditu *Rot. cor. Emerix Juv. citat. decis. 264. num. 10.*

77 Si tamen testes non specificarent bona, neque designarent confinia, & fortius si in confinibus non concordarent, identitate non probarent *Rot. coram Emerix Juv. decis. 126. num. 9. & in dñ. Afulana Detti, & legitima 14. Junii 1700. §. ressumendo coram R. P. D. meo Lancetta.*

78 Pro ut identitatem non probarent, si deponent nullam, vel insuffidentem causam reddendo eorum depositionis, ut post plures auctoritates, quas refert, firmat in specie *Rot. in Præfina Fideicommissi super reservatis 25. Januarii 1726. §. talis porro, & 10. Februarii 1727. §. hujusmodi generis coram R. P. D. Crispolto, & in eadem quoad bona Torquati 14. Februarii ejusdem anni §. atque ex eadem coram eodem.*

79 Vel si testis esset onicus, qui nullam probationis gradum constituit, in individuo *Rot. in dñ. Præfina Fideicommissi quoad bona Torquati 14. Februarii 1727. §. fin. coram R. P. D. meo Crispolto.*

80 Quod si testes diversimode deponerent, & certa confinia assignarent respondendo interrogatoriis, & diversa deponendo super articulis, in concursu istarum depositionum, attendendæ, & preferendæ essent depositiones emissa super interrogatoriis, ut in specie persequitur *Rot. in dñ. Afulana Detti, & legitima 14. Junii 1700. §. non attenta coram Reverendiss. D. meo Lancetta, ubi plures concordantes.*

81 Et quamvis aliquando nonnullæ ex dictis exceptionibus contra testes fuerint admittæ, & quandoque rejectæ, prout alie circumstantiæ superius recensitæ, tamen hoc provenit a subjecta materia, quia quando questio est in re antiqua, & agitur contra heredem, vel habentem causam ab eo, facilius proceditur, quam in casibus, in quibus questio est de probandis confinibus in materia de recenti, vel contra tertium possessorem ex auctoritatibus superius relatis. Sic etiam si ad probandum identitatem, & testes conjungendos concurrerent alie conjecturæ, & adminicula, tunc illa conclusa remaneret ex superadiçia, & alia fi-

milibus circumstantiis, vel ex testibus exceptionis patientibus, secus si ista deficerent, vel circumstantiæ in contrarium concurrerent.

Ex instrumento divisionis, & ex enunciativis 81 in eo emissis patet probatur identitas *Paulat. differt. 16. num. 5. D. meo Auditor Calderon. refert. 57. num. 19. & refert. 94. num. 61. ubi de instrumento divisionis brevi tempore intermedio inter primos heredes immediatos testatorem celebrato Rot. noll. in dñ. Florent. Fideicommissi de Albicini* num. 1. & seqq. *Rot. Rom. coram Emerix Juv. decis. 116. num. 14. decis. 387. num. 2. decis. 414. num. 1. decis. 428. num. 3. decis. 638. num. 2. & 3. decis. 652. num. 1. & decis. 1362. num. 4. & seqq.* ubi quod hoc præcipue locum habet, quando agitur contra habentes causam a dividendibus, *coram Caprera decis. 526. num. 11.*

Et demum identitas refertur ex convenientia 84 qualitate rei *Rot. Florent. infra decis. 109. num. 1.*

Sed sola convenientia, & corroborata factis non est ad probandum identitatem, quæ certis finibus probari debet *Rot. in Præfina Fideicommissi quoad bona Torquati 14. Februarii 1727. §. atque ex eadem coram R. P. D. meo Crispolto.*

De identitate bonorum vide auctoritates supra citatas in addit. ad decis. 3. num. 42. quibus addimus *Baldus, ad Ramon. observ. 46. num. 5. Res. Baucien. post eam decis. 58. num. 6. & seqq. tom. 4. Rot. Florent. decis. 31. num. 2. & seqq. inter hæc non impressas coram me. Rot. Rom. coram Caprera in causa Afulana decis. 233. per tot. & in Afulana Detti, & legitima 14. Junii 1700. & 21. Junii 1709. coram Reverendiss. D. meo Lancetta, in Forestipronien. Legatorum super Fideicommissi Tibirii 22. Januarii 1714. num. 7. §. acquasum coram Ansaldo, in Persina Fideicommissi 9. Decembris 1715. coram Eminentiiss. D. meo Card. Albano, Bonvicini, Fideicommissi de Marsiliis 17. Februarii 1716. §. quoad bona cor. Ansaldo, in Persina Imuiffonis 6. Junii 1721. §. sit itaque coram R. P. D. Fuscare, & in Persina Pecuniaria super detractionibus 2. Martii 1721. §. porro coram Cerro, in Lauretana Spolii 24. Januarii 1724. §. præmissis, & seqq. cor. Raventi de Gombes, & in Lauretana Imuiffonis super verbo 31. Januarii ejusdem anni §. siquidem, & seqq. coram eodem, & in Persina Fideicommissi super reservatis 10. Februarii 1727. coram R. P. D. meo Crispolto, & in eadem quoad bona Torquati 14. Februarii ejusdem anni coram eodem.*

Et de testibus ad probandum identitatem bonorum in judicio immissionis a fideicommissario interortæ, vide apud prædictos, & in *Melcitana Bonorum 21. Junii 1706. §. non solum, & seqq. coram Reverendiss. D. meo Lancetta Decano.*

FLORENTINA

Fideicommissi.

6. Septembris 1607. ex Lib. Mot. 89. a 443.

ARGUMENTUM.

Donatio a Principe facta non subijcet solemnitatibus Juris Civilis. Fideicommissa etiam in contrahibus ordinari possunt, & an, & quando ante eventum conditionis ad heredes transmittantur, vel potius revertantur bona ad eum, a quo proveniunt, vel penes gravatam libera remaneant.

SUMMARIUM.

DECISIO LIX.

- 1 **P**rinceps adire potest hereditatem cum beneficio legis, & inventaris, non obstante statuto Florentino id prohibente.
- 2 Fideicommissi, & substitutiones etiam in contrahendis inter vivos ordinari possunt.
- 3 Stipulatio, vel pactum favore substitutioni in donatione hodie non requiritur, ad hoc ut eadem suscipiatur.
- 4 Requiritur tamen, quod intercedat saltem stipulatio, & pactum inter donatorem, & primam donatarium pro substitutionis etiam stipulationem. Limita in donatione facta in Principe non recognoscuntur superiorem n. seq.
- 5 Serenissimus Magnus Dux Florentia non recognoscit superiorem.
- 6 Ideo solutus est ab omnibus solemnitatibus Juri Civilis.
Et signatur contractus donationis ab eo celebratus.
- 7 Princeps aliquid faciens interrogari atque, eum ita factus.
- 8 Prefectus quando utitur stansit in certa scientia, & de pluritudine potestatis, & de ratione n. seq.
- 10 Fortis accedente alia, non obstantibus quibuscumque contrariis.
- 11 Per istam derogatum censetur omnibus solemnitatibus Juri Civilis.
- 12 Insuper ad vitium in usufructu, dato solum post mortem substitutioni, interim est heres etiam in proprietate, licet gravatus cessare, & de ratione.
- 13 Rex fradalis, vel emphyteuticus certis personis concessa, illi deficientibus, cedit ad priores dominos, & de ratione.
- 14 Extensio non fit in contractibus de persona ad personam.
- 15 Fideicommissarius præcedens gravato fideicommissum ad heredes suos transmittit.
- 16 Amplia conclusio non procedit etiam in suis hereditatibus.
- 17 Limita in fideicommissi facto in contractu, & de ratione, sublimita ut n. 26. 27. & 28.
- 18 Preconventio substitutioni operatur, ut bona fideicommissaria penes gravatum remaneant.
- 19 Gravatus per fideicommissum si nullus extet ex substitutioni, potest de rebus ad libitum disponere & de ratione.
- 20 Bona revertuntur ad eum, a quo processerunt, ex facto jure acquirentis, si ita pacti consueverint, sicut contra.
- 21 Vel quando aliud expressat cogitationem de tali reversione.
- 22 Ususfructus legatus, per mortem legatarii redit ad heredem.
- 23 Condicio si sine filiis ex l. cum avus ff. de condit. & demonst. subintelligitur in dispositione facta a patre inter filios.
- 24 Amplius non obstante taxativa tantum.
- 25 Alterum de duobus sufficit, vel quod fuerit dictum, & non scriptum, vel quod non fuerit dictum, nec cognoscitur.

In Causa Serenissimi Magni Ducis Etruriæ, & Creditorum quondam Illustrissimi D. Petri Medices.

Mortuo sine filiis, & descendensibus masculis, legitimis, & naturalibus Illustrissimo, & Excellentissimo D. Don Petro Medice filio tertio genito Serenissimi Cosmi Magni Ducis Etruriæ primi gloriosissimæ recordationis, & illius hereditate ab intestato delata Serenissimo Magni Ducis Don Ferdinando aune feliciter imperatri, qui eam adivit cum beneficio legis, & iuventutis [id quod jure suo facere poterat, non obstante statuto Florentino, ut tradit in pacto Phaucci invent. hered. part. 6. a. 135 & ultra eum mirifice comprobari potest ex traditis per Rot. a Fall. de lacro dotis quest. 83. & 84.] cum animadvertisset idem Serenissimus, & Aquissimus Princeps, eam non solum restrictionibus, & fideicommissis, verum etiam ingentiæ artis alieni pondere esse adeo gravatam, ut impossibile sit omnibus ea æquo satisficere, ut omnibus iunoceret titulus, quo ipse bona dicti Excellentissimi fratris sui pateri retereret, instituit eorum Clarissimo Magistrato declarari bona prædicta ad se jure paterni fideicommissi pertinere, Cumque idem Clarissimus Magistratus, nos super petitione ista consulisset, nos postquam diligenter perpendimus jura tam Serenissimi Magni Ducis, quam etiam creditorum Excellentissimi Don Petri, respondimus petitionem prædictam, secundum inscriptas de jure admittendam esse.

Quia diximus fideicommissum re vera patifictum fuisse ad favorem Successoribus D. Ferdinandi in bonis olim doctis dicto Excellentissimo Don Petro a Serenissimo Parente, mox ex eis detrahendam esse legitimam sibi debitam, ascenderem ad secutos 138792. tertio eandem legitimam, seu illud quod superest ex eis, detradit prius secutos 42612 consumptis a dicto Excellentissimo Don Petro dum vixit, relaxandam esse creditoribus illius, una cum fructibus a die mortis ejusdem, & in primo Montis Pietatis Civitatis Florentinæ omnibus antecedi, & demum teneri Serenissimum Don Ferdinandum, ut successorem universalem Serenissimi Magni Ducis Francisci, qui fideiussit pro Excellentissimo Don Petro apud prædictum Montem, ad sibi satisfaciendum de omni residuo, quod superest, eoquod legitima supradicta sufficiens esse non potest.

Cujus resolutionis rationes, ut facilius ab omnibus intelligantur, libet ob oculos legentium ponere ipsamet verba, quibus usus est Serenissimus Magnus Dux Cosmus, quando in pluribus donationibus inter vivos factis dicto Excellentissimo Don Petro, eidem in casum decedentis sine filiis substituit. Ea autem sunt hujusmodi:

Ipsi autem Don Petro sine filiis masculis legitimis, & naturalibus quodcumque decederet, Illustrissimum, & Reverendissimum S. R. E. Cardinalem Ferdinandum filium nostrum, durante ejus viæ substituiamus, & ad prædictum donationem advenit volumus, utque decedamus, post obitum vero Ferdinandi Illustrissimum, & Excellentissimum Principem Etruriæ primogenitum nostrum, ejusque filios, & descendentes masculos legitimis in stirpe, cum eorum tamen decedat senilius, ad ipsam donationem venimus, & succedere jubemus, contrarius quodvisque

non obstantibus, quibus omnibus, & singulis, &c.

- Hic ita te habentibus, fuit inter nos primo loco dubitatio de validitate predictæ dispositionis, & si hæc sit inter privatus, non autem Principes viros peragenda fuisset, probabili difficultate non caruisset. Quia licet verius sit, & receptus, quod fideicommissa, & substitutiones ordinari possunt, non solum in ultimis voluntatibus, sed etiam in contrariis inter vivos l. *Publius ff. de pign. l. qui Roma §. Flavius Hermes ff. de verb. oblig. l. in hereditas ff. de legat. 2. & l. quæritur C. de donat. qua sub mod. Cypri. conf. 347. n. 1. vol. 1. Bald. conf. 249. col. 2. vñ. 2. Soc. conf. 125. n. 1. vol. 3. Crovet. conf. 19. num. 8. post Oldrad. Dec. & Bellam. per eum allegatos Boer. dec. 353. n. 12. Jaf. in l. stipulatio hoc modo concepta n. 10. ff. de verb. oblig. & conf. 8. n. 33. inter conf. *fratellus Bruni. Decian. conf. 55. n. 1. lib. 3. Rotæ Romana decif. 488. num. 8. part. prim. diversor. Bern. conf. 64. n. 5. & segg. lib. 4. Dec. conf. 239. n. 7. Decian. conf. 31. n. 63. lib. 1. & conf. 41. n. 17. eod. vol. Ojase. dec. 85. n. 6. Odd. conf. 39. n. 13. & Peregr. art. 51. in prin. & art. 1. n. 16. quidquid in contrarium attentaverint Cypri. in l. qui Roma §. coheredes n. 1. de verb. obligat. Alex. ibidem n. 4. & Jaf. n. 15. Ruin. conf. 214. num. 16. lib. prim. & conf. 7. n. 14. lib. 3. Dec. conf. 488. num. 19. Alier. conf. 537. & 518. Riminaldi. Jun. conf. 675. n. 45. Enst. Perret. conf. 12. n. 4. Gezzad. conf. 4. n. 31. & Menach. conf. 85. num. 28. lib. 1. & licet verum etiam sit, quod stipulatio, vel pactum aliis necessarium inter primum donatarium, & substitutum, juxta l. in hereditas ff. de legat. 2. bodio non sit necessarium, tamen dispositione l. quæritur C. de donat. qua sub modo. Salycet. in l. 1. in fine C. de donat. conf. mort. Imol. in l. si cui ff. eod. Soc. Sen. conf. 125. num. 1. lib. 3. & Gabriel conf. 16. n. 16. lib. 1. ita ut licitum sit donatori substituere etiam absentem, dicta l. quæritur & Gabriel ubi supra n. 17.**

- Tamen est etiam verum, quod saltem opus est intercedere stipulationem, vel pactum ad favorem substituti, & sic quod donatur pro substituto pascatur, vel stipuletur eum donatario, seu alio, qui pro donatario interveniat, ut post Gabriel supra, optime declarat Hennd. conf. 32. n. 31. vol. 1. quorum neutrum in casu nostro factum fuit, nec etiam fieri potuit in substitutione, & donatione absentiæ facta, & nomine pro eis stipulatione.

- Verum quia questio nostra versatur circa donationem, & substitutionem a Principe factam, & quidem ab eo Principe, qui neminem recognoscere superiorem, ut nuncupatum de Civitate Florentine loquentes dixerat Cosset. de potest. reg. n. 4. Alex. conf. 296. lib. 6. Dec. conf. 357. n. 2. & conf. 357. num. 12. & 13. Felin. in cap. cum non licet col. 9. vers. quarto considera de prescrip. & Soc. conf. 275. col. 5. quique ideoque solutus est ab omnibus solemnitatibus Juris Civilis, ut in terminis donationis a Principe factæ, tendunt Ruin. conf. 126. n. 24. lib. 1. Jaf. in l. quæritur n. 5. ff. de rei vend. Natt. conf. 28. num. 4. lib. 1. Tob. Non. conf. 1. n. 15. Bern. conf. 174. n. 36. lib. Riminaldi. Jun. in §. prim. inst. de donat. num. 1829. cum seg. & conf. 642. n. 26. & Menach. conf. 423. num. 1. & conf. 606. n. 8. Idcirco omnis amaritudo statim sublata fuit, cum Principe aliquid sciens, interrogari non possit, eus ita faciat Bald. in proem. send. n. 4. Dec. conf. 37. n. 8. & conf. 390. n. 13. & Lat. de pen. in l. fin. n. 88. & 89. C. de locat. pred. civil. lib. 11. præsertim quando id facit ex certa scientia, & de plenitudine potestatis, ut in

casu nostro Curt. Jun. conf. 138. n. 4. & 5. Gezzad. conf. 8. n. 43. Grat. conf. 9. num. 176. lib. 1. Menach. conf. 1. n. 388. & conf. 103. n. 48. Roland. conf. 71. n. 48. lib. 2. Sett. Jun. conf. 68. num. 12. lib. 3. idem Grat. conf. 10. num. 173. lib. 1. Dec. conf. 190. n. 4. & 5. & plenissime Decian. conf. 43. n. 15. 18. & 62. vol. 2. quia dispositio cum his clausulis facta, est omnis, & super omnis, Grat. & Menach. ubi supra, accedente maxime alia elau-
sula non obstantibus quibuscunque contrariis, per quam censetur derogatum omnibus solemnitatibus Juris Civilis, DD. in l. fin. C. si contra jus, vel pub. utilit. cap. quæ in Ecclesiis de constitut. & Ruin. in terminis dict. conf. 126. n. 14. in fin.

Suppositæ itaque validitæ ædus, de illius effectu tantummodo agendum fuit, qui inquisitione duas habet inspectiones. Prima respicit jus perveniens in Serenissimum Magnam Ducem Ferdinandum ex paterna substitutione, & conditionis purificatione ob decessum Excellentissimi Don Petri abique filiis legitimis, secunda jus ei accedens ob præcedentiam Magni Ducis Francisci sine sobole masculina legitima.

Quod attinet ad primam, non fuit dubitandum, quia bona inventa in hæreditate predicta spectant ad Serenissimum Magnam Ducem Ferdinandum, virtute fideicommissi paterni, & quidem pleno jure, hoc est tam respectu proprietatis, quam usufructus. Quia licet ipse fuerit substitutus statim, solum ejus vita durante, nihilominus, qui nullus alius interem fuit institutus hæres, pro hærede, & proprietario habendus est, eum regula jatis sit, quod institutus ad vitam, dato sibi post mortem substituto, dicitur interem verus, & secundum aliquos perpetuus hæres, licet rogatus per fideicommissum restituere illi, qui post mortem suam substitutus est, ut polché declarat Bald. in l. hæreditatis vers. quæro namque ff. de hered. instit. Bald. & Arg. in l. 2. ff. si pars hereditatis. Imol. melius quam ceteri in dict. l. hæreditatis n. 11. in fin. idem Bald. Salyc. Alex. & Corn. in l. extraneum C. de hered. instit. lausimè Marrian. Soc. conf. 14. n. 5. 6. & 7. Peregrin. plures referens art. 5. n. 20. Cress. in §. institutus quæstionum. 42. n. 4. Sord. conf. 439. n. 22. vol. 3. Gomez. de testam. cap. 2. n. 11. Simon de Pres. de interpret. ultim. volunt. lib. 3. dubit. 2. solut. 2. n. 14. & idem Peregr. conf. 69. n. 2. vol. 3. & est adeo verum, ut procedat etiam si forte institutio, vel substitutio sit facta in usufructu tantum, nullo interim dato hærede Bald. in dict. l. hæreditatis, & in l. id quod pauperibus C. de Episc. & Cler. & in l. miles ita ff. de milit. testam. Guid. Pap. dec. 308. Soc. Sen. dist. conf. 14. Peregr. rem litem pertrahens dist. art. 5. num. 21. Decian. conf. 57. n. 2. & n. 55. vol. 1. & conf. 129. n. 66. vol. 3. Laderich. conf. 3. n. 1. & Peregr. conf. 58. n. 3. vol. 3. & conf. 63. num. 7. eod. volum. idque ex ratione, quia alius relictum usufructus esset inutile, quod non debetur, nisi adita hæreditate l. prima ff. quom. dies usus. ordat. & Peregr. rem pulchrè declarans dict. conf. 58. num. 3.

Vetum quia [& nunc ingredimur secundam inspectionem supra propositam] nomen istud veri hæredis, non aliter in lapradio casu acquiritur, quam eum onere testandi hæredemque illi, qui postea vocatus est, si fuisse eventum istum præcedere, prout in casu nostro factum est ob mortem Serenissimi Magni Ducis Francisci, dubium est & quidem non leve, si bona relictia debeant hæredibus primi vocati, vel redire ad eum, a quo processerunt, vel transire in hæredes ultimi vocati prædefuncti, vel denique remanere penes gravatum.

Nam

- 13 Nam quod debeant redire ad eum, a quo processerunt, seu hereditarius, probari videtur exemplo rerum feudalium, & emphyteuticarum, quæ certis quibusdam personis, & ad certum tempus concessæ, eveniente casu, rediunt ad Dominos suos priores §. *emphyteusim aut. de non alien. reb. Ecclæs. & amb. ff. quas runat.* & ibi Cyo. C. de Sacrosan. Ecclæs. Caste. conf. 68. num. prim. vol. 1. Dec. conf. 328. in princ. Cuyo. conf. 76. n. 9. vol. 2. Riminald. Sen. conf. 124. n. 18. vol. 1. & Corbul. de jur. employ. in cap. de cap. privat. ubi temp. fin. in princ. & omnes et ratione, quia concessum ad tempus, post tempus censetur prohibitum, & concessio ad tempus limitata, non potest eff. dum suum ultra illud. Quæ ratio ad casum nostrum, imprimè applicari videtur, in quo concessio facta Serenissimo Don Ferdinando, fuit & ipsa ad certum tempus limitata, & agitur de dispositione facta per contractum, in quo non fit extensio de personis ad personam non nominatam, si non §. *aut omnia ff. de post. l. si in stipulatione §. Chrisogonus ff. de verb. oblig. & ita in puncto sensibile visi sunt Dec. conf. 106. & Soc. Jun. conf. 53. lib. 2. quos reſert Perreg. diſt. art. 51. n. 21.*
- Sed quod imo bona prædicta restituenda sine heredibus illius, qui primus gravatus est, sentit Bart. in l. Titia §. fin. de legat. 2. volens quod si testator instituit aliquam heredem, & alii legavit fundum donec vixerit, si heres moriatur vivente legatario, fundus restituitur heredi heredi.
- 15 Demum, quod imo ista bona, transire debeant in heredes ultimos vocati prædicti, evincere videtur ex eo, quod licet regulariter verum sit, quod si fideicommissarius decessit ante eventum conditionis, vel temporis, fideicommissum extinguatur, & ad heredes non transmittitur l. *intercidit ff. de cond. & demonſtr. l. unde §. fin. autem uliquid sub conditione C. de caduc. volens. Mantica. de concess. lib. 11. tit. 20. in princ. & Crassi. alios referens in l. transmissio quæst. 28. n. 4. & Sord. conf. 153. n. 37. & conf. 257. n. 38. & 40. Rotas. conf. 46. n. 5. vol. 3. Cynet. conf. 152. n. 3. Menoch. de arbit. casu 165. & Herold. conf. 70. n. 10. & c. vol. 1. etiam sumus in suis hereditibus, DD. in locis supra citatis, & Soc. testis de communi conf. 14. n. 7. lib. 3. Menoch. conf. 105. num. 37. & Barlaam. conf. 71. n. 7. lib. 6. istud tamen minime sub locum vindicat, quando fideicommissum fuit factum in contractu, quia istud etiam pendente conditione ad heredes transmittitur l. *quoties C. de donat. qui sub mod. Aug. in §. ex conditione, l. toll. de verb. oblig. Benedic. in cap. Raynatus in verbo uxorem n. 62. de testam. in 6. & Zanch. in l. heredes mei §. cum ita part. 4. n. 18. ff. ad Trebell. ex ratione secundum Aug. & Zanch. ubi supra, quia ea, quæ sunt ex contractu firmitus sunt, quia inhiuntur auctoritati duorum, & ille, qui sibi ex pacto, vel stipulatione prospexit, etiam heredi suo consulere voluisse est credendum.**
- 18 Verum re tota diligentius considerata, quæ sententia verior apparuit, quæ habet, quod bona remanere debeant penes eum, qui fuit de restituendo gravatus, permutans quidem penes eum, dum vivit ex beneficio concedentis, & in suis hæredes transmittit, casu, & fortuna, ut inquit Perreg. ubi supra num. 21. in fin.
- Quam opinionem probat egregie text. in l. *universa §. pro secundo, & §. fin. autem aliquid sub conditione C. de cad. tollend. et l. in causa la 2. §. Pompejus ff. de minor. & approbavit communis schola DD. ut videre est apud Caste. in l. fin. C. de legat. 2. vol. in l. hereditas ex die num. 12. vers. & ex prædictis ff. de hered. instit. Fulgof. conf. 70. col. 1. Alex. conf. 92. num. 5. vol. 3. Paris. conf. 13. num. 1. vol. 2. & conf. 22. num. 43. eod. vol. Alciat. omnino videndus conf. 3. num. 20. lib. 8. Soc. conf. 7. num. 1. lib. 4. Cuyo. conf. 298. n. 3. vol. 4. Dried. conf. 9. num. 35. & conf. 29. n. 14. vol. 4. Sord. conf. 264. num. 31. vol. 2. Cephal. conf. 158. num. 9. vol. 2. & conf. 473. num. 94. vol. 4. Perregrin. conf. 63. num. 1. vol. 3. & Simon de Prat. de interp. titim. volens lib. 3. interp. 1. dubit. 1. fol. c. num. 14. in quibus omnibus locis habetur, quod legatarius, fideicommissarius, & donatarius, gravati de restituendo post mortem, si supervivente vocato, liberantur ab onere restitutionis, & res remanent penes eos, vel eorum heredes superviventes, nisi forte virtute transmissionis, vel iuris accrescendi aliter statuendum sit diſt. §. *fin. autem aliquid sub conditione*, & consert generalis illa conclusio juris, quæ habet, quod gravatus per fideicommissum, si nemo extet ex substitutis, potest de rebus ad libitum disponere, de qua per Nat. conf. 145. num. 19. Rot. conf. 25. num. 19. vol. 1. & Sord. conf. 95. num. 9. vol. 1. & quam probat text. in l. cum pater §. liberis in fin. ff. de legat. 2. & in l. qui solidum §. ubi pradium eod. tit. & est in ea ratione fundata, quia nullus superest, qui petere possit, quam ponit leg. in diſt. l. qui solidum, & est desumpta ex l. Marciana in fin. ff. de cond. & demonſtr.*
- Igitur cum post Serenissimum Magnam Ducem Ferdinandum esset vocatus Serenissimus Magnus Dux Franciscus, & ejus descendentes masculi legitimi, & naturales; in vero prædecessore nostro alio filio, vel descendente relicto, sequitur quod ea bona, quæ durante vita Serenissimi D. Ferdinandi, apud eum permanere debent ex jure deſcendentis ex propria persona, & vocatione, eadem illius facta sine irrevocabili, & ejusdem liberæ dispositioni supposita; prout etiam ex contrarium omnium dissolutione clarior apparet.
- Non obstant itaque ea, quæ primo loco eos fiderat fuerunt ad favorem ejus, a quo bona processerant, vel heredom illius; quia procedat tantummodo, quando disponens ita padus est, ut est text. in terminis nostris in l. *si verum C. de donat. qui sub mod.* vel quando alio modo tenet, & consilium ipsum cogitasse de reversione, ut in consilio Dec. & Soc. & ita respondet Perregrin. diſt. artic. 51. num. 21.
- Minus negotiorum facie doctrina Bart. in diſt. 1. Titia §. fin. de legat. 2. quia ea procedit, quando legatum manet in parie terminis usufructus, tunc enim virtute consolidaçionis, redit ad proprietatem, secus autem, ubi dispositio importet proprietatem, quia tunc non datur consolidatio, nec amplius redire potest unde discessit, & in eleganter distinguit Caste. in diſt. l. Titia §. fin. & in l. fin. C. de legat. & in conf. 24. lib. 2. atque sequuti sunt Soc. Jun. conf. 184. col. fin. lib. 1. Cephal. conf. 158. num. 8. lib. 2. Zanch. in l. heredes mei §. cum ita num. 172. ff. ad Trebell. & An. Trigon. singulari 2. qui dicit istud esse de iure capitulo, & pluries in prædictis observatum.
- Et est eo magis in casu nostro admittendum, quia verumur in dispositione facta a patre iocet filius, in qua five ex præsumpta voluntate disponens, five ex fideione legis subintelligitur clausula ~ *si sine filiis* ~ vulgata l. cum avus ff. de cond. & demonſtr. & l. cum avus fin. C. de fideicommiss. etiam in dispositione aditæ taxativæ totum Cuyo. in diſt. l. cum avus, & ibi Soc. n. 35. & 26. Menoch. de præſumpt. lib. 4. præſumpt. 49. num. 133. ubi adducit Roim. & Diaz regula 287. ampliatum. 11.

Et licet Serenissimus Magnus Dux Ferdinandus, tempore paternae dispositionis non esset in proximo spe succedendi filius, quis erat unus ex S. R. E. Cardinalibus, qua cosa verisimile est, quod non fuerit de liberis cogitatum, adhuc tamen dictum legem dispositio admittenda est, quia negari non potest, quia finis in dubio, in Serenissimus Pater casum istum cogitaverit, & tunc alterum de duobus necessariis presumendum est, vel quod fuerit dictum, & non scriptum, ut in dicta l. cum avus, vel quod non fuerit cogitatum, & errore omisso, quo casu subintrat presumpcio legis in conjectura pietatis fundata, quae vult petinde esse, ac si dictum fuisset Sott. in dict. l. cum avus natus. 67. tam seque. quem ceteri communiter sequuntur.

Denique non obstat validior consideratio facta ad favorem heredum ultimi vocati, quia plures ad eam accommodatur responsiones. Prime est quod licet verum sit, quod fideicommissa facta in contrahibus ad heredes transmittuntur, etiam pendente conditione, attamen est omnino vertendum, quod istud contingit virtute stipulationis, vel pacti, quod regulariter in contrahibus apponitur, & est transitorium ad heredes, secus autem ubi pactum, & stipulatio non intervenit, vel etiam in favorem absentis apposita sunt, quia tunc nullus est transmissio locus Bald. cons. 306. vol. 3. Aret. in §. ex conditionali inquit. de verb. oblig. & Zanch. in dict. l. heredes mei §. cum ita part. 4. num. 21.

Secunda est, quod quando donatio est facta alicui ejus vita durante, & post mortem ejus alteri, si iste promittitur, donatio interea fit in totum, nec ad heredes transmittitur, quia substitutio sub ea conditione facta fuit, si persona illa supervixerit, unde defectus conditionis necessarium substitutum excludit, & ita respondet. Altiat. d. cons. 3. lib. 8. & sequitur Prærog. dict. artic. 52. num. 20.

Tertia, & validior [quod retinet ad casum nostrum] quod tunc forte contrarium procederet, quando heredes, in quos transmissio ista faciendus esset, haberent eas qualitates, quae sunt expressae in substitutione, unde in casu isto minime contingit, cum Serenissimus Magnus Dux Franciscus formam tantum reliquerit a substitutione rejeclas Sord. cons. 423. num. 47. cum seque. omnino videndus.

Cetera omittimus, quia in se clara, & perspicua unicuique obvia.

Simplicius de Semprenis Pæstor.

Alexander Zlodekint.

Leivus Ricardus.

Antonius Curinus Relator.

Jo. Baptista Bergbesius.

ADDITIO

ARGUMENTUM.

Donatio facta a Principe superiorem non recognoscere quæ habet specialia. Transmissio fideicommissi conditionalis in contractu ordinati regulariter locum habet, & quando secus.

SUMMARY.

Donatio facta a Principe superiorem non recognoscere habet vim legis, quæ in totum etiam donatore locum habet, & a satisfactio revocari non potest.

T. M. I.

- 2 Amplius etiam in donatione facta a Principe, seu Communitate non recognoscere superiorem.
- 3 Declinare nisi multum ledat Imperii, seu Regni dignitatem.
- 4 Item donatio a Principe uxori facta, vel contra valet.
- 5 Item valet a Principe facta filio in potestate existenti propter existentiam dignitatis.
- 6 Contra, nisi sit expressa principalis auctoritas.
- 7 Sed hac sententia reprobat.
- 8 Militi non licet docere sua concubina.
- 9 Limita in Principe.
- 10 Donatio facta a Principe, licet excedat quingentos solidos, non eget infirmatione.
- 11 Quod militat & in donatione a privato Principi facta.
- 12 Dominium suæ traditione non transfertur.
- 13 Limita in donatione facta a Principe.
- 14 Amplia limitationem in donatione a privato Principi facta.
- 15 Declara conclusionem, de qua n. 23. procedere in donatione a Principe facta per modum gratia, focus si fuerit per modum contractus, tunc enim Princeps intelligitur contraxisse secundum juris dispositionem.
- 16 Hac declaratio, vel non est vera secundum aliquos.
- 17 Vel limitanda, si consistat de voluntate Principis volentis tamen dominium transferre.
- 18 In donatione Principis prior in tempore præferatur secundo, etiam si iste possessionem adeptus fuerit.
- 19 Contrarium tenet Allogot.
- 20 Sed ejus opinio tanquam contra communem relictur.
- 21 In donatione facta a Principe habet locum jus accrescendi etiam post quædam emolumenta, quod non potest in donatione facta a privato.
- 22 Facta tamen tacita overum repetitionis.
- 23 Donatio est contractus stricti iuris.
- 24 Limita in donatione facta a Principe, quæ est bona fidei.
- 25 In donationibus faciendis est stricta interpretatio contra donatarios.
- 26 Limita in donatione facta a Principe, & n. seq.
- 27 In alternativi electio regulariter est debitoris.
- 28 Limita in donatione facta a Principe, in qua electio non spectat ad concedentem, sed ad accipientem.
- 29 In donatione a Principe facta non datur exilio, licet incipiat a promissione.
- 30 Donatio filio contemplatione patris conferuntur.
- 31 Limita in donatis a Principe.
- 32 Patri quæritur usufructus in bonis adventitiis filii.
- 33 Limita in bonis a Principe donatis filiofamilias.
- 34 Amplius etiam bona sunt donata ob servitium patris, quia non est respiciendum ejus contemplatione fuerint concessa, sed in quem conferuntur.
- 35 Item amplius idem obtinere in bonis majoratus concessi ex gratia, & donativibus Principis.
- 36 Legitima non quæritur patri in bonis filio a Principe donatis.
- 37 Hac sententia reprobat.
- 38 Donatarius, in quem Princeps omnia jura sua transiit, potest alienare in servitus, licet ad hoc statuta prohibentia alienationem stabilitum in eo.
- 39 Donatarius Principis tenetur alimere personaliter ac alienum donatori.
- 40 Donatarius Principis est servus ipsi jure, nec potest inquietari etiam a domino rei donata, cui

- 41 *qui solum fupereft alio tunc Principem.*
 42 *Donatio a Principe etiam minus legitime facta substat, & pro legitima habetur.*
 43 *Et ex ea quiritur jus sibi etiam sine acceptatione.*
 44 *Intellige, si post aliquando acceptetur, & si prudenter acceptationis revocabilitate acquiritur sub respectu donatarii, irrevocabilitate post acceptationem.*
 45 *Magnus Etharia Dux non recognoscit superiorem.*
 46 *Reipublica Florentina, & Magni Ducis ejus successores tantum possunt in iis sibi subiectis, quantum Reges, alique Principes superiorem non recognoscunt, & quantum Imperator in Imperio.*
 47 *Fideicommissa ordinari possunt in donationibus, aliisque contractibus, vel actibus proportionatis inter vivos, sicut in ultimis voluntatibus, & valida sunt.*
 48 *Et talis opinio est usu recepta, licet contraria in pacto juris verior sit.*
 49 *Ampla ut possint ordinari tam per modum fideicommissarii, quam vulgaris substitutionis.*
 50 *Ex fideicommissis in contractu ordinari possunt detrahi decies viginti annos, res que, & de aliis ista materia remissio.*
 51 *In fideicommissis, majoratibus, & primogenituris ordinatis per contractus inter vivos locum habet transmissio tam activa, quam passiva, etiam pendente conditione.*
 52 *Ratio est, quia in dispositionibus suis per contractum stipulator creditur sibi, & suis heredibus prospicere voluisse, quod fecit est in ultimis voluntatibus.*
 53 *Declara conclusionem non procedere in actibus inter vivos naturam ultimorum voluntatum habentibus, prout esset donatio causa mortis.*
 54 *Donatio facta a patre filiofamilias morte confirmatur, & ideo habet vim ultima voluntatis.*
 55 *Transmissio facilius datur in contractibus, quam in ultimis voluntatibus, & de ratione.*
 56 *Quod procedit, quando agitur de impedienda reversione bonorum ad donatorem, vel alium extraneum, non vero quando agitur de excludenda filia superflua, & ut pars donationis possessa a defuncto ad ejus successores in donatione non comprehensas transjatur.*
 57 *Post jus quæsitum donatorio, ejusque hereditas, bona eorum favore fideicommissi suppositi non possunt a donatore alienari, vel hypothecari.*
 58 *Et eorum alienatio nulla est, non solum si fiat pro debitis gravatis, sed etiam si fiat pro debitis ipsius fideicommissarii post conditum fideicommissum.*
 59 *Nisi tamen fideicommissum fuisset ordinatum sub conditione potestativa, & voluntaria, qua medio tempore non impedit alienationem bonorum fideicommissarii, sicut si fuisset ordinatum sub conditione casuali, & mixta.*
 60 *Transmissio locum non habet, quando donatio, vel contractus inter vivos sunt personales, & de ratione.*
 61 *Non tamen donatio personalis dicitur, licet nomen proprium donatarii expressum fuisset.*
 62 *In dubio non presumitur personalis.*
 63 *Transmissio impedita remanet, si in donatione, vel contractu apposta fuerit conditio superveniens.*
 64 *Declara ut ad hunc effectum talis conditio debet esse expressa, cum non sufficiat tacita, vel subintelligenda.*
 65 *Contra, quod etiam tacita elicitur ex conjecuris sufficit.*
 66 *Transmissio locum non est, quando fideicommissum in contractu ordinato apposta fuerit aliqua conditio, qua non sunt adimpleta a donatario, vel a vultu ad fideicommissum.*
 67 *Transmissio etiam in contractu non datur in prejudicium personæ magis directæ.*
 68 *Ad hunc effectum filius dicitur persona magis directæ, in contractu nepotis ex alio filio, qui non fuit vocatus.*
 69 *Filii non vocati habeantur pro extraneis.*
 70 *Item transmissio non datur, quando favore personæ superflua habet locum sub accrescendo conventionale, seu sub decrefcenti.*

Ad num. 1. 5. & seqq.

DONATIONES a Principe superiorem non recognoscentes factæ habent plura specialia. Primum speciale est, quod donatio facta a Principe habet vim legis, quæ mortuo etiam Principe donatori locum habet, ita ut non possit ab ejus successore revocari *Sp. de conf. 1. 44. n. 3. lib. 1. Barbof. in l. donationes 26. n. 6. C. de donat. inter vir. & ux. Mant. de tacit. lib. 13. tit. 17. num. 16. Anton. de donat. reg. lib. 1. cap. 3. num. 2. quod etiam in Civitate, seu Communione non recognoscunt superiorem militare dicitur *Venturia. de Florentinis 47. n. 54. & seqq.**

Intellige tamen, dummodo non melius laetatur Imperii, seu Regni dignitatem *Mant. diss. loc. n. 17. Barbof. ibidem sub n. 6. De post. de stud. lib. 2. num. 8. in fin. Larr. alleg. Fiscal. 12. n. 3. & 12.*

Secundum, quod licet donatio facta inter virum, & uxorem non tenet tot. tit. ff. & Cad. de donat. inter vir. & ux. tamen hoc limitatur in donatione Principis propria uxori factæ, & contra l. donationes 26. C. de donat. inter vir. & ux. ibique *Barbof. n. 1. & Brunen. n. 1. & seqq. & conf. 1. sub n. 224. Mant. de tacit. lib. 21. tit. 3. n. 2. & tit. 4. n. 2. Mastrilli. de magistrat. lib. 1. cap. 4. n. 21. & seqq. Sarraceni. de matrim. lib. 6. disp. 3. n. 1. Tiragueli. de nobil. cap. 37. n. 51. Anton. de donat. reg. diss. lib. 1. cap. 3. num. 4. & 5. Gail. lib. 3. observ. 38. n. 17. Pagandus de justit. lib. 4. cap. 11. num. 21. Onnat. de contract. tract. 10. disp. 33. de donat. inter vir. & ux. n. 110. Mangil. de impot. quest. 45. n. 33.*

Tertium, quod valet facta a Principe filio in suis potestate existentibus, licet enim regulariter pater filio in sua familia existente donare non possit, eo quia sibi donaret propter identitatem filii cum patre a juris fictione penitumpram, tamen hoc in Principe locum non habet propter excellentiam dignitatus *Brunen. diss. conf. 1. n. 225. Barbof. in l. donationes quæ parentes 25. n. 4. C. de donat. inter vir. & ux. Gail. observ. 38. n. 16. lib. 2. Tiragueli. de nobilit. cap. 37. sub n. 51. Mangil. de impot. diss. quest. 45. n. 29. & seqq. Menich. de presumpt. lib. 3. presumpt. 29. n. 97. Sarraceni. de re. dic. Eticof. part. 4. cap. 4. n. 8. Anton. diss. cap. 3. n. 6. Cassen. in satulog. glor. mund. part. 5. consil. 14. privit. 154. Tipt. var. sent. tit. 496. incip. 10. vers. quinto limitatur.*

Sed contra, quod donatio facta a Principe filio suo in sacris paternis adhuc existente non valet, nisi expressa sit Principis auctoritas, tenent Gallus in causâ Magni Etruriæ Ducis scribens *conf. 4. num. 24.*

At hæc restrictio reprobatæ a Sarraceni. *loc. cit. sub n. 1. Mangil. loc. pariter cit. n. 31. & 32. & Menich. diss. presumpt. 29. n. 100. impuam rationem redditibus, ideoque nulla modo admitti debet.*

Quartum, quod etsi militi non licet donare *1. fus*

- sum concubina l. 1. C. de donat. tamen hoc limita-
 9 tur in Principe Barbes. in dist. l. 1. 2. a. 14. C. de
 donat. inter vir. & avir. Tiraquell. de Nabil. ca-
 pit. 37. n. 52. Peregrin. de jur. fisci. lib. 2. tit. 9.
 nam. 14. Mart. de jussu. legal. part. 4. quest. 18.
 art. 11. num. 49. Anton. de donat. reg. dist. cap. 3.
 num. 7. Hermosill. ad leg. partit. lib. 1. tit. 4.
 partit. 5. gloss. 6. num. 13. Trentacost. var. resol.
 lib. 3. tit. de donat. resol. 7. sub n. 6. vers. tertio.
 10 Quotum, quod etiam si quingentos solidos
 excedat, non est in finitione l. sancimus 34.
 vers. exceptis C. de donat. Brannem. dist. conf. 1.
 num. 223. Salera. conf. 19. sub a. 43. lib. 1. Gra-
 tian. discept. forens. 312. n. 4. Ceval. pract. quass.
 commun. quass. 222. num. 9. Altagrad. contrav. 95.
 num. 56. Tiraquell. de nobilit. cap. 37. a. 53. Aza-
 rias. dist. cap. 3. n. 28. Hermosill. ad leg. partit.
 l. 9. tit. 4. partit. 5. num. 16. Omat. de contrahib.
 tract. 10. de donat. dist. 30. a. 243. Uen. en-
 cycloped. jur. tit. 2. cap. 4. num. 26. Eustach. a S.
 Uald. de contrah. lib. 2. cap. 15. num. 5. Fa-
 dex de juss. lib. 4. cap. 9. num. 13. Castill. contrav.
 jur. lib. 8. cap. 11. sub a. 8. vers. sexto. Francis.
 Mart. det. Delphio. 549. nam. 6. part. 2. Rot. de-
 cis. 142. n. 15. per. 18. rec.
 11 Quod etiam si contra militat in donatione,
 quom privatus Principi facit dist. l. sancimus 34.
 vers. exceptis C. de donat. Unu. loc. cit. n. 28. Omat.
 loc. pariter cit. Azua. dist. cap. 3. n. 41.
 12 Sextum, quod licet dominium sine traditione
 non transferatur l. traditionibus C. de pact. nihilo-
 13 minus ex donatione facta Principi transferatur domi-
 nium in donatarius ubique traditione, vel ap-
 prehensione possessionis Cuius in l. si curatores
 habens verb. lapsi num. 109. Mart. conf. 8. n. 10.
 & segg. Altagrad. conf. 4. num. 45. & conf. 74.
 num. 14. lib. 2. Aguirr. de tacit. repet. over. cap. 5.
 §. 2. fell. 1. n. 16. in su. Mieres de maior. par. 1.
 quass. 26. num. 20. & plurib. segg. Hermosill. ad
 leg. partit. l. 7. tit. 4. partit. 5. gloss. 3. sub a. 14.
 Tiraquell. de nobilit. cap. 37. a. 57. Gaill. obser-
 vat. 55. a. 6. lib. 2. Amat. resol. 12. num. 15.
 Gratian. discept. 310. num. 11. Covarruv. var. re-
 sol. lib. 2. cap. 19. a. 3. Altagrad. dist. contrav. 95.
 num. 33. Azua. dist. cap. 3. a. 8. Mascard. de
 probat. concl. 541. num. 10. Solerzan. de jur. indi-
 cam. 2. lib. 2. cap. 9. sub num. 21. & num. 22. Cas-
 san. catalog. glor. mud. part. 5. consider. 24. pri-
 vil. 14. Cabed. det. Lufitan. 39. sub a. 7. part. 2.
 Magos. det. Lucens. 30. num. 32. Alden. ad Baratt.
 det. 603. sub n. 23.
 14 Quod pariter si converso militat etiam in do-
 natione a privato Principi facta Altagrad. Jua. dist.
 contrav. 95. a. 12.
 15 Declara hoc speciale procedere, si Principis
 donatio, vel concessio facta sit per modum gra-
 tiae, nam tunc dominium transferatur sine traditio-
 ne, secus autem si fieret per modum contractus,
 tunc enim Princeps secundum iuris communis dis-
 positionem intelligitur contrahere voluntate facta.
 dist. conf. 8. a. 13. & 16. Gaill. obser. 55. sub
 num. 6. vers. hinc, & a. 7. lib. 2. Cassan. in
 catalog. glor. mud. part. 5. dist. consid. 24. pri-
 vil. 142. Magos. dist. decis. Lucens. 38. n. 33.
 16 Sed hae declaratio, vel non videtur veraper-
 ca, quo tradunt Altagrad. Jua. dist. contrav. 95.
 num. 33. Rot. det. 664. sub num. 18. part. 2. ubi
 quod generaliter in contractibus Principum domi-
 nium transferatur sine traditione.
 17 Vel saltem limitanda est, si consistit de volun-
 tate Principis volentis omnino dominium transfe-
 re. Add. ad Magos. dist. decis. Lucens. 38. list. G.
 Cassan. loc. citat.

Ex hoc inferitur septimum, quod scilicet in 18
 donatione huiusmodi qui prior est tempore praeser-
 tatur secundo, etiam si secundum possessionem 3
 depraus fuerit, quamvis enim de jure secus sit vol-
 gatus l. quosies. Cod. de rei vind. tamen enim in do-
 nationibus Principis nulla, ut diximus, traditio re-
 quiritur, priori statim dominium, & possessio ex
 sola concessione acquiritur, ideoque traditio in se-
 cundo nihil operatur Brannem. conf. 20. num. 3.
 Tiraquell. de nobilit. cap. 37. a. 56. Covarruv. var.
 resol. lib. 2. cap. 19. a. 5. Gaill. obser. 55. n. 1.
 lib. 2. Anton. de donat. reg. dist. cap. 3. a. 17.
 & cap. 4. a. 14. eod. lib. 2. Solerzan. de jur. indi-
 cam. 2. lib. 2. dist. cap. 9. num. 11. & segg.
 & num. 21. Cassan. catalog. glor. mud. part. 5. dist.
 consid. 24. privil. 140. Hermosill. ad leg. partit.
 l. 53. tit. 3. partit. 5. gloss. 6. num. 1. & 2. Mi-
 res de mayor. loc. cit. num. 13. & 16. Aguirr. loc.
 pariter cit. sub num. 16. vers. nisi donatio, & §. 3.
 fell. 1. sub a. 19.

Sed contrarium, quod etiam in donatione Prin- 19
 cipis locum habeat dicta l. quosies C. de rei vind.
 & quod Princeps ubique traditione transferat do-
 minium tantum revocabiliter, ita ut si Princeps alteri
 donante acceptationem secundum praesertur, tenet
 Altagrad. Sui. dist. conf. 4. a. 47. lib. 2.

At ejusdido non est deferendum, quia loqui- 20
 tur contra communem, ut patet ex superior adduc-
 tis, quibus addi possunt Altagrad. Jua. contrav. 95.
 sub a. 33. Rot. decis. 664. sub a. 18. part. 2.
 recet. individualiter ad dictam l. quosies respon-
 dentes.

Octavum, quod in hisce donationibus a Prin- 21
 cipe factis locus est juri accrescendi ad favorem
 alterius donatarii, etiam post quantum emolumentum,
 quod in aliis privatorum contractibus secus
 se habet l. unit. Cod. si liber. imp. soc. lib. 2. Brannem.
 conf. 19. a. 91. num. 5. lib. 2. Bellou. de jur. accresc.
 cap. 6. quass. 32. a. 66. vers. quatuor casus,
 & quass. 36. num. 15. & segg. Mantis. de tacit.
 lib. 13. tit. 17. n. 15. Craff. de jussu. §. jai accrescendi
 quass. 15. a. 4. Peregrin. de jur. fisci. lib. 1. tit.
 2. num. 103. Cancr. var. resol. part. 3. cap. 22.
 a. 51. & 52. Tiraquell. de nobilit. cap. 37. n. 54.
 Azua. dist. cap. 3. a. 12. Solerzan. de jur. indi-
 cam. 2. lib. 2. cap. 12. a. 49. & segg. Pascual.
 de virib. patr. potest. part. 1. cap. 3. n. 49 & 50.
 Coidas Pereyr. de empit. lib. 3. cap. 13. sub n. 36.
 Cappi. Calcot. respons. fiscali 12. a. 107. Dura-
 ren. de jur. accresc. lib. 1. cap. 16. in princ. Rot.
 Boscon. divers. det. 129. a. 45.

Quo ciso fit etiam tacito onerum repetitio, 22
 ex regula, quod ubi in contractibus locus est juri
 accrescendi, ibi quoque tacito onerum repetitio
 locum habet Aguirr. de tacit. over. repet. dist. ca-
 pit. 5. §. 3. fell. 1. num. 20. Bellou. de jur. accresc.
 cap. 8. quass. 19. n. 3. Rofoval. de frond. cap. 6.
 concl. 74. n. 13.

Novum, quod licet donatio sit contractus stri- 23
 ctus jura l. eam qui ff. de donat. tamen hoc solit
 in Principe, ejus siquidem donatio est contractus 24
 bonae fidei aliter in casu Magni Errariae Docis
 scribens conf. 3. num. 13.

Ex quo promanant duo sequentia specialia, 25
 decimum scilicet, quod quamvis in donationibus
 contra donatorem fit facienda interpretatio, eo
 quod obligatio est stricte interpretanda l. plemamque
 ff. de jur. dot. l. si in emptione 34. §. si cupia,
 & l. si ita 25. ff. de contr. empt. tamen hoc non 26
 procedit in donatione Principis, ut distinguendo
 tradant Casanat. conf. 56. a. 64. Cancr. var. re-
 sol. part. 1. cap. 8. n. 145. & 146. Tofan. det. 199.
 Ggg 2 n. 2.

et seqq. fol. 417. *Maffrit. decis.* 190. num. 9. *Capyt. decis.* 2. num. 1. & *seqq. Officib. decis.* 85. num. 6. *Viv. decis.* 407. num. 16. *Altiensis. decis.* 8. num. 399. *Cutel. decis.* 5. num. 51. *Rot. Rom. in recent. decis.* 284. num. 27. part. 6. *decis.* 51. num. 17. *decis.* 216. num. 1. & *decis.* 555. num. 4. part. 18. *decis.* 355. num. 5. & 6. part. 19. *curam Seraphin. decis.* 416. num. 16. & dilectus materia *Dumazert. Jun. decis.* 915. num. 2. & *seqq. Cels. decis.* 36. num. 1. *Caprar. decis.* 78. num. 2. *decis.* 221. n. 16. & *decis.* 451. num. 1. ubi reprobat *Mench. conseruam fententiam. post Constant. ad Senus. Urb. decis.* 121. num. 11. *apud Palm. Nep. decis.* 350. num. 1. & 2. & in alia causa Florentina de *Lut. de fideicommissis. disc.* 215. num. 4. *Rot. post ipsum ad eandem tract.* *decis.* 50. num. 1. & in *Interamnen. Immissiois* 5. *Junii* 1716. §. *quia idem*, & §. *altera vero coram Eminentijs. D. meo Card. Albano in Romana, seu Terracina. Immissiois* 15. *Februarii* 1723. §. *immissioem*, & 11. *Junii ejusdem anni* §. *ratio liquidum coram Eminentijs. D. meo Falcenerio, & in Romana Fideicommissi Jo. Antonii Ursini Junioris* 2. *Decembris* 1724. §. *sublimis coram R. P. D. meo Calceagnio*, ubi quod ordinari possunt in contradiis nedum per medium vulgare, sed etiam fideicommissarii substitutionis, in *Præmissa Fideicommissi super reservato* 14. *Februarii* 1721. §. *sublati*, & *seqq. curam Fistori*, confirmat. 28. *Junii ejusdem anni* §. *si autem eam eadem*, & 6. *Martii* 1722. *locum Cerra*, & in eadem quoad *bona Torquati* 14. *Februarii* 1727. *coram R. P. D. meo Crispino*.

Et an ex dicto fideicommissio detrahi possint dotes vigore *Aurb. rer. quod decis.* 53. num. 20. & *seqq.* & num. 50. ubi pro affirmativa, & relictur contrarii, & afferuntur limitationes, & declarationes coram *eib.* & num. 46. & *seqq.* & supra hic *decis.* 33. num. 16.

Aglur etiam in hac decisione de transmissione, in qua regula est, quod in fideicommissis, primogenituris, & majoratibus, que ordinantur in contradiis inter vivos, dispositio conditionalis transmittitur ad heredes tam adive, quam passive, & hæres stipulatoris agere valet contra promissorem, vel ejus hæredes, quamvis conditio non adveniat in primo stipulatore, vel dispositus defecerit ante donatarium, rextus est literalis in §. *ex conditionali inquit. tit. de verbor. obligat. & l. quæsit G. de donat. qua sub modo. Mantica. de testat. lib. 14. tit. 41. num. 10. Noal. de transmiss. enf.* §. num. 2. & 3. *Centur. varior. resolut. lib. 3. cap. 21. de transmiss. n. 65. Fusar. de substit. quest. 490. num. 46. Cutel. de donat. lib. 2. tract. 2. disc. 1. special.* 37. num. 1. de *Lut. de fideicommissis. disc.* 142. num. 5. & de donat. disc. 8. num. 12. *Altegrad. in causa hujus Domini introito*. 29. num. 2. ubi plures alios textus adducit, & in alia causa hujus Domini contrav. 35. num. 11. *Tobiar. decis.* 70. num. 5. *vers. dicit autem. Guidopap. decis.* 147. num. 1. & *seqq. Sord. decis.* 344. num. 24. ibique *Hodiera. Capyt. Latr. decis.* 2. num. 9. & *seqq. ibique Gian. num.* 1. & 4. *Phœd. decis. Lascian.* 192. num. 13. *Torr. de primogen. tam. 1. cap. 34. num. 82. & seqq. fol.* 259. & 260. & num. 87. & *seqq.* ubi contrarij auctoritates adducit, & reprobat, & *varior. fur. quest. tom. 1. tit. 2. quest. 25. num. 5. & seqq. fol.* 327. & num. 32. & de *pañ. futur. success. lib. 3. cap. 2. num. 66. & seqq.* ubi latissime *Rat. post eam decis.* 39. num. 14. & in *recent. decis.* 9. num. 7. part. 7. *decis.* 98. num. 18. & 19. part. 12. & *coram Duran. decis.* 94. num. 14. & *seqq. Merito. decis.* 664. num. 15.

Idque ex innuitur ratione, quia dispositiones

factæ in contradiis firmiores, & validiores sunt, ex quo in eis intervenit factum stipulatoris, qui in dubio censetur voluisse prospicere sibi, & successoribus suis, & ex tali contractu perpetuum, & duratorem utilitatem adipiscit l. si *pañum ff. de probat.* Quod non procedit in testamentis, aliique dispositionibus ultimam voluntatem spectantibus, quæ unice pendunt a testatoris voluntate, qui hæredibus legatariis, vel vocati ad hæreditatem, in testamento providere voluisse non censetur, ut declarat *gliff. in disc.* §. *ex conditionali verò sentigeris, Gomez varior. resolut. tom. 3. cap. 11. num. 36. ibique Aylton, de Mar. resolut. 86. n. 4. lib. 2. ibique de Lut. num. 2. & seqq. Marti. de success. legal. part. 1. quest. 24. artic. 5. num. 11. Noal. de transmiss. cap. 5. num. 3. Torr. de pañ. futur. success. lib. 3. disc. sup. 3. num. 70. & seqq. & de primogen. tam. 1. cap. 34. num. 83. & seqq. abunde *Sperel. decis.* 169. num. 25.*

Hanc tamen conclusionem procedere intelligi in dispositionibus inter vivos, quæ naturam contradiis sortiantur, non in aliis adibus inter vivos naturam ultimæ voluntatis habentibus, propterea effectus donatio causa mortis, in istis enim adibus, & dispositionibus non esse locum transmissioni distinguendo unum casum ab alio firmat *Torr. de pañ. futur. success. lib. 3. cap. 2. num. 74. & de primogen. tam. 1. disc. sup. 14. num. 92. & seqq. & n. 94.* ubi quod nec etiam transmittitur donatio facta a patre filiofamilias, quæ naturam ultimæ voluntatis sortitur, eo quia morte consumitur fol. 261. & num. 201. & *seqq.* ubi quando, & ex quibus dicatur facta donatio causa mortis.

Ex prædictis inseritur transmissionem facillius dari in contradiis, quam in ultimis voluntatibus, cum vigore jam dictæ stipulationis jus super re donata fuerit filiis, & successoribus donatarii irrevocabili acquiritur, abunde *Ladouis. Bell. resolut. 20. num. 3. per tot. Rot. in Romana Bonarum, seu Donatit 9. Maii* 1707. §. *proinde*, & *seqq. curam Prule, in Nephesi Donatit 31. Martii* 1713. *curam Lanetta, & 22. Junii* 1714. §. *vocatione totam Crispo*.

Quæ illatio vera est, & procedit quando agitur de impedienda reversione bonorum donatorum ad donantem, vel alium extraneum, non vero quando questio est de excludenda filia superflua, ne totum capiat, & ut pars donacionis possessa a defuncto ad ejus successores in donatione non comprehensas transferatur, ut bene in specie explicat *Rot. in disc. Nephesi Donatit 31. Martii* 1713. §. *quandoquidem*, & *seqq. curam Lanetta, & 22. Junii* 1714. §. *in hujus coram Crispo*.

Et propter hoc jus quæritum donatorio, ejusque hæredibus bona donata non possunt amplius a donante alienari, vel hypothecari post ordinatum fideicommissum favore donatarii, cum istud sit irrevocabile, ut prosequitur *Rot. coram Caprar. decis.* 126. num. 5. in *civita Romana, seu Terracina. Immissiois* 15. *Februarii* 1723. §. *etiam inspicendo coram Eminentijs. D. meo Card. Falcenerio, & 21. Junii ejusdem anni §. frustra coram eodem*.

Et si alienentur, alienatio nulla est, nedum si fiat pro debitis hæredis gravati, sed etiam si fiat pro debitis ipsiusmet fideicommissitæ post conditum fideicommissum *Rat. in disc. Romana, seu Terracina. Immissiois* 21. *Junii* 1723. §. *frustra coram Eminentijs. D. meo Card. Falcenerio*.

Nisi fideicommissum conventionale fuisset ordinatum sub conditione potestativa, & voluntaria, quæ non impedit medio tempore alienationem bonorum fideicommissariorum, licet fecit dicendum esset, si ordinatum fuisset sub conditione casuali, & mixta

et mixta Rot. coram Emer. Juv. det. 190. num. 8. & 9. & 4. 250. num. 5.

- 60 Declara primo, ut non sit locus transmissioni, quando donatio, vel alius contractus inter vivos esset personalis, cum esset personales nunquam ad heredes transirent, nec ad illos transmissus. *Arreolus ff. de lib. et test. l. si maritus §. si pater ff. solut. matrim. plurimè Allagrad. contrav. 29. num. 10. & plurib. seqq. & num. 36 & seqq. Peregrin. de fideicom. art. 50. num. 20. Caver. var. lib. 3. cap. 21. num. 106. Nicol. de transmiss. cas. 1. num. 6. Torr. de majorat. tom. 1. dist. cap. 34. n. 93. & seqq. fol. 261. & varior. jur. quest. tom. 1. tit. 1. quest. 15. num. 33. & 34. fol. 330. Cappi. Lutr. decis. 2. num. 20.*

- 61 Nec penalis dici posset, si nomen proprium donatarii expressum fuisset, non obstant enim hæc nominis specificatione donatio transmissibilis est, ut dixi ego supra in addit. ad decis. 28. n. 139.

- 62 Et in dubio dicta donatio non præsumitur personalis, nisi de hoc expresse constet, ut ad effectum excludendæ transmissionis reprobatur Allagrad. Juv. firmat de Loc. de donat. dist. 17. num. 3. Torr. de majorat. lib. 1. dist. cap. 34. n. 100.

- 63 Declara secundo, ut impedita remanent transmissioni, si in donatione, vel contractu appositus fuit conditio superviventiæ. *l. quod de pariter ff. de reb. dub. Allagrad. dist. contrav. 29. num. 35 & contrav. 53. num. 19. & seqq. Caver. var. lib. 3. dist. cap. 21. num. 106. & 107. Nicol. de transmiss. cas. 1. num. 198. & dist. cas. 5. num. 5. Torr. de primogenit. tom. 1. dist. cap. 34. sub num. 88. et num. 97. & 98. fol. 261. & varior. jur. quest. tom. 1. tit. 1. de substitut. & fideicom. dist. quest. 25. num. 30. & 31. & 33. fol. 332. & in hac omnia decis. n. 27.*

- 64 Quæ conditio, si donatarius supervivatur dimittit, debet esse expressa, nec sufficiens tacita præsumptæ, vel subintellectæ, ut pro impedienda transmissione in specie transit Nicol. de transmiss. cap. 5. num. 3. in fin. Caver. var. resolut. lib. 3. citato cap. 21. num. 98 & 99. Torr. de primogenit. tom. 1. cap. 34. num. 95. & seqq. fol. 262. Hodier. ad Sard. decis. 144. n. 4. Fournell. det. 585. n. 14.

- 65 Verum hæc opinio mihi non placeat, quia licet nulla adesset p. sibi dubitatio pro deneganda transmissione, quando conditio superviventiæ expressa esset, eundem tamen operari debet effectum voluntati concordantem ex conjunctis elicitæ, cum expressum etiam dicatur, quod ex conjunctis deducitur, nec sit præscripta certa forma pro declaranda voluntate testatorum, vel contrahentium, ut in specie firmat Allagrad. Juv. in causa Pistorin. dist. contrav. 29. num. 34 & 35. & in causa Pisana contrav. 53. num. 20 & seqq. Torr. de post. futur. fo. cess. lib. 3. dist. cap. 2. num. 75., ubi plures ad huc concordantes.

- 66 Declara tertio, ut transmissioni locus non sit, quando fideicommissio facta in contractu adjecta fuit aliqua conditio, quæ non fuit adimpleta a donatario, vel a vocato ad dictum fideicommissum Gratian. disp. 612. num. 2. Allagrad. dist. contr. 53. num. 55. Torr. de primogenit. tom. 1. dist. cap. 34. num. 107. fol. 261. & de post. futur. fo. cess. lib. 2. cap. 16. num. 12. Rot. post. com. decis. 83. num. 3. & 4.

- 67 Declara quarto, ut non debeat transmissio in præjudicium personæ magis directe Cyriac. contr. 8. num. 130. & seqq. Nicol. de transmiss. cas. 1. n. 105. Rot. coram Mauris. decis. 319. num. 4. in re. re. decis. 502. num. 3. par. 4. & in Nepesina Donationis 31. Martii 1713. §. extranei coram Lancetta, & 22. Junii 1714. §. in hujus coram Crispo.

- 68 Et ad hanc effectum filius dicitur personæ ma-

gis dicta in concursu utpote ex alio filio, qui non fuit vocatus Rot. in Anagnina. Præmissura, seu Concursus 23. Januarii 1705. §. proprietates coram de. m. Mito. & in dist. Nepesina Donationis 21. Martii 1714. §. aliquid coram Crispo, ubi quod filii, qui vocati non fuerant, semper habentur pro extraneis.

Quinto transmissioni locus non est, quando favore personæ superflua habet locum, juxta accedendi conventionale, seu non decedendi plene Rot. in dist. Nepesina Donationis 31. Martii 1713. §. tanquam magis, & seqq. coram Lancetta, & 22. Junii 1714. §. eoque minus coram Crispo.

FLORENTINA Fideicommissi.

18. Octobris 1697. ex Lib. Met. 89. p. 451.

ARGUMENTUM.

Representatio in fideicommissis ordinata ab ascendente locum habet non obstante clausula -- salvo gradus prærogativa. -- Cessat autem in transmissilibus ultra patrum, & nepotem.

SUMMARIUM.

- 1 Representatio in transversalibus non habet locum ultra patrum, sed proximior existit remotior, & non 3.
- 2 In hereditate avi succedit nepos ex filio prædefuncti aequaliter cum alio filio superfluo, & non 7.
- 3 Vocatis filiis, & eorum descendentes succedit nepos cum patre etiam in fideicommissis transversalibus patri magis, non vocatis representantibus, sed expressis vocatis.
- 4 Maxime hæc clausula -- in stirpes, & non in capite --
- 5 Etiam si solis clausula sit solum in substitutione, quia repetita crescit in substitutione.
- 6 Representatio etiam in descendentes cessat, cum testator vocavit substitutos cum clausula -- salvo gradus prærogativa --
- 7 Contra num. 11. & seqq.
- 8 Limita, si cum dicta clausula adsit alia -- in stirpes, & non in capite --
- 9 Contra etiam si adsit dicta clausula -- in stirpes &c. --
- 10 In fideicommissis successivis gradus non consideratur respectu propinquitatis sanguinis, sed ordinis succedendi.
- 11 Patrum non dicitur proximior nepote in hereditate avi, in qua locum habet representatio.
- 12 Gradus per representationem non interruptitur, sed representatur.

DECISIO LX.

In Causa Fantoni, & Fantoni.

Decisit Franciscus quondam Gabrielis de Fantonibus, instituto suo herede universali Luca ejus filio, eique sine filio decedenti, substituit filium Lucæ, & Bernardi fratrum testatoris, & eorum descendentes masculis; decem sit pariter Lucas frater dicti Francisci instituti heredibus Laurentio, Gabriele, & Francisco filiis suis, iidemque, atque eorum descendentes ad

tuvicem

in vicem substitutis in stirpes, & non in capita, & salva inter eos gradus prarogativa; decessit tertio loco Gabriel filius Lucae fratris didi Francisci senioris, relicto post se Gabriele juniore filio suo; quarto loco decessit sine filio Lucas filius didi Francisci senioris, & sic purificatum fuit fideicommissum ab eo indudum ad favorem filiorum Lucae, & Bernardi, quinto loco decessit Lucas Anthonius filius Bernardi, & demum Laurentius filius Lucae omnes sine filiis, & descendens. Unde orta est gravis contentio inter Franciscum filium didi Lucae ex una, & Gabrielem nepotem suum ex Gabriele fratre praeferendo ex alia, in primis super bonis propriis Laurentii, secundo super bonis in eum perventis ex fideicommissio Lucae patris; tertio super bonis fideicommissariis Francisci patris; quarto super bonis propriis Lucae filii Francisci; quinto super bonis propriis Lucae Antonii filii Bernardi; sexto, & ultimo super bonis in didum Locum Anthonium perventis ex fideicommissio Francisci patris.

Et quia respectu honorum propriorum Lucae filii Francisci, & Lucae Antonii filii Bernardi, res erat clara ad favorem Francisci Adoris, quia agitur de hereditate transversalium ultra patrum, quo casu non est locus representationi, sed proximior in gradu succedat, exclusio remotioris Dec. conf. 1. num. 4. & conf. 317. num. 2. Cor. Jan. conf. 128. num. 11. Rub. conf. 82. col. ult. Menoch. conf. 124. num. 84. vol. 2. & de praejumpt. lib. 4. praejumpt. 95. num. 31. Mant. lib. 8. tit. 9. num. 9. Rol. conf. 38. num. 34. lib. 4. Marzari. conf. 3. vol. 2. versic. difficultas vero tota. Homb. conf. 70. n. 73. lib. 5. Det. in l. 2. num. 6. C. de success. edict. Ti. roquet. de primogen. quest. 4. num. 291. cum seqq. Gabr. conf. 121. num. 11. lib. 2. Sord. conf. 463. num. 33. lib. 3. Caff. in §. fideicommissum quest. 11. num. 5. ubi de comuni.

Et quia pariter respectu bonorum, quae erant propria Laurentii filii Lucae, certum erat, ex quaeverlet pertinere ad Franciscum fratrem, & Gabrielem ex alio fratre nepotem, §. cum filiis instit. de hered. ab intest. & §. reliquum ant. eodem tit. Dec. conf. 1. num. 3. Menoch. d. praejumpt. 95. & Turrett. qui alios cumulat conf. 12. num. 2. lib. 1. idcirco universis difficultatibus redacta fuit ad bona ex testamentis Francisci, & Lucae seniorum.

Existimabat etenim Franciscus Ador, se in bonis Francisci senioris omnino potius fore, ex ratione, quod cum Franciscus senior sit sibi patruus carnalis, Gabrieli vero patruus magnus, non potest iste, nec ex persona propria, nec ex persona patris sui secum concurrere, quia respectu propriae personae remotior est, & ex persona patris non potest se adjuvare, quia in fideicommissio indudus a partu magnus, vel alio transversali remotiori locum non habet, ut super didum est, & aliam etiam fuit per Rot. Rom. iudicatum, teste Marzari. d. conf. 3., & est semper in iudicando observandum, auctore Caff. d. quest. 11. num. 5. cum seqq.

Verum facili negotio difficultas ista ad favorem nepotis resoluta fuit, quia cum Franciscus restator vocaverit non solum filios Lucae, & Bernardi, verum etiam, & eorum descendentes masculi, argumento est, ipsum voluisse, quod altero eorum mortuo, filius istius admittatur una cum patruo ad eius successionem, utcumque testator propatruus sit, vel etiam ulterioris gradus transversalis, ut ex Cor. Sac. Rot. Det. Paris. Cravert. Tornelli. & Ansel. pluries probavit Menoch. & praecipue d. conf. 124. num. 78. & d. praejumpt. 95. num. 33. idque non virtute representationis, sed propriae vocationis.

Et eo magis fuit in casu isto admittendum, §. quia testator usus est etiam clausula — in stirpes, & non in capita — quae eam vim habet, ut etiam remotior admittatur cum proximiori, ut post alios probant Menoch. d. conf. 124. num. 66. & d. praejumpt. 95. num. 35. Peregrin. de fideicommissis. art. 23. num. 18.

Et licet clausula illa revera legatur tantum in institutione haeredum primi gradus, & non in substitutione, qui proprie est casus noster, ideo tamen dicendum est, quia etiam in secundo gradu repetita censeri debet Tornelli. inter conf. Paris. conf. 53. num. 3., & in fortioribus terminis Rota. conf. 79. col. ultim. lib. 3. Menoch. d. conf. 124. num. 74. & 75.

Major difficultas emerit in resolutione facienda super bonis Laurentio obventis ex testamento Lucae patris sui, & avi Gabrieli junioris, quia licet secundum communes traditiones, aequaliter spectare debuissent tam Francisco, quam Gabrieli, quia in fideicommissio proveniente ab avo, & purificato ob mortem patris, filius intrat in locum patris, & concurret cum alio patruo Rota. conf. 68. num. 33. lib. 1. Menoch. d. conf. 124. n. 8. & d. praejumpt. 95. Turrett. d. conf. 12. n. 6. lib. 1. Peregr. d. art. 21. num. 7. ubi concordantes.

Attamen dicebatur istud minimè sibi locum vindicare, quando testator vocavit substitutos, salva inter eos gradus prarogativa, ut in casu nostro; quia tunc excluditur omnis repraesentatio, & stat, qui in priori gradu exsistit, praestat nepoti in ulteriori gradu exsistenti, idem Anselm. d. conf. 124. num. 85. & conf. 200. num. 39. & conf. 215. num. 137. & d. praejumpt. 95. num. 20. Mant. de consuet. lib. 8. tit. 9. num. 9. Peregr. d. art. 21. num. 30.

Et quis adversus huiusmodi clausulam affectebatur in medium, virtus clausulae — in stirpes, & non in capita — qua idem testator usus est, quae eam vim habere dicitur, ut non obstat clausula — salva gradus prarogativa — representationi admittatur Menoch. d. conf. 124. num. 89. & d. praejumpt. 95. num. 35. & Peregrin. d. art. 21. num. 18. cum seqq.

Replicabatur ad favorem Francisci, quod imo ea non obstat excludit repraesentatio, idque autoritate Paris. conf. 40. num. 31. lib. 2. Socia. Jan. conf. 135. num. 7. lib. 1. & conf. 149. n. 8. lib. 2. Cor. Jan. conf. 12. num. 16. & conf. 128. num. 3. Caff. conf. 123. in fin. & Marzari. conf. 3. col. 3. versic. non obstat, & quod tunc illud tantum operatur, ut plures ejusdem gradus concurrentes cum alio aequalis gradus, habeantur pro uno.

Verum istis minimè attentis, Domini ad favorem nepotis respondunt. Movit autem eos potissimum, quod cum nos simus sine dubio in eocasu, ubi regulariter lex permittit filio repraesentare gradum patris, ut supra fuit probatum, & gradus in materia fideicommissi successoris consideratur non respectu propinquantis sanguinis, sed respectu ordinis succedendi Socia. Sen. conf. 249. col. 13. versic. decimotertius probatur, & conf. 252. n. 18. Cor. conf. 230. in fin. vol. 3. & conf. 101. num. 7. vol. 4. & conf. 131. num. 6. & 10. vol. 2. & conf. 12. num. 15. eodem volum. Gabr. conf. 66. n. 3. vol. 1. Rota. conf. 167. num. 8. vol. 3. Paris. conf. 59. num. 20. vol. 3. Soc. Jan. conf. 94. n. 14. vol. 1. Caff. in l. fin. C. de verbis. significat. Rota. conf. 151. num. 14. & 15. vol. 2. & Peregrin. art. 21. num. 9. sequitur necessarium, quod patruus in successione avi non possit dici proximior nepoti

se gra-

te, gradum patris sui representante, & per consequens, quod illa verba — *salvo gradus prerogativa* — nihil eo in casu operari possint, sed in alium eventum reservari debeant; & hoc illud est, quod sibi voluerunt DD. quando dixerunt, quod quando filius ingreditur locum patris, tunc gradus non corrumpitur, sed representatur, ut ad hoc propositum tradidit *Perrgrin. dist. art. 21. n. 13. circa med. Petr. de fideicommiss. quest. 13. num. 189. & Saeus de Præ. lib. 3. fol. 341. num. 30. in fine*, quare cum idem gradus remaneat, & in persona filii representetur gradus patris, nulla potest ex parte patris considerari proximitas gradus, & clausula illa remanet hoc in casu inoffensa, & effectus suos in aliud tempus reservat.

14 Nec vis aliqua facienda est in auctoritate *Paris. Sec. Jus. Civ. Jus. Capr. & Marzar.*, quia nec ipsi sententiam nostram negant, quando sumus in eo casu, ubi filius de jure communi ingreditur locum patris, ut unicuique eo paulo diligentius observari facili sit peripicuum, & rectè observavit *Burfatt. inspi. 67. n. 22. & 23. lib. 1.*

Alexander Zilacchius.
Livius Ricardus.
Antonius Carinus.

A D D I T I O

A R G U M E N T U M.

Bene examinatur, an, & quando in fideicommissis ordinatis ab ascendentibus, vel transversalibus locum habet representatio ad effectum simulationis successione nepotis cum patruo.

S U M M A R I U M.

- 1 **R**epresentatio in fideicommissis transversalium non datur ultra patruum, & nepotem.
- 2 Etiam si ad sit clausula in stirpes, & non in capita.
- 3 Declara, ut locum habet inter patruum, & nepotem licet fideicommissus sit transversalis longe ultra primum gradum, & de ratione.
- 4 Representatio in primogenituris non solum locum habet inter patruum, & nepotem, sed etiam in ulterioribus gradibus.
- 5 Representatio, quæ datur in majoratibus, & primogenituris quomodo differat ab illa, quæ competit Jure Civili remittitur.
- 6 In transversalibus ultra patruum, & nepotem datur quousque consuetudo de morte testatoris.
- 7 Representatio semper adducitur ad effectum succedendi ascendentibus tam ex testamento, quam ex intestato in infantibus.
- 8 Et hoc procedit, quia in dispositione testamentaria consuevit testator velint conformare cum dispositione juris.
- 9 Limita, si fideicommissus præcipit servari prerogativam gradus, & de ratione.
- 10 Maxime si in alio casu æquiparetur consuetudo testatorum voluisse tollere representationem, & successione deferri salvo gradus prerogativa.
- 11 Contraria auctoritates, vel loquuntur contra communem.
- 12 Vel procedunt, quando testator adiecit clausulam in stirpes, & non in capita, quæ præsupponit concessum nepotum cum patruo.
- 13 Vel quando simpliciter expressit est dictio gradatim, quæ solum deservit gradum, non filius prerogativam.
- 14 Vel quando testator plura condidit fideicommissa;

& prerogativam gradus ad unum ex illis tantum restrictis, sicut si illum voluit in omnibus adferri.

- 15 Vel quousque ex amplexibus consuetudo fuisse factoris manent.
- 16 Conjectura pro demonstrando a testatore volentem fuisse representationem sufficit argueri.
- 17 Et pro illa excludenda, tam habent contra se juris officiositas, debent esse univoca, argutissima, efficacia, & valde concludentes.
- 18 Talis non est conjectura desumpta a vocacione proximioris, illiusque prelatione valita a testatore cum clausula ordine successivo, & de descendente in descendente, vel simili.
- 19 Representatio non corrumpit gradum, sed illum patrius præstat.
- 20 Ideo filius subingrediendo in locum patris evadit æque proximus cum patruo.
- 21 Quia verbum proximior non transit a testatore prelationem de facto, & secundum naturam, sed de jure, & secundum legem.
- 22 Representatio non excluditur ex quo dispositum sit quod prius succedat filii, & postea nepotes, vel quod successio deferatur ordine successivo de uno in alium, & de ratione.
- 23 Maxime si in testamento adiecit clausula in stirpes, & non in capita.
- 24 Vel si testator in aliqua parte relationem habuisset ad dispositionem juris communis.
- 25 Contra si testator voluit, quod succedatur juxta juris communis dispositionem.
- 26 Representatio consuevit exclusi stante clausula de gradu in gradum.
- 27 Contra quod dicta clausula non sit sufficiens conjectura pro exclusione representationis.
- 28 Concedo, ut prima opinio procedat, quando ultra clausulam de gradu in gradum addunt alia efficaciora servari gradus prerogativa, vel similes, vel ex conjecturis consuetudo de morte testatoris.
- 29 Sicut si alite clausula efficacioribus sit desinita.
- 30 Clausula de gradu in gradum eo minus excludit representationem, si consistit de æquali affectione testatoris erga filios, & nepotes.
- 31 Vel si disponens plures filios instituit, & æqualitatem successione inter illos expressit ordinasset, & de ratione.
- 32 Clausula salva gradus prerogativa si habeat adiecta verba perpetuitatem denotentia, tollit representationem, non solum in gradu, cui est expressa, sed in omnibus aliis usque in infinitum.
- 33 Item quando post illam, ut supra adiecit in diversa substitutione, testator demandasset, quod bene videtur in vocato, cum supradictis modis, & formis, conditionibus, & substitutionibus.
- 34 Amplia ut operetur, tam in ingressu, quam in progressu, si testator voluit dictam gradus prerogativam in omnibus locis, & capitulis rebus.
- 35 Difficilis inter ingressum, & progressum quibus in casibus locum habet remittitur.
- 36 Representatio non datur in legatis, & fideicommissis particularibus.
- 37 Limita si consuetudo de voluntate testatoris in contrarium, quæ desumitur ex eo, quod in universali institutione æqualiter dixit nepotes, & pronepotes in omnibus, & per omnia ei æquiparando.
- 38 Representatio locum non habet in fideicommissis ordinatis in contrarium, & de ratione.
- 39 Nisi de contrariis consuevit ex conjecturis.
- 40 Representatio non habet locum favore filii care-

tis qualitate in patre requisita, veluti majoris etatis.

- 43 De materis representationis in fideicommissis remissive.

Ad num. prim. & seqq.

- 1 **R**epresentatione cessare in fideicommissis Transversalium ultra patrum, & nepotum præter relatos in decis. firmant Mel. observ. 61. n. 4. & per tot. Allegrad. contrav. 73. n. 2. & 3. Mans. consulti. 87. num. 6. Torr. variis. jur. quest. lib. 2. tit. 6. quest. 4. num. 53. & 60. & de Primogenit. part. 1. cap. 7. num. 60. fol. 50. cap. 35. n. 131. fol. 281. cap. 36. n. 54. fol. 308. ubi de feudis, & num. 197. fol. 286. ubi quod hoc procedit etiam in Regnis, in quibus succedunt prout ab intestato, vel jure fideicommissi, & cap. 41. §. 7. n. 3. fol. 758. Ursat. consulti. 12. num. 15. & 22. Castald. consulti. 224. n. 10. Palm. Nep. allegat. 183. num. 4. & 5. & alleg. 273. num. 21. Rot. Laces. penes eundem Palm. decis. 406. num. 7. & 12. & apud Torr. de Primogenit. dec. 50. n. 6. Rot. Senus. dec. 26. num. 1. coram me Rot. Florent. apud eundem Palm. dec. 452. num. 33. & supra hic dec. 28. num. 51. & infra dec. 75. n. 4. Rot. Romas. in revent. dec. 24. n. 9. & decis. 214. num. 9. par. 15. decis. 183. n. 6. par. 17. dec. 478. num. 1. & seq. par. 18. dec. 437. num. 2. par. 19. coram Priol. dec. 335. per tot. & dec. 406. n. 13. & 14. coram Caprar. dec. 699. num. 4. & post Ursat. de trans. julit. dec. 64. & 65. per tot. & post Torr. de primogenit. decis. 19. num. 3. & in Spoletana Immisissio. 28. Aprilis 1727. §. ad impediendum, & seqq. cor. R. P. D. mee Collegiis, ubi quod hoc procedit, etiam adit clausula in stirpes, & non in capite.

- 2 **E**t inter patruum, & nepotem locum habet, licet fideicommissum sit transversale longe ultra primam gradum, ex quo proximitas gravi, & non gravitas attendi debet, ut in specie firmant Ursat. consulti. 12. num. 9. & seqq. ibique Meriti. num. 32. & seqq. Perreg. de fideicommissis, art. 21. num. 22. vers. ego quousvis. Consal. ad eundem vers. addit. n. 27. & 28. fol. 40. impress. Lugdunens. anni 1673. Rot. Senus. dec. 26. num. prim. coram me Rot. Florent. apud Palm. Nep. decis. 452. num. 33. & 50. Rot. Rom. in revent. decis. 437. num. 2. & dec. 445. num. 3. part. 19. & vide super hoc ex quo scribit Torr. licet de materia differens de Primogenit. tom. 2. quest. 64. n. 13. & plurib. seqq. fol. 455.

- 3 **S**icut locum habet, etiam non versaremur inter patruum, & nepotem, sed in ulterioribus gradibus, quando ageretur de succedendo in primogenitura, & quomodo differat representatio, quæ datur in majoribus, & primogenituris ab illis, quæ competit jure Civili, fusc D. meus Audit. Calderon. respit. 34. num. 33. & seqq. Torr. de primogenit. per. 1. cap. 7. §. 7. num. 24. & num. 73. vers. dixi supra, & cap. 35. num. 202. fol. 283. & variis. jur. quest. tom. 1. tit. 2. quest. 29. n. 27. & se seq. fol. 352. Battin. de majoratib. cap. 5. n. 46. & cap. 7. n. 4.

- 6 **E**t quoties evanescat de mente testatoris, quod fieret locus representationi etiam in gradibus ulterioribus, ut in puncto firmant Allegrad. conf. 67. num. 14. lib. 1. Castald. consulti. 124. num. 11. fol. 377.

Ad num. 7. & seqq.

- 7 **R**epresentatio semper admittitur ad effectum succedendi ascendenti tam ex testamento, quam ab intestato in infantem Allegrad. conf. 65. n. 3. 1. b. prim. Episcop. Rozz. dispos. 9. num. 1. & seqq. ubi obliet contrarium facientes, illique decla-

rat, & repræbat Castald. consulti. 96. num. 7. & consulti. 110. num. 11. Palm. Nep. alleg. 128. n. 23. & alleg. 273. cap. 4. num. 19. Mans. consulti. 86. num. 11. consulti. 87. n. 6. & consulti. 89. ex n. 1. per tot. Hanc de consulti. ultima, voluit lib. 8. tit. 9. num. 2. & seqq. Torr. variis. jur. quest. lib. 2. q. 9. fol. 350. & de Primogenit. par. 1. cap. 36. num. 95. fol. 308. ubi quod hoc procedit etiam in materia feudali, & cap. 41. §. 7. n. 3. fol. 758. Gamm. dec. 385. num. 3. Barz. decis. 93. n. 9. & seq. Vis. dec. 418. n. 4. Rot. Laces. apud Palm. Nep. dec. 406. n. 11. Aufald. in addit. ad dec. 89. num. 67. & seqq. Rot. Rom. coram Seraphin. dec. 1479. n. 2. & seqq. & dec. 1281. num. 1. coram Cels. decis. 88. num. 16. & seqq. & decis. 166. n. 25. coram Priol. dec. 314. num. 11. & dec. 335. num. 4. coram Meriti. dec. 707. num. 8. coram Emeris Jao. dec. 241. num. 7. & dec. 1116. n. 2. ubi quod hoc procedit, quæ in successione testamentaria disponentis evanescit se vultis conformare cum juris dispositione, & dec. 1176. n. 7. in Balneariegiu. Fideicommissi 6. Februarii 1708. §. quomodomodum, & 14. Januarii 1709. §. ad succedendum coram Eminentiſſimis D. meo Cardinali Scorta, in Romanis, seu Ariminis. Fideicommissi 3. Julii 1713. §. ratio coram eodem, in Affina Fideicommissi 14. Martii 1718. §. quod autem coram Eminentiſſimo D. meo Cardinali Falconieri, in Tusculana Immisissio. 2. Julii 1723. §. Alphonſus eum, & §. cessante, & 3. Decembris ejusdem anni §. cum enim coram R. P. D. meo Ratto, & in diſ. Spoletana Immisissio. 28. Aprilis 1727. §. ad impediendum, & seqq. coram R. P. D. meo Caltagiuſino Rot. Florent. apud Magnos. dec. Florent. 144. n. 20. apud Palm. Nep. dec. 452. n. 29. & dec. 454. num. 1. & dixi ego in addit. ad decis. 75. n. 1.

8 **S**ubingressum tamen, seu representationis locus non ellet, si fideicommissum præcepisset servari prærogativam gradus, quæ non servaretur, si admitteretur representatio, cum hæc præservet quidem gradum, sed præservare non possit illius prærogativam, ut communiter tenent, & de veteriori testatur Gratian. diſcept. 836. num. 18. & seqq. Palm. Nep. alleg. 272. cap. 2. n. 24. Rodolphin. alleg. 97. n. 16. Peregrin. de fideicommissis. art. 21. num. 3. Consal. ad eundem vers. atque hinc observo fol. 35. impress. Lugd. anni 1672. ubi quod ita fuit decisum in Soc. Consilio Neapolitano. Mantui. de consulti. lib. 8. tit. 9. n. 9. Mart. de clausul. part. 3. claus. 74. Fufar. de substitut. quest. 485. num. 25. Robles de repræsent. lib. 3. cap. 7. num. 22. & capit. 10. num. 1. & per tot. Predian. de fideicommissis. diſcept. 27. num. 14. & 47. Torr. in comprad. dec. Rego. tom. 2. vers. fideicommissum fol. 227. Batrel. de ultim. voluit. dec. 30. n. 1. & dec. 82. num. 14. Cavalc. dec. 9. num. 53. part. 2. Rot. Bononien. apud Burz. dec. 93. n. 23. Rot. Lucen. apud Palm. Nep. ultig. 274. cap. 5. per tot. plene Rot. Florentin. apud eundem Palm. Nep. diſ. dec. 452. n. 37. & seqq. Rot. Rom. coram Cæcio. dec. 1294. num. 1. & seqq. coram Caril. dec. 273. n. 10. coram Priol. dec. 283. n. 16. Cerr. dec. 875. num. 11. dec. 896. n. 18. coram Emeris Jao. decis. 841. n. 7. & diſ. dec. 1116. n. 3. in revent. decis. 24. n. 11. part. 15. dec. 183. n. 8. part. 17. post Torr. de post. futur. successi. in Mantui. decis. 24. n. 6. & in Interrumens. immisissio. 5. Junii 1716. coram Eminentiſſimis D. meo Cardinali Albano impressi. apud Palm. Nep. decis. 422. n. 16. & seqq. & prim. Aprilis 1718. §. qua in casu coram Aufald. & in Tusculana Immisissio. 2. Julii 1723. §. nullitates, coram R. P. D. meo Ratto impressi, post præsentem addit. append.

H h h

unt.

amic. & in confirmatoria apud Fredian. dist. differt. 27. n. 60. & segg.

10 Maxime si in alio casu equiparato constat testatorem voluisse tollere representationem, & succellionem deferri servata gradus prærogativa, ut prælegitur *Rot. curam Emeritæ Jun. dist. dec. 1116. num. 6.*

11 Et contrariæ auctoritates, quas refert, & sequitur *Episc. Ruc. dist. differt. 9. num. 9. & segg. Musf. consulti. 84. n. 25. & consulti. 89. n. 12. & tom. 9. consulti. 68. n. 2. & segg. Torr. de majores. part. 1. cap. 7. n. 109. fol. 57. vel loquuntur contra communem DD. & Tribunalium opinionem,*

12 vel procedunt, quando testator adiecit clausulam in *super, & non in capite*, quæ præsupponit concursum nepotum cum patris, vel quando simpliciter appositæ est dictio *gradatim*, quæ designat solum gradum, non verò prærogativam aliam, ut declarando eisdem auctoritates *Cassid. consulti. 96. num. 8. fol. 285. ubi plura refert. Fredian. dist. differt. 27. num. 15. 48. & 49. Piton. de contrav. patris. allegat. 66. n. 36. optimo Rat. Rom. curam Emeritæ Jun. citat. dec. 1116. num. 4. Rot. Florent. apud Palm. Nep. allegat. decif. 452. num. 58. & segg. & admittit *Episc. Ruc. dist. differt. 9. n. 6. 12. 21. & 27.**

14 Vel quando testator plura condidit fideicommissa, & prærogativam gradus ad unum ex illis tantum celsissimæ, secus si illam voluit in omnibus fideicommissis observari *Rat. curam Emeritæ Jun. dist. dec. 1116. n. 5. & segg.* ubi late probat quando dicatur voluisse succellere gradatim in omnibus substitutionibus.

15 Vel quoties ex conjunctura constat talem finis se neminem testatoris *Fredian. citatis differt. 27. n. 16. Rot. Florent. apud Palm. Nep. dist. dec. 452. num. 44. & num. 54. & segg. Rot. Rom. apud eundem Palm. dec. 422. num. 19. & in citat. Tusculana Immunitatis 2. Julii 1723. §. et quomodo curam R. P. D. meo Rata.*

16 Conjectura autem si adducatur pro demonstrando volentem fuisse representationem, urgentes esse debent, si vero sibi tantum pro representatione excludenda, cum habeatur contra se juris assensum, debent esse univocæ, argutissimæ, efficaciores, & valde concludentes, & quæ testatoris voluntatem aperte offendant, ut recedi possit a juris regula pro representatione militante, in individuo *Ausfeld. in addit. ad dist. dec. 89. num. 67. & segg. Rot. Rom. apud Palm. Nep. dist. dec. 422. num. 16. & segg. & in dist. Tusculana Immunitatis 2. Julii 1723. §. et quomodo curam R. P. D. meo Rata*, impetrat. post præsentem addit. append. auct. & in confirmatoria apud *Fredian. dist. differt. 27. n. 66. ubi quod debet constare de expressa voluntate testatoris.*

18 Talis autem non esset vocatio proximiora, illiusque prælatio volita a testatore cum clausula — *ordines successores de descendente in descendente* — vel simili, quas excludere representationem firmiter *Gratiani. dist. differt. 836. num. 18. Musf. de fideicommissis & legat. consulti. 39. n. 4. to. 9. & consulti. 48. num. 7. & segg. Torr. de primogenitis. par. 1. cap. 18. n. 24. fol. 94. & cap. 36. n. 213. fol. 321. Rot. curam Emeritæ Jun. dec. 1116. n. 5. post *Cassid. ad Statut. Urb. dec. 64. num. 18. & in Tusculana Immunitatis super reservationis 6. Junii 1703. §. non obstat, & segg.* ubi declarat auctoritates contrarias, in *Balseregien. Fideicommissi 24. Januarii 1709. §. absque eo quod curam Emeritæ Jun. dist. dec. 1116. n. 5. & segg.* ubi declarat auctoritates contrarias, in *Balseregien. Fideicommissi 6. Februarii 1708. §. contrariis, & segg. curam Emeritæ Jun. dist. dec. 1116. n. 5. & segg.* ubi declarat auctoritates contrarias, in *Balseregien. Fideicommissi 24. Martii 1718. §. ejusdemque curam Emeritæ Jun. dist. dec. 1116. n. 5. & segg.* ubi declarat auctoritates contrarias, in *Tusculana Immunitatis 2. Julii 1723. §. an testator curam R. P. D. meo Rata impetrat. post præsentem addit. append. auct. & in**

Quandoquidem cum representatione non corrumperetur gradum, sed illum potius præservaret, filius subintendendo in locum patris prænotari, & se representando gradum ipsius, evadit eoque proximus defuncto cum patris vigore representationis de jure ad ejus favorem militantis, cum verbum *proximior* tali casu non censetur a testatore prolatum de fado, & secundum naturam, sed de jure, & secundum legem, juxta quam filius defuncti non succedit uti nepos, nec consideratur tanquam existens in novo gradu remotiori, sed occupando, & representando antiquum gradum patris eoque proximus evadit defuncto cum potius, ut animadvertunt *Peregrin. de fideicommissis. artic. 21. num. 17. Cassid. contrav. lib. 3. cap. 19. num. 302. & segg. & lib. 4. cap. 20. n. 3. Musf. consulti. 610. n. 19. tom. 7. Torr. var. jur. quest. lib. 2. tit. 6. quest. 4. n. 59. fol. 22. Fredian. de fideicommissis. alleg. differt. 27. ex num. 15. Piton. de contrav. patris. alleg. 66. n. 34. Episc. Ruc. dist. differt. 9. sub num. 2. & num. 15. & 16. Testator. decif. 63. num. 3. Rot. curam Priol. decif. 65. num. 3. & segg. 314. num. 11. Gelf. decif. 176. num. 24. & segg. in revent. decif. 27. num. 20. part. 11. & decif. 437. num. prim. & 2. 8. & 9. part. 19. confirmat. post *Ursat. de transit. lib. 64. num. prim. & segg. & decif. 65. num. prout prim. & segg. & in Balseregien. Fideicommissi 6. Februarii 1708. §. at diversimode, & §. nec majoris, & 24. Januarii 1709. §. fuit curam Emeritæ Jun. dist. dec. 1116. n. 5. & segg.* ubi declarat auctoritates contrarias, in *Balseregien. Fideicommissi de Barberis 17. Januarii 1710. §. quoniam curam Reverendissimæ D. mæ Aldrovandi Decani, in Romana, sen. Ariminensi, Fideicommissi 24. Martii ejusdem anni §. nec prælatio curam Kaunitz, & magistraliter in Tusculana Immunitatis 2. Julii 1723. §. quia prius, & segg. curam R. P. D. meo Rata impetrat. post præsentem addit. append. auct. & in confirmatoria apud *Fredian. de fideicommissis. dist. differt. 27. n. 57. & segg. & num. 63. & segg.* & firmat præsentis notitia decif. num. 11. & segg.**

Hec etiam in casu, in quo testator disponit, quod prius succedant filii, & postea nepotes, vel quod successio deferatur ordine successivo de uno in alium, aut de descendente in descendente, vel cum simili clausula, quod exclusio non dicitur representatio, quia talis ordo successivus, & per prius, & posterius intelligi debet prout de jure, ad hoc ut existentibus patribus, filii, & nepotes respectivo filius cum eis non concurrant, & unus post alium ordine successivo admittatur, sed non tollit representationem, nec comprehendit casum, in quo pro præmortalium patris, filius in ejus locum subiret, cum tunc ipse non succedat tanquam nepos testatoris, sed tanquam filius, ex quo patris locum, & gradum occupat per substitutionem, & representationem, ut in specie resolvit *Cassid. dist. consulti. 124. num. 19. Palm. Nep. alleg. 204. num. 28. egregie Episc. Ruc. dist. differt. 9. num. 4. & segg.* ubi dicit contrarias auctoritates nullo modo esse recipiendas, quando concurrent in testamento clausula — *in super, & non in capite* — & num. 23. idemque repetit *Piton. loco mox citato Rata in dist. Balseregien. Fideicommissi 6. Februarii 1708. §. contrariis, & segg. curam Emeritæ Jun. dist. dec. 1116. n. 5. & segg.* ubi declarat auctoritates contrarias, in *Balseregien. Fideicommissi 24. Martii 1718. §. ejusdemque curam Emeritæ Jun. dist. dec. 1116. n. 5. & segg.* ubi declarat auctoritates contrarias, in *Tusculana Immunitatis 2. Julii 1723. §. an testator curam R. P. D. meo Rata impetrat. post præsentem addit. append. auct. & in*

& in confirmatoria apud *Fredian.* alleg. *differt.* 27. num. 59.

- 34 Et hoc potissimum procedere deberet, si testator in aliqua parte relationem habuisset ad dispositionem juris communis, ex hoc enim argueretur ipsum vocando proximiorum, vel prius filios, & postea nepotes ad successionem intellexisse de proximitate secundum legem, & jure successione, non secundum naturam, & jure sanguinis, ut in individuo persequitur *Rota* io citata *Affina Fideicommissi* 14. Martii 1718. §. *magnam curam Eminenti.* D. *mon Cardinali Falcantia*, & *la di.* *Tuscolana Immissi* 2. Julii 1723. §. *matum autem curam R. P. D. mea Ratto* impressi. post presentem addit. *append. unis.* & in confirmatoria apud *Fredian.* de *fideicom.* d. *differt.* 27. a. 64. & *seq.*

- 35 Et viceversa exclusio remaneret representatio, si testator noluit, quod succederet juxta juris communis dispositionem *Torr. de primogen. per. 2. question. 16. num. 92. fol. 87.*

- 36 Ita pariter conjectura sufficiens pro excluenda representatione desumi non possit, ex quo in testamento adjecta sit clausula *de gradu in gradum* — licet enim illam pro exclusione confiderent *Gratula. di.* *discept.* 816. num. 18. & *seqq.* *Rota Florent.* apud *Palm. Nep. di.* *desif.* 452. num. 37. & *seqq.* *Rat.* in *di.* *Tridentina Jarpiparonatus super reservatis* 6. Janii 1703. §. *non obstat*, & *seq.* & in *di.* *Balnearie.* *Fideicommissi* 14. Januarii 1709. §. *obsequio eo quod curam Eminenti.* D. *mon Cardinali Scoto*, & in citata *Interamnen. Immissi* 5. Junii 1716. §. *et quomodo curam Eminenti.* D. *mon Cardinali Alibano* impressi. apud *Palm. Nep. di.* *desif.* 422.

- 37 Contrarium tamen partem tenuerunt alii plures, quia gradus non subvertitur per representationem, quae gradum non corrumpit, sed praeservat, cum filius ita subingrediendo novum gradum non constituit, sed antiquum consequalem gradum repraesentat, illum occupando per subingressionem *Rota* in speciallegata *Balnearie.* *Fideicommissi* 6. Februarii 1708. §. *contrarii*, & *seqq.* *cur. Eminenti.* D. *mon Cardinali Scoto*, & *la.* Junii 1709. §. *et quidquid curam eodem*, & in *di.* *Tuscolana Immissi* 2. Julii 1723. §. *authoritates curam R. P. D. mea Ratto* impressi. post presentem addit. *append. unis.* & in confirmatoria apud *Fredian.* de *fideicom.* *di.* *differt.* 27. num. 61.

- 38 Ego credo quod utraque opinio vera sit in his casibus, & prima procedat quando clausula — *de gradu in gradum* — conomicatur ab aliis efficacioribus — *servata gradus prerogativa* — aliisque similibus, aut ex conjecturis constat de mente testatoris, unde mirum non est quod admittit fuerint etiam alia minus efficaces, & minus concludentes, prout est illa — *de gradu in gradum* —

- 39 auctoritates vero pro secunda opinione adduxit loquantur, & intelligi debent quando clausula — *de gradu in gradum* — aliisque similes aliis efficacioribus destituta sunt, & habent restrictionem regulam, & voluntatis testatoris, puta si adjecta sit alia clausula — *in stirpe*, & *non in capite* — ut distinguatur inter dictas clausulas *Piton. de contrav. patron. alleg.* 66. num. 34. & *plur. seqq.* *Rota* in speciallegata *Balnearie.* *Fideicommissi* loci mox relati, quam refert, & sequitur eodemmet *desif.* in *Interamnen. Immissi* 1716. impressi. apud *Palm. Nep. di.* 422. num. 19. *Rot. Florent.* apud eundem *Palm. Nep.* citata *desif.* 452. a. 42. & *plur. seqq.*

- 30 Praesertim si testator eandem affectionem ostendisset tam erga filios, quam erga nepotes, ex qua consequi affectione filius in locum patris promerui censeri debet vocatus ope representationis, ju-

xta ordinem naturalis charitatis, secundum quam filius in locum patris promerui vocatus praesumitur, ut in individuo considerat *Rota curam Emerix Jan. di.* *desif.* 299. num. 8. & *q. in di.* *Balnearie.* *Fideicommissi* 6. Februarii 1708. §. *per curam Eminenti.* D. *mon Cardinali Scoto*, & allegata *Affina Fideicommissi* 14. Martii 1718. §. *qua ratio curam Eminenti.* D. *mon Cardinali Falcantia*, & in speciebus *Tuscolana Immissi* 2. Julii 1723. §. *roque securus curam R. P. D. mea Ratto*, impressi. post presentem addit. *append. unis.* & in confirmatoria apud *Fredian.* de *fideicom.* citata *differt.* 27. num. 67. ubi plures citat.

Eoque validius si disponens plures filios institueret, & inter eos expresse aequalitatem successione ordinasset, aequaliter enim non deferretur successio, si exclusio representationis operetur in locum patris praedefuncti, portio illius deficiente totaliter ad fratres superfluit devolveretur, & cresceretur, ut bene in individuo *Rota curam Crif. di.* *desif.* 176. num. 16. in *recens. di.* 27. num. 19. *part. 11.* & in speciebus *Tuscolana Immissi* 2. Julii 1723. §. *tantum autem*, & *seqq.* *curam R. P. D. mea Ratto* impressi. post presentem addit. *append. unis.* & in confirmatoria apud *Fredian.* citata *differt.* 27. num. 64.

In casibus, in quibus supradicta clausula — *servata gradus prerogativa* — representationem excludit, sedum illam excluderet in gradu, cui adjecta est, sed in omnibus aliis successivis usque in infinitum, adhibuit verba infinitatem, & perpetuitatem denotantia, nam tunc censetur voluisse semper gradus prerogativa in omni tempore, & in quocumque casu successionis *Manf. consuet.* 84. num. 21. *consuet.* 93. num. 28. & *consuet.* 97. a. 60. *Rot. Florent.* apud *Palm. Nep.* citata *desif.* 452. a. 45. *Rot. Rom. curam Emerix Jun. di.* *desif.* 841. a. 10. & *in recens. di.* 183. num. 8. *part. 17.*

Vel si disponens dictam clausulam adiecit per modum regulae, aut jussisset bona deferri ordine successivo, de gradu in gradum, & de persona io personam in perpetuum, servata semper, & in infinitum graduum prerogativa, & postea in alia, & diversa substitutione demandasset, quod bona vadant in vocatos cum supradictis modis, formis, conditionibus, & substitutionibus in omnibus, & per omnia, semper, & in perpetuum, tunc enim cum prerogativa gradus in prima substitutione adjecta, in ulterioribus censetur repetita, semper, & in omnibus gradibus exclusio remaneret representatio, ut in specie observat *Rota curam Priol. di.* *desif.* 183. num. 6. & *desif.* 314. n. 4. & *seqq.* & optime in speciebus *Interamnen. Immissi* 5. Junii 1716. §. *et quomodo curam Eminenti.* D. *mon Cardinali Alibano Regni Neapolitani Prerog.* nunc impressi. apud *Palm. Nep. di.* *desif.* 422.

Abique eo quod obicem facere valeat distinctio inter ingressum, & progressum, quia censetur voluisse prerogativa gradus tam in ingressu, quam in progressu, si fideicommissum voluit dictam gradus prerogativam in omnibus locis, & capitibus testamenti, & per dictionem — *semper* — *Rotund. di.* *alleg.* 97. num. 17. *Rot. curam Emerix Jan. citata di.* *desif.* 1166. num. 3.

Et in quibus casibus intret praesens distinctio inter ingressum, & progressum, vel non, vide plene *Rot. curam Emerix Jun. di.* *desif.* 1116. num. 9. & citata *desif.* 1166. num. 4. & *seqq.*

Representationi pariter locus non esset, si verberemur in legatis, & fideicommissis particularibus, in quibus non dari representationem firmiter *Giulius. contrav.* 232. num. 68. *Capo. contrav.* 69. H h h 2 num. 13.

nam. 13. *Manf. confult. 93. num. 51. tom. 1. & de fideicom. & arg. tom. 9. confult. 38. num. 1. & confult. 39. num. 2. Palm. Nep. alleg. 183. num. 6. alleg. 271. num. 34. & alleg. 273. cap. 4. per tot. Torr. de primogen. tom. 1. cap. 24. n. 7. & tom. 2. quest. 64. num. 34. fol. 438. Rot. post eum det. 20. num. 153. post Constantin. ad Stat. Urb. d. c. 64. n. 19. apud Palm. Nep. decis. 422. num. 13. coram Emerix Jun. decis. 299. num. 6. in recent. decis. 294. n. 6. part. 11. & decis. 702. num. 6. part. 18. in Interrommen. Fideicommissi 11. Decembris 1705. §. cumque de tempore coram Malines, & in Balateregien. Fideicommissi 14. Januarii 1709. §. absque eo quod coram Eminentiſſ. D. meo Cardinali Scotto, in Firmana Immissionis 1. Julii 1709. §. nequies coram Eminentiſſ. D. meo Cardinali Falconerio, in Romana Fideicommissorum 14. Martii 1712. §. maxime inter Reverendiss. D. meo Crispo, & dixi ego in addit. ad decis. 75.*

37 Nisi in contrarium constaret de voluntate testatoris, que inter cetera defuncti posset ex eo, quod in universali institutione aqualiter dilexit nepotes, & pronepotes, illos in omnibus, & per omnia equiparando, in puncto Palm. Nep. diss. alleg. 183. num. 6. Torr. varior. jur. quest. lib. 2. tit. 9. quest. 5. num. 46. Rot. coram Emerix Jun. det. 299. num. 7. & seqq. in recent. decis. 147. num. 7. part. 19. & dixi ego infra in addit. ad decis. 75.

38 Eoque minus admittenda est in casibus supra dictis representatio, si subiecta materia representationi resisteret, quia nempe ageretur de fideicommissio ordinato in contractu inter vivos, puta donationis, vel similibus, in quibus eum verba non civiliter, & fide, sed naturaliter, & secundum veritatem accipienda sunt, successio semper detertur habita ratione proximioritatis secundum sanguinem, seu naturam, non vero per fictionem legis, qualis est successio per representationem, ut distinguunt Alexand. conf. 204. num. 7. lib. 2. Sard. conf. 403. num. 13. Puzos. conf. 23. num. 108. Altagrad. contrav. 53. num. 8. Palm. Nep. alleg. 273. cap. 4. num. 75. & 77. Rebl. de represent. lib. 3. cap. 12. num. 8. & seqq. de Luc. de feud. dist. 8. num. 5. Torr. de primogen. part. 1. cap. 34. §. 4. num. 68. & seqq. & cap. 35. num. 192. fol. 198. & part. 2. quest. 16. num. 125. fol. 87. & varior. jur. quest. lib. 1. tit. 2. quest. 15. n. 329. Fredman. de fideit. differt. 24. n. 11. & differt. 27. n. 53. Senat. Lapsius. apud Gumm. decis. 174. num. 16. Rot. Rom. divers. decis. 219. num. 4. & 5. part. 4. & apud Palm. Nep. diss. decis. 422. num. 14. Rot. Florent. apud eundem citata decis. 454. num. 51. 58. & 60. ubi quod conclusio non procederet, si existeret eorundem in contrarium.

39 Aut si filius, qui representare vellet personam patris, careret qualitate in patre requisita, puta majoris ætatis, que erat in patre Manf. tom. 93. num. 45. & seqq. & consult. 208. num. 22. & 23. Torr. de majrat. part. 1. cap. 7. num. 42. fol. 49. & cap. 36. num. 188. & 190. fol. 318. Fredman. de fideit. differt. 26. n. 17. Rot. Florent. supra decis. 28. eum. 50.

41 Plura alia de representatione in fideicommissis, et, & quando illi habeat locum, vel non, vide apud DD. & decisiones, quas plena manu adduximus supra in addit. ad decis. 28. num. 151. quibus addimus Rot. in Interrommen. Fideicommissi 11. Decembris 1705. §. ratio decidendi, & seqq. coram Malines, in Balateregien. Fideicommissi 6. Februarii 1708. & 14. Januarii 1709. coram Scotto, in Æthia Fideicommissi 14. Martii 1718. coram Eminentiſſ. D. meo Cardinali Falconerio, in Interrommen. Immissionis 5. Julii 1716. §. & quamquam curam

Eminentiss. Althaus nunc impressi, apud Palm. Nep. diss. decis. 422. confirmata 1. Aprilis 1718. §. qui in causa coram Asfalte, & in Imperialis Visitationis Immissionis 2. Julii 1723. §. Alphonſus eum, & seqq. coram R. P. D. meo Ratto, impressi. post præsentem addit. append. aut., & in confirmatione apud Fredman. de fideit. inspecta differt. 27. n. 16. & per tot. Rot. Florent. infra decis. 74. num. 1. & seqq. & decis. 75. num. 3. & seqq. & ibi ego in addit. num. 3. & seqq. aliusque auctoritates repetitis citatas.

R. P. D. RATTO

TUSCULANA IMMISSIONIS

Veneris 2. Julii 1723.

ARGUMENTUM.

Representatio locum habet in fideicommissis descenditibus, non obstante clausula, quod proximissima gravata remotiori præferatur, maxime si potest censeri adjecta ad designandum quæstionem, an proximitas gravantis, vel gravati sit attendenda, & contraria procedunt accedentia altera clausula saltem gradus prærogative.

SUMMARIUM.

- 1 Representatio datur tam in fideicommissis, & substitutionibus, quam in successione ab intestato.
- 2 Limita quando aliter constat de contraria voluntate testatoris, vel expressa, vel ex circumstantiis elicitis.
- 3 Talis eorum voluntas debet esse evidens, & ostenditur ad eundem effectum requisita convenire, & concordare, & ad aliud non resistibile.
- 4 Representatio tertius locum habet, quando testator voluit succedi suæ dispositioni juris communi.
- 5 Et quando voluit succedi aquis portionibus.
- 6 Maxime quando substituti non erant testatarius, nec ab eo specialiter nominati vocati.
- 7 Cassante peculiari prædilectione patris, ut per incogniti filius præsumitur vocatus in eum.
- 8 Representatio locum habet, non obstante clausula quod proximior remotiori præferatur, & de ratione.
- 9 Amplius, etiam si testator dixerit, quod prius succedunt filii, postea nepotes.
- 10 Contraria auctoritates procedunt, quando altera expressione proximioritatis, adjecta ipsi clausula saltem gradus prærogative.
- 11 Nomen proximioritatis ad testatorem potest non de fide, & secundum naturam, sed de jure, & secundum legem, & supra sub n. 6.
- 12 Proximioritas gradus designat ordinem succedendi, qui non destruitur, immo servatur per representationem.
- 13 Filius representando patrem non censetur gradum remotiorem, sed antiquum eoquelem gradum paternum representat, illum subingrediendo.
- 14 Verbo inducitur prælationem proximioris referri possunt ad designandum valisam proximitatem respectu gravati, non gravantis.
- 15 Licet hoc sit certum in jure, tam possit importare maiorem declarationem, maxime si agatur de testamento a quoque.
- 16 Et ideo tam ad aliud commode referri possit, inter-

scripturari non debens ad effectum excludendi representationem.

- 17 Maxime quando declarata erat quodammodo necessaria, quoniam proximitas esset attendenda, ex qua in alia parte testator cessasset descendentes a se, vel a filii masculis.
- 18 Interpretatio illa recipi, per quam equitas, & jura commune admittunt representationem in fideicommissis ascendenti servatur.

APPENDIX

COnsequens successionem cum Cecilia matre-
ra præcedentes Clarix, Joannes Masseus, &
& Ludovicus de Castro filii Prudentis, ejusdem
Ceciliæ fororis, in hereditate Alphonfi Bartoli,
quem vigore fideicommissi ab eo ordinati in testa-
mentariis tabulis, cum quibus decebat, prius ubve-
nerat in Marcum Antonium, & Alexandrum filios
ejusdem Alphonfi, deinde in Alphonsum jun., ne-
potem ex Alexandro filio, & denique in Josephum
pronepotem ultimum masculum, prædictarum Caci-
liæ, & Prudentis fratrem, nuper abique filiis de-
functum, iudicium intruxerunt in tribunali A.C.
vigore l. sui. C. de edict. Divi. Adriani. tollit. con-
tra præstatam Ceciliam bonorum omnium fideicom-
missariorum detentricem, quamvis autem ibidem
infelici morte pugnaretur, stante ablatoria sen-
tencia per Ceciliam reportata, devoluta tamen
causa in ulteriori appellationis gradu ad hoc Su-
premium Auditorium, in favorabiliorum sortem
experti sunt, respondentibus hodie DD. sub congruo
dubio per me requisitis, *causam esse immixtionem.*

Alphonfus enim testator post collatam heredi-
tatem in Marcum Antonium, & Alexandrum
ejus filios masculos, & post eorum progressum
fideicommissum favore ulteriorum masculo-
rum ab ipsis descendendum, deficientibus subinde
masculis voluit, ut — *successores feminæ legitima,*
& naturales descendentes a se testatore, vel a dd.
suis filiis masculis juxta Juris Communis dispositio-
nem aequi portionibus etc. — unde cum post obitum
Josephi ultimi masculi, superhites remanserint
ex una parte Cecilia ejus soror, ex alia vero Cla-
rix, Joannes Masseus, & Ludovicus filii Prudentis
alteriusd. Josephi fororis prædefunctæ, clara utique
vita est fideicommissi purificatio favore utriusque
partis, ita quidem, ut bonorum medietas speda-
re debeat ad d. Cecilium, altera vero ad Adores
filios Prudentis, qui licet non gradu remotiores,
eamdem capere debent portionem, quam consecuta
fuisse eorum mater, ultimum masculo defuncto
supervivisset, cum subingrediantur in locum, &
gradum matris prædefunctæ, vigore representa-
tionis, quæ ex incoacta sententia in Sac. Tribu-
nali recepta datur in fideicommissis, & substitu-
tionibus, nonaliter quæ in successionibus ab intesta-
to juxta Gloss. in l. tam ita §. in fideicommissis ff.
de legat. 9. cum que procedunt Episcop. Rot. di-
sp. jur. cap. 9. a. 1. Allograd. conf. 65. a. 2.
lib. 1. Spad. conf. 243. a. 1. lib. 3. Mans. consulti 89.
ex n. 11. Mart. de success. legat. par. 1. quæst. 23.
art. 1. per tot. Mantie. de coact. lib. 8. tit. 9.
n. 2. & seqq. Fufar. de substit. quæst. 485. num. 1.
bo. ruc. Arsalit. in addit. ad dec. 89. num. 67. Rec.
de cis. 88. num. 16. & seqq. coram Conf. decif. 335.
num. 4. coram Priv. decif. 707. num. 8. tunc Mer-
ito. in Baineogreg. fideicommissi 6. Februarii 1708.
§. quemadmodum, & 14. Januarii 1709. §. ad fru-
endum coram Eminentijs. Card. Sotro, in Romana,
fuit Arimiani. Fideicommissi 3. Julii 1713. §. ratum
cor. eod., & in Alesia Fideicommissi 14. Martii 1718.

§. quædam cor. R. P. D. meo Falcenerio Almo Ur-
bis Gubernatore.

Et quoniam hujusmodi opinio, communi DD. 3
calculo comprobata pro admissione representationis
etiam in fideicommissis, & substitutionibus, limi-
tationem recipiat, ubi resistit contraria testatoris
voluntas, vel expressa, vel etiam ex conjunctis 3
elicia, talis tamen voluntas exclusiva representa-
tionis, debet esse evidens, & conjuncta ad eum-
dem effectum requisita, nisi sint vehementes, &
concludentes, itaut alio refecti non possint, mini-
me attenduntur ex animadversis per Deciam. re-
spons. 55. a. 38. lib. 3. Mans. consulti. 89. n. 11.
lib. 1. Fufar. de substit. quæst. 485. a. 15. Robles de
represent. lib. 2. cap. 13. a. 16. Rat. in di. Bala-
neogregia. Fideicommissi 6. Febr. 178. §. et licet cu-
ram Eminentijs. D. Card. Sotro, & in di. Alesia
Fideicommissi 14. Martii 1718. §. magnum cor. R. P. D.
meo Falcenerio.

Tantum autem ebat, quod in præfenti hy-
pothesi voluntas Alphonfi testatoris demonstraretur
adversative admissioni representationis, quia po-
tius cum fuisse conformem juridico representationis
effectui non obscure appareret, eo ipso quod 4
seminis in defectum masculorum vocatus, succedere
voluit juxta Juris communis dispositionem aequi por-
tionibus, quæ sine relictio habita ad dispositionem
Juris communis, satis superque indicare videbatur
testatoris voluntatem undique consentaneam repre-
sentationi, habenti pro se juris offensivum, ut egre-
gie probat Rat. in di. Alesia fideicommissi. 14. Mar-
tii 1718. §. magnum cor. R. P. D. meo Falcenerio.
Ponderando præsertim, quod testator voluit so-
minas descendentes succedere aequi portionibus, ex 5
quo eo certius evincitur, quod noluit prohibere
representationem, quia vocando quamlibet ad suam
portionem, denotavit, quod alia portio remanere
deberet apud filios alterius ex substitutis præde-
functi, quæ equalitate inter substitutos a testatore
demandata, utique non servaretur, si portio Pru-
dentis deferenda esset Cecilie, ut in puncto ad-
vertit Rot. dec. 176. a. 16. cor. Ciffo, & dec. 27.
a. 19. part. 11. res. & conferunt deducta in Ro-
mana, seu Tyburina Fideicommissi 11. Julii 1735.
§. rat cor. R. P. D. meo Corro.

Equo securius, quia non agitur in præfenti 6
de substitutis, quos testator vivos eogoverit, &
per nomina specialia, & naturæ designaverit, ita
ut particularem, seu personalem erga eos affec-
tionem habere poterit, potius quam ad eorum fi-
lios, sed agitur de seminis lucertis, & incogni-
tis, verbo collectivè descendendum comprehendit,
in quibus terminis indignantius admittitur repre-
sentatio, cessante nimirum peculiari causa præde-
finitionis, subintrat ordo naturalis charitatis, juxta
quem filius in locum patris premortui vocatus pre-
sumitur ad tradita per Gratian. disp. for. cap. 419.
a. 1. & seqq. Allograd. conf. 67. a. 18. lib. 3. Mans.
consulti. 48. a. 11. tom. 9. Rat. decif. 247. num. 9.
par. 9. res. & distinguendo unum eorum ab alio
magistraliter eodem Rat. in di. Baineogregia. Fi-
deicommissi 6. Februarii 1708. §. porro cor. Emira-
nisi. D. Card. Sotro, & in di. Alesia Fideicommissi
14. Martii 1718. §. quæ ratio cor. R. P. D. meo
Falcenerio.

Quin pro inducenda contraria testatoris vo- 7
luntate exclusivè representationis, obesse potue-
rit unicum obiectum, quod fundabatur in postero-
ribus testamenti verbis post feminarum substituo-
tionem immediate adjectis ibi — *ita tamen ut pro-*
ximior in gradu, et, cui, vel illis, quibus succede-
at, debeat præferri totius proxima, aut remotiori —
prelatio nimirum, quæ mediatis illa verbis ita-
bilis.

biles noscitur favore proximiorum, nullatenus præferre poterat exclusionem nepotum respectu matertere, quis in vim representationis de jure competeret d. nepotibus, ipsi sunt æquè proximiores defuncti, occupando, vel representanda gradum matrem, et propterea dicuntur æquè vocati sub nomine proximiorum, quod censetur a testatore prolatum non de facta, & secundum naturam, sed de jure, secundum legem, ut in puncto admodum Petegri. de fideicom. art. 21. num. 17. *Castell. lib. 3. cap. 19. n. 301. & seqq., & lib. 4. cap. 20. n. 3. Theaur. dec. 65. n. 3. Rot. dec. 314. n. 21. cor. Prins. dec. 176 an. 24. cum seqq. cor. Celfo. dec. 27. n. 20. par. 11. decis. 437. per rat., & signanter n. 1. & 2. & 8. & 9. par. 19. to. 2. rec. confirmata in dec. 64. n. 1. 2. & 4., & dec. 65. n. 1. cum seqq. post Urceol. de transact. in Balneo-regien. Fideicommissi 6. Febr. 1708. §. at diversimode cor. Eminentijsi. D. Card. Sueti, confirmata 24. Januarii 1709. §. fin. cor. eod. in Firmiana semisimilis 1. Julii 1709. §. sequitur coram R. P. D. mra Falconeria, in Bantiana. Fideicommissi de Barberis 17. Jan. 1710. §. quoniam cor. Reverendiss. mra Alderando, in Romana, seu Ariminea. Fideicommissi 3. Julii 1713. §. non obstante cor. praetulanti Eminentijsi. D. Card. Sueti, & in fortioribus terminis, quod vocatis proximioribus, succederent nepotes una cum patris, etiam si testator præscripsisset ordinem — cho prima succedat filii filii, & per li alio, & c. si continui in infinito — respondit Rot. in diss. Afsa Fideicommissi 14. Martii 1718. §. e-jusdemque cor. R. P. D. mra Falconeria.*

10 Autoritates vero in contrarium allegabiles procedere possent, quando ultra expressionem proximioritatis, adicitur etiam clausula *salvo gradu prærogative*, quia cum prærogativa importet præteritatem proximioris secundum naturam, hæc non servaretur, si haberet locum representationi, ut in specie observant Rabies de represent. lib. 3. cap. 10. n. 26. & seqq. Rot. dec. 116. n. 3. cor. Emer. Jan. secus autem dicendum est, in presenti casu, in quo testator nulli habito respectu ad prærogativam gradus, solum voluit, ut *proximior in gradu etc. præferri debeat minus proximo, aut remotiori*, quæ verba intelliguntur civiliter, & non naturaliter, & sic non jure sanguinis, sed jure successionis. Proximioritas autem gradus, designat distantiam ordinem succedendi, qui non subvertitur, immo servatur per representationem, quia filius illius vigore minime constituit novum gradum remotiorem, sed antiquum consequens gradum patris: nam representat, illum subnagrediendo, ut in terminis probat Rot. in Romana, seu Ariminea. Fideicommissi 24. Martii 1710. §. nec præditi coram bon. mem. Kaminis, in Balneoregien. Fideicommissi 6. Februarii 1708. §. contrariis, & §. seq. coram Eminentijsi. D. Card. Sueti, ubi demandata fuerat successio filiorum, nepotum, & pronepotum de gradu in gradum.

Cessante desuper quocumque occasione dubitandi, quia præfata verba ita tamen ut proximior in gradu est, cui, vel illi, quibus succedatur, debeat præferri minus proximo, aut remotiori possunt commode, & opportune referri ad præscribendam proximioritatem relative ad gravatum, cui immediate succedendum foret, non autem relative ad gravantem, quæ regula quamvis juxta communem opinionem certa sit, ad tradita per Rot. in Rom., seu Ariminea. Fideicommissi 3. Julii 1713. §. ratio coram Eminentijsi. D. Card. Sueti, satis tamen est eam potuisse quoquo modo reddi dubiam, vel saltem uberioris declarationis copiam, de tempore conditi contraveniæ testamenti, nempe de anno 1591. unde

eum dd. verba per testatorem exprimi poterint ad majorem explicationem præfata regulæ, id exhibere videbatur, ne interpretari deberent ad inducendum duatorem effectum excludendi representationem in fideicommissis ascendentialibus semper admittendam, ut bene firmavit Rot. in Afsa Fideicommissi 14. Martii 1718. §. etenim cor. R. P. D. mra Falconeria.

Quæ prædicta intelligentia, eo semper magis congrua, & testatoris voluntati consentaneaprehendebatur, inspecta summa verborum, cum qua idem testator feminarum substitutionem concepit ibi — quibus masculis deficientibus succedant feminæ legitimæ, & naturales descendentes a se testatore, vel a dd. suis filiis masculis — eo enim ipso quod testator alternative vocaverat feminas, vel a se, vel a suis filiis masculis descendentes, dobam, & ambiguum relinquitur videlicet regulam servandam in diminutione proximioritatis etiamdem feminarum, vel relative ad ultimum gravatum, vel ad ipsum testatorem gravantem, potuissent enim concurrere eodem tempore feminæ ab ipso immediate descendentes, cum feminis descendentes ab ejus filiis habebus in finitum, idcirco rite congruebat, ut ad imputandum quantumque dubietatem, testator subnecteret illam declarationem, quod proximior in gradu, ei, cui, vel illi, quibus succedatur, debeat præferri minus proximo, aut remotiori, in quibus proinde terminis consilio de evidenti congruentia, & quasi necessitate adiciendi d. declarationem, cum minus ulla subsiste videbatur ratio protrahendi prædicta verba ad inducendum recessum a regula juris admittente representationem, præ qua concurrere juris dispositio, & æquitas, cum ex potius sumenda sit interpretatio, per quam æquitas, & juri commune servetur, & animadvertitur in specie per Decian. respons. 9. num. 38. & seqq. lib. 2. & respons. 55. n. 38. lib. 3. cum alijs per Rot. in diss. Afsa Fideicommissi 14. Martii 1718. in fin. coram R. P. D. mra Falconeria.

Et ita, omisso reliquis minoris relevantiæ, resolutum fuit utique &c.

FLORENTINA

Fideicommissi.

25. Novembris 1607. ex Lib. Mst. 90. a. 10.

ARGUMENTUM.

Testator censetur se conformare Statuto exclusivo feminarum propter masculos ab hereditate gravari, ideo non succedunt etiam illi, qui in hereditate gravatis succederent. Prælegatum solum unico hæredi instituto non venit in restitutione.

SUMMARIUM.

- 1 Testator præsumitur se conformare Statuto exclusivo feminarum ab hereditate gravari, & de ratione.
- 2 Ideo succedunt illi, qui ex forma Statuti succederent in hereditate gravati.
- 3 Et contraria auctoritates reprobandur.
- 4 Similia quando testator in una parte expressit suam proximioritatem esse attendendam.
- 5 Quia non pars testamenti aliam declarat. Intelligi ut num. 20.
- 6 Sublimita limitationem, quando inter unum, & alium partem adest diversitas rationis, & c. Et quando dicitur adesse num. 7.
- 9 Repetita qualitate non fit contra intentionem disponentis.

fructibus, & quando restaret corvella prius diffinitio, expositum ad id.

11 Proximioris gradus non autem gradus, quod sit attendendo, cum vocatur ejus filius, & descendentes.

12 Praelegatum solum in arce hereditatis institutio non venit in restitutione fideicommissi.

DECISIO LXI.

In Causa Brandolini.

IN Causa DD. de Brandolinis retulimus Clarissimis DD. L. T. & Consiliariis fideicommissum quondam D. Nerli fuisse, & esse puritatem ad fructum filiorum mascululorum quondam D. Concessina exclusis feminis, praelegatumque horum de Rosciano non venire in fideicommissum.

Moti quoad primum caput, quia stante Statuto Florentino exclusio femininarum propter masculos, praefinitur testatorem conformasse se cum dispositione Statuti praedicti, non solum quando feminis excluditur sed hereditate gravantur, sed etiam quando excluduntur solum ab hereditate gravati, quia cum gravatus fuerit jam heret, & successit testatori, & substitutus caput de manu ipsius subintrando locum gravati, praefinitur testatorem voluisse, quod in suo fideicommissum attendatur modus succedendi ipsi gravato, non modus succedendi ipsi testatori, ex quo agitur de consideratione juris jam quæsti eidem gravato, ita egregie Socini, Sen. cons. 73. num. 13. lib. 4. quod consil. decidit eum istum, qui ibi agitur de fideicommissum solum Florentinum a quodam patruo, a cuius hereditate nepotes non erant exclusi (pro ut hic) & nihilominus, quia erant exclusi a successione gravati, firmat Socini. masculos tantum intelligi vocatos, & idem respondet cons. 149. a. 15. lib. 2. Rube. cons. 166. num. 5. circa medium vers. ergo idem, & vers. & idem ibi. a. idem Rube. consil. 141. num. 5. & cons. 151. num. 9. eodem lib. Curt. Jan. cons. 125. num. 8. lib. 1. & alii, quos refert, & sequitur Peregrin. de fideicommiss. art. 25. num. 55. subdem hunc esse verissimam conclusionem, quam etiam firmat De ian. cons. 100. n. 11. lib. 3., & ex praedictis colligitur rationes hujus determinationis supra per nos relatae, quibus addimus eundem Peregr. eod. tractat. art. 20. a. 10.

Non obstat itaque opinio Zuccheri in repetit. l. fin. num. 85. C. de ed. d. Orii Adrian. totius quæm simpliciter refert Cephal. cons. 333. num. 3. lib. 3. quia ex praedictis apparet, quod communis est contra ipsos.

Non obstat, quod in una parte testator expressit attendendam esse proximitatem ipsius, quod casu omnes admittere non esse inspicendam proximitatem gravati, sed gravantis Decian. cons. 10. num. 39. & 40. cons. 21. num. 2. lib. 3. Cephal. d. cons. 333. num. 8. Rube. cons. 70. num. 75. lib. 3. Peregrin. d. art. 20. num. 9. Martie. de consil. lib. 8. tit. 12. num. 21. Rube. decif. 73. num. 2. vers. in secundo, & tertio casu par. 1. divers.

Et una pars testamenti aliam declarat l. qui filii alios ff. de legat. 1. Decian. cons. 15. num. 3. Martie. lib. 6. tit. 13. Rube. cons. 57. a. 7. & 10. lib. 3. prim.

Quoniam ad hoc, in quo consistit nervus totius difficultatis responditur breviter, & facile, quod tenens procedat, nisi aliter diversa ratio Handed. d. l. c. 57. num. 34. & 35. Socini. Jan. consil. 135. num. 6. lib. 1. Rube. cons. 93. num. 15. ver.

fic. & hoc præcipue lib. 2. Simon de Prat. l. c. 50. num. 24. Galfr. cons. 100. n. 63. lib. 2.

At hic longè diversa ratio est inter prædictas substitutiones, quia in substitutione, de qua agimus, testator concepit proximitatem deinde D. Concessina, & respectu ad descendentes ex eis substituendo ejus filios, & descendentes, ut declarat Crass. in §. fideicommissum quest. 18. in fin. vers. quoniam infra, Aliat. cons. 134. lib. 9. cum aliis adductis per Peregrin. d. art. 20. num. 9. vers. ego autem. In substitutione vero illorum de Nerli contemplantur proximitatem sui ipsius, ex quo subintravit illos de familia sua, & propterea addidit illa verba proximioris ipsius testatoris ad majorem expressiorem, & declarationem prædictæ contemplationis, quæ ex sola vocatione illorum de familia resultabat, ut pluribus comprobato idem Peregrin. d. art. 20. circa med. vers. secundus casus est etc.

Quia igitur qualibet substitutio suam habet contemplationem separatam, & diversam, proximitatis scilicet gravati, & gravantis, propterea non potest una substitutio per alteram declarari, nec una pars testamenti potest recipere interpretationem ab altera, tum propter istam diversitatem rationis, ut diximus, tum quia non est scienda relatio, & repetitio qualitatis, quando fieret contra intentionem disponentis, & quando resultaret correctio prioris dispositionis, ut per Peregrin. d. art. 16. num. 39. & 46. At hic destrueretur intentio testatoris, & induceretur ejus totius correctio, si fieret præterea repetitio proximitatis ipsius, quia dum in prima substitutione vocavit simpliciter filios, & descendentes deinde D. Concessina contemplantur ejus proximitatem, ut diximus, sed si adderentur illa verba -- proximioris dicit testator -- posita in secunda substitutione, illico diceretur contemplantur proximitatem propriam, & corrigeretur illa prima intentio, & contemplatio expressa in prima substitutione, & sic non esset declarare, sed mutare.

Uterius tunc una pars testamenti declarat aliam, quando una est dubia, secus quando est clara, ut per eundem Martie. d. lib. 6. tit. 13. num. 10.

At quando testator vocat filios, & descendentes gravati nulla prorsus est ambiguitas, quin sit attendenda proximitas ejusdem gravati, ut per Crass. & alios supra relatos, & præcipue Sord. consil. 370. num. 14. lib. 3.

Quoad secundum caput moti sunt DD. ex tradita per Peregrin. d. art. 20. lib. 7. num. 15. & 16. per tot., ubi ex pluribus rationibus, & autoritatibus firmat, quod una solo instituto herede universalis, & salis idem prælegatus, & constituto fideicommissum, bene prælegatus non veniat in restitutione, & testator esse verissimum, & intrepidè tenendum.

Alexander Zithschin.

Livius Ricardus.

Aurelius Curtius.

ADDITIO

SUMMARIUM.

1 Testator praefinitur se conformasse cum Statuto femininarum exclusio ab hereditate gravati, non satisficit.

2 Et generaliter quando sit attendenda proximitas gravati, vel gravantis, venisset.

3 Praelegatus quando vocaretur in restitutione fideicommissi, pariter remittitur.

Ad

Ad num. 1. & seqq.

- Q**uod testator prelatum se conformasse cum Statutu feminarum exclusivo ab hereditate privati, non sui ipsius Redemptio. conf. 10. n. 51. *Atrograd. conf. 95. num. 35. & seqq. lib. 2. Cyriaci. contrav. 635. num. 21. & seqq. Audeol. contrav. 99. sub num. 24. Fufar. de substitut. quest. 402. n. 66. Rodolphin. alleg. 104. num. 24. & 25., & ibi Rot. Rom. num. 38. 39. & 42., ubi eundem. Rot. Florent. Lib. Mor. 98. fol. 382. & in Petrusanthen, prout se Sacerdotis 9. Septembris 1695. §. vnum, & §. etiam coram Aud. Astasio Venturino Lib. Motu. 134 a 654., & locum 10. Florentino Fideicommissi de Medicis pater Palm. Nep. decis. 451. n. 15. 28. & 19., & in casus contingentiæ recurrere ad magistratui decisa per eandem Rot. Florentin. in Florentino Fideicommissi de Berzighelli 10. Septembris 1725. num. 66. & plurib. seqq. coram D. meo Auditorio Calderaro, cum quo processum fuit supra in addit. ad decis. 17. num. 34. & pluribus seqq., ubi plura scripta, & antea dixi in addit. ad dec. 7. ad num. 24., ubi prefens decisa allegatur.*

Et generaliter quando sit attendenda proximitas gravatis, vel gravatis, vide eandem addit. ad decis. 17. num. 66. & plurib. seqq., & in addit. ad decis. 53. num. 6. & seqq. Rot. Florent. infra decis. 71. & dec. 97. num. 19. & seqq.

Ad num. 12.

Prolegatum quando veniat in restitutione fideicommissi, vel non, vide quæ hæc scripti in mea decis. 94. per tot., & supra decis. 46., & quæ ibi plenè dixi in addit. num. 1. & per tot. & decisa in sequenti decis. 62. num. 50. & 51. ibique ego pariter in addit.

MONTIS POLITIANI Fideicommissi.

22. Decembris 1607. ex Lib. Mor. 90. a 63.

ARGUMENTUM.

Fideicommissum ordinatum sub conditione -- si sine filiis -- non expirat filiis relicto, & postea decedentibus, quando est habita ratio agnationis ad limitationem conf. Oldrad. 21., & unde hæc ratio eliciatur. Diviso a patre vivente facta inter filios, an importet donationem domini translativam, vel simplicem peculii concessionem ad effectum administrationis. Prolegata quando veniant in restitutione fideicommissi.

SUMMARIUM.

- C**onditionis defunctus facit cessare dispositionem sub ea conditione ordinatam, & n. 3.
- Extensio in fideicommissum non admittitur de persona ad personam, & de casu ad casum.
- Fideicommissum ordinatum sub conditione -- si sine filiis -- expirat, si filii supersint.
- Amplius secundum aliquos, etiam si agatur de fideicommissio agnatio cum digressu ad plures gradus substitutionem, & de ratione num. 7.
- Sed contra num. 39. & seqq.
- Maximè si conditioni adjecta sit clausula -- tunc, & eo casu --
- Clausula ista extremitatem temporis designat, & ad illud restringit dispositionem.
- Prima evanescente substitutione corrumpit sequentem eidem subordinatam.
- Equiparatio cuius casus cum alio admitti debet

reventis eisdem terminis, & conditionibus, & num. 12.

- Reciproca quando inducitur absque notis tribus requisitis.
- Contra, quod absque illis tacite reciproca nunquam inducitur.
- Gravari non potest, qui non est honoratus.
- Declara et num. 28.
- Filii in conditione positi non censentur vocati, præsertim Florentia.
- Paria sunt aliquem esse expressè vocatum, vel ex conjelluris.
- Verbo -- & deficiente in totum &c. -- idem importat, quod -- post mortem omnium -- & -- ultimo decedenti -- ad effectum tacita reciproca.
- Paria sunt substitutionem factam esse ultimo decedenti expressè, vel interpretativè.
- A conf. Oldrad. 21. exciditur ex conjelluris.
- Extensio admittitur, quando testis de morte testatoris cupiens inducere fideicommissum fideicommissum ad favorem agnationis.
- Item in casibus, in quibus ob identitatem rationis verisimile est, testatorem interrogatum ita respondisse etiam de persona ad personam.
- Extensio non dicitur, sed comprehensio, quando militat eadem ratio.
- Item admittitur, quando meas testatoris alter effectus fortiter non potest.
- Ad favorem filiarum lex quoadque addit clausulam -- si sine filiis --
- Ideo quoadque multo magis suppleri poteris favore tacito agnationis.
- Fideicommissum favore totius agnationis indultum non dicitur adiectionem, sed favorabile.
- Peregrin. de fideicommissis artic. 99. n. 33. negat absolute extensivum in fideicommissis reprobatur.
- Ex voluta consuetudine honorum in familia omnes censetur honorari, & gravari.
- Non est verisimile, testatorem voluisse gravare filium, non autem descendentes ex eo imens dilectus.
- Agnationis ratio non refert, an habitus fuerit expressè, vel id ex conjelluris arguatur.
- Contra quod a ratione agnationis tacta non sit arguendum.
- Sed hæc opinio reprobatæ.
- Verba -- eippus, dumus, & linea masculina -- sunt synonyma cum verbo -- agnatio --
- Ex istis verbis agnatio dicitur contemplata.
- Diviso a patre facta inter filios dum vivit, transfect irreverenti inter dominium, & bona divisa non veniunt sub fideicommissio patris.
- Maximè attentis verbis -- volens unicuique partem dare, & consignare suorum bonorum -- & de ratione.
- Verbo -- dare, & consignare -- importat dominii translativum.
- Intelligi ut num. 47.
- Eoque fortius, si si in iunctum sit ens aliquis solvendi pro coactione portionis alterius filii, quod simpliciter administranti in peculium non convenit.
- Omimodo æqualitas voluta a patre in ista divisione arguit illam importare dominii translationem, non simpliciter peculii administrationem.
- Præcipue si filii non erant in potestate constituti.
- Emancipatio ex quibus præsumitur, & n. 45.
- Contra quod divisio a patre vivente facta importat peculii concessionem, & administrationem, non autem donationem.

- 43 *Amplia etiam si sit jurata.*
 44 *Item ampla non obstat p[ar]te de non contraveni-
 endo, & de ratione.*
 45 *Præcipit, si filii bona universa post mortem patris
 in usum proprium transierant.*
 46 *Contraria nullatenus declarantur.*
 47 *Verbo — in omnibus etiam aliis suis bonis — ex-
 cludent superius nominata, & includunt omnia.*
 50 *Prælegata veniunt in restitutione fideicommissi,
 quando præcedunt institutionem, & substitutio
 facta est simpliciter absque mentione heredi-
 tatis.*
 51 *Maximè, si nunc fideicommissum esset inutile.*

DECISIO LXII.

In Causa Buratti, e Buratti.

Bartholomæus de Buratti de Monte Policiano
 vivens divisit inter Alexandrum, & Hiero-
 nimum ejus filios præcipuum partem bo-
 norum suorum, & unicuique portionem suam assi-
 gnavit, moriens autem illud omne fidei, quod su-
 pererat, inter eos per viam prælegatorum distri-
 buit, in hac verba — *In omnibus autem aliis suis
 bonis institui suos universales heredes Alexandrum,
 & Hieronymum ejus filios; & quodcumque alter
 ex eis decederet sine filiis masculinis, tunc, & ex casu
 succedat alter filius, & heres superstes, vel nepos,
 seu nepotes masculi ex eo, in stirpe, & non in ca-
 pite, & ita servetur, & servari voluit, donec ex
 cippo domus dicti testatoris fuerint filii masculi, vel
 nepotes, ex eis, vel plures, vel descendentes masculini, ut
 supra, ex eis, & si quæ ex dictis filiis, vel nepoti-
 bus, seu descendens decederet sine filiis masculis,
 eidem, seu eidem superstitibus filijs, feminis, vel
 nepotibus respectu, tunc, & ex casu eidem filijs,
 seu nepotibus reliquis, quod decederet de bonis testa-
 toris, secundum formam Sutorum, & habita re-
 spectu ad facultatem, & dignitatem domus, & fa-
 milias, & deficientes in eorum linea masculina, tunc,
 & ex casu succedat semina, & si semina decede-
 rent, succedant venientes ad intestat. &c.* — Evenit,
 quod uterque ex filiis supradictis decessit cum so-
 lebo masculina, quia ex Alexandro natus est Va-
 lerius, & ex Hieronymo Eques Bernardinus; ac
 in filiis Valerii defecit linea masculina Alexandri,
 feminis solis superstitibus; unde statim orta est dif-
 ferentia inter eas ex una, & filios dicti D. Equitis
 Bernardini ex alia super bonis in Alexandrum per-
 ventis Bartholomæo patre, existimantibus illis
 fideicommissum in testamento aui indudum ad eor-
 um favorem fuisse purificatum; verum quia ex
 multiplici capite mulieres prædictæ jura sua tue-
 bantur, idecirco pro integra negotii satis in dif-
 ficili posui resolutionem de multis apud nos dis-
 putatum fuit. In primis, non evenit revera ca-
 sus fideicommissi secundo dato, quod evenit, in
 bona olim a patre inter filios divisa, in eo essent
 comprehensa: tertio, non in eodem venient bona
 prælegata.

Quod attinet ad primum casum, videbatur
 omnino respondendum fideicommissi casum non e-
 venisse, quia cum substitutio reciproca, & expre-
 ssa, quæ sola legitur in testamento prædicto, facta
 sit inter ipsos filios dumtaxat heredes institutos,
 & sub illa sola conditione — *si alter eorum sine fi-
 liis decesserit* — & in facto verum sit, quod uterque
 filios reliquit, cerè eorum conditio defecit, & sub-
 stitutio evanuit, quicquid posset de illis filiis eve-

nerit, quia conditio decessus fuit cessæ dispo-
 sitionem sub ea conditione ordinatam *l. filii fa-
 milias §. cum quæ ff. de leg. 1. l. ex facto §. ex fa-
 cto, & §. si quis autem ff. ad Trebell. l. pr. C. de
 condit. instest. l. jehemas §. penult. C. rud. l. si do-
 natus in princip. ff. de condit. instest. l. huius con-
 ditionis ff. de contrah. instest. l. instest. §. 1. ff. de per-
 ric. & commod. rei vend. l. 2. ff. de donat. & l. Lucius
 in 2. ff. de heret. instest., & in fideicommissi-
 sis non permittitur extensio de petione ad perso-
 nam, vel de casu ad casum D.D. in l. Galus §. et
 quid si tantum ff. de heret. & passib. Juvon. Andr.
 ad speculat. in titul. de testam. §. 2. vers. occur-
 rit, Gozzad. conf. 21. num. 8 in fin., & luth. Accu-
 rach. conf. 327. num. 26., sed potius dispositio sub
 conditione facta, ea non eveniente, pro non facta
 habetur *l. pecuniam, & ibi notant Alex. Soc. Jaf. &
 Dec ff. si cert. petat., vel saltem aded expirat,
 ut testationis nulla spes reliqua sit, etiam si forte
 prudenti imaginatione intellectus fuisse testatorem
 voluisse non minus esse locum substitutio-
 nis, si nepotes sine filiis, quam si ipsimet filii
 primi gradus sine solebo decedant, ut in pando sit-
 mant Oldrad. in fomerget. conf. 21., & alii multè
 gravissimi viri relati a Mantio. de consell. ultim. vo-
 lunt. lib. 2. tit. 6. num. 6., & a Peregrino de fidei-
 com. art. 39. num. 22 et 27., ad quos lectores rei-
 cimus, ne labore nimis improbum subeamus, so-
 lum Rotæ Romane auctoritatis additione contenti
 in novissimis diversorum par. 2. decis. 210. quor-
 um plerique conclusionem illam, adeo quæ au-
 ribus exepiant, ut illi locum fœlent, etiam quan-
 do testator fideicommissum masculinum constituit
 ad favorem agnationis, descendendo ad plures
 gradus substitutionem, ut post Alex. Socin. Rain.
 Paris. Socin. Jov. Mantio. Cravet. Part. Pascual.
 Cephal. Beretti. Hoaded. Odé. Simon de Prat. Ralan.
 Menoch. & Bertazzo., & post satis longam dispo-
 sitionem, tandem concludit Peregrin. dict. art. 29.
 num. 37. præsertim, si conditioni adjecta est clau-
 sula — *tunc, & ex casu* — quæ pro sui natura ex-
 tremam terminat designat, & ad illam dispo-
 sitionem restringit *l. in substitutione in 2. resp. ff. de
 vulgar. & pupillar. l. penult. ff. de testam. testat.
 l. 4. §. fin. ff. de condit. & demonstrat. Bald. con-
 sil. 57. col. 2. num. 2. Achar. conf. 336. col. 2. Jaf-
 son, & alii in dicta l. in substitutione. Dec. con-
 sil. 63. & conf. 187. num. 2. Cravet. conf. 98. n. 6.
 Menoch. conf. 327. num. 59. & conf. 217. num. 28.
 Beretti. conf. 63. num. 6. Ex ratio est, quia cum sub-
 stitutione sequentes sint substitutione primæ,
 prima autem sit facta sub conditione — *si filius sine fi-
 liis decesserit* — casus posset evenire decedente
 cum filiis non potest dici sub illo inclusus, tam-
 quam omnino dissimilis, & contrarius, ut in pando
 argumentatur Alex. conf. 139. col. 2. volum. 6.
 evanescere autem prima substitutione, omnes post
 primam laborantur concurrent *l. cum in testam. §.
 1. ff. de heret. instest. l. si mater §. 1., & ibi
 Jaf. in 2. notat. ff. de vulgar. & pupill. cum con-
 cordantibus. de quibus per Paris. conf. 44. col. 1.
 & conf. 26. num. 5. vol. 2. Gahr. conf. 127. num. 3.
 Rot. conf. 56. col. 1. l. 3. Cephal. conf. 17. num. 10.
 & conf. 168. num. 14.****

Et licet idem testator post dictam substitutio-
 nem addiderit illa verba — *et ita servetur donec ex
 cippo domus dicti testatoris fuerint filii masculi, vel
 nepotes, vel alii decedentes &c.* — per quæ verba
 Domini ex diverso informem substituit contenten-
 dunt, esse in dictam omnimodam acquisitionem
 inter primam, & secundam casum, ita ut sicut
 adet reciprocus inter filios, si alter eorum sine
 filiis decesserit, sic etiam adit inter nepotes, &
 descen-

9 deficiente ab eis, si eveniret, quod aliqui eorum sine filiis decedant. Atque non minus substituitur ex adverso substituitur, æquationem quidem admitti posse, at reventis tempore huiusmodi, & conditionibus præcedentibus substitutionis; ita ut si filius non est filio substitutus, nisi ille decedat sine filiis, sic etiam vocati post filium non luat. v. c. n. si ille primus sit admittendus, quod esse non potest, si conditio purificata non est, & ut argumentatur Alex. diff. conf. 139. num. 3. lib. 6. Rota. conf. 152. num. 5. lib. 2. Soc. conf. 62. num. 8. lib. 3. Rota. Sen. conf. 224. sub num. 57. Jof. conf. 228. in princ. num. 11. lib. 2. & Cephal. diff. conf. 17. neque est a ratione alienum, cum non sit dare rationem diversitatis, cur testator voluerit decedere fideicommissum inter descendentes a filiis sub conditionibus diversis ab eis, quæ ipsi filiis apposuit.

10 Et licet pariter idem testator paulo inferiori facinus substituerit, deficiente in totum linea masculina, unde pariter doceatur argumentum intentioni ipsius cupiens inducere tacitam reciprocam inter omnes descendentes, præsertim cum id fecerit post mortem omnium, quod satis est, ad hoc ut talis substitutio resultet, quando res agitur inter descendentes, & superest persona, quæ ex præsumpta mente testatoris excludit substitutum, abique eo, quod sit facta in tota hereditate, ut de primo habemus probationes apud Socin. in l. heredes mei §. cum ita num. 8. ff. ad Trebell. Paris. conf. 43. num. 29. 35. & 40. lib. 2. Riminald. Sen. conf. 189. num. 17. Rip. in l. Lucius num. 43. ff. de vulgar. & popular. Cort. Jua. conf. 16. n. 4. Soc. Jua. conf. 180. num. 12. lib. 3. Ofsce. der. 110. n. 7. & 13. Cephal. conf. 274. num. 28. & conf. 166. n. 34. Decian. conf. 44. num. 73. lib. 3. Menoch. conf. 307. num. 1. Pergrin. art. 13. num. 59. Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 62. num. 35. & de secundo apud eundem Socin. Jua. diff. conf. 89. n. 9. Zanch. in l. heredes mei §. cum ita n. 209. ad Trebell. Cort. conf. 166. num. 25. Menoch. conf. 397. num. 22.

11 Nilominus quis fundamentum istud non facit totum esse videbatur, ob auctoritatem eorum, qui firmiter contendunt tacitam reciprocam non videri induci, quam tribus copulativè concurrentibus, nempe quod substitutio facta fuerit pluribus expressè, & dispositive vocatis, quod facta fuerit post mortem omnium, & quod in tota hereditate, ut plebe tradunt Scribatores relati per Mantie. de casu. lib. 7. tit. 6. num. 15. idcirco agentium jura factis in difficili posita esse videbantur.

Verum tamen Domini, aegreio dio, & diligenter perpensis, ad eorum favorem respondere satius esse, & juri, & æquitati, & testatoris voluntati magis consonum esse existimant.

12 Non quidem, qui crediderint, quod illa verba — & ita servetur &c. — istud importare possint, ob vim similitudinis, quam præferunt, quia vel istud intelligendum esset retentis terminis ejusdem conditionis, ut supra dictum est, vel saltem non esset extendendum ultra illud, quod est expressum in casu precedenti, a quo similitudo deducitur, ita ut sicut in primo casu dispositio ita se habet, ut utro fratre decedente sine filiis, alter succedat, vel nepos ex eo, vel etiam si liber pronepos, ita etiam in secundo, si contingerit unum ex descendentes decedere sine filiis, ei succedat frater, nepos, vel pronepos; at in casu proposito, ex Antonio Francisco ultimo defuncto nulla talis persona superest reperitur, ergo &c.

Nec etiam, qui crediderint per eandem verba induci quandam dispositionem principalem de

per se, omnino independenter a prima, & in effectu unam dispositionem reciprocam de per se stantem, & nihil commune habentem cum prima, ac propterea non restringendam ad terminos primæ, quis est animadvertendum, quod cum testator nihil disposuerit, utroque filio cum filiis decedente, sequitur, quod isti minime fuerint ab eo honorati, & per consequens, quod nec ab eo gravari potuerint l. ab ea c. de fideicommissum, & consideret in terminis Cephal. diff. conf. 17. sub n. 12. & 19. Jof. diff. 7. conf. 228. num. 10. cum seg. lib. 2. Soc. diff. conf. 69. & conf. 104. lib. 3. unde insum redditur talis substitutio, quia nullus reperitur, qui de restituendo sit gravatus.

Et licet iidem filii positi sine in conditione 14 respectu portionis patris sui, ac propterea possint cederi vocati, & gravati, nihilominus, qui conclusio in suis puris terminis aliter se habet Cephal. diff. conf. 17. n. 13. Jof. diff. conf. 228. n. 10. Soc. diff. conf. 69. & 104. & alii supra relati, & ab ea non recedunt, nisi ex conjecturis valde urgentibus Mantie. lib. 7. tit. 5. Rustic. in trad. lib. 2. cap. 1. num. 2. præsertim Florentinæ, idcirco Domini non satis tutum visum fuit super hoc fundamentum insistere.

Nec etiam demum, quia crediderint inter descendentes indudum fuisse tacitum, & reciprocam fideicommissum virtute illorum verborum — & deficiente in totum linea masculina &c. — quia utrumque 15 quæ libet nobis admittere, istos descendentes posse ex conjecturis dici vocatos, quod in proposito nostro idem esset, ac si essent dispositivè tales Mantie. lib. 7. tit. 5. num. 2. Simon de Prat. lib. 3. interpret. 3. dub. 4. solut. 1. num. 25. vers. sed de pluribus, & sic, quod adde primum requiritum tacite reciproce substitutionis. Idem utroque verum esse possit, quod illa verba — & deficiente in totum linea masculina — idem importent, quod ista — & post mortem omnium, seu & ultimo decedenti &c. — ut eleganter probat Rota. Sen. conf. 226. num. 18. & conf. 189. num. 17. & 19. & admittit Simon de Prat. ubi supra proxime sub num. 27. post princip. Luderch. conf. 40. num. 1. in fin., qui dicit, quod ista verba — & deficiente masculis — idem importent, ac si dictum fuisset, novissimus masculus restituitur, & nihil refert, quod substitutio sit facta ultimo decedenti expressè, vel interpretativè Soc. Jua. conf. 151. num. 9. lib. 1. Cort. Jua. conf. 73. num. 15. Simon de Prat. ubi supra num. 27. in fin. vers. ex quibus clari liquet, & sic quod nec secundum requiritum desideretur.

Negari tamen non potest, quin deficiat tertium, quod est omnino potissimum, & sine quo factum est nihil, ut inquit Simon de Prat. ubi supra num. 29. nempe, quod substitutio facta sit de tota hereditate, vel de omnibus bonis.

16 Sed verum, unicum, & solidum fundamentum Dominorum fuit, quia crediderint, quod conclusio illa, quæ habet, quod substitutio facta alicui sub conditione — si defuerit sine filiis — extinguitur eo cum filiis decedente, quicquid postea de illis eveniat, non habet locum, quando ex conjecturis ex eodem testamento desumptis constare potest testatorem cogitasse de familia, & de bonis in ea conservandis per plures gradus substitutionum. Quis tunc verius est fideicommissum sub tali conditione ordinatum habere locum, etiam si talis filius cum filiis decedat, & aliis descendentiis, qui postea sine filiis moriantur, ut in casu isto factum est.

Et quis auctoribus, qui consulendo, legendo, & iudicando opinionem istam sequi sinit, quique numero, & auctoritate contrarios antecedunt, fer-

riam

sistam a Peregrino. relati sunt *dist. art. 19. num. 3.* quibus addi potest *Mautis. lib. 11. tit. 6. num. 6. prope fin.* & idem *Peregrin. conf. 49. per tot. vol. 1.* idcirco non laborando, ubi non expedit, satis erit nobis demonstrare, quod rationes, quibus opinio ista innititur, iuridice sunt, quicquid adversus eos strenuaverit idem *Peregrin.* contraria sententiam quandoque defensor, ut in dicto *artic. 19. an. 21. usque in fin.*

- 19 Vera est enim illa prima ratio, quæ habet, quod ubi constat de voluntate testatoria cupientis inducere fideicommissum successivum ad favorem agnationis, tunc omnia interpretatio, & extensio licita est, ad effectum ut talia voluntas servetur, & tota fideicommissi machina non dilabatur, argumentum eorum, quæ habentur in l. 3. C. de lib. prat. in l. 3. ff. de adimend. legat. in l. cum viro C. de fideicommissis. & in l. heredes mei §. cum sit, & ibi *Zach. num. 133. ff. ad Trebell.* & consensendo tradiderunt inter alios *Alex. conf. 110. col. 4. Paris. conf. 37. num. 12. vol. 1. & conf. 73. n. 13. in secundo;* quia ubique non supponimus testatorem cogitasse de bonis in agnatione conferendis [id quod in casu isto factum fuisse inferius demonstrabitur] & istud nullo modo contingere posse, nisi conditio illa — si sine liberis — censetur repetita etiam in descendentes a filiis primo loco institutis, necesse est fateri, quod extensio ista sit de expressa voluntate testatoris. Quare si in illis casibus, in quibus militat eadem ratio, vel in quibus verisimile est, quod testator interrogatus sit dispositio, admittit extensio non solum de casu ad casum, verum etiam de persona ad personam l. Titius §. Lucius ff. de lib. & postum. l. 3. C. de inoffic. testum. *Aug. in §. et quid sit tantum tit. 3. Crot. ibidem num. 17. Fortun. Garz. num. 18. Jus. in dist. §. Lucius num. 3 & 7. Cass. conf. 264. lib. 2. Corr. Sen. conf. 75. num. 14. Corf. conf. 146. lib. 2. Jus. conf. 143. col. 3. lib. 2. Ruin. conf. 119. num. 14. in 2. Paris. conf. 50. num. 54. & conf. 66. num. 68. lib. 3. Socin. Jun. conf. 129. num. 35. vol. 3. Cress. conf. 67. num. 46. Cravet. conf. 115. col. 3. Paul. Leon. conf. 1. num. 113. Me. nach. conf. 320. num. 36. Cephal. conf. 446. n. 35. Marzar. conf. 4. vers. nam quatenus adducitur. Petr. de fideicommissis. quest. 5. num. 66., & ipsemet *Peregrin. conf. 49. num. 9.* ea scilicet ratione, quia quando militat eadem ratio, non dicitur extensio, sed comprehensio, & intellediva quædam interpretatio *Soc. conf. 52. n. 10. in fin. vol. 3. Cass. conf. 261. num. 3. vol. 2. & Petr.* ubi supra proxime, quanto magis ea admittenda est, quando mens testatoris circa favorem familie, & agnationis aliter effectum sortiri non potest, ut in casu isto.*

- 13 Et si ad favorem filiorum lex quandoque addit, & supplet clausulam — si sine liberis — ut in l. cum avus ff. de condit. & demonstrat. & in l. cum avus C. de fideicommissis, etiam si ita faciendo fideicommissum statim intercedat, quare non hoc idem præstandum erit favore totius agnationis, & ad hoc, ut fideicommissum semel inductum substatueatur, prout in terminis argumentatur *Peregrin. dist. conf. 49. num. 8.* præsertim cum fideicommissum favore agnationis inductum dicatur favoreabile, non odiosum, ut post *Marzar. conf. 1. & 6.* multis probat *Petr. a Petr. n. sup. n. 70. post med.*
- 16 Nec fuit *Peregrin. dist. art. 29. num. 33.* conatus licet evertere huiusmodi ratiocinationem in ratione, quia in fideicommissis ex præsumpta mente testatoris non sit extensio a gravamine unius ad gravamen alterius, forte ex eo [licet ipse non sperat] quia sic sequeretur, quod omnes

descendentes non honorati, diceretur grav... contra vulgatam regulam, de qua l. ab ea C. de fideicommissis, & etiam ex eo, quod voluntas testatoris fuit restricta ad casum, si hæc decesserit sine filiis, atamen decipitur auctor ille alioquin gravissus, & loquitur contra communes traditiones, excusationem istam passim admittentes, ubi ex dispositis per eundem testatorem concludari licet, ita esse faciendum, prout colligitur ex eodemmet *Peregrin. dist. art. 29. num. 32. & Alaric.* plures alios referente *lib. 3. tit. 19. num. 9. vers. et ideo ex legibus conjecturis,* & dum postea idem auctor subdit voluntatem testatoris esse restrictam ad unum casum, & ulterius non extendendam supponit id, quod disputatur, scilicet an extensio licita sit.

Nec obstat regula, quæ non bono gravare non possum, de qua in dicta l. ab ea C. de fideicommissis, dum quin ex eo solo, quod testator voluit bonum conservari in agnatione, omnes censentur honorati, & gravati, ut post *Alex. Sect. Crot. Riminal. Jun. & Cephal.* per cum allegatos, late probat *Petr. a Petr. dist. quest. 5. num. 72.,* tum quia regula dicta l. procedit solummodo in barede gravato in re propria, non autem circa bonum testatoris, ut post *Ruin. Cass. Sen. Jun. & Zach.* plures alios referentem in dicta §. cum ita num. 664. Rerum ex eodemmet *Cephal. conf. 529. num. 38. & Petr.* ubi supra num. 80.

Subsistit pariter secunda ratio, scilicet opinio, quæ habet, non esse verisimile testatorem voluisse gravare filium, non autem descendentes ex eo minus dilectos, quia fundata est in naturali ratione, & eam probantur gravissimi viri *Socin. Sen. conf. 350. col. 4. Ruin. conf. 61. num. 4. lib. 2. Grat. conf. 5. num. 31. lib. 2. Cravet. conf. 62. num. 7. Marzar. conf. 4. & Petr.* ubi supra n. 66. vers. & quod. Ratio autem *Peregrini* ideo eam impugnantis, quin si vera esset decisio *Oldrad.*, nunquam locum haberet, nullius proles roboris est, cum testatores non semper ad familiæ favorem respiciant, & ubi id factum non est, opinio *Oldradi* facis probati potest.

Difficiles modo est in demonstrando, testatorem in casu isto ad favorem agnationis respectasse. Id autem facile præstabitur, si ante omnia probabimus, nihil referre, an ratio ista favoris expressi sit verbis id clare importantibus, ut quia v. g. dictum sit — quia voluit bonum suum permanere in familia, vel agnatione, vel dono suo — quæ ponit *Cass. conf. 282. in fin. lib. 2. Cravet. conf. 43. num. 2. & 3. & Socin. conf. 43. col. 2. & 3. lib. 1.* idem *Cravet. conf. 113. num. 5. Corr. Jun. conf. 111. num. 11. Gozzad. conf. 45. num. 8. & 14. Crot. conf. 58. num. 14. & Dr. conf. 495. num. 13.* An vero tacitis, & id iuxta interpretationem importantibus. Quia licet fuerit opinio quorundam, 31 quod a tali ratione tacita arguendum non sit, uti fuerat *Dec. conf. 315. col. 3. & conf. 511. sub n. 6. & Bern. conf. 112. num. 6. & 7. lib. 2.* a quibus non videtur dissentire *Petr. dist. quest. 5. num. 66. post princip.* Reverta tamen magis commoos opinio aliter se habet, & verius est sufficere, quod testator talia verba proutlerit, per quæ dignoscere possit, ipsum ad eam perpexisse, licet nominatim non expressit v. g. præferendo masculos feminis tam in institutionibus, quam in substitutionibus, cum ibi universalis substitutio excludendo, atque dotibus suis contentas esse iubendo, prout videre est, ex late, & in panilo relata per *Simoneum de Prat. lib. 3. interpret. 3. dubit. 1. fol. 11. n. 4. vers. tacita vero ratio agnationis,* & num. 65. *vers. ita ergo,* ad quem brevitas casus sit relatio.

Quare cum in casu isto testator non solum

cienda est via in substitutione Coru. & Paris. quia in omnibus illis alicuius verba importanciam per necessitatem translationem dominii, ut consilia illorum diligentiam considerandi sunt manifestum.

47 N'e etiam est faciendi vis in illis verbis — dare, & assignare — quia nec illa important dominii translationem, si non precedit titulus habilitatis de sui natura ad id faciendum Alex. conf. 156. num. 5. lib. 6. Ruy. conf. 130. num. 9. lib. 3. & bene probat Fort. Coru. in l. juris gentium n. 16. ff. de pact. atque admittunt ipsi Coru. Paris. & Simon de Pras. quando non adfunt alia verba ralem translationem importanciam. & sequitur Honded. dist. conf. 59. num. 27. & Menich. conf. 944. num. 31. Quare cum divisio patris inter filios de sui natura talis non sit, ut supra probatum est, sequitur.

48 Postremum vero de emancipatione, facili negotio fuit de medio subtrahere. Tum quia pro nunc non agitur de portione Hieronymi, qui le emancipatum asseruit, sed Alexandri, qui nihil tale umquam iussit, tum quia in omnem eventum fuisset necesse probare, scientiam, & patientiam patris, palcher text. in terminis nostris in l. 1. G. de patr. potest.

49 Superest postremum caput, in quo pariter Domini pro agentibus responderunt, quia licet restator institueret, & substituendo, usus sit illis verbis — in omnibus autem aliis suis bonis — quorum natura est, ut excludat superius nominata, & includat omnia, ad late tradita per Peregrin. alios referentem art. 7. num. 44. & conf. 47. num. 25.

50 Nihilominus quia nos in eo casu versamur, in quo prelegata precedunt, & institutio sequitur, & ipsamet substitutio est facta non sub nomine hereditatis, sed simpliciter, & ubique hereditatis mentione, quibus casibus magis communis opinio est, ut ea veniant in restitutione Peregrin. dist. art. 7. num. 34. Serd. conf. 434. num. 25. & Honded. conf. 71. num. 34. & locutionem talem opinionem pluries hac Rota iudicavit, idecirco placuit nobis quoque, cum ea petrastrum, praeterquam quia si aliter factum fuisset, fideicommissum prorsus vanum, & inane fuisset, postquam omnia bona preleganda consumpta fuerant, & superfluo gravati fuissent descendentes ad silvendum dotes feminis, si nihil reliquum fuisset unde talis solutio fieri potuisset &c.

Dominicus Gualandus.
Luis Ricardus.
Antoni Corvus.

ADDITIO.

ARGUMENTUM.

Plura ad materiam conf. Oldrad. 21. & 25. & quando in fideicommissis extensio de casu ad casum, & reciproci a testatore voluit dicatur, & prelegata veniant in restitutione fideicommissi remissive. Plene examinatur articulus, quando assignatio, & divisio bonorum facta e patre vivente inter filios censetur datio in peculium, & administrationem, vel portio donatio, super quo ponitur regula cum fide limitationibus, & ampliationibus.

SUMMARIIUM.

1 Substitutio sub conditione — si sine filiis — ipsi extantibus expirat ad conf. Oldrad. 21.

2 Non obstante collectura vocantur filiorum, & descendendum, & gressu ad plures substitutiones non gradus, aliisque conjecturis, de quibus remissum.

3 Conspicienda conservatio agnitionis quando non apparet remissum.

4 Non receditur a dist. conf. Oldrad. ex quo in conditione fuerint positi filius majus, & gravatus decesserit restitit tantum feminis, si qualitas masculinitatis fuit opposita substitutioni, unde potius arguitur non fuisse testem in filiis alterius.

5 Non obstante ditione — ut supra — qua referri debet ad qualitatem legitimis, & naturalis antecessorem expressum.

6 Item non receditur a dist. conf. Oldrad. ex gravamine assumendi regnum, & arma, si oppositum sit casu, qui purificata fuisset traditio — si sine filiis —

7 Nec ex prohibitione alienationis, qua intelligitur eadem modo, quatenus purificetur substitutio.

8 Plura ad materiam dist. conf. Oldrad. 21. remissum.

9 Oldrad. conf. intrat in fideicommissa in donatione facta, etiam si disponens prohibuerit alienationem cum clausula — quia voluit — si ipsa fuit accessoria opposita.

10 Ratio — quia voluit — accessum appropria restringitur ad terminos praeter decessu substitutionis.

11 Extensio de casu ad casum, & de persona ad personam, quando locum habet remissum.

12 Retiprora ut, & quando dicitur voluit a testatore remissum.

13 Assignatio, & divisio bonorum a patre vivente inter filios facta potius est ultima voluntas, quam donatio.

14 Et censetur potius datio in peculium, & administrationem, quam translatio dominii.

15 Amplia etiam donatio facta foret filiis emancipatis.

16 Maxime si divisio facta sit sine scriptura.

17 Limita quando constaret de voluntate patris non in peculium, sed in veram irrevocabilem donationem dare volentis.

18 Talis voluntas primo intelligitur, si potius usus sit verbis convergentibus alii inter vivos, & operantibus dominii translationem, ut puta — dedit, assignavit, adjudicavit — & similibus.

19 Contra quod dicta verba non includant donationis praesumptionem.

20 Conciliu utraque opinionem, ut prima procedat, quando tam dictis verbis etiam adminicula donationem importantem conjunguntur.

21 Et ad hunc effectum totum instrumentum contentum est perpendendum.

22 Secunda vera, si nullum aliud adminiculum dictis verbis necedat, & fortius, si ad hoc etiam verba importantia peculii dationem.

23 Secunda praesumit patrem donare voluisse ex clausula — ad habendum, tenendum, & possidendum —

24 Vel ex clausula — omni meliori modo —

25 Tertio, si pater bonis filiis divideret, ad ipsi dotes maribus suis restitueret.

26 Quarto, si aliquam bonorum partem sibi reservavit, puta ad effectum secundum.

27 Licet aliqui teneant hunc conjecturam non esse absolutam veram.

28 Quinto, si processerit ad actualem traditionem.

29 Amplia etiam si sequatur non sit vera traditio, sed sibi tantum mediante clausula constituti.

30 Vel si fecerit versionem locum montis in faciem filiarum.

- 31 *Vel si passus fuerit eos possidere.*
 32 *Vel si eis tradiderit, & assignaverit fructus bonorum pro videri.*
 33 *Sexto, si super bonis in divisione assignatis pater sibi reservatum reservaverit, & de eisdem. Servitus in re propria esse non potest, ibidem.*
 34 *Septimo ex observantia, puta quod filii scientes, & consentiente patre bona sibi assignata alienaverint, uti obligaverint.*
 35 *Vel ad suam decimam convertentur.*
 36 *Ecce contra ex non facta cessione ad decimam filiorum presumitur sola assignatio in peculium.*
 37 *Ottavo, si pater decerneret ad divisionem pro tulendis discordiis, qua inter filios oriri possent. Contra n. seq.*
 39 *Nono, si pater obligavit filios ad solvenda sua debita, vel onera, & gabelas, ad qua non tenerentur, si dominum patris patrem emanassent.*
 40 *Aut si eos obligaverit ad aliquid sibi annuatim solvendum.*
 41 *Decimo, si in casu inobservantia pater sibi reservavit regressum ad bona divisa.*
 42 *Undecimo, si passus fuerit, ut filii stare debeant taciti, & contenti portione sibi assignata.*
 43 *Dodecimo, si pater assignaverit filiis bona — in patrimonium, pro patrimonio, & patrimonii titulo —*
 44 *Sen jure proprio.*
 45 *Sen in possessione, & proprietate.*
 46 *Sen primo jure, libere etc.*
 47 *Decimotercio, si usus sit in assignatione verbi — dono —*
 48 *Contra n. seq.*
 49 *Causilia ut prima opinio vera sit quando pater pretulit verbum — dono — non simpliciter, sed ex titulo, & causa donationis.*
 50 *Decimoquarto, si fecerit divisionem per viam cessionis, vel alio modo, ex quo dominium transferatur.*
 51 *Dodecimo, si diviso, & assignatio fiat cum illis solemnitatibus, cum quibus fieri debet alienatio inter vivos.*
 52 *Exemplifica ut n. seqq.*
 53 *Contra omisso stipulationis, solemnitarum, & aliorum casuorum requisitis est concessio pro assignatione in peculium.*
 54 *Decimosexto, si pater certo casu, puta extinctione omnium assignatariorum, sibi reservavit dominium eorum assignatarum.*
 55 *Decimoseptimo, si pater prohibuit alienationem bonorum assignatarum, ex qua voluit eadem bona semper stare in familia.*
 56 *Decimoctavo, si pater promissit defensionem bonorum assignatarum, & observantiam omnium in instrumentis divisionis contentorum.*
 57 *Aut si hac passus sit recipere.*
 58 *Amplius, quod statibus istis verbis semper intelligatur facta donatio, etiamsi pater expressit dixerit se dare in peculium.*
 59 *Limita in simpliciter promissione de non contraveniendo.*
 60 *Decimonono, si defuncti filii assignatarum pater passus fuerit se bona divisa transire, & gubernasse pro suis nepotibus ut eorum tutor.*
 61 *Aut si aliquo modo passus fuerit dominium bonorum patris suum existere.*
 62 *Vigesimo, si pater jumentum alium adjecerit.*
 63 *Contra n. seq.*
 64 *Et hac secunda opinio verior, nisi alia conjectura concurreat.*
 65 *Vigesimo primo, si assignatio facta sit in causam legitima.*

66 *Prælegata au, & quando veniant in restitutione fideicommissi remissio.*

67 *Prælegatum restitui in causam legitima non venit in restitutione fideicommissi, nisi pro rata, quo legitimum excedit.*

Legitima liberè, & absque onere filio ceterique debet, ibidem.

In hac causa adstant alie quinque decisiones super aliis articulis impressis infra decif. 122. 123. 124. 125. & 126.

Ad num. 1. & seqq.

Substitutio concepta sub conditione — si sine fil. t. liti — ipsa extantibus expirat juxta celebre consil. Oldrad. 21. plent Rot. Rem. apud Palm. Nep. decif. 412. num. 1. & per tot., ubi rejicit conjecturas vocationis collectivæ filiorum, & descendendum, digressus ad plures gradus substitutionum, aliisque. Rot. Florent. infra decif. 102. num. 26. ubi rejicit conjecturam conversationis agnitionis, & decif. 122. num. 1. & seqq.

Nec pro recessu a dicto consil. sufficit, quod fuerint positi in conditione filii masculi, & gravatus decesserit reliquit solum filiabus feminis, quia existentia formaturum facit deficiente fideicommissum, si qualitas masculinitatis fuit apposta in filiis anias, ex quo argui non potest fuisse volitum in filiis alterius, imo potius hoc argumentum retorquetur Rotæ in Veretibus. Reintegratiois 3. Julii 1711. §. et licet, & seqq. coram Eminentijs. D. meo Cardin. Falconerio, & §. neque, ubi quod nec satis est dictio — ut supra — que referri debet ad qualitatem legitimam, & naturalitatis antecessorem expressum.

Prout nec sufficit gravamen assumendi cognomen, & arma, si istud appositum fuit casu, quo purificata fuisset conditio decedentis primi vocati sine filiis Rot. in dist. Veretibus. Reintegratiois 1711. §. prout nec tertius; nec etiam prohibitio alienationis, que eodem modo intelligitur, quatenus scilicet purificaretur substitutio per obitum primi vocati sine filiis Rot. in dist. Veretibus. Reintegratiois 1711. §. neque deinde coram Eminentijs. D. meo Card. Falconerio.

Alia plura an, & quando fideicommissum ordinatum sub conditione — si sine filiis — expiret decedente vocato cum filiis juxta celebre consil. Oldrad. 21. vide super hoc, cum latissimè dicta sunt in Florentina Fideicommissi de Ulimbardi 9. Septembris 1719. artic. 2. per tot. coram me, & in Florentina Inimissiois 28. Septembris 1725. artic. 2. per tot. pariter cor. me in tertio volum. mearum decif. impripiend., & adde iis, que ibi latè dixi, ea, que super dict. consil. scribunt Turres. in Causa Florentina conf. 81. num. 43. & seqq. & consil. 82. per tot. lib. 1. Dye. decif. civil. 67. per tot. Rot. Florent. infra decif. 87. num. 14. & seqq., in qua firmatur iurare conf. Oldrad. 21. in fideicommissi so facto in donatione sub conditione — si sine filiis — etiamsi disponens prohibuerit alienationem cum clausula — quia voluit etc. — si ista fuit apposta accessorie, nam tunc restringitur ad terminos precedentis substitutionis, eoque per obitum cum filiis deficiente, ista pariter expirat, & decif. 121. per tot. & decif. 139. per tot., in Florentina Fideicommissi de Bonis 1693. n. 20. & seqq. in Florentina Fideicommissi de Tornagiacis 1693. num. 1. & seqq. & in Florentina Fideicommissi 13. Septembris 1697. infra suis loco, & tempore impripiend. Rot. Rom. in Romana Fideicommissi 15. Aprilis 1701. §. aff quia & seqq. cor. Ausale, in Romana Permutatoria de Fabii 12. Decembris 1707. coram Omanio, fu Engu-

Eugubina Fideicommissi 9. Maii 1707. per tot. coram Lancetta & 19. Januarii 1714 §. quis Iuanni, & seqq. & §. hoc usque expensa coram Crispo, & super cathedra Angeli 5. Aprilis 1715. §. nec praedicta coram Lancetta, in Versellen. Rintegracionis 3. Iunii 1711 §. superfluo off. ad fia. item Emmentissimu D. meo Card. Falconieri, in Camerico. Fideicommissi 19. Iunii 1711. §. haud in dubium, & per tot. cor. eod. in Pisana. Euphyseus 1. Decemb. 1712. §. quo vero, & seqq. coram Sancta, ubi quando habeat locum, & Afulana Successionis 5. Martii 1714. §. retenta sequenda coram Fimientiss. D. meo Cardinali Falconieri, nunc impressi. supra post. addit. ad decif. 22. append. 2. n. 1. in Romana Locorum Montium 28. Novembrii 1714. per tot. cor. Lancetta, in Versellen. Fideicommissi 13. Maii 1715. per tot. coram eod. in Brundisina Immissio 12. Januarii 1712. §. his autem, & seqq. coram Cerra, ubi quando non habet locum, & in Reticia Primogenitura de Nobilibus super reservato 30. Aprilis 1713. §. quibus ita se habent coram eodem.

Ad num. 2. & seqq. & num. 19. & seqq.

- 11 Quando sit extensio de caso ad casum, vel de personis ad personam in fideicommissis, aliisque adibus ultimarum voluntatum Rot. Florent. supra decif. 5. num. 4. & seqq. & num. 21. & seqq. & plures additi in addit. ad decif. 56. num. 33. & Rot. Florent. decif. 59. num. 14. hoc eodem vol.

Ad num. 10. & seqq.

- 12 Reciproca en, & quando dicatur volita a testatore dictam esse supra in addit. ad decif. 48. n. 2. & seqq. & num. 51. & seqq. cum ibi relatis.

Ad num. 15. & seqq.

- 13 Assignatio, & divisio bonorum facta a patre vivente inter filios est potius ultima voluntas, quam donatio, quia pater cencitor illa eis dedisse ad usum, & administrationem, & ideo peculium, non aotem voluisse dominium in eos transferre, ut firmat Allegrad. conf. 8. num. 1. & seqq. & num. 11. lib. 1. Gratian. dist. 82. num. 1. & dist. 83. n. 1. Menoch. de praesumpt. praesumpt. 30. sub num. 33. versif. idem est quando pater lib. 3. Fuser. de subfist. quafi. 633. num. 7. Mantit. de tacit. & ambig. lib. 13. tit. 18. num. 2. Paschal. de patre. potest. part. 1. cap. 4. om. 28. Mart. de success. legal. part. 4. quafi. 21. artic. 11. num. 56. & seqq. & vot. Pisan. 247. num. 1. & 6 Torr. de pact. futur. success. lib. 3. cap. 3. sub num. 26. versif. primum. De Lat. de testament. dist. 63. sub num. 10. versif. idem non negabatur. D. Auditor Finetis in suo voto edito in causa Florentina Syndacatus, seu Bonorum de Francisus impressi. penes Mans. consult. 621. num. 16. repetit. apud Palm. Nep. alleg. 235. idem Mans. consult. 621. num. 4. Rot. Rom. coram Zurat. decif. 32. num. 6. & seqq. & in recent. decif. 334. num. 1. & decif. 387. n. 5. & 7. part. 9. quorum prima est repetita coram Bib. decif. 207. & secunda post Censal. ad Perreg. de fideicommiss. decif. 24. num. 3. & seqq.

- 14 Amplia dictam regulam procedere, etiam si donatio facta foret filius emancipatis Menoch. lib. 3. praesumpt. 30. num. 39. & seqq. Palm. Nep. alleg. 231. num. 19. & in dict. vot. Auditoris Rota Florentina impressi. apud Mans. dist. consult. 621. sub num. 16. idem Mans. consult. 621. sub num. 4. Quia fortius locum habent, si divisio facta sit sine scriptura Palm. Nep. in causa Florentina scribentis alleg. 231. num. 15.

- 15 Sed limitanda venit dicta regula, quando constaret de voluntate patris, non in peculium, sed in vitam irrevocabilem donationem dare volentis Allegrad. conf. 8. n. 12. lib. 1. Gratian. dist. 331. num. 3. Paton. alleg. 2. num. 6. Menoch. de praesumpt. praesumpt. 30. sub num. 52. versif. declaratur lib. 3. Mantit. de tacit. lib. 13. tit. 18. n. 7. Ofas. decif. 125. sub num. 5. versif. non obstat. Rot. Rom. in recent. decif. 633. sub num. 3. part. 3. dec. 334. num. 3. & decif. 387. num. 8. part. 9. quarum ultima est repetita post Censal. ad Perreg. de fideicommiss. dist. decif. 24. num. 4. & seqq. & dec. 385. num. 1. part. 13.

Huiusmodi aotem voluntas ex pluribus patere potest.

Et primo, si pater usus sit verbis convenientibus aui inter vivos, & operantibus dominii translationem, ut puta — dedit, & assignavit, adjudicavit — & similibus Allegrad. citato conf. 8. num. 11. lib. 1. Gratian. dist. dist. 82. num. 13. & 14. Pacius. dist. alleg. 2. num. 10. Menoch. de praesumpt. lib. 3. praesumpt. 30. num. 39. & seqq. & num. 51. Mart. de success. legal. part. 4. quafi. 21. artic. 11. sub num. 60. & vot. Pisan. 247. num. 3. Torr. de pact. futur. success. lib. 3. cap. 3. num. 13. & 14. & sub num. 26. versif. altera vero. Rot. Florent. in Florentina Syndacatus de Francisus apud Mans. consult. 620. num. 1. & seqq. repetit. apud Palm. Nep. alleg. 234. a qua tamen discordavit D. Auditor Finetis, ut ex praecitato voto, & infra decif. 123. num. 12. Rot. in recent. decif. 633. sub num. 2. part. 3. decif. 334. num. 5. & dec. 387. num. 13. part. 9. repetita post Censal. ad Perreg. de fideicommiss. dist. decif. 24. num. 6. & decif. 305. num. 3. part. 19.

Contra tamen quod dicta verbo non includat donationis praesumptionem D. Auditor Finetis in dict. vot. apud Mans. consult. 621. sub num. 17. §. vel quia versif. quoniam, idem Mans. dist. consult. 622. num. 5. & firmas nostra decif. hic aum. 47. & Rot. Florent. infra decif. 123. num. 29.

Concilia utramque opinionem dicendo, tunc demum praesumendam esse donationem, quando cum hisce verbis alia etiam adminiculo donationem importantis conjungeretur Gratian. dist. dist. 82. num. 18. & dist. 231. sub num. 3. lute Mans. consult. 622. sub num. 5. & hoc admittit Otero decif. sub num. 47. hinc est, quod Rota decif. 387. sub num. 8. part. 9. recent. repetita post Censal. ad Perreg. de fideicommiss. decif. 24. & Mans. qui cum refert loco supra citato firmant, solum instrumenti contextum esse perpendendum, prout revera perpenditur fere ab omnibus auctoritatibus pro prima opinione supra relatis.

Secus vero si nullam aliud adminiculum dictis verbis accedat, & fortius si adint etiam verba importantis pecolli dationem Palm. Nep. dist. alleg. 231. sub num. 18. versif. quia. D. Auditor Finetis. apud Mans. dist. consult. 621. sub num. 17. versif. vel quia in causa ad fucum.

Secundo si addito fuerit clausula — ad habendam, retinendam, & possidendam &c. — Allegrad. citato conf. 8. num. 16. lib. 1. Pacius. alleg. 2. n. 14. Menoch. de praesumpt. lib. 3. praesumpt. 30. num. 45. Mart. de success. legal. part. 4. dist. quafi. 21. artic. 11. num. 60. & vot. Pisan. 247. num. 3. Torr. de pact. futur. success. lib. 3. cap. 3. sub num. 13. Rot. in recent. decif. 305. num. 5. part. 19.

Vel clausula — aui auctori modo — Patisa. 24. dist. alleg. 2. num. 11. Menoch. de praesumpt. lib. 3. dist. praesumpt. 30. num. 3. Torr. de pact. futur. success. lib. 3. dist. cap. 3. sub num. 13. Rot. in recent. decif. 633. num. 2. in fia. part. 3. & decif. 334. num. 11. part. 9.

Tertio, si pater bona filius diviserit ad hoc, 25 ut ipsi uxoriibus suis dotibus restituerent Allegrad. allegato conf. 8. num. 12. lib. 1.

Quarto, si pater aliquam bonorum suorum sibi 26 referat.

- reservaverit, puta ad effectum testamti &c. tunc enim non reservat filius donare voluisse præsumitur *Altragrad. citato conf. 8. n. 19. lib. 1. Mart. de success. legal. part. 4. quæst. 21. artic. 11. n. 62. Fuster. de subdit. quæst. 633. num. 13. Torr. de pact. futur. success. lib. 3. cap. 3. sub num. 26. versif. altera vero, Rot. Florent. apud Mansf. diſt. consult. 620. num. 7. Rat. Rom. in recent. decif. 334. num. 6. & decif. 387. num. 15. part. 9. quorum secunda est repetita post *Grusaf. ad Peregr. de fideicom. decif. 24. decif. 385. num. 8. & decif. 790. num. 38. part. 18. & decif. 305. num. 10. & 11. part. 19.**
- 27 Quamvis hinc concluditur non esse absolute veram dicat *Palm. Nep. diſt. alleg. 231. num. 12.*
- 28 Quinto si processerit ad æqualem traditionem *Altragrad. diſt. conf. 8. num. 20. lib. 1. Gratian. diſt. diſcept. 231. num. 7. Pacino. citat. alleg. 2. num. 18. Mart. de success. legal. part. 4. quæst. 21. art. 12. num. 62. Rot. Florent. apud Mansf. diſt. consult. 620. sub num. 6. Rat. Rom. in recent. diſt. decif. 305. num. 4. part. 19.*
- 29 Amplius etiam si sequens non sit vera, sed fida tantum traditio mediante clausula constituti *Altragrad. inspecto conf. 8. num. 12. lib. 3. Pacino. diſt. alleg. 2. num. 13. Torr. de pact. futur. success. lib. 3. diſt. cap. 3. sub num. 26. versif. altera vero, Rat. in recent. decif. 305. num. 12. part. 19.*
- 30 Vel si fecerit versum locorum motum in faciem filiorum *Palm. Nep. diſt. alleg. 231. n. 10. & decif. Rot. Florent. que in eadem causa emanavit apud Mansf. diſt. consult. 620. num. 6.*
- 31 Vel si eos possidere passus fuerit *Gratian. diſcept. form. 82. num. 4. & diſt. diſcept. 231. n. 7. Torr. de pact. futur. success. lib. 3. cap. 3. sub n. 13.*
- 32 Vel si eis tradiderit, & assignaverit fructus bonorum pro victu, & alimentis *Gratian. diſt. diſcept. 82. num. 4. & citat. diſcept. 231. num. 7. Pacino. diſt. allegat. 2. num. 18. Mart. de success. legal. part. 4. quæst. 21. artic. 12. num. 61. Torr. de pact. futur. success. lib. 3. allegat. cap. 3. sub num. 13.*
- 33 Sexto si super bonis assignatis in divisione sibi infamfructum cesseraverit, cum enim in re propria nulla servitus esse possit, necessario sequitur eum in animo habuisse transferre dominium, ac possessionem bonorum in filios *Mench. de præsumpt. præsumpt. 30. num. 52. lib. 3. De Luc. de donat. diſt. 41. num. 9. Rota in recent. decif. 387. num. 16. part. 9. repetita post *Grusaf. ad Peregrin. de fideicom. dec. 24.**
- 34 Septimo si observantia intercesserit, puta quod filii nomine proprio sciente, & consentiente patre bona sibi assignata aliquo modo alienaverint, vel obligaverint *Mench. de præsumpt. diſt. præsumpt. 30. sub n. 54. versif. idem manifeste lib. 3. Rot. Florent. apud Mansf. diſt. consult. 620. num. 6. in fin. Rot. Roman. in recent. decif. 385. num. 10. part. 18. decif. 305. num. 13. & f. q. part. 19.*
- 35 Vel ad suam decimam converterint *Rat. Florent. apud Mansf. diſt. consult. 620. sub n. 7. versif. hic omnibus.*
- 36 Et è contra ex non fida versione ad decimam filiorum præsumitur sola assignatio in peculium *D. Andrieu Fucit. in diſt. que. apud Mansf. consult. 621. sub n. 17. versif. vel quia in casu. Palm. Nep. in eadem causa scribens allegat. 231. sub num. 12. versif. fractu, & sicut nostra decif. hic num. 45. & Rot. Flurn. infra decif. 123. n. 25.*
- 37 Octavo si pater devenierit ad divisionem pro tollendis discordiis, quæ inter filios arci possent *Pacino. inspectat. allegat. 2. num. 9. Rot. Roman. decif. 633. sub num. 2. part. 3. decif. 334. num. 4. part. 9. rivas. Rot. Florent. apud Mansf. diſt. consult. 620. num. 6.*
- Sed contra quod hæc enunciativa nihil stric-
get pro irrevocabilitate donationis *Palm. Nep. diſt. alleg. 231. sub num. 19. versif. emmatoria, & sicut Rota Florent. in hoc decif. num. 47. & infra dec. 123. sub num. 30. versif. non obligat.*
- Nono si pater obligaverit filios ad solvenda sua debita, vel onera, & gabellas, ad quæ omnia sine non tenerentur, si dominium penes patrem remanisset *Pacino. diſt. allegat. 2. num. 15. Mench. de præsumpt. citat. præsumpt. 30. sub num. 52. versif. decimoquinta. Rot. in recent. decif. 334. num. 7. part. 9. & dec. 790. n. 40. part. 18.*
- Aut si eos obligaverit ad aliquid sibi antea-
tim solvendum *Rat. in recent. decif. 790. num. 39. part. 18.*
- Decimo si in causa inobservantia patre sibi
reservavit regressum ad bona divisa, regressus enim
supponit domini obligationem s. patre, & transla-
tionem in filios *Rat. dec. 334. n. 8. & 9. par. 9. recent.*
- Undecimo si pactus fuerit, ut filii hæc de-
beant taciti, & contenti portione sibi assignata *Mench. de præsumpt. citat. præsumpt. 30. num. 43. lib. 3. Rota in recent. dec. 334. num. 10. part. 9. & dec. 385. num. 5. part. 19.*
- Duodecimo si pater assignaverit filijs bona in
patrimonio, pro patrimonio, & patrimonio titulo
Rot. in recent. dec. 387. num. 9. part. 9. repetit.
post *Grusaf. ad Peregrin. de fideicom. diſt. 24. num. 5.*
- Secundo jure proprio *Mench. de præsumpt. lib. 3. 44. allegat. præsumpt. 30. num. 50. Torr. de pact. fu-
tur. success. lib. 3. cap. 3. sub num. 13.*
- Scu in possessione, & proprietate *Mench. de 45
præsumpt. lib. 3. diſt. præsumpt. 30. n. 49.*
- Scu pleno jure, libere &c. *Altragrad. diſt. 46
conf. 8. num. 1. lib. 1. Mench. citat. præsumpt. 30. num. 42. lib. 3. Rat. in recent. decif. 790. num. 34. & 35. part. 18.*
- Decimotercio, si usus sit in assignatione ver-
bo *dona Gratian. diſcept. 82. num. 18. & diſcep-
t. 231. num. 3. & 4. Mench. de præsumpt. lib. 3. diſt. præsumpt. 30. n. 39. Rot. in recent. decif. 387. num. 12. part. 9. repetit. post *Grusaf. ad Peregrin. de fideicom. dec. 24.**
- Sed contra, quod etiam si usus sit verbo *dona*,
non tamen ideoque præsumatur donatio *Mansf. de
tacit. lib. 13. tit. 18. num. 3. & sicut Rota Flo-
rent. infra dec. 123. n. 30.*
- Concilia utramque opinionem dicendo, tunc
veram esse primam, quando pater prouti ver-
bum *dona* non simpliciter, sed titulo, & causa do-
nationis, ut declarat *Barb. in l. 2. §. quod si in
patrio num. 4. ff. solut. matrimo. Gratian. diſt. diſcept. 231. num. 6.*
- Decimoquarto si divisionem fecerit per viam
cessionis, vel alio modo, ex quo dominium trans-
feratur *Rat. in recent. decif. 790. n. 23. par. 18.*
- Decimoquinto, si assignatio, & divisio fiat cum
illis solemnitatibus, cum quibus fieri debet aliena-
tio inter vivos *Rota in recent. diſt. decif. 387. num. 12. part. 9. repetit. post *Grusaf. ad Peregrin. de fideicom. citat. decif. 24. num. 6.**
- Puts cum Ripulatione, vel solemnitatibus sta-
tutariis, que in donatione inter vivos requiruntur
*Pacino. citat. alleg. 2. num. 12. Rot. in recent. decif. 387. num. 12. repetit. post *Grusaf. ad Peregr. de fideicom. dec. 24. num. 6.**
- Et è contra omisso Ripulationis, solemnita-
tum, vel aliorum casualis requisiti in donatione,
est conclusio pro sola datione in peculium *D. Andrieu Fucit. in diſt. suo vota apud Mansf. con-
sult. 621. sub num. 17. versif. vel quia in casu.*

FLORENTINA

Fideicommissi.

25. Augusti 1608. ex Lib. Mot. 90. a 102.

ARGUMENTUM.

Prohibitio alienationis dicitur valida, & vestita si facta sit filiis, & descendentes, & tunc si adjectam habent clausulam — *quia voluit* — simplex, & absolutum fideicommissum in utrumque casum alienationis, quoniam mortis inducit.

SUMMARIUM.

- 1 Prohibitio alienationis, si directa sit filiis, & descendentes, vestita dicitur.
- 2 Prohibitio simplex, & unde notanda est momenti.
- 3 Clausula — *quia voluit* — notanda prohibitioni vestita, inducit fideicommissum etiam in casu mortis, alias secus.
- 4 Maxime si adjecta sit *distin* — semper.
- 5 Contra, quod adjecta prohibitioni per se valida, non inducit parum fideicommissum, ubi aliud potest operari.
- 6 Sed prima opinio verior, in casu etiam quod possit aliud operari, & quod adjecta primis institutis, non solum operetur extensionem ad omnes alios descendentes, sed etiam simplex, & absolutum fideicommissum.
- 7 Cart. conf. 302. & 218. quae videatur contraria conciliantur.
- 8 Prohibitio alienare extra familiam potest alienare in vocatos remotiores.
- 9 Intellige, si fideicommissum indultum sit in casu alienationis, secus si etiam in casu mortis.
- 10 Intellige secundo, si adsit expressa facultas alienandi inter vocatos per distinctionem nisi, vel similem, secus si solum tacite.
- 11 Prohibitio alienationis quando dicitur vestita, & valida, & quando appetita clausula — *quia voluit* — inducit fideicommissum tam in casu alienationis, quam mortis.
- 12 De facultate alienandi inter vocatos resultante a distinctione — nisi — vel simili quid importet, & quos effectus operetur.

DECISIO LXIII.

In Causa Salvetti, e Salvetti.

L Laurentius de Salvetti repudiata Thoma patris hereditate peribat a Baccio fratre portionem ad se spectantem bonorum subditorum fideicommissum in testamento Laurentii avi paterni, qui haereditas universales instituit Thomam, & Petrum filios legitimos, & naturales, & quolibet eorum invicem substituit vulgenter pupillariter, & per fideicommissum, prohibens ejus filiis, & haereditas omnem alienationem suorum bonorum immobilium — *quia voluit ejus bona immobilia semper permanere in distis ejus filiis, & eorum filiis, & descendentes masculis, quasque ejus linea masculina durabit* — ex qua prohibitione alienandi, cum clausula — *quia voluit* — quantum fuit in effectum inducitur fideicommissum, non solum in casu alienationis, sed etiam simplex, & absolutum in casu mortis, cujus vigore posset Laurentius adhuc jure pretendere post Thomae patris mortem se fuisse vocatum; & pro resolutione fuit

K k k

confi-

54 Decimosesto, si pater eorum casu, pura extinctionis omnium assignatarum, sibi reservavit dominium rerum assignatarum, hoc enim sicut cognoscere eum interim non esse dominum Rot. in recent. dist. decif. 387. num. 26. part. 9. repetit. post Cusfal. ad Peregrin. de fideicom. dec. 24.

55 Decimoseptimo, si pater prohibuit alienationem bonorum assignatarum, eo quia voluit eadem bona semper stare in familia Rot. dist. decif. 387. num. 25. & segg. part. 9. recent. repetit. post Cusfal. ad Peregrin. de fideicom. dist. dec. 24.

56 Decimo octavo, si pater se, & sua bona, vel bonorum partem obligavit, expresse promittendo legitimam defensionem, & se omnia in instrumentis assignationis, & divisionis contenta observaturum, & nunquam contrahendum, quae omnia non congruunt dationi in peculium, quae ad libitum patris est revocabilis Altagrad. dist. conf. 8. num. 37. lib. 1. Pacini allegat. 2. num. 17. Menoch. de praesumpt. lib. 3. dist. praesumpt. 30. num. 46. Torr. de post. futur. success. lib. 1. cap. 3. sub n. 13. & sub num. 26. versis. altero vero. Rota in recent. decif. 387. num. 24. part. 9. repetit. post Cusfal. ad Peregrin. de fideicom. dec. 24.

57 Aut si haec pacta sint reciproca Ofsch. decif. 325. num. 4. Rota in recent. dec. 790. num. 37. part. 28.

58 Amplia, quod stantibus istis verbis, semper intelligitur facta donatio, etiam si pater expresse dixerit se dare in peculium Rot. in recent. dist. decif. 387. num. 25. part. 9. repetit. post Cusfal. ad Peregrin. de fideicom. dist. decif. 24.

59 Limita in simplici promissione de non contraveniendo, quae non inducit praesumptionem donationis, ut tenet hic nostra decif. num. 44.

60 Decimono, si defuncti filius assignatarum, pater filius fuerit se bona diviti tenuisse, & gubernasse pro suis nepotibus uti eorum tutor Rot. Florent. apud Mans. dist. consil. 620. sub num. 7. versis. quod manifeste.

61 Aut si aliquo modo dominium bonorum penes filios existere confessus fuerit Rota decif. 790. sub n. 41. versis. quando part. 28. recent.

62 Vigesimo, si pater juramentum ad sui adjectit Pacini. dist. allegat. 2. num. 16. Torr. de post. futur. success. lib. 3. dist. cap. 3. sub num. 23.

63 Sed contrarium habetur ex nostra decif. n. 43. & Rot. Florent. infra dec. 225. num. 25.

64 Quae secunda opinio verior videatur, nisi aliae circumstantiae concurrant.

65 Ex demum, si assignatio facta sit in causam legitimam Rota eorum Zurat. decif. 32. num. 25. & num. 20.

Ad num. 50.

66 Praelegata an, & quando veniant in restitutione fideicommissi vide supra decif. 46. per tot. & in addit. ad eundem num. 5. & per tot. & decif. 61. num. 22. & in addit. ad eundem num. & infra decif. 122. n. 2. & segg. & plenissime dec. 94. num. 5. & per tot. inter impressi. eorum me.

67 Et unus ex casibus, in quibus praelegatum fideicommissum non debet restitui, est si illud restitutum sit in causam legitimam, tunc enim non venit in restitutione fideicommissi, nisi pro ea rata, quae excedit legitimam, quae liberare, & absque ullo onere relinqui debet filio infans, in quant. ad decif. 66. num. 22. Rota eorum Emerix Jun. dec. 2255. num. 6.

- consideratum, quod prohibitio alienandi in casu nostro non erat nuda, sed de per se valida, quia erat directa filiis hæredibus institutis, & expresse inveniunt substituitur vulgariter, pupillariter, & pce fideicommissum, ex quo vestiri prohibitionem dicunt *Grat. conf. 21. sub num. 13. vers. non obstat lib. 2. Petr. de fideicommissis. quest. 1. sub num. 33. vers. pro resolutione*, quo casu intent ecceprissima
2. *U.D.* conclusio, & distinctio, ut præcedit simplex, & nuda prohibitio, quo per se nullus est momenti *l. finisam. §. Dicit ff. de legat. 1.* & tunc si ratio subicitur -- *quia voluit* -- confirmatur ipsa prohibitio, ut videtur, & inducitur fideicommissum non in casu mortis, sed conditionale in casu, quo alienatio foret sequens, ut vero præcedit expressa prohibitio alienationis valida, qualis est hæc, moxque subicitur hæc ratio -- *quia voluit &c.* -- & tunc, ne dicta clausula sequens sit superflua, inducitur fideicommissum non solum in casu alienationis, sed simpliciter, & absolute, ut aliis relatis de magis communi testatur *Mantie. de consuet. ult. volut. lib. 6. tit. 14. sub num. 24. vers. quod igitur ad præpositum. Ojosi. decis. 49. in fin. Sord. qui dicit in hoc omnes convenire conf. 67. n. 38. lib. 2. Huet. conf. 78. num. 32. & 31. lib. 1. Loder. final. conf. 92. lib. 1. Peregrin. de fideicom. art. 14. num. 15.*

Et in specie, quod absolutum fideicommissum dicitur inductum, quotiescumque prohibitioni valde adjecta est clausula -- *quia voluit* -- dicunt *Bart. & alii in l. qui Ramo §. cōcederet ff. de verb. obligat. & alii relati per Mantie. de consuet. lib. 6. tit. 14. sub n. 24. vers. sed contrarium opinantur*, ubi dicit hæc esse veriorum de jure, & magis ex mente testatoris, & idem affirmat *Petr. de fideicom. quest. 5. sub num. 42. vers. verumtamen*, qui dicit, quod si auctoritatibus est decertandum, hæc sententia dubio procul, & numero, & pondere vincit contrariam.

4. Accedebat quod in presenti casu dixerat testator -- *quia voluit dicta ejus bona immobilia semper permanere in descendentes* -- quo dictio -- *semper* -- operatur, ut restaret simplex, & purum fideicommissum, cum hujusmodi effectus perpetue conservationis bonorum in familia per testatorem desideratus non contingeret, nisi restaret simplex fideicommissum, ut post *Socin. Dec. Alienat. & alios dixit Peregrin. de fideicom. art. 14. n. 14. vers. diffinita*.

5. Non obstat, quod dicta clausula adjecta etiam prohibitioni valde non operetur fideicommissum absolutum, quando aliud operari potest, ut per *Gabr. in tit. de fideicommissis. cantat. §. num. 40. vers. tertio limita, & Curt. Jun. conf. 318. sub num. 26. & in casu nostro non remanet superflua, sed possit prohibitionem restrictam ad filios, extendere ad nepotes, & omnes descendentes mascululos.*

6. Quia responsum fuit, quod etiam in casu, quod clausula -- *quia voluit* -- potest aliud operari, nihilominus inducit purum, & absolutum fideicommissum, ut per *Ab. conf. 54. ubi in casu, in quo prohibitio, prout in casu nostro, facta fuerat tammodo primis hæredibus institutis, consulat operari extensionem ad omnes alios ulteriores descendentes, & ultra istum effectum concludit, quod operetur purum, & absolutum fideicommissum, ne dum in casu alienationis, sed etiam in casu mortis, & contra supradictam limitationem teneat *Curt. Jun. conf. 116. qui non potest dici sibi contrarius, quia conf. illud 118. non est ipse Curt. sed ejusdem Judicis D. Speciani, qui dedit illas allegationes loco dubiorum, quæ postmodum fuerunt resoluta a Curt. Jun. decis. conf. 116. &**

secundum ipsius resolutionem, & contra deducta in dubiis dario fuit iudicatum per sententiam conformes, ut testatur ipse *Curt. Jun. conf. 115. in princip.*

Nec etiam obstat visum fuit, quod Thomas 8 poterit alienare in dictum Baccium, qui est de descendentes, quamvis habeat Laurentium fratrem parcem in gradu, ut per *Sord. conf. 96. num. 25. & Menich. conf. 197. num. 32. per tot.*

Quis hoc posset habere locum, si fuisset inductum fideicommissum in casu alienationis extra familiam, & descendentes, secus in casu mortis, ut supra firmatum fuit, in fideicommissum enim puro, & absoluto magis recepta est opinio, ut unus ex gravatis non possit alienando, vel disponendo in unam ex vocatis alteri perjudicare, cum gradum de uno proximior, in alterum proximiorum bona transferri debeat *l. cum sit §. in fideicommissum ff. de legat. 1.*

Secundo loco responsum fuit, quod deducta 19 in contrarium per *Sord. conf. 96. num. 25. & alios*, procedunt, quando fuit permixta gravatis expressa facultas alienandi inter vocatos per dispositionem -- *visi* -- vel aliam similem. Tunc enim permixtum esse dicunt alienare inter vocatos etiam in eversionem fideicommissi, ut quando non fuit expresse permixta facultas alienandi, sed tacite, non licet alienare in præjudicium præcedentia fideicommissi, ut per *Cass. in conf. 163. in fin. lib. 2. Dec. conf. 386. num. 1. & Socin. Jun. conf. 138. num. 41. lib. 1.*

Ex quibus, &c.

*Linus Ricardus.
Matthæus Marcolinus.
Antonius Cernus.*

ADDITIO.

Quando prohibitio alienationis dicitur vestiri 11 & valida, & quando apponitur est clausula -- *quia voluit &c.* -- quod inducat fideicommissum tam in casu alienationis, quam mortis, vide quæ scripti, & concordantes, quos adduxi in *addit. ad decis. 7. num. 1. in addit. ad decis. 55. & in addit. ad decis. 58. num. 1. & plurib. seqq. ubi læce de materia. Rot. Florent. infra decis. 68. num. 16. & 25.*

Ad num. 10.

De facultate alienandi inter vocatos resoluta a diditione -- *visi* -- vel simili quod importet, & quos operetur effectus, vide super *dec. 34. num. 35. & plene a me dicta in addit. num. 13. & seqq. ubi concordantes, & infra decis. 65. num. 11.*

FLORENTINA Pupillaris substitutionis.

6. Septembris 1608. ex lib. Martio. 90. a 358.

ARGUMENTUM.

Existencia matris non excludit tacitam pupillarem, quando substituitur filii testatoris, non obstantibus dispositionibus -- *tunc, & eo casu* -- ad limitationem text. in *l. precibus C. de impuber. & l. fin. C. de insti. & substit.* Unusquisque non restringit ad alimenta etiam existentibus filiis primi, vel secundi matrimonii, statibus conjugalibus, de quibus in decisione.

SUMMARY.

- 1 **V**ulgaris socite papillarem continet.
- 2 Tertia papillaris effusio eo matris existens.
- 3 Maxime flantibus diffinitibus — tunc, & eo casu —
- 4 Limita, si socite papillariter subfistens sit filii testatoris.
- 5 Amplius limitationem in filiis etiam ex parte tantum patris conjunctis, & de ratione n. 6. 7. & 11.
- 6 Diffia — tunc, & eo casu — potius extremitatem notat, quam existensiam inducat, nisi sit adjecta aliqua taxativa.
- 7 Existensia matris non recludit tantum papillarem, quando excludantur persona magis testatori dilecta.
- 8 Amplius ut nec matris debetor legitimis.
- 9 Praesertim si sit relicta usufructuaria, & de ratione.
- 10 Usufructus uxori relicto, filiis existentibus, restringitur ad sola alimentaria, non obstantibus verbis Domini, & Mellarii.
- 11 Praesertim ubi non existentibus filiis fuerit tantum relicto usufructus particularis nrm. 25.
- 12 Amplius etiam favore filiorum alterius matrimonii.
- 13 Limita regulam generalem ex contrariis conjec-turis.
- 14 Prima est, si matri injunctum sit eam aliendi filios secundi matrimonii.
- 15 Altera, si remissa fuerit redditu rationis, quod quicquid feterit de usufructu sit bene factum.
- 16 Tertia, si alias uxor pater consequeretur, liberis non existentibus fore orem, quoniam eis existentibus cum onere ipsos aliendi, & eradicandi vitam vidualem.
- 17 Legitima pro morem testatoris plene jure filiis ex legi dispositione debetur, quocumque onere relicta ejusmodi usufructus.

DECISIO LXIV.

In Causa da Uzzano, e da Uzzano.

Iulianus Merici de Uzzano tribus filiabus ex prima uxore suscepit, nempe Elisabethæ, Bartholomææ, & Cathariæ, alteram dedit uxorem Dianoram nuptiam, ex qua filios priusquam suscepisset testamentum excoedit instituit omnibus filiis masculis ex se, & ex secunda uxore uenerit, quibus non metis, nec, & nec easu æquis portionibus instituit filias jam natas in primo matrimonio, & in secundo uenerit, & si filiz feminæ non nascerentur, ad integram hereditatem filias jam ex prima uxore susceptas iure institutionis inuocavit; Dianoram uero ob mortuum amicum reliquit Dominam, Massariam, & usufructum omnium suorum, & quorumcumque bonorum tam mobilium, quam immobilium, eo tantum casu, quo post mortem diti testatoris ex se, & ex dicta usufructuaria superius filia masculis, vel feminis, ipsaque eas, vel eas uellic alere, collidere, & educare, vitamque cum ipsi bonam, ac uidealem seruire, releuans eam ab onere reddende rationis sui administrationis, & disponens bene fuisse factum, quidquid ipsa de usufructu tantum fecerit; si uero testator deesset absque filia masculis, & feminis ex secundo ma-

erimonia, Dianom vitan honestam, ac vidualem
servanti reliquit olumfructum particularem bono-
rum, de quibus in testamento. Testatore pro-
fundo eribus filiabus superficibus primi marito-
nis, duobus vero secundi, scilicet Scardilla ma-
sculo, & Juliana, decessit Scardilla in pupillari
aetate, cui ab intestato succedere contendunt Ju-
liana foris; utriusque conjuncta, & Dianora mater
extinctis fororibus confanguinea tamen §. si gi-
ver defunctus est de heredi. ab intest. venient,
ant. itaque defuncta C. commun. de success.

Verum in testamento predicto continetur tacita pupillaris. fuerunt enim infancie masculi ex secundo matrimonio nasciturus, & si masculi non nascerentur, sed feminæ, tunc, & eo casu formis institutio una cum jam uetis in primo matrimonio, hæc est formula vulgaris substitutionis in casu, quo filii masculi non nascantur, & continet tacitum pupillarem in casu, quo masculina natus est, & in pupillari morte decederit *l. final. C. de instit. & substit. ubi gloss. Bart. Celler. Alex. & communiter alii. Roman. conf. 56. & ibi Mendoza. Bart. conf. 70. num. 29. lib. 2. Der. consil. 226. num. 11. Carr. Jan. consil. 85. num. 5. in p. Sord. deest. 37. num. 20. adeo ut ex testatoris dispositione, ex quo sit hereditas inter omnes ejus filias dividenda, & hæc sit ex hac parte sententia nostra, adversus quam duo videbantur urgere. Primo existentia matris, contra quam non admittitur insinuatæ per tacitum pupillarem *l. proximæ C. de instit. l. fin. C. de instit. & substit. per ea, quæ ibi tradantur DD. secundo dictiones -- tunc, & eo casu -- quæ continent dispositionem ad casum expressum, non continere casus tacitos *Auscher. consil. 256 num. 3. Socin. consil. 206. num. 6. lib. 3. & consil. 181. n. 5. lib. 2. Berro. consil. 110 n. 32. lib. 3. Cravett. consil. 98. num. 9. Der. consil. 65. consil. 89. & consil. 237. Odd. de compend. in pract. part. 2. cap. 3. in fin. Barfais. consil. tit. num. 5. Abbas ad Bart. in l. n. num. 13 ff. de vulgær. & pupillar. Socin. Jan. consil. 290. lib. 2. Mantis. de conjug. lib. 3. tit. 4. num. 20. Ruzin. consil. 200. num. 29. lib. 3. Natt. consil. 267. n. 4. & consil. 678 num. 6. Cephal. consil. 38. num. 55. Decian. consil. 3. num. 24. lib. 2. Sord. deest. 307. num. 17. Mench. consil. 326. num. 16. Roman. consil. 132. num. fin. & consil. 138. num. 7. Gossad. consil. 4. num. 24. Rub. consil. 31. num. 5. Paris. consil. 66. num. 44. lib. 3. Pergrinus. de fideicom. artic. 13. num. 65. quæ duo rejicimus tanquam minus solida.***

Primum ut neque non obstat, quando tacite
 materiam fuisse substituit filii testatoris, qui
 patris proferri voluit. *Gloss. in dñd. l. prohered.*
et ibi Bart. a. ff. de test. n. 32. Angel. n. 24. Bart.
in l. 2. ff. de vulgar. et pupill. num. 44. Alex.
num. 35. Socin. num. 31. Rip. n. 60. Alex. Tractat.
de substitut. part. 1. num. 32. Menoch. de
presumpt. lib. 4. presump. 39. num. 77. Et in
num. 85. que opinio vindicet tibi locum etiam in
casu nostro, ubi addunt filii conjuncti ex parte
patris tamquam Socin. Sen. in l. 2. ff. de vulgar. et
pupill. num. 31. Bere. in cap. Rainautus de testam.
num. 454. Tractatus de substitut. part. 1. cap. 21.
num. 22. Didac. Spin. in specul. scribit. gloss. 35.
prin. de substit. pupillar. num. 33. Menoch. de
presumpt. lib. 4. presump. 39. num. 82. que conclu-
sio iustificatur, quia ratio affectionis testatoris,
que attendi debet in pupillari substitutione Laderch.
conf. 45. num. 20. magis est propensa in filios,
quam in uxorem l. cum omnium l. 6. de fideicommi.
et aque respicit filios confanguineos totorum, sicut
utrinque conjunctos, cum ex parte patris sint om-
nēs.

vel eque conjuncti *Mancie. de conjellur. lib. 3. tit. 11. num. 3.* quidquid in contrarium dixerit *Rovio. qui respondet Menoch. dist. præsumpt. 39. num. 83. cum seqq.*

- Nullum etiam difficultatem facit secundum, quia dictiones *tunc* & *ex causa* potius sive demonstrative, & declarative dispositionis, cui adiciuntur, & in tempore potius extremitem vocant, quam aliquam exclusionem includant, quando illa non est adjecta aliqua taxativa *Rat. Bonon. apud Barz. confil. univ. num. 181. Distict. de arce testand. tit. 5. cant. 5. num. 3. cum seqq. Magon. det. Florent. 37. num. 83. 24. & 42. Cassad. de testament. det. 2. Laderch. confil. 31. num. 14. ubi Martar. & alios refert Menoch. præsumpt. 36. num. 27. lib. 4. ex quorum rationibus patet ab hac opinione non esse recedendum, multi enim illorum, qui alteram partem sequuti sunt non sibi facile constant, ut unusquisque obviare possit, & quatenus contraria opinio, quam minus juridicam existimamus, videretur recipienda, esset tamen limitanda ex communium omnium consensu, quando persona magis dilecte excluderetur, qui est casus noster, quia testator filios omnes uxori præferri voluit *Fulgos. confil. 46. n. 2. Laderch. dist. confil. 31. num. 14. Surd. confil. 344. n. 13. Natt. confil. 675. num. 17. Socin. Jun. Grat. quas refert, & sequitur Menoch. præsumpt. 65. num. 28. in fin. lib. 4. Rat. Bonon. dist. confil. num. 183. Magon. dist. decif. 37. num. 41. ex quibus adeo censuimus matrem esse excludendam, ut nec legitimis sibi debentur propter affectionem testatoris, quæ magis prævallet in filiis, quam in uxore Menoch. præsumpt. 39. num. 77. lib. 4. Surd. decif. 273. sub num. 4. Craff. in 6. substitutio quæst. 31. num. 5. Mancie. de conjugat. lib. 5. tit. 15. num. 3. Thesaur. det. 200. num. 10. quod in filiis conceptis ex parte patris locum habet Menoch. dist. præsumpt. 39. num. 82. Ex alio etiam mater est a legitima excludenda, quia usufructus intelligitur ei relictus in recompensationem debite portionis Craff. dist. 6. substitutio quæst. 31. n. 4. Mancie. de conjellur. lib. 5. tit. 15. num. 13. Surd. decif. 273. num. 9. cum seqq. Menoch. dist. præsumpt. 39. num. 58. & confil. 362. num. 18. & seqq.**

An vero mater esset usufructuaria universalis, vel alimentaria, fuit etiam acerrime disputatum, & licet favore filiorum usufructus universalis resolvatur in alimenta, quando mulier relinquitur usufructuaria, Domina, & Massaria *Gail. lib. 2. observat. 144. n. 2. & 3. Gabriel de usufruct. cunctis. 2. idque verum est favore filiorum alterius matrimonii Gabriel dist. conclus. num. 53. versic. contrarium Myking. cent. 5. observat. 37. num. 6. præsertim in casu nostro, in quo filius secundi matrimonii non existentibus suis relictus usufructus particularis, ergo dum filii exant maleo magis verius est legatum usufructus esse particulare.*

- Ista tamen est præsumptio generalis, quæ vel operatur ubi adeest præsumptio specialis contraria *i. cum de rebus ubi Bart. num. fin. ff. de probat. Gail. dist. observat. 144. num. 6.* Flores vero adfunt conjecturæ speciales in casu nostro, quibus cedat illa generalis necesse est.

Primo quod matrem oportere alere filios secundi matrimonii, quod quidem opus ei non fuisset injunctum, si alimenta damtaxet consequi deberet *Surd. de aliment. tit. 2. quæst. 15. num. 248. & 251.*

- Altero quia postquam uxor fuit liberata ab onere reddendæ rationis, fuit etiam dictum, quod quidquid de usufructibus tantum fecerit, sit bene factum, quæ verba continent plenam usufructum,

non autem alimenta *Corn. confil. 3. num. 12. lib. 2. Paris. confil. 57. n. 27. lib. 2. Gezzadin. confil. 47. num. 10. Mancie. de conjellur. lib. 9. tit. 7. n. 26. Alex. Soc. Gabriel Dec. Alciat. Simus de Prat. quas refert Surd. dist. tit. 2. de aliment. dist. quæst. 15. n. 234. Brunsend. det. 98. Menoch. præsumpt. 139. lib. 4. num. 34. 39. & 54. cum seqq. Nec obstat, quod ibi tradit Menoch. num. 32. quia cum supponat liberationem a sola administratione, parum conferat ad esum nutriment, in quo, ultra prædictam liberationem, datur uxori facultas, & potestas pro libito disponendi de fructibus.*

Tertio quia legatum usufructus factum mulieri in casu, quo filii non adesse verisimile est ex enumeratione, & nominatione bonorum, in quibus usufructus est constitutus, quod sit pinguis alimentis, licet vere de hoc nullo in processu appareat liquidatio, ergo filiis existentibus cum nuere eos solum, & tradendi vitam vidualem laetius est legatum interpretandum, ne mulier plus confecturatur sine onere, quam cum onere, contra præsumptam voluntatem testatoris *Menoch. dist. præsumpt. 139. num. 55. Brunsend. dist. det. 98. Gabriel de usufr. conclus. 1. num. 40. & quia dubium non est Scardiliam fuisse gravatum de dicto usufructu, judicavimus usufructuarius oportereolvere legitimam Scardilia, cui de jure compete, legitima enim post mortem testatoris plenè jure proprietatis, & usufructus debetur filiis abque onere, non judicio testatoris, sed legis dispositione, proinde in præjudicio filii non potuit in ea constitui usufructus *Gail. lib. 2. observat. 144. in princip.**

Ex quibus &c.

Joannes Baptista Burghesius.

ADDITIO.

ARGUMENTUM.

Existencia matris quando excludit etiam pupillarem. Legatum usufructus omnium bonorum marito uxori factum exantibus liberis five primi, five secundi matrimonii restringitur ad simplicia alimenta juxta consuetudinem *Bulgaris*. Affertur ratio, a qua dicta consuetudo ortum habuit. Consuetudo *Bulgaris* sicuti fundatur in conjunctura testatoris mente, ita ex contraria voluntate ab ea receditur, & perpenduntur nonnullæ conjecturæ, ex quibus contraria voluntas funderetur. Deficientibus vero liberis uxor reintegratur ad universum, & formalem usufructum, exceptis legitimis, quæ tranfit libera ad filiorum hæredes.

SUMMARIUM.

- S**ubstitutio tacita pupillarum quando excludatur ab existencia matris, remittitur.
- Usufructum omnium bonorum per maritum uxori legatum, de jure videtur debetur totius hereditatis.
- Ex *Bulgaris* consuetudine, si uxor relicta sit usufructuaria simpliciter, sive usufructuaria omnium bonorum, sive *Dona, Madonna, e Massaria*, solum alimenta consequi potest, cum præsentibus, & administratione, quam vivente marito obtinebat.
- Præcipua ratio dictæ consuetudinis est conjectura affectio testatoris erga filios, quod voluit istis medicare.

- 5 Amplia conclusioem, de qua n. 4. ad nepotes, & ultiores descendentes.
- 6 Item amplius ad filios tam primi, quam secundi matrimonii.
- 7 Item amplius in quacunque alia persona, prater uxorem, usufructuaria relictā.
- 8 Limita eadem quando ex verbis testamenti, vel consensu, testator voluisse uxori legare idem, & formaliter usufructum.
- 9 Item limita quando non filii, sed extranei sunt instituti.
- 10 Et in hac materia extranei reputantur omnes prater filios, nepotes, ulteriores descendentes, qui in successibus parentum, filiarum item non obtinent.
- 11 Institutio pro una parte filia, & pro alia extranea, legatum usufructus pro parte filii restringitur solum ad alimenta, & pro alia debetur in totum.
- 12 Item limita quando usufructus uxori relictus est una filia: cum filii, & de ratione.
- 13 Impugnatur hac limitatio.
- 14 Prima opinio verior est, & receptior, & magis approbata, & de ratione n. seq.
- 15 In hoc casu mater de se sola tantam portionem usufructus consequi debet, quantum omnes filii simul jure, & de ratione.
- 16 Pater vero collectivo nomine vocati una simul cum alio vocato proprio nomine pro uno reputantur, & idem inter hos sic divisa pro medietate, ibidem.
- 17 Item limita supradictam conclusionem, si uxori legatus sit usufructus patris, vel quod bonorum, & de ratione.
- 18 Item limita, quando in testamento fuerunt relictæ uxori alimenta, & posita in codicillis, vel in alia parte testa-enti legatus fuit usufructus omnium bonorum, & de ratione.
- 19 Item limita, quando maritus injunxit uxori ante nupsas filios, quod facere aux non potuisset, nisi esset usufructuaria omnium bonorum.
- 20 Item limita, quando uxor a marito liberata fuit a confessione inventarii, & a redditione rationis, quæ non conveniunt simpliciter alimentaria, sed usufructuaria.
- 21 Intellexit hoc habere locum, quando uxor non fuit relictæ tutrix filiarum, vel ipsi commissæ non fuit bonorum administratrix, seu e contra, & de ratione.
- 22 Sed hæc declaratio vera non est, præsertim quando ultra prædictum liberatorem a confessione inventarii, & rationum redditione, largita est uxori facultas, & potestas disponendi ad libitum de usufructu.
- 23 Item limita, quando facta restrictio ad puro alimentum, magnum legatum consequentia uxori cessante occurrere, aut ad secundas nupsas convalescentis, quam durante occurrere, aut permittendo in statu viduitatis.
- 24 Item limita aliis modis, de quibus remissio.
- 25 Quando uxor consequitur usufructum omnium bonorum, detrahenda est primum ab esse hereditario filiarum legitima, quæ illis debetur sicuti a die obitus patris pars, & libere, & absque ulla onere tum in proprietate, quam in usufructu.
- 26 Item detrahenda sunt bona subjecta antiquo fideicommissi, de quibus testator non presumitur disposuisse, nisi aliter appareat.
- 27 Intellexit conclusionem, de qua n. 25., procedere saltem in casu, quo maritus relictus sit integer tutrix hereditatis usufructus, adeunt filii non non remaneat saltem legitima tam in proprietate, quam in usufructu, seu quando remanet sicut.

- 28 Bulgari consuetudo habet tantum locum donec existant filii, nam ipsi deficientibus, & succedente altero, qui non sit de descendens testatoris, uxor restituitur ad integrum, & formaliter usufructum.
- 29 Amplia, ut uxor ita restituitur, etiam si filii devoluerint tantum maritorum ob delictum commissum, præter quod sit locus consuetudini.
- 30 Extranei dicuntur in subjecta materia etiam parentes, & causa pio.
- 31 Hæredes tamen filiarum tali casu succedunt in legitima filiis de jura debita.

Ad num. 1. & seqq.

Existencia matris quando excludat tacitam puillarum ad interpretationem textus in l. prædictis C. de impub. & al. subdit. vide quæ plenissime dicta sunt super substitutione pupillari in defensionibus in famigerata causa Emporice, pupillari substitutionis coram me inter impressi. dec. 95. de cis. 96. de. 97. & dec. 98. per tot. & in duabus decisionibus Rot. Ramæ. ibidem impressi post de cis. 98. §. 1. cum. 13. & seqq. & §. 2. cum. 12. & seqq. & eadem Rot. Rom. in Tridentina Divorum, seu Immisionis super legat. Astoria 22. Martii 1706. §. nec obstat & seqq. coram Scotto, in Acquisitend. Immisionis 29. Januarii 1714. §. clari idem & seqq. eam hancetta, & in Rentina legitima 31. Januarii 1714. §. validitas, & seqq. coram R. P. D. meo Crispola, & infra hoc eodem volum. dec. 70.

Ad n. 13. & seqq.

Quamvis secundum Juris Communis dispositionem usufructu omnium bonorum a viro uxori suo legato, integer totius hereditatis usufructus eidem deberetur per text. claros in l. uxori meæ, & tot. tit. ff. de usufruct. legat. 1. & in l. 1. cum anteq. seqq. de secud. nups. & testator Pignatelli. contrav. forens. cap. 3. cent. 3. cum. prim. & 2. Paulus. differt. 68. num. 1. Theaur. quest. forens. lib. 1. cap. 1. Spadax. lib. 1. Spadax. lib. 1. vid. diff. 42. cum. 13. & 14. Siopp. ad Gratian. observ. 210. apud. 1.

Invaluit tamen inveterata consuetudo, primæ Bononiæ, deinde in cæteris Italian partibus Bulgari vulgo nuncupata, & Bulgari ejusdem auctore, quæ magis verisimilem testatorum erga filios, & descendentes proprios mentem, & predilectionem conjecurando. ita legatum hujusmodi interpretatur, ut si ve usufructuaria simpliciter relictæ sit uxor, si ve usufructuaria omnium bonorum, Donna, Madonna, & Massuria, ut vulgo dici solet, existentibus liberis, nihil consequi possit ultra alimentum, cum illa preceminuit, & administratio soltem in domesticis, quam vivente marito obtinere consueverat. Mans. consil. 132. n. 7. tom. 2. Cassid. consil. 33. num. 1. & seqq. lib. 1. Cyroce. differt. 16. num. 2. & 7. D. meo And. Calderon. resol. 9. num. 8. & seqq. lib. 1. Paulus. differt. 88. num. 1. & seqq. Rudolphin. alleg. 146. num. 1. Scabium. Jura. resol. 25. ann. 40. 33. 54. & per tot. tom. 2. Cassid. de usufruct. cap. 45. num. 6. lib. 1. Theaur. quest. fur. cap. 54. num. 1. lib. 1. Berjan. de viduis cap. 2. quest. 42. num. 1. & 2. Brelieu. de jur. accrescend. cap. 5. quest. 10. num. 40. Pichal. de virib. patr. potest. part. 3. cap. 8. num. 3. & seqq. Bruner. a Sol. quest. 48. num. 2. & seqq. Mor. ad consuet. Pomerit. cap. 47. num. 103. Camarrell. de legat. lib. 3. quest. 58. n. 8. & 10. Barry de successione lib. 9. tit. 24. num. 6. & seqq. Mantia. de consuet. ultim. volunt. lib. 9. tit. 7. num. 1. & per tot. Menich. de pref. lib. 4. pref. 139. n. 2. & per tot. Sord. de aliment. tit. 3. par 15. n. 1. & seqq. Spadax. theatr. vidui. disquisit. 42. per tot.

tot. Scopp. ad dec. Gratien. obfer. 210. num. 2. & feqq. Baupell. de ultim. volunt. dec. 95. n. 1. Lingiof. dec. 4. quæft. 3. num. 4. Cornaz. dec. Luca. 3. num. 31. Rot. Rom. apud Palm. Nep. in recollat. dec. 416. num. 11. toram Ludouif. dec. 460. n. 7. ibique Adlent. num. 17. & dec. 748. n. 1. par. 4. diuerf. & in reuoc. dec. 241. num. 3. par. 5. decif. 192. n. 26. par. 10. dec. 152. num. 1. & feqq. par. 15.

4 Cuius confuetudinis præcipuum fundamentum innititur in coniectura testatoris voluntate, quæ inuifimile omnino videtur, & a potestate erga filios affectione alienum, quod uxori legando plenum, & integrum ufumfructum voluerit eundem hæredis nomen filiis relinquere, ita ut interim ea vivente ipſe ſome laborare, & viduam oftiaſim mendiare cogantur, ut in terminis euimadverſum Caſuegal. in obſerv. ad conf. Menoch. 141. num. 25. Rodolphin. alleg. 146. n. 2. Pezuz. diſt. diſſert. 88. num. 3. Marſiote. varior. reſol. libr. 1. cap. 29. n. 4. De Luc. ad de Maria. melior. 347. n. 2. lib. 1. D. mura Andit. Calderon. diſt. reſol. 9. num. 10. & feqq. Spadazz. citat. diſquiſit. 43. num. 2. Roci. diſput. 31. num. 10. Paſchal. de virib. patr. poſſeſ. part. 3. cap. 8. num. 3. Mantis. de conſeſ. lib. 9. tit. 7. ſub num. 1. verſ. adde. Surd. de aliment. diſt. quæſt. 15. num. 2. Berſan. de viduis cap. 3. par. 42. ſub num. 1. Scopp. ad Gratien. obſerv. 210. num. 7. & 10. Rot. Roman. decif. 352. num. 8. par. 15. reuoc.

5 Ex quo charitate, & amoris motivo extenditur noſtra confuetudo ad nepotes, & niteriores deſcendentes, quos æque ac ſciliſ primis gradus, parentes diligant Paulus. diſt. diſſert. 88. n. 4. Paſchal. de virib. patr. poſſeſ. part. 3. cap. 8. num. 6. Mantis. de conſeſ. lib. 9. tit. 7. num. 13. Graſſ. excerpt. ſenten. 5. legatum quæſt. 24. num. 6. Gabriel. de uſufruct. conſuſ. 2. num. 21. lib. 5. Surd. de aliment. tit. 3. quæſt. 15. num. 11. Barry de ſucceſſion. lib. 9. tit. 24. num. 7. Menoch. de præſump. lib. 9. præſ. 139. n. 67. Camarel. de legat. quæſt. 58. n. 55. lib. 3. & tem præmi, quem ſecundi matrimonii filios comp. æquidit, cum inter iſtos nulli ſit differentia, & idem ſit erga utroque paternus amor, & affectio ſecundum communem opinionem, de qua in puncto teſtatur Gabriel conſ. 97. num. 3. & feqq. lib. 2. Ciroue. diſput. 15. ſub n. 13. verſ. quod etiam. Paulus. dec. 29. num. 2. lib. 1. Caracian. de uſufruct. mulier. reſol. num. 32. Mantis. de conſeſ. diſt. lib. 9. tit. 7. num. 13. Berſan. de vid. cap. 3. quæſt. 42. n. 3. Menoch. de præſump. lib. 4. præſ. 139. num. 66. Camarel. de legat. diſt. quæſt. 58. num. 54. lib. 3. Barry de ſucceſſ. lib. 9. tit. 24. ſub num. 7. verſ. ſexte. Maſcard. de probat. conſeſ. 1426. n. 21. 22. Rot. Rom. dec. 748. ſub num. 5. in ſua. par. 4. diuerſ.

7 Similiter quoque ex ratione identitate procedit, quando teſtor ſineſſum propriis filiis hæredibus aliam perſonam, quam uxoris, reliquit omnium ſorum bonorum uſufructuarius, utpote mater, ſiſtrem, aliumſimilem, cum hoc pariter caſa legatum ad pura alimenta reſtringatur, ut in ſubdy. de quaſtione proſequitur Camarel. de legat. quæſt. 88. num. 52. lib. 3. Gabriel tit. de uſufruct. lib. 5. conſeſ. 3. n. 46. Menoch. exp. citat. præſump. 139. num. 64. Mantis. de conſeſ. ultim. volunt. lib. 9. tit. 7. num. 13. Barry de ſucceſſion. lib. 9. tit. 24. ſub num. 7. verſ. octavo. Surd. de aliment. tit. 3. par. 15. num. 9. Paſchal. de virib. patr. poſſeſ. part. 3. cap. 8. num. 8. Spadazz. theſes. viduit. diſt. diſquiſit. 43. n. 18. & ſeq.

Verumtamen hæc confuetudo Belgarum indi-

ſinde ſemper non militat, ſed ſicuti omnino ſundata eſt in coniectura teſtatoris voluntate, ita ab ea receditur quocumque ſunt aut eſt iſteſſum verbiſ, aut aliis conſuetudinibus conſtare poſſet teſtatorum voluſſe uſuſi integrum, & ſormalem uſumfructum legare, ut in ſubdy. noſtra materio firmant Surd. conſ. 218. n. 6. 7. plane Hippolyt. Rimini. d. conſ. 322. num. 2. & feqq. lib. 3. Androl. controu. 71. num. 9. Caſtill. conſeſ. 33. n. 2. lib. 1. D. mura Andit. Calderon. reſol. 9. num. 9. lib. 1. Roci. diſput. jur. cap. 31. num. 5. De Luc. de ſervit. diſt. 50. num. 3. Pignatell. controu. cont. 3. cap. 3. num. 8. Caſtill. de uſufruct. cap. 45. n. 10. lib. 1. Maſcard. de probat. conſeſ. 1409. num. 25. Mantis. de conſeſ. lib. 9. tit. 7. num. 30. Berſan. de vid. cap. 3. quæſt. 42. n. 7. Bruner. 2 Sol. quæſt. 48. num. 11. 14. Mata ad Conſueſt. Panorm. cap. 1. n. 108. Camarel. de legat. quæſt. 88. ſub num. 28. verſ. quia lib. 3. Gaſt. obſerv. 144. num. 5. Scopp. ad Gratien. obſerv. 210. num. 11. & feqq. Cornaz. dec. Luca. 3. num. 27. 28. Rot. Rom. in recollat. per Palm. Nep. dec. 456. ſub num. 12. verſ. nihil aduerſante, & dec. 391. num. 3. toram Cerr. decif. 145. n. 21. coram Ottobrun. dec. 452. num. 10. coram Penting. dec. 748. num. 3. par. 4. diuerſ. decif. 141. par. 5. num. 13. dec. 290. num. 4. & decif. 349. n. 2. par. 10. in reuoc.

Hinc eſt quod memorata conſuetudo locum non habet, quando hæredes inſtituti non ſunt filii, ſed extranei, in quibus omnino ceſſat affectionis, & pietatis præſumpſio, ex qua legatum uſumfructus ad pura alimenta contra verborum proprietatem reſtringitur Marſiote. varior. reſoluit. lib. 1. cap. 29. num. 47. & feqq. Staſius. Jan. reſoluit. 25. num. 50. lib. 1. Berſan. de vid. cap. 3. tit. quæſt. 41. num. 20. Paſchal. de vir. patr. poſſeſ. part. 3. cap. 8. num. 14. Menoch. de præſump. lib. 4. præſump. 140. num. 5. & feqq. Mantis. de conſeſ. lib. 9. tit. 7. num. 14. Caſtill. de uſufruct. diſt. cap. 45. num. 28. Mut. ad Conſueſt. Panorm. cap. 47. num. 110. Camarel. de legat. quæſt. 58. num. 68. lib. 3. Barry de ſucceſſ. lib. 9. tit. 24. num. 10. Gaſt. obſerv. lib. 3. cap. 244. num. 7. Maſcard. de probat. conſeſ. 1409. num. 30. Scopp. ad diſt. Gratien. obſerv. 210. num. 16. & feqq. Capell. Theſis. dec. 463.

Extranei ſortem in ſubdy. materio repontantur omnes præter filios, nepotes, alioſque deſcendentes, qui in ſucceſſionibus parentum locum filiorum obtineant, ut in individua firmant Roland. a Vell. conſ. 74. num. 9. & 10. lib. 2. Merlin. Pignatell. controu. forenſ. cont. 2. cap. 5. n. 5. Staſius. Jan. reſol. 25. n. 51. & 52. lib. 1. Simon de Prati. de interpret. ult. volunt. lib. 4. interpret. 20. n. 58. Paſchal. de vir. patr. poſſeſ. part. 3. cap. 8. n. 15. Menoch. lib. 4. diſt. præſump. 140. num. 2. & feqq. Surd. de aliment. tit. 3. quæſt. 15. num. 85. & feqq. Mut. ad Conſueſt. Panorm. cap. 47. num. 111. Camarel. de legat. quæſt. 58. num. 69. lib. 3. Barry de ſucceſſ. lib. 9. tit. 24. n. 13. Amat. decif. Marſi. 84. num. 5. Lingioſi decif. 4. quæſt. 3. num. 8. Sanſelicio. decif. 201. num. 7. lib. 1.

Et ſi pro uno parte inſtitutus ſit filius, pro alio vero extraneo, tunc pro parte filii legatum reſtringitur ad alimenta tantum, pro parte vero extranei uxor conſequitur integrum uſumfructum illius portionis Surd. de aliment. diſt. quæſt. 15. n. 147. & feqq. Paſchal. de vir. patr. poſſeſ. part. 3. cap. 8. num. 16. Menoch. diſt. præſump. 140. n. 8. & feqq. Mantis. de conſeſ. lib. 9. tit. 7. num. 17. Caſtill. de uſufruct. cap. 45. num. 17. lib. 1. Berſan. de vid. cap. 3. quæſt. 42. num. 14. Simon de Prati. de interpret. ult. volunt. lib. 4. dubit. 10. num. 59. Mut. de ſucceſſ. legat. part. 4. quæſt. 18. artic. 3. num. 31.

num. 31. *Miffinger. cent. 5. cap. 37* num. 8. *Guill. observ. lib. 2. cap. 244. ann. 8. Graff. recept. fratrum. §. legatum quaff. 24. ann. 9. Camarel. de legat. quaff. 58. num. 72. & 73. lib. 3. Barry de success. lib. 9. tit. 24. sub num. 10. De Luc. ad decis. Granian. fibol. 210. sub num. 5. & institut. ad*

- 12 Secundo ad eundem recedat, quando legatum usufructus conceptum est per verba importancia conjunctionem omnium filiorum, ut quia testator reliquit uxorem suam usufructuariam una cum filiis suis, cum hoc casu cesset abfudum, quod liberi vivente uxore mendicare cogantur, eum de parte usufructus sine praviis; ideoque cessante causa, & motivo, ex quibus consuetudo Bulgari invaluit, ipsa quoque cessare debet, ut in praecisa terminis limitant *Andreas. contrav. 7. ann. 2. & contrav. 71. num. 1. & seqq. Cyriac. contrav. 52. num. 9. Rodolphin. alleg. 38. num. 7. alleg. 146. num. 3. Marefuit. variar. resolut. lib. 1. cap. 29. num. 25. & 26. Gratian. discept. for. cap. 70. n. 48. De Luc. ad eund. dist. fibol. 210. num. 4. Calderon. resol. 9. num. 11. & seqq. lib. 1. Paulus. differt. 6. num. 9. differt. 88. n. 7. De Luc. de servit. dist. 53. num. 2. Ruc. cap. 31. ann. 6. & seqq. Berjon. de vid. cap. 2. quaff. 42. num. 17. late Spadac. theat. viduit. diffinit. 42. num. 5. 6. & num. 16. & seqq. Camarel. de legat. quaff. 88. num. 18. lib. 3. Rota Rom. coram Priol. decis. 268. ann. 8. & 9. coram Pentinger. decis. 452. ann. 9. & 10. coram Celf. decis. 269. num. 3. & la recent. decis. 241. ann. 5. par. 5. decis. 311. num. 35. par. 11. decis. 216. num. 3. & seqq. decis. 502. num. 3. & seqq. par. 14. & decis. 152. num. 12. & seqq. par. 15.*

- 13 Hæc conjectura tamen a nonnullis DD. ex se sola debilis, & æquivoca reputatur, nec sufficiens ad fundendam contrariam testamenti voluntatem pro recedendo a consuetudine Bulgari, interpretando voluisse testatorem per hoc filiam matrem æqualiter ius legato conjungere, sed solum ostendere, quod uxor ita alimenta perciperet, ut filii una cum ea alerentur *Gabriel. conf. 127. num. 3. & 4. lib. 1. Marefuit. variar. resolut. lib. 1. cap. 29. num. 8. Casilli. consil. 33. num. 4. lib. 1. De Luc. de servit. dist. 50. num. 6. versu. verum. Mantili. de consell. lib. 9. tit. 7. num. 5. Rot. Rom. decis. 762. num. 4. par. 1. & decis. 748. num. 3. par. 4. divers. & apud Palm. in recolect. decis. 436. num. 11.*
- 14 Prima tamen opinio verior, & receptior est, & approbata non solum a communiori DD. placito, qui contrariam solidissimis rationibus impugnant, ut defendente omnes supra relati, & præcipue *Andreas. contrav. 71. per eum. Rodolphin. alleg. 38. num. 7. & 11. & alleg. 146. num. 5. & seqq. ubi resellit Rota antiqua pluribus. Card. de Luc. de servit. qui licet prius dist. 50. sub num. 6. hanc conjecturam impugnavit tuncaverit, dist. 52. num. 2. illam approbat, & alterius ingueve intetur, quod duorum, & ad difficile sit contrarium tenere, plene *Paulus. differt. 6. num. 9. & differt. 88. num. 7. & seqq. sed etiam ab ipsa recentiori Rot. Rom. quæ ab opinione Rota antiqua pluribus, ac pluries recessit, ut patet ex decis. 269. ann. 3. coram Celf. 268. num. 8. & 9. coram Priol. & dec. 144. n. 9. quaff. Torr. de post. jurat. success. & ex recent. decis. 241. num. 5. par. 5. decis. 311. n. 35. par. 11. decis. 216. num. 3. & seqq. & decis. 502. num. 3. & seqq. par. 14. unguiliter decis. 152. num. 12. & seqq. par. 15.**

- 15 Cujus opinionis duo principes sunt fundamenta, primum, quia ut diximus, cessat ratio, ob quam indulta fuit prædicta consuetudo, alterum, quia sicut respectu filiorum præfata dispositio ad alimenta restringitur, ita nec respectu uxoris,

cui æqualiter legatum secundum fuit, nam dictum una cum -- vel similia importat unitatem, & æqualitatem, & una determinatio respiciens plura determinabilia, æqualiter, & pariformiter singula determinat, ut in individuo animadvertunt *Andreas. dist. contrav. 71. num. 2. & 3. Cyriac. contrav. 52. num. 9. Gratian. discept. for. 70. num. 49. & seqq. Rodolphin. alleg. 38. num. 5. Urceol. consil. 58. num. 5. Paulus. differt. 88. num. 5. De Luc. de servit. dist. 52. num. 2. Calderon. resol. 9. n. 13. lib. 1. Ruc. disp. select. cap. 31. num. 6. & seqq. Barry de success. lib. 9. tit. 24. versu. alius quando sub num. 6. Rot. auct. inter meas impress. decis. Florent. 70. num. 46. par. 1. tom. 2. Rot. Rom. coram Priol. decis. 268. ann. 8. 9. & la recent. dec. 341. num. 5. par. 5. decis. 311. num. 35. par. 11. decis. 216. num. 3. & 4. decis. 502. num. 5. par. 14. & decis. 152. num. 11. par. 15.*

Et in hoc casu mater de se sola tantum usufructus portionem consequi debet, quantum consequentur omnes filii simul juncti, ex quo plures sub collectivo nomine vocati pro uno solo regulariter reputantur ad tradita in terminis nostris per *Rodolphin. alleg. 38. num. 12. & seqq. Gratian. discept. for. cap. 70. num. 49. & seqq. Urceol. consil. for. 58. num. 2. Andreas. contrav. 71. num. 1. Epist. Ruc. dist. select. cap. 31. ann. 8. De Luc. de servit. dist. 52. sub num. 2. Camarel. de legat. lib. 3. quaff. 58. n. 18. Spadac. theat. viduit. diffinit. 42. num. 47. & seqq. Surd. de alim. tit. 2. quaff. 15. num. 204. & seqq. Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 139. num. 21. & 22. Rot. Rom. coram Celf. decis. 269. ann. 5. & decis. 258. coram eod. coram Cerr. decis. 356. num. 8. & 9. & in res. dec. 311. in fin. par. 11. & decis. 152. num. 18. par. 15.*

Quod diximus uxorem consequi formalem usufructum, quando una cum filiis usufructuaria relicta est, idem quoque procedit, si eadem legatus sit usufructus partis, seu quorum bonorum, vel aliquam rei particularem, cum enim hoc quoque casu cesset ratio, quod filii non debent remanere nuda proprietate, cum qua cognatur mendicare, postquam ultra proprietatem habent etiam usufructum in reliquis bonis, cum non recedatur a verborum proprietate, & integer usufructus rerum legatarum debetur *De Marin. resolut. 347. num. 21. lib. 1. ibique de Luc. melior. 347. n. 4. Casilli. de usufruct. cap. 45. num. 21. lib. 1. Mart. de success. legat. par. 4. quaff. 18. art. 2. num. 38. Pesehai. de vir. part. testat. par. 3. cap. 8. num. 11. & 12. Surd. de alim. dist. quaff. 15. ann. 133. Menoch. de præsumpt. lib. 4. dist. præsumpt. 139. n. 17. & 18. Mantili. de consell. alt. volunt. lib. 9. tit. 7. num. 31. Miffinger. cent. 5. observ. 37. n. 4. Cavatani. de usufruct. mulier. relit. ann. 47. Camarel. de legat. quaff. 58. num. 11. & seqq. lib. 3. Barry de success. lib. 9. tit. 24. sub num. 7. versu. fecit. Vir. decis. 29. sub num. 1. lib. 1.*

Tertia conjectura emergit ex eo, quod prius in testamento fuerint relicta uxori alimonia, & postea in codicillis, vel in alia parte ejusdem testamenti legatus fuerit usufructus omnium bonorum, cum ex discreto modo disponendi arguatur, quod testator intellexerit de plenario, & integro usufructu, non dispositio secundum, & ad partem alimentum restringere, inutilis, & superflua reddatur, ut in subiecta nostra materia firmant *Almof. consil. 132. num. 7. & 8. tom. 2. Merlin. Pignatelli. contrav. cent. 2. cap. 3. num. 20. Godefr. commun. consil. lib. 5. tit. de usufruct. consil. 2. num. 42. Mantili. de consell. lib. 9. tit. 7. num. 25. in fin. Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 139. num. 44. Surd. de alim. tit. 2. quaff. 15. num. 129. Cerna-*

Camarel. de legat. lib. 3. quest. 58. n. 34. Covellan. de usufruct. mulier. relicti. num. 51. Berjan. de vid. cap. 3. quest. 42. num. 13. Barry de success. lib. 9. tit. 24. sub num. 6. versic. ultimas. & versic. ultimas. Rot. Rom. in recollit. per Palm. Nep. decis. 436. num. 25. coram Crescent. det. 5. num. 5. & 6. tit. de testam. coram Ostobon. det. 145. num. 23. & segg. coram Carr. det. 291. num. 3. & 4. & in ejus confirmatoria det. 310. num. 3. & segg. coram eod. & in recent. det. 290. num. 3. & segg. & det. 349. num. 3. & segg. part. 10.

- 19 Quarta declinatur ex onere alendi filios a marito uxori legatarius impositio, nam ex hoc comititur restitutorum ad usufructum, non autem ad sola alimenta respexit, cum ipsi hoc unus nullo modo injungi potuisset, si alimenta tantum consequi debuisset l'enturin. quest. 65. num. 42. lib. 3. Berjan. de vid. tap. 2. quest. 42. num. 28. Marti. de success. legal. part. 4. quest. 18. art. 2. num. 29. in fin. Camarel. de legat. quest. 58. num. 37. lib. 3. Barry de success. lib. 9. tit. 24. sub num. 7. versic. decimas quintas. De Leg. ad decis. Gratian. dist. 210. num. 7. §. uxori. Peguer. det. 103. n. 4. & 9. Rot. Rom. coram Carr. det. 310. n. 10. & 11.

- 20 Quinto de pleno & integro usufructu restitutor scilicet presumitur, si uxorem legatarius liberavit a confessione inventarii, & a redditione rationis, quæ non conveniunt simpliciter alimentariæ, sed bene usufructuariæ: cum enim qui alimenta tantum consequi debet, nullam bonorum administrationem habet, nec rationem de fructibus reddere tenetur, consequens est, ut restator non de alimentis fensierit, sed de integro usufructu, in quo de ratione reddenda agi potest, ut in proposito docent Riminald. Jun. conf. 332. n. 11. & 12. lib. 3. Girard. discept. 15. num. 20. Thesaur. quest. for. lib. 1. quest. 54. num. 9. Palm. Nep. quest. 388. num. 13. Berjan. de vid. cap. 2. quest. 42. num. 14. De Leg. ad decis. Gratian. dist. 50. num. 4. Camarel. de legat. quest. 58. num. 30. lib. 3. Barry de success. lib. 9. tit. 24. sub n. 7. versic. decimas tertias. Cabell. conf. decisio. 132. per tot., & signanter num. 4. & segg. lib. 3. Rot. Florent. inter nicas impressi decis. 79. num. 11. num. 2. par. 1. Rot. Rom. coram Ulp. decis. 124. num. 2. apud Palm. Nep. in recollit. decis. 436. n. 13. & in recent. det. 502. num. 6. par. 14.

- 21 Hujus tamen conjecturæ effectus a nonnullis DD. restringitur ad casum, in quo uxor relicta non sit retruxa, ut eidem commissa non sit administratio bonorum, in casu vero contraria, quando scilicet tutele, aut administrationis unus ioyonduum habet, solus, & æquivoce reputatur, cum sit referibilis ad alium tutelam, necpæ ad tutelam, aut administrationem, quibus magis congrue videtur liberatio a confessione inventarii, & a redditione rationum, ut ratiocinantur Marsilius. varior. lib. 1. cap. 29. num. 6. de Leg. de servitut. dist. 50. sub num. 4. Barry de success. dist. tit. 24. sub num. 7. versic. decimas tertias ad med. Menach. de presump. lib. 4. presump. 139. num. 31. & segg. Menach. de conjest. lib. 9. tit. 7. sub num. 26. quorum etiam opinio adhuc videtur Rot. Roman. decis. 192. num. 27. par. 10. & decis. 216. num. 7. versic. utque contraria par. 14. reuens.

- 22 A priori tamen opinio recedendum non esse arbitror, uti communiter approbata, ut patet ex DD. supra allegatis; maxime verò si ultra prædictam liberationem a confessione inventarii, & rationum redditione elargita sit uxori facultas, & potestas disponendi ad libitum de usufructu Mant. de conjest. lib. 9. tit. 7. sub num. 26. Menach. de presump. lib. 4. presump. 139. num. 39. & segg.

Sord. de aliment. tit. 2. quest. 9. num. 12. & qu. 15. num. 234. Camarel. de legat. lib. 3. quest. 58. n. 39. Barry de success. lib. 9. tit. 24. num. 6. versic. audiamus. Gabriel lib. 5. tit. de usufruct. conclus. 2. num. 47. Rot. Rom. decis. 579. num. 5. par. 5. recent.

Sexto tandem Bulgari confuturo non militat, ex quo, si restrictum ad pars alimenta heret, uxor piugius legatum consequatur effect cessante onere, aut ad secundas nuptias convolvendo, quam durante onere, aut permanendo in statu viduitatis, quam conj. duram io puncto questionis nostræ perpendunt Dec. conf. 485. num. 21. Mant. de conjest. lib. 9. tit. 7. num. 30. Menach. dist. presump. 139. num. 54. Camarel. de legat. lib. 3. quest. 58. num. 45. Gabriel de usufruct. citata conclus. 2. num. 40. Barry de success. lib. 9. tit. 24. num. 7. Thesaur. quest. 54. sub num. 4. lib. 1. Berjan. de vid. tap. 2. quest. 42. num. 11. Simon de Prat. de interpret. ultim. volunt. lib. 4. dubit. 10. num. 68. Brunsend. decis. 98. sub num. 0 §. ad hoc versic. secunda. Rot. decis. 216. num. 5. par. 14. recent.

Ex quam pluribus quonque fontibus permolte aliz conjecturæ exhaustæ possunt, ex quibus colligi valet testatoris intentio, quod uxori suæ restituere intellexerit plenum, & formalem usufructum, non simpliciter alimenta, quæ lædè conjectæ videri possunt apud Riminald. Jun. conf. 322. lib. 3. per tot. Marsilius. varior. refutat. lib. 1. cap. 29. per tot. Cabell. insult. 33. per tot. lib. 1. Girard. discept. 18. per tot. Steuban. Jun. refutat. 25. per tot. rom. 1. Cabell. de usufruct. cap. 45. per tot. lib. 1. Berjan. de vid. tap. 2. quest. 42. Pefibul. de virih. patr. potest. par. 3. cap. 8. per tot. Mart. ad Confectum. Panormit. tap. 47. num. 103. & segg. Camarel. de legat. lib. 3. quest. 58. per tot. Barry de success. lib. 9. tit. 24. per tot. Mant. de conjestur. lib. 9. tit. 7. Menach. de presump. lib. 4. pres. 139. & 140. per tot. Sord. de aliment. tit. 2. quest. 15. per tot. Spadacz. theatr. viduit. disquisit. 42. per tot. Rot. in Romana Usufructus 6. Marti. & 29. Aprilis 1721. coram R. P. 1. nec Calcagnia. & Rot. Florent. supra decis. 49. num. 33. ibique relati a me in addit. num. 40.

Natandum tamen est, quod in omnibus casibus, in quibus tot ex clara dispositione, aut ex conjecturis recedat a consuetudine Bulgari, & uxori integer omnium bonorum usufructus debetur est, ab assè barredurario prius detrahenda est legitima filiorum, cum ipsa sit debita filijs statim a die obitus patris parè. & liberè, & absque ullo onere tam in proprietate, quam in usufructu, ut in præcis terminis tradunt Dec. consil. 454. num. 3. & consil. 485. num. 14. Covagall. in obfero. ad Menach. conf. 141. num. 20. Cabell. consil. decisio. 132. num. 2. & 8. lib. 2. Inst. Utriel. consil. for. cap. 57. num. 4. & segg. Alrag. Jun. contrav. 89. num. 44. Cabell. de usufruct. cap. 45. num. 11. lib. 1. Mant. de conjest. lib. 9. tit. 7. num. 21. Berjan. de vid. cap. 2. quest. 42. num. 8. Mart. de success. legal. quest. 18. art. 2. num. 29. Camarel. de legat. quest. 57. num. 4. & quest. 58. num. 9. lib. 3. Barry de success. lib. 9. tit. 24. n. 7. Spadacz. theatr. viduit. disquisit. 43. num. 191. 192. Thesaur. decis. 137. num. 3. & decis. 184. num. 9. Linglars decis. 4 quest. 3. num. 3. Rot. Rom. det. 579. num. 1. par. 5. & decis. 320. num. 11. par. 10. recent.

Similiter etiam ex hujusmodi legato demenda sunt bona subiecta fideicommissu antiquo, quæ filijs relligenda veniunt post mortem patris, cum non presumatur restitutorum de aliena bona disponere

nere voluisse, nisi ex conjecturis id clare appareat
Fufar. conf. 127. num. 6. Cyriac. contrav. 130. n. 6. & contrav. 183. num. 31. & 32. de Lus. de servit. dist. 48. num. 3. & 4. l. de D. m. m. Audit. Cafferg. de comm. dist. 113. num. 4. & seqq. tom. 3. Mantii. de consell. lib. 9. tit. 6. num. 8. piené Caffil. de usufruct. cap. 39. num. 13. & seqq. lib. 1. Mench. de prafumpt. lib. 4. prafumpt. 143. n. 21. Peregrin. de fideicom. artic. 6. num. 11. & 12. Cauer. varior. refolut. cap. 20. num. 298. lib. 3. Craff. §. legatum quaff. 27. Spadazz. theat. vid. diff. 43. num. 139. & freqq.

27 Principalis vero conclusio intelligenda est procedere solum in casu, quo matri relictus fit integre totius hereditatis usufructus, adeo ut filius integre non remaneat legitimus tam in proprietate, quam in usufructu, non solum quando eidem salva remanet dubita portio ab onere usufructus, ad tradita per Venturios. *conf. 65. n. 42. & seqq. tom. 3. Cyriac. contrav. 418. num. 48. Marsiott. var. refolut. cap. 29. num. 39. lib. 1. Uricol. consulat. far. cap. 58. num. 4. l. de Spadazz. theatr. vid. diff. 43. diffinifit. 43. num. 104. & seqq. Sord. de aliment. tit. 2. quaff. 15. num. 178. & seqq.*

28 Preterea uxores usufructuariae a maritis relictis, donec viduales vitas servaverint, esse institutas filiis non debeant, nisi alimenta consequi iuxta *Bulgari* consuetudinem, hujusmodi tamen restrictio, & restrictio non est perpetua, sed temporaria, donec scilicet filii vivant, ipsi vero deficientibus, & succedente extraneo, qui non sit de descendendis testatoris relictumque ad integrum, & formalem usufructum, cum hoc casu cesset favor filiorum, a quo consuetudo initium duxit *Cavagnol. ad Mench. conf. 141. num. 77. Scabon. Jun. refolut. 15. num. 48. tom. 1. Mart. ad Consuetud. Pannorm. cap. 4. num. 110. Merlis. Pignatelli. tract. 1. cap. 4. per tot. Marfett. varior. refolut. lib. 1. cap. 29. num. 13. & seqq. Sord. de aliment. tit. 2. quaff. 15. num. 162. 189. & seqq. & tit. 8. privileg. 25. num. 8. Mantii. de consell. lib. 9. tit. 7. num. 4. Craff. in §. relictum quaff. 24. num. 4. Mart. de success. legal. quaff. 18. artic. 2. part. 4. num. 36. Paschal. de virib. patr. potest. p. 3. cap. 8. num. 17. Bruner. a Sol. quaff. 48. sub n. 18. vers. versio fit. Peregrin. de fideicom. artic. 12. n. 28. Mench. de prafumpt. lib. 4. prafumpt. 139. n. 77. Merent. lib. 3. cap. 23. num. 5. & seqq. Camerel. de legat. quaff. 58. num. 63. lib. 3. & num. 74. ubi de communi. Barry de success. lib. 9. tit. 24. n. 8. Guil. observ. lib. 3. cap. 144. n. 6. Spadazz. theatr. viduil. diffinifit. 43. num. 58. & 59. Sanfelice. decis. 201. num. 1. lib. 1., ubi quod ita communiter tenent DD. *Viv. det. 430. num. 3. & seqq. lib. 3. Fontanelli. dec. 494. num. 80. Rot. Rom. eorum Cerr. dec. 310. num. 17. eorum Ludovif. det. 460. n. 7. & dec. 748. sub num. 5. vers. neque etiam obstat par. 4. diversif.**

29 Quod procedit non solum, si filii naturaliter moriantur, verum etiam si civiliter, ut quando ob commissum crimen eorum bona confiscantur *Gabriel lib. 5. tit. de usufruct. constat. 3. num. 8. Camerel. de legat. quaff. 58. sub num. 74. versif. extenditur lib. 3. Barry de success. lib. 9. tit. 24. sub num. 8. versif. item. Marfard. de prob. const. 1426. sub num. 29. Guazzin. de consuetud. bonor. limit. 23. num. 8. Sord. de aliment. tit. 2. quaff. 15. n. 196. Paschal. de virib. patr. potest. par. 3. cap. 8. n. 17. Spadazz. theatr. viduil. diffinifit. 43. num. 57. & seqq. Mart. de success. legal. par. 4. quaff. 18. artic. 2. num. 37. Mench. de prafumpt. lib. 4. prafumpt. 139. num. 78.*

30 Nulla proavis habita ratione, an pia causa

filii successerit, vel extraneus, cum in hoc pauperes, vel causa pia pro extraneis hereditibus reputentur *Scabon. Jun. refolut. 15. num. 49. lib. 1. l. de Merlis. Pignatelli. tract. 1. cap. 5. num. 1. & seqq. Marfett. varior. refolut. lib. 1. cap. 29. num. 18. Myfinger. tract. 5. observ. 37. num. 10. Mart. de success. legal. par. 4. quaff. 18. artic. 2. num. 43. & 43. Mantii. de consell. lib. 9. tit. 7. num. 36. Mart. ad Consuetud. Pannorm. cap. 43. num. 109. & seqq. Gabriel de usufruct. dist. constat. 3. num. 17. Mench. de prafumpt. lib. 4. prafumpt. 139. num. 8. Camerel. de legat. quaff. 58. num. 64. lib. 3. Barry de success. lib. 9. tit. 24. sub num. 8. versif. extenditur. Sord. de aliment. dist. quaff. 15. n. 163. & 170.*

In hoc tamen casu excepta remanent legitima 31 filia de jure debita, quae libera in eorum heredes, siue substitutum tranfit, ut in subiecto tradunt *Cyriac. contrav. 242. num. 7. & seqq. Bressan. de vid. cap. 2. quaff. 42. num. 26. Bruner. a Sol. quaff. 48. num. 3. Tusch. lit. V. censur. 403. n. 9. Guil. praef. observ. lib. 3. observ. 144. num. 7. Peregrin. de fideicom. artic. 12. num. 29. Sord. de aliment. dist. quaff. 15. num. 178.*

PRATENSIS

Fideicommissi.

12. Septembris 1608. ex lib. Mat. 90. n. 289.

ARGUMENTUM.

Appellatione descendendum veniunt feminae, & ex eis descendentes, si non fuerit contra agnationis contemplum. Sententia haec contra Fideicommissarium possessorem, officit etiam aliis substitutis, licet nec specialiter, nec generaliter citatis. Legitimam, vel ejus supplementum an petere valeat filia a patre dotata.

SUMMARIUM.

- 1 FEMINAE proximioribus exclusis, remotiores non veniunt appellatione descendendum.
- 2 Contra, quod hoc sola conjectura non sufficit, ut a proprietate verborum recedatur n. 19.
- 3 Masculi praedilecti in institutione, etiam in substitutis praedilecti censentur.
- 4 Feminarum exclusio votum transgrediendo agnationis effundit.
- 4 Feminis exclusis, transgreditur votum exclusio ex eis descendentes.
- 5 Testator vocando descendentes, intelligitur solum sensisse de masculis, si adis statum feminarum exclusum.
- Intellige ut n. 20.
- Et de universo si statum feminas includat, quod etiam testator illas includere transgreditur.
- 6 Femina eorum vita durante censetur agnata, & ad fideicommissum agnationis admittitur.
- 7 Distio in alium, vel in alios excludit uxoriata, & includit omnia in praedictis dispositione.
- 8 Ideo prohibita alienare in alios, potest alienare in vocatos.
- 9 Facultas alienandi inter vocatos evenit fideicommissum in casu mortis.
- Intellige si agatur de permissione expressa per dispositionem nisi, secus si de tacita n. 21.
- Ita ubi adis post prohibitionem ratio, quod bona vadant ut supra in descendentes, quia illa distio ut supra fideicommissum repetit n. 22.
- 10 Verbum descendentes comprehendit masculos, & feminas, nisi adis specialis mentio masculinitatis & n. 13.

- 11 *Amplius, ut comprehendat etiam descendentes ex feminis.*
- 12 *Amplius, ut masculini descendentes ex feminis veniant etiam appellatione masculinorum.*
- 14 *Sententia lata contra fideicommissarium officit etiam ejus successorem, licet non citatum, nec specia liter, nec generaliter.*
Intellige, si lata sit contra primam heredem, non vero substitutum. n. 16.
Contra, quod etiam lata contra substitutum habentem jus de presenti officit alius. n. 17.
- 15 *Agnationis ratio efficit ex vocatione feminæ, & de ratione.*
- 18 *Conjectura debent esse argentes, ut recedatur a proprietate verborum.*
- 20 *Dicta ut supra repetitionem induit qualitatem expressam.*
- 23 *Tribellianica deducti non potest ab eo, qui non habet unum resistendum.*
- 24 *Filia dotata non possunt petere legitimam, sed solum supplementum.*
Immo nec supplementum, si sit dotata a patre, & non aucto eorum testis, ibidem.
- 25 *Maxime accedente longa temporis diuturnitate, qua prohibet repetitionem supplementi.*

DECISIO LXV.

In Causa Gherardacci, e Terrasani.

Gerius de Gherardacci de Prato ultimum condidit elogium in iustitia D. Petro Francileo ejus fratre pro una parte, pro altera Gherardo nepote ex Carolo fratre, in tertia Andrea Bartholomæo altero nepote ex alio fratre, in quarta Philippo, & Raphaelo pariter nepotibus ex Joanne fratre, & eorum, & eorumliber eorum filia & descendentes legitimis, & naturalibus, etque ad invicem substitutis vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum, quibus omnibus in perpetuum prohibuit bonorum immobilium penuriam, & futurorum venditionem, & omnem alienationis titulum, ut bona erant in descendentes, ut supra, pater privationis adjecta, & aliis, de quibus in testamento. Decessit Andreas alter ex prædictis heredibus sue filia masculina, superstitibus Nannina, & Ginevera ejus filia, inter quas, & masculos de Gherardacci tunc temporis existentes orta est lis, & controversia, an feminæ in dicto fideicommissio comprehensæ conferentur, quæ ad favorem mulierum fuit terminata per sententiam Supremi Magistratus hujus loci Civitatis, Excellentiss. D. Lelio Turrello referente, cujus sententiæ petitum revisione expressè denegavit Serenissimas Dominas. Quibus feminis decedentibus, D. Carolus D. Gerli de Gherardacci tanquam solus superstes ex descendentes masculis heredum institutorum in dicto testamento Gerli Senioris existimavit ad sui favorem fuisse purificatum fideicommissum in portione Andree, exclusis descendentes filiarum ex eo, quia testator vocando descendentes intelligitur vocasse agnatos, & exclusisse descendentes ex feminis tanquam cognatos, idque ratiocinabatur ex duobus.

Primo quia testator tempore sue mortis superstites reliquerit plures nepotes ex fratre sibi in eodem gradu existentes, in quo erant nepotes instituti, quare exclusi feminis proximioribus, multo magis ex conjectura mente testatoris intelliguntur exclusi remotiores arg. l. si viva matre C.

de bonis mat. ne sint meliora conditionis l. pupillat §. si. ubi Bart. & Socini. ff. de condit. & demonstrat. Gloss. & Bart. in l. si mater §. primo ff. de vulgar. & pupill. masculi enim prædicti in institutione, pariter prædicti censentur in substitutione Dec. conf. 304. in princ. Jafin. conf. 220. n. 9. & 21. lib. 2. Roland. conf. 82. num. 29. & seq. lib. 3. eo quod exclusi feminis intelligatur a testatore habita ratio agnitionis conservanda, tradidit Dec. conf. 574. n. 5. Ruin. conf. 139. n. 17. lib. 3. Gonzad. conf. 89. n. 8. Socini. Jun. conf. 268. n. 38. lib. 2. Cephal. conf. 306. n. 71. Tob. Nov. conf. 36. num. 2. Handed. conf. 65. n. 36. & conf. 70. n. 39. & conf. 71. num. 35. lib. prim. iis ergo exclusis, 4 censetur etiam exclusi descendentes ex eis Jafin. in l. tres fratres in 2. fallent. ff. de post. Alex. conf. 43. lib. 2. Jafin. conf. 108. lib. 4. Socini. Sen. conf. 63. in 2. difficultate lib. 3. Carr. Sen. conf. 51. Bera. conf. 82. n. 2. lib. 2. Handed. conf. 75. n. 19. cum duobus seq. lib. prim.

Secundo hante statu loci exclusio feminarum propter masculos, censetur testator cum ejus dispositione sit conformis ad conservandam agnitionem, & sub nomine fideicommissum masculos vocasse, & non feminas Bart. & alii in l. heredes mei §. cum ita ff. ad trebell. & in l. ut juris iurandi §. si liberi C. de uxor. libers. DD. in l. tres ff. de post. Batr. conf. 9. num. prim. Turrell. in l. si unquam vers. suscepit liberos ann. 101. Magu. decis. Lucen. 7. n. 24. quæ sententia de anno 1574. die 13. Februarii obtinuit in hoc Auditorio, & hæc allegabatur quod primum caput fideicommissi in casu mortis, ut ad summam mulieres prædictæ intelligantur tanquam agnate solum admittit de equitate, eorum vita durante, lare Ofsi. dec. 127. n. 9. Ang. Maribac. de leg. & fid. lib. 2. c. 1. in fin. ubi Malin. Paris. Carr. Jun. & alios allegat.

Secundo loco principaliter expendebatur alterum caput fideicommissi inductum in casu alienationis, scilicet an in testatore caput fideicommissum in casu mortis prohibitionem vendendi, vel quocumque titulo alienandi in alium, vel in alios, quæ ditiones excludunt nominatæ, & includunt omnia Soci. Jun. conf. 107. n. 45. & 47. lib. 3. Paris. conf. 79. n. 14. lib. 2. Dec. conf. 653. n. 4. in fin. & seq. Carr. conf. 5. n. 3. cum seq. lib. prim. non fuerunt heredes prohibiti alienare in unum ex descendentes, etiam remotiorem, dummodo apud eum bona remaneant Paris. conf. 109. n. 18. lib. 3. Cephal. conf. 694. n. 30. l. peto §. fratre ubi Cuman. & Casti. ff. de legat. a. l. pater filium §. quidem ff. de legat. 3. Desinn. conf. 55. n. 3. conf. 65. & 67. lib. 3. Camen. conf. 114. n. 3. Socini. Sen. conf. 227. n. 9. lib. 2. Grad. conf. 126. lib. 2. Alex. conf. 56. n. 56. vol. prim. Sord. conf. 2. n. 6. & seq. ex quo censetur data potestas evitendi ipsam fideicommissum in casu mortis Socini. Sen. conf. 123. vers. confirmatur lib. 3. Carr. conf. 48. n. 12. Sord. conf. 96. num. 25. quæ licentia usus fuit Andreas alter ex heredibus institutis ad exclusionem feminarum, & descendentes ex eis in favorem D. Caroli Adoris.

Quibus non obstantibus, communi omnium Dominorum voto absque aliquo scrupulo, & difficultate intentio Adoris penitus fuit rejecta, siquidem in testamento Gerli Senioris nulla est facta mentio masculinitatis, sed simpliciter dictum fuit de filiis, & descendentes, quo casu neque proprie comprehendere tam masculos, quam feminas voluit Alex. conf. 150. num. 5. lib. 2. Narr. conf. 64. num. 6. Mautic. de consuet. lib. 8. tit. 18. num. 13. Menach. lib. 4. præsumpt. 64. num. 25. cum seq. & præsumpt. 91. num. 2. cum seq. Pererr. de fideicommissis.

- 11 *decreum. artic. 25. num. 7. & 8* quæ omnia procedunt etiam in filiis, & descendentes ex filia femina *Aliat. conf. 24. num. 1. cum seqq. lib. 9. Mench. de presump. lib. 4. presump. 84. n. 36. & presump. 91. num. 3. & 4* etiam si testator de descendens masculis locutus fuisset, adhuc masculis descendentes ex femina comprehenderentur, ut probant relate auctoritates, & *Surd. conf. 308. num. 2. ubi seqq. & conf. 316. num. 2. lib. 3. ubi docet cessare rationem servandæ agnationis, aliquæ femina in dispositione comprehendi. Quare testatore loquente per verbum masculis, & femina commune, nullo alioquin verbo masculinitatis, & conservationis agnationis, feminas, & ex eis masculos, & feminas descendentes comprehendi ex supra deductis nullum est dubium; quinimo adest res iudicata, quæ admittit summam, & per consequens omnes descendentes ex eis, five masculi sint, five feminae *l. cum avus ff. de condit. & demum. l. cum acatiffimi C. de fideicommiss. Dec. conf. 378. num. 2*. Obstat ergo Adori rei iudicatæ exceptio.*
- 14 *ex enim lata contra Carolum seniozem de Gherardacis, & alios de familia pretendentes prædictum fideicommissum, ad quos tunc temporis prima causa adionis, vel defensionis spectabat, officio hodie Dr. Carolum iuniorum, qui tunc non erat in rerum natura, & nullum jus præfens habebat, sed conditionale, & futurum, etiam si neque specialiter, neque generaliter citatus fuerit Mantie. de consens. lib. 2. tit. 2. num. 6. Didac. prout. quæst. cap. 13. num. 6. Tiraquell. de primogen. quæst. 35. num. 17. Molin. de primogen. Hispan. lib. 4. cap. 8. num. 3. Perreg. de fideicommiss. artic. 53. num. 46. & 56. Honded. conf. 28. lib. 1.*

- 15 Nec evitatur prædicta exceptio, quia femina fuerit admittit tamquam agnata; ratio est, quia testator agnationis conservationem non repperit, quam si fuisset intuitus, numquam feminæ fuissent admittit, sicut namque, non conservat agnationem *Offic. decis. 127. num. 6. Mantie. de consens. lib. 8. tit. 12. num. 8. Simon de Prat. lib. 3. dubit. 1. folio. 2. n. 61. Honded. conf. 75. n. 17. in princ. Surd. conf. 96. n. 28. & conf. 443. n. 23.*

- 16 Nec dicitur, sententiam latam fuisse contra substitutum, non contra heredem, quo casu non videtur obesse ceteris substitutis *Bald. conf. 234. num. 4. lib. 2. Socin. Jun. conf. 187. num. 89. lib. 1. Morzar. de fideicommiss. quæst. 72. quia responderetur apud eruditiores communiter obtinere contrariam sententiam, quia ille, ad quem prima causa adionis, vel defensionis pertinet, habet ius de præfenti, & dicitur legitimus contradictor, alii vero substituti conditionales nullum ius habent de præfenti *Aliat. conf. 44. num. 7. vers. tertio non obstat lib. 5. & de eo, cui ius de præfenti competit, loquitur Perreg. diff. artic. 33. num. 56. vers. sed cum ex propria, & illam solum rationem considerat Honded. conf. 28. num. 12. cum seqq. lib. 1. Pinell. in l. 1. in 3. part. num. 48. C. de bon. materno. ubi docet satis esse iudicium habitum fuisse cum eo, qui habet ius de præfenti. Roland. conf. 92. n. 18. vers. alterius dicitur lib. 4. ubi tradit, iudicium haberi pro sicut cum successore conditionali, ex quo æquum fuit cum antecessore, qui ius parum habet, & præfens. Molin. diff. loca Honded. diff. conf. num. 34. Perreg. diff. artic. num. 51. vers. sed bonum opinio, & ad sinceritatem novissime exornat Hieronym. de Cavall. in specul. commun. contr. commun. quæst. 636. a num. 2. usque in fin. ne iudicia procedant in initium, & ob alias rationes, quas ibi adducit auctor, & licet prædicta plene conferant ad solidam causæ decisionem, & ad contrariam solutionem, tamen illi singillatim respondendum censuimus.**

Non obstat igitur prima, quia coniecturæ debent esse admodum urgentes, ut discendas a proprietate verborum *l. non aliter ff. de legat. 3. Perreg. de fideicommiss. artic. 25. num. 14. & num. 42. ista vero, quæ primo loco allegatur non est apta ad inducendum, ut masculi dumtaxat comprehendantur in similibus verbis communibus *Mantie. de consens. lib. 2. tit. 14. num. 10. Perreg. artic. 25. num. 23. & 25. Simon de Prat. lib. 3. dubit. 3. folio. 2. num. 24. Gabr. conf. 97. in princ. & consil. 88. & conf. 100. lib. 2. Decian. conf. 1. num. 129. & num. 170. lib. 2. Cepall. conf. 527. num. 54. Dec. conf. 527. Mantie. lib. 4. præsumpt. 84. num. 33. quiddam enim potest, ista coniectura operari in patre excludente filias, non in patero excludente nepotes, ut ex allegatis Doctoribus observare licet.**

Non obstat secunda coniectura, quia cum in casu, de quo agitur femina non excludatur ab intestato ab hæreditate gravatis, nec ab hæreditate gravati, retorquetur in contrarium *Decian. conf. 1. num. 186. lib. 2. Perreg. artic. 25. num. 40. Gabr. conf. 97. lib. 1. & conf. 88. num. 9. lib. 2. Cepall. conf. 45. num. 9.*

Illud, quod secundo loco principali allegabatur in contrarium, urgeret, si gravatis fuisset permixta expressis licentia alienandi per dictionem — *vis* — vel aliam similem, non autem quando tacite id fuit concessum *Castr. conf. 263. in fin. lib. 2. Dec. conf. 386. in princip. Decian. consil. 78. lib. 3. Socin. Jun. conf. 138. num. 4. lib. 1. optimo Gabr. conf. 123. num. 41. lib. 1. Perreg. artic. 14. num. 7. ut in casu nostro patet non idesse expressam alienandi facultatem inter descendentes, si tacita adesse non sufficeret, sed verius est tacitam non adesse, quia testator post perpetuam prohibitionem vendendi, vel quocumque titulo alienandi, dixit, quod bona erant in descendentes ut supra, quæ verba excludunt omnem facultatem, & licentiam, tendunt enim ad confirmationem, non eversionem præcedentis fideicommissi per verba dispositiva, & imperativa, & præsertim per dictionem — *ut supra* — quæ inducit repetitionem omnium qualiterum fideicommissi in casu mortis *Theaur. decis. 200. num. 10. circa med. & tanto minus per viam ultime voluntatis Mantie. lib. 4. præsumpt. 188. num. 17.**

A reconventionem legitime, & rebellianicæ Domini iudicaverant Dr. Carolum reconventionem absolvendam esse, reservantes in ceteris utrique partium iura talia quælibet; mulieres namque, & per consequens nec ejus hæredes, non possunt quartam ex Trebelliano detrudere, cum nullum habeant uti hæredes omni restituendi *Perreg. de fideicommiss. artic. 3. num. 124. neque potest peti legitima, cum pater filiabus dotes constituerit, eiusque certum unumfructum reliquerit, sed bene Supplementum legitimum, si probatum fuisset minus sufficiens dærum esse, licet hæc non procedant in filia a patre dotata, si non consistat de enormi lesione *Dec. conf. 26. Ruin. conf. 56. num. 2. lib. 3. Ali. conf. 33. Cepall. conf. 281. Cust. de legit. quæst. legit. null. grov. admitt. n. 45. in fin. accedente præterea longissimi temporis diuturnitate, quæ prohibet petitionem supplementi *Falgos. conf. 83. num. 1. in fin. Tiraquell. in l. si unquam C. de revocand. donat. in vers. revocatur num. 396. Gratian. decis. Merit. 4. num. 13.***

Ex quibus, &c.

Jo. Baptista Burghesius Prætor.

Livius Ricardus.

Matthæus Mercatorius.

Antonius Curinus.

Julius Caballus.

Semperparus de Sempronius.

A D D I T I O

S U M M A R I U M.

- 1 **A**ppellatione descendendum in fideicommissis, aliisque ultimis voluntatibus veniunt feminae, & descendentes ab eis, & ex quibus conclusio ab hac regula recedatur.
- 2 Non veniunt masculi ex feminis, quando est contemplata agnatio.
- 3 Amplia regum principalem, ut sub nomine descendendum veniant femina etiam in materia emphyteutica, etiam in emphyteusi Ecclesiastica, & Statutum exclusivum operatur, ut masculi veniant per prius, & femina per posterius.
- 4 Sententia lata contra fideicommissariam afficit etiam alios substitutos, & in fideicommissa succedunt.

Ad num. 1. & seqq.

- A**ppellatione descendendum in fideicommissis, aliisque ultimis voluntatibus veniunt feminae, & descendentes ab eis, & ex quibus conclusio ab hac regula recedatur. *Florentina supra dec. 8. num. 6. dec. 32. num. 1. & seqq.*, & ego in *addit. ad eandem num. 2. & seqq.*, ubi plene de materia, & abunde in *edit. a. dec. 33. num. 32. & seqq.*, & *dec. 43. num. 1.*, quibus addo *dec. 92. infra imprimend.*, in qua num. 51. & seqq. firmatur, quod masculi ex feminis non veniunt appellatione descendendum, quando fuit contemplata agnatio. *decis. 142. num. 20. & seqq. Rot. Rom. p. 57 de Lat. de fideicommissis. decis. 11. num. 5. decis. 22. num. 2. dec. 13. num. 1. decis. 24. num. 1. & seqq. decis. 17. num. 3. decis. 18. num. 4. & decis. 22. num. 1. in Ariminis. Fideicommissi, seu Primogenitura 13. Martii 1721. coram Eminentiſſ. Faiconaria, & in Faventium Mantuentinis 31. Januaria 1724. §. premissa, & §. non relevante coram R. P. D. mea Ratta.*

Idemque dicendum esset, si versaremur in materia emphyteutica, in qua sub nomine descendendum perierit veniant feminae, etiam in emphyteusi sit Ecclesiastica, nisi in loco extaret Statutum exclusivum feminarum propter masculos, quo casu masculi veniunt per prius, & feminae per posterius, & alia plura ad materiam vide abunde *Rot. Florent. supra decis. 27. num. 3 & seqq.*, & ibi ego plenissime scripsi in *addit. num. 4. & plurib. seqq.*

Ad num. 14. & seqq.

- 4 **C**it etiam alios substitutos, & in fideicommissis succedentes, & quando non *Rot. Florent. supra dec. 34. num. 49. & seqq. & decis. 44. num. 1. & seqq.*, & ibi plenissime *addit.* cum concordantibus per tot. & infra *decis. 94. num. 9. & seqq.*

F L O R E N T I N A

Fideicommissi.

11. Decembris. 1608. ex lib. Mot. 90. a 408.

A R G U M E N T U M.

Substitutio facta sub conditione si sine filiis, & mortis commemoratione est compendiosa, quamvis deficiat dictio *quandocumque*, & continet fideicommissariam.

S U M M A R I U M.

- 1 **S**ubstitutio, qua fit sub conditione mortis, dicitur compendiosa, & de eadem.
- 2 Perinde ac si adesset dictio *quandocumque*.
- 3 Compendiosa continet fideicommissariam.
- 4 Fideicommissum, cuius dies cessit, licet non agnitus, transmittitur ad heredes.

DECISIO LXVI.

In Causa Gaducci, e Ornani.

Michael Rodulphi condico, cum quo defunctus, testamento, haeredes universales instituit Bartholomæam, Juliam, & Florentiam ejus filias, & si aliqua ex eis decederet sine filiis, substituit eidem sic decedenti alteram, vel alteram habentem filios; accidit, quod mortuo testatore defunctus Bartholomæam nullis relictis filiis, & postea defunctus Julia altera filia ultimus relictus post se Bartholomæam, & Margaritam adhibuit, quæ coram nobis petierunt declinari hereditatem dictæ Bartholomææ pro dimidia ad ipsam spectare vigore supradictæ substitutionis, & de hoc contendebant cum D. Florentia.

Ex viso testamento pro aëtricihus prononciavimus, morti, quia hæc substitutio facta filiabus, si decederent sine filiis, est compendiosa substitutio, quia facta sub conditione mortis, plura complectitur tempora, & habet tractum successivum, qui semper quis morti potest *Bari. in l. centurialis 1. verbi. ad primam dicti ff. de vulgari & pupili. Casp. & Alex. in l. in testamento C. de testam. milit. & comprobatur ex eo, quia si dictum fuisset, *quandocumque aliqua ex eis decederet sine filiis*, esset compendiosa, quia facta sub commemoratione plurium temporum, ergo idem esse debet, quando fuit dictum *si decederet sine filiis*, quia iunctura equipollent univ. filibus l. si servus ff. de serv. arben. *prod. l. si pluribus ff. de legat. 2. compendiosa* aorem substitutio continet etiam fideicommissariam post editam hereditatem *Menech de presumpt. lib. 4. presumpt. 57. & presumpt. 68. a. 4.* cum igitur testator voluerit, si aliquis ex filiabus decederet sine filiis, succedere alteram, dicitur voluisse gravare per fideicommissum, acque ita gravavit Bartholomæam, quæ sine liberis decedit restituere cæteris sororibus supraviventibus, idem verificata conditione per mortem Bartholomææ sine filiis, substitutio habet locum facta de aliis filiabus testatoris.*

Non obstant unum, quod repugnare dicebatur aëtricihus, videlicet Juliam eorum matrem decedisse ante aditam hereditatem, & non transmississe jam istud fideicommissum, etenim hoc locum habere posset, si ante eventum dies, vel conditionis predeceisset, verum cum vivente Julia dies fideicommissi per mortem Bartholomææ cesserit, ad heredes fideicommissum fuisse transmissum dicendum est, ut est text. in l. si ex persona, ubi Salic. C. de fideicommissis. *Bari. in l. cum filia feminas in fisco quest. num. 23. ff. de legat. 1. Perregin. de fideicommissis. artic. 32. a. 3. & seqq.*

Ex quibus, &c.

Matthæus Martellus.

ADDITIO

ARGUMENTUM.

Compendiosa ex quibus inducitur, & ex quibus fideicommissaria. Legatum, & fideicommissum in diem factum quando transmittatur, nec ne.

SUMMARIUM.

- 1 **S**ubstitutio facta sub commemoratione mortis, vel sub conditione si sine filijs est compendiosa.
- 2 Et de materia compendiosa remissio.
- 3 Compendiosa omnes substitutiones in se continet, & significat vulgarem, qua post aditam hereditatem capias induta natura fideicommissaria.
- 4 Fideicommissaria dicitur voluta, quando adeff digressus, mentio mortis, & clausula codicillaris, etiam concepta sit verbis directis.
- 5 Compendiosa non excedit fideicommissaria, sed remanet vulgaris, si adjecta sint verba -- primo de masculis, deinde de feminis.
- 6 Legatum, & fideicommissum, cujus dies cessit, ad heredem transmittitur.
- 7 Amplia etiam si relicta sit in diem incertum omni incertitudine, si dies illa venerit, & exemplificatur in legato facto puella cum auferret.
- 8 Non transmittitur factum in diem incertum, licet non omni incertitudine.
- 9 Item nec quando dies est certa, sed incertus ejus adveniens.
- 10 Amplia, siue dies incerta adjecta sit persona heredis substituti, & gravati.
- 11 Siue sit adjecta tertio.
- 12 Item siue adiciatur substantia, siue executioni ipsius legati.
- 13 Dicuntur respicere substantiam ipsius legati, non executionem omnia verba pendens a verbo laica.
- 14 Prout respiceret substantiam legati substitutio facta cum verbis -- succeda dopo la morte.
- 15 Limita, si facta sit prohibitio legatario, ac interim maleficeret heredem, & quid hoc prohibito operetur.
- 16 De transmissione fideicommissi conditionalis, quando eidem sit locus, vel non, remissio.

Ad n. prim. & seqq.

- S**ubstitutio facta sub commemoratione mortis, vel sub conditione si sine filijs tanquam plura tempora comprehendens est compendiosa, licet deficiat dictio quancumque, ut dicitur in hac decis. n. prim. & 2. & supra dec. 2. aum. 14. dec. 4. aum. 2. dec. 5. aum. 13. dec. 26. n. prim. & seqq., & ibi ego in addit. ubi plene de materia hujus compendiosae, & concordantes auctoritates referuntur, & dec. 57. aum. prim. & infra dec. 70. sub nota. prim. verbi. quorum primum.

- Omnesque substitutiones in se continet, & significat vulgarem, qua post aditam hereditatem expirat, & induit naturam fideicommissariae, ut prolequitur nostra decis. aum. 3. & abunde Rota Florent. supra dec. 50. aum. prim. & seqq., eoque relata ego in addit. ad dec. 1. n. 24.

- Prout diceretur voluta fideicommissaria, quando fuit solum mentio mortis, si adit digressus ad plures gradus substitutionum, & clausula codicillaris, quavis concepta sit verbis directis Rota Florent.

supra dec. 25. num. prim. & seqq. & infra dec. 89. n. 3. & seqq.

E converso autem substitutio compendiosa non evaderet fideicommissaria, sed remaneret vulgaris, si adjecta sint verba primo de masculis, & deinde de feminis Rot. Florenta. infra decis. 68. aum. 6. & seqq. ego in addit. ad dec. prim. n. 41.

Ad aum. 4.

Adeo verum est, quod legatum, & fideicommissum, cujus dies cessit, ad heredem transmittitur, ut hoc procedat, quamvis illud relicta sit in diem incertum omni incertitudine, quod evenit, quando incertum est, an, & quando dies illa venerit, potest in legato facto puella cum auferret, quod licet non transmittatur, transmissioni tamen locus est, si dies illa venerit Menoch. de praesumpt. lib. 4. praesumpt. 201. aum. 40. Esfor. de substitut. quest. 488. aum. 7. Noal. de transmiss. cas. 3. aum. 2. Camarol. de legat. lib. 12. tit. de accept. agnit. & acquisit. legat. quest. 5. de legat. & fideicommissi. in diem certum aum. 2. fol. mibi 763.

Sed impedita remaneret transmissio, si verfaremur in legato, vel fideicommissum in diem quidem incertum relicto, sed non omni incertitudine, quia solum incertum est, an futurus sit, non autem quando, puta Titio, lego mille cum triginta annorum erit Menoch. de praesumpt. dist. praesumpt. 201. n. 42. Noal. de transmiss. cas. 3. a. 3. Camarol. de legat. dist. quest. 5. de legat. & fideicommissi. in diem certum etc. n. 3. fol. mibi 763.

Idemque dicendum foret quando est certum, quod dies veniet, sed incertum consistit, quando adveniens dies sequatur, nam neque isto casu locus est transmissio, potest si relicta sit post mortem gravati, & sic in diem incertum Menoch. de praesumpt. lib. 4. praesumpt. 201. aum. 48. Esfor. de fideicommissi. substit. quest. 488. aum. 2. & seqq. & aum. 7. & 11. Noal. de transmiss. cas. 3. aum. 5. verbi aut incertum est illam diem esse venturam. Rota in Alatrino Jurispatronatus 15. Junii 1705. §. non attenta coram Scoto.

Quod procedere debet, siue dies incerta adjecta sit personae heredis instituti, & gravati Noal. de transmiss. cas. 3. aum. 9. & seqq. Camarol. de legat. tit. de accept. agnit. & acquisit. legat. quest. 5. de legat. & fideicommissi. in diem certum etc. aum. 4. lib. 12. fol. mibi 763.

Siue dies incerta sit adjecta tertio Menoch. de praesumpt. lib. 4. allegata praesumpt. 201. aum. 44. Noal. de transmiss. relicto cas. 3. aum. 12. Camarol. de legat. dist. quest. 5. de legat. & fideicommissi. in diem certum etc. n. 4. lib. 12. fol. mibi 763.

Amplia, ut legatum post mortem praestandum non transmittatur ad heredem, siue tempus mortis adiciatur substantie, siue executioni ipsius legati Noal. de transmiss. dist. cas. 3. aum. 6. Rota in citato Alatrino Jurispatronatus 15. Junii 1705. §. non attenta, & §. nec etiam coram Scoto.

Et dicerentur respicere substantiam ipsius legati, non executionem omnia verba, quae pendent a verbo -- laica -- Rodolphin. alleg. 44. aum. 11.

Prout respiceret substantiam legati substitutio facta cum verbis -- succeda dopo la morte -- Rota in Alatrino Jurispatronatus 15. Junii 1705. §. non attenta coram Scoto.

Declarata tamen hac omnia non procedere, si facta sit prohibitio legatario, ut interim maleficeret heredem, quia talis prohibitio operator, ut legatum dicatur a principio legatario acquisitum, & illud reddat parum Gratian. discept. 136. aum. 51. & seqq. & dec. Marchia 153. aum. 11. & seqq., & ibi De Luca in addit. n. 5.

Plura

16 Plura alia de transmissione fideicommissi conditionalis quando eidem sit locus, vel non, vide Rot. Florent. supra dec. 18. num. 49. & seqq. decis. 52. num. 79. & seqq., & ea, quæ plenissime scripti tu addit, ad eandem dec. 18. n. 2. & seqq.

debut tamquam temere litigans didus Vincencius in expensis condemnari ad l. cum, quem tenere ff. de iud. de quibus succumbit ex eisdem adia Abbas in cap. summi litibus num. 25. de dol. & cautum. Ex quibus, &c.

Julius Cabellus.

FLORENTINA

Præsentis Fideicommissi.

27. Aprilis 1609. ex Lib. Mor. 90. a 554.

ARGUMENTUM.

Licentia alienandi iuter vocatos comprehendit etiam institutionem heredis.

SUMMARY.

- 1 Alienatio permissa inter tertios personas comprehendit etiam alienationem per ultimam voluntatem.
- 2 Locatio ad longum tempus dicitur alienatio.
- 3 Diffusio tamen restringit, & limitat.
- 4 Limitatio ultimo lato opposita refertur ad omnia præcedentia.
- 5 Litigans temere in expensis condemnatur.
- 6 Et qui ex iisdem aliis succumbit.

DECISIO LXVII.

In Causa Debi, e Debi.

Jacobus pater communis agentis, & rei conventi, residens simul alio ejus filio nomine Jacobo, decessit cum dispositione, in qua prohibuit alienationem, venditionem, donationem, & locationem suorum bonorum ad longum tempus, quia voluit bona prædicta perseverare in dictis ejus filiis, & descendentes, volens tamen, quod possint inter se ipsos dumtaxat vendere, & alienare prædicta bona. Jacobus filius testatoris decessit cum testamento, in quo heredem reliquit Valerium ejus fratrem, excluso prædictus Bartholomæo altero fratre, qui prætendit vigere præsentis fideicommissi paterni in bonis perventis in dictum Jacobum fratrem a patre se æque vocatum, & succedere posse, ac debere cum altero fratre. Prædictum fuit compromissum, & lata sententia contra ipsam. Nos diximus bene judicatum. Muti quia in primo testamento asserti præsentis fideicommissi, sunt illa verba expressa, & clara permissivis, ut etiam heredis institutionem comprehendit *Surd. confil. 10. num. 23. Sactia. confil. 123. lib. 3. Rain. confil. 76. num. 10. lib. 2. Decian. confil. 78. n. 48. lib. 3. Rot. a Valle confil. 43. num. 8. lib. 2. Bort. n. l. si ita quis §. ex lege ff. de verbis. obligat. n. 6.* consideratur, quod cum prohibitio alienationis efficitur de alienatione, venditione, donatione, locatione ad longum tempus, quæ & ipsa dicitur alienatio *Angel. confil. 10. in principio Alex. confil. 17. num. 4. lib. 4.* limitatio hæc per dictam dictionem tamen, quæ exheret primæ prædictæ dispositioni restringendo, & limitando *Bald. confil. 195. n. 11. lib. 2.* & limitatio ultimo loco refertur ad omnia præcedentia *Decian. diff. confil. 78. num. 31.* ut possit solum vendere, & alienare, idest donare, & ad longum tempus locare, quæ species alienationis dicitur, ut supra fuerat prohibitum, & etiam alienare eo modo, quo erat prohibitum, & importabat etiam per viam ultimæ voluntatis, quæ cum clara nobis visa fuerit in jure, & in facto,

De Licentia alienandi quando tacite concessa dicitur, quando ad exercitium ex eisdem adia Abbas in cap. summi litibus num. 25. de dol. & cautum. Ex quibus, &c.

ADDITIO.

ARGUMENTUM.

SUMMARY.

- 1 Licentia alienandi bona fideicommissi ad exercitium deducta censetur per solam heredis institutionem.
- 2 Prohibitio realis alienationis comprehendit omnes usus tam inter vivos, quam in ultima voluntate, & etiam alienationem legatam per successorem ab intestato.
- 3 Permissio, & licentia alienandi intelligitur ad limites præcedentis fideicommissi.
- 4 Et ita si fideicommissum conditum fuerit primo pro masculis, postea pro feminis, alienantia fieri non poterit in feminas, donec masculi existant.
- 5 Restricta ad usum, vel ad effectum particularem, extra illum non operatur.
- 6 Et quando dicitur generalis, vel potius restricta ad causam particularem.
- 7 Concessa ad effectum transigendi datam, non suffragatur per restrictionem.
- 8 Concessa cum onere recipiendi pretium fideicommissi, non suffragatur non fuisse investimento.
- 9 Limitante imperitum nilius profusa non transit ad alios heredes, & concessa filijs, non suffragatur nepotibus.
- 10 Limita, si necessitas fuerit ratio quia voluit, tamen vigore tunc licentia, quoniam prohibita alienandi extenditur ad nepotes, utiqueque descendentes.
- 11 Licentia generalis omnes casus comprehendit, & omnia bona fideicommissi, quod durat donec ea sequatur, illaque secuta expirat.
- 12 Maxime, si vocatus testis fuerit libera & absoluta facultas disponendi.
- 13 Intellige si licentia esset tam fideicommissi incomparabilis, sicut si posset suam effectum consequi sine ejus destructione.
- 14 Et in omni casum fideicommissum verificari deberet in eo, quod supererit.
- 15 Fideicommissum quando per licentiam alienandi non dicitur derogatum.
- 16 Derogatum non dicitur, si constaret de mente testatoris, quod bona inter vocatos alienanda semper subintenderet tunc fideicommissum.
- 17 De facultate subaudiendi, seu deliberandi bona subiecta fideicommissi durante vita instituti, & salvo jure fideicommissi.
- 18 Licentia vedam tamen potest expresse, sed etiam tacite, & tacite quando data dicitur.
- 19 Dubio, & ad alia referibilia fideicommissum clarum destrueret non valeret.
- 20 Unde non induceret tacitam permissum prohibitioni alienandi in alios, quasi supponens licentiam alienandi in vocatos.
- 21 Licentiam alienandi quando dicitur ad exercitium deducta per heredis institutionem, & quando non

Quod

1 Quid concessa alicui licentia alienandi bona fideicommissi, de illa censetur dispositum per heredis institutionem, licet de fideicommissio mentio facta non sit *Rota Florent. supra dec. 52. num. 73. & seq. & in Florentina Fideicommissi de Usurariis 9. Septembris 1719. artic. 3. super facultate alienandi num. 60. & seq. eorum me in tertio volum. memoris des. imprimend. & ego in addit. ad decis. 33. num. 25. & seqq. ubi late hoc eodem vol.*

2 Et prohibita alienatione, si prohibitio est realis, comprehendit omnes actus alienationis tam inter vivos, quam in ultima voluntate, & etiam alienationem legitimam per successionem ab intestato, & heredis institutionem *Rota Florent. supra dec. 24. in primo num. 14. ibique dixi ego in addit. n. 24. & infra dec. 78. num. 3. & seqq.*

3 Semperque talia permisso, & licentia alienandi intelligi debet ad limites precedentis fideicommissi, unde si testator ordinavit fideicommissum favore certarum personarum, potest misculorum, istisque deficientibus, favore feminarum, & voluerit bona alienari posse inter institutos, & substitutos, hanc alienandi facultatem intelligitur retentam fideicommissi, & precedentis prohibitionis, & sic alienatio fieri non poterit in feminas, donec existant illi de linea masculina *Rota Florent. infra dec. 120. num. 1. & seqq. Rot. Rom. in Interamen. Immissiois 5. Junii 1716. cor. Eminentiſſimis D. meo Cardinali Albano non impressi apud Pa. m. Nep. dec. 432. n. 20. & seqq.*

4 Et si esset restricta ad aliquem casum particularem, vel ad unum effectum generaliter, & in aliis casibus, & ad alios effectus prodesset non posset, nec alienatio sustineretur, si fieret ultra casum specialiter permissum *Rota coram Emerix Jun. decis. 874. num. 23. & decis. 992. num. 4. & per tot. ubi quando dicitur generalis, vel potius restricta ad casum particularem.*

5 Proindeque si concessa sit ad effectum contrahendi dotem, alienatio fieri non potest ad effectum illam restrictiendi *Rota coram Emerix Jun. decis. 938. num. 9.*

6 Et concessa cum onere investiendi pretium fideicommissi, non suffragatur non facto investimento *Rota coram Emerix Jun. decis. 845. num. 10.*

7 Quomodoque limitate concessa alicui personae non tranſit ad illius heredes, & concessa filijs non suffragatur nepotibus *Rota coram Emerix Jun. decis. 537. num. 1. & id. decis. 845. num. 9. & decis. 1312. num. 29.*

8 Nisi adjecta foreſſet ratio — quia valuit &c. — cujus vigore tam licentia, quam prohibitio alienandi extenderetur ad nepotes, aliosque descendentes *Rota Florent. supra decis. 63. sub n. 5. & 6.*

9 Et contra vero, si licentia generalis sit, omnes casus comprehendit, & omnia bona fideicommissi, & censetur tunc fideicommissum durare, quousque non fiat alienatio, quae sequatur, fideicommissum expirat, ut plene dixi supra in addit. ad decis. 33. num. 6. & seqq. quibus addimus *Rot. Florent. supra decis. 65. num. 9.*

10 Maxime, quando vocato ad fideicommissum fuit concessa libera, & absoluta facultas disponendi, nam isto casu eo facilius posset omnia bona

11 alienare, etiam cum everſione fideicommissi, ut dixi ego in addit. ad decis. 33. num. 7. & seq. & ultra ibidem citatos *Rot. in Bonavio. Fideicommissi de Grifonibus 2. Martii 1714. §. de qua proſeſſa ſententia R. P. D. meo Corra.*

Quod intellige, quando licentia alienandi non aſſet cum fideicommissio compatiibilis, quoties enim

licentia alienandi posset suum effectum consequi sine destructione fideicommissi, istud eveni non deberet, sed permisso alienandi operari deberet effectum in casu suo, & in reliquis conservari deberet fideicommissum *Rot. coram Caprara dec. 155. num. 8. & in Romana Fideicommissi de Collationibus 23. Martii 1708. §. etenim coram Roverendiſſ. Laetitia, ubi quod in annum casum fideicommissi verificari deberet in eo, quod supererit, & in citatis Interamen. Immissiois 1716. impressi. inter rescripti. per Palm. Nep. decis. 432. num. 20. & seq. in Romana Immissiois 6. Maii 1717. §. facultas coram R. P. D. meo Corraſſis, ubi quando fideicommissio non censetur derogatum ob concessam facultatem alienandi.*

Et hoc indubitanter procedere deberet, si constaret de mente testatoris, quod bona inter vocatos alienanda semper subiacerent oneri fideicommissi, tunc enim mediante alienatione, interverti, & destrui non posset fideicommissum, & ideo successioni ab ipso in testamento praescripta *Rot. in Romana Fideicommissi de Collationibus 23. Martii 1708. §. etenim coram Roverendiſſ. Laetitia, in diss. Interamen. Immissiois 1716. apud Palm. Nep. dec. 432. num. 20. & in Romana Immissiois 6. Maii 1717. §. facultas coram R. P. D. meo Corraſſis, & de facultate subſtaſtandi, seu deliberandi bona subiecta fideicommissio durante via instituti, & salvo jure fideicommissi *Rot. in Bonavio. Evilianus super sententia Augeli 2. Julii 1714. §. transſando ſententia R. P. D. meo Cardinali Faleſſerſio.**

Talique alienandi licentia, nedum a testatore concedi posset expresse, sed etiam tacite, & hoc modo permilla diceretur, si disponens a generali prohibitione alienationis exceptisset aliquem casum particularem, tunc enim in casu illo speciali facultas tacita alienandi permilla censetur *Rot. coram Emerix Jun. decis. 662. num. 2. & 3.*

Verum tamen est, quod si hac tacita licentia clare non resolvetur ex diſſis in testamento, sed dubietatem involveret, & ad alia effectus referibilis, fideicommissum clarum non cotraderet, & nullum jus alienandi tribuere posset vocatis *Rot. Rom. coram Emerix Jun. decis. 585. num. 5. & seqq. Rot. Florent. supra decis. 65. num. 21.*

Unde ista non esset ad evolvendam hanc tacitam permissionem prohibitio alienandi in alios, quasi quod ista supponat licentiam alienandi in vocatos *Rot. Florent. supra decis. 65. num. 7. & seqq. & num. 22. & 23.*

Plura alia, an, & quando licentia alienandi inter vocatos dicitur ad exercitium deducta per heredis institutionem, & quando non, vide plene deducta in diſſis Florentina Fideicommissi de Usurariis 9. Septembris 1719. artic. 3. super facultate alienandi num. 60. & seqq. eorum me, & in addit. ad decis. 33. num. 25. & seqq. in quibus late de materia, & apud alios supra citatos.

FLORENTINA

Fideicommissi.

31. Maii 1609. ex Lib. Not. 91. & 85.

ARGUMENTUM.

Caducato primo substitutionis gradu, fideicommissum non resolvitur, sed ulterior substitutionis admittitur. Substituto primo de masculis, deinde de feminis vulgaris est.

SUMMARIUM.

- 1 **C**aduta prima substitutionis gradu, subintrat sequens, tam ab vulgarem in compendiosa contentum,
- 2 Tam quia rei remanet penes gravatum cum suo onere.
- 3 Vulgaris substitutio semel adita hereditate expirat, secus fideicommissaria.
- 4 Fideicommissaria rerum alienatarum revocatio datur.
- 5 Compendiose substituti, si defuncti verba tralliam temporis importantis, intelliguntur vocati per vulgarem, non per fideicommissariam, & a.s.g.
- 6 Amplius etiam affert verba -- primo masculi, deinde feminæ -- deostantia ordinem succedendi.
- Contra, quod verba prædicta æquiparentur verbis post mortem masculorum, & tralliam temporis importent num. 15.*
- Sed prima apiano verior num. 18. & 14.*
- 7 Masculi nisi feminis in testamentis fuerint prælati, æqualiter de jure communis tum familiis admittuntur.
- 8 Statutum Florentinum quoad exclusionem feminarum propter masculos, in quo casu procedat.
- 9 Verba deinceps ordinem successuum non semper important tralliam temporis.
- 10 Verba -- & post eos -- destant tralliam temporis in futurum, & compendiosam inducunt.
- 11 De differentia inter verbum -- deinde -- & verba -- & post eos -- quod maxime inter se differunt.
- 12 Vocatis in testamento duobus generibus personarum, primo una, deinde alia, si primum genus succedat, intelligitur succedere per vulgarem, & aliud perpetuo excluditur.
- 13 Vocatis a statuto primo masculis, secundo feminis, masculi semel admissi feminas perpetuo excludunt.
- 14 Testator presumitur se voluisse conformare dispositioni statutaris.
- 15 Prohibita alienationis addita ratione -- quia voluit -- fideicommissum absolutum inducit. *Limita si ratio adfert verba relativa, ut supra, vel ut infra num. 25.*
- 16 Testator, qui usus est iisdem verbis in pluribus testamentis partibus, presumitur quod ex semper in eundem sensum accepit.
- 17 Contra fideicommissum in dubio est pronuntiandum.
- 18 Trallus temporis successuum inducitur, si effectus non terminetur in primo actu, sed post primam executionem ad plures alios extendatur.
- 19 Vocatio masculinorum in testamento facta, & postea feminarum, ubi referri potest ad solam prælativam masculinorum, non est extendenda ad inducendum fideicommissum.
- 20 Auctoritati Doctoris etiam consensientis loquentis in terminis, & a nemine reprobat, non parum est deferendum.

DECISIO LXVIII.

In Causa Neroni, e Giovenchi.

Domina Aloysia de Cepponibus, institutis sibi heredibus universalibus, DD. Bernardino, & Joanne Baptista, ejus ex filio prædefuncto nepotibus, substituit eidem quocumque dicti D. Bernardini filios legitimos, & natura-

les, primo masculos, & deinde feminas, & casu quo iste decederet sine filiis masculis, & feminis, primo substituit dictum Joannem Baptistam, & finit eorum linea, ultimo eorum decedente D. Cassandram dictæ testatrix filiam, & post ejus mortem ejusdem D. Cassandree filios, primo masculos, deinde feminas, prohibens dictis heredibus institutis, & substitutis, ut supra, omnem aliam, & contrariam, per quem dicta bona possent exire ex dictis institutis, & substitutis, quia voluit ea pervenire in supraammissis modo, & ordine, quo supra.

Decessit testatrix, mox Joannes Baptista, tertio loco Cassandra, & post eam Bernardino, superstitibus Carolo, & Catharina dictæ Cassandree filii; Carolus post agnitum fideicommissum & ipse sine prole decessit, superstitibus Catharina sorore, quæ existimavit bona olim D. Cassandree matris ad se pertinere, ideoque convenit Olivam de Giovenchis eorum possessorem, ut ex final com fructibus dimitteret, exceptis ipse substitutionem a D. Aloysia factam casum istum non tingere.

Pro resolutione de duobus agendum fuit, in primis, an per mortem D. Cassandree ante Bernardino, fideicommissum omnino expiraverit, tanquam caducum factum. Secundo dato, quod non expiraverit, an saltem tempore per dictam Carolum agnito, Catharina soror adeo exclusa fuerit, ut nec etiam illo postea sine liberis de medio subleto, potuerit amplius ad illud admitti, & sic in effectu, an Catharina fuerit post Carolum vocata per vulgarem, an per fideicommissum.

Prima difficultas brevi tractatione obviata fuit, quia cum in terminis decidit Bart. in l. quidam ff. de acquir. heredit. ubi proponit talem illi speciem: testator filium instituit, Titium filio substituit: isti vero quandoque decedente Cajus: moritur testator, filius hereditatem adit, & eo aditus superstitis decedit Titius, postea moritur filius; querit an Cajus admitti debeat? Et determinat quod sic, ex ratione quia cum Cajus sit Titii substitutus per compendiosum, & in ista coninetur vulgaris, & per consequens omnis casus impotens, sequitur, quod quocumque ex causa Titius non potnerit succedere filio, intelligatur in ejus locum subrogatus Cajus, & Bart. sequitur ibidem Aug. Imol. Castr. & Arret. & demum alii omnes, excepto Roman. item Castr. consil. 152. col. 1. Alex. consil. 3. Rim. Sen. consil. 106. per tot. Jaf. in l. 1. num. 28. & 29. ff. de vulgare & pupill. & consil. 148. in primo dubio val. 3. Curt. Jan. consil. 83. num. 4. Paris. consil. 73. col. 4. & 5. volum. 3. Socin. Jan. latissime consil. 94. in 3. dubio vol. 1. Gehr. consil. 105. vol. 2. Mantica. de exceptis, lib. 12. tit. 6. Decian. testis de communis, & qui rem istam late pertrahit consil. 1. num. 77. & seqq. & præcipue num. 84. vol. 1. & Peregr. qui & ipse eam communem dicit de fideicommissum. art. 15. num. 14 quibus addi possunt Cravett. consil. 283. num. 1. Socin. Jan. consil. 114. art. 12 & 13. lib. 3. consil. 132. num. 36. lib. 7. & consil. 181. num. 27. 28. & 46. lib. 2. & Zanch. in §. cum ita tit. 2. part. num. 2. 4. & 23. cum seq. ubi dicunt, hanc esse veram sententiam tutam pro conservandis ultimis substitutionibus, quando præcedentes caducæ sunt ob non existentiam, vel præcedentiam substitutionum anteriorum.

Illud idem alia etiam ratione statuendum fuit, quia cum instituti, & substituti ante D. Cassandream essent gravati per fideicommissum illi hereditatem restituere, ipsi autem filios suis, sequitur quod caduca media substitutione, illud idem omnia fideicommissum, quod D. Cassandrea incumbit,

bit, remaneat penes D. Bernardinum primum gravatum ad favorem filiorum ejusdem l. t. §. pro secundo Cad. de cadu. totid. l. C. si in princip. l. i. §. si alius, & l. cum pater ff. de legat. 2. Bart. in di. l. quando in fin. Cassi. consil. 432. lib. 2. Perregrin. lat. di. veric. 15. num. 22. Bran. consil. 93. col. 1. lib. 2. Rub. consil. 204. col. fin. Gabr. consil. 115. num. 3. & 4. lib. 1. Jusus consil. 152. num. 5. & 6. lib. 2. Soci. Jan. consil. 181. num. 46. & 47. Curt. Jan. consil. 133. n. t. Decian. consil. 61. n. t. lib. 2. & multum copiose consil. 81. lib. 2.

Quod verò attinet ad secundum dubitationem, ponitur questio in eo versabatur, an filie sceminae D. Cassandae post masculos vocati censentur substitui in eo domtaxat casu, quo tempore cedentis fideicommissi fratres earum non potuissent, aut voluissent succedere, & sic per vulgarem substitutionem, an vero etiam post fratres admissos, & sine prole premortuos, & sic per fideicommissariam, utilitas autem in eo sita erat, quia si per vulgarem suae vocati, adita semel per masculos hereditate, omne ius earum expiravit, secus si per fideicommissariam, quia fideicommissario regulariter rerum alienatarum revocatio datur l. pro herede §. fin. l. nec illa, & l. minimam ff. de petit. heredit. Alex. consil. 186. in fin. vol. 5. Ruin. consil. 54. ante num. 7. & Perregr. art. 45. n. 2.

Adversus feminas considerandas in primis recepta illa DD. conclusio, quod in compendioso substitutione, ubi plures vocantur ordine successivo absque verbis trahuntur temporis importanteribus, non censetur inter vocatos inductum fideicommissum, sed posteriores vocati solum in eo casu, in quo primi non admittentur, & sic per modum vulgaris, ut adversus Cass. firmant Comm. Art. & alii in l. Gallus §. quidam etiam ff. de liber. & posthum. & ibi precipuo Soci. sub num. 10. vers. quatuor, & aliam casus, ubi etiam dicit se ita consulas Alex. consil. 13. col. 3. vers. postea nos dicimus, & vers. respondet, quod non possunt lib. 4. Cur. consil. 17. num. 2. lib. 4. Soci. consil. 117. n. 6. & sequ. lib. 1. Rimis. consil. 100. num. 3. & 4. lib. 2. Perregr. de fideicommissis, art. 18. num. 17. & art. 19. num. 22., & est communis Meach. de presump. lib. 4. presump. 71. num. 8. & in casu isto, hoc est in substitutione facta D. Cassandae de filiis suis, nulla verba posita fuerunt trahuntur temporis importanteribus. Ergo &c.

Nec obitare dicebantur illa verba — primo masculos, & deinde feminas, quia respondebatur, verba illa nihil aliud praesentere, quam ordinem succedendi in prima vice absolutum, quia cum testatrix vocasset post D. Cassandam ejus filios, non addidisset illa verba — primo masculos, & deinde feminas — masculi cum feminis aequaliter admissi fuissent l. i. iusto, & l. filii ff. de verbis. significat. praesertim in isto casu, in quo D. Cassandra praedecessit Bernardino, & per consequens agebatur de succedendo D. Aloyse, & D. Bernardino, quo casu filii omnes D. Cassandae tam masculi, quam feminae aequaliter successissent, non solum de jure communi, sed etiam municipali, quia Statutum Florentinum in successione hujusmodi personarum feminas propter masculos non excludit.

Neque enim valde ista consequentia, testatore usque est verbis importanteribus ordinem successivum, ergo etiam verbis importanteribus trahuntur temporis, longe enim distat ista duo inter se, alias frustra dispartiret DD. in di. §. quidam recte, dum quzerunt, an, & quando ordo successivus intelligatur per vulgarem, vel per fideicommissarium, & ad istam inducendum requiritur ulterius verba trahuntur temporis importanteribus.

Et licet multi gravissimi viri scriptum reliquerint verba ista — & post eos — denotare trahuntur temporis in futurum, & inducere compendiosum, eo quia acquiescent illis, & post mortem eorum — Bald. in l. fin. §. si am in fin. ff. de legat. 2. Decian. consil. 431. Curt. 7. n. t. §. 48. Soci. Jan. consil. 144. num. 27. lib. 3. Marzar. de fideicommissis, quest. 12. per tot., quia scilicet mors potest sequi tam ante aditam hereditatem, quam post, attamen respondebatur, non esse eandem vim illorum verborum — & post eos, & istorum, & deinde — cum illa necessario supponant primam institutionem, vel substitutionem habuisse effectum, ista autem non, ut patet ad sensum.

Hoc autem fundamento firmo stante, dicebatur intrare duae apud DD. receptissimae conclusiones, quarum prima erat, quod quando in una dispositione vocatur primo unum quosque personarum, & postea aliud, tunc si vocati primo loco succedant, alios perpetuo excludant, ut ponderando ordinem successionis, & illam ditionem — deinde — declarat Bald. consil. 263. sub num. 2. lib. 2. Soci. Jan. consil. 126. n. 46. lib. 1. Ceph. consil. 353. n. 54. & 55. lib. 3. Rimis. Jan. consil. 759. n. 83. lib. 7. Card. Tufib. litt. D. consil. 263. Laderch. consil. 92. n. 14.

Secunda vero, quod sitis quando a Statuto vocantur primo masculi, & postea feminae sufficit ad perperam feminarum exclusionem, quod masculi semel admissi fuerint, licet post aditam hereditatem desceant Bald. in l. in quibus num. 3. C. de secund. nupt. Art. 10. num. 6., & l. ibi Creat. consil. 65. sub num. 7. ita etiam dicendum est in dispositione testatoris, qui censetur conformare se cum dispositione Statuti, sicut optime Curt. Jan. in tractat. feudat. in 3. par. quest. 37. Bran. consil. 78. in princip. Dec. consil. 390. num. 10. Beron. consil. 67. num. 43. Mandos. ad Rom. consil. 1. n. 3. Barfett. consil. 63. num. 17. vol. 1.

Ex adverso, ad favorem D. Catharinae adhaerere, dicebatur, imo non esse in substitutione facta per verba trahuntur temporis denotantia, quia illa verba — primo masculos, & deinde feminas — idem importat, quod — primo masculos, & post masculos feminas — verba autem — post masculos — idem quod — post mortem masculorum — Bald. in l. fin. §. filium ff. de legat. 3. Curt. Jan. consil. 48., & copiose Marzar. de fideicommissis, quest. 12. per tot., & demum ista — post mortem masculorum — importat sine dubio trahuntur temporis, & formalem compendiosum, ut est in consensu apud omnes.

Secundo dicebatur esse animadvertendum, quod testatrix non contenta institutionibus, & substitutionibus patridis, prohibuit etiam alienationem addita ratione, quia voluit ea pervenire in substitutione ordine, & modo, quo supra, ex qua sola prohibitiōe inducitur successivum, & absolutum fideicommissum inter omnes nominatos Socini. in l. qui Roma §. cederet num. 28. ff. de verbis. obligat. & consil. 43. & consil. 57. num. 1. lib. 3. Dec. consil. 23. num. 4. Cravetti. consil. 130. num. 10. Rul. consil. 23. num. 12. lib. 4. Mantie. de consensu. lib. 6. tit. 54. & Perregr. art. 14. n. 14. & per tot. praesertim vero in casu isto, ubi non est possibile, quod bona perveniant in substitutiones, nisi mediante substitutione fideicommissaria, ut patet ad sensum.

Tercio dicebatur, quod cum testatrix in eodem testamento fecerit alias plures substitutiones, sine dubio fideicommissarias, & in eis pariter usque sit illis ditionibus — primo, & deinde — argumentum est, quod etiam in ea parte testamenti, de qua nunc agitur, idem scire voluerit, quia una pars testamenti aliam declarat, ut in terminis dicit Cret. Jan. di. consil. 48. num. 6. maxime cum ea-

dem semper ufa sit verbis communibus aptis ad fideicommissum, DD. & præcipue *Alciar. in dñd. §. quando resse uno. 35. 36. & 38.*

- 18 Tandem Dumius animadvertentes tem istam totam pendere ab interpretatione illorum verborum — *prima masculis, & deinde feminis* — post maturam discussionem, in eam venire sententiam, ut per ea sola vulgaris induci solet. Quia cum parte ex una certum sit, quod quando in compendiosa vocatur plures ordine successivo sine verbis tradum tempora importacionibus, isti per solam vulgarem vocati intelliguntur, ut supra fuit probatum, parte autem ex alia nihil in casu nostro proponitur, unde tradum iste temporis necessario evincatur, nihil nos cogere potuit ad fideicommissariam substitutionem inducendam, a qua in dubio abstinendum est *Perrgr. de fideicommiss. art. 1. nam. 26. cum seqq.*

- 21 Quod autem res ita se habeat ex eo fit manifestum, quod tradum temporis successivus non ulter inducitur, quam si verba substitutionis, & illius effectus non terminetur in uno & idem, sed necessario porrigatur ad plures casus etiam postquam habuerit executionem in persona primi; ut post *Tassin. l. declarat Perrgr. art. 18. nom. 14.* ut in casu nostro substitutio facta primo de masculis, & postea de feminis, istud effectum non importat ergo &c.

- Istud verò, ex eo patet manifestè, quod cum nos in eo casu versemur, in quo feminæ tam de jure communi, quam municipali æqualiter fuissent cum masculis admittæ, certè si testatrix volebat masculos præferre feminis, non alia verborum formula uti poterit, unde eam modus ille loquendi satis effectum suum operatur in inducenda hæc prælatione, non est ulterius extendendus, & ita in puncto, quin etiam in fortioribus terminis, rationatur *Laderch. conf. 92. nom. 22.*

- 23 Demum fuit considerandum, adesse in terminis propè nostris auctoritatem in puncto *Sard. conf. 370.* cui auctoritati, tamquam in terminis, & a nemine reprobare non fuit parum deferendum.

- 24 Nec resistunt contraria, quia quicquid sit de illis verbis — *post est* — dicimus verba ista — *primo, & deinde* — longe ab illis distare, quia illa necessario supponit primos aliquando habuisse, fuisse, istæ autem om., ut supra fuit didum.

- 25 Ad secundum responderetur, quod prohibitio alienationis, etiam cum clausula — *quæ valens est.* — si habet verba relativa — *ut supra, vel ut infra* — nihil operatur alia casus expressos, sed bene illos corroborat in expressis *Menoch. conf. 347. n. 7. & 8. lib. 4. Barfett. conf. 337. nom. 5. lib. 3.*

Ad tertium fuit dictum, quod illud potius probat contrariam opinionem.

Antonius Chirinus.
Hæster de Abbasibus.
Sempronius de Sempronis.

A D D I T I O.

A R G U M E N T U M.

Caduto gradu intermedio in vulgari anomalia contenta in compendiosa subintrat sequens, & quando secus, ad theoricam *Barat. in l. quando 68. nom. 10. ff. de acquir. heredit.* in substitutione vero fideicommissaria remanet unus primo inquiri ad favorem sequentis in gradu, juxta theoricam *l. unia. §. pro secundo C. de caduc. tollend.* cupis aliquæ limitationes adducuntur. Substitutio fideicommissaria quando dicitur nominatim facta. Declaratur, & exornatur regula, quod verbum ambiguum accipitur in una parte dispositionis, sicuti fuit acceptum in alia.

S U M M A R I U M.

- 1 *Caduto medio gradu substitutionis subintrat sequens per vulgarem anomalam juxta theoricam Barat. in l. quando 68. nom. 10. ff. de acq. heredit.*
- 2 *Vulgari anomala dicitur ordinata, quousque facta est compendiosa substitutio, & ex quibus compendiosa dicitur indulta.*
- 3 *In fideicommissaria substitutione etiam non cunctante vulgarem, caduto medio gradu veniunt non proxi in substitutionem ad favorem sequentis substituti.*
- 4 *Limita primam theoricam, de qua n. prim. quando addest in contrarium tacita, vel expressa voluntas testatoris.*
- 5 *Limita secunda, quando non contrarietur tota procedens substitutio, sed deservientibus aliquibus vocatis, illi sperare, qui in portione caduca per sui accedendi succederant.*
- 6 *Limita tertia, quando subsequens substitutio esset facta immediate etiam primo, non enim subsequens substituitur ex propria vocatione succedens, nec indiget subingressione in locum gradus caducati.*
- 7 *Quarta limita, quando non constaret de vocata, ac gradus caducati.*
- 8 *Vel quando de ejus vocatione non constaret certitudinaliter.*
- 9 *Fortius si constaret de extusione.*
- 10 *Quoniam limita in substitutione ordinata in contrarium.*
- 11 *Sexto, si cum caducatione gradus deservieret etiam auditu voluntaria ejusdem gravaminis appositio.*
Declaratur ut n. 12.
Subdeclara ut n. 13.
- 12 *Secunda quoque theoria, de qua n. 3. limitatur prima quando gradus intermedius esset substitutus per vulgarem directam.*
- 13 *Secunda limitatur, quando substitutio esset nominatim facta certæ personæ.*
- 14 *Ut substitutio dicitur nominatim facta, necesse est, ut fiat expressa nomine ejus, cui substituitur, & verbis rogatoris.*
- 15 *Et ad hanc effectum non sufficit verbum substitutio.*
- 16 *Expressio nominis proprii non suppletur per divinos relativos.*
- 17 *Substitutio facta ultimo decedenti non dicitur nominatim facta.*
- 18 *Sicuti pariter, si concepta sit per nomen appellationis, vel final per nomen proprium, & appellativum.*
- 19 *Quæstio de substitutione nominatim facta non habet*

bet locum, quando agitur de vulgari contenta in compendiosa.

22 Diffio post eo quando importet fideicommissariam, remissivo.

23 De prohibitione alienationis iuncta ratione quia voluit, pariter remissivo.

24 Verbo ambigua in una parte dispositionis accipitur, sicuti in alia parte fuerunt accepta.

25 Et in hoc caso non habet locum argumentum a discretione, quod solum intrat, quando testator in una parte clari loquutus est, & in alia clare omisit.

26 Verbo descendentes masculi si in una parte dispositionis importat masculos ex masculis, etiam in alia parte in eodem sensu sunt accipienda.

27 Amplia regulam, de qua num. 24. ut procedat etiam si adesse in contrarium proprietates verborum.

28 Amplia secundo, etiam si testator erraverit in significatione vocabuli, illudque perperam accipitur.

29 Amplia tertio, etiam si ageretur inter diversas personas, & de dispositionibus, vel orationibus diversis, & separatis.

30 Limita primo, sive de diversitate rationis.

31 Sublimis hanc limitationem, quando ageretur de una determinatione plurium determinabilium, hoc enim casu diversitas rationis non sufficeret, sed alterius necesse foret ostendere ex ea testatorem suum esse ad diversimode disponendum.

32 Limita secundo, quando ageretur de intelligentia eisdem verbi diversis respectibus.

Ad num. 1. & 2.

Dux propugnatur hic celeberrima theoria, & in toto frequentissima.

1 Prima est theoria Barol. in l. quomodo 68. num. 10. ff. de acquir. hered. quod scilicet in vulgari anomalia, deducto medio gradu, subintraret sequens, ad effectum succedendi cum aliis eque proximo gradui deducto, prout sequendo Barol. firmat plene relati in dec. Senen. 26. inter impressa. cor. me. & dec. Florentina 98. num. 91. pariter coram me. Rot. Roman. penes Fredian. diffi. 5. num. 50. & 51. & diffi. 26. num. 50. & penes D. meum Auditorem Calderon. resol. 99. num. 26. & me honorifice citato Rot. Florentina apud Palm. Nep. dec. 452. num. 25. ubi plurimi concordant.

2 Quæ vulgaris anomalia tunc dicitur ordinata, quando fida fuit substitutio per verba communia sub conditione mortis, sive etiam dempes mortis motione factum fuit fideicommissum successivum, omnes casus, & omne tempus comprehendens, huc enim casu dicitur inducta compendiosa, quæ inter aliam substitutionem speciem, etiam vulgarem anomalam includit, ut recentissime firmavit Dom. And. Calderon. resol. 99. num. 18. & ibi Rot. a. 36. Rota Senen. diffi. unice. 26. num. 5. & plurib. fregg. ubi habentur ad hoc adducti innumerati concordantes.

3 Altera est theoria l. salta §. pro secundo C. de caduci. tollendis, quod scilicet in substitutione fideicommissaria etiam non continetur vulgarem anomalam, deducto medio gradu, onus fideicommissi remanent penes institutum ad favorem gradus sequentis, de qua Cujac. conf. 2. num. 2. & 12. & conf. 3. num. 16. Redroste. conf. 9. num. 34. & conf. 32. num. 7. Amos. resol. 40. num. 8. Tondet. resol. civil. 161. num. 2. par. 2. Seminatus. in causa Florentina scribens contrav. 101. num. 11. & 12. & Melius contrav. 102. num. 70. Gob. consulti. dec. 229. num. 8. Rodolphus. alleg. 32. a. 10.

& aliq. 138. num. 4. & 5. Andreol. contrav. 312. num. 27. Fufar. de subst. quasi. 469. n. 17. & 18. Peregrin. de fideicommiss. art. 15. num. 22. Guerr. de ca. 11. nec. & condit. repetit. cap. 2. §. 15. n. 1. & fregg. Manf. de fideicommiss. & legat. consulti. 85. num. 4. tom. 9. Boer. decis. 38. sub num. 22. vers. quartus casus. Rot. cor. Livran. dec. 339. sub n. 10. & 11. & dec. 332. num. 6. & 7. par. 2. res.

Utraque tamen suas patitur fallencias.

Et quidem prima communiter limitatur primo, quando in contrarium edicere vocat, vel expressa voluntas testatoris, tunc enim subingressio ex vulgari anomalia remaneret exclusio De Luc. de fideicommissis diffi. 17. num. 4. & diffi. 18. num. 6. Rot. fructur. jur. disput. cap. 13. num. 26. & 27. Rot. cor. Emeriz Jun. dec. 841. num. 8. & dec. 1116. num. 10. & dec. 1166. num. 14. cor. Celf. dec. 338. num. 12. in recent. dec. 194. num. 9. par. 12. de eis. 437. num. 7. par. 19. post De Luc. de fideicommissis dec. 20. n. 6. inter recollet. per Palm. Nep. dec. 422. num. 16. & 19. Rota Florentina penes eundem diffi. dec. 452. num. 72. Rota Senen. dec. 26. n. 16. & 23. inter impressa. coram me.

Secundo limitatur, quando non corrumpitur tota procedens substitutio, sed deficientibus aliquibus ex vocatis, si superessent, tunc enim per jussu accrescendi totum superstitis retineatur Gaudet. var. resol. tom. 1. cap. 10. num. 30 & Belin. de jur. accrescen. cap. 9. quasi. 14. num. 41. Fredian. de fidei. unum. diffi. 5. num. 46. & fregg. Rot. Florent. dec. 98. num. 93. coram me.

Tertio limitatur, quando subsequens substitutio facta foret immediate etiam primo, tunc enim subsequens substitutus ex propria vocatione succedit, nec indiget subingressione in locum precedentis vocati præmortui, ut ex pluribus allegatis habetur in diffi. dec. Florentina 98. num. 93. coram me ubi num. 96. contrarie auctoritates declarantur.

Quarto limitatur, quando de vocatione ca. 7 ducti gradus non consistit, vulgaris enim substitutio non fit, nisi vocatis Attegrad. Jun. in causa Florentina scribens contrav. 53. a. 28. & contrav. 54. num. 35. & fregg. Rota Florentina penes Palm. Nep. diffi. dec. 452. num. 108. ubi concordantes.

Vel quando persone contentæ in gradu caducato non essent certitudinaliter vocatæ, ad hanc enim effectum non sufficit incerta vocatio Rota dec. 323. num. 6. in fin. par. 1 recent. repetit. coram Ubold. dec. 12. post Urcel. de transact. dec. 64. sub num. 26. vers. non obstantibus in fin. inter recollet. per Palm. Nep. dec. 412. num. 25. Rota Florent. apud eundem dec. 452. num. 114.

Quæ ultimo misga procederent, si dictæ persone forent exclusæ Rot. penes Fredian. de fideicommissis. diffi. 5. num. 51.

Quinto similiter limitatur, si ageretur de substitutione ordinata in contractu, in qua non habet locum subingressio, cum in contradibus stricta fiat interpretatio Rota. conf. 58. a. 58. iib. 2. Nart. conf. 678. n. 21. cum aliis, quæ referunt, & sequitur Attegrad. Jun. contrav. 53. num. 27. De Luc. de feudis diffi. 8. num. 7. qui tamen num. 13. aliter in feudis veritatem esse in contrarium.

Sexta denique limitatur, cum non solum ca. 11 ducatur gradus intermedius, sed etiam deficeret conditio voluntarie, sub quo ipse gradus ad favorem sequentis esset gravatus Cujac. conf. 3. a. 7. Attegrad. Sen. in causa Florentina scribens conf. 46. num. 51. Attegrad. Jun. pariter in causa Florentina scribens contrav. 56. a. 45. Urcel. consulti. 82. num. 30. & 33. Rot. fructur. jur. disput. cap. 13. num. 10. Cress. de Validat. obferv. 41. num. 24. & plurib. fregg. Gob. consulti. 229. num. 13. & 14.

Num. 2

tom. 2.

tom. 1. Rot. curam Priol. decis. 150. num. 14.
 18 & 15.

Sed hæc limitatio non est veta absolute, solumque procederet ad terminos secunda theoria: a nobis proposita, scilicet text. in l. univ. §. pro secunda C. de tader. tollend. quando quis veniret ex propria vocatione in vim fideicommissitæ, tunc enim, ut succedere valeat, requiritur, ut verificetur conditio, sub qua sunt invitatus, & respective gravatus gradus intermedius caducatus, quando vero non succedit ex proprio gradu, sed subingrediendo in vim vulgaris in omnia in locum, & gradum caducatum, ex precedenti gradu delatum sibi fideicommissum agnoscit, tunc nulla ratio soadet, ut attendatur conditio, sub qua gradus intermedius ad favorem sequentis erat gravatus Peregrin. de fideicommissis art. 15. cum 36. & 38. Cancr. var. res. fol. par. 1. cap. 1. num. 166. & 167. Fontanelli. det. 41. in fin. Ambrogio. dec. Pernf. 44. num. 24. par. 3. Rot. dec. 372. num. 2. par. 1. divers. in recent. dec. 197. num. 5. & 6. par. 13. curam Duran. dec. 139. num. 74. & par. segg. Bich. dec. 17. num. 13. & 14. Rot. Florentina apud Torr. var. jur. quæst. tom. 1. tit. 2. dec. 10. num. 56. & pluribus segg. fol. 458. cum aliis, quos plena mens refert, & sequitur eadem Rotæ in Florentina fideicommissi de Peruzzi 13. Septembris 1720. §. me tamen iustitius cor. D. Aud. Casereg.

Cæterum, si deficeret conditio, sub qua gradus intermedius esset invitatus, tunc intraret prædicta limitatio, cum conditio adjecta gradui, ex quo deservit hereditas, attendi debet Casanat. conf. 2. n. 3. ubi concordantes Altograd. S. n. decis. caus. 46. num. 50. Altograd. Juss. contrav. 55. num. 7. n. 72. & 73. & decis. contrav. 56. a. 44. Mans. consil. 43. num. 4. de fideicommissis & legat. tom. 9. Sest. decis. Aragon. 50. num. 21. & segg. & des. 66. num. 16. Rot. Rom. cor. Duran. dec. 339. num. 77. & segg. Rot. Florent. in decis. Florentin. fideicommissi de Peruzzi §. etenim in fin.

Secunda vero theoria, videlicet l. univ. §. pro secunda, & §. siu autem C. de caduc. tollend. limitatur primo, quando substitutio gradus intermedii inter institutum, & substitutum fideicommissarium, esset vulgaris, tunc enim caducato gradu intermedio, nullum onus pones institutum remaneret, cum substitutio vulgaris non gravet primam institutum Rain. conf. 99. num. 14. & segg. lib. 2. Peregrin. de fideicommissis art. 15. num. 20. Passer. de substitut. quæst. 469. sub num. 16. ad med. Rodulphus. allegat. 138. num. 5.

Secundo limitatur, quando substitutio esset nominatim facta certæ persone antea substituta, tunc enim caducata anteriori substitutione, caducatur etiam sequens Rodenst. conf. 11. num. 20. Peregrin. de fideicommissis art. 15. num. 26. Enfar. de substitut. quæst. 466. num. 53. Altograd. Jan. decis. contrav. 55. num. 11. 12. & 38. & contrav. 56. num. 90. Gob. consil. decis. 129. num. 7. Amat. resolut. 42. n. 6. Tondut. resolut. civil. 161. num. 3. part. 2. Urcel. consil. 82. num. 6. Rot. decis. 332. num. 8. par. 2. recent. curam Bich. decis. 17. num. 4. Benicaf. decis. 355. num. 3. post de Luc. de fideicommissis dec. 9. n. 6. & in Mantiff. ad eand. decis. 72. n. 3. cod. tit. & inter recollectas per Palm. Nep. decis. 449. sub num. 2. & 3.

Ad hoc autem, ut substitutio dicatur nominatim facta, requiruntur duæ copulative, quod testator expresse nomen ejus scilicet, cui substituit, quod nomen fuerit verbis rogatoriis, & ad ejus personam directis, quorum alterutrum deficiente substitutio nominatim facta non dicitur Baldus. ad Ramon. conf. 29. num. 16. & plurib. segg. Altograd.

contrav. 55. sub num. 14. Cyriac. contrav. 169. a. 40. & segg. Tondut. resolut. civil. tom. 161. num. 4. tom. 2. Boudon. consil. 41. art. 1. num. 19. tom. 1. Amat. resolut. 40. num. 13. Urcel. consil. 83. a. 19. & 20. Rot. decis. 403. num. 6. & segg. part. 2. & decis. 201. num. 16. par. 8. recent. curam Bich. decis. 17. num. 16. Benicaf. decis. 355. n. 5. & inter recollectas per Palm. Nep. dec. 449. num. 3. & post eand. Ramon. decis. 16. num. 6. vers. observando tom. 4.

Et ad hunc effectum non sufficit verbum substituit. Sord. conf. 414. num. 15. Altograd. Juss. contrav. 55. num. 14. Tondut. decis. resolut. civil. 161. num. 4. tom. 2. Amat. decis. resolut. 40. num. 13. Peregrin. de fideicommissis art. 15. num. 27. Rot. decis. 403. sub num. 7. par. 2. recent.

Sicuti nec expressio nominis proprii sufficit, ut per ditiones relativas, cum istæ præsumuntur adjectæ ad simplicem demonstrationem Gabr. consil. 155. num. 7. lib. 3. Caron. resolut. 154. sub n. 5. vers. quia in causa nostra. Boudon. decis. civil. it. gal. 41. art. 1. num. 20. lib. 1. Palm. Nep. allegat. 127. num. 4. Mart. Medit. decis. 9. num. 49. Rot. decis. 201. num. 16. par. 8. recent.

Ideoque nec substitutio nominatim facta diceretur -- si nitens decedenti -- testator substituit Baldus. ad Ramon. conf. 29. num. 18. Peregrin. de fideicommissis art. 15. sub num. 46. vers. notabilis est. Cyriac. contrav. 169. num. 43. Sommar. contrav. 102. num. 20. 22. & 28. Rot. dec. 403. sub num. 9. vers. nihilominus par. 2. recent. curam Bich. decis. 17. sub num. 16. & decis. 348. num. 12.

Idemque foret, si testator substitutionem conceperit per nomen appellativum, imo fortius si substitutio simul facta sit per nomen proprium, & appellativum, hoc casu nomen appellativum nomen proprio prævalet, ad hoc ut substitutio nominatim facta non dicitur Tondut. decis. resolut. civil. 161. num. 5. lib. 2.

Hæc autem omnia, quæ de substitutione nominatim facta diximus, locum habent, si agitur de substitutione fideicommissaria; cæterum si ageretur de substitutione vulgari promissæ in compendiosis contenta, tunc licet substitutio esset nominatim facta, non tamen impediret substitutio gradus sequentis in locum gradus caducati Amat. resolut. 40. num. 32. Altograd. contrav. 55. n. 13. Rot. decis. 332. num. 9. par. 2. recent. in Mantiff. ad de Luc. de fideicommissis decis. 72. num. 4. & inter recollectas per Palm. Nep. decis. 449. num. 3. curam Bich. decis. 17. num. 15.

Ad num. 6. & segg. 10. & segg. & num. 24.

Disio -- post hoc -- quando importet fideicommissarium, & quando non Rot. Florentin. sept. decis. 1. num. 34. & 35. ego in addit. ad decis. decis. 1. num. 45. & segg. ubi pluries allegat præfens nostra decisio, & decis. 48. num. 12. & segg. & ego in addit. ad eandem num. 1.

Ad num. 16. & 25.

De prohibitione alienationis juxta rationem -- gain voluit & -- vide supra in addit. ad decis. 7. num. 1. ubi allegat præfens decisio, & in addit. ad decis. 63. num. 1.

Ad num. 17.

Proponitur hic regula de prompta ex l. si servus plurium 50. §. ult. ff. de legat. 1. l. qui substituit ff. cod. l. heredes palam §. 1. in fin. ff. de testament. l. cum de Lacione §. item catenas vers. apudnum ff. de fund. instr. l. si quis vinum ff. de vin. tritic. & alio leg. videlicet, quod quando aliqua verba posita in una prete dispositionis sunt ambigua, & plura possunt significare, tunc accipi debent,

bent, sicut in aliis partibus fuerunt exceptis, quae regula, uti indubitanter a DD. recipitur, & significatur a De Ros. consule. 69. num. 308. Rodolph. alleg. 33. num. 12. & alijs. 65. num. 7. Allegat. Jun. contr. 60. num. 37. & segg. Paul. differt. legal. artic. 1. num. 14. Palm. Nep. alleg. 47. num. 18 & alleg. 61. num. 22. & alijs. 104. num. 12. Peregr. de fideicommiss. artic. 25. num. 34. & segg. & ibi Consil. versu. sed in factis, & versu. nam licet quassio. Torr. de majorat. par. 1. cap. 39. §. 2. a. 31. fol. 451. & cap. 41. §. 5. num. 56. fol. 720. Barz. decis. Banno. 73. num. 13. & 14. Rot. coram Barz. decis. 273. num. 8. Bruniat. decis. 60. num. 9. Ansaldo. decis. 50. num. 17. post de Luc. de donat. dec. 1. num. 8. & 10. in recent. decis. 167. a. 8. p. 14. Rot. Lucen. post Torr. de majorat. decis. 50. num. 1. Rot. Florent. post eund. decis. 1. num. 7. 8. 17. & segg. & 22. & segg. & num. 56. inter recolletas per Palm. Nep. decis. 420. num. 63. & decis. 497. num. 15. & in Florentina Successionis 13. Septemb. 1691. §. postea coram bo. me. Marin. & in Florentina Primogenitura de Orlandini 11. Augusti 1725. §. hincque coram D. And. Piccinini.

15 Nōc huic regulæ adversatur conclusio de discretiva locutione, obquam regulariter potius arguitur contrarius, seu diversæ voluntatis disponentis in utroque casu; quia hæc discretiva solum applicatur casui, in quo disponens aliquid expressè dixit in una parte, & in alia omniō omisit, sed quando in utraque parte idem verbum adhibuit, quod duplicem habere potest intelligentiam, veluti genericam, & specifiçam, amplem, & strictam, propriam, & impropriam, si consistit aliunde quomodo illud scepserit in uno, in eodem quoque accipi debet in alia, ut bene declarat Cravet. conf. 62. num. 13. vers. sed dist. alijs. Rot. decis. 478. num. 11. & 12. par. 18. recent. Rot. Florent. post Torr. de majorat. decis. 23. num. 2.

16 Ex hoc inferitur, quod si in una parte testamenti verba — descendentes masculi — sumpta sunt pro descendendis masculis ex masculis, in eodem sensu accipiendi sunt in alia parte Casanat. conf. 47. num. 6. & segg. Grat. conf. 120. c. 27. & segg. lib. 2. Gabriel conf. 116. n. 26. & segg. lib. 2. de Ros. consule. 69. num. 308. Mans. consilium. 355. num. 13. & plurib. segg. Peregr. de fideicommiss. artic. 25. num. 48. Rot. coram Barz. decis. 273. num. 7. & penes Palm. Nep. decis. 497. num. 14. & 15. Rot. nōp. apud eundem decis. 194. num. 9. & 10. & 16. & in dicta Florentina Successionis 13. Septemb. 1691. §. postea coram bo. me. Marin. Lib. Altero. 113. a. 586.

17 Ampliatur primo prædicta regula, ut procedat etiam si adesse proprietates verborum in contrarium, usus enim loquendi testatoris prævalet verborum proprietati, & magis quam illa est extendenda dict. l. si servus plurium §. fin. ff. de leg. 1. Paris. conf. 19. num. 67. lib. 2. Vrotari. conf. 35. num. 271. lib. 1. Mans. consule. 278. n. 18. Mantie. de consil. lib. 5. tit. 9. num. 1. & segg. Peregr. de fideicommiss. artic. 11. num. 7. Rot. coram Ludov. decis. 554. num. 30. Domanet Jus. dec. 882. num. 15. & post de Luc. de fideicommiss. dec. 61. n. 14. & in Mantie. ad eund. dict. tract. dec. 1. num. 10.

18 Ampliatur secundo, etiam si testator in significatione vocabuli aperte erraverit, illudque perperam scepserit l. 3. in fin. ff. de suppellect. legat. cum alijs adductis per Rot. Jansen. penes Palm. Nep. decis. 467. sub num. 260.

19 Ampliatur tertio, etiam si ageretur inter diversas personas, & de questionibus, vel dispositionibus diversis, & separatim, at inter repetitionem, & simplicem declarationem distinguunt Alio-

grad. Jus. et-trem. 60. num. 29. Mans. consilium. 355. sub num. 15. Peregr. de fideicommiss. art. 25. n. 34. Rot. Florent. penes Palm. Nep. decis. 194. num. 16. & 17. & in dicta Florentina Primogenitura de Orlandini §. siquidem, & pluribus adductis si movit Rot. Jansen. penes Palm. Nep. decis. 467. a. 260.

Limitatur primo, quando aliquis diversificat ratio militaret inter unum, & alium partem. Peregr. conf. 8. num. 23. lib. 5. Palm. Nep. alleg. 132. num. 45. Zinat. Castien. post Cyriac. contrav. 174. num. 12. Rot. Lucen. post Torr. de majorat. dec. 50. n. 8. Rot. Florent. post eund. decis. tract. 2. c. 21. sub n. 2. vers. neque enim, & apud Palm. Nep. alleg. 235. num. 15. & 16. Rot. coram Carr. dec. 885. a. 95. & segg.

Declarari hanc limitationem, ut si inter unum, & alteram partem dispositionis adesse connexionem vel ratione copulæ, vel ratione identitatis verbi utraque partem determinantis, adeo ut altera rationem, quod una testamenti pars solum declarat, altera quoque esset considerabilis desumpta ex textu in l. jam hoc jure ff. de vulgar. & papillar. quod nempe una determinatio respiciens plura determinabilia debet omnia pariformiter determinare, tunc pro excludenda æquali intelligentia utriusque partis, non sufficeret rationis diversitas allegabilis inter utrumque ex determinatis, sed ulterius necessarium foret ostendere hanc rationem fuisse a testatore consideratam, & ex eis morari fuisse ad diversimode disponendum, sicut in dubio utendo in utraque parte eisdem verbis, & utrumque subiectum æqualiter determinando, diversitatem rationis ceteroquin inexcogitabilem neglexisse presumitur Rot. conf. 3. num. 20. vers. secundo lib. 2. & conf. 58. num. 17. lib. 3. Dec. conf. 210. num. 4. ad med. vers. & ampliatur. Fusor. de substat. quest. 247. num. 13. Mantie. de consil. ult. volunt. lib. 5. tit. 11. num. 12. Faber de consilior. lib. 15. cap. 11. sub num. 2. Menoch. de presumpt. lib. 4. presumpt. 89. num. 142. & 143. Simon de Prat. de interpret. ult. volunt. lib. 3. interpret. 2. dubit. 1. solut. 9. sub num. 24. Givib. ad consuet. Messen. cap. 3. gloss. 3. par. 1. num. 12. Castill. contrav. jur. lib. 5. cap. 97. num. 8. & 9. Cresp. de Valtour. part. 2. observ. 42. num. 46. & plur. segg. D. Audis. Casarez. ad statum Jansen. de success. §. 15. num. 40. & segg. fol. 318. Rot. decis. 707. num. 5. part. 2. recent. coram Seraphin. decis. 1409. num. 5. & decis. 1438. num. 10. Print. decis. 413. num. 8.

Limitatur secundo, quando ageretur de intelligentia ejusdem verbi diversis respectibus Rot. coram Cocin. decis. 1788. num. 33. & segg.

FLORETINA

Fideicommiss.

18. Augusti 1609. ex Lib. Motiv. 91. a. 39.

ARGUMENTUM.

Dispositio l. rem exet procedit etiam favore feminarum, nisi obstat in contrarium conjectura, quæ recentatur.

SUMMARIUM.

1 Dispositio l. cum avas ager obtinet in feminis, & masculis, nisi contrarium colligatur ex conjecturis.

2 Prima est, quando cessatur propriam filiam exco-

fic, & solum masculis adinveniem substituitur. Maxime, si substituitur sit de descendens. ibid.

3 Altera, ubi adesset statum feminarum exco-

luta ab hereditate gravati, quam gravasti.

4 Pra-

- 4 *Præteritus, si septies uti etiam nata tempore testamenti.*
 5 *Tertia, prohibitio alienationis, & de ratione.*
 6 *Femina subintelligitur in tacita conditione si sine liberis, ubi non est habita ratio conservanda agnationis.*
 7 *Contra, quod sufficit agnationem fuisse contemplatam in certis gradibus.*

DECISIO LXIX.

In Causa Venturini, e Venturini.

Condito testamento per Michaelē de Venturini, & in eo exclusa propriis filiis, institutisque heredibus Domitio, & Fabiano epus filio, atque eis adinvicem substitutis vulgariter, popullariter, & per fideicommissum, post mortem testatoris Fabianus ex hac vita migravit, propriis filiabus superstitibus, & Domitio fratre, quaestio est an heredes Fabiani ad ejus filios pertineat, an vero ad Domitium fratrem substitutum, & quia quaestio pendet omnino a statu conjecturali, fuimus in voto femina esse excludendam non obstantē dispositione l. tam avus ff. de condit. & demonstr. quæ sententia movetur his urgentissimis conjecturis.

Primo testator dum exclusit proprios filios, magis magis intelligitur excludere nepces, solos enim masculos vocavit, conque adinvicem substituit, non autem feminas, quæ enucleatio reputatur indubitable, quando substitutus est de descendentibus a testatore *Crass. in §. fideicommissum quest. 35. num. 4. vers. sed certe. Sord. decis. 66. num. 7. ubi allegatur concordantes ad fiduciam.*

Altera conjectura pendet a statu loci feminas excludente ob hereditate Michaelis gravantis, & Fabiani gravati, quo casu iudicatum fuit pro substituto apud *Rot. decis. 726. part. 1. divers. num. 4. Theaur. decis. 188. num. 14. & ito de jure respondit Menoch. consil. 95. num. 60. cum seqq. & præsumpt. 85. lib. 4. num. 11. quæ omnia præsertim vera sunt, quia nepes non erant ante tempore testamenti *Sord. Menoch. Rimin. ad. quos refert, & sequitur Sord. decis. 66. num. 8. Confirmatur præcisa ex prohibitione alienationis, & quæ cum potest evenire, viventibus substitutis, tacita conditio — si sine liberis — cessat, & non habet locum, Menoch. cum suis auctoritatibus *dis. consil. 95. num. 89.***

Non obstat, testatorem non respexisse perpetuam conservationem agnationis, ut voluit *Pierell. in l. 3. C. de bon. matern. num. 27. Molin. de primogenit. Hisp. lib. 3. cap. 5. num. 58. Peregrin. de fideicommiss. art. 25. num. 20. quia sit est, rationem conservandæ agnationis habuit fuisse quod suos descendentes certi gradus, ut respondet *Sord. decis. 66. num. 25. ac etiam, quia ut diximus, ex dispositione statuti, & ex exclusione proximæ filie ita iudicavit Rot. Rom.**

Non obstat prædicta vera esse ab intestato, non autem ex testamento Fabiani propriis filiis instituentis, ut voluit *Cephal. consil. 484. num. 31. per eos, quæ tradit Sord. diss. decis. 66. a num. 18. usque ad num. 22.*

Ex quibus &c.

Joannes Baptista Barghefsus.

ADDITIO.

ARGUMENTUM.

Femina comprehendatur sub tacita conditione l. tam avus ff. de condit. & demonstr. & concordantiam, & quando secus.

SUMMARIUM.

- 1 *Dispositio l. cum avus, & concordantium habet locum etiam ad favorem familiarum.*
- 2 *Amplius etiam ad favorem descendendum ex eis.*
- 3 *Item amplius ad favorem septem, quamvis ista de tempore testamenti nata fuissent, & ab avo prætermissa.*
- 4 *Subamplicitate conclusionem procedere, licet testator propriam filiam datatam expresse exclusisset, quia hoc exclusio non extenditur ad imperem.*
- 5 *Limita conclusivam, de qua num. 1. ubi adesse statum familiarum exclusivum propter masculos.*
- 6 *Declarare limitationem non procedere, nisi aspirant ad successum sit de p. s. a statu contemplatis.*
- 7 *Quando dispositio talis statui locum non habet in subiecta materia, remissive.*
- 8 *Item limita conclusivam, de qua num. 1. in fideicommissis agnatis.*
- 9 *Ex contrarium quando procedat, remissive.*
- 10 *Limitatio, de qua num. 8. fortius procedit, quando femina extenderetur agnatorum a testatore dilectum.*
- 11 *Econtra, quando femina extenderetur ab hereditate paterna propter personas minus dilectas, tunc crederetur comprehensa sub tacita conditio dilectam legum.*
- 12 *Item limita principalem conclusivam, si testator posuit in conditione filios masculos, & lineam masculinam.*
- 13 *Ex quando secus videtur.*
- 14 *Item quando filiabus designata est certa dos a substitutis solvenda.*
- 15 *Item quando apparet testatorem cogitasse de filiis masculis, quamvis non apparet cogitasse de filiabus feminis.*
- 16 *Ubi agitur de filiis unius, & ejusdem personæ, cogitatio filiorum masculorum sufficit, ad hoc ut dicatur cogitatum etiam de filiabus feminis, quodque illas testator sub conditione tacite comprehendere voluerit.*
- 17 *Amplius etiam si versetur in diversis substitutivis.*
- 18 *Item amplius etiam si ageretur de filiis diversarum personarum.*
- 19 *Quando aliunde dicatur cogitatum de filiabus feminis, ad hoc ut non veniant sub tacita conditione l. cum avus, remissive.*
- 20 *Item limita principalem conclusivam, de qua num. 1. in femina, quæ in alia dispositionis parte fuisset expresse a testatore exclusa.*
- 21 *Submissa quando exclusio in alia parte fuisset propter masculos, nam in alia, eorundem cessante contraria, femina comprehenditur in illa tacita conditione.*
- 22 *Maxime si nulla possit excogitari ratio exclusionis propria filio, veluti conservacionis agnationis, vel utilitæ masculinitatis, vel simili, quæ desiciente, semper præsumitur testator se conformare voluisse ordini naturalis affectionis, & charitatis.*
- 23 *De materia l. cum avus qui tradit, remissive.*

Ad

Ad num. 1. & seqq.

Dispositio l. cum avus 101. ff. de condit. & demonst. l. cum accipitur G. de fideicommissis, & l. generaliter §. cum autem C. de insti. & substit. comprehendit etiam filios feminas, adeo ut decedente testatore cum filiabus feminis, istæ in bonis a patre relictiis succedant, & fideicommissum de medio subditorum remaneat, tanquam conditum sub conditione: & dicta l. cum avus subintellecta, quatenus n. pater sine filiabus decesserit, ut in punctu quod dispositio l. cum avus edita sit etiam favore filiarum foeminarum sanctum reperitur in iuribus prædictis, & tradant *Rot. Senen. decis. 7. num. 1. & seqq. coram me*, ubi plurimi concordantes. *Rot. Florent. supra decis. 32. num. 1. & seqq. & decis. 44. num. 45. & ad commodum etiam, & utilitatem filiorum ex feminis plene Rot. Rom. in Romana Fideicommissi 39. Januarii 1706. §. agitur enim, & plur. seqq. & per tot. coram Molines, & in Albanen. Fideicommissi impressa apud Fredian. de fideicommiss. differt. 3. num. 32. & per tot. & in illius confirmatoria num. 47. & per tot.*

Idem procedit nedum in filiabus, sed etiam in nepibus, quævis istæ natae fuissent tempore testamenti, & ab avo scienter prætermittæ fuerint, nam etiam ipsæ faciunt deficere fideicommissum, & sub dispositione dictæ legis comprehensæ censentur *Rot. Florent. infra decis. 76. n. 15. & seqq.*

Quod ampliat, & locum habere debet, etiam si testator propriam filiam doretam expellit excludisset, nam si ista qualitas donationis non concurrebat in nepre, ista exclusio non censetur, sed sub dicta tacita conditione comprehensæ *Rot. Florent. infra decis. 76. num. 17. & seqq.*

Declaro, quod filia femina non dicatur posita in conditione l. cum avus ad exclusionem substituti, quando in loco est statum exclusivum foeminarum propter masculos, cum quo præsumitur testatorem se conformare voluisse, ut firmat præsentis nostra *decis. num. 3. & abunde dixit Rot. Florent. supra decis. 32. num. 30. & plur. seqq. ubi plene de materia. Rot. Senen. diss. decis. 7. num. 6. & seqq. coram me*, ubi quod hoc non procedit, si adipsam ad successorem non sit de personis a statuto contemplatis.

Et quando dispositio talis statuti locum non habet, vide in subiecta nostra materia auctoritates locis proxime citatis relatas, & in dicta *decis. 76. num. 18. & seqq. & Rot. Senen. diss. decis. 7. n. 6. & seqq.*

Item non dicitur posita in conditione dicta l. cum avus cum concordantibus si verisimur in fideicommissis agnatis Rot. Florent. supra *decis. 44. num. 45. & ibi ego in addit. num. 30. & antea in addit. ad decis. 4. num. 27. ubi plures referantur, & in Florent. præsentia reviviscent laudorum 8. Julii 1727. num. 69. & seqq. coram D. meo Auditore Urbani*, ubi ex quibus agnatio contemplata non dicitur.

Et in quibus casibus hoc non procedat *Rota Senen. diss. decis. 7. num. 18. & seqq. coram me, & Rot. Florent. diss. decis. 57. num. 70. & seqq. pariter coram me*, confirmato in Florentina Successionis 26. Februarii 1713. per tot. coram Galeotti infra suis loco, & tempore imprimenda.

Eoque validius foemina comprehensa non esset in conditione a l. cum avus subintellecta, quando ipsa excluderet agnatum a testatore dilectum juxta celeberrimum theoricum *Arelini*, quam cum pluribus sequitur *Rot. Florent. in Florentina Fideicommissi 13. Septembris 1720. num. 68. coram D.*

meo Auditore Calderoni, & decis. 57. ex num. 49. coram me.

Et converso foemina censetur comprehensa sub tacito conditione dictarum legum, si alias exclusio remaneret ab hereditate paterno propter personam minus dilectam *Rot. in diss. Albanen. Immissis impress. post Fredian. de fideicommiss. differt. 3. num. 41. & seqq. & in confirmatoria ibidem impressa sub num. 43.*

Sic etiam non habet locum dispositio dictarum legum favore filiarum foeminarum, si testator posita in conditione filios masculos, & lineam masculinam, ut pluribus adductis dixi ego supra in *addit. ad diss. decis. 4. n. 26. & plenissime Rot. Florent. decis. 57. num. 44. & plur. seqq. coram me*, ubi limitationes, & declarationes adducuntur, confirmata in *diss. Florentina Successionis 26. Februarii 1713. coram Galeotti infra imprimend. Rot. Senen. diss. decis. 7. num. 2. & seqq. pariter coram me*, ubi etiam quando hoc procedat, & num. 21. *Rot. Rom. in Fulginate. Immissis 17. Februarii 1727. §. contra coram R. P. D. Revocato de Gamachet, & 15. Januarii ejusdem anni §. nos alium coram eodem.*

Limitatur etiam dictarum legum sanctionem non procedere in filiabus foeminis, quando ea destinata est certa desolvenda ab hereditibus substitutis *Rot. Florent. in Florentina Fideicommissi 13. Septembris 1720. num. 67. coram D. meo Auditore Calderoni.*

Proaut non habet locum, si testator cogitavit de filiis masculis, quævis non appareat cogitasse etiam de filiabus foeminis, nam ubi agitur de filiis unius, & ejusdem persone, cogitatio masculorum sufficit ad hoc ut dicatur cogitatum etiam de filiabus foeminis, quodque illas testator sub conditione tacita comprehendere voluerit, etiam verisimur in diversis substitutionibus, bene in specie *Rot. Florent. supra diss. decis. 4. num. 18. 19. & 20. ubi ampliat, etiam si ageretur de filiis diversarum personarum, & laus quando dicatur cogitatum de filiabus foeminis ad hoc ut iste non veniat sub tacita conditione suppleta a l. cum avus abunde Rot. Florent. in Florentina Fideicommissi 13. Septembris 1720. num. 61. & seqq. coram D. meo Auditore Calderoni, ubi concordantes, & decis. 57. num. 54. & plur. seqq. coram me*, ubi plenissime, confirmata in citata Florentina Successionis 26. Februarii 1713. coram Galeotti, inferius Deo dante imprimend. & iterum in Florentina præsentia reviviscent laudorum 8. Julii 1722. num. 55. & seqq. coram D. meo Auditore Urbani, *Rot. Rom. in Albanen. Immissis 29. Januarii 1714. impress. apud Fredian. de fideicommiss. differt. 3. n. 38. & seqq. & in illius confirmatoria de anno 1715. impress. ibidem num. 40. & seqq.*

Et demum sub conditione tacita a l. cum avus subintellecta non esset comprehensa filia foemina, quæ in alio dispositionis parte fuisset expresso a testatore exclusæ *Rot. in citata Albanen. Immissis 29. Januarii 1714. coram Asafido impress. apud Fredian. de fideicommiss. differt. 3. num. 34. & seqq. confirmata anno 1715. coram eodem apud eundem Fredian. diss. differt. 3. num. 47.*

Si tamen exclusio fuisset propter masculos, & in concursu masculorum, istis deficientibus, foemina comprehensa dici deberet in conditione tacito ad substituti exclusionem *Rot. in diss. Albanen. Fideicommissi impress. apud Fredian. de fideicommiss. diss. differt. 3. num. 44. & seqq. ubi quod hoc magis procedit, si aliter dicendo filia testatoris exclusæ remaneret a sorore ipsius, vel alia persona minus dilecta.*

Et

- 21 Et maxime si nulla sit exegitabilis ratio quare testator voluerit propriam filiam excludere, prout esset illa conservatio agnationis, voluit masculinitatis, aliaque similibus, qua deficiente in dubio semper presumitur testatorem se voluisse conformare ordini affectionis, pietatis, & charitatis in filiis legibus considerate, ut prosequitur Rot. apud Fredan. de fideicommiss. dict. differt. 3. num. 46. & in illius confirmatoria ibidem impress. num. 51. & 52.
- 22 Materia, de qua in dicta l. cum avus cum concordantibus ultra auctoritates a me adductas in addit. ad decis. 4. num. 28. reliquis antiquioribus discutitur a Rot. Florent. apud Masf. consult. 306. §. quinta fol. 104. rem. 4. in Lucana impressione, & fol. 56. in Veneta impressione, & infra det. 76. per tot. & a Rot. Rom. in Romana Fideicommissi 25. April. 1701. §. verum animadverterunt, & plur. seqq. coram Asfeldo, & 29. Januarii 1706. §. agitur enim, & per tot. coram Molines, in Camerina. Fideicommissi 3. Julii 1703. per tot. coram bo. me. Mito impress. post meum decis. 58. §. univ. num. 3. & plur. seqq. & in Althana. Fideicommissi 1714 & 1715. coram Asfeldo impress. apud Fredan. de fideicommiss. dict. differt. 3. num. 32. & seqq.

PETRASANTEN.

Substitutionis Pupillaris.

1. Martii 1609. ex Lib. Mot. 91. a 311.

ARGUMENTUM.

Statutum de successione ab intestato non habet locum in successione pupilli, cui facta sit pupillaris substitutio. Forensis non gaudet beneficio Statuti, præsertim feminarum exclusivi.

SUMMARIUM.

- 1 Statutum de successione ab intestato non habet locum in successione pupilli, cui facta sit pupillaris substitutio.
- Substitutio facta, si sine liberis decesserit, est compendiosa, ibidem.
- 2 Compendiosa pupillarem continet.
- 3 Pupillaris substitutio a patre facta, est testamentum filii.
- 4 Per eam non succeditur testatori, sed pupillo.
- 5 Pupillaris substitutio tribuitur ad bonum undecunque quisque.
- 6 Et facit cessare omnem successionem ab intestato.
- 7 Forensis non gaudet beneficio Statuti localis.
- 8 Et signatur Statuta feminarum exclusivi, & de ratione.
- 9 De pupillari substitutione materia, revisit.
- 10 Statutum exclusivum feminarum, respectu bonorum existentium in territorio Statuti, attenditur etiam inter forenses de successione contendentes.

DECISIO LXX.

In Causa Garfagnini, e Guidoni.

Repellendum censuerunt Domini Andreas de Guidonibus a Massa Carraria a præsentatione per ipsum proposita contra Vincencium de Garfagninis a Petra Sancta succedendi ad intestati vigore Statuti Terræ prædictæ Petre Sanctæ

Vinceniz, & Clara filiihæ Vinceniz de Guidonibus, uti proximioribus de eippo domus de Guidonibus ex infraferentibus duobus fundamentis.

Quorum primum fuit, quia vigore testamenti Vinceniz de Guidonibus, qui esu quo ex ventre prægnante D. Catharini de Cellinis uxoris uxoris formam nasceretur, prout pueri evexit, Clara, & feminam nasciturum heredem instituit, & ea invicem substituit, si decesserint sine filiis legitimis, & naturalibus, & ultima ipsarum decesserint sine filiis substitutis D. Catharini prædictam, ut in testamento legitur, quæ substitutiones factæ si sine liberis decesserint sunt compendiosæ Alex. conf. 1. col. 2. lib. 1. Det. conf. 205. num. 4. Cephal. conf. 258. num. 18. & conf. 292. num. 7. lib. 2. Paris. conf. 73. num. 8. lib. 3. Berro. conf. 124. n. 2. lib. 2. Rot. conf. 25. num. 13. & conf. 69. num. 2. lib. 1. Grat. conf. 33. num. 3. lib. 1., & in compendiosa continetur pupillaris, text. in l. Cæcilia ff. de vulgar. & pupillar. in l. prædictis C. de impuber. & alit. substit. & in cap. si pater de testament. in 6., & ibi DD. omnes. Aym. conf. 54. num. 10. Soc. Jan. conf. 12. num. 14. 37. & 39. lib. 1. de eomuni novissimè Odd. de compendios. par. 5. artic. 2. fol. 55.

Cum igitur casus contigerit, quod ambæ ex dictis filiabus decesserint sine filiis, & in pupillari ætate; Clara enim appareret, quod fuit baptizata sub die 11. Februarii 1590. & sepulta sub die 17. Novembris 1592. Vincencia aurem baptizata sub die 27. Februarii 1591. & sepulta sub die 13. Septembris 1603. sequitur igitur, quod vigore pupillaris substitutionis in testamento paterno factæ, siue substitutionum factarum, decesserint dd. puellæ decessisse testem, non autem ab intestato, nam pupillaris substitutio a patre facta dieitur testamentum filii Soc. Jan. conf. 80. num. 3. lib. 2. Barthelemy. conf. 154. num. 12. inter conf. ut. voluit. dnoverf. ex quo fit, ut per eam non testator, sed pupilla succedatur l. coheredi §. cum filia ff. de vulgar. & pupillar., & facta filio legitimo, & naturali tribuitur ad omnia bona undecunque quisque l. sed est §. plures §. ad substitutos ff. rod., & in pundo, quod substitutio pupillaris faciat cessare quæcumque successionem ab intestato, & decessat hereditatem pupilli ipse substitutus pupillariter tradit Bald. 6. conf. 216. lib. 3.

Secundum principale fundamentum fuit, quia censuimus, quod præfatus Andreas, uti omnino forensis in Terra Petre Sanctæ, imo nec etiam subdiæbus Serenissimi Magni Ducis, non possit gaudere beneficio Statuti dictæ Terræ, in quo se fundat, ex eomuni, & magis communi opinione, de qua testantur Paris. conf. 12. num. 26. lib. 3. Marzar. conf. 15. sub num. 1. vers. & quod forensis non gaudet. Soc. Jan. conf. 80. vel. 4. per tot. Ant. Gabriel de Statut. consilii 8. num. 12. & 39. Ancheran. Jan. quest. 35. num. 2. lib. 2. Hoved. conf. 11. num. 25. & 34., ubi alios quamplurimos refert, & de magis communi testatur lib. 1., & testatur etiam ita fuisse decisum in Rot. Rom. de anno 1580. coram R. P. D. Breno, eadem Rot. Rom. decis. 225. n. 5. part. 1. in novissimis Prægr. conf. 90. n. 10. lib. 1. & conf. 24. sub num. 8. lib. 3., & plene Menoch. conf. 890. num. 2. & seqq. per tot. lib. 9., & placuit DD. ratio Crat. in l. vultus populi num. 244. ad fin. ff. de iust. & iur. relata per Hoved. dict. conf. 11. num. 26., quia Statutum feminarum exclusivum editum censetur principaliter, ut salva sit familiarum dignitas, & quando succedunt femine in præjudicium forensium, cessat ratio, & mens Statuti, quæ solum conservare dignitates, & fuit.

familias masculorum subiectionum. Iste autem Andreas non est de parentibus in loco Petri dante, minisque in toto Dominio Sereuissimo, merito &c.

Heitor Felicius Prater.
Heitor de Abbatibus.
Sempronius de Sempronis.

ADDITION

Ad num. 2. & seqq.

De materia pupillaris institutionis vide supra hic decis. 64. cum ibi relata in addis.

Ad num. 7. & 8.

Securum exclusivum femininarum, respectu bonorum existentium in territorio Statuti, attenditur etiam inter foros de successione contententes, ut latè fundat *Palm. Nep.* in suo voto impresso inter decis. per eum recollectas dec. 247. n. 28. & seqq. *Rot. noll.* ibidem decis. 248. & 249. & plenissime aliis omnibus relata in decis. *Florentina.* 73. num. 10. & 18. *etiam me.*

FLORENTINA
Fideicommissi.

9. Decembris 1620. ex Lib. Mat. 91. a 639.

ARGUMENTUM.

Proximitas gravis, & non gravis est in fideicommissaria successione attendenda. Nepotes diversorum fratrum prædefunctorum succedunt petro in capita juxta opinionem *Azanis.*

SUMMARIUM.

- 1 **P**roximitas gravis, & non gravis est attendenda in fideicommissis. & num. 3.
- 2 **A**b observantia qua tertium habere interpretationem, non fuit motanda.
- 3 **P**etrus Caballus laudatur.
- 4 **E**x vocatione, & substitutione masculorum, & descendendum in perpetuum resultat successum fideicommissum.
- 5 **E**x longa substitutionum serie præsumitur, quod testator non de sua, sed de gravi proximitate cogitaverit, & de ratione num. 5.
- 6 **E**x diffinitione relationis eorum, ut ad eos inferretur, quod sit attendenda proximitas gravis, & non testatoris.
- 7 **I**dem inferretur ex verbis in alium, seu in alios, ubi quod æquiparetur verbis de grado in gradum.
- 8 **O**pinio magis communis est sequenda in iudicando.
- 9 **I**n fideicommissis dicitur succedi testatori, & non gravato.
- 10 **C**ontra, quod in pluribus casibus dicitur succedi heredi, & non testatori.
- 11 **D**ecleara primo primam conclusionem procedere in primis heredibus, qui immediati succedunt, scilicet in anterioribus.
- 12 **D**ecleara secundo, ut succedatur testatori quoad arduatorem.
- 13 **P**et testatoris respectu successione, gravato eorum respectu bonorum.
- 14 **P**roximitas gravis attenditur, ubi ipse dicitur cum filiis, sive si filii.
- 15 **C**ontra num. 18.
- 16 **I**n filio opinio est indubitabilis.
- 17 **I**n fideicommissis reciproco proximitas testatoris, & non gravis attenditur.
- 18 **C**ontra, quod hoc non sit attendendum, & relucet. *Tom. I.*

ur Menoch. consil. 1160. num. 5. lib. 28. Alh. consil. 758. cum. 5. lib. 4.

33 **P**roximitas gravis, & non gravis attenditur, ubi agitur de fideicommissis transmissis ab ascendente.

Contra num. 23.

34 **I**tem si fiat transitus de linea ad lineam.

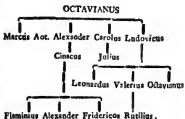
Declara ut num. 34.

35 **P**roximitas gravis attenditur, ubi testator usus sit diffinitione in stirpes, scilicet si dixerit de uno in alium.

36 **N**e potest succedere patruus in capita juxta opinionem *Azanis*, quam *Rota* sequitur.

DECISIO LXXI.

In Causa N. N.

In suo testamento Octavianus senior instituit heredes suis filiis, hac substitutionem apposuit — & eis suis filiis quodcumque decedentibus suis filiis masculis invicem substituit vulgariter, & per fideicommissum apud portionibus, quas ejus filius, & eorum filios masculos in perpetuum descendentes invicem substituit de uno in alium, seu alios deveniendo — Et quia mortuo testatore, edita hereditate ab omnibus, ultimo loco, post alios ejus fratres coheredes, decessit Marcus Antonius sine filio, hic orta fuit inter ejus nepotes, & propinques ex fratribus prædefunctis, qui nam ex eis, & pro qua portione ad bona Marci Antonii substitutionis suppositi admitti deberent; & restricta difficultate ad questionem illam maxime controversam inter DD. quanam proximitas in fideicommissis veniat attendenda, an testatoris, an vero defuncti gravis, ad favorem nepotum contra propinques proximariæ defuncti gravis esse attendendam judicavimus.

Nam licet vere semper questio ista controversissima fuerit apud Doctores, & dicat vario modo fuisse judicatum *Peragr. in trakt. de fideicommissis. art. 20. sub n. 3.* & Doctores hinc inde, sive inserendo amicitias, decessit Marcus Antonius sine filio, hic orta fuit inter ejus nepotes, & propinques ex fratribus prædefunctis, qui nam ex eis, & pro qua portione ad bona Marci Antonii substitutionis suppositi admitti deberent; & restricta difficultate ad questionem illam maxime controversam inter DD. quanam proximitas in fideicommissis veniat attendenda, an testatoris, an vero defuncti gravis, ad favorem nepotum contra propinques proximariæ defuncti gravis esse attendendam judicavimus.

Tamen super dictam opinionem, quod sit attendenda proximitas gravis, secuti fuimus, ex ratione, quia minime fuit motanda ea, quæ ab observantia certum habuerunt interpretationem *l. non de interpretatione ff. de leg. 2.* & hinc certi fidei sumus in hac Civitate hanc opinionem fuisse observatam, & canonizatam non solum a testimonio *Sac. & Marcar.* sed etiam a testimonio excellentissimi, & arduissimi D. Petri Caballi in ejus

Non

ovf.

4 *conf. det. 60. sub n. 7.* quidem omni exceptione majore, non solum ob ejus eximiam animi dotes, sed etiam quia diu in hac Civitate eorum eximium in legali scientia sibi Deo datum exereuit, & exerceo maximo cum honore, libentius etiam hanc opinionem sequuti sumus, quia non solum hodie a recentioribus magis communis, & magis in practica observata in tribunaliibus nuncupatur *Perreg. dist. art. 20. num. 2. Sord. conf. 370. n. 10. lib. 3.* sed etiam eam uti magis communem & veviorum secuta fuit *Rat. Rom.* cujus quanta sit auctoritas nemo est, qui ignoret *det. 72. part. 1. & det. 22. lib. 3. tom. 3.* & in una *liberata Cas. sum. die 4. Decembris 1581.* qua impressa non reperitur.

Et consideravimus somma cum ratione potuisse fieri in hac Civitate, quod dicta opinio fuerit observata & canonizata, cum in ea quamplurima fideicommissa, & eodem antiquissima a majoribus ad perpetuum familiarum conservationem in eorum testamentis opposita spectantur. Nam proximiores gravi facilius, quam proximiores antiquissimi testatoris reperiri, & probari possunt, & sic facilliori via, prout Reipublice maxime expediat, lites sedantur, & tollantur, ut considerat *Thesaur. det. 64. num. 6. vers. confiderationem & Sord. dist. conf. 370. num. 11. in fin. lib. 3.*

Fundamenta etiam quodam in presenti scilicet specie militaria considerata fuerunt, quae & a recentibus contrariam partem non videntur saltem sufficenter probata. Et primum fuit consideratum, & ratorem ipsum fuisse verbi filius masculus in perpetuum descendente invicem substituit, ex quibus resultat successivum fideicommissum, sive sint nomina collativa, sive appellativa *Crao. conf. 22. num. 7. lib. 1. & esse collectivam, & non appellativam probat Decian. conf. 1. n. 199. cum sup. lib. 1. & necessario inferitur, quod cum ejus vigore ex longo temporum cursu, & intervallo succedere debeant nasciturus descendentes penitus testatoris incogniti, quod ipse non de sua, sed de gravi proximitate cogitaverit, cum non sibi, sed successore morientibus succedere debeant, ita argumentatur *Sord. conf. 449. sub num. 21. vers. decimo quarto lib. 2. & conf. 86. num. 11. in fin. lib. 3. & post eum Rot. Rom. dist. det. 73. num. 5. & D. Caball. dist. conf. 62. num. 8.**

Secundo fuit consideratum in dicta substitutione contineri dictum *etiam*, relevam non ad testatorem, sed ad eos, quibus succedi debet, & ideo quod sit attendenda proximitas gravi, & non testatoris, significatio verborum suspensa, esse verissimum, & indubitatum affirmant *Decian. conf. 26. num. 73. lib. 2. & conf. 100. num. 15. lib. 3. Sord. dist. conf. 370. num. 11. lib. 3. Mantie. de consuet. ultim. volunt. lib. 8. tit. 12. n. 31. Perreg. dist. art. 20. num. 9. Craff. in §. fideicommissum quest. 158. num. 5.*

Tertio & ultimo fuit consideratum in dicta substitutione contineri de uno in alium, seu alios *diversimodum*, nam quemadmodum dicitur de verbis de gradu in gradum, & servate gradus prerogativa, quod sit attendenda proximitas gravi, & non testatoris, ut per *Sord. conf. 126. num. 29. lib. 1. & per Decian. qui dicit & probat esse indubitatum fundamentum dist. conf. 100. num. 15. lib. 3. ita & esse ejusdem significationis dicta verba de uno in alium, & eis stantibus esse attendendum proximitatem gravi, & non testatoris probat *Simon de Prat. de interpret. ultim. volunt. lib. 3. fol. 3. num. 38. cum sup. & ponderat quod per gradus ita ingreditur, ut a proximo in proximum, id est in eum, qui quasi ex eo nascitur, transcamus, ut**

habetur in *l. jurisconsultus §. gradus autem ff. de grad. aff. & dicit quod ita secundum verissimum intellectum loquitur text. in *l. pto §. fratres ff. de legat. 1.**

Et ad fundamenta, quae pronepotum favore contra nepotes adducebantur, responsum fuit, quod non erant attendende, uti destruentia opinionem magis communem, & canonizant omnino attendenda, & sequenda in iudicando iuxta tendenda per *Sci. & alios in cap. 1. de consuet. magis etiam precise, dum primo loco dicebatur in fideicommissis succedi testatoris, non gravato *l. eubardi §. cum filia, responsum fuit, quod si hoc esset verum indubitanter, destructa penitus remaneret supradicta canonizata magis communis opinio una cum omnibus ejus fundamentis, & vulnerata, seu penitus destructa remaneret dispositiones multarum legum nempe *l. conficiantur C. de jure codicill. l. cum avus ff. de condit. & demonstrat. l. cum avus ff. de testat. & de impub. & aliter substit. l. pto §. fratres, & l. cum ita §. in fideicommissis ff. de legat. 2. l. post aditam C. de impub. & aliter substit. & aliarum similium, in quibus consideratur succedi heredi, & non testatori. Quare ut subsisteret dicta opinio canonizata, & ne tollantur jura praefata, declaratur dictam conclusionem, quod succedat testatori, & non gravato, procedere quoad primos, qui ei immediate succedunt, sed non quoad alios, qui post primos succedere veniant admittendi, ita fuit dictum ab hac *Rota in causa Petri de Bandemeritis die 30. Octobris dum judicavit contra Cep. conf. 493. lib. 4.****

Vel declaratur procedere respectu ejus ordinationis, nempe ut gravato succedat ex testatoris ordinatione *Perreg. dist. art. 20. num. 10. sive* quod succedat testatori respectu successionis, gravato vero respectu bonorum *Sord. Jun. conf. 34. num. 16. lib. 3. Simon de Prat. dist. folio 3. fol. num. 41.*

Secundo loco dum dicebatur proximitatem gravi tunc demum attendi debere, quando ipse decedit cum filiis, secus vero si decedat sine filiis, ut per *Mench. inf. 1160. lib. 12. responsum fuit pro vcto, & indubitato admitti, gravato succedere cum filiis non attente proximitate testatoris dist. l. cum avus ff. de condit. & demonstrat. & dist. l. cum avus ff. de fideicommissis, & ita limitari opinionem contrariam, esse attendendam proximitatem testatoris, & hunc esse casum indubitatum *Rota. conf. 123. n. 18. lib. 1. Cep. conf. 457. num. 5. & num. 9. lib. 4. Sord. conf. 370. num. 14. vers. bene fruentium lib. 3. Molin. de jur. primogen. lib. 3. cap. 9. n. 1. Perreg. dist. art. 20. sub n. 2. circa fin., sed non inde sequi, quod gravato decedente sine filiis, non ejus, sed testatoris proximitas veniat attendenda. Imo inde fieri quod veniat investiganda, quae proximitas sit attendenda, quia gravatus decedit sine filiis, & investigare oportet, qui nam ex vocatis post eum veniant admittendi. Et quia primi nominati decederunt sine filiis in casu *l. cum ita §. in fideicommissis ff. de legat. 2.* ideo fuit dubitatum qui nam veniant admittendi, & quae proximitas esset attendenda, ut ibidem *Bald. tradit in 2. vet. & Perreg. dist. artic. 20. sub n. 2. vers. quoniam & Sord. dist. conf. 370. num. 15.* ubi ponderat etiam text. in *cap. 1. de nat. success. fend.* in quo successores admitti semel semper excluderent existentes in alia linea similiter proveniente a testatore.**

Tertio dum dicebatur vigore reciproci fideicommissi fieri, quod proximitas gravatus & non gravati veniat attendenda *Alb. conf. 758. num. 5. lib. 4. Mench. conf. 1160. sub n. 5. lib. 12.* fuit respon-

responsum in dicti. 1. cum ita §. in fideicommissis ff. de leg. 2. agi de fideicommissis reciproco inter vocatus, ut ibi declarat *Costr. vers. in textu ibi adducti* posse, & nihilominus esse magis receptum, & canonizatum opinionem, habere attendi proximitatem ultimi decedentis gravati, & non testatoris, & ea tante parum esse curandum de opinione *Alb. & Menoch.* maxime cum perfunctorie loquantur, & non bene examinata eorum opinione.

Quarto & ultimo dum dicebatur agi de fideicommissis ab ascendente introducto favore decedentium, & ideo deberi attendi proximitatem testatoris, tum quia inter decedentes respectu avi seu proavi non attenditur proximitas graduum *Gloss. & Faber. in §. multis inquit. de succ. liberor.* tum etiam quia linea vocatæ, una deficiente, alia admittitur attenta persona testatoris, & non gravari *Perreg. art. 20. sub num. 5. responsum fuit,*

quod etiam in fideicommissis ascendenti procedit magis communis, & canonizata opinio, quod attenditur proximitas gravati, & non gravantis, & quod errore laborant tenentes contrariam opinionem, ut dicit *Perreg. art. 21. sub num. 11. & num. 12.* & proprie loquitur in fideicommissis avito, dum testator de magis communis, & canonizata opinione in hac Civitate *D. Petrus Caball. dict. conf. 40.* ut ex ejus principio, ubi narrat facti speciem, colligere licet. Et ad consideranda de lineis fuit dictum non procedere in presenti casu, dum testator non consideravit lineas distinctas, prout loquitur *Perreg. dict. art. 20 sub num. 5.* sed simpliciter instituit filios in perpetuum descendentes, & eo magis citra omnem difficultatem constare, non considerasse lineas distinctas, quia usus fuit dictis verbis de una in aliam, seu alios devolvendo.

Nam licet considerari solet a testatore fuisse vocatas lineas, & esse attendendam ejus proximitatem, quando usus fuit ditione in stirpem, seu stirpes, ut per *Sociu. Jun. conf. 116. a. 17. lib. 1.* tamen quod hac consideratio, & hæc opinio non procedat, quando testator, prout in presenti casu, non usus fuit ditione in stirpes, vel cum ea usus fuit distinctis importandis gradus prærogativam, ut in presenti facti specie evenit, dum testator apposuit dicta verba devolvendo de uno in alium, seu alios declarat *Menoch. conf. 134. num. 85. eam seq. lib. 2.*

Et recepta a Nobis hæc magis communis, & canonizata opinio, necesse etiam fuit determinare, an dicti nepotes eorum patruo deberint succedere in stirpes, vel in capita, & Azonis opinionem secuti fuimus uti magis veram, & magis communem, & a Rota Romana approbatam in una *Bonifera. seu Romana succedendi eorum Blanchetta die 10. Aprilis 1592.* & in alia *Romana Hæreditatis eorum Mitino die prima Julii 1602.* & etiam ab hac Rota in casu inter *Ciurcios, & Pascuos die 2. Septembris 1606.* in casus motivo enumerati repellantur omnes eam tenentes, & in quibus tribulibus fuerit observata, & de ea late erant *Thefaur. dec. 162. Honded. conf. 63. lib. 2. Rimin. Jun. conf. 526. lib. 5. Gabriel conf. 135. lib. prim. Decina. conf. 55. lib. 3. Perreg. de fideicommissis, artic. 30. num. 20. & seq. ubi reprehendit Cephal. conf. 456. & 457. & dicit contra eum fuisse judicatum.*

Hætor de Abbatibus Prætor.
Hætor Felicitus.
Tomar Arripuen.

- 1 **P**roximitas gravatis, non gravatis attenditur, quando faciendus est transitus ad lineam de versam.
- 2 Declara si linea, ad quam fieri deberet transitus sit diversa in substantia, secus contra, & exemplum ut ibidem.
- 3 Item declara, nisi agatur de fideicommissis successivo, & perpetuo.
- 4 De aliis casibus, in quibus attendatur proximitas gravati, vel gravantis remissive.
- 5 De Azonis theoria, & an & quando ex conjunctis ab ea recedatur, itaut filii diversorum fratrum prædefunctorum succedant in stirpes, & non in capita.

Conclusio quod sit attendenda proximitas gravati, non gravantis limitatur, quando faciendus esset transitus ad lineam diversam *Amat. resol. 10. num. 13. Cyriac. contrav. 269. num. 14. De Ref. consult. 2. num. 4. vers. & tunc, & num. 15. vers. nunc demum, & num. 23. Peregrin. dec. 132. num. 2. vers. sed istis etiam. Rot. post Torr. de post. f. 1. success. dec. 209. num. 32. coram Merlin. decis. 520. num. 13. Corr. dec. 96. num. prim. & seq. in rec. dec. 693. vers. quia proximitas par. 2. & dec. 519. num. 15. par. 5. tom. 2. Rot. Nostra penes Palm. Nep. dec. 151. num. 15. §. quantis, & dec. 453. num. 48. tom. 5. & dec. Florent. 6. n. 12. coram me.*

Declara limitationem procedere, si linea ad quam fieri debet transitus, sit diversa in substantia, ex quo non sumit initium, vel a testatore, vel ab aliquo ex possessoribus fideicommissi, sed ab aliis ascendentibus fideicommittentis, secus si in substantia sit eadem, & incipiat vel ab ipso testatore, vel ab aliquo ex gravatis, in quos semel bona fuerunt ingressa *Sord. conf. 370. num. 15. Alagrad. conf. 92. num. 35. & 36. lib. 2. Mench. consult. 88. sub num. 6. vers. vel saltem lib. prim. Amat. resol. 10. n. 4. Grutian. dispert. 493. n. 25. & 26. Mel. observat. 61. num. 8. ubi late concordantes. Rot. coram Emerix Jun. dec. 1136. in fin. Otobon. dec. 21. num. 19. Cazaler. dec. 465. n. 5. Prind. dec. 31. num. 36. in rec. dec. 105. num. 24. par. 9. dec. 445. num. 6. & 7. & dec. 526. n. 6. & 7. par. 19. tom. 2. Rot. Nostra penes Palm. Nep. dec. 453. num. 48. & 49. tom. 5.*

Item declara uti agatur de fideicommissis successivo, & perpetuo, in quo indistincte attenditur proximitas gravati, etiam si fiat transitus ad lineam diversam *Perreg. conf. 50. n. 16. lib. prim. Alagrad. contrav. 73. num. 4. Callold. consult. 126. num. 17. Palm. Nep. allegat. 95. n. 9. tom. prim. De Lac. de fideicommissis, disp. 13. num. 7. Rot. coram Otobon. dec. 21. num. 20. & dec. 35. num. 6. Cavalier. dec. 465. num. 4. Emerix Jun. dec. 1136. num. 12. Borasi. dec. 688. n. 5. & dec. 744. n. 8. & 18. & post Ursuel. de translat. dec. 69. n. 12. & 13.*

Alios casus, in quibus attendatur proximitas gravati, vel gravantis vide supra *Rot. Florent. decis. 7. num. 24. & seq. & in addit. & dec. 61. eum ibi relictis in addit. iura dec. 76. num. 20. & apud Palm. Nep. dec. 451. per tot.*

De Azonis theoria, & an & quando ex conjunctis ab ea recedatur, itaut filii diversorum fratrum prædefunctorum succedant in stirpes, & non in capita plene *Rot. Senen. dec. 25. per tot., & dec. 26. prius per tot. inter impressi. cor. me Rot. Florent. apud Palm. Nep. dec. 452. n. 61.*

FLORENTINA

Fideicommissi.

25. Januarii 1610. ex Lib. Mot. 92. a. 1.

ARGUMENTUM.

Prohibitio alienationis addita ratione quia voluit nomen suum conservari, fideicommissum inter illos de familia induci, & an in casu alienationis, vel etiam in casu moris, utrumque tamen casu, si bonus extra familiam alienetur, possunt ab eis de familia vindicari, nisi tamen fuerint hæredes aut medii, vel immediati alienantis.

S M M A R I U M.

- 1 **P**rohibitio alienationis, addita ratione quia voluit ut nomen familiae conservetur, fideicommissum inter illos de familia inducit.
- 2 Et quævismodi fideicommissum fit solum in casu alienationis, vel etiam in casu mortis.
- 3 Ratio quia voluit adjecta prohibitioni per se valida absolutum fideicommissum induci, si autem per se invalida sit prohibitio, in casu solum alienationis.
- 4 Volens in casu alienationis, sequata alienatione, potest fideicommissum petere, & alienata revocare.
- 5 Alienans, & promittens de eversione, alienationem impugnare non potest.
- 6 Amplius si sit hæres immediatus, si mediatus.
Declaratur nisi usus fuerit consuetudo de qua a. 11. remittitur.
- 8 Promissio eversionis concepta verbis qualitercumque quo modocumque comprehendit eversionem, quæ sequitur ex natura rei.
- 9 Promissio observandi pacta in laudo contenta, & non contraveniendi habet vim stipulationis habere licet, & obligat hæredes, & heredum successores.
- 10 Bonus fides non patitur, ut emptor eam amittat & pretium.
- 11 Contra fideicommissarium rem fideicommissi suppositam venditam datur exceptio melioramentorum.
- 12 Et pro illis emptoris retentione.
- 14 Et quantitas liquidari potest in executione sententia.
- 15 Prohibitio alienationis vestita quando inducat si. fideicommissum non solum in casu contravenientis, sed etiam mortis.

DECISIO LXXII.

In Causa S. Croce, & Pieri.

Paulus ser Laurentii de Sancta Croce de anno 1521. suum condidit testamentum, in quo reliquit pro una dimidia domum suam filius ser Franciscus, pro alia filius ser Antonii de Sancta Croce, cum conditione ne alienaretur quovis titulo, præterquam in semetipsum, & eorum descendentes, qui voluit nomen suæ familiae semper remanere in dicta domo, ex hac prohibitione alienandi facta cum ista ratione, quia voluit ut nomen familiae semper emanaret in domo constaret iudicatum fuisse fideicommissum inter illos de familia Arel. in l. qui Roma §. hæredes col. 3. ff. de verborum

significat, Dec. consil. 23. num. 4. Alb. consil. 123. num. 5. Sard. consil. 67. num. 9. & 10. & consil. 96. num. 14. quodam autem fideicommissum ex prohibitione de alienando resultat, & an ratio quia voluit potest post prohibitionem alienationis inducat non solum fideicommissum eundem in casu alienationis, sed etiam purum, & simplex in casu mortis, magna est dissensio, & summa dissensio inter Doctores, ut ioh. Cardinal. Montis. 2. de consuetudine, altum. voluit. lib. 6. tit. 14. num. 14. & receptissima solet esse illa distinctio, aut clausula quia voluit adicitur prohibitioni nude, & invalida, & tunc non inducitur fideicommissum purum, & absolutum in casu mortis, sed censetur adjecta ad convalescendum præcedentem dispositionem, & ex eo non aliud oritur fideicommissum, quam conditionale in casu alienationis, aut vero adicitur post prohibitionem validam, & tunc, ne clausula sequens quia voluit sit superflua, inducitur simplex, & absolutum fideicommissum, ut de magis communi testatur Card. Montis. dist. lib. 6. tit. 14. num. 24. vers. quod igitur. Offic. dec. 50. in fin. Sard. qui dicit in hoc omnes convenire consil. 67. num. 38. Fiod. consil. 78. num. 32. & 33. lib. 1. Laderch. Imol. consil. 92. lib. 1. Peregrin. de fideicommiss. art. 14. a. 15.

In casu nostro siue voluerit testator puro, & absoluto fideicommissu providere, ut nomen familiae in domo remaneret, siue potius non relinquendo per viam absoluti fideicommissi, sed amputando, & rescindendo occasiones, & viam, qua domus sua distrahi, & alienari posset, opinor hoc sufficere, si alienationem prohibuisset, quod ex hoc futurum speraret, ut qui alienare non posset bona familiae relinqueret juxta text. in l. potest §. fundum ff. de legat. 3. & per Socin. in l. frater quati num. 12. ff. de reb. dub. clarum est quod Adhuc, qui sunt de familia possunt ex testamento fideicommissum petere propter contraveniendum, & revocare alienationem factam contra prohibitionem testatoris ab Antonio in Grazianis, & ab istis in Simonem Piccium eum conventum l. filius familiae §. cum pater ff. de legat. 2. l. 1. num. eo familia §. sed si anno l. pen §. frater ff. de legat. 2. Peregrin. de fideicommiss. artic. 14. num. 8.

Ceterum quia agentes in presenti iudicio erant hæredes Laurentii, & Jo. Baptiste, qui patres suos alienaverunt, & promiserunt defensionem generalem, & de eversione in forma plenissima, ut in instrumento laudi de anno 1535. censuimus ab ipsis impugnari non posse dictam alienationem, & ad fideicommissi petitionem, superest tamen pro alia dimidia, relicta a testatore filiis ser Antonii.

Moti quia hæres contravenire non potest alienationi, quam fecit defunctus de bonis subiectis fideicommissi, ut malis rationibus, & Doctorum auctoritatibus comprobatur Mench. consil. 89. a. 34. & seq. Decian. respons. 55. num. 82. & seq. lib. 3. Sard. consil. 73. num. 35. Peregrin. de testament. art. 33. num. 10. & sic si viverent antecessores, qui alienarunt a revocatione repellentur l. vendicantem ff. de exceptio. si per ratione contravenire non possunt prædicti agere, etiam si immediate hæredes alienationum non existerent, sed solum mediante personis eorum prentum, quia nihilominus & ipsi novissimi hæredes teneantur, sicut primi illud solum observare, eum ad ipsos transiverit obligatio primi hæredis, ut per Mench. dist. consil. 89. num. 129. vers. non obstat septimum, Peregr. de fideicommiss. artic. 33. n. 15.

Secundo moti sumus, quia promissus fuit defuncto generalis in forma plenissima secundum stylum

iam notiorum Civitatis Florentinæ, & sic juxta formulæ eam, ubi assunt verba universalis, *qua i-
tervenitque, qua advenitque, vel quare de causa te-
8* quatur evictio, quorum verborum universalium ca-
est vis, ut comprehendant etiam casum evictionis,
qui provenit ex natura, & quatuor rei *l. aequali.
de rei act. signat. ad fr. tit. unum. gâ. Rat. Roman.
dec. 152. num. 4. part. 2. in novis. Succ. Jan. con-
sist. 116. num. 63. lib. 1. Menoch. de præsumpt.
lib. 3. præsumpt. 115. num. 17.*

Tertio moti fuimus, quia Laurentius, & Jo-
hannes Baptista, qui alienarunt, ultra promissionem
9 evictionis conceptam verbis universalibus, promi-
serunt etiam observantiam iudi, & omnis, & singu-
la in eo contenta firma, perpetua, & rata habere,
nec per se, nec per alios contravenire, quæ stipulatio
cum in effecta continet, quod stipulatio
habere terre, & illa obliget hæredes, & hære-
dum successores *l. stipulatus ista habere licere ver-
fic. sed se §. questum ff. de verbor. obligat. ita simi-
liter de ista transire debet, & efficere, ne hæres,
neve quis exteriorum successorum contraveniat,
ut per Roman. consil. 18. n. 4.*

Quarto si liceret Adoribus revocare hanc aliena-
tionem, locupletarentur cum alterius iactura, si-
quidem haberent partem domus ab eorum autoribus
alienatam, & etiam prædium, quod in laudo
fuit datum in recompensationem dictæ domus contra
bonæ fidei contradum, qui non patitur, ut
emptor rem amittat, & pretium venditor retineat
10 *l. emptorem §. fin. de uñ. emp.*

Ex potuissent agentes transisse vindicare domum
alienatam, quando ad evitandas supradictas
difficultates usi fuissent cautela, quam tradit Au-
11 *dreas ab Exco in tract. de post. num. 118. quem ro-
fert Marzar. in epitom. de fideicommissi. quest. 46.
vers. postremo advertendum, ut scilicet ostendere se
velle teneri de evictione, & rem oulliter aliena-
tam habere.*

Quantum ad meliorments, quæ ex parte Si-
monis probata fuerant adesse, clarum est estimatio-
nem eorum, quæ vel necessario, vel utiliter facta
fuisse apparent, esse rescindendam, & eorum conven-
12 tum posse adversus vindicantes illa recuperare per
viam excipiendi, juxta ea, quæ plene habentur in
*l. in fundo ff. de rei vend. & in l. damus ff. de le-
gat. 1. & pro illis daudam esse retentionem Co-
mun. consil. 103. in fin. Afflicti. dec. 87. num. 6. re-
13 stitabat declaratio super quietitate, quam in excep-
tione sententiæ reservavimus, ut tradit Cassi. con-
sist. 247. in fin. lib. 1.
14* his quibus, &c.

Matthæus Marcellinus.

ADDITIO.

DE hoc articulo quando prohibitio alienatio-
nis vestire inducat fideicommissum, non so-
lum in casu contraventionis, sed etiam mortis, vide
supra dec. 7. dec. 55. & dec. 58. cum plenissima
15 *addit. & dec. 63. cum addit.*

FLORENTINA

Fideicommissi.

28. Januarii 1610. ex Lab. Mat. 98. a 148.

ARGUMENTUM.

Substitutio Titii, & filiorum expirat Titio admif-
so, nec filii succedunt cum patre simultanea,
quando nati non erant tempore testamenti. Filii
in conditione positi non dicuntur vocati, etiam
si hæredibus a testatore perpetuum gravamen
impositum fuerit.

SUMMARIUM.

- 1 Substitutio alicujus, & filiorum intelligitur
per vulgarem, & primo admiffa expirat.
- 2 Filii in conditione positi non dicuntur vocati.
- 3 Amplius etiam si testator suos hæredes in perpetuum
gravaverit.
- 4 Filii quando non dicuntur simultanea cum patre
vocati, & n. 6. remissive.

DECISIO LXXIII.

In Causa Bellincioni, e Bellincioni

FAvore D. Isabelle decisum fuit, quoniam sub-
stitutio facta Lazaro favore Jacobi, & filiorum,
cum semel locum habuerit in persona dicti
Jacobi, dicta substitutionis forma non importat, ut
Jacobus postquam ex substitutione successit, ipse
sit pariter novo fideicommissio gravatus ad res-
tituendum filiis, sed solum dicti filii dicantur per
vulgarem vocati, casu quo Jacobus non succede-
ret, ad celebre consil. Succ. 69. & consil. 104. lib. 3.
Menoch. consil. 85. num. 67. & consil. 365. num. 67.
& pro mille aliis, qui adduci possent, *Surd. de-
cis. 346. per tot.*

Secundum pariter fundamentum, quod allega-
batur pro parte dictæ Camilla, eam utri in con-
ditione positam dici vocatam, non sublinebatur,
ex quo ex communi, celebriorique Doctorum opi-
nionem filii in conditione positi non dicuntur vo-
cati, ut testatur *Raffius in dict. tract. lib. prim.
cap. 2. & quatenus licet ab hac communi opinio-
ne recedere ex multis conjecturis, quæ per Do-
ctores cumulati solent, nulla tamen harum in pro-
posito applicabatur.*

Nec ex quo testator suos hæredes in perpetuum
gravaverit, hinc valida fumi conjectura po-
test, ut filii in conditione positi dicantur vocati,
sic est allegare *Raffium* qui alios adducit *dict.
1 tract. lib. 4. cap. 4. num. 1. & seqq.*

Nec ex quo testator substituerit Jacobum,
& filios, dici potest eos simul, non autem ordine
successivo vocatos, quia aliis omittis simultanea suc-
cessio nequit induci, ex quo neque tempore testa-
menti conditi, neque tempore quo successit Jacobus,
ejus filii nati erant, quia tunc censentur non sim-
ul, sed ordine successivo vocati, & per vulga-
rem tantum, ut supra, ita Doctores in *l. Guitas
§. quidam restit. ubi lo specie Succ. num. 2. ff. de
liber. & posth. Card. Montis. de conjec. ultim. vo-
lunt. lib. 4. tit. 2. num. 27.*

Hellor de Abbatibus Præter.

Hellor Felicius.

Joannes Baptista Burghesius:

A D.

ADDITIO.

Conclusio, de qua in hac nostra *dec. num. 3. & 3.* quod ex onere perpetuo non arguatur vocatio filiorum in conditione positorum est vera in suis casibus particularibus, & quando habet existentiam voluntarii testatoris ex conjecturis, & facti circumstantiis particularibus depromptam, quæ deficiente, & concurrentibus conjecturis, & demonstrationibus in contrarium, contrariis opinio amplianda est, & quia conjectura mentem disponentis ostendentes pro una, vel altera opinione amplianda est, & circumstantiis, casibusque particulares fuisse fuerunt examinata a *Rota Florentina in dec. 60. num. 57. & seqq. coram me, & in Florentina Inimissionis 18. Septembris 1725. artic. 1. n. 27. & seqq. pariter coram me, & supra dec. 22. n. 39. & seqq. & ibi ego in addit. num. 33. & seqq. ideo ad scripta ibidem lectorem remitto, ne rem semel actam iterum agam.*

Ad num. 4.

Filij quando dicantur vocati simultanee cum patre, vel non, vide infra *dec. 80. num. prim. & 6. seqq. & ibi scripti in addit.*

FLORENTINA
Fideicommissi.

18. Martij 1610. ex Lib. Mat. 92. a 98.

ARGUMENTUM.

Ad Matertera successionem cum Matertera neptis non concurrat ex vi representationis, ubi non fuit sub nomine collectivum in testamento comprehensa. Jus conditionale sine purificationem conditionis non transmittitur.

SUMMARIUM.

- 1 **N**eptis ad matertera successionem cum matertera ex vi representationis concurrat in fideicommissi.
Declarata conclusio procedere in vocatione per nomen collectivum comprehendens nepotes n. 5. Vel quando ex conjecturis constet de voluntate testatoris non restringendi vocationem ad amittentes num. 6.
- 2 **E**x propria persona succedere nequit, qui non est nominatus
- 3 **F**ideicommissum conditionale non transmittitur ad heredes, si vocatus ante purificationem conditionis decesserit, & n. 8. remissive.
- 4 **N**isi concurrat voluntas testatoris, & num. 8. remissive.
- 7 **D**e successione per viam representationis an & quando locum habeat remissive.

tum suæ matris Flora una ex filiabus infantis, & ejus matertera decesserit sine liberis, prætendebat representando personam matris prædefunctæ in ejus locum ingredi, & cum Magdalena, & Camilla materteris ad dictam Floræ portiolem concurrere *gloss. in l. cum ita §. in fideicommissi ff. de leg. 1. Rota. conf. 130. num. 3. lib. 3. Gabr. conf. 121. lib. 1. latè Odd. conf. 54. palchre etiam ante Odd. in testamentum avi, prout in casu nostro, consuevit Altius conf. 190. lib. 9.*

Hic tamen non obstantibus contrarium fuit decisum, quia Maria non potest venire ex propria persona, cum non sit nominata, nec etiam ex jure transmissionis potest adjuvari, quia cum mater ejus decesserit ante purificationem fideicommissi conditionalis, ad eam conditionale fideicommissum æquasque fuit transmissum *Alex. conf. 176. a. 6. lib. 7. Cera. conf. 183. num. 2. Sotcin. Jun. conf. 133. in princip. Post. conf. 8. num. 8. & seqq. Paulat. conf. 152. num. 7. Prægræ. de fideicommissis. artic. 21. num. 28. Valast. de jur. emphyt. quest. 30. num. 41. & 42., & quod fideicommissum conditionale ab avo institutum non transmittitur, non concurrente conjecturata mente testatoris, prout deficit in casu nostro omnis conjectura, latè ex eorumque tradit Odd. diff. conf. 14. num. 9. Natta consil. 531. num. 19. Rota. diff. conf. 130. num. 6. lib. 3.*

Non obstat *gloss. in diff. §. in fideicommissi*, quia procedit, ubi piores sunt vocati per nomen collectivum, quod nepotes comprehendit, non autem in casu nostro, ubi æptis illa ex vi nominis non est comprehensa, & per consequens cessat representatio, nec etiam transmissio loci fieri potest *Rota. conf. 181. num. 5. lib. 2. ubi inmadvertit, quod destrueretur hujusmodi regula, & abique conjecturis admitteretur representatio.*

Nec etiam obstat alia auctoritate la contrarium adducta, quia fundantur in conjecturis, quas nequaquam habemus in casu nostro, quando enim ex adjunctis potest colligi, substitutionem ad nominatos non fuisse restrictam, supra firmam non procederet, ideoque pro æpte consuluit *Altius*, quia la substitutione aderat clausula -- in filijs, & in capitis -- quæ æporibus locum facit, id ipsum tenet *Mesard. conf. 124. num. 67. lib. 2. & lib. 4. præsumpt. 84. num. 15. Decian. conf. 21. lib. 3. Berretti. conf. 142. num. 37. & seqq.*

Ex quibus &c.

Hæster Felicius.
Jo: Baptista Burghesius.
Hæster de Abbatibus.

ADDITIO.

De successione per viam representationis, an & quando illi locum habeat, vide supra *dec. 60. & quæ ibi plene scripti in addit. & in decis. seq. pariter cum addit.*

DECISIO LXXIV.

In Causa Simi, e Simi.

Joannes de Simis in suo ultimo elogio quinque filiabus suis heredibus instituit, eis decedentibus suæ filijs, vel earum aliqua suppositis ad invicem vulgariter, papillariter, & per fideicommissum substituit; post aditam hereditatem decessit Lucretia una ex dictis filiabus relicta ex te, & ejus viro Maria filia, quæ cum post obi-

PRATENSIS
Fideicommissi.

16. Martii 1671. ex lib. Mot. 92. n. 116.

ARGUMENTUM.

Beneficio representationis nepos svo succedit, & eum patruo ad parvi hereditatem concurrit. Hypothecarum extrema quæ sit, & quomodo probentur.

SUMMARIUM.

1. **A**D fideicommissum pluribus collectivè relitum, prima expressio nominati, deinde proximioris admittitur.
2. Verba habentia tractum successum favere vocaturum fideicommissum inducunt.
3. Per sui representationis nepos svo succedit ex persona patris.
4. Juxta representationis in quibus casibus admittatur.
5. Juxta representationis nepos succedit patruo cum alio patruo.
6. Hypothecaria extrema quæ sit.

DECISIO LXXV.

In Causa Benamati, e Tozzi.

Placuit DD. revocare sententiam D. Judicis a quo, & confirmare illas D. Potestatis Terræ Prati, per quas condemnavit D. Michaeli ad liberè relaxandum D. Hieronymi prædium, de quo in casu, nempe duas tertias partes illius ex fideicommissaria substitutione, & petitione, alteram tertiam partem per ædificum hypothecariam, quia quod attinet ad fideicommissarium, constitit dictum prædium remansisse in bonis, & hereditate Hieronymi Joannis de Benamati, qui in suo testamento instituit ejus filios natos, & nascituros, & eos, eorumque filios, & descendentes masculos per lineam masculinam ad invicem, & vicissim substituit vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum in stirpes, & non in capita, quo stante testamento, & quod dictum prædium per mortem dicti testatoris contigerit in portione Joanni, uni ex ipsius quatuor filijs, & quod dicti Joannes decesserit durante locazione s. se facta dicto Michaeli reo convento ejusdem prædij, reliquis post festum ratio ejus fratre carnali, & d. Hieronymo, & Bartholomæo ipsius Joannis nepotibus, & filiis suorum fratrum carnelium Jacobi, & Antonii Marie, & quod d. Bartholomæus cesserit sua jura d. Hieronymo, ut hæc omnia constent ex actis, non est dubium ad ædorem Hieronymum pertinere dictas duas tertias partes prædij, sive illud consideretur de hereditate, & bonis d. Hieronymi testatoris sui avi, sive de hereditate Joannis sui patris.

In prima namque casu habet fundatam suam locutionem in vocatione facta a testatore suorum filiorum, & ex eis nepotum, per fideicommissum ad ipsos bona in stirpes, & non in capita, & sic in clara dispositione text. in l. cum ita §. in fideicommissis ff. de legat. 2., ubi ad petitionem fideicommissi familiæ relitæ, prima admittuntur vocati, & post eos omnes extinctos, qui ex eis proximo gradu procreati sunt, tradit Peregr. de fideicommissis. artic. 18. num. 5. maxime cum testator disposuerit per verba habentia tractum futuri tem-

poris, quæ in omnium vocatorum persona fidelis commissum inducunt ex Ruis. sup. 89. n. 6. vol. 1. Dec. conf. 205. num. 2. & 7. Mourar. in epitom. de fideicommissis. quæst. 12. Peregr. dist. art. 18. n. 14. & 15., & quando testator expressè avit in suo testamento, quod post ipsos filios institutos, eorum filij, & descendentes masculi succederent in stirpes, & non in capita, altera tertia pars prædij, de quo in casu, pertinet ad dictum Hieronymum filium testatoris, cum dictus Hieronymus adur, & Bartholomæus succedant svo testatori representanda perfunctus suorum patrum jam præmortuorum ex doctrina Bart. communiter recepta in Authen. post fratres C. de legis. hered., ubi dicit quod filij succedunt in locum patris sui, & eum representant in duobus casibus jure expressis, videlicet quando tractatur de successione patris, vel avi duntaxat, ut in Authen. de success. C. de suis, & legis. hered. hæc Bartol. opinionem sequutus fuit Valisf. de jur. emphyl. quæst. 50. num. 30., ubi plures refert, item præbuit Accursius in dist. l. cum ita §. in fideicommissis verb. proximo.

In secundo vero casu, si consideremus dictum prædium de bonis, & hereditate D. Joannis Sacerdotis patris Hieronymi, idem dicendum est, quoniam tam ille, quam dictus Bartholomæus, ejus cessionarios est, succederent d. Joanni eorum patruo per representationem, concurrendo cum alio patruo Horatio in dicta successione, & sic in stirpes, & non in capita, ut probat bene text. in Authen. de hereditibus ab intest. venientib. collat. g. §. si autem defuncto, & refert communem Testam. decis. Pedemont. 163. per tot. ex quibus, & ex eo, quod dictus reus per publicum instrumentum post interpositum appellacionem cesserit omnia sua jura sibi competentia in dicto prædio ex vi dictæ condictionis, putavimus bene judicatum in dicta petitione fideicommissaria per D. primum Judicem.

Quod vero attinet ad hypothecariam idem censuimus, quoniam de debito dicti Horatii in causa citati constitit per instrumentum publicum, in quo se cognovit debitorem dicto Hieronymo ædori in summa scatorum centum, obligando ei omnia sua bona generaliter per specialem hypothecam, constitit etiam de possessione dicti prædij ex parte rei conventi, quæ omnia requiruntur, ut competat talis actio hypothecaria, ut ex alijs probat, & resolvit bene Mesnard. de probat. lib. 1. conclus. 870. n. 1. cum seq., quæ allegatio per multis sufficit, quapropter, & cum dictus Hieronymus debitor principalis nihil in contrarium probaverit, merito pronunciamus in confirmationem dictæ primæ sententiæ.

Thomas Arriguet Prætor.
Hector Folinus,
Hector de Abbatis.

ADDITIO.

ARGUMENTUM.

Late discutitur, quando in fideicommissis tam universalibus, quam particularibus, & tam in majoratibus Italicis, quam Hispanicis ab ascendentibus, vel transversalibus ordinatis locum habeat representatio.

SUMMARIUM.

1. **R**epresentatio datur in fideicommissis universalibus ex præsumpta conformatione voluntatis defuncti dispositori legis.

2. An-

- 2 *Amplia primo transmissam etiam in transversalibus intra tertium gradum de jure civili tantum, potandum a persona ultimi gravati, non gravantis.*
- 3 *Amplia secundo, si filius patrem, sive matrem repræsentare velit.*
- 4 *Limita conclusivam, de qua aum. 1. stantibus contrariis conjecturis, quia tunc repræsentatio non datur, etsi adhiat clausula -- in stirpes, & non in capita.*
- 5 *Conjectura exclusiva repræsentationis est vocatio superflua.*
- 6 *Maxime quando superfluit vocati fuerunt nomine proprio, nepotes autem nomine appellativo.*
- 7 *Contra, quod vocatio superflua non excludat repræsentationem.*
- 8 *Declara, ut hæc secunda opinio vera sit, quando fuit adiecta clausula -- in stirpes, & non in capita.*
- 9 *Declara secundo hæc secundam opinionem procedere in primogenituris Hispaniæ, ex quarum natura repræsentatio admittitur.*
- 10 *Declara tertio repræsentationem non dari favore nepotis, quando ille de tempore aperta successione non erat natus.*
- 11 *Declara quarto exclusivam remanere repræsentationem, quando res est de majoratibus, & agitur de primo ingressu ad successionem, quicquid fecit dicendum esset quando versarem in successione progressu, & de ratione.*
- 12 *Sicnta conjectura, ex qua repræsentatio excluditur, est qualitas majoratus, & de ratione.*
- 13 *Maxime in majoratu factu in contralia, & de rationibus.*
- 14 *In illis, quæ non descendunt jure hereditario, repræsentatio locum non habet.*
- 15 *Contraria auctoritates declarantur, remissive.*
- 16 *In majoratu, in quo succedunt jure sanguinis non datur repræsentatio.*
- 17 *Item in majoratu particulari, & de ratione.*
- 18 *Item in fideicommissis particularibus.*
- 19 *Limita, quando de voluntate contraria testatoris constaret ex conjecturis, & quæ fuit remissive.*
- 20 *Limita conclusivam, de qua aum. 12. in majoratibus Hispaniæ.*
- 21 *Item in limita in majoratu ordinato ab ascendente, vel a collateralis, si finis intra tertium gradum.*
- 22 *Ter la conjectura repræsentationis exclusiva deducitur, ex quo agitur de ascendentibus, in quibus non datur repræsentatio, ut succedant suis descendentibus.*
- 23 *Repræsentatio non datur, si deficiat vocatio saltem tacita.*
- 24 *Repræsentatio operatur, ut filius subingrediat in locum patris vocantis, sed vocationem supplere non potest.*
- 25 *Limita, si pater esset incapax successionis, quia suus filius posset succedere cum patris ad fideicommissum, quia assumit, & repræsentat gradum patris, non personam patris.*
- 26 *Contraria auctoritates declarantur, remissive.*
- 27 *Repræsentatio excluditur, quando agitur de descendentibus ex illegitimo concubitu, licet legitimi.*
- 28 *Item quando filii sunt vocati nomine proprio, vel appellativo aum. seqq.*
- 29 *Sicnt si amicus collatilis.*
- 30 *Repræsentatio datur in fideicommissis relicta familia, vel agnationis, quando sumus in descenditibus, vel transversalibus intra tertium gradum.*

- 31 *Item si testator adhibuisset clausulam -- in stirpes, non in capita -- quæ regulariter interpretatur repræsentationem.*
- 32 *Quid si sit nata cum aliis clausulis -- ordine succellivo, salva gradus prærogativa -- & similibus, remissive.*
- 33 *Pro repræsentatione includenda, vel excludenda totum satis testatoris voluntas, ut eam concurrentem locus est repræsentationi, ubi de jure non daretur, illoque deficiente exclusio remanet, ubi esset de jure admissibilis.*
- 34 *Ad, & quando testator repræsentare locum habet subingressa virtute vulgaris aumale, remissive.*

Representatio datur in fideicommissis universalibus non principaliter visu & legis, quæ solum de intestatis successione loquitur, sed ex voluntate defuncti, qui diversum ordinem ad designant, præsumitur ordinis legiti se conformasse, & ita per judicium permixtum repræsentationem admittit. *Episcop. Rota. disp. select. cap. 9. num. 19. Seminias. contrav. 18. n. 15. & 16. Tur. de majorat. part. 1. cap. 35. §. 5. n. 190. & 191. & varior. jur. quæst. tom. 1. tit. 4. quæst. 89. n. 3. 4. 5. & 6. Rot. coram Cacci. decis. 1163. aum. 10. Asfeld. decis. 89. num. 67. & seqq. & in Interrom. Fideicommissi 11. Decembri 1705. §. pro deciden. coram Molines.*

Amplia primo etiam in transversalibus intra tertium gradum de jure civili comparandum a personis ultimi gravati, non auctem gravantis. *Mel. observ. 61. num. 4. & per tot. Allograd. contrav. 73. num. 1. & 3. Andree. contrav. 143. num. 14. Arcol. consult. forens. 12. per tot. Palm. Nep. allegat. 183. num. 4. & 5. Tur. varior. jur. quæst. lib. 2. tit. 6. quæst. 4. num. 60. Frelan. de fideicommissis. differt. 27. num. 9. Rot. Lacen. Inter remissiv. per Palm. Nep. decis. 406. num. 7. & 12. Rot. Roman. coram Priol. decis. 155. per tot. & dec. 476. n. 13. & 14. in recent. de is. 24. aum. 9. & decis. 124. num. 9. part. 15. decis. 183. aum. 6. part. 17. de decis. 478. aum. 1. & seqq. part. 18. decis. 417. n. 2. part. 19. & ita contra scriptis per Rudolphum. allegat. 13. decisum fuit ab eodem Rota post Urceol. de transact. decis. 64. & 65. Rot. Eorum. in Florentina Fideicommissi de Hardis 1683. §. quævis, & seqq. infra imprimendum, ubi plures de materiis.*

Amplia secundo, ut repræsentationi locus sit, si filius patrem, sive matrem repræsentant. intendit *Allograd. inst. 65. aum. 3. lib. 1. Frelan. de fideicommissis. differt. 27. aum. 3. & 56.*

Limitatur tamen regula supradicta stantibus 4. contrariis conjecturis, quo casu cesset repræsentatio, etiam si addita fuerit clausula -- in stirpes, & non in capita -- late *Predian. de fideicommissis. differt. 27. num. 16. 19. & 53. Rot. Florent. penes Palm. Nep. decis. 452. num. 34. & seqq. R. I. Rom. coram Asfeld. diss. decis. 89. aum. 68.*

Una item ex conjecturis exclusivis repræsentationis est vocatio superflua, quæ operatur ut nepotes ex filio prædefuncto cum patris ad successionem non admittantur. *Valentin. consil. 23. num. 101. Seminias. contrav. 62. aum. 39. Rudolph. de analog. cap. 25. aum. 275. Cras. in §. fideicommissum quæst. 11. num. 10. De Lac. de fideicommissis. diss. 21. aum. 5. ubi quod hoc procedit, quando superfluitas sunt appellativo nomine substitutus *Predian. eodem tract. differt. 27. aum. 51. Rot. Lacen. arud. Palm. Nep. alleg. 173. cap. 4. num. 53. & 54. Rot. Rom. coram Scraphin. decis. 1281. Item per tot. in recent. decis. 241. num. 7. & seqq. part. 9.**

Etque magis exclusio remanet repræsentationi & sua

hæc vocazione superflua, quando iste vocatus fuit nomine proprio, nepotes autem nomine appellativo, quod arguit nolitam fuisse representationem *Rot. in recent. dist. decif. 241. a. 8. par. 9.*

Contrarium tamen patrem, quod per vocacionem superfluius exclusi non remaneat representatio tenent *Palm. Nep. alleg. 204. a. 30. & seqq. Radulphus. alleg. 95. num. 2. & seqq. & allegat. 96. num. pariter 1. & seqq. ubi de veriori. Episcop. Roer. dist. 9. abunde Castil. lib. 3. cap. 19. n. 341. usque ad finem, & libr. 5. caput. 93. §. prim. num. 19. Robles de represent. lib. 3. cap. 9. num. 4. Torr. de primogenit. part. 1. cap. 20. eam. 14. & seqq. fol. 116.*

Declaro, ut hæc secunda opinio vera sit quando fuit adjecta clausula — *in fideicommissum, & non in capita* — per quam de necesse induci representationem tradit *Perreg. de fideicommissum. art. 21. num. 48. vers. & idem eff.* & conciliando contrarias opiniones *Palm. Nep. alleg. 204. num. 31. & seqq. ubi plures allegat Radulphus. dist. alleg. 95. num. 2. & plene alleg. 96. num. 6. & seqq. ubi plures alias declarationes adducit Rot. in Romana, seu Portuensi. Fideicommissi de Maraldi lib. 1. Mat. 1732. §. intelligentiam eorum R. P. D. Herrera.*

Declaro secundo, ut representationi favore nepotis locus sit, si verisimur in primogenituris Hispanie, ex quarum natura representatio admittitur, ut post plures, quos refert, *Torr. de primogenit. part. 1. cap. 20. num. 14. & seqq. fol. 116. ubi ampliat.*

Declaro tertio, ut nepotis favore representationi locus non sit, quando ille de tempore specte successione non erat natus *Rot. Florent. inita decif. 114. num. 22.*

Declaro quarto, ut exclusi remaneant representatio, quando versamur in majoribus, & agitur de primo ingressu ad successionem, nam tunc si adit nepos minor natus ex patre prædefuncto, ipse non concurreat cum patruo seniore, sed iste præferri debet in successione, tamquam habens qualitates majoris ætatis, exclusa representatione, quicquid fecus dicendum esset, quando versamur in successione progressu, nam tunc donec evocetur linea, in qua successio ingressa est, illi de alia linea, seu collemnulo ad eam adipiscere non possunt: signanter si possessori defuncti esset major ætate respectu patris, nam tunc eo fortius iste succedere debet, non obstante vocacione superflua, cum sit major inter personas superfluitas, que post patrem defunctum succedere debent abunde *Torr. de primogenit. tom. 1. dist. cap. 20. num. 16. & 17. fol. 116. & vide ad propulsum Rot. Florent. post eundem Torr. de primogenit. dist. 20. num. 145. & seqq. & quando sit faciendum differentia inter ingressum, & progressum vide supra in addit. ad decif. 60.*

Et ex hoc oritur secunda conjectura representationis exclusivæ, que consistit in qualitate majoratus, in quo cum sole ætas attendatur, illa tamquam personalissima representari non valet *Freddus. de fideicommissum. differt. 17. num. 15. Mans. consult. 93. n. 50. Rot. Jansen. apud eundem consult. 208. num. 21. 22. & 23. Torr. de majorat. part. 1. cap. 7. num. 74. Rot. Rem. post eum decif. 16. num. 22.*

Maxime in majoratu facto in contractu, tum quia verba sunt naturaliter accipienda, tum etiam quia in illis, que non differant jure hereditario, representatio locum non habet *Altegrad. contror. 53. num. 8. Valast. de jur. employ. quest. 50. num. 44. Robles de represent. lib. 3. cap. 7. num. 8. & capit. 12. num. 8. & 20. De Leg. de feud. dist. 2. Tom. 1.*

num. 5. Torr. de majorat. part. 1. cap. 34. num. 68. & plur. seqq. ubi reprobat contrarios. fol. 258. & eam. 78. & seqq. fol. 259. declarans contraria procedere in majoratu facto in contractu, qui habet naturam ultimam voluntariam, & quando constat de voluntate dispositionis in contrarium *Freddus. de fideicommissum. differt. 24. num. 12. Senat. Lufitan. apud Gnam decif. 174. num. 16.*

Quemadmodum excludit representationem in majoratu, in quo succeditur jure sanguinis, in eo enim non dari representationem tradit *Rot. Lucen. apud Palm. Nep. alleg. 273. cap. 4. a. 74.*

Et in majoratu particulari, in quo pariter non dari representationem, quod solum admittitur in universalibus successioneibus *Mans. consult. 93. num. 51. Torr. de primogenit. part. 1. cap. 11. n. 128. fol. 90. prout non dari in fideicommissis particularibus dist. supra in addit. ad decif. 60. & tradunt Palm. Nep. alleg. 273. n. 34. Seminatus. contror. 62. num. 12. & seqq. Torr. de majorat. part. 1. cap. 34. num. 74. Freddus. de fideicommissum. differt. 26. a. 14. & 35. & differt. 27. num. 52. Rot. Lucen. inter impressas apud Baldum, ad Roma. decif. 46. n. 57. & seqq. tom. 2. Rot. Florent. post Torr. de majorat. decif. 20. eam. 153. Rot. Rem. apud Palm. Nep. decif. 432. eam. 13. & in dist. Interamnia. Fideicommissi 11. Decembrii 1705. §. cumque de tempore eorum Moliner.*

Sed quoniam consistit de voluntate testatoria in contrarium, tunc etiam in majoratibus, & relictis particularibus locum habet representatio, & ex quibus conjecuris hoc arguitur *Palm. Nep. alleg. 183. num. 6. Rot. Rom. eorum Emerici Jun. decif. 209. num. 7. & seqq. in recent. decif. 702. part. 18. decif. 94. eam. 3. & decif. 147. num. 7. part. 19. repet. apud Ursini. de transact. dec. 70. & 71. quæ sequitur Torr. de majorat. cap. 34. n. 75. part. 1. fol. 259. & variis. vers. quæsi. tom. 3. tit. 9. quest. 5. num. 46. & dist. supra in addit. ad decif. 60. num. 57.*

Declaro tamen dari representationem etiam in majoratibus, si quæritur vestiretur in majoratibus Hispanie, qui particularibus legibus, & consuetudinibus regulatur, non vero si ageretur de majoratibus Italie, qui normam, & regulam desumunt a dispositione juris communis in materia fideicommissaria *Amat. resol. 1. num. 33. Torr. de majorat. part. 1. cap. 3. num. 25. fol. 28. & cap. 34. eam. 78. fol. 59.*

Declaro secundo, ut representationi locus sit, si formas in majoratu ordinari ab ascendente; semper enim in eo representationi locus est, quando tempore mortis possessoris superflui plures filii, & ex altero prædefuncto filio nepotes; inter eos enim major natus succedit, adeo ut si talis sit patruus, ad ipsum spectat majoratus exclusio nepotibus, & vero isti sunt etiam majores, major natus per representationem succedit ad exclusionem patris: idemque dicendum est si versumur in collateralibus intra tertium gradum, abunde *Torr. de majorat. part. 1. cap. 7. n. 112. in fin. fol. 58.*

Tertis conjectura contra representationem oritur ex quo sumus in ascendentibus, in quibus non datur representatio, ad hoc ut ipsi succedant descendens, sed inter ipsos deferatur successio ad formam juris communis juxta gradus prioritatem, secundum quam proximior excludit remotiorem, ut in specie firmant *Palm. Nep. alleg. 249. eam. 26. Torr. de majorat. part. 1. cap. 7. n. 56. fol. 53.*

Pariter representationi locus non erit si deficiat vocatio, cum is, qui representationis jure

uti vult, perirrecoſſo offendere debeat ſi eſſe vo-
catum ſaltem tacite; repreſentatio enim operetur.
ut filius ſubingredietur in locum patris va-
cantem, ſed ſupplere non poteſt vocacionem Ro-
bles de repreſent. lib. 3. cap. 7. num. 5. *Torri vari-
ar. jur. quæſt. lib. 5. tit. 2. quæſt. 25. num. 25.
fol. 129. & quæſt. 37. num. 10. & ſeqq. fol. 338.*
ubi examinat conjuncturam vocacionis, qua-
ſiſſima. ap. num. 13. & ſeqq. & num. 26. & ſeqq.
fol. 335. ubi num. 27. & ſeqq. diſtinguit inter
ſuccellionem in primogenituris, & majoratibus,
in quibus repreſentatio non dicitur in infinitum
vigore præſumptæ vocacionis de primogenito in
primogenitum, vel de majori ætu in majorem
ætu, & aliam, quæ provenit ex jure civili, &
num. ſeqq. perit examinat conjuncturam vocacionis
tacite, & lib. 2. tit. 9. quæſt. 5. num. 35. fol. 190.
& de majorat. part. 1. cap. 41. §. 7. num. 35. &
ſeqq. Rot. Lucen. apud Palm. Nep. diſt. alleg. 273.
num. 56. Anſald. in addit. ad deciſ. 89. num. 49.
Rot. Rom. curam Cerr. deciſ. 614. num. 12. *Rombold.
deciſ. 597. num. 10. & apud Fredian. de fideicom.
diſſert. 26. n. 43. & 49. Rot. Florent. apud Palm.
Nep. deciſ. 452. num. 106. & ſeqq.*

Si tamen patet eſſe incapax ſuccellionis,
puta quia obſiſſet, & actualiter poſſideret pri-
mogenituram, vel fideicommiſſum cum alio in-
compatibile, tali caſu filius poſſet ſuccedere cum
patro ad fideicommiſſum cum alio poſſibile a pa-
tre incompatible, quia ſiſſet, & repreſentat
gradum paternum, non perſonam patris, ut ſuſe
probat *Rubens Alex. conſil. 22. num. 14. in ſi.
Angel. de Gambillico. conſil. 32. num. 12. Gabriel.
conſil. 53. num. 21. vol. 1. Palm. Nep. alleg. 204.
num. 133. & ſeqq. Bellus. de jur. accreſcend. cap. 9.
quæſt. 10. num. 12. & 13.*

Et ſocioritates contrarie locum habent, &
ſunt recipiende, quando nepos non concurrat
cum patre, matre, vel avunculo, ſed cum
transverſalibus in ulteriori gradu exiſtentibus, in
quorum concursu de jore non datur repreſentatio,
non vero quando nepos cum patre; aut
aliis conjunctis in eodem gradu exiſtentibus ſuc-
cedere pretendit, nam tunc cum de jure favore
nepotis locus ſit repreſentationi, ipſe in locum
patris, vel matris excluſa ſubingreditur, qui
hæc vivi, ob incapacitatem pro mortuis habentur,
ut proſequitur *Palm. Nep. diſt. alleg. 204.
num. 14. Rot. curam Priol. deciſ. 314. num. 10.*

Repreſentatio ſimiliter non admittitur, quan-
do verſamur in deſcendentibus ex illegitimo con-
cobitu etiam legitimis, cum gradum non faciunt
Cyriac. contrav. 8. num. 133.

Quemadmodum non admittitur repreſentatio,
quando ſilli ſunt vocati nomine proprio *Robles
de repreſent. lib. 3. cap. 9. num. 27. & 28. Torri
variar. jur. quæſt. lib. 2. tit. 9. quæſt. 5. num. 45.
fol. 121. Rot. Florent. apud Palm. Nep. deciſ. 454.
num. 50. Rot. Rom. in recitat. deciſ. 124. num. 9.
part. 23. deciſ. 118. num. 12. verſi. alterius, &
num. 14. part. 7. & poſt de Lati. de fideicom. de-
ciſ. 55. num. 10.*

Daretur tamen repreſentatio in collectiva
vocata, non vero in vocatis nomine appellativo
*Pregr. de fideicom. artic. 21. num. 23. Cauter.
variar. reſolut. part. 1. cap. 5. num. 52. verſ. quam
concluſionem. Knipſchilz de fideicom. cap. 9. n. 24.
Caſtil. contrav. lib. 3. cap. 19. num. 242. verſ. du-
bium ergo eſt. Anton. Feber in cad. lib. 6. tit. 19.
deſiſt. 10. verſi. ſed tamen in præſcripto. De Lati.
de fideicom. diſt. 20. num. 12. verſi. licet enim.
Torri. de majorat. part. 1. cap. 7. num. 82. fol. 54.
& cap. 35. num. 191. fol. 286. & variar. jur. quæſt.*

tom. 1. tit. 2. quæſt. 29. num. 30. & ſeqq. fol. 352.
*Rot. Rom. curam Priol. deciſ. 241. num. 8. & 9.
curam Caſt. deciſ. 88. num. 16. & inter diverſi. de-
ciſ. 444. num. 3. part. 1. & in recitat. deciſ. 5. n. 23.
verſi. quod enim natus, & num. 22. & ſeqq.
part. 6. & deciſ. 241. num. 8. & 9. part. 9. licet
ex ſadi circumſtantiis eo ex recedatur ab hac opi-
nione, & omnium plenius Rot. Florent. in Flo-
rentina Fideicommiſſi de Bardis 1683. §. licet cum,
& p. n. ſeqq. infra ſui loco, & tempore inopi-
nanda, ubi de veriori teſtatur, & reprobat con-
trarios, ſubdens hoc procedere tam in fideicom-
miſſo alcendente, quam transverſali, quanta
ille, per cujus obitum fideicommiſſum purifica-
tur, ſit patrum, & non transverſali in remota-
ri gradu, ubique adducuntur conjuncture huius opi-
nionem comprobantes, & alia pro recedendo ab
ea reſciuntur.*

Prout daretur repreſentatio in fideicommiſſo
ſu relicto familia, vel agnationi, quando ſumus
in deſcendentibus, vel in transverſalibus, ſed non
ultra patrum, & nepotem *Torri. de majorat. part. 1.
cap. 7. num. 83. fol. 54. Rot. Florent. apud Palm.
Nep. diſt. deciſ. 245. num. 11. & ſeqq. & in Flo-
rentina Fideicommiſſi de Bardis 1683. §. maxime,
quia infra impediend.*

Quemadmodum eſſet locus repreſentationi, ſi
teſtator adhibuiſſet clauſulum -- *in ſiſper, & me
in capita* -- que regulariter importat repreſentationem,
& quando hoc non procedat, & quid ſi
ſit unita cum aliis clauſulis -- *ardens ſuccellio,
ſeu gradus præſcriptus* -- & ſimilibus *Allegred.
conſil. 65. num. 5. & conſil. 67. num. 23. lib. 1.
Cyriac. contrav. 174. num. 25. Anderl. contrav. 137.
num. 20. in ſi. & contrav. 139. num. 16. Urcul.
conſil. 22. n. 19. Rot. diſput. 9. num. 8. & plur.
ſeqq. Maſ. conſil. 84. num. 29. & ſeqq. Caſt. §.
fideicommiſſum. quæſt. 11. num. 7. *Forſar. de ſubiſt.
quæſt. 481. num. 115. & conſil. 89. num. 14. Po-
regrius. de fideicom. art. 21. num. 42. verſ. & idem
eſt. Fredian. de fideicom. diſſert. 9. num. 28. Rot.
Florent. apud Palm. Nep. deciſ. 452. num. 24. & plur.
ſeqq. & in Florentina Fideicommiſſi de Bardis 1683.
§. tertia gale, & ſeqq.**

Et pro coronide adverte, quod pro includen-
da, vel excluſionda repreſentatione volentes te-
ſtatoris totum facit; ea enim concurrente locus
eſt repreſentationi, ubi de jure non daretur, ſi-
que deficientie excluſa remanet, ubi de jure eſt
admiſſibilis *Allegred. conſil. 67. num. 14. & 37.
lib. 1. Maſ. conſil. 84. num. 29. & 31. Rot. diſ-
put. 9. num. 19. Robles de repreſent. lib. 1. cap. 7.
num. 16. & cap. 13. num. 12. Fredian. de fideicom.
diſſert. 14. num. 13. verſi. prædicta. Rot. Florent.
apud Palm. Nep. deciſ. 452. num. 100. & in Florentina
Fideicommiſſi de Bardis 1683. §. & præſcripto infra
impediend. Rot. Rom. in recitat. deciſ. 94. num. 4.
& deciſ. 147. num. 7. part. 19.*

An autem, & quando caſſante repreſentatione
locum habent ſubingreſſio viciute vulgaria anom-
male vide apud reſtatos in dec. *Suara. 26. n. 14.
& 15. inter impreſſ. eora me. Fredian. de fideicom.
diſſert. 27. num. 36. & ſeqq. Rot. Florent. apud Palm.
Nep. deciſ. 454. num. 52. & in citata Florentina Fi-
deicommiſſi de Bardis 1683. §. primo quia infra ſui
loco, & tempore impediend.*

S A N C T Æ S O P H I Æ
Fideicommissi.

8. Aprilis 1611. ex Lib. Mus. 93. n. 133.

A R G U M E N T U M.

Neptes licet nate tempore testamenti, & ab avo scienter omiffæ faciant deficiere fideicommissum juxta vulgatam dispositionem *l. cum avus*, atque hoc procedit, etiam si testator propriam filiam, dotatam tamen, expresse excluderit, & quamvis adfit statutum exclusivum forinarum ab hereditate gravantis.

S U M M A R I U M.

- 1 **C**onditio si fuerit liberis ex *l. cum avus ff. de cond. & demonstr. continetur in recepta subta inter filios testatoris.*
- 2 Limita respectu naturæ tempore testamenti. *Contra* num. 15.
- 3 Item limita respectu neptum, si testator propriam filiam excluderit, & num. 11.
- 4 Amplia etiam si filia dotem reliquerit, & non neptibus num. 12.
- 5 Contra limitationem num. 17.
- 6 Item limita respectu forinarum, si adfit statutum exclusivum, & num. 31. ubi remissive.
- 7 *Contra* num. 18. 19. & 31. & ad summum protedit limitatio, si statutum excludat ab hereditate generat non generatis num. 20.
- 8 Vel habita fuerit ratio conferenda agnationis. Et quid requiratur ad hunc effectum, ut contentum dicatur agnatio num. 10. & n. 25 & 26.
- 9 Verbum — successorum — comprehendit heredes successores.
- 10 Appellationes — successorum — non veniunt semper, excluditibus masculis, sive statuta eorum exclusio, cui prefertur testator conformatus.
- 11 Agnatio ex quibus contempta dicatur, & n. 26.
- 12 Agnatio per feminas facitur.
- 13 Voluntas testatoris in substitutione debet intelligi secundum institutionem.
- 14 Et ideo masculi prouti feminis in institutione, prouti sunt etiam in substitutione.
- 15 Fuvore eorum in dubio est pronuntiandum.
- 16 Presumptio conformis statuto procedit in verbis dispositivis, non conditionalibus.
- 17 Prohibitio si non est simplex, & absoluta, sed tum error duntaxat requirendi illos de familia, facta requisitione, & non acceptata, cessat.
- 18 Prohibitio tunc patto concepta nullum fideicommissum inducit.
- 19 Dicitio — nisi — adjecta orationi prohibitive permittit alienationem imperat.

DECISIO LXXVI.

In Causa Venturini, e Venturini.

IN causa ventrante inter Ludovicum q. Domitii Michaelis de Venturinis tamquam agencem contra Doralicem, Luciam, & Virginiam filias q. Fabiani dicti Michaelis de Venturinis, & eorum maritos.

Institueret Michael de Venturinis duos ejus filios Fabianum, & Domitium heredes pro æqualibus portionibus, & eos adinvicem substitueret vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum,

exclusa Catharina filia testatoris a dicta universali institutione, cum quodam particulari legato sibi relicto a patre testatore ultra dotem jam ab illo receptam; divisa inter prædictos filios, & hæredes per mortem testatoris ipsos hereditare, moritur postea Fabianus superexistens filia dicta ejus filiabus, & Domitio ejus fratre substituto; is, & per ejus obitum Ludovicus ipse filius movit iudicium fideicommissarie petitionis hereditatis contra dictas filias Fabiani pro bonis eis obventis ab hereditate dicti testatoris Michaelis, que insistant in exclusione substituti assentens, quod illa substitutio facta adinvicem Fabiano, & Domitio in testamento eorum patris Michaelis continet de jure quandam tacitam conditionem si sine filiis decederint, idque conjectura pietatis, quod minus scriptum quam dictum invenitur juxta jura in *l. cum avus ff. de cond. & demonstr. l. cum unisfructu C. de fideicommissis l. generaliter §. cum autem C. de instit. & substit.* In hæc controversia, & questione, an dictæ filie faciant deficiere substitutionem, & fideicommissum prædictum, dubium faciebat sequentia contra filias Fabiani.

Primo, quod tempore dicti testamenti non solum erat jam nate, sed bene cognite ipsi testatori eorum avo, ut in processu bene consistit, quo casu non poterat in eis verificari talis conjectura dicti *l. cum avus*, & aliorum jurum, que tantum procedere videntur, & locum habere in filiis gravatis non natis tempore testamenti, sed nascituris post mortem testatoris, ut tenebant Roman. consil. 370. per tot. Socin. Sen. consil. 297. num. 1. 2. & 3. volum. 2. Socin. Jun. consil. 100. num. 11. vol. 1. & consil. 128. num. 49 & 93. ed. lib. Corv. consil. 192. num. 3. lib. 3. Dec. consil. 365. num. 4. & consil. 368. num. 6. Tiraphe. in repet. l. si aliquis in prefat. num. 63. & 65. C. de re. vend. donat. & in verbo filius non habens num. 5. & 18. Bertrand. consil. 112. col. per. vol. 3. Gratius consil. 9. num. 27. lib. 2. Rois. consil. 122. num. 1. lib. 3. Curt. Jun. consil. 33. num. 8. Emanuel. a Costa in cap. si pater 1. part. verba si absque liberis n. 9. de testamentis in 6. Ceph. consil. 281. num. 16. & 17. vol. 2. Gomes de ult. volunt. tom. 1. cap. 5. num. 16. ubi in versis. sed certe concludit post disputationem questionis, hanc opinionem in puncto juris esse veriorum, quia fundatur fortioribus fundamentis, & rationibus, & quod illam sequatur rim judicando, quam consulendo, licet plures DD. contrarium teneant, & hanc esse communem opinionem testatur Mandos. in addit. ad Roman. dict. consil. 370. Menoch. de presumpt. lib. 4. presumpt. 89. num. 79. versis. & quomodo, licet ibi contrarium sequatur.

Secundo, quod dictus testator excluderit propriam filiam Catharinam, & tantum instituerit dd. duos filios mascululos, quæ exclusio filie in dubio semper præsumitur facta propter sexum favore agnationis ex Soc. consil. 14. vol. 3. Gazzad. consil. 86. num. 24. quos refert, & sequitur Peregr. de fideicommiss. art. 35. num. 16. præsertim hanc statuto exclusivum forinarum per existentiam masculorum descendendum, prout stat. & invenitur in loco testatoris, & ubi adest tale statutum semper præsumitur facta ratione agnationis conservanda, ut communiter tenent plures DD. quos refert, & sequitur Gabr. lib. 6. communium tit. de statuto consil. 6. num. 2. Raldus. consil. 70. n. 29. & 30. vol. 3.

Tertio, quia testator videbatur in ejus testamento ordinasse fideicommissum pro conservanda bonis in familia, quatenus filius sui, & successoribus prohibuit extra eos alienationem dictorum

- bonorum, quo casu censetur indubiam fideicommissum in dictis bonis prohibita alienari favore filiorum, & successorum vocatorum a testatore, ut bene resolvit *Pergr. de fideicommissum, art. 14. n. 1.* & cum sub illo verbo — *successorum* — de quo testator usus fuit, comprehenduntur hæredes successivæ *Pergr. ubi supra art. 32. num. 84. Roland. conf. 53. num. 10. 11. & 12. vol. 3. consensu* quæ videtur non intellectus de feminis, maxime existentibus masculis, per quos solum excluduntur ex dispositione statuti sapradicti, cum quo testator censetur se conformasse ad tradita per *Bart. in l. heredes met. §. cum ita num. 4. ff. ad Trebell. Clar. in §. testamentum quest. 76. vers. fiat tamen. Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 89. num. 106. Houded. conf. 57. num. 18. lib. 1.*
- 3 Quæ omnes conjecturæ resultant ex exclusione propriæ filii testatoris, & ex illa ordinatione fideicommissi, si pro conferendis bonis in ipsius filii, & successoribus cum prohibitione de non alienando extra predictos, & tandem ex statuto loci exclusivo femininarum ob masculorum existentiam solum communiter reputari a DD. evidentes, & manifestæ ad hoc ut credatur testatorem voluisse suæ agnitioni, & illius conservationi providere, ut tradit *Pergr. de fideicommissi, art. 25. num. 15.* Ad idem cum per masculos agnatio conservetur, & non per feminas, in quibus finitur, l. pronuntiatio §. fin. ff. de verb. significat. & extram, & §. median insit, de legit. agnat. success. dicendum videtur filius Fabiani non posse excludere substitutum Domitium, nec ipsius filium Ludovicum nepotem testatoris per lineam masculinam, etiam in illis intelligi, & verificari posse conjecturam dicti l. cum avor ff. de eod. & demonstr. l. cum avatissimi C. de fideicommissi. l. generaliter §. cum avor C. de instit. & substitut.
- 11 Præsertim quia eo ipso, quod dictus Michael testator instituit filios masculos, eosque adinvicem substituit excludendo filiam feminam, nepotes testatoris, filia dicti Fabiani gravati, non continetur in conditione — *si sine liberis* — & excludantur per substitutum, ut est communis DD. resolutio teste *Grossi in §. fideicommissum quest. 35. num. 4. vers. contrarium*, ubi refert quam plures DD. magnæ auctoritatis tam antiquos, quam modernos tenentes, quod si substitutus sit de discentibus testatoris, tunc filia gravati, nepotes talis testatoris excludantur per substitutum, non obstantes quod filius testatoris aliquid ab eo relinquitur sit pro dote, & non nepibus, ut tenuit *Dec. conf. 370. num. 1. eom quo concordant Soc. Jan. conf. 168. num. 86. Roland. conf. 82. num. 33. vol. 3. Pergr. de fideicommissum, art. 25. sub num. 20. ad fin. Gabriel lib. 4. communium tit. de substitut. consensu. 2. num. 9. ubi etiam communem refert.*
- 13 Quod confirmatur ex eo, quia volens testatoris in substitutione debet intelligi, & regulari secundum institutionem per l. 1. ubi *Bart. C. de temporibus, & aliis* C. consilium *Dec. dict. conf. 370. num. 1.* ubi etiam resolvit, quod licet testator in institutione prætulit masculos feminis, ita præferendi sunt in substitutione, quem *Dec. sequor* fuit *Parisi. conf. 61. num. 46.* ubi alios refert, idem tenuit *Roland. conf. 82. num. 33. in princ.*
- Hic tamen non obstat, quia non parum urgebat, & me si solus essem in iudicando inclinerent forsan præsubstitutio filio testatoris in confirmatione sententiæ D. primi Iudicis, contrarium Dominum visum fuit, & quod ree convenit filia dicti Fabiani deesse scilicet dictam fideicommissum, exclusio ipsarum pætero Domitio, & post ejus obitum Ludovico ipsius filio.
- Pro fundamento hujus sententiæ primo addo. Nam fuit, quod conjectura dicti l. cum avor, & aliorum jurum procedit tam in filiis gravatis, et tempore testamenti, quam postea nascituris, ut tenuerunt gravissimi Patres, quos refert *Guesc. de ntr. volent. 1. tom. cap. 5. num. 36. ad fin. vers. 4. scilicet, & Soc. Sen. conf. 23. num. 1. cum segg. vol. 1.* ubi pluribus fundamentis defendit dispositionem dicti l. cum avor habere etiam locum in nepotibus natis tempore testamenti, de quibus testator plenam notitiam habuit, idem *Corn. conf. 197. n. 6. cum segg. vol. 3. & post multos Menoch. conf. 261. num. 22. lib. 3. & de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 39. num. 77. cum segg. in discordantia DD. circa dictam conclusionem, quæ penes omnes etiam tenentes contrariam opinionem pro dubia reputatur, ut asseruit *Soc. Sen. conf. 191. num. 3. vers. ex quibus patet vol. 3. Gum. ubi supra dict. num. 36. in princ. adeo ut Jaf. in l. generaliter §. cum avor sub n. 2. vers. prime limita C. de instit. & substitut.* non auderet hanc questionem resolvere, nisi firmas se habere passum pro dubio, & egeret Imperiali decisione, visum DD. fuit sequi illam opinionem, quæ respiciat favorem filiarum dicti Fabiani, tamquam aquirent, & favorem reæ, quarum causa semper in dubio est favorabilior ex l. favorabilioris ff. de reg. jur. & ex eo quia propiores debemus esse ad liberandum, & obviandum, quam ad obligandum ex l. Arriani ff. de ad. & obligat. altera quod hanc esse magis communem tradit ex aliis *Gabr. lib. 4. commun. tit. de fideicommissi. consensu. 2. n. 37. vers. contrarium autem.* Ex quibus non obstat primis difficultatibus.*
- Ad secundam, videlicet de conjectura desumpta ex eo, quod testator propriam filiam excludit ab universali institutione, & propterea non videatur verisimilitudo, quod nepes remotiores voluit admitti ad l. si viva matre C. de bonis mat. Respondum fuit hanc conjecturam non sufficere, quia in testamento, de quo agitur, ideo testator filiam exclusit, quia exstant filii masculi ipsius testatoris, qui ab intestato filiam excluderent ex l. dispositione statutaris, tum quia eandem filiam dotavit, & ultra dotem jam receperat illam honoravit cum quodam legato, quod nepibus testator non fecit, quod eis sufficere, ut administratur, & deesse faciant fideicommissum excludendum institutum, ut ita consilium *Ceph. conf. 45. num. 15. cum segg. & conf. 46.* ubi ex aliis asserit hanc esse veram, & receperat opinionem, in idem *Dec. conf. 8. per tot.* quod est consilium totius Rotæ Bononiensis, *Decisum, conf. 1. lib. 2. num. 158.* ubi plures refert. *Mantua. de consil. ntr. volent. lib. 1. tit. 14. num. 6. Simon de Prat. de interpret. lib. 3. folio. 2. sub num. 24. vers. hi vero sunt.* Gabriel *conf. 97. num. 2. lib. 1. & conf. 88. & 100 per tot. lib. 2. Add. de comprehensio part. 6. quest. 2. art. 4. Houded. conf. 57. num. 46. lib. 5. Morz. in epitom. fideicommissi, quest. 21. Rot. Rom. dec. 790. 1. par. Torsaur. decis. 183. Mart. vol. 31. & de mign. communi testatur *Mantua. ubi supra lib. 1. tit. 13. num. 8.**
- Nec item obstat illa conjectura desumpta a statuto loci exclusivo femininarum per existentiam masculorum, quia ipsa in materia dicti l. cum avor levis reputetur a *Corn. conf. 203. num. 3. lib. 3. & conf. 91. num. 1. lib. 2. Decius. respons. 60. num. 28. & 29. vol. 3. & respons. 8. n. 31. lib. 1.* Ultra quod dicta conjectura desumpta a statuto exclusivo femininarum procedit, quando sumus in verbis dispositivis testatoris vocantis filios, non tunc intelligitur vocasse secundam dispositionem statuti, sedus vero in dispositione conditionali,

vel conditionaliter subintellecta, ut est in proposito, ut post Soc. concludit *Virg. de Sitorib. consil. 224. num. 49. & 82. Decian. respons. 8. n. 32. vers. vtrum & ego lib. 1. Ceph. consil. 857. n. 43. & 44. Gabr. dissil. conf. 97. num. 18. vers. vtrum hoc mihi. Handed. conf. 57. num. 71. Peregr. de fideicommiss. art. 25. sub num. 37.*

Secundo procedit dicta coniectura, quando substituti sunt tales, qui ex forma statuti feminine excludunt a successione gravata, ita ut non sufficiat, quamvis eos excluderent a successione gravata, ut contingit in presenti casu, ubi patrum non excludit ream conventos a successione Fabiani eorum patris ex dispositione statuti Sanctæ Sophiæ, & hæc est recepta DD. opinio, ita enim tenuit Soc. consil. 55. ad fin. lib. 3. Ruin. consil. 143. n. 7. & seqq. & consil. 144. num. 14. cum plur. seqq. lib. 2. consil. 124. sub num. 4. & 5. & consil. 145. num. 8. lib. 3. Rinis. Sen. consil. 203. num. 16. Paris. consil. 41. circa fin. lib. 3. Soc. Jun. consil. 158. n. 50. vol. 1. Curt. Jun. consil. 49. num. 10. Decian. respons. 60. num. 18. & 29. lib. 3. Ceph. consil. 45. sub num. 9. & latius num. 14. & consil. 46. num. 19. & 25. Gabr. consil. 97. num. 9. 14. 18. 19. & 24. lib. 1. consil. 88. num. 4. lib. 2. & consil. 100. ubi per totum defendit non sufficere hunc coniecturam, licet concurrat cum antecedenti de exclusione facta per testatorem propriæ filiz, nisi substitutus sit talis, qui excludat filiam a successione gravata, quod non solum per adorem Ludovicum offensum non fuit in processu, imo potius produxerunt reæ testamentum patris Fabiani, in quo eas hæredes instituit, in quo casu fideicommissum evanescit, & tales filiz Fabiani substitutum excludunt, ut in terminis consulti Soc. Sen. consil. 182. per tot. idem Soc. in dissil. 1. cum avus num. 95. Rol. consil. 144. num. 15. & consil. 152. num. 3. & 4. lib. 2. & post multos *Mench. lib. 4. presump. 89. n. 107. Alex. consil. 38. num. 5. lib. 1. & plene Handed. consil. 57. num. 73. cum seqq. lib. 1. Zanch. in l. hæredes mei §. cum ita num. 12. cum seqq. Corn. consil. 202. num. 12. lib. 3. Bero. consil. 118. num. 12. lib. 3. Brunus super statuto, quod filiabus masculis art. 5. num. 36. cum seqq. quod fundamentum inter alia reputatur DD. magni ponderis ad favorem filiarum gravati Fabiani. Preterea quod in dispositione l. cum avus filia excludat substitutum in conditione tacite subintellecta — si filiz filiz — etiam filiz statuto exclusio femininarum refert magis communem, & veriorum opinionem *Gresser in §. fideicommissum quest. 16.**

Ad ultimam difficultatem de prohibitione alienationis bonorum facta per testatorem, responsum fuit, quod talia prohibitio non fuit simplex, & absoluta, imo potius permixta alienatio bonorum stabilium testatoris etiam in extraneos, casu quo ejus successores post notificationes sibi factas de emendo dictæ bonæ emere noluerint, ut patet ex dicto testamento, in quibus terminis non invento emptore de familia, & parentela testatoris, bene videtur procedere alienatio dictorum bonorum, etiam in extraneos, ut probat text. in l. qui Roma §. coheredes ff. de verb. obligat. ubi Bart. Cusar. Alex. & Jusf. & committitur alii tenent, quod si coheres non potest alienare irrequirit coheredem, ipso requisito potest eumque voluerit etiam extraneo vendere, & sic ex hujusmodi prohibitione ita simpliciter concepta nullum resultat fideicommissum ad favorem coheredis, vel familiaris, ut comprobatur *Tiraquell. de retrall. ligang. §. 1. gloss. 9. num. 114. Peregr. de fideicommiss. artic. 14. num. 3. bene Ofsoli. decis. 50. circa fin. versic. in case vey egresso, ubi judicatum refert*

similem prohibitionem de non alienando, nisi requisitis illis de familia, non importare fideicommissum, & prohibitionem alienationis, sed potius illius permissionem eam illa forma, & qualitate requirendi primo coheredem, vel consorem, qui bene satisfecerit ex verbis testamenti — si prima non evenerint substituta — quæ verba idem important, ac si didicim fuisset, nisi prius facta notificatione, hæc enim dictio — nisi — postposita orationi prohibitive, seu negative continet expellim permissionem alienationis ex l. edione ubi Bartol. & alii C. transsil. Dec. consil. 532. num. 1. Decian. consil. 78. num. 12. lib. 3.

Hæc tauto magis, quia nunquam in tali precepto fuit facta mentio de familia, vel agnitione, nec de illius perpetua, & successiva conversatione, prout necessario requiritur ad hoc ut dispositio dicatur facta illius contemplatione, & sufficiat pro exclusione femininarum, nec pro isto effectu sufficit, quod de aliquo masculino sit facta mentio, sed requiritur quod de pluribus masculis, & agnatis, & per places gradus sit de illis facta mentio, & ad illorum favorem dispositum, ut per Gabr. consil. 97. num. 7. & 14. lib. 2. consil. 88. num. 8. & consil. 100. num. 46. & 47. lib. 2. & post places *Peregr. de fideicommiss. art. 2. num. 26. & 27. versic. quo circa. Decian. consil. 1. num. 171. cum seqq. & 180. lib. 3. Ex quibus credidebat DD. non obesse difficultatem in principio adductam contra filios gravati.*

Thomas Arrivæ Prætor,
Hector Felicius.
Hector de Abbatis.

ADDITIO.

SUMMARIUM.

- 1 Dispositio l. cum avus æquæ obtinet in nepotibus natis, ac nascituris.
- 2 Sed quod hæc opinio non sit pacifica, & contrarium qui sentiant.
- 3 Extensio filia dotata cum arguit exclusionem nepotis indotati.
- 4 Sed potius probus nepotes fuisse inclusos.
- 5 Causellum l. cum avus, an & quando erret ob præsumptam confirmationem cum Statuto familiarum exclusivo.
- 6 Et an conformatus præsumatur cum Statuto gravatis, vel gravatis.
- 7 Familia quando comprehendatur sub tacita conditione l. cum avus remissive.

Opinio, quod dispositio l. cum avus æquæ obtinet in nepotibus natis, ac nascituris placuit etiam *Fusar. de substitut. quest. 393. n. 10.* sed ut adnotetur in decisione multi contrarius senserunt, neque hodie videtur sententia pacifica; quoniam quod allatus *Tuxi.* non habet locum, quando nepotæ nati erant tempore testamenti, dixit *Radolphus. alleg. 90. num. 10. Ret. rerum Præstinger. decis. 340. num. 5. & 6. & det. 352. n. 6. versic. cum quis tempore.*

Ad exclusionem propriæ filiz doctæ non potest inferri ad nepotes non dotatos ad diversitatem rationis, quæ in utroque ex dotatione procedit *Peregrin. de fideicommiss. artic. 35. cem. 24. Balhofur Thomæ. apud Manf. consil. 262. num. 119. versic. ubi rationem exclusionis. Ret. Ram. post dissil. consil. 5. minus obstat versic. eoque certius, & eorum *Dunozet. Jun. decis. 74. num. 17. & dixi ego supra in addit. ad decis. 69. num. . .**

Qui.

Quinimo ex eo, quod testator filios dota-
verit, & eorum necessitatibus consuluerit, nulla
de negotiis sua mentione, valde arguitur con-
trarium, videlicet, quod illa non intelligantur sal-
tem successione privata *Torr. de majorat. part. 2.*
4 *quæst. 16. num. 28. Baldor. res judicat. lit. 3. de*
legat. & fideicom. decif. 4. num. 17. Rot. Romæ.
apud Fredias. de fideicom. differt. 2. num. 38. &
num. 41. usque ad fin. & in Tusulana Fideicommissi
10. Januarii 1716. coram Falcourio, & 11. De-
cembris coram Ceres.

An, & quando ubi presumpsum conformatio-
nem cum Statuto faminarum exclusivo cesset eo-
5 *njduro l. cum avas, vide apud relosos in decif.*
deus. 7. num. 16. & 17. inter impressis coram
me, & Rot. Florent. super decif. 69. num. ibique
ego in addit. num. ubi concordantes,
6 *Et an conformatio presumatur cum Statuto*
gravantis, vel gravati, vide supra in addit. ad de-
cif. 71., & alias decif. ibi indicatas.

Alio plura ad materiam hujus decif. an, &
7 *quando formæ comprehenduntur sub tacita con-*
ditione l. cum avas cum concordantibus, vide su-
pra in addit. ad decif. 69. cum ibi relictis, in quo
pluries hæc decif. allegatur, & longè post hæc
scripta in Luceam edita decif. in Florentina Fidei-
commissi de Taddis 15. Februarii 1728. ab Isaac.
5. signatur coram D. Grassani infra suis loco, &
tempore imprimendi.

FLORENTINA Præfensi Fideicommissi.

Die 8. Junii 1611. ex Lib. Mot. 1. existens. in
Cancell. Magist. Supr. a 1.

ARGUMENTUM.

Agri appellatione veniunt terre vulgo *sprezzate*,
sine domo, & villa tam de jure, quam de con-
suetudine loquendi Florentinæ; fundi vero, seu
prædii nomine terræ cum domo, & edificio
ideo in iudicio fideicommissi super terris non com-
prehenduntur sub eo prædii, & fundi habentes
domum, seu villam.

SUMMARYUM.

- 1 **E**xipienti de fideicommissi incambit non pro-
bandi.
Cum ageris intentio sit suadenda in negativa pro
libertate donorum num. 4.
- 2 Fideicommissum tamquam quid falli eget proba-
tione.
- 3 Cum sit errorum, est potius vitandum.
- 5 Appellatione terrarum non venit fundus, seu
prædium, & num. 4.
Præsertim de consuetudine nam. 13.
Sed tantum agri culti, seu terra sprezzate, &
nam. 12.
- 6 Terra amenæ atque barbarum Jureconsultiis fuit in-
cogitum.
- 7 Agri appellatione venit terra aratoria, seu locus
sive villa, aut domus juxta sensum Jureconsul. &
na. segg.
- 8 Fundus, seu prædium differt ab agro, tamquam
genus a specie.
- 9 Ager cum adificiis dicitur fundus.
- 10 Domus extra urbem in agris facta dicitur villa.
- 11 Fundi partes sunt stygia, ager, domus, boetas,
campus, moas, & alia hujusmodi.
- 13 Experientia est rerum magistra.

- 14 Usus communis loquendi attenditur ad interpre-
tationem verborum.
- 15 Maxime in utriusque voluntatibus.
- 16 Et interpretatio, quæ ex illa resultat, dicitur ne-
cessaria.
Et si sit notoria nulla indiget probatione, &
num. 19.
- 17 Fundus appellatur Florentia possessio diversorum
terrarum cum domo, ager vero terra, ubi nul-
la adest domus.
Contraria opinio gloss. approbat a. 20 & 21.
- 18 Consuetudo loquendi, seu quilibet alia probatur
per dictam eximientis Dodrini.
- 21 Gloss. vel Doctori tantum creditur, quantum le-
ge, vel ratione movetur.
- 23 Ager promissus in jure accipitur pro fundo, sine
prædii.
- 24 Casus, quod magis propriè per agrum significatur
terra sine domo.
- 25 Significatio verborum propria magis est attenden-
da, quam impropria.
- 26 Communis usus loquendi prævalet propriæ signifi-
cationi verborum, cum valeat etiam innuere
vocabula, quæ clara sunt.
- 27 Verbum æquum in materia probationis auctum
patet de significatis.
- 28 Res in suis exceptionibus fit alter.
- 29 Hæcque probare tenetur.
- 30 In dubio contra fideicommissum est iudicandum.
- 31 Fideicommissi regulariter sunt adiosa.
- 32 Cum onus gravato afferat.
- 33 Et liberam rerum administrationem impediatur.
- 34 Nec eorum materia sit Republicæ expedire.
- 35 Et contra naturalem rerum libertatem.
- 36 Et præbuit accusorem decipiendi emptores in
pretio ab eorum ignorantiam.
- 37 Et votum capiendo mortis iuraverunt.
- 38 Verba, quæ duplicem habent significationem in
materia strido, & ediosa, strido, & propriè
sunt intelligenda.
- 39 Testator dum in fideicommissi constitutione loqu-
tus fuit de terris simpliciter, dicendum est vo-
luisse illi subiacere eandem cum domo.
- 40 Confessio erroneè emissæ, quod res sit supposito
fideicommissi non attenditur, cum non valeat
innuere substantiam, & veritatem rei.
- 41 Confessio facta in uno iudicio non attenditur in
alio, dum variatur modus agendi.
- 42 Prædii ususfructu relicto comprehendatur virtualiter
in illa omnia instrumenta ad ipsum præ-
dium pertinentia.
- 43 Fundus cum sit quid totum, de accessu inserti ad
omnes ejus partes.
- 44 Verba testatoris aliquid debent operari, ac dispo-
sicio reddatur iustitiae, vel elativa.
- 45 Verba non dicuntur superflua, ubi sunt expressæ
ad maiorem declarationem mentis testatoris.
- 46 Declaratio superflua, & ex abundantia potius re-
citur, quam aliter vitari.
- 48 Ad fideicommissum inducendum non attenditur
voluntas testatoris, nisi sit importuna per ver-
ba, vel alii veniat in necessariam consue-
tudinem expressam.
- 49 Fideicommissi non sunt temerè presumenda.
- 50 Verba dubia sunt interpretanda contra se fac-
torem in eis.
- 51 Ab hac decisione, qui discordavit.
- 52 De materia decisisse remissum.

DECISIO LXXVII.

In Causa Malegonnelli,
e Malegonnelli.

IN causa ad referendum a Supremo Magistratu nobis commissi ventente inter filios q. Raphaelis de Malegonnelli auctores ex una, & D. Joannem de Malegonnelli reum conventum ex alia, insistendum non fuit in petitione agendum, qui medietatem pradii uniuscuius del *Ballito* pretendebat sibi relaxari a reo tanquam bona de hereditate q. Laurentii de Malegonnelli, cum de dicta actione reus non dubitaret, causa quo dictum pradium esset liberum, & non suppositum fideicommissio D. Antonii senioris, ut ille excipiendo affirmabat ad exclusionem dd. agendum.

Cardo negotii roras erat in diligenti examine dictarum rei exceptionum, & in investiganda voluntate dicti D. Antonii testatoris, nam si successio illius pradii del *Ballito* regulanda esset non ex dicta hereditate Laurentii, sed ex pretenso fideicommissio, procul dubia ad D. Joannem pertinuerit: ac ideo reo excipienti de d. fideicommissio incumbat onus probandi illud idesse ad regulam text. in l. *et, qui dicit l. in except. 19. ff. de probat.*, nam cum sit quid facti probatione indiget l. *in bello §. facta ff. de captiv.*, & in specie probat text. in l. *Titia cum testamento §. Cajus deus in fin. ibi* — *verum igitur habet mulier, talem fuisse voluntatem testatoris ostendere ff. de leg. 2. praeferunt quod est res onerosa, quae non praesumitur, sed evitanda est l. coheredi §. cum filio ff. de vulg. & pupillar. tradit Cephal. consil. 67. n. 27. Besset. consil. 97. num. 1. Roland. consil. 46. n. 2.* & 2. est enim agendum intentio in negativa fundata l. *alter G. de probat.* Ideoque illis iussit dicere nullum exere fideicommissum, ut ex aliis tradit *Peregrina de fideicommiss. artic. 12. num. 37.* & est regula satis trita.

Quare pro fundamento suae intentionis, & justificatione dicti fideicommissi attulit reus novam caput testamenti D. D. Antonii senioris sequentis tenoris — *Item legavi eidem D. Lena Vidua flantem, & quosque domos suas non repetierit veram, & plenam usufructum pradii del Saggiante positam in partibus Mugelli in populo Sancti a Uliveto cum domibus pro Domino, & laboratore infra suos consuetos, & cetera, cum omnibus terris, quas dictas testator habebat tempore suae mortis a flumine Scivit versus meridiem sua distantibus a dicto pradio ultra medium miliaris, non obstantes, quod per diversas personas laboraretur, & cetera.*

Aderat etiam in dicto testamento alterum caput in his verbis — *Item prohibuit dictus testator omnem alienationem, & alienationis speciem etiam necessariam tam pro debito alterius, quam dicti testatoris, & tam inter vivos, quam per altimum voluntatum, quam etiam, quae foret, aut induceretur per transmissionem extra descendentes suae masculinae pro simplici descendenda ad intestato, domus sua habitatoria de Flavaria cum apotheca aromatarum, & lignagii sub ea existentibus. Item, & Palatii sua habitatoria del Saggiante cum pradio illi coniuncto, & cum omnibus terris, quas, et supra reliquit d. D. Lena, & huiusmodi prohibitionibus fecit, quia voluit, dicta bona semper florere, & stabiliiter permanere in descenditibus masculinis d. testatoris, & cetera.*

Insum cum dicto testamento iustificavit reus a testatore fuisse acquisitum illud pradium del

Ballito post factum testamentum, eo quod per ejus mortem in ipsius bonis remaneret ex eo, quod verificarentur omnes alie quilibet, & circumstantiae requisite in dicto testamento, nempe quod existeret versus meridiem a flumine Scivit, nec distaret a pradio del *Saggiante* ultra medium miliaris, ut attestatus fuit D. rector hujus causae, qui se contulit in locum differentie; cum quibus credebatur reus habere factam intentionem fundatam, & non persuaderi constaret, ad idem pradium comprehendendum in dicto fideicommissio, quod aliter visum, & iudicatum fuit, condemnativimus enim dictum reum ad restituendum a foribus dimidiam dicti pradii del *Ballito* cum fructibus liquidandis a tempore litis mortis usque ad realem restitutionem, altero ex Dominis dissentiente.

Pro fundamento nostrae sententiae duximus investigandum veram, & propriam significationem hujus verbi *terrarum*, quod restator usus fuit cum tota causa decisio communi. DD. Informatum concordiae penderet ab huiusmodi questione, an appellatione *terrarum* veniret fundus. Partem negativam amplecti magis placuit, scilicet appellatione *terrarum* fundum, seu pradium non venire in casu dicti testamenti.

Quia hoc verbum *terra* tanquam barbarum fuit incognitum Jurisconsultis, & ab illis parum usitatum, ac propterea per agrum regulariter intellexerunt terram omnem arboribus, seu cum locum, qui sine villa, vel domo est, ut in l. *ager 27. ff. de verb. significat.*, ubi gloss. n. pro villa domum declarat, & quod in jure locus sine edificio ager dicatur, probat expressis text. in l. *fundi appellatione 212. end. tit. tradit Bartol. in tract. de flumina. vers. ager num. 2. Lucas de Pena. in l. usum aquae sub num. 6. C. de aquaeduct. lib. 12. Rebuff. in dict. l. ager in princip. ff. de verb. significat. & in l. q. agellio 215. vers. ager end. tit.*, ubi Cephal. num. 5.

Planè ex diffinitione dicti verbi *terrarum* apparet quantum differat ager a fundo, seu pradio, quia fundus dicitur genus, ager vero species illius generis, ut per text. in l. *questio vers. ager*, & ibi gloss. verb. *comparatur ff. de verb. significat. iuncta gloss. 2. in l. fundi end. tit. item ager cum edificio dicitur fundus ex text. in dict. l. *fundi 212.* per quem ita resolvit Rebuff. in dict. l. *questio vers. pradium. Lucas de Pena in l. quicunque n. 6. C. de fund. simitroph. lib. 21.*, & quod domus extra urbem in agris facta dicatur villa tenebantur Rebuff. in dict. l. *ager vers. & villa.* per text. in dict. l. *locus l. urbana pradia, & l. fundi appellatione ff. de verb. significat. Lut. de Pena. in l. 3. num. 3. C. de delator. lib. 10.*, praeterea inter partes fundi enumerari silvam, agrum, domum, hortum, campum, montem, & alia hujus generis corpora tradidit videndum *Goffa Galle. in tractat. de expens. cap. 10. num. 4. & cap. 13. num. 38. & 39.* itaque ex praedictis tantum differt ager a fundo, quantum genus a specie.*

Ac proinde credidimus dictum restatorem voluisse tantum supponere fideicommissio ultra bona expressa in ejus testamento, ex, quae postea acquireret, & per ejus mortem remaneret, & quae propria, & secundum communem usum loquendi denominarentur vulgari sermone *terre spaziate*, seu agri culti, in quibus porerat verificari dispositio testatoris, non vero in dicto pradio del *Ballito* consistente de domo pro labore cum palcis, silicis, stabulo, & aliis pertinentiis dictae domus, & ex pluribus petitis terrarum, ut consistit ex instrumento emptionis dicti pradii, seu fundi in actis producto.

Quia

- 23 Quia predia, in quibus aditus domus pro laboratore ex communi loquendi non solent appellari terre, ut est hororium, & docet experientia, quæ est optima rerum magistra ex text. in 14 cap. *quam fit de electione*, in 6., qui usus valde confert ad interpretationem verborum *L. liberum* 50. §. *quod tamen Cassini in fin. ff. de leg. 3.*, maxime in interpretandi ultimis voluntatibus, ut latè prosequitur Card. Mantica de *conjectur. anim.* volunt. lib. 3. cap. 8. num. 1. 2. 3. & 4., & ita illa interpretatio necessaria, quæ resultat ex communi usu loquendi *Bald. consil. 308. num. 1. Oldrad. consil. 125. num. 7.*

- Sed Florentia, ubi testator originem, & domicilium habebat, communiter appellatur fundum illi possessum, in quo sunt diversa pæcia terrarum cum domo pro laboratore, & ager, seu terra, ubi nulla adest domus, ut bene comprobatur *DD. tres in Mativis sub die 10. Julii 1610.* editis inter has ipsas pæcias, quæ consuetudo loquendi, seu quælibet alia, licet probatur per dictum excellentis Doctoris ex *Bart. in repetit. l. de quibus post n. 21. versic. quarta principaliter queritur ff. de legib. Caus. consil. 124* incipit, in *presenti causa* vol. 2. ita, & multo magis venit probata eam affectione d. *DD. trium in Mativis* rei iudicata inter easdem pæcias, ultra quod est adeo notoria, ut nullas credimus inveniri, qui de ea dubitet in hac Civitate, & uti res ita notoria vix indiget alia probatione dictus usus, & modus loquendi, ut per text. in cap. 3. de *testib. Roland. consil. 68. num. 28. vol. 2.*

- Igitur visum fuit, quod D. testator loquendo de terris non intellexit de predio, seu fundo cum domo pro laboratore, qualis est dictas fundus *de testib.*

- Quibus non obstat putavimus ea, quæ in contrarium allegabatur, & primo *Alber. in l. 1. num. 4. ff. ad l. Jul. de vi publ.*, ubi auctoritate *gloss. in dict. l. 1. verb. agro*, refert agrum dicti etiam illum, in quo sit domus, quia *gloss.* non videtur se firmare in hac opinione, dubitando enim tantum præfert hæc verba *forte ubi erat una domus. Albericus* verò quasi miratus hujus *gloss.* dicit, se non sibi recordari, ne ideo dicta *gloss.* tanquam nihil allegans magis relicta, quam sequenda est, ut in terminis tradit *Bald. in l. Respublica num. 2. C. quibus ex causis majores in integ. restit.*, & iure merito, quis tantum crediderit *gloss.* seu Doctori, quinque permoveret lege, vel ratione ex text. in cap. *ego salis*, cap. *quis nesciat*, cap. *nostris*, & cap. *quorumlibet 9. distinct.*, ubi notius talis *gloss.* opinio est dominans per alteram *gloss. in l. agro 27. verb. villa ff. de verb. significat.*, & per alios plures *DD.* magna auctoritatis, quos supra citavimus in definitione agri *versic. quia hoc verbum terra*, ac per consequens tam *Accursius in dict. l. 1. verb. agro ff. ad l. Jul. de vi publ.*, quam *Alber.*, qui illum secutus fuit, parum, ut nihil obstat.

- Secundo non obstat, quod multis iuxta uterentur hoc verbo *ager* pro fundo, seu predio, & quod promissæ usurpationi unum pro alio, ut in l. 1. §. *five autem corpore ff. de vi & vi armata l. militis 9. junctis l. militis 23. in princip. ff. de re milit. l. quædam mulier 76 ff. rei vindict. & l. quæcumque 7. C. de ann. agr. desert. lib. 11.*, quibus iuribus probatur constabat fundum acquirari agro, seu terris sine domo. Hoc enim obiectum vix urgere putavimus ex multis.

- Primo quia de iure magis propriè significatur per agrum terra sine domo, ut patet ex iuribus supra citatis sub *tit. de verbor. significat.*, quæ propria significatio semper prævalet, & magis at-

tendenda est, quam impropria ex doctrina *Bart. in l. non aliter num. 1. ff. de legat. 3. 1. quem legitur Maurer in l. in ambiguis num. 7. ff. de re. gal. jur.*, ubi probant, quod quando unus verbum habet plures significationes, unam propriam, & alteram improprian, semper standum est propriæ significationi, maxime quando per communem usum loquendi, de quo supra, venit interpretatum hoc verbum *ager* pro terra auctoritas hinc domo secundum illius propriam significationem esse imposuitam, ut si usus loquendi prævalet, & præferretur propriæ significationi verborum, ad quod possit mutare etiam vocabula, quæ clara sunt, ac ex *Aret. Bart.*, & aliis, resolvit bene Card. Mantica de *conjectur. anim. volunt. lib. 3. cap. 8. num. 2.*, non est dubium, quod præferti debuit impropria significationi, quam dicto verbo confusè attribuerunt aliqui Juræconsulti extra illum titulum, & præsertim de *verb. significat.* quos illam venit ad ostendendam propriam, & genericam verborum, & eorum significationem, nam propter quod unumquodque tale, & illud magis *Aurb. multo magis C. de Sacros. Eccl.*

Secundo quia est verbum *ager*, seu terra æque bene significaverit fundum, & insimul terras sine domo [quod supradictæ resolutiones non patiuntur] absque dubio remaneret æquivocum, cum posset accipi una de duobus modis, ut verbum æquivocum in materia probationis nullum ponit, seu probat de significatione *Cap. illud de presump. ubi Burt. & Imol. Secus. Sen. consil. 8. num. 8. lib. 1. versic. prima probatis appellatione. Raudens. de analog. & æquivoc. cap. 24. n. 28. lib. 1.* & sic probatur dicti D. Joannis Rei Conventi, qui vicem adioris sublinet in probandis suis exceptionibus per text. in l. 1. §. *de exceptione*, & illas tanquam Ador probare tenebatur ex l. 1. ex *ceptionibus ff. de probatis.* unum concluderet quæ intantum, sicut quod terrarum appellatione remaneret fundus eam domo pro laboratore.

Tercio quia etiam in casu, quo dictum verbum *terra* applicari posset tam fundo, quam agro sine domo, ut Ratus pretendebat ad inducendum fideicommissum in dict. predio illi oblitæ adhuc in hoc dubio, & incertitudine iudicari oportebat contra præteritum fideicommissum, quod non lubelle semper in dubio pronuntiandum est, cum hoc sit favorabilius ex l. si furris *ff. de reb. dob. Aliat. consil. 525. num. 12. & consil. 513. num. 6. tralia Roland. consil. 30. num. 3. vol. 4. & consil. 46. n. 3. vol. 3. & consil. 34. num. 2. vol. 4. & consil. 97. num. 7. & 8. cod. vol. 4. & fideicommissum materia regulariter sit odiosa, ut plures tenebantur relati per Marzar. in *epitom. fideicommissi. quæst. 1.* & ultra adductis per eum *Cephel. consil. 134. n. 21. & consil. 379. num. 44. Bertazzol. consil. 69. n. 17. Menech. consil. 85. num. 19. & latus consil. 150. num. 10. & 11. & 204 n. 57. & consil. 220. n. 71. Riminad. Tan. consil. 117. num. 35. & 25. n. 13.* Rationes sunt, quia omnis gravato assensit l. de *heredi §. cum filia ff. de vulgar. l. ex tribus C. de inoffic. testam. & quia liberum rerum administrationem impediunt, quod iniquum videtur l. aze *ff. de offi. adro ff. si quis a parent. jur. munuscul.* nec satis reipub. expedita ad l. dudum *C. de contrahend. empt. item quia liberum rerum naturalis est l. ob *tit. C. servit. & aqua, &c.* qui saepe accidit, ut ob ignorantiam fideicommissum emptor in *deceptis* decipiantur, sic quod fideicommissa præbeant delinquendi occasiones, quam lege divina & humana improbari nemo ignoret, l. *cautiones ff. de pall. Aural.* & etiam quia fideicommissi collati post gravatæ mortem vocum capenda iustitia indolere videntur, ac ideo ea ratione deestanda l. fin. *ff. de****

C. de pact. sup. ne supstantia de excess. prob. lib. 6.
 18 et quando in materia stricta, & odiosa verba habent duplicem interpretationem, semper debent stricte, & proprie intelligi ex Dec. consil. 406. n. 6. sed verbum terra secundum ejus strictam, & propriam significationem, tam inducitur a jure Civili, quam a communi usu loquendi, fuitur regulariter pro agro culto, seu loco in rure existente, ubi non est domus aliqua, ut supra resolvimus, igitur credendum est, noluisse testatorem subnectere fideicommissum fundum aliquem cum domo pro laboratore, quando loquutus fuit de terris simpliciter.

Quarto quia non erat verisimile, nec Reus conventus probavit, quod in tam parvo, & angusto spatio loci, ut erat dimidium miliaris designatum a testatore terra acquirenda a flumine Segus versus meridiem, idcirco tempore testamenti plures fundi, qui ab ipso testatore acquiri possent, de quibus verisimiliter intelligeret, quando loquutus fuit de terris, nisi essent certa petra terrarum pro ipsum post testamentum acquisita, & que postea a Reo Joanne venditis fuerunt eisdem Juliano Donati, ut inerat has ipsas petras jam discessum, & judicatum fuit, & constitit ex dictis motivis DD. Trium de die 10. Julii 1610. in actis productis, seu exhibitis, ubi add. DD. Tres resolverunt in dictis terris venditis verificasti dispositionem testatoris, & non in pradiis, que tunc temporis virtute ejusdem testamenti Reus pretendebat enotari Adhuc per fideicommissum sibi fore relaxanda, seu adjudicanda.

Non obstat tertio, quod potest agendum confessas fuerat in lite altera habita cum reo dictum pradium del hollite esse suppositum fideicommissum, quia talis affectio fuit erronea, ut bene apparet ex testamento dicti D. Antonii Senenris, quod alterari non poterat per dictam assertionem; nostram enim negare, vel affirmare non immutat rei substantiam, & veritatem l. insulam 6. ff. de prescript. verb. l. neque professio 5. Cod. de testament. Prael. in rubric. de residendo. vendit. 2. part. cap. 1. n. 8. ultra quod confessio facta in uno iudicio non facit fidem in alio, dum variatur modus agendi ex Alex. in l. 2. ff. iudicium solum, & aliis citatis a Mascard. de probat. concl. 348. n. 59. incipit confessionem factam lib. 1. & tandem quia per dictos Dominos tres fuit judicatum, dictam confessionem agentibus non prejudicare ex rationibus, de quibus in dictis motivis.

Quareo non obstat illud, quod inter alia subtiliter per Excell. D. Collegam allegabatur in acta expeditionis causae, testatorem, dum reliquit uxori suae D. Lena usumfructum pradii del Sagginale positi in paribus Magelli cum domibus pro domino, & laboretem visum fuisse non intelligere solum de domibus ipsius pradii, sed de aliis acquirendis, & ita venire comprehensionem domum cum ipso pradio del hollite, quia si hoc ita non esset, extenderet superflua illa verba cum domibus pro domino, & laboretem, siquidem factis erat loqui simpliciter in dicto pradio del Sagginale, ad hoc, ut in usufructu filios comprehenderent virtualiter omnia ad ipsum pradium pertinentia ex l. usufructu 8. juncta l. quae sunt 12. §. sed si fundos cum fruct. ff. de fund. usufruct. cum fundus sit quid totum, quod de necessitate inferat omnes suas partes l. si qui cum totum ff. de except. rei judic. Eversard. in loc. de toto ad part. num. 9. & verba a 44 testatore prolata debent intelligi, ut aliquid operetur, ne alius dispositio reddatur inutilis, vel superflua ex l. gener. 32. §. 1. ff. de usufructu. legat. Tom. 1.

Hic enim obijciunt de facili occurrunt cum ipso testamento, ubi testator designavit confines dd. domum illius pradii del Sagginale, ut ibi cum domibus pro domino, & laboretem infra suos confines, & cetera, qui solum intelligendi videntur de domibus dicti pradii del Sagginale, & non de aliqua domo acquirenda incerta in mente testatoris, unde non est verisimile, quod de alia domo intelligeret testator, quam de illis, quas in dicto pradio possidebat tempore testamenti.

Ultra quod non intelligitur testator superflue 45 loqui, qui id, quod tenet sensu, verbis expressit ad claritatem mentis suae attestationem ex text. in cap. 1. cum Glaf. in verb. & filio, & ibi Germinius. de Transit. & fid. catholic. in 6. l. testamentum C. de testament. cum aliis, de quibus Mantius. de consensu. ultim. volunt. lib. 3. tit. 6. num. 3. §. 6. ubi pluribus hanc conclusionem exornat, nec superflua declarat, & ex abundanti solet actum vitare, imo reicitur l. non solum ff. de regul. jur. Paris. consil. 4. n. 33. & 34. vol. 4.

Ex quibus non est dubium, reum conventum defecisse in probatione praeiudicii fideicommissi, cum nec verba testamenti, nec conjecturae volentes testatoris illud funderent in dicto pradio del hollite, imo potius totum contrarium, tam ex supra resolutis, quam ex eo, qui dum in eodem testamento loquutus fuit testator de terris magiacis, in quibus aderat una annuncula, de terris dispositus, & infimul expressam fecit domumque mentionem, cum uti jurisperitos bene intelligeret applicatione terrarum talem annunculum non contineri ex iuribus supra citatis sub tit. de verbor. significat. & 47 volentes testatoris, quoniam non sit importata per verba, vel quae non venit in manifestam, & necessariam consequentiam verborum expressitum, regulariter non attenditur ad fideicommissum inducendum, sed standum est dispositioni importate per verba, ut late persequitur, & exornat Peregrin. de fideicommiss. artic. 18. num. 33. non enim est temere capienda praesumptio fideicommissi ex l. Lucius §. tres heredes ff. ad Trebell. Roland. consil. 97. sub num. 15. vol. 4. praeterea quando ex verbis testamenti — cum omnibus terris, &c. — in quibus Reus conventus fundat suam intentionem ad inducendum fideicommissum in dicto pradio del hollite, oriretur aliquod dubium, deberet interpretari adversus dictum Reum, qui se fundat in eis ex Alexand. consil. 194. n. 2. lib. 6. 50 ac ideo credidimus indubitanter non subesse fideicommissum, & contra illud esse iudicandum in modo a nobis CG. DD. relato.

Thomas Enriquez Praetor.
 Jo. Baptista Burghesius.

A D D I T I O.

Dilectavit ab hac resolutione de. me. Auditor 51 Hestor de Abbatibus, sui que dissensus rationes expressit in Motivo ab ipso edito Lib. Mat. existens in Cancellaria Magistratus Supremi a fol. 7. usque ad fol. 12.

Ad materiam praesentis decisionis vide quae 52 abunde dixit Res. Florent. dec. 21. superioris impensis, & plene in mea addit. ad eandem decis. in quae pluries allegatur haec decisio.

FLORENTINA

Fideicommissi.

Die 3. Julii 1612. ex Lib. Mot. 92. a 503.

ARGUMENTUM.

Prohibitio realia inducit Fideicommissum etiam in casu mortis, & comprehendit omnes sctus tam inter vivos, quam in ultima voluntate, ac etiam alienationem legalem per successionem ab intestato, & ex quibus prohibitio realia dicatur.

SUMMARIUM.

- 1 **V**ocati in causa alienationis non sunt vocati in casu mortis.
- 2 Prohibitio alienationis favore substituti est valida.
- 3 Prohibitio simplex, & absoluta non comprehendit alienationem necessariam legalem per successionem ab intestato.
- 4 Quando prohibitio est indefinita respectu temporis, & casuum, tunc censetur prohibita etiam alienatio per aliam voluntatem.
- 5 Item si graminata non.
- 6 Item si prohibitio fuerit oralis, qualis tunc dicitur, quando elata sit ad res non ad personas.
- 7 Etia hinc casibus sequa alienatione legali venient vocati in causa alienationis.
- 8 realis pari modo reputatur si concurrat duplex prohibitio juris & hominis nam.
- 9 Item sante diffinitio in infinitum, vel in perpetuum a.
- 10 Item talis censetur in dubio ann.
- 11 Favore pia causa altius loco vocata, recipitur testatoris dispositio, licet non contingeret casus secundum alienationem ab eo factam, & a.
- 12 Posti in conditione favore pia causa vocati dicantur.
- 13 Vocatio postorum in conditione probatur presumptis, & conjecturis.
- 14 Prima de sumitur ex impositione gramminis, in cuius consequentiam gravatus censetur honoratus.
- 15 Altera si sequitur absurdum, pro quo evitando presumitur vocatus, & exemplificat, at ibi, & num.
- 16 Absurdum esset si extranei praeferrentur magis dilectis, a quibus de jure forent exclusi in substitutione.
- 17 Dispositio testatoris facta in una causa, extenditur ad aliam, de qua verisimiliter providisset, si cogitasset.
- 18 Deposcentes post conditum testamentum de voluntate testatoris eam probant sufficientissime.
- 19 Materia conjecturalis est Judicis arbitrio terminanda.

DECISIO LXXVIII.

In Causa N. N.

Bernardus testator, modo inscripto de suis bonis disposuit: Instituit heredem Antaniam ejus uxorem ex fratre, gravando eam ad faciendum iocentarium, & post eam substituit ejus filias, & filios filiarum in infinitum, cum prohibitione alienationis dictorum bonorum, & contrasaciendo, dicta hereditas vadat, & pertineat ad dictas quatuor

ejus sorores, & earum heredes, & contrasaciendo, dicta hereditas vadat in Hospitale iocentarium, & finitus dictis lineis etiam vadat in dictum Hospitale, & voluit casu quo casus hereditarius redirentur, quod pecunia ceperantur in aliis censibus, seu bonis substitutis, & prohibitioni supponatur fideicommissum, de quo supra, & finitus lineis predictis, dicta res hereditas pertineat in dictum Hospitale cum omni habenti quilibet anno in perpetuum tres puellas.

Evenit, quod dicta Antonia heres instituta decessit absque filiis, relicta matre, & marito hereditas ab intestato, ideo coram Clarissimo Magistrato dubitatum fuit, an in bonis prefatis testatoris post mortem Antonia succedere deberent ejus mater, & maritus ab intestato, an vero vigore testamenti deberent succedere dictæ testatoris sorores, & dubitandi ratio surgebat ex eo, quia sorores videbantur vocatæ in casu alienationis, non tamen in casu mortis l. petra §. fratre ff. de legat. 2.

Et causa nobis ad referendum transmissa retulimus sorores prefatas vigore testamenti in bonis prefatis succedere debere, ex his dictis extraneis heredibus ab intestato venientibus.

Primo ad ita tendendum moti fuimus, quia prohibitio alienandi bona facta favore sororum, & favore Hospitalis valida fuit l. cum pater §. quidem ff. de legat. 3. & quia indefinita facta sunt respectu temporis, & respectu casuum, indefinitum quoque effectum produxit, ut nec in vita, nec in morte, nec per alios inter vivos, aut per ultimas voluntates in extraneas personas non vocatas fieri potuerit l. filius familiaris §. cum pater ff. de legat. 1. l. unum ex familia §. quod si talis, & l. prius §. fratre ff. de legat. 2. Perregr. de fideicommissi. art. 14. num. 3. & quia non solum indefinita, sed etiam per verba relata non ad personas, sed ad ipsa bona facta fuit, quo casu relati, & non personali prohibitorio facta censetur Caltrina in cons. 77. sub num. 5. lib. 1. ubi proprie ponit exemplum in testatore dicente prohibeo bona mea alienari, Ruin. cons. 147. lib. 1. Parisi. cons. 92. num. 41. lib. 2. Crassi. §. fideicommissum quæst. 5. in fin. nam ex his omnibus, quod fuerit validum, indefinitum, & realia resultat, quod etiam ipsi alienatione loquens ab intestato in extraneas personas, sorores vocatæ a testatore dicantur, Bald. cons. 57. num. 4. lib. 1. Ruin. cons. 168. num. 17. lib. 3. Betti. cons. 24. num. 24. & cons. 26. col. ult. Petra de fideicommissi. quæst. 3. num. 24. & quæst. 8. num. 303. Perregr. de fideicommissi. art. 14. a. 26. & num. 33. Simon. de Prat. in trail. de interpret. ult. volunt. lib. 3. fol. 10. in fa. Rimini. Jus. cons. 279. num. 84. lib. 3.

Secundo moti fuimus, quia testator non solum voluit, quod ejus bona ejus supposito prohibitioni alienationis resultanti ex fideicommissum, sed etiam prohibitioni alienationis ab eo in testamentum appositæ, ut apparet, dum loquendo de pecunia redactis ex censibus, iussit eas debere reponi in aliis bonis, quæ essent suppositæ fideicommissum, & prohibitioni, concurrere enim duplici prohibitione juris, & hominis efficitur, ut prohibitio non simpliciter personalem, sed etiam reale dicatur Petra diss. quæst. 8. num. 305. Magdon. decis. Florent. 35. num. 15. & dec. 37. num. 10. & dec. 50. num. 4. & dec. 92. num. 29. & 30.

Tertio moti fuimus, quia testator non simpliciter apposuit prohibitionem alienationis, sed etiam hæredi injunxit, ut iocentarium consecraret exactissimum de omnibus mobilibus, massariis, armentis, ereditis, & substantiis, & de omnibus aliis rebus, & pecuniis, & iussit, quod pecunie

que

que redigerentur ex censibus, qui constituebant majorem partem fuz hereditatis, reponerentur in aliis censibus, seu bonis stabilibus, replicando, quod essent suppositi fideicommissis, & prohibitori, nam eorum hac ejus exactissima diligentia, & replicatio prohibitionis, eo magis ejus volun-

7 tatem fuisse, ut prohibitorio esset realis, & excluderetur successio ab intestato, & admitterentur forores, deprehenditur *Petra diss. quafi. 8. n. 304.*

8 Quarto moti fuimus, quia testator de filiis filiorum loquendo usus fuit ditione *in infinitum*, & loquendo de onere maritandi injuncto Hospitali usus fuit ditione *in perpetuum*, ut didicimus verborum significatione stricta resli prohibito, & non personalia simpliciter sua censetur *Carr. Sen. conf. 40. in fin. Petra diss. quafi. 8. num. 306. Peregr. diss. art. 14. n. 14. & n. 45.*

Quinto moti fuimus, quia testator vocavit forores, & eorum heredes, & post eas vocavit Hospitali, cui injunctum esset perpetuum maritandi res puellas; nam, dum voluit Hospitali succedere dehere post forores, & eorum heredes sequi alienatione, censeri debet testatorem intellexisse de prohibitione alienationis reali, & sic de legali, ne forores, & postea Hospitali excludamur remaneret, ut in sortitionis terminis, nempe, quod dispositio testatoris facta ad pias causas ejus favore debeat locum habere, licet non contingat casus sequendum testatoris ordinationem, probat *Dec. consil. 181. sub num. 6. lib. 3. per text. in l. 2. ff. de manum. testum.* qui, ut ipse dicit, licet loquatur in libertate, extenditur ad piam causam, ut per *Remus, in aut. similiter in trigesimo speciali C. ad leg. Falci. & faciente auctoritates eorum, qui tenent positos lo conditione censeri vocatos, quando*

10 eis sit substituta pia causa *Resl. de filiis in condit. post. lib. 4. cap. 3. num. 3. Menich. de praesumpt. lib. 4. presump. 76. num. 40.*

Sexto moti fuimus, quia non solum testator in causa alienationis vocavit forores, & eorum heredes, & postea vocavit Hospitali, sed etiam per binas vices suisiis lineis predictis, nempe Antonie, & sororum, vocavit Hospitali; nam circumscripta prohibitione alienationis, ut dicendum est, quod fuerunt vocatæ forores expresse ante Hospitali, & cessat omnis difficultas, aut dicendum est, quod in conditione positæ fuerunt, nempe, quod eis deficientibus succedere debeat Hospitali, & hoc casu etiam, quod vocatæ fuerint apparere dicitur, quia vocatas fuisse praesumptionibus, & conjecturis etiam levibus probari potest *Crovet. conf. 123. sub num. 2. lib. 2. & conjectura plures in praefati considerari possunt.*

11 Prima est, quæ desomitur a gravaminibus impositis fororibus, & eorum lineis, nam gravati in necessariam consequentiam censentur etiam vocati *Bart. in l. Crutarius num. 37. ff. de vulg. & pupill. & in l. codicillis ff. de usufruct. legat. communiter, & magis communiter receptus Resl. de filiis in condit. post. lib. 4. cap. 2. part. 2. Gabriel tit. de fiduci. testat. 4. num. 17. maxime cum pia causa substituta est, ut dictum fuit supra, & eradit ibidem *Gubr. num. 23. & facienti ad propositum tradita per Socin. conf. 77. num. 7. & 8. lib. 1. Rois. conf. 122. num. 4. lib. 2.**

14 Secunda conjunctura elicitur sumpto argumentum ab abordio evitendo, quod in materia fideicommissaria validissimum est *Crovet. conf. 62. num. 2. & conf. 130. num. 8. lib. 3. Peregrin. de fideicom. art. 21. num. 46. & si non esset vocatæ forores hæc absurda sequeretur. Primo quod fructus bonorum, qui secundum disposita a testatore pettinere debebant ad forores, devenirent in extraneos*

personas, secundo, quod repositio pecuniarum in bonis stabilibus, quæ etiam a sororibus fieri debebat, si evenisset casus redemptionis censuum, evanesceat existentibus bonis pones extraneos, qui talem repositionem facere non teneantur. Tercio, quod cessaret causa finalis constituta a testatore circa fructus sororum bonorum, qui in perpetuum expendi deberant ab Hospitali in dotando virginibus, nam id non facerent extranei si dicta bona occupare deberent; quarto, quod minus dilecti, immo modo aliquo non dilecti praeferantur magis dilectis, nempe extranei heredes praefatorum sororibus, quæ magis dilectæ fuerunt a testatore, & quæ etiam eis magis attineant, & excluderent de jure in successione dictos extraneos *Anchar. conf. 74. vers. sed certe. Crovet. conf. 264. vers. secundo lib. 2. Alex. conf. 130. num. 2. lib. 2. & conf. 17. n. 5. lib. 7. alios cumulat Peregr. diss. 10. sub n. 46.* Quinto & ultimo, quod dicti heredes extranei excluderent forores, & non excluderent Hospitali, & ex dispositione testatoris apparet, quod forores, & etiam eorum heredes Hospitali praeferatæ fuerunt, dum post eas fuit vocatum.

Sexto moti fuimus, quia si in causa alienationis testator extraneis hereditas prelatit forores, etiam censendum est, quod decedente Antonia sine filiis prelatulisset eas uti magis dilectas, ita provisionem suam a testatore in uno casu extendi ad alium, de quo verisimiliter providisset si de eo cogitasset, probat *Alex. diss. conf. 130. n. 4. lib. 2. per text. in l. Titius §. Lucius, & ibi Bart. ff. de lib. & posth. Carr. Sen. conf. 51. num. 3. & 48.*

Septimo, & ultimo moti fuimus, quia per testes probatum fuit testatorem post conditum testamentum, dixisse in ejus hereditate primo instituisse Antoniam, secundo ejus forores, & tertio, & ultimo loco dictum Hospitali, nam eorum dispositiones sufficientissime dicuntur ad censendum, qualis fuerit testatoris voluntas lo ejus testamentum *Bart. in l. sine ff. de legat. 3. & in l. 2. col. pen. vers. quarto ff. de vulg. & pupill. Afflitt. det. 44. sub num. 27. & n. 29. Cephal. conf. 144. num. 29. Menich. q. 1. alios citat de consell. ultim. volunt. lib. 3. tit. 1. num. 4. & predictis addi potest, aqi de materia conjecturali Jodiei arbitrio terminanda l. Maria §. uxore ff. de ann. legat. & si supradicta singula non profuerint, simul juncta juvant, maxime quia praesumptio, est, quod prohibitio alienationis realis censetur in dubio *Sinus de Prat. diss. lib. 3. fol. 20. in fin.* 19*

Antonius Mondus Prater.
Heller Fellicus.
Joannes Baptista Burghesius.

ADDITIO.

ARGUMENTUM.

Exornatur conclusio cum suis ampliationibus, & limitationibus, quando prohibitio alienationis simplex, & absoluta comprehendit alienationem necessariam, & legalem per successionem ab intestato. Prohibitio quando dicitur realis.

SUMMARIUM.

- 1 Prohibitio alienationis simplex, & absoluta non comprehendit alienationem necessariam, & legalem per successionem ab intestato.
- 2 Ampliatio etiam prohibitio facta esset omnibus descendentes.
- 3 Limita si prohibitio facta fuerit verbis geminis,

- tit. & indefinitis, qua omnem speciem alienationis continentibus.
- 4 Item quando ex tali prohibitione resultaret fideicommissum simplex, & absolutum in casu mortis.
- 5 Vel quando prohibitio esset realis.
- 6 Realis dicitur prohibitio, quoties facta est per verba in rem directa.
- 7 Maxime quando prohibitio caderet super certis bonis per consuetudinem designatis.
- 8 Fortius si ageretur de re particulari, erga quam testator habuisset affectionem.
- 9 Sublimius quando prohibitio esset consecutiva, & restricta ad certas personas, nam tunc licet in rem directa, esset personalis.
- 10 Declara sublimitatem procedere, quando agitur de realitate prohibitionis ad effectum inducendi fideicommissum absolutum, & illud extendendi ultra personam expressam, secus ad effectum indagandi voluntatem testatoris, non voluerit inducere fideicommissum personale, vel reale.
- 11 Idem prohibitio dicitur realis, quando est munita clausula quia voluit dec. vel alia simili.
- 12 Quod procedit, licet procederet fiat expressa persona, quibus sit prohibitio.
- 13 Limita, quando ratio prædicta esset limitata ad personas nominatim in prohibitione contentas, & ad eas commodò restringi posset.
- 14 Item prohibitio dicitur realis, quando eidem adijuncta esset perpetuitas, qua facit prohibitionem realem, licet certis personis factum.
- 15 Et siante tali perpetuitate non attendatur divisiones relatives, quæ nihil operantur.
- 16 Nec divisiones restrictivæ ad casum.
- 17 Prohibitio in dubio dicitur realis.
- 18 Item limita conclusionem, de qua aum. 2. §. prohibitio esset mixta, quia quoad omnes effectus reputatur eadem, ac esset realis.
- 19 Item limita quando post prohibitionem data esset facultas alienandi intra certum genus personarum.

Prohibitio alienationis simplex, & absoluta non comprehendit alienationem necessariam, & legalem per successionem ad intestato Bellou. Jan. conf. 1. num. 84. Venturin. conf. 2. num. 554. Altograd. conf. 92. num. 64. lib. 1. Baldus. ad Roman. observ. 61. num. 114. Palm. Nep. alleg. 149. n. 33. & 24. Mans. consulti. 116. num. 11. Gabriel commun. conclus. tit. de fideicommiss. conclus. 10. n. 27. Peregrin. de fideicommiss. art. 14. num. 14. vers. primo quia, & num. 26. Fusar. de substitut. quest. 711. num. 13. & 15. Cauter. var. par. 1. cap. 1. n. 259. Torr. de majorat. par. 1. cap. 9. §. 8. num. 134. pag. 73. de Luc. de fideicommiss. dist. 54. num. 15. Antwerp. de donat. Reg. lib. 3. cap. 21. n. 13. Rot. coram Donnez. Jan. decis. 371. num. 3. Zaras. decis. 63. num. 7. & decis. 38. aum. 8. & dec. 410. num. 7. par. 19. recent. & dixi supra in addit. ad decis. 67. num. . .

Ampla etiam, si in omnibus descendentes esset facta prohibitio, quia non per hoc excluditur legalis alienatio Peregrin. decis. 371. num. 3. Zaras. decis. 63. num. 7. & decis. 38. aum. 8. & dec. 410. num. 7. par. 19. recent. & dixi supra in addit. ad decis. 67. num. . .

Limita primo dictam conclusionem, si prohibitio facta fuerit verbis geminatis, & indefinitis, quæ omnem speciem alienationis continere videntur Coren. resol. 163. num. 38. Gabriel commun. conclus. tit. de fideicommiss. concl. 10. num. 6. 14. & 15. Fusar. de substitut. quest. 711. num. 13. & 15. & quest. 712. num. 22 & 43. Torr. de majoratib. par. 1. cap. 9. num. 140. & segg. & par. 2. sup. 28.

num. 26. fol. 138. Rot. post eum dist. test. dec. 20. num. 104. Rot. apud Girvangan. respons. 75. n. 26. lib. 1. in recent. decis. 10. num. 6. & 7. par. 1. & inter recolletas per Palm. Nep. dec. 438. n. 31.

Limites secundo, quando ex tali prohibitione resultaret fideicommissum simplex, & absolutum casu mortis Odd. conf. 48. num. 29. & 30. Carr. Jan. conf. 114. num. 18. in fin. Altograd. conf. 92. n. 53. 62. & segg. tom. 1. Venturin. conf. 2. num. 584. & 585. lib. 2. Fusar. de substitut. dist. quest. 711. num. 16. in fin. Torr. de majorat. dist. cap. 9. num. 135. tom. 1. & par. 2. quest. 28. num. 19. & segg. Petra de fideicommiss. quest. 8. num. 274. Baldus. post Roman. dec. 86. a. 7. in fin. tom. 4.

Vel etiam quando prohibitio esset realis dist. segg. conf. 80. n. 12. lib. 2. Mans. consulti. 116. sub num. 18. Borden. collat. legal. 23. num. 9. in 2. Fusar. de substitut. dist. quest. 711. num. 28. Peregrin. de fideicommiss. art. 13. num. 82. Mart. de success. legal. par. 3. quest. 3. art. 1. num. 6. Torr. de majorat. par. 1. dist. cap. 9. num. 138. Rot. Jan. inter recolletas per Palm. Nep. dec. 438. n. 25.

Realis dicitur prohibitio pluribus modis, & primo quocumque facta est per verba in rem directa Redens. conf. 36. num. 101. lib. 1. Collat. consulti. 191. num. 49. Gob. consulti. decis. 99. n. 16. Altograd. in casu hujus inclyti Domini scribens controu. 37. num. 37. Capon. discept. 320. num. 18. Borden. collat. legal. 23. num. 5. tom. 2. Torr. var. jur. quest. tom. 1. tit. 2. quest. 17. n. 13. pag. 184. Mart. de success. legal. par. 4. quest. 21. art. 9. num. 60. Sammin. in casu Florentino scribens controu. 113. num. 39. Rot. Florent. in eadem causa post Sammin. controu. 201. §. omneque fol. 740. col. 1. tom. 2. apud Torr. de majorat. dist. 20. n. 107. & var. jur. quest. tom. 2. miscell. par. 1. tit. 12. dec. 27. num. 14. fol. 693. & apud Palm. Nep. decis. 213. num. 63. Rot. Roman. decis. 136. num. 5. par. 8. dec. 411 sub aum. 8. vers. prohibitio p. 14. decis. 226. num. 10. par. 16. recent. & post Torr. de pass. futur. success. decis. 99. num. 29.

Quæ conclusio fortius procedit, quando prohibitio esset super certis bonis per consuetudinem designatis Torr. var. jur. quest. tom. 3. par. 2. miscell. quest. 36. tit. 12. fol. n. 33. pag. 5.

Indubitatus si ageretur de re particulari, erga quam testator habuisset affectionem Rot. Jan. inter recolletas per Palm. Nep. decis. 438. num. 27.

Fallit tamen ista conclusio, quando prohibitio esset consecutiva, & restricta ad certas personas, tunc enim licet in eam directa, nihilominus semper esset personalis Rot. coram Gress. decis. 145. num. 30. & 31. Menicaf. dec. 5. num. 23. in recent. decis. 558. num. 25. par. 10. & dec. 67. n. 2. par. 13.

Quæ tamen silentio tantum locum habet, quando disponitur de realitate prohibitionis ad effectum inducendi fideicommissum reale, & absolutum, & illud extendendi ultra personas superius expressas; secus verò quando ageretur ad effectum indagandi voluntatem testatoris an inter illas personas supra vocatas inducere intellexerit fideicommissum duntaxat personale, an etiam reale mediante vineulo bonis ipsis imposito, ad hunc enim effectum fuisse etiam prohibitio consequiva, & relativa præcedentes personas Rot. Jan. per Palm. dist. decis. 438. num. 28. & 29. Rot. Rom. decis. 300. num. 28. par. 1. recent. Rot. Florent. post Sammin. contr. 201. §. et licet, fol. 740. col. 1. in fin. & in Florentina Fideicommissi 9. Septembris 1719. art. 3. num. 48. inter imprimendum coram me, in toto vol. mearum decis.

11 Secunda dicitur realis, quando effectus munici ratione — quia valent &c. vel alia simili *Valenzuel. conf. 40. num. 14. Baldus. ad Ramon. consil. 61. sub. num. 60. vers. et in specie. Clarus. contr. 219. num. 50. Palm. Nep. alleg. 149. num. 19. Bander. collus. legal. 23. num. 7. lib. 2. Mart. de success. legal. par. 2. quest. 3. art. 1. num. 6. Rot. Fiscent. penes Masf. consult. 621. §. cum quia vers. citra omnem. R. Rot. decis. 193. sub. num. 2. part. 1. decis. 67. num. 19. & 20. part. 13. & decis. 166. num. 6. par. 17. revent.*

12 Quæ conclusio procedit etiam si præcedentes fuerint expressæ personæ, quibus sit prohibitio, quia si addita fuerit ei dicta ratio directa ad hanc, prohibitio efficitur realis etiam in casu, quo propter expressionem personarum foret personalis *Altagrad. dist. conf. 80. sub. num. 10. vers. secundo. & sub. num. 33. vers. quod magis. & sub. num. 55. Caron. resolut. 243. sub. num. 3. Masf. consult. 116. num. 12. Palm. Nep. in causa Florentina scribens alleg. 239. num. 63. Peregrin. de fideicommissis. art. 11. sub. num. 54. Griovell. decis. Dalan. 22. n. 10. Samminiati. in causa Florentina scribens contrav. 113. num. 40. Rot. Florent. apud eundem contr. 132. n. 52. penes Masf. consult. 621. sub. num. 1. §. tam quia vers. & testat. cum aliis pluribus adductis in Florentina Fideicommissi de Spiritu 7. Februarii 1719. a natiuit. art. 1. num. 30. tor. D. meo And. Urbani. & in dicta Florentina Fideicommissi dist. art. 3. num. 29. eadem me.*

13 Hæc tamen amplius restringenda venit, quomodo ratio prædicta esset limitata ad personas nominatim in prohibitione contentas, & ad eas commodò restringi posset, tunc enim prohibitio non efficeretur realis *Clariss. contravers. 219. num. 131. & 152.*

14 Tertiò realis quoque dicitur, quosodo prohibitioni iuncta adest perpetuitas, quæ prohibitionem realem efficit etiam ceteris personis istam *Bander. dist. collus. 23. num. 6. tom. 2. Masf. dist. consult. 216. num. 14. & segg. Fasfar. dist. quest. 721. n. 6. Mart. de success. leg. p. 4. quest. 21. art. 8. sub. n. 60. vers. item si filius. Rudolph. alleg. 2. n. 11. Rot. Januæ. apud Palm. d. det. 438. num. 25. & 26. Samminiati. dist. contrav. 113. num. 40. Rot. Florentin. post eundem contrav. 201. §. omnesque & §. & quatenus fol. 740. col. 1. & apud Palm. Nep. dist. decis. 213. sub. num. 63. & 64. Rot. Rom. in recca. decis. 136. num. 5. par. 8. decis. 166. num. 6. p. 17. & coram Argenti. det. 38. num. 74.*

15 Et hoc casu non attenduntur dictiones relative, quæ itante perpetuitate nihil operantur *Rot. decis. 132. num. 32. par. 10. & decis. 106. n. 15. & segg. par. 12. & decis. 166. n. 6. part. 17. ret.*

16 Sicuti neque dictiones restrictivæ ad casum *Rot. decis. 444. num. 16. p. 19. revent.*

17 Denique in dubio prohibitio semper dicitur realis *Mensch. conf. 753. num. 8. Baldus. ad Ramon. conf. 61. num. 68. Palm. Nep. in causa Florentina alleg. 238. num. 61. Bander. collus. legal. 9. n. 68. & collus. 23. num. 8. lib. 2. Fasfar. de substit. dist. quest. 673. num. 13. Petrus de fideicommissis. quest. 2. num. 19. Rot. Bonon. divers. det. 79. num. 39.*

18 Tertiò limita regulam principalem etiam si prohibitio esset mixta, hæc enim quoad omnes effectus reputatur eadem cum reali prohibitione *Clariss. dist. contrav. 219. sub. num. 153. in fin. Odd. de prohibis. alienat. quest. 15. art. 10. num. 217. 220. & 223. Rot. coram Benicisf. decis. 5. n. 26.*

19 Quarto pariter limita, quando post prohibitionem esset facta alienandi intra certum genus personarum, tunc enim etiam si cessatio ad

intestato censerebatur prohibita *Altagrad. confil. 92. num. 62. lib. 1. Torr. var. jur. quest. tom. 3. p. 2. mistell. quest. 36. tit. 12. num. 32. pag. 5. & de majorat. par. 1. cap. 9. num. 137. pag. 73. Rot. Fiscent. in dicta causa de Spiritu coram D. meo Auditore Urbani §. 1. num. 66.*

S E N E N S I S

Fideicommissi

13. Septembris 1612. ex lib. Masiv. 93. n. 28.

A R G U M E N T U M.

Vocata familia, seu domo etiam cum signo universalis tota, si plures sint ejusdem cognominis familie, censetur vocata illa, de qua testator noster est, & si una tantum sit familie in plures subdivisa, intelligitur vocatus columellus testatoris, & resolvitur contraria.

S U M M A R I U M.

- 1 **N**omen familia est collectivum plarium personarum, & graduum, & respicit omnes sub dicta collectivæ comprehensos.
- 2 Declara ut num. 51.
- 3 Maxime quando habet adjectum signum universale, & num. 7. Declara ut num. 52.
- 4 Dicitio universalis complectitur omnia, quæ sub illa realiter continentur.
- 5 Appellatione totius venit omnis pars, & ulla dicitur reservata, & de ratione.
- 6 Verbum — tota — facit comprehendere omnia, quæ sub in definita oratione non comprehenderetur.
- 7 Res legata cum adiectione huius signi — tota — intelligitur legata non solum pro parte ad testatorem, sed etiam ad alios præstantes.
- 8 Signum universale præcedens gerit, vel totum universale continet omnes suas species.
- 9 Distingue ut num. 34.
- 10 Totum intelligitur per diminutionem aliquam partem, quæ quomodocumque comprehendere potest.
- 11 Verba — de stirpe, & sanguine — synonyma sunt, ac idem significantia, quam verba — de agnatione, & familia.
- 12 Consanguinitatis appellatione masculi de agnatione vere, & proprie comprehendi dicuntur.
- 13 Familia dupliciter accipi potest, scilicet effectivæ, & contentivæ, & quæ una, vel altera dicitur.
- 14 Contentivæ accipi debet, quando refertur ad personas, quæ licite filios habere non possunt.
- 15 Particula — & — quando copulativa, & quando argumentative censetur apposita, & n. 57.
- 16 Familia vocatio regulariter intelligitur gradatim, & ordine successivo.
- 17 Limita, quando facta est, tam additione signi universalis — tota —
- 18 Maxime quando agitur de vocatione familie extraneæ, & de ratione.
- 19 Ex opere inferitur vocatio.
- 20 Ex dispositione, in qua omnium confensus, & congregatio requiritur, apparet simul negotium ad omnes pertinere.
- 21 Legatum ex mutatione voluntatis in edictis expressa una solum censetur revocatum, sed etiam ipso jure ademptum.
- 22 Et non debet.
- 23 Vocatio simpliciter — familia, & domo — si plures ejusdem cognominis sint familia, censetur testatorem familiam, de qua ipse auctor est, & proximam vocare.

23 Reli-

- 21 *Relictum familia in debita intelligitur de familia testatoris, quæ si diversa sit, intelligitur de ejus columello, & ita de effectiva.*
- 24 *Nomen — familia, domus, stirpis &c. — in materia fideicommissaria sunt synonyma, ac idem significat, & cum. 47.*
- 25 *Verbum — progenies — qualificatum a sequamine denotat agnationem.*
- 26 *Testator non censetur alienam agnationem suæ propriæ familia anteposuisse voluisse, sed ipsi potius prospicere nam. 48.*
- 27 *Voluntas cujusque juri communi præsumitur consentanea.*
- 28 *Debet a jure communi regulari.*
- 29 *Familia proximitas, & de stirpe, & sanguine testatoris in ejus successione est præferenda.*
- 30 *Interpretatio ita sumi debet, ut juri communi minus laedatur.*
- 31 *Legata mercenibus fieri solent saltem ratione consuetudinis.*
- 32 *Legatum est in referente cum omnibus suis qualitatibus.*
- 33 *Substitutio masculorum intelligitur solta favore agnationis conservanda.*
- 34 *Didio — omnia — differt a didione — tota — quia prima refertur ad plura, altera vero denotat totalitatem circa unam, & eandem rem.*
- 35 *Ex geminatione calce mens testatoris ostenditur.*
- 36 *Verba geminata multum attenduntur, & dicuntur ad tollendam dubitationem reiterata.*
- 37 *Interpretatio conformis dispositioni juri, menti testatoris, & propriæ verborum significationi sumenda est.*
- 38 *Verba quæ semel testator accepit in sua secula, in eadem accipi debent in alia parte, & sensu diversificari ratione, aut contraria probatione.*
- 39 *Confectura loquendi testatoris indicat ejus voluntatem.*
- 40 *Verba numeri singulari regulariter non adaptantur ad pluram vocationem.*
- 41 *Nisi additum sit significat universale, vel didio — ambo, vel uterque —*
- 42 *Testator quod facile exprimere potuisset, si non expressit, noluisse censetur.*
- 43 *Familia, a qua originem habet testator ejus respectu non dicitur aggregata, filia, & impropris.*
- 44 *Non origo nominis, nec antiquitas, sed ratio sanguinis, & naturalis affectionis animum testantis movent.*
- 45 *Didio — videlicet — est taxativa, & declarativa precedentium verborum.*
- 46 *Maxime quando id, quod post eam sequitur, idem continet, quod continebant verba precedentia minus clara.*
- 49 *Femina sunt de domo, & familia.*
- 50 *Naturalis de consuetudine Tuscia dicitur de domo, & familia patrii, & ejusdem portans insignia.*
- 53 *Verbum — domos — a testatore prolatum de ipsius familia, seu agnatione intelligi debet, & cum. 51. & 52.*
- 54 *Appellatio familia solum agnati comprehenduntur.*
- 55 *Qua sit differentia inter vocationem familia effectivam, & contentivam.*
- 56 *Agnati succedunt solum usque ad decimum gradum.*
- 58 *Capula — &c. — posita inter personas, inter quas audit ordo charitatis, & affectionis, non indicat vocationem omnium similium.*
- 59 *Legati substantia mutata, qualitas mutata intelligitur.*
- 60 *Discrepantia sequitur principale.*

- 61 *Opera sine opere, & emolumento stare nequeat.*
- 62 *Gravari nemo potest ultra quam sit oneratus.*
- 63 *Qualitas sine subiecto stare non potest.*

DECISIO LXXIX.

In Causa Piccolomini, e Piccolomini, e Religione di S. Stefano.

IN celebri Causa vertente inter Illustrissimos, & nobilissimos DD. de antiqua, & originaria familia Piccolomini Scenali ex una, & Illustrissimam, & Sacram Religionem Divi Stephani, & Illustrissimum D. Alphonsum Piccolominum Comitem Celoni, & Illustrissimum D. Silvium Piccolominum ex alia, & Illustrissimum D. Ferrantem Piccolominum ex Marchionibus Leccesi ex altera, & Creditores Illustrissimi Scipionis, & Alphonsi Piccolomini ex alia, &c.

Institerat Illustrissimus quondam Jacobus Piccolominus in suo ultimo testamento de anno 1509. Illustris DD. ejus duos filios Silvium, & Aeneam pro æqualibus portiones, hosque ædificem substituerat tam in bonis liberis, quam in aliis suppositis perpetuo fideicommissio ordinato ad favorem eorum, & conjunctis eorum descendentiis, aliorumque substitutorum, & inter cetera legatus, seu fideicommissi relicto a dicto testatore apparet infrascriptum pertinet ad medietatem Testamenti, & Castri Porrone, in hæc quæ sequuntur verbi: Item præfati D. testator reliquit, & legavit toti domui, seu progeni de Piccolominibus, videlicet masculis legitimis, & naturalibus, ætatis ex stirpe, & sanguine Piccolominorum, & ex stirpe, & sanguine felici. Item. Pl. II. & III. palatium, & domum, ac etiam medietatem testamenti, & Castri Porrone, cum omnibus juribus, & pertinetibus dicti testamenti, & Castri, & cum prohibitione, quod supradicta res, & bona non possint alienari in totum, vel in partem perpetuo, nisi ad vitam vasis Domini, & non ad vitam plerumque successores; & causa quo alienarentur, decedant, & decedant debeant ad Illustrissimum D. Dacum Amalphitæ, & D. Marchionem de Illiceto, & filios masculos, & heredes D. Andrea de Piccolominibus, & filios masculos, & heredes DD. Constanzia, Landonia, & Alessandra filiarum legitimarum præfati D. testatoris, &c. hæc in esp. 74. dicti testamenti.

In codicilla vero postea editis de die 28. Decembris 1508. edicimur dictum testator, & substituit dictam legatam medietatem testamenti, & Castri Porrone toti domui, & progeni, de Piccolominibus, illudque reliquit dicto ejus filio Aeneam jure Institutionis, eisdemque infimul cum Silvio ejus altero filio reliquit jure legati, & Institutionis præfatum palatium, seu domum noviter constructam, sive Senis pro indiviso, ædifices possit in esp. 7. dictorum codicillorum sequentia verba:

Item reliquit, & legavit supradictis codicillator præfati DD. Silvio, & Aeneam, dictam testamentariam Castri Porrone, & prædictum palatium novam sive Senis, ac supra cum prohibitione alienationis, & quod non possint aliquo modo alienari, ac nullo unquam tempore, prout in dicto testamento suo dispositum est in capitulis prohibentibus alienationem, & ubi sunt ordinati substituti in capitulis ejusdem testamenti. Et causa quæ (quod Deus avertat) deficeret linea masculina legitima, & naturalis ipsorum Silvii, & Aeneæ, seu alterius eorum, quod tunc, & ex causa admittenter ad successorem dictorum heredes, & succedant filii naturales masculi, seu filii naturales.

naturalis, & filii legitimati, amos, vel plures, si legitimati essent auctoritate Apostolica, vel Imperiali, & eorum, & easqueque eorum descendentes recte linea masculina, servato ordine, & more primogenituræ, prout dispositum esse in suo testamento, & casu quo in totum deficeret linea masculina dd. Sibiti, & Anea, & substitutorum, tunc, & eo casu in dd. bonis succedat domus tota, & progenies Piccolominea, ex modo, & ordine prout in dicto suo testamento dispositum, & declaratum est.

Mortuo testatore venerunt tandem dicta bona tenimenti, & Castri Porronæ per suos legitimis successiones in Illustrissimum D. Scipionem Piccolomineum pronepotem testatoris ex dicto Anea ejus filio, qui erexit, & fundavit quandam Commendam in Illustrissimo, & Sacra Religione Divi Stephani, cum titulo Prioratus Civitatis Pistrum, assignando pro ejus dote dictam tenentiam Porronæ, cum suis pertinentiis, ea conditione, ut justipateronatus transferret ad ejus filios, & descendentes masculos, & linea masculina extincta dicta tenentia cerneretur incorporata in Commenda magistralli Serenissimi Magni Magistri, cum onere solvendi quolibet anno decatos mille Illustrissimo D. Sylvio de Piccolominibus, ad quem, & ejus liberos, & descendentes masculos in perpetuum pertineret talis dignitas Prioratus Pistrum, cum dicta annua pensione aureorum mille, atque ob erectionem dictæ Commende dictæ Sacre, atque Illustrissimæ Religionis Divi Stephani per donationis titulum concessit prædictum tenimentum, & Castrum Porronæ, cum omni jurisdictione, dominio, & proprietate omnium bonorum, & rerum ad illud pertinentium in forma amplissima.

Habito noticia eo illustribus, & nobilissimis Dominiis de antiquis, & originariis familia Senensis Piccolomines de alienatione, & reuivestimento bonorum, & tenimento Porronæ in dictam Sacram Religionem factum per dictum D. Scipionem, contra expressam prohibitionem testatoris; prætendentes sub prætextu dictæ alienationis, & erectionis Commende, venisse easdem vocacionis factæ a testatore de tota domo, & progenie Piccolominea ad prædictum legatum, & fideicommissum Porronæ, obtinuerunt de anno 1691. a Serenissima Celsitudine Magni Ducis Ferdinandi, gloriosæ, & felicitis memorie benigni rescispi, ad hoc ut Clarissimus Magistratus cum voto DD. hujus alme, & magnificæ Roræ decideret caput præsentis contraventionis a dicto D. Scipione commissæ, eiusdem omnibus quodcumque interesse in eum habentibus, nempe dicto Illustrissimo D. Sylvio Piccolomineo, & admodum Illustri, & Excellentissimo D. meo Colendissimo insigni D. Petro Caballo, tunc temporis dignissimo Auditore dictæ Sacre Religionis pro interdicti præfati Serenissimi Magni Magistri, & Magalisco Andrea de Andreis tamquam dictæ Religionis Procuratore, & uti deputato a præfato dignissimo D. Auditore.

Pendente hoc iudicio obijt dictus D. Scipio nullis relictis liberis, seu descendentibus, per cujus obitum commisit de novo Serenissimus Princeps, & Magnus Dux Colonus per suum benignum rescispium de anno 1690. eidem Clarissimo Magistratui, ut cum voto totius magnificæ Roræ tam in capite dictæ contraventionis pendens, & non decidit, quoniam in casu mortis dicti D. Scipionis decideret causam vertentem inter dictam familiam Piccolomineam Senensem ex ona, & dictam Sacram Religionem Divi Stephani, & Illustrissimum D. Comitem Celmi, & Illustrissimum D. Sylvium Piccolomineum ex altera, respectu donationis dd. bonorum tenimenti, & Castri Porronæ in dictam Commendam missi, seu vinculati.

Secundo dicto benigno rescripto orta fuit pro importanti successione dd. bonorum maxima contentio, præsertim inter dictam familiam Piccolomineam Senensem, & d. D. Comitem Celmi, Dominumque Ferrantem ex dictis Marchionibus Lecce-ti. Nam pretendebat dicta familia per obitum dicti D. Scipionis se vocatam a testatore ad huiusmodi bona Porronæ, insimul cum familia Piccolominea nova, & propria ipsius testatoris, a qua procedunt præfati D. Comes Celmi, & D. Ferrantes; unusquisque eorum nervose assergebat illam excludere, tamquam non comprehensam in vocatione facta a testatore de tota domo, & progenie Piccolominea, & exterius omnibus esse præferendam in dicta fideicommissis successione, nempe Comes Celmi, ut vocatus per viam primogenituræ, & D. Ferrantes tamquam proximior in gradu tam testatori, quam ultimo possessori.

Stantibus prædictis fuit coram Dominiis causa introducta, illaque non semel, sed sæpius discussa tam in plena Rota, quam privatim, cum quolibet Dominorum eorum per discretissimos partium Advocatos, a quibus etiam doctissime allegationes editæ fuerunt, omnibus mature discussis, & consideratis, de duobus viis potissimum inter alia dubitatum.

Primo, an in vocatione, & substitutione totius domus, & progenie de Piccolominibus, veniat antiqua, & originaria familia Piccolominea Senensis, an vero nova, & propria testatoris familia, vel utraque simul, & conjunctim.

Secundo, an illi de familia Piccolominea, quicumque vocata sit, admittantur ad dictam successionem fidei, & semel, tamquam unum corpus, seu collegium, an vero gradatim ordine successivo, seu per viam primogenituræ.

Circa primum dicebatur pro parte familie originariæ Senensis in vocatione, seu substitutione facta per testatorem de tota domo, & progenie Piccolominea ad legatum, & fideicommissum bonorum Porronæ omnes esse admitteudos, qui de dicto familia ortum habuerint, cum dictum nomen familia sit collectivum plurium personarum, & graduum, ideoque respicere omnes comprehensos sub dicta collectione, & per dictum nomen significatos, ut ex *Agel. Art. Sueti. Persif. Rima.* & pluribus aliis tradit *Perreg. de fideicommissis. artit. 39. cum. 11.* maxime quando concurrit, seu adicitur aliquod signum universale, ut contingit in dicta vocatione, & substitutione de tota domo, & progenie Piccolominea, de qua in cap. 74. testamenti, & esp. 7. codicillorum.

Nam illa dictio universalis complectitur omnia, que tamquam partes sub illa totalitate continentur, ut probat text. in *l. rell. dicimus ff. de ver. significat.* Item totius appellatione venit omnis pars, & nulla reservata dicitur, facit text. in *l. i. ubi vocant DD. ff. de legat. 1. Menoch. casu. 4. num. 25. & resp. 38a. cum. 11.* si enim omnia non includerentur, non verificaretur generalitas, & universalitas verbi, ut tenent plures, quos refert, & sequitur *Sard. conf. 73. cum. 6a. & 63.* Tunc magis quis in conjunctione universalis, & collectivæ dicitur requiri concursus omnium in ea comprehensorum copulativæ *l. heredes mei ff. tam ita ff. ad trebell. l. pra. C. de impub. & aliis.*

Adeoquod ex fit vis, & efficacia hujus verbi -- tota -- quod operetur tacite comprehendere, que alias sub indefinita oratione non comprehenderentur, ut probatur ex doctrina *Bart. in l. servi etiam ff. l. i. a. ff. de legat. 1.* ubi quando res communis legatur, simpliciter intelligitur legata tantum portio pertinet ad testatorem, si vero legatur cum adjunctione hujus signi -- tota -- intelligi-

ligitur legata etiam pars aliena, dictam Bartol con-
clusionem probat *Craet. conf. 30. num. 15. post*
Det. conf. 69. num. 4. Menoch. conf. 141. num. 33.
Laderb. conf. 53. num. 5. ex quibus dicendum vi-
deatur cum esse vix hujus dictiois -- tota -- ut
comprehendat illum partem, quæ magis proprie
convenit sub appellatione familie Piccolominiæ.
Quis erit familia antiqua, & originaria, quis si
domini originarii Piccolomini sub vocazione to-
tius domus, & progeniei de Piccolominibus non
fuisse comprehensi, sed tantum descendentes
testatoris, & aliorum ejus fratrum, inepte inco-
pisset testator denominare universalitatem totius
domus, & progeniei de Piccolominibus in potiori
significatu, & cum tanto apparatu videlicet ma-
sculis legitimis, & naturalibus natis ex stirpe, &
sanguine Piccolominorum, & ex stirpe, & sangui-
ne Pii II. & III. si intendebat vocare dumtaxat
minimam partem, & æcessionem dictæ domus,
nempe aggregatam, & quæ improprie, & per hi-
sionem erat talis ex *Randef. de analog. lib. 1.*
cap. 3. num. 1. quæsi dici poterat familia testato-
ris, & eorum fratrum, cum descenderent a Nanno
de Tedeschini, qui post contractum matrimonium
cum Ludomila sorore Summi Pontificis Pii, jussu
dicti Pontificis cognominatus fuit de Piccolominibus,
eorumque familia aggregatus remansit. Unde non
videatur verisimile, quod ad dictam fami-
liam aggregatam tantum voluerit se testator re-
stringere; signum enim universale, quando præcedit
genus, vel totum universale, necessario inest
omnis suas species Everard. de locis legal. loco a
toto vers. verumtamen, & totum intelligitur sine
diminutione alieujus partis, quæ comprehendit
quomodocumque ut possit Decian. conf. 22. num. 15.
vol. 1. Menoch. conf. 374. num. 22. & conf. 918.
num. 3.

Ad confirmationem prædictorum, & quod fami-
lia nova, seu aggregata sola vocata dici non
possit ad præfatum legatum maxime conducere vi-
debuntur verba illa contenta in dicto cap. 74. ibi
-- masculis legitimis, & naturalibus natis ex stirpe,
& sanguine Piccolominorum -- quæ clare sunt ad
comprehendendum omnes masculos de familia Pic-
colomina antiqua, siquidem, ut dictum fuit, illud
nomen -- familia -- est collectivum, & continet
omnes de dicta familia ab eodem stirpe de-
scendentes, & quod dicitur de stirpe, & sangui-
ne, idem est, ac si dictum fuisset, de agnatione,
& familia, quia verba hæc synonyma, & idem
significantis esse dicuntur ex *Covarr. in cap. Ray-*
naldus in print. num. 13. de testam. fol. mibi 99.
tradit alios Perez. de fideicom. art. 22. num. 23.
Item sub consanguinitatis appellatione, quæ signi-
ficari videtur per illud verbum -- & sanguine
Piccolominorum -- masculi de agnatione vere,
& proprie comprehendi dicuntur, ut probat text.
in l. post consanguineos ff. de suis, & legit. hered.
Alex. consil. 153. num. 1. lib. 7. Berol. consil. 95.
num. 80. lib. 2.

Videbatur etiam plurimum conferre alia
verba -- natis ex stirpe, & sanguine Pii II. & III.
accipiendo contentive -- stirpem Pii II. -- potest
enim duplici modo intelligi, aliquem esse de cer-
ta familia, vel effective per descendentes ab
eo, de cojus familia dicitur esse, vel contentive
per descendentes per lineam masculinam ab eo-
dem stirpe, a quo descendit illi, de cujus fa-
milia quis esse dicitur, ex *Ruin. conf. 153. n. 10.*
lib. 2. Menit. de excep. lib. 8. tit. 12. num. 15.
vers. sed ego subiectione, Simon. de Prat. lib. 3. inter-
pret. 3. dubit. 1. fol. 11. num. 25. Parif. sum-
fil. 40. num. 42. lib. 2. sed in casu vocationis fa-

milie ad Pontificum certum est, non posse capi
in specie, seu effective, cum illi filios non habe-
rent, & sic non potest referri ad eorum descen-
dentes, ergo per necessitatem debet capi in genere,
seu contentive, & per consequens referenda est
ad collaterales, & consanguineos, quo casu ex-
presse vocata dicitur familia antiqua, & origina-
ria, a qua descendebat Pius II. respectu cujus di-
citur contentive, seu in genere accepta ejus stirps.

Quia vero Piccolomini aggregati descendentes
per Ludomilam dicuntur esse ex stirpe Pii III.
ipsæ, & Piccolominei originarii convenient quæ-
litate dispositionis prædictæ, originarii scilicet
tamquam procedentes ex stirpe, & sanguine
Pii II. & Piccolominei aggregati vero tam-
quam ex stirpe, & sanguine Pii III. accepti simi-
liter ejus stirpe contentive, ut supra.

Confirmari prædicta opinio unquam dicebatur
ex ditione illa copulativa -- & -- dum dicitur --
& ex stirpe, & sanguine Pii II. & III. -- quæ vi-
deatur posita a testatore augmentative, non vero
copulative, ex quo agitur de pluribus quali-
tibus, quæ non possunt concurrere in uno, e-
odemque subiecto, & quia destrueretur præcedens
voluntas clarissime geminata, & expressis, si con-
junctione talis copula probate intelligeretur, ex
Bart. in l. ea tamen adjectio ff. de legat. 3. Ruin.
& alii citati in consilio impresso dictæ familie
originariæ num. 99. ubi cum duobus seqq. adum
fuit de vi, & effectu, dictæ copulæ &c.

Adducebant præterea plures conjecturæ de-
sumptæ ex dicto testamento ad confirmandum præ-
dictam opinionem, nempe, quod soli familie no-
væ, seu aggregatæ non competant qualitates di-
positionis cap. 74. sed simul utrique familie tam
originariæ Senensis, quam aggregatæ, quæ enu-
merantur in dicto consilio impresso a num. 103. usque
ad num. 125. & lo alius allegat. ejusdem familie
Senensis manuscriptis, ad quos pro nunc relatio
habeatur, quæ inferius omnibus respondendum
erit.

Quo ad secundum dubium, an scilicet in ca-
pit. 74. intelligatur facta fuisse vocatio familie
simul, & semel, an vero gradatim ordine succe-
ssivo, dictum fuit pro dicta familia Senensis, cum
fuisse vocatam simul, & semel cum famillio ag-
gregata, non ordine successivo, quia licet regu-
lariter vocatio familie intelligatur gradatim, &
ordine successivo per text. in l. petro ff. de testat. ff.
de legat. 2. l. cum ita ff. in fideicommissio eod. tit.
tamen dicta conclusio non procedit in casu, quo
vocata fuerit domus, & familia cum verbo, &
signo illo universali -- tota -- quod copulat, &
conjungit omnes, & ideo requiritur concursus
omnium copulatum, ut supra deduximus fort
super vi, & effectu dicti verbi -- tota -- qui con-
curfus ordini successivo repugnat, cique commo-
de adaptari non potest.

Maxime quia, supposita vocatione familie no-
væ, & aggregatæ, etiam illa originariæ, & an-
tiquæ respectu testatoris sit extranea, introibit alia
conclusio, quam ponit Bart. in l. si cognatis n. 5.
ff. de reb. div. quod scilicet intelligatur facta vo-
catio de omnibus simul, & semel, & non ordine
successivo, cum non videatur testator considerasse
proximitatem vocatorum, ut præsumitur in vo-
catione suæ propriæ, & non extrinsecus familie dic-
tæ Bart. sequi fuerunt Secuin. in dist. l. si co-
gnatis num. 32. Alex. in l. Galtus ff. quidam reite
num. 7. & ibi Taf. num. 28. ff. de lib. & postum.
Peregrin. de fideicom. art. 17. num. 39.

Hinc conclusionem ex pluribus testamenti
capitulis conformari dicebatur, in quibus testa-
tor

ter loquutus fuit cum legatariis, ut videre est ex cap. 75. usque ad 91. infimul eum esp. 99. ejusdem testamenti, ex quibus designatur plures personas, non unam tantum, fuisse comprehensas, & sic presumeretur simultaneam ad. de familia vocacionem, non autem ordinem successivum, qui in uno tantum verificari posset, presertim considerato cap. 91. ex quo apparet, excluso ordine successivo, simultaneam vocacionem omnium de familia locum esse debere. Nam in dicta cap. 91. fuit dispositum, & declaratum, qui fuerint hi, qui onera injuncta a testatore familie Piccolominæ in capitulis præcedentibus explicare, & exequi teneantur, & cum li sine omnes de familia Piccolominæ simul, ex hoc resultat, quod dum superius loquutus fuit hoc modo -- *Supradicti legatarii* -- senserit, & intellexerit de tota familie Piccolominæ, quæ si non simul, & semel fuisset vocata, non omnes simul graviter oneribus contentis in supradictis capitulis dependentibus a cap. 74. sed illos tantum per tempore, qui ad fideicommissum ex vi ordinis successivi vocati, & admitti fuissent, sed quia ex onere impossibile inferretur vocatio, ut ii, qui onerati fuerint, lidem etiam vocati fuisse dicantur, ex colligitur ex traditis per *Auch. consil. 531. nom. 18. & 19. Simon. de Prat. de interpret. ult. volunt. lib. 3. dubit. 1. solut. 9. num. 15.* ideo necessario inferretur, cum fuerit onerata familia Piccolominæ tota simul, quod ea etiam simul vocata, & onerata dicatur.

Prædictæ considerationi accedere dicebatur alia urgentior, & irrefragabilia ponderatio desumpta ex eodem cap. 91. in quantum testator in eo mandat congregari, & condonari legatarios de familia Piccolominæ, & quod eligere debeant duos, vel tres, seu quos, & quot eis videbitur &c. Nam ex hac dispositione, in qua requiritur omnium consensus, & congregatio, apparet negotium pertinere ad omnes simul ex doctrina *Bart. in l. omnes populi num. 18. ff. de juss. & jur. & traditis per Lambert. de jurepote. art. 8. quest. principal. 2. part. 2. lib. 3. num. 18.* ubi quod quando negotium pertinet ad omnes, vel ut universos, vel ut singulos, & in casu quo, ut singulos consensus majoris partis præjudicat minori, debent omnes se condonare; condonatio ergo indicat, & demonstrat ad omnes simul, & semel spectare negotium, & jus, super quo condonatio fieri debet, ergo verius dicendum erit ad omnes, uti congregationem, & uti collegium representantes, legatum hoc, & unera adjecta pertinere.

Ponderabatur infimul alia verba ipsius cap. 91. ibi, & -- *ut facillius disposita per testatorem exequantur* -- & ibi -- *quod a triginta annis supra debeant se condonare* -- & ibi vocatis, & adhibitis in dicta Congregatione Clericis, Presbyteris, & Penitentibus de dicta domo, & progenie Piccolominæ, etiam supradicta, exceptis Religiosis mendicantibus -- & ibi -- *qui deputati potere debeant, & obsequi prædictis, simul, & non congregati, & prout ab ipsis ordinatum fuerit, debent exequi, & ad ipsorum requisitionem transtuleri totius reddere rationem, quæ a prædictis requisitis fuerint, & quod in dicta Congregatione obli corar, & locum habeat illud, quod a tribus quartis ipsorum, ut supra congregatorum, ordinatum, statutum, & determinatum fuerit.*

Quæ verba illud suadere dicebatur, quod non unus solus de familia ordine successivo gradatim succedens debetesse disponere de dictis bonis, & exequi dicta onera, sed familia Piccolominæ valde numerosa, quæ habet supradictas qualitates, & effectus a triginta annis super, & quæ Senis

moraretur, & non separarim; aut tamquam singuli quidquam agerent, sed condonare omnes, & tamquam congregatio quædam, & quoddam collegium.

Hæc sunt potiora fundamenta, quæ Excellentissimis Dominiis meis propositis fuerunt pro fundanda originaria Piccolominæ familie Senensis intentione, consistente in eo, quod fuerit vocata infimul cum familia aggregata ad fideicommissum bonorum Porronæ, in quo omnes de utraque familia succedere deberent simultaneæ, tamquam unum corpus, congregatio, seu Collegium, excluso ordine successivo, seu Primogenituræ, tam ex vi dispositionis factæ in dict. cap. 74. & in aliis ab illo dependentibus, quam ex vi dispositionis factæ in cap. 7. codicillorum, quatenus in relatione ibi facta ad testamentum illam applicare constabatur ad idem cap. 74. contententes utique in illo tantum verificari, non verò in capitulis 31. & 35. 52. 69. & 73.

In contrarium, quod imo sola familia Piccolominæ nova, seu aggregata, testatorique sanguine conjuncta vocata sit ad legatum, & fideicommissum bonorum Porronæ, primo adductum fuit in hujusmodi successione fideicommissaria nullam rationem habentem effe de cap. 74. testamenti, sed tantum de cap. 7. codicillorum, cum per eos fuerit revocatum, quatenus in sup. 1. didicimus codicillorum testator voluntate mutata expresse ademerit, & subtraxerit tori domui, & progeniei de Piccolominibus contentis in dict. cap. 74. idem legatum bonorum Porronæ, declaraverit se nolle ad prædictam domum pervenire debere, sed ille iure institutionis relinquere sine æne filio legitimo, & naturali, cum certis conditionibus, & obligationibus, de quibus in dictis codicillis, ex qua mutatione voluntatis testatoris declarata in codicillis, cum ademptione expressa ejusdem legati, non solum illud revocatum fuit, sed ipso jure ademptum, & non deberet ex text. in l. fideicommissum 27. ubi omnes norant C. de fideicommissis, juncta ibi Glossa verba probante, & in l. datum 27. vers. admi C. de legat. quæ Glossa sequutus fuit *Didacus in secunda parte rubr. de testam. num. 21. Gomez secunde tom. sup. 32. num. 56.*

Si ergo non debetur ex dict. cap. 74. ex vi dictæ ademptionis realis juxta text. in l. 3. §. si Titius ff. de adimend. legat. recte inferretur omnes præcedentes bonorum Porronæ vigore codicillorum ad illa agere debere, non vero vigore dispositionis revocata, qualis est dict. cap. 74. quod per dictam revocationem fuit extinctum, & esse delitum, & ideoque in successione dicti fideicommissi ad intelligendum, quæ familie sit vocata attendenda esse verba codicillorum in dict. cap. 7. ut etiam ingenue confessi fuerunt DD. Informantes pro familia antiqua in eorum consilio impresso num. 75. 76. & 78. vers. *in casu auctem nostro.* Unde attenta dispositione dict. cap. 7. codicillorum apparet in eo fuisse ultimum loco vocatum, & substitutum totam domum, & progeniem Piccolominæ, sine aliis qualitatibus, de quibus in cap. 74. sed simpliciter, prout vocata apparet in cap. 52. 69. & 73. testamenti, licet in eis cum qualitate descendente per lineam masculinam, quæ non adeit expressa in dict. cap. 7. codicillorum, sed tantum per relationem ad testamentum.

Ex prædicta vocacione similis, dum testator in fine dict. cap. 7. substituit totam domum, & progeniem Piccolominæ, resultat recepta juris conclusio, quod ubi testator vocat simpliciter familiam, seu domum, vel illos de familia, seu domo, si plures sunt familie ejusdem cognominis,

intelligitur vocasse familiam suam, de qua ipse natus est, & sibi proximoerum, ut ex multis p. o. bus *Alex. conf. 213. num. 1. & seq. lib. 6.* ubi vocato aliquo *della Torre*, si plures, & diversæ familie reperiuntur *della Torre* presumitur testatorum sensisse de sua propria familia *della Torre*, de qua ipse erat, & sic de sua agnatione, & non de alia familia sibi extranea, idem probat *Socin. inter conf. Carr. Sen. conf. 40. col. 6. vers. & in primis n. 14. & seqq.* quem sequitur *Parif. conf. 51. num. 5. & 10. vol. 2. Alb. conf. 483. num. 42.* in simili casu respondit *Mencet. conf. 38. n. 23. lib. 1. & conf. 233. num. 16. & seqq. lib. 3. Bonifac. Reger. conf. 37. num. 38. lib. 2.*

Sic igitur in casu nostro cum duplex esset familia Piccolominorum, altera originaria, & antiqua extranea testatori, & nullo sibi singulari vinculo conjuncta [ut ex processo bene colligitur, & sepe sæpius in contraditorio fuit asseveratum a procuratoribus dicte familie originarie Senensis, quod iterum confessi sunt per ejus D. Informantem in secundis juris allegationibus incipientibus circa vocationem familiam num. 16. vers. secundo loco] altera nova, seu aggregata, de qua erat ipse testator ejusque fratres germani, nepotes, & descendentes, quæ specialiter nuncupabatur de Aragonia, seu Pontificia, & ideo Senis habebat nomen, & ordinem diversum a familia antiqua, & originaria, quæ enumerabatur in monte, & ordine Gentilium hominum; Pontificia vero, seu nova in Monte Populæ; ut constitit, ex processo, recte sequitur ex prædicta conclusione in vocatione facta a testatore de domo Piccolominæ venire solum novam, & Pontificiam, quæ erat ejus propria familia, quod primo confirmatur ex doctrina *Bart. in l. si cognatis ad fin. vers. quæro hic dicitur ff. de reb. dub. ubi Socin. num. 31. refert alios Mantici. de consens. ult. volut. lib. 8. tit. 12. n. 1. tenentes, quod relictum cognatis, seu familie in dubio intelligitur de familia testatoris, adeo, quod si illa sit divisa in plures columellos, intelligatur de familia, & columello testatoris ex *Dec. conf. 321. n. 6. Parif. di. conf. 51. lib. 2. & conf. 1. n. 60. lib. 3.**

Secundo confirmatur dictum fundamentum ex propria significatione eorundem verborum codicillorum, dum dicitur in cap. 7. *fuerat domus tota, & progenies Piccolominæ*, quibus verbis agnationem propriam significavit testator, ponderando verbum, domus, quod pro familia, & agnatione somitur de jure, namque in materia fideicommissaria familia, domus, stirps, proles, sanguis, & progenies synonyma sunt, & in effectu idem significantia, ut probatur in l. pronuntiatæ §. familia vers. nam est ff. de verb. significat. ubi *Rebuff. in vers. pater autem filium. Conarr. in cap. Raynaldus in print. n. 13. de testam. refert alios Peregrin. de fidelcomm. art. 21. num. 23. & 27. Molina. de primogenit. lib. 3. cap. 4. num. 10.* idem significat verbum *progenies* qualificatum ab altero verbo *Piccolominæ*, denotat enim illos de domo Piccolominæ Gloffi. & *Bart. in l. 1. num. 4. C. de conditoribus lib. 11. & sic masculos agnatos, bene Ruis. conf. 161. num. 4. vol. 2.*

Certum ergo est, quod testator in codicillis per illa verba *tota domus, & Progenies Piccolominæ* non alias personas significare voluit, quam agnatos masculos familie Piccolominæ sive proprie, quæ erat sibi agnata, & conjuncta, non vero masculos alterius familie sibi extraneæ, quæ illa est antiqua, & originaria familia Piccolominæ, juxta supradictam doctrinam *Bartol. & Socin. in*

l. cognatis ff. de reb. dub. idem Socin. conf. 249. num. 12. vol. 2.

Tertio confirmatur, quia quando dicta verba codicillorum fuerat *tota domus, & progenies Piccolominæ* essent generalia, & apta ad comprehendendum unam, & alteram familiam Piccolominæ, quod prædicta cum infra dicenda non pauciores, tamen ita intelligi debet, ut non videatur testator alienam agnationem suæ familie proprie anteposere contra aperta jura in l. cum auctissimi C. de fidelcommis lib. 1. cum avni ff. de condit. & demonstrat. l. generaliter §. cum autem C. de instit. & substit. *Alexander conf. 92. num. prim. vol. 3. Affili. dec. 44. num. 20. cum sequentib. cu- 27* jusque eam voluntas juri communi consentanea esse presumitur ex *Bald. in l. prima col. 2. C. de Sac. Ecclie. & in l. 2. num. 4. C. de condit. instit. & tradunt post Bartol. communicer scriben- 30 tes in l. heredes mei §. cum ita ff. ad Trebell. & in l. si duo ff. de acquir. hered. *Ancher. conf. 6. num. 8.* ubi quod quilibet voluntas, & dispositio debet a jure communi regulari, idem consilio 393. num. 2. *Cephel. conf. 105. num. 13. vol. prim.* refert plures *Mantici. de consens. ultimar. volut. lib. 6. tit. 6. num. prim.* sed sic est, quod in concursu familie novæ, seu aggregatæ cum familia Piccolominæ originaria ad successionem testatoris, præferenda erat dicta familia nova, namque proximior, & de stirpe, & sanguine testatoris ex *Bart. in l. Gallus §. quidem re ff. de lib. & posthum. per text. in l. cum ita §. in fidelcomm. & in l. p. in §. fratre de legat. secundum, & in l. final. C. de verb. significat., quem sequitur *Peregrin. de fidelcomm. art. 17. num. 35. & art. 19. num. 12.* ubi plures citat, in puncto *Corn. conf. 41. n. 6. vol. 4.* igitur dicta familia nova tantum vocata intelligitur sub d. verbis fuerat domus tota, & progenies Piccolominæ, non vero antiqua, & origina- 35 ria, ne alias interpretentur cum lesione juriscommuni, quod non licet ex *Parif. conf. 110. n. 35. & 36. vol. 3.* ubi semper interpretatio est fæmenda, ut minus lædatur juri commune, quam fieri possit.**

Accedit, quod legata solent fieri merentibus l. nec adiciat ff. pro socio, vel consanguineis, qui ratione saltem consanguinitatis videntur mereri, argum. l. cum alienum C. de legat. & l. Procula ff. de probat. l. si servus ff. de donat. inter virum, & uxorem, & quæ per *Bart. in l. quæ datus ff. solut. matrim. tradit Corn. conf. 216. num. 5. vol. 2.* sed cum familia Piccolominæ antiqua, & originaria non esset benemerita testatori, nec illi sanguine conjuncta, recte sequitur testatorem de illa non cogitasse in omni substitutione facta in dict. cap. 7. codicillorum de tota domo, & progenie Piccolominæ, maxime quia cum ibi substitutio appareat eo modo, & ordine, pro ut in testamento dispositum, & declaratum est, in eoque maxime in cap. 51. 69. & 72. vocata sit dicta domus, & progenies Piccolominæ descendens per lineam masculinam, cum eadem qualitate masculinitatis censetur vocata in dict. cap. 7. quia relatum est in referente cum omnibus sibi qualificatis l. esse tota ff. hered. instit. ubi notum committere *DD. Parif. conf. 19. num. 71. vol. 2. & conf. 47. n. 15.* cum alia passim, & per consequens talis substitutio masculinam facta intelligitur favore agnationis conservandæ ex *Mantici. de consens. ult. lib. 6. cap. 15. num. 8.* & superius dictum fuit, quod conservatio agnationis propriæ testatoris cessabit, si alia familia sibi extranea vocata intelligatur.

Ex prædictis constare videbatur in substitutione

tionem facta a testatore in dict. cap. 7. codicillorum de tota domo, & progreffe Piccolominea secundum propriam, & iudicium horum verborum significatiorem esset vocem solam novam Pontificiam domum Piccolomineam, quæ erat propria familia testatoris.

Quibus non obstante usum fuit primum fundamentum familia originaria de verbo tota, per quod dicebatur inferri vocatio utriusque familia antiquæ, & novæ; suadet namque contrarium illa dictio, cum proprie, & regulariter differat a dictione omnis, quæ refertur solum ad plura. Dicitio vero totum denotat totalitatem circa unum, & eandem rem ex Gloss. verb. totum in principio luffi. de sociis. Barr. in l. si unus 28. §. pallus ne peteret, num. 5. ff. de pall. & ibi Jafon num. 13. idem Jaf. in l. et si suscepit §. filius num. 2. ff. de lib. & postum. Dec. in l. unius a. 2. §. cert. petat. Cagnol. super proem. ff. in princ. n. 9. Rebuff. in l. unius 6. ff. de verb. significat. circa med. vers. hoc dictio omnis &c.

Prædictum juris discrimen inter illas dictiones tota, & omnis sicut etiam notat testator, quia quando voluit comprehendere omnes masculos, & feminas dum linearem filiorum Silvii, & Aneæ, quæ erant inter se diversæ, non eas vocavit solum per hanc dictionem tota linea masculina, & feminina dd. DD. Silvii, & Aneæ, sed dixit omnis, & tota linea masculina dd. Silvii, & Aneæ, ut appareat in cap. 35. testamenti ad medium vers. et si contigerit, ubi iterum usus fuit hoc modo loquendi respectu lineæ masculinæ dd. Silvii, & Aneæ, ut in vers. & similiter casu quo &c. & cum testator dict. cap. 35. si loquutus fuisset per dicta verba omnis, & tota facis ex hac geminatione ostenditur omnia ejus modi, solent namque verba geminata multum attendi l. hylia ff. ad Trebell. & amplius effectum, ut aliquod operentur ex Bald. in l. fructus C. de emp. & significant præcisam intentionem, ut ex aliis tradit Roland. caus. 61. num. 15. & 16. vol. 2. Sord. dec. 272. num. 16. facinque censetur prædicta reiteratio casus dubitationis tollenda Corn. conf. 105. a. 16. vol. 2. non sic fecit testator in cap. 35. 69. 72. 74. testamenti, & in cap. 7. codicillorum, ubi solum usus fuit hoc verbo tota, & non dixit omnis, & tota domus Piccolominea, quia in eis, & quocumque eorum vocabat unam tantum suam propriam, & non aliam diversam, & sibi extraneam familiam, quæ

lis erat antiqua, & originaria. Quæ interpretatio plurimum confert, & sequenda est ad declarationem dicti verbi tota, cum sit conformis dispositioni juris communis, menti testatoris, & propriæ verborum significationi, ut ex aliis resolvit Mantie. de censib. lib. 6. cap. 6. num. 28. ad medium. Item quia in quo sensu testator aliqua verba semel accepit, eadem postea semper retinuisse creditur, nisi diversa sit ratio, aut de contrario constet Barr. in l. tantum num. 27. vers. vel quod si in prædictis ff. de vulg. & pupill. Corn. conf. 50. num. 7. lib. 3. Socii. conf. 57. sub n. 4. vers. ex quibus lib. 3. Gravet. conf. 62. num. 11.

37 Et pro quo etiam fecit, quia modus, & consuetudo loquendi testatoris plurimum indicat ejus voluntatem Jaf. in l. qui sitatus n. 3. ff. legat. 1. Ruin. conf. 93. num. 13. lib. 2. Saccia. Jun. conf. 3. num. 42. lib. prim. Menoch. conf. 55. num. 4. Hened. caus. 51. num. 50. lib. 2. text. in l. heredes palam at. §. sed est notum, & ibi Gloss. verb. patris ff. de testam. l. si servus plerumq. §. si. ff. de legat. 2. & ibi Gloss. verb. confuetudo.

Accedit, quod hanc supraproposita diversitate inter has duas familias, originariam, & no-

vam, non est credendum fuisse ambas a testatore vocatas in dict. cap. 7. codicillorum per illa verba *suadet tota domus, & progenies Piccolominea*, quæ cum sint numeri singularis, regulariter nun adaptantur ad plurium familiarum vocationem, sed ad unum tantum juxta notam ad l. ad numerum ff. de testib. Ofsaj. det. 85. num. 52. & idcirco ut ambe domus, seu familie succederent, oportebat quod ita testator dixisset per verbum omnis, & tota de usua fuit in vocatione mascululorum, & feminarum duarum linearum diversarum Silvii, & Aneæ, ut supra dictum manet, vel per verbum omnis, vel utraque juxta sententiam Sahius, quam approbavit Imperator Justinianus in l. pen. C. de impub. & aliis &c. ubi omnes notant, pro ut etiam fecit testator in cap. 72. sui testamenti, ubi expresse declaravit, ut domum quam habebat in Civitate Romæ possideret Silvius, & Aneæ communiter, & pro indivisa, quod idem sibi facile esset exprimere in vocatione utriusque familiarum novæ, & antiquæ si voluisset, quæ cum non 42 fecerit, intelligendum est, quod noluit l. unius §. si autem ad deficientes C. de cad. tot. l. item apud Labonem §. ait Prætor. vers. an enim ff. de legat.

Ex quibus non est verisimile voluisse testatorem in substitutione totius domus Piccolomineæ comprehendere utramque familiam, tam novam, quam antiquam, eum secundum verbum utriusque proprietatem, & ipsius testatoris usum, seu modum loquendi in dict. cap. 35. hoc verbum tota referri non possit ad plures, sed ad unam tantum familiam, scilicet novam Pontificiam, de qua ipse natus erat, ut supra probatum fuit.

Et quod dictio tota non repugnet, sed congruat vocationi unius ex dictis duabus familiis tantum, fatentur DD. Informantes pro familia antiqua in eorum cons. impresso dum num. 76. Ro. 106. & alibi voluit, quod excepto cap. 74. testamenti in cæteris prædictis, ut in cap. 52. 69. & 72. & in cap. 7. codicillorum in fine, ubi testator vocat domum, & progeniem Piccolomineam, intelligat de veteri tantum familia, & tamen in omnibus prædictis locis vocat totam domum.

Ad illud, quod si una tantum domus, & familia Piccolominea dictis verba est comprehensa, de antiqua intelligendum sit, quæ vere, proprie, & naturaliter est familia, non vero de nova, seu aggregata, quæ est scititia, improprie, & sine Piccolominea, responderet procedere, seu concludere posse hoc argumentum, si Jacobus testator esset de antiqua familia ad text. in l. fideicommissum 75. ff. de cond. & demonstrat. & in l. si ita quis 53. in fin. ff. de legat. secundo, sed cum testator esset de ova Piccolominea familia, quæ incipit a Nanne de Tedeschinis ejus patre, qui post contrahit matrimonium cum Laudomia flore Summi Pontif. Pii II. illius jussu cognominatus semper fuit de Piccolominibus, relicto cognomine de Tedeschinis, ut supra diximus, ex qua tantum a fonte habuit originem, & principium dicta familia nova Piccolominea, de hac sine dubio sensisse credendum erat, cum respectu testatoris esset vera, & propria ipsius familia Piccolominea, quia ex ea ispestem natus erat, hac erat sibi sanguinis vinculo conjuncta, & idcirco care, & dilecta, oee ullam aliam habebat propriam familiam, cum antiqua, ut supra dictum manet, illi peroris esset extranea, unde, nec verisimiliter ullo modo ab eo considerata, cum non origo nominis, nec antiquitas, sed ratio sanguinis, & naturalis affectionis ejus animum trahere debuerint 44 ad notam in l. est ff. de capit. dimittit. ibi quæ civilis ratio naturalis jura contrumpere non potest, & in

& in §. sed naturalis instit. de jur. natural. gent. & civil.

Secunda non obstat verba cap. 74. ibi videlicet masculis legitimis & naturalibus natis ex stirpe, & sanguine Piccolominorum, quæ clare dicebantur ad comprehendendum omnes masculos
45 de familia antiqua, quia illa dictio videlicet est taxativa, & declarativa præcedentium verborum generalium ex text. in §. nos enim inst. de Attiliano tutore l. videlicet ff. ex quibus causis maiores. Paris. cons. 17. num. 28. lib. 3. Gemin. cons. 25. n. 4. Grat. cons. 100. n. 53. lib. prim. Cravett. cons. 310.
46 lib. 2. Cephal. cons. 300. num. 13. lib. 2. præsertim quando id, quod post eam sequitur, idem continet, quod in effectu continet verbo antecedentia, licet minus clara Berro. cons. 79. num. 8. lib. 2.
47 prout in dict. cap. 74. ubi illa verba masculis natis ex stirpe, & sanguine Piccolominorum significantur natos de agnatione, & familia, cum stirpe, sanguine, proles, agnatio, domus, & familia Synonyma sint, & idem significantia, ut dictum fuit superius, & per consequens natos de nova familia Pontificia, quibus testator legendum agnationi suæ præfixisse censetur ex Bart. in dict. l. si agnatis num. 2. & ibidem Sotom. num. 32. ff. de reb. dub. cum aliis supracitatis. Cum autem agnati testatoris essent nati ex nova familia Piccolominea, non ex antiqua diversa, & testatoris extranea, ut sepe dictum est, consequens visum fuit dicta verba significare masculos natos ex nova familia Piccolominea, quos pariter denotaverat testator per verba præcedentia tota domus, & progeniei Piccolominorum, ut supra firmavimus.

49 In verbis autem declarativis expressit se vocare masculos ad tollendum dubium de feminis, quæ sunt de domo, & familia l. voluntas, & l. fin. G. de fidei. quos etiam voluit esse legitimos, & naturales, ut tolleret omne dubium de naturalibus tantum, qui de confecturæ præsertim Thucidæ dicuntur de domo, & familia Patriæ, & portante quoque insignia familiæ, ex Bart. in trad. de insignibus, & armis sub n. 13. Arg. cons. 30. n. 6. D. Joannes Baptista Lupus in tractatu de illegitimis comen. 1. §. 3. num. 66.

Voluit tandem esse natos ex stirpe, & sanguine Piccolominorum ad excludendum adoptivos, seu arrogatos, vel arrogandos, si in posterum forte contingeret aliquem adoptari, seu aggregari sue familiæ Piccolomineæ.

Ad illud quod plures dicebatur in vocatione
51 domus, seu familie omnes esse admittendos, qui de dicta familia ortum haberint, cum dictum nomen familia sit collectivum personarum, & graduum, ideoque respicere omnes comprehensos sub dicta collectione, & per dictum nomen significatos, responsum fuit cessare cum doctis Bart. in l. si agnatis n. 2. ff. de reb. dubis, & in l. peto §. fratres n. 1. ff. de legat. 2. quem refert, & sequitur Pergrin. de fideicom. art. 22. num. 20. & cum aliis jam citatis, quibus addo Melin. de primogenit. lib. 3. cap. 9. num. 9. qui tenent, quod ubi testator instituit in familia relinquendo, in dubio intelligitur de familia ipsius, & insimul cum supra dicta recepta conclusione, quod ubi testator vocat simpliciter familiam, vel domum, vel illos de domo, seu familie, & sunt plures familie ejusdem cognominis, intelligitur vocasse eam, de qua ipse descendit, & natus est, ut per Alex. cons. 213. num. 1. & seq. vol. 6. Curt. Sen. cons. 40. n. 14. & seq. & aliis supra citatis.

52 Tercio responderetur, quod quando in vocatione domus, seu familie omnes essent admittendi per illa verba collectiva tota domus Piccolominea,

solum comprehensi erant omnes de familia testatoris tunc existentes, & eorum descendentes ex l. pronuntiatio 195. §. jure enim proprii, & §. communis jure ff. de verbis. significat. l. cum id §. in fideicom. ff. de legat. 2. l. fin. G. de verbis. significat. Covarr. var. lib. 3. cap. 5. sub num. 4. vers. quod si dixerit.

Non obstat illud, quod tertio loco consideratum fuit super aliis verbis ejusdem cap. 74. ubi natis ex stirpe, & sanguine Pii II. & III. quoniam per illa dicebatur censeri vocatam utramque familiam, tam originariam, quam novam, & segregatam, accipiendo contentive familiam d. Pontificum, ut accipienda erat, cum filia, & descendentes carerent, ratione quorum capsi possessive, seu in specie. Quia suppositum, quod hoc verbum domus proleam a testatore debebat intelligi
53 de ipsius familia, seu agnatione ex Manic. de consuet. lib. 2. tit. 22. num. 25. & sub appellatione familie comprehendatur tantum agnati ex Paul. Cass. in l. cum ita §. in fideicom. num. 2. ff. de legat. 2. Paris. cons. 51. n. 7. & 2. val. 2. & sepe sæpius superius dictum manet, dato, & non concessio, quod familia dictorum Pontificum accipienda esset contentive, adhuc sub dictis verbis, natis ex stirpe, & sanguine Pii II. & III. non censetur vocata antiqua, & originaria familia, sed dumtaxat ova, & Pontificia. Quia differentia Doctorum in susceptione familie testatoris contentive, seu effective in eo tantum consistit, quod quando interpretatio sumitur de familia testatoris effective comprehenduntur omnes ab eo descendentes ex Bart. & aliis citatis a Pergrin. de fideicom. art. 22. num. 26. vers. verum. Menoch. cons. 233. num. 16. lib. 3. & præsumpt. 88. n. 2. & §. lib. 4. Turret. cons. 49. num. 6. lib. 3.

Quando vero interpretatio sumitur contentive, tunc familia pro agnatione testatoris accipitur, & non pro ipsius tantum descendencia, & hanc viorem opinionem testatur Pergrin. dict. num. 26. vers. contra vero, ex pluribus, quos ibi refert, & sequitur.

Sed cum Domini Adores de familia originaria non probaverint se agnatos cum testatore, vel d. Summi Pontificibus intra decimum gradum, iam in voce, & in scripto coram I.D. meo se agnoverunt extraneos, ut supra diximus, & spiritum succedant usque ad decimum gradum & §. fin. inst. de successione cognatorum, per quem text. ita tenuit Sotom. Sen. cons. 12. num. 9. vol. 3. recte sequitur non esse comprehendere in vocatione facta in cap. 74. de tota domo, & progenie Piccolominea per illa verba natis ex stirpe, & sanguine Pii II. & III.

Quarto non obstat, quod dictum fuit de eupula et, & quod videbatur posui argumens, non copulative, dum in eodem cap. 74. dicitur, & ex stirpe, & sanguine Pii II. & III.

Hic namque objectioni occursum fuit dicendo, suppositum illud fscum a familia originaria, quod verbe natis ex stirpe, & sanguine Piccolominorum significet stirpem, & sanguinem antiquarum Piccolominorum, & sic qualitatem diversam ab illis, & ex stirpe, & sanguine Pii II. & III., quæ clare natos de nova familia Piccolominea continent, erroneum esse, & stare non posse ex supra proxime resolutis in responsione ad secundam difficultatem, & præsertim quia dum testator dixit tota domus, & progeniei de Piccolominibus, de suis Piccolomineis libi agnatis intellexit, quos pariter significavit in sequentibus verbis videlicet masculis legitimis, & naturalibus natis ex stirpe, & sanguine Piccolominorum, & clarius in ultimo verbi

verbis expressit, & de *stipe*, & *sanguine* Pii II. 57 & III. cum igitur copula sit appositae inter diversitas quo ad verba, sed idem in effectu importantis non est dicendum, quod sit ampliative, & verificetur in quolibet copulatum de per se, sed quod sit declarative pro idis *Franc.* per illum text. in *cap. accusatus* in 2. notab. de *hereticis* lib. 6. *Cephal. conf. criminal.* 17. num. 4. ubi ad hoc plures tex. citat *Bart. dec. 4. num. 40.* faciunt, quae scriptae *Scraphin. de privileg. juram. privileg.* 76. num. 7. & 8. maxime hanc illa ditione, *videlicet*, quae est declarativa, taxativa, & restrictiva praecedentium, ut supra firmavimus.

Uterius dictum fuit, quod etiam in casu quo dicta copula et posuisset *stare* augmentative, non vero copulative, & sic ex vi illius censeri vocatam utramque familiam antiquam, & novam [quod non potest dici, nec supradicta patiuntur] adhuc talis dictio copulativa non fungetur officio suo, quod est, ut omnes personae copulate simul, & aequaliter vocentur, ut in l. *unica* §. *his ita*, & §. *sequ.* C. de *sed. edict.* & in l. *si duobus in prius*, de *legat. primo* tradit *Olase. decis.* 88. n. 1. sed suam propriam naturam perderet ex eo potissimum, quia talis dictio copulativa reperiebatur inter utramque familiam originariam, & novam, respectu quarum, & retractoris datur ordo charitatis, & affectionis ex *Jas. in l. Gallus* §. *quidam reser.* num. 11. ff. de *lib. & posthum.* ubi ad hoc dicit glossam communiter approbaram, & ibi *Bart. num. 3. & 4. Ang. conf.* 18. num. 1.

Ultimo responsum fuit cessare omnino predictas omnes considerationes, & fundamenta deducta per familiam originariam ex verbo *cap. 74* testamenti, quia ad qualitates in illo desideratas respectus haberi non potest, cum dispositio illius sit revocata in *cap. 1.* codicillorum, ac propterea tantum standum esse simpliciter vocationi de tota domo, & progenie Piccolominae, de qua in eorum *cap. 7.* sine aliis qualitatibus appositis in dict. *capit. 74.* ut supra de jure resolvimus.

Et ex eo, quia cum substantia legati mutata fuerit, etiam mutata, & extincta intelligitur qualitas, quae sine substantia non potest subsistere l. *cum principalis de regul. juris* l. *ejus qui in Provincia* ff. *si cert. per.* per quae jura ita resolvit *Cephal. conf.* 67. n. 16. lib. 1.

Ad quatuor fundamentum familiae originariae, quod ipsa consistere dicebat in pluribus co-jecturis desumptis ex testamento, & tendentibus in confirmanda opinione, quod soli familiae novae, seu aggregatae non competant qualitates dispositionis *cap. 74.* sed simul uni, & alteri familiae, tam originariae, quam aggregatae, sicut fecimus cum responsionibus circa singulas conjecturas adductas per Excellentissimum Dominum Informantem Illustrissimi Domini Comitis Celani in suo primo responso a num. 89. usque ad 126. ad quod breviter studendo nos remittimus.

In illo enim, quod laboriosissimum est, eruditione plenum, apparent magni ingenii deliciae dicti D. Informantis, tam in diluendis supradictis conjecturis, quam in fundanda intentione Illustrissimi Domini Comitis Celani fuit principalis.

Quibus unum tantum addere placuit, quod scilicet ad 4. & 5. conjecturam desumptam ex *cap. 91.* testamenti nulla consideratio haberi possit, quia in illo *cap.* sicut in aliis excurrentibus a *cap. 75.* usque ad 95. inclusive cum 99. continetur onera imposita per retractorum legatarios bonorum Porronae contenta in *cap. 74.* quae bona cum dictis legatariis adempta fuerint ad favorem *Rene* testatoris filii, cui eadem bona Porronae reliquit cum

certain conditionibus, & obligationibus, ut patet ex *cap. 1.* codicillorum, intrat recepta juris conclusio, quod sicut dictum legatum fuit in substantia revocatum, & ademptum legatariis *cap. 74.* censetur etiam revocatum, & adempta onera omnia eisdem imposita ratione legati dicti, tanquam accessorii illius, quae suum principale sequuntur *regula accessorium de reg. jur. in 6.* & idcirco cessante principali cessabit accessorium l. *cum principalis* 139. ff. de *reg. jur. Cephal. conf.* 67. n. 16. cum *seq. vol. 1.* Aliis enim starent onera sine honore, seu emolumento, quod esse non potest per text. in l. *ab eo*, ubi omnes notant C. de *fideicommissis* §. 1. *instit. de sing. reb. per fideicommissum* 10. lib. 1, ubi non potest qui in pluribus gravari, quam ex testamento cepit, & quod amplius est inutiliter relinquitor, per quem *Jas.* ita resolvit *Mantus. de concess. lib. 7. tit. 2. num. 31.* ubi alia jura citat. Si igitur dicta onera sunt extincta, & adempta cum ipsa ademptione legati, & bonorum Porronae, non potest ex capitis talium onerum validum sumi argumentum, nam non erit vixit sunt qualitates, nec qualitas potest esse sine subiecto l. *ejus qui in Provincia* 41. ff. *si cert. potes.* *Cephal. conf.* 68. num. 8. lib. 1., & per consequens ex eisdem capitis non poterit resultare aliqua conjectura ad favorem familiae antiquae, casu quo vocata dici juridice posset in dicto *cap. 74.* testamenti, quod ex resolutis non credidimus, salva aliis &c.

Antonius Monacus Praetor.
Hector Felicius notus etiam ex aliis.
Vincencius de Leonardis.
Julius Caballus.
Joannes Baptista Burghesius.
Thomas Enriquez Relator.

ADDITIO

SUMMARIUM.

- 1 Familia vocata, si plures sint ejusdem cognominis, ad tam appellationem restringitur, de qua erat testator.
- 2 Amplia ut neque omnes de illa censentur vocati, sed solum ii, qui sunt de familia effectiva, quae ab ipso testatore proficiunt.
- 3 Limita ut necessario instrui debeat de contentiva, quando testator non habebat proprios descendentes, vel quando vocatio facta fuit post eorum defunctum.
- 4 An vero intelligi debeat de contentiva proxima, vel remota remissa.
- 5 Et quid in his casibus operetur dictio tota appellatione vocati.
- 6 De familia, & linea contentiva, vel effectiva remissa.
- 7 Naturales ex consuetudine Italia dicuntur de familia.
- 8 Non veniunt appellatione proximorum de domo, vel familia.
- 9 Intelligi de stricto juris rigore.
- 10 Limita in testamento condito a Bononiensibus.
- 11 Et in quibus casibus hac consuetudo procedat.
- 12 De naturalibus, & spuris remissa.

Vocata familia, si plures fuerint ejusdem cognominis, ad tam appellationem restringitur, de qua erat testator, & quatenus agnovit vel suam Atque ad. lib. 1. conf. 95. num. 90. de Lac. de fideicommissis. dist. 50. num. 8. & 11. ubi excitat in individuo controversiam, quae hic deciditur, videlicet, an ad Juspatriatatus fundarum per aliquem de fami-

de familia Piccolomini adoptare per Pion II., veniant illi de antiqua familia, vel è converso.

Amplius ut neque omnes de illa censentur vocati, sed solum illi, qui sunt de familia effectiva, quæ ab ipso testatore proficiuntur *Baldus ad Ramon. obseq.* 16. num. 61. *Palm. Nep. alleg.* 101. num. 4. *de Luc. de fideicommissis. dist. dist.* 50. n. 5. & *disce.* 51. num. 2. *Torr. variat. jur. quæst.* tom. 1. tit. 1. quæst. 39. num. 40. & 41. fol. 393. & *de majoratib. par.* 1. cap. 38. §. 8. n. 243. fol. 409.

Limita quando testator non habebat proprios descendentes, vel quando vocatio facta fuit post eorum deficientiam, quod tunc necessario intelligi debeat de contentiva, & quæ a communi stirpe provenit *de Luc. de fideicommissis. dist.* 25. n. 16. versu. *hinc cuius.* *Torr. de majorat. dist.* §. 8. n. 246. *Rot. decis.* 563. num. 6. par. 18., & in confirmatoria *decis.* 31. num. 18. par. 19. & *coram Emmer. Jac. decis.* 1256. num. 5. & *decis.* 1335. num. 9. & 10., & dixi supra in addit. ad *decis.* 35. n. 19. & 21.

An verò intelligatur de linea contentiva proxima, quæ in fratre testatoris, eorumque filios preceperunt, vel remota, quæ ab ulterioribus alienationibus incipit, videri hinc inde scribentes apud *Alasq. consil.* 368. & 369. *Palm. Nep. alleg.* 101. num. 13. *Pant. dissert.* 86. art. 1. n. 58. *de Luc. de fideicommissis. dist.* 249. num. 12. *Torr. variat. jur. quæst.* tom. 1. tit. 2. quæst. 36. num. 42. & *segg.* & num. 86. & *segg.* & num. 77., ubi signantes quid in his casibus operator dictio *testis* apposita vocationi, & abunde dixi supra in addit. ad *dist. decis.* 34. num. 23. & *segg.*

Cetera de familia, & linea contentiva, vel effectiva, & contentiva proxima, vel remota, quando censetur vocata, vel non, vide *Rot. Florentin.* in plenissima *decis.* 35. & 51. superius impressis, & ea, quæ largimur adduxi ego in addit. ad *dist. decis.* 35.

Naturales ex consuetudine Italiz dicuntur de familia *Rot. Florent.* *decis.* 67. & *decis.* 69. inter impressas *coram me.* *Rot. Rom. post eand.* §. 1. & 3. & *propt. Palm. Nep. alleg.* 242. num. 14. versu. *hinc audi.* & in *Gomez. Cappellana* 31. Martii 1702. *coram de la Tremolle* §. applicando, & in illius confirmatoria 7. Martii 1704. §. *potuit coram Kauritz.*

Quod filii naturales non veniant appellatione proximiorum de domo, vel familia *Rot. coram Anshuld. decis.* 100. num. 1. & 2., & de ratione num. 28. & *segg.* & *post Pant. dissert.* 28. dec. 1.

ubi quod hoc procedit de stricto juris rigore.

Limita in testamento condito a Bononiensibus, nam eorum Bononiz naturales vel quoad communem alienationem differant a legitimis, censetur, quod testator in dubio, & maxime quoad indifferens vocabulum domus, & familie, sepe voluerit conformare consuetudinem dictæ Civitatis *Rot. coram Anshuld. dist. decis.* 100. num. 27. & *segg.*, ubi tamen num. 31. & *segg.* dubitat de veritate similis consuetudinis, ac plene declarat in quibus casibus eandem posse procedere.

Plura alia de naturalibus, & spuris vide *Rot. Florent.* supra *decis.* 57. num. 1. & *segg.*, ibique in plena addit. num. *potuit pr. & segg.* cum ibi relatis, & *decis.* 67. num. 6. 10. & pluribus *segg. coram me.* & §. 1. *post eand. decis.*

E A D E M

Inden die, & Anno.

A R G U M E N T U M.

Vocata familia etiam cum signo universalis non succedunt omnes simultaneè, & per modum unius corporis, & Collegii, sed ordine successivo, & per modum primogenituræ stantibus circumstantiis, de quibus in decisione.

S U M M A R I U M.

- 1 Vocatio plurium sub nomine collectiva interpretatur factu ordine successivo, non simultaneè.
- 2 Item si agatur de personis, inter quas talis actus charitativus, & affectivus.
- 3 Furtius si in prohibitione alienationis testator consideravit casum plurium successivè succedentium num. 5.
- 4 Testator in dubio intelligitur potius vocare agnatos, quam externos.
- 5 Verba ambigua deferre debent verisimili menti testatoris.
- 6 Dispositio testatoris revocata plurimum censetur ad interpretationem ipsius voluntatis in obliquo elegit contenta, & num. 25.
- 7 Successor in fideicommissis, fundo, emphyteusi, & majoratu, non obstante prohibitione alienationis, potest eorum fructus, & commoditates uti, & locare ejus vita durante.
- 8 Interpretatio ex qua sequeretur contrarietas, variatio, & carredio testatoris, non est adtendenda.
- 9 Nec illa, quæ menti testatoris non consonant.
- 10 Verba numeri singularis denotant vocationem plurium non simulatam, sed ordines successivos.
- 11 Substitutio tantum relationem ad aliam substitutionem, & vocationem per similia verba, importat, & refert ordinem successionis contentum in substitutione relato, & n. 14.
- 12 Prohibitio alienationis est vaga.
- 13 Item modus strictè sumptus est onus, largi verò est qualitas dispositivi adjecta.
- 14 Distinctio prout denotat modum, & qualitatem dispositionis relato, & omnimodam similitudinem, & identitatem si potest.
- 15 Et operator, ut omnia censentur in referre specificata, quæ sunt disposita in his ad quæ habet relationem.
- 16 Relatio repetit omnem qualitatem.
- 17 Relatio fit ad eam partem, cui verba magis congruunt.
- 18 Majoratus ex quo constitutus dicitur.
- 19 In majoratu non succedat terminatim, sed ordine successivo.
- 20 Prohibitionis repetitio tantum omnia illi accessoria, & canonica.
- 21 Substitutiones precedentes declarant subsequentes.
- 22 Maxime cum adstant verba repetitionis dicta, superlativa, & similia.
- 23 Verbum dicta est relatum, & repetitum precedentium cum omnibus suis qualitatibus.
- 24 Voluntas testatoris deterioratur ex dictis ante testamentum.
- 25 Compendiosè comprehendit casum, quo præcedenter vocati succederent, & possent deficerent, & casum, qui deferretur antequam succedere possent.
- 26 Substitutus substituti est substitutus heredi.
- 27 Et eveniente conditione substitutionis substitutus tenetur.

invitatur ad successionem, prout fuisse primas substituitur si viveret.

30 *Diffinitio universalis non excludat ordinem successionem.*

31 *Vocatio facta per nomen collectivum, non obstante dispositione universalis, intelligitur ordine successivo, & de ratione num. 32.*

32 *Proximitas vocatorum non consideratur in vocatione familiae extraneae, ut in vocatione propria.*

33 *Intellige cum adjunctis distinctiones, simul, uno, vel finit.*

34 *Legatarii, & fideicommissarii dicuntur omnes, qui in aliquem eventum sunt vocati.*

35 *Successor intelligitur gravatus, licet verba solutio- nis, & gravaminis ad executores dirigantur.*

36 *Verbum ordo junctum verbo succedat importat prius, & posterius, non autem ordinem, & contra ut supra num. 33.*

37 *Relatio fieri non debet ad dispositionem abrogatam, & jam extinctam.*

38 *Testator non presumitur voluisse extraneos propriis agnatis anteporre.*

39 *Testator legatus alieni cum certo onere, censetur recedere ab aliis superius expressis, & de ratione.*

40 *In legatis ultima forma est attendenda.*

41 *Sententia nulla ex superfluitate moris litteram agentis pendente judicio, validari nequit, nisi in ejus procuratorem litis dominum effectum dirigatur.*

42 *Alienatio contra voluntatem testatoris facta non valet.*

43 *Et fructus statim subsequens alienatione substituitur debitor.*

44 *Legitima pure debetur, & ab ea omne gravamen subducitur.*

45 *Alienatio nisi fideicommissaria pro rata detractio- nem sufficiat.*

DECISIO LXXX.

EXpedito primo dubio ad favorem familiae ob- vi, veniendo ad secundum, quo quereba- tur, an illi de familia, quicumque vocata fuerit a testatore, admittatur ad successionem bo- norum Porronae simul, & semel tamquam unum corpus, seu collegium, an verò gradatim ordine successivo, seu per viam primogeniturae.

Dictum fuit pro DD. de familia nova, prefer- tim per D. Comitum Celsi totam dictam fami- liam non esse vocatam gregarij simul, & semel, sed ordine successivo unum post alium. Quis ubi tota familia, vel agnatio vocata est nomine colle- ctivo, talis vocatio ordine successivo fida esse cen- setur ex Molin. de primogenit. lib. 1. cap. 6. a. 6. & cap. 5. num. 23. & 24. Clar. in §. testamentum quest. 76. num. 53. Intimide Tiraquei. de retrac- t. lignag. §. 18. gloss. 4. num. 1. & gloss. 6. num. 1. Socin. Sen. conf. 43. n. 8. vol. 3. dicit communem Cart. Sen. conf. 55. num. 12. vol. 1. idem Socin. conf. 86. num. 8. eadem lib. 3. Cagn. in l. precibus num. 197. C. de impub. & alit. Socin. in l. Gallus §. quidam restit. n. 4. ff. de liber. & posthum. Alciat. in l. pronuntiatio §. familia num. 17. ff. de verbor. signific. Roland. conf. 34. num. 53. vol. 4. Peregrin. de fideicommiss. art. 57. num. 35., qui omnes cum pluribus aliis, quos omitto firmant hanc recepimus conclusionem per text. in l. peti §. fratre, & in l. cum ita §. in fideicommiss. ff. de legat. 2. & in l. fin. C. de verb. signific.

2. Secundo dictum fuit, quod etiam in casu

vocationis plurium sub nomine colectivo, puta familia, seu domus, inter quos cadit ordo chris- tianus, & affectionis, nempe quod aliqui sint agna- ti testatoris, alii verò non, ut contingit in familia Piccolominea nova, seu agnatione testatoris or- dine successivo ob conjunctionem singulis, & rationem eburaticis, & affectionis ex Socin. Sen. conf. 86. num. 8. vol. 3. Cora. conf. 16. num. 3. vo- lum. 4. & conf. 42. num. 6. red. lib. 4. & conf. 55. num. 4. vol. 1., quem Cora. sequitur Peregrin. de fideicommiss. art. 32. num. 27. la fin. in puncto Cra- vet. conf. 131. num. 2., & quod in dubio semper testator intelligitur vocare potius cognatos, quam extraneos, idem tenuit Cora. conf. 41. num. 3. & 4. vol. 4., quia haec est verisimilis mens testatoris, cui verba, casu quo sunt ambigua, & equivoca, 4 destruit debent ex eodem Cora. dist. num. 3. & 4. Rota. conf. 149. num. 12. ad fin. vol. 2.

Hic ipse ordo successivus satis dignoscitur ex mente testatoris expressa in dicto cap. 14., in quo loquendo testator de bonis Porronae, fecit stric- tam, & perpetuam prohibitionem, quod non pos- sent alienari in tutum, vel in partem excepta alienatione ad vitam unius tantum, non verò ad vitam plurium successivorum succedentium, quae verba aperte indicant unum tantum succedere debere, & non plures unico acta, sed ordine successivo unum post alium, aliis non considerasset testator vitam unius tantum, nec plures successivè suc- cedentes.

Et licet superius firmatum fuerit hoc cap. 74. fuisse revocatum per cap. 1. codicillorum, & id- eundem evanuisse illam dispositionem cap. 74. in ea- que nullam posse fieri validum fundamentum, ta- men non inconveniens esse putavimus interpre- tari voluntatem defuncti cum supradictis verbis cap. 74., cum revocatus dispositio testatoris pluri- mum conferat ad interpretationem ipsius volunta- tis contentae in ultimo elogio ex Bart. in l. ultim. ff. de reb. eorum, & in l. alimenta in princip. ff. de aliment. & cibor. legat. Cora. conf. 275. a. 3. post mediam vol. 4. Mauris. de conjec. lib. 3. tit. 20. num. 4. ad fin. Gahr. conf. 97. num. 28. lib. 1., ul- tra quod, ut inferius dicemus, ex aliis locis res- tamentum non revocatum, id quod se refert cap. 7. codicillorum, apparet vocatum fuisse illos de fa- milia Piccolominea vocari ordine successivo, & per viam primogeniturae, non verò simul, & semel tamquam unum corpus, & congregatio, seu col- legium.

Nec obstat sensus allatus s. DD. Informanti- bus familiae antiquae praedictis verbis cap. 74. ibi -- non possit alienari in totum, vel in partem per- petuam, nisi ad vitam unius tantum, & non ad vi- tam plurium successivorum succedentium etc. -- quod scilicet non respiciant personam honoratam, quae vendat praedia bona, sed personam emptoris, vel illius in quem fiat alienatio, ut patet ex eo- rum consilio impresso s. num. 150. Quis dida ver- ba plura verò, & proprie referri debent ad vitam fideicommissarii alienantis, quam ad vitam empto- ris, seu acquirentis, in quo sensu accepta con- cordant non solum cum ipsa structura verborum, sed cum mente testatoris, & juris dispositione, cum qua ipse censetur se conformasse, & secundum quam omnes, quibus prohibetur est alienatio ratio- ne fideicommissi, scilicet, emphiteusis, vel majo- ratu, possunt, non obstante tali prohibitione aliena- tionis, fructus, & eorum commoditates alienare, & locare eorum vita durante, ex Bart. in l. co- dicillis §. instituta num. 1. ff. de legat. 2. Alciati. conf. 18. num. 3. lib. 3. Tiraquei. lib. 1. retrac- t. §. 1. gloss. 7. num. 4. late Molin. de primogenit. lib. 1.

lib. 1. cap. 31. num. 24. & d. lib. cap. 20. num. 12. Peregrin. de fideicom. artic. 40. num. 210., ubi commentum refert.

Alter verò acceptis, non solum repugnabant eorum propriæ, & veræ significationi, sed etiam verisimili mente testatoris, secundum quam ita in cap. 7. codicillorum, sicut in omnibus aliis testamentis [non tamen revocatis per codicillos] in quibus vocatur tota domus, & progenies Piccolominæ nova tam explicitè per enumerationem linearum, ex quibus dicta familia constabat tunc temporis in cap. 32. & 35. quam collectivè in cap. 52. 69. & 72. semper testator statim post mortem ultimi fideicommissarii vocat ejus filium masculinum ad fideicommissum, quæ voluntas, & dispositio suam effectum sortiri non possit, si talis fideicommissarius venderet bona fideicommissio sapientia non ad suam, sed ad emptoris vitam, acquirentisque.

Contingere enim posset in hoc casu, quod emptor dictorum bonorum plus viveret fideicommissario alienante, & sic ejus filius succedere non posset in bonis alienatis, nisi post mortem acquirentis, quæ interpretatio non est admittenda, cum ex illa sequeretur contrarius voluntatis testatoris, variatio, & correctio, absurdum, & inconveniens consideratum à Paris. consil. 7. num. 23. volum. 2.

Item non est sequenda interpretatio, quæ non consonat menti testatoris ex Cora. consil. 216. n. 4. post mrd. vol. 2.

Ultra prædictam considerationem desumptam ex dicto cap. 74. adest alia desumpta ex cap. 100. testamenti, quatenus ibi in casu alienationis factæ per aliquem ex supra institutis, seu substitutis immediate invitatur ad successorem in bonis alienare testantis, seu alienantis, alium, & sequens proximus institutus, seu substitutus, eidemque licet propria auctoritate ipsa bona accipere, cum eadem tamen prohibitionem alienationis. Quibus verbis cum sint numeri singularis, pluralitatemque non requirant, nihil apertius dici poterat ad denotandam vocationem unius ordine tantum successivæ, & non plurius, qui unico adu simul, & semel succedere deberent tamquam unum corpus, congregatio, seu collegium. Et sic eundem ratio cap. 7. codicillorum fieri posset ad dictum cap. 100. ut DD. Informantes per familiam antiquam tam in scriptis, quam in voce persuadere stragebant, adhuc ex ipso cap. 100. familie novæ intentio clarior reddebatur.

Apparet utique dictus verus successivus, & per viam primogenituræ ex cap. 7. codicillorum, dum testator deficiente in totum linea Silvii, & Senæ fecit aliam substitutionem totius domus, & progeniei Piccolominæ non simpliciter, sed eo modo, & ordine pro ut in dicto suo testamento disposuim, & declarauim est, qui modus, & ordo est, & esse debet per viam primogenituræ, cum talis ab eodem testatore requisitus fuerit in cap. 32. 35. 52. 69. & 72. sui testamenti, ad quæ petnecesse faciendæ est ratio dict. cap. 7. ex eo quod in eis, & quolibet eorum vocatur ipsa tota domus, & progenies Piccolominæ per lineam masculinam, cum prohibitione de non alienando tam explicitè, quam collectivè, ut supra diximus, tum etiam quia in illis datur modus, & ordo succedendi inter vocatos de domo Piccolominæ; modus quia singulari vocata est prohibita alienatio, quæ onus est ex l. filiusfamil. §. Dicit ff. de legat. 1. nam modus sumptus in stricta, & propria significatione est onus aggravatum legatarium, ut per Bart. in l. quibus diebus 40. §. fin. num. 2. ff. de condit. & de-

monstrat., largè autem sumptus dicitur omnis qualitas adjecta dispositioni, in qua significatione etiam hic verificatur, quia substitutiones personarum, quæ testator fecit de tota sua familia nova descendente à Nanno de Tedefehinis, & Landonio in dict. cap. 32. & 35. sunt factæ cum dicta qualitate, ut non possint alienare, sed quod semper succedat primogenitus, ordinem verò sive de clararum potest, quia in primo linea Silvii, postea linea Senæ, deinde alie successivè sunt vocatæ, & in singulis lineis dispositum, ut incipiendo à primogenito descendente per lineam masculinam succedat semper ordinis primogenituræ.

Ordo enim in materia plurius explicitè, vel collectivè substitutorum, in quæ versantur ultima verba dict. cap. 7. importat ordinem succedendi inter illos per prius, & posterius ex text. in §. si quis autem non impletur vers. inordinatum Auz. de hered. & fidei. in l. quando 63. num. 1. ff. de acquire. hered.

Manifestum est ergo, quod in dict. cap. 32. & 35. testamenti substituta est domus Piccolominæ, & dispositum quo modo, & ordine debeat succedere, & consequenter ad hoc locum aptissimè est relatus ultimus cap. 7. codicillorum in fin. quatenus ibi substituitur tota domus, & progenies Piccolominæ eo modo, & ordine, prout in testamento &c. & in terminis, quod substitutio continens relationem ad aliam substitutionem, & vocationem per similia verba importet, & referat ordinem successione contentum in substitutione relata cum omnibus suis qualitatibus, & modis, tradit Dri. consil. 177. num. 3. verbi. nec obstat, quod in casu ipso, ubi erat facta substitutio secundum modum, & ordinem superscriptum, & consil. 227. num. 3. Paris. consil. 37. num. 59. & 60. lib. 2., ubi patitur adertur verba, modo, & ordine superscriptis. Menoch. consil. 206. num. 295. & 269. lib. 2., ubi dictum fuerat ordine quo supra. Cacher. decis. 23. sub num. 40., ubi dictum erat modis, & formis, ut supra specificatum est, refert ad idem plures alios Peregrin. de fideicom. art. 29. num. 17.

Quibus additur natura dispositionis prout, quæ denotat modum, & qualiteramque dispositionis relationem ex Alex. consil. 282. num. 9. lib. 3. omnimodique similitudinem Germa. consil. 29. sub n. 1., tum in substitutione, quam in qualitate Signor. consil. 22. num. 12. in fin. & num. 23., imò, & identitatem si possit Aug. consil. 11. num. 4., operaturque, ut dispositus in testamento, & in capitalis ad quæ habeat relationem, in omnibus, & per omnes sententiarum specificatur in referente Alex. consil. 81. n. 2. & 9. lib. 6. ex enim est via relationis, ut repetitur omnis qualitas relati, ut ex Bart., & aliis tradit Gubr. consil. 84. num. 3. lib. 2.

Vel saltem fieri relatio ultra dict. cap. 7. ad alia cap. testamenti 52. 69. & 72. in quibus collectivè vocatur tota domus, & progenies Piccolominæ, ut in dict. cap. 7. codicillorum, quia relatio fit ad eam partem, cui verba magis congruunt ex Gubr. consil. 118. num. 8. lib. 2. docet Gloss. in l. si negotium 16. C. de negot. gestis. Sed eam nulli alia cap. reperitur in dicto testamento continens modum, & ordinem successione in casu mortis respectu totius domus, & progeniei Piccolominæ, quam illa cap. 52. 35. 52. 69. & 72. reddere sequitur ad illa 32. & 35. in quibus vocata sunt tota domus nominatim per enumerationem linearum, ex quibus tunc temporis exstabant, vel ad alia 52. 69. & 72. in quibus substituitur collectivè, relationem dict. cap. 7. in fin. tantum esse sciendam; ex quo sequitur, quod cum in his, & eorum quolibet vocata fuerit dicta domus Piccolomi-

colomina per lineam masculinam cum prohibitione de non alienando, eadem ex hujusmodi vocatione masculorum dictae familie constitutum primogenium, seu majoratum in bonis Porrone ex citata *Malin. de primogen. lib. 1. cap. 5. num. 35. usque ad 38.* in quo majoratu indubitatum est non posse succedi per plures turmatim, sed ordine successivo per unum, in quo verificetur qualitas primogeniti, ut ex illis tradit idem *Malin. lib. 1. cap. 11. num. 8.* circumscripta adhuc ipsa expressa vocatione per viam primogenituræ, de qua in *dict. cap. testamenti*, quæ facta urique censetur in *dict. cap. 7.* referente ex citatis iuribus.

Resultat tandem dicta ordo successivus, & primogenituræ in vocatione domus Piccolominæ facta in ipsomet *cap. 7.* codicillarum sine alia relatione ad testamentum, quatenus codicillorum in princip. *dict. cap. 7.* declarat se relinquere ex bona Silvio, & Æneæ cum prohibitione alienationis, & quod non possint aliquo modo alienari, neque ullo unquam tempore, prout in dicto suo testamento disposuit est in *rap.* prohibentibus alienationes, & ubi ordinati sunt substituti in *cap. ejusdem testamenti*; cum quo relatione ad testamentum sine dubio repetere voluit dispositionem in eo factam, quod semper succedat primogenitus masculus, quem in testamento perpetuo est conjuncta, & annexa prohibitioni de non alienando; ex quo talis prohibitio, & declaratio ordinis primogenituræ sunt unitæ, & omni assensu de natura aliorum ex *Socio. conf. 149. sub num. 10. vers. repetita est lib. 1.* intelligunturque in repetitione prohibitionis operata, illi connexa, & accessoria, & sic ordo primogenituræ ad *Nat. conf. 296. n. 4. & 7. lib. 1.* unde non est dubiumdum fuisse testatorem in prima parte *dict. cap. 7.* cum relatione ibi ad testamentum, fideicommissum ordine successivo, & per viam primogenituræ in linea legitima, & naturali Silvii, & Æneæ.

Deficiente vero linea legitimæ filiorum, substituit testator eorum descendentes masculos naturales, & legitimatos, expressitque, ut succedere debeant servato ordine, & more primogenitorum, prout dispositum est in dicto suo testamento.

Dum igitur testator, deficiente in totum linea Silvii, & Æneæ, statim subiecit aliam substitutionem totius domus, & progeniei Piccolominæ eo modo, & ordine prout in dicto suo testamento disposuit, & declaravit est, debet intelligi substituta familia, & domus Piccolominæ testatoris ordine successivo, & primogenituræ juxta modum, & ordinem d. d. duarum substitutionum præcedentium, de quibus in *dict. cap. 7.* quia generalis est traditio, & recepta doctrina, quod præcedentes substitutiones declarant subsequentes, *l. qui filiabus in princip. ff. legat. 1. Curt. Jun. conf. 70. num. 1. Gehr. conf. 96. num. 17. lib. 1. Sord. consil. 344. num. 26. lib. 3. Rimin. Jun. conf. 435. n. 8. & 9. lib. 4. Paris. conf. 18. num. 38. vol. 2. Socin. Sen. conf. 149. n. 10. vers. secunda regula lib. 1. Martis. de consil. lib. 5. tit. 1. num. 22. & lib. 8. tit. 18. num. 63.* maxime quando testator usus fuerit aliqua dictione repetitiva, veluti *supra scripta*, vel *dicta*, ut tradit ex aliis idem *Mantis. de consil. lib. 6. tit. 13. num. 10. in fin. bonè Gehr. conf. 107. num. 8. & 9. vol. 1.*

Et cum talis dictio relativa addit in substitutione domus Piccolominæ, ut patet in fine *cap. 7.* ibi *prout in dicto suo testamento &c.* — quæ est repetitiva, & relativa præcedenti ex *Pacif. consil. 5. num. 43. & 44. vol. 3. & conf. 86. num. 36. vol. 2. & conf. 1. num. 131. vol. 3. & consil. 37. num. 59. vol. 1. & conf. 157. num. 19. vol. 4. hanc.*

Item. 1.

betque relationem ad superiora cum omnibus qualitatibus suis ex *Reland. cons. 34. num. 31. & 38. vol. 4. Arret. conf. 21. num. 1. sic Cephal. conf. 107. num. 3. lib. 1.* consequens est testatorem se statuisse ad eundem ordinem primogenituræ contentum in prædicta, & antecedenti substitutione facta filiis naturalibus Silvii, & Æneæ ex *Matebrun. conf. 54. num. 14. & seqq. Rimin. Jun. consil. 544. num. 20. & seqq. lib. 5. Pergrin. conf. 23. sub num. 7. lib. 3.* sciunt bene, quod scripsit *Paris. conf. 37. num. 59. & 60. vol. 1.* quapropter non solum vilam testatori amplius exprimere ordinem successivum, & primogenituræ inter illos de familia toties expressum, tam in substitutionibus præcedentibus ejusdem *cap. 7.*, quam in aliis *cap. testamenti*, ad quæ relationem habet.

Prædicta consonat alia conjectura, quæ defluunt ex testamento præfati D. testatoris de anno 1490. licet postea revocato, quatenus in eo observavit testator prædictum ordinem successivum, & primogenituræ respectu bonorum Porrone, & ideò quando ex codicillis resuscitaret aliquid dubium in colligenda voluntate testatoris circa modum succedendi in dictis bonis, apud delectari poterat ex præfato testamento revocato ex *Socio. Jan. conf. 167. num. 20. vol. 1. ubi cum Bart. in l. 1. num. 30. ff. de vulg. & pupillar. tenet voluntatem testatoris declarari ex dictis per eum ante testamentum *Mantis. de consil. lib. 3. cap. 30. num. 4.* ubi in *vers. sed licet ex testamento tenet*, cum *Crovet. conf. 113. in fin.* ex testamento revocato deduci posse argumentum ad declarationem posterioris voluntatis, cum sit verisimile idem sensisse testatorem, *Corn. conf. 175. num. 5. post medium v. ff. quod vol. 4. pluribus exornat Gehr. conf. 27. num. 28. vol. 1.**

Ultima, & principalis conjectura fuit testatorem intellexisse vocare familiam ordine successivo, & primogenituræ, quando totam domum Piccolominæ vocavit, ut elare colligitur ex *cap. 53. testamenti*, quia in *cap. 58.* vocavit ad Viestrum Camporelvoli Æneam, postea Silvium, & eorum lineas primogenitas, & deinde filios D. Andrea servato semper ordine primogenituræ, & prædictis deficientibus substituit eorum domum Piccolominæ, cum prohibitione ut supra *3. in cap. verb. 53.* disposuit, quod si casus eveniret, quod ex d. d. Silvii, & Æneæ, non esset, seu non reperiretur primogenitus, tunc succederet alius filius masculus secundus, vel tertius generis, donec supererit filius masculinus legitimus, & naturalis d. d. Silvii, & Æneæ, & statim subdit — *& simili ordine succedatur per alios masculos legitimis, & naturalibus descendentes ex aliis supra substitutis d. Silvii, & eorum, & totaqueque eorum posteritati legitima, & naturalis, ut supra, & simili modo intelligatur in filiis præfati D. Silvii in eorum successione.* — Hæc enim ultima clausula — *& simili modo* — declarat ordinem succedendi per viam primogenituræ inter omnes substitutos Silvii, & Æneæ, & eorum posteritatem; prædictis autem sunt substituti, nemum filii D. Andrea, sed etiam tota domus Piccolominæ, ut prius ex *dict. cap. 12.* ergo etiam illi de domo Piccolominæ debent succedere servato ordine primogenituræ.

Nec diu poterit, quod dicta clausula eferatur tantum ad immediate substitutos Silvii, & Æneæ, & sic ad filios D. Andrea non eorum ad domum Piccolominæ, quæ non substituitur immediate Silvii, & Æneæ, atque eorum posteritati, sed filiis, & descendantibus D. Andrea, & in eorum defectum.

Quia domus Piccolominæ sine dubio fuit substituta

R r r

fitus etiam Silvio, & Ænez, cuique etiam immediate potuit succedere, si contigisset, prout contigit, quod linea Silvii, & Ænez deficeret post
 37 extindam lineam filiorum D. Andreæ, substitutio enim familiar in defectum omnium supranominatorum est compendiosa, comprehendens eam, quo præcedentes vocati succederent, & postea deficerent, & casu quo deficerent antequam succedere possent *Cass. conf. 152. lib. 1. Socin. Jan. conf. 100. num. 6. & 7. lib. 2. Gabr. consil. 117. sub num. 16. lib. 1. Peregrin. nr. 15. n. 5. & per tot.* cum igitur domus Piccolominea sit substituta etiam Silvio, & Ænez, & eorum lineis, & hodie immediate illis succedat, eo quo lineæ filiorum Andreæ prædecesserunt, expeditum videtur, quod etiam inter illos de dicta domo Piccolominea est datus ordo succedendi per viam primogenituræ vigore dictæ clausulæ -- *& simili ordine* --

Præterea non dicit testator, quod ordine primogenituræ succedant tantum substituti immediate Silvio, & Ænez, sed simpliciter substituti illis, & sic live sint illi substituti immediate, live mediate, quia omnes dicuntur substituti d. Silvii, & Ænez, ut notant *Imol. Paul. Cass. Bart. communiter alii in l. eubredes 42. in princip. ff. de vulg. & pupillar. tradant Cora. conf. 35. n. 28.*

38 *vol. 2.*, & plures alii, quos refert, & sequitur *Gabr. conf. 115. num. 4. vol. 1.*, qui omnes concludunt substitutionem substituti, etiam substitutionem hæredis, eventive tamen conditione substitutionis, ultimo loco substitutionem invitari ad successionem bonorum, prout fuerit invitatus primus substitutus, si viveret, quapropter etiam si domus Piccolominea ceteris substituta Silvio, & Ænez medietate, venit tamen in dict. cap. lib. nomine substitutionum.

Et confirmatur aperte, quia in cap. 52. primo vocatur Ænez, & ejus linea, postea Silvius, & ejus linea. deinde filii D. Andreæ, & eorum linea, postea tota domus Piccolominea, & sic filii D. Andreæ non sunt substituti immediate Ænez, & ejus lineæ, quia est in medio substituti Silvii, & ejus lineæ, & tamen non negat DD. Informantes pro familiar antiquæ, quod in dict. cap. 53. pro substitutis Silvio, & Ænez filii D. Andreæ accipiuntur, & tamen respectu Ænez, & ejus lineæ sunt substituti medietate, ita ergo nomine substitutionum Silvio, & Ænez venit domus Piccolominea, quamvis medietate tantum illis dicatur substituta, & consequenter debet inter illos de dicta domo servari ordo succedendi per viam primogenituræ vigore dictæ clausulæ -- *& simili ordine* --

Confirmatur hoc idem, quia si dicta clausula -- *& simili ordine* -- referretur tantum ad filios D. Andreæ, superflua omnino foret, quia in eorum substitutione contenta in cap. 52. plusquam satis erat expressum -- *quod si autem adesset primogenitus, succederet alius secundus gentis, vel tertius gentis, donec superesset linea masculina d. D. Andreæ* -- ut patet ex lectura dictæ substitutionis; quapropter declaratio fuit potius necessaria, pro substitutione domus Piccolomineæ, & ita interpretandum, ne videatur testator superfluum, & inutile fecisse declarationem in dict. vers. *& simili ordine*.

Si igitur ordo primogenituræ est attendendus in hujusmodi successione bonorum Porronæ, recte inferitur non esse vocatam familiam Piccolomineam simul, & semel tanquam unum corpus, seu Collegium, sed unum post alterum, in quo verificetur quibus primogenituræ, ut supra probavimus cum *Abol. lib. 1. cap. 11. num. 8.*, quæ qualitas cum verificetur in D. Alphonso Piccolominco Comite Celani, qui per viam primogenituræ descendit ex

linea Ducis Amalphin fratris testatoris, ut constitit ex processu, & pro indubitato transivit, extindam penitus lineam descendente testatoris ex Silvio, & Ænez per obitum D. Scipionis, illam præferendum duximus in successione d. bonorum Porronæ, exclusis ceteris præcedentibus, omne familia antiqua, & originaria, tanquam non vocata a testatore, & D. Ferrante uti veniente ex linea Marchionis Leccoci secundo geniti Ducis Amalphin.

Quibus non obstant in contrarium adductis, & primo quod conclusio desumpta a DD. in l. per §. *fratre ff. de legat. 2. & l. cum ita §. in substitutam esse eodem titulo*, non procedat in casu nostri testamenti, in quo vocata fuit tota domus, & familia, cum hac conditione, & signo universalis -- *tota* -- quæ copulat, & conjungit omnes, & idem requirit consecutionem omnium copulatarum, qui concursus repugnat ordini successivo, illicque commode adaptari non potest, nam responsum foret mente testatoris, & propria, veraque significatione dicti verbi -- *tota* -- illud non posse variari plusquam in una, eademque familia testatoris sub agnata, & sanguine conjuncta, & non in illis sibi extranea, qualis est antiqua, & originaria, ut sepe de ja e probavimus.

Secundo quod dictiones universales non excludunt ordinem successivum, cum vi natura insint, nam qui vocat domum d. Bardis, dicitur vocasse omnes de ea, ex *Bald. in l. 1. sum 4. C. de conductu. lib. 11.*, quem sequitur *vis Casali in l. precibus c. 297. C. impub. & alius etc.* ubi tenet quod etiam si omnes de domo dicantur vocati, seu substituti, proximiores tamen tantum gradum admittuntur.

Et in terminis, quod non obstant dictione universalis atque vocatam fidei per nomen collegivum, talis vocatio intelligatur facta ordine successivo, tenet *Ancher. conf. 339. sub num. 8. vers. sic. sed his non obstantibus*, ubi loquitur in casu relicti omni sui posteritati *Rota. conf. 149. c. 8. lib. 2. lib. 2. Paris. conf. 51. num. 3. 12. & 14. cum seqq. vol. 8. Molin. de primogenit. lib. 1. cap. 6. f. b. num. 6.* loquens in vocatione totius familie *Jur. Clar. in §. testamentum quest. 76. num. 11.*, ubi loquitur in substitutione omnium de familia testatoris; ratio esse poterit, quia expressum dictionis universalis, quæ tacite interet, nihil debet operari l. 1. ff. de legat. 2. *Alex. conf. 221. num. 3. & 12. lib. 2.*

Nec obstant secundum fundamentum, quia licet verum sit, quod familia originaria sit extranea testatori, & in vocatione familie extraneæ non consideretur proximitas vocatorum, ut presumitur in vocatione propriæ familie testatoris cum *Bart. in l. si cognatis num. 5. ff. de reb. dub. tamen hoc 14* procedere possit, quando consistat de vocatione utriusque familie Piccolomineæ, tam novæ, quam originariæ, cum aliquæ ex his tribus dictionibus -- *unum, simul, cum* -- tunc enim omnes de dictis familiis intelliguntur vocati simul, & semel, non verò ordine successivo, ut latè persequitur *Imol. in l. Gallus §. quidam resti a num. 17. maxime num. 19. ff. de lib. & posthum.* sed cum hic non sumus in hujusmodi vocatione cum aliqua ex dictis dictionibus, & ex superius resolutis constat solum fuisse vocatam totam familiam novam ordine successivo, & per viam primogenituræ, deducit fundamentum non curandum duximus.

Tertio non obstant considerationes factæ cum cap. 91. & aliis dependentibus a cap. 74., ubi testator loquens fuit cum legatariis bonorum Porronæ, quasi ex eo intelligatur plures fuisse voca-
 tor ad

tos ad dicta bona simul, & semel tamquam unum corpus, & congregati, seu collegium, non verò gradatim ordine successivo, multipliciter namque responsum fuit.

Primo quia ex *dd. cap. conclusit*, & necessarium non excluditur ordo successivus, etiam respectu dicti cap. 74. nam cum testator sub nomine collectivo vocaret omnes de tota domo, & progenie Piccolominæ, ordine tamen successivo, omnes legatarii dici poterant, licet non omnes pure, sed conditionales, nimirum succedere post proximiores, qui tamen legatarii sint ex *l. Paulo 27.*

34 §. 1. ff. de legat. 3. *Rain. conf. 174. n. 10.*, & non est dubium, quod substituti fideicommissarii, & legatarii dicuntur omnes, qui in aliquem eventum suorum vocati, licet adhuc casus non venerit, ex quo colligitur, quod licet testator illos de domo, & progenie Piccolominæ vocet legatarios, non extendit ius, quod omnes pure, & simul vocaverit, sed tales appellari poterunt, quia omnes de dicta familia nova erant vocati, & omnibus erat residuum ordine successivo, quod etiam or-

35 do ex eo non excluditur, quod dicti legatarii graventur ad mala solvendum, & sciendum, quia testator, qui in u. confidit bar de Silvio, & Anon ejus filius existentibus in primo gradu successione, ut bene suadetur ex *cap. 108 & 109* testamenti, ordinavit contenta in dicto *cap. 91.* accommodata omnia, ut ex illo patet, ad meritam executionem voluntatis testatoris, non verò ad hoc, ut omnes congregandi de domo, & familia Piccolominæ deberent ita simul succedere in bonis, de quibus in dicto *cap. 74.*; ad eos enim diriguntur verba tamquam excoutores, solutores tamen de fructibus bonorum ad primos, & proximiores successores pertinentium, ita ut dicti primi successores intelligantur gravati, licet verba solutionis, & gravaminis ad executores dirigantur ex *l. pro 72. mater ff. de legat. 2. l. si servus legatus 121. §. qui maritum ff. de legat. 2. Alex. conf. 105. sub ann. 5. vers. non ubi etiam lib. 5.*

Secundo, quia ad hoc ut validum sumi possit argumentum ad sivo in familie antiquæ ex *cap. testamenti dependentibus a cap. 74.*, qualis fuit excoercencia a *cap. 75.* usque ad 93 inclusive, cum *cap. 99.* oportebat ad illud congruè posse fieri relationem *cap. 7.* codicillorum ibi — *Sacerdos domus tota, & progenies Piccolominæ eo modo, & ordine, prout dispositum, & declaratum est. &c.* — quod nullo modo credimus ex pluribus; primo, quia testator se refert ad ea *cap.*, in quibus vocatur tota domus, & progenies Piccolominæ per ordinem declaratum in ejus successione ibi — *Sacerdos modo, & ordine, prout in dictis suis testamentis declaratum est.* — & quod impræcitate *cap. 31. 35. 52. & 69.* & non ad *cap. 74.* nam in illis vocata est tota familia nova per ordinem successivum, & per viam p. imogenituræ in illis declaratum, in *cap. verò 74.* invenitur id solum domus Piccolominæ n. sed nullus inter illos de domo declaratus fuit ordo succedendi, adeo quod præsumitur familiaris iniqua se vocatam simulaverit tamquam unum corpus, seu Collegium, ubique illi ordine succedendi.

Parvi sciendum duximus interpretationem altatam a dicta familia antiqua prædictis verbis — *eo modo, & ordine.* — quod scilicet intelligeretur de ordinamentis, & oneribus adjectis domui Piccolominæ in dicto *cap. 74. & seqq.* cum hujusmodi interpretatio sit contra propriam verborum significationem in dicto *cap. 7.* codicillo um. Non enim posset in jure verificari, quod verbum — *ordo* — iudicium alteri verbo — *sacerdos* — accipitur pro

ordinamentis, & oneribus, cum importet prius, & posterius, & sic ordinem successivum, utrumque applicatum pluribus personis diversorum graduum vocatis sub nomine colectivo — *tota domus, & progenies Piccolominæ* — quod sui natura habet implicitum ordinem successivum ex *l. cum ita §. in fideicommissis, de legat. 2. l. fin. G. de verb. significat.* Dicta igitur verbi, & sub dicta materia necessario convincitur testatorem loquutum fuisse de ordine successivo declarato in testamento inter illos de domo Piccolominæ vocata, prout in eodem sensu talia verba semper accepit, ut in *cap. 53. 69. & 100.*

Prædicta confirmantur, quia in dicto *cap. 7.* codicillorum habetur relatio ad testamentum respectu substitutioni factæ da domo Piccolominæ in casu mortis, at in *cap. 74.* nulla est facta substitutio domus Piccolominæ in casu mortis aliquis, sed est ipsi domui immediate a principio residuum legatum, & in casu tantum alienationis substituta Dux Amalphinæ, & alii dominati, & cum ipsi simul filii filiarum testatoris, qui non erant de domo Piccolominæ, unde necessario recurrendum erat ad *cap. 32. 35. 52. & 69.* in quibus tota domus, & progenies Piccolominæ est substituta in casu mortis.

Idem utique clarius convincitur, quia *cap. 74.* 38 ut jam diximus, est revocatum per *cap. 1.* codicillorum, idcirco relatio non debet fieri ad illud, cum continetur dispositio nem ad operam, & jam extendam ex *Surd. conf. 440 n. 55. lib. 3. Carol. Bordellon. conf. 21. ann. 47.* qua revocatione nullo, non est dicendum idem *cap. 74.* continere aliquam dispositionem, & tamen codicillaris se refert ad *cap. testamenti*, in quibus illi possumus esse, ut sunt verba clara dicti *cap. 7. in fin.* Igitur recurrendum non potuimus ad dictum *cap. 74.* sed ad alia *capita* non revocata, qualia sunt *32. 35. 52. & 69.*, ad quæ omnino credimus testatorem voluisse se referre, cum in eis aperte declararetur ordo successivus, & per viam primogenituræ, patentes absurdum illa relinquere, & recurrere ad *cap. 74.* vocatam, ex qua revocatione ostenditur mutatio voluntatis, quam mutationem ipse testator etiam ingenuè confessus fuit in p. incipio codicillorum, ibi — *voluntate mutata &c.* — quæ potuit esse in hoc ipso, de quo conoverteretur, quia scilicet testator amplius vocare noloit antiquam familiam, casu quo de illa etiam cogitaret in dicto *cap. 74.* sed in se reversus voluerit in codicillis prædictis bonis filiis, & propriis descendens relinquere, & postea extrinsecus omnes transverales de dicta familia nova ordine successivo, & primogenituræ, prout eisdem, & eodem modo, & ordine in testamento cetera omnia bona, vel saltem capita insignia relinquere.

Accedit argens conjectura pro relatione dicti *cap. 1.* in fin. facienda tantum ad illa *cap. testamenti 31. 35. 52. & 69.* Non codicillaris in dicto *cap. 7.* se refert ad modum, & ordinem declaratum in testamento; at in dicto quatuor *cap. implet testator dicti se facere declarationem, quando in principio singulorum constituit fideicommissum prohibendo bona alienari, & disponendo quod semper succedatur ordine primogenituræ.* At cum se relinquere singula illa bona cum hac conditione, & declaratione, quod non possint alienari, sed semper succedere primogenitus, & idcirco quando testator in codicillis se refert ad modum, & ordinem declaratum in testamento, sine dubio intelligit de prohibitione alienationis, & ordine primogenituræ, quia testator fecit in dictis quatuor *cap. 31. 35. 52. & 69.* in principio pro modum declarationis, sed uti-

in refectione fructuum a tempore dicti obitus D. Scipionis.

Reservavimus sui jura talia qualia tam dictæ Illustrissimi, Sacraeque Religionis, quam dd. proutque Creditoribus pro prætense detractione legitimæ, & trebellianicæ experienda in executione sententiæ, illa tamen non retardata, quia casu quo dictos D. Scipio alienum, ejus conditionis probaretur esse, ac legitime in bonis testatoris sibi deberetur, recte alienare posset, & ad concurrentem tenuitatem legitimam, & alienatio simpliciter fida in eam impoteretur; rectio esse poterit, quæ legitima pure debetur, & de ea subducitur tam gravamen fideicommissi, quam quodlibet aliud ex l. *graviam* C. de iusticiis, testamento, & sic in pundo eradiderunt Bald. Camus. Saccin. Alex. & alii, quos refert, & sequitur Peregr. ar. 46 tie. 39. num. 2. ubi num. 3. & 4. tenet cum aliis, trebellianicam similiter deduci posse, & alienationes bonorum immobilium pro illius rata subtraheri posse ad commodum possessorum, partes ab expensis absolutas ob ingenua juris dacia in ea difensu.

Ex quibus &c.

Antonius Monachus Prætor.
Heitor Plucius notarius etiam ex aliis,
Vincentius de Lavandis.
Julius Caballus.
Joannes Baptista Burgesius.
Thomas Enriquez Relator.

ADDITIO.

ARGUMENTUM.

Exornatur in hac additione cum suis ampliationibus, & declarationibus conclusio, in, & quando vocatio plurium per nomine collectivæ intelligatur factæ simultaneæ, vel ordine successivo.

SUMMARYUM.

- 1 **C**ontra decis. Monach. 70. & 72. fuit a Rota Florentina judicatum.
- 2 Et ideo ejus opinio tenenda non est.
- 3 Scripserunt pro hac decisione Rov. Boccafer. & Marefcort. &c.
- 4 Vocati omnino collectivæ non intelligatur vocati simul, & semel, sed successive, & cum prælatione proximioris respectu gravati.
- 5 Vocata universa familia, admittuntur prius illi de effensiva, qui sunt proximiores, postea illi de contentiva.
- 6 Limita, si familia vocata sit cum signo universalis — tota — vel simili.
- 7 Vocati liberi, & alii per verba collectivæ, testatur vocati non simultaneæ, sed ordine successive.
- 8 Scilicet, si vocatio facta sit per verba appellativa, & de personis, later quos non tedit ordo hereditatis, sed solum charitatis, & affectionis, veluti si vocati sint fratres, vel nepotes ex eis, eorumque filii.
- 9 Item quando vocatio facta est de personis, respectu quarum non tedit ordo necessitatis, nec charitatis, quia sunt extraneæ testatori.
- 10 Vocati facti de filiis, & nepotibus ab eo, in quo tedit ordo hereditatis, quia eos instituerit testator, non testatur facti simultaneæ, sed ordine successive.
- 11 Necessitas instituendi non tedit in descendentes,

qui non sunt legitimi, & naturales, ideo illi censentur semper vocari simultaneæ, non successive etiam in testamento ascendente.

- 12 Idemque procedit in legitimis, & naturalibus, quando sumus in fideicommissis particulari, vel legato.
- 13 Sed ad ista procedant, quando filii de tempore conditi testamenti, & aperti successores nondum erant nati, remissive.
- 14 Ordo successus servari debet in omnibus vocatis, quando testator voluit perpetuam primogenituram, & de ratione.
- 15 In hac materia totam regulas voluntas testatoris etiam ex conjecturis desumpta, quam Jurex sequi debet, non obstantibus prædictis regalis, & declarationibus.
- 16 Conjectura testatoris mentem suadentes, quæ sint, remissive.
- 17 Conjectura, quæ sufficiens in transversaliis, ac sufficiens in extraneis, remissive.

IN hac causa duas impressit decis. Monach. quæ sunt inter suas Florent. la 70. & 72. & post eas imprimi etiam fecit duas decis. Rot. Rom. suis conformes; verum quia in dictis decis. Monach. continetur ejus particularis opinio, contra quam fuit judicatum in plena Rota Florentina, ideo placuit de hoc lectorem admonere, & hic imprimere decisiones continentes causæ resolutionem, juxta quam prodixit sententia quinque Jodicum dictæ Rotæ, Antonio Monacho tantum ex eorum resolutione dissentiente, & cujus proximæ opinione in allegatis decisionibus firmata evadendum erit.

Scripserunt in hac causa pro decisione Rov. conf. 27. lib. 1. Boccafer. conf. 49. ambo sentientes vocationem similis Piccolominæ hic factam, de ee intelligendam esse, ee que erat testator, licet naturalis non foret, sed adoptiva; idque senserunt etiam plures Jurisconsulti Bononienses, & cum eis Marefcort. cum quibus omnibus communicato colloquio responsum ediderat Boccafer. Ad num. 1. & seqq.

Vocati nomine collectivæ non intelliguntur vocati simul, & semel, sed successive, & cum prælatione proximioris respectu hæredia groveti Rotæ. dispat. fellel. cap. 9. num. 44. Manf. consuit. 84. num. 20. Terr. satior. jar. quest. tom. 2. tit. 1. quest. 17. num. 14. & 15. Palm. Nep. al. legat. 395. num. 106. & 107. & inter re collectas per eundem decis. 406. num. 1. Rot. nostra apud eum decis. 451. num. 4. apud Magos. decis. 37. num. 19. & firmat præsens nostra decis. num. 1. & num. 31. & 32. Rot. Rom. eorum. Priol. dec. 314. num. 1. & decis. 168. num. 16. part. 17. recent.

Adequat vocati universæ familia, non censentur omnes indistincte vocati, sed juxta juris ordinem, & in existentibus illis de effedive, alii de contentiva in eorum concursu non admittuntur, & inter illos de effedive proximiores succedere debeant Urcol. consolt. 74. num. e. Paulat. differt. 86. art. 1. num. 61. vers. adeoq. istis. Rot. in Forelviens. test. consulti pene D. meum Additionem Calderon. refel. 90. num. 31. & 32. cujus confirmatoris est apud Paulat. post dict. differt. 86. art. 2. decis. e. num. 6. & dixi ego supra hoc eodem vol. la addit. ad decis. 35. num. 3. & seqq. & firmetur in præsentis nostra decis. num. 1. & seqq. & in antecedenti decis. 79. num. 15. & 16. ubi 6 quod hoc non procedit, si familie vocata sit cum signo universalis — tota — vel simili.

Et vocatis descendentes liberis, & aliis per familia verba collectivæ, cum impossibile sit omnes simul-

- simultaneæ succedere, ordine successivo vocari censetur *Episcop. Rot. disp. 29. num. 5. Torr. de majorat. part. 2. quæst. 33. num. 12. & seqq. Rot. coram Cavalier. decis. 343. num. 4. & 5. Rot. Florent. supra decis. 79. num. 12.*
- 8 Si vero vocatio plurium facta esset per verba appellativa, & de personis, inter quas non erat ordo necessitatis, sed solius charitatis, & affinitatis, veluti quia vocati sunt fratres, vel nepotes ex eia, eorumque filii, hoc casu omnes simul, & semel vocari censetur, quia sola, & simplex affectio non potest inducere ordinem successivum, ita ex variis sententiis contra *Bart. in l. Gaius §. & quidam restit. num. 4. ff. de liber. & posthum. sententia Jus. in eadem l. Gaius dist. §. & quidam restit. num. 38. Gratian. discept. 288. num. 11. Menoch. de presump. presump. 70. num. 16. 19. & seqq. & num. 55. lib. 4. Mantua. de consensu. ult. volunt. lib. 4. tit. 9. num. 19. vers. sed contrarium. Fufar. de substit. quæst. 476. num. 31. Perreg. de fideicom. art. 17. ex num. 20. ad 23. Rot. dec. 574. part. 4. tom. 2. decis. 355. num. 6. part. 17. rec. coram Cavalier. decis. 343. num. 2. & seqq. apud Palm. Nep. decis. 461. num. 1. Rot. Forat. apud Magan. decis. 71. num. 3. & supra decis. 79. n. 58. ubi quod hoc procedit etiam si adit copula. & infra decis. 100. num. 96. & seqq. ubi adducit, & declarat auctoritates contrarias, & in Florentina Fideicommissi de Bernabellis 10. Septembris 1723 num. 17. & seqq. coram D. meo Auditore Calderone, ubi plurimi concordantes, infra suis loco, & tempore imprimenda.*
- 9 Idemque dicendum esset, quando vocatiissent plures persone, respectu quarum non eratordo necessitatis, nec charitatis, quia nullo consanguinitatis vinculo testatori conjuncti sunt; ita enim ordine simultaneo, non successivo succedere deberent, quævis vocatio facta fuisset per nomina collectiva, & quævis inter vocatos aliqua ordo considerari posset, puta quia ad succedendum invitati sint pater, & filii plene Fufar. de sub. fil. quæst. 476. num. 74. & seqq. Palm. Nep. ult. gen. 126. n. 1. & seqq. Rot. Florent. super decis. 79. num. 17.
- 10 Diversimode tamen dicendum esset in vocatione filiorum, & nepotum facta ab eo, in quo cadit ordo necessitatis, quia illos iustitiam tenetur; illa enim non censetur facta simultanea, sed ordine successivo, quia ita lex, & necessitas exigat, ut pater prius instituat filios, & eis deficientibus nepotes *Utrutrin. consil. 2. num. 8. lib. 2. Episcop. Rot. disp. 29. num. 1. De Lac. de devot. dist. 47. num. 2. de fruct. dist. 75. num. 4. Fredian. de fideicom. differt. 25. num. 31. & seqq. Rot. Rom. in recitat. decis. 424. num. 13. part. 9. Rot. Florent. infra decis. 99. num. 13 & 31. & in Florentina Fideicommissi de Bernabellis 10. Septembris 1723 num. 17. & seqq. coram D. meo Auditore Calderone.*
- 11 Declara, ut nulla sit scienda differentia inter testamentum ascendens, in quo cadit ordo necessitatis, & transversalis, in quo solum consideratur ordo charitatis, quando versatur in descendentes, qui non sunt legitimi, & naturales, nam ex quo istorum respectu, non consideratur ordo necessitatis iustitiam, censetur vocati cum parte simultanea, non successivo etiam in testamento ascendente *Perreg. de fideicom. dist. art. 17. num. 17. Fufar. de substit. dist. quæst. 476. num. 27.*
- 12 Amplius, hanc declarationem procedere etiam in decedensibus legitimis, si agitur de legato, seu fideicommissi particulari, in quo pater, &
- filii semper censentur honorati simultanee, non aut in ordine successivo, ut est casus in cap. Ray. notius de testam. & firmans *Perreg. de fideicom. dist. art. 17. n. 6. Menoch. dist. presump. 70. num. 6. Fufar. de substit. dist. quæst. 476. num. 13. Intrigilius. de substit. cent. 3. quæst. 80. num. 3. Palm. N. p. alleg. 126. num. 24. Rot. Florent. infra decis. 100. num. 100.*
- Declara secundo, si de tempore testamenti, 11 & aperta successione nepotes nondum erant nati, nam tali casu illi non simultanee, sed ordine successivo vocati censentur *Rot. Florent. supra decis. 73. num. 4. sed ad plenioram materiam intelligendum, an adspirantibus ad successionem nondum nati, vocantur in testamento nascituris, an isti simul, vel ordine successivo succedam vide quæ dixit Rot. Florent. infra decis. 99. num. 11. & 22. & decis. 100. num. 97. & seqq. in quibus examinatur doctrina *Perreg. de fideicom. de plenius pluribus distinctis casibus Palm. Nep. dist. alleg. 126. num. 5. & seqq.**
- Declara tertio, ut semper, & in omnibus casibus ordo successivus servari debeat, si testator in omnibus vocatis iustitiam voluit perpetuam primogenituram, quia quilibet primogenitus in uno verificatur, & pluribus repugnat, & sic succedere unus post alium vocati censentur *Cresal. ad Perreg. de fideicom. art. 11. vers. & hoc casu f. l. 66. Torr. de majorat. part. 1. cap. 7. §. 8. & 9. fol. 55. Palm. Nep. decis. 90. num. 26. & 88. fol. 55. Rot. in alleg. 311. num. 11. optime Postulat. decis. 35. num. 2. 3. & 4. Rot. in recitat. decis. 424. num. 21. part. 9. & si statuer in presenti nostra decis. num. 19. & 20.*
- In hac notem materiam, sicut in aliis omnibus ultimarum voluntatum, totum regulat voluntas testatoris, illemque Juxta in judicando sequi debet, non obstantibus supradictis regulis, & declarationibus, & quæ sunt consuetudines mentem testatoris fœderantes, vide *Rot. Rom. coram Scraphia. de. 914. num. 2. & seqq. decis. 127. n. 19. & seqq. par. 6. & decis. 424. num. 13. part. 9. recitat. Rot. Florent. infra decis. 100. num. 96. & seqq. & num. 101. & seqq. & in Florentina Fideicommissi de Bernabellis 10. Septembris 1723. num. 7. & seqq. coram D. meo Auditore Calderone, & in presenti nostra decis. num. 1. & plur. seqq. sed quæ in transmissis sufficiens, in extantia, qui tam necessitate, quam affectione parvi sunt, an possint sufficere, disponate *Palm. Nep. dist. alleg. 126. per tot.**

FLORENTINA
Legati.

Die 20. Septembris 1612.

ARGUMENTUM.

Gabella de legato rerum immobilium relicto uxori a marito per restitutionem dotum, quis solvere teneatur, hæres, an legataria. Quid, si legatum dotem excedat. Ad collectam vivente relicto impolitum pro reparatione riparum Anni, & exactam post ejus mortem, utrum teneatur hæres, vel legataria possessor bonorum de tempore exactionis collectæ. Numquid sub iusibus impellitum, quæ erant in domo testatoris tempore mortis comprehenduntur, quæ in domo hære solebant, sed cum moritur, accidentiter alibi essent.

SUMMARIUM.

- 1 **S**ub legato suppellectilium, quæ erant in domo testatoris tempore mortis, comprehenduntur, quæ in domo stare solebant, sed fuerunt alibi asportata pro modico tempore.
- 2 Maxime quando legatum conceptum fuit, non per verba — de prædictis — nempe mobilia, quæ sunt, sed futuri temporis, quæ erant.
- 3 Testatoris voluntas etiam per testes probari potest.
- 4 De legato rerum immobilium relicto uxori a marito pro refectione suorum dotium heres tenetur solvere gabellam.
- Secus si legatum dotem excedat ibid.
- Declara ut infra num. 5. & 6.
- 6 In legato immobilium relicto uxori excedentem creditum dotis excusari etiam debet affectio, quam uxor habere potest ad bonum legatum tamquam provenientia a suis majoribus.
- 7 Pena imposita a testatore heredibus, qui non præstiterit fideiussorem intra quindæm dies ad favorem legataria, ut possit libere, & sine molestia uti rebus legatis, non debetur, si heres non fuit requisitus ad fideiussorem præstandum.
- 8 Testatoris dispositio conveniens est, ut adimpleatur.
- 9 Ad collectionem impositam pro reparatione riparum Arvi testatoris vivente, & exactionem post ejus mortem, tractatur heres, non legatarius, & num. 10.

DECISIO LXXXI.

Est impressa post Girard. de gabell. decis. 14.

ADDITIO.

ARGUMENTUM.

Sub legato, vel fideicommissio rerum, quæ sunt in domo testatoris, vel in alio certo loco de tempore mortis, seu venient ex quo sibi iunt, sed casualiter, & accidentaliter, & ex eorum, quæ ibi sunt, sed causa mercedum, vel cum prævia destinatione ad vendendum, vel ex alia causa accidentali.

SUMMARIUM.

- 1 **S**ub legato, vel fideicommissio mobilia, quæ sunt in domo, vel in alio certo loco de tempore mortis testatoris, veniunt etiam, quæ casualiter, accidentaliter, vel pro modico tempore alibi translata fuerunt.
- 2 Sicuti sub legato, & fideicommissio fragmenti, aut alterius rei existit in domo testatoris de tempore illius mortis, venit etiam illud existens in prædictis accidentaliter, & causa casualia.
- Res dicitur esse in loco sua destinationis, ibid.
- 3 Maxime, si testator non adhibuerit verba præsentis temporis, sed futuri, vel si ex conjecturis constet futurum tempus voluisse respicere.
- 4 Sub legato habitatoris, vel usufructus domus veniunt mobilia officina &c. alia ne membra extra domum existentia, si domus eis cum domo utitur.
- 5 Legato, vel fideicommissio suppellectis prædictis veniunt horrea, cellæ vinariae, & similia, etiam si in Civitate, vel Oppido, si a testa-

tore comparata sint, & destinata ad usum prædiorum.

- 6 Amplius etiam si legata sint bona, & prædicta existentia in territorio.
- 7 Legato fragmento existentis in Civitate debetur illud existentis in suburbio, si in Civitate testatoris frumentum non habebat, & de ratione.
- 8 In dicto legato non veniunt ea, quæ sunt in domo casualiter, accidentaliter, & ibi perpetuo non permanens, sed mercenarii causa.
- 9 Ex quibus dicitur constare de voluntate fideicommittentis, quod segetes essent destinata ad vendendum, remissio.
- 10 Amplius conclusionem, de qua num. 8. etiam in illis frugibus, quæ sunt a testatore in propriis suis recollata, sed sunt ad vendendum destinata.
- 11 Item amplius quoniam testator adhibuerit verba — universalia, & generalia.
- 12 Voluntas testatoris in hac materia declarari potest per testes.

Ad num. 1. & seqq.

Legatis, vel fideicommissio suppellectis rebus, quæ sunt in domo testatoris, vel in alio certo loco de tempore mortis veniunt etiam ea, quæ in domo, vel in dicto loco erant, sed mortu tempore alibi translata fuerant casualiter, accidentaliter, vel pro modico tempore. *quæstionum* 78. §. ult. & l. si ita legatum §. 6. ff. de legat. 3. ubi Bart. & communiter Dd. *Corn. consil.* 244. n. 18. lib. 2. *Socii. Jura consil.* 35. n. 5. lib. 1. *Abell. resol.* 10. num. 35. tom. 4. *Gait. de credit.* cap. 4. quæst. 5. num. 163. & seqq. *Adden. ad Rot. in recet. decis.* 90. num. 232. & seqq. *part. 9. Rot. coram Paula decis.* 19. num. 6. & num. 10. & 11.

Sic etiam in legato, vel fideicommissio frumenti, aut alterius rei existentis in domo de tempore mortis venit illud existens in prædictis, accidentaliter tamen, nempe causa casualia, & quod alioportet debeat ad domum testatoris in Civitate, quia tunc frumentum ex destinatione defuncti censetur esse in domo *Androl. contrav.* 102. num. 13. *Antoni. de loc. legat.* lib. 2. cap. 9. quæst. 5. n. 31. *Baldus. ad Ramon. decis.* 101. num. 9. tom. 4. *Rot. Florentina in Florentina Dispositis quod mobilia* 10. Februarii 1709. ab lat. num. 47. in 3. volum. *meas. decis. imprimend.*

Maxime si testator, vel fideicommittens non adhibuerit verba præsentis temporis, sed futuri, vel si ex conjecturis constet futurum tempus voluisse respicere, ut prosequitur nostra de *is. his* num. 2. & scribit *Rodolphus. alleg.* 1. num. 10. & seqq.

Ex eadem destinatione sequitur, quod legata uxori, vel alteri habitatione, vel usufructu domus veniunt mobilia, officina, cellæ vinariae, putei, foveæ grani, etiam membra etiam existentia extra domum, vel in via, si manent, vel dumtaxat eis utitur eam domo *Paulat. differt.* 98. art. 1. num. 1. & seqq.

Et legatis, vel fideicommissio suppellectis prædictis, veniunt horrea, cellæ vinariae, & similia, etiam si in Civitate, vel Oppido, si comparata sint, & destinata a testatore ad usum prædiorum *Montis. de consil.* ult. voluit. lib. 2. tit. 2. num. 89. & seqq. *Antoni. de loc. legat.* lib. 2. cap. 9. ubi quod hoc procedit etiam si legata sint bona, & prædicta, quæ in territorio existunt *Senat. Mantuan. apud Surd. decis.* 241. num. 7. & seqq.

Quemadmodum legato frumento existente in 7

Civ.

Civitate debetur illud existens in suburbio, si iō Civitate testator, vel fideicommissarius frumentum non habebat, ne alias legatum, & fideicommissum teneatur elusorium *Mench. lib. 4. præsumpt. 126. num. 8. & præsumpt. 137. num. 9. & seqq. Catal. de loc. legal. lib. 2. cap. 9. quæst. 5. num. 70. & seqq. & num. 85.*

Non veniunt autem in dicto legato, vel fideicommissum etiam ea, quæ sunt in domo, si ibi essent casuales, & accidentales, & non perpetuo permanentia, sed essent destinata ad vendendum mercimonii causa ab eo, qui merceturas exerceat; tales enim res non comprehenderentur sub legato, vel fideicommissum, tanquam existentes in domo per accidentia, & domus venderentur; illa enim casuales, & temporales existentes in consideratione non habetur, nec dicitur esse in loco, quod ad vendendum destinata sunt, & mercimonii causa retineatur, ut decidit clarus textus in l. generali 32. §. axori, & §. idem quæsit ff. de usu, & usufructu. legat. l. ex fisco 35. §. rerum ff. de hered. instit. l. si fundat 44. l. qui factum 67. l. quæsum 76. §. fin. l. si ita legatum 86. ff. de legat. 3. l. penult. §. 1. ff. de aur. & argent. legat. gloss. in l. prædia §. libero ff. de fund. institut. & instrument. legat. Perergia. cons. 37. num. 5. & seqq. lib. 2. *Andr. de diff. contrav. 102. num. 14. & 55. Clarin. contrav. 87. n. 1. & seqq. D. meus Auditor Caldera. resolut. 16. num. 27. Averanus lib. 2. interpret. jur. cap. 28. num. 2. 21. & seqq. Camarel. de legat. lib. 3. tit. de legat. mobil. quæstion. 12. num. 1. fol. 356. Rot. Florent. de loc. legal. lib. 2. cap. 9. num. 59. & seqq. Gnanover. decif. 6. num. 29. & seqq. Adde ad decif. 90. num. 230. & seqq. Rot. 9. rec. Rot. Rom. coram Uald. S. n. decif. 124. num. 14. & seqq. la recent. decif. 282. la secunda num. 1. & seqq. part. 13. Rot. Florent. in Florentina Donatiana, vel Legati 14. Augusti 1613. §. verum ab hoc coram Rovare lib. Mativ. 93. fol. 411. in Florentina Divisionis quod mobilis 20. Februarii 1709. ab ut. §. e. ci siamo, & seqq. & §. 9. poi, & §. ubi ex quibus dicitur consistere de voluntate fideicommissitensis, quod segetes essent principaliter destinata ad vendendum coram Damiano nra Auditore Pieri, & in ead. m. distem die, & anno num. 22. & seqq. coram me in tertio volumine mearum decisionum imprimenda, & reprobatis contrariis in confirmatoria sub titulo Florentina Legati mobilium, seu divisionis de Perous super Frugibus 28. Augusti 1717. §. unde fit, & seqq. ubi etiam quando res dicitur in domo repositæ ad effectum vendendi, vel non coram D. mea Auditore Luci.*

Idque locum habet necdum in frugibus, vel similibus rebus, quæ sunt mercimonii causa comparatae, & in domo retinentur ulque dum veniret opportuna occasio illas vendendi, sed etiam in aliis frugibus, quæ a testatore in propriis fundis fuerunt recollectæ, & ad vendendum destinatae sunt; omnes enim istæ species venditioni principaliter destinatae sub legato, vel fideicommissum reum, vel frugum in domo existentium non comprehenduntur *Spad. cons. 293. n. 2. & seqq. lib. 3. l'essai. lib. 1. quæst. 26. num. 7. & seqq. Merlin. Pignattel. cap. 65. n. 17. & 25. ibique Stoppa num. 16. & seqq. Consil. alleg. 73. num. 4. & seq. bene Aver. lib. 2. interpret. jur. cap. 28. num. 39. cum plurib. seqq. Immo de Prat. de interpret. ultior. volent. lib. 4. interpret. 1. dub. 3. n. 14. 15. & 16. Camarel. de legat. mobil. quæst. 10. per tot. fol. 356. Caroc. decif. 18. num. 11. Rot. Florent. in dist. Florentina Divisionis quod mobilis 20. Februarii 1709. §. a che ne mea coram Damiano nra Auditore*

Pieri, & in eadem causa coram me num. 31. in tertio volumine mearum decisionum imprimenda, & in confirmatoria sub titulo Florentina Legati mobilium, seu divisionis de Perous super Frugibus 28. Augusti 1717. §. non subsistit, & seqq. coram D. mea Audite. Luci, ubi adducit, & reprobatis contrariis, & §. sublati, & seqq. ob declar.

Et quamvis testator adhibuisset verba universalia, & generalia, nam hic non obstantibus segetes, vel alie similes res, quæ in domo repositæ sunt, ut venderentur, legatario, vel fideicommissario non debentur, ut disponitur in textu in d. l. generali §. axori ibi — amovet rerum — *Contrav. varior. resolut. lib. 3. cap. 5. num. 3. quæst. ex quibus, ibique Farin. num. 24. D. meus Auditor Caldera. dist. resolut. 16. num. 28. Castill. de usufruct. cap. 38. num. 27. Camarel. de legat. mobil. quæst. 12. num. 1. fol. 356. Rot. Florent. in citata Florentina Divisionis quod mobilis 20. Februarii 1709. §. e. perante coram D. mea Audite. Pieri, & in ead. coram me num. 24. in tertio volumine mearum decisionum imprimenda, & in confirmatoria sub dicto titulo Florentina Legati mobilium, seu divisionis de Perous super Frugibus 28. Augusti 1717. §. qua cunctis coram D. mea Audite. Luci.*

Unam hic advertit, quod si volentes testatoris in hac materia dubia sit, illa declarari potest per testes, ut sumas præfatos decif. num. 3. & pro tali declaratione duos testes sufficere protequeatur *Andr. de iure citata contrav. 102. num. 21.*

FLORENTINA Fideicommissi.

18. Octobris 1612. ex Lin. Motiv. 93. a 86.

ARGUMENTUM.

Filiū diconetur patri expresse substituti, si vocati fuerint *modo præmissi*, & relative ad precedentiibus substitutiones. Possit in conditione, ex quibus conjecturis vocari dicantur. Prohibitio alienationis quando extendatur ultra gradus expressos, ne redeat inutilis, & otiosa. Testator constituit a principio fideicommissum in casu mortis sine filiis, postea cum filiis, non dicitur in continenti la cortesia, sed amplius dispositio.

SUMMARYUM.

- 1 **S**ubstitutio superintenditur, permissa conditione, ad natus per proximam, exceptis amovet aliis, qui in dicto casu vocati, & substituti dicit possent.
- 2 Gravamen refertur ad personas specialiter expressas, & nominatas.
- 3 Distinctiones — dictas, & prædictas — inducunt relationem ad superius expressa.
- 4 Relatio non fit ad reatum de sit, quæ expressa sunt in referente.
- 5 Substitutio ardeat si nepotes, & eorum filii sine liberis decedant, intelligitur solum nulla nepotibus sub duplici conditione, & ab eis sine filiis, vel cum filiis, qui sine prole decedant.
- 6 Testator quod non fecit dicitur voluisse.
- 7 Filius in conditione possit dicatur vocatus, si gravamen illis appositum fuerit, & num. 11.
- 8 Limita prima, regulam principalem in transversalibus.
- 9 *Distinctiones ut num. 14.*
- 10 Limita secunda, si gravamen sit dubium, & interpret.

personaliter appositum, non tam confertur pater sub duplici conditione gravatus, ut supra num. 5.

9. Prohibitio alienationis expirat expirante fideicommissi, cui accedit.
10. Substitutio filii semper est limitata ad portionem patris.
- Limita ut num. 18.
11. Relatum est in referente cum omnibus fuit qualitativus.
12. Et ea, quae sunt in termino, ad quem sit relatio, intelliguntur specificata in termino referente.
14. Filii heredum institutorum expresse positi in conditione, accedentes conjunctur, vocati dicuntur, & quae sunt.
15. Prohibitio alienationis, si evaderet otiosa, extendit fideicommissum etiam ultra casum expressum.
16. Testator servitens a principio fideicommissum in casu mortis si sine filiis, postea etiam cum filiis, non dicitur se correxisse, sed ampliusse dispositionem.
17. Decus consil. 636. contrarium firmant reprobatur.
18. Testator si voluit omnia bona in masculis conferri, admittit filios non solum ad portionem patris, sed etiam patri.

DECISIO LXXXII.

In Causa della Fioraja, & della Fioraja.

Ioannes Baptista della Fioraja in suo testamento, cum quo decessit, sibi heredem universalem instituit DD. Albertum, Iulium, & Hippolytum nepotes ex Alexandro fratre germano, de adultu — *casu quo* (quod Deus avertat) in futurum uni-que alterum dictorum DD. Alberti, Iulii, & Hippolyti heredem suorum quocumque decedere sine prole legitima de se, & ex suo legitimo matrimonio procreata, aut cum prole legitima, & deinde illa proles postea decederet sine alia prole legitima, dictus Ioannes Baptista testator alium eorumque superiorem dicto sui praesentem, & liberis suis modo praemissis decedentibus invicem substituit. Si vero (quod similiter Deus avertat) praefati DD. Albertus, Iulius, & Hippolytus modo praemissis decederent, substituit eis omnes, & singulos masculos superviventes proximiores suos domus sue della Fioraja, in genere, & in iis capita, ita, & taliter, quod femina ex dictis domo ortu dictis masculis superviventes intelligatur, & sit praetor, & omnino a successione huiusmodi exclusa, nec illa modo in bonis, & hereditatibus suis b. usufructu fructu possit, & valeat, & postquam idem testator omnibus masculis defunctis vocatis feminis, addidit — *et quia dictus testator intendit omnia, & singula ejus bona in ejus familia permanere, idcirco voluit, & mandavit, & expresse precepit, nullam hereditatem suam proderem, aut substitutorum, seu eorum, aut alterius ipsorum filiorum, & heredes posse, necque obire, nisi ex magna, & evidentissima necessitate, seu causa, aliqua dicti testatoris bona, & praesentem quendam petrum terra vendere, pignori tradere, aut alienare, etiam alienatione lata sumptu vocabulo alius in eorumque consuetudine, ordinatione, & prohibitione praemissa, bona ipsa, quae per contrasententiam vendita, aut modo, quo supra, alienata, intelligantur ipso facto ad alios suos heredes testamentum observantes devoluta fuisse, & esse, & ipsum contrasententem prius privationis, & caducitatis a iuribus suis invidisse, & incurrisse.*

Tom. I.

Hae praesuppositae testamenti facilioe, tres nepotes heredes instituti testatoris occurrerunt, & quia primo decessit D. Iulius, deinde D. Albertus sine prole, verificata fuit prima substitutio ad favorem D. Hippolyti, qui supervivens filius fraterbus, quorum portiones fuit adeptus, postea exclusus omnibus aliis, qui in dicto casu vocati, & substituti dici possent. *Univ. conf. 92. n. 12. lib. 2. Soctin. Jura. conf. 133. num. 4. 5. & seqq. lib. 1. Crass. in §. fideicommissum quest. 11. num. 10. & la hoc nec etiam iater DD. Informantes fuit aliqua controversia: tota difficilis pendebat ob altera substitutione, an scilicet videretur facta D. Hippolyto ultimo ex institutis decedenti cum filiis, qui praetendebant patri fuisse substitutos ex causa fideicommissi, ad hoc ut, repudiata petra hereditate, possent ex persona proprio consequi bona, quae remanserunt in bonis fideicommitteris; ad excludendos in iis paternos creditores, vel ad revocandas, si quae factae fuissent dictorum bonorum alienationes; & contra praedictos filios fideicommissum praetendentes plura in medium deducebantur.*

Primo, quod licet in prima parte substitutionis fuerit facta substitutio filii in conditione positae per illa verba testamenti — *et liberis suis modo praemissis decedentibus invicem substituit* — tamen in ea parte testamenti, in qua agitur casus occurrere, praesentiores de familia videntur substitui nepotibus institutis, non autem eorum filii in conditione positae; verbum enim illud — *substituit eis* — est relativum superius nominatum, & faciunt superius solum nominati nepotes heredes instituti, & non eorum filii, ergo persone specialiter expresse dicuntur gravatae, & non filii, qui non fuerunt expressi. *Univ. conf. 304. lib. 5. Tiracquel. de retract. coram. §. 1. gloss. 6. num. 25. Decian. conf. 29. num. 47. lib. 2. Rip. in l. si cum familia §. Divi num. 111. ff. de legat. prim. Cagnat. in l. 2. num. 96. C. de pat. inter emptor. & vendit. Roland. conf. 59. num. 27. lib. 3. Sord. decis. 125. num. 1. Pronomina enim demonstrativa ad oculum referuntur ad eos, qui legi possunt, & non ad eos, qui possunt intelligi, ut colligitur ex allegatis auctoritatibus. Nec difficultatem videntur facere verba illa — *modo praemisso* — quia referuntur ad saevius expressa, ut in d. ditione — *dictis, & praedictis* — dicit Dec. conf. 268. in fin. Univ. conf. 206. num. 5. vol. 2. Paris. conf. 56. num. 36. lib. 2. Berz. conf. 132. num. 7. lib. 3. Sord. consil. 210. num. 23. quasi dictum sit, si decederint hae prole legitima, vel cum prole, quae etiam decederit hae prole, quis non referatur substitutionem, nec personam, quibus facta fuit, cum de substitutione, & de personis expresse fuerit dispositum, sed solum referatur conditionem, sub qua facta fuit substitutio, quae relatio non fit ad relatum de iis, quae sunt expressa in referente. *l. 1. §. tre Felici. ff. ad l. Felici. Alex. conf. 81. n. 11. lib. 6. Paris. conf. 39. a. 18. lib. 1. Beci. consil. 101. num. 77. & 89. quare videtur dictis nepotibus facta substitutio, non eorum filii, sed bene sub duplici conditione, si filii decederint sine prole, vel cum prole, quae postea decederit sine alia prole. *Ruffin. in tract. an, & quando liber. in condit. lib. 4. cap. 1. num. 1. & si testator dictos filios non substituit D. Hippolyto eorum patri, dicendum est ipsum nolle illi quiescere C. de hered. instit. l. i. ubi dicitur C. de testam. Cravett. conf. 161. num. 14. Simon de Prat. de interpret. ultim. volunt. lib. 2. interpret. 1. dubit. 1. finit. 1. a. 7. fol. 92.***

Secundo, si cum Bart. in l. de curio §. de vol. 7. gar. & papillar. §. filii, sentit vellemus, filios in

condicione postros in casu nostro censeti gravatos, cum ejus opinio sit valde controversa, ut colligitur ex *Thesaur. decis.* 96. dicere possunt conclusionem prædictam esse limitandam in transve(s)abili-
 8 *bus. Clar. in §. testamentum quest. 77. vers. secundus est casus*, merito non operatur in casu nostro, lo quo transver(s)ales habemus, & non descendentes a testatore.

Tertio, supposito, quod ex prædictis non resultet vocatio, dicebatur nec etiam induci fideicommissum ex prohibitione alienationis, quamvis sit adjuncta ratio, quia intendit bona remanere in familia, siquidem hujusmodi prohibitio, quæ aliis induceret fideicommissum absolutum, nequaquam illud inducit, si adest antecedens fideicommissum expressam aliquo casu, quod si contingat expirare, expirat etiam prohibitio alienationis *Dic. consil. 536. Alibi. cons. 1. num. 9. & cons. 21. n. 8. Zanib. in §. tum ita l. heredes mei ff. ad Trebell. part. 6. num. 218. Sard. cons. 67. num. 2. & §. Mandat. cons. 78. num. 34. & seqq. lib. 1. Rot. decis. 230. part. 2. divers. Peregrin. de fideicommiss. artic. 14. num. 47.* at in casu nostro prohibitio pendet a substitutione facta in casu, quo olimus institutus decederet sine filiis, & expiravit, quia cum filius decederet merito & prohibitionem expirasse dicendum est omni cum ratione adjuncta, cum & ipsa sit restringenda ad casum decedentis sine filiis.

Quarto, & ultimo, quatenus filii viderentur admittendi, solum consequi debuerunt portionem patris, non autem aliorum coheredum institutorum, quia persona filii semper est limitata ad
 10 ad portionem patris *Mench. præsumpt. 77. lib. 4. n. 86. & seqq. Zanib. in §. cum ita l. heredes mei ff. ad Trebell. part. 7. num. 85. & part. 8. num. 228. Ruffii. in dist. tract. an. & quando liber. lib. 5. cap. 9. num. 5.*

Hæc non obstantibus contrarium de jure esse in casu nostro servandum Clarissimus Dominus retulimus; moti quia filius sit etiam facta substitutio expressa per viam relationis, cujus est vis, ut idem sit, quod aliquid proferatur relative, vel expresse, cum pars relata sit in parte referente cum omnibus suis qualitatibus *l. esse tale ff. de hered. instit. Bart. in l. 1. §. de re script. Dec. consil. 192. num. 2. cons. 499. num. 3. & dicitur loelle vere, & proprie Dic. consil. 538. num. 6. & specialiter, & expresse Paris. consil. 49. infu. lib. 3. Cravett. consil. 243. num. 24. Bec. consil. 41. num. 22. & consil. 78. num. 37. Sard. decis. 85. f. b. num. 3. at verba illa -- modo præmissis -- referunt personas, & substitutionis comprehensio in primo capite, aliquando non esset vera relatio; ergo quemadmodum in parte antecedenti testamenti relata etiam filia fuit facta substitutio, ita etiam in parte referente factam fuisse dicendum est, adeo ut verbum -- sic substituit -- quod refertur ad eos, qui ocula legi possunt, comprehendat etiam per relationis modum alios, perinde ac si sumpti essent, & expresse nominati in testamento, tantum enim est in termino referente, quantum in termino relato, & ea, que sunt in termino, ad quem sit relatio, intelliguntur specificata in termino referente *l. ait Prætor §. 1. & ibi Rip. post Bart. ff. de re judic. l. penult. C. de fructu, qua si e. cert. quant. cap. inter dilectos de fid. instrum. l. seq. post. l. communiol. gloss. 7. num. 283.* quare si filia posita in conditione -- facta substitutio, sumpta in argumento palmario ad concludendam eorum vocationem. Hinc corruit primum fundamentum excitatum contra reos conventos, quod solum institutus fuisset facti substituti, & filii remanerint in puris*

terminis conditionis, & quatenus adhuc dubium esset, an dicta verba relativa deberent solummodo referre conditionem, & non personas, nec substitutiones (quod non credimus) cessat omnis amaritudo ex prohibitione alienationis facta expresse filiis, quæ non subsisteret, si admittimus sententiam existimantium, filios in conditione postros non censeri vocatos ex prohibitione alienationis eis facta *Angel. cons. 7. Rotæ. cons. 113. num. 3. & 4. lib. 2.* ideo ad conservandam dispositionem, quæ omni interpretatione debet semper adjuvari, præsupponendum est factam fuisse filiorum vocationem non ex prohibitione alienationis, sed ex datione substituti, quæ in dubio ita debet interpretari ad subsistentiam expressam prohibitionem. Accedit ratio conservandi bona in familia, quæ cessaret decedente Hippolito cum filia summa, ipsa enim faceret deficere conditionem, & fideicommissum, & transire bona in extraneos; merito ad conservandam mentem testatoris sit -- tendenda proposita relatio, ut filii masculi dicatur facta substitutio, ac proinde ipsa vocati remanent bona in familia; præterquamquod ratio prædicta absque aliqua præcedenti vocatione per se sufficiens esset ad inducendam vocationem filiorum postorum in conditione, statuta præsertim prohibitione alienationis, exclusionis femininarum donec, & quousque teporariis masculi dictæ domus della Fioraja, & quod in conditione sint possi filii nati ex heredibus infirmis, & eorum legitimo matrimonio *Sard. decis. 162. per tot. l. in Mauri. de conjug. ultim. voluit. lib. 5. tit. 3. per tot.* quarum conjecturarum nulla aderat in causa D. Petri de Geris civis Aretini, in qua fuit dictum adhuc non fuisse postros in conditione, & si possi fuissent expresse, non fuisse vocatos, & ob rationem diversitatem nimirum quas diversum fore statuendum, ex quibus resultat etiam solutio ad secundum argumentum contrarii partis.

Secundo, si gratis concederemus filii non fuisse factam substitutionem, fed ipsos simpliciter fuisse postros in conditione, postsumus etiam sub finera fideicommissum, illudque extendere ad casum, quo instituti decederent cum filia, non ex vi, & potestate extensionis, sed ex ipsius testatoris expresse intentione resistere ex ratione, quia intendit omnia, & singula bona consecrari in familia, quæ est finalis, & omnino causa dispositionis de per se considerari, & non sequela limitati fideicommissi antecedentis, etiam si respiceret personas particulares, dum ramen est adjuncta valida prohibitoriis absque limitatione, seu relatione ad fideicommissum præcedens, prout factum fuit in casu nostro, nam si ratio prædicta, adjuncta valide prohibitioni, ne sit frustranea, & inanis, reddi, & constituit fideicommissum simplex, & absolutum in casu mortis, ita etiam adjuncta valide prohibitioni, & limitato antecedenti fideicommissio debet illud extendere, ne remaneat omnino otiosa, prout remaneret, si fideicommissum extingueretur per mortem Hippoliti cum filiis, itaque non erat opus tacito fideicommissio in casu mortis sine filiis, quando io eo casu exibat expresse verbum conceptum, ideoque diximus fideicommissum fuisse inditum ultra casum
 13 expressum *Sard. consil. 67. a. n. 16. usque ad n. 47. & consil. 96. per tot. Simon de Prat. de interpret. ult. voluit. lib. 3. folio. 10. num. 8. Petr. de fideicommiss. quest. 5. num. 43. & quest. 6. num. 16. Berro. consil. 90. lib. 2. Melin. de primogen. Hippol. lib. 1. cap. 5. num. 16. Zanib. in l. heredes mei §. cum ita part. 6. num. 218.*

Nec obstat argumentum *Dec. consil. 636. quod testat.*

testator se correxisset in continenti, dum a principio induxit fideicommissum in casu mortis si sine filia, deinde cum filia, quia hoc est empiare, quod significat supplere, vel addere, non corrigere, vel emendare. *Dec. in l. edita num. 22. C. de edend. post gloss. & Arden. in l. de bonorum poss. in princ. Rimis. Jun. Conf. 20. num. 39. ubi appellat rationes Decii somnia mortuorum, & in eodem conf. num. 30. ait Dec. in d. l. conf. voluisse ceteris plus sublevarere, & ibidem ultra alios supra citatos respondere aliis Decii rationibus; & hæc concludunt sententiam nostram, & tollunt tertium argumentum in contrarium adductum.*

Tertio, & ultimo, filius fuisse vocatus non solum ad portionem patris, sed etiam aliorum coheredum in casu nostro concludenter probatur ex limitatione, quæ affertur ad regulam in contrarium adductam; licet enim filius dicatur ratione patris, & non patris, ex proinde patri, & non patruo, seu patris dicatur substitutus, hoc tamen fallit, quando testator voluit omnia, & singula ejus bona in masculis conservari, prout fuit dictum in casu nostro *Zench. in d. l. §. cum ita part. 7. num. 91. Regis. d. l. cap. 9. lib. 5. num. 10.* nimirum fideicommissum in tota hereditate verari censendum est. Honorum identitatem omnino remittit indecisi, cum nec etiam primis labiis fuerit deglutita, sed solum partes curaverunt declarari articulum fideicommissi, de quo solo tradiderunt Domini Informantes, & a nobis fuit iudicatum.

Ex quibus &c.

*Jeanes Baptista Burghesius Prætor.
Hector Pellicius.
Antoine Menais &c.*

ADDITIO.

ARGUMENTUM

Patet ex Summario.

SUMMARY.

- Nili in conditione positi censentur vocati, si ipsi gravamen restitutionis imposuissent fuerit.*
- Maxime si gravamen fuit non tantum filii, sed etiam filiis filiorum reitratum.*
- Ampla, ut admittantur non solum ad portionem patris, sed etiam patris, si restitutio facienda esset de omnibus bonis.*
- Limita, si gravamen sit dubium, & patri, & filiis impersonaliter appositum, nam tunc cum vocatus patris sit certus, & incerta illa filiorum, pater censetur sub duplici conditione gravatus, nempe si sine filio moreretur, & si filii sine filiis decederent.*
- Ampla limitatur, ut non sufficit, quod post mortem patris, & filiorum in conditione positorum, vel deficientium linea in conditione posita facta fuerit substitutio in tota hereditate, & de ratione.*
- Filius in conditione positi, quando censentur vocati, ex quo eis injunctum sit aliquod gravamen, remittit.*

Ad num. 7. & seqq.

- Filius in conditione positi censentur vocati, si ipsi gravamen restitutionis imposuissent fuerit. Confessio. ad Statut. Urb. adnot. 36. art. 2. n. 322. Tur. de primogen. tom. 1. cap. 37. n. 324. fol. 375. Ansalid. in addit. ad decis. 89. num. 87. Baldus. ad*

Ramus. observ. 25. num. 55. D. meus Auditor Calderon. resol. 39. num. 21. Rot. in recent. de i. f. 526. num. 12. part. 11. & decis. 168. cum tit. par. 17. & in Romana Locorum Montium 22. Junii 1716. a §. has itaque rationes ad fil. coram Lavetta. & in Urbana. Fideicommissi 13. Februarii a §. fratres utique cum seqq. & 15. Junii ejusdem anni §. parum fidelem cum seqq. coram R. P. D. Crispi, ubi latissime.

Fortius si non tantum filius, sed etiam filia filiorum fuerit reitratum *Confessio. ad Statut. Urb. d. l. adnot. 36. num. 225. Rot. Florent. in Florentina Fideicommissi de Usimbardi super 1. art. 9. Septembris 1719. num. 47. inter imprimendas coram me.*

Ampla ut non solum admittantur ad portionem patris, sed etiam patris, si restitutio facienda esset de omnibus bonis *Rot. Rom. coram Mastici. decis. 329. num. 8. coram Otob. decis. 31. num. 32. & decis. 113. num. 21. & 22.*

Limita si gravamen sit dubium, & patri, & filiis impersonaliter appositum, nam tunc quia certa vocatio est patris, & incerta illa filiorum, censetur solus pater sub duplici conditione gravatus, nempe si sine filio moreretur, & si filii sine filiis decederent, ita restitutio contrariis *Rot. no. Res apud Palm. Nep. decis. 478. num. 60. & seq.*

Ampla limitationem, ut non sufficit, quod post mortem patris, & filiorum in conditione positorum, vel deficientium linea in conditione posita, facta fuerit substitutio in tota hereditate, quia per hoc non censetur ultimus gravatus, sicuti in terminis ree-prox; nam in reciprocos presupponitur antecedens vocatio, & ideo per substitutionem in tota hereditate censetur gravatus ultimus, secus in casu, quo de vocazione non constat, & filii simpliciter in conditione positi sunt, tunc enim vocato solum emittitur gravamen injunctum sub conditio deficientium filiorum, vel linea, qua pendente bona transire possunt in gravi successores, & ex purificata substitutio vindicet; plene *Torre de majorat. d. cap. 37. n. 354. & 355. Rota nostra d. l. decis. 478. apud Palm. num. 63. & 64. novissima in Pisana Fideicommissi de Albus 24. Septembris 1721. §. eademque responsione coram D. Audit. Bonfin.*

Cetera n. & quando filii in conditione positi censentur vocati, ex quo eis injunctum sit aliquod gravamen vide, quæ dixi supra in addit. ad decis. 73. num. 5.

FLORENTINA Fideicommissi.

18. Martii 1613. ex lib. Mot. 94. a 100.

ARGUMENTUM.

Filiorum appellatione veniant equè masculi, ac feminae, nisi contrarium fundente conjectura, quarum aliquæ referuntur. Divisio bonorum facta ex filia exula non officit ignorantia sui summi, sed ipse potest errore detecto divisionem a se factam impugnare. Error juris, præsertim, dubii æquiparatur errori facti, & unde dicitur jus dubium, in quo error non nocet.

SUMMARY.

- Appellatione filiorum veniunt filia non solum in conditionalibus, sed etiam in despectivis.*

- Limita, si contrarium fundente conjectura.*
- Primo est, si testator in institutione distinet legem.*

- loquendo de masculis, & feminis illas exclusit, quia etiam in substitutione exclusæ censentur.
- Et quando testator dicat discretivè loquutus sum. 5. & 6.
4. Intelligi conjecturam procedere in dispositiva, non in conditiuali.
7. Secunda, si testator filios masculinos in substitutione vocaverit, eam ex hoc intelliguntur filii masculini etiam in institutione vocati.
8. Divisio bonorum erroneè facta, errore detecto revocatur.
9. Item quando est facta ex falsa causa.
10. Amplia etiam si intervernerit jureamentum, & de ratione.
11. Dividens ignoranter bona fideicommissa non censetur jus suum renunciare, & de ratione a. 12.
13. Ignorare presumitur in testamento disposita, qui ab intestato succedit.
14. Error juris præsertim dubii, ubi agitur de damno vitando, vel de lucro jam questum amittendo agnoscitur error facti, qui non valet a. 20.
- Et dicitur jus dubium, quando agitur de fidei commissis, & interpretanda voluntate testatoris num. 19.
15. Error juris potius præsumitur, quam donatio.
16. In divisiore nunquam censetur facta donatio, cum id verba sua patiatur.
17. Legem ante additionem hereditatis non dicitur jam questum.
18. Contra si fideicommissis post ipsam purificationem.
19. Præsertim vigore Statuti dominium illicito transferuntur in successorem.

DECISIO LXXXIII.

In Causa Querci, e Querci.

- A**dmisum fuit in casu de Quetis, appellatione filiorum, sive sit ex proprio significatione, sive per extensionem, venire etiam filijs, & feminis, non solum si agatur de conditione si quis decesserit sine filiis, sed etiam si agatur de institutione, & substitutione facta de filiis i. testata, i. filijs appellatione i. Lucini §. quæstionem ff. de legat. 3. Bart. in l. 1. ff. de verb. sig. significat. Dec. in l. 2. num. 98. ff. de reg. jur. Martini. de consens. ultim. volent. lib. 2. tit. 14. num. 13. Menoch. dist. præsumpt. 84. ann. 3. & conf. 204 ann. 76. lib. 3. Peregrin. dist. artic. 25. a. 10. & n. 43.
- Et urgentissimo conjuncta vis fuit ad favorem Andree, dum testator instituit Andream, Angelum, & Vincenium ejus filios, & decesserit sine filiis, vel filibus substituitur supervenientes, seu filios ipsorum, & filibus doctores reliquit. Nam sicut discretivè in institutione testator disposuit de masculis, & si feminis, ita & discretivè substitutioni regulari debet, quæ in locum institutionis succedit, & vigore ejus testatori succeditur, & in ter-

minis decidit Bald. conf. 489. quem refert, & loquitur Cora. conf. 202. n. 12. & conf. 130. n. 4. lib. 3. Rionis. conf. 223. num. 66. lib. 2. Girat. conf. 54. num. 31. lib. 1. Gabr. conf. 97. num. 16. lib. 1. Perreg. dist. artic. 25. sub am. 44., & in simili casu per eandem rationes ita tenet Fulg. in l. 1. in fine Cod. de condit. instest. & conf. 18. & conf. 38. Rion. conf. 150. num. 14. & conf. 158. num. 9. lib. 2. Car. Juv. conf. 111. num. 5., & si illa conjectura non procederet, quando ageretur de conditione si quis decesserit sine filiis, tamen tam procedere, ubi agitur de substitutione facta de filiis ita conciliando opiniones tradunt Soc. in l. heredes mei §. cum ita col. fin. in fin. ff. de Trebell. Cephal. conf. 46. num. 38. & seq. lib. 1. & conf. 484. num. 57. lib. 4. Menoch. dist. præsumpt. 84. num. 24. Decian. conf. 12. sub am. 32. & 34. & doud. sepp. lib. 1. Ambros. decis. 10. am. 38. Hoad. conf. 57. n. 14. & 55. lib. 1. Perreg. dist. artic. 25. am. 44.

Alio etiam conjectura urgentissima vis fuit, dum testator filios instituit, & decesserit sine filiis, vel filibus substituitur supervenientes, seu filios ipsorum, & si omnes præfati filii filii decesserint abique filiis, & filibus, substituitur Philippum ejus fratrem, nam expresse constat discretivè loquutum fuisse de filiis, & filibus, & aliter voluisse disponere circa filios, & aliter circa filias, & si voluisset intelligere de filibus, id expresse dixisset, & quando voluit intelligere de masculis, similiter constati disposuisse sub nomine filiorum, si enim secundum Bald. & aliorum opinionem supra relictam, testator dicitur discrete loquutus, quando solummodo instituit filios heredes universales, & filios in dote, multo magis dici debet discretivè loquutus, quando disponendo de filiis abque, eas filias nominavit, & disponendo de masculis eas filios vocavit, non solum feminas, sed & filias, & ter, tam in primo, quam in secunda substitutione, & etiam ubi de assignatione eorum disposuit Bald. in l. in masculis am. 4. ff. de stat. hom. Soc. conf. 75. am. 3. lib. 4. Molina. de pri. movent. l. Hispan. lib. 3. cap. 5. num. 55. Gabr. n. de verbor. significat. consil. 6. am. 61. & sepp. Decian. conf. 12. num. 38. & conf. 38. num. 26. lib. 1. & conf. 47. num. 18. lib. 3. Perreg. dist. artic. 25. num. 45. Menoch. dist. præsumpt. 84. a. 9. & conf. 204. num. 45. & conf. 215. num. 70. lib. 3. Cephal. conf. 525. num. 34. lib. 4. Riminald. Juv. conf. 544. am. 98. lib. 5. & conf. 677. am. 35. num. doud. sepp. lib. 6. Hoad. conf. 8. a. 31. & 32. lib. 2.

Iosupet visus fuit aliam eorumdem originem ex eo, quia testator substituit filios, & decesserit sine filiis, vel filibus substituitur supervenientes, seu filios ipsorum, ubi enim substituentis supervenientes intellexit de masculis, ita & de masculis vocando eorum filios intellexisse censendum est, ubi enim agitur de eodem oratione, qualitercumque unus personæ censerit repetitum in alia est doctrina Bart. in l. Seja §. Cajan col. ult. ff. de fund. off. quæ dicit communiter receptam Perreg. d. trad. art. 16. num. 16., & fortius eam procedere dicit in hac declaratione facienda de nomine filiarum a quoque dist. artic. 25. sub am. 39. etiam de masculis solummodo esse intelligendum, ne eadem oratio diverso jure censetur, dicendum est, ut tradit Menoch. dist. præsumpt. 84. am. 16., ubi sic censuisse dicit in conf. 592.

Et revera sante hac opinione solum Andream fuisse voventem ad bona perventa ad Angelum de fundum sine filiis, diximus Lucifile Andream venire contra divisionem factam de bonis præfatis filibus Vincentii sub pretextu erroris, nempe quia

quia errasset in dividendo dicta bona, uti communis, quæ in totum vigore fideicommissi paterni ad ipsum pertinebant, cum contra divisionem errore factam, errore detecto, ex clarissimi Juris dispositione venire liceat. *l. si post divisionem*, & ibi Bart. & Bald., & alii DD. Cod. de juris, & fidei 9 ignor. non cum ex falsa causa facta dicitur, nullus valoris, vel effectus reputari debet, licet comprobatur. *Menoch. conf. 97. num. 40. cum plurib. seq. lib. 1. Felix in tractat. de societ. cap. 40. n. 4.*

Quandam quæ in contrarium pro parte mulierum opponebantur vix fuerunt non ob stare, & primo dum opponitur fuisse adhibitum juramentum in divisione, fuit responsum juramentum præstitum ex falsa causa non esse attendendum, quia deficit consensus *Roman. conf. 167. num. 23. lib. 2.*, ubi testator de communi. *Dec. consil. 408. num. 8. & seq. lib. 2. Sacc. Jan. conf. 50. num. 31. & seq. lib. 4. Francis. Vegg. conf. 19. sub num. 14. & seq.*

Secundò dum opponitur per divisionem ab Andrea sciente bona ad ipsum pertinere ex fideicommissi paterno, fuisse juri suo renunciatum, fuit responsum non constare Andream de fideicommissi scientiam habuisse, quia de facto alieno scientia non presumitur, & ubi scisset sciens, si sibi præjudicare posuisset *l. 1. ff. de coadit. indebit. l. 1. casus per errorem ff. de regal. jur. non tamen ignorans sibi præjudicare posuit, cum ubi adeest error, non alicui consensus. l. alicui consensus §. si. ff. de regal. jur. l. error, ubi gloss. Bart., & ceteri ff. de jar. & fidei. ignor., & Andreas, qui potuit patri succedere etiam ab intestato, non presumitur scire contenta in ejus testamento. l. ejus qui in Provincia in fin. ff. de test. Bartol. in l. qui Roma §. duo fratres in 3. quæ Rione ff. de verb. oblig., & de communi testatur Saccus. Jan. conf. 128. num. 137.* ubi loquitur in terminis de divisione lib. 1. & de magis communi opinione testatur Joseph Ludov. dec. Person. 19. n. 20.

Insuper fuit responsum, quod si habuit scientiam de testamento, tamen erravit in jure, dum divisit bona, quod ad eum spectabant, & error juris, ubi agitur de damno vitando, equiparatur errori facti, præcipue quando est juris dubii, & etiam si trahatur de lucro iam quæsitò Bald. consil. 385. lib. 1. Caltr. conf. 123. num. 5. lib. 2. Ancharaa. conf. 291. num. 3. Dec. conf. 350. lib. 2. Felix. dicit. tract. de fidei. cap. 40. num. 7., qui alios citant. *Becc. dicit. conf. 90. num. 18.* ubi vult, quod potius error juris præsumatur, quam donationis post Ruiz. conf. 167. num. 12. & n. 19. lib. 2. & in divisione censum non posse fuisse factam donationem, quia id verba non petuntur, ex traditis per Bart. in l. ubi ita donatur ff. de donat. consil. mort. tradit Riminald. Jan. conf. 192. n. 34. lib. 2.

Tertiò dum opponitur ab agi de lucro, non solum de damno vitando, & ideo juris errorem non excusare, quia maxime diviso de bonis Angelii esset facta sine aditum ejus hereditatem, quo casu agebatur de lucro non adhuc quæsitò Bald. conf. 336. lib. 1. Menoch. conf. 124. n. 120. lib. 2. responsum fuit, quod tempore divisionis fideicommissum erat purificatum, & ideo agebatur de jure quæsitò Bart. in l. Claudius ff. d. acquir. heredit. & in terminis tradit Dec. conf. 408. num. 6. lib. 2., in quo ut dictum fuit ignorantia juris excusat, maxime quia est juris dubii, dum agitur de fideicommissio, & de interpretanda voluntate testatoris Saccus. Jan. conf. 128. n. 114. ceteris, secundo præsupponimus lib. 1. Dec. conf. 63. sub num. 6. conf. comprobatur lib. 1., quæ non nocet,

ut si esset error facti *Cort. Jan. conf. 92. num. 12. 30 Socin. Jan. conf. 126. num. 83. lib. 5.*, & dictum fuit vigore Statuti fideicommissio purificata domum statim transiit fecisse in fideicommissarium juxta conf. Caltrani. 54. lib. 1. pluries in Rota 221-2 probatum.

Lydus Bonaventuræ Prætor.
Hector Felices.
Joannes Baptista Burghesius.

ADDITIO.

ARGUMENTUM.

Filiorum appellatio an, & quando veniant formæ. Quæritio an, & quando per divisionem censetur renunciatum fideicommissio purificato, vel purificando cum suis ampliationibus, & limitationibus resolvitur.

SUMMARIUM.

- 1 Filiorum appellatio venit tam masculini, quam femineæ.
- 2 Amplia sive conditionaliter, sive dispositio de illis facta sit mentio.
- 3 Limita primo, si testator discretus de masculis, & feminis loquens sit, & tunc illi, quæ ipsa propriam habuit, & præstiterunt votationem.
- 4 Sublimita si agatur de diverso modo succedendi, & non alicui incompatibilis, in qua fuerint substituta, & exemplifica ut ibi.
- 5 Limita secundo principalem regulam, quando in subsequentibus substitutionibus fuisse apposta qualitas masculinitatis, quia tunc censetur repetita etiam in novæ ad substitutionem, ubi simpliciter de filijs mentio facta fuit.
- 6 Sublimita hanc limitativam, si orationes sint diverse, & alicui discretus inter unum, & alium casum, quo repetitionem excludit.
- 7 Potum D. Farfetti in Florentina Donationis de Bonaccursis, tamquam novis Judicis ab alijs discrepantis non esse attendendum.
- 8 Alia plura an, & quando filiorum appellatio feminam veniat remissum.
- 9 Fideicommissio purificata censetur in divisione revocatum.
- 10 Limita si illud fuerit conditionale, & purificandum, ut si ad portum, quæ tunc ex dividendum obligi, fuerit alter in defellum recipere substitutus.
- 11 Mentio si divisio fuerit necessaria, & judicialis.
- 12 Amplius limitationem etiam si in dividendum fideicommissi scientia concurrat.
- 13 Sublimita statibus clausulis amplissimis, & generalibus, quæ juris etiam conditionibus remissionem præstent.
- 14 Declara primo sublimitationem non procedere, quando juri fideicommissi erat ignoratum.
- 15 Declara secundo, si esset apposta in exequutivis, non in dispositivis.
- 16 Declara tertio, ut clausula potestatem alienandi tribuentes non proficiat, nisi sequatur alienatio.
- 17 Limita hanc declarationem, si in instrumento divisionis cautum fuerit, ut omnibus in præpositum hereditibus, & successoribus alienare liceat.
- 18 Est ostensa prægnantia clausulam fuisse etiam alienatio per testamentum.
- 19 Declara quarto, ut dicta clausula non assumat eos, qui non sunt heredes dividendum, nec eorum factum servare tenentur.
- 20 Amplia ut nec efficiant heredes, si a fideicommissitate

rente in casu alienationis fuerit declarata nullitas.

- 21 Item si veniant ex propria persona, quia tunc non dicuntur impingere factum defuncti, cum divisionem respectu testatoris non impugnet, sed solum respectu iherem, quorum ius non fuit in divisione decessum, neque remissum.
- 22 Limita si causæ de bonismodi remissionem, & foret a testatore permixta observantia, non solum pro se, sed etiam pro filiis, & heredibus quibuscumque.
- 23 Alia ad hanc materiam remissum.

Florum appellacione masculinos, ac feminas, substat antiqua jurisprudentia diffusis, æquali conditione venire, siue ex proprietate verbi, siue ex communi loquendi, siue ex benigna interpretatione regula est inceptissima, ut morient præ cæteris Seminariis. controu. 136. num. 5. & 6. Rot. decis. 274. num. 23. & decis. 381. num. 2. par. 18. recent. & in Spoleatina Fideicommissi 16. Junii 1716. §. quandoquidem iur. Crispio. Rot. Florent. in Geminiano. Fideicommissi 31. Martii 1718. e. Nat. n. 63.

26 & 27. coram D. mro Audit. Urbani. siue conditioniter, siue dispositiue de illis facta sit mentio Rudolphus. alleg. 11. num. 3. Palm. alleg. 61. n. 2. & 3. D. mro Audit. Caldron. resolut. 59. num. 1. & 2. Rot. miss. cor. Uruiel. decis. 17. num. 53.

3 Limita si testator directiue de masculis, & de feminis loquutus sit, & tam illi, quam illæ propriam hereditatem, & peculiarem vacationem. Persegrin. de fideicom. art. 85. num. 4. Terr. de maiorat. par. 1. sap. 41. §. 7. num. 72. fil. 765. & variis. quæst. 1027. n. 112. 1. quæst. 3. n. 31. fol. 56. Rens. consulti. 355. num. 23. Rot. iurum Un. uicet. Jun. decis. 8. 7. num. 4. & post de Loc. de fideicom. decis. 19. num. 8.

Submissa, ut separata vocatio non sufficiat, si agatur de diverso modo succedendi, & non adit incomparabiles, quod filie d. cantur vocatæ ad portionem, in qua succurrit substituta, veluti quia prior conditio si sine filia respiciat portionem propriam pariter, subsequens vero substituta feminam solum decessis omnibus masculis, accipitur quo ad residuum hæreditatis ex portione huiusmodi non constat. Altograd. conf. 83. num. 52. & 51. in 2. Rota par. 18. recent. decis. 274. num. 10. & segg. & decis. 381. num. 23. & decis. 558. num. 8. lute Rota Florent. in dicta Geminiano. Fideicommissi n. 74.

5 Limita lectori regulam p. m. p. m. si in subsequenibus substitutionibus fuit apposita filiis qualitas masculinaria, quia ex hoc censetur repetitur etiam in antecedenti dispositione, ubi de illis sunt facta mentio simpliciter Terr. variis. tom. 1. tit. 2. quæst. 1. n. 37. vers. alterius. Mans. consulti. 355. ex num. 10. ad 13. Rot. Rom. coram D. mro. Rev. decis. 36. num. 6. & 7. & coram. Turin. diss. decis. 827. num. 3. & in recent. par. 19. decis. 575. num. 7. & 8. Rot. Florent. apud Palm. Nep. dec. 194. num. 9.

6 Submissa periter limitationem hanc, si orationes sint diversæ, & adit differentia inter unum, & alium eorum, adeo excluditur repetitio Nip. alleg. 61. num. 14. 15. & segg. & alleg. 62. num. 12. & 13. p. m. Rota angl. in Florentina Donationis de Bonafinis 11. Septembris 1705. §. & reuera hanc necessariam D. Audit. de Nibibus in qua licet ab aliis discesserit bon. mem. Audit. Farsite illius tam-n votum tanquam unius ex iudicantibus non esse attendendum, alias adnotatum fuit per D. Audit. Urbani. in Clusina. Fideicommissi de Teris 10. Julii 1716. num. 34. vers. plenissimè.

8 Alia plura in questione an, & quando appel-

lacione filiorum veniant feminæ, vide supra decis. 32. num. 1. & segg., & ibi ego in addit. non pariter 1. & plurib. segg. decis. 33. num. 18. & segg., ibique pariter ego in addit. num. 31. & segg. Rot. Rom. in Nepolina Donationis 31. Martii 1713. §. neque coram Lancetta, in Spoleatina Fideicommissi in per re iudicata 20. Martii 1723. §. et fuit coram R. P. D. Rev. de Gamachis, & in Florentina Mandatationis 31. Januarii 1724. §. pramissa coram R. P. D. mro Rota.

Fideicommissio jam p. m. p. m. censetur divisione renunciationi Fusar. de substitut. quæst. 593. num. 1. Torre de pact. lib. 2. rap. 40. num. 44. Persegrin. de fideicom. art. 59. n. 19. in fin.

Limita si illud conditionale fuerit, & potest. 10 candum, ita ut ad portionem. quoniam ea dividendis obsequi, fuerit alter in illius defectum recipere substitutus Fusar. de substitut. diss. q. 1. 193. num. 3. Terr. diss. rap. 40. num. 46. Persegrin. diss. art. 52. num. 13. Rot. q. D. mro. audit. Caldron. resolut. 2. num. 11. Rot. dec. 308. num. 10. par. 11. & dec. 25. num. 4. par. 17. & decis. 550. num. 10. par. 19. recent. & in Maratena. Fideicommissi iur. resoluti 26. Januarii 1711. §. et quidem iurum bo. mro. Aufaldu. & in Ravenna, seu Reatina Reintegratiis Fideicommissi 8. Junii 1712. in 1. h. ad obsequiæ & 11. Junii 1714. §. neque profuit cum segg. coram Eminentiſſimo S. mro. & 15. Maii 1715. §. acque hinc in fin. coram R. P. D. mro. Cerro, & in Interamnia. Fideicommissi 15. Junii 1716. §. quatenus autem e. r. m. ad.

Maximè si divisio fuerit necessaria, & iudicio 11 lis Rot. decis. 308. num. 11. par. 12. recent. & in Interamnia. Fideicommissi 25. Januarii 1711. §. hisla pramissi & 26. Junii 1715. §. scilicet cor. hinc. Falsorum, & 15. Junii 1716. §. quod si ex sola coram R. P. D. mro Cerro.

Ampla limitacione etiam in dividendis scientia coram, quia illius inspectio eadem 10 per fideicommissum non p. m. p. m. non autem solum p. m. p. m. de Int. de fideicommissi. diss. 178. num. 4. Uruiel. de transi. in 87 in fin.

Submissa statibus clausulis amplissimis, & 13 generalibus, quæ iuris tam conditionis remissionem p. m. p. m. Terr. de maiorat. par. 2. q. 14. num. 12. f. 165. & variis. quæst. 1027. n. 112. 1. quæst. 35. num. 20. Rota. diss. cap. 21. n. 9. & 24. Mans. diss. consulti. 23. num. 3. Rota Florent. p. m. p. m. Giovannina. diss. 100. num. 67. vers. renunciant.

Declarata primo eum non procedere, neque p. m. p. m. deesse elutulum etiam p. m. p. m. si p. m. p. m. fideicommissi erat ignoratum Terr. var. tit. 2. diss. q. 14. num. 1. & 2. Palm. Nep. alleg. 354. n. 13. D. mro. Audit. Caldron. diss. resolut. 2. n. 8. Rot. post Constant. decis. 45. num. 7. & 8. & in Mancini ad de loc. lib. 6. diss. 1. num. 10. & 11. & coram Brunis. decis. 89. par. 10. & in e. r. m. Fideicommissi 15. Junii 1716. §. etque fortiori, & §. p. m. p. m. coram Cerro. Rot. Sena. apud Palm. Nep. decis. 379. num. 19. & 24.

Declarata secundo, si essent appositæ in executivis, non in dispositivis Palm. Nep. diss. alleg. 254. num. 19. Mans. diss. consulti. 21. num. 4. vers. huius est, quod dicta verba. Rot. post Constantin. diss. decis. 42. num. 15. & post Terr. de pact. dec. 1. n. 9. & 16.

Declarata tertio, ut non proficiat clausula potestatem alienandi tributantes, nisi in effectu substitutor alienandi, adinstita fideicommissum cum facultate alienandi, quod usque ad æqualem alienationem permanere dicuntur Persegrin. diss. artic. 52. num. 44. Fusar. diss. quæst. 593. num. 19. Puller. apud Aiauf. consulti. 20. num. 11. M. chalar.

hinc de fratribus. par. 3. cap. 42. num. 59. 60. & 61.

Limita hanc declarationem, si in instrumentum divisionis tantum fuerit, ut omnibus in perpetuum hereditibus, & successoribus alienare liceat. *Manf. consulti. 13. num. 9. Rot. coram Coccio. Decis. 1771. num. 17. & par. 13. recent. decis. 174. num. 3. & par. 16. decis. 128. num. 2. & nonnulla aliter par. 9. recent. decis. 206. n. 6. & in confirmatoria decis. 140. num. 15. repetit. coram Rube. decis. 134. & decis. 158. ubi quod attenta pregnantia clausulatum fufficit etiam alienatio per testamentum, & ita conciliari opiniones dixit *Mithaler. diss. 1ap. 42. num. 62. vers. ex quibus*, causa opinionem sequute est *Rot. coram Emer. Jan. decis. 589. num. 10. & 11.**

Declaro quarto, ut non efficiant eos, qui heredes dividentium non sunt, necque eorum factum servare tenentur. *Consuet. ad Stat. Urb. ancon. 21. artic. 4. num. 279. Rot. par. 20. recent. decis. 272. num. 21. & par. 15. decis. 372. num. 14.*

Ampla neque heredes, si in constitutione fideicommissi fuerit in casu alienationis a fideicommittente declarata nullitas, ut in terminis divisionis *Poller. apud Manf. diss. consulti. 20. tom. 9. n. 7. & 10. & per tot. Manf. diss. consulti. 21. num. 4. vers. unde ita poterit ad sua consulti.*

Item si veniat ex propria persona, qua casu non dicuntur impugnare factum defuncti, nam hoc sequeretur, si divisionem respectu testatoris impugnarent, secus vero quo ad illos, quorum ius non supponitur in divisione deductum, necque a defuncto remissum. *De Leg. de renuntiat. diss. 15. num. 7. Torr. de majestate. par. 2. diss. quest. 34. n. 53. Rot. par. 13. res. dec. 265. n. 28. 29 & 30.*

Limita si constaret de huiusmodi remissione, & promissa fuerit a testatore observantia, non solum pro se, sed pro filiis, & hereditibus quibuscumque. *Rot. par. 9. recent. diss. dec. 206. num. 15. 16. 17. & in confirmatoria decis. 140. num. 26. 27. & 28. & post Paulat. dissent. 35. dec. nunc. n. 24. & seq.*

Alio ad hanc materiam, vide supra decis. 19. cum plenissima addit.

FLORENTINA

Fideicommissi

Die ultima Aprilis 1613. ex lib. Motivo. 93. a 183.

ARGUMENTUM.

Prohibitio alienationis valida, adjecta ratione quia voluit, inducit perpetuum fideicommissum, & ex quibus non dicatur restricta ad primos institutos. Fructus restituendi sunt usque ab initio, quando titulus redocitur ad non titulum.

SUMMARIUM.

1 Prohibitio alienationis de per se valida, addita ratione quia voluit, perpetuum, & successivum fideicommissum inducit.

2 Limita, ut ratio conservandi bona in familia, quamvis accedens prohibitioni vestita non inducat perpetuum fideicommissum, si sit restricta ad institutos, & substitutos.

3 Restrictio an inducat vigore divisionis dicta, & num. 4.

5 Verba sic ut supra praecedentium repetitionem inducant.

6 Superfluitas est vitanda.

7 Testator potest facere fideicommissum favore familiae, & declarare, qui primo loco succedere debeat.

8 Non dicitur superfluum, quod inseritur ad tollendam dubitationem etiam superfluum.

9 Verba continentia, quod de jure disponitur, pro non appoitis habentur.

10 Verbum permanere significat perpetuam permanentiam.

11 Fortius si additum sit verbum voluit, quod etiam voluntatem ostendit.

12 Verbum pervenire significat successivam translationem.

13 Dicitur illos esse restrictos ad nominatos.

14 Contra quod non sit restrictiva, sed adjectiva, ideo possit adungi prima, secunda, vel tertia persona.

15 Familia appellatione omnes continentur.

16 Amplia non obstat distinctio illos.

17 Dicitur semper perpetuitatem denotare.

18 Aliquando tamen interpretatur secundum subjellum materiam.

19 Propria verborum significatio sequenda est, relicta impropria.

20 Qua dicuntur de presumptione, convenient etiam interpretationi.

21 Sicuti validior presumptio, ita melior interpretatio est attendenda.

22 Titulus quando redocitur ad non titulum, tunc fructus usque ab initio sunt restituendi.

23 Dominum fideicommissi vigore Statuti Florentini relicta via transit in fideicommissarium.

DECISIO LXXXIV.

In Causa Dei, e Dei.

Prohibitionem alienationis favore illorum de Deis testatrix apposuerat in ejus testamento his verbis conceptum — *prohibuit dd. heredibus institutis, & substitutis, & cunctis ex eorum alienationem bonorum immobilium, quia voluit semper ea permanere in illis de Deis, & devenire post dictos heredes institutos, & substitutos in propinquamorem masculinam de Deis, & vero contrasactante in tutam, vel in parte, hereditatem perveire, & accrescere alteri substituto non contrasactanti, omni meliori modo etc.*

Dececerant omnes instituti, & substituti, & hereditas devenerat ad Hyppolitum proximiorum de Deis, & eo defuncto ex alieno gravato, ultra vires snorum bonorum, dubitatum fuit, an alter proximior de Deis edmitti deberet; & admissio, quod valida esset prohibitio alienationis favore substitutorum, etiam si non fuisset appoita casu quia voluit etc. *Gloss. in vers. respectu in l. filiam. §. De vi, & ibi DD. ff. de legat. 2. fuit resolutum, vigore dictae rationis quia voluit etc. ne sine effecta operandi appoita remaneret, non solum favore primi proximioris, sed etiam perpetuum, & successivum fideicommissum favore aliorum de dicta familia fuisse indultum. *Coman. in l. cum ita §. in fideicommissum num. 4. ff. de legat. 2. Ancharan. consil. 27. Socin. in l. si cognatis num. 18. ff. de reb. dub. Laderib. cons. 5. num. 7. & cons. 92. num. 7. Savr. cons. 67. num. 43. & cons. 96. num. 22. Perregin. in tract. de fideicommissis. artic. 14. num. 15. & cons. 45. num. 16. lib. 1., qui alios ad strictiorem, & de communis opinionem testatores citat.**

Et dum in contrarium proponebatur ex dicta ratione non potuisse induci perpetuum, & successivum fideicommissum, quia esset restricta solum ad illos de Deis institutos, & substitutos, & non deberet ad alios extendi. *Riminal. Jan. consil. 533. num. 53.*

num. 53. lib. 5., & plura adducebantur ad præsentiam restitutionem probandam, singulis fundamentis facile responsum fuit.

3. Primo dum ponderabatur dictioem *disis esse* demonstrativam, & restrictivam. *Bar. 20 l. Lucius §. Sempronius ff. de legat. 3.*, & sic quod esset solum prohibita alienatio dictis heredibus institutis, & substitutis. Respondit fuit, quod agebatur, non circa verba, quæ continebant prohibitionem alienationis, sed circa verba continentia rationem, *quia voluit etc.*, & quomvis prohibitio effecapposita intrinseca, & substitutis, tamen uti generalis, generaliter suum esset dum semper favore illorum de Deis operari debere, ultra etiam personas expressas, ut in casu suo considerat *Ancharan. dist. conf. 27. Bar. conf. 90. lib. 2. Zanb. in l. heredes mei §. cum ita quæst. 6. num. 348. Simon de Prat. de interpret. ult. valent. lib. 3. fol. 20. num. 8. Petrus de fiduciis. quæst. 5. num. 43. & quæst. 6. num. 16. Molin. de primogenit. lib. 2. cap. 5. n. 16. Card. conf. 67. num. 16. cum plurib. segg. & consil. 96. lib. 2.*

Secundo dum proponebatur appere de manifestis differentiis facta a testatrice inter institutos, & substitutos, & propinquitatem masculinam de Dea post eos vocatam, & ideo dispositis de institutis, & substitutis non posse convenire proximiori de Deis post eos vocato, & sic prohibitioem alienationis, appositæ pœna privationis, favore substituti observantia, non posse applicari proximiori, & esse intelligendam solum de eis, quibus conveniat. Respondit fuit dicta verba prohibentia alienationem, appositæ pœna, favore substituti observantia non reperti scriptis, post institutos, & substitutos, ut præsupponitur, sed appositus apparere a testatrice post vocationem scilicet de proximiori, ita ut etiam ille convenire dicatur, maxime quia testatrix ipsa fuit verba, *sic, ut supra, instituti, & substituti, quæ sunt relativa, & repetitiva præcedentium. Ralon. conf. 30. a. 28. & 33. lib. 4.*

3. Tertio dum proponebatur ex vocatione facta de proximiori de Deis, apparere verba rationis *quia voluit etc.* fuisse restricta ad illos de Deis institutos, & substitutos solummodo, quia si convenissent omnibus de familia de Deis, necesse non fuisset vocare proximiorum, & substitutos est evitandum, *l. si quando in princip. ff. de legat. 3.* Respondit fuit hunc argumentationem cernoveri, ex eo, quia a testatore fieri potest fideicommissum, favore familis, & potest ab eo declarari, qui nam primo loco, & qui secundo post primos succedere debent *dist. l. cum ita §. in fideicommissis, & ibi DD. omnes ff. de legat. 2.* Et si testatrix voluit declarare, quod succederet proximiorum, ut tolleret omnem dubitatio, quæ circa eas voluntatem oriri possit, erit ista superflua de illis, quæ collari solent ad tollendam dubitationem, etiam iustitiam *Finia. Jan. conf. 509. num. 67. & segg. lib. 5. Magis. decis. Florent. 37. num. 39.* Insuper quando verba sunt superflua, ut quia continent id, quod de jure disponitur, solum pro non appositis habentur *l. 3. ff. de legat. 2.* Et testatrix voluntas aperta colligitur ex verbis, quibus ipsa fuit, dum enim voluit denotare bonam semper debere esse pœna illis de Deis, ipsa fuit verbo *permanere*, & dum voluit successivè proximiorum debere succedere ipsa fuit verbo *pervenire*, ex primo enim significatur perpetuus, & non temporalis perennans, præcipue adjungendo et verbo *voluit*, quod magis enitens voluntatem demonstrat *Decis. conf. 33. num. 98. & 99. lib. 2.*

Ex secundo vero successiva transitio, ut de

utroque loquendo tradit *Menoch. conf. 376. v. 22. lib. 2. & 23. lib. 4.*

Quarto, & ultimo, dum proponebatur ex dictione illa posita in ratione significari illos de Deis solummodo institutos, & substitutos, & non omnes de familia de Deis, quia dicitur *illos* sic relativa, & restrictiva, & esset appositæ ad favorem Cortigianorum, qui primo loco erant instituti, *l. iste, aut ille ff. de legat. 3.* Respondit fuit secundum Grammaticos dictioem *illos* esse adjectivam, cujus est natura, ut possit adiangi & primæ, & secundæ, & tertiæ personæ, & nullum de eis esse restrictioem, si interpretetur, ut interpretari potest, nempe ut etiam non solum instituti, & substituti, sed alii de familia de Deis conveniant, & ideo quemadmodum, si sine dictione *illos* loquens fuisset restrictus de Deis, omnes de familia de Deis fuissent comprehensum *Peregrin. de fideliis. artic. 22. sub num. 26. & segg.* Ita dicendum est, quod appositæ dictioem *illos* de omnibus de familia de Deis loqui voluerit, cum ejus significatio propriè omnibus convenire possit secundum naturam dictioem adjectivam, & ista dictio *illos* ad interpretandum, qui veniant appellatione domus, & familis, utanque DD., dum dicunt venire *illos* de domo, & familis *Bar. in l. 1. C. de condit. & præter. lib. 20. Cravet. conf. 180. num. 2. in fin. Alb. conf. 51. num. 3. Menoch. conf. 173. sub n. 16. lib. 2. Magis. decis. Florent. 37. num. 34.*

Et cum verbum *permanere*, maxime adjuncto verbo *voluit*, significet perpetuitatem, & verbum *semper* similiter eandem habet propriam confirmationem *Socin. conf. 12. col. ult. vers. confirmatur prædicta, & conf. 43. col. 2. vers. et magis in specie, & conf. 57. vers. confirmatur idem lib. 3. Ralon. conf. 23. num. 18. & num. 38. lib. 4. Decis. conf. 1. num. 258 cum plurib. segg.* Ita & de dictioem *illos* in significatio sumenda est, quæ una cum dictioem *semper*, & verbo *permanere* perpetuus sit, & non restricta ad certum tempus, & eorum generis personarum contra testatrix voluntatem.

Quod autem dictio *semper* interpretetur aliquando secundum subjectam materiam, ut ex alio verbo dicebatur ex *Bald. in l. adversus in fin. Col. de usur. nullam scilicet difficultatem, quia si ex dictioem *semper*, & ex verbo *permanere* significatio resultat, ut denotet perpetuitatem, nulla alia subjectis materia considerari poterat, quod ab eorum significatioem esset recedendum, & ex dictioem *illos*, cum posset propriè convenire omnibus de Deis, non potuit ejus significatioem restringendo in interpretatione deservi, ut præponeret significatioem dictioem *semper*, & verbo *permanere*, & ut, quod magis est, destitueret eorum propriam, & regularem significatioem, & constitueret novam materiam subjectam, restrictam, & temporalem diversam a generali, & perpetua, cum propriè verbum significatio sit sequenda, ceteris improprie, *l. non aliter ff. de legat. 3. l. 1. §. si quis novum ff. de exercit. off. Ralon. conf. 34. n. 18. lib. 4.* Et cum ea, quæ dicantur de præsumptione, conveniant etiam interpretationi *Menoch. de præsumpt. lib. 1. quæst. 17.* Utique dicendum erit, quod si verum validior præsumptio attenditur, ita interpretatio melius fundata in propria plurium dictioem, & verborum significatioem attendi debet *l. Divi ff. de restitu. in integr. l. fin. in princip. ff. quod met. conf.**

Fuit etiam in hac causa facta condemnatio ad sedas restitutionem, non a die illis contentis, sed a die purificati fideicommissi, considerata generali prohibitione alienationis facta favore substitutorum, cujus causæ titulus celebrabatur ad non

ticulum *Surd. decis.* 25. num. 21. *Peregrin. de fideicommissis. artic.* 49. num. 108. Et ita etiam aliquando in hac Rota in fideicommissis observatum fuit, præsupposita opinione dominum rerum subiectarum fideicommissi itam vigore Statuti transire in fideicommissum *Cassens. in l. restituta* 3. tom. 3. ff. ad Trebell. & *caus.* 55. num. 1. lib. 1. Ita tamen ut DD. tres in *Causa Albizzi de Fortuna*, ut in lib. *Mor.* 47. fol. 65., & in *Causa Antonia de 18. Octobris 1611.*

Erhard Felicius Relator.
Jos. Baptista Borghehus.
Lydus Boerellus.

ADDITIO.

ARGUMENTUM

Patet ex Summario.

SUMMARIUM.

- 1 **P**rohibitio alienationis de per se valida, ac vestita, accedente ratione conservandi bona in familia, vel descenditibus, inducit perpetuum, & absolutum fideicommissum.
- 2 **A**mplia fidei ratio prestat si per verbum dispositionum volo, five per verba illativa, & per modum causæ ad hoc ut bona dec. scilicet si tantum enunciatio.
- 3 **P**rohibitio dicitur vestita, & per se a principio subsistens, si pluribus facta fuerit, ita ut non contingat commodum solius prohibiti, sed videatur uni apposta favore alterius.
- 4 **A**dversus Palm. Nep. contrariam tenentem fuit a Rot. noll. iudicatum.
- 5 **I**tem prohibitio dicitur vestita, si in casu alienationis fuerit apposta pena privationis contra alienantes, & nullitatis ipsius actus.
- 6 **I**tem si facta fuit per verba geminata, & prænuntiata, quæ sadsant testatorem voluisse, ut prohibitio non cesseret.
- 7 **L**imita supradictis regulas, ut ratio conservandi bona in familia, licet accedens prohibitioni vestita fideicommissum non inducat, si certam personarum vocationem subsequatur, vel præcedat fideicommissum, cui favetur.
- 8 **A**ccessoria tamen non dicitur, & simulativa, si facta fuerit per caput separatim.
- 9 **A**n talis iudicetur quamvis concepta per participationem prohibens remissio.
- 10 **I**tem dicitur separata, & distincta, si inter prohibitionem, & fideicommissum mediet aliqua dispositio.
- 11 **I**tem si latius patet, quam præcedens fideicommissum.
- 12 **I**tem si respiciat diversa bona, veluti quia fideicommissum sit universale, prohibitio vero particularis ad stabilitatem restricta.
- 13 **A**lia ad materiam bonis dispositionis remissio.

Prohibitio alienationis, quæ per se valide fit, & vestita, accedente ratione conservandi bona in familia, vel descenditibus, perpetuum, & absolutum fideicommissum inducit, ut ultra indicationem relationis firmæ *Baldac. ad Ramon. observ.* 61. cap. 4. eam. 70. *Palm. Nep. allegat.* 235. num. 4. *Mans. consult.* 487. num. 8. tom. 6., ubi refert ita tenuisse *Peregrin. la caus.* contra id, quod scripserat in tra. 3. & *tom. 9. de fideicommissis & legat. consult.* 27. num. 3. *Rodolphus. alleg.* 170. num. 3. & 4. *Tore. de iurisdictione. par. 1. cap. 9. num. 78. & 79. fol. 69. Rot. par. 18. recent. decis.* 478. num. 6. & *coram Tit. I.*

Celf. decis. 218. num. 8. & *coram Mezin. dec.* 669. eam. 4.

Amplia fidei ratio prestat si per verbum dispositivum volo, five per verba illativa ad hoc, 2. at bona &c., & sic per modum causæ, secus si tantum eoquocative *Baldac. ad Ramon. ubi supra num. 65. Rot. noll. in Florentia Fideicommissi de Spinis 7. Februarii 1719. super primo artic. num. 23. & sequentem D. uno Audit. Urbis.*

Vestita dicitur prohibitio, & per se a principio subsistens, si pluribus facta fuerit, ita ut non solius prohibiti commodum contingat, sed uni videatur apposta favore alterius *Allegat. consil.* 92. eam. 27. lib. 1. *Rodolphus. alleg.* 47. n. 26. *Mans. consult.* 483. num. 3. 4. & 5. tom. 6. *Samminiat. contrav.* 134. num. 30. 31. & 32. *Torr. variat.* tom. 3. par. 2. *quest.* 36. tit. 12. n. 6. fol. 3., & licet oppositum probare conatus sit *Palm. Nep. scribi* 4. bene in *Causa Tornaguancia alleg.* 115. num. 6. & *segg.* contra eam tamen casum iudicavit in eodem causa *Rota Florent.* anno 1680. cui sententia idem *Palm.* acquievit, ut profiteretur *alleg.* 232. eam. 41. vers. *et licet ego.*

Item si in casu alienationis fuerit apposta pena privationis contra alienantes, & nullitatis ipsius actus *Allegat. dist. consil.* 92. num. 29. lib. 1. *Rodolphus. dist. alleg.* 47. num. 27. *Palm. Nep. allegat.* 232. num. 40. *Rot. coram Argual. decis.* 54. n. 25., & penes *Sammin.* contr. 135. n. 12. & 13.

Item si facta fuerit per verba geminata, & 6 prænuntiata, quæ testatorem sadsant ejus fuisse voluntatis, ut prohibitio non cesseret *Samminiat. contrav.* 134. num. 34. *hon. mem. Aud. Finetti. apud Palm. allegat.* 235. eam. 11. *Rot. Florentina in dista Fideicommissi de Spinis eam. 11.*

Limita regulam principalem cum subsequenteribus, ut ratio conservandi bona in familia, quantum excedens prohibitioni sem vestita, perpetuum inter omnes fideicommissum non inducet, si eorum persequor vocationem subsequatur, vel illi præcedat fideicommissum, cui famulatur *Torr. de majorat. par. 1. cap. 9. §. 9. n. 150 fol. 74. plene Rot. in Romana Fideicommissi de Corenis decis.* 231. num. 23. & *segg. & decis.* 368. num. 21. & *segg. cor. Cerra*, quas magistrobus in materia dixit *Samminiat. contrav.* 136. num. 1. & *cor. Celf. dec.* 228. eam. 411, quas refert *lae Ausfeld. in addit. ad decis.* 46. num. 35.

Accessorio non dicitur, & simulativo, si facta fuerit per caput separatim *Rot. disp. scilicet. cap. 10. eam. 4. Rot. post Consilium ad Statut. Urb. decis.* 109. num. 2.

An totis iudicetur, quamvis concepta per participationem prohibens. *Rot. Florent. decis.* 77. n. 39. & *segg. inter impressas car. mer.*

Item dicitur separata, & distincta, si inter 10 prohibitionem, & fideicommissum mediet aliqua dispositio *Baldac. ad Ramon. observ.* 15. num. 97. *Rota. disp. cap. 16. num. 25. de Lus. de fideicommissis. dist.* 101. num. 5. *versus. pondus. Palm. Nep. allegat.* 245. num. 6. *Rodolphus. alleg.* 170. n. 14.

Item si ea latius patet, quam præcedens fideicommissum, & non solum vocatorum, sed universum familiæ favorem continet *Rodolphus. allegat.* 152. eam. 3. *Castald. consult.* 48. num. 7. & 8. *D. mens Andri. Calderone. consil.* 44. num. 28. *Rot. coram Emer. Jun. decis.* 1265. num. 7. & *post de Lus. de fideicommissis. decis.* 69. num. 13. & *decis.* 71. num. 17. & *part. 19. recent. decis.* 550. num. 5. *Rot. Florent. d. dec.* 77. n. 39. & *segg. iuxta impressas eam. nec.*

Item si respiciat diversa bona, ut quia fideicommissum sit universale, prohibitio vero particularis.

ciularis ad stabiliis restricta *Gratien. discept. 828. num. 17. Rot. decis. 310. num. 2. part. 13. rec.*

- Ad materiam hujus decis. vide supra Rot. Florent. decis. 63. decis. 72. & decis. 78. & quæ dixi in addit. ad eisdem. & in locis ibidem indicatis. Rot. in Cameracen. Fideicommissi 16. Aprilis 1706. §. ad extendendam cor. Orsina. in maxima Confusio. §. Maii 1710. §. verum cor. Ansaldo. & in Arimin. Mantinentis 11. Mali 1716. coram R. P. D. vno Pisciari.

FLORENTINA

Validitatis Sententiar.

Die 2. Septembris 1613.

ARGUMENTUM.

instituto decernente denuncianda esse fideicommissa officio Gubernatorum sub pena denegationis adientia, & num comprehendat fideicommissa, pro quibus non debetur gabella, & an ordinata per contrarium inter vivos, licet obnoxia gabellæ. Hinc plura de fideicommissis in contractu, eorumque forma, validitate, & differentia cum ordinatis per ultimam voluntatem. Denuntiatio requiritur a Statuto Gubernatorum adimpleri utrum possit per acquiescentem. Observantia ut sit defendendum in hac materia, quæ requiratur.

SUMMARIUM.

- 1 **G**abella lex mandata d'negari adientiam inducit nullitatem omnium actuum, quomodo ut explicite determinet super utilitate.
- 2 **G**abella lex mandata d'negari adientiam per diuisionem nullo modo, quæ est universalis ægærica, includit casus, & personas, quæ alias non includerentur.
- 3 **Q**uando procedat vide num. seq.
- 4 **G**abella lex mandata notificari quorumque fideicommissa, intelligitur de fideicommissis gabellabilibus.
- 5 **R**atio finalis legis ea tenetur, quæ est expressa in premio.
- 6 **P**re iure præbet causam, & intentionem legislatoris.
- 7 **P**re iure facit significare eam voluntatem disponentis, & causam finalem.
- 8 **E**x premio recipiunt interpretationem verba generalia, & indefinita, & eliciunt mentem, & intentionem disponentis.
- 9 **D**istinctio id est, per quam fit transitus ad dispositivam, denotat causam finalem.
- 10 **C**ausa finalis gabellæ non militat in fideicommissis, pro quibus nulla debetur gabella, & de ratone.
- 11 **S**tatutum mandant sub certa pena quilibet infra certum terminum denunciare suas substantias non affectas per sonas immunes.
- 12 **B**olletus non, neque confessio, siue denunciatio sunt necessaria, quando gabella non debetur, etiam si alias fuisset petita.
- 13 **G**abella licet de alium re non debetur, denunciari tamen debet, alias incidit in commissum.
- 14 **L**ex est illa, quod res omnes denunciari debent, alias incidit in commissum, licet habeat quoddam alium effectum, & de aliquo re debetur gabella. Item quando sumat in clausis, quod non debetur.
- 15 **C**assante causa cessat effectus.
- 16 **L**ex gabellæ, quomodo des formam, potest adimpleri per acquiescentem.
- 17 **F**orma Legis, vel Statuti respiciunt certam effectum, potest adimpleri per acquiescentem, & aliter adimpleri, si effectus habeatur, & a quo.
- 18 **A**lias Statutum facit, non verbis est adimplenda.
- 19 **L**ex quando respicit certam effectum, non caret de forma, an sit ad augmen servata, sed de ipso effectum.
- 20 **F**ors potius est attendendus, quam verba, & si sit, quod habeatur, quia forma includit in ipso actum.
- 21 **A**lias quando habet eandem vim, quam desiderat forma, valet, licet forma ad augmen non sit servata.
- 22 **O**bservantia probatur ex attestations plurium Curiarum.
- 23 **O**bservantia declarat mentem, & intentionem disponentis.
- 24 **O**bservantia etiam modici temporis inservit ad declarandum mentem, & intentionem disponentis.
- 25 **O**bservantia declarat omnem dubietatem, & sit litum, quod alias effectus liticium.
- 26 **O**bservantia declarat Statutum, & attrahit, etiam si verba Statuti repugnet, & amplexu censetur a Statuto excludi.
- 27 **O**bservantia est Regia omnium aliarum interpretationum, præcipue in materia gabellæ.
- 28 **I**n observantia non sunt requirende qualitates, ut in consuetudine, aut prescriptive, nec ius inducentibus, sed sufficit ita fuisse servatum.
- 29 **L**ex Officii Gabellæ Florentia loquitur in fideicommissis.
- 30 **F**ideicommissum dicitur subregalis in tacum alterius aliquo modo per ultimum voluntatem factum.
- 31 **V**ocati facere sive in contractibus non caput de manu precedentis, ut contingit in fideicommissis vi successione per aliquem, sed sapientem persona propria.
- 32 **F**ideicommissum solum ordinantur in ultima voluntate.
- 33 **F**ideicommissum non possit fieri in contractibus, & num. seq.
- 34 **T**ribellianus non detrahatur ex fideicommissis factis in contractibus.
- 35 **V**erba gabellæ sunt proprie, & strictè intelligenda.
- 36 **S**tatutum penale est stricte intelligendum, nec de eo est lata exceptio.
- 37 **P**ena non attenditur, quando venit improprie, & non in vera significacione vocabuli.
- 38 **V**erba universalis Legis videntur comprehendere etiam improprie.
- 39 **Q**uid in Statuto vide num. seq.
- 40 **V**erba universalis prolata a Statuto non comprehendunt improprie, quia semper debent interpretari, ad mentem corrigere ius commune.
- 41 **Q**uod procedit, etiam si habeant verba præcise universalis, & generalis.
- 42 **P**roclama sunt stricte iuris, & ut vulgo dicitur stricte tanquam mala, quæ non parant.
- 43 **M**axime quando sunt penalium, & adiosa.
- 44 **S**tatuta penalia, quæ iuris requirit aduersatur, satis est, ut operentur in aliquo.
- 45 **S**tatutum quando in suo casu est, quod talis, expressit etiam in alio, si voluerit.
- 46 **S**tatutum quando aliquid disposcit etiam in prohibitione, & in causa contravenientis iuribus personis, nec in dubio alias non trahitur ad cautelam, & de ratione.
- 47 **P**ena Statuti tollit penam iuris communis.
- 48 **P**ena specialis impedit generalem.

DECISIO LXXXV.

In Causa Gherardesca, e Gherardesca.

Est impressa post Girard. de Gabell. decis. 16.

ADDITIO.

Ad num. 34. & seqq.

AN, & quando fideicommissi fieri possint in contradibus, vide plene, quæ scripti supra in addit. ad decis. 59. ann. 47. & seqq.

FLORENTINA

Fideicommissi.

22. Obobris 1613. ex Lib. Mor. 93. a 461.

ARGUMENTUM.

Adio rei iudicata lapsu temporis præscribitur etiam concurrente mala fide, sed non adio primeva, quæ licet cum adione rei iudicata cumulari non possit, hæc tamen clausula omni meliori modo, censetur cumulari in subalternam conditionem, quatenus exceptio præscriptio rei iudicæ opponatur. Vocatis ad fideicommissum proximioribus de domo, formæ quando remanent excludit, & quando inter masculos fideicommissum sit successivum. Proximiores vocati ad fideicommissum dicuntur conjuncti re, & verbis ad effectum juris accrescendi, quod non impeditur transmissione, si hæredes portionem vacantem non acceptaverint, vel passi sint tempore excludi. Dotis suæ detractio cum usura quando fieri possit ex fideicommissio vigore tenet in bonis fideicommissis obtente.

SUMMARIUM.

- V**la exequutio per lapsum triginta annorum præscribitur etiam concurrente mala fide. Et de ratione num. 3.
- Adio in factum, seu præscriptis verbis eodem tempore præscribitur.
- Sententia non parit naturalem obligationem.
- Ex sententia oritur obsequi obligatione alia cumulatim, non extinguenda.
- Unde præscripta adione in factum, non transferat præscripta adio primæva.
- Adio primæva cum adione rei iudicata cumulari non potest, & de ratione.
- Limita in subordinatam conditionem num. 7. Et in subordinatam conditionem intelligitur præposita adio primæva ex vi, & præposita clausula omni meliori modo num. 8.
- Exceptio rei iudicæ non potest suppleri ab iudice, nisi fuerit præposita.
- Clausula omni meliori modo operatur, ut Index super narratis, & super iis, quæ ex facto deducit resistant, quatenus non specificatis, iustitiam videre tenetur.
- Femina non veniunt appellatio proximiorum de domo.
- Amplia si soli masculi positi sint in conditione.
- Limita si sola fuerit sub numeris plurali. Et pro declaratione, quando dixerit testator, quibus placuit sit num. 13. & seqq.
- Concessio facta a procuratore etiam non dūto de errore est revocanda.

- Limita si facta fuerit in libello, & de ratione.
- Appellatio illarum de domo veniunt, qui habent eadem insignia, & arma, licet non sint agnati.
- Proximioribus ad fideicommissum vocatis, proximior extinto, in alios successores fideicommissum transferitur.
- Verbum proximiores est tellectivum, & inducit mixtam conjunctionem.
- Et ex ea oritur ius non accrescendi.
- Transmissio de jure locum habet in suis hæredes.
- Et sequens acceptatione excluditur ius accrescendi.
- Portio transmittentis non agnita accrescit re, & verbis conjuncte, etiam si transmittas, etiam si hæredes non sint aliquæ jure excludi.
- Portio vero, si passi sint tempore excludi, & præscriptio, quia ex hoc transferunt tacite respiciunt.
- Pro extendenda transmissione nulla est differentia inter repudiationem expressam, & tacitam, ibidem.
- Adio hereditatis inducit ex retentione dotis materiam.
- Omittere facere id, ad quod tenetur, censetur facere adversus id, ad quod tenetur, ibidem.
- Et non factum quando pro facto habetur.
- Fideicommissum transit ipso jure in intestatorem stante Stat. Florent. rubi. 31. lib. 2.
- Et hoc est receptior opinio Rot. Florent. contrariis decisionibus non attentis.
- Legatum annuum an sit a fideicommissis deducendum remissive.

DECISIO LXXXVI.

In Causa del Grazia, e dell' Ancisa.

OTho de Sapitis de anno 1517. condidit, cum quo decessit, testamentum, in quo hæredes universales instituit Philippum, Petrum, & Bernardum ejus filios, quos superstitibus reliquit, eosque expressè ad invicem substituit in eadem mortis sine filiis legitimis, & naturalibus vulgiter, pupillariter, & per fideicommissum, adjecta expressè prohibitione alienationis; filiis, & hæredes Orthonis testatoris æquis portionibus hæreditem, & bona paterna diviserunt, deinde Bernardus absque filiis decessit testator, ut appareret ex Instrumento ver Hieronymi de Grizellis rogato die 18. Julii anno 1517. in quo legatum annuum Sperantia famule reliquit, & Philippum, & Petrum fratres hæredes universales instituit, & si ambo decessissent absque filijs masculis legitimis, & naturalibus, substituit proximiorum de domo de Sapitis: ex dictis duobus hæredibus, qui æqualiter Bernardi fratri prædefuncto successerunt, alter decessit, scilicet Petrus, absque filiis, cui successit Philippus prædictus, qui ex hac vita migravit, Elisabeth filia superstitis, quæ viro duxit Petrum Angeli de Ancisa; contra quem Dominicus de Sapitis die 26. Martii anno 1544. iudicium fideicommissarium instituit assertens per mortem Philippi patris eam conventæ fuisse in ejus favorem apertum, & purificatum fideicommissum inde eum in testamento Bernardi de Sapitis, quia Philippus fuerit mortuus absque filiis masculis, & ipse existeret in eam eorum ei substitutus, vel proximior de domo de Sapitis: contra actionem propositam Elisabeth eam proposuit exceptiones, quæ possent actionem excludere, & quatenus ei de jure fuisset locus, in subordinatam conditionem propositi degradationes in sui favorem faciendas ex bonis petitis; siquidem

Tet 2

detra-

detrahere contendebat portionem bonorum subje-
ctorum fideicommissi Orthonis avi sui, quod fuit
in portione Bernardi decessentis sine filiis in por-
tione Philippi patris, jure proprio, & ob mortem
alterius fratris purificatum, ac etiam extindum,
cum solus ab Orhone testator fuerit inter filios
inductum, adeo ut in præsenso fideicommissi Bren-
nerdi, solum adesse videretur legitima, & trebel-
lianica Bernardo libere debita in bonis Orthonis sui
patris, cujus dispositio, & non filii in exteris bo-
nis, exceptis legitima, & trebellianica debet omnino
attendi, & observari; petit etiam dotem, & ha-
reditatem D. Alexandræ de Victoris uxoris Orho-
nis, in cujus hereditate aderat jus consequenda
sue dotis ab hereditibus Orthonis in summa, de
qua in Instrumento confessionis a dicto Orhone fa-
cta die 26. Octobris 1473. siquidem hereditatem
dictæ D. Alexandræ dicebat Elisabeth ad se perti-
nere uti proximiorum [erat namque D. Alexandra
avia patris] eum ejus filii scilicet Philippus, Petrus,
& Bernardinus eam nungquam adiverint, ex
quo ipsi filii facti fuerunt debitorum dictæ dotis pro
rata, & portione, & quia in bonis Bernardi in eum
a patre perveneris de anno 1543. Elisabeth obtinuit
tenutam pronunciari, que fuit confirmata, in-
stetit etiam, ut ultra portionem dotis deducerentur
quinque pro centenario, & anno.

Dominus Primus Juxta die 15. Septembris 1544.
sententiam tulit absolutam a petitis, Secundus
voto eandem sententiam revocavit declarando per
mortem Petri, & Philippi sine filiis masculis fuisse
locum fideicommissi a Bernardo constituto in fa-
vorem proximiorum de domo de Sapis, illudque
pertinere ad dictum Dominicum pro dimidia uti
unum ex proximioribus, alia dimidia reservata
Antonio de Sapis existenti tunc in pari gradu;
causa devoluta ad Dominos Tres illius temporis,
fuit per eos sententia Judicis primarum Appella-
tionum confirmata, declarando fructus percipere
solum fuisse restituendos a die litis contestate ci-
tra, & concedendo D. res convente retentionem
bonorum pro juribus tenere, & effectibus inde
sequeis, & quia predictæ sententia Dominorum
Trium nunquam fuit exequutio petita, sub die
17. Augusti 1610. filii, & heredes D. Raphaelis
de Grazia nobiles Florentini judicium instituerant
contra Jacobum, & Philippum de Aneisa, uti filii,
& heredes dictæ D. Elisabeth non solum pro con-
sequenda dimidia debita Dominico de Sapis, ju-
xta predictam rem judicatam, sed etiam alteram
dimidiam dictorum bonorum in dicta sententia re-
servatam Antonio de Sapis, cujus morte sequen-
tis portio prædicta videretur ad dd. DD. Adores jure
successendi, vel non decrederent pertinere, que
jura ad dictum fideicommissum consequendum resi-
dente in persona adorum, quia reperta fuerint in
hereditate Dominici, cui succedit D. Vaggia soror
D. Raphaelis patris Dominorum de Grazia, qui
dictum D. Vaggia sororis heres exitit, ei vero
DD. Adores succedant; Exceptionibus a reis con-
venis propositis status cause Dominis visus fuit
pendere a definitione sequentium inspectioem, &
arbitrorum.

Primo namque fuit videndum, an adversus
propositam eam judicantem aliquis obstatet præ-
scriptio.

Secundo quatenus obstatet, an fuerit, & po-
tuerit cumulari ratio primæ.

Tertio si fuerit proposita, & potuerit pro-
poni, an D. Elisabeth, cum esset in gradu proximo-
riori, posset dici de domo de Sapis ad excluden-
dum Dominicum.

Quarto si femina non posset dici de domo,

an Dominicus admitti posset, cum esset gratius
ultra decimum gradum, quo in proposito fuit vi-
dendum an esset fideicommissum successivum.

Quinto an esset locus propositio juri accre-
scendi.

Sexto, & ultimo an admitti debent præsen-
sa deduciones, nempe portionis bonorum, que
dicitur subjecla fideicommissi Orthonis, datis vi-
tæ una cum quinque pro centenario, & anno vir-
tute pronuntiate, & confirmate tunc, nec tunc
annui legati relictæ prædictæ famule.

Quoad primum fuit dictum per spem tunc
temporis ne dum fuisse præscriptum viam ex-
cavit etiam concurrente mala fide Magus de-
cis. Florent. 121. num. 3. Affili. decis. 245. n. 13.
& ibi Ursuli. Paris. conf. 116. num. 6. lib. 4. Gu-
mez ad l. Taur. 65. num. 1. in fin., sed etiam
aditionem in factum, seu præscriptis verbis Abb. in
cap. fin. de præscript. num. 30. Bald. in rubric. de
præscript. num. 22. Balb. de præscript. par. 4. q. 1.
num. 2. cujus traditionis ea redditur ratio per Bald.
in cap. si quis per triginta num. 12. si de fruct. fer-
rent., quia ex sententia non oritur naturalis ul-
ligatio, ideoque adversus eam præscribitur etiam
concurrente mala fide.

Ad secundum, quia ex sententia oritur no-
va ratio non extinctiva, sed cumulativa abique ali-
qua novatione Affili. decis. 93. num. 3. Sor-
dani. 447. num. 43. Capet. Tholosan. decis. 205.
num. 2., & præscriptio, ex qua soleretur ratio
præscriptis verbis, non aufert jus, nec aditionem
primæam Verbol. & Bald. in l. place ff. quod sol-
si tutor. anter. Gomez ad l. Taur. 65. n. 1. hinc
judicatum, aditionem primæam potuisse proponi,
& licet non potuerit cumulari ratio prima, & ad-
ditionem, quia redeundo ad initium nove petiti-
onis videtur sententia renunciatum Bald. in l. ab-
C. de asar. rei judicat. num. 4. tamen id non in-
telligitur prohibitum in subordinationem conditionem,
ut quotidie prædicatur; unde potuit proponi ratio
in factum, & quatenus opponeretur adversus eam
præscriptio, que per Judicem non potest suppleri,
si non fuerit proposita Guid. Pap. decis. 221. Sor-
dani. 24. per tot. Franc. de Post. conf. 48. num. 10.
Alexand. Turan. concivis meus, & præceptor de
me optime meritis in l. non puto ff. de jur. fisci.
par. 3. quæst. 1. num. 43. in conditionem subordi-
natam intelligitur proposita ratio primæam, saltem
vi, & potestatem clausula anni meliori modo, & se-
per præmissis jus, & justitiam administrari, ex
quibus debet Judex reddere jus super omni, &
roto eo, quod ex filio deducit refutat, etiam si
non fuerit specificatum, late Gabr. de clausul. con-
claus. 4. Bergua. de usufructu. mulier. relict. num. 107.
Vro. decis. 115. num. 5. lib. 2. & decis. 395. n. 3.
& 4. red. lib.

Tertius pondus visus fuit scilicet, quia
dum vocatur proximiores de domo, firmus
quantumvis propinquiores non censentur vocati
Tiragalli. de utraque reira. l. tit. 1. giff. 9. n. 195.
quolmo sola familie cognominis expressio fami-
nia excludit. Id autem absolute procedit, & ab-
sque difficultate, ubi masculi sunt positi in con-
ditione, prout accidit in hujusmodi fideicommissi-
so, quod cum fuerit habitum pro fideicommissi
suec sivo, ut inferius apparet, res omnino re-
solvitur clara contra feminam, ut nullo pacto ad-
mitteretur, ut ex Anchar. Carr. Jura. Cras. Socia.
Jura., & ex aliis deductis Perregr. de fideicommissi.
artic. 25. num. 47. per tot. & seqq. hinc fuit con-
clusum Dominicum fuisse vocatum, feminam ve-
ro exclusam.

Circa quartum fuit primo dubitatum, an vo-
catus

casus fuisset proximior de domo de Sapia, an vero proximiores, quia si testatur usus fuisset numero singulari, dubitari posset an esset fideicommissum successivum, si vero numero plurali fideicommissum successivum videretur inductum, late *Peregrin. de fideicommissis. art. 19. num. 17.* & quia hac in re non fuit inter partes conventum de lectione, seu lesora verborum testamenti, Dominio requisiti a DD. de Gratia ad publicum Archivium hujus inclite Civitatis accesserunt, & oculari inspectione cognoverunt non solum ex imbrevisatura presentis instrumenti testamenti, sed ex consuetudine Notarii, ut apparuit ex aliis suis Instrumentis posse aequè bene legi proximiores, & proximiores, qua in ambiguitate fuit inspicienda illa lectione, qua usi sunt DD. de Gratia in libello, dixerunt namque fuisse vocatos proximiores, & ideo fuit dictum fideicommissum esse successivum; & licet prædicta confessio circa lesionem testamenti fuerit facta ab eorum procuratore, ex quo dubitari posset, an esset revocabilis etiam cum error *Rat. decis. 613. num. 9. par. 1. diversor. Verall. decis. 298. num. 1. par. 1. Ofast. decis. 38. Honded. conf. 66. num. 68. lib. 1. Sard. confil. 326. num. 4. Malcard. de probat. consil. 369. per tot.* tamen quia fuit facta in libello, non potuit alterari, ne libellus interveriret de venio *Amat. dec. 61. num. 65. & seq.* præterquamquod procurator, qui verba testamenti ista fuit interpretatus, fuit unus ex heredibus, nec dicta magis standum est.

Dominicum fuisse admittendum ad fideicommissum, etiam si esset ultra decimum gradum, fuit tenum in nostra specie, in qua vocantur illi de domo de Sapia, & arma, etiam inter se agnati eadem insignia, & arma, etiam inter se agnati non sunt *Peregrin. de fideicommissis. art. 23. num. 37. vers. infuper appellatione. Mantica. de consil. ult. volum. lib. 8. tit. 12. n. 17.* ex quibus DD. adhibitis fuit per sententiam tribunum jus super bonis, que apparerent subjecta fideicommissum Bernardi, quod competit Dominico de Sapia ejus vite durante dumtaxat, quia eo mortuo fuit omne jus illi competens extinguitum, & in alios proximiores de eadem familia de Sapia translatum, ad tradita per DD. in l. cum ita §. in fideicommissis ff. de legat. 2. & in l. fin. §. si autem C. de comm. de legat. nec aliqua potuit fieri transmissio in D. adores uti heredes extraneos.

Ad quintum pandum fuit definitum, esse locum juri non diminuendi, ad effectum, ut Dominicus posset consequi partem Antonii, qui rancibus vivebat in pari gradu proximitatis, quia cum verbum proximiores sit collectivum, inducitur mixta conjunctio *Craff. in §. si accrescendi qua. 7. n. 3.* in qua habet locum jus non diminuendi, seu non decrescendi, late *Craff. ubi supra qua. 10.* quod jus non potuit impediri per transmissiorem, quam videtur fuisse Antonius in suos heredes jure disponente *Peregrin. de fideicommissis. art. 31. Saccin. conf. 290. lib. 2.* quia non constat de acceptatione, quæ jus accrescendi excludit *Rip. in l. re conjuncti num. 256. ff. de legat. 3. Mantica. de consil. ultim. volum. lib. 10. tit. 3. num. 32.* & dum portui Antonii non fuit agnita, potuisset Dominicus re, & verbis conjunctis totum petere, etiam si Antonius, vel ejus heredes ab eorum portione non esset aliquo jure exclusi, late *Peregrin. de fideicommissis. art. 9. num. 12. vers. si vero fuit conjunctum, vel re, & verbis*, merito id ipsum fuit concedendum DD. Adhibitis ipsum Dominicum representantibus, cui juri accrescendi, seu non decrescendi locus fieri debet, etiam si Antonius, vel ejus

heredes essent exclusi tempore, & præscriptioe, quia paria sunt repudiare, & tempore exclusi, cum quis tacite dicitur repudiare, dum patitur tempore exclusi, nec aliqui in proposito constituitur differentia inter expressam, & tacitam repudiationem *Peregrin. de fideicommissis. art. 14. n. 9. Cravet. conf. 144. in fin. Guillem. de Bened. in cap. Raynatus de testam. in vers. et utorem nomine Atheliam num. 140.*

Deductum inspectione, quæ ultimo loco abfolvi debuit ad effectum dignificandi portionem bonorum subditorum fideicommissum Bernardi, de quibus rei conventi tenetur fructus prestare, juxta tenorem sententia lata, in ea parte, quæ fuit petitorium, deduci fideicommissum reciprocam inductum per Othonem inter filios dumtaxat, nullam admittit difficultatem; siquidem illud remansit liberum in hereditate Philippi, quæ plene jure pertinet ad reos conventos ex persona D. Elisabeth eorum matris, unde in fideicommissum Bernardi solum continetur tanta pars bonorum, quantum capit ejus legitima, & trebellianica, cum de ea solummodo testari poterit; in eo vero, quod pertinet ad deductionem dotis D. Alexandræ una cum quinque pro centenario, & anno vigore tenetur, si res fuisset adjudicanda ex integro, circumscripta re judicata, foretse dici potuisset dictam dotem ad filios masculos pertinuisset, & non ad septem, quia filii Alexandræ matris hereditatem adiverint ex non facta, dum dotem maternam resinoerunt, eam namque solvissent, quibus de jure fuissent solvenda, si matris hereditatem repudiassent; unde ex non facta solutione videtur aditum refutare, quia cum quis non facit, ad quod tenetur, censetur facere adversus id, ad quod tenetur §. si ad versus infit. de nupt. l. qui non facit ff. de regal. jur., siquidem in proposito interpretatur non factum quoddam factum, late *Mantica. de consil. ultim. volum. lib. 12. tit. 3. n. 53.*

Verum quia in prædicta fuit allegata res judicata, adversus eam DD. Adores proposuerunt exceptionem nullitatis, quia evasuerit ex lege tenetur, cum intra legitimum tempus non fuerit bonorum dominium impetratum, nec replicatio tenetur visa fuit sufficiens, dum dicebant bonorum adjudicationem non esse necessariam ex dispositione ejusdem Legi, ubi ille, qui tenorem obtinuit pronuntiari, eorumdem bonorum fuit dominium consequutus, prout D. Elisabeth, uti heres patris fuit consequuta, quia Florentia ex Statuti censura rub. 31. lib. 2. dominium transiit ipso jure ab eoque aliquæ restitutione, & declaratione in fideicommissarium *Coffr. consil. 55. lib. pr.* pro qua opinione fassissime in hac Rota fuit judicatum, & licet adfint decisiones ejusdem Rote in contrarium ex doctrina *Saccin. Sen. conf. 290. num. 4. vers. et sic apparet, quod est aperta via lib. 2.* tamen frequentius itum est in opinionem, quam Dominicus sequuti fuerunt, scilicet dominium transire in fideicommissarium ipso jure, & per consequens tenentiam remansisse nullam, ex qua tenetur annullata remanet decimam reos conventos non posse deducere quinque pro centenario decursus elapso tempore petendi bonorum adjudicationem; an vero annullata tenetur dicuntur annullati effectus consummati quo ad usuras decursas in tempore, iuxta quod non fuit necesse dominium impetrari, & quod declarationem crediti dicte dotis D. Alexandræ factam in favorem D. Elisabeth, est articulus distinctus a superiori, & per ejus declarationem videndum erit, quid alias obtineat in hac Alina Rota in hujusmodi præjudiciis. Au legatum annuum

nouum sit deducendum ad tradita plene per *Sard. decis. 38. num. 3.* non fuit definitum, ideo & in hac parte remanent jura reservata, prout in aliis deducionibus, si quæ de jure competere-
 Ex quibus &c.

*Hæc Fructus.
 Joannes Baptista Barghesius.
 Lydus Bouarelus.*

A D D I T I O.

A R G U M E N T U M.

Jus precendi executionem sententia quomodo prescribatur. Appellatione proximiorum de quando veniant summa. Jus accrescendi ex quibus resultet, & quando locum habeat, maximè post quæritum emolumentum.

S U M M A R I U M.

- 1 *Us precendi executionem sententia de jure communi prescribitur spatio triginta annorum.*
- 2 *Ampla ut in hac prescriptio non intret suspensio mala fidei, æque subditiis viti debitoris, nec alia, quæ examinationi in materia prescriptio, & de ratione.*
- 3 *Limita si exequutio incerta fuerit, cum tunc via executiva efficiatur perpetua.*
- 4 *Plura diversa, & contraria remedia quomodo in eodem libello cumulari possint remissio.*
- 5 *Appellatione proximiorum de domo regulariter vocantur summa.*
- 6 *Limita primo, quando sunt vocati proximiores de domo tam adjecti cognominis, & de ratione num. 7.*
- 7 *Appellatio cognominis arguit agnitionis contemp-
 tionem.*
- 8 *Limita secundo, quando in parte conditionali solum de masculis facta est mentio.*
- 9 *Declara ad limitationes procedere, cæterum si muli utraq; circumstantia tam prima, quam secunda, alias sola assilio cognominis non excluderet feminas, nisi in concursu masculinum.*
- 10 *Contraria procedunt, quando antecedens vocatio est coarctata ad solos masculinos, vel si assit regularis feminarum exclusio, vel expressa agnitionis contemp-
 ptio.*
- 11 *Jus accrescendi, seu non decrescendi semper habet locum, sante conjunctione reali, & verbali.*
- 12 *Ampla procedere etiam in materia jurispatronatus.*
- 13 *Et etiam si assit diversitas lineæ.*
- 14 *Ampla etiam inter legatarios.*
- 15 *Declara procedere, quando agitur inter collegatarios eodem jure venientes, scias autem quando agitur inter legatariorum, & hereditatem diverso jure venientes.*
- 16 *Facilius datur in usufructum, quam in proprietate.*
- 17 *Ampla regulum, de qua supra num. 21. procedere, licet utraq; conjunctio non concurret, sed sufficere, at aliqui sint conjuncti verbis, alii rei.*
- 18 *Vel esse aliquos conjunctos verbis, & rei non totaliter disjunctos.*
- 19 *Conjuncti verbis, & rei non totaliter disjuncti dicuntur, quando portiones non fuerant totaliter distinctæ, sed solum intellegendæ, nec sunt ad eundem demonstrabiles.*
- 20 *Intellege si diversio intellectus facta fuerit sub unica verborum stratura, scias si per duas distinctas orationes, tunc enim cessat jus accrescendi, etiam si partes non sint ad eundem demonstrabiles.*
- 21 *Et licet amba orationes sint inter se colligæ per copulam -- et -- ibidem.*
- 22 *Et supradicta conjunctio operatur jus accrescendi, siue fratres solum ex uno latere, siue ex utroque copulentur.*
- 23 *Limita quando fratres utrinque conjuncti essent conjuncti rei, & verbis, & frater ex uno latere esset totaliter disjunctus.*
- 24 *Verbis conjunctus dicitur, quando vocatus est in eadem oratione.*
- 25 *Et converso disjunctus, quando versetur in duplici oratione de se completa, in qua singulis unicuique portio sit assignata.*
- 26 *Ampla etiam si unica vice fuerit appositum verbum substituit, & quando hoc intelligatur remissio.*
- 27 *Re conjunctus dicitur, quando quis vocatur ad duas partes.*
- 28 *Et cum duobus separatim eadem res legatur.*
- 29 *Conjuncti rei cessat, quando substitui omni sunt vocati ad eandem rem, seu ad eandem partem hereditatis, sed ad diversa.*
- 30 *Ampla siue partes sint quantitativa, seu qualitativa, & numerata.*
- 31 *Conjunctio realis at indotatur non sufficit unitatem, vel individuitatem rei, sed opus est, ut singuli ab initio vocentur ad solidum.*
- 32 *Et talis vocatio operatur, at eadem res per omnes totatiter adeo datur, & sic locus sit juri accrescendi, vel non decrescendi.*
- 33 *Scias quando hereditas hære datur uni relicta est, & alia medietas alteri.*
- 34 *Resoluitur objectum, quod requiritur diversitatem ad eundem demonstrabiles remissio.*
- 35 *De jure accrescendi resultant ex individuitate rei remissio.*
- 36 *Re, & verbis conjunctus dicitur, quando eadem res duobus copulatim legatur.*
- 37 *Exemplifica, quando testator adhibuisset distinctionem cum, velati si reliquisset usufructuarium legatum cum Titia.*
- 38 *Semper enim dicatur rei, & verbis conjuncti, quando eadem res pluribus unica oratione relicta est.*
- 39 *Conjunctus rei, & verbis prefertor conjuncto rei tantum.*
- 40 *Et conjuncto verbis tantum.*
- 41 *Sed si unus assit conjunctus rei tantum, alter verbis tantum, nemo ex his prefertor, & prevaleat in jure accrescendi, sed pro hereditariis portionibus pars omnibus accrescit.*
- 42 *Limita quando conjunctus verbis tantum esset conjunctus per nomen collectivum, quia tunc prefertor rei tantum conjunctus.*
- 43 *Jus accrescendi autem cum jure substitutionis operatur, ut talis substitutus prefertor substituto tantum.*
- 44 *Jus accrescendi incum non habet post quæritum emolumentum.*
- 45 *Et ad hoc sufficit sola agnitio juris quæriti, & simpliciter delati.*
- 46 *Ampla tam in contraditiis, quam in ultimis voluntatibus.*
- 47 *Limita primo in legato usufructus, & annua prestationis, & de ratione.*
- 48 *In legato usufructus non datur juri non decrescendi, sed accrescendi, & de ratione n. ant.*
- 49 *Usufructus legatus matri cum filia, mortua matre post acquisitionem, accrescit in tantum filia.*
- 50 *Maximè quando inter usufructuarius alius co-
 agno.*

- alioquin re, & verbis, tunc enim non decedente etiam post quæstum emolumentum, usufructus alteri accrescit exclusio proprietario.
- 50 Ampliatam non veniunt in usufructuarios.
- 51 Limita quando ex duabus licet a principio votatis, una deficeret, & alia duraret, nam tunc per illas de linea superfluo non succedunt illis de linea deficiente post quæstum emolumentum, non obstante conjunctione reali, vel verbali.
- 52 Coniunctio verbalis non sufficit, ut in usufructu sit locus juri accrescendi remissio.
- 53 Jus accrescendi in usufructu locum non habet post quæstum emolumentum, si plures essent verbaliter conjuncti, & eo omnino disjuncti.
- 54 Amplia ut prædicta locum habeant in usufructu tantum, quando ille debet accrescere formali, secus quando casibus duobus esset relictus, & una pars illius alteri accrescere deberet.
- 55 Item amplia quando usufructus anni relictus est pure, alteri sub conditione, tunc enim ille, cui relictus est pure totum consequitur, licet conditio purificata non sit.
- 56 Limita secundo regulam, de qua num. 43, non habere locum in materia emphyteuticæ, in qua etiam post quæstum emolumentum datur jus accrescendi.
- 57 Tertia limita in gratiis, & intestamentis Principum.
- 58 Limita quarto regulam, quando agitur de re indivisa de sui natura, vel ex voluntate testatoris, qui præcepit hereditatem indivisam remanere.
- 59 Item quando testator constituit plures heredes, legatarios, vel alias personas conjunctas per unam autem lineam.
- 60 Vel quando res non solum relictæ fuit pluribus personis, sed etiam eorum filiis, & descendentiis.
- 61 Et tunc per acquisitionem heredi non extinguatur jus accrescendi, sed dormiret, vel suspensum remaneret pro casu defunctæ ætatis defunctæque.
- 62 Nisi res esset transitoria ad hocorum heredes, qui ætatem defunctæ.
- 63 Declara prædicta, ut inter descendentes jure accrescendi post quæstum emolumentum potius prævaliat ex vi propriæ vocationis, quam ex jure accrescendi.
- 64 Limita quinto, quando acquisitio restituitur, si auctorem fuisse fuisset, & res redit ad primum statum, quo erat ante emolumentum quæstum.
- 65 Exemplificat in casu restitutionis in integrum ad vestra adicem hereditatem.
- 66 Limita sexto, quando inter substitutos est indulta reciproca.
- 67 Ista tamen successio non provenit a conjunctione, seu jure accrescendi, sed ob efficacia substitutionis reciproce.
- 68 Jus accrescendi tanquam substitutio legis dispositione locum habet dumtaxat deficiente domini vocatione.
- 69 Limita septimo, quando jus accrescendi non est conjunctionem cum substitutione passibili.
- 70 Limita octavo, quando auctor de assignatione libertatis, vel promissione operarum duobus facta.
- 71 Limita nono si transierit de voluntate disponentis, vel contrabentium per expresse, vel tacitam conventionem, & num. 74.
- 72 Jus accrescendi tunc in contrariis, quam in ultimis voluntatibus semper locum habet, quando transierit tamen fuisse mentem disponentis.
- 73 Nulla tamen hæc regula, quando versatur in

hereditate jam adita, cum transitor non possit facere hereditem ad tempus, & quod qui semel fuit heres defunctus esse heres.

- 75 Alia limitatio, quando jus accrescendi locum habent etiam post quæstum emolumentum remissio.
- 76 Jus accrescendi post quæstum emolumentum datur semper cum tacita cœntem, & conditionem repetitivæ.
- 77 De aliis casibus, in quibus tam ante, quam post quæstum emolumentum accretis fiat cum cœntem, vel sine remissio.
- 78 Vocatis pluribus ad fideicommissum, qui sint inter se conjuncti, nam ex eis totum petere potest.
- 79 Amplia si conjunctionis sit verbalis tantum, siue realis, & verbalis, & quid si ad sit conjunctionis verbalis tantum remissio.
- 80 Amplia etiam si uni ex conjunctis sit relictum pure, alteri sub conditione, tunc enim pure vocatus pendente conditione totum petere potest.
- 81 Maxime si transmissus fuerit terminus ad institutionem legatarii, vel fideicommissarii præfixus facio ad agnoscendum, vel respondendum legatum.

Ad num. 1. & seqq.

Us petendi executionem sententiæ spatio triginta annorum de jure communi præscribi tradunt ultra concessos in decisione Morari in præx. par. 6. §. ult. num. 54. Carleval. de judic. tom. 2. tit. 3. disp. 4. num. 1. Barbos. de p. scrip. ad l. siat. 3. num. 159. Rot. Rom. 1700. Cœntem dec. 147. num. 6. totam Hieron. decis. 125. num. 23. & totam Emer. Jus. decis. 615. num. 1. & dec. 750. n. 6.

Amplia ut in præscribenda via excoquatio, neque intret inspectio malæ fidei, neque subdolis vitæ principalis debitoris, neque aliorum questionum, quoniam ex procedunt, ubi agitur de præscribenda ipsa actione in substantia, locus ubi de sola excoquatione, & officio Judicis Barbos. ubi supra num. 165. de Luc. de judic. disp. 21. num. 10. & de credit. disp. 117. num. 45. & disp. 131. num. 5. Rot. post eandem de legat. decis. 6. num. 3. & in recent. decis. 96. num. 4. par. 15.

Limita si fuerit extra excoquatio, licet deinde de non integre consummata, quia tunc via excoquatio efficitur perpetua Masf. consulti. 84. n. 41. tom. 2. de Luc. de credit. disp. 117. num. 7. Rot. Rom. post eandem de dec. decis. 40. num. 1. & in recent. decis. 405. num. 7. par. 12.

Plura remedia diversa, & contraria an, & quomodo possint in eodem libello cumulari, vide apud relatos per D. meum Auditorem Busia, ad hanc. general. top. 79. num. 16. & in append. fin. num. 53. quibus addo Almgard. cons. 72. lib. 2. Balluc. ad Ramos. decis. 73. num. 1. tom. 4.

Ad num. 10.

Conclusio, quod fœminæ non veniant appellatione proximiorum de dono, ita in abstracto non est vera, & in contrarium stat magis communis opinio, de qua Palm. Nip. allegat. 101. num. 20. & seqq. Torr. de primogenit. tom. 1. sup. 38. §. 7. num. 4. & 34. & seqq. fol. 408. Rot. Rom. in Romanis Fideicommissis de Crivinis 1. Julii 1699. §. 8. post se autem, solum de la Tremolle, penes eundem Torr. var. jur. quest. tom. 2. misellany. par. 1. dec. 3. tit. 12. num. 20. & in Romanis Fideicommissis de Goris apud D. meum Aud. Calderon. resol. 77. n. 66. & seqq. & in Romanis Fideicommissis de Vincetis penes Saminat. contrav. 126. num. 20. & 21. & in Bonavien. Fideicommissis de Ghislieris post de Luc. de substit.

de fideicom. in Mantiff. decis. 5. num. 8. Rot. Florentina. infra decis. 98. num. 1. & in Florentina Fideicommissi de Spiritu 7. Februarii 1719. a Nativit. artic. 3. super comprehensione familiarum num. 133. coram D. meo Audit. Urbani.

Bone tamen procedit admissio circumstantiis, 6 de quibus in decisione. Primum nuncup. quod vocati sint proximiorum de domo cum adjuncto cognominis Allegand. conf. 80. num. 92. lib. 2. Ventura. conf. 42. num. 86. lib. 1. D. meus Aud. Calderon. refolut. 44. num. 28. Torr. de primog. re. 1. dist. cap. 38. §. 10. num. 167. vers. quando vero, & §. 2. num. 286. fol. 411. & 412. Rot. Rom. in Florentina Fideicommissi apud. Pau. ut. differtat. 91. decis. 3. num. 11.

Et ratio est, quis ex tali appositione cognog- 7 natus relictus contemplatio agnationis Torr. variat. jur. quest. tom. 1. tit. 1. quest. 8. num. 8. fol. 54. plene D. meus Audit. Calderon. refolut. 77. num. 9. Raz. Rom. penes eundem num. 71. & post refol. 97. num. 171. & post decis. Florent. 45. coram me §. 1. num. 15. & coram Astaris. decis. 100. num. 1. Rot. Florent. supra decis. 79. num. 25.

Altera, quod in parte conditionali solum de masculis memta facta fuit, ut prater adductos in decisione finit D. meus Audit. Calderon. dist. refolut. 44. num. 6. & 24. ibique Rot. Rom. e. 39. & in confirmatorio ibidem pariter impress. num. 54. quorum prima est penes Baldurc. ad Ramon. decis. 43. tom. 4. & amba sunt in Mantiff. ad de Luc. de fideicom. decis. 11. & 12.

Declaratur utramque circumstantiam pro formi- 9 arum exclusionis copulative requiri; prout copulative concurrerant in casu decisionis, alias sola vocatio proximiorum de domo cum adjuncto cognominis non excluderet simpliciter feminas, sed solum in concursu masculorum, & sic per prius, non autem per posterius Rot. Rom. coram Cerr. decis. 65. num. 22. & seqq. cum aliis plene relatis per Rot. Florent. in dicta Florentina Fideicommissi de Spiritu super tertio artic. num. 135. ubi num. 138. sit eorum procedere, vel si antecesserit vocatio eadem fuerit ad masculos, vel si adit regularis summorum exclusio, vel expressa agnationis contemplatio.

Ad num. 18.

In conjunctione mixta re, & verbis facta lo- 11 cum habet ius accrescendi, seu non decrescendi Fredian. de fideicom. differt. 10. num. 14. Rot. Roman. in recut. decis. 256. num. 13. 14. & 28. p. 16. Rot. Florent. apud Astaris. decis. 78. num. 25. & up. ita decis. 14. num. 5.

Et quod reals, & verbali conjunctione concurren- te semper fit locus juri accrescendi Mantiff. confult. 81. num. 38. tom. 1. Torr. var. jur. quest. tom. 2. miscell. part. 3. tit. 12. quest. 23. num. 1. fol. 258. Episcop. Rocc. diffut. 22. num. 1. Fredian. de fideicom. dist. differt. 10. num. 14. & differt. 28. num. 13. ibique Rot. Lucen. num. 35. Astaris. in addit. ad decis. 94. num. 51. Rot. Rom. post de Luc. de fideicom. in Mantiff. decis. 72. num. 13. in recut. decis. 423. num. 29. par. 18. decis. 487. n. 44. & decis. 547. num. 4. par. 19. & in Deuonica. l. nescit 23. Junii 1727. §. ad vera coram R. P. D. meo Calcagnino, & dixi ego inter decis. Rot. Secun. post. decis. 35. §. 2. num. 2.

Quod amplius procedit etiam in materia 11 jurisprudentis D. meus Audit. Calderon. refolut. 47. num. 30. 35. & 36. ubi etiam addit diversitas lin- gue utri. Piton. de contrav. partem. alleg. 76. num. 3. & al. q. 100. num. 679. Rot. coram Emeric. Juv. decis. 830. num. 1. & 11. & decis. 850. num. 1. in recut. decis. 539. num. 22. par. 19. & vide super

hoc de Luc. de lis. legal. lib. 1. artic. 23. num. 14. & seqq.

Et inter legatarios Gob. confult. decis. 56. n. 7. 14 fol. 392. tom. 3.

Hoc tamen intelligitur quando versaremur 15 inter plures collegatarios eodem jure venientes, sed diversimode dicendum esset, quando questio esset inter legatarium, & heredem venientes diverso jure Paulus. differt. 88. num. 129. & 130. ubi adducit rationem. Dom. meus Audit. Calderon. refolut. 9. num. 16.

Et inter tales conjunctiones facilis datur in 16 usufructu, quem in proprietate Rot. Roman. coram Emer. Juv. decis. 474. num. 11.

Sed ad effectum, ut sit locus juri accrescen- di, vel non decrescendi non est necessaria utroque 17 conjunctio, sed sufficit aliquos esse verbis, vel re conjunctos Text. in l. 16. §. ultim. de legat. 1. l. re conjuncti ff. de legat. 3. & in l. unic. §. si autem C. de caduc. tollend. l. 66. ff. de hered. instit. Bruneman. ad l. 1. ff. de usufruct. accresc. num. 1. Torr. var. jur. quest. tom. 1. tit. 4. quest. 13. e. 23. fol. 719. Rot. Rom. post de Luc. de fideicommissi in Mantiff. decis. 72. num. 13. in recut. decis. 97. num. 25. & decis. 667. num. 10. par. 28. & coram Benincos. decis. 255. num. 13.

Vel esse verbis conjunctos, & re non totali- 18 ter disjunctos Castald. confult. 11. num. 1. tom. 1. Sentent. contrav. 28. num. 3. Baulen. miscell. juridic. decum. 41. num. 4. & 5. Torr. variat. jur. quest. lib. 1. tit. 2. quest. 38. num. 16. fol. 410. Acquir. de tacit. over. & condit. repet. cap. 5. §. 3. sect. 1. num. 8. vers. & si. Rot. Rom. in recut. decis. 372. num. 8. & 9. par. 12. & decis. 437. n. 21. par. 19. & coram Celf. decis. 88. num. 9. & decis. 176. num. 13.

Et dicuntur verbis conjuncti, & re non totali- 19 ter disjuncti, quando portiones non fuerant realiter distinctæ, sed solum intellectualiter, nec sunt ad oculum demonstrabiles, ut finit Fredian. de fideicom. differt. 25. num. 17. & proseguatur Castald. dist. confult. 11. num. 1. Rot. Rom. in recut. decis. 437. num. 2. 20. & seqq. par. 19. & generaliter coram Benincos. decis. 225. num. 17. & 20. & seqq. ubi quod hoc procedit, quando divisio rei facta fuit sub unica verborum structura, secus si per duas distinctas orationes, nam tunc etiam partes non sine ad oculum demonstrabiles, exclusum remanet jus accrescendi, quamvis ambo orationes sint inter se colligatæ per copulam. — et —

Talique conjunctionis efficacia operator juri 21 accrescendi, siue fratres ex uno latere dumtaxat, siue ex utroque copulatur Mantiff. de conjunct. ultim. valent. lib. 8. tit. 7. num. 3. vers. item procedit. Menoch. de presump. lib. 4. presump. 75. n. 14. Peregrina. de fideicom. art. 20. num. 17. Rot. Rom. in recut. decis. 437. num. 21. par. 19.

Quod tamen non procederet quando fratres 22 utrinque conjuncti essent conjuncti re, & verbis, & alter frater ex uno latere totaliter esset disjunctus, nam tunc ille non posset cum aliis succedere vigore juri accrescendi, quod requirit conjunctionem realem, vel verbaalem, & inter disjunctos non datur, ut declarando auctoritates inter se contrarias proseguitur in specie Rot. Rom. in recut. decis. 417. num. 19. & 25. par. 19.

Dicitur autem aliquis verbis conjunctus quando est vocatus in eadem oratione, ex qua resultat conjunctio verbalis Acquir. de tacit. over. & condit. repet. cap. 3. §. 17. num. 16. Rot. Florent. apud Astaris. dist. decis. 78. num. 25.

Econverso autem conjunctio verbis decre- 24 tur deficere, si versaremur in duplici oratione de per

de per se completa, in qua secundum unicuique puncto assignata fuit *Rot. Senen. decif. 55. num. 28. item vbi*, ubi concordantes, & *num. 30.*, ubi quod hoc procedit, etiam si unica vice tantum fuerit appositum verbum *substitutis*, & quomodo hoc intelligatur vide ibidem, ne semel scripta iterum repetant. *Rot. post de Luc. de fideicommiss. in Mantiff. decif. 72. num. 54. & coram Benicaf. decif. 225. num. pariter 4.*

16 Re autem conjunctus dicitur quando quis invitatur ad duas partes *Rota Florent. apud Accariff. decif. 78. num. 26.*

27 Poteat re conjunctus diceretur, eum duobus separatim eadem esse legatus, puta si quis dixerit, Titio fundum lego, & eundem fundum lego Sempronio *Antonel. de loc. legal. lib. 2. cap. 9. n. 143.*

28 Si vero substituti non essent vocati ad unum, eandemque eum, seu ad eandem partes hereditatis, sed ad diversitas, realis conjunctio exclusi remissiones *Rot. Senen. decif. 35. num. 31. item me. Rot. Rom. post de Luc. de fideicommiss. in Mantiff. decif. 72. num. 15.*

29 Idque procedit, siue partes sint quantitativae, siue quotitative, & numerales, nam utroque casu realis conjunctio soluta dici debet *Rot. Senen. citat. decif. 35. num. 31. item me. ubi alii plures concordantes. Rot. post de Luc. de fideicommiss. in Mantiff. decif. 72. num. 16.*

30 Nec sufficit ad inducendam remem conjunctio-nem unitatis, vel individuitatis rei, sed unice inspicendum est, an singuli ab initio vocentur ad solidum, plene *Bellos. de jur. accrescend. cap. 5. quaff. 5. num. 50. & quaff. 7. per tot. & quaff. 32. num. 23. Rot. post de Luc. de fideicommiss. in Mantiff. decif. 72. num. 18.*

31 Vocatus enim plarium in solidum operatur, ut eandem res penes omnes totaliter adesse dicatur, & proinde operatur, ut inter eos sit locus juri accrescendi, vel non decrescendi, ut post plures, quos addidi, dicit ego post *decif. Senen. 35. n. 2. num. 3.*

32 Unde si testator medietatem hereditatis uni relinquit, & aliam medietatem alteri, jus accrescendi, seu non decrescendi locum non habet, quia hereditas in plures, & diversas partes distribui potest *Aguir. de tacit. over. & condit. repet. cap. 2. §. 17. num. 18. Rot. post de Luc. de fideicommiss. in Mantiff. decif. 72. num. 19. & seq.*

33 Non obstat, quod ad excludendam jus accrescendi requiratur portiones esse ad oculum demonstrabiles, nec sufficere divisioni portionum intellectus, quia hinc obijci prexventive responsa sunt per *Rot. Senen. decif. 35. num. 33. & seq. coram me. Rot. Rom. post de Luc. de fideicommiss. in Mantiff. decif. 72. num. 19. & seq.*, ad quas Laborem remitto, ne alibi dicta hic transcribam.

34 Vide tamen de jure accrescendi resultantem ex individuitate rei, quae plene scriptis *Aguir. de tacit. over. & condit. repet. cap. 5. §. 3. fell. 1. n. 14. & seqq. & num. 63. & seqq. Fiedian. de fideicommiss. differt. 8. num. 13. Rot. Senen. decif. 35. num. 11. coram me.*

35 Re, & verbis conjunctus dicitur, quando eandem res duobus copulativae legator *Bruneau. ad l. 1. ff. de usufructu. accrescen. ann. 1.*

36 Et hoc modo legare dicitur, si testator adhibuerit dictionem eam, puta si reliquerit usufructum Sejm cum Titio, ut est text. in l. si quis Aetio, alia incipit si quis Titio 8. & in l. si mulieri 9. ff. de usufructu. accrescend., & firmat *Nait. conf. 297. num. 1. Menich. conf. 627. num. 2. Cyrio. contrav. 52. num. 6.*

Ton. 1.

Quoties enim eadem res relicta est pluribus 37 personis unica occasione, illa dicuntur conjunctae re, & verbis *Aguir. de tacit. over. & condit. repet. cap. 5. §. 17. num. 23. Rot. post de Luc. de fideicommiss. decif. 66. num. 12., & dicit ego post meam decif. Senen. 35. §. 2. num. 2.*

Et conjunctus re, & verbis praefertur conjun- 38 ctio re tantum *Camarell. de legat. lib. 3. d. qu. 18. num. 16. fol. 413. Bellon. de jur. accrescen. cap. 8. quaff. 56. num. 3. Rot. Florent. apud Accariff. decif. 78. num. 24.*

Potest praefertur conjunctio verbis tantum 39 l. heredes sunt partibus ff. de hered. instit. *Antonel. de loc. legal. lib. 2. cap. 9. num. 144. & seqq. Camarell. de legat. lib. 3. quaff. 18. num. 16. fol. 413.*

Si vero unus esset conjunctus re tantum, al- 40 ter verbis tantum, non est locus juri accrescendi, quia una ex dictis conjunctioibus non esset fortior altera, sed omnibus coheredibus pro hereditatis portionibus pae accrescit *Cavert. var. resol. lib. 3. cap. 22. num. 31. 34. & seqq. Antonel. de loc. legal. lib. 2. cap. 9. num. 44. Camarell. de legat. lib. 3. quaff. 18. num. 17. fol. 413.*

Si tamen aliqui essent verbis conjuncti pec- 41 nomen collectivam praefertur re tantum conjunctio *Camarell. de legat. lib. 3. dicit. quaff. 18. n. 18. fol. 413.*

Et si jus accrescendi esset unitum eum jure 42 substitutionis, taliter substituti praefertur deberet substituto tantum *Cavert. conf. 5. num. 39. & 41.*

Ad num. 20.

Jus accrescendi locum non habet post quae- 43 situm emolumentum l. 1. §. interdu ff. de usufructu. accrescend. *Aguir. de tacit. over. & condit. repet. cap. 5. §. 3. fell. 1. num. 45. & num. 56. Torr. var. jur. quaff. lib. 1. tit. 4. quaff. 13. n. 3. fol. 717. Bellon. de jur. accrescend. cap. 7. quaff. 59. num. 13. & seqq. Rot. Rom. post de Luc. de fideicommiss. decif. 66. num. 15. & coram Gontia. decif. 797. num. 13. & in recent. decif. 125. num. 15. part. 56.*

Et sufficit sola agnitio juris quassit, & sim- 44 pliciter delati, ut jus accrescendi excludatur, ut est text. in l. unit. §. his dignis cad. de caduc. tollend. *Bellos. de jur. accrescend. cap. 7. quaff. 41. num. 6. & seqq. & quaff. 59. num. 13. 14. & 15. & 33. Rot. Rom. coram Buratis. decif. 817. n. 10. & in recent. decif. 337. num. 11. & 12. par. 16.*

Idque procedit, siue versetur in contrahibus, 45 siue in materia ultimarum voluntatum *Torr. de post. futur. success. lib. 2. cap. 17. num. 63. Aguir. de tacit. over. & condit. repet. dicit. cap. 5. §. 3. fell. 1. num. 7. Bellon. de jur. accrescend. cap. 7. quaff. 59. num. 90. & 91. Rot. Rom. apud Palm. Nep. decif. 463. num. 7.*

Delecta primo hoc non habere locum in le- 46 gito usufructu, & annuo praefertur, in quo est locus juri accrescendi, etiam si portio defuncti post quassum emolumentum; nunquam enim dicitur acquisitus respectu futuri temporis, cum quotidie per portuam constituitur, & acquiratur, ut est text. in l. 1. §. interdu vers. sed in usufructu hoc plus ff. de usufructu. accrescend., & ibi gloss. in verb. qui sibi. *Cyrio. contrav. 52. num. 4. & 15. Rodolph. alleg. 65. n. 5. de Luc. ad Gratian. cap. 178. num. 17., ubi reprobat contrarios. Bellon. de jur. accrescend. cap. 5. quaff. 38. ex num. 46. & cap. 6. quaff. 20. sub num. 36. cap. 7. quaff. 59. num. 107. & seqq. & cap. 9. quaff. 8. num. 31. Menich. de praesumpt. praesumpt. 159. num. 3. & sub num. 18. lib. 4. Mantiff. de consuet. ultim. volunt. lib. 10. citat. 3. num. 33. Aguir. de tacit. over. & condit. repet. citat. cap. 5. §. 3. fell. 1. num. 7. & seqq.*

Uuo

ubi quod

- 47 ubi quod tali casu locus esse non potest juri non decrefendi, sed accrefcendi, & *num. 56. & seq. 2. num. 47. Tarr. varior. jur. quæst. lib. 1. tit. 4. q. 13. num. 21. fol. 719. Camar. de legat. lib. 3. q. 18. num. 8. & num. 23. fol. 412. & 414. & fol. 702. num. 2. de Lac. de lin. legat. lib. 1. ori. 29. a. 7. & *art. 118. num. 10. Venterii. decis. 64. num. 7. Rot. Senen. decis. 35. num. 16. eorum me. Rot. Florent. supra decis. 48. num. 45. Rot. Rom. cur. Priol. decis. 268. num. 10. & eorum Emerit Jan. dec. 670. num. 8. & post Tarr. de pact. futur. success. dec. 144. num. 10.**

- 48 Unde legato usufructu matri cum filia, mortua matre post acquisitionem accrefcit in totum filia ad text. in l. mulieri 7. ff. de usufruct. accrescend. *Ateneo. cons. 227. num. 2. Cyriac. cons. 51. num. 5. & contrav. 52. num. 10. & ferè per tot.*

- 49 Maxime si inter plures usufructuarios adhuc conjunctio realis, & verbalis, quo casu uno decedente etiam post quantum emolumentum, usufructus alteri accrescit excluso proprietario *Camar. de legat. lib. 3. dist. quæst. 13. num. 9. fol. 412. Rot. Rom. in recent. decis. 256. num. 13. par. 16. & quod hoc procedat, etiam non versemur inter usufructuarios *Catani. cons. 3. num. 28. 29. & 30. Rudolph. alleg. 33. num. 3. Rot. Rom. in recent. decis. 197. num. 7. par. 12. nisi tamen ex duobus**

- 50 lineis a principio vocatis una traditio temporaria decideret, & alia duraret, nam tunc illi de linea superstitis per jus accrescendi non succederent illis de linea defuncta post quantum emolumentum, non obstante conjunctioe reali, vel verbali de *Lac. de lin. legat. lib. 1. art. 32. num. 14. vers. veritas dist.*

- 51 An autem sola conjunctio verbalis sufficiat ad hoc, ut in usufructu sit locus juri accrescendi, vide *Belhus. de jur. accresc. d. cap. 7. quæst. 59. num. 130. & 131.*

- 52 E converso vero, si plures essent verbaliter conjuncti, & re omnino disjuncti, jus accrescendi in usufructu post quantum emolumentum præcedi non posset, ut præsequitur *Aguir. ubi supra, Rot. Florent. supra dist. decis. 48. num. 46. & seq. ubi late probat quando uno decatur re totaliter disjuncti.*

- 53 Amplius ut ex, quæ de jure accrescendi in usufructu dicta sunt, procedere etiam in usufructu casuali, in quo est locus juri accrescendi post quantum emolumentum, quando usufructus casualis debet accrescere formali, licet secus dicendum esset, quando duobus esset reliquus usufructus casualis, & una istius parti alteri accrescere deberet, ut distinguit *Belhus. de jur. accresc. cap. 7. quæst. 59. num. 132. & seq.*

- 54 Rursus procedunt, nedium quando usufructus purè relidus est, sed etiam quando uni purè, & alteri sub conditione, tunc enim semper ille, cui relidus fuit, totum consequitur, non obstante, quod non sit purificata conditio *idem §. final. ff. de usufruct. accrescend. Rom. cons. 33. sub num. 2. velum, 2. Cyriac. cons. 51. n. 26. & 30.*

- 55 Declara secundo, quod non habeat locum regulæ in materia amphitheatrica, in qua etiam post quantum emolumentum datur jus accrescendi *Gratian. dist. 451. num. 1. & seq. Cassald. cons. 184. num. 24. tom. 2. Belhus. de jur. accrescend. cap. 4. quæst. 4. num. 26. & cap. 6. q. 38. num. 41. ubi quod tunc proprie non succeditur vigore juris accrescendi, sed jure successione, & investitura, & num. 51. & seq.*

- 56 Proinde habet locum in gratis, & concessioni- bus Principum etiam post emolumentum quantum *Catani. cons. 38. n. 9. Camar. de legat. lib. 11.*

quæst. 4. num. 4. fol. 702. Aguir. de tacit. over. & condit. repet. dist. cap. 5. §. 3. sect. 1. num. 19. & seqq., & dixi ego supra in addit. ad decis. 59. num. 21.

Declara tertio, ut non procedat, quando agitur de re individua de sui natura, vel ex voluntate testatoris, qui præcepit, & enim voluit hereditatem individuum remanere, quam cum censetur esse apud omnes heredes, vel legatarios in solidum, habet conditiones juris non decrefendi, in specie de *Lac. de feud. dist. 8. num. 16. & de jurepatron. dist. 35. sub num. 10. Aguir. de tacit. over. & condit. repet. dist. cap. 5. §. 3. sect. 1. num. 21. & seqq., ubi late de materis. Rot. in Bonavian. Fideicommissi de Marfottu 1691. cor. Molines impressi. post de *Lac. de fideicommissi. decis. 66. num. 18. & in Bonavian. Fideicommissum de Herculanis 1701. cor. Mate nunc impressi. post meam decis. Senen. 35. §. 1. num. 41.**

Sicut pariter locum non habet, quando testator consideravit plures heredes legatarios, vel alios personas conjunctas per modum unius linea *Rot. Rom. in dist. Bonavian. Fideicommissi de Marfottu 1691. impressi. post de Lac. de fideicommissi. decis. 66. num. 17. & in citat. Bonavian. Fideicommissum de Herculanis 1701. cor. Mate nunc impressi. post meam decis. Senen. 35. §. 1. num. 40. & in Bonavian. Beneficii 23. Junii 1727. §. alterius, & §. attamen eorum R. P. D. meo Calcegius.*

Vel quando res non solum fuit relidita pluribus personis, sed etiam eorum filiis, & descendentes, in puncto *Rot. Rom. in allegat. Bonavian. Fideicommissi de Marfottu 1691. cor. Molines impressi. post de Lac. de fideicommissi. dist. decis. 66. num. 17. & in speciatim Bonavian. Fideicommissum de Herculanis 1701. cor. Mate nunc impressi. post meam decis. Senen. 35. §. 1. num. 39. & in Bonavian. Beneficii 23. Junii 1727. §. ut vero eorum R. P. D. meo Calcegius.*

Declara quarto, ut per acquisitionem lucri non extinguatur jus accrescendi, sed illud obdormit, vel suspenditur ob contingentia defectus unius descendencie, defectu enim hereditibus sanguinis intrinsecus jus accrescendi favore descendencie superstitis; hoc tamen non admittitur, nec locum habere possit, quando res esset transitoria ad bonorum heredes, qui cum nunquam deficiant, in eis evanescit spes juris accrescendi, cum semper per eos continuatur acquisitio illa, ut declarat *Catani. var. resolut. par. 3. cap. 22. n. 62. vers. quoad secundum. Patius. de tacit. over. & condit. repet. pluries allegat. cap. 5. §. 3. sect. 1. num. 36. & num. 45. ubi quod inter descendentes semper est locus juri accrescendi etiam post quantum emolumentum, & quod hoc tunc proprie non provenit ex vi juris accrescendi, sed vigore propriæ vocationis, & ratione sanguinis, quæ est origo, & fundamentum propriæ vocationis *Rot. in citat. Bonavian. Fideicommissum de Herculanis 1701. cor. Mate nunc impressi. post meam decis. Senen. 35. §. 1. num. 39. & in dista Bonavian. Beneficii 23. Junii 1727. §. ut vero eorum R. P. D. meo Calcegius, ubi plures adducit concordantes.**

Declara quinto, ut locus sit juri accrescendi, quando acquisitio resolvitur, ac si nunquam facta fuisset, nam tunc res in omnibus redit ad primævum statum, quo erat ante emolumentorum quantum, puta si adita hereditate obtineretur restitutio in integrum contra aditionem jam factam, vel qui admittitur ad repudiandum hereditatem, vel ex alia simili causa, ut in prædictis terminis nostræ questionis præsequitur *Belhus.*

lon. de jur. accrescend. cap. 7. quæst. 59. num. 38. & seqq. & num. 42. & plur. seqq. ubi late. Aguir. de tacit. over. & condit. repetit. inspectat. cap. 5. §. 3. fol. 1. num. 56. Camarcl. de legat. lib. 11. quæst. 4. num. 4. fol. 702.

66 Declara sextum, ut si locus juri accrescendi post acquisitionem, quando inter substitutos est indulta reciproca Pactio. alleg. 147. num. 19. Rot. eorum Cavalier. decis. 461. num. 4.

67 Quæ declaratio vera est, sed tunc successio non provenit a conjunctione, & jure accrescendi, sed ab efficacia substitutionis reciproce, quæ operatur, ut superstes succedat in portione deficientis, sive ipse rem, & bona acquisiverit, sive non; juri enim accrescendi tanquam subsidaria legis dispositio dumtaxat locum habet homini vocatio- ne deficiente Bellon. de jur. accresc. cap. 7. quæst. 59. num. 95.

69 Declara septimum, ut jura accrescendi non cesset per acquisitionem rei, & aditum hereditatem, quando jura accrescendi est conjunctum cum substitutione pupillari, ut per text. in l. qui patris 59. ff. de acquir. heredit. firmat Bellon. de jur. accrescend. dist. cap. 7. quæst. 59. num. 96. Camarcl. de legat. lib. 11. quæst. 4. num. 7. fol. 702.

70 Declara octavo, ut sit locus juri accrescendi post quantum emolumentum, quando agitur de assignatione libertorum, vel in operum promissione duobus filijs facta, si enim libertas assignatur sit dubus, & unus post acquisitionem moritur, alteri accrescit, ut per text. in l. idem erit §. si quis suam l. 4. & l. 5. ff. de assignand. libert. ubi declarat Bartol. ad l. si mihi, & l. 100. ff. de verb. obligat. num. 1. ibique Aliat. a. 16. Petr. Gregor. Thesaur. fystagm. lib. 46. cap. 11. u. 5. Bellon. de jur. accrescend. cap. 6. quæst. 49. cap. 7. quæst. 59. num. 81. & seqq. & cap. 8. quæst. 9. u. 9. Camarcl. de legat. lib. 11. dist. quæst. 4. num. 3. fol. 702. Aguir. de tacit. over. & condit. repetit. inspectat. lib. 1. §. 3. fol. 1. num. 62., ubi hujus declarationis assignat rationem.

71 Declara nono, si constet de voluntate disponentis, vel contrahentium per expressum, vel tacitum conventionem, quæ casu semper intrat jura accrescendi, etiam post quantum emolumentum Torr. de pall. futuræ success. lib. 2. cap. 17. num. 63. & seqq. Bellon. de jur. accrescend. cap. 7. dist. quæst. 59. num. 87. Camarcl. de legat. lib. 11. dist. quæst. 4. num. 9. fol. 702. Aguir. de tacit. over. & condit. repetit. dist. cap. 5. §. 3. fol. 1. u. 11. & seqq. Rot. Rom. in allegat. Bonovar. i. idemcommissorum de Herulanis 1701. eorum Muto impressi. post meum decis. Senen. 35. §. 1. num. 38.

72 Et quod jura accrescendi semper locum habeat tam in cunctatibus, quam in ultimis voluntatibus, quando constat talem fuisse mentem disponentem Paulat. differt. 35. num. 70. & seqq. Bellon. de jur. accrescend. lib. 1. cap. 6. quæst. 32. u. 62. & seqq. Rot. Florent. apud Dyn. decis. civil. p. a. 54. Rot. Senen. dist. decis. 35. num. 3. eorum me. Roia Rom. ibidem §. 1. num. 37. & in revent. dec. 569. num. 1. & seqq. per. 17.

73 Hoc tamen non habet locum, quando verificetur in hereditate, quæ jam fuit adita, quia tunc testator non potest facere heredem ad tempus, & quod qui semel fuit heres destinatus est hæres, sed solum ordinare fideicommissum, cujus vigore tali casu successio deferri potest, & deberet, non autem per viam juris accrescendi Pactio. allegat. 147. num. 14. Bellon. de jur. accresc. cap. 7. quæst. 59. num. 92. & seqq., ubi quod tunc succeditur jure vocantibus, non jura accrescendi, quod multum ab illa differt.

Sicut illud cessat, quando cunctus talem fuisse 74 se verisimilem mentem testatoris Rot. Rom. in revent. decis. 487. ex num. 6. & per. 19.

Declara decimo, ut inter jura accrescendi 75 etiam post acceptationem, & quantum emolumentum in pluribus aliis casibus, de quibus Pactio. alleg. 147. ex num. 6. & per. 13. & seqq. Bellon. de jur. accresc. cap. 5. quæst. 4. num. 23. & seqq. & cap. 7. quæst. 59. num. 13. & seqq. Camarcl. de legat. locis mox citatis, & fol. 702. Aguir. de tacit. over. & condit. repetit. inspectat. supra a me relatæ in addit. ad dist. decis. 47. a. 35. apud quas, & præsertim apud Bellon. habentur casus, in quibus recedi non potest a regula, quæ stat pro exclusionem juris accrescendi post emolumentum quantum.

Adverte tamen, quod jura accrescendi post 76 quantum emolumentum semper datur cum tacita onerum, & conditionum repetitione Aguir. de tacit. over. & condit. repetit. inspectat. cap. 5. §. 3. fol. 1. num. 19. & seqq. & num. 58., & plures 77 alii casus, in quibus tam ante, quam post quantum emolumentum accretio fit cum onere, vel sine, vide plenissime apud eundem Aguir., & apud Camarcl. de legat. lib. 2. quæst. 3. num. 3. & seqq. fol. 682., & infra in addit. ad decis. 100.

Ad num. 21.

Pluribus vocatis ab fideicommissum, si sint 78 inter se conjuncti, una ex eis comparetur totum petere potest, quia ad solidum omnes sunt vocati, & sciunt sibi partes per concursum Aguir. de tacit. over. & condit. repetit. cap. 2. §. 17. num. 37. ubi declarat. Fredian. de fideicommissis differtat. 28. num. 23. ibique Rot. Lucen. num. 35. Bellon. de jur. accrescend. cap. 7. quæst. 37. num. 37. & plur. seqq. ubi quod hoc procedit, sive adit conjunctionem ver- 79 balis tantum, sive realis, & verbalis, & quid si adit conjunctionem verbalis tantum, vide supra apud eundem dist. quæst. 37. num. 30. & seqq. & num. 82. & 83.

Declara ut possit petere totum, si uni sue- 80 rit relictum pure, alteri vero sub conditione; tunc enim pure vocatus conditione pendente potest petere totum, ut quidquid disputandum dici possit, in praxi de veriori, & communiori testatur Bellon. de jur. accresc. cap. 7. quæst. 37. num. 167.

Et eo magis possit petere totum, si transactus 81 sit terminus ad institutionem legatarii, vel fideicommissarii præfixus loco ad cognoscendum, vel respondendum legatum Bellon. de jur. accrescend. cap. 7. citat. quæst. 37. num. 46.

ROVEZZANA

Præteriti Fideicommissi.

10. Martii 1614. ex Lib. Motu, 94. a 379.

ARGUMENTUM.

Donatio facta absenti valet, si adjectum fuerit verbum promissi, quod importat Notarii pro absente stipulationem; Heres baredis non potest impugnare factam defuncti. Fideicommissum constitutum in donatione sub conditione sine liberis, liberis existentibus expirat ad evens. Oidrad. 21. non obstat prohibitio simulationis, addita ratione quis voluit &c. quis ut accessio præcedenti substitutioni ad illius termini restringitur, & ea deficiente pariter expirat.

SUMMARIUM.

- 1 **V**erbum promissæ stipulationem importat.
- 2 *Amplia etiam si Notarius sua dixerit sibi stipulanti, & de ratione.*
- 3 *Stipulatio censetur intervenisse eo modo, quo debuit pro actus validitate.*
- 4 *Heres non potest impugnare factam defuncti, & de ratione.*
Amplia etiam in barede bareddi cum. 6.
Amplia secundo etiam si agatur de rebus fideicommissis suppositis, quoniam alienationis revocare nequit cum. 10.
- 5 *Heres censetur sua, eandemque persona cum defuncto.*
- 7 *Adiuncti hereditaria alivè, & passivè transunt in heredem.*
- 8 *Heres non potest esse melioris conditionis, quam defunctus.*
- 9 *Testator potest rem heredis, vel illi arbitrio legare.*
- 11 *Condemnatus est in expensis, qui omni caret iusta causa litigandi.*
- 12 *Actio hypothecaria quando non competat remissio.*
- 13 *Et quando nec rei vindictæ potius remissio.*
- 14 *Fideicommissum factum in causa obitus, si sine filiis, existensibus filiis expirat ad consil. Oled. 27.*
Amplia ut cum. 30.
- 15 *Amplia etiam in fideicommissis ordinare in contrariis.*
- 16 *Fideicommissum in causa contraventionis crescat indulgenti stante prohibitione cum ratione quia voluit cum. 24.*
Declara ut cum. 25.
Amplia, ut etiam resultet fideicommissum in causa mortis, quando prohibitio est entis.
- 18 *Et distat realis, quoniam facta personis propter generalem entem quia voluit.*
Contra cum. 26 & 27.
- 19 *Maxime si addita fuerit distio semper.*
Contra cum. 29.
- 20 *Declara fideicommissum cessantem ex dista prohibitione alienationis: adjecta immediatè post procedente substitutionem, locum habere quo ad personam, & casus supra comprehensas, & expressas, & a. 32. & 33. ubi de ratione.*
- 22 *Potro de fideicommissis. contrarium sentiens reprobat.*
- 23 *Contraria auctoritates declarantes prodehere, quando prohibitio sit principaliter. & de pre se, non autem accessorie ad procedentem substitutionem.*
- 26 *Censetur fideicommissis, cessat prohibitio etiam verba quocumque casu.*
- 30 *Distio semper intelligitur secundum subjectam materiam, & restringitur ad terminos fideicommissi expressè induti.*
- 31 *Amplia, etiam si sit geminata.*
- 33 *Gravatus sub una conditione, sub contraria illi censetur gravatus ademptum.*

DECISIO LXXXVII.

In Causa Castellucci, e Federighi.

IN diu aditæ causa inter curatorem hereditatis jacentis Petri Laurentii Francisci de Castelluccio, & D. Ginevræ de Federighi viduam relictam memorati Francisci de una, ac Franciscum q. Oliverii de Rovizzano, nec non Bartho-

lomæum, & Antonium ejus filios ex alia, in qua alius fuerat per DD. Conservatores Legum Civitatis Florentinæ, ex voto D. aorum Afflictorum promuciatum contra prafatum Franciscum Oliverii.

Fuit in primis per nos consideratum iudicium, & somnus cum ratione fuisse per Excellentissimum D. Auditorem Dominicum Gualdum relatum S. C. S. revisionis ejusdem causæ locum esse, prout commissa fuit revisio eidem DD. Conservatoribus, cum voto trium de Rotæ, quoniam scilicet subvertebatur fundamentum voti D. Afflictoris super memorati, quod scilicet donatio, de qua agebatur, non subsisteret ex defectu ipsius acceptationis, cum esset absentibus facta, nemine pro absentibus acceptante; etiam si tunc verbo promissæ, de quo in donatione, quod importat stipulationem l. 1. *Cal. de contr. stip. DD. in l. sciendum, & in l. Tuis & idem respondit ff. de verb. oblig. §. si scriptum sit. de inst. stipul. late post Soc. Cast. Rimini. Dec. Rota. Berp. Sac. Jura. Nevus. Cravett. Capital. Mensib., & alios Sard. Decis. 115. cum. 4. dicendum est importare stipulationem Notarii, licet Notarius non dixerit promissum sibi stipulanti Paris. conf. 48. cum. 94. lib. 3., quoniam stipulatio censetur intervenisse eo modo, quo debuit pro adus validitate l. quævis ff. de reb. dub. & ita in proposito ex Rota conf. 180. cum. 10. lib. 1. fruct. Rot. Rem. in noviss. par. 1. dec. 683. cum. 1. & 2. quæ decisio omnem dubitationem animam submovere videtur, & nos quoque ad id referendum profecto fuisset.*

Deinde diximus ante omnia dictam hereditatem jacentem a petrone Francisci patris, qui revisionem solum petiit abolvendam esse, prout illam absolvimus; quoniam iudicantem apparere ipsam esse heredem Oliverii sui patris venditoris, & alienantis, & ita sit locus regulæ l. cum a matre C. de rei vindict. l. ex qua persona ff. de regul. jur. l. si ab eo C. de liber. iust. de qua late Gabriel. communis. cecus. lib. 6. de regul. jur. concl. 11. Tiraque. l. de retrad. consag. §. 1. gloss. 9. cum. 47. cujus regulæ plures sunt rationes.

Primo quoniam heres una, & eadem persona cum defuncto censetur §. 1. *auct. de jurejur. n. mss. press. l. heres, & hereditas ff. de acquit., & sic prout Oliverius filius, & heres ejus, qui alienavit non potest revocare bonæ alienatæ, nec venire contra patris factum l. post mortem ff. de adopt. ita neque ejus heres l. si tertius §. fin. ff. de acqu. p. v. ar. l. si creditores C. de serv. pign. dat. Secundo quia adiones hereditarie adire, & passive transeunt in heredem l. ex factis ff. de hered. inst. l. quævis C. ad. Tercio quia heres non debet esse melioris conditionis, quam defunctus l. in omnibus §. non debet ff. de reg. jur. l. patris C. de his quibus sit indig. l. postulat ff. ad Trebell. Quarto quia testator potest rem heredis, vel illi debiti legare l. cum ex familia §. si rem l. cum filiis §. Domitius ff. de leg. 2. l. heredem C. de fideicommissis, nec debent, qui in puncto firmanon, alienationem factam per defunctum de bonis fideicommissi subiectis, non posse per heredem impugnari Rom. nempe conf. 18. cum. 4. Alex. conf. 3. in prius. & conf. 23. in fin. lib. 1. Paris. conf. 14. in fin. lib. 2. Kolan. conf. 30. cum. 29. & conf. 34. cum. 71. lib. 4. Cep. conf. 393. cum. 46. & sequ. late Menoch. conf. 89. plures alios testes, & sequitur Peregrin. de fideicommissis. art. 33. cum. 10., & sunt text. in terminis in l. filius famul. §. cum poter ff. de legat. 2. & in l. cum ex famul. §. sed si unus, & §. seq. ff. de leg. 2., & utrobique Doct. quos idem Peregrin. adducit ubi supra.*

Propterea jure merito adjecimus condemnationem

tionem expensarum, quas evadere nequit succumbentibus debitoribus omni iusta litigandi causa, proor erat iste Franciscus cap. *calumniam de pec. cap. ult. tit. 2. de privi. cap. fuer. litibus de del. & contum. l. propterandum §. fin. autem alterutra C. de Jud.* & ibi Dod. *Conarr. pract. quest. cap. 27. per tur.*

Succedive abfolvimus eandem hereditatem jacentem a patris per dictos Bartholomæum, & Antonium filios, tamquam tertius ad commodum processu competentem, quos tamen ab expensis excusandos esse diximus. Et licet contra ipsos plura obicerentur facis urgentia, ultra nullitatem donationis, de qua supra, & primo quod non essent audiendi tamquam in delegatione non comprehensi, & ex qua vivo patre sperare non poterant, quod plurimum orget. Secundo quod alio non competere, non enim hypothecatis ex his, quæ habentur per *Cahall. in cons. decis. 142. num. 97. cum plurib. seq. lib. 1.* neque rei vindicatione per ea, quæ habentur ex motiva *Res. sub die 29. Julii 1609.*

Nihilominus ceteris prætermittis, seu circumscriptis, fuit per nos consideratum, & resolutum, excludendos, & obaudiendos esse dñ. fratres, ex eo quod nullum in casu de quo agitur addit fideicommissum, cum illud expiraverit, nam præsupposito in factu, quod Franciscus Antonii Petri de Gallo usque de anno 1554. donaverit *Petro, & Alexandro ejus fratribus, & Antonia ejus ex Oliverio altero fratre prædefuncti nepoti, omnia ejus bona, ea tamen adjecta conditione, quod decedente aliquo ex donatariis prædictis sine filiis legitimis, & naturalibus, bona donata spectent, & perveniant ad alios superiorem, & eorum filios in stirpes, & non in capita, & quod nullo modo bona immobilia prædicta vendi, vel divendi possint per filios donatarios, vel eorum alterum, quia voluit semper bona prædicta permanere, & esse in dominio suorum consuetorum mansuorum, quæ sunt præcisa verba de quibus in donatione, de qua agitur; nec non præsupposito, quod deinde post dictum Franciscum donatorem Petrus, & Alexander duo ex donatariis abique filiis decederint, & postmodum Antonius relicto Oliverio ejus filio, qui reliquit Franciscum adorem, & ex eo nati sunt dñ. Bartholomæus, & Antonius pariter adores; sequitur eorum esse, quod facta erat substitutio sub conditione decedentis sine liberis, & quod Antonius defecit cum liberis, quo casu dicitur expirasse fideicommissum, juxta clemens. & vulgatum *conf. Oldrad. 21. quod communiter a Doctoribus receptum esse non dubitatur, ut la e per Mantis. de cons. ult. voluit, lib. 11. tit. 6. n. 6. plures adducit Ralen. conf. lib. 10. lib. 3., & latissime ex innumeris post alios ostendit Ruffis. ad l. cum avus §. de condit. & demonst. lib. 4. cap. 2. in princ. Id quod procedere etiam in contrahibus tradit Perregin. de fideicommissis. per text. in l. inter sacrum §. de post. dat. post Cæsar. Dec. Axiat. & Rebuff. art. 29. num. 25. & art. 51. n. 19.**

Et quoniam pro parte agentium dicebatur duplex adesse fideicommissum in nostra specie (& hic videbatur restrictus difficultatis casus pandus) & virtute utriusque veniunt adores; alterum nempe in casu mortis, alterum vero in casu contravenientis, & quod per ipsam prohibitionem alienationis cum clausula quia voluit &c. extendatur utrumque.

De secundo enim dicebatur non esse dubitandum ex *Bart. in l. pater filium §. fundum §. de leg. 1. Rom. cons. 453. num. 10. Alb. cons. 54. n. 3. Cæsar. cons. 303. num. 3. Petrus de fideicommissis. qu. 6. num. 26. & 45. Dec. ipse cons. 636. Riminal. Jun. cons. 30. num. 24. eleganter congeßi. Et de pri-*

mo idem dicendum esse addebatur, ubi prohibitio est realis, ex *Bart. in l. pater §. fratre n. 2. 17. vers. venio ad quertum ff. de legat. 2. Petrus de fideicommissis. quest. 5. num. 81. cum §. q. Perreg. art. 13. num. 81., addendo prohibitionem in casu nostro, licet sit personalis, habere vim realem, propterea prohibitionem generalem quia voluit &c. *Reic. caus. 24. num. 25. Petr. diss. quest. 5. num. 81. & 82. Riminal. Jun. cons. 20. & Sord. cons. 67.* Idque maxime procedere opinabantur flante ditione *semper, 19* & pro hac parte communem opinionem extare affirmabant, ex *Petr. de fideicommissis. Riminal. & Sord. ubi supra.**

Fuit per nos dictum, & consideratum animadvertendum esse pro resolutione, & decisione, quod nec in casu mortis, nec in casu alienationis in nostra fidei specie adesset fideicommissum, sed illud in utroque casu expiravit in personam Antonii, qui decessit relicto Oliverio filio, ut supra dictum est ex *Oldrad. cons. 21. communiter ab omnibus recepto.*

Et quod nulla via fieri potest in dicta prohibitionem substitutionis, etiam adjecta causa quia voluit semper bona prædicta permanere; quoniam ubi prohibitio est adjecta immediate, & in eadem oratione post præcedens fideicommissum, & præcedentem substitutionem [et in casu nostro] non inducit fideicommissum, nisi quatenus expressum fuit in precedenti substitutione, & nominis in personis, & casibus supra in fideicommissio comprehendis, & expressis *Dec. cons. 636. Alex. cons. 59. num. 21. lib. 3. Soc. Sen. cons. 53. n. 21. lib. 1. & cons. 4. num. 20. lib. 3. Jaf. cons. 128. lib. 2. Riminal. Sen. cons. 214. num. 6. & 57. lib. 2. & cons. 521. num. 25. Gonzad. cons. 3. num. 16. Card. Alb. cons. 1. num. 8. & cons. 21. num. 2. Rinal. cons. 134. num. 15. lib. 3. Alciat. cons. 31. num. 22. lib. 3. Rolan. cons. 34. num. 65. lib. 4. Rod. cons. 120. n. 4. Ceph. cons. 17. num. 25. & cons. 677. num. 18. Berret. cons. 33. n. 5. & cons. 75. num. 7. Raudens. cons. 57. num. 9. Riminal. Jun. cons. 279. num. 6. & cons. 531. num. 43. & cons. 535. n. 23. Menach. cons. 127. n. 72. & cons. 376. n. 89. & seq. & cons. 760. num. 11. ubi de communi testatur. Burfat. cons. 51. num. 36. & cons. 195. n. 9. Gabr. cons. 111. num. 21. lib. 1. & cons. 138. n. 26. & 27. lib. 2. Ludov. & Casanat. cons. 4. num. 217. Odd. latè cons. 66. num. 30. & ferè per tot. ubi de communi. Honded. cons. 78. num. 34. lib. 1. Felice. alleg. 22. num. 19. Sord. cons. 448. num. 20. lib. 3. Peregrin. de fideicommissis. art. 14. sub num. 47. & in decis. 134. ubi decisiones Rot. Rom. adduxit, & exemplificat. Facchin. controver. lib. 10. cap. 19. Morescot. var. resol. lib. 2. cap. 103. num. 8. & seq. Ojast. decis. 49. sub num. 12. Pro. qui duas decis. Rot. Rom. adducit decis. 528. num. 32. Carogaz. decis. 12. & 14. banc opinionem semper complexi est Rot. Rom. ut in decis. 568. in fin. pars. 1. & decis. 230. par. 2. in noviss. pulchre, & latè in *Casa. de Papalis, & Gonzaghis, de qua in aliis supè meminit, & penes Seraphin. decis. 883. & decis. 1003. num. 10. & decis. 1216. num. 12.**

Aded, quod facile dubitari non potest potius pro hac parte, quam pro contraria stare magis communem opinionem, de qua testari videtur expresse Seraphin. diss. decis. 883. & latè in individuo reprehendit *Petr. de communi in contrarium, ut supra, attestatorem.*

Ad contraria autem omnia facile potest unico verbo occurrere, quod scilicet procedere possunt, quando prohibitio est facta de per se, & principaliter, non autem accessorie, ut in nostra specie, prout sic firmavit, & respondit *Rot. Roman. 23*

dict. decis. in Causa de Populit, de qua mentionem faciunt *Piv. & Pregrin.* in supra allegatis eorum *decis.* & eadem *Rot. Roman. decis. 568. par. 1.* in noviss. *sub num. 9.*, quam quidem distindtionem omnes amplectuntur, ut per *Marsiliat. var. resolut. cap. 103. num. 4. & seqq.*, & per alios supra longa serie relator.

Sed ad id perfectum, in quo multum insistebatur, quod prohibitio alienationis adjecta ratione quia voluit *etc.* operetur fideicommissum separatum, in casu solum contraventionis, ex *hæret. & aliis supra allegatis*, quod & admitti dicebatur ad ipso *Dec. conf. 636.*

Paret responso satis clara, ut scilicet non procedat, ubi defectus conditionis prioris substitutionis, expiravit & ipsa prohibitio [ut in casu nostro] licet secus, si dum pendebat purificatio

cunditionis præcedentis substitutionis, prohibitis alienare alienasset, ita pulchre in proposito distinguit *Marsiliat. decis. cap. 103. num. 13. 13. & 14. lib. 2. var. resolut.*

Quod autem obiecebatur de prohibitione reali non obstat, quoniam fuit per nos consideratum,

quod prohibitio est personalis, quia est facta ex

pressis dictis donatariis, ut legitur in *en Crat. in §. Divi num. 134. vers. quarta sit conclusio ff. de leg. 1. quando autem prohibitio prima est personalis, licet sequatur ratio, per quam prohibitio censetur realis, nihilominus illa ratio restringitur ad*

personas nominatas, licet utraque dicatur personalis *Ruin. conf. 157. num. 10. lib. 2. Alex. in decis. §. Divi num. 26. ff. de leg. 1.* Pariterque ubi fideicommissum est personale, licet sequatur prohibi-

ditio cum quacunque causa, induceretur fideicommissum reale, si sequatur immediatè, cessante fideicommissio cessat prohibitio cum quacunque causa, quia facta prohibitio accessoria ad fideicommissum, & ad ejus naturam restringitur, ut ex *Dec. decis. conf. 636. num. 7. & Ruin. conf. 157. num. 10. lib. 2. Cravat. conf. 763. num. 14. & 15. lib. 3.* ita præcise, & in terminis terminantibus resolvit *Rot. Rom. in causa de Populit*, cujus *decis.* casus, ut advertimus, erat idem cum nostro.

Obiectum quod fiebat de ditione semper procedere posset, si esset adjecta prohibitioni, & rationi de per se existente, secus si immediatè post substitutionem, ut hic, quoniam isto casu cessat fideicommissum extincta substitutione, ut habetur in voto pro *Gentia* in *dict. decis. Rot. Roman. in causa de Populit*. Præterquam quod dictio semper restringitur, & limitatur ad terminos fideicommissi expressè inducti, & operatur ut si dictum fuisset, in casibus, in quibus supra feci substitutiones, volo, quod bona remaneant *etc.* quia dictio semper intelligitur secundum subjectam materiam *Bald. in l. adversus in fin. C. de usur. Jos. in l. 1. num. 35. ff. solut. matr.*, & ita in terminis *Alexand. conf. 139. num. 3. lib. 6. latè post Sartin. Alex. Ruin. Roten. Cepb. Menoch. Siron. Gabr. & Buratt. Odd. decis. conf. 66. num. 116.* Imò in fortioribus terminis, ubi scilicet addit dictio semper, in perpetuum, & omni tempore, respondit *Balga. conf. 15. num. 53. & de ditione in finem loquitur Cepb. conf. 269. num. 46. post Dec. conf. 391. num. 5. & 6.*

Quod ratio generalis ipsius prohibitionis restringatur ex substitutionibus expressis, nec extenditur ultra casus dict. substitutionum, probetur ex capitis memoria *decis Rot. Rom. imò per text. in aurb. de restitut. fideicom. §. nos igitur*, prout illum optimè inducit. *Marsiliat. decis. cap. 103. num. 10. post Alex. Ruin. Soc. Cepb. Menoch. Alciat.*, & alios per eum ibidem congestos, subdum eleganter hoc viva ratione funderi, quam nos non

reliquimus inconsideratam; quoniam scilicet, si hæres sub conditione gravatus censetur fides liber deficiente conditione, ex quo quando quis gravatur sub conditione, eidem sub contrariis tractetur odemptum gravamen, non est verisimile, quod testator dum incontinenti prohibitionem posuit cum dicta ratione, voluerit se in continenti compungere, gravando heredem in eo casu, quo voluit eum liberum, ut per *Alb. decis. conf. 1. num. 8. & seq.*, sed censetur voluisse, quod prohibitio cum dicta ratione finitur eo casu, quo finitur præcedentes substitutiones &c.

Ligius Rittardus.

Lydus Bonarellus.

Mattheus Oliva Relator.

ADDITIO.

ARGUMENTUM.

Donatio facta absentis quando, & ad quos effectum perfecta dicatur, etiam ante acceptationem donatarii. Alienatio fideicommissi quando cum ab heredibus alienantis, quam ab ipso alienante revocari possit.

SUMMARY.

- 1 Donatio facta absentis de jure novissimo ab eo que alia acceptatione, ex sola donantis voluntate, & assensu perficitur.
- 2 Maxime si donatio facta sit a Principe.
- 3 Intelligi primo regulam veram esse quod extinctionem penitentia, & efficiendi alium irrevocabilem, secus vero quod effectum attingit per in re, & buorum dominio, vel repudiationis faciendi a donatario.
- 4 Amplia hæc intelligentiam, etiam si intervenit stipulatio Notarii.
- 5 Intelligi secundam dictam regulam principalem procedere, si donatio esset merè lucrative, sicut si onerosa, cum tunc non sit simplex liberalitas, sed transit in contrarium — do, obdo.
- 6 Amplia, ut in casu donationis onerosa scientia Notarii non sufficiat pro acceptatione, sed requiratur vera, & effectualis acceptatio.
- 7 Limita, si onus non esset adeo grave, ut superaret emolumentum, sed leve, & donatarius remaneret in utilitate, & lucro.
- 8 Hæres alienantis bona fideicommissi potest eadem revocare, si alienatio fuit expressè ab homine interdicta, & improbus, & agitur de bonis, in quibus fideicommissum habuit penitentiam extinctionem.
- 9 Intelligi, ut hoc casu hæres teneatur ex bonis hereditariis refundere tantumdem illius rei, quam revocare intendit.
- 10 Amplia, quod quando prohibitio alienationis est expressè facta, præsertim favore certa persone, bona alienata possunt ab ipsa etiam alienante vindicari, sicut quando prohibitio est tacita, quo casu alienata subsistunt donec vita alienantis.
- 11 Facilius revocatio alienationis permittitur etiam in vita alienantis, si in casu alienationis, & contraventionis datus sit substitutus.
- 12 Si tamen vocatus, & substitutus non esset natus de tempore purificata conditionis, sed post alienationem jam factam, eam revocare possit.
- 13 Alienatio rei fideicommissaria ab ignorante ignoranti valet, & fideicommissarius solum agere potest ad pretium contra alienantem remissum.
- 14 De ignorantia quando dicatur constare remissum.

Do.

Donatio fada alicui, speculato jure novissimo, ubique ulla acceptatione ex sola donatoris voluntate, & assensu perceptoris Rot. Lutenf. apud Palm. Nep. decif. 407. num. 20. 21. & feqq.

Maximè si donatio fada fit a Principe, ut dixi ego supra in addit. ad decif. 59. num. 43.

Intellige regulam veram esse quoad effectum excludendi potentiam, & efficiendi adum irrevocabilem, secus vero quoad effectum acquirendi jus in re, & bonorum dominium, vel copudationis faciendo a donatorio de Luc. de donat. dist. 14. num. 10. vers. qui solus, & dist. 23. num. 10. vers. cum acceptis. Agur. de test. uer. & candid. repetit. cap. 5. §. 2. sect. 2. num. 12. Rot. Lutenf. apud Palm. Nep. dist. decif. 407. num. 21. vers. accepta quippe.

Amplia habet intelligentiam, etiam si intervenire stipulatio Notarii, quia hac eundem effectum parit irrevocabilitatis, non acquisitionis, late Speul. decif. 168. & decif. 169. Adden. ad Gregor. decif. 97. num. 8. Ruc. coram Celf. decif. 21. & in riant. decif. 467. num. 15. & dec. 640. a. 1. part. 18.

Intellige secundo regulam principalem procedere, si donatio esset merè lucrativa, secus si onerosa, cum tunc exeat notarium simplicis liberalitatis, & transat in speciem contractus du, ut dei, de Luc. de donat. dist. 74. num. 8.

Amplia, ut hoc casu donationis onerosæ neque sufficiat scientia donataria, alias pro acceptatione inducenda sufficiens, sed requiratur vera, & effectualis acceptatio Rot. coram Celf. dist. dec. 21. num. 6. & coram Rayas decif. 304. num. 21.

Limita si onus non esset adeo grave, ut superaret emolumentum, sed leve, & duntaxat semper remaneret in onerata, & luero, plene Ruc. Florent. in Marradine. Donatarius apud Palm. Nep. decif. 435. num. 49. 50. & 51., que in ulteriori instantia, me ooo ex tribus Judicia Delegati Apostolici Altoribus referente, fuis confirmata, semper approbandum, que in ea causa pro veritate scripserat D. men. Andit. Caldera. refut. 28. Ad num. 10.

Conclusio, quod hæc alienantis non possit revocare bona fideicommissi alienata, si duntaxat servare fidem defuncti, non procedit, si ali natio fuit expressè ab homine interdicta, & improbat, & ageretur de rebus, in quibus fideicommissarius habuerit peculiarem affectionem Marf. consult. 723. ex num. 14. ad fin. tam. 8. de Luc. de judic. dist. 40. num. 12. vers. quoties, & de fideicommiss. dist. 247. num. 6. Rot. Bononien. apud Torr. var. jur. quest. tom. 1. tit. 1. decif. 13. num. 52. Jul. 190. Rot. Rom. coram Brincat. decif. 305. num. 21. Rot. Florent. apud Saminat. contrav. 132. num. 73.

Intellige tamen, ut hoc casu tenetur hæres ex bonis hereditaria refundere tantumdem illius rei, quam revocare intendit Urrech. consult. forens. cap. 95. num. 30. & feqq., quod præsens transcripserit in trad. de transact. quest. 80. n. 30.

Quid dicendum de ipsomet alienante, quando adest prohibitio alienationis ab homine expressè fida, præsertim favore certæ personæ? die quod tunc bona alienata statim possunt etiam ab eo vindicari, ad differentiam tacite prohibitionis alienationis ex fideicommissio refundentis, que licet alienationem nullam reddat, illa tamen sustineatur, & bona vindicari non possunt durante vita alienantis, ut distinguant inter omnia, & aliam prohibitionem Marf. consult. 122. num. 13. Saminat. contrav. 132. num. 8. Molin. de primogenitur. lib. 1. cap. 16. num. 33. vers. communi tamen.

de Luc. de fideicommiss. dist. 54. num. 8. Fredian. eodem tract. differt. 20. num. 15. Rot. Florent. supra decif. 49. num. 26. & feqq.

Eoque facilius permittitur talis vindictio bonorum substituto non expedita morte alienantis, stante vocatione, & substitutione in casu alienationis, & contraventionis Resau. de ultim. volunt. cap. 1. quest. 3. num. 12. Rot. post de Luc. de testament. decif. 58. num. 26.

Quod si vocatus, & substitutus non esset natus de tempore purificationis conditionis, postea natus alienationem jam factam revocare non posset Rot. Florent. infra decif. 97. num. 30. & 31.

Adverte tamen, quod alienatio rei fideicommissaria ab ignorante ignoranti valet, & fideicommissarius contra alienantem solummodo agere potest ad pretium Rata Florent. lopa dec. 55. n. 6. & feqq., ubi de probatione ignorantie, ibique 14 ego in addit. num. 11.

Vide ad materiam hujus decisionis infra dist. decif. 97. num. 30. & feqq., & reclasso a me in addit. ad dist. decif. num.

Ad num. 14.

Vide Rot. in Romana Locum Montium 23. Junii 1716. §. huius itaque rationet, & feqq. cor. Lauter, aliisque auctoritatibus, & concordantes decisiones Rot. Florent. adduxi supra in addit. ad dist. 62. num. 1. & feqq., ubi eam. g. allegatur præsens decifio, quibus alio plenissimum dei Rot. Rom. in Ariminum. Fideicommissi de Hyppoliti 12. Aprilis 1712. coram Folsaro, in qua plura adducuntur pro recessu a dicto casu. Oldrad. 21.

FLORENTINA

Fideicommissi.

19. Augusti 1614. ex Lib. Mat. 94. a 226.

ARGUMENTUM.

Proximior secundum ordinem succedendi ab intestato semper admittitur, ubi linea vocata fuit sub unico tantum nomine colectivo, & quando linea ita vocata dicitur, non obstantem specificatione plurium personarum, & clausula agitur portionibus; fideicommissarius scit fructus suos a die purificationis fideicommissi stante Statut. Florentin.

SUMMARIUM.

- Vocata linea sub unico tantum nomine colectivo, proximior semper admittitur juxta modum succedendi ab intestato.
- Contra, si vocata fuerit linea sub duplici nomine colectivo, quo casu omnes nominati admittuntur.
- Et ita dispositum dicitur, stante distincte videlicet, & specificatione plurium personarum. Contra num. 6.
- Item statibus verbis per eorum portionem, qua derogant nomini colectivo. Contra num. 7.
- Contra, quod non obstat specificatione plurium personarum, si præcedat vocatio sub nomine colectivo, & generatim.
- Distincte videlicet quando declaratur, non restituitur appositio dicitur.
- Ad fideicommissarium a die purificationis fideicommissi spectant fructus stante Statut. Florentin.

DECISIO LXXXVIII.

In Causa Medici, & Medici.

Nobilis q. Bivigianus de Medicina instituta in suo testamento omnibus suis descendendis, disposuit, quod extincti ejus fratris per verba -- *ed agui altro restante alla linea di Bernardo de' Medici mia fratello, cioè a Alamanno, e Carlo fratelli, e figliuoli del detto Bernardo, ed a loro descendenti, che in quei tempi si trovaranno per egual porzione.*

Cum testatoris linea omnino defecerit superfluis D. Andrea filio Domini Caroli, & D. Equiræ Alamanno nepote D. Alamanni, dubitatum fuit, an omnes succedere deberent, vel D. Andrea tamquam proximior exteris ejus præferendus. Punctus decisorius pendere visus fuit ab hoc unico in spectione, nempe, an sit vocata linea Bernardi sub uno, & eodem nomine collectivo, quo casu censeretur facta dispositio secundum modum succedendi ab intestato, & proximior esset admittendus 1. cum ita §. in fideicommissis ff. de leg. 2. l. final. C. de verb. significat. an v. ro sub duplici nomine colectivo sint vocati descendentes a duobus scilicet Alamanno, & Carolo, quo casu foras se dicendum esset omnes nominatos admitte-
 2. l. 3. num. 17. & 27. Socini. Sen. cons. 69. sub num. 2. l. 3. Pe. egrin. de fideicommissis. artic. 20. num. 7. & cons. 58. num. 9. l. 4. & cons. 129. n. 3. l. 1.

Quod vocatio videtur facta sub duplici nomine colectivo susceperit ex ditione videlicet, que in casu nostro videtur stare restrictiva, adeo ut sit attendenda specificatio, & nominatio Caroli, & Alamanni, ut in puncto tradit Roin. cons. 163. n. 6. & 7. l. 2. Cart. Jan. cons. 245. num. 8. & seqq. Idipsum comprobatur ex eisdem verbis per egual porzione, que importare videntur exceptionem propriam, & deagationem nominis collectivum
 3. l. 1. interdu ff. de hered. instit. Roin. dist. cons. 163. 4. num. 7. Dec. cons. 382. num. 5. hinc enim sequitur non esse attendendum nomen generale, ubi sit adjecta dictio *agui portioibus.*

Quibus non obstantibus, fuit resolutum, vocatum fuisse lineam unius, scilicet Bernardi, & non duorum, ad effectum, ut facta vocatione sub uno, & eodem nomine colectivo D. Andrea viri proximior exteris excludat, quia specificatio Caroli, & Bernardi non obstat, dum habemus præcedentem factam per nomen collectivum, & generale 1. si cum unius servus ff. de stipulat. serv. & ibi Bart. num. 3. & in l. more majorem in fin. ff. de juriur. omni. Ind. Dec. cons. 320. Roin. cons. 97. num. 12. & 13. Simon de Prat. de interpret. lit. valuit; l. 2. pag. 145. num. 26. & 27.

Non obstantibus auctoritates in contrarium allegatæ ad probandum, quod dicta videlicet stet rest. restrictive, quia standum est opinioni distinguenti, quod mat dicta dictio exprimit quendam contentum sub genere præcedenti, & non omnis, & tunc dicitur stare restrictiva, aut vero exprimit omnia, & dicitur stare declarativa Bart. in l. quæsum §. si quis fundum ff. de fund. instrum. & instrum.
 6. legat. Roin. dist. cons. 97. num. 15. Dec. dist. cons. 382. num. 5. & cons. 320. num. 3. Simon de Prat. de interpret. utim valuit. l. 2. interpret. 3. dubit. 2. solut. 4. num. 10. At in casu nostro di-

cto videlicet exprimit omnis contentus in prima vocatione, quia duo tantum fuerunt filii Bernardi, nempe Alamanno, & Caroles, ergo stat declarative, non restrictiva, & consequenter attendi debet præcedens nominatio concepta per unicum nomen collectivum, & non subsequens.

Non obstat dictio *agui portioibus*, quis in dict. l. interdu, dicta dictio fuit posita cum nomine appellativo, quo casu poterat considerari differentia non facta expressione dictæ ditionis, quia comprehendit sub nomine appellativo non rursus succedere poterant, sed succederent omnes in una portione, ideo dictio *agui* operatur effectum, in casu autem nostro exprimit illud, quod tacite inerat, quis stante nomine colectivo intelligitur facta vocatio proximiorum pro virili portione; cum ergo dicta expressio nihil operetur, non potest alterare, nec alterare vim nominis collectivum, quod admittit vocatos æquis portionibus, eorumque autem est in dict. l. interdu, ideo ejus dispositio non intat in casu nostro, cum ibi expressio prædicta suum operetur effectum, Ad fideicommissarium diximus spectare fructus percipere a die purificationis fideicommissi, ut pluries fuit judicatum stante Saruto Florentino, ut in puncto tradit r. affr. cons. 55. l. 1.

Ex quibus &c.

Lydus Bevarellis Prætor.
 Heister Prætor.
 Joannes Baptista Barghefias.

A D D I T I O.

A R G U M E N T U M.

De succensione descendendum vocatorum per modum unius corporis, & lineæ, si ea deinde in plures ramos dividatur quomodo regulanda, & quando ibi dicantur vocati, vel non.

S U M M A R I U M.

1. Substitutis descendentibus per modum unius corporis, & unius lineæ, si ea deinde in plures ramos dividatur, non admittuntur singuli ad successum, sed solum præsum, quæ fuerit ex illis gravato proximior.
2. Dicuntur descendentes ita substituti, si unus fuerit designatus filius.
3. Amplius, etiam si postea vocati fuissent nepotes, & pronepotes, quia per hanc enumerationem non censetur derogatum substituti.
4. Subsumpta quævis hoc factum fuisset per propria nomen nepotum, si æque cum illis per proprium nomen vocati fuisset eorum capos.
5. Limita regulam supradictam, ut cessantur plures velite lineæ, si plures ab initio fuerit designati filii.
6. Subsumpta si illi fuerant considerati velati membræ constitutive unius corporis.
7. Non dicitur ita dispositum, si non in genere ad familiam, sed ad particulares personas familia restat respicit.
8. Alia ad materiam remissio.

Substitutis descendentibus per modum unius corporis, & unius lineæ, si ea deinde in plures ramos dividatur, non admittuntur singuli ad successum, sed solum præsum, quæ fuerit ex illis gravato proximior de Luc. de fideicommissis, dist. 17. num. 6. & 7. dist. 104. num. 7. & prius dist. 18. num. 12., ubi testatur se pro veritate

toto ita consulaisse in una *Ravennate*. Fideicommissi de *Rispone*, cui cum non acquieverint partes, introducenda causa in Ratis juxta ejusdem votum decisum fuit, & decisiones habentur par. 15. recent. decis. 24. num. 3. & 6. & decis. 124. n. 4.

Dicantur descendentes per modum unius lineæ substituti, quando ad fideicommissum vocata fuit una persona, & unius designatus *Rites Torr. varior. jur. quæst. tom. 1. tit. 2. quæst. 16. num. 30. Mans. consil. 98. num. 23. tom. 1. Rot. Rom. post de Luc. in Mantiff. super consil. legal. decis. 27. num. 10.*

Ampla hanc regulam procedere, quamvis in ejusdem defunctum vocati fuerint expresse filii, nepotes, & pronepotes, quia ad dignoscendum numerum linearum, non enumeratio descendenciam, sed numerus institutorum inspicitur *Rot. Roman. in recent. di. decis. 124. num. 5. & 6. par. 15.*

Subemptia etiam nepotes fuisse vocati per propria nomina, si æque cum illis per proprium nomen fuit vocatum eorum caput *Rot. post de Luc. super consil. legal. in Mantiff. di. decis. 27. num. 19. & seqq.*

Limites regulam supradictam, si plures ab initio fuissent vocatæ persone, quia per hoc censentur plures determinari *Rites Rot. Florent. apud Palm. Nep. decis. 426. num. 2. & decis. 14. num. 25. inter impress. eorum me.*

Sublimis si testator plures illas personas considerasset, veluti membra constitutiva unius corporis, & unius linear de *Luc. de fideicommiss. di. 107. num. 13. & 14. R. P. D. Aufald. apud Paulist. differt. 16. num. 6. & 7.*

Non dicitur ita disposuisse testatorem, si generaliter non respectu familiarum, & agnationem, ut erat casus *Aufald. diff. peculiariter ad particulares familie personas animadvertit, late Mans. consil. 219. num. 10. versis. hæc omnia, usque ad finem.*

Vide ad materiam hujus decisionis *Rot. in Ravennate. Fideicommissi Julii Cammelli de Abbinate 7. Aprilis 1710. sub §. quicquam eorum Crispa, & in Romana, seu Nizien. Fideicommissi 6. Martii 1713. §. excludo, toram Paternorio, & in Bonniac. Fideicommissi de Marfilis 17. Februarii 1716. §. constabilitatis igitur coram Aufaldo.*

FLORENTINA

Fideicommissi,

26. Februarii 1615. ex Lib. Mot. 95. a 504.

ARGUMENTUM.

Fideicommissaria inducitur ex mentione mortis, etiam concepta sit verbis directis, stante digressu ad plures substitutionum gradus, & clausula codicillari. Agenti ad fideicommissum su sufficit probare bona fuisse in bonis testatoris, vel ulterius requiritur probatio domini.

SUMMARIUM.

1 **A**gens ad fideicommissum incumbens probare tenetur, & quæ sint num. 2. & 11.

2 Fideicommissum inducitur ex conjunctis in testamento recollatis.

3 Fideicommissaria inducitur ex mentione mortis, & de ratione num. 8.

4 Et signanter ex verbis post eorum mortem.

5 Substitutio per verba civilia directa non trahitur ad fideicommissariam, ubi directo valere potest. Tom. 1.

6 Limita quod ab hac regula recedatur ex conjunctura mente defuncti.

7 Una ex conjuncturis est digressus ad plures substitutionum gradus.

9 Alia conjectura est clausula codicillaris.

10 Fideicommissum continet tacitam prohibicionem alienandi.

11 Liber Decimarum Florentia plenè probat possessionem.

12 De jure communi presumptio.

13 Et ideo negans contrarium probare tenetur.

14 Contra tertium possessorum non sufficit probare bona fuisse in bonis testatoris, sed ulterius requiritur probatio domini.

15 Limita quando tertius possessor causam habet ab herede gravato.

DECISIO LXXXIX.

In Causa Landi, & Franceschi.

Agentes proponebant fideicommissarium substitutionem factam in testamento Sebastiani de Landi parisiensem esse in eorum personis, ac per consequens ad eos spectare bona subiecta fideicommissio possit per eos conventus. Dixi petiti locum esse, purificatunque fideicommissum ad favorem agentium, & ad eos spectare bona possit per eam conventum, & conventus.

Motus sui, quia incumbens probata apparebant ex parte agentium, prout tenebatur *L. Lucius §. tres heredes ff. ad Snat. Consult. Trebell. Hooded. consil. 60. num. 11. & consil. 78. num. 20. lib. 1. Sord. consil. 554. num. 4. lib. 4.*

Fideicommissum scilicet fuisse ordinatum per testatorem constituit ex testimonio ejusdem, jundi receptissima sententia, quod illud inducitur ex conjuncturis recollatis ex testamento *l. cum pater §. auct ff. de legat. 3. junda regula l. Gullus §. quidam res ff. de liber. & postum. l. cum filio fimo §. ultim ff. de legat. 2. l. fideicommissa §. item si quis ff. de legat. 3. l. postum eodem tit. Tirac. quæst. ad l. si nuptiarum verb. liberis a num. 32. ff. de donat. vocat. Montis. de consil. ult. volunt. lib. 2. tit. 1. per eos.*

Ubi testator Joanne instituto, post mortem ejus instituit quoque filios ejus, quæ mortis mentio necessario fideicommissarium importat substitutionem *Felsen. & alii in l. in testamento §. de testament. milit. Peregrin. artic. 18. num. 21. versis. nam mortis, & artic. 19. num. 19. quæ etiam refertur ex disitione post. ut ex Curt. Jun. Dec. & alia notant idem Peregrin. di. artic. 18. n. 14. Sord. consil. 412. num. 4. lib. 3. Et in terminis, quod ex hac formula instituto fratres, & post eorum mortem filios, fideicommissaria substitutio inducitur, tradunt Sotom. consil. 12. num. 14. & 15. lib. 3. Alciat. in di. §. quidam res §. num. 49. multis exornat Peregr. di. art. 18. a num. 5.*

Nec obstat regula *l. verbis civilibus ff. de vulgar.*, quod substitutio facta per verba civilia directa non trahitur ad fideicommissarium, quando jure directo valere potuit, prout hic excogitando casum, in quo statet decessisset vivo testatore.

Sed dicebam primo ab illa regula recedendum esse, quoties alia menti testatoris ex conjuncturis apprehenditur *l. quæritur ff. de res. milit. Alexand. in §. quidam res num. 49. quæ hic repetitur ex pluribus substitutionibus post istam factis de aliis consanguineis masculis, & feminis, & tandem*

xxx

- 7 tandem de proximioribus agnatis eppii domus tradum successum sine dubio importantibus, & absolutum fideicommissum, juxta celeberrimam *Ancharum. consil.* 27. 3. de quo late *Peregrin. articuli.* 19. *num.* 16., ubi exornat. *Surd. consil.* 412. *com.* 1. *lib.* 3. unde respectu nepotum primo loco vocatorum voluit etiam fideicommissum facere sub
- 8 institutionem argumentum l. vixit *matre* ibi notat *Pinnell. Sen. C. de bon. matris.*, & erat notabilis verborum extorsio intelligere, quod mortis tempore referatur tantum ad tempus vite testatoris ante aditum hereditatem, ut elisa considerat *Aymon. consil.* 131. *sub num.* 10. *Peregr. art.* 19. *n.* 21.

Rursum dicebatur cessare argumentum ex clausula codicillari in amplissima forma juxta Florentinum Formularium, quo casu directæ substitutio converteritur in fideicommissum, quasi facta in codicillis juxta textum celeberrimam in l. *Scivola ff. ad Trebell.* notat in puncto *Socii. consil.* 12. *e.* 16. *lib.* 1. *Rain. Curt. Decretum.*, & alii de quibus *Peregrin. dist. artic.* 18. *num.* 6., & fuit originalis sententia *Bald. in l. verus civitatis col. 2. ff. de vulg. committere ex Alex. in dist. l. verbi n. 2. ubi Curt. Jan. num.* 50. *Dida. in cap. Roga. §. 1. num.* 4. *Grat. consil.* 8. *num.* 10. *com. seq. Sapia in repet. l. 2. C. de impub. &c. late Emanuel. d. Costa in cap. si pater §. por. verbi. obliqua num.* 19. *de test. vers. sed Lancelotus num.* 12.

Nun obstat, quod dicebatur licitum fuisse actionem primo instituto, cum in testamento nulla facta prohibitio fuisset, nam supposito, quod testator fideicommissum facere voluit ex variis substitutionibus agnatorum de domo, & familia, sufficit sine dubio tacita prohibitio a lege inducenda, juxta text. expressum in l. final. §. fin. autem. *Cod. commo. de l. gat. Peregrin. artic.* 14. *com.* 46. *Capal. consil.* 296. *num.* 14. & 15. *lib.* 2.

- 11 Legitimario persone, & mors patris agentium non intercedit, & legitimæ apparebant ex positionibus pro concessis *bebicis.*

Be no autem fuisse in bonis fideicommissum, prout necessarium erat agentibus in hoc judicio ostendit [ex *Alex. consil.* 60. *num.* 114. *lib.* 6. *Aym. conf.* 61. *num.* 6. *Peregrin. artic.* 44. *com.* 1.] controbat ex Libro *Declarum*, qui in hac inclinat Ubi be probationem facit, immo etiam de jore communi presumptionem *Barol. in l. decem.*, & ibi omnes *ff. de verb. obligat. Paris. consil.* 53. *n.* 2. *lib.* 1. *Socii. Jan. consil.* 61. *num.* 3. *Rod. conf.* 4. *n.* 15. *lib.* 2., de quibus *Magen. decif. Florant.* 10. *num.* 8. (licet idem in contrarium inclinet) late exornat *Peregrin. artic.* 44. *num.* 11. porro agentes in illa intentionem fundatam habent, & convenci contrarium probare teneantur, juxta regulam l. *generaliter §. repetitum ad fin. ff. de fideicommiss. libertatib. Aclat. in prelat. §. p. de presumpt. in princ. num.* 2.

- 12 Nec negotium fiebat, quod ubi agitur contra tertios possessores, non sufficit agenti probare bonis fuisse in bonis, immo opus erit de dominio testatoris ostendere ex *Bald. d. elis* notat *Roland. consil.* 46. *num.* 10. & 18. *lib.* 3. *Alexam. conf.* 98. *num.* 7. *lib.* 3.

Nam ista intentio non procedit, ubi possessores, vel auctores eorum easum habent ab herede gravato ex regula l. ubi. §. 1. *ff. ad Vell. Peregrin. artic.* 43. *num.* 6. & 26. ubi exornat.

- 13 Rei conventi nihil produxerunt, nec probaverunt, nec illorum processum vidi, verumtamen pro destractionibus eisdem jus reservavimus, ex regula l. *Babius Marcellus ff. de post. dotat.*

ADDITIO.

ARGUMENTUM.

Quæ sint verba directæ civilis, communis, obliquæ, & hortatoria, & quando directæ obliqueve, & non vulgare, sed fideicommissariam indicant.

SUMMARIUM.

1 **M**ortis institutio, cum in testamento adest clausula codicillaria, & verba tractum successum importantia, inducit fideicommissariam, etiam si testator usus sit verbis directis civilibus.

2 Verbum institutio est directum.

3 Et directum civile.

4 Limita primo, quando adfuit clausula codicillaris, vel omni meliori modo, quibus concurrentibus verbum institutio obliquatur.

5 Limita secundo, quando non adfuit verba collativa, & perpetuatae durantes.

6 Vel ubi adfuit digressus ad plures substitutionum gradus, aut quando similis conjectura, & circumstantia concurrat.

7 Veluti cum adfuit verbum descendens.

8 Vel verbum descendens descendendum in infinitum.

9 Vel verbum heredes.

10 Vel verbum succedentes.

11 Limita tertio constantem, de qua *num.* 2. quando institutio facta est post mortem primorum vocatorum.

12 Vel si fiat post aditam hereditatem.

13 Limita quarto, si pater tempore institutionis habeat filios, & in institutione adfuit verba, quæ vocant filios tam natos, quam nascituros.

14 Contraria opinio est receptior, & magis communis.

15 Limita quinta, si institutio referatur ad certas res, & adfuit alius universiter institutus.

16 Verba directæ, quæ hereditarium titulum tribuant, & indicant aliquem propria auctoritate capere posse, veluti heres esse, hereditatem institui, regulariter non obliquantur.

17 Limita primo in codicillis, in quibus substitutio vulgaris transit in fideicommissariam ex aequitate.

18 Limita secundo in fideicommissis, si altera verba directæ civilis adfuit communia, nam tunc congrua congruis referendo directæ de institutis, communia de substitutis prædicari censentur.

19 Limita tertio, si verba directæ juncta sint verbis obliquis.

20 Limita quarto, si constet talem fuisse mentem testatoris.

21 Verba obliqua contraria directis non deferunt, ut quis propria auctoritate hereditatem capere possit, sed solum hereditatem esse restituendam, & capiendam de manu alterius.

22 Verba communia, quæ possum accipi in sensu & directæ, & obliquæ, & juxta varios casus, tractantur ad fideicommissariam, & ad vulgarem.

23 In dubio tamen, prius sunt referenda ad vulgarem, quam ad fideicommissariam.

24 Maxime si aperte constet adesse casus, in quibus jure directo valere possunt.

25 Intellige, ut nimis subtilizandum non sit pro ostendendo possibilitate hujus casus, & exemplificat non ibi. Casus mortis tertia naturalium mortalitatis ordinem non presumitur, ibidem.

- 16 *Limita primo conclusionem de qua num. 23. in vocatione institutorum per verba communia, qui potius censentur vocati per fideicommissariam, quam per vulgarem.*
- 17 *Limita secundo, si substitutio facta fuerit post mortem heredis instituti, num. mortis expressa comprehendit, & fideicommissarium inducit.*
- 18 *Intellige hanc limitationem procedere, si mentio mortis facta sit in ea substitutione, quam volumus fideicommissariam, secus si in alia procedenti.*
- 19 *Limita tertio, si verba communia iuncta sint verbis obliquis, tunc enim obliquantur, & fideicommissariam important.*
- 20 *Limita quarto, si verba communia sunt relata ad bonum, quo casu sunt obliqua, & fideicommissum inducunt, sed relata ad personas assumunt naturam verbi directi.*
- 21 *Verba hereditaria, & precaria, & consilium denotantia ex sui natura omni restitutionis non praeservant, & quando secus ex voluntate testatoris remittuntur.*

Hæc decisio fuit confirmata a Tribus Judicibus secundum Appellationem sub die 7. Julii 1625. ut in *Lit. Anstio. 105. fol. 256.*, quæ decisio impressa est infra in ordine 147.

Ad num. 3. & seqq.

- 1 **M**entio mortis, quando adest in testamento clausula codicillaria, & verba tradum successum importantia, fideicommissum substitutionem inducit, etiam si testator usus sit verbis directis civilibus *Rat. Florent. supra decis. 25. n. 1. & 2., & ego in addit. ad decis. 66. num. 4.* ubi plures adducuntur auctoritates, & decisiones singule de substitutione facta sub commemoratione mortis.

- Et talia verba testator adhibuit in testamento, de quo in hæc nostra decisione, legitur enim in eo verbum *institui*, quod esse directum firmat *Marcbren. cons. 61. num. 11. & 26. Rimis. Jan. cons. 244. num. 110. & cons. 379. num. 21. Menoch. cons. 105. num. 10. & cons. 115. num. 2. & cons. 376. num. 12. Sard. consil. 464. num. 8. Scott. lib. 4. respons. 1. n. 4. tem. 1. fol. mibi 304. Anguissol. cons. 51. num. 3. cons. 133. num. 1. & cons. 179. num. 3. Spad. cons. 237. num. 30. lib. 3. Fusar. de substitut. quest. 479. num. 2. Gratian. discept. 774. num. 1. Cyriac. contrav. 44. num. 16. Necar. quest. 157. sub num. 2. Andreæ. contr. 121. sub num. 3. vers. quæ confirmatur, & contrav. 368. num. 2. Mans. consil. 159. num. 9. Batzell. de ultim. volent. decis. 2. num. 167. & decis. 53. num. 8. Rat. Senec. decis. 31. num. 55. coram me. Rot. Florent. supra decis. 5. num. 23. & decis. 50. num. 2. Rot. Ram. coram Seraphin. decis. 934. num. 1. in re. decis. 162. num. 3. par. 2. & decis. 349. n. 3. par. 19. post Terr. de primogenitur. decis. 17. sub num. 46., & post Mel. observ. farsen. decis. 117. num. 6., ubi quodam non potest obliquari.*

- 3 **E**sset directum civile tradunt *Bero. consil. 6. num. 7. lib. 3. Buccasfer. cons. 26. num. 20. in fin. Clarin. contrav. 100. num. 4. Castald. consil. 74. num. 3. Mans. consil. 159. num. 28. Crass. de substitutione quest. 5. num. 1. Odd. de comprehend. substitut. par. 4. art. 1. quest. 2. verb. *institui*. Batzell. de ultim. volent. decis. 2. num. 150. Rot. Rom. coram Domet. Sen. decis. 274. num. 1. Rot. Florent. apud Palm. Nep. decis. 354. num. 7. & coram me decis. 95. num. 28. ubi plurimæ auctoritates adducuntur, & num. 21., & supra decis. 25. num. 1., & infra decis. 99. num. 5.*

Declaro hoc habere locum, quando non adest clausula codicillaria, vel *autum meliori modo*, istis enim concurrentibus verbum *institui* obliquatur, ut de clausula omni meliori modo, *Anguissol. consil. 133. num. 5. Andreæ. decis. 3. contrav. 368. n. 9. & seqq. & num. 27. Batzell. de ultim. volent. decis. 53. num. 13. Rot. Florent. inter recollect. per Palm. Nep. decis. 354. num. 7. & 8., & supra decis. 25. num. 2. Et de clausula codicillaria *Anguissol. consil. 133. num. 3. Spad. cons. 237. sub n. 20. lib. 3. Fusar. de substitut. quest. 479. num. 6. Batzell. de ultim. volent. decis. 53. num. 13. Rot. Florent. apud Palm. Nep. decis. 354. num. 8., & supra citat. decis. 25. num. 2., & vide infra decis. 99. num. 28. & seqq.**

Declaro secundo, quod dictum verbum *institui* fit directum civile, quando non sunt addita verba collectiva, & perpetuam denotantia, vel 6 non adest digressus ad plures gradus substitutionum, nec alia similes coniecturæ, & circumstantiæ non concurrunt, alias secus *Anguissol. ubi iopere vers. secundo respondetur. Andreæ. decis. contrav. 368. num. 27. & 28. Altograd. contrav. 31. num. 5. & contrav. 94. num. 30. Batzell. ubi supra num. 9. & 236. Rot. Florent. apud Palm. Nep. decis. 354. num. 10., & infra decis. 99. num. 30. & seqq.*

Ut de verbis descendentes, *Batzell. de ultim. 7. volent. decis. decis. 53. num. 10. Rot. Florent. infra decis. 99. num. 23.*, sed contrarium tunc et *Altograd. contrav. 31. num. 8.* de verbis descendentes descendentes in infinitum, *Spad. cons. 237. sub n. 20. lib. 3.*, de verbo *heredes*, *Altograd. contrav. 31. num. 8. Batzell. decis. decis. 53. num. 11., & de verbo intestatus, Altograd. decis. contrav. 31. num. 5. 8. & seqq.*

Declaro tertio verbum *institui* esse directum civile non procedere, quando institutio facta est post mortem primorum vocatorum *Anguissol. consil. 133. num. 3. vers. secundo respondetur. Palm. Nep. allegat. 27. num. 17. Andreæ. contrav. 121. num. 14. Fontanell. decis. 37. num. 7. & 8. Rot. Rom. coram Domet. Sen. decis. 274. num. 2.*

Vel si fiat post aditam hereditatem, num. 13 tunc verbum *institui* obliquatur *Girivel. det. 126. num. 20.*

Declaro quarto non habere locum, si pater 13 tempore institutionis habeat filios, & in institutione adint verba, quæ vocem filios tam aptos, quam nascituros *Batzell. de ultim. volent. decis. decis. 53. num. 12.*

Verum hæc declaratio habet contradicendum, 14 quod enim verba directum non obliquantur, etiam si vocati sint nascituri, de magis communi, & recepta opinione, resolutis contrariis, plene Senat. Nicen. in decis. 90. apud Baldic. ad Ramen. num. 23. & seqq. & num. 36. ad 47. ubi concluduntur tem. 4.

Declaro quinto non habere locum, si institutio 15 ad certas res referatur, quæ tunc alio universaliter instituto obliquatur, secus si verbum *institui* referatur ad universitatem bonorum *Bero. consil. 235. sub num. 31. lib. 2. Odd. de comprehend. substitut. par. 4. art. 1. quest. 2. verb. institui, vers. breviter ega puta. Fredian. de fideicommiss. differt. 1. num. 8. 11. 17. & 18.*

Ad pleniorem autem hujus materie intelligentiam sciendum est, quod verba in testamento alia sunt directa, alia obliqua, alia communia; directa sunt, quæ hereditarium titulum tribuunt, & indicant quod propria salute capere possint, veluti hæc *esse, heredem institui*, & hæc regulatæ non obliquantur *Grætan. discept. 774. n. 1. Cle.*

- Clericat. difford. civil. 28. num. 33. Fufar. de fubftit. quæft. 479. num. 1. verf. accedit. Fredian. de fideicommi. differt. 1. num. 14. & 19. Senat. Nicer. apud Baldic. ad Ramon. tam. 4. decis. 90. num. 7. verf. immo in parte. & num. 23. verf. in illis verbis. Rot. Senen. decis. 31. n. 53. cor. me.*
- 17 Limita primo in codicillis, in quibus etiam verba directa, & civilia obliquantur, & fubstituto vulgaris transiit in fideicommissarium æquitate test. in l. Scævola 76 ff. ad Senat. Consult. Trebell. Peregrin. de fideicommi. artic. 34. num. 68. Fredian. eod. tract. differt. 1. num. 32. Paulus. differt. 93. num. 8. Rot. Rom. post eum differt. 91. decis. 3. num. 8.
- 18 Limita secundo in fideicommissis, si ultra verba directa civilia adjunda sint verba communis, nam tunc congrua congruis referendo directa de institutioni, communis de substituiti predicari censetur. Coniul. allegat. 13. num. 28. eum aliis congestis in decis. Florent. 1. num. 11. cor. me.
- 19 Limita tertio, si verba directa junda sine verbis obliquis, quo casu obliquantur Fufar. consult. 189. num. 18. & conf. 192. num. 43. verf. respondetur tertio Andree. controu. 121. num. 3. Coniul. allegat. 23. sub num. 19. verf. quod eo magis. Rot. Rom. eadem Argenti. decis. 34. num. 62.
- 20 Limita quarto, si confecti talem fuisse mentem testatoris, nam tunc obsequendo illius voluntati verba directa semper obliquantur Fredian. de fideicommi. differt. 1. num. 28. & 29. Rot. Rom. post de Luc. de fideicommi. decis. 116. num. 11.
- 21 Obliqua directa contraria talem auctoritatem non deferunt, sed solum importunt hereditatem esse restituendam, & expiendam de manu alterius.
- 22 Communis vero sunt, que in utroque sculo & directo, & obliquo accipi possunt, & juxta varios casus ad fideicommissarium trahuntur, & ad vulgarem, prout singulas species expiando tradunt Cress. recept. futeat. §. substituta quæst. 4. Masf. consult. 160. num. 1. 2. 3. & 4. tom. 2. Fredian. de fideicommi. did. differt. 1. num. 24. & seqq.
- 23 Declara, quod licet verba communis in sensu directo, & obliquo accipi valeant, in dubio tamen potius ad vulgarem referenda sint, quam ad fideicommissarium de Luc. de fideicommi. differt. 89. num. 3. Rot. Florent. apud Palm. Nep. decis. 490. num. 14, maxime si aperte constet adesse casus, in quibus jure directo valere possunt Peregrin. de fideicommi. artic. 28. num. 13., & in dicta Nicera. Substitutionis apud Baldic. ad Ramon. citat. decis. 90. num. 8. tam. 4.
- 24 Intellige tamen, quod ad ostendendam possibilitatem hujus casus nimis subtilizandum non sit, ut hic in decis. 2 in qua opponbatur facile contingibile, ut prædicens institutus testatori, eorum filii per vulgarem succederent, nam hoc veluti contra naturam moremque ordinem non præsumitur, ut obijcio satisfaciendo dixit Rot. Florent. apud Palm. Nep. decis. 464. num. 49.
- 25 Limita in vocatione natiuitatem per verba communis, quia tunc potius per fideicommissarium, quam vulgarem vocati censentur, ita conciliando opinionem 3 Rot. Jovenn. apud Tarr. de maxarar. tom. 3. decis. 17. num. 40. 41. 42. 46. & 47. Rot. Florentin. apud Palm. Nep. decis. 464. n. 43. & 44.
- 27 Item limita, si substitutio facta fuerit post mortem hæreditis instituti, nam mortis expressio compendiosa, & fideicommissarium inducit Ursat. ea sult. success. 82. num. 1. Fufar. de fubstit. quæst. 213. num. 7. de Luc. de fideicommissis. differt. 127. num. 2.
- 28 Intellige hanc limitationem procedere, si in ea precise substitutione, quam volumus fideicommissarium, facta fuit mentio mortis, licet tantum in alia parte. Denti Panat. differt. 24. n. 9. Rot. Florent. apud Ursat. decis. 13. num. 28., & iura decis. 99. num. 18. & seqq.
- Limita rursus, si verba communis junda sint verbis obliquis, tunc enim obliquantur, & fideicommissarium substitutionem importunt. Metast. lib. 2. refut. 240. num. 41. Meritis. de legittim. lib. 3. tit. 2. quæst. 14. num. 8. Rot. Roman. eadem Carill. decis. 183. num. 6.
- Prout limita, si verba communis relaxantur ad bonos, tali quippe casu obliqui sunt, & fideicommissum indecent, sed relaxati ad periculum assumunt naturam verbi directi. Mart. de fursif. legal. par. 4. quæst. 32. artic. 1. num. 17. Gratian. differt. 407. num. 36. de Luc. de fideicommissis. dissens. 121. num. 4. Masf. de consilior. quæst. 18. num. 78. & 79. Rot. Rom. eadem Mant. dec. 157. n. 8., & inter meas decis. Florent. decis. 98. §. pr. num. 18.
- Predictis addi potest alia species verborum, quæ hortatoris, & præcisæ nuncupatoris, & consilii demoratoris, ac ex se naturam onus restitutionis non præferunt, & quando secus ex voluntate testatoris Terr. var. jur. quæst. tom. 1. tit. 2. quæst. 12. num. 4. 3. & 6. Rot. Lucen. inter recedentes per Palm. Nep. decis. 4. n. 6. & seq. Rot. Rom. in Romana Vinea 9. Aprilis 1723. coram R. P. D. mes Calligano, & in confirmatoris 10. Januarii 1724. eorum eodem.

FLORENTINA

Fideicommissi.

3. Martii 1619. ex Lib. Stat. 93. a 258.

ARGUMENTUM.

Fideicommissum conditionale transmittitur ad heredes tantibus conjecluris, quæ late expendantur, & hoc procedit non solum quo ad periculum patris, sed etiam patris, si in eis quoque nepotes fuerint aliis prædictis ad limitationem text. in l. heredes mei §. cum ita ff. ad Senat. Consult. Trebell.

SUMMARIUM.

- 1 **A**genti ad fideicommissum obstat exceptio, quod substitutio de eo non loquitur.
- 2 Substitutio superveniens restringitur ad eos, qui supra fuerint nominati, & num. 3.
- 3 Et illi intelliguntur substitui juxta conditionem, si superveniens eveniente causa fideicommissi.
- 4 Deinde substitutio ante eventum conditionis, substitutio efficitur caduca.
- 5 Reciproca ordinata inter duas coheredes non extenditur ad eorum filios.
- 6 Intellige ut num. 37.
- 7 Patris in conditione non dicitur vocatus.
- 8 Nisi tantibus conjecluris.
- 9 Fideicommissum conditionale non transmittitur etiam in descendentes, & num. 6.
- 10 Limita tantibus contrariis conjecluris, ubi de ratiis.
- Amplia ut ex conjecluris detur transmissio, etiam si substitutio facta sit univocum favore superveniens num. 29.
- Contraria auctoritates declarantur num. 30.
- 11 Harum prima est, si exclusa transmissione minor dilectus magis directa preferretur, & n. 33. & 37.

- 12 Valuit si exclusa mascula admitterentur feminae.
- 13 Magis dilectus quis dicitur.
- 14 Secunda conjectura est, si statatur in vocatione minus dilecti substitui eius filios, nam ex hoc inferitur valita transmissio ad filios magis dilecti.
- 15 Appellatione cippi domus venimus proximiores. Et significatur agnatio num. 17.
- 16 Tertia est, si testator verasimiliter pro transmissione respondisset.
- 17 Quarta si transmissio non admissa agnatio contemplata non conservaretur.
- 18 Quinta si filii, ad quos fieri debet transmissio, fuerint antea populi in conditione.
- 19 Contra quod hac conjectura reprobat.
- 20 Distingue ut sola non sufficiat, sed et aliis suffragia.
- 21 Prefertur si ex aliqua qualitate cuncti filius esse magis dilectus substituit.
- 22 Sexta conjectura est, quando fideicommissaria substitutioni conjunctam fuit ius accrescendi, & de ratione.
- 23 Contra quod hac conjectura sit dubitabilis.
- 24 Intellige si alia non concurrant, sed intra.
- 25 Conjectura ad inducendam transmissioem hancungi debet.
- 26 Text. in l. haeredes mei §. cum ita ff. ad Trebellian. explicatur, & num. 28.
- 27 Appellatione liberarum variatur femina, & masculi, quoniam ritem naturales.
- 28 In fideicommissis meos testatur, non verba attenduntur.
- 29 Nepos non venit sub vocatione filiarum.
- 30 Venit tamen jure transmissio, etiam si adjecta sit dictio repetitis aliis.
- 31 Prædictio non attenditur, quando alius gravatus fuit testamentum.
- 32 Declara num. 36.
- 33 Pater in conditione regulariter vocari dicitur ad portum patris, non patris.
- 34 In portione tamen patris consideratur prædictio respectu substituti.
- 35 Gravatus potest bona retinere pro detractionibus, & ea ad sui haeredes transmittere.
- 36 Fideicommissum conditionale an, & quando transmittitur remittitur.
- 37 De transmissioe legati in diem festi remittitur.
- 38 Filius patri promissionem non transmittit ius potendi legitimam.

DECISIO XC.

In Causa Mannozzi, e Scarrighi.

CASUS, qui præcipue contraherebatur inter Angelum Manot de Manotia ex una, & D. Antonium viduum relicto a Mariotto de Manotia, & eius usufructuariam, ac Baptista de Scarrighi haeredem ejusdem Mariotti ex alia, videbatur versari præcise in terminis l. haeredes mei §. cum ita ff. ad Trebell. Quoniam Angelus senior utique de anno 1581. in testamento suo, cum quo deceffit, instituit sibi haeredes Mariotto, Manotium, & Hieronymum filios æquis portionibus, deinde per reciprocam substitutionem eos ad invicem instituit sui verbiis: Et si aliquis eorum decesserit, aut aliis aliis decesserit, quia dictus Manotius, & Mariottus iuravit ad bellum, sui liberis legitimis, & naturalibus, eis substituit superviventes, & superviventes ex eis. Denique disposuit, quod si omnes supradicti filii, & haeredes

decesserint sine liberis legitimis, & naturalibus, substituit eippum suum domus, scilicet suos nepotes filios suorum fratrum in viginti sextis terreni in stirpes, & in aliis bonis ejus filios substituit. Deinde autem testatore. Hieronymus ingressus est Religionem Minorum S. Francisci, postmodum deceffit Mariottus relicto Angulo adore, tandem novissime deceffit Mariottus nullis relictis filiis, instituit usufructuaria dicta Antonia uxore, & haerede universali memorato Baptista de Scarrighi, unde cum versemur in terminis dicti §. cum ita, considerata essentia illius text. decisionis, videbatur resolvendum pro convento a petitis absolvendis respectu conventionis. Quoniam videbatur locus regula illi vulgari, substitutio de te non loquitur, ut post Oldr. & Jo. Andr. respondet Sati. conf. 62. num. 4. lib. 3. Soc. Jan. conf. 205. num. 23. lib. 1. Burfat. qui de communi testatur conf. 337. num. 4. lib. 3. cum aliis, de quibus per Houd. conf. 60. lib. 1. Peregr. de fideicommissis art. 15. num. 37. Sord. consil. 448. num. 31. cum multis sequentibus, qui variis regulas in hac materia conservat. Scarrighi. dec. 1486. num. 1. & ibi Adden.

Et quod dictus Angelus actor nullo jure, vel titulo posset intrare ad exclusionem eorum, videbatur offendi, nam in reciprocis, si aliquis filio non institutorum decessit sine filiis, ejusdem substituit superviventes, vel superviventes ex ea, quæ verba restringunt vocationem ad filios antea nominatos, ita ut illi nominati substituti intelligantur Paris. conf. 37. num. 53. lib. 2. Gabr. conf. 125. num. 22. & seqq. lib. 5. Et intelliguntur substituti, si, & quatenus eveniente casu supervivente Alex. conf. 109. num. 4. lib. 7. At cum tempore mortis Mariotti sine liberis prædecessissent Mariottus, & Hieronymus videbatur defectu conditio eorum vocationis, & substitutio effecta caduca l. unica §. pro secundo C. de testat. ratione. Ideo Angelus ex propria persona succedere non posse dicendum est videbatur, quia non est nominatus, vel comprehensus, & regula est, quod reciprocas inter duos coheredes ad eorum filios, & descendentes non extenditur, cum in dispositionibus hominum de persona ad personam extensio non admittatur l. si filius §. et quod si tantum, ubi DD. ff. de lib. & posthum. l. si natus §. ante omnia ff. de post. l. si ita stipulatus §. Christoforus ff. de verb. obligat. in terminis Mench. conf. 636. n. 12. & 29. Odd. conf. 6. num. 59. conf. 46. num. 23. & conf. 68. num. 5. Peregrin. de fideicommissis art. 13. num. 90.

Et in terminis substitutionis reciproce saltem inter filios, vel alios haeredes, in quibus decedente superstitibus vocatur Paris. conf. 36. num. 47. & seqq. præsertim num. 51. & seqq. Nat. conf. 551. num. 29. Gabr. conf. 121. num. 28. & 27. lib. 5. Mant. de consil. ult. volens lib. 8. tit. 8. num. 8. Peregrin. de fideicommissis art. 25. num. 24. & 28. Non etiam succedere posse videbatur jure transmissiois, quia fideicommissum conditionale non transmittitur, dicti §. cum ita, l. cum ex filio ff. de vulgar. & pupillar. latissime Peregrin. de fideicommissis art. 31. num. 6.

Minus videbatur, quod posset pretendere Angelus succedere ex vi secunda substitutionis factæ in casu, quo omnes filii decederent sine liberis; quoniam in dicta substitutione non est vocatus ipse, sed vocati sunt transversales, scilicet nepotes ex fratre, & filiaæ feminæ. Et nihil facit, quod sit in conditione posuit, quoniam non ideo potest censeri vocatus, restituta dispositione sæpe citati §. cum ita.

Pra-

Penetrare quomodo dici possit, quod non concurrunt conjecturæ fidentes vocationem, ad effectum, ut limitetur communis opinio *giff. in l. Lucius ff. de liber. & postum.*

Præmissis tamen minime efficientibus post longam, & maturam causæ hujus disceptationem, resolutum per nos fuit per Angelo adire juxta per eum petita virtute transmissionis ad illius fideicommissum, & illius vigore condemnavimus reos conventos ad dimittendum bona petita, data tamen retentione pro detractionibus legitime faciendis, quatenus competat, juxta liquidationem in executione sententiæ faciendam; quoniam licet regulariter fideicommissum conditionale non transmittatur etiam in descendentes *l. si in personam C. de fideicom. l. unic. §. si autem C. de caduc. tollens DD. in l. cum filio ff. de legat. 1.*, habuimus nihilominus pro constitui, quod fideicommissum conditionale transmittitur statibus conjecturæ ex testamento resistentibus mentis testatoris, ex quibus colligatur voluisse transmitti, quia testator potest facere transmissibile id, quod non est transmissibile *Bald. in l. unica num. 20. vers. nisi aliquibus C. de his, qui ante apert. tab. Gubr. tit. de hered. instit. conclus. 2. limit. 3. num. 15. Ruflit. conf. 2. per tot. a. num. 54. post tract. an, & quando liberi. Mantie. de consens. ult. vol. lib. 11. tit. 20. num. 3. Craff. §. fideicommissum quæst. 67. num. 8. Handed. conf. 70. a. num. 31. lib. 1. & conf. 56. num. 3. lib. 2. Cabot. conf. 136. num. 7., qui alios congerit. Peregrin. de fideicom. art. 31. num. 9. latissime Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 201. num. 38., ubi contrarie receptissimum esse sententiam, quicquid dicat Phauver. de iur. vent. par. 6. num. 87. novissime Marefciot. var. resolut. lib. 2. cap. 31. num. 2. & 3. Rot. Roman. apud Caputaquæ. decis. 21. par. 2.*

In proposito autem consideravimus plures conjecturas pro transmissione concurrente.

Prima autem earum, & potissima conjectura est, quando si non foret transmissio magis dilectus excluderetur, & minus dilectus admitteretur *Jaf. conf. 32. præp. §. vers. quæritur conjectura lib. 2. Vir. decis. ult. num. 28. cum seq. Craff. §. fideicommissum quæst. 68. num. 1. cum aliis cumulatis per Menoch. conf. 325. num. 61. & conf. 333. num. 31. ubi ait hanc conjecturam sine dubio esse communiter receptam, & conf. 417. num. 14. conf. 452. num. 55., & novissime *diff. præsumpt. 201. n. 107. lib. 4. Marefciot. diff. cap. 31. n. 10. & 11. lib. 2. Craff. iterum in §. transmissum quæst. 28. n. 10.**

Et hæc conjectura militaret quidem in proposito, quoniam si non foret transmissio, excluderetur filius masculus Manotii, & admitteretur vel femina minus dilecta a testatore, vel rei conventi extranei, unde potius dicendum est locum esse transmissioni, ne sequatur hoc absurdum contra mentem testatoris, ad notat. per DD. in *l. hæredes mei §. cum ita ff. ad Trebell. Marefciot. diff. cap. 31. num. 12. & cum finis in casu, quod Angelus est de descendentes, sique positus in conditione, & a successione de fundi in totum excludat substitutum, non videbatur dubitari posse, quin effect prædictus, & quin substitutum excluderetur, ut de mente Bart. in *diff. §. cum ita, & aliorum firmat Peregrin. de fideicommissi. art. 13. num. 48.**

Secunda conjectura fuit considerata admodum urgens, quia quando testator ultimo loco substituit filias, non solum eas vocavit, sed etiam earum hæredes, at quando testator in substitutione facta de minus dilecto vocavit & ejus filios, tunc substitutio facta de magis dilecto ad ejus filios

transmittitur *Curt. Jun. conf. 16. num. 7.*, ubi appellat hanc conjecturam *furtivam. Crævet. conf. 62. num. 10. & in l. cum filio fam. part. 2. num. 149. vers. similiter. Ruis. conf. 145. num. 6. & 7. lib. 1. & conf. 130. num. 43. lib. 3. Sectin. Jun. conf. 63. lib. 4. Menoch. conf. 209. num. 15. & 16. & conf. 333. num. 33. & præsumpt. 201. num. 95. & 56. Ruis. Jun. conf. 476. num. 52. Mantie. de consens. ultim. volut. lib. 11. titul. 20. num. 19., ergo dicendum est, quod reciproca substitutio facta de filia testatoris ad eorum filios transmittatur.*

Tertia conjectura ponderabatur fortis, quia quando testator substituit cippum domus, declaravit cippum, scilicet filios suorum intraum, unde cum appellatione cippi domus venisset regulariter Angelus tanquam proximior, ad notat. per DD. in *l. fin. C. de verb. significat. Peregrin. de fideicom. art. 12. num. 19. optime Scraphie. decis. 812. non videtur nec inficiari, nec dubitari posse, quod testator intellexit prius vocasse ipsum Angelum nepotem, & sic locus conjecturæ, quod si testator de hoc fuisset interrogatus, ita respondisset, quo casu transmissio locum habere debet secundum magis communem opinionem, de qua post Jaf. conf. 154. col. 4. vers. secundo principaliter lib. 4. Handed. conf. 70. sub num. 34. lib. 1. optime Peregrin. conf. 43. num. 7. lib. 3., quam conjecturam non parvi sciendum esse existimavimus in hoc casu, in quo scis palpabilis apparet voluntas testatoris, licet alius Handed. conf. 60. num. 87. lib. 1. & Sord., qui bene auditur *conf. 448. num. 26. dixerit esse divisionem.**

Quarta conjectura deducebatur, ex eo quod apparet testatorem habuisse rationem conservandi agnationem, dum vocavit cippum, domum &c. 17 cum cippi, & domus appellatione significetur agnatio, DD. in *l. fin. C. de verb. significat. Peregrin. de fideicom. art. 12. num. 27. & 29.*

Quo casu transmissio locum esse omnes affirmant, quando alius agnatio non conservaretur, prout in proposito, si vel uxore, vel privignis testatoris admitteretur, ita Ruis. *conf. 156. n. 5. 18 & conf. 279. num. 7. lib. 2. Sectin. Jun. conf. 167. num. 21. lib. 2. Alex. conf. 28. num. 8. & conf. 120. num. 4. & conf. 143. num. 3. Paris. conf. 5. num. 18. & 29. & conf. 50. num. 19. cum seqq., ac melius *conf. 66. num. 76. lib. 3.*, ubi congerit Decian. *conf. 88. num. 67. & seq. lib. 2. Menoch. conf. 95. num. 109. latius conf. 325. n. 64. conf. 333. num. 29. & conf. 452. num. 56. Mantie. de consens. ultim. volut. lib. 11. tit. 20. num. 23. Handed. copiose *diff. cap. 70. num. 38. lib. 1. Marefciot. diff. cap. 31. num. 6. & seq. lib. 2.***

Quinta addebatur conjectura, ex eo quod si illi sunt positi in conditione, unde præsumitur testatorem voluisse, ut in ipsos transmittitur fideicommissum reciprocam fidem de parentibus eorum, quamvis enim hæc conjectura non sufficiat ad hoc, ut dicatur vocari, sufficere tamen videtur ad inducendam transmissionem, dum (ut dicam mox) alie concurrunt. Bald. in *l. si pater quæst. 4. C. de instit. & substit. Sectin. in §. cum ita sub num. 13. Paris. conf. 77. præcipue num. 18. lib. 2. Odd. de compend. par. 6. art. 2. limit. 6., ubi dicit, quod primis, quos hoc dicisse reperit, vix credebatur, sed postea advenit esse communem opinionem Craff. in *§. fideicommissum quæst. 68. num. 3. Ruflit. conf. 2. num. 56. post tractat. an, & quando liberi. Menoch. conf. 125. num. 59., & latissime eam tenetur *diff. præsumpt. 201. num. 97. Mantie. copiose lib. 11. tit. 20. num. 15.*, ubi reprobatur contrarium tenentes, & num. 16. Handed. *conf. 70.***

conf. 70. num. 33. cum seq. lib. 2. Peregrin. con-
f. 63. sub num. 12. vers. *tertia ratio*.

Et si sit consideratum non obitare, quod huc
conjectura non aptatur, quia quando filii positi in
conditione intelliguntur vocati, solum intelligun-
tur vocati ad portionem patris, & propterea exin-
de nesci non poterat conjectura transmissionis fi-
deicommissi in portionem patris, & firmat Pere-
grin. artic. 31. num. 16. & videtur hoc determi-
nare text. in di. 1. *Barres mei* §. cum ita, ubi
non est locus transmissio, quando filii sunt positi
in conditione, & ideus videtur velle Marefcot.
di. cap. 32. num. 27. lib. 2. Cabell. conf. 37. sub
num. 9. vol. 1.

Quia quicquid sit, termino huc conjectura
esse sola, in quibus terminis res non esset sine a-
liqua difficultate, per ea quae tradit Gabr. conf. 91.
num. 6. & seqq. & num. 14. & 15. lib. 2. Laderch.
conf. 142. sub num. 6. Seraphin. dec. 1014. n. 3.

Illa tamen sufficere videtur, quando etiam
aliae conjecturae concurrunt, ut in proposito, & in
his terminis loquitur Paris. conf. 77. lib. 2. Man-
st. lib. 11. tit. 30. num. 26. Gabr. conf. 7. sub
num. 29. & admittit etiam conf. 91. num. 8. p. 14.
& 15. lib. 2. Laderch. di. conf. 142. sub n. 6.

Indubitata autem videtur, quando ex aliqua
qualitate constet filios in conditione positos magis
esse dilectos, quam substitutos; cum tunc ad eos
debet transmitti fideicommissum, ne contingat, ut
praedilectus a testatore excludatur a minus dilecto,
id quod videtur admittere Peregrin. de fideicom-
missis. artic. 28. num. 19. & conf. 36. lib. 3. & con-
f. 33. num. 55. lib. 4.

Sexta conjectura non fuit quoque spectra, quod
quando fideicommissaria substitutio unitum est
iura accedendi, tunc fideicommissum transmittitur,
quia si quis accedendi transmittitur, prius
ratione transmissi debet fideicommissum condicio-
nale, ut eadem determinatio eodem modo determi-
netur. Socia. in §. cum ita sub num. 13. ubi
etiam Holzgert. num. 142. Curt. Juv. conf. 16. n. 6.
Nact. conf. ultim. num. 6. & 7. lib. 4. Rin. con-
f. 303. num. 7. lib. 2. Paris. conf. 77. lib. 3. &
conf. 5. num. 41. & conf. 50. num. 30. lib. 3. &
Cypal. conf. 16. num. 45. Menoch. conf. 95. num. 111.
& cum loco coeter dict. praesumpt. 301. num. 93.
& seqq. copiose Rimin. Juv. conf. 476. num. 38.
& conf. 532. Ruffis. conf. 2. num. 63. & seq. & 68.
Vir. decif. 398. num. 21. & 22. Od. conf. 54.
num. 11. & de compend. par. 6. artic. 2. limit. 7.
Honed. conf. 70. num. 40. lib. 1. Marefcot. cap. 31.
num. 13. lib. 2. ver. *resolut*.

Et licet ea de posset dubitari per ea, quae tra-
dit Menoch. conf. 300. num. 115. & 116. Bec. con-
f. 143. num. 101. & seqq. lib. 2. cum pluribus
citatis per eos.

Fuit nihilominus dictum posse procedere sal-
tem alia concurrentibus, prout etiam videtur di-
xisse Cravett. conf. 776. sub n. 14. vers. *aliom*.

Concluditur ergo, quod ex his omnibus simul
junctis sit locus transmissio, nam sicut positi in
conditione ex multis conjecturis dicuntur vocati,
ita quoque ad inducendam transmissionem multae
conjecturae junguntur, ut tradunt Doctores passim,
& Vir. decif. ult. in fin.

Nec obstat duximus text. in di. §. cum ita,
nam ibi libere erant simpliciter positi in conditio-
ne, & sub eo omnino comprehendebantur tam
males, quam feminas, imo etiam naturales tan-
tum, per ea, quae dicuntur Di. in l. ex factis §. si
quis intertestat §. ad Trebell. & ulterius erat
substitutus Claudiana, & sic femina, unde non col-
ligitur conjectura praedilectio liberarum in

conditione postorum, & ob id ibi non sit tran-
smisso, praeindeque non aptatur casui nostro, in
quo masculi tantum fuerant positi in conditione
stante exclusioe feminarum, & est substitutus
cippus, scilicet filii fraterum, qui erant prelati,
filibus feminis substitutis in alia tantum portio-
ne, & in summa filii filiorum dicuntur praedile-
cti, ultra quod ibi non concurrerent conjecturae
supra consideratae, & quae hic concurrunt.

Fuit quoque dictum non obitare, quod sit
facta substitutio de superfluitate, sive supervivente,
quae non transmittitur, cum sit ac si facta esset
nomine proprio, & intelligatur substituti, si, &
quatenus supervivant.

Quoniam haec verba impediunt quidem tran-
smissionem, nisi tamen conjecturae in contrarium
reperiuntur, nam etiam ubi nominatim substitutio
facta esset, statim conjecturae esset locus
transmissioni, ita hic verbis respondit Cravett. in
l. filiof. par. 2. num. 352. & seqq., ubi contra-
ria respondet, & di. conf. 776. sub num. 17. ver-
fit. non obstat impedimento. Odd. de compend. par. 6.
conf. 13. vers. *substitut*. Curt., ubi testatur de
magis communi, & induc. t. text. in §. cum ita, in
verbo *superfluit*, & idem Odd. conf. 54. sub n. 2,
& firmavit Rat. Rom. in sua Cur. *Alletti Fidei-*
commissi 24. Maii 1602. coram Ludovif., hanc di-
xit iustiorum, & aequiorum Camer. conf. 13. Ful-
gof. conf. 15. in 2. deb. sub num. 4. Cuffera. in l.
qui parit sub num. 10. versif. in §. fin., & ibi
Alex. num. 13. §. de acquir. h. red. Jus. conf. 154.
lib. 4. ubi num. 14. dupliciter respondet autho-
ritati Bald. contrarium tenentis; primo, quod
cum mysterio loquitur, quando substitutio fuit
facta per oblativos absolutos, quia testator dixit
supervivente substituto, nam illi oblativi habent
tacitam conditionem, si substitutus supervivens;
secus quando substitutio est facta de supervivente
simpliciter; secundo, quod Bald. loquitur in sub-
stitutione directa, secus in fideicommissaria, quo-
niam in fideicommissis non attenduntur verba,
sed m. na testatoris, sic etiam tenet Rimin. Sen.
conf. 78. num. 7. dicens potius memini, quam
verba attendi debere, latissime Zamch. ad §. cum
ita par. 4. a num. 139. ad 149. ubi enumerat au-
thoritates hinc inde, & concludit hanc esse ar-
bitriorem sententiam, & plures pro ea, quoniam
contra eam consultasse, maxime quia, ut subiungit,
multi, qui contra eam allegantur, vel non loquun-
tur in his terminis, sed in terminis, in quibus
potest venire iure vocatiois, vel loquantur quan-
do non extant conjecturae, & sic transit cum hac
distinctione, quod aut querimus, an statim hoc
verbo, nepos possit venire iure proxime vocatio-
is, & an comprehendatur appellatio filiorum, &
dicendum est, quod non, ut an possit venire
iure transmissiois, & concludendum est, quod sic,
etiam si adjecta sit distinctio respectiva alius, idem te-
net Ruffis. conf. 2. post. tract. an & quando Cr.
num. 79. & seqq., ubi septem adducit rationes;
hanc opinionem etiam probat Menoch. conf. 325.
num. 66. conf. 333. sub num. 41. & seqq. & de
praesumpt. lib. 4. praesumpt. 201. num. 84. ubi
ait, quod quovis ipsa tenuerit contrarium in
conf. 200. atamen hac est magis communis opinio.
Praeterea fuit etiam resolutum non obitare id,
quod contra praescriptam praedilectionis conjec-
turam adducebatur, quod scilicet praedilectio non
attenditur, quando ultimus gravior condidit tes-
tamentum, ex quo praedilectio non operatur vo-
cationem ex testamento, & ob id effectum tran-
smissionis non producat, ut post citatos Peregrin.
conf. 152. num. 14. lib. 5.

Vera

Vera est enim conclusio, quod prædilectio non operatur vocationem ex testamento, quam & nos admittimus.

Veram verissimam est etiam, & receptissima alia conclusio, quod inter ceteras coniecturas pro transmissione inducendas, præcipua, & principalis
 35 est hæc, quando alias prædilectus excluderetur, ut ex consensu fere omnium, *Menech. lib. 4. præsumpt. 302. num. 107.* cum aliis supradictis in *vers. prima autem eorum*; quare utraque conclusio recte in suis terminis est intelligenda, videlicet quod prædilectio non attenditur, quando ultimus gravatus condidit testamentum, & tunc non
 36 operetur vocationem ex testamento, quando sumus in simplicibus terminis prædilectionis, & in simplici jure prædilectionis, nec concurret aliquis substitutio, quæ ad prædilectum possit dici transmissa, & ita procedant tradita per Doct. in l. *per. C. de impub. & aliis substit.*

At quando præcedit aliquis substitutio, quæ ad prædilectum possit transmitti, tunc prædilectio operatur illam transmissionem, & prædilectus tunc succedit ex testamento per viam transmissionis; nam primo casu prædilectio in suis propriis terminis non consideratur, sed præcedente illa substitutione virtute prædilectionis transmittitur in prædilectum, & hoc modo procedit conclusio, quod transmissioni est locus, quando prædilectus excluderetur, & propterea, quod hoc casu, quando præcedit reciproca facta inter duos filios, & eorum filii sui possint in conditione, & absurdum sequeretur, quod minus dilectus præferretur magis dilecto, sit locus transmissioni, teneat *Anchor. conf. 74. Socr. in l. heredes mei §. cum. ita n. 10. cum seqq. & num. 22. & conf. 6. num. 13. lib. 3., & alibi sæpe Jaf. conf. 154. num. 8. & sub n. 13. lib. 4. Rota. conf. 79. num. 14. lib. 3. Paris. conf. 77. num. 10. cum seqq. & conf. 78. num. 3. lib. 2. Cravet. conf. 62. & conf. 130. Soci. Jun. conf. 142. lib. 2. Menech. conf. 325. num. 60. cum seqq. conf. 333. num. 31. conf. 452. num. 55. & de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 301. sub num. 88., ubi testatur de veriori, & receptiori, & num. 92. infinitis cumulat, & sub *vers. contrariam*, reprobatur *Gabr. conf. 91. contrarium tenentem*, & denique sub num. 97. alius citat, sic etiam *Menech. lib. 11. tit. 20. num. 21.* ubi dicit hæc esse receptissimam, & fortissimam, dicens ex mente *Cravet.* cum non uti sensu communi, qui discedit ab hac ipsa germana coniectura, copiose *Viv. decis. 398. num. 5. 6. & per tit.*, & præcipue n. 13. 14. 21. & 32., ubi sit hæc coniectura adeo veram esse, & a Doctoribus receptam, ut sic indubitate, quicquid *Gabr. diss. conf. 91.* non digesta veritate dixerit, *Integrit. de substit. cent. 3. qu. 47. num. 18.**

Consideravimus etiam non posse substitui, quod prædilectio consideretur tunc respectu portionis patris, non patris, quoniam advertendum
 38 est Doctores constituisse duas regulas, una quod filii positi in conditione, quando sunt vocati, regulariter loquendo intelliguntur vocati ad portionem patris, non patris. *Gabr. conf. 2. n. 6. lib. 2.* licet hoc non procedat, etiam multis casibus.

Secunda, quod prædilectio regulariter consideratur respectu portionis patris, nam cum respectu
 39 portionis patris per solum existentiam filiorum in conditione positorum excludatur substitutus, quapropter frustra attenditur prædilectio illorum, at respectu portionis patris, quia substitutus admitteretur, nisi extaret persona, quæ ex verisimili mente testatoris eum excluderet, idcirco respectu hujus portionis attenditur prædilectio, &

ita prædilectionem consideram Doct. in *diss. §. cum ita*, & in *diss. l. per.*, & explicat *Soci. conf. 69. num. 8. & conf. 204. num. 9. & conf. 116. sub num. 8. lib. 3.*

Tandem diximus debet retentionem prædilectionis, ut supra, quoniam indubitanum est, quod gravatus fideicommissum potest bonis retinere, vel ad suos hæredes retinenda transmittere pro dedolitionibus faciendis, *Soci. Jun. conf. 120. lib. 1. Marzar. de fideicommiss. quest. 7. Cabell. conf. 83. num. 15. & seqq. lib. 1.*

Ex quibus &c.

*Ja. Paulus Dodus.
 Lydus Bonarelli.
 Marius Otius.*

ADDITIO.

Ad num. 9. & seqq.

Fideicommissum conditionale, ut, & quando transmittitur, vide, quæ plene dixit *Rota Florent.* supra *decis. 28. num. 49. & seqq.*, & ea, quæ plenissime scripti in *addit. num. 1. & seqq.*, & in *addit. ad decis. 59. num. 15. & seqq. eadem Rot. supra decis. 52. num. 79. & seqq. & dec. 74. num. 3.*, & de transmissione legati in diem facti. *Rot. Florent. supra decis. 66. num. 4.*, & ibi plene in *addit. num. 6. & seqq.*, & infra *decis. 91. num. 3.*

In materia transmissionis anum adverte, quod filius patri præmorienti non transmittit jus consequendi legitimam, quod non nascitur vivente patre, ante ejus obitum filius nullum jus habet petendi legitimam l. t. §. si impuberi ff. de iust. honor. *Rot. in Romana immixtis 12. Martii t. 23. §. præterquamquod*, curam *Eminentissimi Dom. meo Cardis. Falconera.*

Et quoad hoc uti procedat, vide ibid.

FLORENTINA

Fideicommissi.

2. Obiit 1675. ex lib. *Mut. 95. a 166.*

ARGUMENTUM.

Appellatione filiorum non veniunt nepotes, si ex hoc filia gravem restitutionis induceretur, vel si certi quilibet, cum qua filii vocati fuerant, non conveniret nepotibus. Transmissio quando locum non habet, & prohibito alienationis quando veniat referenda ad præcedens fideicommissum.

SUMMARIUM.

1. Appellatione filiorum non veniunt nepotes.
2. Item si qualitas, cum qua vocantur filii non potest convenire nepotibus.
3. Transmissio locum non habet in compendiosa, facta post mortem testatoris, & sic in diem incertum.
4. Prohibitis alienationis intelligi debet ad terminos præcedentis fideicommissi.

decommissi eo. Martii 1614., ad quam sufficiat
relatio, ne sæpius eodem inutiliter repetamus.
Ex quibus &c.

Linus Riccardus.
Lydus Bonarellus.
Matthæus Olms.

DECISIO XCI.

In Causa Camici, Fisco, e Gattescchi.

Pro resolutione controversie verentis inter
Raphaelem de Camici adorem ex una, &
Fiscum, ac Jo: Baptista de Gattescchi, &
lucque lris confites ex alia, discutiendi erat in
primis vulgaris illa questio, namquid sub filo-
rum appellatione veniant nepotes, stante quod
habemus testamentum D. Lucetiz de Lugis, in
quo propriis filiis hæredes instituit, eisque sub-
stituit eorum filios masculos; Raphael autem est
pronepos Magdalene alterius ex filiabus institutis
ex Benedicto filio Vincenzii, qui Magdalene ejus
utri prædecessit.

Ex breviter agendo fuit per nos resolutum
in casu nostro, non venire nepotes filiorum ap-
pellatione, & propterea diximus Fiscum, & alios
reos conventos absolvendos esse; nam habuimus
pro constituti, quod appellatione filiorum non ve-
niant nepotes, quando ex hoc indaceretur gra-
vamen filiis vocatis; conclusio enim illa, quod ve-
niant, ubi agitur de eorum favore, locum habet
solum in merè favorabilibus, ita post Bald. conf. 362.
lib. 4. Caru. conf. 199. num. 34. lib. 3. Alex. con-
f. 1. num. 12. lib. 1. & conf. 56. num. 3. lib. 5.
Socin. conf. 104. lib. 4., qui de comuni testa-
tur. Dec. conf. 35. num. 7. Ahat. conf. 31. n. 38.
lib. 9. Paris. conf. 89. num. 24. lib. 2. Desien. con-
f. 47. num. 20. lib. 3. Berz. conf. 122. num. 2.
lib. 2. firmat Rot. Rom. apud Seraphin. decis. 1436.
num. 9. ubi dicitur hoc idem alias fuisse decisum
in eadem Rota de anno 1603. die 21. Aprilis;
plures recenset Menoch. conf. 145. num. 12. opti-
me, & late Ruffin. ad l. cum avus lib. 6. cap. 14.
num. 19. Hædel. conf. 60. num. 61. lib. 1. Molin.
de primis lib. 1. cap. 6. num. 27.

Quod præsertim indubietum visum est, ex
quo vocantur filii cum qualitate, quæ nepotibus
convenire non potest, dum dixit testatrix, quod
nullum jus quærat viris filiarum, & patribus
substitutorum, & sic designavit, de quibus filiis
intellexerit Gabr. de verb. significat. conclus. 1.
num. 61. & 62. plures citat Sord. conf. 403. n. 24.
late Ruffin. dist. lib. 6. cap. 14. num. 13., quo
stante non potest præterire adior successionem
jure transmissionis ex persona Vincenzii, qui ma-
teri prædecessit, cum versemur in compendiosis sub-
stitutione facta post mortem heredis, & sic in
diem incertum, quo casu non est locus transmis-
sioni l. heredes mei §. cum ita ff. ad Trebellian. &
l. un. §. si autem sub constituit C. de cad. relin-
dend. lucissime exponat Perregr. de fideicom. ar-
tic. 31. num. 6. Et hæc respectu testamenti D. Lu-
cretiz.

Qua vero ad testamentum Nicolai Ciani, cu-
jus vigore id adior pretendit eodem bona con-
servari, fuit primo loco consideratum, quod in
substitutione non comprehendatur, nisi ejus ne-
pos 1., & sic dicta Magdalene proavis Raphaelis.
Secundo, quod bona nunquam fuerunt in bonis
testatoris. Tercio, quod alias de anno 1588. de
mense Aprilis fuit per DD. LL. Conservatores de-
claratum, dicta bona non esse obnoxia fideicommissis
sæ ab eodem Nicolao instituto.

Et fuit dictum non posse fieri sustententum
in prohibitione alienationis, quoniam debet intelli-
gi juxta terminos præcedentis fideicommissi, ut
alias diximus late in causâ Rouziana Præterit. Fi-
l. 1.

ADDITIO.

ARGUMENTUM.

Filiorum appellatione non veniunt nepotes, quando
eorum admissio inferret gravamen filiis. Prohi-
bitio alienationis accessoria, & consecutiva quan-
do restringitur ad præcedentes substitutiones,
vel quando stet independenter, & de per se, &
amplius fideicommissum ultra personas in eodem
comprehensas.

SUMMARIUM.

1. Filiorum appellatione, et, & quando veniant
nepotes remissive.
2. Declarari non venire, quando eorum admissio infer-
ret gravamen filiis.
3. Transmissio quando locum habeat in legatis, seu
substitutione facta in diem remissive.
4. Prohibitio alienationis consequentive, & accessoria
apposita ad præcedentes substitutiones non am-
pliatur fideicommissum.
5. Secus quando talis prohibitio est apposita post o-
mnes gradus substitutionum, & stat de per se,
& independenter.
6. Conjectura pro restrictione ad præcedens fidei-
commissum quæ fuit remissive.
7. Prohibitio alienationis quando non dicitur acces-
soria, sed independenter remissive.
8. Item quando dicitur consequentive, vel non.
9. Non dicitur restricta ad substitutiones, & gra-
dus præcedentes, quando est generaliter appo-
sita, & principaliter per modum causæ finali-
s, & regula.
10. Item quando est vestita a causa, ut bona rema-
neant in familia, & non est accessoria, & casu-
quævis.
11. Contraria auctoritates declarantur præcedere in
ratione conservationis bonorum in familia ac-
cessoriarum adjecta.
12. Et fortius prædicti conclusi, quando ultra ratio-
nem conservandi bona in familia testator ap-
posuit personam privativam, & caducitatis, &
de ratione.
13. Prohibitio alienationis non dicitur restricta ad
gradus præcedentes, quando est qualificata ab
universali ratione conservandi hereditatem in-
diligens.
14. Item extendit fideicommissum, si post illius ordi-
nationem testator prohibitionem fecit favore
nostrum personarum in præcedenti fideicommissi
fili non comprehensarum.
15. Amplius enim prohibitio extendit fideicommissum
ultra personas expressas, & in antecedenti fi-
deicommissi comprehensas.
16. Prohibitio alienationis, quando restringitur ad
terminos præcedentis fideicommissi, non exten-
ditur ex eo, quod facta sit in perpetuum,
& de ratione.

Ad num. 1. & seqq.

- 1 Appellatione filiorum &c., & quando veniant nepotes, vide quæ plene dixit Rot. Florent. supra decif. 41. num. 6. & seqq. & decif. 42. n. 1. & seqq., & quæ ego plenius scripsi in addit. ad eandem decif. & decif. 52. num. 1. & seqq., & ibi ego in addit. num. 1., & infra decif. 100. num. 16. & seqq. & num. 80. & seqq.

- 2 Adverte tamen, quod si admisso nepotum inferret gravamen filiis, adeo ut nepotum vocatio esset inseparabilis ab huiusmodi oneris inductione, tali casu nunquam appellatione filiorum venire possent nepotes, cum extensio ad eos tunc redderetur odiosa, ut dicitur in hac nostra decif. num. 1., & firmat *Sacrae. contr.* 19. num. 13.

Ad num. 3.

- 3 In legato, seu substitutione facta in diem, quando sit locus transmissioni, vide auctoritates supra relatas in addit. ad præcedentem decif. 90. in fin.

Ad num. 4.

- 4 Prohibitio alienationis consensuæ, & necessæ foris appositæ ad præcedentes substitutiones, & gradus non ampliat dispositionem ultra gradus præcedentes, sed intelligitur juxta terminos præcedentis fideicommissi, licet secus dicendum esset, si talis prohibitio appositæ sit post omnes gradus substitutionum, & licet de per se, se independentem, ut declarando *cons. Decif.* 616. tradunt *Cyriac. tractat.* 142. num. 20. & seqq. & *contrav.* 143. num. 25. & seqq., ubi adducit conjuncturas pro restrictioe ad præcedens fideicommissum, & *contrav.* 579. num. 42. item. *mens. Audis. Calderon. resol.* 44. num. 63. & seqq. & *refol.* 57. num. 36. & seqq. *Torr. quæst. jur. quæst.* tom. 1. tit. 2. qu. 8. num. 26. fol. 144. Rot. *post de Luc. de fideicommissis. decif.* 11. num. 21. decif. 69. num. 13. decif. 71. num. 17. & seqq. decif. 73. num. 23. & decif. 26. num. 11. & in *Montiss. res. tit. decif.* 65. num. 15. Rot. Florent. decif. 31. num. 23. & decif. 82. n. 31. & seqq., ubi quando non dicatur accessoria, sed independentem inter impressas coram me, & dixi supra in addit. ad decif. 55. num. 8. & in addit. ad decif. 84. num. 8. & seqq. eadem Rot. Florentin. supra decif. 3. num. 10. & seqq., ubi quando dicitur accessoria, vel non, & decif. 87. num. 28. & seqq., & infra decif. 92. num. 30. & seqq., ubi quando prohibito dicatur consecrativa, vel non.
- 5 Item prohibitio alienationis non diceretur restricta ad substitutiones, & gradus præcedentes, quando est generaliter appositæ, & principaliter per modum dispositionis, cum sit finalis, & per modum regulæ, *Denn. mens. Audis. Calderon. decif.* 57. fol. 44. num. 27. & seqq. & *idem. refol.* 47. & *refol.* 57. num. 18.

- 6 Vel si prohibitio sit vestita a casu, ut bona remaneant in familia, nam si ista vox sit accessoria, & consecrativa inducit fideicommissum in omni casu simplex, & absolutum, *D. mens. Audis. Calderon. resol.* 44. num. 57. *Torr. var. jur. quæst.* tom. 1. tit. 5. quæst. 8. num. 32. fol. 244. Rot. *post de Luc. de fideicommissis. decif.* 69. num. 13. decif. 71. num. 17. & seqq. decif. 73. num. 23. & decif. 26. num. 11. & in *Montiss. res. tit. decif.* 65. num. 16. Rot. Florentin. supra decif. 87. num. 23. & seqq.

- 7 Et in ratione conservationis bonorum in familia accessorie adjecta loquuntur contrarium sentientes *Cyriac. dist. contrav.* 579. num. 43. & seqq., ubi quod hoc maxime procedit, si adine dictioe ncia relativæ, *D. Calderon. dist. resol.* 44. n. 63.

& seqq., & ea, quæ dixi supra in addit. ad decif. 84. num. 8. & seqq., & ita pugnantem inter se auctoritates conciliat Rot. Florent. supra dist. decif. 87. num. 23. & seqq.

8 Boque validus, si ultra prædictam rationem conservationis bonorum in familia, & ignatione testator in casu alienationis adpeterit potius privationis, & caducitatis: id his enim terminis, ut ratio conservationis efficax, & operativa sit, semper iudicat fideicommissum, Rot. Roman. *post de Luc. de fideicommissis. decif.* 71. num. 19. & 20. & decif. 72. num. 13. & seqq.

9 Non diceretur tamen restricta ad gradus præcedentes, si prohibitio alienationis qualificata sit ab universali ratione conservandi hæreditatem indivisam, nam tunc dicitur extensiva præcedentium dispositionum, non autem simulatores Rot. Rom. *post de Luc. de fideicommissis. in Montiss. res. tit. 5. n. 5.*

10 Extenderetur etiam fideicommissum ex prohibitione alienationis resolutum, si postquam testator illud ordinavit, prohibitionem fecit fore novarum personarum in præcedenti fideicommissum non comprehensurum; ita quippe casu fideicommissum ampliat, ut comprehendat personas noviter nominatas, nec illud restrictum potest ad limites præcedentis substitutionis, & fideicommissi, ne alias voluntas testatoris destrueretur, ut firmat *Crasset. conf.* 878. num. 9. vol. 5. *Menoch. conf.* 348. num. 43. *Sord. conf.* 67. num. 28. & conf. 84. n. 13. *Petr. de fideicommissis. quæst.* 2. num. 9. & quæst. 5. num. 7. & seqq., & reprobat contrarium sententibus *Bersan. de rit. volunt. cap. 8. quæst. 4. n. 1. & seqq. Senat. Prædromontan. apud Thesaur. quæst. forens. lib. 3. quæst. 177. num. 19. 20. & 21. Rot. Florent. infra decif. 31. num. 34. & seqq.*

11 Unde si prohibitio alienationis sit amplioris fideicommissi, illud extendit ultra personas expressas, & in antecedenti fideicommissi comprehendit *Denn. mens. Audis. Calderon. resol.* 44. n. 64. dist. *resol.* 45. num. 36. & *resol.* 57. num. 37. ego in addit. ad decif. Florent. 55. Superius impressis, num. 5. & seqq. Rot. Florent. infra decif. 92. n. 34. & seqq. & num. 39. & seqq., ubi quod hoc procedit non obstantibus dictionibus relativis.

12 In casibus autem, in quibus prohibitio alienationis restringitur ad terminos præcedentis fideicommissi, obicem non facit, quod prohibitio facta sit in perpetuum, quia talis prohibitio semper intelligitur juxta subiectam materiam, & restringitur etiam ad vitam personæ, cui prohibitio facta est, ut in nostris terminis *Torr. var. jur. quæst.* tom. 1. tit. 2. quæst. 21. num. 27. fol. 305. Rot. Florent. supra dist. decif. 87. num. 29. & seqq.

FLORENTINA Fideicommissi.

20. Martii 1616. ex Lib. Martii, p. 6. a 253.

ARGUMENTUM.

Posit in conditione intelliguntur vocati, statimque conjunctura, quæ late recenseretur, & si postea fuerint in conditione non solum respectu patris, sed etiam patris, utrique succedat. Prohibitio alienationis, si amplior sit fideicommissi, illud extendit ultra personas expressas. Identitas bonorum fideicommissorum quomodo probetur. Agnitione complexus masculi ex feminis non veniunt appellatione descendendum masculorum. Vinculum materium, quando uti impertitionis nihil operetur.

ST.M.

SUMMARIUM.

- 1 **F**ili in conditione positi non dicantur vocati.
- 2 *Limita si contrarium funderent conjectura.*
- 3 *Sed quod, & qua sint sufficientes satis contrarium.*
- 4 *Declaro ut in hoc standum sit arbitrio Iudicis a regulis Juris regulato.*
- 5 *Prima conjectura est, si versetur in descendentes, in quibus leviores presumptiones sufficiunt.*
- 6 *Altera, si adfit expressio masculinitatis.*
- 7 *Maxime si pluries repetita, & cum ea alia conjectura concurrant.*
- 8 *Tertia, si testator ad plures substitutionum gradus progressus fuerit.*
- 9 *Porcius si cum hac alia conjectura jungatur, & finis in descendentes.*
- 10 *Quarta, si institui reciproce fuerint substituti.*
- 11 *Quinta, si minus dilecti magis dilectis praesententur.*
- 12 *Sexta, si prohibita fuerit alienatio cum clausula quia voluit &c. & num. 36.*
- 13 *Septima, si testator ad stirpem, non autem ad capita respexit.*
- 14 *Octava, si in prohibitione alienationis additum fuerit, ut bona apud positos in conditione remaneant, & de ratione n. seq.*
- 15 *Verbum remaneat indicat fideicommissum.*
- 16 *Nona tandem, si prohibita fuerit trebellianica.*
- 17 *In hac materia singula, quae non praesent, aucta fiunt.*
- 18 *Præsertim in descendentes.*
- 19 *Positi in conditione, quando sunt vocati, intelliguntur solum vocati ad portionem patris, non patris.*
- 20 *Limita primo, si positi fuerint in conditione tam respectu patris, quam patris, & conjectura suadentes vocationem utrumque respiciant.*
- 21 *Limita secundo, si positi in conditione sint descendentes, qui ad utramque portionem censentur vocati.*
- 22 *Tertio, si bona inter masculos testator voluit conservari.*
- 23 *Quarto, si adfit in testamento reciproca substitutio.*
- 24 *Ratio quia voluit &c. adjecta prohibitioni reciprocam fideicommissum inter descendentes in casu mortis inducit, & num. 25.*
- 25 *Intellige, si accedat prohibitioni per se valida, non autem sola.*
- 26 *Et dicitur valida prohibitio, si etiam tacite constet, quarum personarum contemplatio facta sit, & num. 28.*
- 27 *Fideicommissum resultant ex prohibitione testata restringitur ad personas expressas.*
- 28 *Limita ad aam. 34 & seqq.*
- 29 *Intellige si veritas consequens ad praecedentes substitutiones, & quando id contingat.*
- 30 *Sicui si principaliter, & in distincta, & separata oratione.*
- 31 *Positi medica variatio totum jus immutat.*
- 32 *Voluntas testatoris a verbis diversa non praesumitur.*
- 33 *Prohibitio magis ampla, quam fideicommissum, ultra illud extendit.*
- 34 *Et quando ea amplius dicatur.*
- 35 *Fideicommissum resultant ex prohibitione alienationis praeferat eadem conditione si sine filiis superius expressa.*
- 36 *Limita quando constat de contraria voluntate testatoris, & quando ea colligatur.*

- 37 *Relatio semper intelligitur, exceptis expressis dispositis.*
- 38 *Testator habet omnem auctoritatem disponendi, quae velit.*
- 39 *Existencia fideicommissi probatur ex confessione heredum gravati contra testes suos universales.*
- 40 *Identitas bonorum fideicommissorum probatur ex decima auctoritate, in qua testator se bona titulum fideicommissi possidere.*
- 41 *Amplia, ut hac probatio sufficiat etiam ad effectum caducitatis.*
- 42 *Item probatur praesumptione, quod in filios a patre devenerint.*
- 43 *Maxime si versetur in antiquis.*
- 44 *Agnatione considerata, vinculum maternum de per se reputatur imperitiosum, sicut si cum patris conjugium fuerit.*
- 45 *Intellige ut aam. 53. & seqq.*
- 46 *Fideicommissum ab ascendente ordinatum etiam non agitum transmittitur ad suos heredes.*
- 47 *Pluribus collectivis, & indistinctis vocatis, querendum primo de vocatione, & postea de proximitate.*
- 48 *Masculis ex masculo vocatis, masculi ex feminis remanent exclusi, & de ratione n. 50.*
- 49 *Exclusa matre censentur etiam exclusi ejus filii.*
- 50 *Appellatione descendendum masculinum non veniunt masculi ex feminis, quando fuit contemplata agnatio.*
- 51 *Vocatis descendentes censentur testator vocatis gradatim, & ordinis successione.*
- 52 *Vinculum maternum juvenis illi, qui sine dicto vinculo succedere poterat.*
- 53 *Vinculum imperitiosum tam pertinenti conjugium aibi operatur.*
- 54 *Contraria auctoritates declarantur.*
- 55 *Gravatus non potest alterare ordinem succedendi de proximiori in proximiorum.*

DECISIO XCII.

In Causa Medici, e Medici.

Celebris, & arduus vertebatur disceptatio in Auditorio Roci Florentino, super qua in individuo aliis consuluerunt doctissimi. Dec. & Roci. ille conf. 177. ille conf. 89. lib. 2. inter nobiles Dominum Franciscum quond. Tonai de Medicis agentem ex una, & D. Robertum, & Niccolum iidem de Medicis reos conventos ex alia, occasione testamenti quond. D. Verii Cambii de Medicis, qui de anno 1395. condito suo, eam quo deceffit, testamento, instituitque heredibus Niccolae, & Cambio suis filiis masculis, omnibusque aliis filiis masculis masculinis, etisque ad invicem substitutis vulgenter, pupillariter, & per fideicommissum, illis quovisdecumque decedentibus sine filiis, aut descendentes masculis legitimis, & naturalibus, uno, vel pluribus per lineam masculinam, post nonnulla leges substituit in stirpes Joannem Franciscum, & quosdam alios transversales ejus familiae, eorumque filios, & descendentes masculos legitimos, & naturales, & dictas stirpes ad invicem substituit in casu deficientie; prohibitoque omnibus detractionem Fidei, seu quarta de legatis, nec non venditionem, donationem, permutationem, ac omnem alienationem bonorum, quia voluit ea perpetuo esse, & remanere apud suos filios, & eorum filios, & descendentes masculos, & dictos ejus consortes, & conjugios de Medicis superius sobolescentes, & eorum

filios, & descendentes secundum ordinem supra-
dictum.

Cumque deinde multis bonis ex relictis in ha-
reditate dicti quondam D. Verii testatoris de-
cessissent in D. Attilium ejus abnepotem, qui decess-
sit de anno 1577, absque masculis, condito testa-
mento, in quo uxori usumfructum reliquit, ha-
redesque universales instituit DD. Robertum, &
Nicolaum descendentes s. dicto primo testatore, &
ex filia nepotes ipsius secundo, excluso dicto Ta-
nai Nicole patrno dictorum institutorum, tant in
humanis existente.

Fuit principaliter dubitatum nunquid per te-
stamentum præparatum D. Verii esset inductum,
absolutum, & reciprocum fideicommissum in casu
mortis, adeo ut potuerit D. Tanai, & hodie D. Fran-
ciscus ejus filius obtinere bona petita, & post ma-
turtatem, se longam ipsius casus discussionem, re-
tulis Clarissimis Dominis Consiliariis, fideicom-
missum inducunt s. D. Verio Cambii de Medicis
fuisse purificatum per mortem D. Attilii Verii
Attilii de Medicis pro medietate in personam D.
Tanai Nicolæ de Medicis, & hodie D. Francisci
sui filii, & propterea dictos DD. Nicolaum, & Ro-
bertum teneri ad relaxandum bona petita, & in
petitione contenta pro medietate dicto Francisco
una cum fratribus a die mortis Attilii, usque in
diem actualis restitutionis prædictorum bonorum
in executione liquidandis, quod bona ab ipsis
possedit, nec non ad fructus bonorum alienatorum
a die mortis Attilii, usque ad diem litis conte-
stant; alios vero bonorum posseditores, & occupa-
tores condemnandos ad relaxandum dictorum
bonorum medietatem petitam in calce petitionis
descriptorum, una cum fructibus a die litis con-
testata, usque ad effectum restitutionem, data
tamen retentione pro detractionibus faciendis in
executione liquidandis.

Existimus enim ex memorato testamento
D. Verii inducendum esse simplex, & absolutum, ac
reciprocum fideicommissum inter omnes ejus de-
scendentes in casu mortis, tum ex eo, quod de-
scendentes heredum institutorum sunt positi in
conditione, qui ideo ob concursum plurimum co-
njecturamus, cum res sit inter descendentes, cen-
sentur vocati, ut mox subiciamus, cum etiam ex
eo, quod ex prohibitione alienationis cum clau-
sula *quia voluit &c.* in casu nostro optime, facili-
ter inducitur, & quod retinet ad primum.

Mori sumus, nam licet communis sit sen-
tentia gloss. in l. Lucius in 2. ff. de hered. instit.,
quod scilicet filii positi in conditione non censan-
tur vocati, atamen receptissima quoque est con-
clusio, quod ab illius doctrina sit recedendum,
ubi concurrunt conjecturae, urgentesque præsum-
ptiones per Doctores approbate, & deducæ ex di-
positis in testamento, ut lastissime pro omnibus
exornat Ruffic. lib. 2. de lib. in condit. post. cap. 1.
num. 1., & infra col. 2. ceterum magnum refert
de communi strentantem, Mantie. de conj. 3. ult.
volunt. lib. 2. tit. 2. a num. 19. Handed. conf. 54.
num. 10. lib. 2. Cabal. conf. 105. a num. 2. lib. 1.
Sord. conf. 434. num. 19. lib. 3. Thesaur. decis. Pe-
drus. 96. a num. 8.

Et licet controversum sit, quænam conjectura
sufficere debeat, & unde colligende sint ex no-
tis per Mantie. diss. tit. 1. num. 19. Thesaur.
num. 9. Ruffic. diss. cap. 1. num. 2. imo testetur
Atagov. nostram Rotam non esse satisfactam duobus
vel tribus decis. 73. n. 9. & Marfior. lib. 8.
variar. resolut. cap. 27. num. 6. & 48. dicit,
quod Rot. Rom. binas conjecturas, & multoties
tres rejicit, nec facile admittit limitationem ad
dict. gloss. l. Lucius &c.

Atamen si in hoc sit stultum arbitrio Judi-
cis regulatum a regulis Juris, prout omnes voluit
ex Thesaur. diss. decis. 96. num. 9. vers. *non ar-
bitrio*. Mantie. diss. tit. 2. num. 19. Handed. con-
f. 54. num. 63. lib. 2. arbitrat fortassis præsum-
ptiones, quæ hic concurrunt, esse urgentissimas, &
a Doctoribus omnino receptas.

Primo, quoniam filii positi in conditione e-
rant descendentes a testatore, quo casu omnes ad-
mittunt leviores sufficere præsumptiones, & secu-
re procedere omnes statim deducendas Thesaur.
diss. decis. 96. num. 7. vers. *non erit tamen*. Rus-
fic. diss. cap. 1. num. 2. Mantie. diss. tit. 2. in
ultimis verbis, & tit. 3. num. 1. Desian. consil. 9.
num. 2. lib. 3. Sord. conf. 434. num. 19. Handed.
conf. 54. a num. 54. & 56. lib. 2. Menoch. de præ-
sumpt. lib. 4. præsumpt. 76. a num. 25.

Secundo adeo expresso masculinitatis, quam
deducit Guid. Pap. quest. 184. num. 3. cujus sen-
tentia communis est ex lastissime deducit per Ru-
fic. lib. 2. cap. 2. num. 39. & num. 49., dicit ab
illa non esse recedendum Cras. ff. fideicommiss.
quest. 14. num. 1. Thesaur. decis. 96. num. 21., &
citati per Cabell. diss. cap. 105. num. 4.

Quæ procedit planius, ubi non feli testa-
tor mentionem de masculis fecit, sed pluries in
institutione, & substitutionibus vocando lineam
masculinam Menoch. de præsumpt. lib. 4. præ-
sumpt. 76. num. 33. ubi dicit, quod tunc nulla
videtur esse dubitatio. Cras. lib. 2. cap. 5. num. 1.
Thesaur. num. 27. Alciat. Cras. & Perre. de
quibus Cabell. diss. conf. 105. num. 6., & sine du-
bio, quando etiam ista alia concurrunt Sord. con-
f. 334. num. 4. & 5. lib. 3. Ruffic. lib. 2. cap. 7.
num. 1., ubi quando cum illa concurrat altera di-
gressionis ad plures gradus.

Tercio testator digressus fuit ad plures gra-
das substitutionis vocando filios, illoque reciproce
substituendo, & in defectu lineæ masculinæ
eujuslibet eorum filios, & descendentes fratrum
substituit, unde succedit celebre, & vulgare
consil. Anchor. 74. ubi contendit sufficere hanc con-
jecturam ad inducendum limitationem dict. gloss.,
quam esse communiter receptam attestant citati
per Thesaur. diss. decis. num. 15. & num. 17. Rus-
fic. lib. 3. cap. 9. citati a Cabell. diss. conf. 105.
num. 14.

Præsertim ubi cum ista alia concurrant co-
njunctura Mantie. de conj. ult. volunt. lib. 2.
tit. 3. num. 13. vers. *verum*, laste Handed. conf. 54.
n. 53. lib. 2. Menoch. d. præsumpt. 76. num. 53. Ca-
bell. diss. conf. num. 25. Thesaur. num. 19. vers. *supra-*
scripta, & quando positi sunt descendentes
a testatore, idem Menoch. num. 55. Ruffic. lib. 3.
cap. 5. num. 2.

Quarta resultat ex reciproco substitutione so-
la inter institutos, ut ex Corr. Rom. Succ., & aliis
vocat Ruffic. lib. 8. cap. 1. num. 1. Menoch. diss. præ-
sumpt. 76. num. 52. Thesaur. decis. 96. n. 31. Cabell.
de communi num. 18.

Quinta, & quidem urgentissima esset deducæ
ex substitutione fratrum, & filiorum, ac descen-
dentium illorum, nam tunc filii instituti positi
in conditione vocati censentur ex regula l. viva ma-
tere C. de bon. matern. l. Publica §. prima ff. de con-
dic. & demonstr. quod absurdum est, quod filii,
vel descendentes a proximis in gradu, & ita ma-
gis dilecti sint deterioris conditionis, quam trans-
versales, de qua regula Pius. diss. l. 3. num. 19.
Tiraquel. de primis. quest. 4. & num. 51. Gehr.
lib. 4. commun. consil. tit. de fideicommiss. consil. 6.
num. 2. Capual. conf. 45. lib. 1., quam præsum-
ptionem egergie deducit Curt. Jan. consil. 16.
num. 16.

num. 16. *Guzad. Gravett. Ruin.*, & alii, de quibus *Caball. num. 10. & num. 15. relati a Russ. lib. 5. cap. 1. num. 3. & cap. 7. num. 4.*, & optime convenit nostro facto.

- 12 Sexta deducitur bene ex prohibitione de non alienando cum clausula *quis voluit &c.* *Russic. l. acc. lib. 3. cap. 5. a. num. 1. & num. 7. Caball. dict. consil. 105. num. 21. & 22. Theaur. num. 29. dict. decis. 96. prefertim quando voluit, quod perpetuo conferretur bona inter consanguineos de Medicis.*

- 13 Septima, quando testator habuit considerationem ad filios, & non ad capita, ex traditis per *Russ. cap. 6. num. 8. lib. 3. ubi Capb. & alios adducit, & dicit esse verissimam.*

- 14 Octava, omnis scrupulus evanescit, cum constabat filios positos in conditione fuisse dispositi-ve vocatos, quando testator in ratione prohibitionis expresse dicit, quod bona remanerent apud dictos ejus filios, & eorum filios, & descendentes masculos, quod ex necessitate inducit vocationem eorum ex prima institutione, ut ponderat optime *Russ. lib. 5. cap. 6. num. 14. ubi Capb. & Paris. ciet Menab. num. 78. ex vi verbi remanet, quo fideicommissum iudicatur Rip. in l. securus col. fin. n. 4. vers. dubitari ff. de vulgar. & pupill.*

- 15 Nunquam nec omittamus, quod refertur ex prohibitione Trebellianice, de qua citatur *R. P. dict. cap. 6. num. 21. Capb. conf. 419. num. 18. Decian. conf. 103. num. 27. lib. 3.*

- 16 Unde licet una, & altera ex istis presumptionibus non sufficeret ad inducendam limitationem ad dict. gloss. juxta terminos in quibus loquitur *Magon. dict. decis. Florent. 73. num. 6. ex omnibus simul iudicis omnis difficultas cessabat, juxta regulam l. Spadumem §. qui jura ff. de excusat. tut. Cora. Gabr. Clar. de quibus Caball. dict. conf. 105. num. 25. & 26. Hander. conf. 54. num. 53. Magon. decis. Florent. 27. num. 14. Surd. tansf. 539. sub num. 2. prefertim ubi agitur de descendentes testatoris, idem num. 54. & 55. & Russ. lib. 3. cap. 1. num. 10. testator de consuetudine Rotæ Florentine in lib. 5. cap. 8. per tot. Seraphin. decis. 1339. num. 13.*

- 17 Nec obstat diximus, quod positi in conditione, quando intelliguntur vocati, solum vocati intelliguntur ad portionem patris, non patri *Peregrin. de fideicommissis. art. 19. num. 28.*

- 18 Quamobrem animadvertimus duos distinguendos esse casus, quorum primos est, quando filii positi sunt in conditione resp. da patris tantum, & conjectura pariter fidentes hujusmodi positi in conditione esse vocatos respiciunt personam patris tantum, & hoc casu verum est positi in conditione intelligi vocatos resp. portioni patris, non patri, in hisque terminis loquamur, & debent intelligi *Peregrin.*, & alii. Secundus vero casus est, quando filii sunt in conditione positi tam resp. patris, quam patri, & conjectura pariter, quod fidentes eorum vocationem, respiciunt tam portionem patris, quam patri, ut in nostra specie. Vel etiam quando filii sunt positi in conditione resp. patris tantum, sed nihilominus conjectura respiciunt portionem & patris, & patri, & hoc casu fitendum est positi in conditione intelligi vocatos ad fideicommissum tam resp. portioni patris, quam etiam patri, ita in terminis respondit *Ruin. conf. 179. num. 19. lib. 3. Gravett. conf. 62. & conf. 110. num. 6. cum seqq. conf. 426. per tot. & conf. 885. in fin. Rimini. Jun. conf. 502. num. 26. & conf. 676. n. 12. Curt. Jun. conf. 43. num. 9. Russic. in tract. au. & quando liber. lib. 5. cap. 9. n. 7. Burfat. conf. 202. n. 42.*

Vio. decis. 323. in fin., ubi refert ita per *Rot. Rom.* & per *Regium Audit.* fuisse judicatum, & hoc quoque admittit idem *Peregrin. conf. 73. nota 2. vers. secunda lib. 3.*

Præterea fuit quoque consideratum, quod sumus in descendentes, quo casu filii consuevit vocari non solum in portionem patris, sed etiam patri *Burfat. dict. conf. 202. sub num. 42. vers. secunda declarat.* *Russic. d. lib. 5. cap. 9. n. 8.*

Rursus obiectum videbatur cessare, ex quo bona inter masculos testator voluit conservari *Russic. post citatos dict. lib. 5. cap. 9. num. 10.*

Tandem prædicta confirmabantur, & animadvertimus regulam non procedere, ubi in testamento adeest reciproca substitutio, ut aliis relatis defendit *Cavagnol. decis. 49. num. 44.*

Secundo principaliter, & fortius moti fuimus ad referendum, quod per testamentum memorati D. Verii inter ejus descendentes sit inducendum absolutum, & reciprocum fideicommissum in casu mortis.

Quoniam habuimus pro constanti, quod clausula illa adjecta post prohibitionem alienationis, videlicet - & hoc ex eo quia voluit, quod dicta bona omnia perpetuo fieri, & remanere apud dictos ejus filios, & descendentes masculos, & filios ejus consorte, & conjunctos de Medicis superioribus substituitis, & eorum filios, & descendentes secundum modum, & ordinem supradictum, de per se inducit fideicommissum perpetuum, & reciprocum inter omnes descendentes testatoris juxta celebrem *decis. Cuman. in l. cum ita §. in fideicommissum n. 4. ff. de legat. 2. Sec. in l. si agnatus 70. num. 16. in fin. & num. 17. vers. variabilia tamen ff. de verb. dub. & in conf. 12. num. 18. vers. sed ubi testator voluit lib. 3. Sordin. Jun. conf. 168. num. 78. lib. 2. Paris. conf. 90. num. 22. lib. 3. Decian. conf. 33. num. 98. & 99. lib. 1. Surd. conf. 67. num. 12. & seqq. & conf. 96. num. 24. & seqq. Rot. Rom. decis. 568. num. 1. per t. in versis diversis.*

Et sicut quando est per se posita inducit fideicommissum absolutum, & successivum, ita idem operari eosdemus in nostra specie & adjectam post prohibitionem alienationis *Surd. dict. tansf. 67. num. 14. & conf. 96. num. 14.*

Id quod verum esse diximus, quando præcedens prohibitio non est nuda, sed erat valisura absque clausula *quia voluit*, in quo casu inducit fideicommissum, necdum in casu alienationis, verum etiam in casu mortis, juxta doctrinam *Sec. in l. si agnatus num. 18. ff. de verb. dub. & conf. 41. sub num. 5. Gabr. de fideicommissis. conclus. 9. n. 37. Crass. §. fideicommissum quest. 5. Manric. de conject. ultim. volum. lib. 6. tit. 14. sub num. 24. Peregr. conf. 45. num. 16. lib. 2. Laderb. conf. 5. num. 3. & seqq. Surd. dict. conf. 67. num. 38. ubi quod hoc omnes conveniunt, & in decis. 238. num. 2. & seqq. idem admittit *Osafib. decis. 50. num. 4. Theaur. decis. 96. num. 29. & seqq. Magon. decis. Florent. 109. in princip.*, qui alios plures adducit, & plura addunt *Mativ. Rot. nifi sub die 30. Octobris 1576. & 19. Novembris 1602.* hoc non in *Causa de Salvatoreis 25. Augusti 1608. & in causa de Deis ult. Aprilis 1613.**

Quod autem in nostro casu prohibitio alienationis fuisset valida absque clausula illa *quia &c.* videtur procedere absque difficultate, ex quo constat de personis, licet scite, quorum contemplatione facta fuit, nempe substitutorum contemplatione *Crot. conf. 48. num. 14. Cephal. consil. 153. num. 34. & seqq. Petra de fideicomm. quest. 1. n. 52. Peregrin. conf. 55. num. 16. in fin. lib. 2. Odd. consil. 66. num. 12. & 42.*

Nec obstat, quod prohibitio alienationis hoc casu saltem respectu descendendum a filiis testatoris non fuisse valida sine clausula *quis vultis &c.* ex quo nunquam in præcedentibus fuerint vocati quoniam prohibitio non fuit facta descendentibus filiorum, sed omnibus, & singulis hæreditibus, & successoribus prædictis, hoc est illis, qui supra fuerunt vocati, in *Dec. diff. conf. 177. anre n. 5. vers. & in hoc primo, & num. 5. & Ruin. conf. 89. num. 9. & 21. lib. 2.*, & propterea non potest dici, quod clausula sit adjecta ad vestendam prohibitionem nudam, & sic non bene sentit *Ruin.* quatenus censuit prohibitionem hujusmodi esse nudam.

Non obstat pariter, quod fideicommissum relictus ex prohibitione prædicta cum sua casu, debeat restringi ad personas, & terminos præcedentium substitutionum, nec fideicommissum præcedens impliare possit, juxta celebre *conf. Dec. 636. communiter receptum*, & valde comprobatum in *Motiv. nostris sub die 15. Januarii 1613. in causa de Custrucci*, ubi ultra triginta Doctores idem tenentes congesti sunt.

Quoniam primo fuit pro responsione considerata conclusio *Dec.* & aliorum bene procedere, ut in nostris *Motivis* dicitur, ubi prohibitio venit consecutiva ad præcedentes substitutiones, & est eum ipsi conjuncta, quia vel sit in eadem oratione, vel saltem fiat inconsequenti post substitutiones immediate præcedentes, ut declarat *Dec. diff. conf. 636. num. 7. Rot. Rom. decif. 368. n. 9. par. 1. in noviss. & Seraphin. decif. 883. sub n. 5.* ubi demonstrat, quod vis est in conjunctione harum dispositionum.

At in nostra specie prohibitio non est in eadem oratione, nec est posita incontinenti, & immediate post substitutiones, nec consecutiva, sed in diversa oratione separata, & intermedio capitulo prohibitionis legitime, & trebellianice, unde nulla potest fieri illatio, vulg. *l. Papinianus ff. de minor.*, & nihil mirum, si aliter per nos fuerit resolutum, quem in *causa de Custrucci*, cum ex modis facti variatione totum jus immutetur. *Dec. in l. precibus num. 3. C. de inop. & alius substit. Bertrami. decif. 66. num. 41. Mantis. de consell. ult. volent. lib. 4. tit. 5. num. 16.*

Secundo fuit dictum memoratam conclusionem habere in ventre necessariam limitationem, ut scilicet non procedat, si verba salva ratione relictis sermonis restrictionem non patiuntur, quia tunc non esset interpretari, sed destruere voluntatem testatoris, quæ a verbis diversa non presumitur *l. labeo ff. de suppl. legat. se propterea ab eis recedi non debet, l. non aliter. in princip. ff. de legat. 3.*

Et propterea ubi prohibitio, & clausula *quis &c.* est magis ampla, quam fideicommissum præcedens, non videtur posse de ampliatione dubitari, & quod non procedat dicta conclusio, optime *Rot. Rom. in una Urbervetana Fideicommissi 29. Maii 1587. coram Pamphil. versus fin.*

Unde cum in casu nostro in clausula *quis vultis &c.* descendentes filiorum vocatur expresse, qui supra vocati non fuerant explicate, iudicari non potest, quod est magis ampla, & plus operatur ista expressi vocatio descendendum filiorum institutorum, juxta regulam *l. nonnullum ff. de vocat. & derogat.* adeo quod non potest fieri restrictio ad terminos præcedentium substitutionum.

Nec negotium laiciat, si quis dixerit obstat hujus intellectui illud, quod firmatum fuit in prima parte, quod descendentes isti in conditione positi ex conjecturis ibi notatis censeri debent dispositivi vocati.

Occurrit enim facillimo negotio animadvertendo, quod ibi conclusimus censeri vocatos descendentes assumendo conjecturam istam prohibitionis de non alienando cum clausula *quis &c.* pro ut ex argutioribus presumptionibus, ut meminit *Theaur. diff. decif. 96. num. 29.* atque ita istæ dispositiones, & interpretationes sibi invicem juvantur, non autem adversantur.

Nun obstat, quod isti ampliatio fideicommissi si quod ibi vocatus debeat intelligi fecundum conditionem, de qua supra, videlicet *si sine filiis Alex. conf. 59. lib. 3. & conf. 139. lib. 6. Dec. conf. 27. num. 6. Ruin. conf. 534. num. 15. & 16. lib. 3.*

Quoniam ista restrictio, nec verbis, nec voluntati testatoris potest recommodari, quia adeo palpabilis repugnantia, cum vocatio præsupponat existentiam descendendum heredem institutorum, conditio vero præsupponit deficientiam.

Congruus tamen est restrictio ad conditionem respectu consortium de Medicis, sed hoc debet intelligi eventiente casu, & purificata conditione, si omnes filii decesserint sine filiis, ut cum decesserint cum filiis, videtur excludi, hoc enim casu congruit repetitio, & restrictio ad casum, & conditionem præcedentia fideicommissi, quia ibi isti transversales erant vocati sub illa conditione, & sic adeo casus, ad quem restrictio fieri potest, ideo fieri debet propter supra relatam conclusionem *Dec. conf. 636. & aliorum*, de quibus in *Motivis* nostris, quod prohibitio alienationis, & clausula *quis &c.* restringi debet ad terminos præcedentis fideicommissi, quatenus congrue fieri potest, & in his terminis applicatur *conf. Alex. Dec. & Ruin. de quibus supra.*

Ex ultimis etiam non obstat verba illa *secundum modum, & ordinem*, ex quibus dicebatur rationem esse restringendam.

Quoniam firmiterque est jam descendentes filiorum testatoris fuisse vocatos ex vi præcedentium substitutionum, ideo illis etiam dicta verba comprehendant, unde omnino cessat obiectum.

Pentres fuit dictum, quod ratio semper intelligitur, exceptis expresse dispositis *Alex. conf. 56. num. 8. lib. 2. Paris. consil. 39. num. 18. lib. 2. Dec. conf. 101. num. 79. & Jegg. lib. 1.*

Imo cum testator habere authoritatem disponendi, cessat omnia scrupulos dubitationis, ad *Peregrin. de fideicommiss. artic. 16. num. 3.*

Corroborantur quoque dicta sunt de existentia fideicommissi ex pluribus confessionibus Attilii ultimi testatoris, qui contra successores universales probare videatur *Ruin. conf. 128. num. 4. lib. 2. & per tot. Paris. conf. 17. num. 23. lib. 3. Gabr. conf. 138. num. 41. Decian. conf. 31. n. 155. lib. 3. & conf. 89. num. 21. & seq. lib. 3. Berz. decif. Baion. 5. num. 15. & decif. 6. num. 51. Rot. Roman. in noviss. divers. decif. 693. par. 1. quæ est *Seraph. decif. 553. & ibi Add.**

De identitate bonorum petitorum non fuit dubitatum, cum appareret probata ex decimis memoratis Attilii Nicolai de Medicis, in qua ipse facitur, se, & fratres bonis ibi descriptis possidere tanquam fideicommissaria D. Verii eorum avi, quæ assertio probat atque etiam contra D.D. reos eos ventos habentes casum, quævis mediate ab eodem Attilio universaliter titulo hereditario *Cas. de Grass. decif. 20. num. 19. de probat. facit dict. decif. Rot. Rom. Seraphin. 553. immo etiam in materia caducitatis probare dicit *Alex. consil. 35. lib. 3. lib. 1.*, facit *Cassireus. consil. 94. in fin. lib. 2.**

Et probatur identitas ex presumptione, quod in si.

in filios a patre proficiscantur *Peregrin. conf. 48. num. 13. lib. 1. Burzatt. conf. 208. num. 6.*

Cum finis præfentem in antiquis, quo caso
45 sufficiunt præsumptiones *Bart. in l. 4. §. unde quæritur potest ff. de manumiss. Bald. conf. 267. lib. 1. Paris. conf. 104. num. 94. lib. 1. Dec. conf. 43. num. 9. Nat. conf. 235. num. 5. Decian. conf. 17. num. 6. lib. 3. Ceph. conf. 170. num. 25. Afflic. decis. 23. num. 3. Sord. conf. 414. num. 68. & decis. 55. num. 12.*

Magis cum ad dubium identitatis per nos datum nihil fuerit responsum pro parte dictorum DD. eorum, & sic facite identitatem probatam esse fatebatur.

Novissime post multas disceptationes habitas super hæcenus decisus fuit dubitatum.

Præsuppositum, quod ex dicto testamento D. Verii resisteret absolutum, & successivum fideicommissum in casu mortis, prout jam resolutum fuit, nuquid memorati DD. Robertus, & Nicola excluderent D. Franciscum Adorem, dicebatur eorum pro parte dictorum DD. eorum conventorum ius D. Francisci non competere, quia adfunt dicti DD. Robertus, & Nicola, qui habito respectu ad personam gravatæ suæ proximioris, quam gravatæ proximioris attendendum esse dicebant, juxta opinionem sapientis Florentie receptam, & canonizatam, & quævis hujusmodi proximitas major sit ex latere materno, dicebatur, quod nihilominus, cum sint de familia, & ex descendibus a testatore, & proximiores ex latere matris erant præferendi, & allegabatur *Morrea sub die 9 Maii 1554 in Causa de Barbolaris*, quibus deciditur ad favorem proximioris ex latere etiam materno, contra proximiores ex latere materno tantum, ea ratione, quia licet vinculum maternum videatur impertinentius, quia fuit considerata agnatio: atque hæc impertinentia consideratur, quando vinculum maternum est de per se, & separatim a vinculo paterno, ubi vero conjunctionem sit, tunc non repugnat impertinenti, & ad hoc probandum adducitur *Ruin. conf. 28. lib. 1. addebatur Tiragueti de retrad. ligu. §. 14. gloss. 2. sub n. 11. Ceph. conf. 323. num. 44. & conf. 623. num. 17. & alii &c.*

Quibus tamen non resistentibus fuit per nos resolutum, memoratum D. Franciscum non excludi per dictos DD. Robertum, & Nicolam, quoniam præsuppositum, quod ex testamento præfato resisteret absolutum, & successivum fideicommissum in casu mortis inter filios, & descendentes mascululos testatoris, apud quos iussu bonæ perpessus conservari, indubitanter est, ut firmavimus supra, quod per mortem Attilii sine liberis mascululis fuerit poscificatum fideicommissum ad favorem Tana, & Verii tunc in humanis existentium, & proximiorum Attilio ex descendibus mascululis ad fideicommissum vocatis, unde sequitur, quod dimidia dicti fideicommissi portiones ad Tana, quævis ad eo non fuerit agnata, transmissa fuit in D. Franciscum Adorem ejus filium, & heredem *Tana. l. cegi §. idem maneat, l. si ejus §. si quis rogatus in fin. l. postulant ff. ad Trebell. l. 3. C. de fideicom. late DD. in l. cum filiosum ff. de legat. 1. ubi reprobat communiter gloss. ibi conentum. Nat. conf. 478. num. 54. Peregrin. de fideicom. art. 31. num. 3.*

Ad ea scem, quæ in contrariam, ut supra, deducebantur, fuit pluribus responsionibus occursum, & in primis fuit dictum, esse firmandum, quæ personæ, seu quod genus personarum sit comprehendit per nominibus collectivum, de quibus in testamento, & postmodum querendum est de

proximitate inter eos, *l. in fideicommissis 33. §. cum ita, l. per 7. §. fratre ff. de legat. 2. l. fin. C. de verb. significat.* Nam frustra contendere aliquem esse proximioris, & propterea ad fideicommissum admittendum, nisi ostendatur, vel supponatur illam esse vocatum, at in nostra specie pro certo præsupponitur, quod soli descendentes mascululi vacantur, & illi solum mascululi descendentes continentur in vocatione, quia ex masculis, & per lineam masculinam descendunt, non autem quia ex feminis proveniunt juxta decis. *Ricard. Malanb.* quom refert, & sequitur *Joann. Andr. in ad. ad spec. in rub. de test. in fin. in ult. quæst. quorum ratio est, nam si filia non sufficit pro se, minus sufficeret pro aliis, & quia absurdum est nepotem admitti ex filia exclusis, quæ decisi est communiter approbata, et ex *Bur. Mantell. Alex. Bald. Ang. 30. Caph. Corn. Soc. Dec. Ruin. Acius. Soc. Jun. Grat. Franc. Marc. Nat. Alb. Rub. & aliis ostendunt Menoch. conf. 178. lib. 2. Peregrin. de fideicommiss. artic. 26. num. 15. Sord. late conf. 316. num. 7. lib. 3.**

Et hæc decisi. non habet contradicendum, quando testator exclusus feminis etiam filiabus ordinat successivum fideicommissum inter descendentes mascululos, vel transversales mascululos de sua agnatione, ut in casu nostro, quoniam tunc apparet, quod mascululi sunt vocati ratione conservandi agnationem, quo casu, indubitanter est apud omnes, quod sub nomine descendendum mascululorum solum mascululi per lineam masculinam comprehenduntur, & descendentes a feminis excluduntur, late ex pluribus adductis firmat *Sord. dist. conf. 316. n. 8. & sepp.*

Si igitur vellent venire DD. Robertus, & Nicola tanquam descendentes a testatore, & ab Attilio mediante eorum matre Attilii filia, pater ex prædictis, quod sunt exclusi.

Quatenus autem vellent venire, quia mascululi descendentes a testatore per lineam masculinam, certum est, quod neque admitti possunt, quoniam 53 cum testator censetur vocasse ordine successivo, & gradatim *l. in fideicommissis §. cum ita ff. de legat. 2. l. fin. C. de verb. significat.* excluduntur a Verio, & Tana fratribus, & proximioribus.

Non obstat, quod descendentes per feminas excluduntur, quando descendencia est de per se sola, secus quando est cum agnatione conjuncta.

Quoniam fuit dictum, quod non consideravit testator descendenciam per feminas conjunctam cum descendencia per mascululos, imo solum descendenciam per mascululos prospexit, & ad hoc ut sic conjuncta haberetur in consideratione, vel debet venire ex voluntate testatoris, & hæc consideratur, nec modo aliquo apparet, vel debet venire ex joris dispositione, & nihilominus jura consuetum omni reperitur, quod descendencia per feminas conjuncta proficiat, unde succedit optime regula *l. Spadonem §. qui jura ff. de excep. tut.*

Addebatur, quod ubi estemus in casu, quo essent in gradu pari cum Tana, & adesset quæque conjunctio ex latere materno, quod tunc forsitan intrinsecus aliqua fortior disceptatio.

At in nostris terminis volebant, quod id, quod vocat ad conjunctionem, & sic accessorium efficeretur principale, & principale accessorium evaderet, quod non videretur admittendum aliquo pacto.

Ad quod facit doctrina *Iserra. in §. adspirans cap. 1. h. de feud. fuer. contr. int. dom. & agn. ubi Afflic. num. 4. Louderf. & alii de quibus Menoch. conf. 975. num. 6.* quod scilicet tunc demum vinculum maternum possit aliquam juvare, quando ille alius succederet absque dicto vinculo.

Non

Non obstat, quod vinculum maternum factum impertinet a Statuto, proinde quando jungitur vinculo paterno *Ruin. conf. 28. lib. 3. Calab. conf. 60. num. 20. & 21. lib. 1.*

Quoniam verius esse arbitrabamur, quod vinculum impertinet etiam cum pertinenti conjunctioni non habetur in consideratione, cum nihil debeat operari conjunctionum cum alio, quemadmodum de per se nihil operatur *Bald. Fulg. Caff. & Cern. in l. 1. C. de legis. hered. idem Bald. in cap. 1. §. his vero in princip. tit. de success. fratre., ubi Alcar. col. 2. Preposit. col. 3. DD. in l. re conjuncti §. de leg. 3. ubi Cras. num. 7. & Rip. num. 13. Alciat. in l. 1. §. de verb. significat. & conf. 37. lib. 2. Alex. conf. 29. & 150. lib. 3. Roman. conf. 411. num. 8. Curt. Jun. conf. 58. Bern. conf. 96. num. 8. & segg. lib. 2. Succ. consil. 309. in fin. lib. 2. conf. 25. ad fin. lib. 3. & consil. 89. num. 13. lib. 4. lib. consil. 81. num. 9. & segg. Mermod. conf. 187. num. 14. Gebr. conf. 321. num. 1. & conf. 6. num. 1. lib. 2. Sard. conf. 31. num. 36. & segg., ubi alios allegat, & decis. 240. Magna. decis. Florent. 82. & decis. 105. num. 20. Peregr. conf. 3. num. 12. & conf. 10. num. 13. lib. 5. Decian. consil. 16. num. 20. lib. 1. Barguin. decis. 22. a num. 40. par. 3. Thesaur. Jun. quest. forens. 74. & quest. alt. num. 23. lib. 1. Cress. optime §. successio quest. 31. num. 2., qui alios congerit, adeo quod videatur ab omnibus fere ista conclusio recepta.*

Confiderimus etiam non obstat *conf. 9. 10. & 11. inter conf. Bern.*, quæ sunt *Jes. Succ. & Campege. & Curt. Jun. conf. 1.*

Quoniam loquuntur in diverso casu, & moventur rationibus, quæ in proposito non quadrant. Constituant enim fundamentum in verbis universalibus pro heredibus, & successoribus, ut elare dicit *Jes. in su. num. 7.* nec non in eo, quod essent de linea propria primi sequentis, & ejus descendentes, adversarii vero de linea transversali.

At in nostra specie desunt verba universalia, & omnes sunt descendentes, unde non bene inferitur *ut g. Juris.*

Item moventur, quia secundum erat hereditarium, & adversarii non erant heredes, nec primi instituti, nec ultimi defuncti, prout erat illi *Aloysius, & Nicolaus.*

Deciso item in casu Babiliana fundamentum habet in dictis authoritatibus, idem non videtur attendendum in casu nostro admodum diverso.

Præsertim quia in contrarium adest *consil. Bern. 96. lib. 2.* Rorsus quis *lib. qui pro decisione scripsit conf. 86. & 87.* periculosum existimavit, & ad alia confugit fundamenta; magisque quando ibi testator vocaverat omnes superviventes masculos legitimos, & naturales, & propinquiores in gradu, & propterea fuerunt fundamentum in copula -- et -- quæ ponitur inter diverso, quæ ratio hic non militat, & quod plus est in dicta decisione, & in casu *Jes. & aliorum* supradictorum contentio erat inter descendentes a testatore per lineam maternam, qui erat etiam agnatus, & inter transversalem agnatum, unde fundebat æquitatem, cum vero verisimili mente testatoris ad faciendam interpretationem per descendentes agnatos contra transversalem, & sic patet de maxima diversitate.

Non obstat tandem, quod stante fideicommissio in casu mortis mediante prohibitione alienationis fuerit licita cessione remotionis.

Quoniam posito fideicommissio abfoluto in casu mortis, gravati non possunt per suam dispositionem alterare ordinem succedendi de proximo-

re in proximiorum §. in fideicommissio, l. cum in §. de leg. 2. l. fin. C. de verb. significat. *Surd. consil. 47. num. 7. & præsertim num. 25. & 53. & decis. 238. num. 13. Peregrina. consil. 63. num. 2. lib. 2.*

Ex quibus &c.

*Egidius Bonaeetus Prætor.
Joannes Paulus Doctus.
Matthæus Oltrius Relator.*

ADDITIO.

ARGUMENTUM

Filii in conditione positi quando censentur non solum vocati ad portionem patris, sed etiam patriui. Duplicitas vinculi, quando operetur, vel non. Masculorum descendendum appellatione quando non veniant masculi descendentes ex feminis, & quando secus.

SUMMARYUM.

- Filii in conditione positi an, & quando dicantur vocati, & quæ sint conjecturae ad hæresibus approbata, & reprobatæ remissive.
- Filii in conditione positi licet quandoque admittantur ad portionem patris, non tamen admittantur ad portionem patris, nisi contrarie nequeant conjectura.
- Ad hunc effectum quando non adest digressus ad plures substitutionum gradus, & contemplatio agnationis, alia conjectura nullius sunt roboris.
- Contra, si sint efficientes.
- Talis est reciproca sacra inter hæredes institutos, si sint liberi defuncti.
- Item vulgaris aequalitas in reciproca fideicommissi sacra contenta, & de ratione.
- Prohibitio alienationis quando sit nuda, & resalvatur in simplex consilium, & quando sit vestita, & fideicommissum impartit remissive.
- Et quando sit accessoria ad fideicommissum prædictæ ordinatum, & illius limites non egrediantur, vel potius amplius fideicommissum, & extendatur ad personas in eo non comprehensas remissive.
- Identitas ex quibus probatur, vel non committitur.
- Conjuncti ex utroque latere præferuntur conjuncti ex uno tantum.
- Et conjuncti ex uno latere non concurrunt cum ascendentes in successione fratrum, & sororum, ut conjuncti ex utroque.
- Dupliciter vinculi non operatur, quando sunt habita ratio agnationis, quia tunc maternum vinculum est impertinet.
- Item non attenditur pro inducendo jure accrescentiæ de inter conjunctos.
- Conjuncti ex utroque latere non attenditur ultra fratres, & defuncti fratris filius.
- Item non attenditur in vocatione proximioris in gradu, & de ratione.
- Absolutum masculorum appellatione quando veniant masculi ex feminis remissive.
- Decisio D. Audit. Cassogeli in Florentina Primogenituræ de Orlandinis fuit a DD. Tribus Judicibus secundarum appellationum rescotæ.
- Consil. Fulgosi. 85. non habet locum, quando constat testatorem invitare voluisse masculos immediate ex masculis descendentes.
- Veluti si vocatis in dispositiva, vel in conditionali masculis ex masculis, postea substituit filios, & descendentes masculos cum dictione relativo ut supra, dicti, vel similit.

- 20 Vel cum distinctione tantum, & certum immediate in masculis preferrentibus, ut ex eis, de quibus, vel simili.
- 21 Vel si secunda substitutio sit accessoria, & dependens a prima, in qua instituti fuerint masculi ex masculis.
- 22 Ex quibus respicitur connexa, continuata, & complicata aratum, & substitutionum remissio.
- 23 Item testat. conf. Fulg. 85. cum testator plures designaverit, & lineas vocavit, cuiusque pariter, si constaret in una ex eis clare de masculis ex masculis intellexisse.
- 24 Maxime si major ratio militaret in substitutione, super qua sit est, quam in aliis pariter.
- 25 Item quando ex admixta masculinorum ex masculis duntaxat plura vocarentur absurda, & qua sint remissio.
- 26 Item si junctis masculinorum ex masculis adfectu observantia desumpta ex solo haredis.
- 27 Presertim si hares sit testatori conjugal, & cum eo cohabitaverit.
- 28 Masculi ex feminis veniens appellatione descendunt masculinorum, si vocata essent femina superintestatores, & descendentes ex linea masculina.
- 29 Item veniant non solum masculi descendentes ex femina agnata, sed etiam alii descendentes per duplex, vel plura media feminarum.
- 30 Et in quibus casibus locum habeat predicta regula, vel testat. remissio.
- 31 In casibus tamen preferuntur masculi descendentes ex femina agnata aliis provenientes per duplex, vel triplex medium femininum, & de ratione.
- 32 Limita si adfectus circumstantia contrariam testatoris voluntatem fundentes, de quibus remissio.
- 33 Hac decis. 92. examinatur per Rot. Florentin. apud Accar. decis. 100.

Ad num. 1. & seqq.

Filius in conditione positi, an, & quando dicatur vocati, an sufficiant conjecturae leves, vel requirantur urgentes, & quales sint conjecturae probatae, & a Doctoribus, & Tribunalibus sufficientes reputatae, & quales hujusmodi qualitates dici non possint vide Rot. Rom. in Eugubina fideicommissi 24 Martii 1710. per tot. cor. Scoto, in Romana Donatare 4 Februarii 1711. §. quod autem, & seqq. cor. Ansaldo, in Merletoano fideicommissum 22 Junii 1714 §. absque & seqq. cor. Scoto, & in confirmatorio 8 Aprilis 1715 §. si militet, & seqq. cor. rod. in Romana Primaria 10. Decembris 1721. §. supposita totum Primariae. D. meo Card. Falconis, & Offici. seu Coram fideicommissi 26. Februarii 1723. §. et licet cum Crispol. 10. in Romana Immissio 18 Junii 1723. §. iustitia coram Roveredisi. D. meo Aldrovando, & in Fener. Immissio 18. Februarii 1724 §. absque cor. end. in Immissio 17. Februarii 1727. §. non solum, & seqq. coram R. P. D. Roussat de Gumbach, & 13. Junii ejusdem anni §. tanta magis, & seqq. coram rod. Rot. Florent. supra decis. 2. num. 1. & seqq. & dec. 22. num. 1. & seqq., ibique ego plura adduxi in addit. num. 2. & seqq., ubi plures reáli DD. & decisiones, quarum tres fuerunt impressae post eandem addit. append. 1.2. & 3. in Causa Ascianum Successione de anno 1713. 1714. & 1715. dec. 45. num. 1. & seqq., ibique pariter e o in addit. num. 1. & seqq. decis. 54. num. 33. & seqq. dec. 73. num. 1. ibique ego in addit. num. 5. decis. 78. num. 10. & seqq. dec. 82. num. 7. & seqq., ibique ego in addit. num. 1. & seqq. decis. 112. Tim. 1.

num. 7. & seqq. dec. 215. n. 36. & seqq. dec. 130. num. 39. & seqq., & omnium brevissime in Farentina fideicommissi 9. Septembris 1719. artic. 1. n. 2. & per tot. coram me, & in Florentina Immissio 28. Septembris 1725. artic. 1. pariter per tot. cor. me in tertio volumine meorum decis. Deo dante imp. m. ad., in quibus conjecturae praedictae decisionis examinator, & aliae plures adducuntur, & discutuntur, & cum aliquae etiam adductae fuerint in decis. Ascianum fideicommissi 29. Aprilis 1722. num. 3. & seqq. coram R. P. D. meo Habi, cum post praedictam addit. imp. effam habebis in append. pr.

An vero admissa vocatione filiorum, hoc intelligendum sit ad utramque portionem patris, & patris, est alia questio, in qua regula est negativa, statibus tamen conjecturis limitata, ut regulam, & limitationem congruentes firmant de Luc. de fideicommissi. dist. 77. num. 4. & 5. & dist. 78. num. 4. & 5. Constant. ad Stat. Urb. nov. 36. artic. 3. num. 296. & 297. Rot. Florentin. supra dec. 90. num. 38. & 39.

Quae vero ad hoc requiruntur conjecturae, nonnulli semeliter requiri nobis illas fidelissimas, videlicet agnationis contemplationem, & digressum, sine quibus cetera esse nullus momenti, ita relati per Rodolphum. dist. 66. num. 16. alleg. 57. num. 1. & alleg. 92. num. 32., sed quod etiam in illis deficientibus vocatio non cesset, si aliae efficacae concurrant, huc probavit Rot. post Constant. ad Statut. Urb. decis. 117. num. 6. & 7. latius in seq. confirmatorio dec. 118. n. num. 5. ad 9., quae ambae sunt repetitae post de Luc. de fideicommissi. decis. 57. & 58.

Talis an sit reputanda reciproca fides inter haereditates institutas, si sine liberis & cessante? respondeo affirmative, ut dicitur in hoc nostro decis. num. 10. & 23., & plene Rot. post Constantin. ad Statut. Urb. decis. 106. num. 6. & dist. 118. num. 10. repetit. citat. decis. 58. num. 8. & dist. 118. post de Luc. de fidei. am.

Et quid statum vulgari anomali in hac reciproca fideicommissaria contraria, ex qua videretur, quod filii in conditione positi succedentes in locum patris eademque possint capere patris portionem, cuius respectu positi fuerint in conditione? vide de Luc. de fideicommissi. dist. 21. latius Rot. dispac. seculi. cap. 18. ex num. 7. ad 17. Masf. causavit. 73. tom. 9.

Ad num. 26. & seqq.

Prohibitio alienationis quando sit nuda, & resolvatur in simplex consilium, & quando dicatur vestita, & fideicommissum importet, vide supra Rot. Florent. decis. 84. num. 1. & seqq. & decis. 58. num. 1. & seqq., ibique ego plene in addit. num. 1. & seqq.

Ad num. 29. & seqq.

An prohibitio alienationis sit accessoria ad fideicommissum praecedenter ordinatum, & illius limites non egrediar, vel potius ampliet fideicommissum, & extendatur ad personas in eo non comprehensas, vide, quae dixi supra in addit. ad decis. 91. num. 4. & seqq. & in Florentina Primaria Immissio de Taddei 25. Februarii 1728. ad locum. §. quo iusto fundamento, & seqq. coram D. Advat. Grassi.

Ad num. 41. & seqq.

Idemque quomodo, & ex quibus probatur, vel non, vide, quae scripsi supra in addit. ad decis. 58. num. 49. & seqq. cum ibi citatis, & plures adduxi in addit. ad decis. 3. num. 42. Rot. Florent. infra decis. 97. num. 2. & seqq., & quando libri Decimarum Civitatis Florentiae probent identitatem.

etiam, & alia ad materiam dixi supra in addit. ad de. 3. num. 41. & in addit. ad de. 31. a. 23. & sepp. Rot. Florent. pariter infra de. 55. n. 3. & sepp. decis. 58. num. 11. & sepp. & num. 15. & sepp., ibique ego in addit. ad num. 49. & sepp., & infra de. 97. num. 3. & sepp.

Ad num. 46. & sepp. & num. 53. & sepp.

- 10 Coniuncti ex utroque latere præferuntur coniuncti ex uno latere innotat. *Itaque Communi de success. Michalis de fratrib. par. 3. cap. 14. num. 13. Barry de success. lib. 12. tit. 3. num. 2. circa med. Terr. var. jur. quest. tom. 3. tit. 13. miscellaneæ. par. 2. quest. 75. num. 15. fol. 590. Bresson de ultim. volunt. cap. 1. quest. 44. num. 7. Rot. Florent. supra decis. 42. num. 5. & sepp., ibique ego in addit. num. 3. & sepp., eodem Rot. dec. 53. num. 17. & sepp. & num. 45. & decis. 54. num. 43. Senat. Mantuan. apud Sard. decis. 239. num. 2. Rot. Nam. post de Luc. lib. 7. decis. 30. num. 2.*

- 11 Unde licet in inactione interfratres, & sorores concurrant cum ascendentibus, hæc tamen conclusio procedit solum, quando fratres, & sorores sunt coniuncti ex utroque latere, secus si aliquis ex eis ex uno tantum latere copuletur Rot. Rom. post de Luc. de testament. decis. 68. num. 10. dec. 69. num. 1. dec. 70. num. 4. & dec. 71. a. 7.

- 12 Duplicitas tamen vinculi non operatur, quando sunt habet ratio agnitionis, nam tunc vinculum materiam, tamquam impetitionem non est in consideratione habendum Bresson. de ult. volunt. cap. 1. quest. 46. num. 318. & 319. ego in addit. ad decis. 42. supra impress. num. 4. & sepp. Rot. Florent. sup. & prædictis dec. 53. num. 51. & sepp. & inter impress. eorum me de. 107. num. 6. & sepp. ubi concordantes.

- 13 Rursus non attenditur duplicitas vinculi pro inducendo iure accrescendi inter coniunctos; coniunctio enim operatur, ut locum habet ius accrescendi, five fratres ex uno tantum latere, five ex utroque copuletur, ut dixi supra in addit. ad decis. 86. §. tabique num. 31.

- 14 Prout non attenditur coniunctio ex utraque latere ultra fratres, & defuncti fratris filios Rot. Rom. eorum Emerit. Jan. dec. 1008. num. 2. & decis. 1233. num. 6. & post de Luc. lib. 7. dec. 22. num. 3. & lib. 9. decis. 68. num. 13. Rot. Florent. supra dec. 10. num. 44. & dec. 53. num. 32.

- 15 Et demum Rot. Florent. supra dict. decis. 53. num. 47 dixit prælationem coniuncti ex utroque latere non concedi in vocatione proximioris in gradu, nam quoties facta est mentio gradus, coniunctus ex uno tantum latere, si proximior sit, succedit, exclusio utriusque coniuncti, ibi vide, & vide etiam Mandell. Aib. consil. 81. num. 24. Laderich. consil. 54. num. 5. versis. quinto statutum ipsum.

Ad num. 51. & sepp.

- 16 An, & quando appellatione descendendum masculinorum veniant masculi ex feminis, vide supra decis. 8. num. 13. & sepp. & num. 34. & sepp., ibique ego in addit. num. 2. & sepp. & in addit. ad decis. 68. num. 28., & infra decis. 141. num. 10. & sepp. Rot. Rom. in Persusum Fideicommissi 9. Junii 1711. per tot., ubi latissime, & in confirmatoria 20. Februarii 1713. & 8. Aprilis 1715. pariter per tot. coram Emendatiss. 17. mea Cardinali Falcourria, & 5. Junii 1716. pariter per tot. cor. Cerra, in Bannico. Primægiatura de Castellis 19. Junii 1716. cor. eod. in Fuen. Fideicommissi 6. Maii ejusd. anni cor. Ansaldo, in Ramona Fideicommissi 13. Maii 1720. cor. Falcara, in Persusum Fideicommissi super relictione in Rot. 1781. eorum R. P. D. Herrera, ubi plenissime, in Iuteram. Immisit

super reservatis 29. Novembris 1723. eorum Emendatiss. D. mea Cardinali Falcourria, in Parmen. Privatus 12. Julii 1724. §. secundum, eorum eodem, & in Iuteram. Fideicommissi 19. Junii 1724. §. qua omnia eorum Reverendiss. D. mea Aldrovand.

Verum quis in lapsu d. addit. ad decis. 8. num. 3. & sepp. allegatur decis. Florentina Primægiatura de Orlandis 31. Junii 1724. eorum Dom. mea Audit. Casaregia, sciendum est, quod interposita appellatione a sententia lata ad formam dictæ decisionis, fuit revocata a DD. Tribus Judicibus secundam appellationem sub die 11. Augusti 1725. & confutata rationes in dicta decis. adductas.

Et in dictis decis. revocatoris aliquæ si manent 18 principales conclusiones pro rectiori a regulis desumpta ex celebri cons. Fulgosi. 85. constituta in eo, quod testator voluerit ad successionem invitare masculinos immediate ex masculis descendentes, prout accideret, si vocatis in dispositura, vel in condicionali masculis ex masculis, postea vocarentur filii, & descendentes masculi cum dictio ne relativa ut supra, detti, vel simili; vel cum ditionibus causam, & ortum immediate a masculis præferentibus, puta ex eis, de quibus, vel simili; aut si secunda substitutio, & fideicommissum, in quo vocati sunt filii, & descendentes masculi, esset connexa, accessoria, & dependens a prima, in qua invitati fuerunt masculi ex masculis, ne deesse observant March. cons. 172. num. 22. Cephal. qui in eodem consilio scriptis fuit 581. num. 12. Andreal. contrav. 351. num. 8. Terr. pariter. jur. quest. tom. 2. tit. 2. quest. 25. num. 10. §. quibus versis. et bene ait. Mans. consil. tom. 9. de fideicom. & legat. consil. 102. num. 1. & 2. Rot. Rom. apud me dict. tom. 9. consil. 209. & consil. 120. n. 16. & 27. repetit. eorum Emer. Jun. dec. 813. n. 4. 5. & 7. eorum Cerr. dec. 630. num. 3. & 4. eorum Benesaf. dec. 60. num. 2. & dec. 80. num. 2. & 11. repetit. post de Luc. de fideicom. in Plurif. decis. 1. & 2. & post eundem de Luc. eodem tract. dec. 17. num. 4. & apud Palm. Nep. dec. 215. n. 4. & dec. 218. num. 10. & in Persusum Fideicommissi 11. Decembris 1702. §. et licet, versis. tam etiam quia eorum Scatto, in Iuteram. Fideicommissi 11. Decembris 1705. §. qua interpretatio, & 5. Julii 1706. §. et per illa eorum Molinas, in Boconen. Fideicommissi de Roffis 4. Junii 1708. §. voluit vero eorum Omagna, in Persusum Fideicommissi 3. Januarii 1711. §. huiusmodi eorum Emendatiss. Falcourria, & 4. Martii 1718. §. tanta magis cor. Priolo, & in Romana, seu Iuteram. Fideicommissi a Martii 1716. eorum Cerr. impress. apud Palm. Nep. decis. 407. num. 4. & 11., & in confirmat. 12. Junii ejusd. anni §. eodemque modo, & §. cum itaque eorum eod. & in eodem super portione Joannis Pauli 2. Martii 1716. pariter impress. apud Palm. Nep. decis. 408. num. 4. Rot. Florent. in Florentina Primægiatura de Orlandis 12. Augusti 1725. §. his inquam, & sepp. eorum D. mea Audite Pissinali, quæ est revocatoria alterius præcedentis Dom. mei Audit. Casaregi, & in eis latissime de materiis differitur, & pluribus objectis statuit, & §. sub non, & sepp., ubi ex quibus connexio, continuatio, & complicatio orationis, & substitutio contraria refutetur, & §. reliquam, & sepp., ubi omnia contraria adducuntur, & diluuntur, quæ decisio infra fuit locum, & tempore imprimetur, & dixi ego supra in addit. ad decis. 8. num. 11. & sepp.

Item demum effectus, si testator potius familias, & descendentes vocasset, enique præferre 23 voluisset, & in una ex eis clare constaret de masculis ex masculis intellexisse, non tunc etiam in alia,

alia, in qua descendentes masculini simpliciter vocasset, de masculis ex masculis intellexisse dicendum est, ut ex pluribus firmat *Rot. in dicta Florentina Primogenitura de Orlandinis* 21. Augusti 1725. §. corroboratur, & seqq. *coram D. meo Audit. Piccinini*.

- 24 Maxime si major ratio militet in substitutione, super qua sit est, quam in aliis pariter sit, ut prosequitur dictis *decis. Florentina Primogenitura de Orlandinis* 1725. loco mox citato.

- 25 Pariter venient solum descendentes masculini ex masculis, si ita evitarentur absurdo, quorum plura referuntur in specicet. *Florentina Primogenitura de Orlandinis* 1725. §. identidem, & seqq. *coram D. meo Audit. Piccinini*, & dixi supra in addit. ad dict. *decis.* 8. num. 27. & 28.

- 26 Et si fidei masculorum ex masculis adfectus observantia desponsa ex socio hereditis *Rot. in dicta Florentina Primogenitura de Orlandinis* 1725. §. designat, & seqq. *coram D. meo Audit. Piccinini*, ubi dicit hoc signanter procedere, si heres sit testatori conjundus, & cum eo cohabitaverit, & respondet contrariis.

- 28 Veniunt tamen masculi ex feminis, si vocata essent femine superviventes, & descendentes ex linea masculina *Rot. Rom. in Aftulana Fideicommissi, seu Immunitatis* 18. Februarii 1724. e. 1. & seqq. *coram R. P. D. meo Corio*, in qua *decis.* cum plura scito digna reperiantur, operae pretium duximus illam inferere post praesentem addit. append. 3.

- 29 An autem sub nomine descendendum, vel descendendum masculorum vocati tam masculi descendentes immediate ex femina agnata, vel etiam alii descendentes per duplex, vel plura media femininum? respondeo affirmative ad tradita per *Torr. de majoratib. part. 1. cap. 25. §. 25. num. 290. fol. mibi 158. & var. jur. quaff. par. 1. tit. 1. quaff. 25. num. 18. & tom. 3. tit. 23. definit. 40. num. 12. de Luc. de fideicommissis. disc. 28. num. 5. disc. 29. num. 4. disc. 30. num. 3. §. quatuor, disc. 31. num. 3. disc. 32. num. 7. & in summ. num. 263. Rot. post eum eod. tract. *decis.* 1. num. 12. & seqq. post *disert. 75. Paulus. decis.* 3. ante num. 1. in recent. *decis.* 132. num. 23. par. 16. & in Romana, seu Forestiana, *Fideicommissi de Marvaldis* 1727. Januarii, & 1. Decembris 1719. *coram Fofcaro, & super reformatis* 11. Maii 1722. §. reformati ratio, & seqq. & per tot. *coram Herrera*, & admittitur in illius revocatoria diei 3. Decembris 1723. §. *reim vero coram Reuault de Gamaches*, & in illius revocatoria 26. Junii 1724. §. *mei autem*, & seqq. *coram eodem*, & in illius confirmatorio 14. Junii 1726. *coram eod.* iterum confirmatorio 31. Januarii 1727. §. *tota enim*, & seqq. *coram Crispito*, apud quos decisiones habentur concordantes, & in Romana *Fideicommissi de Vithris* 12. Januarii 1725. *coram Reuault de Gamaches*, & 25. Aprilis 1727. §. *quoniam eum coram Millino. Rot. Florent.* in *Florentina Detractionum* 9. Septemb. 1718. num. 23. & seqq. *coram me*, in recto volum. meorum *decis.* imprimend.*

- 30 Et in quibus casibus habet locum regula, quod appellatione filiorum, descendendum masculorum, vel similium vocati masculi descendentes per unum, vel plura media feminina, vel non, vide *Cassid. consult. 258. num. 6. & consult. 275. n. 2. Aftul. rescript. 220. num. 6. & 51. Torr. var. jur. quaff. tom. 1. tit. 1. quaff. 15. num. 18. fol. 84. & tit. 2. quaff. 1. num. 25. fol. 209. & tom. 3. tit. 13. definit. 40. num. 13. fol. 373. de Luc. de in. legal. artic. 78. num. 6. lib. 2. Dyn. in append. *decis.* 4. num. 11. *Rot. Janens. apud Palm. Nep. decis.* 489.*

num. 142. *Rot. Rom. coram Celf. decis.* 141. ex a. 8. & in *Carpenteratus. Fideicommissi de Tertulio* 1705. §. *nam iterum*, & §. *et ad summam coram Molines*, in *Balercorgia. Fideicommissi* 13. Junii 1721. §. *non obstante cor. Reverendissimo Aldrovando*, in *Narnensis Sabotum. Fideicommissi* 13. Februarii 1713. §. *quoniam breviter in sua cor. Anfulda*, in *Bononiens. praesentis Fideicommissi de Remaciotius* 3. Julii ejusdem anni §. *et ideo*, & seqq. *cor. Saxto*, in Romana, seu *Interannens. Fideicommissi* 14. Maii 1714. num. 6. tit. 23. 15. 16. 17. & seqq. *coram Anfulda*, rebus, in *Urbanens. Fideicommissi* 13. Februarii 1716. §. *in hoc itaque*, & seqq. *coram Crispo*, impressi. apud *Palm. Nep. decis.* 477. & in *Bononiens. Primogenitura de Castellis* 19. Junii ejusdem anni §. *non pro arguenda coram Cerro*, & in dict. Romana, seu *Forestiana. Fideicommissi de Marvaldis* 24. Januarii 1719. §. *in secundo*, & seqq. & 1. Decembris ejusdem anni *coram Fofcaro*, & super reformatis 11. Maii 1722. §. *a qua profecto coram Herrera*, & in revocatoria diei 3. Decembris 1723. §. *id quod magis*, §. *et ad summam*, & §. *atque hinc*, & in altera, in qua ob ista receditur 26. Junii 1724. §. *per contrarium*, & per tot. *coram Reuault de Gamaches*, & 14. Junii 1726. *coram eodem*, & 13. Januarii 1727. §. *tota enim*, & seqq. *cor. Crispito*, in Romana, seu *Tiburtina Fideicommissi* 3. Junii 1720. §. *atque hinc cor. Cerro*, in Romana *Immunitatis* 17. Aprilis 1723. *coram Reuault de Gamaches*, in *Ferrariens. Fideicommissi* 24. Aprilis ejusdem anni §. *quod si cor. Lancetta*, in *Pisaurens. Fideicommissi* de *Foppa* 25. Maii pariter dict. anni §. *taliter autem coram Eminentissimo Dom. meo Cardinali Falconerio*, in Romana *Fideicommissi* 23. Januarii 1727. per tot. *coram Reverendiss. Aldrovando*, & in Romana *Fideicommissi de Vithris* 25. Aprilis ejusdem anni per tot. *coram Millino. Rot. Florent. apud Mans. consult. 204. ex num. 8. & consult. 209. num. 4. tom. 3. apud Palm. Nep. dec. 426. sub num. 94. & decis. 57. num. 34. inter impressi coram me*, in *Florentina Successionis* 12. Septembris 1692. n. 26. & seqq. in *Florentina Fideicommissi de Pittis* 1702. num. 146. & 147. ter. *Farfetto*, in *Florentina Fideicommissi* 10. Januarii 1704. n. 4. & n. 28. & 52. in *Florentina Fideicommissi de Battetis* 28. Aprilis 1719. §. *condemno pariter coram D. meo Audit. Benfais*, infra sui loco, & tempore imprimend., & in dict. *Florentina Detractionum* 9. Septembris 1718. num. 23. & seqq. & per tot. *coram me*, ubi latissime.

Verum tamen est, quod si concurrerent simul 31 masculi descendentes a femina agnata, & alii provocantes, & conjuncti per duplex, aut simplex medium femininum, illi praescriberentur eaquam femignati aliis, qui nullum consiliorum agnationis habere possent, cum primos magis homines solesse diligere in concursu aliorum per plures feminas conjunctos, ut scribitur *Card. de Luc. de fideicommissis. disc. 28. sub num. 8. Rot. Roman. coram Ottobono. decis.* 244. num. 3. & *decis.* 271. num. 3. & *decis.* 133. num. 13. & seqq. par. 24. alii-que relati in Romana, seu *Interannens. Fideicommissi* 22. Januarii 1716. §. *telebit enim in sua coram Cerro*, & in dict. Romana, seu *Forestiana. Fideicommissi de Marvaldis* 3. Decembris 1723. §. *et ad summam*, & seqq. ubi concordantes *coram Reuault de Gamaches*, & 26. Junii 1724. §. *nam nulla modo coram eodem*, & 31. Januarii 1727. §. *verum tamen coram Crispito*, ubi declarat, & in Romana *Fideicommissi de Vithris* 25. Aprilis 1727. §. *justitiam*, & per tot. *coram Millino. Rot. Florentina*, in dict. *Florentina Primogenitura de Orlandinis* 10. Augusti 1725. §. *identidem*, & §. *quatuor coram* Dom.

Dom. mea Audir, Pitticini, & in Florentina Districtione 9. Septembris 1718. num. 14. & seqq. ubi plurimi concordantes coram me.

- 31 Quamvis hoc non procederet, si adesset circumstantia contrariarum testatorum voluntatem fundentes, ut in casu d. decis. in Romana Fideicommissi de Vicentis 25. April. 1757. §. *missus cor. Milles.*
32 Hanc ostendam decis. 98. examinat Rot. Florent. apud Accursif. decis. 100. num. 28.

R. P. D. CORIO

ASCULANA

Fideicommissi.

Fœderis 29. Aprilis 1752.

ARGUMENTUM.

Appellatione primogenitæ, & ex quibus conjecturis veniant non solum feminæ primi gradus, sed etiam ultiores. Existencia mobilium ex quibus probetur, & an, & quando cesset præsumptio consuetudinis. Expensæ factæ a gravato pro bonis fideicommissariis quando repetantur.

SUMMARIUM.

- 1 **C**assatio de existentia, & purificatione fideicommissi favore attingit, eidem immixtis concedenda est.
- 2 Pars conditionalis clara declarat dispositivum debilem.
- 3 Appellatione primogenitæ ex quibus conjecturis veniant omnes feminæ in infinitum, nec autem solus primus gradus.
- 4 Fideicommissi purificatio favore attingit arguitur ex confessione partis, qua elicitur ex restitutione bonorum fideicommissariorum per ipsam factam.
- 5 Et ista confessio plurimum attendi debet.
- 6 Præsertim cum restitutione demandata sit ab eo, qui de voluntate testatoris magis præsumitur in formatus.
- 7 Inventariam plene probat existentiam mobilium.
- 8 Mobilia, qua assu tam faciliter non consumuntur, veniant in restitutione in eo statu, quo repehebantur de tempore mortis litis.
- 9 Expressa facta per gravatum non pro tacendo fideicommissi quo ad substantiam, sed pro fructibus, nec repetantur.

APPENDIX I.

Hæc edem universalem scriptis Canonicus Silvius de Jottis Laurentium ex Celso ejus germano fratre nepotem cum onere perpetuo primogenituræ favore suorum descendendum masculinorum, illique in casu deficientiæ abique filiis masculinis substituit Constantium de Jottis cum eodem onere primogenituræ; considerans vero testator eamdem deficientiæ utriusque lineæ masculinæ vocatorum invitavit feminam primogenitam descendendum masculinorum Laurentii, ejusque filios masculinos primogenitos, quibus deficientibus invitavit feminam primogenitam descendendum masculinorum Constantini, ejusque primogenitos masculinos in infinitum, in quorum defectum voluit, quod totæ ejus hæreditas erogaretur in operas pias.

Defuncto Laurentio, relicta eorum post se

Anna ejus unica filia, hæreditas delata fuit ad Constantinum substitutum, quo pariter abique filiis masculinis defecto, Anna tanquam filia, & primogenita Laurentii insisteret coram Judice de partibus vigore testamentariæ dispositionis Canonici Silvii pro restitutione hæreditatis adversus Luciam, & Areliam sorores dicti Constantini, illiusque petitioni Juxta annuit declarando pro sententiam constare de fideicommissi favore Annæ, & sorores de Jottis teneri ad restitutionem omnium rerum hæreditariarum, quam in gradu appellationis confirmavit A. C. de Genilibus; commissisque mihi in gradu ultioris appellationis causa, proposui hodie doctum -- An, & ad ejus favorem constet de fideicommissi, ejusque purificatione, tamen sit danda immixta, & respectu reintegrationis -- quod DD. in omnibus favore Annæ tantum informantibus resolverunt.

Vocatio enim Annæ clarissime emergere videtur ex dispositione dicti Canonici Jotti, qui in casu deficientiæ tam lineæ masculinæ Laurentii, quam Constantini vocavit feminam primogenitam descendendum Laurentii, unde cum modo debetur non possit de deficientia utriusque lineæ masculinæ, ita nec haberi valet de existentia, & purificatione fideicommissi favore Annæ filie Laurentii, ideoque immixtio concedenda venit Ret. coram Princ. decis. 433. num. 18. & 19. coram Cero decis. 413. num. 1. in Interrompentes. Fideicommissi 11. Decembris 1705. §. ratio decidendi coram bon. mem. Melius, in Arimino. Fideicommissi de Hippolitis 12. Aprilis 1717. §. quo enim coram R. P. D. meo Foscaro, & in Persone Immixtionis 17. Janu. 1718. §. Immixtioni coram R. P. D. meo Falconerio Urbis Gubernatore.

Non relevante, quod testator non vocaverit primogenitam ex filiabus Laurentii, sed feminam primogenitam descendendum masculinorum ipsius Laurentii, quia etsi aliqua adesse posset amaritudo in abstracto, an sub vocatione feminæ, che si troverà de' discendenti maschi del Sig. Lorenzo, juxta verba dispositivæ venire possint filie immediate ipsius Laurentii, illud tamen pro comperto haberant Domini, quod cum testator loquendo in parte conditionalis de iisdem feminis, quas prius dispositive vocaverat, illas posuerit in conditione sub verbis illis -- non essent femine descendentes del Sig. Lorenzo -- quemadmodum sub hac conditionalis veniebant omnes feminæ tam immediate, quam mediate descendentes a Laurentio, ita & manifeste deur intelligi, quod sub dispositive eadem quoque femina continebatur, cum pars conditionalis clara apertè sit declarata dispositive dubiam, & minus feliciter a testatore expressam Ret. in Bononiens. Fideicommissi de Rossini 17. Martii 1702. §. et tamen coram bon. mem. Mota, in Nepesina Donatarii 13. Martii 1713. §. neque prædictum in fin. coram Reverendiss. D. meo Dezano, in Bononiens. Fideicommissi de Martini 17. Februarii 1716. §. et prædicta coram bon. mem. Ansaldo, & in Romana præfata Immixtionis 13. Martii 1750. §. quæquam vero, & in ejus confirmatoria 27. Januarii 1751. §. septimo coram R. P. D. meo Rovatti de Gemachis.

Urgentibus præcipue pluribus prævalidis conjecturis, quæ operantur, ut præcive etiam a dispositive, ex sola positione in conditione erui valeat dispositive ejusdem Annæ vocatio, cum qui agitur de dispositione per viam primogenituræ ordinatæ favore omnium linearum filiorum masculinorum Laurentii, & in istorum defectum Constantini, cum ex substitutione lineæ femininæ dd. Laurentii, &

Con-

R. P. D. CORIO

ASCULANA
Fideicommissi, seu Immissionis,

Venetiis 18. Februarii 1734.

ARGUMENTUM.

Testator si defunctis masculis ordinavit quod succedere debant familia legitima, & naturalis tunc temporis superviventes, & descendentes ex linea masculina, appellatione femininarum superviventium, & descendendum ex linea veniunt non solum feminæ, sed etiam eorum descendentes, maxime concurrentibus conjugiis, & argumentis, de quibus in decisione.

SUMMARIUM.

- 1 Appellatione femininarum superviventium, & descendendum ex linea masculis veniunt etiam filii ex iisdem feminis præteritis nati.
- 2 Distin - et -- quodam discrimine aperitur inter casum in quo vocati sunt feminæ superviventes, & descendentes, atque alium, in quo sunt vocatæ feminæ superviventes descendentes.
- 3 Eadem est de sui natura, & quidditate ampliativa, & poni solita inter diversa.
- 4 Atque accipi debet in sensu operativo, ne sequatur veritatem improprietat.
- 5 Appellatione femininarum ex conjectura mente disponens veniunt etiam ab eis descendentes.
- 6 Amplius hoc procedere etiam in fideicommissis transmissis.
- 7 Masculinum comprehenditur sub femininis, si non ex vi verbi, sedem ex vi identitatis rationis, quando id fundat conjectura menti disponens.
- 8 Amplius id multo magis procedere, quando adfuerit etiam verba cupias.
- 9 Substitutio femininarum facta in remotissimum tempus deservit pro conjectura, testatorem voluisse sub earum vocatione comprehendere illarum descendentes.
- 10 Item substitutio femininarum remotiorum, & minus dilectarum facta cum vocatione earum filiarum est conjectura, quod idem testator voluerit in substitutione femininarum proximiarum, & num. 12. & 13. ubi de ratione.
- 11 Argumentum a parte conditionali ad dispositum litum est.
- 12 Testator si in substitutione masculinam sub verbo filius intellexit de omnibus descendentes, ita a pari intellexisse arguitur in substitutione femininarum.
- 13 Dispositio aliquo modo dubia a parte conditionali declarari, & interpretari potest.
- 14 Alienationis prohibitio latissime extentu operatur, quod sub nomine femininarum veniant etiam eorum filii, & descendentes.
- 15 Maxime quando est directa ad bona, & sit interpret fideicommissum reale.
- 16 Et præsertim expressum voluntatem testatoris, quod bona conserventur in omnibus descendentes, inter quos sunt illi femininarum.
- 17 Fideicommissum ingressum in linea femininarum a masculis descendendum non debet ab illa exire, ut transsit ad filios aliarum, vel ad Latum Pium.
- 18 Testator vocando descendendum in infinitum, voluisse testatur inter vocatos servari ordinem intestatus interstitum.

Constantini, tum ex verbis perpetuam primogenituram præferentibus, tum ex prohibitione nominum detractionum, & alienationis, ac hypothecæ bonorum, illorumque fructuum, etiam sub potestate educitatis, tum demum ex substitutione ultimo loco causæ piæ; tot enim concurrentibus efficacibus conjecturis, non est quin omnes feminæ in conditione posite cedantur dispositivæ vocationi Decian. cons. 44. num. 8. tom. 2. Seminari. contrav. 53. num. 24. Rot. coram Bib. decis. 424. n. 1. coram Fumhil. decis. 388. num. 1. & in Africana Successionali 8. Maii 1713. §. graminis, & 3. Martii 1714. §. iam verò coram R. P. D. meo Falconeris.

- 4 Etque fortius in hypothecis, quia ipsæmet sutores de Joris solis fuerunt existentibus, & purificationem fideicommissi favere Anna mediante restitutione eidem solta de majori parte bonorum fideicommissariorum Summ. num. 2. & 4., quæ concessio plurimum attendi debet Handed. consil. 15. num. 3. & cons. 108. num. 1. vol. 1. Rota coram Octobrio. decis. 19. num. 46. & decis. 134. num. 5. in recent. decis. 172. num. 9. par. 10. & dec. 446. num. 1. par. 14. præsertim quia talis restitutio verisimiliter illis demandata contendeatur a Constantino eorum fratre, qui præsumitur magis informatus de voluntate testatoris, cui erat cognita Decian. cons. 9. num. 311. & sepp. lib. 1. Rota coram Baratt. decis. 259. num. 10. & sepp. & in Bononia. Prædicti fideicommissi impressi post consensu. Cassald. 191. num. 35. & 51.

- 7 Absolutè examine primæ partis dubii, descendenda ad secundum, Dumini censuerunt esse concedendum reintegrationem Annæ tum ad sc. 1000. provenientis ex pecuniis fideicommissis subjectis, super quibus in præteritis instantis forores dabant manus videt, tum ad omnia mobilia descripta in notula de enumeris partium consensu confecta, quæ cum ista ad usumque concordet cum inventario confecto post obitum fideicommissarius facit plenissimam prohibitionem super existentia d. mobilium, ad tradita per Rot. in Romana fideicommissi de Babato super Arte Agraria 18. Maii 1703. §. signidem, & in eodem super Justo Donorum 4. Aprilis 1704. §. nullatenus coram du. mem. Ansaldo. Non refragante, quod mobilia præsumantur consumpta per temporis lapsum, quia reperta fuerunt post obitum Constantini sequatur de anno 1709. & egitur de mobilibus, ut apparet ex dicta notula, quæ usu suo tam facili ter consumuntur, ut sunt vasa lapidea, tabule pictæ, alique hujusmodi, quæ ideo restituenda veniant in eodem statu, quon reperiébatur de tempore mortis litis Rot. coram Cocin. decis. 1555. num. 5. in recent. dec. 219. n. 9. & decis. 350. num. 18. par. 59.

- 9 Nec enim d. mobilium, seu censualem pecuniarum recentis prædicti valet s. dictis fororibus de Joris ob ass. expensis s. Constantino factis in litibus, quia non justificatur ex libereculo, ac epistolis Joanneti Carislii, nec probatur scdus emissio pro defensione fideicommissi quoad ejus substantiam, sive bonorum proprietatem, nam si scdus fuerunt pro tendis fructibus bonorum itabiliu, & effectuum fideicommissariorum, utique Constantinos, qui d. fructus percipiebat, gessit negotium suum, & non possent præstare forores ex ejus persona d. expensis repetere, ut advertit Card. de Loc. de fideicommissis. disc. 263. num. 4.

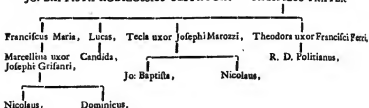
Et ita Anna tantum informante, fororibus vero licet plures factis informare recusantibus resolutum fuit &c.

- 22 *Conjectura, & argumenta in materia fideicommissaria infirmè ponderanda sunt.*
 23 *Fili, & descendentes ex feminis facilius vocati profervunt in concursu substitutioni remotioris, vel extranei.*

- 24 *Divisa bonorum feminis prohibita, ne domum crederetur Ecclesie substituta, trahi nequit ad intestationem, quod testator voluerit tam propria sanguini preferre.*

JO: BAPTISTA RODILOSIUS TESTATOR.

PACIFICUS FRATER

APPENDIX II.

Joannes Baptista Rodilossius in ultimis Tabulis hæredem scripsit Pacificum fratrem, cui substituit ejus filios Franciscum Mariam, & Lucam, eorumque filios, nepotes, & descendentes per lineam masculinam in infinitum, qua finita, substituit feminis superviventes, & descendentes ex linea dd. Lucæ, & Francisci Mariæ; deficientibus vero absque filiis, vel filiabus dd. Francisci Mariæ, & Lucæ, vocavit Theclam, & Theodorum filios Pacifici, & eorum filios, quibus omnibus deficientibus substituit Ecclesiam Cathedralē Sanctæ Mariæ Majoris Civitatis Aſenſanæ, succedive tandem innoxat Pacifico hæredi instituto, suisque descendens rigorosam prohibitionem alienationis ex sub ratione, quia ipsius testatoris voluntas erat, ut ejus boni, & hereditas conservarentur in infinitum pro dicta descendencia, agnatione, & familia, & ea deficiente in beneficium dictæ Ecclesiæ Cathedralis.

Fideicommissum in linea masculina ordinatum finem habuit in Franciscæ Mariæ, & Lucæ per eorum obitum cum filiabus feminis, Marcellina nempe, & Candida. quibus ultimo loco defecit, exaristis super successione in hereditate Joannis Baptiste Rodilossii inter fratres de Marozzi descendentes a Thecla in tertio substitutionis gradu vacata, & Capitulum Ecclesiæ Cathedralis Aſenſanæ, cujus favore per Vicarium Generalem definita controversia, appellatur dd. fratres de Marozzi ad A. C. coram quo admissis ad causam Nicolaus, & Dominico de Grisantiis filiis Marcellinæ, ut patet ex arbore, instructum fuit triangulare certamen, in quo videlicet reportarunt fratres de Grisantiis, utpote descendentes a feminis primario hæredum substitutorum; Interposita sententia & teoretica A. C. appellatione ad hoc nostrum Tribunal, fuit per me datum dubium: An, & cui sit danda immisio, cui Domini responderunt, eandem esse immisionem fratribus de Grisantiis.

Ratio decernendæ immisionis stetit, quia præsuppositis legitimatæ personarum, de qua non erat controversia, vocatio fratrum de Grisantiis prælativè ad Capitulum, & illos de Marozzi in hodiernâ instantia non informantes, resultare visa est ex dispositione testamentaria Joannis Baptiste, in qua post deficientiam omnium masculinorum descendenciam ex linea masculinâ Francisci Mariæ, & Lucæ, vocatæ reperiuntur primo loco feminæ superviventes, & descendentes ex eorum linea ibi -- *Substituit, & succedere debent*

femina legitima, & naturales tunc temporis super-viventes, & descendentes ex linea dd. Lucæ, & Francisci Mariæ -- & deinde fratres de Marozzi, & Capitulum; unde in his terminis licet delece-rint feminæ, adhuc tamen nondum evenit casus substitutionis fratrum de Marozzi, & Capituli, cum prius verificari debet vocatio descendenciam ex feminis dd. Lucæ, & Francisci Mariæ, sub qua fratres de Grisantiis filii Marcellinæ com-prehendantur *Rota in Terracina, seu Corana Divisionis 4. Martii 1722. §. ut etiam coram Illustrissimo Dom. meo Alma Urbis Governatore, confirmata 15. Martii anni proxime præteriti §. verum pro eo ut-ram R. P. D. meo Crispolto.*

Absque eo quod relevet, quod verbum *de-scendentes* stet per modum adjectivi, ad effectum scilicet demonstrandi descendenciam eorumdem fa-miliarum, non vero per modum substituti ad in-cludendum eorum filios, & descendentes; non pro dignoscendo, an talia verba stent adjectivè, vel substantivè, procedendum videbatur cum disti-ctione communiter recepta, quod nam post no-men substantivum subsequitur verbum aliquod sine distinctione -- *et --* Intermedia, & tunc stare dicitur adjectivè; aut didio perfrata -- *et --* legitur inter eorumque infert, & tunc maxime in ultimis vo-luntatibus verbum subsequens censetur appositum argumentative, seu loco substituti, unde cum in hypothese inter verbum feminis, & nomen illud collectivum *descendentes* appositæ fuerit co-pula -- *et --* illa operari debet, ut verbum *de-scendentes* accipi debeat loco substituti, & sic ad am-pliandum vocationem ad personas sub ejus sig-nificatione comprehensas, ut distinguenda calum a casu firmant *Decis. respons. 84. num. 11 lib. 3. Paris. conf. 7. num. 29. & 30. lib. 3. Altr. Sen. conf. 22. num. 17. lib. 1. Altr. grad. 7. num. 90. num. 31. Rot. coram Benincis, decis. 124. num. 13. & dec. 177. num. 4. & 5. in Interamnen. Fideicom-missi super Immisio 26. Junii 1721. §. non obstat coram Illustrissimo D. meo Urbis Governatore, in Romana Crisus 19. Aprilis 1720. §. quo vero etiam bo. me. Fastus, & bene in dicta Terracina. seu Corana Divisionis 15. Martii 1722. etiam R. P. D. meo Crispolto.*

Haud refragante, quod testator post vocatæ feminæ in genere adiecit verbum, *et descendentes* ex linea Francisci Mariæ, & Lucæ ad effectum distinguendi feminas unius columnelli ab alio, non vero ad extendendam vocationem ad ulterio-

res gradus substitutionum; Obiectum enim ultra-
quaque remanebat ex lectura testamenti, in
quo alia semina, quae non descendebant a primis
substitutis suam particularem sedem vocationis ha-
beant, adhuc tamen validius tollitur, quia ille
sacri distinctio erat a feminis alterius colum-
nelli cum sola ditione descendentes absque illa
copula -- et -- quae cum sit de sui natura, & quid-
datate ampliata, & poni solent inter diversa Pa-
rif. conf. 92. num. 13. lib. 1. Socin. Jan. conf. 36.
num. 1. lib. 4. Fufar. de substitut. quest. 362. n. 5.
Roc. disp. jur. cap. 66. num. 33. & 37. Rot. de-
cis. 14. num. 11. par. 8. & decis. 337. num. 20. &
segg. par. 17. retent. accipi debet in sensu opera-
tivo vocationis nepotum, & ulterioris gradus de-
scendentium, non sequatur orationis improprietas
4 ad text. in l. si quando ff. de legat. 1., & ad rem
firmant Roc. disp. jur. dist. cap. 66. num. 38.
& 39. Rota coram Bernicard. decis. 177. num. 6. &
in Lucian Fideicommissi 24. Decembris 1709. §. res
tamen, & §. talis propositio coram bo. me. Kautz.

Hae autem facilius amplectenda visa sunt ob
conjecturam mentem disponentis, quae si tanta
reputatur efficacia, ut ex atrecta descendendum
comprehensio erui possit ex sola vocatione femi-
narum, quae expressio interpretatur facta de-
monstrative ad indicandum scilicet caput linea
feminine superstitis in casu deficientis masculo-
rum, non autem taxative ad excludendum descen-
dentes ex eadem linea Palm. Nep. alleg. 93. n. 11.
Roc. disp. jur. cap. 27. num. 8. & 21., ubi quod
procedit etiam in fideicommissis transversali. Card.
de Luc. de fideicommissis dist. 43. num. 3. Rot. de-
cis. 176. num. 15. & segg. par. 18. recent. in Ro-
man Jurisprudentia 3. Julii 1705. §. propositio co-
ram bo. me. Meliani, confirmata 1. Julii 1708.
§. final. coram R. P. D. mo Aldrovand. in Roma-
na Fideicommissi de Aleris super reservatis 19. Janu-
arii 1711. §. sed quoniam coram Reverendiss. Ra-
vennatens. & in Urbana. Fideicommissi 15. Februa-
rii 1716. §. in hoc itaque, & 15. Junii ejusdem
ann. §. restricta igitur coram eodem, & tunc ma-
sculinum comprehenditur sub feminino, si non ex
vi verbi, saltem ex vi identitatis rationis, ut di-
xit Rot. coram Bich. decis. 307. num. 10. & 11.
Moleto magis hunc eandem effectum operari debet
in casu, quo ut supra dictum est, adhaere etiam
verba capacia, quorum intelligentia ea semper ver-
bo esse censetur, quae convenit cum principali
ratione dispositionis, & tendit ad finem primario
a testatore volutum ex text. in l. si mater Cod. de
instit. & substitut., late firmavit Rot. in Romana,
feu Fideicommissi 6. Junii 1710. §. cum
autem tamen bo. me. Fosiore.

Porro loco conjecturae prima refurgebat ex
eo, quod votum seminarum ex primis indicibus
cum reciproca substitutione inter ipsas feminas
facta legitur in remissionem tempus, deficientie
nempe linea masculinae Francisci Mariae, & Lucae,
de quo tempore verisimiliter filiae femine pote-
rant non adesse, unde ne substitutio seminarum
reddatur elusoria, & de vento, quod repugnare
videtur verisimili voluntati testatoris, dicendum
videbatur, quod sub nomine seminarum compre-
hendere voluerit etiam filios, nepotes, & descen-
dentes, ut in eousimilibus terminis ponderant Ra-
dolphin. alleg. 20. num. 3., ubi refellit contrarios
allegat. 24. pariter coram, & allegat. 25. num. 14.
Rat. coram Merito. decis. 206. num. 16. & dec. 228.
num. 2. & 3. & in Acquipedon. seu Montis Falsi
Fideicommissi 11. Martii 1705. §. haec tenor tur. clar.
mem. Card. Capraro.

Secunda, & quidem argutissima conjectura

refultabat ex eo, quod Joannes Baptista testator,
ubi se converterit in descensum masculorum, & sem-
inarum dd. Lucae, & Francisci Mariae ad sub-
stitutionem Thecle, & Theobardi filiarum Pacifici
primi haereditis instituit, vocavit illis decedentibus
eorum filios, & filias, oade si fideicommissa in
remotiori substitutione aliarum seminarum includere
voluit earum filios, ita a fortiori dicendum
est voluisse comprehendere filios seminarum prius
votarum, non solum ex ratione, quod una pars
testamenti aliam declarat, & interpretatur ad text.
in l. si servus plarium §. final. ff. de legat. 1. Ra-
ma. conf. 16. num. 82. lib. 1. Radolphin. alleg. 24.
num. 7. Rot. in Rationa Fideicommissi 4. Februarii
1699. §. in quem sensum coram Malines, verum
etiam, & fortius ad hoc ne sequatur absurdum,
quod descendentes ex feminis primo loco vocatis,
& consequenter magis dilectis, sint deterioris con-
ditionis, quam descendentes ex feminis postremo
loco invitatis, & si minus dilectis, in quibus
ternarius, etiam si opus foret recedere a propria
verborum significatione, quoniam interpretatio
expienda est pro illorum vocatione, ut ad rem firmat
Radolphin. allegat. 22. num. 12. & 13. Rota
coram Merito. decis. 206. num. 35. coram Dinezzer.
Jan. decis. 984. num. 55. & in dist. Acquipedon.
seu Montis Falsi Fideicommissi Lau. 12. Martii 1705.
§. quarto deum coram clar. me. Card. Capraro.

Tertio accedunt argumenta desumpta ex parte
conditionali, ex qua licet arguere ad disposi-
tam Palm. Nep. alleg. 168. num. 18. Ex ipsa enim
apparebat, quod testator non aliter processit ad
vocationem Thecle, & Theoborae, quam sub illa
ampla conditionali ibi -- Et decedentibus filiis Lu-
cae, & Francisci Mariae haereditibus substitutis absque
filii, & filiabus -- cum eorum sub illo verbo filii
dubitari non possit, quin fideicommissum compre-
hendere voluerit omnes descendentes masculos,
quia illos supra dispositive vocaverat, & tamen ad
illos denotandos usus est solummodo verbo filii,
ita a pari dicendum videbatur, quod vocatio semi-
narum, quae est proxima substitutioni, in qua
testator continuative sub simili verbo intellexit de
descendentibus, ipsa etiam ex mente ejusdem dis-
ponentis comprehendere descendentes seminarum
ex firmatis per Radolphin. alleg. 24. num. 6. & se-
quens Rot. coram Bich. decis. 252. num. 9. & 10.
& decis. 307. num. 8. absque eo quod releveret, quod
pars conditionalis intelligi debet ad terminos dis-
positive, quia dispositiva aliquo modo dubia a
parte conditionalis bene declaratur, & interpretari
potest Peregrin. conf. 45. num. 7. vers. quarta quia,
& num. 26. lib. 5. Palm. Nep. allegat. 168. n. 18.
Rot. in Banuina. Fideicommissi de Roffinis 17. Martii
1702. §. et tamen coram bo. me. Mara.

Quarto demum desumitur vocatio filiorum,
& descendendum a feminis ex rigorosa prohibi-
tione alienationis latissime extenta, quemadmodum
offendunt verba tam in dispositive, quam in reli-
quis partibus testamenti appositis ibi -- Quia
plus testatoris voluntas est, ut hereditas, & bona
sua remaneant, & sua semper integra absque detra-
ctione legitima, & turbulencia inter filios descen-
dentes in instituta, & consequenter in casu deficien-
tie filia linea ad favorem dictae Ecclesiae -- & in-
super ibi -- Et ad hoc mandatum devenit testator,
ut dicta sua bona, & hereditas conserventur in in-
stitutum praedictum, agnitione, & familia, ut
supra, & ea deficiente in beneficium dictae Ecclesiae --
unde talis rigorose debet ordinari ad perpetuitatem
fideicommissi, maxime cum sit directa ad
bona, & sic importet fideicommissum reale, prout
expres-

- essendendo similia verba communiter concludunt
Bar. in l. peto §. fratres ann. 2. vers. de ego ff. de legat. 3. Surd. conf. 319. num. 15. Rot. disp. jur. cap. 23. num. 27. Nota coram Meritis. dec. 83. n. 16. & 17 in recit. decis. 263. num. 7. part. 14. in Firma Immisissis 27. Junii 1708. §. septima coram bo. mem. Molineri, in Praeclara Fideicommissi 27. Januarii 1713. §. invariabiliter coram Reverendissimo Dom. meo Lanetta Decano, & in Insolita Fideicommissi 20. Maii 1717. §. in aribus coram me.
- 18 Verum etiam præferat expressam vocationem descendendum ex foris, quis si testator voluit bonis, & hereditatem conservari in perpetuum in descendentiis, & familia, per necessitatem etiam censetur omnes descendentes aliqui ad ultimum vocasse, ut ita observetur perpetuus progressus in tota descendentiis ob ipso ordinem Rot. decis. 20. num. 3. & decis. 412. cum. 32. part. 19. recit. in Revenantem. Fideicommissi Julii Camilli de Abbiis 16. Januarii 1708. §. et licet, & 7. Aprilis 1710. §. non eam coram Reverendissimo Lanetta Decano.

- Ita quidem, ut si fideicommissum, prout hic, sit ingressum in Linea femininarum descendendum
 19 a masculis, non debet ab illo exire, ut transeat, vel ad alios aliarum familiarum, vel ad locum Pium ultimo loco substitutum Rot. in diss. Aquipradici. sic Abbatii Falisii 11. Maii 1705. §. terram coram clar. mem. Cardinali Caprera, quia testator vocando descendentiis in infinitum, coartatur voluisse inter illos de dicta descendentiis servari ordinem intestatæ successione Rot. decis. 129. cum. 5. par. 7. recit. in Senogallien. Fideicommissi summo 21. Januarii 1715. §. finali. coram bo. mem. Asfeldo, & 14. Februarii 1716. §. quatuor coram R. P. D. meo Cerri, & in Spoletina Fideicommissi 7. Maii 1717. §. suppositum, & seq. cor. Reverendissimo Lanetta.

- Ex quibus conjunctis, & argumentis insimul, ut fieri debet in hac materia, ponderatis, juxta traditis per Rot. in Bononiens. Fideicommissi de Refraus 17. Martii 1701. §. ultima coram bo. mem. M. de, in Romana Locum Mortuum 28. Novembris 1714. §. quoniam coram bo. mem. Asfeldo, in diss. Insolita. Fideicommissi 10. Maii 1707. §. hac autem coram me, & in Romana Similissimi 19. Februarii 1720. §. verum coram Reverendissimo Lanetta Decano, concludendum omnino videbatur ambigi simplicius non posse de vocatione filiorum, & descendendum ex feminis, præsertim quia non ajiur ad effectum excludendi fideicommissum, & ut bona libere remaneant, sed quidem in concursu cum substituto remotiori, vel extraneo, quo casu favorabilis reputatur fideicommissorum materia, & benignius respiciunt interpretatio Atograd. Sen. cassi. 85. num. 75. & seqq. lib. 1. Mantie. de tacit. lib. 8. tit. 18. num. 36. Card. de Lot. de fideicommissi. diff. 98. num. 30. Rot. Florent. apud Torr. varior. quest. tom. 1. tit. 2. decis. 10. num. 68. Nota resp. decis. 397. num. 11. par. 15. recit. in Auxinona Jurispatronatus 9. Martii 1703. §. postea autem in fin. & §. nec contra prædicta coram bo. me. Muto, & in Romana Fideicommissorum Laurentii Senioris, & Laurentii Junioris de Batiz 24. Januarii 1721. §. decimo cor. bo. me. Fosiato, & in terminis excludendi locum Pium Rot. decis. 170. num. 13. & 14. decis. 211. num. 9. & decis. 308. num. 14. par. 14. recit. & in Romana Jurispatronatus 3. Julii 1705. §. quinto decum coram bo. me. Molineri.

Abique eo, quod horum omnium e conspectu relevare possit obiectum, quod testator feminis prohibebat divisionem bonorum, ipsi concedendo solam facultatem utendi fructibus bonorum, ne demum orietur Ecclesiæ sublimitas, quia cum

hæc testatoris sollicitudo referri possit ad eorum voluntatem conversationis bonorum, ad hoc ut hereditas integre devolveretur ad Ecclesiam in casu extinctionis lineæ masculinæ, & femininæ, non est trahenda ad eam durissimam intelligentiam, quod testator voluerit proprio sanguine Ecclesiam præferre, quando pluries dicit, ipsam debere ultimo tantum loco succedere, ita ut in hac re velis admittenda non videatur interpretatio intentionis testatoris repugnans, quoniam per motus hypotheticum materialis, & asperius verborum cortex coartatur præferre possit, ut dicit Rot. in Romana, seu Foraliniens. Fideicommissi 6. Maii 1720 §. vigesimo primo coram bo. me. Fosiato.
 Et ita utraq; &c.

FLORENTINA Fideicommissi.

12. Aprilis 1616. ex Lib. Mot. 95. a 314.

ARGUMENTUM.

Appellatione domus, familia, & agnationis veniunt omnes, qui eodem insigni, & anno deservunt, sive descendentes, sive transversales; maxime stante conjectura mente testatoris, & unde hæc eliciatur.

SUMMARYUM.

- 1 Privatio omnium, supponit omnem vocationem.
- 2 Domus appellatione veniunt omnes de agnatione, & familia testatoris.
- 3 Item transversales num. 6.
- 3 Item familia appellatione veniunt omnes tam descendentes, quam transversales.
- 4 Appellatione illorum de domo veniunt omnes; qui portant eadem insignia, & arma, licet inter se agnati non sint.
- 5 Domus, agnatio, & familia idem sonant.
- 7 Vocatio senioris ostendit testatorem non habuisse rationem sanguinis, sed agnationis, & de ratione.
- 8 Agnatio dicitur contemplata ex ore injusti deservendi nomine, & arma familia.
- 9 Item ex vocatione illegitimorum, dammodo aggregati essent familie.
- 10 Vocans illegitimos coheredem, multo magis legitimis vocasse testatur.
- 11 Dilectio semper deestat perpetuitatem, & anni tempus includit.
- 12 Una pars testamenti aliam declarat.
- 13 De natura subrogationis quid sit.
- 14 Enumeratio declarat.
- 15 Verbum un' altro est repetitum finitæ familie.
- 16 Familia extranea quando fuit contractiva vocata absque restrictione ad aliquas personas, magis vocata censetur contractiva familia testatoris.
- 17 Una gradus substitutionis aliam declarat.
- 18 Verbum decem relatum ad personas expressas proprio nomine, illud repetit proprio nomine, si sunt expressæ.
- 19 Dispositio testatoris non debet reddi frustratoria.
- 20 Naturales de jure non admittuntur, legitimis constitutis.
- 21 Nati vero ex damno tota omnino excluduntur.

DECISIO XCIII.

In Causa Marsimedici, e Libri.

IN eadē, quæ dīo coram nobis examinata, atque discussa fuit inter DD. fratres, & filios quondam D. Americi Martii de Medicis ex una, & DD. Augustinum, & Leonardum de Libris, ac alios lris confortes ex altera, plures articuli dispositi, atque resoluti fuerunt.

Quorum primus fuit an sibi Excellentissimo D. Julio de Libris in ejus testamento vocati essent ad Commendam omnes de familia de Libris, seu potius vocatio esset restricta ad eos tantum, qui præterire poterant in fideicommissio, & molestare D. Catharinam uxorem, & heredem dicti testatoris ex illis verbis per testatorem adjectis, postquam mandaverat erigi Commendam in domo de Libris, videlicet: *« E se detti della famiglia de Libris molestare la detta Signora Caterina &c. »* ad tradita per Paris. conf. 49. num. 29. 20. & seqq. lib. 2. frustra enim ageretur an ob molestias illas D. Catharina ab aliquibus omnes redditus fuerint inhabiles, & incapaces ad Commendam, nisi vocati essent vulgat. l. decem ff. de verb. obligat. l. Titio usufructus ff. de condit. & demonstr.

In quo articulo fuit resolutum ad Commendam omnes, & quoscunque de familia de Libris esse vocatos, nullamque per dicta verba esse factam restrictionem ad aliquos tantum de dicta familia, sed tantum inducendam esse vacationem omnium de familia sub conditione prædicta, idque menti, ac verbis testatoris omnino coagere ex inscriptis.

Primum ponderando illud verbum domus, quo verbo usus fuit testator postquam Commendam erigi mandavit post mortem dictæ D. Catharinae in personam supradictorum trium DD. fratrum filiorum quondam dicti D. Americi, & DD. de Libris. Dixit enim testator: *« Item dispoſe, & vuole, che dopo la morte dell' ultimo di detti tre nipoti la detta Commenda di detti tre poderi vada successivamente sempre al più vecchio, che si troverà della casa de Libris &c. »* Domus autem appellatione veniunt omnes de agnatione, & de familia testatoris, perinde ac si expresse omnes agnati, & de familia vocati essent cap. 2. de schismat. in 6. ibi Domus de Calanqua per quem text. ita sentit Bald. in l. 1. c. de lit. potest. & in l. 1. c. si quæcumque prædixi potest. Peregrin. de fideicommiss. artic. 22. num. 27., ubi plures alios cumulat. Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 88. n. 2. & 22. ubi dicit, quod si testator instituit, vel substituit domum, puta Bardorum, continentur omnes, qui sunt ex familia ipsa Bardorum, sicuti appellatione familiarum in fideicommissis universaliter omnes non solum ascendentes, & descendentes, ac transversales continentur l. fin. C. de verb. significat., & in Auth. de reſtitut. fideicommiss. & in l. pronuntiatio §. familia ff. de verb. significat. Peregrin. dist. artic. 22. num. 26. Menoch. dist. præsumpt. 88. n. 2. & 15. late Seraphin. decis. 1438. Verum etiam appellatione eorum de domo veniunt omnes, qui portant eadem insignia, & arma. licet inter se agnati non sint, ut post Alex. Caltan. Coru. Gonzad. Rebuff. Marsar. & Cravetti. per cum relaxos, tradit Menoch. dist. præsumpt. 88 sub num. 21. circa fin. quibus addimus Hieronym. Gabr. consil. 132. quest. 4. num. 32. lib. 1. Peregrin. dist. artic. 22.

Tom. I.

sub num. 27. circa med., ubi addit etiam Bar. Ruin. 5. & Socin. Jun., & generaliter de dicto, de agnatione, & de familia idem est gloss. Bald. & Caltan. in l. peto §. fratre ff. de legat. 2. Surd. alios quam plurimos cumulat conf. 279. num. 27. lib. 2. Peregrin. dist. artic. 22. sub num. 27. in fin. Mantis. de consuect. ultim. volunt. lib. 8. tit. 28. num. 17. Siman. de Pres. de interpret. ultim. volunt. lib. 3. interpret. 3. dubit. 3. solut. 21. num. 21. Adeo ut non videretur dubitandum, quin sub dicto nomine domus collectivo plurium personarum, & graduam continentur etiam illi de dicta domo, familia, seu agnatione de Libris, qui non descendunt a Mattheo de Libris, sed ab aliis, dist. l. peto §. fratre, Dec. consil. 239. sub n. 4. Peregrin. de fideicommiss. artic. 29. num. 12. Hieron. Gabr. dist. consil. 132. dist. num. 32. cum concordat.

Deinde quis testator vocavit semper seniore de domo de Libris, per quod ostendit, se non habuisse rationem sanguinis, sed agnationis, cum posset succedere remotior, qui esset senior tempore successione penitus incognitus testatori Anchar. consil. 27. sub num. 6. circa med. versit. et prima sic, & inclius Hieron. Gabr. plures alios allegans in dist. consil. 132. quest. 6. num. 59. Rimio. Jun. consil. 23. num. 52. in fin. lib. 1. Menoch. consil. 273. num. 30. lib. 2. Seraph. dist. 1486. n. 21.

Tertio quis testator primo loco vocavit ad dictam Commendam supradictos DD. de Martiis Medicis cum onere ferendi, seu gerendi eorumque, & arma dictæ familie de Libris, quo casu non solum cessat omnis ratio sanguinis, sed colligitur clara testatoris mens ad solam agnationem respexisse, ut post Caltan. per cum telatum tradit Seraphin. dist. decis. 1486. num. 23.

Quarto quis vocavit etiam ad Commendam illegitimos, dammodo in eadem familiam de Libris essent recepti, & sic ut nomen familiarum gerere, & conservare valerent, cum alias si non fuissent in eam recepti, & aggregati per nomine domus, seu familie non comprehenderentur Menoch. dist. præsumpt. 88. num. 13. Peregrin. dist. artic. 22. sub num. 27. post Coru. consil. 276. num. 3. & 4. lib. 2. & Bald. Angel. & Saly. in dist. l. fin. C. de verbor. significat.

Et proleſto si voluit admitti etiam illegitimos de domo de Libris in eadem familiam receptos, quæque magis legitimos, & naturales, & de legitimo matrimonio natos ejusdem domus, licet testatori sanguine non conjunctos, ad late tradita per Mantis. de consuect. ultim. volunt. lib. 8. tit. 7. num. 5. & seqq.

Quinto ponderando supradictas dispositiones facientes, & semper, per quæ confertur testator omni dñisse perpetuam successionem, quousque senior de dicta familia reperitur, & sic usque ad unum; quod enim dictio semper importet perpetuitatem, infinitatem, & successionem temporis, & includat omne tempus, & casum, tradit Surd. consil. 281. num. 28. lib. 2. & decis. 255. num. 7., ubi etiam se citat in aliis locis, & omisit alius Peregrin. de fideicommiss. artic. 27. num. 2., ubi ponderando dictam dispositionem semper dicit, quod de sui natura operatur effectum sempiternæ, & perpetuæ masculorum prelationis, scilicet in omni casu, & in omni tempore.

Sexto, quis quando testator loqui voluit de Libris fideicommissariis, illos vocavit his verbis, *« lascia alli Signori Libri, che preteranno sopra l' infrascripto Podere, come fideicommissi &c. »* Ad Commendam autem vocavit successive, & semper seniores de domo, ex quo colligitur, quod Intellexerit ad Commendam successores esse omnes, & quousque.

A s s s

SUMMARIUM.

Luc. de fideicommissis. decif. 34. num. 2. in Romana Primogenitura de Solvatis super Juralibus, & talibus pñis 22. Martii 1706. §. septima coram Motinas, in Luana. Saraceno. Jurispatruatus 1. debrarii 1715. §. inoffabilitis. & seqq. coram Strus, & in ejusdem confirmatoria 9. Martii 1716. §. ultra quam quod coram Ansaldo.

Etiam deficit pronomen Indictivum ejus, vel ipsius. *Ret. in Altes. Beuffisii 15. Junii 1709. §. que enim coram Eminentijs. D. meo Card. Palacorio, & in confirmatoria diei 14. Decembris ejusdem anni §. in principio, & §. ac proinde coram eodem.*

Limita primo, si vocatio familie facta sit cum adjectione proprii, & gentilitii cognominis, ut de Fontane, de Bernardinis, de Alivretis, de Odonadis, tunc enim ex propria, & vera significatione verborum, tota, & generalis contentiva familis comprehenditur *Palm. Nep. decif. 174. num. 9. & num. 37. & per tot. Rot. Roman. apud Bertacchin. ver. 89. num. 22.*

Sublimita, si expressio familie non fuit facta simpliciter, & indefinita, sed continensiva, & accessorie vel ad testatorem, vel ad fideicommissarios cum ditione aliqui restrictiva ipsius, vel ipsorum. *Baldus. decif. & res judicat. tit. 3. de legat. & fideicommissis. decif. 33. num. 33. & seqq. Rot. Rom. apud Palm. Nep. decif. 500. num. 3. 4. & per tot.*

Intellige sublimitationem procedere, si dictio relativa apposita fuerit post ipsum cognomen, scilicet si illud eam subsequatur, veluti quis dictam fuerit, ut bona ipsius remaneant in familia ipsorum de Foscherariis, tunc enim adjectivum cognominis in fine positum, tanquam genericum eruat vim speciei ipsius, ut de exemplo proposito *Rot. Rom. in revent. decif. 126. num. 22. & 23. confirmat. decif. 186. num. 5. & 6. part. 19. & distinguendo concedunt Baldus. ad Roman. obferat. 16. num. 57. Mans. consil. 129. num. 19. vers. cui concussioz com. 2. Rot. Rom. post de Luc. de fideicommissis. decif. 35. num. 3.*

Limita secundo conclusionem supra firmatam, quod in dubio mentio familis intelligenda sit de effectiva, ut locum non habeat, quando agnatio fuit generaliter, & indefinita contemplata, utpote ea, quae utramque familis genus est apta comprehendere *Torr. de majorat. par. 1. cap. 38. n. 145. fol. 409. Rot. Rom. coram Emerix Jun. dec. 1156. num. 4.*

Alia plura quando ad fideicommissum veniant illi de familia, & linea effectiva tantum, vel etiam de contentiva *Rot. Florent. super decif. 35. num. 1. & per tot., & ibi ego plene in addit. num. patet. 1. & per tot. & decif. 51. num. 1. & seqq. ibique ego in addit. num. 1. & 2. & decif. 79. num. 1. & seqq. & num. 12. & seqq. & num. 23. & seqq. ibique ego in addit. num. 1. & seqq.*

E A D E M

Idem die, & anno.

ARGUMENTUM.

Sententia contra omniem litem non nocet aliis non clatis, & stante personarum diversitate non inter exceptio rejiciatur; stricti juris esse dicitur, & rancum disponis, quantum loquitur, & in ea argumentum a contrario sensu danteatur sumitur ad limites verborum.

1. *Paribus propositis, quod in uno deciditur affirmativo, in alteris omittis sentitur decisum negativum.*

2. *Judex concedens unum de duobus petitis, alterum denegare sentit.*

3. *Maxime stante taxativa tantum, qua excludit omnes prater expressos, & continet negationem quoad alios.*

4. *Sententia debet esse uniformis libello.*

5. *Stricti juris est, & ceteris dispositis, quatenus loquitur.*

6. *Et ejus verba intelligi debent prout sonant, nec ex eis arguitur, nisi quatenus necessarii inferatur.*

7. *In ea non venit amplius, quam sit expressum, vel in judicio deductum, etiam si generalis foret.*

8. *Exceptio rei judicata non obstat non concurrens identitate personarum.*

9. *Sententia non nocet non clatis.*

10. *Legitimus contradicor qui sit, & an qui non habet primam causam facti scilicet dicitur talis n. 10.*

11. *Annunciare futura solus Dei est.*

12. *Motiva Florentina sunt pari sententia.*

13. *Argumentum a contrario sensu sumi debet ad limitem verborum.*

14. *Etiam in sententia.*

DECISIO XCIV.

Secundus articulus est, an supradictis DD. de Martia obtest exceptio rei judicate per praedictos de Libris appositae sub praeterea, quod cum dicta D. Catharina petierit declarari totam familiam de Libris occidisse a jure dictae Commende ob nonnullorum contraventionem testatoris dispositioni, & sibi licere nominare, & eligere aliam familiam juxta tenorem testamenti, Rota pronunciarerit petitis fieri possit contra dicta de Libris in causa intervenientes tamen, & eos asseccisse; & sic quod proposita privatio totius familis restricta fuerit per taxativam ad contravenientes tantum, & quod successive pro ceteris videretur resultare absolutio. Pluribus enim propositis, quod in uno deciditur affirmativo, in ceteris omittis censetur decisum negative 1. et si fine §. sed quod Popintanus, & ibi Bart. notat a. 1. ff. de minor. Sec. in l. 1. §. adipsamur num. 6. ff. de acquir. possess. Roman. consil. 65. num. 21. 22. & 23. lib. 3. Sord. decif. 69. num. 6. ubi comprobatur, 2. quod Judex concedendo unum ex duobus petitis videtur alterum denegare, & precipue stante dicta taxativa tantum, quae excludit omnes prater expressos, & continet negationem quoad alios 1. qui in aliena §. libertas ff. de neg. gest. Paris. consil. 85. num. 48. lib. 3. Cephal. consil. 37. num. 32. lib. 3. Nazz. consil. 78. num. 3. lib. 1. cum aliis cumulatis per Sord. decif. 291. num. 19.

Quibus tamen non obstantibus contrarium Dominis visum fuit; tum quia non verificabatur suppositum ex adverso in fido, quod in illo iudicio fuerit adum contra totam familiam de Libris, cum adum fuerit solum contra descendentes a Massio, qui molestiam intulerunt D. Catharinae, & molestare poterant, & contra descendentes a Nicolao nil petitorum, aut dictum fuit, & propterea non potest ad illorum favorem considerari aliqua res iudicata, sicuti in eorum prejudicium non poterat aliqua ferri sententia, quae petitioni, seu libello

- conformis esse debebat *l. si fundus ff. commun. dist. vid. cap. litter de suman.*, & stridi juris est sententia, & extensus disponit, quatenus loquitur *l. 1. & 2. C. si plures una sent. Cravett. de antiq. temp. in 4. par. num. 64. cum seq. Cephal. conf. 150. n. 20. lib. 2. Menoch. de arbit. judic. quest. 69. num. 15. & 16. Cravett. conf. 188. num. 6. Socin. Jan. conf. 105. num. 9. lib. 2. & conf. 122. num. 41. eod. lib. 2. & ejus verba sunt intelligenda prout sonant, nec ex eis arguitur, nisi quatenus necessario inferatur *Dec. in l. 1. sub num. 50. ff. de offic. ejus. conf. 43. num. 4. & conf. 348. num. 6. Sord. consil. 189. num. 37. & 38. lib. 2. & conf. 223. d. 21. eod. lib. 2. & conf. 340. num. 3. lib. 3. Caracc. decis. 136. num. 3. Christoph. Torniel.**
- 7 *conf. 10. num. 11. & conf. 36. num. 22.*, ubi dicitur etiam, quod in sententia amplius non vocat, quam sit expressum, vel in iudicio deducum; etiam si generalis foret, & non specialis, & *consil. 68. num. 24. & conf. 79. num. 1. & 2.*
- 8 Tum etiam, quia quando non concurrunt identitatis personarum, non potest obesse exceptio rei iudicatæ *l. cum queritur cum duob. freg. ff. de except. rei iudicat. Honded. conf. 30. num. 50. lib. 1.*
- 9 *Sord. conf. 165. num. 11. lib. 2.* aliis omisiss; & non comprehensis, & non citatis in iudicio neque prejudicat, nec nocet sententia ad *l. sape, & l. de antiquaq. ff. de re iudicat.*, nec opus fuit examinare, an sententia lata cum habentibus primam causam successione nocent, & propter remotioribus non citatis, & aliis substitutis, de quo late per *Honded. conf. 28 lib. 1.*, & per *Perrig. de fidei commiss. artic. 53. num. 39.* quia termini non applicabuntur, cum in casu, de quo agitur, non fuerint vocati descendentes a Massio, cum quibus actum fuit, prius quam descendentes a Nicolao, ac alii de Libris, sed senior de familia de Libris, qui reperitur post mortem supradictorum DD. titulum fratrum de Martis Medicis, & sic semper, & succedere senior, ita ut cum non posset percipi, quis de Libria tunc temporis senior perveneret ad *l. 1. §. si autem ff. ut quid in fam. pub. Socin. conf. 6. num. 2. & seq. lib. 1.*, ubi quod annuatiare futurum solus Dei est. *Sord. consil. 454. num. 14. & 15. lib. 4.* cum concordant non potest dici, quod potius unus, quam alius sit vocatus, & quod potius unus, quam alterius sit prima causa successione.
- 12 Sicuri, ut dictum fuit, non applicabatur fundamentum parci adversæ, quod pluribus propositis, quod in uno deciditur affirmative, in cæteris censetur decisum negative; quia non fuit propositum, nisi quod licet D. Catharine nominare aliam familiam contra eos, qui contraxerunt, & in iudicio illo intervertebant, quod obtinuit per dictam sententiam id fieri potuisse, & licet additum fuerit, quoad intervenientes tantum in illo iudicio, tamen id factum fuit non causa dividendi aliquid, quoad alios, qui non fuerunt citati, nec auditi, sed tantum ad maiorem declarationem, quod quoad eos rei indecisi restabant, quia nolabant eis Iudices per sententiam prejudicare, ut declaratur in Motivis, quæ Florentia sunt pars sententia, ut post *Soc. Jun. conf. 181. num. 89. lib. 1.*, & alios per eum relatione tradit *Magen. decis. Florent. 133. num. 16.*

Nec in hoc Motivis sunt contraria sententia, sed cum eo clare concordant, cum sententia aliam non admittat intellectum, si bene ponderetur. Licet enim in sententia fuerit declaratum respectu interventionum tantum protestationem efficere, easque ob contraventionem potuisse a dictis D. Catharina iustitiam, & aliam familiam eligi, non

tamen sequitur, ut respectu non interventionum fuerit declaratum contrarium, sed solum quod respectu non interventionum nihil fuerit declaratum, & decisum, sed relictum indecisum sub juri ditione, fumendo argumentum a contrariis sensu ad limites verborum ad tradita per *Olsh. decis. 85. num. 14. Tiber. Decian. resp. 32. num. 13. vers. quare ergo prater lib. 2. Theob. Nov. conf. 90. num. 14. Honded. conf. 16. num. 60. lib. 1.*, & in sententia *Corn. conf. 49. lit. F. num. 13. & 14. lib. 1. Cravett. conf. 320. in princip. decis. Januæ. 17. num. 6.*

Nicolaus Antilleffus.
Lydus Bonaventura Riatius.
Valerius Brignola.
Livius Riccardus.
Antonius Patrus.

ADDITIO.

ARGUMENTUM

Fatur ex Summario.

SUMMARIUM.

- 1 **S**ententia lata in causa statos, sibi sit an sit libera, vel fidei commissaria, sicut in quoad omnes successive vocatos, licet infans, & non citatos.
- 2 **D**ecleara contradietorem procedere, quatuor contrarietibus, nempe quod sententia lata sit cum legitimo contradicatore, quod reus paret se defendat, quod sit sententia declaratoria, quod non sit lata per collusionem.
- 3 **L**egitimus contradicitor quis dicatur remissio.
- 4 **V**irtutis defensor quando dicatur factus remissio.
- 5 **C**ollatio ex quibus dicatur intercessio remissio.
- 6 **E**x quibus excludatur remissio.
- 7 **A**lia ad materiam remissio.

Sententia lata in causa statos, videlicet an sit libera sit, vel fidei commissaria sicut in quoad omnes successive vocatos, licet infans fuerit, & non citati, ad vulgatum text. in *l. ingressum ff. de stat. bonis.*, de quo *Sammiat. contrav. 12. n. 85. Torr. var. jur. quest. tem. 2. misell. par. 1. q. 25. tit. 12. num. 10. Rot. Florent. dec. 17. num. 6. & dec. 69. num. 38. & 40. inter impress. cor. me.*

Intellige dummodo hæc quatuor requisiti concurrant, primum quod lata fuerit cum legitimo contradicatore, alterum quod reus paret se defendat, tertium quod sit sententia declaratoria, quartum quod non sit lata per collusionem *Bald. in eadem l. ingressum num. 4. versis. hæc sunt verba. Mans. consil. 233. num. 37. & consil. 572. n. 10.*

Quis dicatur legitimus contradicitor *Rot. Florent. dist. decis. 69. & decis. 108. num. 14. & seq. curam me, & in Pisona prætusa Separationis Bonorum 28. Augusti 1716. curam Dam. mea Audi. Urbani.*

Virtutis defensor quando dicatur factus, plene *4 Rot. Florent. dist. decis. 69. num. 47. & seq. curam me.*

Collatio ex quibus concludatur dicatur intercessio *Ursat. consil. forens. cap. 65. num. 33. & seq. Rot. post de Lac. lib. 7. decis. 42. per tot. Rot. Florent. citat. decis. 69. num. 46. iunct. impress. curam me.*

Ex quibus excludatur *Rot. Rom. apud Pagli. 6 de subbas. decis. 191. num. 6. & seq. & in revent. decis. 423. par. 18.*

7 Alia de hac materia vide inter decif. recollectas per Palm. Nep. decif. 360. 361. & 362. Rot. Florent. fupra dec. 34. num. 7. & feqq. decif. 44. num. 10. & feqq. num. 16. & feqq. & num. 44. ubique in addit. num. 1. & feqq. & num. 39. ubi allegatur præfata decif. & plures adducuntur concordantes, & decif. 65. ex num. 14. & in addit. ad eandem num. 4. & plene in dict. Pifana præfata Separationis Bonorum 26. Augufti 1716. coram D. meo Audit. Urbani.

E A D E M

Idem die, & Anno.

ARGUMENTUM.

Ex contraventione cuius de familia ad Commendam vocari, tota familia privata remanet perperam, quando alius testatoris dispositio redderetur eluforia, nec poft mortem contraveniens admittitur fequens de eadem familia femel privata. Privatam fideicommissi, vel Commendam in certo casu conferri poffet in heredis arbitrium, prout electio alterius familie, nec dispositio dicitur ceptoria, & de ratione.

SUMMARIUM.

- 1 Interpretatio testamenti tota pendet a voluntate testatoris.
- 2 Voluntas testatoris fervanda est, etiamfi conjectura percipiat.
- 3 Verba interpretari debent, ut menti satisfiat.
- 4 In interpretatione verbi ambigui quilibet etiam levis conjectura sufficit.
- 5 Ex omni contraventione tota familia privata censetur, quando alia inane, & frustratoria redderetur testatoris dispositio.
- 6 Etiam in materia parali fit extensio, ne dispositio reddatur eluforia.
- 7 Quomodo sper est, ne succedant vocati in procedendo gradu, non fit locat fequentibus substituitur.
- 8 Substitutus non concurrat cum eo, qui priori loco vocatus est.
- 9 Secundo loco vocati non possunt admitti, nisi primo gradu vacante.
- 10 Vocati in casu alienationis succedunt quomodo vivit aliam, sed eo defuncto resistere tenentur vocati in casu mortis.
- 11 Ex hac opinio est Florentia recepta.
- 12 Procedit in fideicommissis, secus in Commenda, & de ratione.
- 13 Testator mandans erigi Commendam censetur velle erigi secundum leges, & consuetudines, quibus Commenda erigi solet.
- 14 Qui vult unum, censetur omnia velle, quæ sunt de illius natura.
- 15 Ordinari majoratum censetur illum ordinare, juxta leges majoratum.
- 16 Verbum quellu referendum est ad proxima, & immediata.
- 17 Limita si testatoris dispositio redderetur eluforia, tunc enim ad omnia fit relatio.
- 18 Alia homini a voluntate, & poffestate pendet, & perficiuntur.
- 19 Institutio, seu legatum pendet ex voluntate heredis, vel tertii non valet.
- 20 Prout nec fatatus collatus in exequutores eligendi alium exequutorem in eorum locum.
- 21 Item adoptivo legati collata in arbitrium heredis non valet.

22 Facultas eligendi fideicommissarium non restrittur ad aliquod personarum genus est nulla.

Declara ut num. 27.

23 Declara omnes præcedentes conclusiones procedere, quando dispositio pendet ex alio arbitrio quoad substantiam, sicut si quo ad electionem personæ, seu familie.

24 Exemplificat ut videtur, & de ratione ut. seq.

25 Voluntas ut aliud est, quam anima valet.

27 Facultas eligendi personam incertam de incertis non valet, quando non sequitur electione dispositio redderetur inutilis, sicut si adfit persona, in qua subsistat dispositio, & quando id contingit, & num. 30. 31. & 34.

28 Dispositio dicitur ceptoria ex quo testator sepe remanet captus, & deceptus.

29 Ideo quando nulla potest sequi capto testatoris, dispositio non dicitur ceptoria.

30 Institutio remissa in arbitrium Titii, ex non eligente remanet vacua, vel verificabilis in omnibus hominibus mundi, & fit inane, & ceptoria.

31 Electio personæ incerta de incertis tollata in arbitrium domi viri in subsidium, hoc est iudicis ordinarii, non est invalida, vel ceptoria, & de ratione.

33 Institutio pauperum, quas Titius elegeris, valet, & Titio non eligente verificatur in pauperibus patria testatoris.

DECISIO XCV.

Tertius Articulus fuit, an testator voluerit ob aliquorum contraventionem totam familiam de Libris posse privari, seu inhabilem declarari, vel potius eos solos, qui contravenirent in molestando D. Catharina, frustra enim disparteretur de potestate, nisi voluntas concurreret, juxta vulgum illud, quod universa interpretatio testamenti pendet a voluntate testatoris l. 1. C. de Sacrosanct. Eccles. §. disponat auctor de nupt., quæ servanda est, etiam si conjecturas percipiant l. cum proponatur in fin. & l. qui solitudo §. 1. ff. de legat. 2. l. cum auct. ff. de condit. & demonstrat. l. licet imperator, ubi Barr. ff. de legat. 1. Viv. decif. 186. num. 6. & feqq. & passim Doctores; qui id verum adeo esse testantur, ut procedat etiam contra expressum sonum verborum, ac ut sint etiam impropienda, ut menti testatoris deserviant l. non aliter in prius ubi gloss. Barr. & Doct. ff. de legat. 3. Menoch. de presumpt. lib. 4. præfump. 139. num. 11., locissime Mantica. de reprobis. ultim. volunt. lib. 3. tit. 5. per tot., qui num. 2. dicit sufficere ad hoc verisimiles conjecturas, & num. 3., quod in verbis ambiguis quilibet levis conjectura sufficit.

Ex quo censuerunt Domini non esse dubitandum hac casu de voluntate testatoris, quod scilicet voluerit, posse totam familiam de Libris privari, seu inhabilem declarari s. D. Catharina ob solam molestiam aliquorum, ponderando in primis, quod ex tota serie testamenti compertur, quod testator nil aliud magis studuit in ejus testamento, quam providere, ut dicta D. Catharina ejus uxor, quem heredem universalem instituerat, a d. de Libris molestaretur, ut videre est ex lectura testamenti, & præcipue ex legato medicatoe prædii cum conditione, ut cum legatarii non molestarent, & ex institutione, seu dispositione cretionis Commende, quam voluit erigi, nisi post mortem dictæ D. Catharina, cum declaratione, ut si d. de Libris etiam molestarent, pater ipse D.

Catha-

Catharina eos privare, & aliam familiam eligere; modo si testator voluisset, ut eos tantum privare posset, qui ei molestiam inferrent, nihil profusus esset, & vana, ac elusoria esset ejus dispositio; quia hoc non obstante D. Catharina utrique ab aliquo molestia fuisset, & idem esset quoad D. Catharinæ inquietudinem, & perturbations, quod ab uno tantum litibus vexaretur, & fideicommissum agnosceretur, ac peteretur, ac si ab omnibus, qui præterire poterant molestia fuisset; scientes enim DD. de Libris, quod jus ad Commendam solum remansisset eorum descendentes, & consanguineis, ac aliis natis in familia de Libris, facillissimi fuissent ad contraveniendum, & fideicommissum petendum, ut experientia ipsa docuit. Et maxime quia non erat ad Commendam vocatus, nisi semper senior de dictis familia post mortem didorum DD. trium fratrum de Martiis, qui fuit in florentissima, & admodum juvenili ætate, & optima fructum videretur, ita ut qui poterat molestia D. Catharinæ, uti seniores, non poterat sperare & dictam Commendam consecrator, ideo ne vana, & elusoria esset testatoria dispositio, profecto dicendum est, ut testator voluerit ob contraventionem unius, posse totam familiam privari, seu inhabilitari l. si Prætor ff. de judic. l. fin. ff. ne quid in loco publico, & post Crævet. Nat. Roin. Gossad. ff. de her. per cum relictos tradit Sord. consil. 298. num. 23. lib. 2., ubi quod semper es fami debet interpretatio, per quam adus non reddatur elusoria, & quod porius sit exendo etiam in materia penali, ne dispositio videatur ludibrio facta, & consil. 307. n. 15. lib. 3.

Deinde considerando, quod testator non solum dicit, quod in casu contraventionis posset dicta D. Catharina eos privare, sed etiam aliam familiam in eorum locum eligere, quod fieri non posset, si in familia de Libris superesset aliquis non privatus, seu inhabilitatus, qui posset succedere, quia donec spes est succedendi vocatis in præcedenti gradu substitutionis, non potest esse locus sequentibus substitutionibus, nec per consequens persona in dd. substitutionibus vocata l. penultima §. fin., & ibi Bart. & Doff. ff. de legat. 2. Burfatt. consil. 170. num. 29. Peregrin. de fideicommissis. artic. 15. num. 10. & 11., ubi quod substitutus non concurrat cum eo, qui ante eum priori loco vocatur per text. in l. cum in testamentis §. 1. ff. de hered. instit. & in l. mater §. 1. & in l. verbis ceteris ibi ff. de vulg. & pupill., & ibi notant Doff. Et secundo loco vocati non possunt admitti, nisi evocentur priori gradu, quia tunc deferret sequenti l. si Titius l. coheredem in prin. ff. de vulg. & pupillar. l. quando ff. de acquir. heredit. cum aliis concord. ubi supra per Peregr. adductis.

Nec obstat, quod nominatio, & electio novæ familiæ fieri possint in præjudicium eorum tantummodo de Libris, qui contravenissent, & non in præjudicium aliorum, qui non contravenissent, adeo ut senior de familia nominata, & electa debuisset frui Commenda, donec venisset fratres de familia de Libris, qui contravenissent, sed eis mortuis, & succedentibus aliis de familia de Libris, qui non contravenissent, tunc Commendatarii de familia electa, & nominata debuissent restituere Commendam senioribus de Libris, qui D. Catharinam non molestassent; sicuti vocari in casu alienationis bene succedunt in præjudicium ipsius contravenientes quando vivit, ut non in præjudicium substitutorum in casu mortis, quibus contraveniente defuncto tenentur restituere Roin. consil. 122. sub num. 6. & seqq. per tot. lib. 2. Paris.

consil. 70. sub num. 11. lib. 3. Cephal. consil. 182. sub u. 29. Peregr. de fideicommissis. art. 14. sub u. 44. ubi de veriori testator. Burfatt. consil. 13. sub num. 27. Zanch. in l. heredes mei §. cum ita quartaparte sub num. 124. Magus. decis. Florent. 16. sub n. 9. Hieron. Gabr. consil. 123. sub num. 38. lib. 1., ac ita prædicatur, & observatur Florentia, ut dicebatur 11 per partem adversam ex Lib. Mer. 39. a 428. ex Lib. 42. a 360. & ex Lib. 54. a 245.

Quia, absque eo, ut id hoc casu ulterius discutere, fuit dictum, dispositum in fideicommissum non non applicari ad terminos Commende, cum nullum inconveniens sit, ut quis consequatur fideicommissum pro aliquo certo, seu incerto tempore, & postea teneatur alteri restituere; quod secus esset in Commenda, quæ datur in via Equitatis, seu Commendatarii, & valde inconveniens esset, ut Eques, seu Commendatarius privaretur absque aliquo facto suo Commenda, & facinoræ posset sustinere dignitatem, quam jure esset consequutus, ob quam diversitatis rationem non potest a dicto casu ad nostrum inferri vulg. l. Papius utrum exuli ff. de mirat. Sord. consil. 150. num. 54. lib. 2. Et testator volens erigi Commendam crederetur voluisse erigi secundum leges, & consuetudines, quibus Commende erigi solent Bald. in l. si duo ff. de acquir. heredit. Benc. consil. 35. num. 11. Et qui vult unum, censetur omnia velle, quo fit de illius natura Bart. & Doff. in l. a. ff. de pignori. omni. judic. in l. geris, ubi Doff. ff. de acquir. heredit. & propterea, qui ordinat majus, censetur illum ordinare secundum legem 11 joratus, ut post Molin. in tract. primigen. lib. 1. cap. 4. num. 13. & seqq., tradit Sord. consil. 375. num. 26. lib. 3.

Minus obstat visum fuit illud verbum *si posset privare*, quod si referatur ad proxima, & immediata, ut referendum esse videtur ad consilia per Ant. Gabr. in tit. de class. consilij §. 11. & 16. perinde est, ac si dictum esset, quod D. Catharina posset eos privare, qui eam molestia ficerent, de quibus immediate loquimus fuerit testator; quia hoc casu relatio non debet fieri ad proxima, & immediata, & sic ad eos, qui D. Catharinæ molestiam inferrent, sed ad omnes de familia, & domo de Libris, quos supra ad Commendam vocaverat, adeo ut sensus sit, quod si illi, qui possint eam molestare, molestassent, vel aliquis ex eis illi molestiam inferret, tunc ipsa posset familiam de Libris privare Commenda, & aliam eligere juxta mentem testatoris, & ac elusoria sit ejus dispositio, & ut posset devenire ad substitutionem alterius familiæ, ut per Hændel. plures alios adducentem in consil. 69. num. 42. 43. & 44. lib. 2. Sord. consil. 120. num. 12. lib. 2. consil. 160. num. 75. lib. 2. consil. 179. num. 5. & consil. 431. n. 65. & 66. lib. 3. Menck. consil. 115. num. 14. lib. 1. Seraphin. decis. 2500. num. 1.

Descendendo a voluntate testatoris ad ejus potestatem, & quibus dandis omnes adus, & homines dispositiones requiruntur, & vim, ac effectum recipere dicuntur, qui isti dant, voluntas scilicet, & potestas omnes adus humanos perficiunt cop. super servandam de probis, ibi, qui velit, & possit, Bald. per illum text. in l. omne verbum Cod. commun. de legat. cum aliis adductis per Decian. in responsis. §. num. 106. lib. 2. Sord. consil. 305. num. 1. lib. 3. cum concord. Superfene quo alii articuli testatoris potestatem recipientes quorum aliter, qui in ordine ad supradictos.

Quartus articulus est, an facultas dandi a testatore dictam D. Catharinæ privandi ob contraventionem dictam familiam de Libris, & aliam eligendi

genti ad ejus arbitrium, fuerit valida, vel potius nulla, uti in ejus lib. tam voluntatem collata, uti prima facie videbatur. *l. illa instituta* 32. in princip. ff. de hered. instit. quia ratione non dum hereditas instituta, sed nec legatum valet, si ex arbitrio hanc sit, vel totum pendet. *l. nonnullum* 51. ff. de condit. & demonstrat. *l. utrum* 5. cum quidem ff. de reb. dub. Et quoniam alia dispositio in testamento facta non valet, si pendet ab aliena voluntate, ut de facultate data a testatore Commissaria, seu Executoribus eligendi alium Executorem in sui locum. *Bart. in l. quidam relegatus* 6. ff. de reb. dub. & ibidem Socio. num. 16. *Bald. in l. executorum* 5. vers. sed numquid possim C. de execut. rei judicat. *Roderic. Suarez. in tit. de capt. volunt. num. 9.*

Si facta in terminis, quod sicut datio legati non valet, ita non valet ademptio, seu privatio, si sit in heredis, vel tertii voluntatem remisit, probat text. in *l. legata instituit* 14. ff. de adim. legat., per quem text. ita tradit *Bald. in l. captatorius* num. 11. vers. sexto quaeritur, & ibi etiam *Jafon* ante num. 3. vers. eodem modo C. de testament. milit. *Gulielm. Benedic. in cap. Raynatus in ver. condidit* num. 4. extr. de testament. *Perregrie. de fideicommiss. artic. 33. in fin. num. 73. Bald. in dict. l. executorum* num. 6., ubi quod sicut testator non potest alij committere ordinationem testamenti, ita nec ejus rescissionem, vel derogationem.

Sicuti nulla videtur esse facultas eligendi ei datus, cum non sit restricta ad aliquod personarum genus, ut in dicta *l. utrum* 8. §. cum quidem ff. de reb. dub. dict. *l. illa instituta in princip.* & ibi *Bart. num. 9. vers. credo quod illa instituta. Roderic. de captat. volunt. num. 14. ad fin. vers. obsequio autem* & num. 15. & 16. *Perregrie. dict. artic. 33. num. 58. cum concord.*

Quibus tamen minime obstantibus, contrarium Domini censuerunt, quia lapradica omnia procedunt, quando institutio, legatum, fideicommissum, vel alia alium dispositio pendet ex alieno arbitrio quoad substantiam, secus autem quoad electionem persone, seu familie, ut in casu, de quo agitur gloss. in dict. *l. illa instituta. Bart. in dict. l. quidem* 6. ante num. 8. vers. sed puta ad vertendum, & nem. 8. ff. de reb. dub., ubi quod si testator dixerit facio executorem, quem talis nominabit, valet dispositio, quia non substantia, sed nominatio persone est sibi commissum, & ibidem Socio. num. 16. & 18. in 4. conclus. *Bald. in l. id quod pateribus* 24. num. 15. vers. modo juxta pradi. *quero C. de Episc. & Cleric.*, ubi redditur rationem, quia hoc casu talis nominatur non est causa efficiens, sed causa instrumentalis, sicut pater, & organum, idem *Bald. in l. captatorius* num. 7. C. de testament. milit., ubi dicit, quod si datur, seu confertur potestas essentia non valet, quia impossibile est, ut voluntas Titii sit voluntas mea; nam

ut Theologi dicunt, voluntas nil aliud est, quam anima velle; unde sicut anima Titii non est anima mea, sic nec voluntas, secus, inquit, si datur potestas distributio, vel electionis. *Alexand. conf. 175. num. 3. lib. 6.*, ubi quod licet substantia legati non possit conferri in liberam voluntatem heredis, vel alterius, secus electio personarum legatariorum per multa jura ibi per eum allegata, & juxta text. in dict. *l. utrum* 5. cum quidem ff. de reb. dub. *l. pater in provincia* ff. de noviss. vindicta, & in his terminis expresse respondit *Det. conf. 494. sub num. 5. tucbar. conf. 436. num. 2. Menoch. conf. 408. num. 26. & 27. & a. 56. in fin. lib. 3. Gulielm. Benedic. in cap. Raynatus in vers. condidit* num. 3. & sub num. 4. Jo. Dilect.

de art. testant. in tit. de legat. tantum, 8. num. 4. *Ruin. conf. 19. num. 7. lib. 2. Perregrie. dict. artic. 33. sub num. 57.*, & alii inferius allegandi.

Quod autem in casu, de quo agitur, non substantia dispositionis, sed sola electio similis sit collata in arbitrium dicti D. Catharinae, patet ex eo, quia ipsa substantia dispositionis per se permanet absque ullo arbitrio, & voluntate dicti D. Catharinae, sed ab ea incommutatio pendet, in Commenda in casu, quo a DD. de Libris molestetur, debet post mortem dd. trium DD. fratrum de Martio remanere in ipsa familia de Libris, vel potius in Religione, seu alia familia, quam ipsa nominaret, & eligeret; nec dari potest casus, in quo vana, & inutilis testatoris dispositio remaneat, quia si DD. de Libris dictam D. Catharinam non molestassent in eorum domo, & familia, juxta testatoris dispositionem, Commenda remansisset, pro ut etiam in casu molestie, quatenus familia de Libris a D. Catharina privata non esset, vel non esset declarata inobedientia, quatenus autem privata, seu inhabilis declarata fuisset, & alterius familie nominatione, seu electio facta non esset, in Religione dicta Commenda remansisset, & quatenus alia familia nominata, & electa fuisset, in ea remansisset; & sic Commenda semper in sui essentia, & substantia permanet absque ullo facto, & opera dicti D. Catharinae, & sic non dicitur ab ejus voluntate, seu arbitrio pendere, sed sola, & simplex electio familiae, quod permittitur ex supradictis, ut bene declarat *Bero. conf. 23. sub n. 18. lib. 2. & sub num. 31. ubi in vers. secundo videtur adducit rationem*, quare commissio electionis persone incertae de incertis sit captatoria, & non valet; quia (inquit) non secuta electione dispositio redderetur frustratoria, & sic deceptoris, quia non superesset persona, qua posset admitti, se ita dicit velle omnes in dicta *l. quidam relegatus*, & re d. *l. utrum* 5. cum quidem ff. de reb. dub. & in *l. illa instituta*, & in *l. captatorius* ff. de hered. instit. subdens *Bero*, ubi supra, quod ubi cessat illa ratio, quia valet, & adest persona, in qua dispositio subsistit, non dicitur captatoria, & invalida, intelligendo de improprie captatoria, ut contingit in casu, de quo agitur, ex supradictis, & propterea nihil nocet, quod sit commissio electionis familie incertae de omnino incertis, cum non versemur in puro legato, seu fideicommissum, hereditate, seu alio non valente subsistere, & quae persona eligenda, adeo ut merito non facta electione, necesse est, ut corrumpat, & sic in electione fiat essentia, & substantia; quia ut dictum est versemur in Commenda, quae post mortem dictorum trium primo loco vocaturum, nulla alia nominatione, & electione secuta, in ipsa Religione suam existentiam retinens, & sic ab electione, & privatione non pendet ejus essentia, & substantia, sed solum in hac, vel illa familia, seu in Religione deberet subsistere, & permanere, & bene explicat etiam *Cavor. in cap. cum tibi de testament. & ante eum Castren. in l. captatoria* 67. ff. de legat. 2. Socio. in dict. *l. quidam relegatus* num. 18. in 4. conclus. ff. de reb. dub. *Jaf. in dict. l. captatorius* sub num. 2. C. de milit. testament. ubi quod dispositio dicitur captatoria, quia ex ea testator saepe remanet captus, idem deceptor, unde inferit sub num. 5. quod quando non potest recipere captio testatoris, quia etiam non sequens electione institutio, seu legatum, vel alia dispositio remanet valida in aliis, tunc valet, & non dicitur captatoria, idem ibi *Castren. num. 1. in fin. & sub num. 3. in fin.*, ubi dicit non valere, & 30 esse captatoriam institutionem hoc modo, instituo

illum, quem Titius voluerit, nominaverit, vel elegerit, quis per indirectum censetur commissa substantia, quis Titio non eligente remanebit institutio vacua, nisi diceremus, quod omnes homines mundi remaneret institutor, quæ institutio diceretur iusta, ut per gloss. in l. de hered. instit. in §. cum, ita etiam declarat Menoch. in d. conf. 408. sub num. 53. ubi sequitur Berra ut supra citatum, qui in effectu se fundat in hoc, quia in casu suo nullum erat periculum, ut dispositio redderetur inanis, & elusoria, & sequitur Fachin. contr. jur. lib. 22. cap. 23., ubi ita testatur fuisse a Rot. Ram. decilum contra Paris. conf. 37. a. 73. & seqq. lib. 3. cuius fundamentum (ut testatur ubi supra Fachin.) consistebat in incertitudine, quæ operabatur, ut si nulla fieret electio a persona nominata, dispositio nullum posset foris effectum; quod fundamentum omnino cessat hoc casu, cum Commenda semper remansisset, vel in familia de Libris nulla facta privatione, vel ea privata, in Religione nulla subsequens electio, & subinde nec Paris. hoc casu in contrarium potest citari, cum ut in his terminis improprie captorum dispositionia tradit Bald. conf. 302. a. 5. lib. 2. non possit dici captorum dispositio, quæ non potest deducere a sua substantia.

Et in effectu quando quaerunt Doct. an dispositio collata in arbitrium alicuius sit collata quoad substantiam, & propterea dicatur improprie loquendo captorum, & nulla, quaerunt an possit habere effectum, & subsistere etiam absque electione, & declaratione ab illa persona facienda, in cuius voluntatem, & arbitrium fuit collata; & propterea inferunt, quod quando recurrit potest ad Iudicem, vel alium superiorem pro declaratione facienda, tunc dispositio non dicitur invalida, nec captorum, etiam si consistet in electione ratio omnino incerta de incertis, quia cessat ratio, ob quam vitatur, ut quando est remissa arbitrio boni viri, quo casu non facta electio, seu declaratione recurritur ad Iudicem ordinarium, ut latissime per Berra. dist. conf. 23. num. 33. & 34. & 39. & 43. Castres. in l. 1. sub num. 7. ff. de legat. 2. Menoch. dist. conf. 408. num. 18. 19. & 20. ubi addocit etiam Capist. & Calcan. quibus addo Roderic. Saur. de captator. voluat. num. 17. vers. soluit secunda. Peregrin. dist. artic. 33. sub num. 65. vers. item valet relictum. Afflict. decif. 371. sub num. 1. 6. & seqq. & num. 8. Jo. Viless. de art. testand. tit. de legat. tant. 3. aem. 3. Bart. consil. 168. num. 3. lib. 1. Guis. Benedic. in d. cap. Raynautas sub num. 3. vers. tradidit. Crenier. dist. cap. cum tibi sub num. 7. extr. de testament. ubi de communi testatur.

Nec obviare visum fuit, quod ex adverso replicabatur, hoc casu substantiam dispositionis consistere in privatione, seu ademptione Commende, & nominatione, seu electione alterius familiaris, quia testator non privet, nec admittit, nec aliam nominat familiam in casu molestie, sed dat facultatem D. Catharine privandi, & eligendi.

Quandoquidem id posset procedere, quando, ut supra fuit dictum, ademptione, seu privatione non facta, & nominatione non subsequens, nemo sciet, qui ex voluntate testatoris Commendam retineat, ut loquitur Berra. in dist. l. quidem ante aem. 8. vers. sed pota advertendum, & aem. 8. & Socia. num. 16., qui loquuntur de facultate data a testatore nominandi, seu eligendi executores, quæ nominatione non facta, nemo remanet executor, & suffocet non solum corrui nominatio, seu electio, sed etiam substantia executoris, quod non contingit hoc casu, cum semper rema-

neat Commenda, juxta intentionem testatoris, sive in domo de Libris, sive in familia eligenda, sive in Religione, ut supra fuit dictum, & patet ex tradit. per Menoch. dist. conf. 408. sub num. 17., ubi post Roder. Saur. in tradit. de captator. voluat. num. 14. vers. conclusio autem, dicit, quod principalis dispositio, & ejus substantia a testatore fieri debet, ita quod Commissio non eligente, nec declarante, nihilominus dispositio remaneat firma, subdens, quod si testator dixerit, instituo puerum, quos Titius elegerit, quo casu institutio, & ejus substantia est certa saltem respectu certi generis personarum, scilicet puerorum, videt, quia non committitur in voluntate alterius, an si dandum, vel ne, sed eui dandum, vel distribuendum, & tamen certum est, quod electio potest deducere quoad substantiam, cum posset non fieri, sed tamen remanet dispositio valida in pauperibus patriz ipsius testatoris, ut tradit etiam Peregrin. dist. artic. 33. sub num. 57., & sicuti non refert, quod possit deducere, & corrumpere nominationem, & electio ex supra deductis, ita nec privatio, nec ademptio, dummodo non corrumpat dispositio, sed ex voluntate testatoris effectum sortitur, ex eodem text. in l. legata sanctissime §. quibus ex causis ff. de adm. legat. quando enim agitur de arbitrio distributivo, electivo, & declarativo, & non veritatem in substantia dispositionis, & facti, aut in facultate disponendi, & in facto ipso, sed in declaratione rei jam perfectæ, quæ potest in alterius voluntatem conferri, tamquam adus jam fuerit perfectus in materia, & in forma, ut hoc casu, in quo jam testator erectionem Commende ordinaverit in superdictis tribus fratribus, tunc non est dubitandum de validitate electionis, privandi, & admittendi, ac aliam familiam eligendi, ut novissime per Gratia. dispart. forens. cap. 23. num. 28. 29. & 30. post plures alios per eam relos.

Nicolaus Antelmeff.
Lydia Buaricchi Relator.
Valerius Brigola.
Luis Ricardo.
Antonia Puteri.

ADDITIO.

ARGUMENTUM.

Contravenio nina ex ploribus vocatis quando noceat solum contravenienti, & quando etiam ejus filiis. Condicio, quæ dicitur expectoria, & uti talis irritetur, & quæ, & ex quibus verbis dicitur collata in tercio liberum voluntatem, & non valet, & quæ in arbitrium boni viri, & sublineatur. Item quando favore pie causæ non corrumpit, & quando secus. Captorum dispositio in substitutione alijda etiam in remotum tempus afficit totam dispositionem, tamque nullam reddit, & quando stenas.

SUMMARIUM.

- 1 Contravenio nina ex ploribus vocatis quando noceat solum contravenienti, alii privati non remanet.
- 2 Contravenio patris, vel matris non prejudicat filiis post eos jure proprii ad successionem venientibus.
- 3 Fisco, censualis hereditatem heredi ab ejus indignitate tenetur ad fiduciariam, & legatam, & de ratione num. seq.
- 4 Culpa suam tenet auctorem, & per paucis demeritis.

- libri, non autem beneficentibus imponitur.
- 5 Limita tunc usum, de quo num. 2. quando consistat de voluntate testatoris, quod valuerit ab omni contraventionem privare omni emolumento hereditatis.
- 6 Et tunc causa privationis non est factum tertii, sed voluntas testatoris, qui talem suam bonam legem imposuit.
- 7 Talis voluntas efficitur, quando pena privationis est realis efficiens totam lineam, quo casu filii nati post contraventionem non possunt avocare bona a substituto interim admissa, & de ratione num. 9.
- 8 Secus si pena privationis sit personalis, & de ratione eum. 10.
- 9 In ratione privationis realis, & totam lineam insufficiente presumitur testatorem odio habere non tantum contravenientem, sed & omnes descendentes eadem massa infectos.
- 10 Secus in ratione privationis personalis.
- 11 Exemplum privationis realis, & qua insitit totam lineam.
- 12 Item insitit voluntas privationis realis, si contraveniens habitus fuit pro mortuo, & perinde ac si sine liberis desisset cum substitutione alterius, & de ratione.
- 13 Item si testator privationem pluries, & eundem repetit, & de ratione.
- 14 Dispositio, qua a jure acti captatoria improbat, illa dicitur, qua fit sub conditione, ac votata alicui, veluti testatorem, aut ejus filium heredem instituitur, aut ei quid legavit.
- 15 Hinc dicitur captatoria solum illa, qua fit sub conditione futura dispositio, non praterita.
- 16 Captatoria non est, quando fit in mutua, sed contemporanea dispositione nisi per adjectionem conditionis ratio mutua affectionis exclusa remaneat.
- 17 Sed talis contemporanea dispositio, etiam uno ex disponantibus invito, est revocabilis.
- 18 Exemplum in duobus fratribus se invicem institutibus.
- 19 Dispositio, qua in alienam voluntatem simpliciter conferat, licet a jure improbat, captatoria tamen dici non valet, & de ratione.
- 20 Apud pragmaticos tamen talis dispositio dicitur captatoria.
- 21 Idem captatoria dicitur dispositio, quando ejus substantia confertur in liberos, & absolutam tertii facultatem.
- 22 Item quando talis facultas conjunctam habet heredis institutionem & avocationem, & ademptionem hereditatis.
- 23 Contra si non in absolutam tertii voluntatem, sed in limitatam, & regulatam arbitrium dispositio collata fit.
- 24 Supradicta conclusio licet dubitetur, an in dispositione universalis locum habeat, in particulari tamen est certissima.
- 25 Dispositio per qua verba dicatur commissio in alterius libram voluntatem, vel in arbitrium boni viri remittitur.
- 26 Verbis de omnibus arbitrium boni viri, si adjecta sint a in voluntate liberam voluntatem, alicui tenent dispositionem collatam esse in libram aut tertii voluntatem.
- 27 Aliter contra in arbitrium boni viri.
- 28 Et hoc opinio videtur magis communis.
- 29 Captatoria non dicitur dispositio, si in tertii voluntatem non illius substantia, sed exequutio collata fit.
- 30 Substantia dispositionis dicitur collata in tertii arbitrium, quando eidem concessa est facultas nominandi ad hereditatem, vel fideicommissum personam incertam de incertis.
- 31 Secus si talis facultas restringatur ad nominandum incertum de certis, & tunc dicitur collata simpliciter exequutio.
- 32 Electio persona incerta de certis tunc commissio dicitur, quando eligendus esset aliquis, in quo plures qualitates concurrere deberent.
- 33 Item quando electio facienda est de certo genere personarum, puta agnatorum testatoris.
- 34 Electio certorum in magno numero, puta minorum Florentini, se habet, ac si eligi deberent inter eos de incertis.
- 35 Electio quando facta est, servandum non est, an sit demandata de incertis de certis, aut de incertis de incertis, nam semper sustinetur, & de ratione.
- 36 Contrarium verius, & de ratione.
- 37 Dispositio commissio alterius libera voluntati favore pia causa substituitur.
- 38 Secus si facta sit spe vicissitudinaria institutionis, & de ratione num. seq.
- 39 Ratio est, quia dispositiones omnes in captatoria, etiam si privilegiatissima, veluti dispositio virilis, sunt a jure improbatæ.
- 40 Item non valet captatoria dispositio favore pia causa, quando non ipse testator disponit in piam causam, sed commissarius, in quo libera voluntati dispositio commissio est, commissum solum expiat favore pia causa.
- 41 Dispositio quando est captatoria semper est nulla, & invalida, siue respiciat favorem dispositionis, siue alterius tertii persona.
- 42 Amplius etiam si conditio captatoria non respiciat institutionem, sed solum substitutionem in tempore venientis ordinem, adhuc enim totam dispositionem reddit nullam.
- 43 Distinctio primo quando tota dispositio tam in institutione, quam in substitutione facta tendit ad captandum.
- 44 Declara secundo idem procedere, si conditio reddens substitutionem captatoriam apposita fit post omnes substitutiones sub eadem periodo, & oratione, & per modum unius.
- 45 Condicio captatoria si fit in parte hereditatis, annullat dispositionem non tantum in tota hereditate, sed solum in ea parte.
- 46 Dispositio tunc est captatoria adeo nulla est, ut omnino corrumpatur, nec sustineri possit illo etiam modo, quo valere posset, & de ratione num. seqq.
- 47 Dispositio hujusmodi ut irritetur, semper capienda est interpretatio.
- 48 De aliis questionibus ad materiam remittitur.

Examinetur in hac, & in sequenti decisione, an & quando viceris pluribus ad fideicommissum, per unum contravenientem omnes alii privati remaneant.

Ad num. 3. & seqq.

IN hoc articulo statuitur regula negativa de promptu ex celebri tex. in l. pater familias 44. ff. de hered. insti., quod scilicet ex contraventione unius innocentis emolumento privari non debeat, & hinc regulam firmat *Seminat. contr.* 121. n. 2., & alii plures, quos refert, & sequitur *Rot. Florentin.* inter recollet. per *Palm. Nip. decis.* 457. num. 65. *Rot. Rom. decis.* 86. num. 44. *decis.* 208. num. 5. & *decis.* 293. num. 1. par. 6. *recant.*, & alii omnes inferius recensendi.

Hinc promanant duo receptissimæ illæ conclusiones: prima scilicet, quod regulariter loquendo

§ bbb

de con-

do contraventionis matris, vel patris non præjudicat filiis post eos id successione iure proprio venientibus *Peregrin. de fideicom. art. 18. num. 29. Fusar. de substitut. quest. 575. a. num. 1. ad num. 16. ubi per plures casus ita concludit, de Luc. de donat. dist. 9. num. 5. alter de Luc. de lin. legal. artic. 9. num. 34. Melus. de primogenit. lib. 1. cap. 9. num. 58. Pomeret. decis. Senat. Cathol. decis. 368. num. 3. & 11. Rot. Lucen. inter recollect. per Palm. Nep. decis. 105. num. 5. Rot. Rom. penes Altoliv. resolut. 150. num. 72. curam Emer. Jan. decis. 403. sub num. 3. & in Mantiss. ad de Luc. de fideicom. decis. 85. num. 63., ubi plurimi concord.*

3 Secunda est, quod quando ob indignitatem hereditatis Fiscus ei hereditatem auferat, non tamen privati remanent legatarii, & fideicommissarii, sed Fiscus ad fideicommissa, & legata tenetur l. Papiensi §. nemo iussit ff. de inst. testam. l. cum totam §. de iur. fidei. l. etiam 3. G. ad l. falsid. Peregrin. de iur. fidei. lib. 2. tit. 2. num. 22. & de fideicom. artic. 2. num. 25. Fabia. contrav. iur. lib. 6. cap. 22. lit. B. Canev. var. par. 1. cap. 6. num. 13. quæ de tacit. oner. & condit. repetit. cap. 2. §. 10. num. 24.

4 Cuius rei causa redditur, quia culpa suos tenet auctores, & poena demerentibus, non autem benemeritis imponitur l. Juncimus C. de pen., nec poena datur sine culpa l. aliud est fraus ff. de verbor. significat., nec alteri per alterum dicitur iniqua conditio inferri l. non debet alteri ff. de regul. iur., quæ rationes in specie adducunt Doctores supra laudati.

5 Ceterum si testatoris voluntas appareat omnes ob unius contraventionem emolumento privandi, tunc talis voluntas est omnino servanda, ut sit *Fusar. de substitut. quest. 575. num. 28.*, quia id posse fieri non ambigitur, ut dicemus infra in addit. ad seq. decis., & hoc casu non solum recitri, sed voluntas testatoris, qui talem fuit bonis legem imponit, est omnia privationis Rot. curam Caprar. decis. 487. num. 4.

7 Solemne argumentum, ex quo huiusmodi voluntas elicitur, illud est, si testator privationem, seu excludentem, & inhabilitantem in casu contraventionis adiecit non mere personalem, sed realem, & inscientem totum, puta, lineam, seu descendendam contravenientis, hoc enim casu filii etiam nati post contraventionem a relicto excludantur, & si interim admissi fuerint substituitur, non poterunt ab eo bona amplius avocare *Cresp. de Va'daur. par. 1. observat. 22. num. 72. Rot. de incompatibil. par. 7. cap. 6. num. 31. Carol. Anton. de Luc. de lin. legal. lib. 1. artic. 9. num. 35. & seqq. & lib. 2. artic. 76. num. 10. Rot. curam Caprar. decis. 487. num. 3. repetit. penes Baldum decis. & rei iudicat. tit. 3. de legat. decis. 15. n. 5., & distinguendo firmavit eisdem Rot. in illa celebri B-nuena. Primogenitura de Laparis coram Emeric Jan. decis. 403. num. 5. repetit. apud Palm. Nep. alleg. 129. num. 4. & totam Pictavit. apud eund. alleg. 110. num. 15. cum utrobique concord.*

8 Reverso autem, si privatio a voluntate defuncti induta sit in hi, que persone adherent, tunc poena privationis personam contraventionis non egreditur, ut distinguam supra relati, & per ceteros *Cresp. de Va'daur. loc. cit. num. 73. Per. resolut. fereff. cap. 4. num. 96. & seqq. Torr. de majorat. par. 2. quest. 4. num. 16.*

9 Raro autem huiusmodi diversitas est, quia in casu, quo quis contra voluntatem defuncti aliquid faciat, quod non totum ejus personam, sed lineam totam inficit, ut esset contractus matrimonii ignobilis, vel impari in primogenio, in qui-

bus hæc solent prohiberi, præsumitur testator non solum contravenientis personam, sed & omnes alios ab eo uti a radice infecta descendentes, & eadem macula infectos odio habere, ut per tra. in l. final. §. de legat. hered., firmat *Cresp. loc. citat. num. 72. & num. 80.*

Quod non præsumitur in casu prohibitionis personæ contravenientis, & subsequente contraventionis pariter personalem, quia nulla est causa ad filios, & descendentes derivat; fortius vero, si geretur de transversalibus, qui nibil ibi antecendentibus accipiunt, nec eis potest aliquid imputari *Cresp. dict. loc. num. 75. & sub n. 80.*

Exemplum huiusmodi privationis totam lineam comprehendentis, ac inscientis habetur in illa *Fanen. Primogenitura coram Caprar. det. 487. sub num. 5. & seqq.* ubi testator privaverat primum vocatum in casu ejusdem contraventionis, & voluerat, quod decederet ab omni commoda primogenitura, ac si fuisset naturaliter mortuus sine liberis, ex quibus Rot. si-mæ totam ejus lineam privatum intelligi, dum ejusdem lineæ de tempore contraventionis existentium testatoris consuevit, & eam declaravit tamquam non existentem.

Præterea ibi quoque considerandum fuit, quod si sequatur contraventione, & sic incurra poena per contravenientem, perinde ac si, ut diximus, contraveniens sine liberis decederet, idem testator ultimus progrediendum substituit illum, qui viam vigore testamenti successurus fuisset, & contraveniens sine liberis decederet, quare si ille expressè vocatus admitti debet, prout vere debet, non solum poter, sed tota ejus linea, & descendenda censetur exclusæ, & hoc, præter decisionem iudicam, firmant *Torr. de majorat. par. 2. quest. 13. sub num. 73. vers. quando vero. Per. resolut. fereff. cap. 4. num. 131. & seqq., & alii plures in dict. decis. cumulatim num. 6. 13. & 14.*

Quod, & fortius procederet, si primogenio testator plures, analogice repetivisset, quia tunc demonstrasset sibi ad eam casum fuisse futurum possibilem contraventionem, ut in hoc casu poena privationis injungere voluerit toti lineæ contravenienti, ad hoc ut successores pro tempore adeo gravi poena perterretur fortiori stimulo alliceretur ad observandum præceptum sibi injunctum, scilicet se in casu contrario totam propriam posteritatem privaturum, ut ex *Crespi. conf. 243. n. 19. sume dist. decis. coram Caprar. num. 9. & seqq.*, ubi alia ad materiam.

Ad num. 18. & seqq.

Dispositio, que a jure ut captratio imputatur, ea proprie dicitur, que fit sub condicione si vocatus aliquem, puta, testatorem, vel ejus filium, vel etiam alium, quem expresserit, heredem instituerit, aut quid ei legaverit, ita ex l. 1. in fin. ff. de his, que pro non scriptis habentur, & ex l. illa autem 71. §. sed illud ff. de hered. institut. firmant *Sarmient. testat. interpret. lib. 2. cap. 4. num. 1. Fusar. de substitut. quest. 503. num. 1. & 4. Rodolphus. allegat. 19. num. 4. Peregrin. de fideicommiss. art. 33. num. 60. Duran. de condit. & mol. impub. par. 3. cap. 5. num. 4. Schard. testat. jur. verb. captratur in princip. Cresp. §. institutio qu. 18. sub num. 2. a. Mart. de success. legal. par. 4. q. 11. art. 2. num. 1. & 2. Bellen. de jur. accresc. par. 7. quest. 23. num. 22. & 23. Torr. de pact. futur. iur. lib. 3. cap. 6. num. 6. 8. 15. & seqq. & mol. riar. jur. quest. 10. tit. 17. num. 6. fol. 620. Sard. decis. 98. num. 6. Rot. decis. 350. num. 12. par. 6. reitens. post Silgad. Lohy. credit. det. 100. sub num. 12. coram Scraphim. det. 359. n. 11.*

Hinc intelligimus ea dici captratoria dispositio-

660-

ditiones, quæ sunt sub conditione futuræ dispositionis, nam quæ in præteritum concipiuntur, veluti: *quæ ex parte Titius me heredem instituit, ex ea parte Titius heres est*, ut est casus in l. 2. l. si heres antea 29. & d. l. illa autem in p. in p. ff. de hered. instit. vel si Titius me heredem instituit, aut quid mihi legavit, *Maximus heres est*, ut in l. 1. Molitor 20. §. ult. ff. de condit. instit. l. non possunt dici capitorum d. l. illa autem in p. in p. cum per eas nulla a testatore capetur dispositio, ita extinguntur idem Bellou, loc. cit. num. 24. & seqq. *Fufar. de substitut. quæst.* 503. num. 31. *Per egrin. de fideicommissis. d. l. artic. 33.* num. 61. *Sibard. l. ex tit. jar. verb. capitoria ad mod. Barr. de success. lib. 2. tit. 5. num. 7. Duran. d. l. cap. 5. num. 20. Torr. var. jar. quæst. tom. 2. tit. 3. quæst. 17. n. 8. & 9. pag. 620. & de pact. futur. success. lib. 3. cap. 6. num. 20. Sord. decis. 98. num. 6., & ibi Hadieru. num. 10. & seqq. Rot. eorum Danovet. Sen. decis. 296. num. 7. 11. & per tot. eorum Seraphin. d. l. decis. 359. num. 4.*

16 Quod etiam militat in mura quidem, sed contemporaneas substitutione, puta quando duo se ad invicem in eodem testamento instituunt, nam tunc potius mutua affectionis ratione, quam animo expectandi dispositio facta censetur, nisi per adjunctionem conditionis mutua affectionis ratio exclusa remaneat *Manf. consil. 635. num. 3. tom. 7. Bellou. de jur. accersend. cap. 7. quæst. 23. num. 31. Schottin. de pact. futur. success. par. 1. §. 2. quæst. 4. num. 66. Torr. var. jar. quæst. tom. 1. tit. 3. d. l. quæst. 17. num. 7. & sub num. 9. fol. 620. & de pact. futur. success. tit. 3. cap. 6. num. 34. ubi innumeris concordantibus, plene Rot. eorum Danovet. Sen. decis. 296. num. 1. & per tot.*

17 Sed non obstante validate prædicta potest unus ex disponentibus testamentum revocare, etiam altero invito, quia cum testamentum condendo ambo seiverint aliam a se gestum esse revocabilem, censetur accommodasse propriam intentionem ad naturam ejusdem adus omnino, & semper revocabilis, illoque modo, & sub hac conditione se invicem, & vicissim instituisse, ideoque nulla in his terminis considerari potest deceptio disponentium, cum omnia ab eorum præsumpta voluntate proveniant *Auverd. conf. 3. per tot.*, ubi de simultaneo testamento factio favore pie causæ. *Gratian. discept. 508. num. 1. & plur. seqq.*, ubi de duobus fratribus scilicet invicem instituentibus una simul cum eorum filia pro agnationis conservatione, de Luc. ad eum num. 6. & seqq. bene *Manf. consil. 635. num. 4. & seqq. tom. 7.*, ubi articulum ex professione disputat. *Schottin. de pact. futur. success. par. 1. §. 2. quæst. 4. num. 66. Rot. Roman. in recent. decis. 279. num. 2. per 4.*

18 Hinc etiam patet eas dispositiones, quæ simpliciter conferuntur in alienam voluntatem, esse quidem a jure impræbicas, sed si proprie loqui velimus, capitoria dici non posse, puta quando testator dixit instituo Titium, si Cajus voluerit: cum enim per hanc dispositionem non capitur aliena dispositio, illa capitoria dici non potest, ita concludunt *Alciat. lib. 2. parerg. cap. 31. Sarmient. secler. interpret. cap. 5. num. 1. Couann. comment. jar. civil. cap. 6. num. 5. lib. 1. Cajar. observ. lib. 6. cap. 11. & ad Papirian. lib. 6. respons. ad l. capitoria 70. ff. de hered. instit. Coraf. lib. 5. consilium. cap. 13. Davar. de condit. & mod. imposib. par. 3. cap. 5. n. 3. Mart. de success. legal. par. 4. quæst. 11. articulo. 2. num. 4. & seqq. Bellou. de jur. accersend. d. cap. 7. d. l. quæst. 23. num. 13. & plur. seqq.*, ubi plura rationes adducit, & num. 20. & 21., ubi ad contraria respondet. *Torr. de pact. futur. success. lib. 3.*

cap. 6. num. 10. & seqq. *Hadieru. ad Sord. d. l. decis. 98. num. 2. & seqq. Rot. decis. 542. n. 8. p. 1. divers.* repetit. eorum Seraphin. de iis. 359.

Verum quia inter pragmaticas invaluit opinio etiam hujusmodi dispositiones capitorias appellandi, idem professio de a vobis faciendum, qui forentia tractamus.

Capitacem igitur, & ut tale a jure improbatum, etiam illud definitum, per quod substantia dispositionis confertur in liberam, & absolutam tertii voluntatem, ita per test. in d. l. capitoria 70. ff. de hered. instit. firmant *Baldus. ad Ramon. consil. 67. sub num. 22. Cyriac. controu. 148. num. 6. de Mario. quæstid. resolut. lib. 2. cap. 324. num. 2. & 3. Simon. de Prat. de intercept. ultim. voluntat. lib. 2. dubit. 1. solut. 3. num. 3. Craff. de success. §. in finitima quæst. 128. num. 2. Fufar. de substit. quæst. 503. num. 50. Torr. de pact. futur. success. d. l. lib. 3. cap. 6. num. 49. & 90. Camaril. de legal. lib. 11. cap. 3. num. 3. fol. 710. Rot. post Saiged. Labryn. credit. decis. 120. sub num. 12. in recent. decis. 359. num. 4. & 11. par. 6. & det. 386. n. 6. par. 19.*

Idemque si hujusmodi facultas conjunctum habeat hereditis instituti revocationem, & ademptio nem hereditatis, quod hæc alterius libere voluntati instituti hereditis revocatione, ac hereditatis ademptio submissa impræbentur *Baldus. ad Ramon. observ. 78. cap. 1. per tot.*

Ceterum si unus in absolutam tertii voluntatem, sed in limitatam, & regulatam arbitrium sit collata dispositio, tunc manifestissimi juris est eam capitoriam dici non posse *Alciat. resolut. 6. n. 31. Duran. de condit. & mod. imposib. par. 3. cap. 4. sub num. 4. vers. comment. tamen. Canev. var. resolut. par. 3. cap. 20. num. 95. Torr. de pact. futur. success. d. l. lib. 3. cap. 6. num. 95. Rot. d. l. 698. n. 2. per. 1. recent. eorum Caccie. decis. 2000. num. 10. C. v. alder. decis. 374. num. 1.*

Hæc tamen conclusio dubium est, si locum habeat in dispositione universalis [licet in particulari sit certissimum] per ea, quæ notant *Sarmient. secler. interpret. cap. 6. num. 4. cum aliis pluribus relictis ab Aitogr. Jan. contr. 43. num. 10.*

Quando autem, & per quæ verbi dicatur commissa dispositio in alterius liberam voluntatem, vel in arbitrium boni viri videndum *Mench. de arbitrar. lib. 1. quæst. 7. & 8. per tot.*, ubi itissime materiam examinet, & videndum quoque de Luc. de fideicommissis d. l. 58. num. 4. cum aliis DD. supra recensitis, & inferius recensendis.

Sed questio est, an quando verbis denotantibus arbitrium boni viri, puta *videbitur*, vel *placebit*, adjecta sunt verba liberam voluntatem denotantia, quia verbi gratia sit dictum *libere videbitur*, vel *libere placebit*, an tunc dicatur dispositio commissæ in arbitrium, an vero in liberam voluntatem?

Et pro libera voluntate tenet *Gratian. discept. forens. cap. 23. num. 9. & 10.*, ubi concordantibus, & videatur sentire de Luc. de fideicommissis d. l. 58. num. 4.

Econtra pro arbitrio boni viri sentiunt *Abb. in cap. Quintanalis num. 32. in fin. versis. versio ad secundum. Sord. conf. 380. num. 28. & seqq. Mench. de arbitrar. lib. 1. quæst. 7. n. 15. 17. & 43. Clarus. controu. 25. num. 17. Palm. Nep. allegat. 226. num. 23. & 24. Rot. decis. 640. num. 22. part. 1. divers.*, & hæc opinio videtur magis communis.

Praeterea neque dispositio diceretur capitoria, si in tertii voluntatem collata non foret substantia dispositionis, sed tantum illius exequutio *Baldus. ad Ramon. conf. 67. num. 26. & 27. Cyriac. contr. 548. num. 4. & 5. Manf. consil. 418. num. 9. & seqq. Palm. Nep. alleg. 208. num. 26. de Mario. resolut. quæstidiam.*

anotati. c. lib. 2. cap. 22. num. 3. *Peregrin. de fideicommissis*, art. 33. num. 57. *Mori. de success. legal. artic. 3. quest. 11. num. 7. Torr. de post. futur. success. lib. 3. cap. 6. num. 70. & var. jur. quest. lib. 3. miscell. par. 1. quest. 29. tit. 12. num. 97. fol. 551. Rot. in recent. decis. 386. num. 12. part. 19. coram Seraphin. decis. 1219. num. 2. & 3. coram Dancz. Jan. decis. 1006. num. 22.*

- Dubium autem, an substantia dispositionis, vel potius executio in tertii arbitrium collata dicator, quando testator concedit alicui facultatem eligendi, vel nominandi successorem ad hereditatem, vel fideicommissum; & in hac questione recepta est distinctio, quod aut facultas nominandi respicit personam incertam de incertis, & tunc collata censetur substantia dispositionis, & non valet; aut respicit personam incertam de certis, & tunc collata censetur simplex executio, & dispositio non dicitur captatoria. *Baldus. ad Ramon. consil. 67. ex num. 22 ad 31. Peregrin. de fideicommissis*, art. 33. num. 57. *Pasor. de substit. quest. 503. n. 67. Crass. de success. §. institutio quest. 14. num. 4. & seq. Durnus de condit. & mod. impossib. par. 3. cap. 4. num. 22. & 24. Mori. de success. legal. part. 4. quest. 11. art. 2. num. 4. & 5. & 6. Canev. var. res. solut. par. 3. cap. 20. num. 92. & seq. Torr. de post. futur. success. lib. 3. cap. 6. num. 67. & de majorat. tom. 1. cap. 27. num. 5. & 6. fol. 173. Franc. Palm. consil. 30. num. 6. Cyrtas. contrav. 548. num. 4. & 20. & contrav. 621. num. 19. & seq. de Maria. resolut. questid. cap. 221. num. 3. & 3. lib. 2. Alvarad. contrav. 43. num. 3. Fainell. respos. 90. num. 8. Hodier. ad Sord. dist. decis. 98. num. 16. & seq. Rot. coram Seraphin. decis. 1219. num. 2. in recent. decis. 168. num. 15. & 16. part. 5. decis. 38. num. 19. part. 6. coram Emmer. Jan. decis. 980. n. 8. qui emanavit conformis responsio Fainell. supra allegato, ut ipse in fine dist. respos. testatur.*

- Eadem autem persone incertæ de certis tunc diceretur commissæ, quando eligendus esset aliquis, in quo plures qualitates concurrere deberent. *Ber. consil. 23. num. 3 lib. 2. Peregrin. de fideicommissis*, art. 33. sub num. 57. *vers. nam testator, de Lac. dist. tract. dist. 61. sub num. 3. vers. quantum, & num. 6. Rot. coram Dancz. Jan. dec. 1006. n. 21.*
- Item quando testator dixit institui unum ex aliquis meis, quem Titius nominaverit, & his similia, tunc enim licet eligendus sit incertus, tamen est certum genus personatum, de quo est faciendus electio de *Morin. dist. lib. 2. cap. 221. sub num. 2. Crass. de post. futur. success. lib. 3. cap. 6. num. 68. Durnus de condit. & mod. impossib. dist. par. 3. cap. 4. sub n. 24. Torr. de post. futur. success. lib. 3. cap. 6. num. 68. cum aliis supra relictis.*

- Tandem pro coramde hujusce dispositionis duo sunt adnotanda; primum est, quod quando numerus certorum est valde magnus, veloti si esset relictum uni Florentino eligendo per Titium, hoc casu ista certitudo non attenditur, sed idem est, ac si eligeri deberent incerti de incertis, & dispositio non valet. *Peregrin. de fideicommissis*, art. 33. num. 57. *in fin. Durnus de condit. & mod. impossib. dist. par. 3. cap. 4. sub num. 24. Canev. var. resolut. part. 3. cap. 20. num. 93. in fin. Hodier. ad Sord. dist. decis. 98. num. 21. Rot. coram Dancz. Jan. dist. decis. 1006. num. 21. in fin.*

- Alterum, quod quando electio est jam facta, tunc non est contraveniendum differentiæ inter incertum de incertis, & incertum de certis, sed electio semper subsistebit, quia cessit principalis ratio, ob quam dispositiones hujusmodi improbantur, scilicet quod non sequatur electione dispositio reddere frustratoria, & sic deceptoræ, ex quo nulla

superest persona, que possit admitti. *Lec. consil. 23. sub num. 3. vers. secundo lib. 2. Morech. consil. 408. num. 5. vers. quarto admissio. Aliger. Jan. contrav. 43. num. 12. & 13. Rot. coram Dancz. Jan. decis. 1006. num. final., contrarium tamen, & melius tenuit Torr. de post. futur. success. dist. lib. 3. cap. 6. num. 77. cujus opinio est in contraria est adharendum, quod ab initio est nullum, cum nunquam possit transire tempore convalescere, verum. l. i. ff. de reg. Curat.*

Succedit modo altera questio, an dispositio captatoria valeat favore pie causæ, pro cujus resolutione sunt aliqui casus distinguendi.

Primus est, quando dispositio est captatoria, quia commissæ alterius libere voluntati, & tunc favore pie causæ valebit. *cap. cum tibi de testament. Baldus. ad Ramon. consil. 67. num. 23. & seq. Paim. Nep. alleg. 128. num. 21. & seq. Franchet. consil. 17. num. 43. lib. 2. Peregrin. de fideicommissis*, art. 33. num. 66. *Canev. var. resolut. lib. 3. cap. 10. num. 83. Cler. receptat. sentent. §. testamentum n. 5. vers. quarto. Gabriel. commun. consil. lib. 6. tit. de pie caus. concil. 3. num. 1. & seq. Rubens pract. resolut. cap. 50. num. 51. & 52. Calvo. de equit. lib. 1. cap. 8. per tot. Darnus de condit. & mod. impossib. par. 3. cap. 5. num. 4. & seq. Leonelli. de priuili. pauper. par. 2. priuili. 43. num. 2. de Lac. de u. flammato. dist. 47. num. 2. & 3. Torr. de post. futur. success. lib. 3. cap. 6. num. 144. & parib. seq. & variat. jur. quest. lib. 2. miscell. par. 1. quest. 29. tit. 12. num. 107. fol. 552.*

Secundus casus est, quando dispositio est captatoria, quia facta sub ipse vicissitudinaria institutionis, & tunc neque valet favore pie causæ. *cap. in cap. cum tibi de testament. Torr. de post. futur. success. lib. 3. cap. 6. n. 148. & 149.*

Et ratio est, quia omnes dispositiones, que hoc modo sunt captatorie, veniunt improbatæ, etiam si sint privilegiatissimæ, ut de testamentum militis est text. in l. captatoria. C. de testam. milit. Torr. de post. futur. success. loc. citat.

Tertius denum casus est, quando non testator ipse disponit ad piam causam, sed commissarius, cujus liberæ voluntati dispositio commissæ est, explicat commissionem suam favore pie causæ, & hoc casu patet dispositio non valet. *Canev. in dist. cap. cum tibi num. 10. Cora. consil. 196. num. 6. Sord. consil. 380. num. 45. Peregrin. de fideicommissis*, art. 33. num. 66. *vers. ubi noster testatur. Crass. de success. §. institutio quest. 18. num. 7. in fin. Torr. de post. futur. success. loc. citat. num. 154. de Morin. questid. resolut. lib. 2. cap. 228. num. 4. & 5. Audenot. contrav. 509. num. 16. Transactio. var. resolut. lib. 1. tit. de pie causæ resolut. 1. n. 8.*

In casibus autem, in quibus dispositio est captatoria, nulla, & invalida est, siue dispositio captatoria respiciat favorem dispositionis, siue alterius tertie persone. *Torr. variat. jur. quest. num. 1. tit. 3. quest. 27. num. 10. fol. 621. Rot. post de Lac. de testam. specit. decis. 15. num. 13.*

Et si conditio captatoria non respiciat institutionem, sed solum substitutionem in tempus rectoram ordinatam, totam dispositionem nullam reddit. *Rot. post de Lac. de testam. decis. 15. n. 10.*

Declaro hoc procedere, quando tota dispositio tam in institutione, quam in substitutione subsistit ad captandum. *Rot. post de Lac. de test. dec. 15. n. 10.*

Declaro secundo hoc locum habere, si conditio reddens substitutionem captatoriam apparet fit post omnes substitutiones sub eadem oratione, & periodo, & per maiorem unius. *Rot. post de Lac. de testam. dist. decis. 15. num. 7. Rot. Florent. dist. decis. 13. num. 24. & seq. coram me.*

Quod

- 45 Quod si capere non sit eorum heredes sed solum illius pars, nullius dispositionis erit solum in ea parte Rot. post de Luc. de testam. citat. decif. 15. num. 11. & 12.
- 46 Quoties autem dispositio capatoria est, illa est adeo nulla, ut omnino corruat, nec sublineri possit etiam eo modo, quo valere, & subsistere potest Hard. conf. 69. num. 66. vol. 2. Cynus. contrav. 621. num. 13.
- 47 Cum omnis semper capiendi sit interpretatio, ut capatoria dispositio irritetur Rot. post de Luc. de testam. citat. decif. 15. num. 14.
- 48 Plures alie conditiones examinande superessent circa hunc materiam, sed ne istum agamus, remittimus Lectorem ad DD. Supplicatos, & praesertim ad Fofar. quæst. 503. per tot. & Tore. de post. jur. success. lib. 3. cap. 6. per tot. & varior. fur. quæst. tom. 2. tit. 3. quæst. 27. n. 6. & seq. fol. 620. Schettin. de post. futur. success. par. 1. sect. 1. §. 2. quæst. 4. num. 65. & seqq. Rot. Florentia. decif. 13. num. 1. & seqq. coram me. Rot. Rom. post de Luc. de testam. citat. decif. 15.

E A D E M

Iisdem die, & Anno.

ARGUMENTUM.

Testator potest disponere, ut in casu contraventionis omnes, omnes de familia priventur, & valet huiusmodi dispositio quando est conditionalis, non autem penalis, & unde arguitur potius conditio, quam poena. Electio personarum incerta de incertis non est capatoria, quando non sequatur electione dispositio quoad substantiam substantiam, vel recurri debet ad arbitrium boni viri, hoc est iudicis ordinarii. Verbum *privare* quod importet, & an id, quod non valet, ut poena, valere possit uti voluntas testatoris, maxime stante clausula *omni meliori modo*.

SUMMARIUM.

- 1 **P**oenam nemo pati debet ex factis alterius, illa enim suis auctoribus transgredi non debet.
- 2 Testator privare sequit aliquem re illi relicta ex culpa, & facto alterius.
- 3 Maxime tunc rei facti potest relicta, & ademptio est conditionalis.
- 4 Pare relicta testetur tam in aliquo casu facta est privatio, quin ista præsupponit habitum, quem excludit coeditio, qua nihil potest in esse. *Decretum* ut num. 23.
- 5 Dispositio penalis dicitur, non conditionalis, quando præcedit aliquod præceptum testatoris, & unde resultat præceptum num. 6.
- 7 Item quando præcedit simplex dispositio, & subsequitur aemptio conditionalis conditione potestativa, qua continet iussum testatoris.
- 8 Limita conclusionem, de qua supra num. 1. & 2. quando sumus in relicto sub conditione, non autem puro, & penali, & de ratione n. 15.
- 9 Ademptum sub conditione, testetur sub contraria conditione datum, & sic utrumque dicitur conditionale, & utrum. & utrum.
- 10 Contrariam firmat Peregrin.
- 11 Distingui, ut prima opinio præcedat in conditione suspensiva, secunda vero in conditione resolutive.
- 12 De natura conditionis suspensiva est impedire ab

initio acquisitionem, & actuali actum.

- 13 Conditionalis semper dicitur dispositio, quando adimplementum procedere debet transgressionem relicti, & num. 21.
- 14 Amplius etiam verba, & conditiones modum important.
- 15 Præceptum de non malefando factum diversis personis super diversa re, & in separata articulo, non censetur in alia dispositione repetitum.
- 16 Maxime ad effectum dispositionis penalis.
- 17 Amplius etiam verba ex eorum generalitate repetitionem funderent.
- 18 Testatoris mens prout a conditione distinguit.
- 19 In dubio dispositio potius censetur conditionalis, quam penalis, & de ratione.
- 20 Privatio improprie verificatur etiam in eo, quod impeditur acquiri.
- 21 Improprie accipi debet ad evitandum contrarietatem, & repugnantiam.
- 22 Dispositio, qua non valet, ut poena, potest valere uti voluntas testatoris.
- 23 Maxime stante clausula omni meliori modo, & de ratione.
- Fortius si sit in fine posita, & geminata, & num. 28.
- 24 Contra quod dicta clausula operetur solum in re dubia, non autem in clari.
- 25 Operatur, ut alius gestus nunc modo expresso invalido, subsistat ex alio non expresso, qui sit validus.

DECISIO XCVI.

Superest quintus, & ultimus articulus, an testator poterit ob aliquorum contraventionem dare facultatem dicte ejus uxori privandi, seu inhabilitandi totam familiam de Libris, & aliam eligendi, prout privavit, & elegit dictam familiam de Miris Medicis, quod quidem prima facie videbatur minime facere potuisse ex vulgata regula, quod quis poenam pati non debet ex facto alterius, cum poena suos auctores transgredi. Id non debet. *l. facimus C. de pen.*, & alterius debet alteri nocere non debet. *l. cunctis §. fin. ff. de auctor. & quique doli sui poenam patitur l. si ex duobus ff. de tut. & ratione. distat.*, & quod non possit testator poenam imponere, & privare aliquem re per eam illi relicta culpa, & facto alterius, est text. ad litteram in *l. pater familiaris*, & ibi Bart. & Doct. ff. de hered. instit. Peregrin. de fideicommiss. art. 11. num. 85. 89. & 90., ubi reprobat Menoch., qui in c. 78. contrarium attemptavit. *Surd. d. cit. 101. num. 1. & seqq. Gignet. de tendit. & demonstrat. par. 2. cap. 5. q. 2. per tot. cum pluribus per eos relatis, & per Berazz. conf. civil. 76. num. 13. sub num. 46. versis, sed certe, & num. 47., ubi dicit, quod ita volente omnes Doct. & num. 48. 57. & sub num. 62. versis. nihil etiam.*

Et id videtur absque minori difficultate procedere, quando privatio fit de re pure data, ita ut datio sit pura, & ademptio conditionalis, ut tradit etiam Menoch. *dist. conf. 78. num. 2. & 3. Surd. d. cit. 101. num. 7. Berazz. plures alios referens dist. conf. 76. lere per tot.*, & præcipue sub num. 16. & 17., ubi de communi testatur Peregrin. *dist. art. 11. num. 87.*, ubi dicit, hanc Barrol. opinionem esse communem, & ab ea non esse recedendum.

Quod autem hoc casu Librorum familia ad Commendam pure fuerit vocata, licet sub conditione data fuerit facultas uxori illam privandi in po-

in penam molestiæ, quam ei inferret, videtur primo colligi ex illis verbis *si possit privare &c.* quod verbum *privare* importat pure datum, & jus quæsitum, cum conditio nil ponat in esse, & ideo si datum esset sub conditione, non iocaretur privati, quæ præsupponit habitum, & jus quæsitum, ut in his terminis per *Bart. in dist. 1. pater familias num. 6. Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 13. num. 2.* ubi dicit, quod quis privati non potest esse, quod sibi datum non fuit ex testamento, *Huad. conf. 58. num. 74. lib. 3. Galgauer. dist. cap. 5. quest. 3. in princ. & in puncto Sord. conf. 268. sub num. 64. circa med. lib. 3.*

Secundo, quia quando aliquod præceptum testatoris præcessit, dispositio semper dicitur potestatis, ut distinguit *Peregrin. dist. artic. 11. n. 92. & 129.* tunc enim ademptio censetur facta in penam, nec redditur relictum conditionale *Parisi. consil. 19. num. 138. lib. 3. Bertranz. dist. consil. 76. sub num. 20. conf. & cum testator. & sub n. 36. vers. nec est dubitandum. & num. 60. Dyn. d. ber. & Josue*, videtur autem præcedere præceptum in legato factum illis de Libris per illa verba *can. quæsta, che si devius contentare di quæsta parte &c.*, & postea subiungit *eiusa*, & rationes, ob quas si de commissum petere non debeat, sed illud debet remanere pene hærentem, ex quo resultat iustus, quod illam non molestet, & ideo commissum non potest, ad latissime tradita per *Sord. decis. 232. num. 5. & seqq. per tot.*

Tertio quia etiam sine præcepto, quando præcedit simplex dispositio, & subsequitur ademptio conditionalis conditione potestativa, dicitur ademptio facta in penam *Galgauer. dist. cap. 5. quest. 3. prope num. 24. & qui sub num. 8. tendit quoque*, quod si præcepto, five a conditione testator inciperit, verior est sententia ademptionem censeri factam in penam, maxime quando conditio est potestativa imposita honorato, quia illa continet iustum testatoris, ut per eum *n. 20. & constat ex late deductis per Sord. dec. 7. n. 9. 12. 14. 15. & seqq. & dist. decis. 232. num. 5. & seqq. per tot., & præcipue num. 15.*

Quibus tamen, & aliis similibus minime refragantibus, censuimus Domini dictam dispositionem valere, & potissimum validissimam, & irrefragabili fundamentum, quia familia de Libris, & seniores illius non fuerunt pure vocati ad Commendam, sed sub conditione impeditiva, & suspensiva eorum vocacionis, & acquisitionis faciendæ, quod satis clare apparet, quia testator noluit ex illis tribus prædictis erigi Commendam statim sequente morte ipsius testatoris reservato illorum usufructu dictæ D. Catharinæ ejus prædictæ uxori, & hæredi, ut poterat dispendere, quod si fecisset, & Commenda erecta esset in prædictis tribus DD. fratribus de Martii Medicis, & post eorum mortem in dicta familia de Libris, qui post erectionem dictam D. Catharinam vexassent, tunc ageretur de pena, & intraret dispositio dictæ *pater familias*, cum conclusio supra firmata, ut ob hæc aliorum alii in penam privari nequeant jure jam eis quæsitum; verum quia testator maxime cupiebat, ut dicta ejus prædicta uxor a prædictis de Libris non vexaretur, propterea noluit Commendam erigi in dicta familia de Libris, si essentem D. Catharinam molestassent, & ipsa eo privaretur, & in eorum locum aliam familiam elegerit, prout privavit, & elegit dictam aliam familiam de Martii Medicis; quia testator mandavit erigi Commendam post mortem dictæ D. Catharinæ, & non simpliciter, & absolute in familia de Libris post mortem dictorum DD. trium

fratrum, sed eam declaratione, ut si molestaret dictam D. Catharinam, posset eos privare, & aliam familiam eligere, & sic erant ædæ Commendam, & ante jus eis quæsitum purificata fuit conditio molestiæ, & subsecuta declaracionis, & electionis dictæ familie de Martii Medicis locum dictæ familie de Libris, & propterea non sumus, in dato, seu relicto pure, & in dispositione potestativa, juxta text. in dict. *pater familias*, sed in dispositione *si ita fuerit ff. de manumiss. test. & de communi distinctione Bart. & Doll. in dist. 1. pater familias*, ut ob contraveniendum uni, alii quoque non consequantur sub conditione dumtaxat, seu relicto, quia isto casu propter non adimplementum uni dicitur testator nolle dare, non tamen adimere datum, ut per *Bart. ibi num. 2. & Arg. num. 5. vers. sed si conditio, & Cuneo. in princip. & Imol. num. 6. & copiose Soc. Cra. consil. 21. num. 2. 3. & 4. lib. 3. Rota. consil. 150. num. 11. lib. 3. Hieronym. Gabr. conf. 105. num. 10. & seq. lib. 1. Menoch. conf. 78. num. 7. 12. & 19. l. i. l. i. Cephal. conf. 52. Peregrin. dist. artic. 11. num. 86. & seqq. Sord. decis. 101. num. 6. & 7., & ob hoc non dissentit *Bertranz. dist. conf. 76. num. 14. 15. 16. 17. 34. & per tot.*, & late quoque *Pasith. consil. 89. 90. & 91.*, qui super eodem casu conclusit contra *Bertranz. dist. conf. 76.*, & mox deducit pro confirmatione istius opinionis.*

Quod comprobatur, quia ademptum sub conditione, censetur sub contrariis conditione dumtaxat, & sic tota dispositio redditur conditionalis vulgari. *l. ult. quæda ff. de condit. & demonstrat. l. quibus dictus §. quidam Titin.* ubi *Bart. ff. de test. ut. & in l. si legatum pure ff. de adim. legat. §. §. Bart. & Doll. in l. 1. & 2. ff. de in dem. adject. Artic. in l. Titia in princ. rub. 3. ff. de verbor. oblig. Rota. dist. conf. 150. lib. 3. Cephal. dist. conf. 52. num. 12. n. 9. ad fin. Menoch. dist. conf. 78. num. 10. & 25. Peregrin. d. art. 11. num. 88. vers. que tamen. Sord. conf. 268. num. 60. lib. 3.*

Et licet id non modicum videtur habere difficultatem ex auctoritatibus Doctorum contrariis sententiarum, quos refert *Peregr. d. art. 11. n. 97.* quorum opinio dicit esse communem, & sub dicto num. 88. in fin. dicit alii non esse recedendum, ut dictum fuit etiam supra in contrariis.

Tamen cum distinctione optime salvantur contrarie Doctorum opiniones, quia contraria opinio procederet in conditione resolutiva post jus quæsitum; ut si ageretur de aliqua conditione resolutiva adimplenda post erectionem Commendam in familia de Libris, ob eam familiam de Libris Commenda investitura jam exequa privaretur, fecus autem quando agitur de conditione suspensiva, & acquisitionis impeditiva, quæ apposita celebrationi ante jus quæsitum, ut in dict. *l. aliquando*, & aliis supra egeris; ut hoc casu, in quo voluit testator, ut ante quam Commenda erigeretur in familia de Libris, videretur an dicta familia se indignam Commenda reddiderit ob illarum molestias D. Catharinæ, & privationem de ea factam ab eadem D. Catharina, & electionem sterius familie in ejus locum, quo casu non erat erigenda Commenda in familia de Libris, sed in illis in illius locum subrogata, ita distinguit præclare *Sord. d. consil. 268. sub d. num. 60. circa fin. vers. ad hoc cum respondet. Peregr. d. art. 11. n. 97. 86. Huad. conf. 58. num. 69. lib. 3. Galgauer. de vend. & demonstrat. par. 1. cap. 5. quest. 3. num. 8. 20. & 24.*, ubi de communi, & in puncto *Pasith. d. conf. 89. 90. & 91.* a quo nec etiam dissentit *Bertranz. dist. conf. 76.*, ut patet sub num. 30. & 21., & clarior num. 34.

Et in effectu eum versetur in dispositione conditionali conditione suspensiva, & acquisitionis impeditiva, cessant omnia, quæ de penali, seu modali dispositione in contrarium adducebantur, quia ante quam adveniret tempus erigendi Commendam in familia de Libris, ipsa familia fuit per contraventionem, & declarationem factam a D. Catharina, & subrogationem alterius familie de Martini Medici redditu inhabilis ad Commendam, & impedita, ut Commendam posset acquirere, & in erectione illius comprehendere, ut est de natura talis conditionis impeditivæ, & suspensivæ, quæ impedit ab initio acquisitionem, ædificationem ortum, & statim usque ab initio resolvit. *l. necessarius §. 1. ff. de peric. & commod. rei vendit. l. pecuniam quam, ubi Alex. num. 4. ff. si cert. petat., cum aliis pluribus adductis per Mensch. confil. 494. num. 8. §. & seqq. lib. 5.*

Ad eo ut quotiescumque de mente testatoris tacita, vel expressa apparet, quod procedere debet adimplementum antequam quis consequi possit relictum, ut in caso de quo agitur, in quo testator voluit prius per illos de Libris non molestari dictam D. Catharinam, quam Commendam in domo de Libris erigeretur, & cum suspenderit erectionem Commendam post mortem dictæ D. Catharinæ, cum declaratione, ut si eam molestarent, posset eos privare, & aliam familiam eligere, semper dispositio dicitur conditionalis, per quascumque dictiones sit concepta. *Bart. in l. quibus diebus §. Mercurius num. 6. ff. de condit. & demonstrat. Rain. conf. 215. num. 10. v. n. nec præsunt lib. 1. Cravett. conf. 10. num. 14. ubi per plures text. & Doctorem auctoritates respondit, quod si dictiones, quæ de sui natura importarent modum, & non conditionem, adjuvantur ei, quod venit impleendum, ante quàm statim perficeretur, impositum conditionem, & non modum Hieron. Gabr. docet, & magistraliter in dict. conf. 5. num. 3. lib. 1. Mensch. conf. 60. num. 47. lib. 1. & dict. conf. 494. num. 10. Mantie. de consuet. ultim. volunt. lib. 10. tit. 5. num. 15.*

Ex quibus patet non obdare ei, qui in contrarium facient adducta, quia bene possent procedere in materia, & dispositione penali, juxta text. in dicta *l. potestas familias*, & auctoritates super citatas, secus autem in relicto conditionalis, juxta text. in dict. *l. si ita fuerit ff. de manumiss. res.*, ut supra fuit didum, & præcipue in dispositione conditionalis ultimæ voluntatis conditione suspensiva, sive acquisitionis impeditivæ, in quibus terminis nos versamur, & non in pure, & absolute relicto, & propterea didum fuit abique difficultate hoc casu verificari dictam conclusionem, ut ademptum sub conditione, censetur contrarius conditione datum, ut post *Bart. Arret. Rain.*, & alios bene respondit *Prosser. Pafest. d. conf. 90. num. 1. & seqq. & conf. 89. & 91. Peregrin. dist. artic. 11. num. 99.* cum aliis supra cumulatim, qui aliter dicunt, quod ad hoc ut datio, seu reliquum non reddatur conditionis ex ademptione conditionalis, non solum requiritur, quod sit datum pure, sed quod illi, cui est relictum, sit in iunctum præceptum de aliquid dando, vel faciendo, & tandem quod sit facta ademptio, nisi illud præceptum fuerit ademptum, tunc enim istis concurrentibus ademptio censetur facta in panno, & licet sit conditionalis non reddit relictum conditionalis, ut per supracitos Doctores.

Quæ tamen in casu de quo agitur non concurrunt, quia ut supra sæpe dictum est, testator non disposuit, ut pure, & absolute Commenda erigeretur in domo de Libris, & senioribus dictæ

domus successivis temporibus, sed eam declaratione, ut si D. Catharina ab eis molestaretur, eos privare posset, & aliam familiam eligere, quo casu eveniente, prout evenit, Commenda in dicta familia erigi non debebat, cum prius verificanda esset dicta conditio, quam Commenda erigenda esset.

Pariter non coarctatur aliquod testatoris præceptum, quia præceptum de non molestando fuit factum solummodo dependentibus Missis, respectu 17 medicæ prædii Case novæ in legato, & capite sepelato, distatoe, & de diversis re loquente, quod propterea non censetur in dicta dispositione Commendæ repetitum. *Orsini. respo. 17. num. 34. lib. 1. Mantie. de consuet. ultim. volunt. lib. 6. tit. 13. num. 10. Cravett. conf. 389. num. 4. Natta confil. 379. num. 12. conf. 459. num. 8. Mensch. confil. 151. num. 44. cum concord. Et maxime, qui 18 fecere intendunt repetitionem adversarii ad faciendum penalem dispositionem Commendam, & ad eam irritandam, quo casu repetitionem esse omnino prohibitam, probat text. in *l. si quis a fratre, & l. servo alieno §. si quis impubere ff. de legat. t. cum aliis cumulatim per Peregrin. de fideicommissis, art. 16. num. 37.* ubi in fine post Mantie., & alios per eum adductos inquit hoc procedere, quævis verba testatoris in sui generalitate repetitionem infirmarent.*

Non obstat, quod etiam sine præcepto, quando precedit sine ex dispositio, & subsequitur ademptio conditionalis conditione potestativa, dicitur ademptio facta in panno ex *Gaius. & Sord.* quia continet impliciter iussum, sine præcepto; quia hoc casu non procedit simplex dispositio, sed conditionalis conditione suspensiva, & acquisitionis impeditivæ, ut supra fuit didum; & obstat testatoris mens, & voluntas, quæ penam a conditione distinguit. *l. 1. & 2. ff. de illi, quæ pen. num. gloss. in verb. aliquid §. An inquit, de legat., ubi dicit, quod si testator non dicat se in panno heredis committere, erit eoditio, & non penam, & valebit, tanto magis erit conditionalis hæc dispositio, ex quo debet adimpleri ante erectionem Commendæ in familia de Libris, ut dictum fuit, ac ita dicit velle omnes Pafest. d. conf. 91. 31 num. 2. Hypot. Rimini. conf. 116. num. 34. 41. & 48. in fin., & novissime Peregrin. conf. 31. & 32. lib. 5. ubi præcipue lastissime respondit ad supradictas decis. Sord., & præcipue in dict. conf. 31. num. 20. & seqq. usque ad num. 35. & dict. conf. 32. n. 4. & seqq., ut apud ipsum incipit potest.*

Ex quibus licet clarissime appareat nos versari in dispositione conditionalis, non autem in penali, idem tamen esset dicendum, si effemus in dubio, quis in dubio magis præsumitur conditio, 22 quam penam gloss. in *l. 2. ff. de his, quæ pen. num. Hieron. Gabr. conf. 101. num. 5. lib. 3. Mensch. d. conf. 78. num. 12. Pafest. dist. confil. 89. num. 7. dist. conf. 90. num. 3. & dist. conf. 91. num. 5. & Peregrin. dist. conf. 31. num. 32. & dist. conf. 32. num. 7., & licet aliqui contrarium sentiant, hæc tamen opinio prævalere, ubi si alias præsumeretur penam, statim redderetur nullus, quia præsumptio pro alius validitate extertis prævalet. *Peregr. dist. artic. 16. sub num. 37., & omittit aliis in pundo Pafest. dist. conf. & n., quem in hoc quoque sequitur Peregr. d. conf. 31. d. num. 32.**

Nec obstat didum verbum *l. post priores*, 23 quod præsupponit ius quæritum, quia id procedit, secundum propriam, & strictam significationem, secundum tamen latam significationem qui dicitur privari etiam eo, quod impeditur acquirere. *l. si servum ff. ad l. Aquil. Det. in l. non videtur rem amitt.*

amittere num. 5., & ibi etiam *Cagnul. ff. de reg. iur.* Ac ita accipi debet hoc casu, tum quia constat de mente testatoris vulentis familiam de Libis posse privari Commenda nondum erecta, sed quæ erigenda erat post mortem D. Catharina in eadem familia, si cum non molestasset, vel quatenus molestasset ab eis privati non essent; tum quia alius dum verbum *privare* importaret contumacitatem, & repugnantiam, cuius evitanda causa debet accipi laque, & improprie l. 3. §. *defensor ff. de usufruct.* per quem text. ita tradit *Jaf. in diſt. l. decem num. 44 ff. de verb. oblig.*

Uterius dicebatur pro parte supradictorum DD. de Martii Medicis (licet hoc firmate pro nunc Dominis visum non fuit, & minime opus esse) quod licet dispositio, de qua agitur esset pœnalis, & non conditionalis, quod a veritate alienum esse supra ostensum fuit, adhuc tamen valeret non in vim pœne, nec uti pœna, sed quia sic placuit testatori *Angel. in diſt. l. pater familias num. 2. Imol. cal. 2. ibi.* nec obstat hæc lex, & *Comm. ibidem Socin. Sen. conf. 21. num. 23. lib. 3. Sectin. Jun. conf. 129. num. 16. 17. 18. & 19. lib. 3. Rimin. Jun. diſt. conf. 116. num. 14., & mollius num. 54. Fexth. diſt. conf. 89. num. 1. diſt. conf. 90. num. 5. & diſt. conf. 91. num. 5. 6. & 7. Ruia. diſt. conf. 27. num. 3. lib. 2. Menuch. diſt. conf. 78. num. 19., qui referunt etiam *Nicol. de Mattarel. Alex. & Caffr.* & alios. *Sard. diſt. decif. 101. num. 5. & 6.,* ubi adducit quoque *Arg. conf. 168. in pr. dub. Simon. de Prat. de interpret. ultim. volunt. lib. 4. interpret. ultim. volunt. lib. 4. interpret. 2. dubit. 4. num. 12. & seqq. Gauguet. in tractat. de testat. & demonstrat. in 2. par. cap. 5. quest. 5. num. 3. Cephal. conf. 243. num. 20., & bene conferunt tradita per Covarr. in repet. 109. Reynaldus §. 1. sub num. 7. in fin. vers. quod si hæreditatis adeptus.**

Et tanto magis attenta clausula *omni meliori modo &c.* apposta in fine dispositionis circa dictam Commendam, quæ clausula operatur, ut non censetur adeemptio apposta in pœnam, sed quia sic placuit testatori, secundum quam considerationem valere poterit, ut in puncto per *Ruia. consil. 150. num. 10. lib. 3. Cephal. diſt. consil. 243. num. 28. Fajet. diſt. conf. 89. 90. & 91. Rimin. Jun. diſt. conf. 116. sub num. 50. Peregrin. diſt. artic. 11. num. 92. in fin. Simon. de Prat. d. lib. 4. interpret. 2. dubit. 4. num. 14.*

Et licet *Bertaz. diſt. conf. 76 sub num. 44. & seqq. & Sard. diſt. decif. 7. num. 25. & seqq.* conentur evicere vim, & virtutem dictæ clausule, & præcipue quod operetur tantum in re dubia, & non contra verba, & sensum clarum, ut etiam per *Seraphin. decif. 1216. in fin. & præsertim ubi est sine copula, ut per eundem Seraphin. dec. 993. num. 3. post Cassiodor. decif. 7. num. 7. de appellat. Actul. de Grass. decif. 373. sec. 1. de verb. signific. & decif. 107. par. 1. divers. sub num. 4. & 5. & decif. 329. sub num. 3. eadem par. 1. & decif. 469. sub num. 7. par. 3., & deum in recollectis novissime per *Farinac. decif. 748. sub num. 5. & decif. 841. sub num. 3.,* ac ita tenuit superioribus annis Rot. Florent. in causa de Martiniis, & Venturis.*

Tamen id non applicatur casui, de quo agitur, in quo si verba, & sensus clari, & expresse dici possint, solum sonant in conditionem expresse, suspensivam, & acquisitionis impeditivam, & non in pœnam, ut supra late fuit deducum; si autem res dubia dici posset, tunc bene dictæ clausula operaretur suam effectum ex autoritatibus supra relatis; & quævis in fine dispositionis cir-

ca Commendam sit posita sine copula, quod sufficeret in re dubia, ut dictum fuit, in fine tamen testamenti fuit repetitum cum copula, ut patet ibi *Eratæ aza fuit vel modo, & ferre predicta, me aliter in ogni altro meglio modo &c.* quæ in in puncto uti in fine testamenti appositam ponderat *Fajet. diſt. conf. 89. num. 3., & sic quomodo magis operabitur hic geminata argum. l. Balys ff. ad Trebell. cum aliis vulgaribus.*

Et quod huiusmodi clausula operetur, ut si 19 disponens, & gerens actum uno modo expressè dicta ista clausula videretur fecisse actum, non tantum illo modo, qui fuit expressus, sed & eo modo, quo modo heri porisset, adeo ut si modus expressus fuerit invalidus, & inopeus, subintelligatur, ex alio, qui sit apens, & validus, licet non fuerit expressus, latissime comprobatur *Peregrin. de fiduciis, art. 36. num. 57., & suis in puncto in diſt. conf. 31. sub num. 21. & plurib. seqq.,* ubi late, & peracute offendit hanc veritatem, & respondit ad omnia, & singula, quæ in contrarium deduxit *Sard. diſt. decif. 7. num. 25. & seqq.,* adeo ut nullum omnino dubitandi locum reliquerit.

Ex quibus consenserunt Domini, utique dictam dispositionem validam esse, & successore rice, ac valide dictam familiam de Martii Medicis fuisse a dicta quomodo D. Catharina in locum dictæ familie de Libis subrogatam, & subinde in ea dictam Commendam esse erigendam &c.

Nicolaus Ansellenghi.
Lydus Bonaventura Relator.
Vincenzo Brignese.
Ludovic Riccardo.
Antonius Puteus.

A D D I T I O

A R G U M E N T U M .

Privatio omnium vocatorum ob unius contraventionem est valida, si fiat a testatore per modum conditionis, secus si per viam pœne; & ex quibus arguitur dispositionem esse conditionalem, vel pœnalem.

S U M M A R I U M .

- 1 Privatio omnium vocatorum ob unius contraventionem per modum conditionis est valida, & num. 3.
- 2 Secus per viam pœne, & num. 4.
- 3 Privatio dicitur conditionalis, si præcedit institutioni pura, & postea testator illam sub conditione admittit.
- 4 Pœnalis autem dicitur, quando post institutionem puram, testator jubet vocatum aliquid facere, vel non facere sub pœna privationis.
- 5 Dispositio ad dicendum pœnalis requiritur primo, quod institutio sit pura, secundo quod adit præceptum de aliquid faciundo, vel non faciundo, tertio quod adit adeemptio in casu inobedientia.
- 6 Præceptum est de substantia dispositionis, adhibetque illo nunquam pœna dicitur inclusa.
- 7 Limita si ex conjecturis constet de voluntate testatoris conditionaliter, aut pœnaliter disponentis voluntas, quæ tunc non attenditur requiritur Arctin.
- 8 In dubio dispositio potius censetur conditionalis, quam pœnalis.
- 9 Pœnalis dispositio dicitur, si esset apposta adeemptio

- plio sub conditione potestativa ipsius gravati;
 11 Item si dispositio committeretur ademptionem facultatis consequendi maximi lucri.
 12 Item si testator uteretur verbis *penam prefere-
 rentibus* de quibus remissive.
 14 Contra tenent alii remissive.
 15 Alia ad materiam remissive.

Ad num. 1. & seqq.

Nunc de potestate testatoris omnes vocatos ob
 unius contraventionem private voluntatis dis-
 tinguendum; qua in re communis est adhibenda dis-
 tinctio, videlicet.

1 Aut testator per vim conditionis depen-
 dentis a facto alicujus procedit ad privationem
 omnium, & tunc valet talis privatio, quia hoc ca-
 su ob defectum conditionis evanescit omnium
 vocatio; aut vero testator procedit per vim po-
 nalis, & hoc casu privatio erit inutilis, eo quia quis
 non debet odio alieno praejudicari.

2 Prima pars hujus distinctionis habet pro fun-
 damento text. expressum in l. si ita fueris 3. ff.
 de manumiss. testam. secunda vero text. in l. pa-
 terfamil. 44. ff. de hered. instit. & cum sequen-
 ter Pergrin. de fideicommissis. artic. 11. num. 86.
 3 & seqq. & eum. 89. Fajar. de substitut. quest. 582.
 eum. 17. & 25. Simon de Prat. de interp. ult. vo-
 lunt. lib. 4. dubit. 4. num. 11. Castill. quod con-
 trario. cap. 24. num. 14. lib. 5. Duran. de condit. &
 mod. impossib. par. 3. cap. 9. num. 15. & sub a. 58.
 vers. tertio constata. Terr. de major. par. 2. qu. 13.
 num. 55. fol. 56. & quest. 50. num. 39. fol. 349.
 de Luc. de fideicommissis. disc. 207. num. 3. & de te-
 stame. 1. disc. 71. eum. 4. Mans. consil. 338. n. 2.
 & 8. Rodolph. alleg. 71. eum. 36. Saminat. con-
 trov. 519. num. 58. & contrav. 121. num. 57. &
 seqq. Sord. decis. 101. eum. 7. Soff. decis. Aragen. 31.
 num. 27. Rot. coram Duviz. Jua. decis. 884. n. 3.
 & 4. Cocin. decis. 5899. num. 52. & 53. & de-
 cis. 1944. num. 23. & 24. in reat. dec. 86. n. 44.
 & seqq. part. 6.

Ad dignoscendum autem an privatio sit con-
 ditionalis, an vero ponalis, recepta est celeberrima
 Aretina. theoria in l. Titia 134 sub nom. 3. ff. de
 verbor. obligat. ubi ita distinguitur.

5 Aue precedit institutio pura, & postea testa-
 tor sub conditione illam adimit, & tunc dispo-
 sitio erit condicionalis, quia ademptio conditionis
 reddit institutionem sub contraria conditione
 conditionalis; aut vero post institutionem puram
 jubet testator aliquid facere, vel non facere, & si
 contravenierit, eum relicto privato, & tunc insti-
 tutio pure facta conditionalis non redditur, sed re-
 manet pura, & ideo cum ademptio fiat post jus,
 & emolumentum questum, dispositio dicitur po-
 nalis, & sequitur Spad. consil. 327. num. 17. & 18.
 lib. 3. Pergrin. de fideicommissis. artic. 11. num. 98.
 Duran. de condit. & mod. impossib. par. 3. cap. 9.
 num. 15. & seqq. Castill. contrav. forens. cap. 94.
 num. 58. lib. 5. Ruz. de incompartib. par. 3. cap. 1.
 num. 47. Terr. de majorat. par. 2. quest. 50. n. 55.
 fol. 150. de Luc. de testament. disc. 71. eum. 4. &
 disc. 73. eum. 22. vers. alii vero. Mans. consil. 338.
 num. 3. & seqq. Palm. Nep. alleg. 4. num. 19. al-
 legat. 5. num. 35. Scribens apud eum allegat. 368.
 num. 6. Saminat. contrav. 519. num. 44. & 45. &
 contrav. 121. eum. 31. & seqq. Rot. decis. 320.
 num. 1. & 2. par. 17. & decis. 62. num. 1. & 2.
 par. 28. recent. coram Cocin. decis. 5899. num. 12.
 coram Bibb. decis. 235. num. 3. & 4. in Mansif. ad
 Luc. de fideicommissis. decis. 85. num. 42. & post
 Brasch. de plen. arbit. human. voluntat. dec. 25. a. 52.

Tuo. I.

Ex his igitur apparet tria requiri, ut dispo-
 sitio dicatur ponalis; primo, quod institutio sit
 pura; secundo, quod aliter preceptum de aliquid
 faciendo, vel non faciendo; tertio demum, quod
 adit ademptio in casu inobedientia Terr. de ma-
 jorat. par. 2. quest. 50. num. 58. fol. 350. Sa-
 minat. disc. contrav. 519. num. 41.

Preceptum autem adeo est de substantia dis-
 positionis, ut absque illo nunquam pona dicitur
 inclusa Duran. de condit. & mod. impossib. d. 8. 50.
 fol. eum. 52. vers. verius. Pergrin. de fideicommissis.
 artic. 11. sub eum. 92. vers. et ubi. Terr. de ma-
 jorat. disc. quest. 50. num. 59. & 60. Saminat. d.
 contrav. 519. num. 43. Scribens apud Palm. alleg.
 368. num. 2. Rot. Saeco apud eum. alleg. 370.
 num. 67. Sord. decis. 232. num. 3. Rota coram
 Bibb. decis. 132. num. 5. repetit. in recentior. de-
 cis. 201. part. 9.

Sed quando etiam non concurrerit preceptum, 9
 neque alia requisita Aretina, adhuc tamen satis
 esset voluntatem testatoris penaliter, aut con-
 ditionaliter disponente volens manifestari ex aliis
 extrinsecis conjecturis, totum eum in hae matre-
 ria operatur voluntas, quae potissimum ponalis
 a conditione distinguit, ut ait text. expressus in
 l. 2. ff. de his, quae pan. nomine. R-denafsch. con-
 sil. 19. num. 19. Castill. disc. cap. 94. num. 18.
 Terr. de majorat. par. 2. disc. quest. 50. num. 63.
 Molin. de primogenit. lib. 5. cap. 12. eum. 33. Mans.
 consil. 338. num. 42. Scribens apud Rodolph. al-
 legat. 71. num. 45. & apud Palm. Nep. allegat. 368.
 num. 3. Rot. Saeco. apud eum. d. alleg. 370. num. 68.
 & 69. Sord. decis. 232. in fine. Adduc. ad Buratt.
 decis. 899. eum. 25. Rot. in Mansif. ad Luc. de
 fideicommissis. decis. 85. eum. 48. & eum. Duvizet.
 Jua. decis. 882. eum. 9. & coram Bibb. decis. 132.
 num. 52.

Ceterum in dubio semper conditionalis, non 10
 vero ponalis dispositio est iudicanda, quia cum
 conditionalis dispositio valeat, ponalis autem
 non valet, dicendum est testatorem conditiona-
 liter potius disponere voluisse, ne iudicium suum
 subverteret Spad. consil. 327. eum. 9. & seqq. &
 eum. 23. lib. 3. Duran. de condit. & mod. impossib.
 par. 3. cap. 9. num. 12. vers. verius. Menoch. de
 praesumpt. praesumpt. 175 in fin. lib. 4. Saminat.
 contrav. 519. num. 46. Castill. disc. cap. 94. n. 18.
 vers. & contrario lib. 5. Terr. de majorat. d. qu. 50.
 num. 62. fol. 351. Rot. decis. 86. eum. 42. part. 6.
 recent.

Diceretur tamen ponalis, si apposita esset 11
 privatio sub conditione potestativa ipsius gravati,
 juxta sententiam, quam sequuntur Terr. de ma-
 jorat. disc. par. 2. quest. 50. num. 70. & seqq. Gad-
 goert. de condit. quest. 3. eum. 20. Castill. d. cap. 94.
 num. 58. & apud Palm. Nep. alleg. 368. num. 52.
 Sord. decis. 7. num. 9. & dec. 232. num. 15.

Item si dispositio committeretur ademptionem
 facultatis consequendi maximi lucri, est originalis
 doctrina Jafon. in l. Titia eum. 9. ff. de verb. oblig.
 quam sequuntur de Luc. de testament. disc. disc. 73.
 sub num. 22. vers. quia iam. Scribens apud Rodolph.
 disc. alleg. 71. num. 39. Rot. decis. 493. num. 3.
 par. 4. tom. 2. recent. coram Bibb. decis. 89. n. 53.
 in fin. in Mansif. ad Luc. de fideicommissis. de-
 cis. 85. eum. 53.

Item si testator uteretur verbis penam pre-
 ferentibus, de quibus apud Giovagnola. consil. 93. 53
 in fin. Rot. apud eum. ibidem eum. 32. vers. et
 supradicta. Scribens apud Rodolph. disc. alleg. 368.
 num. 57. Rot. disc. decis. 205. num. 25. part. 9.
 recent.

Cccc

Com-

- Contrariam tenuit Samaias. *diß. instr.* 119.
 14 num. 37. *Res. totam Doucet. Jus. decis.* 883. sub
 nom. 11. & num. 13. & *seqq.*, ubi quod talia
 verba non immutant naturam conditionis.
 15 Alia plura de hac materia habentur apud
 præcitos auctores, ad quos in contingentiis erit
 occurrendum &c.

FLORENTINA Fideicommissi.

5. Julii 1610. ex Lib. Act. 96. a. 167.

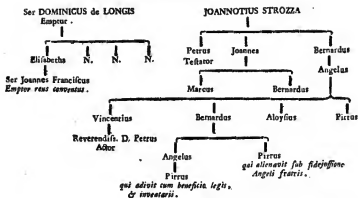
ARGUMENTUM.

Prohibitos alienare sub pena privationis, si alienet, ipso jure cadit a fideicommissio. Identitas bonorum ex quibus probatur. Proximitas gravari. vel gravantis an sit attendenda, quando sit transitus ad transversales. Pro melioramentis factis in re fideicommissio sopposita an, & quando sit concedenda retentio.

SUMMARYUM.

- 1 **P**æna privationis in casu alienationis, si quæda alienatione, ipso jure incurritur, & jus quaritur substituto.
- 2 Identitas bonorum probatur ex Doctrina, in qua- rum libris constat de ordinata illorum translatione de uno in alium possessorem.
- 3 Item ex duabus demonstrationibus.
 Amplia quod una demonstratio, quæ illi soli rei committitur, sufficit num. 14.
- 4 Libri æstimi in publico archivio servatos, & a publica persona descriptas probas identitatem.
- 5 Item præsumptio.
- 6 Idem bonorum facile presumitur.
- 7 Præsertim si non constat de alia re habente eadem demonstrationes, & n. 15.
- 8 Identitas personæ probatur ex identitate nominis, nisi probetur pluralitas.
- 9 Identitas probatur præsumptionibus, & conjecturis.
- 10 Amplia primo, quod sufficit semipleus probatio, & testes de fama, & audita.
- 11 Item alii demonstrationibus, quam per confessio.
- 12 Amplia secundo, quod non sit probanda, ubi concurrat circumstantia ejusdem indicativa.
- 13 Legitimato persona probatur ex libro Decime.

- 16 Item ex confessione advesarii, quæ non ipsi voluit probatio.
- 17 Representatio non habet locum in fideicommissio a transversali relicto, nisi testator sit prioris gradus immediati, veluti patruus, vel avunculus.
- 18 Representatus personam inopacem non potest jure representationis succedere.
- 19 Proximitas gravatis, & non testatoris in fideicommissio attenditur.
 Contra num. 23. & *seqq.*
 Sed prima opinio procedit in hac Rota n. 25.
 Intellige quæties ex conjecturis non colligitur contraria voluntas testatoris, alias fecit a. 26.
 Et quæ fuit conjectura num. 27. & 28.
- 20 Successio in fideicommissio regulatur juxta ordinem succedendi ab intestato.
- 21 Intellige dummodo descendentes sub colectivo nomine, quo vocati sunt, comprehendantur.
- 22 Testator vocans proximiorum sub in una testa, censetur etiam illum vocare in alio, & de ratione.
- 23 Ad fideicommissum non admittitur, qui nec sit natus, vel saltem concepit tempore purificati conditionis.
- 24 Amplia idem procedit in casu alienationis, ita ut postea antea non evocet alienata.
- 25 Posti in conditione non censetur vocari.
- 26 Privatio patris a fideicommissio ob factam alienationem necesse filio in conditione posteo, sicut proprio nomine vocato.
- 27 Sententia lata ab observatione judicis non dicitur deservire negationem, nec tangit merita causa, sed instantia.
- 28 Fideicommissum non debet fieri incomplete, non jactura bona sicut possessoris.
- 29 Melioranti rem fideicommissariam tanquam suam composuit retentio.
- 30 Amplia primo etiam si fuerit condemnatus, nullo facta ejusdem meritiæ ad eam restitutionem.
- 31 Amplia secundo, ut exceptio talis retentionis impedit exequationem Cameralis obligationis, & triam conformem.
- 32 Amplia tertio, et si possessor non restituit melioramenti de facto amittatur, sit restitutus.
- 33 Amplia quarto, ut competat talis restitutio non solum pro liquidis melioramentis, sed etiam pro liquidandis, quando de illis constat in genere num. 45.
- 34 Jus retentionis tranfit in successorem etiam singularem absque scissus speciali.

DECISIO XCVII.

In Causa Strozzi, e Ramacchiotti.

Petit Perilluſtris, & Reverendiſſimus D. Petrus Vincenzi Strozza a Ser Joanne Franciſco Ramacchiotto, & Confortibus bona quædam extra Mœnia Florentia loco, qui dicitur *Palazzo*, ſibi reſtitui cum fructibus tamquam alienata contra diſpoſitionem expreſſam D. Petri Joſuotti Strozza ſenioris, ad cujus fideiſcommiſſum in caſu alienationis ipſe tamquam proximior eſt vocatus; & licet pater contra D. adorem obſtiterent, nimirum non probari deſcendiſimam, nec honorum identitatem, item adeſſe Petrum filium Angeli, ad quem hæc bona pertineant, ſimul non obſtare reſ judicatam, nam D. Petrus, cum alias egiſſet, fucebulo, & demum ſibi competeret retentionem ob plures meliorationes factas in diſitis bonis per ipſum D. Ramacchiotto, & ejus ſuadecres, que non ſubjacent reſtitutioni. Nihilominus pronunciatur ſuit extare fideiſcommiſſum, & mediante alienatione puriſſimum eſſe in perſona dicti Reverendiſſi D. adoris, & propterea ad eum pertinere, illique reſtituenda eſſe bona prædicta cum fructibus a die liſis conſeſſæ, data tamen retentione pro melioramentis factis a dicto D. Ramacchiotto, & ejus ſuadecris liquidandis in ſilio iudicio, & viſis victori &c.

Viduum est enim probari concludenter fidei-
commissum ex infrascripto testamento conditi anno
1528. in quo verba hec continentur: — *Et ad
hoc, ut effectus prædicti sequatur, prohibeo aliena-
tionem, pignorationem, & ad tanquam tempus loca-
tionem omnium bonorum immobiliu dicti testatoris,
& tam relictorum de Be Marco, quam etiam dictæ
Bernardæ, & tam per viam inter viros, quam ulti-
mæ voluntatis, & etiam per viam iudicariam, quia
scit bene dictus testator vires sui patrimonii, &
quod debita ejus solvi possunt absque eo, quod de-
nu- nciat ad alienationem bonorum immobiliu,
vel quod permittatur, quod vendantur per viam
iudicii, vel si saltem accipiantur per creditores,
& in quolibet casu contrasactum statim talis bona
sic alienata deinceps voluit in subsidium prædicti
de gradu in gradum, quod testamentum, & fidei-*

communis non obtinere cecitatis testatoris pronuntium fuit valere ad relationem DD. quinque de Rota per Clarissimum Magistratum sub die 6. Novembris 1595. Constat etiam per Laudum latum anno 1599. Inter Bernardum, & Vincentium fratres, & Angeli Beruardi Joannotti filios per D. Domitium Bonifum, & D. Franciscum Srozza J. U. Doctores, & Advocatos Florentinos occasione melioramentorum, quæ Angelus eorum pater fecerat super bonis in loco dicto *Paterfieri*, ad quem, ut heredem fideicommissarium Petri Joannotti Srozza pervenerant, multa circa hæc profutentes, inter quæ illud est, ut si per lineam suam Vincentii quidam bonus tunc emenda redirent ad Bernardum, & ejus heredes, eo casu restitueretur gabelle, & melioramenta, ut in Instrumento.

De contraventione, per quam fuit apertum fideicommissum, & devolutum ad D. adorem appare ex publico Instrumento venditionis eorum bonorum fidei die 20 Novembris 1584. mediante Michaele Angelo de Fellicionis procuratore D. Pirri Bernardi Strozza fuis fideiuffione D. Angeli Pirli venditoris, ad quem, nisi alienationi confensisset, erat perventurum fideicommissum; extat quoque Instrumentum mandati ejusdem Pirli ad vendendum, & transferendum dictis bona de *Pelversera* diei 22. Septembris 1582. quo alienatio, & consensus in dubium per adversarios non revocatur, ex quo resultat clarissima Juri decisio, ut ex inobedientia filii fratres in privationem inciderint, & D. ador post eos haeres effe inceperit, in puncto *Math. Felis. inter confus. Caffres. causi. 259. lib. 1. 1.* qui dictis inobedientibus ipso jure privati hereditate, & in contentis alijs vocatos fieri haeredes, & in eos transferri dominium bonorum, quem fecuti sunt *Parisi. Reland. Rix. Comm. 1.* quos refert, & approbat *Magus. dec. Florent. 16. num. 35.* maxime stantibus verbis testamenti hujus, quod statim bona deveniunt in alios subditos.

Ceterum identitas rei satis concludenter probatur ex decimis, concurrentibus praeferunt quibusdam demonstrationibus, & conjecturis, de quibus inferas; siquidem D. testator emit bona haec anno 1527. die 1. Septembris, ut in Instrumento emptiois, & sub hisdem finibus, quibus in Instrumento possuit ad suam Decimam; haec bona anno 1534. pervenerunt in Bernardum Joannis Joannici, & dictum fuisse per crediti de Pietro mio etc.

Cccc 3

६४ गुण

ex quo constat fuisse in bonis testatoris anno 1536. eodem pervenerunt in Angelum ex Bernardo fratre alterum nepotem testatoris, anno 1547. in Vincencium, Aloyfium, Pirrum ejus filios, sed in Decima non recensebat Bernardus alter istorum fratres, quem tamen fuisse filium Angeli, & cum fratribus successisse ostendit dictum instrumentum laodi inter ipsum, & Pirrum nominantur, anno 1551. in eundem Vincencium Angeli Bernardi, anno 1560. in eundem Bernardum Angeli Bernardi, qui anno 1576. transmissit ad Angelum, & Pirrum filios, & anno 1582. pervenerunt in ipsum Pirrum Bernardi Angeli, qui transmissit deo venditionis ad Ser Dominicum Longium, & hinc ad Decimum filiorum anno 1590. bona hæc fuerunt posita, & deinceps in dictum Ser Joannem Franciscum Ramacchiotum reum conventum, ex emptione trium casularum directarum ab Elisabetha una ex his filiabus. Quamobrem cum distinctæ, atque ordinatim per librum Decime exprimeret, in quos illa bona fideicommissio subiecta pervenerat, & semper in illis notis scripserit utatur verbis denotantibus identitatem rei, & explicet quomodo illa certa bona fuerint remota ab æstimo unius, & posita ad æstimum alterius; & in pluribus descriptionibus illorum bonorum ponantur illi tres fines, qui in instrumento emptoris explicantur, & certum sit identitatem rei probari ex duabus demonstrationibus *l. demonstratio falsa*, ubi *Bart. Castr.*, & alii *ff. de iudic. & demonstrat.* dubium non facit, maxime succedentibus infra scriptis, probari identitatem.

Quod autem liber æstimi in publico Archivio servatus, & a publica persona descriptus indistincte probet identitatem, non obscure tradit *Socii. consil. 89. in fin. & num. 12 in princ. & n. supp. vers. præterea lib. 2.*

Aut quod saltem faciat probationem presumptivam, tradit *Bartol. in l. deter. num. 3. ff. de verb. oblig. Castr. in l. fornicarius C. de milit. test. det. in cap. natus de iudic. Socii. consil. 61. n. 2. lib. 3.* dicens standum esse huic presumptioni donec probetur contrarium; facit, quod identitas bonorum facile presumatur, ut ex multis probet *Cephal. consil. 180. num. 26. Jafin in l. fin. Cod. de bon. poss. contra 126. in fin. & in l. non hoc C. unde legit. num. 12. Alex. consil. 159. lib. 5. Det. in cap. in presentia in 9. notab. de probat. Crav. alios allegans consil. 152. num. 2. & 3. p. insertum quando, ut in casu nostro, non appareat res alia ejusdem demonstrationis, nisi illa, que enunciat *Castrum. consil. 293. in princip. & consil. 298. in princ. lib. 2. Bald. consil. 66. lib. 4.* ubi quod condemnari presumantur iidem ex nomine conformi, si pluralitas non probetur. Conjectaris quoque, & presumptionibus probari identitatem voluit *Jafin in §. sequens instit. de æstim. Det. consil. 149. num. 14. Mascard. consil. 778. num. 26.* & sufficere semiplenam probationem, & testes de auditu, & per famam, & per argumenta, & conjecturas consulti *Det. consil. 109. num. 2. vers. et licet, & Paris. consil. 304. num. 21. & 32. lib. 1.* & per alias demonstrationes, quod per consilia, probari identitatem ait *Bald. consil. 420. lib. 4. Det. consil. 149. num. 14. Crappet. consil. 112. num. 3.* imo non esse necessarium illam probare, quando concurrit circumstantie illam inlucentes, voluit *Crav. consil. 61. consil. 163. consil. 380. lib. 3.* ceterum cum in casu nostro habeamus, præter librum Decime, demonstrationem nulli alii rei convenientem, videlicet nomen, & reliquias formæ, satis videtur probare identitatem rei; nam Angelus Bernar-*

di, ad quem bona hæc empti primum a Vrochleris pervenerant, & dicit in Decima *per vendit. di. Pirra mia nra*, fornicem, & apothecis, & domos extruxit, quorum melioramentorum occasione uxor fuit lis inter Bernardum, & Vincencium filios Angeli, ut in instrumento laodi liti inter eos, & eandem fornacem ad eoqueandum esalem, & quantilibet speciem laterum accommodatam idem Angelus retulit ad suam Decimam anno 1542. dicens per se illud opus eo tempore fieri, quas quidem qualitas, & demonstratio exprimitur in instrumento mandati facti a D. Pirro Bernardi Angeli de Strozis Michaeli Angelo Fellicionio, in quo dictum fuit, *furno fornacis ipsius D. constitutis, & dictum suum reducendum, & respiciendum, & in instrumento venditionis celebratæ per eundem procuratorem dictum fuit, cum nux sit ad usum fornacis directa cum omnibus lignamentis, embus, & tegulis etc. & cum nux, ut vulgariter dicitur quæ de case, cantigæ dette fornaci.* De hac casu qualitate deponunt testes, nam primus pag. 5. dicit, Ser Dominicum Longium possedisse, dum vivit, eippam domorum, cum situ ad usum fornacis, & cum decem statoris terrarum loco dicto *la Casa, & infectoria, & nella terra poi dove era la Casa di Mattani l'ha fatta spianare; & pag. 9.* Ser Dominicum vendidisse ex regiminibus fornacis multa Cispia Mammiano fabro murario; idem affert secundo testis pag. 11. quod Ser Dominicum factu quibundam foveis certissimum, quam eam laterum vocant, redigat ad culturam; tertius testis similiter pag. 16. ait se fecisse foveas factas fide in cava, unde lateres extrahebantur; quartus pag. 18. illud idem asserit, quod primus, & secundus, & in specie pag. 20. furnum eo tempore, quo emit dictus Ser Dominicus fuisse inusum, ob defectum erexit, & idcirco vitium ordinis subrogatos in locum deficientis foveæ; hæc una sola demonstratio, vel qualitas plene probat, si per eam constat de corpore, sufficit ad probationem identitatis rei; item enim certum efficit qualitas, ut nomen alii rei non conveniens. *Phil. in l. hoc consilium C. qui test. facere poss. & latissime probat Mascard. consil. 503. num. 12.* cum addudis.

Quod autem Reverendissimus D. actor fuerit talia, qualem se dixit, juxta text. in *leg. 2. ubi Bart. & communiter DD. C. de test. Dir. Adri. null.* non fuerat dubitandum; siquidem præter alia, que possent adduci ad legitimantem persone, ut descriptio sui, & suorum ascendentium in libro Decime; ipsemet adversarius respondens ad §. de re positionem fateretur eam natam, & procreatam a D. Vincencio Strozio, coque mortuo superfluit remansisse D. Petrum, quo probationali genere nullum est minus, vel fortius vulgat. *l. 1. ff. de test. DD. in rubr. extra de probat.* Vincencium vero filium Angeli Bernardi, quem testator tertio loco vocavit ad fideicommissum, & cui devolutum fuit, ut supra diximus, probat rebus instrumentum laodi inter D. Vincencium, & Bernardum fratrem germanum, in quo de fideicommissu prædicto ad eos mediante Angelo patre devolutum, & de melioramento ab eo factis agit, utque transigitur, cujus Bernardi filios fuisse Angelum, & Pirrum alienantem, & alienationi consecutientem fateretur reus adhuc positioni respondens; quamobrem si D. actor fuit Vincencii filius, ut ait reus, & D. Vincencius fuit filius Angeli vocati ad fideicommissum, ut in dicto instrumento, sequitur necessario, eundem D. Petrum fuisse nepotem Angeli, & de liberis vocatis ad fideicommissum. Ex quibus non obstantibus exceptionibus non probatur idem.

identitatis bonorum, & personarum pro D. ad hoc iudicandum esse certissimum.

- Neque obliate purpuras supererexitentiam D. Pirri filii D. Angeli sedulojoris, & illius hereditatem sistentis cum beneficio legis, & inventarii; nam, ut querimus utrum venire possit ad fideicommissum iure representationis, & ex persona patris, quo casu respectu testatoris esset in pari gradu cum D. Petro, aut querimus nunquid possit venire ex persona propria; iure quidem representationis non potest, tum quia representationis in fideicommissis relicto transverso [nisi ubi coniectura voluntatis contrarium fundat] tunc solum locum habet, cum testator est prioris gradus, puta patris, vel avunculus, ut probat *Menoch. de presumpt. lib. 4. prapsumt. 95. n. 16.*
- 18 & 31., tum etiam quia Pirrus in casu nostro representaret incapax, & peius; cum Angelus pater alienationi consenserit; videndum igitur an ex persona propria, quo casu videtur, quod tamquam proximior gravato debeat succedere, D. Petro excluso in gradu remotiore, eo quod fideicommissum censetur relicto secundum ordinem succedendi ab intestato in infinitum, *l. cum ita §. 1a fideicommissa, & l. peto §. fratre ff. de legat. 2. Bald. Cass. Jaf. & alii in l. fin. G. de verbor. significat. Corr. consil. 37. lib. 2. Socin. consil. 249. lib. 2. & consil. 186. lib. 3. & consil. 23. lib. 4., dummodo isti succedentes sub nomine collectivio, quo vocati sunt, comprehendantur *gl. in dist. §. 1a fideicommissa, & ibi Bartol. Imol. & Castren. Raia, consil. 22. num. 13. vol. 2. Socin. Jun. consil. 126. num. 33. & 33. lib. 1.,* quam sententiam commanem asserit Socin. consil. 249. num. 22 lib. 2., inquam ita fuisse iudicatum Senis, & Florentin, & Marzar. in epitom. fideicommissi. 35. quall. in §. 1., atque sic dicitur fuisse decissum per hanc Rot. ut in *Lib. Not. 11. n. 143.* eandemque opinionem l. quitur *Cephal. consil. 46. num. 27. & Casp. consil. 7. vol. 1., & alii* quamplures approbavit, quos longo ordine recenties *Peregrin. de fideicommissi. artic. 20. num. 4. Montic. de coniectur. alium volunt. lib. 8. tit. 22. num. 30. Simon de Prat. de interpret. ultim. volunt. lib. 3. dobit. 4. solut. 3. quall. 7. n. 33. Zanob. in §. cum ita in g. part. num. 3. & 4. Caball. consil. decif. 214. num. 3. lib. 2. Gratian. dispcept. cap. 285. num. 21.**

- Quia primo responderetur predictam opinionem, ut in fideicommissis attendatur proximitas gradus, & non gravitas, esse adeo controversam, dubiam, & ambiguum, ut ad decisionem articuli allegari non debeat; non enim paucioribus fundamentis, aut minori numero. Doctores de commun. & magis communi testamentum fideiuramentis contrarius, quod scilicet proximi a testatoris, non gravati suspiciunt, ut, quod, & ipsa ratio suadet, nam ut sicut *Montic. & Peregrin.* locis citatis per fideicommissum succeditur testatoris, non gravato l. *cabardi §. cum filia ff. de uxor. & pupillar.*, & edus ordinanti tribuitur l. *num ex familia §. 1. ff. de legat. 2.,* dispositio etiam de agnatis proximis, vel propinquis refertur ad propinquos testatoris l. *si cognatus, ubi Bart. ff. de reb. dab., & quique censetur eos magis diligere, qui propius ei accedunt l. Paulus §. 1. ff. de coactis, & demonstrat. texum quoque in dist. §. 1a fideicommissi, ff. de Acta. Bart. Bald. Raphael. Oldrad. Cass. & Alciat. num. 7. accipiunt, & interpretantur, ut per illum textum proximiores testatoris censentur esse prelati, cujus sententia fautores supra arguta refert idem *Peregrin. dist. articulo 20. in princ., & longe plures Caball. dist. consil. 124.**

nam. 2., inter quos, plures enunciat testes de commun. & de magis communi, quod aures fecerat quoque *Montic. dist. tit. 11. num. 31.,* ubi in fine refert *Roland.* dicentem contrarium opinionem communiter reprobari, idem *Zanob.* ubi supra, idem *Joseph de Rustic. consil. 3. post. tract. an, & quando libri num. 502.* quamplures de veriori auge communi, & magis obliata opinionem testes eorumque; infirmum itaque videtur esse, quod ex illa priori sententia ducitur, argumentum, sed ex data, & concessa tamquam in hac Rota magis recepta, adhuc tamen obliata non debuit, quia non potest locum habere, quando, vel ex verbis, vel ex conjunctis colligitur mens contraria testatoris *Simon de Prat. de interpret. ultim. volunt. lib. 3. dobit. 4. solut. 3. num. 34. & segg. Montic. dist. tituli 22. num. 31. & segg. Peregrin. loc. citat. num. 11., & generaliter Montic. dist. prapsumt. 91. per tot. modo in casu nostro dum sunt prapsumptiones urgentes, & validissimae; prima est, quod testator in ea parte testamenti, qua prohibet omnem alienationem his verbis utitur: *Et in quolibet casu contrafalsitatis statim talia bona sic alienata deinceps voluit in subditas predictas de gradu in gradum;* ex quibus verbis proximior testatori remotiorem excludit, & filius patrem non repraesentat *Menoch. dist. prapsumt. 95. num. 20.;* ubi enumerat auctoritates, & plenissime *Montic. de coniectur. dist. lib. 4. tituli 9. num. 9. Peregrin. artic. 21. num. 3.* secunda est, quia testatur deficientibus lineis masculinis suorum nepotum, substituit proximiores didi testatoris de domo de Strozzi, unde perspicuum redditur eum voluisse vocare proximiores gravati *Montic. loc. citat. num. 21. & Montic. longe copiosius dist. tit. 9. num. 20. Peregrin.,* qui citat innumeros, articulo 21. num. 2.*

Ex quavis is verba, quibus testator vocavit sibi proximiores de familia, referri videtur ad eum deficientem trium linearum suorum nepotum, de quibus ibi agitur, non autem stantibus dictis lineis, quia tunc testator non vocat proximiores; nihilominus eo, quod in illo casu constat testatorem, sibi proximiores magis dilexisse, verisimile est etiam in alio voluisse fideicommissum de sibi proximior, ad sequente in gradu pervenire, quoniam ex sequentibus precedentis, & contra soleat explicari, ut in proposito *Crauet. consil. 230. num. 6. Simon de Prat. lib. 3. dubit. 2. solut. 3. num. 20.*

Verum omnem proferas dubitationem videtur adimere, quod D. Pirrus tempore alienationis non erat adhuc in rerum natura; si is, qui non est natus, aut saltem conceptus tempore advenit conditionis, ad fideicommissum non admittitur, ut ex pluribus rationibus concludit *Peregrin. articulo 22. num. 76.,* ubi citat *Lambert. Jof. Andr. Socin. Cass. Aut. de Prat. Jaf. Dec. Roia. Paris. Tiraguet. Alexand. Angui. Gabriel. Alb. Alexand. Plac. testem de commun. & Socin. consil. 274. num. 3. & 29. lib. 2.,* ubi die in puncto aperto casu fideicommissi per alienationem, seu confiscationem bonorum contra prohibitionem testatoris, postea natos non revocare alienam, plenissime *Menoch. consil. 413. num. 17. & num. 13.,* ubi respondet argumentis contrarium sententiam, & lib. 4. de prapsumt. prapsumt. 93. sexto casu n. 7., qui predictis addit *Crauet. Zanob. Molin. Sord. & Rot. Rom. decif. 18. & decif. 379. num. 11. par. 1. in noviss. decis.* Quibus non repugnant aliquot limitationes relatæ ab eodem *Peregrin. d. articulo 22. nam testator apertissime voluit in casu contra-*

- 32 Alienis statim hanc effici non contrasacientium; quo sit, ut enim positi in conditione ex magis recepta sententia non censentur vocati; & eo tempore, quo Pirrus patris locum subintravit, repererit eum consentiendo alienationi cocontractasse, & sic privatum, ad fideicommissum, non possit adspirare, quia pater cocontractando, filio in conditione posito, non aotem proprio nomine vocato præiudicavit, sicut auctoritate And. de Iff. in cap. c. vel. c. si vassa. sen. priv. & Alb. cons. 17. num. 18. determinat Magos. decis. Florent. 16. num. 43. cum seqq. ad casum nostrum optime applicandis, ad que brevitate causi relatio habetor.

Illud etiam, quod in contrarium obicebatur, videlicet obflare rem iudicantem, minime fuerit attendendum; nam cum DD. tres, ad quos per appellationem causa fuerat devoluta, sententiam tulerint ab observatione, juxta notissimos terminos juris non est prohibitus actor de novo instituere iudicium; sententia enim ab observatione non dicitur definire negotium, & non tangit merita causæ, sed instantiæ gliss. in l. harum in verb. absoluitur, ubi Bart. ff. si servitus vindit. Bart. in l. Titta ff. de accus. Abb. & Felin. in cap. examinata de iudic. Maran. de ar. Jud. 5. part. n. 61., & plene per Jafon. in l. edmoandi num. 7. ff. de jurjurand.

- Quantum vero ad exceptionem retentionis, ob facta melioramenta in bonis restituendis potiusvis fore admittendam; ne dum, quia fuisse iniquum fideicommissarium cum jactu a bono fidei possessoris fieri locupletiorum l. nam hoc natura ff. de condit. indebit. §. terre iussit. de rerum divis., verum etiam, quia eam Ramachiotrus, & ejus auctores in rem illam impenderint tamquam suam, & animum non habuerint obligandi Dominum, solum remedium retentionis ei competit, ut ex text. in l. Paulus ff. de del. except. l. qua ratioce §. habet ff. de acquir. rer. domin. la l. si hanc in fin. ff. de condit. indebit., ubi Cast. & Jaf. Bart. & Jafon in l. qui exceptionem §. par. eodem tit. Negusan. de pignor. in 4. num. 5. par. n. 186. cum aliis notatis per DD. in l. si non scirem §. contrarium ff. de condit. & demonstrat. ad que in re vulgari, & frequenti habebatur relatio; generaliter enim receptum est pro melioramentis retentionem ei dari, qui impendit, donec sibi solvantur, quumvis nolla eorum facta mentione fuerit condemnatus ad rei restitutionem, ad tradita per eundem Negusan. ibi num. 10. Corn. consil. 147. num. 18. lib. 2. & consil. 86. lib. 4. Raia. consil. 100. a. 6. lib. 4. Curt. Jun. consil. 42. num. 10. Capys. decis. 17. num. 7. cum similibus. Et in tantum competit retentio, ut impediatur executio Cameralis, & trium conformem, ut ait Gail. in tract. de oblig. Cameral. ia 2. quæst. ad 4. part. oblig. num. 12. & 13. verum si possessor non resecit melioramentis amoveret de factis, restitui debet Bald. cons. 362. per tot. lib. 3., & quia jux retentionis pro melioramentis, quod capit competere D. Angelo primo tamquam ejus proprium, & non fideicommissio subiectum transire ad successorem, etiam singularem sine cessione l. in hoc iudicium §. impendia versis, sed is, qui ff. commun. divid. Bart. in l. si tertius §. si prius ff. de acqu. plur. arcen. Alexand. in l. qui exceptionem §. si pater ff. de condit. indebit. Jaf. in l. si tibi §. pater ff. de post. Purif. consil. 18. num. 3. lib. 3. Tirapell. de retrad. ancon. §. 7. gliss. c. cum. r. 5. versis. decima declaru; idcirco in sententia diximus data tamen retentione pro melioramentis factis a D. Ramachiotro, & ejus successoribus liquidandis; & quod detur retentio pro

melioramentis non liquidis [cum, ut in isto casu, constat factis fuisse] liquidandis tamen in alio iudicio voluit Capys. decis. 17. num. 7., & est adeo receptum usu, ut probatione non eget &c.

Tarnis Pisanici.

ADDITIO.

ARGUMENTUM.

Proximitatem gravati non gravantis attendendam esse in successione fideicommissaria, est opinio ab omnibus recepta, & a Rotæ Florentina canonizata, & quando contraria opinio procedat. Melioramenta quæ sunt necessaria, quæ necessaria, & quæ voluptuosa, & quod prima, & secunda sint fideicommissario resecienda, & pro eis competet retentio, focus pro tertia illorum specie.

SUMMARYUM.

- 1 Dentitas quomodo probetur remissive.
- 2 Representatio an, & in quibus casibus locum habent remissive.
- 3 Opinio, quod in fideicommissis attendatur proximitas gravati, & non gravantis ab omnibus recipitur, etiam circumscriptis præsumptis, & conjecturalibus.
- 4 Et est recepta in Rotæ Florentina.
- 5 Amplius fore agatur de fideicommissis ascendenti, sive transversali.
- 6 Maxime si ageretur de fideicommissis iustis, in quæ post longissimum tempus, & plurimam personarum esset difficile inquirere proximam gravantis, & lites exoriri possent.
- 7 Præsertim quia post remotissimi temporis lapsus saltem succedere personæ incerta, & restitui omnino incognita, quas nescitur esse testari brevitas, an aliquas.
- 8 Amplius etiam si fiat transitus de uno genere personarum ad aliud, veluti de masculis ad feminas.
- 9 Item quando extinguitur amobus descenditibus masculis, & feminis veniendum fit ad transversales.
- 10 Limita si linea transversalis sit diversa in substantia a linea gravati, & exemplum ut ibi.
- 11 Linea gravati, vel gravantis, quando sit attendenda remissive.
- 12 Alienatio bonorum fideicommissariorum facta a gravato, quando ab ipso, vel a vocatis ad fideicommissum revocari possit remissive.
- 13 Fideicommissum quando est reale, bona possunt a quocunque avocari, cum in quocunque transseant cum suo more, & vinculo.
- 14 Facultas recuperandi bona per alios empti, quæ esset personalis, non operatur, ut quis recuperare possit bona fideicommissaria in alio distracta etiam soluto pretio.
- 15 Et quando hoc facultas personaliter datur remissive.
- 16 Fideicommissarii competit retentio pro melioramentis, & alia ad materiam remissive.
- 17 Quod prædicti sint melioramenta facta sui bona fide.
- 18 Non dicuntur facta bona fide, si meliorata sint, quam melioravit esse fideicommissis donationem, & prout illa repetere nequit, & de ratione num. seq.
- 19 Melioramenta facta a sciente rem esse alienam, & fidei.

et fideicommissis suppositum presumatur donata.

- 10 Meliorans credens rem melioratam ad se spectare semper deducit melioramentum.
- 11 Credulitas, quod res ad se spectet, excludit malam fidem a meliorante.
- 12 Melioramenta alia sunt necessaria, alia utilia, alia voluptuosa.
- 13 Melioramenta necessaria dicuntur illa, quibus non factis, vel res periret, vel deterior evasisset.
- 14 Et inter impensas necessarias recitatur restitutio, et reparatio veteris aedificii.
- 15 Amplius licet fideicommissarius eas eo modo facturas non fuisset, dummodo congruitatem non excedant.
- 16 Item expensa necessaria sunt solariorum, et pavimentorum restitutio, quando vetera sunt, et consumpta.
- 17 Item refundatio fundamentorum cum barbacanis, et appudatibus siala pro corroboracione aedificii.
- 18 Item lastrica curiarum, ne aqua penetret terram, et debilitet fundamenta.
- 19 Amplius licet talia melioramenta non diu dure verent, dummodo obit culpa meliorantis.
- 20 Item melioramenta necessaria dicuntur consuetudines, et omnia, que consueverunt in redditibus rei ad statum fructiferum.
- 21 Melioramenta necessaria restituenda sunt fideicommissario, usufructuario, et cuilibet etiam possessori mala fidei.
- 22 Limita concurrere dolo, veluti quia facta sint ingratia, et difficiliter reddatur domino recuperatio bonorum.
- 23 Item limita in melioramentis utilibus, que possessori mala fidei non restituntur.
- 24 Meliorans considerabiliter rem quandoque potest petere retentionem rei, et offerre alios pretium rei antequam melioraretur.
- 25 Melioramenta utilia dicuntur illa, que reddunt rem perfructuam, augent valorem, et fructum rei meliorata, et perpetuum afferunt utilitatem, et ista quoque sunt restituenda.
- 26 Melioramenta afferunt utilitatem perpetuam dicuntur illa, que ultra decennium duratura sunt.
- 27 Et ea, que adhuc existunt post devocationem rem melioratam in manibus substituti.
- 28 Item nova plantationes, et excavationes duratura ultra vitam meliorantis ad differentiam plantationis, que fit pro subrogandis novis plantis in locum devoturarum.
- 29 Melioramenta facta potius causa tollendorum fructuum, quam ad perpetuam utilitatem restituenda non sunt, et quia talia dicuntur non segg.
- 30 Contrarium quod tenetur.
- 31 Melioramenta utilia dicuntur mansuorum elevatio, et excavatio parva siala, cum pensum augent.
- 32 Item aditum constructio.
- 33 Melioramenta in origine voluptuaria inter utilia sunt recensenda, si augent valorem, et fructum rei meliorata, et exemplifica ut iti.
- 34 Melioramenta voluptuaria, et voluntaria non sunt a fideicommissario restituenda, nec pro eis retentio competit.
- 35 Melioranti creditur abusu melioramentorum, cum ea restituenda non sunt, si ex tali abusu aliquam utilitatem consequi possit.
- 36 Sicut si nulla ab illis ex tali abusu promanet, et petere ad emulationem.

Ad num. 2. et segg.

DE identitate probanda, vide *Rot. Florent. supra decis. 92. num. 42. et segg.*, alioque me citatos in addit. ad eandem num. 9.

Ad num. 17.

De representatione, an, et in quibus casibus locum habeat, vide *Rot. Florent. supra decis. 18. num. 5. et segg.*, et que scripsi in addit. a. 151. decis. 60. num. 1. et segg., et que ibi plene dixi in addit. a. t. et per tot. et segg. et decis. 75. n. 3. et segg., in addit. num. 1. et segg.

Ad num. 19. et segg.

Opinio, quod proximitas ultimi gravati, non autem gravantis attendenda sit in fideicommissis, hodie ab omnibus recipitur etiam circumscriptis conjunctura, et presumptionibus *Ursat. consil. 22. num. 7. Rodolphi alleg. 154. num. 2. de Loc. de fideicommissis. dist. 18. num. 8. et dist. 23. num. 4.* et de constanti opinione *Rotae Florentinae* dictum fuit in decis. 6. num. 11., ubi concordant *decis. Rot. Florent. et Rot. Rom. adducuntur decis. 26. num. 25. et decis. 57. num. 23.* inter impressas coram me, ubi puciter plures *Rot. Florent. decis. adducuntur*, et supra hoc eodem volum. in addit. ad decis. 7. ad num. 24. et segg., ubi quod hac opinio recepta est in *Rot. Florent.* pluresque ejusdem *Rot. decis. allegantur*, eodem *Rot. Florent. supra decis. 61. num. 1. et segg.*, et ibi ego in addit. num. 2. et decis. 71. num. 1. et segg.

Sive agatur de fideicommissis ascendentis, sive transversalis *Episcop. Rot. disp. 3. num. 39. Rot. Florent. supra decis. 71. num. 21. et segg.*, ubi reprobant contrarios *Rot. Rom. in Smerghien. Fideicommissi 21. Januarii 1715. §. si vero, et segg. coram Asfaldo, et 14. Februarii 1716. §. nec videbatur, coram Cerra, et in Interamen. Iamissimis 5. Junii 1716. §. si denum, coram Eminentiſſimo Dem. meo Cardinali Altoboni*, nunc impressi. apud *Palm. Nep. decis. 421.*

Maxime si ageretur de fideicommissis successivo, et perpetuo, in quo post longissimum temporis tractum, et plurimum personarum successione diffidente esset invenire proximiores gravantis, et inextinguibiles inter ipsos lites, et controversas exortirentur *Castald. consil. 126. num. 17. Episcop. Rec. disp. 3. num. 40. de Loc. de fideicommissis. dist. 23. num. 7. Rot. post Ursat. de transf. decis. 69. num. 12. et 13. et coram Buratt. dec. 682. num. 6. et decis. 744. num. 11. Ottoboni. decis. 21. num. 20. et segg. et decis. 35. num. 6. et 7.*, si-gnante quia post remotissimis temporis lapsum, ut plurimum vocari, et succedere solent persone incerte, et testatoris omnino incognite, et propterea in eis nulla considerari potest disponentis affectio favore proximiorum ipsius, qui non fuerant ab eo cogniti, in nulla consideratione haberi poterunt, nec certum est, an sit persone testatoris benevolae, vel odiosae, et parum benevolae, ut prosequitur *Episcop. Rot. disp. sect. cap. 3. num. 40. versis. figuante. Rot. coram Ottoboni. decis. 21. num. 21. et coram Buratt. decis. 682. num. 6.*

Amplius etiam sit transitus de uno genere personarum ad aliud, videlicet de masculis ad feminas *Rot. Florent. decis. 6. num. 12. coram me, et apud Palm. Nep. decis. 453. num. 47.*

Item et in caso, quod extendit omnibus descendentes masculis, et feminis veniendum sit ad transversales *Rot. Florent. apud Ursat. dec. 48. num. 24.*

Limita si lines transversalis sit diversa in sub-stentia ab illa gravi, quia nempe sub comuni testatoris stipite ambo non fuerint effluere. vel subdi-

subdivisa, sed hæc a fideicommittente, illa a superiori ascendente ipsius fideicommittentis proveniat, quoniam tunc ad gravantem pro regulanda successione recurritur *Gratian. distepi. 493. n. 25. & 26. Musf. consule. 28. num. 6. vers. vel saltem lib. 1. Rot. Florent. apud Palm. Nep. dist. dec. 453. num. 48. & 49. Rot. Rom. eorum Cavalere, dec. 465. num. 5. & eorum Emer. Jun. decif. 1136. in fin. & dixi ego supra in addit. ad decif. 71. num. 1.*

- 11 Vide ad materiam quando sit attendenda proximitas gravati, vel gravantis *Rot. Florent. supra decif. 7. num. 24. & seqq. ibique in addit. ad eundem n. 32., & in addit. ad decif. 53. num. 6. & seqq. decif. 68. num. 1. & seqq. & num. 21., & ibi ego in addit. num. 2., ubi alii, decif. 71. num. 1. & seqq., ibique ego in addit. num. pariter 2. & seqq. & decif. 76. num. 20., ibique ego in addit. num. 6.*

Ad num. 30. & 31.

- 12 An, & quando alienatio bonorum fideicommissariorum facta a gravato, ab ipso, vel a vocatis ad fideicommissum possit revocari, & quomodo, vide *Rot. Florent. supra decif. 3. num. 14. & seqq. decif. 71. num. 4. & seqq. & decif. 87. n. 10. & seqq., & quæ ibi ego dixi in addit., ubi præfata decisio allegatur.*

- 13 Quando fideicommissum est reale a quocumque avocari potest, quia bona fideicommissio subiecta lo quemuncque transferantur, cum suo onere, & vinculo transeunt *Rot. Florent. supra decif. 10. num. 10.*

- 14 Et si alicui concessa fuisset facultas recuperandi bona per alios empti, quæ tamen esset personalis, bona fideicommissaria in alios distraha recuperare non possent, etiam soluto pretio, *Rot. Florent. supra dist. decif. 18. num. 13. & seqq., ubi late differunt, quando talia facultas dicatur personalis, non obstante stipulatione Notarii pro hæreditibus, & successoribus.*

Ad num. 35. & seqq.

- 15 Quod pro melioramentis competat fideicommissario tenentio, vide *supra decif. 3. num. 33. & seqq., ibique ego in addit. num. 43. & seqq., ubi allegatur præfata decif., & alia plura ad materiam, & decif. 34. num. 47. & decif. 90. num. 40., & pluribus adductis iuribus, & auctoritatibus de Angel. de meliorum. artic. 7. num. 10. Rot. Ramus, eorum Bruniacof. decif. 64. num. 5.*

- 17 Quod procedat quando quis melioramenta fecit bona fide, ut dicitur in hac nostra decif. num.

- Non dicitur autem meliorans ea fecisse bona fide, si scit rem, super qua fecit melioramenta esse fideicommissio obnoxiam, & proinde ea repetere non potest *de Angel. de meliorament. artic. 7. num. 50. Rot. post de Luc. de testament. decif. 65. num. 6.*

- 19 Sciens enim rem esse alienam, aut fideicommissio suppositam, si in ea facit melioramenta, ea donare voluisse censetur, ut firmat *Torr. var. jur. quest. tam. 1. tit. 2. quest. 4. num. 36. fol. 223., & alii passim.*

- 20 Et si meliorans credere potuit rem melioratam ad se spectare semper deducit melioramenta *Torr. var. jur. quest. tam. 1. tit. 2. quest. 4. num. 50. fol. 224.*

- 21 Hæc nempe credulitas, si probabilis sit, excusandam malam fidem a meliorante, ad quam tollendam sufficit quælibet causa, & motum credendi bona posse spectare ad meliorantem *Rot. post de Luc. de testam. dist. decif. 65. num. 17.*

- 22 Ad plenioram autem hujus materiam intelligentiam sciendum est, quod melioramenta aut

sunt necessaria, aut utilis, aut voluptuosa *l. 1. & l. 14. ff. de impref. in reb. dotat. fol. Torr. var. jur. quest. tam. 1. tit. 2. dist. quest. 4. n. 28. fol. 221.*

Melioramenta necessaria dicuntur illa, quibus non factis res periret, vel deterior evaderet *l. imprefa 79. ff. de verbis. significat. l. 13. ff. de impref. in reb. dotatib. fol. de Angel. de meliorament. dist. artic. 7. num. 11. Rot. Lucen. apud Palm. Nep. dist. 222. num. 13. & num. 43.*

Proindeque inter necessaria impensis necessetur refectio, & restauratio veteris edificii *l. impensa 14. ff. de impref. in reb. dotatib. fol. Torr. var. jur. quest. tam. 1. tit. 2. quest. 4. num. 30. fol. 223. Rot. Lucen. apud Palm. Nep. d. dist. 222. num. 33., ubi plures, & num. 34., ubi etiam si deicommissarius eas eo modo facturas non fuisset, dummodo congruitatem non excedant, & num. 43.*

Solariorum, & pavimentorum refectio (aut pariter expensis necessaria, quando vetera sunt a temporis vicissitudine consumpta *l. impensa 79. ff. de verbis. significat. Atque ad. conf. 18. num. 38. lib. 1. Rot. Lucen. apud Palm. Nep. citat. decif. 222. num. 40.*

Refectio fundamenterum cum bebecatis constructis, & appositio scilicet pro corroboratione edificii *Rot. Lucen. apud Palm. Nep. citat. decif. 222. num. 42.*

Lustricatio curiarum, ne aqua penetret terram, & debilitet fundamenta domus pariter inter melioramenta necessaria recensent *Peregrin. de f. delictum. dist. artic. 50. fol. num. 7. Rot. Lucen. apud Palm. Nep. citat. decif. 222. num. 43. & 44., ubi etiam si talis melioramentum diu non duraverint, dummodo hoc non eveniat ex culpa meliorantis.*

Item melioramenta necessaria dicuntur constructio parietum, quæ est pars necessaria domus *Rot. Lucen. apud Palm. Nep. dist. dec. 222. n. 39.*

Et illa, quæ consistant in redactione rei ad statum fructiferum *Rot. post de Luc. de testament. dist. decif. 65. num. 18.*

Diciturque melioramenta necessaria refectio sunt fideicommissario, usufructuario, & cuilibet etiam possessori male fidei, *de Angel. de meliorament. dist. artic. 7. num. 50. post de Luc. de testament. dist. decif. 65. num. 14.*

Nisi concurreret dolus, puta quia ingenuus melioramenta facta sunt, ut difficultius reddatur domino recuperatio bonorum melioratorum, *de Angel. de meliorament. citat. art. 7. num. 12., ubi alios refert. Rot. Lucen. apud Palm. Nep. dist. decif. 222. num. 36. & 40. Rot. Rom. post de Luc. de testament. citat. decif. 65. num. 15. & in recent. decif. 307. num. 22. par. 12.*

Vel nisi ageretur de melioramentis utilibus, quæ possidenti cum mala fide non rescindunt *Torr. var. jur. quest. tam. 1. tit. 2. dist. quest. 4. num. 35. fol. 223. de Angel. de meliorament. dist. artic. 7. num. 50. Rot. Ram. eorum Gelf. decif. 187. num. 1. & seqq.*

Quandocumque etiam ille, qui considerabiliter melioravit potest perire retentionem, & offerre auctori pretium rei antequam melioraretur, juxta equitatem propositionis per relatos a Rot. *Roman. post de Luc. lib. 6. decif. 4. num. 5.*

Melioramenta utilia dicuntur illa, quæ rem pretiosorem reddunt, augent valorem, & fructum rei meliorant, & perpetuum afferunt utilitatem, istaque etiam sunt refectio *Cyriac. contror. 295. num. 4. de Angel. de meliorament. dist. artic. 7. num. 11. Rot. Lucen. apud Palm. Nep. d. dist. 222. num. 33. Rot. Rom. post de Luc. de testament. dist. decif. 65. num. 16.*

36 Perpetuum dicuntur asserre utilitatem melioramenta, quæ ultra decennium duratura sunt *Rot. Januæ. apud Palm. Nep. dec. 223. num. 20.*

37 Et ea, quæ adhuc existunt post decenniam rem melioratam in manibus substituti *Rota post de Lac. de testament. dist. des. 65. num. 19.*

38 Quemadmodum perpetuum utilitatem respicere dicuntur nova plantationes, & exarvationes duraturæ ultra vitam meliorata ad differentiam plantationis, quæ sit pro subrogandis novis plantis in locum demortuorum *Rot. post de Lac. de testament. dist. 65. num. 11. & coram Bravencis. decis. 209. num. 12.*

39 Reficienda tamen non sunt melioramenta facta potius causa fructuum colligendorum, quam ad perpetuam rei utilitatem *Rot. Januæ. apud Palm. Nep. decis. 223. num. 10. Rot. Rom. post de Lac. de testam. dist. decis. 65. num. 4.*

40 Et hujusmodi generis sunt vitium plantatio, & lignamina pro his subsidendis necessaria, arborum parvo tempore duraturorum plantatio, & murorum constructio, quorum expensæ reficiendæ non sunt, relati per *Rot. Januæ. apud Palm. Nep. dist. decis. 223. num. 10. & 11. Boudes. collat. 33. num. 104. & seqq. tom. 2. ubi vide distinctionem.*

41 Sed contrarius tenent *Rot. Januæ. apud Chartor. decis. 72. num. 10. & seqq. & apud Palm. Nep. dist. decis. 223. num. 23. & 24. ubi declarat contrarios procedere, quando agitur de modis expensæ, secus si de magnis.*

42 Mansionum elevatio cum novis solaris, exarvatio scilicet parvæ inter melioramenta utilia pariter consummerari debent, cum sugent pretium, & pensiones domus *Marescotes. var. lib. 2. cap. 110. num. 1. Pergrin. de fideicommissum. artic. 50. num. 29. Rot. Lucæ. apud Palm. Nep. citat. decis. 222. a. 41. Rot. Rem. in recent. decis. 436. a. 65. par. 9.*

43 Propterea inter utilia melioramenta recensetur ædium constructio *Torr. var. jur. quest. lib. 1. titul. 2. quest. 4. num. 34. fol. 223.*

44 Melioramenta etiam in origine voluptuaria inter utilia consummerari debent, si sugent valorem, & fructum rei melioratæ *Rot. Lucæ. apud Palm. Nep. dist. decis. 222. num. 44. ubi de balustris marmoreis, incrustationibus fenestrarum, & januarum.*

45 Hæc omnia, quæ huc usque de retentione dicta sunt pro melioramentis necessariis, & utilibus, non procedant in melioramentis voluntariis, & voluptuariis, quæ a fideicommissario non sunt reficienda melioranti, nec huic pro eis competere tentio *l. voluptuaria 7. ff. de impens. in reb. detra. lib. fuit. Mangil. de impens. quest. 136. num. 31. de Angel. de meliorament. superlegat. artic. 7. n. 11. Rot. coram Bravencis. decis. 173. num. 19. & decis. 209. num. 8.*

46 In casibus autem, in quibus melioranti non sunt reficienda melioramenta, permittitur eidem illorum abrasio, si a tali abrasione aliquid utilitatis ipse consequi possit, ut tradit *Torr. var. jur. quest. tom. 1. titul. 2. quest. 4. num. 37. & 38. fol. 223.*

47 Si tamen ab hujusmodi abrasione nulla utilitas proveniret melioranti, sed constaret illam peti ad emulationem, permitti non deberet, ut prosecquitur *Torr. var. jur. quest. tom. 1. titul. 2. dist. quest. 4. num. 39. fol. 223.*

FLORENTINA Fideicommissi.

23. Decembris 1616. ex Lib. Motiv. 96. a 370.

ARGUMENTUM.

Vocatis proximioribus de cippo domus, veniunt etiam sciamæ, si non fuerit contemplatio agnatio, & ex quibus cesset agnationis contemplatio. Compromissum factum ex dispositione Statuti dicitur necessarium, & tunc laudum habet vim sententiæ. Marius lucratur tertiam partem bonorum extradotalium mulieris sine liberis decedentis ex dispositione Statuti Florent. rubr. 129. lib. 2.

SUMMARIUM.

- 1 Appellatione cippi, & domus veniunt famulæ, nisi contemplata fuerit agnatio, & num. 3. & 10.
- 2 Contraria autoritates referuntur, & conciliantur.
- 3 Familiis explicitis vocatis agnatio contemplata non dicitur.
- 4 Maxime si vocata sint ante cippum num. 7.
- 5 Agnatio dici potest contemplata etiam solum in certo casu.
- 6 Deficiente supposito argumentatio eadem inuixa deficit.
- 7 Observantia dicitur legum, & ultimarum voluntatum interpret. & regina.
- 8 Præsertim in præjudicio observantis, & habentis ab eo causam.
- 9 Laudum habet vim sententiæ, quando partes vigore Statuti cogi poterant ad compromittendum.
- 10 Et tunc compromissum dicitur factum ex necessitate, & num. 21.
- 11 Et producit actiorem, quia laudo habet a Statuto potestatem executionem.
- 12 Observantia ex quibus actibus resultat, & num. seqq.
- 13 Rei propria nulla est emptio.
- 14 Vocatis proximioribus cum dicitur tunc, primo admisso cessat fideicommissum, & de ratione.
- 15 Contraria autoritates declarantur.
- 16 Vir ex dispositione Statuti Florentini lib. 2. rubric. 129. tertiam bonorum extradotalium mulieris lucratur.
- 17 Ubi casus est a Statuto decisus, nulla est dispositio.
- 18 Sententia, qua transitum fecit in rem judicatum, pice probat ideitatem persona vocata.

DECISIO XCVIII.

In Causa Carmignani, Colleghi,
& Monache di S. Anna.

EXistimaverant Laurentius, & lita consortes de Carmignanis agentes excludere tam D. Equitem Capicium Flaminium de Colleghiis reum conventum, quam R.R. Moniales Monasterii Sanctæ Annæ Montis Caroli tertias comparentes ad commodum processus, ex eo, quia D. Anna uxor prefati D. Equitis, a qua causam habent & ipse, & Moniales, tamquam femina non veniret, nec comprehenderetur in substitutione facta a Carolo proximiorum de cippo domus, sed

Dddd

ipfi

ipſi tanquam masculi vocarentur; nihilominus poſt longam, & exactam quidem illius cauſæ diſcuſſionem ſuccubeant memoriæ de Carmignanis, ſiquidem ſuit per nos reſolutum, & Clariffimis DD. reſolutum petita per ipſos adores fieri non dehere, nec poſſe, & ſubinde hereditatem, res, & bona remiſſa in hereditate D. Anna relaxanda eſſe per D. Equitem dd. Monialibus una cum fructibus a die elapſi quadrienniſi a morte teſtatoris capſis, liquidandis in executione; data tamen retentione ipſimet D. Capitaneo pro detractionibus per eam ſuſcitis pro dote, tertia parte extradotalium, legatis, & ſi quæ aliæ ſibi competere tam ex teſtamento, quam ex codicillis D. Anna pariter liquidandis in executione.

Moti autem fuimus ad ita referendum, quoniam habuimus pro conſanti, quod ſceminæ appellatione cippi domus nunquam excluſa conſentiant, niſi quando teſtator habuit rationem conſervandi agnationem, aperta eſt *decif. Rot. Rom. in ſua Nucerina Fideicommiſſi 14. Novembris 1593. curam Mantie.* de qua penes *Farinac.* in noviter noviff. *decif. 503. num. 3.* optime in pancho, ac in individuo cauſa noſtra oſtendit *Papen. in cauſ. ſua decif. 113.*

Et licet ſatis recepta videatur concluſio, quod non admittantur ſceminæ ad fideicommiſſum, ad quod vocatur cippus, ut ex pluribus ſicm̃t *Honded. conf. 75. num. 27. lib. 1. & conf. 65. num. 33. lib. 2. Pergrin. de fideicommiſſ. art. 28. n. 29.* Nihilominus videtur procedere huiusmodi concluſio, ubi ex conſideris colligitur teſtatores habuiſſe rationem conſervandi agnationem, & aliis concutentibus conſideratur, ut recte intruſi, & ponderati DD. omnium conſilia patebit; omnes enim adducunt alias rationes, & alia fundamenta, & præcipue, quod illis cauſibus habita ſuit ratio agnationis conſervandæ, ut eleganter probat *Papen. ubi ſupra.*

Præterquamquod non deſunt, qui contrariam ſententiam amplecti ſuſceperunt, quod ſcilicet cippi appellatione etiam ſceminæ comprehendantur, ut per *Parif. conf. 35. num. 1. & conſil. 47. lib. 3.* cum aliis, de quibus per *Honded. diſt. cauſ. 75. num. 2. lib. 1.* & de magis communi teſtatur *Caſtell. cauſ. 128. num. 53. & 74. lib. 2.* quod autem in noſtra ſpecie dictum non poſſit, quod teſtator habuerit rationem conſervandi agnationem, ſic ſolvendi poſſe videtur, ex eo quod ſceminæ ſunt expreſſe vocatæ *Cravett. cauſ. 180. num. 1. & conſ. 306. num. 5. Alex. cauſ. 113. num. 10. lib. 2. Dec. conf. 370. num. 30. Mantie. de conſuetud. ultim. volunt. lib. 6. tit. 13. num. 9. optime Honded. conf. 56. num. 14. lib. 2.* ſiſſoſit conſideratum non officere, ſi dicatur, teſtatores habuiſſe rationem conſervandi agnationem in ſecundo caſo deſicientia linæ deſcendentium, dum vocat cippum domus, nec eſſe novum, quod certo tamen caſu teſtator habuerit rationem conſervandæ agnationis *Surd. conf. 443. num. 44. & conſ. 448. n. 12.* quoniam huiusmodi argumentatio nictur eo tantum fundamento, quod appellatione cippi ſceminæ non comprehenduntur; unde ſupponit id, de quo diſputatur, quod ſi admitteretur incaſum elaboratum eſſet, ideo præſuppoſito deſiciente, deſicet etiam argumentatio ad *gloſſ. in l. municipium verb. adnotandum*, ubi *Barr. & Doſ. C. de ſerv. fugit. Dec. in l. 1. num. 15. C. de eden. & conſil. 235. col. penult. Surd. decif. 129. num. 4. & decif. 276. num. 1.* quibus addebantur plures conſequentes arguentes voluntatem teſtatoris non excluſendi ſceminas, quo caſu admittendum eſt ſceminas non eſſe excluſas appellatione cippi, propterea

optime colligi poſſet ex omnibus DD. de materia agentibus, qui omnes vim faciunt in conſidera.

Conſiderabatur etiam primo, quod nos ſubſtituit teſtator cippum domus, ſed proximioris de cippo, & ſic videtur potius voluſſe vocare ramum, & parcam, non ſimpliciter ſiſtem agnationis, & videtur ſuſtuliſſe præſentem inſolutorum volens attendi proximitatem.

Secundo adducebatur conſectura ſatis argum, quia ſcilicet ſciebat teſtator, non habere ex agnatis ſuperviventibus, niſi D. Annam in ſecundo gradu, & Petrum Antonium, ac Franciſcum in tertio conjunctos, & nihilominus diverſificavit, & ſeparavit eorundem Petrum Antonium, & Franciſcum a proximioribus ſubſtitutis, ibi -- qui proximioribus teneantur erigere Altare, & Cappellanus eligatur per deſcendentes a Franciſco, & Petro Antonio -- ergo alii erant proximiores, ſibi Petrus Antonius, & Franciſcus, & inde neceſſario dicendum eſt vocatam eſſe D. Annam proximiorē, cum aliis non adſeſſent proximioribus.

Tertio deducebatur ex eo, quod ante cippum ſceminas ſubſtituit, & exinde ceſſat ratio conſervandi agnationem, ut ſupra didicimus eſt ex *Cravett. Alexand. Dec. Mantie. & Honded. cauſ. 56. num. 14. lib. 2.*

At poſtremo prædicta ſententia noſtra [cum omni caſu negari non poſſuiſſet, quod dubia reſerat, ſtante præſertim, quod pariſſimo iudicio extitit a dicto *Papen.*, ut in prædicto *caſu conſ. 113.*] corroboratur ex obſervantia ſubſequens, quæ dictum voluntatem interpretationem loquut, & ultimam voluntatem regina, *h. ſ. de interpretatione, l. minor ff. de legat. l. certi juris C. de iudic. cap. cum dilectis de conſuet. cap. utingit de traſſuſ.* optime punit in propoſito *Cap. conſ. 158. in ſu. Cravett. cauſ. 766. num. 7.*

Præſertim in præjudicium obſervantiæ, & emſam habentis ab eo, ut in noſtra ſpecie ſicm̃t *Manſ. de conſuetud. ultim. volunt. lib. 3. tit. 1. n. 28.* imo ex ea videtur approbatum, & executionem *conſil. decifio. Papen. 113.* ſupra reſolutum, quod tantum latum ab Arbitrio a partibus electo, videtur habere vim ſententiæ iudicialis, & parere non iudicatum, ex quo virtute Statuti poterint partes cogi ad compromittendum l. *ſu.*, ubi *Bart. n. 2. Bald. num. 3. C. de iudic. Surd. cauſ. 106. num. 21.* quoniam compromiſſum cenſetur fictum ex neceſſitate ab his, qui ex Statuto poterint cogi *Barr. decif. 63. num. 21.* & producit adſonum, quæ lrauda a Statuto habent paratam executionem *Surd. diſt. cauſ. 106. num. 18.* quod tamen ex abundantia ſit dictum, cum reſera non conſiſt de compromiſſo aliquo, licet ex obſervantia ſequens ſicm̃t ſederi poſſit præſeſſe.

Obſervantia ſortem claſceſcit ex pluribus aliis poſitivis, dum ſcilicet permiffum ſuit D. Annam conſtruere Altare cum inſcriptione ſui nominis uti heredem, pariterque probatur ex præſentatione ſicm̃t in vim diſpoſitionis teſtamentariæ.

Idemque ex emptione honorum ſicm̃t per dictos agentes a D. Anna, ut illius propria, cum rei proprie nulla ſit emptio l. *rei ſua §. rei ſua l. ſi in emptione ff. de contrab. empt.*

Animadvertimus etiam fideicommiſſam extinguiſſe fuiſſe, admiſſa D. Anna primo loco, quæ erat proximior tempore purificati fideicommiſſi, ſtantibus verbis illis *proximioribus de cippo, & de agnatione ſua*, quæ denotat extremitatem temporis l. 4. in *ſu. ff. de exed. & demortuſ. Parif. cauſ. 30. num. 55. & ſeqq. Decian. cauſ. 10. num. 61. lib. 3. Det. cauſ. 63. Ruin. cauſ. 129. num. 18. lib. 2.*

Nec obstat *conf. Anchoras. 17.* dicens reliquum duobus antiquioribus de domo esse perpetuum; quoniam movetur ex eo, quod testator agnationem totam conservare voluerit, quo casu non est locus *l. Rones 3. hoc sermone ff. de verb. significat. pariterque movetur ex perpetuitate oneris impositi antiquioribus de domo, quae hic desiderantur, & ita Anchoras. intelligit *Mencio. conf. 85. num. 23. Decian. conf. 10. sub num. 76.* ex quibus facile iurificam censuram remanere primam nostram declarationis partem, qua exclusi fuerunt adores.*

Alterum vero facilius resolutionis clarum efficit ex se non dubitavimus, dum dicto Equiti Capitaneo Flaminio de Colleschis dandam esse retentionem diximus pro detractionibus per eum fecendis; nam detrahit pro dote utique tergiversari non potest, quoniam de ea aperte disposuit dicta Anna testatrix ad favorem ipsius, ut apertis verbis legitur in testamento post haereditis institutionem, cum libere eidem D. Capitaneo relinquendo, cum facultate, quod possit satisfieri super bonis ad ejus electionem; prout eidem facultatem dedit alimentis de bonis memoratis pro solvenda gabella, quam &c. non concedere volumus, dando retentionem pro legatis, inter quae comprehenditur quoque dictam legatum gabella, & nedium huiusmodi solute, verum etiam in futurum solvendae pro qualibet legato ab eodem D. Capitaneo.

De tertia parte bonorum extralocalium patet retentionem concessimus, sicut clara, & aperta Statuti dispositione sub *rub. 129. lib. 2. Statutorum*, ubi enim est casus legatus, vel Statuti nulla cadit dispensatio vulgaris. *l. Analla C. de furt. l. ille aut ille ff. cum in verbis ff. de legat. 3. Sord. conf. 389. num. 3.* id quod dici quoque potest de legatis expresse relidis in testamento, & collucillius, in quibus cessat omnis dubitatio, ad *Bald. conf. 215. rel. 2. in fa. vel. 2.* & fuit dictum non obstat, quod ex dispositione Statuti vir dimidiam tantum dotis lucratur; quoniam non ob id prohibitum reperitur mulieri legare totam dotem viro, liberis non extantibus.

Tandem occurremus dubitationi ultimo excitatae contra Monasterium, quod scilicet non probaret esse ex Monasterio illo, de quo loquitur testamentum D. Annae, quoniam difficultas removebatur ex sententia ista ad favorem dd. Monasterium, de qua in processu, qua eam fecerit transitum in iudicium, nulla ulterius admitti potest controversia *Bald. in l. praescriptio C. si contr. iur. vel u. sit. pub. Nat. conf. 524. num. 28. lib. 3. Hoved. conf. 21. num. 32. lib. 2. Sord. decis. 94. a. 3.*

Ex quibus &c.

Joannes Paulus Dadas.
Lydia Bosarelius.
Matthaeus Olus.

ADDITIO.

ARGUMENTUM.

Appellatione cippi quando veniant feminae, & descendentes ex eis, vel non, cum suis ampliationibus, & limitationibus examiniatur. Plura de compromisso necessario, & voluntario, & quando eodem locus sit.

SUMMARY.

1 Appellatione domus, an, & quando veniant feminae, & alia ad materiam remissio.
2 Sole vocatio domus non valet excludere feminas,

nisi ulterius additum fuerit, ut bona in domo, & familia remaneant.

3 Amplia, licet immediate post mentionem illarum de domo dictam fuerit, & per lineam masculinam, quae sunt masculinae, & verificari possunt in feminis a masculis derivantibus.

4 Nomen cippi veniunt etiam cognati, feminae, & earum descendentes, & de ratione.

5 Limita si obicit usus, & consuetudo Regionis, ut in Italia.

6 Ista consuetudo quando sit attendenda remissio.

7 Conclusio, de qua num. 4. maxime procedit sicut de illius universali omnis, vel finis.

8 Contra, quod nomen cippi in legatis, fideicommissis, & ultimis voluntatibus non veniant feminae, & descendentes ab eis, sed solum agnati, & provenientes per lineam masculinam.

9 Cippus idem est ac agnatio.

10 Amplia primo regulam, de qua num. 4. et vocatio cippi femina comprehendatur, si agatur de femina agnata, & immediate a masculis descendente.

11 Amplia femina, ut veniant etiam feminae, earumque descendentes, etiam si verbum cippus iudicium sit cum verbo domus.

12 Praecipue si verbum domus, quod est speciale praecedat aliud verbum cippus generale, & magis amplum, quod extendit verbum domus ad cognatos, & de ratione num. seq.

13 Copula -- et -- posita inter speciem, & genus facit ampliativum, & extensivum.

14 Femina, earumque descendentes comprehenduntur in vocatione familia, quando adiunctum est verbum descendentes, & cognationis.

15 Amplia tertio, ut descendentes ex feminis veniant appellatione cippi, etiam si addita fuerit expressio cognationis, si talis expressio addita sit demonstrative ad denotandum originem.

16 Amplia quarto in materia indifferenti, qualis est illa jurispraxata, vel finis, & de ratione, ibidem.

17 Maxime si in jurispraxata activo vocati fuerint cognati, & de ratione.

18 A jurispraxata activo inferitur ad passivum.

19 Item si in institutione fuerint vocati etiam cognati, nam tunc etiam in substitutione, in qua ordinata fuit erectio jurispraxatae, sub nomine cippi veniant cognati.

20 Limita supradictam regulam, & ampliationes, si coisset testatorem habuisse respectum ad agnationem, quia tunc feminae, nec earum descendentes appellatione cippi continentur.

21 Haec tamen limitatio procedit solum in majoratibus Italiae, non autem in majoratibus Hispaniae.

22 Conservatio agnationis ex quibus conjecturis resultat, vel excludatur.

23 Limita sciendum, quando in loco adest Statutum feminarum exclusivum, cui testatorem conformare se voluisse praesumitur.

24 Feminae, & cognati veniant appellatione cippi deficientibus masculis, & agnatis, & de ratione.

25 Et quid si adfuerint masculi agnati in gradu remotiori remissio.

26 Sanctae substitutionis extranei, appellatione cippi veniant cognati, & de ratione.

27 Item sanctae vocatione explicita feminarum in alia parte testamenti, & de ratione.

28 Vocatio feminarum in defectum procedit etiam si testator, vel Statutum expressisset perpetuam conservationem bonorum in familia.

- 29 Scis si non sumus in casu subditiaria vocalionis.
- 30 Eadem melia magis vniunt appellatione cippi stantibus consensibus ostendentes eundem fuisse testatoris voluntatem.
- 31 Cippi appellatione veniunt solum illi, qui idem signum, ac eadem insignia gerunt.
- 32 Intellige venire solum illos, qui sunt de familia, & velamini testatarii.
- 33 Maxime si appareat hanc esse mentem testatarii.
- 34 Nec comprehendunt transversales, & quando secus remittitur.
- 35 Maxime si adfuit distinctio restrictiva soo, vel similis.
- 36 Limita si testator vocasset proximiores ex latere cippi.
- 37 Item limita, si vocatio cippi falla fuit post vocationem, & substitutionem omnium descendendum.
- 38 Cippi nomen non venit Monachus in Religione professus, licet bonorum capax.
- 39 Verbum cippus an sit legale, vel naturale pro comprehendendo etiam filios naturales remittitur.
- 40 Cippi, vel filii nomen qui veniant remittitur.
- 41 Compramisum aliud est voluntarium, aliud necessarium, & ex quo utrumque tale dicitur.
- 42 Compramisum voluntarium, & conditionis praesupponendo laudem praestitisse probatur consensu, & praesumptioibus.
- 43 Compramisum quando est voluntarium, licet valere ad Iudicium, secus si est necessarium.
- 44 Statutum de compramisum comprehendit etiam mulieres.
- 45 Amplia niam in vidua, cui competit electio sortis, & de ratione.
- 46 Compramisum peti potest a consanguineo, etiam cessante extraneo, vel procuratore in rem suam.
- 47 Non tamen peti potest ab extraneo cessante iura consanguinitatis.
- 48 Consanguinitas potest compramisum petere contra extraneum iustitiarium alterius consanguinei.
- 49 Potest regulariter peti in quocunque parte iudicii ante publicationem processus, & consensum in causa.
- 50 Blasphemia tempore scripta a Statuto ad petendum compramisum, au detur consilio, & mora purgata remittitur.

In hac causa fuit electus arbitri Hieronymus Paponius, qui io consil. 113. Laudum protulit in huius decisione enunciatum.

Ad num. 1. & seqq.

- A**ppellatione domus, m, & quando veniat femina, & alia ad materiam, vide, quae scripsi supra in addit. ad decis. 43. num. 12. & 16. & Rot. Florent. supra decis. 79. num. 53., ibique ego in addit. num. 8. decis. 88. num. 10., & ego pariter in addit. num. 5. decis. 90. num. 15. & decis. 93. num. 3. & 5. Puteo. de controu. patron. alleg. 75. num. 21. ibique Rot. Rom. num. 17.
- Quod sola domus vocatio feminas non valet excludere, nisi ulterius additum fuerit, ut bona in dmo, & familia remaneant Baldus. ad Ramon. cons. 100. num. 7. & 131. Marf. insulstat. 199. num. 2. & 3. tom. 2. & consil. 79. num. 19. tom. 9. Radulphus. allegat. 132. num. 11. & seqq. juncto num. 9. Rot. in Poletana Successione 10. Decembris 1704. s. nimirum, & 29. Ianuarii 1706. s. quoniam, & in Satrium Immisioni super Fideicommissio 19. Aprilis 1709. s. pariter, & in Fulginea Successione quoad Carolinam 1. Iulii ejusdem

anni, coram ba. me. Molinet, & in Lucis. Sarzaue. Jurispatronatus 9. Martii 1716. s. littera cum Aufulta, ubi s. seqq. ampliator id etiam procedere, licet immediate post mentionem illorum de domo dictum fuerit, & per iterum masculinum, dicens talia verba flare similitative, ac solum indicare originem, & derivationem o masculis verificabilem io feminis eiusdem masculis, & linea masculinis derivantibus, ubi plurimus cum DD. & prosequitur s. seqq.

Examinatur etiam in hac causa decis. in sub nomine cippi feminae comprehendatur, in qua questione regula est, quod sub nomine cippi veniunt etiam cognati, feminae, & eorum descendentes, quo cum cippus idem significet, actus, radix, & stirpes, ex quo omnes rami derivant, omnibus fere per unum, siue per alterum sexum consensibus convenire debet de Luc. de s. decomm. disc. 35. num. 6. & seqq., ubi quod hoc procedit, nisi obiter usus, & consuetudo Regionis, prout est in Italia, & in summa num. 271. Terr. de primogenit. par. 1. cap. 38. num. 294. & seqq. fol. 412. & num. 297., ubi addit, & reprobat contrarium, & num. 300. & seqq., ubi dicitur quomodo iucelli cadit doctrina i. ord. de Luc. de consuetudine lesia. Puteo. de controu. patron. alleg. 15. num. 1. 3. & seqq. & num. 8. & seqq., ubi quod hoc maxime procedit, quando est iudicis dictio universalis summi, vel similis Rot. Rom. apud eund. dict. alleg. 75. num. 12. & seqq. n. 15. & num. 18. coram Montis. decis. 351. om. 3. Arguel. decis. 65. num. 6. & seqq. & num. 34. & in Favianum Ecclesiam Collegiatam 9. Maii 1712. s. nunc pro, & s. roque facit, & seqq. coram Eminenti. 11. mco Cardin. Faltaorini, & dicitur in hac nostra decis. num. 1. 3. & seqq.

Contrarium tamen patet, quod sub nomine cippi in legatis, fideicommissis, aliisque iuribus voluntariis non veniant feminae, nec descendentes ab eis, sed solum masculi agnati, & per lineam masculinam provenientes nentur Baldus. ad Ramon. cons. 100. num. 131. Altopad. controu. 70. num. 2. & seqq. Radulphus. alleg. 7. n. 7. & seqq. & alleg. 26. num. 2. Marzar. de fideicommissis. quest. 43. intriguel. de subdit. contr. 3. quest. 79. num. 13. & quest. 85. num. 20. Perreg. de fideicommissis. art. 20. num. 29. Puseo. de subdit. quest. 348. num. 6. Martis. de consensu, ultim. volunt. lib. 2. tit. 12. num. 16. Radulphus. appellat. 50. num. 2. & 5. Terr. var. jur. quest. tom. 3. tit. 12. misel. par. 2. quest. 76. num. 54. fol. 203. Rot. in Ram Arguel. decis. 65. num. 35.

Cippus enim idem est, ac agnatio, & firmat 9. Rot. Florent. apud Caball. cons. 128. n. 73. tom. 2. & supra decis. 60. num. 33. & decis. 90. n. 17., aliique mox citati.

Amplio ut eo magis voesto elppo feminae comprehendantur, si agnatio de femina agnata, & immediate o masculis descendente, quoniam vivit est agnatio, illamque conservat Altopad. controu. 70. num. 3. & seqq. Terr. de primogenit. par. 1. cap. 38. num. 299. fol. 413. Rot. Florent. apud Caball. dict. cons. 128. num. 74. & seqq. ubi plene, & coram me decis. 90. num. 14. & seqq. ubi concordantes.

Amplia secundo, ut veniant etiam feminas, earumque descendentes, etiam verbum cippi sit iunctum eom verbo domus, ut dicitur in hac nostra decis. num. 1., & sumat Terr. de maiorat. cap. 38. num. 302. & seqq. fol. 413. Puteo. de controu. patron. dict. alleg. 75. num. 11. ibique Rot. Rom. num. 13. quamvis contrarium tenet Radulphus. alleg. 7. num. 7. & alleg. 26. num. 2.

13 Præcipue si verbum *damus*, quod est speciale, præcedat aliud verbum *cippus* generale, & magis amplum, verbum enim *cippus* magis late patens excedit præcedens verbum *damus* ad cognatos, cum copula -- et -- posita inter speciem, & genus sit ampliative, & extensiva, ut prosequitur *Rat. Rom. apud Piton. de controu. patroa. d. alleg. 75. num. 13.*

14 Et ab hac ratione promanet, quod vocem *familia*, *defendentia*, vel *cognatio*, si sub nomine *familia* *femina*, eorumque descendentes non comprehenderentur, continerentur propter adiunctum verbum, & *defendentia*, *cognationis* &c., ut pluribus adductis dixi ego supra in *addit. ad decis. 43. num. 3. Rat. Florent. in Florentina Detractione p. Septembris 1718. num. 3. coram me*, & de verbis *familia*, *defendentia*, & *posteritatis* *Rat. coram Carr. decis. 682. num. 3. & 4. & decis. 703. num. 5. & post de Lac. de fideicom. in Mantis. decis. 21. num. 57. & 59. & decis. 22. num. 19.* cum aliis relatis per *Rat. Florentin. in Florentina Detractione 1718. num. 31.* in tertio volumine meum decif. impetiem.

Ampla tertio, ut veniant descendentes ex

15 feminis, etiam si verba *cippus* addita fuissent expresse propter cognationis, patet de *Alviretis de Sgarigli* &c. quando ista expresse facta sunt demonstrativa ad denotandum originem, & provenientiam, descendentes enim ex feminis originarie, & derivative a cippo proveniunt, ut prosequitur *Piton. de controu. patroa. citat. alleg. 75. num. 3. Rat. Rom. apud eundem. dicit. alleg. 75. num. 18.*

16 Ampla quarto, ut supersadita regula procedat in materia indifferente, qualis est illa jurisprætoriarum, vel simili, in qua cum verba sumi debeant in sua lata significatione, eo magis sub nomine *cippi* cognati, & descendentes ex feminis comprehenduntur *Piton. de controu. patroa. allegat. 75. num. 8. & segg.* ubi quod hoc eo validius procedit, quando in erectione jurisprætoriarum ita fuit declaratum *Rat. in Interim. Jurisprætoriarum 22. Martii 1706. cor. Eminenti. Card. Secota*, impressi apud eundem *Piton. dicit. alleg. 75. num. 14.*

17 Maxime si in jurisprætoriarum activo fuerint vocati cognati, & jurisprætoriarum enim activo incurret ad passivum, ut in prædictis terminis prosequitur *Rat. apud Piton. de controu. patroa. dicit. allegat. 75. num. 15.*, & generaliter de *Lac. de jurisprætor. dicit. 19. num. 5. Farga cod. tr. 3. part. 1. cap. 5. cas. 13. num. 18. Piton. in potest. ad discipulos. Falcet. part. 2. num. 35. & de sept. Eccles. 19. num. 4. orf. quidquid fecit, & de controu. patroa. alleg. 81. num. 8. Rat. in Axiomam Jurisprætoriarum 17. Julii 1701. §. minusque curam A. Felda. in Interimem. Jurisprætoriarum 22. Martii 1706. §. alterius coram Secota, in Alfen. Prioratus super institutione 20. Januarii 1708. §. maxime quia coram Lancetta, in Hortensia Beneficii 1. Julii 1708. §. talisne intelligit curam Pinda, in Valaterrana Beneficii 7. Decembris 1708. §. idque etiam cor. Crispi. & in Mediolanen. Beneficii 30. Januarii 1711. §. possitne coram A. Felda.*

18 Resti in institutione fuerunt vocati etiam cognati, nam tunc etiam in substitutione, in qua ordinata fuit erectio jurisprætoriarum sub nomine *cippi* venire debent etiam cognati *Rat. in d. Interimem. Jurisprætoriarum apud Piton. de controu. patroa. Explicit. dicit. 75. num. 15.*

Declaro superius positam regulam, & ampliatioones procedere, quando constat testatorem non habuisse respectum ad agnationem; tunc enim feminæ, & cognati sub nomine *cippi* comprehenduntur

curatorem autem sententiam locum habere, quando fuit a testatore contemplata agnatio, nam tunc feminæ, & cognati esclusi censentur, nec comprehensi sub nomine *cippi*, cum per eos agnatio non conservetur, ut dicitur in hoc nostris *decis.*, ubi quando non dicitur volita conservatio agnationis. *Hirraez. Pappo. super hoc testamentum scribens conf. 113. num. 15. & segg.* ubi quando agnatio contemplata non dicitur. *Rodolph. dicit. alleg. 26. num. 5. B. & segg.* ubi quando agnatio contemplata non dicitur. *Gratum. de sept. 149. a. 5. Altiograd. controu. 70. num. 7. & segg.* ubi quando agnatio considerata non dicitur. de *Lac. de fideicom. in summa num. 171. Barbof. dicit. appellat. 50. num. 6. Torr. de primogenit. part. 1. dicit. cap. 38. num. 300. & segg. fol. 413.* ubi distinguit inter majores Hispanie, & Italia, dicendo, quod primo casu indistincte sub nomine *cippi* veniunt feminæ, eorumque descendentes, in secundo vero proceditur cum hac distinctione volitæ, vel non volitæ conservationis agnationis. *Piton. de controu. patroa. dicit. alleg. 75. num. 1. & segg.* ubi quando censetur volita agnationis conservatio, vel non. *Rat. Rom. apud eundem. dicit. alleg. 75. a. 14. & segg.* ubi patet ex quibus conservatio agnationis resultat, coram Mantis. *decis. 352. num. 3. Arguel. decis. 65. num. 9. & segg.* & *decis. 34.* ubi ex quibus dicitur contemplata agnatio, vel non, coram Curtia. *decis. 1666. num. 8. 15.* ubi de conjunctis excludendis conservationem agnationis, coram Emerin. *Jas. decis. 373. num. 2. & in recent. decis. 268. num. 4. per. 19.*

Declaro secundo, ut femina appellatione *cippi* non veniat, si addit in loco Statutum exelativum femininum propter masculos, cum quo testatore fœ voluisse conformare p. *feminum Mauric. de tauris. lib. 8. dicit. 11. 12. num. 16. Barbof. citat. appellat. 50. num. 5.* & quando hoc non procedat *Altiograd. dicit. controu. 70. num. 15. & segg.*

Declaro tertio, ut feminæ, & cognati veniant deficientibus masculis, & agnatis, cum præsumatur testatore voluisse bona sua potius deferri ad cognatos, qui sunt de sanguine, quam ad extraneos nullo consanguinitatis vinculo conjunctos, in specie de *Lac. de fideicom. dicit. 35. a. 6. Torr. de majorat. par. 1. citat. cap. 38. num. 303. & segg. fol. 413.* ubi quid dicendum, quando addunt masculi agnati, sed in gradu remotiori, *Piton. de controu. patroa. dicit. alleg. 75. num. 1. & segg. & num. 4. & num. 6. & num. 11.* ubi etiam quando hoc non procedat. *Rat. Rom. apud eundem dicit. alleg. 75. num. 17.* ubi concord. coram Emerin. *Jas. decis. 336. num. 5. & in res. decis. 97. num. 7. par. 19.* abunde *Rat. Florent. apud abbat. dicit. conf. 118. num. 78. & segg. & dec. 92. n. 14. & segg. coram me*, ubi plene.

Atque ex hoc promanet, quod si testator voluit extraneos sub nomine *cippi*, censetur comprehendere voluisse cognatos ob inverisimilitudinem, quod isti præferri voluerit nullo consanguinitatis vinculo conjunctos, ut prosequitur *Rat. apud Piton. de controu. patroa. citat. allegat. 75. num. 16.* ubi alius allegat.

Prout si in defectu masculorum in aliqua parte testamenti explicite femina fuissent vocata, talis vocatio offenderet disponentem a feminis non abhorruisse, & operiretur, ut illic, eorumque descendentes sub nomine *cippi* dici deberent comprehensæ *Rat. coram Emerin. Jas. dec. 336. a. 5.*

Ex vocatio feminarum in defectu amplius procedere, etiam si testator, vel Statutum perperam conservationem bonorum in familia, & cippo

po exopasset *Rot. Florent. apud Caball. citat. con-
sult. 128. eam. 80. & seqq. lib. 2. & eam me dist.
decis. 90. num. 18.*

19) Quamvis si non effusum in causa subsidie
vocationis, quod sub nomine proximorum de
cippo in infinitum non veniat solum, tradit
*Sison de Prat. de interp. ultim. volunt. lib. 3.
resol. 2. eam. 37. fol. top. Rot. eam Arguel.
decis. 65. num. 8.*

Declara quarto, ut formæ veniant stanti-
bus coniecturis ostendentibus talem fuisse mentem
testatoris, ut firmatur in hac nostra decis. eam. 1.
& seqq., ubi plures coniecturas enumerat. *Rot. Ro-
man. apud Pitou. de controu. patron. allegat. 75.
eam. 17.* ubique superius relati.

31) Quod cippi appellatione veniant solum illi,
qui habent idem cognomen & eodem gerunt gen-
tilitio ignis firmat *Rot. Florent. supra dec. 35.
eam. 5.*

32) Non tamen omnes isti comprehenduntur, sed
solum illi, qui sunt fundamentum, & stabilimen-
tum domus, & sic solum illi, qui sunt de fami-
lia, & consanguineo testatoris *Mench. de presump-
t. presump. 88. in fin. Iuridig. de subsid. qu. 81.
eam. 18. Et seqq. decis. 50. eam. 3. Fajor. de
subsid. dist. quest. 348. eam. 1. Torr. de primo-
genit. par. 1. dist. cap. 38. eam. 295. fol. 412. &
nam. 305. & seqq. fol. 413. ubi quod hoc maxi-
me procedit, si apparet talem fuisse mentem tes-
tatoris hispalitatis de fideicommissi. cap. 1. num. 73.
in med.*

34) Nec possunt comprehendere transversales; sub
nomine eorum cippi venire solum descendentes a
testatore, non transversales, & quando fecus *Mans.
consult. 370. num. 7. Rot. Livorn. supra decis. 11.
eam. 1. & per tot. & ibi ego dixi in addit. Rot.
Rom. in recent. decis. 14. num. 4. par. 8.*

31) Maxime si adit ditiones relictivæ suæ, vel
similes *Mans. dist. consult. 370. num. 17. Rot. in
recent. dist. decis. 14. eam. 4. par. 8.*

36) Nisi testator vocasset proximiores ex latere
cippi; tunc enim veniant transversales *Rot. Liv-
orn. apud Patm. Nep. alleg. 335. eam. 86.*

37) Prout transversales veniant, si vocatio cippi
facta fuisset post vocationem, & substitutionem
omnium descendendum, eum enim in istis verifi-
cari non possit, conferuntur invitati, & substituti
etiam transversales *Mans. dist. consult. 370. eam. 18.
Rot. in recent. citat. decis. 14. dist. eam. 4. & de-
cis. 112. in princip. par. 8.*

38) Et demum sub nomine cippi non venit Mo-
nachus in Religione profectus, etiam Monasterium
sic capax bonorum *Altograd. controu. 70. num. 39.
& seqq. asque ad fin.*

39) An verbum cippus sit legale, vel naturale ad
effectum includendi in vocatione ad fideicommissum
etiam filios naturales, exminat *Rot. in Ro-
mana Censu 2. Aprilis 1720. eam Felsaro.*

40) De hac questione, quæ personæ veniant sub
nomine cippi, vel spiritus, *Piton. de controu. pa-
tron. alleg. 75. eam. 1. & seqq. Altograd. dist. con-
trou. 70. Torr. ubi supra. Rot. Rom. in Faventina
Erectionis Collegiata 9. Maii 1710. §. æque præ in-
cludenda, & §. eoque facilius cum seqq. car. Emula-
tisti. D. meo Cardinali Falcernio, in Romana Censu
9. Aprilis 1720. eam Felsaro, in Pisauren Fl.
deicommissi de Foppa 15. Maii 1722. eam Em-
ulatisti. Falcernio, & dixi ego decis. 92. eam. 13.
& seqq., ubi alie auctoritates referuntur,
Ad num. 10. & seqq.*

41) Compromissum aliud voluntarium, aliud ne-
cessarium; voluntarium dicitur, quando partes spon-
te compromittunt oculo iure cogente, necessarium

e contra, quando vel imperante Iudice, vel Sta-
tuto, vel Principe *Masfr. de Legat. Emil. lib. 1.
cap. 6. num. 11. Rot. aspera eam Urui. decis. 50.
eam. 1.*

Voluntarium, & conventionale compromis-
sum præcelsis ad defendendum laudi validum
probatu coniecturis, & presumptionibus, de quibus
late *Rot. Senen. decis. 2. inter impresus eam me.*

Eo scito, si agatur de compromisso volun-
tario, licet redire ad Iudicem ordinarium, secus in
necessario, & quando tale dicitur *Caustant. ad
Statut. aum. 44. art. 5. num. 381. & seqq. Rot.
Florent. eam Urui. dist. decis. 50. num. 1. &
seqq. Baldus. in suo vot. decisio. post consil. Ramo.
tam. 4. decis. 85. eam. 11.*

Statutum de compromissis comprehendit e-
ciam molieres *Alex. verb. 105. eam. 23. & per tot.
lib. 7. Laufranc. de Oran. in tractat. de arbit.
par. 4. quest. 3. Borell. de compromissis §. 2. gloss. 3.
eam. 14. & in summ. decis. tom. 1. tit. 63. a. 10.*

Amplius etiam molier feci vidua, cui con-
trahit electus fori, quis potentius est ius con-
iugii vigore Statuti de compromissis, quam privilegium,
quod habet vidua, pupillus, & alia persona mi-
serabiles ex dispositione iuris communis *Cistin.
controu. ferra. cap. 102. eam. 6. & 11. lib. 1. Pi-
gant. ad Stat. Ferrar. rubric. 21. eam. 21. in fin.
Caustant. ad Statut. Urb. tom. 1. aum. 20. a. 109.
Novar. de elect. & var. for. sect. 4. quest. 32. per
tot. Rot. post Gilian. ad Statut. Persp. decis. 19.
eam. 3.*

Peti potest a consanguineo etiam cessio *de
extranei, vel procuratore in rem suam Blau. de
compromissis. quest. 3. sub eam. 52. vers. fed post,
Statut. de iudic. lib. 2. cap. 3. eam. 733.*

Licet et converso peti nequeat ab extraneo
cessionario consanguineo *Blau. de compromissis. dist.
quest. 1. eam. 50. Carpan. ad Stat. Mediol. cap. 115.
eam. 80. Pigant. ad Stat. Ferrar. rubric. 21. eam. 21. in fin.
Novar. de elect. & var. for. sect. 3. quest. 14. a. 10.
Marant. in prax. iudic. part. 6. art. 2. tit. aliquo.
de petiti. compromissis. eam. 14. pag. mibi 383. Lo-
dovic. conclus. 4. vers. declar. de imo. Borell. de
compromissis. gloss. 3. eam. 100. & seqq.*

Ipsæ tamen consanguineæ contra extraneum
cessionarium alterius consanguineæ uti potest Sta-
tuti beneficio, & eum egero ad compromittend-
um *Baldus. ad Ramo. observ. 26. a. 86. & 87.*

Regulariter de iure peti potest in quicum-
que parte iudicii ante publicationem processus, &
conclusionem in causa *Blau. de compromissis. quest. 5.
eam. 3. Senti. de iudic. lib. 2. cap. 2. quest. 3. a. 54.
& seqq. Caustant. ad Stat. Urb. aum. 20. eam. 17.
Gajus. decis. 48. eam. 5.*

Elapso tempore prescripto a Statuto ad pe-
tendum compromissum, in datur ulterior coactio, &
a more purgari possit, vid. *Samminiat. contr. 81.
eam. 37.*

U Z A N E N.

Præteriti Fideicommissi.

15. Januarii 1617. ex Lib. Mot. 98. a. 104.

ARGUMENTUM.

Vocatio filiorum, & neporum regulariter coactum
per vulgarem, non per fideicommissum, ma-
xime concurrentibus coniecturis, & contra-
auctoritates declarantur.

SUMMARIUM.

DECISIO XCIX.

In Causa Vannelli, e Vannelli.

- V**ocatio filiorum, & nepotum facta ab eo, qui instituitur testatur, censetur facta ordine successivo, non simultaneo, & num. 13. ubi de ratione.
- L**imita regulam, quando vocantur nepotes cum filiis novum nati num. 21.
- C**ontra num. 32.
- O**rdō successivus intelligitur demandatus per vulgarem.
- M**axime si testator usus sit verbis directis n. 4.
- V**ulgaris per additionem hereditatis expirat.
- V**erbo instituto hæredem sunt directæ vires civilis.
- V**erba directæ vires civilis nullatenus infestantur.
- F**ideicommissaria excutitur ex verbis solum vulgarem respectuibus, & de ratione.
- S**ubstitutio talis præsumitur, qualem ostendunt verba.
- V**erbum suspensions plura determinabilia ea æqualiter determinat.
- V**ocatio filii per vulgarem est conjectura, quod etiam nepotes in eadem periodo per vulgarem sint vocati.
- I**tem defunctus clausula, vel verborum trallum temporis importatiam.
- I**tem quando collata non est in tempus mortis, nec cum temporis enumeratione.
- V**ocato filio, & nepote, ex verisimili mente testatoris copulativus resolvitur in disjunctivum, & num. 16.
- A**d veritatem disjunctiva sufficit alteram partem esse veram.
- S**ubstitutio in dubio censenda est vulgaris.
- C**onpendiosa inducitur ex mentione mortis, & clausula sine filiis, licet non adsit verbum quandocumque.
- E**t in ea continetur fideicommissaria.
- D**ecerni ut ad hunc effectum mentio mortis, & trallus temporis desumendus sit ex dispositione, qua quis se vocatum præterit, non ex dispositione separata.
- I**n verbo filii non consideratur trallus temporis, qui consideratur in verbo descendentes.
- F**ideicommissaria necessaria ex prælegato non inferatur.
- F**ideicommissum ne multiplicetur, aut ne temere inducatur, omnis sumenda est interpretatio.
- F**ideicommissum ignotitium est favorabile, & Republicæ profinum.
- A**gnatitium non dicitur, ad quod semina sunt vocata, & de ratione.
- F**ideicommissaria non inducitur ex clausula codicillari, cum contraria præsumptiones repugnent.
- C**ontraria opinio procedere potest in compendiosa, vel reciproca, secus in vulgari, & n. 33.
- V**el concurrentibus aliis validissimis conjecturis, & num. 31. 32. 33. 34. & 35. ubi contraria autoritates declinantur.
- A**b expensis excusatur consilium viri doctissimi.

Nardus Vannellis hæredem instituit ejus unicam filiam Bartholomæam, didicque Bartholomææ filios legitimos, & naturales; & ei decedenti sine filiis substituit Carolum ejusdem testatoris ex fratre nepotem; tradidit eam paulo post nuptui; inde ad aliquot annos in suo concessit, ipsa superstiti, in quam vigore præteriti testamenti hæreditaria bona pervenire.

Suscipit illa ex eo Matrimonio sex filios, ex quibus Mariam novissimo loco notam, & sibi charissimam, doce, & donatione melioravit; cætera filia id indigne ferentes, statim ac Bartholomæa diem elusit extremum, forem ad judicium traxere bonis matris munificentia in eam translata, tempore ex viro Nordi fideicommissio pro quibus portionibus ad ipsas pertinentia vindicare parata.

Post plures sententias, causa ad nostrum Tribunal introducta, & ad punctum fideicommissi, utpote præclivum, restricta, post opportuam a rectori discussionem judicavimus, nullum extare fideicommissum, & adices propterea a petitis esse repellendas.

Movit nos, quod cum testator instituit (ut sic fecit Nardus) filium, & nepotes ex eo, tum ex receptissimis sententiis scribentibus vocatio illa in ordine ad nepotes, nec interpretatur simultanea sed, ut eodem tempore cum filio concurrere possint gloss. in l. Galus 29. §. quidam recte verb. non exprimit ff. de lib. & postum., quam frequentissimis calcolis librari post Bartol. Bald. Abb. Ang. Cass. Soc. Alex. Jafes. Alciat. Tornell. Rub. Gallian. Salom. Forus. Garz., ostendit Menoch. præsumpt. 70. num. 3. lib. 4. Manic. de conjellat. tit. voluit. tit. 8. lib. 4. num. 1. cum seq. Usque. decis. Pedemont. 81. num. 13. Rot. Roman. apud Cefar. de Grass. decis. 152. num. 4. & decis. 154. num. 11.

Nec censorio a testatore denominatus successivus ordo per fideicommissum, ut videlicet admissio filio, & deinde per mortem subiero, nepotes ad eandem hæreditatem accedant, sed ut utomodo per vulgarem, ita ut nepotes eo dumtaxat casu invitati credantur, quo filius, vel testator prædecesserit, vel alio ratione illius successionem capere nolit, sic ex mente gloss. Bart. Comm. & Aretio. firmavit Socin. Sen. in diss. §. quidam recte num. 6. inter plures casus hunc unum primo loco constitutos, quem ab omni difficultate vacuum esse profutur, subscribunt Imbi Jafes n. 45. Gallian. num. 10. & 19. Alciat. num. 17. & 46. Tornell. num. 56. Forus Garz. num. 64. Salom. num. 31. Rub. Alexandrin. num. 11. & 127. Ruin. num. 49. communem profert Covarr. in cap. Raynatus §. 2. num. 7. de testament. copiosissime Ruffic. in commen. ad l. cum avus cap. 1. num. 29. lib. 1. de communiori addens Clar. Cass. Gratian. Capell. Ferret. Zuech. & Vio. Alex. conf. 13. n. 7. & 9. ubi de communiori lib. 4. Corn. consil. 237. tit. 8. lib. 1. de commun. Ruin. conf. 96. n. 2. 3. & 13. lib. 2. Capbul. consil. 607. num. 33. lib. 4. Rimin. Jun. conf. 50. num. 31. Decian. consil. 41. num. 90. & 91. lib. 1. Gahr. conf. 130. num. 3. & 2. lib. 1. Loderich. conf. 93. num. 8. Gravett. consil. 20. num. 4. vers. et si dicatur, ubi de communi, de qua etiam præcitati Doctores testati sacre Paris. conf. 81.

conf. 82. ann. 10. lib. 2., ubi in fortiori causa loquitur. *Bartholomæus conf. 13. ann. 5. Casanat. conf. 52. ann. 3.*, ubi quod hic Socini. primus casus est iudicatus. *Mancini de conf. 2. tit. 8. lib. 4. ann. 30. de comuni. Molini de primogen. Hispan. cap. 5. ann. 27. lib. 1. Mancini de successu, creat. lib. 3. §. 20. part. 3. Gomez var. resolut. tom. 1. cap. 1. num. 4. vers. addo tamen. Simon de Prat. de interpret. nitem. voluit. interp. 2. dub. 1. fol. 5. num. 36. & 37.*, ubi innumeris aggregat. *Craff. §. institutio quasi. 5. ann. 17. Alvauch. de presumpt. presumpt. 71. num. 1. lib. 4. Petra de fideicommissi. quasi. 5. ann. 153. Peregrin. de fideicom. artic. 18. ann. 3.*, ubi quod iudicata est opinio, & artic. 19. num. 28. in fin. dicens, quod est verissima sententia. *Integrat. de substitut. tutor. 3. quasi. 81. num. 5.*

Ex hac ergo receptissima traditione dicebamus manifestissime resultat in iustitiam pretensionis adriacum, quæ jus ex vocatione Nardi earum avi descendens, adhuc, defuncto Bartholomæo, durare existimaret, eum tamen illud per immixtionem ejusdem Bartholomæi in patris hereditate secutam certissime evanuisse, juxta trivalem regulam *l. post aditam §. C. de impub. & alie substitut. Craff. conf. 159. ann. 5. lib. 1. Rota. conf. 114. ann. 2. lib. 2.*, & communiter conclusionem alii scribentes proxime adduci, & de comuni testatur *Viv. decis. 214. num. 3.*

Nec vel minimum turbatur jurgia, quæ in materia ordinis successivi quodamque inter Camas, & Craffus. intercessit, isto pro fideicommissaria, illo pro vulgari interpretatione accerrime decernente; etenim animadvertimus fuit, nostram hanc speciem extra Paulianæ controversiæ aleam collocatam esse, & tot præsumptionum concursu apertissime faleri, ut nullam præcisè difficultatem admitteat.

Siquidem in primis, Nardus vocando nepotes, non obliqui usus est verbis, quibus importatur fideicommissaria, nec communibus eandem recipere aptis, ad tradita per gloss. & DD. in dist. *l. Centurio ff. de vulgar. & l. prædictæ C. de impub. sed per directam mere civilia eos invitavit; qualia sine difficultate sunt, iustino heredem, ut firmavit Bart. in l. Centurio num. 47. & 56. quem ibi sequitur Juson ann. 62. Ripa num. 180. Galliani. num. 510. Socini. Jan. num. 329. Marcus Aquilius. par. 4. num. 381.*, qui de comuni omnes testantur, subscribunt Craveri. conf. 984. num. 84. & 85. lib. 6., qui plurimos. *Rimio. Jan. conf. 544. n. 134. lib. 5. Odd. conf. 95. num. 91. cum aliis per Craff. §. substitutio quasi. 5. ann. 2. Peregrin. de fideicommissi. artic. 34. num. 49.*

Cum ergo verba directa mere civilia nullo modo regulariter inflectantur *l. verbi §. ff. de vulgar. §. extraneus iustit. de pupill.*, & utrobique Doctores, adeo ut, cum ab initio jure directo valere poruerint, est obliquum importare dispositionem, impossibile dixerit Aret. in dist. §. quidam resse num. 7. columna. 3. vers. secundo videtur, quem sequitur ibi Thiraitell. num. 79. Det. conf. 205. num. 5. conf. 248. num. 5. conf. 287. num. 2. & 3. & conf. 291. num. 2. Rimio. Jan. conf. 535. n. 34. cum aliis copiosissime congestis per Casanat. conf. 149. num. 12., ubi exorat, & amplificat.

Jure, & merito sequitur concludendum Nardum per verbi hujusmodi directa nepotes invitare, & de successione fideicommissaria nequaquam cogitasse, quæ excluditur ex proprietate verborum solam vulgarem respicientium, quæ est opposita species fideicommissaria Bart. in dist. *l. Centurio num. 3.*, ubi Bald. num. 4. Ripa. n. 31. Alciat. num. 29. Aquilio. par. 3. num. 5. ff. de vul-

gar. Turriat. dist. §. quidam resse num. 57., & eo loci omnes sere scribentes maximi pendunt vim, & proprietatem verbi directi ad hauriendam testatoris mentem circa qualicunque substitutionis interpretationem, talis enim præsumitur, qualem ostendunt verba, quæ sunt animi passionum ore, ut Philosophus ait, cum aliis per Rimat. Jan. conf. 504. num. 49. lib. 5. ex quibus optime testatoris optime deprehenditur, vulgus. *l. Labeo §. id Tabero ff. de suppel. legat.*, cum aliis copiosissime per Meauch. presumpt. 35. num. 2. ad 19. lib. 5.

Proxime relata interpretationem favore solius vulgaris ex verbo directo resultantem minime confirmat, & consideratio, quod eodem verbo in eadem periodo clauditur vocatio Bartholomæi, & ejus filiorum, quo eirca cum non possit ambigi, quin Bartholomæum testator directe invitaverit, idem propositum est retinendum respectu filiorum ex vulgæ regula, quod verbum plura determinabilia respiciens, æquivaler determinat *l. Jam hoc jure §. ff. de vulgar.*, quod argumenti genus magnificat Doctores, ut in puncto Alvauch. conf. 13. ann. 5. lib. 4. Rota. conf. 99. num. 10. lib. 2. Det. conf. 205. num. 5. Otician. conf. 16. num. 34. lib. 1. Cephal. conf. 607. num. 39. Ladrich. conf. 91. num. 10. Alvauch. conf. 328. num. 66. lib. 4. cum aliis per Casanat. conf. 53. num. 22. cum seqq.

Eadem proposito de vulgari validissime com-
probat ex simplicitate, & puritate vocacionis factæ de filiis Bartholomæi oblique aliquos, vel minima, aut verbi, aut clausule adjectione triduum temporis longum inferente, vel utrumque tempus, ante aditam, & post aditam hereditatem respiciente, hoc enim malè faciunt scientes in dist. §. quidam resse, ubi gloss. dist. verb. non exprimat, sentit eum modum vocandi, filium nem in iustino, nepote ex et substitui, solam vulgarem continere substitutionem, id, quod expressim dixit ibi Bart. num. 2. & 10. subscribent Alexand. num. 6. Moyas num. 9. Salaman num. 27. Rot. num. 17. Galliani. num. 111. iterum Bart. in l. Centurio num. 32., ubi Alex. idem firmat num. 40. Juson num. 54. Galliani. num. 425. Ripa num. 149. de comuni omnes, & de receptissima Soc. Jan. ann. 281. cum seqq. Aquilio. par. 4. num. 111. Braguet. num. 248. & 249. Emanuel. a Cella in cap. si poter verb. obliqua num. 1. de resse, in 6., ubi de commoniori Bere. in cap. Reynier n. 34. de comuni, de testam. Det. conf. 256. num. 2. & conf. 287. num. 3. Bere. conf. 65. num. 2. lib. 2. Rota. conf. 100. num. 3. lib. 2. Ladrich. de receptiori, & verissimam conf. 58. num. 30. & conf. 92. num. 11. plenissime Casanat. conf. 46. num. 21. 27. & 28., ubi exorat, & amplificat, & conf. 49. num. 11. & conf. 52. num. 26., ubi quod sic est tertios casus Socini. quia verba sunt sine comprehensio, probant Sord. decis. 346. num. 19. Alvauch. presumpt. 67. num. 2. & presumpt. 71. n. 8. lib. 2. iustus Integrat. de substitut. tutor. 3. quasi. 21. ann. 29. Peregrin. de fideicommissi. artic. 18. num. 7. & artic. 19. num. 21., ubi quod ex verbis adeo simplicibus substitutio non potest videri collata post hereditatem mortem, & in hoc residere virotem communis traditionis; & in hoc casu (in quo non concurrunt bias rationes oniei verbi, & quidem directi mere civilis eandem vocationem regentis, paulo ante ponderare, quæ speciem nostram præclarissimam reddunt) Craffus. ipse promptissime consentit opinioni cæterorum in d. §. quidam ann. 5., ubi quod importet vulgarem tantum, nullo autem modo fideicommissariam, postquam collata

collata non est in tempore mortis, nec est cum diminutione temporis facta, & in puncto nostro concludit *conf. 352. num. 5. vers. non obstat ibi. 2.*

- Denique verisimilitudo intentio Nardi de fideicommissaria substitutione filiorum nequaquam cogitante efficacissime demonstratur ex subiecta materia personarum eum Bartholomae filio institutum; siquidem eum testator copulative vocat eos, quos necessario instituire ardebat, ne aliquin earum praeiunctione testamentum irritationi exponeretur, puta, eum & filius, & nepos ex eo ad hereditatem invitantur, tunc ea institutio non censetur facta, quia testator in animo gesserit commodum nepotum providere, & eos filio coheredes relinquere, sed quia prudens *Gall. confil. sequutus*, si tamen ipsi, & ejus dispositionis sub versionem consulere intenderit, & proinde hinc receptissimè colligunt scribentes ratione hujusce necessitatis causativa, ex vocatione prænarrata non fideicommissariam exoriri, sed tantummodo vulgarem, ut omnes admovent in dict. §. *quidam recte*, & precipue *Caspan. num. 6. inquit*, quod si testator filium, & ex eo nepotem institutum instituit, filius censetur institutus in solidum per prius, & in ejus defectum, si vivente testatore decedat, nepos per posterius, quia inter eos est triplex ordinis gradus, & precipue necessitatis causativa, probat *Socin. Sen. conf. 162. num. 10. vers. hoc tamen*, ubi quod necessitas ratione ex verisimili testatoris voluntate vocato per testatorem filio, & nepote ex eo, copulativa resolutiva in disjunctivam, & est, ac si dictum esset filium, vel nepotem instituo, quo etiam, eum sufficit ad veritatem disjunctivam, alteram partem esse veram *l. si heredi 44. ff. de condit. & demonstr. cum aliis per Caff. conf. st. n. 10. & 11. de eorum lib. 3.*

- Nepotes ita demum censentur vocati, si filius oco admittatur, eo autem admisso, statim excluduntur, disjunctiva jam in filio purificata, argum. *l. cum patre 77. §. penult.*, ubi fule *ff. de leg. 2. idem Socin. repetit conf. 123. num. 7. vers. quinto lib. 1. ubi*, quod hoc est demonstratio manifesta, & conclusiva, quod didum sequuntur, & reasunt *Socin. Jan. conf. 100. num. 31. lib. 3. Paoletti. conf. 59. num. 10. cum aliis per Caspari. conf. 45. a num. 43. & 41.* ubi exorat fundamentum ex copulativa descendens de communissima, & veriori opinione cumulatissime docens, additur praeiunctio *Detam. conf. 10. eam. 38. lib. 3. Alciati. conf. 5. num. 39. lib. 4. Capelli. confil. 52. num. 1. vers. secundus casus*, egregie loquens *Cora. conf. 321. lit. a. lib. 3. & conf. 17. lit. a. lib. 4.*, ubi quod si nepos post patrem jam admittum succederet, non esset verum dicere conjunctivam in disjunctivam resolvit, ex quo omnes, licet diversis temporibus, censentur vocati, plenissime *Caspan. conf. 52. num. 2. & 3.*, ubi quod vocatione necessitatem causativam in successorem ordinem interpretatur, necessitatem autem non adesse, nisi filio in vita patris testantis excluso, nullatenus vero eum admittum fuit.

- Casum igitur nostrum, in quo & suffragatur ordinaria regula de substitutione in dubio censenda directa, & vulgari, juxta vocata per *Canonistas in cap. si pater de testament. in 6.*, & tot insuper alia efficacies presumptiones voluntaria testatoris ad vulgarem vocationem inclinata concurrunt, dissolventur tum ex verbo dispositionis, quod directum, quod unicam plures determinans, quod simplex nullo tracta permixtum; tum ex materia subiecta necessitatis causativa, adeo dubitatione carete sumus arbitret, ut in capiendi re-
Tom. I.

resolutione adversus asserices vano fideicommissi praetextu nitentur, parum laboraverimus.

Ad objecta subtiliter elevata respondendum.

Primum de mentione mortis, de verbo *substitutus*, & de conditione *si filius filius nihil movere*, quia percutit dispositionem a Nardo factam respectu Caroli, quem substituit Bartholomae sine filius decedenti; quod nihil commune habet cum institutione filiorum ejusdem Bartholomae, in separata periodo antecedenti de per se facta, de qua sola modo quaeritur.

Esti autem mentio mortis, & clausula *si filius* filius tractum temporis habere videatur, ex quo compendiosa emergit ex praedictis, etiam huc ditione quocumque, juxta *gloss. in cap. si pater in verb. absque de testam. in 6.*, quam communiter ibi probari testatur *Emanuel. a Costa. verb. si decedat num. 14. Gabr. conf. 104. num. 1. lib. 1. Odd. conf. 95. num. 43. ubi de communi. Menach. praesumpt. 51. eam. 7. lib. 4. Sard. decis. 37. num. 8.*, qui innumeros; in cujus compendiosa ventre claudunt etiam fideicommissaria, ut omnes fatentur in dict. *l. Centurio*, & observat *Paris. conf. 41. n. 31. lib. 1. cum aliis per Caff. quest. 61. eam. 6.*

Tamen ad effectum per aliter praetextum, ex ea dispositione, quam praeterea esse concedebant, non ex alia separata tractus ille defraudandus est, qui in argumentum admittitur, ut recte admonuisse videtur *Cuman. dict. §. quidam etiam num. 8. vers. non autem debet*, sequitur ibi *Tornelli. num. 80. Alex. num. 66. Rubr. ann. 70. fultenbunt Alex. conf. 13. num. 7. lib. 3. Soc. Sen. conf. 123. num. 14. lib. 1. Det. confil. 205. num. 8. Roin. conf. 102. num. 8. lib. 2. Gravet. confil. 131. eam. 4. Decian. conf. 10. num. 41. lib. 3. Mincib. conf. 85. num. 34. lib. 1. Rima. Jan. confil. 371. num. 162. lib. 4. Sard. conf. 370. num. 2. lib. 3. Ladrech. conf. 58. num. 31. Caspan. conf. 49. a. 9. & 38. conf. 52. eam. 61. cum seqq. Bartholom. confil. 23. num. 10. lib. 1. Petrus de fideicommissis. quest. 5. eam. 149. Peregrinus de fideicommissis. net. 13. eam. 33. & artic. 19. num. 8. ex quibus constat Curt. Jan. praedictis adversantem in hoc male, & contra receptissimas traditiones fassis loquum.*

Secunda fideicommissi conjectura deducta ex uniuerso utriusque dispositionis, & de filius Bartholomae, & de Carolo facta, juxta *l. jam hoc iure*, nihil turbavit; quia in facto nedom applicabatur, sed ab eo longissime distabat, & jam superius fuit ostensum argumentum *l. jam hoc iure* Rusticam resolutionem mirifice confovere, ratorum abest, ut vel minimam offendant.

Tertia oppositio deducta ex vocatione filiorum Bartholomae tempore testamenti nequaquam natorum, juncta auctoritate *Peregrini. artic. 18. num. 5.* non fuit visa relevans, quia ad effectum de quo agitur, nihil infert vocatio filii instituti, ut optissime docet formula *Gall. explicite* concepta de nepote inscitur, ut dict. *l. Gallus 29 in privitip.*, & ibi omnes idnotant post *Accurs. in §. quidam recte vers. non exprimit. Capelli. conf. 53. num. 1. vers. secundus casus. Cora. confil. 231. lit. i. & l. lib. 1.*, & formaliss *conf. 12. lib. 4. lib. 4.*, ubi de communi. *Gabr. confil. 130. eam. 2. lib. 1.*

Nec *Peregrinus. eo nam.* de nostro agit ensu, sed diverso, eum scilicet testator instituit filiam, & ejus descendentes addita clausula *in institutum*, imo in illa ipse quaestio post assertores utriusque partis commemoratos, subdit receptorem videri opinionem pro vulgari, pro qua pugnat vis verbi directi.

Et licet subdit eam considerationem declina-

Eccc

ri ex

ri ex nomine collectivo *defendentes*, & didione, in *infinitum* tradam longissimum praferentibus; hac animadversio nostram resolutionem non stangit, cum in hac specie desit collectivum, & infinitum, & loco verbi *defendentes* adiant verba, & *Bartholomeus filius*, quod ad effectum, & in casu, de quo agimus, nominis est appellativi loco, in quo non intrat ea consideratio longi tradus temporis, ut communiter perpendunt Doctores, quos
 23 aggregat, & sequitur *Decius. conf. 1. num. 344. lib. 1. Casanat. conf. 46. num. 11.*, & cum testator unicum, vel duplicem etiam, ut nepotes, & pronepotes, gradum invitavit, quod censetur prolem *Gall. consilium* sequatur, ponit *Alba consil. 29. num. 6. & 7.*

Ad quartam conjecturam fideicommissi deducam ex privilegio facti Bartholomeus per Nardum, & ex auctoritate *Perregrii. artic. 7. num. 16.* fuit didum, ut subsistere, nec auctoritate allegata probari.

Non subsistere, quia non sequitur, privilegiat testator filium universaliter instituit, ergo voluit eum fideicommissum gravare, ne frustra privilegium videatur; nam privilegium non arguit necessarium substitutionem fideicommissariam, imo se comparatur etiam cum substitutione vulgari, text. est in *l. Sextium 31. ff. de legat. 3. l. miles 75. §. pro parte ff. de legat. 2.*, tradunt communiter DD. in *l. Marcillus 3. §. quidam liberi ff. ad Trebell.* plene *Mentib. praesumpt. 195. num. 2. cum seqq. lib. 4.*, cum 3^{is} per *Perregrii. artic. 7. num. 5.*

Non probari, quia *Perregrii. dist. 1. num. 7.* firmat barem universalem resistere gravatum, deducere privilegia ex ratione, ne testator videatur instituisse egile, dum privilegaverat; hoc autem nihil commune habet cum axiomate auriem, quia non inferunt, ut *Perregrii.*, ex supposito iam fideicommissio privilegiorum deductionem, sed ex supposito privilegio fideicommissum.

Rarius quando privilegium esset argumentum necessarium induci fideicommissum, iam est in quo ea praesumptio verificetur; gravat enim Nardus Bartholomeam resistere Carolo, cuius fideicommissum respectu potest videri reliquissae privilegia; nulla ergo necessitas adit, ut huius conjectura praetextu, quae in formato clero fideicommissio verificari potest, novum ad omnia Bartholomeam fideicommissum praetextum, cum omnis interpretatio fiat, ne fideicommissa multiplicentur, sive cedere inducatur *l. Lucius 78. §. tres ff. ad Trebell. cum vulgat. per Jurd. decis. 346. num. 21.*, & per *Mentib. praesumpt. 71. num. 4. lib. 4. Magus. decis. Lat. 82. num. 14.*

Potissimum cum non agatur de fideicommissio, quod verba obliqua, vel communia foveant, sed cui directa mere civilis implicabiliter adversetur.

Non de eo, quod clausula longum temporis tradam habentes influant, cum simplicissima sint vocacionis dictata.

Non denique, quod qualitas personarum suscitaret fore agnationem, quod favorabile solet existimari favore publico *Cypri. decis. 108. num. 15.* cum aliis per *Mentib. praesumpt. 67. num. 21. lib. 4.* cum summa ad illud aspiciet agnationem apta destrueret, non conservaret *Serd. conf. 370. num. 4. lib. 3. Mentib. de conjectur. lib. 6. tit. 15. n. 9.*

Novissima conjectura de clausula codicillari non placuit; quia ex iam dictis cum liquet Nardum voluntatem ad vulgarem tantummodo propendisse, quod potuit ab initio valere, licet per aditionem Bartholomeam evocaret, iane consilium

esse putavimus, tot in adversum repugnantes superius animadversis, in huiusmodi clausula fideicommissi introductionem fundare, juxta regulam in puncto per *Ruin. conf. 159. num. 13. lib. 2. Des. conf. 297. num. 3. Cravet. conf. 884. num. 1. lib. 5. Alkat. conf. 5. num. 39. & 40. lib. 4. Rima. Jun. conf. 435. num. 28. ad 12.*, qui observat male *Cart. Jun. conf. 48.* arguere a validitate sequens, cum esset arguendum a potentia valendi, repetit id ipsum *conf. 335. num. 31. & 34. lib. 5. & conf. 824. num. 14. & 27. lib. 7.* sequitur *Mench. conf. 328. num. 90.*, ubi de veriori, & communiori lib. 4. *Odd. conf. 95. num. 36. Ad consil. 29. num. 9. Laderch. conf. 58. num. 24. tom. seqq.*, quo loci rem totam diligentissime citatur; & adversus nervosae confutat, concludens, quod qui vim clausulae codicillaris extollunt, conjungunt videm perpetua, & inseparabili societate, mentem testatoris expressum, vel quae ex verba liquidoprehendatur; at cum mens ambigua est, vel cum magis ad directam, quam indirectam substitutionem verba pertineant, ex joris interpretatione clausulam fideicommissum inducere nemo dicit, nec ulla potest probati ratione, firmat illam in *conf. 92. num. 17.*, ubi quod in vulgari alii prohiat ad inversionem codicillaris clausula, quod id esse possit in compendiosis, vel fideicommissariis, & quandoque in reciproca, *Mentib. lib. 5. tit. 3. num. 13. Emanuel a Costa in cap. ff. per par. 3. verb. obliqua num. 19. 20. & 21.*, ubi egregie contradicentes, & dissimiles consentit (licet errore eam pro contrariis poris adducit *Mench. praesumpt. 67. num. 11. lib. 4.*) accedit *Aquilin in l. Centurio num. 62. ad 64. ff. de vulg. Perregrii artic. 18. num. 24.*, qui verissimam opinionem affirmat, & licet loquatur in vocacione facta per disjunctivam, nihil id refert, cum & nostro casu copulativa juris interpretatione in disjunctivam resolvatur, ut in superiorem fuit probatum.

Quibus nihil refragatur eudictis est contrarium adducta per Informantes, & quoque adduci possunt, nam *Socini. conf. 12. lib. 5.* ubi ut clausula codicillaris in casu, in quo adstant efficaciae signa voluntatis testatoris ad fideicommissum propense, tum quia vocabantur heredes, quod est collectivum plurium personarum, & graduum, & respicit tempus post editam, et advenit *num. 5. & 6.* cum quia non heredes simpliciter, sed masculi tantum invitantur, & eadem alienationis bonorum expressi prohibito, et ponderat *num. 13. & 14.*, ubi perpendit ovis perpetuo infirmis adjectum; tunc denique, quia testabat eo casu necessitas causae infirmis; nihil propter mirum, si ut tollitur sola praesumptio surgens ex verbo directo, quam praecedentes conjecturae suffulisse poterant, etiam clausula codicillaris adducitur; sed haec non applicentur casui nostro, quia non solum defunt omnes ille conjecturae fideicommissum arguentes, quibus praecedentibus clausula ad testatoris voluntatem tuendam vires suas exerceat, verum etiam adiunt vulgarem substitutionem manifestissime foveantes, quo casu nihil adversus testatoris desiderium clausula potest.

Cart. Jun. conf. 48. praeterea quod a multis reprehenditur, ut a *Riminaldi. Jun. conf. 115. num. 19. Mench. conf. 85. num. 97. Laderch. conf. 58. num. 31.* non offendit eandem ratione, quae nec *Socini.* nam in suo casu urgebant pro fideicommissis, dictio *post*, adjectivum *quoscumque*, quod facit collectivum plurium graduum, habet tradam, & utrumque tempus respicit, in qua

consideratione plurimum figit pedes *num. 3.* aderant & alia idipsum arguenda *aam. 6.* quis igitur verba erant dubia, & coniecturæ potentes fideicommissarium fudebant, usus est clausula codicillari, contrarium inuens, si verba vulgarem indicarent *num. 6. versu. aam. ad supra. Cravett. conf. 22.* clausulam non multi facit, quando certa est substitutio vulgaris, qualem nostram designat juris interpretatio, sed domaxat quando incerta est, & generalis, ut ait *num. 8.* ab informantibus allegato.

Præterea aderat in suo casu explicitum verbum commune *substitutus*, insuper vocatio erat per nomina collectivæ plurium graduum, ut *nam. 4. & 6.*, & nulla necessitatis causa in institutione verificator, ut is admittere *aam. 4. Menich. præsumpt. 60. nam. 74. lib. 4.* loquitur in reciprocis & quid in vulgari senserit, aperit in *consil. 328. nam. 90. lib. 4. Peregrin.* quid senserit in vulgari, explicuit *artical. 18. nam. 24.* ut præsumimus, & *nam. 9.* nihil contra, imo faveat, quia expresse cum substitutio est facta in casum vulgaris, tum sicut in fideicommissariam non inveni, quia esset præter intentionem testatoris, qui vulgari substituto intellexit, & hic est casus noster, cum æquiparentur hæc duæ formulæ, illa *filios institui, & si hæres non erit substitui nepotes ex eo, & altera, institui filium, & nepotes ex eo, & concurremtem vim verbi directi, conjunctionem vocatorum in eodem periodo, & necessitatem clausulæ.*

Et licet *aam. 6. 15. 20. 21. & 23. & art. 17. nam. 37. & art. 29. aam. 18.* clausulam codicillarem magnifice, tamen non offendit, quia *aam. 37.* loquitur, cum nulla concurrebat institutionis necessitas, & aperte collectivum.

Num. 6. loquitur, cum per collectivum nomen vocabatur, maxime adjecta clausula *in substitutum*, licet ex quo ultimo loco recinet auctoritates pro non inflexione concludentes, videntur, eorum sententiam magis sequutas ad vulgarem regulam.

Num. 15. pendit verbum commune *substitutus*, dictionem *post*, & nullis necessitatibus causative ordo verificator.

Num. 20. fundat se in dictione *post*, in mentione mortis expressa, in verbo communi, in vocatione hæredum, in quibus nulla necessitatis causa intercedebat.

Num. 21. loquitur in quarto casu *Socii.*, & in spectissimis compendiosis.

Num. 23. sermonem habet de casu habente commune verbum, dictionem *post*, mortis mentionem, longum tractum, totum hereditatis ordinem.

Num. 28. munit de casu, in quo verbum commune, collectivum *disfundat.*, & verbum *hereditas*, in quo vim præcipuum constituit *nam. 21.* quasi utrumque tempus respiciat.

Nihil igitur turbat, quod his concurrentibus codicillari clausula ad universalem testatoris mentem conservantem institutionis spiritum infundat, quia nostra in specie nulla ex his, quæ *Peregrin.* observat, intervenire.

Rota Romana apud Seraphin. decis. 1304. decidit eam, in qua adebat manifestissimum fideicommissum ob clausulam vulgarem, pupillariter, & per fideicommissum, ob quam *nam. 11.* inquit rem non potuisse reverteri.

Utraq; quod de solo charitatis ordine tractabatur eo casu, & multis vigeant tractum temporis etiam fideicommissum indicantia, ut digestio ad plures gradus *aam. 8.*, & fideicommissum in casum lineæ extendit *nam. 8. & 9.*

Apud eundem *decis. 409.* & in noviss. 579. *part. 1.* deciditur questio, in qua ad fideicommissum iuelinare cogebat nomen collectivum *descedentes*, *aam. 8.* dictio, *in infinitum* *aam. 9.* lineæ masculinæ commorecio, digestio cum tractu manifesto, & desubstanti clausula cessantia instituti, deinde ut tollat vim verbi directi *aam. 9.* non utitur solo fundamento clausulæ, sed ad eum effectum studiosè conjungit cum ea verba tractum temporis denotantia, & ita utitur auctoritate *Cravett. conf. 22. nam. 8.*

Et eisdem concurrentibus *Rota* alias hujus clausulæ rationem habuit in una *Romana de Gebriellitis, & in Macerata Fideicommissi* coram R. P. D. *Globo, & in Bononie, Bonorum de Scia, & in alia Urbevetana Fideicommissi* coram R. P. D. *Pamphilo.*

Que propterea assistent, non resistunt, cum loquantur in casibus a nostro longissime distantibus.

Et si tunc resolutio nostra nobis videretur ex clarissimis juris fundamentis descendere, nihilominus absolutum sicerent ab expensis adices, ut hoc unum vidit præteriret subsidium, pro quibus in causa agitata vir jurisconsultissimus consultor, ad nos per *Bart. in l. 1. in bonorum ff. de bon. possesi. cum aliis per Affr. in pract. §. 32. in 2. & 3. principal limitatione.*

Ex quibus &c. & aliis &c.

*Juvenis Marcus Bazaridas,
Bonifacius Martiniellus,
Georgius Prætelus.*

ADDITIO.

SUMMARIUM.

1. Vocatio plurium, quando censetur facta per vulgarem, vel per fideicommissarium rebus.
2. Substitutio vulgaris evadit fideicommissaria, si facta est post aditam hereditatem.

Ad *nam. 1. & seqq.*

Vocatio plurium quando censetur facta per vulgarem, vel per fideicommissarium, & quando intret theoria *Comen. in l. cum ita 33. §. in fideicommissum ff. de legat. 2. & in l. Gallus 29. §. quidam esse ff. de liber. & postulat.* vel alia *Cassius.* eidem opposita in dict. 1. Gallus *nam. 9. Cicerat. discord. trivil. & crimis, discord. 28. per tot.* & vide supra in *addit. ad decis. 1. nam. 42. & seqq.* & in *addit. ad decis. 3. nam. 39.* ubi plures concordantes. *Rat. Florent.* hoc eodem vol. *decis. 36. aam. 4. & seqq.* ibique ego in *addit. nam. 1. & seqq. & decis. 68. nam. 1. & seqq.*, & plenissime in *decis. 1. nam. 1. & seqq. & decis. 31. aam. 2. & seqq. coram me, Rat. Sacer. decis. 31. aam. 5. & seqq. pariter coram me, repetit. post de Luc. in Mantiss. in fin. fol. 338. in Veneta impressione anni 1708. ad quæ Lectorem remitto, ne alias dicta hic transferam. *Rat. Romani. in Affr. Successoris 11. Junii 1714. §. ex his igitur coram Cerra, & in Favent. in Affr. 18. Februarii 1724. §. quatenus, & seqq. coram Reverendissimo Dom. meo Aldrovando.**

Quando substitutio est vulgaris, evaderet fideicommissaria, si facta esset post aditam hereditatem, ut dicitur in hac nostra *decis.*, & supra *decis. 50. aam. 1. 4. & seqq.*

Ad *nam. 18. & seqq.*

Vide supra in *addit. ad decis. 55. a. 1. & seqq.*

FLORENTINA

Fideicommissi.

19. Augusti 1617. Lib. Mel. 97. a 334.

ARGUMENTUM.

Vocatis proximariis, & iis, quibus de jure debetur successio, utraque qualitas debetur probari per successorem, si ostendit se agnatum in gradu successibili. Condicio si sine liberis opposita gradui intermedia caducata, etiam si verificata non fuerit, quia liberi extiterint, non impedit tamen, quia vigore vulgaris anomalæ, subsequens in locum gradus caducati admittitur. Liberos existentia quando dicitur determinate, & ad certum tempus requisitis, & quando indeterminate. Filiorum appellatione, an, & quando veniant nepotes, & an vocato patre, & filiis infestis vocatis, intelligatur simultanee, vel ordine successivo.

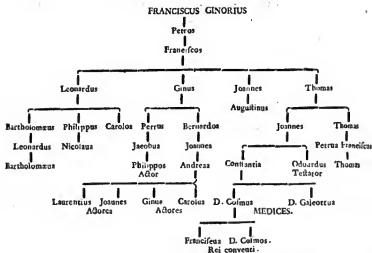
SUMMARIUM.

- 1 **V**ocatis proximariis, & iis, quibus de jure debetur successio, utraque qualitas copulative probari debet per alorem.
- 2 Et proximitas probari debet per gradum dinumerationem.
- 3 Contra quod sufficiat probare proximitatem, quia in consequentem remanet probata successio illis ex statu delata num. 24.
- 4 Legatum solum heredi, & tadicatum, adhuc in eo consolidatur ex titulo hereditario.
- 5 Et heredi tempore testis.
- 6 Declarat ut num. 107. & 108.
- 7 Vocatus sub condicione si sine filiis debet probare illius verificationem.
- 8 Contra num. 23.
- 9 Condicio si sine filiis decesserit quomodo differat ab ea, si filios habuerit, & num. 8. 9. 11. & 39.
- 10 In substitutionibus non fit extensio de casu expresso ad non expressum.
- 11 Caducata medio gradu ab morte substituti, non intelligitur annullata condicio ipsi appposita.
- 12 Quia immo ipse implementum operatur, ut substitutionis subseq. ens habeatur pro non scripta.
- 13 Contra num. 67. & seqq.
- 14 Verbo tali casu restringitur dispositionem ad casum formæ iter expressum.
- 15 Et tunc illas agendi ad fideicommissum, quod casus expressus non evenerit.
- 16 Limita si conficit de contrario mente testatoris, num. 75 & 77.
- 17 Appellatione filiorum veniunt nepotes, ubi agitur de dispositione, quæ sit collata in futurum eventum, & in solis filiis effectum sortita non fuerit, & num. 79. & 95.
- 18 Limita ut num. 83. & 84.
- 19 Et dicitur collata in futurum eventum, si vocati fuerunt filii nati, & nascituri.
- 20 Vocati per nomen collectivum tam nati, quam nascituri, intelliguntur vocati ordine successivo.
- 21 Filios, licet sint heredes, presumitur ignorasse testatorum patris.
- 22 Dispositio testatoris semper intelligitur rebus in eodem statu manentibus.
- 23 Casus habetur pro expresso, in quo testator interrogatus, ita verosimiliter respondisset.
- 24 Proximior in gradu dicitur ille, quem nemo antecellit.

- 25 Substitutus in casu mortis sine liberis, probatur morte, habet intentionem in jure fundatam, intentionem decessisse sine liberis.
- 26 Verbo quibus de jure hereditas pertinet, sunt declarative, non restrictivæ.
- 27 Agnatis creatur contemplatio, ex quo majus potest fuit in condicione.
- 28 Nemo sibi ipse substituitur, nec a semetipso legari potest, & num. 102.
- 29 Sententia vocati agnatis secundum jus civile, intelligitur se referre ad eam juris portam, quæ sibi conformis est, & proinde, quæ legitur de agnatis, non de cognatis.
- 30 In legatis substitui potest expresse per vulgarem, & per fideicommissarium.
- 31 Quia etiam per compendiosum resolvendo: juxta suam naturam, si legatum non agnoscitur, in vulgarem, si vero agnoscitur, in fideicommissarium.
- 32 Et eadem pariter effectus, ac si in vulgari, vel fideicommissario, & num. 71.
- 33 Caducata medio gradu substitutionis, sequens in ejus locum substituitur per vulgarem anomalam, & supra num. 29.
- 34 Vulgaris anomalæ quid sit narr. 113.
- 35 Quæ sint illius fundamenta num. 114.
- 36 Primum certa, & determinate vocationis, ac verificata in vocatione proximioris a 115.
- 37 Aliud vulgaris substitutionis quomodo dicitur tum fideicommissarium conjugui num. 116.
- 38 Vulgaris est respectu substituti, non vero primi instituti.
- 39 Per eum acquiritur locus, non representatur persona.
- 40 Dicuntur ipsæ tot gradus, quot sunt personæ, quarum additione quælibet ipsarum exprimitur.
- 41 Quot, & qui sint ejus effectus num. 117. & 118.
- 37 Substitutus substituitur dicitur institui substitutum.
- 38 Quia res remanet semper potius gratiam cum suo onere.
- 39 Condicio si sine filiis quando sit consideranda ad certum tempus, non purificanda, licet sit ante extiterint, & postea decesserint, si non sit determinate posita fuit, & num. 43.
- 40 Et quando dicitur hære determinate, & ad tempus delata successione, & num. seq.
- 41 Qualitas ad idem verbo intelligitur secundum tempus verbi.
- 42 Distinctio tunc, & eo casu restringit conditionem ad tempus præcise expressum.
- 43 Conditionem sufficit momento temporis impleri, & num. 51.
- 44 Limite ut num. 52.
- 45 Limite stante contraria voluntate testatoris, & de ratione, ibidem.
- 46 Et hoc unde elicitur num. 47.
- 47 Sive liberis decessisse dicitur, qui filium sustinuit, & viros unius.
- 48 Paria sunt non fuisse, vel non potuisse succedere.
- 49 In dubio considerari debet quid congruit voto testatoris, & exemplifica ut ibidem.
- 50 Fideicommissa maxime congruunt voto virorum nobilium, præsertim Florentia, ubi maxime viget usus fideicommissorum.
- 51 Et est erranda opinio, quæ facit causæ testatoris, & substituti.
- 52 Verbum redeunte est obliquum, & presupponit terminum a quo, & ad quem.
- 53 Dispositio quod bona redeant ad filios, vel proximiores, si non verificatur in filiis, debet in proximioribus verificari.
- 54 Condicio habens causam successuum momentum temporis non expletur.

De

- De natura conditionis est, quod sit individua, ibidem.*
- 57 *Condicio si sine liberis an dicatur habere causam suavitatem, & exemplificatur condiciores instantaneae.*
- 58 *Condicio si filii non essent, & si filios non haberet gerendo differat.*
- 60 *Condicio voluntaria impleri potest per aequipollent, si principaliter fuit consideratus effectus.*
- 61 *Condicio si sine liberis est necessaria respectu vulgaris comprehensa in pupillari.*
- 62 *Vulgaris concepta in uno casu trahitur ad similem, & ann. 65.*
Et ad casum contrariam ann. 76.
- 63 *Idea facta in casu, quo aulicis masculis reperitur, trahitur ad casum, quo sunt, sed ad foeminas non possunt succedere.*
- 64 *Item concepta in casu auitutatis, & mortis complectitur casum, quo liberi non nascuntur.*
- 66 *Ampla, ut non interfit, an sit vulgaris expressa, vel in suspendiosa contenta, & ann. 71.*
- 67 *Ampla secundo, etiam si conditio adnexa secundo, vel ulterius insinuat repugnet.*
- 68 *Vulgaris in comprehensiva contenta natura non immutatur, si primo substituta sunt appositae conditio.*
- 69 *Substitutio facta sub conditione si filii non sint, dicitur vulgaris respectu filiorum, quia casum impotentia complectitur.*
- 70 *Substitutio sub conditione si posthumus natus non fuerit extenditur ad casum, quod natus sit, & moriatur, dummodo mater coheres non sit in medio.*
- 72 *Sicuti concepta in casu, quo quis non sit heres, continet casum, quod sit, & in pupillari aetate decedat.*
- 73 *Dispositio extenditur de uno casu ad alium stante verisimili mente testatoris.*
- 74 *Deficiente conditione, deficit substitutio, nisi testator idem relictorum erat in casu conditionis deficientis.*
- 78 *Deficientibus primis vocatis, ultimus admittitur.*
- 80 *Appellatione filiorum non vocantur agnati ex proprietate firmorum, praecipue in legatis, & fideicommissis.*
Declari ut supra ann. 16.
- 82 *Contraria dispositio text. in l. i. iusta ff. de verb. signifi. procedit in dispositione Legis, non hominis.*
- 82 *Maxime non volunt in transferentibus.*
- 83 *Item quando nati non erant tempore mortis testatoris.*
- 84 *Ampla etiam si dispositio collata sit in futurum eventum.*
Item limita, si amicus filii in alia parte testamenti sanpnam fuit pro liberis primi gradus nom. 111.
- 85 *Item suntibus contraria coniectura.*
- 86 *Primo, si agatur de relicto asfructus, quod persuaelissimum est, & cum persuael extinguitur.*
- 87 *Adco ut, si voluit testator, ut ad heredes transiret, debet expresse disponente.*
- 88 *Secundo, si admissi nepotibus deberent admitti praenepotes, & induceretur fideicommissum perpetuum contra voluntatem testatoris.*
- 89 *Tertio, si voluit divisionem legati fieri in capita.*
- 90 *Quarta, si exheredentur magis disticti.*
- 91 *Quinta, si vocati fuerant filii connotative ad aliquam personam, & ann. 94.*
- 92 *Maxime concurrente divisione etc., qua devotus causam proximam, & immediatam.*
- 93 *Contraria auctoritates declarantur procedere in conditionibus, non in dispositionibus.*
- 96 *Vocatio patris, & filiorum inter personas, in quibus talis ordo charitatis, intelligitur simultanea, non utriusque successiva.*
- 97 *Limita quando utantur filii nati, & nascituri, & nepotes veniant nomine heredis.*
Substituere si constet de contraria voluntate testatoris, & ex quo desumatur nom. 99.
Item si agatur de relicto particularibus n. 100.
Item si verba testatoris evaderent frustratoria, ann. 101.
- 98 *Divisio frustram supponit commutationem.*
- 101 *Jur accrescendi habet locum in legatis.*
- 104 *Maxime concurrente voluntate testatoris.*
- 105 *Legatum effectum caducum in persona heredis transiit ad substitutos.*
- 106 *Substitutio potestior est jure accrescendi.*
- 109 *Legatum recte via transiit in legatarium.*
- 110 *Qui habet allodium ad rem ipsam, rem habere videtur.*
- 112 *Nasciturus aequum expectatur, quando dispositio verificari potest in jam nato.*

DECISIO C.

In Causa Ginori, e Medici.

Dominus Odoardus D. Joannis Thomæ de Ginoris anno 1558. condidit testamentum nuncupativum, in quo de tota bonis, si sine liberis moreretur, legavit libere D. Constantiæ illius sorori germanæ nonnullis capit, deinde alia bona legavit eidem D. Constantiæ his verbis. — *Item jure legati, & post mortem ipsius testatoris decedendo, ut supra obsequi filiis legitimis, & naturalibus, reliquit. & legavit dictæ D. Constantiæ ejus sorori. & ejus filiis masculis tam natis ex ea, tam nascituris ad fructum, gaudendum, & usufructum, etiam si anni tantum restarent, omnia inscripta, pta bona, & ex eis accipere fructus, & usufructus, & qui usufructus duraret vita eorum, & usufructus eorum aqua portione inter eos compariatur, & dividantur. Et exquirete causa, quod dicta D. Constantia, & ad filios tam nati, quam nascituris de hac vita migrarent, ad ea quod nullus superesset, tali causa dicta inscripta bona redirent, pertinerent, & spectent Petro Francisko Thomasi de Ginoris, saltem ipsius Petri Francisci filius masculus legitimus, & naturalis; & dato quod non esset sibi filius masculus, tali causa dicta inscripta, & inscripta bona dictas testator reliquit propriisque domus de Ginoris ipsius testatoris; & cui, vel quibus de jure, & secundum formam Statutorum, & Ordinamentorum Civitatis Florentinæ hereditas talem bonorum perveniret. — Bona autem sunt & eriguntur autem alii bonis inscriptis eandem D. Constantiam heredem.*

Decessit testator superfluitibus sorore, & DD. Cosmo, & Galeotto ex eo nepotibus, qui (vivente adhuc matre) in lucem tamen editi ex Cosmo D. Francisko, & Cosmo rei conventis, obierunt; pariter ea vivente obiit Petrus Franciscus, & postea Thomas illius filius; demum anno 1600. d.

cessit D. Constantia legataria supervivens prædictis ex filio nepotibus, adversus quos ipse D. Philippus Jacobi, & ex personis Andrea D. Laurentius, Joannes, Giuseppe, & Carolus afferentes evenisse casum fideicommissi, illudque apertum ad favorem propinquorum domus de Ginoris petebant bona fideicommissi subiecta a reis possedita, & non alienata, nec non alienationum pretium sibi restitui eam fructibus, quorum intentionem pluribus,isque validissimis rationibus in suis doctrinis & legationibus excludere conabatur Excellentissimi D. Advocati reorum, dicentes in primis DD. adores non esse ex comprehensis in fideicommissi. Secundo fideicommissum fuisse extingui tam ex delecta conditione, quia Petro Francisko primo substituto filius exiit, ac supervixit Thomas. Tercio quatenus fideicommissum non fuisset extingui, adhuc tamen non fuisse purificatum superfluitibus ipsis DD. reis, nepotibus D. Constantiæ ex Capiteo Cosmo filio prædefuncto. Quarto aliud fuisse præcedens fideicommissum, cujus vigore Petrus Franciscus evieit plura bona relicta libere D. Constantiæ in dicto testamento D. Odoardi fratris, ex quo fuit immutatus status rei, & per consequens dispositio Odoardi testatoris.

Priorem autem suam exceptionem probant, quia DD. adores non habebant qualitates requisitas, & expressas testatore, ut scilicet essent propinquiore domus de Ginoris, & essent tales, quibus de jure, & secundum formam Statutorum dicta bona pertinerent; non enim probatum est eos esse proximiores de domo, nec adeo de jure pertinere successorem, quod sua equitate, & capulative adjecta deberent probari, l. si heredi plures ff. de iudic. l. illis. Bart. Talem, & alii in l. 1. ff. de iust. & jor. dard. conf. 45. a. 19. & conf. 403. num. 30. Decian. conf. 31. a. 45. lib. 1. Honded. conf. 1. a. 1. num. 20. lib. 1. Nec sufficit probare se agnatum, nisi per distinctionem, & denominationem gradus ostendatur nomen in gradu præcedere Decian. conf. 321. num. 3. & post alios Caball. conf. 266. a. 1. lib. 1. quod in proposito casu fuit omisum; quemadmodum etiam non fuit præbatur hereditatem ad eos de jure

jure pertinere, praesertim, cum qualitas hac verificetur in dicta DD. reus; & licet sitis prima qualitas in iis non concurrat, tamen satis est ostendere actores non habere qualitates, & ex non jure ipsorum eodem excludere, id l. fin. Cod. de rei vindic. l. loci §. competit ff. serv. vendit., & plenae notae, in l. quod nunciat C. de edm.; quatuor cum D. Constantis substitutio supervixerit, & sit haeres, & legatarius, & in ea verificetur utraque qualitas, quia est propinquior de domo Ginoia, & ad eam bona de jure pervenissent, videntur dicta bona in ejus persona consolidata, argum. l. 1. §. pro secundo C. de caduc. testam. nam etsi heredi a semetipso legari non possit, statim eveniente casu caducitatis legatari heredi competit reitio, ut per Perregri. art. 7. num. 20.

Secundum fundamentum, quod scilicet fideicommissum esse pervenit, dicebatur verificari, quia substitutio de propinquioribus suis limitata, & restricta sub ea conditione, si Petrus Franciscus non habuerit filios masculos simpliciter, & absolute, ibi — *Etsi sibi non esset filii masculi tali casu &c.* & idcirco debeat actores sub illa conditione vocari verificari existentiam conditionis Bald. in l. siquidem C. de except. Sard. consil. 186. num. 11. Houd. conf. 34. num. 6. lib. 1., ut lo casu nostro totum abest perfectum esse fideicommissum per existentiam conditionis, ut potius aperte ostendit de defectu, quia Petrus Franciscus suscepit filium Thomam, quem reliquit superstitem, ut corpus existentiam evocavit fideicommissum; & maxima est differentia consistenda inter conditionem — *si filios habuerit* — & conditionem — *si decesserit sine liberis*. Bartol. in l. heredes 77. ff. ad Trebell. per text. in l. cum uxori C. quando dies legati erit, nam primo casu satis est, quod filios habuerit, licet postea decesserit l. filius famul. §. cum quis ff. de legat. 1., quod etiam videntur voluisse Socini, in l. si filius ff. de condit. & demon. stratis. Jafus in l. ex substit. num. 10. ff. de vulgar. Caste. in l. ex fallo §. si quis autem ff. ad Trebell. cum aliis copiose; latis in ult. cit., inter quos Angel. in parvo consil. 364. & Palcos. consil. 46. num. 1. vers. in questione, & tradit Oldend. conf. 41. num. 1. vers. scias tamen esse, Socini. consil. 140. num. 9. lib. 1., hinc evenit, ut in gravato si sine liberis, statim ac decessit eum liberis, exspectet fideicommissum, quodquid postea sit de liberis Oldend. communiter receperunt consil. 30. Houd. consil. 60. num. 40. lib. 1. Sard. conf. 448. num. 11. Craff. §. fideicommissum quest. 33. num. 4., & in substitutionibus non fit extensio de casu expresso ad non expressum Crauser. conf. 62. num. 1. & consil. 123. in fin. vers. sed pro majori. Berra. conf. 128. num. 9. lib. 2. Mantie. de consil. lib. 12. tit. 6. num. 11. Decian. consil. 35. num. 37. lib. 1. concludentes solum existentiam filii excludere substitutionem, quis non ipse excludit, sed defectus substitutionis Gabriel. consil. 95. num. 17. vers. cuncto lib. 1.

Et quoniam in hoc nostro casu fuerit annullatus gradus substitutionis facta de ipso Petro Francisco, & de filia ob eorum praedecessorem sate D. Constantis, non tamen fore annullata conditio adjecta sequenti gradui — *si Petrus Franciscus filios non habuerit* — Bald. consil. 114. lib. 1. Gabr. dict. consil. 95. num. 21. vers. cuncto, cuius defectus facit, ut substitutio perinde habeatur, ac si facta non esset Rois. consil. 126. n. 11. lib. 3. substitutioque habetur pro non substituto; & eo magis, quando in testamento adhibita fuerunt verba — *tali casu* — quae restringunt dispositionem ad casum formaliter expressum a testatore Ro-

man. conf. 131. Anasem. conf. 356. Sard. dec. 207. num. 17., itaut agenti ex fideicommissum tempore obliet exceptio — *casus non est testamenti expressus; testamentum de hoc non loquitur* — Menoch. consil. 522. num. 2. Sard. consil. 10. num. 19. & consil. 44. num. 3.

tertium, quod fideicommissum non esse ad huc purificatum dicebatur probari, nam in casu nostro filiorum appellatione debent venire nepotes; liquidum agitur de dispositione filia collata lo incertum futurum evocatum, & quoniam potuit fortiori suum effectum in filius ob illorum praedecessorem, quo casu verisimili, & ab omnibus receptis conclusio est filiorum appellatione venire nepotes l. iusta ff. de verbor. significat., ubi licet filii nomen filium quibque continet, ita & orporem; nam quemadmodum si testator vocasset simpliciter filios D. Constantis, dubium non esset etiam filios contineri, iis vocando filios, dubium non est contineri nepotes ex vi, & significatione vocis sicut, quod notat Alciati. ibi, & Consil. consil. 111. num. 12. & conf. 116. num. 11., tradunt Bart. in l. liberos ff. de verbor. significat. n. 5. hinc in l. Galus §. instituit num. 48. ff. de liber. & postum., ibique Alex. cum 7. Socini. num. 5. Jafus num. 12. Natt. consil. 603. num. 19. Cephal. conf. 262. num. 8. Decian. conf. 88. n. 54. lib. 1. Dec. conf. 391. num. 5. Molis. de primogenit. Hispan. lib. 1. cap. 6. num. 29. Gabriel. de verbor. significat. concl. 1. num. 78. Sard. desig. 73. num. 18. Mantie. de co. jell. lib. 8. tit. 8. & Perregri. art. 22. num. 50., ubi conclusioem extendit, & art. 28. num. 34. Quod dispositio esset favorabilis non videbatur dubium, quod esset collata in futurum evocatum colligitur ex illis verbis — *tam natis, quam nascituris* — quo casu conclusio minus habet dubitationis, ut per Curt. Jan. consil. 110. num. 9. Menoch. conf. 187. num. 112. Alex. conf. 9. num. 5. lib. 1. Socini. conf. 147. num. 91. lib. 3. Mantie. de consil. lib. 8. tit. 12. num. 21., quod non esset fortis effectum in filius, dicebant ea eo probari, quia testator habuit relationem ad filios incertos vocatos in quemdam futurum evocatum, qui ratione plures nominati intelliguntur vocati ordine successivo, & sic primo foror, deinde sororis filii, qui filii cum decesserint ante matrem, parer dispositionem in eorum persona non potuisse habere effectum, & sic nepotes venire sub nomine filiorum ex traditis praesertim a Perregri. art. 17. num. 16.

Quartum denique fundamentum, quod esset mutus rei status, & consequenter voluntas testatoris, ex eo videbatur posse colligi, quia Odoardus testator tempore testamenti ignoravit dispositionem patris, quae quidem ignorantia praesumitur in filio herede suo, ut per Bart., & alios in §. de fratre num. 13., & idcirco D. Constantis forori reliquit plures capite bonorum libera, quae tunc quoniam non poterant, eam statim mortuo Odoardo sine liberis vigore testamenti paterni fuisse restitueranda ex quibus inferunt per ignorantiam dicti testamenti patris fuisse mutatum statum rei, & idcirco debuisset pariter matri, & alterius voluntatem Odoardi, qui dispositio testatoris debet semper intelligi, rebus esse stantibus, & habet ratiocinatio conditionem — *si rei in eodem statu persistat* — ad Jafus., & alios in l. quod Servius ff. de condit. test. dat. & in l. in consequentia ff. de confirm. tam. Bartol. in l. quatuor §. si duo num. 5. ff. de hered. instit. Mantie. de consil. lib. 3. tit. 1. num. 21., & quod testator, si hujusmodi casum revivisset, ac de illo cogitasset, & de eo fuisset incertogatus, ita verisimiliter respondisset, & idcirco

- 21 circa haberi debet pro expresse gloss. & DD. in l. tale postum C. de post. Rot. decis. 366. ann. 12. per. t. in avvisi. Gabriel de regal. jar. tunc. 4. & 10., quia ratione obsequio in hanc diem testamentum Udoardi nullius, vel modice animationis esse credebatur, ex quo contemptu partium intestatio, & mens testatoris colligitur.

Verum his, & aliis pluribus, quæ ad hæc commodè referantur, non obstantibus, pronunciamus, restitutionem bonorum fieri juxta petita, una cum fructibus a concessione litis insinuatæ potissimum aduocati rationibus.

Siquidem non recedentes ab ordine prædicto, visum est in primis extrare fideicommissum, & ad illud ultimo loco vocatos esse proximiores domus de Ginoris ex verbis apertissimis ipsius testamenti, quæ verificantur in D. Philippo, & D. Andrea patribus quætorum agendum præveniente tempore purificationis fideicommissi, ut ex fide Cancellarii Tractatum colligitur, ex qua, & ex aliis documentis apparebat Franciscum Petri commorem asipitem fuisse prædictorum abavum, Oduardum vero proavum, & eorum tempore obitos D. Constantiam viverent, & septimo gradu jungerentur testatori, eidem propinquiores esse intelliguntur, dum ex adverso non probatur alios eo tempore ex eadem familia fuisse repositos, qui prædictos in gradu antecellerent.

- 22 Jafon in l. 1. potest 8. nam. 83., qui plures allegat, & ibidem Alex. ann. 15. ff. de acquir. heredit. Causa. tunc. 43. nam. t. Tiroquell. de retrat. lignag. §. 11. gloss. t. nam. 6. & 11. Idem Alex. tunc. 124. ann. 17. tunc. lib. Paccia. de probat. lib. 2. cap. 12. ann. 26. & ann. 50., & ita fuit resolutum per Rot. tunc. in celebri Consilio de Paccia, ut etiam in simili communis est DD. conclusio, ut si quis probare teneatur, quem decessisse sine liberis, eo ipso, quo probatum est, eum decessisse, fundata est de jure communi intentio allegantis eum decessisse sine liberis, ut de communi testator Dec. tunc. 578., & de veteri, & communiori Altiar. de presump. reg. 1. presump. 49. nam. 6. Mant. de conjec. lib. 11. nam. 4. Majard. de probat. tunc. 1157. ann. 10.

Ex eadem ratione dictum concurrere in DD. actoribus, ac præsumi alteram qualitatē, ut scilicet heredes ad eos jure pertineant; nam cum sint de domo de Ginoris, & intelliguntur proximiores (nisi odemisor contrarium per adversarios) ipsi, qui se docent propinquiores, ut diximus, docent simul ad se pertinere hereditatem, quæ juri municipali ad propinquiores agnatos ab intestato defertur, ut ex cap. 126. & ex cap. 130. in 2. volum. Stat. non obicere colligitur; nam dum testator vocat propinquiores de domo, patet eum voluisse excludere extraneos; & per verba -- quibus de jure hereditas pertinet -- voluisse excludere illos agnatos, qui essent ultra octavum gradum, vel alia de causa intæpæces; & propterea DD. Ginorii, qui probant se agnatos certo gradu, utramque qualitatē habere intelliguntur, nisi adversarii ostendant ad eos non pertinere hereditatem, quia alii agnati reperiuntur magis propinqui.

- Nec admittendum est, illam secundam qualitatem verificari in DD. reit. ad quos hereditas testatoris de jure pertinet; qui licet non habeant illam qualitatem, ut sint de domo de Ginoris, & tamen illa prior efficit, ut vincant ex non jure, ut dicitur ipsorum agendum; nam ea verba testamenti -- ex quibus de jure hereditas pertinet -- & præcipue illud relativum quibus sunt declarative non restrictivæ, segmento eorum, quæ docet Bart. in l. omnes populi in prin. ff. de jussit. &

jar. per eundem l. & per l. c. de famm. Trin. & l. habemus C. ad Trebell., quasi testatur eo. liquerit propinquioribus illis de Ginoris, qui de jure haberi fuissent illius hereditatem in eam, quo Petrus Franciscus, & ejus filii sunt extraneæ tempora mortis D. Constantiæ; & quod sensus hic verus sit, ac meo testatoris conformis, patet ex verbis testamenti; primum dum testatur hitor illo verbo redat, quod supponit bonafici. se prius apud Ginorios, & per legnum filios D. Constantiæ dilectissimæ, & consequenter dum vult redire, ostendit illam qualitatem -- ut heredes de jure pertinet -- cogniti excludi, desiderari in illa de domo, nam si de jure cognati forent, si non, testator illos excludit, dum vult bona redire.

Secundo quia in conditione posuit filios natos Petri Francisci, quod invito agnitioni. si. dum præsumitur secundum magis communi, ut qua Simo de Prat. de interp. lib. 3. dicitur 1. interp. 1. solut. 11. ann. 5. Mant. de consuet. lib. 6. tit. 15. nam. 2. Menoch. conf. 44. ann. 12. Sard. conf. 345. ann. 11., ac propterea qualitem -- ut de jure ad eos pertinet hereditas -- declinavit se velle esse in agnatis, non in illis, dum enim excludit cognatos, declarat hereditatem pertinere ad agnatos, inter quos illi succedunt de jure, qui sunt propinquiores, nisi alii eis impediat; præterea dum testator legat summatim sorori, & ejus filius, certum est voluisse continere illam qualitatem, quibus, & in dicta D. Constantia, & ejus filius, quia nemo filii ipsi substituitur, nec a semetipso legari potest l. hanc §. heredes ff. de legat. 1. Pergrina. art. 7. 2. 2., & ideo necesse est cum voluisse in agnatis, quæ verba adjectis, quia voluit inter eos esse illum eundem ordinem succedendi in fideicommissio, qui de jure municipaliter testatur in successioibus hereditatem agnatis delataram, & sicut Statutum vocans agnatos secundum jus civile debet referri ad illam juris partem, quæ pertinet ad terminos Statuti, nempe ad agnatos, & non ad cognatos, ut ex malis tradit Caball. tunc. 10. & 14. lib. 2., ita testator, dum vocat proximiores de domo, & quibus de jure debet debet intelligi reitens illa qualitatem, ut sint de domo. quasi solis agnatis Statutum deferat hereditatem.

Quotum articulo ad secundum articulum concludendum fuit fideicommissum ex eo non evanuisse, quod Petrus Franciscus filium habuit, qui tamen decessit ante obitum D. Constantiæ; & extitisse conditionem, sub qua vocati fuerant proximiores; in quam sententiam multa nos impulerunt, & primum, quod sit verissimum, & receptissimum in jure, in substitutionibus subordinatis per plures gradus, five per vulgarem, five per fideicommissariam, five per iracum in cunctuosa comprehensum, deficientem, vel caducum uno, vel altero præcedente gradu substitutionis, posterioribus non periculis, sed sequenti loco vocatis subrogari in priorem locum, ac propterea deficientibus tempore mortis D. Constantiæ Petru Franciscus, & filius, bona legati cum onere restituendi per tenuisse ad propinquiores de domo ultimo vocatos.

Quod ut patet evidenter, supponendum est ante omnia, quod sicut in hereditatibus, ita quoque in legatis fideicommissis, & donationibus causæ mortis possit expresse substitui per vulgarem, & fideicommissum per plures gradus l. ut heredes ff. de leg. 2. l. legata C. de legat. l. uti §. proferendo, & §. ha autem sub conditione C. de tal. rultu, & post Socia. Jus. Jafon. Zamb. Craven. etc.

Almeida tradit *Peregrin. artic. 15. num. 1.* potest etiam fieri compendiosa, resolvenda juxta naturam suam vel in vulgarem, vel in fideicommissariam, prout contingit agnoscere, vel non agnoscere legatum, seu fideicommissum, ex late traditis per Doctores in *l. precib. G. de impub. & aliis &c.* communem dicit *Rip. in l. centurio num. 146. ff. de vulg. Crass. ff. substitutio quest. 61. num. 2. Truncating. de substitut. par. 4. cap. 2. num. 3.* innumeros cumulat *Decius. conf. 1. lib. 1. num. 76.*

Et si resolvatur in vulgarem, eundem prout parit effectum vulgare, quod etiam dicendum est de fideicommissaria *Bart. in l. heredes mei § cum ita num. 5. vers. quod intelligi ff. ad Trebell. Alex. conf. 5. num. 15. lib. 1. Sord. conf. 347. num. 148. Menoch. conf. 215. num. 1. & seqq. in terminis.*

Modo videndum est, quales sunt substitutiones, de quibus agitur: & certe licet respectu D. Constantis, quæ legatorum agnovit, vel in presentem supponitur agnovisse, sequentes substituti de domo non possunt succedere nisi per fideicommissum, quia vulgaris per agnitionem legati expiaverit; attamen respectu gradus educati Petri Francisci, & filiorum succedunt per vulgarem, vel expressam per illa verba, *si non essent filii*, vel contentam in compendiosa; succedunt per vulgarem, quia ob caducitatem gradus præcedentis prior substitutiones non potuit consequi fideicommissum, unde sequens in ordine per vulgarem admittitur in locum prioris, non quod per hanc succedat testatori, quia tantum illi succeditur per fideicommissum, sed ad illud fideicommissum admittitur subintrant, mediante vulgari substitutione, in locum deficientis, quæ est *Doctrina Bart. in l. quando num. 10. ff. de acquir. heredit. i.* quam sequuntur ibi *Paul. Iam. Aret. Ang. & passim alii*, & optime declarat *Sacc. Jun. consil. 48. per tot. præcipue num. 16. & 20. & consil. 100. num. 6. lib. 1.* ubi quod dicitur vulgaris respectu primi substituti, non respectu instituti, & consil. 114. num. 12. *Gabriel. conf. 117. num. 16. lib. 1.* plene *Guid. Pap. decis. 550. per tot. Menoch. conf. 106. num. 393. & seqq. & conf. 75. num. 7. Cravert. conf. 283. num. 5.* ubi dicit post aditam hereditatem, compendiosam continere vulgarem, non respectu instituti, quia jam aditæ, sed respectu substitutorum, qui succedere non potuerunt, vel quia mortui sunt vivente gravati, vel quia aliter sunt exclusi, idem dicit *conf. 985. num. 32. & seqq. clare Casp. conf. 552. lib. 2.* in quo ait, vulgarem substitutionem posse fieri fideicommissario, quo moriente antequam possit succedere, admittitur substitutus per vulgarem, quia succedit loco defuncti, & sicut substitutus primus succederet primo gravato, ita succedit secundus, qui suis vocatus per vulgarem, super eodem facto *Canon. consil. 122. num. 4. & in l. Gallus §. quidam relicto num. 8.* hoc idem voluit *Corn. conf. 35. num. 25. & seqq. lib. 2.* ubi dicit hujusmodi substitutum vulgarem non representare eum, cui substituitur, licet in locum illius, cui substituitur subrogatur *Caspe. conf. 660. num. 20.* dicens super hoc se consultasse, plene, & egregie *Sard. conf. 34. n. 23. & 26.* qui etiam *num. 14. vers. quibus dicit*, hinc esse communem, potiorē, & graviores habere auctores, & contrariam opinionem *Oldrad.* & sequacium *consil. 177.* communicat reprobari *Laderich. conf. 3. num. 10.* diceas, substitutionem, quæ sit fideicommissaria, dici vulgarem quoad ipsam substitutionem, & fideicommissariam quoad institutum, docetissemque *Bart. in dist. 1. quando communiter esse receptam*, & allegans ultra prædictos *Bertrac. Paris. Alimi. Curt. Jan. dumanque*

Tom. 1.

Gabriel. conf. 95. qui temere a probabilissima sententia recedere sit ausus, communem quoque, ac verissimam dixit *Aretin. num. 7. vers. sequere*, & secundum hanc & modernos consultasse; quoniam pluribus auctoritatibus damna contraria corroborat *Peregrin. dist. 1. art. 15. num. 14.* & confirmat decisiones simplicissime *Bart. decis. 38. num. 20.* ubi etiam plene *Theaur. decis. 86. in princip.* asserens indubitanter esse communem, & Senatum censuisse, ut substitutione plures gradus continens, licet deficiat unus gradus, qui sit in medio, nihilominus transeat ad ulteriorem gradum, additis auctoritatibus *Jafon. Ludovic. Paris. Mars. Crass. Poli. Senen. in tract. de substitut. par. 6. num. 14. & 16.* & optime explicat *Seraphin. decis. 145. num. 3.* dicens in compendiosis, quot sunt gradus, tot esse substitutiones vulgares, quarum quælibet expirat per additionem illius, qui in illo gradu est vocatus, non autem per additionem primi hæreditis, nec esse absurdum, ut in singulis gradibus sit quædam vulgaris, quæ respectu habito ad primum substitutionis gradum sit obliqua, ex traditis per DD. in *l. Gallus §. quidam relicto ff. de liber. & postum.* ubi vocatio agnatorum in defectu descendente intelligitur ordinis successivo, qui ordo intelligitur per vulgarem, non per fideicommissum, & esse communem sententiam.

Nec defuit notissima juris dispositio, super quibus innititur hæc conclusio, videlicet *d. l. quando ff. de acquir. heredit. l. sed arredi ff. de vulg. l. aut §. pro secundo G. de caduc. tollend. l. ab omnibus §. cum quidem ff. de legat. 1. l. Celsus ff. de legat. 2. l. cum proponas, & l. ultim. C. de heredit. institut.* unde vulgo dicitur substitutum substituti esse institutum substitutum *l. si Titius*, ubi docet *37 Casp. ff. de vulg.*

Hinc plures resultant effectus ad rem nostram maxime accomodati, quorum alter est, ut D. Constantis, & filii collegatarii ex hac vita migrantes bona restitui debeant ad propinquioribus ultimo loco substitutis, cum jam gradus medii defecerit; ratio est, quia res legatæ remanserunt penes legatarios cum quo onere illi injuncta restituerent, & qui sunt ulteriori loco substituti succedunt, perinde, ac si D. Constantis primo loco gravatus restituere, fuisset immediate gravatus restituere propinquioribus de domo, dicit *l. quando, & dist. §. pro secundo*, quem text. citat *Daniel. in dist. l. quando, & cum sequuntur ultra relictos*, innumeri citati per *Sard. conf. 279. num. 10. & dist. consil. 347. num. 10.* in quam sententiam transit *Senat. in dist. decis. Theaur. 86. num. 1.* & communem dicit *Odd. conf. 1. num. 12.* & deum quam plures testes de communi ratiocent *Decius. dist. conf. 1. num. 164.* atque plures *Oldrad.* reprehendentes; si igitur evenit casus vulgaris, non erit verum evanuisse substitutionem.

Præterea vi quoque inspecta illius conditionis — si *Petro Franciscus non esset filius* — quæ præcipue innititur ipsi reorum paræ, dicendum est evenisse casum fideicommissum, nam in hoc controverso articulo, namquid ad porificationem, vel defectum conditionis, si filius habuerit, vel si non habuerit, sufficit semel filios extitisse, vel necesse sit extrare tempore succedentis, adhibenda est est distinctio verissima *Sectin. in l. silemus num. 3. & seqq. ff. de condit. & demonstr.* plenissime *Peregrin. artic. 19. num. 6. & num. 3.* cum *seqq.* sequens intellectionem *quod Bart.* & aliorum in *l. in substitutione 2. resp. ff. de vulg. & l. si inter vivos ff. de post. donat. secundum Iam. & Canon.* ubi conclusio est, quod quotiescumque superextitit, vel defuit liberorum requiritur certo tem-

tempore, tunc si eo tempore liberi non extent, vel in casu defectus, si existant, & eo tempore deficient, conditio non periclitatur, licet a nature extiterit, sed quando ad purificandam conditionem requiritur extinctio, vel defectus liberorum non certo, & determinato tempore, sed indefinite, tunc sufficit liberis semel extitisse, vel quodcumque defecisse *l. in substitutione in princip.*, ubi Bart. & DD. ff. de vulg., & nos iam in primo casu, nam superextinctio filiorum Petri Francisci requirebatur certo tempore, videlicet tempore mortis D. Constantie, quod manifeste indicat, & supponit illa verba dispositionis — *Et adveniente, quod dicta D. Constantia, & dicti filii sui nati, quem nasciturus ex hac vita migrarent, tali casu dicta infra scripta bona redeant Petra Francisko, eiusque filius masculis, & dato quod non essent filii masculi etc.* — prout simili verba referri debere ad tempus delate successione tradunt *Anthonan. cons. 126.* loquens de conditione — *si non oreretur* — *Abb. cons. 40.* num. 1. lib. 1. de conditione — *si in rerum natura non forent* — *Corn. cons. 186.* lib. 3. de verbis — *si non superviveret* — *Mench. presumpt. 71.* num. 10. lib. 4. ubi dicit verba illa — *non existente, vel non extante* — habere hunc sensum, ut referatur ad tempus evenientie casus substitutionis, mortuo filio herede primo sine filia, non autem interpretari possunt hoc in sensu, videlicet quoties, vel quodcumque non exstiterit, quod etiam plenius persequitur *Peregrin. artis. 29.* num. 29. ubi auctoritate *Anthonan. Abb. Sotini. Jun. Paris. Mench. Corn. Alex. Socini. Jafon. Des.* determinat, quod conditio non existentie restringitur ad tempus mortis in casu vulgaris tantum; quæ conclusio ne dum optime confirmatur ex vulgata regula *l. in delictis §. si extraneus ff. de nexal.* nam quisque, seu conditio illa — *et dato quod non essent sibi filii* — debet intelligi secundum tempus verbi *migrarent*, cui adhiere, verum etiam quia quotiescumque conditio restringitur per verba *tunc tali casu*, & simili.

43. Ita, non extenditur ad aliud tempus *l. 4. §. 1. ff. de condit. & demonst. Bart. in dict. l. in substitutione. Galgen. de condit. par. 2. cap. 1. quest. 36.* num. 8. & quest. 103. num. 2., & secundum gloss. aliam, in dict. l. in substitutione, sic recte in *l. 3. §. sed est ff. de condit. & in l. qui libris §. n. ff. de vulg. & l. alumna §. final. ff. de admrad. legat.*, & plurissime pluribus eorumque rationibus, & auctoritatibus etiam in fideicommissa, tradit *Peregrin. artis. 51.* num. 8., & testatur de magis communi.

Sed cessi debuisset admitti contraria sententia, quod ad purificandam conditionem non requiratur

43. existentia liberorum certo, & determinato tempore, sed sufficere aliquo momento conditionem fuisse impletam *l. heredibus 77. ff. ad Trebell. l. si quis heredem C. de insti. & substit.*; adhuc declarari, & limitari deberet, ut non habeat locum, si contrarium de mente testatoris appareat, sic ostendit *Alex. in dict. l. in substitutione num. 2. Andr. gel. dist. consil. 34. num. 3. vers. mihi autem*, quoniam in conditionibus primum mens testatoris inquiritur *l. in conditionibus primum ff. eadem titul. plene Sotini. in dict. l. sciemus num. 3.*, qui dicit esse casum in *l. Lucius 85. ff. de hered. insti.*, ubi conditio — *si liberos habuerit* — non verificatur, quando habuit liberos, qui non superfont tempore mortis, & ratio legis est, quia liberi fuerunt ibi positi in conditione, ut substitutionem excluderent, sicut patet ex illa *l. in fin.* idcirco debent

45. superesse tempore mortis, quo agitur de exclusione substituti, & ita declarat *Bart. in dict. l. li-*

berarum in fin. ff. de verbis. significat., pene, & egregie per *Peregrin. articul. 29.* num. 21. vers. contrarium, & loquirit in dardioribus terminis, ubi dicitur prima substitutionis, sic in simili, qui suscepit filium, & vivus amittit, videtur sine liberis decessisse *l. ex falsa §. si quis autem ff. ad Trebellian.*, cum igitur in casu nostro satis aperte constet de voluntate testatoris, quod voluerit non redire ad Petrum Franciscum, & ejus filios — *si sibi essent tempore mortis D. Constantie* — & si non essent illo tempore pervenire ad propinquiores, certissimum si non sufficere, Petrum Franciscum filios suscepisse, cum tempore mortis D. Constantie illos non habuerit. De voluntate sui liquere visum est ex nominatione masculorum, in natura usufructus legati, qui ultra personam legatarii non porrigitur, ex progressu ad plures gradus substitutionum, substituendo semper agnatis, ex illo verbo *redeant*, per quod apparet testatorem voluisse illa bona legata redire ad domum, a qua diverterat: sed potissimum, quia testator voluit filios Petri Francisci itaque prædictos sibi succedere, in quorum tantum defectum vocavit propinquiores, sed eveniente casu mortis, ita nec succedere, nec propinquioribus præferri potuerunt, unde exstente sine, & intentione testatoris non amplius possunt facere conditionem dicta propinquioribus, ut voluit *Sotini. dist. num. 3.*, quamvis citatus in contrarium: peccatum est non fuisse, vel fuisse, & non potuisse succedere, quia non evenisset casus mortis D. Constantie *l. 2. §. et si fin.* & ibi *Bart. ff. ad Trebell. & in l. 2. §. quod habuerit ff. de contrah. her. consil. 126. & 178.* num. 2. & 3. *Hand. consil. num. 88.* lib. 2. cum relictis, etiam quod intentionem testatoris, qui solum respexit effectum, ut filii Petri Francisci, si fieri posset, bonis illi consequerentur, sui minus propinquiores de familia.

Tandem in dubio considerari debet, inquit *Angel. dist. in fin. 34.* num. 10., quid congruat debeat voto testatoris; unde conditio adjecta legato facta matri per filium, si vidua remaneret, non deicit impleta per eamdem viduitatem, si postea nubet, quia voto filii congruere non videtur; e contra eadem conditio adjecta per patrem legato facta filio, videtur impleta statim ex filia vidua effecta est, licet postea in viduitate non maneat, nam hoc congruit voto patris, ut in casu nostro procul dubio congruat voto testatoris, ut bonis post D. Constantiam, & ejus filios redirent ad Petrum Franciscum, & filios, si fieri posset, suo minus ad propinquiores, cum ex prædictis sitis aperte constet voluisse bona conservari in familia, quod videtur commune votum virorem nobilium, præsertim Florentinæ, quia ex Urbe maxime viget usus fideicommissorum.

Per quæ errare videtur allata in contrarium per Excellentissimos DD. & eo magis, quo et plurimum insistantur regule dict. *l. in substitutione in princip. & in l. si quis heredem C. de insti. & substit.* videlicet sufficere conditionem semel fuisse impletam, quamvis non daret *Oldrad. 76. Andr. Coffer. Alex.*, & alii, quos citat ibidem *Jafon num. 10. Peregrin. dist. articul. 29. in princip.*, sed ultra prædicta hæc regula locum habet, quando agitur de substitutione admittendo, ut in principio dict. *l. in substitutione, & l. cum uxori Cod. quando dicit legatarius sedas*, sed quando agitur de excludendo substitutum, ut in casu nostro, non sufficit conditionem semel fuisse impletam, nisi per se veros, & existat tempore successiois, ita *Jafon dist. num. 10. vers. si autem advenit*, per illam text. in 2. respons., quem dicit inevitabiliter re-

tor-

torqueri ad oppositum, adiciens in doctis opolo-
nibus illam esse tenendam, quæ fuit eausz testa-
ti, & consequenter substitutioni *l. si pars in prin-*
cip. ff. de insti. testam. pro quibus late *Peregr.*
dict. art. 29. num. 31. similiter vit illius obliqui
verbi redempt, quod præsupponit terminum a quo,
id est D. Constantium mortis tempore, & termi-
num ad quem, scilicet ipsos filios, vel propinquo-
res, ad quos bona redeant, quod si eo tempore
filii non extabant, non poterat illud verbum *re-*
demt in his verificari, & propterea succedunt pro-
pinquiores de domo, in quibus verificatur, sicut
text. in *l. ex falso 35. in fin. ff. de hered. insti.*
ibi *iturat, & redimatur, & l. qui mittant §. ultim.*
ff. ex quibus caus. majores. Tiraquei. in l. si au-
gum num. 199.

Præterea quævisque conditio, vel dispo-
sitio est inadmissa per verba habentia causam successi-
viam, & traham, quæ per singula momenta suam
fortiter effectum, in nullo tempore absolvitur, nisi
demum decursa omnibus momentis, & tunc non
dicitur conditio impleta, cum non daret impleta,
quia jam seinderetur conditio, cuius natura est
esse individuum *l. cui fundus ff. de condit. ita*
redit notabiliter Alex. cons. 55. in fin. lib. 6. ex
l. si quis ita legaverit ff. de condit. & demonstrat.
l. si ne te ff. si serv. vendit. DD. in l. si quis ha-
redem C. de insti. Bald. in l. humanitati C. de im-
pub. & aliis substitut. & in l. fin. C. de indi. vid.
Angel. & alii in dict. l. in substitutione, plenissi-
ma in dict. consil. 34. num. 2. & num. 9. licet
secus fit, quando id, quod est positum in condi-
tione habet causam instantaneam, & quæ momento
perficitur: modo certum est in casu nostro illud
filios esse *Petro Francisca*, habere causam successi-
viam, & propterea non potest dici conditio impleta,
nisi illorum esse durasset usque ad tempus mor-
tis D. Constantis, quo illis deferebatur fideicom-
missum: non ita in conditione illa, de qua in al-
legat. *l. in heredibus 77. ff. de Testam. — donec bi-*
lii liberos educaverint — nam educisse liberos non
habet eumque successivam, ad habet — esse illi fi-
lius — quod illa dictio donec satis ostendit, & ubi
directo satis est fuisse eductos, licet educatio non
duraverit; sic conditio, si liberos non genuerit,
vel habuerit, vel suscepit (quævisque habere
liberos denotat sibi esse liberos) momento
temporis perficitur; & in terminis huius condi-
tionis si filios habuerit, vel genuerit, quæ momen-
to perficitur loquuntur DD. relati in contrarium,
ut Angel. consil. 364. Oidrad. consil. 41. Fulgos. vero
in eisd. consil. 466. & Suetin. consil. 140. num. 9.
loquuntur de conditione ab hac diversa, qui etiam
Sæcun. communiter damnamur, ut refert *Greg. inter*
consil. Prob. 202. n. 104. & sic alii, sed D. Odor-
ilus non est usus ea conditione, quæ in eorum
doctissimis allegationibus semper præsupponunt
Excellentissimi DD. *si Petrus Franciscus filius non*
habuerit, sed usus est illa, *si Petrus Franciscus non*
essent filii, quam negat eandem habere vim, &
efficaciam, cum illud, *essent*, sit significativum
temporis præsentis, vel præteriti imperfecti, unde
sicut verbis est diversa, sic etiam effectus,
quemadmodum scilicet percipitur ex eo, quod si
tempore obitus Domini Constantis interrogatus
fuisse Petrus Franciscus, an sibi essent filii, cer-
te eum jam esset præmortuus Thomæ, respondit
sibi non esse filios, licet haberit; etenim eui-
que sunt filii, necesse est, ipsam prius ha-
buisset, sed non e converso quicumque habuit, ha-
bet, & ei sunt, ut propterea non sint confunden-
da hæ conditiones *si filios non essent, & si filios non*
habuerit.

Et tantum abest non esse in conditione *si filios* *59*
habuerit, ut data illa differentia, quam dixi rei
præsupponant inter conditionem *si filios habuerit*
qualis est nostra, ut inquitur, & conditionem *si*
decesserit sine filio, non potius vidamur esse
in hac postrema *si decesserit sine filio*; nam hæc
conditio licet virtute, & effectus sit una, si refe-
ratur ad patrem, non potest eodem modo explicari,
quam hoc modo (*si decesserit sine filio*) sed relaxa
ad filios non potest velius concepi, quam ita, si
ei non esset filii, scilicet superellectum, quo pacto
hæc verba accipiantur *lo dicta l. ut heredibus in*
prinip. ff. ad rebellian. & verum est quidem Pet-
rum Franciscum decessisse eum liberis; sed cum
decessisset tam ipse, quam filii ante casum mor-
tis Domini Constantis, quo tempore desideraba-
tur existentia filiorum, quoad mentem testatoris,
& quoad effectum succedendi, satis dicitur deces-
sisse sine liberis; conditio enim etiam voluntaria
potest adimpleri per æquipollens, quando princi-
paliter fuit considerata effectus, ut in casu no-
stro *Suetin. consil. 42. num. 25. lib. 2. & consil. 281.*
num. 30. vol. 2. Dec. consil. 227. in fin. Decian.
consil. 1. lib. 2. num. 136. & seqq. qui præterea
cumulat varias responsiones ad illud obiectum de
conditione voluntaria implenda in forma specifi-
ca, & inter alias, probat conditionem *si sine li-*
bris esse necessariam, quoad vulgarem compre-
hensam in pupillari.

Sed dato, et non concessio, ut verba illa *si filii non*
essent filii hunc sensum haberent, *si Petrus Franciscus*
filios nasceretur, quibus natis vultur conditio nem
decesse, sub qua propinquoires fuerant substituti;
nihilominus urgenti, & irrefragabili ratione
convincitur, conditionem purificari etiam in casu,
quo Petro Francisco fuerint filii, qui tamen
ante casum mortis Domini Constantis decesserint. *62*
Natura enim vulgaris est, ut concepte in unum
casum trahatur ad casum similem *l. jam hoc iure ff.*
de vulg. l. Gallus §. et quid si tantum ff. de liber.
& postum. ubi Bart. & in l. 1. ubi etiam alii
omnes ff. de vulg. ibique Rip. num. 89. dicte esse
communem, licet de communi testatur *Zaf. in*
rubr. de substitut. num. 48. Bened. in cap. Raimundus
2. part. num. 25. & ibi Covar. §. 4. num. 5. de
testam. Altiat. consil. 499. num. 1. ubi vult substitu-
tionem eandem eo casu, quo nulli reperirentur
masculi, vel omnes decederent, locum habere, quan-
do extabant quidem, sed tamquam forentes non
poterant succedere per *l. per. ubi gl. & l. fin. C.*
de insti. testam. quod latius comprobatur Treuting. in
trac. part. 1. cap. 1. num. 25. Grass. qui commu-
nem in §. substitutio quest. 7. num. 7. Sord. 194.
lib. 236. num. 23. coneludit vocum in casu acti-
vitatis, & mortis omnium masculorum succedere
debere, etiam in casu, quo masculi non nascerentur,
ex quo vulgaris nullum casum onitit, sed
universos complectitur, quibus primi vocati non
succedant, & plenissime *dict. consil. 347.* in quibus
locis plures cumulat auctoritates. Quam leventiam
sequuti sunt *Bald. Alberic. Fulg. Arcton. Carr.*
Jafon. Suetin. Carr. Sm. Carr. Jan. quos etiam *Ti-*
raquel. in dict. l. si æmulum unum 50. Ruin. Perif.
Bolog. Altiat. Bera. Rip. Rom. Calc. Ber. Franc. de
Morca. Bertr. Euan. Costa. Mastio. Simon. Crav.
Polit. Marz. Bursat. Rim. plenissime Decian. diff.
consil. 1. num. 85. qui dicte esse regulam gene-
relem, egregie *Gams. variar. resolut. lib. 2. cap. 3.*
num. 10. magis communem dicit *Odd. de tempus.*
part. 6. arti. 1. num. 6. infinitos cumulat *Decret.*
consil. 36. num. 11. Menich. plenissime præsumpt. 65.
lib. 4. & Peregr. artic. 15. num. 6. in iure enim
habentur pro similibus, quod filios non nasci-
tur,

tur, & quod necesse moriatur *Alitius*. *respons.* 250. num. 10.

- 65 Neque interest, utrum sit vulgaris expressio, vel contenta in compendiosa, nam & hæc omnes casus comprehendit *Parisi. consil.* 19. n. 175. lib. 2. quem sequitur *Sord. dist. consil.* 276. n. 23. in fin. *Decian. dist. consil.* 1. num. 78. & *sepp.* *Casus in dist. 1. part. cap. si pater uxor.* 47. *Menech. dist. presump.* 65. num. 23. ubi plures alios refert.

- 67 Quod adeo verum est, ut locum habeat, quamvis conditio prima, vel medio substitutio adjecta repugnet, quis nemini ad casum similem, sed etiam ad diversum, & contrarium extenditur: sicut plene per *Casus. in dist. consil.* 152. ubi substitutus, si frater decedat sine liberis, succedit, si frater decedat cum liberis ante diem adjectum substitutioni, idque pluribus confirmat *Ferrat. ad dist. Dec. Guid.* 550. Et ratio est, nam quando substitutus succedit per vulgarem non inspicitur existentia conditionis, puta si sine filiis, si filii non essent, si non nascatur, & similia, sed si ille in cujus locum substitutus succedit, hæres non sit, quod evenit gradibus præcedentibus caducis per præcedentem vocatorum, pulchre *Ber. decis.* 38. n. 8. & *sepp.* ubi Titius substitutus, si Mevius hæres esset, & sine liberis decederet, admittitur, si Mevius prædefunctus hæres non sit; nam verba, si hæres erit non mutant naturam compendiosæ substitutionis, quæ vulgarem continet sub una conditione, si primus vocatus, non sit hæres, & completitur omnes casus, per quos substitutus primus succedere non potest, ut latius explicat *Ferrat. ad dist. decis.* 550.

- 68 Inferentes ad casum nostrum, substitutus propinquiorum, in quo verisimur, vulgaris est expressio, nam conditio si *Petrus Franciscus non esset filii* denotat unum casum vulgaris substitutionis, videlicet impotentie, quis quæ non potest esse hæres, & ita in puncto decedat hæc verba *Decian. dist. consil.* 1. num. 191. vel si exponantur, ut pars ipsa dicit si non esset *sub filii*, scilicet si nati non fuerint, vel si filios non haberet, idem penitus dicendum est per text. expressum in *L. ult. G. de impub. & al. substit.* ubi substitutus, si non posthumus natus fuerit, admittitur etiam in casu, qui natus sit, dummodo mater cohæres non sit in medio, & sic ille casus si non nascatur, extenditur ad casum contrarium si nascatur: quod confirmat ipse *Decian. dist. consil.* 1. num. 88. & *sepp.* elegans exemplo quam plura, & auctoritates, videlicet *Jafos. Jo. And. Bart. Bald. Albe. Alex. Calc. Paris. Fulg. Imol. Curt. Sen. Angel. Soc. et. Jua. Guald. Cuman.* Et quando etiam substitutus hac non esset vulgaris expressio, sed esset vulgaris comprehensio in compendiosa, adhuc illud idem est dicendum, nam utriusque idem est effectus, ut supra retulimus, & multi ex prædictis loquuntur in terminis vulgaris contentæ in compendiosa, quibus addendus est *Sord. d. consil.* 276. & 347. & *Pregerin.* qui citat alios art. 15. n. 14. & sit verissimum.

- 69 Inferentes ad casum nostrum, substitutus propinquiorum, in quo verisimur, vulgaris est expressio, nam conditio si *Petrus Franciscus non esset filii* denotat unum casum vulgaris substitutionis, videlicet impotentie, quis quæ non potest esse hæres, & ita in puncto decedat hæc verba *Decian. dist. consil.* 1. num. 191. vel si exponantur, ut pars ipsa dicit si non esset *sub filii*, scilicet si nati non fuerint, vel si filios non haberet, idem penitus dicendum est per text. expressum in *L. ult. G. de impub. & al. substit.* ubi substitutus, si non posthumus natus fuerit, admittitur etiam in casu, qui natus sit, dummodo mater cohæres non sit in medio, & sic ille casus si non nascatur, extenditur ad casum contrarium si nascatur: quod confirmat ipse *Decian. dist. consil.* 1. num. 88. & *sepp.* elegans exemplo quam plura, & auctoritates, videlicet *Jafos. Jo. And. Bart. Bald. Albe. Alex. Calc. Paris. Fulg. Imol. Curt. Sen. Angel. Soc. et. Jua. Guald. Cuman.* Et quando etiam substitutus hac non esset vulgaris expressio, sed esset vulgaris comprehensio in compendiosa, adhuc illud idem est dicendum, nam utriusque idem est effectus, ut supra retulimus, & multi ex prædictis loquuntur in terminis vulgaris contentæ in compendiosa, quibus addendus est *Sord. d. consil.* 276. & 347. & *Pregerin.* qui citat alios art. 15. n. 14. & sit verissimum.

- 70 Immo videmus inquit *Decian. num.* 106. substitutum admitti etiam contra verba expressæ restrictionis; nam substitutus si hæres non erit, admittitur etiam si sit hæres, & in pupillari etiam decedat, ut notissimum est *L. precibus G. de impub. l. jam hoc jure ff. de vulg. l. 2. G. de institut. & substitut. l. Gallus §. & quid si tantum ff. de liber. & postum. l. hæres mei §. cum ita ff. ad trebell.* Nec mirum cum ex presump. voluntate testatoris dispositio extendatur ad omnem aliam casum, in quo verisimiliter idem disposuisset, si de eo cogitasset, vel fuisset interrogatus *L. Titius §. La-*

*eius, ubi Bart. & laicus Jafos in l. est. ff. de liber. & postum. l. tale postum §. nit. cum gl. ff. de post. l. mater ff. ad trebell. l. nit. G. de post. ver. institut. innumeris citat Decian. dist. consil. 1. num. 100. deficiente enim conditione, deficiat substitutio, nisi testator fuisset idem reliquus in casu conditionis deficientis *gl. in l. 1. G. de institut. & substitut. Alitius. consil.* 545. num. 5. Nec probabilis ratio differentia in casu nostro potest assignari, cur testator voluerit dist. propinquiores locodere, si *Petrus Franciscus* non fuisset filii, & non si fuisset, sed ante tempus succedendi moreretur, quare, &c.*

Non obstat dictum illa tali casu, quæ videtur restringere dispositionem ad casum expressum, si liberi non essent; nam ultra prædicta circa intelligentiam illius conditionis, respondendo objectionem fortasse admitti debere, ubicunque de contraria mente testatoris cum apparet, ut de conditione tantum si non esset, ut multis relatis probet *Decian. dist. consil.* 1. num. 148. argument. *l. Gallus in primis*, ubi formula ille concipitur si filius meus me vivus moreretur, tantum. &c. & tamen in §. & quid si tantum casus mortis filii extenditur ad alios similes, sic in *l. 1. ff. de vulg. & pupil. substitutio vulgaris concipitur, si mihi Lucius Titius hæres non erit, tunc ejus hæres esto, & tamen vulgaris, ut dictum est, sui natura extenditur etiam ad casus contrarios, quod plene ostendit *Cassan. in tit. de testam. decis.* 1. num. 3. dicens, dispositionem tantum non esse taxativam, sed de monstrativam. *Sord* quoque *d. consil.* 276. n. 40. dicit limitari vim, quam habet restringendi dispositionem dicta dictum tantum, ut non procedat, quando extensio fieret ad casum similem adductum *Bartol. communiter approbatus in dist. §. & quod si tantum*, & maxime quotiescumque constat de voluntate testatoris dictum tantum non impedit extensionem ex multis per eum relatis, nec ambigendum est testatorem in nostro casu voluisse propinquiores succedere, tam si *Petrus Franciscus* filios non habuisset, quam si habuisset, sed non superstitibus successione tempore.*

At quantum tenet ad tertium caput principale, sive articulum, absolute dicendum fore evenisse casum fideicommissi, siquidem cum fideicommissum restrictum fuerit ad tempus obitus Dominiæ Constantinæ, ejusque filiorum, nec revocatur in dubium dicta mulieris, & filiorum mors, nullaque existat eorum, qui præcedebant ultimis vocatis, consequens est, ut ipsi ultimo loco vocati admittantur auctoritate *dist. §. pro secundo*, aliisque joribus, & auctoritatibus supra relatis.

Sed contra, innumeris auctoritatibus ostenditur appellatione filiorum venire nepotes, præsertim cum dispositio testatoris non fuerit fortis sedum in filios, & cum fuerit collata in sororum eventum, nam etiam filii nasciturus fuerant vocati ad legatum, quibus casibus nepotes continetur sub nomine filiorum ad tradita per *Imol. in dist. l. Gallus §. institutus* num. 42. *Gabriel. de verbor. significat. consil.* 1. num. 36. *Menech. consil.* 197. num. 73. cum aliis.

Verum hæc in terminis nostris admittenda non sunt, cum regis sit nepotes non venire appellatione filiorum, præsertim in legatis, & fideicommissis, sive propriam verbi significationem inspicimus juxta *L. quod si nepotes ff. de testam. rat. §. nit. instit. qui testam. tut. l. liberorum ff. de exhered. tut. l. filius habeo ff. ad Marc. si filii dysfunctionem in l. defunctus ff. qui sunt sui, vel alii. jar. sive DD. auctoritates, quarum innumeris in terminis citat *Menech. consil.* 275. num. 12. & præsumpt.*

sumpt. 94. lib. 4. inter quos Socin. consil. 152. in 2. subser. lib. 5. testatur de magis communi plenissime, & in terminis Det. consil. 95. num. 5. A qua sermone proprietate non est recedendum vult. I. non aliter ff. de legat. 3. Bart. in l. 2. n. 1. ff. si quis in ius voc. Det. in l. 1. n. 7. ff. de reg. jur. Titaeque de retract. consil. 5. x. gl. 9. num. 209. Itaque menti testatoris etiam praevalere verborum proprietatem Bald. consil. 452. statuta civ. col. ult. lib. 1.

Illud autem quod dicitur in contrarium ex *l. iusta ff. de verbis. significat. & ex tradita per Bart. in l. liberorum eod. tit. venit ex interpretatione legis, ut indicat verbum illud *iusta*, quae interpretatio servanda est in dispositionibus eiusdem legis cum odiosis, quam favorabilibus; sed in dispositionibus hominis servanda est propria vocis significatio, nisi de contraria mente disponentis appareat, sicut optime distinguit *Alex. post Bald. in consil. 2. num. 2. lib. 1.* ad quid enim inventio *Gallii Aquilii* de instituendo posthumo nepote, si in favorabilibus appellatione filiorum nepotes continerentur?*

Per quae satis videntur contraria corrumpere. Atamen ad maiorem rei evidentiam, quando etiam verum esset appellatione filiorum venire nepotes; haec talia conclusio in terminis nostris locum non haberet ob varias limitationes regulae huius etiam applicandas. Primum quia statum in filia transverfivum, in quibus cessat ratio, ob quam filii nomen ad nepotes produciuntur, nec non ratio *l. cum vult ff. de stud. & demonst. lta ex Franc. Accurs. Cin. Alex. utroque Socin. Pit. Ale. Roland. refert Menoch. di. prefumpt. 94. num. 21. cum in terminis nostris nepotes non fuissent successuri testatori ob intestatu, ut ibidem num. 22. respondens contrariis, neque repugnat *l. Lucius 85. ff. de her. instit. nam ibi liberorum mentio perpetram referat ad nepotes, cum debeat referri ad filios, qui & ipsi liberi, & quidem in potiori significatione dicuntur.**

Secundo, quia nepotes hi non erant in reum natura tempore testamenti, nec tempore mortis testatoris, quo casu non veniant appellatione filiorum *Alex. consil. 183. vol. 5. Det. di. consil. 95. num. 5. versis. tertio principaliter per l. si agnatus ff. de reb. dub. & l. cum sit ff. in fideicommissa ff. de legat. 2. etiam si conditio esset collata in interitum futurum eventum, & *l. peto ff. fratre cum gl. citat Bart. Imol. Anton. Roman. & ita dicit fuisse consultum Florentiae per Socin. Sen. Andr. Arctia, & alios, qui et consultatio Soc. 152. lib. 1. per quam tolluntur omnes difficultates, ne etiam tradit *Perregrin. de fideicommissis. art. 30. n. 60.***

Tertio non veniant nepotes, quando ex coniectura apparet, testatorem noluisse, ut ex *Gera. Ale. Socin. Jan. Gabriel. & alia dicit Menoch. di. prefumpt. 94. num. 2. versis. bica. regula*, quarum plures concordant in casu nostro, prima est ex natura usufructu legati, qui tamquam servitus personalis, & ius (& ut vocant) personalissimum extinguitur cum persona, quibus est relictu *l. 5. ff. de usu, & usufr. leg. itaut si testator velit transire in haeredes usufructu, illum repetere, & novum constitutere debeat l. repeti ff. quibus mod. usus amittit.* Sed hic non solum non repetit, sed retrinxit per illa verba *eorum vita durante*. Secunda, quia si nepotes continerentur, certe ex rationis identitate contineretur pronepotes, & deinceps *Gehr. post Bart. Paris. & Grat. di. consil. 1. de verbis. significat. num. 44. ex quo induceretur fideicommissum perpetuum contra mentem ipsius testatoris, qui dum patrem bonorum*

liberos legavit sororiquam sciebat ex naturalis voto parentum futuram descendentiam illius, si alterius partis legavit usufructum, certe voluit, hanc non transire ad descendentes ex sorore, alim filius utraque perpetuo descendendum, & sic inania, & superflua illa distinctio. Tertia, quae voluit portionem deficientis eullegatarii accrescere, ac pervenire ad collegatarium superfluum, & non ad liberos deficientis, ut ex verbis *durante vita eorum*, ergo noluit comprehendere nepotes. Quarta, quia voluit fructus aequali portione dividi inter collegatarios; sed si venissent nepotes succedendo in locum patris, ad excludendos nepotes admittunt omnes, ut per *Socin. di. consil. 152. n. 3. & consil. 204. num. 2. lib. 3. Cabot. consil. 585. n. 6. lib. 5. & Menoch. di. prefumpt. 94. n. 13.* Quinta, quia si testator voluisset admitti nepotes sororis, qui fuissent illi in quarto gradu, sequeretur exclusio Petri Francieli patris sui, & pariter in quarto gradu, & sic exclusio magis dilecti ob naturalem erga domum, & agnationem suam propensionem, quod absurdum non sequatur, praesumitur testatorem noluisse sub filiorum nomine contineri nepotes *Alex. respons. 98. num. 8. Menoch. di. prefumpt. 94. num. 14. cum simi.*

Et non solum coniectura, sed verba ipsa testamenti declarant nepotes non posse comprehendi in hac dispositione filiorum. Primo sunt verba *nam nati ex eo, quam, &c.* nam qualitas ut *nat ex eo* est restrictiva ad filios primi gradus, & non convenit nepotibus, sic in terminis *Lader. consil. 58. num. 15. & consil. 91. num. 17. Roland. consil. 43. num. 34. lib. 4. Paris. consil. 21. n. 30. lib. 2.* Accedit vis, & natura dictionis *ex*, quae demonstrat causam proximam, & immediatam *l. eo tempore in fin. ff. de penul. Det. & alii in rub. ff. si certum petat. in terminis Alex. consil. 56. n. 3. lib. 5.* Et licet testator addiderit *quod nascituris*, quod participium ob successivum tractum temporis videtur applicari posse intentioni DD. Reorum; Atamen quae eadem qualitas, & eadem determinatio respicit omnes filios Domini Constantis, sequitur, ut sicut dispositio de natis non possit intelligi nisi de filiis immediate natis ex Domina Constantia, ita & dispositio de nascituris.

Neque obstant DD. qui dicunt venire nepotes, quamvis dictum sit de filiis ex se, vel ex suo corpore, ut per *Bal. Paul. & alios in l. 1. n. 4. & 6. C. de condit. infer. quos citant Reland. de iur. dot. quest. 56. n. 19. Perregr. res. 18. n. 34* nam istud procedit in conditionibus, non solum in dispositionibus, sicut ea est, de qua loquimur, iuxta distinctionem ejusdem *Perregr. res. 22. n. 45. & 47.* & non solum ex praedictis verbis testaturus dispositio, sed etiam ex sequentibus *ejus filiorum, & nasciturorum*, quae non patiuntur extendi ad nepotes *94. Menoch. di. consil. 115. num. 132. & consil. 390. num. 13. Vro. de iur. 503. num. 17. Riminald. Jan. consil. 353. num. 175. Turriti. consil. 23. num. 56. lib. 2. iniquis. referri debere hujusmodi verba ad personas immediatas. Rot. lib. Motivo. 88. a 489.* Ex quibus certe fatendum est nepotes in hac dispositione non venire filiorum nomine.

Sed Domini Rei consuegunt ad doctrinam *Imol. & quorundam aliorum in l. Gallus §. institutus num. 48. ff. de liber. & posthum. Menoch. di. prefumpt. 94. num. 3. Bart. in di. 1. liber. ff. de verbis. significat. quod cum dispositio non fuerit sortis effectum in filiis, eorum appellatione continentur nepotes per *l. Lucius 85. de hered. instit. Idque ostendunt, quoniam cum fuerint vocati filii tam nati, quam nascituri, dispositio erat collata in sa.**

in futurum eventum, & quis mater Domina Constantia prius univerſum uſufructum potuit debuit, quo finito ſili ſui, & ſui debebant, quod morte preventi exequi non poterant. Et quomodo ſuperius allata luſſere potuerunt ad comprobationem conſueſionis, ſtamen hoc quoque obſervandum ſubſtantia eſſe putavimus; nam in primis contrarium concluditur ratione ſuadent verba ipſa teſtamenti, ex quibus apparet bonorum illorum uſufructum ſimul fuiſſe legatum Domina Conſtantia, & ejus filiis, & ſic copulativè, & ſimultaneè, non autem ordine ſucceſſivo; et quotiescumque reperitur facta introſio de duobus copulativè, inter quos non cadit ordo neceſſitate, ſed charitate, & affectionis, ut ſi frater, & ejus filii introſantur, ſinguli cenſentur ſimul, & eque principaliter vocati, ita ut unusquisque volens ſuam portionem ab initio recipiat, ſic contra Bart. voluerunt Bald. Angel. Imol. Raph. Alex. Socin. Jafon. Glanſ. Aug. Turriol. & alii communiter in diſ. l. Gallus ſ. quidam reſt; & conſoluſ probatur ex cap. Reinaldus, & ex cap. Reimundus de reſam. ubi Auer. Barr. Imol. & alii Ceter. ibi in §. 2. num. 2. Jafon conſil. 206. a. 2. Ceter. conſil. 17. eam. 4. Cepal. conſil. 52. verſic. quartus Capr. conſil. 35. in 2. dab. Alex. qui communem contra Bart. aſſerunt conſ. 3. repetit. in ordine 13. lib. 4. Socin. conſil. 113. repetit. conſil. 238. in lib. 1. quos reſert, ac ſequitur Peregrin. art. 17. num. 1. verſic. contra, & conſil. 57. num. 10. lib. 2. Clarus in §. teſtamentum quaſt. 80. verſic. prima conſoluſ. Barr. qui de communi conſil. 2. num. 208. lib. 4. Mathaſi. fug. 151. latiffimè Decian. multos aſſerunt reſtes de communi, & de magis communi diſ. conſil. 1. num. 179. aſſerit ad 287. & licet Peregrin. in diſ. art. 17. aſſerit aliquos limitationes, ut ſcilicet non procedat decifio, ſi nepotes venirent nomine heredes, & quando vocantur filii maſculini, quibus optime, & elegantiffimè ſarſuſcendunt Excellentiffimi DD. agentium Advocati, omnes tamen in caſu noſtro ceſſant ex vi verborum teſtamenti, quibus teſtator expiſcit, ut prædict ex eis bonis accipiant fructus, & uſufructus, & qui uſufructus durante vita eorum, & conjunctis eorum aquo portione inter ſe dividantur, & communiceant, cum aliis ſimilibus, diviſio vero fructuum præſupponit communionem l. ſed ſi ſarid, ubi Bart. & Bald. ff. de rebz eorum, filii enim ſi eſſent ſucceſſivè vocati, non ſacerent partem meriti, nec caperent portionem æqualem portioni matris Cora. conſil. 240. num. 4. lib. 2. dum conſiderat illud diſtributum quilibet, & didio, aquo portione præſertit æqualem vocationem in capite l. interrum ff. de hered. inſtit. & in pondo Gabriel poſt Bart. in conſil. 130. num. 11. lib. 1. & propterea nec eſſe dicere prædictos filios, vel uſufructum pro eorum portione fuiſſe conſequutus, vel per eos ſtetiffe, quo minus conſequerentur, quo caſu perinde haberi debet, ac ſi fuiſſent conſequuti, ut per Gabr. diſ. conſoluſ. l. n. 73. & Cabal. conſil. 9. num. 25. lib. 2. argum. cap. impuſari de regal. jur. l. 6. cum aliis ſimilibus.

Præterea ceſſat omnis difficultas in hoc articulo, in ſiliis venire debent ordine ſimultaneo, ac ſucceſſivo, ex eo, quod qui ordinem ſucceſſivum defendunt, etiam in diſpoſitionibus tranſverſalium, loquuntur in terminis inſtitutionis, & ſucceſſionis univerſalis, ut etiam diſ. l. Lucius, at non agimus de diſpoſitionibus particulatibus per legatum, ſeu per fideicommiſſum, in quibus filius concurrat cum parte, ut eſt caſus in diſ. cap. Reimundus, & ex Turriol. in diſ. cap. quidam reſt; num. 5. Mathaſi. m. 157. Gabriel. conſil. 130. n. 10.

lib. 2. & aliis tradit Peregrin. diſ. art. 17. a. 6. & 18.

Ad hæc, quia ſi petas D. Conſtantia, deinde filii ordine ſucceſſivo fuiſſet reſtibus uſufructus, legatum quoad D. Conſtantiam fuiſſet proſus inutile contra naturam ſuam, quia cum eſſet hæres univerſalis, & iure proprietatis haberet rem ſuam uſufructum, fruſtra ille uſufructus legatus fuiſſet; & ſatis fuiſſet, eam gravare, ut poſt mortem bona ſuavia filii reſtitueret; ut non-101 quom ceſſendum eſt teſtatorum voluiſſe facere actum fruſtratorum l. quoties ff. de reb. dab. merito dicendum hoc.

Immo quod fortis eſt, cum ipſa ſola fuerit hæres inſtituta, & hæredi a ſemetipſo legatum dari non poſſit l. legatum 119. §. hæredi ff. de legat. 1. ſequitur, ut reſpectu filios legatum eſſe inutile, & totum jure non decrediſſet periret; 102 ac collegatarios, ut eſt text. apertiffimus in l. p. ad 34. §. ſi duobus ff. de legat. 1. quod notum certiffimum eſt de jure, ſed ipſum quoque reſtorem voluiſſe intelligit, dum dixit ad fructum tota tempore dictæ Domina Conſtantia, & ejus filiorum, & eorum, & conjunctis eorum vita durante, etiamſi unus tantum reſtaret; voluit 104 enim in portione unius quomodolibet deficiens ſuccedere alio, donec, &c. ad me nem l. Lucius 98. §. Lucius ubi gl. ff. de legat. 1. Barr. in l. ſi mihi, & Titia num. 6. ff. de verbor. obligat. Jafon diſ. eam. 22. verſic. quartum fundamentum. Reus conſil. 269. num. 2. lib. 1. Quare omnino dicendum fuit legatum vivente matre ad dictos ejus filios pertinuiſſe. Et ſi velimus filios fuiſſe matris ſubſtitutos, & ad legatum venire ordinem ſucceſſionis (quod negatur) adhuc illud idem dicendum teſi; nam ex eo quod legatum in perſona hæredi adducum eſſet, ad ipſos ſubſtitutos devolvitur diſ. l. aſis. §. pro ſervito C. de carac. reſtitut. lib. 101 Ritutio autem potior eſt jure accreſcendi, ut per Bart. Jafon. & alios l. l. re. corporis l. 1. 114. ff. de legat. 3. l. 2. §. ſi duo ff. de bonor. poſſeſ. l. ſi C. de hered. inſtit. & per doctiſſimos DD. in reſt. formantes oſenſum ſoit.

Nec dicatur, heredem habere ſua retentione-107 nis, ut videtur immere in diſ. §. ſi duo, & in l. boſajmudi §. ſi Titia in princ. cod. tit. nam idem Bart. optime decident in diſ. §. ſi Titia verſic. ſed quando legatur, ubi dicit, quod quando legatur corpus hereditarium mihi, & hæredi (quæ hoc eſſe ſolentur diſcretiffimi DD. Advocati Rectorum) heredes ad illud non admittunt jure hereditario, quia teſtator ſpecialiter legavit, & illud ab univerſitate exemit, nec potuit venire ut legatarius, qui ſibi non poteſt legari a ſeipſo, & dominium reſta via tranſit ad legatarium, unde non poteſt retinere p-textu alicuius juris, quod habet, vel habere ſperare, merito non facit partem diſ. §. ſi duo, hæc Bart. Ex quibus ſatis aperte colligitur, quod cum teſtator in legato conjunxit D. Conſtantiam, & ejus filios re, vel re, & verbis, ſicut clariffimum eſt ex hæcra ipſius reſtituendi, legatarius ſua jure ad totum admittitur, & hæres ſecum non concurrat; ſecus ſi hæres ſui habuiſſet in re legata non tamquam hæres, ut in diſ. §. ſi Titia, ubi Jafon num. 15. & 16. notat confirmat rationibus, & autoritatibus. Et circa dicit fundamentum reorum, quod apo-109 tes veniant lottatione filiorum, qui diſpoſitio non fuerat lottaria eſſedum in filius; nec eſſet enim apparet, filios legatum integram habuiſſe, quia reſta via rei legatæ dominium tranſiit in legatarium l. 1. ff. de ſurt. vel habere ſaltem potuiſſe, nam qui habet adionem ad rem, ipſam rem habere

SUMMARIUM.

- 110 habere videtur *l. qui aditionem ff. de regul. jur. & ideoque Bart. in eadem specie in dist. §. si Titio dicit collegatarius competere rei vindicationem*: Ex quibus etiam colligitur dispositionem non fuisse collatam in futurum eventum, sed statim post mortis obitum suos potuisse effectus producere, cum purè, ac simpliciter dicta Domina, ejusque filii fuissent vocati, cumque in personis heredibus legatum esset inutile, ut ipsos collegatarios fuit integrum devolutorum. Nec ullam vim facit mentio nasciturorum, quia illud verbum nasciturum, applicatur filiis, & nominatio filiorum restringitur ad natos ex D. Constantia, licet nepotes excludantur; nam quando ex una parte testamenti apparet vocem filii restringi ad liberos primi gradus, ita quoque accipitur in alia partibus testamenti *Mench. dist. consil. 215. num. 49. & dist. presump. 94. num. 8. Socin. consil. 104. num. 2.*
- 111 lib. 3. cum relictis; immo nonquam intelligitur, vel expediat nasciturum, quando relictus est verus, in quo dispositio verificetur, ut in casu nostro, quemadmodum substatiente *l. Gallat §. idem credendum, & Bart. in l. liberorum ff. de verb. significat. tradit idem Socin. dist. consil. 104. in princ. Mench. consil. 347. num. 4. Curt. Sen. consil. 45. num. 17. verè, tamen dispositio Bald. in l. precibus C. de impub. & al. subtit. ubi ait spectandum esse tempus prime existentie. Neque potavimus esse impedimento, novam divisionem fieri oportere inter filios D. Constantie, si quando alii nascerentur filii, ut ex Excellentissimi Advocatis Reorum aliqui opponeret, siquidem eo esse veniente nihil fuisset facilius, quam dividere fructus honorum legitorum, & cum antea duo, aut tres fuissent, postea quatuor, aut quinque eorum partes constituere, ut videtur fuisse de mente testatoris, dum ait, *quod fructus, & usufructus inter nos compartiantur*. Sic eo magis ea procedunt, quia etiam in terminis dispositionis collata in futurum eventum, innuuntur tenens, nepotes non comprehendit filiorum nomine, quos congerit ipse *Mench. consil. 215. num. 100. & dist. consil. 347. num. 24. respondens Inol. in dist. §. institutus, & alii, qui sententiam Inula implentur.**
- Superest quatuor caput, quod omittendum censuimus, quia certi, & indubitati juris est, postrema, perfectaque, ac jam executioni mandata hominum iudicia preterita ignorantia eris alieni, vel onera cohererentis non revendi, & ambulatoria esse hominum voluntates usque ad mortem, sed non postea.

Tarvis Pioscius Rosa Auditor.

ADDITIO.

ARGUMENTUM.

Subingressio in vim vulgaris anomala quando locum habeat ad explicationem theoricam *Bart. in l. quando 68. ff. de acquit. hered. & exonerat. regula cum suis ampliationibus, & limitationibus, & signaret illa desumpta ex altera theoria Angel. in dist. l. quando. Substitutio quando dicatur facta determinatè ad tempus mortis alicujus, vel indeterminatè, ad hoc, ut censetur potius vulgaris, quam fideicommissaria, & expirat, vel non expirat decedente instituto cum filiis. Ita accrescent in an, & quando locum habeat inter legatarios, & fideicommissarios particulares, quid in legato quatuordecim, decem, & alimencorum, alioque legatis lumbis, & in proedat cum sacris onerum, & conditionum reprobatione, praesertim in legato caducis:*

- 1 Substitutio vulgaris anomala continetur in comprehendenda verbis communibus concepta operatur, ut caducis gradu intermedio, in locum gradus perempti subsequens gradus admittatur, ad theoricam *Bart. &c.*
- 2 Limite primo, ut dicta substitutio locum non habeat, quando alia caducationem gradus intermedio, concurrat etiam defectus conditionis, sub qua sequens in gradu fuit substitutus.
- 3 Quando, & quomodo procedat dicta limitatio, remissive.
- 4 Substitutio caducata non operatur, quod caducetur aliam conditionem.
- 5 Conditione deficiente substitutio habetur, si facta non fuisse.
- 6 Amplia limitationem, de qua num. 2. procedere non solum quando prater gradus intermedio caducationem deficit conditio adjecta primo illustrata quoad primum substitutum, sed etiam de primo substituto ad secundum.
- 7 Substituta dictam limitationem, ut non procedat in conditione necessaria, & qua tacite innuit.
- 8 Item quando conditio fiat demonstrative, potiusquam conditionally, & taxative.
- 9 Unde non sufficit dictis post mortem, post eam, & similes, cum de natura substitutionem sit, ut non cessatur vocatus post mortem alterius.
- 10 Et contraria procedunt, quando tales conditiones fuerint opposita per viam conditionis, vel quando sequentes substitutiones fuerint subordinatae ad primam.
- 11 Quid cum adjecta est dicta si supervixerit, remissive.
- 12 Item non sufficiunt verba postquam heredes ad aliquid pervenerint, qua passerit important conditionem necessariam.
- 13 Contra quod dictis post eam, alioque similes important ordinem graduum, & supponunt additionem, & acquisitionem vocati in antecedenti gradu, tui succedi debet.
- 14 Contingunt proinde opiniones, ut secunda procedat, quando per viam conditionis in primo substituto purificanda testator disposuit.
- 15 Declaro ut prima opinio, de qua num. 9. magis procederet, si testator in alia testamenti parte, qua vulgarem ordinem voluit, istam distinctionem usus esset.
- 16 Condicio voluntaria non inducit per vocationem supervenientem, & quando secus, ibid. & n. 17.
- 17 Maxime quando substitutio supervenientem fuit collata in tempus remotum, quo casu supervenientia non ditatur conditio verificabilis, sed designat ordinem succedendi.
- 18 Distinctio extenditur licet non operatur caducationem, quia vel est tenditio necessaria, vel tenetur demonstrative opposita.
- 19 Item non sufficit pro caducatione, quod conditio deducta sit ex ordine successus substitutionum, sed debet esse expressa.
- 20 Item, nec sufficit, quod adjecta sit per viam modi, & de ratione.
- 21 Omne assumendi ingenium, & arma testatoris post dictam hereditatem non est conditio, sed modus, & ideo eo non adimpleto ab non existentiam primi gradus, successive substitutiones non deficient.
- 22 Item non sufficiunt conditiones tunc, & eo casu, vel similes, qua non reddunt vocationem conditionalem, nisi concurrentibus aliis conditionibus taxativis, sed censetur stare demonstrative.

- 24 *Sigaeuter quando talis dictio non est adjecta ad effectum substituenti nominationi personæ primo loco vocatæ, sed ad aliam finem, & exemplificata, ut ibi.*
- 25 *Ratio est quia verba tunc, & eo casu adjecta substitutioni comprehenduntur, quæ in se valgaurent, & fideicommissariam testatæ, regulantur a casu occurrente, sive iste vulgaris sit, sive fideicommissaria.*
- 26 *Maxime quando verisimilis testatoris mens, & rationis identitas talem interpretationem faceret.*
- 27 *Limita secundo conclusionem, de qua a. 1. quando non versatur in substitutione per verba communia, sed per verba obliqua, quæ ostendunt testatorem voluisse fideicommissam ordinare de primo in secundum, & de secundo in tertium, & in alios successores, ad theoriam Angel. &c.*
- 28 *Substituta tamen quando constet de contraria voluntate testatoris.*
- 29 *Limita tertio quando testator successionem deferri voluit salva gradus prerogativa.*
- 30 *U' vulgaris anomalia non supplet gradus prerogativam a testatore volentem.*
- 31 *Item limita quando sit volitis ardo successus, & successus gradualis, & de ratione nam. 34. & seq.*
- 32 *Nisi constet de contraria mente testatoris.*
- 33 *Quoniam in successione gradualis contrarium videtur innuere Rota post de Luc. &c.*
- 34 *Clausula ordine successivo idem importat, ac si dictum fuisset, quod servetur ardo intestata successione.*
- 35 *Vulgaris anomalia, & subingressio in locum patris excluditur, cum testator mandet, ut a sua hereditate succedat, pro ut ab intestato succederetur.*
- 36 *Contra, quod vulgaris anomalia non excludatur ex clausula ordine successivo, & de ratione.*
- 37 *Intellige, ut prima opinio, de qua nam. 1. procedat quando testator usus est verbis obliquis, secundo vero quando usus est verbis communibus.*
- 38 *Intellige secundo, ad disposita continentem vulgarem anomalam, quando testator verbis ordinem successuum de acutatis addidit verba collectivum.*
- 39 *Intellige tertio, ut idem procedat quando clausula ordine successivo sit adjecta substitutioni, cum morti.*
- 40 *Intellige quarto, ad ex dictis duobus opinionibus illa sit amplectenda, cui volens testatoris ex conjecturis magis afficit, & reicienda illa, cui videtur resistere.*
- 41 *Illudque procedit non solum in voluntate expressa, sed etiam tacita ex presumptionibus, & conjecturis.*
- 42 *Limita quarto principalem conclusionem non procedere quando testator expressit casus, in quibus voluit filium subingredi in locum patris, nam tunc ubi non expressit subingressionem non habuisse consuetudinem.*
- 43 *Limita quinto quando sit volita hereditatis aditio, & acquisitio in gradu precedenti, & exemplificata, ut ibidem.*
- 44 *Substitutiones per vulgarem oppositas qualitas hereditaria, & acquisitio in antecedenti gradu requisita.*
- 45 *Sed quando hoc procedat, & ex quibus verbis non dicatur volita hereditatis aditio, & acquisitio in gradu precedenti, remittitur.*
- 46 *Limita sexto non habere locum vulgarem anomalam, quando sit facta substitutio nominationi gradui caducato.*
- 47 *Contra nam. 47. & concilia ut nam. 52.*
- 48 *Substitutio non dicitur nominatim facta, quando testator adhibuit verba illi, ipsi, cui, dicto, vel similia.*
- 49 *Ad hoc ut nominatim facta dicatur, necesse est, ut dicatur gradus primus substitutum, ut resistat secundo.*
- 50 *Falsa contrarium sententia resistit.*
- 51 *Item nec sufficiens verba collectivum, nec substitutio facta ultimo, sed necesse est, ut substitutus proprio expresso nomine sit gravatus restituere.*
- 52 *Concilia opinionum, de qua nam. 46. & 47. ut secundo procedat quando secundus sit substitutus per vulgarem in compendiosa contentum, prima autem, quando substitutis facta sit per fideicommissam.*
- 53 *Limita septimo, quando is, qui subingredi vult in locum gradui caducato non est expresse, nec tacite vocatus.*
- 54 *Et an sufficiat, quod quis positus sit in conditione.*
- 55 *Limita octavo in substitutione facta de persona incerta, vel tercia de incertis.*
- 56 *In dubio procedere debet conclusio, de qua nam. 1. pro admittenda vulgari anomalia.*
- 57 *Furtius vero contrariis conciliariis, quæ contrariis præferri debent.*
- 58 *Prima conjectura est votum conversationis agnitionis, & bonorum in votatis.*
- 59 *Secunda est digressus ad plures substitutionum gradus.*
- 60 *Contra si digressus, alique successores substitutiones praderent ab aliquo conditione, nam ea deserta omnes substitutiones expirant.*
- 61 *Tertia conjectura consistit in perpetuitate, & valida duratione fideicommissi donec existerent aliqui de linea in substitum.*
- 62 *Ultima conjectura est favor pia causa, pro qua omnia possibilis capienda est interpretatio.*
- 63 *Præsertim in concursu extranei a testatore designati.*
- 64 *Subingressio, & vulgaris anomalia locum habet etiam in fideicommissis, & legatis particularibus.*
- 65 *Libet aliqui contrarium tenentes.*
- 66 *Et signanter prima opinio procedit si substitutio facta sit in sua hereditate, licet inter diversas personas divisa, inter quas altera sit substituta in re certa.*
- 67 *Amplius etiam non completeretur totam hereditatem, ubi testator in plures personas totum assem distribuisse.*
- 68 *Sive distributio facta sit per quotas hereditarias, sive per quotas bonorum.*
- 69 *Item locum habet in fideicommissis particulari, quando filius habitio pro non scripto herede, vel ipse ante testatorem deficiat, substitutio particularis trahitur ad ius universale, & de ratione.*
- 70 *Amplius, sive substitutio concepta sit per verba directa, sive communia, vel obliqua.*
- 71 *Item quando sit datus heredi universali, & de ratione.*
- 72 *Item quando substitutio comprehendit facta non sunt personæ primi heredis, sed inter ipsos substitutos, & de ratione.*
- 73 *Item quando constet talem fuisse voluntatem testatoris.*
- 74 *Et quæ fiat conjectura, remittitur.*
- 75 *Compendiosa substitutio ad effectum includendi vulgarem anomalam non dicitur, quæ facta sit per commemorationem mortis.*
- 76 *Amplius etiamque deficient dictis quandoquocumque.*
- 77 *Potius concurrente eadem ditione.*
- 78 *Item compendiosa dicitur quando testator usus est*

fit verba committitur, & plura tempora comprehensibus, qualia sunt verba in instantum, & futura.

79 Et de verbo substituit remissive.

80 Amplia etiam si testator adhibuit verba quodcumque tempus completentia in una parte testamenti, in alia non, si in hac parte, in qua dicitur verba repetita non fuerint, adeo mentis mortis.

81 Auctores de vulgari anomalia transientes recensentur.

82 Substitutio restricta ad tertium, & determinatum tempus mortis alicujus sine filio, est more vulgaris, nec in fideicommissaria convertitur, sed caducata remittit, si filii in conditione possit supervenire de tempore obitus instituit.

83 Et solum fideicommissaria dicitur, quoties illius verba sunt indefinita, indeterminata, & complexiva cujusque temporis obitus filiarum sine filio.

84 Secus quando fideicommissum se restrictit ad certum, & determinatum casum, seu tempus.

85 Quid procedit tam in contradiis, quam in ultimis voluntatibus.

86 Et coarctante voluntate testatoris pro restrictione substitutionis ad certum, & determinatum tempus, tunc presumptum, & conjectura in contrarium non admittitur.

87 Substitutio dicitur restricta ad certum, & determinatum tempus, si testator usus sit distictibus restrictivis, & taxativis, & qua sit, remissive.

88 Talis est etiam distictio vi, qua mortis substitutionem ad tempus mortis.

89 Et apposite potest mentionem mortis equipollere distictibus tunc, & eo casu.

90 Idem dic de verbis in tempore dello loro morte.

91 Quid procedit etiam si distictio taxativa tantum, dumtaxat, &c.

92 Quando ex contextu testamenti apparet substitutionem non esse restrictam ad certum tempus, sed esse indefinitam, substitutio admittitur, si de gravatus decedat sine filio, si vero illi postea decedat.

93 Prima conjectura oritur ex contemplatione agnationis.

94 Limita, quando constaret testatorem voluisse restrictionem ad tempus mortis.

95 Amplia limitacionem, ut procedat, etiam si probata fuerit alienatio pro conservatione bonorum in familia, quando ista est dependens, & necessaria.

96 Maxime si prohibitio alienationis sit relativa ad personas, & casus supra expressis.

97 Secunda conjectura desumitur ex digressu ad plures substitutionum gradus.

98 Limita, quando omnes substitutiones pendant a conditione ingratum obitus vocati sine filio.

99 Tertio est perceptio in testatore veluti, qua tamen debet esse expressa, nec sufficit, quod resultat ex verbis collectivis, & num. 104.

100 Etiam si verba perceptivitate donativum in fine posita sint, quia ad omnia in testamento contenta referuntur.

101 Item quando adsint verba transitum futuri temporis donativum, ut verbum descendive, & similia, & num. 103.

102 Item verbum absolute.

103 Verba collectiva non operantur, ut substitutio determinata indeterminata evadat, nec quod substitutio vulgaris restricta fideicommissaria.

104 Limita quando verbum descendentes, huc, vel illuc, &c. ponitur cum aliis verbis, & circ.

105 Limita.

consequenter transitum futurum, & perpetuam debeat.

107 Quarta conjectura eruitur ex realitate fideicommissi, qua solum operatur effectum, quoties perficitur conditio, sub qua fuit fideicommissum ordinatum.

108 Quinta conjectura desumitur, ex quo testator usus sit verbis praefectibus indeterminatam vocativam, & postea addiderit alia in executione praefectis perenne restrictivam ad tempus mortis non inducentia, nam pro conciliatione crescentur flare famulatio.

Verba subsequenda debent interpretari famulatio, & compatibiliter cum primis, ne una testamenti pars pugnet cum alia ibidem.

109 Maxime si priora verba sint proximalia, & complexiva contentorum in sequenti dispositiva, nam tunc verba proximalia totam dispositionem informant, & ad eis dispositiva declarantur.

110 Vocatis agnatis in prima substitutione indeterminata, & per fideicommissum, eodem modo intelliguntur vocati cognati in sequenti substitutione.

111 Maxime si testator gravavit personas proximiores, & magis distictas, non censetur voluisse gravare remotiores, & minus distictas.

112 Fortius in iurepatronatus, in quo pariter talis desumi debet interpretatio, ut aditum a passivo non distoret, nec à converso num. seqq.

113 Maxime cum agatur de favore consanguineorum fundatoris, pro quibus semper fit lata interpretatio.

114 Arguatur, quod verba in una parte testamenti indeterminata accipi, debent accipi etiam in alia, non procedit, quando adeo diversitas verborum, immo argumentum retorquetur.

115 Item quando adeo divergetur ratio, velati si censetur illa majoris distictio.

116 Sexta conjectura est quando testator adhibuit verba indefinita, & indeterminata, nam tunc presumendum est omne tempus comprehendere voluisse.

117 Hujusmodi sunt si filii testatoris non viverent.

118 Non obstante, quod ad sit distictio tunc, quando ista non fuit appositio ad limitandam dispositionem ad tempus mortis, sed ad alium finem, & effectum.

119 Item procedit disticta conjectura, si adsint verba si re-perietur, non addelet, vel non superest.

120 Item verba si nullus fuerit.

121 Item verba non exstantibus.

122 Item verba deficientibus.

123 Maxime si non adsint distictiones taxativa, & limitativa.

124 Item verba descendentes.

125 Septima conjectura desumitur, si donator se declarasset non intellexisse se restringere ad tempus mortis, sed comprehendere omnem casum distincta quacunque modo.

126 Declarationi a donante facta post donationem quando standum sit, remissive.

127 Eoque magis procedit disticta conjectura, si praecesserit promissio de donando, & declaratio facta fuisset in successu donatione, & de ratione.

128 Donatio clara declarata pacta, & conventiones dubias initas in promissione de donando.

129 Ultima conjectura est obsequantia subsequenda pro continentia fideicommissi.

130 Alio ad theoriam Soccini in l. solemas, remissive.

131 Donatio collectiva filii cum patre an crescentur simulante, vel successore facta, remissive.

- 133 Legatarius, vel fideicommissarius particularis non accrescit hæreditas, si vel nullas lras dotis sit, vel insignitas defuerit, & de ratione n. seq.
- 134 Legatarius vel particularis dicitur omni dispositione eam disjunctis excepta hæreditis contraver-
sali.
- 135 Item heres, & legatarius ad diversas res vocatur, & ideo hac diversitas excludit ius accrescendi.
- 136 Ius accrescendi locum habet inter legatarios, & fideicommissarios particulares, si hæreditas instituta, & ab eo adita hæreditate, portio legatarii deficiat ante acquisitionem, quia autem res, vel non poterit relictum agnoscere.
- 137 Item si pendente conditione conjunctus detederet.
- 138 Scias vero post acquisitionem, quia tunc non est locus iuri accrescendi, nec in hæreditatibus, acque in legatis, & fideicommissis.
- 139 Quod procedit etiam legatum factum fuisse doctus donec vixerint.
- 140 Litem quatuor mensibus postea Bonden.
- 141 Declara primo, ut sit locus iuri accrescendi inter legatarios, si verba legati tali modo facta sint, ut ex eis eliceat mens testatoris pro iure accrescendi.
- 142 Declara secundo, ut ius accrescendi locum habeat, quando legatarii vocantur ad unum corpus ad aliquem eam non divisam, licet in partibus distributam, scias quando res sunt diversa, & diversa corpora.
- 143 Et ideo locum non habet inter legatarios diversa res.
- 144 Declara tertio, ut latet ius accrescendi, quando collegatarii sunt inter se verbis tantum conjuncti.
- 145 Item si essent res, & verbis conjuncti.
- 146 Limita in alimentis, quomodo inter alimentarius contrahat conjunctio realis, & verbalis, & nom. 152.
- 147 Ius accrescendi regulariter in legatis locum non habet de iure conjunctio.
- 148 Locum autem habet, si testator in una, eademque oratione distribuat partes inter collegatarios, sed indivisas, & non demonstrabiles ad oculum.
- 149 Declara quarto, ut locum habeat etiam, quando legatarius succedit iure speciali.
- 150 Declara quinto, ut detur in legatis etiam quando minor resitatur in integrum.
- 151 Declara sexto, procedere etiam in legato annuo.
- 152 Contra, si legatum annuum esset solum ex consuetudine alimentorum, & pro annuo vilis.
- 153 Quod etiam procedit in legato annuo postpositis, & quid in legato dotis pluribus relictis.
- 154 Item dila negativa procedit etiam in eo assumptis, qui ad alimenta respiciunt.
- 155 Ius accrescendi, ut locum habeat inter legatarios, sufficit aliquem a principio fuisse legatarios, et postea legatum extinguatur.
- 156 Ius accrescendi locum non habet invito, & auctore legatario, licet sicut sit in hæreditate.
- 157 Item locum non habet in legato quantitatis.
- 158 Contraria fectetur veritas, & communior.
- 159 Declara primam opinionem procedere, si legatarii vocantur ad duas, & diversas quantitates.
- 160 Secunda autem ubi ad aliquid conjunctio saltem verbalis.
- 161 Item non habet locum ius accrescendi, quando agitur de personis diversis iure succedentibus, & ad res diversas vocatis, veluti sunt heres, & legatarius.
- 162 Maxime in legato usufructus.
- 163 Scias autem si heres privatus hæreditate ob spectum præceptum testatoris, quia tunc hereditas accrescit legatario, vel fideicommissario particulari.
- 164 Et e converso, si legatarius privaretur legato ob spectum præceptum testatoris, legatum accrescit heredi universali.
- 165 Scias si ad aliquid conjunctus, cui legatum accresceret.
- 166 Item ius accrescendi locum non habet inter fideicommissarios universales, & particulares.
- 167 Ius accrescendi non excluditur inter diversos iure succedentes, si diversitas filiorum juris pro identitate reputaretur.
- 168 Diversitas efficit ei, qui venit ex persona propria, non illi qui venit representando personam alterius.
- 169 Item non efficit diversitas, si non sapierat qui eadem iure succedant.
- 170 Ius accrescendi solum datur inter cohæredes, inter se, vel inter collegatarios, qui eodem iure vocantur.
- 171 Ius accrescendi locum non habet, si heredi datus sit usufructus in usufructu ei legato, sed portio deficiens devolvitur ad usufructum iure cessantem.
- 172 Ius accrescendi ubi habet locum in legatis, & fideicommissis particularibus, intelligitur regulariter tam tacita orationem, & conditionem repetitionem.
- 173 Amplia in legatis tacitis, & quasi tacitis, scias vero in legatis, quia pro non scriptis habentur, & de ratione.
- 174 Diversum in hæreditatibus, in quibus pars vocati semper, & indistincte in suo opere transierunt.
- 175 Collatam, contrariam fratres relictis, & declarant contrariam nom. seqq.
- 176 Declara primo, ut legata tacita, & quasi tacita cum suo onere accrescant, quando inter collegatarios ad aliquid conjunctio realis, & verbalis.
- 177 Atque etiam cum suis qualitatibus.
- 178 Et omni accrescit pro portione commodi, & ea in partem accrescunt.
- 179 Declara secundo, ut accrescit fiat cum onere, & qualitatibus inter conjunctis verbis tantum, quia succedunt iure alio.
- 180 Scias vero tunc conjunctis re tantum, quia succedunt iure proprio.
- 181 Aliquando tamen accrescit tam onere sit etiam inter conjunctos re tantum, & exemplificat ut ibi.
- 182 Item accrescit sit tam onere, si legatum in testamento relictum, in codicillis revocatum sit, & in aliam translatum.
- 183 Limita quando aliquid unus legatario fuisse assignatum.
- 184 Amplia procedat priorum conclusionem, etiam si legatum non sit translatum de una persona in aliam, sed de re ad rem.
- 185 Legatum nullum cadit, si erit a principio et in iudicium non valet, sed si ex post facta defuerit, legatum esset exequendum.

Hæc decisio fuit confirmata per DD. Tres Judices, ut in lib. Mito. 102. fol. 243. & confirmatoria infra imprimetur, & erit in ordine in 129. De supradicta decisione sit mentio in aliis decisionibus Rotæ Florentinæ, de quibus in lib. Mito. 104. fol. 281.

Ad num. 16 & seqq. 80. & seqq.

AN, & quando appellatione filiorum veniunt nepotes vide supra decis. 91. num. 1. & seqq. ibique me in addit. nom. 1. & seqq.

Ad num. 29. & seqq. 31. & seqq.

Caducto gradu intermedio in locum gradus per-

perempti subsequens gradus admittitur virtute
vulgaris anomali contente in compendiosa substitu-
tione verba communibus conceptis juxta cele-
bre theoricum Bart. in l. quamvis 68. num. 10. ff.
de acquir. heredit. quam communiter sequuntur
omnes, & significant Baldus, consil. 26. num. 29. &
fregg. Rat. Janen. apud Baldus, decis. & res judic.
tit. 3. de legat. & fideicom. decis. 47. num. 2. &
num. 12. & fregg. Rot. Florent. apud P. W. Nrp. de
test. 452. num. 104. & in Florentina Fideicommissi
26. Augusti 1648. & in fregg. coram Massio
infra imprimend. Rat. Rom. coram Cero decis. 842.
num. 2. & fregg. Bich. decis. 17. num. 6. & fregg. &
decis. 27. num. 3. & fregg. Celf. decis. 388. num. 10.
& fregg. Emerix Jan. decis. 1161. num. 5. Caprar.
decis. 413. num. 1. & fregg. decis. 426. num. 3. De-
vinc. decis. 255. num. 2. Crisp. decis. 91. num. 5. &
decis. 587. num. 11. in reccat. decis. 227. num. 3.
& fregg. par. 8. d. c. 12. num. 19. & fregg. par. 10.
decis. 1. num. 18. & fregg. par. 15. & decis. 324.
num. 5. & fregg. par. 17. decis. 417. num. 5. & fregg.
par. 19. post Baldus. ad Ramus, decis. 7. num. 3.
& fregg. num. 2. post de Luc. de fideicom. decis. 8.
num. 4. & 5. decis. 9. num. 1. decis. 15. num. 8.
& in Massio, add. tit. decis. 39. num. 6. decis. 54.
num. 16. decis. 55. num. 1. & 3. decis. 57. n. 2.
& in Romana, sup. Nitra. Fideicommissi 14. Decem-
bris 1703. & in qua comprehensa coram Malines, &
in Ferrarien. Fideicommissi 18. Martii 1707. &
coram coram Priolo, in Bononiens. Fideicommissi 27.
Junii 1708. & sequens coram Eminenti. D. meo
Cardinali Falconeris impressi. inter suas tit. 16.
decis. 2. num. 1. & in Romana Immunitatis 12. Mar-
tii 1724. & etiam coram eodem pariter impressi. in-
ter suas res. tit. decis. 20. num. 5. que post exarctam
presentem addit. ad meas manus pervenerunt, &
in Ferrarien. Successionis super immunitate 29. No-
vembrii 1715. & inter etiam coram Lavetta, & in
Romana, jux. Foralivien. Fideicommissi de Maratidis
3. Decembris 1713. & sequens coram R. P. D. Ro-
mano de Gamabois, & in Firantina, sup. Materanen.
Immunitatis 30. Junii 1724. & sed hoc amplius coram
Cero, & 24. Novembrii ejusdem anni & recte etiam
coram eodem.

Declaro primo, ut caducato gradu proceden-
ti ob substituti premonitionem, sequens substitu-
tio successive vocati evanescat, & caduca remaneat,
quosdum alteri caducationem gradus interme-
dii concurreat etiam defectus conditionis, sub qua
sequens in gradu suis substitutus quoties enim
purificatus non est conditio, sub qua invitatus fuit
ad successorem gradus posteriori, iste in locum
antecedentis sui corrupti nunquam subintrat, ut
docet Angel. in dist. l. quamvis in fin. ff. de acquir.
heredit. Rip. in l. 1. Centuria num. 151. ff. de vulgar.
& pupill. Casanat. consil. 1. num. 3. ubi solide id
comprobat. Ger. Spin. consil. 12. num. 51. Marcian.
Jan. disp. 68. num. 4. lib. 2. Amat. refut. 40. n. 16.
placuisse Gratian. discept. 747. num. 20. & fregg.
Epist. Rota decis. 13. num. 8. & fregg. Fafar. de
substitut. quest. 469. num. 57. & fregg. & num. 79.
Turr. de majorat. part. 2. quest. 31. num. 12. Pau-
moll. decis. 8. num. 2. Rat. Janen. apud Baldus.
decis. & res judic. tit. 3. de legat. & fideicom.
dist. decis. 47. num. 4. & fregg. Rot. Rom. coram
Priolo. decis. 100. num. 15. & 16. Bich. decis. 480.
num. 22. Crisp. decis. 104. num. 17. & in Romana
Immunitatis 12. Martii 1724. coram Eminenti. D.
meo Cardinali Falconeris nunc impressi. inter suas
tit. 16. decis. 20. num. 8. post hac scripta visa
& disti supra in addit. ad decis. 68. num. 12. & fregg.
ubi quando, & quomodo hoc procedat.

Caducatio enim substitutionis non operetur,

quod caducetur etiam conditio Epist. Rota. dist.
decis. 13. num. 8.

Et deficiente conditione substitutio habetur, &
ne si facta non fuisset l. unica §. fin. autem C. de
caduc. toll. l. ex factis §. si quis ff. ad Trebe l. Epist.
Rota. disp. 13. num. 14. & fregg. Gratian. disp. 747.
num. 25. Rat. in dist. Romana Immunitatis 12. Mar-
tii 1724. coram Falconeris nunc impressi. inter suas
tit. 16. decis. 20. num. 8.

Idque procedit etiam quando prater gradus
intermedii caducationem deficit conditio adjecta
primo instituto quoad primam substitutionem, sed
de primo substituto ad secundum Crispol. consil. 649.
num. 40. & 75. Menach. consil. 326. num. 36. plene
Casanat. consil. 3. num. 7. & fregg. Ger. Spin. dist.
consil. 12. num. 52. ubi declarat contrarios Gratian.
discept. 747. num. 27. Marcian. Jan. dist. discept. 68.
num. 4. versu. id autem lib. 2. Epist. Rota. dist. di-
sp. 13. num. 10. Simon de Præst. de interpret. ult.
volunt. lib. 2. disp. 3. dub. 6. solut. 4. num. 2. ver-
fic. hoc autem substat lib. 371.

Non cessare tamen vulgaris anomali ob de-
fectum conditionis, quando conditio est necessaria,
& que de jure tacite inerat, sed solum quando
esset voluntaria Rat. in alleg. Bononiens. Fideicom-
missi 27. Junii 1708. coram Eminenti. Falconeris
nunc impressi. inter suas tit. 16. decis. 2. num. 3.

Nec quando conditio fiat demonstrative, sed
stare debet conditioniter, & taxative, ad hoc ut
impediret effectus vulgaris anomali Rat. Rom. post
Baldus. ad Ramus, dist. decis. 7. num. 2. & fregg.
& coram Falconer. tit. 16. decis. 2. num. 4. ubi
de conditione superviventi.

Unde sequitur non sufficere ditione post mortem,
est quippe de natura substitutionum, ut unus censetur
post mortem alterius vocatus, ut de ditione
bus post eum, post mortem, & similibus Turr.
de majorat. part. 2. cap. 31. num. 23. Rat. Janen. apud
Baldus. decis. & res judic. tit. 3. de legat. & fi-
deicom. dist. decis. 47. num. 14. Rat. Rom. coram
Crisp. decis. 388. num. 11. ubi quod contraria pro-
cedunt, quando tales ditiones fuerant appositæ per
viam conditionis, vel quando sequentes substitu-
tiones fuerant subdistinguitæ, coram Falconer. tit. 16.
cit. decis. 2. num. 9. Rat. Ffareat. in dist. Firantina
Fideicommissi 1648. num. 15. & fregg. coram Massio,
ubi reprobatur contrarius, & loquitur etiam de ver-
bis si supervixerit, infra suis loco, & tempore in
primam.

Et de ditione postquam hereditas ad aliquem
perveniat, quod sit necessaria, & in dispositione
tacite insit, reprobatur contrarius, sicut in Menach.
consil. 1105. n. 1. & fregg. Fafar. de substitut. quest. 469.
n. 64. & fregg.

Sed contrarium, quod ditione post eum, siveque
importent ordinem graduum, & supponant ditionem,
& sequitionem vocati in antecedenti gradu,
cui succedi debet Rot. coram Crisp. dist. decis.
104. num. 16. & fregg. ubi plures concordau-
tes, conciliando contrarias opiniones, ut hac se-
cunda procedat, quando per viam conditionis in
primo substituto purificanda restat dispositio.

Et eo magis procederet prima opinio, quod
ditiones post eum, post mortem, & similes tunc
demonstrative, & vulgariter impotent, si disponant
in alia parte testamenti, in qua vulgarem ordinem
voluit illud ditionibus usus esset, ut profe-
quitur Rat. coram Falconer. tit. 16. dist. decis. 2.
num. 10. noviter impressi, & que post hac scripta
ad meas manus pervenit.

Proinde conditionem voluntariam non inducit
vocatio superviventi, nemo enim succedere
potest si non supervivens, & superflus sit, & sic

entetur tacite sobintellecta, nec potest reddere
constitutam vocacionem, nisi euntes testatorem
illam apposuisse pro conditionandis sequentibus
substitutionibus, in specie *Turr.* de *majorat. part. 2.*
quæst. 31. num. 13. Rot. apud Uetral. decis. 65. n. 31.
coram Palmer. cit. 16. allegat. decis. 2. num. 3. &
sepp. & decis. 51. n. 13. ubi alios adducit, in Ro-
mano, seu Nicot. Fideicommissi 14. Decembris 1703.
5. infuse, & 6. quidam cor. Molini, in Romana,
seu Foro iurici. Fideicommissi de Maraldi 11. Maii
1712 5. concitata coram Herrera, ubi plures re-
feruntur, & cum hæc declaratio intelligenda est
doctrina Fufar. contrarium tenentis de substitut.
quæst. 469. num. 54.

Porroline quando substitutio superventum
collata fuit in remotissimum tempus, quo casu in-
pervientia eo minus censetur apponit tamen
collatio verificabilis, sed solum ad designandum
ordinem succedendi, ut omne substitui essent
vocat, quatenus supervenerit post defectum de-
scendentium, vel in eodem primo loco vocatum, ut
prosequitur in subiecta nostra materia *Rot. in Ro-*
mana, seu Nicot. Fideicommissi 14. Decembris 1703.
5. quidam coram Molini.

Quemadmodum educationem non operatur
alia dictio *extra illam finem*, quia hæc vel est conditio
necessaria, vel censetur demonstrative apponit, ut
prosequitur *Rot. post Baldus. ad Roman. cit. de-*
cis. 7. num. 8. & sepp.

Sicut non sufficit, quod conditio, vel deducta
sit ex ordine successivo substitutionum, sed debet
esse expressa *Grievopon. cons. 77. num. 32. lib. 1.*
Uretol. consult. 81. num. 28. Rot. Joann. apud Bal-
duci. decis. & res judicat. tit. 3. de legat. & fidei.
dis. decis. 47. num. 15.

Vel quod adiecta sit per viam modum, ovis enim
per viam modum imponitur non impedit admissio-
nem successivæ vocatorum sub eodem gravamine,
& modo, ex quo non existit persona gravari
præcedenter vocati, in specie *Rot. post Baldus. ad*
hanc. cit. decis. 7. num. 12. num. 2.

Poindeque onus admodum cognomen, & ar-
ma testatoris post aditam hæreditatem appositum,
cum non sit conditio, sed modus, eo non adimplen-
to ubi non existant primi gradus, successivæ
substitutiones non deficiunt, in puncto *Rot. post*
Baldus. ad Roman. speciat. decis. 7. num. 11. &
sepp. num. 2. ubi concordantes.

Iterum autem contra ad reddendam conditio-
nalem vocacionem recurrunt aliqui ad dictiones
tam, & eo casu, vel similes, quia ista censentur
fieri demonstrative, & declarative ad determinandum
tempus, quo substitutio effectum habere debet,
non autem pro restringenda vocacione ad extre-
mitatem illius temporis, quo verificaretur defi-
cientia, quoties non concurrunt alie dictiones re-
strictivæ, & limitativæ *Carro. resolut. 154. num. 5.*
optime Panmol. dis. decis. 8. num. 22. & 24. &
in individuo prosequitur Rot. Rom. apud Paul.
dis. decis. 75. decis. 11. num. 6. & sepp. & post
Baldus. ad Roman. dis. decis. 7. num. 13. & 14.
tom. 2. & in dis. Romana, seu Paroliziana Fidei-
commissi de Maraldi 11. Maii 1712. 5. in sensu au-
tem coram Herrera.

Signanter quando dictio præfata non est ad-
iecta ad effectum substituendi nominatim personam
primo loco vocatam, sed ad alium finem, puta pro
qualificanda vocacione substituti in eventum obitu-
tus præcedenter vocati, vel aliam similem, ut in
specie declarat *Rot. post de Luc. de fideicommissi. in*
Matiss. decis. 55. num. 3.

Huiusmodi etiam verba adiecta substitutioni
compendiosè, quæ in se vulgarem, & fideicom-

missam continet, regulantur, & normam reci-
piunt a casu eveniente, sive ille vulgaris sit, sive
fideicommissarius, ut in subiecta nostra materia
Panmol. dis. decis. 8. num. 13.

Maxime quando verisimilis mens testatoris, &
& rationis identitas talem interpretationem susce-
deret, in puncto optime *Panmol.* citat. decis. 8.
num. 21.

Declarata secundo, ut non inret vulgari mo-
dalis, quando non verisimetur in substitutione con-
cepta per verba communia, sed obliqua, quæ cum
ostendunt volentem a testatore fuisse substitutionem
mere fideicommissariam, fideicommissum ordina-
do de primo in secundum, & de secundo alia ter-
tium, & in alios successivè deferendum, theoria
Baci. recipi non debet, sed intrat alia theoria
Angel. in eadem l. *quandis ff. de acquir. heredit.*
de Luc. ad Gratian. discept. 747. sub num. 6. verbi-
tata igitur, & sepp. Card. de Luc. de fideicommissi
dis. 107. num. 6. Rot. post eum decis. 9. num. 1. &
sepp. ubi multipliciter declarat contrarium, coram
Albi. decis. 480. num. 22. Palmer. tit. 16. de fi-
deicommissi & substitut. decis. 2. num. 14. & sepp. &
cit. decis. 20. num. 9. Rot. Florent. in Florentina fi-
deicommissi de Perazzi 13. Septembris 1720. n. 2.
& sepp. infra imprimend.

Nisi constet de contraria voluntate testatoris, ut
in individuo *Panmol.* allegat. decis. 8. num. 14.

Declarata tertio, ut locat non sit vulgari mo-
dalis, quando testator successorem defuncti voluit
salva gradus prerogativa, quia vulgaris anomalia
non supplet prerogativam gradus a disponente de-
finitam *Rot. coram Emeris Juv. decis. 841. n. 2.*
& sepp. decis. 1116. num. 10. & decis. 1170. n. 12.
in revent. decis. 14. num. 11. part. 15. apud Palm.
Nep. decis. 421. num. 19. & in Romana, seu Ar-
minen. Fideicommissi 15. Maii 1711. 5. autoritas
coram hanc. Rot. Florent. apud Palm. Nep. de-
cis. 452. num. 73. & in Florentina Fideicommissi de
Gondis 11. Septembris 1693. num. 2. coram Mul-
torio infra suis loco, & tempore imprimend. ubi
adducit, & declarat contrarium.

Nec quando sunt volentes ordo successivus, &
successio gradus *Episi. Rot. dispnt. 13. num. 25.*
de Luc. de fideicommissi. decis. 107. num. 6. & sepp. &
dis. 253. num. 6. ubi quod hoc procedit quando
non constet de contraria mente testatoris. Rot. Flo-
rent. apud Palm. Nep. decis. 452. num. 71. ubi plu-
res concordantes, & num. 73. & sepp. & num. 44.
quævis in successione gradus contrarium vide-
tur innoere Rot. post de Luc. de fideicommissi. in Mar-
tiss. decis. 71. num. 10.

Clausula enim *ordines successivus* idem importat,
ac si dictum fuisset, quod servetur ordo iustitiae
successionis *Rog. Florent. apud Palm. Nep. speciat.*
decis. 453. num. 74.

Et testator demandans, quod succedat in
sua hereditate, prout ab intestato succederetur,
censetur voluisse excludere vulgarem anomalam,
& subingressum filii in locum patris, in specie
Episi. Rot. alleg. dispnt. 13. num. 26. Rot. in re-
vent. decis. 305. num. 6. part. 14. decis. 306. num. 6. &
sepp. part. 17. & dis. decis. 437. num. 7. part. 19.
& in dis. Romana, seu Arminen. Fideicommissi
15. Maii 1711. 5. autoritates coram hanc.

Contrarium tamen, quod vulgaris anomalia non
excludatur ex clausula *ordines successivus*, quod veri-
ficari potest per viam vulgaris, dicitur enim succe-
di ordine successivo tam primo non admissio, &
ex propria persona, quam eo admissio, & ex per-
tinet antecessor vocati *Fufar. de substitut. dis.*
quæst. 469. num. 68. Thod. consult. civil. cap. 118.
num. 11. part. 2. Rot. Joann. apud Baldus. decis.
& res

et res jūdiciat. tit. 3. de legat. & fideicommissis. de
dec. 47. num. 15. Rot. Rom. coram Falciner. tit. 16.
dec. 2. num. 51. post Urcel. de transfat. dec. 65.
num. 13. & 34. & in Firmiana, seu Blauerat. Im-
missiois 24. Novembris 1724. §. id autem recte ca-
ram Cerra. Rot. Florent. apud Magos. dec. 134. a. 56.
& in di. Florentina. Fideicommissi 1648. num. 17.
& segg. & dicitur in presentis nostra dec. num. 36.

Intellige primam opinionem procedere, quan-
do testator alius est verbis obliquis, & secundam,
quando usus est verbis communibus, ut post plures
auctoritates, quas refert Rot. Senus. dec. 16.
num. 9. & segg. & num. 22. coram me.

Intellige secundo, ut dispositio contineat vul-
garem anomalam, quando testator verbis ordinem
successivum denotantibus addidit verba collectiva,
ut declarat Fafar. de substitut. quest. 382. num. 58.

Intellige tertio, ut non obstat ordine suc-
cessivo, substitutio contineat vulgarem anomalam,
quando clausula ordinis successivus fuit adjecta sub-
stitutioni, non morti, quo casu non censetur re-
quisita pro conditione laccelliva mors, vel super-
vivenia, ut prosequitur Rot. Florent. in Florenti-
no Fideicommissi 1648. num. 59. infra imprimendum.

Intellige quarto, ut illa ex dictis duabus opi-
nionibus sit amplectenda, cui magis assint volun-
tas testatoris desumpta ex facti circumstantiis, &
ex conjuncturis a toto testamento contexta desum-
ptis, & alia sit respicienda, cui nedum assint, sed
potius sufficit dispensantis mens, quæ unice nor-
mam præbere debet Advocatis in consulendo, &
Judicibus in iudicando, ut omnia generalibus in
præcis terminis vulgaris anomalæ testator. de fidei-
commissis. quest. 382. num. 58. Rot. Florent. apud Palm. Nep.
allegat. dec. 453. num. 72. & segg. & num. 78. &
segg. ubi quod hoc procedit, si de voluntate tes-
tatoris constat expresse, si ve tacite ex conjec-
turis, & præsumptionibus.

Declarat quarto, ut non intret vulgaris ana-
malæ quando disponens expressit casus, in quibus
voluit sillum subingredi in locum patris, nam
tunc quando hoc non expresse, ralem subingres-
sionem noluisse dicendum est, ut in propria nostra
materia Episc. Rec. di. disput. 13. num. 27. Rot.
in reat. dec. 194. num. 3. & segg. part. 12. de-
cis. 305. num. 8. part. 14. & di. 437. num. 7.
part. 19. alique plures aliter citati.

Declarat quinto, ut succedi non possit per vul-
garem anomalam, quando fuit voluta editio heredi-
tatis, & successio in antecedenti gradu; puta si
dicum sit: si prima exstiterit hæres eris, substitutioni
enim per vulgarem oppositur qualitas heredi-
taria, & acquisitio, & possessio bonorum in an-
tecedenti gradu requisita Fafar. quest. 26. sub n. 26.
Peregrina. de fideicommissis. art. 55. num. 42. Frediani.
eodem tract. differt. 5. a. 46. de Loc. ad Gratian.
discept. 369. num. 18. Episc. Rec. di. disput. 13.
num. 24. Pantom. di. dec. 8. num. 29. & segg.
ubi declarat. Eicb. dec. 17. num. 59. & di. dec. 480.
num. 20. & 21. Priol. dec. 138. num. 17. & segg.
repetit. in reat. dec. 154. num. 15. & segg. par. 13.
Crisp. di. dec. 104. num. 16. & segg. & la Roma-
na Immissiois 12. Martii 1721. §. cataractis coram
Falcineris impress. inter fusa tit. 16. dec. 20. n. 3.
& dixi ego dec. Senus. 35. §. 1. num. 62.

Quando sorem hoc procedat, & ex quibus
verbis probatum non dicatur, quod voluit fuerit
silio, & acquisitio hereditatis in grado præcedenti
vide Torr. de primogenit. part. 3. cap. 31. num. 7.
Rot. Rom. apud Paulat. di. differt. 75. dec. 1. a. 10.

Declarat sexto, ut thesauri Bartoli in di. 1.
quandiam recipienda non sit quando fuit facta sub-
stitutio totio nominum gradui caducato Fafar. de sub-

stitut. quest. 469. num. 53. de Loc. ad Gratian. di-
scip. 369. a. 22. Rot. Rom. apud Paulat. differt. 75.
dec. 1. num. 9. coram Benicaf. dec. 255. a. 3.
coram Crisp. dec. 104. num. 55. post de Loc. de fi-
deicommissis. in Mantili. dec. 72. num. 3. & 5. & dixi
sopra in addit. ad dec. 68. num. 15.

Contrariam tamen partem, quod etiam isto 47
casu sit locus vulgaris anomalæ Rot. coram Caprar.
di. dec. 413. num. 4. & in reat. dec. 295.
num. 9. & segg. part. 13.

Non dicitur autem nominum relicta, quin- 48
do testator adhibuit verba illi, ipsi, cui, ei, dicta,
& similia Caren. refutat. 554. a. 3. ubi quod ad
hoc, ut nominum facta sit, dici debet, grave
primam substitutionem, ut refutat secunda, de Loc. ad
Gratian. di. discip. 369. num. 22. & 23. Peregr.
de fideicommissis. di. art. 15. num. 26. Rot. Rom. apud
Paulat. differt. 75. dec. 1. num. 7. coram Bich. di.
dec. 17. num. 16. & dixi supra in addit. ad dec. 68.
num. 58. quidquid contrarium dixerit Fafar. de
substitut. di. quest. 469. num. 54.

Multoque minus sufficerent verba collectiva,
vel substitutio facta ultimo, sed necesse est, ut 51
substitutio proprio expressio nomine restituere gra-
vatus sit, ut prosequamur in nostra terminis Torr.
de majorat. part. 2. quest. 31. num. 15. Pantom.
di. dec. 8. num. 27. Rot. coram Caprar. di. dec. 255.
num. 4. & dixi supra in addit. ad dec. 68. num. 16.

Intellige, ut secunda opinio vera sit, quando
secundus fuit nominum substitutus per vulgarem 52
in compendiosa contentis; prima autem opinio
procedit quando substitutio facta fuit per fideicom-
missum; tunc enim si fideicommissum nominum
relicta fuit illis, in quorum persona substitui-
tio facta est, eoque testator voluit heredi-
tatem restituere, istis prædefunctis fideicommissus
expirat, ut declarat Fafar. de substitut. di.
quest. 469. num. 70. Rot. post de Loc. de fideicommissis.
in Mantili. citat. dec. 72. a. 3. repetit. coram
Benicaf. dec. 255. num. 4. ubi alios refert.

Declarat septimo, ut non habeat locum vul-
garis anomala, quando is, qui subingredi vult
in locum gradus caducati, & corrupti, non fuit nec
expresse, nec tacite vocatus; nullo enim modo 53
succedere potest persona, quæ non fuit a testato-
re ad successionem invitata, in specie Frediani.
de fideicommissis. differt. 26. num. 36. Rot. Rom. ibidem
num. 51. & coram Benicaf. dec. 255. num. 9. &
segg. ubi an, & quando sufficit, quod sine positi
in conditione, apud Palm. Nep. di. dec. 452.
a. 108. & segg. & dixi sopra in addit. ad
dec. 68. num. 7. & segg.

Declarat octavo, ut vulgaris anomala non ha-
beat locum in substitutione facta de persona in-
certa, vel certa de incertis Rot. Rom. dec. 18.
num. 6. coram Uvald. & dec. 64. sub num. 16. ver-
sus. a. 2. obstant post Urcel. de transfat. apud Palm.
Nep. dec. 422. num. 15. Rot. Florent. apud rudi-
Palm. citat. dec. 452. num. 124.

Deficientibus tamen superdictis circumstantiis, 56
aliisque similibus, quæ in hac materia a DD. pon-
derantur pro excludenda vulgaris anomalæ, semper,
et in dubio firma remanet regula fupra firmata
num. 1. quod nempe illi locus fit, eoque magis
concurrentibus conjecturis ostendentibus talem
fuisse testatoris mentem, quæ in concursu aliis in
contrariam præferenda essent; earumque prima
resultat quando cooccurrit vocum conversationis
agnationis, & bonorum in vocatis, in terminis
Rot. coram Falciner. tit. 16. allegat. dec. 2. a. 22.
& post Baldac. ad Ramon. citat. dec. 7. num. 16.
num. 2.

Secunda conjectura est dignitas ad plures sub-
Gggg 3

stituta

59 situationem gradus, quæ operator, ut caduentioni fideicommissi locus non sit, sed in locum gradus corrupti sequens subintrat, ut in puncto vulgaris anomalæ de *Lac. de fideicommissis. dist. 253. n. 6. Rot. coram Falconer. tit. 16. decis. 8. num. 23. & post Baldum ad Ramon. allegat. decis. 7. num. 16. tom. 2. & apud Paulat. differt. 75. decis. 1. num. 12.*

Si tamen substitutio facta esset sub aliqua conditione, & digressus, pluresque substitutiones successivæ penderent ab illa conditione, ea defecta, omnes subsequentes substitutiones expirarent, nec vulgari anomalæ locus esse posset, ut in specie prosequitur *Paulat. dist. decis. 8. num. 3. & seq. ubi quando talis dependens adesse dicatur.*

Tertio conjectura consistit in perpetuitate fideicommissi, & voluit illius duratione donec existerent illi de aliqua linea in infinitum, quæ perpetuitate verificari non posset, si ob caduentionem primi gradus omnes sequentes substitutiones expirarent, in individuo de *Lac. de fideicommissis. dist. 253. num. 6. Rot. apud Paulat. differt. 75. decis. 1. num. 10. & seqq. & in Romana, seu Ariminæ. Fideicommissi 25. Maii 1711. §. minusque coram Kaunitz, & in dist. Romana, seu Ferdinanda. Fideicommissi de Maraldi 21. Mali 1712. §. poterat, & §. hinc accedat coram Herrera.*

Ultima conjectura consistit in favore pini causæ, & omnis enim possibilis capiendi est interpretatio, ad hoc ut vulgaris anomalæ subintraret, quæ exclusa, suffragiis privaretur anima testatoris de *Lac. de fideicommissis. cit. dist. 253. num. 6. Paulat. speciet. decis. 8. num. 20. Rot. coram Falconer. tit. 16. dist. decis. 1. num. 23. post de Lac. de fideicommissis. decis. 9. num. 30.*

63 Prefertim in concursu extranei a testatore neglecti, ut in subiecta nostra materia *Rot. coram Falconer. tit. 16. allegat. decis. 1. num. 24.*

An autem qualitas fideicommissi particularis impedit subingressum virtute vulgaris anomalæ, respondeo negative, quia vulgaris anomalæ habet vires suas etiam in fideicommissis particulari, cum etiam in legatis, & fideicommissis particularibus sub compendiosis contineri possit vulgaris, quæ operator, ut antecedenti gradu corrupto secundus effluat primis *Peregrin. de fideicommissis art. 34. num. 27. & 29. de Lac. de fideicommissis. dist. 253. num. 4. de Lac. ad Gratian. discept. 747. sub num. 6. versic. vulgaris anomalæ. Fontanelli. decis. 44. n. 7. Rot. in revent. dist. decis. 227. num. 10. part. 8. decis. 94. num. 4. & seqq. part. 11. coram Aprax. dist. decis. 413. num. 3. coram Crisp. dist. decis. 91. num. 6. & firmat prælo nostra decis. num. 30.*

64 Non ubi tamen, quod quoties substitutio facta est in re certa, contrarium teneant *Episc. Ruc. dist. 23. num. 22. & 23. Rot. in revent. decis. 143. num. 3. part. 2.*

Et prima opinio eo magis procederet, si substitutio facta esset in tota hereditate, licet in diversis personis divisa; illo quippe casu in compendiosis continetur vulgaris, sive hereditas sit divisa per quotas inter substitutos, sive una sit substitutus in re certa, & aliter in residuo bonorum, ut pluribus adductis plene *Rot. coram Aprax. dist. decis. 426. num. 5. & seqq. & coram Falconer. tit. 16. citat. decis. 30. num. 18.*

Imo vulgaris anomalæ haberet locum, etiam si totum non complederetur hereditatem, quando testator in plures personas totum assem distribuisse *Peregrin. de fideicommissis art. 34. sub num. 19. Rot. post de Lac. de fideicommissis. in Mantiff. decis. 72. num. 6. & 7. repetit. coram Benincas. decis. 255. num. 6. ubi quod hoc procedit, sive distributio facta sit per quotas hereditarias, sive per quotas bo-*

nom. & coram Bich. decis. 27. num. 10.

Secundo substitutio vulgaris anomalæ habet locum etiam in fideicommissis particulari, quando scilicet bibito pro non scripto hæredæ, vel ita ante testatorem deficiente, substitutio in re particulari ad ius universale trahitur, ac sequatur absurdum, quod testator pro parte testatus, & pro 69 parte intestatus decedat de *Lac. de fideicommissis. dist. 108. num. 6. & 7. ubi quod hoc procedit, sive substitutio vulgaris in compendiosis continetur sit concepta per verba directa, sive per communia, 70 vel obliqua.*

Tertio hoc idem dici debet quando factus hæres universalis, quæ tunc cessat absurdum, quod testator decedat pro parte testatus, & pro 71 parte intestatus, quæ est ratio, propter quæ favore substituti particularis vulgaris anomalæ non habet locum.

Quarto pariter vulgaris anomalæ locum habet 72 in fideicommissis particulari, quando substitutio compendiosa facta non fiat persone pini hæredis, sed inter ipsos substitutos; nam cum isto casu considerari non possit inconveniens, quod primo hæredæ non adveniat hæreditas partem ei testamenti, & partem jure intestatus successibundis defertur, subingressus virtute vulgaris anomalæ non impeditur, ut egregie firmat *Rot. in dist. Romana immixtis 24. Aprilis 1711. §. nec in alio coram Crisp. nunc impressi inter suas decis. 91. num. 6. confirmat. die 12. Martii 1714. §. replacitor coram Eminenti. D. meo Cardine Palaverio nobilissimo impressi. inter suas tit. 16. citat. decis. 20. n. 11.*

Quinto vulgaris anomalæ interit etiam in legato, seu fideicommissis particulari, quando concessa talium fuisse voluntatem testatoris, quæ in 73 omnibus aliis materiis, & præsertim in illis, de qua agitur, principem locum obtinet, & innotescit, in puncto *Bellou Jan. cas. 6. num. 1. & Rot. in dist. Romana immixtis 24. Aprilis 1711. 74 ubi conjecturas recenset coram Crisp. nunc impressi inter suas tapellegit. decis. 91. num. 8. quæ dum hæc imprimantur fuit a me visa.*

Quando autem substitutio dicitur compendiosa 75 si ad effectum includendi vulgarem anomalam, respondetur hoc verificari quando substitutio facta sub commemoratione martiris, in specie *Episc. Ruc. dist. dist. 23. num. 1. Tur. de minorat. part. 2. quæst. 31. num. 10. Paulat. dist. decis. 8. num. 15. & num. 39. Rot. Januæ. apud Baldum. decis. & res judicat. tit. 3. de legat. & fideicommissis. decis. 47. num. 11. Rot. Florent. in Florentina fideicommissi 26. Iuglii 1648. num. 2. coram Massis infra suo loco, & tempore imprimend. Rot. Rom. post Baldum. ad Ramon. tom. 2. decis. 7. num. 3. & 4. post de Lac. de fideicommissis. decis. 8. num. 3. decis. 15. num. 6. & seqq. coram Caprer. dist. decis. 423. num. 1. Falconer. tit. 16. de fideicommissis & substitut. dist. decis. 3. num. 18. & in dist. Francine, seu Macerata. immixtis 30. Juhi 1724. §. sed hoc amplius coram Terra, & dixi supra in addit. ad decis. 68. num. 2.*

Quamvis deficiat dictio quomodocumque, in specie 76 *Episc. Ruc. dist. dist. 23. num. 2. Paulat. citat. decis. 8. num. 15. Rot. Januæ. apud Baldum. decis. & res judicat. tit. 3. de legat. & fideicommissis. decis. 47. num. 11. Rot. Senæ. dist. decis. 65. n. 6. coram me. Rot. Florent. in dist. Florentina fideicommissi 1648. num. 3. Rot. Rom. in Romana, seu Nicien. fideicommissi 14. Decembris 1703. §. quod autem coram Molinet.*

Et multo magis ea concurrente, ut prosequi 77 tur in individuo *Paulat. allegat. decis. 8. num. 15. Rot. Rom. apud Baldum. ad Ramon. tom. 2. dist. decis. 7.*

1. f. 7. num. 3. & 4. & post de Loc. de fideicommissis
decis. 9. num. 4. decis. 15. num. 6. & segg. & in
diñ. Romana, seu Nizica. Fideicommissi 14. Decem-
bris 1703. §. quod autem coram Almetis, & in diñ.
Romana Immisissio 14. Aprilis 1711. §. verum co-
ram Crispo impressi inter suas d. decis. 91. n. 5. & in
confirmatoria 12. Martii 1714. §. etenim, & §. contra-
rius coram Eminentiss. D. mo Card. Falconeris nunc
impressi inter suas tit. 16. d. dec. 20. n. 5. & 8.
Item diceretur compendiosa, si testator usus
esset verbis communibus, & plura tempora com-
plectentibus, qualia sunt verba in infinitum, & si-
milis, ut in nostris terminis *Parimol. decis. 8. n. 15.*
& num. 38. *Rat. Senus. decis. 16. num. 8. coram me.*
Rat. Rom. post de Loc. de fideicommissis. decis. 15. n. 6.
& segg. coram Falconer. tit. 16. decis. 20. num. 7.
ubi de verbo *substitutis*, & in Romana, seu Nizica.
Fideicommissi 14. Decembris 1703. §. quod autem
coram Almetis, & in Romana, seu Maieraten. Im-
missio 30. Junii 1714. §. sed hoc amplius coram
Cerre, & dixi supra in addit. ad decis. 68. num. 3.
Imo si verba quodcumque tempus comple-
ctentis testator adhibuisset in una parte testamen-
ti, & in alia non, ab hae differencia non posset
elici conjectura pro exelatione vulgaris anomaliae,
si in parte testamenti, in qua dicta verba repetita
non fuerant, adeo mentio mortis, qua eundem
operatur effectum, in puncto *Rat. coram Falconer.*
tit. 16. citat. decis. 2. num. 17. & 18.

De vulgari anomalia tradantur superius citati,
& signentur *Fasor. de substitutis. l. speit. quast. 469.*
num. 1. & plurib. segg. *Rat. Rom. in Romana, seu*
Arimina. Fideicommissi 24. Martii 1710. §. in iusti-
tiam, & segg. & 13. Maii 1711. §. nade com agat-
ur, & plur. segg. coram Kassis, in Ferrarien. Sac-
cessu super Immisissio 19. Novembris 1715. §. si
cum etiam coram Lanetta, & in Porsicora. Fidei-
commissi de Torelli 13. Januarii 1721. coram Car-
to. Senus. decis. 26. num. 5. & segg. coram me,
& decis. 35. §. 2. num. 60. & segg. & plene etiam
dixi supra in addit. ad decis. 68. num. 1. & per
tot. ubi plures alii adducuntur. Rat. Florent. apud
Palin. Nep. decis. 452. num. 70. & segg. in diñ. Flo-
rentina Fideicommissi 26. Augusti 1648. in Florentina
præstata Fideicommissi 11. Septembris 1693. & in
Florentina Immisissio de Peruzzi 13. Septem-
bris 1710. num. 1. & segg. coram D. mo Auditorio
Casaregio infra imprimend.

Ad num. 39. & segg.

Substitutio ad certum, & determinatum tem-
pus mortis alienius sine filii restricta est mece vul-
garis, nec contrari potest in fideicommissionem,
adeoque talis substitutio elataca remanet, si filii
in conditione positi superexistant de tempore obit-
us instituti *Andres. introit. 100. num. 4. & segg.*
Alfonsi. resol. 102. num. 3. & resol. 114. num. 1.
& segg. *Rat. in recent. decis. 633. num. 3. & 4.*
part. 19. confirmata die 11. Maii 1686. §. 1. coram
bo. mem. Roudinias, & post Baldus. ad Ramon-
decis. 3. num. 1. & segg. & decis. 6. num. 1. & segg.
num. 1. repetitæ apud Urcel. qui conetia eas scrip-
psit consil. 82. in 3. apprad. num. 41. & segg. &
num. 61. & segg. post consil. ad Stat. Urb. de-
cis. 203. num. 9. & segg. & in Romana, seu Sar-
nanen. Fideicommissi 2. Julii 1714. §. ratio deciden-
di, & segg. coram R. P. D. mo Cerro confirmata
21. Novembris ejusdem anni §. obsequia ea quod, &
segg. coram bo. mem. Ansaldo, & in Valentia Ju-
risprudentia 26. Junii 1715. §. nec dubitari coram
Eminentiss. D. mo Card. Falconeris post hæc scripta
impressi inter suas tit. 16. decis. 28. num. 3. & in
Romana Immisissio, seu Locorum Montium 3. Mar-
tii 1727. §. ratio autem coram Ratto. Rat. Florent.

in Florentina Fideicommissi de Peruzzi 13. Septem-
bris 1710. num. 1. coram D. mo Aud. Casar. gi.

Et theoretica Coram Sen. in l. solentis num. 6.
ff. de condit. & demonst. affirmant substitutionem
nem prædictam dici debere fideicommissionem locum
habet, quæta substitutionis verba sunt in-
definita, indeterminata, & complexiva ejusdemque
temporis obitus filiorum sine filia, & nullo
modo procedit, quando fideicommissionis respectu,
& se restituit ad certum, & determinatum ca-
sum, seu tempus, ut ex mente ejusdem Socii in
eodem l. solentis declarat *Alfonsi. resol. 102. n. 5.*
& resol. 114. num. 7. *Radulph. alleg. 71. num. 6.*
Rat. Rom. coram Priet. decis. 110. num. 13. & 14.
post Baldus. ad Ramon. diñ. decis. 3. sub num. 2.
versis. nec addita distinctio tom. 2. post Consil. ad
Stat. Urb. decis. 120. num. 19. & segg. & dec. 203.
num. 9. & 10. & apud D. & olim Collegæ meum
Pitru. de contro. patron. alleg. 100. num. 611. &
segg. confirmata die 14. Decembris 1705. §. ex quo
dispositio contenta coram bo. mem. Almetis, &
in diñ. Romana, seu Sarzanen. Fideicommissi 2. Ju-
lii 1714. §. non obstantæ theoreticæ, & segg. coram
R. P. D. mo Cerro confirmata die 21. Novembris
eiusdem anni §. nullum coram bo. mem. Ansaldo, &
in diñ. Valentia Jurisprudentia. 26. Junii 1715.
§. verum sedula coram Eminentiss. D. mo Falconeria
modo impressi inter suas tit. 16. citat. decis. 28.
num. 4. & in Tarantina Bearfieri 55. Unonis, &
Judo 19. Februarii 1725. §. quod tertius coram Lan-
etta, & in Ferraria Fideicommissi super restrictio-
ne in integrum 3. Junii 1726. §. his autem coram
Cornelio, & in Romana Immisissio, seu Locorum
Montium 1. Februarii 1716. §. decisio secunda, &
segg. coram R. P. D. mo Celsignio, & 3. Martii
1727. §. inapplicabilis, & segg. coram Ratto. Rat.
Florent. infra decis. 115. num. 22. & segg. & in Flo-
rentina Immisissio 2. Octobris 1725. art. 2. num. 14.
& segg. coram me in tertio volum. meor. decis. im-
primend.

Idque procedit siue versetur in contradicibus,
siue in materia ultimorum voluntarium, ut probant
mox citate auctoritates, & signantur *Rat. Rom.*
post Consil. ad Stat. Urb. decis. 203. num. 12.
& 13. ubi alii rescribuntur *Rat. Florent. in diñ. Flo-*
rentina Immisissio 1725. art. 2. num. 15. coram me.

Quando autem constat de elara, & pæta me-
te testatoris, quod voluit substitutionem restricti-
gere ad certum tempus, tunc presumiones, &
conjecturae in contrarium non admittantur, quia
sicut in omnibus aliis materiis ultimorum volun-
tatum, ita in illa, de qua agitur, mens testatoris
unice attendi debet, & ab ea regulam, & normam
desumit, ut in præcis terminis *Rat. Rom. apud*
Baldus. ad Ramon. decis. 5. sub num. 18. versis. prout
etiam inapplicabilis tom. 2. & in diñ. Roma. a. (su)
Sarzanen. Fideicommissi 21. Novembris 1714. §. at-
que hinc coram bo. mem. Ansaldo, & in diñ. Roma-
na Immisissio, seu Locorum Montium 3. Martii 1727.
§. final. coram Ratto.

Et dicitur substitutio restricta, si testator usus
sit dictionibus restrictivis, & taxativis, quales sunt
ille relictus in diñ. dec. Florentina Immisissio 3. Octo-
bris 1725. art. 2. num. 45. & segg. coram me, ubi
hoc late explicatur, & ultra dictiones ibi relictas
restrictionem patitur operatur dictio *vi. puta si*
dictum sit si a tempo della morte di esso non vi fos-
se, quæ concordat substitutionem ad tempus mor-
tis, & impedit extensionem ad quodcumque aliud
tempus, ut in puncto dicti verbi vi Urcel. con-
sil. 82. in 3. apprad. sub n. 4. ibique Rat. n. 42.
& num. 67. & segg. & num. 71. repetita post Bal-
duci. ad Ramon. decis. 5. num. 5. decis. 6. num. 12.
& segg.

- et *sepp. et num. 16. tom. 2. et p. ff. Constant. ad Stat. Urb. decif. 203. num. 16. et sepp. ubi declaratur hoc procedere, quando dictio si fuit apposta*
- 89 *pouit habitum mentionis mortis, quo casu equipollit dictionibus restrictivis tunc, et in casu. et in dict. Romana, seu Sarzanen. Fideicommissi 2. Julii 1714. §. premisse curam R. P. D. mea Cerro.*
- 90 *Idemque operantur verba in tempo della loro morte, que verba ad tempus mortis directa restringunt substitutionem ad unicum tempus mortis vocatorum sine filijs Rata in Romana Immunitatis, seu Lacorum Montium 3. Februarii 1716. coram R. P. D. Calcagnini, et 3. Martii 1727. §. quodque reuera, et sepp. coram Ratto, ubi quod*
- 91 *hoc procedit etiam defunctis dictiones restrictivas tantum, dumtaxat, et similes.*
- 92 *Sed si ex contextu testamenti, et ex conjeduris apparet substitutionem non fuisse coarctatam ad certum, et determinatum tempus, sed indefinita, et ejusdemque temporis complexiva, tunc substituitur succedere deberet in quocumque casu, sive testator, aut primus vocatus decedat sine filijs, sive cum filijs, et ista quodcumque, et quocumque tempore deficiat, ut in specie Rot. Rem. decif. 178. num. 12. et 13. et decif. 474. num. 16. et 17. part. 18. recent. et in Romana Donationum 24. Januarii 1704. §. aut demum coram Molines, et in Romana Jurispatronatus 3. Julii 1705. §. certius coram eodem. Rot. Florent. in Florentina Fideicommissi de Bonis 17. Septembris 1693. num. 25. coram Paciano.*
- 93 *Prima autem conjectura desumitur ex conversatione agnitionis, quo operatur, ut substitutio interpretari non debeat restricta ad certum tempus, sed indeterminata, omnia tempora respiciens, et fideicommissum importans Rot. Rem. post Constant. ad Stat. Urb. cit. decif. 120. num. 8.*
- 94 *Verum tamen est, quod si de mente testatoris eussent voluit ab eo fuisse restrictionem ad tempus mortis, ista conjectura, quamvis alioquin de sui nature potens sit, famularet, et obsequi deberet menti ejusdem testatoris, et intelligi voluit in casu porrecta conditionis, et non aliter, in specie Rot. Rem. in dict. Romana, seu Sarzanen. Fideicommissi 2. Julii 1714. §. ac alium coram Cerro, et in eadem Romana Immunitatis, seu Lacorum Montium 3. Martii 1727. §. nullumque validum coram Ratto.*
- 95 *Idque procedit, quamvis fuerit etiam prohibita alienatio pro conversatione honorum in familia, si ista sit dependens, et accessoria, quo casu non amplius fideicommissum, nec operatur, ut substitutio restricta ad certum casum, et tempus, istud egrediatur, omniaque tempora complectatur, in puncto Rot. in Romana, seu Sarzanen. Fideicommissi 2. Julii 1714. §. final. coram Cerro, in Romana Immunitatis, seu Lacorum Montium 3. Martii 1727. §. nec contrarium, et sepp. coram Ratto, ubi plures concordantes, subdens, quod hoc eo magis procedit si prohibitio alienationis sit relativa ad personas, et casus supra expressos.*
- 96 *Secunda desumitur ex expressu ad plures substitutionem gradus; longa enim substitutionum series verisimile non est, quod pendat, et restricta sit ad unicum casum mortis testatoris, vel personæ vocatæ cum filijs, adeo ut si isti de tempore mortis existant, omnes successivæ substitutiones evanescant, sed potius presumendum est dispositionem personas substitutas invitare voluisse, tam si filij testatoris, vel personæ vocatæ decesserint ante peritis obitum, quam si deficiat ex post, quocumque tempore id eveniat, ut in individuo Rot. Rem. post Constant. ad Stat. Urb. cit. decif. 120.*
- nam 12. et in dict. Romana Jurispatronatus 3. Julii 1705. §. verbis accedat coram Molines, et 14. Decembris ejusdem anni §. et aperitur coram eodem, et in dict. Valentina Jurispatronatus 16. Junii 1715. §. insuper coram Eiusantiffi. D. mea Card. Falconis nunc impetit, inter suas tit. 16. cit. decif. 12. num. 8.*
- Sed hæc conjectura pariter declarationem recipit, et tunc solum digestis esset considerabilis, quando unus ex vocatis succederet sibi per fideicommissum, et substitutiones furerent de per se, non vero quando omnes substitutiones pendere conditione negativa obitas vocari nullis reliquis filijs, quo casu deficiente conditione omnes substitutiones evanescunt, nec fideicommissum exigitur ultra casum a testatore volitum, et designatum, ut in individuo Rot. in fapelegge. Romana, seu Sarzanen. Fideicommissi 2. Julii 1714. §. eam dicta coram Cerro, et 17. Novembris ejusdem anni §. prout parum coram Anfuso.*
- Et hinc eruitur tertia conjectura consistens in eo, quod testator voluerit perpetuitatem, quocumque verificari non possit, si substitutiones omnes existerent per existentiam filiorum de tempore mortis testatoris, sed solum verificabilis sit cum substitutione fideicommissaria, qua mediante substituti succedere deberet tunc in casu, quo deficiat filij de tempore obitus testatoris, quam si de eo tempore extiterint, et postea quodcumque decesserint, ex hoc perpetuitate vult a disponente excluditur vulgaris, et fideicommissaria ordinis censetur, ut in specie theoricæ Sacri Rot. in fapelegge. Romana Jurispatronatus 3. Julii 1705. §. clarius coram Molines, et 14. Decembris ejusdem anni §. idemque, et sepp. coram eodem, ubi quod si verba perpetuitatis in fine posita sint, ad omnia in testamento contenta referuntur, et in 109 dict. Tarentina Beneficii SS. Simonis, et Jude 19. Februarii 1723. §. his autem, et sepp. et §. deinde coram Lautista.*
- Et hæc ipsum dicendum esset, si defuncti verba traxerunt futuri temporis denotantia, puta si dictum fuisset defunctus, quod cum nullum tempus determinationem recipiat, sed de sui nature designet traxerit temporis successivum, fideicommissaria, non vulgaris substitutionis adaperitur, ut in nostris terminis Rot. in dict. Romana Jurispatronatus 3. Julii 1705. §. clarius coram Molines, et 14. Decembris ejusdem anni §. ejusdem coram eodem, confirmata 20. Junii 1707. coram bo. mem. Card. Scatta, quorum prima est impetit, apud Piras de contro. patron. alleg. 400. num. 626.*
- Vel aliunde, in specie Rot. in fapelegge. Valentina Jurispatronatus 16. Junii 1715. §. tunc etiam coram Eiusantiffi. D. mea Card. Falconis nunc impetit inter suas tit. 16. cit. decif. 12. num. 6.*
- Aut alia verba traxerunt successivum denotantia, ut pluribus relatis firmat Rot. Florent. in dict. 109 Florentina Immunitatis 2. Octobris 1705. artic. 1. num. 22. et sepp. coram me.*
- Perpetuitas autem, etordo successivus debetque esse expressus, nec sufficit resultans ex verbis collectivis, puta vocatione descendendum, vel similis, isti enim verba collectiva non operantur, ut substitutio determinata indeterminata evadat, nec quod substitutio vulgaris, quam juxta fuisseptam theoricam Communi importat dicta verba, resolvatur in fideicommissariam, ut in individuo 109 Rot. in Tarentina Beneficii SS. Simonis, et Jude 19. Februarii 1723. §. his autem coram Lautista, et in Romana Immunitatis, seu Lacorum Montium 3. Martii 1727. §. irrita autem, et sepp. coram Ratto, et generaliter Rot. Rem. coram Ubaldo. cit. 33.*

num. 2. post Albi. de invest. in judic. dec. 26. n. 1.
 & in Romano, seu Crispias Pleris Cansibela Augelli
 12. Junii 1716. §. ultimas coram Lancetta, & in
 Romana Immisissiois super dano 21. Januarii ejusdem
 anni §. minus hinc coram Corra, & in Ferrariorum
 Fideicommissi super restitutione in integrum 3. Ju-
 lii 1726. §. similiter coram Cornelio. Rot. Senon.
 decis. 31. num. 5. & seqq. & decis. 35. §. 1. u. 8.
 & seqq. coram me. Rot. Florent. decis. 1. num. 1.
 & seqq. decis. 31. num. 21. & seqq. & decis. 82.
 num. 18. & seqq. pariter coram me, & dixi supra
 in addit. ad decis. 36. num. 1. & seqq. & in addit.
 ad decis. 50. nam. pariter 1. & seqq. cum alia plu-
 ribus in dictis locis relatis.

106 Nisi verbum *deservatorem*, *item*, vel simile es-
 set juxta cum aliis verbis, & circumstantiis tra-
 diti fuisse, & perpetuitatem denotantibus,
 ex quibus a theoria Comani recedat, ut in ter-
 minis nostris quæstionis Rot. Rom. in dict. Tarentina
 Beneficii SS. Simonis, & Jude 19. Februarii 1723.
 §. crescitque demonstratio, & seqq. coram Lancetta,
 aliisque max. citate adductis. Rot. Florent. in
 Florentina Immisissiois 1725. art. 2. n. 40. & u. 49.
 coram me in tertio volumine meorum decisionum
 imprimend.

107 Quarta eruitur conjectura ex realitate fidei-
 commissi, quæ tamen realitas suam operatur effi-
 cium, quoties pariter conditio, sub qua fuit
 ordinatum fideicommissum, in puncto Rot. in su-
 per. *Romana, seu Sarzauro, Fideicommissi 2. Ju-
 lii 1724. §. final. coram R. P. D. meo Corra.*

Quinta conjectura depromitur ex eo quod
 testator nisi sit verba præfinitiva liberam,
 absolutam, & indeterminatam vocationem, & pos-
 sit addat alia verba in exequutionem dispositio-
 nis præcedentis, quæ perneceffe, & evidenter non
 ostendat voluiss. fuisse restrictionem ad tempus
 mortis, nam tunc ne una pars testamenti pugnet
 cum alia, subsequenter verba interpretari debent
 simulative, & compatibiliter tam p. misis, adeo ut
 ad omne tempus deficientia sine reſerſibili, ut in
 individuo proſequitur Rot. in dict. *Romana Juris-
 patronatus 3. Julii 1705. §. inter alia coram Mo-
 lines.*

Maxime si verba, in quibus primo loco suam
 voluntatem expreſſit teſtator, ſint p. omialia, &
 per modum compendi complexiva contentorum
 in ſequenti diſpoſitiva, quo caſu p. omialia ver-
 ba totam diſpoſitionem inferunt, & ab eis di-
 ſpoſitiva declarationem, & intelligentiam recipit,
 ut in individuo Rot. in *Romana Jurispatronatus*
 14. Decembris 1705. §. iterum coram Moſines.

Hoc ipſum dicendum eſt, ſi in prima vo-
 catione agnatorum teſtator illos indeterminatè,
 & per fideicommiſſaria ſubſtituiſſet, nam tunc eo-
 dem modo fideicommiſſaria dicenda eſſent ſubſtitu-
 tio cognatorum, qui deficientibus agnatis vocati
 ſunt, nec illorum vocatio dici poſſet determinate
 valida ad tempus mortis, prout determinatè
 non fuit ſubſtitutio primo loco vocatorum, ut
 proſequitur Rot. in ſepellegat. *Valentina Jurispa-
 tronatus 26. Junii 1725. §. non etiam quia coram*
Emineſſis. D. meo Card. Falconerio nunc impreſſ.
 inter ſuas tit. 26. deciſ. 28. num. 6.

Signanter ſi teſtator gravavit perſonas proxi-
 miores, & magis dilectas, earumque reſpectu vo-
 luiss. fideicommiſſum prorogare, præſortim prur-
 rogare voluiſſe dicendum eſt, nec illud reſtrin-
 gere, & determinare ad tempus mortis reſpectu
 remotiorum, & minus dilectorum, ut in ſpecie
 arguit Rot. in ſepellegat. *Valentina Jurispatrona-
 tus 26. Junii 1725. §. inſuper coram Emineſſis. D. meo*
Card. Falconerio modo impreſſ. inter ſuas tit. 26.
 citat. deciſ. 28. num. 8.

Et quoque validius ſi verſaremur in materia ju-
 riſpatronatus, & in jurispatronatus paſſivo clare
 conſtaret, teſtatorum voluiſſe fideicommiſſum ordi-
 nare, nec vocationem adexiſtentiam de tempo-
 re mortis reſtringere per viam vulgaris; tali quip-
 pe caſu ſi dubium ſit, an in alio jurispatronatu
 voluerit illud exſtirare per exiſtentiam filiorum
 de tempore mortis ſe reſtringendo, & determi-
 nando ad illud tempus, aliis interpretatio ſumi
 deberet, ut jurispatronatus alioquin a paſſivo di-
 ſcordet, ſed unum ab alio declarari, & interpre-
 tari debet, ut in præciſis noſtris terminis Rot. in
 ſepellegat. *Valentina Jurispatronatus 26. Junii 1725.*
 §. final. coram Emineſſis. D. meo Card. Falconerio
 nunc impreſſ. inter ſuas tit. 26. deciſ. 28. num. 10.
 & in dict. *Tarentina Beneficii SS. Simonis, & Jude*
 19. Februarii 1723. §. final. coram Lancetta, & ge-
 neraliter, quod a jurispatronatus alio inferatur,
 & normam recipere debeat paſſivum, & vicever-
 ſa, dixi ſupra in addit. ad decis. 98. num. 18. Rot.
 Rom. in *Salmonen. Jurispatronatus 22. Januarii 1725.*
 §. final. coram Emineſſis. D. meo Card. Falconerio
 impreſſ. inter ſuas tit. 26. deciſ. 28. num. 9.

Præcipue ſi ſubſtitutio indeterminata accepta,
 & fideicommiſſum inducens ſit magis favorabilis
 conſanguineis fundatoris, quo caſu ſemper lata in-
 terpretatio capiendus eſt, & qua eorum ſuorem
 magis evocant, ut proſequitur Rot. in *Romana*
*Jurispatronatus 3. Julii 1705. impreſſ. apud Pite-
 de contron. patrum. dict. alleg. 100. num. 639.*
 confirmata 20. Junii 1707. coram Scote, & in allegat.
*Tarentina Beneficii SS. Simonis, & Jude 19. Februa-
 rii 1723. §. final. coram Lancetta.*

Verum tamen eſt, quod non ſemper, & indi-
 ſtincte verba indeterminata accepta a teſtatore in
 una parte teſtamenti, indeterminata accipi debent
 etiam in alia, ſed tunc ſolum quando non adeſt
 diverſitas verborum; illa enim concurrentia potius
 argumentum retorqueret, nam ſicut teſtator ubi
 conditionem negativam non exiſtentia filiorum
 voluit reſtringere ad tempus obitus, ſic ut ſi ſi-
 gnificare utendo verba indefinita, & indeterminata,
 ita dum diverſimode diſpoſuit, & ſe reſtrin-
 xit, & coarctavit ad certum tempus, & caſum,
 ſignum evidens eſt, quod ſubſtitutiones ordinare
 voluerit dependentes ab eodem tempore, & caſu,
 iſtiſque evanidiſſimis ſuccellus ſubſtitutiones ex-
 piri, ut in noſtris terminis ponderat Rot. Rom.
 poſt Conſtant. ad Sent. Urb. dict. deciſ. 103. num. 18.
 & in citat. *Ferrariorum Fideicommiſſi ſuper reſtitutio-
 ne in integrum 3. Junii 1726. §. redeoque coram*
Caſenio, & in allegat. Romana Immisissiois, seu Lo-
corum Mentium 3. Martii 1727. §. magna namque
coram Ratto. Rei. Florent. in ſuſcepit. Florentina
Immisissiois 1725. art. 2. num. 41. coram me.

Pariter argumentum prædictum de una parte
 teſtamenti ad aliam prodeſſe non poſſet, ſi con-
 curreret diverſitas rationis, puta quia in ea parte
 teſtamenti, in qua verba indeterminata accepta
 ſunt, & pro fideicommiſſi induſione agitur de
 perſona minus dilectis, & in alio caſu, in quo
 teſtator ſe reſtrinxit ad certum caſum, & tempus,
 agitur de gravidia perſona predilectis, contra
 quaſ ſuorem minus dilectorum diſponentem proce-
 dere voluiſſe gravamen, & fideicommiſſum creden-
 dum non eſt, ut appoſite animadvertit Rot. in ſe-
 pellegat. *Romana Immisissiois, seu Locorum Mentium*
 1726. coram Scote, & 3. Martii 1727. §. diverſi-
 tas iſſidem coram Ratto.

Sextum conſiderandi genus præbet qualitas ver-
 borum, quibus teſtator utitur eſt; ſicut enim ſi
 adhibuiſſet verba ſuperærelata num. 88. & ſeqq. cen-
 ſeretur ſe reſtringere voluiſſe ad tempus mortis

- 117 les si alia verba indefinita, & indeterminata in testamento appouisset, præsumendum esset, quod omne, & quodcumque tempus comprehendere voluerit; huiusmodi autem verba inter cetera sunt
- 118 *si filii testatoris non viderent, nam tunc successivæ substitutiones ordinem censentur etiam in casu, quo filii vixerint, & postea defecerint, latissime in subiecta nostra materia Rot. in d. d. Romana Jurisprudentes 3. Julii 1705. §. quandoquidem, & seq. coram Molines impetr. apud Piton de contrav. p. 170. alleg. 100. num. 622. ubi quod hoc procedit*
- 119 *etiam si id esset dictum tunc, & 14. Decembris ejusdem anni §. sed examinata, & seq. coram eodem, ubi pariter quod hoc locum habet non obstante ditione tunc, quando ista non fuit apposta ad limitandam dispositionem ad tempus mortis, sed ad alium finem, & effectum.*
- Si non reperitur, non addes, vel non super-*
- 120 *esset, quæ cum nullo tempore sint præfixa, ad omne, & quodcumque tempus referri possunt, ut in specie Palm. Nep. alleg. 291. num. 44. & 45. Rot. post Constant. ad Stat. Urb. d. d. deif. 203. num. 20. & in citat. Valentinus Jurisprudentes 26. Junii 1715. §. nec in dubio coram Eminentiſſ. D. mea Cardin. Palucensis impetr. inter foas sic. 16. citat. deif. 28. num. 5.*
- 121 *Si nullus fuerit Rot. in citat. Tarentina Beneficij SS. Simeonis, & Judæ 19. Februarii 1723. §. quod certius coram Lanetia.*
- Non extantibus Rot. Rom. post Constant. ad Stat. Urb. d. d. deif. 120. num. 19. & seq. confirmat. d. d. deif. 203. num. 14. ubi plures referuntur, & num. 15. ubi de verbis non effradis, & se non vi surarum, ibique late explicantur, & declarantur auctoritates contrarias, & n. 20. & 21. Rot. Florent. in d. d. Florentina Immissiois 1725. art. 2. num. 16. coram me.*
- 122 *Deficiente, isto enim caso defectus liberorum non censetur appositus sub aliquo certo, ac determinato tempore, sed indefinite, & indeterminate, adeoque substitutio possit purificari tam de tempore obitus testatoris, quam postea quodcumque, & quocumque tempore dicti filii defecerint, ut firmit edemmet Suseia in d. d. l. solemus in fin. ff. de condit. & demonstr. & quem in specie sequuntur Des. consil. 594. num. 6. Porri consil. 18. num. 43. vbi. 2. Corn. consil. 226. n. 3. versio. sed his non obstantibus lib. 4. Laderich. consil. 10. num. 3. Menoch. consil. 530. num. 3. & 34. Randerf. consil. 36. num. 74. & 75. lib. 1. Casp. n.º. consil. 33. num. 34. versio. nam respondetur. Præterea, de fideicom. art. 29. num. 9. & n. 15. Rot. Rom. post Constant. ad Stat. Urb. cit. det. 203.*
- 124 *num. 14. ubi quod hoc maxime procedit, si non alios dictiones taxative, & limitative, & n. 20. Rot. Florent. in d. d. Florentina Immissiois 1725. art. 2. num. 16. & n. 31. & seq. coram me in 3. volum. mear. deif. imprimend. & infra d. d. deif. 115. num. 22.*
- 125 *Decedentibus Rot. Florent. in d. d. Florentina Immissiois 1725. art. 2. num. 16. & n. 26. & seq. ubi declarat coram me in tertio volum. mear. deif. imprimend.*
- 126 *Sepeima deduci possit conjiciatur, si donator declarasset non intellere se restringere ad tempus mortis, sed comprehendere omnem causam deficientis, quocumque tempore eveniret, in spe-*
- 127 *cie Rot. post Constant. ad Stat. Urb. citat. det. 210. num. 22. & seq. confirmat. d. d. deif. 203. n. 23. & seq. ubi declarat quando standum sit declarationi a donante factæ post donationem.*
- 128 *Signanter, si præcessisset promissio de donando, & declaratio facta fuisset in successiva dona-*
- tionem; donatio enim etiam optima decessus, & intelligentiam præbet patris, & conventionibus de 1723*
- hita in promissione de donando initis, in pundo Rot. post Constant. ad Stat. Urb. d. d. deif. 120. confirmat. allegat. deif. 203. num. 12. & seq.*
- Et demum restrictis diei non possit ad tempus mortis, si obiter facta sublequeas ostendere dispositionem fuisse interpretatum ut complexam omnium temporum, & fideicommissum continerent, ut in præcis terminis consilium Rot. Rom. in Romana Jurisprudentes 14. Decembris 1705. §. final. coram Molines.*
- Alia si scire desideres super hac theoria Sic. 111*
- cini Sen. in l. solemus vide apud supradictos, & signanter plenissimam deif. in d. d. Florentina Immissiois 1725. art. 2. num. 23. & seq. & per tot. coram me, & deif. 98. num. 91. & seq. pariter coram me.*
- Ad num. 96.*
- Cetera ad filios collective vocatos comprehendit*
- censetur vocatos simultaneos, vel successives Fatiolet. respos. 31. tom. 2. Rot. post de Lac. de in-*
- reparant. in Montiss. deif. 42. & 43. Rot. Fir-*
- rent. supra deif. 80. num. 1. & seq. & in addit. & deif. 99. num. 1. & num. 21. & seq. Rot. Rom. in Firmiana, seu Marentana. Immissiois 24. Novem-*
- bris 1724. §. id autem coram Cerve.*
- Ad num. 103 & seq.*
- Legatario, vel fideicommissario particulari non accrescit hereditas, si vel nullas heres in 113*
- stutus sit, vel institutus defecerit Gracch. d. script. 43. num. 12. Bellou. de jur. accresc. cap. 7. quæst. 11. num. 2. & seq. & per tot.*
- Et quia legatarius rei particularis dicitur 114*
- omni reali disunctione dissondis respectu hereditatis univ. sicut Gomez variat. respos. tom. 1. cap. 10. num. 12. Gob. consil. deif. 150. num. 1. tom. 1. Bellou. de jur. accresc. cap. 7. quæst. 11. num. 10. Carot. deif. 80. num. 6. Rot. in recent. deif. 81. num. 6. part. 2. & deif. 149. num. 4. part. 15.*
- Et quia heres, & legatarius ad diversis in 115*
- vocatorum, quæ diversitas excludit jus accrescendi, ut infra dicam num. 161. & seq.*
- Instituto tamen hærede, & ab eo adim hereditate, jus accrescendi habet locum inter legatarios, & fideicommissarios particulares, si positio collegatarii deficiat ante acquisitionem, pum quia iste voluerit, aut non puterit agnoscere reliquum Bellou. de jur. accresc. cap. 7. quæst. 59. num. 9.*
- Prout eveniunt, si condicione prudente decre-*
- deret conjunctus Mont. consil. 216. n. 11. tom. 1. Bellou. de jur. accresc. cap. 7. quæst. 14. num. 12.*
- Si vero post acquisitionem, non facit locum juri accrescendi, si ve versem in hereditatibus, 117*
- ut dixi supra in addit. ad deif. 86. num. 15. si ve in legatis, & fideicommissis, ut tradit Bellou. de jur. accresc. cap. 7. quæst. 41. num. 108. & quæst. 59. num. 94.*
- Idque procedit etiam si legatum solum fuis 119*
- set duobus donec vixerint, non etiam isto caso, si unus post acquisitionem moriatur, pum ejus alteri non accresceret. ut bene considerat Bellou. de jur. accresc. cap. 7. quæst. 19. n. 219. & 230.*
- Quamvis contrarium in legato factio pluribus donec vixerint, quod bona legata censentur consolidati in unoquoque ex legatariis, ensque reli-*
- da tali modo, ut dictis bonis reverti non possent ad defuncti hæreditatem, nisi post obitum omnium legatariorum scribit Bunder. miscell. juris. d. c. 41. num. 8.*
- Declaro primo, ut sit locus juri accrescendi inter legatarios, si verba legatis tali modo facta sine, ut ex eis cluascut mens testatoris pro jure 141*

accrefcenti *Bouda. miscell. juridic. docum. 76. n. 19.*
 & firmat praesens nostra decis. num. 104.

142 Declara secundum, ut jus accrescendi habet
 locum quando legatarii vocantur ut unum cor-
 pus ad aliquam rem dividam, licet in partibus
 distributis, secus quando res sunt diversae, & di-
 versis corpora *Torr. varior. jur. quest. tom. 2. mi-
 scell. part. 1. tit. 22. quest. 23. num. 7. fol. 528.*
Ayllon ad Gomez lib. 1. cap. 10. num. 49. versit.
inter.

143 Et quod inter legatarios diversae rei collet jus
 accrescendi *Torr. varior. jur. quest. tom. 1. tit. 2.*
quest. 38. num. 12. fol. 409.

144 Declara tertio, ut si locus juri accrescendi
 quando collegatarii sunt inter se verbis tantum
 conjuncti *Ayllon ad Gomez lib. 1. dist. cap. 10.*
num. 39. versit. inter. ubi limitat. Crisf. §. jus ac-
crefcenti quest. 8. num. 4. abunde Mentis. de con-
jectur. ultim. volunt. 10. tit. 3. num. 6. & 7.
Torr. varior. jur. quest. tom. 1. tit. 4. quest. 13.
num. 23. fol. 719. Aguir. de tacit. over. et condit.
repetit. cap. 2. §. 17. n. 6. 13. et seqq. et n. 17.
et cap. 5. §. 1. sect. 2. num. 37. et seqq. et §. 3.
sect. 1. num. 14. Camarel. de legat. lib. 9. quest. 3.
num. 5. fol. 694.

145 Idemque si essent res, & verbis inter ipsos
 conjuncti *Gob. consult. 56. num. 7. fol. 392. tom. 1.*
Belton. de jur. accresc. cap. 8. quest. 16. num. 18.
& seqq. Aguir. de tacit. over. et condit. repetit.
cap. 2. §. 17. num. 19. & dixi aliquo supra in addit.
ad decis. 86. n. 16. & seqq. aliq. mox allegati.

146 Nisi versemus in materia alimentorum, inter
 alimentarios enim non esse locum juri accrescendi,
 quamvis concurreat conjunctio realis, & verbalis
 firmat *Salgad. labyrinth. credit. part. 1. cap. 25.*
num. 65.

147 Regulariter autem conjunctioe deficiente in
 legato non datur jus accrescendi *Aguir. de tacit.*
over. et condit. repetit. cap. 2. §. 17. num. 13. &
seqq. & cap. 5. §. 3. sect. 1. num. 14. Antouel. de
loc. legat. lib. 2. cap. 9. num. 140.

148 Pari modo effect locus juri accrescendi, si te-
 stator in una, eademque oratione distribuat partes
 inter collegatarios, sed indivisibiles, & non demon-
 strabiles ad oculos *Radulphus alleg. 65. num. 12.*
& seqq. Torr. varior. jur. quest. lib. 2. miscell.
part. 1. tit. 22. quest. 23. num. 4. fol. 528. Aguir.
de tacit. over. et condit. repetit. cap. 2. §. 17. n. 6.

149 Declara quarto, ut sit locus juri accrescendi
 etiam quando legatarius succedit jure speciali
Castill. de usufruct. cap. 48. num. 8. Ayllon ad Go-
mez lib. 1. cap. 10. num. 39. versit. an etiam.

150 Declara quinto, ut in legato habet locum
 jus accrescendi quando minor in integrum resti-
 tuatur *Belton. de jur. accresc. cap. 7. quest. 59.*
num. 48.

151 Declara sexto, ut sit locus juri accrescendi in
 legato annuo, de *Luc. de lit. legat. lib. 2. art. 111.*
num. 10. ubi adducit, & reprobat contrarios, &
de veriori testatur.

152 Sed hoc non procederet, si legatum annuum
 esset factum ex causa alimentorum *Gerr. Spm. cau-*
sif. 40. num. 31. & 34. plane Torr. de aliment. tit. 9.
quest. 5. num. 6. & seqq. num. 27. subdenu. n. 19.
idem esse in annuo legato videtur. Ayllon ad Go-
mez lib. 1. cap. 10. num. 39. versit. in legato, ubi quod
hoc etiam procedit in legato annuo pauperibus
153 factis, & quid in legato dotis pluribus rel. do Car-
sal. Antou. de Luc. de lit. legat. lib. 2. artic. 111.
n. 10. in fin. ubi citat Prælegit. ubi quod hoc pro-
cedit etiam in legato annuo factis pauperi. Camarel.
de legat. lib. 10. tit. 3. quest. 2. num. 1. & seqq.
fol. 700 ubi pariter de legato factis pauperi. Sal-

gad. labyrinth. credit. part. 1. cap. 25. num. 65. Cy-
riac. contrav. 51. num. 10. 11. & 16. ubi quod hoc
procedit etiam si agatur de legato ratione alimentor-
um, puta quando legatum usus. usus restringi- 154
tur ad alimenta, & hoc quando procedat dixi su-
pra in addit. ad decis. 64. num. 3. & seqq.

Adverte tamen, quod ad hoc ut favore lega-
 tarioz fieri locus juri accrescendi sufficit aliquem
 a principio fuisse legatarium; tunc enim pirs
 usufructus ei accrescit, licet postea legatum extin-
 guatur *Belton. de jur. accresc. cap. 7. quest. 74.*
num. 71.

Et rursus adverte, quod dictum jus accrescen-
 di militat favore legatarii volentis, non autem eo
 invito, & nolente, quidquid fecit dicendum esset
 in hereditatibus *Camarcl. de legat. lib. 9. quest. 3.*
num. 3. fol. 694. Sord. de aliment. tit. 9. quest. 5.
num. 1. & seqq.

Non haberet tamen locum jus accrescendi, si
 testator in legato quantitates *Torr. varior. jur.*
quest. lib. 2. miscell. part. 1. tit. 22. quest. 23.
n. 8. fol. 528. Ayllon ad Gomez lib. 1. dist. cap. 10.
num. 39. versit. addit.

Contrariam tamen sententiam esse veriore
 & communioris firmat *Torr. ubi supra num. 9.*
lare Radulphus. allegat. 65. num. 10. & seqq. ubi
declarat.

Sed prima opinio procederet, si legatarii vo-
 luerant ad duas, & diversas quantitates *Gob. dist.*
consult. 56. num. 6. fol. 392. tom. 2.

Et secunda opinio eo magis recipienda esset, si
 adesset aliqua conjunctio, solamque v. ralem suf-
 ficere tenet *Radulphus. dist. alleg. 65. num. 11.*

Quomodo autem locum non habeat si ageretur
 de personis diverso jure successibilibus, & ad
 res diversas vocatis, prout esset haec, & lega-
 tarius, ut bene declarat *Belton. de jur. accresc.*
cap. 5. quest. 43. num. 24. & seqq. Ayllon ad Go-
mez lib. 1. cap. 10. num. 39. Rot. Rom. post Torr.
de pact. futur. success. decis. 77. num. 4. & seqq.
ubi quod hoc maxime procedit, si ageretur de le-
gato usufructus.

Nisi haeres privaretur hereditate ob specum
 praecipuum testatoris, quia tunc hereditas accre-
 sceret legatario, vel fideicommissario particulari
Belton. de jur. accresc. cap. 7. quest. 11. n. 13.

Sicut e converso accresceret haeredi universali,
 si legatarius ob specum praecipuum testatoris
 privaretur hereditate *Belton. de jur. accresc.*
cap. 9. quest. 88. num. 13. ubi tamen quod hoc non
procederet si adesset conjunctio, cui legatum
accresceret.

Arque ex eadem ratione jus accrescendi non
 daretur inter fideicommissarium universalem, &
 particularem, quia isti succedunt diverso jure; lon-
 ge enim diversum est fideicommissum universale
 a fideicommissio particulari, & unus ex eis ad he-
 reditatem vocatur, alter vero ad rem particula-
 rem, & sic ad res diversas *Belton. de jur. accresc.*
dist. cap. 5. quest. 43. num. 34. & seqq. & num. 38.
ubi quod inter succedentes diverso jure est alium
non remaneret jus accrescendi. si diversae fidu-
ne juris pro identitate repugnaret, & num. 71.
ubi quod dicta diversitas officiet ei, qui venit
ex persona propria, non ei, qui venit represen-
tando personam alterius, & num. 83. ubi quod
jus accrescendi locum habet inter diverso jure
cedentes, si non superfiat, qui eodem jure suc-
cedant.

Datur enim solum jus accrescendi inter cohe-
 redes inter se, vel collegatarios, qui eodem jure
 veniunt *Torr. de pact. futur. success. lib. 2. cap. 14.*
num. 16.

- 771 Sic etiam juri accrescendi locus non fieret, si heredi datus sit substitutus in usufructu ei legato, sed portio deficientis devolveretur ad substitutum jure testati *Paulat. differt. 88. num. 133. & 134*
- 772 In casibus autem, in quibus locus est juri accrescendi in legatis, & fideicommissis particularibus insurgit questio, an istud detur cum tacita repetitione, in qua regula est, quod jus accrescendi semper datur cum tacita onere, & conditionum repetitione, ut firmat *Bellos. de jur. accrescend. cap. 8. quest. 17. num. 111. & seqq. & dixi ego in addit. ad decis. 86. num. 76. & seqq.*
- 773 Unde in legatis caducis, & quasi caducis, si unus pars deficiat, alteri collegatario cum suo onere accrescat, ad differentiam legatorum, quæ pro scriptis habentur, nam ista sine onere transeunt, cum enim non adsit persona, in qua hujusmodi legata substantiantur, onus eisdem legatis adjectum in alium transfundere non potuit, legatarius quippe tamquam in rerum natura non existens sicut honorari non valuit, ita nec minus onerari, ut tradunt *Gomez varior. t. 1. cap. 40. n. 43. Bellos. de jur. accrescend. cap. 7. quest. 13. n. 1. & per tot. quest. 16. num. 7. & seqq. & plenius quest. 17. num. 9. & seqq. ubi quod contrarium procedit in hereditatibus, in quibus pars vacans semper, & indistincte cum suo onere transfertur. Camarel. de legat. lib. 9. quest. 3. num. 1. & seqq. & num. 7. fol. 683.*
- 775 Et quamvis *Castrenf. in l. qua conditio 39. ff. de condit. & demonstr. teneat*, quod si onus omnibus legatariis sit injunctum, una portione deficiente, ad ceteros cum onere devolvant, contrariam tamen sententiam viorem, & in jure magis probatam esse, quando portio habetur pro non scripta, sustinet *Camarel. de legat. lib. 9. quest. 12. num. 7. & seqq. fol. 683. ubi declarat Castrenf. & jura per eum abunde asserendo inter cetera in num. 8. contraria procedere in onere indiviso. fecit in conditionis, & onere dividuo.*
- 777 Declara, ut caduca, & quasi caduca cum suo onere accrescant, quando adest inter collegatarios conjunctio realis, & verbalis ex ratione mox adducenda, ut ex professo articulo discussio, & rejectis contrarium sentientibus magistraliter firmat *Bellos. de jur. accrescend. cap. 8. quest. 16. n. 1. & per tot. ubi num. 48. & seqq. asserit portionem vacantem accrescere etiam cum suis qualitatibus.*
- 779 & num. 66 inquit accretionem oneris fieri pro portione cummodi, & rara partis acceffentis, & plene etiam *Aguir. de tacit. oner. & condit. repet. cap. 2. §. 17. num. 23. & seqq.*
- 780 Declara secundo, ut accretio fiat cum onere, & qualitatibus in conjunctis inter se verbis tantum, isti enim non succedunt in portione deficientis jure proprio, cum testator nonnulli partem suam eisdem legaverit, sed jure alieno, succedunt quippe in portione legati alteri relicta, & consequenter non possunt reicere onus, quod a deficiente primum erat, & quemadmodum eisdem accretit emolumentum, ita accrescere debet onus cum emolumento conjunctum, ut abunde discussio articulo probat *Bellos. de jur. accrescend. tit. 8. quest. 14. num. 1. & per tot. Aguir. de ta-*
- cit. oner. & condit. repetit. cap. 2. §. 17. n. 12. & seqq. ubi de differentia inter legatarium, & heredem, & num. 23. & seqq. Camarel. de legat. lib. 9. quest. 3. num. 5. fol. 694.*
- Diversimode tamen dicendum esset, si verum foremur in re tantum conjunctis, quia cum inter istos habeat solum locum jus non decrecendum, portio deficientis remanet apud legatarium imperfectum sine onere, & ratione, quia conjunctus re tantum non ex alieno, sed ex proprio jure succedit, ideoque onus alienum subire non debet *Crass. recept. sentent. §. jus accrescendi quest. 29. num. 6. versic. secus. Gomez varior. resolut. tom. 1. cap. 10. num. 43. versic. quarta. Peregrin. de fideicommiss. artic. 16. num. 77. Mantie de conjunct. lib. 10. tit. 3. num. 16. Bellos. de jur. accrescend. cap. 8. quest. 15. num. 1. & per tot. & quest. 16. num. 38. & seqq. Camarel. de legat. lib. 9. quest. 3. num. 5. fol. 694. Aguir. de tacit. oner. & condit. repetit. cap. 2. §. 17. num. 23. & 23.*
- Adiunt tamen aliqui particulares casus, in quibus quibus inter realiter conjunctis portio deficiente per jus non decrecendum defertur cum suo onere, puta si constaret talem esse voluntatem testatoris, si ageretur de re favorabili, puta de onere libertatis, alimentorum, vel favore pie causæ, ut si nominatum onus sit omnibus injunctum, vel si plures, quos refert, abunde *Bellos. de jur. accrescend. cap. 8. quest. 15. num. 6. & seqq.*
- Legatario etiam fieri deberet accretio cum onere, si factum fuisset legatum in testamento, illudque in codicillis revocatum, & in alium aularem, iste enim deberet subire onus primo legatario injunctum, ut per text. in l. Cajo 13. ff. de aliment. vel tutor. legat. si mane *Altragoz intro. 45. num. 12. & 13. Mierdes de major. par. 1. quest. 43. num. 22. Gomez varior. resolut. tom. 1. cap. 12. num. 69. Peregrin. de fideicommiss. art. 16. n. 95. Meno. b. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 108. num. 23. & præsumpt. 174. per tot. Mantie de conjunct. ultim. volunt. lib. 10. tit. 6. num. 10. & 19. & lib. 12. tit. 3. num. 3. de Luc. de fideicommiss. dist. 127. num. 11. Aguir. de tacit. oner. & condit. repetit. cap. 2. §. 18. num. 2. & seqq. ubi ita quod hoc non procedit, si legatario aliud onus fuisset adjectum.*
- Hoc idem dicendum esset, si legatum non transieretur de una persona in aliam, sed de re ad rem, nam tunc onus primo legato adjectum in re loco prime subrogata transfunditur censetur, ut prolequantur *Mierdes de majorat. par. 2. quest. 11. num. 15. & par. 2. quest. 4. tit. 8. num. 210. Mantie de conjunct. lib. 10. tit. 6. n. 18. Aguir. de tacit. oner. & condit. repetit. cap. 2. §. 18. num. 3.*
- Denique onus legato injunctum si a principio non valet, legatum nullum reddit, sed si ex post facto deficiere legatum esset eaquendum *Camarel. de legat. lib. 6. quest. 10. num. 7. fol. 514 ubi declarat.*
- Completa fuit hac additio, & pensata primum volumen hæc die 23. Mii 1728. qua collata festivitas Augustinæ Mariæ.

I N D E X

Rerum, & materiarum, quæ tam in decisionibus, quam in additionibus hujus Voluminis continentur.

ABLATIVUM.

Absolutum in ultimis voluntatibus conditionem importat, dec. 18. n. 11. pag. 107.

ABSENS.

Absentia adjudicationis etiam publicæ, & palam factæ prævisis edictis, & in loco parvo non præsumitur in creditore absente, addit. ad dec. 18. n. 47. pag. 117.
Substitutio in donatione licet absenti juri acquiratur, intercedente filia stipulatione, vel pacto ad favorem filii inter donatorem, & donatarium, vel alium, dec. 19. n. 4. pag. 111.
 Non tamen hodie est necessarium pactum, vel stipulationem inter primum donatarium, & substitutum, ibid. num. 3.
 Declaratur in donatione filia a Principe non recognoscens superiorem nulla requiritur stipulatio, vel pactum, ad hoc ut absenti juri quærat, d. dec. 19. n. 5. & seq. pag. 111.

ABSENTIA.

Absentia quot sint species, dec. 37. n. 19. pag. 184.
Legitima est absentia causa Republicæ, & Principis, & exemplificatur, addit. ad dec. 37. n. 5. pag. 185.
 Item causa mercaturæ, addit. ad dec. 37. n. 8. pag. 185.
 Item nactus occasione revivendi suos, addit. ad dec. 37. n. 9. pag. 185.
 Et vide infra in verb. *seq.*
Prescriptio statutoria non currit contra absentem, dec. 37. n. 11. & 12. pag. 185.
 Non tamen omnis absentia prodest ad hunc effectum, & qualis requiritur, ibid. n. 18. pag. 184.
 Ex causa militiæ inter privilegatas, & probabiles adnumeratur, dec. 37. n. 14. pag. 184.
 Absens ex causa militiæ in concernentibus ejus commodum pro præfente habetur, ibid. n. 15. pag. 184.
 Absentia ex causa militiæ cultor, quam causa studiorum, ibid. n. 16. pag. 184.
 Licet non sit necessaria, & pro suo Principe, sed voluntaria, & pro alio, dec. 37. n. 17. pag. 184. & in addit. n. 6. pag. 185.
 Et ob istam conceditur restitutio in integrum, dec. 37. n. 18. pag. 184.
 Contrarium tamen est receptius, addit. ad dec. 37. n. 7. pag. 185.
 Statutum Filientium lib. 1. rubr. 79. excipit absentes, addit. ad dec. 37. n. 3. pag. 185.
 Intelligitur de absentia iusta, & legitima, secus contra, addit. ad dec. 37. n. 4. pag. 185.
 Amplia ut suffragetur absentia etiam voluntaria, si ex post fiat necessaria, addit. ad dec. 37. n. 10. pag. 185.
 Et e contra necessaria non juvet, si ex post fiat voluntaria, addit. ad dec. 37. n. 11. pag. 185.

ABSOLUTIO.

De expensis quando fieri debeat, vide in verb. *Expense*.
Sententia absolvens ab observatione iudicis non dicitur definire negotium, nec tangit merita causæ, sed instantiæ, dec. 37. n. 34. pag. 174.

ABSDURDUM.

Argumentum ab absurdo vitando in jure frequens, & receptum est, & de ratione, dec. 1. n. 8. pag. 1.
 Et procedit etiam ad interpretationem ultimæ voluntatis, dec. 1. n. 2. pag. 1.
Cresceret, testatorum voluisse stabilia vendi pro solvendo, & alio, & nomina debitorum revocari, dec. 1. n. 12. pag. 3.
 Tom. I.

Item absurdum est, quod extranei præferantur magis dilectis, a quibus de jure forent exclusi in successione, dec. 78. n. 15. pag. 483.
 Item ut minus dilecti sint melioris conditionis, quam magis dilecti, dec. 17. n. 41. pag. 101.
 Intellige, & declaratur, ut n. 46. & 47. pag. 109. & seq.
 Item eodem tempore repudiationem, & additionem allegare, dec. 39. n. 43. pag. 300.
 Non censetur absurdum, masculos positos in conditione solum ab intestato præferri, feminas vero esse vocatas, & de ratione, dec. 12. n. 36. pag. 145.
 Item non censetur, quod quis in uno casu substitutionis speciali favore honoretur, & in alio sit deterioris conditionis, addit. ad dec. 38. n. 76. pag. 194.
 Nec quod testator aliquam qualitatem in primis hæredibus requirat, quam nolit in aliis, gravetque primos, licet cognatos, & proximiores, non vero alios incognitos, & remanentes, addit. ad dec. 38. n. 13. pag. 194.
Defensionum appellatio non venit in feminas, quando absurdum sequeretur, addit. ad dec. 39. n. 13. pag. 194.
Divisiones — *tunc*, & *ex causa* — extenduntur etiam contra eam naturam, quando aliquod sequeretur absurdum, & quale illud dicatur, dec. 30. n. 60. pag. 130.
 Omne absurdum intellectivum est reiciendum, dec. 30. n. 4. pag. 144.

Prohibitum una via, absurdum est per aliam obtineri posse, dec. 5. n. 10. pag. 17.
Substitutio in casu deficientiæ extenditur ad casum non-nativitatis, si sequeretur absurdum, & exemplificatur, ut ibi addit. ad dec. 15. n. 10. pag. 85.
Transmissio legatæ, vel fideicommissi conditionalis conclusa oritur ex eo, quod ea non facta, minus dilectus præferretur magis dilecto, vel aliud sequeretur absurdum, addit. ad dec. 18. n. 37. pag. 118.
 Amplia si absurdum eveniret, si ve non, ibid. n. 81. pag. 119.
 Cetera vid. in verb. *Transmissio*.

ACCEPTATIO.

Adus ut præjudicat in vim pacti, aut confessionis judicialis acceptari debet, dec. 30. n. 45. pag. 300.
 Et acceptatio debet fieri in totum, aut in totum adus renuci debet, ibid. n. 46. pag. 300.
Confessio, aut aditio cum qualitate non possunt nisi eum qualitate acceptari, dec. 30. n. 48. pag. 300.
Divisionis acceptatio cum scientia fideicommissi operatur, ut acceptans bona vincula contra dividendum agere nequeat nec ratione lationis, nec ratione inæqualitatis, addit. ad dec. 19. n. 154. pag. 141.
 Cetera vid. in verb. *Divisio*.
Donatio a Principe facta etiam absque acceptatione transfertur in absentem, addit. ad dec. 37. n. 43. pag. 180.
 Intellige si post aliquando acceptetur, nam acceptatione pendente transfertur jus solum revocabile, ibid. n. 44. pag. 180.
Gravamen in donatione appretium dicitur acceptatum ex acceptatione donationis, dec. 18. n. 11. pag. 170.
Laudis vid. in verb. *Laudum*.
Testamenti acceptatio inducit acceptationem prohibitionis fidei, & trebellianicæ, quando hæres fuit præfens testamentum, addit. ad dec. 1. n. 15. pag. 1.
 Amplia etiam si servata non sit cautela Societatis, ibid.
 Item amplia ut sufficiat acceptatio testamenti cum scientia prohibitionis, nec requiratur specificæ oneris approbatio, addit. ad dec. 1. n. 16. pag. 1.
Voluntas donantis per acceptationem a donatario approbata censetur, dec. 30. n. 47. pag. 300.
 Alia vid. in verb. *Approbatio*.

ACCESSORIUM.

Sequitur principale, dec. 39. n. 60. pag. 193.
 H h h

ACCE-

ACCIDENS.

Qualitas accidentalis non potest stare sine subiecto, de-
cid. 34. n. 30. pag. 166.

ACQUIRENS. ACQUISITIO.

*Acquiras bona tibi sub conditione restituenda, purifi-
cata conditione, potest, mutando causam possiden-
di, sibi ipsi evincere, & agere ad interesse, dec. 10.
n. 17. pag. 145.*

*Et pro huiusmodi mutatione facienda ad effectum,
evidentia fuisse sola animi declaratio, dec. 10. n. 12.
pag. 145.*

*Ampla etiam sine animi declaratione, quando super-
venit novus titulus, dec. 10. n. 3. pag. 145.*

*Acquirens proprio nomine ex aliena pecunia sit rei ac-
quisitor dominus, nec teneatur ad aliud, quam ad pecu-
niae restitutionem, addit. a. ad dec. 49. n. 3. pag. 367.*

*Ampla etiam in acquisitione facta per filium familias
ex paterna crumena, addit. a. ad dec. 39. n. 4. p. 362.*

Et vid. infra in verb. Bone.
*Beneficium nostri temporis habentur pro forensibus, ut com-
prehendantur sub censura statuti prohibentis foren-
sibus acquirere in territorio, addit. ad dec. 49. n. 12.
pag. 357.*

Sed contra ibid. n. 12. pag. 359.

*Bona acquisita per filium familias panperem, & non in-
dultum, regulariter ex substantia patris com-
parata dicuntur, append. 3. ad dec. 49. n. 2. pag. 359.*

*Maxime si pater in testamento declaravit eadem a se
empta fuisse, & de eisdem disposuit, filiusque ac-
quisivit, append. 1. ad dec. 49. n. 10. pag. 360. & ap-
pend. a. n. 23. pag. 364.*

*Talisque acquirentia afficit etiam habentes causam
a filio, append. 1. ad dec. 49. n. 4. pag. 359.*

*Licet predicta regula locum non habeat quando agi-
tur de patre banito, & confiscationem patris, ibid.
n. 9. pag. 359.*

*Bene tamen locum habet quando ex partita Catastri
apparet proprietatem bonorum, que asseruntur
confiscata, penes patrem remanuisse, ibid. n. 4. p. 359.*

*Vel quando apparet fructus bonorum filii consideratos
ad ratam taxae legali scilicet quinquaginta pro centenario,
sufficientes non esse ad dictas acquisitiones faciendas
append. 1. ad dec. 49. n. 1. pag. 359.*

*Filius familias nihil de proprio habere censetur, &
quidquid acquirit, patri acquirit, append. 1. ad de-
cid. 49. n. 7. pag. 362.*

*Limita cum probet habere peculium adventitium, vel
aliam partem hereditatis avi maternae, append. a. ad de-
cid. 49. n. 8. pag. 362.*

Sublimitas, ut in n. 16. & 17. pag. 363.

*Acquisitio facta a filio de tempore, quo pater in angu-
stia rei familiaris versabatur, de ejus potius, quam
patris pecunias facta censetur, append. a. ad dec. 49.
n. 20. pag. 363.*

*Limita quando agitur de filio non indultum, & ex fa-
cti circumstantiis potius apparet acquisitionem ex
patris pecuniis fieri potuisse, ibid. n. 25. pag. 363.*

*Filius, qui suo, & fratris nomine acquisivit, id scilicet
se presumit ex pecunia patris, append. a. ad dec. 49.
n. 24. pag. 364.*

*Acquisitio facta per filium non emancipatum, & pecu-
lulum censetur, vel quasi non habentem, patri
facta dicitur, ad append. a. n. 26. pag. 364.*

*Bona acquisita a gravato nomine proprio, & pro heredi-
bus in stipulatione posita ex bona hereditaria
spectant ad heredes bonorum ejusdem gravati, non
ad substitutos in fideicommissum, quibus solum com-
petit actio ad pretium pro rebus distractis, addit. ad
dec. 47. n. 14. pag. 310.*

Et de ratione, ibid. n. 15.

*Limita quando adest praeceptum testatoris de inve-
nienda pecunia hereditaria, ibid. n. 16. pag. 310.*

*Item quando hereditas gravata esset non solvendo, ad-
dit. ad dec. 47. n. 17. pag. 310.*

*Hoc tamen sublimitas, si res esset distracta in alium ti-
tulo oneroso, quo casu non in subsidium contra cer-
tum daretur actio, addit. ad dec. 47. n. 18. pag. 310.*

Beneficium etiam per privatum personam alteri stipulari

*potest, & acquiritur etiam ignorantibus cum pos-
sessione, & omni actione, sine censura, & satisfac-
tione vigore Statuti Florent. lib. 1. rubr. 39. addit. ad
dec. 38. n. 3. pag. 175.*

*Ampla si ver agatur de contractu lucrativo, sive on-
eroso, ibid. n. 3. pag. 175.*

*Intellige si concurrat requisita necessaria ad acqui-
rendum dominium, & quae illa sint, ibid. n. 4. pag. 175.*

*Detali pecunia comparatum sit dotale ex dote privile-
giata, append. 1. ad dec. 49. n. 2. pag. 361.*

*Privilegium non potest dari sine procedenti acquisitione, ad-
dit. ad dec. 50. n. 22. pag. 367.*

*Res fideicommissaria simpliciter requisita in vim
precedenti pacti redimendi reincident in fideicommissum,
addit. ad dec. 18. n. 7. pag. 119.*

*Secus si redimens stipulationem fecerit pro se, sive
heredibus, & successoribus quibuscunque, ibid.*

*Ampla si acquisitione, & redemptio facta sit ex pecu-
niis propriis reacquirentis, sive cum pecuniis ad fidei-
commissum spectantibus, addit. ad dec. 18. n. 7.
pag. 119.*

*Et tunc competit solum actio fideicommissaria pro re-
cuperatione pretii, ibid.*

*Quando autem bona censentur redempta de pecunia
reemertis, & fideicommissi ibid. in verb. Fidei-
commissum. per redimendi.*

*Transfuit rei de uno in alium supponit prius eam fuisse
acquistam illi, ex cuius persona transfuit debet,
dec. 28. n. 34. pag. 220.*

ACTIO.

*Ad pretium competit saltem, si in divisione bonorum, he-
co liberorum, fuerint assignata fideicommissaria,
addit. ad dec. 10. n. 160. pag. 140.*

*Limita si bona fideicommissaria utrique divident
exquis portionibus data fuerint, addit. ad dec. 9.
n. 182. pag. 140.*

*Item si alia ratione diviso esset aequalis, & exempli-
fica, ut ibi n. 182. pag. 140.*

*In evidenti facta, & impropria actio conceditur
solum ad repetendum pretium, vel traditum loco po-
nit, addit. ad dec. 10. n. 31. pag. 150.*

*Ampla non obstante scientia occurrere in emptore, ibid.
n. 32. pag. 150.*

*In divisione actio pro evidenti non datur ad mon-
se, sed ad repetendum id, quod datum fuit pro non
compensatione, dec. 31. n. 12. pag. 134.*

Prout etiam in permutatione, ibid. n. 13. pag. 134.

Adversus nequit qui adione caret, dec. 31. n. 13. pag. 134.

*Causa suspendi ex impedit ab initio acquisitionem, &
actionem ortum, dec. 46. n. 12. pag. 157.*

*Creditor debitor succedens confundit actionem, dec. 31.
n. 32. pag. 136.*

*Confunditur tamen pro rata, quia sacra est obli-
gatio, dec. 31. n. 25. pag. 135.*

*Deficere dicuntur actiones, quae nunquam fuerunt, dec. 15.
n. 15. pag. 82.*

*Et passio non concurrunt in eodem subiecto, dec. 17. n. 7.
pag. 101. & dec. 31. n. 27. pag. 135.*

Limita diversis respectibus, dec. 17. n. 7. pag. 101.

*Ex sententia ortum actio cumulativa absque novatione,
non extinguitur, dec. 26. n. 4. pag. 116.*

*Unde praescripta actione in factum, non censetur pra-
scripta actio primaria, dec. 26. n. 5. pag. 116.*

*Actio primaria cum actione rei iudicata curiali
non potest, & de ratione, dec. 26. n. 6. pag. 116.*

Limita in subordinatam conditionem, dec. 26. n. 7. pag. 116.

*Et in subordinatam conditionem intelligitur proposita
actio primaria in vim clausulae: — cum meliori con-
ditione, dec. 26. n. 8. pag. 116.*

*Hereditaria actiones active, & passive transiunt in he-
redem, dec. 27. n. 7. pag. 114.*

*Hypothecaria, vel sola personalis an competit pro tota
evictione, dec. 10. n. 43. pag. 146.*

Hypothecaria extrema, quae tunc, dec. 17. n. 6. pag. 147.

*Hypothecaria quando non comparat remissum, dec. 27.
n. 12. pag. 125.*

*In factum, seu praescriptis verbis spatiosius annotum-
praescribitur, dec. 26. n. 1. pag. 116.*

*In factum agere potest unus ex venditoribus pro re-
dem.*

demptio rei pado redimendi alienate, prælitata cautione de tradendo partem alibi, qui postea velint reemere, addit. ad dec. 18. n. 21. pag. 120.

Interfuit ubi cessat, cessat etiam addit. ad dec. 35. n. 18. pag. 272.

Quædam iudicii aliquando ex æquitate conceditur quando alia deficit actio, dec. 18. n. 22. pag. 111.

Responsum, & non hypothecaria competit pro restitutione studium pendente lite perceptum, addit. ad dec. 31. n. 62. pag. 242.

Responsum non datur contra singularem successorem, dec. 18. n. 25. pag. 112.

Amplia etiamsi competere respectu rei, vel pro re, quæ in eum transiit, dec. 18. n. 16. pag. 111.

Præscriptio quæcumque actio, & quolibet ius triginta annis ex Statuto Florent. rubr. 73. lib. 2. decif. 18. n. 30. pag. 112. & n. 59. pag. 113.

Cætera vid. in verb. Præscriptio.

Rei vindicta non datur contra eum, in quem non fuit translatum dominium, dec. 18. n. 17. pag. 111.

Rem habere videtur qui actionem habet ad illam, dec. 100. n. 210. pag. 599.

ACTOR.

Intentio actoris satis fundata dicitur in negativa, quando concordat cum naturali statu rei, dec. 35. n. 4. pag. 196.

Sic sufficit fideicommissarium proponere decessisse, si gravatum sine filiis, ad hoc ut ejus intentio fundata remaneat, ibid.

Et qui contrarium prætendit, probare debet, ibid. n. 5. pag. 196.

Sic etiam agentis intentio est fundata in negativa pro libertate bonorum contra exipientem de fideicommissio, dec. 77. n. 1. pag. 179.

Possessori ad exclusionem actoris sufficit dicere, subintento de te non loquitur, dec. 51. n. 10. pag. 370.

Non curatur de jure possessoris, si non constat de jure petitoris, dec. 35. n. 20. pag. 272. & dec. 51. n. 14. pag. 370.

Vid. etiam in verb. Agens.

ACTUM.

Actum non dicitur, quando aliquid superest addendum, dec. 19. n. 20. pag. 122.

ACTUS.

Acceptari debet, ut præjudicat in vim pado, ant confessionis judicialis, dec. 30. n. 45. pag. 300.

Et acceptatio debet fieri in totum, alias in totum reitici, dec. 30. n. 46. pag. 300.

Alienari uti a voluntate dependens sine iudice expleri potest, dec. 37. n. 7. pag. 184.

Eliminatio dicitur sequitur per institutionem heredis factam in testamento contra videmus, addit. ad dec. 19. n. 109. pag. 136.

Amplia, et sufficit approbatio divisionis in testamento facta, addit. ad dec. 19. n. 104. pag. 136.

Appellatus non censetur adus gessus contra legis prohibitionem, dec. 30. n. 18. pag. 301.

Claustra non aliter, nec alio modo reddidit actum conditionalem, & denotat formam præcisam, sine qua actus aliter factus est nullus, dec. 18. n. 40. & seq. pag. 112.

Confirmatio a Principe excludit præsumptionem doli, & lationis, dec. 14. n. 4. pag. 77.

Dementia non excludit actus religionis, & pietatis, cum non solent a fatuis exerceri, dec. 15. n. 26. pag. 70.

Item qualitas adus gessi, prout fieri solet a prudentibus, dec. 15. n. 69. pag. 72.

Præscriptio si eisdem actui accesserit auctoritas Principis prævia causæ cognitione, ad rem. 30. n. 70. pag. 75.

Et vid. in verb. Dementia.

Demonstratum transferentur, ad rem pertinere dicuntur, dec. 24. n. 7. pag. 187.

Forma licet ad unum non sit servata, tamen adus valet, si habeat eandem vim, quam desiderat forma, dec. 85. n. 22. pag. 514.

Impugnatus si femel fuerit, ex eo nemo jvari potest, dec. 39. n. 59. pag. 300.

In dubio pro validitate actus iudicandum est, cum attentus ejus qualitate verisimile sit, aliquem redditum fuisse capacem de vi obligationis, dec. 15. n. 74. p. 73.

In pendens stare non possunt actus de functionibus, dec. 28. n. 15. pag. 108.

Iracundia a calore animi, vel dictum non prius ratum est, quam de perseverantia apparuerit, dec. 15. n. 58. pag. 710.

Sic testamentum a calore iracundia conditum est nullum, addit. ad dec. 3. n. 38. pag. 76.

Alia vid. in verb. Testamentum.

Potentia differt ab actu, & ea, quæ sunt in potentia, non sunt in actu, dec. 18. n. 56. pag. 112.

Relatio non fit, si actus corroretur, dec. 48. n. 30. pag. 346.

Stipulatio censetur intervenisse eo modo, quo debuit pro actus validitate, dec. 37. n. 3. pag. 124.

Tempus, in quo dispositio suam sortitur effectum, in quibus actibus debeat attendi, dec. 18. n. 13. pag. 107.

Totum præsumitur scilicet actum validum, non jocosum, & deludere legatarium, dec. 54. n. 18. pag. 390.

Validitatem actus jura favent, dec. 48. n. 34. pag. 346.

Etiam in materia odiosa, & stricti juris, dec. 48. n. 35. pag. 346.

Et hæc præsumptio omnes alias antecellit, dec. 48. n. 36. pag. 346.

Ad interpretationem validitatis actus principaliter est recurrendum, dec. 54. n. 19. pag. 390.

Periam — casualiter — tribuit unicuique actum in folium, dec. 48. n. 39. pag. 345.

Voluntatis colligitur ex actu nullo, dec. 30. n. 30. pag. 300.

Voluntas, & potentia omnes actus humanos regunt, & perficiunt, dec. 15. n. 4. pag. 69. & dec. 35. n. 18. pag. 358.

ADJECTUS.

Solutioni æquiparatur mandatario, & ideo talis adjectio potest per mandatum revocari, dec. 50. n. 5. pag. 225.

Et quando procedat prædicta conclusio, ibid. n. 4. pag. 225.

ADITIO.

Abiuratum est eodem tempore repudiationem, & aditionem allegare, dec. 5. n. 48. pag. 190.

Actus est a voluntate dependens, ideo sine iudice expleri potest, dec. 37. n. 7. pag. 184.

Confessio aditionis cum qualitate, non potest nisi cum dicta qualitate acceptari, dec. 10. n. 47. pag. 300.

Confessione, & aditioni in alio iudicio impugnate oemio imitti valet, dec. 30. n. 50. pag. 300.

Falsa cum protectione se posse gaudere beneficio inventarii, non alias, &c. inventario non facto, remanet infida, addit. ad dec. 30. n. 3. pag. 302.

Declaratio procedit, ubi actio non fit facta de præsentibus, sed collata in certum casum, vel diem, vel sub conditione, secus contra; tunc enim protectio ad actus dicitur ad præservandum beneficium, & qualificandum aditionem, addit. ad dec. 30. n. 4. pag. 302.

Falsifactorius ius ad eundem non denegatur durante patria potestate, dec. 37. n. 6. pag. 184.

Favore vid. infra in verb. Prædictum.

Favore excludit aditionem, quæ animam requirit, dec. 10. n. 6. pag. 11.

Infans ex retentione dotis matrem, dec. 86. n. 23. pag. 117. sed vid. infra.

Infans non potest adire hereditatem maternam sibi delatam, addit. ad dec. 41. n. 17. pag. 9.

Sed pater illam pro eo adire debet, addit. ad dec. 41. n. 18. pag. 313.

Adita non præsumitur, ex quo pater retinuerit dotem maternam, ibid. n. 19. pag. 313.

Sed vid. ibidem o. 11.

Pater quod servare debeat in aditione pro filio infanti, addit. ad dec. 41. n. 20. pag. 313.

Principi adire potest hereditatem cum beneficio legis, & inventarii, non obstante Statuto ad prohibente, dec. 50. n. 1. pag. 214.

Prædictum de falsifactoribus qui petendi restitutionem in integrum ad eundem hereditatem sibi delatam ex æquitate i. Pansorum, addit. ad dec. 14. n. 10. p. 70.

Repudiatio facta post aditionem, & aditio post repudiationem præjudicant, si fiant ad favorem tertii, secus si ad sui commodum, dec. 39. n. 44. pag. 300.

H b h b a

Adi.

Aditio post repudiationem nulla est, ac invalida, de-
cif. 39 n. 32. pag. 299.
Et non excludit vulgarem substitutionem, decif. 39.
n. 33. pag. 299.
Amplius etiam institutus adierit, & adversus aditi-
onem fuerit relictus, dec. 39 n. 34. pag. 299.
Jus per repudiationem delatum substituto, amplius
ab eo auferri nequit per revocationem repudiationis,
dec. 39 n. 35. pag. 300.
Repudiatio potest fieri etiam post aditionem, quia tunc
valet tanquam renunciatio, dec. 39 n. 41. pag. 300.
Repudiatio sicut aditio non minus ex factis quam ex ver-
bis resultat, & de circumstantiis repudiationem in-
ducentibus remissive, addit. ad dec. 39 n. 1. p. 301.
Refusio in integrum ad aditionem pure hereditatem,
ei, qui cum beneficio inventarii dedit, non conce-
ditur ad effectum fruendi honoribus Civitatis, add.
ad dec. 39 n. 14. pag. 299.
Statutum Florent. lib. 2. rubr. 29. refertur, & qui super
eo scriptum est, addit. ad dec. 39 n. 1. pag. 300.
Ejus vis quomodo declinari valeat per eos, qui alio
jure, quam hereditario velint possidere, addit. ad
dec. 39 n. 6. pag. 301.
Sub dicto Statuto non comprehenduntur minores quoad
repudiationem hereditatis, addit. ad decif. 39 n. 2.
pag. 300.
Verba *— nolo adire hereditatem* — vel *— ego non sum
hæres* — an importent absolutam repudiationem,
vel potius voluntatem suspensivam, addit. ad dec. 39
n. 1. pag. 302.
Vulgaris substitutio cessat, facta aditione hereditatis, de-
cif. 39 n. 5. pag. 301.
Cetera vid. in verb. *Substitutio vulgaris*.

ADMINISTRATIO.

Assignatio, & divisio bonorum a patre vivente inter filios
facta, censetur potius datio in peculium, & admini-
strationem, quam translatio domini, addit. ad de-
cif. 62 n. 14. pag. 439.
Omnimoda aequalitas volita a patre in divisione facta
inter filios dum vivit, arguit illam importare do-
mini translationem, non simplicem peculii admini-
strationem, dec. 41 n. 39. pag. 436.
Dementia non arguitur ex administratione domus com-
missa uxori, dec. 43 n. 60. pag. 71.
Florentia se ulso est administrationem domus uxoris
relinquere, dec. 43 n. 48. pag. 71.
Hypothecam in omnibus bonis tutoris habet pupillus pro
illius administratione, dec. 40 n. 33. pag. 57.
Homo licet hebetis ingenio de rebus suis disponit, & per
viam contractus, & per viam ultime voluntatis,
dec. 43 n. 48. pag. 71.
In re sua quilibet habet liberam administrationem, de-
cif. 44 n. 7. pag. 69.
Etiam bona sua prodigendo, d. dec. 43 n. 8. pag. 69.
Et licet legibus duodecim tabularum proditum sit re-
medium, ut prodigis administratio interdiceretur, d.
dec. 43 n. 9. pag. 69.
Gesta tamen per eos ante interditionem tanquam va-
lida subsistunt, d. dec. 43 n. 10. pag. 69. vid. in
verb. *Prodigus*.
Interdictio administrationis vid. in verb. *Prodigus*.
Privati calculatores eligi debent ad effectum reddendæ
rationis, dec. 45 n. 43. pag. 151.
Rationum administrationis tenetur reddere tutor finita
tutela, dec. 40 n. 30. pag. 57.
Proux etiam seniorior illius hæres, d. dec. 40 n. 31.
pag. 57.
Curia vid. in verb. *Redditio rationis*, & in verb.
Tutor.

ADMINISTRATOR.

Quilibet tenetur reddere rationem suæ administratio-
nis, dec. 41 n. 43. pag. 151, & dec. 45 n. 43. p. 156.

ÆQUITAS.

Vid. in verb. *Æquitas*.

AFFECTIO.

Argumentum inducitur a propensione testatoris erga fa-
miliam est validissimum ad favorem agnatorum,
dec. 8 n. 41. pag. 31.
Conjunctura majoris affectionis defumitur ex actione
agnatis consuetudine, dec. 39 n. 20. pag. 18.
Contemplatio regulariter deducitur ab affectione, dec. 39.
n. 21. pag. 31.
Contemplatio principalis attenditur, decif. 34 n. 16.
pag. 390.
Dispositio captatoria non est, quando fit in minima, sed
contemporanea dispositione, nisi per adjectionem,
conditioque ratio mutetur affectionis exclusæ remane-
ret, addit. ad dec. 39 n. 16. pag. 159.
In legase immobilium facta uxori excedentium credi-
tum dotis estimari debet etiam affectio, quam uxor
habere potest ad bona legata tanquam promissa
a suis majoribus, dec. 41 n. 6. pag. 59.
Mens testatoris ubi est interpretanda, ejus affectio prin-
cipium valet, dec. 39 n. 15. pag. 38.
Et propietati sermonis antepositur, decif. 39 n. 16.
pag. 38.
Nulla erga incognitos consideratur affectio, dec. 41 n. 41.
pag. 31. & dec. 39 n. 3. pag. 144.
Quando quis testatori est invisus, non præsumitur de
illo sensisse, dec. 39 n. 21. pag. 38.
Non cadit in ignotos affectio, & contemplatio, dec. 39
n. 17. pag. 390.
Persona primo nominata censetur principaliter contem-
plata, & per consequens prædicta, dec. 34 n. 15.
pag. 390.
Testamentum non potest ex propriis meritis promereri ti-
tulationem testatoris utpote incognitus, dec. 34 n. 16.
pag. 390.
Testamentum animam movent ratio sanguinis, & naturalis
affectionis, non origo nominis, nec antiquitas, de-
cif. 39 n. 44. pag. 40.
Voluntar enixa testatoris erga descendentes ad exclusio-
nem transversalium sublimari debet, & non per
subtilitates everti, dec. 39 n. 73. pag. 190.

AFFIRMATIVA.

Pluribus propositis, quod in uno deciditur affirmati-
ve, in cæteris censetur decifim negative, decif. 39
n. 2. pag. 155.

AFFLICTIO.

Afflictis non est addenda, dec. 41 n. 15. pag. 379.

AFFRANCATIO.

Facultas affrancandi bona emphyteutica per acqui-
rentem stipulata operatur solum, ut omnia sic
accendant ab eorum successore, non autem solus
piærogativam masculorum, dec. 17 n. 14. pag. 101.

AGENS.

Ad *fideicommissum* incumbencia probare tenetur, dec. 49
n. 4. & 11. pag. 189.
Ad *fideicommissum*, repellitur exceptio *substantio de re
non loquitor*, nisi contrarium concludenter demon-
strat, dec. 21 n. 6. pag. 160. dec. 43 n. 51. pag. 141.
& dec. 50 n. 2. pag. 133.
Ad *fideicommissum*, casum restitutionis probare debet, de-
cif. 34 n. 3. pag. 124.
Quo non probato, alienatio subsistit, & dominium
remaneat penes acquirentem, dec. 34 n. 4. pag. 124.
Ad *fideicommissum*, probare debet bona fuisse de bonis
fideicommissis, dec. 14 n. 48. pag. 157.
Ad *fideicommissum*, necesse est ut probet de eisdem vocatum,
dec. 35 n. 17. pag. 171.
Ad *fideicommissum*, repellitur, si casus expressus non con-
tinerit, dec. 100 n. 15. pag. 191.
Intelligit statim verbis *sola causa*, quæ dispositionem
ad casum formaliter expressum retinuit, dec. 100
n. 14. pag. 191.
Limita si consistit de contraria mente testatoris, dec. 100
n. 75. & 77. pag. 191.

Conti.

Conditione pendente, & succumbens, iterum agere potest iustificata conditione, nec repellitur exceptione rei iudicatae, dec. 44. n. 36. pag. 518.

Declara conclusionem procedere, quando quis petit pure, quod debetur sub conditione, focus si petit sub conditione, & succumbat, dec. 44. n. 37. pag. 518.

Exceptio non in iuris agens non est de iure tertii, dec. 50. n. 12. pag. 570.

Familias, quod adit alii proximiores de familia, non excludit fidelicommissum agentem, & de ratione, dec. 45. n. 9. pag. 514.

Qualitas proximitatis quando est causa vocationis, probanda est ab adore, uti fundamentum intentionis, dec. 34. n. 17. pag. 165.

Alia vid. in verb. Ador.

AGER.

Appellatur Florentie terra, ubi nulla adest domus, dec. 37. n. 17. pag. 480.

Contraria opinio glossae reprobat, ibid. n. 20. & 21.

Appellatio agri venit terra aratoria, seu locus sine villa, aut domo iuxta sententiam J. C. dec. 77. n. 7. & seq. pag. 479.

Cum adfore dicitur fundus, dec. 77. n. 9. pag. 479.

Domo: extra urbem in agris facta dicitur villa, dec. 77. n. 10. pag. 479.

Fundus, seu pradium differt ab agro, tamquam genus a specie, dec. 77. n. 8. pag. 479.

Dispositio non facta de agro, & de terra, sub illius nomine proprie non venit fundus cum domo, & hanc est consuetudo Civitatis Florentie, addit. ad dec. 31. n. 18. pag. 177.

Agri promissio in iure accipitur pro fundo, live pradio, dec. 77. n. 3. pag. 480.

Contra, quod magis proprie pro agrum significatur terra sine domo, dec. 77. n. 24. pag. 480.

AGNATIO in genere.

Cippi appellatio significatur agnatio, dec. 30. n. 27. pag. 134.

Cognomen qualificans verbum Progenies denotat agnationem, dec. 79. n. 45. pag. 489. & vid. infra in verb. Agnatio ex quibus contemplata dicitur.

Conditionem tacitam si sine filio si lex quandoque addit ad favorem filiarum, multo magis illa suppleri poterit favore totius agnationis, dec. 65. n. 24. p. 451.

Contemplata etiam dici potest solum in certo casu, dec. 98. n. 5. pag. 578.

Discedentium masculinum appellatio non veniunt masculi ex feminis quando sunt considerata agnatio, dec. 95. n. 51. pag. 545.

Cetera vid. in verb. Masculi ex feminis, & in verb. Appellatio in verb. Discedentium.

Domo appellatio veniunt omnes de agnatione, & familia testatoris, dec. 95. n. 2. pag. 553.

Et etiam transverales, ibid. n. 6.

Et vid. in verb. Appellatio verb. Domo.

Defendit a solo virili sexu, dec. 53. n. 40. pag. 582.

Ideo in illa maiorem partem non habet consanguineo utriusque consanguinis, dec. 53. n. 50. pag. 582.

Infirma, & contentiva venit appellatio agnatorum, addit. ad dec. 53. n. 49. pag. 582.

Amplia ut veniat etiam contentiva remota, si fidelicommissum sit institutum pro splendore agnationis tanquam causa finalis, addit. ad dec. 51. n. 42. p. 577.

Luphyetia in successione masculini unius lineae excludit feminam ultimi gravi lineae alterius, si primus acquireret repperit ad agnationem, addit. ad dec. 17. n. 55. pag. 107.

Quod etiam procedit in fidelicommissis, ibid. n. 56.

In emphiteusis stipulata per masculos pro se, & suis descendibus ex linea masculina in perpetuum, praesumitur habita ratio agnationis, dec. 17. n. 13. pag. 100.

Facultas alienandi interpretanda est de alienatione licita, & germina inter agnatos, si testator conservationem bonorum in familia, & agnatione exoptavit, addit. ad dec. 10. n. 180. pag. 137.

Familia nomen in genere continet omnes, qui eadem habent cognomen, & qui ab aliquo communi stipite

licet remoto descendunt, nec in dubio accipitur solum in specie, quando agnatio fuit generaliter, & indistincte contemplata, addit. ad dec. 93. n. 9. p. 557.

Favore agnationis non egreditur terminos per testatorem expressos, dec. 25. n. 47. pag. 94.

Favore agnationis expressus in dispositione quorundam bonorum, ad ea tantummodo refertur, dec. 26. n. 43. pag. 94.

Femina excluduntur ratione agnationis, quam Statutum considerat, dec. 17. n. 13. pag. 101. vid. infra. in verb. A ratione.

Femina agnationem non conservant, dec. 31. n. 6. p. 144.

Femina ex linea masculina, dum vivit, dicitur agnata, dec. 31. n. 25. pag. 145.

Maxime priusquam nubat, dec. 31. n. 17. pag. 145.

Femina in familia nupta dicitur agnationem conservare dec. 31. n. 29. pag. 145.

Femina non censetur vocari, ubi est contemplata agnatio, & de ratione, dec. 34. n. 79. pag. 165.

Limita eorum vita durante, dec. 34. n. 10. pag. 165.

Per feminas transit agnatio, dec. 76. n. 9. pag. 476.

Fidelicommissa pro conservanda memoria antecessorum, ut plurimum injunguntur in domibus, turribus, & palatiis, dec. 14. n. 26. pag. 78.

Fidelicommissum favore agnationis in una parte testamenti factum non extenditur ad bona in alia parte testamenti uni ex heredibus praelegata, dec. 16. n. 49. pag. 94.

Fidelicommissum inducitur censetur ex eo, quod testator vult agnationem conservare, dec. 16. n. 6. pag. 195.

Fidelicommissum perpetuum inducitur ex desiderio expresso conservandi bona in agnatione, addit. ad dec. 18. n. 5. pag. 115.

Limita in fidelicommissis relicto familiae, & agnata simpliciter, add. ad dec. 18. n. 6. pag. 115.

Fidelicommissum perpetuum fortius inducitur favore omnium de familia, si testator declaravit velle in ea perpetuare bona, addit. ad dec. 18. n. 7. pag. 115.

Fidelicommissum favore totius agnationis inducitur, non dicitur odiosum, sed favorabile, dec. 61. n. 25. p. 351.

In dubio est iudicandum pro opinione, quae favor agnationis conservandi, dec. 13. n. 77. pag. 72.

Legatum esse transmissibile, quavis ad illud quis fuerit proprio nomine vocatus, conjectura est, si testator voluit agnationi proficere, addit. ad dec. 8. n. 17. pag. 111. cetera vid. in verb. Transmissio.

Masculus ex linea masculina in debet esse, qui admitti vult ad exclusionem masculorum, quando favore agnationis est consideranda, dec. 17. n. 5. pag. 101.

Nepotes ex sorore non conservant agnationem, dec. 18. n. 28. pag. 30. & vid. infra in verb. Ratio.

Posterum in conditione dispositiva vocatio quando ex aliis sufficientibus coniecturis arguitur, contemplatio agnationis, & digressus ad plures gradus substitutionum non sunt necessariae, append. 9. ad dec. 21. n. 14. pag. 178.

Ratio conservandae agnationis, quae militat in excludenda sorore, militat etiam ad excludendam nepotem, dec. 10. n. 8. pag. 53.

Ratio conservandae agnationis respicit publicam utilitatem, dec. 10. n. 19. pag. 54.

Ideo extenditur ad exclusionem nepotis, dec. 10. n. 30. pag. 54.

Immo praedicta non dicitur extensio, sed comprehensio, & proprius intellectus Statuti, dec. 10. n. 35. pag. 54.

Ratio conservandae agnationis ita militat in filiis, & descendibus fratris consanguinei, qui in filium, & descendenti fratris utriusque conjuncti, dec. 16. n. 13. pag. 95.

Ratio agnationis non expressa non est in consideratione, dec. 31. n. 21. & 23. pag. 145.

A ratione conservandae agnationis non bene arguitur ad exclusionem femininarum, cum talis ratio expressa non est, dec. 31. n. 24. pag. 145. & n. 45. pag. 147.

Statutum femininarum exclusivum non alia ratione censetur conditum, quam ut bona in agnatione conserventur, dec. 31. n. 8. pag. 144. & n. 30. pag. 147.

Contra n. 41. & dec. 31. pag. 147.

In Statuto dicens unicam rationem, probare tenetur, cum plures praesumantur, dec. 31. n. 43. pag. 147.

In Statuto femininarum exclusivum agnationis conservandae ratio

- ratio non est finalis, & præcisæ, sed tantum motiva, & impulsiva, dec. 31. n. 41. & 44. pag. 247.
- Tarita conditio sine filio vid. infra in verb. Testator.*
- Taritus favor agnationis non sufficit ad inducendum fideicommissum, dec. 31. n. 11. pag. 247.*
- Testator cum primogenito, & secundum gradum heredum nominavit, & deinde proximorem in gradu de agnatione, censetur agnationem tantum considerasse, non certas personas, dec. 53. n. 53. pag. 281.*
- Testator in l. cum uxore non habet locum favore filiorum seminarum, quando fuit contemplata agnatio, addit. ad dec. 4. n. 37. pag. 15.*
- Testator in l. Pantenon non habet locum, quando agitur de abducentis bonis ex agnatione, decif. 10. n. 16. pag. 53.*
- Transmissio fideicommissi, vel legati conditionalis pro agnationis conservatione, quando locum habeat, vel non vid. in verb. Transmissio.*
- Verba cippus, domus, & linea masculina sunt synonyma cum verbo agnatio, dec. 51. n. 33. pag. 437. & dec. 53. n. 5. pag. 513.*
- Vinculum maternum de per se reputatur impertinens, considerata agnatio, & fecus si cum paterno coniunctum fuerit, dec. 1. n. 46. pag. 143.*
- Intellige ut in eadem dec. 51. n. 33. & seq. pag. 543.*
- Fiscalis duplicitas non operatur, quando sunt habita ratio agnationis, quia tunc maternum vinculum est impertinens, addit. ad dec. 21. n. 10. pag. 546.*

AGNATIO artificialis.

Fœmina an sit capax agnationis artificialis, addit. ad dec. 31. n. 11. pag. 251. Et vid. in verb. seq.

AGNATIO ex quibus contemplata dicatur.

- Argumentum ductum a propensione testatoris erga familiam est validissimum ad favorem agnatorum, dec. 3. n. 41. pag. 31.*
- Clausula - & hoc idcirco, &c. - extendi juxta Formulam Florentinum contemplationem agnationis importat, dec. 34. n. 51. pag. 65.*
- Conjunctura unica non sufficit ad inducendam contemplationem agnationis, dec. 32. n. 37. pag. 147.*
- Contemplata dicitur agnatio, quando testator masculinum, & substitutionem aliquam de agnatione, dec. 23. n. 20. pag. 156.*
- Item ex perpetuo feminarum exclusione, fecus quando in aliqua dispositionis parte vocat reperiuntur, dec. 8. n. 30. pag. 90. & dec. 45. n. 41.*
- Sed hæc opinio est periculosa, dec. 8. n. 45. pag. 31.*
- Contemplata dicitur agnatio, quando testator masculinum vocavit, & feminis aliquod pro dotibus dari mandavit, dec. 33. n. 12. pag. 156.*
- Declara, quod exclusio feminatum non sit de per se sufficiens conjectura, nisi alia concurrat, dec. 31. n. 18. pag. 246.*
- Alia conjectura defumitur a Statuto exclusivum feminarum, cui testator se conformare præsumitur, decif. 31. n. 14. pag. 256.*
- Item ab exclusione Religiosorum cum ratione conferenda agnatio, addit. ad dec. 53. n. 53. pag. 281.*
- Item ex institutione filiorum, omisso Presbytero, & prohibita alienatione, ut bona remaneant in familia, addit. ad dec. 33. n. 30. pag. 264.*
- Item ab exclusione illegitimarum, addit. ad decif. 33. n. 40. pag. 264.*
- Item ex obligatione dotandi feminam in iuncta institutione masculis, concurrente Statuto illarum exclusivæ, addit. ad dec. 33. n. 41. pag. 262.*

- Item ex onere in iuncto deferendi nomen, & uxoris filii, dec. 63. n. 2. pag. 153.*
- Item ex vocatione illegitimarum, domino agnati essent familia, dec. 63. n. 2. pag. 154.*
- Item ex quo masculis sunt potius in conditione dec. 100. n. 26. pag. 302.*
- Item ex cognominis appositione, dec. 70. n. 429. 430. & addit. ad dec. 84. n. 7. pag. 320.*
- Item ex verbis cippus, domus, & linea masculina, quod sunt synonyma cum verb. Agnatio, decif. 81. n. 33. & 54. pag. 456.*
- Item ab exclusione feminarum, dec. 63. n. 37. pag. 450.*
- Quibus exclusis, censetur exclusi etiam deinceps ab eis, dec. 65. n. 4. pag. 450.*
- Mentio de filiis masculis, & de legitimo matrimonio maritis censetur solum facta pro conservatione familia, dec. 16. n. 5. pag. 108.*
- Ratio agnationis non cessat ex eo, quod testator semela favore agnationis recessit, dec. 3. n. 44. pag. 31.*
- Unde proprie elicitur, dec. 3. n. 47. pag. 31.*
- Ex quibus aliis conjecturis arguatur, vel non, addit. dec. 8. n. 7. pag. 90. addit. ad dec. 31. n. 20. p. 151. dec. 35. n. 8. pag. 476. & n. 16. pag. 477. & in addit. ad dec. 28. n. 12. pag. 581.*
- Tacta agnationis conservatio ex quibus volita dicitur, addit. ad dec. 45. n. 18. pag. 334.*
- Testator ex quibus dicitur voluisse prospicere agnatio, vel non, addit. ad dec. 45. n. 10. pag. 354.*
- Verbum progenies qualiscumque a cognatione denotat agnationem, dec. 70. n. 35. pag. 480.*

AGNATIO quando non dicatur contemplata.

- Causa agnationis ratio, & perpetuum fideicommissum, cum proximior, qui potest esse femina, non est gravatus alteri relictore, dec. 44. n. 40. pag. 318.*
- Proat quando nulla adeit prohibitio alienationis, decif. 44. n. 41. pag. 318.*
- Excluditur si agatur de fideicommissum a femina instituta, quia præsumitur proprium, sciam non odiosa addit. ad dec. 31. n. 15. pag. 252.*
- Amplius etiam fideicommissum non foret adive femininum, sed passivæ, addit. ad dec. 31. n. 14. p. 151.*
- Item amplius, ut sufficiat quilibet femininum ultimarum, addit. ad dec. 31. n. 13. pag. 250.*
- Item non dicitur contemplata agnatio si testator vocat Clericos, ubi juvenes sunt apti ad eam conservandam, addit. ad dec. 51. n. 16. pag. 251.*
- Item si agnatorum substitutio simplex, & absoluta, non sit, sed tamen incerto & eorum commissa, addit. ad dec. 51. n. 17. pag. 252.*
- Nec si testator expressit qualitates legitimis, & similibus, masculinis nomenque incertum, addit. ad dec. 31. n. 1. pag. 252.*
- Item si in libera facultate hereditas dimiserit heredi, & licita sit alienatio in extraneos, & quavis soluta sit durante alienatio, addit. ad dec. 51. n. 19. p. 252.*
- Feminae explicite vocata, agnatio contemplata non dicitur, dec. 68. n. 4. pag. 278.*
- Maxime si vocata sint ante cippum, dec. 68. n. 7. p. 278.*
- Masculinitas pluries repetita non agnationis, sed fideicommissi inducit, dec. 61. n. 33. pag. 30.*
- Non dicitur considerata, si de ea non sit facta expressa mentio in testamento, dec. 43. n. 1. pag. 513. & 2. addit. ad eandem dec. 43. n. 5. pag. 516.*
- Nec quando de masculinis mentio facta non sit, dec. 43. n. 1. pag. 513.*
- Vel ex conjecturis non eruat, addit. ad dec. 43. n. 6. pag. 517.*
- Que tamen non leves, & æquivoce, sed plene, & conclusivæ requiruntur, addit. ad dec. 43. n. 7. p. 517.*
- Immo debent esse violentæ, urgentes, & efficaciæ, addit. ad dec. 43. n. 8. pag. 517.*
- Vel, ut alii dicunt, urgentissimæ, & violentissimæ, addit. ad dec. 43. n. 9. pag. 517.*
- Ideo non dicitur contemplata agnatio ex eo, quod testator disposuerit, quod bene semper concurrerit, & remaneant in eius familia, addit. ad dec. 43. n. 10. pag. 517.*
- Ratio est, quia dispositio facta favore agnatiis referri valet ad posteritatem, & descendentes amplectentem tam agnatos, quam cognatos, addit. ad decif. 43. n. 11. pag. 517.*

Ampla etiam verbo *familia* additum sit verbum *domus*, quia tunc etiam omnes tam agnati, quam cognati comprehenduntur, nec recusat agnationis contemplatio, addit. ad dec. 4. n. 21. pag. 317.
 Conservatio agnationis ex quibus refertur, vel excludatur, remissive, addit. ad dec. 28. sub n. 22. pag. 321.

AGNATUS.

Appellatio agnatorum venit agnatio tam effectiva, quam contentiva, addit. ad dec. 54. n. 19. pag. 386.
Appellatio familiae solum agnati comprehenduntur, addit. ad dec. 79. n. 54. pag. 494.
 Contra vid. supra in verb. *Agnatio quando non dicatur contemplata* verb. *Non dicatur*.
Appellatio illorum de domo veniunt omnes, qui portant eandem insignia, & arma, licet inter se agnati non sint, dec. 95. n. 4. pag. 555.
Familia ex linea masculina, domi vivit. dicitur agnata, dec. 32. n. 21. pag. 245.
 Maxime prius quam ubi, dec. 35. n. 27. pag. 245.
 Et quando non constat evidenter testatore voluisse conservare bona in familia masculina, ad quam aliquo certo signo non se affinxit, prout in casu, dec. 32. n. 18. pag. 245.
 In *subie* intelligitur potius vocati agnati, quam extranei, dec. 80. n. 3. pag. 495.
Procurator agnatus vocatus in fideicommissum non receditur a regula, quod attenditur proximis gravati, & non gravantis, addit. ad dec. 53. n. 20. pag. 386.
Procurator est, relictis dotibus filiabus, in reliquis vocare agnatos, dec. 14. n. 15. pag. 78.
Statorem vocans agnatus secundum ius civile intelligitur se referre ad eam iuris partem, quae sibi emfinitur, & proinde, quae loquitur de agnatis, non de cognatis, dec. 500. n. 8. pag. 591.
Statum solum usque ad decimum gradum, dec. 79. n. 56. pag. 492.
Finis matorum est impertinens, cum a Statuto, vel testatore vocatur agnati, dec. 55. n. 52. pag. 385.

ALTERNANS.

Bona fideicommissaria, durante vita alienanti, possunt in extraneum, & etiam in solum transire, dec. 49. n. 35. pag. 353.
 Limita tamen, ut ibidem n. 26. & seq. pag. 354. & in addit. n. 31 & 32. pag. 357.
Confessio alienationis a quo, & quando de evidencie agere possit, addit. ad dec. 31. n. 5. pag. 289.
Fideicommissarius quam actionem habet contra alienantem vid. infra in verb. *Alienatio*.
Fili alienantis, defuncto patre, praeruntur aliis vocatis super re alienata, non obstante ejus contraventione, & privatione, dec. 56. n. 21. pag. 368.
Gravatus non tenetur restituere bona per necessariam alienationem distracta, dec. 31. n. 31. pag. 235.
Gravatus qui alienationem fecit, vel alii vocat, quando possit eam revocare, dec. 3. n. 14. & seq. pag. 11. dec. 72. n. 4. & seq. pag. 468. & dec. 87. n. 10. & seq. pag. 524. ibique addit. n. 50. pag. 57.
Gravatus restituitur, in necessariam antecessens est prohibitus alienare, dec. 31. n. 8. pag. 374.
Heredes alienantis an, & quando possit revocare alienationem, addit. ad dec. 87. n. 8. & seq. pag. 517.
Ignorantia alienantis vid. infra in verb. *Alienatio*.
Impugnare potest ipsam alienationem factam contra prohibitionem legi, & hominis, dec. 19. n. 65. pag. 225. addit. ad dec. 87. n. 10. pag. 127.
Impugnare non potest alienationem, si de evidencie promittit, dec. 75. n. 7. pag. 468.
 Amplia in herede sive immediato, sive mediato, ibid. n. 6. pag. 468.
 Declara nisi usus fuerit cautela illa, ut scilicet offerret se velle tenere de evidencie, & rem nulliter alienatam habere, dec. 72. n. 15. pag. 459.
Impugnare non potest alienationem rei fideicommissariae, & contra proprium contractum venire, dec. 50. n. 8. pag. 366.
 Nec etiam ejus heres, ibid. n. 9. pag. 366.
 Limita quando res evincitur ex natura, vel qualitate inherente, aut ex praedestinatione auctoris, dec. 50. n. 10. pag. 366.

ALIENATIO.

Actus alienationis dicitur sequens per institutionem, heredis factam a condicente, addit. ad dec. 19. n. 103. pag. 136. & in addit. ad dec. 32. n. 25. pag. 245.
 Amplia ut sufficiat approbatio divisionis in testamento facta, addit. ad dec. 19. n. 104. pag. 136.
Argumentum a facultate alienandi ad facultatem possessoris valet, dec. 18. n. 34. pag. 112.
 Bona fideicommissum subiecta possunt per gravatum suam vitam durante in extraneum transferri, & etiam in solum transire, dec. 49. n. 35. pag. 353.
 Limita praedicta, ut in eadem dec. n. 26. pag. 354.
 Bona fide facta a fideicommissario non revocatur, sed potest agere ad pretium contra alienantem, ejusque heredes addit. ad dec. 55. n. 21. pag. 395.
 Et vid. infra in verb. *Fideicommissum*.
Cautela ad impediendam alienationem, quae fiat, remissive, dec. 18. n. 35. pag. 112.
Confessio est alienatio, dec. 49. n. 39. pag. 354.
 Voluntaria, & non necessaria, & de ratione, dec. 49. n. 30. & seq. pag. 354.
Confessio alienationis rei fideicommissi supponit scilicet in ejus personam illud esse purificatum an, & quando de evidencie agere possit eveniente conditione, addit. ad dec. 31. n. 5. pag. 289.
 In *divisio* si libera bonorum alienatio permittitur sit, fideicommissum reoccurat non dicitur, addit. ad dec. 19. n. 84. pag. 135.
 Contra n. 91. ibid. pag. 135.
 Conciliatamen ut n. 97. ibid. pag. 136.
Donatarius, in quem Princeps omne jus suum transfudit, potest alienare in forenses, licet addit Statuta prohibentia alienationem stabiliem in eos, addit. ad dec. 59. n. 39. pag. 410.
 Post jus quicquid donatario, ejusque hereditibus, bona eorum favore fideicommissum supposita non possunt a donatore alienari, vel hypothecari, addit. ad dec. 59. n. 37. pag. 411.
 Et coram alienatio nulla est, non solum si fiat pro debitis gravati, sed etiam si fiat pro debitis ipsiusdem fideicommissi, addit. ad dec. 59. n. 38. pag. 411.
 Nisi tamen fideicommissum fuisset ordinatum sub conditione potestativa, & voluntaria, quae modo tempore non impedit alienationem bonorum fideicommissariorum, secus si fuisset ordinatum sub conditione causali, & mixta, addit. ad dec. 59. n. 39. pag. 411.
Falsa a gravato quando ab eo, vel a vocatis ad fideicommissum possit revocari, remissive, addit. ad dec. 97. n. 12. pag. 576.
Facultas alienandi non est cum fideicommissum incompartibilis, addit. ad dec. 53. n. 6. pag. 159.
 Nam fideicommissum durat, quousque non sequatur alienatio, & ea sequuta profus eventitur, & omne jus vocatorum expirat, addit. ad dec. 33. n. 7. pag. 219.
Fideicommissum factum in casu alienationis purificatur statim alienatione sequuta, nec expectatur mors gravati, dec. 49. n. 28. pag. 354.
Fideicommissum quando est reale, bona possunt a quocunque avocari, cum in quocunque transierint cum suo onere, & vinculo, addit. ad dec. 97. n. 13. pag. 576.
Fideicommissus ab ignoranti ignoranti facta valet, & fideicommissarius contra alienantem quomodo agere potest ad pretium, dec. 53. n. 6. pag. 159. & in addit. ad dec. 87. n. 13. pag. 527. ubi remissive.
 Limita si ultra tacitum legis prohibitionem addit expressa testatoris dec. 54. n. 8. pag. 394.
 Maxime si ante fideicommissum in casum mortis, dec. 53. n. 9. pag. 394.
Fideicommissi sublinetur pro rata detractum, dec. 80. n. 46. pag. 500.
Fili rata habuit dicitur alienationem a patre factam, si eo defuncto, in inventario defuncti rei hereditorem pretii rei alienate, appendi. ad dec. 49. n. 1. pag. 359.
Fili praeruntur aliis vocatis, defuncto patre, qui fuerat fideicommissum privatus propter alienationem contra voluntatem testatoris, dec. 56. n. 21. pag. 368.
Fiscus excluditur etiam ab usufructu bonorum fideicommissi.

missariorum, si fuerit a testatore prohibita quæcumque alienatio, addit. ad dec. 40. n. 31. pag. 354.

Maxime si alienatio fuerit prohibita, ut bona remaneant in sanguine, & familia testatoris, addit. ad dec. 40. n. 31. pag. 359.

Cætera vide in verbo *Prohibitio alienationis*.

Gravatus restituere, in necessarium antecedens est prohibitus alienare, dec. 31. n. 18. pag. 374.

Gravatus non tenetur restituere bona per necessariam alienationem distracta, dec. 31. n. 31. pag. 375.

Hæres alienantis quando possit bona recuperare, si alienatio fuit expresse interdicta, & ad quid teneatur, addit. ad dec. 37. n. 8. & seq. pag. 327.

Locatus ad longum tempus dicitur alienatio, dec. 67. n. 3. pag. 414.

Naturæ post sequutam alienationem non admittitur ad fideicommissum in casu alienationis, ita ut nec revocet alienata, dec. 97. n. 31. pag. 373.

Vide tamen dec. 36. n. 11. pag. 358.

Non valere, si facta sit contra voluntatem testatoris, dec. 80. n. 44. pag. 390.

Et fructus statim sequuta alienatione substituto debentur, dec. 30. n. 44. pag. 390.

Nulla est ipso iure quando contra prohibitionem legis, & hominis facta est, dec. 19. n. 64. pag. 121.

Et contra ipsam etiam alienatus venire potest, dec. 19. n. 64. pag. 121.

Permissa inter certas personas comprehendit etiam alienationem per ultimam voluntatem, dec. 31. n. 35. pag. 376. & dec. 67. n. 1. pag. 414.

Cætera vide in verbo *Facultas alienandi*.

Privatio patris a fideicommissum ob factam alienationem nocet filio in conditione posito, focus proprio nomine vocato, dec. 97. n. 33. pag. 374.

Prohibita alienatione etiam sine elausula *quis voluit*, &c. est valida, si facta sit verbis geminatis, dec. 24. n. 1. pag. 188.

Cætera vide in verbo *Prohibitio alienationis*, & in verbo *Ratio quæ voluit*.

Prohibita ad certum tempus, post illud censetur permissa, dec. 33. n. 4. pag. 354.

Amplia etiam ad eversionem fideicommissi, dec. 33. n. 5. pag. 354.

Item amplia non obstantia tacita prohibitionem ex fideicommissum resultante, & de ratione, dec. 33. n. 6. & 55. Sed d. nique, in n. 57. pag. 327.

Prohibita alienare in alios, potest alienare in vocatos, dec. 65. n. 8. pag. 430.

Prohibita alienare extra familiam, potest alienare in vocatos remanentes, dec. 65. n. 2. pag. 440.

Intellige si fideicommissum suum in casu alienationis, secus si etiam in casu mortis, dec. 65. n. 8. pag. 440.

Intellige secundum, si facta expressa facultas alienandi inter vocatos per dictionem *aut*, vel *similem*, secus si solum *tacite*, dec. 65. n. 10. pag. 441.

Prohibita alienationis simplex, & absoluta non comprehendit alienationem necessariam legalem per successionem ab intestato, dec. 78. n. 2. pag. 484. & in addit. n. 5. pag. 484.

Prohibita quando est indefinita respectu temporis, & casuum, tunc censetur etiam prohibita alienatio per ultimam voluntatem, dec. 78. n. 3. pag. 484.

Alia vide in verbo *Prohibitio alienationis*.

Renunciatio censetur fideicommissum per particularem alienationem, non per generalem in viros, vel per ultimam voluntatem, addit. ad dec. 19. n. 305. pag. 126.

Contra, quod sufficit alienatio titulo universalis facta etiam per ultimam voluntatem, si verba sint ampla, & præstantia, addit. ad dec. 19. n. 306. pag. 127.

Intellige tamen, ut prima conclusio procedat in particulari alienatione voluntaria, focus in necessaria, addit. ad dec. 19. n. 305. pag. 127.

Hæc tamen non procedit non probata scientia fideicommissi in habente facultatem alienandi, addit. ad dec. 19. n. 308. pag. 127.

Cætera vide in verbo *Facultas alienandi*.

Revocatio alienationis perniciosa est etiam in viros alienantis, si in casu alienationis, & contraventionis datur sit substitutus, addit. ad dec. 37. n. 11. n. 513.

Si tamen vocatus, & substitutus non esset natus de tempore puritatis conditionis, sed post alienatio-

nem iam factam, eam revocare non potest, ibidem n. 11. pag. 127. & vide supra in verbo *Naturæ*.

Regatus restituere quicquid supererit, potest solum usque ad dotrandum de hereditate disponere, quanta substituto reservata, addit. ad dec. 31. n. 3. & 19.

Aliud est in habente liberam facultatem disponendi, qui potest totum fideicommissum evocare, addit. ad dec. 33. n. 9. pag. 376.

Cætera vide in verbo *Facultas alienandi*.

Ultimus de genere, quando fideicommissum fuit institutum per longum genere constitutum, bonis alienare potest, dec. 34. n. 2. pag. 384.

Vocatus in casu alienationis succedunt quamvis vivis alienans, sed eo defuncto restituere tenetur vocatus in casu mortis, dec. 36. n. 11. pag. 358. & dec. 97. n. 33. pag. 378.

Et hæc opinio est Florentinæ recepta, dec. 97. n. 33. pag. 378.

Procedit in fideicommissum, focus in Commenda, & de ratione, dec. 97. n. 12. pag. 378.

Vocatus in casu alienationis, sequuta alienatione potest fideicommissum otere, & alienata revocare, dec. 71. n. 4. pag. 468.

ALIMENTA.

Ex fideicommissum transversalis etiam detrahuntur contentibus coniecturis, addit. ad dec. 13. n. 5. pag. 118.

Una ex dictis coniecturis asseritur, ibid.

Coniectura autem pro dictis alimentorum detractione debent esse graves, & conclusiones, certa, & indubitata, nec non intrinsece, & ex verbis instrumenti desumptæ, addit. ad dec. 13. n. 11. pag. 119.

Et de his coniecturis remissive, ibid.

Jus accensendi an locum habeat in legato alimentorum, vide in verbo *Jus accensendi*.

Legatus cum summi pauperi relictum, censetur substantia causam alimentorum, dec. 48. n. 51. pag. 347.

Limita si sit substantia pauperi consanguineo, qui potest præsumitur substantia ob sanguinis affectionem, dec. 48. n. 51. pag. 347.

Substantia quando testator expressit & reliquit pietatis causa, dec. 48. n. 54. pag. 347.

Si tale legatum propter pauperiam dicitur relictum, allegans pauperiam probare tenetur, dec. 48. n. 55. pag. 347.

Ususfructus uxori relictus, filiis existentibus, restituitur ad sola alimenta, non obstantibus verbis *Dotum*, & *ut possint*, dec. 64. n. 13. pag. 444.

Præstatum ubi non existentibus filiis solum tantum relictus ususfructus particularis, dec. 64. n. 13. pag. 444.

ALTERNATIVA.

Alternativa in alternativis sufficit verificari, dec. 1. n. 67. pag. 34.

Distio alteri secundum propriam significationem imponit unum de duobus, dec. 33. n. 1. pag. 354.

Aliquando verificatur etiam in tribus, dec. 33. n. 1. pag. 354. & n. 30. pag. 357.

Maxime concurrente verisimili mente loquentis, dec. 43. n. 3. pag. 354. & n. 31. pag. 357.

Et unde illa resolvit vide ibidem n. 30.

Distio vel importat ordinem successionum, dec. 21. n. 65. pag. 265.

Electio in alternativis regulariter est debitoris, addit. ad dec. 50. n. 18. pag. 400.

Limita in donatione facta a Principe, in omni electio non spectat ad concedentem, sed ad accipientem, addit. ad dec. 50. n. 10. pag. 410.

In alternativis verificato primo capite, alterum evanescit, dec. 21. n. 66. pag. 265.

Pugna inter personas, ex unius interveniu dispositio plenè dicitur adimpleta, & de ratione, dec. 4. n. 33. & 36. pag. 8.

Pugna inter personas honoratas resolvitur in distributionem, dec. 8. n. 21. pag. 34.

Resolvitur in communivam, quando alias ob ambiguitatem voluntatis corruerit dispositio, dec. 2. n. 34. pag. 8.

Verbum *Et dispo* est omnino alternativæ contrarium, dec. 1. n. 69. pag. 34.

Pex, laquei vel disjungit verba, & sensus, dec. 8. n. 20. pag. 48.
Cætera vide in verb. *Distinxi in specie*.

AMOR.

Causa amoris an, & quando testamentum annullat, vide addit. ad dec. 13. n. 46. pag. 46.
Civis ingenio amoris impulsu erga concivem duci solet, append. ad dec. 35. n. 12. pag. 279.
Non cadit in incognitos, dec. 32. n. 3. pag. 244.
Natus amor vincit paternum, dec. 17. n. 49. pag. 209.
Cætera vide in verb. *Affidui*, & in verb. *Pro dilectio*.

ANIMALIA.

Jus licet non veniant appellatione immobilium, tamen sunt in fructu, dec. 48. n. 66. pag. 348.

ANIMUS.

Possessio mutatur sola animi declaratione, dec. 20. n. 22. pag. 145. & dec. 31. n. 18. pag. 234.
Amplia etiam sine animi declaratione, quando supervenit novus titulus, dec. 20. n. 23. pag. 145.
Præsumitur animi mutatio ex sola novis tituli supervenientia, dec. 31. n. 19. pag. 234.

ANTIQUITAS. ANTIQUUM.

Idemitas in antiquis probatur solis conjecturis, dec. 58. n. 12. pag. 476.
Et unus testis saltem facit semiplenam probationem, dec. 58. n. 12. pag. 407.
Ignorantia fideicommissi præsumitur ex antiquitate testamenti, dec. 55. n. 8. pag. 304.
Probatores leviores, & per conjecturas admittuntur in antiquis, decif. 58. n. 10. pag. 406.
Suppellex etiam nobilium virorum antiquis temporibus curia erat, append. 2. ad dec. 49. n. 11. pag. 162.
Rota tamen proportionem temporibus respectu habito semper exigit apud nobiles viros mobilia magis pretiosa, quam apud plebeios, append. 2. ad decif. 49. n. 12. pag. 362.
Tempus antiquum quale ducatur est remissum Judicis arbitrio, dec. 58. n. 9. pag. 406.

APOCHA.

Ex Statuto Florentino dicitur juxta exequibile, decif. 27. n. 1. pag. 200.

APPELLATIONE.

Agri, & terra non venit fundum cum domo, addit. ad dec. 22. n. 18. pag. 154.
Et hæc est consuetudo Civitatis Florentinæ, ibid.
Agri appellatione venit terra aratoria, seu locus sine villa, aut domo juxta sensum J. C. dec. 77. n. 7. & seq. pag. 470.
Alimentum vicii habitatio, decif. 52. n. 42. pag. 236.
Caffri venit universis prædium, quæ sub callosia, & infimæ villæ relictur, non autem aliquod prædium particulare, dec. 21. n. 2. pag. 152.
Cippi, & domus veniunt feminæ, nisi contemplata fuerit agnatio, decif. 58. n. 1. & 3. pag. 278. & n. 10. pag. 279.
Contrariæ auctoritates referuntur, & conciliantur, dec. 58. n. 2. pag. 278.
Cippi veniunt solum descendentes a testatore, non alii de linea transverfali, qui descendunt ab eodem Rite, sed diversum cognomen, & arma gerant, dec. 55. n. 2. & seq. pag. 272.
Cippi veniunt tantum illi, qui sunt de eodem cognomine, & eadem ferunt insignia gentilitia, dec. 55. n. 5. pag. 272.
Cippi veniunt solum qui sunt de proprio cippo testatoris, dec. 55. n. 8. pag. 272.
Et de proprio ramo, dec. 55. n. 9. pag. 272.
Et de proprio columello, dec. 55. n. 20. pag. 272.
Defendentium veniunt omnes in infinitum, dec. 43. n. 7. pag. 314.

Tom. I.

Defendentium masculorum veniunt masculi ex feminis, dec. 8. n. 2. pag. 28.

Cætera vide in verbo *Masculi ex feminis*.

Defendentium in emphyteuti veniunt feminæ, addit. ad dec. 17. n. 4. pag. 103.

Amplia etiam agitur de investitura bonorum Ecclesiæ, & de emphyteuti Ecclesiastica, addit. ad decif. 17. n. 5. & 6. pag. 104.

Item amplia etiam præcederet verbum *filii*, a quo aliud *defendentibus* non restringitur, addit. ad decif. 17. n. 7. pag. 104.

Et ita Rota Florentina indicavit, addit. ad decif. 17. n. 8. pag. 104.

Contrariæ auctoritates referuntur, addit. ad dec. 17. n. 9. pag. 104.

Approbatur prima opinio tamquam verior, & melioribus innixa rationibus, & a quibus contrariæ auctoritates reiciantur, & diluantur, addit. ad dec. 17. n. 10. pag. 104.

Loquuntur plerumque in terminis, in quibus concessio facta fuisset pro se, & filiis, fecus si addatur, & *defendentibus*, quod verbum trahit, vel declarat præcedens, addit. ad dec. 17. n. 11. pag. 104.

Limita si præcederet facta fuisset memio masculorum, a qua qualitate verbum *defendentibus* regulariatur, & exemplificata, ut ibi, addit. ad decif. 17. n. 12. pag. 104.

Item limita, ut appellatione *defendentium* non veniant feminæ, si aliquid absurdum sequeretur, & e converso, addit. ad dec. 17. n. 13. pag. 104.

Prout si sequeretur absurdum, quod feminæ remotior excluderet proximiorum, dec. 33. n. 8. p. 256.

Veniunt feminæ descendentes ex masculis, si vocati sint descendentes per lineam, vel ex linea masculorum etiam in emphyteuti Ecclesiastica, addit. ad decif. 17. n. 14. pag. 104.

Contrariæ sententias emmerantur, addit. ad decif. 17. n. 15. pag. 104.

Intelligendi sunt in filia primi acquirentis, quæ per lineam masculinam a patre non descendit, fecus in nepote ex filio, vel alia ulteriori feminæ ex masculo descendente, addit. ad dec. 17. n. 16. & 17. p. 104.

Item si versum in defectum masculorum, addit. ad dec. 17. n. 8. pag. 104.

Limita in masculo ex feminâ, qui appellatione *defendentium* ex, vel per lineam masculinam non venit, & de ratione, addit. ad dec. 17. n. 19. p. 104.

Defendentium non veniunt feminæ remotiores, quando proximiores fuerint exclusæ, decif. 65. num. 2. pag. 450.

Contra, quod hæc sola conjectura non sufficiat, ut a proprietate verborum recedatur, decif. 65. n. 19. pag. 451.

Defendentium comprehenduntur masculi, & feminæ, nisi addit specialis mentio masculinitatis, decif. 65. n. 20. pag. 450.

Amplia ut comprehendantur etiam descendentes ex feminis, dec. 65. n. 11. pag. 451.

Amplia ut masculi descendentes ex feminis veniant etiam appellatione masculorum, decif. 65. n. 22. pag. 451.

Defendentium in fideicommissis, aliique ultimis voluntariis veniunt feminæ, & ex quibus concluditur ab hac regula recedatur, addit. ad decif. 65. n. 1. pag. 451.

Demus veniunt omnes de agnatione, & familia testatoris, dec. 93. n. 2. pag. 553.

Demus an, & quando veniant feminæ, & alia ad materiam remissive, addit. ad dec. 98. n. 1. pag. 580.

Cætera vide in verb. *Cippus*, & supra in verb. *Cippi*.

Demus, seu *Casata* putati, & naturales non veniunt, addit. ad dec. 54. n. 17. pag. 269.

Amplia ut nec veniant legitimi nati ex illegitimis, & de ratione, addit. ad dec. 54. n. 18. pag. 269.

Contra, quod spurii, naturales, illegitimi, & multo magis legitimi nati ex illegitimis veniant appellatione domus, & familie tam de jure, quam ex generali consuetudine, & usu loquendi totius Italie, addit. ad dec. 14. n. 29. pag. 269.

Concorda, ut prima opinio procedat quando nomen familia capitur in sensu civili, scilicet pro agnatione, secunda quando in sensu naturali, ac etiam pro cognatione.

- cognatione, addit. ad dec. 34. n. 10. pag. 170.
- Item declar. secundum opinionem procedere in subditi-
am, ac in defectum legitimorum duntaxat, si
fecus illis concurrentibus, addit. ad decif. 34. n. 1.
pag. 170.
- Declar. tertio, ut secunda opinio procedat in materia
jurispatronatus, cuius capaces sunt etiam adulteri-
ni, & nati ex damnato coitu, quando sunt vocati,
fecus in hereditate patris, & avi, etiam ad illam
fuisse expressis vocati, addit. ad decif. 34. n. 11.
pag. 170.
- Quæ sunt conjunctæ fuascentes fundatore juris-
patronatus vocatæ spurios, adulterinos, fa-
cilegios, aliorque ex damnato coitu procreant,
remifive, addit. ad dec. 34. n. 13. pag. 170.
- Familia non solum comprehenditur hæres hæredis, sed
etiam omnes descendentes, dec. 14. n. 10. pag. 187.
- Familia utque continetur masculi, ac femineæ, dec. 34.
n. 13. pag. 64. & dec. 45. n. 3. pag. 314.
- Familia solum agnati comprehenduntur, dec. 79. n. 14.
pag. 493.
- Familia quandoque comprehenduntur omnes personæ,
quæ sunt sub unius oeconomico imperio, addit. ad
dec. 34. n. 1. pag. 168.
- Familia de jure ff. venient soli agnati, addit. ad de-
cif. 34. n. 3. pag. 168.
- De jure Cod. veniunt tam agnati, quam cognati, ad-
dit. ad dec. 34. n. 3. pag. 168.
- Veniunt autem soli agnati, si consistit de contempla-
tione agnationis, addit. ad dec. 34. n. 4. pag. 168.
- Vel si vocata fuerit familia cum expressione agnationis,
addit. ad dec. 34. n. 3. pag. 168.
- Familia non veniunt illi, qui habent de familia, do-
micilium tamen habent longe à patria testatoris,
addit. ad dec. 34. n. 11. pag. 169.
- Declar. ut in dicta addit. n. 11. pag. 169.
- Declar. ut ibidem n. 12. pag. 169.
- Familia si reperitur divisa in plures ramos, quorum-
unus uno, alter alio pronome se distinguat, illi
solum succedunt, qui habent idem pronomen, non
vero alii, quamvis habeant idem agnomen, addit.
ad dec. 34. n. 14. pag. 169.
- Familia spuria, & naturales non veniunt, addit. ad de-
cif. 34. n. 16. pag. 169.
- Sed vide supra in verb. *Dominus*.
- Filius venit nepotes, dec. 41. n. 6. pag. 307.
- Signanter in materia fideicommissaria, dec. 41. n. 7.
pag. 307.
- Amplius ut veniant etiam pronepotes, decif. 41. n. 8.
pag. 307.
- Quod probatur auctoritate sacre Scripturæ, dec. 41.
n. 9. pag. 307.
- Maxime si agatur de eorum favore, decif. 41. n. 10.
pag. 307.
- Et quando ex adjunctis colligitur voluntas testatoris,
dec. 41. n. 11. pag. 307.
- Exce. nificia quando adest clausula in *stipem*, & non in
erita, dec. 41. n. 12. pag. 307.
- Et quando adest verbum *descendentes*, dec. 41. n. 13.
pag. 307.
- Vide infra in verb. *Filius in ultimis voluntatibus*,
& verb. *Filius non veniunt*.
- Filius, & descendens masculinum veniunt masculi
ex feminis, addit. ad dec. 8. n. 3. pag. 15.
- Etiam descendunt per dupl. medium femininum,
addit. ad dec. 8. n. 3. pag. 15.
- Cætera vide in verb. *Masculi ex feminis*.
- Filius, & descendens comprehenduntur tam ma-
sculi, quam femineæ, decif. 31. n. 1. pag. 144.
& n. 13. & n. 18. pag. 145. & in addit. ad eam n. 1. & 2.
pag. 146.
- Limita primo quando testator proprias filias exclusit,
tunc enim nepotes, & pronepotes censentur exclusi,
& de ratione, dec. 31. n. 1. pag. 144.
- Intelligit quando persona remouitur coniungitur defunctio-
ni per personam exclusam, dec. 31. n. 37. pag. 145.
- Limita secundo, cum testator voluit conferre agna-
tionem, & ex quibus agnationis ratio censetur ha-
bita, dec. 31. n. 5. pag. 144. & addit. ad decif. 31.
n. 31. pag. 146.
- Et quando agnatio contemplata dicitur, vide in verb.
Contemplatio agnationis.
- Limita tertio, quando adest Statutum femininum,
exclusum, dec. 31. n. 4. pag. 144.
- Limita quarto, quando testator una cum eadem ver-
borum determinatione bona emphyteutici, ad que
sæpe aspicere nequeunt, & bona, que fideicom-
missio subiecit, inter masculos divisi, decif. 31. n. 9.
pag. 144.
- Femina ex linea masculina, dum vivit, dicitur agna-
ta, dec. 31. n. 17. pag. 145.
- Maxime prius quam moriat, dec. 31. n. 17. pag. 145.
- Et quando non constat evidenter, testatorem voluisse
conferre bona in familia masculina, ad quæ illo
quo certo signo se referant, dec. 31. n. 18. pag. 145.
- Pro recessu à regula prædicta, quod appellatio filio-
rum, descendantium, & successorum veniant tam
masculi, quam femineæ, concluditur debent esse ve-
gentes, & specificæ, addit. ad dec. 31. n. 3. pag. 146.
- Filius venit filie, & earum filii, dec. 39. n. 7. pag. 135.
- Distigue ut n. 19. d. dec. 39. pag. 135.
- Filius an veniat femine in contractu donationis,
dec. 33. n. 18. pag. 155.
- Filius venit femine non proprie, sed ex interpre-
tatione, dec. 33. n. 13. pag. 156.
- Non veniunt in contractu donationis, si donator se
ipsum substituit expresse in defectum, nepotibus
sine filiis decedentibus, & de ratione, addit. ad de-
cif. 33. n. 16. pag. 156.
- In hac materia conjectura, que singularitas, & de
per se non sufficit, sed simulæ jurant, addit.
ad dec. 33. n. 17. pag. 156.
- Filius in ultimis voluntatibus an veniat nepos,
vide addit. ad dec. 41. n. 3. pag. 314.
- Non veniunt in dispositione pura, & simplici, dec. 41.
n. 2. pag. 312.
- Sicut in dispositione conditionali, & in futuro even-
tum collata, dec. 41. n. 1. pag. 311.
- Filius venit filie non solum in conditionibus,
sed etiam in dispositivis, decif. 83. n. 1. pag. 508.
& in addit. ad eandem dec. n. 1. pag. 510.
- Limita si contrarium fudeant conjectura, decif. 83.
n. 1. pag. 508.
- Filius venit tam masculi, quam femineæ, addit. ad
dec. 83. n. 1. pag. 510.
- Cætera vide in verbo *Femina*.
- Filius non veniunt nepotes ex proprietate feminis,
præcipue in legatis, & fideicommissis, decif. 100.
n. 10. pag. 506.
- Declar. tamen, ut in eadem decif. n. 16. pag. 506. &
n. 70. pag. 506 & n. 65. pag. 507.
- Cætera vide in verbo *Nepotes*.
- Filius in prohibitione alienationis non veniunt nepo-
tes, dec. 31. n. 19. pag. 174.
- Fructus appellatione venit nomen, quod censetur,
dec. 48. n. 52. pag. 348.
- Sive ex propria voluntate, sive feminis, sive inditiis
plantarum, dec. 48. n. 51. pag. 348.
- Et quicquid ad usum hominis inditum est, decif. 48.
n. 64. pag. 348.
- Fructuum appellatione venit omne id, quod provenit
ex re usufructuaria, dec. 48. n. 67. pag. 348.
- Fructuum appellatione que veniunt, vide addit. ad de-
cif. 48. n. 18.
- Hæres in fideicommissis veniunt hæres sanguinis,
dec. 41. n. 3. pag. 306.
- Amplius in quacunque materia non transitoria ad hæ-
res extraneos, dec. 41. n. 3. pag. 306.
- Et si tenentur in materia feudali, & emphyteutici, de-
cif. 41. n. 5. pag. 307.
- Hæres tam in ultimis voluntatibus, quam in contra-
ctibus veniunt omnes hæres, sive sanguinis, sive
extranei, & de ratione, addit. ad decif. 41. n. 3.
pag. 306.
- Limita quando ex conjunctis constat testatorem sen-
sisse tantum de hæredibus sanguinis, & non de ex-
traneis, addit. ad dec. 41. n. 3. pag. 306.
- Concluditur, quod appellatione hæredum veniant tan-
tum hæres sanguinis, est, quando sumus in re,
que & sui natura non est transitoria ad hæres ex-
traneas, veluti emphyteutici Ecclesiastica, & fudo,
addit. ad dec. 41. n. 1. pag. 308.
- Alia, quando testator substituit aliquem ex eis de-
scendentibus, vel aliam coniunctam personam.

eiusque heredes, addit. ad decif. 41. n. 4. pag. 308.
 Alia, quia in testator prius vocat heredes, & postea
 decedentes, & de ratione, addit. ad dec. 41. n. 3.
 pag. 308. & n. 4. pag. 309.
 Alia, quando subsiditio facta est de heredibus masculis,
 addit. ad dec. 41. n. 7. pag. 309.
 Item quando mentio heredum reperitur facta in fidei-
 commisso ordinato pro conservacione agnationis, &
 propter familiam, addit. ad decif. 41. n. 8. pag. 309.
 Item quando heredes sunt positi in conditione, & de
 ratione, addit. ad dec. 41. n. 9. pag. 309.
 Item quando secundum usum, & consuetudinem loci
 appellatione heredum veniunt solum heredes san-
 guinis, addit. ad dec. 41. n. 10. pag. 309.
 Auctores materiam limitantes, vel declarantes alle-
 gantur, addit. ad dec. 41. n. 11. pag. 309.
 Heredum appellatione quando veniunt solum heredes
 sanguinis, illi non tenentur accipere bona cum qua-
 litate heredis utriusque gravati, addit. ad decif. 41.
 n. 12. pag. 309.
 Et de ratione, ibid. n. 13. pag. 309.
 Heredum appellatione non veniunt extranei, si tota
 fidei commissio destinata alienata fuit, & fuerit de-
 mandata post mortem solutio pretii in personam
 fideicommissarii, eiusque heredum, addit. ad decif.
 18. n. 78. pag. 119.
 Et tunc si fidei commissum caducetur per premortem
 fideicommissarii, hoc medio tempore sequen-
 tem, heredes illius nullum habent prius ad dictum
 pretium, sed illud libere spectat ad gravatum ven-
 ditorem, addit. ad dec. 78. n. 79. pag. 119.
 Heredum veniunt positi in conditione, si verba ampli-
 sint, & generalia, & filii in conditione positi, sint
 in alia parte substituti, addit. ad decif. 11. n. 43.
 pag. 169.
 De heredibus viventibus cum facta est mentio, intelligi
 debet de filiis, dec. 19. n. 11. pag. 117.
 Illarum de domo veniunt qui eadem habent insignia, &
 arma, licet non sint agnati, dec. 86. n. 15. pag. 117.
 & dec. 93. n. 4. pag. 117.
 Liberrorum nomen tam ad masculos, quam ad feminas
 recte potest, dec. 45. n. 8. pag. 133.
 Liberrorum appellatio in conditionalibus idem importat, ac
 expressa positio masculorum, & feminarum, decif.
 11. n. 64. pag. 169.
 Litterae masculinae non veniunt feminis, addit. ad dec. 8.
 n. 13. pag. 37.
 Nec ab eis decedentes, addit. ad dec. 8. n. 13. p. 37.
 Quamquam decedentes a femina nupta in familia,
 addit. ad dec. 8. n. 14. pag. 37.
 Possunt qui veniunt, dec. 11. n. 3. pag. 111.
 Prædicti, & pertinentiarum veniunt tertio, vulgo *fructu-
 10*, quando de destinatione patrisfamilias fuit ex il-
 lis constitutum unum prædictum, addit. ad dec. 11.
 n. 1. pag. 115.
 Cetera vide in verbo *Destinatio patrisfamilias*.
 Prædicti, seu fructu, & pertinentiarum illius venit domus,
 seu ædificium in prædicto existent, addit. ad dec. 11.
 n. 13. pag. 115.
 Amplia live ædificia sint rustica ad usum coloni, sive
 ad usum domini, addit. ad dec. 11. n. 14. pag. 117.
 Quid ad effectum lesionis, remissive, ibidem n. 13.
 pag. 117.
 Primogenita ex quibus conjecturis veniant omnes femi-
 nae in infinitum, non autem solius primi gradus,
 append. 1. ad dec. 91. n. 3. pag. 148.
 Proximitas comprehenditur tam masculi, quam femi-
 nae, dec. 44. n. 30. pag. 118.
 Proximitas de domo regulariter veniunt feminis, ad-
 dit. ad dec. 86. n. 15. pag. 117.
 Cetera vide in verbo *Proximitas*.
 Regulariter continentur carnes suine, & quod solvitur
 dominis per colonos singulis annis, decif. 48. n. 68.
 pag. 48.
 Rei appellatio est generalis, & plura comprehendit, decif.
 10. n. 3. pag. 146.
 Successores comprehenduntur tam masculi, quam femi-
 nae, dec. 31. n. 17. pag. 141.
 Terrarum non venit fundus, seu prædictum, dec. 77. n. 4.
 & 10. pag. 479.
 Praescriptio de consuetudine, decif. 77. n. 13. pag. 480.
 Sed tantum agri culti, seu terra *spicata*, decif. 77.
 n. 11. pag. 479.

Terra nomen uti barbarum Juris Consultis fuit inco-
 gnitum, dec. 77. n. 6. pag. 479.
 Terræ venit omnis pars, & nulla dicitur reservata, &
 de ratione, dec. 79. n. 4. pag. 477.

APPROBATIO.

Alus contra legis prohibitionem gelli per productionem
 non censetur approbatus, decif. 36. n. 18. pag. 301.
 Filius sibi præjudicant in legitima approbando in omni-
 bus, & per omnia testamentum patris, in quo illius
 detractio fuit prohibita, dec. 17. n. 40. pag. 304.
 Vel approbando simpliciter cum juramento, dec. 17.
 n. 50. pag. 304. vide tamen in addit. n. 14. pag. 303.
 Filius ratam habuisse dicitur alienationem a parte fa-
 ctam, si eo defuncto in inventario se descripsit
 creditorem pretii rei alienatæ, append. ad dec. 49.
 n. 1. pag. 359.
 Inducens non censetur approbare dicta testamentum, sed tan-
 tum personam, dec. 58. n. 13. pag. 407.
 Maxime si contraria depositio non sit super capitulis,
 sed super interrogatoriis, dec. 58. n. 14. pag. 407.
 Instrumentum per productionem videtur approbatum,
 decif. 36. n. 30. pag. 300.
 Locus acceptatio quoad effectum remissionis fideicom-
 missi, vide in verbo *Laudum*.
 Testamenti desinitur ex descriptione bonorum tamquam
 subsectorum fideicommissi in eodem testamento in-
 ducto, addit. ad dec. 19. n. 135. pag. 118.
 Item ex solutione legatorum in eodem testamento re-
 ligiorum, addit. ad dec. 19. n. 136. pag. 119.
 Et ex fideicommissi præfatione a disponentibus fa-
 cta, addit. ad dec. 19. n. 137. pag. 119.
 Voluntas donantis per acceptationem a donatario cen-
 setur approbata, dec. 39. n. 40. pag. 306.
 Alia vide in verbo *Acceptatio*.

ARBITER.

Clarus fideicommissi renunciationem importantes si in
 laudo arbitrorum non adiut, illi renunciant non
 dicitur, quamvis eadem in compromisso adiectæ
 legantur, addit. ad dec. 19. n. 137. pag. 118.
 Cetera vide in verbo *Dyoxia*, *Amalgatio*, *Laudum*.
 Facultas arbitri non extenditur ad id, quod in compro-
 misso dictum non est, dec. 19. n. 44. pag. 113.
 Quilibet est in re sua moderator, & arbitri, & liberam
 habet administrationem, decif. 13. n. 7. pag. 69. &
 dec. 11. n. 85. pag. 578.
 Etiam ad effectum dilapidandi, d. dec. 13. n. 8. p. 69.
 Limita in prodigis, quibus ex legibus duodecim Ta-
 bularum interdicta est administratio, dec. 13. n. 9.
 pag. 69.
 Scientiam arbitri non supplet illa ratificantis laudum,
 dec. 19. n. 83. pag. 111.

ARBITRIUM.

Dispositio per que verba dicatur emissio in alterius li-
 beram voluntatem, vel in arbitrium boni viri, re-
 missive, addit. ad dec. 95. n. 15. pag. 163.
 Verbis denotantibus arbitrium boni viri, si adiecta
 sint alia denotantia liberam voluntatem, aique te-
 nent dispositionem collatam esse in liberam te illi
 voluntatem, addit. ad dec. 95. n. 16. pag. 163.
 Alii vero in arbitrium boni viri, addit. ad decif. 95.
 n. 17. pag. 163.
 Et hæc opinio videtur magis communis, addit. ad decif.
 95. n. 18. pag. 163.
 Materie conjugalium iudicii arbitrio est terminanda,
 dec. 78. n. 18. pag. 489.
 Quæstio voluntatis testatoris est reposita in iudicii arbi-
 trio, append. ad dec. 11. n. 14. pag. 176.

ARGUMENTUM.

Ab absurdo vitando in iure sequens, & receptum est, &
 de ratione, dec. 1. n. 8. pag. 1.
 Et procedit etiam ad interpretationem ultimæ volun-
 tatis, dec. 1. n. 9. pag. 1.
 Etiam ad inducendum fideicommissum, dec. 1. n. 10.
 pag. 1.

- Fortius ad illud excludendum, dec. 2. n. 11. pag. 3.
Ad contrarium sensu procedit etiam in scriptis, decil. 12. n. 6. pag. 473.
Ad contrarium sensu non admittitur ad inducendum correctionem, dec. 32. n. 67. pag. 377.
Ad contrarium sensu sumi debet ad limites verborum, decil. 64. n. 19. pag. 356.
 Etiam in sententia, dec. 64. n. 14. pag. 356.
Ad contrarium sensu non potest desumi ex auctoritatibus Doctorum, dec. 20. n. 18. pag. 298.
 Derivatio in pundo sunt derivantes, quam argumenta, dec. 20. n. 23. pag. 357.
 Defectus, deficiente supposito, cui imitatur, dec. 98. n. 6. pag. 578.
Ad deservire non habet locum, quando verba posita in una parte dispositionis sunt ambigua, quia tunc accipi debent, sicut in alia parte fuerunt accepta, addit. ad dec. 68. u. 24. pag. 450.
 Et solum intrat quando testator in una parte clare loquutus est & in alia clare omisit, addit. ad dec. 68. n. 25. pag. 461.
 Vide etiam verba in genere.
Ad equarationem non procedit nisi in casibus, in quibus acquiratio loquitur, dec. 16. n. 62. pag. 94.
Ad facultatem alienando ad facultatem prescribendi valet, dec. 18. n. 34. pag. 111.
De fidei, & fideicommissi loquentes auctoritates locum habent in emphiteusis, ad quam illi valet argumentum, & viceversa, cum non sit diversimode dispositum, addit. ad dec. 17. n. 72. pag. 208.
Ad minori ad majorem validum est in iure, nec unquam fallit, dec. 10. n. 38. pag. 34.
Ad majorem prædilectione desumptum conclusit negative, non autem affirmative, dec. 22. n. 17. pag. 162.
Ad prædilectionem duorum de se esse fallat, nec locum obtinet, ad hoc ut conditio adjecta uni institutio, in alia volita crearetur, append. ad decil. 38. n. 10. pag. 704.
 Et non intrat, quando in contrarium est clara testatoris voluntas, append. ad dec. 38. n. 12. pag. 394.
Ad partem enumerationis valet, dec. 22. n. 23. pag. 155.
Ad partem conditionali ad dispositionem licitum est, append. 2. ad dec. 22. n. 23. pag. 155.
Partes ad partem idem est iudicium, quam totius ad totum, dec. 40. n. 8. pag. 353.
 Limita, quando in parte mittit diversa ratio, dec. 49. n. 2. pag. 353.
Ad præsentem non arguitur ad præteritum in his, quæ variationem recipiunt, dec. 23. n. 35. pag. 70.
 Limita, quando concurrunt conjecturæ, dec. 13. n. 40. pag. 70.
Ad præsentem ad præteritum præsumptio locum non habet, quando habetur rei veritas, dec. 23. n. 36. pag. 70.
Præsentis temporis status quando potest concurrere cum veritate antecedentis, mutatio non præsumitur, dec. 22. n. 10. pag. 154.
 Contra, quando adiunt præsumptiones in contrarium, idem. n. 12.
Ad præpositionem testatoris erga familiam est validissimum ad favorem agnitionis, dec. 8. n. 42. pag. 52.
 Refugium est microtum procedere per argumenta, decil. 10. n. 24. pag. 13.
Ad repetitum ad relationem valet, dec. 26. n. 35. pag. 64.
 Repugnantiam contraveni non tenet, dec. 30. n. 46. p. 300.
 Ad soluta agentis rectum ducitur argumentum, decil. 30. n. 25. pag. 220.
Ad tota ad partem cessat in dividuis, ubi pluralitas resolvitur in singularitates, dec. 30. n. 32. pag. 30.
Ad unam parte ad aliam non procedit, concurrentibus consensibus in contrarium, addit. ad dec. 22. n. 51. pag. 64.
ARMA.
Agentis dicitur contemplati ex onere iunctio deferendi nomen, & arma familie, dec. 93. n. 8. pag. 115.
 Diversa dicuntur insignia, si addit minima differentia, etiam in aliquo conveniant, dec. 35. n. 7. p. 171.
 Diversitas familie probatur ex diversitate armorum, dec. 31. n. 17. pag. 370.
 Amplia etiam diversitas sit modica, decil. 35. n. 7. pag. 171. & dec. 31. n. 18. pag. 370.

Fideicommissum perpetuum inducitur ex onere afferendi cognomen, & arma omnibus substituis, ne nomen familie pereat, addit. ad dec. 15. n. 4. pag. 14.
 Limita si iunctum sit solum filio ubique alterius progressu, vel sine verbis perpetuum denotantibus, addit. ad dec. 18. n. 30. pag. 117.
 Nomen cippi non veniunt illi de linea transverſali, qui licet descendant ab eadem stirpe, directionem cognomen, & arma gerant, dec. 35. n. 8. & 69. pag. 171.
 Onus afferendi cognomen, & arma testatoris potest aditam hereditatem non est conditio, sed modus, & ideo eo non adimpleto, ob non existentiam primi gradus, successe sine substitutione non deficiat, addit. ad dec. 100. n. 23. pag. 604.

ASCENDENTES.

Testator præsumitur potius diligere ascendentes, & descendentes, quam transverſales, decil. 15. n. 19. pag. 582.

ASSERTIO.

Contra propriam assertionem emissam in precibus Principis potest, aliquem esse debilem, & prodigum, non licet deinde contrarium attamen, decil. 13. n. 32. pag. 70.
 Dubium fideicommissum reddi clarum ex confisio gravati, quæ afficit etiam heredes, dec. 24. n. 11. pag. 188.
 Jurata prævalet assertioni extrajudiciali, dec. 48. n. 24. pag. 148.
 Remissionem fideicommissi non probant potest. diffinitiones, & gesta collativa ad alienandum, addit. ad dec. 19. n. 1. pag. 141.
 Testatoris habendi periculum in magna partem non auditur, si fuit emissæ per annum antequam obiret, dec. 2. n. 23. pag. 3.
 Et generaliter non attenditur circa vires sui patris mortui, nisi sit jurata, & de ratione, dec. 1. n. 14. p. 3.

ASSIGNATIO.

Et divisio bonorum a patre vivente inter filios facta potest esse ultima voluntas, quam donatio, addit. ad dec. 62. n. 13. pag. 439.
 Et censetur potius datus in peculium, & administrationem, quam translatio domini, addit. ad dec. 14. n. 14. pag. 430.
 Alia vide in verbo *Peculium*.

ATTENTATA.

Negliguntur si ante bono iure attentantis in mortui, dec. 46. n. 76. pag. 346.

AUDITORES.

Rota Florentina tenentis facere motiva in omnibus causis, post addit. ad dec. 25. n. 2. pag. 189.
 Sed hoc non habet locum in sententiis latis in fiscalibus, post. ad dec. 25. n. 3. pag. 189.

AUGUMENTUM.

Ensis debetur cum meliorationis, & augmento rei, quod usque ad tempus evictionis ea receperit, addit. ad dec. 30. n. 22. pag. 150.
 Limita in meliorationis ex beneficio temporis, addit. ad dec. 20. n. 20. pag. 150.
 Gregis, & peculis ultra id, quod fuit a testatore restitutum, pertinet ad quem pro tempore ipsi distulsi peculium, vel gregem, dec. 47. n. 16. pag. 150.
 Pertinet ad eum, ad quem spectat periculum donationis, dec. 18. n. 24. pag. 112.
 Rei fideicommissarie efficitur fideicommissarius, decil. 10. n. 2. pag. 144.
 Verba appositæ ad augendam substitutionem, illius restrictionem operari non debent, dec. 17. n. 40. p. 107.

AUTHOR.

- Culpa* suum tenet auctorem, & poena demerentibus, non auctorem benecientibus imputatur, addit ad dec. 49. n. 4. pag. 361.
Penam utmo pati debet ex facto alterius, illa enim suos auctores transgredi non debet, decif. 96. n. 1. pag. 365.
Limia quando sumus in relicto sub conditione, non autem puro, & penali, dec. 96. n. 3. pag. 366.
 Et de ratione, eadem dec. 96. n. 35. pag. 367.

AUTHORITAS.

- Auctoritates* de studiis, & fideicommissis loquentes habent locum in emphyteusi, ad quod ab illis valet argumentum, ubi non sit diversimode dispositum, & viceversa, addit. ad dec. 17. n. 71. pag. 108.
Prout loquentes de fideicommissis, majoratibus, & ultimis voluntatibus, addit. ad dec. 17. n. 71. p. 108.
Differ loquentes incidenter, & extra casum parvi facienda est, dec. 39. n. 20. pag. 409.
Differ auctoritates etiam consulentes loquentis in terminis, & a nemine reprobatum non parum est defendendum, dec. 48. n. 13. pag. 435.
Opinio, pro qua adest auctoritas Roze Romanæ, dieitur communior, & proinde in confilio opinionum tenenda, addit. ad dec. 49. n. 16. pag. 356.

AVUS. AVIA.

- Filius* excludens matrem, a fortiori excludit aviam matrem, dec. 10. n. 16. pag. 13.
Nepos in casu prædicto non potest vocari ad hereditatem patris contra patrem, nec ex persona sua, nec ex persona patris, d. dec. 10. n. 27. pag. 33.
Nepos legitimus ex filio spurio non possunt ab avo institui, si ille habeat legitimam sobolem, addit. ad dec. 37. n. 5. pag. 404.
Secus si avus legitimus prole sit destitutus, addit. ad dec. 37. n. 26. pag. 405.

AUXILIUM.

- Lex licet quomodoque denegat auxilium, tamen non tollit provisionem, qua quis usus est, dec. 20. n. 35. pag. 140.

BANNITUS.

- Banniti* etiam in perpetuum, qui amittunt civilitatem, salva libertate, retinent facultatem testandi etiam de bonis sitis in territorio patriæ amissæ, dec. 49. n. 22. pag. 353.
Banniti non in temporis retinent utramque testamenti facultatem ad formam juris communis, addit. ad decif. 49. n. 12. pag. 356.
 Retinent ea, quæ sunt juris gentium, & nature, & ob id possunt ex contractu se obligare, addit. ad dec. 49. n. 13. pag. 356.
 Aliqui tenebantur bannitos ex sola vi banni amittere privilegia juris communis, dec. 49. n. 15. pag. 356.
Banniti usque temporis non possunt condere testamentum minus solemne, quævis id a Statuto aliis permittatur, addit. ad dec. 49. n. 19. pag. 356.
 Item non possunt succedere ex testamento minus solemni condito ad formam Statuti, addit. ad dec. 49. n. 13. pag. 356.
 Item non juvantur Statuto seminario exclusivo, addit. ad dec. 49. n. 10. pag. 356.
 Nec a Statuto concordante retractum, addit. ad dec. 49. n. 20. pag. 357.
 Sed contra, ibid. n. 22.
Banniti non juvantur Statuto sibi proficuis, sed obligantur a Statuto sibi contrariis, addit. ad dec. 49. n. 13. pag. 357.
 Bona in favorem aliquorum alienari prohibita non transeunt in fideum, etiam vivente bannito, decif. 49. n. 26. pag. 354.
 Bona, quæ ad extraneos heredes non sunt transitoria, nec in fideum transire possunt, dec. 49. n. 17. p. 354.

Damnatus ad triremes an, & quando sit capax testandi, & succedendi, remissive, addit. ad dec. 49. n. 27. pag. 357.

Et quid de damnato in penam ultimi supplicii, ibid.
Esque libere, & irrevocabili acquiri bona libera, existentia penes delinquentem, qui passus sit confiscationem, ibid.

Bonorum autem fideicommissariorum acquiri solummodo usufructum, quo fructur, donec vivit bannitus, addit. ad dec. 49. n. 29. pag. 357.

Pro mortuo non habetur ad effectum implendi conditionem, dec. 49. n. 25. pag. 354.

Patria potestas an amittatur per patrē bannitum contrarium est apud Doctores, & probabilior est sententia negativa, append. 1. ad dec. 49. n. 6. p. 354.

Principes potest privare bannitum etiam privilegio juris communis, addit. ad dec. 49. n. 24. pag. 357.

Et ex quibus præsumatur Principem voluisse privare bannitum privilegiis juris communis, remissive, addit. ad dec. 49. n. 25. pag. 357.

Facilitas bonorum, in quibus casibus intret, remissive, addit. ad dec. 49. n. 28. pag. 357.

Reintegratio plenarie cum clausula *ac si bonum non emanasset*, reintegratus dici debet etiam quoad fructus, append. 1. ad dec. 49. n. 7. pag. 359.

Bona etiam effective transiata in tertiam personam, redeunt ad bannitum plenarie restitutum, append. 1. ad dec. 49. n. 33. pag. 364.

Statutum privare potest bannitum privilegio juris communis, addit. ad dec. 49. n. 26. pag. 357.

Satisfactio bannito, cuius bona fuerint publicata, non prius admittitur, quam sequuta sit mors ipsius banniti, dec. 49. n. 22. pag. 353.

Suffragium si vivente adhuc bannito morietur, fideicommissum educatur, & bona pleno jure remanent penes fideum, addit. ad dec. 49. n. 30. pag. 357.

BONA in genere.

Aliena sub fideicommissio non cadunt, decif. 14. n. 15. pag. 122.

Alienari prohibita in favorem alienæ non transeunt in fideum etiam vivente bannito, dec. 49. n. 26. p. 354.

Et quæ ad extraneos heredes non sunt transitoria, nec ad fideum transire possunt, dec. 49. n. 17. pag. 354.

Assignatio pro restitutione debitis exanti de vinculo fideicommissi, dec. 32. n. 26. pag. 135.

Defunctus fideicommissio, si ab herede gravato alienata sint, & demandata fuerit solutio pretii post mortem suam in personam fideicommissarii, cuiusque hereditas sub nomine hereditis non veniunt extraneis, addit. ad dec. 18. n. 48. pag. 119.

Et si fideicommissum caducetur per præmortuum, fideicommissarii, heredes illius nullum habent jus ad illud pretium, sed illud liberæ spectat ad gravatum venditorem, addit. ad dec. 18. n. 79. p. 119.

Dignitas a patre facta inter filios dum vivit, transiit irrevocabilius dominium, & bona divisa non veniunt sub fideicommissio patris, decif. 62. num. 33. pag. 434.

Cetera vide in verbo *Dignitas*.

Esque libere, & irrevocabili acquiri bona libera, existentia penes delinquentem, qui passus est confiscationem, dec. 49. n. 18. pag. 357.

Fuisse in bonis testatoris an probare sufficiat, vide in verbo *Bona testatoris*.

Gravatus non tenetur restituere bona per necessarium alienationem distracta, dec. 31. n. 3. pag. 135.

Bona acquisita a gravato nomine proprio, & pro heredibus in stipulatione positus, ex pecunia, vel bonis hereditariis, spectant ad heredes bonorum ejusdem gravati, non ad substitutos in fideicommissio, quibus solum competit actio ad pretium pro rebus distractis a gravato, addit. ad dec. 41. n. 14. pag. 310. Et de ratione, ibid. n. 15.

Limita quando adest præceptum testatoris de investienda pecunia hereditaria, addit. ad dec. 41. n. 16. pag. 310.

Item quando hereditas gravati effect non solvendo, addit. ad dec. 41. n. 17. pag. 310.

Sublimita hanc secundum limitationem, si res effect in alium distracta titulo oneroso, quo casu nec in fideum

- fidium contra tertium daretur adio, addit. ad dec. c. 1. §. 1. n. 18. pag. 110.
- Hæres** possunt fideicommissum gravari, dec. 53. n. 10. pag. 355.
- Et hæres post additionem illi dispositioni contravenire nequit, dec. 33. n. 11. pag. 355.
- Maxime si agatur de re communi inter hæredem, & testatorem, dec. 33. n. 11. pag. 355.
- Intellige si conflict de voluntate, secus contra, dec. 33. n. 13. pag. 355.
- Bona propria hæredum non veniunt sub dispositione facta de bonis propriis testatoris, dec. 33. n. 13. pag. 355.
- Hæredum** non veniunt in generali obligatione, dec. 18. n. 10. pag. 111.
- Ampla etiam quando expresse nominata sunt, nisi addit requisi, de quibus remissive, dec. 18. n. 10. pag. 111.
- Identitas** bonorum probatur, ex quo hæres possidet in loco, ubi possidebat testator, nam tunc præsumunt esse eadem bona, quæ a testatore fuerunt possessa, addit. ad dec. 58. n. 70. pag. 413.
- Limita si constaret, hæredem in eodem loco bona acquisivisse, addit. ad dec. 58. n. 71. pag. 413.
- Et sufficit præbare, acquisitionem aliquam fuisse factam ab hæredibus, nam si de contrario fideicommissarius non doceat, omnia bona præsumuntur ab eisdem hæredibus acquisita, addit. ad dec. 58. n. 72. pag. 413.
- Alia vide in verbo **Identitas**.
- Inimicus** per fideicommissarium petita concedi nequit nisi ad bona, quæ sunt de dominio fideicommissitenti, append. 1. ad dec. 49. n. 10. pag. 361.
- Legata** alicui non sunt obligata pro debitis ab hæredibus contractis circa negotium de illius ordine continuatione, addit. ad dec. 47. n. 19. pag. 341.
- Et super illis, cum legatum debet incipit statim a die mortis testatoris, dicitur tempore anteriori debitis ab hæredibus circa negotium contractis, addit. ad dec. 47. n. 22. pag. 341.
- Libera** remanent apud gravatum per præmorientiam subfinita, dec. 41. n. 1. pag. 308. & dec. 39. n. 18. pag. 416.
- Libera** præsumuntur, & in hoc agentis intentio est sanata contra expientem de fideicommissio, dec. 77. n. 4. pag. 479.
- Libera** loco feudali (subrogata non evadunt feudalia, dec. 10. n. 9. pag. 144.)
- Publicatione** bonorum in quibus casibus intret, remissive, addit. ad dec. 49. n. 28. pag. 357.
- Revertuntur** ad eum, a quo processerunt, resolutio jure accipientis, si sit pacto cautum est, secus contra, dec. 50. n. 10. pag. 416.
- Vel quando alimendi constat cogitatum fuisse de tali reversione, dec. 50. n. 21. pag. 416.
- Stare** semper in suspensio publica utilitati repugnat, dec. 18. n. 34. pag. 111.
- Translata** in tertiam personam redeunt ad bannitum plenaria, testitutum, append. 3. ad dec. 49. n. 33. p. 361.
- Tutelis** sunt hypothecata favore pupilli pro eius administratione, dec. 10. n. 33. pag. 355.

BONA adventitia.

- Patet** quæritur usufructus in bonis adventitiis filii, addit. ad dec. 10. n. 33. pag. 410.
- Limita in bonis a Principe donatis filiofamilias, addit. ad dec. 10. n. 34. pag. 410.
- Ampla etiam bonis sint donata ob servitium patris, quia non est impediendum, cujus contemplatione fuerint concessa, sed in quem conferantur, addit. ad dec. 39. n. 35. pag. 410.
- Item ampla idem obtinere in bonis majoratus erecti ex gratis, & donationibus Principis, addit. ad dec. 39. n. 36. pag. 410.

BONA fideicommissaria.

- Alienari** possunt ab ultimo de genere, intra quod fideicommissum fuit constitutum, dec. 34. n. 2. pag. 104.
- Alienata** cum pacto redimendi, & postea redempti non reincident in fideicommissum, vide in verbo **Fidei-**

commisum. Et quando dicantur redempti ex persona redimentis, vel fideicommissi, vide in verbo **Pecunia**.

- Assignata** pro restitutione dotis exeunt de vinculo fideicommissi, dec. 31. n. 14. pag. 359.
- Efficaciter** acquisita a gravato ea pecunia, vel bonis redditariis, ubi addit præceptum testatoris de restituendo, addit. ad dec. 41. n. 15. pag. 319.
- Cetera** vide in verbo **Fideicommissum**.
- Facultas** recuperandi bona per alios empti, quæ est personalis, non operatur, ut quod recuperare possit bona fideicommissaria in alios diutius etiam loco pretio, addit. ad dec. 97. n. 14. pag. 176.
- Et quando hæc facultas personalis dicitur, remissive, addit. ad dec. 97. n. 15. pag. 176.
- Fidus** excluditur etiam ab usufructu bonorum fideicommissi, si fuerit a testatore prohibita quæcumque alienatio, addit. ad dec. 40. n. 31. pag. 357.
- Maxime si alienatio fuerit prohibita, ut bona remaneant in sanguine, & familia testatoris, addit. ad dec. 49. n. 32. pag. 357.
- Vel si testator præcepit, ut illico a sequuto delicto bona transire debeant ad alios subfinitos, addit. ad dec. 49. n. 33. pag. 357.
- Gravatur** non tenetur restituere bona fideicommissaria, per necessariam alienationem diutius, dec. 31. n. 31. pag. 359.
- Inter** fideicommissum probare debet bona remanere in hereditate testatoris, & a reus convincti possit, dec. 14. n. 7. pag. 196. & dec. 34. n. 48. pag. 361.
- Contra tertium requiritur ulterius probatio domini, dec. 39. n. 14. & 35. pag. 370.
- Præsum** bonorum fideicommissi solvendum fideicommissario, isto præmortuo, remanet liberum apud hæredem gravati, addit. ad dec. 10. n. 1. pag. 101.
- Sicut bona ipsa libera remanent apud gravatum, dec. 41. n. 1. pag. 308. & dec. 50. n. 18. pag. 416.
- De quibus gravatus tali causa potest ad sui librum disponere, dec. 50. n. 10. pag. 416.
- Prædium** bona fideicommissi subiecta, vel cum hæres, quando possit contra propriam contrariam velle, dec. 30. n. 11. & seq. pag. 308.

BONA fides.

Vide in verbo **Fideli bona**, & **fides mala**.

CADUCATIO.

- Caduca** efficitur subfinitum decedente subfinito inter eventum conditionis, dec. 18. n. 5. pag. 101. & dec. 10. n. 4. pag. 133.
- Diffusio extrinseca** non operatur caducationem, quia vel est conditio necessaria, vel censetur demonstrative apposita, addit. ad dec. 100. n. 10. pag. 514.
- Item non sufficit pro caducatione, quod conditio deducta sit e ordine successivo subfinitorum, sed debet esse expresse, addit. ad dec. 100. n. 11. pag. 514.
- Item nec sufficit, quod adiecta sit per viam moris, & de ratione, addit. ad dec. 100. n. 11. pag. 514.
- Item non sufficit dictiones *nam*, & *in rebus*, vel *in rebus*, quæ non reddunt vocationem conditionalem, nisi concurrentibus aliis dictionibus terminis, sed censetur stare demonstrative, addit. ad dec. 100. n. 13. pag. 504.
- Signanter quando talis dicitio non est adiecta ad subfinitum subfinitum, non nam persone piam loci vocatur, sed ad alium finem, & exemplificatur in rebus, addit. ad dec. 100. n. 17. pag. 504.
- Ratio** est, quia verba *nam*, & *in rebus* adiecta subfinitum compendiosè, quæ in se videntur, & fideicommissaria continet, regulantur a casu eventus, si ve ille vulgaris sit, si ve fideicommissarius, addit. ad dec. 100. n. 15. pag. 504.
- Maxime quando verisimiles mens testatoris, & rationes identitas talem interpretationem iudicant, addit. ad dec. 100. n. 16. pag. 504.
- Donatio** causa mortis, præmorte donataria, nulla redditur, dec. 49. n. 11. pag. 355.
- Grado** medio subfinitum caducatio, reliqui non contingunt, maxime si sub diversis conditionibus subfinitum, dec. 34. n. 1. pag. 104.

Sed bona remanent penes gravatum cum onere restituendi alteri bonis substituitur, si exstant, dec. 41. n. 3. pag. 306.

Gratu medio caducato ob mortem substituti, non intelligitur annullata conditio ipsi apposita, decif. 100. n. 13. pag. 301.

Quintimo ipsius implementum operatur, ut substitutio subsequens habeatur pro non scripta, dec. 100. n. 13. pag. 301.

Contra, d. dec. 100. n. 57. pag. 306.

Gratu primo substitutionis caducato, subintrat sequens, tum ob vulgarem in compendiosa contentum, decif. 68. n. 1. pag. 459.

Tum quia res remanet penes gravatum cum suo onere, ibid.

Item caducato medio, subintrat sequens per vulgarem anomaliam juxta theoricam *Bar. in l. quando 68. ff. de acquir. hered.* addit. ad dec. 68. n. 1. pag. 459. & dec. 100. n. 19. & 33. pag. 304.

Et quidem cum eisdem conditionibus, dec. 18. n. 45. pag. 307. *Cetera* vide in verbo *Subingresso*.

Et in fideicommissaria substitutione etiam non continente vulgarem, caducato medio gradu, remanent onus penes institutum ad favorem sequentis substituti juxta aliam theoricam, addit. ad decif. 68. n. 3. pag. 459.

Limita primam theoricam, quando adesset in contrarium tacita, vel expressa voluntas testatoris, addit. ad dec. 68. n. 4. pag. 459.

Limita secundo, quando non corrumpetur tota præcedens substitutio, sed deficientibus aliquibus votis, alii sufficerent, qui in portione caduca per ipsos accrescendi succederent, addit. ad dec. 68. n. 5. pag. 459.

Limita tertio, quando subsequens substitutio esset facta immediate etiam primo, tunc enim subsequens substitutus etiam vocacione succedit, nec indiget subingresso in locum gradus caducati, addit. ad dec. 68. n. 6. pag. 459.

Quarto limita, quando non constaret de vocacione gradus caducati, addit. ad decif. 68. n. 7. pag. 459.

Vel quando de ejus vocacione non constaret certitudinaliter, addit. ad dec. 68. n. 8. pag. 459.

Fortius si constaret de exclusione, addit. ad decif. 68. n. 9. pag. 459.

Quinto limita in substitutione ordinata in contractu, addit. ad dec. 68. n. 10. pag. 459.

Sexto, si cum caducatione gradus deficeret etiam conditio voluntaria eidem gravamini apposita, addit. ad dec. 68. n. 11. pag. 459.

Declara ut in eadem addit. n. 11. pag. 460.

Subdeclara ut ibidem n. 13. pag. 460.

Secunda quoque theoria, de qua supra in verb. *Gratu fideicommissaria* limitatur primo quando gradus intermedius esset substitutus per vulgarem directum, addit. ad dec. 68. n. 14. pag. 460.

Secundo limitatur, quando substitutio esset nominativa facta certæ persone, addit. ad decif. 68. n. 15. pag. 460.

Ut substitutio dicatur nominativa facta, necesse est, ut fiat expresso nomine eus, cui substituitur, & verbis rogatoris, addit. ad dec. 68. n. 16. pag. 460.

Et ad hunc effectum non sufficit verbum *substitutus*, addit. ad dec. 68. n. 17. pag. 460.

Expressio nominis proprii non suppletur per dictiones relativas, addit. ad dec. 68. n. 18. pag. 460.

Substitutio facta ultimo decedenti non dicitur nominativa facta, addit. ad dec. 68. n. 19. pag. 460.

Sicuti pariter si concepta sit per nomen appellativum, vel simal per nomen proprium, & appellativum, addit. ad dec. 68. n. 20. pag. 460. *Cetera* vide in verbo *Pulgaris anomalia*, & infra in verb. *Prima*.

Quartio de substitutione nominativam factam non habet locum, quando agitur de vulgari contenta in compendiosa, addit. ad dec. 68. n. 21. pag. 460.

Legatum effectum caducum in persona hæredis transit ad substitutos, dec. 100. n. 105. pag. 398.

Legatum, vel fideicommissum conditionale, mortuente fideicommissario, vel legatario ante impletam conditionem, caducatur, & ad hæredes non transmittitur, addit. ad dec. 28. n. 2. pag. 113. & dec. 90. n. 4. pag. 333. *Cetera* vide in verbo *Transmissio*.

Mortuæ fideicommissario ante obitum gravi fideicommissum sit caducum, dec. 49. n. 1. pag. 114.

Et bona restitutioni subiecta remanent libera penes eundem gravatum, dec. 41. n. 3. pag. 306. & decif. 59. n. 18. pag. 416.

Item pretium bonorum fideicommissariorum, si ipse præmoriatur, remanet liberum apud hæredem, gravati, addit. ad dec. 19. n. 1. pag. 113.

Ampla ut si vivente adhuc banno moriatur substitutus, fideicommissum caducatur, & bona plene jure remanent penes fideum, addit. ad dec. 49. n. 30. pag. 337.

Onus assumendi cognomen, & arma testatoris post aditam hæreditatem non est conditio, sed modus, & ideo eo non adimpleto, ob non existentiam primi gradus, successive substitutiones non deficient, addit. ad dec. 100. n. 13. pag. 604.

Prima substitutione caducata propter defectum conditionis, cæteræ quoque caducæ efficiuntur, dec. 14. n. 4. pag. 100.

Factis tamen pluribus substitutionibus sub diversis conditionibus, unaquæque locum habet in causa suo, nec ex defectu unius conditionis inferitur ad caducationem alterius, dec. 17. n. 36. pag. 103.

Exclusio instituti ex defectu conditionis, excluditur etiam substitutus per fideicommissum, dec. 17. n. 37. pag. 103.

Caducata ob defectum conditionis prima dispositione conditionali, caducatur remanent subsequentes, & primæ subordinatæ, addit. ad dec. 17. n. 1. p. 104.

Et ex quibus subordinatio probetur, remanere, addit. ad dec. 17. n. 8. pag. 105.

Fortius caducatur remanent, si ordinatæ sint cum conditionibus restrictivis *non, & ex casu*, addit. ad decif. 17. n. 2. pag. 104.

Vel si substitutiones directæ sint ad personam nominatam, addit. ad dec. 17. n. 3. pag. 104.

Limita, si secunda substitutio facta fuerit cum verbis impersonalibus, & directis, sive communibus, addit. ad dec. 17. n. 4. pag. 105.

Maxime, si secundus substitutus sit pia causa, addit. ad dec. 17. n. 5. pag. 105.

Limita secundo, si substitutiones non sint dependentes una ab altera, addit. ad dec. 17. n. 6. pag. 105.

Substitutio dicitur stare independentem, quando concepta est sub distincta periodo, & in diversa oratione, addit. ad dec. 17. n. 7. pag. 105.

Ampla etiam addit. copula *et*, addit. ad dec. 17. n. 9. pag. 105.

Item dicitur stare de per se, si continent diversas personas, & diversa tempora, addit. ad dec. 17. n. 10. pag. 105.

Vide supra in verb. *Gratu*.

Principi legatum relictum per illius præmorientiam non caducatur, sed successori debetur, addit. ad dec. 17. n. 13. pag. 105.

Ampla ut hoc procedat etiam in privato, cui sub nomine originatis legatum sit, addit. ad dec. 17. n. 12. pag. 105.

Limita in Augusta, quæ non dominatur, & in cuius locum altera non eligitur, addit. ad dec. 17. n. 13. pag. 105.

Substitutio restricta ad certum, & determinatum tempus mortis alicujus sine filijs est mere vulgaris, nec in fideicommissarium convertitur, sed caducata remanet, si filii in conditione positi superexistant de tempore obitus instituti, addit. ad dec. 100. n. 81. pag. 607.

An autem, & quando substitutio dicatur restricta ad certum, & determinatum tempus, vide in verbo *Substitutio fideicommissaria*.

Substitutio in casu non operatur, quod caducatur etiam conditio, addit. ad decif. 100. n. 4. pag. 603.

Substitutio sub conditione, illa deficiente, habetur, ac si facta non fuisset, addit. ad decif. 100. n. 5. p. 603.

CADUCITAS.

Identitas bonorum fideicommissariorum probatur ex decima auctoritas, in qua sciretur si bona titulo fideicommissi possidere, etiam ad effectum caducitatis, dec. 91. n. 43. pag. 341.

CAPACITAS.

Substitutus confideratur tempore purificata conditionis, non facta dispositionis, dec. 42. n. 3. pag. 311. & in addit. ad eam n. 1. pag. 312.

CASATA.

Sparii non dicuntur de familia, genere, casata, dec. 43. o. 38. pag. 166. & in addit. ad eandem decif. n. 26. pag. 266.
Amplia, & declarata, ut ibi n. seq.
Et non excludunt substitutum, dec. 34. n. 39. p. 266.

CASTRUM.

Appellatione castri venit universitas prædiorum, quæ sub custodia ejusdem villici retinentur, non autem aliquod prædium particulare, dec. 11. n. 2. pag. 152.
Item sub nomine possessio, ibid. n. 3.
Custodia ejusdem villici probat quid esse de pertinentiis castri, vel alterius capitis bonorum, decif. 21. n. 1. pag. 151.
Imperio unico prelo facta castri, & prædii offendit eorum unionem, dec. 21. n. 4. pag. 152.
Telles probant quid esse de pertinentiis castri, decif. 21. n. 8. pag. 153.

CASUS.

Duplici in casu substitutus, admittitur ex illo, qui prius fuit purificatus, dec. 17. n. 34. pag. 102.
Fideicommissi eventus purificatus conditione, & illius restituti facienda est fideicommissario, nisi jam possideat, dec. 17. n. 23. pag. 101.
Idem fideicommissi casus qui evenit, non qui eventurus est, offendit debet, dec. 21. n. 14. pag. 162.
Hæretur pro expresse, in quo testator interrogatus ita, verisimiliter respondisset, dec. 100. n. 21. pag. 592.
Mortis contra naturalem mortalitatis ordinem non præsumitur, addit. ad dec. 89. n. 15. pag. 332.
Omissi a testatore, quocumque ignorata ratione non potest suppleri ad excludendum generalem provisionem, dec. 8. n. 81. pag. 35.
Omissi habetur pro expresse, quando militat eadem ratio, dec. 31. n. 8. pag. 134.
Quando adeit verisimilitudo, casum non esse eventurum, tunc idem casus non dicitur consulto a testatore omissus, dec. 38. n. 70. pag. 191.
Substitutio extenditur de casu ad casum ex præsumpta mente testatoris, & identitate rationis, decif. 48. n. 34. pag. 346.
Substitutio in casu natiuitatis, & mortis filiorum habet locum etiam in casu non natiuitatis, dec. 15. n. 20. pag. 309. & in addit. ad eandem n. 26. pag. 402.
Limita si testator de casu non natiuitatis cogitasset, & eo eventiente non substituit, tunc enim substitutio facta in casu mortis hæredit sine filijs, ad casum non natiuitatis extendi non potest, & de ratione, addit. ad dec. 16. n. 27. pag. 402.
Cetera vide in verbo *Extensio*.
Testator vocari proximorem sibi in uno casu, censetur etiam illum vocare in alio, & de ratione, dec. 97. n. 29. pag. 177.
Verbis tantum, & ex casu adjecta compendiose, quæ in se vulgarem, & fideicommissariam continet, regulantur a casu eventiente, sive iste vulgaretur, sive fideicommissarius, addit. ad dec. 100. n. 23. p. 404.

CATASTRUM.

Confessus in catastro, vel libris decimarum emissi nullo pacto potest impugnari, addit. ad decif. 21. n. 32. pag. 158.
Limita in eo, qui non fuit præfens descriptioni, eique consensum non præstitit, addit. ad dec. 21. o. 35. pag. 158.
Defensio probatur ex libris catastro, æstimi, seu decimarum Civitatis Florentiæ, concurrentibus tamen adminiculis, addit. ad dec. 21. n. 1. pag. 157.
Denotium, & possessio probatur ex libris Decimarum.

Civitatis Florentiæ, præsertim si adint adminiculi, & versetur in antiquis, addit. ad decif. 21. n. 22. pag. 157.
Maxime si de eo tempore prædium descriptum non reperitur ad decimam, & æstimum alterius, addit. ad dec. 21. n. 22. pag. 157.
Item ex dictis libris probatur identitas, addit. ad decif. 21. n. 23. pag. 157.
Fortius si non reperitur descripta ad æstimum alterius, addit. ad dec. 21. n. 24. pag. 157.
Exemplifica in libris Decimarum Civitatis Florentiæ, addit. ad dec. 21. n. 26. pag. 157.
Limita, prædictis circumstantiis non concurrentibus, ut probent solum præsumptive, translati contra, probandi contrarium in adversarium, addit. ad decif. 21. n. 27. pag. 157.
Item exultantibus adminiculis non probant possessionem, & dominium contra tertium, addit. ad decif. n. 28. pag. 157.
Exemplifica in libris Decimarum Florentiæ, addit. ad dec. 21. n. 29. pag. 157.
Sublimata si æstimum transmutetur a depositiarius testium, vel alio circumstantiis, addit. ad dec. n. 30. pag. 157.
Vel si agatur contra tertium, qui descriptioni constitit, addit. ad dec. 21. n. 31. pag. 158.
Contra, quod possessio plene probanda sit, & ex quibus ejusdem probatio excludatur, addit. ad decif. n. 34. pag. 158.
Quantitas, & valor bonorum non probatur ex libris æstimi catastro, vel decimarum, & de ratione, addit. ad dec. 21. n. 35. pag. 158.
Limita in factis oon ad effectum collectandi, sed fundi valore bonorum, ibid. pag. 158.
Declarata ut probent valere tanti, quanti fuerunt æstimata, & de ratione, addit. ad dec. 21. n. 36. pag. 158.
Exemplifica in æstimo Civitatis Aculi, addit. ad decif. 21. n. 37. pag. 158.
Limita ut non excludant majorem valorem, addit. ad dec. 21. n. 38. pag. 158.

CAUSA.

Cessante, cessat effectus, dec. 81. n. 15. pag. 174.
Cessante causa exclusionis, cessat exclusio, dec. 34. n. 21. pag. 155.
Commisio super aliqua re, censetur commissio omni causa, quæ occasione narratur insurgere potest, dec. 22. n. 4. pag. 67.
Limitata limitatum producit effectum, decif. 30. n. 16. pag. 160.
Necessaria non dicitur, quæ originem habet a voluntate, dec. 40. n. 31. pag. 314.
Personales causæ operantur solum favore persone contemplatæ, & ejus descendendum, nec respiciunt familiam contentivam, ad quam amor, benevolentia, gratitudo, & compensatio non extenditur, addit. ad dec. 31. n. 17. & 18. pag. 171.
Primam causam non habens successiōis ad dicatur legitimus contraditor, dec. 04. n. 4. pag. 110.
Sententia lata ab observatione iudicis non dicitur debere negocium, nec tangit merita causæ, sed instantiæ, dec. 07. n. 34. pag. 174.
Testati facit cessare causam intestatam, addit. ad dec. 17. n. 3. pag. 404.
Testator quando a masculis discedit ad feminas, non dicitur nimium decessisse a favore gentilitatis, cum levis occasio sufficiat, ut ad eum finem revertatur, & quæ sit hæc levis occasio, decif. 8. n. 47. pag. 31.
Virtutes defensa quando dicatur, remissive, addit. ad dec. 04. n. 4. pag. 156.
Una quando est expresse, non est de alia dividendum, dec. 20. n. 7. pag. 146.

CAUSA finalis.

Conditio non existentis filiorum importat casum finalem, dec. 14. n. 28. pag. 300.
Distio pro adjecta causæ de futuro importat casum finalem, dec. 21. n. 27. pag. 156.
Alii quando tamen inferunt causæ impulsivæ, dec. 11. n. 28. pag. 154.

Dissin

Uctio idem, per quam fit transitus ad dispositivam, de-
notat causam finalem, dec. 85. n. 9. pag. 504.
Uctio subalternationem de tempore ad tempus, flante
verisimili morte testatoris, ejus indicium est, si
causa finalis, quam habuit testator, viget in toto
tempore, addit. ad dec. 86. n. 39. pag. 504.
Familia continiva remota censetur in vocatione com-
prehensa, si fuerit institutum fideicommissum pro
splendere agnitionis tamquam causa finalis, addit.
ad dec. 35. n. 41. pag. 377.
Gabella ne fraudetur, non militat in fideicommissis, in
quibus nulla debetur gabella, & de ratione, dec. 85.
n. 50. pag. 514.
Impulsiva ex voluntate contrahentium potest effici fina-
lis, dec. 22. n. 10. pag. 154.
Prout in dubio est praesumendum, ibid. n. 30.
Procurator facit cognoscere entiam voluntatem dispo-
nentis, & causam finalem, decif. 85. n. 6. pag. 514.

CAUSA pia.

Vide in verbo *Pia causa*.

CAUTELA.

Ad impedendam alienationem, quae sunt cautela, dec. 88.
n. 33. pag. 111.
Offendens se teneri velle de conditione, & rem nulliter alie-
natam habere operatur, quod alienantis haeres me-
diatus, vel immediatus impugnavit postea alienatio-
nem factam cum promissione eversionis, decif. 72.
n. 11. pag. 469.

CAUTELA Soccini.

Falcidiz, & Trebellianicz detractio prohiberi potest,
adhibita cautela Soccini, addit. ad decif. 6. n. 25.
pag. 22.
Et ad hunc effectum sufficit aditio hereditatis, & ap-
probatio testamenti facta a filio, addit. ad decif. 6.
n. 22. pag. 22.
Contra, quod simplex agnitio relicti non sufficiat, ad-
dit. ad dec. 6. n. 33. pag. 22.
Et prima opinio procedere potest, ubi testator trebel-
lianicam prohibere valet, alias secus, addit. ad decif.
6. n. 14. pag. 22.
Ampla etiam servata non fuerit cautela Soccini, si
haeres praefatus testamentum illud acceptaverit, ad-
dit. ad dec. 6. n. 25. pag. 22.

CEDENS.

Et promittens defensionem contra quemcumque, non
intelligitur cedere, nec promittere contra se ipsum,
dec. 19. n. 52. pag. 124.

CESSIO.

Domini per privatam personam alteri stipulari potest,
& acquiritur etiam ignorantia una cum possessione,
& omni actione sine cessioe, vel ratificatione, vi-
gore *Senatus. Florent.* lib. 2. rubr. 39. addit. ad decif.
18. n. 2. pag. 125.
Ampla sive agatur de contractu lucrativo, sive on-
eroso, dec. 12. n. 5. pag. 115.
Intelligit hic concurrant requirita necessaria ad ac-
quirendum dominium, & quae illa sint, addit. ad decif.
18. n. 4. pag. 125.
Etiam secundo cessionario non fuerit intimata cessio
facta primo, addit. ad dec. 18. n. 86. pag. 119.
Maxime si in instrumento ad favorem primi celebrato
addit clausula constituti, vel alia translativa adio-
num utilium, addit. ad dec. 18. n. 87. pag. 119.
Ampla etiam si, cui secundo loco cessio facta fuit,
possidet bona redimenda, addit. ad dec. 18. n. 88.
pag. 119.
Juris redimendi tamquam mere gratuita non cadit in
obligatione facti emptori cum praefrendi omnibus
in pari conditione, addit. ad dec. 18. n. 85. p. 119.
Limita in promissione ampla, & generali praefrendi
in quocumque contractu cessionis, aut alienationis,
addit. ad dec. 18. n. 90. pag. 119.

Juris redimendi quando emptori cessum est ab uno ex co-
heredibus, non tenetur ille retrovedere, dec. 18.
n. 94. pag. 120.
Juris redimendi transit in successorem etiam singularem,
abique specialis cessioe, dec. 97. n. 47. pag. 174.
Mulier tenetur cedere iura fideicommissaria parenti, ut
agere possit pro recuperatione bonorum fideicom-
missariorum vigore *antibus. res* quae alienatorum,
addit. ad dec. 24. la. n. 3. pag. 195.
Verba cessi, *dedis*, *tradidit*, *conferavit* fideicommissi re-
missionem non operatur, & quomodo intelligatur,
addit. ad dec. 19. n. 73. pag. 134.
Limita si cessio facta fuerit in forma amplissima ius fu-
turum etiam comprehendente, & dividentes alia,
iura de futuro ex causa de praesenti non habent,
quam illa fideicommissi, addit. ad dec. 19. n. 74. p. 134.
Et ita conciliantur contrarii, ibid. n. 75. pag. 134.

CESSIONARIUS.

Comprehensum peti potest a consanguineo etiam cessiona-
rio extraneo, vel procuratore in rem suam, addit.
ad dec. 98. n. 46. pag. 582.
Non tamen peti potest ab extraneo cessionario consan-
guinei, addit. ad dec. 98. n. 47. pag. 582.
Consanguineus potest comprehendit potest contra-
extraneum cessionarium alterius consanguinei, ad-
dit. ad dec. 98. n. 48. pag. 582.
Emptor, cui cessum est ius redimendi ab uno ex cohære-
dibus, non tenetur retrovedere, addit. ad dec. 18.
n. 94. pag. 120.
Juris redimendi exerceri potest etiam a venditore, sed ab
ejus hærede, & cessionario, addit. ad dec. 18. n. 80.
pag. 119.
Intellige tamen ut eedi, & exerceri possit, nisi pa-
tiam recuperandi adjectum fuerit intuitu, & con-
templatione certæ personæ, addit. ad dec. 18. n. 84.
pag. 119.
In cessioe juris redimendi facta duobus praefertur is,
qui primo cessionem obtinuit, addit. ad dec. 18.
n. 85. pag. 119.
Etiam secundo cessionario non fuerit intimata cessio
facta primo, addit. ad dec. 18. n. 86. pag. 119.
Maxime si in instrumento ad favorem primi celebrato
addit clausula constituti, vel alia translativa adio-
num utilium, addit. ad dec. 18. n. 87. pag. 119.
Cetera vide in verbo *Cessio*.

CIPPUS.

Agnationem significat, dec. 90. n. 17. pag. 584. addit. ad
dec. 98. n. 9. pag. 582.
Appellatio cippi venitium solum descendentes a testato-
re, non alii de linea transversali, qui descendunt
ab eodem stipite, sed diversum cognomen, & arma
gerant, dec. 35. n. 1. & seq. pag. 171.
Appellatio cippi venitium solum, qui sunt de proprio
cippo testatoris, dec. 35. n. 2. pag. 171.
Et de proprio ramo, dec. 35. n. 3. pag. 171.
Et de proprio columello, dec. 35. n. 10. pag. 171.
Appellatio cippi domus venitium proximiores, dec. 97.
n. 15. pag. 154.
Appellatio cippi, & domus venitium summe, nisi con-
templata fuerit agnatio, dec. 98. n. 1. & 5. pag. 178.
& n. 80. pag. 179.
Contrariae auctoritates referuntur, & conciliantur,
dec. 98. n. 2. pag. 178.
Cippi nomine venitium etiam cognati, sive summe, & sa-
rum descendentes, & de ratione, addit. ad dec. 98.
n. 4. pag. 180.
Limita si obliet usus, & consuetudo regionis, ut in
Italia, addit. ad dec. 98. n. 5. pag. 180.
Ista consuetudo quomodo sit attendenda, remittit,
addit. ad dec. 98. n. 6. pag. 180.
Conclusi supradicta maxime procedit flante ditione
universali *omni*, vel simili, addit. ad dec. 98. n. 7.
pag. 180.
Contra, quod nomine cippi in legatis, fideicommissis,
& ultimis voluntatibus non veniant feminae, & de-
scendentes ab eis, sed solum agnati, & provenien-
tes per lineam masculinam, addit. ad dec. 98. n. 8.
pag. 180.

K k k

Am

Ampla primo regulam, seu conclusionem prædictam, ut vocato cippo femioz comprehendatur, si agatur de femina agnata, & immediate a masculis descendente, addit. ad dec. 98. n. 10. pag. 180.

Ampla secundo, ut veniant etiam femina, earumque descendentes, etiam si verbum *cippo* junctum, sit cum verbo *domus*, addit. ad dec. 98. n. 11. p. 180.

Præcipue si verbum *domus*, quod est speciale, præcedat aliud verbum *cippo* generale, & magis amplum, quod extendit verbum *domus* ad agnatos, & cognatos, & de ratione, addit. ad dec. 98. n. 12. & 13. pag. 181.

Ampla tertio, ut descendentes ex femina veniant appellatione *cippi*, etiam addita fuerit expressio cognominis, si tamen expressio addita sit demonstrative ad denotandum originem, addit. ad dec. 98. n. 13. pag. 181.

Ampla quarto in materia indifferenti, qualis est illa jurispatronatus, vel similit, & de ratione, addit. ad dec. 98. n. 16. pag. 181.

Maxime si in jurispatronatus activo vocati fuerint cognati, & de ratione, addit. ad dec. 98. n. 17. p. 181. Item si institutione fuerint vocati etiam cognati, nam tunc etiam in substitutione, in qua ordinata fuit creatio jurispatronatus, sub nomine *cippi* veniunt cognati, addit. ad dec. 98. n. 18. pag. 181.

Limita prædictam regulam, & ampliationes, si constet testatorem habuisse respectum ad agnationem, quia tunc femioz, nec earum descendentes appellatione *cippi* continentur, addit. ad dec. 98. n. 10. pag. 181.

Hæc tamen limitatio procedit solum in majoratibus Italiae, non autem in majoratibus Hispaniae, addit. ad dec. 98. n. 21. pag. 181.

Limita secundo, quando in loco adeff statum feminarum exclusivum, cui testatore conformare se voluisse præsumitur, addit. ad dec. 98. n. 23. p. 182.

Femina, & cognati veniunt appellatione *cippi*, deficientibus masculis, & agnatis, & de ratione, addit. ad dec. 97. n. 24. pag. 182.

Et quid si adeff masculi agnati in gradu remotiori, remissive, addit. ad dec. 98. n. 25. pag. 181.

Stante substitutione extranei, appellatione *cippi* veniunt cognati, & de ratione, addit. ad dec. 98. n. 26. pag. 181.

Item stante vocatione explicita feminarum in alia parte testamenti, & de ratione, addit. ad dec. 98. n. 27. pag. 181.

Femina multo magis veniunt appellatione *cippi*, si tantum coniecturis ostendentibus talem fuisse testatoris voluntatem, addit. ad dec. 98. n. 30. pag. 182.

Appellatione *cippi* veniunt solum illi, qui idem cognomen, ac eadem insignia gerunt, dec. 35. n. 5. pag. 171. addit. ad dec. 98. n. 31. pag. 182.

Intellige venire solum illos, qui sunt de familia, & columello testatoris, addit. ad dec. 98. n. 32. p. 182.

Maxime si appareat hanc esse mentem testatoris, addit. ad dec. 98. n. 33. pag. 182.

Nec comprehenduntur transverales, & quando secus, remissive, addit. ad dec. 98. n. 34. pag. 182.

Maxime si adeff diuones restrictivæ, vel, vel similes, addit. ad dec. 98. n. 35. pag. 182.

Limita, si testator vocasset proximiores ex latere *cippi*, addit. ad dec. 98. n. 36. pag. 182.

Item limita, si vocatio *cippi* facta sit post vocationem, & substitutionem omnium descendendum, addit. ad dec. 98. n. 37. pag. 182.

Cippi nomine non venit Monachus in Religione profectus, licet illa sit bonorum capax, addit. ad dec. 98. n. 38. pag. 182.

Qui diversimode cognominantur non veniunt appellatione domus, vel cippi testatoris, dec. 31. n. 16. pag. 370.

Item cippi, vel lipitis nomine, qui veniant, remissive, addit. ad dec. 98. n. 42. pag. 182.

Diffinitio ostendit testatorem locutum fuisse de cippo suo, & proprio columello, dec. 31. n. 13. pag. 371.

Non autem de tota agnatione, dec. 31. n. 15. pag. 371.

Contrariæ autoritates declarantur, dec. 31. n. 14. pag. 372.

Testator si vocavit cippum suum in principio, & in fine, & in medio se non declaravit, de suo cippo

intelligitur loqui voluisse, dec. 31. n. 1. p. 372.

addit. ad dec. 98. n. 35. pag. 182.

Pronomen *meum* adiectum cippo, seu linea relinquitur significationem ad cippum, seu lineam testatorem, dec. 31. n. 5. pag. 369.

Verbum *cippo* an sit legale, vel naturale pro comprehendendo etiam filios naturales, remissive, addit. ad dec. 98. n. 39. pag. 182.

CITATIO.

Generalis, & personaliter ooo cuncta non sufficit inducendam scientiam in creditore ad effectum cessus præscriptionis, addit. ad dec. 13. n. 39. pag. 121.

Nisi citatus comparuerit, & instantiam fecerit contra Iudice pro subdatione, addit. ad dec. 13. n. 40. pag. 122.

Operatur, ut iudicium dicatur agitatum cum eo, qui fuit citatus, dec. 44. n. 10. pag. 326.

Per prelam contra omnes sua putantes interesse nihil prodest, ubi adeff persona specialiter citata, dec. 34. n. 50. pag. 267.

Protestatio citati habentis ius præfens de reservando iura sua est inutilis, dec. 44. n. 10. pag. 326.

Quia non pendet a voluntate protestantis, an citari velit, vel non, fed a iuris dispositione, dec. 44. n. 12. pag. 327.

Ideo hoc casu non relevat, ois iustificetur ex causa per protestantem allegata, dec. 44. n. 14. pag. 327.

Sententia nocet tertio citato, licet alias non nocent, dec. 44. n. 25. pag. 326.

Sessus in quolibet iudicio citare habentem principalem interesse, addit. ad dec. 44. n. 5. pag. 326.

Cætera vide in verbo *Sententia*.

CIVILITAS.

Damnatus ad tempus ad triremes amittit civilitatem, si alia, quæ sunt juris communis, dec. 49. n. 11. & 16. pag. 313.

Damnatus in perpetuum ad opus publicum efficitur servus penæ, damnatus ad tempus solum civilitatem, amittit, dec. 49. n. 11. pag. 313.

CIVIS.

Iogemito amoris impulsu erga concivem duci sine, append. ad dec. 35. n. 11. pag. 179.

CIVITAS.

Donatus facta a Civitate, seu Communitate non recognoscens superiorem habet vim legis, addit. ad dec. 59. n. 1. pag. 418.

Declaratio nisi multum lardat Imperii, seu Regni dignitatem, ibid. n. 2.

CLAUSULA in genere.

Arefforia regulariter secundum naturam contractus principalis, dec. 19. n. 61. pag. 125.

Appellatio uni tantum capitulo, illud solum quaescent, dec. 16. n. 32. pag. 93.

Maxime cum sunt consecutive, & continuative, dec. 16. n. 33. pag. 93.

Appellatio in executivis infrucenti non possunt alterare principalem dispositionem, dec. 19. n. 35. pag. 125.

Appellatio in contractu divisionis accipiemus iura potius ad exprimendum divisionis effectum, quam ad ipsum augendum, dec. 19. n. 46. pag. 124.

Appellatio etiam in dispositiva non profundit, data ignorantia, addit. ad dec. 19. n. 50. pag. 125.

Cætera continent omnia ea, quæ sunt de consuetudine Noiarum, & negotiorum, dec. 32. n. 17. pag. 195.

Item quæ sunt in Formulæ Tabellionum, dec. 32. n. 18. pag. 195.

Dubia æquivocæ, & ad aliud referibiles remissionem, fideicommissi non parit, addit. ad dec. 19. n. 54. pag. 120.

Et vide infra in verb. *Fideicommissi*.

Quidam stipulata verbis, & clausulis amplissimis, universalibus, & tractum successum habentibus in-

- eludit etiam evidenciam ex natura rei provenien-
tem, addit. ad dec. 10. n. 19. pag. 128.
- Extensio* clausularum fieri debet secundum tempus, &
stylum modernum, dec. 19. n. 30. pag. 122.
- Fideicommissio* conditionalis non censetur renunciatum,
etiam si adfuit clausula generalis cum expressa re-
nunciatioe iuri presentis, & futuro, nisi de eo ex-
pressa facta sit mentio, addit. ad dec. 19. n. 30. p. 131.
- Id tamen procedit quando huiusmodi clausulae sunt
scilicet ceteras, & ita de stylo Notarii non appositae,
secus si extende, addit. ad dec. 19. n. 44. pag. 131.
- Item si appositae essent in parte executiva, secus si in
dispositiva, addit. ad dec. 19. n. 45. pag. 131.
- Et quando dicantur appositae in parte dispositiva, ad-
dit. ad dec. 19. n. 46. pag. 132.
- Quando vero in executiva, vel non, ibid. n. 48.
- Inferius de falsis, quass.* 195. n. 170. loquens contra
praedictam sententiam, & conciliationem, reicitur,
ibid. n. 3. pag. 132.
- Fortius non operatur clausula in executiva, si di-
videntes diversum idioma adhibuerint in dispositiva
ab illo in executiva, addit. ad dec. 19. n. 11. p. 132.
- Maxime si ex rogitatione Notarii constet, eum semper
similes clausulas apponere consuevisse, addit. ad
dec. 19. n. 53. pag. 132.
- Fideicommissio* conditionalis renunciatum non censetur,
quando cum clausulis adiecta non est facultas ven-
dendi, & alienandi, secus si fuerit adiecta, addit.
ad dec. 19. n. 34. pag. 132.
- Declarat tamen ut n. 97. 98. & 99. pag. 136. ubi con-
trarii referuntur, & declarantur, & n. 100. 101.
& 102.
- Fideicommissio* non dicitur renunciatum clausulis gene-
ribus, etiam si dividentes iuraverint non contraveni-
re, & de ratione, addit. ad dec. 19. n. 70. p. 134.
- Præcipue si fideicommissum sit conditionale, addit.
ad dec. 19. n. 71. pag. 134.
- Limita accedentes clausulis ita amplis, & effrena-
tis, ut iudici suadere possint volitam remunera-
tionem, addit. ad dec. 19. n. 72. pag. 134.
- Non omnes clausulae operantur remissionem in divi-
sione cadunt neminem modum vineculata, sed etiam li-
bera, addit. ad dec. 19. n. 79. pag. 134.
- Item si in divisione adfuit bona subiecta fideicommissio
purificato, & purificando, addit. ad dec. 19. n. 81.
pag. 135.
- Maxime si constet dividentes se coarctare voluisse ad
bona presentia, addit. ad dec. 19. n. 82. pag. 135.
- Ex cessione amplissima non dicitur renunciatum fidei-
commissio, quando illius clausulae sunt adiectae in
instrumento divisionis paterne hereditatis, secus si
in instrumento renunciationis scilicet pro transferen-
do omne ius in renunciatarum, addit. ad dec. 19. n.
83. pag. 135.
- Generalis* non referuntur ad fideicommissum de futu-
ro, dec. 19. n. 31. pag. 122.
- In hacum regulariter remissionem, quando omnino-
dam bonorum libertatem praefecerunt, addit. ad
dec. 19. n. 65. pag. 136.
- Facilius ex clausulis, fideicommissum non reservata,
censetur remissa, addit. ad dec. 19. n. 143. pag.
139.
- Clausulae ad inducendum fideicommissum renunciatio-
nem tale debent esse, ut ex illis expresse, vel tacite
desumatur voluntas renunciandi, addit. ad dec. 19.
n. 151. pag. 139.
- Quæ ad alium trahi possunt, non important remissionem
fideicommissum, dec. 19. n. 33. & 34. pag. 123.
- Salvator* in libello possit simant defectum ipsius libelli,
dec. 34. n. 51. pag. 167.
- Salva* apponi in instrumentis habentur pro apposis, &
dec. 34. n. 16. pag. 165.

CLAUSULÆ in specie.

- Ad hancum non emanasset* in plenarie reintegrato ope-
ratur, ut dicitur reintegratus etiam quoad fructus
appetit, i. ad dec. 49. n. 7. pag. 338.
- Item operatur, ut patet perducitur aditus cum di-
cta clausula recuperet etiam fructus adventitiorum
per fructum perceptos, & investitos, append. 2. ad
dec. 49. n. 31. pag. 365.

- Ad habendum, constitutionis procuratoris, & sessionis ju-
ris* in divisione appositae iuxta eorum naturam
regulati debent, dec. 19. n. 59. pag. 121.
- Ad habendum, servandum, & possidendum* non sunt suffi-
cientes pro remissione fideicommissi, addit. ad dec.
19. n. 43. pag. 132.
- Constitutio*, vel alia translativa utilium actionum opera-
tur, ut in cessione facta duobus praefertur is, qui
primo loco cessione omnium, addit. ad dec. 18.
n. 87. pag. 119.
- Constitutiones* se ad invicem procuratores irrevocabiles, nisi
in rem propriam arguit fideicommissi remissionem,
addit. ad dec. 19. n. 94. pag. 136.
- Intellige tamen quando est associata aliis clausulis ad
idem tendentibus, & non sinit restricta ad tempus
praesens, addit. ad dec. 19. n. 95. pag. 136.
- De grado in gradum* eo minus excludit representationem,
si constet de aequali affectione testatoris erga filios,
& nepotes, addit. ad dec. 60. n. 30. pag. 417.
- Vel si disponens plures filios instituit, & equalita-
tem successioni inter illos expresse ordinaverit, &
de ratione, addit. ad dec. 60. n. 31. pag. 417.
- Stante dicta clausula, representatio censetur exclusa,
addit. ad dec. 60. n. 16. pag. 417.
- Contra, quod dicta clausula non sit sufficiens con-
clusio pro exclusione representationis, addit. ad dec.
60. n. 27. pag. 417.
- Concorda, ut prima opinio procedat, quando ultra
clausulam de grado in gradum adfuit alia effica-
ciore servata gradus praerogativa, vel similes, vel ex
conjecturis constet de mente testatoris, addit. ad
dec. 60. n. 18. pag. 417.
- Secus si aliis clausulis efficiacioribus sit destituta, ad-
dit. ad dec. 60. n. 29. pag. 417.
- Vide infra in verb. *In stirpe*, & in verb. *Salva*.
- Et hoc idem fecit, &c.* extensa iuxta Formulam Floren-
tinum importat contemplationem agnationis, de-
cis. 34. n. 15. pag. 145.
- Alia vide infra in verb. *Quia voluit*, &c.
- In stirpe*, & non in capita operatur, ut appellationes
filiorum veniant nepotes, & pronepotes, dec. 4.
n. 11. pag. 307.
- Per clausulam *in stirpe*, & non in capita non potest
intelligi quempiam fuisse gravatum, dec. 51. n. 75.
pag. 148.
- Quia dicta verba intelliguntur adive, & non passive,
dec. 51. n. 76. pag. 148.
- Dicta clausula non extendit dispositionem ad nepotes,
nisi essent successores ab intestato, dec. 51. n. 77.
pag. 148.
- Non operatur nisi in casu, in quo cum patru nepotes
de jure admittuntur, dec. 51. n. 78. pag. 148.
- Stante clausula *in stirpe*, & non in capita eo magis vo-
catis filius, & eorum descendentes, succedat ne-
pos cum patru etiam in fideicommissum transverſali
propatru, non virtute representationis, sed ex-
presse vocationis, dec. 60. n. 9. pag. 413.
- Etiam talis clausula fit solum in institutione, quia
repetita censetur in substitutione, dec. 60. n. 6.
pag. 413.
- Representatio etiam in descendentes cessat, cum tes-
tator vocavit substitutos cum clausula salva gradus
praerogativa, dec. 60. n. 8. pag. 413.
- Contra n. 11. & seq. ibid.
- Limita si cum dicta clausula adfuit alia *in stirpe*, & non
in capita, dec. 60. n. 9. pag. 413.
- Contra etiam adfuit clausula *in stirpe*, dec. 60. n. 10.
pag. 413.
- In stirpe*, & non in capita praesupponit concurrentem
nepotum cum patruis, addit. ad dec. 60. n. 11.
pag. 416.
- Representatio datur in fideicommissum, si testator adhi-
buit clausulam *in stirpe*, & non in capita, quæ
regulariter importat representationem, addit. ad
dec. 75. n. 31. pag. 474.
- Quid si si unita cum aliis clausulis ordinis successivo,
salva gradus praerogativa, & similibus, remissive,
addit. ad dec. 75. n. 31. pag. 474.
- Vide in verbo *Representatio*.
- Libere*, & absque adiecta in instrumento divisionis si
releatur ad communionem, non tribuit facultate
tem alienandi, addit. ad dec. 19. n. 109. pag. 137.

Non aliter, nec alio modo reddit actum conditionalem,
dec. 18. n. 40. pag. 121.

*Et denotat formam precam, sine qua actus inede-
deduct non potest, & aliter factus est nullus, dec. 18.*
n. 41. pag. 121.

*Non obstat quibusvis contrariis a Principe ex-
pressa derogat omnibus solemnitatibus juris civilis,*
dec. 19. n. 17. pag. 417.

*Omnis meliori modo operator, ut iudex super narratis,
& super iis, quæ ex facto deducto resultant, quavis
non specificatis, iustitiam reddere tenetur,*
dec. 86. n. 9. pag. 516.

*Item operator ut dispositio, quæ non valet ut poena,
possit valere ut voluntas testatoris, dec. 96. n. 26.*
pag. 568.

Fortius si sit in fine posita, & geminata, dec. 96. n. 26.
& 18. pag. 568.

*Contra, quod dicta clausula operetur solum in re du-
bia, non autem in clavis, dec. 96. n. 17. pag. 578.*

*Operatur ut actus gestus uno modo expresso invalido,
substituatur ex alio non expresso, qui sit validus,*
dec. 96. n. 19. pag. 568.

Vide etiam in verbo Clausula codicillaris.
Ordine successus idem importat, ac si dictum fuisset,
quod servetur ordo intestate successionis, addit. ad
dec. 100. n. 34. pag. 604.

Item idem importat, ac verbum succedans, dec. 36.
n. 6. pag. 180.

*Adiecta collective vocatis, si cum aliis circumstantiis
iuncta sit, deficientibus etiam verbis traditum suc-
cessum denotantibus, est conjectura pro inducen-
da vocatione per fideicommissarium, addit. ad dec.*
36. n. 12. pag. 182.

*Ab aliis vero cum est diffusiva, ordo successus intel-
ligitur per vulgarem, addit. ad dec. 36. n. 13. p. 182.*

*Offendit testatorem cogitasse futurum tempus, & ideo
ex ea limitatur theoria Camari, addit. ad dec. 30.*
n. 7. pag. 367.

*Intelligit quando dicta clausula est posita post vo-
cationem descendendum, sicut si fuerit posita ante,
addit. ad dec. 30. n. 5. pag. 367.*

*Conjectura desumpta a vocatione proximioris, illius-
que prælatione volita a testatore cum clausula ordi-
ne successus, & de descendente in descendente, vel
simili, non est valde concludens pro excludenda re-
presentatione, addit. ad dec. 60. n. 18. pag. 416.*

*Per clausulam ordine successus non excluditur vulga-
ris anomalia, addit. ad dec. 100. n. 95. pag. 604.*

*Pro omni, & toto eo, quod petat, vel consuegi possit oc-
casione legitima, vel alterius quæ importat proba-
bitionem rebelliam, dec. 6. n. 14. pag. 19.*

*Item alia gravant non aliud potest occasione prædicta,
dec. 6. n. 15. pag. 19.*

*Pro se, hereditas, & successibus quibusvisque non
est sufficiens pro inducenda remissione fideicom-
missi, addit. ad dec. 10. n. 14. pag. 140.*

*Quia voluit acco- prohibitioni venisse induci fidei-
commissum etiam in casu mortis, alias locus, dec.*
65. n. 3. pag. 443.

Maxime si adiecta sit dictio semper, dec. 63. n. 4. p. 443.

*Contra, quod adiecta prohibitioni per se valide non
inducit purum fideicommissum, ubi alius potest
operari, dec. 63. n. 5. pag. 443.*

*Sed prima opinio verior in casu etiam, quod possit
aliud operari, & quod adiecta primiti instituti non
solum operetur extensionem ad omnes alios descen-
dentes, sed etiam simplex, & absolutum fideicom-
missum, dec. 63. n. 7. pag. 443.*

*Certe, jura, sent. 101. & sent. 112. quæ videntur con-
traria, conciliantur, dec. 63. n. 7. pag. 443.*

Alia vide in verbo Ratio quæ voluit.
*Quod proximior remittit præsentem non tollit repre-
sentationem, & de ratione, append. ad dec. 60. n. 3. p. 419.*

*Amplia etiam testator dixerit, quod prius succedant
filii, postea nepotes, append. ad dec. 60. n. 4. p. 419.*

*Contrariae auctoritates procedunt, quando ultra ex-
pressionem proximioris adiecta est clausula salvo
gradu prærogativa, append. ad dec. 60. n. 10. p. 419.*

*Remittentes obligantur in forma Camera, & jura-
mento, & in remissionem futuri fideicommissi in-
ducunt, dec. 19. n. 4. pag. 121. & n. 18. & 31. p. 121.*
& n. 41. pag. 123.

*Remittentes juxta Formularium Florentinum impo-
nent remissionem juris competentis, & competenti, de-
c. 19. n. 5. pag. 121.*

*Renunciari cum juramento potest dispositioni l. de
f. de transact. dec. 19. n. 6. pag. 121.*

*Promissio dividendum, quod pro voluntate factum aten-
deret, & obferretur, nec est contrarium quantum
intelligatur, addit. ad dec. 19. n. 5. pag. 121.*

*Salvo gradu prærogativa si habeat adiecta verba per-
petuitatem denotantia tollit representationem nec,
solum in gradu, cui est apposta, sed in omnibus
aliis oisque in infinitum, addit. ad dec. 60. n. 31.*
pag. 417.

*Item quando post illam ut supra adiectam, in diversis
substitutione testator demandasset, quod boni va-
dant in vocatis cum supradictis modis, formis,
conditionibus, & substitutionibus, addit. ad dec. 60.*
n. 31. pag. 417.

*Amplia ut operetur tam in ingressu, quam in pro-
gressu, si testator voluit dictam gradum præroga-
tam in omnibus locis, & capitibus testamenti, ad-
dit. ad dec. 60. n. 34. pag. 417.*

*Distinctio inter ingressum, & progressum, in quibus
casibus locum habeat, addit. ad dec. 60. n. 31.*
pag. 417.

*Salvo gradu prærogativa apposta in vocatione sub-
stitutorum, an faciat cessare representationem etiam in
descendentibus, dec. 60. n. 8. & seq. pag. 417. Idem
etiam supra.*

*Si sine filijs additur quandoque a lege ad favorem finem,
dec. 61. n. 13. pag. 435.*

*Ideo quandoque multo magis suppleri poterit favo-
totius agnationis, dec. 61. n. 14. pag. 435.*

*Si sine filijs compendiosius inducit, licet non addit vo-
bum quancumque, dec. 60. n. 18. pag. 131.*

*Si quis mihi notore prodigo, si levis remanet, concel-
tratur restituitur in integrum, addit. ad dec. 14. n. 15.*
pag. 79.

*Et per talem clausulam competit etiam majori, addit.
ad dec. 14. n. 18. pag. 79.*

*Tamen, & ex casu adiecta conditioni si sine filijs eo magis
facit expiare fideicommissum, ipis superius, dec.*
61. n. 6. pag. 433.

*Clausula ista extremamque temporis designat, & ad
illud restringit dispositionem, dec. 61. n. 6. p. 433.*

*Substitutionem restringit, & omnem extensionem im-
pediit, dec. 53. n. 10. pag. 374.*

*Amplia etiam quando in casu omisso vigeret ratio
conservandæ agnationis, quæ habita fuerat in casu
suo, dec. 53. n. 11. pag. 374.*

*Quod procedit in extensione de casu ad casum, & factus
de persona ad personam, dec. 11. n. 11. p. 374.*

Ut supra est relativa ad præcedentia, dec. 48. n. 40.
pag. 346.

*Vulgariter, papillariter, & per fideicommissum inducit
fideicommissum tam in casu mortis, quam alimen-
tationis, dec. 49. n. 1. pag. 351.*

CLAUSULA codicillaris.

*Conjectura desumpta pro vocatione filiorum in con-
ditione positum ex clausula codicillari, & omni-
bus meliori modo est admodum levis, dec. 12. n. 24.*
pag. 161.

& in addit. ad eandem n. 21. & 23. p. 161.
Nam potius dicta clausula fuit argumentum contra
gleff. in l. Lucerna, quam conclusura, dec. 12. n. 19.

pag. 161.

*Sine his clausulis nullum testamentum conficitur,
ibid. n. 20. pag. 161.*

*Et si non adessent, haberetur pro appositis, & nota-
riorum incuria prætermissis, dec. 11. n. 11. p. 161.*

*Nol operantur, cum desit voluntas testatoris, de-
c. 11. n. 11. pag. 161.*

*Utpote si alia urgentes, & efficaciores conjectura non
concurrant, addit. ad dec. 11. n. 15. pag. 161.*

*Doctores pro dictis clausulis, in quibus terminis lo-
quantur, dec. 11. n. 15. pag. 161.*

Et contrarium qui sentierit, addit. ad dec. 11. n. 14.
pag. 161.

*Fuerunt advenientes, ut testamentum aliquo modo va-
leat, si non pure testamentum, dec. 11. n. 14. p. 161.*
Fur.

COHABITATIO.

Ad effectum prescriptionis scientia non deficiunt ex cohabitatione, & conjunctione sanguinis tanquam non inducentia scientiam certam, & indubitatam in hac præjudiciali materia, addit. ad dec. 18. n. 44. pag. 177.

Maxime si verificetur in adibus non successivis, sed momentaneis, addit. ad dec. 18. n. 45. pag. 177.

COHÆRES.

In fideicommissis universali comprehenduntur etiam portiones cohæredum, quæ per fideicommissum obvenierunt gravato, dec. 46. n. 6. pag. 336.

Amplia non obstantia divisione in alios, dec. 46. n. 16. pag. 336.

Cætera vide in verbo *Prælegatum*.

Institutus in re certa, si nullum habeat cohæredem, sit hæres universalis, & de ratione, dec. 4. u. 1. & 2. pag. 15.

Limitis si confect de voluntate testatoris nolentis hæredem scriptum in re certa plus habere, tunc enim censetur gravatus reliquum venientibus ab intestato, dec. 6. n. 3. pag. 18.

Maxime stante clausula codicillari, dec. 6. n. 4. p. 18.

Contra, ibid. n. 5. pag. 18.

Declarat secundum opinionem procedere, quando filio instituto in re certa sit relictum minus suæ legitimæ, primam vero, quando illi relicta fuit integra legitima, vel ultra, dec. 6. n. 6. pag. 19.

Et vide in verbo *Clausula codicillaris*.

Jus accrescendi solum datur inter cohæredes inter se, vel inter legata rior, qui eodem jure veniunt, addit. ad dec. 100. n. 170. pag. 611.

COLLECTA.

Ad collectam impensam pro reparatione riparum Arani, testatore vivente, & exactam post ejus mortem tenetur hæres non legatarius, decif. 81. n. p. & 20. pag. 503.

COLLUSIO.

Fideicommissi remissionem non probant post divisionem assertiones, & gesta collusiva ad alliciendum emptores, addit. ad dec. 19. n. 173. pag. 141.

Unde arguatur, vel excipitur, remissive, addit. ad dec. 94. n. 5. & 6. pag. 556.

COLONY.

Quidquid solvunt dominia singulis annis, veluti carnes suinas, dec. regularium appellatione continetur, dec. 48. n. 68. pag. 348.

COLUMNELLUS.

Testator loquens de sua linea, seu columpello, intelligitur de efectiva, & non de contentiva, dec. 51. n. 17. pag. 372.

Appellatione cippi venit solum, qui sunt de proprio cippo, & columello testatoris, dec. 35. u. 8. & 10. pag. 271.

COMMENDA.

Ereditio Commendæ demandata censetur a testatore secundum legem, & consuetudinem, quibus Commendæ eripi solent, dec. 95. n. 15. pag. 558.

Vocati ad Commendam in casu alienationis non succedunt, quando vivit alienans, decif. 95. n. 15. pag. 558. Et de ratione, ibidem.

Licet in fideicommissis succedant in vita alienantis juxta opinionem Florentinæ receptam, dec. 95. n. 20. pag. 558.

COMPLICATIO.

Substitutionum quando inducat recessum a celebri theoria *Cermani*, addit. ad dec. 35. n. 24. pag. 283.

COMMISSIO.

Commisæ causa super aliqua re, censetur commissio omnis causæ, quæ occasione narratorum indugetur potest, dec. 11. n. 8. pag. 67.

COMMODO.

Augumenti commodum, & beneficium pertinet ad eum, ad quem spectat periculum donationis, decif. 18. n. 24. pag. 112.

Sequitur eum, cujus est incommodum, addit. ad dec. 35. n. 11. pag. 341.

Ideo ad quem spectat lucrum, spectat & damnum, ibid. pag. 341.

COMMUNIO.

Divisio fructuum supponit communionem, decif. 106. n. 98. pag. 598.

COMMUNITAS.

Donatio facta a Civitate, seu Communitate non recipiente superiorem habet vim legis, addit. ad dec. 39. n. 2. pag. 418.

Declarat usum multum ledat jus Imperii, vel Regii dignitatem, addit. ad dec. 59. n. 3. pag. 418.

COMPENSATIO.

Delictum mutua compensatione tolluntur, dec. 19. n. 47. pag. 216.

Et sic si omnes versati sint in dolo, & fraude, hæc per committentes, aut eorum hæredes opposi non possunt, ibid. pag. 216.

Ex hac ratione duo hæredes fideicommissarii, qui inventarium conficere recusarunt, unus contra alium opponere non valebit inventarii omissionem, dec. 19. n. 68. pag. 126.

Operatur, ut quilibet suum creditorem submoveat, decif. 21. n. 44. pag. 155.

Possessor si sit creditor potest cum credito compensare fructus, quos restitutor tenetur, addit. ad dec. 31. n. 63. pag. 141.

Vel si fecisset melioramenta, & expensas, cum quibus fructus pendente lite percepti compelluntur, addit. ad dec. 31. n. 64. pag. 141.

Intellige si sit possessor bonæ fidei, decif. 40. n. 15. pag. 303. & in addit. ad eandem n. 15. pag. 303.

Vel si sit creditor detractionum, in quas impetratur, addit. ad dec. 32. n. 65. pag. 142.

Amplia etiam in judicio petitionis hereditatis, decif. 40. n. 16. pag. 303.

Item amplia, ut compenset etiam cum aliis suis creditoribus, dec. 40. n. 17. pag. 304.

Reservata compensationem iniquum est, dec. 21. n. 41. pag. 155.

COMPROMISSUM.

Con sanguineus etiam cessionarius extranei, vel procurator in rem suam potest petere compromissum, addit. ad dec. 98. n. 46. pag. 582.

Non tamen peti potest ad extraneum cessionario consanguineo, addit. ad dec. 98. n. 47. pag. 582.

Con sanguineus potest compromissum petere contra extraneum cessionarium alterius consanguinei, addit. ad dec. 98. n. 47. pag. 582.

Facultas arbitri non extenditur ad id, quod in compromisso dictum non est, dec. 19. n. 44. pag. 113.

Fideicommissi renunciatum non dicitur, si in laudum non adiit clausula illius remissionis importantis, quamvis adiit in compromissum, addit. ad dec. 19. n. 173. pag. 141.

Laudum habet vim sententiæ, quando partes vigore Statuti eogi poterant ad compromittendum, dec. 45. n. 20. pag. 578.

Et tunc compromissum dicitur factum ex necessitate, ibid. n. 11. pag. 578. & n. 21. pag. 579.

Et producit actionem, quia lauda habent a Statuto paratam executionem, dec. 98. n. 11. pag. 582.

Idem

Poti potest regulariter in quacunque parte iudicii ante publicationem processus, & conclusum in causa, addit. ad dec. 98. n. 40. pag. 184.

Elapso termino praescripto a Statuto ad petendum compromissum, an detur coactio, & moris purgatio, remissive, addit. ad dec. 98. n. 10. pag. 184.

Ratificatio fieri non potest de his, quae in compromissum non sunt contenta, dec. 19. n. 19. pag. 127.

Stratum de compromissis comprehendit etiam mulieres, addit. ad dec. 98. n. 44. pag. 184.

Ampla etiam in vidua, cui competit electio fori, & de ratione, addit. ad dec. 98. n. 45. pag. 184.

Voluntarium aliud est, aliud necessarium, & ex quo utrumque tale dicatur, addit. ad dec. 98. n. 47. pag. 184.

Voluntarium, & conditionale pro subfignendo laudo praecessisse probatur praesumptionibus, & conjecturis, addit. ad dec. 98. n. 47. pag. 184.

Quando est voluntarium, eo spirato, licet redire ad iudicem, secus si est necessarium, addit. ad dec. 98. n. 47. pag. 184.

COMPUTATIO.

Graduum faciendi secundum iuriscivilem, quod attenditur in regulandis successibus, addit. ad dec. 93. n. 30. pag. 310.

Etan hoc procedat non obstante Statuto mandante computationem graduum fieri secundum ius canonicum, remissive, addit. ad dec. 45. n. 31. pag. 310.

Urgere ad quartum gradum faciendi, si fideicommissum refutet a prohibitione alienationis, non debet fieri secundum ius civile, sed secundum ius canonicum, & de ratione, addit. ad dec. 45. n. 31. p. 310.

Alia vide in verbo Familia *verf. Successio*.

CONCESSIO.

Ademptum sub conditione, censetur sub contraria conditione datum, & sic utrumque dicitur conditionale, dec. 96. n. 9. pag. 566. & n. 16. pag. 567.

Contrarium firmat Peregrinus, dec. 96. n. 10. pag. 566.

Distingue ut prima opinio procedat in conditione suspensiva, secunda vero in conditione resolutive, dec. 96. n. 11. pag. 566.

CONCEPTUS.

Dispositio l. i. §. proxime §. unde cognati, quod concepti post mortem testatoris non succedant, non habet locum in dispositione ex testamento, decif. 42. n. 4. pag. 317.

CONCILIATIO.

Concordia non admittitur inter testes, qui inter se contradicunt, dec. 19. n. 52. pag. 77.

Cetera vide in verbo Testis.

CONCURINA.

Militer non licet donare suae concubinae, addit. ad decif. 59. n. 8. pag. 418.

Secus est in Principe, addit. ad dec. 59. n. 9. pag. 419.

CONDEMNATIO.

In expensis condemnatur temere litigans, dec. 67. n. 9. pag. 454.

Et carens omni causa litigandi, dec. 67. n. 11. p. 454.

Et qui ex iustis adia succumbit, dec. 67. n. 6. p. 454.

In expensis secundae instantiae faciendi est ex constitutione Rotae Florentinae, quando confirmatur sententia Iudicis a quo, dec. 51. n. 30. pag. 371.

In expensis praetermittitur ex aliqua iusta causa Iudici arbitraria, dec. 54. n. 30. pag. 104.

Iusta credulitas, & consilia Advocatorum excusant, dec. 8. n. 87. pag. 19.

Maxime vero inter partium consanguinitate, dec. 24. n. 11. pag. 104.

Alia vide in verbo Expensa.

Fiscus nec videtur expensas exigere, nec videtur condemnari in illis, dec. 49. n. 34. pag. 354.

Pena trivernum succedit in locum damnationis in metatium, addit. ad dec. 49. n. 2. pag. 355.

Cetera vide in verbo Damnatio.

CONDITIO in genere.

Ablativum absolutum importat conditionem, decif. 28. n. 12. pag. 207.

Ademptum sub conditione censetur sub contraria conditione datum, & sic utrumque conditionale, dec. 96. n. 9. pag. 566. & n. 16. pag. 567.

Contrarium firmat Peregrinus, dec. 96. n. 10. pag. 566.

Distingue ut prima opinio procedat in conditione suspensiva, secunda vero in conditione resolutive, dec. 96. n. 11. pag. 566.

Agens conditione pendente, & succumbens, iterum agere potest purificata conditione, nec repellitur exceptione rei iudicatae, dec. 44. n. 9. pag. 316. & n. 36. pag. 318.

Declaratio conclusionem procedere, quando quis petit pure, quod debetur sub conditione, secus si petit sub conditione, & succumbat, dec. 44. n. 37. p. 318.

Rationis non habetur pro mortuo ad effectum implendi conditionem, dec. 49. n. 15. pag. 354.

Caducitas medio gradu ob mortem substituti, non intelligitur annullata conditio ipsi apposta, decif. 100. n. 11. pag. 591. & in addit. n. 4. pag. 603.

Cetera vide in verbo Caducitas *verf. Gradu*, & *verf. Prima*.

Captatoria etiam respiciat non institutionem, sed solum substitutionem in tempus remotum ordinatam, & adhuc totam dispositionem reddit nullam, addit. ad dec. 95. n. 42. pag. 564.

Declaratio procedere, quando tota dispositio tam in institutione, quam in substitutione facta tendit ad captativum, addit. ad dec. 95. n. 43. pag. 564.

Declaratio secundo, idem procedere, si conditio reddenda substitutionem captatoriam apposta sit post omnes substitutiones sub eadem periodo, & oratione, & per modum unius, addit. ad dec. 95. n. 44. pag. 564.

Conditio captatoria si sit in parte hereditaria, nullitas dispositionis non cadit in tota hereditate, sed solum in ea parte, addit. ad dec. 95. n. 45. pag. 565.

Cetera vide in verbo Dispositio captatoria.

Capitulum finale importat conditio non existentem filiorum, dec. 54. n. 28. pag. 190.

Clausula non aliter, nec alio modo reddit adum conditionalem, dec. 18. n. 40. pag. 122.

Et denotat formam praecisam, line qua adus in effectum deduci non potest, & aliter factus est nullus, decif. 18. n. 47. pag. 122.

Copulativa ut purificetur, utriusque copulati concurrere requirit, dec. 11. n. 17. pag. 59.

Intellige quando unus tantum est gravatus sub conditione copulativa, secus si plures, decif. 11. n. 18. pag. 59.

Defectus conditionis facit cessare dispositionem sub ea, conditione ordinatam, dec. 61. n. 1. & 3. pag. 453.

Deficiente conditione, substitutio habetur, ac si facta non fuisset, addit. ad dec. 100. n. 5. pag. 463.

Deficiente linea non dicitur puribata, si linea non incipit, non nate filius, a quibus incipere debebat, dec. 15. n. 3. pag. 84.

Praescriptum si in alia parte dispositionis verbum deficiente fuit acceptum in sensu, quo linea incorpisset, & postea defecisset, dec. 15. n. 6. pag. 84.

Deficientibus masculis verificatur, licet masculi non existerint, dec. 15. n. 17. pag. 84. & n. 18. pag. 85.

Sicut conditio si heres non erit comprehendit casum impotentiae, & voluntatis, sic etiam illa concepta verbis deficientibus masculis comprehendit casum nativitatis, & non voluntatis, dec. 15. n. 18. pag. 84.

Conditio deficientibus linearum, non susceptis liberis, redditur impossibilis, & de ratione, dec. 15. n. 44. pag. 84.

Limita in contractu habente privilegia ultimae voluntatis, dec. 15. n. 46. pag. 85.

Finis, & effectus a testatore contemplatus probat comprehendisse casum non existentem in substitutione in causa obitus, siue conditio fuerit affirmativa, siue negativa, addit. ad decif. 15. n. 44. & 45. pag. 87. & 88.

Sub.

- Substitutio in casu deficientie** extenditur ad casum non natiuitatis, si sequetur ab intestato, puta si persona extranea propriis filiis, & deficientibus a successione repellitur, addit. ad dec. 11. n. 10. p. 189.
- Dispositio damnum impetrat modum, non conditionem**, dec. 18. n. 37. pag. 111.
- Limita** quando implementum fieri debet, antequam adus perficiatur, dec. 18. n. 38. pag. 111.
- Dispositio quando conditionem facit**, dec. 18. n. 75. pag. 35. & dec. 18. n. 118. pag. 108.
- Et est adiecta tempore**, dec. 1. n. 75. pag. 35.
- Dispositio tunc, & ex casu** testitringit conditionem ad tempus precise expressum, dec. 100. n. 42. pag. 194.
- Et quid** flantibus conuersuris, dec. 14. n. 11. & 118. pag. 188.
- Differentia** que fit inter conditionem necessariam, & voluntariam in proposito extensionis, dec. 38. n. 5. pag. 187.
- Cetera** vide in verbo *Extensio*.
- Dispositio respectu tertii** nil refert an sit sub modo, vel sub conditione, quia utroque casu deficiit, nisi modus, vel conditio impleatur, dec. 18. n. 39. p. 111.
- Dispositio** conditionalis cessat, non adueniente casu conditionis adiecte, dec. 1. n. 75. pag. 35.
- Dispositio** quando conuertitur in futurum eventum, sufficit ut conditio tempore fideicommissi purificetur, dec. 51. n. 56. pag. 375.
- Declaratur conclusio**, in quibus terminis procedat, dec. 51. n. 57. pag. 376.
- Dispositio** penaliter dicitur, non conditionaliter, quando procedit aliquod preceptum testatoris, dec. 96. n. 5. pag. 166.
- Et unde** resultat preceptum, ibid. n. 6. pag. 166.
- Item** quando procedit simplex dispositio, & subsequitur ademptio conditionalis conditione potestativa, que continet iussum testatoris, dec. 96. n. 7. p. 166.
- Dispositio** conditionalis dicitur semper, quando adimplementum procedere debet confectionem relicti, dec. 96. n. 13. & 11. pag. 167.
- Amplia** etiam verba, & dictiones modum important, dec. 96. n. 14. pag. 167.
- Exoneratio** conditionis in dispositione conditionalis precipue est attendenda, dec. 18. n. 1. pag. 107.
- Exclusio** magis dilecto propter defectum conditionis, ceteri etiam minus dilecti exclusi censentur, dec. 17. n. 5. pag. 100. & n. 11. pag. 100.
- Extensio** non fit in conditione voluntaria, dec. 38. n. 31. p. 186. & n. 56. pag. 187.
- Ad effectum** dignoscendi, an sit locus extensioni, non inspicitur, an institutio, vel substitutio sit necessaria, sed an sit concepta sub conditione necessaria, vel voluntaria, dec. 38. n. 56. pag. 189.
- Extensio** quando fiat de casu ad casum, dec. 18. n. 68. pag. 118.
- Et vide** in verbo *Extensio*.
- Factum** merum attenditur in conditionibus, dec. 1. n. 11. pag. 6. & dec. 8. n. 79. pag. 35.
- Preteritum** voluntarium, append. ad dec. 38. n. 15. pag. 194.
- Formam** importat, dec. 11. n. 15. pag. 56.
- Impedire** in persona defuncti, non potest impleri in persona herediti, dec. 1. n. 28. pag. 35.
- Impleri** conditionem sufficit momento temporis, dec. 100. n. 49. & 11. pag. 194.
- Limita** ut ibidem, dec. 100. n. 51. pag. 194.
- Item** limita flante contraria voluntate testatoris, dec. 100. n. 44. pag. 194.
- Et de ratione**, ibidem.
- Et hanc** unde efficitur, ibidem.
- Item** limita in conditione habente causam successivam, que momento temporis non expletur, dec. 100. n. 56. pag. 195.
- Impleri** an, & quando possit per acquipollens, addit. ad dec. 18. n. 67. pag. 118.
- Amplia** tam in voluntaria, quam in necessaria conditione, ibid. n. 68. pag. 118.
- Impleri** debet non solum secundum mentem disponentis, sed etiam prout verba sonant, dec. 18. n. 41. p. 111.
- Impleri** debet vere, & non fide, dec. 18. n. 47. p. 111.
- Impleta** non est conditio, que vel non extitit, vel defecit, dec. 11. n. 11. pag. 81.
- Inscriptura** de sui natura censetur, dec. 100. n. 56. p. 195.
- Ius accrescendi** post quantum emolumentum datur semper cum tacito onere, & conditionum repetitione, addit. ad dec. 86. n. 76. pag. 135.
- Legatum pro dote**, flante Statuto exclusivo femininum, conditionale est, si nuptie sequantur, & ea conditione non impleta defecit, dec. 10. n. 47. pag. 15.
- Maxime** flante circumstantia, de qua vide ibid. n. 47.
- Legatum annuum** factum sub conditione obsequii, & cohabitationis in domo uxoris ipsius legentis, decessit etiam, legatarius non habitante, si obsequia preflare paratus sit, addit. ad dec. 15. n. 37. pag. 16.
- Legatum filiarum** relicti sub conditione si nuptie, habet locum etiam si ea jam nuptie fuerit, addit. ad dec. 15. n. 43. pag. 16.
- Et prateritum** inempte, quamvis hec sit potestatis, ibidem.
- Limitata** conditio limitatum producit effectum, dec. 38. n. 16. pag. 106.
- Mortis** alicuius dicitur incerta respectu diei, dec. 19. n. 3. pag. 134.
- Natiuitas**, & mortis filiorum dicitur purificata, etiam in casu non natiuitatis, addit. ad dec. 36. n. 28. pag. 47.
- Limita** si testator de casu non natiuitatis cogitavit, & ea eveniente non substituit, tunc enim substitutio facta in casu mortis heredis sine filiis, ad casum non natiuitatis extendi non potest, addit. ad dec. 36. n. 27. pag. 40.
- Natus**, vel saltem conceptus, qui non est tempore purificationis conditionis, ad fideicommissum non admittitur, dec. 97. n. 30. pag. 173.
- Amplia** idem procedere in casu alienationis, ius postea natus non revocat alienata, dec. 97. n. 30. pag. 173.
- Necessaria** censetur, que exprimit casum, quo eveniente, institutus satorus erat non heres, dec. 38. n. 1. pag. 187.
- Item** necessaria est, si heres pretermittitur testum, dec. 38. n. 3. pag. 187.
- In conditionibus** necessariis ad actum, vel ad effectum adus sit extensio de uno casu ad alium habentem eundem effectum, dec. 18. n. 4. pag. 107.
- Cetera** vide in verbo *Extensio*.
- Omnis** assumentis cognomen, & arma testatoris postitam hereditatem non est conditio, sed modus, & ideo eo non adimpleto ob non existentiam prout gradus, successive substitutiones non deficiunt, addit. ad dec. 100. n. 11. pag. 604.
- Pars** sunt dispositionem esse puram, vel conceptam sub conditione purificata, dec. 54. n. 7. pag. 30.
- Penaliter** dispositio, vide supra verb. *Dispositio*.
- Puritas** a conditione voluntatis testatoris distinguitur, dec. 95. n. 20. pag. 567.
- Pendente** conditione decedens nullum acquirit ius ad satisfactionem, dec. 18. n. 3. pag. 107.
- Et de ratione**, ibid. n. 4.
- Et quod** cum dicitur caduca substitutio, dec. 18. n. 2. pag. 107.
- Fideicommissarius** conditionalis ius non habet pendente conditione, dec. 44. n. 5. pag. 135.
- Nec** in iudicio petere valet, ut declaratur ius sibi competere purificata conditione, dec. 44. n. 6. p. 135.
- Et e converso** nec super eo conveniunt, dec. 44. n. 7. p. 135.
- Amplia** ut ibid. n. 8.
- Plures** conditiones uni, vel pluribus institutionibus, & substitutionibus adiecte, omnes verificari debent, dec. 18. n. 1. pag. 105. & n. 35. pag. 100.
- Substitutus** sub duplici conditione admittitur ex illa, que prius fuit purificata, dec. 17. n. 34. p. 107.
- Sub diversis** conditionibus pluribus substitutionibus factis, unaquaqueque locum habet in casu suo, nec ex defectu unius conditionis inferatur ad caducationem alterius, dec. 17. n. 36. pag. 107.
- Vocatus** sub duplici conditione, quatenus filius gravatus decedat sine filiis, & abique testamentis, non admittitur, si decedat sine filiis, sed cum testamento, addit. ad dec. 38. n. 5. pag. 103.
- Cetera** vide in verbo *Extensio*, & in verbo *Caducitas* per filios expressa.
- Potestatis** defecit ex mora non adimplenti, dec. 18. n. 45. pag. 111.

Mora dicitur committi, cum primum conditio impleri potuit dando, vel faciendo, dec. 18. n. 46. p. 111.
 In conditione potestativa filius est, ut ea non deficiat ex facto honorari, dec. 18. n. 46. pag. 111.
 Dicitur tamen defecere ex facto honorari, si fecerit, quod facere non debebat, siue quod facere debebat non fecerit, dec. 18. n. 50. pag. 112.
 Facultas implendi conditionem potestativam non preteribitur in institutione, secus in legatis, & aliis dispositionibus, dec. 18. n. 51. pag. 112.
Prohibito alicuius dicitur velletur, quando est facta sub conditione, tunc enim conditio est pro indumento, addit. ad dec. 58. n. 17. pag. 410.
Proximior vocato, succedit qui talis est de tempore purificatur conditionis, dec. 53. n. 5. pag. 380.
 Licet ante alter proximior, vel in pari gradu extitisset, dec. 53. n. 2. pag. 380.
Purificata conditione idem est, ac si ab initio quis fuisset pure vocatus, & de ratione, dec. 27. n. 15. p. 105.
 Et evenit casus fideicommissi, & illius reitutio facienda est fideicommissario, nisi jam possideat, dec. 17. n. 13. pag. 101.
Purificata conditione legati, seu fideicommissi, illud statim peti potest, dec. 14. n. 8. pag. 390.
 Reperitur non admittitur, quoties eadem conditio utriusque substitutioni eodem modo non convenit, append. ad dec. 38. n. 17. pag. 191.
 Fortius si repetibilis non sint alia conditione adjecta eidem substitutioni, eo casu sint incongrua, append. ad dec. 38. n. 18. pag. 191.
 Autoritate pro inducenda repetitione conditionis ex identitate rationis, & ex argumento predilectionis, in quibus terminis procedat, append. ad dec. 38. n. 10. pag. 194. & n. 19. pag. 191.
 Conditio adjecta uni dispositioni, quando in alia intelligatur repetita, & quando non, addit. ad dec. 38. n. 2. pag. 191.
Refrida ad certum tempus, extra illud verificari non potest, addit. ad dec. 16. n. 50. pag. 58.
 Si ambo describuntur sine filio non verificatur, quando unus tantum decessit sine filio, dec. 30. n. 2. pag. 117.
«Dicitio ambo» a testatore expressa exigit conditionem verificari in omnibus, dec. 30. n. 3. pag. 117.
 Limita quando non adesa perone, quae ex verisimili voluntate testatoris excludat substitutos, dec. 30. n. 40. pag. 130.
 Et de ratione, ibidem n. 45.
 Item limita, quando ex mente testatoris substitutio pluribus simpliciter copulativa facta resolvitur in singularitates, dec. 30. n. 46. & 47. pag. 130.
 Cetera vide in verbo *Pluralitas*.
 Si heres non erit comprehendit tam casum impotentiae, quam nolitatis, dec. 13. n. 18. pag. 89.
 Si non supervenit, nec filius suscepit trahitur ad casum, quo natus, & filius suscipit, qui tamen tempore mortis testatoris obierint, addit. ad dec. 16. n. 16. pag. 97.
 Maxime si testator consideravit sustentationem, & propagationem familiae, addit. ad dec. 16. n. 17. pag. 97.
 Si sine dispositione an sit favorabilis, vel odiosa, append. ad dec. 38. n. 13. pag. 194.
 Si sine filio, vide in verbo *Conditio si sine filio expressa*, & *Conditio si sine filio tacita*.
 Si per testamentum respectu majoris dicitur voluntaria, rei specu vero perforce manifestatur, quae in pupillari aetate decedere potest, est necessaria, append. ad dec. 38. n. 16. pag. 194.
 Status purificatur conditionis attendendus est, non testamenti, dec. 13. n. 54. pag. 98.
 Status preclumpta conformatio procedit in verbis dispositionis, secus in conditionalibus, dec. 76. n. 19. pag. 475.
 Substitutus sub conditione si postea natus non fuerit extenditur ad casum, quod natus sit, & moriatur, dummodo mater coheres non sit in medio, dec. 100. n. 76. pag. 196.
 Substitutus secundum locum esse non potest, deficiente conditione prius adjecta, dec. 15. n. 10. pag. 82.
 Extendit ut requiratur purificatio conditionis adjectae secundae, dec. 15. n. 11. pag. 82.
 Declara ut ibidem n. 4. pag. 84.

Tom. I.

Substitutus in casu, quo heres decederet Presbyter, admittitur eo defuncto sine filio, quamvis Presbyter non fuerit, & de ratione, addit. ad dec. 15. n. 16. pag. 118.
 Contrarium tenentes referuntur, addit. ad dec. 15. n. 17. pag. 118.
 Fundantur idem in hoc, quod sit conditio voluntaria, quae non potest impleri per aequipollens, addit. ad dec. 15. n. 18. pag. 118.
 Sed prima opinio est verior, si testator ad Presbyteratum non repperit, sed ad carentiam filiorum, quae ex eo promanet, quamvis conditio sit voluntaria, addit. ad dec. 15. n. 19. pag. 118.
 Et quamquam Sacerdos ante adeptum Presbyteratum possit filios suscipere, & de ratione, addit. ad dec. 15. n. 30. pag. 118.
 Limita si testator in Presbytero ad deficientiam filiorum non repperit, addit. ad dec. 15. n. 31. p. 118.
 Effectus Presbyteratus an testator consideraverit, nec ne, remittitur arbitrio iudicis, addit. ad dec. 15. n. 32. pag. 118.
 Voluntas admittendi substitutum tam in casu obitus sine filio, quam si initutus fiat Presbyter, probata per testes, vel alio modo, unice attenditur, addit. ad dec. 15. n. 33. pag. 118.
 Substitutus facta post mortem uxoris sub conditione virginitatis habet locum, statim ac uxor secundas nuptias contrahit, addit. ad dec. 15. n. 35. pag. 118.
 Maxime si non adnata dictione taxativam, ibid. n. 36. pag. 118.
 Substitutus vulgaris alicui facta sub conditione si filius sit, vel filio non habuerit, habet locum etiam in casu, quo ob praemortem iam succedere non potuit, addit. ad dec. 15. n. 38. pag. 119.
 Substitutus per fideicommissum excluditur, ex defectu conditionis exclusio instituta, dec. 17. n. 37. pag. 201.
 Substitutio facta deficientibus lineis virtualiter supponit lineas esse vocatas, dec. 31. n. 12. pag. 133.
 Substitutio in casu nativitatis, & mortis filiorum habet locum etiam in casu non nativitatis, dec. 16. n. 10. pag. 399.
 Substitutio sub conditione mortis est compendiosa, dec. 17. n. 1. pag. 409.
 Suspensiva impedit ad initio acquisitionem, & actionis ortum, dec. 96. n. 12. pag. 167.
 Tempus aut principaliter, aut secundario omnis conditio in se continet, dec. 38. n. 42. pag. 190.
 Tempus incertum conditionem importat in ultimis voluntatibus, dec. 38. n. 10. pag. 197.
 Transmissio impedita remanet, si in donatione, vel contractu apposta fuerit conditio superviventiae, addit. ad dec. 19. n. 63. pag. 422.
 Declara, ut ad hunc effectum talis conditio debeat esse expressa cum non sufficiat tacita, vel subintelligita, addit. ad dec. 19. n. 64. pag. 422.
 Contra, quod etiam tacita ex coniecturis sufficiat, addit. ad dec. 19. n. 65. pag. 422.
 Transmissio locus non est, quando fideicommissum in contractu ordinato adjecta fuerit aliqua conditio, quae non fuit adimpleta a donatario, vel a vocato ad fideicommissum, addit. ad dec. 19. n. 66. p. 422.
 Fideicommissum conditionale non transmittitur ad heredes, si vocatus ante purificationem conditionis decesserit, dec. 74. n. 3. & 8. remissive pag. 470.
 Nisi concurrat voluntas testatoris, dec. 74. n. 4. & 8. remissive pag. 470.
 Cetera vide in verbo *Transmissio*.
 Verbum quodcumque non requiritur ad essentiam compendiosae, sed sufficit vel conditio mortis, vel alia tradum temporis significans, dec. 4. n. 2. pag. 13. & dec. 26. n. 2. pag. 198.
 Verba tunc, & cetera requirunt verificationem conditionis in forma specifica, dec. 30. n. 8. pag. 118.
 Et substitutus non admittitur, nisi purificata conditione, dec. 30. n. 11. & 12. pag. 118.
 Et tunc conditio aliam non recipit extensionem, dec. 30. n. 9. & 15. pag. 118.
 Nec ex praesumpta mente testatoris, dec. 30. n. 10. pag. 118.
 Limita, ut in dicta dec. 30. n. 46. & 47. pag. 130.
 Verba praefundia, sive praefundiarum faciunt conditionem,

- nem, & idem sonant, ac verba *si praeferantur*, de-
cisi. 38. n. 18. pag. 189.
Verba si filii non exstantur conditionem important, de-
cisi. 34. n. 6. pag. 389.
Voluntaria impleri potest per aequipollem, si principaliter
fuit consideratus effectus, dec. 100. n. 60. p. 595.
Quod voluntarias conditiones in ultimis voluntati-
bus non includit casus contingens praeter ordina-
tionem testatoris, dec. 16. n. 4. pag. 57.
Voluntaria non inducitur per vocationem supervenientem,
& quando secus, addit. ad decisi. 100. n. 16.
& 17. pag. 603.
Maxime quando subditio supervenientia fuit colla-
ta in tempus remotum, quo casus supervenientia
non dicitur conditio verificabilis, sed designat ordi-
nem succedendi, addit. ad dec. 100. n. 18. p. 604.
Voluntaria non extenditur de casu ad casum similem, de-
cisi. 18. n. 48. pag. 77.
Nec concurrente verisimili mente testatoris, addit. ad
dec. 16. n. 19. pag. 57.
In conditionibus voluntariis attenditur nodum fa-
ctum, non investigata ratione motiva disponentis,
append. ad dec. 38. n. 25. pag. 194.
Voluntaria quando dicitur conditio si sine testamento,
& quando necessaria, ibid. n. 16. pag. 194.
Voluntaria adiecta uni substitutioni non extenditur ad
aliam, append. ad dec. 38. n. 4. pag. 195.
Et quando secus, ibid. n. 6. & 7. pag. 194.
Ex vide in verbo *Extensio*.

CONDITIO si sine filiis expressa.

- Dicitur* necessaria respectu vulgaris comprehensionis in pu-
pillari, dec. 100. n. 64. pag. 597.
Familia in conditione posita quavis a Statuto non ad-
mittatur, attamen substitutum excludit, decisi. 22.
n. 70. pag. 164.
Fideicommissum ordinatum sub conditione si sine filiis,
per illum existentiam statim expirat, & substituti-
um excluditur ad *Oldrad.* cons. 2. appa. ad dec. 22.
n. 2. pag. 174. dec. 54. n. 39. pag. 391. dec. 62. n. 4.
pag. 413. & in addit. n. 1. pag. 438. dec. 87. n. 14.
pag. 525. & dec. 100. n. 9. pag. 591.
Nec interfecti a heredibus exstiterint, dec. 22. n. 67. &
seq. pag. 165.
Ampla, ut in dicta dec. 87. n. 20. pag. 525.
Item ampla etiam in fideicommissum ordinato in con-
trahebiles, dec. 87. n. 15. pag. 525.
Sobampla in donatione, in qua disponent prohibuit
alienationem cum clausula quia vivit & ceteris
apposita, addit. ad dec. 62. n. 9. pag. 418. & dec. 87.
n. 14. & seq. pag. 525.
Item ampla secundum aliquos etiam in fideicommissum
agnationis cum digressu ad plures gradus substitutio-
num, & de ratione, dec. 62. n. 5. & 7. pag. 433. &
in addit. n. 2. pag. 438.
Maxime si conditioni adiecta sit clausula tunc, & re
casu, dicta dec. 62. n. 6. pag. 433.
Sed contra, dicta dec. 62. n. 10. pag. 435.
Et quando conjectura conservacionis agnationis non
operetur, remissive, addit. ad dec. 62. n. 9. p. 438.
Digressus ad plures gradus substitutionum ad verificati-
onem, an duae illarum sufficiant, addit. ad decisi. 38.
n. 31. & 34. pag. 195.
Item ampla non obstat collectivae vocatione filio-
rum, & descendendum, aliique conjecturis, remis-
sive, addit. ad dec. 62. n. 2. pag. 438.
Receditur tamen a dicto *cons.* *Oldrad.* 22. ex conjectu-
ris, dec. 62. n. 18. pag. 434.
Non receditur a dicto *cons.* 22. *Oldrad.* ex quo in con-
ditione fuerint positi filii masculi, & gravata
decesserit cum femina, si qualitas illa apposta
fuerit filii uni, ex quo arguitur non fuisse volun-
tatem in filiis alteris, addit. ad dec. 62. n. 4. p. 438.
Non obstat dictione *si supra*, quae referri debet ad
qualitatem legitimam, & naturalitatis antecede-
nter expressam, addit. ad dec. 62. n. 5. pag. 438.
Item non receditur a dicto *cons.* ex graviore assu-
mendi cognomen, & arma, si appositum sit casui,
quo purificata fuisset conditio si sine filiis, addit. ad
dec. 62. n. 6. pag. 438.
Nec ex prohibitione alienationis, quae intelligitur

- eodem modo, quatenus purificetur substitutio, ad-
dit. ad dec. 62. n. 7. pag. 438.
Plura ad materiam dicti *cons.* *Oldrad.* 22. remissive,
addit. ad dec. 62. n. 8. pag. 438.
Liberi omnes comprehenduntur in conditione si sine filiis,
append. 1. ad dec. 22. n. 1. pag. 172.
Postulamus comprehenduntur in conditione si sine filiis ma-
sculis, vel feminis, sed conclusio non est pacifica,
dec. 22. n. 30. & 34. pag. 161.
Si postumus natus non fuerit extenditur ad casum, quod
natus sit, & moriatur, dummodo mater cohaere non
sit in medio, dec. 100. n. 70. pag. 596.
Repetitum non confertur respectu alterius, quando est ex-
pressa respectu unius personae, dec. 27. n. 18. p. 600.
Item quando adiecta est in diversa testamenti parte,
addit. ad dec. 19. n. 26. & 27. pag. 184.
Ampla etiam adiecta verba relativa, quae operantur
repetitionem qualitarum, sed non conditionem tan-
gentis substitutionis vocationis, addit. ad decisi. 19.
n. 28. pag. 184.
Si filii non essent, & si filii non habuerint quomodo differ-
rant, dec. 100. n. 58. pag. 591.
Si filii habuerint quomodo differant ab ea si sine filiis de-
cesserint, decisi. 100. n. 7. & seq. pag. 591. & n. 39.
pag. 595.
Si sine filiis quando licet considerata ad certum tempus,
non putatur, licet filii amica existerint, & postea
decesserint, secus si dicta conditio indeterminate
posita fuerit, dec. 100. n. 38. & 45. pag. 594.
Et quando dicitur filii determinate, & ad tempus
delatae successionis, dec. 100. n. 40. & seq. pag. 594.
Si sine liberis an dicatur habere causam successuram, &
exemplificatur conditiones instantaneae, dec. 100.
n. 17. pag. 595.
Spurius, & incipax hereditatis non facit deficere con-
ditionem si sine filiis, addit. ad dec. 19. n. 30. p. 184.
Suppletio conditionis quando implet, nec ne, vide in
verbo *Conditio tacita si sine filiis*.
Vacatur sub conditione si sine filiis debet probare illius
verificationem, dec. 100. n. 4. pag. 591.
Sed contra, ibid. n. 25. pag. 591.
Praesumitur enim quia sine filiis decedere, quando
contrarium non probatur, dec. 15. n. 3. pag. 161.
Quando negativa concordat cum naturali ita, licet
dicitur suadente proponente intento, dec. 19. n. 4.
pag. 196.
Et qui contrarium praetendit, probare debet, dec. 27.
n. 3. pag. 196. & in addit. n. 1. pag. 196.
Vacatur sub duplici conditione, quatenus scilicet gra-
tus decedat sine filiis, & abique testamentis, non
admittitur si decedat sine filiis, sed cum testamento,
append. ad dec. 38. n. 3. pag. 195.
Declaratur dummodo utraque conditio sit adiecta eidem
substitutioni, secus si diversis, cum conditio volunta-
ria uni adiecta non extendatur ad aliam, append.
ad dec. 38. n. 4. pag. 195.
Subdeclaratur ut non procedat si intrare possit repeti-
tio conditionis ex ratione, ne remotionis maior pri-
vilegium haberent, quam haeres scriptus, append.
ad dec. 38. n. 6. pag. 194.
Sed hoc argumentum deducitur a praedictione et
fallax, append. ad dec. 38. n. 10. pag. 194.
Item subdeclaratur si agatur de oratione unica, & recte
ab eodem verbo, quo casus conditio in fine posita
afficit totam dispositionem, append. ad decisi. 38.
n. 7. pag. 194.
Intellige haec procedere in dubio, secus si ante clausu-
lam voluntatis testatoris primo casu unam, secundo ve-
ro binas conditiones expresse iunguntur, append.
ad dec. 38. n. 5. pag. 194.
Tunc enim conditiones, prout iacent, qualificare do-
bent dispositionem, & relatio fit ad proximam, non
ad praecedentia, quae sunt de per se, append. ad
dec. 38. n. 9. pag. 194.
Vulgaris dicitur respectu filiorum substitutio facta sub
conditione si filii non sint, quia casum impetitur
completitur, dec. 100. n. 69. pag. 596.

CONDITIO tacita si sine filiis.

- Ex dispositione 1. cum vixit tot. ff. de condit. & demor-
sacit cessare fideicommissum ab ascendente indivi-
duum.

dum, si descendens gravatus filios, vel filias, aut alior descendentes relinquit, dec. 44. n. 45. p. 328.
Et filii excludunt subintelligitur, licet de illis nulla facta sit mentio, dec. 23. n. 4. pag. 180.
Secus tamen in transversalibus, & extraneis, dec. 23. n. 5. pag. 180.
Et ad hoc alterum de duobus sufficit, vel quod fuerit dictum, & non scriptum, vel quod non fuerit dictum, nec cogitatur, dec. 59. n. 25. pag. 417.
Subintelligitur dicta tacita conditio, non obstat favore paterne causae, dec. 54. n. 40. pag. 397.
Limita in legato non multi valoris, ibid. pag. 397.
Item subintelligitur in dispositione facta a patre inter filios, dec. 50. n. 23. pag. 417.
Amplia, non obstat receptiva tantum, dec. 59. n. 24. pag. 417.
Item continetur in reciproca inter filios testatoris, dec. 76. n. 1. pag. 475.
Limita respectu naturum tempore testamenti, dec. 76. n. 2. pag. 475.
Contra, ibidem n. 25. pag. 476.
Item limita respectu neptum, si testator propriam filiam exhereditavit, dec. 76. n. 3. pag. 475. & n. 21. pag. 476.
Amplia etiam filiae dotem reliquerit, & non neptibus, dec. 76. n. 31. pag. 476.
Contra limitationem, ibidem n. 25.
Item limita respectu foeminarum, si addit Statutum, exclusivum, dec. 76. n. 4. pag. 475. & remissive, ibidem n. 31. pag. 476.
Contra, in eadem dec. 75. n. 18. 19. & 25. & ad summum procedit limitatio, si Statutum excludat ab hereditate gravati, non gravatis, ibidem n. 20. pag. 476.
Vel habita fuerit ratio conservandae agnationis, dec. 76. n. 5. pag. 475.
Et quid requiratur ad hunc effectum, ut contemplata dicatur agnatio, dec. 76. n. 10. pag. 476. & n. 25. & 26. pag. 477.
Exclusio filiorum dote: non arguit exclusionem neptis indotatae, addit. ad dec. 76. n. 3. pag. 477.
Sed potius probat neptem fuisse inclusam, addit. ad dec. 76. n. 4. pag. 478.
Conjectura *l. cum avus*, & quando cesset ob praesumptam conformationem cum Statuto foeminarum exclusivo, addit. ad dec. 76. n. 5. pag. 478.
Et in conformatio praefaturatur cum Statuto gravantis, vel gravati, addit. ad dec. 76. n. 6. pag. 478.
Foemina quando comprehenditur sub tacita conditione *l. cum avus*, addit. ad dec. 4. n. 26. pag. 15. & addit. ad dec. 76. n. 7. pag. 478.
Aequo obtinet locum in neptibus natis, ac natis, addit. ad dec. 76. n. 1. pag. 477.
Sed sunt qui contrarium sentiunt, addit. ad dec. 76. n. 2. pag. 477.
Item aequo obtinet in foeminis, & masculis, nisi contrarium evidenter ex conjecturis, dec. 69. n. 1. pag. 458. & addit. ad eandem n. 1. pag. 453.
Prima conjectura est, quando testator propriam filiam excludit, & solum masculos ad invicem subintelligit, dec. 69. n. 2. pag. 458.
Praeterea si neptis non erant natae tempore testamenti, dec. 69. n. 4. pag. 458.
Alteri prohibito alienationis, & de ratione, dec. 69. n. 5. pag. 458.
Foemina subintelligitur in tacita conditione *si sine liberis*, ubi non est habita ratio conservandae agnationis, dec. 69. n. 6. pag. 458.
Contra, quod sufficit, agnationem fuisse contemplatam in certis gradibus, dec. 69. n. 2. pag. 458.
Dispositio *l. cum avus* habet locum etiam ad favorem descendendum ex foemina, addit. ad dec. 69. n. 2. pag. 453.
Amplia ad favorem neptum, quamvis istae de tempore testamenti natae fuissent, & ab avo praetermissae, addit. ad dec. 69. n. 3. pag. 453.
Subamplia confectionem procedere, licet testator propriam filiam dotatam excludat, quia haec exclusio non extenditur ad neptem, addit. ad dec. 69. n. 4. pag. 453.
Limita principalem conclusionem, quod dicta dispositio *l. cum avus* habeat locum in masculis, & foemi-

nis, ubi adesset Statutum foeminarum exclusivum, propter masculos, dec. 69. n. 3. pag. 458. & in addit. ad eandem n. 5. pag. 453.
Declaratio limitationem non procedere, nisi adimplens ad successionem sit de personis a Statuto contemplatis, addit. ad dec. 69. n. 6. pag. 453.
Quando dispositio talis Statutum locum non habeat in subiecta materia, remissive, addit. ad dec. 69. n. 7. pag. 453.
Item limita in fideicommissis agnatis, dec. 69. n. 8. pag. 453.
Et contrarium, quando procedat, remissive, addit. ad dec. 69. n. 9. pag. 453.
Haec limitatio fortius procedit, quando foemina excluderet agnatum a testatore dilectum, addit. ad dec. 69. n. 10. pag. 453.
E contra quando foemina excluderetur ab hereditate paterna propter minus dilectas personas, tunc consetur comprehensum sub tacita conditione *l. cum avus*, & concordantium, addit. ad dec. 69. n. 12. pag. 453.
Item limita dictam principalem conclusionem, si testator posuit in conditione filios masculos, & lineam masculinam, addit. ad dec. 69. n. 21. pag. 453.
Et quando sensus, ibidem.
Item quando filibus destinata est certa dos a subintelligitur fovenda, addit. ad dec. 69. n. 25. pag. 453.
Item quando apparet, testatorem cogitasse de filiis masculis, quamvis non appareat cogitasse de filiis foeminis, addit. ad dec. 69. n. 24. pag. 453.
Ubi agit de filiis nris, & ejusdem peritorum, cogitatio filiorum masculorum sufficit, ad hoc ut dicatur cogitatum etiam de filiis foeminis, quodque illos testator sub conditione tacita comprehendere noluerit, addit. ad dec. 69. n. 25. pag. 453.
Amplia etiam veritatem in diversis substitutionibus, addit. ad dec. 69. n. 26. pag. 453.
Item amplia etiam agatur de filiis diversarum personarum, addit. ad dec. 69. n. 27. pag. 453.
Quando aliunde dicatur cogitatum de filiis foeminis, ad hoc ut non veniant sub tacita conditione *l. cum avus*, remissive, addit. ad dec. 69. n. 28. pag. 453.
Item limita praedictam principalem conclusionem in agnatis, quae in alia dispositionis parte fuisset a testatore expresse exclusa, addit. ad dec. 69. n. 29. pag. 453.
Sublimita quando exclusio in alia parte fuisset propter masculos, nam in alia eorumdem cessante concursu, foemina comprehenderetur in dicta tacita conditione, addit. ad dec. 69. n. 20. pag. 453.
Maxime si nulla posset excogitari ratio exclusionis propriae filiae, veluti conservacionis agnationis, vel veluti masculinitatis, vel similes, quae descenderent, semper praefumitur, testatorem se consensisse volunti ordini naturalis affectionis, & charitatis, addit. ad dec. 69. n. 21. pag. 453.
Et vide infra in verb. *Suppletio*.
Non subintelligitur, quando testator alteri filio subintelligit *si sine filiis*, alteri simpliciter, & de ratione, dec. 4. n. 10. pag. 15.
Contrariae auctoritates reprobandae, ibid. n. 21. pag. 15.
Expressae adiectae in uno testamento parte excludit praesentem in suppletionem in alia, addit. ad dec. 23. n. 26. pag. 184.
Contrarii declarantur procedere, quando conditio *si sine filiis* apponitur sicut in eadem oratione, non in diversa, ibid. n. 27. pag. 184.
Vel flantibus circumstantiis, & coniecturis, quae suppletionem admittant etiam in parte diversa, addit. ad dec. 23. n. 20. pag. 184.
Item non habet locum dicta tacita conditio, quando fideicommissum indultum est favore agnationis, dec. 44. n. 2. pag. 351. & addit. n. 30. pag. 351.
Item non habet locum in testamento transversalis, & de ratione, addit. ad dec. 23. n. 1. pag. 184.
Et contraria opinio non in iure, nec in praxi recipitur, addit. ad dec. 23. n. 2. pag. 184.
Contrarium nihilominus qui sentiunt, addit. ad dec. 23. n. 3. pag. 184.
Admittitur horum opinio solum concurrentibus coniecturis, addit. ad dec. 23. n. 4. pag. 184.

Conjectura ad inducendam dispositionem *l. cum avus* in testamento transversalis debent esse graves, & conclusivæ, addit. ad dec. 13. n. 6. pag. 181.

Et error, & indubitate, ibid. n. 7.

Et inofficæ, & ex verbis testamenti desumptæ, nec sufficienti extrinsecæ, addit. ad dec. 13. n. 8. pag. 183.

Prima, & principalior conjectura est, si testator carens liberis fratrem instituat, addit. ad dec. 13. n. 9. pag. 183.

Amplia etiam in relictis particularibus, addit. ad dec. 13. n. 10. pag. 183.

Contra, quod hæc conjectura periculosa sit, nec admittenda, nisi aliis efficacioribus conjecturis sussulta, addit. ad dec. 13. n. 11. pag. 183.

Et de his conjecturis, remissive, addit. ad dec. 13. n. 12. pag. 183.

Admittitur conjectura prædicta, si testator filios fratris propriis descendens æquiparavit, addit. ad dec. 13. n. 14. pag. 183.

Qualitas sola, quod testator sit frater filios non habens non sufficit, & de ratione, addit. ad dec. 13. n. 15. pag. 183.

Limita, si constet plura contraxisse matrimonia, ut agnationem conservaret, & de ratione, addit. ad dec. 13. n. 17. pag. 183.

Sublimita, si de tempore testamenti recenter matrimonium contraxerit, addit. ad dec. 13. n. 17. p. 183.

Secunda conjectura ad suppleendam conditionem *si sine filiis* in transversalibus est, si versetur in majoratu, in quo semper præsumitur vocatus secundogenitus, & ejusque descendentes, primo deficiente, addit. ad dec. 13. n. 18. pag. 183.

Declarat, & intelligit, remissive, addit. ad dec. 13. n. 19. pag. 183.

Tertia conjectura defumatur, ex quo testamentum scriptum sit a Presbytero, vel alia persona literata ignota, vel a Notario inesperto, addit. ad dec. 13. n. 20. pag. 184.

Maxime si constet, Notarium alias errasse, & subtilitatem in testamento omisisse, addit. ad dec. 13. n. 21. pag. 184.

Mentio mortis in fideicommissaria, quando non dicatur per errorem a Notario omitti, addit. ad dec. 13. n. 22. pag. 184.

Quarta conjectura eruitur, ex quo testamentum conditum fuerit a testatore infirmo, tempore proximo obituro, addit. ad dec. 13. n. 23. pag. 184.

Et ex converso non intrat suppletio in testamento tempore bonæ valetudinis, addit. ad dec. 13. n. 24. pag. 184.

De alia conjecturis pro extendenda voluntate testatoris supplendi conditionem *l. cum avus* in transversalibus, remissive, addit. ad dec. 13. n. 5. pag. 184.

Suppletio non admittitur, si pugnet conjectura in contrarium, addit. ad dec. 13. n. 30. pag. 184.

Una relictat, si testator in casu prædecessoris hæredes voluit facere unicam substitutionem, addit. ad dec. 13. n. 31. pag. 184.

Secunda oritur, si testator substituit agnatos proximiores, nam tunc non intrat suppletio in transversalibus non agnato, addit. ad dec. 13. n. 32. pag. 184.

Tertia conjectura excludit feminæ ultimæ masculi transversalis est, & ad successionem vocati fuerint donatæ, addit. ad dec. 13. n. 33. pag. 184.

Quarta conjectura feminis adversativa relictat, & substitutione extranei, non curatis fororibus, & nepotibus testatoris viventibus, & eisdem cognatis, addit. ad dec. 13. n. 34. pag. 184.

Formis si substitui sine filiis, & descendentes masculi ejusdem, vel alterius fratris ipsius testatoris, addit. ad dec. 13. n. 35. pag. 184.

Amplia etiam masculi adhuc nati non sine, sed eorum adit spes verisimilis, & durante spe natiuitatis, quale temperamentum capi debeat, addit. ad dec. 13. n. 36. & 37. pag. 185.

Amplia, ut nec femina ultimi masculi præferri debeat in temporanea administratione bonorum, addit. ad dec. 13. n. 38. pag. 185.

Suppletio *l. cum avus* non intrat, si testator cogitavit de liberis, addit. ad dec. 13. n. 39. pag. 185.

Et qualis cogitatio requiritur, remissive, addit. ad dec. 13. n. 40. pag. 185.

Et quando non intrat favore descendens, si non non habet locum favore transversali, & alia, & emulatio non concurrentibus, de quibus remissive, addit. ad dec. 13. n. 41. pag. 185.

Non intrat favore transversali, etiam si defuncti, & gravati fuissent cum filiis, & descendens defuncti, addit. ad dec. 13. n. 42. pag. 185.

Amplia, etiam cum filiis institutis sit inimicus amicus, & familiaris testatoris, addit. ad dec. 13. n. 43. pag. 185.

Item non intrat respectu portionis fideicommissi conditi ex bonis patris, & quando hoc non procedat, remissive, addit. ad dec. 13. n. 44. pag. 185.

Abstrudum, quod filius a portione proprii parentis propter patris exclusionem, non operatur in transversalibus suppletionem, & de ratione, addit. ad dec. 13. n. 45. pag. 185.

Amplia etiam agatur de filiis ejusdem personæ, & donatæ intercedat diversitas casuum, addit. ad dec. 13. n. 46. pag. 185.

Contra, quia filii infirmiorum præsumuntur in portione proprii parentis prædictæ, addit. ad dec. 13. n. 47. pag. 185.

Intelligit, quando spiritus voluntatis testatoris prædilectionem suadeat, secus si ille non concurrat, & de ratione, addit. ad dec. 13. n. 48. & 49. pag. 185.

Filia non dicitur posita in conditione ad exclusionem substituti ex *l. cum avus*, cum excluditur a statuæ filius masculis, dec. 13. n. 50. pag. 185.

Contra, si seq. dicta dec. 13.

Declarat primam opinionem procedere, quando filia excluderetur per patris hæreditatem patris, dec. 13. n. 51. pag. 185.

Et contra non procedere, cum hæres a patre gravatus filiam ab intestato excludat, & de ratione, dec. 13. n. 52. pag. 185.

Beneficium dicte *l. cum avus* ad feminam impediatur Statuto feminarum exclusivo, vide addit. ad dec. 13. n. 53. pag. 185.

Alia ad materiam *l. cum avus*, vide in dec. 4. perit. & in addit. n. 54. pag. 185. & remissive in addit. ad dec. 60. n. 21. pag. 473.

CONFESSIO.

Aut ut præjudicat in vim pacis, aut confessionis judicialis, debet acceptari, dec. 13. n. 45. pag. 300.

Et acceptatio debet fieri, in totum, aliam in totum non, dec. 13. n. 46. pag. 300.

Admittitur cum qualitate non potest nisi cum dicta qualitate acceptari, dec. 13. n. 47. pag. 300.

Confessio, & adiutor in alio iudicio impugnetur nemo iniuri valet, dec. 13. n. 50. pag. 300.

Adversarij de suo non iure producat actorem, & quomodo, dec. 13. n. 51. pag. 300.

Dotis, conditio de præcedenti promissione, ad creditorem, remissive, dec. 13. n. 52. pag. 300.

Maritus confitens dotem, de cuius constitutione non confitetur, & renuncians exceptioni non nuncians potest censetur fecisse animo donandi, dec. 13. n. 53. pag. 300.

Ex depositione testis adferentis, patrem filie impotem ad dotatodum aliam, præsumitur non fuisse dotatam, dec. 13. n. 48. pag. 185.

Dotis clam emanata in alio territorio arguitur fraudulenta, dec. 13. n. 54. pag. 300.

Maxime si fiat contra aliam confessionem iuratum, dec. 13. n. 55. pag. 300.

Emissa in libro Decimarum, catasti, vel aliam nullo pacto potest impugari, addit. ad dec. 13. n. 56. pag. 300.

Emissa in precibus Principi porrectis, aliquem esse debilem, & prodigum non potest deinde impugnari, dec. 13. n. 57. pag. 300.

Emissæ in divitiis dicitur certissima divitiarum confessio, dec. 13. n. 58. pag. 300.

Falsa in uno iudicio non attenditur in alio, dum variatur modus agendi, dec. 13. n. 59. pag. 300.

Falsa a procuratore, etiam non docto de errore, est revocabilis, dec. 13. n. 60. pag. 300.

Fideiorem si purificatio favore alicuius arguitur ex confessione patris, que elicitur ex restitutione (1800)

rum fideicommissariorum per ipsam facta, append. 1. ad dec. 91. n. 4. pag. 549.

Et ista confessio plurimum attendi debet, ibid. n. 5. pag. 549.

Præsertim cum restituti demandata est ab eo, qui de voluntate testatoris magis præsumitur informatus, append. 1. ad dec. 91. n. 6. pag. 549.

Existencia fideicommissi probatur ex confessione hæredis gravati contra successores universales, dec. 91. n. 41. pag. 549.

Limita si sit erronea, tunc enim non attenditur, nec immutare valet substantiam, & veritatem rei, dec. 77. n. 40. pag. 481.

Ex quibus argui possit, rem aliquam recognitam fuisse ab hæredibus pro fideicommissaria, append. ad dec. 49. n. 13. pag. 360.

Hæredes gravati fideicommissum, alias dubium, reddit clarum, & confessione afficit etiam hæredes, dec. 14. n. 46. pag. 188.

Si addit confessio, & declaratio hæredis gravati de testatoris voluntate informati super transmissione fideicommissi ad filios in conditione positos, hæc est conjectura prædictam transmissionem inducens, addit. ad dec. 18. n. 60. pag. 178.

Confessio hæredis, & observantia subsequens probant saltem præsumptivè voluntatem testatoris, dec. 48. n. 15. pag. 341.

Et a tali confessione, & observantia non potest hæres recedere, dec. 48. n. 16. pag. 341.

Hæredes gravati fideicommissio facile inducitur ad fraudandos fideicommissarios, dec. 14. n. 14. pag. 189.

Super confessione facta in fraudem fideicommissi nulum constitui potest fundamentum, dec. 14. n. 15. pag. 189.

Idemitas bonorum fideicommissariorum probatur ex decima authoris, in qua fateatur se bona titulo fideicommissi possidere, dec. 91. n. 42. pag. 542.

Amplius, ut hæc probatio sufficit etiam ad effectum, caducitatis, dec. 91. n. 43. pag. 542.

Mulier factum licet nullum impugnare, & contra propriam confessionem venire non potest, dec. 39. n. 57. pag. 300.

Nihil operatur in iis, que pendent non a voluntate contentum, sed a iurisdictione, dec. 39. n. 43. pag. 300.

Non nocet contenti ex confessione, contra quam fuit iudicatum, dec. 39. n. 51. pag. 300. & n. 56. pag. 301.

Probat non solum inter parentes, sed & inter habentes causam ob eis, dec. 31. n. 6. pag. 153.

Refutans ex producente instrumentum tollitur, instrumento sublati, dec. 30. n. 55. pag. 301.

Tacita, seu si sit in uno iudicio, non nocet in alio, etiam inter easdem personas, dec. 30. n. 57. pag. 301.

Tutor non nocet pupillo, remissive, dec. 47. n. 32. pag. 339.

Ultimum dictum juratum prævalet assertioni extrajudiciali, dec. 48. n. 71. pag. 348.

CONFIRMATIO.

Addit robur rei confirmatæ, sed non extendit ad non contenta, dec. 1. n. 8. pag. 6.

CONFISCATIO.

Alienatio dicitur, dec. 40. n. 10. pag. 354.

Voluntaria, & non necessaria, dec. 40. n. 30. p. 354.

Esse sine libere, & irrevocabiler acquiri bona libera, existens penes delinquentem, qui passus sit confiscationem, addit. ad dec. 40. n. 18. pag. 357.

In confiscatione bonorum, ad hoc ut bona dicantur incorporata, & sisco quæsitæ, requiritur, sicutum illorum possessionem actualiter apprehendisse, & descripsisse in libris Cameræ, append. 1. ad dec. 49. n. 8. pag. 360.

Legatum usufructus xori relicto existentibus filiis, licet restringatur ad alimenta ex consuetudine Rufgeri, tamen stante confiscatione bonorum filii, propriam restitutionem naturam, & valet in vim plenè usufructus, dec. 40. n. 33. pag. 354.

Non habet locum in bonis possitatis banneis non subiectis, append. 1. ad dec. 40. n. 6. pag. 360.

Possessor confiscentem verisimile non est, quod pecuniis

abundet, ex quibus investimenta facere potuisset, append. 1. ad dec. 49. n. 13. pag. 362.

Maxime probato, quod luxurie deus esset, ibidem n. 14. pag. 364.

Quibus in talibus locum habeat, remissive, addit. ad dec. 49. n. 18. pag. 357.

CONFORMATIO.

Contrahentium præsumpta conformitas cum Statuto non habet locum, stante contraria eorum voluntate, ut si in investitura bonorum emphyteuticorum habita fuerit relatio ad concordiam initam inter Ecclesiam, & Civitatem, addit. ad dec. 17. n. 34. pag. 109.

Ubi adeo Statutum foeminarum exclusivum, cum quo primus acquirens emphyteus se conformare voluisse præsumitur, si deficiant masculi, foemine lineæ iam ingressæ non succedunt ad exclusionem, masculorum alterius concumelli, addit. ad dec. 17. n. 37. pag. 109.

Dispositio l. cum avus an, & quando cesset ob præsumptam conformationem cum Statuto exclusivè foeminarum, addit. ad dec. 74. n. 3. pag. 478.

Et an conformatio præsumatur cum Statuto gravantis, vel gravati, addit. ad dec. 76. n. 6. pag. 478.

Præsumpta conformatio cum Statuto procedit in verbis dispositivis, non in conditionalibus, dec. 76. n. 19. pag. 476.

Testator præsumitur se velle conformare cum Statuto, dec. 17. n. 18. pag. 109. dec. 31. n. 40. pag. 147. & dec. 68. n. 14. pag. 457.

Declarat, ut n. 47. dicta dec. 31. pag. 147.

Pro interpretatione voluntatis testatoris Statutum gravantis, & non gravati est attendendum, addit. ad dec. 17. n. 64. pag. 109.

Sed vide in seq. vers. Testator.

Exclusio foeminarum ex præsumpta conformatione cum Statuto, non habet locum favore masculorum, qui sunt extra gradum a Statuto consideratum, dec. 31. n. 46. pag. 146.

Conformatio præsumpta cum Statuto foeminarum, exclusivè, quando foemina ad admissionem ex verbo communem non impedit, addit. ad dec. 31. n. 41. pag. 153.

Testator præsumitur se conformare Statuto exclusivè foeminarum ab hereditate gravati, non sui ipsius, & de ratione, dec. 61. n. 1. pag. 431. & in addit. ad eandem n. 1. pag. 431.

Ideo succedunt illi, qui ex forma Statuti succederent in hereditate gravati, dec. 61. n. 2. pag. 431.

Limitationes hujus conclusionis, vide in verbo Successio.

Alia de præsumpta conformatio, vide in verbo Consuetudo vers. Desumpta.

CONGREGATIO.

Plurium simul quando ex dispositione requiritur, ex hoc inferitur, negotium ad omnes pertinere, dec. 79. n. 19. pag. 489.

CONJECTURA. CONJECTURÆ.

A differentia desumpta debilis reputatur, ideo recurrendum est ad considerandam totam massam negotii, & alias circumstantias, quæ operari valent, ut una, & eadem conjectura in uno casu admittatur, in alio vero rejiciatur, addit. ad dec. 56. n. 15. pag. 408.

Agnationis ratio non refert, an habita fuerit expresse, vel id ex conjecturis arguatur, dec. 61. n. 30. p. 431.

Contra, quod a ratione agnationis tacita non sit arguendum, dec. 61. n. 31. pag. 431.

Sed hæc opinio reprobat, ibid. n. 31.

Unica tamen non sufficit ad indorem agnationis contemplationem, dec. 31. n. 37. pag. 146.

Dispositio l. cum avus tot. ff. de caducis. ff. de consens. locum habet solum concurrentibus conjecturis in fideicommissio transversali, addit. ad dec. 31. n. 4. p. 181.

Sicut illius concurrentibus admittitur detractio alimenterum ex fideicommissio transversali, & quæ sint, addit. ad dec. 31. n. 1. 12. & 13. pag. 181.

Sed conjecturæ debent esse graves, & concurrentes, addit.

- addit. ad dec. 23. n. 6. pag. 181.
Et certa, & indubitata, ibid. n. 7.
Et intrinseca, ac ex verbis testamenti desumpta, nec
 sufficienter extrinseca, addit. ad dec. 23. n. 8. p. 183.
Idem procedit quoad destructionem alimentorum ex
 fideicommissio transmissis, addit. ad dec. 23. n. 12.
 pag. 183.
Et de his coniecturis vide in verbo *Conditio tacita* §
five filii.
Dilectio i. ram avunculi, & quando cesset ob præsum-
 ptam confirmationem cum Statuto exclusivum præsum-
 ptam, addit. ad dec. 26. n. 5. pag. 478.
Desumpta ex eo, quod testator interrogatus sic respon-
 disse, est fragilis, quia sufficit negare ita fuisse
 responsum, dec. 28. n. 48. pag. 509. & decif. 52.
 n. 26. pag. 578.
Item ex præsumpta conformatione voluntatis cum
 Statuto municipalis levis est, & de facili ab ea re-
 ducitur, dec. 32. n. 41. pag. 548.
Et hæc coniectura non habet locum ad exclusionem
 fideicommissi favore masculinum, qui sunt extra
 gradum a Statuto confideratum, dec. 32. n. 46. p. 547.
Fideicommissum inducitur ex coniecturis ex testamento
 renitens, dec. 39. n. 2. pag. 530.
Præinducendo fideicommissio debent esse legit, & non
 hominis, dec. 32. n. 55. pag. 548.
Item debent esse concludentes, & necessariz, dec. 32.
 n. 56. pag. 548.
**Ex coniecturarum multiplicitate summa etiam tribu-
 nalia pro fideicommissi** expresse inclinant, dec. 24.
 n. 50. pag. 133.
Rota Florentina coniecturas tam recipit ad inducendum
 fideicommissum, dec. 24. n. 53. pag. 133.
Limita in descendentes, & pro conformatione bono-
 rum in familia, dec. 24. n. 54. pag. 133.
Filiorum, descendendum, & successorum appellations, quod
 non veniant feminæ, quæ sunt coniectura, dec. 32. n. 3.
 & seq. pag. 544. addit. ad dec. 33. n. 31. & seq. pag. 544.
 & dec. 33. n. 3. pag. 508.
Et debent esse urgentes, & specificæ, addit. ad decif.
 52. n. 3. pag. 549.
Filiorum appellations an, & quando veniant nepotes,
 decif. 60. pag. 535. decif. 91. pag. 537. & decif. 100.
 pag. 551. & seq.
Haereditas sanguinis, & non extranei, ut veniant appella-
 tione hæredum tam in contradiculis, quam in ultimis
 voluntatibus, quæ sunt coniectura, addit. ad dec. 41.
 n. 3. & seq. pag. 528. & 509.
Ideales non sunt admittendæ, dec. 32. n. 51. pag. 547.
Levis etiam coniectura sufficit pro interpretatione verbi
 ambigui, dec. 95. n. 1. pag. 512.
Materia coniecturalis est Iudicis arbitrio terminanda,
 dec. 78. n. 12. pag. 478.
Paria sunt aliquæ esse expresse vocatum, vel ex conio-
 clutis, dec. 62. n. 13. pag. 434.
Pecunia appellations, quod non veniant nomina debito-
 rum, coniectura quæ sunt, dec. 2. n. 6. & seq. pag. 4.
Pæsi in conditione ex quibus coniecturalis censentur vo-
 cati, dec. 3. per tot. pag. 4. addit. ad eandem n. 45.
 pag. 5. & dec. 22. cum addit. pag. 159. & seq. vide
 in verbo *Pæsi in conditione*.
Proprietates verborum similes in consensu præferuntur,
 dec. 32. n. 53. pag. 547.
Procedendo ab eo, quod est in iure certum, in interpreta-
 tione voluntate testatoris requirunt urgentes coniecturae,
 vel saltem probabiles, dec. 47. n. 50. pag. 550.
Pro repetitione conditionis in uno, ac in alio casu, ex
 quibus sonibus educi soleant, addit. ad decif. 38.
 n. 3. pag. 502.
Representatio ut volita dicatur a testatore, sufficienter
 arguitur coniectura, addit. ad dec. 60. n. 16. pag. 425.
Et pro illa excludenda, cum contra se non sufficiunt,
 debent esse univæ, urgentissimæ, & efficaciores,
 & valde concludentes, addit. ad decif. 60.
 n. 17. pag. 425.
Cætera vide in verbo *Representatio*.
Ringula, quæ non profunt, simul univæ iuvant ad voca-
 tionem postorum in conditione, dec. 2. n. 18. p. 9.
 & dec. 21. n. 73. pag. 164.
Item pro inducenda contemplatione agnitionis,
 addit. ad dec. 33. n. 42. pag. 522.

Intellige quando sunt concludentes in genere suo, &
 inducentes animum Iudicis ad ita credendum, decif.
 22. n. 73. pag. 164.
Licet essent viginti, aut triginta, & etiam mille non
 sufficienter, nisi essent probabiles, & ex expressis
 testamenti eliciantur, dec. 22. n. 74. pag. 164.
Et huiusmodi coniecturae debent esse urgentes, non
 leves, ac frivæ, dec. 32. n. 56. pag. 548.
Et solum profunt, quando nunquam est de per se
 perfecta, dec. 32. n. 60. pag. 548.
Transmissio legatis, seu fideicommissi conditionalis in-
 ducatur, non sunt necessariz neque copulæ,
 neque alternative coniecturae contemplationis agnitionis,
 & disgressus ad plures gradus subalternum,
 sed æquipollentes sufficient, addit. ad decif. 28.
 n. 51. pag. 516.
Contrarium sentientes referuntur, addit. ad decif. 28.
 n. 56. pag. 516.
Principium verior est, & exceptior, five verior, five
 in testamento ascendens, five transverbalis, addit.
 ad dec. 28. n. 57. pag. 516.
In conflictu coniecturarum pro transmissione, & contra
 transmissionem fideicommissi conditionalis prævalent
 ultimæ, quæ habent affirmativam regulam,
 addit. ad dec. 28. n. 146. pag. 533.
Referuntur contrarium sentientes, ibid. n. 146. pag. 533.
Declarantur procedere in certis limitibus, ubi
 nempe quando argueretur de admittendo decon-
 sistentibus testatoris, & excludendis extraneis, addit.
 ad dec. 28. n. 148. pag. 533.
Vel quando concurrerent coniecturae, quæ rem
 dubiatam poerent, addit. ad decif. 28. n. 149.
 pag. 533.
Pecunia patris, & filiorum an fuerit simultanea, vel no-
 mine successivo, ex quibus coniectura arguitur,
 dec. 100. n. 96. & seq. pag. 588.
Voluntas testatoris servanda est, etiam si coniectura præ-
 cipiat, dec. 95. n. 1. pag. 512.
Eiusque cognitio regulariter pendet a coniectura,
 dec. 8. n. 48. pag. 31.
Et ab eis voluntas fit manifesta, dec. 32. n. 58. n. 128.
Urgentes, & manifestæ requiruntur ad concludendum
 mentem testatoris contra verborum significationem,
 & proprietatem, dec. 32. n. 54. pag. 547. & decif. 60.
 n. 23. pag. 451. Et vide supra in verbis *Proprietas*,
 & verbis *seq.*

CONJUNCTIO.

Colledivum nomen filiorum re, & verbis conjunctis, decif.
 54. n. 3. pag. 350.
Copula & cum unico verbo operatur, ut plures dicantur
 conjuncti re, & verbis, dec. 34. n. 4. pag. 113.
Jus arrependi, seu decedendi semper habet locum,
 si sine conjunctione reali, & verbali, addit. ad decif.
 86. n. 11. pag. 520.
Mixta operatur, ut portio conjuncti decedens per sui
 non decedens deferatur alteri, & de iatone, decif.
 54. n. 5. pag. 350.
Cætera vide in verbo *Jus arrependi*.
Oratione coniectio, & continuatio ex quibus realitas
 remittitur, addit. ad dec. 62. n. 22. pag. 435.
Proximior est verbum colledivum, & inducit mixtum
 conjunctionem, dec. 86. n. 17. pag. 527.
Et ex ea oritur jus non decedendi, decif. 86. n. 18.
 pag. 527.
Sanguinis ardiru reputatur, quæ duplici vinculo con-
 jungitur, dec. 33. n. 16. pag. 58.
Scientia ad effectum præstationis non educitur ex con-
 junctione sanguinis, quæ certa requiritur in mix-
 ta præjudiciali, addit. ad dec. 28. n. 44. pag. 113.
Maxime fit verum in casibus non successivis, sed
 momentaneis, addit. ad dec. 28. n. 45. pag. 113.
Vinculum mixtum, & agnitione transmissi, reputatur
 de per se inopertens, licet si cum patris coniectura
 fuerit, dec. 62. n. 45. pag. 449.
Instilge ut in eadem dec. 62. n. 53. & seq. p. 2. ten.
Vinculum mixtum prodest illi, qui sine dno vinculo
 succedere poterat, dec. 92. n. 14. pag. 523.
Vinculum imperitum cum penitus conjunctum
 nihil operatur, dec. 62. n. 55. pag. 449.
Contrariæ auctoritates declarantur, ibid. n. 56.

Coniuncti ex utroque latere præferuntur coniunctis ex uno tantum, addit. ad dec. 92. n. 10. pag. 546.
Et coniuncti ex uno latere non concurrunt cum ascendentibus in successione fratrum, & fororum, ut coniuncti ex utroque, addit. ad dec. 91. n. 1. p. 546.
Duplicitas vinculi non operatur, quando fuit habitatio agnitionis, quia tunc maternum vinculum est impertinens, dec. 91. n. 12. pag. 546.
Coniunctio ex utroque latere non attenditur ultra fratres, & defuncti fratris filios, addit. ad dec. 91. n. 14. pag. 546.
Item non attenditur in vocatione proximiora in gradu, & de ratione, addit. ad dec. 92. n. 15. p. 546.
Et videtur verbo *Coniunctus*.

CONJUNCTUS.

Agnatio solo virili sexu descendit, dec. 95. n. 49. p. 581.
Ideo in illa maiorem partem non habet utriusque coniunctus, quam habeat consanguineus, dec. 95. n. 50. pag. 581.
Consanguineus excluditur ab utroque coniuncto, cum vocatus est proximior, dec. 95. n. 45. pag. 581.
Limita quando vocatur est proximior in gradu, dec. 95. n. 46. pag. 581.
Per duplex vinculum coniunctus præsumitur magis diciatur, dec. 94. n. 45. pag. 501.
Proles, quæ ex verisimili mente testatoris excludit substitutum, non dicitur ea, quæ coniuncta est gravato, & illi succedit ab intestato, nisi ulterius sit de descendibus testatoris, dec. 11. n. 6. pag. 58.

CORRECTIO.

Argumentum a contrario sensu non admittitur ad inducendam correctionem, dec. 52. n. 47. pag. 377.
Repetitio qualitatium non fit contra intentionem disponentis, & quando resultaret correctio prioris dispositionis, & exemplifica ut ibi, dec. 61. n. 9. p. 431.

CORRESPECTIVITAS.

Lucrum, & damnum omnimodum habent inter se corre. spectivum, ita ut ad quem spectat damnum, spectet & lucrum, & viceversa, addit. ad dec. 47. n. 11. pag. 321.
Obligatio quando est correspondiva, ante adimplementum pro parte sua, non potest, dec. 11. n. 32. p. 154.

CONSANGUINEUS. CONSANGUINITAS.

Agatio solo virili sexu descendit, dec. 95. n. 49. p. 581.
Ideo in illa maiorem partem non habet consanguineo utriusque coniunctus, dec. 95. n. 50. pag. 581.
An excludatur ab utroque coniuncto, cum vocatus est proximior, dec. 95. n. 45. pag. 581.
Cetera vid. in verb. *Coniunctus*, & in verb. *Coniunctus*.
Non excluditur quando vocatus est proximior in gradu, dec. 95. n. 46. pag. 581.
Hybridatio consanguinitatis masculi de agnatione vere, & proprie comprehendi dicuntur, dec. 79. n. 11. pag. 488.
Impressum peti potest a consanguineo etiam cessionario extranei, vel procuratore in rem suam, addit. ad dec. 98. n. 41. pag. 581.
Non tamen peti potest ab extraneo cessionario consanguinei, addit. ad dec. 98. n. 47. pag. 581.
Consanguineus potest compromissum petere contra extraneum cessionarium alterius consanguinei, addit. ad dec. 98. n. 48. pag. 581.
Et vide in verbo *Compromissum*.
Juramentum favore consanguineorum fundatoris semper fit lata interpretatio, & talis, quod actuum a passivo non discordet, nec e converso, addit. ad dec. 100. n. 113. & 114. pag. 609.
Cetera vide in verbo *Juramentum*.

CONSENSUS. CONSENTIENS.

Facta cum falso præsupposito non inducit ratificationem ex defectu consensus, dec. 23. n. 7. pag. 180.

Inseparabilis ut quis dici possit, comitate debet de totali defectu consensus, & voluntatis, addit. ad dec. 23. n. 8. pag. 74.
Plurium simul condonatorum, quando requiritur ex hoc inferre negotium ad omnes pertinere, dec. 79. n. 19. pag. 489.
Sufficit in omni materia scientia, voluntas, consensus, & cogitatio in genere, dec. 4. n. 17. pag. 15.
Consentientis alienationi rei fideicommissi sufficit, si sciens illud esse in eius personam purificandum, an adveniente conditione agere possit de evidione, addit. ad dec. 31. n. 5. pag. 258.

CONSERVATIO.

Ripubliæ interest familiarium honestatem, & dignitatem conservari, dec. 12. n. 14. pag. 160.
Testator si voluit omnia bona in masculis conservari, admittitur filius non solum ad portionem patriæ, sed patrii, dec. 82. n. 18. pag. 507.
Mentio de filiis masculis, & de legitimo matrimonio, censetur facta solum pro conservatione familie, dec. 16. n. 5. pag. 198.
Alia vide in verbo *Agnatio*. *Familia*.

CONSUETUDO.

Argumentum ab eo, quod quis solitus est facere recte ducitur, dec. 30. n. 25. pag. 259.
Arbitrarium non dicitur, quod est consuetum, sed necessarium, dec. 30. n. 26. pag. 259.
Defectus dicitur, quæ nunquam inducia fuit, dec. 15. n. 26. pag. 82.
Legum, & aliarum dispositionum est optima interpretis, dec. 30. n. 27. pag. 259.
Mors, & intentio declaratur ex consuetudine loquendi ipsius testatoris, & loci, dec. 35. n. 14. pag. 271.
dec. 51. n. 25. pag. 371. & dec. 79. n. 59. pag. 492.
Intelligentia verborum testatoria desumenda est ab ejus usu loquendi, non a generali hominum consuetudine, dec. 55. n. 35. pag. 582.
Mutanda non sunt, quæ a consuetudine certam interpretationem habuerunt, dec. 55. n. 32. pag. 272.
Probat quælibet consuetudo pro dictum excellentis Doctorum, dec. 77. n. 18. pag. 480.
Recedendum non est a stylo, & consuetudine patriæ propter exteras decisiones, dec. 19. n. 9. pag. 122.

CONSUMPTIO.

Detrahiens fideicommissarium non competunt, quando iam sunt consumptæ ex alienationibus antecessentibus, append. 1. ad dec. 49. n. 15. pag. 360.
Legitima, & Trebellianicæ detractiones non admittuntur pro retardanda immisione, quando plures consumptæ apparent ob alienationem prædicti fideicommissarii, append. 2. ad dec. 49. n. 34. pag. 365.

CONTEMPLATIO.

Affectus, & contemplatio non cadit in ignotos, dec. 54. n. 17. pag. 390.
Agnatio, vide in verbo *Agnatio* ex quibus contemplata dicuntur, in verbo *Agnatio* quando non dicatur contemplata, & in verbo *Ratio* quia voluit.
Deduxit regulariter ab affectione, dec. 54. n. 14. p. 390.
Donata filii contemplatione patriæ cum fratribus conferuntur, addit. ad dec. 59. n. 31. pag. 410.
Limita in donata a Principe, addit. ad dec. 59. n. 32. pag. 410.
Favor pæ causæ videtur principaliter contemplatus, dec. 54. n. 29. pag. 390.
Insuper in ultimis voluntatibus non ipsa dispositio, sed quæ contemplatione fiat, dec. 54. n. 11. pag. 388.
Quod mea contemplatione dispositum est, meum esse videtur, dec. 54. n. 2. pag. 389.
Legari filia nasciturus, præsumitur id facere contemplatione parentum, dec. 54. n. 9. pag. 390.
Amplius ut ibidem n. 11. & 12.
Contra ut ibidem n. 32.
Contrariæ auctoritates declarantur, dec. 54. n. 43. pag. 391.

Lige.

Legatum factum per propinquo alteri propinquo censetur factum contemplatione propinquitatis, decif. 54. n. 31. pag. 390.
Et mentio parentum censetur fieri demonstrative, decif. 54. n. 32. pag. 390.
Contemplatio in legato cessat ex eo, quod quis sit heres, dec. 54. n. 33. pag. 391.
Legatum relictum prefertur contemplatione legatarii, non alterius, dec. 54. n. 37. pag. 390. & in addit. ad eandem n. 1. pag. 391.
Limita, quando constat fuisse legatum nisi contemplatione alterius, addit. ad dec. 54. n. 2. pag. 392.
Legatum factum Episcopo, vel administratori alicuius universitatis, an spectet ad Episcopum, vel administratorem, seu potius ad Ecclesiam, & universitatem, remissive, addit. ad dec. 54. n. 3. pag. 392.
Primo nominatus censetur principaliter contemplatus, & per consequens prædilectus, dec. 54. n. 15. p. 390.
Principalis contemplatio attenditur, dec. 54. n. 16. p. 390.

CONTRACTUS.

Conditio impossibilis vitiat contractum, decif. 15. n. 45. pag. 85.
Limita in contractu habente privilegia ultimæ voluntatis, dec. 15. n. 46. pag. 85.
Divisio in æquiparatur emptioni, & venditioni, dec. 19. n. 45. pag. 124.
Solutio alicuius summe in contractu divisionis solute pro confectione non facit illum suam matrem naturam, & evadere contractum emptionis etiam pro parte, & de ratione, dec. 20. n. 41. pag. 125.
Extensio difficultatis admittitur in fideicommissu inducitur pro contractu, quam per ultimam voluntatem, decif. 16. n. 41. pag. 93.
Extensio de persona ad personam non fit in contractibus, dec. 59. n. 14. pag. 426.
Cetera vide in verbo *Extensio*.
Summe an veniant filiorum appellatione in contractu donationis, dec. 33. n. 18. pag. 255.
Fideicommissa, & substitutiones etiam in contractibus ordinari possunt, dec. 59. n. 2. pag. 425. & in addit. ad eandem n. 47. pag. 420. decif. 85. n. 34. & seq. pag. 113.
Et talis opinio est usæ receptæ, licet contraria verior sit in puncto iuris, addit. ad dec. 59. n. 48. pag. 420.
Amplia ut possint ordinari tam per modum fideicommissarum, quam vulgarium substitutionum, addit. ad dec. 59. n. 49. pag. 421.
Et an proprie dicantur substitutiones, dec. 53. n. 16. pag. 255.
Ex fideicommissu in contractu ordinato possunt detrahi dotes vigore *autem res que*, & de aliis circa materiam, remissive, addit. ad dec. 59. n. 50. p. 421.
Iurati contractus non comprehenduntur in Statuto florentino, addit. ad dec. 18. n. 41. pag. 118.
Ius accrescendi tam in contractibus, quam in ultimis voluntatibus semper locum habet, quando constat, talem fuisse mentem disponentium, addit. ad decif. 86. n. 72. pag. 53.
Cetera vide in verbo *Ius accrescendi*.
Mens disponentium in contractibus præcipue est attendenda, dec. 19. n. 37. pag. 84.
Potius quam verborum conceptio, dec. 25. n. 38. p. 84.
Et de ratione, ibidem. n. 39.
Mixtus cum emptione, & permutatione quam naturam retineat, dec. 20. n. 42. pag. 126.
Obligatio quando est correlative, ante adimplementum pro parte sua agi non potest, decif. 21. n. 51. pag. 154.
Omissum in contractibus habetur pro omisso, decif. 16. n. 23. pag. 92.
Pluralitas in contractibus regulariter non resolvitur in singularitates, addit. ad dec. 11. n. 4. pag. 63.
Cetera vide in verbo *Pluralitas*.
Prodigi contractus cum alio contrahente bona fide gestus an, & quando valeat, vide addit. ad dec. 14. n. 25. pag. 80.
Nullus est contractus initus cum prodigo, si contrahens sciat, eum consumpturum pecuniam in malos usus, addit. ad dec. 14. n. 26. pag. 80.
Prodigus post interdictam administrationem nullum,

contractum potest celebrare, addit. ad dec. 14. n. 25. pag. 80.
Nullitas contractus prodigi facilius inducitur in prodigo minore, addit. ad dec. 14. n. 34. pag. 80.
Sed bene procedit etiam in maiore, & de ratione, addit. ad dec. 14. n. 34. pag. 80.
De prodigialitate ad effectum privandi aliquem rerum suarum administratione, quando constaretur, addit. ad dec. 34. n. 36. pag. 80.
Alia vide in verbo *Prodigi*.
Qualitatem contractus ad discernendum, tenet, & forma verborum principaliter attenditur, dec. 10. n. 40. pag. 126.
Refutatio in integrum cessat, si in contractu appositum sit iuramentum, dec. 14. n. 2. pag. 77.
Nisi addit dolus ex proposito, dec. 14. n. 3. pag. 77.
Cetera vide in verbo *Refutatio in integrum*.
Tempus implementi, non contractus inspicitur, quando implementum a creditore obiri debet, decif. 2. n. 33. pag. 113.
Tunc enim cessat æquitas, in qua fundatur sententia, dec. 18. n. 38. pag. 113.
Transmissio facilius datur in contractibus, quam in ultimis voluntatibus, & de ratione, addit. ad dec. 30. n. 55. pag. 411.
Quod procedit quando agitur de impedienda revocatio bonorum ad donatorem, vel alium extraneum, non vero quando agitur de excludenda filia legitime, & ut pars donationis possessa a defuncto ad eius successores in donatione non committatur transferatur, addit. ad dec. 59. n. 64. pag. 421.
Transmissio ad heredes sunt iura a contractu dependentia, quamvis conditionalia sint, sicut ab ultimis voluntatibus, addit. ad dec. 18. n. 109. p. 122.
Expressio nominis proprii non in contractibus, sed in ultimis voluntatibus transmissio nem impedit, concurrentibus non concurrentibus, addit. ad dec. 12. n. 109. pag. 222.
Verbe contractus cui non conveniunt, nec ejus dispositio potest convenire, dec. 18. n. 14. pag. 112.
Vocati successore in contractibus non capiunt de iure præcedentis, ut contingit in fideicommissu in successione per obliquum, sed capiunt ex persona propria, dec. 85. n. 32. pag. 114.

CONTRADICTOR.

Legimus, & habens principale interde quis dicitur, ad hoc ut sententia contra ipsum lata aliis non valeat præiudicat, addit. ad dec. 44. n. 16. pag. 130.
Et an qui non habet primam causam successorem dicatur talis, dec. 94. n. 10. pag. 556. addit. ad eandem n. 3. pag. 556.
Cetera vide in verbo *Sententia*, & in verbo *Causa*.

CONTRAHENTIS.

Causa prodigo non excusatur, sed in dolo, & male esse dicuntur, dec. 14. n. 25. pag. 80.
Et quæ sit æquior opinio, addit. ad decif. 10. n. 14. pag. 80.
Alia vide in verbo *Contractus*, vers. *Prodigi*, & in verbo *Prodigi*.
Nobilitas contrahentium dolum excludit, dec. 14. n. 25. pag. 77.

CONTRARIUM. CONTRARIETAS.

Contrarium eadem est difficultas, quando non militat diversitas ratio, dec. 52. n. 16. pag. 374.
Cum *filii*, & *filie* *filie* sunt contraria, append. ad decif. 18. n. 1. pag. 293.
Extensio conditionis non fit de uno casu ad alium contrarium, ibidem pag. 293.
Non auditur, qui petit ad, causæ contrarium non esse petiturus in casu contrario, dec. 18. n. 13. p. 111.
Privatio improprie accipi debet ad evitandam contrarietatem, & repugnantiam, decif. 96. num. 14. pag. 598.

CONTRAVENTIO.

Ubi contraventione, tota familia privata esseletur, quando alias inanis, & frustratoria redderetur testatoris dispositio, dec. 95. n. 5. pag. 558.

Contraventione unus ex pluribus ad fideicommissum vocatus, alii privati non remanent, addit. ad dec. 95. n. 5. pag. 562.

Contraventione patris, vel matris non prejudicat filius post eorum jure proprio ad successionem venientibus, addit. ad dec. 95. n. 62. pag. 561.

Limita, quando constat de voluntate testatoris, quod voluerit ob unius contraventionem privare omnes emolumento hereditatis, addit. ad dec. 95. n. 5. pag. 562.

Et tunc causa privationis non est factum tertii, sed voluntas testatoris, qui talem sui bovis legem imposuit, addit. ad dec. 95. n. 6. pag. 562.

Talis voluntas elicitur, quando poena privationis est realis inciens totam lineam, quo casu filii nati post contraventionem non possunt vocare bona a substituto inter im admisso, addit. ad dec. 95. n. 7. p. 562.

Et de ratione, ibid. n. 9.

Secus si poena privationis sit personalis, & de ratione, addit. ad dec. 95. n. 8. & 10. pag. 562.

In ratione privationis realis, & totam lineam inciens, presumitur testator odio habere non tantum contravenientem, sed & omnes descendentes eadem macula infectos, addit. ad dec. 95. n. 9. p. 562.

Secus in ratione privationis personalis, addit. ad dec. 95. n. 10. pag. 562.

Exemplum privationis realis, & que incit totam lineam, addit. ad dec. 95. n. 11. pag. 562.

Item elicitur voluntas privationis realis, si contraveniens habitus fuit pro mortuo, & perinde, ac si sine liberis decessisset cum substitutione alterius, & de ratione, addit. ad dec. 95. n. 12. pag. 562.

Item si testator privationem pluries, & exiis repetiit, & de ratione, addit. ad dec. 95. n. 13. pag. 562.

COPULA. COPULATIVA.

Copula copulativa ut puri fiuntur, utriusque copulati concursus requiritur, dec. 11. n. 27. pag. 59.

Intellige quando unus tantum est gravatus sub conditione copulativa, secus si plures, dec. 11. n. 28. p. 59.

Substituti sub eadem conditione dicuntur copulati, dec. 11. n. 24. pag. 59.

Conjuncti per unicum verbum, & copulam & dicuntur conjuncti re, & verbis, dec. 14. n. 4. pag. 589.

Et copula non impedit resolutionem pluralitatis in singularitatem, & quomodo stare dicatur, addit. ad dec. 11. n. 49. pag. 59.

Amplia etiam apponitur sit in substitutione facta per nomina propria institutorum, addit. ad dec. 11. n. 44. pag. 64.

Stantibus conjecturis verba *si ambo*, *si amovet*, & copula & impediunt resolutionem, addit. ad dec. 11. n. 51. pag. 64.

Et est repetitiva ejusdem qualitatis, dec. 17. n. 25. p. 202.

Limita primo, quando ponitur inter orationes per se distinctas, & separatas, quo casu stare dicitur continue, dec. 17. n. 25. pag. 202.

Amplia limitationem etiam in oratione imperfecta ratione verbi, quando verbum circa diversas personas dec. 17. n. 26 & 27. pag. 202.

Limita secundo, quando dispositiones debent si veris temporibus effectum sortiri, dec. 17. n. 29. 30. & 33. pag. 202.

Limita tertio, quando secundae dispositioni addita sunt nova qualitas, dec. 17. n. 31. pag. 202.

Limita quarto, quando qualitas non convenit uniformiter utrique rei, vel personae, dec. 17. n. 3. p. 202.

Limita quinto, quando diversae causae sunt dispositionum, dec. 17. n. 33. pag. 202.

Et si subsequatur dictioni *vel* stare dicitur augmentative, nec submovet de veritate orationis, appod. ad dec. 18. n. 10. pag. 195.

Et quando copulative, & quando augmentative censetur apponitur, dec. 19. n. 14. pag. 488. & n. 17. p. 493.

Et posita inter personarum, inter quas cadit ordo charitatis.

Tom. I.

tis, & affectionis, non inducit vocationem omnium simultanee, dec. 79. n. 58. pag. 492.

Et quodnam discrimen operetur inter casum, io quo vocatae sint feminæ superviventes, & descendentes, atque alium, in quo sint vocatae feminæ superviventes descendentes, append. ad dec. 92. n. 3. p. 50.

Dictio predicta est de sui natura, & qualitate ampliativa, poni solita ioter diversa, append. a. ad dec. 92. n. 3. pag. 551.

Atque accipi debet in sensu operativo, ne sequatur orationis improprias, append. a. ad dec. 92. n. 4. pag. 551.

Et posita inter speciem, & genus stat ampliative, & extensive, addit. ad dec. 98. n. 23. pag. 581.

Posita inter verba *domus*, & *familia* stat expositive, & restrictivae, & verbum *domus* regulatur in subsequenti verbo *familia*, addit. ad dec. 135. n. 14. pag. 275.

Contra, si fideicommissum sit constitutum pro *familia*, & *domo*, & de ratione, addit. ad dec. 135. n. 25. pag. 275.

Refusor in distinctivum vocato filio, & nepote, ex verisimili morte testatoris, dec. 99. n. 14. & 16. pag. 585.

CREDITOR.

Affiliatus fideicommissario, cum sublineat, & repræsentet personam sui debitoris, dec. 3. n. 31. p. 22.

Dilatus ad solvendum præsumitur facta gratia debitoris, dec. 21. n. 40. pag. 155.

Amplia etiam conventum sit de interesse, stante conjunctione, & amicitia debitoris, dec. 21. n. 42. pag. 155.

Exigere negligens a suo debitore non dicitur moram facere, sed diligentiam omittit, dec. 21. n. 39. pag. 155.

Passidens bona debitoris tenetur imputare fructus in sortem, dec. 40. n. 11. pag. 303.

Succedens debitori confundit actionem, dec. 31. n. 32. pag. 236.

CREDULITAS.

Ab expressis iusta credulitas, & consilia Advocatorum excusant, dec. 8. n. 85. pag. 35.

Item excusant a mala fide credulitas, quod res ad se spectet, addit. ad dec. 97. n. 11. pag. 576.

Pro vere accipitur, quod testator verum credidit, dec. 33. n. 31. pag. 382.

CULPA.

Auctorem suum tenet, & poena demerentibus, non autem benemerentibus imponitur, addit. ad dec. 95. n. 4. p. 562.

Testator privare nequit aliquem re relicta relicta, ex culpa, & facto alterius, dec. 96. n. 3. pag. 565.

Maxime cum res fuerit pure relicta, & ademptio est conditionalis, dec. 96. n. 3. pag. 565.

Pure relicta censetur, cum in aliquo casu facta est privatio, quia ista præsupponit habitum, quem excludit conditio, quæ nihil ponit in esse, dec. 96. n. 4. pag. 565.

Declarat ut in eadem dec. 96. n. 23. pag. 567.

Limita quando sumus in relicto sub conditione, non autem puro, & penali, dec. 96. n. 8. pag. 566.

Et de ratione, eadem dec. 96. n. 15. pag. 567.

CUMULATIO.

Remedia plura diversa, & contraria quomodo in eodem libello cumulari possint, remittit, addit. ad dec. 86. n. 4. pag. 519.

CURIALES.

Observantia probatur ex attestacione plurium Curialium, dec. 85. n. 23. pag. 514.

DAMNATUS.

Ad trivitem non potest facere testamentum, dec. 49. n. 3. & 9. pag. 553.

Limita ut ibidem n. 10. & seq. pag. 553.

M m m

Pena

Pena treremium fuceffit in locum damnationis ad opus publicum. dec. 40. n. 4. pag. 353.

Damnati ad opus publicum æquiparantur deportatis, dec. 49. n. 1. pag. 353.

Deportati non habent testamenti faciliorem, dec. 49. n. 6. pag. 353.

Damnatus in perpetuum ad treremes perpetuo est inhabilis, dec. 49. n. 6. pag. 353.

Damnati ad tempus ad treremes amittunt civilitatem, non libertatem, & alia que sunt jura communis, dec. 49. n. 6. & 16. pag. 353.

Damnatus in perpetuum ad opus publicum efficitur servus pœne, damnatus ad tempus solam civilitatem amittit, dec. 40. n. 11. pag. 353.

Damnatus ad metallum ad tempus non dicebatur antiquitus revera in metallum damnatus, sed metallicum opus exercere, dec. 40. n. 11. pag. 353.

Sic damnatus ad treremes non potest dici damnatus ad treremes, sed opus treremium exercere, decif. 49. n. 14. pag. 353.

Et retinet liberam testandi facultatem, quæ sequitur libertatem, dec. 49. n. 15. pag. 353.

Deportati alii ad tempus, & improprie, alii in perpetuum, & proprie, dec. 49. n. 18. pag. 353.

Damnatus ad treremes ad tempus, quibus deportatis æquiparetur, dec. 49. n. 19. pag. 353.

Pœna treremium ad tempus succedit in locum damnationis in metallum, addit. ad dec. 49. n. 2. pag. 353.

Condemnati in metallum ad tempus retinebant utramque testamenti faciliorem, addit. ad decif. 49. n. 2. pag. 353.

Condemnati ad treremes ad tempus retinent utramque testamenti faciliorem, addit. ad dec. 49. n. 3. pag. 353.

Condemnati ad treremes in perpetuum retinent utramque testamenti faciliorem, addit. ad decif. 49. n. 4. pag. 353.

Sed contra, ibidem n. 7. pag. 356.

Per condemnationem ad treremes in perpetuum rumperetur testamentum antea factum, addit. ad dec. 49. n. 5. pag. 353.

Condemnati ad metallum in perpetuum efficebantur servi pœne, addit. ad dec. 49. n. 6. pag. 353.

Secus vero si, qui condemnabatur ad tempus, addit. ad dec. 49. n. 7. pag. 353.

Hodie inspecto jure *ambrosianorum* non datur servitus pœne, addit. ad dec. 49. n. 8. pag. 353.

Condemnatus ad treremes etiam in perpetuum non efficitur servus pœne, addit. ad decif. 49. n. 9. pag. 356.

Nemo hodie quæcumque pœna sit condemnatus efficitur servus pœne, & addit. ad dec. 49. n. 10. pag. 356.

Damnatus ad treremes, & quando sit capax testandi, & succedendi, remissio, addit. ad decif. 49. n. 17. pag. 357.

Et quid de damnato in pœnam ultimi supplicii, ibid. pag. 357.

DAMNUM.

Agere de damno vitando, & de lucro captando valde inter se differunt, dec. 20. n. 2. pag. 141.

Dispositio in contractu, si altera pars esset in damno, debetur evidenti etiam proveniente ex natura rei, addit. ad dec. 37. n. 14. pag. 148.

Lucrum, & damnum omnium eadem habent inter se correctionem vitatam, ita ut ad quem spectat damnum, spectet & lucrum, & viceversa, addit. ad dec. 47. n. 11. pag. 344.

DEBITOR.

Dilatio ad solvendum præsumitur facta gratia debitoris, dec. 31. n. 40. pag. 151.

Amplia, etiam si sit conventum de interesse, flante conjunctione, & amicitia debitoris, dec. 31. n. 41. pag. 151.

Electio in alternativis regulariter est debitoris, addit. ad dec. 30. n. 18. pag. 420.

Limita in donatione facta a Principe, in qua electio non spectat ad concedentem, sed ad accipientem, addit. ad dec. 30. n. 20. pag. 420.

Juri querendo renunciare potest debitor in præjudicium creditoris, dec. 27. n. 11. pag. 204.

Remissio facta uni ex debitoribus in solidum obligat proinde etiam alios, dec. 28. n. 73. pag. 146.

Sed ipse debitor quis esse non potest, & de ratione, decif. 54. n. 22. pag. 350.

DEBITUM.

Donatus Principi tenetur actione personali ad alium donatoris, addit. ad dec. 59. n. 40. pag. 420.

DECEDENS.

Pendente conditione nullum acquirit jus ad successionem, & de ratione, dec. 28. n. 3. & 4. pag. 107.

Et quoad eum dicitur caducata substitutio, decif. 18. n. 5. pag. 207.

DECESSUS.

Sine filiis præsumitur, quando contrarium non probetur, & de ratione, dec. 25. n. 3. & seq. pag. 196. & 197.

Et decedentia sine filiis probatur, si per aliquem alium fuerit ab alio obtema possessio bonorum, addit. ad dec. 25. n. 3. pag. 196.

DECIMÆ.

Deferentia an probetur ex libris Decimarum, addit. ad dec. 25. n. 5. pag. 197.

Dominium, & possessionem probant libri Decimarum, dec. 21. n. 5. pag. 154.

Præsertim quando præcessit iusta causa possidendi, & que ista sit, dec. 21. n. 7. pag. 154.

Amplia etiam in præjudicium tertii, decif. 21. n. 6. pag. 152.

Limita cessantibus adminiculis, addit. ad decif. 21. n. 18. pag. 157.

Exemplifica in libris Decimarum Florentie, addit. ad dec. 21. n. 20. pag. 157.

Sublimita concurrente adminiculo depositarii nuntium, vel alius circumstantis, addit. ad decif. 21. n. 30. pag. 157.

Item sublimita, si agatur contra tertium, qui delictum commisit, addit. ad dec. 21. n. 31. pag. 157.

Et de ratione, ibidem n. 32.

Restringit substitutionem in eo, qui non duntaxat descriptionem, & ei consensum non præstitit, addit. ad dec. 21. n. 33. pag. 157.

Libri Decimarum Civitatis Florentie, & libri aliorum, seu statuti probant possessionem, & dominium, præsertim si sint adminiculati, & veritate in his quis, addit. ad dec. 21. n. 22. pag. 157. & decif. 21. n. 16. pag. 157.

Maxime si de eo tempore prædictum descriptum non reperitur ad decimam, vel altimum alterius, addit. ad dec. 21. n. 22. pag. 157.

Idemitas etiam ex dictis libris probatur, addit. ad decif. 21. n. 23. pag. 157.

Foris si bona non reperiantur descripta ad altimum alterius, addit. ad dec. 21. n. 24. pag. 157.

Exemplifica in libris Decimarum Florentie, addit. ad dec. 21. n. 25. pag. 157.

Præsertim contra exhibentem paritatem dictorum librorum, etque utentem, contra quem plures probant, ibidem.

Idemitas bonorum fidei commissionum probatur ex decima quibus in qua faveat de bona titulo fidei commissi possidere, dec. 21. n. 41. pag. 149.

Amplia, ut hæc probatio sufficiat etiam ad effectum caducitatis, dec. 21. n. 43. pag. 149.

Idemitas bonorum probatur ex decimis, in quibus libris constat de ordinatione illorum translatione de uno in alium, dec. 27. n. 2. pag. 171.

Præsertim ex dictis libris restitutum an sit plena, vel presumptiva, addit. ad dec. 21. n. 27. pag. 157. & n. 34. pag. 158. & dec. 20. n. 22. & 23. pag. 157.

Quantitatem, & valorem bonorum libris actum, etiam si decimarum non probant, & de ratione, addit. ad dec. 21. n. 35. pag. 158.

Limita in libris factis non ad effectum colligendi, sed sciendi valorem bonorum, ibidem.

Declarat, ut probent valere tamē, quanti fuerunt appretia, & de ratione, addit. ad decif. 11. n. 36. pag. 138.

Sed non probant, bona prædicta non esse maioris valoris, & quantitatis, addit. ad dec. 11. n. 38. p. 138. Valorem tamen probant, si alius circumstantis fuit adductus, addit. ad dec. 11. n. 39. pag. 139.

DECISIO in genere.

In puncto potius attendenda est quam decifio loquens in diversis terminis, dec. 100. n. 11. pag. 155.

Seniores sunt decisiones in puncto, quam argumenta, dec. 10. n. 13. pag. 135.

Reverendum non est propter decisiones externas a stylo, & patriæ consuetudine, dec. 10. n. 13. pag. 135.

Pars decisiones induci non debent eo solum diversitate in nuda verborum figura, dec. 18. n. 17. pag. 141.

Unus Iudicis ab aliis duobus discordantis, quando allegari possit pro causam decisione, addit. ad decif. 43. n. 51. pag. 131.

DECISIONES in specie.

Decifio octava inter has, licet fuerit revocata per *Collet. conf.* 118. lib. 1. fuit tamen postea a tribus Iudicibus secundum appellationum confirmata, addit. ad dec. 8. n. 1. pag. 34.

Decifio inter has vigesima secunda est confirmatoria, secunde, addit. ad dec. 11. n. 1. pag. 166.

Decifio *Florentina Fideicommissi de Herzibeltz* 10. *Scipionis* 1713. n. 66. & *sep.* magistraliter firmat pro testatoria voluntate interpretanda Statutum gravantis, & non gravati esse attendendum, addit. ad dec. 17. n. 64. pag. 107.

In prædicta decisione fuit revocata altera *decifio* 451. inter *accoliti*, per *Felmo* a supradicta conclusione contrarium firmans, addit. ad dec. 37. n. 63. p. 109.

Decifio Rotæ *Florentine* apud *Torre* var. *jur.* *quæst.* 1. tit. 1. dec. 10. est votum unius Iudicis, aliis discordantibus, addit. ad dec. 11. n. 19. pag. 167.

Ejus tamen opinio, & sententia quamvis ab aliis discordans in gradu appellationis fuit confirmata, addit. ad dec. 11. n. 10. pag. 167. & in append. 3. ad dec. 11. n. 13. & 14. pag. 178.

Decifio *D. Audit. Cafarej in Florentina Primogenitura de Orlandini* fuit a DD. tribus Iudicibus secundarum appellationum revocata, addit. ad decif. 91. n. 17. pag. 146.

Decifio 91. inter has selectis examinatur per Rotam *Florentinam* apud *Arcaris* dec. 100., addit. ad decif. 91. n. 33. pag. 146.

DECLARATIO.

Acquisitio censetur facta per patrem, & non per filium, quando pater hoc in testamento declaravit, filiusque acquiritur, append. 1. ad dec. 40. n. 13. p. 364.

Dicitur illa, quæ tendit ad explicationem alicuius ambiguarum dispositionum, addit. ad dec. 13. n. 35. pag. 387.

Non est, sed nova dispositio, quando editur super ea clara, addit. ad dec. 13. n. 35. pag. 387.

Quæritur clara declarat pacta, & conventiones dubias initas in promissione de donando, addit. ad dec. 100. n. 119. pag. 610.

Donatoris declaratio, non intellexit se restringere ad tempus mortis, sed comprehendere omnem casum deficientiæ quocumque modo, est conjectura, quod substitutio in donatione facta non sit determinata, & restricta, sed indistincta, & indeterminata, addit. ad dec. 100. n. 116. pag. 610.

Eoque magis prædicta dicta conjectura, si præcessit promissio de donando, & declaratio facta fuisset in successiva donatione, & de ratione, addit. ad decif. 100. n. 118. pag. 610.

Donator potest ea intervallo suam donationem declarare, addit. ad dec. 13. n. 39. pag. 387.

Et quando eas declarationes standum sit, remissive, addit. ad dec. 100. n. 119. pag. 610.

Donator, qui posuit in conditione filios donatarios, potest ex intervallo declarare, illos voluisse dispositiva vocare, addit. ad dec. 13. n. 36. pag. 387.

Descendentes alicuius cum sunt vocati, potest qui eos vocavit ex intervallo declarare datam vocationem, illam restringendo ad majores tantum, addit. ad decif. 53. n. 38. pag. 388.

Et potest declarare, an intellexerit sub descendenti appellatione feminas comprehendere, addit. ad dec. 53. n. 39. pag. 388.

Contrarium tamen absolute loquendo verius est, addit. ad dec. 53. n. 40. pag. 388.

Unum *fideicommissum* recipit declarationem ab alio, dec. 33. n. 31. pag. 257.

Sic *fideicommissum* faciens uno, & omnibus decedentibus, præsumitur illud facere voluisse etiam tribus decedentibus, dec. 53. n. 35. pag. 157.

Harredis gravati declaratio de testatoris voluntate infermat, est conjectura valde operativa pro transmissione *fideicommissi* ad potiores in conditione, addit. ad dec. 18. n. 40. pag. 118.

Mutatis substantiam dispositionis non dicitur declaratio, sed dispositio, dec. 33. n. 60. pag. 385.

Offerentia declarat mentem, & intentionem disponentis, dec. 85. n. 14. pag. 514.

Etiā modici temporis inferuit ad declarandam mentem, & intentionem disponentis, decif. 85. n. 13. pag. 514.

Offerentia heredis declarat voluntatem testatoris, decif. 48. n. 13. pag. 545.

Et dicitur optima interpret. dec. 48. n. 14. pag. 545.

Pars conditionalis clara declarat dispositivam dubiam, append. 1. ad dec. 91. n. 2. pag. 148. & append. 2. n. 15. pag. 151.

Pars una testamenti clara declarat alteram ambiguum, dec. 8. n. 11. pag. 18. dec. 35. n. 15. pag. 171. decif. 48. n. 13. pag. 546. dec. 51. n. 4. pag. 369. & decif. 93. n. 11. pag. 553.

Possessio sola animi declaratione mutatur, dec. 100. n. 22. pag. 145.

Amplia etiam sine animi declaratione, quando invenitur novus titulus, dec. 100. n. 13. pag. 145.

Præcedentia declarant subsequencia, dec. 13. n. 6. p. 370.

Probatum duobus testibus quando agitur de vera declaratione, addit. ad dec. 13. n. 30. pag. 387.

Secus si potius agatur de nova dispositione, quia tunc recurritur eadem probatione, quæ in actu qui declarari præterit, addit. ad decif. 53. n. 31. pag. 387.

Ratio est declarationis, & declarat legit, statuta, *fideicommissa*, & omnes dispositiones, dec. 51. n. 8. pag. 370.

Rescriptum dubium recipit declarationem a precibus, dec. 11. n. 3. pag. 67.

Subsequentes dispositiones intelligi debent ut prima, decif. 16. n. 4. pag. 198.

Subsequens testamenti particula clara declarat anteriorem obitum, dec. 8. n. 66. pag. 14.

Subsequentia præcedentes declarant subsequentes, decif. 8. n. 11. pag. 497.

Maxime cum adiunt verba repetitiva dicta, *superferri*, & similia, dec. 10. n. 13. pag. 497.

Superflua, & ex abundanti potius recipitur, quam adum vitæ, dec. 77. n. 46. pag. 484.

Testator ubi se ipsum gloriat, non quaeritur de interpretatione legis, dec. 13. n. 1. pag. 384.

Amplia, sive declaratio fumatur ex his, quæ testator dixit ante testamentum, sive post, decif. 53. n. 6. pag. 380.

Testatoris voluntas declaratur ex dictis ante testamentum, dec. 10. n. 16. pag. 497.

De voluntate testatoris declaranda agitur, cum tractatur de explicandis verbis, quæ habent duplicem sensum, dec. 53. n. 17. pag. 381.

Et quando agitur de verbis, quæ secundum propriam significationem unum important, & aliud secundum legem in versimili mente testatoris sensum, dec. 53. n. 18. pag. 381.

Et exemplifica, ut ibi pag. 381.

Testatoris ad declarandam voluntatem, quod sub expressa vulgari non intellexerit comprehendere pupillarem, duo testes sufficiunt, dec. 13. n. 30. p. 385.

Verba declarantur ad limites sępe de rationis, quæ interpretatur, & ampliat dispositionem, dec. 35. n. 4. pag. 370.

Verbi proximior declaratio non est parvi facienda, quando haberi potest ab eo, qui illud protulit, dec. 53. n. 4. pag. 380.

Fato proximior, perinde est, ac si fuisset nominatim, vocatus ille, qui tempore successione erat proximior, addit. ad dec. 53. n. 14. pag. 387.

Ideo vocatio illa non admittit declarationem, addit. ad dec. 53. n. 35. pag. 389.

Voluntatis declaratio dicitur probata ex depositione duorum rum, dec. 53. n. 10. p. 380. & n. 56. p. 383.

Secus ad probandam novam dispositionem, quia septem requiruntur, dec. 53. n. 56. pag. 381. & n. 55. pag. 385.

Amplius primo etiam sunt singulares, dec. 53. n. 12. pag. 380.

Amplius secunda etiam sunt femine, dec. 53. n. 12. pag. 380.

Cum agitur de probando id, quod naturale, & civili verborum significationi repugnat, tunc agitur de inducenda nova, & d' verba d' ipositione, non autem de declaratione, dec. 53. n. 56. pag. 389.

DECRETUM.

Jura presumunt pro decreto vixi Eminentiissimi, dec. 13. n. 71. pag. 72.

Prout pro decreto cujuslibet etiam inferioris, dec. 13. n. 71. pag. 72.

Dolus excluditur ex interpositione decreti Judicis, dec. 14. n. 13. pag. 77.

*Cetera vide in verbo *Dolus*.*

DECUS.

Majoratus non conservatur per habitationem magni palatii, nisi redditus sufficientes concurrant ad decus instituentis subinveniendo, dec. 8. n. 35. pag. 33.

*Decus familie, vide in verbo *Familia*.*

DEFENSIO.

Cedere, & promittens defensionem contra quemcumque non intelligitur cedere, nec promittere contra se ipsum, dec. 19. n. 32. pag. 114.

Virilis defensio quando dicatur facta, remissive, addit. ad dec. 19. n. 4. pag. 116.

DEFICERE. DEFECTUS.

Alloque, quæ nunquam fuerunt, dicitur sic dicuntur, dec. 15. n. 12. pag. 82.

Conditio deficientis linearum, non suscepit filius, redditur impossibilis, & de ratione, dec. 15. n. 44. p. 84.

Adjecta contradius habent privilegia ultime voluntatis illud non vitia, dec. 15. n. 46. pag. 84.

*Cæpta vide in verbo *Conditio*.*

Conjunctio, quæ nunquam indoles fuit, dicitur deficere, dec. 15. n. 16. pag. 82.

Deficere non potest, quod nunquam incepit, dec. 15. n. 1. pag. 80.

Deficere item non potest, quod nunquam incepit, dec. 15. n. 8. pag. 82.

Contra dicta dec. 15. n. 10. & seq. pag. 82.

Declara, in n. 4. & 23. pag. 82. & 25. & in addit. ad eandem dec. 15. n. 2. pag. 85.

*Cetera vide in verbo *Conditio*, & in verbo *Verba interpretare*.*

Femina cum est in conditione posita, non ipsa, sed defectus conditionis substitutum excludit, dec. 15. n. 70. pag. 104.

Probantes, quæ non adfunt, dicuntur deficere, dec. 15. n. 14. pag. 82.

Qualitas majoris natæ cum deficit, excludit a majoratu etiam filium majoris natæ, dec. 15. n. 41. pag. 100.

Et de ratione n. 41.

Majoris maritus deficiens in filio non facit eundem repromittere personam patris, qui de tempore delatæ successione & at mortuus, dec. 15. n. 50. pag. 110.

Substitutio facta in defectu n. lineæ, vel descendente habet locum, etiam si linea nunquam incepit, addit. ad dec. 15. n. 3. pag. 86.

*Cetera vide in verbo *Substitutio*, & in verbo *Linea*.*

In casu deficiente extenditur ad casum non notitiam, si frequenter abstrudum, & exemplifica ut ibi, addit. ad dec. 15. n. 50. pag. 86.

Admittitur substitutum etiam in casu non notitiam, si eadem sit ratio in casu existentie, & subsequente deficiente, quæ etiam sit in casu non existentie, addit. ad dec. 15. n. 51. pag. 86.

Substitutio deficit, deficiente conditione, nisi testator idem relicturus erat in casu conditionis deficiente, dec. 100. n. 74. pag. 506.

Verbum defecere generaliter latum carentiam significat, dec. 11. n. 28. pag. 83.

Verba defecere, & defecere inter se differunt, dec. 15. n. 22. pag. 85.

Utiatur admittitur, deficientibus primis vocatis, dec. 100. n. 78. pag. 506.

DELEGATIO.

Causæ quas controversias, & præterisiones comprehendat, dec. 12. per tot. pag. 64. & seq.

Causæ super aliquæ re, consensu facti respectu omnium, de quibus respectu narratur inter partes in eis positi, dec. 12. n. 7. pag. 67.

Verbi jurisque quoad vim extensionem, respectu tamen virtutis comprehendivæ latissimam sunt interpretationem, dec. 12. n. 8. pag. 67.

DELICTUM.

Minor ubi est, ibi minor est ratio pena, addit. ad dec. 40. n. 14. pag. 355.

Traficus quævis exhabere veris filium in casu delicti, si quis ex persona delinquentis detrahit legitimum, ibi debitum, addit. ad dec. 49. n. 37. pag. 318.

Sed contra, ibidem n. 38.

Maxime si testator præcepit ut filio ad gratiam Principis restituto, restitui etiam debeant omnia bona, quibus illum privaverat in casu delicti, addit. ad dec. 49. n. 39. pag. 318.

DELINQUENS.

Filius libere, & irrevocabili acquiri bonis liberæ exhereditationis penes delinquentem, qui passus sit consecrationem, addit. ad dec. 46. n. 28. pag. 318.

*Cetera vide in verbo *Filius*.*

Quando ex dispositione legis bona fidei commissa transferuntur in filium, post mortem gravissimè delinquentis revertuntur ad vocatos exhereditationem, dec. 14. n. 35. pag. 108.

Et de ratione nec sequatur absurdum, dec. 50. n. 14. pag. 378.

Amposita, bona revertit ad vocatos, etiam si fuisset Ecclesiam translata, dec. 56. n. 15. pag. 394.

DEMENTIA.

Actus religionis, & pietatis dementiam excludunt, dec. 13. n. 24. pag. 70.

Et etiam extrajudiciales, qui numerantur, dec. 13. n. 31. pag. 70.

Imbecillitas ingenii dementiam non probant, addit. ad dec. 13. n. 5. pag. 73.

Neque illa, qui viro non omnino sane mentis creaverunt, addit. ad dec. 13. n. 1. pag. 71.

Hi enim non inferunt per necessitatem rationis, addit. ad dec. 13. n. 1. pag. 71.

Nec ex aliquo per vi prius potest fieri rerum futurarum dispositio, addit. ad dec. 13. n. 6. pag. 73.

*Ad effectum enim ut quis disponere possit de suis facultatibus, non requiritur in eo perfecta probitas, addit. ad dec. 13. n. 7. pag. 73. vide infra verbi *Excluditur*.*

Consequens mentis sanitate offendentes quando adfuit, non attenduntur testes de infamia deponentes, & conjecturæ pro ea militantes, addit. ad dec. 13. n. 25. pag. 73.

Sens autem conjecturæ & testator hanc ordinariæ dispositionem fecit, addit. ad dec. 13. n. 17. pag. 71.

Si fecit actum coram Notario, Censore, & Testibus, ibidem n. 28. pag. 73.

Si admittit fuit ad receptionem sacramentorum, ibid. n. 19. pag. 71.

Si in Civitate Munus Consulari gessit, hereditatem paternam adivit cum beneficio legis, & inventari, matrimonium contraxit, & fuit in quali possessione contrahens celebrandi approbata ab eo, qui dementem allegat, addit. ad dec. 13. n. 30. pag. 75.

Si Notarius in instrumento, vel testamento aliat di-
ponentem esse sane mentis, ibid. n. 31. pag. 75.

Et si, qui preterdunt dementem, non sit datus Cura-
tor, addit. ad dec. 13. n. 32. pag. 75.

Et quae sint aliae conjecturae ultra praedictas, vide d.
addit. ad dec. 13. n. 33. & 34. & 35. pag. 75.

Et quae probata dementia, illam non excludant, vide
ibid. n. 36. & 37. pag. 76.

Dementia est virtus, & collata in agnatos, & benemeritos
denotat prudentiam, dec. 13. n. 64. pag. 74.

Donationis instrumentum standum est, quousque demen-
tia probetur, dec. 13. n. 82. pag. 69.

Maime si ante donationem concurrant adus positivi
sanitatem mentis praeserentes, dec. 13. n. 83. p. 69.

Ex notoria debilitate iuncta cum notoria prodigalita-
te, quamvis domans non sit menceptus, donatio
ab eo facta redditur nulla, decif. 13. n. 33. pag. 70.

Non dicitur facta ex prodigalitate, reservato usufructu,
& legitima filiorum, dec. 14. n. 22. pag. 78.

Falsitudo per matrimonium contrahendum, quod demen-
tia contrahere prohibetur, dec. 13. n. 17. pag. 70.

Et de ratione, ibid. n. 18. pag. 70.

Item quia ita, ad quos spectat, filias in uxores demen-
tis non desit, dec. 13. n. 50. pag. 70.

Item excluditur ex interesse in iudicio, & de ra-
tione, ibidem n. 30. pag. 70.

Item ex qualitate actus gelli, prout a prudente fieri
soler, dec. 13. n. 60. pag. 71.

Præfcriptio si eodem actu accesserit auctoritates Prin-
cipis prævia causae cognitione, dec. 13. n. 70. pag. 71.

Gressum, qui vulgo dicuntur, & crassiores ingenii, sunt
taliter in consensu dementis, & satisfactis, ut testes
facile aberrare possint, addit. ad dec. 13. n. 80. p. 74.

Homo licet hebetus ingenii valide de rebus suis, & per
viam contractus, & ultimae voluntatis disponere
possit, dec. 13. n. 68. pag. 72.

Infamia accidentaliter ex infirmitate testamenti salu-
tationem non impedit, addit. ad dec. 13. n. 28. pag. 73.

Infamiae probatio per testes difficilis, periculosa, &
fallax est, addit. ad dec. 13. n. 19. pag. 74.

Non arguitur ex commissa domus administratione uxori,
dec. 13. n. 60. pag. 74.

Florentiae in usu est administrationem domus uxoris
relinquere, dec. 13. n. 62. pag. 72.

Item quod probat iuris imperitiam, non sufficit ad ar-
guendum dementiam, dec. 13. n. 65. pag. 72.

Non praesumitur, utpote contraria naturae, quae semper
tendit ad melius, & perfectius, dec. 13. n. 14. p. 70.

Non probatur ex confessione alicuius, qui dixerit talem
habere paucam aptitudinem, dec. 13. n. 34. pag. 70.

Obligatio non valet si non fuerit, quod imperitus per
peritos capere fieri possint, dec. 13. n. 67. pag. 71.

Probari positive dementia omnino necessaria est ad de-
clarandum aliquem interabilem, & incapax de
rebus suis disponendi, adeo ut in eo totaliter defi-
cat consensus, & voluntas, addit. ad decif. 13.
n. 8. pag. 74.

Et quidem probari debet de tempore praefixo conditi
testamenti, vel stipulati contractus, addit. ad de-
cif. 13. n. 9. pag. 74.

Et quae non probatur perpetua, continua, & succe-
ssiva non relevat pro adimenda facultate testandi,
addit. ad dec. 13. n. 12. pag. 74.

Nam dilucida intervalla dispositionis cuiuslibet vali-
ditatem operantur, addit. ad dec. 13. n. 11. pag. 74.

Potius enim dispositio praesumitur facta tempore dilu-
cidi intervalli, quam furoris, ac dementiae, addit.
ad dec. 13. n. 12. pag. 74.

Et dilucida intervalla excludi debent per testes, ut
proben dementiam de tempore testamenti, addit.
ad dec. 13. n. 13. pag. 74.

Excoctio dilucidi intervalli, semper furiosus praesum-
itur furoribus, addit. ad dec. 13. n. 14. pag. 74.

Et dementiae probatio a parte ante non sufficit per
breve tempus, addit. ad dec. 13. n. 16. pag. 74.

Prout etiam illa a parte post per tempus considerabile
requiritur, addit. ad dec. 13. n. 7. pag. 74.

Prodigalitas, & dementia simul jungi non possunt, de-
cif. 14. n. 20. pag. 77.

Prima enim est vitium animi, dementia vitium natu-
rae, & sunt inter se contrariae, & incompatibiles,
dec. 14. n. 11. pag. 77.

Pater qui filio exemplariter non subdituit, nec ei bo-
norum administrationem interdixit, aut de curato-
re non providit, non censetur filium prodigum pu-
tasse, dec. 13. n. 16. pag. 71.

Cetera vide in verbo *Prodigum*.

Sane mentis uniusquisque sui naturae praesumitur, dec. 13.
n. 3. pag. 75.

Et contrarium afferens illud plene probare debet, ad-
dit. ad dec. 13. n. 2. pag. 75.

Sanitas mentis contrahentis arguitur ex rogatu Notarii,
quasi praesumatur ipsum non fuisse constitutum in-
strumentum dementis, dec. 13. n. 73. pag. 70.

Testes numero majores attendi debent, cum deponunt de
qualitate, quae inest naturaliter, decif. 13. num. 54.
pag. 71.

Deponentes de sanitate mentis, licet pauciores, praer-
feruntur pluribus dementibus de dementia, de-
cif. 13. n. 45. pag. 71.

Sanon. contrarium afferens *conf.* 74. n. 3. 6. 4. repro-
batur, addit. ad dec. 13. n. 15. pag. 74.

Super dementia eo minus probant, si illorum deposti-
tiones sint informes, addit. ad dec. 13. n. 21. p. 74.

De infamia deponentes ut probatores faciant, tenen-
tur sui iudicii rationem reddere etiam non interroga-
ti, addit. ad dec. 13. n. 22. pag. 74.

Singulares admittuntur ad probandum dementiam,
in genere, secus ad illam probandum in specie, ad-
dit. ad dec. 13. n. 23. pag. 74.

DEMONSTRATIO.

Ad arguendum quis vocatus fuerit nomine æquivoce,
attendit debet demonstratio conveniens notitiae te-
statoris, dec. 13. n. 37. pag. 38.

Identitas bonorum probatur ex duabus demonstrationi-
bus, dec. 13. n. 3. pag. 172.

Amplius, quod una demonstratio, quae illi soli rei con-
venit, sufficit, dec. 13. n. 14. pag. 172.

DENUNCIATIO.

Relictum, neque confessio, sive denunciatio sunt ne-
cessaria, quando gabella non debetur, etiam si alias
fuisse petita, dec. 85. n. 12. pag. 114.

Gabella licet de aliqua re non debeatur, denunciari ta-
men debet, alias incidit in commissum, decif. 85.
n. 13. pag. 114.

Distigue, ut ibidem n. 86. pag. 114.

Lex gabellae, quod res omnes denunciant debeant, alias
incidit in commissum, locum habet, quando du-
bium est, an de aliqua re deberetur gabella, secus
quando summus clarus, quod non debeatur, dec. 85.
n. 14. pag. 114.

DEPORTATUS.

Alius est ad tempus, & improprie, alias in perpetuum,
& proprie, dec. 49. n. 18. pag. 351.

Damnatus ad opus publicum æquiparatur deportatus,
dec. 49. n. 3. pag. 353.

Damnatus ad tremes ad tempus quibus deportatus æqui-
paretur, dec. 49. n. 19. pag. 353.

Filius naturalis deportatus, vel religiosus bonorum in-
capax in conditione positus excludit substitutum,
dec. 11. n. 69. pag. 164.

Testamenti factionem non habet, dec. 49. n. 6. pag. 353.

Cetera vide in verbo *Damnatus*.

DEPOSITIO.

Testium depositiones post didicita testificata, & parte
contradicente, non sunt habendae in consideratio-
ne, dec. 18. n. 16. pag. 407.

Limita primo, si conclusio loci hoc admittit, de-
cif. 18. n. 17. pag. 407.

Limita

Limita secunda, si producantur cum instrumento de novo reperto, dec. 58. n. 18. pag. 407.
 Limita tertia, si ab sit timor subornationis, & ex quibus ille excludatur, dec. 59. n. 19. pag. 407.
 Limita quarta, ut post didicta testificata possint examinari novi testes ad faciendam presumptionem, dec. 58. n. 12. pag. 407.
 Testium depositiones emissa occasione monitorii faciant adminiculum, & de ratione, decif. 38. num. 20. pag. 407.

DESCENDENTES.

Appellatio descendendum veniunt omnes descendentes in infinitum, dec. 43. n. 7. pag. 354. & dec. 51. n. 46. pag. 376.
Appellatio descendendum masculinum, quando veniant masculi ex feminis, remissive, addit. ad decif. 62. n. 18. pag. 346.
 Decifio D. Audit. Casaregi in Florentina Primogenitura de Orlandini fuit a DD. Indicibus secundarum appellationum revocata, addit. ad decif. 92. n. 57. pag. 346.
 Cetera vide in verbo *Masculi ex feminis*.
Declaratio ex intervallo fieri potest ab eo, qui vocavit descendentes aliquos, filios restringendo ad majores natu, addit. ad dec. 53. n. 38. pag. 388.
Differencia nulla est inter vocationem descendendum, & illorum de familia, dec. 43. n. 8. pag. 374.
Borum fratrum, dicuntur de eadem agnatione, babito respectu ad avum, vel proavum, sed non dicuntur de eadem linea, dec. 51. n. 25. pag. 370.
 Nec veniunt in fideicommissio, in quo testator vocavit proximiores de sua linea, dec. 51. n. 21. pag. 370.
 Et de ratione, ibidem n. 25.
Familia appellatio qui nam descendentes veniant, vide in verb. *Familia*, & in verb. *Appellatio*, verb. *Familia*.
Ex feminis veniunt appellatio feminarum ex conjunctura mente testatoris, append. 2. ad dec. 92. n. 5. pag. 351.
 Amplia hoc procedit etiam in fideicommissio transverso, append. 2. ad dec. 92. n. 5. pag. 351.
 Item *feminarum supervenientium*, & *descendentium ex linea masculina* appellatio veniunt filii ex eisdem feminis premortuis nati, append. 2. ad dec. 92. n. 1. pag. 350.
 Didico & quodnam distinem operetur inter casum, in quo vocat filii *femina supervenientes*, & *descendentes*, atque alium, in quo vocat filii *femina supervenientes descendentes*, append. 2. ad dec. 92. n. 2. pag. 350.
Feminarum substitutio facta in remotissimum tempus deservit pro conjectura, testatorem voluisse sub eam vocatione comprehendere illarum descendentes, append. 1. ad dec. 92. n. 9. pag. 351.
 Item substitutio feminarum remotiorum, & minus dilectarum facta cum vocatione earum filiorum est conjectura, quod idem testator voluerit in substitutione feminarum proximiorum, append. 2. ad decif. 92. n. 20. 55. & 22. ubi de ratione pag. 351.
 Testator si in substitutione masculinum sub verbo *filii* intellexit de omnibus descendentes, ita a pati intellexisse arguitur in substitutione feminarum, append. 2. ad dec. 92. n. 14. pag. 351.
 Alienationis prohibitio latissime extensa operatur, quod sub nomine feminarum veniant etiam earum filii, & descendentes, append. 2. ad dec. 92. n. 16. pag. 351.
 Maxime quando est directa ad bona, & sic importat fideicommissum reale, append. 2. ad dec. 92. n. 17. pag. 351.
 Et præsertim expressam voluntatem testatoris, quod bona conserventur in omnibus descendentes, inter quos sunt filii feminarum, append. 2. ad dec. 92. n. 18. pag. 351.
 Filii, & descendentes ex feminis sub vocatione feminarum facilius vocati præsumuntur in concursu substituti remotioris, vel extraneis, append. 2. ad dec. 92. n. 11. pag. 351.
 Divisio bonorum feminis prohibita, ne damnum oriatur Ecclesiæ substituitur, trahi nequit ad intelli-

gentiam, quod testator voluerit eam proprio sanguine præferre, append. 2. ad dec. 92. n. 13. p. 351.
Ex feminis non veniunt sub appellatione famulæ, quando fuit expressum cognomen, addit. ad dec. 92. n. 7. pag. 368.
Femina ipse etiam solæ, non modo masculi, & femine veniunt appellatio descendendum, decif. 8. n. 4. pag. 38.
Femina, & masculi comprehenduntur sub nomine communi filiorum, & descendendum, decif. 51. n. 1. p. 144. & n. 18. pag. 345.
 Regula est, quod sub nomine filiorum, & descendendum veniant femine, addit. ad dec. 51. n. 1. & 2. pag. 149. & in addit. ad dec. 53. n. 41. pag. 385.
 Et pro recte ad hac regulam conjectura debent esse urgentes, addit. ad dec. 51. n. 3. pag. 149.
 Amplia ut veniant, & descendentes ex ipsi feminis, dec. 51. n. 19. pag. 345.
 Limita primo, quando testator proprias filias excludit, tunc enim nepotes, prompserunt censetur excludisse, & de ratione, dec. 51. n. 3. pag. 144.
 Intellige, quando persona remotior coniungitur dysfunctioni per personam excludam, dec. 51. n. 32. pag. 346.
 Limita secundo, cum testator voluit conservare agnationem, & ex quibus agnationis ratio censetur habita, dec. 51. n. 5. pag. 344.
 Limita tertio, quando adest Statutum feminarum, exclusivum, addit. ad dec. 51. n. 7. pag. 344.
 Limita quarto, quando testator una cum eadem voborum determinatione bona emphiteusica, adque feminæ aspirare nequeant, & bona, que huiusmodi commissio subiecit, inter masculos dividit, dec. 51. n. 9. pag. 344.
Femina non veniunt appellatio descendendum per lineam masculinam, dec. 56. n. 3. pag. 397.
 Maxime si Statuto exclusivum feminarum, dec. 56. n. 4. pag. 397.
 Et exclusio facta feminarum existentium de tempore conditi testamenti, relicto legato pro dot, decif. 51. n. 5. pag. 397.
 Indubitanter si testator discretive de feminis loquutus fuit, dec. 56. n. 6. pag. 397.
 Et de ratione, ibidem n. 7. pag. 398.
 Sub vocatione descendendum per lineam masculinam, vel ex linea, sive de linea masculina comprehenditur femina ab ultimo gravato immediate descendens, & de ratione, addit. ad dec. 56. n. 1. p. 400.
 Nec refert, an vocati sint descendentes ex, vel per lineam masculinam, & de ratione, addit. ad dec. 56. n. 6. pag. 400.
 Inter illas formulas nulla adeest distinctio, aut differentia, addit. ad dec. 56. n. 7. pag. 400.
 Limita stante conjectura voluntate testatoris in contrarium, addit. ad dec. 56. n. 2. p. 400.
 Conjectura autem debet esse efficax, univoca, & conclusiva, addit. ad dec. 56. n. 9. pag. 400.
 Prima conjectura elicitur, ex quo agitur de legum primi acquirentes, seu primi vocati, & gravati, & de ratione, addit. ad dec. 56. n. 10. pag. 400.
 Secunda conjectura præsumitur, si vocatio descendendum per lineam masculinam addita sit dicitur *in masculum*, vel similibus perpetuitatem demonstrant, tunc enim præsumitur, testatorem voluisse progenerum masculinum ex masculis, seu lineæ masculinæ cum perpetua exclusione feminarum, addit. ad dec. 56. n. 11. pag. 401.
 Hæc tamen conjectura de per se est debilis, & a Doctoribus communiter reprobatur, addit. ad dec. 56. n. 11. pag. 401.
 Et solum robur habere potest, quando concurrerent alie validiores conjecture, vel nullo existente mascululo, qui cum feminis concurrat, nam tunc esset admittenda, etiam agnationis ratio habita fuisse, addit. ad dec. 56. n. 13. pag. 401.
 Tertia conjectura nascitur ex contemplatione agnationis, & conservatione bonorum in linea masculina, addit. ad dec. 56. n. 14. pag. 401.
 Quarta eruitur, ex quo testator proprias feminas admitti noluit, cum ex exclusione proximiorum arguitur exclusio remotiorum, addit. ad dec. 56. n. 16. pag. 401.
 Sed hæc conjectura reprobatur, ibid. n. 16. pag. 401.

Nam ab excludendi neptum, quæ fuerint dotatæ, non licet arguere ad exclusionem ulteriorum descendendum, addit. ad dec. 56. n. 17. pag. 401.

Quinta defumitur ex Statuto femininarum exclusivè, dum enim adest tale Statutum, femina non venit appellatione descendendum per lineam masculinam, & de ratione, ibidem n. 18. pag. 401.

Declara, ut procedat stantibus masculis in gradu 2. Statuto contemplatis, scilicet vero ita deficientibus, & de ratione, addit. ad dec. 56. n. 19. pag. 401.

Sexta promanet ex eo, quod testator discretive loquutus fuit de masculis, & feminis, quia ex gr. feminis legaverit aliquam summam, addit. ad decif. 56. n. 20. pag. 401.

Femina non veniunt in dispositione, in qua vocati sunt descendentes masculi per lineam masculinam, addit. ad dec. 56. n. 21. pag. 401.

Femina proximiorebus exclusis, remotiores non veniunt appellatione descendendum, decif. 65. n. 11. pag. 450.

Contra, quod hæc sola conjectura non sufficiat, ut a proprietate verborum recedatur, decif. 65. n. 19. pag. 450.

Testator vocando descendentes intelligitur solum sensisse de masculis, si addit Statutum femininarum exclusivum, dec. 65. n. 1. pag. 450.

Intellige ut n. 20. pag. 451.

Et e converso si Statutum feminas includat, quod etiam testator illas includere censetur, decif. 65. n. 5. pag. 450.

Verbum *descendentes* comprehendit masculos, & feminas, nisi addit specialis mentio masculinitatis, dec. 65. n. 10. pag. 450. & n. 13. pag. 451.

Amplia, ut comprehendat etiam descendentes ex feminis, dec. 65. n. 11. pag. 451.

Amplia, ut masculis deficientes ex feminis veniant etiam appellatione masculorum, dec. 8. n. 2. p. 28. & dec. 65. n. 17. pag. 451.

Et quando fides remittitur, addit. ad decif. 91. n. 16. pag. 566.

Contra vide in verbo *Masculi ex feminis*.

In fideicommissis, aliisque ultimis voluntatibus veniunt feminae, & descendentes ab eis, & ex quibus conjecturis ab hæc regula recedatur, addit. ad dec. 65. n. 1. pag. 451.

Amplia regulam principalem, ut sub nomine descendendum veniant feminae etiam in materia emphyteutica, & in materia Ecclesiastica, & Statutum exclusivum operatur, ut masculi veniant per prius, & feminae per posterius, addit. ad decif. 65. n. 5. pag. 451.

Item amplia etiam præcederet verbum *filii*, a quo aliud *descendentes* non restringitur, addit. ad dec. 17. n. 7. pag. 104.

Et ita Rota Florentina iudicavit, addit. ad decif. 17. n. 8. pag. 104.

Contrariae auctoritates referuntur, addit. ad dec. 17. n. 9. pag. 104.

Approbatum prima opinio tamquam verior, & melioribus innixa rationibus, & a quibus contrariae recedunt, & dissimulat, addit. ad dec. 17. n. 10. p. 104.

Loquuntur pieque in terminis, in quibus concessio facta fuisse pro fe, & filiis, focus si addatur, & descendentes, quod verbum trahit, vel declarat præcedens, addit. ad dec. 17. n. 11. pag. 104.

Limita si præcedat facta fuisse mentio masculorum, a qua qualitate verbum *descendentes* regulatur, & exempli causa ibi, addit. ad dec. 17. n. 12. pag. 104.

Item limita ut appellatione descendendum non veniant feminae, si aliquod absurdum sequeretur, & e converso, addit. ad dec. 17. n. 13. pag. 104.

Veniunt feminae deficientes ex masculis, si vocati sint descendentes per lineam, vel ex linea masculina etiam in emphyteusi Ecclesiastica, addit. ad decif. 17. n. 14. pag. 104.

Contrarius sentientes enumerantur, addit. ad dec. 17. n. 15. pag. 104.

Intelligendi sunt in filia primi acquirentis, quæ per lineam masculinam a patre non descendit, sicut in nepte ex filio, vel alia ulteriori femina ex masculo descendente, addit. ad dec. 17. n. 16. & 17. pag. 104.

Item si verisimur in defectum masculorum, addit. ad dec. 17. n. 18. pag. 105.

Limita in masculo ex femina, qui appellatione descendendum, vel per lineam masculinam non venit, & de ratione, addit. ad dec. 17. n. 19. pag. 105.

Verba *descendentes masculis* si in una parte important masculos ex masculis, etiam in alia parte in eodem sensu sunt accipienda, addit. ad decif. 68. num. 26. pag. 451.

Masculi ex feminis veniunt appellatione descendendum masculorum, si vocata essent feminae superviventes, & descendentes ex linea masculina, addit. ad dec. 91. n. 18. pag. 547.

Item veniunt non solum masculi descendentes ex femina agnata, sed etiam alii descendentes per duplex, vel plura media feminarum, addit. ad dec. 91. n. 19. pag. 547.

Et in quibus casibus locum habeat regula prædicta, vel cesset, remissive, addit. ad dec. 91. n. 30. p. 547.

In concursu tamen præferuntur masculi deficientes ex femina agnata aliis provenientibus per duplex, vel triplex medium femininum, & de ratione, addit. ad dec. 91. n. 31. pag. 547.

Limita, si adessent circumstantie contrariam testatoris voluntatem facientes, de quibus remissive, addit. ad dec. 91. n. 32. pag. 548.

Item masculi ex feminis non veniunt appellatione descendendum masculorum, si de eis non conditionaliter, sed dispositive mentio facta est, dec. 8. n. 34. pag. 30.

Substitutis filiis masculis, & eorum descendentes, tales descendentes non possunt venire, nisi oriuntur ex filiis masculis, dec. 3. n. 37. & de ratione n. 38. pag. 31.

Vide tamen addit. ad decif. 17. n. 7. pag. 104. & in verbo *Masculi ex feminis*.

Substitutis descendendum intelligitur facta per fideicommissum, addit. ad dec. 50. n. 1. pag. 566.

Contra, quod immo intelligatur facta per simplicem vulgarem, addit. ad dec. 50. n. 2. pag. 566.

Item secunda opinio est tenenda pro regula, addit. ad dec. 10. n. 5. pag. 566.

Vide infra in verbis *Foras*, & in verbo *Substitutis fideicommissaria*.

Substitutis deficientibus per modum unius corporis, & lineæ, si ea deinde in plures ramos dividatur, non admittuntur singuli ad successionem, sed solum persona, quæ fuerit ex illis gravato proximior, addit. ad dec. 88. n. 1. pag. 518.

Dicuntur deficientes ita substituti, si unus fuerit designatus filius, addit. ad dec. 88. n. 2. pag. 519.

Amplia etiam postea vocati fuissent nepotes, & pronepotes, quæ per hanc enumerationem non censetur derogatum unicuique, addit. ad decif. 88. n. 3. pag. 519.

Subomplia quamvis hoc factum fuisset per propria nomina nepotum, si æque cum illis per proprium nomen vocatum fuisset eorum caput, addit. ad decif. 88. n. 4. pag. 519.

Limita regulam supradictam ut censentur plures vocare lineæ, si plures in initio fuerint designati filii, addit. ad dec. 88. n. 5. pag. 519.

Sublimita, si illi fuerint considerati veluti membra constitutiva unius corporis, addit. ad dec. 88. n. 6. pag. 519.

Non dicitur ita dispositum, si non in genere ad familiam, sed ad particulares personas familie testator respexit, addit. ad dec. 88. n. 7. pag. 519.

Alia ad materiam remissive, n. 8. pag. 519.

Testator potius præsumitur diligere ascendentes, & descendentes, quam transversales, decif. 55. n. 13. pag. 381.

Item voluisse præferre descendentes transversalibus, dec. 39. n. 68. pag. 301.

Exclusio descendendum etiam femininarum propter transversales agnatos est absurda, iniqua, irrationalis, & contra humanitatem, & benignitatem, dec. 39. n. 69. pag. 301.

Testator voluntas erga descendentes ad exclusionem transversalium summi debet, & non per subtilitatem everti, dec. 31. n. 73. pag. 191.

Vocando descendendum in infinitum voluisse censetur

tur inter vocatos servari ordinem intestatæ successio-
nis, append. 2. ad dec. 92. n. 20. pag. 152.
Tradus tempore in verbo *filio* non consideratur, sicut
consideratur in verbo *descendentibus*, dec. 99. n. 23.
pag. 186.
Verba masculini generis restringunt significationem verbi
descendentes, dec. 17. n. 15. pag. 101.
Vel saltem operantur prælationem masculinum in
concursum femininum, dec. 17. n. 16. pag. 102.
Vitari non censetur per vulgarem flantibus conjecturis
in contrarium, addit. ad dec. 36. n. 2. pag. 181.
Quarum una est, si vocati sint nati, & nascituri, ad-
dit. ad dec. 36. n. 3. pag. 181.
Amplia etiam expressè vocati non fuerint, sed hoc
resultet ex natura dispositionis, addit. ad dec. 36.
n. 4. pag. 181.
Altera est, si vocati fuerint successores, addit. ad de-
cif. 35. n. 5. pag. 181.
Quid in vocatione *lineæ* ? afferuntur pro affirmativa
sententia, addit. ad dec. 36. n. 6. pag. 181.
Solut tractus implicitus verbi *descendentium* absque
aliis clausulis tractum successivum importantibus
non sufficit pro substitutione fideicommissarii, ad-
dit. ad dec. 36. n. 9. pag. 181.
Maxime si per modum adjectivi iunctum sit alteri verbo
precedenti appellativo, & non flet per modum
substantivi, addit. ad dec. 36. n. 10. pag. 181.
Cetera vide in verbo *Vocatio*.
Vocatio descendentes censetur testator vocasse grada-
tim, & ordine successivo, dec. 91. n. 31. pag. 143.

DESCENDENTIA.

Probat per testes, instrumenta, aliasque antiquas scrip-
turas, quod alius in antiqui, dec. 15. n. 3. pag. 187.
Limita in testibus non informati, mendacibus, de-
ponentibus de auditu, per verba dubia, & æquivoca,
& contrariis aliis testibus, & qualitate majori-
bus, addit. ad dec. 15. n. 4. pag. 187.
Item probatur ex libris catastris, seu decimarum Ci-
vitatibus Florentiæ, concurrentibus administris, ad-
dit. ad dec. 15. n. 5. pag. 187.
Et ex aliis pluribus conjecturis, & demonstrationibus,
de quibus remissive, addit. ad dec. 15. n. 6. pag. 187.
Et contra ex quibus filiatus, vel de fœderentia exclu-
datur pariter remissive, addit. ad dec. 15. n. 7. pag. 187.
Stirps, & descendencia comprehendit tam masculinos,
quam feminas, dec. 16. n. 18. pag. 198.
Feminae, earumque descendentes comprehenduntur
in vocatione familiæ, quando adiunctum est verbum
descendentia, & *regnantis*, addit. ad dec. 98.
n. 24. pag. 181.

DESCRIPTIO.

Filius ratam habuisse dicitur alienationem a patre fa-
ctam, si eo desinendo se in inventario descripterit
creditorum pretii rei alienatæ, append. 2. ad de-
cif. 49. n. 2. pag. 339.

DESTINATIO.

Appellatio prædii, & pertinentiarum veniunt uterque
vulgo *speciare*, quando ex destinatione patrisfamilias
fuit ex illis constitutum unum prædium, addit.
ad dec. 11. n. 1. pag. 156.
Et ex quibus talis destinatio probetur, addit. ad de-
cif. 11. n. 2. & 3. pag. 156.
Pendens, quod alius separationem, & divisionem reci-
peret indivisibile fuit, addit. ad dec. 11. n. 5. pag. 156.
Legata habitatio, vel usufructus domus veniens mobi-
lia officina, &c. aliaque membra extra domum
existentia, si dominus eis cum domo utatur, ad-
dit. ad dec. 81. n. 4. pag. 103.
Legate fundo, seu prædio veniunt præta ad illius usum n
testatore destinata, quavis a prædio separata, &
distantia, addit. ad dec. 11. n. 3. pag. 156.
In legato mobilium non veniunt ea, quæ sunt in domo
causaliter, accidentaliter, & ibi perpetuo non per-
manens, sed mercimoniis causa, addit. ad dec. 81.
n. 4. pag. 104.
Amplia conclusionem etiam in illis mercibus, quæ

sunt a testatore in propriis fundis recollectæ, sed ad
vendendum destinata, addit. ad dec. 81. n. 5. pag. 104.
Item amplia, quavis testator addidisset verbum
verbalia, & generalia, addit. ad dec. 81. n. 6.
pag. 104.
Patrisfamilias prædium, seu fundum constituit, dela-
tat, & restringit, addit. ad dec. 11. n. 5. pag. 156.
Operatur, ut testæ, quæ sunt de iuribus, & pen-
tentiis aliorum prædii reputari non possint de iuri-
bus, & pertinentiis alterius, addit. ad dec. 11. n. 6.
pag. 156.
Probat per sumptionibus, & conjecturis, addit. ad de-
cif. 11. n. 4. pag. 156.
Et ex quibus aliis destinatio probetur, addit. ad dec. 11.
n. 5. & 6. pag. 156.
Res dicitur esse in loco suæ destinationis, addit. ad de-
cif. 81. n. 2. pag. 103.
Pendit prædio maxime cum iuribus, & pertinentiis
comprehenduntur bona ex destinatione illi annexa,
addit. ad dec. 11. n. 9. pag. 156.
Amplia etiam numerus statutorum expressis in
vocatione ita fuisse major, quomodo venditio facta
fuerit ad corpus, & non ad mensuram, addit. ad
dec. 21. n. 10. pag. 156.
Quod si venditio facta sit cum omnibus iuribus, ad-
tentis, & pertinentiis competensibus eadem ratio-
ne solius possessionis, ad hoc ut in dicta venditio
comprehendantur, sufficit quod de tempore vendi-
tionis, vel paulo ante possideantur a venditore,
sive de iure, sive de facto, sive iuste, sive iniuste,
addit. ad dec. 11. n. 11. pag. 156.
Nec stat est probare, quod antiquis temporibus in
non esset de pertinentiis prædii ad venditorem
spectantis, ibid. pag. 157.
Voluntas fideicommissarii ex quibus colligitur, quod
fecisset esse destinata ad vendendum, remissive,
addit. ad dec. 81. n. 9. pag. 104.
Hæc voluntas declarari potest per testes, addit. ad
dec. 81. n. 10. pag. 104.

DETERMINATIO.

Ratio pariformis determinationis, quam habere debet
dispositio omnia bona respiciens, operatur, quod
femina ex incapacitate succedendi in bonis empta-
tus in hereditate reposita, non veniat appropria-
tione filiorum quoad aliodotalia, addit. ad dec. 31.
n. 46. pag. 153.
Res distinctæ, & separate diversam habent juri deter-
minationem, dec. 18. n. 21. pag. 108.
Amplia, ut etiam una, & eadē rei ex rationis diver-
sitate diverso jure censetur, dec. 18. n. 22. pag. 108.
Tempus determinatio modo prælatum non recipit func-
tionem alterius temporis, dec. 8. n. 84. pag. 31.
Unica determinatio respiciens plura determinabilia, et
pariformiter determinat, dec. 30. n. 18. pag. 111.
& dec. 31. n. 48. pag. 147.
Secus si adit diversitatis ratio, dec. 21. n. 55. pag. 109.
& dec. 31. n. 49. pag. 147.
Declarat, ut procedat in dispositione legis, non as-
tem in dispositione hominis, dec. 11. n. 60. p. 159.
Contra, quod procedat tam in dispositione legis, quam
hominis, ibidem n. 61. pag. 159.
Et prædicta conclusio procedit ex quo una, & eadem
res potest diverso jure censeri, ubi diversa intro-
veniunt partes, dec. 21. n. 57. pag. 109.
Et ubi adit juris diversitas, & ubi urget accessus
diversorum temporum, dec. 11. n. 18. pag. 109.
Hinc fit, quod compendiosa verbi directi facti, qua
intra ætatem pupillarem valet ad directum, post
peritatem ad fideicommissariam trahatur, dec. 18.
n. 19. pag. 109.

DETRACTIONES.

Duorum quattuor detractio non fit locus, insuper
an eodem tempore cessent dies utriusque, dec. 14.
n. 23. pag. 20.
Fideicommissarii non debentur a fideicommissi parces-
sari, append. 2. ad dec. 49. n. 7. pag. 350.
Eadem non competant, quando jam sunt consuevit
61

ex alienationibus antecedentibus, append. 2. ad dec. 49. n. 1. pag. 360.
Fidus pure gratus unam tantum quartam detrahit, dec. 6. n. 18. pag. 19.
Fides super bonis fideicommissariis banniti competit recte pro legitima, & trebellianica, quatenus non probentur per gravatum consumptis, & de ratione, dec. 49. n. 32. pag. 354.
 Si delinquenti debita erat legitima super fideicommissum, potest fidem illam detrahere, addit. ad dec. 49. n. 35. pag. 358.
 Et a persona delinquentis fides detrahit legitimam, quoniam a testatore prohibita, addit. ad dec. 49. n. 36. pag. 358.
Fructus, quoti restituere tenetur possessor, imputantur in detractionibus, quarum ipse est creditor, addit. ad dec. 51. n. 65. pag. 142.
 Et si eredita, melioramenta, & detractiones effectus fuerint illiquide ex fructuum perceptione, immisio non retrahitur, addit. ad dec. 51. n. 66. pa. 142.
 Sed non condemnatur reus ad restitutionem fructuum, non cognita crediti, vel detractionum importantis, addit. ad dec. 51. n. 67. pag. 142.
 Et de ratione, ibid.
Heres gratus de restituendo detrahit trebellianicam, dec. 6. n. 47. pag. 19.
 Limita in infans in re certa.
 Declara limitationem procedere, quando taliter infans habuit etiam heredem unum veralem, qui advenit, secus contra, dec. 6. n. 16. & 13. pag. 19.
 Nisi facta fieri possint etiam ab herede extraneo, addit. ad dec. 15. n. 6. pag. 197.
Retentio pro detractionibus legitime, & trebellianicæ nedum procedit favore filiorum primi gradus, sed etiam extraneorum, & fisci, addit. ad dec. 15. n. 6. pag. 197.
 Intellige, ut detur pro rata, sed non in totum, & de modo hoc ad proxim reduci per possessionem, pro indiviso, addit. ad dec. 15. n. 10. pag. 197.
 Amplia, ut non impedit manutentionem pro indiviso, addit. ad dec. 15. n. 11. pag. 197.
 Limita in detractionibus accidentibus, & quantitatibus, quibus liquiditas ignoratur, an totum fideicommissum absorbeant, addit. ad dec. 15. n. 11. p. 197.
 Sublimita, si patrimonium fit opulentum, ut de æquitate detur retentio solius portionis adquantis creditum, addit. ad dec. 15. n. 12. pag. 197.
 Intellige, si facta fuerit plenaria prius detractionem liquidatio, addit. ad dec. 15. n. 15. pag. 197.
Retinere gravatus potest bonis pro detractionibus, & eas ad suos heredes transmitti, dec. 50. n. 40. p. 358.
 Et vide in verbo *Retentio*.

DEUS.

Annotare futura solius Dei est, dec. 94. n. 4. p. 356.

DICTIO in genere.

Relative dictiones supplet additæ expressionis nominis proprii, addit. ad dec. 68. n. 18. pag. 460.
Restrictive, & limitative quæ sint, & quando extensionem impediunt, remissive, addit. ad dec. 56. n. 37. pag. 401.
 Et vide in verbo *Dictiones in specie*.
Taxative habent vim prohibitionis, quia restringuntur ad casum expressum, dec. 50. n. 16. pag. 128.
 Et alios casus excludunt, dec. 50. n. 17. pag. 128.
 Si non addit, substitutio extenditur de casu ad casum, addit. ad dec. 15. n. 36. pag. 88.
 Exemplifica, ut ibidem n. 34. & 35.
 Cætera vide in verb. *Credidit*, *Extensio*, *Substitutio*.
Successor comprehenditur omnia, quæ sub illa totaliter contingunt, dec. 79. n. 3. pag. 457.
Universales non excludunt ordinem successuum, dec. 80. n. 30. pag. 487.
 Cætera vide in verb. *Successio*, *Paratio*.

DICTIONES in specie.

Alles quod non est ampliativa præcedentium, decif. 15. n. 51. pag. 83.
 Tom. L

Contra, ibidem n. 52. & 53.
 Et stat declarative, ibidem n. 54. pag. 83.
Ad invicem substitutionem reciprocam importat, dec. 23. n. 3. pag. 180. & dec. 33. n. 34. pag. 157.
Aliquis æquipollet dictionibus quilibet, quicumque, quæ sunt universales, dec. 18. n. 6. pag. 110.
Aliud est adverbative, & denotat diversitatem, addit. ad dec. 46. n. 6. pag. 337.
Alter secundum propriam significationem importat unum de duobus, dec. 33. n. 1. pag. 154.
 Aliquando verificatur etiam in tribus, dec. 33. n. 2. pag. 154. & n. 30. pag. 157.
 Maxime concurrente verisimili mente loquentis, decif. 33. n. 3. pag. 154. & n. 32. pag. 157.
 Et unde ista refutlet, vide ibidem n. seq.
Alter quandoque idem significat, ac *disto*, si quis, si alius, dec. 33. n. 31. pag. 157.
Ambo a testatore expressa exigit conditionem verificari in omnibus, dec. 30. n. 3. pag. 153.
 Limita ut ibidem n. 47. pag. 150.
 Inducit reciproci fideicommissum, dec. 30. n. 32. p. 153.
Deinde, vel *postea* sunt ordinativæ temporum, decif. 8. n. 70. pag. 34.
Diffini est personalis, dec. 28. n. 13. pag. 110.
Dixit, & *prædixit* inducunt relationem ad superius expressa, dec. 82. n. 3. pag. 505.
 Vigore dictæ dictionis an inducatur restrictio, dec. 84. n. 3. pag. 511.
Dixit indicat effectum immediate sequentem, decif. 8. n. 67. pag. 34.
Dummodo importat modum, non conditionem, dec. 18. n. 37. pag. 121.
 Limita quando implementum fieri debet antequam actus perficiatur, dec. 18. n. 38. pag. 121.
 Respectu verum nil refert, an agatur de modo, vel conditione, quia utroque casu deficit dispositio, nisi modus, vel conditio implicatur, dec. 18. n. 39. pag. 121.
 E *dixit* est omnino alternativæ contrariæ, dec. 8. n. 69. pag. 34.
 Virtute compendiosæ continet etiam vulgarem, declarata ut ibi, dec. 8. n. 75. pag. 34.
Ejus restringit substitutionem ad filios primi gradus, dec. 51. n. 23. pag. 31.
 Contrariæ auctoritates reprobantur, ibidem n. 18.
 Refertur ad pro imum subiectum non ad remotum, dec. 51. n. 14. pag. 374.
 Et ad personas immediatas, dec. 51. n. 23. pag. 374.
 Quod est commune cuiusque pronomini, decif. 32. n. 16. pag. 374.
 Stat relative, & restrictivæ dispositioni, ad quam & refertur, dec. 51. n. 17. pag. 374.
Patens der. 165. part. 1. loquitur contra communem, dec. 51. n. 18. pag. 374.
 Impedit transmissionem quando est restricta ad certum genus personarum, dec. 51. n. 87. pag. 378.
Per casu, vel *casu* quæ dicuntur restrictivæ, addit. ad decif. 11. n. 39. pag. 63.
 Contrarium tenentes enumerantur, addit. ad dec. 11. n. 40. pag. 63.
 Limita supiorum conclusionem si etiam addita fuerit dictio *tunc*, non *aliter*, *tantum*, vel *similia*, addit. ad dec. 11. n. 41. pag. 63.
 Contrarium etiam hoc casu qui tenent, addit. ad decif. 11. n. 42. pag. 60.
Porro, vel *ad res operatur*, quod fit attendenda proximitas gravati, & non testatoris, dec. 71. n. 2. p. 466.
 Et est repetitiva eiusdem qualitatis, dec. 17. n. 33. p. 102.
 Cætera vide in verbo *Copula*, ubi invenies limitationes quas patitur ista conclusio.
 Vocata domo, & familia stat expostive, & restrictivæ, & verbum *domus* regulariter a subsequenti verbo *familia*, addit. ad dec. 35. n. 4. pag. 173.
 Contra, si fideicommissum sit constitutum pro familia, & domo, & de ratione, addit. ad dec. 35. n. 3. pag. 173.
 Si subsequatur dictioni vel stare dicitur augmentative, nec submovet diversitatem rationis, dec. 38. n. 19. pag. 195.
 Quodnam discrimen operetur inter casum, in quo vocata sint *familia superveniens*, & *defrendentes*, append. 2. ad dec. 51. n. 2. pag. 330.
 N n n n

E8

Est de sui natura, & quidditate ampliata, & poni solita inter diversa, append. 2. ad dec. 92. n. 3. pag. 551.

Alque accipitur in sensu operativo, ne sequatur orationis improprietas, append. 2. ad dec. 93. n. 4. pag. 551.

Resolutionem pluralitatis in singularitates non impedit, & quando flare dicatur, addit. ad dec. 11. n. 45. pag. 65.

Amplia etiam si apponitur sit in substitutione facta per nomina propria institutorum, addit. ad dec. 11. n. 44. pag. 64.

Et ampliata, dec. 24. n. 17. pag. 187.

Est hoc est restrictiva, dec. 24. n. 15. pag. 187.

Et post hoc habet tradium temporis in futurum, dec. 48. n. 38. pag. 346.

Et idem sonat, ac post eorum mortem, dec. 48. n. 39. pag. 346.

An importet vulgare, vel fideicommissarium, remissive, addit. ad dec. 48. n. 1. pag. 347. & addit. ad dec. 48. n. 32. pag. 460.

Ex denotat causam proximam, & immediatam, dec. 100. n. 92. pag. 597.

Ratio sine non operatur educationem, quia vel est conditio necessaria, vel censetur demonstrative apponitur, addit. ad dec. 100. n. 19. pag. 604.

Extra familiam facit prohibitionem vestitam, addit. ad dec. 58. n. 4. pag. 420.

Gradum solum designat gradum, non illius prerogativam, addit. ad dec. 60. n. 19. pag. 416.

Ideo per quam sit transitus ad dispositivam denotat causam finalem, dec. 85. n. 9. pag. 514.

Illud est restrictiva ad nominatos, dec. 84. n. 13. pag. 512.

Contra, quod non sit restrictiva, seu adjectiva, ideo possit adungi primæ, secundæ, vel tertiæ personæ, dec. 84. n. 14. pag. 512.

In aliis excludit supranominatos, & includit omnia in precedenti dispositione, dec. 66. n. 1. pag. 335.

Ideo dictio in alium, vel in alios, dec. 65. n. 3. pag. 430.

Ideo prohibuit alienare in alios potest alienare in vocatos, dec. 65. n. 3. pag. 430.

Equiparatur dictioni *de gradu in gradum*, ut attendatur proximitas gravati, dec. 71. n. 9. pag. 456.

In circa adjecta onumto tornaturatur non excludit identitatem concordantibus confinit, & demonstrationibus, addit. ad dec. 58. n. 69. pag. 412.

Certam quantitatem excludit, & recipit augmentum, vel diminutionem arbitrio iudicis ex fidei circumstantiis regulando, ibidem.

In infinitum, vel in perpetuum facit, ut prohibitio alienationis reputetur realis, dec. 78. n. 8. pag. 483.

In super operatur, quod attendi debeat proximitas gravantis, secus si dictum sit de uno in alium. dec. 71. n. 11. pag. 467.

Ipsi ostendit testatorem loquentem fuisse de cippo suo, & proprio columello, dec. 31. n. 13. pag. 275.

Non autem de tota agnatione, ibidem.

Ius redi mendi transit ad heredes extraneos, omni conceptum fuerit per pronomen *ipso*, addit. ad dec. 18. n. 81. pag. 119.

Maxime si idem dictiones *semper*, & *quandocumque*, non obstant quod venditor declaraverit se velle vendere ius, quod vita durante habeat, addit. ad dec. 18. n. 83. pag. 119.

Insuper, item, *preterea* non tollit, quin prohibitio alienationis dicatur independens, & separata. quando coniungatur sub diversis orationibus cum propria, & particulari verbo, addit. ad dec. 18. n. 16. pag. 115.

Invenim idem importat, ac ego tibi, & tu mihi, dec. 19. n. 14. pag. 124.

Ideo non excludit, sed potius includit personam loquentis, ibidem.

Item repetit omnes precedentes qualitates, dec. 15. n. 11. pag. 91.

Contra, ibidem n. 12. & 13. pag. 94.

Regulariter est continuativa, dec. 16. n. 32. pag. 94.

Et quando focus, addit. ad dec. 18. n. 16. pag. 115.

Libere tollit omne impedimentum, dec. 46. n. 9. p. 336.

Limita, ut non tollat fideicommissum in eodem testamento ordinatum, dec. 46. n. 20. pag. 337.

Nisi in familia facit prohibitionem vestitam, addit. ad dec. 58. n. 11. pag. 410.

Nisi adjecta orationi prohibitive permissionem aliena-

tionis importat, dec. 75. n. 24. pag. 427.

Nem aliter, *non alio modo* reddit adus conditionalis, dec. 18. n. 40. pag. 112.

Et denotat formam precisam, sine qua adus in effectum deduci non potest, & aliter factus est nullus, dec. 18. n. 41. pag. 112.

Latine vel disjungit verba, & sensus, dec. 8. n. 10. pag. 6.

Omnis differt a dictione *totus*, quia prima refertur ad partem, altera vero denotat totalitatem circa usum, & eandem rem, dec. 70. n. 34. pag. 464.

Post mortem, *post eam*, & similes, cum de natura substitutionum sit, ut unus censatur vocatus post mortem alterius, non obstant ad hoc ut substitutione vulgaris anomala contenta in compendiosa operetur, quod caducatio medio in loco gradus precepti subsequens gradus admittatur, addit. ad dec. 100. n. 9. pag. 603.

Et contraria procedunt, quando tales dictiones innot apponitur per viam conditionis, vel quando sequentes substitutiones fuerint subordinatae ad primam, addit. ad dec. 100. n. 10. pag. 603.

Quid cum adjecta est dictione *si suppreverit*, remissive, addit. ad dec. 100. n. 11. pag. 603.

Contra quod dicitur *post eam*, aliaque similes importent ordinem graduum, & supponant aditum, & acquisitionem vocati in antecedentibus gradibus, cui succedi debet, addit. ad dec. 100. n. 13. pag. 603.

Conciliatur prædictæ opinionones, ut secunda præcat, quando per viam conditionis in primo subiecto purificandæ testator disposuit, addit. ad dec. 100. n. 14. pag. 603.

Declarat, ut prima opinio magis procedat, si testator in alia testamenti parte, que vulgarem interpretari volunt, isdem dictionibus usus esset, addit. ad dec. 100. n. 15. pag. 603.

Præterquamquam est modificativa, dec. 8. n. 74. pag. 10.

Pro adjecta causæ de futuro importat causam finalem, dec. 21. n. 17. pag. 154.

Aliquando tamen interviit causæ impulsivæ, dec. 11. n. 28. pag. 154.

Præter denotat modum, & qualiteram dispositionem restrictam, & omnimodam similitudinem, & idem sonat, si potest, dec. 80. n. 15. pag. 404.

Et operatur, ut omnia censentur interesse (specificata, quæ sunt disposita in his, ad quæ hereditationem, dec. 80. n. 16. pag. 405.

Quando conditionem importat, dec. 18. n. 14. pag. 108.

Et est adjecta temporis, dec. 8. n. 75. pag. 10.

Quandoque transit substitutionem in causam fideicommissi, licet concepta sit per verba diuturnitatis, dec. 21. n. 1. pag. 154.

Non requiritur ad essentiam compendiosæ, dec. 16. n. 1. pag. 96.

Comprehendit plura tempora, & per illam includit compendiosam, addit. ad dec. 26. n. 1. pag. 108.

Item per verba *quandoque* sita, addit. ad dec. 16. n. 1. pag. 108.

Ratio est restrictiva rationis, & ampliata, dec. 14. n. 16. pag. 187.

Rara disunctionem operatur, dec. 48. n. 47. pag. 347.

Declarat prout ibi.

Semper denotat perpetuitatem, & omne tempus includit, dec. 65. n. 11. pag. 513.

Intellegitur secundum subiectam materiam, & restringitur ad terminos fideicommissi expresse instituti, dec. 87. n. 30. pag. 516.

Amplia etiam si ad terminata, dec. 87. n. 31. pag. 516.

Perpetuitatem denotat, dec. 84. n. 11. pag. 513.

Aliquando tamen interpretatur secundum subiectam materiam, dec. 84. n. 8. pag. 513.

Sed regulariter a propria significatione non est recedendum, dec. 84. n. 19. pag. 513.

Semper, & *quandoque*, *semper*, *quandoque* licet addit in pacto de retrovendendo, illud tamen præterierit spatio triginta annorum, & quandoque de dictione intelligatur, addit. ad dec. 18. n. 17. pag. 115.

Si quis, *si aliquis* licet singulares personas designent, tamen inter plures prolata effectum suum primo non consumunt, sed ad omnes transiunt, dec. 35. n. 16. pag. 157.

Si quis impliciter prolata comprehendit etiam famulas, dec. 21. n. 31. pag. 162.

Limita.

Limits, quando prædicta dictio est coniuncta cum adjectivo masculino, quia comprehendit solum masculinos, dec. 11. n. 51. pag. 164.

Si interpres est nomen distributivum, dec. 30. n. 40. p. 230.

Et resolvitur in idem, ac si dictum fuisset *si alteruter*, dec. 30. n. 41. pag. 230.

Tutus est personatissimus, dec. 18. n. 43. pag. 212.

Et est demonstrativa, & restrictiva ad personam, ad quam refertur, dec. 18. n. 44. pag. 212.

Tamen restringit, & limitat, addit. ad decif. 67. num. 3. pag. 414.

Tantum excludit omnia præter expressos continens negativam quoad alios, dec. 94. n. 3. pag. 555.

Tota apponit vocationi familie quid operetur, & au-
telligatur de familia contentiva proxima, vel re-
mota, remissive, addit. ad dec. 70. n. 5. pag. 404.

Tunc cum est adjectiva vocationi proximiorum, primo ad-
misso, cessat fideicommissum, & de ratione, dec. 98.
n. 15. pag. 578.

Contrarie auctoritates declarantur, decif. 98. n. 16.
pag. 579.

Tunc, & *ex causa* restringit conditionem ad tempus præ-
dictæ expressum, dec. 100. n. 41. pag. 594.

Tunc, vel similes non reddunt vocationem conditiona-
lem, nisi concurrentibus aliis dictionibus taxativis,
sed cessatur stare demonstrative, addit. ad dec. 100.
n. 13. pag. 604.

Signanter quando talis dictio non est adjectiva ad effe-
ctum substituenti nominatum personæ primo loco
vocate, sed ad alium finem, & exemplifica, ut ibi,
addit. ad dec. 100. n. 14. pag. 604.

Ratio est, quia verba *tunc*, & *ex causa* adjectiva substitu-
tionis compendiosa, quæ in se vulgare, & fidei-
commissarium continet, regulatur a casu eveniente
sive ille sit vulgaris, sive fideicommissarius, addit.
ad dec. 100. n. 15. pag. 604.

Maxime quando verisimilis testatoris mens, & ratio-
nis identitas talem interpretationem suadent, addit.
ad dec. 100. n. 16. pag. 604.

Impedit extensionem in substitutione vulgari ad ca-
sum incapacitatis, quando alia testamentum effe-
ctum habere non possit, addit. ad decif. 36. n. 34.
pag. 404.

Et operatur, ut substitutio, quæ de sui natura tra-
hitur de casu ad casum, restringatur solum ad id,
quod specificè fuit expressum, omnemque impedit
extensionem, ibidem pag. 404.

Et multo magis ibidem de persona ad personam, quæ
difficilius admittitur, addit. ad dec. 15. n. 31. p. 40.

Limits, quando ex contextibus constat, testatorem
voluisse extendere fideicommissum de casu ad ca-
sum, dec. 44. n. 11. pag. 188. & addit. ad decif. 36.
n. 36. pag. 404.

Prædictæ dictiones sunt restrictivæ, & dispositionem
restringunt ad casum expressum, & interpretationem
extrinsecam ad alium casum excludunt, addit.
ad dec. 15. n. 30. pag. 87. & dec. 18. n. 49. pag. 208.

Limits regulam procedere, quando alia testatoris
voluntas non servaretur, decif. 18. n. 10. pag. 108.

Adjectiva tamen substitutionis factæ deficientes *tunc*, vel
similes non excludunt casum non natiuitatis, & non
existentie, addit. ad dec. 15. n. 3. pag. 87.

Maxime si deficient aliæ dictiones *damtaxat*, *non ali-
ter*, *non alio modo*, aliæque similes, addit. ad de-
cif. 15. n. 12. pag. 87.

Cetera vide in verb. *Substitutio*. Extensio. *Linea*. *Per-
sona in specie*.

Caducata ob defectum conditionis prima dispositio-
nem conditionalis, fortius caducata remanent subsequen-
tes, & primæ subordinate, si cum dictionibus re-
strictivis *tunc*, & *ex causa* sunt ordinatæ, decif. 17.
n. 3. pag. 104.

Tunc, & *ex causa* requirit verificationem conditionis in
forma specifica, dec. 30. n. 8. pag. 118.

Et substitutus non admittitur, nisi purificata in perso-
nam omnium, dec. 30. n. 11. & 12. ubi de ratione
pag. 118.

Limits, ut ibidem n. 47. dec. 30. pag. 230.

Et tunc conditio aliquam non recipit extensionem,
dec. 30. n. 0. & 15. pag. 118.

Nec ex præsumptione mentis testatoris, decif. 30. n. 30.
pag. 118.

Impedit, ut pluralitas resolvatur in suas singularita-
tes, dec. 30. n. 19. pag. 118.

Contrarium inter terminos *l. heredes mei* & *cum ita ff. ad
trebellian.*, dec. 30. n. 55. pag. 218.

Amplia etiam agatur de casu simili, decif. 30. n. 20.
pag. 118.

Et facit, ut substitutio locum non habeat, nisi quando
omnes instituti decederent sine filiis, dec. 30. n. 21.
pag. 118.

In specie textus in *l. heredes mei* & *cum ita ff. ad tre-
bellian.* amittit vim taxativæ, dec. 30. n. 55. p. 230 &
n. 73. pag. 137.

Maxime si alias excluderentur venientes ab intestato,
dec. 30. n. 56. pag. 130.

Et prædicta dictio non est superflua, cum possit stare
demonstrative, vel declarative, decif. 30. n. 32.
pag. 130.

Potius habenda est pro non apposta, quam facere
contra mentem testatoris, dec. 30. n. 56. pag. 130.

Extenditur etiam contra eas naturam, quando alias
absurdum sequeretur, dec. 30. n. 59. pag. 130.

Et quando illud absurdum sequeretur, ibid. pag. 130.

Potius extremitatem notat, quam exclusionem induc-
it, nisi sit adjectiva aliqua taxativa, decif. 64. n. 8.
pag. 444.

Vel importat ordinem successivam, dec. 21. n. 65. p. 163.

Vi avaritæ dispositionem ad tempus mortis, addit.
ad dec. 100. n. 88. pag. 607.

Et exemplifica, ut ibi n. 87.

Et apposta post mentionem mortis acquipollet dictio-
nibus *tunc*, & *ex causa*, addit. ad decif. 100. n. 89.
pag. 607.

Idem dic de verbis in *tempo della loro morte*, addit. ad
dec. 100. n. 90. pag. 607.

Quod procedit, etiam si desint dictiones taxativæ *tan-
tum*, *damtaxat*, addit. ad dec. 100. n. 91. p. 607.

Videlicet quando declarative, quando restrictivæ apposta
dicatur, dec. 88. n. 6. pag. 518.

Est taxativa, & declarativa præcedentium verborum,
dec. 79. n. 45. pag. 494.

Maxime quando id, quod post eam sequitur, idem
continet, quod continet verba præcedentia mi-
nusculari, dec. 70. n. 46. pag. 401.

Universæ, *quolibet*, & similes distributive regulariter
ad verstantur reciproce, addit. ad decif. 13. u. 3.
pag. 250.

Ubi supra repetit omnia præcedentia, dec. 16. n. 1. pag. 91.
& dec. 84. n. 5. pag. 151.

Et non solum qualitates, sed etiam modum supra ex-
pressum, dec. 16. n. 3. pag. 91.

Et refertur ad fideicommissum præcedens, decif. 16.
n. 4. pag. 91.

Et a filios, nepotes, & alios supra nominatos, dec. 16.
n. 5. pag. 91.

Et ad prohibitionem alienationis, & penam contra-
ficienti impostam, dec. 16. n. 6. pag. 91.

Et ad omnes qualitates in præcedentibus substitutio-
nibus, & in alia parte dispositionis expressa, de-
cif. 16. n. 7. pag. 91.

Refertur potest ad aliqua superius expressa, abique eo
quod refertur ad omnia, dec. 16. n. 8. pag. 91.

Quæ continentur in termino relato continetur vere,
& proprie, & in referentie, dec. 16. n. 8. pag. 91.

Maxime tante clausula in *omni hæc*, & *pro omnia*, quæ
comprehendit omnem partem dispositionis, dec. 16.
n. 9. pag. 91.

Ubi supra facit secundam substitutionem compendiosam,
si altera similis substitutio præcedat, addit. ad de-
cif. 16. n. 7. pag. 91.

Verificari potest in ordine succedendi, & in aliis qua-
litatibus legitimatis, abique necessitate repetendi
masculinitatem, addit. ad dec. 31. n. 33. pag. 132.

Et ad ea refertur, vel si ita suadeat solum testatoris,
addit. ad dec. 31. n. 34. pag. 132.

Vel si subsequatur non minus descendendum, &
commune vocabulum, sed dictiones in *infinitum*,
pro *equali portione*, addit. ad dec. 31. n. 35. pag. 132.

Refertur debet ad qualitates legitimatis, & natura-
litate antecedenter expressam, addit. ad decif. 61.
n. 5. pag. 458.

Cetera vide in verbo *Verba in specie*.

DIGNITAS.

Familia, vide in verbo *Familia*.

DIGRESSUS.

Agnationis contemplatio, & digressus ad plures gradus substitutionum necessaria non sunt, quando filiorum dispositiva vocatio ex aliis urgentibus consensibus potest haberi, append. 3. ad dec. 11. n. 14. pag. 178.

Ex digressu ad plures substitutionum gradus defuncti coniectura pro transmissione fideicommissi conditionalis ad heredes fideicommissarii ante implementationem defuncti, addit. ad dec. 18. n. 18. pag. 115.

Cetera super hac materia transmissionis vide in verbo Transmissio, ubi habes hanc conclusionem cum suis ampliationibus, & limitationibus, respective.

Digressus non excluditur, ex quo omnes substitutiones dependent ab unica conditione si sine filiis, & de ratione, addit. ad dec. 18. n. 23. pag. 115.

Contrarium qui subducunt, ibid. n. 29.

Item dicitur adesse digressus, quando adest unica substitutio, addit. ad dec. 18. n. 30. pag. 115.

Contra, quod ex veriori sententia requiratur duar, addit. ad dec. 18. n. 31. pag. 115.

Et hoc observatur etiam in materia positorum in conditione, addit. ad dec. 18. n. 31. pag. 115.

Sed ad hoc contra, quod duar non sufficiant, sed longa series requiratur, addit. ad dec. 18. n. 33. pag. 115.

Digressus ad plures substitutionum gradus est coniectura ad effectum inducendi vulgarem anomaliam, per quam caducato gradu intermedio, subsequens admittitur in locum pretermissi, addit. ad dec. 100. n. 59. pag. 606.

Contra, si digressus, alique substitutiones penderent ab aliqua conditione, nam ea desecta, omnes substitutiones expirant, addit. ad dec. 100. n. 60. pag. 606.

Item est coniectura, quod substitutio non sit restricta ad certum, & determinatum tempus, sed sit indefinita, & indeterminata, addit. ad dec. 100. n. 97. pag. 608.

Limita, quando omnes substitutiones pendent a conditione negativa obitus vocati sine filiis, addit. ad dec. 100. n. 98. pag. 608.

DILATIO.

Ad solvendum facta praesumitur gratia debitoris, dec. 11. n. 40. pag. 115.

Ampla, etiam si conventum de interesse, flante conjunctione, & amicitia debitoris, dec. 21. n. 41. pag. 155.

DILECTIO.

Posthumus non potest ex propriis meritis promereri dilectionem testatoris, utpote incognitus, dec. 54. n. 10. pag. 360.

Cetera vide in verbo Affinitas, & in verbo *Amor*, & in verbo *Fraternitas*.

DIMINUTIO.

Argumenti commodum, & beneficium pertinet ad eum, ad quem spectat periculum diminutionis, dec. 18. n. 24. pag. 112.

Periculum evulsionis reddit rei pretium diminutum pro tertia, vel quarta parte, dec. 10. n. 15. pag. 144.

Verba appositae ad augendam substitutionem, diminutionem, seu restrictionem operari non debent, dec. 17. n. 40. pag. 103.

DISCRETIVA.

Argumentum a discretiva solum intrat, quando testator in una parte clare loquutus est, & in alia clare omisit, addit. ad dec. 68. n. 14. pag. 450.

Et ita non habet locum, quando verba in una parte

dispositionis sunt ambigua, quia tunc accipit debent, sicut in alia parte fuerunt accepta, addit. ad dec. 68. n. 15. pag. 451.

Differentiam si testator facere voluisset, eam exprimitur, dec. 8. n. 11. pag. 20.

Diverstas arguitur ex discreto modo loquendi, dec. 11. n. 14. pag. 370.

Femina regulariter non veniunt in dispositione, vel conditione sub termino communi apto comprehendere tam masculinos, quam feminas, ubi testator feminas discrete termino communi, cum specialiter nominando, addit. ad dec. 56. n. 11. pag. 478.

Hec coniectura a nonnullis debilis reputatur, cum, argumento a discretiva sit leve, addit. ad dec. 56. n. 12. pag. 478.

Ideo recurrendum est ad considerandam totam misam negotii, & alias circumstantias, quae operari valent, ut una, & eadem coniectura in uno casu mittatur, in alio vero recitatur, addit. ad dec. 56. n. 13. pag. 478.

Quando testator loquitur discretive de feminis, tunc masculinum non continet forum-num, dec. 56. n. 7. pag. 338.

Alia vide in verbo Femina verbi *Filiorum*, & verbi *Non veniunt*.

DISJUNCTIO. DISJUNCTIVA.

Disio rara disjunctionem operatur, dec. 41. n. 4. pag. 347.

Declara prout ibi.

Legatarius rei particularis dicitur omni disjunctione reali disjunctus respectu heredis universalis, addit. ad dec. 100. n. 124. pag. 610.

Vocato filio, & nepote, ex verisimili mente testatoris copulativa resolvitur in disjunctivam, dec. 99. n. 14. & 16. pag. 585.

Ad veritatem disjunctivae sufficit, alteram partem esse veram, dec. 99. n. 15. pag. 585.

DISPONENS.

Praesumitur voluisse infinitatem evitare, dec. 18. n. 31. pag. 115.

Disponentium mens in contractibus praecipue est attendenda, dec. 15. n. 37. pag. 84.

Et potius quam verborum expressio, dec. 15. n. 38. pag. 84.

Et de ratione, ibidem n. 37.

Declaratio verbi praesumitur non esse parvi facienda, quando haberi potest ab eo, qui disposuit, dec. 59. n. 4. pag. 380.

Ex proemio recipitur interpretationem verba generalia, & indefinita, & eliciunt mens, & intentionem disponentis, dec. 85. n. 8. pag. 514.

Obligatoria declarat mentem, & intentionem disponentis, dec. 85. n. 14. pag. 514.

Etiam modici temporis inferunt ad declarandam mentem, & intentionem disponentis, dec. 85. n. 15. pag. 514.

DISPOSITIO.

Alternativa resolvitur in conjunctivam, ne dispositio corrumpat ob ambiguitatem voluntatis, dec. 18. n. 35. & 36. pag. 8.

Ampliat, non autem correctat dicitur dispositio, cum testator constituitur a principio fideicommissum in casu mortis sine filiis, & postea etiam cum filiis, dec. 81. n. 16. pag. 597.

Appellatione filiorum veniunt nepotes, ubi agitur de dispositione, quae sit collata in futurum eventum, & in solis filiis effectum sortita non fuerit, dec. 100. n. 16. pag. 591. & n. 39. pag. 596. & n. 41. pag. 597.

Limita, ut in dicta dec. 100. n. 83. & 84. pag. 597.

Et dicitur collata in futurum eventum, si vocati fuerint filii nati, & nascituri, dec. 100. n. 17. pag. 597.

Conditionalis semper dicitur dispositio, quando adimplementum praecedere debet consequutionem relictam, dec. 96. n. 13. & 11. pag. 567.

Amplia etiam verba, & dictiones modum imperant, dec. 96. n. 14. pag. 567.

In dubio potius censetur, quam penalis, & de ratione, dec. 96. n. 11. pag. 367.

Dispositio, quae non valet ut penna, potest valere uti voluntas testatoris, dec. 96. n. 25. pag. 368.

Maxime flante clausula *omni iustitiae modo*, decif. 96. n. 16. pag. 368.

Fortius si fit in fine posita, & geminata, dec. 96. n. 27. & 28. pag. 368.

Quae operatur, ut actus gestus uno modo expressio invalide, sibi tenetur ex alio non expressio, qui fit valens, dec. 96. n. 27. pag. 368.

Causa sufficit, ut tempore fideicommissi purificetur, quando dispositio confertur in futurum eventum, dec. 12. n. 56. pag. 376.

Declaratur conclusio in quibus terminis procedat, dec. 52. n. 57. pag. 375.

Conditio casus, quando non adveniat, nullus est amplius locus dispositioni, dec. 8. n. 77. pag. 375.

Eventus in conditionalibus dispositionibus praecipue est attendendus, dec. 18. n. 2. pag. 377.

Defectus facit cessare dispositionem sub ea conditione ordinatam, dec. 61. n. 1. & 2. pag. 453.

Contemplatione mea, quod est dispositio, utrum efficax videtur, dec. 54. n. 2. pag. 380.

In ultimis voluntatibus non ipsa dispositio, sed quae contemplatione fiat, inspicere debet, decif. 54. n. 1. pag. 380.

Legans filius nasciturus praesumitur id facere contemplatione parentum, dec. 54. n. 9. pag. 390.

Ampla, ut ibidem n. 11. & 12.

Contra, ut ibidem n. 31.

Comitatus auctoritates declarantur, decif. 54. n. 42. pag. 391.

Delictum voluntarii dicitur probata ex depositione, doctum testium, dec. 53. n. 10. pag. 380. & in addit. n. 3. pag. 387.

Secus ad probandum novam dispositionem, decif. 53. n. 24. pag. 387.

Ampla primo, etiam si sint singulare, dec. 53. n. 11. pag. 380.

Amp. via secundo, etiam si sint femininae, dec. 53. n. 13. pag. 380.

Constat agitur de probando id, quod naturalis, & civili verborum significationi repugnat, tunc agitur de inducenda nova, & a diversis dispositione, non autem de declaranda, dec. 53. n. 56. pag. 389.

Dispositio mutans substantiam dispositionis non dicitur declaratio, sed dispositio, dec. 53. n. 60. pag. 389.

Proprie est illa, quae tendit ad explicationem alicuius ambiguae dispositionis, addit. ad dec. 53. n. 51. pag. 387.

Non est, sed nova dispositio, quando cadit super re clara, addit. ad dec. 53. n. 53. pag. 387.

Alia vide in verbo *Declaratio*.

Dispositio in materia non comprehendit creditam hereditaria, & de ratione, dec. 11. n. 3. pag. 4.

Idem in legato penae simpliciter factio, ibidem n. 5. pag. 4.

Maxime flantibus conjectoris, & quae sint, ibid. n. 6. & seq.

Extenditur etiam in materia penalis, ne reddatur elusoria, dec. 95. n. 6. pag. 358.

Extendi non debet ad alium casum non expressum, dec. 54. n. 30. pag. 100.

Verbum cuiusque temporis si non potest operari in suo tempore, ad aliud trahendum est, in quo operari possit, & fit ex tempore de tempore ad tempus, quando alias dispositio suum effectum habere non possit, dec. 56. n. 51. pag. 402.

Cetera vide in verbo *Extensio*.

Eventus in materia dispositionis an sit spectandus, vide supra in verbo *Conditio casus*.

Filius in conditione positus an censetur dispositive vocatus, est questio valde intricata, & qui sam traheant, addit. ad dec. 53. n. 37. pag. 387.

Vide in verbo *Potestas in conditio*.

Rare rogatus restitueret quicquid supererit, potest solum usque ad dotandam de hereditate disponere, quanta substituto reservata, addit. ad dec. 33. n. 3. pag. 150.

Secus in facultatario habente liberam disponendi facultatem, qui potest totam fideicommissum evertere, addit. ad dec. 53. n. 9. pag. 159.

Rogatus restitueret quicquid supererit tempore sui obitus non potest per ultimam voluntatem disponere, & de ratione, addit. ad dec. 33. n. 10. pag. 150.

Secus facultatarius, cui concessa est libera facultas disponendi, qui potest alienare tam inter vivos, quam per ultimam voluntatem, addit. ad dec. 33. n. 11. pag. 150.

Limita, si additi in contrarium concludatur, & verisimilis mens testatoris, quo casu facultas limitatur ad actus speciales, & contractus inter vivos, etiam si concepta fuerit per verbum *disponere*, addit. ad dec. 33. n. 12. pag. 150.

Hereditas dispositio per ultimam voluntatem valet de bonis, quorum alienatio inter vivos permixta fuit a testatore, dec. 52. n. 36. pag. 346.

Hereditas bona non veniunt sub dispositione facta de bonis testatoris, dec. 33. n. 15. pag. 255.

Homo licet habeat ingenui valde disponere potest de rebus suis per viam contrarius, & per viam ultimae voluntatis, dec. 13. n. 68. pag. 72.

Legatus non potest de rebus suis, & demonstrat. vide in verbo *Conditio tacita si sine filio*.

Observantia subsequens est optima interpretis dispositionum testatoris, dec. 51. n. 28. pag. 371.

Et talis intelligitur fuisse voluntas, quae fuit subsecuta observantia, dec. 51. n. 29. pag. 371.

Pena sunt dispositionem esse puram, vel conceptam sub conditione purificata, dec. 54. n. 7. pag. 390.

Pars una dispositionis aliam declarat, dec. 51. n. 4. pag. 369.

Penalis dispositio ut dicatur, requiritur primo, quod institutio sit pura, secundo, quod addit adeptionem de aliquo faciendo, tertio, quod addit adeptionem in casu inobedientiae, addit. ad dec. 96. n. 7. pag. 369.

Praeceptum est de substantia dispositionis penalis, adeo ut absque illo pena nunquam dicatur inducenda, addit. ad dec. 96. n. 8. pag. 369.

Limita, si ex conjecturis constet de voluntate testatoris conditionaliter, aut penalis ut disponere a voluntate, quia tunc non attenduntur regulae *Arsenal*, addit. ad dec. 96. n. 9. pag. 369.

In dubio potius censetur conditionalis, quam penalis, addit. ad dec. 96. n. 12. pag. 369.

Penalis dispositio dicitur, si effectus adeptionis sub conditione potestativa ipsius gravati, addit. ad dec. 96. n. 11. pag. 369.

Item si dispositio comminatur adeptionem facultatis consequens maxime licet, addit. ad dec. 96. n. 11. pag. 369.

Item si testator uteretur verbis poenae praeferebantibus, de quibus remissive, addit. ad decif. 96. n. 3. pag. 369.

Contra tenent alii, remissive, addit. ad dec. 96. n. 14. pag. 370.

Alia ad materiam, remissive, addit. ad dec. 96. n. 15. pag. 370.

Penalis dicitur, non conditionalis, quando praecedit aliquod praeceptum testatoris, dec. 96. n. 5. pag. 369.

Et unde resultat praeceptum, ibidem n. 6.

Item quando praecedit simplex dispositio, & subsequitur adeptionem conditionalis conditione potestativa, quae continet iussum testatoris, dec. 96. n. 7. pag. 369.

Alia vide infra in verbo *Repositum*.

Pia causa favore ultimo loco vocatur recipitur testatoris dispositio, licet non contingat casus secundum ordinationem ab eo factam, dec. 78. n. 9. & 13. pag. 443.

Precedens declarat subsequens, & e contra, dec. 51. n. 2. pag. 369.

Prohibere ante interdictionem ei administrationem subditur, dec. 13. n. 10. & 11. pag. 60.

Maxime, ubi dispositio respicit causam honestam, & laudabilem, qualis sunt fideicommissa pro conservatione familiarum indulta, dec. 13. n. 12. pag. 60.

Talis enim provisio convenit homini prudenti, docif. 13. n. 13. & 14. pag. 60.

Et respicit favorem publicum, dec. 11. n. 15. pag. 69.

Et favorabiliter est interpretanda, ibidem n. 16.

Idque etiam procedit, licet extanti filia disponens, quae contenta esse debeat favore effluente universalis, quumvis legitimam non excedat, decif. 13. n. 17. pag. 60.

Qualis fuit, non ab eo, quod accessorie ad dispositio-

- nem dicitur esse iudicandum, sed ab ipsa dispositione, ne, dec. 8. n. 73. pag. 340.
- Qualiter** dispositio intelligi debet rebus sic se habentibus, decif. 39. n. 17. pag. 225. & decif. 100. n. 20. pag. 191. ubi de dispositione testatoris.
- Amplia** conclusionem procedere etiam in actu iurato, dec. 29. n. 22. pag. 225.
- Facta** in casum eventumque post mortem, locum habet eventum casu in vita testatoris, decif. 38. n. 48. pag. 190.
- Ratio** eadem ubi est, eadem debet esse iuris dispositio, dec. 20. n. 36. pag. 154. & in addit. ad dec. 44. n. 27. pag. 131.
- Quod** procedit etiam in substitutionibus, dec. 31. n. 7. pag. 224.
- Ratione** dispositionis cessante, cessat, & ipsa dispositio, addit. ad dec. 47. n. 7. pag. 140.
- Rebus** in eodem statu manentibus intelligi debet, vide supra in verbis *Qualiter*.
- Repetitum** non censetur in alia dispositione preceptum, de non molestando facili niveris personis super diversis re, & in separata oratione, dec. 96. n. 17. pag. 169.
- Maxime** ad effectum dispositionis penalis, decif. 96. n. 18. pag. 167.
- Amplia**, etiam verba ex eorum generalitate repetitionem suaderent, dec. 96. n. 22. pag. 167.
- In** premissis, quae dicuntur, censetur repetita in sequenti dispositione, dec. 85. n. 7. pag. 174.
- Reverat** plurimum conferri ad interpretationem voluntatis testatoris in ultimo elegio contentae, dec. 80. n. 4. pag. 495. & n. 95. pag. 497.
- Tempus**, quo dispositio suum sortitur effectum attendi debet in actibus personarum in dispositione vocatarum, dec. 28. n. 23. pag. 207.
- Testatoris** dispositio conveniens est ut adimpleatur, decif. 82. n. 8. pag. 103.
- Non** debet reddi frustratoria, dec. 95. n. 19. pag. 154.
- Semper** intelligitur rebus in eodem statu manentibus, dec. 100. n. 20. pag. 192.
- Intentio** in primis attendenda est in dispositionibus, dec. 8. n. 39. pag. 31.
- Testator** quando erravit circa nomen heredis aptum comprehendere plures, si constet de persona, in ea verificari debet dispositio, dec. 53. n. 36. pag. 182.
- Testatoris** praesumptum est conformare voluntatem dispositioni iuris, addit. ad dec. 53. n. 36. pag. 182.
- Testatoris** dispositio quando alias inanis, & frustratoria redderetur, ex una contraventione tota familia privata censetur, dec. 95. n. 5. pag. 158.
- Verbam** quellum non refertur solum ad proxima, & immediate, si testatoris dispositio redderetur elusoria, tunc enim ad omnia fit relatio, dec. 95. n. 17. p. 158.
- Verba** dispositionis, cui non conveniunt, nec ipsa conveniunt dispositio, dec. 2. n. 7. pag. 1. & dec. 55. n. 6. pag. 274.
- Contractus**, cui non conveniunt, nec ejus dispositio potest exvenire, dec. 28. n. 14. pag. 121.
- Emancipativa** dispositionem non inducunt, nec probant, quando contrarium apparet, dec. 96. n. 62. pag. 125.
- Declarantur** ad limites adiectae rationis, quae interpretatur, & ampliat dispositionem, decif. 61. n. 6. pag. 370.
- Singula** debent aliquid operari in dispositionibus praefertim testamentariis, dec. 53. n. 12. pag. 182.
- Ambigua** in una parte dispositionis accipiuntur, secuti in alia parte fuerint accepta, addit. ad decif. 68. n. 14. pag. 460.
- Testatoris** aliquid operari debent, ne dispositio reddatur inutilis, vel elusoria, dec. 77. n. 44. pag. 481.
- Cetera** vide in verbo *Verba in genere*.
- Verificabilis** ubi est in jam nato, non expellatur nasciturus, dec. 100. n. 12. pag. 190.
- Verificari** debet in proximioribus, si non in filiis, quando bona debent pervenire ad filios, vel proximiores, dec. 100. n. 55. pag. 195.

DISPOSITIO captatoria.

- Dicitur, ex quo testator saepe remanet captus, & decipitur, dec. 95. n. 28. pag. 163.
- Ideo** quando nulla potest sequi captio testatoris, di-

- spositio captatoria non dicitur, dec. 95. n. 28. p. 163.
- Instituto** remissa in arbitrium Titii, commo eligere remanet vacua, vel verificabilis in omnibus aliis hominibus, & sic inanis, & captatoria, decif. 95. n. 30. pag. 159.
- Electio** personae incerta de incertis collata in arbitrium boni viri, in subfidium iudicis Ordinarum, non est invalida, vel captatoria, & de ratione, decif. 95. n. 31. pag. 160.
- Dispositio**, quae uti captatoria a iure improbetur, illa dicitur, quae fit sub conditione, ut vocatus aliquem, veluti testatorem, aut ejus filium heredem instituerit, aut ei quid legaverit, addit. ad dec. 95. n. 24. pag. 162.
- Nunc** dicitur captatoria solum illa, quae fit sub conditione futurae dispositionis, non praesentis, addit. ad dec. 95. n. 15. pag. 162.
- Captatoria** non est, quando fit in mutua, sed contemporanea dispositione, nisi per adjectionem conditionis ratio mutuae affectionis exclusae remanet, addit. ad dec. 95. n. 16. pag. 163.
- Sed** talis contemporanea dispositio, etiam uno ex disponentibus invito, est revocabilis, addit. ad decif. 95. n. 17. pag. 165.
- Exemplifica** in duobus fratribus se invicem instituentibus, addit. ad dec. 95. n. 28. pag. 163.
- Dispositio**, quae in alienam voluntatem simpliciter confertur, licet a iure improbetur, captativa tamen dici non potest, addit. ad dec. 95. n. 16. p. 163.
- Apud** Pragmaticos tamen talis dispositio dicitur captatoria, addit. ad dec. 95. n. 20. pag. 165.
- Ideo** captatoria dicitur dispositio, quando cum substantia confertur in liberam, & absolutam facultatem, addit. ad dec. 95. n. 21. pag. 163.
- Item** quando talis facultas conjunctim habet heredes instituti revocationem, & ademptionem hereditatis, addit. ad dec. 95. n. 21. pag. 163.
- Contra**, si non in absolutam tertii voluntatem, sed in limitatam, & regulatam arbitrium ipsius collata sit, addit. ad dec. 95. n. 22. pag. 165.
- In** praedicta conclusio licet dubitetur, an in dispositione non universalis locum habeat, in particulari tamen est certissima, addit. ad dec. 95. n. 23. pag. 165.
- Dispositio** per quae verba dicitur commissa in arbitrium liberam voluntatem, vel in arbitrium boni viri, revocative, addit. ad dec. 95. n. 25. pag. 165.
- Verbis** denotantibus arbitrium boni viri, si collata sint alia de notantia liberam voluntatem, non tenent dispositionem collatam esse in liberam tertii voluntatem, addit. ad dec. 95. n. 26. pag. 165.
- Alii** contra in arbitrium boni viri, addit. ad dec. 95. n. 27. pag. 165.
- Et** haec opinio videtur magis communis, addit. ad decif. 95. n. 28. pag. 165.
- Captatoria** non dicitur dispositio, si in tertii voluntatem non illius substantia, sed exequutio collata sit, addit. ad dec. 95. n. 29. pag. 163.
- Substantia** dispositionis dicitur collata in tertii arbitrium, quando eidem concessa est facultas nonnulli ad hereditatem, vel fideicommissum potius incertam de incertis, addit. ad dec. 95. n. 30. p. 164.
- Secus** si talis facultas restringatur ad nominandum incertum de incertis, & tunc dicitur collata simpliciter exequutio, addit. ad dec. 95. n. 31. pag. 164.
- Electio** personae incerta de certis tunc commissa dicitur, quando est aliquis, in quo plures quilibet concurrere deberent, addit. ad dec. 95. n. 32. p. 164.
- Item** quando electio facienda est de certo genere personarum, puta agnatorum testatoris, addit. ad decif. 95. n. 33. pag. 164.
- Electio** centorum in magno numero, puta unius filientini, se habet, ac si eligi deberent incerti de incertis, addit. ad dec. 95. n. 34. pag. 164.
- Electio** quando est facta, curandum non est, an sit commissa de incertis de certis, aut de incerto de incertis, quia semper sublinetur, & de ratione, addit. ad dec. 95. n. 35. pag. 164.
- Contrarium** verius, & de ratione, addit. ad dec. 95. n. 36. pag. 164.
- Dispositio** commissa alterius libere voluntati facta potius caute sublinetur, addit. ad decif. 95. n. 37. pag. 164.

Secus si facta sit spe vicissitudinarie institutionis, & de ratione, addit. ad dec. 95. n. 38. pag. 564.

Ratio est, quia dispositiones omnes ita capitorie, etiam si privilegissimae, veluti dispositio militis, sunt a iure improbate, addit. ad dec. 95. n. 39. pag. 564.

Item non valet capetoria dispositio favore pie cause, quando non ipse testator disponit in piam causam, sed commissarius, cuius libere voluntati dispositio commissa est, commissum explicat favore pie cause, addit. ad dec. 95. n. 40. pag. 564.

Dispositio quando est capetoria semper est nulla, & invalida, siue respiciat favorem disponentis, siue alterius tertie persone, addit. ad dec. 95. n. 41. pag. 564.

Amplius, etiam si conditio capitoria non respiciat institutionem, sed solam substitutionem in tempus remotum ordinatam adhuc enim dispositionem reddit nullam, addit. ad dec. 95. n. 42. pag. 564.

Declaro primo, quando tota dispositio tam in institutionem, quam in substitutionem facta reddit ad captandum, addit. ad dec. 95. n. 43. pag. 564.

Declaro secundo idem procedere, si conditio reddens substitutionem capitoriam apposita sit post omnes substitutiones: sub eadem periodo, & oratione, & per modum unius, addit. ad dec. 95. n. 44. p. 564.

Conditio capitoria si fit in parte hereditatis, nullitas dispositionis non cadit in tota hereditate, sed solum in ea parte, addit. ad dec. 95. n. 45. pag. 565.

Dispositio cum est capitoria, adeo nulla est, ut omnino coarctat, nec summi rei possit illo etiam modo, quo valere possit, addit. ad dec. 95. n. 46. pag. 565.

Et de ratione, ibidem n. seq.

Dispositio huiusmodi ut irritatur, semper capiendi est interpretatio, addit. ad dec. 95. n. 47. pag. 565.

De aliis questionibus ad materiam, remissive, addit. ad dec. 95. n. 48. pag. 565.

DISPOSITIVA.

Argumentum a parte conditionali ad dispositivam licet non est, append. ad dec. 92. n. 1. pag. 551.

Pars conditionalis clara declarat dispositivam debam, append. 1. ad dec. 92. n. 2. pag. 548. & append. 2. n. 25. pag. 551.

DISPOSITUM.

Deficit, ubi cessat presuppositum, dec. 23. n. 8. p. 130. Id, quod disponens interrogatus esset responsum, pro dispositione habetur, dec. 16. n. 15. pag. 91. Sed vide in verbo *Conjectura* verf. *Desumpta*.

DISSOLUTIO.

Dissolvi non potest, quod non fuit ligatum, dec. 35. n. 18. pag. 85.

DISTINCTIO.

Inter verba *ex linea*, vel per *lineam* est verbalis, dec. 17. n. 5. & 7. pag. 100.

Et quando distinctio procedere possit, ibid. n. 9. p. 100.

DISTRIBUTIVUM.

Uterque est omen distributivum, dec. 30. n. 40. pag. 130.

DIVERSITAS.

Arguitur ex dictione & inter ea, quae copulantur, dec. 9. n. 1. pag. 50. append. ad dec. 38. n. 10. pag. 195.

Et ex discretivo modo loquendi, dec. 51. n. 24. p. 370.

Argumentum, quod verba in una parte testamenti indeterminate accepta, debeant accipi etiam in alia, non procedit, quando adicit diversitas verborum, immo argumentum retorquetur, addit. ad dec. 100. n. 15. pag. 606.

Item quando adicit diversitas rationis, veluti si concurrat illa maiori dilectionis, addit. ad dec. 100. n. 16. pag. 609.

Capla & si subequatur dictioni vel stare dicitur augu-

gumentative, nec submovet diversitatem orationis, append. ad dec. 38. n. 19. pag. 195.

Familia probatur ex diversitate cognominum, dec. 51. n. 15. pag. 370.

Qui diverse cognominantur, non veniunt appellatione domus, vel eippi testatoris, dec. 51. n. 16. p. 370.

Item probatur diversitas familiae ex diversitate armorum, dec. 51. n. 17. pag. 370.

Amplius etiam diversitas sit modica, dec. 51. n. 18. p. 370.

Item ex diversitate originis, & progeniei, dec. 51. n. 19. pag. 370.

Mos regionis comprobatur diversitatem familiae, dec. 51. n. 26. pag. 370.

Illatio non fit de primo ad secundum fideicommissum, stante boorum, & personarum diversitate, dec. 16. n. 22. pag. 92.

Illatio paritas admitti non potest, postea diversitate terminorum, append. ad dec. 38. n. 25. pag. 195.

Jur accrescendi non excluditur inter diverso jure succedentes, si diversa scissione juris pro identitate reparatur, dec. 100. n. 167. pag. 611.

Haeres, & legatarius ad diversas res vocatur, ideo diversitas juris accrescendi excludit, addit. ad dec. 100. n. 135. pag. 609.

Offici ei, qui venit ex persona propria, non illi, qui venit representando personam alterius, addit. ad dec. 100. n. 163. pag. 611.

Item non officit diversitas, si non supervenit, qui eodem jure succedunt, addit. ad dec. 100. n. 169. p. 611.

Qualitas adjuncta verbo qualificat illud, & ponit sub diversa specie, dec. 53. n. 24. pag. 581.

Ratio diversa reformatur pactum, & diversum juris effectum inducit, dec. 16. o. 61. pag. 94.

Quando adest subrogatum, non assumit naturam ejus, in cuius locum subrogatur, dec. 100. n. 12. pag. 244.

Item unica determinatio respiciens plura determinabilia ea pariter omnia determinat, dec. 22. n. 55. pag. 165.

Declaro, ut procedat in dispositione legis, non autem in dispositione hominis, dec. 22. n. 60. pag. 165.

Contra, quod procedat tam in dispositione legis, quam hominis, ibidem o. 61.

Res una diverso jure censeri potest, ubi diversis interventionibus partes, dec. 22. n. 57. pag. 165.

Et ubi adest diversitas juris, & ubi orget necessitas diversorum temporum, dec. 22. n. 58. pag. 165.

Hinc est, quod compendiosa verbis directio facta, quae intra statum pupillarem valet ut directa, post pubertatem ad fideicommissarium trabatur, dec. 22. n. 50. pag. 165.

Cetera vide in verbo *Determinatio*.

Repetitio non admittitur, quando orationes sunt diversae, & sit mutatio rerum, & personarum, dec. 16. n. 54. pag. 94.

Non intrat, stante diversitate orationis, ac substitutionum, append. ad dec. 38. n. 25. pag. 195.

Maxime quando agitur de repetenda conditione adjuncta in secunda substitutione, ad hoc ut qualicet primam de per se stantem, & habentem suam specialem determinationem, append. ad dec. 38. n. 22. pag. 195.

Item quando potest considerari diversitas rationis, append. ad dec. 38. n. 12. pag. 195.

Quo casu locum non habet, etiam data orationis identitate, append. ad dec. 38. n. 23. pag. 195.

Et ad hunc effectum sufficit, quod diversitas rationis sit verisimilis, vel probabilis, append. ad dec. 38. n. 24. pag. 195.

Subrogatum non assumit naturam ejus, in cuius locum subrogatur, quando adest diversitas rationis, dec. 100. n. 12. pag. 244.

Substitutiones licet sint in una oratione, & ab eodem verbo regantur, tamen si diversas personas, diversosque gradus complectantur, qui simul concurrere non possunt, tunc diversas orationes constituent, & separatim dispositiones omnino reputantur, append. ad dec. 38. n. 18. pag. 195.

Verborum ob solam diversitatem in nuda figura diversae declarationes induci non debent, dec. 38. n. 17. p. 195.

Unica determinatio, non determinat pariter omnia, stante diversitate rationis, dec. 22. n. 55. pag. 165.

Cetera vide in verbo *Determinatio*.

DIVISIO.

Bona vinculata quando in divisione fuerunt considerata tamquam libera, venit evictio etiam ex natura rei, dec. 19. n. 9. pag. 121. & n. 66. pag. 123.

Discuntur considerata tamquam libera, si fuerunt divisa ut hereditaria, dec. 19. n. 10. pag. 121. & n. 58. pag. 123.

Declarat, ut ibidem n. 64. & 65. pag. 123.

Clausula ad habendum, constitutiva procuratoris, & recessus iurum in divisione appositae iuxta naturam regulari debent, dec. 19. n. 59. pag. 123.

Et durat eorum vis, quousque durat divisio, & de ratione, dec. 19. n. 60. pag. 123.

Quia utpote clausula accessorie regulatur secundum naturam contractus principalis, ibid. n. 61.

Clausula, & verba ad inducendam renunciationem per divisionem talia debent esse, ut ex illis expresse, vel tacite desumatur voluntas renunciandi, addit. ad dec. 19. n. 121. pag. 129.

Dubia, & aequivoca, & ad aliud referibilia hunc effectum non pariunt, addit. ad dec. 19. n. 121. p. 140.

Nam ad evitandam remissionem una tantum causa extare non praesumitur, sed plures, addit. ad dec. 19. n. 122. pag. 140.

Quando possunt verificari in aliis bonis, remissive, addit. ad dec. 19. n. 124. pag. 140.

Sufficiunt non est clausula *pro se, hereditas, & successores sui quibuscumque*, addit. ad dec. 19. n. 125. pag. 140.

Nec renunciatio omni iuris, & legum auxilio, addit. ad dec. 19. n. 126. pag. 140.

Referuntur contrarium opinantes, ibid. n. 127.

Alia vide infra.

Donatio in divisione nequaquam censetur facta, cum id verba non patiuntur, dec. 25. n. 10. pag. 309.

Emphyteusis ingressa lineam comprehensit titulo divisionis, in ea continuare debet, donec linea totaliter evacuetur, addit. ad dec. 17. n. 47. pag. 106.

Quamvis agatur de emphyteusi Ecclesiastica, addit. ad dec. 17. n. 48. pag. 106.

Et si in totum, siue in partem in unum ex comprehensis pervenerit, addit. ad dec. 17. n. 50. pag. 106.

Intelligit tamen hoc procedere in solemnibus divisionibus cum amplissimis clausulis, & renunciationibus, sicut in simplicibus, perquam non prejudicatur ius habentes in investitura, addit. ad dec. 17. n. 51. pag. 106.

Per divisionem an, & quando censetur renunciatum iuribus emphyteusis, remissive, addit. ad dec. 17. n. 53. pag. 107.

Renunciatio in divisionibus dicitur certissima dividentium confectio, dec. 21. n. 24. pag. 153.

Aequalitas, vide infra in verb. *Natura*.

Aequiparatur contractui emptiois, & venditionis, & utriusque contractus aequo congruunt clausulae cessionis, renunciationis iurum competentium, & competiturum, & de evictione, dec. 19. n. 45. p. 124.

Esusmodi autem clausulae in contractu divisionis appositae accipiendae sunt magis ad exprimendum divisionis effectum, quam ad ipsum augendum, efficiendumque ut divisio exorbitet a sua propria natura, dec. 19. n. 46. pag. 124.

Errorum, & sub falso praesupposito, ex defectu consensus ratiificationem non inducit, dec. 25. n. 7. pag. 120.

Separatio, & divisio non prejudicat successoribus in fideicommissis, addit. ad dec. 31. n. 3. pag. 128.

Errorum facti, errore detecto, retractatur, dec. 83. n. 8. pag. 109.

Item quando est ex falsa causa, dec. 83. n. 9. pag. 109.

Amplia etiam intervenit iuramentum, & de ratione, ibidem.

Dividendi ignoranter bona fideicommissaria non censetur sui iurum renunciare, dec. 83. n. 11. pag. 109.

& de ratione, ibidem n. 12.

Evictionis promissio contra quemcumque in divisione appositae comprehendit molestias, quae a tertio inferri possunt, non a promittente, & de ratione, dec. 19. n. 50. pag. 124.

Mench. praesumpt. 115. n. 17. lib. 2. de hac materia loquens declaratur, dec. 19. n. 53. pag. 124.

In instrumentis divisionis appositae fideicommissi renunciantionem non inducit, addit. ad dec. 19. n. 11.

pag. 127.

Fortius si promissa fuerint per bonis liberis, & fideicommissaria tradita fuerint talia qualia, addit. ad dec. 19. n. 113. pag. 127.

Vel si promissio evictionis restricta sit ad certum casum, ibidem n. 114.

Quando talis dicitur, ibidem n. 115.

Limita primo, ut promissio evictionis imperpetuum remissionem fideicommissi, si concepta sit verbis amplissimis, & statum successivum habentibus, addit. ad dec. 19. n. 116. pag. 127. & addit. ad dec. 20. n. 3. pag. 128.

Item remissionem importat promissio item perpetuum non movendi, sed manutinenti, & defendendi, addit. ad dec. 19. n. 117. pag. 127.

Item clausulae, & verba comprehensiva hereditas, & successorum, perpetuamque adus obitervatum, praeferebant, addit. ad dec. 19. n. 118. pag. 127.

Intelligit primo limitationem, ut promissio evictionis hoc operetur, concurrente scientia, alia fecit, addit. ad dec. 19. n. 119. pag. 127.

Declaratur contrarii, quod procedat in emptione, permutatione, aliisque similibus contradiis, sicut in divisione, addit. ad dec. 19. n. 120. pag. 127.

Intelligit secundo, promissionem evictionis fideicommissi remissionem inducere in puro fideicommissi, sicut in conditionalis, & de futuro, addit. ad dec. 19. n. 121. pag. 127.

Limita secundo regulam, quod promissio evictionis remissionem non inducat concurrentibus aliis stipulis, & circumstantiis, addit. ad dec. 19. n. 122. pag. 128.

Pro portione rei fideicommissariae alteri ex condicentibus obvenit non solum dicti condicentis de evictione non tementur, sed nec etiam ille agere potest ad pretium, vel rei reformationem, dec. 20. n. 25. pag. 128.

Evictionis quandoque venit in divisione, & quando, dec. 20. n. 26. pag. 128.

Non praestatur in contractu divisionis si promissum ex natura rei, & ex facto, & praedicatione eorum auctoribus, addit. ad dec. 20. n. 12. pag. 128.

Promissio enim evictionis includit eam locum detractionem ex facto tertii, vel ex facto dividentium, addit. ad dec. 20. n. 12. pag. 128.

Limita, si evictio specialiter promissa fuerit in tali fideicommissi, aut simili, addit. ad dec. 20. n. 13. pag. 128.

Cetera super hac materia vide in verbo *Evictio*.

Pro evictione actio non datur ad intercedere, sed ad recuperandum id, quod datum fuit, dec. 30. n. 23. pag. 128.

Condividens, cuius bona evincuntur, agit pro reintegratione damni passus adversus dividendum, dec. 31. n. 27. pag. 128.

Quando autem, & quomodo evictionem passus agit de evictione contra dividendum, vide dec. 31. & addit. ad eandem per totum.

Fideicommissi remissio etiam futuri inducit clausulae renunciantes, *erga obligantes, erga adveniens Cetera, & contra, & pro* condicentibus adveniens, dec. 19. n. 4. pag. 121.

Contra tamen, ibidem n. 18. & 31. & seq. & n. 4. pag. 122. & 123.

Clausula renunciantes extensa iuxta Formulam Florentinum importat remissionem parti competitur, & competitur dec. 19. n. 1. pag. 121.

Iuramentum renunciantis potest *de his, & de rebus, & de* dec. 19. n. 4. pag. 121.

Idemque etiam importat clausula *condicentis procuratoris in rem propriam*, ex quo per eam conceditur facultas alienandi, dec. 19. n. 7. pag. 121.

Quando renunciatum est fideicommissi, an fideicommissarius agere possit ad pretium, remissive, dec. 19. n. 8. pag. 121.

Potest simul stare non esse fideicommissum renunciantis, & tamen condicentis tenere de evictione, & per viam exceptionis a fideicommissi repelli, dec. 19. n. 11. pag. 121.

Remissio fideicommissi nonnulli purificati non induitur per simplicem divisionem, dec. 19. n. 13. pag. 121.

Præsertim si agatur de divisione facta per viam laudi, dec. 10. n. 14. & n. 21. 22. & 23. pag. 121.
 Fortius cum iam fideicommissum est acceptatum, de-
 cif. 19. n. 15. pag. 122.
 Et ubi non concurrat scientia testamenti, & qualitas
 fideicommissi, & mentio juris futuri, dec. 19. n. 6.
 pag. 122.
 Et in dubio pro non remissione fideicommissi est iudi-
 candum, dec. 19. n. 17. pag. 122.
 Remissio fideicommissi de futuro non inducit per
 emologationem laudi pro divisione emanati, & de
 ratione, dec. 19. n. 27. pag. 122.
 Clausula etiam generalis non inducit remissionem
 fideicommissi, dec. 19. n. 31. pag. 122.
 Amplia licet sit renunciatio omni juri presenti, &
 futuro, dec. 19. n. 32. pag. 122.
 Clausula, quæ ad aliud trahi possunt, non important
 remissionem fideicommissi, dec. 19. n. 33. pag. 123.
 Cum divisione nullam habet proportionem remissio
 fideicommissi, dec. 19. n. 36. pag. 123.
 Unde divisio censetur facta cum suis honoribus, &
 oneribus, & de etiam cum onere fideicommissi,
 dec. 19. n. 37. pag. 123.
 Quatenus ex divisione possit induci fideicommissi re-
 missio, hoc tamen vult restringendum ad ipsos
 cocondividentes, dec. 19. n. 38. pag. 123.
 Sic renunciatio unus non præiudicat heredibus veni-
 entibus proprio jure ad fideicommissum, ibid.
 Divisio inter gravatos communis dissolutionem
 importat, sed non fideicommissi remissionem, ad-
 dit. ad dec. 19. n. 39. & de ratione, ibid. n. 40.
 Et pro non remissione quilibet capiendi est interpre-
 tatio, addit. ad dec. 19. n. 3. pag. 129.
 Remissio fideicommissi vel expresse fieri debet, vel
 mediante actu contrario, & cum fideicommissi in-
 compatibili, addit. ad dec. 19. n. 4. pag. 129.
 Incompatibilis non est actus divisionis uti directus ad
 separanda bona communia, addit. ad dec. 19. n. 5.
 pag. 129.
 Maxime si in illius instrumento nulla facta fuerit men-
 tio fideicommissi, addit. ad dec. 19. n. 6. pag. 129.
 Et dividentes de illo scientiam non habuerunt, & de
 ratione, ibid. n. 7.
 Id quæ five agatur de fideicommissi purificato, five
 purificando, addit. ad dec. 19. n. 8. pag. 129.
 Amplia etiam quæcunque clausula concurrat, ad-
 dit. ad dec. 19. n. 9. pag. 129.
 Præsertim si renunciarius esset minor, addit. ad de-
 cif. 19. n. 10. pag. 30.
 Ad hunc effectum scientia probari debet etare, & ma-
 nifeste in eo, qui præstendit renunciasse, addit. ad
 dec. 19. n. 11. pag. 30.
 Alias ea non probata, præsumitur ignorantia, addit.
 ad dec. 19. n. 12. pag. 130.
 Scientia prædicta non desinitur ex generali, & vaga
 mentione testamenti, addit. ad dec. 19. n. 13. p. 130.
 A qua non inferitur ad scientiam contentorum in illo
 cum suis qualitatibus, addit. ad dec. 19. n. 14. p. 130.
 Maxime si mentio testamenti facta sit generaliter, &
 incidenter absque ulla specificatione diei, & anni,
 addit. ad dec. 19. n. 15. pag. 130.
 Limita, si alie conjecturæ, & circumstantie con-
 currant ad scientiam concludendam, addit. ad dec. 19.
 n. 16. pag. 130.
 Scientia ad hunc effectum debet esse specifica, certa,
 & indubitata, addit. ad dec. 19. n. 17. pag. 130.
 Declara tamen, ut non requiratur præcisa scientia
 verborum, nec clausula *scilicet*, *scilicet*, & *scilicet*,
 & *scilicet*, si scientia plene concurrat, ibidem n. 18.
 pag. 130.
 Amplia, ut scientia hujusmodi etiam ex conjecturis
 probata remaneat, addit. ad dec. 19. n. 19. pag. 130.
 Maxime in divisione fideicommissi reciproci, in qua
 non cadit fraus, nec lésio, addit. ad dec. 19. n. 20.
 pag. 130.
 Verba *vultis*, *rogavit*, &c. juxta dispositionem *l. de
 his ff. de transact.* magis rigide requiruntur in tran-
 sactione, quam in divisione, addit. ad dec. 19. n. 21.
 pag. 130.
 Scientia eruitur ex copia testamenti ab herede, vel
 fideicommissario dividendis obventa, addit. ad
 dec. 19. n. 26. pag. 131.
 Item *l.*

Limita, si obventa fuisset post stipulatam divisionem,
 addit. ad dec. 19. n. 27. pag. 131.
 Item eruitur ex præsentia dividendum publicationi,
 & lecturæ testamenti, addit. ad dec. 19. n. 28. p. 131.
 Limita si dividends esset minor, ibidem n. 29. pag. 131.
 Fortius educitur scientia, si habita fuerit relatio ad
 testamentum, & contenta in illo narrata sint, addit.
 ad dec. 19. n. 30. pag. 131.
 Vel ipsimet dividendes infixerint, aut legerint testa-
 mentum, addit. ad dec. 19. n. 31. pag. 131.
 Aut facta fuerit mentio fideicommissi, ibidem n. 32.
 De aliis conjecturis remissive, addit. ad dec. 19. n. 33.
 pag. 131.
 Scientia est justificanda clarioribus probationibus, si
 concurrant præsumptiones pro ignorantia, ut est
 divisio facta a filiis bonorum uti hereditarium,
 addit. ad dec. 19. n. 34. pag. 131.
 Vel tamquam liberorum, ibidem n. 35.
 Item si nulla mentio fideicommissi facta fuit, addit.
 ad dec. 19. n. 36. pag. 131.
 Scientia inducit remissionem fideicommissi puri, &
 purificati, non conditionalis, & purificandi, addit.
 ad dec. 19. n. 37. pag. 131.
 Conditionali non censetur renunciatio, nisi de eo
 expresse facta sit mentio, vel concurrant alius uni-
 voci, & argumenta concludentia, addit. ad dec. 19.
 n. 38. pag. 131.
 Amplia etiam addunt clausule generales, & expresse
 renunciatio fuerit juri presenti, & futuro, addit.
 ad dec. 19. n. 39. pag. 131.
 Contra, quod remissio fideicommissi tam puri, quam
 conditionalis inducitur ex conjecturis, præsumptio-
 nibus, & clausulis, addit. ad dec. 19. n. 40. pag. 131.
 Maxime si simul junctæ considerentur, addit. ad de-
 cif. 19. n. 41. pag. 131.
 Sufficientes tamen non reputatur clausula ad *habendum,
 tenendum, & possidendum*, addit. ad dec. 19. n. 42.
 pag. 131.
 Contrarium tenentes referuntur, ibidem n. 43.
 Prima opinio procedit, quando illa, & similes clau-
 sulæ fuisse extaræ, & ita de stylo Notariorum
 appositæ, secus tamen si extensæ, addit. ad dec. 19.
 n. 44. pag. 131.
 Item prima opinio procedit, quoties appositæ sunt in
 parte, executiva, focus in dispositiva, addit. ad
 dec. 19. n. 45. pag. 131.
 Et quando appositæ dicantur in parte dispositiva, &
 quando in executiva, addit. ad dec. 19. n. 46. p. 131.
 Appositæ etiam in dispositiva non profunt, data igno-
 rantia, addit. ad dec. 19. n. 47. pag. 131.
Falsar. quæst. 153. n. 70. de *falsis*, loquens contra ult-
 timam hanc conciliationem recusat, addit. ad de-
 cif. 19. n. 51. pag. 132.
 Fortius non operatur clausula in executiva, si di-
 videntes diversum idioma adhibuerint in dispositi-
 va ab illo in executiva, addit. ad dec. 19. n. 52.
 pag. 132.
 Maxime si ex rogibus Notarii conflat cum semper
 similes clausulas apponere consuevit, addit. ad
 dec. 19. n. 53. pag. 132.
 Item procedit prima opinio, quando cum clausulis
 adjectis non est facultas vendendi, & alienandi, &
 cui si fuerit adjecta, addit. ad dec. 19. n. 54. p. 132.
 Item prima procedit, quando concurrant conjecturæ
 pro non remissione, focus si pro remissione, addit. ad
 dec. 19. n. 55. pag. 132.
 Promissio dividendum, quod ipsi velint *factum atten-
 dere, observare, nec divisioni contravenire*, quomo-
 do intelligatur, addit. ad dec. 19. n. 56. pag. 132.
 Fideicommissum ex clausula prædicta remissum non
 censetur, addit. ad dec. 19. n. 57. pag. 132.
 Limita, si promissio de non contraveniendo esset am-
 plissimis verbis concepta, ibidem n. 58. pag. 132.
 Sufficientes non est promissio non *contrafaciendi, disendi,
 opponendi modo, jure, &c.* addit. ad dec. 19. n. 59.
 pag. 132.
 Prima opinio procedit, si verba generalia aliquod
 operari possunt præter remissionem fideicommissi,
 secus si remanent superflua, addit. ad dec. 19.
 n. 62. pag. 133.
 Item procedit in casu, in quo nulla facta sit mentio
 fideicommissi, ibidem n. 62. pag. 133.
 V o o o Item

cretum, quod ad præfatam causam restringitur, addit. ad dec. 19. n. 119. pag. 138.

Limita, si expressa fuerit causa, ut bona ad dividendum perveniant libera, & allodialia, vel alia simili, addit. ad dec. 19. n. 120. pag. 138.

Intellige, si verba libertatem importancia sint apposta cum scientia fideicommissi, si non modificetur ab aliis verbis, si non sint posita in executivis, nec valeant ad aliud referri, addit. ad dec. 19. n. 131. pag. 138.

Fideicommissio non dicitur renunciatum, si divisio facta sit a patre inter filios, ibidem n. 131. pag. 138.

Quia præsumitur facta ad evitanda jurgia inter ipsos, ibidem n. 132.

Maxime quando facta fuit paulo post conditam testamentum, & concordat cum dispositis in illo, addit. ad dec. 19. n. 134. pag. 138.

Item excluditur renunciatio, si testamentum, in quo ordinatum fuit, dividendes approbaverint, addit. ad dec. 19. n. 135. pag. 138.

Vel solvendo legata in illo relicta, ibid. n. 136. p. 138.

Vel mediante fideicommissi præsertione a dividendibus facta, addit. ad dec. 19. n. 137. pag. 138.

Præservativa autem prodeci ius, de quorum voluntate remissiva fideicommissi non constat, focus volenti illud remittere, addit. ad dec. 19. n. 138. pag. 138.

Non comprehendit fideicommissum de tempore divisionis purificatum, si facta fuerit respectu fideicommissi purificandi, addit. ad dec. 19. n. 139. pag. 138.

Apposta in favorem unius non debet capi interpretatio, per quam in illius odium retroquatur, addit. ad dec. 19. n. 140. pag. 138.

Specialiter facta respectu unius fideicommissi aliorum remissionem inducit, addit. ad dec. 19. n. 141. p. 139.

Contrarium sentientes referuntur, ibidem n. 142.

Faciliter ex clausulis fideicommissi remissionem importantibus, remissa censetur fideicommissa non reservata, addit. ad dec. 19. n. 143. pag. 139.

Minor non certioratur, nec adhibitis solemnitatibus etiam verbis generalibus quibuscumque fideicommissum remissio non censetur, addit. ad dec. 19. n. 144. pag. 139.

Sufficit tamen ratificatio facta in majori ætate, addit. ad dec. 19. n. 145. pag. 139.

Amplia etiam minor obtinuit dispensationem, & habilitationem pro facienda divisione, addit. ad dec. 19. n. 146. pag. 139.

Idemque procedit in muliere, ibidem n. 147.

Fideicommissi remissio excluditur, si dividendes bona libera subrogaverint in locum eorum, quæ a fideicommissio volebantur excepta, addit. ad dec. 19. n. 148. pag. 139.

Limita stantibus concessis pro fideicommissi remissione præponderantibus, ibidem n. 149.

Renunciatio fideicommissi pro divisionem sicuti ex concessis inducitur, ita contrariis excluditur, addit. ad dec. 19. n. 150. pag. 139.

Remissionem arguit divisio, in qua uni tradita fuerint omnia bona libera, & alteri bona fideicommissi subiecta, nulla habita ratione vinculi, addit. ad dec. 19. n. 151. pag. 140.

Et id ad iniquitatem, & inæqualitatem evitandam, ibidem.

Levo autem huiusmodi ex quibus excludatur, addit. ad dec. 19. n. 152. pag. 140.

Tali casu competit actio ad pretium, addit. ad dec. 19. n. 160. pag. 140.

Limita, si bona fideicommissi supposita utrique dividentur æque portioibus data fuerint, addit. ad dec. 19. n. 161. pag. 140.

Item si alia ratione divisio fuisset æqualis, & exemplifica, ut ibi n. 162.

Inæqualitatem non probant libri gabelle, qui quantitatem non fuisse maiorem non convincunt, addit. ad dec. 19. n. 163. pag. 140.

In æqualitas etiam evidenter dicitur, si purificatio fideicommissi facilius verificari poterat ad favorem unius, quam alterius, & exemplifica, ut ibi n. 164.

Acceptant bona vinculata cum scientia fideicommissi sibi imputare debet, & ad nihil tenetur dividens nec ratione læsionis, nec ratione æqualitatis, addit. ad dec. 19. n. 165. pag. 141.

Intellige, quando certum sit, fideicommissum per renunciationem fuisse remissum, focus in dubio, addit. ad dec. 19. n. 166. pag. 141.

Fideicommissi renunciationem arguit mentio bonorum emphyteuticorum facta in divisione, & omnino quoad fideicommissa, addit. ad dec. 19. n. 167. pag. 141.

Observantia, adque gestu post divisionem multum optulatur pro dignoscendo, an in ea fuerit, nec ne fideicommissi renunciatum, addit. ad dec. 19. n. 168. pag. 141.

Amplia non obstantibus clausulis amplissimis, si ex potest gestis constat de non renunciatione, & vice-versa, ibidem n. 169. pag. 141.

Propterea non renunciationem probat divisio subsequens petitio licentie alienandi bona fideicommissaria, & oblatio subrogationis, addit. ad dec. 19. n. 170. pag. 141.

Amplia etiamsi petita fuerit pro cautela emptorum, ibidem n. 171.

Remissionem non probant post divisionem assertiones, & gesta collativa ad alliciendos emptores, addit. ad dec. 19. n. 172. pag. 141.

Remissio fideicommissi ex clausulis, vel conjecturis habet locum in divisione facta a patribus, non in divisione facta a peritis, vel iudice, & de ratione, addit. ad dec. 19. n. 173. pag. 141.

Etiam huiusmodi divisio amplissima clausulis munita sit, addit. ad dec. 19. n. 174. pag. 141.

Item non habet locum in divisione facta a procuratore delinquo legitimo mandato, & speciali facultate fideicommissum remittendi, addit. ad dec. 19. n. 175. pag. 141.

Facultas huiusmodi impetrata non dicitur ex permissione dividendi data *pro se sibi videatur*, addit. ad dec. 19. n. 176. pag. 141.

Renunciatum non dicitur, si in laudo non addit clausula illius remissionem importantes, quamvis addit in compromisso, addit. ad dec. 19. n. 177. pag. 141.

Acceptatio laudi desumpta a possessione a dividendibus capta non juvat, non data scientia nullitatis, si iudex, Procurator, vel Arbitr excederit, addit. ad dec. 19. n. 178. pag. 141.

Amplia, etiamsi acceptatio facta fuerit pro se, heredibus, & successoribus quibuscumque posita in executivis, addit. ad dec. 19. n. 179. pag. 141.

Maxime in fideicommissi conditionalis, & purificando, quod comprehendit non censetur in laudo, & acceptatione, nisi expresse de eo facta sit mentio, addit. ad dec. 19. n. 180. pag. 141.

Fortius non censetur remissum, si expresse in divisione facta fuerit mentio fideicommissi, & in ratificatione non fuerit repetita, addit. ad dec. 19. n. 181. pag. 141.

Vel ratificatio intelligi possit de iure dividendum, non solumum, & aliorum ex propria persona venientium, addit. ad dec. 19. n. 182. pag. 141.

Divisio facta inter vocatos non præiudicat succedentibus in illo ex propria persona, & independent a dividendibus, addit. ad dec. 19. n. 183. pag. 141.

Limita, si portio obventi alicui ex dividendibus stipulata fuisset pro se, suisque heredibus, & successoribus, addit. ad dec. 19. n. 184. pag. 141.

Amplia regulam in successoribus ex propria persona venientibus, etiamsi haberet sint dividendum, addit. ad dec. 19. n. 185. pag. 141.

Hæres non potest impugnare factum defuncti, illico contravenire, addit. ad dec. 19. n. 186. pag. 141.

Intellige in iuribus hereditariis, sicuti in illis derivantibus a factis, & provisione ascendendum independent a defuncto, addit. ad dec. 19. n. 187. pag. 141.

Renunciatio fideicommissi in divisione tamquam facta respectu dividendi operatur, ut alium solummodo affectat, & successoris venire non dicantur contra illius factum, & quare, addit. ad dec. 19. n. 188. pag. 141.

Limita, si dividendes deduxerint etiam ius filiorum, & hæredum, addit. ad dec. 19. n. 191. pag. 143.

Ex quibus autem dicatur effective deductum, addit. ad dec. 19. n. 191. & 192. pag. 143.

Jus filiorum, & successive vocatorum comprehendit
divisio facta per viam transaditionis ad tollendas li-
tes, & controversias, addit. ad decif. 19. n. 193.
pag. 145.

Quando in divisione uni bona libera, alteri fideicom-
missaria traduntur, pecunia, quæ pro coactione
datur, non efficitur fideicommissaria, decif. 10.
n. 8 pag. 146.

Fideicommissum purificato censetur in divisione renuncia-
tum, addit. ad dec. 83. n. 7. pag. 510.

Limita, si illud fuerit conditionale, & purificandum,
ut si ad portionem, quæ uni ex dividendis obti-
git, fuerit alter in defectum reciproce substitutus,
addit. ad dec. 83. n. 10. pag. 510.

Maxime si divisio fuerit necessaria, & judicialis, ibi-
dem n. 11.

Ampla limitationem etiam in dividendibus fidei-
commissi sententia concurreret, addit. ad decif. 83.
n. 12. pag. 510.

Sublimita tantibus clausulis amplissimis, & generalibus,
quæ juris etiam conditionalis remissionem,
præferant, addit. ad dec. 83. n. 13. pag. 510.

Declaratio primo sublimitationem non procedere, quan-
do ius fideicommissi erat ignoratum, addit. ad de-
cif. 83. n. 14. pag. 510.

Declaratio secundo, si esset appositæ in executivis,
non in dispositivis, addit. ad dec. 83. n. 15. p. 510.

Declaratio tertio, ut clausula potestatem alienandi tri-
buentes non proficiat, nisi sequatur alienatio, addit.
ad dec. 83. n. 16. pag. 510.

Limita hanc declarationem, si in instrumentum divi-
sionis cautum fuerit, ut omnibus in perpetuum ha-
redibus, & successoribus alienare liceat, addit. ad
dec. 83. n. 17. pag. 510.

Et attentæ pragmatice clausularum sufficit etiam ali-
quæ per testamentum, ibidem n. 18. pag. 511.

Declaratio quarto, ut dictæ clausula non efficiant eos,
qui non sunt heredes dividendum, nec eorum fa-
ciem servare tementur, addit. ad decif. 83. n. 19.
pag. 511.

Amplia, ut nec efficiant heredes, si a fideicommitte-
nte in casu alienationis fuerit declarata nullitas, ad-
dit. ad dec. 83. n. 20. pag. 511.

Item si veniant ex propria persona, quia tunc non di-
cuntur impugnare factum defuncti, cum divisionem
respectu testatoris non impugnent, sed solum respectu
illorum, quorum non fuit in divisione de-
ductum, nec remissum, addit. ad decif. 83. n. 21.
pag. 511.

Limita, si constaret de huiusmodi remissione, & foret
a testatore promissa observantia non solum pro se,
sed etiam pro filiis, & heredibus quibuscunque,
addit. ad dec. 83. n. 22. pag. 511.

Alia ad hanc materiam remissive, ibidem n. 23.

Intentio probatur ex instrumentum divisionis, vel emun-
ciativis in eo emissis, addit. ad dec. 58. n. 81. p. 413.

Maxime brevi tempore post primos heredes testatoris
celebrato, addit. ad dec. 58. n. 82. pag. 413.

Et præcipue contra habentes causam a dividendibus,
addit. ad dec. 58. n. 83. pag. 413.

Super, & non in capite est facienda inter fratrum
filios, decif. 48. n. 6. pag. 344.

Et est communis opinio, dec. 48. n. 7. pag. 344.

Cætera vide in verbis *Clausula* in genere, verb. *In super*,
& in verbo *Representatio*, & in verbo *Successio*.

Aræ facta in divisione de aliquibus stabilibus in dividis
relicta aræunt, aliis non existunt, nam eorum etiam
non omittunt tali casu mentionem facere, append. 1.
ad dec. 48. n. 18. pag. 345.

Item si appareat, eos reliquisse indivisum terrenum,
nominatum quæ malam qualitatem ipsius, eo fortius
ad dicendum de non nominatis, eadem tamen ora-
tionem comprehendis, append. 2. ad decif. 49. n. 19.
pag. 345.

Natura divisionis exigit, ut partes sint æquales, addit.
ad dec. 10. n. 40. pag. 151.

Et reduci debet ad æqualitatem, etiam si inæqualitas
se contineret intra dimidiam, addit. ad decif. 20.
n. 41. pag. 151.

Amplia, ut hoc procedat etiam in divisione facta per
fortes, addit. ad dec. 20. n. 42. pag. 151.

Declaratio, ut æqualitas sit servanda a principio, cum

inæqualitas superveniens divisionem non retrahat,
dec. 20. n. 13. & 14. pag. 144. & in addit. n. 43.

Et præsumitur ab initio servata æqualitas, si me-
bilitate, & conjunctione dividendum, decif. 20.
n. 14. pag. 144.

Et stante acceptatione divisionis, ibidem n. 26.

Inæqualitas superveniens non attenditur pro retri-
canda divisione acquirit ab initio, & de ratione,
dec. 20. n. 17. pag. 144.

Patris inter filios, dum vivit, transfert irrevocabili-
ter dominum, & bona divisa non veniunt sub fidei-
commissio patris, dec. 61. n. 35. pag. 456.

Maxime si tunc verbis voluit unumqueque partem dare,
& configurare suorum honorum, & de ratione, dec. 61.
n. 36. pag. 456.

Verba dare, & configurare important dominum transla-
tionem, dec. 61. n. 37. pag. 456.

Intelligit ut ibidem n. 47.

Idem fortius si filio inmundum sit onus aliquid sel-
lendi pro coactione portionis alterius filii, quod
simplici administrationi in peculium non conviat,
dec. 61. n. 38. pag. 456.

Omnimoda æqualitas volita a patre in ista divisione,
arguit illam importare dominum translationem, non
simplicem peculii administrationem, dec. 61. n. 39.
pag. 456.

Præcipue si filii non erant in potestate constituti, de-
cif. 61. n. 40. pag. 456.

Contra, quod divisio a patre vivente facta imponit
peculii concessionem, & administrationem, non
autem donationem, dec. 61. n. 41. pag. 456.

Amplia, etiam si filii iurata, dec. 61. n. 43. pag. 456.

Item amplia non obstante passio de non contraveni-
endo, & de ratione, & dec. 61. n. 44. pag. 456.

Præcipue si filii bona nominis post mortem patris in
actum proprium translastrunt, decif. 61. n. 45.
pag. 456.

Contraria auctoritates repugnant, ibidem n. 46.

Assignatio, & divisio bonorum a patre vivente inter
filios facta, potius est ultima voluntas, quam donatio,
addit. ad dec. 61. n. 45. pag. 456.

Et censetur potius datio in peculium, & adminis-
trationem, quam translatio domini, addit. ad decif.
n. 14. pag. 456.

Maxime si divisio facta sit sine scriptura, ibidem n. 47.

Cætera vide in verbo *Peculium*.

Probita feminis ne dantur, oritur Ecclesiæ subli-
tute tradi nequit ad intelligentiam, quod tamen
voluerit eam proprio frangere præferre, append.
ad dec. 61. n. 43. pag. 456.

Solutio alicuius summe in contractu divisionis pro co-
actione non facit illam mutare naturam, & cu-
dere contractum emptiōis etiam pro parte, & de
ratione, dec. 10. n. 41. pag. 144.

Suppositi communione, dec. 100. n. 98. pag. 398.

DIVITIÆ.

Consecrationem passus verissime non est absque pecu-
nia, ex quibus investimenta sacre potestatis, ap-
pend. 1. ad dec. 70. n. 15. pag. 364.

Maxime probato, quod luxurie deditus esset, ap-
pend. 1. ad dec. 40. n. 14. pag. 364.

Dotes minoratus non conservatur pars habitacionis in
genio Palatii, nisi reditus sufficientes concurrat ad
decus indigentis subducendum, dec. 8. n. 51. p. 739.

Hominis præsumptum plus de propriis facultatibus, quam
veritas ipsa possit, dec. 38. n. 63. pag. 391.

DOCTORES in genere.

Argumentum a contrario sensu non potest desumi ex di-
ctis Doctorum, dec. 30. n. 18. pag. 101.

Auctoritatem Doctoris etiam consilium loquentis in te-
minis, & a nemine reprobat non parum est de-
ducendum, dec. 68. n. 25. pag. 418.

Consuetudo loquendi, seu quælibet alia probatur per di-
ctum excellentis Doctoris, dec. 77. n. 18. pag. 460.

Contrarius pro neutra parte est admittendus, decif. 30.
n. 11. pag. 100.

Ecclesiæ favore opinio singularis Doctoris prævælet com-
muni opinioni in contrarium, dec. 30. n. 12. p. 101.

Gij,

Ricard Malumio, opinio in l. si familia C. famil. creise. est, quod evido proveniens ex natura rei, vel praeordinatione auctoris regulariter non debeat, nisi in eventum, in quem specialiter fuit stipulata de-
cif. 19. n. 1. pag. 121.

Item praef. *Balk*, in l. si domus ff. de legat. 2. & in l. pueri vers. in glof. ut quia, & *Claud* in apofit. ad *Barth* ff. de arbit. vel faltem ubique non est promissum de evido, quocumque modo res evin-
catur, dec. 19. n. 43. pag. 123.

Riminaldi, *Jur. conf.* 131. n. 41. lib. 5. declaratur, dec. 39. n. 22. pag. 199.

Rip. in l. 1. n. 96. vers. ideo non differas ff. de vulgar. & *pupilli*, declaratur, dec. 39. n. 13. pag. 198.

Ruin. *conf.* 97. 102. & 123. lib. 2. an sit deferendum, dec. 39. n. 22. pag. 199.

Rot. Florent. motivum impressum apud *Torre var. jur.* quod. tom. 1. tit. 2. dec. 10. n. 78 declaratur, ap-
pend. 3. ad dec. 22. n. 10. pag. 178.

Item motivum editum fuit discrepante *Schaffino de Martine* qui contrarium motivum edidit, & est pa-
ter impressum apud *Torre loc. supracit. a. 1. ad 77.* append. 3. ad dec. 22. n. 13. pag. 178.

Sammucini, *cont.* 107. sub n. 45. testatur motivum *Scha-
ffini de Martine* fuisse in gradu appellationis con-
firmatum, append. 3. ad dec. 22. n. 14. pag. 178.

DOLUS.

Abus a Principe confirmatus excludit praesumptionem,
doli, & laesioni, dec. 14. n. 4. pag. 77.

Contrahens cum prodigo non excusatur, sed in dolo, &
palo fide esse dicitur, addit. ad dec. 24. n. 23. p. 80.
Excluditur ex nobilitate contrahentium, dec. 24. n. 23.
pag. 77.

Et ex interpositione decreti Judicis, decif. 24. n. 24.
pag. 77.

Mutua fraus, vel dolo non potest a committentibus,
vel eorum heredibus opponi, dec. 19. n. 67. p. 125.

Omnis noxus rei in inventario dolo sequestra arguit do-
lum citam in omni fione alterius, append. 2. ad de-
cif. 49. n. 22. pag. 365.

Refutatio in integrum cessat, si in contractu appositum,
sit juramentum, nisi addit dolo ex proposito, de-
cif. 14. n. 3. pag. 77.

Cetera vide in verbo *Refutatio in integrum*.

DOMINIUM.

Acquiritur certis modis a jure vel gentium, vel civili
constitutis, dec. 40. n. 22. pag. 393.

Etiam ignorant, & per privatam personam alteri
stipulari potest, una cum possessione, & omni adio-
ne, sine cessione, vel ratificatione vigore Statuti
Florentini lib. 2. 1267. 39., addit. ad dec. 18. n. 2.
pag. 115.

Amplius sine agatur de contractu lucrativo, sive one-
roso, dec. 18. n. 3. pag. 115.

Intellige si concurrant requisita necessaria ad acqui-
rendum dominium, & quae illa sunt, addit. ad de-
cif. 18. n. 4. pag. 115.

Assignatio, & diviso equalis facta a patre inter filios
arguit dominii translationem, non simplicem pecu-
lii administrationem, dec. 61. n. 39. pag. 436.

Alia vide in verbo *Dignio* vers. *Potius*, & in verbo
Peculium.

Fideicommissi vigore Statuti Florentini 1267. 31. lib. 2.
recta via, & ipso jure transit in fideicommissarium,
dec. 84. n. 23. pag. 123. & dec. 86. n. 25. pag. 127.

Et haec est receptio opinio *Rose* Florentine contra-
riis decisionibus non attentis, decif. 86. n. 26.

Unde lucrum post ipsius purificationem dicitur quæ-
situm fideicommissario, dec. 83. n. 22. pag. 109.

Gentivorus casus dominium importat, decif. 33. n. 16.
pag. 255. & dec. 33. n. 11. pag. 171.

Non transferitur sine traditione, addit. ad dec. 39. n. 22.
pag. 199.

Limita in donatione facta a Principe, addit. ad de-
cif. 39. n. 23. pag. 419.

Amplia limitationem in donatione a privato Principi
facta, addit. ad dec. 39. n. 24. pag. 419.

Declara limitationem procedere in donatione a Prin-

cipe facta per modum gratiae, sicut si fieret per mo-
dum contractus, tunc enim Princeps intelligitur
contra xisse secundum juris dispositionem, addit. ad
dec. 39. n. 25. pag. 419.

Hæc declaratio vel non est vera secundum aliquos,
ibidem n. 26.

Vel limitanda, si consistat de voluntate Principis vo-
lentis omnino dominium transferre, addit. ad de-
cif. 39. n. 27. pag. 419.

Probat ex libris Decimarum, dec. 21. n. 3. pag. 132.

Amplia etiam in praedictum tertii, decif. 21. n. 6.
pag. 132.

Praesertim quando praesentis iusta causa possidendi, &
quæ illa sit, dec. 21. n. 7. pag. 132.

Cetera vide in verbo *Decima*. *Catastrum*.

Revindicatio non datur contra eum, in quem non fuit
translatum dominium, dec. 28. n. 17. pag. 171.

Scientia non educitur ex lapidea inscriptione, seu signa
dominii appositio in domo subhastata, addit. ad de-
cif. 18. n. 43. pag. 117.

Saxo non dicitur, quod est obnoxium relictioni, de-
cif. 47. n. 25. pag. 339.

DOMINUS.

Donatarius Principis est secutus ipso jure, nec potest in-
terdicti etiam a domino rei donate, cui solent in-
terdicti adio contra Principem, addit. ad decif. 39.
n. 47. pag. 420.

Fideicommissarius pendente conditione intra est domi-
nus absolutus bonorum, & eorum dominium potest
in emptorem transferre, dec. 29. n. 4. pag. 244.

DOMUS.

Appellatio praedii, seu fundi, & periculum illius
venit domus, seu edificium in praedio exditi, ad-
dit. ad dec. 21. n. 13. pag. 157.

Amplia, siue edificia sunt rustica ad usum coloni, sine
domini, addit. ad dec. 21. n. 14. pag. 157.

Et quod ad effectum laesioni, remittit, addit. ad de-
cif. 22. n. 15. pag. 157.

Limita in dispositione facta de agro, & terra, cujus
appellatio proprie non venit fundus cum domo, &
haec est consuetudo Civitatis Florentiae, addit.
ad dec. 21. n. 18. pag. 157.

Appellatio illorum de domo veniunt qui eadem habent
insignia, & arma, licet non sint agnati, decif. 24.
n. 15. pag. 157.

Femina sunt de domo, & familia, dec. 39. n. 45. p. 404.

Alia ad materiam, addit. ad decif. 98. n. 1. & in-
pag. 180. & in verbo *Appellatio* vers. *Dum*, &
vers. *Familia*, & in verbo *Agnetis*. *Fumina*.

Fideicommissum indultum super agro, & terris non com-
prehendit fundos habentes domum, seu villam,
addit. ad dec. 21. n. 19. pag. 157.

Immunitas concessa super praedio, praecipue cum juri-
bus, & pertinentiis comprehendit dominum praedii
existentem, addit. ad decif. 21. n. 16. pag. 157.

Et ex quibus probetur existentia domus in praedio,
addit. ad dec. 21. n. 17. pag. 157.

Nomen, *domus*, *familia*, *sepius*, & in materia fidei-
commissaria sunt synonyma, id eodem significatu,
dec. 39. n. 24. pag. 489. & in 47. pag. 490. & dec. 39.
n. 3. pag. 353.

Vocatis simpliciter familia, & domus, si phares eun-
dem cognominum sint familiae, censetur testatorem
familiam, de qua ipse natus est, & proximitatem
vocare, dec. 39. n. 22. pag. 489.

Qui diversae cognominatur non veniunt appellatio-
nem domus, vel cippi testatoris, dec. 21. n. 16. pag. 157.

Cetera vide verbo *Agnetis*. *Cognomen*. *Familia*.

Spurius, & naturales non veniunt appellatio-
nem domus, seu calat, addit. ad dec. 21. n. 17. pag. 157.

Cetera vide in verbo *Appellatio* vers. *Dum*.

Verbum domus a testatore prolatum, de ipsius familia,
seu agnatione intelligi debet, decif. 39. n. 21. 22.
& 33. pag. 492.

Villa dicitur domus extra Urbem in agris facta, dec. 39.
n. 20. pag. 479.

DONANS.

Declarare potest ex intervallo suam donationem, addit. ad dec. 53. n. 29. pag. 187.

Item potest declarare filios donatarii posticos in conditione voluisse dispositive vocare, addit. ad dec. 53. n. 34. pag. 367.

Ejus declarationis post donationem factæ quando standum sit, remissive, addit. ad dec. 100. n. 117. p. 410. Declaratio donatoris non intelligitur se restringere ad tempus mortis, sed comprehendere omnem casum futuritatis quocumque modo, est conjectura, quod substantivum in donatione facta non sit restricta ad certum, & determinatum tempus, sed sit indefinita, & indeterminata, addit. ad dec. 100. n. 86. pag. 410.

Itaque magis procedit dicta conjectura, si præcesserit promissio de donando, & declaratio facta fuisset in successiva donatione, & de ratione, addit. ad dec. 100. n. 121. pag. 410.

Et vide in verbo *Declaratio*.

Gravari potest donatarius in bonis propriis, dec. 28. n. 21. pag. 110.

Et ex acceptatione donationis, gravamen in ea injunctum dicitur acceptatum, dec. 28. n. 21. pag. 110.

Non potest alienare, vel hypothecare post acquisitionem donatam, ejusque hæreditibus, bona eorum favore fideicommissi supposito, addit. ad dec. 50. n. 57. p. 421.

Et eorum alienatio nulla est, non solum si fiat pro debitis gravari, sed etiam si fiat pro debitis ipsius fideicommissitatis, addit. ad dec. 50. n. 58. pag. 421. Nisi tamen fideicommissum fuisset ordinatum sub conditione potestativa, & voluntaria, quæ medio tempore non impedit alienationem bonorum fideicommissariorum, sicut si fuisset ordinatum sub conditione casuali, addit. ad dec. 50. n. 59. pag. 421.

Voluntas donantis per acceptationem a donatario confectur approbata, dec. 39. n. 40. pag. 400.

DONATARIUS.

Acceptanda præsumitur approbare voluntatem donantis, dec. 39. n. 40. pag. 400.

Contraventionis confectus eo ipso, quod donati inlat per resolutionem donationis, est constitutus in mala fide causatæ restitutionis iussum a die mortis litis, dec. 31. n. 41. pag. 141.

Gravari potest in bonis propriis, dec. 28. n. 21. pag. 110.

Et ex acceptatione donationis gravamen in ea injunctum dicitur acceptatum, dec. 28. n. 21. pag. 110.

Principis, in quem iste transiit omne ius suum, potest alienare in forenses, licet addit Statuta prohibentia alienationem stabiliem in eos, addit. ad dec. 59. n. 30. pag. 410.

Teneatur adione personalis ad res alienum donatoris, addit. ad dec. 100. n. 40. pag. 410.

Et sententia ipso iure, nec potest impetari etiam a domo rei donatoris, & solum impetari actio contra Principem, addit. ad dec. 59. n. 41. pag. 410.

DONATIO in genere.

Acceptatio donationis, vide infra in verbis *Præfinitur*.

Assignatio, & divisio bonorum a patre vivente inter filios facta potius est ultima voluntas, quam donatio, addit. ad dec. 61. n. 13. pag. 420.

Et censetur potius datus in peculium, & administrationem, quam translatio domini, addit. ad dec. 61. n. 14. pag. 420.

Amplia, etiam donatio facta fuerit filiis emancipatis, addit. ad dec. 61. n. 15. pag. 420.

Et præsumitur, patrem donare voluisse ex clausulis ad habendum, tenendum, & possidendum, addit. ad dec. 61. n. 13. pag. 420.

Cætera vide in verbo *Peculium*.

Clara de larat pida, & conventiones dubias initas in promissu me de donando, addit. ad dec. 100. n. 119. pag. 410.

Collectum filii cum patre an censetur simultaneæ, vel successive facta, remissive, addit. ad dec. 100. n. 119. pag. 410.

Conferuntur donata filio contemplatione patris, addit. ad dec. 59. n. 31. pag. 410.

Limita in donatis a Principe, addit. ad dec. 59. n. 31. pag. 410.

Declarationis a donante factæ post donationem quando standum sit, remissive, addit. ad dec. 100. n. 117. pag. 410.

Et vide in verbo *Declaratio*, & in verbo *Donatus*.

In divisio numquam censetur facta donatio, cum id verba non patiantur, dec. 83. n. 16. pag. 309.

Donationum sine traditione non transferuntur, addit. ad dec. 59. n. 11. pag. 410.

Limita in donatione facta a Principe, addit. ad dec. 59. n. 11. pag. 410.

Amplia limitationem in donatione a privato Principe facta, addit. ad dec. 59. n. 11. pag. 410.

Declaratio limitationem procedere in donatione a Principe facta per modum gratiæ, secus si ferret per modum contractus, tunc enim Princeps intelligitur contraxisse secundum juris dispositionem, addit. ad dec. 59. n. 11. pag. 410.

Hæc declaratio vel non est vera secundum aliquos, addit. ad dec. 59. n. 11. pag. 410.

Vel limitanda, si consistat de voluntate Principis volentis omnino dominium transferre, addit. ad dec. 59. n. 11. pag. 410.

Error juris potius præsumitur, quam donatio in divisione bonorum fideicommissariorum, dec. 33. n. 15. pag. 309.

Fama an veniant filiorum appellatione in contractu donationis, dec. 33. n. 12. pag. 315.

Fideicommissum subleque non comprehendit bona præcedenter donationis titulo in donatarius translata, dec. 33. n. 9. pag. 315.

Fideicommissi ordinari possunt in donationibus, aliisque contractibus, vel adibus proportionatis inter vivos, sicut in ultimis voluntatibus, & valida sunt, addit. ad dec. 59. n. 47. pag. 410.

Et salis opinio est usua recepta, licet contraria in puncto juris sit venor, addit. ad dec. 59. n. 48. pag. 410.

Generalis, & amplissima non comprehendit nisi portionem ad donantem spectantem, addit. ad dec. 21. n. 11. pag. 157.

In dubio contra præsumptam donationem est iudicandum, dec. 41. n. 14. pag. 307.

Inter avum, & nepotes in potestate existentes, hæretica juramentum est valida, & invocabilis, dec. 33. n. 8. pag. 315.

Inter virum, & uxorem ab initio est invalida, licet morte conjugii confirmetur, dec. 14. n. 35. p. 183.

Limita, si non fuit infirmata, quo casu non constituitur neque pro summa non excedente quingentos aureos, dec. 14. n. 36. pag. 183.

Et hoc est speciale in donationibus inter virum, & uxorem, dec. 14. n. 37. pag. 183.

Constitutio donationis per mortem viri, licet præiudicet marito, ejusque hæreditibus, non tamen præiudicat fideicommissi, & de ratione, dec. 14. n. 38. pag. 183.

Jur accretendi habet locum in donatione facta a Principe etiam post quæritum emolumentum, quod non procedit in donatione facta a privato, addit. ad dec. 59. n. 11. pag. 410.

Facta tamen tacita onerum repetitione, addit. ad dec. 59. n. 11. pag. 410.

Legitima non queritur pari in bonis filio a Principe donatis, addit. ad dec. 59. n. 17. pag. 400.

Hæc sententia reprobat, i idem.

Lesio in donationibus non attenditur respectu donantis, & de ratione dec. 14. n. 6. pag. 77.

Præfinitur in donationibus reciprocis, & quæ se habent ad lucrum, & damnum, dec. 14. n. 7. pag. 77.

Cætera vide in verbo *Lesio*.

Mixti non licet donatio suæ concubine, addit. ad dec. 59. n. 6. pag. 410.

Limita in Principe, addit. ad dec. 59. n. 9. pag. 410.

Non præsumitur, dec. 41. n. 21. pag. 307.

Nec inter conjunctos, append. 1. ad dec. 49. n. 25. pag. 364.

Et quocumque alia sumi potest interpretatio, quam donationis, ea sumenda est, dec. 41. n. 22. pag. 307.

Exclu-

- Exclusa præsumpta donatione erga descendentes, multo magis censetur exclusio erga extraneos, dec. 41. n. 19. pag. 397.
- Nulla redditur** propter notariam debilitatem iunctam, cum notoria prodigalitate, dec. 13. n. 33. pag. 70.
- Donatio omnium bonorum**, reservato usufructu, & legitima filiorum, non dicitur facta ex prodigalitate, dec. 14. n. 11. pag. 78.
- Cetera vide** in verbo *Prodigus*.
- Patris facta** filiofamilias mortis confirmatur, & ideo habet vim ultimæ voluntatis, addit. ad dec. 59. n. 14. pag. 412.
- Pater licet** enervatur usufructus in bonis adventitiis filii, hoc tamen non procedit in bonis a Principe donatis, addit. ad dec. 59. n. 14. pag. 410.
- Amplia etiam** bona sunt donata ob servitium patris, quia non est inspicendum, cuius contemplatione fuerint concessa, sed in quem conferantur, addit. ad dec. 59. n. 35. pag. 410.
- Item amplia** idem obtinere in bonis majoratus ereciti ex gratiis, & donationibus Principis, addit. ad dec. 59. n. 36. pag. 410.
- Festus** donatio facta absenti de iure novissimo abique ulla acceptatione ex sola donatoris voluntate, & assensu, addit. ad dec. 87. n. 1. pag. 517.
- Maxime** si donatio facta sit a Principe, addit. ad dec. 87. n. 1. pag. 517.
- Intelligit primo**, regulam veram esse quoad exclusionem penitentis, & efficiendi actum irrevocabilem, secus vero quoad effectum acquiriti, ius in re, & bonorum dominium, vel repositionis faciendæ a donatario, addit. ad dec. 87. n. 3. pag. 517.
- Amplia hanc** intelligentiam, etiam intervenit stipulatio Notarii, addit. ad dec. 87. n. 4. pag. 517.
- Intelligit secundo**, didam regulam principalem procedere, si donatio esset mere lucrativa, secus si onerosa, cum tunc non esset simplex liberalitas, sed transactio in contrarium do ut des, addit. ad dec. 87. n. 5. pag. 517.
- Amplia**, ut in casu donationis onerosæ scientia donatarii non sufficiat pro acceptatione, sed requiritur vera, & effectualis acceptatio, addit. ad dec. 87. n. 6. pag. 517.
- Principis superiorem** non recognoscens habet vim legis, quæ mortuo etiam donatore locum habet, & a successore revocari non potest, addit. ad dec. 59. n. 3. pag. 418.
- Amplia etiam** in donatione facta a Civitate, seu Communitate non recognoscens superiorem, addit. ad dec. 59. n. 1. pag. 418.
- Declarat**, nisi multum sedat Imperii, seu Regni dignitatem, addit. ad dec. 59. n. 3. pag. 418.
- Item donatio a Principe uxori facta**, vel e contra valet, addit. ad dec. 59. n. 4. pag. 418.
- Item valet a Principe facta filio in potestate existenti propter excellentiam dignitatis**, addit. ad dec. 59. n. 5. pag. 418.
- Comra**, nisi sit expressa principalis autoritas, addit. ad dec. 59. n. 6. pag. 418.
- Sed hæc sententia** reprobatur, addit. ad dec. 59. n. 7. pag. 418.
- Principis donatio licet** excedat quingentos solidos non eget insinuatione, addit. ad dec. 59. n. 10. p. 419.
- Quod & militat** in donatione a privato Principi facta, addit. ad dec. 59. n. 11. pag. 419.
- In donatione Principis prior** in tempore præfertur secundo, etiam si possessionem adeptus fuerit, addit. ad dec. 59. n. 12. pag. 419.
- Contrarium tenet Althoff**, ibidem n. 19.
- Sed ejus opinio** tamquam contra communem relictur, addit. ad dec. 59. n. 10. pag. 419.
- In donatione a Principe facta non datur evidio**, licet incipiat a promissione, addit. ad dec. 59. n. 30. pag. 420.
- Donatarius Principis tenetur** actione personali ad rei aliquid donatoris, addit. ad dec. 59. n. 40. p. 420.
- Est securus ipso jure**, nec potest inquietari etiam a domino rei donatæ, cui solum superest actio contra Principem, addit. ad dec. 59. n. 41. pag. 420.
- Donatio a Principe minus legitime facta** substat, & pro legitima habetur, addit. ad dec. 59. n. 42. pag. 420.
- Et ex ea queritur ius absenti etiam sine acceptatione, addit. ad dec. 59. n. 43. pag. 420.
- Intelligit**, si post aliquando acceptatur, & sic pendente acceptatione revocabili acquiritur ius in re, sed donatarii, irrevocabili post acceptationem, addit. ad dec. 59. n. 44. pag. 420.
- Plura alia specialia** vide supra in verbis *Conferuntur*, in verbis *Dominium*, verbis *Ius accrescendi*, verbis *Legitima*, verbis *Mortis*, verbis *Pater*, & verbis *Perfuitur*, & infra in verbis *Stipulatio*, & in verbis *Uxoris*.
- Prodigus** contrarius donationis, & similis, qui prodigalitate notatur, nullus est, addit. ad dec. 14. n. 19. pag. 80.
- Declarat**, ut sola circumstantia donationis non sufficiat, si illa concernat favorem anime, & agnitionis, addit. ad dec. 14. n. 18. pag. 80.
- Cetera vide** supra in verbis *Nulla*, & in verbis *Prodigus*.
- Ratio expressa** in donatione, non tacita est attendenda, dec. 15. n. 41. pag. 84.
- Reciproca** donatio continet speciem venditionis, & permutationis, dec. 14. n. 6. pag. 77.
- Revocatur** ob superventiam liberorum donatio emmum, vel patris bonorum, dec. 4. n. 8. pag. 14.
- Quia si** donator de liberis cogitavit, verumtamen non donavit, dec. 4. n. 9. pag. 14.
- Secus** quando donans cogitavit de futuris liberis, quia tunc ob eorum superventum non revocatur donatio, dec. 4. n. 10. pag. 14.
- Ratio pietatis** est unica, in qua fundatur *Lex cum ff. de rebus, qd. demumst.*, dec. 4. n. 11. pag. 14.
- Et hæc pietas** insurgit ex ea, quia præsumitur patrem non cogitasse, dec. 4. n. 10. pag. 14.
- Quando testator** de nepotibus cogitavit, dispositio *Lex cum ætate* non habet locum, dec. 4. n. 13. pag. 14.
- Et in addit.** n. 15. pag. 15.
- Cogitatio casus** non nativitatis filiorum unde relictur, dec. 4. n. 15. pag. 14.
- Ex cogitatione** non nativitatis masculinorum, non potest inferri ad illam femininam, dec. 4. n. 16. p. 15.
- Maxime** in separata substitutione, ibidem.
- Contra**, n. 10. pag. 15.
- Cetera vide** in verbo *Censito tamta si sunt filii*.
- Stipulatio**, vel pactum favore filiorum in donatione, hodie non requiritur, ad hoc ut eidem inquiratur, dec. 59. n. 3. pag. 415.
- Requiritur tamen**, quod intercedat stipulatio, & pactum inter donatorem, & primum donatorem post substitutos etiam stipulantes, dec. 59. n. 4. p. 415.
- Limita** in donatione facta a Principe non recognoscens superiorem, dec. 59. n. 3. pag. 415.
- Strida** interpretatio facta in ea est in donationibus contra donatarium, addit. ad dec. 59. n. 15. pag. 419.
- Limita** in donatione facta a Principe, addit. ad dec. 59. n. 16. & 17. pag. 419.
- Stridi** iuris est contrarius donationis, addit. ad dec. 59. n. 13. pag. 419.
- Limita** in donatione facta a Principe, quod est bona fidei, addit. ad dec. 59. n. 14. pag. 419.
- Transfertur** locum non habet, quando donatio, vel contractus inter vivos sunt personales, & de ratione, addit. ad dec. 59. n. 60. pag. 421.
- Non tamen** donatio personalis dicitur, licet nomen proprium donatarii expressum fuerit, addit. ad dec. 59. n. 61. pag. 421.
- In dubio** non præsumitur personalis, ibidem n. 62.
- Verbum donatio** accipitur ratione subiectæ societatis per transactionem, dec. 41. n. 10. pag. 307.
- Verbum promissio** stipulationem importat, dec. 59. n. 1. pag. 514.
- Amplia**, etiam Notarius non dixerit sibi stipulam, & de ratione, addit. ad dec. 87. n. 1. pag. 514.
- Viri** est, & collata in agnatos, vel benemeritos donat prædantiam, dec. 13. n. 64. pag. 81.

DONATIO quoad insinuationem.

- Abique insinuatione excedens summam quingentorum aureorum nulla redditur, saltem quoad excessum, dec. 59. n. 7. pag. 415.
- Amplia**, quod procedat etiam in donatione præscripta, ibidem n. 8.

DONATIO causa mortis.

Dicitur quando in ea sit mentio mortis, & effectus sunt post mortem collati, dec. 10. n. 14. pag. 115.
Quando dicitur inter vivos, vel causa mortis, remissive, addit. ad dec. 10. n. 1. pag. 116.
Nulla redditur premortuo donatio, dec. 29. n. 21. pag. 117.
Revocari potest, dec. 20. n. 15. pag. 115.
Et tunc iuramentum reasumitur naturam adus, cui apponitur, & sit revocabile, cum adus ipse sit revocabilis, dec. 29. n. 16. pag. 115.

DOS in genere.

Augetur ex fructibus, remissive, dec. 47. n. 74. pag. 159.
Confessio dotis, confitio de precedenti promissione, an afficiat creditores, remissive, dec. 24. n. 3. p. 188.
Maritus confitens dotem, de cuius constitutione non constat, & remaneas exceptioni non numeratæ pecuniæ censetur fecisse animo donandi, dec. 24. n. 34. pag. 188.
Renunciatio exceptioni non numeratæ dotis non præjudicat creditoribus mariti, etiam si sit jurata, dec. 14. n. 30. pag. 189.
Maxime si constat alias fuisse perjurum, dec. 24. n. 40. pag. 189.
Maritus si constitatur dotem prius in minori, postea in maiori summa esse juramento, secundum iuramentum non attenditur, dec. 14. n. 41. pag. 189.
Quinimo nec primus attenditur, cum perjurio nulla fides sit adhibenda, dec. 24. n. 42. pag. 189.
Maxime ad præiudicium tertii, cui nec quantitas, nec iuramentum, nec renunciatio mariti obesse potest, dec. 24. n. 43. pag. 189.
Confessio dotis etiam emanata in alieno territorio arguitur fraudulenta, dec. 14. n. 51. pag. 189.
Maxime si fiat contra aliam confessionem juratam, ibidem n. 53.

Alia vide infra in vers. *Probatio*, & in vers. *Solutio*.
Idem universale, remissive, dec. 47. n. 14. pag. 159.
Extare præsumitur apud maritum, non docto de eius consumptione, dec. 24. n. 47. pag. 189.
Filia præsumitur non fuisse dotata ex depositione testis afferentis patrem fuisse impotentem ad eam dotandam, dec. 14. n. 48. pag. 189.

Fructus dotis pertinent ad maritum, & in casu restitutionis remanent apud eum, remissive, dec. 47. p. 159.
Ius accrescendi an detur in legato dotis pluribus relicto, remissive, addit. ad dec. 100. n. 153. pag. 611.

Legatus dotis factum nepoti ab avo, in dubio censetur factum emancipationis filii, dec. 10. n. 1. pag. 53.

Præsertim si sit factum nepoti nascituro, dec. 10. n. 21. pag. 53.

Legatus pro dote, si ante Statuto exclusivum fœminarum, conditionale est, si nuptiæ sequantur, qua conditione non adimpleta, desinit, dec. 10. n. 47. p. 55.
Maxime si ante circumstantia, de qua vide ibid. n. 49.
Nepoti, cui dos ab avo legata fuit, debet legitimam, & trebellianicam parti debeat in dotem imputate, dec. 10. n. 3. pag. 53.

Pater, uxore defuncta, totum usumfructum dotis æque accipit cum nepotibus ex filio emancipato, æt filio vivente, dec. 8. n. 21. pag. 120.

Pecunia dotali comparatur filii dotali ex privilegio dotis, appendi. 1. ad dec. 49. n. 1. pag. 161.

Præscriptio durante matrimonio non currit in adjudicatione facta mulieri pro credito dotali ob virescentiam ad inopiam, & de ratione, addit. ad dec. 18. n. 54. pag. 118.

Et Statutum Florentinum lib. 1. rubr. 73. super præscriptione adionum intelligitur de triginta annis utilis, non continuus, & ita protenditur ad annos triginta sex, addit. ad dec. 18. n. 58. pag. 118.
Vel triginta sex, ibidem n. 61.

Quamvis aliqui voluerint, quod extendatur ad solos triginta quinquaginta, addit. ad dec. 18. n. 62. pag. 118.

Cetera vide in verbo *Præscriptio*.

Privilegium, quæ competunt doti datæ, competunt etiam censuatae, dec. 24. n. 57. pag. 189.

Intellige, si præcederit dotis promissio, & nullæ sit.

Tom. I.

speciones sint adversus talem confessionem, dec. 24. n. 52. pag. 189.

Quænam sint huiusmodi suspensiones, ibidem n. 59.

Et vide supra in vers. *Confessio*, & in vers. *Sequitur*.

Probatio dotis non inferitur ex denunciatione, & solutione gabelæ, dec. 24. n. 60. pag. 190.

Maxime si denunciations inter se sint varæ, dec. 24. n. 61. pag. 190.

Præsertim in præiudicium sextii, & de ratione, dec. 24. n. 62. pag. 190.

Solutio dotis probatur, ex quo maritus citatis creditoribus assecurationem obtinuit, addit. ad dec. 24. n. 37. pag. 189.

Item veritas solutionis arguitur ex sustentatione eorum matrimonialium, & subministracione alimentorum pæfæ uxori facta, addit. ad dec. 24. n. 38. pag. 189.

Item si confessio facta sit non favore dotis uxoris, sed favore debitorum, qui in dotem sunt assignati, addit. ad dec. 24. n. 39. pag. 189.

In concursu conjecturaturum pro veritate, & simulatione confessionis, præferuntur illæ, quæ veritatem suadent, addit. ad dec. 24. n. 40. p. 189.

Statutum Florentinum lib. 1. rubr. 120. admittit transmissioem hereditatis maternæ in extraneos, addit. ad dec. 42. n. 15. pag. 313.

Sed hoc Statutum loquitur de dote, nec habet locum in hereditate materna, addit. ad dec. 42. n. 15. pag. 313.

Nec minus habet locum in præiudicium parium graduum, addit. ad dec. 41. n. 16. pag. 313.

Contrarium siccantes reprobantur, ibidem.

Idem Statutum sub rubr. 61. lib. 1. in quibus terminis loquitur, dec. 24. n. 45. pag. 189.

Tempus opponendæ exceptionis de dote non numerata currit contra maritum, ejusque hæredes, non contra tertium, dec. 24. n. 44. pag. 189.

Item non currit fideicommissarius ad exceptionem non numeratæ pecuniæ opponendam, nisi a die, quo agere poterunt, dec. 24. n. 46. pag. 189.

Transmissio, vide supra in vers. *Statutum*.

DOS quod remedium.

Authen. rei quæ.

Authen. rei quæ C. *removenda* de legat. procedit tam in dotibus constitutis, quam restituendis, dec. 24. n. 31. pag. 188.

Ampla etiam in restituendis dotibus datis, vel promissis post injunctum fideicommissum, quando dos restituenda vel fuit numerata, vel saltem promissa ante matrimonium, dec. 24. n. 31. pag. 188. & n. 36. pag. 189. & in addit. n. 30. pag. 192.

Beneficium dictæ *authen.* locum habet etiam in fideicommissis in contractu ordinato, & de aliis circa hanc materiam, remissive, addit. ad dec. 19. n. 50. p. 422.

Beneficium dictæ *authen.* rei quæ habet locum in dote effectivè soluta, non confessata, addit. ad dec. 24. n. 31. pag. 188.

Limita, si præcedat dotis promissio, ibidem n. 31.

Ampla, ut præcedens promissio, & subsequata confessio probet numerationem etiam in præiudicium creditorum, addit. ad dec. 24. n. 32. pag. 189.

Fortius probat confessio, si pro satisfactione dotis probentur assignata eredita, & sequuta sit illorum evictio, addit. ad dec. 24. n. 34. pag. 193.

Item si in parte non probetur numerata, & constet debitorem habuisse bona, ex quibus illam potuisset solvere, addit. ad dec. 24. n. 35. pag. 193.

Evictio assignata pro restitutione dotis exempti de vinculo fideicommissi, dec. 31. n. 16. pag. 135.

Causamortis per mortem viri donatoris factæ uxori, licet præiudicat marito, ejusque hæredibus, non tamen præiudicat fideicommissi, & de ratione, dec. 24. n. 38. pag. 189.

Mulier tenetur cedere iura fideicommissarii petenti, ad effectum ut vigere iuris offerendi agere possit pro recuperatione bonorum in fideicommissarium ex dispositione dictæ *authen. rei quæ* distractorum, addit. ad dec. 24. n. 39. pag. 193.

Tempus ad opponendum exceptionem dotis non numeratæ

PPP

rate non currit fideicommissarius, nisi a die, quo agere potuerunt, dec. 24. n. 46. pag. 189.

DOS quoad transmissionem.

Conjectura pro transmissione legati, seu fideicommissi conditionalis definitur, ex quo versetur in materia dotis succedens loco legitime vigore testamenti, vel Statuti localis, addit. ad dec. 28. n. 97. p. 220. Tunc enim legatum, & fideicommissum conditionale transmittitur, sicut transmissibilis est ipsa legitima, addit. ad dec. 28. n. 98. pag. 220.

Amplia quatenus legatum, vel fideicommissum majus esset ipsa legitima, ibidem n. 99.

Exemplum in terminis Statuti Asculanus, addit. ad dec. 28. n. 100. pag. 220.

Contra, quod in portione excedente legitimam legatum non sit transmissibile, addit. ad dec. 28. n. 101. pag. 220.

Prout non est transmissibile, quando testator aliquid reliquit impetendum in legitimam, addit. ad dec. 28. n. 102. pag. 220.

Et tunc dos illius loco non succedit, & transmissibilis dici non potest, ibidem.

Conciliantur opiniones supra discordantes, & quomodo, addit. ad dec. 28. n. 103. pag. 220.

Prima procedit, si confiterentur totum voluisse relinquere pro legitima, secunda si adiecerit aliqua vincula, vel conditiones contra naturam legitime, ibidem.

Item procedit prima, si dos relicta fuisset titulo institutionis, & pro omni, & toto, ibidem.

Transmissio dotis materne vigore Statuti Florentini, vide supra in verbo *Dos in genere* vers. *Statutum Florentinum*.

DUBITAS. DUBIUM.

Causa dubilis dici non potest, qui firmatus est per triginta Doctores, licet aliqui contradicant, dec. 59. n. 60. pag. 304.

Candemur in expensis non sit, quando iura sunt dubia, dec. 55. n. 33. pag. 279.

Alia vide in verbo *Expensa*.

In dubio pro validitate actus semper est iudicandum, dec. 53. n. 74. pag. 221.

Item pro instrumentum, ibidem n. 75.

Et favore rei, dec. 53. n. 76. pag. 221. dec. 53. n. 47. pag. 221.

Et pro opinione, quae favet conservationi agnationis, dec. 53. n. 77. pag. 221.

Item pro possidore, dec. 53. n. 66. pag. 221.

Item pro non repetitione fideicommissi, dec. 26. n. 44. pag. 95.

Item pro validitate, & efficacia substitutionis, dec. 55. n. 48. pag. 221.

Et contra fideicommissum, dec. 20. n. 18. pag. 221.

Et pronuntiandum est pro eo, qui habet regulam assensum, dec. 31. n. 72. pag. 164. & dec. 32. n. 63. p. 222.

Noo est recedendum ab opinione semel recepta, dec. 54. n. 15. pag. 188.

Item standum est regulae, ut fideicommissum conditionale non transmittatur, dec. 28. n. 49. pag. 220.

Et pronuntiandum est pro eo, qui habet regulam assensum, dec. 31. n. 61. pag. 148.

Item pro eo, qui habet regulam negativam, dec. 32. n. 64. pag. 148.

Item pro ea parte, quae rem reducit ad jus commune, dec. 31. n. 45. pag. 148.

Item pro transmissibilibus de damno vitando contra transactantes de loco captando, dec. 32. n. 69. pag. 221.

Et facienda est interpretatio contra probantem, licet in materia favorabili, dec. 32. n. 62. pag. 221.

Item in dubio pro causa pia est respondendum, dec. 54. n. 44. pag. 391.

Amplia etiam contra filium extra legitimam, ibidem n. 45.

In dubio considerari debet quid congruit voto testatoris, & exemplificat ut ibi, dec. 200. n. 40. pag. 546.

Index in dubio debet sequi exemplum aliorum, dec. 44. n. 46. pag. 339.

Jus dubium dicitur quando agitur de fideicommissio, & interpretanda voluntate testatoris, dec. 13. n. 19. pag. 109.

Lex pabellae, quod res omnes denunciari debeant, aliam incidant in commissum, locum habet, quod dubium est, an de aliqua re debeat pabellae, si quando sumus in claris, quod non debeat, dec. 53. n. 14. pag. 221.

Observantia declarat omnem dubietatem, & facit licitum, quod alias esset illicitum, dec. 85. n. 16. p. 224.

Probatio dubia non relevat, dec. 52. n. 65. pag. 221.

Verba dubia sunt interpretanda contra fundamentum in eis, dec. 77. n. 50. pag. 481.

Voluntas testatoris quando est dubia, ea attendi non debet, ut recedatur ab eo, quod est in iure certum, sum. dec. 47. n. 29. pag. 339.

Sed ad hunc effectum requiruntur urgentes conjecturae, vel saltem probabiles, dec. 47. n. 30. pag. 339.

DUPLICITAS.

Vinculi attendunt, quando frater fratri, vel nepos patruus vult succedere, fecus quando patruus vult succedere nepoti, dec. 10. n. 44. pag. 54.

Anterior sanguinis conjunctio reputatur, quae duplici vinculo conjungitur, dec. 53. n. 17. pag. 221.

Duplicitas vinculi redditur inefficax a legatis ultra fratres, & fratrum filios, dec. 53. n. 32. pag. 221.

Quando habita est ratio gradus, vinculi duplicatus non attenditur, dec. 53. n. 47. pag. 381.

Sed censetur vocatus, qui habet gradus qualiterem, ibidem n. 48.

ECCLLESIA.

Opinio singularis Doctoris favore Ecclesiae prevailt communi opinioni in contrarium, dec. 50. n. 22. pag. 221.

Refutatio in integrum non competit minori, & Ecclesiae, &c. non impleta conditione voluntaria, si iteri substituto sit jus questum, addit. ad dec. 10. n. 13. pag. 79.

Licet regulare sit praedictis, aliaque similibus datum beneficium competere, ibidem.

Qui vero gaudeant, vel non huiusmodi beneficio, remittitur, ibidem.

De restitutione in integrum ad versus legatam repudiationem Ecclesiae competenti, remittitur, addit. ad dec. 53. n. 9. pag. 202.

Venerit ad intellectum, & habens voluntatem testatoris praefertur etiam Ecclesiae, dec. 50. n. 44. pag. 221.

EDICTUM.

Successorium procedit, si procedens in gradu repudiaverit, vel non potuerit adire hereditatem, dec. 20. n. 18. pag. 53.

EFFECTUS.

Attendendus est potius, quam verba, & sensus, quod habeatur, quia forma includitur in ipso actu, dec. 85. n. 22. pag. 514.

Crispae causa cessat effectus, dec. 85. n. 15. pag. 514.

Quod voluntaria impleri potest per equivalentem, si principaliter sunt consideratus effectus, dec. 100. n. 60. pag. 195.

Ideo legatum annuum factum sub conditione obsequii, & cohabitationis in domo uxoris ipsius legatarii, debetur etiam legatario non habitante, & obsequia praestare paratus sit, quae sequitur effectus iustitiae consideratur, addit. ad dec. 15. n. 37. pag. 16.

Eadem ratione vidua jam senex, quae plures habuit filios, ad fideicommissum admittitur, si vocata fuerit femine sub lege nubendi, addit. ad dec. 15. n. 42. pag. 89.

Item legatum filiz relictum sub conditione si nupserit habet locum, etiam si nuptia sit, addit. ad decif. 15. n. 43. pag. 89.

Et præfertur inopem, quamvis hæc sit proximior, ibidem.

Sic etiam legatum pro Monasterio conftruendo, & recipiendi in eo Monasterio, assignari potest iam conftruendo, & didas Moniales recipienti, addit. ad dec. 15. n. 44. pag. 89.

Et factum in opus novum, converti potest in conservationem operis jam inchoati, ibidem n. 45.

Eadem pariter ratione vulgaris alicui facta sub conditione si fuerit religiosus, vel filios non habuerit, habet locum in casu, quo ob premortemiam succedere non possit, addit. ad dec. 15. n. 58. pag. 89.

Et senex, ac ætate provectus, qui plures habeat filios eligi potest, ubi mandata sunt electio juvenis, qui ducere debeat uxorem pro filiorum procreatione, & sicla renouatione familie, addit. ad dec. 15. n. 41. pag. 89.

Lex quando respicit certum effectum non curatur de forma an sit illa ad uogem servata, sed de ipso effectu, dec. 85. n. 16. pag. 514.

Limitata conditio limitatum producit effectum, dec. 35. n. 46. pag. 109.

Moder exollus non curatur quando habetur effectus, si ille fuit principaliter consideratus, dec. 38. n. 7. pag. 187.

Nullum quod est, nullum producit effectum, dec. 39. n. 5. pag. 301.

Testator in substitutione vulgari censetur potius respicere ad effectum, quam ad modum, decif. 38. n. 6. pag. 187. & n. 18. pag. 191.

Alia vide in verbo *Extensio*.

ELECTIO.

Facta de licencia Iudicis dicitur bona fide facta, append. ad dec. 35. n. 1. pag. 579.

Facta electione curandum non est, an sit demandata electio incerti de certis, aut incerti de incertis, nam semper sublinetur, & de ratione, addit. ad dec. 95. n. 35. pag. 564.

Contrarium verum, & de ratione, addit. ad dec. 95. n. 36. pag. 564.

Facultas collata in exequutores eligendi in eorum locum alium exequutorem non valet, dec. 95. n. 20. pag. 559.

Item eligendi fideicommissarium non restricta ad aliquod personarum genus est nulla, decif. 95. n. 22. pag. 559.

Declara, ut ibid. m. n. 27.

Item declara præcedentes procedere, quando dispositio pendet ex alieno arbitrio quoad substantiam, secus quoad electionem personæ, seu familie, dec. 95. n. 13. pag. 559.

Item facultas eligendi personam incertam de incertis non valet, quia non inequit electio dispositio redderetur inutilis, secus si adisi persona, in qua subsistat dispositio, & quando id contingat, decif. 95. n. 17. 32. & 34. pag. 559.

Incerti de incertis collate in arbitrium boni viri, hoc est Iudicis Ordinarii, non est invalida, vel capitoria, & de ratione, dec. 95. n. 35. pag. 560.

Incerti de certis sunt commissi dicitur, quando eligendus esset aliquis, in quo plures qualitates concurrere deberent, addit. ad dec. 95. n. 35. pag. 564.

Item quando electio faciendi est de certo genere personarum, puta agnatorum testatoris, addit. ad decif. 95. n. 33. pag. 564.

Electio eorum in magno numero, puta unius Florentini, se habet, ac si eligi deberent incerti de incertis, addit. ad dec. 95. n. 34. pag. 564.

In alternativa electio regulariter est debitoris, addit. ad dec. 59. n. 18. pag. 410.

Limita in donatione facta a Principe, in qua electio non spectat ad concedentem, sed ad accipientem, addit. ad dec. 59. n. 25. pag. 410.

Juvenis electione mandata, qui ducere debeat uxorem pro filiorum procreatione, & sicla renouatione familie, eligi potest senex, & ætate provectus, qui plures habeat filios, addit. ad dec. 15. n. 45. p. 89.

Pauperem, quem Titius elegerit, valet, & Titio non eligente verificatur in pauperibus patriz testatoris, dec. 95. n. 35. pag. 560.

Parla de genere eligendo ad loca Monasterii interpellata, si in termino eis prefixo silent, pro non extantibus habentur, append. ad dec. 35. n. 5. pag. 179.

Si vero ante causæ expeditionem, licet seroune declaraverint velle admitti, antequam de fuit extantibus, append. ad dec. 35. n. 4. pag. 179.

Valida, & a nemine re integra contradicla restrictari non valet, append. ad dec. 35. n. 2. pag. 178.

EMANCIPATIO.

Substitutio facta in casu, quo filii per mortem patris sui juris evaserint, habet locum in casu illorum emancipationis, addit. ad dec. 15. n. 34. pag. 88.

Et ex quibus emancipatio præsumitur, dec. 62. n. 45. pag. 436. & n. 46. pag. 437.

EMOLOGATIO.

Laudi reservari solum potest ad ea, que per arbitros decideri poterant, non ad ea super quibus lis non adrat, dec. 100. n. 27. pag. 122.

Cætera vide in verbo *Ratificatio*.

EMPHYTEUSIS.

An, & quando ex liberalitate domini concedentis, vel ex beneficio primi acquirentis obtenta dicatur, addit. ad dec. 17. n. 85. pag. 109.

Contrarius emphyteusis naturam assumit ex conventionibus in eo appositis, dec. 17. n. 2. pag. 100.

Facultas affrancandi bona emphyteutica per acquirentem stipulata operatur solum, ut solumne non ascendant ab eorum successione, non autem tollit prærogativam masculorum, dec. 17. n. 14. pag. 101.

Femine de jure sunt inhabiles ad emphyteusim Ecclesiasticam, dec. 32. n. 50. pag. 147.

Possunt tamen ad eam ex conventionem admitti, decif. 17. n. 2. pag. 100.

Comprehenduntur in emphyteusi pro descendentibus stipulata, decif. 17. n. 3. pag. 100. & in addit. n. 4. pag. 103.

Prout sub nomine liberorum, dec. 17. n. 4. pag. 100.

Ampla etiam agatur de investitura bonorum Ecclesie, & emphyteusi Ecclesiastica, addit. ad dec. 17. n. 5. & 6. pag. 104.

Item ampla, etiam præcedere verbum *filii*, a quo aliud descenditur non restringitur, addit. ad decif. 17. n. 7. pag. 104.

Et ita Rota Florentina iudicavit, dec. 17. n. 8. p. 104.

Contrarie autoritates referuntur, ibidem n. 9.

Approbatur prima opinio tamquam verior, & melioribus innixa rationibus, & ex quibus contrarie recitantur, & diluantur, addit. ad decif. 17. n. 10. pag. 104.

Loquuntur pleræque in terminis, in quibus concessio facta fuisse *pro se, & filijs*, secus si addatur, & descendentibus, quod verbum trahit, vel declarat præcedens, addit. ad dec. 17. n. 12. pag. 104.

Limita, si præcederit facta fuisse mentio masculorum, a qua qualitate verbum descendentes regularitur, & exemplifica, ut ibi, addit. ad dec. 17. n. 12. pag. 104.

Item limita, ut non veniant feminae, si aliquod absurdum sequeretur, & e converso, addit. ad dec. 17. n. 13. pag. 104.

Veniunt feminæ descendentes ex masculis, si vocati sint descendentes *per*, vel *ex linea masculina* etiam in emphyteusi Ecclesiastica, addit. ad dec. 17. n. 14. pag. 104.

Contrarius sententia enumerantur, addit. ad dec. 17. n. 15. pag. 104.

Intelligendi sunt in filia primi acquirentis, que per lineam masculinam a patre non descendit, secus in nepte ex filio, vel alia ulteriori femina ex masculo descendente, addit. ad decif. 17. n. 16. & 17. pag. 105.

Item si verificetur in defectu masculorum, addit. ad dec. 17. n. 18. pag. 105.

Limita in masculo ex femina, qui appellatione descendendum ex, vel per lineam masculinam non venit, & de ratione, addit. ad dec. 17. n. 40. p. 101.

Femina non venit in emphyteusi recepta pro filiis, & nepotibus masculis, addit. ad dec. 17. n. 20. p. 101.

Item non venit femina in stipulata pro filiis, & nepotibus, addit. ad dec. 17. n. 21. pag. 101.

Fortissime fit verus in emphyteusi Ecclesiastica, & de ratione, addit. ad dec. 17. n. 21. pag. 101.

Item non venit fante Statuto exclusio femininarum, ut exat Florentin, dec. 17. n. 26. & seq. & n. 27. pag. 100. & in addit. n. 23. pag. 101.

Sume dicto Statuto femina non admittitur ad emphyteusim, licet sit expresse vocata, dec. 17. n. 10. pag. 100.

Idem in feudo, & fideicommissis, ibidem n. 11.

Declaro conclusionem procedere favore masculorum, qui excludunt feminas ab hereditate ultimi decedentis, dec. 17. n. 22. pag. 101.

Contra, ibidem n. 12.

Admittitur tamen defunctis masculis, ubi fuerit in investitura expresse vocata, vel comprehensa sub verbis generalibus, addit. ad dec. 17. n. 24. p. 111.

Ampla tam in emphyteusi hereditaria, quam ex pacto, & providentia, addit. ad dec. 17. n. 25. 26. 27. 30. & 31. pag. 101. & 106.

Contra, quod Statutum non procedat in emphyteusi portionata, in qua sunt vocatæ etiam femine, addit. ad dec. 17. n. 28. & 29. pag. 101.

Femina hoc casu femel exclusa non dicitur semper exclusio, addit. ad dec. 17. n. 30. pag. 106.

Sed exclusio durat, donec masculi existant, addit. ad dec. 17. n. 31. pag. 105.

Præsumpta conformitas cum Statuto non habet locum, si contraria contrahentium voluntate, ut si in investitura habita fuerit relatio ad concordiam inter Ecclesiam, & Civitatem, addit. ad dec. 17. n. 34. pag. 106.

Statutum huiusmodi non comprehendit boni emphyteuticæ Ecclesiæ, ibidem n. 35.

Limita, si Statutum expresse mentionem fecerit de bonis Ecclesiasticis, & fuisse etiam Sancta Sede in forma specifica confirmatum, addit. ad dec. 17. n. 36. pag. 106.

Contra, quod habeat locum etiam in emphyteusi Ecclesiastica non ex ratione dispositionis, sed ob intentionem acquirentis, ibidem n. 37.

Fortius fit emphyteusis Ecclesiastica sit hereditaria, & de ratione, addit. ad dec. 17. n. 38. pag. 106.

Statutum non operatur, nisi masculi actualiter succedant, & de ratione, addit. ad dec. 17. n. 39. p. 106.

Feminarum exclusio propter masculos procedit in eadem linea, non diversâ, addit. ad dec. 17. n. 40. pag. 106.

Contra, quod femina de linea ultimi possessoris excludatur a masculis alterius lineæ, addit. ad dec. 17. n. 41. pag. 106.

Cōcessio utramque sententiam, ut prima procedat, quando concessio ab initio facta fuit duobus, vel pluribus, secus si uno pro se, & suis heredibus, ibidem n. 42.

Ampla etiam concessio facta fuerit a principio pluribus in illis in solidum, addit. ad dec. 17. n. 44. pag. 106.

Femina est capax emphyteutis quando illa facta femina acquisita, & de ratione, addit. ad dec. 17. n. 60. & 61. pag. 107.

Ampla, si emphyteusis concedatur per feminam, si concessio fiat feminæ, addit. ad dec. 17. n. 62. pag. 107.

Item si accepta sit pro se, & filiis, addit. ad dec. 17. n. 63. pag. 107.

Femine veniunt sub nomine descendendum in materia emphyteutica etiam Ecclesiastica, & Statutum eam exclusivum operatur, ut masculi veniant per prius, femine vero per posterius, addit. ad dec. 17. n. 3. pag. 411.

Ingressa in lineam unius ex comprehensis, in ea perseverare debet, donec aliquis superest, nec ad alteram transire, quamvis comprehendam, addit. ad dec. 17. n. 45. pag. 106.

Ampla, etiam illi de altera linea essent proximo-

res primo acquirenti, addit. ad dec. 17. n. 46. pag. 106.

Item ampla, quamvis ingrediatur lineam comprehendit titulo divisionis, addit. ad dec. 17. n. 47. pag. 106.

Et quamvis agatur de emphyteusi Ecclesiastica, ibidem n. 48. & 49.

Et si in totum, si in partem uni ex comprehensis obvenit, addit. ad dec. 17. n. 50. pag. 106.

Maxime si emphyteusis per divisionem, vel alio modo ad plures non devenit, sed tota fuit in personam, omnis consolidata, ibidem n. 51.

Intellige hoc procedere in solenni divisione cum aliquibus clausulis, & renunciacionibus, si in solenni, per quam non praejudicantur pars habentibus in investitura, addit. ad dec. 17. n. 52. pag. 106.

Per divisionem an, & quando censetur renunciarum iuribus emphyteutis, remissive, addit. ad dec. 17. n. 53. pag. 107.

Et vide in verbo Divisio.

Declaro secundo, conclusiones precedentes, si boni lineam ingressi sunt titulo emphyteutico, si non alio titulo, puta pignoris, vel simili, addit. ad dec. 17. n. 54. pag. 107.

Limita, si primus acquirentis respexerit ad agnosciam, quo casu masculus unius lineæ agnosciam ultimi gravati alterius lineæ, addit. ad dec. 17. n. 55. pag. 107.

Quod etiam procedit in fideicommissis, addit. ad dec. 17. n. 56. pag. 107.

Ampla limitationem, ut sufficiat præsumpta conformitas cum Statuto exclusivum femininarum, addit. ad dec. 17. n. 57. pag. 107.

Idemque procedit, si contraret observantiam, addit. ad dec. 17. n. 58. pag. 107.

In prælati concessa a Statuto, vel in investitura eadem militat ratio, addit. ad dec. 17. n. 43. pag. 106.

In successione emphyteutis non attenditur, an terminus excludatur ab hereditate ultimi decedentis, sed primi acquirentis, dec. 17. n. 21. pag. 101.

Præsertim si agatur de emphyteusi Ecclesiastica, ibidem n. 24.

Idem est in emphyteusi, quod in feudo, nisi militet diversa ratio, dec. 17. n. 23. pag. 104.

Masculi ex feminis non succedunt, quando ad emphyteusim sunt vocati descendentes masculi, dec. 17. n. 24. pag. 104.

Alia vide in verbis Femina, & in verbo Masculi feminae.

Proximitas ultimi possessoris, & gravati attenditur, si agatur de successione in bonis emphyteutis, addit. ad dec. 17. n. 66. pag. 107.

Et hæc est consuetudo iudicandi in Civitate Florentina, ibidem n. 66. & 67.

Si de successione in bonis feudilibus, si de successione in bonis fideicommissis, & majoribus, addit. ad dec. 17. n. 68. & 70. pag. 107.

Ampla in feudo ex pacto, & providentia, addit. ad dec. 17. n. 69. pag. 108.

Et auctoritates de feudis, & fideicommissis loquentes habent locum in emphyteusi, ad quam ibi non valet argumentum, nisi non sit diversimode dispositum, addit. ad dec. 17. n. 71. pag. 107.

Proinde loquentes de fideicommissis, & majoribus, si ultimis voluntatibus, addit. ad dec. 17. n. 72. p. 108.

Emphyteusis non præsumitur concessa secundum ordinem succedendi, habito respectu ad primum stipulatorem, sed ad eum, in cuius persona successio purificatur, & de ratione, addit. ad dec. 17. n. 73. pag. 108.

Proximitas ultimi decedentis eo fortius attenditur in emphyteusi, quæ sit hereditaria, & de qua loquitur dispositio possit, addit. ad dec. 17. n. 74. pag. 108.

Etiam sit Ecclesiastica, ibidem n. 75.

Limita in emphyteusi ex pacto, & providentia, in qua proximitas primi acquirentis spectatur, addit. ad dec. 17. n. 75. pag. 108.

Contra, quod etiam in ista ultimi decedentis proximitas attendatur, ibidem, n. 76.

Et ita fuit iudicatum in Civitate Florentina, addit. ad dec. 17. n. 78. pag. 108.

Cum non sit incompatible, quod succedatur primo acquirenti, & quod circa ordinem succedendi attendantur proximitas ultimi gravati, addit. ad dec. 17. n. 79. pag. 108.

Fortius si concessio facta fuerit ex mera gratia, & liberalitate invencientis, & de ratione, addit. ad dec. 17. n. 80. pag. 108.

Et quando vocatio ita facta dicatur, remissive, ibidem n. 81.

Idem procedi in emphyteusi Ecclesiastica, in qua major affectio considerari non potest erga proximiores primi receptoris, quam ultimi successoris, addit. ad dec. 17. n. 82. pag. 108.

Limita flante contraria mente contrahentium etiam, exceditur electa, ut proximitas primi acquirentis attendatur, addit. ad dec. 17. n. 83. pag. 108. Talis voluntas non dicitur concurrere, ubi vocatio facta fuerit plurium sub nomine colectivo, & exemplifica, ut ibi n. 84.

Item exemplifica, quando vocati fuerint descendentes, liberi, familia, agnatio, & generatio, addit. ad dec. 17. n. 85. pag. 100.

Proximitas ultimi possessoris attenditur etiam in renovatione emphyteutis, addit. ad dec. 17. n. 87. pag. 100.

Limita, ut attendatur illa primi acquirentis, quando linea unus ex fratribus dividendis totaliter esset extincta, & transfundum esset ad alias lineas, addit. ad dec. 17. n. 88. pag. 100.

Item si extincta linea masculina transfundum esset ad lineam femininam, addit. ad dec. 17. n. 89. p. 109. Cum limitatione de qua, ibidem n. 90.

Ratio agnationis præsumentur habita in emphyteusi stipulata per masculum pro se, & suis descendentibus, ex linea masculina in perpetuum, dec. 17. n. 89. p. 109. Adde ad priores dominos res feudales, vel emphyteuticas certis personis concessa, istis deficientibus, & de ratione, dec. 19. n. 13. pag. 176.

EMPTIO.

Contrahitur, in quo fit admixta emptio, & permutatio, quam ostensum retinet, dec. 10. n. 43. pag. 146.

Facta a filio de tempore, quo pater in angustiis rei familiaris versabatur, de ejus potius, quam patris pecunia facta censetur, append. 2. ad dec. 49. n. 10. pag. 363.

Limita, quando agitur de filio non indutrio, & ex facti circumstantiis potius appareat, dictam acquisitionem ex patris pecunia fieri potuisse, append. 2. ad dec. 49. n. 11. pag. 363.

Pecunia per filium familias in emptione rei numerata de patris crumena exiit præsumentur, append. 2. ad dec. 49. n. 12. pag. 364.

Limita quando dictus filius, atque ab eo causam habentes proprio, & non patris nomine rem emptam possederunt, append. 2. ad dec. 49. n. 6. pag. 364.

Sublimitas prout ibi sub n. 15. pag. 363.

Filius, qui acquisivit suo, & fratris nomine, id scilicet præsumentur ex pecunia patris, append. 2. ad dec. 49. n. 34. pag. 364.

Acquisitio facta per filium non emancipatum, & pecunia castrensium, vel quasi non habentem, patri facta dicitur, append. 2. ad dec. 49. n. 10. pag. 364.

Et vide in verbo *Acquisitio*, & in verbo *Filiusfamilias*.

Fideicommissarius de quo efficitur res cum pacto redimendi alienata, & postea redempta, addit. ad dec. 18. n. 69. pag. 116.

Limita, si redimens interponit fecerit pro se, suis heredibus, & successoribus, ibidem n. 70. pag. 119.

Et si filius fideicommissarius competit actio pro recuperatione pretii, ibidem.

Et quando redempta dicatur de pecunia reemendis, & non fideicommissi, vide in verbo *Fideicommissum*.

Pecunia. Jus redimendi.

Et propriæ nulla est emptio, dec. 98. n. 14. pag. 538.

Unus pretio facta prædii, & castri, eorum unionem ostendit, dec. 21. n. 4. pag. 235.

EMPTOR.

Una filius non patitur, ut emptor rem amittat, & pretium, dec. 72. n. 50. pag. 469.

Emptio non debetur ementi rem fidei commissariam, vel emphyteuticam, sed competi actio ex empto ad liberationem, vel quantitatem minoris, & de ratione, addit. ad dec. 20. n. 13. pag. 149.

Limita flante scientia emptoris de obligatione bonorum, addit. ad dec. 20. n. 14. pag. 149.

Sublimitas, ut evidenti semper debeat, si sequatur culpa dividendi, vel venditoris, addit. ad dec. 20. n. 15. pag. 149.

Emptor pro evizione, quam patitur, ad differentiam dividendi, agit ad rei abimationem, & pretii restitutionem, vel damnum refectionem, addit. ad dec. 20. n. 18. pag. 150.

Et ratio differentie assignatur, ibidem n. 19.

Maxime concurrente scientia, ibidem n. 20.

Cetera super hac materia vide in verbo *Emptio*.

Emens rem alias sibi debitam sub conditione, ea eveniente agit de evizione, dec. 31. n. 10. pag. 239.

Contrarie authoritates declarantur, dec. 31. n. 21. pag. 239.

De evizione tamen agere non potest emens scienter, rem suppositam fideicommissum in ejus personam, purchando, et si conditio verificata non fuerit, addit. ad dec. 31. n. 4. pag. 238.

Pecunia aliena emens fit dominus rei acquisitæ proprio nomine, nec tenetur ad aliud, nisi ad pecuniæ restitutionem, append. ad dec. 49. n. 3. pag. 361.

Amplia id procedere etiam in acquisitione facta per filium familias ex patris crumena, append. 2. ad dec. 49. n. 4. pag. 364.

Alia vide in verbo *Emptio*, & in verbo *Acquisitio*.

Retinere rem pretio non soluto tenetur ad fructus, dec. 21. n. 58. pag. 239.

Redimere non tenetur partem rei alienatæ pacto redimendi, si unus tantum ex pluribus venditoribus partem suam redimere vellet, aliis recusantibus, addit. ad dec. 18. n. 92. pag. 150.

Limita si plures vendidissent separatim, addit. ad dec. 18. n. 93. pag. 150.

Item retrovendere non tenetur si ei cessum fuerit jus redimendi ab uno ex coheredibus, addit. ad dec. 18. n. 94. pag. 150.

Pactum de retrovendendo concessum in rem, vel si res ipsa fuit hypothecata pro illius observantia, contra secundum, vel ultorem emptorem exerceri potest, addit. ad dec. 18. n. 95. pag. 150.

ENUNCIATIVA.

Emisa in divisionibus dicitur certissima dividendum, confectio, dec. 21. n. 14. pag. 114.

Judicialiter facta a persona non interessata, & de tempore non suspecto magni scienda est ad excludendum errorem accollationis factæ in instrumentum divisionis, append. 2. ad dec. 49. n. 25. pag. 364.

Verba enunciativa in contradibus non disponent, dec. 21. n. 16. pag. 154.

Verba enunciativa non inducunt dispositionem, nec probant, quando contrarium apparet, dec. 19. n. 62. pag. 111.

Et quando de veritate enunciati tractatur, ibidem.

EPISCOPUS.

Iuris de causis supplere potest deficientiam, licet temporalem forum de familia, cum admittitur extraneorum de Civitate, quas testator prædicat, append. 2. dec. 35. n. 21. pag. 279.

Puella familia eligenda ad loca Monasterii non extantibus, si adit locus, quod extant in futurum, illarum provisio relinquatur in suspensum, sed cum in hoc certa regula dari nequeat, ideo standum est arbitrio Episcopi, append. ad dec. 35. n. 10. p. 279.

ÆQUALITAS.

Datum pro adæquatione partium non inducit fideicommissum, sed coactionem ejus, cujus causa datum est, dec. 20. n. 10. pag. 144.

In divisione facta est æqualitate servata esse in principio, dec. 20. n. 13. & 17. pag. 144. & n. 43. pag. 151.

Et præsumitur ab initio servata æqualitas, flante nobili.

- bilitate, & conjunctione dividuorum, decif. 130.
n. 14. pag. 144.
Item præsumitur ex exceptione divisionis, ibidem.
omn. 16.
Natura divisionis exigit, ut partes sint æquales, ad-
dit. ad dec. 20. n. 40. pag. 150.
Et reduci debet ad æqualitatem, etiam inæqualitas
se contineret intra dimidiam, addit. ad decif. 50.
n. 41. pag. 151.
Amplius, ut hoc procedat etiam in divisione facta per
fortes, addit. ad dec. 20. n. 41. pag. 151.
Libri gubulz non probant inæqualitatem in divifio-
nibus, qui non convincunt quantitatem non fuiffe
majorem, addit. ad dec. 10. n. 163. pag. 149.
Cætera fuper bæ materia vide in verbo *inæqualitas*.
Inæqualitas non attenditur, quando provenit a cafu, ex
quo unus ex filiis, vel hæredibus inftitutus alicui
prædeceffit, addit. ad dec. 28. n. 69. pag. 128.
Nec quando filius relinquunt pars patri relicta, addit.
ad dec. 28. n. 70. pag. 128.
Inæqualitas fuperveniens divifionem non retractat,
addit. ad dec. 26. n. 43. pag. 151.
Inter confanguineos æqualitas multum valet ad indu-
cendum reciprocum fideicommiſſum, dec. 48. n. 44.
pag. 347.
Inter tranſverſales eſt de confilio oon de præcepto,
dec. 51. n. 33. pag. 378.
Ratio æqualitatis fervanda eſt circumſtantia inductiva
reſolutionis pluralitatis in ſingularitates, addit. ad
dec. 11. n. 61. pag. 63.

ÆQUIPARATIO.

- Admitti* debet retentis iſſdem terminis, & conditioni-
bus, dec. 61. n. 9. pag. 434.
Argumentum ab æquiparati non procedit, niſi in caſu-
bus, in quibus æquiparatio loquitur, dec. 16. n. 62.
pag. 94.
Diſis perſone denotat omnimodam ſimilitudinem, ſub-
ſtantiam, & ideitatem rei æquiparate, dec. 45.
n. 14. pag. 345.
Æquiparatum ſcilicet eſt iudicium, dec. 49. n. 7. pag. 353.
Idem eſt iudicium partis quoad partem, quam totius
quoad totum, dec. 49. n. 8. pag. 353.
Limita quando in parte militat diverſa ratio, dec. 49.
n. 21. pag. 353.

ÆQUIPOLLENS.

- Conditio an*, & quando impleri poſſit per æquipollens,
addit. ad dec. 18. n. 67. pag. 118.
Ubi ampliatum tam in conditione voluntaria, quam
neceſſaria, ibidem n. 68.
Quando autem conditio extendatur de caſu ad caſum,
ibidem.
Voluntaria conditio impleri poteſt per æquipollens,
ſi principaliter fuit conſideratus effectus, dec. 100.
n. 60. pag. 795.
Forma legis, vel ſtatuti reſpicientis eorum effectum po-
teſt adimpleri per æquipollens, & dicitur adimple-
ta, ſi effectus habeatur, dec. 81. n. 17. & 20. p. 514.
Qualitas, ſeu forma a teſtatore requiſita quando reſpicit
certum effectum, tunc necellarium non eſt imple-
mentum præciſum, ſed ſufficit, quod per æquipol-
lentem habeatur, addit. ad dec. 15. n. 41. pag. 89.
Ex huiusmodi ratione ad fideicommiſſum admittitur
vidua jam ſenex, & inhabilis ad novam prolem ſuſ-
cipiendam, quæ plures habet filios, ſi vocata
faciat ſeminat ſub lege nubendi, ibidem.
Cætera vide in verbo *Eſſetia*.

ÆQUITAS.

- Augmentum commodum*, & beneficii perſinet ad eum,
ad quem ſpectat perſcalum donationis, decif. 18.
n. 24. pag. 111.
Officium iudicis aliquando ex æquitate conceditur, quan-
do alia deſicit adio, dec. 18. n. 12. pag. 117.
Tempus implementi, non contrarius inſpicitur, quando
implementum a creditore oriri debet, decif. 18.
n. 57. pag. 113.

Tunc enim ceſſat æquitas, in qua ſondatur retro-
dictio, dec. 18. n. 18. pag. 113.

ÆQUIVOCUM.

Ad iudicandum quis vocetur fuerit nomine æquivoco
attendi debet demonſtratio conventus neque
ſtatoris, dec. 53. n. 37. pag. 384.
Verbum æquivocum in materia probationis nullum,
ponit de ſignificatis, dec. 77. n. 27. pag. 180.

ERROR.

- Eius ſides* præſumitur quoad fructuum acquiſitionem,
licet poſſeſſor erraverit in jure putans hereditatem
ad ſe pertinere, dec. 40. n. 3. & 13. pag. 309.
Contra, ibidem n. 4.
Præcipue in inſcripta Civitate, ubi adeſt copia pen-
ſum, dec. 40. n. 6. pag. 309.
Caufæ factæ a procuratore, etiam non docto deſunt
et revocabiles, dec. 85. n. 13. pag. 517.
Limita ſi facta fuerit in libello, & de ratione, decif.
n. 14. pag. 177.
Erronee emiſſa, quod res ſit ſuppoſita fideicommiſ-
ſum non attenditur, cum non valeat immutare ſubſtan-
tiam, & veritatem rei, dec. 77. n. 40. pag. 411.
Diſpoſitio bonorum erronee facta, errore deſecto nuda-
tur, dec. 83. n. 8. pag. 509.
Enumeratio judicialiter facta a perſona non interdu-
cit, & de tempore non ſuſpecto magna ſides eſt præſu-
di ad excluſionem errorum accollationis huius in
iſtrumento, append. 1. ad dec. 49. n. 16. pag. 354.
Juris neminem excuſat, dec. 48. n. 27. pag. 36.
Nec reſtitutionem in integrum meretur, decif. 61.
n. 18. pag. 345.
Juris præſcriptum dubii, ubi agitur de damno vitando,
vel de lucro jam quaſito omittendo æquiparatur
errori facti, qui non nocet, dec. 83. n. 14. pag. 369.
Et dicitur jus dubium, quando agitur de fideicommiſ-
ſo, & interpretanda voluntate teſtatoris, decif.
83. n. 16. pag. 509.
Juris potius præſumitur, quam donatio in diviſione
bonorum fideicommiſſariorum, dec. 83. n. 19. p. 369.
Notarius quando præſumitur in mentione mortuiſium
ſubſtitutione fideicommiſſaria, vel nec, decif. 19.
n. 23. pag. 184.
Cætera circa errorem Notarii vide in verbo *Culpa*
ſarctæ, ſive *ſilii*.
Teſtator cum minus ſcriptis, vel ſo ſcribendo errat,
error ipſe, ſi per teſtes probetur, emendatur, decif.
dec. 53. n. 9. pag. 380.
Quando erravit circa nomen hærediſ apud com-
prehendere plures, ſi conſet de perſona, in conſi-
derari debet diſpoſitio, dec. 53. n. 36. pag. 381.
Ad iudicandum, an quis vocatur fuerit ponat æqui-
voco, attendi debet demonſtratio conventus
tæ diſpoſitionis, dec. 53. n. 37. pag. 381.
Teſtatoris ſo conſideranda mente ſæpi errant, dec. 53.
n. 14. pag. 188.

ÆS alienum.

Uſufructuarius tenetur præſtare patientiam, et pro
ſolvendo ære alieno res hereditarie venditas,
dec. 48. n. 75. pag. 348.
Et vide in verbo *Uſufructuarius*.

ÆSTIMATIO.

In legato immobili ſcdo axori excedentium erui-
tum dotis æſtimari etiam debet æſtudo, quia non
habere poteſt ad bona legata temquam poſſeſſionem
a ſuis maritiſibus, dec. 81. n. 6. pag. 509.

ÆSTIMUM.

Libri Decimarum Civitatis Florentiæ, & libri æſti-
mi, ſeu cataſtri probant poſſeſſionem, & ſocietatem
præſertim ſi ſint adimiculate, & veritatem in æſti-
matione, addit. ad dec. 21. n. 21. pag. 117.
Cætera vide in verbo *Decima*, *Cataſtrum*.
Liber æſtimi in publico Archivio ſervatus, & a po-
ſtibus.

hlica persona descriptus probat identitatem, decif. 97. n. 4. pag. 170.
Solum prefumptive, ibidem n. 5.
Cætera vide in verbo *Decima* verf. *Identitas*.

ÆTAS.

Major natu eff privilegium ætatis, & non filiationis, decif. 18. n. 38. pag. 109.
Minor ætas, & pupillaris fubducitur in computatione, ætatis annorum titulum requifitorum a Statuto Florentino lib. 2. rubr. 73. ad effectum præfcriptionis, addit. ad dec. 18. n. 19. & 63. pag. 118.

EVENTUS.

Conditionis in difpofitione conditionali præcipue eff attendendus, dec. 18. n. 2. pag. 107.
Difpofitio quando confertur in futurum eventum, fufficit ut conditio tempore fideicommissi purificetur, decif. 52. n. 56. pag. 376.
Declatur conclusio, in quibus terminis procedat, ibidem n. 57. pag. 376.
In fideicommissis attendendus eff casus, qui evenit, & non qui eventurus eff, dec. 22. n. 14. pag. 107.

EVICTIO.

Acquirent bona fibi sub conditione restituenda, potest purificata conditione fibi evincere, & agere ad intereffe, dec. 20. n. 21. pag. 145. & decif. 31. n. 20. pag. 156. vide infra.
Creditor permittens defensionem non intelligitur cedere, nec promittere contra se ipsum, decif. 19. n. 52. pag. 154.
Confutatio alienationi rei fideicommissarie an, & quando de evictione agat, addit. ad dec. 32. n. 1. p. 238.
Datur evictio fideicommissis, reduplicatis permissis, & concurrente utraque qualitate evicti, & evincens, & non alias, & de ratione, dec. 20. n. 28. pag. 146.
Item a fœmetipfo, mutata causa possidendi, decif. 31. n. 17. pag. 154.
Ed ad hanc fœmetipfo solus animus, dec. 32. n. 18. p. 234.
Et animus eff solus titulus supervenientia præsumitur, dec. 32. n. 20. pag. 154.
Vide infra in verf. fequenti, & in verf. *Fidæ*, & in verf. *Tacita*.
Dividens superveniente iure fideicommissi a fœmetipfo evincit, addit. ad decif. 20. n. 37. pag. 150. & decif. 31. n. 17. pag. 154.
Sed ad differentiam emptoris non agit ad rei ætimationem, & pretii restitutionem, vel damnum restitutionem, & de ratione differentie, addit. ad decif. 20. n. 38. pag. 151.
Maxime concurrente scientia, ibidem n. 39.
Dovis erronea non præjudicat ad effectum agendi de evictione contra condendentem, addit. ad dec. 32. n. 9. pag. 158.
In evictione quando bona vinculata fuerint considerata tamquam libera, venit evictio etiam ex natura rei, dec. 18. n. 4. pag. 121. & n. 66. pag. 121.
Et dicuntur considerata tamquam libera, si fuerint divisa ut hereditaria, dec. 19. n. 10. pag. 121. & n. 23. pag. 125.
Declara tamen, ut ibidem n. 62. & 63. pag. 125.
Potest simul stare non esse fideicommissum renunciatum, & tamen conditentes teneri de evictione, & per viam exceptionis repelli a fideicommissio, dec. 19. n. 12. pag. 127.
In evictione quando veniat evictio, decif. 20. n. 36. pag. 146.
Et quavis non promissa debetur, addit. ad dec. 20. n. 2. pag. 147.
Amplia tam in evictione extrajudiciali facta inter partes, quàm in judiciali facta minifteri Judicis, addit. ad dec. 20. n. 3. pag. 148.
Limita in evictione facta a testatore, & de ratione, addit. ad dec. 20. n. 4. pag. 148.
Intellige, ut non possint heredes per viam aditionis agere de evictione, sed per viam exceptionis possint se defendere, addit. ad dec. 20. n. 5. pag. 148.

Sublimitas, si contrarium convenit fuerit, addit. ad dec. 20. n. 6. pag. 148.
Limita secundo, ut evictio non debeat in evictione, quoties quis scienter rem evictio subiectam recepit, addit. ad dec. 20. n. 7. pag. 148.
Sublimitas, si evictio expresse in potum deducta fuerit, addit. ad dec. 20. n. 8. pag. 148.
Sublimitas secundo in contradiis permutationis, venditionis, in quibus debetur evictio, sive enunciat scientia, sive ignorantia, addit. ad dec. 20. n. 9. pag. 148.
Limita tertio, ut evictio non præstetur, si proveniat ex natura rei, & ex factis, & præordinatione communis authoris, addit. ad dec. 20. n. 10. p. 148. & dec. 31. n. 26. pag. 154.
Sublimitas, si evictio specialiter promissa fuit in casu fideicommissi, vel similia, addit. ad dec. 20. n. 12. pag. 148. & dec. 31. n. 26. pag. 154.
Item si altera pars fuisset in damno addit. ad dec. 20. n. 14. pag. 148.
Divisionem non retrahat evictio proveniens ex natura rei, addit. ad dec. 20. n. 44. pag. 151.
Item nec proveniens ex facto Principia, addit. ad decif. 20. n. 45. pag. 151.
Reicitur *Castald. consult. 7. n. 8.* contrarium sentiens, ibidem n. 46.
In evictione actio pro evictione non datur ad intereffe, sed ad repetendum id, quod datum fuit, decif. 31. n. 22. pag. 154. *Flura* vide dec. 20. & in addit. ad eam per tot.
Item procedit etiam in permutatione, dec. 31. n. 23. p. 154.
In donatione a Principe facta non datur evictio, licet incipiat a promissione, addit. ad dec. 19. n. 20. p. 140.
Et vide in verbo *Donatio* in genere.
Emens, vel dividens habens scientiam oneris, seu periculi evictionis non potest pertere restitutionem pretii, addit. ad dec. 20. n. 47. pag. 151.
Declara, ut non fufficit scientia præfumpta, sed requiritur clara, & specifica, addit. ad dec. 20. n. 48. pag. 151.
Limita, si non obstante scientia, evictio non præstetur conventa fuerit, addit. ad dec. 20. n. 49. pag. 151.
Amplia, ut fufficiat, si evictio generalis promissa sit saltem pro restitutione pretii, licet promissor adstringi non possit ad pernam evictionis, addit. ad dec. 20. n. 50. pag. 151.
Limita, ut emptor habens scientiam non possit agere de evictione in illa proveniente ex natura rei, addit. ad dec. 20. n. 51. pag. 151.
Item si quis promiserit aditionem pro dato, & facto suo tantum, non teneatur ad pretii restitutionem, si evictio fequatur ex facto alterius, addit. ad dec. 20. n. 52. pag. 151.
Fortius si emptor rem evictam non emit iusto pretio, & de ratione, ibidem n. 53.
Emens rem alias fibi debitam sub conditione, ea eveniente agit de evictione, decif. 20. n. 15. pag. 144. & dec. 31. n. 20. pag. 154.
Contrarie auctoritates declarantur, ibidem p. 22.
Contrarie agere non potest, nec portionem retractare is, qui scienter emit rem fuppositam fideicommissi in eius personam purificando, adveniente conditione, & fideicommissi purificatione, addit. ad dec. 31. n. 4. pag. 158.
Ementi rem fideicommissariam, vel emphyteuticam, non debetur evictio, sed competit actio ex empto ad liberationem, vel quanti minoris, & de ratione, addit. ad dec. 20. n. 23. pag. 149.
Limita stante scientia emptoris de obligatione bonorum, addit. ad dec. 20. n. 24. pag. 149.
Sublimitas, ut evictio semper debeat, si fequatur culpa conditendens, vel venditoris, addit. ad decif. 20. n. 25. pag. 149.
In emptione, & venditione rei fideicommissarie per scientiam facta venit evictio saltem ad restitutionem pretii, licet non veniat ad intereffe, decif. 20. n. 24. pag. 149. & n. 36. pag. 146.
Contra in evictione, in qua non agitur ad pretium, & de ratione, dec. 20. n. 25. pag. 149.
Ex factis Principis proveniens non debetur, nec retrahat divisionem, addit. ad dec. 20. n. 45. pag. 151.
Ex natura rei, & præordinatione communis authoris

- non debetur ab herede, dec. 3. n. 24. pag. 121.
 Limita, quando emptor pateretur grandem lesionem, ita ut verumimiliter non fuisset recepturus bona, nisi cum promissione evulsionis, ibidem n. 25.
Ex natura rei non debetur nisi in casum, in quem fuit specialiter stipulata, dec. 19. n. 1. pag. 121. & n. 30. & 40. pag. 123. & in addit. ad dec. 10. n. 10. p. 128.
 Limita, si verbus universalibus, & praegnantibus promissa fuit, & quae sint ista verba, dec. 19. n. 1. pag. 121. & addit. ad dec. 10. n. 19. pag. 128.
 Item limita contrarium coniectura, dec. 19. n. 3. pag. 121.
 Intelligi, ut consensum debeant esse aperte, precise, & revelantes, ibid. pag. 121. & n. 47. p. 124.
 Et unita non sufficit, ibidem n. 40. pag. 124.
Ex natura rei non praestatur data scientia fideicommissi in recipiente, si fecus consentiret ignorantia, addit. ad dec. 10. n. 16. pag. 129.
 Quod signanter procedit in divisione, ibidem n. 17.
 Limita, ut evidenti praestetur etiam data scientia, si bona fideicommissaria, vel alio oneri subiecta assignata fuerint tanquam libera, addit. ad dec. 10. n. 18. pag. 129.
 Item si habita scientia conventa fuisset evulsionis praestatio, addit. ad dec. 10. n. 19. pag. 129.
 Item ex natura rei non debetur, si a qualis utrique ex identibus potius bonorum fideicommissariorum assignata sit, fecus si inaequalis, addit. ad dec. 10. n. 10. pag. 129.
 Et dicitur provenire ex natura rei, quando promanant ex iure fideicommissi, qualitates emphyteutice, aut similis, addit. ad dec. 10. n. 22. pag. 129.
Fida, & impropria dicitur, quoniam ex supererogatione novi tituli sui quis facit, dec. 10. n. 23. pag. 129. & in addit. n. 15. pag. 129.
 Nec sub generali promissione evulsionis continetur, dec. 10. n. 29. pag. 129. & in addit. ibidem pag. 129.
 Amplia licet sit recepta verbus universalibus, ubi de ratione, dec. 10. n. 30. pag. 129.
 Nec potest plus operari fida, quam vera, dec. 10. n. 31. pag. 129.
 Vide supra in vers. *Datur*, & in vers. *Dividens*, & infra in vers. *Tacita*.
Fructus bonorum veniunt in actione evulsionis, dec. 31. n. 30. pag. 134.
 Non debetur, cum mutuum periculum in specie promissum non sit, dec. 19. n. 27. pag. 134.
Præfari debet, ubi debetur, cum damnis, & interesse, addit. ad dec. 10. n. 26. pag. 130.
 Et in speo valore rei non de tempore divisionis, sed evulsionis, addit. ad dec. 10. n. 27. pag. 130.
 Et ita cum mediocritatis, & augmento, quod usque ad illud tempus ea recepit, addit. ad dec. 10. n. 28. pag. 130.
 Limita in imbricationem ex solo tractatu temporis provenientibus, addit. ad dec. 10. n. 29. pag. 130.
 Item limita in evulsionem facta, & impropria, in qua datur solum ad rem rependendum pretium, vel traditum loco pretii bonorum receptorum, addit. ad dec. 10. n. 31. pag. 130.
 Amplia non obstante firmitate oneris, ibidem n. 32.
Pretrahere rei immittitur in terra, vel quarta parte ob periculum evulsionis, dec. 10. n. 13. pag. 124.
Promissio evulsionis contra quemcumque comprehendit molestias, quae a tertius inferri possunt, non a promissore, dec. 19. n. 10. pag. 124.
 Non operatur renunciationem fideicommissi, quoties in divisione nedum rati bona vinculata, sed etiam libera, dec. 19. n. 20. pag. 135.
 Et in imbricatione divisionis apposta non inducit fideicommissi renunciationem, addit. ad dec. 19. n. 122. pag. 137.
 Fortius, si promissa fuerit pro bonis libris, & fideicommissaria tradita fuerint talia qualia, addit. ad dec. 19. n. 55. pag. 137.
 Vel si promissio evulsionis restricta sit ad certum casum, ibidem n. 124.
 Et quando talis dicatur, ibidem n. 125.
 Limita ut promissio evulsionis importet remissionem fideicommissi, si concepta sit verbis amplis, & ita cum successuum habentibus, addit. ad dec. 19. n. 126. pag. 137.

- Intelligi, ut promissio evulsionis hoc operetur excusante fructu, alius fecus, addit. ad dec. 19. n. 129. pag. 137.
Declaratur contrarii procedere in remissione, permutatione, alisque similibus contrahibus, fecus in divisione, addit. ad dec. 19. n. 110. pag. 131.
Intelligi etiam, promissionem evulsionis fideicommissi remissionem inducere in puro fideicommissi, & de praesenti, fecus in conditionali, & de futuro, addit. ad dec. 19. n. 121. pag. 131.
 Limita secundum, regulam, quod promissio evulsionis remissionem non arguit, si alia clausula, & circumstantia non concurrant, addit. ad dec. 19. n. 122. pag. 131.
Promissio evulsionis includit etiam solum deventum ex facto tertii, vel facto dividentium, addit. ad dec. 19. n. 21. pag. 128.
 Et concepta verbus qualitercumque promissionem comprehendit evulsionem, quae sequitur causam rei, dec. 31. n. 3. pag. 128.
Promittitur de evulsionem alienationem impugnare non potest, dec. 31. n. 5. pag. 128.
 Amplia, si sit haeres immediatus, siue medius, dec. 31. n. 6. pag. 128.
 Declara, nisi usus fuerit cautela, ut scilicet offerre se velle tunc de evulsionem, & rem nulliter alienam habere, dec. 31. n. 11. pag. 128.
Quoniam de evulsionem tenet actio, eundem agentem repellit exceptio, dec. 31. n. 12. pag. 128.
 Dicitur regula non habet locum in haere fideicommissi, dec. 30. n. 11. p. 366 & in addit. n. 12. & 13. p. 368.
 Haec limitatio non reperitur alibi, quoniam in *bonis evulsionis*, addit. ad dec. 30. n. 14. pag. 368.
 Dispositio huius textus est singularis, & modica, addit. ad dec. 30. n. 15. pag. 368.
 Doctores non conveniunt in assignando huiusmodi rationem, addit. ad dec. 30. n. 16. pag. 368.
 Ratio illius legis assignatur a *Præfari*, ibidem n. 37.
Ratio rationem rependendam lectoribus utique, addit. ad dec. 36. n. 17. pag. 368.
 Ratio non omnium tenet potest, quae a multis nostris constituta fuerant, addit. ad dec. 30. n. 19. pag. 368.
Restricta ad unum casum, ad alium extendi non potest, dec. 19. n. 51. pag. 124.
Succedens obligato de evulsionem, pro ea rata ad rem confundit, dec. 31. n. 15. pag. 124.
Tacita rompetit illi, qui prius ex alia causa possidet, si ex alia postea inripit possidere, dec. 10. n. 26. pag. 130.
 Provenit ex mera legis dispositione, non requiritur hominis, dec. 10. n. 34. pag. 129.
 Pro illa an rompetit hypothecaria, vel saltem pignus, dec. 10. n. 43. pag. 126.
 Vide supra in vers. *Fida*.
Tempus evulsionis attenditur in aestimando valore rei, dec. 31. n. 28. pag. 124. & in addit. n. 29. pag. 130.
 Sed vide supra in vers. *Præfari*.
Tenditur in rubus, in quibus non tenetur de evulsionem, tenetur ad restitutionem pretii, addit. ad dec. 10. n. 33. pag. 130.
 Intelligi de pretio exorbitato, non quod res tempore frangitur evulsionem aestimetur, addit. ad dec. 10. n. 34. pag. 130.
 Amplia, ut tenentur restituere, etiam promissum sit si nolle teneri de evulsionem, ibidem n. 36.

EXCEPTIO in genere.

- De non iure adversarii** habentis aliquem iure colatum non potest excipere qui nullum ius habet, dec. 1. n. 31. pag. 51.
De non iure agentis non est de iure tertii, dec. 31. n. 24. pag. 370.
De non iure tertii potest opponi a possessore, dec. 31. n. 25. pag. 370. & de ratione, ibi n. 24.
 Item opponi potest quando est exclusiva intentionis agentis, dec. 31. n. 22. pag. 370.
Datur non numeratur quando opponi valet exceptio, tempus rursus contra virum, non contra creditorem, dec. 24. n. 44. pag. 129.

Statutum Florentinum rubr. 61. lib. 2. in quibus terminis loquitur, dec. 24. n. 45. pag. 189.
 Fideicommissarius non currit tempus ad prædictam exceptionem opponendam, nisi a die, quo agere poterunt, dec. 27. n. 45. pag. 189.
Excludit, quod huiusmodi inclusiva continetur, dec. 28. n. 8. pag. 189.
Hæres veniens contra factum defuncti repellitur exceptione doli, dec. 3. n. 20. pag. 11.
 Amplia etiam temporis non potest agere de evizione, quia sciverit non emptam pertinere ad hæredem, dec. 3. n. 21. pag. 11.
 Declara ut n. 23. pag. 11.
In excipiendo favorabilior est, quam in agendi, dec. 20. n. 41. pag. 125.
Legitima, & *rebelliancia* non admittuntur pro retardanda immisione, quando plusquam consumptæ apparet alienationem prædicti fideicommissarii, append. 2. ad dec. 49. n. 34. pag. 363.
 Et vide in verbo *Detractiones*.
Molioramentum datur contra fideicommissarium rem fideicommissio suppositam vindicantem, dec. 79. n. 21. pag. 459.
 Et pro illis competit retentio, dec. 72. n. 13. p. 459.
 Et quantitas liquidari potest in executione sententie, dec. 72. n. 14. pag. 459.
 Cetera vide in verbo *Molioramentum*.
Non adimplenti non obstat, cum quis agit ex diversa causa, vel obligatione, dec. 13. n. 15. pag. 180.
Possessio titulus impedit executionem per viam tenet in vim Statuti Florentini, dec. 17. n. 3. pag. 200.
Possessori cuiuslibet licet excipere, quoad te liberat ædes habeo, dec. 8. n. 49. pag. 31.
 Declara ut n. 30. & seq. pag. 31.
Quæ de evizione tenet actio, eundem agentem repellit exceptio, dec. 3. n. 17. pag. 11.
 Sed hæc regula non habet locum in hærede fideiussoris, dec. 30. n. 17. pag. 164. & in addit. n. 21. & seq. pag. 168. & vide in verbo *Evizione* vers. *Quæ* de evizione.
Renunciatio exceptioni dotis non numerata non præiudicat creditoribus mariti, etiam si sit jurata, dec. 24. n. 30. pag. 180.
 Maxime si conflet alias fuisse perjurum, dec. 24. n. 40. pag. 189.
 Maritus si constituit dotem prius in minori, postea in maiori summa eum iuramento, secundum iuramentum non attenditur, dec. 24. n. 41. pag. 189.
 Quinimodo nec primum iuramentum attenditur, cum perjurio nulla fides sit adhibenda, ibidem n. 41.
 Maxime ad præiudicium tertii, cui nec quantitas, nec iuramentum, nec renunciatio mariti obesse potest, dec. 24. n. 43. pag. 189.
Res in suis exceptionibus sit actor, dec. 77. n. 28. p. 480.
 Etque probare tenetur, ibidem n. 29.
Substituti hoc casu non loquuntur obici valet agendi ad fideicommissum, dec. 18. n. 29. pag. 97.
 Maxime si substitutioni adiecta sint verba *salvis*, dec. 100. n. 15. pag. 501.
 Obstat tamen hæc exceptio, nisi agens contrarium concludenter demonstret, dec. 22. n. 6. pag. 160. dec. 18. n. 11. pag. 195. dec. 21. n. 10. pag. 170. & dec. 90. n. 1. pag. 531.
 Secus si conflet de voluntate testatoris, dec. 100. n. 75. & 77. pag. 506.

EXCEPTIO reindicata.

Obstat sequentibus non solum, cum primus substitutus fungitur iure actoris, sed etiam cum substituit partes rei, dec. 44. n. 44. pag. 318.
 Non potest suppleri a iudice, nisi fuerit proposita, dec. 8. n. 7. pag. 116.
 Limita prout ibidem n. 9.
 In aliquo articulo non obstat, si de eo non fuerit exacte cognitum, & principaliter actum, dec. 44. n. 5. pag. 315. & n. 38. pag. 318.
 Et notori non juris agens exceptiones impediunt litis ingressum, & sunt litis finitæ, dec. 44. n. 4. p. 316.
 Et operatur, ut Index non possit se in causa intromittere, dec. 44. n. 15. pag. 316.
 Non obstat fideicommissario conditionali, qui ante

eventum conditionis egit, & succubuit, dec. 44. n. 9. pag. 316.
 Et iterum agere potest purificata conditio, dec. 44. n. 25. pag. 318.
 Declara has conclusiones procedere, quando quis potest pure, quod debetur sub conditione, secus si potest sub conditione, & succubuit, dec. 44. n. 37. pag. 318.
 Non obstat non concurrente identitate personarum, dec. 94. n. 8. pag. 556.
 Et ut sententia hæc exceptionem pariat, requiritur identitas causæ, rei, & personarum, addit. ad dec. 44. n. 17. pag. 337.
 Cetera vide in verbo *Sententia*.

EXCLUSIO.

Causa exclusionis cessante cessat exclusio, dec. 34. n. 22. pag. 165.
Defensio etiam femininarum propter transverbiales agnatus est absurda, iniqua, irrationabilis, & contra humanitatem, & benignitatem, dec. 39. n. 69. pag. 301.
Fœminarum sequitur ex sola masculorum vocatione, etiam favore agnationis cessante, dec. 8. n. 1. pag. 18.
 Amplia ut ibi n. 28. pag. 30.
 Nec qualitas masculinitatis prodest descendentibus ex feminis, qui proveniunt a radice exclusæ, dec. 8. n. 20. pag. 19.
 Sed vide in verbo *Masculi ex feminis*.
 Exclusio per Statutum feminæ proximior propter masculos, exclusio etiam remanet forma remota, dec. 10. n. 13. pag. 53. & n. 19. pag. 54.
 Exemplifica, ut ibidem n. 26. pag. 53.
 Forma exclusio quando non dicatur semper exclusæ, addit. ad dec. 17. n. 30. & 35. pag. 109.
 Fœminarum exclusio propter masculos procedit in eadem linea, secus in diversa respectu successione emphyteuticæ, addit. ad dec. 17. n. 40. pag. 106.
 Contra, quod forma de linea ultimi possessoris excludatur a masculis alterius lineæ, addit. ad dec. 17. n. 41. pag. 106.
 Concilia utramque sententiam, ut prima procedat, quando concessio ab initio facta fuit duobus, vel pluribus, secus si uni potest, & suis hæredibus, addit. ad dec. 17. n. 41. pag. 106.
 Amplia etiam concessio facta fuerit a principio pluribus in solidum investitis, addit. ad dec. 17. n. 41. & 44. pag. 106.
 Cetera vide in verbo *Emphyteusis*.
 Fœminarum exclusio votum conservandæ agnationis offendit, dec. 61. n. 3. pag. 410.
 Ad exclusionem fœminarum non bene arguitur a ratione conservandæ agnationis, cum talis ratio expressa non est, dec. 32. n. 24. pag. 145. & n. 45. pag. 147.
 Item illarum exclusio a bonis paternis propter agnatos longe distantes, admitti non debet, nisi evidentissime fideicommissitensis voluntas probetur, dec. 31. n. 12. pag. 147.
 Illis exclusis, censentur etiam exclusi ex eis descendentes, dec. 61. n. 4. pag. 410.
 Filia dotata exclusio non arguit exclusiorem nepos non dotatæ, addit. ad dec. 76. n. 3. pag. 477.
 Sed potius probat, nepotes fuisse inclusos, ibid. n. 4.
 Filii excludens matrem, a fortiori excludit a viam maternam, dec. 10. n. 26. pag. 53.
 Et nepos in casu prædicto non potest venire ad hereditatem patris contra patruelum nec ex persona sua, nec ex persona patris, dec. 10. n. 27. pag. 53.
 Et de ratione, ibidem.
 Fisci exclusio, ut bona remaneant in familia, dicitur rationabilis, & ideo permittitur, addit. ad dec. 49. n. 38. pag. 335.
 Magis dilecto exclusio propter defectum conditionis, ceteri etiam minus dilecti exclusi censentur, dec. 17. n. 3. pag. 100. & n. 22. pag. 102.
 Mater exclusæ, censentur etiam exclusi ejus filii, dec. 32. n. 10. pag. 145.
 Sed vide in verbo *Masculi ex feminis*.
 Ratio eadem militat in excludenda nepre, prout in excludenda forore, dec. 20. n. 26. pag. 53.

Statutus excludens matrem a successione filii in concursu nepotis ex fratre, non excludit septem, & illud excludit sororem excludit etiam septem, & quæ sit ratio diversitatis, dec. 10. n. 14. pag. 14.
Substituti exclusio non a filius in conditione potius, sed a defectu conditionis procedit, dec. 11. n. 58. p. 164.
Vocatus sola domus non valet excludere feminas, nisi alterius additum fuerit, ut bona in domo, & familia remaneant, addit. ad dec. 98. n. 1. pag. 180.
 Amplia licet immediate post mentionem illorum de domo additum fuerit, & per locum masculinum, quæ sunt famulativæ, & verificari possunt in feminis a masculis derivantibus, addit. ad dec. 98. n. 3. pag. 180.

EXEQUUTIO.

Captatoria non dicitur dispositio, si in tertii voluntatem non illius substantia, sed exequutio collata sit, dec. 95. n. 39. pag. 161.
 Substantia dispositionis dicitur collata in tertii arbitrium, quando eidem concessa sit facultas nominandi ad hereditatem, vel fideicommissum personam incertam de incerti, addit. ad dec. 95. n. 39. p. 164.
 Secus si talis facultas restringatur ad nominandum incertum da certis, & tunc dicitur collata simplex exequutio, addit. ad dec. 95. n. 31. pag. 164.
 Via exequutiva per lapsum triginta annorum præferitur etiam concurrente mala fide, dec. 86. n. 1. p. 116.
 Et de ratione, ibidem n. 3.

EXEQUUTOR.

Successor intelligitur gravatus, licet verba solutionis, & gravaminis ad executores dirigantur, dec. 80. n. 36. pag. 499.
 Non valet facultas collata in executores eligendi alium exequutorem in eorum locum, dec. 95. n. 1. pag. 159.

EXEMPLUM. EXEMPLIFICATIO.

Exemplum aliorum iudex in dubio debet sequi, dec. 44. n. 46. pag. 319.
 Exemplificatio declarat, dec. 93. n. 14. pag. 554.

EXHÆREDATIO.

Fiscus a persona delinquentis detrahit legitimam, quamvis testator exhæredaverit filium in casu delicti, addit. ad dec. 49. n. 57. pag. 358.
 Contra, ibidem n. 58.
 Maxime, si testator præcipiat, ut filio ad gratiam Principis restituto, restitus etiam debeant omnia bona, quibus illum privaverat in casu delicti, addit. ad dec. 49. n. 59. pag. 358.

EXISTENTIA.

Creditus non existentis filiorum importat causam finalem, dec. 14. n. 18. pag. 19.
Dividentes si de aliquibus stabilibus indivisus relictis mentionem fecerint, dicendum venit alia non existisse, nam non omnes tali casu eorum mentionem facere, append. 1. ad dec. 49. n. 18. pag. 369.
 Item si apparet, eos aliquis indivisum terrenum nominatum ob malam ipsius qualitatem, eo fortius id dicendum de non nominatis, eadem tamen oratione comprehendit, append. 1. ad dec. 49. n. 19. p. 369.
Fideicommissi existentia probatur ex confessione heredis gravati contra successores universales, dec. 91. n. 41. pag. 543.
Inventory plene probat existentiam mobilium, append. 1. ad dec. 91. n. 7. pag. 546.
Res dicitur esse in loco fine destinationis, addit. ad dec. 81. n. 1. pag. 109.

EXPENSÆ.

Absolutio ab expensis fieri debet, ubi iura sunt dubia, dec. 34. n. 54. pag. 167. dec. 35. n. 33. pag. 173. & dec. 44. n. 13. pag. 316.

Et habens iustam causam litigandi absolvitur ab expensis, dec. 1. n. 39. pag. 4.
 Item fit absolutio ob authoritatem, & præstantiam Confessum, dec. 1. n. 44. pag. 6. dec. 44. n. 13. pag. 316. & dec. 99. n. 36. pag. 180.
 Iuxta credulitatem, & consilia Advocatorum excusant ab expensis, dec. 8. n. 81. pag. 351.
 Item quævis iuxta causam Iudici arbitraria, dec. 14. n. 1. n. 10. pag. 194.
 Maxime vero flanta partium consanguinitate, ibidem n. 11.

Condemnatio in expensis secundæ instantiæ faciendâ est ex constitutione Rotæ Florentinæ, quando confirmatur sententia Iudicis a quo, dec. 51. n. 30. p. 375.
 Condemnatur in expensis tamere litigans, dec. 67. n. 5. pag. 45. & dec. 87. n. 11. pag. 134.
 Et qui ex eisdem actis succumbit, dec. 67. n. 6. p. 414.
 Sed condemnatio fieri debet per 20 tantum tempore, quo fuit temere litigans, dec. 43. n. 11. pag. 314.
Expensarum expensis non dantur, dec. 11. n. 44. p. 166.
Facta per gravatum non pro tendendo fideicommissum, quod substantiam, sed pro fructibus non repetuntur, append. 1. ad dec. 91. n. 9. pag. 149.
 Fines nec victor expensis exigit, nec victus solvit, dec. 40. n. 34. pag. 314.
Usufruduarius tenetur solvere onera, & gravamina extraordinaria, dec. 31. n. 40. 43. & 51. pag. 135.

EXPERIENTIA.

Est rerum magistra, dec. 40. n. 9. pag. 309. & dec. 77. n. 13. pag. 480.

EXPRESSIO. EXPRESSUM.

Causa habetur pro expresso, in quo testator interrogatus ita verisimiliter respondisset, dec. 100. n. 11. pag. 595.
 Sed vide in verbo *Conjectura* vers. *Desumpta*.
Causa omnis habetur pro expresso, quando eadem militat ratio, dec. 31. n. 8. pag. 133.
Neglecta videntur, quæ tam sunt specialia nota digna, non experientior, dec. 16. n. 19. pag. 91.
In substitutionibus non fit extensio de casu expresso ad non expressum, dec. 100. n. 11. pag. 591.
 Alia vide in verbo *Extensio*.
Verbum detri relatum ad personas expressas præpositione, illas repetit proprio nomine, prout sunt expressæ, dec. 93. n. 18. pag. 554.
 Et vide in verbo *Dulciter* in specie.

EXTENSIO.

Admittitur in substitutione vulgari ad casum incapacitatis, quando alias testamentum effectum habere non posset, addit. ad dec. 36. n. 33. pag. 401.
 Limita, quando adfuerit dictio *tunc*, & in casu, quæ operatur, ut substitutio, quæ de sui natura tribi potest de casu ad casum, restringatur solum ad id, quod specificè fuit expressum, omnemque impedit extensionem, addit. ad dec. 36. n. 34. pag. 401.
 Et multo magis de persona ad personam, quæ difficultas admittitur, addit. ad dec. 36. n. 31. pag. 401.
 Sublimita, quando ex contextu constat, testamentum voluisse extendere fideicommissum da casu ad casum, vel de persona ad personam, addit. ad dec. 36. n. 36. pag. 401.
 Item admittitur, quando constat da mente testatoris cupientis inducere fideicommissum favorem agnationis, dec. 61. n. 19. pag. 435.
 Item in casibus, in quibus ob identitatem rationis verisimile est, testatorem interrogatum ita respondurum etiam de persona ad personam, dec. 61. n. 10. pag. 435.
 Sed vide in verbo *Conjectura* vers. *Desumpta*.
 Et fit extensio ad casum, de quo testator verisimiliter providisset, dec. 78. n. 16. pag. 473. & dec. 100. n. 75. pag. 596.
 Item admittitur, quando mens testatoris aliter effectum fortiori non potest, dec. 61. n. 11. pag. 435.
Peregrina de fideicommissi, art. 19. n. 33. negans absolute exten-

extensioem in fideicommissis reprobatur, dec. 62. n. 16. pag. 435.

Substitutus in casu, quo filius succedit matri suæ, & postea decedit sine filio, ex majoritate rationis admittitur, etiam si decesserit ante matris obitum, addit. ad dec. 36. n. 33. pag. 401.

Ratio conservandæ agnitionis respicit publicam utilitatem, idcirco extenditur ad nepotem ex commoda mente Statuti, & hoc non dicitur extensio, sed comprehensio, & proprius intellectus Statuti, decif. 10. n. 31. pag. 14.

In fideicommissio ex identitate rationis fit extensio de persona ad personam, & de re ad rem, decif. 16. n. 14. pag. 91.

Item de casu ad casum, ubi plures casus enumerantur, remittit, addit. ad dec. 16. n. 6. pag. 96.

Præcipue si agatur de extendenda vulgari ad casum, similem, addit. ad dec. 16. n. 7. pag. 96.

Item de casu unius speciei, puta impotentie, ad alium casum ejusdem speciei, addit. ad dec. 16. n. 8. pag. 96.

Amplia etiam a casu unius speciei, puta impotentie, ad casum alterius speciei, voluntatis nempe, & viceversa, addit. ad dec. 16. n. 9. pag. 96.

In favorabilibus tamen, non in penalibus, & odiosis, ibidem.

Sic substitutio facta in casu, quo institutus testatori præmortui, extenditur ad casum, quo supervivit, & hereditatem repudiat, addit. ad decif. 16. n. 10. pag. 96.

Item substitutio in fidei, si hæres vivo testatore decesserit, habet locum, si post testatorem moriatur, sed ante aditionem hereditatis, addit. ad dec. 16. n. 11. pag. 96.

Vulgari facta in casu impotentie, vel voluntatis comprehendit omnes alios casus licet non expressos, addit. ad dec. 16. n. 11. pag. 96.

Amplia, five agatur de vulgari facta in hereditate, universalis, addit. ad dec. 16. n. 13. pag. 96.

Sive de vulgari in fideicommissis, & legatis, addit. ad dec. 16. n. 14. pag. 96.

Item amplia, five versemur in simplici vulgari, five in vulgari contenta in compendiosa, addit. ad decif. 16. n. 15. pag. 96.

Subamplia, ut extendatur ad omnem casum, in quo vulgari verificari potest, addit. ad dec. 16. n. 16. pag. 97.

Item admittitur in fideicommissis ordinato favore posthumo ex una uxore, quod extenditur ad nactentem ex altera, si testator de certo venire non intellexit, & quando hæc factum dicitur, addit. ad decif. 16. n. 17. pag. 97.

Item in substitutione facta in casu, quo quis filios non suscipiat, quæ extenditur ad omnem casum, quo gravatus sine prole decedit, addit. ad dec. 16. n. 18. pag. 97.

Et specialiter ad casum, quo ille non nubat, addit. ad dec. 16. n. 19. pag. 97.

Item substitutio facta sub conditione, si non nupserit, nec filios susceperit, tribuitur ad casum, quo nubat, filios suscipiat, qui tamen tempore mortis obierint, addit. ad dec. 16. n. 20. pag. 97.

Maxime, si testator confideravit mentionem, & propagationem familie, addit. ad decif. 16. n. 21. pag. 97.

Item admittitur de tempore ad tempus, stante verisimili mente testatoris, addit. ad dec. 16. n. 22. pag. 98.

Primum iudicium oritur, si post fideicommissum ad certum tempus restrictum, addita fuerit ratio aliorum temporum comprehensiva, addit. ad decif. 16. n. 23. pag. 98.

Ut in prohibitione alienationis facta usque dum filius pervenerit ad vigesimum quintum annum addita ratione, ut bona in perpetuum in familia conserventur, addit. ad dec. 16. n. 24. pag. 98.

Substituto facta usque ad certam ætatem, durat etiam post illam, quando apparuit, talem fuisse mentem testatoris, addit. ad dec. 16. n. 25. pag. 98.

Secundum iudicium est, si causa finalis, quam habuit testator, viget in toto tempore, addit. ad decif. 16. n. 26. pag. 98.

Tertium resultat ex ipso tempore, quod incertum sit, dec. 16. n. 27. pag. 98.

Quarto limitata in tempore tacito, & sic vulgaris in pu-

pillari non cessat adveniente pubertate, addit. ad dec. 16. n. 28. pag. 98.

Contra, quod vulgaris tacita in pupillari expressa, contenta, finitur pubertate, non minus, ac ipsa pupillari, addit. ad dec. 16. n. 29. pag. 98.

Declara, ut prima opinio procedat in pupillari simpliciter, & absque ulla temporis prædictione facta, & exemplifica, ut ibi, addit. ad dec. 16. n. 30. pag. 99.

Altera in pupillari restricta ad tempus pubertatis, ibidem n. 31. & exemplifica pariter, ut ibi pag. 99.

Contrarium etiam hoc casu sentientes referuntur, addit. ad dec. 16. n. 32. & 33. pag. 99.

Quomodo conciliantur, addit. ad dec. 16. n. 34. pag. 99.

Quinta, si non facta extensione, fideicommissum suum fortiri non possit effectum, & exemplifica, ut ibi, addit. ad dec. 16. n. 35. pag. 99.

Sextam conjecturam supponit favor pæz cause, addit. ad dec. 16. n. 36. pag. 99.

Facilior sit extensio de casu ad casum, quam de tempore ad tempus, & de ratione, addit. ad decif. 16. n. 37. pag. 99.

Item admittitur extensio de uno ad alium casum, quando subest eadem ratio, dec. 13. n. 40. pag. 82.

Et tam in fideicommissaria, quam in directa substitutione a casu deficientie, casum non existente, addit. ad dec. 15. n. 7. pag. 86.

Limita, si testator cogitavit casum non existentem, & in eo non substituit, addit. ad dec. 15. n. 9. pag. 86.

Et de casu non natiuitatis quando cogitatum dicitur, addit. ad dec. 15. n. 9. pag. 86.

Item limita, si adint diuisiones tunc, & ex casu, vel similes restrictivæ, addit. ad dec. 15. n. 10. pag. 87.

Sublimita in substitutione facta, deficientia linea, vel simili, addit. ad dec. 15. n. 11. pag. 87.

Et ad quos casus verba taxativa tunc referantur, addit. ad dec. 15. n. 12. pag. 87.

Maxime si deficientia alia verba duntaxat, non aliter, nec alio modo, sine quibus diuisiones tunc, & ex casu nihil operantur, addit. ad dec. 15. n. 13. pag. 87.

Fortius si nulla sit assignabilis ratio diversitatis inter casum non existentem, & casum deficientem, addit. ad dec. 15. n. 14. pag. 87.

Amplia etiam diuisiones restrictivæ essent geminatæ, addit. ad dec. 15. n. 15. pag. 87.

Identitas rationis extendit substitutionem in casu deficientie, ad casum non existentem, addit. ad decif. 15. n. 16. pag. 87.

Item substitutio in fidei in casu mortis ad casum non natiuitatis, addit. ad dec. 15. n. 17. pag. 87.

Reprobatur distinctio inter substitutionem in casu deficientie, seu non natiuitatis, & aliam in casu obitus, addit. ad dec. 15. n. 18. pag. 87.

Nisi tamen constet de restrictivæ, addit. ad decif. 15. n. 19. pag. 87.

Substitutus posthumus, seu filio nascituro, admittitur etiam posthumus non nato, & de ratione, addit. ad dec. 15. n. 20. pag. 87.

Amplia etiam substitutio facta fuisse, posthumus in pupillari ætate decedente, addit. ad dec. 15. n. 21. pag. 87.

Quamvis testator longo tempore supervixerit a die conditi testamenti, addit. ad dec. 15. n. 22. pag. 87.

Finis, & effectus a testatore comprehensus probat comprehendisse casum non existentem in casu obitus, addit. ad dec. 15. n. 23. pag. 87.

Amplia, five conditio fuerit affirmativa, seu negativa, addit. ad dec. 15. n. 24. pag. 88.

Substitutus in casu, quo hæres decederet Presbyter admittitur, eo defuncto sine filiis, quamvis Presbyter non fuerit, & de ratione, addit. ad dec. 15. n. 25. pag. 88.

Contrarium tenentes referuntur, addit. ad decif. 15. n. 26. pag. 88.

Idem fundantur in hoc, quod fit conditio voluntaria, quæ non potest impleri per æquipoisens, addit. ad dec. 15. n. 27. pag. 88.

Sed prima opinio est verior, si testator ad Presbyteratum non respexit, sed ad earentiam filiorum, quæ ex eo promanant, addit. ad dec. 15. n. 28. pag. 88.

Quamvis sit conditio voluntaria, ibidem.

Et quamquam Sacerdos ante adeptum Presbyteratum possit

possit filios suscipere, & de ratione, addit. ad decif. 15. n. 30. pag. 88.

Limita tamen, si testator in Presbytero ad filiorum, deficientiam non respexerit, addit. ad decif. 15. n. 31. pag. 88.

Effectus Presbyteratus, an testator consideraverit nec ne, remittitur arbitrio iudicis, ibidem n. 32.

Voluntas admittendi substitutionem tam in casu obitus sine filijs, quam si vocatus fuit Presbyter, probata per testes, vel alio modo, anice additur, addit. ad dec. 15. n. 33. pag. 88.

Substitutio in casu, quo filii per mortem patris sui juris evaserint, extenditur in casu illorum emancipationis, addit. ad dec. 15. n. 34. pag. 88.

Item facta post mortem uxoris sub conditione viduitatis extenditur ad casum, quo uxor secundas nuptias contrahit, addit. ad dec. 15. n. 35. pag. 88.

Maxime si non addit dictiones taxative, addit. ad decif. 15. n. 36. pag. 88.

Legatum annuum factum sub conditione obsequii, & cohabitationis in domo uxoris ipsius legantis, debetur etiam, legatario non habitante, si obsequia prestat paratus sit, addit. ad dec. 15. n. 37. p. 89.

Substitutio vulgaris alicui facta sub conditione, si bene Religiosus, vel filios non habuerit, extenditur ad casum, quo ob praemortem succedere non possit, addit. ad dec. 15. n. 38. pag. 89.

Vocatus ad primogenituram filius nascitoris post mortem testatoris ex sua nepote tunc temporis inupta, si haec matrimonium contrahat, vivo testatore, & filios suscipiat isti ad primogenituram admittuntur, addit. ad dec. 15. n. 40. pag. 89.

Demanda per testatorem electione juvenis ad effectum ducendi uxorem pro filiorum procreatione, famulique fidei renovatione, & conservatione, dicitur testatoris voluntati consultum, si eligatur senex, & etate propter uxorem qui plures habeat filios, addit. ad dec. 15. n. 41. pag. 89.

Item ad fideicommissum admittitur vidua jam senex, quae plures habeat filios, si vocata fuerint femine sub lege nubendi, addit. ad dec. 15. n. 42. pag. 89.

Legatum filiae relictum sub conditione si nuptis, habet locum, etiam si nupta non sit, addit. ad dec. 15. n. 43. pag. 89.

Et praefertur inupta, quamvis haec sit proximior, ibi. Item factum Mouassir confitendo pro recipiendis in eo Monialibus, assignari potest jam constructo, & dictis Monialibus recipiendis, addit. ad decif. 15. n. 44. pag. 89.

Item factum, in opus novum, converti potest in conservationem operis jam inchoati, addit. ad dec. 15. n. 45. pag. 89.

Item admittitur extensio substitutionis in casu deficiente ad casum non naivatis, si sequeretur absurdum, & exemplifica ut ibi, addit. ad decif. 25. n. 50. pag. 89.

Substitutio facta in defectu filiorum nati, & de nascente extenditur etiam ad casum non existentis ob identitatem rationis desumpta a conjectura mente testatoris in utroque casu, scilicet deficientie, & non existentie, addit. ad dec. 15. n. 51. pag. 89.

Quamquam praedicta verba nati, & de nascente, utpote directa ad filios vocatos operentur, ut deficientia intelligatur post alium existentem, & nativitatem, & non in casu, quo filii nati non sint, ibidem num. 52.

Item admittitur extensio de casu ad casum, & de persona ad personam, quando ratio est generalior dictio, dec. 24. n. 20. pag. 188.

Dictio tamen, & de casu non impedit extensionem ex conjectura mente testatoris, dec. 24. n. 22. p. 188. Maxime si tantibus conjecturis pro vocatione, dec. 24. n. 23. pag. 188.

Ex activa vocatione fit extensio ad passivam, quando addit prohibitio realis, dec. 24. n. 28. pag. 188.

Item admittitur extensio, quando subest eadem ratio, dec. 27. n. 6. pag. 207.

Ampla etiam ad effectum ut minus dilectus preferatur magis dilecto, addit. ad dec. 28. n. 28. pag. 207.

Item extensio admittitur, quando verisimile est, testatorem interrogatum ita respondisse, decif. 30. n. 75. pag. 212.

Sed vide in verbo *Conjunctura* vers. *Desumpta*.

Item in conditionibus necessariis ad adum, vel ad effectum adus, de uno casu ad habentem eundem effectum, dec. 38. n. 4. pag. 127.

Quando testator consideravit effectum, fit extensio ad casum similem non expressum etiam in conditione voluntaria, dec. 38. n. 5. pag. 127.

Declaratur ut ibidem n. seq.

Amplia, ut n. 60. dec. 38. pag. 201.

Inter conditionem necessariam, & voluntariam, quae sit differentia in proposito extensionis, decif. 38. n. 9. pag. 127.

Item admittitur in substitutione vulgari de casu ad casum, non de tempore ad tempus, dec. 38. n. 57. Declara primo regulam procedere, quando tempus est certum, fecus si incertum, quale est tempus mortis testatoris, dec. 38. n. 58. pag. 127.

Nam testator se restringens ad certum tempus, post illud censetur prohibere, dec. 38. n. 59. pag. 127.

Quando tempus certum non est expressum, potius consideratur casus, quam tempus, decif. 38. n. 60. pag. 127.

Et sic potius locum habet regula de extensione de casu ad casum, quam de non extensione de tempore ad tempus, dec. 38. n. 61. pag. 127.

Et de ratione, ibidem.

Alias enim substitutio nunquam traheret de casu ad casum, cum semper sit sub conditione, qui in se five principaliter, five secundario tempus habet, dec. 38. n. 62. pag. 127.

Substitutio facta de nepote posthumo, si nascitur post mortem testatoris, extenditur etiam ad casum, quando posthumus nascitur vivo testatore, dec. 38. n. 63. pag. 127.

Substitutio de nepote nascituro, nedum post mortem testatoris, sed etiam filii locum habet, si nascitur vivente filio, sed emancipato, dec. 38. n. 64. p. 127.

Substitutio facta, si filius antea sub morte testatoris, & postea mortuus habet locum, etiam si filii testatoris praedecefferint, dec. 38. n. 65. p. 127.

Dispositio quaelibet facta in casum eventurum post mortem, extenditur eventum casui in vita testatoris, dec. 38. n. 66. pag. 127.

Declaratur secundo regulam praedictam, quo extensio fiat de casu ad casum, non de tempore ad tempus, quando tempus expressum est de natura substitutionis, & inest, etiam non esset expressum, & de ratione, dec. 38. n. 52. & seq. pag. 127.

Declaratur tertio regulam praedictam, ut non extensio de tempore ad tempus sit fundata in praesumpta voluntate testatoris, dec. 38. n. 53. pag. 127.

Et de ratione, ibidem n. 54.

Et ideo regula casus in casibus, in quibus praesumpta testatoris voluntas non refragatur, dec. 38. n. 55. pag. 127.

Extensio fit ex verisimili mente testatoris, decif. 38. n. 67. pag. 127.

Quilibet colorata interpretatio sufficit pro limitatione regulae de non intercepta extensione de tempore ad tempus, dec. 38. n. 74. pag. 127.

Vulgaria substitutio facta in casu, quo institutus testator praedecefferit, extenditur ad casum, quo supervivit, & hereditatem repudiat, addit. ad decif. 38. n. 1. pag. 127.

Vocatus sub dupli conditione, quatenus scilicet gravatus decessat sine filijs, & abique testamento, non admittitur, si decessat sine filijs, sed cum testamento, appendi ad dec. 38. n. 3. pag. 127.

Declaratur, dummodo utraque conditio sit adjecta eidem substitutioni, fecus si diversis, appendi ad dec. 38. n. 4. pag. 127.

Cum conditio voluntaria uni adjecta non extendatur ad aliam, dec. 38. n. 56. pag. 127. & in appendi. n. 4. pag. 127.

Subdeclaratur, ut non procedat, si intrare possit repetitio conditionis ex ratione, ne testator majus privilegium industrie praefumat remotoribus ingratulis, & minus dilectis, quam haereditate scripto ratione sanguinis, & christiani praedilecto, appendi ad dec. 38. n. 6. pag. 127.

Vel si agatur de ratione unica, & recta ab eodem verbo, quo casu conditio in fine posita afficit, & determinatur.

terminat totam dispositionem, append. ad dec. 38. n. 7. pag. 294.

Intellige istas subdilationes procedere in dubio, scilicet si ante clara voluntate testatoris, primo casu unum, secundo vero binas conditiones injungentis, append. ad dec. 38. n. 8. pag. 294.

Tunc enim conditiones prout jacent qualificare debent dispositionem, & scienda est ratio ad proximam, & quibus verba congruant, non vero ad precedentia, quae sunt de per se, append. ad dec. 38. n. 9. pag. 294.

Ex praedilectionis argumentum de se est fallax, nec locum obtemperat, ad hoc ut conditio adjecta uni institutioni, in alia voluta censatur, append. ad dec. 38. n. 10. pag. 294.

Item admittitur extensio in vulgari, & quare, dec. 39. n. 43. pag. 301.

Et inest de ejusdem substitutionis natura, dec. 39. n. 61. pag. 301.

Potissime vero scienda est, quando constat de enixa voluntate testatoris habendi heredem ex testamento, dec. 39. n. 67. pag. 301.

Fideicommissum reliquum familiae extenditur ultra decimum gradum, si ante prohibitionem alienationis in perpetuum, urbana remaneant in familia, dec. 43. n. 4. pag. 314.

Maxime si agatur contra tertium possessorem extraneum, dec. 43. n. 5. pag. 314.

Prohibitio alienationis ampliat fideicommissum ad feminas, quando masculis sine ea provisum fuerat, dec. 56. n. 17. pag. 388.

Substitutio facta in uno casu, ad alium extenditur, dec. 57. n. 3. pag. 403.

Limita ad casum incapacitatis, dec. 57. n. 4. p. 403.

Substituta in substitutione vulgari, in qua sit extensio etiam ad casum incapacitatis, dec. 57. n. 6. p. 403.

Quando agitur de fideicommissum inducitur ex ratione adjecta prohibitionis, tunc restringitur, & ampliat ad personas, & tempora, quae ipsa ratio comprehendit, licet plus, vel minus in prohibitione legatur expressum, addit. ad dec. 58. n. 48. p. 411.

Extensio de casu ad casum, & de persona ad personam quando habet locum, remissive, addit. ad dec. 62. n. 11. pag. 439.

Etiā in materia penali sit extensio, ne dispositio reddatur lapsa, dec. 93. n. 6. pag. 558.

Alia vide infra in vers. Non admittitur ubi plura.

Clauſularum extensio fieri debet secundum tempus, & stylum modernorum, dec. 10. n. 30. pag. 122.

Comprehensio, non extensio dicitur, quando militat eadem ratio, dec. 62. n. 21. pag. 439.

Vel quando sit ex mente Statuti, dec. 10. n. 31. p. 34.

Diffinitio restrictiva, & limitativa an, & quando extensionem impendant, addit. ad dec. 13. n. 10. & seq. pag. 87. & ad dec. 24. n. 21. & seq. pag. 188. & dec. 38. n. 9. & 13. pag. 288.

Fideicommissum quando extendatur ultra quatuor, & decimum gradum, addit. ad dec. 34. n. 23. p. 269. & dec. 43. n. 4. & 5. pag. 314.

Illius non fit de primo fideicommissum ad secundum, si ante bonorum, & personarum diversitate, dec. 16. n. 22. pag. 92.

In dubio contra extensionem est iudicandum, dec. 39. n. 39. pag. 301.

Contra, ibidem n. 61. & 66. pag. 301.

Juramentum non extenditur ad incogitata, dec. 29. n. 12. pag. 125.

Maxime in muliere, & quando incogitatio sit facti, & non juris, & agatur de damno vitando, dec. 19. n. 13. pag. 125.

Jurisdictionis materia est stricti juris quoad extensionem, quo vero ad comprehensionem latissime est interpretanda, dec. 11. n. 8. pag. 67.

Non admittitur in substitutione fideicommissaria de persona ad personam, dec. 32. n. 15. pag. 374.

Et ad alium casum non expresse dispositio porrigi nequit, dec. 14. n. 30. pag. 300.

Item quando constat de contraria voluntate testatoris, cum solum permittitur, quando apparet, talem fuisse expressam dispositionem, vel tacitam desumptam ex majoritate, vel identitate rationis, addit. ad dec. 36. n. 28. pag. 402.

Item non fit in fideicommissum de persona ad personam, cum illud sit stricti juris, & junctum suis non extenditur ad nepotes, dec. 16. n. 36. pag. 93. & ibi addit. n. 2. pag. 96. & addit. ad dec. 24. n. 16. p. 92.

Maxime si substitutio sit limitata ad certas personas, addit. ad dec. 16. n. 3. pag. 96.

Prout nec extenditur de re ad rem, dec. 16. n. 37. pag. 93.

Nec de casu ad casum, dec. 16. n. 38. pag. 93.

Ad dec. 24. n. 26. pag. 191. & addit. ad dec. 62. n. 2. pag. 439.

Maxime in capitulis separatis, dec. 16. n. 30. pag. 93.

Et in fideicommissis particularibus, quod est minus favorabile, dec. 16. n. 40. pag. 93.

Limita regulam praedictam in parte conditionali, quae sit amplior dispositiva, addit. ad dec. 16. n. 4. p. 96.

Amplia, ut procedat etiam in substitutione directa, & vulgari, quae non extenditur de persona ad personam, addit. ad dec. 16. n. 5. pag. 96.

Non admittitur extensio in fideicommissum de casu ad casum, addit. ad dec. 16. n. 23. pag. 93.

Limita concurrente veritatem mente testatoris, addit. ad dec. 16. n. 18. & 20. pag. 97.

Amplia etiam in conditione voluntaria, addit. ad dec. 16. n. 29. pag. 97.

Vel si concurrat identitas rationis, addit. ad dec. 16. n. 21. pag. 97.

Contrarius sentientes referuntur, addit. ad dec. 16. n. 22. pag. 97.

Item non admittitur in fideicommissaria de tempore ad tempus, addit. ad dec. 16. n. 28. pag. 97.

Sicut nec in substitutione directa, addit. ad dec. 16. n. 29. pag. 97.

Substitutio si haeres intra viginti annos decesserit sine liberis, co obante post dictum annum, nullis reliquis suis, expirat, addit. ad dec. 16. n. 31. p. 98.

Pupillaris facta filio, si decesserit infra decimum annum, non habet locum, si decesserit post decimum annum, & intra decimum quintum, ibidem n. 32.

Substitutio Titii, si filius vivo testatore decessat, eo post mortem testatoris obeunte, expirat, addit. ad dec. 16. n. 33. pag. 98.

Etiā si adjecta fuerit clausula vulgariter, pupillari-ter, & per fideicommissum, addit. ad dec. 16. n. 34. pag. 98.

Difficilius admittitur extensio in fideicommissum inducitur per contrarium, quam per ultimam voluntatem, dec. 16. n. 4. pag. 93.

Nec fit in contradicibus de persona ad personam, dec. 39. n. 14. pag. 416.

Fideicommissum favore agnationis, in una parte testamenti factum, non extenditur ad bona, in alia parte testamenti nisi ex baronibus praelegata, dec. 16. n. 40. pag. 94.

Item non admittitur extensio, cum cessat ratio finalis, dec. 15. n. 9. pag. 82.

Item non admittitur extensio fideicommissi conditionalis de casu ad casum favore praecausae, addit. ad dec. 15. n. 48. pag. 89.

Limita tamen de persona ad personam, addit. ad dec. 15. n. 47. pag. 89.

Fortius non admittitur, si adint verba limitativa, & restrictiva, addit. ad dec. 15. n. 48. pag. 89.

Hoc tamen non procedit, si res evadat dubia ex circumstantiis hinc inde militantibus, cum casu favor praecausae prevallere debet, ibidem n. 49.

Non admittitur extensio in promissione eversionis, quando est restricta ad unum casum, dec. 19. n. 11. p. 114.

Item in conditione, quae aliquam non recipit extensionem, si adint verba tunc, & de casu, dec. 30. n. 9 & 15. pag. 128.

Nec ex praesumpta mente testatoris, ibidem n. 20.

Item nec ex vocatione activa ad passivam, dec. 24. n. 17. pag. 128.

Item nec in institutione, in qua non datur casus necessarius, & sic extensio fieri nequit, dec. 18. n. 29. pag. 129. & n. 36. pag. 191. & in append. num. 4. pag. 193.

Nec ad casum similem, dec. 18. n. 48. pag. 118.

Item nec licet sit in conditione voluntaria, ibidem n. 31. pag. 189.

Ad effectum dignoscendi, an sit locus extensioni, non inspicitur, an institutio, vel substitutio sit necessaria.

- ria, sed an sit concepta sub conditione necessaria, vel voluntaria, dec. 58. n. 56. pag. 180.
- Item non admittitur in claris ex identitate, & maiore ratione, append. ad dec. 58. n. 21. pag. 194.
- Siculi nec ex uno ad alium casum contrarium, append. ad dec. 58. n. 5. pag. 195.
- Et sic non fit extensio a casu mortis sine filiis ad alium mortis cum filiis, ibidem.
- Substituto fidelicommissarii non extenditur de casu ad casum, præsertim, cum est concepta sub conditione voluntaria, dec. 59. n. 8. pag. 198. & n. 24. & 27. pag. 199.
- Directa non extenditur ad casum, nisi quando testator non potuit providere, dec. 59. n. 13. pag. 198.
- Substituto vulgaris in uno casu concepta non extenditur ad fidelicommissariam, decif. 59. n. 23. & 29. pag. 199.
- Item non admittitur extensio de casu ad casum in materia tutelæ, dec. 59. n. 28. pag. 199.
- Item nec in substitutione de casu expresso ad non expressum, dec. 100. n. 21. pag. 591.
- Substitutus sub conditione, si puerum natus non fuerit, extenditur ad casum, quod natus sit, & moriatur, dummodo mater coheres non sit in medio, decif. 100. n. 70. pag. 596.
- Siculi concepta in casu, quo quis non sit hæres, continent casum, quod sit, & in pupillari ætate decedat, dec. 100. n. 71. pag. 596.
- Vulgaris concepta in uno casu trahitur ad similem, dec. 100. n. 61. pag. 595.
- Et ad casum contrarium, dec. 100. n. 76. pag. 596.
- Ideo facta in casu, quo soli masculi reperiantur, trahitur ad casum, quo adfuit, sed uti forenses non possunt succedere, dec. 100. n. 63. pag. 595.
- Item concepta in casu substituitur, & mortis completum casum, quo liberi non nascantur, decif. 100. n. 64. pag. 595.
- Ampla, ut non interit, an sit vulgaris expressa, vel in comprehensiva contenta, decif. 100. n. 66. & 71. pag. 596.
- Ampla secundo, etiam si conditio adnexa secundo, vel ulteriori instituto repugnet, decif. 100. n. 67. pag. 596.
- Item extensio non admittitur in Statutis præsertim exorbitantibus, dec. 22. n. 23. pag. 161.
- Nec in Statuto poenali, cum sit sit intelligendum, dec. 81. n. 41. pag. 514.
- Et quando fecus, dec. 95. n. 6. pag. 558.
- Alia vide supra in verbis *Admittitur*.
- Relatio non habet locum quando dispositio odiosa, uti fidelicommissum, extenditur, dec. 16. n. 59. p. 94.
- Cetera vide in verbo *Relatio*.
- Renunciatio etiam generalis non tenet, sublata persona, ad cuius commodum facta fuit, & ad iura futura non extenditur, dec. 19. n. 19. & 20. pag. 115.
- Taxativo habet vim prohibitionis, & restringitur ad casum expressum, dec. 59. n. 16. pag. 128.
- Et alios casus excludit, ibidem n. 17.
- Verba modi subiunctivi extenduntur etiam ad futurum, dec. 48. n. 51. pag. 365.
- Verba cuiusvisque temporis si non possint operari in suo tempore, ad aliud trahuntur, in quo possint operari, dec. 48. n. 31. pag. 346. & in addit. ad decif. 58. n. 51. pag. 401.
- Et sic tempus præfati trahitur ad futurum, decif. 48. n. 53. pag. 346.
- Verba quando non patiuntur commodam restrictionem, fidelicommissum ampliatur ex prohibitione, dec. 56. n. 10. pag. 398.
- Verba semper, & in infinitum extensionem de tempore ad tempus non operantur, & quomodo sint intelligenda, addit. ad dec. 16. n. 50. pag. 99.

EXTRANEUS.

- Filiis non vocati habentur pro extraneis, addit. ad decif. 50. n. 49. pag. 421.
- Interpretatio pro eo de familia contra extraneum semper capienda est, dec. 43. n. 6. pag. 314.
- Testator non præsumitur voluisse extraneos propriis agnatis antepone, dec. 80. n. 39. pag. 499.

EXTREMA.

- Hypothecaria, quæ fuit, dec. 73. n. 6. pag. 471.

FACTUM.

- Alienus potest venire contra alienationem ab ipso factam contra prohibitionem legis, & hominis, decif. 19. n. 64. pag. 121.
- Fidelicommissum uti confidens in facto non præsumitur, dec. 16. n. 17. pag. 91.
- Habeatur pro facto, quod de proximo est faciendum, decif. 2. n. 22. pag. 7.
- Hæres factum defuncti servare tenetur, dec. 3. n. 11. p. 71.
- Illique non potest contravenire, dec. 3. n. 14. pag. 11.
- In conditionibus merum factum attenditur, dec. 2. n. 11. pag. 6. & dec. 8. n. 79. pag. 35.
- Item in conditionibus voluntariis attenditur modum, factum, non investigata ratione motiva disponentis, append. ad dec. 58. n. 15. pag. 194.
- Incontinentia calore factum, vel dictum, non prius ratum est, quam nec perseverantia apparuerit, decif. 19. n. 58. pag. 71.
- Mulier factum suum licet nullum impugnare, & contra propriam confessionem venire non potest, dec. 16. n. 37. pag. 500.
- Non factum quando pro facto habeatur, decif. 86. n. 34. pag. 517.
- Panem nemo pati debet ex fado alterius, illa enim sunt auctores transgressi non debet, dec. 96. n. 1. p. 565.
- Statutum mens facti, non verbis est adimplenda, dec. 81. n. 18. pag. 514.
- Variatio facti etiam modica totum jus immutat, dec. 91. n. 29. pag. 542.
- Unus factum alteri regulariter non nocet, dec. 59. n. 54. pag. 301.

FACULTAS in genere.

- Affrancandi bona emphyteutice pro acquirentem filiola operatorum solum, ut feminæ non arceantur ab eorum successione, non autem tollit prærogativam masculorum, dec. 17. n. 24. pag. 101.
- Arbitri non extenditur ad id, quod in compromisso dictum non est, dec. 19. n. 44. pag. 125.
- Argumentum à facultate alienandi ad facultatem perscribendi valet, dec. 18. n. 34. pag. 111.
- Dispositio, quæ in alienam voluntatem simpliciter confertur, licet à iure improbetur, captatoria tamen dici non valet, & de ratione, addit. ad decif. 95. n. 19. pag. 563.
- Apud Pragmaticos tamen talis dispositio dicitur captatoria, ibidem n. 20.
- Ideo captatoria dicitur dispositio, quando eius substantia confertur in liberam, & absolutam tertii facultatem, addit. ad dec. 95. n. 21. pag. 163.
- Item quando talis facultas coniunctam habet hereditatis instituti revocationem, & ademptionem hereditatis, addit. ad dec. 95. n. 22. pag. 163.
- Contra, si non in absolutam tertii voluntatem, sed in limitatum, & regulatum arbitrium dispositio collata sit, addit. ad dec. 95. n. 24. pag. 163.
- Substantia dispositionis dicitur collata in tertii arbitrium, quando eidem concessa est facultas nominandi ad hereditatem, vel fidelicommissum personam incertam de locertis, addit. ad dec. 95. n. 30. pag. 164.
- Secus si talis facultas restringatur ad nominandum incertum de certis, & tunc dicitur collata simpliciter exequutio, addit. ad dec. 95. n. 31. pag. 164.
- Electio personæ incertæ de certis tunc commissæ dicitur, quando eligendus esset aliquis, in quo plures qualitates concurrere deberent, addit. ad dec. 95. n. 32. pag. 164.
- Item quando faciendæ est de certo genere personarum, puta agnatorum testatoris, addit. ad dec. 95. n. 33. pag. 164.
- Certiorum in magno numero, puta unius Florentini, se habet, ac eligi debet incerti de incertis, addit. ad dec. 95. n. 34. pag. 164.
- Personæ incertæ de incertis collata in arbitrium boni viri

viri, seu in subsidium, Iudicis Ordinarii, non est invalida, vel captaoria, & de ratione, decisi 95. n. 37. pag. 560.

Quando facta est, curandum non est, an sit demandata de incertis de certis, aut de incertis de incertis, nam semper subditur, & de ratione, addit. ad dec. 95. n. 35. pag. 560.

Contrarium verum, & de ratione, ibidem n. 36.

Collata in executoribus eligendi in eorum locum, alium exequutorem non valet, dec. 95. n. 70. p. 559.

Item non valet ademptio legati collata in arbitrium heredis, dec. 95. n. 37. pag. 559.

Eligendi fideicommissarii non restricti ad aliquod personarum genus est nulla, dec. 95. n. 33. pag. 559.

Declarat, ut ibidem n. 37.

Item declarat praedictas conclusiones procedere, quando dispositio pendet ex alieno arbitrio quoad substantiam, secus si quoad electionem personarum, seu familie, dec. 95. n. 15. pag. 559.

Exemplifica, ut ibidem, & de ratione, dec. 95. n. 24. pag. 559.

Eligendi personam incertam de incertis non valet, quia non sequitur electione dispositio redderetur inutilis, secus si addit persona, in qua subsistat dispositio, & quando id contingat, dec. 95. n. 27. 30. 31. & 34. pag. 559.

Instituto pauperum, quos Titius elegerit, valet, & Titio non eligente veritatem in pauperibus patris testatoris, dec. 95. n. 73. pag. 560.

Fideicommissi remissio arguitur ex facultate omnia facienda de bonis divinis tamquam de re propria, addit. ad dec. 19. n. 95. pag. 155.

Impediendi conditionem potestativam non praescribitur in institutione, secus in legatis, & aliis dispositionibus, dec. 18. n. 51. pag. 110.

Remittendi fideicommissum procuratori impertita non dicitur, ex permissione et data dividendi, prout fieri videbitur, addit. ad dec. 19. n. 176. pag. 146.

Remperandi bona per alios empti, quae esset personalis, non operatur, ut quis recuperare possit bona fideicommissaria in alios distracta, etiam soluto pretio, addit. ad dec. 97. n. 14. pag. 376.

Et quando haec facultas personalis dicitur, remissive, addit. ad dec. 97. n. 15. pag. 376.

Item ex quibus arguitur perpetua, dec. 18. n. 4. p. 110.

FACULTAS alienandi.

Argumentum a facultate alienandi ad facultatem praescribendi valet, dec. 18. n. 34. pag. 111.

Concessa dicitur ex clausula *constitutio* procuratoris in rem propriam, dec. 19. n. 7. pag. 121.

Concessa inter certas personas comprehendit etiam alienationem per ultimam voluntatem, dec. 67. n. 1. pag. 454.

Concessa non dicitur in divisionibus ex clausula *libera*, & *absolute*, si ista referatur ad communionem, addit. ad dec. 19. n. 109. pag. 137.

Concessa filijs non extenditur ad nepotes, addit. ad dec. 19. n. 111. pag. 137. & addit. ad dec. 67. n. 9. pag. 455. & vide infra in verb. *Concessa limitata*.

Concessa ad effectum constitutiendi dotem, non suffragatur pro restituenda, addit. ad dec. 67. n. 7. pag. 455.

Concessa cum onere investimenti, premium fideicommissi, non suffragatur non facto investimento, addit. ad dec. 19. n. 112. p. 137. & addit. ad dec. 67. n. 8. pag. 455.

Concessa limitata alicui personae non transit ad illius heredes, addit. ad dec. 67. n. 9. pag. 455.

Limita, si adiecta fuerit ratio *quae voluit*, &c. cuius vigore tam licentia, quam prohibitio alienandi extenderetur ad nepotes, aliosque descendentes, addit. ad dec. 67. n. 10. pag. 455.

Drusta dicitur ad exercitum per heredis institutionem, addit. ad dec. 53. n. 15. pag. 161. & ad dec. 67. n. 1. pag. 455. & dec. 52. n. 73. pag. 573.

Etiam agatur de generali heredis institutione iuxta dec. Curiae Florentinae, addit. ad dec. 33. n. 16. pag. 161.

Lavinensis, controversae, 127. dicens contra dec. 346. Palm. Nep. n. 27. pag. 161.

Contrariae auctoritates afferuntur, & conciliantur, cum distinctione, de qua n. 29. addit. ad dec. 33. n. 18. pag. 161. & in addit. ad dec. 67. n. 17. p. 455.

Limita supradictam conclusionem, quod facultas alienandi dicitur ad exercitum deinde per heredis institutionem, si institutio facta sit de eo, qui a primo testatore fuit substitutus, nam tunc non dicitur alienatio fideicommissi destrudiva, sed potius restitutiva, addit. ad dec. 33. n. 30. pag. 161.

Sublimita, quando testator diversimode a primo disposuit, addit. ad dec. 33. n. 30. pag. 161.

Drusta adiecta orationi prohibitive permissionem alienationis importat, dec. 76. n. 24. pag. 477. Alia, vide infra.

Dubia, & ad alia referribilis fideicommissum clarum destrueri non valet, addit. ad dec. 67. n. 19. pag. 455.

Unde non inducit tacitam permissionem prohibitio alienandi in alios, quasi supponens licentiam alienandi in vocatos, addit. ad dec. 67. n. 10. pag. 455.

Expressa, & tacite concedi potest, & quando tacite dicitur, addit. ad dec. 67. n. 18. pag. 455.

Fideicommissi non dicitur renunciatio, est libera alienandi facultas data erit in divisione, addit. ad dec. 19. n. 84. pag. 155.

Contra tamen, n. 92. addit. ad dec. 19. n. 92. pag. 155.

Concilia, ut ibidem n. 97. & seq. pag. 156.

Cetera vide in verbo *Drusta*.

Fideicommissi remissionem inducit libera disponendi facultas, utpote cum fideicommissi incompatibilia, addit. ad dec. 19. n. 92. pag. 155. & dec. 67. n. 9. pag. 459.

Et haec opinio est Florentinae recepta, ibidem.

Generalis quando dicitur, & quod operetur, vide in verb. *loquendi*.

Incompatibilis non est cum fideicommissi, addit. ad dec. 33. n. 6. pag. 159.

Nam fideicommissum durat, quousque non sequatur alienatio, & ex sequuta prorsus vertitur, & omne jus vocatorum expirat, addit. ad dec. 33. n. 7. pag. 159.

Fideicommissum quando per licentiam alienandi non dicitur derogatum, addit. ad dec. 67. n. 13. p. 455.

Derogatum non dicitur, si confitetur de mente testatoris, quod bona inter vocatos alienanda semper subsisterent oneri fideicommissi, addit. ad dec. 67. n. 14. pag. 455.

De facultate substatuendi, seu deliberandi bona subiecta fideicommissi, durante vita instituti, & salvo iure fideicommissi, addit. ad dec. 67. n. 17. p. 455.

Generalis omnes casus comprehendit, & omnia bona fideicommissi, quod durat, donec ex sequuta, illaque sequota expirat, addit. ad dec. 67. n. 12. pag. 455.

Maxime si vocato concessa fuerit libera, & absoluta facultas disponendi, addit. ad dec. 67. n. 13. p. 455.

Intelligit, si licentia esset cum fideicommissi incompatibilis, secus si posset suum effectum consequi sine eius destrudione, addit. ad dec. 67. n. 13. pag. 455.

Et in omnem casum fideicommissum veritatem deberet in eo, quod superent, addit. ad dec. 67. n. 14. pag. 455.

Generalis quando dicitur, addit. ad dec. 67. n. 6. pag. 455.

Vide infra in verb. *Restricta*.

Inter permittere, & prohibere datum medium, nempe non permittere, nec prohibere, dec. 52. n. 68. pag. 346.

Intelligenda est de alienatione licita, & permixta inter agnatos, si testator conservacionem bonorum in familia exoptaverit, addit. ad dec. 19. n. 110. p. 137.

Intelligitur ad limites praecedentis fideicommissi, addit. ad dec. 67. n. 3. pag. 455.

Et ita si fideicommissum conditum fuerit primo pro masculis, postea pro feminis, alienatio fieri non poterit in feminas, donec masculi existant, addit. ad dec. 67. n. 4. pag. 455.

Prohibetur alienare extra familiam, potest alienare in vocatos remotiores, si addit expressa facultas alienandi inter vocatos per dictionem *vel*, vel *similem*, secus si solum tacite, dec. 63. n. 20. pag. 442.

De facultate alienandi inter vocatos resultante a dictione *vel*, vel *simili* quod importet, & quos effectus

Quas optineat, addit. ad dec. 63. n. 11. pag. 441.
Inter vocatos evertit fideicommissum in causa mortis, dec. 65. n. 9. pag. 450.
Intellige, si agatur de permissione expressa per dictionem *vel*, secus si de tacita, dec. 65. n. 11. pag. 451.
 Et nisi addit post prohibitionem ratio, quod bona vadant, ut *supra ad defunctos*, quia illa dictio ut *supra* fideicommissum reperit, dec. 65. n. 11. p. 451.
Facultas alienandi nisi inter ipsos vocatos, habet inter ipsos vim expresse licentie, decisi. 33. n. 35. pag. 246.
 Et inducit prohibitionem in extraneos, dec. 35. n. 1. pag. 394.
 Ex prohibitione non disponendi nisi post certam ætatem, an resultat facultas alienandi, est ardua questio, addit. ad dec. 35. n. 13. pag. 259.
 Affertur didisio inter orationem conceptam per simplicem prohibitionem alienandi usque ad certam ætatem, & alteram conceptam per viam denegatæ potestatis cum dupli negatiua, addit. ad decisi. 13. n. 17. pag. 359.
 Adducuntur rationes, & autoritates impugnantes hanc distinctionem, addit. ad dec. 35. n. 13. p. 359.
 Author in hac questione suam opinionem non aperit, & solum refert duo insignia iudicata, unum scilicet *Rota Florentina in Causa Majoratus de Grifonibus*, alterum *Rot. Rom. in Romanum Fideicommissum de Ruffatis*, addit. ad dec. 35. n. 16. & 17. pag. 259.
 In hoc tamen omnes conveniunt, quod si causa prohibendi alienationem usque ad certam ætatem fuerit intentio testatoris consulendi imbecillitati prohibito, & sic ejus favore facta sit prohibitio, ea cessante, non cessat prohibitio legis facta in favorem fideicommissariorum, quæ tendit ad diversum finem, & effectum, addit. ad dec. 35. n. 18. pag. 259.
 Prohibitis alienationis quando est restricta ad certum tempus, post illud consuetor concessa facultas alienandi, dec. 32. n. 65. pag. 377.
 Contra, quando deducitur per argumentum a contrario sensu, ibidem n. 67.
 Declarata, ut ibidem n. 70.
 Hujusmodi facultas est contraria conservationi agnationis, dec. 32. n. 66. pag. 377.
 Restricta ad caput, vel ad effectum particularem, extra illum non optineat, addit. ad dec. 67. n. 1. p. 455.
 Et quando dicatur generalis, vel potius restricta ad caput particularem, addit. ad dec. 67. n. 6. p. 455.
 Et vide *supra in verbis Incompatibilis*.
Regata restitueret quicquid supererit, potest solum usque ad dodrantem de hereditate disporre, quarta sub finitò reservata, addit. ad dec. 35. n. 10. pag. 259.
 Secus facultatarius, cui concessa est libera facultas disponendi, qui potest alienare tam inter vivos, quam per ultimam voluntatem, addit. ad decisi. 33. n. 11. pag. 259.
 Limita, si addit in contrarium conjecturæ, & verisimilis mens testatoris, quo casu facultas limitatur ad actus speciales, & contractus inter vivos, etiam si concepta fuerit per verbum *disponere*, addit. ad decisi. 33. n. 12. pag. 259.

FACULTAS TESTANDI.

Banniti etiam in perpetuum, qui amittunt civilitatem, salva libertate, retinent facultatem testandi etiam de bonis suis in territorio patriæ amissæ, decisi. 49. n. 12. pag. 353.
Damnatus ad metallum ad tempus non dicebatur antiquitus revera in metallum damnatus, sed metallicum opus exercere, dec. 40. n. 13. pag. 353.
 Sic damnatus ad triremes ad tempus, non potest dici damnatus ad triremes, sed potius triremium opus exercere, dec. 40. n. 14. pag. 353.
 Et retinet liberam testandi facultatem, quæ sequitur libertatem, dec. 40. n. 15. & 17. pag. 353.
Fideicommissum evertitur ex libera disponendi facultate, dec. 65. n. 9. pag. 450. & addit. ad decisi. 19. n. 92. pag. 135.
 Et hæc est opinio Florentinæ recepta, ibidem.
 Alia vide in verbo *Facultas alienandi*.
Quilibet testari potest, qui non sit a lege prohibitus expressè, dec. 49. n. 26. pag. 353.

Regata restitueret quicquid supererit tempore sui obitus, non potest per ultimam voluntatem disporre, & de ratione, addit. ad dec. 19. n. 10. pag. 259.
 Secus facultatarius cum libera disponendi facultate, qui potest alienare tam inter vivos, quam per ultimam voluntatem, addit. ad dec. 33. n. 11. pag. 259.

FALCIDIA.

Consuetudo, quod trebellianica non possit prohiberi filiis primi gradus in Serenissimo Etruriæ domino, habet locum etiam in falcidia, addit. ad dec. 6. n. 19. pag. 22.
 Quia trebellianica, & falcidia in jure participant, & dispositum in una dicitur quoque dispositum in altera, addit. ad dec. 6. n. 20. pag. 22.
 Prohiberi utraque potest, adhibita cautela *Sorini*, addit. ad dec. 6. n. 21. pag. 22.
 Et quid ad hunc effectum requiritur, vide in verbo *Cautela*.

FALSA CAUSA.

Dispositio bonorum facta ex falsa causa retrahatur, dec. 89. n. 9. pag. 509.
 Amplia etiam si intervenierit juramentum, & de ratione, dec. 83. n. 10. pag. 509.

FALSI TAS.

Dispositio facta ex falso præsupposito, ex defectu consensus ratificationem non inducit, dec. 23. n. 7. pag. 180.
Inversum simile imaginem falsitatis habet, decisi. 24. n. 49. pag. 189.

FAMA.

Ad probandam famam decem testes sufficiunt licet foris non deposuerint, & de ratione, decisi. 22. n. 11. pag. 154.

FAMILIA.

Appellatio familie non solum comprehendit hæres hæredes, sed etiam veniunt omnes descendentes, dec. 24. n. 10. pag. 189.
 Æque continetur masculi, ac femine, dec. 34. n. 13. pag. 264. & dec. 43. n. 3. pag. 314.
 Omnes eorumque, dec. 24. n. 15. pag. 189.
 Amplia non obstante didione *filii*, decisi. 84. n. 16. pag. 312.
 Item veniunt omnes tam descendentes, & ascendentes, quam transversales, dec. 35. n. 3. & 6. pag. 159.
 Quandoque comprehenduntur omnes illæ personæ, quæ sunt sub unius æconomico imperio, addit. ad dec. 34. n. 1. pag. 158.
 De jure digefforum veniunt soli agnati, addit. ad decisi. 34. n. 3. pag. 153. & dec. 79. n. 14. pag. 498.
 De jure Codicis veniunt tam agnati, quam cognati, addit. ad dec. 34. n. 3. pag. 153.
 Cum sit nomen universale, addit. ad decisi. 45. n. 1. pag. 316.
 Maxime si sit adiunctum aliud nomen magis late patens, veluti *descendentes*, cognati, addit. ad decisi. 43. n. 3. pag. 316.
 Limita regulam, quando testator completus fuit agnationem, quia tunc femine non comprehenduntur sub nomine familie, addit. ad dec. 43. n. 4. p. 316.
 Limita pariter in Italia, ubi nomen familie agnationem significat, addit. ad dec. 43. n. 3. pag. 317.
 Reprobatur hæc limitatio, utpote contra veriores, & receptiores sententiam Tribunalium, addit. ad dec. 43. n. 14. pag. 317.
 Et solum potest procedere limitatio, concurrentibus aliis conjecturis agnationis contemplationem insistentibus, addit. ad dec. 43. n. 15. pag. 317. & 317. pag. 313.
 Veluti si fideicommissum relinquitur sit domui pro conservatione bonorum in agnatione, addit. ad dec. 43. n. 16. pag. 317.
 Limita etiam, quando nomen familie reperitur expressum cum adjuncto cognominis testatoris, tunc

Donus appellacione veniunt omnes de agnatione, & familia testatoris, dec. 79. n. 52. & leg. pag. 492. & dec. 95. n. 2. pag. 553.

Alia vide in verbo Donum.

Effidius consistit descendentes a testatore, contentiva autem qui descendunt ab eodem filio, a quo descendit testator, idemque cognomen habent, ac eadem insignia, addit. ad dec. 35. n. 1. pag. 574.

Vocata ad fideicommissum familia, admittuntur illi, qui sunt de effectiva, addit. ad dec. 35. n. 2. pag. 574. **Contra**, quod censetur vocata etiam contentiva, addit. ad dec. 35. n. 3. pag. 574.

Declarat tamen, quod in consensu debent prius succedere illi de familia effectiva, quam illi de contentiva, quoties non confit de volumine testatoris in contrarium, addit. ad dec. 35. n. 5. pag. 574.

An deficientibus illis de familia effectiva, sint admittendi in subsidium illi de contentiva, remissive, addit. ad dec. 35. n. 5. pag. 574.

Ampla conclusionem, de qua supra in *verf. Contra*. Maxime procedere, quando testator usus est verbis generalibus, & amplius, ut si vocati sint quicumque heredes, & successores de cippo, domo, & familia, addit. ad dec. 35. n. 6. pag. 574.

Vel si adhibuerit dictionem *congruam*, vel *tota familia*, aut similes, addit. ad dec. 35. n. 7. pag. 574.

Vel quoties vocata fuerit familia cum adiuncto cognomine, & de ratione, addit. ad dec. 35. n. 8. pag. 574.

Subampla, ut isto casu veniat tam familia contentiva proxima, quam remoti, addit. ad dec. 35. n. 9. pag. 574.

Adiunctum cognominis, quod congruit tam familiæ effectivæ, quam contentivæ denotat utramque fuisse vocatam, & de ratione, addit. ad dec. 35. n. 10. pag. 574.

Limita, quando ex testamento apparet, testatorem se restringere voluisse ad familiam effectivam, namque expressio cognominis ad illam coarctatur, addit. ad dec. 35. n. 12. pag. 574.

Declarat, quod ad hunc effectum de voluntate testatoris non dicatur constare ex solis verbis restrictivis *sua*, *ipsius*, &c. cum harum dictionum efficaciam in nervis pregnantis verborum, & adiuncto cognomine, addit. ad dec. 35. n. 12. pag. 574.

Regulariter tamen nomen familiæ cum dictionibus restrictivis *sua*, *ipsius*, &c. comprehendit solum familiam effectivam a testatore efformandam, vel ab illo, cuius familia fuerit invitata, addit. ad dec. 35. n. 13. pag. 574.

Ampla licet testator vocaverit *domum*, & *familiam*, nam dictio & stat expostive, & restrictivæ, & verbum *domus* regulatur a subsequenti verbo *familia*, addit. ad dec. 35. n. 14. pag. 574.

Contra, si fideicommissum sit constitutum *pro familia*, *domo*, & de ratione, addit. ad dec. 35. n. 15. pag. 575.

Effidius solum censetur vocata, cum testator se constituit pro filio vocatorem, & de ratione, addit. ad dec. 35. n. 16. pag. 575.

Item solum familia effectiva venit in legato, donatione, aut simili dispositione facta ob amorem, quod disponens profectus perenne honoratam, & intuitu servitorum ab eadem receptorum, & de ratione, addit. ad dec. 35. n. 17. pag. 575.

Causæ personales operantur solum favore persone contemplatæ, & ejus descendendum, nec respiciunt familiam contentivam, ad quam amor, benevolentia, gratitudo, & recompensatio non extenditur, addit. ad dec. 35. n. 18. & 19. pag. 575.

Limita conclusionem, quod statibus verbis restrictivis solum censetur vocata familia effectiva, non habere locum quando testator, vel tile, cuius familia invitatur, erat in statu coarctatus, vel in eitate, ut penitus prolem desperaret, addit. ad dec. 35. n. 20. & 21. pag. 575.

De familia, & linea contentiva, vel effectiva, remissive, addit. ad dec. 79. n. 6. pag. 494.

Alia vide supra in verf. Contra, & infra in *verf. Testator*.

Effidius, & contentiva accipi potest, & quæ una, vel altera dicitur, dec. 79. n. 12. pag. 487.

Et de eorum differentia, ibidem n. 15. pag. 492.

Diffinies iuris de causis supplere potest deficientiam,

licet temporalem feminarum de familia, cum admisione extraneorum de Civitate, quas testator prædilexit, dec. 35. n. 11. pag. 479.

Eff nomen collectivum plurium personarum, & graduum, & respectu omnes sub dicta collectione comprehendit, dec. 79. n. 1. pag. 487.

Declarat, ut ibidem n. 52. pag. 492.

Maxime quando habet adjectum signum universale, dec. 79. n. 2. pag. 487. & n. 7. pag. 488.

Declarat, ut in dicta dec. 79. n. 12. pag. 492.

Extranea quando sunt contentivæ vocatæ restrictivæ ad aliquas personas, multo magis vocatæ, censetur contentivæ familia testatoris, dec. 95. n. 16. pag. 554.

Femina sunt de domo, & familia, dec. 79. n. 49. p. 492.

Ipsæ, & earum descendentes comprehenduntur in vocatione familiæ, quando adiunctum est verbum *descendentes*, & *agnationis*, addit. ad dec. 95. n. 14. pag. 552.

Et quando in fideicommissis comprehenduntur sub nomine familiæ, addit. ad dec. 43. n. 1. & leg. pag. 316. & remissive, n. 17. pag. 316.

Alia vide supra, & in verbo *Familia*.

Fideicommissum favore familie inducitur est perpetuum, & reale, dec. 8. n. 9. pag. 110.

Et ad illud admittuntur omnes tam masculi, quam femine, etiamque descendentes, addit. ad dec. 43. n. 1. pag. 316.

Ad fideicommissum quando veniunt illi de familia effectiva tantum, vel etiam de contentiva, addit. ad dec. 95. n. 10. pag. 553.

Plura alia vide supra in verf. Contentiva, & in *verf. Effectiva*, & infra in *verf. Testator*.

Filii sequuntur familiam patris, non matris, addit. ad dec. 34. n. 6. pag. 288.

Interpretatur pro eo de familia contra extraneum semper capiendum est, dec. 43. n. 6. pag. 314.

Nominis familiæ, domus, stirpis, &c. in materia fideicommissi sunt synonyma, ac idem significant, dec. 79. n. 14. pag. 489. & n. 47. pag. 492. & dec. 95. n. 3. pag. 553.

Possibilitas, quod adhat alii proximiores de familia, non excludit fideicommissarium agentem, & de ratione, dec. 43. n. 9. pag. 314.

Prius censetur tota familia ex unius contraventione, quando alias manet, & frustratoria redderetur testatoris dispositio, dec. 95. n. 5. pag. 558.

Alia vide in verbo Contraventione.

Probatio generica, quod quis sit de familia, vel consanguineus, &c. non sufficit pro admittente, sed requiritur probatio existentie intra quantum, vel decimum gradum, respective, addit. ad dec. 43. n. 31. pag. 320.

Maxime si familia, & agnatio plures habeat columnellos, addit. ad dec. 43. n. 39. pag. 310.

Fortius, si concurrant alii proximiores existentes in gradu de iure successibiles, ibidem n. 40. pag. 311.

Item si qualitas proximiorum sit pluries in testamento repetita, & de ratione, ibidem n. 41.

Proprie, & naturaliter dicitur ea, a qua originem habet testator, & respectu ejus non dicitur aggregata, ficta, & impropria, dec. 79. n. 45. pag. 491.

Procurator vocatorem non constituit in vocatione familie extraneæ, ut in vocatione proprie, dec. 80. n. 33. pag. 493.

Intellige, cum adiant dictiones *suam*, *meam*, vel *familiam*, dec. 80. n. 34. pag. 493.

Reipublica interest familiarum benevolentiam, & dignitatem conservari, dec. 43. n. 14. pag. 310.

Spuriis non dicuntur de familia, genere, vel casta, dec. 34. n. 38. pag. 286. & ibi in addit. n. 15. p. 289.

Ampla, & declarata in n. 32.

Et non excludit substitutum, dec. 34. n. 30. p. 286.

Accessio in fideicommissio familie relicto extenditur ultra decimum gradum, stante probata alienatione in perpetuum, ut bona remaneant in familia, dec. 43. n. 4. pag. 314.

Maxime si agatur contra tertium possessorem extraneum, dec. 43. n. 5. pag. 314.

Pro succedendo in fideicommissio familie relicto, vel sub alio nomine collectivo non sufficit materialis existentia in familia, nec quælibet propinquitas, sed

sed requiritur coniunctio in gradu succedibili ab intestato, addit. ad dec. 43. n. 38. pag. 319.

Quæ successio ab intestato de iure civili non excedit decimum gradum, & quantum de iure canonico, addit. ad dec. 43. n. 39. pag. 320.

Graduum computatio faciendi est secundum ius civile, quod attenditur in ragnandis successibilibus, addit. ad dec. 43. n. 30. pag. 319.

Ita non procedat, non obstante statuto mandante computationem graduum fieri secundum ius canonicum, remissive, addit. ad dec. 43. n. 31. pag. 320.

Declaratio conclusionem de comprehensione personarum usque ad decimum gradum sub nomine collectivum procedere, quando fideicommissum est indultum, per expressam vocationem, secus si resiliat a prohibitione alienationis, quia tunc non egreditur quartum gradum, addit. ad dec. 43. n. 31. pag. 320.

At hæc computatio usque ad quartum gradum non debet fieri secundum ius civile, sed secundum ius canonicum, & de ratione, addit. ad dec. 43. n. 33. pag. 320.

Nec in prima generatione computari debet persona primi gradus, cum nemo se ipsum generet, addit. ad dec. 43. n. 34. pag. 320.

Contrarium tenent alii, addit. ad dec. 43. n. 35. pag. 320.

At hæc secunda opinio procedere potest, quando testator præceptis attendendum esse proximitatem suam, non ultimi gradus, addit. ad dec. 43. n. 36. pag. 320.

Vel quando dictum fuit in tertiam, aut quartam generationem simpliciter, non vero si prohibitio alienationis, & vocatio facta sit in ipsius quartam generationem, addit. ad dec. 43. n. 37. pag. 320.

Expiratio fideicommissi post decimum gradum locum habet, quando testator simpliciter vocat familiam, domum, vel proximiores, secus si addiderit verba perpetuitatem denotantia, addit. ad dec. 43. n. 41. pag. 321.

Vel adiant coniecturæ exclusivæ restrictionis vocationis ad gradus de iure successibiles, de quibus remissive, addit. ad dec. 43. n. 43. pag. 321.

Quibus in casibus non fit restrictio non obstante clausula *fructum meum ab intestato succedendi*, addit. ad dec. 43. n. 44. pag. 321.

Ratio est, quia licet testator potest vocare extraneum, vel extraneum post decimum gradum, ita a fortiori potest vocare conjunctum intra dictum gradum, & postea filios substituere, addit. ad dec. 43. n. 45. pag. 321.

Amplia, ut propter verba perpetuitatem denotantia extendatur etiam fideicommissum a prohibitione alienationis resaltans ultra quartum gradum in infinitum, addit. ad dec. 43. n. 46. pag. 321.

Contra, quod non obstantibus verbis perpetuitatem denotantibus, fideicommissum resaltans a prohibitione alienationis, quartam generationem non egreditur, addit. ad dec. 43. n. 47. pag. 321.

Hæc postrema opinio fundatur in autoritate *novell. 159. Justiniani*, de qua dubitant non pauci opinantes, fuisse unam ex illis, quas *Trinianus* pecunia corruptus obsecrat, & ambigue composuit, addit. ad dec. 43. n. 48. pag. 321.

In pluribus locis prædicta *novell.* non est usa recepta, veluti in Hispania, Francia, dominio Veneto, & Florentia, addit. ad dec. 43. n. 49. & seq. pag. 321. & 322.

Dispositionem dictæ *novell. 159.* restringunt aliqui ad successionem transmittam, mediante persona pupilli, vel impuberis, addit. ad dec. 43. n. 53. pag. 322.

Limitatur dicta *novell.* in fideicommissum favorabili pro conservanda familia in posteris, & descendentes masculis ex masculis, addit. ad dec. 43. n. 57. pag. 322.

Sed reprobat hæc limitatio, ibidem n. 58.

Item limitatur, quando testator usus est verbo *descendantum* pro verbo *familie*, & de ratione, addit. ad dec. 43. n. 63. pag. 323.

Contra, quod nulla sit faciendi differentia inter verbum *familie*, & verbum *descendentes*, addit. ad dec. 43. n. 64. pag. 323.

Nisi verbo *descendentes* adjecta sit dictio universalis *omnes*, vel aliud verbum denotans perpetuitatem, addit. ad dec. 43. n. 65. pag. 323.

Et vide in verbo *Gradus*.

Testator loquens de sua linea, seu columnella intelligitur de effectiva, non de contentiva, dec. 51. n. 27. pag. 375.

Testatoris familia in dubio relicta intelligitur, quæ si divisa sit, intelligitur de ejus columnella, & ita de effectiva, dec. 79. n. 13. pag. 489.

Testator non censetur alienam agnationem suæ propriæ familiæ anteposere voluisse, sed ipsi potius propitiere, dec. 79. n. 16. pag. 489. & n. 48. pag. 491.

Familia proximior, & de stirpe, & sanguine testatoris, in ejus successione est præferenda, dec. 79. n. 19. pag. 489.

Vocatus simpliciter familia, & domo, si plures ejusdem cognominis existant familiæ, censetur testatorem familiam, de qua ipse natus est, & proximiorrem vocare, dec. 79. n. 21. pag. 489.

Et ad eam appellatio restringitur, addit. ad dec. 79. n. 27. pag. 493.

Amplia, ut neque omnes da illa censentur vocati, sed solum illi, qui sunt de familia effectiva, quæ ab ipso testatore proficitur, addit. ad dec. 79. n. 23. pag. 494.

Limita, ut necessario intelligi debeat de contentiva, quando testator non habet proprios descendentes, vel quando vocatio facta fuit post eorum defensionem, addit. ad dec. 79. n. 3. pag. 494.

An vero intelligi debeat de contentiva proxima, vel remota, remissive, addit. ad dec. 79. n. 4. pag. 494.

Et quid his casibus operetur dictio *ita apponita* vocationi, addit. ad dec. 79. n. 5. pag. 494.

Alia vide supra in verb. *Contentiva*, & in verb. *Effectiva*.

Testator potest facere fideicommissum favere familiæ, & declarare, qui primo loco succedere debeat, dec. 84. n. 7. pag. 511.

Verbum *un'altra* relictum ad familiam esse repetitivum similis familiæ, dec. 93. n. 15. pag. 534.

Universa familia vocata admittitur prius illi de effectiva, qui sunt proximiores, postea illi de contentiva, addit. ad dec. 80. n. 5. pag. 501.

Limita, si familia vocata sit cum signo universalis *ita*, vel simili, addit. ad dec. 80. n. 6. pag. 501.

Vocatio familiæ regulariter intelligitur gradatam, & ordine successivo, dec. 79. n. 15. pag. 488.

Limita, quando facta est cum additione signi universalis *ita*, dec. 79. n. 16. pag. 488.

Maxime quando agitur de vocatione familiæ extraneæ, & de ratione, addit. ad dec. 79. n. 17. pag. 488.

FAVOR.

Causa piz operatur, quod illius favore omnis possibilis capiendi sit interpretatio, addit. ad dec. 100. n. 62. pag. 606.

Præsertim in concursu extranei a testatore neglecti, addit. ad dec. 100. n. 63. pag. 606.

Fideicommissum recipere est favorabile, dec. 51. n. 17. pag. 373.

EOEMINÆ.

Admittuntur ex conventionem in emphyteusi Ecclesiasticæ, dec. 17. n. 2. pag. 100.

Et comprehenduntur in emphyteusi pro descendentes stipulata, dec. 17. n. 3. pag. 100. & ibi addit. n. 4. pag. 103.

Cætera vide in verbo *Emphyteusi*.

Prou sub nomine liberorum, dec. 17. n. 5. pag. 100.

Item admittuntur ad hæreditatem tam ex pure antiquo, quam novissimo, tam ab intestato, quam ex testamento, dec. 31. n. 11. pag. 145.

Agnata dicitur femina dum vivit, & ad fideicommissum agnationum admittitur, dec. 31. n. 15. pag. 145. dec. 34. n. 20. pag. 145. & dec. 65. n. 6. pag. 450.

Maxime prius quam nubat, dec. 31. n. 17. pag. 145.

Et quando non constat evideret, testatorem voluisse conservare bona in familia masculina, dec. 31. n. 18. pag. 145.

Cautela pro exclusionem feminarum a fideicommissis favore agnationis inductis est vocare masculos descendentes ex masculis, dec. 31. n. 16. pag. 145.

R I T T A

Fami.

Fœmina in familia nupta agnatione dicitur conservare, dec. 31. n. 29. pag. 376.

Agnatio per fœminas finitur, dec. 76. n. 9. pag. 476.

Contemplata non dicitur, fœminis explicite vocatis, dec. 98. n. 1. pag. 578. & dec. 90. n. 17. pag. 586.

Ubi est contemplata, fœminæ non censentur vocatæ, & de ratione, dec. 34. n. 19. pag. 265. addit. ad dec. 33. n. 38. pag. 262.

Limita earum vita durante, dec. 34. n. 20. pag. 265.

Cætera vide in verbo *Agnatio ex quibus contemplata dicitur*.

Agnatio artificialia an fœmina sit capax, addit. ad dec. 31. n. 21. pag. 371.

Illius ratio cessat ex vocatione fœminæ, & de ratione, dec. 65. n. 15. pag. 451. dat. 98. n. 3. pag. 578. & dec. 59. n. 17. pag. 586.

Tunc censetur habita, cum perpetuo fœminæ excluditur, fecus quando in aliqua dispositionis parte vocatæ reperiuntur, dec. 8. n. 50. pag. 50. & n. 45. pag. 31.

Sed hæc opinio est periculosa, ibidem n. 46.

A ratione consideranda agnationis non bene arguitur ad exclusionem fœminarum, cum talis ratio expressa non est, dec. 31. n. 24. pag. 245. & n. 45. p. 247.

Remota nostri temporis non possunt excludere fœminas in vim Statuti illarum exclusivæ existentis in Civitate, 2 qua banniti reperiuntur, addit. ad dec. 49. n. 19. pag. 316.

Cippi appellatione veniunt etiam cognati, fœminæ, & earum descendentes, & de ratione, addit. ad dec. 98. n. 4. pag. 580.

Et domus appellatione veniunt fœminæ, nisi contemplata fuerit agnatio, dec. 98. n. 1. & 3. pag. 578. & n. 20. pag. 579.

Contrariæ auctoritates referuntur, & conciliantur, dec. 98. n. 1. pag. 578.

Cætera vide in verbo *Cippus*.

Conditio tacita si sine filijs vigore *L. cum avus* procedit etiam favore fœminarum, nisi contrarium colligatur ex conjuncturis, dec. 69. n. 1. pag. 465. & ibid. addit. n. 5. pag. 465. & in addit. ad dec. 76. n. 7. pag. 498. ubi remissive.

Prædictum ubi non est habitatio conservanda agnationis, dec. 69. n. 6. pag. 465.

Declarata, quod sufficiat agnationem fuisse contemplatam in certis gradibus, ibidem n. 7.

Cætera vide in verbo *Conditio tacita si sine filijs*.

Defendentes ex fœminis veniunt appellatione fœminarum ex conjunctura mente disponentis, append. 1. ad dec. 90. n. 5. pag. 551.

Amplia hoc procedit etiam in fideicommissum transmissum, ibidem n. 6.

Substitutio fœminarum facta in remotissimum tempus deest, ut pro conjectura, testatorem voluisse sub earum vocatione illarum descendentes comprehendere, append. 2. ad dec. 90. n. 6. pag. 551.

Item substitutio fœminarum remotiorum, & minus dilectarum facta cum vocatione earum filiorum, est conjectura, quod idem testator voluerit in substitutione fœminarum proximiorum, append. 3. ad dec. 90. n. 10. 11. & 12. ubi de ratione pag. 551.

Testator si in substitutione masculinorum sub verbis *filij*, intellexit de omnibus descendensibus, ita a pari intellectu arguitur in substitutione fœminarum, append. 1. ad dec. 90. n. 14. pag. 551.

Alimentis prohibito latissima extensio operatur, quod sub nomine fœminarum veniant etiam earum filij, & descendentes, append. n. ad dec. 90. n. 16. pag. 551.

Maxime quando est directæ ad bona, & sic importat fideicommissum reale, ibidem n. 17. pag. 551.

Et præfert expressam voluntatem testatoris, quod bona conserventur in omnibus descendensibus, inter quos sunt illi fœminarum, append. 2. ad dec. 90. n. 18. pag. 551.

Defendentes ex fœminis censentur exclusi, ipsi fœminis exclusi, dec. 65. n. 4. pag. 450.

Cætera vide in verbo *Masculi ex fœminis*.

Defendentes appellatione non veniunt fœminæ remotiores, proximioribus exclusis, dec. 65. n. 1. p. 450.

Contm, quod hæc sola conjectura non sufficiat, ut in proprietate rerum recedat, dec. 65. n. 9. p. 451.

Regulariter sub dicta appellatione in fideicommissis, aliisque ultimis voluntatibus veniunt fœminæ, & descendentes ab eis, & ex quibus coniecturis hæc regula recedat, addit. ad dec. 65. n. 1. pag. 451.

Et veniunt non modo masculi ex fœminis, sed etiam solæ fœminæ, dec. 8. n. 6. pag. 28. dec. 31. n. 18. pag. 245. & in addit. n. 1. pag. 245.

Amplia, ut veniant etiam descendentes ex ipsi fœminis, addit. ad dec. 33. n. 19. pag. 245.

Et veniunt fœminæ ex proprietate vocabuli, addit. ad dec. 33. n. 41. pag. 388.

Secus appellatione descendendum per lineam masculinam, dec. 36. n. 3. pag. 397.

Maxime stante Statuto exclusivæ fœminarum, ibi 1. & 2. & ex exclusione facta a testatore fœminarum existentium de tempore conditi testamenti, relicto legato potestate, dec. 36. n. 5. pag. 397.

Indubitanter si testator differre de fœminis loquutus fuit, dec. 36. n. 6. pag. 397.

Et de ratione, ibidem n. 7.

Divisio quoddam discrimen operetur inter casum, in quo vocatæ sint fœminæ superintestatores, & defendentes, atque alium, in quo vocatæ sint fœminæ superintestatores descendentes, append. ad dec. 90. n. 1. pag. 550.

Divisio si quis simpliciter prolata comprehendit etiam fœminas, dec. 51. n. 11. pag. 165.

Limita quando dicta divisio est conjuncta cum adverbio masculino, ibidem n. 12.

Domus appellatione an, & quando veniat fœminæ, & an ad materiam, remissive, addit. ad dec. 98. n. 1. p. 578.

Exclusio descendendum etiam in fœminarum proprietas verbales agnatos est absurda, iniqua, irritabilis, & contra humanitatem, & benignitatem, dec. 39. n. 69. pag. 308.

Exclusio fœminarum ex præsumpta conformitate cum Statuto non habet locum favore masculinorum, qui sunt extra gradum a Statuto considerantur, dec. 31. n. 40. pag. 247.

Familia appellatione veniunt fœminæ, earumque descendentes, quando est adiunctum verbum *descendens*, & ex rationibus, addit. ad dec. 98. n. 1. p. 578.

Et comprehenduntur tam masculi, quam fœminæ, dec. 34. n. 13. pag. 164. dec. 43. n. 31. pag. 314. & in addit. n. 14. pag. 317.

Familia fideicommissum relicto admittuntur omnes, masculi, quam fœminæ, earumque descendentes, addit. ad dec. 43. n. 1. pag. 316.

Cætera vide in verbo *Familia*.

Fideicommissum ingressum in linea fœminarum a masculis descendendum, non debet ab illa exire, ut translat ad filias aliarum, vel ad locum plurimum, append. 1. ad dec. 90. n. 10. pag. 551.

Divisio bonorum fœminis prohibita ne duntaxat erit, Ecclesie substituta, trahi nequit ad masculinitatem, quod testator voluit etiam proprio sensu præferre, append. 1. ad dec. 90. n. 15. pag. 551.

Sola vocatio domus non valet excludere fœminas, nisi ulterius additum fuerit, ut bona in domo, & familia remaneant, addit. ad dec. 98. n. 1. p. 578.

Amplia licet immediate post mentionem illarum de domo dictum fuerit *ex per lineam masculinam*, quæ sunt famulativæ, & verificari possunt in fœminis masculis derivantibus, addit. ad dec. 98. n. 1. p. 578.

Filij ex fœminis præmortuis nati veniunt appellatione fœminarum superintestatores, & defendentes per lineam masculinam, append. 1. ad dec. 90. n. 1. p. 551.

Filiorum appellatione veniunt filij, & earum filij, dec. 33. n. 7. pag. 155.

Diffingit, ut ibidem n. 9.

In contractu donationis an veniant fœminæ filiorum appellatione, dec. 33. n. 18. pag. 155.

Sub dicta appellatione veniunt non proprie, sed etiam interpretati, dec. 33. n. 11. pag. 156.

Veniunt etiam fœminæ, dec. 33. n. 19. pag. 145. & in addit. n. 1. pag. 149.

Præsertim in ultima voluntate, dec. 33. n. 14. p. 145.

Et an ex proprietate verborum, vel ex interpretatione, dec. 33. n. 15. pag. 145.

Et ab hac opinione recedit nequit, nisi de contraria testatoris mente evidenter appareat, dec. 33. n. 16. pag. 145.

- Veniunt filii non solum in conditionalibus, sed etiam in dispositivis, dec. 83. n. 2. pag. 508. & ibi addit. n. 1. & 3. pag. 510.
- Limita, si contrarium funderet conjectura, dec. 83. n. 2. pag. 508.
- Prima est, si testator in institutione discretive loquendo de masculis, & feminis illas exclusit, quia etiam in substitutione exclusae censentur, dec. 83. n. 3. pag. 508.
- Et quando testator dicatur discretive loquutus, dec. 83. n. 5. & 6. pag. 508.
- Intellige conjecturam procedere in dispositiva, non in conditionalis, dec. 83. n. 4. pag. 508.
- Secunda, si testator solos masculos in substitutione vocaverit, nam ex hoc intelligitur soli masculi etiam in institutione vocati, dec. 83. n. 7. pag. 508.
- Item limita, si testator discretive de masculis, & feminis loquutus sit, & tam illi, quam istae propriam habeant, & peculiariter vocationem, addit. dec. 83. n. 5. pag. 510.
- Sublimita, si agatur de diverso modo succedendi, & non addit incompatibilitatem, quod filiae vocatae dicantur ad portionem, in qua fuerunt substituta, addit. ad dec. 83. n. 6. p. 510. & exemplifica ut ibid.
- Item limita, quando in subsecquentibus substitutionibus fuisset apposita qualitas masculinitatis, quia tunc censetur testator etiam in antecedenti substitutione, ubi simpliciter de filiis mentio facta fuit, addit. ad dec. 83. n. 5. pag. 510.
- Sublimita hanc limitationem, si orationes sint diversae, & addit. differantia inter unum, & alium casum, quae repetitionem excludit, addit. ad dec. 83. n. 6. pag. 510.
- Votum D. Farsetii in Florentina Donatiana de Remarcuris, tamquam unius iudicis ab aliis discrepantis non est attendendum, addit. ad dec. 83. n. 7. p. 510.
- Alia planta, an, & quando filiorum appellatione femininae veniant, remissive, addit. ad dec. 83. n. 8. pag. 510.
- Item limita, si sequeretur absurdum, quod femina remotior excluderet proximiorum, dec. 33. n. 28. pag. 156.
- Item si donator se ipsum substituit expresse in defunctum, nepotibus sine finis decedentibus, & de ratione, dec. 33. n. 29. pag. 156.
- In materia comprehensionis feminarum sub communi nomine filiorum, coequeantur, quae singillatim, & de per se non sufficient, simul junctae juvant, addit. ad dec. 33. n. 41. pag. 263.
- Cetera vide in verbo *Filii*, & infra in *verf. Non veniunt*.
- Filiorum*, & decedentium commune nomen comprehendit tam masculos, quam feminas, dec. 32. n. 2. pag. 249.
- Plures limitationes vide in verbo *Appellationes*.
- Pro recessu a regula praedicta conjecturae debent esse urgentes, & specificae, addit. ad dec. 32. n. 3. pag. 249.
- Vide supra in *verf. Filiorum*, & in verbo *Filii*.
- Incomprehensio* non est masculinis positus in conditionis solum ab intellectu praeteriti, feminas vero esse vocatus, & de ratione, dec. 21. n. 56. pag. 165.
- Liberorum* appellatione veniunt feminae, & masculi, dec. 90. n. 28. pag. 335.
- Limita. Nante Statuto feminarum exclusivo, quia tunc feminae non admittuntur ad emphyteusim, licet expresse vocatae, dec. 17. n. 4. & 10. pag. 101. & n. 17. pag. 198.
- Idem in fructu, & fideicommissio, dec. 17. n. 21. p. 101.
- Declaratio conclusionem procedere favore masculorum, qui excludunt feminas ab hereditate ultimi decedentis, dec. 17. n. 12. pag. 101.
- Alia vide in verbo *Emphyteusis*.
- Liberorum* nomen tam ad masculos, quam ad feminas testari potest, dec. 45. n. 8. pag. 533.
- Linea* masculinae appellatione non veniunt feminae, dec. 8. n. 12. pag. 37.
- Nec descendentes ab eis, addit. ad dec. 8. n. 13. p. 37.
- Quamquam descendentes a filia nupta in familia, addit. ad dec. 8. n. 14. pag. 37.
- Paria sunt dicere per *lineam*, vel ex *linea masculina*, dec. 17. n. 7. pag. 100. & in addit. ad dec. 56. n. 7. pag. 400.
- Distinctio inter verba *ex linea*, vel per *lineam* est verbalis, dec. 17. n. 5. pag. 100.
- Nepita, vel proneptis ex filio, & nepote sicut non possunt dici descendere per *lineam*, vel ex *linea* feminina, ita dici debent descendere ex *linea*, vel per *lineam* masculinam, dec. 17. n. 8. pag. 100.
- Distinctio procedere potest in filia stipulantis, non in nepote, dec. 17. n. 9. pag. 100.
- Masculi* nisi feminis in testamento fuerint praetati, aequaliter de jure communi admittuntur, dec. 68. n. 7. pag. 457.
- Veniunt appellatione decedentium masculorum, si vocatae essent feminae superviventes, & decedentes ex linea masculina, addit. ad dec. 92. n. 28. pag. 547.
- Item veniunt non solum descendentes ea femina agnata, sed etiam alii decedentes per duplex, vel pluram mediae feminarum, addit. ad dec. 92. n. 30. p. 547.
- Et in quibus casibus locum habeat praedicta regula, vel cesset, remissive, addit. ad dec. 92. n. 30. p. 547.
- In concursu tamen praerogantur masculi decedentes ex femina agnata, alius provenientibus per duplex, vel triplex medium feminarum, & de ratione, addit. ad dec. 92. n. 31. pag. 547.
- Limita, si adesset circumstantia contrariae testatoris voluntatem fundens, de quibus remissive, addit. ad dec. 92. n. 32. pag. 548.
- Masculinum* in Statuto correctorio non comprehendit femininum, dec. 21. n. 50. pag. 164.
- Masculorum* simplex vocatio importat feminarum exclusionem, etiam cessante favore agnationis, dec. 8. n. 1. pag. 28.
- Non veniunt in dispositione, vel conditione sub termino communi apto comprehendere tam masculos, quam feminas, ubi testator feminas discretive a termino communi, etas specialiter nominando, addit. ad dec. 56. n. 12. pag. 401.
- Hae conjecturae a nonnullis debilis reputatur, cum argumentum a discretiva sit leve, addit. ad dec. 56. n. 12. pag. 401.
- Idem recurritur etiam ad considerandum totam massam negotii, & alias circumstantias, quae operari videntur, ut una, & eadem conjectura in uno casu admittatur, in alio vero rejiciatur, addit. ad dec. 56. n. 13. pag. 401.
- Idem non veniunt quando simpliciter invitata fuit linea masculina, cum linea masculina debeat incipere a masculino, & progredi de masculino in masculum absque ulla nominatione feminarum, addit. ad dec. 56. n. 14. pag. 402.
- Item quando vocati sunt descendentes masculi per lineam masculinam, addit. ad dec. 56. n. 25. pag. 402.
- Postea femina in conditione, quamvis a Statuto non admittatur, tamen substitutum excludit, dec. 22. n. 70. pag. 164.
- Positis in conditione masculis, & feminis, gravatus potest sibi eligere quem vult haereditatem ab intestato, dec. 22. n. 63. pag. 163.
- Primogenita* appellatione ex quibus conjecturis veniant omnes feminae in infantum, non autem solius primi gradus, append. 1. ad dec. 92. n. 3. pag. 548.
- Prohibita* alienationis propter delictum potius ad masculos, quam ad feminas referenda est, & de ratione, dec. 56. n. 3. pag. 398.
- Ampliat fideicommissum ad feminas, quando masculis sine ea provisum fuerat, dec. 56. n. 27. pag. 398.
- Proximiorum* de domo appellatione non veniunt, dec. 86. n. 10. pag. 516.
- Amplia, si soli masculi positi sint in conditione, dec. 86. n. 11. pag. 516.
- Limita si facta fuerit sub nomine plurali, dec. 86. n. 12. pag. 517.
- Et pro declaratione quomodo dixerit testator quibus standum sit, dec. 86. n. 13. & seq. pag. 517.
- Proximiorum* de domo appellatione regulariter veniunt feminae, addit. ad dec. 86. n. 5. pag. 519.
- Limita primo, quando sunt vocati proximiores de domo cum adjuncto cognominis, addit. ad dec. 86. n. 6. pag. 510. Et de ratione, ibidem n. 7.
- Limita secundo, quando in parte conditionalis solum de masculis facta est mentio, addit. ad dec. 86. n. 8. pag. 510.

Deci.

Declarat dictas limitationes procedere, concurrente, simul utraque circumstantia tam primæ, quam secundæ, alias sola adjectio cognominis non excludet feminas, nisi in concursu masculinorum, addit. ad dec. 86. n. 9. pag. 320.

Contraria procedunt, quando antecedens vocatio est coarctata ad solos masculos, vel si addit regularis feminarum exclusio, vel expressa agnatiois contemplatio, addit. ad dec. 86. n. 10. pag. 320.

Proximior femina a Statuto exclusa propter masculos, exclusa etiam remanet femina remotior, decif. 10. n. 15. pag. 33. Vide ibidem n. 37. pag. 54. Exemplifica, ut ibidem n. 15. pag. 53.

Proximior de familia vocato venit etiam femina, dec. 34. n. 14. pag. 364.

Et quando secus, dec. 34. n. 10. & seq. pag. 365.

Proximioris verbum comprehendit tam feminas, quam masculos, dec. 44. n. 59. pag. 328.

Proximior gravantis, non gravi attenditur, si in defectum masculinorum debeat succedere femina proximior, addit. ad dec. 52. n. 14. pag. 386.

Limita, si ex ultimo masculo superius filia, hæc namque succedet in exclusionem femine proximioris gravanti, addit. ad dec. 53. n. 25. pag. 386.

Remotior non debet in successione esse melioris conditionis, quam femina proximior, dec. 10. n. 31. & 33. pag. 34.

Statutum exclusivum feminarum non censetur prohibere earum successione ab intestato, decif. 11. n. 61. pag. 163.

Si sit conditum favore agnatiois, illas non excludit favore fratri uterino, addit. ad dec. 45. n. 6. pag. 312.

Et femine favore fratrum uterinorum tili casu non, facit numerum, nec partem, ibidem pag. 313.

Statutum excludit quoad exclusionem feminarum, propter masculos, in quo casu procedat, decif. 48. n. 8. pag. 457.

Per illud lib. 2. rubr. 190. non excludunt sorores per solam existentiam masculinorum, nisi illi succedant, addit. ad dec. 43. n. 12. pag. 313.

Statutum *Pistiese* præfert masculinam intra quartum gradum omnibus feminis, dec. 22. n. 47. pag. 561.

Tale Statutum est exorbitans, & correctorium juris communis, dec. 22. n. 48. pag. 561.

Nec comprehendit feminam ab intestato decedentem, dec. 22. n. 49. pag. 562.

Cetera vide in verbo *Statutum exclusivum feminarum*.

Strips, & defensionia comprehendit tam masculos, quam feminas, dec. 56. n. 18. pag. 308.

Sacerdos appellatio veniant etiam femine, dec. 31. n. 17. pag. 145.

Limita existentibus masculis, siante Statuto earum exclusivo, cui præsumitur testator conformatus, dec. 76. n. 7. pag. 476.

Testator, qui ad loco Monasterii prælativè vocavit la primam voluit feminam per lineam masculinam, & his deficientibus per feminam, præsumendum non est pro extraneo anteponendo, utas exclusivè in subsequentibus vocalionibus, append. ad dec. 55. n. 7. pag. 170.

Maxime quando extraneorum vocatio concepta sit sub conditione negativa non offendit de *causa Miglioni*, append. ad dec. 55. n. 18. pag. 179.

Vocatio descendendum per lineam masculinam, vel ex linea, siue de linea masculina comprehendit feminam a masculo ultimo gravato immediate descendente, addit. ad dec. 56. n. 3. pag. 400.

Nec refert, an vocati sint descendentes ex, vel per lineam masculinam, & de ratione, addit. ad dec. 56. n. 6. pag. 470.

Limita siante coniectura mente testatoris, addit. ad dec. 56. n. 8. pag. 400.

Coniectura autem debet esse efficax, n. vocat, & concludentes, addit. ad dec. 56. n. 9. pag. 400.

Prima coniectura elicitur, ex quo agitur de femina primi acquirentis, seu primo vocati, & gravati, & de ratione, addit. ad dec. 56. n. 10. pag. 400.

Secunda, si vocaliois descendendum per lineam masculinam addita sit distinctio in *infantum*, vel similitis perpetuitatem denotans, tunc enim præsumitur vocaliois progressum masculinorum ex masculis, seu lineæ masculinæ, cum perpetua exclusionem femina-

rum, addit. ad dec. 56. n. 11. pag. 401.

Hæc tamen coniectura de per se est de iuris, & 3 DD. committit reprobatur, ibidem n. 12.

Et solum rebus habere potest, quando concurrent alie validior coniecturae, vel nullo ex his masculo, qui cum feminis concurrat, nisi tunc esse admittenda, etiam agnatiois ratio habet sufficit, addit. ad dec. 56. n. 13. pag. 401.

Tertia coniectura nascitur ex contemplatione agnatiois, & conservatione bonorum in linea masculina, ibidem n. 14.

Quarta, ex quo testator proprias feminas admittit, cum ab exclusionem proximiorum arguitur exclusio remotiorum, addit. ad dec. 56. n. 15. pag. 401.

Sed hæc coniectura reprobatur, ibidem n. 16. Nam ab exclusionem neptum, quæ fuerunt dotæ, non licet arguere ad exclusionem ulteriorum decedentium, addit. ad dec. 56. n. 17. pag. 401.

Quinta defamatur ex Statuto feminarum exclusivè, dum enim addit tale Statutum, femina non vocat appellatione descendendum per lineam masculinam, & de ratione, addit. ad dec. 56. n. 18. pag. 401.

Declarat, ut procedat exstantibus masculis in gradibus Statuto contemplato, secus vero in deficientibus, & de ratione, addit. ad dec. 56. n. 19. pag. 401.

Sexta promanant ex eo, quod testator distinctivè loquutus fuit de masculis, & feminis, quia ex p. feminis legaverit aliquam summam, addit. ad dec. 56. n. 20. pag. 401.

Vocatio subsidiaria feminarum procedit, etiam si testator, vel Statutum exoptasset perpetuam conversionem bonorum in familia, addit. ad dec. 58. n. 18. p. 411.

Secus si non sumus in casu subsidiariae vocaliois, ibidem n. 19. pag. 411.

FERIÆ.

In extrajudicialibus feriæ repetitæ non deducuntur, dec. 37. n. 8. pag. 284.

FEUDUM.

Auctoritates de feudis, & fideicommissis loquentes habent locum in emphiteusis, ad quam ab illis argumentum, ubi non sit diversio modo disputationis, addit. ad dec. 17. n. 71. pag. 108. Vide infra in verbis *Ratio*.

Ensa libera loco feudali subrogata non evadit feudalis, dec. 10. n. 9. pag. 144.

Ordo in stipulatione feudis concepta primo pro masculis, deinde pro feminis, dupliciter est acceptum, nempe vel non natis masculis, vel eis natis, & premortuis, dec. 15. n. 6. pag. 85.

Ratio diversa ubi non militat, idem dicitur de fructu, quod de emphiteusis, dec. 17. n. 25. pag. 108.

Res emphiteutica certis personis concessa, illis deficientibus reddit ad proles dominos, & de ratione, decif. 59. n. 19. pag. 456.

Statute exclusivè feminarum concurrente, feminæ admittuntur ad feudum, licet essent expressè vocatæ, dec. 17. n. 31. pag. 104.

Declarat conclusionem procedere favore masculinorum, qui feminas excludunt ab hereditate ultimi decedentis, dec. 17. n. 1. pag. 104.

Vocatio tunc feudum descendendum masculis, masculi et feminis non succedunt, dec. 8. n. 9. pag. 19.

Cetera vide in verbo *Masculi ex feminis*.

FIDEICOMMISSUM in genere.

Agenti ad fideicommissum obstat exceptio *fulgentii de se sua legatorum*, nisi contrarium concludatur de monitis, dec. 11. n. 6. pag. 160.

Alimentum in casu feudum, purificatur statim alienatione sequuta, nec expellatur mors gravati, dec. 41. n. 18. pag. 354.

Alleganti fideicommissum incumbit onus probandi, decif. 56. n. 18. pag. 91.

Artificia fideicommissa solent testatores inducere, quando filii decedunt sine ulla, quam si cum filiis, decif. 27. n. 45. pag. 105.

Augmentum est fideicommissum: efficitur fideicommissum, dec. 10. n. 1. pag. 144.

Contra, ibidem. n. 5.

Indubitatione de feudis, & fideicommissis loquentes habent locum in emphiteusi, ad quam ab illis valet argumentum, ubi non sit diversimode dispositum, & viceversa, addit. ad dec. 17. n. 71. pag. 108.

Proinde loquentes de fideicommissis, majoribus, & ultimis voluntariis, ibidem. n. 71.

Casus qui evenit, non qui eventurus est, in fideicommissis est attendendus, dec. 11. n. 14. pag. 162.

Sub conditione si sine filijs, expirat per extintionem, ibidem. n. 11. pag. 174. & dec. 61. n. 4. pag. 431.

Ampla secundum aliquos, etiam si agatur de fideicommissis agnatis, cum digressu ad plures gradus substitutionum, dec. 62. n. 3. pag. 435.

Et de ratione, ibidem. n. 7.

Maxime si conditioni adiecta sit clausula *tunc*, & *et c.*, dec. 61. n. 6. pag. 435.

Sed contra, ibidem. n. 19. & seq. pag. 435.

Dicitur *consil.* *Oldrad.* 21. intrat in fideicommissum in donatione facta, etiam si disponens prohibuerit alienationem cum clausula *quod voluit*, si illa fuit accessorie apposta, addit. ad dec. 62. n. 9. pag. 438.

Et a dicto *consil.* *Oldrad.* 21. receditur ex conjecturis, dec. 62. n. 16. pag. 434.

Alia vide in verbo *Conditio expressa si sine filijs*.

Confectio erronee commissa, quod res sit supposita fideicommissum non attenditur, cum non valeat immutatio substantiæ, & veritatem rei, dec. 77. n. 40. p. 481.

Vide infra in verbo *Extintio*.

Conspicua, & argumenta in materia fideicommissaria, ibidem. ponderanda sunt, append. a. ad dec. 91. n. 11. pag. 511.

Ex conjecturis concluduntur, claræque testatoris mentem præferentibus inducitur, dec. 121. n. 2. pag. 160.

Et ex illis in testamento recollectis, dec. 89. n. 2. pag. 120.

Ex illarum multiplicitate summa etiam Tribunal pro fideicommissis sepe summe inclinat, dec. 14. n. 50. pag. 188.

Constitutum inter descendentes, si unus superstit, illi indubitanter debetur, dec. 10. n. 12. pag. 21.

In contradiis fideicommissis, & substitutione fieri possunt, dec. 19. n. 1. pag. 415.

Et in donatione, aliisque adibus proportionatis inter vivos, sicut in ultimis voluntariis, & valida sunt, addit. ad dec. 19. n. 47. pag. 120.

Et talis opinio est usque recepta, licet contraria in puncto iura verior sit, addit. ad dec. 59. n. 48. pag. 420.

Et fideicommissum in contractu impositum secundum regulas ultimarum voluntatum est iudicandum, dec. 15. n. 47. pag. 84.

Declarationum recipit unum fideicommissum ab alio, dec. 33. n. 32. pag. 117.

Detrahi non, vide in verbo *Detrahere*.

Dirigitur fideicommissum subrogatio in locum alterius aliquando per ultimam voluntatem facta, dec. 85. n. 31. pag. 514.

Diffinitio item repetit omnes præcedentes qualitates, dec. 16. n. 1. pag. 97.

Diffinitio si supra refertur ad fideicommissum præcedens, dec. 15. n. 4. pag. 81.

Cætera vide in verbo *Diffinitio in specie*.

Dispositio a patre facta inter filios, dum vivit, transfert irrevocabiliter dominium, & bona divisa non veniunt sub fideicommissum a patre, dec. 62. n. 31. p. 438.

Cætera vide in verbo *Dispositio*.

Exceptio de fideicommissum incumbit onus probandi, dec. 77. n. 1. pag. 479.

Cum agentis intentio sit fundata in negativa pro libertate honorum, ibidem. n. 4.

Extintio fideicommissi probatur ex confessione hæreditis gravi contra successores universales, dec. 92. n. 4. pag. 541.

Vide supra in verbo *Confectio*.

Extensio quando datur in fideicommissis, dec. 16. n. 14. & seq. pag. 9. & ibi addit. n. 22. & per tot. pag. 96. & seq.

Peregrin. de fideicom. art. 49. n. 55. negat absolute extensionem in fideicommissis reprobatur, dec. 61. n. 15. pag. 435.

Extensio difficilis admittitur in fideicommissum inducitur per contractum, quam per ultimam voluntatem, dec. 16. n. 41. pag. 93.

Favore agnatis in una parte factum, non extenditur ad bona in alia parte testamenti uni ex hæreditibus prælegata, dec. 16. n. 40. pag. 94.

Ex identitate rationis extenditur de persona ad personam, & de re ad rem, dec. 16. n. 14. pag. 91.

Ordinatum favore personarum ex una more, extenditur ad nascentem ex altera, si testator de certo venire non intellexit, & quando hoc factum dicatur, addit. ad dec. 16. n. 13. pag. 97.

Fideicommissum est stricti iuris, & in eo non fit extensio de persona ad personam, & in iunctum filijs non extenditur ad nepotes, dec. 16. n. 15. pag. 93. & ibi addit. n. 2. pag. 96. & dec. 62. n. 2. pag. 435.

Maxime si substitutio sit limitata, addit. ad dec. 16. n. 3. pag. 96.

Proinde nec extenditur de re ad rem, dec. 16. n. 17. p. 93.

Nec de casu ad casum, dec. 16. n. 38. pag. 93.

Maxime in capitulis separatis, dec. 16. n. 30. pag. 93.

Et in fideicommissis particulari, quod est minus favorabile, dec. 16. n. 49. pag. 93.

Conditionale non extenditur de casu ad casum favore pæ casus, addit. ad dec. 15. n. 46. pag. 86.

Fortius, si addit verba limitativa, & restrictiva, addit. ad dec. 15. n. 48. pag. 86.

Limita si res vadit dubia ex circumstantiis bine, inde mutantibus, quo casu favor pæ casu prævalere debet, addit. ad dec. 15. n. 40. pag. 86.

Regulariter non extenditur ultra decem gradum, dec. 34. n. 26. pag. 267.

Limita, & declarat, ut ibidem. n. 53. & seq. pag. 267.

Quando extendatur ultra quartum, & decimum gradum, addit. ad dec. 34. n. 15. pag. 169.

Extensio in substitutione vulgaris ad casum incapacitatis non admittitur, quando adit dictio *tunc*, & *et c.*, nisi ex conjecturis constet testatorem voluisse extendere fideicommissum de casu ad casum, vel de persona ad personam, addit. ad dec. 16. n. 38. p. 93.

Admittitur, quando constat de incoia testatoris cupientis inducere fideicommissum successores ad favorem agnatis, dec. 62. n. 1. pag. 435.

Item in casibus, in quibus ad identitatem rationis verisimile est testatorem interrogatum talem responsurum etiam de persona ad personam, dec. 62. n. 20. pag. 435.

Sed vide in verbo *Constituta* verba *Desumpta*.

Item admittitur, quando mens testatoris aliter effectus foret non potest, dec. 61. n. 11. pag. 435.

Vocatio masculinum in testamento ficta, & postea femininum, ubi referri potest ad solem prælationem masculinum, non est extendenda ad inducendum fideicommissum, dec. 48. n. 11. pag. 434.

Cætera vide in verbo *Extensio*.

Favore fideicommissum uno, & omnibus decedentibus, præsumitur illud fuisse voluisse etiam tribus decedentibus, dec. 13. n. 35. pag. 159.

Familia favore inducitur et perpetuum, & reale, dec. 18. n. 6. pag. 110.

Dispositio ejus, qui fideicommissis facit etiam in contractibus pro conservatione familie respectu causam honestam, & laudabilem, dec. 13. n. 12. pag. 69.

Mutuosum enim proviso convenit homini prudenti, dec. 11. n. 13. & 14. pag. 69.

Et respectu favore publicum, ibidem. n. 15.

Mentioque favorabiliter venit interpretanda, ibidem. n. 16.

Idem procedit, etiam si exierit filia disponens, cum ipse sufficere debeat successio universalis, licet legitimam non excederet, dec. 15. n. 29. pag. 69.

Familia talium extenditur ultra decimum gradum, stante prohibita alienatione in perpetuum, ut bona remaneant in familia, dec. 45. n. 4. pag. 374.

Maxime si agatur contra tertium possiderem, ibidem. n. 5.

Ex voluta conservatione bonorum in familia omnes censentur honorari, & gravari, dec. 61. n. 27. pag. 435.

Cetera vide in verbo *Gradus*.
 Vocatis simpliciter *familia*, & *dome*, si plures ejusdem nominis sint familiae, censetur, testatorem familiam, de qua ipse natus est, & proximiorē videri, dec. 79. n. 22. pag. 489.
Familia fideicommissum cum est relidum, in dubio intelligitur de familia testatoris, quae si divisa sit, intelligitur de collemello, & ita de effectiva, dec. 79. n. 23. pag. 489.
 Nomen *familia*, *domus*, *stipit*, &c. in materia fideicommissi sunt synonyma, ac idem significantiā, dec. 79. n. 24. pag. 489. & n. 47. pag. 493.
 Est collectivum plurium personarum, & gradum, & respicit omnes sub dicta collectione comprehensos, dec. 79. n. 1. pag. 489.
 Declara ut ibidem n. 51. pag. 492.
 Maxime quando habet adscriptum signum universale, dec. 79. n. 2. pag. 489. & n. 7. pag. 488.
 Declara ut ibidem n. 53. pag. 492.
 Cetera vide in verbo *Familia*.
Favorabile dicitur, non odiosum, cum favore agnationis est indudum, dec. 63. n. 23. pag. 431.
Familia si vocata fuerit ad fideicommissum sub lege, nubendi, admittit vidua jam senex, quae plures habeat filios, dec. 15. n. 42. pag. 80.
Fiscus sufficiens heredi hereditatem ob ejus indignitatem, temerit ad fideicommissa, & legata, addit. ad dec. 95. n. 3. pag. 562.
 Et de ratione, ibidem n. 4.
Gradus in fideicommissis successivis non consideratur respectu propinquitatis sanguinis, sed ordinis succedendi, dec. 60. n. 12. pag. 413.
Heredes appellationem non veniunt extranei, si bona fideicommissio destinata alienata sint, & demandata fuerit post mortem solutio in personam fideicommissarii, ejusque heredum, addit. ad dec. 98. n. 78. pag. 519.
 Pretium praedium liberè spectat ad gravatum venientem, si ob praemortem fideicommissarii hoc medio tempore sequutum fideicommissum caducetur, ibidem n. 79.
Illatio de primo fideicommissio ad secundum non fit, si ante honorum, & personarum diversitate, dec. 16. n. 21. pag. 92.
 In dubio quilibet res praesumitur libera a fideicommissio, quod uti consuetis in sacro non praesumitur, dec. 16. n. 27. pag. 92.
 Pro non repetitione fideicommissi est judicandum, dec. 16. n. 64. pag. 94.
 Contra fideicommissum est pronuntiandum, dec. 10. n. 18. pag. 145. & dec. 77. n. 30. pag. 480.
 Maxime tam non agitur de fideicommissio jam indudum, sed de novo inducendum, dec. 19. n. 14. pag. 145.
 Et ex consuetudine, & praesumptionibus non extare pronuntiandum est, dec. 22. n. 3. pag. 160. & dec. 68. n. 20. pag. 488.
 Et pro illius exclusione sufficit conjecturas esse dubias, & de rationibus, dec. 22. n. 71. pag. 164.
 Et vide infra in verbis *Interpretatio*.
Inductum censetur ex eo, quod testator vult agnationem conservare, dec. 16. n. 6. pag. 143.
Inductum super agro, & terra, non comprehendit fundos habentes domum, seu villam, addit. ad dec. 22. n. 29. pag. 157.
 Ad illud inducendum non attenditur voluntas testatoris, nisi sit importata per verba, vel nisi veniant necessariae consequentiae expressorum, dec. 77. n. 48. pag. 481.
Ingressum in linea femininarum a masculis descendendum non debet illa exire, ut transeat ad filios aliarum, vel ad locum patrum, append. 2. ad dec. 92. n. 19. pag. 522.
Iniquum est contra dispositionis voluntatem illius bona novis oneribus subicere, dec. 16. n. 25. pag. 92.
 Quod nec ad favorem pia causa fieri potest, dec. 16. n. 26. pag. 92.
Interpretatio expendi debet pro continuatione fideicommissi in linea admissa, addit. ad dec. 8. n. 30. p. 38.
 Omnis expendi debet, ne fideicommissum multiplicetur, aut temere inducatur, dec. 97. n. 53. pag. 585.
 Vide supra in verbis *In dubio*.
Legata, & fideicommissa continent honorem, & favo-

rem vocatorum, dec. 34. n. 6. pag. 379.
 Et e converso onus heredium, & ideo restringenda, dec. 52. n. 7. pag. 373.
 Relicta filiis, non intelliguntur relicta nepotibus, dec. 5. n. 8. pag. 373.
 Sub legato, vel fideicommissio mobilium, quae sunt in domo, vel in alio certo loco de tempore mortis testatoris, veniunt etiam quae casualiter, accidentaliter, vel pro modico tempore alibi transiunt, addit. ad dec. 81. n. 1. pag. 509.
 Sicuti sub legato, & fideicommissio frumenti, aut alterius rei existentis in domo testatoris de tempore illius mortis, venit etiam illud existentem in praedium accidentaliter, & causa custodiae, addit. ad dec. 81. n. 1. pag. 509.
 Mentio si testator non reliquerit verba praesentis temporis, sed futuri, vel ex comendatione eiusdem, futurum tempus voluisse respicere, addit. ad dec. 81. n. 1. pag. 509.
 Legato, vel fideicommissio suppositis praedit, vel minus heredes cellae mariae, & similia, etiam si sint in Civitate, vel oppido, si a testatore compingata sint, & destinata ad usum praediorum, addit. ad dec. 81. n. 6. pag. 509.
 Amplia etiam si legati sint bona, & praedia sita in territorio, addit. ad dec. 81. n. 5. pag. 509.
 Legato frumento existente in Civitate, debet illud existens in suburbio, si in Civitate testator frumentum non habebat, & de ratione, addit. ad dec. 81. n. 7. pag. 509.
 In legato mobilium non veniunt ea, quae similia domo casualiter, accidentaliter, & ibi perit non permanentia, sed mercimoniis causa, addit. ad dec. 81. n. 8. pag. 509.
 Ex quibus dicitur collari de voluntate fideicommissarii, quod sepe est essent de finibus ad vendendum, remissive, addit. ad dec. 81. n. 7. pag. 509.
 Amplia conclusionem, de qua in d. c. de dec. 81. n. 8. etiam in illis frugibus, quae sunt a testatore in propriis fundis relictas, sed sunt ad vendendum destinatae, addit. ad dec. 81. n. 10. pag. 509.
 Item amplia, quoniam testator adhibuit verba universalis, & generalis, addit. ad dec. 81. n. 11. pag. 509.
 Voluntas testatoris in hac materia declarat potest per testes, addit. ad dec. 81. n. 12. pag. 509.
Licentia alienandi non est incompatibilis cum fideicommissio, addit. ad dec. 33. n. 6. pag. 150.
 Et quando per illam non dicatur fideicommissio derogatum, addit. ad dec. 67. n. 15. pag. 419.
 Cetera vide in verbo *Familia alienandi*.
Lucrativus fieri non debet cum saluta bonae fidei possessoris, dec. 97. n. 35. pag. 574.
Luerum ante ademptionem hereditatis non dicitur iussum, dec. 53. n. 19. pag. 109.
 Contra unum fideicommissum post ipsorum purificationem, dec. 53. n. 8. pag. 109.
 Praescriptio vigore status domini illico transmittitur in successorem, dec. 53. n. 21. pag. 109.
Mentio antecessorum ut conservetur, plerumque fideicommissa inducunt in domibus, turribus, & palatiis, dec. 14. n. 26. pag. 78.
Mimus non restituitur in vicissitudinaria fideicommissi restitutione, dec. 14. n. 11. pag. 77.
 Contrariae auctoritates declarantur, ibidem n. 12.
 Cetera vide in verbo *Res litis in integrum*.
Nobilium virorum voto maxime congruit fideicommissio, praescriptio Florentiae, ubi maxime viget illud fideicommissum, dec. 107. n. 50. pag. 594.
Odiosa fideicommissum regulariter sumi, dec. 77. n. 31. pag. 480.
 Et ubi talia formidanda non sunt, nec mille circumstantiis aequivoce inducenda, dec. 1. n. 40. pag. 39.
 Cum omnes qui vatis adferant, ibidem n. 31.
 Et liberam rerum administrationem impediunt, dec. 77. n. 33. pag. 480.
 Nec eorum mysteria licet Republicae expedire, ibidem n. 34.
 Et contra naturalem rerum libertatem, dec. 77. n. 35. pag. 480.
 Et praebant occasionem decipiendi emptori in pretio ob eorum ignorantiam, ibidem n. 36.

Et votum captandæ mortis inducant, dec. 77. n. 37. pag. 435.

Omissum pro omisso habetur in fideicommissis, & ultimis voluntatibus, dec. 16. n. 24. pag. 98.

Overture cum sit, potius est vitandum, dec. 77. n. 3. pag. 479.

Ordo in fideicommissis primo pro masculis, deinde pro feminis, dupliciter est accipiendus, nempe vel non natis masculis, vel eis natis, & premortuis, dec. 15. n. 12. pag. 83.

Profructus inducitur ex desiderio expresse conferendi bona in agnatione, addit. ad dec. 18. n. 5. pag. 115.

Limita in fideicommissis relicto familiaribus, & agnationi simpliciter, addit. ad dec. 18. n. 5. pag. 115.

Fortius fideicommissum perpetuum inducitur favore omnium de familia, si testator declaravit, velle in ea perpetuare bona, addit. ad dec. 18. n. 7. p. 115.

Item si addiderit onus alimentandi cognomen, & arma omnibus substituatur, ne nomen ejus familie periret, addit. ad dec. 18. n. 8. pag. 115.

Limita, si injunctum solum filiis abique ulteriori progressu, vel sine verbis perpetuitatem denotantibus, addit. ad dec. 18. n. 9. pag. 115.

Item fortius perpetuum fideicommissum inducitur dici debet, si adjecta fuerit prohibitio alienationis, ad hoc ut bona conferantur in familia, addit. ad dec. 18. n. 10. pag. 115.

Et in agnatione, dec. 18. n. 7. pag. 120.

Inter qui vel fideicommissum, necesse est, ut probet se esse vocatum, dec. 35. n. 17. pag. 373.

Pluribus collectivè relicto, primo expresse nominati, deinde proximiores admittuntur, dec. 75. n. 1. pag. 471.

Prælegatum residuum in causam legitimæ non venit in restitutione fideicommissi, nisi pro rata, quæ legitimam excedit, addit. ad dec. 65. n. 67. pag. 441.

An, & quando veniant prælegata in restitutione fideicommissi, remissive, addit. ad dec. 65. n. 66. p. 441.

Et vide in verbo *Prælegatum*.

Præsumendum temere non est, dec. 77. n. 49. pag. 481.

Sed probari debet, dec. 30. n. 7. pag. 344.

Tamquam quid facti, dec. 77. n. 1. pag. 479.

Prohibita alienationis tacita continetur in fideicommissis, dec. 89. n. 30. pag. 530.

Fideicommissum refulsum ex prohibitione alienationis pendet ab eadem conditione, si *non sit* superius expressa, dec. 92. n. 37. pag. 541.

Limita, quando conficit de contraria voluntate testatoris, & quando ea colligitur, dec. 92. n. 38. p. 541.

Item refulsum tam in casu mortis, quam alienationis, ex prohibitione alienationis, & clausula *vulgariter, populariter, & per fideicommissum*, dec. 49. n. 2. pag. 352.

Prohibita alienationis propter delictum potius ad masculos, quam ad feminas est referenda, & de ratione, dec. 56. n. 8. pag. 398.

Cum non est nuda, sed ab aliqua causa velita, vel quando sumus in casibus limitationum, quod etiam nuda inducit fideicommissum, tale fideicommissum regulariter locum habet in casu contraventionis, & non in casu mortis, addit. ad dec. 58. n. 10. pag. 409.

Item cum facta est addita ratio *quia voluit, ut non familia conferretur*, fideicommissum inter illos de familia inducit, dec. 72. n. 1. pag. 463.

Et an hujusmodi fideicommissum sit solum in casu alienationis, vel etiam in casu mortis, dec. 72. n. 2. pag. 463.

Dicitur ratio *quia voluit* adjecta prohibitioni per se valde, inducit fideicommissum in casu mortis, si autem per se invalida sit prohibitio, in casu solum alienationis, ibidem n. 3.

Item accedens prohibitioni velite inducit fideicommissum etiam in casu mortis, alias secus, dec. 65. n. 3. pag. 442.

Maxime si adjecta sit dictio *semper*, dec. 65. n. 4. p. 442.

Contra, quod adjecta prohibitioni per se valde non inducat purum fideicommissum, ubi aliud potest operari, dec. 65. n. 3. pag. 443.

Sed prima opinio verior, in casu etiam, quod possit aliud operari, & quod adjecta primis institutis non solum operetur extensionem ad omnes alios descendentes, sed etiam simpliciter, & absolutum fideicommissum, dec. 65. n. 6. pag. 443.

Cursus, conf. 102. & 118. quæ videntur contraria, contrahantur, dec. 63. n. 7. pag. 462.

Et quando prohibito dicatur *velite*, & valida, & quando apposta clausula *quia voluit* inducat fideicommissum tam in casu alienationis, quam mortis, dec. 63. n. 11. pag. 462.

Cætera vide in verbo *Prohibitio alienationis*, & in verbo *Ratio quia voluit*.

Si evaderet notitia, extendi fideicommissum etiam ultra casum expresse, dec. 82. n. 15. pag. 506.

Simone est simplex, & absoluta, sed cum onere dumtaxat requirendi illos de familia, facta requisitione, & non acceptata, cessat, dec. 76. n. 12. pag. 477.

Et tali pacto concepta nullum fideicommissum inducit, dec. 76. n. 13. pag. 477.

Proximiorum testatoris, & non gravati attenditur in fideicommissio reciproco, dec. 71. n. 19. pag. 466.

Contra, ibidem n. 20. pag. 467. ubi *Mencio* 260. n. 5. lib. 18. & *Alia conf.* 758. n. 5. lib. 5. reiciuntur.

Optimo, quod in fideicommissis attendatur proximitas gravati, & non gravantis ab omni recipitur, etiam circumscriptis præsumptionibus, & conjecturis, addit. ad dec. 95. n. 3. pag. 535.

Et est recepta in Rota *Flaminiana*, addit. ad dec. 97. n. 4. p. 535.

Cætera vide in verbo *Proximiorum*.

Proximioribus ad fideicommissum vocatis, proximior extimio in alios successive fideicommissum transferit, dec. 86. n. 16. pag. 517.

Proximioribus vocatis cum dicatione *tamen*, primo admissio cessat fideicommissum, & de ratione, dec. 98. n. 15. pag. 578.

Contrarie autoritates declarantur, dec. 98. n. 16. pag. 579.

Pluribus collectivè, & indistinctè vocatis, querendum primo de vocatione, & postea de proximitate, dec. 95. n. 48. pag. 543.

Reale fideicommissum potest a quocumque advocari, & de ratione, dec. 18. n. 20. pag. 150.

Redempta res, quæ cum pacto redimendi fuerat alienata, reinducit in fideicommissum, addit. ad dec. 18. n. 69. pag. 118.

Limita, si redimens stipulationem fecerit pro se, suis heredibus, & successoribus quibuscumque, addit. ad dec. 18. n. 70. pag. 119.

Amplia, siue acquisito, & redemptio facta sit cum pecuniis propriis acquirentis, siue cum pecuniis ad fideicommissum spectantibus, addit. ad dec. 18. n. 71. pag. 119.

Et solum fideicommissarius competit actio per recuperationem pretii ad fideicommissum spectantis, ibid.

In dubio bona censentur redempta de pecunia recementis, non fideicommissi, addit. ad dec. 18. n. 72. pag. 119.

Amplia etiam in herede sine inventario, addit. ad dec. 18. n. 73. pag. 119.

Contrarie autoritates procedunt, concurrente præcepto investendi a testatore, vel iudice apposto, addit. ad dec. 18. n. 74. pag. 119.

Vel si pactum redimendi appositum fuit ad commodum, & favorem fideicommissi, non si adjectum favore heredis gravati, addit. ad dec. 18. n. 75. p. 119.

Etiam redemptio facta fuerit ex pecuniis propriis, ibidem.

Et quando redemptio dicatur facta ad commodum redimentis, vel fideicommissi, addit. ad dec. 18. n. 76. pag. 119.

Item declarantur contrarii procedere, quando pactum redimendi fuit initum cum defuncto, & fideicommittente, ibidem n. 77.

Relatio non habet locum, quando dispositio odiosa, vel fideicommissum, extenderetur, dec. 16. n. 59. p. 94.

Remissio fideicommissi per divisionem quando, & ex quibus inducitur, dec. 19. per tot. & ibi addit.

Item in divisione censetur fideicommissio purificato renunciatum, dec. 83. n. 9. pag. 510.

Cætera vide in verbo *Divisio*.

Renunciatio fideicommissi non præjudicat venienti ad illud ex proprio jure, dec. 19. n. 58. pag. 123.

Reperascentis datur in fideicommissis universalibus ex præsumpta conformatione voluntatis defuncti dispositioni legis, addit. ad dec. 73. n. 2. pag. 475.

Non habet locum in fideicommissio ordinato in contractu, & de ratione, addit. ad dec. 60. n. 18. p. 428.
Nisi de contrario constaret ex contextibus, ibid. n. 39.
Cetera vide in verbo *Representatio*.
Statuti Florentini dispositione fideicommissa, & legata debentur a die mortis absque alia agnitione, seu declaratione, dec. 1. n. 1. n. 11. pag. 194.
Et vide infra in verb. *Transmissio*.
Stante Statuto exclusivo feminarum formæ non admittuntur ad fideicommissum, etiam si expresse sint vocatæ, dec. 17. n. 11. pag. 101.
Declara conclusionem procedere favore masculinorum, qui excludunt feminas ab hereditate ultimi decedentis, dec. 17. n. 11. pag. 101.
Subsequens fideicommissum non comprehendit bona precedenter titulo donationis in donatarium transmissa, dec. 33. n. 9. pag. 115.
Substitutione, heri possunt etiam in contractibus, & an. proprie dicantur substitutiones, decif. 33. n. 16. pag. 115.
Successus in fideicommissum regulatur secundum ordinem succedendi ab intestato, dec. 97. n. 17. pag. 173.
Intellige, dummodo descendentes sub collectivo nomine, quo vocati sunt, comprehendantur, ibidem num. 11.
In fideicommissum dicitur succedi testatori, & non gravato, dec. 71. n. 11. pag. 466.
Testator potest gravare heredem in bonis propriis, & ea fideicommissum subicere, dec. 33. n. 10. pag. 115.
Maxime si agatur de re communi inter heredem, & testatorem, ibidem n. 12.
Intellige, si comlet de voluntate, secus contra, decif. 33. n. 13. pag. 115.
Constitutus a principio fideicommissum in casu mortis sine filiis, potest etiam cum filiis, non dicitur se correxisse, sed ampliasse dispositionem, decif. 33. n. 16. pag. 107.
Dec. cons. 436. contrarium firmas reprobatur, ibidem num. 17.
Dum in fideicommissi constitutione loquutus fuit de rebus simpliciter, dicendum est noluisse illi subicere fundum cum domo, dec. 77. n. 39. pag. 481.
Testatoris intentus in fideicommissum, non verba attenduntur, dec. 90. n. 51. pag. 331.
Transmittitur ad heredem licet non agnitus, si eius dies cessit, decif. 66. n. 4. pag. 451. & ibi addit. n. 6. pag. 453.
Conditionale non transmittitur ad heredem, si ante purificationem conditionis vocatus decessit, dec. 74. n. 5. & 8. pag. 470.
Nisi concurrat voluntas testatoris, dec. 74. n. 4. & 8. remissive pag. 470.
Cetera vide in verbo *Transmissio*.
Transit ipso iure in successores stante Statuto Florentino, rubr. 31. lib. 1. dec. 86. n. 15. pag. 517.
Et hæc est receptior opinio Rti. Florenti. contrariis decisionibus non attentis, ibidem n. 16.
Verba habentia tractum successum favore vocatorum, fideicommissum inducunt, dec. 91. n. 1. pag. 471.
Quæ duplicem habent significationem in materia fideicommissi, utpote stricta, & odiosa, strictæ, & proprie sunt intelligendæ, dec. 77. n. 38. pag. 481.
Verbum remanens inducit fideicommissum, dec. 91. n. 15. pag. 511.
Verbum fideicommissi ex ipso sono indicat clarissimum fideicommissum, dec. 3. n. 3. pag. 100.
Perfessionis non est, testatorem voluisse gravare filium, non autem descendentes ex eo minus dilectos, decif. 61. n. 39. pag. 451.
Peccati successus in contractibus non capiunt de manu præcedentis, ut contingit in fideicommissis ut successiones per obliquum, sed capiunt ex persona propria, dec. 85. n. 31. pag. 514.
Peccatus in casu alienationis, succedit quando vivit alienans, sed eo defuncto restituere tenetur vocatis in casu mortis, dec. 95. n. 12. pag. 558.
Et hæc opinio est Florentinæ recepta, ibidem n. 11.
Procedit in fideicommissum, non in Commenda, & de ratione, dec. 95. n. 11. & 13. pag. 558.
Ex vocatione, & substitutione masculinorum, & descendendum in perpetuum resultat fideicommissum successivum, dec. 71. n. 6. pag. 466.

FIDEICOMMISSUM agnitionum.

Est favorable, & Republicæ proficuum, decif. 99. n. 26. pag. 183.
Non dicitur agnitionum, ad quod femine sunt vocatæ, & de ratione, dec. 90. n. 17. pag. 185.
Cetera vide in verbo *Agnitio in quibus contemplata, dicitur*.

FIDEICOMMISSUM quoad alienationem.

Jus offerendi non competit fideicommissario ad recuperanda bona fideicommissaria alienata vigore *causæ rei quæ*, addit. ad dec. 14. l. 3. n. 3. pag. 195.
Tenetur tamen mulier cedere jura fideicommissaria, ut agere possit, ibidem n. 3.
Vide in verbo *Fideicommissum contraventionale*.

FIDEICOMMISSUM conditionale.

An, & quando ad heredem transmittatur, vel non, si hæres fideicommissarius ante impletam conditionem moriatur, vide in verbo *Transmissio*.
Decedente substituto ante eventum conditionis, substituto efficitur caduca, dec. 90. n. 4. pag. 133.
Cetera vide in verbo *Caducatio*.

FIDEICOMMISSUM quoad cons. Oldrad. 11.

Intra dictum cons. ad hoc ut dicatur adesse digressus, duæ substitutiones non sufficiunt, sed longa series requiritur, addit. ad dec. 18. n. 34. pag. 115.
Cetera vide in verbo *Conditio expressa sicut fluit*.

FIDEICOMMISSUM contraventionale.

Conferetur inducitur, stante prohibitione cum ratione *quia voluit*, dec. 87. n. 16. pag. 115. & n. 17. p. 116.
Declara, ut ibidem dec. 87. n. 15. pag. 116.
Amplia, ut etiam resultat fideicommissum in casu mortis, quando prohibitio est realis, dec. 87. n. 1. pag. 115.
Et dicitur realis, quoniam iuxta personam propter generalem rationem *quia voluit*, dec. 87. n. 11. p. 116.
Contra, ibidem n. 16. & 17.
Dictio *semper* intelligitur secundum subiectam materiam, & restringitur ad tempus fideicommissi expresse induci, dec. 87. n. 30. pag. 116.
Amplia, etiam si sit geminata, ibidem n. 37.
Item declara conclusionem, de qua in dicta decif. 87. n. 16. & 14. quod fideicommissum resultans ex dicta prohibitione locum habeat quoad personas, & casus supra comprehensos, & expressos, dec. 87. n. 11. pag. 115.
Et de ratione, ibidem n. 31. & 33. pag. 116.
Petra de fideicom. contrarium sententia reprobatur, dec. 87. n. 31. pag. 115.
Contrarie auctoritates declarantur procedere, quando prohibitio sit principaliter, & de per se, non autem accessorie ad præcedentem substitutionem, dec. 87. n. 13. pag. 115.
Cessante fideicommissi, cessat prohibitio etiam vetita quacunque causa, dec. 87. n. 18. pag. 116.
Cetera vide in verbo *Prohibitio alienationis*, & in verbo *Ratio qui voluit*.
Peccatus in casu alienationis succedit, quando vivit alienans, sed eo defuncto restituere tenetur vocatis in casu mortis, dec. 95. n. 10. pag. 558.
Et hæc opinio est Florentinæ recepta, ibidem n. 11.
Procedit in fideicommissum, non in Commenda, & de ratione, dec. 95. n. 11. & 13. pag. 558.

FIDEICOMMISSUM quoad detractiones.

Vide in verbo *Detractiones*, & in verbo *Retentio*.

FIDEICOMMISSUM particulare.

Detractiones non debentur fideicommissum particulari, append. 1. ad dec. 40. n. 14. pag. 550.
Cetera vide in verbo *Detractiones*.

Fili legittimi, & naturales censentur vocati simultanee, non succedive, quando sumus in fideicommissio particulari, vel legato, addit. ad dec. 80. n. 11. p. 301.
Sed non ita procedunt, quando filii de tempore conditi testamenti, & aperte successione nondum erant nati, remissive, addit. ad dec. 80. n. 25. pag. 303.
Trebellianica quando a fideicommissio particulari possit detrahi necne, vide in verbo *Trebellianica*.
Representatio non datur in legatis, & fideicommissis particularibus, addit. ad dec. 50. n. 36. pag. 437.
Limita, si constaret de voluntate testatoris in contrarium, quod defumitur ex eo, quod in universali institutione aequaliter dilexit nepotes, & pronepotes, in omnibus, & per omnia eos aequiparando ibidem n. 37. pag. 438.
Cetera vide in verbo *Representatio*.
Subingresso, & vulgaris anomalia locum habet etiam in fideicommissis particularibus, & legatis, addit. ad dec. 300. n. 64. pag. 606.
Licet aliqui contrarium teneant, addit. ad dec. 300. n. 65. pag. 606.
Et vide in verbo *Subingresso*, & in verbo *Substitutio vulgaris anomalia*.

FIDEICOMMISSUM reale.

Importat prohibitio alienationis directa ad bona, addit. ad dec. 34. n. 1. pag. 190.
Quando fideicommissum est reale, bona possunt a quocumque avocari, cum in quocumque transierint cum suo onere, & vinculo, addit. ad dec. 97. n. 23. pag. 375.

FIDEICOMMISSUM quoad remedium *authen. rei qua.*

Vida in verbo *Des*, quoad remedium *authen. rei qua.*

FIDEICOMMISSUM transversale.

Detrahit alimentorum ex fideicommissio transversali etiam admittitur concurrentibus coniecturis, addit. ad dec. 35. n. 5. pag. 182.
Una ex dd. coniecturis asseritur, ibidem.
Coniectura autem pro d. alimentorum detractione debent esse graves, & concludentes, certe, & indubitatae, nec non intrinsecæ, & ex verbis testamenti desumptæ, dec. 35. n. 11. pag. 183.
Et de hac coniectura, remissive, ibidem n. 15.

FIDEICOMMISSUM universale.

In fideicommissio universalis comprehenditur etiam portiones coheredum, quæ per fideicommissum obtulerunt gravato, dec. 46. n. 66. pag. 336.
Ampla non obstante distinctione in aliis, dec. 46. n. 66. pag. 336.
Cetera vide in verbo *Prælegatum*, & in verbo *Fideicommissum in genere*.

FIDEICOMMISSARIUS.

Agit regulariter de lucro captando, dec. 35. n. 19. pag. 182.
Limita si fideicommissarius sit purificatus, & lucrum sit radicatum, dec. 35. n. 20. pag. 182.
Capit hereditatem de manu ha redit, addit. ad dec. 37. n. 4. pag. 404.
Conditionatus ius non habet pendente conditione, dec. 44. n. 5. pag. 335.
Nec potest in iudicio petere, quod pronuncietur, aliud quod ius sibi compere purificata conditione, ibidem n. 6.
Et a converso nec super eo conveniri, dec. 44. n. 7. pag. 335.
Si autem ante conditionis eventum agat, & succumbat, non obstat exceptio rei iudicatae, dec. 44. n. 9. pag. 335. & n. 36. pag. 338.
Declarat tamen, ut n. 37. pag. 338.
Conditione fideicommissi purificata potest statim fideicommissum petere, dec. 54. n. 8. pag. 390.
Dominus absolutus bonorum dicitur pendente conditione restitutionis, & eorum dominium potest in tempore transference, dec. 29. n. 4. pag. 214.

Fructus spectant ad fideicommissarium a die purificationis fideicommissi, *stante Statuto Florent.* dec. 88. n. 8. pag. 338.

Gravatus restituere detrahit melioramenta a bonis restituendis, dec. 5. n. 23. pag. 23.

Cetera vide in verbo *Melioramenta*.

Gravatus possunt permittere sibi tempus præfixum ad redimendum in præjudicium fideicommissariorum, quando id, quod est redimendum ad eos non pervenit, dec. 21. n. 25. pag. 154.

Gravatus præcedente, cuius bona fuerunt publicata, illius filius pleno jure succedit, dec. 49. n. 24. p. 334.

Heres universalis proprie non est, dec. 1. n. 27. pag. 4.

Et proprie tale nomen ei non competit, dec. 30. n. 9. pag. 365.

Ignorans fideicommissum valide alienat in ignorantem, & quidem inrevocabili, adeo ut substitutus solui agere possit ad pretium, dec. 55. n. 6. pag. 394.

Et talis ignorantia præsumitur ex antiquitate testamenti, dec. 55. n. 7. pag. 394.

Limita, si ultra tacitam legis prohibitionem addit expressa testatoris, dec. 55. n. 8. pag. 394.

Maxime stante fideicommissio in eadem mortis, dec. 55. n. 9. pag. 394.

Inventarium si fideicommissarii non fecerunt, non possunt ad invicem inventarii omissionem opponere, dec. 10. n. 68. pag. 136.

Legatarii, & fideicommissarii dicuntur omnes, qui in aliquo eventum sunt vocati, dec. 80. n. 35. p. 499.

Melioramentorum exceptio datur contra fideicommissarium rem fideicommissio suppositam vindicantem, dec. 73. n. 13. pag. 469.

Cetera vide in verbo *Melioramenta*.

Patris fideicommissum probare debet, bona fuisse in bonis fideicommissentis, dec. 54. n. 48. pag. 367.

Præscriptio non currit fideicommissariis, nisi a die, quo agere poterunt, dec. 18. n. 69. pag. 125.

Cetera vide in verbo *Præscriptio*.

Prohibitione alienationis posita si bona alienentur, possunt ab illis, quorum favore facta sunt prohibitio vindicari, nisi fuerint heredes alienantis mediate, vel immediate, addit. ad dec. 55. n. 10. pag. 395.

Item nisi facta fuisset bona fide, quo casu fideicommissarius non revocat alienationem, sed agit ad pretium contra alienantem, & ejusque heredes, ibidem num. 11.

Et vide supra in verbo *Ignorans*.

Revocatio rerum alienatarum datur fideicommissario, dec. 68. n. 4. pag. 457.

Sine fidei quisque defuisse presumitur, quando contrarium non probatur, & de ratione, dec. 25. n. 3. pag. 126. & ibi addit. n. 1. pag. 107.

Unde pro fundamento intentionis fideicommissarii sufficit negativa concordans cum naturali statu, dec. 25. n. 4. pag. 126.

Et qui contrarium prætendit, probare debet, ibidem.

Succedit testatori, non gravato, dec. 37. n. 17. pag. 136.

Tempus ad opponendum exceptionem dotis non numeratur, dec. 24. n. 46. pag. 189.

Unicus si superstit, fideicommissum inter descendentes constitutum illi indubitanter debetur, dec. 19. n. 22. pag. 112.

FIDEIJUSSOR.

Naturaliter non obligatur fideijussor prodigi post interdictionem et admittitrationem, addit. ad dec. 24. n. 23. pag. 80.

Limita, si prodigus ex contractu acquireret, vel alium sibi utilem faceret, quo casu æquatur pupillo, & minori, & quomodo, ibidem n. 32.

Regula quem de evictione tractat ad eundem agentem repellit exceptio non habet locum in herede fideijussoris, dec. 50. n. 21. pag. 366. & in addit. n. 22. pag. 368.

Hec limitatio non reperitur alibi, quam in l. fin. C. de evictio.

Dispositio dicti textus est singularis, & mirabilis, addit. ad dec. 50. n. 25. pag. 368.

Doctores non conveniunt in assignanda ratione hujus legis, addit. ad dec. 50. n. 26. pag. 368.

Ratio illius legis assignatur a *Parisiis*, ibidem n. 27.

Ratio, rationem reponendam lectoribus reliquit, addit. ad dec. 70. n. 28 pag. 368.
Ratio non omnium, quæ a maioribus nostris constituta sunt reddi potest, addit. ad dec. 30. n. 29. pag. 368.

FIDES bona.

Fructus bona fide percepti ante motam litem ab habente coheredem restituendi non sunt, addit. ad dec. 40. n. 10. pag. 303.
Declarata conclusionem procedere, quando qui fructus percepit, putabat se solum heredem, nec scientiam habuit coheredis, ibidem n. 11.
Item declarata, quando fructus venissent in sequelam, & accessorie ad bona petita, secus quando sunt subiectum principale actionis, ad quorum restitutionem principalis intentio actoris dirigitur, addit. ad dec. 40. n. 12. pag. 304.
Exemplifica, ut ibidem.
Alia vide infra in vers. *Possessor*.
Meliorum credent rem melioram ad se spectare semper defuncti melioramenta, addit. ad dec. 73. n. 20. pag. 376.
Nus pariter, ut his idem exigatur, dec. 48. n. 70. p. 348.
Nec, nisi emptor rem amittit, & pretium, dec. 73. n. 30. pag. 469.
Possessor bonæ fidei non tenetur restituere fructus perceptos nisi a die motæ litis, dec. 36. n. 11. pag. 181. & dec. 40. n. 2. pag. 303.
Et consumptos ante motam litem regulariter suos facit, ibidem.
Et bona fidei presumitur quoad fructuum acquisitionem, licet possessor erraverit in iure putans hereditatem ad se pertinere, dec. 42. n. 3. & 13. p. 303.
Contra, ibidem n. 4.
Præcipue in incerta Civitate, ubi adest copia peritorum, dec. 40. n. 5. pag. 303.
Limita conclusionem, quod possessor bonæ fidei fructus faciat suos usque ad diem motæ litis, si factus sit locupletior, dec. 40. n. 6. pag. 303. & ibi addit. n. 3. pag. 304.
Locupletior, quod quis evaserit quomodo probetur, remissive, addit. ad dec. 40. n. 4. pag. 303.
Dicitur factus locupletior ex fructibus, quando eos in proprios usus ostendit, & necessarios impendit, & quando habet apud se pretium, dec. 40. n. 7. p. 303.
Item quando non probatur cum male fructus consumpsit, & de ratione, dec. 40. n. 8. pag. 303.
Item limita secundum aliquos in iudicio universali petitionis hereditatis, vel familie cretiscundæ, in quo fructus debentur a die obitus testatoris, & augent hereditatem filios, addit. ad dec. 40. n. 11. pag. 304.
Contra, quando possessor hereditatis potuit iuste credere eisdem fructus consumptos ad se spectare, tamen enim ratione bonæ fidei facit fructus suos, nec tenetur ad illorum restitutionem, addit. ad dec. 40. n. 2. pag. 304.
Prima opinio procedit, si possessor ex fructibus factus sit locupletior, ibidem n. 3.
Et vide in vers. sequenti.
Possessor bonæ fidei tenetur compensare fructus cum melioramentis, & expensis, dec. 40. n. 13. pag. 303. & ibi addit. n. 15. pag. 303.
Ampla etiam in iudicio petitionis hereditatis, dec. 40. n. 16. pag. 303.
Item ampla, ut compenset etiam cum aliis suis creditis, dec. 40. n. 17. pag. 304.
Item subtilissima conclusio, quod possessor bonæ fidei in iudicio petitionis hereditatis fructus ante motam litem perceptos faciat suos, si consumpti non sint, & adhuc extant, vel pro extantibus habebantur, addit. ad dec. 40. n. 3. pag. 304.
Ampla procedere tam in fructibus naturalibus, & civilibus, quam in iudicialibus, ad differentiam iudicii particularis, in quo possessor bonæ fidei ad industrialium restitutionem non tenetur, etiam si factus sit locupletior, addit. ad dec. 40. n. 1. p. 303.
Possessori bona fides non suffragatur, quando non agit de restitutione, sed de imputatione in ejus credita in iudicio universali, addit. ad dec. 40. n. 7. pag. 303.

Item non suffragatur quoad fructus non consumptos, & extantes, & ex quibus possessor factus est locupletior, ibidem n. 3.
Supra scriptæ theoricæ procedentes in iudicio universali petitionis hereditatis non valent ex eo, quod hæres intestaverit iudicium possessionem regere, *l. final.* vel aliud simile, & de ratione, addit. ad dec. 40. n. 19. pag. 303.
Maxime quando actor non se retrahit ad solum medium *l. final.* sed etiam verba, & clausulas generales adhibuit, sibi que reservavit facultatem experiendi alia remedia proficua, necessaria, & opportuna, addit. ad dec. 40. n. 14. pag. 305.
Alia vide in verbo *Fructus*, & in verbo *Melioramenta*.
Præscriptor jus offerendi dicitur in bona fide, ante petitionem a retrahente factam, dec. 18. n. 3. pag. 111.
Alia vide in verbo *Præscriptio*.

FIDES mala.

Contraheas cum prodigo non excusatur, sed in dolo, & mala fide esse dicitur, addit. ad dec. 14. n. 13. p. 115.
Favor pie causæ non induit malam fidem, nec quæritur fructuum restitutionem, nisi actor de annotatione rei Ecclesiasticæ nulla ob deflectione suspicatus, addit. ad dec. 31. n. 5. pag. 141.
Inducta per iustum productionem non tenetur ex habenti acquiescentia, addit. ad dec. 31. n. 18. p. 141.
Secus in altera inducta per litem contestatorem, expeditionem, vel reproductionem moneri, addit. ad dec. 31. n. 30. pag. 140.
Et inducta quoad unam personam nocet omnibus illa causam habentibus, addit. ad dec. 31. n. 9. pag. 139.
Litis contestatio constituit in mala fide, addit. ad dec. 31. n. 4. pag. 138.
Ampla iniquitatem possessoris etiam tendit, dec. 31. n. 6. pag. 138. & dec. 31. n. 34. pag. 138.
Et ex illa die oritur obligatio restitutionis fructuum, dec. 31. n. 35. pag. 139.
Cetera vide in verbo *Fructus*.

FILIATIO.

Probat ex libris catastæ, seu Decimarum Civitatis Florentinæ, concurrentibus admodum, addit. ad dec. 13. n. 5. pag. 197.
Et ex aliis pluribus conjecturis, & præsumptionibus, de quibus remissive, ibidem n. 6.
Et contra ex quibus filiatio, & descendencia constituitur, remissive pariter, addit. ad dec. 13. n. 7. pag. 197.
FILIA.
Dotata non potest petere legitimam, sed solum supplementum, dec. 63. n. 14. pag. 451.
Immo nec supplementum si sit dotata a patre, & non addit eorum ius, ibidem.
Maxime accedente longa temporis intervallo, quod prohibet repetitionem supplementi, dec. 63. n. 15. pag. 451.

FILIUS. FILII.

Acquisitio rei censetur facta per patrem, & non per filium, quando primus hoc in testamento declarat, & de ea disposuit, si necque acceperit, appen. 4. ad dec. 49. n. 13. pag. 364.
Filius, qui acquisit suo, & patris nomine, id fecit se præsumitur ex pecunia patris, ibidem n. 14.
Cetera vide in verbo *Acquisitio*.
Alienationem a patre factam ratam habuisse dicitur, si eo defuncto se in inventario descensum credentem rei alienavit, appen. 1. ad dec. 40. n. 1. pag. 330.
Defuncto patre, qui fuerat filius emancipatus propter alienationem contra voluntatem testatoris filii præferatur aliis vocatis, dec. 34. n. 11. p. 101.
Appellatio filiorum veniens feminæ etiam in filiis communis ordinatur per ados inter vivos, gratuitos, & benevolos, ut sunt donationes mee locative, addit. ad dec. 31. n. 41. pag. 153. & dec. 31. n. 18. pag. 153.

Incapacitas femininarum succedendi in bonis emphiteoticis in hereditate repertis, an pariat eorum exclusionem etiam ab allodialibus, ubi ad utraque sub communi nomine filiorum vocatae sunt, addit. ad dec. 32. n. 44. pag. 559.

Veniunt filiae non solum in conditionalibus, sed etiam in dispositivis, dec. 83. n. 1. pag. 508. & ibi addit. n. 8. pag. 510.

Limita, si contrarium fuscant conjecturae, dec. 83. n. 8. pag. 508.

Et quae sint illae conjecturae, vide in verbo *Feminae* vult. *Filiorum*.

Non veniunt feminae, si sequeretur absurdum, quod femina remoter excluderet proximorem, dec. 53. n. 8. pag. 526.

Item si donator sua ipsum substituit expresse in defectum, nepotibus sine filiis decedentibus, & de ratione, dec. 53. n. 25. pag. 526.

In materia comprehensionis femininarum sub communi filiorum, conjecturae, quae singillatim, & de per se non sufficiunt, simul junctae juvant, addit. ad dec. 53. n. 43. pag. 526.

Cetera vide infra verb. *Nomen*.

Appellatione filiorum veniunt nepotes, dec. 47. n. 6. pag. 507.

Signanter in materia fideicommissaria, dec. 41. n. 7. pag. 507.

Ampla, ut veniant etiam pronepotes, dec. 41. n. 8. pag. 507.

Quod probatur auctoritate Sacrae Scripturae, dec. 41. n. 9. pag. 507.

Maxime si agatur de eorum favore, dec. 47. n. 10. pag. 507.

Et quando ex adiunctis colligitur voluntas testatoris, dec. 41. n. 11. pag. 507.

Exemplifica quando addit clausula *in stirpes*, & *non in capita*, dec. 47. n. 12. pag. 507.

Et quando addit verbum *descendentes*, dec. 47. n. 13. pag. 507.

Non veniunt in pura, & simplici dispositione testatoris, dec. 41. n. 7. pag. 511.

Sed in dispositione conditionali, & in futura. eventum collata, dec. 41. n. 2. pag. 511.

Nec veniunt in prohibitionis alienationis, dec. 52. n. 19. pag. 574.

An, & quando autem appellatione filiorum veniant nepotes in ultimis voluntatibus, addit. ad dec. 41. n. 1. pag. 512.

Vide infra verb. *Nepotes*.

Condicio tacita h. cum opus, quando subintelligatur favore filiorum, vide in verbo *Condicio tacita h. sine filiis*, & in verbo *Leges in specie*.

Conditionis deterioris non debent, quam nepotes, dec. 8. n. 15. pag. 39.

Contrahens patris, vel matris non praedjudicat filiis post eos iure proprio ad successionem venientibus, addit. ad dec. 95. n. 8. pag. 561.

Dispositio, quod bona redeant ad filios, vel proximiores, si non verificatur in filiis, debet in proximioribus verificari, dec. 100. n. 55. pag. 595.

Dispositio in stirpes, dec. 48. n. 6. pag. 544.

Et est communis opinio, ibidem n. 7.

Etimologia filii sumitur a voce Graeca *φίλος*, hoc est amor, dec. 31. n. 35. pag. 571.

Excludens matrem, a fortiori excludit aviam matrem, dec. 10. n. 26. pag. 35.

Exclusio matris, consentit etiam exclusio ejus filii, dec. 91. n. 50. pag. 545.

Familia patris, & non matris, sequuntur filii, addit. ad dec. 54. n. 6. pag. 523.

Gravatus pure unum tantum quartam detrahit, dec. 6. n. 18. pag. 19.

Inerage praefinitur testamentum patris, licet suus heres, dec. 100. n. 19. pag. 591.

Imputat in legitimam id, quod sibi fuit legatum patris contemplatione, addit. ad dec. 54. n. 14. pag. 592.

Et viceversa non imputat in legitimam legatum sibi relictum absque dicta patris contemplatione, addit. ad dec. 54. n. 15. pag. 592.

Institutus in re certa, si facta fuit ei relicta integra legitima, vel ultra, sine clausula codicillaria, reliquum

cessetur gravatus restituere venientibus ab intestato, sed vero si minus legitima ei fuit relicta, dec. 6. n. 6. pag. 19.

Legitima, & trebellianica debentur filiis primi gradus sub conditione gravatis, dec. 25. n. 8. pag. 196.

Filiis sibi praedjudicat in legitima per expresse renunciationem, dec. 27. n. 43. pag. 204.

Item approbando in omnibus, & per omnia testamentum patris, in quo fuit illa prohibita, dec. 27. n. 49. pag. 204.

Vel approbando simpliciter cum juramento, ib. n. 50.

An autem, & quando filii praedjudicat in detractione legitimae, & trebellianicae testamentum patris approbando, remissive, addit. ad dec. 27. n. 14. pag. 201.

Legitima libera, & absque onere filii relinqui debet, addit. ad dec. 42. n. 63. pag. 441.

Post mortem testatoris pleno jure filii ex legis dispositione debentur, quocumque onere rejecto etiam usufructus, dec. 64. n. 20. pag. 444.

Filius proximioris patris non transmittit jus petendi legitimam, dec. 90. n. 43. pag. 556.

Legitima, & naturales censetur vocati simultanea, non successive, quando immus in fideicommissio particulari, vel legato, addit. ad dec. 80. n. 22. pag. 503.

Sed an ista procedant, quando filii de tempore conditi testamenti, & apertae successiones nondum erant nati, remissive, addit. ad dec. 80. n. 13. pag. 501.

Mentis facta de heredibus viventis intelligitur da filiis, & non de extraneis, dec. 39. n. 21. pag. 225.

Nascentis post mortem testatoris ex sua neptis tunc temporis impia vocatur, si hanc matrimonium contrahat, testator adhuc vivente, & filios suscipiat, isti ad primogenituram admittuntur, addit. ad dec. 15. n. 40. pag. 89.

Nati ex damnato coito omnino excluduntur a successione, dec. 99. n. 21. pag. 554.

Naturalis deportatus, vel religiosus incapax bonorum, in conditione positus substitutus excludit, dec. 22. n. 69. pag. 164.

Naturales filii, vide in verbo *Naturales*.

Nepotes non veniunt sub vocabulo filiorum, dec. 90. n. 31. pag. 553. & dec. 91. n. 1. pag. 557.

Præcipua in legatis, & fideicommissis, dec. 100. n. 80. pag. 596.

Declarat, ut ibidem n. 26. pag. 597.

Item si qualitas, cum qua vocatur filii, non potest convenire nepotibus, dec. 91. n. 2. pag. 559.

Item non veniunt, quando eorum admissio inferret gravamen filii, addit. ad dec. 91. n. 1. pag. 558.

An autem, & quando veniant filiorum appellatione, remissive, addit. ad dec. 91. n. 3. pag. 558.

Nomen commune filiorum, & descendendum comprehendit tam masculos, quam feminas, dec. 31. n. 1. pag. 544.

Et praesertim in ultimis voluntatibus appellatione filiorum veniunt feminae, dec. 31. n. 23. & 24. pag. 545.

Et an ex proprietate verborum, vel ex interpretatione, dec. 31. n. 15. pag. 545.

Non proprie, sed ex interpretatione, dec. 33. n. 21. pag. 546.

Et ab hac opinione recedi nequit, nisi da contraria. testatoris mente evidenter appareat, dec. 31. n. 16. pag. 545.

Et pro recessu a praedicta opinione conjecturae debent esse urgentes, & specificae, addit. ad dec. 31. n. 3. pag. 549.

Limita primo supradictam conclusionem, quod sub communi filiorum, & descendendum nomine comprehendantur tam masculi, quam feminas, quando testator proprias filias exclusit, dec. 31. n. 2. pag. 544.

Tunc enim nepotes, & pronepti censentur conjuncti, ibidem.

Intellige, quando persona remotior conjungitur da sancto per personam exclusam, dec. 91. n. 37. pag. 546.

Limita secundo, cum testator voluit conservare agnationem, & ex quibus agnationis ratio censetur habita, dec. 31. n. 5. pag. 544. & addit. ad dec. 33. n. 31. pag. 562.

Limita tertio, quando adest Statutum feminarum exclusivum, dec. 31. n. 7. pag. 544.

Limi-

Limita quarto, quando testator omni cum eadem verborum determinatione bona emphiteutica, ad quos *seruimus* aspirare nequeunt, & bona, quae fideicommissio subiecit, inter masculos diuidit, dec. 31. n. 9. pag. 144.

Coniectura pro recessu a regula, quod sub communi filiorum, & descendendum nomine feminae etiam comprehenduntur, non reputatur exclusio propriae filiae, vel sororis testatoris, ubi inter eas, & anteriores feminas addit ratio diuersitatis, addit. ad dec. 30. n. 4. pag. 150.

Diuersitas eruitur, si filiae essent exclusae relicta dote, nil vero legatum ulterioribus feminis, addit. ad dec. 31. n. 3. pag. 150.

Intellige, si ratio exclusionis confisteret in ipsa dote, secus si in fauore masculorum, addit. ad dec. 31. n. 4. pag. 150.

Et ex quibus hoc deprehendatur, ibidem n. 7.

Declarat, ut fauor masculorum, si existerent, non sit deducibilis ad filias feminas, masculis deficientibus, addit. ad dec. 31. n. 8. pag. 150.

Provisio specialis quoad feminas arguit, testatorem, in vocatione filiorum intelligit de solis masculis, addit. ad dec. 31. n. 9. pag. 150.

Limita, ut eadem vim non habeat provisio legis ex *aureis*, *res qua*, addit. ad dec. 31. n. 10. pag. 150.

Sicuti si legatum factum esset in casu diuerso ab eo, quo fideicommissum relictum fuit, addit. ad dec. 31. n. 11. pag. 150.

Pro recessu a regula praedicta contemplatio agnationis plene, & concludenter probari debet, dec. 31. n. 12. pag. 150.

Maxime in fideicommissio a femina instituto, quae proprium sexum odisse non praesumitur, ibid. n. 13.

Ampia, etiam si fideicommissum non foret aduicem sexuum, sed patris, addit. ad dec. 31. n. 14. pag. 150.

Item amplius, ut sufficiat quaelibet formarum mixtura, addit. ad dec. 31. n. 15. pag. 150.

Quando autem, & ex quibus agnatio contemplata non dicatur, vide in verbo *Contemplatio agnationis ex quibus excludatur*.

Alia vide supra in verbis *Appellationes*.

Nominis filii nullum dulcius reperitur, dec. 34. n. 13. pag. 150.

Pater in conditione non censetur dispositive vocati secundum vetiorem opinionem, & Florentiae receptam, dec. 1. n. 1. & 11. pag. 6. & dec. 61. n. 14. pag. 434.

Et an, & ex quibus coniectura censeatur vocati, addit. ad dec. 1. n. 45. pag. 91.

Alia in verbo *Pater in conditione*.

Propter patris a fideicommissum ob factam alienationem nocet filio in conditione posito, secus proprio nomine vocato, dec. 97. n. 33. pag. 374.

Substitutio pupillaris a patre facta, est testamentum filii, dec. 70. n. 3. pag. 454.

Substitutio filii semper est limitata ad portionem patris, dec. 81. n. 10. pag. 506.

Limita, si testator voluit omnia bona in masculis conservari, quis tunc filius admittitur non solum ad portionem patris, sed etiam patri, dec. 81. n. 18. pag. 507.

Euertere quibus modis possit patri, dec. 16. n. 41. p. 93.

In successione transversalis filius non substituitur in locum patris, nisi agatur de hereditate patri, dec. 46. n. 10. pag. 344.

In successione paritum prima causa est filiorum, dec. 48. n. 13. pag. 443.

Fili diversorum fratrum praedecessorum an, & quando succedant eorum patri in heredes, vel potius in capita iuxta theoricam *Agniti*, addit. ad dec. 71. n. 5. pag. 457.

Et an, & quando a praedicta *Agniti* theorica recedatur ex coniectura, ibidem.

Testator vocando filios intelligit semisse de existentibus, & sibi cognitis, & non de nepotibus non natis, nec conceptis, dec. 51. n. 19. pag. 379.

Translati temporis non consideratur in verbo *filii*, prout consideratur in verbo *descendentes*, dec. 99. n. 13. pag. 386.

Verbum instituit relictum ad filios importat primum gra-

dum, relictum ad nepotes importat secundum gradum vulgare, dec. 38. n. 13. pag. 189.

Pater filiorum, & nepotum facta ab eo, qui instituit, tenetur, censetur facta ordine successivo, non simultaneo, dec. 99. n. 2. pag. 183. & n. 13. ubi de ratione, pag. 183.

Limita regulam, quando vocatur nepotes cum filiis nondum natis, dec. 99. n. 11. pag. 183.

Contra, ibidem n. 11.

Pater filii pro vulgare est coniectura, quod etiam potes in eadem periodo per vulgarem esse vocali, dec. 99. n. 10. pag. 184.

Pater patris, & filiorum inter personas, in quibus ordinem charitatis intelligitur simultanea, non ordine successivo, dec. 100. n. 96. pag. 198.

Limita, quando vocantur filii nati, & nascituri, & nepotes veniunt nomine heredes, dec. 100. n. 97. pag. 198.

Sublimata, si confiter de contraria voluntate testatoris, & ex quo decumatur, dec. 100. n. 99. pag. 198.

Item, si agitur de relictis particularibus, dec. 100. n. 100. pag. 198.

Item, si verba testatoris evaderent frustrantur, dec. 100. n. 101. pag. 198.

Pater quando filii non dicantur simultanea cum patre, dec. 73. n. 4. pag. 456. & n. 6. pag. 470.

Pater filio, & nepote, ex verisimili mente testatoris, putative resolvitur in disjunctivam, dec. 99. n. 14. & 16. pag. 183.

FILII feminarum.

Appellatione faminarum supervivendum, & descendendum ex linea masculina veniunt etiam filii nati ex feminis praemortuis nati, append. 1. ad dec. 92. n. 1. pag. 150.

Dico & quodam discernere oportet inter casum, in quo vocatur filius feminis *supervivendum*, & *descendendum*, atque alium, in quo sint vocatae feminae *supervivendum* & *descendendum*, append. 1. ad dec. 91. n. 1. pag. 150.

Filii, & descendentes ex feminis facilius vocati praesumuntur in concursu substituti remoueri, vel ex tranei, ibidem n. 11. pag. 151.

Alia vide in verbo *Femina*, & in verbo *Masculi in feminis*.

FILIUSFAMILIAS.

Acquirens rem proprio nomine ex paterna crumena si rei acquirens dominus, nec tenetur ad alud, quod ad pecuniam restitutionem, append. 1. ad dec. 49. n. 4. pag. 361.

Pecunia per filiumfamiliam in emptione rei auctori de patris crumena exiit praesumitur, append. 1. ad dec. 49. n. 3. pag. 361.

Limita, quando dictus filius, atque ab eo eadem habentes proprio, & non patris nomine rem emptionem possederunt, append. 1. ad dec. 49. n. 6. pag. 361.

Sublimata prout ibi n. 53. pag. 361.

Nihil de proprio habere censetur, & quodvis accipit, patri acquirit, append. 1. ad dec. 49. n. 7. pag. 361.

Limita, quando idem probat habere pecuniam adventitiam, ex gr. portionem hereditatis a vi matris, ibidem n. 8.

Sublimata prout ibi n. 16. & 17. pag. 361.

Hereditatis valor ad effectum praedictum commensurandus non est a valore tantum stabilium, cum ad continetur etiam mobilium, pecuniarumque, append. 1. ad dec. 49. n. 9. pag. 361.

Maxime quando filius est possessor, & reas conventus, append. 1. ad dec. 49. n. 10. pag. 361.

Acquisitio facta a filio de tempore, quo pater in agnitione rei familiaris verisimiliter, de eius pecunia, quam pater pecuniam facta censetur, append. 1. ad dec. 49. n. 10. pag. 361.

Limita, quando agitur de filio non indotato, & si facti circumstantiis potius appareat dictam acquisitionem ex patris pecunia fieri potuisse, append. 1. ad dec. 49. n. 11. pag. 361.

Item acquisitio facta per filium non emancipatum, & pecunia

peculium cadrense, vel quasi non habentem, patri fidei dicitur, append. 1. ad dec. 49. n. 19. p. 364.
 Bona acquiritur per filium, pauperem, & non indigentem regulariter ex substantia patris comparata dici debent, append. 1. ad dec. 49. n. 1. pag. 359.
 Maxime si pater in testamento declaravit a se emptum fuisse, & de eisdem disposuit, filiusque positivus acquisivit, append. 1. ad dec. 49. n. 10. pag. 360.
 Talesque acquisitiones alicui etiam habentem causam a filio, append. 1. ad dec. 49. n. 4. pag. 359.
 Licet praelibet regule locum non sit, quando agitur de patre bannito, & consuetudinem patris, ibidem. num. 3. pag. 359.
 Bene tamen locum habet, quando ex partibus catastri apparet, proprietatem bonorum, nunc asseruntur confiscata, penes patrem remansisse, append. 1. ad dec. 49. n. 4. pag. 359.
 Vel quando apparet, fructus bonorum filii consideratos ad ratam taxae legalis fructuum quinque pro centenis sufficientem esse nequissimae ad dicta acquisitiones faciendas, ibidem n. 5. pag. 359.
Jus aduendi non derogat filiofam. durante patria potestate, dec. 37. n. 9. pag. 184.
 Praerogativa talis juris non currit contra filiumfam. sub patria potestate constitutum, vivente patre, dec. 37. n. 5. pag. 184.
 Contra, ibidem n. 9. & 10.
 Legatum reliquum filiofam. constituit reliquum contemplatione ipsius filii, non autem patris, addit. ad dec. 34. n. 5. pag. 352.
 Amplius, quomquam in legato facta fuerit mentio ipsius patris, addit. ad dec. 34. n. 6. pag. 352.
 Fertius, si fuerit reliquum a persona, quae parentelam habeat cum filio, non cum patre, addit. ad dec. 34. n. 2. pag. 352.
 Contrarium, si testator parvulam habeat cum patre, ibidem n. 9.
 Sive sit illius amicus, addit. ad dec. 34. n. 10. pag. 352.
 Declaratur conclusio praedicta, ibidem n. 12. & 13.
 Filii naturalis, vide *Naturales*.
 Filius spurus, vide *Spurius*.

FINIS.

Attendendus potius est, quam verba, & fuisse, quod habetur, quia firma includitur in ipsi actu, dec. 81. n. 12. pag. 314.
 Idem juris est in eo, per quod ad aliud pervenitur, quod est in ipso, ad quod perveniendum est, dec. 44. n. 45. pag. 318.
 Cetera vide in verbo *Effusus*.

FISCUS.

Acquisitio libere, & irrevocabili bona libera existentia penes delinquentem, qui passus est confiscationem, addit. ad dec. 49. n. 18. pag. 357.
 Bonorum autem fideicommissariorum acquiritur solummodo usumfructum, quo fruitur, donec vivit bannitus, addit. ad dec. 49. n. 19. pag. 357.
 Sed si vivente adhuc bannito, moriatur substantias, fideicommissum caducatur, & bona pleno jure remanent penes fiscum, addit. ad dec. 49. n. 30. p. 357.
 Bona fideicommissio subiecta possunt per gravatum suavis via durante in extraneum transferri, & etiam in fiscum transire, dec. 49. n. 13. pag. 355.
 Limita praedicta, ut ibi n. 16. pag. 354.
 Et vide infra in verb. *Exheredat*.
 In favorem aliquorum alienari prohibita non transiunt in fiscum etiam vivente bannito, dec. 49. n. 16. pag. 354.
 Et quae ad extraneos non sunt transitoria, nec ad fiscum transire possunt, dec. 49. n. 17. pag. 354.
 Auctores hereditatem heredi, ob eius indignitatem, tenentur etiam ad fideicommissa, & legata, addit. ad dec. 95. n. 9. pag. 361.
 Et de ratione, ibidem n. seq.
 Excluduntur etiam usufructus bonorum fideicommissi, si fuerit a testatore prohibita quaecumque alienatio, addit. ad dec. 49. n. 11. pag. 357.
 Maxime si alienatio fuerit prohibita, ut bona remaneant in sanguine, & familia testatoris, addit. ad dec. 49. n. 32. pag. 357.
 Vel si testator praecerit, ut illi sequenti delicto bona transire debent ad alios substitutos, addit. ad dec. 49. n. 33. pag. 357.
 Et exclusio fisci, ut bona remaneant in familia, dicitur rationalis, & ideo permixta, addit. ad dec. 49. n. 34. pag. 358.
 Ad fiscum excludendum simulationes quoties praedicantur, append. 1. ad dec. 49. n. 17. pag. 354.
 Incorporatio bonorum, ut dicitur in eorum confiscatione facta, & ut illa dicantur fisco quæ sita, requiritur fiscum illorum possessionem actualiter apprehendisse, ac deservisse in libris Camerae, append. 2. ad dec. 49. n. 8. pag. 360.
 Legitima detrahitur per fiscum ex persona delinquentis, quamvis fuerit a testatore prohibita, addit. ad dec. 49. n. 36. pag. 358.
 Et quamvis testator exheredaverit filium in causa delicti, ibidem n. 37.
 Contrarium, quod nempe fiscus non detrahat legitimam ex persona filii exhereditati in casu delicti, addit. ad dec. 49. n. 38. pag. 358.
 Maxime si testator praecerit, ut filio ad gratiam Principis restituit, restituit etiam debeant omnia bona, quibus illum privaverat in casu delicti, addit. ad dec. 49. n. 39. pag. 358.
 Retentio super bonis fideicommissariis banniti competit fisco pro legitima, & rebelliancia, quatenus non prohibetur per gravatum consumpiz, & de ratione, dec. 49. n. 35. pag. 354.
 Videri nec expensas exigit, nec vidus solvit, dec. 49. n. 34. pag. 354.

FOLIA.

Silcomorum venient sub nomine fructuum, dec. 48. n. 63. pag. 348.

FORENSIS.

Sancti nostri temporis habentur pro forensibus, ut comprehendantur sub censura Statuti prohibentis forensibus acquirere in territorio, addit. ad dec. 49. n. 21. pag. 357.
 Sed contra, ibidem n. 22.
Lex Florentina anni 1501. inhabilitans ad succedendum mulieres iubentes forensibus, non comprehendit eas, quæ a patre, a matre, vel alia persona, quibus debetur reverentia, in matrimonium collocantur, addit. ad dec. 36. n. 1. pag. 400.
 Item non comprehendit mulierem minorem, vel ei adversat privationem competit restitutum in integrum, addit. ad dec. 36. n. 1. pag. 400.
 Item nec legata, vel fideicommissa particularia, nec successionem consistentem in creditis, sed solum in rebus, addit. ad dec. 36. n. 3. pag. 400.
 Huiusmodi Lex potest solum allegari a succedentibus ab intestato, non ab aliis, addit. ad dec. 36. n. 4. pag. 400.
Statuti localis beneficia non gaudet, dec. 70. num. 7. pag. 464.
 Et signatur Statuto femininarum exclusivo, dec. 70. n. 8. pag. 464.
 Statutum exclusivum femininarum respectu bonorum existentium in territorio Statuti, attenditur etiam inter forenses de successionem contententes, dec. 70. n. 10. pag. 464.

FORMA.

Actus quando habet eandem vim, quam desiderat forma, valet, licet forma ad unguem non sit servata, dec. 81. n. 11. pag. 314.
Clausula non glitit, nec alio modo reddit actum conditionalem, & denotat formam precisi, sine qua actus in esse deduci non potest, & aliter factus est nullus, dec. 18. n. 40. & seq. pag. 114.
Condicio formam importat, dec. 11. n. 15. pag. 59.
Legis, vel Statuti respicientis certum effectum potest adimpleri per equipollentem, & dicitur adimpleta, si effectus habeatur, dec. 81. n. 17. & 10. pag. 114.
 Lex

Lex quando respicit certum effectum, non curatur de forma, an ad unguem sit servata, sed de ipso effectu, dec. 85. n. 10. pag. 142.

In legis ultima forma est attendenda, decif. 80. n. 41. pag. 107.

Mortuorum institutio factus, non verbis est adimplenda, decif. 85. n. 18. pag. 114.

Requisita a testatore ad certum effectum, non exigit implementum precium, sed sufficit, quod per æqualem pollem habeatur effectus a testatore volutus, addit. ad dec. 15. n. 41. pag. 89.

Exemplifica, ut ibidem.

Cætera vide in verbo *legatus*.

FRATER.

Conjunctus ex utroque latere de jure communi excludit conjunctos ex uno tantum, dec. 16. n. 41. pag. 97.

Item cum vocatus est proximior, dec. 55. n. 41. pag. 381.

Limita, quando vocatus est proximior in gradu, decif. 55. n. 46. pag. 381.

Non habet in agnatione majorem partem consanguineum, dec. 55. n. 10. pag. 381.

Vide infra verb. *Succentibus*.

Conjunctus re, & verbis operatur juxta accrescendi, five, fratres solum ex uno latere, five ex utroque copulenter, addit. ad dec. 86. n. 21. pag. 510.

Et conjuncti ex uno latere non concurrunt cum ascendentibus in successione fratrum, & fororum, ut conjuncti ex utroque, addit. ad dec. 91. n. 11. pag. 546.

Conjunctio ex utroque latere non attenditur ultra fratres, & descendit fratris filios, addit. ad decif. 91. n. 14. pag. 546.

Conjunctio, rante Statuto exclusivo femininarum, concurrunt cum utroque conjuncto in successione fratris, & in fideicommissu paterno, dec. 10. n. 40. pag. 54.

Et excludit etiam sorores utrinque conjunctas, & de ratione, dec. 10. n. 41. pag. 54.

Descendentes ex duobus fratribus dicuntur de eadem agnatione, habito respectu ad avum, vel proavum, sed non dicuntur de eadem linea, decif. 51. n. 21. pag. 370.

Nec veniunt in fideicommissu, in quo testator vocavit proximiores de sua linea, dec. 55. n. 21. pag. 370.

Et de ratione, ibidem n. 13.

Donata filio contemplatione patris conferuntur iociter fratres, addit. ad dec. 59. n. 31. pag. 420.

Limita in donatis a Principe, addit. ad dec. 59. n. 31. pag. 420.

Dupliciter vinculi attenditur, quando frater fratri, vel nepos patruus vult succedere, seu quando patruus vult succedere nepoti, dec. 10. n. 44. pag. 54.

Item redditur inefficax a lege ultra fratres, & fratrum filios, dec. 55. n. 31. pag. 381.

Linea propria efficitur per unumquemque ex fratribus, dec. 55. n. 20. pag. 370.

Successione prima causa, nullis extantibus ascendentibus, pertinet ad fratres utrinque conjunctos, decif. 41. n. 5. pag. 317.

Nulla habita ratione fratrum ex uno latere conjunctorum, & unde bona proveniunt, dec. 41. n. 6. pag. 317.

Declaratio hoc non procedit in fideicommissis agnatis, in quibus non attenditur latus maternum, addit. ad dec. 41. n. 4. pag. 317.

Declaratio secundo, ut non procedat in Statuto disponente de successione intestata, si habet contemplationem ad conservationem agnationis, addit. ad dec. 41. n. 5. pag. 317.

Statutum exclusivum femininum si sit conditum favore agnationis, illas non excludit favore fratris uterini, addit. ad dec. 41. n. 6. pag. 317.

Et femine favore fratrum uterinorum tali casu non faciunt numerum, nec partem, ibidem.

Declaratio tertio prædictam conclusionem, quod frater utrinque conjunctus excludat fratrem ex uno tantum latere in successione intestata, si testator habuisset respectum ad patrem, nam tunc latus maternum non attenditur, addit. ad dec. 41. n. 7. pag. 317.

Prædictæ declarationes procedunt, nemum quando agitur de pluribus fratribus fratri defuncto succedentibus, sed etiam quando cum eis concurrerent nepotes ex fratre præmortuo, addit. ad decif. 41. n. 8. pag. 317.

Nec attenditur, si fideicommissum sit introductum ultra primum gradum, ibidem.

Distinctio de provenientia bonorum an a patre, vel a matre, locum habet dumtaxat, quando frater relinquit uterinos, & consanguineos, tuac causa bonis patris succedunt consanguineis, & in bonis matris uterini, dec. 41. n. 7. pag. 317. & ibi addit. n. 6. pag. 317.

Quod si adesset Statutum excludens femininas uterinas conjunctas propter fratres consanguineos interiret ab hereditate patris, non matris, si patris non disponent de bonis maternis, addit. ad dec. 41. n. 6. pag. 317.

Vide supra in verb. *Conjunctus*.

FRAUS.

Et dolus mutui non potest a committentibus, vel eorum hereditas opponi, dec. 19. n. 61. pag. 119.

Dispositio in *de his, & de transactis*, que emittitur ad evitandas lisiones, & fraudes, rigorose non servatur, sed mitius, & benignius cum ea proceditur in divisione fideicommissi reciproci, in qua non calt laxio, neque fraus, addit. ad dec. 19. n. 10. pag. 119.

Simulationes ad fideum excludendum quoties predicantur, append. 1. ad dec. 49. n. 17. pag. 94.

FRUCTUS.

Appellatione fructuum, que veniunt, addit. ad dec. 41. n. 38. pag. 357.

Venit omne id, quod renascitur, dec. 41. n. 38. pag. 357.

Sive ex propria vi nature, five feminis, five insitum plantarum, dec. 41. n. 38. pag. 357.

Et quicquid ad usum hominum indolentem, ibidem num. 64.

Et omne id, quod provenit ex re hereditaria, dec. 41. n. 38. pag. 357.

Agatur hereditatem, five ante, five post ipsam adum, addit. ad dec. 47. n. 20. pag. 357.

Bonorum veniunt in additione revisionis, decif. 1. n. 30. pag. 357.

Bona fidei possessor non tenetur restituere fructus perceptos, nisi a die motæ litis, dec. 36. n. 11. pag. 181.

Debetur a die motæ litis, cum de eo tempore constituitur in mala fide, addit. ad dec. 31. n. 2. pag. 181.

Amplia etiam expiraverit instantia, ibidem n. 7.

Item amplia, quamvis agatur de lite mota contrahentem, addit. ad dec. 31. n. 8. pag. 181.

Et omnia fides inducitur quoad unam personam accit omnibus ab illa causam habentibus, addit. ad decif. 31. n. 9. pag. 181.

Item debetur a die motæ litis in iudicio immixtione vigere *l. fidei*, & in quolibet interdicto, & iudicio possessorio, addit. ad dec. 31. n. 10. pag. 181.

Sic in interdicto quorum bonorum, addit. ad dec. 31. n. 11. pag. 181.

Amplia licet de fructibus nulla fuerit facta mentio, sententia, & de ratione, addit. ad decif. 31. n. 11. pag. 181.

Item debetur a die motæ litis in iudicio manutentionis, addit. ad dec. 31. n. 12. pag. 181.

Amplia, quamvis petri non fuerit, nec in mandato de manutentione decreti, addit. ad decif. 31. n. 14. pag. 181.

Amplia secundo, quamvis immixtio concessa fuisset, & possessio capta cum clausula *dammodo possit si vacante, & sine prejudicio habentium non ulteriores*, addit. ad dec. 31. n. 15. pag. 181.

Amplia tertio, licet immixtio concessa fuerit conditionally, & soluta prius possessio aliquis summa, si possessor appellet, & executionem impedit, addit. ad dec. 31. n. 16. pag. 181.

Debetur a die motæ litis, quamvis reus favorabilem sententiam reportaverit, si ipsa postea retrahatur, addit. ad dec. 31. n. 17. pag. 181.

Amplia, five revocetur sententia in iudicio appellationis, addit. ad dec. 31. n. 18. pag. 181.

Sive in iudicio revisionis, ibidem n. 39.

Debentur usque a principio in iudicio restitutionis in integrum. add. r. ad dec. 31. n. 10. pag. 130.
 Amplia etiam si res iudicata fuerit acceptata, addit. ad dec. 31. n. 11. pag. 130.
 Limita, si restitutio in integrum, vel revocatio sententiarum oborta sit ex iuribus de novo repertis, addit. ad dec. 31. n. 12. pag. 130.
 Item limita regulam, quod fructus debentur a die mortis, ut non procedat, quando de eo tempore non fuerint producta iura, ex quibus res possit agnosceri, se malum causam fovere, addit. ad dec. 31. n. 13. pag. 130.
 Fortius, si res conventus negat contenta in monitorio, addit. ad dec. 31. n. 14. pag. 130.
 Productio iurum inducit malam fidem, & operatur fructuum restitutionem, etiam si primum indicium esset nullum ex incompetencia iudicis, non ex ineptitudine adionis, addit. ad dec. 31. n. 15. pag. 130.
 Et secundum hanc distinctionem intelligenda sunt contrariae auctoritates, ibidem. n. 16.
 Item debentur fructus a die primi iudicii, si primum sit praesumendum ad secundum, addit. ad dec. 31. n. 17. pag. 130.
 Amplia, quamvis in sententia reintegrationis fulisset adiecta clausula *tamquam in prima*, addit. ad dec. 31. n. 19. pag. 140.
 Limita, ut debeantur a die secundae productionis, si prima fuerit insufficientis ad producendam malam fidem, addit. ad dec. 31. n. 20. pag. 140.
 Sublimita, si secunda productio tenderet solum ad rei exceptionem elidendam, addit. ad dec. 31. n. 21. pag. 140.
 Vel facta foret ad abundantiam cautelam, addit. ad dec. 31. n. 22. pag. 140.
 Haec tamen productio non debet esse verbalis, sed realis, & talis diebus facta cum clausula *senariis*, &c. ibidem. n. 23.
 Reali tamen productioni aequipollent indicatio iurum in actis eiusdem Notarii existentium, si facta sint in termino citationis ad defendendum contra, addit. ad dec. 31. n. 24. pag. 140.
 Contra, quod hoc causare possit maiorem facilitatem pro illis inspicendis, sed res non aliter agitur ad hoc faciendum, addit. ad dec. 31. n. 25. pag. 140.
 Concilia utramque opinionem, ut prima procedat in indicatione individuali, & specifica, altera in vaga, & generali, ibidem. n. 26.
 Talis autem productio debet esse clara, non dubia, & incerta, addit. ad dec. 31. n. 27. pag. 140.
 Per huiusmodi iurum productionem mala fides induci non tollitur ex subsequente acquiescentia, & tertiae tunc actoris pro longum tempus, addit. ad dec. 31. n. 28. pag. 140.
 Secus in altera inducitur per litem contestationem, expeditionem, vel reproductionem monitorii, addit. ad dec. 31. n. 29. pag. 140.
 Acquiescentia enim, non sequitur productionem, potius confirmat in bona fide, ibidem. n. 29.
 Fortius si concurrat actus desertionem, & recessum a lite indicantes, addit. ad dec. 31. n. 30. pag. 140.
 Item debentur etiam ante iurum productionem, si adhuc extaret, vel non fuisset exacta, addit. ad dec. 31. n. 31. pag. 140.
 Item si fuisset principaliter petiti, & independenter ab immisione in iudicium deducta, addit. ad dec. 31. n. 32. pag. 140.
 Item si reus aliunde, & extrinsece sciat, actorem in praesentione promotum fovere bonum ius, ibidem. n. 33.
 Exemplifica in donatario, qui foret se in contraventionem incidisse, ut fuisset sola instantia pro restitutione donationis, addit. ad dec. 31. n. 34. pag. 140.
 Amplia, ut satis sit fecerit, quod aliquis reportaverit breve derogationum fideicommissi, vel quod peroraret pro eo ad illud impetrandum, ad effectum inducendi in illo malam fidem fructuum restitutionem operativam, addit. ad dec. 31. n. 35. pag. 141.
 Item exemplifica in possessore, qui sciret se super fideicommissi transigisse, quando contra ipsum iudicium immisionis promoveret, addit. ad dec. 31. n. 36. pag. 141.
 Item, ut requiratur scientia certa, & indubitata,

alias necessaria sit productio iurum, & exemplifica pluribus modis. ut ibidem. n. 37.

Item non sufficit scientia testamenti, si ageretur de contentis in eo, ut de fundatione Praelaturae, Ecclesiae, vel insignis Conventus, addit. ad dec. 31. n. 38. pag. 141.

Simplex iurum indicatio non sufficit ad obligandum reum ad fructuum restitutionem, ibidem. n. 39.

Amplia, quamvis esset individualissima, ut si indicata esset dies, mensis, annus, & nomen Notarii, addit. ad dec. 31. n. 40. & 41. pag. 141.

Limita, si reus haberet certam, & indubitatam scientiam sui mali iuris refulantis a documentis indicatis, addit. ad dec. 31. n. 42. pag. 141.

An debeantur in iudicio petitionis hereditatis a die mortis, vel litem contestatae, dec. 31. n. 43. pag. 141.

Veniunt in dicto iudicio a die mortis, atque litem agent, dec. 40. n. 44. pag. 141. & ibi addit. n. 45. pag. 141.

Alia vide in verbo *Fides bona* fructus, & verbi *Profructus*.

Dirigunt fructuum supponit communionem, dec. 100. n. 98. pag. 168.

De fructibus augetur, summ. dec. 47. n. 11. pag. 330.

Illius fructus pertinent ad maritum, & in casu restitutionis remanent apud eundem, ibidem. n. 16.

Emptor retinens rem, pretio non soluto, tenetur ad fructus, dec. 11. n. 38. pag. 151.

Extant tempore mortis usufructuarii, si reperiantur recolecti, spectant ad illius haeredes, dec. 31. n. 37. pag. 135.

Amplia, etiam si non sit in herede, sed tantum a solo separati, dec. 31. n. 38. pag. 135.

Fideicommissario debentur a die purificati fideicommissi, dec. 41. n. 9. pag. 317.

Maxime siante Statuto Florentino, dec. 88. n. 8. p. 5. 2.

Non veniunt in restitutione fideicommissi, quando sunt percepti post datam hereditatem, & de ratione summ. dec. 47. n. 1. & 12. pag. 150.

Praeteritum si testator se restituat ad bona, ibid. n. 17.

Aliquando tamen in restitutione fideicommissi fructus, & recessiones continentur, summ. dec. 4. n. 9. p. 330.

Maxime quando vel ex verbis, vel ex qualitate rei relictae id colligi potest, ibidem. n. 10.

Vide infra in verbo *Gravatus*.

Folia mori veniunt sub nomine fructuum, dec. 48. n. 63. pag. 348.

Gravatus sub conditione sequitur fructus, tamquam domum summ. dec. 47. n. 3. & 14. pag. 330.

Et dicuntur percipi ex re propria ipsius gravati summ. dec. 47. n. 1. pag. 330.

Gravatus restituit omne id, quod ex hereditate, & bonis testatoris ad eum pervenit, fructus restituit, non tenetur post datam hereditatem perceptos summ. dec. 47. n. 4. pag. 330.

Contrarium quando locum habere possit summ. dec. 47. n. 17. & 18. pag. 330.

Amplia, etiam si gravatus sit restituit omnia bona, quae quomodocumque virtute testamenti ad eum pervenerint, ibidem. n. 5.

Ex re hereditaria percepti pertinent ad gravatum, addit. ad dec. 47. n. 16. pag. 341.

Declarat, ut ibidem. n. 17.

Hypotheca non procedit pro restitutione fructuum pendente lite perceptionis, sed solum actio personalis, addit. ad dec. 31. n. 63. pag. 18.

Imputantur in creditum melioramentum, quando sunt ex re fideicommissaria percepti, addit. ad dec. 31. n. 46. pag. 141.

Litem contestatio inducit obligationem restitutionis fructuum, dec. 31. n. 35. pag. 135.

Litem ut dicatur contestata, requiritur executio, & repropositio monitorii, addit. ad dec. 31. n. 40. p. 141.

Declarat, ut hoc non procedat in eo, qui item movet, eius respectu sufficit sola executio, ibidem. n. 70.

Vide supra verbo *Debitum*.

Lucra percepta ex negotiatione sunt fructus negotiationis summ. dec. 42. n. 6. pag. 330.

Et cedunt lucro haeredum, praecipue si fuerant exacta, ibidem. n. 7.

Amplia conclusionem etiam ad non exacta, quando debentur ex contractu celebrato cum ipso haerede, ibidem. n. 8.

Melioramenta, & credita illiquida ex perceptione fructuum non retardant immisionem, addit. ad dec. 31. n. 66. pag. 544.

Sed non condemnatur reus ad restitutionem fructuum, non cognita crediti, vel detractio immisionem, addit. ad dec. 31. n. 67. pag. 544.

Mala fides ad effectum restitutionis fructuum non inducit favore piae causae, nisi agatur de alienatione rei Ecclesiasticae nulla ob defectum beneplaciti, addit. ad dec. 31. n. 54. pag. 541.

Vide in verbo Fidei mala.

Nomen fructuum vere, & proprie non convenit lueris, quae sunt ex negotiatione, & de ratione, addit. ad dec. 47. n. 59. pag. 54.

Obligatus ad restitutionem fructuum, si eos consumpserit, tenetur ad pretium, addit. ad dec. 31. n. 61. n. 124.

Limita, si possessor sit creditor, ut fructus possit cum credito compensare, addit. ad dec. 31. n. 65. p. 543. & dec. 40. n. 17. pag. 503.

Vel si fecerit melioramenta, cum quibus fructus pendente lite percepti compensantur, addit. ad dec. 31. n. 64. pag. 543. & dec. 40. n. 15. pag. 503. & ibi addit. n. 15. pag. 503.

Vel si sit creditor detractionem, in quas imputantur, addit. ad dec. 31. n. 65. p. 543.

Amplia, ut procedat praedicta etiam in iudicio petitionis hereditatis, dec. 40. n. 18. pag. 542.

Possessor fideicommissi facit fructus suos ob negligentiam non petentis, dec. 24. l. 2. n. 8. pag. 504.

Limita primo, ut tenetur cum melioramentis compensare, dec. 24. l. 2. n. 9. pag. 504. & ibi addit. n. 4. pag. 505. & in addit. ad dec. 40. n. 15. pag. 503.

Limita secundo, quando fructus ad alium spectabant, dec. 24. l. 2. n. 10. pag. 504.

Limita tertio, in terminis Statuti Florentini, cuius vigore legata, & fideicommissa debentur a die mortis, absque alia agnitione, seu declaratione, ibidem n. 22.

Decreta, quod secundum aliquos saltem extrajudicialis interpellatio requiritur, ibidem n. 21.

Contra declarationem, quod secundum hoc Statutum nulla requiritur interpellatio, cum legata, & fideicommissa exceptantur ad formam quantagiae, dec. 24. l. 2. n. 15. pag. 504.

Et hanc opinionem tamquam vtiorem sequuta est *Rota Florentina*, ibidem n. 16.

Possessor quando faciat fructus suos propter bonam fidem, vel non, vide in verbo *Fidei bona*.

Quantitas fructuum perceptorum resultat ex depositionibus unius testis inducti ab eo, qui illos percepit, append. 2. ad dec. 40. n. 16. pag. 506.

Maxime quando pretii quantitas, vel rei valor offendit, eandem minores fructus reddere nequiffe, ibidem n. 17.

Refusus statim debent substitui, sequuta alienatione contra voluntatem testatoris, dec. 80. n. 44. pag. 500.

Refutandi non sunt a die mortis litis in iudicio retractus, sed solum a die facti depositi, addit. ad dec. 31. n. 55. pag. 541.

Idem procedit in iudicio praestationis, juris offerendi, & similibus, ibidem n. 56.

Limita in iudicio purgationis morae, in quo sufficit sola oblatio in eodum recipere recusantis, ibidem. num. 57.

Item nec in iudicio Salviani, addit. ad dec. 31. n. 59. pag. 541.

Contrarium qui senserint, ibidem n. 60.

Conciliantur huiusmodi opiniones, & in quibus casibus utraque procedat, addit. ad dec. 31. n. 61. pag. 541.

In materia restitutionis fructuum debitum censetur illud recollectionis, dec. 48. n. 50. pag. 548.

Amplia in materia annui census, ibidem n. 60.

Saepe licet non veniant appellationes immobilium, in fructu tamen sunt, dec. 48. n. 66. pag. 548.

Testator se restringit ad bona sua propria, censetur exclusisse fructus post aditam hereditatem summi. dec. 47. n. 21. pag. 539.

Tutelar quando reducitur ad non tutulum, tunc fructus usque ab initio sunt restituendi, dec. 54. n. 1. p. 511.

Uxor non debentur mora cessante, dec. 31. n. 54. p. 543.

FUNDUS.

Appellatur Florentine possessio diversarum terrarum cum domo, & ager vero terra, ubi nulla est domus, dec. 77. n. 17. pag. 485.

Contraria opinio *glor.* reprobat, ibidem 2. 10. & 11.

Appellatio praedii, seu fundi, & pertinetur illi, venit domus, seu edificium in praedio constructum, addit. ad dec. 21. n. 13. pag. 457.

Amplia, siue edificium sit nullum ad usum casum, sit ad usum domini, addit. ad dec. 21. n. 14. pag. 457.

Quid ad effectum lesionis, ibidem n. 15.

Terrarum appellatio non venit fundus, seu praedium, dec. 77. n. 2. & 3. pag. 479.

Praeterea de consuetudine, dec. 77. n. 15. pag. 485.

Sed tantum agri culti, seu *terre spassate*, dec. 77. n. 13. pag. 479.

Terrae nomen uti barbarum Jurisconsultis fuit innotuit, dec. 77. n. 6. pag. 479.

Agri appellatio venit terra aratoria, seu locus sylvae, aut domo iuxta sensum J. C. dec. 77. n. 5. & seq. pag. 479.

Dispositione facta de agro, & terra, sub illius nomine proprie non venit fundus cum domo, addit. ad dec. 21. n. 13. pag. 457.

Et haec est consuetudo Civitatis Florentiae, ibidem.

Et ita fideicommissum inductum super agro, & terra non comprehendit fundos bubones domos, seu villas, addit. ad dec. 21. n. 9. pag. 457.

Ager promissus in iure accipitur pro fundo, seu praedio, dec. 77. n. 13. pag. 480.

Contra, quod magis proprie per agrum significatur terra sine domo, dec. 77. n. 14. pag. 480.

Ager cum ad finem dicitur fundus, dec. 77. n. 9. p. 479.

Fundus cum sit quid totum, & de necessitate ad omnes ejus partes, dec. 77. n. 45. pag. 481.

Sed praedium differt ab agro, tamquam generis a specie, dec. 77. n. 6. pag. 479.

Fundi partes sunt *fyra*, & ager, domus, hortus, campus, mons, & alia huiusmodi, dec. 77. n. 11. p. 479.

Testator dum in fideicommissi constitutio loquitur sit de terris simpliciter, dicendum est, non voluisse illi subiacere fundum cum domo, dec. 77. n. 10. pag. 481.

FURIOSUS.

Uti ignorans delatam hereditatem sui delibandi non transmittit ad heredes, dec. 10. n. 4. pag. 19.

Et de ratione, ibidem n. 9.

Contra, quod transmittit ius petendi restitutionem in integrum ad adeundam hereditatem sui delatam ex equitate l. *Pantur* ff. de acquirit. heredit. c. 10. n. 4. pag. 33. & addit. ad dec. 14. n. 19. pag. 80.

Cetera vide in verbo *Transmissio*.

Licet debiles, & prodigii etiam majores possint restituere contractus ante interdictam administrationem gestos, hoc tamen limitatur in *lucro*, dec. 14. n. 18. pag. 77.

FUROR.

Excludit aditionem, quae animum requirit, dec. 10. n. 6. pag. 32.

GABELLA.

Denunciatio necessaria non est quando gabella non delatur, & amplia ut ibidem, summa. dec. 11. n. 10. pag. 514.

Contra, ibidem n. 13.

Distigue ut ibidem n. seq. pag. 514.

Legati rerum immobilium relictis uxori a marito pro restitutione suarum dotium solvenda est ab herede, non a legataria, dec. 81. n. 4. pag. 501.

Sed si legataria detorem excedat, ibidem.

Declara, ut ibidem n. 3. & 6. pag. 503.

Lex gabellae mandans denegari audientiam inducit nullitatem omnium actorum, quoniam ad capientes determinet super nullitate summa. dec. 81. n. 1. p. 514.

Edm.

Eadem lex *de legatis* adsentiam per dictionem *nullo modo*, quæ est universalis negativa, includit casus, & personas, quæ alias non includerentur, ibid. n. 1. *Mandans* notitia in quacunque fideicommissa, intelligitur de fideicommissis gabelabilibus, summ. decif. 81. n. 4. pag. 174.
 Causa finalis gabelle non militat in fideicommissis, pro quibus nulla debetur gabella, & de ratione, ibid. n. 10.
 Lex Officii gabelle Florentiæ loquitur in fideicommissis summ. decif. 85. n. 30. pag. 174.
 Nullitas ex defectu gabelle non soluta opponi nequit ab eo, qui pariter gellam non solvit, & de ratione, decif. 13. n. 13. pag. 180.
 Limita, quando quis venit ex diversâ causa, vel diverso capite, ibidem n. 14.
 Item limita Florentia, ubi nullitas gabelle ipso jure inducitur, quo casu Juxta ex officio super ea debet pronuntiare, decif. 13. n. 16. pag. 180.
 Item limita, cum quis agit de damno vitando, alter de lucro captando, decif. 13. n. 18. pag. 181.
Observantia est regum omnium aliarum interpretatio, præcipue in materia gabelle summ. decif. 85. n. 12. pag. 174.
Visa gabella sunt proprie, & stricte intelligenda, ibidem n. 40. pag. 174.

GEMINATIO.

Offendit præcisam disponentis deliberationem, decif. 8. n. 56. pag. 93.
 Et enim testatoria voluntatem, decif. 30. n. 7. p. 118. & decif. 79. n. 55. pag. 492.
Visa geminata multum attenduntur, & ad tollendam dubitationem reiterata censentur, decif. 79. n. 56. pag. 492.

GENITIVUS.

Casus denotat jus, & proprietatem, & rem propriam, decif. 33. n. 14. pag. 155. decif. 35. n. 21. pag. 171. summ. decif. 47. n. 43. pag. 339.

GENUS.

Spuria non dicuntur de familia, genere, casta, decif. 34. n. 18. pag. 206. & ibi addit. n. 10. pag. 209.
 Amplia, & declarata, ut ibidem n. 17. & seq.
 Et non excludit substitutum, decif. 34. n. 39. p. 166.
 Et vide in verbo *Spuria*.

GLOSSA.

Glossa, vel Doctori tantum creditur, quantum lege, vel ratione moventur, decif. 77. n. 11. pag. 480.

GRADUS.

Caducato primo substitutionis gradu subintrat sequens, tum ob vulgarem in compendiosa contentam, decif. 68. n. 1. pag. 456.
 Tum quia res remanet penes gravatum cum suo onere, decif. 68. n. 1. pag. 456.
 Caducato medio gradu substitutionis, subintrat sequens per vulgarem anomaliam juxta theoreticam *Artis. in L. quædam ff. de acquir. hered.* addit. ad decif. 68. n. 1. pag. 456. & decif. 100. n. 19. & 33. pag. 592.
 In fideicommissaria substitutione etiam non continetur vulgarem, caducato medio gradu, remanet onus penes Institutum ad favorem sequentis substituti, addit. ad decif. 68. n. 5. pag. 459.
 Item caducato medio gradu ob mortem substituti, non intelligitur anomalia conditio ipsi apposta, decif. 100. n. 12. pag. 591.
 Quinimo ipsius defectus operatur, ut substitutio subsequens habeatur pro non scripta, decif. 100. n. 13. pag. 592.
 Contra, decif. 100. n. 67. & seq. pag. 596.
 Alia vide in verbo *Caducatio*.
 Computatio graduum pro succedendo in fideicommissis familiaris relicto faciendâ est secundum jus civile, quod attenditur in regulandis successioibus, addit. ad decif. 43. n. 30. pag. 320.

Et an hoc procedat, non obstante Statuto mandante computationem graduum fieri secundum jus canonicum, remittive, ibidem n. 31.

Fideicommissum regulariter non extenditur ultra decimum gradum, decif. 36. n. 16. pag. 265.

Limita, & declarata, ut ibidem n. 55. & seq. pag. 266. Quando extendatur ultra quartum, & decimum gradum, addit. ad decif. 34. n. 13. pag. 169.

Pro admissione ad successione in fideicommissis familiaris relicto, non sufficit probatio generica, quod quis sit de familia, vel consanguineus, sed requiritur probatio existentie intra quartum, vel decimum gradum respectivè, addit. ad decif. 43. n. 28. pag. 320.

Maxime si familia, & agnatio habeat plures ramos, & columnellos, addit. ad decif. 43. n. 59. pag. 320. Fortius si concurrant alii proximiores existentes in gradu de jure successibili, addit. ad decif. 43. n. 40. pag. 321.

Item si qualitas proximioritatis sit pluries in testamento repetita, & de ratione, addit. ad decif. 43. n. 41. pag. 321.

Expiratio fideicommissi post decimum gradum, locum habet, quando testator simpliciter vocat familiam, domum, vel proximiores, sicut si addiderit verba perpetuitatem denotantia, addit. ad decif. 43. n. 42. pag. 321.

Vel adnotat conjecturæ exclusivæ restrictionis vocacionis ad gradus de jure successibiles, de quibus remittive, addit. ad decif. 43. n. 43. pag. 321.

Quibus in casibus non sit restrictio, non obstante clausula *secundum modum ab intestato succedendi*, addit. ad decif. 43. n. 44. pag. 321.

Ratio, quia sicut testator potest vocare extraneum, vel existentem post decimum gradum, ita a fortiori potest vocare conjunctos intra dictum gradum, & postea alios substituere, addit. ad decif. 43. n. 45. pag. 321.

Amplia, ut propter verba perpetuitatem denotantia extendatur etiam fideicommissum a prohibitione alienationis resultant ultra quartum gradum in infinitum, addit. ad decif. 43. n. 46. pag. 321.

Contra, quod non obstantibus verbis perpetuitatem denotantibus fideicommissum resultant a prohibitionem alienationis quarum generationem non egrediatur, addit. ad decif. 43. n. 47. pag. 321.

Hæc tamen opinio fundatur in auctoritate *novell. 59. Justinian.* de qua dubitant non pauci, opinantes fuisse usum ex illis, quas *Tribonianus* pecunia corruptus obfcurare, & ambigue composuit, addit. ad decif. 43. n. 49. & seq. pag. 321. & 322.

In pluribus locis non est prædicta authentica in usu recepta, veluti in Hispania, Francia, dominio Veneto, & Florentia, addit. ad decif. 43. n. 49. & seq. pag. 321. & 322.

Dispositionem dictæ *novell. 59.* restringunt alii ad successione, mediante persona pupilli, vel impuberis, addit. ad decif. 43. n. 53. pag. 322.

Cetera vide in hac materia in verbo *Leges in specie*, ubi declaratur, & limitatur dispositio prædictæ *novellæ*.

Restrictio ad quartum, aut decimum gradum non procedit, quando de tempore conditi testamenti testator nullos habebat conjunctos vel in quarto, vel in decimo gradu successibiles juxta Statuta localia, & de ratione, addit. ad decif. 43. n. 68. pag. 323.

Amplia, etiam si ita paucos habebat, ut proxima esset expiratio fideicommissi, addit. ad decif. 43. n. 69. pag. 323.

Maxime si agatur contra extraneum, quo casu capitula est interpretatio favore personæ de agnatione, addit. ad decif. 43. n. 70. pag. 324.

Enumeratio graduum in subiecta materia faciendâ est a testatore, non ab ultimo gravato, addit. ad decif. 43. n. 73. pag. 324.

Contra, quod faciendâ sit ab ultimo gravato, ibidem num. 72.

Concilia, ut in casibus, in quibus attenditur proximitas gravantis, innumeratio fiat a gravante, in casibus vero, in quibus attenditur proximitas gravati, faciendâ sit ab ejus persona, addit. ad decif. 43. n. 73. pag. 324.

Nisi aliter confit de voluntate testatoris, addit. ad dec. 45. n. 74. pag. 324.
 Etiam si faciendo sit transitus de una ad aliam lineam, addit. ad dec. 45. n. 75.
 Et ex quibus dicitur constare de voluntate testatoris, remissive, addit. ad dec. 45. n. 76. pag. 324.
 Alii tenent tertiam opinionem, quod sufficiat existentia infra quartum, vel decimum gradum alternativae, scilicet vel respectu testatoris, vel ultimi gravati, addit. ad dec. 45. n. 77. pag. 324.
 In fidelicommissis successivis gradus non considerantur respectu propinquitatis sanguinis, sed ordinis succedendi, dec. 60. n. 52. pag. 325.
 Alia vide in verbo *Familia* v. *Successa*.
Nepotes non veniunt appellatione filiorum, quando sit mentio de filiis, non de gradu, decif. 52. n. 52. pag. 325.
Par in gradu diverso jure censeri non debet, decif. 50. n. 55. pag. 325.
Probatio alienationis cum ratione, ut bona perpetuo remaneant in familia, an extendatur ultra quartum gradum, dec. 54. n. 34. pag. 326.
 Extenditur, quando verba denotentia perpetuitatem sunt cum, & crenata, dec. 54. n. 55. pag. 326.
 Secus, si causa prohibitionis sit qualificata, & restricta ad certos gradus, ibidem n. 56.
 Et solum vocati fuerint proximiores usque ad decimum gradum, dec. 54. n. 57. pag. 326.
Proximitas gradus designat ordinem successivum, qui non destruitur, immo servatur per representationem, append. ad dec. 60. n. 12. pag. 325.
Ratio gradus quando habita est, dupliciter vinculi nihil operatur, dec. 55. n. 47. pag. 324.
 Sed censetur vocatus, qui habet gradus qualitatem, ibidem n. 48.
Representatio non corrumpit gradum, sed illum repraesentat, dec. 60. n. 53. pag. 326.
 Et semper admittitur ad effectum succedendi ascendentes tam ex testamento, quam ab intestato in infinitum, nisi fidelicommissa preceperint servari prerogativam gradus, addit. ad dec. 60. n. 6. pag. 325.
 Maxime si in alio casu acquiritur confit, testatorem voluisse tollere representationem, & successionem deferri salvo gradu prerogativa, addit. ad dec. 60. n. 60. pag. 326.
Testator cum primogenito, & secundum gradum heredum, expresse nominavit, & deinde proximiores in gradu de agnatione, censetur agnationem tantum considerasse, non certas personas, dec. 55. n. 53. pag. 324.
 Unus gradus substitutionis alium declarat, dec. 55. n. 17. pag. 324.
 Vocari secundo loco non possunt admitti, nisi primo evacuo, dec. 55. n. 9. pag. 324.

GRAVAMEN.

Donator potest gravare donatarium in bonis propriis, dec. 18. n. 11. pag. 320.
 Et ex acceptatione donationis, gravamen in ea injunctum dicitur acceptatum, ibidem n. 12.
Fidelicommissarius non gravatur, qui fortuito, non testatoris iudicio succedit, dec. 59. n. 4. pag. 327.
 Filii in conditione positi quando censentur vocati, et quo eis injunctum sit aliquid gravamen, remissive, addit. ad dec. 82. n. 6. pag. 327.
 Vide in verbo *Positi in conditione*.
 Filii gravati, non censentur gravati nepotes, & idem in vocatione, dec. 52. n. 17. pag. 324.
Honoratus, qui non est, gravari non potest, dec. 22. n. 13. pag. 324.
 Declara, ut ibidem n. 22. pag. 325.
 Item gravari nemo potest plus, quam sit honoratus, dec. 62. n. 22. pag. 325.
 Ex voluta conservatione bonorum in familia, omnes censentur honorati, & gravati, decif. 62. n. 27.
Injunctum non censetur gravamen, nisi in casu vocationis, dec. 50. n. 5 & 7. pag. 327.
 Item pro portione propria, non eodem modo, decif. 50. n. 51. pag. 320.
Referuntur ad personas specialiter expressas, & nominatas, dec. 82. n. 1. pag. 305.
Succesor intelligitur gravatus, licet verba solutionis, &

gravaminis ad exequutores dirigantur, decif. 22. n. 46. pag. 327.
Testator in dubio censetur minus voluisse gravare heredem, quam heri possit, dec. 22. n. 51. pag. 326.
 Potest gravare heredem in bonis propriis, & in fideli commisso subicere, dec. 55. n. 23. pag. 325.
 Et hares post additionem illi dispositioni non contravenit, dec. 55. n. 17. pag. 325.
 Maxime si agatur de re communi inter heredem, & testatorem, dec. 55. n. 13. pag. 325.
 Intellige, si consistit de voluntate, secus contra, ibidem n. 15.
Voluntate non est, testatorem voluisse gravare filium, non autem de descendentes ex eo minus dictum, decif. 62. n. 29. pag. 325.

GRAVATUS.

Alterare non potest ordinem succedendi de proximior in proximiorum, dec. 92. n. 57. pag. 344.
Bona acquisita a gravato nomine proprio, & per benedictum in stipulatione possit ex petitiis, vel bonis hereditariis spectant ad heredem bonorum ratione gravati, non ad subalternos in fidelicommissis, quibus solum competit ratio ad premium pro redditu gradus a gravato, addit. ad dec. 41. n. 14. pag. 314.
 Et de ratione, ibidem n. 15.
 Limita, quando ad preceptum testatoris de invenienda pecunia hereditaria, addit. ad dec. 41. n. 14. pag. 314.
 Item quando hereditas gravari esset non solum, ibidem n. 17.
 Sublimita hanc secundum limitationem, si in fine alium distracta titulo oneroso, quocumque in subsidium contra tertium daretur actio, addit. ad decif. 41. n. 22. pag. 310.
Bona fidelicommissi subiecta possunt per gravatum vita durante in extraneum transferri, & etiam in fidem, dec. 49. n. 29. pag. 353.
 Limita prout, ibidem n. 28. pag. 353.
 Et alia, quae per necessariam alienationem distracti sunt, testatorem non tenentur, dec. 51. n. 23. pag. 315.
 Item potest illa retinere, pro dote disoluta, & alia sine heredes transmittit, dec. 50. n. 49. pag. 314.
Creditorum sub uno gravato, sub alia illi contraria gravamen censetur ademptum, dec. 37. n. 39. pag. 314.
Causae gravati alius dubium reddit clarum, & confusio afficit etiam heredes, dec. 22. n. 28. pag. 322.
 Item probat existentiam fidelicommissi cum heredes universales, dec. 92. n. 41. pag. 355.
 Gravati fidelicommissi facite indolentur ad secundarios fidelicommissarios, dec. 22. n. 54. pag. 325.
 Et sic super confessione facta in fraude fidelicommissi nullum commissi potest fundamentum, decif. 22. n. 55. pag. 329.
Detrahitis trebellianicam, dec. 6. n. 8. & 10. pag. 319.
 Limita in instituto in re certa, dec. 6. n. 11. pag. 319.
 Declara limitationem procedere, quando taliter institutus habuit etiam heredem universalem, qui adivit, secus contra, dec. 6. n. 12. & 13. pag. 319.
 Et vide in verbo *Trebellianica*.
 Quoad detractionem melioramentorum, vide in verbo *Melioramenta*.
Eligere potest sibi quem vult heredem, quando usufructus & fidei sunt in conditione positi, dec. 22. n. 61. pag. 324.
Expensa factae per gravatum non pro tenendo fidelicommissi quoad substantiam, sed pro fructibus non repetuntur, append. 1. ad dec. 52. n. 9. pag. 340.
Fidelicommissum universale comprehendit etiam portiones coheredum, quae per fidelicommissum obtulerunt gravato, dec. 48. n. 6. pag. 324.
 Amplia non obstantia dictum in alio, dec. 46. n. 16. pag. 326.
 Caetera vide in verbo *Prælegatum*.
Filius pure gravatus unam tantam partem detrahit, dec. 6. n. 18. pag. 319.
Institutus in re certa, si confit de voluntate testatoris natis, illum plus habere, censetur gravari retinere reliquum veniens ab intestato, decif. 6. n. 5. pag. 318.
 Maxime ante clausula codicillari, ibidem n. 40.

Contra, *ibidem* n. 4.
 Declara secundum opinionem procedere, quando filio instituto in re certa sit reliquum minus sua legitima, primam vero, quando relicta illi sit integra legitima, vel ultra, dec. 4. n. 6. pag. 59.
Libra remanens bona fideicommissi penes gravatum, præcedente substituto, dec. 41. n. 2. pag. 306. & dec. 50. n. 18. pag. 416.
 Et de illis potest ad libitum disponere, dec. 59. n. 29. pag. 416.
Proximitas gravati, & um gravantis est attendenda in fideicommissi, dec. 71. n. 2. & 3. pag. 465.
 Secus quando fideicommissi est transitus ad lineam diversam, addit. ad dec. 71. n. 1. pag. 467.
 Alia vide in verbo *Proximitas*.
Potest permittere sibi labi tempus præfixum ad redimendum in præjudicium fideicommissariorum, dec. 21. n. 25. pag. 154.
Refusio gravata, in necessariis antecessus est prohibita alienare, dec. 51. n. 18. pag. 374.
Res tamen semper penes gravatum cum suo onere, dec. 100. n. 38. pag. 501.
Regum relictore quicquid supererit, potest solum usque ad dodrantem de hereditate disponere, quarta substituto reservata, addit. ad dec. 53. n. 8. pag. 359.
 Cetera vide in verbo *Familia*.
Suorum in fideicommissi non gravato, sed testatori, dec. 53. n. 27. pag. 356.

GREX.

Augmentum gregis ultra id, quod fuit a testatore, reliquum, pertinet, ad quem pro tempore spectat grex, summ. dec. 47. n. 19. pag. 339.

GUARANTIGIA.

Exemptio, quod fit inconveniens eodem momento introduci obligationem, & moram committit, opponi non potest in instrumento guarantigato, dec. 14. la. n. 18. pag. 124.
Legue, & fideicommissi juxta Statutum Florentinum exequuntur ad formam guarantigæ, ibidem.
 Et ideo pro his consequendis nulla requiritur interpolatio in terminis illi Statuti, ibidem.
Præceptum guarantigæ habet vim sententiæ, dec. 14. la. n. 13. pag. 124.

HABILITAS.

Personarum inspicere debet tempore, quo contingit casus successione, dec. 28. n. 14. pag. 207.

HABITATIO.

Venit nomine alimentorum, dec. 31. n. 45. pag. 356.
 Sub legato habitationis, vel ususfructus domus veniunt mobilia, officina, alique membra extra domum existentia, si dominus ejus cum domo utatur, addit. ad dec. 11. n. 4. pag. 305.

HERES.

Ab intestato succedit ante incapacitatem instituti, addit. ad dec. 57. n. 1. pag. 403.
 Non admittitur, donec est spes additionis ex testamento, addit. ad dec. 57. n. 4. pag. 404.
Alimone hereditarie active, & passive transeunt in heredem, dec. 87. n. 7. pag. 514.
Alienanti bona fideicommissi potest eadem revocare, si alienatio fuit expresse ab homine interdicta, & improbat, & agitur de bonis, in quibus fideicommissi tenentur habentem affectionem, addit. ad dec. 87. n. 8. pag. 517.
 Intelligit, ut hoc casu heres teneatur ex bonis hereditariis refundere tantumdem illius rei, quam revocare intendit, ibidem n. 9.
Alienandi fideicommissum, cui facultas concessa est, censetur ea usus per heredis institutionem, dec. 52. n. 73. pag. 378.
 Licet de fideicommissio mentionem non fecerit, ibidem n. 74.

Appellatione familiæ non solum heres heredis, sed etiam omnes descendentes comprehenduntur, dec. 14. n. 20. pag. 187.

Necessario heredes heredum comprehenduntur, si addit mandatum de reinstituendo pretium in bonis fideicommissio ordinato substituendis, dec. 24. n. 22. pag. 187.

Appellatione heredum in fideicommissi veniunt heredes sanguinis, dec. 41. n. 5. pag. 306.

Ampla in quacunque materia non transitoria ad heredes extraneos, dec. 41. n. 4. pag. 306.

Et signatur in materia feudali, & emphyteutica, dec. 41. n. 3. pag. 307.

Contra, quod appellatione heredum tam in ultimis voluntatibus, quam in contractibus inter vivos veniunt omnes heredes sive sanguinis, sive extranei, & de ratione, addit. ad dec. 41. n. 2. pag. 308.

Limita, quando ex conjecturis constet, testatorem, fuisse tantum de heredibus sanguinis, & non de extraneis, addit. ad dec. 41. n. 2. pag. 308.

Conjectura est, quando sumus in re, ex sui natura non est transitoria ad heredes extraneos, veluti emphyteusis Ecclesiastica, & feudo, addit. ad dec. 41. n. 3. pag. 308.

Alia, quando testator substituit aliquem ex ejus descendentes, vel aliam conjunctam personam, ejusque heredes, addit. ad dec. 41. n. 4. pag. 308.

Alia, quando testator prius vocavit heredes, & postea descendentes, & de ratione, ibidem n. 5.

Alia, quando substitutio facta est de heredibus masculis, addit. ad dec. 41. n. 7. pag. 309.

Item quando mentio heredum reperitur facta in fideicommissio ordinato pro conservatione agnationis, & propriæ familiæ, addit. ad dec. 41. n. 8. pag. 309.

Item quando heredes sunt positi in conditione, & de ratione, ibidem n. 9.

Item quando secundum usum, & consuetudinem loci appellatione heredum veniunt heredes sanguinis, addit. ad dec. 41. n. 20. pag. 309.

Authores materiam limitantes, vel declarantes allegant, dec. 41. n. 11. pag. 309.

Appellatione heredum quando veniunt solum heredes sanguinis, isti non tenentur accipere bona cum qualitate heredis ultimi gravati, ibidem n. 22.

Et de ratione, ibidem n. 13.

Item appellatione heredum non veniunt extranei, si bona fideicommissio destinata alienata sint, & fuerit demandata post mortem solutio pretii in personam fideicommissarii, addit. ad dec. 28. n. 74. pag. 119.

Beneficium I. Pantanius licet competat ex causâ ejusdemque impedimenti, tamen non competit heredi, quando non potuit competere ejus auctor, dec. 10. n. 11. pag. 33.

Bona heredum non veniunt in generali obligatione, dec. 28. n. 19. pag. 111.

Ampla etiam quando expresse nominata sunt, nisi addint requisiti, de quibus remissive, ibidem n. 10.

Candido si sine liberis deficit per superventum filiorum, nec interit, an heredes existerint, dec. 22. n. 87. pag. 163.

Sub nomine heredum veniunt in conditione positi, si verba ampla sint, & generalia, & filii in conditione positi sint in alia parte substituti, addit. ad dec. 22. n. 45. pag. 169.

Confessio, & declaratio heredis gravati de voluntate testatoris informati super transmissione fideicommissi conditionalis ad heredes fideicommissarii ante impletam conditionem defuncti, est concessa transmissionis valde operativa, addit. ad dec. 28. n. 60. pag. 218.

Confessio heredis, & observantia subsequente probat saltem præsumptivam voluntatem testatoris, dec. 48. n. 15. pag. 345.

Et a tali confessione, & observantia non potest heres recedere, ibidem n. 16.

Creditor debitori succedens confundi a donationem, dec. 31. n. 52. pag. 326.

Declaratio facta ab herede de voluntate testatoris, illi, & successoribus præjudicat summ. dec. 47. n. 31. pag. 319.

Divisa facta inter vocatos ab fideicommissum non præjudicat succedentibus in illo ex propria persona, & inde-

Independenter a dividendibus, addit. ad decif. 19. n. 28. pag. 144.
 Limita, si portio obventa alicui ex dividendibus filialia fuisset pro se, hæredibus, & successoribus, addit. ad dec. 19. n. 28. pag. 144.
 Amplia regulam in successoribus ex propria persona venientibus, etiam si dividendum hæredes, ibidem n. 28.
 Renunciatio fideicommissi in divisione, tamquam facta respectu dividendorum, operatur, ut successores venire non dicantur contra illius factum, & quare, addit. ad dec. 19. n. 28. pag. 144.
 Quando renunciatum dicatur etiam respectu successorum, & quando non, ibidem n. 28.
 Limita, si dividendes deduxerint etiam jus filiorum, & hæredum, addit. ad dec. 19. n. 28. pag. 144.
 Et ex quibus dicatur effective deductum, ibid. n. 28. pag. 144.
 Ius filiorum, & successive vocatorum comprehendit divisio facta per viam transactionis ad tollendas lites, & controversias, addit. ad decif. 19. n. 28. pag. 144.
 Effusio, & eadem persona cum defuncto, dec. 19. n. 28. pag. 144. & dec. 31. n. 5. pag. 144.
 Fideicommissarius prodecedens gravato fideicommissum ad hæredes non transmittit, dec. 59. n. 21. p. 416.
 Amplia conclusionem procedere etiam in suis hæredibus, dec. 59. n. 21. pag. 416.
 Limita in fideicommissum facto in contractu, & de ratione, ibidem n. 21. pag. 416.
 Sublimita, ut ibidem n. 21. & 28. pag. 417.
 Alia vide in verbo *Transmissio*.
Tradus extantes tempore mortis usufructuarii si reperiuntur collecti, spectant ad hæredes ipsius usufructuarii, dec. 31. n. 5. pag. 144.
 Amplia etiam non sint in horreo, sed tantum a solo separati, dec. 31. n. 5. pag. 144.
 Hæres habet retentionem pro melioramento super bonis fideicommissi, dec. 59. n. 21. pag. 416.
 Insuper ad viam usufructu, dato solum post mortem substatum, interim est hæres etiam in proprietate, licet gravatus restituere, & de ratione, dec. 59. n. 21. pag. 416.
 In re certa, si nullum habeat cohæredem, sit hæres universalis, dec. 6. n. 1. pag. 18.
 Et de ratione, ibidem n. 1.
 Limita, si constet de voluntate testatoris nolentis hæredem scriptum in re certa plura habere, tunc enim censetur gravatus restituere reliquum venientibus ab intestato, dec. 6. n. 3. pag. 18.
 Maxime hæc clausula codicillari, dec. 6. n. 4. p. 18.
 Contra, ibidem n. 4.
 Declara secundum opinionem procedere, quando filio instituto in re certa fuit relictum minus legitima, primam vero, quando relicta illi fuit integra legitima, dec. 6. n. 6. pag. 19.
 Vide infra in verb. *Legataria*.
Legatum, seu legatum pendens ex voluntate hæredis, vel tertii non valet, dec. 91. n. 19. pag. 559.
 Item non valet ademptio legati collata in arbitrium hæredis, dec. 91. n. 19. pag. 559.
 Declara has conclusiones procedere, quando dispositio penitet ab alieno arbitrio quoad substantiam, seu si quoad electionem personarum, seu familiarum, dec. 91. n. 19. pag. 559.
 Exemplifica, ut ibidem, & de ratione, n. 14. pag. 559.
 Cetera vide in verbo *Dispositio capitaria*.
Laurentis omissionem ad invicem opponere nequeunt hæredes fideicommissarii, qui inventarium non fecerunt, dec. 19. n. 28. pag. 144.
 Jus redimendi exerceri potest etiam a venditore, sed ab ejus hærede, vel cessionario, addit. ad dec. 18. n. 1. pag. 119.
 Transit ad hæredes extraneos, nisi concessum fuerit per pronomen *ipso*, addit. ad dec. 18. n. 1. pag. 119.
 Item tam ad hæredes ejus, qui retrovendit, quod ejus, qui retrovendit promittitur, addit. ad decif. 18. n. 1. pag. 119.
 Maxime si definiti ditiones *semper*, & *quandocumque*, non obstante, quando venditor declaraverit, se solum vendere jus, quod habet vita durante, addit. ad decif. 18. n. 2. pag. 119.

Cetera vide in verbo *Jus redimendi*.
 Legatum annuum non transit ad hæredes, nisi pro annis impleti, & inchoati, dec. 48. n. 13. pag. 345.
 Contemplatio in legato cessat ex eo, quod quis sit hæres, & de ratione, dec. 54. n. 35. pag. 391.
 Legataria, & hæres ad diversas res vocatur, & ideo hæc diversitas excludit jus accrescentis, addit. ad dec. 100. n. 135. pag. 610.
 Hæres in quota pro legatario habetur, si ei datus fuerit hæres universalis, addit. ad dec. 6. n. 4. pag. 18.
 Vide supra in verb. *Legataria*.
 Legitima, & trebellianica detrahi possunt, si a gravato facta non sit eorum detractio, etiam ad illius hærede extraneo, addit. ad dec. 11. n. 9. pag. 197.
 Mentio facta de hæredibus viventibus, intelligitur de ejus filiis, & non de extraneis, dec. 30. n. 21. pag. 235.
 Nomen hæredis universalis fideicommissario proprie non convenit, dec. 30. n. 21. pag. 235.
 Non potest venire contra defuncti contrarium pro vindicatione rei fideicommissi subiectæ, decif. 10. n. 9. pag. 366.
 Limita, quando res evincitur ex natura, vel qualitate eidem inherente, vel ex præordinatione auctoritatis, ibidem n. 10.
 Item nec potest illius factio contra venire, dec. 5. n. 1. pag. 11.
 Nec illud impugnare, addit. ad dec. 19. n. 186. p. 141. & dec. 31. n. 41. pag. 144. §. ubi de ratione.
 Intellige in iuribus hæreditariis, secus in illis derivantibus a fidei, & provisione ascendentium independentem a defuncto, addit. ad decif. 19. n. 186. pag. 141.
 Amplia, ut non possit impugnare hæres hæredit, decif. 31. n. 6. pag. 144.
 Amplia secundo etiam agitur de rebus fideicommissi suppositis, quarum alienationem revocare nequit, dec. 31. n. 10. pag. 144.
 Item nec potest vindicare bona, quæ nec ipse defunctus vindicare poterat, dec. 3. n. 16. pag. 11.
 Nec debet esse melioris conditionis, quam defunctus, ibidem n. 17.
 Nec potest jure proprio vindicare rem alienatam a defuncto, dec. 9. n. 13. pag. 11.
 Alias repellitur exceptione doli, dec. 3. n. 10. p. 11.
 Amplia etiam emptor non possit agere de evizione, ibidem n. 18.
 Et de ratione, ibidem n. 12.
 Declara, ut ibidem n. 21.
 Non tenetur præstare evicionem, quando sequitur ex natura rei, & ordinatione communis auctoritatis, dec. 3. n. 14. pag. 11.
 Limita, quando emptor pateretur grandem læsionem, ut verisimiliter non fuisset bona recepturus, nisi cum promissione evicionis, dec. 3. n. 16. pag. 11.
 Licet non teneatur de evicione, tamen illa impeditur vindicare, dec. 3. n. 17. pag. 11.
 Nec potest post additionem testatoris dispositioni contravenire, dec. 33. n. 11. pag. 355.
 Vide infra in verb. *Prohibicio*.
 Obsecratio hæredis declarat voluntatem testatoris, decif. 48. n. 13. pag. 345.
 Et dicitur optima interpretatio, ibidem n. 14. pag. 345.
 Ex quibus argui possit rem aliquam recognitam fuisse ad fideicommissum præstendam, dec. 31. n. 7. pag. 309.
 Possit pro hærede non fuisse, reperto vero hærede, dec. 40. n. 14. pag. 309.
 Prohibicio alienationis posita, si bona alienentur, possunt ab eis, quorum favore facta sunt prohibito vindicari, nisi fuerint hæredes alienantis, addit. ad dec. 55. n. 10. pag. 391.
 Item nisi facta fuisset bona fidei, quo casu fideicommissarius non revocat alienationem, sed 2 ut ad premium contra alienantem, et quique hæredes, ibidem n. 11. pag. 391.
 Prohibicio de non alienando facta hæredibus non extenditur ad hæredes hæredum, dec. 58. n. 4. p. 416.
 Limita.

HÆREDITAS.

Limites, si sit addita clausula *quis voluit*, dec. 38. n. 5. pag. 406.

Et tunc hæredes hæredum sunt pariter vocati ad alienationem contra prohibitionem, dec. 58. n. 6. p. 406.

Redemptio rei alienatæ eum pælo redimendi in dubio censetur facta de pecunia rementis, non fideicommissi, addit. ad dec. 18. n. 71. pag. 319.

Etiam si redimens esset hæres sine inventario, addit. ad dec. 18. n. 75. pag. 320.

Regula quæ de eversione tenet aliam, eundem agnitionem repellit exceptio non habet locum in hærede fideiussoris, dec. 50. n. 21. pag. 366. & ibi addit. n. 22. & 23. pag. 368.

Hæc limitatio non reperitur alibi, quam in l. final. C. de revoc. addit. ad dec. 50. n. 24. pag. 368.

Dispositio huius textus est singularis, & mirabilis, ibidem n. 25.

Dofiores non conveniunt in assignanda huius legis ratione, addit. ad dec. 50. n. 26. pag. 368.

Ratio illius legis assignatur a Pothier, ibidem n. 27.

Beneficiarius rationem rependam fideiussoris reliquit, addit. ad dec. 50. n. 28. pag. 368.

Ratio non omnium reddit potest, quæ a maioribus nobilitate constituta fuerunt, ibidem n. 29.

Representat personam defuncti in ea parte, in qua est hæres, & tenetur ejus factum præstare, dec. 5. n. 15. pag. 214.

Regatus restituit quidquid supererit, potest solum usque ad dotandam de hereditate disponere, quarta substituit reservata, addit. ad dec. 33. n. 8. p. 259.

Cætera vide in verb. *Alimentis*. *Facultas alimentandi*.

Substitutio existens excludit hæredes ab intestato, addit. ad dec. 57. n. 5. pag. 474.

Substitutio non contradicentibus, in capax institutus non potest hereditate spoliari a venientibus ab intestato, ibidem n. 6.

Suædendi obligatio de eversione, pro ea rata actionem confundit, dec. 51. n. 25. pag. 335.

Tenetur hæres solvere gabellam de legato rerum immobilium uxori relicto a marito pro restitutione suarum dotium summ. dec. 81. n. 4. pag. 509.

Secur si legatum dotem excedat, ibidem.

Declara, ut ibidem n. 5. & 6.

Item tenetur ad collendam impostam pro reparatione ipsarum Arni testatore vivente, & exactam post ejus mortem summ. dec. 81. n. 9. & 10. pag. 509.

Testator relinquit hæredi, & ejus filius, censetur removere hæredem ab eo, quod dedit filiis, dec. 54. n. 16. pag. 390.

Disponere potest de bonis, & juribus hæredis, dec. 3. n. 18. pag. 51. & ibi addit. n. 40.

In dubio censetur minus gravare voluisse hæredem, quam fieri potest, dec. 22. n. 13. pag. 161.

Amplia etiam dispositio redditur inutilis, dec. 21. n. 16. pag. 161.

Facilius deprehenditur voluisse disponere de parte hæredis, si res sit communis inter hæredem, & testatorem, dec. 33. n. 12. pag. 153.

Intellige, si comlet de voluntate, secus econtra, ibidem n. 13.

Transmissio de jure locum habet in suis hæredes, dec. 86. n. 10. pag. 517.

Alia vide in verbo *Transmissio*.

Tutoris hæredes tenentur reddere rationem administrationis, dec. 20. n. 31. pag. 555.

Et hoc procedit etiam in quavis alia administratione, dec. 20. n. 32. pag. 555.

Verbum *sententiarum* comprehendit hæredes successive, dec. 76. n. 6. pag. 476.

Usufructuarius, non dato cohærede, est hæres etiam, quoad proprietatem, dec. 44. n. 8. pag. 325.

Hæres antequam bona tradat usufructuario, potest ea vendere, ut solvat eis alienum, dec. 31. n. 46. pag. 256.

Fructus extantes tempore mortis usufructuarii jam coilecti prefant ad illius hæredes, dec. 31. n. 37. pag. 255.

Amplia etiam non sunt in horreo, sed tantum a solo separati, dec. 5. n. 38. pag. 235.

Usufructus legatus per mortem legatarii reddit ad hæredem, dec. 59. n. 22. pag. 416.

Aditio hereditatis uti a voluntate dependens sine Judice expleri potest, dec. 39. n. 7. pag. 284.

Possit repudiationem nulla est, ac invalida, dec. 39. n. 31. pag. 299.

Et vulgarem substitutum non excludit, dec. 39. n. 33. pag. 299.

Amplia etiam institutus adierit, & adversus aditionem fuerit restitutus, dec. 39. n. 34. pag. 299.

Jus per repudiationem ab instituto factam delatum substituto, amplius ab eo auferri nequit per revocationem repudiationis, dec. 39. n. 35. pag. 300.

Et jus universale, & fructibus augeatur, summ. dec. 47. n. 27. pag. 355.

Filiusfamilias si probet habere peculium adventitium, ex gr. portionem hereditatis avi materni, non censetur rem ex pecunia propria acquisivisse, append. n. 26 dec. 49. n. 8. pag. 364.

Substitutio prout ibidem sub n. 16. & 17. pag. 363.

Hereditatis valor ad effectum prædium commensurandus non est a valore tantum stabulium, cum ista contineat etiam mobilia, & pecunias, append. 2. ad dec. 49. n. 9. pag. 364.

Maxime quando filius est possessor, & reus conventus, ibidem n. 20.

Filius auferens hereditatem hæredi ob ejus indignitatem tenetur ad fideicommissum, & legata, addit. ad dec. 53. n. 3. pag. 562.

Et de ratione, ibidem n. seq.

Fructus omnes five ante, five post aditam hereditatem, ipsam hereditatem augent summ. dec. 47. n. 20. pag. 359.

Possit aditam hereditatem proprii sunt hæredes, ibidem eundem n. 21.

Infans hereditas delata, & non adita, ex beneficio l. si infans ad patrem transmittitur, dec. 42. n. 8. p. 371. & ibi addit. n. 10. pag. 373.

Declara, ut huc beneficio locus non fit, quando eum patre concurrunt spores pares in gradu, addit. ad dec. 42. n. 11. pag. 373.

Infans non potest adire hereditatem matrem sibi delatam, addit. ad dec. 42. n. 12. pag. 373.

Sed pater illam pro eo adire debet, ibidem n. 18.

Adita non præsumitur, ex quo pater retinetur dotem maternam, addit. ad dec. 42. n. 15. pag. 373.

Sec. vide ibidem n. 21.

Pater quid observare debeat in additione hereditatis pro infante, addit. ad dec. 42. n. 20. pag. 373.

Alia vide in verbo *Transmissio*.

Judicium petitionis hereditatis comprehendit omnia jura hereditaria etiam specialiter non expressa, dec. 12. n. 1. pag. 67.

Adversus petitionem hereditatis an obliet præscriptio 40. annorum, & ultra, dec. 37. n. 2. pag. 284.

Fructus in judicio petitionis hereditatis an debeantur a die mortis, vel illis contestate, dec. 37. n. 3. pag. 284.

Veniunt in petitione hereditatis, atque illam augent, dec. 40. n. 2. pag. 303.

Cætera vide in verbo *Fructus*.

Jus adeundi non denegatur filiofam. durante patria potestate, dec. 37. n. 9. pag. 284.

Lucrum ante additionem hereditatis non dicitur jam acquisitum, dec. 83. n. 17. pag. 509.

Contra in fideicommissi poss. ipsorum purificationem, dec. 83. n. 18. pag. 509.

Præscriptio vigore statuti domini illico transferentis in successorem, dec. 83. n. 21. pag. 509.

Non adita hereditas regulariter non transmittitur ad hæredes necque suos, neque extraneos, addit. ad dec. 10. n. 1. pag. 35.

Cætera vide in verbo *Transmissio*.

Item nec hereditas transversalis, dec. 10. n. 7. p. 35.

Perennis non exacta non dicitur esse in hereditate testatoris, sed solum jus exigendi, dec. 1. n. 4. pag. 3.

Repudiatio potest fieri etiam post additionem, quia tunc valet tanquam renuntiatio, dec. 39. n. 42. pag. 300.

Facta post additionem, & aditio post repudiationem operantur si fiant ad favorem tertii, secus si ad sui commodum, dec. 39. n. 44. pag. 300.

Abus-

Abfutdum est eodem tempore additionem, & repudiationem allegare, dec. 30. n. 48. pag. 300.

Repudiatio, five additio non minus ex factis, quam ex verbis resultat, & de circumstantiis repudiationem inducentibus, remittit, addit. ad dec. 39. n. 1. pag. 308.

Verba *non adire hereditatem*, vel *ego non sum heredes* an importent absolutam repudiationem, sed potius voluntatem suspensivam, ibidem n. 1.

Verbum *hereditatis* dicit relationem ad tempus mortis, dec. 3. n. 2. pag. 311.

HEREDITAS jacens.

Quadriennium hereditate jacente non currit ad petendam restitutionem in integrum, addit. ad decif. 14. n. 6. pag. 390.

Nisi eadem datus esset curator, ibidem.

HOMO.

Licet habeas ingenii valide de rebus suis, & per viam contractus, & per viam ultimæ voluntatis potest disponere, dec. 9. n. 63. pag. 72.

Homines plus præsumunt de propriis facultatibus, quam veritas ipsa possit, dec. 38. n. 65. pag. 191.

HONOR.

Gravari non potest, qui non est honoratus, decif. 61. n. 13. pag. 334.

Declarata, ut ibidem n. 18. pag. 435.

HYPOTHECA.

Adis hypothecaria quando non competat, remittit, dec. 87. n. 11. pag. 115.

Vel sola personalis an competat protacta evidione, dec. 20. n. 45. pag. 146.

Bona heredum non veniunt in generali obligatione, dec. 54. n. 59. pag. 155.

Amplia etiam quando expresse nominata sunt, nisi adiungat requirit, de quibus remittit, ibidem n. 10.

Bona favore donatori, etique barredum fideicommissio supposita, postquam illis fuit jus queritum non possunt a donatore alienari, vel hypothecari, addit. ad dec. 59. n. 57. pag. 421.

Et eorum alienatio, vel hypothecatio nulla est, non solum si fiat pro debitis gravati, sed etiam si fiat pro debitis fideicommissitantis post conditum fideicommissum, ibidem n. 18.

Nisi tamen fideicommissum fuisse ordinatum sub conditione potestativa, & voluntaria, que medio tempore non impedit alienationem bonorum fideicommissariorum, scetus si fuisse ordinatum sub conditione casuali, addit. ad dec. 59. n. 59. pag. 421.

Extrema hypothecæ, que sunt, dec. 75. n. 6. pag. 471.

Non cadit in bonis alienis, dec. 18. n. 3. pag. 121.

Non inducitur nisi ex conventionem, vel legis dispositione, dec. 18. n. 11. pag. 121.

Pupillus habet hypothecata omnia bona tutoris pro ejus administratione, dec. 10. n. 53. pag. 55.

IDENTITAS.

Bonorum facile præsumitur, dec. 97. n. 6. pag. 572.

Præsumitur si non constet de alia re habente eandem demonstrationem, ibidem n. 7. & 15.

Bonorum probatur ex libro xlij. si catastri, decif. 3. n. 17. pag. 11. & ibi addit. n. 41. pag. 11.

Item ex testibus, addit. ad dec. 58. n. 75. pag. 413.

In alia causa examinatis, dec. 3. n. 28. pag. 111. addit. ad dec. 58. n. 74. pag. 413.

Et etiam deponere de auditu, addit. ad decif. 58. n. 75. pag. 413. dec. 97. n. 10. pag. 572.

Limita, si testes non specificent bona, neque designarent confinia, & fortius si in confinibus non concordarent, addit. ad dec. 58. n. 76. pag. 413.

Item limita, si nullam, vel insufficientem causam eorum depositionis redderent, addit. ad decif. 68. n. 77. pag. 413.

Item limita, si testis esset unicus, addit. ad dec. 58. n. 78. pag. 413.

Testes si diversimode deponerent, & certa confinia assignarent respondendo interrogatoriis, diversa respondendo articulis, in concursu ipsarum depositionum attendenda est illa emissæ super interrogatoriis, ibidem n. 70.

Testes, & circumstantiæ circa probationem identitatis admittuntur, vel reiciuntur secundum subiectam materiam, addit. ad dec. 58. n. 80. pag. 413.

Et exemplifica, ut ibidem.

Item probatur ex libris Decimarum, xlij. seu catastro, addit. ad dec. 11. n. 14. pag. 157.

Fortius si bona non repertantur descripta ad æstimum alterius, addit. ad dec. 11. n. 25. pag. 157.

Exemplifica in libris Decimarum Civitatis Florentiæ, addit. ad dec. 11. n. 25. pag. 157.

Item probatur ex demonstratione loci cum duobus, vel tribus confinis, dec. 55. n. 3. pag. 394. addit. ad dec. 58. n. 52. & 59. pag. 411.

Immo sufficit unum confine, addit. ad dec. 58. n. 53. pag. 411.

Et in antiquis contra hæretes fuisse denominato, ibidem n. 54.

Contra, quod non sufficit confrontatio unius confinis, addit. ad dec. 58. n. 57. pag. 411.

Et in antiquis per conjecturas, admittenda, & præsumptiones iustificatur, dec. 55. n. 4. pag. 394. decif. 58. n. 15. pag. 406. & ibi addit. n. 49. pag. 411.

Etiam leviter, & simpliciter, ibidem n. 50.

Præsertim quando non agitur contra tertios possessores, sed contra hæretes, vel fideicommissarios, addit. ad dec. 58. n. 53. pag. 411.

Item probatur ex duabus demonstrationibus, una generali, altera particulari, vel ex una denominatione, & demonstratione generali, & uno confine particulari, aut ex duobus confinis, uno generali, & altero particulari, addit. ad dec. 58. n. 58. pag. 412.

Non sufficerent tamen duo confines generales, si duo speciales discordarent, addit. ad decif. 58. num. 59. pag. 413.

Item probatur ex instrumento divisionis, vel transactionis in eo emissæ, addit. ad dec. 58. n. 81. pag. 413.

Maxime brevi tempore post primos hæretes testatarios celebrato, addit. ad dec. 58. n. 81. pag. 413.

Et præcipue contra habentes causam a dividendis, addit. ad dec. 58. n. 85. pag. 413.

Item identitatis probanda non est ubi concurrunt circumstantiæ ejusdem induktivæ, decif. 97. n. 15. pag. 572.

Bonorum fideicommissariorum probatur ex decima authoris, in qua fatetur, per bona fideicommissarii titulo possidere, dec. 91. n. 43. pag. 542.

Amplia, ut hæc probatio sufficiat etiam ad effectum caducitatis, ibidem n. 43.

Item probatur præsumptione, quod in filios a patre provenierint, dec. 91. n. 44. pag. 542.

Maxime si versemur in antiquis, ibidem 45.

Item ex Decimis, in quarum libris confines de ordinata illorum translatione de uno in alium possiderem, dec. 97. n. 1. pag. 571.

Item ex duabus demonstrationibus, ibidem n. 9.

Amplia, quod una demonstratio, quæ illi soli rei conveniat, sufficiat, dec. 97. n. 14. pag. 571.

Liber xlij. in publico archivio servatus, & a publica persona descriptus probat identitatem, dec. 97. n. 4. pag. 571.

Saltem præsumptivè, ibidem n. 5.

Item probatur ex descriptione prædii facta a testatore in suo testamento, vel ex notulis in eo inserta, addit. ad dec. 58. n. 80. pag. 413.

Et dicitur ad fideicommissum spectare totum illud, quod continetur intra eandem sententiam in testamento expressè, addit. ad dec. 58. n. 81. pag. 413.

Intelligit dummodo favore fideicommissarii alius concurrant circumstantiæ, quiquid in contrarium aliqui dixerint, addit. ad dec. 58. n. 81. pag. 413.

Præcipue quando agitur contra tertium possessorem a fideicommissante causam non habentem, addit. ad dec. 58. n. 83. pag. 411.

Item identitas rei, quam testator fideicommissio subil-
cere voluit, ex quibus arguitur, append. 1. ad de-
cif. 49. n. 12. pag. 360.

Item ex quibus argui possit, rem aliquam ab heredi-
bus recognitam fuisse pro fideicommissaria, ap-
pend. 1. ad dec. 49. n. 12. pag. 360.

Item probatur, ex quo heres possidet in loco, ubi
possidebat testator, nam tunc presumuntur eadem
esse bona, quæ a testatore fuerunt possessa, addit.
ad dec. 58. n. 70. pag. 474.

Limita, si constaret, heredem in eodem loco bona
acquisisse, ibidem n. 71. pag. 473.

Et sufficit probare acquisitiones aliquas fuisse factas ab
heredibus, nam si de contrario fideicommissarius
non doceat, omnia bona præsumuntur ab illidem
heredibus acquisita, addit. ad dec. 58. n. 71. p. 473.

Item probatur identitas per exclusionem pluralitatis,
dec. 58. n. 75. pag. 407.

De identitate bonorum transientes afferuntur, remis-
sive, addit. ad dec. 58. n. 84. pag. 413.

Et de testibus ad illam probandam, pariter remissive,
ibidem n. 85.

In iudicio immisionis identitas probanda est pleve, &
concludenter, addit. ad dec. 58. n. 64. pag. 412.

Nec suffiunt generales præsumptiones, & æquivocæ
demonstrationes, addit. ad dec. 58. n. 65. pag. 412.

Maxime, si concurrat diversitas mensuræ, addit. ad
dec. 58. n. 66. pag. 412.

Hæc tamen non excludit identitatem, si concordarent
confinita, & demonstrationes, ibidem n. 67.

Tertio probatur ex identitate nominis, nisi probetur
pluralitas, dec. 97. n. 8. pag. 573.

Refutat ex convenientia qualitatis rei, addit. ad dec. 58.
n. 84. pag. 413.

Sed sola satis non est ad probandam identitatem, quæ
certis finibus probari debet, ibidem n. 85.

Sententia, quæ transitum fecit in rem iudicatam, plene
probat identitatem, dec. 58. n. 19. pag. 579.

IGNORANTIA.

Alienatio rei fideicommissariæ ab ignorante ignoranti
facta valet, & fideicommissarius contra alienationem
solummodo agere potest ad pretium, dec. 55. n. 6.
pag. 396. addit. ad dec. 73. n. 15. pag. 514.

Limita, si alia tacita legis prohibitionem addit ex-
pressa testatoris, dec. 55. n. 8. pag. 394.

Maxime hænt fideicommissio in casum mortis, ibidem
num. 9.

Dividens ignoranter bona fideicommissaria, non cen-
setur jus suum renunciare, dec. 83. n. 11. pag. 309.

Et de ratione, ibidem n. 12.

Facili alieni præsumitur, dec. 83. n. 10. pag. 180.

Fideicommissi præsumitur ex antiquitate testamenti, de-
cif. 55. n. 9. pag. 394.

Ignorare præsumitur in testamento disposita, qui ab in-
testato succedit, dec. 83. n. 13. pag. 309.

Filius licet suus heres præsumitur ignorasse testamen-
tum patris, dec. 100. n. 19. pag. 551.

Obligari ut sustinetur sufficit, quod imperiti per peri-
tos capaces fieri possint, dec. 13. n. 67. pag. 78.

Præsumitur, nisi probetur identitas, præsertim in credi-
tore non citato, addit. ad dec. 28. n. 38. pag. 117.

Probabilis requiritur, ad hoc, ut quadriennium non in-
cipiat currere, nisi a die scientie læsionis tam fa-
vore agentis, quam excipientis, & tam majoris,
quam minoris, addit. ad dec. 24. n. 4. pag. 79.

Scientia causa, & dubia, quæ pendet a declaratione
iudicis non sufficit, addit. ad dec. 24. n. 5. pag. 79.

Suffragator tam si consistat in facto, quam in iure con-
troverso, addit. ad dec. 10. n. 4. pag. 56.

Amplius, ut non excludatur ignorans, etiam si fuerit
in loco, ubi posset consulere peritiores, ibidem
num. 5.

Alia circa ignorantiam ad effectum transmissionis,
vide in verbo *Transmissio*.

Tertio est causa agentis, juxta in quo versatur ignorare,
dec. 13. n. 66. pag. 72.

ILLEGITIMI.

Quod spiritus, naturales, illegitimi, & multo magis
Tom. I.

Legitimi nati ex illegitimis veniant appellatione
domus, & familiarum tam de jure, quam ex generali
consuetudine, & uso loquendi totius Italie, addit.
ad dec. 34. n. 19. pag. 369.

Declarat, prout ibidem n. 109.

Alia vide in verbo *Naturales*, & in verbo *Spiritus*.

Vocant illegitimos conjunctio, multo magis legiti-
mos vocasse censetur, dec. 93. n. 20. pag. 553.

IMMISSIONIO.

Concedi nequit fideicommissario, nisi ad bona, quæ sunt
de dominio fideicommissitantis, append. 2. ad de-
cif. 49. n. 1. pag. 361.

Converso super prædico, præcipue cum juribus, & perti-
nentiis, comprehendit domum in prædico existen-
tem, addit. ad dec. 21. n. 16. pag. 157.

Credita, vel melioramenta illiquida ex fructuum pec-
ceptione non retardant immisionem, addit. ad de-
cif. 31. n. 66. pag. 224.

Detractiones quantitativæ, & quotativæ si certe sint,
possunt concedi absolute fideicommissario immisso,
solum valore illarum, addit. ad dec. 33. n. 14.
pag. 197.

Item immisionem non impediunt detractiones quan-
titativæ, vel quotativæ, si illæ turbide sint in
quantitate, & substantia, addit. ad dec. 33. n. 14.

Detractiones quantitativæ debent esse clare, & liqui-
dæ, addit. ad dec. 33. n. 17. pag. 197.

Item non admittuntur detractiones legitimæ, & tre-
bellianicæ pro retardanda immisione, quando plus-
quam consumptæ apparent ob alienationem prædii
fideicommissarii, append. 1. ad dec. 49. n. 14. p. 365.

Fideicommissario agenti ex fideicommissio, iudicatus ius-
tificandus est danda immisso, dec. 55. n. 3. pag. 394.

Consistit de existentia, & purificatione fideicommissi
favore alicuius, eidem immisso concedenda est,
append. 2. ad dec. 92. n. 1. pag. 748.

In iudicio immisionis identitas probanda est pleve, &
concludenter, addit. ad dec. 58. n. 64. pag. 412.

Nec suffiunt generales præsumptiones, & æquivocæ
demonstrationes, addit. ad dec. 58. n. 65. pag. 412.

Maxime si concurrat diversitas mensuræ, ibidem n. 66.

Hæc tamen non excludit identitatem, si concordant
confinita, & demonstrationes, addit. ad dec. 58.
n. 67. pag. 412.

Alia vide in verbo *Identitas*.

Pro immisso, vel recentio pro detractionibus legitimis,
& trebellianicis datur pro rata, & non in totum,
& de modo hoc ad præsumptionem reduci potest
pro indiviso, addit. ad dec. 85. n. 20. pag. 197.

Pro immisso retardari non potest fideicommissarius agen-
tibus adversus heredem heredis gravati super reli-
quis portionibus, quæ detractiones excedunt, ibi-
dem n. 22.

Limita in detractionibus accidentalibus, & quantita-
tivis, quæ totum fideicommissum absorbere va-
lent, addit. ad dec. 85. n. 22. pag. 197.

Sublimita, si patrimonium sit opulentum, nam de
æquitate datur retentio solius portionis ad quamvis
credendum, addit. ad dec. 85. n. 23. pag. 197.

Intellige, si facta fuerit plenaria prius detractionum
liquidatio, ibidem n. 25.

Requisita ad obtinendum in petitione fideicommissi, quæ
sint, dec. 36. n. 10. pag. 180.

Unus existente fideicommissario ex descenditibus vo-
catis, illi indubitanter debetur immisso, dec. 93.
n. 12. pag. 522.

IMMUNITAS.

Concessa generi, & posteris, non extenditur ad ratos
ex feminis, & de ratione, dec. 8. n. 11. pag. 99.

Statutum mandans sub certa pena, quælibet intra
certum terminum denunciare suas substantias, non
afficit personas immunes, dec. 83. n. 21. pag. 554.

IMPENSÆ.

Inter impensas necessarias recensetur restauratio ve-
teris ædificii, addit. ad dec. 97. n. 14. pag. 376.

Cætera vide in verbo *Melioramenta*.

V v v

IMPE-

IMPERITIA.

Quod probat juris imperitia, non sufficit ad arguendam dementiam, dec. 13. n. 65. pag. 71.
Ad validitatem obligationis sufficit, quod imperiti per petitos capaces fieri possint, dec. 13. n. 67. pag. 71.

IMPLEMENTUM.

Agere non potest ante implementum pro parte sua, quando obligatio est correlative, decif. 51. n. 32. & 34. pag. 114.
Condicio debet impleri non solum secundum mentem disponentis, sed etiam prout verba sonant, dec. 18. n. 41. pag. 111.
Potestatis deficit ex mora non adimplentis, decif. 12. n. 45. pag. 111.
Dilectio dummodo importat modum, non conditionem, dec. 18. n. 57. pag. 111.
Limita, quando implementum fieri debet antequam adus perficiatur, ibidem n. 58.
Respectu tertii nil refert, an agatur de modo, vel conditione, quia utroque casu deficit dispositio, nisi modus, vel conditio impleatur, decif. 18. n. 59. pag. 111.
Dispositio testatoris conveniens est, ut adimpleatur, decif. 51. n. 8. pag. 109.
Exceptio non implenti non obstat, cum quis agit ex diversa causa, vel obligatione, dec. 15. n. 15. p. 180.
Forma Legis, vel Statuti respicientis certum effectum, potest adimpleri per aequivalentem, & dicitur adimpleri, si effectus habeatur, decif. 85. n. 17. & 10. pag. 114.
Exemplifica in lege gabellae formae, dec. 85. n. 16. p. 114.
Et mens statutum factis, non verbis est adimplenda, ibidem n. 18.
Alia vide in verbo *Effidetur*, & in verbo *Forma*.
Mora dicitur committi, cum primum conditio impleri potuit dando, vel faciendo, dec. 18. n. 46. pag. 111.
Tempus implenti, non contrarius inspicitur, quando implementum a creditore oriri debet, dec. 18. n. 57. pag. 111.
Tunc enim cessat aequitas, in qua fundatur retrotractio, ibidem n. 58.

IMPUGNATIO.

Confessio, & aditioni in alio iudicio impugnata nemo imitari valet, dec. 30. n. 90. pag. 300.
Ex eo enim, quod semel impugnavit, nemo juvari potest, dec. 39. n. 31. pag. 300.
Malitiae factum suum licet nullum impugnare, & contra propriam confessionem venire non potest, dec. 39. n. 37. pag. 300.

IMPUTATIO.

Præsum ex fideicommissio perceptorum fieri debet a gravato in creditum melioramentorum, addit. ad dec. 3. n. 45. pag. 11. dec. 14. la. n. 4. pag. 195. addit. ad dec. 31. n. 64. pag. 121.
Cetera vide in verbo *Melioramenta*.
Item fieri debet in sortem a creditore possidente bona debitoria, dec. 40. n. 11. pag. 303.
Item in detractiones, si possessor sit illarum creditor, addit. ad dec. 31. n. 65. pag. 121.
Nepos, cui dos ab avo legata fuit, debet illam in legitimum, & trebellianicam patri debitas imputare, decif. 10. n. 3. pag. 19.

INCAPAX.

Spurio, & incapaci per fideicommissum substitui non potest, decif. 59. n. 1. pag. 403. & ibi addit. n. 8. pag. 404.
Incapax institutus succedit heres ab intestato, addit. ad dec. 53. n. 1. pag. 431.
Vel substitutus, si fuerit datus a testatore, ibidem n. 1. pag. 404.
Substitutus non contradicentibus, incapax institutus

non potest hereditatem maternam sibi delatam, addit. ad dec. 57. n. 6. pag. 404.
Substitutus personae incapaci succedendi, succedit ex vulgari, non autem ex fideicommissaria substitutione, ibidem n. 10. pag. 404.

INCERTUM.

Conditio matri alicuius dicitur incerta respectu diei, dec. 19. n. 3. pag. 114.
In substitutione facta de persona incerta, vel certa de incertis non operatur vulgaris anomalia, ut caduca medio gradu subsequenti admittatur in locum gradus premissi, addit. ad dec. 100. n. 53. p. 409.
Cetera vide in verbo *Substitutio vulgaris anomalia*.

INCONVENIENS.

Et, quod eodem momento obligatio introducatur, & mora committatur, dec. 14. la. n. 17. pag. 114.
Non videtur, masculos positos in conditione solum, ab intestato praeferi, feminas vero esse vocatas, & de ratione, dec. 14. n. 56. pag. 113.

INDUCENS.

Non censetur approbare dicta testium, sed tantum personam, dec. 18. n. 13. pag. 409.
Maxime si contraria depositio non sit super capitali, sed super interrogatoriis, decif. 12. n. 24. pag. 407.

INÆQUALITAS.

In divisionibus inaequalitatem non probat libri gabellae, qui quantatem non fuisse majorem non convincunt, addit. ad dec. 19. n. 68. pag. 121.
Et dicitur adesse in divisionibus, si peritio fideicommissi facilius verificari potest ad favorem unius, quam alterius, & exemplifica, ut ibi n. 164.
Acceptans bona vincularia cum scientia fideicommissi, sibi imputare debet, & ad nihil tenetur dividens nec ratione laesione, nec ratione inaequalitatis, addit. ad dec. 19. n. 163. pag. 121.
Si conestant clausula fideicommissi rempunctionem importantes, & res esset dubia, tunc interpretatio sumi debet, per quam inaequalitas inter dividendos sublata remaneat, addit. ad dec. 19. n. 166. p. 121.
Inaequalitas superveniens non attenditur pro retrahenda divisione aequali ab initio, & de ratione, addit. ad dec. 10. n. 43. pag. 151.
Etiam si inaequalitas in divisionibus sit continetur intra dimidiam, partes ad aequalitatem reduci debent, addit. ad dec. 10. n. 41. pag. 151.
Amplius, ut hoc procedat etiam in divisione facta per sortes, addit. ad dec. 10. n. 41. pag. 151.

INFAMIS.

Lectores taxillorum, & tabernarum frequentatores estimentur infames, & inhabiles ad testamenti fiduciam, dec. 40. n. 1. pag. 351.
Contra quod secundum personam, ibidem n. 12. p. 351.

INFANS.

Infans non potest hereditatem maternam sibi delatam, addit. ad dec. 42. n. 17. pag. 319.
Sed pater illam pro eo adire debet, addit. ad dec. 42. n. 18. pag. 319.
Adita non praesumitur, ex quo pater retinuerit dotem maternam, ibidem n. 19.
Sed vide ibidem n. 11.
Pater quid observare debeat in aditione hereditatis pro filio infante, addit. ad dec. 42. n. 10. pag. 319.
Quando autem talis hereditas infanti delata dicatur, addit. ad dec. 42. n. 12. pag. 319.
Hereditas infanti delata, & non adita ad patrem transmittitur, dec. 42. n. 11. pag. 321.
Sicuti etiam ad patrem transmittitur ex beneficio *l. si infanti* materna hereditas filio infanti delata, ibidem n. 13. pag. 321.
Declarat, ut huic beneficio locus non sit, quando cum patre

patre concurrunt sorores pares in gradu, addit. ad

dec. 45. n. 24. pag. 352.

Alia vide in verbo *Transmissio*.

INFINITAS.

Verbum in *perpetuum* denotat infinitatem, decif. 48. n. 47. pag. 346.

Disponens præsuntur voluisse infinitatem evitare, dec. 18. n. 35. pag. 112.

INGRESSIO.

Emphyteusis ingressa lineam unius ex comprehensis, lae-
es semper remanere debet, donec aliquis supereff,
nos ad alteram transire, quavis ista sit compre-
hensio, addit. ad dec. 17. n. 45. pag. 106.

Ampla, etiam illi de alia linea essent proximiores
primo acquirenti, ibidem n. 46.

Item ampla, quovis ingreditur lineam compre-
hensio titulo divisionis, addit. ad decif. 29. n. 47.
pag. 106.

Cetera vide in verbo *Emphyteusis*.

Privilegium concessum lineae, in qua *emphyteusis* in-
gressa sit, non habet locum, quoties stipulata illa
fuit, ad hoc ut bona in familia, & agnatione sem-
per remaneant, & conserventur, quia tunc masculus
alterius lineae excludit feminam ultimi gravati,
addit. ad dec. 17. n. 55. pag. 107.

Idemque procedit in fideicommissis, ibidem n. 56.
Item ubi addit Statutum exclusivum fœmharum, cum
quo primus acquirens præsuntur se conformare
voluisse, addit. ad dec. 17. n. 57. pag. 107.

Item concurrente observantia, addit. ad dec. 17. n. 58.
pag. 107.

Et vide in verbo *Fideicommissum in genere* verif. In-
gressum.

INJUSTITIA.

Ex iniustitia sententiae resultat, quod sit locus res-
tutioni in integrum, append. 2. ad decif. 22. n. 2.
pag. 172.

Nullitas, quae habet annexam iniustitiam, non est
nisi favorabilis, eam aperiit viam iustitiae, dec. 25.
n. 8. pag. 288.

INOPIA.

Durante matrimonio non praescribitur in adjudica-
tione facta mulieri pro creditis deali ob viri ver-
gentiam ad inopiam, addit. ad dec. 18. n. 54. p. 118.

INSANIA.

Ex causa amoris an, & quando testamentum annu-
let, remissive, addit. ad dec. 53. n. 46. pag. 76.

INSCRIPTIO.

Scientia non educatur ex lapide inscriptione, seu
signo domini appposito in domo subhastata, addit.
ad dec. 18. n. 43. pag. 118.

INSIGNIA.

Vide in verbo *Arma*.

INSINUATIO.

Donatio excedens summam quingentorum aureorum,
absque insinuatione nulla redditur saltem quoad
excedens, dec. 19. n. 7. pag. 225.

Ampla, ut ibidem n. 8.

Contra in donatione facta a Principe, addit. ad dec.
64. n. 10. pag. 470.

Quod militat, & in donatione a privato Principi facta,
addit. ad dec. 59. n. 22. pag. 419.

Juramentum in contractu praestitum supplet defectum
insinuationis, dec. 29. n. 3. pag. 325.

Declarat praedictam conclusionem procedere, quando
cum juramento renuntiatio est insinuationi expresse,
vel tacite, ibidem n. 60.

INSTITUTIO.

Alius alienationis dicitur sequatur per heredis institu-
tionem factam in testamento condicentis, addit.
ad dec. 19. n. 103. pag. 126.

Alienandi facultas dicitur ad exercitium deducta per
heredis institutionem, addit. ad decif. 33. n. 25.
pag. 161. & dec. 52. n. 73. pag. 378.

Licet disponens de fideicommissi mentionem non fa-
ceret, dec. 52. n. 74. pag. 378.

Limita, si institutio facta sit de eo, qui a primo testa-
tore fuit substitutus, nam tunc non dicitur aliena-
tio fideicommissi destructiva, sed potius restitutio,
addit. ad dec. 53. n. 90. pag. 262.

Sublimita, quando secundus testator diversimode a
primo disposuit, ibidem n. 52.

Quando autem alienandi facultas ad exercitium de-
ducta dicitur per heredis institutionem, & quando
non, addit. ad dec. 69. n. 11. pag. 455.

Cases necessarii in institutione non datur, & sic exten-
sio fieri nequit, dec. 58. n. 29. pag. 189.

Conditiones plures adieci uni, five pluribus institutio-
nibus, aut substitutionibus, omnes verificari de-
bent, dec. 58. n. 2. pag. 206. & n. 35. pag. 209.

Maxime si sint positae in diversis capitulis, & inter di-
versas personas, ibidem.

Facultas implendi conditionem potestativam non praes-
cribitur in institutione, secus in legatis, & aliis
dispositionibus, dec. 18. n. 51. pag. 222.

Conditionalis est institutio de filiis natiuturis, decif. 6.
n. 20. pag. 20.

Incapere instituto succedit heres ab intestato, addit. ad
dec. 57. n. 1. pag. 405.

Vel substitutus, si fuerit datus a testatore, ibidem
num. 2.

Interpretatur a substitutione eodem modo, quo substitui-
tio ab institutione, dec. 2. n. 45. pag. 9.

Ordine successivo facta resolvitur in substitutionem, de-
cif. 36. n. 1. pag. 180.

Pauperum, quos Titius elegerit, valet, & Titio non eli-
gente verificatur in pauperibus patriae testatoris,
dec. 59. n. 59. pag. 360.

Prædare a voluntate testis non valet, decif. 95. n. 19.
pag. 519.

Cetera vide in verbo *Dispositio captatoria*.

Remissa in arbitrium Titii, eo non eligente remanet va-
cua, vel verificabilis in omnibus hominibus Mundi,
& sic inanis, & captatoria, dec. 95. n. 30. pag. 519.

INSTITUTUS.

In re certa si nullam habeat cohæredem, sit heres uni-
versalis, & de ratione, dec. 6. n. 1. & 2. pag. 18.

Limita, si constet de voluntate testatoris nolentis hæ-
redem scriptum in re certa plus habere, tunc enim
centies gravatus restituere reliquum venientibus
ab intestato, dec. 6. n. 3. pag. 18.

Maxime stante clausula codicillari, ibidem n. 4.

Contra, ibidem n. 5.

Declarat secundam opinionem, quando filio institute
in re certa fuit relictum minus sua legitima, prima
vero, quando illi relicta fuit integra legitima, de-
cif. 6. n. 6. pag. 19.

In usufructu ad vitam, dato solum post mortem substi-
tuto, interim est heres etiam in proprietate, licet
gravatus restituere, & de ratione, dec. 59. n. 22.
pag. 471.

Substitutus substituti, dicitur substitutus instituti, de-
cif. 200. n. 37. pag. 593.

Et de ratione, ibidem n. 38.

Trebellianicam non detrahit institutus in re certa, de-
cif. 6. n. 11. pag. 20.

Intellige quando sit institutus habuit etiam hæredem
universalem, qui advenit, secus contra, dec. 6. n. 23.
& 23. pag. 19.

INSTRUMENTUM.

Approbatum videtur per productionem, decif. 39. n. 39.
pag. 300.

V v v v a

Cm-

- Confessio* ex productione instrumenti resultans tollitur, eo sublati, dec. 30. n. 55. pag. 301.
- Dementia* instrumenti standum est, quousque non probetur doctorem fuisse mentecapum, decif. 15. n. 11. pag. 69.
- Et ex simpliciter Notarii rogatu arguitur mentis sanitas contrahentis, quasi presumatur, ipsum non fuisse confusurum instrumentum dementis, dec. 13. n. 73. pag. 72.
- Eurpaei* absurdus, quod obligatio eodem momento introductoris, et mora committatur, opposui non potest in instrumento garantigato, decif. 24. la. 2. n. 18. pag. 194.
- Exactionem* paratam habet, Rante juramento de iure communi, dec. 13. n. 2. pag. 69.
- Et ex Statuto Florentiae rubr. 42. lib. 2. dec. 13. n. 3. pag. 69.
- Habens* ius solemnium plene probat, dec. 5. n. 2. pag. 10.
- In dubio* pro instrumento est iudicandum, dec. 13. n. 75. pag. 72.
- Publicum* dicitur probatio probata, veritas apparent non egerit disputatione fore, dec. 13. n. 21. p. 69.
- Refutatio* in integrum cessat, si in contradito appositum sit juramentum, dec. 14. n. 1. pag. 77.
- Nisi addit dolus ex proposito, dec. 14. n. 3. pag. 77.
- Cetera vide in verbo *Refutatio in integrum*.
- Scientia* omnium in instrumento contentorum non inferat ex mentione instrumenti, dec. 19. n. 24. p. 221.
- Cetera vide in verbo *Scientia*.
- Stipulatio* Notarii in principio instrumenti appositae infuit in sequentes ejus partes, dec. 18. n. 2. pag. 110.
- Totum*, non unica clausula inspicere debet, dec. 16. n. 27. pag. 92.

INSTRUMENTA fundi.

Prædii usufructu relicto, comprehenduntur virtualiter in illo omnia instrumenta ad ipsum prædium pertinentia, dec. 77. n. 42. pag. 481.

INTENTIO.

- In dispositionibus attendenda est in primis præcipua testatoris intentio, dec. 8. n. 3. pag. 31.
- Satis dicitur fundata intentio propoñens, quando negativa concordat cum naturali statu, dec. 25. n. 4. pag. 195.
- Et qui contrarium prærendit, probare debet, dec. 25. n. 5. pag. 195.
- Verbu* supplicationis sunt benigne interpretanda juxta intentionem proferentis, dec. 22. n. 2. pag. 67.

INTERESSE.

- Sine mora non debetur, dec. 22. n. 33. pag. 254.
- Ubi cessat, cessat et actio, dec. 35. n. 18. pag. 272.

INTERPRETATIO.

- A conjecturis* regulariter ultimarum voluntatum cognitio pendet, dec. 8. n. 48. pag. 31.
- Admittenda non est, ex qua lequeretur contrarietas creditio, & variatio testatoris, dec. 8. n. 8. p. 496.
- Nec illa, qua menti testatoris non consona, ibidem, num. 9.
- A substitutione* ad institutionem eodem modo fit, ac ad institutionem ad substitutionem, dec. 2. n. 43. pag. 6.
- Capienda* semper est pro continuatione fideicommissi in linea admittenda, addit. ad dec. 8. n. 30. pag. 38.
- Item pro eo de familia contra extraneum, decif. 43. n. 6. pag. 314.
- In capienda est ea, per quam aequitas, & ius commune admittens representationem in fideicommissum a seculis servatur, append. ad dec. 6. n. 28. pag. 430.
- Item capienda est, ut fideicommissum multiplicetur, vel temere inducatur, dec. 99. n. 15. pag. 586.
- Item pro non remissione fideicommissi, addit. ad decif. 19. n. 5. pag. 119.
- Conferendo* testatoris attendenda est ad interpretanda, verba, & mentem ejus dispositionis, dec. 51. n. 25. pag. 372.
- Dispositio* testatoris revocata plurimum confert ad inter-

- pretationem ipsius voluntatis in ultimo elogio contentæ, dec. 80. n. 6. pag. 495. & n. 15. pag. 497.
- Dispositio* captatoria et irritetur, si semper capienda est interpretatio, addit. ad dec. 95. n. 47. pag. 565.
- Dispositio* qualis fuerit non ab eo, quod accesorie ad dispositionem dicitur est iudicandum, sed ab ipsa dispositionis serie, dec. 8. n. 72. pag. 94.
- In dubio* contra probantem facienda est, licet in materia favorabilis, dec. 92. n. 62. pag. 248.
- Item in venditione facta cum iuribus, & pertinetiis, sumenda est in dubio pro comprehensione contrai vendicorem, addit. ad dec. 11. n. 29. pag. 137.
- In iurisdictione* sumi debet interpretatio, ut adivum a passivo non disceretur, nec e converso, addit. ad dec. 100. n. 212. pag. 609.
- Maxime si huiusmodi interpretatio tendat in favorem consanguineorum fundatoris, pro quibus semper fit lata interpretatio, ibidem n. 112.
- Mutanda* non sunt, quæ a consuetudine, & observantia certam habuerunt interpretationem, dec. 35. n. 22. pag. 272. & dec. 71. n. 3. pag. 461.
- Observantia* est regula omnium aliarum interpretationum, præcipue in materia gabeliarum, summa dec. 83. n. 12. pag. 514.
- Subsequuta est optima interpretatio dispositionum testatoris, dec. 52. n. 28. pag. 371.
- Et talis intelligitur fuisse voluntas, qualis fuit subsequuta observantia, dec. 52. n. 26. pag. 371.
- Presumptio* quæ dicitur, conveniunt etiam interpretationi, dec. 82. n. 20. pag. 512.
- Et sicuti validior præsumptio, ita melior interpretatio est attendenda, ibidem n. 21.
- Statutum* gravantis est attendendum pro interpretatione voluntatis testatoris, addit. ad decif. 27. n. 64. pag. 107.
- In substitutione* admittenda est legitima interpretatio, dec. 17. n. 5. pag. 403.
- Sani ita debet, ut ius commune minuat, dec. 79. n. 30. pag. 400.
- Et quod fit conforma dispositioni iuris, menti testatoris, & proprie verborum significationi, dec. 79. n. 37. pag. 491.
- Testamentum* tota pendet a voluntate testatoris, decif. 95. n. 6. pag. 557.
- Testator* ubi est ipsum glossat, non queritur de interpretatione, dec. 53. n. 5. pag. 380.
- Amplia*, sive declaratio sumatur ex his, qui testator dixit ante testamentum, sive post, decif. 53. n. 6. pag. 380.
- Testatoris* mens ubi est interpretanda, ejus affectus plurimum valet, dec. 53. n. 15. pag. 384.
- Et proprietati sermone antepositur, ibidem n. 16.
- Validus* ut fit actus principaliter debet fieri interpretatio, dec. 54. n. 29. pag. 390.
- Verbu* dubia sunt interpretanda contra se fundantem incit, dec. 79. n. 50. pag. 481.
- In interpretatione verbi ambigui quilibet etiam lovis conjectura sufficit, dec. 95. n. 4. pag. 557.
- Verborum* supplicationis est benigne faciunda juxta intentionem proferentis, dec. 12. n. 2. pag. 67.
- Ufus* communis loquendi attenditur ad interpretationem verborum, dec. 77. n. 74. pag. 480.
- Et interpretatio, que ex illo resultat, dicitur necessaria, dec. 77. n. 16. pag. 480.
- Et si fit notorius, nulla indiget probationem, ibidem, num. 19.

INTESTABILIS.

- Ut quis dici possit, constare debet in eo totaliter deficere consensum, & voluntatem, addit. ad dec. 13. n. 8. pag. 74.

INTESTATUS.

- Ex pluribus substitutionibus testator videtur sollicitus, ne intestatus moriatur, dec. 38. n. 72. pag. 496.

INVENTARIUM.

- Exhibitionis* mobilium plene probat, dec. 92. n. 7. p. 94.
- Fideicommissi*, qui invencione conficere omiserunt, non

non possunt ad invicem hanc inventarii omissionem opponere, dec. 59. n. 65. pag. 126.

Filius ratum habuisse dicitur alienationem a patre factam, si eo defuncto se in inventario descripsit creditorem pretii rei alienate, append. 1. ad dec. 49. n. 1. pag. 359.

Omissio minus rei, que in inventario videtur dolose sequeuta, arguit dolum etiam in omissione alterius, append. 2. ad dec. 49. n. 2. pag. 363.

Principi adire potest cum beneficio legis, & inventarii, non obstante Statuto Florentino id prohibente, dec. 59. n. 2. pag. 414.

INVESTIMENTUM.

Quando concurret preceptum investiendi pecuniam a testatore, vel iudice appositum, res empta induit naturam pretii pro investimento destinati, addit. ad dec. 18. n. 74. pag. 229.

IRACUNDIA.

Quidquid calore iracundie fit, vel dicitur, non prius ratum est, quam de perseverantia apparuerit, dec. 13. n. 58. pag. 75.

Testamentum calore iracundie conditum est nullum, addit. ad dec. 13. n. 58. pag. 76.

Cetera vide in verbo *Testamentum*.

JUDEX.

Acceptatio laudi ut desumpta a possessione a dividendibus capta non juvat, non data scientia nullitatis laudi, si iudex, Procurator, vel Arbitr excederit, addit. ad dec. 59. n. 178. pag. 141.

Et propterea ab ea desumi non potest fideicommissi renunciatio.

Cetera vide in verb. *Acceptatio*. *Divisio*. *Ratificatio*. *Appellationis*, dicitur iudex revocationis, dec. 35. n. 19. pag. 272.

Clausula omni moliori modo operatur, ut iudex super narratis, & de super his, que ex facto resultant quavis non specificatis iustitiam reddere teneatur, dec. 55. n. 9. pag. 516.

Concedens unum de duobus petitis, alterum denegare censetur, dec. 94. n. 2. pag. 555.

Maxime stante taxativa tantum, que excludit omnes preter expressos, & continet negationem quoad alios, ibidem n. 3.

Conjecturalis materia est iudicis arbitrio terminanda, dec. 78. n. 18. pag. 489.

Et questio voluntatis testatoris in iudicis estimatione reposita est, append. 2. ad dec. 22. n. 14. pag. 179.

Datus excluditur ex interpretatione decreti iudicis, dec. 14. n. 13. pag. 77.

Excepit rei iudicari non potest suppleri a iudice, nisi fuerit proposita, dec. 86. n. 7. pag. 516.

In dubio loqui debet exemplum alioeum, dec. 44. n. 46. pag. 349.

Et contra fideicommissum pronunciare, dec. 44. n. 47. pag. 359.

Et communiori opinioni stare debet, dec. 52. n. 40. pag. 371.

Nullitas gabellæ ipso jure Florentie inducitur, quæta iudex ex officio super ea pronunciare tenetur, dec. 13. n. 56. pag. 180.

Officium iudicis aliquando ex æquitate conceditur, quando alia debet actus, dec. 18. n. 22. pag. 112.

Præsumitur pro facto iudicis Eminentissimi, dec. 53. n. 72. pag. 72.

Prout etiam pro decreto cuiuslibet iudicis inferioris, ibidem n. 72.

Remissio fideicommissi ex clausulis, vel coniecturis habet locum in divisione facta a partibus, non in divisione facta a iudice, vel a iudice, & de ratione, addit. ad dec. 19. n. 173. pag. 121.

Amplia etiam fit clausulis munitis, addit. ad dec. 59. n. 174. pag. 121.

Tenetur sequi voluntatem testatoris, ut venator leporem, dec. 35. n. 3. pag. 378.

Veritas facilius invenitur, quando a pluribus queritur, dec. 55. n. 30. pag. 272.

Quod plurium assensu firmatur, sanctius reputatur, ibidem n. 31.

JUDICIUM.

Legimus contradictor qui fit, & an qui non habet primam causam successione dictatur talis, dec. 94. n. 10. pag. 556 & ibi addit. n. 9. pag. 556. remissive. Sententia lata in causa status, scilicet an res sit libera, vel fideicommissaria, facit iurquoad omnes vocatos, licet inficos, & non citatos, addit. ad dec. 94. n. 1. pag. 556.

Declaratio conclusionem procedere, quatuor concurrentibus, nempe quod sententia lata sit cum legitimo contradicte, quod reus plene se defendat, quod sit sententia declaratoria, quod non sit lata per collusionem, addit. ad dec. 94. n. 2. pag. 556.

Virilis defensio quando dicatur facta, remissive, ibidem n. 4.

Collusio ex quibus dicatur intercessisse, & ex quibus excludatur, remissive, addit. ad dec. 94. n. 5. & 6. pag. 556.

Alia ad materiam, remissive, ibidem n. 7. pag. 557. *Petitionis* hereditatis comprehendit omnia iura hereditaria, etiam specialiter non expressa, dec. 22. n. 5. pag. 67.

Secundum a primo diversum non dicitur, si ab initio penitus fuit immissa, & postea reintegrata, quando imploratum fuerit quodcumque remedium necessarium, & opportunum, addit. ad dec. 31. n. 28. pag. 249.

Sententia ob supervenientiam mortis licet agentis pendente iudicio valide ferri nequit, nisi in eius procuratorem litis dominum effectum dirigatur, dec. 80. n. 41. pag. 500.

JURAMENTUM.

Assumit naturam actus, cui apponitur, & fit revocabile, quando adus ipse est revocabilis, dec. 29. n. 26. pag. 225.

Etiam in actu iurato dispositio debet intelligi, rebus & statibus, dec. 29. n. 18. pag. 22.

Contrarius prodigii validitatem non assumit ab iuramento, & de ratione, addit. ad dec. 24. n. 20. pag. 80.

Divisio honorum facta erronee, vel ex falsa causa retractatur, etiam si intervenient iuramentum, dec. 31. n. 10. pag. 509.

Donatus inter avum, & nepotes, stante iuramento est valida, & irrevocabilis, dec. 33. n. 8. pag. 255.

In donatione supplet defectum infamationis, dec. 29. n. 9. pag. 215.

Declaratio conditionem procedere, quando cum iuramento renunciatum est infamationi expresse, vel tacite, dec. 29. n. 20. pag. 225.

Effragius licet obliget, tamen in plus non obligat, dec. 29. n. 21. pag. 225.

Nec extenditur ad incogitata, dec. 29. n. 22. pag. 225.

Maxime in muliere, & quando incogitata cadant in facto, & non in iure, & agatur de damno vitando, dec. 29. n. 23. pag. 225.

Fideicommissi non dicitur renunciatum clausulis generalibus, etiam si dividendes iuraverint non contravenire, & de ratione, addit. ad dec. 19. n. 70. p. 134.

Filii approbando cum iuramento simpliciter testamentum patris, sibi præiudicant in legitima, que in illo fuit prohibita, dec. 27. n. 32. pag. 304.

In litem pupillo deferri potest super his, que gesta sunt tempore pupillaris ætatis, & de ratione, dec. 18. n. 14. pag. 407.

L. de his, de transact. iuramento renunciari potest, dec. 19. n. 6. pag. 121.

Passum de retrocedendo prescribitur spatium triginta annorum, nisi adus verbi perpetuatum, & infinitatem demorantia, vel nisi emptor promisit toties retrocedere, quoties prescriptio completa erit, quod procedit si contractus munus esset iuramento, addit. ad dec. 18. n. 17. pag. 116.

Contra, quod iuramentum obligans efficacius, & intensive, non extensive hoc non operetur, addit. ad dec. 18. n. 26. pag. 116.

Docia.

Et solum operatur, ut majus tempus requiratur, nempe annorum quadraginta, ibidem n. 17. pag. 206.
 Declara, si appositum fuerit specialiter iprimet passio de redimendo, secus si generaliter pro observantia contractus, addit. ad dec. 18. n. 28. pag. 216.
 Statutum Florentinum lib. 2. rubr. 73. non comprehendit contractus juratos, addit. ad decif. 28. n. 28. pag. 218.

JURISDICTION.

Jurisdictionis materia quoad extensionem est stricti juris, quoad comprehensionem latissime est interpretanda, dec. 22. n. 2. pag. 67.

JUS.

Adus validitati jura favent, dec. 48. n. 34. pag. 565.
 Etiam in materia odiosa, & stricti juris, ibidem n. 35.
 Et hinc presumptio omni alia antecellit, decif. 48. n. 36. pag. 546.
 Appellatione pecunie numeratæ an veniant jura, & actiones, dec. 1. n. 9. & seq. pag. 2. & ibi addit. n. 40. ubi remittitve pag. 4.
 Attentata negliguntur, si ante bono jure attentantis immeritis, dec. 28. n. 26. pag. 328.
 Conditionale non transmittitur etiam in descendentes, dec. 10. n. 48. pag. 157. & dec. 28. n. 46. pag. 209.
 Amplia etiam concurrentibus conjunctis, & de ratione, dec. 28. n. 47. pag. 209.
 In dubio standum est regulæ, ut conditionale fidei commissum non transmittitur, dec. 28. n. 49. p. 209.
 Jura a contractu descendenda ad hæredes transmittuntur, quævis conditionalia sint, secus si ab ultimis voluntatibus, addit. ad decif. 28. n. 207. pag. 220.
 Detrahendi legitimam, & trebellianicam transit ad successores, & hæredes etiam extraneos, si illarum detractione facta non fuerit a gravato, addit. ad dec. 25. n. 9. pag. 197.
 Exscripti favorabiles est, quam jus agendi, decif. 20. n. 33. pag. 140.
 Fidei modica variatio totum jus immutat, dec. 52. n. 32. pag. 147.
 Fidei commissum conditionalia jus non habet pendente conditione, dec. 44. n. 5. pag. 325.
 Nec potest in judicio petere, quod pronuncietur aliquod jus sibi competere, purificata conditione, decif. 44. n. 6. pag. 325.
 Et e converso, nec super eo conveniri, dec. 44. n. 7. pag. 325.
 Amplia, ut ibidem n. 9.
 Imperitiam juri, quod probat, non sufficit ad arguendam dementia, dec. 13. n. 65. pag. 71.
 Petendi executionem sententiæ de jure communi præscribitur spatium triginta annorum, addit. ad dec. 86. n. 2. pag. 519.
 Amplia, ut in hac præscriptione non intret inspeccio malæ fidei, neque subdusio viæ debitoris, nec alia, quæ examinantur in materia præscriptionum, ibidem n. 3.
 Limita, si executio incerta fuerit, cum tunc via executiva efficiatur perpetua, addit. ad decif. 86. n. 3. pag. 519.
 Possessor de jure non curatur, si non constet de jure petitoris, dec. 35. n. 20. pag. 272.
 Querendum renunciari potest in præjudicium creditorum, dec. 27. n. 12. pag. 202.
 Antis ubi eadem, ubi esse debet eadem juris dispositio, dec. 10. n. 55. pag. 34.
 Remissum non ceditur, prius quam natum, decif. 59. n. 26. pag. 122.
 Speratum, si ve in spe solum habens non dicitur habere jus certum, dec. 44. n. 4. pag. 325.
 Summæ unicuique tribuere est iustitiae præceptum, dec. 22. n. 12. pag. 67.
 Transmissum non recipiunt jura si ve universalis, si ve particularis, quæ competunt post mortem alterius, & non ante, dec. 28. n. 56. pag. 208.
 Item nec jus in bonis nondum quantum potest pater filio suo transmitti, dec. 28. n. 40. pag. 209.
 Voluntas testatoris quando est dubia, ea attendi non de-

bet, ut recedatur ab eo, quod est injure certum, summ. dec. 47. n. 49. pag. 339.
 Sed ad hunc effectum requiruntur urgentes conjecturæ, vel saltem probabiles, ibidem n. 30.

JUS accreendi.

Conjunctio mixta patit jus non decrendi, decif. 81. n. 18. pag. 518.
 Et operatur, ut portio conjuncti deficientis per jus non decrendi deferatur alteri, & de ratione, dec. 56. n. 3. pag. 529.
 Conjunctus, qui potest habere jus accreendi dicitur persona prædicta, addit. ad dec. 21. n. 26. pag. 61.
 In donatione facta a Principe locum habet etiam post quantum emolumentum, quod non procedi in donatione facta a privato, addit. ad dec. 39. n. 22. pag. 429.
 Facta tamen tacita onerum repetitione, addit. ad decif. 39. n. 22. pag. 429.
 Duplicitas vinculi non attenditur pro inducenda jura accreendi inter conjunctos, addit. ad decif. 21. n. 13. pag. 520.
 Excluditur regulariter sequita acceptatione, decif. 81. n. 20. pag. 519.
 Limita, ut supra in verb. In donatione, & infra in verb. Habet locum prope finem, & in verb. Non admittitur.
 Habet locum si ante conjunctione reali, & verbali, addit. ad dec. 86. sub n. 12. pag. 520.
 Amplia procedere etiam in materia justificationis, ibidem n. 12. pag. 520.
 Et etiam addit diversitas linearum, addit. ad dec. 26. n. 23. pag. 520.
 Amplia etiam inter legatarios, ibidem n. 14.
 Declara procedere quando agitur inter collegatarios eodem jure venientes, secus autem quando agitur inter legatarios, & hæredem diverso jure venientes, addit. ad dec. 86. n. 25. pag. 520.
 Amplia secundo, licet utraque conjunctio non concurrat, sed sufficit, ut aliqui sint conjuncti verbis, aliqui re, addit. ad dec. 86. n. 17. pag. 520.
 Vel ut aliqui sint conjuncti verbis, & re non totales disjuncti, ibidem n. 28.
 Conjuncti verbis, & re non totales disjuncti dicuntur, quando portiones non sunt materiel disjunctæ, sed solum intellectualiter, nec sunt ad oculum demonstrabiles, addit. ad dec. 86. n. 19. p. 520.
 Intellige, si disjunctio intellectualis facta fuerit sub uno verborum structura, secus si per duas distinctas orationes, tunc enim cessat jus accreendi, etiam partes non sint ad oculum demonstrabiles, addit. ad dec. 86. n. 20. pag. 520.
 Et licet ambæ orationes sint inter se colligatæ per copulam &, ibidem.
 Prædicta conjunctio operatur jus accreendi, si fratres solum ex uno latere, si ve ex utroque possidentur, addit. ad dec. 86. n. 21. pag. 520.
 Limita, quando fratres utrinque conjuncti essent conjuncti re, & verbis, & frater ex uno latere esset totaliter disjunctus, addit. ad dec. 86. n. 13. pag. 520.
 Verbis conjunctus dicitur, quando vocatur eadem oratione, ibidem n. 23.
 Et e converso disjunctus, quando versatur in duplici oratione de per se completa, in qua secundum quicquid portio sit assignata, addit. ad dec. 86. n. 14. pag. 520.
 Amplia, etiam si unica vice fuerit appositum verbum substantivum, & quomodo hoc intelligitur, remittitve, addit. ad dec. 86. n. 22. pag. 521.
 Re conjunctus dicitur, quando quis invenitur ad eam partes, addit. ad dec. 86. n. 26. pag. 521.
 Et cum duobus separatim eadem re legatur, addit. ad dec. 86. n. 27. pag. 521.
 Conjunctio re cessat, quando substitui non sunt vocati ad eandem rem, sed ad easdem partes hereditatis, sed ad diversas, addit. ad dec. 86. n. 28. p. 521.
 Amplia, si partes sint quantitativæ, si ve quotitivæ, & numerales, addit. ad dec. 86. n. 29. p. 521.
 Conjunctio verbis ut inducatur, non sufficit unitas, vel individuitas rei, sed opus est, ut singuli ad rem vocentur ad solidum, addit. ad dec. 86. n. 30. p. 521.

Et talis vocatio operatur, ut eadem res penes omnes totaliter adesse dicatur, & sic locus sit juri accrescendi, vel non de crescendo, ibidem n. 22.

Secus quando medietas hereditatis uni relicta est, & alia medietas alteri, addit. ad dec. 86. n. 32. p. 511.

Resolvitur obsequium, quod requiritur divisione portionum ad oculum demonstrabilis, remissive, addit. ad dec. 86. n. 33. pag. 511.

De jure accrescendi resultant ex individualitate rei, ibidem n. 34.

Re, & verba conjunctis dicitur, quando eadem res duobus copulative legatur, addit. ad dec. 86. n. 35. pag. 511.

Exemplifica, quando testator adhibuisset dictionem, veluti si reliquisset usufructuariam se jam esse Titia, addit. ad dec. 86. n. 36. pag. 511.

Semper enim dicitur re, & verbis conjunctis, quando eadem res pluribus unica oratione relicta est, addit. ad dec. 86. n. 37. pag. 511.

Conjunctus re, & verbis præfertur conjuncto re tantum, ibidem n. 38.

Et conjunctio verbis tantum, addit. ad dec. 86. n. 39. pag. 511.

Sed si unus adesse conjunctus re tantum, alter verba tantum, nemo ex his præfertur, & prævalet in jure accrescendi, sed pro hereditariis portionibus pars omnibus accrescit, addit. ad dec. 86. n. 40. pag. 511.

Limita, quando conjunctus verbis tantum esset conjunctus pro nomen collectivum, quia tunc præferretur re tantum conjuncto, addit. ad dec. 86. n. 41. pag. 511.

Item locum habet inter re, & verba conjunctis in relicto usufructus, & annuus præstationis etiam post quæritum emolumentum, dec. 48. n. 45. pag. 347.

Contra, quando adest rebus disjunctio, dec. 48. n. 46. pag. 347.

Item locum habet quando res unica relicta est, licet sit separabilis, vel etiam intellectualiter separata, dec. 48. n. 48. & 51. pag. 347.

Contraria jura, & auctoritates declarantur, dec. 48. n. 50. pag. 347.

Quando locum habet post quæritum emolumentum, addit. ad dec. 48. n. 51. pag. 351.

In legatis habet locum, dec. 100. n. 109. pag. 598.

Maxime concurrente voluntate testatoris, ibidem. num. 104.

Legatario, vel fideicommissario particulari non accrescit hereditas, si vel nullus hæres datus sit, vel institutus defecerit, & de ratione, addit. ad dec. 100. n. 133. pag. 610.

Legatarius rei particularis dicitur omni divisione reali disjunctus respectu hereditatis universalis, addit. ad dec. 100. n. 134. pag. 610.

Item hæres, & legatarius ad diversas res vocatur, & ideo hæc diversitas excludit jus accrescendi, addit. ad dec. 100. n. 135. pag. 610.

Jus accrescendi locum habet inter legatarios, & fideicommissarios particulares, si hæres institutus, & ab eo adita hereditas portio collegatarii deficiat ante acquisitionem, locum non habet, vel non poterit relictum agnoscere, addit. ad dec. 100. n. 136. p. 610.

Item si pendente conditione conjunctus decederet, addit. ad dec. 100. n. 137. pag. 610.

Secus vero post acquisitionem, quia tunc non est locus juri accrescendi, nec in hereditatibus, neque in legatis, & fideicommissis, addit. ad dec. 100. n. 138. pag. 610.

Licit contrarium senserit *Benedictus*, addit. ad dec. 100. n. 140. pag. 610.

Declaro primo, ut sit locus juri accrescendi, si verba legati tali modo facta sint, ut ex eis elucet mens relictoris, ibidem n. 141.

Declaro secundo, ut locum habeat, quando legatarii vocantur ut unum corpus ad aliquam rem non divisam, licet in partibus distributam, scens quando res sunt diversæ, & diversa corpora, addit. ad dec. 100. n. 142. pag. 611.

Et ideo locum non habet inter legatarios diversæ rei, ibidem n. 143.

Declaro tertio, ut intret jus accrescendi, quando collegatarii sunt in rebus & verbis tantum conjuncti, addit. ad dec. 100. n. 144. pag. 611.

Item si conjuncti essent re, & verbis, ibidem n. 145. Limita in alimentis, quævis inter alimentarios concurrat conjunctio realis, & verbalis, addit. ad dec. 100. n. 146. & 151. pag. 611.

Regulariter in legatis locum non habet, deficientia conjunctione, addit. ad dec. 100. n. 147. pag. 611.

Locum autem habet, si testator in una, eademque oratione distribuat partes inter collegatarios, sed indivisas, & non demonstrabiles ad oculum, addit. ad dec. 100. n. 148. pag. 611.

Declaro quarto, ut locum habeat, etiam quando legatarius succedit jure speciali, addit. ad dec. 100. n. 149. pag. 611.

Declaro quinto, ut detur in legatis, etiam quando minor restituitur in integrum, ibidem n. 150.

Declaro sexto, procedere etiam in legato annuo, addit. ad dec. 100. n. 151. pag. 611.

Contra, si legatum annuum factum esset ex causa alimentorum, addit. ad dec. 100. n. 152. pag. 611.

Quod etiam procedit in legato annuo factum pauperibus, & qui in legato doris pluribus relicto, addit. ad dec. 100. n. 153. pag. 611.

Item dicta negativa procedit etiam in usufructu, qui ad alimenta restringitur, addit. ad dec. 100. n. 154. pag. 611.

Ut locum habeat favore legatarii sufficit, aliquem a principio fuisse legatarium, etiam post legatum, extinguatur, ibidem n. 155.

Item locum non habet nolente, & invito legatario, licet focus sit in hereditate, addit. ad dec. 100. n. 156. pag. 611.

Nec in legato quantitatis, addit. ad dec. 100. n. 157. pag. 611.

Contraria sententia verior, & communior, addit. ad dec. 100. n. 158. pag. 611.

Declaro primam opinionem procedere, si legatarii vocantur ad duas, & diversas quantitates, addit. ad dec. 100. n. 159. pag. 611.

Item non habet locum jus accrescendi, quando agitur de personis diverso jure succedentibus, & ad res diversas vocatis, veluti sunt hæres, & legatarius, addit. ad dec. 100. n. 161. pag. 611.

Maxime in legato usufructus, addit. ad dec. 100. n. 162. pag. 611.

Secus autem si hæres privaretur hereditate ob spreum præceptum testatoris, quia tunc hereditas accrescit legatario, vel fideicommissario particulari, addit. ad dec. 100. n. 163. pag. 611.

Et e converso si legatarius privaretur legato ob spreum præceptum testatoris, legatum accrescit hereditati universalis, addit. ad dec. 100. n. 164. pag. 611.

Secus si adesset conjunctus, cui legatum accrescit, ibidem n. 165.

Item locum non habet inter fideicommissariam universalem, & particularem, addit. ad dec. 100. n. 166. pag. 611.

Non autem excluditur inter diverso jure succedentes, si diversitas fideicommissi juri pro identitate reputaretur, addit. ad dec. 100. n. 167. pag. 611.

Diversitas officii est, qui venit ex persona propria, non illi, qui venit representando personam alterius, addit. ad dec. 100. n. 168. pag. 611.

Item non officii diversitas, si superius qui eodem jure succedunt, ibidem n. 169. pag. 611.

Solum datur jus accrescendi inter cohæres, inter se, vel inter collegatarios, qui eodem jure veniunt, addit. ad dec. 100. n. 170. pag. 611.

Non datur autem, si hæres datus sit substitutus in usufructu ei legato, sed portio deficiens devolvitur ad substitutum jure testati, addit. ad dec. 100. n. 171. pag. 611.

Non admittitur pro habenda consolidatione portio inter duos primos hæres proprietarios, quando apparet, testatorem unicuique singulariter, & ad partes dedisse substitutum, addit. ad dec. 48. n. 36. p. 351.

Alia de jure accrescendi, remissive, ibidem n. 37.

Item locum non habet post quæritum emolumentum, addit. ad dec. 86. n. 43. pag. 511.

Et ad hoc sufficit sola agnitio juris quæsit, & simpliciter delato, ibidem n. 44.

Amplia tam in contradiis, quam in ultimis voluntatibus, addit. ad dec. 86. n. 45. pag. 511.

Limita.

Limita primo, in legato usufructu, & annuo praerogationis, & de ratione, addit. ad dec. 86. n. 46. pag. 512.

In legato usufructu non datur jus non decrefendi, sed accrefcendi, & de ratione, addit. ad dec. 86. n. 46. & 47. pag. 512.

Usufructus legatus matri cum filia, mortua matre, post acquisitionem, accrefcit in totum filiae, addit. ad dec. 86. n. 48. pag. 512.

Maxime quando inter usufructuarios adeft conjunctio re, & verbi, tunc enim uno decedente etiam post quæritum emolumentum, usufructus alteri accrefcit, excluso proprietario, addit. ad dec. 86. n. 49. pag. 512.

Amplia etiam non veniunt inter usufructuarios, addit. ad dec. 86. n. 50. pag. 512.

Limita, quando ex duobus lineis a principio vocata una deficeret, & alia duraret, nam tunc per illos de linea fuperflite non fuccedit illis de defeda, post quæritum emolumentum, non obftante conjunctio reali, vel verbalis, addit. ad dec. 86. n. 51. pag. 512.

Conjunctio verbalis an fufficiat, ut in usufructu fit locus juri accrefcendi, remiffive, addit. ad dec. 86. n. 52. pag. 512.

Item locus non habet in usufructu post quæritum emolumentum, fi plures effent verbaliter conjuncti, & re omnino difiundi, addit. ad dec. 86. n. 53. p. 512.

Amplia, ut prædicta locum habeant in usufructu cafuali, quando ipfe debet accrefcere formalis, fecus quando cafualis duobus effet relictus, & una pars illius alteri accrefcere deberet, addit. ad dec. 86. n. 54. pag. 512.

Item amplia, quando usufructus omni relictus effet pure, alteri fub conditione, tunc enim ille, cui relictus effet pure totum confequitur, licet conditio purificata non fit, addit. ad dec. 86. n. 55. pag. 512.

Limita fecundo regulam, quod jus accrefcendi locum non habeat post quæritum emolumentum, non procedere in materia emphyteutica, in qua etiam post quæritum emolumentum datur, addit. ad dec. 86. n. 56. pag. 512.

Tertio limita in gratis, & conceffionibus Principum, addit. ad dec. 86. n. 57. pag. 512.

Limita quarto regulam, quando agitur de re indivifa de fui natura, vel ex voluntate reftatoris, qui præcepit hereditatem indivifam remanere, addit. ad dec. 86. n. 58. pag. 512.

Item quando reftator confideraverit plures heredes, legatarios, vel alias perfonas conjunctas per modum unius lineæ, ibidem n. 59.

Vel quando res non folum relictæ fuit pluribus perfonis, fed etiam eorum filiis, & defcendentibus, addit. ad dec. 86. n. 60. pag. 512.

Et tunc per acquisitionem lucri non extingueretur jus accrefcendi, fed obdormiret, vel fufpenfum remaneret pro cafu defectus omnis defcendentis, addit. ad dec. 86. n. 61. pag. 512.

Nifi res effet transitoria ad bonorum heredes, qui nunquam deficiunt, ibidem n. 62.

Declara fupradicta, ut jus accrefcendi post quæritum emolumentum inter defcendentes potius proveniat ex vi propria vocationis, quam ex jure accrefcendi, addit. ad dec. 86. n. 63. pag. 512.

Limita quinto regulam, quando acquifitio refolvitur, ac fi nunquam facta fuiffet, & de res reit ad primum ftatum, quo erat ante emolumentum quæritum, ibidem n. 64.

Exemplifica in cafu refolutionis in integrum adverfus aditam hereditatem, addit. ad dec. 86. n. 65. p. 512.

Limita fexto, quando inter fubditos effet inducæ reciproca, addit. ad dec. 86. n. 66. pag. 512. & de ratione n. feq.

Limita feptimo, quando jus accrefcendi effet conjunctum cum fubftitutione pupillari, addit. ad dec. 86. n. 69. pag. 512.

Limita octavo, quando agitur de affignatione libertorum, vel promiffione operarum duobus facta, addit. ad dec. 86. n. 70. pag. 512.

Limita nono, fi vouet de voluntate difponentis, vel contrahentium per expreffam, vel tacitam conventionem, addit. ad dec. 86. n. 71. & 74. pag. 512.

Jus accrefcendi tam in contradictis, quam in ultimat voluntatibus femper locum habet, quando conflit, talem fuiffet mentem difponentium, ibidem n. 72.

Fallit tamen hæc regula, quando verifimile in hereditate jam adita, cum reftator non poffet facere heredem ad tempus, & quod qui femel fuit heres definat effe heres, addit. ad dec. 86. n. 73. pag. 512.

Alia limitationes quando jus accrefcendi locum habet etiam post quæritum emolumentum, remiffive, addit. ad dec. 86. n. 74. pag. 512.

Pluraliter quando refolvitur in fingularitates ad exclusionem juris accrefcendi, vel non decrefendi, addit. ad dec. 86. n. 75. pag. 512.

Repetitis tacita onerum, & conditionum femper fieri debet, quando effet locus juri accrefcendi post quæritum emolumentum, dec. 86. n. 76. pag. 512.

De aliis cafibus, in quibus tam ante, quam post quæritum emolumentum accretio fiat cum onere, vel fine, remiffive, ibidem n. 77.

Item difta repetitio fieri debet, ubi juri accrefcendi habet locum in legatis, & fideicommiis particularibus, addit. ad dec. 100. n. 173. pag. 612.

Amplia in legatis caducis, & quæ caducæ, fecus vero in legatis, quæ pro am fcriptis habentur, & de ratione, addit. ad dec. 100. n. 173. pag. 612.

Diverfiam in hereditatibus, in quibus pars vocati femper, & indifcuffe cum fuo onere transferitur, ibidem n. 174.

Cafus, contrarius fententio reiticitur, & declaratur contrarius, addit. ad dec. 100. n. 175. pag. 612.

Declara primo, ut legata caduca, & quæ caduca cum fuo onere accrefcant, quando inter collegatarios adeft conjunctio realis, & verbalis, addit. ad dec. 100. n. 177. pag. 612.

Atque etiam cum fuæ qualitatibus, ibidem n. 178.

Et onus accretio pro portione commodi, & rata partis accrefcentis, addit. ad dec. 100. n. 179. pag. 612.

Declara fecundo, ut accretio fiat cum onere, & qualitatibus inter conjunctos verbis tantum, quæ fuc cedunt jure alieno, addit. ad dec. 86. n. 180. pag. 512.

Secus vero inter conjunctos re tantum, qui fuccedant jure proprio, ibidem n. 181.

Aliquando tamen accretio cum onere fit etiam inter conjunctos re tantum, & exemplifica, ut ibi, addit. ad dec. 100. n. 182. pag. 612.

Item accretio fit cum onere, fi legatum in teftamento relictum, in codicillis revocatum, & in alium fit tranfmittum, addit. ad dec. 100. n. 183. pag. 612.

Limita, quando aliquod onus legatario fuiffet adjectum, ibidem n. 184.

Amplia procedere priorem conclufionem, etiam legatum non fit tranfmittum de una perfona in aliam, fed de re ad rem, addit. ad dec. 100. n. 185. p. 612.

Subftitutio potentior effet jure accrefcendi, dec. 100. n. 186. pag. 612.

Fideicommiſſaria fi unita fit cum jure accrefcendi, quod tranfmittitur, illa effet conſtituta ad inducendam tranfmiffionem fideicommiſſi conditionalis in heredes fideicommiſſarii ante purificatam conditionem defundi, addit. ad dec. 18. n. 58. pag. 216.

Amplia, ut operetur tranfmiffionem etiam adita hereditate, ibidem n. 59.

Contrarius qui ſentiant, ibidem n. 40.

Cetera vide in verbo Tranſmiſſio.

Subſtitutio excludit jus accrefcendi, dec. 48. n. 56. p. 147.

Tranſmiſſio non datur, quando favore perſonæ fuperfluit habet locum jus accrefcendi conventionalis, ſed non decrefendi, addit. ad dec. 59. n. 70. pag. 412.

Portio tranſmittentis non agnita accrefcit re, & verbis conjuncto, etiam tranſmittens, ejusque heredes non ſunt aliquo jure excluſi, dec. 86. n. 12. p. 117.

Fortius vero fi paſſi ſint tempore excluſi, & præſcriptione, quia ex hoc cenſentur tacite repudiare, ibidem n. 13.

Potius pleribus ad fideicommiſſum, qui ſunt inter ſea conjuncti, unus ex eis totum petere poteſt, addit. ad dec. 86. n. 78. pag. 512.

Amplia, ſive conjunctio fit verbalis tantum, ſive realis, & verbalis, & quid ſi addit conjunctio verbalis tantum, remiffive, addit. ad dec. 86. n. 79. p. 512.

Amplia etiam uni ex conjunctis fit relictum pure, alteri fub conditione, tunc cum pure vocatus, p. 512.

pendente conditione totum petere potest, addit. ad dec. 86. n. 80. pag. 513.
 Maxime si transactus fuerit terminus ad infantiam, legatarii, vel fideicommissarii præfixus socio ad agnoscendum, vel respiciendum legatum, addit. ad dec. 86. n. 81. pag. 513.
 Vocatione solum deficiente habet locum jns accretionis tamquam subsidaria legis dispositio, addit. ad dec. 86. n. 82. pag. 513.
 In usufructu facilius datur, quam in proprietate, addit. ad dec. 86. n. 10. pag. 510.
 Alia *De jure accretionis in usufructu*.
 Vide supra in verbis *Non admittitur*.

JUS commune.

Princeps potest bannitum privare etiam privilegiis juris communis, addit. ad dec. 49. n. 34. pag. 357.
 Prout etiam illis privari potest a Statuto, addit. ad dec. 40. n. 26. pag. 357.
 Et ex quibus presumatur, Principem voluisse privare bannitum dictis privilegiis juris communis, revocative, addit. ad dec. 49. n. 25. pag. 357.

JUS congrui.

In judicio retractus fructus non sunt restituendi a die motæ litis, sed solum a die facti depositi, addit. ad dec. 31. n. 55. pag. 341.

JUS deliberandi.

Turiosus transmittit ad heredem saltem ex equitate, *I. Pantentis ff. de acquit. hered. dec. 10. n. 4. pag. 514*.
 Declara, ut ibidem n. 6. & seq.
 Et quod ut ignorantur jns sibi delatum hereditatem non transmittit, dec. 10. n. 8. pag. 53.
 Et de ratione, ibidem n. 9.
 Alia vide in verbo *Transmissio*.

JUS gentium.

Banniti nostri temporis retinent ea, quæ sunt juris gentium, & naturæ, & ob id possunt ex contractu obligari, addit. ad dec. 40. n. 13. pag. 356.

JUS offerendi.

Conferre in sententia rejectionem, quando directo repugnet verbis sententiae, dec. 34. la 2. n. 1. pag. 194.
Fideicommissarius non competit ad recuperanda bona fideicommissaria alienata vigore *authent. res qua*, addit. ad dec. 14. la 2. n. 3. pag. 161.
 Tenetur tamen mulier cedere jura fideicommissaria, ut agere possit, addit. ad dec. 14. la 2. n. 3. pag. 161.
Habet locum in hypotheca, dec. 24. la 2. n. 3. p. 194.
 Limita si sit acceptum ad solum, & offerens non habet causam a debitore, ibidem n. 4.
 Item habet locum, si obligatio sit simplex, & pura, non autem conditionalis, dec. 14. la 2. n. 5. pag. 194.
 Item si sit realis, non autem verbalis tantum, ibidem num. 6.
 Item in obligatione totius debiti, vel saltem totius integri valoris, dec. 24. la 2. n. 7. pag. 194.
 De materia juris offerendi, remissive, addit. ad dec. 14. la 2. n. 1. pag. 194.
 In judicio prelationis, juris offerendi, & similibus fructus non sunt restituendi a die motæ litis, sed tantum a die facti depositi, addit. ad dec. 31. n. 56. pag. 341.
Præscribitur triginta annis, dec. 18. n. 28. pag. 111. & ibi addit. n. 31. pag. 117.
 Licet addit. verbum *quorumque*, decif. 18. n. 29. pag. 111.
 Ante pretii obligationem a retrahente factam, præscribens jns offerendi dicitur in bona fide, decif. 18. n. 27. pag. 111.
 Quod jns offerendi non præscribitur minori spatio triginta annorum, intelligendum est inter coereditores, ibidem n. 32.
 Secus in tertio possessore non a debitore, sed a creditore causam habente, qui juvatur præscriptione.

decem annorum inter presentes, & viginti inter absentes, addit. ad dec. 18. n. 33. pag. 117.
 Amplia, etiam emittit a creditore possessore male fidei, ibidem n. 34.
 Recurritur ad effectum præscriptionis scientia certa, & indubitata districtionis pignoris, addit. ad decif. 18. n. 35. pag. 117.
 Totis dicitur illa, quæ ex præsumptionibus, & conjecuris certis, & conclusivis desumitur, addit. ad dec. 18. n. 36. pag. 117.
 Adversus creditorem ignorantem adjudicationem, nulla currit præscriptio, addit. ad decif. 18. n. 37. pag. 117.
 Ignorantia præsumitur, nisi probetur scientia, præsertim in creditore non citato, ibidem n. 38.
 Citatio generalis, & personaliter non excusat non, sufficit, addit. ad dec. 18. n. 39. pag. 117.
 Nisi citatus comparuerit, & infantiam fecerit eorum judice pro subhallatione, addit. ad decif. 18. n. 40. pag. 117.
 Scientia non remanet probata ex quo creditor fuit coactus solvere debitum communis debitoris ob fideiussionem pro eo præstitam, addit. ad decif. 18. n. 41. pag. 117.
 Item nec ex quo aliquis habuit necessitatem se informandi de idoneitate, & facultatibus pignoris bonorum subhallatorum, & de ratione, ibidem n. 42.
 Contra, ibidem remissive.
 Item non educitur scientia ex lapidea inscriptione, seu signo domini appposito in domo subhallata, addit. ad dec. 18. n. 43. pag. 117.
 Item nec ex cohabitatione, & conjunctione sanguinis, tamquam non inducent scientiam certam, & indubitam in hac præjudiciali materia requisitam, ibidem n. 44.
 Maxime si versetur in adibus non successivis, sed momentaneis, addit. ad dec. 18. n. 45. pag. 117.
 Scientia remanet probata, si adjudicatio facta fuisset publice, & palam, præfixis edictis, & in loco, seu civitate parva, addit. ad dec. 18. n. 46. pag. 117.
 Limita, si creditor fuisset absens, & non agatur de adjudicatione corporis insignis, ibidem n. 47.
 Item probatur scientia ex conciliis, validis tamen, & in suo genere perfectis, unitis, & simul jndictis, addit. ad dec. 18. n. 48. pag. 117.
 Ab ultimis adibus, qui scientiam concludunt, incipit currere præscriptio, non a primo initio, addit. ad dec. 18. n. 49. pag. 117.
 Contra, quod scientiam probano non requiratur in præscriptione triginta, vel qua triginta annorum tamquam longissimi temporis, quæ currit etiam contra ignorantes, ibidem n. 50.
 Referuntur oppositum sentientes, addit. ad decif. 18. n. 11. pag. 118.
 Declara, ut prima opinio procederet, si fuisset præscriptio ordi nata decem annorum inter presentes, & viginti inter absentes, sicut in iure offerendi, in quo præscriptio triginta annorum requiritur, & de ratione, ibidem n. 52.
 Præscriptio incipere non potest contra creditorem, non valentem agere, & incerta ex supervenienti impedimento amplius non currit, addit. ad dec. 18. n. 53. pag. 118.
 Sic non præscribitur durante matrimonio in adjudicatione facta mulieri pro credito dotali ob vii ventiam ad inopiam, & de ratione, addit. ad dec. 18. n. 54. pag. 118.
 Item non præscribitur ad ius offerendi, quæ quis vitur excipiendo, ubi patitur de ratione, addit. ad dec. 18. n. 55. pag. 118.
 Limita, si illud poterat agendo deduci, ibidem n. 57.
 Statutum Florentinum lib. 1. cap. 73. super præscriptioe actionum intelligitur pro triginta annis utilis, non continuus, & ut procedatur ad triginta sex annos, addit. ad dec. 18. n. 58. pag. 118.
 Vel triginta septem, addit. ad dec. 18. n. 61. pag. 118.
 Quamvis aliqui voluerint, quod extendatur ad solos triginta quinque annos, addit. ad decif. 18. n. 62. pag. 118.

JUSPATRONATUS.

- Ad aditum* jurepatronatus infertur ad passivum, addit. ad dec. 98. n. 18. pag. 187.
- Et interpretatio sumi debet, ut aditum a passivo non discordet, nec e converso, addit. ad dec. 100. n. 114. & seq. pag. 181.
- Cippi nomine veniunt etiam cognati, femine, & etiam descendentes in materia indifferens, qualis est illa jurepatronatus, addit. ad dec. 98. n. 16. p. 181.
- Maxime si in jurepatronatus aditum vocati fuerint cognati, & de ratione, ibidem n. 17.
- Item si in institutione fuerint vocati etiam cognati, nam tunc veniunt iidem sub cippi nomine in substitutione, in qua ordinata fuit jurepatronatus erectio, addit. ad dec. 98. n. 19. pag. 181.
- Et vocati agnati in prima substitutione indeterminata, & per fideicommissum, eodem modo intelliguntur vocati cognati in sequenti substitutione, addit. ad dec. 100. n. 111. pag. 609, & de ratione, ibidem.
- Maxime cum agitur de favore consanguineorum fundatorum, pro quibus semper fit lata interpretatio, addit. ad dec. 100. n. 113. pag. 609.
- Conspicienda sunt etiam fundatorem jurepatronatus voluisse vocare spurios, aliosque ex damnato cōtin. preceatos, quos fuit, remissive, addit. ad dec. 34. n. 25. pag. 170.
- Familia appellatio in materia jurepatronatus non veniunt descendentes ex feminis, addit. ad dec. 34. n. 9. pag. 269.
- Distingue tamen, ut ibidem n. 9.
- Jus accrescendi, seu non decretescendi locum habet, stante conjunctione reali, & verbali etiam in materia jurepatronatus, addit. ad dec. 86. n. 11. pag. 310.
- Etiam adit diversitas linearum, addit. ad dec. 86. n. 13. pag. 310.
- Alia vide in verbo *Jus accrescendi*.

JUS redimendi.

- Alienata* res cum pacto redimendi, & postea redempta re incidit in fideicommissum, addit. ad dec. 18. n. 69. pag. 118.
- Limita, si redimens stipulationem fecerit pro se, ejus heredibus, & successoribus quibuscumque, ibidem num. 70.
- Ampla, five acquisitio, & redemptio facta sit cum pecuniis propriis acquiritis, five cum pecuniis ad fideicommissum spectantibus, quod solum habet adionem ad recuperandam pecuniam, & pretium, addit. ad dec. 18. n. 70. pag. 119.
- Ampla etiam in herede sine inventario, ibidem n. 73.
- Contrariae autoritates procedunt concurrente precepto investendi a testatore, vel Judice appposito, addit. ad dec. 18. n. 74. pag. 119.
- Vel si pactum redimendi appositum fuit ad commodum, & favorem fideicommissi, non si adjectum fuerit favore heredis gravati, addit. ad dec. 18. n. 75. pag. 119.
- Etiam redemptio facta fuerit ex pecuniis propriis, ibidem.
- Et quando redemptio facta dicatur ad commodum redimentis, vel fideicommissi, addit. ad dec. 18. n. 76. pag. 119.
- Item declaratio contrarii procedere, quando pactum redimendi fuit initium cum defuncto, & fideicommissum testente, ibidem n. 77.
- Extranei heredes appellatione non veniunt, si bona fideicommissi destinata alienata sint, & demandata post mortem fuerit solutio prelii in personam fideicommissarii, ejusque heredum, addit. ad dec. 18. n. 78. pag. 119.
- Pretium libere spectat ad gravatum venditorem, si per promissionem fideicommissarii medio tempore sequutam fideicommissum caducetur, ibid. n. 79.
- Ced. potest, nisi pactum recuperandi adjectum fuerit intuitu, & contemplatione certae personae, addit. ad dec. 18. n. 84. pag. 119.
- In cessione juris redimendi facta duobus praefertur is, qui primo cessionem obtinuit, ibidem n. 85.

- Etiam cessionario secundo non fuerit intimata cessio facta primo, dec. 18. n. 85. pag. 119.
- Maxime si in instrumeto ad favorem primi celebrato aditum clausula continetur, vel alia translativa actionum unitum, addit. ad dec. 18. n. 87. pag. 119.
- Ampla, etiam si is, cui secundo loco cessio facta fuit, possideret bona redimenda, addit. ad dec. 18. n. 88. pag. 119.
- Cessio juris redimendi tanquam mere gratuita non cadit in obligationem facta emptori cum praefecti omnibus in pari conditione, ibidem n. 89.
- Limita, si promissio sit ampla, & generalis cum praefecti in quocumque contractu cessionis, aut alienationis, addit. ad dec. 18. n. 90. pag. 119.
- Exerceri potest necdem a venditore, sed etiam ab ejus herede, vel cessionario, addit. ad dec. 18. n. 10. pag. 119.
- Si pactum conceptum sit in rem, vel si res ipsa sit hypothecata, contra secundum, vel ultierorem emptorem exerceri potest, addit. ad dec. 18. n. 35. pag. 119.
- Gravati possunt permittere liti tempus praefixum ad redimendum in praedictum fideicommissarium, dec. 21. n. 15. pag. 154.
- Praefixitur triginta annis, & de ratione, dec. 18. n. 15. pag. 112.
- Ampla licet additum sit verbum *quandocumque*, seu *in omni tempore*, ibidem n. 96.
- Juxta Florentinum Statutum 30. annis praefixitur, etiam adit pactum de retrovendendo in perpetuum, & sine temporis praefinitione, addit. ad dec. 18. n. 65. pag. 118.
- Transit ad heredes extraneos, nisi conceptum fuerit per pronomen *ipse*, addit. ad dec. 18. n. 81. pag. 119.
- Item ad heredes tam ejus, cui retrovenditur, quam ejus, cui retrovenditio promittitur, ibidem n. 82.
- Maxime si adint distinctiones *semper*, & *quandocumque*, non obstantes, quod venditor declaraverit se solum vendere jus, quod vita durante habebat, addit. ad dec. 18. n. 83. pag. 119.
- Uxor ex venditoribus instans pro redemptione potest in solidum agere, praestita cautione de tradendo partem alii, qui postea recemere velint, addit. ad dec. 18. n. 97. pag. 119.
- Si alii recusant redimere, emptor revendere non tenetur, & de ratione, ibidem n. 92.
- Limita, si plures vendidissent separatim, addit. ad dec. 18. n. 93. pag. 119.
- Item retrovendere non tenetur emptor, cui cessum est jus redimendi ab uno ex coheredibus, addit. ad dec. 18. n. 94. pag. 119.

JUS retinendi.

- Transit in successorem etiam singularem abique cessione speciali, dec. 47. n. 40. pag. 154.
- Alia vide in verbo *Exceptio*, & in verbo *Retentio*.

JUS retrahendi.

- Triginta annis praeficitur, dec. 18. n. 27. pag. 117.
- Alia vide in verbo *Praescriptio*.

JUS universale.

- Dei est jus universale, summ. dec. 47. n. 14. pag. 339.
- Et fructibus augetur, summ. dec. 47. n. 15. pag. 339.
- Hereditas est jus universale, & fructibus augetur, ibidem n. 17.
- Fructuum, seu mensis est nomen juris universale recipiens augmentum, & diminutionem ex laetitia, & dampno, summ. dec. 47. n. 13. pag. 339.

JUSTITIA.

- Ita populi ministranda est, ut aliis injuria non inferatur, dec. 23. n. 21. pag. 181.
- Justitiae preceptum est jus suum unicuique tribuere, dec. 12. n. 11. pag. 67.

LAUDUM.

Eumque laudi referri solum potest ad ea, quæ per arbitrios decideri poterant, non ad ea, super quibus lis non adert, dec. 19. n. 27. pag. 122.
Fideicommissum renunciatum non dicitur, si in laudo non addit clausula illius remissionem importantes, addit. ad dec. 10. n. 177. pag. 141.
 Acceptatio laudi desumpta a possessione a dividendis capta non juvat pro fideicommissi renunciatione, non data scientia nullitatis, si Juxta, Procurator, vel Arbitrator exerceat, ibidem n. 178.
 Amplia, etiam acceptatio facta fuerit pro se, heredibus, & successoribus quibuscumque posita in executione, addit. ad dec. 19. n. 179. pag. 143.
 Maxime in fideicommissio conditionali, & purificando, quod comprehensum non censetur in laudo, & acceptatione, nisi de eo expresse facta sit mentio, ibidem n. 180.
Habet vim sententiæ, quando partes vigore Statuti cogi possint ad compromittendum, dec. 98. n. 10. p. 178.
 Et tunc compromissum dicitur factum ex necessitate, ibidem n. 11.
 Et producit adionem, quia laoda habent a Statuto paratam executionem, dec. 98. n. 12. pag. 178.

LEGATUM.

Alimentum ipsi jure censetur ex mutatione voluntatis in codicillis expressa, dec. 79. n. 20. pag. 439.
 Et non debetur, ibidem n. 21.
Adoptio legati collata in arbitrium heredis non valet, dec. 97. n. 11. pag. 559.
Cetera vide in verbo *Dispositio capta*.
Annus an sit a fideicommissum deducendum, remissive, dec. 86. n. 23. pag. 518.
 Non transit ad hæredes, nisi pro annis impletis, & inchoatis, dec. 48. n. 19. pag. 345.
Pactum relictum censetur factum in causam alimentorum, dec. 48. n. 20. pag. 347.
 Limita, si sit factum pauperi con sanguineo, quia potius præsumitur factum ob sanguinis affectionem, dec. 48. n. 19. pag. 347.
 Sublimitas, quando ictator expresse, se relinquere pietatis causa, dec. 48. n. 34. pag. 347.
 Allegans pauperitatem, illam probare tenetur, dec. 48. n. 11. pag. 347.
Annus debetur in principio ejuslibet anni, decif. 48. n. 61. pag. 347.
 Factum sub conditione obsequii, & cohabitationis in domo uxoris ipsius legatus, debetur etiam legatario non habitante, si obsequia præstare paratus sit, addit. ad dec. 15. n. 37. pag. 89.
Ad fructus legati non valet, dec. 48. n. 30. pag. 350.
 Amplia id procedere tam in legato speciei, quam quantitatit, & de ratione, ibidem n. 31.
Bona a testatore particulariter aliquibus legata non sunt obligata pro debitis ab hærede contractis circa negotium de illius ordine continuatum, addit. ad decif. 47. n. 19. pag. 341.
Cadendum effectum in persona hæredis transit ad substitutos, dec. 100. n. 105. pag. 198.
 Alia vide in verbo *Cadendum*.
Conditio si sine filiis substituitur per hunc autem, in legato non obstante favore piæ causæ, dec. 54. n. 40. pag. 391.
 Limita in legato non moti valoris, decif. 54. n. 41. pag. 391.
Conditio legati, seu fideicommissi purificata, illud statim peti potest, dec. 54. n. 2. pag. 390.
Contemplatio in legato cessat ex eo, quod quis sit hæres, dec. 54. n. 51. pag. 391.
 Et præsumitur relictum contemplatione legatarii, non alterius, dec. 54. n. 27. pag. 390. & ibi addit. n. 1. pag. 390.
 Limita, quando constat fuisse legatum uoi coemptionis alterius, addit. ad dec. 54. n. 2. pag. 391.
 Factum Episcopo, vel admi nistratori alicujus universitatis, 20 spectat ad Episcopum, aut administratorem, seu potius ad Ecclesiam, & universitatem, remissive, ibidem n. 3.

Relictum filio in contemplatione patris, acquiritur patri non filio, addit. ad dec. 54. n. 4. pag. 390.
 In dubio censetur relictum contemplatione ipsius filii, non autem patris, ibidem n. 5.
 Amplia, quamquam in legato habita fuerit mentio ipsius patris, addit. ad dec. 54. n. 6. pag. 390.
 Maxime si legatum sit relictum a persona extranea, ibidem n. 7.
 Fortius si fuerit relictum a persona, quæ parentelam habet cum filio, non cum patre, addit. ad dec. 54. n. 8. pag. 392.
 Contrarium, si testator parentelam habeat cum patre, ibidem n. 9.
 Sive sit illius amicus, addit. ad dec. 54. n. 10. pag. 392.
 Declaratur conclusio prædicta, ibidem n. 11. 12. & 13.
 Filius imputat in legitimam, quod sibi fuit legatum sub patris contemplatione, addit. ad dec. 54. n. 14. pag. 394.
 Et viceversa illud non imputat, si relictum fuit illi abique dictis patris contemplatione, ibidem n. 15.
 Legatum factum filio nascitur præsumitur factum contemplatione parentum, dec. 54. n. 9. pag. 390.
 Amplia, ut ibidem n. 11. & 12.
 Contra, ibidem n. 31. pag. 391.
 Contrariæ auctoritates declarantur, decif. 54. n. 20. pag. 391.
 Vide infra in verbis *Dei*.
Debitum incipit statim a die mortis testatoria, addit. ad decif. 47. n. 21. pag. 341.
 Et ideo dicitur tempore anteriori debetur ab hærede circa negotium contractis, addit. ad dec. 47. n. 20. pag. 341.
Debitum a die mortis abque alia agnitione, & declaratione in terminis Statuti Florentini, decif. 24. la. n. 11. pag. 194.
Deus factum negat ab avo, in dubio censetur factum contemplatione filii, dec. 10. n. 1. pag. 51.
 Præsertim si factum sit ope nascituræ, ibidem n. 2.
 Vide supra in verbis *Contemplatio*.
 Nuptæ, cui dos ab avo legatus fuit, debet eum in legitimam, & trebellanicam parti debitas imputare, dec. 10. n. 3. pag. 51.
Deus, stante Statuto exclusivo femininarum est conditionale, si nuptæ sequantur, & ea conditione non impleta deficit, dec. 10. n. 47. pag. 51.
 Maxime stante circumstantia, de qua vide ibid. n. 49.
Facultas impleendi conditionem potestativam non præsumitur in institutione, sed in legato, & aliis dispositionibus, dec. 18. n. 51. pag. 111.
Filius relictum sub conditione si nuptæ, habet locum etiam nuptæ sit, addit. ad dec. 15. n. 45. pag. 89.
 Et præsertim innuptæ, quæ vivit hæc sit proximior, ibidem.
Filius relictum non intelligitur relictum nepotibus, decif. 51. n. 8. pag. 373.
 Filii legitimi, & naturales censentur semper vocati simulante, non successive, quando sum in legato, vel fideicommissio particulari, addit. ad dec. 10. n. 11. pag. 102.
 Sed an illi pro edant, quando filii de tempore erant in testamentis, & aperte successiones nondum erant nati, ibidem n. 13.
Fiscus auctens hereditatem hæredi non eum indignitatem, tenetur ad fideicommissum, & legata, addit. ad dec. 95. n. 5. pag. 551.
Persona ultima in legatis est attendenda, decif. 50. n. 49. pag. 449.
Fructus existentis in Civitate continet illud existens in suburbio, si in Civitate testator frumentum non habebat, addit. ad dec. 81. n. 3. pag. 104.
 Et sub dicto legato frumenti, aut alterius rei existentis in domo testatoris tempore mortis, venit etiam illud existens in prædium accidentaliter, & causam cultodiz, addit. ad dec. 81. n. 2. pag. 103.
 Maxime si testator non adhibuit verba præsentis temporis, sed futuri, vel si ex conjecturis constet, futurum tempus voluisse respicere, ibidem n. 1.
 In dicto legato non venit etiam, quæ sunt in domo casualiter, accidentaliter, & ibi percepto non permansura, sed mercimoniis causa, addit. ad dec. 81. n. 2. pag. 104.
 Amplia etiam in illis frugibus, quæ sunt a testatore in pro-

- In propriis fundis recolleat, sed sunt ad vendendum destinatae, addit. ad dec. 8. n. 10. pag. 304.
- Et ex quibus dicatur continere de voluntate fideicommissitenti, quod fructus essent destinatae ad vendendum, remittit. addit. ad dec. 8. n. 3. pag. 304.
- Item amplia, quamvis testator adhibuerit verba universalis, & generalis, addit. ad dec. 8. n. 11. pag. 304.
- Voluntas testatoris in hac materia declarari potest per testes, ibidem n. 12.
- Fundi continet parva ad illius usum destinata, quamvis a praedio separata, & distantia, addit. ad dec. 11. n. 8. pag. 156.
- Habitatio, vel usufructus domus comprehendit mobilia, officina, aliarumque membra extra domum existentia, si dominus ejus cum domo utebatur, addit. ad dec. 8. n. 4. pag. 303.
- Hereditas factum, & caducatum adhuc in eo consolidatur ex titulo hereditario, dec. 100. n. 4. pag. 591.
- Et illi competit retentio, dec. 100. n. 5. pag. 591.
- Declarat ut ibidem n. 107. & 108. pag. 598.
- Immobiliu quando uxori relinquitur est pro restitutione sanctorum dotium heres tenetur solvere gabellam, summ. dec. 8. n. 4. pag. 303.
- Secus si legatum dotem excedat, ibidem.
- Declarat, ut ibidem n. 5. & 6. pag. 303.
- In dicto legato immobilium excedentium creditum, dotis adhaerere etiam debet affectio, quam uxor habere potest ad bona legata, tamquam provenientia a suis majoribus, dec. 8. n. 8. pag. 303.
- Interpretari debet, ut valeat, dec. 14. n. 27. pag. 300.
- Jus accrescendi habet locum in legatis, dec. 100. n. 1037. pag. 598.
- Maxime concurrente voluntate testatoris, decif. 100. n. 104. pag. 598.
- Habet locum inter res, & verbis conjunctas in relicto usufructus, & annue pensionis etiam post emolumentum quersum, dec. 43. n. 45. pag. 347.
- Contra, quando addit realis disjunctio, ibidem n. 46.
- Cetera vide in verbo *Jus accrescendi*.
- Jus non accrescendi non datur in legato usufructus, sed accrescendi, dec. 86. n. 47. pag. 318.
- Et de ratione, ibidem n. 48. pag. 322.
- Cetera vide in verbo *Jus accrescendi*.
- Mentibus fieri solet saltem ratione conjunctionis, decif. 79. n. 31. pag. 490.
- Mobilium, quae sunt in domo, vel in alio certo loco de tempore mortis testatoris, continet etiam, quae casualiter, accidentaliter, vel pro modico tempore alibi transita fuerint, addit. ad dec. 8. n. 1. p. 303.
- Non debetur nisi deinde etc. alieno, addit. ad dec. 47. n. 20. pag. 348.
- Nullum redditur, si omnis a principio ei inunctum non valet, sed si ex post facto deheret, legatum esset exequendum, addit. ad dec. 100. n. 186. pag. 612.
- Pecunia licet simpliciter factum, intelligitur de pecunia numerata, nec ad nomina debitorum extendi potest, dec. 1. n. 5. pag. 2.
- Maxime stantibus conjecturis, & quae sunt, ibidem. n. 6. & seq.
- Pluralitas non resolvitur in singularitates in legato rei particularis, addit. ad dec. 11. n. 72. pag. 61. decif. 30. n. 5. pag. 218.
- Contra, ibidem n. 41. pag. 130.
- Cetera vide in verbo *Pluralitas*.
- Peccatorum continet horrea, cellas vinarias, & similia, etiam si illa sint in Civitate, vel Oppido, si a testatore comparata sint, & destinata ad usum praediorum, addit. ad dec. 8. n. 5. pag. 303.
- Amplia, etiam si legata sint bona, & praedia existentia in territorio, ibidem n. 6.
- Principi relinquitur per illius praerogativam non caducatur, sed successione debetur, addit. ad dec. 17. n. 11. pag. 201.
- Amplia, ut hoc procedat etiam in privato, cui sub nomine dignitatis legatum sit, addit. ad decif. 17. n. 12. pag. 201.
- Limita in Augusta, quae non dominatur, & in cuius locum altera non eligitur, ibidem n. 13.
- Pro constituendo Monasterio, & recipiendis in eo Monialibus assignari potest jam constructo, & dictis Monialibus recipienti, addit. ad dec. 15. n. 44. pag. 83.
- Sic pariter factum in opus novum converti potest in conservationem operis jam inchoati, ibidem n. 45.
- Propter factum per alterum propinquum censetur factum ratione propinquitatis, dec. 14. n. 51. p. 390.
- Et mentio parentum censetur stare demonstrative, ibidem n. 52. pag. 390.
- Relinquitur cum onere tutelae, si sit relinquitur extraneo ab extraneo non debetur, si tutela non inchoaverit, & cessat cessante tutela, addit. ad dec. 14. n. 51. p. 395.
- Si vero sit relinquitur consanguineo a consanguineo debetur tam ante inceptam tutelam, quam post illam terminatam, addit. ad dec. 14. n. 17. pag. 395.
- Maxime si agatur de legato relicto uxori a viro, ibidem n. 18.
- Alia circa hunc articulum, remittit, vide ibidem. num. 19.
- Representatio non datur in legatis, & fideicommissis, addit. ad dec. 60. n. 36. pag. 417.
- Limita, si consistat de voluntate testatoris in contrarium, quae desumitur ex eo, quod in universali institutione aequaliter dilecti nepotes, & pronepes in omnibus, & per omnia esse comparando, ibidem n. 37. pag. 418.
- Alia vide in verbo *Representatio*.
- Res legata cum adjectione hujus signi *tertium* intelligitur legata non solum pro parte ad testatorem, sed etiam ad alios spectante, dec. 79. n. 6. pag. 487.
- Substantia legati mutat qualitas etiam mutata intelligitur, dec. 79. n. 59. pag. 402.
- Substantia potest in legatis per vulgarem, & per fideicommissariam, dec. 100. n. 30. pag. 591.
- Quinque per compositionem resolvendam iustitiam naturam, si legatum non agnoscat in vulgarem, si vero agnoscat in fideicommissariam, ibidem n. 31.
- Subingresso, & vulgaris anomala locum habet in legatis, addit. ad dec. 100. n. 64. pag. 608.
- Licet aliqui contrarium teneant, ibidem n. 65.
- Suppletorium, quae erant in domo testatoris de tempore mortis, comprehendit, quae in domo factae solent, sed fuerint alibi asportatae pro modico tempore, dec. 8. n. 1. pag. 303.
- Maxime, quando legatum conceptum fuit non per verba de praesenti, nempe mobilia, quae sunt, sed futuri temporis, quae erunt, ibidem n. 1.
- Tegumentum dicitur approbatum per solutionem legatorum in illo relicto, addit. ad dec. 19. n. 126. pag. 139.
- Tegatur legans alicui cum certo onere, censetur recedere ab alio, cum quibus prius reliquerat, decif. 12. n. 40. pag. 300.
- Transiit recta via in legatarium, dec. 100. n. 109. p. 598.
- Transmittitur ad heredes, quando illius dies cessat, addit. ad dec. 66. n. 6. pag. 419.
- Fideicommissum, vel legatum conditionale, moriente fideicommissario ante impletum conditionem, regulariter transmittitur, addit. ad decif. 18. n. 1. pag. 113.
- Ampliationes, & limitationes hujus conclusionis, vide in verbo *Transmissio*.
- Ad effectum transmissionis inducitur fideicommissi conditionalis ad haeredes fideicommissarii ante impletum conditionem vita fundi, conjectura sufficiens non est, quod legatum collatum sit in tempus remotissimum, addit. ad dec. 18. n. 122. pag. 212.
- Non dicitur ad hunc effectum collatum in tempus remotissimum, quando dependet ab obitu filiorum primi gradus, ibidem n. 115.
- Transmissibile non est legatum ad quod quis sit proprio nomine vocatus, addit. ad dec. 114. pag. 212.
- Et ibi causa saltem in gentiones requiratur conjectura, ibidem n. 115.
- Contra, quod specifica nominatio transmissionis impedimentum non praebet, addit. ad dec. 18. n. 116. pag. 210.
- Declarat hanc secundam opinionem procedere, solum extantibus conjecturis fundentibus transmissionem ad haeredes fideicommissarii, ibidem n. 117.
- Et conjectura debet esse urgente, addit. ad dec. 18. n. 118. pag. 212.
- Una est, si legatum factum sit descendenti, vel alteri personae conjunctae, ibidem n. 119.

- Limita, si hæres sit æque conjunctus, vel a testatore descendens, addit. ad dec. 28. n. 222. pag. 222.
 Expressio nominis proprii transmissiorem impedit ad extraneos, addit. ad dec. 28. n. 220. pag. 222.
 Limita, si ex conjunctura conflat testatorem voluisse legatum hoc casu transmitti, addit. ad dec. 28. n. 221. pag. 222.
 Secunda conjunctura conficit in eo, quod agatur de hæreditate opulenta, addit. ad dec. 28. n. 223. pag. 222.
 Limita, si magna pecuniarum summa continetur in legato, & hoc transeat ad extraneos, addit. ad dec. 28. n. 224. pag. 222.
 Tertia depromitur, ex quo nomen proprium legatarii demonstrative expressum sit, non taxative, addit. ad dec. 28. n. 225. pag. 222.
 Quarta defumitur, ex quo talis expressio adjecta sit solutioni, non substantiæ legati, addit. ad dec. 28. n. 226. pag. 222.
Teshellianæ detractio quando nec ne possit a legatis fieri, vide in verbo *Teshellianæ*.
Verba omnia pendencia a verbo *faciatis* dicuntur respicere substantiam ipsius legati, non executionem, addit. ad dec. 66. n. 19. pag. 451.
 Frons respiciet substantiam legati substitutio facta cum verbis *successa dopo la morte*, ibidem n. 14.
 Limita, si facta sit prohibitio legatario, ne interim molietur heredem, & quid hæc prohibitio operetur, addit. ad dec. 66. n. 15. pag. 453.
Verborum fauorem, & honorem continet, dec. 32. n. 6. pag. 373.
 Et e converso onus heredum, & ideo restringendum, dec. 32. n. 7. pag. 373.
Ufusfructus uxori relicto, si caste, & viridialiter viget, defertur substituto, uxore ad secunda vota convolante, dec. 38. n. 75. pag. 301.
 Item licet existentibus filiis ex consuetudine *Bulgarie* restringatur ad alimenta, tamen stante confiscatione bonorum filii, propriam reassumit naturam, & valet in vim plenius fructus, dec. 49. n. 33. p. 354.
 Et quando restringatur ad alimenta, addit. ad dec. 49. n. 40. pag. 358.
Ufusfructus legatus per mortem legatarii reddit ad heredem, dec. 59. n. 22. pag. 416.

LEGATARIUS.

- Collatum* impostum pro preparatione riparum Arni testatore vivente, & exactum post ejus mortem solve non tenetur, sed hæres, dec. 8. n. 9. & 10. p. 503.
Jus accrescendi, seu non detrahendi habet locum inter legatarios, addit. ad dec. 86. n. 24. pag. 550.
 Declara procedere, quando agitur inter collegatarios eodem jure venientes, secus autem quando agitur inter legatarios, & hæredem diverso jure venientes, addit. ad dec. 86. n. 15. pag. 550.
 Legatarios rei particularis dicitur omni disjunctione reali disjunctus respectu hæredis universalis, addit. ad dec. 100. n. 134. pag. 610.
 Item hæres, & legatarius ad diversas res vocantur, & ideo hæc diversitas excludit jus accrescendi, ibidem n. 135.
 Cætera vide in verbo *Jus accrescendi*.
Legatum recte via transit in legatarium, dec. 100. n. 109. pag. 598.
Legatarii, & fideicommissarii dicuntur omnes, qui aliquem eventum sunt vocati, dec. 80. n. 35. p. 459.
Onus hæredis non tenetur, dec. 28. n. 74. p. 343.
 Pena imposita a testatore hæredi, qui non præstitit fidem iuramentum intra quindecim dies ad favorem legatarii, non potest liberæ, & sine molestia uti rebus legatis, non debetur, si hæres non fuit requisitus ad fidei iuramentum præstandum, dec. 81. n. 7. pag. 503.
 Testator pluribus hæredibus legando, si eos gravat, censetur eos gravare in portione propria, & non in portione hæredum, dec. 30. n. 51. pag. 230.

LEGES in genere. LEX.

- Filiarum* favore lex quandoque addit clausulam, *si sine filiis*, dec. 62. n. 23. pag. 455.
 Ideo quandoque magis supplet poterit favore

- potius agnationis, dec. 62. n. 24. pag. 455.
Forma Legis, vel Statuti recipientis certum effectum, potest adimpleri per æquipollens, & dicitur adimpleta, si effectus habeatur, summ. dec. 85. n. 57. & 20. pag. 51.
 Mens statuentium facilis, & non verbis est adimplenda, summ. dec. 85. n. 18. pag. 514.
 Lex quando respicit certum effectum, non curatur de forma, an sit ad unguem servata, sed de ipso effectu, dec. 85. n. 19. pag. 514.
 Alia vide in verbo *Effectus*.
Gabella mandans denegari audientiam iudicis nullitatem omnium actorum, quamvis nil explicite determinet super utilitate, summ. dec. 85. n. 5. pag. 514.
 Item mandans denegari audientiam per dictionem, *nullo modo*, quæ est universalis negativa, includit casus, & personas, quæ alias non includerentur, summ. dec. 85. n. 2. pag. 514.
 Et quando procedat, ibidem n. 5.
 Mandans notificari quæcumque fideicommissa, intelligitur de fideicommissis gabellabilibus, summ. dec. 85. n. 3. pag. 514.
 Item mandans, quod res omnes denunciari debeant, alias incidunt in communium, locum habet, quando dubium est, an de aliqua re debeatur gabella, secus quando summi in claris, quod non debeatur, summ. dec. 85. n. 14. pag. 514.
 Quamvis det formam, potest impleri per æquipollens, summ. dec. 85. n. 16. pag. 514.
Majoratum ordinans, censetur illum ordinare juxta leges majoratus, dec. 95. n. 15. pag. 553.
Verba universalis legis videntur comprehendere etiam impropria, summ. dec. 85. n. 43. pag. 514.
 Quid in Statuto, vide ibidem n. 5.

LEGES in specie.

- L. cum avus ff. de condit. & demonstrat.* fundatur in ratione pietatis, dec. 4. n. 11. pag. 4.
 Et hæc pietas insurgit ex eo, quia præsumitur patrem non cogitasse de liberis, dec. 4. n. 12. pag. 4.
 Cogitatio casus non natiuitatis filiorum unde refallit, dec. 4. n. 13. pag. 4.
 Sufficit, si in genere tantum sit cogitatum, dec. 4. n. 17. pag. 5.
 Ex cogitatione non natiuitatis masculinorum non potest inferri ad illam femininarum, dec. 4. n. 18. pag. 5.
 Maxime in separata substitutione, ibidem.
 Contra, n. 10. pag. 5.
 Et autoritates contrarie reprobantur, dec. 4. n. 21. pag. 5.
 Dispositio dictæ *L. cum avus* non habet locum, quando testator de nepotibus cogitavit, dec. 4. n. 23. pag. 5. & in addit. n. 25. pag. 5.
 Item quando testator alteri filio impuberi vulgariter, alteri pupillariter substituit, in neutra subintelligitur tacita substitutio, & de ratione, dec. 4. n. 24. pag. 5.
 Item quando testator alteri filio substituit *si sine filiis*, alteri versimiliter, & de ratione, dec. 4. n. 19. pag. 5.
 Dispositio dictæ *L. æque obinet* in feminis, æt in masculis, nisi contrarium colligatur ex conjunctura, dec. 69. n. 2. pag. 454.
 An habet locum favore filij femine, quando fuit contemplata agnatio, addit. ad dec. 4. n. 27. p. 5.
 Item an habet locum favore filij femine, quando testator posuit in conditione masculus, & lineam masculinam, addit. ad dec. 4. n. 26. pag. 5.
 Alia ad materiam *L. cum avus*, remissive, ibidem, n. 28. pag. 5.
 Ex dispositione dictæ *L. cum avus* filij gravati, etiam si de illis nulla facta sit mentio, in descendentibus excludunt substitutum, dec. 23. n. 4. pag. 180.
 Secus in transversalibus, & extraneis, ibidem n. 5.
 Dispositio d. *L. locum* non habet in testamento transversalis, addit. ad dec. 23. n. 2. pag. 180.
 Et contraria opinio nec in jure, neque in praxi recipitur, addit. ad dec. 23. n. 2. pag. 180.
 Contrarium nihilominus qui sentiant, ibidem n. 3.
 Admittitur horum opinio solum concurrentibus conditionibus, addit. ad dec. 23. n. 4. pag. 180.

Et de

Et de his coniecturis, remissive, addit. ad deff. 23. n. 13. pag. 185.

Dispositio dictæ *l. cum auri* locum non habet, quando fideicommissum inductum est favore agnationis, dec. 44. n. 1. pag. 325. & ibi addit. n. 30. pag. 332.

Cetera vide in verbo *Conditio tacita sive filii*.

L. de his ff. de transact. postea juramento renunciari, dec. 19. n. 4. pag. 123.

Juxta dispositionem dictæ *l. verba visæ*, cognitis, &c. magis requiruntur in transference, quam in divisione, addit. ad dec. 9. n. 15. pag. 130.

Florentia extat lex, quod mulieres nubentes extra territorium sint ipso facto private omnibus hereditatibus quoad stabilia, dec. 86. n. 1. pag. 357. & n. 10. pag. 358.

Declaratur, ut ibidem n. 14. pag. 358.

Lex prædicta non comprehendit mulieres, quæ a patre, matre, vel aliis personis, quibus debetur reverentia, in matrimonium collocantur, addit. ad dec. 54. n. 1. pag. 400.

Item non comprehendit mulierem minorem, vel ei adversus privationem competit restitutio in integrum, addit. ad dec. 56. n. 1. pag. 400.

Item nec legata, nec fideicommissa particularia, nec successiones consistentem in creditis, sed solum in stabilitur, ibidem n. 3.

Hujusmodi lex potest solum allegari a succedentibus ab intestato, addit. ad dec. 56. n. 4. pag. 400.

L. hæc bonorum possessio ff. unde cognatus, quod concepti post mortem testatoris non succedant, non habet locum in dispositione ex testamento, dec. 42. n. 4. pag. 311.

L. heredes mei ff. cum sit ff. ad trebellian. declaratur, quod non advenit opinioni pro transference, fideicommissi conditionalis ad filios in conditione positos, si fideicommissarius ante impletam conditionem decesserit, addit. ad dec. 18. n. 31. pag. 217.

Quo casu dicta *l. locum* habet, dec. 90. n. 23. pag. 157.

Eadem explicatur, dec. 90. n. 27. & 28. pag. 157.

Novelli. sustinuerunt 159 opinatur non pauci fuisse unam ex illis, quas Tribonianus pecunia corruptus obicere, & ambigue composuit, & de ejus autoritate dubitavit, addit. ad dec. 43. n. 48. pag. 321.

In pluribus locis non est usu recepta, veluti in Hispania, addit. ad dec. 43. n. 49. pag. 321.

Item in Regno Francie, ibidem n. 50. pag. 322.

Item in dominio Veneto, ibidem n. 51.

Item Florentia, ibidem n. 52.

Dispositionem dictæ *novelli* restringunt aliqui ad successiorem translatam mediante persona pupilli, vel impuberis, dec. 43. n. 53. pag. 321.

Limitatur, ut locum non habeat, quando versatur in fideicommissi relictorio, & absoluto in casu mortis, sed solum procedat quando fideicommissum est conservatorium, & in casu contraventionis, ibidem n. 54.

Immo nec procedit in fideicommissio in casu contraventionis, quando sequuta contraventione testator subsistit extraneum, vel agnatum in quolibet gradu existentem, addit. ad dec. 43. n. 55. pag. 322.

Item limitatur dicta *novelli*, quando sumus in linea descendentiæ inter se, quia solum procedit in transverfalibus, ibidem n. 56.

Item limitatur in fideicommissio favorabilis pro conservanda familia in posteris, & descendentibus masculis ex masculis, addit. ad dec. 43. n. 67. pag. 322.

Bed reprobatæ hæc limitatio, ibidem n. 58.

Dispositio dictæ *novelli* procedit solum ad effectum, impediendi revocationem alienationis factæ in tertium post quartam generationem, secus ad effectum impediendi testatori prohibitionem alienationis in perpetuum, addit. ad dec. 43. n. 59. pag. 322.

Hæc quoque declaratur reprobatæ, ibidem n. 60.

Respondetur fundamento contrarie sententiæ desumptæ ab inextinguibili litium, addit. ad dec. 43. n. 61. pag. 322.

Item dispositio dictæ *novelli* non procedit in prohibitionem reali, addit. ad dec. 43. n. 62. pag. 323.

Item quando testator usus est verbo *de hereditatibus*, non verbo *familia*, & de ratione, addit. ad dec. 43. n. 63. pag. 323.

Contra, quod nulla sit faciendi differentia inter ver-

bam *familia*, & verbum *descendentes*, ibidem n. 64.

Nili verbo *descendentes* adiecta sit dictio universalis *omnes*, vel aliud verbum perpetuitatem denotans, addit. ad dec. 43. n. 65. pag. 323.

Item non procedit dicta *novelli*, quando perpetuitas a testatore voluitur amplius, effragata, & perquamibus est expressa, & exemplifica, ut ibidem n. 66.

Amplia etiam voluntas testatoris ex coniecturis colligitur, addit. ad dec. 43. n. 67. pag. 323.

L. Pautianus ff. de acquirit. hered. non habet locum, quando agitur de abducendis bonis ex agnatione, dec. 10. n. 55. pag. 53.

Furiosus jus deliberandi transmittit ad heredes saltem ex æquitate dictæ *l. Pautianus*, dec. 10. n. 4. pag. 53.

Beneficium dictæ *l. competit* ex causa conjunctumque impedimenti, dec. 10. n. 10. pag. 53.

Declaratur non competere heredi, quando non potuit competere ejus auctori, dec. 10. n. 11. pag. 53.

Nec quando cum absentia non jungitur aliud impedimentum, dec. 10. n. 12. pag. 53.

Nec quando adest persona, cui debeatur major favor in bonis de fidei, dec. 10. n. 13. pag. 53.

Et de ratione, ibidem n. 14.

Qualis est masculus excludens feminas ab intestato ex forma Statuti, qui meretur majorem favorem, dec. 10. n. 15. pag. 53.

Ex æquitate dictæ *l. prodigus*, & furiosus transmittit jus petendi relictionem in integrum ad adendum hæredem sibi delatum, addit. ad dec. 14. n. 19. pag. 80.

Cap. quatuordecim 17. quas. 4. non de tota hæreditate, sed de legitima tantum loquitur, dec. 15. n. 19. pag. 49.

L. si remissionem ff. de morat. speciale inducit, ut minor debeat relictio in integ. um ad recuperandum rem, que fuit majorum aut interesse adfectionis, dec. 14. n. 13. pag. 78.

L. si virum matre C. de hæc. matræ. dispositio per se non est sufficiens ad masculorum exclusionem, & quando procedat, dec. 8. n. 31. pag. 50.

L. si uxorem C. de revocac. donat. non habet locum, quando testator cogitavit de futuris filiis, dec. 4. n. 10. pag. 10.

LEGITIMA.

Claufula codicillaris operatur, quod filius in re certa institutus non sit hæres in totum, si ei fuerit relicta integra legitima, vel ultra, dec. 6. n. 6. pag. 19.

Secus quando illi relictum fuit minus sua legitima, ibidem.

Filii dotatæ non possunt petere legitimam, sed solum supplementum, dec. 65. n. 24. pag. 451.

Immo nec supplementum, si sint dotatæ a patre, & non addit eo non læso, ibidem.

Maxime accedente longa temporis diuturnitate, quæ prohibet petitionem supplementi, dec. 65. n. 25. pag. 451.

Filius ibi præjudicat in legitima per expressam renunciationem, dec. 17. n. 48. pag. 204.

Item approbando in omnibus, & per omnia testamentum patris, in quo fuit prohibita, dec. 17. n. 49. pag. 204.

Vel approbando simpliciter cum juramento, ibidem n. 50.

Patri præmoriens non transmittit jus petendi legitimam, dec. 90. n. 43. pag. 156.

Filius debetur in bonis maternis in usufructu, & proprietate non obstante patris prohibitione, dec. 31. n. 39. pag. 835.

Item debetur libere, & sine onere, addit. ad dec. 16. n. 67. pag. 441. & dec. 80. n. 41. pag. 500.

Item debetur statim mortuo patri sine relictis, si vero non ex legit. dispositione, dec. 4. n. 19. pag. 10.

Filius post mortem patris pleno iure ex legis dispositione debetur quocumque onere reiecto, etiam usufructu, dec. 54. n. 10. pag. 444.

Quando uxor consequitur usufructum bonorum, detracta est ei primum ab esse hereditario filiorum legitima, que illi debetur statim a die obitus patris patre, & libere, & absque ullo onere tam in-

pro-

proprietate, quam in usufructu, decif. 64. n. 25. pag. 46.
Fifus potest detrachere legitimam, si delinquenti erat debita super fideicommissio, addit. ad dec. 49. n. 35. pag. 318.
 Amplia, etiam si illius detractio fuerit a testatore prohibita, ibidem n. 36.
 Item amplia, quavis testator exheredaverit filium in casu delicti, addit. ad dec. 49. n. 37. pag. 318.
 Contrarium, quod nempe filius non detrachatur legitimam ex persona filii exheredati in casu delicti, addit. ad dec. 49. n. 38. pag. 318.
 Maxime si testator preceperit, ut filio ad gratiam Principis resignato, restitui etiam debeant omnia bona, quibus illum privaverat in casu delicti, addit. ad dec. 49. n. 39. pag. 318.
Pater non tenetur filius relinquere ultra legitimam, etiam de iure canonico, dec. 13. n. 18. pag. 69.
 Sic enim exheredatio quoad legitimam tantum intelligitur, dec. 13. n. 59. pag. 69.
Pater non queritur in bonis filio a Principe donatis, addit. ad dec. 59. n. 37. pag. 400.
 Hæc sententia reprobat, ibidem n. 38.
Prælegatum residuum in causam legitimam non venit in restitutione fideicommissi, nisi pro rata, quæ legitimam excedit, addit. ad dec. 61. n. 67. pag. 447.
Trebellianica, & legitima dimidium hereditatis importat, dec. 6. n. 4. pag. 20. & ibi addit. n. 17. p. 20.
 Intellige si filii sint quatuor, vel in minori numero, addit. ad dec. 6. n. 17. pag. 21.
 Ascendunt ad septem oncas cum dimidia, si filii sint ultra quatuor, dec. 6. n. 18. pag. 21.
 Referuntur, & reiciuntur contrarium tenentes hoc casu pro semel, ibidem n. 19.
 Dicitur due quartæ debentur filiis primi gradus sub conditione gravatis, dec. 15. n. 8. pag. 196.
 Et pro detractio illarum datur relictio non solum filiis primi gradus, sed etiam extraneis, addit. ad dec. 15. n. 8. pag. 197.
 Eadem cum detrachatur non sunt a gravato, detrachere possunt ab illius herede etiam extraneo, addit. ad dec. 24. n. 9. pag. 197.

LEGITIMATIO.

Personæ eruitur ex libro Decimarum, decif. 97. n. 15. pag. 571.
 Item ex confessione adversarii, quæ non est validior probatio, dec. 97. n. 16. pag. 571.

LEGITIMATUS.

Per oblationem Curie non succedit, nisi in bonis offerentis, dec. 34. n. 41. pag. 166.
 Legitimatus non venit, quando testator vocavit in alios substitutionibus legitimis, & naturalibus, decif. 34. n. 45. pag. 66.

LEGITIMITAS.

In re recenti necessaria est probatio legitimatis, decif. 48. n. 37. pag. 348.
 Limita in reo, & possessore, ibidem n. 38.

LEGITIMUS.

Naturales de iure non admittuntur ad successionem legitimam extantibus, dec. 93. n. 20. pag. 513.
Nepotes legittimi ex filio spurio non possunt ab avo institui, si ille habet legitimam fideicommissam, addit. ad decif. 57. n. 15. pag. 404.
 Secus si avus sit legitima prole destitutus, ibidem n. 16. pag. 415.
Foras illegitimos conjunctos, multo magis legitimis vocasse censetur, dec. 93. n. 20. pag. 513.

LÆSIO.

Acceptans bona vinculata cum scientia fideicommissi sibi imputare debet, & ad nihilum tenetur divisionem nec ratione læsionis, nec ratione æqualitatis, addit. ad dec. 59. n. 265. pag. 146.

Si vero concurrerent clausula fideicommissi renunciationem præferentes, & res esset dubia pro illius remissione, tunc interpretatio iurum dicitur, per quod inæqualitas, & læsio inter dividentes sublevari remanet, addit. ad dec. 59. n. 166. pag. 141.

Adiutor a Principe confirmatus excludit præiudicium doli, & læsionis, dec. 4. n. 4. pag. 77.

Differentia inter domos rurales, & patium ad nsum domini sit ad alium, & diversum effectum læsionis, addit. ad dec. 21. n. 21. pag. 157.

Dispositio l. de his q. de transact. quæ emanavit ad evitandas læsiones, & fraudes, rigorose non servatur, sed mitius, & benignius cum ea proceditur in divisione fideicommissi reciproci, in quo non cadit fraus, nec læsio, addit. ad dec. 10. n. 10. pag. 139.

Ex quibus excludatur in assignatione bonorum fideicommissariorum loco liberorum in dispositionibus habita, addit. ad dec. 59. n. 159. pag. 140.

Inæqualitas licet in divisionibus se contineret intra dimidium, partes ad æqualitatem reduci deberent, addit. ad dec. 20. n. 41. pag. 151.

Amplia, ut hoc procedat in divisione facta per sortes, addit. ad dec. 20. n. 42. pag. 151.

Declaratur tamen, ut sufficiat, æqualitatem a principio servari, eum inæqualitas superveniens divisionem non retrahat, ibidem n. 43.

Non attenditur in donationibus respectu donantis, & de ratione, dec. 14. n. 6. pag. 77.

Præfertim in donationibus reciproci, & quæ se habent ad lucrum, & damnum, dec. 14. n. 7. pag. 77.

Nec in his, quæ dubium habent eventum, decif. 14. n. 8. pag. 77.

Patium de retrovendendo præscribitur spatium triginta annorum, nisi adiutor verba perpetuitatem, & infinitatem donantis, vel n. 8. emptor promiserit retrovendere, quoties præscriptio completa erit, quod procedit & enormis summa læsio concurrat, quæ patium temporale efficit perpetuum, addit. ad decif. 18. n. 21. pag. 116.

Vel etiam procedit in modico lapsu ultra triginta annos, qui non obest etiam non concurrente læsione, addit. ad dec. 18. n. 22. pag. 116.

Quadragesimum ad petendam restitutionem in integrum non incipit currere, nisi a die scientiæ læsionis, addit. ad dec. 4. n. 2. pag. 79.

In læsione enormissima non attenditur lapsus quadragesimæ, addit. ad dec. 14. n. 21. pag. 79.

Restitutio in integrum conceditur notorie prodigo, si lapsus in contrahendo remaneat, addit. ad decif. 14. n. 17. pag. 79.

Declaratur, ut illi concedatur ex clausula si qua mihi, &c. minori vero ex edicto minorum, ibidem.

Resolutio ex injuria sententiarum, appendi 2. ad decif. 22. n. 2. pag. 172.

LIBERI.

Conditio si sine liberis deficiat per supervenientiam filiorum, nec interest, an heredes extiterint, dec. 32. n. 47. pag. 163.

In conditione si sine filiis comprehenduntur omnes, appendi ad dec. 22. n. 2. pag. 172.

Menstru facta de heredibus viventis intelligitur de liberis, dec. 29. n. 21. pag. 235.

Nomen liberorum tam ad masculos, quam ad feminas refertur potest, decif. 45. n. 6. pag. 333. & decif. 90. n. 18. pag. 335.

Quinquiesimo comprehendit etiam naturales, ibidem.

Pagis in conditione sub nomine liberorum idem importat, ac expressis positis masculorum, & feminarum, dec. 22. n. 64. pag. 153.

LIBERTAS.

Damnati ad tempus ad triremes amittunt civilitatem, non libertatem, & alia, quæ sunt juris communis, dec. 40. n. 10. & 16. pag. 333.

In dubio pro libertate bonorum, & contra fideicommissi vinculum est iudicandum, addit. ad decif. 46. n. 4. pag. 337.

Item in dubio quælibet res presumitur libera, & ab omni onere exempta, dec. 16. n. 26. pag. 91.

Fidei.

Fideicommissio in certo personarum genere constituta, ultimus de illo genere bona alienare potest, dec. 34. n. 2. pag. 354.

Præsum bonorum fideicommissariorum solvendum fideicommissario, si illæ præmiorum remanet, liberum apud hæredem gravati, dec. 29. n. 2. pag. 225.

LIBER. LIBRI.

Decimarum probant possessionem, & dominium, dec. 22. n. 3. pag. 151.

Amplia etiam in præiudicio tertii, ibidem n. 6.

Præsertim quando præcessit iusta causa possidendi, dec. 21. n. 7. pag. 152.

Et quæ sit iusta causa, vide ibidem.

Cetera vide in verb. *Decima. Catastrum*.

Item probant defendentem, & sitionem, concurrentibus tamen adminiculis, addit. ad dec. 25. n. 5. pag. 197.

Item non probant identitatem, vide in verbo *Decima*, & in verbo *Catastrum*.

Obstella non probant iniquitatem in divisionibus, qui quantitatem non fuisse maiorem non convincunt, addit. ad dec. 29. n. 163. pag. 240.

Reverdi non probat contra tertium, dec. 48. n. 71. p. 348.

Spoliare dicitur ad eum, ad quem spectat parcelle, & computa in eo descripta, dec. 31. n. 47. pag. 236.

Amplia, etiam si infirmitas canet sub nomine alterius, ibidem n. 48.

LICENTIA.

Alienandi non est incompatibilis cum fideicommissio, addit. ad dec. 33. n. 4. pag. 259.

Nam fideicommissum durat, quousque non sequatur alienatio, & ea sequita prorsus everitur, & omnia jura vocatorum expirat, addit. ad dec. 33. n. 7. p. 259.

Cetera vide in verbo *Facultas alienandi*.

An resultet ex prohibitione non disponendi, nisi post certam ætatem est ardua questio, addit. ad dec. 33. n. 25. pag. 259.

Alienatio permixta inter certas personas comprehendit etiam alienationem per ultimam voluntatem, dec. 67. n. 1. pag. 454.

Petitio subsequens licentia alienandi bona fideicommissaria, & oblatio subrogationis in illorum locum, probat fideicommissum non fuisse renunciatum, addit. ad dec. 26. n. 179. pag. 241.

Amplia, etiam si dicta licentia petita fuerit pro eadem, ibi emptorum, ibidem n. 171.

Prohibitio alienationis nisi inter vocatos, habet inter ipsos vim expresse licentia, dec. 92. n. 31. pag. 246.

Cetera vide in verbo *Prohibitio alienandi*, & in verbo *Facultas alienandi* verb. *Prohibetur*.

LIMITATIO.

Ultimo loco apposita refertur ad omnia præcedentia, dec. 67. n. 4. pag. 454.

A regula est recedendum in casu limitationis, append. 1. ad dec. 22. n. 8. pag. 175.

Et ubi cessat ratio regulæ, debet & ista cessare, ibidem n. 10.

LINEA.

Condicio deficientia lineæ non dicitur purificata, si linea non incipit non satis filius, a quibus incipere debebat, dec. 25. n. 2. & seq. n. 5. pag. 82.

Præsertim si in alia parte dispositionis verbum *descente* fuit acceptum in sensu, quo linea incipisset, & postea defecisset, dec. 25. n. 6. pag. 82.

Contra tamen, ut ibidem n. 20. & 21. & seq. pag. 82. & ibi addit. n. 9. pag. 86.

Declarata, ut in dicta dec. 25. n. 4. & 23. pag. 82. & 83.

Item dicta condicio, non suscipit filius, redditur impossibilis, dec. 25. n. 4. pag. 81.

Et licet in contradiis apposita illos videri, fallit tamen in contradiis privilegia ultimæ voluntatis habentibus, dec. 25. n. 45. pag. 82.

Reiciuntur Doctores, & præcipue *Oldrad. cons. 177.*

tenentes substitutionem factam in defectum lineæ, vel deficientia non habere locum si linea nunquam inceperit, addit. ad dec. 25. n. 4. pag. 82.

Declarata, ut *Oldrad.* sententia procedat in substitutione fideicommissaria, sicut in directa, addit. ad dec. 25. n. 1. pag. 86.

Limita etiam in fideicommissaria, stantibus conjecturis, addit. ad dec. 25. n. 6. pag. 86.

Contra, quod hæc distinctio sit communiter reprobata, & five in fideicommissaria, five in directa substitutione, cum a casu deficientia ad casum non existentia extensio admittatur, addit. ad dec. 25. n. 7. pag. 86.

Limita, si testator cogitavit casum non existentia, & in eo non substituit, ibidem n. 8.

Et de casu non nativitate quando cogitatum dicitur, addit. ad dec. 25. n. 9. pag. 86.

Item limita, si adint dictiones *tunc*, & *ex nunc*, vel restrictivæ, addit. ad dec. 25. n. 10. pag. 87.

Sublimita in substitutione facta *descente linea*, vel simili, ibidem n. 22.

Et ad quos casus verba taxativa tunc referantur, addit. ad dec. 25. n. 12. pag. 87.

Maxime si deficient alia verba *dumtaxat*, non *aliter*, nec *alio modo*, sine quibus dictiones *tunc*, & *ex nunc* nihil operantur, addit. ad dec. 25. n. 13. pag. 87.

Fortius si nulla sit assignabilis diversitatis ratio inter casum deficientia, & non existentia, addit. ad dec. 25. n. 14. pag. 87.

Amplia, etiam si dictiones restrictivæ essent geminata, addit. ad dec. 25. n. 15. pag. 87.

Identitas rationis extendit substitutionem in casu deficientia ad casum non existentia, addit. ad dec. 25. n. 16. pag. 87.

Item substitutionem factam in casu mortis ad casum non nativitate, addit. ad dec. 25. n. 17. pag. 87.

Reprobatur distinctio inter substitutionem in casu deficientia, seu non nativitate, & aliam in casu obitu, addit. ad dec. 25. n. 18. pag. 87.

Nisi tamen constet de restrictione, addit. ad dec. 25. n. 19. pag. 87.

Defendentes ex duobus fratribus dicuntur de eadem agnatione, habito respectu ad avum, vel proavum, sed non dicuntur de eadem linea, dec. 51. n. 21. pag. 370.

Nec veniant in fideicommissio, in quo testator de una linea vocavit sibi proximiorum de illa, dec. 25. n. 20. pag. 370.

Et de ratione, ibidem n. 23.

Unusquisque ex fratribus propriam lineam facit, dec. 51. n. 20. pag. 370.

Substitutio descenditibus per modum unius corporis, & unius lineæ, si ea deinde in plures ramos dividitur, non admittuntur singuli ad successionem, sed solum persona, quæ fuerit ex illis gravato proximior, dec. 88. n. 2. pag. 528.

Et dicuntur descendentes ita substituti, si unus fuerit designatus sibi, ibidem n. 2. pag. 529.

Amplia, etiam si postea vocati fuissent nepotes, & pronepotes, quia per hanc enumerationem non censetur derogatum unicuique, addit. ad dec. 88. n. 3. pag. 529.

Subamplia, quamvis hoc factum fuisset per propria nomina nepotum, & æque eorum illis per proprium nomen vocatum fuerit eorum caput, ibidem n. 4.

Limita primam regulam, ut censentur plures volute lineæ, si plures ab initio fuere designati stipites, addit. ad dec. 88. n. 5. pag. 529.

Sublimita, si illi fuerint considerati, veluti membra constitutiva unius corporis, ibidem n. 6.

Non dicitur ita dispositum, si non in genere ad familiam, sed ad particulares personas familiæ testator respectu, addit. ad dec. 88. n. 7. pag. 529.

Alia ad materiam, rem sive, ibidem n. 8.

Emphyteusis ingressa lineam sive ex comprehensis, in ea perseverare debet, donec aliquis superet, nec ad alteram transire, quamvis comprehendam, addit. ad dec. 17. n. 40. pag. 407.

Cetera vide in verbo *Emphyteusis*, & verbo *Successio*.

Femina non veniunt appellatione lineæ masculinæ, addit. ad dec. 8. n. 12. pag. 37.

Nec descendentes ab eis, ibidem n. 13.

Quamquam descenderent a filia nupta in familia, decif. 8. n. 14. pag. 37.

Item non veniunt, quando simpliciter invitata fuit linea mafculina, cum linea mafculina debeat incipere a mafculo, & progredi de mafculo in mafculum abfque ulla immixtione femininum, addit. ad decif. 56. n. 24. pag. 402.

Item quando vocati funt defcendentes mafculi per lineam mafculinam, addit. ad dec. 56. n. 25. pag. 402.

Fideicommissum ingreffum in linea femininum a mafculis defcendentem non debet ab illa cedere, ut tranfeat ad filios aliarum, vel ad locum pium, append. 1. ad dec. 92. n. 10. pag. 501.

Interpretatio femper capienda est pro continuatione fideicommissi in linea admiffa, addit. ad dec. 8. n. 30. pag. 98.

Prælatio mafculorum an intelligenda fit discretive in quolibet linea, vel feminæ funt admittenda in omnino de defectum, remiffive, addit. ad dec. 32. n. 40. pag. 253.

Promiffum adiectum cippo, seu lineæ restringit fignificationem ad cippum, seu lineam testatoris, dec. 52. n. 5. pag. 369.

Proximior ad effectum fuccedendi in primogenitura dicitur ille, qui habet prærogativam lineæ, quamvis addit alius, qui illum vincat in prærogativa gradus, addit. ad dec. 53. n. 17. pag. 386.

Satisfactio facta defcendentibus lineis virtualiter fupponit, lineas esse vocatas, dec. 31. n. 12. pag. 234.

Satisfactio vulgaris, vel fideicommissaria, an vocata linea, de fcientibus verbis tractum fuccellum importantis, inducat, & adducuntur pro fideicommissaria fcientibus, addit. ad dec. 36. n. 6. p. 282.

Contrarium qui voluerit, ibidem n. 7.

Conciliantur difcordantes opinionones, & declaratur in quibus cafibus utraque procedat, addit. ad dec. 36. n. 8. pag. 282.

Testator loquens de fua linea, seu columnello intelligitur de effectiva, non de contentiva, dec. 32. n. 27. pag. 372.

Alia vide in verbo *Familia*.

Parata linea fub unico tantum nomine collectivo proximior femper admittitur juxta modum fuccedendi ab intestato, dec. 82. n. 1. pag. 528.

Contra, si vocata fuerit linea fub duplici nomine collectivo, quo cafus omnes nominati admittuntur, ibidem n. 1.

Et ita difpofitum dicitur, fiant diftione videlicet, & fpecificatioe plurium perfonarum, decif. 88. n. 3. pag. 528.

Contra, ibidem n. 4.

Item ftantibus verbis per equal portionem, quæ derogant nomini collectivo, dec. 88. n. 4. pag. 528.

Contra, ibidem n. 7.

Item contra, quod non obftat fpecificatio plurium perfonarum, si præcedit vocatio fub nomine collectivo, & generali, dec. 88. n. 5. pag. 528.

Dictio videlicet quando declarative, non reftictive appofita dicatur, ibidem n. 6.

LIQUIDATIO.

Quantitatis fructuum perceptorum refultat ex depofitione uniufcuius induci ab eo, qui illos percepit, append. 1. ad dec. 40. n. 16. pag. 340.

Maxime quando pretii quantitas, vel rei valor offendit minores fructus reddere nequiffe, ibidem n. 17.

LIS.

Exceptiones rei iudicatæ, & notorii non juris agentis impediunt litem ingreffum, & funt lites finitæ, decif. 44. n. 14. pag. 326.

LITIS contestatio.

Res fidei poffeffor non tenetur reftituere fructus perceptos, nisi a die mortis litis, dec. 36. n. 1. pag. 282.

Præfentia in iudicio petitionis hæreditatis an debeantur a die mortis, vel litis contestatæ, dec. 37. n. 3. p. 184.

Mala fides in quolibet poffeffore etiam titulat incipit a

Tom. I.

die litis contestatæ, dec. 33. n. 6. pag. 180. & dec. 37. n. 24. pag. 255. & in addit. n. 6. pag. 228.

Et obligatio reftitutiois fructuum, decif. 32. n. 35. pag. 253.

Cætera vide in verbo *Fructus*.

LITIGANS.

Temere in expenfis condemnatur, dec. 67. n. 5. p. 414.

Et qui ex iisdem adis fuccumbit, dec. 67. n. 6. p. 414.

Alia vide in verbo *Expensa*.

LOCATIO.

Ad longum tempus dicitur alienatio, decif. 67. n. 2. pag. 414.

Succellor in fideicommissio, feudo, emphyteufi, & majoratu, non obftante prohibitione alienationis, potest fructus, & commoditatem alienare, & locare, ejus vita durante, dec. 80. n. 7. pag. 495.

LUCRUM.

Agere de damno vitando, & lucro captando valde inter fe differunt, dec. 20. n. 25. pag. 245.

Fideicommissarius regulariter agit de lucro captando, dec. 13. n. 10. pag. 182.

Limita fi fideicommissum fit purificatum, & fit lucrum radicatum, dec. 25. n. 17. pag. 281. & n. 20. p. 222.

In articulo, an in reftitutione fundaci fideicommissarii attendatur illius valor de tempore mortis testatoris, non satis conflant, quæ fuerit opinio Felici, de fœtici, addit. ad dec. 47. n. 3. pag. 540.

Rota Romana ex autoritate dec. penes eundem Felici, de fœtici, cap. 15. olim hæsitavit in reftitutione hujus articuli, addit. ad dec. 47. n. 4. pag. 540.

Firmata in hac dec. procedunt, quando lucra proveniunt ex fola hæreditaria industria, addit. ad dec. 47. n. 5. pag. 540.

Hæres erantatus non tenetur negociari pro fideicommissum, addit. ad dec. 47. n. 4. pag. 540.

Si negotiationis continuatio in hærede est necessaria, æreftiones, & lucra fpectant ad fideicommissum, fecus si continuatio fit voluntaria, addit. ad dec. 47. n. 9. pag. 541.

Commodum fequitur cum, cuius est incommodum, addit. ad dec. 47. n. 12. pag. 541.

Ideo, ut licet in continuatione necessaria damnum, & incommodum effiet fideicommissum, ita ejusdem debet esse lucrum, addit. ad dec. 47. n. 11. pag. 541.

Et in hunc fenfentiam contra dec. imprefam penes Felici, de fœtici, cap. 15. videtur veniffe etiam Rota noftra Florentina, addit. ad dec. 47. n. 13. pag. 542.

In quibus terminis procedat dicta decif. addit. ad decif. 47. n. 14. & 15. pag. 542.

Fructuum nomen vere, & proprie non convenit lucris, quæ funt ex negotiis, & de ratione, addit. ad dec. 47. n. 17. pag. 542.

Hæredis gravato debetur aliqua portio lucrorum negotiationis ratione induitæ, & laboris, ibidem n. 18.

Bona a testatore particulariter aliquibus legatis non funt obligata pro debitis ab hærede contractis circa neopium de illius ordinem continuatum, addit. ad dec. 47. n. 19. pag. 542.

Præfentia, cum nemo dicatur jactare suum, decif. 2. n. 25. pag. 7.

Questum non dicitur ante additionem hæreditatis, decif. 83. n. 17. pag. 500.

Contra in fideicommissum post ipsorum purificationem, ibidem n. 18.

Præfentia vigore Statuti Florentini dominium illico transferentis in fuccellorum, dec. 83. n. 21. p. 509.

Vir ex difpofitione Statuti Florentini fibi, l. rufp. 129. tertiam partem bonorum extradotalium mulieris lucratur, dec. 98. n. 17. pag. 579.

LUSORES.

Taxillorum, & tabernarum frequentatores efficiuntur infames, & inhabiles ad testamenti fadionem, dec. 40. n. 1. pag. 321.

Contra quoad fecundam poenam, ibidem n. 22. p. 325.

MAGNUS Dux

Etruria non recognoscit superiorem, dec. 39. n. 5. p. 475.
& ibi addit. n. 45. pag. 480.
Idem solutus est ab omnibus solemnitatibus juris civilis, dec. 59. n. 6. pag. 475.
Repubblica Florentina, & Magni Ducis ejus successores tantum possunt in locis sibi subiectis, quantum Reges, alique Principes superiores non recognoscunt, & quantum Imperator in Imperio, addit. ad dec. 39. n. 46. pag. 480.

MAJORATUS.

Constitutus ex quo dicitur, dec. 80. n. 19. pag. 466.
Ducatus majoratus non conservatur per habitationem magni palatii, nisi redditus sufficientes concurrant ad decus inditamentis sublinendum, dec. 8. n. 55. p. 35.
Defectus qualitatis majoris nam excludit a majoratu etiam filium majoris natu, dec. 28. n. 41. pag. 509.
Et de ratione, ibidem n. 42.
Indivisibilis regulariter est, dec. 28. n. 27. pag. 508.
In majoratibus utimur regulis communibus, ut in aliis fideicommissis, dec. 28. n. 31. pag. 508.
In illis non succeditur turmatim, sed ordine successivo, dec. 80. n. 20. pag. 409.
Ordinatur majoratum censetur ilium ordinare juxta leges majoratus, dec. 95. n. 15. pag. 558.
Repraesentatio, quae datur in majoratibus, & primogeni-
turis quomodo differat ab illa, quae competit jure civili, remittitur, addit. ad dec. 60. n. 3. pag. 425.
Vide in verbo *Repraesentatio*.
Testator non censetur voluisse majoratum instituire, nisi in ceteris per eum provisum, & existentibus conditionibus illis adjectis, dec. 28. n. 34. pag. 509.
Vocatus majorem natu, censetur facere fideicommissum ad similitudinem majoratus, dec. 28. n. 39. pag. 508.
Et bona in unum tantum pervenire vellet, dec. 28. n. 31. pag. 509.
Vocatus filiorum senioris intelligitur ad portionem, in qua semel ipse senior admissus fuit, dec. 28. n. 55. 56. & 56. pag. 510.
Contrariae auctoritates declarantur, ibidem.

MAJOR natu.

Est nomen naturae, & significat eum, qui primus in lineam prodit, dec. 28. n. 37. pag. 509.
Et est privilegium aetatis, & non filiationis, ibidem. num. 38.
Præsumitur sapientior, & familiaris utilior, dec. 28. n. 45. pag. 509.
Qualitas majoris natu ex persona patris in filium transferri nequit, dec. 28. n. 39. pag. 509.
Defectus hujus qualitatis excludit a majoratu etiam filium majoris natu, ibidem n. 41. & 42.
Senior, & major natu sunt valde simili significationis, dec. 28. n. 29. pag. 508.
Vocatus majorem natu censetur facere fideicommissum ad similitudinem majoratus, dec. 28. n. 39. pag. 508.
Et bona in unum tantum pervenire vellet, dec. 28. n. 31. pag. 508.
Et de ratione, ibidem.
Qui vocat descendentes alienigenas, potest ex intervallo declarare dictam vocationem, illam restringendo ad solos majores natu, addit. ad dec. 53. n. 38. pag. 588.

MAJORES.

Ex clausula *si qua mihi, &c.* etiam majori competit relictio in integrum, addit. ad dec. 54. n. 18. pag. 70.
Alia vide in verbo *Relictio in integrum*.
Ratio non omni uno, quæ a majoribus nostris constituta sunt, reddi potest, addit. ad dec. 50. n. 49. p. 368.

MALA fides.

Vide verbo *Fides mala*.

MANDATUM.

Stante mandato de reintendendo pretium in bonis fideicommissis subicendis, appellatæ familia habentes hereditatem comprehenduntur, dec. 24. n. 21. pag. 187.
Revocari potest per mandatum, dec. 19. n. 5. & 6. pag. 525.

MANDATARIUS.

Adjectus solutioni æquiparatur mandatario, & potest per mandantem revocari, dec. 20. n. 5. pag. 225.
Quando procedat dicta conclusio, ibidem n. 6.

MARITUS.

Confirmatio donationis per mortem viri, licet præjudicet marito, ejusque heredibus, non tamen præjudicat fideicommissis, & de ratione, dec. 14. n. 38. pag. 189.
Censetur dotem, de cujus constitutione non constat, & renuncians exceptioni non numeratae dotis, censetur fecisse animum donandi, dec. 14. n. 34. pag. 188.
Sed dicta renunciatio non præjudicat creditoribus mariti, etiam si fidei iurati, dec. 14. n. 30. pag. 189.
Maxime si constet alias fuisse perjurum, dec. 14. n. 40. pag. 180.
Si censetur dotem prius in minori, postea in majori summa cum iuramento, nec secundum sacramentum attenditur, dec. 14. n. 41. pag. 180.
Quinimodo nec primum, cum perjurum nulla fides sit adhibenda, dec. 14. n. 45. pag. 180.
Laurator tertiam partem bonorum extradotalium mulieris ex dispositione Statuti Florentini lib. 1. rubr. 29. dec. 98. n. 57. pag. 570.
Tempus opponendæ exceptionis de dote non numerata, currit contra virum, non contra creditores, dec. 14. n. 44. pag. 189.

MASCULINITAS.

Adferta certis personis, & uni gradui non censetur repetita in diversis personis, & diverso gradu, dec. 32. n. 22. pag. 251.
Amplia, ut hoc procedat etiam de dispositiva ad conditionalem, ubi conditionalis continet diversas personas, non adfinit dictiones relative, & deficit agnationis contemptio, dec. 32. n. 23. pag. 251.
Cetera vide in verbo *Repetitio*.
Mentio de masculinitate filiorum, & de legitimo matrimonio censetur facta pro conservatione familiae, dec. 26. n. 5. pag. 198.
Pluries repetita non agnationis, sed sexus prædilectionem inducit, dec. 8. n. 33. pag. 30.
Qualitas masculinitatis non prodeit descendentiis ex feminis, qui proveniunt a radice exclusa, dec. 8. n. 20. pag. 190.
Cetera vide in verbo *Masculini ex feminis*.
Reduplicative requiritur in alia substitutione, non censetur repetita in alia ad excludendos masculos ex feminis, addit. ad dec. 8. n. 21. pag. 30.
Quando hoc non procedat, remittitur, addit. ad dec. 8. n. 15. pag. 38.
Vide in verbo *Masculini ex feminis*, & in verbo *Repetitio*.
Refreri debet ad omnes, quando desit ratio faciente relationis ad unum, & non ad alium, dec. 8. n. 7. pag. 28.

Verba masculini generis restringunt significationem verbi *descendentes*, dec. 59. n. 15. pag. 101.
Vel saltem operantur prælationem masculinorum in concursu femininarum, ibidem n. 18.
Quando in mentione de descendentiis semper adhibuitur est signum masculini generis, probabitur censetur de masculis tantum cogitatum, dec. 17. n. 14. pag. 101.
Quando sub nomine descendentiis habeatur tantum ratio de masculino genere, non autem de feminino, addit. ad dec. 57. n. 22. pag. 104.

MASCULI. MASCULINUM.

Adiutorum equaliter de iure communi cum feminis, nisi in testamento fuerint feminis praelati, dec. 82. n. 7. pag. 457.

Dignitatum appellatione veniunt non modo masculi, & feminæ, sed & ipse sola feminæ, dec. 8. n. 6. pag. 18.

Enlargio feminarum sequitur ex sola masculorum vocatione, etiam cessante favore agnationis, dec. 8. n. 2. pag. 18.

Familias affrancandi bona emphyteuticæ per acquirentem stipulata operantur solum, ut feminæ arceantur ab eorum successione, non autem tollit prærogativam masculorum, dec. 17. n. 14. pag. 106.

Infinitum comprehenditur sub feminino, si non ex vi verbi, saltem ex vi identitatis rationis, quando id fuisse conjecturata mens disponentis, append. 1. ad dec. 92. n. 7. pag. 557.

Ampla hoc multo magis procedere quando adiunt etiam verba spacia, append. 2. ad dec. 92. n. 8. pag. 557.

In Statuto correditorio non comprehendit femininum, dec. 22. n. 50. pag. 162.

In materia fideicommissaria concipit femininum, etiam cessantibus conjecturis, dec. 34. n. 14. pag. 265.

Maxime si in conditione testator promiscue posuit masculos, & feminas, dec. 34. n. 14. pag. 265.

Eoque fortius, si feminæ nati veniat excludendo masculum, sed in illius defectum, dec. 35. n. 13. p. 265.

Ordo in stipulatione fidei conceptus primo pro masculis, deinde pro feminis dupliciter est accipendus, nempe vel non natis masculis, vel eis natis, & præmoris, dec. 15. n. 20. pag. 82.

Idem in emphyteusi, dec. 15. n. 20. pag. 82.

Idem in fideicommissis, ibidem n. 21.

Potestas in conditione masculis arguitur agnationis contemplatio, dec. 202. n. 26. pag. 592.

Non videtur inconvenient, masculos positos in conditione solum ab intestato præferri, feminas vero esse vocatas, dec. 12. n. 16. pag. 182.

Masculis, & feminis in conditione positis, gravatus potest sibi eligere quem vult heredem ab intestato, dec. 12. n. 69. pag. 182.

Prædicti in institutione, etiam in substitutione prædicti censetur, dec. 65. n. 1. pag. 450.

Praelati feminis in institutione præferendi sunt etiam in substitutione, dec. 76. n. 14. pag. 476.

Prælatio masculorum an intelligenda sit discretive in qualibet linea, vel feminæ sine admittenda in omnium defectum, remissive, addit. ad dec. 32. n. 40. pag. 255.

Prohibitio alienationis propter delictum potius ad masculos, quam ad feminas est referenda, & de ratione, dec. 56. n. 8. pag. 308.

Statutum feminarum exclusivum non illas reddit successione incapaces, sed illis præfert masculos, ita ut masculus sit in primo gradu, & femina in secundo, dec. 7. n. 16. pag. 102.

Prædictum Statutum non operatur nisi masculi actualiter succedant, & de ratione, addit. ad dec. 17. n. 30. pag. 105.

Vocatus a Statuto primo masculis, secundo feminis, masculi semel admissi feminas perpetuo excludunt, dec. 68. n. 53. pag. 417.

Florentinum quoad exclusionem feminarum propter masculos, in quo casu procedat, dec. 83. n. 7. pag. 457.

Fiducie præfert masculum infra quartum gradum, omnibus feminis, dec. 22. n. 48. pag. 162.

Huiusmodi Statutum est exorbitans, & correditorium iuris communis, ibi dem. n. 40.

Nec comprehendit feminam ab intestato decedentem, dec. 12. n. 49. pag. 162.

Substitutio masculorum intelligitur facta favore agnationis conservandæ, dec. 76. n. 33. pag. 400.

Successorum appellatione non veniunt feminæ existentibus masculis, stante Statuto earum exclusivo, cui præsumitur testator conformatus, dec. 76. n. 7. pag. 476.

In successione emphyteutica, ut possint feminas excludere, non sufficit sola ipsorum existentia, nisi actualiter

liter succedant, addit. ad dec. 17. n. 30. pag. 105.

Cætera vide in verbo *Emphyteusi. Feminæ. Successio. Statutum exclusivum feminarum.*

Testator in principio, & in fine loquens de masculis, intelligitur fuisse loquutus de masculis etiam in medio, dec. 35. n. 3. pag. 265.

Quando loquitur discretive de feminis, tunc masculinum non continet femininum, dec. 36. n. 7. pag. 268.

Transmissio fideicommissi conditionalis ad heredes fideicommissarii ante purificatam conditionem defuncti, demonstratur ex eo, quod alias sequeretur absurdum, quod feminæ exclusæ masculis præferrentur, addit. ad dec. 18. n. 73. pag. 112.

MASCULI ex masculis.

Agnationis favor quando est consideratus, ut quis ad masculorum exclusionem admittatur, debet esse masculus ex masculo, dec. 17. n. 25. pag. 105.

Caute pro exclusionem feminarum a fideicommissis favore agnationis inducitur esse vocare masculos descendentes ex masculis, dec. 32. n. 26. pag. 145.

Conf. Falses 85. non habet locum, quando constat testatorem invitare voluisse masculos immediate ex masculis descendentes, addit. ad dec. 92. n. 18. p. 546.

Veluti si vocatis in dispositiva, vel in conditionali masculis ex masculis, postea submittit filios, & descendentes masculos cum dictione *ut supra, dicti*, vel simili, addit. ad dec. 92. n. 16. pag. 546.

Vel cum dilectionis causam, & ortum immediate a masculis præferentibus, *ut sit, da quelli*, vel simili, addit. ad dec. 92. n. 17. pag. 546.

Et ex quibus resultat conexio, continuatio, & complementio orationis, & substitutionum, remissive, addit. ad dec. 92. n. 22. pag. 546.

Item cessat *conf. Falses* cum testator plures descendentes, & lineas vocavit, & eas pariter vocavit, si constaret in una ex eis clare de masculis ex masculis intellexisse, addit. ad dec. 92. n. 23. pag. 546.

Maxime si maior ratio militaret in substitutione, super qua lis est, quam in aliis paricatis, addit. ad dec. 92. n. 14. pag. 547.

Item quando ex admixtione masculorum ex masculis dumtaxat, plura evitarentur absurda, & que sint, remissive, addit. ad dec. 92. n. 25. pag. 547.

Item si favore masculorum ex masculis adesset observantia desumpta ex facto heredis, addit. ad dec. 92. n. 14. pag. 547.

Præferunt si heres sit testatoris conjunctus, & cum eo cohabitaverit, addit. ad dec. 9. n. 27. pag. 547.

Alia vide in verbo *Masculi ex feminis.*

Verba descendentes masculi si in una parte dispositionis important masculos ex masculis, etiam in alia parte in eodem sensu sunt accipiendi, addit. ad dec. 68. n. 14. pag. 467.

Vocatus masculis ex masculis, masculi ex feminis remanent exclusi, & de ratione, dec. 92. n. 49. & 50. pag. 545.

MASCULI ex feminis.

Agnatio nullo modo conservatur per nepotes ex sorore, dec. 8. n. 12. pag. 30.

Appellatione dependentium masculorum veniunt masculi ex feminis, dec. 8. n. 2. pag. 18. addit. ad dec. 8. n. 3. pag. 18. dec. 65. n. 11. pag. 451.

Contrarium verum n. 13. & seq.

Declaratio conclusionem procedit, quando filii non veniunt ad successionem ex persona matris, sed ex propria, & est magis communis, dec. 8. n. 1. p. 18.

Vide contra dictam declarationem, ibidem n. 45.

Præcipue si testator non habuit rationem conservandæ agnationis, dec. 8. n. 4. pag. 18.

Et unde hæc ratio excludatur, ibidem n. 5.

Item veniunt etiam si descendant per duplicem medium femininum, addit. ad dec. 8. n. 2. pag. 18.

Et etiam per plura media feminina, addit. ad dec. 92. n. 50. pag. 547.

Et in quibus casibus locum habeat prædicta regula, vel non, remissive, addit. ad dec. 92. n. 50. p. 547.

In concursu tamen præferantur masculi descendentes

ex summa agnata aliis provenientibus per duplex, vel triplex medium femininum, & de ratione, ibidem n. 37.

Limita si adessent circumstantiæ contrariam testatoris voluntatem fundentes, de quibus remissive, addit. ad decif. 92. n. 32. pag. 548.

Maxime venit masculus ex femina, quando est filius femine nuptæ in familia, ibid. n. 3. pag. 55.

Limita si contraria voluntate testatoris, addit. ad decif. 8. n. 4. pag. 56.

In dubio tamen standum est naturali significatimi verborum masculus ex feminis admittentium, addit. ad decif. 8. n. 5. pag. 56.

Contraria voluntas resultare dicitur ex fideicommissio pro conservatione agnationis condita, addit. ad decif. 8. n. 6. pag. 56.

Ex quibus conjectura agnatorum ejus contemplatio, & ex quibus excludatur remissive, addit. ad decif. 8. n. 7. pag. 56.

Declaratur, ut non sufficiat contemplatio agnationis artificialis per assumptionem cognominis, & armorum, addit. ad decif. 8. n. 4. pag. 57.

Item contraria voluntas resultat, ex quo voluta fuerit continuata qualitas masculinitatis tam in generante, quam in generato, addit. ad decif. 8. n. 9. pag. 57.

Hæc ex quibus nolita desinunt, ibidem n. 9. p. 57. Amplia præcedentem conclusionem, etiam in conditionali testator mentionem fecerit de descendens masculis, si in dispositiva soli masculi ex masculis vocati fuerint, addit. ad decif. 8. num. 10. pag. 57.

Maxime si in conditionali appositæ sit clausula relativa *ut supra*, ibidem n. 11. pag. 57.

Idem, si converso in dispositiva vocati fuerint descendentes masculi, & in conditione posita linea masculina, addit. ad decif. 8. num. 12. & 13. p. 57.

Amplia ut, n. 14. ibidem.

Verba de uno in alium non excludunt masculos ex feminis, & quid operentur, addit. ad decif. 8. n. 16. pag. 57.

Maxime si appositæ fuerint etiam in alia parte testamenti, ubi ipsi vocati fuerant, ibidem n. 17. p. 57.

A regula favore masculorum descendendum ex feminis non receditur, nisi ex argumentis clariis, & manifestis, addit. ad decif. 8. n. 19. pag. 58.

Fortius si concurrant conjecturæ regulam confovenientes, & primo si in aliqua parte testamenti masculus a femina descendens vocatus fuerit, addit. ad decif. 8. n. 21. pag. 58.

Maxime ad exclusionem agnatorum linearum contentivæ remotæ, addit. ad decif. 8. n. 22. pag. 58.

Limita concurrentibus contrariis efficacioribus indicis, tunc enim dicta conjectura remanet, & quomodo, addit. ad decif. 8. n. 23. pag. 58.

Qualitas masculinitatis reduplicative requisita in una substitutione, non censetur repetita in alia ad excludendos masculos ex feminis, addit. ad decif. 8. n. 24. pag. 58.

Quando hoc non procedat remissive, addit. ad decif. 8. n. 25. pag. 58.

Secunda conjectura nititur in voluta perpetuitate fideicommissi, addit. ad decif. 8. n. 26. p. 58.

Tertia est, si restricta vocatione ad solos masculos ex masculis, remotiores, & minus dilecti præferantur proximioribus, & magis dilectis, addit. ad decif. 8. n. 27. pag. 58.

Ete converso hæc conjectura ab absurdum vitando sufficit ad excludendos masculos ex feminis, ibidem n. 28. pag. 58.

Quarta conjectura est, si fideicommissum indubitanter durare debeat, & solum disceptetur, an illud transire debeat ad aliam lineam, addit. ad decif. 8. n. 29. pag. 58.

Manime ubi non concurrant masculi ex masculis, sed alii masculi ex feminis, vel catranei, addit. ad decif. 9. n. 30. pag. 58.

Limita si testator ad solos masculos ex masculis se restricterit, addit. ad decif. 8. n. 32. pag. 59.

Item veniunt masculi ex feminis, si vocatæ essent femine superviventes, & descendentes ex linea masculina, addit. ad decif. 92. n. 28. pag. 547.

Nos veniunt quando est contemplata agnatio, addit. ad decif. 65. n. 2. pag. 452. & decif. 92. n. 31. p. 543.

Item in emphyteuti, decif. 8. n. 14. pag. 59.

Item in feudo, decif. 8. n. 15. pag. 59.

Item in Statuto excludente feminas propter masculos, in quo masculi ex feminis, licet proximiores, non præferuntur masculis ex masculis, licet remotioribus, ibidem n. 16. pag. 59.

Et an hoc procedat in causa, & de ratione finali agnationis, decif. 8. n. 17. pag. 59.

Exclusa semel una persona propter aliam, exclusi perpetui sunt & ejus descendentes, decif. 8. n. 18. pag. 59.

Amplia ut ibidem n. 18. pag. 59.

Descendentibus ex feminis, qui proveniunt a radice exclusa, non prodest qualitas masculinitatis, decif. 8. n. 20. pag. 59.

Testator excludendo feminas, etiam descendentes ab eis excludere voluisse præsumitur, decif. 8. num. 14. pag. 59.

Descendentium ex feminis exclusio elici potest ex conjecturis, decif. 8. n. 25. pag. 59.

Varietas opinionum circa hanc materiam affertur, decif. 8. n. 26. pag. 59.

Alcit. in l. liberorum 12. n. 10. & 11. ff. de verb. signif. expenditur, decif. 8. n. 27. pag. 59.

Regula ex *l. si viri matre C. de bon. matern. per se* non est sufficiens ad masculorum exclusionem, & quando procedat, decif. 8. n. 32. pag. 59.

Filii masculi melioris conditionis esse non debent, quam eorum mater, si viveret, ibid. n. 32. p. 59.

Fortius non veniunt, si de eis non conditionaliter, sed dispositively mentio facta est, decif. 8. n. 34. p. 59.

Testator dicitur prædilexisse sexum masculinum, quando instituit masculos ex feminis in casu deficientiæ linearum agnatorum, decif. 8. n. 35. pag. 59.

Contrarium quando procedat, ibidem n. 36.

Substituti filii masculi, & eorum descendentes, tales descendentes non possunt venire, nisi occurrant ex masculis, decif. 8. n. 37. pag. 59.

Et de ratione, ibidem n. 38.

Item non veniunt, nec habet locum *cons. Fulgosi* 85. quando constat testatorem invitare voluisse masculos immediate ex masculis descendentes, addit. ad decif. 92. n. 18. pag. 546.

Item cum testator plures descendencias, & lineas vocavit, easque participavit, si constaret in una ex eis clare de masculis ex masculis intellexisse, addit. ad decif. 92. n. 19. pag. 546.

Dispositio D. Aud. Casareg. in Florentina Præmogenitura de Orlandinis fuit a DD. Tribus Judicibus secundarum appellationum revocata, addit. ad decif. 92. n. 17. pag. 546.

Alia vide in verbo *Masculi ex masculis*.

Descendentes ex feminis non veniunt sub appellatione *familia*, quando fuit expressum cognomen, addit. ad decif. 34. n. 7. pag. 148.

Distigue, an fuerit vocata, ex gr. familia de Cataldis, vel illi de familia de Cataldis, tam in materis fideicommissariis, addit. ad decif. 34. n. 8. pag. 149.

Quam in materia jurisprætorum, ibidem num. 9. pag. 149.

Quæ tamen distinctio non attenditur, quando certo constat testatorem noluisse contemplari agnationem, quia hoc casu semper veniunt masculi ex feminis, decif. 34. n. 10. pag. 149.

Immunitas concessa generi, & posteris non extenditur ad natos ex feminis, decif. 8. n. 12. pag. 39.

MATER.

Caput est linearum agnationis, & sic non habet prælationem contra neptem agnatam, decif. 10. num. 35. pag. 54.

Exclusa matre consentus exclusi etiam ejus filii, decif. 10. num. 35. pag. 54.

Sed, vide in verbo *Masculi ex feminis*.

Exclusio matris non excludit tantum pupillarem, quando excluduntur personæ magis n. testatoris dilectæ, decif. 64. n. 9. pag. 444.

Amplia, ut nec matri debeat legitima, decif. 64. n. 10. pag. 444.

Præsertim si sit relicta usufructuaria, & de ratione, decif. 64. n. 12. pag. 444.
Infructus non solum potest, sed immo debet proprios filios, quamvis spurios, illisque competit querela inofficiosa adversus testamentum matris, quæ iis prohibitis alios instituit, addit. ad decif. 57. n. 19. pag. 401.
Substitutus sub conditione si posthumus natus non fuerit, extenditur ad casum, quo natus sit, & mortuus, dummodo mater cohæres non sit in medio, decif. 100. n. 70. pag. 596.

MATRIMONIUM.

Contractum cæcidit dementiam, cum illud eontrahere dementes prohibeantur, dec. 13. n. 20. p. 712.
 Et de ratione, ibidem n. 28.

MEDIUM.

Idem iuris est in eo, per quod ad aliud pervenitur, quod est in ipso, ad quod perveniendum est, decif. 44. n. 41. pag. 378.
Testator si vocatus eipsum suum in principio, & in fine, & in medio se non declaravit, de suo cippo, intelligitur loqui voluisse, dec. 12. n. 2. pag. 364.
 In principio, & in fine loquens de masculis, intelligitur fuisse loquens de masculis etiam in medio, decif. 51. n. 3. pag. 369.
 Et de ratione, ibidem n. 4.
 Inter permittere, & prohibere datur medium, nempe non permittere, nec prohibere, dec. 52. n. 63. pag. 377.

MELIORANS.

Considerabiliter meliorandoque potest petere retentionem rei, & offerre ædori pretium rei antequam melioraretur, addit. ad decif. 97. n. 34. p. 574.

MELIORAMENTA.

Alia sunt necessaria, alia utilia, alia voluptuaria, addit. ad dec. 97. n. 26. pag. 574.
Revertuntur per melioramentum, qui credit rem melioratam ad se spectare, addit. ad decif. 97. num. 10. pag. 576.
 Creditas, quod res ad se spectet, excludit malam fidem in meliorante, ibidem n. 12. pag. 576.
Epidior sequitur, si venit præstata cum melioramentis, & augmento rei, quod usque ad illud tempus ea receperit, addit. ad decif. 10. num. 28. pag. 530.
 Limita in melioramentis ex solo beneficio temporis provenientibus, addit. ad decif. 10. n. 29. & 30. pag. 530.
 Et quod debeatur incrementum valoris post tempus evidens, d. n. 29. pag. 530.
Falsa a sci-nte rem esse alienam, & fideicommissum suppositum, presumuntur donata, addit. ad decif. 97. num. 20. pag. 574.
 Item falsa super palatio sunt inseparabilia, decif. 10. n. 4. pag. 544.
Fideicommissarius gravatus restituere detrahit melioramenta a bonis restituendis, decif. 3. n. 33. pag. 12. & decif. 72. n. 13. pag. 459.
 Et pro eis datur illi retentio, addit. ad dec. 3. n. 43. pag. 12. & decif. 72. n. 13. pag. 460.
 Maxime si bona fide melioravit, decif. 37. num. 77. pag. 267.
 Et illorum quantitas liquidari potest in executione sententiæ, decif. 72. n. 14. pag. 459.
 Amplia, ut possit condicere ipsa bona fideicommissaria, si ea restituit absque detractione melioramentorum, decif. 3. n. 34. pag. 12.
 Item amplia etiam in hæredibus hæredis, decif. 3. n. 35. pag. 12.
 Item amplia, ut meliorans expelli non possit, etiam oblati fideiussoribus de restituendis melioramentis, decif. 3. n. 36. & 44. pag. 12.
 Item amplia, etiam si in sententiâ dictum non fuisset, soluti prius melioramenti, dec. 3. n. 37. pag. 12.

Declarat, quod restitute pretio melioramentorum, nil aliud prætereundum possit, decif. 3. n. addit. n. 45. pag. 12.

Tenetur tamen imputare fructus ex re fideicommissaria perceptos in creditum melioramentorum, & de ratione, addit. ad decif. 3. n. 46. pag. 12.

Fructus a meliorante percepti in melioramenta imputantur, decif. 24. la. n. 4. pag. 157. addit. ad decif. 15. n. 41. pag. 144.

Etiam si possessor bonæ fidei, qui tenetur illos compensare cum melioramentis, & expensis, decif. 40. n. 15. pag. 303. & ibi addit. n. 25. pag. 305.

Amplia etiam in iudicio petitionis hereditatis, decif. 40. n. 26. pag. 303.

Item amplia, ut compenset etiam cum aliis suis creditis, ibidem n. 17. pag. 303.

Illiquida ex fructuum perceptione immisionem non retardant, addit. ad decif. 31. n. 66. p. 241.

Necessaria dicuntur illa, quibus non factis vel reperiis, vel deterior evahisset, addit. ad decif. 97. n. 23. pag. 576.

Et inter impensas necessaria recensetur restitutio, & reparatio veteris ædificii, addit. ad decif. 27. n. 24. pag. 576.

Amplia licet fideicommissarius eas eo modo facturus non fuisset, dummodo congruitatem non excedant, addit. ad decif. 97. n. 15. pag. 576.

Item expensæ necessariae sunt solationis, & pavimentorum refectionis, quando vetera sunt consumpta, addit. ad decif. 97. n. 26. pag. 576.

Item refectionis fundamentorum cum barbaranis, & appodatio scilicet pro corroboracione ædificii, addit. ad decif. 97. n. 17. pag. 576.

Item lastratio eniarum, ne aqua penetret terram, & debilitet fundamenta, addit. ad decif. 97. n. 28. pag. 576.

Amplia, licet talia melioramenta non diu duraverint, dummodo absit culpa meliorantis, addit. ad decif. 97. n. 29. pag. 576.

Item melioramenta necessaria dicuntur confectio putei, & omnia, quæ consistunt in reductione rei ad statum fructificam, addit. ad dec. 97. n. 30. p. 576.

Amplia, ut illa reficienda sunt fideicommissario, etiam fructuario, & cuiuslibet etiam possessoris malæ fidei, addit. ad decif. 97. n. 31. pag. 576.

Limita concurrente dolo, veluti quia facta sint ingentia, ut difficilius reddatur domino recuperatio bonorum, addit. ad decif. 97. n. 32. pag. 576.

Item limita in melioramentis utilibus, quæ possessor malæ fidei non restituuntur, addit. ad decif. 97. n. 33. pag. 576.

Meliorans considerabiliter rem quandoque potest petere retentionem rei, & offerre ædori pretium, rei, antequam melioraretur, ibidem n. 34. p. 574.

Retentio competit melioranti rem fideicommissariam, tamquam suam, dec. 97. n. 35. pag. 574.

Amplia primo, etiam si fuerit condemnatus, nulla, facta eiusdem mentione ad rei restitutionem, decif. 97. n. 37. pag. 574.

Amplia secundo, ut exceptio talis retentionis impediat executionem cameralis obligationis, & trium conformium, decif. 97. n. 38. pag. 574.

Amplia tertio, ut si possessor, non relictis melioramentis, de facto amoveatur, sit restituendus, decif. 97. n. 39. pag. 574.

Amplia quarto, ut competat talis retentio non solum pro liquidis melioramentis, sed etiam pro liquidandis, quando de illis constat in genere, dec. 97. n. 41. pag. 574.

Voluptuaria, & voluntaria non sunt a fideicommissario reficienda, nec pro eis competit retentio, addit. ad decif. 97. n. 43. pag. 577.

In origine voluptuaria inter utilia sunt recensenda, si augent valorem, & fructum rei meliorantis, & exemplifica ut ibi, addit. ad decif. 9. n. 44. p. 177.

Abrasio melioramentorum conceditur melioranti, cum ea reficienda non sunt, si ex tali abrasione aliquam utilitatem consequi possit, addit. ad decif. 97. n. 45. pag. 577.

Scens si nulla utilitas ex tali abrasione promanaret, & perterretur ad emulacionem, addit. ad dec. 97. n. 47. pag. 577.

Utile

Utilia dicuntur illa, quæ reddunt rem pretiosiores, augent valorem, & fructum rei meliorant, & perpetuum afferunt utilitatem, & illa quoque sunt rescindenda, addit. ad decif. 97. n. 35. pag. 576.

Aferuntia utilitatem perpetuam dicuntur illa, quæ ultra decennium duratura sunt, addit. ad decif. 97. n. 36. pag. 577.

Et ea, quæ adhuc exiftunt, postquam rei meliorata devenit in manus fubstitutæ, ibidem n. 37. pag. 577. Item novæ plantationis, & excavationes duraturæ ultra vitam meliorantis, ad differentiam plantationis, quæ fit pro fubrogandis novis plantis in locum demortuorum, addit. ad decif. 96. n. 38. pag. 577.

Quæ facta sunt potius caufa colligendorum fructuum, quam ad perpetuam utilitatem rescindenda non sunt, addit. ad decif. 97. n. 39. pag. 577.

Et quæ talia dicantur, ibidem n. 39.

Contrarium qui teneant n. 40.

Item utilis dicuntur, mansioem elevatio, & excavatio parvæ scilicet, cum penfionem augeant, addit. ad decif. 97. n. 41. pag. 577.

Item adum conftruendo, ibidem, n. 43. pag. 577.

MENS.

Reducitur magis ex ratione, quam ex verbis, decif. 51. n. 9. pag. 370.

Latina testatoris ex geminatione verborum offenditur, decif. 79. n. 35. pag. 402.

Et illa dicuntur ad tollendam dubietatem reiterata, ibidem n. 36.

Offervantia declarat mentem, & intentionem disponentis, decif. 85. n. 12. pag. 514.

Amplia in observantia modici temporis, ibid. u. 15. pag. 514.

Sana mentia quilibet præsumitur, dec. 15. n. 20. pag. 69.

Et est præfumptio juris, & naturæ, ibid. n. 21. p. 69.

Cætera vide in verb. *Dementia*.

Substitutio extenditur de casu ad casum ex præfumpta mente testatoris, & identitate rationis, decif. 48. n. 26. pag. 346.

Cætera vide in verb. *Extensio*.

Testatoris confuetudo est attendenda ad interpretationem mentis, & voluntatem ejus, decif. 51. u. 15. pag. 371.

Et illius mens in fideicommissis, non verba attenduntur, decif. 90. n. 31. pag. 535.

Illiusque affectio, quando agitur de mente interpretanda, plurimum valet, decif. 53. u. 15. pag. 381.

Et proprietatis sermone anteponitur, ibidem n. 26. pag. 381.

Verba ambigua deservire debent verisimili menti testatoris, decif. 80. n. 4. pag. 405.

Verba generalia, & indefinita recipiunt interpretationem ex proemio, & ex eis elicitur mens, & intentio disponentis, decif. 85. n. 8. pag. 514.

Verba impropriari debent, ut menti satisfiat, decif. 95. n. 3. pag. 557.

MENSURA.

Dispensat mensura non excludit identitatem, si concordarent consuetudo, & demonstrationes, addit. ad decif. 58. n. 47. pag. 413.

Signanter si mensura esset major, ex quo in majori summa mensuræ, ibidem n. 48. pag. 413.

Vel si numero tornaturæ sit adjecta distinctio in area, quæ certam quantitatem excludit, & recipit augmentum, vel diminutionem, arbitrio iudicis a facti circumstantiis regulando, addit. ad decif. 58. n. 60. pag. 413.

Vendito prædio ad corpus, non ad mensuram, veniunt etiam ex defunctioe illi annexa, etiam si numerus sextariorum major foret illo in venditione expresse, addit. ad decif. 11. n. 20. pag. 156.

MENTECAPTUS.

Quousque probetur, donantem fuisse mentecaptum, infirmitate donationis standum est, dec. 13. n. 22. pag. 69.

Cætera vide in verb. *Dementia*.

MERCATURA.

Abfentia dicitur legitima, quæ est ex causa mercaturæ, addit. ad decif. 37. n. 8. pag. 185.

MILITIA.

Abfentia ex causa militiæ inter privilegiatas, & probabiles annumeratur, decif. 37. n. 14. pag. 184.

Et abfentia ex dicta causa in concernentibus ejus commodum pro præfente habetur, ibidem n. 15.

Et talis abfentia iustior est, quæ ex causa studiorum, decif. 37. n. 16. pag. 184.

Licet non fit necessaria, & pro suo Principe, sed voluntaria, & pro alieno, dec. 37. n. 17. pag. 184. & ibi add. n. 6. pag. 185.

Et ubi iam conceditur restitutio in integrum, dec. 37. u. 18. pag. 184.

Contrarium tamen est receptum, addit. ad decif. 37. n. 7. pag. 185.

Et vide in verb. *Restitutio in integrum*.

De privilegiis militum tam fœni, quam testandi, & an nostris milites illis antiquorum fruantur, remissive, addit. ad decif. 37. n. 11. pag. 185.

MILES.

Militi non licet donare suæ concubinae, addit. ad decif. 59. n. 8. pag. 419.

Limita in donatione facta a Principe, ibidem num. 9. pag. 419.

MINOR.

Fideicommissum in divisione remissive non censetur non certioratus, nec adhibitis solemnitatibus, etiam verbis generalibus quibuscumque, addit. ad decif. 19. n. 144. pag. 159.

Sufficit tamen ratificatio facta in majori ætate, addit. ad decif. 19. n. 145. pag. 159.

Amplia, etiam minor obviavit dispensationem, & habitationem pro facienda divisione, addit. ad decif. 19. n. 146. pag. 159.

Restitutio in integrum non competit in vicissitudinaria fideicommissi restitutione, decif. 14. n. 12. pag. 77.

Contrariæ autoritates declarantur, ibidem u. 13.

Item non competit minori, & Ecclesiæ, quousque voluntaria, si alteri substituto sit ius quæsitum, addit. ad decif. 14. u. 13. pag. 79.

Licet regula sit, prædictis, aliisque similibus dictum beneficium competere, ibidem.

Qui vero gaudent, vel non huiusmodi beneficio remissive, ibidem.

Cætera vide in verb. *Restitutio in integrum*.

MOBILIA.

Antiqua temporibus, etiam mobilium virorum supellex curta erat, append. 1. ad decif. 49. n. 11. p. 361.

Rota tamen proportionatioribus respectibus, respectu semper habito, censuit apudobiles viros mobilia magis pretiosa, quam apud piebicos reperiri, append. 1. ad decif. 49. n. 11. pag. 361.

La legato, vel fideicommissis mobilibus, quæ sunt in domo, vel in alio certo loco de tempore mortis testatoris, veniunt etiam, quæ casualiter, accidentaliter, vel pro modico tempore alibi translata fuerunt, decif. 81. u. 1. pag. 503. & ibi addit. n. 1. pag. 503.

Sicuti sub legato, & fideicommissis frumenti, aut alterius rei existentis in domo testatoris de tempore illius mortis, veniunt etiam illud exsistens in prædis accidentaliter, & causa custodie, addit. ad dec. 87. n. 1. pag. 503.

Maxime, si testator non adhibuerit verba præfentis temporis, sed futuri, vel si ex coniecturis colligitur, futurum tempus voluisse respicere, ibidem u. 3. pag. 503.

In dicto legato non veniunt ea, quæ sunt in domo casualiter, accidentaliter, & ibi perpetuo non permanfura.

manfura, fed mercedonii caufa, addit. ad dec. 81. n. 8. pag. 504.
 In quibus dicitur confidere de voluntate fideicommittentis, quod fegetes effent deftinatæ ad vendendum, remiffive, ibidem n. 9. pag. 504.
 Amplius fupradictum in conclusionem, etiam in illis frugibus, quæ funt a teftatore in propriis fundis recolectæ, fed funt ad vendendum deftinatæ, decif. 81. n. 20. pag. 504.
 Item amplius, quævis teftator adhibuiffet verba, univverfalia, & generalia, addit. ad decif. 81. n. 21. pag. 504.
 Voluntas teftatoris in hac materia declarari poteft per teftes, addit. ad decif. 81. n. 22. pag. 504.
Intentionum plene probat existentiam mobilium, append. 1. ad decif. 81. n. 7. pag. 509.
 Finis in reftitutione fideicommiſſi, quæ uſa tam facile non confumitur in eo ſtatu, quo reperiebantur de tempore mortis litis, append. ad decif. 81. n. 8. pag. 519.

MODERATOR.

In reſuæ quilibet eſt, & habet liberam adminiſtrationem, decif. 13. n. 9. pag. 40.
 Etiam ad effectum dilapidandi, ibidem n. 8. pag. 40.
 Limita in prodigijs, quibus ex legibus duodecim tabularum interdici eſt adminiſtratio, dec. 13. n. 9. pag. 40.

MODUS.

Clauſula non aliter, nec alio modo reddit actum conditionalem, decif. 18. n. 40. pag. 112.
 Et denotat formam præſtium, ſine qua actus inefficaci deduci non poteſt, & aliter factus eſt nullus, decif. 18. n. 41. pag. 112.
Diſpoſitio de modo importat modum, non conditionem, dec. 18. n. 37. pag. 112.
 Limita, quando implementum fieri debet, antequam actus poſitificetur, dec. 18. n. 38. pag. 112.
 Reſpectu tertii nil refert, an agatur de modo, vel conditione, quia utroque caſu deſicit diſpoſitio, nili modus, vel conditio impletur, dec. 18. n. 39. pag. 112.
Eſſentia quando ſuit principaliter conſideratus, & non modus, non curatur de modo expreſſo, dummodo habeatur effectus, dec. 38. n. 6. pag. 187.
 Alia vide in verbo *Eſſentia*.
Onus aſſumendi cognomen, & arma teſtatoris poſt aditam hereditatem, non eſt conditio, ſed modus, & ideo non inſufficientem ob non ſubſiſtentiam primi gradus ſucceſſive ſubſtitutiones non deficiunt, addit. ad dec. 109. n. 11. pag. 604.
ſtrictæ ſumptus eſt onus, large vero eſt qualitas diſpoſitioni adjecta, dec. 80. n. 13. pag. 408.
Teſtator in ſubſtitutione vulgari cenſetur potius reſpicere ad effectum, quam ad modum, decif. 38. n. 6. pag. 187. & n. 68. pag. 191.

MONASTERIUM.

Legato factum pro conſtituendo Monafterio, & recipiendis in ea Memorialibus, illud conſequi potuit Monafterium jam altius expenſis conſtitutum, & ideo non ad recipiendum diſtas Moniales, addit. ad dec. 15. n. 44. pag. 89.

MONITORIUM.

Teſtimium depoſitiones emiſſe occasione monitorii faciunt adminiculæ, & de ratione, dec. 58. n. 20. p. 407.

MORA.

Condicio poteſtateſ deſicit ex mora non adimplentis, dec. 18. n. 45. pag. 112.
 Et mora dicitur committi, cum primum conditio impleri potuit, vel faciendo, ibidem n. 46. pag. 112.
Creditor non exigens a ſui debitorum non dicitur moram facere, ſed diligentiam omittere, decif. 11. n. 39. pag. 153.

Fructus in iudicio purgationis moræ non debentur, cum in eo ſufficiat ſola oblatio abique actuali depoſitione in odium reſuſcitatis pretium recipere, dec. 31. n. 49. pag. 141.

Interſeſſe ſine mora non debetur, dec. 11. n. 33. pag. 154. & dec. 31. n. 54. pag. 156.

Obligatio, quod eodem momento introducat, & mora committitur, inconveniens eſt, dec. 14. la. n. 17. pag. 104.

Limita in Statuto Florentino præſcribente pro termino diem mortis illi, qui tenetur hereditatem reſtituere, quia tunc gravatus dicitur in mora conſtitutus abique ſiſta interpellatione, ibidem n. 19.

Purgatio moræ an detur poſt elapſum tempus a Statuto præſcriptum ad petendum compromiſſum, dec. 98. n. 50. pag. 382.

Remiſſa cenſetur per receptionem ſortis, dec. 25. n. 34. pag. 155.

Volenti non eſt, dec. 22. n. 37. pag. 155.

MORS.

Vide in verb. *Obitus*, *Deceſſus*.

Caſus mortis contra naturalem mortalitatis ordinem, non præſumitur, addit. ad dec. 80. n. 15. pag. 131.

Condicio mortis, vel alia tradum temporis ſignificans ſufficit ad effectum compendiæ, decif. 16. n. 21. pag. 108.

Item ſufficit, quod mentio mortis ſiſta fuerit, addit. ad dec. 16. n. 4. pag. 108.

Item ſufficit ad compendiolum inducendam mentio mortis, & clauſula *ſine ſiſta*, licet non adit verbum *quandocumque*, dec. 99. n. 18. pag. 383.

Fideiſſimorum factum in caſu alienationis poſitificatur ſtatim ſequuta alienatione, nec expectatur mors gravis, dec. 40. n. 28. pag. 314.

Mentio mortis cum in teſtamento adit clauſula codicillaris, & verba tradum ſucceſſive importanter adducit fideiſſimorum, etiam ſi teſtator uſus ſit verbis d. reſtitit, addit. ad dec. 80. n. 1. pag. 131.

Mentio mortis compendiolum, & fideiſſimorum inducit, decif. 89. n. 3. pag. 320. Et de ratione n. 8. pag. 330. & in addit. ad dec. 80. n. 27. pag. 131. & dec. 99. n. 18. & 19. pag. 383.

Et ſignanter ſtantibus verbis *poſt eorum mortem*, decif. 89. n. 4. pag. 320.

Declaro, ut ad hunc effectum mentio mortis, & tradum temporis deſumendus ſit ex diſpoſitione, qua quis ſe vocatum præſentit, non ex diſpoſitione ſeparata, dec. 99. n. 20. pag. 383.

Poſt mortem nihil eſt, dec. 18. n. 34. pag. 108.

Sententia ob ſupervenientiam mortis licet agentis pendente iudicio valide ferri ſequit, niſi in eo curatorem litis dominum effectum dirigitur, decif. 80. n. 41. pag. 300.

MOS.

Regionis comprobatur diverſitatem familiæ, decif. 58. n. 16. pag. 370.

MOTIVUM.

Florentiæ eſt pars ſententiæ, dec. 94. n. 1. pag. 556.
 Et illud edere tenentur Auditores Rote Florentiæ in omnibus cauſis poſt, addit. ad dec. 15. n. 1. p. 185.
 Sed hoc non habet locum in ſententis latys in fine officii, ibidem n. 3.

MULIER.

Factum ſuum licet nullum impugnare, & contra propriam confeſſionem venire non poteſt, decif. 39. n. 37. pag. 300.

Iuramentum in muliere tanto magis ad incogitatum non extenditur, dec. 10. n. 23. pag. 115.

Non certiorum, nec adhibitis ſolemnitatibus, etiam verbis generalibus quibuscumque fideiſſimorum remiſſe non cenſetur, addit. ad decif. 19. n. 147. pag. 159.

Ampla, etiam ſi obtinuiſſet diſpenſationem, & habilitationem pro faciendâ diviſione, ibidem.

Natus

Nubens forensi contra preceptum testatoris restituitur, addit. ad dec. 14. n. 25. pag. 70.
Florentine exili lex, quod mulieres nubentes extra territorium sint ipso facto private omnibus hereditatibus quoad stabilia, decif. 36. n. 2. pag. 397. & n. 10. pag. 398.
Declara, ut ibidem n. 26.
Lex prædicta non comprehendit mulieres, quæ a patre, matre, vel aliis personis, quibus debetur reverentia, in matrimonium collocantur, addit. ad dec. 36. n. 1. pag. 400.
Item non comprehendit mulierem minorem, vel ei adversus privationem competit restitutio in integrum, addit. ad dec. 36. n. 2. pag. 400.
Item nec legata, vel fideicommissa particularia, nec successiones consistentem in creditis, sed solum in rebus, addit. ad dec. 36. n. 3. pag. 400.
Huiusmodi lex potest solum allegari a succedentibus ab intestato, non ab aliis, addit. ad decif. 36. n. 4. pag. 400.
Pena ulimi supplicii contra mulierem habentem ventrem pregnantem differtur, donec pariat, decif. 2. n. 19. pag. 71.
Præscriptio non habet locum durante matrimonio in adjudicatione facta mulieri pro credito dotali ob viri vergentiam ad inopiam, & de ratione, addit. ad dec. 18. n. 34. pag. 128.

MUTATIO.

Legati substantia mutata, qualitas mutata intelligitur, dec. 79. n. 59. pag. 493.
Mutanda non sunt, quæ a consuetudine certam interpretationem habuerunt, dec. 35. n. 22. pag. 272.
Non præsumitur, quando iuris præsentis temporis possit concurrere cum veritate antecedentis, dec. 21. n. 20. pag. 255.
Contra, quando adsum præsumptiones in contrarium, & quæ sint istæ, dec. 21. n. 11. pag. 235.
Proffigi sola animi declaratione mutatur, dec. 20. n. 22. pag. 245.
Amplia, etiam sine animi declaratione, quando supervenit novus titulus, dec. 20. n. 23. pag. 245.
Solutio alicujus summi in contractu divisionis pro coactione, non facit illum vocati naturam, & evadere contractum emptiōis etiam pro parte, dec. 20. n. 41. pag. 246.

NASCITURI.

Institutio de filiis nascituris est conditionalis, decif. 6. n. 20. pag. 20.
Substantia facta de nepote posthumo, si nascatur post mortem testatoris, extenditur etiam ad casum, quando posthumus nascatur vivo testatore, dec. 38. n. 41. pag. 200.
Facta de nepote nascituro nedum post mortem testatoris, sed etiam filii, locum habet, si nascatur vivente filio, sed emancipato, ibidem n. 46.
Vocatio nasciturorum per verba communia censetur potius per fideicommissum, quam per vulgarem, addit. ad dec. 80. n. 25. pag. 131.
Vocati per nomen collectivum tam nati, quam nascituri intelliguntur vocati ordine successivo, dec. 100. n. 18. pag. 591.
Nasciturus numquam expectatur, quando dispositio verificari potest in jam nato, dec. 100. n. 112. p. 599.
Item vocatio patris, & filiorum inter personas, in quibus cadit ordo charitatis, non intelligitur simultanea, sed ordine successivo, quando vocatur filii nati, & nascituri, & nepotes veniunt nomine hæreditis, dec. 100. n. 97. pag. 594.
Limita, si constet de contraria voluntate testatoris, & ex quo desumatur, dec. 100. n. 99. pag. 598.
Licit humilitate intelligantur vocati illi, inter quos cadit ordo charitatis, tamen successive vocati intelliguntur istæ contraria voluntate testatoris, quæ resultat ex vocatione nasciturorum, sive de illis expresse mentionem fecerit de fundis, sive pateat de illis sensisse, addit. ad dec. 36. n. 16. p. 185.
Contrarium in hærede extraneo, qui senserit, ibidem num. 17.

Maxime si vocatio concepta non sit de tempore mortis testatoris, sed in tempus remotum, quo nascituri poterant existere, addit. ad dec. 36. n. 8. pag. 185.
Amplia, ut hoc casu, nec intelligantur vocati per fideicommissarium, addit. ad dec. 36. n. 19. p. 185.
Contra, quod regulariter vocati nascituros credatur eos voluisse vocare, qui eos vivente non exstant, addit. ad dec. 36. n. 20. pag. 185.

NATURA.

Semper tendit ad melius, & perfectius, dec. 23. n. 14. pag. 70.
Dementia est contraria præsumptioni nature, & ideo difficilis probatio, dec. 23. n. 23. & 25. pag. 70.

NATURALES.

Appellatione liberorum veniunt femine, & masculi, quædam naturales, dec. 20. n. 28. pag. 531.
Appellatione familie non veniunt spurii, & naturales, dec. 34. n. 36. pag. 269.
Proat nec appellatione domus, & castæ, decif. 34. n. 17. pag. 269.
Amplia, ut nec veniant legitimi nati ex illegitimis, & de ratione, addit. ad dec. 34. n. 28. pag. 269.
Contra, quod spurii, naturales, illegitimi, & multo magis legitimi nati ex illegitimis veniant appellatione domus, & familie tam de jure, quam ex generali consuetudine, & usu loquendi totius Italie, addit. ad dec. 34. n. 29. pag. 269.
Concorda, ut prima opinio procedat, quando nomen familie capitur in sensu civili, scilicet pro agnatione, secunda quando in sensu naturali, ac etiam pro cognatione, addit. ad dec. 34. n. 20. pag. 270.
Item declara secundam opinionem procedere in stabulum, ac in defectum legitimorum cumtaxat, si cum illis concurrentibus, ibidem n. 21. pag. 270.
Declara tertio, ut secunda opinio procedat in materia jurisprætationis, casus capaces sunt etiam adulterii, & nati ex demonstrati contra, quando fuerit vocati, sicut in hæreditate patris, & avi, etiam si ad illam fuissent expresse vocati, addit. ad decif. 34. n. 22. pag. 270.
Quæ sint coniecturæ fœdentes, fundatore iustitronatus voluisse vocare spurios, adulteros, filios illegitimos, aliosque ex damnato coitu procreatos, remissive, addit. ad dec. 34. n. 15. pag. 270.
Dicuntur ex consuetudine Thucæ de domo, & familia patris, & ejusdem portant insignia, decif. 79. n. 30. pag. 402.
Et ita dicantur etiam de consuetudine Italie, addit. ad dec. 79. n. 7. pag. 402.
In quibus casibus hæc consuetudo procedat, addit. ad dec. 79. n. 11. pag. 402.
Necessitas instituti non cadit in descendentes, qui non sunt legitimi, & naturales, ideo isti censentur semper vocati simultanea, non successive etiam in testamento ascendente, addit. ad decif. 80. n. 12. pag. 503.
Non admittitur de jure, extantibus legitimis, dec. 93. n. 20. pag. 514.
Nec veniunt appellatione proximiorum de domo, vel familia, addit. ad dec. 79. n. 8. pag. 402.
Intellige de stricto juris rigore, ibidem n. 79.
Limita in testamento condito a Benoniensibus, addit. ad dec. 79. n. 20. pag. 402.
De naturis, & spuris, remissive, addit. ad decif. 79. n. 12. pag. 402.

NATUS.

Ad fideicommissum non admittitur qui non est natus, vel saltem conceptus tempore purificationis conditionis, dec. 97. n. 30. pag. 532.
Amplia idem procedere in casu alienationis, ita ut postea natus non revocet alienata, dec. 97. n. 31. p. 532.
Ex damnato coitu a successione excluditur, dec. 93. n. 21. pag. 514.

Alia vide in verbo Naturales, & in verbo Spurius.
Nasciturus numquam expectatur, quando dispositio verificari potest in jam nato, dec. 100. n. 112. pag. 599.

N. G. A.

NEGATIVA.

- Quando concordat cum naturali statu, satis ex ea dicitur suo data iustotio proponitur, decif. 35. n. 4. pag. 196.
Et qui contrarium præstendit probare debet, ibidem. num. 5.
Plerumque præpositis, quod in uno deceditur affirmativè, in cæteris omnibus censetur decifum negativè, decif. 94. n. 2. pag. 333.

NEGOCIATIO.

- Lucra percepta ex negotiatione sunt fructus negociationis, summ. dec. 47. n. 6. pag. 330.
In rebus suis fundaci fideicommissarii attenditur illius valori de tempore mortis testatoris, addit. ad dec. 47. n. 1. pag. 340.
Quæ circa hunc articulum fuerit opinio *Foliet. de fideic.* non satis constat, addit. ad dec. 47. n. 3. p. 340.
Res. Rom. ex autoritate *dec. impæfic penes Foliet.* si olim hæsitavit in resolutione huius articuli, addit. ad dec. 47. n. 4. pag. 340.
Firmata in hac decisione procedunt, quando lucra proveniunt ex sola hereditate industria, addit. ad dec. 47. n. 5. pag. 340.
Hæres gravatus non tenetur negociari pro fideicommissio, addit. ad dec. 47. n. 6. pag. 340.
Si negociationis continuatio in herede est necessaria, accedentes, & lucra spectant ad fideicommissum, sicut si continuatio sit voluntaria, addit. ad dec. 47. n. 8. pag. 341.
In continuatio necessaria damnum proveniens ex negociatione spectat ad fideicommissum, addit. ad dec. 47. n. 10. pag. 341.
Idemque sicut in hac continuatio necessaria si damnum, & incommodum est fideicommissi, ita ejusmodi debet esse lucrum, addit. ad decif. 47. o. 11. & 12. p. 341.
Et in hoc sentiamus contra dec. 47. videtur hodie venisse etiam *Res. infra Florent.* ibidem. n. 13.
In quibus terminis procedere possit hæc decisio, addit. ad dec. 47. n. 1. & 15. pag. 341.
Fructuum nomen venit, & proprie non convenit lucris, quæ sunt ex negotiatione, & de ratione, addit. ad dec. 47. n. 17. pag. 341.
Hæredi gravato debetur aliqua portio lucrorum negociationis ratione industriae, & laboris, addit. ad dec. 47. n. 18. pag. 341.
Bona a testatore particulariter aliquibus legata non sunt obligata pro debitis ab hac eide contractis circa negotium de illius ordine continuatum, addit. ad dec. 47. n. 19. pag. 341.
Et legatum, quod debetur statim a die mortis testatoris, dicitur tempore antea debitis ab hærede circa negotium contractis, addit. ad dec. 47. n. 21. pag. 341.
Testator mandans prosequi negotium sub nomine hæredum declarat illos domos, summ. dec. 47. n. 22. pag. 339.
Transfugum, seu mensa est nomen juris universale recipiens augmentum, & diminutionem ex lucris, & damnis, summ. dec. 47. n. 13. pag. 339.

NEPOS.

- Appellationes filiorum veniunt nepotes, decif. 41. n. 6. pag. 307.
Signanter in materia fideicommissaria, decif. 41. o. 7. pag. 307.
Amplia, ut vocant etiam pronepotes, ibidem n. 8.
Quod probatur autoritate Sacre Scripturæ, dec. 41. n. 9. pag. 307.
Maxime si agatur de eorum favore, decif. 41. n. 10. pag. 307.
Et quando ex adjunctis colligitur voluntas testatoris, dec. 41. n. 11. pag. 307.
Exemplifica, quando adest clausula in *stirpe*, & non in *capite*, dec. 41. n. 12. pag. 307.
Et quando adei verbum *descendens*, dec. 41. n. 13. pag. 307.
Tom. I.

- Item veniunt favorabilibus, dec. 51. n. 1. pag. 373.
Præsertim quando dispositio censetur in futurum eventum, ibidem. n. 2.
Contrarium verius, cum a proprietate vocabuli indubio non sit recedendum, dec. 51. n. 3. pag. 373.
Quando veniunt, veniunt ex tacito sensu, & intellectu, dec. 51. n. 4. pag. 373.
Subintellectus tacitus cessat, cum potest esse locus expresso, dec. 51. n. 5. pag. 373.
Item veniunt cum agitur de excludendo fideicommissum, focus quando agitur de illo includendo, dec. 51. n. 41. pag. 375.
Contra, ibidem o. 42.
Amplia etiam nepos nec conceptus, nec natus esset tempore mortis testatoris, sed purificati fideicommissi, & de ratione, dec. 51. o. 43. pag. 376.
Contra, n. 61. & 62. pag. 377.
Maxime si testator vocavit filios cum qualitate masculinitatis, & agnationem respexit, decif. 51. n. 44. pag. 376.
Sed hæc opinio cum suis ampliationibus reprobat, & contrariæ auctoritates declarantur, dec. 51. n. 45. & seq. pag. 376.
Item veniunt, ubi agitur de dispositione, quæ sit collata in futurum eventum, & in filiis etiam sortita non fuerit, decif. 100. n. 16. pag. 391. & o. 70. p. 391. & n. 95. pag. 107.
Limita, ut ibidem n. 8. & 9. pag. 377.
Et de iure collata in futurum eventum, si vocati fuerint filii nati, & existant, dec. 100. n. 47. p. 391.
Et vide infra in velf. Non veniunt.
Clausula in *stirpe*, & non in *capite* non extendit dispositionem ad nepotes, nisi successus essent ab intestato, dec. 51. n. 37. pag. 378.
Non operatur nisi in casu, in quo cum patru nepotes de iure admittuntur, dec. 51. n. 38. pag. 378.
Difficilis reitrogrit substitutionem ad filios primi gradus, dec. 51. n. 43. pag. 374.
Inter dec. 163. part. 1. loquitur contra communem, dec. 51. n. 16. pag. 374.
Ex filio prædefuncto æqualiter succedunt cum alio filio superiorem in hereditate avi, decif. 40. n. 12. & 7. pag. 421.
Item ex filia prædefuncta succedunt cum alia filia, decif. 16. n. 21. pag. 300.
Fideicommissum sum est stirpis patris, & in eo non fit extensio de personis ad personam, & in iuratum filius non extenditur ad nepotes, dec. 51. n. 16. pag. 373.
Filius in successionem transversalium non subintrat in locum patris, nisi agatur de hereditate patris, decif. 47. n. 10. pag. 340.
Legatum, & fideicommissum relictum filio, non intelligitur relictum nepotibus, dec. 51. n. 8. pag. 373.
Legitimus ex filio spurio non possunt ab ipso inditui, si ille habeat legitimum sobolem, addit. ad dec. 57. n. 15. pag. 404.
Secus si avus legitima prole sit destitutus, addit. ad dec. 57. n. 16. pag. 405.
Non veniunt sub appellatione filiorum in pura, & simpliciter dispositione, dec. 41. n. 1. pag. 311.
Secus in conditionalibus, & in futurum eventum collata, dec. 41. n. 2. pag. 311.
An veniant in ultimis voluntatibus, addit. ad dec. 41. n. 3. pag. 312.
Item non veniunt in his, quæ habent implicitum favorem, & odium, dec. 51. n. 9. pag. 371.
Ubi enim concurrendum odium, & favor, prævalet odium, dec. 51. n. 10. pag. 373.
Fideicommissum recipere est favorabile, dec. 51. n. 12. pag. 373.
Item non veniunt quando non fit mentio de grado, sed de filiis, dec. 51. n. 21. pag. 374.
Item non veniunt in prohibitionibus alienationis, decif. 51. n. 13. pag. 374.
Conclusio, quod appellatione filiorum veniunt nepotes facilius procedit in descendentibus, quam in transversalibus, dec. 51. n. 33. pag. 375.
Nepotes dulciori nomine vocantur acquirunt, quam nomine filiorum, dec. 51. o. 34. pag. 375.
Nam filius dicitur a Græca voce *παις*, hoc est amor, dec. 51. n. 35. pag. 375.
Majori amore nepotes prosequimur, cum per eorum filios

- habens forensi contra preceptum testatoris restituitur*, addit. ad dec. 14. n. 11. pag. 79.
- Florentie extat lex, quod mulieres nubentes extra territorium sint ipso facto privatæ omnibus hereditatibus quoad stabilia*, decif. 56. n. 2. pag. 397. & n. 10. pag. 398.
- Declata, ut ibidem n. 16.*
- Lex prædicta non comprehendit mulieres, quæ a patre, matre, vel aliis personis, quibus debetur reverentia, in matrimonium collocantur*, addit. ad dec. 56. n. 1. pag. 400.
- Item non comprehendit mulierem minorem, vel ei ad verius privationem competit restitutio in integrum*, addit. ad dec. 56. n. 2. pag. 400.
- Item nec legata, vel fideicommissa particularia, nec successione consentientem in creditis, sed solum in stabilibus*, addit. ad dec. 56. n. 3. pag. 400.
- Hujusmodi lex potest solum allegari a succedentibus ab intestato, non ab aliis*, addit. ad decif. 56. n. 4. pag. 400.
- Pena ultimi supplicii contra mulierem habentem ventrem pregnantem differtur, donec pariat*, decif. 2. n. 19. pag. 7.
- Prescriptio non habet locum durante matrimonio in adjudicatione facta mulieri pro credito dotali ob viri vergentiam ad inopiam, & de ratione*, addit. ad dec. 18. n. 24. pag. 128.

MUTATIO.

- Legati substantia mutata, qualitas mutata intelligitur*, dec. 79. n. 39. pag. 493.
- Mutanda non sunt, quæ a consuetudine certam interpretationem habuerunt*, dec. 35. n. 22. pag. 271.
- Non præsumitur, quando status præsentis temporis potest concurrere cum veritate antecedentis*, dec. 21. n. 10. pag. 153.
- Contra, quando addunt præsumptiones in contrarium, & quæ sint idæ*, dec. 21. n. 11. pag. 153.
- Testis sola animi declaratione mutatur*, dec. 20. n. 22. pag. 145.
- Amplia, etiam si sine animi declaratione, quando intervenit novus titulus*, dec. 10. n. 23. pag. 145.
- Saltem alicujus summe in contractu divisionis pro coactione non facti illius mutare naturam, & evadere contractum emptiōis etiam pro parte*, dec. 20. n. 47. pag. 146.

NASCITURI.

- Instituti de filiis nascituris est conditionalis*, decif. 6. n. 20. pag. 10.
- Sufficiens facta de nepote posthumo, si nascatur post mortem testatoris, extenditur etiam ad casum, quando posthumus nascitur vivo testatore*, dec. 38. n. 47. pag. 290.
- Facta de nepote nascituro nedum post mortem testatoris, sed etiam filii, locum habet, si nascatur vivente filio, sed emancipato, ibidem n. 46.*
- Procreatio nasciturorum per verba communia censetur potius per fideicommissaria, quam per vulgarem*, addit. ad dec. 30. n. 25. pag. 531.
- Vocati per nomen collectivum tam nati, quam nascituri intelliguntur vocati ordine successivo*, dec. 100. n. 18. pag. 191.
- Nascituri nunquam expectantur, quando dispositio verificari potest in jam nato*, dec. 100. n. 112. p. 199.
- Item vocatio patris, & filiorum inter personas, in quibus cadit ordo charitatis, non intelligitur simultanea, sed ordine successivo, quando vocantur filii nati, & nascituri, & nepotes veniunt nomine heredis*, dec. 100. n. 97. pag. 198.
- Limita, si censetur de contraria voluntate testatoris, & ex quo defunctorum*, dec. 100. n. 99. pag. 198.
- Licet simultanee intelligantur vocati illi, inter quos cadit ordo charitatis, attamen successive vocati intelliguntur stante contraria voluntate testatoris, quæ refutat ex vocatione nasciturorum, sive de illis expresse mentionem fecerit defunctus, sive patet de illis sensisse*, addit. ad dec. 36. n. 16. p. 213.
- Contrarium in hærede extraneo, qui senserit, ibidem num. 17.*

Maxime si vocatio concepta non sit de tempore mortis testatoris, sed in tempus remotum, quo nascituri poterant existerre, addit. ad dec. 36. n. 18. pag. 213.

Amplia, ut hoc casu, nec intelligantur vocati per fideicommissarium, addit. ad dec. 36. n. 19. p. 213.

Contra, quod regulariter vocans nascituros credatur eos voluisse vocare, qui eo vivente non extarent, addit. ad dec. 36. n. 20. pag. 213.

NATURA.

- Semper tendit ad melius, & perfectius*, dec. 13. n. 24. pag. 70.
- Dementia est contraria præsumptioni naturæ, & ideo difficilis probationis*, dec. 13. n. 23. & 25. pag. 70.

NATURALES.

- Appellatione liberorum veniunt formine, & masculi, quinqueque naturales*, dec. 90. n. 28. pag. 531.
- Appellatione familie non veniunt spurii, & naturales*, dec. 34. n. 26. pag. 669.
- Prout nec appellatione domus, & castre, decif. 34. n. 17. pag. 169.*
- Amplia, ut nec veniant legitimi nati ex illegitimis, & de ratione*, addit. ad dec. 34. n. 18. pag. 169.
- Contra, quod spurii, naturales, illegitimi, & multo magis legitimi nati ex illegitimis veniant appellatione domus, & familie tam de jure, quam ex generali consuetudine, & usu loquendi totius Italie*, addit. ad dec. 34. n. 19. pag. 169.
- Concorda, ut prima opinio procedat, quando nomen familie capitur in sensu civili, scilicet pro agnatione, secunda quando in sensu naturali, ac etiam pro cognatione*, addit. ad dec. 34. n. 20. pag. 170.
- Item declarata secundum opinionem procedere in subdium, ac in defectum legitimorum cumatari, sive illis concurrantibus, ibidem n. 11. pag. 170.*
- Declarata tertio, ut secunda opinio procedat in materia jurispatronatus, cujus capaces sunt etiam adulterini, & nati ex damnato coitu, quando sunt vocati, sicut in hereditate patris, & avi, etiam si illam finissent expresse vocati*, addit. ad decif. 34. n. 22. pag. 170.
- Quæ sint conjuncture suadentes, fundatores jurispatronatus voluisse vocare patris, adulterinos, carnaliter, addit. ad dec. 34. n. 19. pag. 170.*
- Dimittitur ex consuetudine Thauricæ de domo, & familia patris, & ejusdem portant insignia*, decif. 79. n. 50. pag. 408.
- Et ita dicatur etiam de consuetudine Italie*, addit. ad dec. 79. n. 7. pag. 404.
- In quibus casibus hæc consuetudo procedat*, addit. ad dec. 79. n. 11. pag. 404.
- Necessitas instituti non cadit in descendentes, qui non sunt legitimi, & naturales, ideo illi censentur semper vocati simultanee, non successive inter in testamento ascendentes*, addit. ad decif. 80. n. 12. pag. 503.
- Non advenitur de jure, extantibus legitimis*, dec. 93. n. 20. pag. 554.
- Non veniunt appellatione proximiorum de domo, vel familia*, addit. ad dec. 79. n. 8. pag. 404.
- Intellige de fructu juris rigore, ibidem n. 79.*
- Limita in testamento condito a Bononicis, addit. ad dec. 79. n. 10. pag. 404.*
- De naturalibus, & spuris, remissive*, addit. ad decif. 79. n. 12. pag. 494.

NATUS.

- Ad fideicommissum non admittitur qui non est natus, vel saltem conceptus tempore purificatæ conditionis*, dec. 97. n. 30. pag. 573.
- Amplia idem procedere in casu alienationis, ita ut postea natus non revocet alienatam*, dec. 97. n. 31. p. 573.
- Ex damnato coitu a successione excluditur*, dec. 93. n. 21. pag. 554.
- Alia vide in verbo Naturales, & in verbo Spurius.*
- Nasciturus nunquam expectatur, quando dispositio verificari potest in jam nato*, dec. 100. n. 112. pag. 199.

NEGA-

NEGATIVA.

Quando emendat cum naturali statu, satis ex ea dicitur suo data intento proponendus, decif. 15 n. 4. pag. 196.

Et quod contrarium præstendi probare debet, ibidem, num. 5.

Pluribus propositis, quod in uno deceditur affirmative, in cæteris omnibus confertur decifum negative, decif. 94. n. 1. pag. 555.

NEGOCIATIO.

Læra precepta ex negotiatione sunt fructus negotiationis, sumum, dec. 47. n. 6. pag. 339.

La restitutor fundaci fideicommissarii attenditur illius valor de tempore mortis testatoris, addit. ad dec. 47. n. 1. pag. 340.

Quæ circa hunc articulum fuerit opinio *Felici de faver*, non satis constat, addit. ad dec. 47. n. 3. pag. 340.

Rat. Rom. ex autoritate *der. imprefice* penes *Felici* et solum hæc sit in resolutione hujus articuli, addit. ad dec. 47. n. 4. pag. 342.

Firmata in hac decifione procedunt, quando lucra proveniunt ex sola hæreditate industria, addit. ad dec. 47. n. 5. pag. 340.

Hæres gravatus non tenetur negotiari pro fideicommissio, addit. ad dec. 47. n. 6. pag. 340.

Si negotiatio onis continuatur in hærede est necessaria, accessoria, & lucra spectant ad fideicommissum, secus si continuatio sit voluntaria, addit. ad dec. 47. n. 6. pag. 341.

In continuatione necessaria damnum proveniens ex negotiatione spectat ad fideicommissum, addit. ad dec. 47. n. 7. pag. 341.

Idemque sicut in hac continuatione necessaria damnum, & incommodum est fideicommissi, ita ejusmodi debet esse lucrum, addit. ad decif. 47. n. 11. & 12. pag. 341.

Et in hanc sententiam contra dec. 47. videtur hodie venisse etiam *Rat. infra Florent.* ibidem n. 13.

In quibus terminis procedere possit hæc decifio, addit. ad dec. 47. n. 1. & 15. pag. 341.

Fructuum nomen venit, & proprie non convenit lucris, quæ sunt ex negotiatione, & de ratione, addit. ad dec. 47. n. 17. pag. 341.

Hæredis gravatus debetur aliquis portio lucrorum negotiationis ratione industriae, & laboris, addit. ad dec. 47. n. 18. pag. 341.

Bona a testatore particulariter aliquibus legata non sunt obligata pro debitis ab hac ede contractis elica negotium de illius ordine continuatum, addit. ad dec. 47. n. 10. pag. 341.

Et legatum, quod debetur statim a die mortis testatoris, dicitur tempore antequam debeat ab hærede circa negotium contractis, addit. ad dec. 47. n. 11. pag. 341.

Testator mandans prosequi negotium sub nomine hæredum declarat illos domnos, sumum, dec. 47. n. 11. pag. 339.

Tragium, seu mensa est nomen juris universale recipiens augmentum, & diminutionem ex lucris, & damnis, sumum, dec. 47. n. 13. pag. 339.

NEPOS.

Appellatio filiorum veniunt nepotes, decif. 41. n. 6. pag. 377.

Signanter in materia fideicommissaria, decif. 41. n. 7. pag. 377.

Amplia, ut veniant etiam pronepotes, ibidem n. 8. Quod probatur autoritate Sacre Scripturæ, dec. 47. n. 9. pag. 377.

Maxime si agatur de eorum favore, decif. 41. n. 10. pag. 377.

Et quando ex adjunctis colligitur voluntas testatoris, dec. 41. n. 11. pag. 377.

Exemplifica, quando adeit clausula in *stirpe*, & non in *capite*, dec. 41. n. 12. pag. 377.

Et quando adeit verbum *descendentes*, dec. 41. n. 13. pag. 377.

Tom. I.

Item veniunt favorabilibus, dec. 51. n. 1. pag. 373. Præsertim quando dispositio confertur in futurum eventum, ibidem n. 1.

Contrarium verius, cum a proprietate vocabuli indubio non sit necedendum, dec. 51. n. 3. pag. 373.

Quando veniunt, veniunt ex tacito sensu, & intellectu, dec. 51. n. 4. pag. 373.

Subintellectus tacitus cessat, cum potest esse locus expressio, dec. 51. n. 5. pag. 373.

Item veniunt cum agitur de excludendo fideicommissum, secus quando agitur de illo includendo, dec. 51. n. 41. pag. 375.

Contra, ibidem n. 42.

Amplia etiam nepos nec conceptus, nec natus esset tempore mortis testatoris, sed purificati fideicommissi, & de ratione, dec. 51. n. 43. pag. 376.

Contra, n. 61. & 62. pag. 377.

Maxime si testator vocabat filium cum qualitate masculinatus, & agnitionis respectu, decif. 51. n. 44. pag. 376.

Sed hæc opinio cum suis ampliationibus reprobat, & contrariæ autoritates declarantur, dec. 51. n. 45. & seq. pag. 376.

Item veniunt, ubi agitur de dispositione, quæ sit collata in futurum eventum, & in filiis etiam sortita non fuerit, decif. 100. n. 16. pag. 391. & n. 79. pag. 396. & n. 85. pag. 397.

Limita, ut ibidem n. 84. & 1. pag. 397.

Et dicitur collata in futurum eventum, si vocati fuerint filii nati, & nati, & nati, dec. 100. n. 27. p. 391.

Et vide infra in *vel. Non veniunt*.

Clausula in stirpe, & non in *capite* non extendit dispositionem ad nepotes, nisi successum illi essent ab intestato, dec. 51. n. 37. pag. 378.

Non operatur nisi in casu, in quo cum patru nepotes de iure admittuntur, dec. 51. n. 73. pag. 378.

Diffinitio rediungit substitutionem ad filios primi gradus, dec. 51. n. 13. pag. 374.

Potest dec. 163. part. 1. loquatur contra communem, dec. 51. n. 16. pag. 374.

Ex filio prædefuncti aequaliter succedunt cum alio filio perempto in hæreditate avi, decif. 60. n. 1. & 7. pag. 421.

Item ex filia prædefuncta succedunt cum alia filia, decif. 56. n. 11. pag. 300.

Fideicommissum sum est stricti iuris, & in eo non fit extensio de personis ad personas, & in omnibus filiis non extenditur ad nepotes, dec. 51. n. 16. pag. 373.

Filius in successione transversalium non subintrat in locum patris, nisi agatur de hæreditate patris, decif. 47. n. 10. pag. 340.

Legatum, & fideicommissum relictum filiis, non intelligitur relictum nepotibus, dec. 51. n. 2. pag. 373.

Legitimus ex filio spurio non possunt ab ipso institui, si ille habet legitimum sobolem, addit. ad dec. 57. n. 13. pag. 474.

Secus si avus legitimus prole sit destitutus, addit. ad dec. 57. n. 16. pag. 405.

Non veniunt sub appellatione filiorum in pura, & simplici dispositione, dec. 41. n. 1. pag. 311.

Secus in conditionalibus, & in futurum eventum collata, dec. 41. n. 1. pag. 311.

An veniant in ultimis voluntatibus, addit. ad dec. 41. n. 1. pag. 311.

Item non veniunt in his, quæ habent implicitum favorem, & odium, dec. 51. n. 6. pag. 371.

Ubi enim concurrunt odium, & favor, prævalet odium, dec. 51. n. 10. pag. 373.

Fideicommissum recipere est favorabile, dec. 51. n. 11. pag. 373.

Item non veniunt quando non sit mentio de gradu, sed de filiis, dec. 51. n. 31. pag. 374.

Item non veniunt in prohibitionibus alienationis, decif. 51. n. 13. pag. 374.

Conclusio, quod appellatione filiorum veniunt nepotes facilius procedit in descendens, quam in transversalibus, dec. 51. n. 33. pag. 375.

Nepotes dulciori nomine vocari nequeunt, quam nomine filiorum, dec. 51. n. 34. pag. 375.

Nam filius dicitur a Græca voce *φιλος*, hoc est amor, dec. 51. n. 35. pag. 375.

Majori amore nepotes prosequimur, cum per eos longius

Z z z

gias

- gus nostra propagatio protrahatur, dec. 31. n. 36. pag. 371.
- Sec* hæc consideratio cessat in transversalibus, dec. 31. n. 37. pag. 371.
- In transversalibus sub dicta appellatione non veniunt, dec. 31. n. 38. pag. 375.
- Contraria opinio reprobatæ, dec. 31. n. 39. pag. 375.
- Et ad forum procedere potest ad effectum exclusionis fideicommissi, & non inclusionis, dec. 31. n. 41. pag. 377.
- Primæ opinioni tamquam communiori in iudicando standum est, dec. 31. n. 40. pag. 377.
- Item non veniunt, si qualitas, cum quæ vocatur filius, non potest convenire nepotibus, decif. 91. n. 1. pag. 377.
- Item quando eorum admisso inferret gravamen filiis, addit. ad dec. 91. n. 1. pag. 378.
- Veniunt tamen jure transmissionis, etiam adjecta sit dictio repetitiva *aliis*, dec. 90. n. 33. pag. 375.
- An autem, & quando veniant filiorum appellatione, addit. ad dec. 91. n. 1. pag. 378.
- Item non veniunt ex proprietate sermonis, præcipue in legatis, & fideicommissis, dec. 100. n. 80. p. 394.
- Declarat tamen, ut in dicta dec. 100. n. 16. pag. 391.
- Contraria dispositio reatus in *l. Julia ff. de verb. signif.* procedit in dispositione legis, non hominis, dec. 100. n. 81. pag. 397.
- Maxime non veniunt in transversalibus, decif. 100. n. 81. pag. 397.
- Item quando nati non erant tempore mortis testatoris, dec. 100. n. 83. pag. 397.
- Amplia, etiam dispositio collata sit in futurum eventum, dec. 100. n. 84. pag. 397.
- Item limita, si nomen *filii* in alia parte testamenti sumptum fuit pro liberis primi gradus, decif. 100. n. 85. pag. 399.
- Item filioibus contrariis coniecturis, dec. 100. n. 85. pag. 397.
- Prima, si agatur de relicto usufructus, quod personalissimum est, & cum personis extinguitur, decif. 100. n. 86. pag. 397.
- Secunda, si admitti nepotibus deberent admitti pronepotes, & induceretur fideicommissum perpetuum contra voluntatem testatoris, dec. 100. n. 88. p. 397.
- Tertia, si voluit dispositionem legatæ fieri in capita, decif. 100. n. 80. pag. 397.
- Quarta, si excluderetur magis dilecti, dec. 100. n. 90. pag. 397.
- Quinta, si vocati fuerint filii connotative ad aliquam personam, dec. 100. n. 91. pag. 397.
- Maxime concurrente dictione *ex*, quæ denotat causam proximam, & immediatam, dec. 100. n. 93. p. 397.
- Contrariæ authoritates declarantur procedere in conditionibus, non in dispositionibus, dec. 100. n. 95. pag. 397.
- Patrum* non dicitur proximior nepos in hereditate, *avi*, dec. 60. n. 12. pag. 413.
- Propter* appellatione nepotis non venit, dec. 31. n. 13. pag. 373.
- Plus differt nomen filii a nomine nepotis, quam nomen nepotis a nomine pronepotis, dec. 31. n. 14. pag. 373.
- Repræsentatio* in transversalibus non habet locum ultra patrum, & nepotem, sed proximior excludit remotiorem, dec. 60. n. 1. & 3. pag. 413. & ibi addit. n. 1. pag. 413.
- Etiam adit clausula *in stirpes*, & non *in capita*, addit. ad dec. 60. n. 2. pag. 413.
- Declarat, ut locum habeat inter patrum, & nepotem, licet fideicommissis sit transversalis longe ultra primum gradum, & de ratione, addit. ad decif. 60. n. 3. pag. 413.
- Per *us repræsentationis* nepos avo succedit ex persona patris, dec. 75. n. 3. pag. 471.
- Jure repræsentationis nepos succedit patri cum alio patruo, dec. 75. n. 5. pag. 471.
- Substitutio* fideicommissaria facta inter filios non extenditur ad nepotes, & de ratione, decif. 31. n. 12. pag. 375.
- Contrariorum eadem est disciplina, quando non militat diversa ratio, & ideo sicuti gravata filius non veniunt gravi nepotes, sic gravamen si verum

- filiorum non censetur inducendum favore nepotum, dec. 31. n. 16. & 17. pag. 374.
- Succedant* patruo in capita juxta opinionem *Azovii*, quam nota sequitur, dec. 71. n. 16. pag. 467.
- De *Azovii* theoria, & an, & quando ex coniecturis ab ea recedatur, ita ut filii diversorum fratrum, prædefunctorum succedant in stirpes, & non in capita, addit. ad dec. 71. n. 5. pag. 467.
- Testator* vocando filios intelligitur sensisse de existentibus, & sibi cognitis, non de nepotibus non natis, nec conceptis, dec. 31. n. 29. pag. 374.
- Ex eo, quod testator providit nepotibus existentibus tempore testamenti, non inferitur voluisse providere nepotibus non natis, nec conceptis, decif. 31. n. 29. pag. 378.
- Quando fecit separatam mentionem de filiis, & nepotibus, non potest nepotes præterire de vocatis sub nomine filiorum, vel fideicommissum *hæc*, transmissionem, dec. 31. n. 88. pag. 378.
- Trebellianica* detractio prohiberi potest nepotibus, vel aliis ulterioris gradus, etiam primum gradum successionis obtinent, addit. ad dec. 6. n. 18. pag. 11.
- Alia vide in verbo *Trebellianica*.
- Verbum infans* relatum ad filios importat primum gradum, relatum ad nepotes importat secundum gradum vulgaris, dec. 31. n. 31. pag. 380.
- Item relatum ad nepotes infans potest filios idem importat, sed verbum *infans*, dec. 31. n. 31. p. 380.
- Vocatus* filiorum, & nepotum facta ab eo, qui inhæret tenetur, censetur facta ordine successivo, non simultaneo, dec. 99. n. 2. pag. 383. & n. 13. ubi de ratione pag. 383.
- Limita regulam, quando vocatur nepotes cum filiis nondum natis, dec. 99. n. 12. pag. 383.
- Contra, ibidem n. 11.
- Item vocatio filii per vulgarem est coniectura, quod etiam nepotes in eadem periodo per vulgarem sunt vocati, dec. 99. n. 0. pag. 384.
- Item defectus clausulæ, vel verborum tradum temporis importatur, dec. 99. n. 11. pag. 384.
- Item quando collata non est in tempore mortis, nec summi temporis divinatione, dec. 99. n. 11. n. 18.
- Vocato filio, & nepote, ex verisimili mente testatoris, copulativa resolvitur in disjunctivam, decif. 99. n. 14. pag. 384.
- Item vocatis filiis, & eorum descendensibus, succedit nepos cum patruo etiam in fideicommissum transversali præparati, non virtute repræsentationis, sed expresse vocationis, dec. 60. n. 4. pag. 413.
- Maxime hæc clausula *in stirpes*, & non *in capita*, dec. 60. n. 5. pag. 413.
- Etiam talis clausula fit solum in institutione, quia repetita censetur in substitutione, decif. 60. n. 11. pag. 413.
- NEPTIS.
- Conversio* ad materem successionem cum materem in fideicommissis ex vi repræsentationis, dec. 74. n. 1. pag. 470.
- Declarat conclusionem procedere in vocatione per nomen collectivum comprehendens nepotes, dec. 74. n. 5. pag. 470.
- Vel quando ex coniecturis constat de voluntate testatoris non restringendi vocationem ad nominatos, ibidem n. 6.
- Dispositio l. cum avus* habet locum etiam ad favorem nepotum, quamvis iste de tempore testamenti natus fuisset, & ab avo prætermittitur, addit. ad dec. 69. n. 3. pag. 463.
- Cetera vide in verbo *Quid sit tacita si sine filiis*.
- De quando sint nepi ab avo legata, tenetur illam in legitimam, & trebellianicam patri debitas impatur, dec. 10. n. 3. pag. 32.
- Ex filio* comprehenditur sub verbis *ex virili sexu*, vel *per virilem sexum*, dec. 14. n. 6. pag. 100.
- Vel pronepis ex filio, & nepote sicuti non possunt dici descendere per lineam, vel ex linea masculina, ideo dici debent descendere per lineam, vel ex linea masculina, dec. 17. n. 2. pag. 100.
- Stiracum* exclusivum summe proximioris in gradu, & fortiori excludit remotiores, quare nepis in hoc casu non potest venire ad hereditatem patris con-

tra patrelem, nec ex persona sua, nec ex persona patris, dec. 10. n. 27. pag. 55.
Sicute dicto Statuto nepos ex filio masculino non excludit filiam avi, dec. 10. n. 39. pag. 54.

NOBILES.

Indivisiuissimè maxime congruunt voto virorum nobilium, præsertim florentium, ubi viget usus fideicommissorum, dec. 100. n. 50. pag. 594.
Supellex etiam nobilium virorum antiquis temporibus curta erat, append. 2. ad dec. 49. n. 22. pag. 564.
Rota tamen, proportionato temporibus respectu habito, semper censuit, apud nobiles viros mobilia magis pretiosa, quam apud plebeios reperiri, ibid. n. 12.

NOMEN.

Collectivum filiorum re, & verbis coniungit, decif. 54. n. 5. pag. 589.

Vide infra in verb. *Vocatio*.

Debitum non continetur sub dispositione pecunie numeratæ tanquam *ius in re*, dec. 1. n. 3. p. 1.
Item nec sub legato pecunie simpliciter facto, ibid. p. 1.
Maxime stantibus conjecturis, & que hinc, dec. 1. n. 6. & seq. pag. 5.

Familia est collectivum plurium personarum, & graduum, & respicit omnes sub dicta collectione comprehensos, dec. 79. n. 5. pag. 487.

Declarata, ut in dicta dec. 79. n. 5. pag. 491.

Maxime quando habet adjectum signum universale, dec. 79. n. 5. pag. 487. & n. 7. pag. 488.

Declarata, ut in dicta dec. 79. n. 5. pag. 491.

Fili nomine nullum dulcis reperitur, decif. 54. n. 5. pag. 590.

Hereditas universalis proprie fideicommissario non competit dec. 50. n. 3. pag. 365.

Quando testator erravit circa nomen hæredis aptum, comprehendere debet, si consistit de persona, in ea verificari plures dispositio, dec. 53. o. 36. pag. 581.

Ad iudicandum, quis fuerit nomine æquivoco expressus, attendi debet demonstratio conveniens nominis testatoris, dec. 53. n. 37. pag. 582.

Paria sunt aliquem nominatum vocare, vel sub nomine proximioris, & proximioris in eo concurrat, decif. 53. n. 45. pag. 582.

Et de ratione, ibidem n. 44.

Verbum detti relatum ad personas expressas proprio nomine, illas reperit proprio nomine, ut sunt expressæ, dec. 93. n. 18. pag. 554.

Vocatio plurium sub nomine colectivo censetur facta successive, non simultanee, dec. 80. n. 1. pag. 495.

Item si agatur de personis, inter quas cadit ordo charitatis, & affectionis, dec. 80. n. 2. pag. 495.

Fortius si in prohibitione alienationis testator consideravit casum plurium successive succedentium, decif. 80. n. 5. pag. 495.

Item intelligitur facta ordine successivo, non obstante divisione universali, dec. 80. n. 37. & 38. pag. 498.

Vocati per nomen collectivum sunt nati, quam occultum intelliguntur vocati ordine successivo, decif. 100. n. 18. pag. 592.

Vocata linea sub unico tantum nomine colectivo, proximior semper admittitur iuxta modum succedendi a b intestato, dec. 88. n. 1. pag. 528.

Limita, si vocata fuerit linea sub duplici nomine colectivo, quo casu omnes nominati admittuntur, dec. 88. n. 2. pag. 528.

Et ita dispositum dicitur statu divisione *videlicet*, & specificatione plurium personarum, decif. 88. o. 3. pag. 528.

Item stantibus verbis *per equal portionem*, quæ derogat nomini colectivo, dec. 88. n. 4. pag. 528.

Contra, ibidem n. 7.

Didio *videlicet* quando declarative, non restrictivè, apposta dicitur, dec. 88. n. 6. pag. 528.

NOMINATIO.

Ad *fideicommissum* pluribus collective relictum primo expressim nominati, deinde proximiores admittuntur, dec. 75. n. 1. pag. 471.

Ex *propria* persona succedere nequit, qui non est nominatus, dec. 74. n. 2. pag. 470.

Facultas nominandi fideicommissarium non restricta ad aliquod personarum genus est nulla, dec. 95. n. 22. pag. 558.

Declarata, ut conclusio procedat, quando non sequuta electione, dispositio redderetur inutilis, secus si addit persona, in qua subsistat dispositio, decif. 95. n. 27. pag. 559.

Et quando id contingat, vide ibidem n. 30. 31. & 34. pag. 560.

Item declarata, quando dispositio pendet ex alieno arbitrio quoad substantiam, secus si quoad electionem personæ, seu familiæ, dec. 95. o. 23. pag. 559.

Exemplifica, ut ibidem, & n. seq.

Alia vide in verbo *Dispositio capatoria*, & in verbo *Facultas eligendi*.

Gravamen refertur ad personas specialiter expressas, & nominatas, dec. 82. n. 1. pag. 505.

NOTARIUS.

Dispositio i. cum avus 101. ff. de condit. & demonstrat. ut locum habeat, desinitur ex eo, quod testamentum scriptum sit a Presbytero, vel alia persona literata vgnara, vel a Notario inesperto, addit. ad decif. 12. n. 100. pag. 184.

Maxime si consistit, Notarium alias errasse, & substantia in testamento omisisse, ibidem n. 12.

Ex *regula* Notarii valde arguitur sanitas mentis contrahentis, quæ præsumitur, non fuisse ipsum confectum instrumentum demens, dec. 13. n. 73. p. 72.

Mentis moriens quando non dicatur per errorem a Notario omisita, addit. ad dec. 13. n. 22. pag. 184.

Stipularis Notarius in principio instrumenti apposta ignotus in sequentes eius partes, dec. 18. n. 1. pag. 110.

De iure communi potest Notarius stipulari pro absentibus, & non natis, ibidem n. 2.

Item vigore Statuti Florentini *rat. 39. lib. 2. dec. 28. o. 3. pag. 110.*

NULLITAS.

Actus nulli ratificati ut inducantur, requiritur perfecta scientia medium actus, sed etiam nullitas, dec. 19. n. 1. pag. 180.

Conditio capatoria si sit in parte hereditaria, nullitas dispositionis non cadit in tota hereditate, sed solum in ea parte, addit. ad dec. 97. n. 45. pag. 565.

Dispositio cum est capatoria ad nullam est, ut omnino corrumpat, nec sublimari possit illo etiam modo, quo possit valere, addit. ad dec. 93. n. 46. pag. 565.

Et de ratione, ibidem o. 47.

Alia vide in verbo *Dispositio capatoria*.

Galilei lex mandans denegari audientiam inducit nullitatem omnium actorum, quamvis nil expresse determinet super occultitate, dec. 85. n. 1. pag. 574.

Item mandans denegari audientiam per dictionem *nullo modo*, quæ est universalis negativa, includit casus, & personas, quæ alias non includerentur, dec. 85. n. 2. pag. 574.

Quando procedat, vide ibidem.

Item mandans notificari quæcumque fideicommissa, intelligitur de fideicommissis gabellabilibus, decif. 85. n. 3. pag. 574.

Gabellæ non solunt nullitatem opponere nequit, qui pariter gabellam non solvit, dec. 23. n. 13. pag. 180.

Limita, quando quis venit ex diversa causa, vel ex diverso capite, dec. 23. n. 14. pag. 180.

Item limita Florentinæ, ubi nullitas gabellæ ipso iure inducitur, quo casu Iudex ex officio super ea pronunciare tenetur, dec. 23. o. 16. pag. 180.

Item limita, cum quis agit de damno vitando, alter de lucro capiendo, dec. 23. n. 18. pag. 181.

Sententia ob gabellam non solum ratione publicæ utilitatis est communis omnibus Magistratibus, & omnes afficit sententias, dec. 23. n. 1. pag. 180.

Et cum habet annexam injusitiam non nisi favorabilis est, cum viam aperiat iustitiæ, ibidem n. 2.

Et locuit in omnes actus, in ejus sequelam gestos, dec. 23. n. 9. pag. 180.

NULLUM.

Quod est, nullum operatur effectum, dec. 59. n. 53. pag. 301.

NUMERUS.

Pluralis de uno non contentatur, dec. 50. n. 1. pag. 227.
Verba pluralis numeri simpliciter prolata resolvuntur in singularem, dec. 71. n. 30. pag. 60.
Singularis ex sui proprietate pluralem numerum non comprehendit, dec. 12. n. 36. pag. 210.
Declara, ut ibidem n. 38.

NUPTIÆ.

Legatus factum filii in causa nuptiarum, habet locum, etiam si nuptia sit, addit. ad dec. 17. n. 43. pag. 89.
Et præfertur imputæ, quamvis hæc sit proximior in gradu, ibidem.
Item legatum pro dote, siante Statuto exclusivo fornicarum, conditionale est, si nuptiæ sequantur, & ea conditione non impleta deficit, dec. 10. n. 47. p. 11.
Maxime siante circumstantia, de qua vide ibid. n. 49.
Submissio facta sub conditione si non nupserit, nec filios suscepit, trahitur ad casum, quo nubat, & filios suscipiat, qui tamen tempore mortis obierint, addit. ad dec. 16. o. 16. pag. 57.

OBITU.

Sine filiis quisque decessisse præsumitur, quando contrarium non probatur, & de ratione, dec. 15. n. 3. pag. 196. & ibi addit. n. 1. pag. 196.
Et decessum sine filiis probatur, si per ejus obitum, fuerit ab alio obsequio postestatio, addit. ad dec. 15. n. 3. pag. 196.
Sine liberis decessisse dicitur qui filium suscepit, & vivens amisit, dec. 100. n. 46. pag. 594.

OBELATIO.

Præstiterit ius offerendi dicitur in bona fide, ante precii obligationem a retrahenda facta, dec. 18. n. 31. pag. 211.
Sola sufficit absque actuali deposito in odium recipere recusantis, ad hoc ut fructus non debeatur in iudicio purgationis moræ, addit. ad dec. 31. n. 37. pag. 142.

OBLIGATIO.

Beneficium nostri temporis retinetur ex, quæ sunt juris gentium, & naturæ, & ob id possunt ex contractu sese obligare, addit. ad dec. 49. n. 13. pag. 356.
Bona heredium non veniunt in generale obligatione, dec. 18. n. 19. pag. 111.
Amplia etiam quando expresse nominata sunt, nisi ad sint requisita, de quibus remissive, ibidem n. 20.
Correspondit quando est, ante adimplementum pro parte sua agi non potest, dec. 21. n. 32. pag. 154. & n. 34. pag. 155.
Incommodum est, quod obligatio eodem momento introducat, & mora committatur, dec. 24. la 2. n. 17. pag. 194.
Sententia non parit naturalem obligationem, dec. 86. n. 3. pag. 116.
Tollitur per solutionem, dec. 48. n. 69. pag. 348.
Ut valeat, sufficit, quod imperti per penitus capaces fieri possint, dec. 13. n. 67. pag. 72.

OBSERVANTIA.

Actus ex quibus observantia resultat, quæ sunt, dec. 98. n. 53. & seq. pag. 378.
Confessio hereditas, & observantia subsequuta probant saltem presumptive voluntatem testatoris, dec. 48. n. 17. pag. 365.
Ita tali observantia recedere non licet, ibidem n. 16.
Declarat, an fideicommissum renunciatum fuerit, nec ne, addit. ad dec. 19. n. 168. pag. 141.

Amplia, non obstantibus clausulis amplissimis, si ex post gestis constet de non renunciatione, & vice-versa, ibidem num. 169. pag. 141.
Ideo non renunciationem probat subsequens petitio licentiae alienandi bona fideicommissaria, & obligatio subrogationis in illorum locum, addit. ad dec. 19. n. 170. pag. 141.
Amplia, etiam si petitio fuerit pro cautela emptorum, ibidem n. 171.
Item declarat mentem, & intentionem disponentis, summ. dec. 81. n. 24. pag. 314.
Et ad hoc sufficit etiam, quod sit modici temporis, summ. dec. 85. n. 23. pag. 314.
Item declarat omnem dubietatem, & facit licitum, quod alias esset illicitum, summ. dec. 85. n. 26. pag. 314.
Item declarat Bratarum, & attenditur, etiam verbis Statuti repugnet, & nunquam censetur a Statuto exclusa, ibidem n. 27.
Deiure legum, & ultimarum voluntatum interpres, & regina, dec. 98. n. 8. pag. 358.
Præsertim in periculis observantia, & habentis ab eo causam, ibidem n. 9.
Est regina omnium aliarum interpretationum, præcipue in materia gabellæ, summ. dec. 85. n. 28. pag. 314.
Heredis declarat voluntatem testatoris, dec. 48. n. 13. pag. 345.
Et dicitur optima interpres, dec. 48. n. 24. pag. 345. & dec. 51. n. 18. pag. 371.
Et talis intelligitur fuisse voluntas, qualis fuit subsequuta observantia, dec. 51. n. 29. pag. 371.
Morsus unus linee excludit summam ultimi gravii linee alterius in emphyteutica successione, siante observantia, addit. ad dec. 57. n. 37. pag. 107.
Mutanda non sunt, quæ certam interpretationem ab observantia habuerit, dec. 71. o. 2. pag. 465.
Probat ex attestatione plurium Curialium, summ. dec. 85. n. 14. pag. 314.
Qualiter non sunt in observantia requirendæ, ut in consuetudine, aut præscriptioe novum ius inducentibus, sed sufficit ita fuisse servatum, summ. dec. 85. n. 29. pag. 314.
Subsequuta est consideranda pro restrictione substitutionis ad certum tempus, & declarat eam esse indefinitam, & indeterminatem, addit. ad dec. 100. n. 30. pag. 610.
Voluntas debet declarari ab observantia, nec est necessaria præscriptio, dec. 55. n. 23. pag. 172.

OCCASIO.

Quando testator a masculis discessit ad feminas, nec videtur omnium discessisse a favore gentilitalis, etiam levis occasio sufficit, ut ad eam finem referatur, & quæ sit hæc levis occasio, dec. 8. n. 40. pag. 514.
Alia vide in verbo Causa.

OFFICIUM.

Judicis aliquando ex æquitate conceditur, quando alia defectu dicitur, dec. 18. n. 22. pag. 111.
Mercedarium officii mercenarii non datur, dec. 22. n. 24. pag. 162.

OMISSIO. OMISSUM.

Causæ omittitur habetur pro expresso, quando eadem militat ratio, dec. 51. n. 8. pag. 255.
Causæ quacunque ignorata ratione a testatore omittitur, non potest suppleri ad excludendam generalem provisionem, dec. 8. n. 81. pag. 31.
Quando adeit verisimilitudo, casum non esse eventum, tunc idem casus non dicitur consulto a testatore omittitur, dec. 58. n. 70. pag. 192.
Creditor non exigit a suo debitor non dicitur moram facere, sed diligentiam omittit, dec. 11. n. 39. pag. 115.
Inventarius omittit eum contra alterum opponere non potest, quando sunt duo fideicommissarii, qui secretarium consentire omittunt, dec. 29. n. 28. pag. 126.

Neglecta videntur, quæ cum sint speciali nota digna, non expiuntur, dec. 26. n. 70. pag. 80.
Omittere facere id, ad quod annexum, censetur facere, adversus id, ad quod tenetur, dec. 86. n. 9. p. 199.
Tollitur cum minus scripsit, vel in scribendo erravit, error ille si probetur per testes, emendari debet, dec. 55. n. 9. pag. 380.
Unius rei omnio, quæ videtur in inventario dolo fecuta, arguit dolum etiam in omissione alterius, append. ad dec. 49. n. 22. pag. 363.

ONUS.

Ante mortem perpetui pro anima testatoris est una ex conjecturis pro vocatione postorum in conditione, dec. 22. n. 39. pag. 161.
Et de aliis onerum speciebus, ex quibus talis vocatio eliciatur, vide ibidem in addit. n. 39. pag. 169.
Hæc conjectura n. pluribus reprobat, addit. ad dec. 22. n. 34. pag. 169.
Et limitatur, quando onus non est in iunctum omnibus descendens, sed tantummodo heredibus scriptis, dec. 22. n. 40. pag. 162.
Et elicitur onus in iunctum heredibus, & eorum personam non egreditur, quando adfuit verborum infra scripti hæredes, dec. 22. n. 41. pag. 162.
Contrarie auctoritates quando procedant, ibid. n. 42.
Mulmodi omnia bona hereditaria afficiunt, & transeunt in quocumque cum illis, sed fideicommissum non inducunt, addit. ad dec. 22. n. 39. pag. 168.
Concilia supradictas contrarias opiniones, de quibus in addit. ad dec. 22. n. 39. & 34. ut prima procedat concurrentibus aliis conjecturis, alia usdem deficientibus, addit. ad dec. 22. n. 35. pag. 168.
Item procedit prima, quando agitur de fideicommissum jam inducitur prorogando, sed non ad inducendum in vocationem postorum in conditione, addit. ad dec. 22. n. 37. pag. 169.
Item oneris in iunctum si sit conjectura vocationis, requiruntur, quod personaliter possit in conditione in iunctum heredi, sive si impersonaliter, addit. ad dec. 22. n. 38. pag. 169.
Et directum ad personas earum vocationem operatur, addit. ad dec. 22. n. 39. pag. 169.
Non dicitur nominativum appositum, si adiectum sit ultimo vocato, & quomodo hoc intelligatur, addit. ad dec. 22. n. 41. pag. 169.
Item si adiectum fuerit heredi, & successoribus, quorum appellatione non veniant filii in conditione, possit, addit. ad dec. 22. n. 43. pag. 169.
Quid fidei testator verbum successoribus pro descendens accepit, dum posuit filios in conditione, addit. ad dec. 22. n. 44. pag. 169.
Item non censetur adiectum possis in conditione, si in iunctum fuerit institutis, & substitutis, addit. ad dec. 22. n. 45. pag. 169.
Maxime si substituti vocati sint per vulgarem, & quomodo hoc casu omni adiectum dicitur, ibid. n. 47.
Prohibita possit in conditione alienatione alicui rei particulari, arguitur eorum vocatio respectu universæ hereditatis, addit. ad dec. 22. n. 48. pag. 169.
Affirmandi cognomen, & arma testatoris post aditam hereditatem non est conditio, sed modus, & ideo eo non adimpleto ob non existentiam primi gradus, successivæ substitutionis non deficiunt, addit. ad dec. 200. n. 22. pag. 604.
Et ex tali onere dicitur contemplata agnatio, dec. 99. n. 8. pag. 553.
Fideicommissum alleganti incumbit onus probandi, dec. 16. n. 18. pag. 91.
Impetum censetur solum in casu vocationis, dec. 39. n. 3. & 5. pag. 297.
Nec fideicommissi onere gravatur, qui fortuito, non testatoris iudicio succedit, ibidem n. 4.
Iniquum est contra disponentis voluntatem illius bona novis fabricare oneribus, dec. 16. n. 23. pag. 91.
Quod nec favore plus causæ fieri potest, ibidem n. 26.
Instituti duobus heredibus cum onere dandi uxorem nam propagationem familiæ, si unus innoxius decessit, admitti debet substitutus cum eodem onere vocatus, addit. ad dec. 22. n. 64. pag. 65.

Jus accipiendi post quantum emolumentum datur femper cum tacita oneribus, & conditionum repetitione, addit. ad dec. 86. n. 76. pag. 313.

Ubi habet locum in legatis, fideicommissis particularibus, intelligitur regulariter cum tacito onere, & conditionum repetitione, addit. ad dec. 200. n. 23. pag. 612.

Cavea vide in verbo Jus accipiendi.

Legat alicui cum certo onere censetur recedere ab aliis, cum quibus prius legaverat, dec. 80. n. 40. p. 100.
Legatum nullum redditur, si nonis principio ei iniunctum non valet, sed si ex post facto deficeret, legatum esset exequendum, addit. ad dec. 100. n. 186. pag. 612.

Legata, & fideicommissa continent hereditatem onus, & ideo restringenda sunt, dec. 52. n. 7. pag. 373.
Legatariis oneribus hereditariis non tenentur, dec. 48. n. 74. pag. 345.

Pater vocatus in hereditatibus semper, & indistincte cum suo onere transferitur, addit. ad dec. 200. n. 174. pag. 612.

Contraria contrarium sentiens relictur, & declarantur contraria, addit. ad dec. 200. n. 175. & seq. p. 612.
Perpetuum inducitur, si testator addiderit onus affirmandi cognomen, & arma omnibus substitutis, ne nomen eius familie periret, addit. ad dec. 18. n. 8. pag. 145.

Secus si illud innoverit solis filiis absque ulteriori proarcessu, vel absque verbis perpetuitatem denotantibus, ibidem n. 9.

Reale inducitur ex clausula quia voluit, &c. dec. 24. n. 3. pag. 187.

Res remanet penes gravatum semper cum suo onere, dec. 16. n. 38. pag. 593.

Res quælibet in dubio libera præsumitur ab omni onere, dec. 16. n. 16. pag. 91.

Stare nequit sine honore, & emolumento, dec. 79. n. 62. pag. 499.

Testator potest gravare heredem in ejus bonis propriis, & ea fideicommissi subicere, dec. 33. n. 20. p. 155.

Ex herede post aditionem illi dispositionis, neque contravenire, ibidem n. 11.

Maxime si agatur de re communis inter heredem, & testatorem, dec. 33. n. 11. pag. 155.

Intellige, si conflictus de voluntate, secus contra, ibidem n. 13.

Vocatio inferat exomere, dec. 79. n. 18. pag. 489.

Usufructuarius tenetur solvere onera, & gravamina extraordinaria, dec. 31. n. 40. & 52. pag. 236.

Limita in improprio usufructuario, cui fructus dantur in solutum cum expresse, & specifica obligationem onerum ordinariarum, dec. 31. n. 41. pag. 236.

OPINIO.

Ab opinione semel recepta in dubio non est recedendum, dec. 24. n. 15. pag. 188.

Communiter, & receptæ opiniones in iudicando sequendæ sunt.

Item standum est communiori opinioni, dec. 33. n. 40. pag. 373. & dec. 31. n. 10. pag. 464.

Communiter dicitur, pro qua auct. auctoritas Roma Romana, & proinde in conflictu opinio tenenda, addit. ad dec. 49. n. 16. pag. 356.

Invenienda est, quæ favet causæ testati, & substituti, dec. 100. n. 53. pag. 595.

In dubio est iudicandum pro opinione, quæ favet consecrationi agnationis, dec. 23. n. 77. pag. 72.

Interpres, qui plures habet pro se, non est æquum excludi per illum, qui nullum habet, dec. 80. n. 34. p. 32.

In testamentis non tam veritas, quam opinio attenditur, dec. 33. n. 34. pag. 380.

Pro veronocipitur, quod testator verum credidit, dec. 53. n. 35. pag. 582.

Singularis Doctoris favore Ecclesiæ prævalent communis opinioni in contrarium, dec. 30. n. 22. pag. 228.

OPUS.

Legatum factum in opus novum converti potest in conservationem operis inchoati, addit. ad dec. 23. n. 45. pag. 89.

ORA-

ORATIO.

- Capula* q̄ accipi debet in sensu operativo, ne sequatur orationis improprietas, append. 2. ad dec. 90. n. 4. pag. 552.
- Connectio*, continuatio, & complicatio orationis, & substitutionum ex quibus resultat, remissive, addit. ad dec. 90. n. 3. pag. 546.
- Repositio* non admittitur, quando orationes sunt separate, & fit mutatio rerum, vel personarum, dec. 16. n. 54. pag. 94.
- Verbum tota* facit comprehendere omnia, quæ sub infinita oratione comprehenderentur, dec. 89. n. 5. pag. 487.

ORDO.

- Casus* mortis contra naturalem mortalitatis ordinem, non presumitur, addit. ad dec. 89. n. 25. pag. 532.
- Clausula ordine* successus idem importat, ac fideicommissum, effect, quod servetur ordo intestate successionis, addit. ad dec. 800. n. 34. pag. 605.
- Capula* q̄ posita inter personas, inter quas cadit ordo charitatis, & affectionis, non inducit vocationem omnium simultaneam, dec. 79. n. 38. pag. 490.
- Dilectio* vel importat ordinem successuum, dec. 22. n. 53. pag. 163.
- Diffinitio* universales non excludunt ordinem successuum, dec. 80. n. 30. pag. 498.
- Cetera* vide in verbo *Successio*, *Vocatio*.
- Gravatus* non potest alterare ordinem succedendi de proximioris in proximiorum, dec. 82. n. 77. p. 544.
- Insignitum* fructu concepta primo pro masculis, deinde pro feminis dupliciter est accipienda, nempe vel non natis masculis, vel eis natis, & præmortuis, dec. 15. n. 19. pag. 82.
- Idem* in emphyteute, ibidem n. 20.
- Idem* in fideicommissum, dec. 85. n. 22. pag. 82.
- Insignitum* fidei ordine successivo resolvitur in substitutionem, dec. 26. n. 3. pag. 180.
- Successio* in fideicommissum regulatur juxta ordinem succedendi ab intestato, dec. 97. n. 29. pag. 573.
- Intellige*, dummodo descendentes sub colectivo nomine, quo vocati sunt, comprehendantur, dec. 97. n. 25. pag. 573.
- Successus* servari debet in omnibus vocatis, quando testator instituit veluit perpetuum primogenituram, & de ratione, addit. ad dec. 80. n. 14. pag. 502.
- Successus* intelligitur demandatus per vulgarum, dec. 69. n. 2. pag. 504.
- Maxime* si testator usus sit verbis directis, dec. 99. n. 4. pag. 584.
- Quando* volutus fuit, & successio gradualis, vulgaris anomala non operatur, quod caducato medio gradu subsequens admittitur in locum gradus perempti, addit. ad dec. 100. n. 31. pag. 605.
- Et de* ratione, ibidem n. 32. & seq.
- Nisi* consensit de contrarie mente testatoris, addit. ad dec. 100. n. 31. pag. 605.
- Quamvis* in successione graduali contrarium videatur innuere *Rot. post. de Luc.* addit. ad dec. 100. n. 33. pag. 605.
- Item* vulgaris anomala, & subingressio in locum patris excluditur, cum testator mandat, ut in sua hereditate succedatque, prout succederetur ordine intestate successionis, addit. ad dec. 100. n. 35. p. 605.
- Contra*, quod vulgaris anomala non excludatur ex clausula *ordine successivo*, & de ratione, ibid. n. 36.
- Intellige*, ut procedat, quando testator usus est verbis obliquis, sicut in verbis communibus, addit. ad dec. 100. n. 37. pag. 605.
- Item* intellige, ut dispositio contineat vulgarem anomalam, quando testator verba ordinem successuum denotantibus addidit verba collectiva, ibidem n. 38. pag. 605.
- Item* intellige, ut idem procedat quando clausula *ordine successivo* fuit adiecta substitutioni, non morti, addit. ad dec. 100. n. 39. pag. 605.
- Intellige* pariter, ut ex dictis duabus opinionibus illa sit amplectenda, cui voluntas testatoris ex conjunctura magis affinit, & reicienda illa, cui videtur resistere, addit. ad dec. 100. n. 40. pag. 605.

- Illudque* procedit non solum in voluntate expressa, sed etiam tacita ex presumptionibus, & conjuncturis, ibidem n. 41. pag. 605.
- Testator* vocando descendentes in infinitum, voluit censetur inter vocatos servari ordinem intestate successionis, append. 2. ad dec. 90. n. 20. pag. 552.
- Verba* denotantia ordinem successuum non semper important medium temporis, dec. 68. n. 9. pag. 457.
- Verbum* *ordo* junctum verbo *successus* importat prout, & posterius, non autem ordinamenta, & onera dec. 80. n. 37. pag. 499.
- Vocatus filiorum*, & nepotum facta ab eo, qui instituitur, tenetur, censetur facta ordine successivo, non simultaneo, dec. 99. n. 1. pag. 583. & n. 13. ubi de ratione pag. 585.
- Limita* regulam, quando vocantur nepotes cum filiis nondum natis, dec. 99. n. 11. pag. 585.
- Contra*, ibidem n. 12.
- Item* vocatio plurium sub nomine colectivo censetur facta ordine successivo, non simultaneo, dec. 80. n. 1. pag. 495.
- Item* si agitur de personis, inter quas cadit ordo charitatis, & affectionis, dec. 80. n. 2. pag. 495.
- Fortius* si in prohibitione alienationis testator conceperat casum plurium successive descendendum, ibidem n. 5. pag. 495.
- Vocatus* descendens, censetur vocati gradum, & ordinem successivo, dec. 92. n. 52. pag. 543.

ORIGO.

- Diversitas* originis, & progeniei probat diversitatem familiarum, dec. 51. n. 19. pag. 370.
- Non origo* nomina, nec antiquitas, sed ratio sanguinis, & naturalis affectionis animi testantis movent, dec. 79. n. 44. pag. 497.

FACTUM.

- Affus*, ut prejudicat in vim patris, aut confessionis judicialis debet acceptari, dec. 39. n. 19. pag. 390.
- Et acceptatio* debet fieri in totum, alias in totum rejici, ibidem n. 46.
- Bona* revertuntur ad eum, a quo processerunt, resoluta pure acquirentis, si ita passio cautum est, secus contra, dec. 59. n. 20. pag. 416.
- Vel* quando aliunde confecti cogitatum de tali reverentia, dec. 59. n. 11. pag. 416.
- Donatio* clara declarat pacta, & conventiones dubias intas in promissione de donando, addit. ad dec. 100. n. 219. pag. 610.
- Facultas* recuperandi bona per alios empia, ex quibus arguatur, dec. 18. n. 4. pag. 110.
- Redimendi* ubi adeit, & res alienata sit, & postea redempta reimendit in fideicommissum, addit. ad dec. 18. n. 69. pag. 118.
- Limita* si redimens stipulationem fecerit pro se, suis heredibus, & successoribus quibuscumque, ibidem n. 70. pag. 119.
- Ampla*, sive acquisitio, & redemptio facta sit cum pecuniis propriis acquirentis, sive cum pecuniis ad fideicommissum spectantibus, & solum competet fideicommissario adio ad recuperandum pretium, addit. ad dec. 18. n. 71. pag. 119.
- In dubio* censetur redempta de pecuniis reementis, & non fideicommissi, ibidem n. 73.
- Ampla* etiam in herede sine inventario, addit. ad dec. 18. n. 73. pag. 119.
- Contraria* autoritates procedunt concurrente præcepto investiendi a testatore, vel a iudice appoito, addit. ad dec. 18. n. 74. pag. 119.
- Vel* si pactum redimendi appositum fuerit ad commodum, & favorem fideicommissi, non si ad jectum fuerit favore hæredis gravati, addit. ad dec. 18. n. 75. pag. 119.
- Ampla* hoc casumam redemptio si facta fuerit ex pecuniis propriis, ibidem.
- Et* quando redemptio facta dicatur ad favorem rementis, vel fideicommissi, addit. ad dec. 18. n. 76. pag. 119.
- Item* declarantur contraria procedere, quando pactum

dam redimendi suis initium cum defuncto, & fidei committente, ibidem n. 77.

Cetera vide in verbo *his redimendi*.

Retrovendendi præfinitur spatium triginta annorum, addit. ad dec. 18. n. 17. pag. 113.

Amplia, etiam addit dictiones *semper*, & *quandoque*, *toties*, *quoties*, & quomodo hæc intelligantur, addit. ad dec. 18. n. 18. pag. 114.

Contra si addit verba perpetuitatem, & infinitatem denotantia, vel si emptor promittit toties retrovendere, quoties præscriptio completa erit, addit. ad dec. 18. n. 19. pag. 116. & n. 56. pag. 118.

Sed prima opinio verior, & secunda procedit flantibus verbis generalibus multum amplius, & geminatis, vel si promissa fuerit retrovenditio nulla præscriptione obstante, addit. ad dec. 18. n. 20. p. 116. Item si enormissima læsio concurreret, aut pactum temporale esset perpetuum, ibidem n. 21.

Amplia in modico lapsu ultra triginta annos, qui non obest etiam non concurrente læsione, addit. ad dec. 18. n. 22. pag. 116.

Item si contrahus fuisset pignoratitius, & de ratione, ibidem n. 23.

Amplia, etiam fuisset usufructus, addit. ad dec. 18. n. 24. pag. 116.

Item secunda procedit, si contrahus mortuus esset iuramento, vel promissa facta fuisset sub verbo Principis, addit. ad dec. 18. n. 25. pag. 116.

Contra, quod iuramentum obligans efficacius, & intensiva, non extinguit hoc non operetur, addit. ad dec. 18. n. 26. pag. 116.

Et solum operatur, ut dumtaxat majus tempus requiratur, nempe annorum quadraginta, addit. ad dec. 18. n. 27. pag. 116.

Declara hoc procedera, si appositum fuerit specialiter ipsius pacto de redimendo, secus si generaliter pro observantia contrahus, addit. ad dec. 18. n. 28. pag. 116.

Retrovenditio elapso tempore amplius non habet locum, addit. ad dec. 18. n. 29. pag. 116.

Limita si tempus modicum sit, & emptor pretium recipiat, addit. ad dec. 18. n. 30. pag. 116.

Struenda sunt pacta, dec. 50. n. 32. pag. 364.

Strupulatio, vel pactum favore substituti in donatione hodie non requiritur, ad hoc ut eidem iungatur, dec. 50. n. 33. pag. 415.

Requisitum tamen, quod intercedat saltem stipulatio, & pactum inter donatorem, & primum donatarum pro substituti etiam stipulationem, dec. 50. n. 4. pag. 415.

Limita in donatione facta a Principe non recognoscens superiorem, dec. 50. n. 5. pag. 415.

PALATIUM.

Decus majoratus non conservatur per habitationem magni palatii, nisi redditus sufficientes concurrant, ad decus instituentis substituentem, dec. 5. n. 55. pag. 33.

PAR. PARI.

In gradu diverso jure censeri non debet, dec. 50. n. 35. pag. 419.

Ex verumilli mense testatoris non excludit substitutionem, ibidem n. 34. & 36.

Parus fuit aliquem nominatim vocari, vel sub nomine proximioris, si proximioritas in eo concurrat, & de ratione, dec. 5. n. 45. pag. 382.

Item parus fuit aliquem esse expresse vocatum, vel ex conjunctis, dec. 61. n. 15. pag. 454.

Item substitutionem factam esse ultimo decedenti expresse, ac interpretative, ibidem n. 17.

Paria sunt dispositionem esse puram, vel conceptam sub conditione purificata, dec. 54. n. 7. pag. 390.

PARENTES.

Inter filiarum aspectu, ac consuetudine differunt privati, dec. 15. n. 63. pag. 7.

Plures commune votum bona suis filiis conservandi, dec. 17. n. 41. pag. 809.

PARS.

Appellatio totius venit omnis pars, & nulla dicitur reservata, & de ratione, dec. 70. n. 4. pag. 487.

Argumentum a parte conditionalis ad dispositivam licitum est, append. ad dec. 92. n. 5. pag. 551.

Argumentum, quod verba in una parte testamenti indeterminata accepta, debeant accipi etiam in alia, non procedit, quando adest diversitas verborum, immo argumentum retorquetur, addit. ad dec. 200. n. 115. pag. 690.

Item quando adest diversitas rationis, veluti si concurrat illa majoris dictionis, ibidem n. 116.

Conditionaliter clara declarat dispositivam dubiam, append. 1. ad dec. 92. n. 1. pag. 548. & append. 2. n. 25. pag. 551.

Judicium partis quoad partem idem est, ac totius quoad totum, dec. 40. n. 8. pag. 353.

Limita quando in parte militat diversitas ratio, dec. 49. n. 21. pag. 353.

Resignatio in una parte testamenti præsumitur talis, qualis in alia, dec. 48. n. 26. pag. 346.

Una resignatio pars aliam declarat, dec. 48. n. 15. p. 346. dec. 51. n. 4. pag. 369. & dec. 53. n. 22. pag. 373.

PARTICULA.

Et quando copulative, & quando augmentative censetur appositæ, dec. 79. num. 14. pag. 428. & n. 59. pag. 493.

Alia vide in verbo *Copula*, & in verbo *Diffinitio in specie*.

PATER.

Acquisitio rei censetur per patrem, & non per filium facta, quando primus hoc in testamento declaravit, & de ea disposuit, si quisque acquireret, append. 2. ad dec. 40. n. 13. pag. 374.

Alia vide in verbo *Acquisitio*, & in verbo *Filiusfamilias*.

Adire debet pro filio infans hæreditatem maternam illam delatam, addit. ad dec. 40. n. 18. pag. 375.

Adita tamen dicta hæreditas non præsumitur, ex quo pater recinet dotem maternam, addit. ad dec. 42. n. 10. pag. 378.

Sed vide ibidem n. 11.

Quid autem observare debet pater in additione hæreditatis pro filio infante, addit. ad dec. 42. n. 20. pag. 378.

Alia vide in verbo *Aditio*, *Hæreditas*, *Infans*.

Adventitiorum bonorum filii usufructus patris queritur, append. 1. ad dec. 40. n. 50. pag. 364. & addit. ad dec. 50. n. 33. pag. 420.

Limita in bonis a Principe donatis, addit. ad dec. 59. n. 54. pag. 410.

Amplia etiam bona sicut donata ob servitium patris, quia non inficiendum, cum contemplatione fuerint concessa, sed in quo consensum, addit. ad dec. 50. n. 35. pag. 410.

Item amplia idem obtinere in bonis majoratus crediti ex gratis, & donationibus Principis, ibidem n. 56.

Assignatio, & divisio bonorum a patre vivente inter filios facta, potius est ultima voluntas, quam donatio, addit. ad dec. 61. n. 13. pag. 459.

Et censetur potius datio in peculium, quam translatio domini, ibidem n. 14.

Remissio an amittat patrum potestatem, controversum est apud Doctores, & probabilior est sententia negativa, append. 1. ad dec. 49. n. 6. pag. 559.

Et perduellionis damnatus adeo clarus non est, ut illam amittat, ita ut contrarium affirmari nequeat, append. 1. ad dec. 49. n. 51. pag. 364.

Et restitutus cum clausula *ac si hæc non emanasset* recuperat etiam fructus adventitiorum per filium, perceptos, & investitos, ibidem n. 31. pag. 365.

Cognatus non censetur de repudiatione propria hæreditatis a filio scienda, dec. 38. n. 63. pag. 302.

Cum non sit verisimilis, nec præsumenda, ibid. n. 64.

Utpote non damna, si cum beneficio inventarii hæreditas adiri possit, dec. 58. n. 66. pag. 392.

Defuncti patre, qui fuerat hærecommissio privati propter

pter alienationem contra voluntatem testatoris, filii præferuntur aliis vocatis, dec. 56. n. 11. pag. 308.
Videatur missio non dicitur renuntiatio, si divisio facta sit a patre inter filios, addit. ad decif. 19. n. 832. pag. 138.

Quia præsumitur facta ad evitanda jurgia inter ipsos, ibidem n. 131.

Maxime quando facta fuit paulo post conditum testamentum, & concordat cum dispositis in illo, addit. ad dec. 19. n. 834. pag. 138.

Filiarii dulci aspectu, ac consuetudine differunt privari, dec. 13. n. 63. pag. 71.

Filius non censetur putasse prodigum, cum illi exemplariter non substituerit, nec ei bonorum administrationem interdixerit, dec. 13. n. 59. pag. 71.

Habet communis votum bona suis filiis conservandi, decif. 17. n. 41. pag. 103.

Legatus relicto filiofam. contemplatione patris acquiritur patri, & non filio, addit. ad decif. 54. n. 4. pag. 398.

Legitima non queritur patri in bonis filio a Principe donatis, addit. ad dec. 59. n. 37. pag. 480.

Hec sententia probatur, ibidem n. 38.

Non tenetur filius ultra legitimam relinquere etiam de jure canonico, dec. 13. n. 18. pag. 49.

Si enim exhereditatio quod legitimam tantum intelligitur, dec. 13. n. 10. pag. 49.

Nullus amicus vincit paternum, dec. 17. n. 48. pag. 113.

Præsumitur capere bonum consilium pro filiis, dec. 57. n. 44. pag. 104.

Privatio patris a fideicommissio ob factam alienationem nocet filio in conditione posito, secus proprio nomine vocato, dec. 57. n. 33. pag. 174.

Veritas patris, & filiorum inter personas, in quibus cadit ordo charitatis, intelligitur simultanea, non ordinis successio, dec. 100. n. 46. pag. 508.

Limita, quando vocatur filii nati, & nascituri, & nepotes veniunt nomine heredes, decif. 100. n. 97. pag. 508.

Sublimita, si confitetur contraria voluntate testatoris, & ex quo desumatur, dec. 100. n. 60. pag. 508.

Item si agitur de rebus patrimonialibus, dec. 100. n. 100. pag. 508.

Item si verba testatoris evaderent frustratoria, decif. 100. n. 100. pag. 508.

Usure defuncta, totum usufructum dotis æque viriliter accipit cum nepotibus ex filio emancipato, ac filio vivente, dec. 18. n. 11. pag. 49.

PATRIA potestas.

An amittatur per patrem banntum controversum est apud Doctores, & probabilior est sententia negativa, append. 1. ad dec. 40. n. 6. pag. 350.

Patrem perditionis damnatum amittere patriam, potestatem, adeo clarum non est, ut contrarium affirmari nequeat, append. 2. ad dec. 40. n. 31. p. 364.

PATRUUS.

Non dicitur proximior nepote in hereditate avi, in qua locum habet representatio decif. 60. num. 12. pag. 413.

PATRUELES.

Non sunt proprie fratres, sed secundum quid, dec. 52. n. 53. pag. 375.

PAUPER. PAUPERTAS.

Allegatur pauperiem tenetur illam probare, decif. 48. n. 15. pag. 399.

Instituitur pauperum, quos Titius elegerit, valet, & Titio non eligente, verificatur in pauperibus patrie testatoris, dec. 55. n. 33. pag. 360.

Legatus annuus pauperi relicto censetur factum in causam alimentorum, dec. 48. n. 52. pag. 347.

Limita, si sit factum pauperi consanguineo, quia potius præsumitur factum ob sanguinis affectionem, dec. 48. n. 53. pag. 347.

Sublimita, quando testator expressit se relinquere pietatis causa, ibidem n. 54.

Privilegium pie cause cessat, quando ista concurrat cum paupere, dec. 30. n. 61. pag. 131.

PECULIUM.

Adventitiarum bonorum filii usufructus ad patrem pertinet, append. 1. ad dec. 49. n. 30. pag. 454.

Æqualitas omnimoda voluta a patre in divisione facta, filius, dum vivit, arguit illam importare dominii translationem, non simplicem peculii administrationem, dec. 62. n. 30. pag. 436.

Præcipue si filii non erant in potestate constituti, decif. 62. n. 40. pag. 436.

Contra, quod divisio a patre vivente facta importet peculii concessionem, & administrationem, non autem donationem, dec. 62. n. 40. pag. 436.

Amplia etiam si sit parata, dec. 62. n. 43. pag. 436.

Item amplia non obstante pacto de non contraveniendo, & de ratione, dec. 62. n. 44. pag. 436.

Præcipue si filii bona non nisi post mortem patris ac ædium proprium transulerint, decif. 62. n. 45. pag. 436.

Contraria autoritates declarantur, ibidem n. 46.

Assignatio, & divisio bonorum a patre vivente inter filios facta, potius est ultima voluntas, quam donatio, addit. ad dec. 62. n. 14. pag. 439.

Et censetur potius datus in peculium, & administrationem, quam translatio domini, addit. ad dec. 62. n. 14. pag. 439.

Amplia, etiam si donatio facta foret filio emancipato, addit. ad dec. 62. n. 15. pag. 439.

Maxime si divisio facta sit sine scriptura, ibidem n. 16.

Limita, quando consistat de voluntate patris non in peculium, sed in veram irrevocabilem donationem dare volentis, addit. ad dec. 62. n. 17. pag. 439.

Talis voluntas primo colligitur, si pater usus sit verbis convenientibus actui inter vivos, & operantibus domini translationem, ut puta *datus*, *assignatus*, *adjudicatus*, & similibus, addit. ad decif. 62. n. 18. pag. 439.

Contra, quod ista verba non includant donationis præsumptionem, ibidem n. 19.

Concilia utraque opinionem, ut prima præcedat, quando cum dictis verbis etiam administratio donationem importancia conjungeretur, addit. ad decif. 62. n. 20. pag. 439.

Et ad hunc effectum totus instrumenti contextus perpendendus, addit. ad dec. 62. n. 21. pag. 439.

Secunda vero, si nullum aliud administratio dictis verbis accedit, & fortius si addita etiam verba importancia peculii donationem, ibidem n. 22.

Secundo præsumitur patrem donare voluisse ex clausulis *ad habendum*, *tenendum*, & *possidendum*, addit. ad dec. 62. n. 23. pag. 439.

Vel ex clausula *omni meliori modo*, ibidem n. 24.

Tertio, si pater bona filii divident ut ipsi potes exoribus suis restituerent, addit. ad decif. 62. n. 25. pag. 439.

Quarto, si aliquam bonorum partem sibi reservavit puta ad effectum testandi, addit. ad dec. 62. n. 26. pag. 439.

Licet aliqui teneant hac conjecturam non esse absolute veram, addit. ad dec. 62. n. 27. pag. 440.

Quinto, si processerit ad admalem traditionem, addit. ad dec. 62. n. 28. pag. 440.

Amplia, etiam si sequatur non sit vera traditio, sed ista tantum mediante clausula *constitutis*, addit. ad decif. 62. n. 29. pag. 440.

Vel si fecerit veriorum locorum Montium in faciem filiorum, ibidem n. 30.

Vel si passus fuerit eos possidere, addit. ad decif. 62. n. 31. pag. 440.

Vel si eis tradiderit, & assignaverit fructus bonorum, ibidem n. 32.

Sexto, si super bonis in divisione assignatis pater filii usufructum reservaverit, & de ratione, addit. ad dec. 62. n. 33. pag. 440.

Septimo, ex obsequiis, puta quod filii, sciente, & consentiente patre, bona sibi assignata alienaverint, vel obligaverint, addit. ad dec. 62. n. 34. pag. 440.

Vel ad fluxum decimarum converterint, addit. ad decif. 62. n. 35. pag. 440.

Exontrax non facta verione ad decimam filiorum, presumitur sola assignatio in peculium, ibid. n. 36. pag. 440.

Octavo, si pater deveniat ad divisionem pro tollendis discordis, quae inter filios oriri possent, addit. ad dec. 61. n. 37. pag. 440.

Contra, ibidem n. 36.

Nono, si pater obligavit filios ad solvenda sua debita, vel onera, & gabellas, ad quae non tenerentur, si dominum penes patrem remanisset, addit. ad dec. 62. n. 30. pag. 440.

Aut si eos obligaverit ad aliquid sibi annuatim solvendum, addit. ad dec. 61. n. 40. pag. 440.

Decimo, si in casu inobstantiae pater sibi reservavit regressum ad bona divisa, addit. ad dec. 62. n. 47. pag. 440.

Undecimo, si passus fuerit, ut filii stare debeant tacti, & contenti portione sibi assignata, addit. ad dec. 61. n. 41. pag. 440.

Duodecimo, si pater assignaverit filijs bona in partem, pro patrimonio, & patrimonii titulo, addit. ad dec. 62. n. 43. pag. 440.

Beu de jure proprio, ibid. n. 44.

Seu in possessione, & proprietate, ibid. n. 45.

Scapiano jure, libere, &c. ibid. n. 46.

Decimotercio, si usus sit in assignatione verbo dono, addit. ad dec. 61. n. 47. pag. 440.

Contra, ibid. n. 45.

Concilia, ut prima opinio vera sit, quando pater protulit verbum dono non simpliciter, sed ex titulo, & causa donationis, addit. ad dec. 62. n. 40. pag. 440.

Decimoquarto, si fecerit divisionem per viam cessionis, vel alio modo, ex quo dominium transferatur, addit. ad dec. 61. n. 50. pag. 440.

Decimoquinto, si diviso, & assignatio fiat cum illis solemnitatibus, cum quibus fieri debet alienatio inter vivos, addit. ad dec. 61. n. 51. pag. 440.

Exemplifica, ut ibid. n. 52.

Exontrax omisso stipulationis, solemnitatibus, & alterius juris requiritu est conjectura pro assignatione in peculium, addit. ad dec. 61. n. 53. pag. 440.

Decimosexto, si pater certo casu, puta extinctione omnium assignatorum, filijs reservavit dominium rerum assignatarum, ibid. n. 14. pag. 441.

Decimoseptimo, si pater prohibuit alienationem bonorum, eo quia voluit eadem bona semper stare in familia, addit. ad dec. 61. n. 55. pag. 441.

Decimooctavo, si pater promisit defensionem bonorum assignatorum, & observantiam omnium in institutum divisionis contentorum, addit. ad dec. 61. n. 56. pag. 441.

Aut si haec pacta sint reciproca, ibid. n. 57.

Ampla, quod, siantibus istis verbis, semper intelligatur facta donatio, etiam si pater expresse dixerit se dare in peculium, addit. ad dec. 61. n. 58. pag. 441.

Limita in simplici promissione de non contraveniendo, ibid. n. 59. pag. 441.

Decimonono, si defunctus filijs assignatoris, pater passus fuerit se bona divisa transire, & gubernare, pro suis negotiis aut eorum tutor, addit. ad dec. 61. n. 60. pag. 441.

Aut si aliquo modo passus fuerit dominium bonorum, penes filium exstare, addit. ad dec. 61. n. 61. pag. 441.

Vigesimo, si pater juramentum ad sui adjecerit, addit. ad dec. 61. n. 61. pag. 441.

Contra, ibid. n. 63.

Et haec secunda opinio verior, nisi aliae conjecturae concurrant, addit. ad dec. 61. n. 64. pag. 441.

Vigesimo primo, si assignatio facta sit in causam legitimam, addit. ad dec. 61. n. 65. pag. 441.

Argumentum peculii ultra id, quod fuit a testatore relictum, pertinet ad quem pro tempore spectat ipsum peculium, summ. dec. 47. n. 19. pag. 339.

Bona acquisita per filium, pauperem, & non industrium, regulariter ex substantia patris comparata dici debet, append. a. ad dec. 49. n. 1. pag. 339.

Maxime si pater in testamento declaraverit eadem a se emptam fuisse, & de eisdem disponit, filiusque positive acquirat, append. a. ad dec. 49. n. 10. pag. 339.

Talique acquirentia afficit etiam habentes causam a filio, append. a. ad dec. 49. n. 4. pag. 339.

Licet praedictae regulae locus non sit, quando agitur

de patre bannito, & confiscationem passus, ibidem n. 3. pag. 339.

Bene tamen locum habet, quando ex partita catastri apparet, proprietatem bonorum, quae afferuntur confiscata, penes patrem remansisse, append. a. ad dec. 49. n. 4. pag. 339.

Vel quando apparet, fructus bonorum filii considerat ad ratam taxae legalis fructuum quaque pro centenario, sufficientes esse nequique ad dictas acquisitiones faciendas, ibid. n. 5. pag. 339.

Donata filio contemplatione patris inter fratres conferuntur, dec. 59. n. 31. pag. 420.

Limita in donatis a Principe, ibid. n. 32.

Filiisfamilias nihil de proprio habere censetur, & quidquid acquirit, patri acquirit, append. a. ad dec. 49. n. 7. pag. 354.

Limita, quando idem probat habere peculium adventitium ex gr. portionem hereditatis avi materis, ibid. n. 8. pag. 354.

Sublimita, prout ibid. sub n. 16. & 19. pag. 354.

Hereditatis valor ad effectum praedictum commensuratus non est a valore tantum stabulium, cum ista contineat etiam mobilia, & pecunias, append. a. ad dec. 49. n. 9. pag. 354.

Maxime quando filius est possessor, & reus conventus, ibid. n. 10. pag. 354.

PECUNIA.

Acquirens rem proprio nomine ex aliena pecunia sit rei acquiritor dominus, nec teneatur ad aliud, quam ad pecuniae restitutionem, append. a. ad dec. 49. n. 3. pag. 361.

Ampla id procedere etiam in acquisitione facta per filiumfam ex paterna crumena, ibid. n. 4.

Et ex exstite praesumptum pecunia per filiumfam. numerata in emptione rei, append. a. ad dec. 49. n. 5. pag. 361.

Limita, quando filius, atque ab eo tantum habentes proprio, & non patris nomine rem emptam possiderent, ibid. n. 6. pag. 361.

Sublimita, prout ibid. n. 15. pag. 361.

Confiscationem passum verissime non est abundasse pecuniis, ex quibus investimenta facere potuisset, append. a. ad dec. 49. n. 13. pag. 361.

Maxime probato, quod luxuriae deditus esset, append. a. ad dec. 49. n. 14. pag. 361.

Item acquisitio facta per filium suo, & stirpis nomine, praesumitur facta ex pecunia patris, append. a. ad dec. 49. n. 14. pag. 361.

Appellationes pecuniae numeratae non veniunt credita hereditaria, & de ratione, dec. 1. n. 3. pag. 1.

Neque iura, & actiones, addit. ad dec. 1. n. 4. ubi remissum est.

Bona alienata cum pacto redimendi in dubio censentur redempta de pecunia relictorum, non fideicommissi, addit. ad dec. 18. n. 73. pag. 119.

Ampla etiam in herede sine inventario, addit. ad dec. 18. n. 73. pag. 119.

Contraque auctoritates procedunt concurrente praepo inveniendi a testatore, vel iudice appposito, ibid. n. 74. pag. 119.

Vel si passum redimendi appositum fuit ad commodum, & favorem fideicommissi, non si adjectum fuerit favore heredi gravati, addit. ad dec. 18. n. 75. pag. 119.

Etiam redemptio facta fuerit ex pecuniis propriis, ibidem.

Item bona acquisita a gravato nomine pro, -io, & pro heredibus in stipulatione positus ex pecunia, vel bonis hereditariis spectant ad heredes bonorum ejusdem gravati, non ad substitutos in fideicommissio, quibus solum competat ad id pretium pro rebus distractis a gravato, addit. ad dec. 47. n. 14. p. 310.

Et de ratione, ibid. n. 15.

Limita, quando adest praepo testatoris de investienda pecunia hereditaria, addit. ad dec. 47. n. 16. pag. 310.

Item quando heredes gravati essent non solvendo, ibid. n. 17.

Sublimita hanc secundam limitationem, si res esset in alium distracta titulo oneroso, quo casu nec in substitutionem

- fidium contra tertium daretur actio, addit. ad decif. 41. n. 18. pag. 110.
Dotalis pecunia comparatur fit dotale ex dotis privilegio, append. 5. ad dec. 49. n. 2. pag. 361.
Legata simpliciter, intelligitur de numerata, nec extenditur ad nomina debitorum, dec. 2. n. 5. pag. 2.
Maxime instantibus compellitur, & quæ sint, ibid. n. 6. & seq. pag. 2.
Inexadta non dicitur esse in hereditate testatoris, sed solum ius illam exigendi, dec. 1. n. 4. pag. 3.
Verba, donare tantum pecuniam numeratam significant, dec. 5. n. 1. pag. 3.
Maxime adjecta loci, & temporis expressione, in quibus pecunia ipsa deditur, ibid. n. 2.

POENA.

- Contraventione* unus ex pluribus ad fideicommissum vocatis, alii privati non remanent, addit. ad dec. 95. n. 2. pag. 565.
Nec contraventione patris, aut matris præjudicat filijs post eos jure proprio ad successionem venientibus, ibid. n. 2. pag. 565.
Culpa enim sui tenet auctores, & poena demerentibus, non autem benemerentibus imponitur, addit. ad dec. 95. n. 4. pag. 565.
Limita conclusionem, quod contraventione unius alii privati non remanent, quando constat de voluntate testatoris, quod voluerit ob unius contraventionem privare omnes emolumento hereditatis, addit. ad dec. 95. n. 5. pag. 565.
Est tunc causa privationis non est factum tertii, sed voluntas testatoris, qui talem suam bonis legem imposuit, addit. ad dec. 95. n. 6. pag. 565.
Talis voluntas elicitur, quando poena privationis est realis, insiciens totam lineam, quo casu filii nati post contraventionem non possunt vocare bona a substituto interim admissa, addit. ad decif. 95. n. 7. pag. 565.
Et de ratione, ibid. n. 9.
Secus si poena privationis sit personalis, addit. ad decif. 95. n. 8. pag. 565.
Et de ratione, ibid. n. 10.
In ratione privationis realis, & totam lineam inscientis præsumitur, testator odio habere non tantum contraventionem, sed & omnes descendentes eadem macula infectos, addit. ad dec. 95. n. 9. pag. 565.
Secus in ratione privationis personalis, addit. ad decif. 95. n. 10. pag. 565.
Exemplum privationis realis, & quæ inscit totam lineam, ibid. n. 11.
Item elicitur voluntas privationis realis, si contraveniens habuit sui pro mortuo, & perinde ac si sine liberis decessisset, cum substituitur alterius, & de ratione, addit. ad dec. 95. n. 12. pag. 565.
Item si testator privationem pluribus, & exiit repetit, & de ratione, ibid. n. 13. pag. 565.
Dispositio penaliter dicitur, non conditionalis, quando præcedit aliquod præceptum testatoris, decif. 96. n. 3. pag. 566.
Et unde resultat præceptum, ibid. n. 4.
Item quando præcedit simplex dispositio, & subsequitur ademptio conditionalis conditione potestativa, quæ continet iussum testatoris, dec. 95. n. 7. p. 566.
Pœnam nemo patri debet ex facto alterius, illa enim suos auctores transgredi non debet, decif. 96. n. 1. pag. 565.
Limita, quando sumus in residuo sub conditione, non autem puro, & penali, dec. 96. n. 8. pag. 566.
Et de ratione, ibid. n. 15. pag. 567.
Præceptum de non molestando factum diversis personis super diversis re, & in separata oratione, non censetur in alia dispositione repetitum, decif. 96. n. 17. pag. 567.
Neque ad effectum dispositionis penalis, decif. 96. n. 28. pag. 567.
Amplius etiam verba ex eorum generalitate repetitionem suaderent, dec. 95. n. 19. pag. 569.
Testatoris mens poenam a conditione distinguit, decif. 96. n. 20. pag. 567.
Dispositio, quæ non valet ut poena, potest valere ut voluntas testatoris, dec. 96. n. 25. pag. 568.

- Maxime stante clausula omni meliori modo*, & de ratione; ibid. n. 26. pag. 568.
Fortius si sit in fine positæ, & geminata, dec. 96. n. 27. & 28. pag. 568.
Contra, quod dicta clausula operetur in re dubia, non autem in clavis, dec. 96. n. 27. pag. 568.
Item operatur, ut actus gestus uno modo expresso n. valido, sublimetur ex alio non expresso, qui sit validus, dec. 96. n. 29. pag. 568.
Præceptum de aliquo faciendo, vel non faciendo de substantia dispositionis penalis, adeo ut abique illo nunquam poena datur inducta, addit. ad decif. 96. n. 8. pag. 569.
Exemptio fit etiam in materia penali, ne dispositio reddatur clausura, dec. 95. n. 4. pag. 558.
Impositio a testatore heredi, qui non præstitit fidei iustitiam intra quoddecim dies ad favorem legatarum, ut possit libere, & sine molestia uti rebus legatis, non debetur, si heres non fuit requisitus ad fidei iustitiam præstandam, dec. 85. n. 7. pag. 509.
Minor est statuenda, ubi minus est delictum, addit. ad dec. 49. n. 14. pag. 556.
Nemo hodie, quacumque poena sit condemnatus, efficiat servus poenæ, addit. ad dec. 49. n. 2. pag. 555.
Non attenditur, quando venit improprie, & non in vera significatione vocabuli, summ. dec. 85. n. 42. p. 514.
Privationis in casu alienationis, sequuta alienatione, ipso jure incurritur, & jus queritur subitum, decif. 97. n. 1. pag. 571.
Specialis impedit generale, summ. dec. 85. n. 52. p. 514.
Statuti tollit poenam pariter communis, summ. decif. 85. n. 52. pag. 514.
Statutum mandans sub certa poena, quemlibet infra certum terminum denunciare venientes immunes, non adest personarum immunes, summ. decif. 85. num. 11. pag. 514.
Item quando aliquid disponit etiam prohibendo, & in casu contraventionis imponit poenam, tunc in dubio adus non censetur annullatus, & de ratione, summ. dec. 85. n. 50. pag. 514.
Trirremium succedit in locum damnationis ad opus publicum, dec. 49. n. 4. pag. 553.
Vel damnationis in metallum, addit. ad dec. 49. n. 1. pag. 553.
Damnatus in perpetuum ad triremes, perpetuo est inestimabilis, dec. 49. n. 9. pag. 553.
Ultimi supplicii differtur contra mulierem habentem ventrem pregnantem, dec. 2. n. 19. pag. 7.

PERDUELLIS.

- Pater restituitur cum clausula ne si bonum non manifestet recuperat etiam clausula adventuratum per filium perceptos, & invellos*, append. 2. ad decif. 49. n. 32. pag. 565.
Patrem perduellionis damnatum amittere patriam potestatem adeo clarum non est, ut contrarium affirmari nequeat, append. 1. ad dec. 49. n. 31. pag. 564.
Perceptus de fideicommissum, 12 datur, & exollitur, addit. ad dec. 16. n. 35. pag. 96.

PERITI.

- Calculatores eligi debent ad effectum reddendæ rationis administrationis*, dec. 21. n. 43. pag. 159.
Rationis fideicommissi ex clausula, vel conjecturatur habet locum in divisione facta a partibus, non in divisione facta a peritis, vel a iudice, & de ratione, decif. 19. n. 175. pag. 141.
Amplia, etiam si sit clausula munita, ibid. n. 74.
Cetera super hac materia vide in verbo Divisio.

PERMISSIO.

- Inter permittere, & prohibere datur medium, neque non permittere, nec prohibere*, decif. 52. num. 20. pag. 577.

PERMUTATIO.

- Contradus, in quo sit admixta emptio, & permutatio quam naturam retinet*, dec. 20. n. 41. pag. 141.
In contradibus permutations, & venditionis videtur de-

debetur non obstante scientia, rem esse evidenti subiectam, add. ad dec. 10. n. 9. pag. 128.
In permutatione non datur per eversione actio ad interese, sed ad repetendum id, quod datum fuit, dec. 37. n. 23. pag. 134.

PERPETUITAS.

Agnationis ratio, & perpetuum fideicommissum cessat, cum proximior, qui potest esse femina, non est gravatus restituere, dec. 44. n. 40. pag. 128.
Prout quando nulla adest prohibitio alienationis, dec. 44. n. 41. pag. 128.
Arguitur ex verbis *si nullo unquam tempore*, quod omnem casum, & tempus comprehendunt, dec. 18. n. 4. pag. 150.

Item ex verbis *per aliquem ex donatariis*, quod omnes nominatos, & comprehensos comprehenduntur, ibid. n. 5. pag. 150.

Conjectura provocatione postorum in conditione dicitur ex anniversario perpetuo pro anima testatoris, dec. 33. n. 39. p. 151.

Limita, quando dictum omnis non est in iunctum omnibus descendentibus, sed tantummodo heredibus scriptis, ibidem n. 40. p. 151.

Item per admittenda vulgaris anomalia, ad hoc, ut, caducto medio, gradu subsequens virtute illius admittatur in locum gradus preteriti, conjectura est ex perpetuitate, & voluta duratione fideicommissi, donec existerent aliqui de linea infinitum, add. ad dec. 100. n. 61. p. 606.

Item est conjectura, substitutionem esse indefinitam, & non restrictam ad certum, & determinatum tempus, add. ad dec. 100. n. 99. p. 608.

Perpetuitas tamen hac debet esse expressa, nec sufficit, quod resultet ex verbis collectivis, addit. ad dec. 100. n. 104. p. 608.

Diffinitio perpetuitatem denotat, dec. 84. o. 17. p. 512.
Et omne tempus includit, dec. 93. n. 111. p. 513.

Aliquando tamen interpretatur secundum subiectum materiam, dec. 84. n. 18. p. 512.

At a propria verborum significatione non est recedendum, ibid. n. 19.

Fideicommissum perpetuum arguitur ex prohibitione alienationis pro conservatione agnationis, dec. 18. n. 7. p. 120.

Item favore familie inducitur esse perpetuum, & reale, ibid. n. 9. p. 120.

Item ex desiderio expresso conservandi bona in agnatione, add. ad dec. 18. n. 5. p. 115.

Limita in fideicommissis relicto familie, & agnatis simpliciter, add. ad dec. 18. n. 6. p. 115.

Fortius fideicommissum perpetuum inducitur favore omnino de familia, si testator declaravit vellet ea perpetuare bona, addit. ad dec. 18. n. 7. pag. 115.

Item si addiderit omnia assumendi cognomen, & arma omnibus substitutis, ne nomen ejus familie periret, add. ad dec. 18. n. 8. p. 115.

Limita, si ingruerit solum filius absque ulteriori progressu, vel sine verba perpetuitatem denotantibus, add. ad dec. 18. n. 9. p. 115.

Item fortius perpetuum fideicommissum inducitur, dici debet, si adiecta fuerit prohibitio alienationis, ad hoc ut bona conferrentur in familia, & agnatione, add. ad dec. 18. n. 10. p. 115.

Propter verba perpetuitatem denotantia fideicommissum a prohibitione alienationis resultans extenditur ultra quartum gradum in infinitum, add. ad dec. 43. n. 46. p. 327.

Contra, quod non obstantibus verbis perpetuitatem denotantibus fideicommissum resultans a prohibitione alienationis quartam generationem non ceditur, add. ad dec. 43. n. 47. p. 327.

Hac tamen opinio fundatur in auctoritate Nov. 119. Justiniani, de qua tamen dubitant non pauci opinantes fuisse unam ex illis, quas Tribonianus pecunia corruptus ambiguit, & obscurè composuit, ibid. n. 48. p. 327.

Dispositio dictae Novellae procedit solum ad effectum impediendi revocationem alienationis factae in tertium post quartam generationem, secus ad effectum

etiam impediendi testatoris prohibitionem alienationis in perpetuum, add. ad dec. 43. n. 50. p. 322.

Hac declaratio reprobat, ibid. n. 60. p. 322.

Respondetur fundamentum contrarie sententiae desumpto ab inextinguibilitate litium, add. ad dec. 43. n. 61. p. 322.

Item non procedit dicta Novella, quando perpetuitas a testatore voluta verbis amplis, effratis, & pragnantibus est expressa, & exemplifica ut ibidem n. 62. p. 322.

Ampla etiam voluntas testatoris ex conjunctis colligatur, add. ad dec. 43. o. 69. p. 322.

Passum de retrovendendo praescribitur spatium triginta annorum, nisi adesset verba perpetuitatem, & infinitatem denotantia, vel emptor promittit toties retrovendere, quoties praescriptio completa erit, add. ad dec. 18. n. 19. p. 116. & n. 16. p. 118.

Hac opinio procedit stantibus verbis generalibus, multum amplis, & geminatis, vel si promissa fuerit retrovenditio, nulla praescriptione obstante, add. ad dec. 18. o. 10. p. 116.

Item si enormissima laesio concurreat, quae passum temporale efficit perpetuum, add. ad dec. 18. o. 27. p. 116.

Ampla in modico lapsu ultra triginta annos, quae non obstat, etiam non concurrente laesione, add. ad dec. 18. n. 23. p. 116.

Verba perpetuitatem importantia, si referantur ad personam, restringuntur ad ejus vitam, dec. 18. n. 28. pag. 116.

Et iusta subiectam materiam, ibid. n. 33. p. 116.

Maxime stante verisimili mente testatoris, & ideo hoc desumatur, dec. 18. n. 34. p. 116.

Verba perpetuitatem denotantia, in fine posita, ad omnia referuntur, add. ad dec. 100. n. 100. p. 608.

PERSONA.

Exclusio sibi metipsi non datur, nisi reduplicatis personis, & concurrente utraque qualitate evidenti, & evincens, dec. 10. n. 38. p. 146.

Legitimatus personae probatur ex libro Decimarum, dec. 97. n. 15. p. 572.

Item ex confessione adversarii, qua non est validior probatio, dec. 97. n. 16. p. 572.

Prædilectio, quae dicitur, vid. in verb. *Prædilectio*.
Verbum incipere, quod importat *ergo ibi, & tu mihi* non includit potius personam loquentis, dec. 19. n. 14. pag. 124.

Una, & eadem persona est haeres cum defuncto, dec. 19. n. 33. p. 124.

PERTINENTIA.

Appellatio prædii, & pertinentiarum veniunt terrae vulgo *spersate*, quando ex destinatione patrimonialis fuit ex illis constitutum unum prædium, add. ad dec. 17. n. 1. p. 156.

Cetera, vide in verb. *Definitio*.
Item venit domus, seu ædificium in prædio existentem, add. ad dec. 17. n. 15. p. 157.

Ampla, si ædificia sunt rustica ad usum coloni, siue ad usum domini, ibid. n. 14. p. 157.

Et quid ad effectum læsionis probandæ, add. ad dec. 17. o. 1. p. 157.

Limita in dispositione facta de agro, seu terra, cuius appellatione proprie non venit fundus cum domo, & hæc est consuetudo Civitatis Florentinæ, add. ad dec. 17. n. 18. p. 157.

Cassella ejusdem villæ probat prædium esse de pertinentia Castri, vel altius capitis boorum, dec. 11. n. 1. p. 152.

Item testis probat illud esse de pertinentia Castri, vel possessionis, dec. 11. n. 1. p. 152.

Fideicommissum inducitur super agro, & terris non comprehendit fundos habentes domum, seu villam, add. ad dec. 17. n. 9. p. 157.

Invenit concessa super prædio, præcipue enim iuribus, & pertinentiis comprehenditur domus in prædio existens, dec. 17. o. 16. p. 157.

Et ex quibus probetur existentia domus in prædio, ibid. n. 17. p. 157.

- In *quodlibet* facta cum omnibus iuribus, adiacentibus, & pertinentiis competentibus, etiam ratione solius possessionis, sufficit possessio venditoris, siue de a jure, siue de facto, siue iusta, siue iniusta, add. ad dec. 21. n. 21. p. 157.
- Et venit in ea solum portio ad venditorem, vel donantem spectans, quavis facta generaliter, & amplissime, ibid. n. 22.
- In dubio facienda est interpretatio pro comprehensione contra venditorem, add. ad dec. 21. n. 20. p. 157.

PETITIO.

- Judicium* petitionis hereditatis comprehendit omnia iura hereditaria, etiam specialiter non expressa, dec. 11. n. 1. p. 67.
- Non auditur, qui petit id, cuius contrarium non esset petiturus, dec. 16. n. 13. p. 111.

PIA CAUSA.

- Conditio, si sine filijs*, subintelligitur per l. cum avos, non obstante favore pie cause, decif. 54. n. 40. pag. 301.
- Limita in legato non multi valoris, ibidem n. 41. pag. 301.
- Conjectura* vocationis postorum in conditione eruitur ex substitutione pie cause, cuius favore omnes in conditione prelati inclusi vocati censentur, append. 1. ad dec. 11. n. 13. p. 173. & append. 3. n. 12. p. 176.
- Conjectura* pro transmissione legati, seu fideicommissi conditionalis oritur ex eo, quod ea non facta minus dilectus prederetur magis dilecto, vel aliud sequeretur absurdum, etiam si ultimus substitutus foret locus plus, add. ad dec. 28. n. 75. p. 119.
- Dispositio* commissi alterius liberæ voluntati favore pie cause substituitur, add. ad dec. 95. n. 37. p. 564.
- Secus si facta sit spe vicissitudinarie institutionis, ibidem n. 38. & seq. p. 564.
- Ratio est, quia dispositiones omnes ita capere, etiam si privilegissimæ, veluti dispositio militis, sunt a jure improbatæ, add. ad dec. 95. n. 36. p. 564.
- Item non valet capta dispositio favore pie cause, quando non ipse testator disponit in piam causam, sed commissarius, cuius liberæ voluntati dispositio commissi est, commissionem explicat favore pie cause, add. ad dec. 95. n. 40. p. 564.
- Favor* pie cause non operatur extensionem fideicommissi conditionalis de casu ad casum, add. ad decif. 15. n. 46. p. 80.
- Limita in extensione de persona ad personam, add. ad dec. 15. n. 47. p. 80.
- Fortius non admittitur, si sint verba limitativa, & restrictiva, ibid. n. 48. p. 80.
- Limita tamen, si reocadat dubia ex circumstantiis hinc inde militanti, quo casu favor pie cause prævalere debet, add. ad dec. 15. n. 49. p. 80.
- Item si in favor pie cause non inducit malam fidem, & operatur suumque restitutionem, nisi agatur de alienatione rei Ecclesiastica, nulla ob defectum beneplaciti, add. ad dec. 51. n. 54. p. 301.
- Favor* pie cause ultimo loco vocatæ recipitur testatoris dispositio, licet non contrigerit casus secundum ordinationem ab eo factam, decif. 78. n. 9. & 13. p. 443.
- Alia, vid. infra in verb. *Privilegium*.
- In *duobus* pio pia causa est responsum, dec. 54. n. 44. p. 301. & add. ad dec. 100. n. 62. p. 606.
- Prædictum in concursu extinet a testatore neglecti, add. ad dec. 100. n. 63. p. 606.
- Quæra* non sunt inducenda contra disponentis voluntatem, nec ad favorem pie cause id fieri potest, decif. 16. n. 26. p. 92.
- Petit in conditione favore pie cause vocati dicuntur, dec. 78. n. 10. p. 483.
- Privilegium* pie cause non extenditur, ut habeat bona contra mentem testatoris, dec. 30. n. 61. p. 131.
- Cessat, quando pio causa concurrens cum paupere, decif. 30. n. 61. p. 131.
- Ratiocinatio* extenditur de tempore ad tempus, stante, & verisimili mente testatoris, cuius conjectura est fa-

vor pie cause, add. ad dec. 16. n. 40. p. 89.

Veritas ab intestato, & habens voluntatem testatoris præferitur etiam Ecclesie, dec. 30. n. 64. p. 131.

PLURALITAS.

- Conditio, si ambo decesserint sine filiis*, non verificatur, quando unus tantum decessit sine filiis, decif. 30. n. 1. p. 117.
- Limita, prout in d. dec. n. 40. p. 130.
- Pluralitas enim numerus de uno non contestatur, decif. 30. n. 2. p. 117.
- Et dictio ambo a testatore expressa exigit conditionem verificari in omnibus, dec. 30. n. 3. p. 117. & n. 4. p. 118.
- Limita, prout in d. dec. 30. n. 47. p. 130.
- Item substitutus, si ambo decesserint sine filiis, admittitur, licet solummodo impleta sit conditio in persona ultimi decessentis, dec. 30. n. 32. & 33. p. 118.
- Maxime, quando non superest persona, quæ ex verisimili mente excludat substitutum, dec. 30. n. 34. pag. 119.
- Dispositio, tunc, & ex causa*, impedit, ut pluralitas resolvatur in suas singularitates, dec. 30. n. 20. p. 118.
- Contrarium in terminis l. heredes mei §. cum sit ad Trebell. dec. 30. n. 55. p. 130.
- Ampla ut prima conclusio locum habeat, etiam si agatur de casu simili, dec. 30. n. 20. p. 118.
- Et facit, ut substituti non admittantur, nisi quando omnes instituti sine filiis decesserint, dec. 30. n. 21. p. 118.
- Dictio tunc, & ex causa, in specie Tre. in l. heredes mei §. cum sit, amittit vim taxativæ, dec. 30. n. 55. p. 130. & n. 73. p. 131.
- Maxime si alias excluderentur venientes ab intestato, dec. 30. n. 56. p. 130.
- Cetera super his vide infra in verb. *Resolutio*.
- Dispositio Testis in l. heredes mei §. cum sit ad Trebellianum*, quo casu locum habeat, dec. 30. n. 13. pag. 118.
- Non habet locum, quando testator solutus est & declarari, dum vult aliqui in singulari numero verificari, dec. 30. n. 14. p. 118.
- Contra, in d. dec. 30. n. 67. & 68. p. 131.
- Item non habet locum Tre. in l. heredes mei §. cum sit, in legato particulari, sed dumtaxat in fideicommissio universalis, dec. 30. n. 28. p. 119.
- Contrarium n. 48. & seq. d. dec. 30. p. 119. ubi respondentur contrariæ auctoritates, & rationes, & n. 74. p. 131.
- Identitas* bonorum probatur per exclusionem pluralitatis, dec. 30. n. 75. p. 497.
- Personæ identitas probatur ex identitate nominis, nisi probetur pluralitas, dec. 30. n. 8. p. 111.
- Resolvitur*, vel non resolvitur in singularitates, vide promissæ in verb. sequentibus.
- In dividuis resolvitur in singularitates, dec. 30. n. 51. pag. 130.
- In legatis non resolvitur in singularitates, dec. 30. n. 5. p. 115.
- Contra n. 41. & seq. p. 130.
- Regulariter* non resolvitur in singularitates, decif. 30. n. 42. p. 120.
- Limita in substitutionibus diversæ effectus, dec. 30. n. 43. p. 120.
- Et quando æquum est eam fieri, dec. 30. n. 44. p. 120.
- Quando resolvitur in singularitates, vel non, dec. 30. n. 50. p. 120. & vide infra verb. *Substitutio*.
- Substitutio pluribus simpliciter copulativa facta resolvitur in plures singularitates, decif. 30. n. 46. pag. 120.
- In fideicommissaria substitutione pluralitas resolvitur in singularitates, dec. 30. n. 50. p. 120.
- Substitutus pluribus bñ conditione, si sine filiis, si unus ex eis sine liberis decessat, admittitur ad illius portionem, resoluta pluralitas in singularitates, dec. 11. n. 3. p. 17. & n. 10. p. 60.
- Ampla, siue substitutio sit facta simpliciter, & indefinite, siue copulativa, & collectivæ, vel universaliter, & distributive, dec. 11. n. 3. p. 17.
- Item ampla, etiam si substitutio facta sit per ablativos absolutos, dec. 11. n. 3. p. 17. & n. 10. p. 60.
- Et præcipue locum habet conclusio, si substitutio

fit facta transverſibus, vel extraneis, & de ratione, dec. 11. n. 4. p. 57.

Persona, quæ ex verisimili mente testatoris excludit substitutum, non dicitur ea, quæ coniuncta est gravato, & illi succedit ab intestato, nisi ulterius sit de descendendis testatoris, dec. 11. n. 6. p. 58.

Item multo magis pluralitas resolvitur in singularitates, si concurrat præsumpta voluntas testatoris, & unde eliciatur, dec. 11. n. 7. p. 58. & decif. 30. n. 45. p. 130.

In substitutione fideicommissaria verba succedant illis important, ut quilibet, in cuius persona purificata est conditio, censatur gravatus partem suam restituere, dec. 11. n. 9. p. 58.

Inter ephæredes etiam deficiente reciproca, censetur reservata legitima successio ab intestato ad exclusionem substituti, dec. 11. n. 16. p. 59.

Sed hæc opinio reprobat, ibid. n. 17.

Vel ad futurum procedit in substitutione directa populari, non autem in fideicommissaria, dec. 11. n. 18. p. 59.

Vel in descendendis testatoris, non autem in transverſibus, & de ratione, ibidem n. 19.

Pluralitas non resolvitur in singularitates, quando testator substituit in casu prædicto, dec. 11. n. 20. pag. 59.

Intellige, si ulterius addit dictio taxativa *tunc*, & de ratione, dec. 11. n. 21. p. 58.

Contra, quod etiam abest verba *tunc*, & *ex casu*, pluralitas resolvitur in singularitates, quando non superest persona, quæ ex verisimili mente testatoris substitutum excludat, dec. 11. n. 23. p. 59.

Verba *tunc*, & *ex casu* non impediunt extensionem, ad casum similem, in quo sit eadem ratio, & præsumpta mens testatoris, dec. 11. n. 22. & 23. p. 59.

Substituti sub eadem conditione dicuntur copulati, dec. 11. n. 24. p. 59.

Pluralitas, quando est de forma, non resolvitur in singularitates, dec. 11. n. 26. p. 59.

Conditio copulativa ut purificetur, utriusque copulati concurrere requirit, dec. 11. n. 27. p. 59.

Intellige, quando unus tantum est gravatus sub conditione copulativa, secus si plures, dec. 11. n. 28. pag. 59.

Item pluralitas resolvitur in singularitates ex præsumpta mente testatoris, quamvis substitutum facta sit per ablativos absolutos, dec. 11. n. 29. p. 60.

Verba pluralis numeri simpliciter prolata resolvuntur in singularitates, ibidem n. 30. p. 60.

Substitutio post mortem plurium institutorum resolvitur in singularitates, & de ratione, add. ad decif. 11. n. 1. p. 61.

In contrahibus regulariter in singularitates non resolvitur, add. ad dec. 11. n. 4. p. 61.

Et in quibus contrahibus hoc procedat, in quibus non, ibid. n. 5. p. 61.

Declara primam conclusionem procedere in substitutione fideicommissaria, add. ad dec. 11. n. 6. p. 61.

Secundam in substitutione vulgaris, & de ratione, addit. ad dec. 11. n. 7. & 8. ubi remissive p. 62.

Ratio differentie consistit in iure accrescendi, quod non datur in prima substitutionis specie, & non censetur substitutum in altera, & de aliis rationibus, add. ad dec. 11. n. 12. & 10. ubi remissive p. 62.

Maxime, quia vulgaris facta pluribus, dicitur facta toti gradui, & in defectum illorum plurium, addit. ad dec. 11. n. 11. p. 62.

Limita, ut detur substitutio etiam in vulgaris, si plures descendentes substituti fuerint pluribus personis, secus si duobus, vel pluribus unus substitutus sit, add. ad dec. 11. n. 13. p. 61.

Item limita, quando minus dilectus, & minus honoratus consequetur vius magis dilectus, & magis honoratus, add. ad dec. 11. n. 13. p. 61.

Vel aliter constaret, talem esse mentem testatoris, ibid. n. 14. p. 61.

Limita, ut non resolvatur in fideicommissaria in præiudicium personæ prædictæ, add. ad dec. 11. n. 15. p. 62.

Talis persona dicitur coniunctus, qui potest habere ius accrescendi, ibidem n. 16. p. 62.

Ampla limitationem procedere tam in fideicommissaria,

quam in contrahibus, addit. ad dec. 11. n. 17. pag. 62.

Declara tamen, ut hæc persona prædicta non excludat hæredem institutum ab altero ex invicem substitutis, si careat titulo, & iure succedendi gravato, cum illi solum præservata sit legitima successio ab intestato, ibid. n. 18. pag. 62.

Substitutio pluribus distributive facta, per uniusqueque mortem purificata dicitur, addit. ad dec. 11. n. 19. pag. 62.

Limita, ut distributiva assumat naturam conjunctivæ, si superest persona prædicta, ibid. n. 20. pag. 62.

Sublimita, si substitutio facta fuerit nedum distributive, sed etiam collective, ut per verba *etiam obitu de iure, & de iustis*, addit. ad dec. 11. n. 21. pag. 62.

Persona prædicta dicitur illa, quæ est proximior ab intestato, succedit in totum, & substitutum excludit, addit. ad dec. 11. n. 22. pag. 62.

Nec sufficit, quod sit equalis in gradu, ibid. n. 23.

Amplia, ut hoc casu pluralitas resolvatur etiam ad exclusionem iuris accrescendi, vel potius non decrecendi, addit. ad dec. 11. n. 24. pag. 63.

Item requiritur, quod sit de descendendis testatoris, addit. ad dec. 11. n. 25. & 24. pag. 63.

Declara, ut prædictus non dicitur descendens in conditione positus, ad exclusionem alterius descendens substituti, addit. ad dec. 11. n. 26. pag. 63.

Prædicti dies motus filii fratris præmortui, qui ex liberis testatoris existunt, & ab intestato substitutum excludunt, ibid. n. 27. pag. 63.

Item filii in portione relicta patri, addit. ad dec. 11. n. 28. pag. 63.

Non dicuntur, qui sunt transverſales, ibid. n. 29.

Et multo minus uxor, quæ ad exclusionem filiorum viro non succedit, addit. ad dec. 11. n. 30. pag. 63.

Limita in prædictam conclusionem in fratre, qui portione fratris præmortui substitutum excludit, addit. ad dec. 11. n. 31. pag. 63.

Prædictus dicitur masculus, qui vigore Statuti feminam excludit, addit. ad dec. 11. n. 32. pag. 63.

Item qui magis est aptus ad conservationem agnationis a testatore exoptam, ibid. n. 33. pag. 63.

Prædictus ut quis dicitur, necesse est, ut sit vocatus, vel saltem in conditione positus, addit. ad decif. 11. n. 35. pag. 63.

Positus in conditione solum respectu patris non patitur prædictus dicitur ad bona patris, non ad illa alterius, ibid. n. 36. pag. 63.

Pluralitas in singularitates sortis resolvitur, si non, addit. dictiones restrictivæ, add. ad dec. 11. n. 37. pag. 63.

Limita illis concurrentibus, ibid. n. 38.

Restrictivæ non dicuntur dictiones *ex casu*, vel *casu quo*, sed demonstrativæ, addit. ad decif. 11. n. 39. pag. 63.

Contrarium tenentes enumerantur, ibid. n. 40. p. 63.

Limita superiorem conclusionem, si addita fuerit dictio *tunc*, non *alio*, *tunc* tam, vel similis, addit. ad dec. 11. n. 41. pag. 63.

Contrarium etiam hoc casu qui teneant, ibidem n. 42. pag. 63.

Resolutionem non impedit dictio *de*, & quomodo hære dicitur, addit. ad dec. 11. n. 43. pag. 63.

Amplia, etiam apposta sit in substitutionem facta per nomina propria institutorum, addit. ad decif. 11. n. 44. pag. 64.

Item non impediunt verba collectivæ *si uterque*, *si unus*, *si omnes* non ex proprietate verborum, sed ob præsumptam mentem testatoris, addit. ad dec. 11. n. 45. pag. 64.

Fortius admittitur resolutio, si illa verba deficiant, ibid. n. 46. pag. 64.

Et si testator dividit partes, assignando eui libet ex hæredibus suam, addit. ad dec. 11. n. 47. pag. 64.

Item si mediante verbo distributivo *cuiusque* vel simili, institutio sit resoluta, nam ex hoc arguitur ad substitutionem, addit. ad dec. 11. n. 48. pag. 64.

Item si resolutionem in singularitates in aliis testamentis paribus se velle testator expressit, addit. ad dec. 11. n. 49. pag. 64.

Et si converso non dicitur voluit, si alibi fuerit expressa voluit, ibid. n. 50. pag. 64.

Limita.

Limita, quod ex una parte non arguatur ad aliam, concurrentibus conjunctis in contrarium, addit. ad dec. 11. n. 51. pag. 64.

Item flantibus conjunctis, verba, *sancto, famore*, & copula *et* impediunt resolutionem, addit. ad dec. 11. n. 51. pag. 64.

Reciproca deficientia inter primos arguit voluntatem testatoris pro resolutione pluralitatis in singularitates, addit. ad dec. 11. n. 51. pag. 64.

Sicuti ejus appositio resolutionem excludit, addit. ad dec. 11. n. 54. pag. 64.

Amplia, siue substitutus sit de liberis testatoris, siue extraneis, ibid. n. 51. pag. 64.

Expenditur textus in *l. heredes mei* etiam in casu reciproce resolutionem admittens, addit. ad dec. 11. n. 56. pag. 64.

Ejus decemio cum prima opinione conciliatur, & in quibus casibus respectu ambie procedatur, addit. ad dec. 11. n. 57. pag. 64.

Prima absolute procedit, quando reciproca nedum voluta fuerit inter primos, sed etiam inter eorum descendentes, addit. ad dec. 11. n. 58. pag. 64.

Et sic non admittitur resolutio in substitutione facta in defectu linearis heredis, addit. ad dec. 11. n. 59. pag. 64.

Defectus reciproce substituti, pluralitas in singularitates resolvitur, siue agatur de portione primi, siue ultimi, addit. ad dec. 11. n. 60. pag. 65.

Ratio equalitatis servanda est circumstantia induciva resolutionis, ibid. n. 61. pag. 65.

Amplia hoc procedere etiam in contrahibus, addit. ad dec. 11. n. 61. pag. 65.

Declara, ut illud argumentum locum habeat dumtaxat inter institutos, non inter substitutos, addit. ad dec. 11. n. 63. pag. 65.

Instituti duobus heredibus cum onere ducendi uxorem ad propagationem familiaris, si unus inuicem decessit, admitti debet substitutus cum eodem onere vocatus, addit. ad dec. 11. n. 64. pag. 65.

Pluralitas in singularitates non resolvitur, si ita fuerint conjuncte, addit. ad dec. 11. n. 66. pag. 65.

Judicium voluntatis exclusivum resolutionis desinitur a natura rei, que fit individua, ubi afferuntur varia exempla, addit. ad dec. 11. n. 67. pag. 65.

Item ex diversitate rationis in quibus, ac in plurali, focus si eadem muliet, ibid. n. 68. pag. 65.

Item ex quo unus effectus fuit consideratus, focus si diversus, addit. ad dec. 11. n. 69. pag. 65.

Item si pluries geminata, & reiterata est locutio in plurali numero, addit. ad dec. 11. n. 70. pag. 65.

Contra, quod hanc circumstantiam a Rota nostra non fuerit admissa, ibid. n. 71. pag. 65.

Item non resolvitur in leguo rei particularis, focus si substitutio facta fuerit simpliciter, vel in tota hereditate, addit. ad dec. 11. n. 72. pag. 65.

Maxime si particulari fideicommissum fuerit ordinatum super re insigni, ibid. n. 73. pag. 65.

Fortius si legatarii fuerint, & verbis conjuncti, addit. ad dec. 11. n. 74. pag. 65.

Pluralitas non resolvitur in singularitates, quando posita sunt in conditione, & de ratione, addit. ad dec. 11. n. 75. pag. 65.

Limita, si pro resolutione militet conjunctura mens testatoris, ibid. n. 76. pag. 65.

Item non resolvitur in casibus, in quibus non est locus juri accrescendi etiam post agnitionem, & quantum emolumentum, addit. ad dec. 11. n. 77. & 78. pag. 65. ubi de ratione.

Item non datur resolutio, si resisteret aliquod absurdum repugnans menti testatoris, addit. ad dec. 11. n. 79. pag. 65.

Et ex converso resolvitur, quando ea non facta idem sequeretur, ibid. n. 80. pag. 65.

Substitutus pro resolutionem admittit, cum admittatur post aditam hereditatem, per fideicommissariam succedit, addit. ad dec. 11. n. 81. pag. 65.

Articulum, quando pluralitas resolvitur in singularitates, qui tractant, ibid. n. 82. pag. 65.

Singularis numerus ex sua proprietate non comprehendit pluralem, dec. 15. n. 57. pag. 110.

Declara, ut ibid. n. 58.

Singularitatem pluralitas demonstrat, testatorem fuisse,

sollicitum, ne intestatus moreretur, dec. 32. o. 71. pag. 194.

PORTIO.

In *fideicommissum* universali comprehenduntur etiam portiones coheredum, quæ per fideicommissum obveniant gravato, dec. 46. n. 6. pag. 356.

Amplia non obstantia divisione in *alios*, dec. 45. n. 16. pag. 356.

Cetera vide in verbo *Prælegatum*.

Testator pluribus heredibus legando, censetur fidem, cuilibet eorum pro hereditaria portione elegisse, dec. 30. n. 50. pag. 130.

Et quilibet solum pro dicta hereditaria portione, & non pro portione coheredis conveniri potest, ibid. n. 51. pag. 130.

POSITI in conditione. Generalia.

Affixio testatoris arguitur ex positione in conditione, præcipue in descendentibus, dec. 1. n. 40. pag. 104.

Conditio *si sine filio* compendiose continet vulgarem, & potest interpretari de fideicommissaria, dec. 1. n. 44. pag. 7. & dec. 11. n. 46. pag. 161.

Limita ubi viget consuetudo, prout Florentia, pro opinione *gliffi in l. Lucius*, dec. 1. n. 15. pag. 7. dec. 11. n. 1. pag. 160. & n. 37. pag. 161. & ibi addit. n. 1. pag. 166.

Alia vide in verbo *Festri in conditione, ex quibus conjecituræ censentur vocati, vel non*.

Exclusio substituti non a filiis in conditione positis, sed a defectu conditionis procedit, dec. 11. n. 68. pag. 64.

Festri in conditione sub nomine liberorum idem importat, ac expressa positio masculorum, & feminarum, dec. 11. n. 64. pag. 163.

Festri eorum, qui non excludunt substitutum nullam inducit vocationem, dec. 1. n. 37. pag. 60.

Reciproca non reflat inter positis in conditione, dec. 11. n. 1. pag. 133.

Etiam referuntur in descendentibus testatoris, dec. 11. n. 3. pag. 133.

Limita, ut ibidem n. 5. & seq.

Festri sub nomine heredum, si verba ampla sint, & generalia, & filii in conditione positi in alia parte sint substituti, addit. ad dec. 11. n. 45. pag. 166.

POSITI in conditione ex quibus conjecituræ censentur vocati, vel non.

Accepit, & intricata est questio, an censentur dispositive vocati, & qui eam tractant, addit. ad dec. 33. n. 37. pag. 387.

An, & quando dicantur vocati, & quæ sint conjecituræ a Doctoribus approbate, & reprobatæ, remittit, addit. ad dec. 11. n. 1. pag. 141.

Conjectura singule, quæ non potest, simul junctæ juvant ad vocationem posterorum in conditione, dec. 1. n. 38. pag. 9. append. 1. ad dec. 11. n. 1. pag. 171. append. 3. n. 13. pag. 178. & dec. 9. n. 17. pag. 141.

Maxime quando tendunt ad conservandum vocationem posterorum in conditione, qui ab intestato succedere non poterant ob patris, vel matris premortuam, append. 1. ad dec. 11. n. 19. pag. 171.

Amplia, etiam si sint leves, & de ratione, dec. 1. n. 39. pag. 9.

Limita tamen, ut ibidem n. 41.

Item intellige, quando sunt conjecituræ in suo genere concludentes, & inducentes animam Judicis ad ita credendum, dec. 11. n. 73. pag. 164.

Licet essent viginti, aut triginta, aut mille, non sufficerent, nisi sint probabiles, & ex expressis in testamento inferantur, dec. 11. n. 74. pag. 164.

Conjecturæ pluribus quovis non sunt iudicanda fideicommissa, dec. 1. n. 42. pag. 9.

Et a regula, quod positi in conditione non censentur vocati, non recedunt, nisi ex conjecituræ concludentibus, non ex ambiguis, & frivolis, addit. ad dec. 11. n. 43. pag. 170.

Et juxta admittuntur concomitantibus solum effectibus, & validis, aliis secus, addit. ad dec. 11. n. 44. pag. 171.

Am.

Ampliā, quamvis veretur in descendentes, in quibus licet ieviores sufficiant, debent tamen concludere voluntatem esse vocandi, ibid. n. 45. p. 171.
In d. ipso iure transverſales debent esse vehementiores, & urgentes, append. 1. ad dec. 11. n. 6. p. 173.
Non tamen exquirunt evidentes demonstrationes, ibid. n. 7. pag. 173.

Sed iusticiam coniecturæ probabiles, & quæ inducant iudicium ad erodendum talem vocationem, append. 1. ad dec. 11. n. 8. pag. 173.

Et iudicis arbitrio remittitur quæ sint coniecturæ vocationem inducentes, ibid. n. 9. pag. 173.

De voluntate testatoris satis est quomodocumque constare, append. 1. ad dec. 11. n. 10. pag. 173.

Forat regulariter non censetur, dec. 31. n. 1. pag. 233. dec. 43. n. 33. dec. 54. n. 33. pag. 301. dec. 61. n. 14. pag. 435. dec. 73. n. 1. pag. 460. dec. 91. n. 1. pag. 490. & dec. 97. n. 31. pag. 574.

Et est opinio *plurimorum* in *L. de heredi. instit.* quæ est communior, & verior, dec. 11. n. 6. p. 173. Et Florentia est recepta, dec. 11. n. 6. p. 173. & dec. 64. n. 14. pag. 435. addit. ad dec. 11. n. 1. pag. 166.

Sicuti cum semper amplius est Rota Romana, addit. ad dec. 31. n. 1. pag. 166.

Et quando a dicta opinione *plurimorum* sit recedendum, quod iudicium coniecturæ iudicis conscientie remissum, dec. 11. n. 1. pag. 6. & dec. 91. n. 4. pag. 570.

Ratio fundamentalis huius regulæ est, quia illis reservata censetur successu ab intestato, append. ad dec. 11. n. 3. pag. 173.

Ideo limitatur, quoties per præmorientiam patris ante adeptam hereditatem positi in conditione non sunt ab intestato succedere, ibid. n. 4. pag. 173.

Contra, quod hæc non sit limitatio, sed coniecturæ, pro limitatione de per se non sufficiens, append. 1. ad dec. 11. n. 5. pag. 173.

Sed prima opinio verior, ibid. n. 6. pag. 173.

Sed falsum est coniecturæ vehementes, & urgentes, append. 1. ad dec. 11. n. 7. pag. 173.

Coniecturæ necessaria, licet unica, apta est ad inducendam vocationem, ibid. n. 9. pag. 173.

Vocati censentur in casu substitutionis compendiosius, & de ratione, addit. ad dec. 11. n. 18. pag. 167.

Dei. Rot. Flor. apud Ter. var. tom. 1. tit. 1. dec. 10. est votum unius iudicis ab aliis discordantis, addit. ad dec. 11. n. 19. pag. 167.

Eius tamen opinio, & sententia, quamvis ab aliis discordans, fuit confirmata, addit. ad dec. 11. n. 10. pag. 167.

Compendiosius non importare vocationem positorum in conditione, in contrarium quæ teneant, addit. ad dec. 11. n. 11. pag. 167.

Horum opinio est receptor, & verior, & prima, procedit solum aliis coniecturis concurrentibus, ibid. n. 12. pag. 167.

Vocatio posthumorum est coniecturæ vocationis jam natorum in conditione positorum, dec. 11. n. 31. pag. 161. & ibi addit. n. 14. pag. 167.

Contrarium decidit a Rota Florentina supra *deci. 1. & Mauris* addit. primæ opinionis reicitur, dec. 11. n. 33. pag. 161. & ibi addit. n. 35. pag. 167.

In conditione *si sine filio masculis*, vel *feminis* comprehenditur etiam posthumus, sed conclusio non est pacifica, dec. 11. n. 30. pag. 161.

Item reciproca importat vocationem positorum in conditione, addit. ad dec. 11. n. 16. pag. 167. & dec. 91. n. 10. pag. 540.

Contra, quod reciproca voluit inter primos non operetur quoad alios non reciprocatos, addit. ad dec. 11. n. 17. pag. 168.

Immo quod sit coniecturæ non vocationis, & quando argumentum retorquatur, addit. ad dec. 11. n. 18. pag. 168.

Prima opinio est contra textum in *L. heredi. mei. l. cum ita. ff. ad trebellian.* in quo aderat reciproca inter primos, ibid. n. 20. pag. 168.

Et procedit quando est unita aliis coniecturis efficacibus, & convincentibus, focus si inefficacibus, & minus validis, addit. ad dec. 11. n. 30. pag. 168.

Item procedit quando questio est inter descendentes, focus inter transverſales, ibid. n. 31. pag. 168.

Item procedit, si deficiente uno ex filiis sine filiis, ne-

dum substitutus fuerit alter, sed etiam illius filii, & de ratione, addit. ad dec. 11. n. 31. pag. 168.

Item censetur vocati ex onere illius in iunctio, & exemplificat in pluribus onerum speciebus, dec. 11. n. 30. pag. 161. & ibi addit. n. 33. pag. 168. dec. 78. n. 18. pag. 433. dec. 81. n. 7. pag. 505. & ibi addit. n. 2. pag. 501.

Contrarium sentientes referantur, ibid. n. 34. & dec. 73. n. 3. pag. 469.

Limita primam opinionem, quando dictum onus non est in iunctum omnibus descendentes, sed tantummodo hæreditibus scriptis, dec. 11. n. 40. pag. 161.

Verba *infra scriptis hæredibus* indicant onus nominationis in iunctum, quod hæredis personam non egreditur, ibid. n. 41. pag. 161.

Contrarie auctoritates quando procedant, dec. 11. n. 42. pag. 161.

Distigue, ut in dicta dec. 73. n. 3. pag. 470.

Afficiunt huiusmodi onera bona hæreditaria, & transeunt in quemcumque cum illis, sed fideicommissum non inducunt, addit. ad dec. 11. n. 33. pag. 168.

Concilia discordantes opiniones, ut prima procedat concurrentibus aliis coniecturis, alia iisdem deficientibus, addit. ad dec. 11. n. 36. pag. 168.

Item procedit prima, quando agitur de fideicommissum prorogando jam inducto, sed non ad inducendum vocationem in conditione positorum, addit. ad dec. 11. n. 37. pag. 169.

Oneris in iunctio ut sit coniecturæ vocationis, requiritur, quod personaliter positus in conditione in iunctum fuerit, focus si impersonaliter, addit. ad dec. 11. n. 38. pag. 169.

Directum ad personam earum vocationem operatur, ibid. n. 39. pag. 169.

Substitutio non dicitur nominatim facta, si ordinata sit post mortem plurium, addit. ad dec. 11. n. 40. pag. 169.

Contrarie auctoritates declarantur procedere in reciproca, & de ratione differentie, remissive, addit. ad dec. 11. n. 41. pag. 169.

Item non dicitur onus nominationis appositum, si adiectum sit ultimo vocato, & quomodo hoc intelligatur, addit. ad dec. 11. n. 42. pag. 169.

Item si adiectum fuerit hæredi, & successoribus, quorum appellatione non veniunt filii in conditione positi, addit. ad dec. 11. n. 43. pag. 169.

Quod si testator verbum *successores* pro descendentes accepit, addit. ad dec. 11. n. 44. pag. 169.

Item onus non censetur adiectum positus in conditione, si in iunctum fuerit institutus, & substitutus, addit. ad dec. 11. n. 45. pag. 169.

Maxime si substituti vocati sint per vulgarem, & quomodo hoc casu onus adiectum dicatur, ibid. n. 47. pag. 169.

Coniecturæ pro vocatione positorum in conditione desumpta ex onere in iunctio sicutur, si gravamen fuit filius filiorum reitatum, addit. ad dec. 11. n. 1. pag. 509.

Ampliā, ut admittatur non solum ad portionem patris, sed etiam patris, addit. ad dec. 11. n. 1. p. 509.

Limita primo regulam principalem in transverſalibus, dec. 11. n. 3. pag. 506.

Limita secundo, si gravamen sit dubium, & patri, & filiis impersonaliter appositum, nam tunc cum vocato patris sit certa, incerta illa filiorum, pater censetur sub duplici conditione gravatus, nempe si sine filiis moreretur, & filii sine filiis decederent, dec. 11. n. 5. pag. 505. & in addit. ad eandem n. 4. pag. 507.

Ampliā hanc limitationem, ut non sufficiat, quod post mortem patris, & filiorum in conditione positorum, vel deficiente linea in conditione posita facta fuerit substitutio in tota hæreditate, & de ratione, ibid. n. 5. pag. 507.

Quando censetur vocati, ex quo eis in iunctum sit aliquod gravamen, remissive, addit. ad dec. 11. n. 6. pag. 507.

Item vocati censentur, si filii prohibita sit alienatio alicuius rei particularis, nam tunc arguitur eorum vocatio respectu universæ hæreditatis, & fideicommissi, addit. ad dec. 11. n. 48. pag. 169.

Item vocatio positorum in conditione probatur præ-

- suspensionibus, & coniecturis, append. 3. ad dec. 22.
 n. 2. pag. 179. dec. 78. n. 22. pag. 483. & dec. 92.
 n. 2. pag. 540.
- Et ita censent communiter Doctores, ibid. n. 3.
 Et omnia Tribumalia, ibid. n. 4.
 Et specialiter Rom. ibid. n. 5.
- Sed quod, & quae sint sufficientes satis controversum,
 est, dec. 92. n. 3. pag. 540.
- Coniectura pro vocatione elicitor, si sequeretur ab-
 surdum, pro quo evitandum praesumitur vocatio, de-
 cif. 78. n. 24. pag. 483.
- Absurdum esset, si extranei praeserentur magis dile-
 ctis, a quibus de jure forent exclusi in successione,
 dec. 22. n. 22. pag. 160. append. 2 ad dec. 22. n. 26.
 pag. 173. & append. 3. n. 10. pag. 178. dec. 78. n. 22.
 pag. 483. & exemplifica, ut ibi dec. 92. n. 11. p. 540.
- Contra, quod illa non sit sufficiens coniectura pro vo-
 catione postorum in conditione, dec. 2. n. 32. p. 8.
 dec. 22. n. 23. pag. 160. & ibi addit. n. 8. pag. 166.
- Et de ratione, ibid. n. seq.
- In casu h. *Laetus* substituti nedom erant extranei, sed
 servi testatoris, addit. ad dec. 22. n. 9. pag. 166.
- Referuntur contrarii sentientes, quod vocatio minus
 dilectorum, & remotiorum arguat vocationem
 proximorum, & magis dilectorum, addit. ad de-
 cif. 22. n. 10. pag. 166.
- Declarantur procedere, aliis gravioribus, & conclu-
 dentibus coniecturis concurrentibus, addit. ad de-
 cif. 22. n. 11. pag. 166.
- Et supradicta non est coniectura, sed contrariae opi-
 nionis ratio, dec. 2. n. 9. pag. 6. & n. 32. pag. 8.
- Et sicuti Florentiae non attenditur ea opinio, ita rei-
 ciuntur rationes, quibus innititur, decif. 2. n. 30.
 pag. 6.
- Item coniectura pro vocatione est, si versetur in de-
 scendentibus, in quibus leviores praesumptiones
 sufficiunt, dec. 2. n. 27. pag. 8. dec. 22. n. 7. p. 160.
 dec. 45. n. 5. pag. 373. & ibi addit. ad dec. 45. n. 25.
 pag. 333. & dec. 92. n. 5. pag. 540.
- Praedicta coniectura communiter resistitur, decif. 2.
 n. 29. pag. 8. dec. 22. n. 8. pag. 160. addit. ad de-
 cif. 45. n. 22. pag. 333.
- Intellige eam procedere quando concurrat favor agna-
 tionis, dec. 2. n. 28. pag. 8.
- Item quando concurrant aliae coniecturae, addit. ad
 dec. 22. n. 6. pag. 166.
- Item declaratur, ut operetur, ut pro vocatione leviores
 coniecturae admittantur, & de ratione, addit. ad
 dec. 45. n. 23. pag. 333.
- Item coniectura pro vocatione est qualitas masculini-
 tatis, dec. 2. n. 30. pag. 8. dec. 45. n. 45. pag. 333.
 & ibi addit. n. 30. pag. 333. dec. 92. n. 6. pag. 540.
- Maxime si pluries repetita, & cum ea aliae coniecturae
 concurrant, dec. 92. n. 7. pag. 540. addit. ad dec. 45.
 n. 5. pag. 333.
- Quia tali casu arguit contemplationem agnationis,
 add. ad dec. 45. n. 6. p. 333.
- Praecipue si feminaz sint exclusae, ibid. n. 7. p. 334.
- Et consideratur, testatore incumbere voluisse conserva-
 tionem agnationis, add. ad dec. 45. n. 8. p. 334.
- Et talis coniectura de se sola est potissima ad indu-
 cendam vocationem, add. ad dec. 45. n. 9. p. 334.
- Contra, quod coniectura desumpta a qualitate ma-
 sculinitatis communiter reprobatur, add. ad de-
 cif. 45. n. 51. p. 334.
- Cum censetur adiecta favore substituti, nec ab ea
 inferatur ad vocationem, add. ad dec. 45. n. 22.
 pag. 334.
- Etiam si sit geminata, & reiterata, add. ad dec. 45.
 n. 23. p. 334.
- Junctaque cum exclusione feminarum, add. ad de-
 cif. 45. n. 24. p. 334.
- Concordat, ut prima opinio procedat, si aliae conie-
 cturae concurrant, addit. ad dec. 45. n. 25. & 26.
 pag. 334.
- Item si a mentione masculinitatis, & exclusionem fe-
 minarum desumi possit, testatorem voluisse taci-
 tam conservationem agnationis, add. ad dec. 45.
 n. 17. p. 333.
- Declaratur, quod ad hoc, ut dicta coniectura operetur,
 requiritur, ut masculinitas sit potestate adiecta po-
 tens in conditione, adeo ut non sufficiat, quod fue-
- rit apposta primis institutis, vel aliis, addit. ad
 dec. 45. n. 26. p. 334.
- Supradicta coniectura qualitates masculinitatis est in-
 gens, add. ad dec. 45. n. 27. p. 333.
- Et probabilis, add. ad dec. 45. n. 4. p. 333.
- Et operatur etiam in transverbalibus, vel quatenus
 addit in loco Statutum feminarum exclusivum, 21.
 dist. ad dec. 45. n. 3. p. 333.
- Item intellige dictam coniecturam procedere, quan-
 do adest ratio agnationis, alius secus, decif. 2.
 n. 21. p. 8.
- Masculus in conditione positus, arguitur agnationis
 contemplatio, dec. 202. n. 26. p. 301.
- Digressus ad plures substitutionum gradus nec conie-
 ctura ad vocationem postorum in conditione in-
 ducendam, dec. 22. n. 9. p. 160. dec. 92. n. 8. p. 540.
- Fortius, si cum hac aliae coniecturae jungantur, &
 simul in descendentes, dec. 92. n. 8. p. 540.
- Sed haec quoque communiter reprobat, addit. ad
 dec. 22. n. 10. p. 160.
- Et quando vocationem operetur, vel non, add. ad
 dec. 22. n. 7. p. 166.
- Digressus non excluditur, ex quo omnes substitu-
 tiones dependant ab unica conditione *per huc*,
 add. ad dec. 22. n. 27. p. 155.
- Quod procedit etiam in terminis vocationis filio-
 rum in conditione postorum, add. ad decif. 22.
 n. 28. p. 155.
- Et ad hoc, ut dicatur in his terminis adesse digres-
 sum, dux ex verborum sententia requiruntur substitu-
 tionis, add. ad dec. 22. n. 30. p. 155.
- Coniectura desumpta pro vocatione postorum in
 conditione ex clausula codicillari, & omni me-
 liori modo est admodum levis, decif. 22. n. 28.
 p. 162. & ibi add. n. 22. & 23. p. 167.
- Nam potius dicitur clausula fuisse argumentum contra
Gloss. in h. Laetus quam coniectura, dec. 22. n. 29.
 pag. 162.
- Doctores pro dictis clausulis qui adducunt, in
 quibus terminis loquantur, dec. 2. n. 6. p. 5. dec. 22.
 n. 23. p. 162.
- Et eorum, qui contrarium sentierint, quando nec ne
 opinio sit attendenda, add. ad dec. 22. n. 24. & 25.
 pag. 162.
- Coniectura desumpta ex dictis clausulis minus ope-
 rat, si continet clausulas praedictas non fuisse ad-
 positas favore filiorum in conditione postorum,
 sed loci pii substituti, vel alterius, add. ad de-
 cif. 22. n. 26. p. 167.
- Alias semper filii in conditione positi essent vocati,
 cum tales clausulae in nullo testamento fere desin-
 eant, dec. 22. n. 25. p. 167.
- Quo casu dicitur clausula nihil operetur, & quare,
 dec. 2. n. 3. & 4. p. 5.
- Maxime quando deficit testatoris voluntas, decif. 2.
 n. 5. p. 6.
- Sunt inventae ad medendos defectus medicabiles testa-
 mentorum, non ad ea extendenda, decif. 2. n. 7.
 pag. 6.
- Veluti dicitur de confirmatione, quae robur addit,
 sed non inducit amputationem, ibid. n. 8. p. 6.
- Positum in conditione seminarum a Statuto exclusio-
 nem est coniectura pro vocatione postorum in
 conditione, dec. 22. n. 46. p. 163.
- Contra, quod non videatur inconveniens, masculus
 positus in conditione solum ab institutione praeteriti,
 feminas vero esse vocatas, & de ratione, dec. 22.
 n. 16. p. 163.
- Masculus, & feminis in conditione positus, grava-
 tione potest sibi eligere quem vult haeredit, de-
 cif. 22. n. 63. p. 163.
- Feminam posita in conditione, quamvis a Statuto non
 admittatur, tamen substitutum excludit, dec. 22.
 n. 70. p. 164.
- Item coniectura pro vocatione elicitor ex qualita-
 te legitimatis, & naturalitatis, add. ad dec. 22.
 n. 49. p. 166. append. 2. ad eandem n. 21. p. 173.
 & append. 3. n. 10. p. 178.
- Contra, quod haec sit levis coniectura, add. ad de-
 cif. 22. n. 50. p. 166.
- Et de Relyo Notariorum communiter solent apponi,
 add. ad dec. 22. n. 31. & 32. p. 169.

Ampli, ut non admittitur, etiam effensus inter descendentes, add. ad dec. 22. n. 52. & 54. p. 170.

Limita, ut huiusmodi coniectura operetur, iuncta cum digressu ad plures substitutionem gradus, contemplatione agnationis, & alius similibus, secus si deficientibus, add. ad dec. 22. n. 55. p. 170.

Item limita, quando non solum fuerit adiecta qualitas legitimatis, sed volita etiam nativitas ex vero, & legitimo Matrimonio, add. ad dec. 22. n. 56. p. 170.

Contrarium tenentes referuntur, ibid. n. 57.

Declarantur procedere in transversalibus, non in descendentes testatoris, add. ad dec. 22. n. 58. p. 170.

Sic ut solum in descendentes procedit coniectura, ex volita qualitate legitimorum, & naturalium, add. ad dec. 22. n. 59. p. 170.

Item admittitur, si legitimati fuerint exclusi, & solum in defectum legitimorum vocati, & de ratione, add. ad dec. 22. n. 60. p. 170.

Item, si una cum legitimis possit fuerint in conditione etiam naturales, vel pariter de ratione, ibid. n. 61.

Item definitur coniectura pro vocatione ex prohibitione alienationis, append. 3. ad dec. 22. n. 72. & 73. p. 173. & append. 3. n. 20. pag. 178. dec. 22. n. 72. p. 173. & n. 76. p. 174.

Maxime si in dicta prohibitione additum fuerit, ut bona remaneant apud positos in conditione, de dec. 22. n. 74. & seq. p. 174.

Verbum *remaneant* fideicommissum inducit, dec. 22. n. 75. p. 174.

Privatio patris a fideicommissi ob factam alienationem, necesse filio in conditione posito, secus proprio nomine vocato, dec. 22. n. 76. p. 174.

Item ex privatione in casu delicti, append. 3. ad dec. 22. n. 14. p. 173. append. 3. ad camd. dec. 22. n. 21. p. 178.

Item ex dispositiva vocatione aliorum in conditione positorum, ut servetur aequalitas inter alios, append. ad dec. 22. n. 17. p. 173.

Item ex substitutione pro causa, cujus favore omnes in conditione inclusi censentur vocati, append. 3. ad dec. 22. n. 15. p. 173. & append. 3. n. 16. p. 178. dec. 24. n. 57. p. 391. dec. 78. n. 10. p. 483.

Vel si agatur de relicto particulari, dec. 54. n. 38. pag. 392.

Item si prohibita fuerit Trebellianica, dec. 92. n. 16. pag. 547.

Agnationis contemplatio inducit vocationem, quando est generalis, non quando est restricta, & limitata ad certas personas, & casus, add. ad dec. 45. n. 30. p. 334.

Item agnationis contemplatio, & digressus ad plures substitutionem gradus necessarii non sunt, quando filiorum dispositiva vocatio ex aliis urgentibus coniecturis haberi potest, append. 3. ad dec. 22. n. 24. p. 178.

Item vocati censentur in casibus, in quibus non verificatur ratio *Glyf* in *l. Lucius*, quod ab intestato succedant, add. ad dec. 22. n. 23. p. 276. & append. 3. ad dec. 22. n. 6. p. 177.

Item ubi dispositio in eorum patre effectum habere nequivit, app. 3. ad dec. 22. n. 8. p. 177.

Inconveniens non est in casu, quo parentis substitutio jam fuit effecta, filios remanere in conditione, in qua fuerant positi, in altero vero prædecessus patris dispositiva vocatos censi, append. 3. ad dec. 22. n. 9. p. 177.

Rota Florentina Motivum super he materia editum, & impressum apud *Torr. var. jur. quæst. tom. 1. tit. 2. n. 28.* declaratur, app. 3. ad dec. 22. n. 10. p. 178.

Idem Motivum editum fuit discrepante *Sobolesius de Mariati*, quo contrarium Motivum edidit impressum apud *Torre test. cit.*, ibid. n. 23. p. 278.

Savennicus. contrav. 107. sub n. 45. testatur Motivum *Sobolesiani de Mariati* confirmatum fuisse in gradu appellationis, append. 3. ad dec. 22. n. 14. p. 178.

Parentum præmonitione, quod filios in conditione positos dispositiva faciat vocatos, verior est opinio ex rationum pondere, Doctorum numero, & *Rote Romanæ* auctoritate, append. 3. ad dec. 22. n. 21. p. 178.

Tom. 1.

Filiorum in conditione positorum incapacitatem notam esse testatori, vel eventualiter contingere, nihil refert, append. 3. ad dec. 22. n. 15. p. 178.

Filii dispositiva vocati censentur, etiam in terminis incapacitatis succedendi ab intestato provenientis a patris præmonitione, app. 3. ad dec. 22. n. 17. p. 178.

Et ita in specie pluries resolvit *Rota Romana*, append. 3. ad dec. 22. n. 18. p. 178.

Ob prædecessum instituto aliorum ex substitutis, eorum filii, quamvis in conditione positi veniunt dispositiva vocati ad portionem parentum præmonitionis, add. ad dec. 22. n. 2. p. 173.

Contra, quod non censentur dispositiva vocati, sed solummodo, quod eis reservata sit successio ab intestato, append. 3. ad dec. 22. n. 3. p. 173.

Limita, quando ob præmonitionem patris, vel matris ante casum fideicommissi ad eorum favorem, filii nequeunt ab intestato succedere, quia tunc censentur dispositiva vocati, & de ratione, append. 3. ad dec. 22. n. 4. p. 173.

Item limita, stantibus coniecturis, quamvis deficiat contemplatio agnationis, & digressus ad plures gradus substitutionum, append. 3. ad dec. 22. n. 5. pag. 173.

Positi in conditione regulariter vocati dicuntur ob portionem patris, non autem patris, dec. 90. n. 38. p. 436. & dec. 92. n. 59. p. 547.

In portione tamen patris consideratur prædilectio respectu substituti, dec. 90. n. 39. p. 436.

Limita primo, si positi fuerint in conditione tam respectu patris, quam patris, & coniectura faventes vocationem utrumque respiciant, dec. 92. n. 20. p. 547.

Limita secundo, si positi in conditione sine descendentes, qui ad utramque portionem censentur vocati, dec. 92. n. 20. p. 547.

Tertio, si bona inter masculos testator voluit conservari, dec. 92. n. 22. p. 547.

Quarto, si addit in testamento reciproca substitutio, dec. 92. n. 23. p. 547.

Quinto, si ita succedat coniectura, add. ad dec. 92. n. 2. p. 547.

Ad hunc effectum, quando non adeit digressus ad plures substitutionum gradus, & contemplatio agnationis, alie coniecturæ sunt nullius roboris, add. ad dec. 92. n. 3. p. 547.

Talis est reciproca facta inter heredes institutos, si sine liberis decesserint, add. ad dec. 92. n. 5. pag. 547.

Item vulgaris anomala in reciproca fideicommissaria contenta, & de ratione, ibid. n. 6. p. 547.

An is, qui subiret vulgaris anomala sufficiat, quod in conditione tantum positis sit, add. ad dec. 100. n. 34. p. 625.

Transmissio fideicommissi conditionalis ut inducatur, coniectura est, ex quo positi fuerant in conditione filii, ad quorum favorem prætenditur transmissio per obitum patris ante impletam conditionem vita fundi, add. ad dec. 22. n. 47. p. 277.

Cetera vide in verb. *Transmissio*.

POSSESSIO.

Cæpta, ubi adeit Statutum emittens possessionem defuncti in heredem, est spoliativa, append. ad dec. 38. n. 30. p. 295.

Declarat hoc initium non attendi, quando clare constat de bono iure capientis possessionem, ibidem n. 37. p. 295.

Deservisse sine filii probatur, si per ejus obitum fuerit ab alio obtenta possessio, addit. ad dec. 25. n. 3. p. 106.

Damnum præsumptive probatur ex possessione, dec. 31. n. 59. p. 235.

Identitas probatur, ex quo hæres possidet, & in loco, ubi possidet testator, nam tunc præsumuntur esse eadem bona, quæ a testatore fuerant possessa, addit. ad dec. 38. n. 70. p. 472.

Limita, si constaret heredem in eodem loco bona acquisivisse, add. ad dec. 38. n. 71. p. 472.

E b b b b

Et fuisse probare acquisitionem aliquas fuisse factas ab heredibus, nam si de contrario fideicommissarius non doceat, omnia bona presumuntur ab istis heredibus acquisita, ibidem n. 72. p. 419.

In constitutione bonorum ad hoc, ut bona dicantur incorporata, & fisco quæsitæ, requiritur, fiscum illorum possessionem actualiter apprehendisse, ac descripsisse in libris Camere, append. 1. ad decif. 40. n. 1. p. 360.

In petitione fideicommissi sufficit probare per testes, bona remansisse hæreditate testatoris, & a reis conventus possideri, dec. 15. n. 7. pag. 295.

In venditione facta cum multis iuribus, adjacentiis, & pertinentiis competentibus etiam ratione solius possessionis, sufficit possessio venditoris sive de jure, sive de facto, sive iusta, vel iniusta, dec. 21. n. 11. pag. 177.

Mentor sola animi declaratione, dec. 10. n. 21. p. 145. Amplius, etiam sine animi declaratione, quando supervenit novus titulus, dec. 10. n. 13. pag. 145.

Probat, sicut etiam dominum ex libris Decimarum, dec. 21. n. 5. pag. 151. & dec. 89. n. 11. pag. 150.

Amplia etiam in præjudicio tertii, decif. 21. n. 6. pag. 151.

Præfertur, quando præstati iusta causa possidendi, & que sit, dec. 11. p. pag. 153.

De jure communi probatur ex libris Decimarum præsumptum, dec. 89. n. 11. pag. 150.

Et ideo negans, contrarium probare tenetur, ibidem n. 13. pag. 150.

Pro hærede non sufficit, vero hærede reperto, decif. 40. n. 14. pag. 305.

Retinere possessionem quid sit, dec. 54. n. 14. pag. 390.

POSSESSOR.

Bona fidei non tenetur restituere re fructus perceptos nisi a die litis contestate, dec. 36. n. 11. pag. 180. & decif. 40. n. 1. pag. 305.

Et consumptus ante motam item regulariter suos facit, dec. 40. n. 2. pag. 303.

Bona fides præsumitur quoad fructuum acquisitionem, licet possessor erraverit in jure, putans hæreditatem ad se pertinere, dec. 40. n. 3. & 13. pag. 303.

Contra, ibid. n. 4. pag. 303.

Præcipue in inclyta Civitate, ubi adeest copia perito- rum, dec. 40. n. 5. pag. 303.

Limita conclusionem, quod possessor bonæ fidei fructus faciat suos usque ad diem motæ litis, si factus sit locupletior, decif. 40. n. 6. pag. 303. & ibi addit. n. 3. pag. 304.

Fructus in judicio petitionis hæreditatis, vel familiaris ære fundæ debentur a die obitus testatoris, & augent hæreditatem illius, addit. ad decif. 40. n. 1. pag. 304.

Limita, quando possessor hæreditatis potuit iuste credere, eisdem fructus consumptos ad se spectare, tunc enim ratione bonæ fidei facit fructus suos, nec tenetur ad illorum restitutionem, ibid. n. 1. p. 304.

Sublimita, si possessor factus sit locupletior, addit. ad dec. 40. n. 3. pag. 303.

Locupletior quod quis evaserit quomodo probetur, remissive, addit. ad dec. 40. n. 4. pag. 304.

Possessor dicitur factus locupletior ex fructibus, quando eos in proprios usus unies, vel necessarios impendit, & quando adhuc habet apud se pretium, dec. 40. n. 7. pag. 303.

Item possessor bonæ fidei tenetur compensare fructus cum melioramentis, & expensis, decif. 40. n. 13. pag. 303. & ibi addit. n. 15. pag. 305.

Amplia etiam in judicio petitionis hæreditatis, decif. 40. n. 16. pag. 305.

Item amplia, ut compenset etiam eum aliis suis creditis, dec. 40. n. 17. pag. 304.

Item sublimita conclusionem quod possessor bonæ fidei fructus perceptos ante motam item faciat suos, si consumpsi non sint, & adhuc extant, vel pro extantibus habeantur, in judicio universalis petitionis hæreditatis, addit. ad dec. 40. n. 3. pag. 304.

Amplia procedere tam in fructibus naturalibus, & civilibus, quam in industrialibus, ad discernendam, iudici particularis, in quo possessor bonæ fidei ad

industrialium restitutionem non tenetur, etiam si factus sit locupletior, ibid. n. 5. pag. 305.

Fructus industriales spectant ad possessorum bonæ fidei irrevocabiliter in iudicio particulari, addit. ad dec. 40. n. 6. pag. 305.

Bona fides non suffragatur possessori, quando non agit de restitutione, sed de imputatione in eius credita, in judicio universalis, addit. ad decif. 40. n. 7. & 8. pag. 305.

Item non suffragatur quoad fructus non consumptos, & ex quibus possessor effectus est locupletior, addit. ad dec. 40. n. 8. pag. 305.

Fructus quando percepti sunt ab habente coheredem, restituendi non sunt a principio, & ante motam item, quia isto casu bona fides suffragatur, addit. ad dec. 40. n. 10. pag. 305.

Declaratio conclusionem procedere, quando qui fructus percepti, putabat se solum heredem esse, nec scientiam habuit coheredis, ibid. n. 11. pag. 305.

Item declaratio, quando fructus veniunt in sequela, & accessorie ad bona petita, focus quando sunt subiectum principale aditionis, ad quorum restitutionem principalis intentio actoris dirigitur, addit. ad dec. 40. n. 12. pag. 305. & exemplifica, ut ibid.

Supradictæ theorie procedentes in judicio universalis petitionis hæreditatis non cessant ex eo, quod hæres intenterit iudicium possessorium vigore l. final. vel aliud simile, & de ratione, addit. ad decif. 40. n. 13. pag. 305.

Maxime quando actor non se retrinxit ad forum remedium l. final. sed etiam verba, & clausulas generales adhibuit, sibi que reservavit facultatem experiendi alia remedia profutua, necessaria, & opportuna, ibid. n. 14. pag. 305.

Exceptione se tueri valet quo ad se literas adit habere, dec. 8. n. 49. pag. 31.

Declaratio, ut ibid. n. 50. & seq.

Amplia declarationem, ut ibid. n. 51. pag. 31.

Item sufficit dicere *substituto de 10 non loquor*, et actor excludatur, dec. 48. n. 11. pag. 345 & decif. 40. n. 10. pag. 370.

Fructus restituere tenetur a die litis contestate, dec. 3. n. 35. pag. 11.

Alia vide supra in verb. *Bona fidei*.

Sed an potius a die productionis iurium, vide in verb. *Fructus*.

In donatione Principis prior in tempore præferat secundo, etiam si possessionem adeptus fuerit, addit. ad dec. 50. n. 18. pag. 410.

Contrarium tenet *Allegat*, ibid. n. 19.

Sed ejus opinio, tamquam contra consuetudinem, relictur, dec. 50. n. 10. pag. 410.

In duobus pro reis, & possessoribus iudicandum est, decif. 19. n. 76. pag. 71.

Legitimatus in re recenti necessario est probanda, dec. 48. n. 57. pag. 348.

Limita in reo, & possessore, dec. 48. n. 58. pag. 348.

Melioramenta necessaria relictenda sunt fideicommissario, usufructuario, & cunctis fiant possessor maxime fidei, addit. ad dec. 57. n. 31. pag. 376.

Limita concurrente dolo, veluti quia facta sint ingratia, ut diffidit reddatur domino recuperatio bonorum, addit. ad dec. 57. n. 31. pag. 376.

Item in melioramentis utribus, que possessori male fidei non restituuntur, addit. ad decif. 97. n. 33. pag. 175.

Non curatur de jure possessoris, si non constat de iure actoris, dec. 35. n. 10. pag. 278. & decif. 51. n. 14. pag. 370.

Opponere potest exceptiones etiam de jure tertii, dec. 51. n. 13. pag. 370.

POSSIBILITAS.

Quod adint alii proximiores de familia, non excludit fideicommissarium agensem, & de ratione, decif. 43. n. 9. pag. 314.

POSTHUMUS.

Comprehenditur in conditione *si filius masculus*, vel *junior*, sed conclusio non est pacifica, decif. 18. n. 30. & 34. pag. 161.

Ca-

Conjunctura pro vocatione posthumorum in conditione oritur ex vocatione posthumorum, dec. 11. n. 31. pag. 161. & ibi addit. n. 14. pag. 167.

Huiusmodi conjunctura, utpote peregrina, & potius argumentum contra *gleff. in l. Lucius* reprobatur, dec. 11. n. 33. pag. 161. & ibi addit. n. 15. pag. 167.

Disiunctum testatoris ex propriis meritis promoveri non potest, utpote incognitum, dec. 11. n. 10. pag. 160.

Fideicommissum ordinum favore posthumi ex una uxore extenditur ad nascentem ex altera, si testator de certo ventre non intellexit, & quando hoc factum dicatur, addit. ad dec. 16. n. 23. pag. 97.

Mater pro nato solum quoad sui commodum, decif. 1. n. 26. pag. 8. & dec. 11. n. 31. pag. 161.

Contra, quod habeatur pro nato etiam ad commodum matris ultimo supplicio damnata, cui ob ventrem differtur executio pene, dec. 1. n. 19. pag. 7.

Item ad effectum decernendi alimenta eidem matri, ibidem n. 10. pag. 7.

Item ad protrahendum collationem bonorum, donec ipse nascatur, dec. 1. n. 11. pag. 7.

Infinitum facta de nepote posthumum, si nascatur post mortem testatoris, extenditur etiam ad casum, quando posthumus nascitur vivo testatore, decif. 98. n. 43. pag. 190.

Substitutus, posthumus, seu filio nascituro, admittitur etiam posthumum non nato, & de ratione, addit. ad dec. 15. n. 21. pag. 87.

Amplia etiam si facta fuisset posthumum in pupillari aetate decedenti, ibidem n. 22. pag. 87.

Quamvis testator longo tempore supervixerit a die conditi testamenti, addit. ad dec. 15. n. 13. pag. 87.

Item substitutio sub conditione, si posthumus natus non fuerit, extenditur ad casum, quod natus sit, & moriatur, dummodo coheres non sit in medio, decif. 100. n. 70. pag. 196.

POTENTIA.

Differt ab actu, & ea, quae sunt in potentia, non sunt in actu, dec. 11. n. 56. pag. 111.

POTESTAS.

Et voluntas omnes actus humanos perficiunt, dec. 13. n. 4. pag. 69. & dec. 95. n. 13. pag. 556.

PRÆTUM.

Legato fundo veniant prae ad illius usum destinatus, quamvis a fundo separata sint, & distantia, addit. ad dec. 22. n. 3. pag. 156.

PRÆCES.

Declarans rescriptum dubium, dec. 11. n. 3. pag. 67.

Principi perorata probant contra supplicantes, decif. 13. n. 5. pag. 69.

Rescriptum dicitur subreptitum, si in precibus de alio rescripto non sit mentio, dec. 11. n. 6. pag. 67.

Præcepit cum primis rescriptum obtentum est ad preces utriusque partis, secundum ad preces unius tantum, dec. 11. n. 10. pag. 67.

Declarat, ut ibidem n. 11. pag. 67.

PRÆCEPTUM.

Impressio penalis dicitur, non conditionalis, quando præcedit aliquod præceptum testatoris, decif. 96. n. 5. pag. 160.

Et unde resultat præceptum, ibidem n. 6.

Præceptum non molestando factum diversis personis super diversis re, & in separata oratione, non emittitur in alia dispositione repetitum, decif. 96. n. 17. pag. 160.

Maxime ad effectum dispositionis penalis, ibid. n. 18. pag. 167.

Amplia, etiam verbo ex eorum generalitate repetitionem funderet, dec. 96. n. 19. pag. 567.

Item de aliquo faciendo, vel non faciendo est de substantia dispositionis penalis, addit. ad dec. 96. n. 8. pag. 567.

Alia vide in verb. *Pene*, & in verb. *Impressio*.

Involuntum pecuniam a testatore, vel iudice appositum quando concurrat, res empti induit naturam pretii pro investimento destinati, addit. ad dec. 18. n. 74. pag. 119.

Iustitia est jus suum unicuique tribuere, dec. 11. n. 12. pag. 67.

Testatoris ad unguem servandum est, addit. ad dec. 47. n. 8. pag. 340.

Si testator præcepit, ut illibet a sequito delicto bona transire debeant ad alios substitutos, sifcus excluditur etiam ab usufructu bonorum fideicommissi, addit. ad dec. 49. n. 33. pag. 357.

PRÆDECESSUS.

Decedens pendente conditione nullum acquirit jus ad successionem, dec. 18. n. 3. pag. 207.

Et de ratione, ibidem n. 4.

Substitutus ante obitum gravati efficit, ut fideicommissum sit caducum, dec. 10. n. 1. pag. 115.

Et bona restitutioni subiecta libera remanent penes gravatum, decif. 29. n. 2. pag. 107. decif. 41. n. 1. pag. 396. & dec. 59. n. 18. pag. 416.

Gravatus per fideicommissum, si nullus extitit ex substitutis, potest de rebus ad libitum disponere, ibid. n. 19. pag. 416.

Cetera vide in verbo *Caducatio*.

PRÆDIUM.

Appellatio prædii, & pertinentiarum veniunt terræ vulgo *strettæ*, quando ex destinatione patrisfamilias sit illis constitutum unum prædium, addit. ad dec. 11. n. 1. pag. 156.

Et ex quibus talis destinatio probatur, ibidem n. 2. & 3. pag. 156.

Probatur presumptionibus, & conjecturis, addit. ad dec. 11. n. 4. pag. 156.

Talis destinatio prædium, seu fundum constituit, dilata, & restituitur, addit. ad dec. 11. n. 5. pag. 156.

Indivisibile, & inseparabile facit fundum, qui alius separationem, & divisionem recipere, addit. ad dec. 11. n. 6. pag. 156.

Cetera vide in verbo *Destinatio*.

Item appellatione prædii, seu fundi, & pertinentiarum illius venit domus, seu ædificium in prædio existent, addit. ad dec. 21. n. 13. pag. 157.

Amplia, si ædificia sunt rustica ad usum coloni, siue ad usum domini, addit. ad dec. 21. n. 14. pag. 157.

Quid ad effectum legationis probandum, remissive, ibid. n. 15. pag. 157.

Et ex quibus probetur existentia domus in prædio, addit. ad dec. 11. n. 17. pag. 157.

Concessio immensis super prædio cum iuribus, & pertinentiis comprehenditur domus in prædio existent, addit. ad dec. 11. n. 16. pag. 157.

Limita in dispositione facta de agro, & de terra, cuius appellatione proprie non venit fundus in domo, & hæc est consuetudo Civitatis Florentine, addit. ad dec. 11. n. 18. pag. 157.

Et ita fideicommissum inductum super agro, & terris non comprehendit fundos habentes domum, seu villam, addit. ad dec. 11. n. 19. pag. 157.

Custodia ejusdem villici probata, quod prædium sit de pertinentiis castri, vel alterius capitis bonorum, dec. 31. n. 1. pag. 154.

Sub nomine castri venit universitas prædiorum, quæ sub custodia ejusdem villici retinentur, non autem aliquod prædium particulare, dec. 11. n. 2. pag. 154.

Item sub nomine possessionis, ibidem n. 3. pag. 154.

Empolus unico pretio facta castri, & prædii ostendit eorum unionem, dec. 11. n. 4. pag. 154.

Legate, vel fideicommissio suppositis prædiis veniunt horrea, cellæ vinariæ, & similia, etiam si illa sint in Civitate, vel Oppido, & a testatore comparata, dec. 11. n. 5. pag. 154.

Amplia etiam legata sint bona, & prædia in territorio existentia, ibidem n. 6. pag. 154.

Presumptum de pertinentiis possessionis proximioris, decif. 21. n. 16. pag. 153.

R b b b b

T r e s s

Testes probant pradium esse de perimentis castri, vel possessionis, dec. 21. n. 8. pag. 153.

PRÆDILECTIO.

Argumentum desumptum a majori prædilectione conclusit negative, non autem affirmative, dec. 22. n. 17. pag. 162.

Huiusmodi argumentum de se est fallax, nec locum obtinet, ad hoc ut conditio adjecta uni substitutioni, in alia voluta censatur, append. ad decif. 38. n. 10. pag. 164.

Et non intrat, quando in contrarium est clara testatoris voluntas, ibidem n. 11. pag. 164.

Quod verba in una parte testamenti indeterminate accepta debeant accipi etiam in alia, non procedit, si concurrat ratio maioris dilectionis, addit. ad decif. 100. n. 116. pag. 600.

Conjunctur per duplex vinculum præsumitur magis dilectus, dec. 14. n. 45. pag. 10.

Exclusio magis dilecti propter defectum conditionis, ceteri etiam minus dilecti exclusi censentur, decif. 27. n. 6. pag. 100.

Ex prædilectione in vita arguitur prædilectio in morte, dec. 13. n. 12. pag. 381.

Filii fratres præmortui, qui ex liberis testatoris existunt, & ab intestato substituti excludunt, dicuntur prædilecti, addit. ad dec. 11. n. 27. pag. 63.

Item filii in portione relicta patri, addit. ad dec. 11. n. 28. pag. 63.

Masculus, qui vigore statuti feminam excludit, dicitur prædilectus, addit. ad dec. 11. n. 32. pag. 63.

Item qui magis est apud ad conservationem agnationis, addit. ad dec. 11. n. 33. pag. 63.

Item masculi prædilecti in substitutione, etiam in substitutione prædilecti censentur, dec. 65. n. 2. p. 410.

Non attenditur, quando ultimus gravatus fecit testamentum, dec. 60. n. 34. pag. 531.

Declarat, ut ibidem n. 36. pag. 536.

Persona primo nominata censetur principaliter contemplata, & per consequens prædilecta, dec. 34. n. 15. pag. 300.

Et contemplatio principalis attenditur, ibidem n. 16. pag. 300.

Persona, quæ ex verisimili mente testatoris excludit substitutionem, non dicitur ea, quæ conjuncta est gravato, & illi succedit ab intestato, nisi ulterius sit de ea descendens, ibidem n. 17. pag. 300.

Prædilecti dicuntur personæ, quæ est proximior, ab intestato succedit in totum, & substitutionem excludit, addit. ad dec. 11. n. 25. pag. 63.

Nec sufficit, quod sit æqualis in gradu, addit. ad decif. 21. n. 23. pag. 62.

Item requiritur, quod sit de descendibus testatoris, ibidem n. 24. & 25. pag. 63.

Declarat, ut prædilectus non dicitur descendens in conditione positus ad exclusionem alterius descendens substitutum, addit. ad dec. 11. n. 16. pag. 63.

Ut quis dicatur prædilectus necesse est, ut sit vocatus, vel saltem in conditione positus, addit. ad decif. 11. n. 35. pag. 63.

Pluralitas in fideicommissaria substitutione non resolvitur in singularitatem in præjudicium personæ prædilectæ, addit. ad dec. 11. n. 15. pag. 62.

Ceterum vide in verbo Pluralitas.

Postum in conditione solum respectu patris, non patris, prædilectus dicitur ad bona paterna, non vero ad bona alterius, addit. ad dec. 11. n. 36. pag. 63.

Repetitis cessat, ubi apparet major ratio dilectionis, decif. 22. n. 27. pag. 164.

Testator tunc dicitur prædilexisse sexum masculinum, quando instituit masculos ex feminis in casu deficientis lineæ agnatorum, dec. 8. n. 35. pag. 17.

Contrarium quando procedit, ibidem n. 36. pag. 17.

Item præsumitur diligere potius ascendentes, & descendentes, quam transverfales, decif. 53. n. 13. pag. 381.

Et inter transverfales, qui habent cum eo commune principium, ibidem n. 14. pag. 381.

Transmissio etiam in contractu non dat in præjudicium personæ magis dilectæ, addit. ad decif. 59. n. 67. pag. 411.

Et ad hunc effectum filius dicitur persona magis dilecta in concursu nepotis ex alio filio, qui non sit vocatus, ibidem n. 68. pag. 411.

Cum filii non vocati habeantur pro extraneis, addit. ad dec. 19. n. 69. pag. 412.

Si minus dilectus præferretur magis dilecto, vel aliud sequeretur absurdum, ad hoc evitandum ortus conjectura pro transmissione fideicommissi conditionalis ad hæredes fideicommissarii ante impletum, conditionem vita functi, addit. ad decif. 28. n. 71. pag. 112.

Amplia, etiam si præferretur æque dilectus, ibidem. n. 72. pag. 112.

Exemplifica, si rejecta transmissione feminæ exclusi masculis præferrentur, addit. ad decif. 28. n. 73. pag. 112.

Item si extraneis præferretur descendentes testatoris, addit. ad dec. 28. n. 74. pag. 112.

Amplia, etiam si ultimus substitutus foret locus pius, ibidem n. 75. pag. 119.

Contrarium in primo casu qui dixerint, addit. ad decif. 28. n. 76. pag. 110.

Eorum opinio reuocatur, & prima foret fortius recipienda, si præferenda esset persona testatori cæca, addit. ad dec. 28. n. 77. pag. 110.

Amplia, etiam si persona testatoris odibilis successura esset ab intestato, addit. ad dec. 28. n. 78. pag. 110.

Item fortius procedit favore filiorum, & minus dilectorum, si transmissio admittitur a testatore inter minus dilectos, ibidem n. 79. pag. 110.

Limita in casibus, de quibus ibidem remittitur, addit. ad dec. 28. n. 80. pag. 110.

Transmissio substitutionis in integrum non admittitur ex æquitate l. Fautusius 25. ff. de acquirend. hered. in præjudicium personæ prædilectæ, addit. ad decif. 10. n. 10. pag. 140.

Et quando de hac prædilectione constare dicitur, ibidem n. 11. pag. 140.

Transversales non dicuntur prædilecti, addit. ad decif. 1. n. 29. pag. 63.

Limita in fratre, qui in portione fratris præmortui substitutum excludit, addit. ad dec. 11. n. 31. pag. 63.

Multo minus dicitur prædilectæ uxor, quæ ad exclusionem filiorum viro non succedit, addit. ad decif. 11. n. 30. pag. 63.

Voluntas enixa testatoris erga descendentes ad exclusionem transversalium submittitur debet, non per subtilitates evertit, dec. 38. n. 73. pag. 192.

PRÆDILECTUS.

Absurdum est, ut minus dilecti sint meliores conditionis, quam magis dilecti, dec. 27. n. 41. pag. 103.

Intellige, & declarat, ut ibidem n. 46. & 47. pag. 103. & 104.

Credatio prædilecti non potest esse deterior, quam minus dilecti, dec. 44. n. 45. pag. 328.

Testator si gravavit personam proximiores, & magis dilectas, censetur voluisse gravare remotiores, & minus dilectas, addit. ad dec. 100. n. 111. pag. 600.

Fortius in iurepatronatus, in quo pariter talis fuit debet interpretatio, ibidem n. 112. pag. 600.

Maxime cum agatur de favore consanguineorum fundatoris, addit. ad dec. 100. n. 114. pag. 600.

Cetera vide in verbo Prædilectio.

PRÆLATIO.

Conjuncti ex utroque latere præferuntur conjunctis ex uno tantum, addit. ad dec. 92. n. 10. pag. 146.

Alia vide in verbo Coniunctio.

Exclusio femininarum propter masculos in successione emphiteutica procedit in eadem linea, non in diversa, addit. ad dec. 19. n. 49. pag. 106.

Contra, quod femina de linea ultimi possessoris excludatur a masculis alterius lineæ, ibidem n. 48. pag. 106.

Concilia utramque sententiam, ut prima procedat, quando concessio ab initio facta fuit duobus, vel pluribus, locus fuit uni pro se, & suis hæredibus, addit. ad dec. 17. n. 41. pag. 106.

Amplia, etiam si concessio facta fuerit a principio pluribus

ribus inueltis in solidum, ibidem n. 44.
 In praelatione concessa a Statum, vel in uelutura eadem militat ratio, addit. ad dec. 17. n. 43. pag. 106.
 Cetera uide in verb. *Emphyteuse*. *Famula*.
Fus referendi quando cellum est duobus, praeferitur is, qui primo cessionem obtinuit, addit. ad dec. 18. n. 85. pag. 119.
 Etiam si secundo cessionario non fuerit intimata cessio facta primo, addit. ad dec. 18. n. 86. pag. 119.
 Maxime si in instrumentum ad favorem primi celebrato addit clausula constituti, vel alia translativa actionum utilium, addit. ad dec. 18. n. 87. pag. 119.
 Amplius, etiam si is, cui secundo loco cessio facta fuit, possidet bona redempta, ibidem n. 88. pag. 119.
 Cessio iuris redimendi, tamquam mere gratuita, non addit in obligatione facta emptori eum praeferendi omnibus in pari conditione, addit. ad dec. 18. n. 89. pag. 119.
 Limita, si promissio sit ampla, & generalis eum praeferendi in quocunque contractu cessionis, aut alienationis, ibidem n. 90. pag. 119.
Mafculinum an intelligatur sit differere in qualibet linea, vel femine sint admittende in omnium defensionem remissive, addit. ad dec. 31. n. 40. pag. 153.
 Inconueniens non est, mafculos in conditione positos solum ab intestato praeferi, feminas uero esse ex testamento vocatas, dec. 21. n. 56. pag. 169.
 Praeceptum, quod mafculi feminis praefrancant, probat feminarum subsidiarium admittendum, addit. ad dec. 31. n. 39. pag. 153.
Resistat fructum in iudicio praelationis, iuris offerendi, & similis non debetur a die motae litis, sed solum a die facti depositi addit. dec. 31. n. 56. p. 162.
Statutum excludens feminas non eas reddit incapaces masculos, sed illis praefert mafculos, Ita ut mafculos sit in primo gradu, feminas in secundo, dec. 17. n. 26. pag. 101.
Statutum pfecti praefert mafculum infra quartum gradum omnibus feminis, dec. 21. n. 47. pag. 161.
 Huiusmodi Statutum est exorbitans, & contrarium iuris communis, ibidem n. 48. pag. 161.
 Nec comprehendit feminam ab intestato decedentem, dec. 21. n. 49. pag. 161.
Testator praefrancat uulsi praefert descendentes transuersales, dec. 39. n. 68. pag. 301.
 Exclutio descendendum etiam feminarum propter transuersales agnatos est absurda, iniqua, irrationalis, & contra humanitatem, & benignitatem, dec. 39. n. 69. pag. 301.
Transmissio fideicommissi conditionalis ad heredes fideicommissarii ante impletam conditionem defuncti, quando locum habet, ut existeret absurdum, nec minus dilectus praefrancat magis dilecto, uide in verb. *Prædictio*. *Transmissio*.
Uentus ab intestato, & habens uoluntatem testatoris praefrancat etiam Ecclesiam, dec. 30 n. 64. pag. 121.
 Verba mafculum generis saltem operantur praelationem mafculorum in concursu feminarum, dec. 17. n. 116. pag. 101.
 Praefrancum cum filius filias proprias non uocauerit, sed potius excludit, ibidem n. 17. pag. 101.

PRAELÉGATUM.

Fideicommissum favore agnationis in una parte testamenti factum non extenditur ad bona in alia parte testamenti uni ex heredibus praelata, dec. 26. n. 49. pag. 74.
 In fideicommissum uniuersali comprehenduntur etiam portiones coheredum, quae per fideicommissum obueniunt gravato, dec. 45. n. 6. pag. 336.
 Amplius non obstat dilectio in alio, dec. 46. n. 56. pag. 336.
 Maxime si praecedat legatum, & fideicommissum, & postea sequatur gravamen, dec. 46. n. 7. pag. 336.
 Item si substitutio facta sit per uerbum *substitutus* indefinite prolatus, aliquo uero mentione hereditatis, seu portionis hereditariae, ibidem n. 8. pag. 336.
 Et quando intrat fauor conservandae agnationis, dec. 46. n. 9. pag. 336.
 Et coniecturata mens testatoris, dec. 46. n. 50. p. 336.
 Quae in proposito totum operatur, dec. 46. n. 13. pag. 336.

Praelegata, & portio hereditaria, quae obuenit fideicommissarii, eisdem regulis metiuntur, dec. 46. n. 14. pag. 336.
Infinita quando est de omnibus, praelata, & fideicommissa ueniunt in restitutione, dec. 46. n. 17. pag. 337.
 Amplius idem esse, quando est de omnibus aliis bonis, ibidem n. 18. pag. 337.
 Fortius quando uerba in alio sunt in substitutione, non in institutione, dec. 46. n. 19. pag. 337.
 Decisio huius questionis pendet a testatoris uoluntate, addit. ad dec. 46. n. 1. pag. 337.
 Veniunt sub restitutione, si id testator expresse ordinauerit, addit. ad dec. 46. n. 1. pag. 337.
 Non ueniunt, si heres ex permissione testatoris habet facultatem de illis disponendi, ibidem n. 3. p. 337.
 In dubio praelata non ueniunt in restitutione fideicommissi, addit. ad dec. 46. n. 5. pag. 337.
 Item non ueniunt, quando heredis institutio concepta est cum clausula in alio bonis, addit. ad dec. 46. n. 7. pag. 338.
 Haec tamen coniectura non est tuta, ibid. n. 8. p. 338.
 Et ab ea receditur ex conuersis, addit. ad dec. 46. n. 9. pag. 338.
 Distingendum est, an illa clausula, in alio, sit appposita in institutione, uel etiam in substitutione, ibid. n. 10. pag. 338.
 Item receditur a praedicta regula, quod praelata non ueniunt in restitutione fideicommissi, quando illa absorbent totam, uel maiorem partem hereditatis, addit. ad dec. 46. n. 11. pag. 338.
 Item si testator, prohibendo heredi alienationem, utatur aliqua ratione, quae bonis praelatis aequae, ac aliis congruat, ibidem n. 12. pag. 338.
 Item non ueniunt non data inter praefrancarios aequalitate, addit. ad dec. 46. n. 14. pag. 338.
 Item quando unicuique filius heres a testatore institutus, ibidem n. 15. pag. 338. & dec. 46. n. 11. pag. 338.
 Si testator expresse mandauerit aliquorum praelatorum restitutionem, cetera non debent restitui, addit. ad dec. 46. n. 16. pag. 338.
 Viceversa si aliqua ex praelatis exceptis ab onero restituendi, cetera cadunt sub restitutione, addit. ad dec. 46. n. 17. pag. 338.
 Et ueniunt sub restitutione, quando constat praelata fuisse facta ad solum effectum diuidendi inter heredes bona hereditaria, addit. ad dec. 46. n. 18. pag. 338.
 Et quando ultra titulum legati testator usus fuit in aliorum assignatione etiam titulo institutionis, addit. ad dec. 46. n. 19. pag. 339.
 Doctores, qui agunt de materia, an, & quando praelata ueniunt in restitutione fideicommissi, referuntur, ibidem n. 50. pag. 339. & in addit. ad dec. 61. n. 3. pag. 454. & in addit. ad dec. 61. n. 66. p. 441.
 Venit autem, quando praecedit abique mentione hereditatis, dec. 61. n. 50. pag. 437.
 Maxime, si alius fideicommissum esset inutile, dec. 61. n. 51. pag. 437.
 Reliquum in causam legitime non uenit in restitutione fideicommissi, nisi pro rata, quae legitimam excedit, addit. ad dec. 61. n. 57. pag. 441.
 Subsistentia fideicommissaria necessaria ex praelato non inferitur, dec. 99. n. 24. pag. 586.

PRESBYTER.

Substitutus in casu, quo heres decederet Presbyter, admittitur eo defuncto sine filiis, quamvis Presbyter non fuerit, addit. ad dec. 15. n. 12. pag. 88.
 Contrarium tenentes referuntur, ibid. n. 17. pag. 88.
 Fundantur idem in hoc, quod sit conditio uoluntaria, quae non potest impleri per acquipollens, addit. ad dec. 15. n. 18. pag. 88.
 Sed prima opinio est uerior, si testator ad Presbyterum non respexit, sed ad euentum filiorum, quae ex eo promanat, addit. ad dec. 15. n. 19. p. 88.
 Quamvis sit conditio uoluntaria, ibidem.
 Et quamquam Sacerdos ante adeptum Presbyteratum possit filios suscipere, & de ratione, addit. ad dec. 15. n. 30. pag. 88.

Limi.

Limita, si testator in Presbytero ad deficientiam filiorum non respexerit, ibidem n. 31. pag. 88.

Effectus Presbyteratus an testator consideraverit nec ne, remittitur arbitrio Iudicis, addit. ad dec. 17. n. 31. pag. 88.

Voluntas attendendi substitutum tam in causa obitus sine filijs, quam si vocatus sit Presbyter, probata per testes, vel alio modo, unice attenditur, addit. ad dec. 17. n. 35. pag. 88.

PRESCRIPTIO.

Absentia quando prescriptionem impedit, vide infra, *verf. Statutum.*

Actio in factum, seu præscriptis verbis per lapsum triginta annorum præscribitur, dec. 34. n. 1. p. 116.

Unde præscripta actione in factum, censetur præscripta actio primaria, dec. 86. n. 5. pag. 116.

Vide infra *verf. Statutum.*

Argumentum a facultate alienandi ad facultatem præscribendi valet, dec. 18. n. 34. p. 111.

Facultas implendi conditionem potestativam non præscribitur in institutione, secus in legatis, & aliis dispositionibus, dec. 18. n. 51. p. 111.

Fideicommissarius non currit præscriptio, nisi a die, quo agere potuerit, dec. 18. n. 60. p. 113.

Juris adveniendi non currit vivente patre contra filium-familias sub paterna potestate constitutum, dec. 37. n. 5. p. 184.

Contra, ibid. n. 9. & 10. p. 184.

Jus offerendi non præscribitur minori spatio annorum triginta, dec. 18. n. 18. p. 111. & ibi add. n. 35. pag. 117.

Intellige inter conceditorem, ibid. n. 31. p. 117.

Secus in tertio possessore, non a debitore, sed a creditore causam habente, qui jovatur præscriptione decem annorum inter præstes, & viginti inter absentes, add. ad dec. 18. n. 53. p. 117.

Ampla etiam emittit a creditore possessore male fidei, ibid. n. 54. p. 117.

Requiritur ad effectum præscriptiois scientia certa, & indubitata distractionis pignoris, add. ad dec. 18. n. 35. p. 117.

Adversus creditorem, ignorantem adjudicationem, nulla currit præscriptio, add. ad dec. 18. n. 37. p. 117.

Critatio generalis, & personaliter non exequuta in venditore non sufficit ad effectum præscriptionis, add. ad dec. 18. n. 30. p. 117.

Nisi citatus comparuerit, & instantiam fecerit coram Iudice pro subhallatione, ibid. n. 40. p. 117.

Item scientia non remanet probata, ex quo editor fuit coactus solvere debitum communis delictoris ob fiduciosum pro co præstitam, add. ad dec. 18. n. 41. p. 117.

Item nec ex quo aliquis habuit necessitatem se informandi de idoneitate, & facultatibus possessoris bonorum subhallatorum, & de ratione, add. ad dec. 18. n. 42. p. 117.

Contra, ibidem remittitur.

Item nec educitur scientia ex lapidea inscriptione, seu signo domini appposito in domo subhallata, add. ad dec. 18. n. 43. p. 117.

Item nec ex cohabitatione, & conjunctione sanguinis, tamquam non inducentem scientiam certam, & indubitam in hac præjudiciali materia requisitam, add. ad dec. 18. n. 44. p. 118.

Maxime si versetur in actibus non successivis, sed momentaneis, ibid. n. 45. p. 118.

Scientia remanet probata, si adjudicatio facta fuit publice, & palam prævis edictis, & in loco, seu Civitate parva, add. ad dec. 17. n. 45. p. 118.

Limita, si creditor fuisset absens, & non agatur de adjudicatione corporis insignis, ibid. n. 47.

Item probatur scientia ex coniectura, valde tamen, & in suo genere perfecta, unitis, & finalis iunctis, add. ad dec. 18. n. 48. p. 118.

Ab ultimis actibus, qui scientiam concludunt, incipit currere præscriptio, non a primo instanti, ibid. n. 49. p. 118.

Contra, quod sententia probatio non requiratur in præscriptione triginta, vel quadraginta annorum, tamquam longissimi temporis, quæ currit etiam contra ignorantes, add. ad dec. 18. n. 50. p. 118.

Referuntur oppositum sententis, ibid. n. 51. p. 118.

Declaratur, ut prima opinio procederet, si sufficeret præscriptio ordinaria decem annorum inter præstes, & viginti inter absentes; secus in iura offerendi, quod præscriptioem triginta annorum requirit, add. ad dec. 18. n. 51. p. 118.

Præscriptio incipere non potest contra creditorem non valentem agere, & incerta ex supervenientibus impedimento amplius non currit, ibid. n. 53. p. 118.

Si non præscribitur durante Matrimonio in adjudicatione facta mulieri pro credito dotali, ob viri vergentiam ad inopiam, & de ratione, add. ad dec. 18. n. 54. p. 118.

Item non præscribitur actio juris offerendi, quæ quis utitur excipiendo, ubi pariter de ratione, add. ad dec. 18. n. 55. p. 118.

Limita, si illud jus poterat agendo deduci, add. ad dec. 18. n. 57. p. 118.

Jus redimendi triginta annis præscribitur, & de ratione, dec. 18. n. 55. p. 111.

Ampla, si etiam additum sit verbum *quandocumque*, seu *ultra unquam tempore*, ibid. n. 56. p. 111.

Et vigore Statuti Florentini triginta annis præscribitur, etiam si addit pactum de retrovendendo, add. ad dec. 18. n. 57. p. 118.

Gravati possunt permittere labi tempus præfixum, ad redimendum in præjudicium fideicommissarium, dec. 11. n. 25. p. 154.

Jus retrahendi triginta annis præscribitur, dec. 18. n. 57. pag. 111.

Ante pretii oblationem a retrahente factam, præscribitur jus offerendi dicitur in bona fide, dec. 18. n. 58. p. 112.

Pactum de retrovendendo præscribitur spatio triginta annorum, add. ad dec. 18. n. 57. p. 111.

Ampla, etiam si addit dictiones *semper*, & *quandocumque*, toties quoties, & quomodo bar intelligantur, add. ad dec. 18. n. 58. p. 116.

Contra, si addit verba *perpetuam*, & *indefinitam* denotantia, vel si emptor promittit toties retrovendere, quoties præscriptio completa erit, add. ad dec. 18. n. 59. p. 116. & n. 56. p. 118.

Sed prima opinio verior, & secunda procedit. Statutis verbis generalibus, multum amplius, & generatius, vel si promissa fuerit retrovenditio, tam præscriptio obstat, ibidem. n. 60. p. 116.

Item, si enormissima læsio concurreret, quæ pactum temporale efficit perpetuum, add. ad dec. 18. n. 61. pag. 116.

Ampla in modico lapsu ultra triginta annos, qui non obest, etiam concurrente læsione, add. ad dec. 18. n. 62. p. 116.

Item si contractus fuisset pignoratitius, & de ratione, ibid. n. 63. p. 116.

Ampla, etiam si fuisset usurarius, add. ad dec. 18. n. 64. p. 116.

Item secunda procedit, si contractus munus esset iuramento, vel promissio facta fuisset sub verbo Principis, ibid. n. 65. p. 116.

Contra, quod iuramentum obligans efficacius, & intensius, non extensive, hoc non operatur, add. ad dec. 18. n. 66. p. 116.

Et solum operator, ut dumtaxat majus tempus requiratur, nempe annorum quadraginta, add. ad dec. 18. n. 67. p. 116.

Declaratur, si appositum fuerit specialiter ipsi pignori de redimendo, secus si generaliter pro observantia contractus, ibid. n. 68. p. 116.

Quadraginta annorum, & ultra, an obtest adversus petitionem hereditatis, dec. 37. n. 1. p. 184.

Statutum Florentinum Lib. 2. rubric. 75. de præscript. quæle tempus requiritur, & quomodo bar calculatur, add. ad dec. 37. n. 1. p. 181.

Per dictum Statutum quælibet actio, & quodcumque ius triginta annis præscribitur, dec. 18. n. 30. p. 111. & n. 50. p. 113. & dec. 37. n. 4. p. 181.

Et intelligitur de triginta annis utilibus, non continuis, & ita proceditur ad triginta sex annos, add. ad dec. 18. n. 58. p. 118.

Vel triginta septem, ibid. n. 61. p. 118.

Quamvis aliqui volunt, quod extendatur ad solos trigintaquingue, add. ad dec. 18. n. 62. p. 118.

Subdici debet etiam tempus poplariis, & minoris ætatis, add. ad dec. 18. n. 59. & 63. p. 116.

Statutum hoc non comprehendit contractus juratos, add. ad dec. 18. n. 60. p. 118. & add. ad dec. 37. n. 1. p. 185.

Contra illud an competat minori, & pupillo restitutio in integrum in prescriptione conditionalis procedente ex contractu defuncti, add. ad decif. 18. n. 64. p. 118.

Eodem Statuto non ligatur qui post inchoatam prescriptionem cepit esse subiectus foro Ecclesiastico, add. ad dec. 18. n. 66. p. 118.

Tempus Statutarius actus annorum, deductis foris repentinis, transcurrit annos trigintaquinque, dec. 37. n. 6. p. 124.

In extrajudicialibus foris repentinz non deducuntur, ibid. n. 8. p. 124.

Absentes excipiuntur in dicto Statuto, dec. 37. n. 11. & n. 19. p. 124. & ibi add. n. 2. p. 125.

Non tamen omnia absentia prodest ad hunc effectum, & qualis requiratur, dec. 37. n. 11. & seq. p. 124. Requiritur, ut absentia sit iusta, & legitima, secus contra, add. ad dec. 37. n. 4. p. 125.

Potissima est absentia causa Reipubl. & Supr. Principis, & exemplificatur, ibidem n. 5. p. 125.

Amplia, ut legitima dicatur etiam absentia ex causa militie succedente pro alieno Principe, add. ad dec. 37. n. 6. p. 125.

Contrarium tamen receptus est, ibid. n. 7. p. 125. Item legitima dicitur absentia causa mercaturae, add. ad dec. 37. n. 8. p. 125.

Item nascens occasione revidendi suos, ibidem n. 9. pag. 125.

Amplia, ut suffragetur etiam absentia voluntaria, si ex post fiat necessaria, addit. ad dec. 37. n. 10. pag. 125.

Et e contra necessaria non juvet, si ex post fiat voluntaria, add. ad dec. 37. n. 11. p. 125.

Via executionis per lapsum triginta annorum praescribitur, etiam concurrente mala fide, decif. 85. n. 2. p. 126.

Et de ratione, ibidem n. 3. Item jus petendi executionem sententiae triginta annis praescribitur, dec. 16. n. 1. p. 125.

Amplia, ut in hac prescriptione non intret inspeccio male fidei, neque subsidio vite debitoris, nec alia, quae examinantur in materia praescriptionum, add. ad dec. 16. n. 2. p. 125.

Limita, si executio incepta fuerit, cum tunc via executiva efficiatur perpetua, ibid. n. 3. p. 125.

PRÆSENS

Tempus trahitur ad futurum, cum in suo tempore operari non possit, dec. 43. n. 33. p. 346.

PRÆSERVATIVA.

Oppositio in favorem unius non debet capi interpretatio, per quam in illius odium retorqueatur, add. ad dec. 19. n. 140. p. 130.

Non comprehendit fideicommissum de tempore divisionis purificatum, si facta fuerit respectu fideicommissi purificandi, add. ad dec. 19. n. 130. p. 130.

Prodest ita, de quorum voluntate remissiva fideicommissi non constat, fecus volenti illud remittere, add. ad dec. 19. n. 132. p. 130.

Specialiter facta respectu unius fideicommissi aliorum remissionem inducit, add. ad dec. 19. n. 141. p. 130.

Contrarium sentientes referuntur, ibid. n. 141.

PRÆSUMPTIO.

Abus a Principe confirmatus excludit praesumptionem doli, & lesionis, dec. 14. n. 4. p. 77.

Casus mortis contra naturalem mortalitatis ordinem, non praesumitur, add. ad dec. 80. n. 25. p. 134.

Cervius ex aliis praesumptibus, dec. 11. n. 11. p. 153. Ex praesenti non praesumitur ad praeteritum in iis, quae variationem recipiunt, dec. 13. n. 33. p. 70.

Limita, quando concurrunt conjecturae, ibid. n. 47. pag. 70.

Ignorare praesumitur in testamento disposita qui ab intestato succedit, dec. 83. n. 13. p. 303.

Interpretationi conveniunt quae dicuntur de praesumptione, dec. 83. n. 10. p. 312.

Et sicut validior praesumptio, ita melior interpretatio est attendenda, ibid. n. 11.

Jura praesumunt pro facto viri Eminentissimi, dec. 13. n. 31. p. 70.

Item pro Decreto consilialis Judicis, ibidem n. 32. pag. 70.

Mutatio non praesumitur, quando status praesentis temporis potest concurrere cum veritate antecedentis, dec. 11. n. 10. & 15. p. 153.

Contra tamen, quando aliae absunt praesumptiones, ibidem n. 11. p. 153.

Praesumptio non datur, dec. 11. n. 44. p. 164.

Recepta praesumitur facta eo tempore, quo quis recepit, fatetur, & non ante, dec. 11. n. 36. p. 154.

Repetitionis cessat, quando res non est clara, dec. 16. n. 34. p. 95.

Sine fidei, qui decessisse praesumitur, quando contrarium non probatur, dec. 13. n. 3. p. 156. & ibi add. n. 1. p. 157.

Status praesumpta conformato procedit in verbis dispositive, non in conditionalibus, dec. 36. n. 19. pag. 476.

Veritas rei non praesumptio ex praesenti ad praeteritum est attendenda, dec. 13. n. 36. p. 70.

PRÆSUPPOSITUM.

Divisio facta ex falso praesupposito ratificationem non inducit ex defectu consensus, dec. 13. n. 7. pag. 180.

Dispositum deficit, ubi cessat praesuppositum, dec. 13. n. 8. p. 180.

PRETIUM.

Bonorum fideicommissariorum fideicommissario solvendum, si iste praemortuus, remanet liberum apud heredem gravati, add. ad dec. 19. n. 1. p. 125.

Impio unico pretio facta castri, & praedii ostendit eorum numerum, dec. 15. n. 4. p. 128.

Empor retinetur rem, pretio non soluto, tenetur ad fructus, dec. 11. n. 38. p. 155.

Exidit in emptione, & venditione rei fideicommissariae per scientem facta venit saltem ad restitutionem, pretii, licet non veniat ad interesse, dec. 10. n. 24. & 39. p. 145.

Contra in divisione, in qua nec agitur ad pretium, & de ratione, ibid. n. 25. p. 145.

In eviditione facta, & impropria datur solum actio ad repetendum pretium, vel traditum loco pretii bonorum receptorum, add. ad dec. 10. n. 31. pag. 150.

Amplia non obstante scientia oneris, ibidem n. 32. pag. 150.

Vide infra vers. Venditor.

Fideicommissarius an agere possit ad pretium, quando renunciatum est fideicommissio, remissive, dec. 19. n. 8. p. 121.

Saltem competit actio ad pretium, quando in divisione locum bonorum liberorum assignata fuerunt bona fideicommissio subiecta, addit. ad decif. 19. n. 160. p. 140.

Obligatus ad restitutionem fructuum, si eos consumpsit, tenetur ad pretium, addit. ad decif. 31. n. 62. pag. 222.

Periculum eviditionis reddit rei pretium minus tertia, vel quarta parte, dec. 10. n. 15. p. 144.

Praesentibus ius offerendi dicitur in bona fide ante pretii obtentionem a retrahente factam, dec. 18. n. 31. pag. 111.

Venditor in calibus, in quibus non tenetur de eviditione, tenetur ad pretii restitutionem, add. ad decif. 10. n. 33. p. 150.

Intellige de pretio exorbitante, non quod res tempore sequitur eviditionis abluatur, ibidem num. 34. & 35. p. 150.

Amplia, ut tenetur restituere, etiam si protestatus sit, nolle se teneri de eviditione, add. ad dec. 10. n. 36. p. 150.

PRIMOGENITURA.

Adquiritur per primogenitum, tamquam jus in spe considerabile, etiam conditione pendente, addit. ad dec. 18. o. 108. p. 111.

Et tale jus primogenitus in filium suum primogenitum ante purificatum conditionem transiit, ibid. n. 109.

Amplia etiam ageretur de successione transverfalia, add. ad dec. 18. n. 110. p. 111.

Ordo successus servari debet in omnibus vocatis, quando testator instituit perpetuam primogenituram, & de ratione, add. ad dec. 80. n. 14. pag. 501.

Regula, quod in fideicommissis attendatur proximitas gravati, & non gravatus, attenditur etiam in primogenituris, add. ad dec. 53. n. 16. p. 386.

Proximior, ad effectum succedendi in primogenitura, dicitur ille, qui habet prerogativam lineæ, quamvis addit alius, qui illum vincat in prerogativa gradus, add. ad dec. 53. n. 14. p. 386.

Representatio in primogenitura non solum locum habet inter patrum, & nepotum, sed etiam in ulterioribus gradibus, add. ad dec. 60. n. 4. p. 415.

Quæ datur in majoribus, & primogenituris quomodo differat ab illa, quæ competit jure civili, ibid. n. 5. p. 415.

Cetera vide in verbis *Representatio*.

Patris filius nasciturus post mortem testatoris ex sua, necpe tunc temporis inopia, si hæc Matrimonium contrahat, adhuc vivente testatore, & filios suscipiat, ipsi ad primogenituram admittuntur, add. ad dec. 15. n. 40. p. 89.

PRIMOGENITUS.

Appellatione primogenitæ ex quibus conjecuris veniant omnes fratres in infinitum, non autem solius primi gradus, append. 1. ad dec. 52. n. 5. pag. 148.

PRINCEPS.

Atque a Principe confirmatus excludit præsumptionem doli, & lesionis, add. ad dec. 14. n. 4. p. 77.

Adire potest hereditatem cum beneficio legis, & inventari, non obstante Statuto Florentino id prohibente, dec. 56. n. 1. p. 414.

Beneficium privati potest Principem etiam privilegii juris communis, add. ad dec. 49. n. 14. pag. 337.

Et ex quibus præsumitur, Principem voluisse privare banannum privilegii juris communis, rem sive, add. ad dec. 49. n. 15. pag. 337.

Concedere potest, ut cognoscatur, an aliquid in rescripto confirmatum valeat, nec ne, dec. 51. n. 13. p. 57.

Amplia, ut possit etiam quilibet non habens supremum imperium, dec. n. 14. pag. 67.

Donatio facta a Principe superiori non recognoscenda, habet vim legis, quæ mortuo etiam donatore locum habet, & a successore revocari non potest, add. ad dec. 59. n. 1. pag. 418.

Amplia etiam in donatione facta a Civitate, seu Communitate non recognoscenda superiori, add. ad dec. 59. n. 1. pag. 418.

Declarata, nisi multum laedat Imperii, seu Regni dignitatem, ibidem n. 3. pag. 418.

Item donatio a Principe uxori facta, vel e contra valet, add. ad dec. 59. n. 4. pag. 418.

Item valet a Principe facta filio in potestate existenti propter excellentiam dispositam, ibid. n. 5. p. 418.

Contra, nisi sit expressa principalis auctoritas, add. ad dec. 59. n. 6. pag. 418.

Sed hæc sententia reprobat, add. ad dec. 59. n. 7. pag. 418.

Item valet donatio a Principe facta suæ concubinae, add. ad dec. 59. o. o. pag. 419.

Donatio facta a Principe, licet excedat centum milia solidos, non eget infirmatione, add. ad dec. 59. n. 10. pag. 419.

Quod militat & in donatione a privato Principi facta, ibidem n. 11. pag. 419.

Dominium licet sine traditione non transferatur, add. ad dec. 59. n. 12. pag. 419.

Tamen hoc non procedit in donatione facta a Principe, add. ad dec. 59. n. 13. pag. 419.

Amplia limitatione in donatione a privato Principi facta, ibidem n. 14. pag. 419.

Declarata primam limitationem procedere in donatione a Principe facta per modum gratiæ, secus si fiat per modum contractus, tunc enim Principis intelligitur contraxisse secundum juris dispositionem, add. ad dec. 59. n. 15. pag. 419.

Hæc declaratio vel non est vera secundum alios, ibidem n. 16.

Vel limitanda, si constat de voluntate Principis volentis omnino dominium transferre, add. ad dec. 59. n. 17. pag. 419.

In donatione Principis prior in tempore præfertur secundo, etiam si iste possessionem adeptus fuerit, ibidem n. 18. pag. 419.

Contrarium tenet *Allegat.* ibidem n. 19.

Sed ejus opinio, tamquam contra communem, reicitur, add. ad dec. 59. n. 20. pag. 419.

Item in donatione Principis locum habet jus accrescendi etiam post quæritum emolumentum, quod non procedit in donatione facta a privato, ibidem n. 21. pag. 419.

Facta tamen tacita onerum repetitione, add. ad dec. 59. n. 22. pag. 419.

Item donatio facta a Principe non est stricti juris, sed bonæ fidei, add. ad dec. 59. n. 24. pag. 419.

Et in ea est incerta fidei interpretatio contradonatarium, ibidem n. 25. pag. 419.

Item electio in donatore facta a Principe non spectat ad concedentem, sed ad accipientem, add. ad dec. 59. n. 26. pag. 419.

Et in ea non datur evictio, licet incipiat a promissione, add. ad dec. 59. n. 27. pag. 419.

Donata a Principe filio contemplatione patris in fratribus non conferuntur, ibidem n. 28. pag. 419.

Et in eis patri non acquiritur usufructus, add. ad dec. 59. n. 29. pag. 419.

Amplia, etiam bona for donata ob servitium patris, quia non est inspicendum, cujus contemplationis fuerint concessa, sed in quem coherantur, add. ad dec. 59. n. 30. pag. 419.

Item ampla, idem obtinere in bonis majoratus ereciti ex gratiis, & donationibus Principis, ibid. n. 31. pag. 419.

Item legitima non quæritur patri in bonis a Principe filio donatis, add. ad dec. 59. n. 32. pag. 419.

Sed hæc sententia reprobat, ibidem n. 33. pag. 419.

Item donatio a Principe etiam minus legitime facta, sublimetur, & pro legitima habetur, add. ad dec. 59. n. 34. pag. 419.

Et ex ea quæritur jus abeonti etiam sine acceptatione, ibidem n. 35. pag. 419.

Intellige, si post aliquando acceptetur, & sic pendente acceptatione revocabilitur acquiritur jus respectu donarii, irrevocabilitur post acceptationem, add. ad dec. 59. n. 36. pag. 419.

Donatarius, in quem Principis omne jus suum transibit, potest alienare in forenses, licet adiut Statuta prohibentia alienationem stabulum in eos, add. ad dec. 59. n. 37. pag. 419.

Item tenetur actione personalis ad res alienum donatarii, ibidem n. 38. pag. 419.

Et si servus ipso iure, nec potest inquietari etiam a domino rei donatæ, cui solus superest adio contra Principem, add. ad dec. 59. n. 39. pag. 419.

Evidus non debetur, si proveniat ex facto Principis, dec. 60. n. 21. pag. 149.

Et divisionem non retractat, add. ad dec. 60. n. 45. pag. 151.

Capitula, consule, 7. n. 8. contrarium sentiens reprobat, ibidem n. 46. pag. 151.

Faciens aliquid interrogari nequit, cur ita faciat, dec. 50. n. 7. pag. 415.

Præsertim quando utitur clausula *ex certa scientia*, & de plenitudine potestatis, ibidem n. 8. pag. 415.

Fortius accedente alia non obstantibus quibusvis, dec. 50. n. 10. pag. 415.

Et per istam derogationem censetur omnibus solemnita-

tibus

tibos juris civilis, ibidem num. 11. pag. 457.
Legatum Principi relictum per illum praeorientium, non caducatur, sed succedebit debetur, addit. ad dec. 17. n. 11. pag. 105.
 Limita in Augusta, quae non dominatur, & in cuius locum altera non eligitur, ibidem n. 23. pag. 105.
Magnus Dux Etruriae non recognoscit superiore, dec. 50. n. 3. pag. 415. & ibi addit. n. 45. pag. 420.
 Ideo solutus est ab omnibus solemnitatibus juris, dec. 10. n. 6. pag. 415.
Reipublica Eleutheria, & Magni Ducis ejus successores tantum possint in locis sibi subiectis, quantum Reges, alique Principes superiorem non recognoscen- tes, & quantum Imperatores in Imperio, addit. ad dec. 59. n. 45. pag. 420.

PRINCIPIUM.

Verbum *finire* supponit principium, & de ratione, dec. 15. n. 26. pag. 83.

PRIOR.

In tempore, potior in jure, addit. ad dec. 47. n. 13. pag. 344.
 Et in donatione Principis praefertur secundo, etiam si iste possessionem adeptus fuerit, addit. ad dec. 59. n. 28. pag. 420.
 Contrarium tenet *Albrigas*, ibidem n. 19.
 Sed ejus opinio, tanquam contra communem opinio- nem relictur, ibidem n. 20.

PRIVATIO.

Contrahentium unus, tota familia privata censetur, quan- do alias inanis, & frustratoria redderetur dispositio testatoris, dec. 95. n. 3. pag. 558.
Contrahentium unus ex pluribus ad fideicommissum vocatis, alii privati non remanent, addit. ad dec. 105. n. 1. pag. 561.
Contraveniens patri, vel matri non praedicit filii post eos proprio jure ad successionem venientibus, ibidem n. 2. pag. 551.
 Limita, quando constet de voluntate testatoris, quod voluerit ob unius contraventionem privare omnes emolumento hereditatis, addit. ad dec. 95. n. 3. pag. 562.
 Et tunc causa privationis non est factum tertii, sed voluntas testatoris, quia talem suam bonis legem imposuit, ibidem n. 6. p. 562.
 Talis voluntas elicitur, quando poena privationis est realis inficiens totam lineam, quo casu filii nati post contraventionem non possunt evocare bona a substituto interim admisso, addit. ad dec. 95. n. 7. p. 561. & de ratione, ibidem n. 9.
 Secus si poena privationis sit personalis, & de ratio- ne, addit. ad dec. 95. n. 8. & 10. p. 562.
 In ratione privationis realis, & totam lineam inficien- te praesumitur, testatorem odio habere non- tantum contravenientem, sed & omnes descendentes eadem macula infectos, addit. ad dec. 95. o. 9. pag. 562.
 Exemplum privationis realis, & quae inficit totam lineam, addit. ad dec. 95. n. 11. p. 562.
 Item elicitur voluntas privationis realis, si contraveniens habitus fuit pro mortuo, & perinde ac si sine liberis decessisset cum substitutione aeternis, & de ratione, ibidem n. 21. p. 562.
 Item si testator privationem pluries, & exiis re- petit, & de ratione, addit. ad dec. 95. n. 13. p. 562.
 Testator privare nequit aliquem ne illi relicta, ex culpa, & facto alienos, dec. 96. n. 2. p. 565.
 Maxime cum res fuit pure relicta, & ademptio est conditionalis, ibidem n. 3. p. 565.
 Jure relicta censetur, cum in aliquo casu facta est privatio, quia illa praesupponit habitum, quem excludit conditio, quae nihil ponit in esse, dec. 96. n. 4. p. 565.
 Declara, ut ibidem n. 15. p. 565.
 Limita quando sumus in relicto sub conditione, non autem puro, & penali, dec. 96. n. 8. p. 565.
 Et de ratione, ibidem n. 15. p. 567.

Tom. I.

Vide etiam infra vers. *Omnium*.
Dari non potest sine praecedenti acquisitione, add. ad dec. 50. n. 12. p. 356.

Improprie verificatur etiam in eo, quod impeditur ac- quisitio, dec. 96. n. 13. p. 567.

Et ita accipi debet ad evitandam contrarietatem, & repugnantiam, ibidem n. 24.

Omnium vocatorum, ob unius contraventionem per mo- dum conditionis est valida, addit. ad dec. 96. n. 11. & 3. p. 569.

Secus per viam poenae, ibidem n. 2. & 4.

Privatio dicitur conditionalis, si praedit institutio pura, & poena testator illam sub conditione adimit, addit. ad dec. 96. n. 4. p. 569.

Penalis autem dicitur, quando post institutionem puram testator jubet vocatum aliquid facere, vel non facere sub poena privationis, addit. ad dec. 96. n. 6. p. 569.

Dispositio ut dicatur penalis, requiritur primo, quod institutio sit pura, secundo, quod adit praecceptum testatoris de aliquid faciendo, vel non faciendo, tertio, quod adit ademptio in casu inobedientiae, ibidem n. 7. p. 569.

Praecceptum est de substantia dispositionis, adeo ut absque illo nunquam poena dicatur inducta, addit. ad dec. 96. n. 8. p. 569.

Limita, si ex conjunctis consistit de voluntate testa- toris conditionaliter, aut penalis disponere, volens, quia tunc non attenditur requiritum, *Arctius*, addit. ad dec. 96. n. 9. p. 569.

In dubio dispositio potius censetur conditionalis, quam penalis, addit. ad dec. 96. n. 10. p. 569.

Penalis dispositio dicitur, si effectus ademptio sub conditione potestativa ipsius gravati, addit. ad dec. 96. n. 11. p. 569.

Item si dispositio committitur ademptionem facultatis consequendi maximi lucri, ibidem n. 12. p. 569.

Item si testator uteretur verbis poenam praeferen- tibus, de quibus remissive, addit. ad dec. 96. n. 13. pag. 569.

Contra tenent alii remissive, ibidem o. 14. p. 569.

Alia ad materiam remissive, addit. ad dec. 96. n. 15. p. 569.

Omnium privatio supponit omnium vocacionem, dec. 95. n. 2. p. 553.

Patria a fideicommissis ob factam alienationem, nocet filio in conditione posito, focus proprio nomine vocato, dec. 97. n. 35. p. 572.

Pena privationis in casu alienationis, sequuta aliena- tione, ipso jure incurret, & jus quaeritur sub- stituto, dec. 97. n. 1. p. 571.

Præsupponit habitum, dec. 15. n. 22. p. 83.

Præsumitur alienationis propter delictum potius ad ma- sculos, quam ad feminas est referenda, & de ratio- ne, dec. 96. n. 2. p. 562.

Defuncto patre, qui fuerat fideicommissis gravatur propter alienationem contra voluntatem testato- ris, filii praesentur aliis vocatis, dec. 96. n. 21. pag. 562.

Item prohibitio, & privatio cum applicatione por- tionis alienamini non alienantibus, intelligitur so- lum durante vita, dec. 96. n. 12. p. 562.

Quando ex dispositione legis bona fideicommissaria transferuntur in filium, post mortem gravati de- linquentis revertuntur ad vocatos ex testamento, dec. 96. n. 13. p. 562.

Ratio est ne sequatur absurdum, dec. 96. n. 14. p. 562.

Amplia, bona reverti ad vocatos, etiam si fuerint in Ecclesiam translata, ibidem n. 15. p. 562.

PRIVILEGIUM. PRIVILEGIATUS.

Bannitus privati potest per Principem etiam privile- giis juris communis, addit. ad dec. 49. n. 24. p. 355.

Et ex quibus praesumatur, Principem voluisse pri- vare bannitum privilegiis juris communis, re- missive, addit. ad dec. 49. n. 25. p. 357.

Item privati potest privilegium juris communis etiam per Statutum, ibidem n. 26. p. 357.

Dicitur privilegia aliqui tenerent, bannitos amitte- re ex sola vi banni, addit. ad dec. 49. n. 15. p. 355.

Item probare debet casum restitutionis, dec. 34. n. 3. pag. 164.

Cccc

Et

Et ab hac opinione recedendum non est, utpote a *Sar. Res. Rom.* sequuta, quæ proinde in consilio Doctorum est tenenda, *ibid.* n. 26.
Militis nostri temporis an fruatur privilegiis antiquorum, tam fori, quam testandi, remissive, addit. ad dec. 37. n. 12. p. 185.
Fidei causa non operatur extensionem fideicommissi conditionalis de casu ad casum, add. ad dec. 15. n. 46. pag. 89.
 Limita in extensione de persona ad personam, *ibid.* n. 47. p. 89.
 Fortius non admittitur, si adint verba limitativa, & restrictiva, add. ad dec. 15. n. 48. p. 89.
 Limita tamen, si res evadat dubia ex circumstantiis hinc inde militantibus, quo casu favor pæ causæ prævalere debet, add. ad dec. 15. n. 49. p. 89.
 Non adeo extenditur, ut habeat bona contra mentem testatoris, dec. 30. n. 61. p. 131.
 Et cessat, quando pia causa concurret cum panpere, *ibid.* n. 62. p. 131.
Privilegiatus contra privilegium non utitur privilegio, dec. 30. n. 63. p. 131.

PROBATIO.

Agens ad fideicommissum incumbens probare tenetur, & quæ sint, dec. 90. n. 1. & 2. p. 519.
 Item probare debet casum restitutionis, dec. 34. n. 3. pag. 164.
 Quo non probato, alienatio subsistat, & dominium remanet penes acquirentem, *ibid.* n. 4. pag. 164.
 Vid. infra in verb. *Fideicommissum*.
Decedens sine filiis præsumitur, quando contrarium non probatur, dec. 15. n. 3. p. 196. & *ibi* add. n. 1. pag. 197.
 Et de ratione, dec. 15. n. 4. p. 196.
 Et qui contrarium pretendit, probare debet, dec. 15. n. 5. p. 196.
 Probat, si per ejus obitum fuerit ab alio obtenta possessio, add. ad dec. 15. n. 1. p. 197.
Declaratio voluntatis dicitur probata ex depositione duorum testium, dec. 53. n. 10. pag. 380. & n. 55. p. 381. & *ibi* add. n. 30. p. 387.
 Secus est, quando agitur de probanda nova dispositione, quia septem requiruntur, dec. 53. n. 16. p. 381. & n. 55. p. 381. & *ibi* add. n. 31. p. 387.
 Amplia primam conclusionem, etiam si testes sint singulares, dec. 53. n. 11. p. 380.
 Et etiam si sint femine, *ibid.* n. 12. p. 380.
 Cum agitur de probando id, quod naturalis, & civilis verborum significationis repugnat, tunc agitur de inducenda nova, & diversa dispositione, non autem de declaratione, dec. 53. n. 56. p. 383.
Deferre dicitur, quæ non adest, dec. 15. n. 14. p. 32.
Dimissi requiruntur contra tertium possessorem, & non sufficit probare bona fuisse in bonis testatoris, dec. 19. n. 14. p. 530.
 Limita, quando tertius possessor causam habet ægravatam, *ibid.* n. 15.
 Dubia non relevat, dec. 31. n. 63. p. 148.
Insuperstitia judicialiter facta a personis non interessata, & de tempore non suspecta magna fides præstanda est ad excludendum errorem accollationis factæ in instrumento divisionis, append. 2. ad dec. 40. n. 17. p. 354.
Exigentes de fideicommissum inenibit onus probandi, dec. 77. n. 1. p. 479.
 Cum agentis intentio fundata sit in negativa pro libertate bonorum, dec. 77. n. 4. p. 479.
Fideicommissum, tamquam quid facti, eget probatione, dec. 77. n. 2. p. 479.
 Et qui illud allegat probare debet, dec. 16. n. 18. pag. 91.
 Item bona fuisse in bonis fideicommissitæ, dec. 34. n. 48. p. 167.
 Item qui illud vult petere, necesse est, ut probet se esse vocatum, dec. 36. n. 17. p. 175.
 Nec probatio dubia relevat, dec. 51. n. 12. p. 379.
Generica, quod quis sit de familia, vel consanguineus, non sufficit pro admissione, sed requiritur probatio existentie intra quartam, vel decimam gra-

dem respective, add. ad dec. 43. n. 38. p. 320.
Identitas probatur per exclusionem pluralitatis, dec. 58. n. 15. p. 477.
 Item in antiquis probatur conjecturis, ad minuculi, & præsumptionibus, add. ad dec. 58. n. 49. p. 478.
 Etiam levibus, & semplevis, *ibid.* n. 50.
 Præsertim quando non agitur contra tertios posseditores, sed contra heredes, vel fideicommissarios, add. ad dec. 58. n. 51. p. 478.
 Item probata dicitur ex denominatione, & demonstratione loci cum duobus, vel tribus confinis, *ibid.* n. 52. & 59. p. 478.
 Immo sufficit unum confinis, add. ad dec. 58. n. 53. & 55. p. 478.
 Et in antiquis contra heredes sufficit denominatio, *ibid.* n. 54. p. 478.
 Contra, quod non sufficiat confrontatio unius confinis, add. ad dec. 58. n. 57. p. 478.
 Item probatur ex duabus demonstrationibus, una generali, altera particulari, vel ex una denominatione, & demonstratione generali, & uno confine particulari, aut ex duobus confinis, una particulari, altera generali, *ibid.* n. 58. p. 478.
 Non sufficerent tamen duo confines generales, si duæ speciales discordarent, addit. ad dec. 58. n. 59. pag. 478.
 Item probatur ex descriptione prædii facta in testamento, vel ex notula in eo inserta, add. ad dec. 58. n. 60. p. 478.
 Et dicitur ad fideicommissum spectare totum illud, quod continetur intra eosdem confines in testamento expressis, add. ad dec. 58. n. 61. p. 478.
 Intellige dummodo favore fideicommissarii alie concurrant circumstantie, quæquid in contrarium, aliqui dixerint, add. ad dec. 58. n. 62. p. 478.
 Præcipue quando agitur contra tertium possidentem a fideicommissitante causam non habentem, *ibid.* n. 63. p. 478.
Infrumentum publicum dicitur probatio probata, vortus appareat, non indigens furi disceptione, dec. 43. n. 4. p. 320.
Judicis probationes omnes sunt arbitrarie, dec. 10. n. 5. pag. 58.
Legimitas in re recenti est necessaria, dec. 48. n. 57. pag. 348.
 Limita in reo, & possessore, *ibid.* n. 57.
Liber Decimarum Florentiæ plene probat possessionem, dec. 80. n. 11. p. 530.
 De jure communi præsumptivæ, dec. 80. n. 12. p. 530.
 Et ideo negans, contrarium probare tenetur, *ibid.* n. 13.
 Item d. Liber Decimæ, & Libri Æthimi, seu Casteri probant possessionem, & dominium, præsertim si sint adinstructa, & versentur in antiquo, add. ad dec. 11. n. 11. p. 137.
 Cætera vid. in verb. *Decima*. *Catastrum*.
 Recordi non probat contra tertium, dec. 48. n. 71. pag. 348.
 Non curantur de jure possessoria, si non constet de jure actoris, dec. 51. n. 14. p. 379.
Pæpentes allegans, illam probare tenetur, dec. 48. n. 55. p. 348.
Præter Principi potestæ probant contra supplicitem, dec. 13. n. 5. p. 40.
Qualitas proximitatis, quando est causa vocationis, probanda est ab adhore, uti fundamentum intentionis, dec. 34. n. 17. p. 165.
Quantitas fructuum perceptorum resultat ex depositione unius testis induci ab eo, qui illos percepit, append. 1. ad dec. 40. n. 17. p. 360.
 Maxime quando pretii quantitas, vel rei valor ostendit eam minores fructus reddere nequibus, *ibid.* n. 17. p. 360.
Sententia, quæ transitum fecit in rem judicatam, plene probat identitatem personæ vocatæ, dec. 48. n. 19. p. 348.
Substitutio in casu mortis sine liberis, probata morte habet intentionem fundatam, insinuat decessisse sine liberis, dec. 100. n. 13. p. 591.
 Tempus septuaginta annorum dicitur antiquum in materia probationum, dec. 58. n. 3. p. 406. & de ratione, *ibid.* n. 49.

In antiquis admittantur probationes leviores, & per conjecturas, dec. 18. n. 19. p. 406.

Tefis unus facit femiplenam probationem, decif. 38. n. 11. p. 477.

Depositi de re fequuta tempore, quo erat quatuor annorum, quando nihilominus fit deferendum, dec. 18. p. 407.

Tefes de auditu, & publica voce, & fama non probant nisi in antiquis, dec. 21. n. 17. p. 459.

Et quæ dicatur tempus antiquum, ibid. n. 18. & 19.

Aut faltem in antiquis tranferunt omnes probationes contrariæ in aduerfariū, dec. 21. n. 10. p. 459.

Sufficiens decem ad firmam probandum, licet fortius non depoductum, & de ratione, ibid. n. 12. pag. 454.

Deposcentes poft conditum teftamentum de voluntate teftatoris, eam probant fufficientiffime, dec. 28. n. 17. p. 483.

Verbum æquivocum in materia probationis nullum ponit de fignificatio, dec. 27. n. 17. p. 481.

Verba enunciativa non inducunt difpofitionem, nec probant, quando contrarium apparet, dec. 19. n. 62. pag. 439.

Et quando de veritate enunciatorum traditur, ibid. n. 63.

Veraciter proximioribus, & iis, quibus de jure debetur fuccelfio, utraq; qualitas copulative probari debet per adorem, dec. 300. n. 1. p. 590.

Et proximitas probari debet per graduum dinumerationem, dec. 300. n. 1. p. 590.

Contra, quod fufficit probare proximitatem, quia in confequentem remanent probata fuccelfio illis ex Statuto delata, dec. 300. n. 24. p. 591.

PROCLAMA.

Proclamata funt ffricti juris, & ut vulgo dicitur itezila, tanquam mulier, quæ non parant, dec. 83. n. 46. p. 514.

Maxime quando funt poenalia, & odiofa, ibidem. n. 47. p. 514.

PROCURATOR.

Confefio facta a procuratore, etiam non docto de errore, eff. revocabilis, dec. 86. n. 13. p. 517.

Limita, fi fida fuerit in libello, & de ratione, ibid. n. 14.

Remiffio fideicommiſſi locum non habet in diſpoſitione facta a procuratore defuncto legitimo mandato, & ſpeciali facultate fideicommiſſum remittendi, add. ad dec. 19. n. 171. p. 441.

Facultas huiusmodi fideicommiſſum remittendi impertito non dicitur ex permiſſione dividendi data procuratori, prout ſibi videbatur, add. ad dec. 19. n. 175. p. 441.

Non data ſcientia militantis laudi, fi iudex, procurator, vel arbitet exceſſerit, acceptato ejusdem defuncta a poſſeſſione a dividendis capta non juvat pro inducenda fideicommiſſi remiſſione, ibid. n. 178. p. 441.

Cætera vide in verb. *Diſpoſitio*. *Ratificatio*.

Successio ob ſupervenientem mortem licet agentis pendente iudicio, valide ferri nequit, niſi in ejus procuratore huiusmodi effectum diſigatur, dec. 80. n. 43. p. 500.

PRODIGALITAS.

Et dementia ſimul jungi non poſſunt, dec. 14. n. 20. pag. 77.

Prima eſt vitium animi, ſecunda vern vitium naturæ, & funt inter ſe contrariæ, & incompatibiles, ibid. n. 21. p. 77.

Excluditur per ſcæm, qui deponit, aliquem non paſſive ſuum, dec. 53. n. 49. p. 71.

Et duo teſtes deponentes de ſanitate mentis præſentant miſte deponentibus de prodigalitate, quæ non præſumitur, dec. 13. n. 46. p. 70.

Non arguitur ex comiſſa adminiſtratione domus uxori, dec. 13. n. 61. p. 77. & de ratione n. 62. ibid.

Cætera vid. in verb. *Adminiſtratio*.

PRODIGUS.

Adminiſtratio prodigo eſt interdita ex legis duodecim Tabularum, dec. 13. n. 6. p. 69.

Geſta tamen ab eo ante interdiſtentionem tanquam valida ſubſiſtunt, dec. 13. n. 10. pag. 69.

Et poteſt omnia gerere, quæ ſanc ſentis hominibus permiſſa ſunt, add. ad dec. 14. n. 10. pag. 80.

Ampla etiam in prodigo notorio, & maniſeſto, ibid. n. 11. pag. 80.

Contra, ibidem n. 11. pag. 80.

Et idem contrahens cum prodigo notorio non excuſatur, ſed eſt in dolo, & mala fide, decif. 14. n. 13. pag. 80.

Et quod hæc fit æquior opinio, ibidem n. 14. pag. 80.

Concilia utramque ſententiam, ut prima procedat in contrah. oneroſo, & bona fide inito, ſine ulla laxatione, altera in prodigo notorio, & ipſi contrahenti maniſeſto, ibidem n. 15. pag. 80.

De prodigalitate ad effectum privandi aliquem rerum ſuarum adminiſtratione quando conſilare dicitur, add. ad dec. 14. n. 16. pag. 80.

Contrahat imitus cum prodigo eſt nullus, fi contrabens ſciat, cum conſumpturum eſſe pecuniam in malos uſus, add. ad dec. 14. n. 16. pag. 80.

Fortius fi contrahat ſit donatorius, aut ſimilis, ibid. n. 17. pag. 80.

Declarat, ut ſola circumſtantia donationis non ſufficiat, fi illa concernat favorem animæ, vel agnationis, add. ad dec. 14. n. 18. pag. 80.

Item contrahat prodigi non aſſumit validitatem abſurram, & de ratione, ibidem n. 20. pag. 80.

Nullus celebrari poteſt contrahat a prodigo poſt interdiciam adminiſtrationem, add. ad decif. 14. n. 20. pag. 80.

Ampla, ut nec ipſe, nec ejus ſidejutor naturaliter inſurgunt, add. ad dec. 14. n. 21. pag. 80.

Limita, fi prodigus ex contrah. acquireret, vel ad ſibi utilem faceret, ubi hoc caſu æquiparatur pupillo, & minori, & quomodo, ibidem n. 22. p. 80.

Reſeruntur contrarium ſententias, add. ad dec. 14. n. 23. pag. 80.

Nullus contrahat prodigi facilis inducitur in prodigo minore, ibidem n. 24. pag. 80.

Sed bene procedit etiam in majore, & de ratione, add. ad dec. 14. n. 25. pag. 80.

Denatio omnium bonorum, reſervato uſufructu, & legitima filiorum non dicitur facta ex prodigalitate, dec. 14. n. 26. pag. 80.

Nulla eſt, quando notoria debilitas jonſa eſt cum notoria prodigalitate, dec. 13. n. 37. pag. 70.

Non dicitur, qui laudabiliter diſpoſuit, ut poſte indiſtinctus etiam in contrah. fiduciomm pro conſervatione familiæ, dec. 13. n. 38. pag. 69.

Nam proviſio hæc convenit homini prudenti, ibid. n. 39. & 40. pag. 69.

Et requirit favorem publicum, dec. 13. n. 39. pag. 69.

Idemque favorabiliter venit interpretanda, decif. 13. n. 16. pag. 69.

Idem etiam licet extet filie diſponentis, quæ contenta eſſe debent ſuccellione univerſali, licet non excedat legitimam, dec. 13. n. 37. pag. 69.

Qui aliquem prodigum, & debilem reputavit non poteſt deinde contrarium attentare, dec. 13. n. 38. pag. 70.

Pater qui filio exemplariter non ſubſtituit, nec ei bonorum adminiſtrationem interdixit, aut de curatore providit, non cenſetur filium prodigum putare, dec. 13. n. 39. pag. 71.

Reſtitutio in integrum conſerit debilitas, & prodigis etiam majoribus adverſus contrahat ante interdiciam adminiſtrationem geſtos, dec. 14. n. 27. p. 77.

Contra, ibidem n. 26.

Limitatur in prodigo minore, cui ipſo jure interdita eſt adminiſtratio, dec. 14. n. 27. pag. 77.

Item in furioſo, ibidem n. 28.

Item non datur prodigo etiam notorio ante interdiciam adminiſtrationem, dec. 14. n. 19. pag. 77.

Contra, add. ad dec. 14. n. 16. pag. 79.

Declarat, ut illa concedatur ex clauſula, *ſi qua mihi, &c.* minori vero ex edicto minorum, ibidem n. 17. p. 79.

deicommissum, & subsecutur facultas alienandi, vel e contra, addit. ad dec. 13. n. 22. pag. 262.
An siante solo fideicommissio conservatorio res alienata inter eorum commissum remaneat perpetuo alienabilis, & possit transire ad heredes extraneos, ibidem n. 22. pag. 262.

Non evadit transmissio ad extraneos, quando prohibitio est realis, quia tunc res ad quemcumque pervenit cum suo onere, addit. ad dec. 13. n. 23. pag. 262.
Prohibetur alienare in alios, potest alienare in vocatos, dec. 65. n. 8. pag. 470.

Prohibetur alienare extra familiam, potest alienare in vocatos remotiores, dec. 65. n. 8. pag. 471.
Intelligitur, si fideicommissum inducitur sit in casu alienationis, focus fit etiam in casu mortis, ibid. n. 9.
Intellige secundum, si ad expressa facultas alienandi inter vocatos per dictionem *agere*, vel similem, focus fit solum tacite, dec. 65. n. 10. pag. 471.

Rex alienari prohibita si alienator, possunt ab iis, quorum favore facta sunt prohibitio, vendicari, nisi fuerint haereditas alienanti mediate, vel immediate, addit. ad dec. 55. n. 10. pag. 305.

Item nisi fuisset bona fide, uno casu fideicommissarius non revocat alienationem, sed agit ad pretium contra alienantem, ejusque haereditas, ibidem n. 12. pag. 305.

Clausula quia velut accedens prohibitioni vestitus inducit fideicommissum etiam in casu mortis, alias fecus, dec. 24. n. 4. pag. 89. dec. 58. n. 1. pag. 406. dec. 65. n. 3. & 11. pag. 442. dec. 72. n. 2. pag. 468. dec. 87. n. 16. pag. 515. & n. 22. pag. 526.

Maxime si adiecta sit dictio *semper*, dec. 65. n. 4. pag. 442. & dec. 84. n. 1. pag. 515. & ibi addit. n. 1.

Contrariae auctoritates declarantur, decif. 54. n. 18. & 19. pag. 188.

Contra, quod adiecta prohibitioni de per se valide non inducat primum fideicommissum, ubi aliud potest operari, ibidem n. 1. pag. 442.

Sed prima opinio verior in casu etiam, quod possit aliud operari, & quod adiecta primis infirmis non solum operatur extensionem ad omnes alios descendentes, sed etiam simplex, & absolutum fideicommissum, dec. 65. n. 6. pag. 442.

Cart. conf. 102. & 118. quae videtur contraria, conciliantur, ibidem n. 7. pag. 442.

Regulariter prohibitio alienationis cum clausula *quia velut* non inducit fideicommissum relictorium in casu mortis, sed solum conservatorium in casu alienationis, addit. ad dec. 58. n. 10. pag. 409. & n. 35. pag. 411.

Contrarius qui tenent, ibidem n. 16.

Prima opinio est tenenda, & contrariae auctoritates declarantur, addit. ad dec. 18. n. 3. pag. 412.

Limita quando dicta clausula accedit prohibitioni ab alia causa vestitus, addit. ad dec. 58. n. 38. p. 411.

Contrariae auctoritates conciliantur, ibid. n. 40. p. 411.
Sublimita dictam limitationem, quando causa conservandi non in aeternatione, quando causa conservandi vestitus per modum rationis, seu dispositivae, sed enunciative & per modum illustrationis, tunc enim non resultat fideicommissum in casu mortis, addit. ad dec. 58. n. 40. pag. 411. & addit. ad decif. 84. n. 2. pag. 515.

Quidquid etiam in idio casu induci fideicommissum relictorium, & in casu mortis dixerit *Manf.* addit. ad dec. 58. n. 41. pag. 411.

Causa conservatio non novitur stare enunciative, si deficit verbum *velut*, cum adsint alia verba de aeternitate causam finalem, & exemplifica, ut ibi, ibidem n. 42. pag. 515.

Et contrariae auctoritates procedunt, quando causa, effect adiecta per verba enunciative cuiusdam futuri eventus, addit. ad dec. 58. n. 43. pag. 411.

Item sublimita praedictam limitationem, quando testator post prohibitionem vestitus dixerit, & hoc fecit, vel hoc *quia velut*, & tunc enim ratio restricta est ad casum alienationis, & fideicommissum conservatorium, non relictorium parere potest, ibidem n. 44. pag. 411.

Talis tamen sublimitatio regitur, addit. ad dec. 58. n. 45. pag. 411.

Item sublimita, si certam personarum vocationem.

subsequatur, vel illi praecedat fideicommissum, cui famuletur, addit. ad dec. 84. n. 7. pag. 513.

Praedicta limitatio, de qua supra, potissime locum habet, quando prohibiti adiecta sunt verba perpetuitatis de testatoria, ibidem n. 45. pag. 411.

Maxime si testator dictam perpetuitatem primum in ipsa prohibitione inseruit, & postea ratione adiecta repetivit, addit. ad dec. 58. n. 47. pag. 412.

Quando agitur de fideicommissum inducitur ex ratione adiecta prohibitioni, tunc restringitur, & ampliat ad personas, & tempora, quae ipsa ratio comprehendit, licet plus, vel minus in prohibitionem legatum expressum, addit. ad dec. 58. n. 48. p. 411.

Item clausula *quia velut* adiecta prohibitioni personalis restringitur ad nominatos per relictorem, dec. 24. n. 5. p. 187.

Et verba directa in rem indicant prohibitionem realem, ibid. n. 6.

Et ex dicta clausula inducitur onus reale, dec. 24. n. 8. p. 187.

Dicta clausula quando ultra personas alienare prohibitas continet etiam nomen familiae, extendit fit, deicommissum de casu ad casum, & de ratione, dec. 24. n. 10. p. 188.

Item prohibitio cum dicta clausula, *quia velut*, inducit perpetuum fideicommissum, si sit principaliter, non accessorie, addit. ad dec. 55. n. 1. p. 305.

Amplia, ut medium fideicommissum inducat in portione propria, sed etiam in portione unius ex fideicommissariis per mortem aliorum obvenciente, ibidem n. 2.

Quod etiam operatur prohibitio realis, & quando talis dicatur, addit. ad dec. 55. n. 3. p. 305.

Limita, ut non inducat fideicommissum in casu obitu, si aliud fuerit in eodem casu ordinatum, ibidem n. 4.

Item prohibitio cum clausula, *quia velut*, si amplior sit fideicommissum, illud extendit ultra personas expressas, addit. ad dec. 55. n. 5. p. 305. addit. ad dec. 64. n. 15. n. 518. & dec. 65. n. 34. p. 442.

Et quando amplior dicatur, dec. 65. n. 35. p. 442.

Amplia, ut extendat fideicommissum etiam ad feminas, ibid. n. 6.

Item siue agatur de extensione fideicommissi iura, siue ultra decimum gradum, addit. ad decif. 55. n. 6. p. 305.

Item prohibitio alienationis cum clausula, *quia velut* fideicommissum absolutum inducit, decif. 68. n. 16. p. 457.

Limita, si rationi adsint verba relativa ut *supra*, vel *et infra*, dec. 68. n. 15. p. 458.

Item limita, si sit restricta ad institutos, vel substitutos, dec. 84. n. 2. p. 512.

Et an restrictio inducatur vigore dictionis *distis*, ibidem n. 3.

Item cum clausula, *quia velut*, ut nomen familiae conservetur, inducit fideicommissum inter illos de familia, dec. 72. n. 1. p. 468.

Et an huiusmodi fideicommissum sit solum in casu alienationis, vel etiam in casu mortis, ibidem n. 2. p. 468.

Etiam sine clausula, *quia velut* prohibitio est valida, si facta sit verbis geminatis, dec. 24. n. 1. p. 187.

Item si in casu contraventionis apposta sit poenae privationis, ibid. n. 2.

Maxime si poena applicata sit aliis observationibus, dec. 24. n. 3. p. 187.

Consequenter, & accessorie apposta ad praecedentes substitutiones non ampliat fideicommissum, addit. ad dec. 65. n. 4. p. 458.

Secus quando talis prohibitio apposta post omnes gradus substitutionum, & fiat de per se, & independentem, ibid. n. 5.

Quando dicatur consequitiva, vel non, addit. ad dec. 65. n. 8. p. 458.

Non dicitur restricta ad substitutiones, & gradus praecedentes, quando est generaliter apposta, & principaliter per modum causae finalis, & regularis, addit. ad dec. 65. n. 9. p. 458.

Item quando est vestita a causa, ut bona remaneant in familia, & non est accessoria, & consequitiva, ibidem n. 10.

Contrariæ auctoritates declarantur procedere in ratione conservatoris bonorum in familia accessorie adjecta, add. ad dec. 61. n. 11. p. 538.

Et fortius procedit conclusio, quando ultra rationem conservandi bona in familia testator apposuit penam privationis, & de ratione, ibid. n. 12.

Constitutio fideicommissi defensionis restricta ad tertiam generationem, & transferri perpetuo, restricta ad primum est limitata, ad secundum vero est perpetua, add. ad dec. 55. n. 3. p. 397.

Vide infra *verf. Principat.*

Diffusio ut supra refertur ad prohibitionem alienationis, & penam contrafractis impositionem, dec. 16. n. 6. pag. 51.

Exprobat, cessante fideicommissi, licet sit vestita quacumque causa, dec. 87. n. 28. p. 526.

Item si cessat fideicommissum cui accessit, dec. 82. n. 9. p. 506.

Extenditur fideicommissum ultra casum expressum, si evaderet otiosa, dec. 82. n. 15. p. 506.

Extenditur fideicommissi datur de casu ad casum, & de persona ad personam in reali prohibitione alienationis, add. ad dec. 14. n. 27. p. 102.

Refertur *Barra* contrarium sentiens, add. ad dec. 24. n. 15. p. 192.

Declaratur conclusio non procedere in prohibitione, & ratione principaliter apposta, non in consequitiva, add. ad dec. 24. n. 10. p. 102.

Item limita, si cum realitate alia circumstantia non concurrant, ibidem.

An extendatur ultra quantum gradum prohibitio alienationis cum ratione, ut bona perpetuo remaneant in familia, dec. 84. n. 24. p. 526.

Extenditur, quando verba denotant perpetuitatem sunt enixa, & effrenata, dec. 34. n. 35. p. 166.

Secus si causa prohibitionis sit qualificata, & restricta ad certos gradus, ibid. n. 36.

Et solum vocati fuerint proximiores usque ad decimum gradum, dec. 34. n. 37. p. 166.

Quando restringitur ad terminos præcedentis fideicommissi, non extenditur ex eo, quod facta sit in perpetuum, & de ratione, add. ad dec. 91. n. 16. pag. 138.

Facta hereditas non extenditur ad heredes heredum, dec. 58. n. 4. p. 406.

Limita, si sit addita clausula, *quia voluit*, &c. ibidem n. 5.

Et tunc heredes heredum sunt pariter vocati ad alienatum contra prohibitionem, dec. 58. n. 6. pag. 406.

Fideicommissum in casu mortis resultat ex prohibitione alienationis, quando ista est realis, dec. 87. n. 17. p. 526.

Et dicitur realis, quamvis facta personis propter generalem rationem, *quia voluit*, &c. ibid. n. 18.

Maxime, si addita fuerit *diffusio semper*, dec. 87. n. 19. p. 526.

Contra, ibidem n. 10. p. 526.

Vide infra *verf. Realis*.

Declaratur fideicommissum resultans ex dicta prohibitione alienationis adiecta immediate post præcedentem substitutionem locum habere quoad personam, & casus supra comprehensos, & expressos, dec. 87. n. 21. p. 526 & n. 32. & 33. ubi de ratione, dec. 91. n. 10. p. 526.

Petra de fideicommissis contrarium sentiens reprobat, dec. 87. n. 22. p. 526.

Contrariæ auctoritates declarantur procedere, quando prohibitio sit principaliter, & de per se, non autem accessorie ad præcedentem substitutionem, dec. 87. n. 23. p. 526. dec. 91. n. 30. & 31. p. 526.

Fideicommissum perpetuum arduum ex prohibitione alienationis facta per conservationem agnationis, dec. 18. n. 7. p. 110.

Et ut bona conserventur in familia, & agnatione, add. ad dec. 18. n. 10. p. 110.

Maxime si prohibitio sit realis, & facta per servandam orationem cum dicta ratione, ibidem n. 11. pag. 110.

Limita, si sit coherens, & accessoria ad certos gradus, & personam, ad quas restringitur, add. ad dec. 18. n. 12. p. 110.

Quando sit consequente, quando principaliter apposta, vide in *verf. Consequente*, & *verf. Principaliter*.

Fideicommissum reciprocum non inducit ex prohibitionem alienationis inter coheredes ordinata, & de ratione, dec. 32. n. 70. p. 126.

Et an situm adit fideicommissum passivum favore liberorum, ibid. n. 71. p. 126.

Fideicommissum familiaris relictum extenditur ultra decimum gradum, statim prohibitionem alienationis in perpetuum, ut bona remaneant in familia, dec. 49. n. 4. p. 314.

Maxime si agatur contra possessorem extraneum, dec. 49. n. 5. p. 314.

Comprehensio personarum usque ad decimum gradum, secundum jus civile, sub nomine colectivo ad effectum succedendi in fideicommissum familie relictæ, procedit, quando fideicommissum est inducitur per expressam vocationem, sicut si relictus a prohibitionem alienationis, quia tunc non egreditur quantum gradum, add. ad dec. 49. n. 51. p. 320.

At hæc comparatio usque ad quantum gradum non debet fieri secundum jus civile, sed secundum jus canonicum, & de ratione, ibid. n. 52.

Nec in prima generatione computari debet persona primæ gradus, cum nemo sit ipsius generatæ, & de ratione, add. ad dec. 49. n. 34. p. 320.

Contrarium tenent alii, ibid. n. 35.

At hæc secunda opinio procedere potest, quando testator præcepisset attendendam esse proximitatem suam, non ultimam gradum, add. ad dec. 49. n. 36. p. 320.

Vel quando dictum fuisset in tertium, aut quartam generationem simpliciter, non vera sit prohibitio alienationis, & vocatio facta sit in ipsius quartam generationem, add. ad dec. 49. n. 37. p. 320.

Item fideicommissum resultans a prohibitionem alienationis propter verba perpetuitatem denotantem extenditur ultra quantum gradum in totum, add. ad dec. 49. n. 46. p. 321.

Contra, quod non obstantibus verbis perpetuitatem denotantibus quartam generationem non egreditur, ibid. n. 47.

Hæc postrema opinio fundatur in auctoritate Novelli, *Justitiani* 170. de qua dubitant non pauci, opinantes fuisse animum ex illis, quas *Traditionem* pecunia corruptus obsecrare, & ambigere compellat, add. ad dec. 49. n. 48. p. 321.

Dispositio d. Novelli procedit solum ad effectum impediendi revocationem alienationis factæ in tertium post quartam generationem, sicut ad effectum impediendi testatori prohibitionem alienationis in perpetuum, add. ad dec. 49. n. 59. p. 321.

Hæc declaratio reprobat, ibid. n. 60.

Respondetur fundamentum contrariæ sententie desumpto ad inextricabilitatem litium, add. ad dec. 49. n. 61. p. 321.

Item dispositio d. Novelli non procedit in prohibitionem reali, ibid. n. 62.

Item fideicommissum ex dicta prohibitionem resultans pendet ab eadem conditione, si sine fine, sapienter expressa, dec. 9. n. 37. p. 147.

Limita, quando constat de contraria voluntate testatoris, & quando ea colligitur, dec. 92. n. 28. pag. 442.

Largitio extensa operatur, quod sub nomine fecerunt veniunt etiam earum filii, & descendentes, append. 2. ad dec. 82. n. 16. p. 551.

Maxime quando est directa ad bona, & sic imperat fideicommissum reale, ibid. n. 17.

Et præfere expressam voluntatem testatoris, quod bona conserventur in omnibus descendentes, inter quos sunt illi seminum, append. 2. ad dec. 82. n. 18. p. 551.

Non egreditur personas alienari prohibitas, dec. 16. n. 48. p. 94.

Nuda, & simplex nullius est momenti, dec. 63. n. 1. pag. 442.

Et resolvitur in simplex consilium, quod importat speciem potest, add. ad dec. 12. n. 1. p. 429.

Amplia, etiam adjecta sit pena extrinseca, puta pecuniaria, ibidem n. 2.

Hoc tamen casu penna adjecta committitur, add. ad dec. 58. n. 5. p. 400.

Item amplia, etiamsi prohibita sit vestita aliqua, aliqua causa, quae tamen reductur ad nou causam, ibidem n. 4.

Limita primo in legatis rerum particularium, in quibus valet prohibitio etiam sine causa, add. ad dec. 58. n. 5. p. 400.

Contra, nisi constet de affectione testatoris erga rem alienari probatam, cum affectio tacita non sufficit, sed requiritur expressa, ibid. n. 6.

Limita secundo, quando adeit statutum, quod prohibitio alienationis semper censatur velita, add. ad dec. 58. n. 7. p. 400.

Limita tertio, quando prohibitio alienationis est facta in contractu, tunc enim etiam absque causa est valida, ibid. n. 8.

Licet contrarium teocet *Corynus*, add. ad dec. 58. n. 9. p. 400.

Quando sit nuda, & resolutor in simplex consilium, & quando sit vestita, & fideicommissum importet, add. ad dec. 58. n. 7. p. 400.

Vide infra, vers. *Fiducia*.

Quar dicitur, dec. 80. n. 12. p. 456.

Testamentum, vel realis, quando dicitur, v. infra vers. *Realis*.

Principaliter, & de per se quando apposta dicitur, quando accessorie, & consequutive, add. ad dec. 58. n. 13. & 14. p. 415.

Dicitur independens, & separata, quando ambae dispositiones non continentur sub uoca periodo ab eodem verbo uocata, sed sub diuersa oratione cum proprio, & particulari verbo, ibid. n. 15.

Amplia, etiamsi oratio concepta sit per verba *insuper*, item, *prout*, add. ad dec. 58. n. 16. p. 415.

Item dicitur independens, & non simulata, si facta fuit per caput separatum, add. ad dec. 58. n. 9. p. 415.

An talis dicitur, quauis concepta sit per particulam *prohibens* remissive, ibidem n. 10.

Item si latius pateat, quam procedens fideicommissum, add. ad dec. 58. n. 11. p. 415.

Item, si respiciat diuersa bona, veluti quia fideicommissum sit universale, prohibitio vero realis ad stabilita restricta, add. ad dec. 58. n. 12. p. 415.

Alia ad materiam remissive, ibid. n. 14.

Propter propter delictum potius ad masculos, quam ad feminas est restricta, dec. 56. n. 8. p. 408.

Cum applicatione portionis alienantis non alienantibus, intelligitur solum durante vita alienantis, ibid. n. 11. p. 408.

Realis, si sit generalis, & non restricta ad personam tantum nominatam, dec. 58. n. 9. p. 415. & ibi add. n. 19. p. 415. dec. 58. n. 4. p. 415. & n. 17. p. 415.

Et in dubio potius praesumitur realis, quam personalis, dec. 58. n. 15. p. 415.

Et siante dicta prohibitione ex activa uocatione ad passivam non sit extendi, dec. 58. n. 18. p. 415.

Maxime addita ratione, quia uoluit, & ibi add. n. 10. p. 415.

Et prohibitio directa ad bona importat fideicommissum reale, add. ad dec. 58. n. 1. p. 400.

Amplia non obstat expressio personarum demonstrationis causa facta, ibidem n. 2. pag. 400.

Item realitatem important verba perpetuitatem denotantia, dec. 58. n. 3. p. 400.

Item subiecta materia, ut si prohibitio cadat super palatio insigni, & antiquo domus, seu castro, turri, vel fortalio, ibid. n. 4. p. 400.

Personalis autem dicitur prohibitio, si facta sit certis personis, add. ad dec. 58. n. 5. p. 400.

De exemplis prohibitionis huiusmodi remissive, ibidem n. 6.

Limita, si subiectione fideicommissum magis amplum favore omnium descendendum de agnatione, & familia, add. ad dec. 58. n. 7. p. 400.

Intellige, quando ratio principaliter apposta est, non accessorie, add. ad dec. 58. n. 8. p. 400.

Ratio conservandi bona in descendibus masculis, familia, & agnatione efficit prohibitionem realem, ibid. n. 9. & 10.

Amplia etiamsi talis voluntas probetur ex coniecturis, dec. 58. n. 10. p. 400.

Reijciuntur contrarium sentientes addit. ad dec. 58. n. 12. p. 400.

Fortius si ratio sit amplior dicta, & comprehendat personas non nominatas, add. ad dec. 58. n. 13. p. 400.

Verba relativa *deus* prohibitionem alienationis factam personis eo magis reddunt personalem, add. ad dec. 58. n. 14. p. 400.

Limita siante contraria voluntate testatoris prohibendi alienationem semper, & in perpetuum, ibidem n. 15.

Verba impersonalia in rem scripta reale fideicommissum important, & de exemplis remissive, add. ad dec. 58. n. 16. p. 400.

Limita, si sint restricta ad personas antecessenter expressas, ibid. n. 17.

Item, si constet de contraria voluntate testatoris, dec. 58. n. 18. p. 400.

Realitas fideicommissi operatur, quod illud sit perpetuum, ibid. n. 20. p. 400.

Item, quod sit reciprocum, add. ad dec. 58. n. 21. p. 400.

Item, quod prohibitio alienationis dicatur velita, ibidem n. 22.

Item, quod semper dicatur stare principaliter, & independenter, add. ad dec. 58. n. 23. p. 400.

Item, quod tali casu prohibetur nulum partem suam, sed nec etiam aliam possit alienare, ibid. n. 24.

Item prohibitio dicitur realis, quoties est facta per verba in rem directa, dec. 58. n. 6. p. 415. add. ad dec. 58. n. 6. p. 415.

Maxime quando caderet super certis bonis per consensum designatis, add. ad dec. 58. n. 7. p. 415.

Fortius si ageretur de re particulari, erga quam testator habuisset affectionem, add. ad dec. 58. n. 8. p. 415.

Soblimitas, quando prohibitio efficit consequutiva, & restricta ad certas personas, nam tunc licet in rem directa efficit personalis, ibid. n. 9. p. 415.

Declara sublimitationem procedere, quando agitur de realitate prohibitionis ad effectum incendiendi fideicommissum absolutum, & illud extendendi ultra personas expressas, secus ad effectum indagandi voluntatem testatoris, an uoluerit inducere fideicommissum reale, vel personale, add. ad dec. 58. n. 10. p. 415.

Item prohibitio dicitur realis, quando est munita clausula, quia uoluit, & vel alia simili, ibid. n. 11.

Quid procedit, licet procedenter sint expresse personae, quibus sit prohibitio, dec. 58. n. 12. p. 415.

Limita quando ratio praedicta efficit limitata ad personas nominatim in prohibitionem contentas, & ad eas commodum restringi possit, ibid. n. 13. p. 415.

Item dicitur realis, quando eidem adiecta efficit personae, quae facit prohibitionem realem, licet certis personis factam, add. ad dec. 58. n. 14. p. 415.

Et siante tali prohibitionem non attenduntur distinctiones relative, quae nihil operantur, dec. 58. n. 15. p. 415.

Nec distinctiones restrictivae ad causam, ibid. n. 16.

Item limita praedictam conclusionem, si prohibitio efficit mixta, quia quoad omnes effectus reputatur eadem, ac si esset realis, dec. 58. n. 18. p. 415.

Item limita, quando post prohibitionem data efficit facultas alienandi intra certum genus personarum, ibidem n. 19.

Prohibitio quando sit realis remissive, add. ad dec. 58. n. 20. p. 415.

Et talis dicitur, quando concurrat duplex prohibitio legis, & hominis, dec. 58. n. 6. p. 415.

Item siante distinctione in perpetuum, vel in casum, ibid. n. 8.

Expressio prohibitionis continet omnia illi accessoria, & connexa, dec. 80. n. 21. p. 456.

Res alienari prohibita potest per testamentum relinquere, qui esset ab intestato successurus, dec. 58. n. 22. p. 415.

Nisi inter vocatos, habet inter illos vim expresse licentiae, ibid. n. 23.

Et siante hac licentia potest heres per nulum voluntatem dispendere, dec. 58. n. 24. p. 415.

Simplex, & absoluta non comprehendit alienationem necessariam legalem per successionem ab intestato, dec. 58.

- dec. 78. n. 2. p. 482. & ibi add. n. 2. p. 484.
 Ampli etiam prohibito facta esset omnibus descendendibus, add. ad dec. 78. n. 2. p. 484.
 Limita si facta sit verbis geminatis, & indefinitis omnem speciem alienationis continentibus, dec. 78. n. 3. p. 482. & ibi add. n. 4. p. 484.
 Item quando ex tali prohibitione resultaret fideicommissum simplex, & absolutum, addit. ad dec. 78. n. 4. p. 484.
 Item si prohibito fuerit realis, dec. 78. n. 4. p. 482. & ibi add. n. 1. p. 484.
 Et in hisce casibus sequuta alienatione legali venient vocati in casu alienationis, dec. 78. n. 5. p. 482.
 Substantia non restricta, sed indefinita dicitur constitutio, testatore noluisset restrictionem illius, etiam si prohibita fuerit alienatio pro conservatione bonorum in familia, quando ista est dependens, & accessoria, add. ad dec. 100. n. 95. p. 608.
 Maxime si prohibito alienationis sit relativa ad personam, & casus supra expressos, ibid. n. 96.
 Sacerdos in fideicommissum, secundo, emphiteusi, & majoratu, non obstant prohibitione alienationis, potest eorum fructus, & commoditates alienare, & locare ejus vita durante, dec. 80. n. 7. p. 495.
 Falsa dicitur, si sit vestita a pena privationis, dec. 78. n. 2. p. 466.
 Item favore substitui est valida, dec. 78. n. 2. p. 482.
 Vestita dicitur, & per se a principio subsistent, si pluribus facta fuerit, ita ut non continet commodum solum prohibiti, sed videtur uni appposita favore alterius, add. ad dec. 84. n. 3. p. 512.
 Adversus *Palm.* *Nep.* contrarium tenentem fuit *2. Res. Nos.* indicatum, add. ad dec. 84. n. 3. p. 512.
 Item prohibito dicitur vestita, si in casu alienationis adjecta fuerit pena privationis contra alienantes, & nolitatis ipsius actus, ibid. n. 3.
 Item si facta fuerit per verba geminata, & pragnantia, quae faveant testatorem noluisset, ut prohibito contemneretur, addit. ad dec. 84. n. 6. pag. 512.
 Item vestita dicitur primo, si adjecta sit dictio *extra familiam*, add. ad dec. 78. n. 11. p. 470.
 Vel dictio *non in familia*, ibid. n. 12. p. 470.
 Tales enim dictiones participantur, add. ad dec. 78. n. 13. p. 470.
 Secundo vestita dicitur, si facta sit favore alicujus, add. ad dec. 78. n. 14. p. 470.
 Tertio, quando est facta pluribus, add. ad dec. 78. n. 15. p. 470.
 Contra, quod hoc casu non dicatur vestita, ibidem num. 16.
 Et haec opinio procedit, quando ii, quibus facta fuit prohibitio, non sunt aequali vocatione honorati, quia alii sunt legatarii, alii haeredes, & de ratione, add. ad dec. 78. n. 17. p. 470.
 Conciliantur supradictae sententiae, ut secunda procedat, quando testator pluribus haeredibus institutis facit omnibus prohibitionem alienationis, tunc enim prohibitio nuda dicitur, ibidem n. 18. pag. 470.
 Prima vero, quando testator ultra primos institutos prohibet alienationem successivae eorum filius, & descendentes, ibidem.
 Maxime, si dictum fuerit *etiam descendentes in perpetuum*, add. ad dec. 78. n. 10. p. 470.
 Quarto, prohibito vestita dicitur, quando in casu alienationis datus est alienanti substitutus, ibid. num. 10.
 Quod procedit, si substitutus fuerit mediate, vel immediate prohibitionis appposita, add. ad dec. 78. n. 21. p. 470.
Meos. contrarium tenens reprobat, ibid. n. 22.
 Quinto, vestita dicitur, quando est concepta per verba perpauitatem denotantia, add. ad dec. 78. n. 23. p. 470.
 Sexto, quando concepta est per verba praegnantia, & geminata, ibid. n. 24.
 Septimo, quando est in rem concepta, add. ad dec. 78. n. 25. p. 470.
 Licet alii teneant in contrarium, add. ad dec. 78. n. 26. p. 470.
 Octavo, vestita dicitur, quando est facta sub con-

ditione, tunc enim conditio est pro indumento, ibid. n. 27.
 Nono, quando testator non solum prohibuit alienationem, sed etiam annuillavit, & adiecit penam caducitatis, add. ad dec. 78. n. 28. p. 470.
 Decimo, quando testator prohibuit alienationem tam in totum, quam in partem, ibid. n. 29.
 Undecimo, quando vocatus in casu alienationis alienatam, non recuperantibus substitutus est locus pius, add. ad dec. 78. n. 30. p. 470.
 Duodecimo, quando fideicommissum relictorium in casu mortis praecedit prohibitionem alienationis, ibidem n. 31.
 Decimotercio, si fuerit facta prohibitio tam inter, quam extra descendentes, addit. ad dec. 78. n. 31. pag. 470.
 Decimoquarto, quando testator prohibuit alienationem provenientem a confiscatione, eique civititer provovit, add. ad dec. 78. n. 33. p. 470.
 Decimoquinto, quando prohibitioni adjecta est clausula, *quia voluit*, &c. ibid. n. 34. p. 470.
 Item vestita dicitur, si directa sit filiis, & descendibus, dec. 83. n. 2. p. 442.

PROHIBITIO Detractionum.

- Fisur* ex persona delinquentis detrahit legitimam, quamvis a testatore prohibita, add. ad dec. 47. n. 36. p. 378.
 Et quamvis testator exheredaverit filium in casu delicti, ibid. n. 37.
 Contra, quod necne sciscus non detrahat legitimam ex persona filii exheredati in casu delicti, add. ad dec. 46. n. 38. p. 378.
 Maxime, si testator praecipiat, ut filio ad gratiam Principis restituito, restitui etiam debeant omnia bona, quibus illum privaverat in casu delicti, add. ad dec. 46. n. 39. p. 378.
Trebellianica censetur facta per clausulam *pro omni, & toto, quod prius, &c. consequi possit occasione legitima, vel alterius quarta*, dec. 6. n. 16. p. 10.
 Item per aliam gravat *nihil aliud prius occasione praedicta*, dec. 6. n. 15. p. 10.
 Filiis primi gradus prohiberi nequit juxta opinionem Florentiae receptam, dec. 6. n. 16. p. 19. & add. ad dec. 7. n. 10. p. 25.
 Consequenter haec loquuntur de trebellianica habet locum etiam in falcidia, add. ad dec. 7. n. 22. p. 25.
 Et de ratione, ibid. n. 23.
 Amplius etiam filius est prohibitus testamentum simpliciter approbet, quia adhuc sibi non praedictat in trebellianica, dec. 4. n. 17. p. 19.
 Limita in nepotibus, vel aliis ulteriori gradus etiam primum gradum successione obtinentibus, add. ad dec. 7. n. 17. p. 25.
 Item trebellianica, & falcidia detractioni prohiberi potest, adhibita cautela *Sociis*, add. ad dec. 6. n. 21. o. 25.
 Et ad hunc effectum sufficit aditio hereditatis, & approbatio testamenti facta a filio, add. ad dec. 7. n. 22. p. 25.
 Contra, quod simplex agnitio relicti non sufficiat, ibid. n. 23.
 Et prima opinio procedere potest, ubi testator trebellianicam prohibere vult, alias scilicet, add. ad dec. 7. n. 24. p. 25.
 Amplius etiam servata non fuerit cautela *Sociis*, si haeres praefatus testamentum illud acceptaverit, add. ad dec. 7. n. 25. p. 25.
 Subamplicia, ut sufficiat acceptatio testamenti cum scientia prohibitionis, nec requiratur specifica contris approbatio, ibid. n. 24.

PROHIBITIO Tacita.

- Fideicommissum* continet tacitam prohibitionem alienandi, dec. 80. n. 20. p. 530.
Legatus duras etiam subacta expressa, dec. 73. n. 65. & 71. p. 577.
 Limita concurrente contraria voluntate testatoris, & modo ista eliciatur, ibid. n. 72.

PROHIBITUS. PROHIBITUM.

Quod una via est prohibitum, alia permissum cense-
ri non debet, dec. 6. n. 7. p. 10.
Uuquique tellari potest, qui non sit prohibitus, de-
cif. 49. n. 16 p. 373.

PROMISSIO.

Evidenti concepta verbis *qualiterumque*, *quomodocum-*
que comprehendit evidenciam, quæ sequitur ex na-
tura rei, dec. 71. n. 8. p. 460.
Alienans, & promittens de evidenti, alienationem
impugnare non potest, dec. 71. n. 5. p. 468.
Amplia sive sit hæres immediatus, sive mediatas, i-
bidem n. 6.
Declarat, nisi usus fuerit cautela, ut scilicet offerat
se velle teneri de evidenti, & rem nulliter a-
lienatam habere, dec. 72. n. 11. p. 469.
Cætera vid. in verb. *Et alio*.

Litem perpetuo non movendi, sed manutenendi, & de-
fendendi, fideicommissi remissionem importat, ad-
dit. ad dec. 19. n. 117. p. 179.
Observandi pacta in laudo contenta, & non contrave-
niendi habet vim stipulationis habere, *litte*, &
obligat heredes, & eorum successores, decif. 73.
n. 9. p. 469.

PRONOMEN.

Huius refertur ad proximum subiectum, non ad remo-
tum, dec. 51. n. 14. p. 374.
Et ad personas immediatas, dec. 50. n. 25. p. 374.
Quod est commune cuicumque pronomini, ibidem
num. 26.
Quæ dictiones sunt relative, & restrictivæ dispo-
sitionis, ad quæ referuntur, dec. 51. n. 27. p. 374.
Pater dec. 163. part. 2. loquitur contra communem;
ibidem n. 18.
Lors est promissum ad masculos, & feminas, dec. 8.
n. 6. p. 11.
Limita si sit prolatus Latino idiomate, & sit qua-
litative ad personas masculini generis, ibidem
num. 9.
Et an hæc opinio sit admitenda, ibidem.
Morem adiectum cippo, seu lineæ restringit significatio-
nem ad cippum, seu lineæ testatoris, dec. 51. n. 3.
pag. 169.

PRONEPOS.

Non venit appellatione nepotis in testamentis, dec. 51.
n. 13. p. 373.
Plus differt nomen filii a nomine nepotis, quam
nomen nepotis a nomine pronepos, ibid. n. 14.

PROPINQUUS.

Legatum factum per propinquum alteri propinquo cen-
setur factum ratione propinquitatis, dec. 54. n. 31.
pag. 390.
Et mentio parentum censetur stare demonstrative,
ibidem n. 31.

PROPOSITUM.

In mente retentum nihil operatur, decif. 15. n. 41.
pag. 84.

PROPRIETAS.

A proprietate vocabuli in dubio non est recedendum,
dec. 51. n. 3. p. 373.

PROPRIETARIUS.

Hæres antequam bona tradat usufructuario, potest ea
vendere, ut solvat eis alienum, dec. 31. n. 46. p. 236.

PROTESTATIO.

Eicui habentis ius præsens de reservando iura sua est
inutilis, dec. 44. n. 22. p. 327.

Tom. I.

Quia non pendet a voluntate protestantis, an cita-
ri velit, vel non, sed a iura dispositione, ibid.
num. 23.

Ideo hoc casu non relevat, nisi iustificetur ex causa
per protestantem allegata, dec. 44. n. 14. p. 327.
Conferatur ius protestantis, dec. 44. n. 3. p. 311.
Non extenditur ad ea, quæ fierent post adum prote-
statum, nisi in unoquoque acta fuerit reiterata,
dec. 44. n. 23. p. 327.

PROVISIO.

Lex non tollit provisionem, qua quis usus est, sicut
quandoque denegat auxilium, dec. 10. n. 35. p. 446.
Non repugnat, testatorem providere ad favorem alieni
in genere, licet noluerit in specie providere,
dec. 6. n. 9. p. 19.

PROXIMIOR.

Ad effectum succedendi in primogenitura dicitur ille,
qui habet prærogativam lineæ, quamvis addit a-
lius, qui illum vincat in prærogativa gradus, ad-
dit. ad dec. 53. n. 17. p. 385.

Appellatio proximiorum semper vocat præsumitur
illi, qui succederet ab intestato, & sit proximo-
res gravati, add. ad dec. 53. n. 12. p. 381.

Si vocati fuerint si piam præsumi delli agnatis, non
receditur a regula, quod in fideicommissis proxi-
mitas gravati, non gravantis attendatur, add. ad
dec. 53. n. 10. p. 384.

Appellatio cippi domus veniunt proximiores, dec. 50.
n. 15. p. 374.

Et significatur agnatio, ibidem n. 17.
Conjunctio ex utroque latere non attenditur in vocatio-
ne proximiorum in gradu, & de ratione, add. ad
dec. 51. n. 15. p. 376.

Conjunctio excluditur ab utrinque conjuncto, cum
vocatus est proximior, dec. 53. n. 45. p. 382.

Limita, quando vocatus est proximior in gradu, ibi-
dem n. 46.

Declaratio verbi proximior non est parvificanda, quan-
do haberi potest ab eo, qui illud protulit, dec. 53.
n. 4. p. 380.

Defunctio semper succedit ab intestato inspecta dispo-
sitione iuris, add. ad dec. 53. n. 10. p. 381.

Et remotorem excludit, dec. 48. n. 9. p. 344.

Defunctio ab uno ex duobus fratribus non veniunt
in fideicommissis, in quo testator ex una linea vo-
cavit proximiores de illa, dec. 51. n. 12. p. 370.

Et de ratione, ibidem n. 13.

Dicitur is, quem nemo præcedit, dec. 54. n. 11. p. 464.
dec. 53. n. 41. p. 381. & dec. 100. n. 22. p. 502.

Dispositio, quod bona redeant ad filios, vel proximo-
res, si non verificatur in filiis, debet in proximio-
ribus verificari, dec. 100. n. 55. p. 505.

Emphyteusis ingressa lineam unius ex comprehensis, in
ea perseverare debet, donec aliquis superet, nec
illi de alia linea admitti debent, etiam ipsi es-
sent proximiores primo acquirenti, addit. ad de-
cif. 17. n. 45. & 46. p. 106.

Cætera vide in verb. *Emphyteusis*.

Femina comprehenditur in substitutione de proximo-
ri de familia, dec. 54. n. 14. p. 464.

Et quando focus, ibidem n. 19. & seq. p. 465.

Non censetur vocata femina, ubi est contempla-
ta agnatio, & de ratione, dec. 54. n. 19. p. 465.

Limita earum vita durante, ibidem n. 10. p. 465.

Non veniunt appellatione proximiorum de domo, de-
cif. 86. n. 10. p. 516.

Amplia, si soli masculi positi sint in conditione, ibi-
dem n. 8.

Limita, si facta fuerit sub onere plurium, decif. 86.
n. 12. p. 517.

Et pro declaratione, quomodo dixerit testator, qui-
bus standum sit, ibid. n. 13. & seq.

Femine regulariter non veniunt appellatione proxi-
miorum de domo, add. ad dec. 50. n. 1. p. 519.

Comprehenduntur sub nomine proximioris, dec. 44.
n. 39. p. 328.

Cum proximior, qui potest esse femina, non est gra-
vatus restituere alteri, cessat agnationis ratio, &
per.

D d d d

perpetuum fideicommissum, ibidem num. 40.
Gravatus non potest alterare ordinem succedendi de proximioribus ad proximiores, decif. 95. num. 57. pag. 544.
Linea quando est vocata sub uno tantum nomine collectivo, proximioribus semper admittitur, juxta ordinem succedendi ab initiale, dec. 88. n. 1. p. 528.
 Contra, si vocata fuerit linea sub duplici nomine colectivo, quo casu omnes nomen admittuntur, ibidem o. 2.
 Et ita dispositum dicitur, stante dictione *videlicet*, & specificatione plurium personarum, decif. 88. n. 3. p. 3. 8.
 Item stantibus verbis *per equal portionem*, quæ derogat omni colectivo, ibidem n. 4.
 Contra, ibidem n. 7.
 Item, quod non obstat specificatione plurium personarum, si præcedat vocatio sub nomine colectivo, & generali, dec. 88. n. 5. p. 528.
 Dicitur *videlicet* quando declarative, non restrictivè apposta dicitur, ibid. n. 6.
 Substitutio descendentes per modum unius corporis, & unius lineæ, si ea deinde in plures ramos dividitur, non admittuntur singuli ad successionem, sed solum persona, quæ fuerit ex illo gravato proximator, add. dec. 88. n. 1. p. 528.
 Dicitur descendentes ita substituti, si unus fuerit designatus filius, ibidem n. 2.
 Amplia, etiam si postea vocati fuissent nepotes, & pronepti, quia per bæ enumerationem non censetur derogatum unicuique, add. dec. 88. n. 9. p. 529.
 Subamplia, quamvis hoc factum fuisset per propria nomina nepotum, si æque cum illis per proprium nomen vocatum fuerit eorum caput, ibid. n. 4.
 Limita regulam supradictam, ut censentur plures voluæ lineæ, si plures ab initio fuerint designati filii, add. dec. 88. n. 5. p. 529.
 Sublimita, si illi fuerint considerati veluti membra constitutiva unius corporis, ibidem n. 6.
 Non dicitur ita dispositum, si non in genere ad familiam, sed ad particulares personas familie testatoris respectu, add. dec. 88. n. 7. p. 529.
 Alia ad materiam remissive, ibidem n. 8.
Paria sunt aliorum nomen vocati, vel sub nomine proximioris, si proximioritas in eo concurrat, & de ratione, dec. 53. n. 43. & 44. p. 382.
Patruus non dicitur proximior nepote in hereditate avi, dec. 60. n. 22. p. 429.
Proximitas, quod adit alii proximiores de familia, non excludit fideicommissarium agentem, & de ratione, dec. 43. n. 9. p. 354.
Probatio generica, quod quis sit de familia non sufficit pro admissione in fideicommissum, sed requiritur probatio existencie in gradu de jure succedibili, & qualitatis proximioritatis, maxime si ista qualitas sit pluries in testamento repetita, & de ratione, add. dec. 43. n. 47. p. 351.
 Qui hodie non est, quamvis olim fuerit talis, non potest succedere, add. dec. 53. n. 15. p. 384.
Representatio in transversalibus non habet locum ultra patrum, sed proximior excludit remotiorem, dec. 60. n. 2. & 4. p. 429.
Sors defecit ascendens, & descendens dicitur proximior in gradu, dec. 34. n. 10. p. 294.
Substitutio superviventibus, purificata conditione admittitur proximior, excludit omnibus aliis, qui in dicto casu vocati, & substituti dici possent, dec. 82. n. 2. p. 505.
Superveniens post sequutam alienationem, & vindicationem bonorum non revocat bona a possessore, maxime si testator iussit fideicommissum statim devolvi, add. dec. 55. n. 12. p. 305.
 Item non vocat bona interim quæsitæ ei, qui tempore fideicommissi erat proximior, add. dec. 55. o. 9. p. 384.
 Limita, si in contrarium urgeat expressa, vel eojecturata testatoris voluntas, add. dec. 55. n. 4. p. 384.
 Quænam sint conjecturæ aptæ ad hunc effectum, ibidem n. 5.
 Difficile, & quandoque impossibile est reperire verum

proximiorum testatoris, maxime in fideicommissis antiquis, add. dec. 57. n. 7. p. 385.
 Regula tamen procedit tam in antiquis, quam in recentibus fideicommissis, ibidem n. 8.
Tolatur cum primogenito, & secundogenito hæredum expressè nominatis, & deinde proximior in gradu de agnatione, censetur agnationem tantum considerasse, non certas personas, dec. 55. num. 39. pag. 382.
 Item vocans proximiorum in uno casu, censetur etiam illum vocare in alio, & de ratione, dec. 97. n. 2. pag. 573.
 Item, si gravavit personas proximiores, & magis dilectas, censetur voluisse gravare remotiores, & minus dilectas, add. dec. 100. n. 2. p. 600.
 Fortius in iurpatronatus, in quo pariter talis fuit debet interpretatio, ibidem n. 712.
 Maxime cum agatur favore consanguineorum, add. dec. 100. n. 114. p. 600.
Verbum proximior est collectivum, & inducit mixtam conjunctionem, dec. 84. n. 17. p. 517.
 Et ex ea oritur ius non decredendi, ibidem n. 18.
 Prædictum verbum plures potest habere significaciones, dec. 53. n. 3. p. 380.
Vocatus proximior succedit, qui talis est de tempore purificatis conditionibus, dec. 53. n. 2. p. 389.
 Licet amicus alter proximior, vel in pari gradu existat, dec. 53. n. 2. p. 389.
 Et perinde est, ac si nominatus fuisset vocatus ille, qui tempore successionis erit proximior, add. dec. 53. n. 34. p. 389.
Vocatus ad fideicommissum proximioribus, proximior extinctio, in alium successit fideicommissum transferatur, dec. 86. n. 16. p. 517.
 Item vocatus proximioribus cum dictione *tunc*, primo admisso cessat fideicommissum, & de ratione, dec. 98. n. 19. p. 578.
 Contrariæ auctoritates declarantur, ibidem n. 16.
 Item vocatus proximioribus, & in quibus de iure debetur successio, utraque qualitas copulative probari debet per actum, dec. 100. n. 2. p. 600.
 Et proximitas probari debet per gradum diseminationem, dec. 100. n. 2. p. 600.
 Contra, quod sufficit probare proximitatem, quia in consequentiam remanet probata successio illius statuto declarata, dec. 100. n. 24. p. 592.

PROXIMITAS.

Acquirens attenditur in emphyteusis Ecclesiastica, dec. 17. n. 22. p. 101.
Emphyteusis non præsumitur concessa secundum ordinem succedendi, habito respectu ad primum stipulatorem, sed ad eum, incensum persona successio purificatur, & de ratione, add. dec. 17. n. 73. pag. 108.
 Et fortius attenditur proximitas ultimi decedentis in emphyteusis, quæ sit hereditaria, & de qua ille libere disporre possit, ibidem n. 74.
 Cætera vide in verb. *Emphyteusis*.
Famulus proximior, si succedere debeat in defunctum masculinum, debet succedere filia, quæ est proximior gravanti, non gravato, add. dec. 55. n. 24. p. 384.
 Limita, si ex ultimo masculo super sit, hæc etiam succedit in exclusionem femine proximioris gravanti, ibidem n. 25.
Gravantis attenditur, ubi testator usus sit dictione *in hæres*, seu si dixerit de uno in alio, dec. 72. n. 25. p. 467.
 Item quando faciendus est transitus ad lineam diversam, add. dec. 72. n. 2. p. 467.
 Declara, si linea, ad quam fieri debet transitus, sit diversa in substantia, seu contra, & exemplificata, ut ibidem, add. dec. 71. o. 2. p. 467.
 Item declara, nisi agatur de fideicommissum successivo, & perpetuo, ibidem o. 3.
 De aliis casibus, in quibus attenditur proximitas gravati, vel gravantis, add. dec. 62. n. 2. p. 432. & add. dec. 71. n. 4. p. 467.
Gravatus, & non gravantis attendenda est secundum consuetudinem iudicandi in Civitate Florentina, & o. 1.

opinionem Rotæ Florentinæ, add. ad decif. 17. n. 67. p. 107. dec. 34. n. 11. p. 164. dec. 97. num. 11. p. 173. & ibi add. n. 4.

Sive agatur de fuccellione in bonis emphyteuticis, add. ad dec. 17. n. 66. p. 107.

Sive in fuccellione in bonis fideicommissis, addit ad dec. 17. n. 70. p. 107. add. ad dec. 13. n. 4. pag. 384. dec. 71. n. 1. p. 451. & dec. 97. n. 10. p. 173.

Difficile enim, & quodque impossibile est reperire verum proximorem testatoris, maxime in fideicommissis antiquis, add. ad dec. 13. n. 4. p. 385.

Regula tamen prædicta procedit tam in antiquis, quam in recentibus fideicommissis, ibidem n. 8. pag. 385.

Contra, dec. 97. n. 11. p. 173.

Sed prima opinio procedit hoc Rota, decif. 97. n. 15. p. 173.

Receditur tamen a prædicta regula de attendenda proximitate gravi ex contraria testatoris voluntate, add. ad dec. 33. n. 14. p. 385. & dec. 97. n. 16. pag. 173.

Ad effectum tamen a prædicta regula recedendi voluntas testatoris debet esse clara, add. ad dec. 33. n. 16. p. 385.

Sufficit tamen, quod ex conjecturis eliciatur, decif. 97. n. 16. p. 173.

Et que sunt illic conjecturæ, ibidem n. 17. & 18.

Item receditur a prædicta regula, si testator subdixerit agnatos sibi magis adherentes, addit. ad dec. 33. n. 17. p. 385.

Item si vocaverit proximorem, & propinquorem, sibi, ibidem n. 18.

Item si vocati fuerint *li più prossimi dell' agnazione di detto testatore*, add. ad dec. 33. n. 10. p. 386.

Item quætiuncumque sit transitus de una ad aliam lineam, & de uno ad aliud genus personarum, addit. ad dec. 33. n. 11. p. 386.

Limitatio hæc fecundum aliquos non procedit in fideicommissis perpetuis, add. ad dec. 13. num. 11. pag. 386.

Sed contraria opinio est verior, ibidem n. 13.

Item attendenda est proximitas gravi cum vocatur ejus filii, & descendentes, dec. 61. n. 11. p. 431.

Et ex longa substantiione serie præsumitur, quod testator non de suis, sed de gravi proximitate cogitaverit, dec. 71. n. 7. p. 466.

Et de ratione, ibidem n. 5.

Item ex ditione relativa *cum*, vel *ad eos*, dec. 71. num. 8.

Et ex verbis *in alium*, seu *in alios*, ubi quod æquiparentur verbis *ad gradu in gradum*, ibid. n. 9.

Item proximitas gravi attenditur, ubi ipse decedit cum filiis, secus si sine filiis, dec. 71. num. 16. & 17. p. 466.

Contra ut ibidem n. 18.

Item dicta regula procedit, ubi agitur de fideicommissio confuturo si ascendente, dec. 71. n. 11. p. 467.

Contra ut ibidem n. 13.

Amplia prædictam regulam, sive agatur in fideicommissio ascendente, sive transverfalis, addit. ad decif. 97. n. 1. p. 173.

Maxime si agatur de fideicommissio fuccellivo, in quo post longissimum tempus, & plurimum personarum efficit difficulta invenire proximorem, & licet exoriri possent, ibidem n. 6.

Præsertim quia post remotissimi temporis lapsum, solent succedere persone incertæ, & testatoris omnino incognitæ, quas necitur esse testatori benevitas, vel odiosas, add. ad dec. 97. n. 7. p. 173.

Amplia, etiam hæc transitus de uno genere personarum ad aliud, veluti de masculis ad feminas, ibidem num. 8.

Item quando extindis omnibus descendentiis masculis, & feminis veniendum sit ad transverfalem, add. ad dec. 97. n. 8. p. 173.

Limita, si linea transverfalis sit diversa in substantia a linea gravi, & exemplifica ut ibid. n. 10.

Item regula de attendenda proximitate gravi attenditur etiam in majoratibus, & primogenituris, add. ad dec. 13. n. 70. p. 107. & addit. ad decif. 13. n. 16. p. 386.

Et proximior ad effectum succedendi in primogeni-

tura dicitur ille, qui habet prerogativam lineæ, quamvis addit alius, qui illum vincat in prerogativa gradu, add. ad dec. 13. n. 17. p. 386.

Item procedit prædicta regula in bonis feudilibus, add. ad dec. 17. n. 68. p. 117.

Amplia in feudo ex pacto, & providentia, ibidem num. 69.

In fideicommissio dicitur succedi testatori, & non gravato, dec. 71. n. 11. p. 466.

Declaro primo in primis hæredibus, qui immediate succedunt, secus in ulterioribus, dec. 71. n. 13. pag. 466.

Declaro secundo, ut succedatur testatori quoad ordinationem, ibidem n. 14.

Vel testatori respectu fuccellionis, gravato vero respectu bonorum, ibidem n. 15.

Contra, quod in pluribus casibus dicatur succedi hæredi, & non testatori, dec. 71. n. 11. p. 467.

Linea gravi, vel gravantis quando sit attendenda, remissive, add. ad dec. 97. n. 11. p. 176.

Pluribus collectivæ, & indistincte vocatis, querendum primo de vocatione, & postea de proximitate, decif. 97. n. 48. p. 183.

Qualitas proximitatis quando est causa vocationis probanda est ab actore, uti fundamentum intentionis, dec. 34. n. 17. p. 165. add. ad dec. 100. num. 1. pag. 500.

Et per gradum diminutionem, decif. 34. n. 18. pag. 165.

Contra, quod ad hoc, ut quis dicatur proximior, sufficit probare esse de parentela, dec. 34. n. 19. pag. 166.

Intellige, ut hoc procedat, quando proximitas non est restricta ad certum gradum, ibid. n. 30. & 31.

Vel ubi nullus sit contradicitor, dec. 34. n. 31. p. 166.

Item contra, quod sufficit probare proximitatem, quia in conseqentiā remanet probata fuccellio illis ex Statuto declarato, dec. 100. n. 14. p. 503.

Perficeretur debet de tempore mortis ultimi possessoris, add. ad dec. 13. n. 1. p. 384.

Posterum non consideratur in vocatione familie extraneæ, ut in vocatione propriæ, decif. 80. n. 33. pag. 498.

Intellige, cum admittit dictiones *suos*, *meos*, vel *similes*, ibidem n. 34.

PROXIMUS.

Persona, que ex verisimili mente testatoris excludit substitutum non dicitur ea, que conjuncta est gravato, & illi succedit ab intestato, nisi ulterius sit de descendentiis testatoris, decif. 11. n. 6. p. 38.

PRUDENTIA.

Dementia est virtus, & collata in agnatos, & benemeritos degenat prudentiam, dec. 13. n. 64. p. 71.

Prudentes viri relictiis dotibus filiabus, in reliquis vocant agnatos, dec. 14. n. 25. p. 78.

PUBERTAS.

Tacita vulgaris expirat adventu pubertate, & concepta fuit cum expreessione certi temporis, secus contra, dec. 38. n. 44. p. 290.

PUBLICATIO.

in quibus casibus intret remissive, addit. ad dec. 45. n. 18. p. 357.

PUPILLUS.

Constitutio tutoris non nocet pupillo, summo decif. 47. n. 31. p. 339.

Hæc hypotheca omnia bona tutoris per ejus administrationem, dec. 10. n. 13. p. 55.

Juramentum in litem pupillo deferri potest super his, que gesta sunt tempore pupillaris ætatis, dec. 18. n. 14. p. 407.

Justitia ita pupillis ministranda est, ita ut aliis injuria

D d d d a

non

- non interitur, dec. 25. n. 12. p. 182.
Restitutio in integrum an competat pupillo, & minori in prescriptione conventionali procedente ex contractu defuncti, add. ad dec. 18. n. 64. p. 118.
Substitutio pupillaris a patre facta, est testamentum filii pupilli, dec. 30. n. 3. p. 464.
 Per eam non succeditur testatori, sed pupillo, ibidem num. 4.

PURIFICATIO. PURIFICATUM.

- Condicio purificata*, idem est, ac si ab initio quis suisset pure vocatus, dec. 27. n. 12. p. 202.
 Et de ratione, ibidem.
 Et fideicommissario defertur successio, cum puri, & purificati eadem sit virtus, append. ad dec. 38. n. 1. p. 293.
Fideicommissus favore alienius arguitur ex confessione partis, quæ elicitur ex restitutione bonorum fideicommissariorum per ipsam facta, append. 2. ad dec. 91. n. 4. p. 540.
 Et illa confessio plurimum attendi debet, ibid. n. 5. pag. 549.
 Praefertur cum restitutione demandata est ab eo, qui de voluntate testatoris magis præsumitur informatus, append. 1. ad dec. 91. n. 6. p. 549.

PURUM.

- Condicio purificata*, idem est, ac si ab initio quis suisset pure vocatus, dec. 27. n. 12. p. 202.
 Et de ratione, ibidem.
 Et fideicommissario defertur successio, cum puri, & purificati eadem sit virtus, append. ad dec. 38. n. 2. pag. 293.

QUADRIENNII.

- Ad petendam* restitutionem in integrum non incipit currere nisi a die scientie litionis, addit. ad dec. 14. n. 1. p. 79.
 Amplius, ut hoc procedat tam favore agentis, quam excipientis, tam minoris, quam majoris, ibidem num. 3.
 Declara tamen, ut requiratur ignorantia probabilis, add. ad dec. 14. n. 4. p. 79.
 Et scientia crassa, & dubia, quæ pendet a declaratione iudicis, non sufficit, addit. ad dec. 14. n. 5. pag. 79.
 Item non currit quadriennium hereditate jacente, ibidem n. 6.
 Nisi illi datus fuisset curator, ibidem.
 Nec quando dedit aliquod iussum, & legitimum impedimentum, add. ad dec. 14. n. 7. p. 79.
 Et quæ illa sint resolvable, ibidem n. 8.
 Amplius, et anni impedimentum superveniat post incipit quadriennium, add. ad dec. 14. n. 9. p. 79.
 Item amplius, ut lapsus quadriennii non attendatur in latione enormissima, addit. ad dec. 14. n. 11. pag. 79.
 Item non attenditur in Supremis Tribunalibus, ibidem num. 12.
Ignorantia iudicatur tam si consistat in facto, quam in iure contraverso, etiam si lapsus fuerit quadriennium ad petendam restitutionem in integrum pro adeunda hereditate, addit. ad dec. 10. n. 6. pag. 16.
 Quadriennium enim incipit solum currere a die scientie, ibidem n. 7.
 Cætera vide in verb. *Transmissio*.

QUALITAS.

- Adiecta* verbo intelligitur secundum tempus verbi, dec. 100. n. 41. p. 594.
 Item illud qualificat, & ponit sub diversa specie, dec. 55. n. 14. p. 381.
Confessio, aut aditio cum qualitate, non possunt nisi cum dicta qualitate acceptari, dec. 30. n. 47. p. 500.
Copula est cum repetitiva ejusdem qualitatibus, dec. 27. n. 25. p. 202.

Cætera vide in verb. *Copula*; ubi invenies limitationes, quæ patitur ista conclusio.

Didia ut infra refertur ad omnes qualitates in præcedentibus substitutoribus; & in alia parte dissolutoribus ex parte 2. dec. 96. n. 7. o. et.

Hereditaria, & acquisita in antecedenti grado requisiti oportuit substitutionis valere, add. ad dec. 100. n. 44. p. 605.

Identitas resultat ex convenientia qualitatis, addit. ad dec. 98. n. 84. p. 474.

Sed sola ratio non est ad probandam identitatem, quæ certis finibus prohiberi debet, ibid. n. 85.

Invenientes non est, quod testator aliquam qualitatem in primis hereditibus requirit, quem nolit in aliis, gravetque primis, licet cognatis, & proximiores, non vero alios incognitos, & remotos, append. ad dec. 38. n. 17. p. 164.

Legati substantia mutata, qualitas mutata intelligitur, dec. 30. n. 62. p. 402.

Legitimitas si vultu fuit, filii in conditione possunt censentur dispositive vocati, dec. 21. n. 43. p. 166. & ibi add. n. 40. p. 166.

Cætera vide in verb. *Potest* in conditione.

Majoris natus ex persona patris in filium transferri nequit, dec. 18. n. 36. p. 100.

Et defectus talis qualitatis excludit a maiorum etiam filium majoris natus, dec. 38. n. 41. p. 100.

Qualitate maioris ætatis, quæ erit in ore defectu de tempore delatæ successionis, deficiente in filio, hic nequit illum representare, proutque excluditur a successione majoratus, dec. 28. n. 50. pag. 17.

Masculinitas ad omnes referri debet, quando deficiit ratio faciende relationis ad unum, & non ad alium, dec. 8. n. 7. p. 13.

Non prodest defensionibus ex feminis, qui proveniunt a radice exclusa, dec. 8. n. 10. o. 14.

Masculinitas certis personis, & uni gradui adiecta, non censetur repetita in diversis personis, & diverso gradu, add. ad dec. 11. n. 12. p. 111.

Ampla, ut hoc procedat etiam de dispositivis ad conditionalem, ubi conditionalis continet diversas personas, non addit conditiones relative, & deficiat contemplatio agnitionis, addit. ad dec. 31. n. 13. p. 111.

Cætera vide in verb. *Repetitio*.

Nec entis nullæ sunt qualitates, dec. 28. n. 51. o. 100.

Proximitas, quando est causæ vocationis, probanda est ab adore, uti fundamentum intentionis, dec. 14. n. 15. p. 161.

Vocatus proximioribus, & his, quibus de iure debet successio, utrique quilibet copulative comparari debet per adorem, dec. 100. n. 14. p. 500.

Et proximitas probari debet per graduum diminutionem, ibidem n. 1.

Contra, quod sufficit probare proximitatem, quia in consuetudinem remanet probati successio illis ex Statuto delata, dec. 100. n. 4. p. 501.

Repetitio unius qualitatis tollit præsumptionem repetitionis aliarum, dec. 16. n. 10. p. 61.

Et qualitas in una parte instrumenti expressa, non censetur in alia repetita, dec. 16. n. 45. p. 65.

Praefertur deficiente identitate rationis, ibid. n. 44.

Item repetitio non fit contra intentionem dispositivis, & quando resultat erroris prioris dispositionis, & exemplificat ut ibi, dec. 61. n. 4. p. 211.

Sine subjecto stare nequit, dec. 34. n. 32. pag. 266. & dec. 70. n. 49. p. 427.

Superioritas oportet debet expresse, nec sufficit, quod uni deficiente absque filio, alter succedat, vel bona deveniant ad alium, add. ad dec. 18. n. 114. pag. 113.

Huiusmodi tamen opinio reprobat, ibid. n. 161.

QUANTITAS.

- Fructuum* perceptionum resultat ex depositione testis testis indoli ab eo, qui illos percepit, app. 1. ad dec. 40. n. 16. p. 359.
 Maxime, quando pretii quantitas, vel rei valor ostendit eandem majores fructus reddere etiam quibus ibidem n. 17.

Probatio quantitatatis bonorum, quando nec ne resaliet ex Libris Aſſimi, Decimarum, & Cataſtri, vide in verb. Decima Cataſtrum.

QUARTA.

Dux quarta debetur filiis primi gradus ſub conditione gravatis, ſcilicet legitima, & trebellianica, decif. 15. n. 8. p. 196.

Pare tamen gravatis una tantum quarta debetur, decif. 6. n. 18. p. 19.

An ſit locus detractiōi duarum quartarum inſpicitur, an eodem tempore ceſſet dies utriusque, decif. 6. n. 25. p. 10.

Regula reſtituere quidquid ſupererit poteſt ſolum uſq; ad dodrantem diſponere de hereditate, quarta ſubſtituta reſervata, add. ad decif. 35. n. 2. p. 259.

Cetera vide in verb. Reſtitutio. Gravatus.

QUERELA.

Mater non ſolum poteſt, ſed imo debet proprios filios quomvis ſparis inſtituere, illique competit querela inſolentis advenſus teſtamentum matris; quæ ius poſthabitis alios inſtituat, addit. ad decif. 37. n. 19. p. 405.

RATIFICANS.

Scientia ratificantis laudem non ſupplet ſcientiam arbitri, decif. 19. n. 25. p. 122.

RATIFICATIO.

Aſſus nulli ut inducatur, requiritur perfecta ſcientia prout adus, ſed etiam nullitas, decif. 13. n. 22. p. 180.

Diviſio facta ex ſiſto præſuppoſito ratificationem non inducit, decif. 25. n. 7. p. 180.

Fieri non poteſt de iis, quæ in compromiſſo non ſunt contenta, decif. 19. n. 29. p. 112.

Remiſſio fideiſcommiſſi ut inducatur, ſufficit, quod diſpoſita a minore facta abſque Statutariis ſolemnitatibus, fuerit per eundem in majori etate ratificata, add. ad decif. 19. n. 145. p. 119.

Non puvat ad inducendum talem remiſſionem expreſſa laudi, vel tacita ratificatio deſumpta a poſſeſſione a dividendis capta, non data ſcientia nullitatis, ſi Jūdex, Arbitrer, vel Procurator exceſſerit, add. ad decif. 19. n. 178. p. 122.

Amplia, etiam acceptatio ſiſta ſuicit cum clauſula pro ſe, hereditibus, & ſucceſſoribus quibuſcumque poſſet in exceſſu, add. ad decif. 19. n. 170. p. 122.

Maxime in fideiſcommiſſo conditionali, & pariſcendo, quod comprehendit non cenſetur in laudem, & acceptatione, niſi de eo expreſſe facta ſit mentio, ibidem n. 180.

Fortius non cenſetur remiſſum, ſi expreſſe in diviſione facta fuerit de eo mentio, & in ratificatione non fuerit repetita, add. ad decif. 19. n. 181. p. 122.

Huiusmodi autem ratificatio intelligi poſſet de iure dividendum, non ſilorum, & aliorum ex propria perſona venientium, add. ad decif. 19. n. 182. p. 122.

RATIO.

Contrarium eadem eſt diſciplina, quando non militat diverſa ratio, decif. 32. n. 16. p. 374.

Diſpoſitiōis reſtante, ceſſat & ipſa diſpoſitiō, addit. ad decif. 47. n. 7. p. 340.

Diverſa reſertat pūctum, & diverſam iuris eſſedum inducit, & diverſam interpretationem, decif. 25. n. 61. p. 94. & decif. 28. n. 21. p. 108.

Si mulieres inter unum, & aliud genus perſonarum, maſculinis certis perſonis, & uno gradu adiecta non cenſetur repetita in diverſis perſonis, & diverſo gradu, add. ad decif. 24. n. 27. p. 121.

Cetera vide in verb. Reſtitutio.

Ex diverſitate rationis, una, & eadem res diverſo iure cenſetur, decif. 28. n. 19. p. 108.

Eadem conſervanda agnationis militat in excluſendo nepie, prout in excluſenda ſore, decif. 10. n. 28. p. 55.

Ubi eſt, eadem quoque debet eſſe iuris diſpoſitiō, decif. 10. n. 34. p. 54. add. ad decif. 44. n. 27. p. 339.

Quod & in ſubſtitutionibus locum habet, decif. 31. n. 7. p. 239.

Et caſus omiſſus habetur pro expreſſo, ibid. n. 8.

Æqualitatis ſervandæ inter conſanguineos multum valet ad inducendum reciprocum fideiſcommiſſum, decif. 48. n. 44. p. 347.

Ad medulla diſpoſitionis, & declarat Leges, Statuta, fideiſcommiſſa, & omnes diſpoſitiones, decif. 31. n. 8. p. 230.

Expreſſa, & non tacita attendenda eſt in donatione, decif. 15. n. 27. p. 84.

Extenſio non dicitur, ſed comprehenſio, quando militat eadem ratio, decif. 27. n. 6. p. 101. decif. 62. n. 21. p. 435.

Extenſio ſit de caſu ad caſum, & de perſona ad perſonam, quando ratio eſt generalior dicto, decif. 14. n. 20. p. 188.

Extenſio non admittitur, quando conſtat de contraria voluntate teſtatoris, cum ſolum permittatur, quando apparet talem fuſſe mentem expreſſum diſpoſitionis, vel tacitam deſumptam ex majoritate, vel identitate rationis, add. ad decif. 55. n. 28. p. 405.

Extenſio non inſert in claris ex identitate, & majoritate rationis, append. ad decif. 58. n. 12. p. 244.

Fideiſcommiſſum ex identitate rationis extenditur de perſona ad perſonam, & de re ad rem, decif. 16. n. 14. p. 230. et.

Et in fideiſcommiſſis magis attenditur ratio, quam verba, decif. 51. n. 7. p. 372.

Finalis legis ex cenſetur, quæ eſt expreſſa in præmio, decif. 85. n. 4. p. 514.

Identitas rationis operatur in ſubſtitutione extensionem de uno caſu ad alium, decif. 15. n. 40. p. 84. & decif. 48. n. 26. p. 345.

Prout in ſubſtitutione in caſu deficientis ad caſum non exiſtentis, add. ad decif. 15. n. 16. p. 87.

Et in caſu mortis ad caſum non nativitatis, ibidem num. 27.

Reprobatur diſtinctio inter ſubſtitutionem in caſu deficientis, ſeu non nativitatis, & aliam in caſu obitus, add. ad decif. 15. n. 18. p. 87.

Niſi tamen conſtet de reſtrictione, add. ad decif. 15. n. 19. p. 87.

Cetera vid. in verb. Extenſio, & in verb. Subſtitutio, & infra in verb. Subſtitutio, & in verb. Teſtator.

Incongruus quando eſt, & male compoſita, de eo non curatur, ſed attenditur veriſſimis mens teſtatoris ex præcedentibus elicitur, decif. 30. n. 72. p. 251.

Mens teſtatoris colligitur ex naturali ratione, decif. 30. n. 68. p. 251.

Et magis deducitur ex ratione, quam ex verbis, decif. 51. n. 9. p. 370.

Non omnino reddi poteſt, quæ a maioribus noſtris conſtituta ſunt, add. ad decif. 30. n. 19. p. 251.

Nulla cum poteſt excogitari, cur ita teſtator diſpoſuerit, ſuſcitere debet nobis, ita illi ſacere placuiſſe, decif. 2. n. 83. p. 35.

Regula ubi ceſſat, debet & illa ceſſare, append. a. ad decif. 22. n. 10. p. 175.

Relatio non ſit ad præcedentia, ubi ratio fuerit, ad proximiora reſertatur, decif. 16. n. 36. p. 94.

Repetitio ceſſat, ubi major apparet caſus dilectionis, decif. 16. n. 46. p. 95.

Qualitas in una parte inſtrumenti expreſſa, non cenſetur in alia repetita, deficienti præſertim rationis identitate, decif. 15. n. 44. p. 93.

Res una diverſo iure cenſeri poteſt, ubi diverſe interveniunt partes, vel adeſt iuris diverſitas, decif. 28. n. 57. p. 163.

Et ubi urget neceſſitas diverſorum temporum, decif. 22. n. 18. p. 159.

Sic comprehenſio facta verbis directis intra pubertatem, valet ut directa, poſt pubertatem trahitur ad fideiſcommiſſarium, ibidem n. 59.

Subrogatio non aſſumit naturam eius, in cuius locum ſubrogatur, quando adeſt diverſa ratio, decif. 10. n. 11. p. 144.

Subſtitutio fideiſcommiſſaria non extenditur de caſu ad caſum, niſi concurrente identitate rationis, add. ad decif. 26. n. 21. p. 97.

Contrarium sentientes referuntur, ibid. n. 12.

Extenditur de tempore ad tempus, si ante verumli-
li mente testatoris, cuius indicium nritur, si post
fideicommissum ad certum tempus restrictum, ad-
dita fuerit ratio aliorum temporum comprehen-
siva, add. ad dec. 16. n. 96. p. 68.

Veluti in prohibitione alienationis facta siquidem
filius pervenerit ad vigesimumquintum annum ad-
dita ratione, ut bona in perpetuum in familia con-
serventur, ibidem n. 37.

Aliud indicium defunctorum, si causa finalis, quam
habuit testator, viget in toto tempore, addit. ad
dec. 16. n. 39. p. 68.

Substitutus in casu, quo filius succedit matri suae, &
postea decessit sine filio, ex majoritate rationis
admittitur, etiam si decesserit ante matris obitum,
add. ad dec. 16. n. 92. p. 402.

Testator cur uni, & non alteri substitutioni adje-
cerit conditionem obitus sine dispositione, ratio potest
esse occulta, append. ad dec. 30. n. 14. p. 304.

Et in conditionibus voluntariis attenditur nudum
factum, non investigatur ratio, motiva dispo-
nentis, ibidem n. 21.

Item ratio, qua sequitur effectus a testatore con-
sideratus facit, quod legatum annum sub condi-
tione obsequii, & cohabitationis in domo uxoris
ipsius legatus, debeatur etiam legatario non ha-
bitante, dummodo obsequia praestare paratus sit,
add. ad dec. 15. n. 37. p. 80.

Item, quod substitutio vulgaris alicui facta sub condi-
tione, si heret religiosus, vel filios non habue-
rit, habeat locum in casu, quo ipse ob promo-
rentiam succedere non potuit, ibidem n. 38.

Item, quod si eligatur senex, & aetate proventus
uxoratus, qui plures habet filios, dicatur consul-
tatum voluntati testatoris, qui demandavit electio-
nem iuvenis ad effectum ducendi uxorem pro fi-
liorum procreatione, familiae fidei renova-
tione, add. ad dec. 15. n. 41. p. 80.

Item, quod ad fideicommissum admittatur vidua,
iam senex, quae plures habet filios, si voca-
tae fuerint semine per lege nabendi, ibidem
num. 41.

Transmissio fit ad non veniens, quando in eis eodem
concurrunt ratio, quae in vocalis, add. ad dec. 18.
n. 13. p. 219.

Amplia etiam si heret extensio de persona ad perso-
nam, & minus dilucili praefertur magis dilec-
to, add. ad dec. 13. n. 45. p. 219.

Cetera vid. in verb. *Transmissio*.

Testator vocans maiorem natu, & volens, ut bona in-
unum tantum perveniant, movetur ratione, quia
splendidius familiae decus sublineri possit, dec. 18.
n. 31. p. 209.

Verba declarantur ad limites adiectae rationis, quae in-
terpretatur, & ampliat dispositionem, dec. 11. n. 6.
pag. 370.

Ubi determinatio respiciens plura determinabilia, ea
pariformiter non determinat, quando adest diver-
sitas ratio, dec. 22. n. 11. p. 263.

Declarat, ut procedat in dispositione Legis, non
autem huius, dec. 22. n. 60. p. 169.

Contra, quod procedat tam in dispositione Legis,
quam hominis, ibidem n. 61.

RATIO AGNATIONIS Conservandae.

Cessat ex vocazione feminae, & de ratione, dec. 16.
n. 11. p. 452.

Dupliciter vinculi non operatur, quando habita est ra-
tio agnationis, dec. 16. n. 23. p. 91. & dec. 13.
n. 31. p. 382.

Expressio an habita fuerit, vel id ex conjecturis argua-
tur non refert, dec. 62. n. 30. p. 435.

Contra, quod a ratione agnationis tacita non fit ar-
guendum, dec. 52. n. 38. p. 377. & add. ad dec. 62.
n. 11. p. 435.

Sed haec opinio reprobat, addit. ad dec. 62. n. 31.
pag. 435.

Expressio qualitatis masculinitatis non ostendit votum.

conservandae agnationis, nisi concurrant digestus
ad plures substitutionum gradus, prohibitio alicuius
agnationis, & reciproca substitutio, dec. 12. n. 19.
pag. 377.

Favor agnationis non egreditur terminos per testato-
rem expressos, dec. 15. n. 27. p. 84.

Talis favor expressus in dispositione quorundam
bonorum, ad eam tantum refertur, ibid. n. 51. p. 84.

Femina excluditur ab ratione conservandae ag-
nationis, quam considerat Statutum, dec. 17. n. 49.
pag. 301.

Fideicommissum perpetuum inducitur ex desiderio con-
servandi bona in agnatione, dec. 18. n. 5. p. 115.

Limita in fideicommissis relicto familiae, & agnatis
simpliciter, ibidem n. 6.

Fortius perpetuum fideicommissum inducitur favo-
re omolui de familia, si testator declaravit ve-
le in ea perpetuare bona, addit. ad dec. 18. n. 7.
pag. 115.

Item indudum dici debet, si adiecta fuerit prohibi-
tio alienationis ad hoc, ut bona conserventur in
familia, & agnatione, ibid. n. 10. p. 115.

Et vide infra in verb. *Ratio*, quia voluit.

Prohibitio alienationis restricta ad certum tempus et
contraria conservacioni agnationis, dec. 52. n. 66.
pag. 377.

Veritas senioris ostendit testatorem non habuisse ratio-
nem sanguinis, sed agnationis, & de ratione, dec.
61. n. 3. p. 559.

RATIO Conservandi bona in Familia.

Compendiosam importat, in qua vulgaris testis, &
operator, quod substitutus in casu nativitas, &
mortis, fortius censetur substitutus in casu non
nativitatis, dec. 16. n. 35. & 36. p. 84.

Ex conservacione bonorum in familia omnes descen-
dentes censentur vocati, dec. 24. n. 13. p. 187.

Cetera vide supra verb. *Ratio agnationis*.

RATIO Quia voluit, &c.

Clausula, & hoc idem fecit, &c. extensa iuxta Forma-
larium Florentino contemplationem agnationis
importat, dec. 14. n. 15. p. 161.

Generalis, preb. coll. &c. dispositio concepta indu-
cit novum fideicommissum, & illud ampliat ad
omnes personas supra nominatas, dec. 27. n. 20.
pag. 201.

Prohibitio alienationis, etiam hoc clausula, quia vo-
luit, &c. est valida, si facta sit verbis geminis,
dec. 22. n. 1. n. 187.

Item facta a testatore cum clausula, quia voluit, &c.
& cum plena privationis inducit fideicommissum
successivum inter illos de familia, dec. 35. n. 1.
pag. 204.

Plura vide in verb. *Prohibitio alienationis*, ubi so-
lissime de ratione, quia voluit, &c.

Reciproca inducitur ex prohibitione in solidum facta
omnibus heredibus, addita praeteritis clausula,
quia voluit bona perpetuo esse in dictis ejus heredi-
bus, dec. 48. n. 20. p. 341.

Rationis redditio, vid. in verb. *Redditio Rationis*.

RECEPTIO.

Mora censetur remissa per receptionem sortis, dec. 21.
n. 35. p. 255.

RECEPUTA.

Profuturus facta eo tempore, quo quis receptis cas-
sietur, dec. 21. n. 36. p. 255.

RECESSUS.

Quando voluntas testatoris est dubia, ea attendi non
debet, ut recedatur ab eo, quod est in iure con-
stitutum, summ. dec. 47. n. 20. p. 350.

Sed ad hunc effectum requiruntur urgentes con-
trae

Aux, vel saltem probabiles, ibidem num. 30.

RECIPROCATIO.

Presumpta non censetur facta inter diversimode vocatos, add. ad dec. 58. n. 17. p. 410.

RECUPERATIO.

Bona etiam effective translata in tertiam personam redeunt ad bannitum plenarie restitutum, app. 2. ad dec. 49. n. 33. p. 345.

Facultas recuperandi bona per alios empti, quæ effect personalis, non operatur, ut quis recuperare possit bona fideicommissaria in alios distracta, etiam soluto pretio, add. ad dec. 57. n. 14. p. 376.

Et quando hæc facultas personalia dicatur remitti, ibidem n. 15.

REDDITIO Rationis.

Administratio de re sua ratio reddi non debet, decif. 51. n. 56. p. 135.

Quilibet administrator tenetur reddere rationem suæ administrationis, decif. 21. n. 43. p. 115. & decif. 51. n. 55. p. 136.

Et pro illa reddenda eligi debent periti calculatores, decif. 51. n. 43. p. 115.

Pecunia expolita pro corpore societatis, & utilia inde derivantia veniunt in redditione rationis societatis, dec. 17. n. 7. p. 101.

Tutor finita tutela tenetur reddere rationem administrationis, dec. 12. n. 50. p. 55.

Prout tenetur illius hæres, ibid. n. 52.

REDDITUS.

Decus majoratus non conservatur per habitationem magni Palatii, nisi redditus sufficientes concurrant ad decus instituentis subsidendum, decif. 8. n. 55. pag. 35.

REDUPLICATIONO.

Evidiis sibi metipsum oam datur, nisi reduplicatis personis, & concurrente utraque qualitate evidiis, & evincendis, dec. 20. n. 38. p. 146.

REGALIA.

Regalium appellatione continentur carnes suine, & quod solivtur dominis per colonos singulis annis, dec. 48. n. 68. p. 348.

REGULA in genere.

A regula recedendum in casu limitationis, app. 1. ad dec. 22. n. 8. p. 175.

Exceptio excludit, quod sub regula inclusiva continetur, dec. 11. n. 8. p. 54.

In dubio standum est regulæ, quod fideicommissum conditionale non transmittatur, decif. 18. num. 49. pag. 209.

Ratio regulæ ubi cessat, debet & ipsa cessare, appen. 2. ad dec. 22. n. 10. p. 175.

REGULÆ in specie.

In conditionibus metum factum attenditur, decif. 20. n. 1. pag. 6.

Lucrum iura presumunt, cum nemo presumatur iactare suum, dec. 1. n. 15. p. 7.

Masculi ut excludantur non est sufficiens regula ex *l. si virum matris*, & quando ista procedat, dec. 8. n. 31. pag. 30.

Non curamus de iure possessoris, si non constet de iure alicuius, dec. 54. n. 14. p. 370.

Omissum facere, ad quod tenetur, censetur facere adversus id, ad quod tenetur, dec. 85. n. 23. p. 517.

Pro facto habetur, quod de proximo est faciendum, decif. 22. n. 12. p. 7.

Et pro perito habetur, quod de proximo est pendendum, dec. 1. n. 33. p. 7.

Prohibitum quod est una via, alia permittit coeseri non debet, dec. 6. n. 7. p. 19.

Quem de evidiis tenet actio eundem agentem repellit exceptio, dec. 5. n. 21. p. 21.

Limita in herede fideiussoris, dec. 50. n. 11. p. 356. & ibi add. n. 22. & 23. p. 368.

Hæc limitatio non reperitur alibi, quam in *l. fin. G. de evidiis*, addit. ad dec. 50. n. 14. p. 368.

Dispositio huius Textus est singularis, & mirabilis, add. ad dec. 50. n. 15. p. 368.

Doctores non conveniunt in assignanda huius legis ratione, ibidem n. 16. p. 368.

Barol. rationem repudiandam lectionibus relinquit, addit. ad dec. 50. n. 18. p. 368.

Cætera vid. in verb. *Fideiussor*, & in verb. *Leger in specie*.

Qui vult unum, censetur omnia velle, quæ sunt de illius natura, dec. 65. n. 14. p. 558.

Ratio non omnium reddi potest, quæ a maioribus nostris constituta fuerunt, addit. ad decif. 50. n. 19. pag. 368.

Simulatio de persona ad personam facilius inducitur, etque prevalere debet regula *Finis vultus*, quod agitur, quam quod *Simulatio* concipitur, append. 1. ad dec. 49. n. 12. p. 364.

Singula, quæ non profunt simul iuncta juvant, decif. 1. n. 38. p. 6.

Satisfactio de re non loquitur, opponitur quando non evenit casus substitutionis, dec. 5. n. 12. p. 17.

REINTEGRATIO.

Reintegratus plenarie, & cum clausula *ac si bonum*, non emanasset, reintegratus dici debet etiam quoad fructus, append. 1. ad dec. 49. n. 7. p. 350.

Et pater perduellus restituitur cum dicta clausula, recuperat etiam fructus adventitiorum per filium perceptos, & reintervallus, append. 1. ad dec. 49. n. 31. p. 355.

Et bona etiam effective translata in tertiam personam redeunt ad bannitum plenarie restitutum, ibidem n. 33. p. 365.

REINVESTMENTUM.

Stante mandato de reinvestiendo in favorem fideicommissi, appellatione familiæ non solum hæres hæres, sed etiam omnes descendentes comprehenduntur, dec. 14. n. 22. p. 187.

RELATIO.

Argumentum a repetitione ad relationem valet, dec. 6. n. 55. p. 64.

Et eadem servanda est regula in relatione, quæ in repetitione, ibidem n. 57.

Clausula generales non referuntur ad fideicommissum de futuro, ad effectum inducendi illius remissionem, dec. 16. n. 31. p. 122.

Dictio ejus refertur ad proximum subiectum, non ad remotum, dec. 51. n. 14. p. 374.

Et ad personas immediatas, ibidem n. 15.

Quod est commune cuiuscumque pronomini, dec. 51. n. 26. p. 374.

Quæ dictiones sunt relative, & restrictivæ dispositionum, ad quam referuntur, ibidem n. 27.

Pater dec. 165. par. 2. loquitur contra commune, dec. 51. n. 18. p. 374.

Dictio prout denotat modum, & qualitatem dispositionis relax, & omni-modam similitudinem, & identitatem, si potest, dec. 80. n. 15. p. 495.

Et operatur, ut omnia continentur in referente specificata, quæ sunt disposita in his, ad quæ habet relationem, ibid. n. 16.

Diffinitio dictis, & *proditis* inducunt relationem ad superius expressa, dec. 82. n. 3. p. 509.

Dictis ut *supra* referri potest ad aliqua superius expressa, absque eo, quod referatur ad omnia, decif. 16. n. 43. p. 91.

Facienda est ad id, quod convenit, dec. 48. n. 29. p. 346.

Et ad eam partem, cui verba magis congruunt, decif. 82. n. 18. p. 496.

Et sic.

Et secundum ordinem, & modum supra in succedendo datum, dec. 36. n. 18. p. 180.

Quæ sit in secunda parte testamenti ad supranominatos, intelligi debet facta ad eos, qui sunt expresse substituti, non ad eos, qui ex interpretatione parit, dec. 36. n. 2. p. 180.

Gravamen refertur ad personam specialiter expressam, & nominatam, dec. 32. n. 2. p. 303.

Intelligitur semper exceptis expresse dispositis, dec. 32. n. 30. p. 344.

Nam fit ad id, per quod induitor correctio voluntatis, dec. 31. n. 12. p. 38.

Sed potius fieri debet juxta mentem disponentis, dec. 31. n. 12. p. 38.

Item non fit, ubi dispositio favorabilis restringeretur, dec. 31. n. 13. p. 38.

Et quando dispositio odiosa, uti fideicommissum, extenderetur, ibidem n. 30.

Et quando redderetur inutilis, decif. 36. n. 3. & 9. pag. 180.

Nec ad illud, ad quod si fieret, corrueret actus, decif. 48. n. 30. p. 145.

Item non fit ad precedentia, ubi ratio suadet, ut ad proximiora referatur, dec. 36. n. 15. p. 304.

Item nec ad dispositionem abrogatam, & jam extindam, dec. 30. n. 38. p. 409.

Nec ad relatum de iis, quæ expressa sunt in referente, dec. 32. n. 4. p. 303.

Repetitio omnis qualitates, dec. 30. n. 19. p. 406.

Argumentum a repetitione ad relationem valet, decif. 36. n. 31. p. 94.

Et eadem servanda est regula in repetitione, quæ in relatione, ibid. n. 38. p. 94.

Substitutio continens relationem ad aliam substitutionem, & vocationem per similia verba importat, & refert ordinem successuum contentum in substitutione relata, dec. 30. n. 11. & 14. p. 406.

Verbum *instilui* relatum ad filios importat primum gradum, relatum ad nepotes importat secundum gradum vulgaris, dec. 38. n. 33. p. 189.

Item relatum ad nepotes institutos post filios importat idem, ac verbum substitui, ibidem n. 31.

Verbum *quell* referendum est ad proxima, & immediata, dec. 31. n. 16. p. 138.

Verbum, si testatoris dispositio redderetur elusoria, tunc enim ad omnia fit relatio, decif. 95. o. 17. pag. 318.

Verbum *supra scripta* refertur solum ad precedentia, decif. 16. o. 28. & 31. p. 93.

Verba *dicta*, & *supradicta* restringunt dispositionem ad ea, ad quæ referuntur, dec. 34. n. 10. p. 94.

Verba *inde*, & *forma supra scriptis* relationem habent ad caput precedentis quoad qualitates, & modum, dec. 18. o. 8. p. 110.

Verbum *semper* referendum est ad proximiora, dec. 36. n. 31. p. 93.

Verba *ad supra substituta*, ad omnes referri debent, decif. 36. n. 7. p. 180.

RELATUM.

Est in referente cum omnibus suis qualitatibus, dec. 31. n. 10. p. 38. dec. 30. n. 31. p. 490. & dec. 32. n. 11. pag. 106.

Et ea, quæ sunt in termino, ad quem fit relatio, intelliguntur specificata in termino referente, decif. 32. n. 11. p. 303.

Et quæ continentur in termino relato, continentur in referente vere, & proprie, dec. 36. n. 8. p. 91.

RELATIVUM.

Clausula ut supra est relativa ad precedentia, dec. 48. n. 45. p. 146.

Lere est promissum ad masculos, & feminas, dec. 3. n. 8. p. 17.

Limita si fit prolatum latino idiomate, & sit qualificative ad personas masculini generis, ibidem num. 6.

Et an hæc opinio sit admittenda, dec. 32. n. 9. p. 18.

Cætera vid. in verb. *Relatio*.

RELICTUM.

Testator relinquens heredi, & ejus filijs, censetur removere hæredem ad eo, quod dedit filius, decif. 34. n. 26. p. 300.

Cætera vid. in verb. *Legatum*.

RELIGIOSUS.

Filius incapax bonorum in conditione potest excludi substitutum, dec. 32. n. 69. p. 154.

REMEDIIUM.

Plura, & diversa remedia quomodo in libello consulari possint remitti, add. ad dec. 86. n. 4. p. 519.

REMISIO.

Facta oni ex debitoribus in solidum obligati prodest etiam aliis, dec. 48. n. 9. p. 348.

Fideicommissi per divisionem quando inducitur, vid. in verb. *Divisio*.

Jur non censetur prius remissum, quam natum, decif. 30. n. 26. p. 122.

Mora censetur remissa per receptionem sortis, dec. 31. n. 33. p. 155.

RENUNCIATIO.

Dividens ignoranter bona fideicommissaria non censetur jus suum renunciare, dec. 33. n. 11. p. 309.

Et de ratione ibidem n. 12.

Ex quibus per divisionem fideicommissi renunciatio inducitur, vid. in verb. *Divisio*.

Et quando censetur per illam renunciatio iuribus emphiteuticis, add. ad dec. 17. n. 53. p. 107.

Exceptioni dotis non numeratæ non præjudicat creditoribus mariti, etiam si sit iusta, dec. 14. o. 38. p. 188.

Maxime si constet alias fuisse perjuram, decif. 14. n. 42. p. 188.

Maritus si confiteatur dotem prius in minor, potest in maiori summa cum iuramento, secundum iuramentum non attenditur, ibidem n. 41.

Quinimodo nec primum iuramentum attenditur, perjuram nulla fides fit adhibenda, decif. 14. n. 41. pag. 188.

Maxime ad præjudicium testii, qui nec quæstio, nec iuramentum, nec renunciatio mariti utilis potest, ibidem n. 43.

Etiam si lapsa sint tempora ad prædictam exceptionem dotis non numeratæ opponendam, decif. 14. n. 44. p. 188.

Quia tempus currit in præjudicium mariti, & hæredum, non autem creditorum, ibidem.

Fideicommissi non præjudicium venient ad illud ex jure proprio, dec. 10. n. 38. p. 115.

Pro illius inducenda renunciatio in stipulatione divisionis, sufficiens non est clausula *pro se, heredes, & successores quibuscunque*, add. ad decif. 19. n. 151. p. 140.

Nec renunciatio omni juri, & legum auxilio, ibidem n. 156.

Fideicommissi purificato censetur in divisione renunciatum, add. ad dec. 33. n. 6. p. 110.

Cætera vide in verb. *Renunciatio*.

Filius per expressam renunciacionem sibi præjudicat in legitima, dec. 17. n. 48. p. 104.

An approbando testamentum patris sibi præjudicat in detractone legitimæ & trebellianicæ, addit ad dec. 17. n. 14. p. 101.

Gravatus licet facta fuerit non tenet, sublata persona, ad ejus commodum facta sit, dec. 29. n. 19. pag. 225.

Et ad jura futura non extenditur, ibid. n. 20.

Jus querendum renunciari potest in præjudicium ereditorum, dec. 17. n. 51. p. 104.

Regulatio potest fieri etiam post additionem, quia tunc valet tamquam renunciatio, decif. 39. n. 41. pag. 300.

REPETITIO.

Argumentum prædilectionis de se esse fallax, nec locum obtinet ad hoc, ut condicio adjecta uni infirmiori, in alia voluta censatur, append. ad dec. 38. n. 10. p. 129.

Argumentum a repetitione ad relationem valet, dec. 16. n. 15. p. 91.

Et in relatione eadem servanda est regula, quæ in repetitione, ibidem n. 37.

Andoritates pro inducenda repetitione ex identitate orationis, & ex argumento prædilectionis, in quibus terminis procedat, append. ad decif. 38. n. 20. p. 125.

Cofus, ubi apparet maior causa dilectionis, dec. 16. n. 46. p. 93.

Condicio adjecta uni dispositioni, quando in alia intelligitur sepeita, & quando non, add. ad decif. 38. n. 1. p. 101.

Condicio si sine filio expressa respectu unius personæ, non intelligitur respectu alterius, dec. 37. n. 18. p. 103.

Conditio non admittit quoties eadem, conditio utrique substitutioni eodem modo non convenit, append. ad dec. 38. n. 17. p. 125.

Fortius si repetibiles non sint alix conditiones adjectæ eidem substitutioni, & quia sint incongruæ, ibidem n. 18.

Considera pro repetitione ex quibus fontibus educi solent, vide add. ad dec. 38. n. 3. p. 104.

Copula est repetitiva ejusdem qualitatibus, decif. 37. n. 13. p. 102.

Cartera vid. in verb. Copula, ubi invenies hæc conclusionem cum suis limitationibus.

Diffusio item repetit omnes præcedentes qualitates, decif. 16. n. 1. p. 91.

Contra, ibidem n. 35. & 35. p. 94.

Diffusio ut supra repetit omnia præcedentia, decif. 16. n. 1. p. 91. dec. 35. n. 19. p. 101.

Et non solum qualitates, sed etiam modum supraexpressum, ibidem n. 3.

Et refertur ad fideicommissum præcedens, decif. 16. n. 4. p. 91.

Et ad filios, nepotes, & alios supranominatos, ibidem n. 5.

Et ad prohibitionem alienationis, & pœnam contrahentis impositam, dec. 16. n. 6. p. 91.

Et ad omnes qualitates in præcedentibus substitutionibus, & in alia parte dispositionis expressas, decif. 16. n. 7. p. 91.

Expressa scilicet per gravatum non pro tuendo fideicommissum quoad substantiam, sed pro studiis non repetitur, append. 1 ad dec. 31. n. 9. p. 549.

Fideicommissi facilis inducit favore agnationis, decif. 16. n. 9. p. 91.

Ratio conservanda agnationis, ita militat in filiis, & descendensibus fratris consanguinei, uti in filiis, & descendensibus fratris utriusque conjuncti, ibidem n. 13.

Stante bonorum, & personarum diversitate insertus de primo fideicommissio ad secundum, decif. 16. n. 11. p. 91.

In dubio pro non repetitione fideicommissi est iudicandum, dec. 16. n. 6. p. 91.

Inducitur ex tribus causis, & quæ sint, dec. 16. n. 35. p. 93.

Institui hæredibus cum onere ducendi uxorem ad propagationem familiæ, si unus deceffit, admitti debet substitutus cum eodem onere vocatus, addit. ad dec. 11. n. 24. p. 64.

Jur. utroque post quantum emolumentum datur semper cum tacito onere, & conditionem repetitione add. ad dec. 86. n. 76. p. 113.

Alia vid. in verb. Jur. utroque.

Masculinitas certis personis, & uni gradui adjecta non censetur in diversis personis, & gradu repetita, add. ad dec. 31. n. 11. p. 151.

Ampla, ut hoc procedat etiam de dispositiva ad conditionalem, ubi conditionalis consistat diversæ personarum, non adfuit didioes relativæ, & debeat contemplatio agnationis, ibidem n. 23.

Tom. I.

Fortius, si inter unum, & aliud genus personarum diversæ militet ratio, add. ad dec. 31. n. 14. p. 151.

Assignatur diversitas inter substitutionem fratris, & nepotum, & infirmationem filii, & filiorum, add. ad dec. 31. n. 15. p. 151.

Item inter substitutionem femine, & ejus filiorum, vel transitus ad extraneas familias, & vocationem filiorum masculinorum, & propriæ familiæ, ibidem n. 16. p. 151.

Item inter dispositivam conceptam pro solis masculinis, & conditionalem indefinite continentem omnes filios, add. ad dec. 31. n. 17. p. 151.

Masculinitas non fit, si ex contextu refertur quidam segregatio vocationis masculinorum, & femininarum, add. ad dec. 31. n. 18. p. 151.

Vel si alix qualitates fuerint adjectæ, & sola masculinitas omiſſa, ibidem n. 20.

Masculinitas repetitio difficilis admittitur, ubi desinit contemplatio agnationis, addit. ad decif. 31. n. 30. p. 151.

Item si agatur de diversâ dispositiva oratione recta a proprio verbo, & separata ab ea, a qua repetitio vellet extendi, ibidem n. 31.

Vel si qualitas masculinitatis adjecta fuerit demonstrative, & occurrat transmissi ad dispositionem loquentem de feminis ab illa loquente de masculinis, & e contra, add. ad dec. 31. n. 11. p. 151.

Didio ut supra verificari potest in ordine succedendi, & in aliis qualitatibus legitimatis abque necessitate repetendi masculinitatem, add. ad decif. 31. n. 31. p. 151.

Et ad ea refertur, vel si ita fudeat solium testatoris, ibidem n. 34.

Vel si subsequatur non mentio descendendum, & commune vocabulum, sed dictiones in infinitum, pro equalis personarum, add. ad dec. 31. n. 35. p. 151.

Non admittitur, quando orationes sunt separata, & sit mutatio rerum, vel personarum, decif. 16. n. 14. p. 94.

Item tante diversitate orationis, ac substitutionum, append. ad dec. 38. n. 10. p. 105.

Maxime quando agitur de repetenda conditione adjecta in secunda substitutione, ad hoc, ut qualifiet primam de per se statem, & habentem suam specialem determinationem, ibid. n. 21.

Item quando potest considerari diversitas rationis, append. ad dec. 38. n. 11. p. 105.

Præceptum de non molestando factum diversis personis super diversâ re, & in separata oratione, non censetur in alia dispositione repetendum, dec. 36. n. 17. p. 163.

Maxime ad effectum dispositionis pœnalis, ibidem n. 18.

Ampla, etiamſi verba ex eorum generalitate repetitionem fuaderent, dec. 36. n. 10. p. 163.

Præſumptio repetitionis cessat, quando res non est clara, dec. 16. n. 34. p. 93.

Prohibitionis continet omnia illi accessoria, & connexa, dec. 30. n. 13. p. 407.

Qualitatis non fit contra intentionem dispositorem, & quando refutatur correctio prioris dispositionis, & exemplificat, ut ibi, dec. 61. n. 9. p. 431.

Et unus qualitas tollit præſumptionem repetitionis aliarum, dec. 16. n. 30. p. 93.

Item qualitas in una parte instrumenti expressa, non censetur in alia repetita, dec. 16. n. 45. p. 93.

Præſertim deficiente identitate rationis, ibid. n. 44.

Vide supra verſ. Diffusio ut supra.

Verbum dictum est relativum, & repetitivum præcedentium cum omnibus suis qualitatibus, decif. 41. n. 3. p. 344. & dec. 30. n. 14. p. 407.

Verbum dictum est relativum ad personas expressas proprio nomine, illas repetit proprio nomine, ut sunt expressæ, dec. 93. n. 18. p. 554.

Verbum ut alterum est repetitivum similis familiæ, dec. 93. n. 15. p. 554.

Et denotat similitudinem, & est relativum, & repetitivum ejusdem qualitatibus, ibidem.

REPRESENTATIO.

Datur in fideicommissis universalibus ex præſumpta.
E e e e e e o o o

conformatione voluntatis defuncti dispositioni legatis, add. ad dec. 75. n. 2. p. 472.

Ampla primo conclusio etiam in transversalibus intra tertium gradum de jure civili computandum a persona ultimi gravati, non gravantis, addit. ad dec. 75. n. 2. p. 472.

Ampla secundo, si filius patrem, siue matrem, repræsentare velit, ibidem n. 2. p. 472.

Item datur in fideicommissis relicto familie, vel agnationi, quando sumas in descendens, vel transversalibus intra tertium gradum, addit. ad dec. 75. n. 30. p. 474.

Item si testator adhibuerit clausulam in *heres, & non in capite*, quæ regulariter importat repræsentationem, ibidem n. 31. p. 474.

Quid, si sit unita cum aliis clausulis ordine successivo, *salvo gradu prærogativa*, & similibus, remissive, addit. ad dec. 75. n. 32. p. 474.

Item semper admittit ad effectum succedendi ascendendibus tam ex testamento, quam ab intestato in infinitum, add. ad dec. 60. n. 7. p. 471.

Et hoc procedit, quia in dispositione testamentaria censetur testator se voluisse conformare cum dispositione juris, ibidem n. 8.

Limita, si fideicommissis præcepisset servari prærogativam gradus, & de rat. add. ad dec. 60. n. 9. p. 473.

Maxime si in alio casu equiparato comit, testatorem voluisse tollere repræsentationem, & successionem deferri salvo gradu prærogativa, add. ad dec. 60. n. 10. p. 476.

Contrariæ auctoritates, vel loquuntur contra communem, ibidem n. 11.

Vel procedunt, quando testator adjecit clausulam, in *heres, & non in capite*, quæ præsupponit consensum nepotum cum patris, add. ad dec. 60. n. 12. p. 476.

Vel quando simpliciter posita est dictio *gradatim*, quæ solum designat gradum, non illius prærogativam, add. ad dec. 60. n. 13. p. 476.

Vel quando testator plura condidit fideicommissa, & prærogativam gradus ad annum ex illis tantum retrinxit, secus si illam voluit in omnibus observare, add. ad dec. 60. n. 14. p. 476.

Vel quoties constat ex conjeturis tale fuisse testatoris mentem, ibid. n. 15. p. 476.

Conjicitur pro demonstratione, voluit fuisse hoc casu a testatore repræsentationem debent effluentes, ibidem n. 16.

Item datur tam in fideicommissis, & substitutionibus, quam in successione ab intestato, append. ad dec. 60. n. 1. p. 479.

Limita, quando aliter constat de contraria voluntate testatoris, si sit expressa, vel ex conjeturis eliciatur, ibidem n. 1. p. 479.

Talis autem voluntas debet esse evidens, & conjicere ad eundem effectum requiritur vehementes, & coincidentes, & ad aliud non referribiles, append. ad dec. 60. n. 2. p. 479.

Certius locum habet repræsentationem, quando testator voluit succedi juxta dispositionem juris communis, append. ad dec. 60. n. 6. p. 479.

Et quando voluit succedi æquis portionibus, ibidem n. 3. p. 479.

Maxime, quando substituti non erant testatori cogniti, nec ab eo speciali nomine vocati, append. ad dec. 60. n. 6. p. 479.

Cessante enim perillati prædilectione patris, utpote cogniti, filius præsumitur vocatus in ejus locum, ibidem n. 7.

Item datur, cum obstante clausula, quod *proximior remaneri præferatur*, & de rat. app. ad dec. 60. n. 3. p. 479.

Ampla, etiam si testator dixerit, quod prius succedant filii, postea nepotes, ibid. n. 4. p. 479.

Contrariæ auctoritates procedunt, quando ultra expressionem proximioris adjecta est clausula *salvo gradu prærogativa*, app. ad dec. 60. n. 10. p. 479.

Nomen *proximior* censetur a testatore prolarum non de facto, & secundum naturam, sed de jure, & secundum legem, ibid. n. 11.

Item non excluditur repræsentatio, ex quo dispositum sit, quod prius succedant filii, & postea, nepotes, vel quod successio deferatur ordine suc-

cessivo de uno in alium, & de ratione, add. ad dec. 60. n. 12. p. 476.

Maxime si in testamento adiecta clausula in *heres, & non in capite*, ibid. n. 13.

Vel si testator in aliquo patre relationem habuisset ad dispositionem juris communis, add. ad dec. 60. n. 14. p. 477.

Contra, si testator voluit, quod succedat juxta, juris communis dispositionem, ibidem n. 15.

Excluditur etiam in descendens, cum testator vocavit substitutos cum clausula *salvo gradu prærogativa*, dec. 60. n. 3. p. 473.

Contra n. 11. & seq.

Limita si cum dicta clausula adiecta alia in *heres, & non in capite*, dec. 60. n. 9. p. 473.

Contra etiam adiecta clausula in *heres, & non in capite*, dec. 60. n. 10. p. 473.

In fideicommissis transversalium non datur ultra, patrum, & nepotum, dec. 12. n. 31. p. 250. addit. ad dec. 60. n. 1. p. 473.

Etiam adiecta clausula in *heres, & non in capite*, ibidem n. 1.

Declara, ut locum habet inter patrum, & nepotum, licet fideicommissis sit transversalis longe ultra primum gradum, & de ratione, addit. ad dec. 60. n. 3. p. 473.

Item censetur exclusa, si ante clausula de gradu in gradum, add. ad dec. 60. n. 26. p. 477.

Contra, quod dicta clausula non sit sufficiens conclusio pro exclusione repræsentationis, ib. n. 27.

Concorda, ut prima opinio procedat, quando alia clausulam de gradu in gradum adiecta alia effiores *servata gradu prærogativa*, vel similes, vel ex conjeturis constat de mente testatoris, addit. ad dec. 60. n. 28. p. 477.

Secus si aliis clausulis efficacioribus sit destinata, ibidem n. 29.

Clausula de gradu in gradum eo minus excludit repræsentationem, si constat de speciali affectione testatoris erga filios, & nepotes, addit. ad dec. 60. n. 30. p. 477.

Vel si disposuit plures filios instituisse, & æqualitatem successione inter illos expresse ordinasset, & de ratione, ibidem n. 31.

Clausula *salvo gradu prærogativa*, si habet adjecta verba perpetuitatem denotantia, tollit repræsentationem non solum in gradu, cui est appposita, sed in omnibus aliis gradibus in infinitum, addit. ad dec. 60. n. 32. p. 477.

Item quando post illam, ut supra, adiectam in diversa substitutione testator demandasset, quod bona vadant in vocatos cum supersuaditis modis, & formis, conditionibus, & substitutionibus, addit. ad dec. 60. n. 33. p. 477.

Ampla, ut operetur tam in ingressu, quam in progressu, si testator voluit dictam gradus prærogativam in omnibus locis, & capitibus testamenti, addit. ad dec. 60. n. 34. p. 477.

Distinctio inter ingressum, & progressum quibus in talibus locum habet, add. ad dec. 60. n. 35. p. 477.

Non datur in legatis, & fideicommissis, ibid. n. 36.

Limita si constaret de voluntate testatoris in contrarium, quæ desumitur ex eo, quod in universalis institutione qualiter dilexit nepotes, & nepotes in omnibus, & per omnia eos equipatando, add. ad dec. 60. n. 37. p. 477.

Item non habet locum in fideicommissis in contradicendum, & de ratione, ibidem n. 38.

Item non habet locum favore filii carentis qualitate in patre requirita, veluti majoris ætatis, add. ad dec. 60. n. 40. p. 478.

Item stantibus contrariis conjeturis, quia tunc non datur repræsentatio, etiam adiecta clausula in *heres, & non in capite*, add. ad dec. 75. n. 4. p. 477.

Conjectura exclusiva repræsentationis est vocatio imperfectum, ibidem n. 5.

Maxime quando superfluit vocati fuerunt nomine proprio, nepotes autem nomine appellativo, add. ad dec. 75. n. 6. p. 478.

Contra, quod vocatio superfluit non excludit repræsentationem, ibidem n. 7. p. 478.

Declara, ut hæc secunda opinio vera sit, quando fuit adde-

- adjecta clausula in *hæres*, & non in *capita*, add. ad dec. 73. n. 3. p. 473.
- Declaratio** secundo hanc sententiam opinionem procedere in primogenituris Hispaniæ, ex quarum natura repudiatio admittitur, addit. ad dec. 73. n. 9. p. 473.
- Declaratio** tertio representationem non dari favore nepotis, quando ille de tempore aperta successione non erat natus, ibidem n. 12. p. 473.
- Declaratio** quarto exclusionem remanere representationem, quando res est de majoratibus, & agitur de primo ingressu ad successionem, quicquid locus dicendum esset, quando verisimur in successione progressu, & de ratione, ibidem n. 11.
- Item** conjectura, ex qua representatio excluditur, est qualitas majoratus, & de ratione, addit. ad dec. 73. n. 12. p. 473.
- Majoratus** in majoratu factu in contrarium, & de rationibus, ibidem n. 13.
- Item** non habet locum in iis, quæ non deferuntur jure hereditario, add. ad dec. 73. n. 14. p. 473.
- Contraria** auctoritates declarant remissive, ibidem n. 15.
- Item** non datur in majoratu, in quo succeditur jure sanguinis, add. ad dec. 73. n. 16. p. 473.
- Item** in majoratu particulari, & de ratione, ibidem n. 17.
- Et** in fideicommissis particularibus, ibidem n. 18.
- Limita**, quando de voluntate contraria testatoris conaretur ex conjecturis, add. ad dec. 73. n. 19. p. 473.
- Limita** dictam primam conclusionem in majoratibus Hispaniæ, add. ad dec. 73. n. 20. p. 473.
- Item** limita in majoratu ordinato ab ascendente, vel collateraliter, si finis intra tertium gradum, ibidem n. 21.
- Item** conjectura representationis exclusiva deducitur, ea quo agatur de ascendentibus, in quibus non datur representatio, ut succedant suis descendentibus, add. ad dec. 73. n. 22. p. 473.
- Item** excluditur representatio, si deficiat vocatio nulla tacita, ibidem n. 23.
- Item** quando agitur de descendentibus ex illegitimo concubitu, licet legitimis, add. ad dec. 73. n. 27. p. 474.
- Item** quando filii sunt vocati nomine proprio, vel appellativo, ibidem n. 28.
- Secus** si nomine collectivio, ibidem n. 29.
- Item** non habet locum in fideicommissis a transverso relicto, nisi testator sit prioris gradus immediati, veluti patruus, vel avunculus, dec. 73. n. 27. p. 474.
- Gratus** per representationem non corrumpitur, sed præservatur, dec. 60. n. 23. p. 424, & ibi add. n. 19. p. 426, append. ad dec. 60. n. 12. p. 430.
- Ideo** filius subingrediens in locum patris evadit æque proximus cum patruo, dec. 60. n. 12. p. 424, & ibi add. n. 10. p. 426, append. ad dec. 60. n. 13. p. 430.
- In fideicommissis** quando locum habet, vel non, add. ad dec. 58. n. 131. p. 223, addit. ad dec. 60. n. 47. p. 428.
- In primogenituris** non solum locum habet inter patruum, & nepotem, sed etiam in ulterioribus gradibus, addit. ad dec. 60. n. 4. p. 425.
- Et** quomodo differat ab illa, quæ competit jure civili remissive, ibidem n. 5.
- Alia** vide supra in vers. *Exclusionis*.
- Interpretatio** illa recipi debet, per quam æquitas, & jus commune admittens representationem in fideicommissis ascendentali servatur, app. ad dec. 60. n. 18. p. 430.
- Jus** representationis in quibus casibus admittatur, dec. 73. n. 4. p. 473.
- Nepos** ex filio prædefuncto succedit in hereditate avi æqualiter cum alio filio superstiti, dec. 60. n. 2. & 7. p. 423, dec. 73. n. 3. p. 473.
- Et** succedit avo ea persona patris, dec. 73. n. 3. p. 473.
- Vocatus** filius, & eorum descendentes succedunt nepos cum patruo etiam in fideicommissis transverso pro patruo, non virtute representationis, sed expresse vocationis, ibidem n. 4.
- Maxime** hanc clausula in *hæres*, & non in *capita*, dec. 60. n. 3. p. 423.

- Etiam si talis clausula sit solum in institutione, quia repetita censetur in substitutione, dec. 60. n. 6. p. 423.
- Nepos** ad matertera successionem cum matertera ex vi representationis concurrunt in fideicommissis, dec. 74. n. 1. p. 472.
- Declaratio** conclusionem procedere in vocatione per nomen collectivum comprehendens nepotes, ibidem num. 5.
- Vel** quando ex conjecturis constat de voluntate testatoris non retrahendi vocationem ad nominatos, dec. 74. n. 6. p. 470.
- Representans** personam incapacem non potest jure representationis succedere, dec. 67. n. 18. p. 573.
- Subingressus** virtute vulgaris anomalæ, an, & quando cessante representatione, locum habeat, add. ad dec. 73. n. 34. p. 476.
- Per** vulgarem acquiritur locus, non representatur persona, dec. 100. n. 35. p. 304.
- Filius** subingreditur per representationem in locum patris vacantem, sed per illam vocatio non suppletur, add. dec. 73. n. 24. p. 474.
- Limita**, si pater esset incapax successione ob possessionem alterius fideicommissi incomparabilis, quia tunc filius potest succedere cum patruis ad fideicommissum, quia affuit, & representat gradum, & personam patris, add. ad dec. 73. n. 25. p. 474.
- Contraria** auctoritates declarantur, ibidem n. 26.
- Succesio** per viam representationis, an, & quando locum habeat remissive, dec. 74. n. 7. p. 470.
- Testatoris** voluntas pro representatione includenda, vel excludenda totum facit, ea enim concurrente locus est representationis, ubi de jure non daretur, illique resistente exclusio remanet, ubi esset de jure admittibilis, add. ad dec. 73. n. 33. p. 474.

REPUDIATIO.

- Abjurdum** est eodem tempore repudiationem, & aditionem allegare, dec. 19. n. 48. p. 300.
- Aditio** post repudiationem nulla est, ac invalida, dec. 30. n. 31. p. 309.
- Ex** vulgarem substitutionem non excludit, ibidem n. 33.
- Amplius** etiam institutus adierit, & adversus aditionem fuerit restitutus, dec. 30. n. 34. p. 309.
- Ex** post aditionem fieri potest, quia tunc valet tantquam renunciatio, dec. 30. n. 41. p. 300.
- Et** post aditionem facta, & aditio post repudiationem operatur ad favorem tertii, focus ad suam commodum, dec. 30. n. 44. p. 300.
- Ex** factis non minus, quam ex verbis resultat, sicut aditio, & de circumstantiis repudiationem inducentibus remissive, add. ad dec. 30. n. 1. p. 302.
- Jus** per repudiationem ab instituto factum, delatum, substituto, amplius ab eo auctori nequit per revocationem repudiationis, dec. 30. n. 51. p. 300.
- Pater** non censetur cogitare de repudiatione propriæ hereditatis a filio scienda, dec. 38. n. 63. p. 181.
- Cum** non sit verisimilis, nec præsumenda, ibidem num. 64.
- Præcipue** cum hereditas non sit damosa, sed cum beneficio inventari adiri possit, dec. 38. n. 26. p. 181.
- Restitutio** in integrum adversus legatam repudiationem, quomodo Ecclesiæ competat remissive, add. ad dec. 30. n. 9. p. 302.
- Renunciari** potest intra annum, dec. 30. n. 36. p. 300.
- Limita**, si interim alius adivit, dec. 30. n. 47. p. 300.
- Salvamento** per Statutum Florentinum requiritur in repudiationibus non ligant Ecclesiasticis, addit. ad dec. 30. n. 7. p. 300.
- Nec** in eo comprehenduntur minores, ibidem n. 8.
- Transmissio** ut ascendatur, nulla est differentia inter repudiationem expressam, & tacitam, dec. 86. n. 12. p. 177.
- Portio** transmittentis non agnita sororis accrescit re, & verbis conjuncto, si hæres transmittentis pater sit tempore exclusi, & prescriptione, quia ex hoc transmissio censetur tacite repudiata, ibidem.
- Verba** nolo aliter hereditatem, vel ego non sum hæres, an importent absolutam repudiationem, sed potius voluntatem suspensionem, addit. ad dec. 30. n. 2. p. 302.

REPUGNANTIA.

Argumentum repugnantiæ continens non tenet, decif. 39. n. 49. p. 300.

REIVINDICATIO.

Non datur contra eum, in quem non fuit translatum dominium, dec. 18. n. 17. p. 117.

Quando non competat remiffive, decif. 87. n. 13. pag. 513.

RESCRIPTUM.

Argumentum a contrario fenfu procedit etiam in refcriptis, dec. 12. n. 6. p. 67.

Dubium recipit declarationem a precibus, dec. 12. n. 3. pag. 67.

In *jurisdictionis* materia quoad extenfionem eff. ftricti iurif, quoad comprehenfionem latiffime venit interpretandum, dec. 15. n. 8. p. 67.

Subreptum dicitur, fi in precibus de alio refcripto non fuit facta mentio, ibidem n. 6. p. 67.

Præcipue cum primum refcriptum obtemperatum eff. ad preces utriusque partis, fecundum ad præcedens tantum, dec. 11. n. 10. p. 17.

Declarat, ut ibidem n. 11.

RES.

Alienatio, qui habet ad rem, ipfam rem habere videtur, dec. 100. n. 110. p. 599.

Alienata, & poftea redempta reindidit in fideicommiſſum, vide in verb. *Fideicommiſſum*. Poſtquam. *Jus redimendi*.

Et quando ex pecunia redimentis, vel fideicommiſſi redempta dicatur, vide ibid. & in verb. *Prenuntio*. *Appellatus* rei eff. generalis, & plura comprehendit, decif. 10. n. 3. p. 144.

Augmentum rei efficitur fideicommiſſarium, dec. 10. n. 2. p. 145.

Conſtit. ibidem n. 5.

Dirigitur eff. in loco ſue deftinationis, add. ad dec. 81. n. 2. p. 503.

Empio nulla eff. rei propriæ, dec. 88. n. 14. p. 578.

Inter alios alia tertio non nocet, dec. 47. n. 11. p. 314.

Libera quælibet in dubio præſumitur, & ab omni onere exempta, dec. 16. n. 16. p. 91.

Reſentis rei penes alium exiſtentia non datur, dec. 43. n. 12. p. 314.

RES JUDICATA.

Adiis primæva cum adiõne rei iudicatz communi non poteſt, & de ratione, dec. 86. n. 4. p. 516.

Limita in ſubordinatam conditionem, ibid. n. 7.

Et in ſubordinatam conditionem intelligitur propoſita adiõ primæva ex vi, & poteſtate clauſule *omni meliori modo*, dec. 86. n. 8. p. 516.

Exceprio rei iudicatz non poteſt ſuppleri a Iudice, niſi fuerit propoſita. dec. 36. n. 7. p. 516.

Non obſtat, non concurrente identitate perſonarum, dec. 94. n. 8. p. 556.

Item in aliquo articulo non obſtat, ſi de eo non fuerit exacte cognitum, & principaliter adum, decif. 44. n. 1. p. 315 & n. 18. p. 318.

Item non obſtat fideicommiſſario conditionali, qui ante eventum conditionis egit, & focceſſit, decif. 44. n. 9. p. 316.

Et iterum agere poteſt adveniente conditione, decif. 44. n. 10. p. 318.

Declarat concluſionem procedere, quando quis petit purè, quod debetur ſub conditione, ſecus ſi petit ſub conditione, & ſuccumbat, ibid. n. 17.

Item obſtat ſequentiſ, non ſolum cum primas ſubſtitutus fungitur jure adoris, ſed etiam cum ſubſtituetur partes rei, dec. 44. n. 44. p. 318.

Vide infra verb. *Sententia*.

Exceptiones rei iudicatz, & notorii non iuris agentia impediunt litis ingreſſum, & ſunt litis finitæ, decif. 44. n. 14. p. 316.

Et operatur, ut Iudex non poſſit ſe in cauſa introſpectare, ibidem n. 15.

Facis rem notoriam, dec. 14. la. 2. p. 194.

Et excludit omnem defectum non petiti, vel non, exceptis, ibidem n. 15. p. 194.

Sententia ut pariat exceptionem rei iudicatz requiritur identitas cauſæ, rei, & perſonarum, addit. ad decif. 44. n. 17. p. 311.

Item, quæ tranſiit fecit in rem iudicatz plene probat identitatem perſonæ vocatz, dec. 98. n. 19. pag. 579.

RESOLUTIO.

Jure acquirentis reſolutio, bona revertuntur ad eum, a quo procedunt, ſi in pacto cautum eff. ſine contra, dec. 50. n. 10. p. 426.

Vel quando aliunde conſtat, cogitatum fuiſſe de tali reſolutione, ibidem n. 11.

Pluralitatis in ſingularitates, quando locum habet, vel non, vid. in verb. *Pluralitas*.

Verba pluralis numeri ſimpliciter prolata reſolvuntur in ſingularitates, dec. 11. n. 59. p. 60.

Cætera vide in verb. *Pluralitas*.

RESPUBLICA.

Florentina, & Magni Ducis eius Succefſores tantum, poſſunt in locis ſibi ſubjectis, quantum Reges, & alique Principes ſuperiorem non recognoſcentes, & quantum Imperator in Imperio, add. ad dec. 19. n. 45. p. 420.

Interſſe Reipubl. familiarum bonitatem, & dignitatem conſervari, dec. 22. n. 14. p. 160.

RESTITUTIO.

Bona etiam effectivè translata in tertiam perſonam redeunt ad banitum plenarie reſtitutum, app. 2. ad dec. 40. n. 35. p. 365.

Fractum a quo tempore ſeri debet a poſſeſſore, vide in verb. *Fractus*.

Et quid, quando titulus reducitur ad non titulum, dec. 84. n. 22. p. 512.

RESTITUTIO Fideicommiſſi.

Condiçione purificata evenit caſus fideicommiſſi, & illius reſtitutio faciendi eff. fideicommiſſario, niſi jam poſſideat, dec. 17. n. 15. p. 301.

Fractus poſt adiãm hereditatem perçe pti non veniunt in reſtitutione fideicommiſſi, & de ratione, ſum. dec. 47. n. 1. & 18. p. 330.

Præſertim, ſi reſtator ſe reſtituixit ad bona ſua, ſum. dec. 47. n. 11. p. 330.

Cætera vid. in verb. *Fractus*.

Gravitas non tenetur reſtituere bona per neceſſitatem ſubſtitutionem dilatrata, dec. 31. n. 11. p. 295.

In *reſtitutione* fideicommiſſi veniunt tantum, quæ remanent deducio ære alieno, dec. 31. n. 31. p. 135.

Et n. 45. p. 336.

Fundatæ fideicommiſſarii attenditur illius valor de tempore mortis teſtatoris, addit. ad decif. 47. n. 2. pag. 340.

Quæ circa hunc articulum fuerit opinio *Felici de ſucceſſu*, non ſatis conſtat, add. ad dec. 47. n. 3. p. 341.

Rota Romana ex auctoritate *deſerviani* impreſſæ pones eundem *Felice*, olim haſitavit in reſolutione huius articuli, ibidem n. 4.

Firmata in hac deſerviani procedunt, quando lucra proveniunt ex ſola hereditum induſtria, addit. ad dec. 47. n. 1. p. 340.

Heret gravatus non tenetur negociari pro fideicommiſſo, ibidem n. 6.

Si negociationis continuatio in herede eff. neceſſaria, acceſſiones, & lucra ſpectant ad fideicommiſſum, ſecus ſi continuatio ſit voluntaria, add. ad dec. 47. n. 9. & 12. p. 341.

In continuacione neceſſaria damnum proveniens ex negociatione ſpectat ad fideicommiſſum, add. ad dec. 47. n. 10. & 12. p. 341.

Cætera vid. in verb. *Negotatio*.

Mobilis, quæ uſa tam faciliſter non conſumuntur veniunt in reſtitutione in eo ſtatu, quo reperiebantur de tempore morte litis, append. ad decif. 94. n. 8. p. 547.

Par.

Portiones coheredum, quæ per fideicommissum obven-
runt gravato, comprehenduntur in fideicommissio
universali, dec. 45. n. 6. p. 335

Amplius non obstante ditione in aliis, dec. 46. n. 16.
pag. 336.

Prælegatum factum unico heredi Instituto non venit
in restitutione fideicommissi, dec. 61. n. 11. p. 431.
Prælegatus quando veniat in restitutione fideicommissi
remittitur, add. ad dec. 61. n. 3. p. 431. & addit. ad
dec. 62. n. 66. p. 441.

Veniunt in restitutione fideicommissi, quando præce-
dunt institutionem, & substitutio facta est sim-
pliciter absque mentione hereditatis, decif. 62.
n. 50. p. 417.

Maxime si alias fideicommissum esset inutile, ibidem
num. 51.

Cetera vid. in verb. *Prælegatum*.

RESTITUTIO in integrum.

Absentia ex causa militiæ facit, ut sit locus restituti-
oni in integrum, dec. 39. n. 18. p. 384.
Licet absentia non sit necessaria, & pro suo Principi
p. sed, voluntaria, & pro alieno, ibidem.

Cetera vid. in verb. *Absentia*.

Ad adendum hereditatem pure non restituitur, qui
per additionem cum beneficio inventarii amittit ho-
norem Civitatis, vigore Statuti ita dispositi, ubi
de illo Prioris, add. ad dec. 14. n. 14. p. 70.

Nisi addi dolus ex proposito, dec. 17. n. 3. pag. 77.

Adus a Principe confirmatus excludit præsumptionem
dolus, & læsionis, ibidem n. 4.

Debet, & prodigi etiam majores restitui possunt adver-
sus contractus ante interdictam administrationem
gestos, dec. 14. n. 13. pag. 77.

Contra, ibidem n. 16.

Limitatur in prodigio minore, cui est ipso jure inter-
dicta administratio, dec. 14. n. 18. pag. 77.

Et in furto, ibidem n. 19.

Resolus non competit adversus legati repudiationem, re-
mittitur, addit. ad dec. 39. n. 6. pag. 308.

Vide infra verb. *Minor*.

Injustitia sententiæ præbet locum læsioni, & hæc resti-
tutioni in integrum, append. 1. ad decif. 11. n. 1.
pag. 171.

Jus potendi restitutionem in integrum ad adendum hæ-
reditatem transmittitur ad heredes, concurrente
minori ætate, ignorantia, vel alio legitimo impe-
dimento ex dispositione l. *Pantemur* h. f. de acquir.
hered. addit. ad dec. 10. n. 2. pag. 16.

Ad effectum adendum hereditatem pro transmissione
ad hæredes ignorantes, vel aliter legitime impe-
ditum, restitutio in integrum debet peti specialiter, &
pro ea implorari officium Judicis, addit. ad dec. 10.
n. 8. pag. 16.

Nec sufficienter petita dicitur ex clausulis salutatis
in fine libelli apponit solitis, ibidem n. 9.

Vide infra verb. *Transmissio*.

Majori competit ex clausula, si quæ mihi, addit. ad dec. 14.
n. 18. pag. 70.

Minor non restituitur in vicissitudinaria fideicommissi
remissione, dec. 14. n. 11. pag. 77.

Contrariæ auctoritates contradicuntur, ibidem n. 11.

Item nec minor, nec Ecclesia restituitur, non
impleta conditione voluntaria, & si alteri substituto
sit per quæritum, dec. 14. n. 15. pag. 77.

Licet regulare sit prædictis, alioquin similibus præ-
dictum beneficium competere, ibidem.

Qui vero gaudeant, vel non ejusmodi beneficio, re-
mittitur, ibidem.

Mulier nubile forensi contra preceptum testatoris com-
petit, addit. ad dec. 14. n. 15. pag. 70.

Prodigi, & furiosus transmittit jus potendi restituti-
onem in integrum ad adendum hereditatem sibi de-
latam ex acquirentia l. *Pantemur*, addit. ad decif. 14.
n. 19. pag. 80.

Prodigi etiam notorio non datur ante interdictam admini-
strationem, dec. 14. n. 10. pag. 77.

Conceditur autem, si in contradicendo iustus remaneat,
addit. ad dec. 14. n. 16. pag. 70.

Declarat, ut illa condicio ex clausula si quæ mihi,
minori vero ex edicto minorum, ibidem n. 17.

Quadrivennium ad petendum restitutionem in integrum
non incipit currere, nisi a die scientiæ læsionis, ad-
dit. ad dec. 4. n. 2. pag. 70.

Amplius, ut hoc procedat tam favore agentis, quam
excipientis, & tam majoris, quam minoris, ibidem
num. 3.

Declarat tamen, ut requiratur ignorantia probabilis,
addit. ad dec. 14. n. 4. pag. 70.

Scientia crassa, & dubia, quæ pendet a declaratione
Judicis non sufficit, ibidem n. 5.

Item non currit hereditate jacente, nisi illi datus sit
curator, addit. ad dec. 14. n. 6. pag. 70.

Nec quando adeit iustum, & legitimum impedimen-
tum, ibidem n. 7.

Et quæ illa sint, remittitur, addit. ad decif. 14. n. 8.
& n. 0. pag. 70.

Item amplius, ut lapsus quadrivennii non attendatur in
læsione enormissima, ibidem n. 11.

Item non attenditur in Supremis Tribunalibus, add.
ad dec. 14. n. 11. pag. 70.

Quæ per quadrivennii lapsum auctoribus, si viveret non
competeret, eius hereditibus non est concedenda,
dec. 14. n. 1. pag. 77.

Specialis est in casu l. si emptoriam ff. de minor. ut datur res-
titutio in integrum ad recuperandam rem, quæ fuit
majorum ob interesse affectionis, decif. 14. n. 13.
pag. 78.

Odd. de res. in integr. quæst. 5. n. 93. reprobat, &
approbat *Cur. & Severin.* contra eum loquentes,
ibidem n. 24.

Stans Florentini dispositione non competit minoris, &
pupillo in præscriptioe conventionali procedente
ex contractu defuncti, add. ad dec. 18. n. 64. p. 118.

Transmissio restitutionis in integrum non admittitur in
pupillum personæ prædictæ, & cui ab intella-
to debetur hereditas, addit. ad dec. 10. n. 10. p. 16.

Et quando de hac prædictione condare dicitur, ibi-
dem n. 11.

Cetera vide in verbo *Prædictio*, & in verbo *Trans-
missio*.

RESTRICTIO.

Diffusio diffusi ad restrictionem inducat, dec. 84. n. 3. & 4.
pag. 332.

Ejus restitutio substituitur ad filios primi gradus,
dec. 51. n. 23. pag. 374.

Contrariæ auctoritates reprobat, ibidem n. 23.

Tunc, & eo casu substitutionem restringit, & omnem
extensionem impedit, dec. 51. n. 10. pag. 374.

Amplius etiam quando in casu omisso vigeret ratio
conservandæ agnationis, quæ habita fuerunt in ca-
su suo, ibidem n. 11.

Quod procedit in extensione de casu ad casum, &
fortius de persona ad personam, decif. 51. n. 23.
pag. 374.

Fideicommissum inductum ex ratione adiectæ prohibiti-
onis, restringitur, & amplius ad personam, & tem-
pora, quæ ista ratio comprehendit licet plus, vel
minus in prohibitione legatur expressum, dec. 51.
n. 48. pag. 411.

Limitatur ultimo loco adposita restringit omnia præce-
dencia, dec. 57. n. 4. pag. 414.

Præmissum verum adiectionem cippo, seu lineæ restringit si-
gnificationem ad eppum, seu lineam testatoris,
dec. 51. n. 5. pag. 369.

RETENTIO.

Datur pro detractionibus legitimæ, & trebellianicæ ne-
dum favore filiorum primi gradus, sed etiam ex-
traneorum, & filio, addit. ad dec. 15. n. 8. pag. 197.

Eodem possunt detrahi etiam ab extraneo hæredæ, si
modo factæ fuerint a gravato, ibidem n. 9.

Item datur pro rata, sed non in totum pro detractioni-
bus legitimæ, & trebellianicæ, & de modo hoc
ad praxim reducendi per possessionem pro indiviso,
addit. ad dec. 15. n. 10. pag. 197.

Limita in detractionibus accidentalibus, & quantita-
tivis, quibus non liquidatis ignoratur, an totum
fideicommissum absorbeant, ibidem o. 11.

Sublimita, si patrimonium sit opulentum, ut exqui-
sitè

tate demum retentio folius portionis adæquantis ereditum, addit. ad dec. 17. n. 13. pag. 107.

Intellige, si facta fuerit pignaria prius detractio. liquidatio, ibidem n. 15.

Detractiones quantitativæ, & qualitativæ, si certæ sint, possunt concedi absolute fideicommissario immisso, solito valore detractio, addit. ad dec. 23. n. 14. pag. 197.

Dicit detractiones non impediunt immisionem, si turbidæ sint in substantia, & quantitate, ibid. n. 16.

Debent enim detractiones quantitativæ esse clare, & liquide, addit. ad dec. 20. n. 17. pag. 197.

Fideicommissarius gravato restituere competit pro melioramentis, addit. ad dec. 3. n. 43. pag. 12. dec. 72. n. 13. pag. 450. dec. 97. n. 36. pag. 374. & ibi add. n. 16. pag. 376.

Et quantitas illorum liquidari potest in executione sententiæ, dec. 71. n. 13. pag. 450.

Quod procedit, si melioramenta facta sint bona fide, dec. 34. n. 47. pag. 355. addit. ad decif. 97. n. 17. pag. 376.

Non dicuntur facta bona fide, si meliores fecit tem, quam melioravit, esse fideicommissio obnoxia, & proinde illa repetere nequit, & de ratione, addit. ad dec. 97. n. 18. pag. 376.

Amplia primo concludimus, quod fideicommissario melioranti competit retentio, etiam si fuerit condemnatus ad rei restitutionem, nulla facta mentione melioramentorum, dec. 97. n. 37. pag. 374.

Amplia quarto, ut exceptio talis retentionis impedit executionem cameralis obligationis, & trium conformium, ibidem n. 38.

Amplia tertio, ut si possessor, non relictis melioramentis, de facto amoveatur, sit restituendus, decif. 97. n. 39. pag. 374.

Amplia quarto, ut competit talis retentio non modo pro liquidis melioramentis, sed etiam pro liquidandis, quando de illis constat in genere, dec. 97. n. 41. pag. 374.

Fisco competit super bonis fideicommissariis banniti pro legitima, & trebellianica, quatenus non probentur per gravatum consumptæ, addit. ad decif. 49. n. 31. pag. 359.

Jus retinendi transit in successorem etiam singularem, absque exceptione specialis, dec. 97. n. 40. pag. 374.

Postestatem retinere quid sit, dec. 14. n. 24. pag. 300.

Res penes alium existentis non datur, decif. 34. n. 23. pag. 390.

RETRACTUS.

Banniti nostri temporis non juvantur Statuto concedente retractum, addit. ad dec. 40. n. 20. pag. 350.

Fractus in iudicio retractus restituendi non sunt a die mortis litis, sed solum a die facti depositi, addit. ad dec. 37. n. 55. pag. 348.

Jus retractus præscribitur triginta annis, dec. 18. n. 21. pag. 111.

RETROTRACTIO.

Fieri non potest in præjudicium tertii, decif. 18. n. 32. pag. 111.

Tempus implimenti, non contractus inspicitur, quando implementum a creditore citari debet, decif. 18. n. 57. pag. 113.

Tunc enim cessat æquitas, in qua fundatur retractio, dec. 18. n. 38. pag. 113.

RETOVENDITIO.

Locus amplius non habet elapsi tempore, addit. ad decif. 18. n. 29. pag. 116.

Lienita si tempus modicum sit, & emptor pretium recipiat, ibidem n. 30.

Factum de retrovendendo præscribitur spatium triginta annorum, dec. 18. n. 17. pag. 115.

Amplia, etiam addunt dictiones semper, & quandoque, toties, & quoties, & quomodo habet intelligantur, addit. ad dec. 18. n. 18. pag. 116.

Contra si addunt verba perpetuam, & infinitam denotantia, vel si emptor promissit toties retrovendere, quoties præscriptio completa erit, ibid. n. 19. Sed prima opinio verior, & secunda procedit flanti-

bus verbis generalibus multum amplius, & gemistis, vel si promissa fuerit retrovenditio nulla præscriptione obstante, addit. ad dec. 18. n. 20. pag. 116.

Vel si enormissima læsio committitur, quæ padum temporale efficit perpetuum, addit. ad decif. 18. n. 21. pag. 116.

Vel si ageretur de modico lapsu ultra triginta annos, qui non obstat etiam non concurrente læsione, ibidem num. 22.

Vel si contractus fuisset pignoratitius, & de ratione, addit. ad dec. 18. n. 19. pag. 116.

Amplia etiam si fuisset usurarius, addit. ad decif. 18. n. 24. pag. 116.

Item secunda procedit, si contractus munitus esset juremento, vel promissio facta fuisset sub verbo Principi, ibidem n. 25.

Contra, quod jurementum obligans efficacius, & intensius, non extenditur hoc non operetur, addit. ad dec. 18. n. 26. pag. 116.

Et solum operetur, ut dumtaxat majus tempus requiratur, nempe annorum quadraginta, ibidem n. 27.

Declarat, si appositum fuerit specialiter ipfimet pacto de redimendo, secus si generaliter pro observantia contractus, addit. ad dec. 18. n. 28. pag. 116.

Pactum de retrovendendo quando appositum fuit favore plurium ex venditribus, vel eorum hereditibus, unus ex eis in solidum agere potest, præstata cautione de tradendo partem alius, qui postea velit remeare, addit. ad dec. 18. n. 29. pag. 116.

Et si unus tantum ex eis velit partem suam redimere, unus recusatibus, emptor partem illam revendere non tenetur, ibidem n. 31. pag. 116.

Limita, si plures vendidissent separatim, addit. ad dec. 18. n. 33. pag. 116.

Item retrovendere non tenetur emptor, cui cessum est jus redimendi ab uno ex coheredibus, addit. ad dec. 18. n. 34. pag. 116.

Tale pactum si conceptum fuit in rem, vel si res ipsa fuit hypothecata pro illius observantia, contra sequendum, vel ulterius emptorem exercere potest, ibidem n. 35. pag. 116.

REVERSIO.

Bona fideicommissaria quando ex dispositione legistransferuntur in fiscum, post mortem gravati delinquentis reversione ad vocatos ex testamento, dec. 56. n. 13. pag. 398.

Et de ratione, ne sequatur absurdum, ibidem n. 14.

Amplia, bona reverti ad vocatos, etiam si fuissent in Ecclesiam translata, dec. 56. n. 15. pag. 398.

Item revertuntur ad eum, a quo processerunt, resolutio iure acquiritoris, si ita pacto cautum est, secus contra, dec. 59. n. 20. pag. 416.

Vel quando aliunde constet cogitatione de tali reversione, ibidem n. 21.

Res feudales, vel emphyteuticas certis personis, & ad certum tempus concessa eveniente casu redivit ad priores dominos, & de ratione, decif. 59. n. 13. pag. 416.

REVOCATIO.

Alienatio bonorum fideicommissariorum facta a gravato, quando ab ipso, vel a vocatis, vel fideicommissum, revocari potest, remissive, addit. ad dec. 97. n. 11. pag. 376.

Hæret alienantis bona fideicommissi potest eadem revocare, si alienatio fit ab homine interdita, & improbatæ, & agitur de bonis, in quibus fideicommissarius habuit peculiarem affectionem, addit. ad dec. 89. n. 3. pag. 317.

Intellige, ut hoc casu hæret teneatur ex bonis hæreditariis refundere tantumdem illius rei, quam revocare intendit, ibidem n. 9.

Declarat, quod quando prohibitio alienationis est expressæ facta, præferunt favore certæ personæ, bona alienata possunt ab ipso etiam alienante vindicari, secus quando prohibitio est tacita, quo casu alienatio substatutorie durante vita alienantis, addit. ad dec. 87. n. 10. pag. 317.

Facilius revocatio alienationis permittit etiam in vita

vita alienantis, si in casu alienationis, & contraventionis datus sit substitutus, ibidem n. 11.
 Si tamen vocatus, & substitutus non esset natus de tempore purgationis conditionis, sed post alienationem jam factam, eam revocare non potest, addit. ad dec. 37. n. 12. pag. 157.
 Item alienatio rei fideicommissaria ab ignorante ignoranti valet, & fideicommissarius solum agere potest ad pretium contra alienantem, remissive, addit. ad dec. 37. n. 23. pag. 157.
 Confessio facta a procuratore, etiam non docto de errore, est revocabilis, dec. 32. n. 15. pag. 157.
 Limita, si facta fuerit in libello, & de ratione, ibidem num. 14.
 Fideicommissum quando est reale, bona possunt a quocumque vocari, cum in quemcumque transcant cum suo onere, & vinculo, addit. ad dec. 37. n. 13. pag. 156.
 Facultas recuperandi bona per alios empti, quae effectus personalis, non operatur, ut quis recuperare possit bona fideicommissaria in alios distracta, etiam soluto pretio, ibidem n. 14.
 Et quando haec facultas personalis dicatur, remissive, addit. ad dec. 37. n. 15. pag. 156.
 Legatum ex mutatione voluntatis in codicillis expressa non solum censetur revocatum, sed etiam ipso jure ademptum, dec. 70. n. 10. pag. 489.
 Et non debetur, ibidem n. 22.

REUS.

In dubio pro reo est pronuntiandum, dec. 35. n. 28. p. 372. & dec. 36. n. 16. pag. 476.
 Et pro reo, & possessorio, dec. 13. n. 36. pag. 73.
 In exceptionibus fit actor, dec. 77. n. 28. pag. 480.
 Easque probare tenetur, ibidem n. 29.
 Sufficit reo vincere ex non jure actoris, decisi. 100. n. 3. pag. 592.

ROGATUS.

Resistere quidquid supererit, potest solum onus ad doctorem de hereditate disponere, quarta substitutio reservata, addit. ad dec. 35. n. 2. pag. 250.
 Aliud est in habente liberam facultatem disponendi, qui potest totum fideicommissum evertere, ibidem num. 6.
 Cetera vide in verbo *Facultas*, & in verbo *Dispositio* verb. *Hares*.

ROTA.

Auditeret Rotae Florentinae tenentes facere motiva in omnibus causis, addit. ad dec. 21. n. 2. pag. 185.
 Sed hoc non habet locum in sententiis latis in fine officii, ibidem n. 3. pag. 185.
 Opinio, pro qua adest auctoritas Rotae Romanae dicitur communior, & proinde in conflictu opinionum tenenda, addit. ad dec. 49. n. 26. pag. 356.

SANITAS.

Saepe mentis quilibet praesumitur, dec. 13. n. 20. p. 69.
 Et est praesumptio juris, & naturae, ibidem n. 21.

SCIENTIA.

Certa, & indubitata distractionis pignoris requiritur ad effectum praescriptionis, addit. ad dec. 18. n. 35. pag. 117.
 Talis dicitur illa, quae ex praesumptionibus, & conjecturis certis, & indubitatis desumitur, ibid. n. 36.
 Cragla, & dubia, quae pendet a declaratione iudicis non sufficit ad impediendam restitutionem in integrum non lapsum quadriennium, addit. ad dec. 14. n. 5. pag. 79.
 Videtur praestari etiam data scientia, si bona fideicommissaria, vel alio oneri subiecta assignata fuerint tamquam libera, addit. ad dec. 20. n. 18. pag. 149.
 Item si habita scientia, conventa fuisset evictionis praestatio, addit. ad dec. 20. n. 19. pag. 149.
 Emens, vel dividens habens scientiam oneris, seu periculi evictionis non potest pretendere restitutionem praetii, addit. ad dec. 20. n. 47. pag. 151.

Declarata, ut non sufficiat scientia praesumpta, sed requiratur clara, & specifica, ibidem n. 48.
 Limita, si non obstante scientia, evidencium praestatio conventa fuerit, addit. ad dec. 20. n. 40. pag. 151.
 Amplia, ut sufficiat, si evidencium generaliter promissum sit saltem pro restitutione pretii, licet promissum adstringi non possit ad poenam evidencium, addit. ad dec. 20. n. 50. pag. 151.
 Limita, ut emptor habens scientiam oneris non possit agere de evictione in illa proveniente ex natura rei, ibidem n. 51.
 Item si quis promiserit evidencium pro dato, & facto suo tantum, non tenetur ad pretii restitutionem, si evidencium sequatur ex facto alterius, addit. ad dec. 20. n. 52. pag. 151.
 Fortius si emptor rem evidencium non emit in suo pretio, & de ratione, ibidem n. 55.
 Fideicommissum desinitur nedum a scientia contraventionis in ipsis contraventionibus, sed eo, quod aliquis breve derogatum fideicommissum reportaverit, addit. ad dec. 31. n. 46. pag. 141.
 Item derogatum ex eo, quod aliquis preces Principi porrexerit ad derogationem impetrandam, ibidem.
 Vide infra verb. *Renunciatio*.
 Generalis in omni materia sufficit, dec. 4. n. 17. pag. 25.
 Mala fidei operativa restitutionis fructuum inducitur, si reus aliunde, & extrinsece sciat, adorem in praesentione promota bonum jus fovet, addit. ad dec. 31. n. 44. pag. 141.
 Item si in facto proprio confiteretur, se malum jus fovet, ibidem n. 45.
 Exemplifica in donatorio, qui sciret, se in contraventionem incidisse, ut sufficiat sola instantia pro restitutione donationis, ibidem.
 Item exemplifica in possessore, qui sciret se super fideicommissum transgressisse, addit. ad dec. 31. n. 47. pag. 141.
 Ad effectum inducendae malae fidei requiritur certa, & indubitata scientia, alias requiritur productio iurium, & exemplifica pluribus modis, ut ibidem nota 48.
 Mens instrumenti non infert scientiam omnium in eo comitorum, dec. 19. n. 24. pag. 122.
 Non praesumitur, nisi probetur, praestitum in creditore, non citato, addit. ad dec. 18. n. 38. pag. 117.
 Praescriptio incipit currere non a primo instanti, sed ab ultimo actibus, qui scientiam concludunt, addit. ad dec. 18. n. 40. pag. 118.
 Contra, quod scientia probatio non requiritur in praescriptione triginta, vel quadraginta annorum, tamquam longissimi temporis, quae currit etiam contra ignorantes, ibidem n. 50.
 Referuntur oppositum sentientes, addit. ad dec. 18. n. 51. pag. 118.
 Declarata, ut prima opinio procedat, si sufficiat praescriptio ordinaria decem annorum inter praesentes, & viginti inter absentes, secus in iure offerendi, quod praescriptionem triginta annorum requirit, & de ratione, ibidem n. 52.
 Probat, si adlocatio facta fuit publice, & palam, praetis editis, & in loco, seu Civitate parva, addit. ad dec. 18. n. 45. pag. 117.
 Limita, si creditor fuisset abscis, & non agatur de adjudicatione corporis insignis, addit. ad dec. 18. n. 47. pag. 117.
 Item probatur ex conjecturis, validis tamen, & in suo genere perfectis, iuris, & simul iuris, ibid. n. 48.
 Non probatur, ex quo creditor fuit coactus solvere debitum communis debitoris ob seductionem pro eo praestitam, addit. ad dec. 18. n. 41. pag. 117.
 Item nec ex quo aliquis habuit necessitatem se informandi de identitate, & facultatibus possessoris bonorum substantiarum, & de ratione, ibidem n. 49.
 Contra, ibidem remissive.
 Item non educitur ex lapidea inscriptione, seu signo domus appposito in domo substantia, addit. ad dec. 18. n. 43. pag. 117.
 Item nec ex cohabitatione, & coniunctione sanguinis tamquam non inducente scientiam certam, & indubitam in hac praesudiciali materia requisitam, addit. ad dec. 18. n. 44. pag. 117.

Maxime si verisimur in adibus non successivis, sed momentaneis, ibidem n. 45.

Ratificatio adus nulli, ut inducatur requiritur perfecta scientia nedium adus, sed etiam nullitatis, dec. 23. n. 12. pag. 180.

Ratificatio laudum non supplet scientiam arbitri, dec. 16. n. 25. pag. 121.

Renunciatio fideicommissi ut dicatur ab aliquo scienter facta, debet in eo probari scientia clara, & manifesta, addit. ad dec. 19. n. 12. pag. 131.

Alias ea non probata presumitur ignorantia, ibidem num. 11.

Nec desinitur ex generali, & vaga mentione testamenti, addit. ad dec. 19. n. 13. pag. 130.

A qua non inferitur scientia contentorum in eo, addit. ad dec. 19. n. 14. pag. 130.

Maxime, si mentio testamenti facta sit generaliter, & incidenter abique ulla specificatione dicit, & anni, addit. ad dec. 19. n. 15. pag. 130.

Limita, si alius conjeturatur, & circumstantie concurrerent ad scientiam concludendam, ibidem n. 16.

Item scientia ad effectum renunciationis inducenda debet esse specifica, certa, & indubitata, addit. ad dec. 19. n. 17. pag. 130.

Declarata tamen, ut non requiratur precisa scientia verborum, nec clausula *visu, cognitu, & inspectu*, si scientia plena concurrat, ibidem n. 18.

Amplia, ut scientia huiusmodi etiam ex conjeturis probata remaneat, addit. ad dec. 19. n. 19. p. 130.

Maxime in divisione fideicommissi reciproci, in quo non cadit *frangit*, & *latio*, ibidem n. 20.

Refertur a solutione legatarum, & implemento onerum in testamento relictorum, addit. ad dec. 19. n. 22. pag. 130.

Amplia, etiam si solutiones factae fuerint a procuratore, si implicite, vel explicate approbatae fuerint a principali, ibidem n. 23.

Referuntur contrarium sentientes, & relicuntur tamquam loquentes contra commune, addit. ad dec. 19. n. 24. pag. 130.

Sententia eorum procedit in minore, in quo a scientia legati, vel alterius rei particularis non inferatur ad scientiam totius testamenti, addit. ad dec. 19. n. 25. pag. 130.

Item eruitur ex copia testamenti ab haerede, vel fideicommissario dividendis obveniens, addit. ad dec. 19. n. 26. pag. 131.

Limita, si obveniens fuisset post stipulatam divisionem, ibidem n. 27. pag. 131.

Item eruitur ex praesentia dividendum publicationi, & lecturae testamenti, addit. ad dec. 19. n. 28. p. 131.

Limita, si dividendus esset minor, ibidem n. 29.

Fortius eruitur, si habita fuerit ratio ad testamentum, & contenta in illo narrata sunt, addit. ad dec. 19. n. 30. pag. 131.

Vel si ipsemet dividendus inspexerint, aut legerint testamentum, ibidem n. 31.

Aut facta fuerit mentio fideicommissi, addit. ad dec. 19. n. 32. pag. 131.

Et de aliis conjeturis remissive, ibidem n. 33. & 34.

Item scientia iustificanda est clarioribus probationibus, si concurrant praesumptiones pro ignorantia, ut est divisio facta a filius bonorum uti hereditarium, addit. ad dec. 19. n. 34. pag. 131.

Vel iamquam liberorum, ibidem n. 35.

Item si nulla fideicommissi mentio facta sit, addit. ad dec. 19. n. 36. pag. 131.

Scientia inducit renunciationem fideicommissi pari, & purificati, non conditionalis, & purificandi, addit. ad dec. 19. n. 37. pag. 131.

Isti enim non censentur renunciatum, nisi de eo expressa facta sit mentio, vel concurrant adus univoci, & argumenta concludentia, ibidem n. 38.

Testamentum non sufficit, si ageretur de contentis in eo, ut de fundatione Praeturae, Ecclesiae, vel insignis Conventus, addit. ad dec. 31. n. 49. pag. 141.

Vide supra verba *Renunciatio*.

SCRIPTURA privata.

Apocha ex Statuto Florentino dicitur ius exequibile, dec. 27. n. 1. pag. 200.

SENEX.

Et aetate provectus, qui flores habeat filios, eligi potest, ubi mandata sunt elicio juvenis, qui ducere deberet uxorem pro filiorum procreatione, & filia renovatione familiae, addit. ad dec. 13. n. 41. pag. 99.

SENIOR.

Et *maior natu* sunt valde simili significationis, dec. 11. n. 29. pag. 202.

Foratio senioris ostendit testatorem non habuisse rationem sanguinis, sed agnationis, & de ratione, dec. 97. n. 7. pag. 553.

Aliud est vocare seniores, aliud vocare seniores cum filijs, dec. 28. n. 13. pag. 210.

Vocatio filiorum senioris intelligitur ad portionem, in qua semet ipse senior admixtus fuit, dec. 28. n. 31. pag. 210.

Contrariae auctoritates declarantur, ibidem num. 54. & 55.

SENTENTIA.

Actio cumulativa, non extinctiva oritur ex sententia, abique novatione, dec. 86. n. 4. pag. 515.

Unde praescripta actio in fidem, non censetur praescripta actio primaeva, dec. 86. n. 5. pag. 515.

Actio primaeva cum actio rei iudicatae cumulat non potest, & de ratione, ibidem n. 6.

Limita in subordinatam conditionem, dec. 86. n. 7. pag. 516.

Et in subordinatam conditionem intelligitur proposita actio primaeva ex vi, & potentia clausulae *omni meliori modo*, dec. 86. n. 8. pag. 516.

Diffla clausula operatur, ut iudex super narratis, & super iis, quae ex factis deducit resultum, quomodo non specificatis iustitiam reddere teneatur, dec. 86. n. 9. pag. 516.

Argumentum a contrario sensu sumi debet ad limites verborum etiam in sententia, dec. 94. n. 14. pag. 556.

Conformis esse debet libello, dec. 48. n. 4. pag. 344 & dec. 94. n. 4. pag. 555.

Causae potest habere negotia praeterita, non futura, dec. 19. n. 23. pag. 122.

Est stricti iuris, & extensis disponit, quatenus loquimur, dec. 94. n. 5. pag. 556.

Et ejus verba intelligi debent, prout sonant, nec ex eis arguitur, nisi quatenus necessario inficitur, ibidem n. 6.

Et in ea non venit amplius, quam sit expressum, vel in iudicium deducendum, etiam si generalis foret, dec. 94. n. 7. pag. 556.

Exceptio rei iudicatae non obstat, non concurrente identitate personarum, dec. 94. n. 8. pag. 556.

Declarata, quod non requiritur identitas materialis, sed sufficit, quod personae respondentur eadem secundum iuris interpretationem, addit. ad dec. 44. n. 30. pag. 331.

Item ut talis exceptio ex sententia oriatur, requiritur identitas causae, rei, & actionis, addit. ad dec. 44. n. 17. pag. 331.

Favore reorum in dubio est promittendum, dec. 94. n. 15. pag. 476.

Habetur pro veritate, & facit non esse fideicommissum, quod alias erat, & alios operatur juris effectus, dec. 43. n. 10. pag. 354.

Le iudicium transacta executioni demandari debet, dec. 44. n. 1. pag. 394.

Et facit rem mortuam, dec. 44. n. 1. & 4. pag. 394.

Et excludit omnem defectum non petiti, vel non excepti, ibidem n. 15.

Item facit de albo nigram, & de indebito debitum, dec. 34. n. 5. pag. 164.

Et habetur pro veritate, ibidem n. 7.

Facit ius inter partes, dec. 48. n. 8. pag. 344.

Plene probat identitatem personae vocatae, dec. 94. n. 19. pag. 579.

Judex moveri potest ad iudicandum, etiam ex iis, quae sunt extra acta, dec. 48. n. 21. pag. 407.

Concedens unum de duobus petitis, alterum denegare censetur, dec. 94. n. 2. pag. 553.

Maxime flante diffione taxativa suntam, quæ excludit omnes, præter exceptas, & continet negationem quoad alios, ibidem n. 3.
 Pluribus propositis, quod in uno deciditur affirmatiue, in cæteris omittitur decisum negative, dec. 94. n. 1. pag. 555.
 Jus petendi executionem sententiæ de jure communi præscribitur spatio triginta annorum, add. ad decif. 85. n. 2. pag. 559.
 Amplius, ut in hac præscriptione non intret inspectio malæ fidei, nec subsidio vitæ debitoris, nec alia, quæ examinantur in materia præscriptionis, & de ratione, addit, ad dec. 86. n. 2. pag. 559.
 Limita, si executio incepta fuerit, cum tunc via executiva efficiatur perpetua, ibidem n. 3.
 Lata in causa status, scilicet an res sit libera, vel fideicommissaria facit jus quoad omnes successore vocatos, licet infimos, & non citatos, addit, ad dec. 91. n. 1. pag. 556.
 Declara conclusionem procedere, quatuor concurrentibus, nempe quod sententia lata sit cum legitimo contradicte, quod res plene sit defendata, quod sit declaratoria, & quod non sit lata per collusionem, addit, ad dec. 94. n. 1. pag. 556.
 Veritas defenso quando dicatur facta remissive, addit, ad dec. 94. n. 4. pag. 556.
 Collusio ex quibus dicatur intercessisse, remissive, ibidem n. 5.
 Alia ad materiam pariter remissive, add. ad dec. 94. n. 7. pag. 557.
 Lata contra usufructuarium agentem nocet proprietario scienti in eisdem casibus, in quibus lata contra creditorem nocet debitori, dec. 44. n. 17. pag. 546.
 Lata contra gravatum, vel substitutum nocet sequentibus non citatis, dec. 34. n. 7. pag. 544.
 Limita, si causa non fuit defensa, vel ex conjecturis constet de collusionem, dec. 34. n. 40. pag. 569.
 Lata contra substitutum non præjudicat alteri substituto, dec. 44. n. 10. pag. 556.
 Contra n. 15. & seq. p. 557.
 Lata contra alium non præjudicat venienti ex persona propria, dec. 44. n. 11. pag. 546.
 Præsertim cum primus substitutus venit in iudicio tanquam ador, non tanquam reus, dec. 44. n. 22. pag. 556.
 Contra distinctionem, dec. 44. n. 44. pag. 558.
 Lata contra primum substitutum nocet sequentibus non citatis, dec. 44. n. 26. & 34. pag. 557.
 Alii distinguunt an sententia sit lata contra primum heredem, & hoc casu nocet, an vero contra substitutum, & tunc non nocet, dec. 44. n. 57. pag. 557.
 Contra distinctionem, ibidem n. 58.
 Indistincte, & absolute procedit conclusio, quando sequentes substituti fuerant citati, dec. 44. n. 59. pag. 557.
 Quia si iure citatione sententia nocet etiam habentibus jus in spe, dec. 44. n. 50. pag. 557.
 Quando jus de præsentis primi substituti, & jus de futuro sequentium substitutorum pendet ab eadem conditione, iustum est unicum iudicium agitari, & de ratione, dec. 44. n. 51. pag. 557.
 Qui habet jus de futuro, sicut potest volens primo substituto addere, ita & invitatur in iudicium trahi, dec. 44. n. 52. pag. 557.
 Equum non est heredem, & possessorum singulis successores sequentibus respondere, & semper de jure suo inceptum esse, ibidem n. 53.
 Lata contra heredem præjudicat etiam substituto, quando sit citatus in illo iudicio, add. ad dec. 44. n. 1. p. 339. & n. 19. p. 351.
 Proponitur questio, an substitutus debeat citari in iudicio movendo contra possessorum fideicommissi. Aliqui dicunt, quod debet citari saltem per generale proclama, add. ad dec. 44. n. 1. p. 350.
 Alii substitutum sufficiens, quod ille fecit litis pendentiam, add. ad dec. 44. n. 3. p. 350.
 Si litis est cum primo heredem non debet citari substitutus, si vero sit cum uno ex substitutis, citari debent & alii substituti, alias sententia illis non nocet, ibidem n. 4.
 Hæc tamen distinctio rejicitur, add. ad dec. 44. n. 15. pag. 351.
 Tom. I.

In quolibet iudicio sufficit citare habentem principale interese, add. ad dec. 44. n. 1. p. 350.
 Sed si litis est cum habentibus interese solum secundarium, debet illa notificari aliis interdictis, alias contra iustos non erit exceptio rei judicate, add. ad dec. 44. n. 6. p. 350.
 Veritas tamen est, sententiam latam contra heredem nocere etiam aliis successore vocatis, quamvis non citatis, & litis ignavis, add. ad dec. 44. n. 6. p. 350.
 Lata super exsistentia, vel non exsistentia fideicommissi dicitur lata super lata rei, & ideo adici successores quamvis non citatos, addit, ad dec. 44. n. 9. pag. 350.
 Maxime si sententia prolata fuerit a Supremo Principe, vel ab eius Aulico Consilio, addit, ad decif. 44. n. 20. p. 350.
 Limitatur autem, si constet de negligentia illius, contra quem lata fuit sententia, ibidem n. 14. p. 350.
 Distinguitur inter negligentiam negligentiam ante, vel post sententiam, si constet de negligentia commissa ante sententiam, sententia nullo modo præjudicat successoribus, ibidem n. 12.
 Si vero sit res de negligentia commissa solum post sententiam, tunc substitutus, ut prauidimus evit, debet a sententia appellare intra decem dies a die habite illius notitie, add. ad dec. 44. n. 13. pag. 351.
 Limitatur prædicta, quando constet de sententia iniustitia, ibidem n. 14.
 Ad quem effectum non est necessarium, iniustitiam esse notariam, add. ad dec. 44. n. 15. p. 351.
 Lata contra unum, aliis non præjudicat, addit, ad dec. 44. n. 16. p. 351.
 Limita, quando sit prolata contra illum, qui habebat principale interese in causa, ibid. n. 18.
 Item lata contra unum ex condominiis, vel cohæredibus, nocet etiam aliis condominiis, vel cohæredibus, dec. 44. n. 11. p. 351.
 Et lata contra Principem. Prælatumque nocet Principi, Prælatumque successoribus, add. ad decif. 44. n. 21. p. 351.
 Rejicitur opinio, quod substitutus in iudicio movendo contra possessorem fideicommissi citari debeat saltem per generale proclama, ibid. n. 13. p. 350.
 Explicatur, quando sit vera opinio, quod sufficit, illum scire litis pendentiam, addit, ad decif. 44. n. 24. p. 351.
 De regula, quod sententia contra unum lata aliis non præjudicat, & eius limitatio, quæ tractant, remissive, add. ad dec. 44. n. 18. p. 351.
 Item an, & quando sufficiat substitutus, qui non comparuerunt, & nascituros non citatos, remissive, add. ad dec. 44. n. 20. p. 351.
 Lata ab observatione iudici non dicitur definire negotium, nec transit merita causæ, sed insistant, dec. 97. n. 34. p. 574.
 Lata oritur ex iniustitia sententia, & est locus restitutioni in integrum, add. ad dec. 44. n. 1. p. 171.
 Legimus contradicte, & habens principale interese, quis dicitur, ad hoc, ut sententia contra ipsam latam aliis non vocatis præjudicat, add. ad dec. 44. n. 16. p. 351.
 Ubi eadem est ratio, eadem quoque esse debet juris dispositio, add. ad dec. 44. n. 17. p. 351.
 An qui non habet primam causam successionei dicatur legitimus contradicte, dec. 94. n. 10. pag. 556. & ibi add. n. 3. p. 556.
 Motu Florentinæ sunt pars sententiæ, dec. 94. n. 12. pag. 556.
 Nec debitori lata contra creditorem, quam reus assumpsit onus probandi de jure suo, & de hoc cognitum, & discussum est, dec. 44. n. 18. p. 356.
 Amplia, etiam debitor non sit citatus, sufficit enim ipsius scientia, dec. 44. n. 19. p. 356.
 Item nocet tertio, quando hic est citatus, licet alias non noceret, ibidem n. 22.
 Regulariter non nocet non citatis, dec. 94. n. 9. p. 556.
 Vide supra vers. Lata.
 Nulla ob supervenientiam mortis litis agentis pendente iudicio validari nequit, nisi in eius procuratorem litis dominum effectum distigatur, decif. 80. n. 41. p. 500.
 F f f f f

Null.

Noluntas sententiae ob gabellam non solutam, ratione publicae utilitatis est communis omnibus Magistratibus, & omnes afficit sententia, decif. 23. n. 2. pag. 179
Et iocundus in omnes adus in ejus sequelam gestos, ibidem n. 9. p. 180.
Obligacionem naturalem non parit, dec. 26. n. 3. p. 116.

SERMO

Numerus singularis ex proprietate sermonis pluralem, numerum non comprehendit, dec. 28. n. 16. p. 350.
Declara, ut, ibidem n. 18.
Voluntas testatoris, non sermonis proprietates attenditur in fideicommissio, dec. 53. n. 7. p. 380.
Ampla, etiam si agatur inter plures idem fideicommissum, aut legatum praecedentes, ibid. n. 8.
*Alia, vide in verb. *Verba in genere*.*

SERVITUS.

In re propria esse non potest, add. ad dec. 65. n. 33. pag. 440.
Servitutis non datur, dec. 21. n. 44. p. 162.

SERVUS.

Pena efficitur damnatus in perpetuum ad opus publicum, damnatus vero ad tempus solam civilitatem amittit, dec. 49. n. 21. p. 313.
Damnatus ad metallum in perpetuum efficiebatur servi poenae, add. ad dec. 49. n. 6. p. 313.
Secus vero si, qui condemnabatur ad tempus, ibidem n. 7.
*Hodie inspecto jure *Authenticorum* non datur servitus poenae, add. ad dec. 49. n. 2. p. 316.*
Damnatus in perpetuum ad turrem non efficitur servus poenae, add. ad dec. 49. n. 6. p. 318.
Sicut hodie non efficitur quicumque poena condemnatus, add. ad dec. 49. n. 10. p. 316.

SIGNIFICATIO.

Pena non attenditur, quando venit improprie, & non in vera significatione vocabuli, dec. 85. n. 43. p. 114.
Verborum propria magis est attendenda, quam impropria, dec. 77. n. 13. p. 480.
*Alia vide in verb. *Verba in genere*.*

SIGNUM.

Scientia subfalsationis non educitur ex lapideae inscriptione, seu signo domini appolite in domo subfalsata, add. ad dec. 18. n. 43. p. 118.
Universale praecedens genus, vel totum universale continet omnes suas species, dec. 79. n. 8. p. 488.
Distiogre, ut in eadem dec. 79. n. 34. p. 491.

SIMILITUDO.

Disio perinde denotat omnem similitudinem, substantiam, & identitatem rei equiparatae, decif. 42. n. 14. p. 341.
Disio proinde denotat modum, & qualitatem dispositionis relatae, & omnimodam similitudinem, & identitatem, dec. 80. n. 15. p. 404.
Equiparatio unius casus cum alio admitti debet, relictis iisdem terminis, & conditionibus, decif. 42. n. 9. & 11. p. 344.
Verbum unum aliud denotat similitudinem, & est relativum, & repetitivum ejusdem qualitatis, dec. 93. n. 15. p. 354.

SIMULATIO.

*De persona ad personam facilius inducitur, etique, praevaleat debet regula *plus valere, quod agitur, quam quod simulatur conceptus*, append. 2. ad decif. 40. n. 8. p. 164.*
Simulationes ad finem excludendum quotidie praedicantur, append. 1. ad dec. 49. n. 27. p. 364.

SINGULARITAS.

Numerus singularis ex sui proprietate pluralem numerum non comprehendit, dec. 28. n. 17. p. 350.
Declara, ut ibidem n. 18.
Et verba numeri singularis regulariter non adaptantur ad plurium vocationem, dec. 70. n. 40. p. 401.
*Nisi additum sit signum universale, vel dictio *omnis*, vel *utroque*, dec. 70. n. 41. p. 401.*
Item denotant vocationem plurium non simultaneam, sed ordine successivo, dec. 80. n. 10. p. 496.
Pluralitas resolvitur in singularitatem ex praesumpta mente testatoris, quoniam substitutio facta fuerit per ablativos absolutos, dec. 11. n. 10. p. 60.
Quando in singularitates resolvatur, add. ad dec. 11. n. 11. p. 120.
*Cetera vide in verb. *Pluralitas*.*

SOCIETAS.

Est quid diversum a persona sociorum in particulari, dec. 17. n. 10. p. 101.
Pecunia expeditur pro corpore societatis, & utilis inde derivantia veniunt in redditione rationis societatis, dec. 17. n. 7. p. 101.
In dissolutione societatis, summi, quam socius recepit, dicitur prius accepta ad computum capitalis, & de ratione, summi, dec. 47. n. 33. p. 339.

SOCIUS.

Sociis competit jus molestandi debitores societatis, dec. 17. n. 2. p. 101.

SOLEMNITAS.

*Princeps, quando utitur clausula non *obstantibus quibuscumque contrariis*, per istam censetur derogasse omnibus solemnitatibus juris civilis, dec. 39. n. 21. p. 413.*

SOLIDUM.

*Verbum *enajuelit* tribuit univocum adum in solidum, dec. 48. n. 19. p. 341.*

SOLITUM.

Arbitrium non dicitur, sed necessarium, quod est confectum, dec. 30. n. 16. p. 118.
Argumentum rectum ducitur ab eo, quod quis solitus est facere, dec. 39. n. 13. p. 128.
Clausula apponi solita in instrumentis habetur pro appolita, dec. 34. n. 16. p. 261.

SOLUTIO.

Adjicitur solutioni equiparatur mandatario, & potest per mandantem revocari, dec. 19. n. 5. p. 121.
Quando tamen procedat dicta conclusio, ibid. n. 6.
Bona fides non patitur, ut bis idem exigatur, decif. 11. n. 73. p. 348.
Legatum sensum solvi debet in principio ejuslibet anni, dec. 48. n. 61. p. 348.
Obligatio quolibet tollitur per solutionem, decif. 42. n. 66. p. 348.
Tofamentum dicitur approbatum per solutionem legatorum, add. ad dec. 10. n. 16. p. 130.
Usufructuarius tenetur pascere patrimonium, ut pro solvendo a re alieno res hereditaria vendatur, quamvis usufructus minuat, dec. 48. n. 73. p. 348.

SOROR.

Defectus ascendentibus, & descendentibus dicitur proximior in gradu, dec. 34. n. 10. p. 164.
Conjuncti ex uno latere non concurrunt cum ascendentes in successione fratrum, & sororum, ut conjuncti ex utroque, add. ad dec. 32. n. 11. p. 164.

SORS.

Mora censetur remissa per receptionem fortis, dec. 11. n. 35. p. 155.

SPECIES.

Plex, & minus non variat speciem, dec. 13. n. 34. pag. 70.

Signum universale præcedens genus, vel totum universale continet omnes suas species, dec. 79. n. 8. pag. 488.

Distingue, ut ibidem n. 34. p. 491.

SPES.

Heredes ab intestato non admittuntur, donec est spes succedendi ex testamento, dec. 6. u. 23. pag. 100. add. ad dec. 57. n. 4. & 7. p. 404.

Hominem plus præsumitur de propriis facultatibus, quam veritas ipsa possit, dec. 38. n. 65. p. 101.

Locum sequentibus substituit non fit, quando spes est, ut succedant vocati in præcedenti gradu, dec. 55. n. 7. p. 558.

Pavilis de familia eligenda ad loca Monasterii non. extantibus, si adfit spes, quod extitit in futurum, istarum provisio relinquatur in suspensio, append. ad dec. 31. n. 6. p. 179.

In hoc certa regula dari nequit, atque ideo Episcopo statui arbitrio, ibidem u. 20.

Transmissio locus est, si non veretur in terminis fideicommissi, hereditatis, legati, sed in terminis primogenituræ, cuius ius in spe considerabile, etiam conditione pendente primogenitus acquirit, add. ad dec. 18. o. 108. p. 111.

Et tale ius primogenitus in filium suum primogenitum transmittit ante purificationem conditionem, add. ad dec. 18. o. 109. p. 111.

Amplia, etiam ageretur de successione transversa filium, ibidem n. 110.

SPLENDOR.

Et decus maioratus non conservatur per habitationem magis Palatii, nisi redditus sufficientes concordant ad decus inhiuentibus substituendum, dec. 8. n. 55. p. 33.

SPURIUS.

Ux incapax succedendi ejus patri, aliiſve ascendentiſ ex paterno latere, addit. ad dec. 57. n. 11. pag. 474.

Potest tamen succedere fratribus, aliiſve collateralibus, add. ad dec. 57. n. 17. p. 401.

An autem succedere possit in fideicommissis eorum collateralium, remissive, add. ad dec. 57. n. 18. pag. 401.

Legitimari non potest per oblationem Curie, vel Monasterio, ad differentiam naturalium, dec. 34. n. 40. pag. 166.

Alex. constanter tenet, vid. ibid. n. 41.

Et ideo in sensu hujus opinionis præteritis talis legitimari tantum testamentum, dec. 34. o. 43. p. 166.

Mater non solum potest, sed immo debet proprios filios quamvis spurios inhiuere, illisque compit querela inoffensio adversus testamentum matris, quæ his posthabitis alios instituat, add. ad dec. 57. n. 19. p. 401.

Nepotes legitimi ex filio spurio non possunt ab avo institui, si ille habet legitimam sobolem, add. ad dec. 57. n. 19. p. 404.

Secus si avus legitima prole sit desitutus, add. ad dec. 57. n. 16. p. 401.

Substitui potest pupillatim filio legitimo, add. ad dec. 57. n. 13. p. 404.

Intellige ad effectum succedendi in bonis propriis ipsius pupilli, non autem in bonis provenientibus a patre, ibidem n. 14.

Institutio facta decedenti sine filijs verificatur, etiam si adfit filius spurius, & incapax hereditatis, add. ad dec. 15. n. 30. p. 89.

Substitutus non excluditur per spurios, dec. 34. n. 39. pag. 166.

Cum isti non dicantur de familia, genere, casta, dec. 34. n. 38. p. 166. & ibi add. n. 16. p. 169.

Amplia, & declara, ut, ibidem n. seq.

STATUS.

Purificata conditionis est attendendus, non testamenti, dec. 53. o. 14. p. 383.

Sententia lata in causa status, scilicet an res sit libera, vel fideicommissaria facit jus quoad omnes successive vocatos, licet infirmos, & non citatos, add. ad dec. 64. n. 1. p. 556.

Declara conclusionem procedere quatuor concurrentibus, nempe, quod sententia lata sit cum legitimo contradicere, quod reus se defendat, quod sit sententia declaratoria, & quod non sit lata per collusionem, add. ad dec. 54. o. 1. p. 554.

Legimus contradicere quis dicatur remissive, ibidem o. 3.

Virilis defensio quando dicatur facta, add. ad dec. 64. n. 4. p. 556.

Collusio ex quibus dicatur intercessisse, & ex quibus excludatur, remissive, ibidem n. 4. & 6.

Alia ad materiam, remissive, add. ad dec. 54. n. 7. p. 557.

STATUTUM in genere.

Sancti nostri temporis non possunt condere testamentum minus solemne, quamquam id a Statuto alijs permittatur, add. ad dec. 49. n. 17. p. 556.

Item nec possunt succedere ex testamento minus solemni, ibidem n. 18.

Item nec juvantur Statuto feminarum exclusivo, add. ad dec. 49. n. 19. p. 556.

Nec illo concedente retrahit, ibidem n. 20.

Habentur pro forensibus, ut comprehendatur sub censura Statuti prohibentis forensibus acquirere, in territorio, add. ad dec. 49. n. 21. p. 557.

Scd contra, ibidem n. 21.

Non juvantur Statuti sibi proſcripti, sed ligantur Statuti sibi contrarii, add. ad dec. 40. n. 23. p. 557.

Casus ubi est a Statuto decursu, nulla est discrepancia, dec. 28. o. 18. p. 550.

Dispensatio aliquid etiam prohibendo, & in casu contraventionis imponens poenam, in dubio non censetur actum annullare, & de ratione, dec. 85. n. 10. pag. 514.

Expressum in uno casu, quod voluit, expressisset etiam in alio, si voluisset, dec. 85. n. 40. p. 514.

Extensio non admittitur in Statuti præteritis exorbitantibus, dec. 21. n. 19. p. 161.

Forensi non gaudet beneficio Statuti localis, dec. 70. o. 7. p. 464.

Et igitur Statuto feminarum exclusivo, & de ratione, dec. 70. n. 8. p. 464.

Statutum exclusivum feminarum, respectu honorum existentium in territorio Statuti, attenditur etiam inter forenses de successione contententes, dec. 70. n. 10. p. 465.

Forma Legis, vel Statuti respicientis certum effectum potest adimpleri per aequivalentem, & dicitur adimpleta, si effectus habetur, dec. 85. n. 17. & 10. pag. 514.

Gravatio pro interpretatione voluntatis testatoris est attendendum, add. ad dec. 57. n. 44. p. 109.

In fideicommissis post ipsorum purificationem statim dicitur lucrum quæritum successori, præteritis vigore Statuti dominium in eum illico transferentis, dec. 85. n. 21. p. 509.

Mandans sub certa poena quælibet infra certum terminum denunciare suas substantias non afficit personas immunes, dec. 85. n. 21. p. 514.

Masculinum in Statuto correctorio non comprehendit femininum, dec. 51. n. 10. p. 163.

Mors Statuentium factis, non verbis est adimplenda, dec. 85. n. 18. p. 514.

Mulier nubens extra territorium, juxta Legem Florentie extancem, sunt ipso facto private omnibus hereditatibus quoad stabilia, dec. 55. n. 2. pag. 397. & n. 10. p. 398.

Declara, ut ibidem n. 16. p. 398.

Lex prædicta non comprehendit mulieres, quæ a parte,

- patre, matre, vel aliis personis, quibus debetur reverentia, in Matrimonium collocantur, add. ad dec. 56. n. 1. p. 409.
- Nec mulierem minorem, vel ei adversus privationem competiti restituio in integrum, addit. ad dec. 56. n. 1. p. 409.
- Item non comprehendit legata, nec fideicommissa, particularia, nec successiones consistentem in creditis, sed solum in Rebus, ibidem n. 3. p. 409.
- Item huiusmodi Lex potest solum allegari a succedentibus ab intestato, non ab aliis, add. ad dec. 56. n. 4. p. 409.
- Mulieres comprehenduntur sub Statuto de compromissis, add. ad dec. 98. n. 44. p. 581.
- Amplia etiam in vidua, cui competit electio fori, & de ratione, add. ad dec. 98. n. 45. p. 581.
- Elapso tempore prescripto a Statuto ad potendum, compromissum, an deus adhuc, & morae purgatio, remittit, add. ad dec. 98. n. 50. p. 581.
- Observantia declarat Statutum, & attenditur, etiam verbis Statuti repugnet, & nunquam censetur a Statuto exclusio, dec. 85. n. 27. p. 514.
- Fovale est fructe intelligendum, nec in eo est licita, extensio, dec. 85. n. 41. p. 514.
- Quod juris regulis adversatur, satis est, ut operetur in aliquo, dec. 85. n. 48. p. 514.
- Pena Statuti tollit penam juris communis, dec. 85. n. 51. p. 514.
- Testator presumitur se voluisse conformare Statutarie dispositioni, dec. 17. n. 18. p. 101. decif. 31. n. 40. pag. 147. & dec. 68. n. 14. p. 457.
- Et excludere feminas ob rationem agnationis, quam considerat Statutum, dec. 17. n. 19. p. 101. dec. 31. n. 40. p. 147.
- Declarat, ut in dicta dec. 31. n. 47. p. 147.
- Conjectura resultans ex presumpta conformatione, cum Statuto levis est pro inducenda agnationis contemplatione, & de facili ab ea receditur, decif. 31. n. 41. p. 147.
- Exclusio feminarum ex presumpta conformatione, cum Statuto non habet locum favore masculinorum, qui sunt extra gradum a Statuto consideratum, decif. 41. n. 46. p. 147.
- Item presumpta conformatio Statuto procedit in verbis dispositivis, non conditionalibus, decif. 76. n. 19. p. 476.
- Et an conformatio testatoris pro conjectura l. cum avus presumatur cum Statuto gravantis, vel gravati, add. ad dec. 76. n. 4. p. 476.
- Verba universalis Legis videntur comprehendere etiam impropria, dec. 15. n. 43. p. 514.
- Quid in Statuto, vide ibidem n. seq.
- Virgo prolata a Statuto non comprehendunt impropria, quia semper debent interpretari ut minus corrigant juris communis, dec. 41. n. 44. pag. 514.
- Quod procedit, etiam si sint practica universalis, & geminata, ibidem n. 45.
- Fovens agnatos secundum juris civile intelligitur se referre ad eam juris partem, quae sibi conformis est, & proinde qui loquitur de agnatis, non de cognatis, dec. 109. n. 18. pag. 594.
- Fovetio feminarum in decedum procedit, etiam si testator, vel Statutum expressit perpetuum conservacionem bonorum in familia, addit. ad dec. 98. n. 8. pag. 581.
- Fovetio a Statuto primo masculis, secundo feminis, masculis semel admitti feminas perpetuo excludunt, dec. 68. n. 13. pag. 457.
- Alia vide in verb. Statutum excludens feminas propter masculos.

STATUTUM excludens feminas propter masculos.

- Agnationis favore si sit conditum, feminas non excludit favore fratris utriusque, addit. ad dec. 44. n. 6. p. 511.
- Et feminas favore fratrum uterorum tali casu non faciunt numerum, nec partem, ibidem.
- Nec alia ratione conditum censetur, quam ut bona in agnatione conserventur, decif. 31. n. 8. pag. 144. & n. 39. pag. 147.
- Fixiditia ratio in Statuto feminarum exclusio non

- est finalis, & practica, sed tantum motiva, & impulsiva, dec. 31. n. 41. & 44. pag. 147.
- Dispositivum rationem in Statuto, tenetur probare, cum plures praesumantur, dec. 31. n. 43. pag. 147.
- Appellatione descendente veniunt feminae etiam in materia emphyteutica, & in emphyteuti Ecclesiastica, & Statutum exclusivum operatur, ut masculi veniant per prius, & feminae per posterius, addit. ad dec. 61. n. 3. pag. 451.
- Vide verb. Testator.
- Appellatio successorum non veniunt feminae, existentibus masculis, stante Statuto earum exclusio, cui praesumitur testator conformatus, decif. 76. n. 7. pag. 476.
- Vide infra verb. Femina.
- Beneficium l. cum avus ff. de condit. & demonstrat. an feminis impeditur a Statuto feminarum exclusivo, addit. ad dec. 31. n. 41. pag. 147.
- Conjectura dicta l. cum avus an, & quando cesset ob praesumptam conformationem cum Statuto feminarum exclusivo, addit. ad dec. 76. n. 5. pag. 476.
- Et an conformatio praefumatur cum Statuto gravantis, vel gravati, ibidem n. 4.
- Bona emphyteutica Ecclesiastica an comprehendat, vide infra verb. Femina.
- Conformatio praesumpta cum dicto Statuto quando feminarum admittitur ex verbo communi non impedit, addit. ad dec. 31. n. 41. pag. 147.
- Excludit ab hereditate avi non extenditur ad hereditatem patris, dec. 31. n. 16. pag. 146.
- Exclusio semel una persona propter aliam, exclusio perpetua sunt & eas descendentes, dec. 8. n. 18. p. 10.
- Feminae stante dicto Statuto non admittuntur ad emphyteutium, licet essent expressae vocatae, dec. 17. n. 19. pag. 100.
- Idem procedit in feudo, & fideicommissis, ibidem. n. 18. pag. 101.
- Declarat conclusionem procedere favore masculinorum, qui feminas excludunt ab hereditate alium decedentis, dec. 17. n. 11. pag. 101.
- Statutum enim feminas non reddit successiones incapaces, ita ut masculi sint in primo gradum, & feminas in secundo, dec. 17. n. 16. pag. 101.
- Item admittuntur defuncti masculi, ubi fuerint in investitura expressae vocatae, vel sub verbis generalibus comprehendit, addit. ad dec. 17. n. 14. p. 101.
- Amplia tam in emphyteuti hereditaria, quam in feudo, & proventibus, addit. ad decif. 17. n. 15. 16. 17. 31. & 33. pag. 101.
- Maxime si in ea vocatae sint etiam feminas, ibidem. n. 18. & 19.
- Feminae enim hoc casu semel exclusae non dicuntur semper exclusae, addit. ad dec. 17. n. 30. pag. 101.
- Sed exclusio durat, donec masculi exsistant, ibidem n. 33. pag. 101.
- Praesumpta conformatio cum Statuto non habet locum, stante contraria contrahentium voluntate, ut si in investitura habita fuerit relatio ad concordiam initiam inter Ecclesiam, & Civitatem, addit. ad dec. 17. n. 34. pag. 101.
- Item dict. Statutum non comprehendit bona emphyteutica Ecclesiastica, addit. ad dec. 17. n. 35. p. 101.
- Limita, si Statutum expressim mentionem faceret de bonis Ecclesiasticis, & fuisset a Sancta Sede in forma specifica confirmatum, ibidem n. 36.
- Contra, quod habeat locum etiam in emphyteuti Ecclesiastica, non ex ratione dispositiva, sed ob intentionem acquirentis, addit. ad dec. 17. n. 37. p. 101.
- Fortius, si emphyteuti Ecclesiastica sit hereditaria, ibidem n. 38.
- In prelatione concessa a Statuto, vel in investitura, eadem militat ratio, addit. ad dec. 17. n. 43. pag. 101.
- Et stante dicto Statuto, cum quo praesumitur testator se conformare voluisse, si masculi deficiant, feminae lineae ingressae non succedunt ad exclusionem masculinorum alterius lineae, addit. ad dec. 17. n. 37. pag. 101.
- Fovetio non gaudet Statuto feminarum exclusivo, & de ratione, dec. 70. n. 8. pag. 464.
- Didum Statutum respectu bonorum existentium in territorio Statuti, attenditur etiam inter forenses de successione coheredentes, ibidem n. 10.

Frater consanguineus ob dictum Statutum consequitur eum utriusque coniunctio in successione fratris, & in fideicommissu paterno, dec. 10. n. 40. & 41. p. 54. Amplia, ut ibidem n. 44. 45. & 46.

Et foret utriusque coniunctio excluditur a fratre, solum consanguineo, & de ratione, dec. 20. n. 41. pag. 54.

Legatum pro dote, siante dicto Statuto, conditionale est, si nuptie sequantur, & ea conditione non impleta deficit, dec. 10. n. 47. pag. 55.

Maxime siante circumstantia, de qua vide ibid. n. 49.

Masculi ex fecemini, licet proximiores, non preferuntur masculis ex mascula remotioribus siante dicto Statuto, dec. 8. n. 16. pag. 50.

Et an hoc procedat ex causa, & ratione finali agnationis, dec. 8. n. 13. pag. 50.

Materem excludit a successione filii propter nepotem ex fratre, non excludit nepotem ex fratre, dec. 10. n. 20. pag. 53.

Et de ratione diversitatis, ibidem n. 34. pag. 54.

Nepis ex fratre prædictum excluditur, quando Statutum excludit foretem propter fratrem, vel filium fratris, dec. 10. n. 21. pag. 53.

Vide ibidem n. 31 & 33. pag. 54. ubi contrarie auctoritates reprobantur.

Exclusa per Statutum femina proximiori propter masculos, exclusa etiam remanet femina remotior, dec. 10. n. 15. pag. 53. & vide ibidem n. 33. pag. 54.

Exemplifica, ut ibidem n. 16. pag. 54.

Ratio conferendæ agnationis respiciet publicam utilitatem, dec. 10. n. 20. pag. 54.

Et ideo extenditur ad nepotem ex omnimoda mente Statuti, ibidem n. 30.

Immo prædicta non dicitur extensio, sed comprehensio, & proprius intellectus Statuti, dec. 10. n. 31. pag. 54.

Item nepis ex filio masculino non excludit filiam avi, dec. 10. n. 30. pag. 54.

Nas operatur, nisi masculi actualiter succedant, & de ratione, addit. ad dec. 13. n. 30. pag. 106.

Servus non excluditur a Statuto Florentino lib. 1. rub. 13. p. 50. solum existens inter masculorum, nisi ibi actualiter succedant, addit. ad dec. 43. n. 23. pag. 312.

Masculi isto casu transmittunt hereditatem non aditam cum facultate excludendi feminas favore filiorum, & descendentium, non favore patris, aliorumque ascendentium, & extraneorum, ibidem n. 13. pag. 312.

Testator vocando descendentes, intelligitur solum de masculis, siante dicto Statuto, dec. 63. n. 20. pag. 452.

Et ex converso si Statutum feminas includat, quod etiam testator illas includere censetur, ibidem.

STATUTA particularia diversorum locorum.

Riturgimus excludit foretem a successione fratris, siante alio fratre, vel filio fratris, dec. 10. n. 19. p. 53.

Item patricii consanguineum utriusque coniunctio in successione transverfaliū, dec. 10. n. 43. pag. 54.

Florentinum lib. 1. rub. 31. transfert dominium fideicommissi recta via, & ipso iure in fideicommissum, dec. 84. n. 23. pag. 113. & dec. 86. n. 23. pag. 117.

Et hæc opinio est receptior *Rota Florentina*, contrarium decisionibus non æquens, dec. 84. n. 26. p. 117.

In terminis dicti Statuti possessor fideicommissi, ob negligentiam non petentis, non facit fructus suos, dec. 24. l. 1. n. 12. pag. 194.

Quia vigore Statuti prædicti legata, & fideicommissa debentur a die mortis abique alia agnatione, seu declaratione, ibidem.

Item in terminis dicti Statuti non potest opponi exceptio, quod obligatio eodem momento inducatur, & mora committatur, dec. 24. l. 1. n. 19. pag. 194.

Idem enim Statutum præscribit illi, qui hereditatem restituere teneatur per terminum diem mortis, & tunc gravatus dicitur in mora constitutus abique alia interpellatione, ibidem.

Florentinum lib. 1. rub. 29. disponit, quod maiores decem, & octo annis, per quindecim dies post mortem defuncti hereditaria bona possidentes, existimandi

sint adivide abique alio inventarii beneficio, addit. ad dec. 30. n. 1. pag. 502.

Et super dicto Statuto qui scripserint, & alia remissive, ibidem.

Solemnitates per dictum Statutum requiritur non ligant Ecclesiasticos, addit. ad dec. 39. n. 7. pag. 502.

Nec in eo comprehenduntur minores, dec. 39. n. 8. pag. 502.

Princeps adire potest hereditatem cum beneficio legiti, & inventarii, non obstante Statuto Florentino ad prohibendum, dec. 39. n. 1. pag. 414.

Florentinum lib. 1. rub. 30. disponit, quod Notarius singulari possit pro absentibus, & non nisi, dec. 18. n. 3. pag. 210.

Item dominium siante dicto Statuto potest per privatum personam alteri disputari, & acquiritur etiam ignorantia una cum possessione, & omni adione, line cessione, vel ratificatione, addit. ad dec. 18. n. 2. pag. 213.

Amplia, siue uagatur de contractu lucrativo, siue oneroso, ibidem n. 3.

Intellige, si concurrant requisita necessaria ad acquirendum dominium, & quæ illa sint, addit. ad dec. 18. n. 4. pag. 213.

Florentinum lib. 1. rub. 43. facit, ut epocha deatutur jus exequibile, dec. 17. n. 2. pag. 200.

Et vigore dicti Statuti potest per iuribus exequibilibus agi potest per viam tenentis, ibidem n. 2.

Exceptio possessionis titulare impedit executionem per viam tenentis in vim dicti Statuti, dec. 17. n. 3. pag. 200.

Florentinum lib. 1. rub. 61. concedens executionem pro dote etiam simpliciter constata, in quibus terminis procedat, dec. 24. n. 45. pag. 189.

Florentinum lib. 1. rub. 73. disponit, quod qualibet actio, & quodcumque jus præscribatur triginta annis, dec. 18. n. 30. pag. 111. & n. 30. pag. 113.

Dec. 37. n. 4. pag. 184.

Limita, ut in dicta dec. 37. n. 12. pag. 184.

Tale Statutum intelligitur de triginta annis utilis non contrarius, & ita protenditur ad triginta sex annos, addit. ad dec. 18. n. 31. pag. 115.

Vel triginta septem, ibidem n. 61.

Quamvis aliqui voluerint, quod extendatur ad solos triginta quinque, addit. ad dec. 18. n. 62. pag. 118.

Dec. 37. n. 6. pag. 184.

Tale Statutum quale tempus requirit, & quomodo calculari debeat, addit. ad dec. 37. n. 1. pag. 185.

Non comprehendit contradus iuratos, addit. ad dec. 37. n. 60. pag. 118. & addit. ad dec. 37. n. 61. pag. 185.

Et durante pupillari ætate ejus præscriptio dormit, addit. ad dec. 37. n. 2. pag. 185.

An contra huiusmodi Statutum competat minori, & pupillo restituito in integrum in præscriptioe conventionali procedente ex contradu defuncti, addit. ad dec. 18. n. 64. pag. 118.

Eodem Statuto non ligatur qui post inchoatam præscriptionem inceptis ejus subiectus foro Ecclesiastico, addit. ad dec. 18. n. 65. pag. 118.

Item in eo excipiuntur absentes, addit. ad dec. 37. n. 3. pag. 185.

Intellige, si absentia sit iusta, & legitima, sicut contra, ibidem n. 4.

Potissima est absentia Reip. causa, & supremi Principis, & exemplificatur, addit. ad dec. 37. n. 3. pag. 185.

Amplia, ut legitima dicatur etiam absentia ex causa militiæ susceptæ pro alieno Principe, addit. ad dec. 37. n. 6. pag. 185.

Contrarium tamen receptum est, ibidem n. 7.

Florentinum lib. 1. rub. 127. disponit duas conformes facere rem iudicatam, dec. 43. n. 1. pag. 344.

Florentinum lib. 1. rub. 129. disponit, ut vit lucrator tertiam bonorum extradotalium mulieris, dec. 38. n. 17. pag. 179.

Idem Statutum admittit transmissionem hereditatis maternæ in extraneos, addit. ad dec. 43. n. 14. pag. 313.

Sed hoc Statutum loquitur de dote, nec habet locum in hereditate materna, ibidem n. 15.

Nec minus habet locum in præjudicium parium in gradu, addit. ad dec. 43. n. 16. pag. 312.

Con-

Contrarium in hoc sententiae reprobandum, ibidem.
Florentianum lib. 1. rubr. 190. quoad exclusionem fummarum propter mafculos quo cafu procedat, dec. 48. n. 7. pag. 457.

Ex dicto Statuto mafculos non excluduntur per folam existentiam mafculorum, nifi ibi adualiter fuccedant, addit. ad dec. 42. n. 12. pag. 513.

Et vid. in verb. *Statutum excludit mafculum*.
Florentie præfert mafculum infra quartum gradum omnibus feminis, dec. 11. n. 47. pag. 125.

Huiusmodi Statutum ex exorbitans, & correctorium iuris communis, ibidem n. 48.

Nec comprehendit feminam ab interfecto decedentem, dec. 11. n. 49. pag. 125.

Florentie excludit feminas ab hereditate avorum propter patruos, dec. 33. n. 15. pag. 116.

Tale Statutum non extenditur ad hereditatem patris, ibidem n. 46.

Florentie lib. 2. rubr. 2. & Florentianum lib. 1. rubr. 127. difponit duas conformes facere rem iudicatam, dec. 48. n. 1. pag. 344.

Sicilia continuat poffeffionem defuncti in heredem, & ideo poffeffio ab alio capta eft fpoliativa, append. ad dec. 38. n. 30. pag. 105.

Declara hoc vitium non attendi, quando clare conftat de bono iure capientis poffeffionem, ibidem n. 31. pag. 106.

STIPES.

Cippi, vel fipitis nomine qui veniant, addit. ad dec. 98. n. 40. pag. 381.

Defcendentes dicuntur per modum unius lineæ fubftituti, quando ad fideicommiſſum vocata fuit una perfona, & unus designatus fipex, addit. ad decif. 83. n. 1. pag. 519.

Ampla, etiam poſtea vocati fuiffent nepotes, & prompotes, quia per hanc enumerationem non cenſetur derogatum unicitati, ibidem n. 3.

Limita, fi plures ab initio fuerint designati fipites, quia tunc cenſentur voluit plures lineæ, addit. ad dec. 88. n. 5. pag. 339.

STIPULATIO.

Dominium etiam per privatam perſonam alteri fipulari poteſt, & acquiritur etiam ignorantibus eam cum poſſeſſione, & omni actione, fine ceſſione, vel ratificatione, vigore Statuti *Florentini lib. 1. rubr. 30.* addit. ad dec. 18. n. 2. pag. 111.

Ampli, fi agatur de contractu lucrativo, five onerato, ibidem n. 3.

Intellige, fi concurrant requiſita neceſſaria ad acquirendum dominium, & que illa ſint, addit. ad decif. 18. n. 4. pag. 119.

Fructus cum eſt facta ordine ſucceſſivo, primo pro mafculis, deinde pro feminis, non eſt dubitandum, quin hic ordo dupliciter fit accipiendus, vel non natis, & non extantibus mafculis, vel cis natis, ſed præmortuis, dec. 15. n. 10. pag. 82.

Idem procedit in terminis emphyteuſis, ibidem n. 10. pag. 83.

Idem in fideicommiſſis, dec. 15. n. 25. pag. 83.

Neceſſaria non eſt, ſcuti nec pactum favore fubſtituti in donatione, ad hoc ut eadem jus queratur, dec. 59. n. 1. pag. 415.

Requiritur tamen, quod intercedat faltem ſtipulatio Notarii, & pactum inter donatorem, & primum donatarium pro fubſtituto etiam ſtipulante, ibidem n. 4. pag. 411.

Limita in donatione facta a Principe non recognoſcente ſuperiorem, dec. 59. n. 1. pag. 411.

Notarii in principio iſtrumenti appoſiti inſiſtit in frequentes partes, dec. 18. n. 1. pag. 110.

Notarius de iure communi poteſt fipulari pro abſentibus, & non natis, ibidem n. 1.

Item vigore Statuti *Florentini lib. 1. rubr. 30.* dec. 18. n. 3. pag. 110.

Fructus obſervandi pacta in laudo conſente, & non, contra veniendi habet vim ſtipulationis habere licet, & obligat heredes, & heredium ſucceſſores, decif. 72. n. 9. pag. 459.

Verbum promiſſi ſtipulationem importat, decif. 87. n. 1. pag. 114.

Ampli etiam alter non diſerit ſibi fipulari, & de ratione, ibidem n. 1. & 1.

Stipulatio cenſetur intervenire eo modo, quoniam debuit pro adus validitate, dec. 87. n. 3. pag. 114.

STIRPS.

Et deſcendentes comprehendit tam mafculos, quam feminas, dec. 56. n. 18. pag. 997.

Nomen *familia*, *domus*, *fipis* in materia fideicommiſſaria ſunt ſynonyma, ac idem ſignificantia, decif. 79. n. 14. pag. 489. & n. 47. pag. 491.

STYLUS.

A *ſtyle*, & conſuetudine patris non eſt recedendum, propter extras decifiones, dec. 50. n. 10. pag. 121.

Clauſularum extenſio fieri debet ſecundum tempus, & ſtylum modernum, dec. 19. n. 50. pag. 122.

SUBSTANTIATIO.

De facultate ſubſtantiandi, ſeu deliberandi bona ſubſecta fideicommiſſo durante vita inſaniti, & ſalvo iure fideicommiſſi, add. ad dec. 67. n. 17. pag. 411.

SUBJECTUM.

Adus, & paſſio non concurrunt in eodem ſubjecto, decif. 79. n. 6. pag. 101.

Limita attentis diverſis reſpectibus, ibidem n. 11.

Qualitas non poteſt ſtare ſine ſubjecto, decif. 34. n. 3. pag. 166.

SUBINGRESSIO.

Caltrato gradu medius, ſequens gradus ſubingreditur cum eisdem conditionibus virtute vulgari anomaliæ, dec. 18. n. 17. pag. 107. & addit. ad decif. 100. n. 2. pag. 603.

Limita, fi gradus ſequens fit ſubſtitutus in re diverſa, dec. 18. n. 16. pag. 108.

Contra dictam limitationem, ibidem n. 17. pag. 108.

Cætera vide in verb. *Subſtitutio vulgaris anomala*.

ſilium non ſubſtituitur in locum patris in ſucceſſione tranſverſalium, nifi agatur de hereditate patris, decif. 100. n. 10. pag. 544.

Locum habet etiam in fideicommiſſis particularibus, & legatis, add. ad dec. 100. n. 64. pag. 606.

Licet aliqui contrarium teneant, add. ad decif. 100. n. 65. pag. 606.

Et ſiſtenter prima opinio procedit, fi ſubſtitutio facta fit in tota hereditate, licet inter diverſas perſonas diviſa, inter quas altera fit ſubſtituta in re certa, ibidem n. 66.

Ampli, etiam non compelleretur totam hereditatem, ubi teſtator in plures perſonas totum alim. diſtribuiſſet, add. ad dec. 100. n. 67. pag. 606.

Sive diſtributio facta fit per quotas hereditarias, five per quotas bonorum, ibidem n. 68.

Item locum habet in fideicommiſſo particulari, quando ſcilicet habito pro non ſcripto herede, vel ipſo ante teſtamentum decedente, ſubſtituto particulari tabulari ad ius univerſale, & de ratione, add. ad dec. 100. n. 60. pag. 606.

Ampli, five ſubſtitutio concepta fit per verba directæ communis, vel obliquæ, ibidem n. 70.

Item quando ſuit datus heredes univerſalis, add. ad decif. 100. n. 71. pag. 606.

Item quando ſubſtitutus compendioſa facta non ſuit perſonæ primi heredis, ſed inter ipſos ſubſtitutos, & de ratione, ibidem n. 71.

Item quando conſtat taleſſe voluntatem teſtatoris, addit. ad dec. 100. n. 73. pag. 606.

Et que ſint conſuetudine, remittit. ad dec. 1. n. 74. pag. 606.

Repreſentationis ceſſante, an, & quando locum habet virtute vulgariæ anomaliæ, add. ad decif. 75. n. 34. pag. 474.

Cætera vide in verb. *Subſtitutio vulgaris anomala*.

SUBJUNCTIVUM.

Verba modi subjunctivi extenduntur etiam ad futurum, dec. 48. n. 31. pag. 346.
Cetera vide in verb. *Tempus*.

SUBREPTIO.

Committitur, si in precibus de aliquo reſcripto non ſuit facta mentio, dec. 11. n. 9. pag. 67.
Precipue cum priſonem reſcriptum obtinuit et ad preces utriusque patris, ſecundum ad preces unus tantum, ibidem n. 10. pag. 67.
Declarat, ut ibidem n. 17.

SUBROGATIO. SUBROGATUM.

Bona libera ſubrogata loco feudalium non evadunt feudalia, dec. 10. n. 9. pag. 144.
Fideicommiſſi renunciant non cenſentur in diſpoſitione, ſtante ſubſequente petitione licentia alienandi bona fideicommiſſaria, & oblatione ſubrogationis aliorum bonorum in fideicommiſſi reintegratoem, addit. ad dec. 10. n. 170. pag. 147.
Amplia, etiam ſi dicta licentia petita fuerit pro cautela, ibidem n. 171.
Locum habet, quandoque etiam in particularibus, dec. 10. n. 6. pag. 144.
Subrogatum ſapit naturam primordialeſſimam eius, in cuius locum ſubrogatur, nec accidentalem, dec. 10. n. 11. pag. 144.
Non ſubſtituitur naturam eius, in cuius locum ſubrogatur, quando adſit diverſa ratio, ibidem n. 12.
De natura ſubrogationis quaſi fit, dec. 93. n. 13. p. 554.

SUBSTANTIA.

Declaratio mutans ſubſtantiam diſpoſitionis non dicitur declaratio, ſed diſpoſitio, dec. 15. n. 60. pag. 383.
Diſpoſitio, que in alienam voluntatem ſimpliciter conſertur, licet a iure improbetur, captatoria tamen dici non valet, & de ratione, add. ad dec. 95. n. 19. pag. 563.
Apud pragmaticos tamen talis diſpoſitio captatoria dicitur, ibidem n. 20.
Ideo captatoria dicitur, quando eius ſubſtantia conſertur in liberam, & abſolutam tertii facultatem, add. ad dec. 95. n. 21. pag. 563.
Item quando talis facultas conjunctam habet baredis inſtituti revocationem, & ademptionem bareditatis, add. ad dec. 95. n. 22. pag. 563.
Contra, ſi non ſit abſolutam tertii voluntatem, ſed in limitatum, & regulatum arbitrium diſpoſitio collata ſit, add. ad dec. 95. n. 23. pag. 563.
Supradicta conſuſio licet dubietur, an in diſpoſitione univerſali locum habeat, in particulari tamen eſt certiffima, ibidem n. 24.
Item captatoria non dicitur diſpoſitio, ſi in tertii voluntatem non illius ſubſtantia, ſed exequutio collata ſit, add. ad dec. 95. n. 30. p. 563.
Subſtantia diſpoſitionis dicitur collata in tertii arbitrium, quando eidem conceſſa eſt facultas nominandi ad hereditatem, vel fideicommiſſum perſonam incertam de incerto, ibidem n. 30. p. 564.
Secus ſi talis facultas reſtringatur ad nomenſum incertum de certis, & tunc dicitur collata ſimplex exequutio, add. ad dec. 93. n. 31. p. 564.

SUBSTITUTIO in genere.

Agenti ad fideicommiſſum obſtat exceptio ſubſtitutio de te non inquitur obſt contrarium concludenter demonſtrat, dec. 11. n. 6. p. 260.
Item obſtat prædicta exceptio, caſu ſubſtitutionis non eveniente, dec. 3. n. 18. p. 17.
Cadentia ſubſtitutionis non operatur, quod caducetur etiam conditio, add. ad dec. 100. n. 4. p. 603.
Cetera, vid. in verb. *Cadentia*.
Clauiſula tunc, & ex caſu ſubſtitutionem reſtringit, & omnem extensionem impedit, dec. 11. n. 10. p. 554.
Amplia etiam quando in caſu omiſſo vigeret ratio

conſervandæ agnationis, que habita fuerat in caſu ſuo, ibidem n. 11.
Quod procedit in extensione de caſu ad caſum, & forius de perſona ad perſonam, dec. 52. n. 12. pag. 374.
Cetera vid. in verb. *Extenſio*.
Conditione ſubſtitutionis eveniente, ſubſtitutus ſubſtituti inſtituitur ad ſucceſſionem hæredis, prout fuiſſet primus ſubſtitutus, ſi viveret, dec. 30. n. 29. pag. 498.
Deficiente conditione, ſubſtitutio habetur, ac ſi facta non fuiſſet, add. ad dec. 100. n. 5. p. 603.
Limita, niſi teſtator idem reſiduum eſſet in caſu etiam conditionis deficientis, dec. 100. n. 24. p. 596.
In ſubſtitutionibus factis ſub conditione, attenditur exiſtentia conditionis primi gradus, & de aliis non curatur, dec. 5. n. 2. p. 16.
Prædicta tamen opinio non tranſit ſine contradicitione, dec. 5. n. 3. p. 16.
Et limitatur, ibidem non ſeqq.
Sub conditione, ſi hæres non erit, comprehendit caſum impotentia, & nolumatæ, & eſt caſum nativitatæ, & non pativitatæ, dec. 15. n. 18. p. 11.
Sub conditione, ſi hæres intra vigintiſſimum annum decēſſet ſine liberis, eo obvenit poſt dictum annum ſine filiis expirat, add. ad dec. 16. n. 37. p. 98.
Item ſubſtitutio Titii, ſi filius vivo teſtatore decedat, & poſt mortem obvenit expirat, ibidem n. 37.
Etiamſi adjecta fuerit clauſula *voluntate, populariter, &c. per fideicommiſſum*, addit. ad dec. 16. n. 34. pag. 98.
Purificata conditione evenit caſus fideicommiſſi, & illius reſcriptio faciendæ eſt fideicommiſſario, niſi jam poſſideat, dec. 17. n. 13. p. 101.
Excluſo inſtituto ob defectum conditionis, excluſitur etiam ſubſtitutus per fideicommiſſum, dec. 17. n. 37. p. 101.
Sub conditione ſi ſine filiis, eveniente conditione, purificatur, append. ad dec. 38. n. 1. p. 193.
Conditiones plures adjectæ uni, ſeu pluribus ſubſtitutionibus, omnes veriſicari debent, dec. 18. n. 1. pag. 106.
Maxime, ſi ſint poſitæ in diverſis capitulis, & inter diverſas perſonas, ibidem.
Pluribus ſubſtitutionibus factis ſub diverſis conditionibus, unaquæque locum habet in caſu ſuo, nec ex defectu unius conditionis inferitur ad caducationem alterius, dec. 17. n. 36. p. 101.
Connexio, continuatio, & compoſitio orationis, & ſubſtitutionum ex quibus arguatur, remiſſive, add. ad dec. 0. n. 11. p. 546.
Continens relationem, & vocationem per ſimilia verba importat, & reſert ordinem ſucceſſivum contentum in ſubſtitutione relata, dec. 50. n. 11. & 14. p. 496.
Declaratur procedens a ſubſequenti, dec. 80. n. 23. pag. 497.
Maxime cum adſunt verba repetitiva *deſi, ſupradicta, & ſimilia*, ibidem n. 23.
Item unus gradus ſubſtitutionis alium declarat, dec. 03. n. 17. p. 554.
Item una ſubſtitutio aliam declarat, dec. 48. n. 27. pag. 346.
Diſti ejus reſtringit ſubſtitutionem ad filios primi gradus, dec. 52. n. 13. p. 574.
Contraria auctoritates reprobandur, ibid. n. 13.
Diſpoſitiones ſubſequentes debent intelligi, ut prima ſubſtitutio, dec. 16. n. 4. p. 98.
Eſt ſecunda inſtitutio, dec. 38. n. 32. p. 186.
Extenditur de tempore ad tempus, ſtante veriſimili mente teſtatoris, add. ad dec. 16. n. 35. p. 98.
Item quando veriſimile eſt, teſtatoreſſimum interrogatum ita reſpondiſſe, dec. 90. n. 75. p. 137.
Et indicium reſultat ex ipſo tempore, quod incertum ſit, ibidem n. 40.
Extensioni ſubſtitutionis locus eſſe non poteſt, cum ceſſat ejus ratio finalis, dec. 15. n. 9. p. 85.
Cetera vid. in verb. *Extenſio*.
Item facta per verba directa civilia non trahitur ad fideicommiſſariam, ubi directe valere poteſt, dec. 80. n. 1. p. 529.
Cetera, vid. in verb. *Verba directa, obliqua, comman-*

Falsa in casu natiuitatis, & mortis allicuius habet locum in casu non natiuitatis, add. ad dec. 4. n. 20. p. 13. dec. 11. n. 7. p. 81. & ibi add. n. 2. p. 86.

Cetera vid. in verb. *Extensio* verb. *Admittitur*.

Item *falsa* in casu, quo haeres decederet Presbyter, locum habet eo defuncto sine filio, quamvis Presbyter non fuerit, & de ratione, add. ad dec. 13. n. 16. p. 188.

Et vid. in verb. *Extensio*.

Falsa deficientibus lineis, virtualiter supponit lineas esse vocatas, dec. 3. n. 12. p. 134.

Cetera vid. in verb. *Linea* verb. *Condicio*.

Falsa in casu, quo filii per mortem patris sui iuris euerferint, habet locum in casu illosum emancipationis, add. ad dec. 15. n. 12. p. 18.

Item *falsa* post mortem uxoris sub conditione viduitatis habet locum, sicut ac uxor secundas nuptias contrahit, add. ad dec. 13. n. 35. p. 88.

Maxime si non adfuit ditiones taxativae, addit. ad dec. 13. n. 36. p. 88.

Falsa decedenti sine filiis, verificatur, etiam si adfuit filius spurius, & incapax hereditatis, ibidem, num. 58.

Item *falsa*, si nepotes, & eorum liberi sine liberis decedant, intelligitur locum *falsa* nepotibus sub duplici conditione, & obitus sine filiis, vel cum filiis, qui sine prole decedant, dec. 81. n. 3. p. 101.

Item cum *falsa* est favore filiorum masculinorum, & eorum decedentium, tales descendentes non possunt venire nisi exantur ex masculis, & de ratione, dec. 8. n. 37. & 38. p. 37.

Falsa usque ad certam aetatem, durat etiam post illam, quando apparet talem fuisse mentem testatoris, add. ad dec. 16. n. 38. p. 98.

Feminarum remotiorum, & minus dilectarum *falsa*, cum vocatione earum filiarum, est coniectura, quod testator idem voluerit in substitutione seminarum proximiorum, appen. 1. ad dec. 91. n. 10. 11. & 12. p. 331.

In *contradiis* etiam substitutiones fieri possunt, decif. 33. n. 16. p. 133. dec. 39. n. 1. p. 411.

Independer flare dicitur, tales descendentes non possunt venire nisi exantur ex masculis, & de ratione, dec. 17. n. 7. p. 103.

Amplius etiam addit copula *et*, ibidem n. 9.

Item dicitur flare de per se, si continet diversas personas, & diversa tempora, add. ad decif. 17. n. 10. pag. 103.

Et licet substitutiones sint in unica oratione, & ab eodem verbo regantur, tamen si diversas personas, diversisque gradus complectantur, qui simul cooccurrere non possunt, tunc diversas orationes conuolunt, & pro separatis dispositionibus omnino reputantur, appen. ad dec. 38. n. 18. p. 101.

Copula *et*, si subiacetur dilectio, vel flare dicitur augmentative, nec submouet diversitatem orationis, ibidem n. 19.

In *dubio* pro validitate, & efficacia substitutionis est iudicandum, dec. 13. n. 48. p. 84.

Item in *dubio* censenda est vulgaris, dec. 99. n. 17. pag. 383.

Item potius directa, quam fideicommissaria, dec. 1. n. 30. p. 4.

Interpretari debet ab institutione, sicut interpretatur institutio a substitutione, dec. 1. n. 43. p. 9.

Item, quod fit *falsa* sub ea conditione, sine qua alias non valeret, dec. 3. n. 11. p. 11.

Item in ea admittenda est legitima interpretatio, dec. 37. n. 3. p. 409.

Limitatum fore verbum expressit ad unum tantum casum, vel *falsam* esse taliter in uno casu, ut ad alium extendi non possit, paria sunt, dec. 3. n. 6. pag. 16.

Masculorum intelligitur *falsa* favore agnationis conferendae, dec. 70. n. 33. p. 490.

Novo sibi ipsi substituitur, dec. 100. n. 17. p. 501.

Nominatum ut *falsa* dicatur necesse est, ut fiat expressio nomine ejus, cui substituitur, & verbis rogatoris, add. ad dec. 68. n. 16. p. 460.

Et ad hunc effectum non sufficit verbum *substitui*, ibidem n. 17.

Falsa ultimo decedenti non dicitur nominatum *falsa*, ibidem n. 19.

Quaestio de substitutione nominatum *falsa* non habet locum, quando agitur de vulgari contenta in compendio, add. ad dec. 68. n. 11. p. 459.

Ordo in substitutionibus primo pro masculis, deinde pro feminis dupliciter est accipendus, nempe vel non natis masculis, vel eis natis, & praemortuis, dec. 13. n. 11. p. 83.

Post mortem plurimum institutorum resolvitur in singularitates, & de ratione, addit. ad decif. 11. n. 1. pag. 61.

Cetera vid. in verb. *Pluralitas*.

Item *falsa* post mortem omnium importat idem, quod *falsa* ultimo morienti, dec. 21. n. 35. p. 151.

Prima substitutio evanescens, ceterum sequentes eidem subordinatae, dec. 62. n. 8. p. 433.

Ratio ubi in substitutionibus est eadem, eadem quoque esse debet juris dispositio, dec. 11. n. 7. p. 133.

Ratio quia voluit, & accessorie apponitur restringitur ad terminos praecedentis substitutionis, addit. ad dec. 61. n. 10. p. 438.

Cetera, vid. in verb. *Ratio* quia voluit.

Referta an, & quando dicitur ad certum, & determinatum tempus, vel potius indefinitum sit, & indeterminata ad dignoscendum, an sit mer vulgaria, vel potius fideicommissaria, vid. in verb. *Falsitas fideicommissaria*.

Secunda non habet locum, deficienti conditione primae adiecta, dec. 11. n. 11. p. 81.

Supervivunt restringitur ad eos, qui supra facti nominati, dec. 60. n. 1. & 1. p. 133.

Et illi intelliguntur substitui sub conditione, si supervivant eventiente causa fideicommissi, ibidem num. 5.

Talis praesumitur, qualem ostendunt verba, decif. 99. n. 8. p. 184.

Testator si in substitutione masculorum sub verbo filius intellexit de omnibus descendebus, iuxta partem intellexisse arguitur in substitutione seminarum, appen. 1. ad dec. 11. n. 14. p. 331.

Tractus temporis succedens inducit, si effectus substitutionis non terminetur in primo actu, sed post primam executionem ad plures alios extendatur, dec. 68. n. 11. p. 458.

Verbum instituit quamvis directum in institutione seminarum sub conditione mortis masculinum, substitutionem importat, & de ratione, dec. 11. n. 10. pag. 160.

Voluntas testatoris in substitutione intelligi debet secundum institutionem, dec. 76. n. 13. p. 478.

Et ideo masculi praetati femini in institutione praefrendi sunt etiam in substitutione, ibidem n. 14.

SUBSTITUTIO quoad educationem.

Vide in verb. *Caducatio*.

SUBSTITUTIO compendiosa.

Conjunctura est pro recessu a theoria Comaei, add. ad dec. 36. n. 21. p. 183.

Et quae sint aliae ejus formulae, remissive, ibidem, num. 21.

Intellige, quando compendiosa adiecta est per viam gravissimam illis personis, inter quas fideicommissum praetenditur, scilicet quoad alios, quos adive tantum respiciat, add. ad dec. 36. n. 13. p. 183.

Quid si substitutiones sint complatae, & unica oratione conceptae, ibidem n. 24.

Ceterum in se omnes substitutiones, & signanter vulgarem, quae post aditum hereditatem exprobat, indatam naturam fideicommissariae, addit. ad decif. 66. n. 4. p. 453.

Et fideicommissariae, decif. 3. n. 3. p. 10. decif. 48. n. 40. p. 346. & decif. 66. n. 3. p. 412. & decif. 99. n. 19. p. 181.

Item papillarem, dec. 70. n. 2. p. 464.

Item comprehendit casum, quo praecedenter vocati succederent, & postea decederent, & casum, quo decederent, atquequam succedere possent, dec. 10. n. 17. p. 400.

Didia a *diap* virtute compendiosa continet etiam vulgarem, dec. 8. n. 73. p. 34.

Declarata ut ibi.

Falsa sub conditione *si sine liberis decesserit* est compendiosa, dec. 46. n. 4. p. 336. dec. 70. n. 1. p. 464.

Falsa sub conditione *si sine filiis est* compendiosa, etiam sine verbo *quandocumque*, dec. 4. n. 1. p. 13.

Et continet vulgarem, dec. 5. n. 13. p. 17.

Et debet interpretari etiam de fideicommissaria, dec. 11. n. 16. p. 161.

Maxime si facta sit per verbum *proleat*, quod est commune, dec. 46. n. 5. p. 336.

Falsa per verba communia continet vulgarem expressam, saltem verbis generalibus, dec. 4. n. 3. p. 13.

Ab hac opinione non cit recedendum in iudicando, ibid. n. 4. p. 14.

Item facta verbis directis intra pubertatem, valet, ut directa, post pubertatem trahitur ad fideicommissariam, dec. 21. n. 19. p. 263.

Falsa per verbum *quandocumque* trahitur ad causam fideicommissariam, licet concepta sit per verba directa civilia, dec. 15. n. 1. p. 195.

Maxime si in testamento inserta sit clausula codicillaris, ibidem n. 2.

Fideicommissaria non evaderet, sed remaneret vulgaris, si adjecta sint verba primo de masculis, deinde de feminis, add. ad dec. 66. n. 5. p. 453.

Filiis in conditione potest censetur vocati in casu substitutionis compendiose, addit. ad dec. 22. n. 18. pag. 167.

Compendiosam non importare vocationem positorum in conditionem, in contrarium qui teneant, addit. ad dec. 22. n. 13. p. 167.

Horum opinio est receptor, & verior, & prima, procedit solum, nisi consuectis concurrerint, add. ad dec. 22. n. 11. p. 167.

Item compendiosa respiciens tempus mortis hæredum operari potest vocationem inter ipsos, non inter filios, & nepotes, ibidem n. 13.

Fideicommissaria non evaderet, sed remaneret vulgaris, si adjecta sint verba *primo de masculis, deinde de feminis*, add. ad dec. 66. n. 5. p. 453.

Inducitur per verbum *quandocumque*, quod plura tempora comprehendit, add. ad dec. 16. n. 1. p. 198.

Item per verbum *quando* *si*, ibidem n. 2.

Amplia, ut etiam dictio verba deficiente inducatur, si alie circumstantie id fidentes concurrant, addit. ad dec. 16. n. 3. p. 198. dec. 66. n. 2. p. 453.

Sufficit, quod facta fuerit mentio mortis, vel alia conditio tractum successum temporis significans, dec. 16. n. 1. p. 198. & ibi add. n. 4. p. 198. dec. 57. n. 1. p. 409. dec. 66. n. 1. p. 452. & ibi add. num. 1. p. 453. & dec. 99. n. 18. p. 585.

Vel quod adjecta fuerit conditio *si sine filiis decesserit*, dec. 16. n. 5. p. 198. & ibi add. n. 3. pag. 199. addit. ad dec. 66. n. 1. p. 599. & dec. 99. n. 18. pag. 585.

Declara, ut ad hunc effectum mentio mortis, & tractus temporis deficiendum sit ex dispositione, qua se vocatum præcedit, non ex dispositione separata, dec. 99. n. 10. p. 585.

Item inducitur ex clausula codicillari, sicut etiam reciproca, non autem vulgaris, dec. 99. n. 19. & 33. p. 586.

Item inducitur, quando testator usus esset verbis communibus, & plura tempora comprehendentibus, qualia sunt verba *in finisum*, & similia, addit. ad dec. 100. n. 78. p. 606.

Et de verbo *substitutis*, remissive, ibid. n. 79.

Amplia etiam testator adhibuit verba quodcumque tempore comprehendentia in una parte testamenti, in alia non, si in hac parte, in qua dicta verba repetita non fuerint, ad id mentio mortis, addit. ad dec. 100. n. 80. p. 607.

In *legatis* substituti potest expressæ etiam per compendiosam, & iuxta suum naturam, si legatum non agnoscatur, resolvitur in vulgarem, si agnoscatur in fideicommissariam, dec. 100. n. 31. p. 591.

Et eodem parit effectus, ad sola vulgaris, vel si fideicommissaria, dec. 200. n. 31. pag. 591. & n. 71. pag. 596.

Ratio conservandi bona in familia compendiosam importat, dec. 15. n. 36. p. 14.

Secunda substitutio dicitur compendiosa, si facta sit cum dictione *ut supra*, vel simili, & primo com-

pendiosa præcedat, add. ad dec. 16. n. 7. p. 199.

Substitutus in casu natiuitatis, & mortis, fortius censetur substitutus in casu non natiuitatis ex vi compendiosa, in qua vulgaris inest, dec. 15. n. 35. & 36. p. 14.

Tractum futuri temporis habet, dec. 8. n. 74. p. 34.

Tractumque locum non habet in compendiosa facta post mortem hæredis, & sic in diem incertum, dec. 99. n. 3. p. 597.

Verbum *quandocumque* est distributivum plurium temporum, & inducit compendiosam, dec. 4. n. 1. pag. 13.

Non tamen requiritur ad essentiam compendiosæ, dec. 16. n. 1. p. 198.

Vide supra verb. *Inducitur*.

Verbum *substitutus* adiectum verbis tractum temporis importantibus continet compendiosam, dec. 5. n. 4. pag. 10.

Verba tractum temporis importantia, si desint, compendiosæ substituti intelliguntur vocati per vulgarem, non per fideicommissariam, dec. 68. n. 5. p. 457. & n. 19. p. 458.

Amplia etiam adnot verba *primo masculi, deinde femina* denotantia ordinem successum, dec. 68. n. 6. p. 457.

Contra, quod verba prædicta æquiparentur verbis *post mortem masculorum, & tractum temporis* important, dec. 68. n. 15. p. 457.

Sed prima opinio verior, dec. 68. n. 18. & 14. p. 458.

Verba *ex post* est denotant tractum temporis in futurum, & compendiosam inducunt, dec. 68. n. 10. pag. 457.

Inter verbum *deinde, & post* ad id differentia, & maxime inter se distant, ibidem n. 11.

Verba *tunc, & ex casu* adjecta substitutioni compendiosæ, quæ in se vulgarem, & fideicommissariam, continet, regulatur a casu eveniente, siue ille vulgaris sit, siue fideicommissarius, dec. 100. n. 15. pag. 604.

Maxime quando verisimilis testatoris mens, & rationis identitas talem fuisse interpretationem, ibidem n. 16.

Vulgaris tantum in compendiosa contenta quod operatur, multo magis operatur expressa, & de ratione, dec. 38. n. 30. p. 189.

Vulgaris in compendiosa contentæ naturæ non immutatur, si primo substituto fuit apposta conditio, dec. 100. n. 68. p. 596.

Vulgaris *animalia* dicitur ordinata, quoniam facta est compendiosa substitutio, & ex quibus compendiosa dicitur inducitur, add. ad dec. 68. n. 4. p. 459.

Ad effectum includendi vulgarem anomalam compendiosa ea dicitur substitutio, quæ facta fuit sub commemoratione mortis, add. ad dec. 100. n. 76. pag. 606.

Amplia etiam si deficiat dictio, *quandocumque*, ibid.

Fortius concurrere eadem dictione, addit. ad dec. 100. n. 77. p. 606.

Alia vid. in verb. *Vulgaris animalia*.

SUBSTITUTIO fideicommissaria.

Compendiosa omnes substitutiones in se continet, & generaliter vulgarem, quæ post aditam hereditatem expirat, induta natura fideicommissariæ, add. ad dec. 66. n. 3. p. 453.

In illa fideicommissaria continetur, dec. 99. n. 19. pag. 585.

Fideicommissaria non evaderet, sed remaneret vulgaris, si adjecta sint verba *primo de masculis, deinde de feminis*, add. ad dec. 66. n. 5. p. 453.

Dependens a vulgari evadescit, si vulgaris ipsi locum habere non potuit, dec. 1. n. 37. p. 4.

Descendens substitutio intelligitur facta per fideicommissariam, add. ad dec. 50. n. 1. p. 366.

Contra, quod immo intelligatur facta per simplicem vulgarem, iuxta Cuiusam theoriam, add. ad dec. 50. n. 1. p. 364.

Hæc secunda opinio tendenda est pro regula, ibidem num. 3.

Limitatur tamen, si testator usus fuerit verbis deno-

- tantibus tractum successivum, addit. ad decif. 30. n. 4. p. 175.
- Huiusmodi autem verba debent respicere personas ipsorum descendendum, alias non recedatur a dicta regula, ibidem n. 5.
- Non est tamen necesse, quod dicta verba legantur in ipsa substitutio ione descendendum, add. ad dec. 30. n. 6. p. 367.
- Clauſula ordinis successione* ostendit testatorem cogitare futurum tempus, & ideo ex ea limitatur dicta theoria *Cumani*, ibidem n. 7.
- Intellige, quando dicta clauſula est posita post vocationem descendendum, secus si fuerit posita ante, add. ad dec. 30. n. 8. p. 367.
- Item recedatur a dicta theoria, quando testator imposuit ipsi descendenti aliquod onus perpetuum, add. ad dec. 30. n. 10. p. 367.
- Contra, quod hæc coniectura non sufficiat ad inducendam istam limitationem, add. ad dec. 30. n. 10. pag. 367.
- Sufficiet tamen, quando fuerit imposita pena caducitatis non adimplenti illi onus, ibidem n. 11. & n. 13.
- Privatio non potest dari sine precedenti acquisitione, add. ad dec. 30. n. 11. p. 367.
- Item per recessu a dicta *Cumani* theoria oritur alia coniectura ex digressu ad plures substitutionum gradus, add. ad dec. 30. n. 14. p. 368.
- Item ex contemplatione agnationis, ibid. n. 15.
- Et ex simpliciter desiderio conservandi suum nomen, add. ad dec. 30. n. 17. p. 368.
- Item clauſula codicillaris inducit limitationem dictæ theoria *Cumani*, add. ad dec. 30. n. 17. p. 368.
- Contra iuxta alterum opinionem, ibid. n. 18.
- Prima opinio procedit, quando dicta clauſula est posita per verba futuri temporis, altera quando est posita per verba temporis præteriti, addit. ad dec. 30. n. 10. p. 368.
- Clauſula codicillaris*, si fuerit posita per verba *si non valeret*, dicitur posita per verba futuri temporis, ibidem n. 20.
- Alia de materie remissive ad eundem authorem, additionem, dec. 30. n. 21. p. 368.
- Dicta p. 8. ut* quando importat fideicommissariam remissive, add. ad dec. 68. n. 22. p. 460.
- Dispositio si sine illis decesseris* compendiose continet vulgarem, & debet interpretari etiam de fideicommissaria, dec. 22. n. 15. p. 361.
- Excluditur ex verbis* solum vulgarem respicientibus, & de ratione, dec. 22. n. 7. p. 361.
- Inducitur clauſe* per verbum *fideicommissum*, decif. 3. n. 1. p. 1.
- Item per verbum *substituere* adiectum verbis tractum temporis importantibus, ob compendiosum, quæ continentur in fideicommissariam, decif. 3. n. 6. & seq. p. 10.
- Item per verbum *deservientes*, quod est collectivum plurium graduum, qui non possunt omnes uno, & eodem tempore succedere, ibid. n. 6. p. 10.
- Inducitur ex mentione* mortis, dec. 30. n. 3. p. 367.
- Et de ratione, ibidem n. 8. p. 367.
- Et signanter ex verbis *post eorum mortem*, dec. 30. n. 4. p. 367.
- An, & quando inducatur per verba *post eorum*, decif. 1. n. 33. & seq. p. 4. & ibi add. n. 45. & seq. pag. 5.
- Item inducitur quando adest digressus, mentio mortis, & clauſula codicillaris, etiam si concepta sit verbis directis, add. ad dec. 66. n. 4. p. 413.
- Vide infra v. *Non inducitur*.
- La legatus substitui potest* expresse per vulgarem, & per fideicommissariam, dec. 100. n. 30. p. 501.
- Quoniam etiam per compendiosam resolvendam iuxta suam naturam, si non agnoscat legatum, in vulgarem, si vero agnoscat in fideicommissariam, ibidem n. 31.
- Et eodem parit effectus, ac sola vulgaris, vel fideicommissaria, dec. 100. n. 32. pag. 501. & n. 71. pag. 504.
- Inducitur filius, & descendentes*, intelligitur facta substitutio in casu mortis, & de ratione, dec. 3. n. 13. p. 12.

- Et est coniectura pro arguenda fideicommissaria, addit. ad dec. 3. n. 13. p. 12.
- Non extenditur de casu* ad casum, addit. ad decif. 15. n. 17. p. 97.
- Limita concurrente verisimili mente testatoris, ibidem n. 18. & 10.
- Amplia etiam in conditione voluntaria, addit. ad dec. 16. n. 16. p. 97.
- Vel si concurrat identitas rationis, add. ad dec. 16. n. 17. p. 97.
- Contrarium tentens referuntur, ibidem n. 22.
- Non extenditur de tempore* ad tempus, add. ad decif. 15. n. 18. p. 97.
- Nec de persona ad personam, dec. 11. n. 13. p. 370.
- Et ideo facta inter filios non extenditur ad nepotes, dec. 11. n. 12. p. 371.
- Alia vid. in verb. *Extraneus*.
- Non inducitur ex clauſula codicillaris*, cum contrarie præsumptiones repugnent, dec. 10. n. 18. p. 535.
- Contraria opinio procedere potest in compendiosa, & reciproca, secus in vulgaris, dec. 99. num. 19. p. 585. & n. 13. p. 187.
- Contrarie auctoritates declarantur, ibidem n. 31. 32. 33. 34. & 35. p. 587.
- Non inferitur* necessario ex prælegato, dec. 69. n. 14. p. 386.
- Odiosa est*, cum continet omnes, vulgaris autem solum rationalis, cum conservet testamentum, dec. 35. n. 13. p. 103. & n. 41. & 42. p. 394.
- Omni in fideicommissaria substitutione etiam non continente vulgarem, caducatio medio gradu, remanet penes institutum ad favorem sequentis substituti, add. ad dec. 43. n. 3. p. 450.
- Limita primo, quando gradus intermedius est substitutus per vulgarem directam, addit. ad dec. 68. n. 14. p. 460.
- Limita secundo, quando substitutio est nominativa, facta certæ persone, ibidem n. 15.
- Ut substitutio dica ut nominativa facta, necesse est, ut fiat expresse nomine eius, cui substituitur, & verbis rogatoris, add. ad dec. 48. n. 1. p. 460.
- Et ad hunc effectum non sufficit verbum *postquam*, ibidem n. 17.
- Expresse nominis proprii non suppletur per dictiones relativas, add. ad dec. 48. n. 18. p. 460.
- Substitutio facta utrumque decessit non dicitur nominativa facta, add. ad dec. 68. n. 16. p. 460.
- Sicuti namque, si concepta sit per nomen appellativum, vel simul per nomen proprium, & appellativum, ibidem n. 20.
- Questio de substitutione nominativa facta habet locum, quando agitur de vulgaris contenta in compendiosa, add. ad dec. 68. n. 22. p. 460.
- Spurio*, & incapaci per fideicommissum substitui non potest, dec. 17. n. 1. p. 405. & ibi add. n. 1. p. 404.
- Substitutio facta per verbum quodcumque* trahitur ad fideicommissariam, licet concepta sit per verba directa civilia, dec. 25. n. 2. p. 104.
- Maxime si in testamento sit inserta clauſula codicillaris, dec. 25. n. 3. p. 104.
- Substitutio restricta* ad certum, & determinatum tempus mortis alicuius sine filius est mere vulgaris, nec in fideicommissariam convertitur, sed caducata remanet, si filius in conditione positi superveniat de tempore obitus instituti, add. ad decif. 102. n. 22. p. 697.
- Et solum fideicommissaria dicitur, quæ illis verbis sunt indefinita, indeterminate, & complexiva cuiusque temporis obitus filiorum sine filius, ibidem n. 23.
- Secus quando fideicommissum est restrictum ad certum, & determinatum tempus, seu casum, add. ad dec. 100. n. 34. p. 507.
- Quod procedit tam in contradiſtibus, quam in ultimis voluntatibus, ibidem n. 24.
- Et concurrente voluntate testatoris pro restrictione substitutionis ad certum, & determinatum tempus, tunc præsumptiones, & coniecturæ in contrarium non admittuntur, add. ad dec. 100. n. 36. p. 507.
- Substitutio dicitur restricta ad certum, & determinatum tempus, si testator usus sit dictis verbis restrictivis, & taxativis, & quæ sint, remittitur, ibidem n. 25.

Talis est dictio *vi*, quæ coarctat substitutionem ad tempus mortis, add. ad dec. 100. n. 38. p. 409.

Et appositio post mentionem mortis æquipollens ditionibus *tuæ*, & *ex casu*, add. ad dec. 100. n. 39. pag. 408.

Idem dictio de verbis *in tempo della loro morte*, ibidem n. 30.

Quod procedit, etiam deficient taxativæ tantum, duntaxat, add. ad dec. 100. n. 97. p. 608.

Quando ex contextu testamenti apparet, substitutionem non esse restrictam ad certum tempus, sed esse indefinitam, substitutus admittitur, siue gravatus decessat sine filiis, siue illi postea deficiant, ibidem n. 91.

Prima conjectura, quod testator noluerit restrictionem ad certum, & determinatum tempus oritur ex contemplatione agnationis, addit. ad decif. 100. n. 93. p. 603.

Limita, quando constaret testatorem voluisse restrictionem ad tempus mortis, ibidem n. 94.

Amplia limitationem, ut procedat, etiam si fuerit prohibita alienatio pro conservatione bonorum, in familia, add. ad dec. 100. n. 95. p. 608.

Maxime, si prohibitio alienationis sit relativa ad personas, & gradus supra expressos, ibidem n. 96.

Secunda conjectura, substitutus ex digressu ad plures substitutionum gradus, addit. ad decif. 100. n. 97. pag. 603.

Limita, quando omnes substitutiones pendant a conditione negativa obitus vocati sine filiis, ibidem num. 98.

Tertia conjectura est perpetuitas a testatore volita, quæ tamen debet esse expressa, nec sufficit, quod resalutur ex verbis collectivis, addit. ad decif. 100. n. 99. & 104. p. 603.

Etiam verba perpetuitatem denotantia in fine posita sunt, quia ad omnia in testamento contenta referuntur, ibidem n. 100.

Item quando adiunt verba tradum futuri temporis denotantia, ut verbum *deservire*, & similia, addit. ad dec. 100. n. 102. & 103. p. 608.

Item verbum *alinde*, ibidem n. 104.

Verba collectiva non operantur, ut substitutio determinata indeterminata evadat, nec quod substitutio vulgaris efficiatur fideicommissaria, add. ad dec. 100. n. 105. p. 603.

Limita, quando verba *deserventes*, *liam*, vel simile esset iudicium cum aliis verbis, & circumstantiis tradum successuum, & perpetuitatem denotantibus, ibidem n. 106. p. 609.

Quarta conjectura eruitur ex realitate fideicommissi, si, quæ suum operatur effectum, quoties pariter conditio, sub qua fuit fideicommissum ordinatum, add. ad dec. 100. n. 107. p. 609.

Quinta elicitur conjectura ex quo testator usus sit verbis præferentibus indeterminatam vocationem, & postea addiderit alia in enumerationem præcedentis per necesse restrictionem ad tempus mortis non inducentia, nam pro conciliantem censetur stare famulativæ, addit. ad decif. 100. n. 108. pag. 609.

Maxime si priora verba sint præmialia, & complexiva contentorum in sequenti dispositiva, nam tunc verba præmialia totam dispositionem informant, & ab eis dispositiva declaratur, ibidem num. 109.

Vocatus agnatus in prima substitutione indeterminata, & per fideicommissum, eodem modo intelligitur vocati cognati in sequenti substitutione, add. ad dec. 100. n. 110. p. 609.

Maxime si testator gravavit personas proximiores, & magis dilectas, nam censetur voluisse gravare remotiores, & minus dilectas, ibidem n. 111.

Argumentum, quod verba in una parte testamenti indeterminata accepta, debeant accipi etiam in alia, non procedit, quando adhibet diversitas verborum, immo argumentum retorquetur, add. ad dec. 100. n. 113. p. 609.

Item quando adhibet diversitas rationis, ibid. n. 116.

Sexta conjectura est, quando testator adhibuit verba indefinita, & indeterminata, nam tunc præsumendum est omne tempus comprehendere voluisse, add. ad dec. 100. n. 117. p. 610.

Huiusmodi sunt si filii testatoris non viverent, ibid. num. 118.

Non obstante, quod addit dictio *tunc*, quando illa non fuit appositæ ad limitandam dispositionem ad tempus mortis, sed ad alium finem, & effectum, add. ad dec. 100. n. 119. pag. 610.

Item procedit dicta conjectura, si adiunt verba *suos repræsentat*, non *adest*, vel *superest*, addit. ad dec. 100. n. 120. p. 610.

Item verba *si nullus fuerit*, ibidem n. 121.

Item verbum *non extantibus*, ibidem n. 122.

Item verbum *deficientibus*, add. ad dec. 100. n. 123. pag. 610.

Maxime si non adfuit ditiones taxativæ, & limitativæ, ibidem n. 124.

Item si verbum *deficientibus*, addit. ad decif. 100. n. 125. p. 610.

Septima conjectura deducitur, si donator se declarasset non intellexisse se restringere ad tempus mortis, sed comprehendere omnem casum deficientiæ quocunque modo, add. ad dec. 100. n. 126. p. 610.

Eoque magis procedit dicta conjectura, si præcesserit promissio de donando, & declaratio facta fuisset in successiva donatione, & de ratione, ibidem n. 127.

Octava conjectura est observantia subsequenda, ibidem n. 130.

Alia ad theoricam *Sacris*, in *l. solemn* remissive, addit. ad dec. 100. n. 131. p. 610.

Prima directæ regulariter ad fideicommissum adaptari non possunt, dec. 100. n. 131. p. 610.

Verba *ordine successivo*, & *quandocunque* deficientibus conveniunt magis fideicommissariæ, quam vulgari, dec. 100. n. 132. p. 610.

Amplia, licet descendentes per verba directæ sint honorati, ibidem n. 133.

Verba *successores illis* in fideicommissaria substitutione important, ut quilibet, in cuius persona purificata est conditio, censetur gravatus partem suam restituere, dec. 100. n. 134. p. 610.

Vulgaris ex clausula codicillaris, & verbis tradum successuum importantibus transit in fideicommissariam, add. ad dec. 100. n. 135. p. 610.

Evadit fideicommissaria, si facta est post aditam hereditatem, add. ad dec. 100. n. 136. p. 610.

Cætera, vide in verb. *substitutio vulgaris*.

Vocatio plurium, quando censetur facta per vulgarem, vel per fideicommissariam, add. ad dec. 100. n. 137. pag. 610.

SUBSTITUTIO pupillariorum.

Condicio si sine liberis est necessaria respectu vulgaris comprehensionis in pupillari, dec. 100. n. 141. p. 596.

Contenta etiam tacitam vulgarem, decif. 100. n. 43. pag. 590.

Quæ tacita vulgaris exspirat adventu pubertatis, si concepta fuit cum expressione certis temporis, scilicet contra, ibidem n. 44.

Extraneæ, & in re certa fieri non potest, decif. 100. n. 84. p. 590.

Facta filio, si decesserit infra decimum annum, non habet locum, si decesserit post decimum, & intra decimum quantum, addit. ad decif. 100. n. 31. pag. 588.

Facta filio impuberibus in alterum duntaxat casum, intelligitur in utroque facta, dec. 100. n. 142. p. 597.

Facta a patre est testamentum filii, decif. 100. n. 31. pag. 588.

Et per ipsam non succeditur testatori, sed pupillo, dec. 100. n. 4. p. 464.

Et trahitur ad bona undecunque quæsitæ, ib. n. 5.

Et facit cessare omnem successuum ad intestatum, dec. 100. n. 6. p. 464.

Fateri si duobus filiis impuberibus, uni vulgariter, alteri pupillariter tantum substituit, tunc una substitutio non comprehenditur sub alia, & de ratione, dec. 100. n. 143. p. 589.

Et si quis velit contrarium probare, septem testes inducere debet, ibidem n. 144.

Sponsus potest substitui pupillariter filio legitimo, add. ad dec. 100. n. 145. p. 404.

Intelligit ad effectum succedendi in bonis propriis ipsius pupilli, non autem in bonis provenientibus a patre. ibidem n. 14.

Statutum de successione ab intestato non habet locum in successione pupilli, cui facta sit pupillaris substitutio, dec. 70. n. 1. p. 454.

Tacita pupillaris constitutio in vulgari, dec. 64. n. 1. pag. 443.

Non ex proprietate verborum, sed ex legis interpretatione fundata in verisimili mente testatoris, dec. 59. n. 37. p. 433.

Tacita pupillaris cessat ob matris existentiam, dec. 64. n. 1. p. 443.

Maxime si tantum dictionibus *tunc*, & *ex casu*, dec. 64. n. 3. p. 443.

Limita, si tacite pupillari substituti sint filii testatoris, dec. 64. n. 4. p. 443.

Amplia limitationem in filios etiam ex parte patris tantum consumit, ibidem n. 5.

Et de ratione. ibidem n. 6. 7. & 11. p. 444.

Dicitur *tunc*, & *ex casu* potius extremam notat, quam exclusionem inducit, nisi sit adiecta aliqua taxativa, dec. 64. n. 8. p. 444.

Existentia matris non excludit tacitam pupillarem, quando excluditur personæ magis testatori dilectæ, dec. 64. n. 9. p. 444.

Amplia, ut nec matri debeatur legitima, dec. 64. n. 10. p. 444.

Præferunt si sit relicta usufructuaria, & de ratione, dec. 64. n. 11. p. 444.

Tacita pupillari, quando excluditur ab existentia matris, remissive, add. ad dec. 64. n. 1. p. 443.

SUBSTITUTIO reciproca.

Concepta per verba distributiva si *unus*, si *alter*, si *aliqui sine liberis desinunt*, an inter plures substitutor inducat solam gravamen to primo moriente, ita ut bona remaneant libera apud superlium, vel gravamen reitretur in alios, resoluta singularitate in pluralitatem, addit. ad dec. 53. n. 3. p. 438.

Opinionem pro expiratione gravaminis indistincte tenet *Perregrin.*, ibidem n. 1.

Quæ tamen opinio recipienda est cum distinctione, scilicet aut testator quovis tantum indistinctus usus est hac substitutendi formula, & procedit opinio *Perregrin.*, aut agitur de dispositione generali cum pluribus personarum ordinibus, seu generibus, & tunc gravamen usque ad ultimum exiit repetitum, add. ad dec. 53. n. 3. p. 438.

Maxime quando testator antequam distributive sit loquutus, adhibuit verba generalia, & indefinita si *omnes*, & de ratione, ibidem n. 4.

Conjectura pro transiitione fideicommissi conditionalis ad positum in conditione oritur ex reciproca, inter primos institutos, addit. ad dec. 53. n. 6. r. pag. 413.

De conclusuris ad inducendum reciprocum, & requiritur l. *Titia Sejo* §. *si liberis ff. de leg. 2.* add. ad dec. 30. n. 3. p. 323.

Et de aliis conclusuris contra reciprocum, remissive, add. ad dec. 30. n. 4. p. 323.

Vide infra vers. *Inducitur*, & vers. *Lianaris*.

Conditio si sine liberis ex l. cum avus ff. de condit. & demonst. continetur in reciproca facta inter filios testatoris, dec. 76. n. 1. p. 475.

Cæticia vide in verb. *Conditio si sine filiis testatoris*.

Facta de liberis linea idem sonat, ac post mortem omnium pro verificatione primi requirit l. *Titia Sejo*, dec. 31. n. 13. p. 334.

Item facta per verba indefinita dicitur in tota hereditate pro verificatione aliterius requirit l. *Titia Sejo*, ibidem n. 13.

Fideicommissum reciprocum non inducitur ex prohibitione alienationis inter coheredes ordinata, & de ratione, dec. 31. n. 30. p. 343.

Inducitur ex prohibitione in solidum facta omnibus heredibus, addita præfinitione clausula, quia voluit hoc perpetuo esse in dictis ejus heredibus, dec. 48. n. 10. p. 347.

Et ex privatione in casu contraventionis, ibidem. num. 21.

Item ex desiderio conservandi æmulationem, & verbis tractum temporis importantibus, quæ multum valent ad inducendum reciprocum fideicommissum dec. 48. n. 43. p. 347.

Item ex ratione conservande æqualitatis inter coheredum, ibidem n. 44.

Et facilius inducitur inter descendentes, & in una, eademque linea, & leviores coniecturæ admittuntur, add. ad dec. 48. n. 1. p. 340.

Sicuti leviores sufficiunt, quando non agitur de pluribus lineis a principio constitutis, sed de una linea ab uno stirpe derivata in plures ramos subdivisa, ibidem n. 1.

Urgentissima coniectura est, si testator voluit bona conservari integra inter institutos, & substitutos tamquam de eius familia, & agnatione, add. ad dec. 48. n. 4. p. 350.

Vel si innuitur amor perpetuus substituta, add. ad dec. 48. n. 5. p. 350.

Ut tacite inducatur trius requiritur, & quæ sint, dec. 31. n. 38. p. 364. & dec. 30. n. 71. pag. 337. & dec. 31. n. 4. p. 333. add. ad dec. 48. n. 20. p. 351.

An, & quando inducatur absque dictis requiritis, dec. 62. n. 10. p. 434.

Contra, quod absque illis tacita nunquam inducitur, ibidem n. 17.

Item inducitur, quando alias bona non possent devenerit ad ultimum substitutum, dec. 31. n. 5. p. 333.

Item, ut evitetur inæqualitas, dec. 31. n. 6. p. 333. & n. 6. p. 334.

Et quando in defectum linearum substituta est femina ultimo morienti, dec. 71. n. 10. p. 336.

Item quando alias frequenter absurdum, quod quia constituitur sine honore, ibidem n. 11.

Et ex coniecturis, dec. 31. n. 13. pag. 334.

Et ex quibus coniecturis inducitur, & ex quibus excludatur, remissive, add. ad dec. 31. n. 1. pag. 338.

Quandoque inducitur ex clausula codicillaris, dec. 59. n. 2. pag. 435. n. 13. pag. 336.

Item difficius inducitur inter transverales, dec. 31. n. 5. pag. 337.

Justa cum compendiosa fideicommissaria continet, & ex quibus verbis inducitur, dec. 33. n. 17. p. 335.

Linearis locum habet etiam inter transverales, hæntibus coniecturis, & voluntate testatoris, cui omnes regulæ cedunt, add. ad dec. 48. n. 4. pag. 350.

Sed ubi testator duas formavit lineas, coniecturæ esse debent plures, & urgentes, add. ad dec. 48. n. 7. p. 350.

Ita ut capiendi sit omnis interpretatio pro exclusionem reciprocæ linearis, ibidem n. 8.

Et quoties verificari possit in eadem linea, nunquam cessari valet index de linea ad lineam, add. ad dec. 48. n. 4. pag. 350.

Sufficiens coniectura non est substitutio filiorum, & descendentium mascululorum in imbutum, quæ una, eademque linea verificari possit, ibidem n. 10.

Nec perpetuo exclusio firmatur, add. ad dec. 48. n. 11. p. 350.

Sufficiens est, si pluribus heredibus instituitur perpetua prohibita fuerit hereditatis divisio, addit. ad dec. 48. n. 11. pag. 350.

Maxime si prohibita fuerit scissura hereditatis hæres in extraneos, sed etiam inter ipsos hæredes, ibidem n. 13.

Fortius si utraque linea ab uno, eodemque stirpe promanaret, add. ad dec. 48. n. 14. pag. 350.

Vel si plures lineæ a principio fuissent constitutæ, sed testator eas per modum usus considerasset relative ad ipsius fideicommissus agnationem, addit. ad dec. 48. n. 15. pag. 350.

Amplia hanc coniecturam procedere, si testator in ultima substitutione divisit totam suam hereditatem, nam hoc præsumptum est precedentem unionem, add. ad dec. 48. n. 15. pag. 350.

Item coniectura reciprocæ est, si post primos mascululos reciprocæ institutum iungitur, quod sic perpetuo servetur, ibidem n. 17.

Contra, quod reciprocæ facta inter primos, addito, quod ita servetur in descendentes arguit reciprocam discretive in quilibet linea, & non linearem, add. ad dec. 48. n. 18. pag. 350.

Concilia utraque opinionem, ut illa in casus con-

singula recipienda sūt, cui adduntur alix conjuncturae, et proportionales, add. ad dec. 48. n. 10. p. 350.
 Et in confectionem confidit ubi testator a principio plures efformavit lineas, opinio contra recipiendam linearem esse amplectenda, ibidem n. 10.
 Item alix conjuncturae recipiuntur tam a sola prohibitione alienationis, et transiunt perpetuas hereditatis injunctis per testatorem de defunctis ibi testator descendentes masculos pro conservacione bonorum in agnatione, add. ad dec. 48. n. 11. pag. 350.
 Intelligit, si adint divisiones perpetuas, et infinitatem denotantes, add. ad dec. 48. n. 12. pag. 350.
 Similiter, si adint circumstantiam diversam testatoris voluntatem denotantes, ibidem n. 13.
 Ut si testator a principio plures substituit, et cum bet columnello assignaverit portionem diviſam add. ad dec. 48. n. 14. pag. 350.
 Maxime si voram agnationis sūt accessorie, et dependenter, ibidem n. 15.
 Et contrarij procedunt, si testator declaraverit velle bona integra remanere in agnatione, et linea masculi n. 16. add. ad dec. 48. n. 16. pag. 351.
 Coniectura quoque recipitur, effi perpetuas volita a testatore cum agnatione add. plures gradus substitutio-um, ibidem n. 17.
 Contra in clausula in infinitum, aliquis similibus, quando agitur de subſtituenda possessione capta propria auctoritate a fideicommissario, addit. ad dec. 48. n. 18. pag. 351.
 Ad recipiendam linearem inducendum tria requiruntur ex textu in *L. Titia f. de f. f. de leg. 3. p. 100. p. 351.* et que ſunt, add. ad dec. 48. n. 19. p. 351.
 Sed etiam sine huiusmodi requisitis indicati potest, ibidem n. 31.
 Auctores tractantes de reciproca lineari, remittit, add. ad dec. 48. n. 21. pag. 351.
 Sicuti de reciproca inter descendentes, et in eademque linea, licet in plures columnellos divisa, ibidem n. 33.
 Et promissive de utraque reciproca tam in una, et eademque linea, quam in diversa, nempe de lineam add. lineam, add. ad dec. 48. n. 34. pag. 351.
 Non inducitur ex verbis *post mortem omnium* in substitutione adiectis, dec. 41. n. 37. pag. 161.
 Item non resultat interpositus in conditione, dec. 37. n. 19. p. 159.
 Etiam veritatem in defendendis testatoris, dec. 31. n. 3. pag. 139.
 Limita, ut n. 5. et seq.
 Item non admittitur pro habenda conſolidatione portionis inter duos primos heredes proprietarios, quando apparet, testatorem unumque singulariter, et ad partes dedisse substitutum, addit. ad dec. 48. n. 20. pag. 351.
 Ordinatio inter duos coheredes non extenditur ad eorum filios, dec. 10. n. 5. pag. 339.
 Intelligit, ut ibidem n. 13. pag. 334.
 Praefumitur facta inter filios impures, si eis substitutus sit extraneus, dec. 1. n. 17. pag. 7.
 Significatio literalis reciprocae effi, ut intelligatur tam adive, quam passive, dec. 3. n. 9. pag. 11.
 Et inter plures collectivae vocatos intelligitur tam adive, quam passive, dec. 3. n. 7. pag. 10.
 Et eum aliqua utilitate, dec. 3. n. 10. et 11. pag. 11.
 Substitutio, quae fit post mortem plurium, semper fit ab ultimo moriente, dec. 30. n. 66. pag. 331.
 Sed opinio non recipitur, ubi testator, add. 134.
 Item in hereditate facta conventus ex prohibitione trebellianica, dec. 11. n. 13. pag. 18.
 Non tamen ex ea oritur reciprocam fideicommissum, quando gravamen non est iniquum ultimo morienti, dec. 11. n. 15. pag. 18.
 Reciproca ab intestato ad exclusionem substituti censetur inter coheredes reservata etiam deficiente reciproca, dec. 1. n. 16. pag. 10.
 Sed haec opinio reprobat, ibidem n. 17.
 Vel ad summum procedit in substitutione directa, papulari, non autem fideicommissaria, dec. 11. n. 8. pag. 19.
 Vel in defendendis testatoris, non autem in transferendis autem fratribus, et de ratione, ibid. n. 19.
 Substitutio ad invicem dicitur reciproca substituti, dec. 31. n. 9. pag. 140.

Per diū. ditionem ad iuncum semper inducitur reciproca, dec. 30. n. 34. pag. 137.
Talis est, dec. 30. quando dicitur voluisse reciprocā, remittit, dec. 30. n. 22. pag. 136.
Textus in l. Titius §. si per legatū, de legat. 2. procedit tam in substitutione facta in omnibus, quam in re particulari, dec. 30. n. 32. pag. 139.
 Substitutio enim in tota hereditate, & in re particulari æquiparatur, ibidem n. 30.
 Contra, dec. 30. o. 76. pag. 131.
Verba & deficiente in autem idem important, quod *post mortem omnium*, & *aliam decedenti* ad effectum tacite reciproce, dec. 6. n. 16. pag. 436.
 Pars sunt substitutionem factam esse alimo decedenti expresse, vel interpretative, dec. 6. n. 17. p. 436.
Verbum 3 proprietate recedi potest, quando non addit reciproca, alius fecus, dec. 30. n. 77. pag. 131.
Verbum ante reciprocos fideicommissum inducit, dec. 30. n. 31. pag. 137.
Verbum in fine in conditione inducitur ex reciproca, add. dec. 12. n. 16. pag. 167.
 Contra, quod reciproca voluit inter primos non operetur quoad alios non recipientes, ibidem n. 17. pag. 165.
 Immo quod sit coniectura non vocationis, & quomodo argumentum retorquetur, addit. ad dec. 12. n. 18. pag. 168.
 Prima opinio est contra textum in *l. heredes mei f. cum ita §. ad trebellian.* in quo adert reciproca inter primos, add. ad dec. 12. n. 19. pag. 168.
 Proceedit, quando est unita aliis coniecturis effectibus, & convincentibus, fecus si inefficacibus, & minus validis, add. dec. 12. n. 30. pag. 168.
 Item procedit, quando quæritur inter defendentes, fecus inter amicos/versales, ibidem n. 31.
 Item, fecus si deficiente uno ex filijs sine filijs, necum substitutus fuerit alter, fed etiam filius filii, & de ratione, add. ad dec. 12. n. 27. pag. 168.

SUBSTITUTIO vulgaris.

Aditio pro repudiationem, vulgarem substitutionem, non excludit, dec. 59. n. 33. pag. 199.
Amplia etiam infinitus adierit, & aduersus additionem fuerit restitutus, ibidem n. 34.
 Nam per repudiationem ab instituto casum delatum, substituto, amplius ab eo auferri nequit per revocationem repudiationis, dec. 59. n. 33. pag. 199.
Casus superueniente herediti, & repudiationis continetur in substitutione vulgari casus in causa praesentientis testatoris, in viui testis, & per interpretatorem, dec. 59. n. 42. pag. 197. & n. 19. pag. 198.
 Et concepta in uno casu trahitur ad casum similem, dec. 100. n. 61. & 65. pag. 591.
 Et ideo facta in casu, quo nulli masculi repenitur trahitur ad casum, quo liberi non nascantur, decif. 100. n. 53. pag. 591.
 Item concepta in casu non natiuitatis, & mortis, comprehendit casum, quo liberi non nascantur, decif. 100. n. 64. pag. 591.
Amplia, ut non interit, & nisi vulgaris expressa, vel in comprehensio, est necessaria, dec. 100. n. 66. pag. 596.
Amplia, secundo, etiam conditio adnexa secundo, vel ultoriori instituto repugnet, decif. 100. n. 67. pag. 596.
 Item trahitur ad casum contrarium, dec. 100. n. 76. pag. 596.
 Vide infra verb. *Extensio*.
Compendiosa omnes substitutiones continet, & signatur vulgarem, & quae aditam hereditatem exprimit, induit natura fideicommissariae, add. ad decif. 66. n. 413.
 Non excedit fideicommissaria, sed remanet vulgaris, si adiecta sint verba prima de masculis, *deinde de feminis*, ibidem n. 1. pag. 413.
 Quoties de substitutione nominatum masculum non habet locum, quando agitur de vulgari comenta in compendiosa, add. ad dec. 68. n. 11. pag. 450.
Compendiosa, quoadquod inducitur in clausula codicillari, sicut de reciprocos, fecus autem vulgaris, decif. 99. n. 13. pag. 581.
Compendiosa substitutio, si definit verba tradum temporis imponit.

- importantia, intelliguntur vocati per vulgarem, non per fideicommissariam, dec. 68. n. 5. pag. 456. & n. 19. pag. 458.
- Ampla** etiam addit verba *primo masculi, deinde feminae* denotantia ordinem successuum, dec. 68. n. 6. pag. 457.
- Contra**, quod verba praedicta aequivalentur verbis *post mortem masculinam*, & tractum temporis importent, dec. 68. n. 5. pag. 457.
- Sed prima opinio verior, dec. 68. n. 8. & n. 14. p. 458.
- Causae** si sine liberis est necessaria respectu vulgaris comprehensio in pupillari, dec. 100. n. 61. p. 106.
- Natura vulgaris** in compendiofa continet non immutatur, si primo substituto fuit apposta conditio, dec. 100. n. 68. pag. 106.
- Substitutio facta** sub conditione *si filii non sint*, dicitur vulgaris respectu filiorum, quia casum impotentiae complectitur, ibidem n. 69.
- Substitutio** sub conditione *si filii filii* dicitur compendiofa, quae vulgarem continet, dec. 5. n. 13. p. 17.
- Defensio** substitutio intelligitur facta per fideicommissum, addit. ad dec. 50. n. 1. pag. 366.
- Contra**, quod immo intelligitur facta per simplicitatem vulgarem, ibidem n. 2.
- Hac secunda opinio** est tenenda pro regula, add. ad dec. 50. n. 3. pag. 366.
- Limitatur** haec regula, si testator usus fuerit verbis denotantibus tractum successuum, ibidem n. 4.
- Huiusmodi autem verba debent respicere personas ipsorum descendendum, alias non recedunt a regula, add. ad dec. 50. n. 3. pag. 367.
- Non est** tamen necesse, quod dicta verba legantur in ipsa substitutione descendendum, ibidem n. 6.
- Cetera vide** in verb. *Substitutio fideicommissaria* verb. *Defensio*, & infra in verb. *Pecunia*.
- Diffusa & dispersa** compendiosa continet etiam vulgarem, dec. 8. n. 23. pag. 34.
- Diffusio** si sine filiis decessit compendiofa continet vulgarem, & interpretari debet etiam de fideicommissaria, dec. 11. n. 16. pag. 161.
- Expirat** per aditionem factam ab instituto, dec. 1. n. 31. & seq. pag. 4. dec. 30. n. 31. pag. 109. dec. 50. n. 1. pag. 365. dec. 68. n. 3. pag. 417. dec. 60. n. 3. p. 581.
- fecus fideicommissaria**, dec. 68. n. 3. pag. 417.
- Limita** primo regulam non procedere, quando substitutio est facta post aditam hereditatem, tunc enim verba obliquantur, ut valeat iure fideicommissi, dec. 50. n. 4. pag. 365.
- Limita** secundo, quando adest clausula codicillaris concepta per verba de futuro, ibidem n. 5.
- Limita** tertio, cum adiunt verba tractum temporis importantis, dec. 50. n. 6. pag. 365.
- Expressa** multo magis operatur id, quod operatur tacita contenta in compendiofa, dec. 38. n. 50. pag. 100.
- Extensio** in substitutione vulgaris ad casum incapacitatis addititur, quando alias testamentum effectum habere non posset, add. ad dec. 16. n. 13. pag. 401.
- Limita**, quando adest dictio *tunc, & eo casu*, quae operatur, ut substitutio, quae de sui natura trahi potest de casu ad casum, restringatur solum ad id, quod specificè fuit expressum, omnemque impedit extensionem, ibidem n. 34.
- Extensio** quare addititur in vulgari, dec. 39. n. 43. p. 301.
- Et inest** de illius natura, ibidem n. 45.
- Potissimum** vero scienda est, quando constat de exclusiva voluntate testatoris habendi heredem ex testamento, dec. 39. n. 47. pag. 301.
- Extenditur** de casu ad casum, & de tempore ad tempus, dec. 38. n. 57. pag. 100.
- Declarat** primo regulam procedere, quando tempus est certum, fecus si incertum, quale est tempus mortis testatoris, ibidem n. 38.
- Testator** se restringens ad certum tempus, post illud censetur prohibere, dec. 38. n. 50. pag. 100.
- Quando** tempus certum non est expressum, potius consideratur casus, quam tempus, ibidem n. 40.
- Et si** potius locum habet regula de extensione de casu ad casum, quam de non extensione de tempore ad tempus, dec. 38. n. 41. pag. 100.
- Alias** enim substitutio nunquam traheretur de casu ad casum, cum semper fiat sub conditione habente in se tempus sive principaliter, sive secundario, ibidem n. 42.

- Declarat** secundo regulam, quod substitutio vulgaris extendatur de casu ad casum, non de tempore ad tempus, non procedere, quando tempus expressum est de natura substitutionis, & inest, etiam non. effect expressum, & de ratione, dec. 38. n. 37. & seq. pag. 101.
- Item** substitutio vulgaris continet in se caput impotentiae, & voluntatis, dec. 18. n. 13. pag. 101.
- Præsumptum** est, si institutus iure testatoris decessit, ibidem n. 15.
- Declarat** tertio regulam praedictam super extensione vulgaris de casu ad casum, & non de tempore ad tempus, fundari in praesumpta voluntate testatoris, dec. 38. n. 59. pag. 101. & de ratione, ibidem n. 58.
- Ideo** cessat regula praedicta in casibus, in quibus praesumpta testatoris voluntas non resistitur, dec. 38. n. 50. pag. 101.
- Item** facta in casu, quo institutus testatoris praedecedit, extenditur ad casum, quo supervivit, & hereditatem repedit, add. ad dec. 38. n. 1. pag. 101.
- Item** facta in uno casu particulari impotentiae, vel voluntatis tacite comprehendit omnes alios casus, licet non expressos, add. ad dec. 16. n. 11. pag. 95. dec. 38. n. 10. & n. 11. pag. 101. & n. 15. pag. 100.
- Ampla**, siue agatur de vulgari facta in hereditate, universali, dec. 15. n. 1. pag. 96.
- Sive** de illa facta in fideicommissis, & legatis, ibidem num. 14.
- Item** facta in casu mortis sine liberis extenditur etiam ad casum non natiuitatis, dec. 4. n. 5. & de ratione, ibidem n. 6. pag. 14. & ibi add. remissive n. 11. pag. 15.
- Limita** quando testator cogitavit de casu non natiuitatis, & tamen in eo non disposuit, dec. 4. num. 7. pag. 14.
- Ampla** limitationem procedere, etiam cogitavit tantum in genere, dec. 4. n. 15. pag. 14.
- Cogitatio** casus non natiuitatis filiorum unde refutetur, dec. 4. n. 5. pag. 14.
- Scientia**, voluntas, consensus, & cogitatio in genere sufficit in omni materia, dec. 4. n. 17. pag. 15.
- Ex** cogitatione non agitur in masculinum non potest inferri ad illam femininum, dec. 4. n. 18. p. 15.
- Maxime** in separata substitutione, ibidem n. 19.
- Contra**, ibidem n. 20. pag. 15.
- Et vide** infra verb. *Non extenditur*.
- Favorabilis** est, cum conservet testamentum, fideicommissaria autem odiosa, cum continet onus, dec. 39. n. 11. pag. 103. & n. 41. & 64. pag. 101.
- Fideicommissaria** excluditur ex verbis solum vulgarem, repositis, & de ratione, dec. 30. n. 7. p. 184.
- Fideicommissaria** credit si facta est post aditam hereditatem, add. ad dec. 99. n. 1. pag. 187.
- Fieri** potest per verba *habeat*, sicut per verbum *institui*, dec. 38. n. 34. pag. 100.
- In dubio** substitutio censenda est vulgaris, dec. 99. n. 19. pag. 185.
- In legatis** substitui potest expresse per vulgarem, & per fideicommissariam, dec. 100. n. 37. pag. 101.
- Quoniam** etiam per compendiosum resolvendum iuxta suam naturam, si legatum non agnoscitur in vulgarem, si vero agnoscitur in fideicommissarium, dec. 100. n. 31. pag. 101.
- Quae** esset pars effectus, ac sola vulgaris, & fideicommissaria, dec. 100. n. 31. p. 101. & n. 37. p. 101.
- Locus** ut habeat, necesse est, ut institutus bares non sit, dec. 38. n. 4. pag. 103.
- Non extenditur** de casu ad casum, nisi quando testator non potuit providere, dec. 16. n. 13. pag. 100.
- Nec** concepta in uno casu extenditur ad fideicommissarium, dec. 16. n. 13. & 10. pag. 100.
- Item** non extenditur de tempore ad tempus, add. ad dec. 16. n. 10. pag. 107.
- Limita** in tempore iactio, & sic vulgaris in pupillari non cessat adveniente pubertate, add. ad dec. 16. n. 41. pag. 103.
- Contra**, quod vulgaris tacita in pupillari expressa, contenta finitius oneratur, non minus, ac ipsa pupillaris, add. ad dec. 16. n. 41. pag. 103.
- Declarat**, ut prima opinio procedat in pupillari simpliciter, & absque ulla temporis praesumptione, & exemplifica, ut ibi add. ad dec. 16. n. 43. p. 103.
- Altera** in pupillari restricta ad tempus pubertatis, & extem.

exemplifica pariter, ut ibidem add. ad dec. 16. n. 45. pag. 90.

Contrarium etiam hoc casu sentientes referuntur, add. ad dec. 16. n. 44. pag. 90.

Quomodo conciliantur, remissive, add. ad dec. 16. n. 46. pag. 90.

Item non expirat vulgaris in pupillari contenta, si pupillari protracta sit usque ad vigesimum annum, vel aliud majus tempus ultra pupillarem ætatem, add. ad dec. 16. n. 47. pag. 90.

Item non extenditur de persona ad personam, add. ad dec. 16. n. 48. pag. 90.

Et vide supra in verb. *Exspirat*.

Ordo successivus intelligitur per vulgarem, si clausula *ordine successivo* ab aliis circumstantiis disjuncta sit, add. ad dec. 35. n. 13. pag. 182.

Regulariter intelligitur demandatus per vulgarem, dec. 60. n. 2. pag. 584.

Maxime si testator usus sit verbis directis, ibid. n. 4.

Plurimæ in substitutione vulgari non resolvitur in singularitates, sicut in fideicommissaria, add. ad dec. 11. n. 6. 7. & 8. pag. 62.

Ratio differentie consistit in jure accedendi, quod non datur in secunda substitutionis specie, & non emittitur subalternum in prima, & de aliis rationibus, remissive, ibidem n. 10. & 11.

Maxime quia vulgaris facta pluribus dicitur facta toti gradui, & in defectum illorum plurium, add. ad dec. 11. n. 11. pag. 62.

Limita, ut detur substitutio etiam in vulgari, si plures descendentes substituti fuerint pluribus personis, sicut si dubius, vel plurius unus substitutus sit, add. ad dec. 11. n. 12. pag. 62.

Item limita, quando nimis directus, & minus honoratus consequeretur plus magis dilecto, & magis honorato, ibidem n. 11.

Vcl aliter constituitur, talem fuisse mentem testatoris, add. ad dec. 11. n. 14. pag. 62.

Qualiter hæreditas, & acquisitio in antecedenti gradu requisita opponitur substitutioni per vulgarem, add. ad dec. 100. n. 44. pag. 609.

Sed quando hoc procedat, & ex quibus verbis non dicatur voluit hæreditas aditio, & acquisitio in gradu præcedenti, remissive, ibidem n. 45.

Satisfactio censetur directa, ubi testator usus fuit finalis verbis communibus, & directis, & de ratione, dec. 1. n. 15. pag. 4.

Restricta ad certum, & determinatum tempus mortis alicujus sine filijs cū more vulgaris, nec in fideicommissaria convertitur, sed caduca remanet, si filij in conditione positi supererexerint de tempore obitus instituti, add. ad dec. 100. n. 82. pag. 609.

Et solum fideicommissaria dicitur, quoties illius verba sunt indefinita, indeterminata, & complexiva, cujuscumque temporis obitus filiorum sine filijs, ibidem n. 83.

Secus quando fideicommissarius se restringit ad certum, & determinatum tempus, add. ad dec. 100. n. 84. pag. 609.

Quod procedit tam in contradiis, quam in ultimis voluntatibus, add. ad dec. 100. n. 85. pag. 609.

Et concurrere voluntas testatoris pro substitutione, substitutionis ad certum, & determinatum tempus, tunc præsumptio, & coniectura in contrarium non admittuntur, add. ad dec. 100. n. 86. p. 609.

Substitutio autem dicitur restricta ad certum, & determinatum tempus, si testator usus sit dictis verbis restrictivis, & taxativis, & que sunt remissive, add. ad dec. 100. n. 87. pag. 609.

Talis est dictio *et*, que coarctat substitutionem ad tempus mortis, ibidem n. 88.

Et apposita post mentionem mortis acquiritur dictio *et*, *et* *et* *et*, add. ad dec. 100. n. 89. p. 608.

Quod procedit, etiam si dicantur dictiones taxativæ tantum, *dantur*, add. ad dec. 100. n. 91. p. 608.

Substitutio alicujus, & filiorum intelligitur per vulgarem, & primo admisso expirat, dec. 73. n. 1. p. 439.

Substitutio spurio sub conditione *si sine filijs* succedit per vulgarem, add. ad dec. 1. n. 43. pag. 4.

Item substitutus persona in capite succedendi succedit ex vulgari, non autem ex fideicommissaria substitutione, add. ad dec. 57. n. 10. pag. 474.

Vulgariter substitutus in casu impotentis, an censetur etiam substitutus in casu voluntatis, dec. 37. n. 2. pag. 184.

Stante ratione conservandi bona in familia importante compendiosum, in qua vulgaris inest, eo magis substitutus in casu natiuitatis, & mortis censetur substitutus in casu non natiuitatis, dec. 37. n. 36. & 37. pag. 84.

Tacito pupillari constituitur in vulgari, dec. 64. n. 1. pag. 443.

Non tamen ex proprietate verborum, sed ex legis interpretatione fundata in verisimilitudine testatoris, dec. 53. n. 37. pag. 581.

Si pater duobus filijs impubesibus uni vulgariter, alteri pupillariter tantum substituit, tunc una substitutio non comprehenditur sub altera, ibid. n. 38.

Et si quis velit contrarium probare, septem rationes inducere debet, dec. 53. n. 50. pag. 583.

Talis præsumitur in una parte testamenti, qualis in alia, dec. 45. n. 18. pag. 346.

Testator quando alteri filio impuberi vulgariter, alteri pupillariter substituit, in neutro subintelligitur tacita substitutio, & de ratione, dec. 4. n. 14. p. 14.

In substitutione vulgari censetur potius accipere ad effectum, quam ad modum, dec. 38. n. 6. pag. 187. & n. 68. pag. 191.

Teste duo sufficient ad declarandum voluntatem testatoris, quod sub expressa vulgari non intellexit comprehendere pupillarem, dec. 53. n. 50. p. 581.

Transit in fideicommissariam quando ad ea clausula colligatur, & verba tractum temporis importantia, add. ad dec. 1. n. 44. pag. 5.

Verba quando non conveniunt fideicommissum, dispositio non est de eo interpretanda, dec. 1. n. 18. pag. 4.

Verba directa regulariter ad fideicommissum adaptari non possunt, dec. 1. n. 18. pag. 5.

Propt sunt verba *heredes facio*, & verbum *instituo*, ibidem n. 13.

Item verbum *heredes*, maxime addito verbo *univeris*, solit, dec. 1. n. 24. & 16. pag. 5.

Verba *heredes facio*, & *quandocumque defuerint* conveniunt magis fideicommissaria, quam vulgari, dec. 35. n. 4. pag. 180.

Amplia licet descendentes per verba directa sint honorati, dec. 34. n. 5. pag. 180.

Verba *præfunda*, sive *præfundum* sciunt conditionem, & idem sonant, ac verbum *promittitur*, dec. 38. n. 18. pag. 180.

Et per ista censetur facta substitutio vulgaris in casu impotentis, dec. 38. n. 19. pag. 180.

Et exprimitur tantum casus, & tempus substitutionis, ibidem n. 20.

Non restringitur substitutionem sicut verba *si me vivo heredes morantur*, dec. 38. n. 11. pag. 180.

Verba *me vivo* non possunt adaptari ad tempus, & casum post mortem testatoris, dec. 38. n. 11. p. 180.

Secus verba *præfunda*, & que possunt adaptari ad præcedentiam unius ex hæreditibus institutus post mortem testatoris, sed ante aditam hæreditatem, ibidem n. 22.

Verbum *præfundi* habet eandem vim, ac verba *si me vivo* testatore decesserit, dec. 38. n. 24. & 25. pag. 180.

Verbum *instituit* relatum ad filios importat primum gradum, relatum ad nepotes importat secundum gradum vulgaris, dec. 38. n. 33. pag. 180.

Verba *de pot. et* in materia fideicommissi inducunt vulgarem substitutionem, dec. 48. n. 11. pag. 345.

Limita, ut ibidem n. 19.

Contrarie autoritates declarantur, dec. 48. n. 37. pag. 346.

Verba *et si propria heredi nominis* denotant directam, & excludunt fideicommissariam, & de ratione, dec. 1. n. 20. pag. 4.

Verba *per rem tractum* temporis successivum denotant, & inducunt fideicommissum, dec. 1. n. 33. pag. 4.

Contra, ibidem n. 34. & 35.

Distingue, ut non importent fideicommissariam, quando juncta sunt verba directis, sicut si obliquis, add. ad dec. 1. n. 45. & 40. pag. 5.

1. et probatur *heredes*, resp. 46. & 57. in primo casu con-

contrarium sentiens, addit. ad dec. 1. n. 10. pag. 1.
 Amplia etiam in verbis directis, quae obliquantur,
 quando concurrunt alia verba tractum successivum,
 & plurium temporum continuationem importantia,
 add. ad dec. 1. n. 46. pag. 5.
 Et in quibus differat dictio *post* ex a dictionibus *primo*,
 vel *deinde*, add. ad dec. 1. n. 47. pag. 5.
 Item a verbis *ex via funus*, ibidem n. 48.
 Vocatus filii per vulgarem est conjunctus, quod etiam ne-
 potes in eadem periodo per vulgarem sicut vocati,
 dec. 99. n. 10. pag. 184.
 Item defunctus elausus, vel verborum tractum tempo-
 rum importans, ibidem n. 11.
 Item quando collata non est in tempore mortis, nec
 cum temporis enumeratione, dec. 99. n. 12. p. 184.
 Vocatio plurium quando censetur facta per vulga-
 rem, vel per fideicommissariam, remissive, addit.
 ad dec. 99. n. 1. p. 187.
 Facta primo de masculis, deinde de feminis est sub-
 stitutum vulgare, add. ad dec. 1. n. 47. p. 4.
 Filiorum, & nepotum regulariter est vulgare, ibi-
 dem n. 42.
 Parari collectivae deficientibus verbis tractum successi-
 vum importans intelligitur vocati per vulga-
 rem, add. ad dec. 36. n. 1. p. 181.
 Solut tractum impliciter verbis *defunctum* absque
 aliis clausulis tractum successivum importans non
 sufficit pro fideicommissaria, add. ad dec. 36.
 n. 9. p. 182.
 Maxime si per modum adjectivi junctum sit alteri
 verbo procedenti appellativo, & non sit per mo-
 dum substantivi, ibidem n. 10.
 Distingue an sit intermedia copula *et*, an non, ut
 primo casu sit loco substantivi, secundo vero sit
 loco adjectivi, add. ad dec. 36. n. 11. p. 181.
 Alia vide supra in verbis *Defunctum*, & in verbis
Substitutis fideicommissis verbis *Defunctum*.
 Vocatus in testamento duobus generibus personarum,
 primo uno, deinde alio, si primum ex eo succe-
 dat, intelligitur succedere per vulgarem, & aliud
 perpetuo excluditur, dec. 68. n. 12. p. 437.

SUBSTITUTIO vulgaris anomala.

Auctores de vulgari anomala tractantes recensentur,
 add. ad dec. 100. n. 1. p. 607.
Caducato medio gradu substitutionis subintrat sequens
 per vulgarem anomalam, juxta theoriam Bartoli,
 in l. *quando* 68. n. 10. ff. de *acquirend. hered.*
 add. ad dec. 68. n. 1. p. 439. dec. 100. n. 29 & 33.
 p. 194. & ibi add. n. 1. p. 603.
 Limita quando adest in contrarium tacita, vel ex-
 pressa voluntas testatoris, addit. ad dec. 68. n. 4.
 pag. 419.
 Item quando non corrumpitur tota praecedens
 substitutio, sed deficientibus aliquibus vocatis alii
 superscissent, qui in portione eadocata per ius aere-
 sciendi succederent, ibidem n. 5.
 Item limita, quando subsequens substitutio esset fa-
 cta immediate etiam primo, tunc enim subsequens
 subditus ex propria vocatione succedit, nec
 indiget subingressione in locum gradus eadocati,
 add. ad dec. 68. n. 6. p. 439.
 Item limita, quando non consistat de vocatione
 gradus eadocati, ibidem n. 7.
 Vel quando de eius vocatione non consistat certi-
 tudinaliter, add. ad dec. 68. n. 8. p. 439.
 Fortius si consistat de exclusione, ibidem n. 9.
 Item limita in substitutione ordinata in cocontracta,
 add. ad dec. 68. n. 10. p. 439.
 Item, si cum educatione gradus deficeret etiam
 conditio voluntaria ejusdem gravamini apposita,
 ibidem, add. ad dec. 68. n. 11. p. 439.
 Declara, ut ibidem n. 12.
 Subdeclara, ut ibidem n. 13.
 Item limita, quando ultra educationem gradus in-
 termediis committitur etiam defunctus conditionis, sub
 qua sequens in gradu subditus, addit. ad
 dec. 100. n. 1. p. 603.
 Quando, & quomodo procedat dicta limitatio, re-
 missive, ibidem n. 3.
 Substitutionis educatio non operatur, quod cadu-

etur etiam conditio, add. ad dec. 100. n. 4. p. 603.
 Conditione deficiente substitutio habetur, ac si facta
 non fuisset, ibidem n. 1.
 Amplia dictam ultimam limitationem procedere om-
 nino quando praeter gradum intermedium educa-
 tionem deficit conditio adjecta primo instituto quo-
 ad primum substitutum, sed etiam de primo sub-
 stituto ad secundum, add. ad dec. 100. n. 6. p. 603.
 Substituta dictam limitationem non procedunt in
 conditione necessaria, & quae tacite locat, add.
 ad dec. 100. n. 7. p. 603.
 Item quando conditio sit demonstrativa, potius
 quam conditionaliter, & taxative, ibid. n. 8.
 Unde non sufficit dictio *post mortem*, *post eum*, &
 similes, cum de natura substitutionum sit, ut unus
 censetur vocatus post mortem alterius, add. ad
 dec. 100. n. 9. p. 603.
 Et contraria procedunt, quando tales dictiones foc-
 runt appositae per viam conditionis, vel quando
 sequentes substitutiones fuerunt subordinatae ad
 primam, add. ad dec. 100. n. 10. p. 603.
 Quid cum adjecta est dictio *si supervenerit*, remissive,
 ibidem n. 11.
 Item non sufficit verba *postquam hereditas ad a-*
lium pervenerit, quae patenter important condi-
 tionem necessariam, add. ad dec. 100. n. 12. p. 603.
 Contra, quod dictio *post eum*, aliquae similes impo-
 nunt ordinem graduum, & supponant additionem,
 & acquisitionem in antecedenti gradu, cui succe-
 dit debet, add. ad dec. 100. n. 13. p. 603.
 Conciliatur praed. opinioniones, ut secunda procedat,
 quando per viam conditionis in primo substituto
 purificanda testator disposuit, ibidem n. 14.
 Declara, ut prima opinio, de qua in d. addit. ad
 dec. 100. n. 9. magis procederet, si testator ma-
 luit testamenti parte, quae vulgarem ordinare vo-
 luit, indeem dictionibus usas esse, addit. ad de-
 cif. 100. n. 15. p. 603.
 Conditio voluntaria non inducitur per vocationem
 supervenientium, & quando secus, ibidem n. 16.
 & 17.
 Maxime quando substitutio supervenientium fuit col-
 lata in tempore remotum, quo casu supervenientia
 non dicitur conditio verificabilis, sed designat ordi-
 nem succedendi, add. ad dec. 100. n. 18. p. 604.
 Dicitur *existens linea* non operatur educationem, quia
 vel est conditio necessaria, vel censetur demon-
 strative apposita, add. ad dec. 100. n. 19. p. 604.
 Item non sufficit pro educatione, quod conditio
 deducatur sit ex ordine successivo substitutionum, sed
 debet esse expressa, addit. ad decif. 100. n. 20.
 pag. 604.
 Item non sufficit, quod adjecta sit per viam modi,
 & de ratione, ibidem n. 21.
 Omnis assumendi cognitio, & arma testatoris post
 aditam hereditatem non est conditio, sed modus,
 & ideo eo non adimplito eo non exsistentiam pri-
 mi gradus, succedat substitutiones non deficiunt,
 add. ad dec. 100. n. 22. p. 604.
 Item non sufficit dictiones *iam*, & *re iam*, vel
 similes, quae non reddunt vocationem conditiona-
 lem, nisi concurrentibus aliis dictionibus taxati-
 vis, sed censentur stare demonstrative, addit. ad
 dec. 100. n. 23. p. 604.
 Signanter procedat aliqua ex his dictionibus non est
 adjecta ad effectum substituti nominati prius
 primo loco vocat, sed ad alium finem, &
 exemplifica, ut ibi, add. ad dec. 100. n. 24. p. 604.
 Ratio est, quia verba *tunc*, & *ex tunc*, adjecta sub-
 stitutioni compendiosae, quae in se vulgarem,
 & fideicommissariam continet, regulantur a casu e-
 veniente, sive iste vulgaris sit, sive fideicommissa-
 rius, ibidem n. 25.
 Maxime quando verisimilis testatoris mens, & ratio-
 nis identitas talem interpretationem suadet, ibi-
 dem n. 26.
 Iterum limita conclusionem, quod educato medio
 gradu subintrat sequens per vulgarem anomalam,
 quando non versatur in substitutione per verba
 communia, sed per verba obliqua, quae ostendunt
 testatorem voluisse fideicommissum ordinare de
 primo in secundum, & de secundo in tertium, &
 in

in alios successores, add. ad dec. 100. n. 17. p. 604.
 Sublimitas tamen, quando constat de contraria voluntate testatoris, ibidem n. 18.
 Item limita, quando testator successorem deferri voluit salva gradu praeogativa, addit. ad dec. 100. n. 19. p. 604.
 Vulgaris enim anomalia non supplet gradum praeogativam a testatore volutam, ibidem n. 30.
 Item limita, quando volutus fuit ordo successivus, & successio gradualis, addit. ad dec. 100. n. 31. pag. 604.
 Et de ratione, ibidem n. 34. & seq.
 Nisi constat de contraria mente testatoris, add. ad dec. 100. n. 31. p. 604.
 Quamvis in successione gradualis contrarium videatur innuere, ibidem n. 35.
 Clausula *ordine successivo* idem importat, ac si dictum fuisset, quod servetur ordo interfectae successione, add. ad dec. 100. n. 34. p. 604.
 Et per illam vulgaris anomalia excluditur, ibidem num. 35.
 Contra, quod ex dicta clausula non excludatur, addit. ad dec. 100. n. 36. p. 604.
 Intellige, ut prima opinio procedat, quando testator usus est verbis obliquis, secunda vero, quando usus est verbis communibus, add. ad dec. 100. n. 37. p. 605.
 Intellige secundo, ut dispositio contineat vulgarem anomalam, quando testator verbis ordinem successivum denotavit additis verbis collectivis, ibidem n. 38.
 Intellige tertio, ut idem procedat, quando clausula *ordine successivo* fuit adiecta substitutioni, non morti, add. ad dec. 100. n. 39. p. 605.
 Intellige quarto, ut ex dictis duabus opinionibus illa sit amplectenda, cui voluntas testatoris ex conjecturis magis affuit, & rejicienda illa, cui videtur resistere, add. ad dec. 100. n. 40. p. 605.
 Illudque procedit non solum in voluntate expressa, sed etiam tacita ex praesumptionibus, & conjecturis, add. ad dec. 100. n. 41. p. 605.
 Item limita principalem conclusionem non procedere, quando testator expressit casus, in quibus voluit filium subingredi in locum patris, nam tunc ubi non expressit subingressionem noluisse censetur, add. ad dec. 100. n. 42. p. 605.
 Item limita, quando fuit voluta hereditatis additio, & acquisitio in gradu procedenti, & exemplifica, ut ibi, add. ad dec. 100. n. 43. p. 605.
 Substitutioni per vulgarem opponitur qualitas hereditaria, & acquisitio in antecedenti gradu requisita, ibidem n. 44.
 Sed quando hoc procedat, & ex quibus verbis non dicatur voluta hereditatis additio, & acquisitio in gradu procedenti, remissive, addit. ad dec. 100. n. 45. p. 605.
 Item limita non habere locum vulgarem anomalam, quando substitutio facta fuit nominatim gradu caducato, add. ad dec. 100. n. 46. p. 605.
 Contra, ibidem n. 47.
 Concilia, ut ibidem n. 51.
 Substitutio non dicitur nominatim facta, quando testator adhibuit verba *illi, ipsi, cui, dicto, vel simili*, add. ad dec. 100. n. 48. p. 605.
 Ad hoc, ut nominatim facta dicatur, necesse est, ut dicatur *gravi primum substitutum, ut restituit secundo*, ibidem n. 49.
Favet, contrarium sententia resistitur, addit. ad dec. 100. n. 50. p. 605.
 Item nec sufficiunt verba collectiva, nec substitutio facta ultimo, sed necesse est, ut substitutus proprio, & expresso nomine sit gravatus restituere, ibidem n. 51.
 Item limita vulgarem anomalam non habere locum, quando is, qui subingredi vult in locum gradus caducati non est expressus, nec tacite vocatus, add. ad dec. 100. n. 52. p. 605.
 Et an sufficiat, quod quis sit in conditione positus, ibidem n. 54.
 Item limita in substitutione facta de persona incerta, vel certa de incertis, add. ad dec. 100. n. 55. p. 605.
 Tom. I.

Compendiosa substitutio ad effectum includendi vulgarem anomalam ex dicitur, quae facta fuit sub commemoratione mortis, addit. ad dec. 100. n. 75. pag. 606.
 Amplia etiam deficit dictio *quandocumque*, addit. ad dec. 100. n. 76. p. 606.
 Fortius concurrente eadem ditione, addit. ad dec. 100. n. 77. p. 606.
 Item compendiosa dicitur, quando testator usus est verbis communibus, & pia tempora completentibus, qualia sunt verba *in infinitum*, & *similia*, ibidem n. 78. p. 607.
 Et de verbo *substitutis* remissive, add. ad dec. 100. n. 79. p. 607.
 Amplia, etiam testator adhibuisset verba quodcumque tempus completentia in una parte testamenti, in alia non, si in hac parte, in qua dicta verba repetita non fuerunt, adesset mentio mortis, addit. ad dec. 100. n. 80. p. 607.
 Alia vide in verb. *Substitutio compendiosa*.
 Conjectura pro admittenda vulgari anomalia contrariis praeriti debent, addit. ad dec. 100. n. 57. pag. 605.
 Prima conjectura est votum conservationis agnationis, & bonorum in vocatis, addit. ad dec. 100. n. 58. p. 605.
 Secunda est digressus ad plures substitutionum gradus, ibidem n. 59.
 Contra, si digressus, aliaque successive substitutiones, nec penderent ab aliqua conditione, nam ea deficiente omnes substitutiones expirant, add. ad dec. 100. n. 60. p. 606.
 Tertia conjectura consistit in perpetuitate, & vultu duratione fideicommissi, donec existerent aliqui de linea in infinitum, ibidem n. 61.
 Quarta conjectura est favor pie causae, pro qua omnis possibilis capiendi interpretatio, addit. ad dec. 100. n. 62. p. 606.
 Praeterea in consensu extranei a testatore neglecti ibidem n. 63.
 In dubio vulgaris anomalia admittenda est, addit. ad dec. 100. n. 56. p. 605.
 Fortius concurrentibus conjecturis, quae contrariis praeriti debent, ibidem n. 57.
 Vide praeter in verb. *Fideicommissum*.
 Locum habet etiam in fideicommissis, & legatis particularibus, add. ad dec. 100. n. 64. p. 606.
 Licet aliqui contrarium teneant, ibidem o. 65.
 Et signanter prima opinio procedit, si substitutio facta sit in tota hereditate, licet inter diversas personas, inter quas altera sit substituta in re certa, add. ad dec. 100. n. 66. p. 106.
 Amplia etiam substitutio non completitur totam hereditatem, ubi testator in plures personas, totam aem distribuit, ibidem n. 67.
 Sive distributio sit per quotas hereditarias, sive per quotas bonorum, addit. ad dec. 100. n. 68. pag. 606.
 Item locum habet in fideicommissis particularibus, quando scilicet habito per non scripto herede, vel illo ante testatorem deficiente, substitutio particularis tribuitur ad jus universale, & de ratione, add. ad dec. 100. n. 69. p. 606.
 Amplia, sive substitutio concepta sit per verba directa, sive communia, vel obliqua, ibid. n. 70.
 Item quando datus fuit haeres universalis, add. ad dec. 100. n. 71. p. 606.
 Item quando substitutio compendiosa facta non fuit personae primi heredis, sed inter ipsos substitutos, & de ratione, ibidem n. 72.
 Item quando constat, talem fuisse mentem testatoris, add. ad dec. 100. n. 73. p. 606.
 Et quae sint conjecturae, remissive, add. ad dec. 100. n. 74. p. 606.
 Ordinata dicitur, quoties facta est compendiosa substitutio, & ex quibus compendiosa dicitur industria, add. ad dec. 68. n. 1. p. 459.
 Vide supra in verb. *Compendiosa*, & in verb. *Substitutio compendiosa*.
 Quid sit, & quae sint illius fundamenta, dec. 100. n. 213. & 114. p. 599.
 Primum certum, & determinatum vocationis an verum sit.

fecit in vocatione proximioris, dec. 100. n. 125. pag. 199.
 Aliud vulgaris substitutionis quomodo dicatur cum fideicommissaria conjungi, ibidem n. 114.

SUBSTITUTUS.

Ad fideicommissum non admittitur, qui non est natus, vel saltem conceptus tempore purificatae conditionis, dec. 97. n. 30. p. 177.
Amplius idem procedere in casu alienationis, ita ut postea natus non revocet alienatam, ibid. n. 31. & ibi add. ad dec. 87. n. 11. p. 157.
Raasius, ejus bona suere publicata, non prius admittitur, quam sit sequuta mors ipsius banniti, dec. 49. n. 11. p. 113.
Si vivente adhuc bannito moriatur substitutus, fideicommissum caducatur, & bona pleno jure remanent penes fideum, add. ad dec. 40. n. 30. p. 177.
Fidus excluditur etiam ab usufructu bonorum fideicommissi, testator preceperit, ut illico a sequuto delicto bona transire debeant ad alios substitutos, ibidem n. 31.
Calitate medio gradu ob mortem substituti, non intelligitur annullata conditio ipsi apposita, dec. 100. n. 11. p. 191.
Quinimo ipse impletum, ut substituta subsistens habeatur pro non scripta, dec. 100. n. 13. pag. 191.
Contra d. dec. 100. n. 67. & seq. p. 196.
Cetera vide in verb. Substitutus vulgaris anomala, & in verb. Caducatur.
Capacitas substituti consideratur tempore purificatae conditionis, non factae dispositionis, dec. 41. n. 9. p. 311. & ibi add. n. 2. p. 172.
Comparanda substituti, si debent verba tradium temporis importare, intelligitur vocati per vulgarem, non per fideicommissariam, dec. 68. n. 5. pag. 477. & n. 19. p. 478.
Amplius etiam addit verba primo masculini, deinde feminae decematis ordinem succedendi, dec. 43. n. 6. p. 417.
Contra, quod verba praedicta aequalarentur verbis post mortem auctoris, & tradium temporis importent, dec. 68. n. 11. p. 477.
Sed prima opinio verior, ibidem n. 18 & 14. p. 478.
Vide in verb. Substitutio vulgaris verb. Descendendum, & in verb. Substitutio fideicommissaria eod. versiculo.
Exclusio substituti non a filiis in conditione positus, sed a defectu conditionis procedit, dec. 11. n. 68. pag. 364.
Filius naturalis, deceptorus, vel religiosus incapax honorum positus in conditione substitutionem excludit, ibidem n. 49.
Femina posita in conditione, quamvis a Statuto non admittitur, agram substitutionem excludit, dec. 11. n. 70. p. 154.
Exclusio substituti excludit haeredes ab intestato, add. ad dec. 17. n. 1. p. 404.
Incapax substituti excludit haeredes ab intestato, add. ad dec. 16. n. d. p. 404.
Incapax institutus existente succedit haeres ab intestato, vel substitutus, si hic fuerit datus a testatore, add. ad dec. 17. n. 1. p. 404. & n. 2. p. 404.
Incapax succedendi, succedit ex vulgari, non autem ex fideicommissaria, add. ad dec. 17. n. 10. p. 404.
In casu alienationis succedit quidem vivit auctor alienationis, sed eo defuncto restituere teneor vocatus, dec. 96. n. 10. p. 178.
Et haec opinio est Florentiae recepta, ibid. n. 11.
Quod procedit in fideicommissio, fecas in Commenda, dec. 65. n. 11. p. 118.
In casu, quo filius succedit matri suae, & postea decedat sine filiis, ex masculinitate rationis admittitur, etiam si decesserit ante matris obitum, addit. ad dec. 16. n. 3. p. 404.
In casu natiuitatis, & mortis, sortus censetur substitutus in casu non natiuitatis, dec. 15. cum. 35. pag. 14.
Maxime stante ratione conservandi bona in familia

importante compendiosam, in qua in re vulgaris, dec. 15. n. 56. p. 14.
In casu, quo haeres decederet Presbyter, admittitur ea defuncto sine filiis, quamvis Presbyter non fuerit, & de ratione, add. ad dec. 15. n. 14. p. 14.
Contrarium tenentes referuntur, ibidem n. 47.
Cetera vide in verb. Beneficiarius.
In casu, quo filii post mortem patris sui juris evaserint, admittitur etiam in casu illorum emancipationis, add. ad dec. 15. n. 14. p. 14.
Item post mortem uxoris sui conditione vulgaris, admittitur statim, ac uxor secundas nuptias contrahit, ibidem n. 31.
Maxime si non addit dictiones taxative, addit. ad dec. 15. n. 56. p. 14.
In casu mortis sine liberis, probata morte, habet intensionem in jure fundatum institutum decessisse sine liberis, dec. 100. n. 13. p. 191.
In duplici casu, admittitur ex illa, qui prius fuit purificatus, dec. 17. n. 34. p. 101.
Institutus duobus haeredibus cum onere ducendi uxorem ad propagationem familiae, si unus innoxius decessit, admittitur debet substitutus cum eodem onere vocatus, add. ad dec. 11. n. 61. p. 61.
Erga non effectum caducum in persona haereditis transit ad substitutos, dec. 100. n. 105. p. 196.
Locus sequentibus substitutis non fit, quamdiu foris est, ut succedant primo vocati, dec. 95. n. 7. pag. 188.
Nec substitutus concurrat cum eo, qui priori loco vocatus est, ibidem n. 8.
Secundo loco vocati non possunt admitti, nisi primo gradu evacuato, dec. 91. n. 6. p. 188.
Pena privationis in casu alienationis, sequens alienatione, ipso jure incurritur, & ius sequitur substituto, dec. 97. n. 1. p. 170.
Pluribus substitutis sub conditione si filius filius, si unus sine liberis decessit, admittitur ad illius portionem, resoluta pluralitate in singularitatem, dec. 11. n. 12. & 10. p. 177.
Cetera vide in verb. Pluralitas.
Posthumus, seu filio nascituro, admittitur etiam posthumo non nato, add. ad dec. 15. n. 12. & 10. p. 177.
Amplius, etiam substituto facta fuisse posthumo in pupillari aetate decedenti, ibidem n. 11.
Quamvis testator longo tempore supervixerit die conditi testamenti, add. ad dec. 15. n. 15. p. 177.
Item substitutus sub conditione si posthumus non fuerit extenditur ad casum, quo natus sit, & moriatur, dec. 100. n. 70. p. 196.
Praerogativa substituti operatur, ut bona penes gravatum libera remaneant, dec. 50. n. 18. p. 416.
Et si nullus extat ex substitutis potest gravatus de rebus ad libitum disponente, & de ratione, ibidem n. 10.
Pupillarius dicitur succedere pupillo, non testatori, add. ad dec. 17. n. 11. p. 404.
Stipulatio, vel pactum favore substituti in donationibus hodie non requiritur, ad hoc, ut eadem juri quereatur, dec. 50. n. 5. p. 415.
Requiritur tamen, quod intercedat saltem stipulatio, & pactum inter donatorem, & primum donatarium pro substitutis etiam stipulante, ibidem. num. 4.
Limiti in donatione facta a Principe non recognoscunt superiorem, dec. 50. n. 1. p. 415.
Sub conditione si institutus testator praerogatur, censetur substitutus, etiam institutus supervixerit, & repudiaverit, dec. 15. cum. 1. 11. 13 & 14. & seq. p. 187. & n. 40. p. 100.
Declarat, ut in d. dec. n. 14. p. 158.
Cetera vide in verb. Substitutio vulgaris.
Substitutus dicitur institutus substitutus, dec. 80. n. 18. p. 408. & dec. 100. n. 37. p. 193.
Et de ratione, dec. 100. n. 38. p. 193.
Eveniente conditione substitutionis, substitutus invitatur ad succedendum, prout fasset primus substitutus si viveret, dec. 80. n. 10. p. 408.
Potestas sub duplici conditione, quatenus scilicet gravatus decessit sine filiis, & absque testamento, non admittitur, si decessit sine filiis, sed cum testamento, append. ad dec. 38. n. 3. p. 193.

Declarat, dummodo utraque conditio sit adjecta eidem substitutioni, secus si diversis, cum conditio voluntaria uni adjecta non extendatur ad aliam, ibidem n. 4.

Subdeclara, ut non procedat declaratio, si intrare possit repetitio conditionis, ex ratione, ne testator majus privilegium induxisset presumatur, re-motioribus incognitis, & minus dilectis, quam heredi scripto ratione sanguinis, & charitatis prædictæ, append. ad dec. 38. n. 6. p. 194.

Vel si agatur de oratione omnia, & recta ab eodem verbo, quo casus conditio in fine posita afficit, & determinat totam dispositionem, ibid. n. 7.

Intellige illas subdeclarações procedere in dubio, secus si ante elata voluntate testatoris primo casui unam, secundo vero binas condiciones expresse in-jungentis, append. ad dec. 38. n. 8. p. 194.

Tunc enim condiciones prout jacent qualificare debent dispositionem, & faciendæ est relatio ad proxima, non vero ad præcedentia, quæ sunt deo per se, ibidem n. 9.

Et prædilectionis argumentum de se est fallax, nec locum obtinet, ad hoc, ut conditio adjecta uni substitutioni, in alia volita constetur, dec. 38. n. 10. pag. 184.

Valgarie anomaliæ dicitur substitutio respectu substituti, non vero primi instituti, dec. 100. n. 34. p. 592.

SURTILITAS.

Ubi verba sunt clara, cessant Advocatorum subtilitates, dec. 55. n. 39. n. 382.

SUCCESSIO.

Abjurdum censetur, quod extranei præferrentur magis dilectis, à quibus de jure forent exclusi in succe-ssione, dec. 58. n. 11. p. 189.

Ad fideicommissum non admittitur, qui non est natus, vel conceptus tempore purificationis conditionis, dec. 97. n. 30. p. 573.

Ampla idem procedere in casu alienationis, ita, ut postea natus non revocet alienatam, ibid. n. 37. Ad fideicommissum pluribus collectivè relictum primo expresse nominati, deinde proximiores admittuntur, dec. 75. n. 1. p. 471.

Agatur succedunt solum usque ad decimum gradum, dec. 39. n. 16. p. 492.

Alia vide in verb. Gradus.

Bonorum nostri temporis non possunt succedere ex testa-mento minus solenni condito ad formam Sta-tuti, add. ad dec. 39. n. 18. p. 515.

Damnatus ad triduum, an, & quando sit capax testa-menti, vel succedendi, remissive, ibidem n. 17. pag. 557.

Et quid de damnato in penam ultimi supplicii, ibidem.

Alia vide in verb. Bonitas.

Classula ordine successione idem importat, ac si didum esset, quod servetur ordo intestatæ successionis, add. ad dec. 100. n. 34. p. 591.

Conjunctus ex utroque latere de jure communi excludit conjunctus ex uno tantum, dec. 16. n. 45. pag. 99.

Prima causa successionis, nullis extantibus ascenden-tibus, pertinet ad fratres utriusque conjunctos, dec. 41. n. 5. p. 311.

Nulla habita ratione fratrum ex uno tantum latere conjunctorum, & unde bona proveniant, dec. 41. n. 6. p. 311.

Dirimctio de provenientia bonorum, an a patre, vel a matre, heum habet dimissam, quando frater reliquit uterum, & conianguiuos, tunc enim in bonis patris succedunt conianguiui, & in bonis matris uterui, dec. 41. n. 7. p. 312.

Cætera vide in verb. Fratres.

Conjuncti ex uno latere non concurrunt cum ascenden-tibus in successionem fratrum, & fororum, ut con-juncti ex utroque, add. ad dec. 91. n. 11. p. 146.

Contravento patris, vel matris non præjudicat filius post eos ipse proprio ad successionem venientibus, add. ad dec. 95. n. 1. p. 161.

Dirigit in stirpes, & non in capita faciendæ est inter fratrum filios, dec. 48. n. 6. p. 344.

Et est communis opinio, ibidem n. 7.

Edictum successorum procedit, si procedens in gradu vel repudiaverit, vel non potuerit adire heredi-tatem, dec. 10. n. 18. p. 53.

Familia proximior, & de stirpe, & sanguine testatoris in opus succedendi est præferenda, dec. 79. n. 19. pag. 419.

Filius quibus modis patri succedere possit, dec. 16. n. 41. p. 95.

Fifus pleno jure succedit, si fideicommissarius, cujus bona fuerunt publicata, præcedat gravato, dec. 49. n. 14. p. 354.

Harer ab intestato succedit, incapace instituto, add. ad dec. 59. n. 1. p. 403.

Vel substitutas, si hic fuerit datus a testatore, ibi-dem n. 2.

Non admittitur, donec est spes additionis ex testa-mento, add. ad dec. 59. n. 4. & 7. p. 404.

Excluditur per existentiam substituti, ibid. n. 3.

Harer gravatus non potest alteraro ordinem succeden-di de proximioribus in proximiorum, dec. 91. n. 57. pag. 144.

In emphyteutica successione, quando emphyteutis in-gressa est lineam unius, in ea pervenire debet, donec aliquis superet, nec ad alteram transire, quamvis comprehendam, add. ad dec. 17. n. 45. pag. 107.

Ampla etiam si illi de alia linea essent proximiores primo acquirenti, add. ad dec. 57. n. 46. pag. 107.

Item ampla, quamvis ingreditur lineam compre-hensi titulo divisionis, ibidem n. 47.

Et quamvis agatur de emphyteutis Ecclesiasticæ, add. ad dec. 17. n. 41. & 49. pag. 107.

Et si in totum, si ve in partem uni ex comprehen-sis pervenerit, add. ad dec. 17. n. 50. pag. 107.

Maxime si emphyteutis per divisionem, vel alio modo ad plures non venit, sed tota fuit in personâ uni-us consolidata, ibidem n. 51.

Intellige hoc procedere in solenni divisione cum am-plissimis clausulis, & renunciationibus, secus in sim-plici, per quam non præjudicat sui habenti in in-venituta, add. ad dec. 17. n. 51. pag. 107.

Declarat secundo præcedentes conclusiones, si bona in-gressa sint titulo emphyteutico, secus si alio, puta, pignora, vel simili, ibidem n. 52.

Limita, si primus acquirens respectu ad agnationem, quo casu masculus unius lineæ excludit feminam ultimi gravati lineæ alterius, add. ad dec. 17. n. 55. pag. 107.

Quod etiam procedit in fideicommissis, add. ad dec. 17. n. 56. pag. 107.

Ampla limitationem, ut sufficiat præsumpta confor-mitas cum Statuto exclusivè femininarum, ibidem num. 57.

Idemque procedit si concurrat observantia, ibidem num. 58.

Cætera vide in verb. Emphyteutis.

Proximioris ultimi possessoris, & gravati attenditur, si ve agatur de successione in bonis emphyteuticis, add. ad dec. 17. n. 64. pag. 107.

Et hæc est consuetudo judicandi in Civitate Floren-tiæ, ibidem n. 47.

Si ve agatur de successione in bonis fideicommissis, & majoratus, si ve de successione in bonis feudali-bus, add. ad dec. 17. n. 63. & 70. pag. 107.

Ampla in feudo ex pacto, & providentia, ibid. n. 69.

Vide in verb. Præsumptio.

In fideicommissis dicitur succedi testatori, & non gravato, dec. 35. n. 17. pag. 115. add. ad dec. 59. n. 11. pag. 385. & dec. 71. n. 11. pag. 466.

Contra, quod in pluribus casibus dicatur succedi hæredi, & non testatori, dec. 71. n. 11. pag. 466.

Declarat primo primam conclusionem procedere in primis hæredibus, qui immediate succedunt, secus in ulterioribus, add. ad dec. 53. n. 13. pag. 385. dec. 71. n. 13. pag. 466.

Declarat secundo, ut succedat testatori quoad ordi-nationem, ibidem n. 14.

Vel testatori respectu successionis, gravato verum res-pectu bonorum, dec. 71. n. 15. pag. 466.

H h b b b

I n

In *fideicommissi* regulatur juxta ordinem succedendi ab intestato, dec. 97. n. 10. pag. 173.

Intellige dummodo descendentes sub collectivo nomine, quo vocati sunt, comprehendantur, dec. 97. n. 11. pag. 173.

Proximitas gravat, an gravitas attendatur, vide in verb. *Proximitas*.

In *fideicommissi* successibus gradus non consideratur respectu propinquitatis sanguinis, sed ordinis succedendi, dec. 60. n. 12. pag. 453.

In *majorata* non succeditur turnatim, sed ordine successivo, dec. 80. n. 10. pag. 497.

In *successione paratam* prima causa est filiorum, dec. 48. n. 11. pag. 345.

In *successione transverfali* filius non subintrat in locum patris, nisi agatur de hereditate patris, dec. 48. n. 10. pag. 344.

Lex extat Florentie, quod mulieres nubentes extra territorium, sint ipso facto privatæ omnibus hereditatibus quoad stabilita, dec. 56. n. 2. pag. 397. & n. 10. pag. 398.

Declarat, in ibidem n. 26. pag. 398.

Cetera vide in verb. *Leges in specie*, & in verb. *Statuta pariteriarum locorum*.

Masculi nisi feminis in testamento fuerint prelati, æqualiter de jure communis cum feminis admittuntur, dec. 68. n. 7. pag. 457.

Nati ex damnato coitu omnino excluduntur a successione, dec. 93. n. 11. pag. 554.

Vide infra verb. *Apertes*.

Naturales de jure ad successionem non admittuntur, legitimis extantibus, dec. 93. n. 10. pag. 554.

Nepotes succedunt patris in capita juxta opinionem *Arenæ*, quam *Rita* sequitur, dec. 71. n. 16. pag. 457.

De *Arenæ* theoria, & ad, & quando ex conjunctis ab ea recedatur, ut ut filii diversorum fratrum prædefunctorum succedant in stirpes, & ad in capita, add. ad dec. 71. n. 5. pag. 467.

Nepotes ex filia prædefuncta succedunt cum alia filia, dec. 36. n. 12. pag. 369.

Nepotes jure representationis succedunt avo ex persona patris, dec. 73. n. 3. pag. 471.

Et eodem jure succedunt patruo cum alio patruo, ibidem n. 5.

Nepoti ad materem: successione cum materem ex vi representationis in fideicommissis concurrat, dec. 74. n. 1. pag. 470.

Declarat conclusionem procedere in vocatione per nomen collectivum comprehendens nepotes, ibidem num. 5.

Vel quando ex conjunctis constat de voluntate testatoris non restringendi vocationem ad nominatos, dec. 74. n. 6. pag. 470.

Ex propria persona succedere nequit, qui non est nominatus, ibidem n. 1. pag. 470.

Successio per viam representationis an, & quando locum habeat, dec. 74. n. 7. pag. 470.

Proximus qui natus non est, quamvis olim fuerit talis, non potest succedere, add. ad dec. 13. n. 1. p. 384.

Et superveniens post mortem ultimi possessoris non vocatur bona interim quaesita ei, qui tempore aperti fideicommissi erat proximus, ibidem n. 3.

Limita, si in contrarium urgeat expressa, vel coniecturata testatoris voluntas, addit. ad dec. 53. n. 4. pag. 384.

Que sint coniecturæ ad hunc effectum, ibidem n. 5.

Proximus defuncto semper succedit ab intestato, in specie dispositionis variis, add. ad dec. 53. n. 10. p. 385.

Spiritus est incapax succedendi eius patris, aliisve ascendentibus ex paterno latere, add. ad dec. 57. n. 12. pag. 404.

Possunt tamen spiritus succedere fratribus, aliisve collateralibus ex paterno latere, ibidem n. 17. p. 405.

An autem possint succedere in fideicommissis conjuncta transverfalia, ibidem n. 18.

Exclusionem excluditvum fæminarum respectu bonorum existentium in territorio Statuti attenditur etiam inter forenses de successione concordantes, dec. 70. n. 10. pag. 473.

Non censetur prohibere successione ab intestato, dec. 55. n. 61. pag. 123.

Testator præsumitur & conformare cum dicto Statuto

gravari, non sui ipsius, dec. 61. n. 1. pag. 431. & ibi add. n. 1. pag. 431.

Cetera vide in verb. *Statutum excluditvum fæminarum*. Testator vocando descendentes in infinitum, voluitque censetur inter vocatos servari ordinem interitus

successionis, append. 1. ad dec. 93. n. 11. p. 554.

Testator potest facere fideicommissum favore familie, & declarare qui primo loco succedere debeant, dec. 41. n. 7. pag. 311.

Venerat ab intestato, & habens voluntatem testatoris persistere etiam Ecclesie, dec. 30. n. 64. pag. 231.

Vinculum maternum, & impetrans cum pertinenti conjunctum nihil operatur in successione, dec. 93. n. 14. & 15. pag. 544.

Contrarie auctoritates declarantur, ibidem n. 16.

Vinculi dupliciter attenditur, quando frater fratri, vel nepos patruo vult succedere, focus quando patruus vult succedere nepoti, dec. 10. n. 44. p. 34.

Vocata linea sub unico tantum nomine colectivo promittit semper admittitur juxta modum succedendi ab intestato, dec. 88. n. 1. pag. 518.

Contra, si vocata fuerit linea, sub duplici nomine, colectivo, quo casu omnes nominati admittuntur, ibidem n. 2.

Et ita dispositum dicitur stante dictione *videlicet*, & specificatione plurium personarum, dec. 88. n. 3. pag. 518.

Contra, ibidem n. 5. & 6. & quando dictio *videlicet* declarative, non restrictivè aperta dicatur, ibid.

Item stantibus verbis *per equal portionem*, que designant nomen collectivum, dec. 88. n. 4. pag. 518.

Contra, ibidem n. 7.

Vocatio filiorum senioris intelligi debet, quando jam prima successio est adimpleta, & effectum sortita in persona senioris, alioquin in suum transire non potest, dec. 18. n. 54. pag. 210.

Quamvis spes est, ut vocati in præcedenti gradu succedant, non fit locus sequentibus substitutis, dec. 95. n. 7. pag. 558.

Cetera vide in verb. *Substitutus* verb. *Locus*.

SUCCESSIO ab intestato.

Hereditas ab intestato non defertur, donec spes est, etiam adiri possit ex testamento, dec. 6. n. 11. pag. 20.

Prohibitio alienationis simplex, & absoluta non comprehendit alienationem necessariam, & legalem, per successionem ab intestato, add. ad dec. 70. n. 5. pag. 484.

Cetera vide in verb. *Prohibitio alienationis*.

Reformata censetur inter coheredes ad exclusionem substituti, dec. 81. n. 16. pag. 36.

Sed hæc opinio reprobanda, ibidem n. 17.

Vel ad summum procedit in substitutione directa populiati, non autem in fideicommissaria, dec. 11. n. 18. pag. 19.

Vel in descendendis testatoris, non autem in transverfabilibus etiam fratribus, & de ratione, ibidem num. 19.

Substituto papillaris scilicet cessare omnem successionem ab intestato, dec. 70. n. 6. pag. 454.

SUCCESSOR.

Appellationes successorum veniunt etiam feminæ, dec. 31. n. 17. pag. 145.

Contra, ex testamento masculis, & stante Statuto eorum exclusivo, cui præsumitur testator conformatus, dec. 38. n. 7. pag. 476.

Comprehenduntur hæredes successivi, dec. 76. n. 7. pag. 476.

Gravatus intelligitur, licet verba solutionis, & gravaminis ad excuspes dirigitur, dec. 80. n. 36. p. 409.

Ignorare præsumitur in testamento dispositio qui ab intestato succedit, dec. 83. n. 13. pag. 509.

Res alienari prohibita, potest per testamentum relinquere, qui esset ab intestato successurus, dec. 31. n. 34. pag. 146.

SUCCESSOR singularis.

Actio personalis non datur contra singularem successorem, dec. 18. n. 15. pag. 81.

Am.

Amplia, etiam si competere respectu rei, vel pro re, quæ in eam transit, dec. 18. n. 16. pag. 111.
Jus retrocedendi transit in successorem etiam singularem, abique cessante speciali, dec. 97. n. 40. pag. 174.
Tertius non est, qui habet causam a gravato, sed ab illo, qui implere debebat, dec. 19. n. 56. pag. 124.

SUPPLETIO.

Casus a testatore quocumque ignorata ratione omisus, non potest suppleri ad excludendam generalem provisionem, dec. 8. n. 33. pag. 55.
Conditionis si filius, vide in verb. *Condicio testis*, *si filius*.
Testatoris voluntas tunc solum supplenda est, cum de casu omisso testator non cogitavit, dec. 38. o. 61. pag. 191.
 Secus si cogitavit, vel potuit cogitare a communiter accidentibus, ibidem n. 63.

SUPPELLEX.

Legatum suppellex, quæ erant in domo testatoris tempore mortis, comprehendit quæ in domo stare solebant, sed alibi alportata pro modico tempore, dec. 81. o. 123. pag. 103.
 Maxime quando legatum conceptum fuit non per verba de præsentibus, tempore mortis quæ sunt, sed futuri temporis, quæ erant, ibidem n. 1.
Nobilem virorum antiquis temporibus curia erat, append. 1. ad dec. 40. n. 11. pag. 364.
 Rota tamen proportionato temporibus respectu habito censuit apud nobiles viros mobilia magis pretiosa, quam apud plebeios reperiri, ibidem n. 12.

SUPPLICATIO.

Preces Principi porrectæ probant contra supplicationem, dec. 13. n. 5. pag. 59.

SUES.

Licet non veniant appellatione immobilium, in fructu tamen sunt, dec. 48. n. 66. pag. 348.

SUPERFLUITAS.

Evitanda est, dec. 84. n. 6. pag. 113.
Superfluum non dicitur, quod inest ad tollendam dubitationem etiam sophisticated, dec. 84. n. 8. p. 513.
 Verba a testatore prolata effecta vacua esse, & otiosa jus non patitur, add. ad dec. 35. n. 20. pag. 175.

SUPERSTES.

Transmissio non datur, quando favore persone superstitis habet locum ius accrescendi conventionale, seu oon decrescendi, add. ad dec. 39. n. 70. p. 412.

SUPERVIVENS.

Condicio voluntaria non inducit per vocationem superviventium, dec. 100. n. 15 & 17. pag. 604.
 Maxime quando substitutio superviventium fuit collata in tempos remotum, quo casu superviventia non dicitur conditio verificabilis, sed designat ordinem succedendi, ibidem n. 18.
Substitutio superviventibus, purificata conditione, admittitur proximior, exclusis omnibus aliis, qui in dicto casu vocati, & substituti dici possent, dec. 82. n. 1. pag. 105.
 Illosur substitutio restringitur ad eos, qui supra fuerunt nominati, dec. 90. n. 2. & 5. pag. 133.
 Et illi intelliguntur substituti sub conditione si supervivunt, eveniente casu fideicommissi, ibid. o. 3.

SUPERVIVENTIA.

Qualitas superviventie debet apponi expresse, nec sufficit, si nominatus vivens ibi additum sit, quod uni deficienti abique aliter aliter succederet, vel bonis, de reovent ad alium, add. ad dec. 28. n. 144. p. 113.

Huiusmodi opinio reprobatæ, & de ratione, ibidem num. 145.
Substitutio facta in casu, quo aliquis non supervivat, verificator, si ille natus non sit, add. ad dec. 15. n. 21. pag. 87.

SUSPENSIO.

Actus defunctorum in pendenti stare non possunt, dec. 18. n. 15. pag. 108.
Bona semper fiant in suspensio publicæ utilitati repugnat, dec. 18. n. 36. pag. 111.
Facilius de familia eligenda ad loca Monasterii non extantibus, si adit spes, quod extant in futurum, illarum provisio relinquatur in suspensio, appeod. ad dec. 35. n. 9. pag. 179.
 In hoc certa regula dari nequit, atque ideo Episcopi statui arbitrio, ibidem n. 10.

TABERNA, seu trafficum.

In *restitutione* fundaci fideicommissarii attenditur illius valor de tempore mortis testatoris, add. ad dec. 47. n. 1. pag. 340.
 Quæ circa hunc articulum fuerit opinio *Felice*, de *fore* etat. non satis constat, ibidem n. 3.
 Rota Romana ex autoritate decisionis impressæ apud eundem *Felice*, de *fore* etat. cap. 15. basitavit in resolutione huius articuli, add. ad dec. 47. n. 4. p. 340.
 Firmata in hac decisione procedendi, quando lucra proveniunt ex sola hereditum industria, ibid. n. 5.
 Hæres gravatus non tenetur negociari pro fideicommissio, add. ad dec. 47. n. 6. pag. 340.
 Si negociationis continuatio in herede est necessaria, accessiones, & lucra spectant ad fideicommissum, secus si continuatio sit voluntaria, add. ad dec. 47. n. 9. pag. 341.
 In continuatio necessaria damnum proveniens ex negociatione spectat ad fideicommissum, ibid. n. 10.
 Ideoque sicuti in hac continuatio necessaria damnum, & incommodum est fideicommissi, ita ejusdem debet esse lucrum, add. ad dec. 47. n. 21. & 12. pag. 341.
 Et in hanc sententiam contra dec. 47. videtur hodie remissa etiam Rota Florentina, ibidem n. 13.
 In quibus terminis possit procedere hæc decisio, add. ad dec. 47. n. 14. & 15. pag. 341.
 Fructuum nomen vere, & proprie non convenit lucris, quæ sunt ex orogatione, & de ratione, ibidem n. 16.
 Hæredi gravato debetur aliqua portio lucrorum negociationis ratione industrie, & laboris, addit. ad dec. 47. n. 18. pag. 341.
Legatum cum debeatur statim a die mortis testatoris, dicitur tempore antea debitis ab hærede circa otogium contractis, add. ad dec. 47. n. 21. p. 341.
 Et bonis a testatore particulariter aliquibus legatis, non sunt obligata pro debitis ab hærede contractis circa negotium de illius ordine continuatum, add. ad dec. 47. n. 19. pag. 341.
 Lucra percepta ex negociatione sunt fructus negociationis, summ. dec. 47. n. 6. pag. 339.
 Cætera vide in verb. *Fructus*.
Testator mandans prosequutionem negotii, sub nomine hæredum declarat illos dominos, summ. dec. 47. n. 21. pag. 339.
Trafficum, seu mensa est nomen juris universale recipiens augmentum, & diminutionem ex lucra, & damnis, summ. dec. 47. n. 13. pag. 339.

TABERNA, seu casuposa.

Lufores taxillorum, & tabernarum frequentatores efficiuntur infames, & inhabiles ad testamenti factioem, dec. 40. o. 3. pag. 313.
 Contra, quoad secundam partem, ibidem n. 21. p. 313.

TACITUM.

Intellensus tacitus cessat, cum locus est potest expresse dec. 11. n. 5. pag. 375.
Intensus tacita disponentis non sufficit, nisi certo modo disponat, dec. 16. n. 20. pag. 93.

Limi.

Limita quando ex conjecturis constat de voluntate, ibidem n. 21.
Taciti non datur, dec. 22. n. 44. pag. 162.
Voluntas tacita testatoris in ultimis voluntatibus operatur quantum expressa, & de ratione, dec. 33. n. 10. & 23. pag. 144.

TAXATIVA.

Habet vim prohibitionis, & restringitur ad casum expressum, dec. 30. n. 16. pag. 125.
 Et alios casus excludit, ibidem n. 17.
 Cetera vide in verb. *Dirigere in specie*.

TEMPUS.

Adjectum quando est gratia grati fructus interim percepti ad ipsum pertinent, dec. 47. n. 16. pag. 350.
Antiquum quale dicatur, dec. 11. n. 18. & 19. pag. 153.
 Est remissum iudicis arbitrio, dec. 58. n. 9. pag. 406.
 Septuaginta annorum dicitur antiquum in materia probationum, dec. 58. n. 9. pag. 406.
 Testes de publica voce, & fama non probant, nisi in antiquis, dec. 31. n. 17. pag. 153.
 Aut saltem in antiquis transierunt onus contrarie probationis in adversarium, dec. 21. n. 10. p. 153.
Compendiosa respiciens tempus mortis primorum huiusmodi operari potest vocationem inter ipsos, non inter filios, & nepotes, add. ad dec. 22. n. 1. p. 167.
 Ad essentiam compendiosis sufficit vel conditio mortis, vel tractum tempus significans, dec. 26. n. 2. pag. 198.
 Item inducitur per verba *quando esset*, ibidem.
 Item inducitur, si testator usus sit verbis communibus, maxime in oratione tractum successivum importante, add. ad dec. 26. n. 6. pag. 199.
 Ad effectum inducendi compendiosum tractum temporis successivus deducendus est ex dispositione, quod quis se vocatum putandi, non ex dispositione separata, dec. 99. n. 10. pag. 381.
 Cetera vide in verb. *Substitutio compendiosa*.
Conditio ad certum tempus restricta, extra illud verificari non potest, add. ad dec. 16. n. 3. pag. 98.
 Cetera vide in verb. *Conditio*. *Extensio*. *Substitutio in genere*.
Conditio mortis alicuius dicitur incerta respectu diei, dec. 19. n. 3. pag. 124.
 Quolibet aut principaliter, aut secundario habet in se tempus, dec. 38. n. 42. pag. 195.
Conditio non sufficit momento temporis impleri, dec. 100. n. 45. & 51. pag. 594.
 Limita, ut ibidem n. 31.
 Item limita flante contraria voluntate testatoris, & de ratione, dec. 100. n. 44. pag. 594.
 Et hæc voluntas unde eliciatur, ibidem n. 47.
 Item limita in conditione habente causam successivam, dec. 100. n. 56. pag. 594.
Determinata modo prolatus non recipit functionem alterius temporis, dec. 2. n. 26. pag. 85.
Diffusio tantum, & in casu restringit conditionem ad tempus præfixe expressum, dec. 100. n. 41. pag. 594.
Diffusio quolibet facta in casum eventum post mortem, locum habet eventiente casu in vita testatoris, dec. 38. n. 48. pag. 195.
Eventus attenditur in æstimando valore, dec. 31. n. 25. pag. 153.
Ex presenti ad præteritum non præsumitur in iis, quæ variationem recipiunt, dec. 11. n. 31. pag. 70.
 Limita, quando concurrunt conjecturæ, ibid. n. 40.
 Rei veritas, non præsumptio ex presenti ad præteritum est attendenda, dec. 13. n. 30. pag. 70.
Fractum in restitutione tempus debetur censetur illud recollectionis, dec. 48. n. 59. pag. 348.
 Amplia in materiæ annui census, ibidem n. 60.
Gravitas permittere possunt lassi tempus ad redimendum in præjudicio fideicommissarium, dec. 21. n. 23. pag. 154.
Implementi, non contractus inspicitur, quando implementum a creditore oriri debet, dec. 18. n. 17. p. 119.
 Tunc enim cessat æquitas, in qua fundatur retrotractio, ibidem n. 58.
Incertum in ultimis voluntatibus conditionem importat, dec. 28. n. 10. pag. 207.

In dubio semper præsumitur adjectum demonstrative, & non limitative, dec. 38. n. 32. pag. 191.
Legatum annuum debetur in principio cuiuslibet anni, dec. 48. n. 61. pag. 348.

In tempore remotissimum si collatum sit, in quo legatarius, vel fideicommissarius tempore purioris conditionis verisimiliter exiturus non sit, an ex eo defumatur conjectura pro transmissioe legati, vel fideicommissi conditionalis, add. ad dec. 22. n. 112. pag. 125.

Opinio negativa refertur, & declaratur, ibidem.
 Non dicitur ad effectum collatum in tempore remotissimum, quando dependet ab obitu filiorum primi gradus, add. ad dec. 28. n. 113. pag. 125.

Mora purgatio, & coactio an detur, clauso tempore, Statuto præscripto ad petendum compromissum, add. ad dec. 98. n. 30. pag. 581.

Mutatio non præsumitur, quando status præsentis temporis potest concurrere cum veritate antecessoris, dec. 21. n. 10. pag. 153.

Contra, quando adiant præsumptiones in contrarium, & quæ sint illæ, dec. 11. n. 19. & seq. pag. 153.

Obligatio, quod ex ordine temporis momento introducatur, & mora committatur, inconveniens non est, dec. 24. n. 1. p. 174.

Oppositio de exceptionibus non cum numerata curri contra virum, non contra creditores, dec. 14. n. 44. pag. 129.

Non currit fideicommissarius ad præjudicium exceptionem opponendam, nisi a die, quo agere putaverunt, ibidem n. 46.

Præteritum perfectum non potest ad futurum trahi, dec. 8. n. 80. pag. 35.

Proximior verificari debet de tempore mortis ultimi possessoris, add. ad dec. 31. n. 1. pag. 374.

Proximior superveniens post mortem ultimi possessoris non avocet bona interius quædam ei, qui tempore aperti fideicommissi erat proximior, add. ad dec. 51. n. 3. pag. 384.

Limita, si in contrarium urgeat expressa, vel declarata testatoris voluntas, ibidem n. 4.

Quænam sint conjecturæ ad hunc effectum aptæ, remissive, add. ad dec. 13. n. 1. p. 384.

Qualitas adjecta verbo intelligitur secundum tempus verbi, dec. 100. n. 41. p. 594.

Adjecta substitutioni verificari debet de tempore eventus conditionis, dec. 28. n. 6. pag. 197.

Non vero de tempore substitutionis, vel mortis testatoris, dec. 28. n. 7. & 12. p. 207. & dec. 41. n. 3. p. 311. & ibi add. n. 2. p. 312.

Limita, ut in dec. 28. n. 18. p. 207.

Contraria opinio rejicitur, dec. 28. n. 3. & 9. p. 207.

Quæ dispositio suam fortiter effectum, attenditur in adibus personarum in dispositione vocatarum, dec. 18. n. 15. p. 107.

Personarum habilitas inspicitur debet tempore, quo contingit casus apertæ successione, dec. 28. n. 14. pag. 207.

Et in omnibus dispositionibus attenditur tempus, quo actus ad perfectionem reductus, ibidem.

Recepta facta præteritum eo tempore, quo quis receptis conficitur, & non ante, dec. 21. n. 36. pag. 151.

Res una diversis jure potest censeri, ubi urget necessitas diversorum temporum, dec. 21. n. 38. p. 163.

Status dementiæ est concludenter probandus a parte ante, & a parte post, add. ad dec. 13. n. 15. pag. 74.

Et probatio dementiæ a parte ante non sufficit per breve tempus, ibidem n. 16.

Cetera vide in verb. *Dementia*.

Statutum Florentinum lib. 1. rubr. 77. super præscriptione actionum intelligitur de triginta annis natiuitatis, non continuæ, & ita protenditur ad triginta sex annos, subdistinguitur etiam tempore pupillari, & minoris ætatis, add. ad dec. 28. n. 39. pag. 128.

Substitutio vulgaris extenditur de tempore ad tempus, dec. 38. n. 17. p. 290.

Cetera, amplius vide in verb. *Substitutio vulgaris*, & in verb. *Extensio*.

Substitutio quando dicatur restricta ad certum, & de-
 ter-

terminatum tempus, latè dec. 100. n. 87. & seqq. pag. 608. & seqq.

Tractus temporis successivus inducitur, si effectus non terminetur in primo actu, sed post primam executionem ad plures alios extendatur, decif. 48. n. 31. p. 358.

Vinea modi subijuncti extenduntur etiam ad futurum, dec. 48. n. 31. p. 346.

Verbum ejusdemque temporis, si non potest operari in suo tempore, ad aliud trahendum est, in quo possit operari, dec. 48. n. 31. p. 346. addit. ad decif. 56. n. 31. p. 402.

Et sic tempus præfens trahitur ad futurum, dec. 48. n. 31. p. 346.

Verbum prædesinitum importat tempus præteritum, & limitatum, dec. 58. n. 17. p. 189.

Cetera vide in verb. *Subjunctio vulgaris*.

Vacatio proximior succedit, qui talis est de tempore purificationis conditionis, dec. 53. n. 1. p. 380. & n. 45. pag. 312.

Licet aliter proximior, vel in pari gradu extinguitur, dec. 53. n. 2. p. 380.

Vicarius fructuum ex lapsu triennii locum non habet, si non concurrant requisita, de quibus remissive, dec. 40. n. 10. p. 309.

TENUTA.

Ex Statuto Florentino pro iuribus exequiabilibus executive agi potest per viam tenutæ, decif. 17. n. 1. pag. 200.

Exceptio possessionis titulatæ impedit caecutionem per viam tenutæ in vim dicti Statuti, ibid. n. 3.

TERRA.

Appellatio agri venit terra aratoria, seu locus sine villa, aut domo, juxta sensum Jurisconsultorum, dec. 77. n. 7. & seq. p. 479.

Appellatio terrarum non venit fundus, seu prædium, dec. 77. n. 4. & 5. p. 479.

Præsertim de consuetudine, dec. 77. n. 13. p. 480.

Sed tantum veniunt agri culti, seu terræ *sparsate*, dec. 77. n. 11. p. 479.

Terræ nomen, uti barbarum, Jurisconsultis fuit innotuit, dec. 71. n. 6. p. 479.

TERTIUS.

Exceptio non juris agentis non est de jure tertii, decif. 51. n. 21. p. 370.

Heredes condictionum, & vocati ad fideicommissum non habentur pro tertii, dec. 29. n. 51. p. 124.

Infirmus, seu legatum pendens, ex voluntate heredis, vel tertii non valet, dec. 91. n. 19. p. 559.

Cetera vide in verb. *Dispositio capitaria*.

Non off, qui habet causam a gravato, seu ab illo, qui implere debebat, dec. 10. n. 51. p. 114.

Pagello contra tertium est plene probanda, & ex quibus ejusdem probatio excludatur, add. ad decif. 11. p. 118.

TERTIUS POSSESSOR.

Contra tertium possessorem non sufficit probare bona fuisse in bonis testatoris, sed ulterius requiritur probatio domini, dec. 80. n. 14. p. 140.

Limita, quando tertius possessor causam habet ab herede gravato, dec. 80. n. 15. p. 150.

TESTAMENTUM.

Approbatum censetur per solutionem legatorum in illo relictorum, add. ad dec. 19. n. 156. p. 259.

Et per deservientem bonorum tanquam subiectum fideicommissi in dicto testamento ordinato, add. ad dec. 19. n. 151. p. 156.

Item ex dicti fideicommissi præservatione a dividendis habita, ibidem n. 157.

Sancti etiam in perpetuum, qui amittunt civilitatem, salva libertate, retinent facultatem testandi etiam de bonis suis in territorio patriæ, dec. 49. n. 11. pag. 353.

Et retinent utramque testamenti factionem ad formam juris communis, addit. ad decif. 49. n. 22. pag. 356.

Non possunt condere testamentum minus solemne, quamvis id a Statuto permittatur, ibid. n. 17.

Item nec possunt succedere ex testamento minus solemni condito ad formam Statuti, addit. ad decif. 49. n. 18. p. 356.

Causa testis facit cessare causam intestati, addit. ad dec. 17. n. 5. p. 404.

Et non admittuntur heredes ab intestato, donec ipsi est additionis ea testamento, ibidem n. 4.

Clausula reditularis, & emolui solitari modo nihil operantur, cum deficit voluntas testatoris, decif. 22. n. 22. p. 161.

Clausula prædictæ fuerunt adinventa, ut testamentum aliquo modo valeret, si non jure testamenti, ibidem n. 24.

Et quando valet jure testamenti, alio modo valere non potest, dec. 22. n. 15. p. 162.

Sine dictis clausulis nullum constituit testamentum, dec. 22. n. 20. p. 162.

Et si non adessent, haberentur pro appositis, & ea notariarum incuria prætermittis, ibidem n. 2.

Damnatus ad tritremes potest facere testamentum, decif. 49. n. 8. p. 353.

Limita, ut ibidem n. 10.

In perpetuum damnatus ad tritremes perpetuo est intestabilis, dec. 49. n. 9. p. 353.

Sicuti damnatus ad metallum ad tempus non dicebatur antiquitus revera in metallum damnatus, sed metallicum opus exercere, ibidem n. 25.

Ita damnatus ad tempus ad tritremes non potest dici damnatus ad tritremes, sed potius tritremum opus exercere, dec. 49. n. 14. p. 353.

Et retinet liberam testandi facultatem, quæ sequitur libertatem, dec. 49. n. 15. & 17. p. 353.

Damnati in metallum ad tempus retinebant utramque testamenti factionem, addit. ad dec. 49. n. 2. pag. 351.

Item damnati ad tritremes ad tempus retinent utramque testamenti factionem, ibidem n. 3.

Damnati autem ad tritremes in perpetuum perdunt utramque testamenti factionem, add. ad dec. 49. n. 4. pag. 351.

Sed contra, ibidem n. 11. p. 356.

Per condemnationem ad tritremes in perpetuum rumpitur testamentum antea factum, add. ad dec. 49. n. 7. p. 351.

Damnatus ad tritremes an, & quando sit capax testandi, & succedendi, remissive, addit. ad decif. 49. n. 27. p. 357.

Et quid de damnato in poenam ultimi supplicii, ibid.

Demens ad hoc, ut intestabilis dici possit, debet constare in eo deficere consensum, & voluntatem ob continuatam, & perpetuam mentis alienationem, add. ad dec. 15. n. 3. p. 74.

Et quidem de tempore præciso testamenti, ibidem num. 9.

Dementia, quæ non probatur perpetua, continua, & successiva non relevat pro testandi facultate tollenda, add. ad dec. 15. n. 10. p. 74.

Dilucida intervalla dispositionis validitatem operantur, ibidem n. 11.

Juris præsumptio est, dispositionem factam fuisse tempore dilucidi intervalli potius quam furoris, add. ad dec. 15. n. 13. p. 74.

Vide infra vers. *In facie*, & vers. *Incuradus*.

Depertati non habent testamenti factionem, decif. 49. n. 6. p. 355.

Illius approbando in omnibus, & per omnia testamentum patris sibi præjudicat in legitimis, & ejus detractio fuit in illo prohibita, decif. 27. n. 49. pag. 204.

Vel approbando simpliciter cum juramento, ibidem num. 50.

An sibi præjudicat in detractio legitime, vel trebellianicæ approbando testamentum patris, remissive, add. ad dec. 17. n. 14. p. 207.

Jafania accidentaliter ex infirmitate proveniens non impedit testamenti factionem, addit. ad decif. 13. n. 18. p. 74.

Item

- Item infamia ex causis amoris an, & quando annulet testamentum, add. ad dec. 13. n. 49. p. 76.
- Incuria* calore conditum est nullum, add. ad dec. 13. n. 38. p. 76.
- Est necesse est probare, testatorem ex ira mentis compositum non fuisse, ibidem n. 59.
- Ad id probandum non sufficit, matrem masculos infensos gratificari voluisse, sed potius feminas magis benemeritas eisdem praeferuisse, addit. ad dec. 13. n. 40. p. 76.
- Multo minus sufficit, si testes deponunt, patrem, verberasse filium sibi non obediens, ibidem num. 41.
- Prout etiam ira, & odium non probantur ex declaratione, quod quis suo fratri nolit quidquam relinquere, add. ad dec. 13. n. 41. p. 76.
- Confirmatur testamentum, si post remissum ira calorem, testator diu superflus illud non revocavit, ibidem n. 43.
- Nisi perseverans in voluntate, in ira etiam perseveret, add. ad dec. 13. n. 44. p. 76.
- Et nulli testator cum personis, quas in testamento excludit, reconciliatus sit, movumque condiderit testamentum, causa inducitur, ibidem n. 55.
- Lascivii* taxillorum, & tabernarum frequentatores efficiuntur infames, & inhabiles ad testamenti faciem, dec. 49. n. 1. p. 551.
- Contra quod secundum penam, ut ibidem n. 11. pag. 551.
- Mater* non solum potest, sed immo debet propriis filiis quavis spuris institueri, illisque competit querela inofficiosa adversus testamentum matris, quae iis posthabitis, alios instituit, addit. ad dec. 57. n. 59. p. 404.
- Opinio* potius, quam veritas attenditur in testamentis, dec. 53. n. 34. p. 381.
- Et pro vero acceptatur, quod testator verum credit, ibidem n. 35.
- Proba* in eo disposita, si sit conditum cum suis solemnitatibus, dec. 3. n. 3. p. 10.
- Revocabile* semper est ad nutum testatoris, addit. ad dec. 13. n. 18. p. 383.
- Scientia* testamenti non sufficit ad inducendam malam fidem fructum restitutionis operantis, nec ex ea arguitur scientia contentorum in testamento, add. ad dec. 50. n. 49. p. 147.
- Statutis* purificatis conditionis attendendus est, non testamenti, dec. 53. n. 34. p. 384.
- Testamenta* diversa tot esse intelliguntur, quot sunt capitula separata testamenti, dec. 18. n. 36. p. 109.
- Testari* unusquisque potest, qui non sit a lege expresse prohibitus, dec. 40. n. 26. p. 553.
- Verba* dispositis in ultimis voluntatibus sunt semper intelligenda de proxima, & immediata persona, dec. 1. n. 19. p. 19.
- Una pars* clausulae testamenti alteram declarat ambiguum, dec. 8. n. 13. & n. 66. p. 34. dec. 35. n. 15. p. 171. dec. 48. n. 15. p. 345. dec. 51. n. 14. p. 349. & dec. 65. n. 11. p. 553.
- Voluntas* testatoris, ut dignoscatur, tota testamenti series inspicit debet, dec. 48. n. 5. p. 344.
- Uxor* testatoris incipiens esse, praesertim in eodem testamento, dec. 56. n. 9. p. 398.

TESTATOR.

- Alium* validum praesumitur facere voluisse, non joculari, & deludere legatarius, dec. 54. n. 18. p. 390.
- Affidit* testatoris arguitur ex positione in conditione, precipiente deinde, dec. 1. n. 40. p. 9.
- Nulla erga incognitos consideratur, dec. 8. n. 41. pag. 37.
- Non origo nominis, nec antiquitas, sed ratio sanguinis, & naturalis affectionis animum testantis movent, dec. 79. n. 44. p. 491.
- Affertio* testatoris habendi pecuniam in magna partita non attenditur, si fuit emissit per annum ante, ejus obitum, dec. 1. n. 13. p. 3.
- Generaliter Randum non est ejus assertioni circa vires sui patrimonii, nisi sit iuxta, & de ratione, ibidem n. 14.
- Autoritatem* omnem habet disponendi, quae velit, dec. 51. n. 40. p. 341.

- Bona* propriis heredum non veniunt sub dispositione, facta de bonis testatoris, dec. 33. n. 15. p. 117.
- Casus* a testatore quatenus innotat ratione omittitur, non potest suppleri ad excludendum generale provisionem, dec. 8. n. 81. p. 35.
- Cum nulla potest exhereditari ratio, est ita testator fecerit, sufficere debet nobis, ita illi facere placuisse, ibidem n. 83.
- Explicita dicitur testatoris voluntas, quando casus talis est, de quo testator idem omnino dixisset, dec. 8. n. 84. p. 35.
- Confermare* se voluisse praesumitur cum dispositione, iura, add. ad dec. 53. n. 9. p. 383.
- Et cum dispositione statutaria, dec. 63. n. 14. p. 453.
- Et cum Statuto exclusivo seminarum ab hereditate gravari, non sui ipsius, & de ratione, dec. 61. n. 1. p. 451. & ibi add. n. 1. p. 451.
- Conjunctura* defuncta ex eo, quod testator interrogatus se respondisset, est fragilis, quia sufficit negare, ita fuisse responsum, dec. 13. n. 48. p. 109.
- Vide infra vers. *Interrogatus*.
- Differentiam* si testator facere voluisset, eam expresse fecit, dec. 8. n. 11. p. 16.
- Disponere* potest de re hereditaria, dec. 3. n. 18. p. 11.
- Et de iuribus in persona heredis purificandis, add. ad dec. 1. n. 40. p. 9.
- Item potest gravare heredem in bonis propriis, & ea fideicommissio subicere, dec. 9. n. 10. p. 15.
- Et heres post additionem illi dispositioni acquirit contravenire, ibidem n. 11.
- Maxime si agatur de re communis inter heredem, & testatorem, dec. 13. n. 11. p. 355.
- Intelligit, si consistit de voluntate, secus e contra, ibidem n. 13.
- Item potest rem hereditas, vel illi debitum legare, dec. 87. n. 9. p. 534.
- Error* si testator minus scripsit, vel in scribendo erravit, si per testes probetur, emendari debet, dec. 53. n. 9. p. 380.
- Familias* excludendo, praesumitur etiam defendentes ab illis excludere voluisse, dec. 8. n. 14. p. 18.
- Praesumitur se velle conformare cum Statuto, dec. 17. n. 58. p. 107.
- Et familias excludere ob rationem agnationis, quam considerat Statutum, ibidem n. 10. p. 15.
- Vocatio seminarum in defectum procedit, etiam si testator, vel Statutum expresse perpetuam conservationem honorum in familia, add. ad dec. 98. n. 8. p. 581.
- Secus si non sumus in casu subditiariae vocationis, ibidem n. 10. p. 581.
- Fideicommissum* facere potest favore familiae, & declarare, qui primo loco succedere debeant, dec. 34. n. 7. p. 511.
- Constituitur a principio fideicommissum in casu mortis, si sine illius, deinde cum illius non dicitur contraxisse, sed ampliat dispositionem, dec. 81. n. 16. p. 507.
- Fiduciam* vixit auctorius inducere solent testatores, quando filii decedunt sine filijs, quam si cum filijs, dec. 17. n. 41. p. 103.
- Geminatio* sola ostendit praesentem disponentis deliberationem, dec. 8. n. 56. p. 33.
- Incuriam* fuisse non creditur, ibidem n. 57.
- In dubio censetur minus voluisse gravare heredem, quam fieri potest, dec. 11. n. 15. p. 151.
- Amplia etiam dispositio redderet inutilis, dec. 11. n. 15. p. 151.
- Item in dubio intelligitur potius vocare cognatos, quam extraneos, dec. 80. n. 3. p. 491.
- Et non censetur alienum annotationem suae propriae familiae anteponeere voluisse, sed ipsi potius prospicere, dec. 79. n. 16. p. 489. & n. 48. p. 402. & dec. 80. n. 3. p. 491. & n. 30. p. 490.
- In fideicommissi testatoris, non gravato succeditur, dec. 33. n. 17. p. 156.
- Intelligentia* verborum testatoris desumenda est ab eius usu loquendi, non a generali hominum consuetudine, dec. 53. n. 33. p. 381.
- Intensio* tacta testatoris non sufficit, nisi certo modo dispositio, dec. 16. n. 10. p. 91.
- Limita, quando ex coniecturis constat de voluntate, ibidem n. 11.

In dispositionibus attendenda est in primis precipua testatoris intentio, dec. 8. n. 39. p. 31.

Interpretatio testamenti tota pendet a voluntate testatoris, dec. 9. n. 1. p. 157.

Ubi seipsum glossat non queritur de interpretatione legit, dec. 53. n. 5. p. 382.

Amplius, siue declaratio sumatur ex his, quae testator dixit ante testamentum, siue post, decif. 53. n. 6. p. 380.

Interrogatus, quod esset responsurus pro dispositione haberet, dec. 16. n. 13. p. 91. dec. 31. n. 11. p. 245. Vide supra verbi. *Conjectura*.

Substitutiones extenduntur, quando verisimile est, testatorem interrogatum ita respondisse, dec. 30. n. 31. p. 231.

Interfabilis ut quis dici possit, constare debet in eo totaliter deherere consensum, & voluntatem ob perpetuum, & continuatum mentis alienationem, addit. ad dec. 13. n. 8. p. 74.

Cetera vide in verb. *Testamentum* verbi. *Demoni*, & verbi. *Infamia*.

Legari potest rem hereditas, vel illi debitam, dec. 87. n. 0. p. 549.

Legando pluribus hereditibus, si eos gravet, censetur eos gravare in portione propria, non in portione hereditis, dec. 30. n. 31. p. 150.

Legatus alicui cum certo onere, censetur recedere ab aliis, cum quibus prius legaverat, dec. 80. n. 40. pag. 499.

Majestas non censetur violasse, nisi in casibus per eum praevius, & existentibus conditionibus illi adiectis, dec. 18. n. 34. p. 100.

Mandans prosecutionem negotii sub nomine hereditum, declarat istos dominos, summ. dec. 47. n. 11. pag. 550.

Masculinum sexum tunc dicitur praedilexisse, quando instituit masculos ex feminis in casu deficientiae lineae agnatorum, dec. 8. n. 35. p. 31.

Contrarium, quando procedat, ibidem n. 36. Quando testator a masculis discessit ad feminas, ne videatur nimium discessisse a favore gentilitatis, etiam levis occasio sufficit, & quae sit haec levis occasio, dec. 8. n. 40. p. 31.

Mors testatoris est attendenda, & verbis praefertenda, dec. 5. n. 11. p. 11.

Et totum facit, dec. 22. n. 4. p. 160.

Vide infra verbi. *Voluntas*.

*Natu*li censetur, si non expresse, quod facile exprime potuisset, dec. 70. n. 41. p. 499.

Item noliud dicitur, quod non fecit, dec. 82. n. 6. pag. 505.

Opinio testatoris potius, quam veritas in testamentis attenditur, dec. 53. n. 54. p. 382.

Et pro vero accipitur, quod testator verum credidit, dec. 53. n. 55. p. 382.

Quando testator erravit circa nomen heredis aptum comprehendere plures, si constet de persona, in ea verificari debet dispositio, ibidem n. 16.

Priore nequit aliquem re illi relicta ex culpa, & factio alterius, dec. 96. n. 1. p. 545.

Maxime cum res fuit relicta, & adeptio est conditionalis, ibidem n. 3.

Pure relicta censetur, cum in aliquo casu facta est privatio, quia ista praesupponit habitum, quem, excludit conditio, quae nihil ponit inesse, dec. 96. n. 4. p. 565.

Declarat, ut ibidem n. 13. p. 567.

Limita, quando sumus in relicto sub conditione, non autem puro, & ponalis, dec. 96. n. 8. p. 566.

Et de ratione, ibidem n. 15. p. 567.

Providere quod voluerit ad favorem alicuius in genere non repugnat, licet noluerit in specie providere, dec. 4. n. 9. p. 10.

Ex eo, quod testator providit nepotibus existentibus tempore testamenti, non inferitur voluisse providere nepotibus non natis, nec conceptis, dec. 31. n. 83. p. 178.

Relinquens heredi, & ejus filius, censetur removere, haeredem ab eo, quod dedit filius, dec. 34. n. 16. pag. 300.

Reversus se ad precedentia nihil alterat, & de ratione, dec. 30. n. 53. p. 130.

Tom. I.

Stabilitas testatorem velle vendi pro solvendo a realio, & nomina debitorum reinvestiri abfurdum, est, dec. 1. n. 11. p. 3.

Statutum testatoris est attendendum pro interpretanda ipsius voluntate, dec. 19. n. 64. p. 107.

Substitutio facta in casu decessit, ad casum non natiuitatis non extenditur, si testator dictum casum non natiuitatis cogitavit, & tamen in eo non substituit, add. ad dec. 15. n. 2. p. 86.

Quando autem cogitatum dicatur de casu non natiuitatis, ibidem n. 9.

Ex pluribus substitutionibus videtur sollicitus, ne insectatur mortuus, dec. 38. n. 71. p. 192.

Testamentum est semper revocabile ad nutum testatoris, dec. 53. n. 18. p. 381.

Transmissibile facere potest id, quod ex verborum natura non est, add. ad dec. 12. n. 137. p. 122.

Cetera vide in verb. *Transmissio*.

Verba disponentis in ultimis voluntatibus sunt semper intelligenda de proxima, & immediata persona, dec. 8. n. 10. p. 19.

Qui usus est isdem verbis in pluribus testamentis partibus, praesumitur, quod ea semper in eundem sensum acceperit, dec. 68. n. 17. p. 457.

Veranda filius intelligitur sensisse de existentibus, & sibi cognitis, non de nepotibus non natis, nec conceptis, dec. 31. n. 29. p. 374.

Voluntas testatoris, ut dignoscatur, inspicitur debet tota testamenti series, dec. 48. n. 5. p. 344.

Allegari non potest ad detrahendum verbi, dec. 30. n. 15. p. 128.

Et in ea conjecturanda saepe erratur, ibid. n. 14.

Expressa, vel tacita, vel conjecturata in ultimis voluntatibus semper habet primum locum, dec. 30. n. 65. p. 134.

Et praevalet verbis, de quibus non est curandum, ibidem n. 66.

Et colligitur ex ratione naturali, dec. 50. n. 67. p. 132.

Supplenda tunc solum est, cum de casu omisso testator non cogitavit, dec. 58. n. 61. p. 191.

Secus si cogitavit, vel potuit cogitare a communibus accidentibus, dec. 58. n. 61. p. 191.

Quando adiecta verisimilitudo, casum non esse eventum, tunc idem casus non dicitur consulto a testatore omisus, ibidem n. 70. p. 191.

In substitutione debet intelligi secundum institutionem, dec. 36. n. 19. p. 476.

Et ideo masculi praetati feminis in institutione, praefertendi sunt etiam in substitutione, ibid. n. 14.

TESTIS. TESTES.

De auditu, & publica voce, & famam non probant, nisi in antiquis, dec. 21. n. 17. 18. & 19. p. 153.

Et quae dicatur tempus antiquum, ibidem.

Aut saltem in antiquis transferunt onus contrariae probationis in adversarium, dec. 21. n. 20. p. 154.

Item de auditu, vel de credulitate probationes probant contra producentem, dec. 15. n. 54. p. 71.

Contradictories inter se non probant, decif. 13. n. 55. pag. 71.

Nec inter eos admitti potest concordia, ut probent, licet admittantur ad evitandum unum falsum, ibidem num. 51.

Dementia ut probetur per testes de tempore testamenti, excludere debent dilucida intervalia, addit. ad dec. 13. n. 13. p. 74.

Dementia probatio per testes difficilis, periculosa, & fallax est, ibidem n. 19. p. 74.

Gravissimi in consilio dementiae taliter funt, ut facile testes aberrare possint, dec. 15. n. 20. p. 74.

Eoque minus probant testes, quando depositores illorum sunt informes, add. ad dec. 15. p. 121.

Ad effectum infamiam probandi teneatur reddere rationem sui dicti etiam non rogati, dec. 15. n. 13. p. 71. & ibi add. n. 21. p. 74.

Ad probandum dementia in genere admittuntur etiam testes singulares, secus in specie, add. ad dec. 15. n. 13. p. 74.

Depositi de re sequuta tempore, quo erat animum, quando nihilominus sit descendendum, decif. 58. n. 13. p. 407.

IIII

Dps

Depositorum testium emisse occasione monitorii faciunt administrari, & de ratione, dec. 18 n. 10. p. 477.
Depositorum de salute mentis, vel qualitate, que inest naturaliter magis attendi debent, dec. 13. n. 44. pag. 71.

Quo casu duo testes magis probant, quam mille, dec. 13. n. 45. p. 71.

Et quando deponent contra prodigalitatem, quae non praesumitur, ibidem n. 46.

Et unus testis deponens, aliquem non iactasse suum, excludit prodigalitatem, dec. 13. n. 46. p. 71.

Diffa testium secundi nequeunt, sed debent recipi cum suis qualitatibus, dec. 13. n. 48. p. 71.

Fama ut probetur decem testes sufficientes, licet formiter non deposuerint, & de ratione, dec. 11. n. 55. pag. 114.

Idemitas probatur ex testibus, add. ad dec. 58. n. 75. p. 413.

Licet in alia causa examinatur, ibidem n. 74.

Et etiam deponent de auditu, add. ad dec. 58. n. 75. p. 413.

Limita, si testes non specificarent bona, neque designarent confinia, & fortis si in confinis non concordarent, ibidem n. 76.

Item limita, si nullum, vel insubstantialem causam eorum depositionis redderent, addit. ad dec. 58. n. 77. p. 413.

Item limita, si testis esset unus, ibidem n. 78.

Si diversimode testes deponent, & certa confinia assignarent respondendo interrogatoriis, diversa respondendo articulis, in concursu istarum depositionum attendenda est illa emissio super interrogatoriis, add. ad dec. 58. n. 79. p. 413.

Testes, vel circumstantiae circa probationem identitatis admittuntur, vel rejiciuntur secundum subiectam materiam, & exemplifica ut ibi, addit. ad dec. 58. n. 80. p. 413.

Transcients de testibus ad probandam identitatem, afferantur, remissive, ibidem n. 81.

Inductus non censetur approbare dicta testium, sed tantum personam, dec. 58. n. 13. p. 407.

Maxime si contraria depositio non sit super capitulis, sed super interrogatoriis, ibidem n. 11.

Nobis, & spectat fidei ad defensionem non parum deservit debet, licet sit unus, dec. 14. n. 30. p. 189.

Maxime in re difficilis probationis, & gesta in longinquis partibus, ibidem n. 51.

Numerus majores attendi debent, dec. 13. n. 41. p. 71, & dec. 11. n. 11. p. 159.

Praeterea cum sint in dignitate constituti, & magis introdi, dec. 13. n. 42. p. 71.

Et cum de eorum legalitate per alios testes doctum est, ibidem n. 43.

Poss dicitur testificata, & parte non contradicente, examinati non sunt habendi in consideratione, dec. 58. n. 16. p. 407.

Limita primo, si consuetudo loci hoc admitteret, ibidem n. 17.

Limita secundo, si prodrometur eum instrumento de novo reperto, dec. 58. n. 18. p. 407.

Limita tertio, si ab eis timor subornationis, & ex quibus ille excludatur, ibidem n. 19.

Limita quarto, ut novi testes examinari possint ad satisfaciendam praesumptionem, dec. 58. n. 15. p. 407.

Panciores, & minus digni admittuntur ad favorem rei, dec. 13. n. 47. p. 71.

Item pauciores, & de bona mente deponentes potius attendi debent, quam de furore deponentes, addit. ad dec. 13. n. 44. p. 74.

Ramarius conf. 74. n. 6. contrarium sentiens reprobat, ibidem n. 11. p. 74.

Quantitas studium perceptionum resultat ex depositione unus testis induci ab eo, qui illos percepit, append. ad dec. 40. n. 14. p. 360.

Maxime quando pretii quantitas, vel rei valor ostendit eandem majores fructus reddere nequise, ibidem n. 17.

Testator enim minus scripsit, vel in scribendo erravit, error iste, si per testes probetur, emendari debet, dec. 55. n. 9. p. 380.

Declaratio voluntatis dicitur probata ex depositione duorum testium, dec. 53. n. 10. p. 380, & n. 55. p. 385, & ibi n. 30. p. 387.

Secus ad probandam novam dispositionem, quia septem requiruntur, dec. 53. n. 16. p. 381, & n. 55. p. 385.

Aptia primo d. primam conclusionem, etiam si sint singulares, dec. 53. n. 11. p. 380.

Amplia secundo, etiam si sint feminina, ibid. n. 11.

Item duo testes sufficientes ad declarandam voluntatem testatoris, quod sub expressis vulgari notis intellexerit comprehendere pupillarem, dec. 53. n. 30. p. 385.

At septem testes requiruntur ad effectum probandi, quod una subtilisilio non comprehendatur sub alia, si pater duobus filiis impuberibus, uni vulgari, alteri pupillariter tantum substituit, dec. 53. n. 58. & 59. p. 383.

Item testatoris verbi, & voluntas declaratur per testes, qui a testatore ita die audierunt, dec. 10. n. 17. p. 13.

Et deponentes post conditum testamentum de voluntate, testatoris eam probant sufficientissime, dec. 58. n. 37. p. 483.

Item declaratur per testes ad discernendum, quae res veniant in legato, & quae ad alium usum sint definitae, add. ad dec. 81. n. 13. p. 504.

Perquisitoria deponentes praesentur contrariis, dec. 11. n. 14. p. 159.

Et de quorum legalitate constat, dec. 11. n. 12. p. 159.

Ubi testis facit sempiternam probationem, dec. 58. n. 13. p. 407.

Item plene probat contra producentem, dec. 13. n. 50. p. 71.

TITULUS.

Dividens superveniente jure fideicommissi a semetipso evincit, add. ad dec. 10. n. 35. p. 159.

Sed ad differentiam emptoris non agit ad rei admissionem, & pretii restitutionem, vel damnum restitutionem, ubi de ratione differentiae, addit. ad dec. 10. n. 35. p. 159.

Maxime concurrente scientia, ibidem n. 30.

Exilio, quam ex supervenientia novi tituli, quod facti est facta, & improperia, dec. 10. n. 18. p. 141.

Nec sub generali promissione evidencius continetur, ibidem n. 30.

Amplia, licet sit concepta verbis universalibus, ubi de ratione, dec. 10. n. 30. p. 145.

Pessis mutatur etiam sine animi declaratione, ob supervenientiam novi tituli, dec. 10. n. 19. p. 141.

TOTUM.

Appellatione totius venit omnis pars, & nulla dicitur reservata, dec. 79. n. 4. p. 487.

Et verbum tota facit comprehendere omnia, quae sub indefinita oratione non comprehenderentur, ibidem n. 5.

Diffa omnis differt a diffinitione tota, quia prima refertur ad plura, altera vero denotat totalitatem unam, & eandem rem, dec. 79. n. 34. p. 485.

Diffa tota appositae vocationi familiae, quid operetur, ut intelligatur de familia contentiva proxima, vel remota, remissive, add. ad dec. 79. n. 1. p. 484.

Legata res cum adiectione hujus legi tota intelligitur legata non solum pro parte ad testatorem, sed etiam ad alios heredes, dec. 79. n. 4. p. 487.

Et totum intelligitur sine diminutione alicuius partis, quae quomodocumque comprehendi potest, ibidem n. 5. p. 488.

TRACTUS successivus.

Vocati collectivae, deficientibus verbis tractum successivum importantibus, intelliguntur vocati per vulgarem, dec. 56. n. 1. p. 181.

Cetera vide in verb. *Substitutio vulgaris*.

TRADITIO.

Donatio sine traditione non transfertur, addit. ad dec. 56. n. 11. p. 479.

Limita in donatione facta a Principe, ibidem n. 11.

Amplia limitationem in donatione a privato Principi facta, add. ad dec. 59. n. 14. p. 479.

De.

Declarat d. limitationem, de qua supra, in donatione facta a Principe per modum gratiæ, secus si foret per modum contractus, tunc enim Princeps intelligitur contraxisse secundum juris dispositionem, ibidem n. 15.

Hæc declaratio vel non est vera secundum aliquos, add. ad dec. 10. n. 14. p. 410.

Vel limitanda, si consistat de voluntate Principis volentis omnino dominium transferre, ibid. n. 27.

TRANSACTION.

Refressor, qui scit se super fideicommissio transgisse, est in mala fide constitutus, & tenetur a die motus litis ad restitutionem fructuum ex illius bonis perceptorum, add. ad dec. 91. n. 47. p. 242.

Remissio fideicommissi, ut inducatur, verba visi, *repositis* &c. iuxta l. de his ff. de transact. magis rigide requiritur in transactione, quam in divisione, add. ad dec. 10. n. 21. p. 150.

Forum domus acceptum ratione subiectæ materiæ pro transactione, add. dec. 41. n. 20. p. 307.

TRANSITUS.

De uno in alium supponit, rem prius fuisse illius, ex cuius persona in alium transferri debet, dec. 18. n. 14. p. 170.

TRANSMISSIO.

Admittitur facilius, quam vocatur, append. 1. ad dec. 11. n. 15. p. 176.

Sed vocatio pinguius remedium præbet, quam transmissio, ibidem n. 16.

Fideicommissum, vel legatum conditionale, moriente fideicommissario, vel legatario ante implentam conditionem ad hæredes non transmittitur, add. ad dec. 18. n. 4. p. 113. & dec. 74. n. 7. & 8. ubi remissive p. 470.

Amplia etiam agatur favore filiorum, & descendentium in fideicommissio ab ascendente condito, add. ad dec. 18. n. 5. p. 113. dec. 91. n. 79. p. 378. & dec. 90. n. 6. & n. p. 174.

Limita, quando addunt conjecturæ, add. ad dec. 18. n. 4. p. 113. dec. 91. n. 80. p. 378. dec. 74. n. 4. & 8. ubi remissive p. 470. & dec. 90. n. 17. p. 194.

Huiusmodi conjecturæ desumi debent ex testamento, dec. 91. n. 84. p. 378.

Qui senserint transactionem ex conjecturis locum, non habere referuntur, & eorum opiniones, add. ad dec. 18. n. 5. p. 114.

Prima tamen opinio communior est, & in Tribunalibus recepta, & quare, ibidem n. 6.

Fortius, si agatur de descendentiis, in quibus transmissio etiam a contrariis admittitur, secus in transversalibus, aut extraneis, add. ad dec. 18. n. 7. p. 114.

Contra, quod de quibusvisque agatur, semper sit voluntati testatoris obsequendum, ibidem n. 8.

Et differentia inter descendentes, & extraneos solum operatur quoad qualitatem conjecturarum, addit. ad dec. 18. n. 6. p. 114.

Conjecturæ ad inducendam transmissionem debent esse urgentes, certe, & necessarie, aut saltem valde probabile, non æquivocæ, & hinc inde adducibiles, add. ad dec. 18. n. 10. p. 114.

Fortius si agatur de ea inducenda in præiudicium descendendum, secus si in eorum favorem, ibidem num. 11.

Leviora sufficiunt pro deneganda transmissione, istaque contrarias deservunt, add. ad dec. 18. n. 12. p. 114 & n. 146. p. 219.

Et quæ sunt conjecturæ contra transmissionem, remissive, ibidem n. 13. p. 214.

Et in materia transmissionis debent unum considerari, add. ad dec. 18. n. 14. p. 114.

Imperfectæ, & minus conclusivæ, nec etiam univocæ aliquam vim habent, ibidem n. 15.

Prima conjectura pro transmissione consistit in desiderio conservandi bona in familia, & agnatione, vel in descendentiis, add. ad dec. 18. n. 16. p. 214.

Limita, si substitutus pariter esset agnatus, vel descendens, qui æque posset familiam, & bona in descendentiis conservare, addit. ad dec. 18. n. 17. pag. 215.

Secunda conjectura pro transmissione defumitur ex digressu ad plures substitutionum gradus, ibidem num. 18.

Reprobantur contrariarum sententias, addit. ad dec. 18. n. 10. p. 215.

Sola hæc conjectura per se non est sufficiens, ibidem num. 20.

Aliis concurrentibus multum operatur, & est ana ex principalioribus, add. ad dec. 18. n. 22. p. 215. Fortius si post plures substitutionum gradus vocati fuerint remotiores, vel extranei, addit. ad dec. 18. n. 23. p. 215.

Limita, ut talis digressus nihil operetur, si conceptus sit per vulgarem substitutionem, ibid. n. 24.

Item, si substitutio semper facta sit eadem hæredi sub diversis conditionibus, addit. ad dec. 18. n. 25. pag. 215.

Item si substitutiones non sint dependentes, & subalterne, sed factæ pluribus personis, & in diversis personis, addit. ad dec. 18. n. 26. p. 215.

Digressus non excluditur, ex quo omnes substitutiones dependant ab unica conditione si sine filijs, & de ratione, ibidem n. 27.

Quod procedit etiam in terminis vocationis filiorum in conditione posteriorum, addit. ad dec. 18. n. 28. pag. 215.

Contrarium qui subsistant, ibidem.

Item dicitur adesse digressus, quando adest unica substitutio, add. ad dec. 18. n. 30. p. 215.

Contra, quod ex verborum sententia requiratur duæ, ibidem n. 31.

Et hoc observatur etiam in materia posteriorum in conditione, add. ad dec. 18. n. 32. p. 215.

Sed adhuc contra, quod duæ non sufficiant, sed longa series requiratur, ibidem n. 33.

Quod procedit pro recessu a cons. Olivier. 110, addit. ad dec. 18. n. 34. p. 215.

Ad inducendam transmissionem non sunt necessarie emulativæ, neque alternativæ conjecturæ contemplationis agnationis, & digressus ad plures gradus substitutionum, sed æquipollentes sufficiunt, add. ad dec. 18. n. 35. p. 216.

Contrarium sentientes referuntur, ibid. n. 36. p. 216.

Prima opinio verior est, & receptor, si ve versetur in testamento ascendentiis, si ve transversalibus, add. ad dec. 18. n. 37. pag. 216.

Tertia conjectura ad inducendam transmissionem est, si substitutio fideicommissaria unita sit cum iure accrescendi, ibidem n. 38.

Amplia, ut operetur transmissionem etiam ad hæreditatem, add. ad dec. 18. n. 30. pag. 216.

Contrarium qui sentiant, ibidem n. 40.

Prima opinio communior est, maxime si est conjectura cum aliis conjungatur, add. ad dec. 18. n. 41. p. 216.

Vel si substitutus, de cuius exclusione agitur, esset persona extranea, non si ex descendentiis testatoris, ibidem n. 42.

Contra, quod iud. hinc prima opinio procedat, si ve controversia sit cum extraneis, si ve cum descendentiis, add. ad dec. 18. n. 43. pag. 216.

Limita in substitutione dubius conjunctum facta, quorum alter si pendente conditione cedat, superflui acquiritur portio, ibidem n. 44.

Intellige limitationem procedere cum distinctione inter conditionem suspensivam, & resolutivam, seu inter institutionem conditionalem, & modalem, add. ad dec. 18. n. 45. pag. 216.

Limita secundo, si ante mortem instituti, & conditionis purificationem ambo substituti decederint, & de ratione, add. ad dec. 18. n. 46. pag. 216.

Quarta conjectura ad inducendam transmissionem moritur, ex quo filii, ad quorum favorem orator tendit transmissio, positi fuerint in conditione, addit. ad dec. 18. n. 47. pag. 217.

Contra, quod positi in conditione non sit conjectura transmissio, ne debeat regula gloss. m. l. d. d. quod positi in conditione non censentur vocati, ibidem n. 48.

IIII

Et

Et hinc opinioni affilil littera reatus in *l. heredes mei* §. cum ita ff. ad testibiles. addit. ad dec. 18. n. 49. pag. 117.

Prima opinio velior est, & receptior, & nullam continet aperturam, & quare, ibidem n. 90.

Intertransmissio fideicommissi conditionalis quare pariter efficitur diversis a jure vocationis, add. ad dec. 18. n. 51. pag. 117.

Declaratur textus in *l. heredes mei*, quod hinc opinioni non adveniat, & in quo casu loquatur, addit. ad dec. 18. n. 52. pag. 117.

Ampla, ut hanc opinio procedat medum in conditione expressa, sed etiam in tacita ex dispositione *l. cum avar*, ibidem n. 53.

Contrarium in his terminis tenet *Civereb.*, addit. ad dec. 18. n. 54. pag. 117.

Declaratur ejus opinio, quo casu vera sit, quo non, add. ad dec. 18. n. 55. pag. 117.

Item declaratur principalis conclusio, quod positio in conditione sit conclusura transmissio, ubi cum aliis jungatur, & hoc casu contrari quoque eam admittunt, ibidem n. 56.

Vel si alie circumstantie concurrant, ut quod positio in conditione fuerit geminata, addit. ad dec. 18. n. 57. pag. 117.

Vel si positio in conditione adjecta sit qualitas masculinitatis, & de legitimo matrimonio, add. ad dec. 18. n. 58. pag. 117.

Fortius operatur, si ea non data, bona transierint ad feminas, vel ad naturales contra capessum testatoris voluntatem, ibidem n. 59. pag. 118.

Aut si addit commissio, & declaratur heredi gravari de testatoris voluntate informati, addit. ad dec. 18. n. 60. pag. 118.

Vel si ordinata fuerit reciproca inter primos, ibidem n. 61.

Declaratur secundo principalis conclusio de transmissioe facienda ad favorem posteriorum in conditione, quando aptur in contrarium extranei, addit. ad dec. 18. n. 62. pag. 118.

Ampla etiam in loco pto, ibidem n. 63.

Item ampla, etiam si extraneus non esset immediate, substitutus, sed post oles conditiones *si sui filius* vocatus, add. ad dec. 18. n. 64. pag. 118.

Secus si substitutus non esset extraneus, sed eque, vel magis conjunctus, & testatoris dilectus, addit. ad dec. 18. n. 65. pag. 118.

Transmissio ad filios in conditione positio quando datur, medum respectu portionis patris, sed etiam patris, ibidem n. 66.

Quinta conclusura pro transmissioe suadenda est æquitas, que ea admittit servatur, & inæqualitas, que ea rejecta resultat, add. ad dec. 18. n. 67. pag. 118.

Conclusura servanda inæqualitas est satis efficax inter descendentes, secus inter transverasales, dec. 18. n. 68. pag. 118.

Æquitas ex quibus inducitur, vel excludatur, addit. ad dec. 18. n. 69. pag. 118.

Inæqualitas non attenditur, quando proveniat a casu, ex quo unus ex filiis vel heredibus institutis alteri præcedit, add. ad dec. 18. n. 70. pag. 118.

Nec quando filius reliquatur portio patri relicta, ibidem n. 71.

Sexta demonstratio pro transmissioe nascitur, ex quo ea non facta, minus dilectus præferretur magis dilecto, vel aliud sequeretur absurdum, addit. ad dec. 18. n. 72. pag. 118.

Ampla, etiam si præferretur eque dilectus, ibid. n. 73. Exempla, si rejecta transmissioe, formæ exclusivæ masculinis præferrentur, add. ad dec. 18. n. 74. pag. 118.

Item si extraneus præferretur descendentes testatoris, add. ad dec. 18. n. 75. pag. 118.

Ampla, etiam si ultimus substitutus foret locus pto, ibidem n. 76. pag. 118.

Contrarium in primo casu quo dixerit, add. ad dec. 18. n. 77. pag. 118.

Eorum opinio recusat, & prima foret fortius respicienda, si præferenda esset persona exorta testatoris, add. ad dec. 18. n. 78. pag. 118.

Ampla, etiam si persona testatoris odibilis successum.

esset ab intestato, add. ad dec. 18. n. 79. pag. 118. Item fortius procedit favore filiorum, & magis dilectorum, & transmissio admittitur si testator inter minus dilectos, ibidem n. 80.

Limita in casibus, de quibus remissive, add. ad dec. 18. n. 81. pag. 118.

Ampla principalis conclusio de inducenda transmissioe ad evitandum absurdum, five illud eveniat, five non, add. ad dec. 18. n. 82. pag. 118.

Septimum in casu transmissiois est, si filius, ad quorum favorem pretenditur, fuerit in alia parte vocatus, ibidem n. 83.

Restrauitur contrarium sentientes, add. ad dec. 18. n. 84. pag. 118.

Limita primum opinionem, si inter unam, & alteram substitutionem considerari potest ratio disparitatis, ibidem n. 85.

Ampla, etiam si addit dictio relativa *ut supra*, add. ad dec. 18. n. 86. pag. 118.

Limita secundo, quando in alia parte testamenti substitutio esset de diversis bonis, & personis, ibidem n. 87.

Identitatis ratio quando concurrit in expressis vocatis, ac in aliis, ad istum fieri debet transmissio, add. ad dec. 18. n. 88. pag. 118.

Ampla, etiam si fuerit casus de persona ad personam, & minus dilectus præferretur magis dilecto, ibidem n. 89.

Filiis aliorum substitutorum præsumuntur per transmissioem vocari, si testator in aliis substitutionibus medum vocatis *persona* vocavit, sed etiam eorum filios, add. ad dec. 18. n. 90. pag. 118.

Maxime, si non possent substitutione iustitæ servari ordine supra expressum, addit. ad dec. 18. n. 91. pag. 118.

Item si transmissio ad alios in alia parte honoratis, & de quibus in testamento facta fuerit honorificatio, ibidem n. 92.

Declaratur, ut hoc procedat in mentione facta dispositivæ, & non conditionalis, add. ad dec. 18. n. 93. pag. 118.

Hæreditas opinio ab aliis impugnetur, & de ratione, add. ad dec. 18. n. 94. pag. 118.

Limita, si nullo modo in alia parte testamenti facta sit nominatio, ut non detur transmissio, ibidem n. 95. pag. 118.

Item si nominatio facta sit ad tenne legatam, hæres autem institutus in tota, vel considerabilis portione, add. ad dec. 18. n. 96. pag. 118.

Octava conclusura pro transmissioe desumitur, ex quo verificetur in materia dotis succedentes loco legitime vigore testamenti, vel Statuti localis, ibidem n. 97.

Tunc enim legatum, & fideicommissum conditionale, transmittitur, sicut in anmissibilis casu ipsa legitima, add. ad dec. 18. n. 98. pag. 118.

Ampla quavis legatum, vel fideicommissum majus esset ipsa legitima, add. ad dec. 18. n. 99. pag. 118.

Contra, quod in portione excedente legitimam fideicommissum non sit transmissibile, ibidem n. 100.

Limita, si non sit transmissibile, quando testator aliquid reliquit impendendum in legitimam, & de ratione, add. ad dec. 18. n. 101. pag. 118.

Conciliantur supradictæ opiniones discordantes, & quomodo, ibidem n. 102.

Prima procedit, si condit præter totum voluisse relinquere pro legitima, secunda si adjectis aliquibus vultis, vel conditionibus contra naturam legitime, ibidem.

Item procedit prima, si dos relicta fuisset stipulo institutionis, & toto toto eo, ibidem.

Item transmissio locatur, quando testator reciproci fecit substitutionem inter descendentes gravati, add. ad dec. 18. n. 103. pag. 118.

Et quando substitio non fuit apposta ad commodum hæredis, sed terti, ibid. n. 104.

Item si ageretur de favore eius, qui ab intestato esset successus, add. ad dec. 18. n. 105. pag. 118.

Item si verumur in iuris descendentes a contra-dia, quavis conditionibus sint, secus si ab ultimis voluntariis, ibidem n. 106.

Vel si non verumur in terminis fideicommissi, hæredita-

ditatis, lenatis, sed in terminis primogenituræ, casus juxta in spe considerabile etiam conditione pendente primogenitum acquirit, addit. ad decif. 18. n. 108. pag. 111.

Et tale jus primogenituræ in filium suum primogenitum ante purificatum conditionem transmittit, add. ad decif. 18. n. 108. pag. 111.

Amplius, citamur aperturæ de successione transverfalis, ibidem n. 110.

Item locum habet transmissio etiam in hærede hæreditis, maxime ad excludendum extraneum, & personam testatori incommittam, add. ad decif. 18. n. 111. pag. 111.

An pro ea inducenda sit succedens conjectura, quod legatum collatum sit in tempus remotissimum, ibidem n. 111.

Refertur opinio negativa, & declaratur, ibidem.

Non dicitur ad hunc effectum collatum in tempus remotissimum, quando dependet ab obitu filiorum primi gradus, add. ad decif. 18. n. 113. pag. 111.

Transmissibile non est legatum, sed quod quis fuit proprio nomine invitatur, add. ad decif. 18. n. 114. p. 111.

Et illo casu filium arguentes conjecturæ requiruntur, ibidem n. 117.

Contra, quod specifice nominato transmissio impediendum non præstat, add. ad decif. 18. n. 116. p. 111.

Declara hæc secundum opinionem procedere solum extantibus conjecturis fœderibus transmissioem, ad hæredes fideicommissarii, ibidem n. 117.

Conjecturæ tamen debent esse urgentes, ibid. n. 118. pag. 111.

Una est, si legatum factum sit descendentibus, vel alteri persone conjunctæ, addit. ad decif. 18. n. 119. pag. 111.

Limita, si hæres sit æque conjunctus, vel a testatore descendens, add. ad decif. 18. n. 119. pag. 111.

Expresse nominari proprii transmissioem impedit ad extraneum, add. ad decif. 18. n. 119. pag. 111.

Limita, si ex conjecturis constet, testatorem voluisse legatum etiam in hoc casu transmitti, ibid. n. 119.

Secunda conjectura consistit in eo, quod agatur de hæreditate opulenta, add. ad decif. 18. n. 119. p. 111.

Limita, si magna pecuniarum quantitas continetur in legato, & hoc transiret ad extraneos, ibid. n. 119.

Tertia desumitur, ex quo nomen proprium fideicommissarii, vel legatarii demonstrative expressum sit, non retractive, add. ad decif. 18. n. 119. pag. 111.

Quarta depromitur, ex quo talis expressio adjecta sit solutioni, non substantiæ legati, ibidem n. 119.

Quinta, si testator voluit agnationi prospicere, add. ad decif. 18. n. 119. pag. 111.

Sexta, si fuit ordinatum perpetuum fideicommissum, & successivum, ibidem n. 118.

Septima, si versetur in contradiis, add. ad decif. 18. n. 119. pag. 111.

Substitutio non dicitur facta nomine proprio, si nomina particularium personarum expressa sunt, sed verba relativa qui, iste, &c. ibidem n. 120.

Declaratur hæc opinio quo casu procedat, addit. ad decif. 18. n. 120. pag. 111.

Transmissio locus non est, si fuit substitutus supervivens, vel superstitis, add. ad decif. 18. n. 121. p. 111.

Maxime si substitutus sit in omnibus bonis in totum, vel simili modo, ibidem n. 121.

Limita, ut facta substitutio ad favorem superstitis transmissio detur ex conjecturis, addit. ad decif. 18. n. 124. pag. 111. decif. 90. n. 30. pag. 135.

Contrariæ autoritates declarantur, decif. 90. n. 30. pag. 135.

Amplius, ut operentur conjecturæ etiam favore extraneorum, add. ad decif. 18. n. 121. pag. 111.

Relinquitur contrarium tenentes, addit. ad decif. 18. n. 126. & 130. pag. 111.

Quia testator facere posset transmissibile id, quod ex natura verborum non est, addit. ad decif. 18. n. 127. pag. 111.

Convers. alleg. 41. contrarium defendens succubuit, ibidem n. 129.

Et ipsi hoc admittit necessariis, vel vehementibus conjecturis concurrentibus, add. ad decif. 18. n. 140. pag. 111.

Limita secundo, ut non obstat vocatio superstitis

semper sit locus transmissioem, quotiescumque extraneus fuit substitutus, add. ad decif. 18. n. 141. p. 111.

Item si vocati essent superstitis, eorumque filii, & descendentes, ibidem n. 141.

Superviventiæ qualitas debet apponi expresse, nec sufficit, si nominatis viventibus additum sit, quod uni deficienti abique filius, alter succedat, vel bona deveniant ad alium, add. ad decif. 18. n. 144. pag. 111.

Reprobatur hujusmodi opinio, ibidem n. 145.

Item conjectura pro transmissioem etiam in casu substituti non favore superstitis, sed si minus dilectus magis dilecto præferatur, decif. 90. n. 31. pag. 134 & n. 35. & 37. pag. 136.

Veluti in casuulo maleulo admittentur fœderibus, decif. 90. n. 31. pag. 134.

Magis dilectus quis dicitur, ibidem n. 35.

Item si testator in vocacione minus dilecti substituit ejus filios, nam ex hoc inferitur voluisse transmissioem ad filios magis dilecti, decif. 90. n. 34. pag. 134.

Item, si testator versimiliter pro transmissioem respondisset, decif. 90. n. 16. pag. 134.

Item, si transmissioem non admissa agnatio contemplata non conservaretur, ibidem n. 34.

Item, si filii, ad quos fieri debet transmissio, fuerint antea positi in conditione, decif. 90. n. 19. pag. 134.

Contra, quod hæc conjectura reprobat, ibid. n. 30.

Distinguitur si sola non sufficiat, secus si alius sufficit, decif. 90. n. 31. pag. 135.

Præsertim, si ex aliquâ qualitate constet, filios esse magis dilectos substituto, decif. 90. n. 31. pag. 135.

Item conjectura pro transmissioem ut supra, est, quando fideicommissarius substitutioni conjunctum fuit ius accrescendi, & de ratione, decif. 90. n. 35. p. 135.

Contra, quod hæc conjectura sit dubitabilis, ibidem num. 14.

Intellige, si alius non concurrat, focus contra, decif. 90. n. 35. pag. 135.

Conjectura ad indicendam transmissioem simul jungi debent, ibidem n. 14.

In dubio standum est regulæ, ut fideicommissum conditionale non transmittatur, decif. 18. n. 49. p. 109.

Io conflictu conditionum pro transmissioem, & contra transmissioem fideicommissi conditionalis, prævalent ultimæ, quæ regulæ habent assensum, add. ad decif. 18. n. 145. pag. 113.

Referuntur contrarium tenentes, ibidem n. 147.

Declaratur procedere in casu limitatis casibus, nempe quando accretet de admittendis descendentes testatoris, & excludendis extraneos, addit. ad decif. 18. n. 148. pag. 113.

Vel quando concurrerent conjecturæ, rem extra dubietatem ponere, ibidem n. 149.

Materiam transmissioem, vel legati conditionalis tradentes enumerantur, add. ad decif. 18. n. 150. p. 113.

& add. ad decif. 90. n. 16. pag. 134.

Item transmissioem locum habet in fideicommissum facto in contractu, decif. 90. n. 17. pag. 116.

Submitta, ut ibidem. n. 17 & 18. pag. 117.

Iu fideicommissis, minoribus, & primogenitis ordinatis per contrarius inter vivos locum habet transmissioem tam ad vivos, quam post mortem pendente conditione, add. ad decif. 90. n. 17. pag. 117.

Ratio est, quia in dispositibus factis per contrarius regulatur censetur filii, & suis heredibus prospicere voluisse, quod focus est in ultimis voluntatibus, ibidem n. 17.

Declaratur conclusionem non procedere in adibus inter vivos naturæ ultimarum voluntatum habentibus, prout esset donatio causa mortis, add. ad decif. 18. n. 153. pag. 117.

Et sic non transmittitur donatio facta a patre filiofilii, quæ cum morte confirmatur, habet vim ultimæ voluntatis, add. ad decif. 10. n. 34. pag. 411.

Transmissioem facilius datur in contradiis, quam ultimis voluntatibus, ibidem n. 151.

Quod procedit, quando agitur de impedienda reversione bonorum ad donatorem, vel exte-nem, non vero quando agitur de excludenda filia superstitis, ut pars donatoris possit a defuncto ad ejus successores in donatione non comprehensos transferatur, add. ad decif. 90. n. 36. pag. 141.

Item declarata locum non habere transmissionem in contrahibus, quando donatio, vel contractus inter vivos sunt personales, & de ratione, addit. ad decif. 50. n. 50. pag. 421.

Non tamen donatio dicitur personalis, licet nomen proprium donatarii fuerit expressum, ibidem n. 61.

In dubio non præsuntur personales, add. ad decif. 59. n. 62. pag. 421.

Item transmissio impedita remanet, si in donatione, vel contractu apposita fuerit conditio supervenientia, add. ad decif. 59. n. 63. pag. 422.

Declarata, ut ad hunc effectum conditio debet esse expressa, cum non sufficiat tacita, vel subintellecta, ibidem n. 64.

Contra, quod etiam tacita ellecta ex conjecturis sufficiat, add. ad decif. 50. n. 65. pag. 422.

Item transmissio locum non est, quando in fideicommissio in contractu ordinato adjecta fuerit aliqua conditio, quæ non fiat adimpleta a donatario, vel a vocato ad fideicommissum, ibidem n. 66.

Item transmissio etiam in contractu non datur in præjudicium personæ magis dilectæ, add. ad decif. 50. n. 67. pag. 422.

Et ad hunc effectum filius dicitur magis dilecta persona in contractu de potestis ex alio filio, qui ovis suis vocatus, add. ad decif. 50. n. 68. pag. 422.

Item transmissio non datur in contractu, quando favore personæ superstitis habet locum, seu accretionis conventionalis, seu non decrescendi, ibid. n. 69.

Fideicommissum, & legatum, cuius diem cæsi, licet non agnitus ad hæredes transmittitur, decif. 66. n. 4. pag. 452. & ibi addit. n. 6. pag. 453.

Amplia, etiam si relictum sit in diem incertum omni incertitudine, si dies illa venerit, & exemplificatur in legato scilicet poellæ cum suppositis, addit. ad decif. 66. n. 7. pag. 453.

Non transmittitur scilicet in diem incertum, licet non omni certitudine, ibidem n. 8.

Item nec quando dies est certa, sed incertus ejus adventus, add. ad decif. 66. n. 9. pag. 453.

Amplia, si dies incerta adjecta sit personæ hæredis instituti, & gravati, add. ad decif. 66. n. 10. pag. 453.

Sive sit adjecta tertio, ibidem n. 11.

Item sive adiciatur substantia, sive executioni ipsius legati, add. ad decif. 66. n. 11. pag. 453.

Dicuntur respicere substantiam ipsius legati, non executionem omnia verba pendencia a verbo *scilicet*, ibidem num. 12.

Prout respiciet substantiam legati substitutio facta, cum verbis *successor deo la morte*, add. ad decif. 66. n. 14. per. 453.

Limita, si facta sit prohibitio legatario, ne iocetur, molestet hæredem, & quid hæc prohibitio operetur, ibidem n. 15.

Fideicommissum pure, vel in diem certam relictum, & ab ascendente ordinatum etiam non agnitus transmittitur ad suos hæredes, decif. 92. n. 47. pag. 543.

Filius patri prætorcos non transmittit jus petendi legitimam, decif. 90. n. 43. pag. 536.

Furijs jus deliberandi transmittit ad hæredes factum, ex beneficio l. *Pantonijs ff. de acquir. hered.* decif. 90. n. 4. pag. 5. addit. ad decif. 14. n. 19. pag. 80. ubi quod etiam prodigus.

Furor excludit aditionem, quæ animum requirit, decif. 10. n. 6. pag. 512.

Gravatur potest bona retinere pro detractionibus, & ea ad suos hæredes transmittit, decif. 90. n. 40. p. 536.

Hæreditas non adita regulariter non transmittitur ad hæredes neque suos, neque extraneos, add. ad decif. 10. n. 1. pag. 512.

Intellige tamen, ut concurrente minori ætate, absentia, ignorantia, vel alio legitimo impedimento transmittatur jus petendi restitutionem in integrum ad eam ad eundem ex dispositione l. *Pantonijs ff. de acquir. hered.* ibidem n. 2.

An sufficiat dubitatio super detractione hæreditatis, addit. ad decif. 10. n. 3. pag. 512.

Et talis transmissio sit, si primus hæres defunctus, qui non adivit, fuerit ætate major, vel minor, ibidem.

Immo et si fuerit extraneus, & hæreditas ab extraneo provenient, ibidem.

Et quævis deficiat animos transmittendi hæreditatem sibi delatam, ibidem.

Ignorantiam suffragatur tam si confidat in facto, quam in iure controverfo, addit. ad decif. 10. n. 4. pag. 512.

Amplia, ut non excludatur ignorantia, etiam si fuerit in loco, ubi potest consulere peritiores, ibid. n. 5.

Item amplia, etiam si lausum fuerit quadriennium ad eam petendam, add. ad decif. 10. n. 6. pag. 512.

Quadriennium enim incipit solum currere a die fictionis, ibidem n. 7.

Restitutio in integrum ad hunc effectum peti debet specialiter, & pro ea implorari officium Judicis, add. ad decif. 10. n. 8. pag. 512.

Nec sufficienter petita dicitur ex clausulis salutaribus in fine libelli appositis, add. ad 10. n. 9. pag. 512.

Non admittitur transmissio in præjudicium personæ prædictæ, & cui ab intestato debetur hæreditas, ibidem n. 10.

Et quando de hac prædilectione constare dicatur, addit. ad decif. 10. n. 11. pag. 512.

Existens personæ in equali gradu, vel conjunctæ in institutione non impedit transmissio, mediant restitutione in integrum tribus a l. *Pantonijs*, ibidem n. 12.

Prædictæ transmissio, vel restitutioni in integrum locum non est, si hæreditas devoluta non sit, addit. ad decif. 10. n. 13. pag. 512.

Hæreditas infanti delata, & non adita ad patrem transmittitur, decif. 42. n. 8. ovg. 312.

Materiam infanti delatam ad patrem transmittitur ex beneficio l. *si infans*, add. ad decif. 42. n. 10. p. 312.

Declarata, ut huc beneficio locus non sit, quando cum patre concurrant sorores pares in gradu, ibidem n. 11. pag. 312.

Maskuli, qui actualiter non succedunt ad exclusionem sororum transmittunt hæreditatem non ad tam, cum succedere excludendo feminas favore filiorum, & descendendum, non favore patris, aliorumque ascendendum, ibidem n. 13.

Statutum Florentinum l. 6. *subr. 120*, admittit transmissionem hæreditatis matriæ in extraneos, add. ad decif. 42. n. 14. pag. 312.

Sed hoc Statutum loquitur de dote, nec habet locum in hæreditate matriæ, ibidem n. 15.

Nec minus habet locum in præjudicium panem in gradu, add. ad decif. 42. n. 16. pag. 312.

Constitutum in hoc sententia repobatur, ibidem.

Hæreditas transmissa non adita non transmittitur, decif. 10. n. 7. p. 512.

Jus conditionale non transmittitur etiam in descendentes, decif. 10. n. 48. p. 55. decif. 18. n. 46. p. 101.

Jus detrahendi legitimam, & de ebulliam transmittitur ad successores, & hæredes etiam extraneos, add. ad decif. 15. n. 6. p. 107.

Jus redimendi transmittitur ad hæredes extraneos, nisi conceptum fuerit per pronomen *ipse*, addit. ad decif. 18. n. 81. p. 110.

Transmit tam ad hæredes ejus, cui retrovenditur, quam eius, cui retrovenditio promittitur, ibidem n. 82.

Jura sive universalia, sive particularia, quæ competunt post mortem alterius, & non ante, non recipiunt transmissionem, decif. 22. n. 26. p. 108.

Legatum relictum Principi, per illius præmissum non cedatur, sed transmittitur ad successorem, add. ad decif. 17. n. 11. p. 109.

Amplia, ut hoc procedat etiam in privato, eo sub nomine dignitatis legatum sit, ibidem n. 12.

Limita in Austria, quæ non domatur, & in cujus locum altera omni eligatur, add. ad decif. 17. n. 13. p. 109.

Locum habet de jure in suos hæredes, decif. 16. n. 19. pag. 517.

Locum non habet in compendiosa facta post mortem hæredis, & sic in diem incertam, decif. 92. n. 3. pag. 517.

Nepes jure transmissionis venit sub vocatione filiorum, etiam si adjecta sit dictio repetitiva *alias*, decif. 50. n. 53. p. 537.

Pater non potest filio transmittere jus in bonis noddum et quæsitis, decif. 28. n. 40. p. 109.

Portio transmittens non agnita augetur re, & verbis coniuncto, etiam transmittitur, ejusque heredes non sunt aliquo jure exclusi, dec. 85. n. 57. p. 517.
Fortius vero, si passim tempore excludi, & præscriptione, quia ex hoc censetur tacite repudiare, dec. 85. n. 57. p. 517.
Pro excludenda transmissione nulla est differentia, inter repudiandum expressum, & tacitum, ibid.
Qualitas majoris nata ex persona patris in filium, transferri nequit, dec. 18. n. 39. p. 509. & de ratione, ibidem n. 40.
Transmissio locus esse non potest, deficiente in transmissario qualitate requisi, decif. 18. n. 43. pag. 509.
Amplia prædicto casu non dari transmissionem etiam concurrentibus conjecturis, ibidem n. 47. p. 509.
Et de ratione, ibidem.

TRANSVERSALIS.

Æqualitas inter transversales est de consilio, non de præcepto, dec. 15. n. 82. p. 378.
Appellatione domus, seu familiae veniunt omnes de agnatione testatoris, & tam descendentes, quam transversales, dec. 95. n. 3. & 6. p. 113.
Item sub nomine rippi veniunt solum descendentes a testatore, non alii de linea transversali, qui descendunt ab eodem ripite, sed diversum cognomen, & arma gerunt, dec. 55. n. 1. & seq. p. 571.
Appellatione filiorum, quod veniant nepotes, facilius procedit in descendentibus, quam in transversalibus, dec. 55. n. 33. p. 571.
In transversalibus appellatione filiorum non veniunt nepotes, dec. 55. n. 35. p. 571.
Contraria opinio reprobanda, ibidem n. 36.
Et ad summum procedere potest ad effectum exclusionis fideicommissi, non inclusionis, dec. 55. n. 41. pag. 571.
Exclusio descendendum etiam seminarum propter transversales agnatis est absurda, iniqua, irrationalis, & contra humanitatem, & benignitatem, dec. 39. n. 62. p. 501.
Reciproca linearis fratribus conjungitur, & voluntas testatoris, cui omnes regulæ cedunt, locum etiam habet inter transversales, add. ad decif. 18. n. 6. pag. 550.
Cætera vide in verb. Substitutio reciproca.
Testator præsumitur voluisse prætere descendentes transversales, dec. 39. n. 68. p. 501.
Item potius ascendentes, & descendentes, quam transversales, dec. 55. n. 13. p. 581.
Et inter transversales, qui habent cum eo commune principium, ibidem n. 24.
Veratius filius, & eorum descendentes, nepos succedit cum patre etiam in fideicommissio transversali propatru, non virtute representationis, sed expresse vocationis, dec. 50. n. 4. p. 453.
Maxime hæc clausula in stirpes, & non in capita, ibidem n. 5.

TREBELLIANICA.

Debetur solum de tempore prohibitionis, & non ante, decif. 6. n. 21. p. 50.
Deducti non potest ab eo, qui non habet onus restituendi, dec. 65. n. 23. p. 451.
Detrahi non potest ab hærede gradum fideicommissi particulari, & de ratione, addit. ad decif. 6. n. 1. pag. 50.
Limita, si fideicommissum particulare maximum, & meliorem partem patrimonii absorbeat, ibidem. num. 1.
Vel si hæres gravatus restituere, institutus fuisset in dimidia, vel alia quota hereditatis, add. ad dec. 6. n. 34. p. 11.
Intellige, dummodo datus non fuerit hæres universalis, nam tunc hæres in quousque legatario habetur, add. ad dec. 6. n. 4. p. 11.
Detrahitur autem a fideicommissum particulari in subidium, & quando ex aliis bonis obtineri non potest, ibidem n. 5.

Alia tamen extare semper præsumuntur, donec contrarium probetur, add. ad dec. 6. n. 4. p. 11.
Fortius detrahitur, si eodem persone vocatæ sint ad fideicommissum particulare, & universale, ibidem n. 7.
Item detrahitur ex fideicommissio particulari, si hoc modo conventum fuerit inter partes, add. ad decif. 6. n. 1. p. 11.
Item ex legatis, quando tam legata, quam fideicommissum sunt pure relicta, vel quandoque; utraque conditionaliter, add. ad dec. 6. n. 9. p. 11.
Intellige, si ab eadem conditione dependant, quæ eodem tempore purificatur, secus si a diversa, & prius purificaretur illa legati, ibidem n. 19.
Vel legatum, seu fideicommissum particulare esset purum, universale vero conditionale, addit. ad dec. 6. n. 11. p. 11.
Contrarium, qui velint, remissive, ibidem n. 21.
Quid si fideicommissum universale partim esset purum, & partim conditionale, legatum vero, seu fideicommissum particulare esset purum, add. ad dec. 6. n. 13. p. 11.
Item detrahitur ex fideicommissio particulari in locis, in quibus ex consuetudine prohiberi non potest filius primi gradus, & de ratione, addit. ad dec. 6. n. 14. p. 11.
Declara hæc opinionem procedere, consilio de fraude patris ordinantis fideicommissum particulare, ad effectum privandi filium trebellianica, alias secus, add. ad dec. 6. n. 15. p. 11.
Detrahitur integrè a bonis fideicommissio universalis subiectis, habito etiam respectu ad legatum particulare, add. ad dec. 6. n. 16. p. 11.
Dua quartæ debentur filio primi gradus sub conditione gravatis, scilicet legitima, & trebellianica, decif. 15. n. 8. p. 106.
Sed una tantum potest gravari, dec. 6. n. 18. p. 19.
Pro detractionibus legitime, & trebellianicæ retentio nedum procedit favore filiorum primi gradus, sed etiam extraneorum, & filii, add. ad decif. 15. n. 8. p. 107.
Et detrahi possunt, si non solum detractiones a gravato, ab illius hærede etiam extraneo, ibidem. n. 9.
Ambe detractiones dimidia hereditatis absorbet, si filii sint quatuor, vel in minori numero, dec. 6. n. 12. p. 10 & ibi add. n. 27. p. 11.
Ascendunt ad septem uncias cum dimidia, si filii sint ultra quatuor, add. ad dec. 6. n. 8. p. 11.
Refruntur, & rejiciuntur contrarium tenentes hoc casu pro semisse, add. ad dec. 6. n. 20. p. 11.
Filius approbando testamentum patris, an sibi præjudicet in detractione legitime, vel trebellianicæ, remissive, add. ad dec. 17. n. 14. p. 105.
Filius primi gradus prohiberi non potest juxta opinionem Florentinæ receptam, dec. 6. n. 16. p. 19. & ibi add. n. 17. p. 11.
Amplia etiam filius sic prohibitus testamentum simpliciter approbet, quia adhuc sibi non præjudicat in trebellianica, dec. 6. n. 21. p. 10.
Limita in nepotibus, vel alios ulterioris gradus, etiam primum gradum successione obtineant, addit. ad dec. 6. n. 18. p. 11.
Consuetudo hæc loquens de trebellianica habet locum etiam in falcidia, ibidem n. 19.
Quia trebellianica, & falcidia in jure participant, & dispositum in una, dicitur quoque dispositum in altera, add. ad dec. 6. n. 20. p. 11.
Prohiberi utraque potest adhibita cautela Sacerdoti, ibidem n. 1.
Et ad hunc effectum sufficit aditio hereditatis, & approbatio testamenti facta a filio, addit. ad decif. 6. n. 21. p. 11.
Contra, quod simplex agnitio relicti non sufficit, ibidem n. 13.
Et prima opinio procedere potest, ubi testator trebellianicam prohibere videt, alias secus, add. ad dec. 6. n. 24. p. 11.
Amplia, etiam servata non fuerit cautela Sacerdoti, si hæres præfatus testamento illud acceptaverit, ibidem n. 15.
*Subamply, ut sufficiat acceptatio testamenti cum-
 fien-*

scientia prohibitionis, nec requiratur specific-
oneris approbatio, add. ad dec. 6. n. 15. p. 12.
Naves gravatas de restituendo detrahit trebellanicam,
dec. 6. n. 15. & 50. p. 15.
Limita in iustitio in re certa, ibidem n. 15.
Declara limitationem procedere, quando taliter in-
stitutus habuit etiam heredem universalem, qui
adivit, locus contra, dec. 6. n. 11. & 12. p. 10.
Prohibita censetur per clausulam *pro omni, & toto, quod*
potero, &c. confingi potest occasione legitima, vel al-
terius quanta, dec. 6. n. 14. p. 10.
Item per aliam *grammam ubi aliquid potero*, ibid. n. 15.
Substitutio in tota hereditate facta censetur ex prohi-
bitione trebellanicæ, dec. 11. n. 13. p. 18.

TURPITUDO.

Nemo potest allegare suam turpitudinem, decif. 13.
n. 28. p. 70.
Limita, nisi sit jam detecta, ibidem n. 30.
Turpi est causæ agentis ius, in quo versatur ignorare,
dec. 13. n. 66. p. 71.

TUTELA.

Extensio non admittitur de casu ad casum in ma-
teria tutelæ, dec. 39. n. 18. p. 199.

TUTOR.

Confessio tutoris non nocet pupillo, summ. decif. 47.
n. 32. p. 330.
Legatum telidum cum onere tutelæ, si sit reliquum,
extraneo ab extraneo, non debetur, si tutela non
inciperit, & cessat cessante tutela, addit. ad de-
cif. 14. n. 16. p. 303.
Si vero reliquum sit consanguineo a consanguineo,
debetur tam ante incipsum tutelam, quam post
illam terminatam, ibidem n. 19.
Maxime si agatur de legato relicto uxori a viro, add.
ad dec. 14. n. 18. p. 303.
Alia circa hunc articulum, remissive, ibidem.
Rationem administrationis finita tutela reddere tenetur,
dec. 10. n. 10. p. 15.
Et pupillus habet hypothecata omnia bona tutoris
pro ejus administratione, dec. 10. n. 33. p. 55.

VALIDITAS.

Aliter validitati iura favent, dec. 48. n. 34. p. 546.
Etiam in materia odiosa, & stricti juris, ibid. n. 35.
Et hæc præsumptio omnes alias antecellit, decif. 48.
n. 36. p. 546.
In dubio pro validitate actus est judicandum, dec. 13.
n. 74. p. 72.
Et pro validitate, & efficacia substitutionis, dec. 15.
n. 48. p. 84.
Ad interpretationem validitatis actus principaliter est
recurrendum, dec. 14. n. 59. p. 190.
Legatum debet interpretari, ut valeat, decif. 14. n. 25.
pag. 390.

VALOR.

In restitutione fundæ fideicommissarij attenditur de
tempore mortis testatoris, add. ad decif. 47. n. 1.
pag. 340.
Prælatio valoris bonorum, quando nec ne resultat ex
libris Decimarum, *Aliter*, seu Catastri, vide,
in verb. *Decima. Catastrum*.
Tempus evictionis attenditur in æstimando valore rei,
dec. 31. n. 18. p. 135.

VARIATIO.

Modica facti totum jus immutat, decif. 31. n. 31.
pag. 142.

VENDITIO.

Evictio solum ad restitutionem prelij, licet non veniat
ad interdictum, venit in emptione, & venditione,
rei fideicommissariæ per scientiam facta, dec. 10.
n. 14. p. 145. & n. 39. p. 146.

In contrahibus venditionis, & permutationis debet
tur evictio, sive concurrat scientia, sive ignora-
tia fideicommissi, add. ad dec. 10. n. 9. p. 147.

Evictio non debetur ementi rem fideicommissariam, vel
emphyteuticam, sed competit actio ex empto ad li-
berationem, vel quanti minoris, & de ratione,
add. ad dec. 10. n. 13. p. 149.

Limita siante scientia emptoris de obligatione bono-
rum, ibidem n. 14.

Sublimita, ut evictio semper debeatur, si sequatur
culpa condidivensis, vel venditoris, add. ad de-
cif. 10. n. 15. p. 149.

Cætera vide in verb. *Evictio*.

Prædij cum iuribus, & pertinentiis comprehendit bo-
na ex destinatione illi annexa, add. ad decif. 11.
n. 9. p. 156.

Amplia, etiam numerus hariorum major est illo
in venditione expressæ, quando venditio facta
fuit ad corpus, & non ad mensuram, addit. ad
dec. 11. n. 10. p. 156.

Quod si venditio facta fuerit cum omnibus iuribus,
adjacentis, & pertinentis competentibus etiam
ratione solus possessionis, ad hoc, ut in d. ven-
ditiōne bona prædicta comprehendantur, sufficit,
quod de tempore venditionis, vel paulo ante
possiderentur a venditore, sive de jure, sive de
facto, sive iuste, vel iniuste, addit. ad decif. 11.
n. 12. p. 157.

Nec sat est probare, quod antiquis temporibus ter-
renus non esset de pertinentiis prædij ad vendi-
torem spectantis, ibidem.
Venditio tamen, vel donatio fundo, non venit nisi
portio speciem ad venditorem, vel donantem,
quamvis venditio, vel donatio facta fuerit gene-
raliter, & amplissime, addit. ad decif. 11. n. 12.
pag. 157.

VENDITOR.

In evictione facta, & impropria datur solum actio con-
tra venditorem ad repetendum pretium, vel tradi-
tum loco pretij bonorum receptorum, add. ad
dec. 10. n. 31. p. 150.

In casibus, in quibus non tenetur de evictione, tenetur
ad restitutionem pretij, ibidem n. 32.

Intellige de pretio ex quo facta, non quanti res tem-
pore sequente evictionis æstimetur, addit. ad de-
cif. 10. n. 34. & 35. p. 150.

Amplia, ut tenetur restituere, etiam prædicta
sit, nolle se temere de evictione, ibid. n. 36.

Cætera vide in verb. *Evictio*.

Jus redimendi exerceri potest nedom a venditore, sed
etiam ab ejus heredibus, & cessionario, addit. ad
dec. 18. n. 80. p. 129.

Unus ex venditoribus infans pro redemptione po-
test in solidum agere, præstata cautione de tra-
dendo partem aliam, quia potest velint remeare, ad-
dit. ad dec. 18. n. 91. p. 120.

Et si unus tantum ex eis vellet partem suam redi-
mere, illis recusatibus, emptor partem illam re-
vendere non tenetur, ibidem n. 92.

Limita, si plures vendidissent separatim, addit. ad
dec. 18. n. 93. p. 120.

Item retrovendere non tenetur, qui cessum est jus
redimendi ab uno ex coheredibus, ibid. n. 94.

Cætera vide in verb. *Emptor*, & in verb. *Jus redi-
mendi*.

Res fideicommissi subiectæ non potest contra proprium
contractum venire, dec. 50. n. 8. p. 366.

Ita nec ejus heredes, ibidem n. 9.

Limita, quando res evincitur ex natura, vel quali-
tate inherente, vel ex præordinatione authoris,
dec. 50. n. 10. p. 366.

In prædicatione facta cum iuribus, & pertinentiis, in
dubio interpretatio surcenda est pro comprehen-
sione contra venditorem, add. ad dec. 11. n. 10.
pag. 157.

VERA in genere.

Ambigua in una parte dispositionis, accipiuntur sicut
in alia parte fuerunt accepti, addit. ad decif. 48.
n. 24. p. 460.

Et in hoc caso non habet locum argumentum a discreta, quod solum intrat, quando testator in una parte clare loquutus est, & in alia clare omisit, add. ad dec. 68. n. 31. p. 46.

Amplia, ut procedat, etiam si testator erraverit in proprietate verborum, ibidem n. 27.

Amplia secundo, etiam si testator erraverit in significatione vocabuli, illudque perperam accepit, add. ad dec. 68. n. 28. p. 46.

Amplia tertio, etiam si ageretur inter diversas personas, & de dispositionibus, vel orationibus diversis, & separatis, ibidem n. 29.

Limita primo si ante diversitatem rationis, addit ad dec. 68. n. 30. p. 46.

Sublimita hanc limitationem, quando ageretur de una determinatione plurium determinabilium, hoc enim caso diversitas rationis non sufficeret, sed ulterius necesse foret obviare ex ea testatorem motum esse ad diversitatem disponendum, ibidem num. 32.

Limita secundo, quando ageretur de intelligentia ejusdem verbi diversis respectibus, addit ad dec. 68. n. 32. p. 46.

Alitius deservire debent verisimili menti testatoris, dec. 68. n. 4. p. 46.

Sunt interpretanda contra se fundantem in eis, dec. 77. n. 10. p. 48.

Et quæ duplicem habent significationem in materia stricta, & odiosa, stricte, & proprio sunt intelligenda, dec. 77. n. 3. p. 48.

In interpretatione verbi ambigui quilibet levis conjectura sufficit, dec. 95. n. 4. p. 157.

Appellatio frustratorie in interpretationem censetur, dec. 95. n. 6. p. 157.

Continencia, quod de jure disponitur, pro non appositis habetur, dec. 84. n. 9. p. 112.

Argumentum a contrario sensu sumi debet ad limites verborum, add. dec. 94. n. 13. p. 156.

Etiā in sententia, ibidem n. 14.

Argumentum, quod verba in una parte testamenti indeterminate accepta, debeant accipi etiam in alia, non procedit, quando addit diversitas verborum, immo argumentum retorquetur, add. ad dec. 100. n. 11. p. 60.

Clara ubi sunt, non est inferenda questio voluntatis, dec. 34. n. 9. p. 184, & dec. 35. n. 4. p. 177.

Item ubi sunt clara, non indigent glossa, dec. 53. n. 38. p. 381.

Et cessant omnes Advocatorum subtilitates, ibidem num. 39.

Nec potest dici testatorem aliter sensisse, dec. 53. n. 40. p. 381.

Licet aliqua præsumptio illi faveat, ibid. n. 41.

Clausula in omnibus, & per omnia, quæ comprehendit omnem partem dispositionis etiam minimam, continet omnes rudos, & effectus precedentes, dec. 16. n. 10. p. 91.

Et eam ad unum tantum caput referre, esset divinare, ibidem n. 11.

Collectio non operatur, ut substitutio determinata, indeterminata evadat, nec quod substitutio vulgaris efficiatur fideicommissaria, add. ad dec. 100. n. 103. p. 408.

Limita quando verbum descendente, linea, vel simile junctum esset cum aliis verbis, & circumstantiis tractum successuum, & perpetuitatem denotantibus, ibidem n. 106.

Definitur tamen conjectura, substitutionem esse indefinitam, si testator usus sit verbis præferentibus indeterminatis vocationem, & postea addiderit alia, in executionem præcedentis per necessesse restrictionem ad tempus mortis non inducentia, nam pro conciliatione censentur stare famulative, add. ad dec. 100. n. 108. p. 609.

Item alia cunctura pro indeterminazione substitutionis adsumitur, si testator adhibuerit verba indefinita, & indeterminata, nam tunc præsumendum est omne tempus comprehendere voluisse, add. ad dec. 100. n. 117. p. 610.

Et quæ sint ista verba, vide ibidem n. 118. cum plurib. seqq. p. 610.

Vide infra vers. *Pocati*.

Tom. I.

Confirmatio præsumpta Statuto procedit in verbis dispositivis, non conditionalibus, dec. 76. n. 19. pag. 476.

Contrarius cui non conveniunt, nec eas dispositio convenit, dec. 18. n. 14. p. 117.

Tenore, & forma verborum principaliter attenditur ad discernendum qualis contrarius fuerit celebratus, dec. 20. n. 40. p. 146.

In contrariis mens dispositio potius est attendenda, quam verborum conceptio, dec. 25. n. 38. pag. 84.

Et de ratione, ibidem n. 39.

Disposiciones diversæ induci non debent ob solam diversitatem in moda verborum scripta, dec. 38. n. 27. pag. 189.

Declarantur ad limites adjectæ rationis, quæ interpretatur, & ampliat dispositionem, dec. 51. n. 6. pag. 370.

Directa in rem indicant prohibitionem realem, dec. 24. n. 6. p. 187.

Dispositio cui non conveniunt, nec ipsa convenit dispositio, dec. 1. n. 7. p. 4.

Enunciatio non inducitur dispositionem, nec probant, dec. 17. n. 26. p. 154.

Præsertim quando contrarium apparet, dec. 19. n. 62. p. 115.

Et quando de veritate enunciatorum tractatur, dec. 19. n. 63. p. 121.

Enunciatio in divisionibus dicitur certissima dividuum confessio, dec. 21. n. 24. p. 154.

Cætera vide in verb. *Enunciatio*.

Espresso in materia probationis nullum ponunt de significatione, dec. 75. n. 17. p. 480.

Evadio disputata verbis, & clausulis amplissimis, universilibus, & tractum successuum habentibus includit etiam eversionem ex natura rei proveniente, add. ad dec. 10. n. 13. p. 148.

Expressa sunt necessaria, ubi agitur de evitanda aliqua lege, dec. 30. n. 54. p. 130.

Fideicommissum ampliat ex prohibitione alienationis, quando verba commodam restrictionem non patiuntur, dec. 56. n. 20. p. 308.

Item inducit favore vocatorum ex verbis tractum successuum habentibus, dec. 71. n. 3. p. 471.

Et dicta verba multum valent ad inducendum reciprocum fideicommissum, dec. 48. n. 43. p. 346.

In fideicommissis magis attenditur ratio, quam verba, dec. 51. n. 7. p. 170.

Gabella sunt proprie, & stricte intelligenda, dec. 85. n. 40. p. 314.

Geminata multum attenduntur, & dicuntur ad tollendam dubitationem reiterata, dec. 79. n. 36. p. 401.

Generalia capi debent in tota eorum lata significatione, dec. 15. n. 20. p. 85.

Et indefinita recipiunt interpretationem ex prociis, ex quo elicitur mens, & intentio disponentis, dec. 85. n. 40. p. 314.

Hæretice, & consilium denotantia ex sui natura onus restitutionis non præferunt, & quando scus ex voluntate testatoris, remissive, add. ad dec. 89. n. 31. p. 159.

Impersonalia in rem scripta reale fideicommissum important, & de exemplis, remissive, add. ad dec. 34. n. 16. p. 191.

Impropriari debent, ut menti satisfiat, dec. 95. n. 3. pag. 557.

Et cum de testatoris voluntate constat, dec. 50. n. 7. p. 366.

Intelligenda sunt eo respectu, quo sunt prolata, dec. 41. n. 14. p. 307.

Et secundum subiectam materiam, dec. 41. n. 15. pag. 307.

Etiā debeant impropriari, ibidem n. 16.

Et in quacunque materia etiam stricta, dec. 41. n. 17. p. 307.

Et ampliantur, & restringuntur, prout distat ratio ipsius subiectæ materię, ibidem n. 18.

Præsertim ex restringendo ad causam, ob quam sunt prolata, dec. 41. n. 19. p. 307.

In ultimis voluntatibus intelligenda sunt verba disponentis de persona proxima, & immediata, dec. 8. n. 19. p. 39.

K k k k

Midi

Modi sollemniter extenduntur etiam ad futurum, decis. 48. n. 30. p. 246.

Et sic tempus presentis trahitur ad futurum, ibidem num. 33.

Opinio potius in testamentis attenditur, quam veritas, decis. 53. n. 34. p. 382.

Et pro vero accipitur, quod testator verum credit, ibidem n. 35.

Perpetuitatem importat, si referantur ad personam, restringuntur ad ejus vitam, dec. 18. n. 52. p. 122.

Et iuxta subiectum materiam, ibidem n. 53.

Maxime siante verisimili mente testatoris, & unde haec desumatur, dec. 18. n. 54. p. 122.

Pluralis numeri simpliciter prolata resolvuntur in singulati, dec. 21. n. 50. p. 60.

Cetera vide in verb. *Pluralitas*.

Prohibitio alienationis visitata dicitur, quando est concepta per verba perpetuam denotantia, add. ad dec. 58. n. 35. p. 410.

Item quando concepta est per verba praegnantia, & geminata, ibidem n. 34.

Cetera vide in verb. *Prohibitio alienationis*.

Propria verborum significatio sequenda est, relicta impropria, dec. 77. n. 25. p. 480. & dec. 84. n. 29. pag. 512.

Et si verborum proprietate non est recedendum, decis. 15. n. 5. p. 82.

Ut cedatur a proprietate verborum, conjectura debent esse urgentes, dec. 65. n. 18. p. 451.

Qualitas adjuncta verbo qualitatibus illud, & ponit sub diversis specie, dec. 53. n. 54. p. 387.

Item adjuncta verbo intelligitur secundum tempus verbi, dec. 100. n. 41. p. 594.

Referenda semper sunt ad proximiora, dec. 16. n. 32. pag. 95.

Praelationem proximiora inducentia referri possunt ad designandam voluntatem proximitatem respectu gravati, non gravantis, append. ad dec. 60. n. 24. pag. 430.

Licet hoc sit certum in jure, cum possint importare majorem declarationem, maxime si agatur de testamento antiquo, ibidem n. 25.

Et ideo cum ad aliud commodum referri possunt, interpretari non debent ad effectum excludendi representationem, append. ad dec. 60. n. 14. p. 430.

Maxime quando declaratio erat quodammodo necessaria, quoniam proximitas effectus attendenda, ex quo in alia parte testator vocasset descendentes a se, vel a filijs masculis, append. ad dec. 60. n. 17. p. 430.

Responsum plura determinabilia, ea aequaliter determinat, dec. 99. n. 9. p. 584.

Singula verba praefertim in testamentariis dispositionibus debent aliquod operari, dec. 53. n. 3. p. 382.

Vacua enim, & otiosa effectus non putantur, addit. ad dec. 55. n. 20. p. 375.

Singularis numeri regulariter non adaptantur ad plurimum vocationem, dec. 79. n. 40. p. 491.

Nisi additum sit signum universale, vel distinctio ambiguae, ibidem n. 41.

Denotant vocationem plurimum non simultaneam, sed ordine successivo, dec. 80. n. 10. pag. 495.

Subsequentia debent interpretari familiariter, & compatibiliter cum primis, ne una testamenti pars repugnet cum alia, add. ad dec. 100. n. 108. pag. 609.

Maxime si priora verba sint promissoria, & complexiva contentorum in sequenti dispositiva, nam tunc verba promissoria totam dispositionem informant, & ab eis dispositiva declaratur, add. ad decis. 100. n. 100. pag. 609.

Solutio talis praesumitur, qualem offendunt verba, dec. 99. n. 9. pag. 584.

Vulgaris cessat facta aditione hereditatis, nisi addit verba tradum temporis successivum importancia, dec. 50. n. 7. pag. 466.

Sucessor intelligitur gravatus, licet verba solitionis, & gravaminis ad executores dirigantur, dec. 80. n. 36. pag. 369.

Superflua non dicuntur, ubi sunt expressa ad majorem declarationem mentis testatoris, decis. 77. n. 45. pag. 481.

Suppletoria sunt benigne interpretanda juxta intentionem proferentis, dec. 12. n. 2. pag. 87.

Testator qui usus est eisdem verbis in pluribus testamentis partibus, praesumitur, quod ea semper in eundem sensum accipit, dec. 68. n. 17. pag. 477.

Præferti cessant diversitate, & contraria probatione, dec. 79. n. 38. pag. 491.

Testamentis declarantur per testes, qui a testatore ita dici audierunt, dec. 106. n. 17. pag. 53.

Debent aliquod operari, ne dispositio reddatur inutilis, vel elusoria, dec. 77. n. 44. pag. 481.

Vide infra verb. *Voluntas*.

Universalia comprehendunt omnes praesentiones, dec. 12. n. 4. pag. 87.

Et comprehendunt omnia, quae dicuntur, & excogitari possunt, & de quibus requiritur specialis mentio, ibidem n. 5.

Universalia a lege prolata videtur comprehendere etiam impropria, dec. 85. n. 45. pag. 514.

Quid in Saxonia, ibidem n. seq.

A Statuto prolata non comprehendunt impropria, quia semper debent interpretari, ut minus corrigant in communem, dec. 85. n. 44. pag. 514.

Quod procedit, etiam ad verba praecisa universalis, & geminata, ibidem n. 45.

Vocati collectivè, de his omnibus verba tradum successivum importatibus, intelligitur vocati per vulgarem, add. ad dec. 55. n. 2. pag. 381.

Alia vid. in verb. *Solutio vulgaris*.

Vocatis liberis, & aliis per verba collectivè, et censeantur vocati non simultaneè, sed ordine successivo, add. ad dec. 80. n. 7. pag. 502.

Sicut si vocato facta sit per verba appellativa, & de personis, inter quas non cadit ordo necessarius, sed solum charitatis, & affectionis, veluti si vocati sint fratres, vel nepotes ex eis, ibidem n. 2.

Voluntas testatoris allegari non potest ad detrahendum verbum, dec. 50. n. 12. pag. 425.

Defuncti in tantum constat, in quantum a verbus elici potest, dec. 51. n. 27. pag. 472.

Voluntas attenditur in fideicommissio, non sermone proprietatis, dec. 59. n. 7. pag. 510.

Amplius, etiam agatur inter plures idem fideicommissum, aut agatur praecedentes, ibidem n. 8.

Talis praesumitur, qualem verba sonant, decis. 55. n. 25. pag. 381.

De illa declaranda agitur, cum tractatur de explicandis verbis, quae habent duplicem sententiam, dec. 59. n. 27. pag. 510.

Et quando agitur de verbis, quae secundum propriam significationem unum important, & alium fideicommissum legem in verisimili mente testatoris factam obtinent, ibidem n. 28. Et exemplificat pro ut ibidem n. 29. pag. 482.

Voluntas testatoris a verbis diversa non praesumitur, decis. 9. n. 33. pag. 142.

Et in fideicommissis attenditur, non verba, dec. 50. n. 31. pag. 535.

Ufus communis loquendi attenditur ad interpretationem verborum, & mentis testatoris, dec. 51. n. 25. p. 471. & dec. 77. n. 14. pag. 490.

Maxime in ultimis voluntatibus, ibidem.

Et interpretatio, quae ex illo resultat, dicitur necessaria, & si sit notoria, nulla indiget probatione, decis. 77. n. 19. pag. 480.

Item praevalet propria significatio verborum, cum valeat etiam immutare vocabula, quae clara sunt, dec. 77. n. 10. pag. 480.

Et intelligentia verborum testatoris defumenda est ab ejus usu loquendi, non a generali hominum consuetudine, dec. 55. n. 24. pag. 382.

VERBA Communia. Directa. Obliqua.

Communia sunt, quae possunt accipi in sensu & directo, & obliquo, & inter varios casus trahuntur ad fideicommissum, & ad vulgarem, addit. ad decis. 55. n. 22. pag. 382.

In dubio tamen potius referenda sunt ad vulgarem, quam ad fideicommissarium, ibidem n. 23.

Maxime, si aperte constet adesse ea us, in quibus per directio valere possunt, add. ad dec. 80. n. 14. p. 512.

Intellige, ut nimis subtilizandum non sit pro officio.

- de dda. poffibilitate huius cafus, & exemplifica, ut ibi add. ad dec. 100. n. 17. pag. 531.
- Limita primo** concludendum, quod in dubio verba communia potius referenda funt ad vulgarem, quam ad fideicommiſſariam in vocatione natiſciturorum per verba communia, qui potius cenſentur vocati per fideicommiſſariam, quam per vulgarem, ibidem n. 16.
- Limita ſecundo**, ſi ſubſtitutio facta fuerit poſt mortem hæreditis inſtituti, nam mortis expreſſio compendioſam, & fideicommiſſariam inducit, add. ad dec. 89. n. 17. pag. 531.
- Intellige** hæc limitationem procedere, ſi mentio mortis ſuit præſcripta facta in ea ſubſtitutione, quam volumus fideicommiſſariam, ſecus ſi in alia præcedenti, add. ad dec. 89. n. 18. pag. 531.
- Limita tertio**, ſi verba communia iuncta ſint verbis obliquis, tunc enim obliquantur, & fideicommiſſariam important, ibidem n. 19.
- Limita quarto**, ſi verba communia ſint relata ad bona, quæ caſu ſunt obliqua, & fideicommiſſum inducunt, ſed relata ad perſonas aſſonant naturam verbi directi, add. ad dec. 89. n. 20. pag. 531.
- Directa** hæc hæreditarium titulum tribuunt, & inducunt aliquem præſcriptam authoritatem capere poſſe, veluti hæres eſt, hæredem præſcriptum regulariter non obliquantur, add. ad dec. 89. n. 16. pag. 531.
- Limita primo** in codicillis, in quibus ſubſtitutio vulgaris tranſit in fideicommiſſariam ex æquitate, ibidem n. 17.
- Limita ſecundo** in fideicommiſſis, ſi ultra verba directa civilia, adſint communia, nam tunc congrua congruis referendo, directa de inſtitutis, communia de ſubſtitutis prædicari cenſentur, add. ad dec. 89. n. 18. pag. 531.
- Limita tertio**, ſi verba directa iuncta ſint verbis obliquis, ibidem n. 19.
- Limita quarto**, ſi conſtat talem fuiſſe mentem teſtatoris, add. ad dec. 89. n. 20. pag. 531.
- Inſtitutus eſt** directum, add. ad dec. 89. n. 1. pag. 531.
- Et directum civile**, ibidem n. 2.
- Limita primo**, quando adſint clauſula codicillaris, vel omni meliori modo, quibus concurrentibus verbum inſtitutus obliquantur, add. ad dec. 89. n. 4. pag. 531.
- Limita ſecundo**, quando adſint verba collectiva, & perperatim denotantia, ibidem n. 5.
- Vel ubi adſint digreſſus ad plures ſubſtitutionum gradus**, aut quando ſimiles conſueverunt, & circumſtantiæ concurrerunt, add. ad dec. 89. n. 6. pag. 531.
- Veluti cum adſint verba deferenda**, ibidem n. 7.
- Vel verbum deferendæ deferendum in inſtitutum**, add. ad dec. 89. n. 8. pag. 531.
- Vel verbum hæres**, ibidem n. 9.
- Vel verbum ſuccedere**, add. ad dec. 89. n. 10. pag. 531.
- Limita tertio** ſupradictam concludendum, quod verbum inſtitutus ſit directum, quando inſtitutio facta eſt poſt mortem primorum vocatorum, ibid. n. 11.
- Vel ſi fiat poſt aditam hæreditatem**, add. ad dec. 89. n. 12. pag. 531.
- Limita quarto**, ſi pater tempore inſtitutionis habeat filios, & in inſtitutione adſint verba, quæ vocent filios tam natos, quam natiſciturus, add. ad dec. 89. n. 23. pag. 531.
- Contraria opinio eſt** receptor, & magis communis, add. ad dec. 89. n. 24. pag. 531.
- Limita quinto**, ſi inſtitutio referatur ad certas res, & adſit alius univerſalis inſtitutus, ibidem n. 15.
- Inſtitutus eſt** directum, & non inſtituitur ad fideicommiſſum, dec. 10. n. 1. pag. 531.
- Quævis directum**, tamen in inſtitutione ſeminarum ſub conditione mortis maſculorum ſubſtitutionem importat, & de ratione, dec. 11. n. 11. pag. 531.
- Mentio mortis** in teſtamento adſcit clauſula codicillaris, & verba tractum ſuccerſivum importantia inducit fideicommiſſariam, etiam teſtator uſus ſit verbis directis civilibus, add. ad dec. 89. n. 1. pag. 531.
- Obliqua** contraria directis non ſerunt, in quibus propria authoritate hæreditatem capere poſſe, ſed ſolum hæreditatem eſſe reſtituendam, & capiendam de manu alterius, add. ad dec. 89. n. 11. pag. 531.
- Offendunt**, teſtamentum ordinare voluiſſe fideicommiſſum de primo in ſecundum, & de ſecundo in ter-

- tium, & alios ſuccerſive, ad theoricam Angel, add. ad dec. 100. n. 17. pag. 531.
- Reſolvit eſt** obliquum, & præſupponit terminum a quo, & ad quem, dec. 100. n. 14. pag. 531.
- Remanent eſt** ejuſdem potentia, ac verbum revertentur, ac proinde vel obliquum, vel commune, dec. 8. n. 19. pag. 531.
- Declarat id verum in caſu**, quod res nunquam fuerit penes illum, cui reſtingantur, tunc enim vel eſt obliquum, vel commune, ibidem n. 60.
- Secus ſi referatur ad primum inſtitutum**, dec. 8. n. 61. pag. 531.
- Et prædictum verbum remanere** proprie importat idem, quod retinere eodem jure, dec. 8. n. 61. pag. 531.
- Inſtitutio facta ſub conditione decedentis ſine huius tractum** temporis habet, & continet fideicommiſſariam, maxime ſi ſit facta per verbum perveniat, quod eſt commune, dec. 46. n. 5. pag. 531.
- Item facta per verba civilia directa** non trahitur ad fideicommiſſariam, ubi directe valere poſſit, dec. 89. n. 5. pag. 531.
- Limita ſtante** conſuetudine mente deſuſi in contrarium, ibidem n. 6.
- Una ex conjecturis eſt** digreſſus ad plures ſubſtitutionum gradus, dec. 89. n. 7. pag. 531.
- Alia conjectura eſt** clauſula codicillaris, ibidem n. 9.
- Vulgaris anomalia** non operatur, quod educato medio gradu ſubſequenti additur in locum gradus preſcripti, quando non verſatur in ſubſtitutione per verba communia, ſed per obliqua, add. ad dec. 100. n. 17. pag. 531.
- Limita**, quando conſtat de contraria voluntate teſtatoris, add. ad dec. 100. n. 18. pag. 531.

VERBA in ſpecie.

- Abſolde** denotat tractum futuri temporis, add. ad dec. 100. n. 101. pag. 531.
- Adæ** quod non eſt ampliativa præcedentium, dec. 15. n. 31. pag. 531.
- Contra**, ibidem n. 31. & 33.
- Et fiat declaratio**, dec. 15. n. 34. pag. 531.
- Ad invicem ſubſtituit**, reciproce ſubſtituit dicuntur, dec. 15. n. 3. pag. 531.
- Ad quemlibet ex eis, & eorum hæredes poſtquam ſuam plenam iure donati ſpſſare** ſi dividendes voluerunt, fideicommiſſo renunciatum cenſetur, add. ad dec. 10. n. 90. pag. 531.
- Ad ſupraſubſtituitur**, ad omnes referri debent, dec. 36. n. 7. pag. 531.
- Aliquis æquipollet** diſtinctionibus quilibet, quicunque, quæ ſunt univerſales, dec. 18. n. 6. pag. 531.
- Aliud eſt** adverſativum, & denotat diverſitatem, add. ad dec. 46. n. 6. pag. 531.
- Alter ſecundum propriam ſignificationem** importat unum de duobus, dec. 35. n. 2. pag. 531.
- Aliquando verificatur** etiam in tribus, dec. 35. n. 2. pag. 531.
- Maxime concurrente** veriſſimi mente loquens, ibidem n. 3.
- Et unde ſi reſultet**, vide ibidem n. ſeq.
- Quandoque etiam ſignificat idem**, ac diſtictio ſi quis, ſi aliquis, dec. 35. n. 31. pag. 531.
- Ambo eſt** collectivum, & inducit reciprocam fideicommiſſum, dec. 30. n. 31. pag. 531.
- Exigit conditionem** verificari in omnibus, dec. 30. n. 1. pag. 531.
- Limita**, ut ibidem n. 40. & 47. pag. 531.
- Et ideo conditio ſi ambo deſerant ſine filijs**, non verificatur, quando unus tantum deſceſſit ſine filiis, dec. 30. n. 1. pag. 531.
- Cæſi, traditi, conſignati** fideicommiſſi remiſſionem non operantur, & quomodo intelligantur, add. ad dec. 10. n. 73. pag. 531.
- Cippi, domus, & ſimilia maſculina ſunt** ſynonyma cum verbo agnato, dec. 61. n. 33. pag. 531.
- Et ex iſtis verbis agnato dicitur contemplata**, ibidem n. 34. pag. 531.
- Cajuslibet** tribuit unicuique actum in ſolidum, dec. 48. n. 18. pag. 531.
- Dare, & conſignare** important domini translationem, dec. 61. n. 37. pag. 531.

K k k k k

Intel.

- Intellige, ut ibidem n. 47.
 Eoque fortius, si filio inuendum sit onus aliquid sol-
 vendi pro conuentione portionis alterius filii, quod
 simpliciter administrationi in peculium non conuenit,
 dec. 64. n. 35. pag. 496.
*Quidam tamen de difference in respectu delegatiois appo-
 sitae omnes praedictiones comprehendunt, decif. 12.
 n. 4. pag. 67.*
 Amplia, ut ibidem n. 5.
*Deficere generaliter latum carentiam significat, dec. 13.
 n. 28. pag. 85.*
 Inter verbum deficere, & definire adeit differentia,
 dec. 13. n. 22. pag. 85.
*Deficientibus quomodo pluralis numeri resoluntur in
 singulari, dec. 11. n. 30. pag. 60.*
*Conditio deficientibus in sensu verificatur, licet ma-
 sculi non existerent, dec. 15. n. 17. p. 83. & n. 21. p. 84.*
*Et deficientes in statu, & deinde descendunt ad effectum la-
 cum recipiunt, dec. 63. n. 16. p. 434.*
*Deinde, vel postea sunt ordinativa temporum, decif. 8.
 n. 70. pag. 34.*
*Denarii constanti significat pecuniam numeratam, dec. 1.
 n. 2. pag. 8.*
 Maxime adiecta temporis, & loci expressione, in quibus
 pecunia ipsa reperitur, ibidem n. 2.
*Descendentes est collectivum plurium graduum, & consti-
 oet fideicommissarium, dec. 3. n. 4. pag. 10. & ibi
 add. n. 30. ubi remissio, pag. 12.*
 Comprehendit masculos, & feminas, nisi addit specia-
 lis mentio masculinitatis, dec. 65. n. 20. pag. 450.
 & n. 13. pag. 451.
 Amplia, ut comprehendat etiam descendentes ex femi-
 nis, ibidem n. 11.
 Et comprehendit omnes descendentes in infinitum,
 dec. 45. n. 7. pag. 354.
 Eius significationem restringunt verba masculini ge-
 neris, dec. 17. n. 15. pag. 101.
 Vel saltem operantur praeteritionem masculorum in
 concursu feminarum, dec. 17. n. 16. pag. 101.
 Verbum descendentes quando regitur a meritis
 masculorum, vide add. 2. dec. 17. n. 28. pag. 14.
*Descendentes, linea, vel familia iuncta cum aliis verbis,
 & circumstantiis trahuntur successivum, & perpetui-
 tatem denotant, add. ad dec. 100. n. 106. pag. 409.*
 Et substitutionem esse indefinitam, & indetermina-
 tam, ibidem.
*Descendentes masculi si in una parte dispositionis impor-
 tantur masculus ex masculis, etiam in alia parte in eod-
 dem sensu sunt accipienda, add. ad dec. 48. n. 16.
 pag. 461.*
*Descensio, vel simile tractum pariter futuri temporis
 denotat, add. ad dec. 100. n. 101. pag. 408.*
 Et substitutionem esse indefinitam, & indetermina-
 tam, ibidem n. 103.
*De stirpe, & sanguine synonyma sunt, ac idem signifi-
 cantia, quam verba de agnatione, & familia, decif.
 70. n. 10. pag. 488.*
*Deus relatum ad personas expressas proprio nomine il-
 las repetit proprio nomine, ut sunt expressae, decif.
 93. n. 18. pag. 554.*
 Est personale, dec. 18. n. 13. pag. 101.
 Vide infra verbi *dicta*.
 De uno ad alium non excludunt masculos ex feminis, &
 quod operatur, add. ad dec. 8. n. 16. pag. 57.
 Maxime si appositae fuerint etiam in alia parte testa-
 menti, ubi ipse vocati fuerant, ibidem n. 17.
*De iurisdictione de iure, & de iure important substitutio-
 nem factam necdum distributive, sed etiam collecti-
 ve, add. ad dec. 15. n. 21. pag. 62.*
 Diffa est relativum, & repetitivum praecedentem cum
 omnibus suis qualitatibus, dec. 30. n. 24. pag. 497.
 & dec. 48. n. 3. pag. 344.
 Restituit dispositionem ad ea, ad quae refertur, do-
 cif. 16. n. 30. pag. 64.
*Dipoi indicat effectum immediate sequentem, decif. 8.
 n. 70. pag. 34.*
 Vide infra verbi *dicta*.
 Di sua propria heredes nominati deponunt substitutionem di-
 rectam, & excludunt fideicommissariam, & de ra-
 tione, dec. 1. n. 10. pag. 4.
 Dumtaxat a testatore prolatus, de ipsius familia, seu agna-
 tione intelligi debet, dec. 70. n. 51. 32. & 53. p. 404.
 Denarie ratione subiecta materia accipitur pro trans-
 actione, dec. 41. n. 20. pag. 397.
 Dummodo importat modum, non conditionem, dec. 12.
 n. 37. pag. 111.
 Limita, quando implementum fieri debet, aequum
 adus praestitum, ibidem n. 38.
 Respectu tertii nil referi, ad agatur de modo, vel
 conditione, quia utroque casu deficit dispositio,
 nisi modus, vel conditio impletur, dec. 18. n. 39.
 pag. 111.
 Et si est omnino alternativae contrarius, dec. 8. n. 69.
 pag. 30.
 Virtute compendiose continet etiam vulgarem, de-
 cif. 8. n. 75. pag. 34.
 Vide supra verbi *Dipoi*.
 Et est, & recipiunt eorum filios, & descendentes impem-
 subitum vulgariet, & per fideicommissum impor-
 tant reciprocum substitutionem tam adive, quam
 passive, dec. 2. n. 8. pag. 10. in fin.
 Et post ea in materia fideicommissi inducant vulgarem
 substitutionem, dec. 48. n. 12. pag. 341.
 Limita, ut ibidem n. 19. pag. 341.
 Contrariae auctoritates declarantur, decif. 48. n. 37.
 pag. 346.
 Habet tractum temporis in futurum, dec. 48. n. 38.
 pag. 346.
 Et idem sonant, ac post eorum mortem, dec. 48. n. 39.
 pag. 346.
 An important vulgarem, vel fideicommissariam, re-
 missive, add. ad dec. 48. n. 1. pag. 340.
 De differentia inter verbum *deinde*, & verba *et post
 ea*, & quod maxime inter se differunt, dec. 68. n. 11.
 pag. 457.
 Vide infra verbi *Post eam*.
 Et linea, vel per lineam distinguuntur tantum verballi-
 ter, dec. 170. n. 5. pag. 100.
 Et parum sunt dicere per lineam, vel per lineam masculi-
 nam, ibidem n. 7.
 Et quodammodo, vel per spiritum suum comprehendit
 etiam optem ex filio, dec. 17. n. 6. pag. 100.
 Fideicommissum ex ipso verbi sona indicat clarissimum
 fideicommissum, dec. 3. n. 5. pag. 10.
 Fideicommissum est collectivum, & re, & verbis coniungit,
 dec. 54. n. 3. pag. 380.
 Finché ut non fin videtur denotare mortem eorum, qui
 in linea continentur, dec. 1. n. 18. pag. 5.
 Finire supponit principium, & de ratione, dec. 15. n. 24.
 pag. 83.
 Habere, & pertinere significant habitum, & acquisitio-
 nem, dec. 15. n. 24. pag. 83.
 Harreditur dicit relationem ad tempus mortis, decif. 1.
 n. 3. pag. 4.
 Harredum facio directam, prout verbum *instituo*, de-
 cif. 1. n. 13. pag. 3.
 Hareo capitur in significato directo, maxime cum ad-
 ditum est verbum *universalis*, dec. 1. n. 24. pag. 3. &
 n. 24. pag. 4.
 Illi, ipsi, eorum, dictis, vel similia, quando testator adhi-
 buit, substitutio non dicitur nominatum facta,
 add. ad dec. 100. n. 48. pag. 605.
 In alio excludit supranominata, & includit omnia in
 praecedenti dispositione, dec. 46. n. 2. pag. 345.
 In alium, seu in alios inferunt, quod in fideicommissis
 attendenda sit proximitas gradus, & non testatoris,
 & quod equiparetur verbis *de grado in gradum*,
 dec. 31. n. 9. pag. 466.
 In deservitum alium testis, & de maiore adhibita in sub-
 stitutione operatur, ut de iurisdictione intelligatur inpon-
 tum aequalem existentiam, & oativitatem, add. ad de-
 cif. 15. n. 52. pag. 80.
 Admittitur tamen substitutus etiam in casu non satis-
 factis, & identitatis rationis addit inter casum exi-
 stentiae, & subsequente deficientiae, & eorum non
 existentiae, add. ad dec. 15. n. 52. pag. 80.
 Infra scriptos heredes indicatos non nominatum inponitur,
 quod heredes personam non egrediantur, decif. 41.
 n. 41. pag. 141.
 Contrariae auctoritates quando praecedunt, ibidem.
 In omnibus, & per omnia comprehendunt omnem por-
 tionem dispositionis etiam nominatam, & deo statibus
 illis omnia, quae continentur in termino statum,

continentur vera, & proprie etiam in referente, dec. 16. n. 9. pag. 91.

In omnibus autem nisi suis bonis excludant superius nominata, & includunt omnia, dec. 22. n. 49. p. 437.

In perpetuum denotat infinitatem, dec. 48. n. 41. p. 546.

In praedicta saepe, quando testator substituit, pluralitas non resolvitur in singularitatem, dec. 11. 20. p. 59.

Intellige, si alterius addit dicitur taxativa tantum, & de ratione, ibidem n. 21.

Cetera vide in verb. *Pluraliter*.

Instituit quomodo dicitur in institutione femininarum, sub conditione mortis masculinum substitutionem importat, & de ratione, dec. 21. n. 12. pag. 160.

Melatum ad filios importat primum gradum, relatum ad nepotes importat secundum gradum vulgaris, dec. 38. n. 39. pag. 126.

Substitutio vulgaris fieri potest per verba *hæres esto*, sicut per verbum *institutus*, dec. 38. n. 34. pag. 126.

Item verbum *institutus* relatum ad nepotes institutos post filios, idem importat, ac verbum *substitutus*, dec. 38. n. 39. pag. 126.

Est directum, & non locutionis ad fideicommissum, dec. 30. n. 1. pag. 361. add. ad dec. 29. n. 1. p. 351.

Est directum *verbi*, add. ad dec. 30. n. 1. pag. 361.

Est capitur in significato directo, dec. 1. n. 12. p. 3.

Cetera vide in verb. *Perito Communia, Directa, Obligatoria* verbi.

Insuper, item, praeter prohibitionem alienationis dependentem non reddunt, quando illa continetur sub diversa oratione, cum proprio, & particulari verbo, add. ad dec. 18. n. 16. pag. 115.

In tempo della loro morte restringunt substitutionem ad certum, & determinatum tempus, add. ad dec. 100. n. 90. pag. 608.

Instituit, quod importat *ego tibi, & tu mihi* potius includit personam loquentis, dec. 19. n. 14. pag. 124.

Ipsa facit ut ius redimatur, non transit ad heredes extraneos, si illud per tale pronomen conceptum sit, add. ad dec. 18. n. 81. pag. 119.

Iuxta quid importet, dec. 48. n. 3. pag. 344.

La prima volta cum testator ad loca Monasterii prelativæ vocat feminas per lineam masculinam, & his deficientibus per feminam, praesumendum non est pro extraneo anponendo istas exclusisse in subsequentibus vocationibus, append. ad dec. 33. n. 7. pag. 179.

Maxime quando extraneorum vocatio concepta sit sub conditione negativæ *non offendendi de Casa Augustini*, append. ad dec. 33. n. 8. pag. 179.

Libere tollit omne impedimentum, dec. 48. n. 3. p. 356.

Limita, ut non tollat fideicommissum in eodem testamento ordinatum, dec. 48. n. 20. pag. 337.

Libere, & absolute facultatem alienandi non tribuunt, si illa ad communione referantur, add. ad dec. 19. n. 109. pag. 137.

Lineam masculinam, & fuitur lineam an importent tractum temporis successivum, & comprehendant mentionem mortis, dec. 1. n. 36. pag. 4.

Loro est promissum ad masculos, & feminas, dec. 1. n. 8. pag. 18.

Limita, si sit prolatum latino idiomate, & sit qualificative ad personas masculini generis, dec. 1. n. 9. pag. 18.

Et an hæc opinio sit admitenda, ibidem.

Modo, & forma scriptæ relationem habent ad caput præcedens quoad qualitates, & modum, dec. 18. n. 8. pag. 110.

Nolo adire hereditatem, vel *ego non sum hæres* an importent absolutam repudiationem, vel potius voluntatem suspensivam, add. ad dec. 39. n. 3. pag. 301.

Non aliter, nec nisi modo reddunt actum conditionalem, dec. 18. n. 40. pag. 111.

Et denotant formam præcisam, sine qua actus in esse deducti non possent, & aliter factus est nullus, ibidem n. 41.

Ordo iuridicus verbo successit importat prius, & posterior, non autem ordinamenta, & onera, dec. 30. n. 37. pag. 498.

Ordine successione, & quomodocumque deficientibus conveniunt magis fideicommissum, quam vulgari, dec. 36. n. 4. pag. 180.

Amplia, licet deficientibus per verba directa sint honorati, ibidem n. 5.

Institutio facta ordine successione resolvitur in substitutionem, dec. 36. n. 1. p. 180.

Per aliquem ex donatariis omnes nominatos, & comprehenduntur, dec. 18. n. 3. p. 110.

Per eundem personam derogant nomini collectivæ, dec. 28. n. 4. p. 123.

Permanere significat perpetuam permanentiam, dec. 34. n. 10. p. 112.

Maxime si additum sit verbum *vultis*, quod enixam voluntatem offendit, ibidem n. 11.

Perpetuus est commune, dec. 46. n. 1. p. 356.

Et substitutio facta sub conditione decedentis lineæ filius continet fideicommissum, maxime si facta sit per illud verbum, ibidem.

Perverire significat successorem, & translationem, dec. 34. n. 12. p. 112.

Et novam acquisitionem inducit, dec. 3. n. 68. p. 34.

Pera assidue excludunt omnimodam imbecillitatem, quia aliquam supponunt apertitudinem, dec. 13. n. 34. p. 70.

Possunt non importat fideicommissum, quando iuncta sunt verba directis, sicut si obliquis, addit. ad dec. 1. n. 45. & 49. p. 3.

Amplia etiam in verbis directis, quando concurrunt ad successivam, & plurimum temporum continuationem importantur, add. ad dec. 1. n. 46. p. 3.

Praedicta verba in quibus differant a dictis *primis*, vel *deinde*, ibidem n. 47.

Item a verbis *ex viâ familia*, add. ad dec. 2. n. 48. pag. 5.

Vide supra verbi. Et post eor.

Possit mortem annuum substitutionis concepta idem importat, quod facta ultimo morienti, dec. 21. n. 36. pag. 161.

Possquam hereditas ad aliquem pervenerit importat conditionem, quæ tacite incit, addit. ad dec. 100. n. 12. p. 603.

Vulgari anomalia non cessat ob defectum conditionis adiectæ per dicta verba, ibidem.

Praefundus importat tempus præteritum, & limitatum, dec. 38. n. 17. p. 129.

Praefundus, sive prædefundus faciunt conditionem, & idem sonant, ac verba, si præmorientur, ibidem n. 18.

Non restringunt substitutionem, sicut verba *si me vivo hæres moriatur*, dec. 38. n. 17. p. 129.

Cum verba *me vivo* non possint adaptari ad tempus, & casum post mortem testatoris, ibidem n. 21.

Sicut verba *praefundus*, quæ possunt adaptari ad præcedentiam unius ex heredibus institutis post mortem testatoris, sed ante aditam hereditatem, dec. 38. n. 23. p. 129.

Item verbum *praefundus* habet eandem vim, ac verba *si vivo testatore defuerit*, dec. 38. n. 24. & 25. pag. 129.

Pec adiectum causæ de futuro importat causam finalem, dec. 11. n. 27. p. 114.

Aliquando tamen interviit causæ impulsivæ, dec. 21. n. 12. p. 114.

Promissæ stipulationem importat, dec. 27. n. 1. p. 314.

Amplia, etiam si testator non dixerit sibi stipulanti, & de ratione, ibidem n. 2.

Pro redimendo sunt enunciativa, seu designativa, non adiectiva, dec. 21. n. 31. p. 114.

Pro se hereditate, & successibus quibuscumque non sufficiunt pro inducenda fideicommissi remissione, addit. ad dec. 19. n. 155. p. 140.

Proximior plures potest habere significationes, dec. 19. n. 9. p. 380.

Comprehendit tam masculos, quam feminas, dec. 44. n. 19. p. 328.

Significat illum, quem nemo præcedit, dec. 53. n. 41. p. 381.

Non consistit a testatore prolatum de fidei, & secundum naturam, sed de iure, & secundum legem, add. ad dec. 60. n. 21. p. 426. append. ad dec. 60. n. 2. & 11. p. 430.

Proximior est collectivus, & inducit mixtam conjunctionem, dec. 66. n. 27. p. 527.

Et ex eo oritur ius non decredendi, ibid. n. 28.

Qualitercumque, & quomodocumque in præmissione videtur.

- dionis adiecta faciunt, ut veniat etiam illa, quæ sequitur ex natura rei, dec. 72. n. 8. p. 469.
- Quando conditionem importat*, dec. 28. n. 18. p. 308.
- Quandocumque* plura tempora comprehendit, & per illud compendiosa inducitur, dec. 4. n. 2. p. 23. & add. ad dec. 26. n. 2. p. 198.
- Item inducitur per verba *quando si*, ibid. n. 2.
- Non requiritur autem dictum verbum *quandocumque* ad effectum compendiosæ, dec. 24. n. 2. p. 198.
- Substitutio facta per dictum verbum trahitur ad eam fiduciæ commissi, licet concepta sit per verba directa civilia, dec. 25. n. 2. p. 198.
- Ex dicto verbo *quandocumque* elicitur coniectura pro recessu a theoria *Cumani* stante compendiosa, add. ad dec. 35. n. 21. p. 285.
- Jus redimendi triginta annis præscribitur, licet additum sit verbum *quandocumque*, seu *alio magnum tempore*, dec. 28. n. 26. p. 111.
- Item jus offerendi præscribitur triginta annis, licet addit verbum *quandocumque*, dec. 28. n. 29. p. 111.
- Vide infra vtrū *Semper*, & *Quandocumque*.
- Quelli* referendum est ad proxima, & immediata, dec. 25. n. 14. p. 558.
- Limita, si testatoris dispositio redderetur elusoria, tunc enim ad omnia sit relatio, ibidem n. 27.
- Quibus omnibus decedentibus* *siue filii masculis*, vel *feminis* importat idem, ac *si uno morienti*, dec. 22. n. 35. p. 101.
- Quibus de jure hereditas postea* sunt declarative, non restrictive, dec. 100. n. 11. p. 592.
- Remanere* proprie importat idem, quod *retinere* eodem jure, dec. 8. n. 62. p. 34.
- Remanet*, præter omnem proprietatem, intelligitur pro *relinquitur*, ibidem n. 64.
- Remanet* induci fideicommissum, dec. 91. n. 25. p. 541.
- Est ejusdem potestatis, ac verbum *revertatur*, ac proinde vel obliquo, vel commune, dec. 8. n. 19. p. 33.
- Semper*, & *quandocumque* operatur, quod jus redimendi transit ad heredes extraneos, etiam si venditor declaraverit se solum vendere, jus, quod etiam vita durante habebat, add. ad dec. 18. n. 83. p. 220.
- Semper*, & *quandocumque*, toties, quoties non impediunt, quod pactum de retrovendo triginta annis præscribitur, & quomodo dicta verba intelligantur, add. ad dec. 28. n. 17. p. 115 & n. 18. p. 116.
- Semper*, & *in infinitum* extensionem de tempore ad tempus non operantur, & quomodo fini intelligenda, add. ad dec. 26. n. 10. p. 99.
- Si ambo*, si uterque, si unus non impediunt resolutionem pluralitatis in singularitates ex proprietate, vel bonum, sed ob præsumptam mentem testatoris, add. ad dec. 22. n. 41. p. 64.
- Cetera vide in verb. *Pluralitas*.
- Si uno* est temporis præsentis, & ad futuram nullo modo trahitur, dec. 2. n. 63. p. 34.
- Si filii non exstarent* conditionem importat, dec. 54. n. 6. p. 380.
- Si filii testatoris non viverent* tanquam indefinita, & indeterminata omne tempus comprehendunt, & indefinitam, ac indeterminatam substitutionem faciunt, add. ad dec. 100. n. 118. p. 610.
- Non obstant, quod addit dictio *tunc*, quando ista, non sunt appropinquata ad limitandam dispositionem ad tempus mortis, sed ad alium finem, & effectum, add. ad dec. 200. n. 129. p. 620.
- Idem procedit, si addit verba *si non repetitur*, non *adest*, vel *non superest*, ibidem n. 120.
- Item idem operantur verba *si nullus fuerit*, add. ad dec. 100. n. 121. p. 610.
- Item verbum *defunctibus*, ibidem n. 122.
- Item verbum *defunctibus*, add. ad dec. 100. n. 513. p. 610.
- Maxime si non addit dictiones taxativæ, & limitativæ, ibidem n. 124.
- Si nullus reperitur* comprehendunt eam non activitatis, & præteritæ, dec. 25. n. 30. p. 83.
- Si quis simpliciter* prolatum comprehendit etiam feminas, dec. 22. n. 11. p. 61.
- Limita, quando prædicta dictio est conjuncta cum adjectivo masculino, quia comprehendit solum masculos, dec. 22. n. 12. p. 62.
- Si quis*, si aliquis licet singulares personas designent, tamen inter plures prolatæ effectum suum in generali non continent, sed ad omnes trahunt, dec. 33. n. 36. p. 557.
- Si nullo tempore* omnem casum, & remota comprehendunt, & ex illis arguitur perpetuitas, dec. 18. n. 4. p. 110.
- Si uterque* est distributivum, dec. 30. n. 40. p. 23.
- Et resolvitur in idem, ac si dictum fuisset *si alterum*, ibidem n. 41.
- Si uno*, & *si unoquoque* importat retentionem, non vero translationem, ut verba *si redantur*, vel *revertantur*, dec. 8. n. 28. p. 33.
- Substitutio adjectum verbis *trahitur* fideicommissum importans continet compendiosam, dec. 3. n. 4. p. 10.
- Succedat*, & verba *ordine successivo* idem importat, dec. 35. n. 6. p. 180.
- Est verbum commune, & facilius trahitur ad fideicommissum, dec. 2. n. 10. p. 3.
- Maxime facit plurium graduum substitutionibus, dec. 2. n. 20. p. 3.
- Et concurrente clausula codicillari, per quam verba, etiam directa trahuntur ad fideicommissum, dec. 2. n. 22. p. 3.
- Succedant illis* in substitutione fideicommissaria important, ut quilibet, in cuius persona per facta est conditio, censetur gravatus partem suam restitueret, dec. 21. n. 9. p. 18.
- Succeduntur* comprehendit heredes successive, dec. 75. n. 6. p. 470.
- Succeduntur* non comprehendit feminas, existentibus masculis, stante statuto eorum exclusivo, cui præsumitur testator conformatus, ibidem n. 7.
- Supra scripta* refertur solum ad præcedentia, dec. 16. n. 12. p. 91.
- Supra scripti*, & *prædicti* sunt relativa ad præcedentia, dec. 30. n. 6. p. 228.
- Talis* est personalissimum, dec. 28. n. 43. p. 112.
- Est et demonstrativum, & restrictivum ad personam ad quam refertur, ibidem n. 54.
- Tali casu* restringit dispositionem ad casum formaliter expressum, dec. 100. n. 4. p. 591.
- Et tunc obstat agens ad fideicommissum, quod casus expressus non evenit, ibidem n. 55.
- Limita, si constat de contraria mente testatoris, dec. 100. n. 75. & 77. p. 596.
- Tota* facit comprehendere omnia, quæ sub indefinita oratione comprehenduntur, dec. 70. n. 1. p. 497.
- Res legata cum adjectione hujus sigoris ita intelligitur legata non solum pro parte ad restatorem, sed etiam ad alios spectante, ibidem n. 6.
- Appellum vocatum familie quod operatur, ut intelligatur de familia consensiva proxima, vel remota, add. ad dec. 70. n. 1. p. 494.
- Totum* intelligitur sine diminutione alicujus partis, quomodoque comprehendit potest, dec. 70. n. 6. p. 488.
- Tunc*, & *ex casu* requirit verificationem conditionis in forma specifica, dec. 30. n. 8. p. 228.
- Et substitutus non admittitur, nisi purificata conditione in persona omnium, dec. 30. num. 22. & 23. p. 228.
- Limita, ut ibidem n. 47. p. 230.
- Et tunc conditio aliquam non recipit extensionem, dec. 30. n. 9. p. 228.
- Nec ex præsumpta mente testatoris, dec. 30. n. 20. p. 228.
- Caducata ob defectum conditionis prima dispositione conditionalis, fortius caducata remanent subsecuentes, si cum dictionibus restrictivis *tunc*, & *ex casu* sint ordinata, add. ad dec. 27. n. 2. p. 204.
- Prædicta verba impediunt, ut pluralitas resolvatur in singularitates, dec. 30. n. 29. p. 228.
- Contrarium in terminis *l. heredes mei*, *cum ita*, & *ad Trebell.* dec. 30. n. 11. p. 230.
- Amplia d. conclusionem, de qua in d. dec. 30. n. 10. etiam agitur de casu simili, ibidem n. 21. p. 231.
- Et faciunt, ut substituti locum non habeant, sed quando omnes instituti sine filius decederent, dec. 30. n. 21. p. 228.
- Prædictæ dictiones *tunc*, & *ex casu* in specie tractantur in *l. heredes mei*, *cum ita*, & *ad Trebell.* admittuntur.

- viam taxativæ, decif. 30. n. 35. pag. 130. & n. 79. pag. 127.
- Maxime si alias excloderetur venientes ab intestato, dec. 30. n. 56. p. 130.
- Nec sunt superflue, cum possint stare demonstrative, vel declarative, dec. 30. n. 10. p. 130.
- Et habende sunt potius pro non appositæ, quam facere contra mentem testatoris, ibidem n. 59.
- Extenduntur etiam contra eorum naturam, quando aliquod inquireretur absurdum, dec. 30. n. 60. p. 130.
- Item præd. dictiones tanc, & eo casu, vel similes, quæ sunt arctivæ, restringunt dispositionem ad casum expellum, & interpretationem extensivam ad alium casum excludunt, add. ad decif. 5. n. 10. p. 87. & dec. 12. n. 19. p. 108.
- Limita, quando alias testatoria voluntas non servaretur, dec. 18. n. 10. p. 108.
- Item limita, si sint adjectæ substitutioni factæ deficiente linea, vel simili, add. ad dec. 15. n. 11. p. 87.
- Maxime si deficient alia verba duntaxat, ut alio modo, sine quibus dictiones tanc, & eo casu nihil operantur, ibidem n. 19.
- Et ad quos casus verba taxativa tunc referantur, add. ad dec. 15. n. 11. p. 87.
- Videtur, equitur, &c. juxta dispositionem l. de his ff. de transact. magis rigide requiruntur in transactione, quam in divisione, add. ad dec. 19. n. 11. p. 130.
- Pro remissione fideicommissi non requiritur præcisa sententia verborum illius, nec clausula vbi, cognitur, &c. insuper, si scientia plene concurrat, add. ad dec. 19. n. 18. p. 130.
- Ubi alia denotat similitudinem, & est relativum, & repetitivum ejusdem qualitatis, decif. 93. n. 15. pag. 154.
- Volens unicuique partem dare, & configurare suorum bonorum adhibita a patre dum vivit in divisione, inter filios facta, ostendunt dominium irrevocabilem translatum, & quod bona divisa non veniant sub fideicommissio patriæ, dec. 61. n. 36. p. 436.
- Ubi supra est repetitivum præcedentium, dec. 30. n. 78. p. 131. & dec. 34. n. 5. p. 417.
- Veritatis potest in ordine succedendi, & in aliis qualitatibus legitimis, absque necessitate repetendi masculinitatem, add. ad decif. 32. n. 35. pag. 152.
- Et ad ea refertur, vel si ita suadeat solitum testatoris, ibidem n. 34.
- Vel si substitutio non mentio descendentiæ, & commune vocabulum, sed dictiones in casum, pro aequali portione, add. ad dec. 32. n. 35. p. 152.
- Secunda substitutio, si facta sit cum dictione ut supra, vel simili, & primo compendiosa præcedat, dicitur compendiosa, add. ad dec. 16. n. 7. p. 199.

VERISIMILE. VERISIMILITUDO.

- Casus tunc non dicitur consulto a testatore omittitur, quando adit verisimilitudo, casum non esse eventurum, dec. 38. n. 70. p. 101.
- Non est, testatore voluisse gravare filium, non autem dependentes ex eo minus dilectos, decif. 61. n. 19. pag. 435.
- Pro supposito habetur, dec. 30. n. 57. p. 130.
- Substitutiones extenduntur, quando verisimile est, testatorem interrogatum ita respondisse, decif. 30. n. 75. p. 130.

VERITAS.

- Agitata Incessit, dec. 35. n. 31. p. 171.
- Facile invenitur, quando a pluribus queritur, decif. 35. n. 20. p. 171.
- Opinio in testamentis potius, quam veritas attenditur, dec. 15. n. 34. p. 371.
- Pro vero accipitur, quod testator verum credidit, ibidem n. 35.
- Quandocumque habetur, semper attendi debet, dec. 15. n. 32. p. 70.
- Res, non presumptio ex præsentis ad præteritum est attendenda, dec. 15. n. 56. p. 70.

VIA EXECUTIVA.

- Apote ex Statuto Florentino dicitur juxta exequibile, & paratam habet executionem, dec. 17. n. 1. p. 109.
- Ex dicto Statuto pro joribus exequibilibus executivæ agi potest per viam tenute, ibidem n. 1.
- Exceptio possessionis singularis impedit executionem per viam tenute in viam Statuti Florentini, dec. 17. n. 3. p. 109.
- Instrumentum, stante juramento, de jure communi habet executionem paratam, dec. 13. n. 1. p. 69.
- Et ex Statuto Florentino rubr. 42. lib. 2. ibid. n. 3.
- Jas petendi executionem sententiarum de jure communi præscribitur spatio triginta annorum, add. ad dec. 86. n. 1. p. 119.
- Ampla, ut in hac præscriptione non intret inspeccio malæ fidei, neque subdicio vitæ, nec alia, quæ examinantur in materia præscriptionum, decif. 86. n. 1. p. 516. & ibi add. n. 2. p. 519.
- Limita, si exequutio incepta fuerit, cum tunc via, executiva efficiatur perpetua, add. ad decif. 86. n. 3. p. 519.

VIDUA. VIDUITAS.

- Jam frux, quæ plures habeat filios, admittitur ad fideicommissum, si vocata fuerit uxore sub lege nubendi, add. ad dec. 15. n. 41. p. 80.
- Statutum de compromissa habet locum etiam in vidua, cui competit electio fort. add. ad dec. 98. n. 45. pag. 182.
- Substitutio cum est facta post mortem uxoris sub conditione viduitatis, admittitur substitutus statim, ac oxor secundas nuptias contrahit, add. ad decif. 15. n. 35. p. 82.

VILLA.

- Dicitur domus extra urbem in agris facta, dec. 77. n. 10. p. 479.

VINCLUM.

- Dupliciter vinculi attenditur, quando frater fratri, vel nepos patruo vult succedere, secus quando patruus vult succedere nepoti dec. 10. n. 44. p. 14.
- Arctior sanguinis communio reputatur, quæ duplici vinculo conjungitur, dec. 55. n. 17. p. 187.
- Dupliciter vinculi a lege reputatur inefficax ultra fratres, & fratrum filios, dec. 55. n. 31. p. 381.
- Et quando habita est ratio gradus, ibidem n. 47. pag. 382.
- Ideo censetur vocatus, qui habet gradus qualitatem, dec. 15. n. 48. p. 381.
- Item non operatur dupliciter vinculi, quando habita est ratio agnationis, dec. 55. n. 51. p. 381.
- Quia tunc materium vinculum est impertinens, add. ad dec. 91. n. 11. p. 146.
- Item non attenditur pro inducendo jure accrescendi inier conjunctio, ibidem n. 19.
- Impertinens cum pertinenti conjunctum nihil operatur, dec. 91. n. 55. p. 146.
- Contrariæ auctoritates declarantur, ibidem n. 16.
- Materium est impertinens, cum a Statuto, vel testatore vocatur agnati, dec. 15. n. 51. p. 381.
- Agnatione considerata, vinculum materium de per se reputatur impertinens, secus si cum paterno conjunctum fuerit, dec. 91. n. 45. p. 145.
- Intellige, ut ibidem n. 13. & seq.
- Item materium vinculum invat illi, qui sine dicto vinculo succedere poterat, dec. 91. n. 54. p. 145.
- Naturale non potest non inefficax, dec. 33. n. 31. p. 381.

VINDICATIO.

- Res non potest vindicare bona, quæ nec ipse testator vindicare posset, dec. 5. n. 16. p. 11.
- Supervenient post sequentem alienationem, etiam si sit proximus, non vindicat bona fideicommissaria a possessoribus, præcipue si concurrat voluntas testatoris, quod fideicommissum statim devolvatur, add. ad dec. 35. n. 12. p. 395.

UL.

ULTIMA VOLUNTAS.

A conjecturis regulariter ultimarum voluntatum cognitio pendet, dec. 8. n. 48. p. 31.
Alia vide in verb. *Dispositio*, & in verb. *Testamentum*.

ULTIMUS.

Admittitur deficientibus primis vocatis, dec. 100. n. 78. pag. 196.
Fiduciarius in certo personarum genere constituto, ultimus de illo genere bona alienare potest, dec. 34. n. 1. p. 164.
Substitutivus, quæ sit portio mortuorum, semper fit ultimo merenti, dec. 30. n. 49. p. 135.
Sed hæc opinio non est tuta, ibidem n. 70.
Cætera vide in verb. *Substitutio recipiæ*.

UNICITAS.

Descendentes dicuntur per modum unius linee substituti, quando ad fideicommissum vocata fuit una persona, & unus designatus filius, quod extenditur etiam postea vocatis fuissent nepotes, & pronepotes, quia per hanc enumerationem non censetur derogatum unitati, addit. ad dec. 83. n. 3. p. 519.

UNIO.

Empio castri, & prædii unico pretio facta ostendit eorum unionem, dec. 11. n. 4. p. 152.

UNIVERSALITAS.

Dispositio universalis comprehendit omnia, quæ sub illa totalitate continentur, dec. 79. n. 4. p. 487.
Negativum apparet simul ad omnes pertinere, ex dispositione, in qua omnium consensus, & congregatio requiritur, dec. 79. n. 19. p. 489.
Signum universale præcedens genus, vel totum universale continet omnes suas species, dec. 79. n. 3. pag. 488.
Distingue, ut ibidem n. 34. p. 491.

VOCABULUM.

Communis usus loquendi prævalet propriæ significationi verborum, cum valeat etiam immutari, quæ clara sunt, dec. 77. n. 16. p. 480.
Cætera vide in verb. *Verba in genere*.

VOCATIO.

Agnatorum indeterminate, & per fideicommissum in prima substitutione cum est facta, eodem modo intelligitur facta vocatio cognatorum in sequenti substitutione, add. ad dec. 100. n. 110. p. 609.
Maxime si testator gravavit personas proximiores, & magis dilectas, nam censetur voluisse gravare remotiores, & minus dilectas, ibidem n. 111.
Fortius in iurapretatione, in quo pariter talis summi debet interpretatio, ut ad eum a passivo non discordet, nec e converso, addit. ad dec. 100. n. 112. pag. 609.
Maxime cum agatur de favore consanguineorum testatoris, pro quibus semper fit lata interpretatio, ibidem n. 114.
In dubio testator potius censetur vocare agnatos, quam extraneos, dec. 80. n. 3. p. 401.
Prudentes viri, relicti dotibus filijs, in reliquis vocati agnatos, dec. 14. n. 15. p. 78.
Vinculum maternum est imperitius, cum a Statuto, vel testatore vocatur agnati, dec. 13. n. 52. p. 382.
Statutum vocans agnatos secundum jus civile, intelligitur se referre ad eum juris partem, quæ sibi conformis est, & prout, quæ loquitur de agnatis, non de cognatis, dec. 100. n. 18. p. 592.
Appellatio familia nedom hæres hæredis, sed & omnes descendentes censentur vocati, siante maxime mandato de reinvestendo in favorem fideicommissi, dec. 34. n. 22. p. 187.

Vide infra verb. *Familia*.

Collegium, seu per nomen collectivum, non obstat, ditione universalis, intelligitur ordine successivo, & de ratione, dec. 20. n. 31. & 32. p. 408.
Collegio vocati, deficientibus verbis tradum successivum importantibus, intelliguntur per vulgarem, add. ad dec. 36. n. 1. p. 181.
Limita stantibus conjecturis in contrarium, ibidem nom. 2.
Prima est, si vocati sint nati, & nascituri, add. ad dec. 35. n. 5. p. 181.
Amplia etiam expresse vocati non fuerint, sed hoc resultat ex natura dispositionis, ibidem n. 4.
Secunda, si vocati fuerint successores, addit. ad dec. 36. n. 5. p. 181.
Quid in vocatione linee? Affertur pro affirmativa sententia, ibidem n. 4.
Contrarium qui voluerint, addit. ad dec. 36. n. 7. pag. 181.
Conciliantur discordantes opiniones, & declaratur in quibus casibus utraque procedat, ibidem n. 8.
Solut tradum implicitus verbi *descendentium* ab his, aliis clausulis tradum successivum importantibus non sufficit pro fideicommissaria, add. ad dec. 36. n. 9. p. 181.
Maxime si verbum descendentes per modum adjectivi secundum sit alteri verbo præcedenti appellativo, & non sit per modum substantivi, ibidem nom. 10.
Distingue, an sit intermedia copula, & an non, ut primo casu sit loco substantivi, secundo vero sit loco adjectivi, add. ad dec. 36. n. 11. p. 181.
Tertia conjectura desumitur ex clausula *ad hoc successore*, si alius iuncta sit, ibidem n. 12.
Ab aliis vero si sit disjuncta, ordo successivus intelligitur per vulgarem, addit. ad dec. 36. n. 13. pag. 181.
Successive intelligitur vocati illi, inter quosquodammodo necessitatis simultaneæ, inter quos cadit ordo charitatis, & exemplificatur, ibidem n. 14.
Limita, ut etiam ultimi intelligantur vocati successores, siante contraria voluntate testatoris, add. ad dec. 36. n. 15. p. 183.
Voluntas huiusmodi resultat ex vocatione masculinorum, siue de illis expresse mentionem fecerit defunctus, siue patet de illis sensisse, addit. ad dec. 36. n. 16. p. 183.
Contrarium in hærede extraneo qui senserit, ibidem n. 17.
Maxime si vocatio concepta non sit de tempore mortis testatoris, sed in tempore remotum, quo nascituri poterant existere, addit. ad dec. 36. n. 18. pag. 183.
Amplia, ut hoc casu non intelligantur vocati per fideicommissariam, ibidem n. 19.
Contra, quod regulariter vocans nascituros creditur voluisse eos vocare, qui eo vivente non existerent, add. ad dec. 36. n. 20. p. 183.
Quarta conjectura pro recessu a theorica *Communis* compendiosa resultans a verbo *quoadcumque*, ibidem n. 21.
Et quæ sint alie ejus formulæ remissive, addit. ad dec. 36. n. 22. p. 183.
Intellige, quando compendiosa adjecta est per vim gravaminis illis personis, inter quas fideicommissum præceditur, siue quoad alias, quos tunc tantum respiciat, ibidem n. 23.
Quid si substitutiones sint complicatæ, & unica oratione conceptæ? add. ad dec. 35. n. 24. p. 183.
Vide etiam infra sub verb. *Descendentium*, & *per*.
Demonstratio convenientis notitiæ disponentis attendi debet ad iudicandum, qui vocatus fuerit nomine æquivoco, dec. 53. n. 37. p. 382.
Descendentibus cum a testatore dicta est, intelligitur solum sensisse de masculis, & addit. Statutum familiarum exclusivum, dec. 65. n. 5. p. 450.
Intellige, ut ibidem n. 20. p. 451.
Et e converso si Statutum feminas includat, quod etiam testator illas includere censetur, ibidem nom. 20.
Descendentibus vocatis, censetur testator vocasse gradum, & ordine successivo, dec. 32. n. 52. p. 112.
Substit.

Substitutis descendens per modum unius corporis, & unius lineæ, si ex deinde in plures ramos dividatur, non adiunguntur singuli ad successionem, sed solum persona, quæ fuerit ex illis gravato proximior, add. ad dec. 88. n. 1. p. 132.

Cætera vide in verb. *Linea*.

Deinceps tunc, & ex causa, vel similes non reddunt vocationem conditionalem, nisi concurrentibus conditionibus taxativis, sed censetur stare demonstrative, add. ad dec. 100. n. 1. p. 404.

Damus non valet excludere feminas, nisi ulterius additum fuerit, ut bona in domo, & familia remaneant, add. ad dec. 98. n. 1. p. 130.

Amplia, licet post mentionem illarum de domo dictum fuerit, & per *lineam masculinam*, quæ sunt familiaritæ, & verificari possunt in feminis a masculis derivantibus, ibidem n. 3.

Vide infra verb. *Femina*.

Extensio non excluditur ex dictionibus *tunc, & ex causa*, maxime si tantibus conjecturis pro vocatione, dec. 14. n. 3. p. 188.

Ex activa vocatione ad passivam non fit, ibidem. num. 27.

Limita, quando adest prohibitio realis, dec. 14. n. 18. p. 188.

Maxime addita ratione *quia voluit, &c.* dec. 14. o. 19. pag. 183.

Cætera vide in verb. *Extensio*.

Familia regulariter intelligitur gradatim, & ordine successivo, dec. 70. n. 13. p. 488.

Limita, quando facta est cum dictione *si qui universalis ista*, ibidem n. 16.

Maxime quando agitur de vocatione familie extraneæ, & de ratione, dec. 79. n. 17. p. 488.

Sed vide dec. 80. n. 11. & 31. p. 498.

Vocatus simpliciter familia, & domo, si plures ejusdem cognominis sint familie, censetur testatore familiam de qua ipse natus est, & proximiorum vocare, dec. 79. n. 12. p. 489. & ibi add. n. 5. pag. 493.

Amplia, ut neque omnes de illa censentur vocati, sed solum illi, qui sunt de familia efectiva, quæ ab ipso testatore preexistit, addit. ad dec. 79. n. 3. p. 494.

Limita, ut necessario intelligi debeat de contentiva, quando testator non habebat proprios descendentes, vel quando vocatio facta fuit post eorum deficientiam, add. ad dec. 79. n. 3. p. 494.

Univerſa cum est vocata, admittuntur prius illi de efectiva, qui sunt proximiores, postea illi de contentiva, add. ad dec. 80. n. 3. p. 502.

Limita, si familia vocata fit cum signo universalis *tota*, vel simili, ibidem n. 6.

Cætera vide in verb. *Familia*.

Femina, exurpæ descendentes comprehenduntur in vocatione familie, quando adjunctum est verbum descendente, & cognationis, addit. ad dec. 98. n. 14. p. 581.

Illarum vocatio subsidiaria in defectu masculinorum procedit, etiam si testator, vel Statutum exoptasset perpetuam conservationem honorum in familia, add. ad dec. 98. n. 18. p. 581.

Secus si non sumus in causa subsidiariæ vocationis, ibidem n. 19.

Subsidiaria vocatio femininarum oritur ex verbo communi, ex masculinitate vero, vel voto agnatio oritur prælatio masculinorum, addit. ad dec. 91. n. 38. p. 512.

Et hæc feminarum admissio convenit menti testatoris fideicommissi perpetuitatem exoptantis, addit. ad dec. 91. n. 37. p. 512.

Limita, si fideicommissum sit strictæ, & rigorosæ agnitionis, vel præcise masculinæ, & de ratione, add. ad dec. 91. n. 38. p. 512.

Præceptum, quod masculi feminis præferantur, probat feminarum subsidiariam vocationem, ibidem num. 39.

Sub vocatione descendentiæ per lineam masculinam, vel ex linea, si de linea masculina comprehenditur femina a masculo ultimo gravato immediate descendens, & de ratione, addit. ad dec. 91. n. 3. p. 490.

Cætera vide in verb. *Descendentes*, & in verb. *Familia*.

Fideicommissum qui vult petere, necesse est, ut probet se esse vocatum, dec. 55. n. 17. p. 171.

Ad fideicommissum pluribus collectivè relicto, primo expressim nominati, deinde proximiores admittuntur, dec. 79. n. 1. p. 471.

Filiarum, & nepotum facta ab eo, qui instituit teneatur, censetur facta ordine successivo, non simultaneo, add. ad dec. 80. n. 10. p. 501. dec. 99. n. 11. & 13. ubi de ratione p. 181.

Limita regulam, quando vocatur nepotes cum filiis novum natis, dec. 99. n. 11. p. 583.

Contra, ibidem n. 12.

Necessitas instituendi non cadit in descendentes, qui non sunt legitimi, & naturales, ideo isti censentur semper vocati simultaneè, non successive etiam in testamentis ascendens, add. ad dec. 80. n. 11. p. 501.

Idemque procedit in legitimis, & naturalibus, quando sumus in fideicommissio particulari, vel legato, ibidem n. 11. p. 501.

Sed in ista procedunt, quando filii de temporis conditi testamenti erant vocati nati, addit. ad dec. 80. n. 13. p. 501.

In hac materia totum regulat voluntas testatoris, etiam ex conjecturis desumpta, quam Iudex sequi debet, non obstantibus supradictis regulis, & declarationibus, ibidem n. 13.

Conjectura testatoris mentem suadentes quæ sint, remissive, add. ad dec. 80. n. 16. p. 501.

Conjectura, quæ sufficiunt in transversalibus, an sufficiant in extraneis, ibidem n. 17.

Filii quando non dicantur simultaneè cum patre vocari, dec. 73. n. 4. p. 496. & n. 6. p. 490. remissive.

Vide supra in verb. *Collectivè*, & in verb. *Descendentes*, & infra verb. *Liberi*, & in verb. *Patris*, & in verb. *Plures*.

Fili si facta sit per vulgarem oritur conjectura, quod etiam nepotes in eadem periodo per vulgarem sint vocati, dec. 90. n. 10. p. 524.

Alia est conjectura defectus clausulæ, vel verborum tractum temporis importantium, dec. 99. n. 13. pag. 584.

Item, quod vocatio collata non fit in tempore mortis, nec cum temporis diminutione, dec. 99. num. 14. pag. 585.

Vocato filio, & nepote, ex verisimili mente testatoris copulativa resolvitur in disjunctivum, dec. 99. n. 14. & 16. p. 585.

Gravamen non nisi in casu vocationis censetur injunctum, dec. 99. n. 3. & 4. p. 597.

Fideicommissi onere non gravatur, qui sortuito, non testatoris iudicio succedit, dec. 99. n. 4. p. 597.

Illegitimus conjunctus cum est vocatus, multo magis legitimus vocatus censetur, dec. 93. n. 10. p. 513.

Liberi, & aliis vocatis per verba collectiva, censentur vocati non simultaneè, sed ordine successivo, add. ad dec. 80. n. 7. p. 501.

Secus si vocatio facta sit per verba appellativa, & de personis, inter quas non cadit ordo necessitatis, sed solum charitatis, & affectionis, veluti si vocati sint fratres, vel nepotes ex eis, eorumque filii, ibidem n. 8.

Item quando vocatio facta est de personis, inter quas non cadit ordo necessitatis, vel charitatis, quia sint extraneæ testatori, dec. 80. num. 9. pag. 502.

Vide supra in verb. *Collectivè*, & in verb. *Descendentes*, & in verb. *Filiarum*, & infra in verb. *Patris*, & in verb. *Plures*.

Masculinorum inducit feminarum exclusionem, etiam eccedente favore agnationis, dec. 8. n. 1. p. 18.

Vocatis in testamento duobus generibus personarum, primo uno, deinde alio, si primum genus succedat, intelligitur succedere per vulgarem, & aliud perpetuo excluditur, dec. 68. n. 12. p. 437.

Vocatis a sortuito primo masculis, deinde feminis, masculi semel admitti feminas perpetuo excludunt, dec. 68. n. 13. p. 437.

Vocatio masculinorum in testamento facta, & postea femini.

- seminarum, ubi referri potest ad solam praetentionem masculinorum, non est extendenda ad inducendum fideicommissum, dec. 68. n. 22. p. 478.
- Paria sunt aliquot esse expresse vocatus, vel ex consequentiis*, dec. 62. n. 15. p. 478.
- Patris, & filiorum inter personas, in quibus cadit ordo charitatis, intelligitur simultanea, non ordine successivo*, dec. 100. n. 96. p. 498.
- Limita quando vocatur filii nati, & nascituri, & nepotes veniunt nomine heredis*, dec. 100. n. 97. pag. 498.
- Sublimita, si consistit de contraria voluntate testatoris, & ex quo defumatur*, dec. 100. n. 99. p. 498.
- Item, si agatur de relictis particularibus*, ibidem. n. 100.
- Item si verba testatoris evaderent frustratoria*, dec. 100. n. 101. p. 498.
- Plures sub colectivo nomine vocati una simul enim, alio vocato proprio nomine, pro uno reputantur, & ideo inter hos fit divisio pro medietate*, add. ad dec. 64. n. 16. p. 447.
- Verba numeri singularis regulariter non adaptantur ad plurimum vocationem*, dec. 79. n. 40. p. 495. & dec. 80. n. 50. p. 495.
- Nisi additum sit signum universale, vel dictio ambigua, vel uterque*, dec. 79. n. 41. p. 495.
- Copula et posita inter personas, inter quas cadit ordo eharitatis, & affectionis non inducit vocationem omnium simultaneam*, dec. 79. n. 38. p. 493.
- Item vocatus plurium sub nomine colectivo censetur facta ordine successivo, non simultanea*, dec. 80. n. 2. p. 493. & ibi add. n. 4. p. 305.
- Item si agatur de personis, inter quas cadit ordo charitatis, & affectionis, ibidem n. 2.*
- Fortius si in prohibitione alienationis testator consideravit casum plurimum successivo succedentium*, dec. 80. n. 5. p. 493.
- Vide supra in verb. Collectivum, in verb. Descendentibus, in verb. Filiorum, in verb. Liberis, & in verb. Patris.*
- Quando plures censentur vocati per vulgarem, vel per fideicommissarium, add. ad dec. 99. n. 1. p. 483.*
- Pluribus collectivae, & indistinctae vocatae, quandoque primum de vocatione, & postea de proximitate*, dec. 94. n. 48. p. 443.
- Positi in conditione, quando nec ne censentur vocati, vide in verb. Positi in conditione.*
- Privatio omnium supponit omnium vocationem*, dec. 93. n. 1. p. 443.
- Proximitas vocationum non consideratur in vocatione familiarum extraneae, ut in vocatione propriae*, dec. 80. n. 33. p. 498.
- Intellige, cum adiantur dictiones simul, una, vel similes, ibidem n. 34.*
- Proximitas vocatae, & filii, quibus de iure debetur successio, utraque qualitas copulative probari debet per actorem*, dec. 100. n. 1. p. 100.
- Testator vocans proximorem sibi in uno casu, censetur etiam illum vocare in alio, & de ratione*, dec. 97. n. 20. p. 473.
- Substitutus superveniens admittitur proximior, excludit omnibus aliis, qui in dicto casu vocati, & instituti dici possent*, dec. 81. n. 1. p. 501.
- Simultanea, vel successiva, quando intelligatur inter plures collectivae nomine, vel appellativo vocatos, vide supra in verb. Collectivum, & in verb. Descendentibus, & in verb. Filiorum, & in verb. Liberis, & in verb. Patris, & in verb. Plures.*
- Substitutio facta defunctibus lineis, virtualiter supponit, lineas esse vocatas*, dec. 31. n. 12. p. 234.
- Testator, si vocat cippum suum a principio, & in fine, ac in medio se non declaravit, de suo cippo intelligitur loqui voluisse*, dec. 31. num. 1. pag. 360.
- Vocando filios intelligitur sensisse de existentibus, & filios cognitis, uno de nepotibus non natis, nec conceptis*, dec. 12. n. 20. p. 374.
- Transmissio facilius admittitur, quam vocatio*, app. ad dec. 12. n. 17. p. 176.
- Sed vocatio pinguius remedio praebet, quam transmissio*, ibidem n. 26.
- Pro transmissione fideicommissi conditionalis ad heredes*

redes fideicommissarii ante impletam conditionem defuncti, indicium resultat ex eo, quod illi, ad quorum favorem praetenditur transmissio, fuerint in alia parte vocati, addit. ad dec. 28. n. 28. pag. 349.

Contrarium sentientes referuntur, ibidem n. 83.

Limitationes praedictae conclusionis vide in verb. Transmissio.

Ius transmissionis, quos pariat effectus diversus a vocatione, add. ad dec. 28. n. 31. p. 417.

VOCATUS. VOCATI.

- Bona fideicommissaria, quando ex dispositione legis transierunt in fideum, post mortem gravati deliquentis revertuntur ad vocatos ex testamento*, dec. 56. n. 13. p. 398.
- Et de ratione, ibidem n. 14.*
- Amplia, bona reverti ad vocatos, etiam si fuissent in Ecclesia translata*, dec. 56. n. 15. p. 398.
- Cetera vide in verb. Alienatio, & Prohibitio alienationis.*
- Fideicommissum conditionale non transmittitur ad heredes, si vocatus ante purificationem conditionis decesserit*, dec. 74. n. 3. & 8. ubi remissive p. 479.
- Nisi concurrat voluntas testatoris, ibidem n. 4. & 8. ubi remissive.*
- Filii non vocati habentur pro extraneis*, add. ad dec. 39. n. 40. p. 421.
- Nomen collectivum quando sunt vocati tam nati, quam nascituri, intelligitur vocati ordine successivo*, dec. 100. n. 18. p. 501.
- Alia vide in verb. Vocari verb. Collectivum, verb. Descendentibus, verb. Filiorum, verb. Liberis, verb. Patris, & verb. Plures.*
- Prohibitione alienationis posita, si bona alienentur, possunt ab illis, quorum favore facta sunt prohibitio, vindicari, nisi fuerint heredes alienantis mediate, vel immediate, add. ad dec. 55. n. 100. p. 195.*
- Item nisi facta fuisset bona fide, quo casu fideicommissarius non revocat alienationem, sed agit ad pretium contra alienantem, & omnes heredes, ibidem n. 51.*
- Supervenient post sequutam alienationem non revocat bona a possessoribus, maxime si testator puerilis, fideicommissum istum devolvit, add. ad dec. 55. n. 12. p. 195.*
- Item vocati in casu alienationis, non sunt vocati in casu mortis*, dec. 78. n. 2. p. 482.
- Et succedunt, quandoque vivis alienatis, sed eo defuncto restitute tenentur vocati in casu mortis*, dec. 95. n. 80. p. 558.
- Et haec opinio est Florentinae recentior, ibid. n. 51.*
- Procedit in fideicommissum, non autem in commenda*, dec. 95. n. 12. p. 558.
- Proximitas appellatio semper praesumitur vocati illi, qui succederent ab intestato, & sic proximiores gravati, add. ad dec. 95. n. 11. p. 558.*
- Paria sunt, aliquem nominatum vocati, vel sub nomine proximioris, si proximitas in eo concurrat, & de ratione*, dec. 55. n. 45. & 44. p. 323.
- Proximioribus ad fideicommissum vocatis, proximior extenditur, in alios successivo fideicommissum transmittitur*, dec. 86. n. 16. p. 5. 7.
- Qui dicit se vocatum, conclusivissime probare debet, nec relevat probatio dubia*, dec. 55. n. 11. p. 570.
- Secundus non concurrat cum eo, qui primo vocatus est*, dec. 95. n. 2. p. 558.
- Secundo loco vocati non possunt admitti, nisi primo gradu evacuato, ibidem n. 9.*
- Species quando adest, ut succedat vocati in praecedenti gradu, non fit locus sequentibus substitutis*, dec. 95. n. 7. p. 558.
- Sub conditione, si sine filio, debet probare illius verificationem*, dec. 100. n. 6. p. 591.
- Contra, ibidem n. 23. p. 591.*
- Sub duobus conditione, quarum scilicet gravatus decedat sine filiis, & abque testamento, non admittitur, si decedat sine filiis, sed cum testamento, append. ad dec. 38. n. 3. p. 123.*
- Cetera, vide in verb. Alienatio, & in verb. Substitutus.*

Successor in contractibus non capit de manu precedentis, ut coningit in fideicommissis vi succellionis per obliquum, sed capiat ex persona propria, dec. 85. n. 32. p. 314.

VOLUNTAS.

Actus humani a voluntate, & potestate pendet, & ex his perscrutatur, dec. 13. n. 4. p. 69. & dec. 95. n. 18. p. 358.

Ad ignarata non porrigitur, dec. 25. n. 1. p. 280.

Causa necessaria non dicitur, quæ habet originem a voluntate, dec. 49. n. 35. p. 354.

Colligitur ex actu nullo, dec. 30. n. 18. p. 300.

Item ex ratione naturali, dec. 30. n. 68. p. 231.

Quando ratio est incongrua, & male composita, de ea non curatur, sed attenditur verisimilis mentis testatoris ex precedentibus elicitis, dec. 59. n. 72. pag. 331.

Constitutio hæreditis, & observantia subsequens præstant altem præsumptivam voluntatem testatoris, dec. 48. n. 15. p. 345.

Et a tali observantia recedere non potest hæres, dec. 48. n. 16. p. 345.

Vide infra verb. *Observantia*.

Defuncti in tantum constat, in quantum e verbis elicitis potest, dec. 55. n. 27. p. 372.

Dispositio testatoris revocata plurimum consistit ad interpretationem ipsius voluntatis in ultimo elogio contentæ, dec. 80. n. 5. p. 405. & n. 15. p. 407.

Dubia declarat ab observantia, nec est necessaria, præscriptio, dec. 35. n. 25. p. 373.

Dubia attendi non debet, ut recedatur ab eo, quod est in iure certum, summ. dec. 47. n. 10. p. 339.

Sed ad hunc effectum requiruntur urgentes conjecturæ, vel falsum probabiles, ibidem n. 30.

Declaratio facta ab hærede de voluntate testatoris dubia, illi, & successoribus præiudicat, summ. dec. 47. n. 31. p. 339.

Explicata testatoris dicitur, cum casus talis est, de quo testator idem omnino dixisset, dec. 8. num. 84. pag. 31.

Fideicommissum ut inducatur non attenditur voluntas testatoris, nisi sit importata per verba, vel nisi veniat in necessarium consequentiam expressorum, dec. 75. n. 48. p. 481.

Geminatio sola offendit præsumptionem disponentis deliberationem, dec. 8. n. 16. p. 33.

Generalis in omni materia sufficit, dec. 4. n. 17. p. 15. In contrariis præcipue est attendenda, dec. 15. n. 37. pag. 84.

Et potius, quam verborum conceptio, ibid. n. 38.

Et de ratione, ibidem n. 30. p. 84.

Inrehabilitas ut quis dici possit, consistere debet in eo deficere testatoris consensum, & voluntatem, add. ad dec. 13. n. 8. p. 74.

Judeo tenetur sequi voluntatem testatoris, ut venator leporem, dec. 55. n. 3. p. 271.

Quæritio voluntatis testatoris est reposita in iudicis arbitrio, appen. ad dec. 22. n. 54. p. 196.

Legatum ex mutatione voluntatis in codicillis expressis non solum censetur revocatum, sed etiam ipso iure ademptum, dec. 79. n. 20. p. 489.

Et non debetur, ibidem n. 21.

Pendens, sicut etiam indissoluto, a voluntate hæreditis, vel tertii non valet, dec. 95. n. 10. p. 359.

Declaratio conclusionem procedere, quando dispositio pendet ex alieno arbitrio quoad substantiam, & eius si quoad electionem personæ, seu familiaris, dec. 95. n. 25. p. 359.

Ex exemplifica, ut ibidem n. 24. ubi de ratione. Verbis denotantibus arbitrium boni viri, si adjecta sint alia denotantia liberam voluntatem, aliqui tenent dispositionem collatam esse in liberam tertii voluntatem, add. ad dec. 95. n. 25. p. 359.

Alii contra in arbitrium boni viri, ibidem n. 27. Et hæc opinio videtur magis communis, add. ad dec. 95. n. 28. p. 369.

Cætera vide in verb. *Dispositio capatoria*.

Nihil aliud est, quam animi volens, dec. 95. n. 26. pag. 359.

Observantia declarat voluntatem testatoris, dec. 48. n. 25. p. 345.

Et dicitur optima interspers, ibidem n. 14.

Præsumptio facit cognoscere animam voluntatem disponentis, & causam finalem, dec. 81. n. 4. p. 514.

Ratio nulla quando excogitari potest, sufficere debet nobis retractoris ita facere placuisse, dec. 8. n. 85. pag. 35.

Tacita intentio disponentis non sufficit, nisi certo modo disponat, dec. 16. n. 20. p. 99.

Limita, quando ex conjectura constat de voluntate, ibidem n. 21.

In ultimis voluntatibus testatoris voluntas tacita operatur quantum expressa, & de ratione, dec. 51. n. 30. & sed. p. 244.

Testatoris non potest allegari ad detrahendum verbis, dec. 30. n. 15. p. 218.

Et in ea conjecturanda sæpe erratur, ibidem n. 24. Expressa, vel tacita, vel conjecturata in ultimis voluntatibus semper habet primum locum, dec. 30. n. 65. p. 252. dec. 54. n. 8. p. 264. & n. 46. pag. 266. & dec. 55. n. 1. p. 371.

Et prævalet verbis, de quibus non est curandum, ibidem n. 66.

Etiam fiat contra verba prohibitiva alienandi, dec. 46. n. 15. p. 356.

Et est pro lege servanda, add. ad dec. 55. n. 15. pag. 385.

Item conjecturis fit manifestæ, dec. 32. n. 58. p. 248. Sed huiusmodi conjecturæ debent esse urgentes, non leves, ac frigide, ibidem n. 59.

Huiusmodi voluntati omnino parendum est, dec. 55. n. 16. p. 372.

Omnia enim in ultimis voluntatibus secundum præsumptam testatoris voluntatem sunt regulanda, dec. 58. n. 60. p. 201.

Et tunc solum testatoris voluntas supplenda est, cum de hac omisso testator non cogitavit, ibidem num. 61.

Secus si cogitavit, vel potuit cogitare a communiter accidentibus, dec. 38. n. 62. p. 292.

Enixa testatoris voluntas erga descendentes ad exclusionem transversalium sublimiti debet, non per subtilitates everti, dec. 58. n. 75. p. 292.

In fideicommissis attenditur, non sermone proprietatis, dec. 53. n. 7. p. 380.

Amplia, etiam agatur inter plures idem fideicommissum, aut legatum præcedentes, ibid. n. 7.

Talis præsumitur, qualem verba sonant, dec. 53. n. 15. p. 381.

Et ab illis diversa non præsumitur, dec. 52. n. 53. pag. 348.

Ut nova, & diversa voluntas inducatur septem testes requiruntur, dec. 53. n. 26. p. 383.

Sed ad eam declarandum duo sufficientes, ibidem.

De declaranda voluntate testatoris agitur, cum tradatur de explicandis verbis, quæ habent duplicem sensum, dec. 53. n. 27. p. 381.

Et quando agitur de verbis, quæ secundum propriam significationem unum important, & alium sensum secundum legem in verisimili mente testatoris fundantur, dec. 53. n. 28. p. 381.

Exemplifica, ut ibidem n. 29.

Item duo testes sufficientes ad declarandam testatoris voluntatem, quod sub expressa vulgari non intellexerit comprehendere papillarem, dec. 53. n. 30. p. 381.

In substitutione intelligi debet, secundum institutionem, dec. 76. n. 23. p. 476.

Servanda est, etiam conjectura præcipiatur, dec. 95. n. 2. p. 357.

Quod non fecit testator, dicitur noluisse, dec. 81. n. 6. p. 505.

Item noluisse censetur, si non expressis, quod facile exprimere potuisset, dec. 79. n. 42. p. 401.

Illius voluntas declaratur ex dictis ante testamentum, dec. 80. n. 26. p. 497.

Vide etiam in verb. *Testator*.

Testes probant voluntatem testatoris, dec. 81. n. 5. pag. 505.

Sicuti etiam per testes declaratur, quæ testator comprehendit voluit sub legato, & quæ non, add. ad dec. 81. n. 12. p. 504.

Deponentes post conditum testamentum de voluntate testatoris.

te testatoris, *etiam* probant sufficientissime, dec. 98.
n. 17. p. 475.
Et illius verba, & voluntas declarantur per eos,
qui a testatore ita dici audiverunt, dec. 101. n. 17.
pag. 53.
Cetera vide in verb. *Tegris*.
Totum instrumentum, non unica clausula inspiciei debet
ad voluntatem discipendam, dec. 106. n. 27.
pag. 92.
Item tota testamenti series est inspicienda, dec. 48.
n. 1. p. 344.
Verba ubi sunt clara, non est inferenda quaesitio volun-
tatis, dec. 34. n. 9. p. 164. & dec. 35. n. 4. p. 171.
Impropria sunt, cum de voluntate constat, dec.
101. n. 7. p. 366.
Et vide supra in verbis. *Tactis*, & in verbis. *Te-
statoris*.
Ubi loquendi testatoris eius mentem, & intentionem
declarat, dec. 35. n. 14. p. 171. & dec. 79. n. 39.
pag. 459.

VOTUM.

Commune habent parentes bona suis filiis conservandi,
dec. 17. n. 41. p. 103.
Conservanda agnationis, & verba tradum temporis
importantia multum valent ad inducendum reci-
procum fideicommissum, dec. 47. n. 43. p. 346.
Cetera de voto agnationis, vide in verbis. *Agnationis
contemplatio* in quibus signatur.
Fideicommissa maxime congruunt voto virorum nobi-
lium, praefertim Florentie, ubi maxime viget
usus fideicommissorum, dec. 100. n. 90. p. 504.
In dubio considerari debet quid congruit voto testato-
ris, & exemplifica ut ibi, dec. 100. n. 49. p. 194.
Pervenit assensu, quod firmatur, sanctius reputatur,
dec. 33. n. 31. p. 171.

USUCAPIO.

Fructuum ex lapsu triennii locum non habet, si non
concurrat requisita, de quibus remissive, dec. 40.
n. 10. p. 309.

USUS.

Argumentum rectum datur ab eo, quod quis solitus
est facere, dec. 30. n. 25. p. 119.
Communis loquendi praevalere propriae significationi ver-
borum, cum valeat etiam immutare vocabula, quae
clara sunt, dec. 79. n. 26. p. 480.
Attenditur ad interpretationem verborum, dec. 79.
n. 14. p. 480.
Maxime in ultimis voluntatibus, ibidem n. 15.
Et interpretatio, quae ex illo resultat, dicitur neces-
saria, dec. 79. n. 16. p. 480.
Et si sit oportuno ulla indiger probatione, dec. 79.
n. 19. p. 480.
Probari, licet quilibet alia consuetudo per diu
excellens Doctoris, dec. 79. n. 18. p. 480.
Fideicommissum Florentiae maxime viget, dec. 100.
n. 90. p. 504.
Intelligentia verborum testatoris desumenda est ab eius
loquendi, non a generali hominum consuetu-
dine, dec. 53. n. 33. p. 181.
Et eius usus loquendi inspicendus est, praefertim
in eodem testamento, dec. 16. n. 6. p. 395.
Simulatio ad situm excludendum quotidie practican-
tur, append. 2. ad dec. 40. n. 17. p. 364.

USUSFRUCTUARIUS.

Iustus ad vitam in usufructu, dato solum post mor-
tem substituto, interim est haeres etiam in pro-
prietate, licet gravatus restituere, & de ratione,
dec. 59. n. 12. p. 415.
Non dato subinde est haeres etiam quoad proprietatem,
dec. 40. n. 8. p. 345.
Testator praeter patientiam, ut pro solvendo ere alie-
no res hereditariae vendantur, quamvis usufruc-
tus minuat, dec. 48. n. 73. p. 348.

USUSFRUCTUS.

Adventitium filii pertinet ad patrem, append. 2. ad
dec. 40. n. 30. p. 364. & addit. ad dec. 39. n. 33.
pag. 420.
Pater perduellis restituitur cum clausula *et si hancum
non emanavit* recuperat etiam fructus adventitio-
rum per filium perceptos, & investitis, app. 1.
ad dec. 40. n. 7. p. 359. & append. 2. ad eandem.
n. 31. p. 365.
Limita conclusionem, quod patri acquiratur usufruc-
tus adventitiorum filii in bonis a Principe
donatis, add. ad dec. 19. n. 34. p. 420.
Amplius etiam bona sunt donata ob servitium pa-
tris, quia non est inspicendum, ejus contemplatione
fuerint concessa, sed in quem conferantur,
ibidem n. 35.
Item amplius idem obtinere in bonis majoratus ere-
cti ex gratis, & donationibus Principis, add. ad
dec. 19. n. 34. p. 420.
Fiscus solummodo acquirit usufructum bonorum fi-
deicommissariorum, quo fruitur, donec vivat ban-
nitus, add. ad dec. 40. n. 19. p. 357.
Excluditur etiam ab usufructu bonorum fideicommissi,
si, si fuerit a testatore prohibita quaecunque aliena-
tio, add. ad dec. 40. n. 31. p. 357.
Maxime si alienatio prohibita fuerit, ut bona reman-
eant in sanguine, & familia testatoris, ibidem.
num. 31.
Vel si testator preceperit, ut illico a sequito delin-
cti bona transferre debeant ad alios submittos, add.
ad dec. 40. n. 35. p. 357.
Fructuum appellatio venit omne id, quod proventus
ex re usufructuaria, dec. 48. n. 67. p. 348.
Jus accrescendi habet locum inter re, & verbis conjun-
ctis io relicto usufructus, & annus praestituta
etiam post emolumentum quatuor, dec. 48.
n. 45. p. 347.
Contra, quando adest realia disjunctio, ibid. n. 46.
Facilius datur in usufructu, quam in proprietate, ad-
dit. ad dec. 86. n. 16. p. 120.
Usufructu legato matri cum filiis, mortua matre post
acquisitionem, accrescit io totum filia, add. ad
dec. 86. n. 48. p. 121.
Non datur, si heredi datus sit substitutus in usu-
fructu ei legato, sed portio deficiente devolvitur
ad substitutum jure testati, addit. ad dec. 100.
n. 171. p. 512.
Legatus per mortem legatarii recedit ad heredem, dec.
101. n. 11. p. 44.
Sub legato habitationis, vel usufructus domus ve-
l omnia mobilia, officinae, aliaque membra extra,
domum existentis, si domus eis cum domo ote-
batur, add. ad dec. 87. n. 4. p. 101.
Praedicti usufructu legato comprehenduntur virtualiter
omnia instrumenta ad ipsum pertinentia, dec.
79. n. 43. p. 481.
Pater uxore defuncta totum usufructum dotis aequo
viriliter accipit cum nepotibus ex filio emancipa-
to, dec. 82. n. 11. p. 10.
Personalissimus est, & cum personis extinguitur, dec.
100. n. 84. p. 106.
Adeo ut si velit testator, ut ad heredes transat,
debet expresse disponere, dec. 100. n. 87. p. 106.
Treditis resultat ex reservatione usufructus, dec. 11.
n. 13. p. 174.
Uxor relicta, si casta, & vidualliter vixerit, defertur
substituto, uxore ad secunda vota convolante, dec.
118. n. 71. p. 101.
Uxor relicta filii existentibus restringitur ad sola a-
limenta, non obstantibus verbis *domina*, & *mas-
saria*, dec. 64. n. 13. p. 444.
Et hoc ex *Bulgaris* consuetudine, ex qua si uxor re-
licta sit usufructuaria sine simpliciter, siue omnium
bonorum, siue *domus*, *madama*, & *massaria* solum
alimenta consequi potest, cum praesentimentis &
administratione, quam vivente marito obnoctat,
add. ad dec. 64. n. 3. p. 441.
Praecipua ratio dicitur contentuissimis est congediata
affectione testatoris erga filios, quod voluit illis
medicare, ibidem n. 4.

Teg.

Præferim ubi non extantibus filiis foret tantum-
relictus usufructus particularis, decif. 64. n. 15.
pag. 444.

Amplia etiam favore filiorum alterius matrimonii,
ibidem, decif. 64. n. 14. pag. 444. & ibi add. n. 6.
pag. 446.

Item amplia conclufionem ad nepotes, & ultiores
defcendentes, add. ad dec. 64. n. 3. p. 446.

Item amplia in quicunque alia perfona præter uxorem
usufructuaria relictæ, ibidem n. 7.

Limita regulam generalem ex contrariis coniecturis,
dec. 64. n. 16. p. 444. & ibi add. n. 8. p. 446.

Prima est, si mariti in iudicium sit omnes alendi filios
fecundi matrimonii, dec. 64. n. 17. p. 444. & ibi
add. n. 19. p. 448.

Alteræ, si remiffa fuerit redditio rationis, ita quod
quicquid fecerit de usufructu, sit bene factum, ibidem n. 18.

Tertia, si alias uxor plus confequeretur, liberis non
exiftentibus, sine onere, quam eis exiftentibus
cum onere ipfos alendi, & traducendo vitam vi-
duum, dec. 64. n. 19. p. 444.

Item limita principale conclufionem, quando non
filiis, fed extranei funt intuitui, add. ad dec. 64.
n. 9. p. 446.

Et in hac materia extranei reputantur omnes præter
filios, nepotes, alioque defcendentes, qui in fuc-
cessoribus parentum filiorum locum non obtinent,
add. ad dec. 64. n. 10. p. 446.

Instituto pro una parte filio, & pro alia extraneo,
legatum usufructus pro parte filii restringitur fo-
rum ad alimenta, & pro alia parte debetur in-
totum, add. ad dec. 64. n. 11. p. 446.

Item limita conclufionem, quod usufructus uxori
relictus restringatur ad alimenta, quando relictus
est uxori una cum filio, & de ratione, ad-
dit. ad dec. 65. n. 12. p. 447.

Impugnatur hæc limitatio, ibidem n. 13.

Prima opinio verior est, & receptor, & magis ap-
probata, & de ratione, addit. ad decif. 64. n. 14.
pag. 447.

In hoc casu mater de se fola tantam portionem
usufructus confequi debet, quantum omnes filii
simul pariti, & de ratione, ibidem n. 16.

Item limita fupradictam conclufionem, si uxori lega-
tus fit usufructus partis, vel quoræ bonorum, &
de ratione, add. ad dec. 64. n. 17. p. 447.

Item limita, quando in testamento fuerant relictæ
uxori alimenta, & potest in codicillis, vel in alia
parte testamenti legatus fuit usufructus omnium
bonorum, & de ratione, add. ad decif. 64. n. 18.
pag. 447.

Item limita, quando uxor a marito liberata fuit a
confeffione inventarii, & a redditione rationis,
quæ non conveniunt simpliciter alimentariæ, fed
usufructuariæ, ibidem n. 20. p. 448.

Intellige hoc habere locum, quando uxor non fuit
relicta fuit filiorum, vel ipfi commissa non funt
bonorum administratio, addit. ad dec. 64. n. 21.
pag. 448.

Sed hæc declaratio vera non est, præferim quando
ultra prædictam liberationem a confeffione inven-
tarii, & rationum redditione, clargita est uxori
facultas, & potestas disponendi ad libitum de usu-
fructu, add. ad dec. 64. n. 22. p. 448.

Item limita, quando facta restrictione ad puta ali-
menta pinguius legatum confequeretur effec. uxor
cessante onere, aut ad fecundas nuptias convola-
do, quam durante onere, aut permanendo in statu
viduitatis, ibidem n. 23.

Item limita aliis modis, de quibus remiffive, add.
ad dec. 64. n. 24. p. 448.

Quando uxor confequeretur usufructum omnium bo-
norum, detrahenda est prima ob affe heredita-
rio filiorum legatum, quæ illi debetur statim a
die obitus patris puræ, & liberæ, & absque ullo
onere tam in proprietate, quam in usufructu, ad-
dit. ad dec. 64. n. 25. p. 448.

Item detrahenda sunt bona subiecta antiquo fidei-
commisso, de quibus testator non præsumitur di-
spofuisse, nisi aliter appareat, addit. ad decif. 64.
n. 26. p. 448.

Intellige conclufionem, de qua fupra, procedere so-
lum in casu, quo matri relictus fit integer totus
hereditas usufructus, adeo ut filius non reman-
eat falva legitima tam in hereditate, quam in
usufructu, focus quando remaneat falva, add.
ad dec. 64. n. 27. p. 449.

Bulgarum consuetudo habet tantum locum, donec ex-
tant filii, nam ipsi defcendentibus, & succedente
altero, qui non fit de defcendentibus testatoris,
uxor reftituitur ad integrum, & formalem usufruc-
tum, ibidem n. 28.

Amplia, ut uxor ita reftituitur, etiam si filii civili-
ter tantum moriantur ob delictum commissum, pro-
pter quod fit locus confefationi, add. ad dec. 64.
n. 29. p. 449.

Extranei dicuntur in subiecta materia etiam prape-
res, & causa pia, add. ad dec. 64. n. 30. p. 449.

Heredes tamem filiorum tali casu succedunt in le-
gitima filijs de iure debita, ibidem n. 31.

Item usufructus uxori relictus quando restringatur
ad alimenta, add. ad dec. 64. n. 40. p. 538.

UTILITAS.

Publicæ utilitati repugnat, bonis semper stare in-
fufpenfo, dec. 18. n. 56. p. 112.

UXOR.

Legatum usufructus uxori relictum, si exstet, & vidua-
liter vixerit, deferatur substituto, uxor ad fecun-
da vota convolvatur, dec. 38. n. 73. p. 201.

Cætera vide in verb. *Usufructus* verb. *Uxori*, ubi
laicæ de materia.

Relictum uxori a viro cum onere tutelæ, debetur
tam ante acceptam tutelam, quam post illam ter-
minationem, add. ad dec. 54. n. 18. p. 393.

Quando restringatur ad alimenta, & alia plura, vi-
de in verb. *Usufructus* verb. *Uxori*.

Præscriptio locum non habet durante matrimonio in-
adjudicatione facta mulieri pro credito dotali ob
viri vergentiam ad inopiam, & de ratione, addit.
ad dec. 18. n. 54. p. 118.

Vir ex dispositione Statuti Florentini lib. 1. rubr. 129.
tertiam bonorum extradotalium uxoris lucratur,
dec. 98. n. 17. p. 579.

INDEX DECISIONUM
ROTÆ FLORENTINÆ
IMPRESSARUM APUD DIVERSOS AUCTORES

Opera, & Studio

JACOBI DE COMITIBUS

SERENISS. MAG. ETRURIÆ DUCIS
GRATIÆ, & JUSTITIÆ

Primi intèrnique Consilarii.

PURITAN DOCTORS

OF THE
NEW ENGLAND
AND
THE
OLD WORLD

E L E N C H U S .

IN quo omnes Decisiones Florentinæ in libris diverſorum Auctorum excuſæ continentur, exceptis tamen illis in peculiare volumen redactis, & ſub nomine proprii Auctoris typis impreſſis, nempe Hieronymi Magonii, Antonii Monachi, Martii Venturini, Joannis Accarſii, Joſephi Urceoli, & Jacobi de Comitibus, ac nonnullis aliis relationibus, ac Decisionibus Petri Caballi, inter eas Conſilia decifiſa intertis, quæ dictos Auctores revolvendo, commodè perlegi poterunt.

Bifariam blenchus præſatus compoſitus eſt, primo enim loco complectitur omnes dictas Decisiones juxta ordinem temporis emanatas, cum ſpeciali annotatione Auctorum, qui pro, vel contra dd. Decisiones ſcripſerunt, & eorum opera prælo commiſerunt, nec non ulteriori progreſſu, & exitu cauſarum, quando Partes judicato non acquieverunt. Secundo autem loco continet dictas Decisiones per ordinem alphabeti diſtributas, relativè tamen ad ſuperiores, juxta temporum ſeries paratas, ne omnia ea, quæ in illis prænotata extiterunt, inutiliter repetantur.

1. **A** Retina Clansrum 31. Martii 1551. cor.
Mazzolo impreſſa inter eas conſilia
conf. 4.

Hujus d. c. ſionis exami ſuit a Supremo Magiſtrato Capitaneis Partis commiſſum, qui Rotæ relationem ſub d. d. die conſuetam reſormandam cauſaverant, atque reſatio reſormatoria ſoit approbata, ut infra legitur.

APPROBATIO RELATIONIS CAPITANEORUM PARTIS

In Cauſa CLANARUM.

Die 26 Novemb. 1551.

Illuſtriſſ. & Excellentiffimus Dominus Dux Florentiæ, & pro ſuis Excellentia Magnifici Dom. Locumtenens, & Conſiliarii.

Vita Relatione ſic facta per Magnificos Capitaneos Partis, ſuper commiſſione eiſdem data ſub die 26. Aprilis proxime præteriti Magnifico DD. Sex Judicum Conſilio ſuſtine, ſive Rotæ in cauſa Clansrum veniente inter Magnificum D. Procuratorum cum Fidelem nominibus, quibus in cauſa, ex una, & Franciſcum de Albergotis de Areto reum conventum nominibus, quibus parte ex altera, conſideratis conſiderandis, & ſervatis ſervandis, & obtento præter ſecundum ordinem, dicitur in relationem præſorum Dominorum Capitaneorum, & omnis contenta in eis approbaverunt, & emulogaverunt, & ita declaraverunt, & ſententiarunt, & dictam ſententiam dictorum Dominorum Sex Judicum reſormaverunt in omnibus, & per omnia, ut in dicta relatione continetur. Cujus quidem relationis hujusmodi el. tenor, ideſt &c.

Magnifici Domini Obſervandiſſ.

Viſta commiſſione per magnificas dominationes veſtras facta nobis in cauſa Clansrum, de qua in dicta commiſſione fit mentio, &c.

Viſis, & rectè animadvertiſ, quæ Partes, vel earum Procuratores, dicere, producere, probare, & allegare voluerunt, Conſilia quoque Excellentiff. Doctorum hinc exhibitus, & omnibus mature dilectis, & examinatis.

CHRISTI NOMINE INVOCATO.

Magnificis Dominationibus Veſtra referimus, Relationem prædictorum Magnificorum Dominorum Judicum in omnibus in ea contentis (ſcilicet inſcripſis) conſervandam, & approbandam eſſe, conſervarique, & approbari de jure poſſe, præterquam reſpectu bonorum infra deſcriptorum, videlicet. Incipiendo a loco, vulgo nuncupato *la Gorgonataja*, & qui poſtea alium locum appellatum *il Doſto*, & in principio ejusdem loci *del Doſto* exiit, & eundo recta linea uſque ad Pontem ſuper via Senenſi exiſtentem, qui vulgari termine dicitur *il Ponte delle Scioe*, deinde ab utroque latere tam loci prædicti denumini *la Gorgonataja*, incipiendo a principio dicti loci verſus locum *del Doſto* ſupradictum prope ſuſtatum a Hieronymo de Albergotis ſuſtatum, quod ad ſuſtatum miſiſtrum Clansrum ſe extendit, quoniam Pontis *delle Scioe* juxta dictam viam Senenſem, procedendo verſus Civitatem Arethi uſque ad prædictum ſuſtatum magnam Clansrum, ſuper quo Pontis novus lapideus conſtructus reperitur, quo ad quæ bona inter prædictas demonſtrationes, & ſines poſita teſtimus relationem ſupradictam reſormandam eſſe, & prædictos de Albergotis condemnandos eſſe ad ſimitendum, & relaxandum omnia bona ſuper deſcriptis.

M m m m

per.

pta, & demonstrata dñō D. Joanni Baptiste dicto nomine, tanquam eidem nomine predicti jure Domini, & proprietatis spectantis, & pertinentis, adeo ut a principio dicti loci della Garganaja, ut supra indutari, recta linea usque ad Fontem delle Scive, & ab inde intra verius, & usque ad dictum fossium magnum Claustrum, aliquos pæri bonorum penes eodem Albergotum non remanent, & secundum predicta, & non aliter Relationem predictam exequendam esse, & de jure exequi posse, quoad expensas dedicationis bonorum, de qua in dicta relatione fit mentio, eorum liquidationem, seuquam exequutia predicta in tutum fiat, fieri debere pro ratis in eadem relatione declaratis, & postea ad mortuum victoriam, ac probabiles juris, & facti difficultates ab expensis absolvendas fore. Ex nostra solita Residencia 14 Novemb. 1551.

Ego Lucas Fabronius de Murrata Subcaustellarius
dd. DD. Capitaneorum Partis de mand. subscripsi, &c.
Non soluta fuit taxa propter mutuum victoriam,
& de Mandato D. Jacobi Polverini.

Franciscus de Galgancitis primus Constat.

Scripturatus in causa *Bre. conf. 140. lib. 3. Pegg. conf. 1. Sacin. Jan. conf. 18. lib. 4.* quon impugnat *Mari. conf. 5. per tot. Aris de Misa var. ref. cap. 50. lib. 2. Randolf. conf. 2. n. 253. lib. 2.*

Firmatus in supradicto Motivo, & relatione item examinatis fuerunt occasione controversie orie inter Claustrum Communitatis, & Sacrum Divi Stephani Religionis, m. privatumque Principis patrimonium, signanter super praestantibus a dictis Communitatibus petitis ad formam contrarium instorum cum olim DD. Julii, & Hipulito de Mediceis, cum utriusque rei conventi abolitione, ita Sum Regis Celsitudinis referentibus me ipso, & DD. Audie. Busini, & Mormuri sub die 4. Octob. 1739. Sercu. sim. ap. Princeps approbamus per solitum rescriptum. *approb. datam sub die septima ejusd. m. Mensis; in didique relatione firmatur laud. qualitas publica harum polandum in summenum, & sequenti eorum, quæ Rota, & Capitanei Partis declaraverunt in eisdem resolutionibus condemnantibus Dominos de Albergotis ad dimittendum Regio Fisco portionem Claustrum ab ipsis possessam, uti publicis flumina. Item.*

- 1 Florentina Emphyteusis Cavaleanti, e Fisco 16 Septembris 1562. apud *Mauf. tom. 10. supplem. emphyt. & locat. consult. 36.*
- 2 Montis Polilini præsentis Gabellæ Census 10. Novembris 1578 Avignonensis, e Gabellieri post *Girard de Gabell. dec. 1.*
- 3 Florentina Nullitatis Substantiationis Doffi, Benini, Carini, e Cini 8. Martii 1582. cor. *Malatesta post Girard. de gabell. dec. 3.*
- 4 Florentina Retractionis in integrum Medlei, e Anconii 14. Julii 1582. coram *Zituchio post Girard. de gabell. dec. 2.*
- 5 Florentina Nullitatis Laudi Masini, e Masini 27. Junii 1585. coram *Caballa post Girard. de gabell. dec. 4.*
- 6 Florentina Emphyteusis Capponi, PP. di San-10 Spirito, e Fisco 4. Decembris 1587. apud *Mauf. supplement. emphyt. & locat. consult. 37. tom. 10.*
- 7 Florentina Nullitatis Scenensis Vitelli, e Man-

nelli 14. Julii 1587. post *Girard. de gabell. decif. 5.*

- 8 Florentina Emphyteusis Bioppi, Abate di Santa Maria in Bagno 16. Aprilis 1590. apud *Mauf. supplement. emphyt. & locat. consult. 38 tom. 10.*
 - 9 Florentina Pecuniaria Fontani, e Seta 4. Junii 1593. coram *Galardo Lib. Motu. 13. fol. 43. impressa apud Urvet. in 3. append. post consult. 65. fol. n. 49. & sequ. fol. 80. & sequ. tom. 2. impressio Genesæ anni 1701.*
 - 10 Florentina Fideicommissi Cornecchini, e Manucci 31. Januarii 1600. inter *decif. Florent. de Fideicommissis. a me impressis. decif. 7.*
 - 11 Florentina Fideicommissi Nalli, Gondi, e Conforti 19. Februarii 1600. coram *Spannechia inter decif. Florent. de Fideicommissis. a me impressis. decif. 8.*
 - 12 Præsentis decisio in ulteriori progressu causæ cum sententia lata a Judio fuit revocata a Petro Caballa, us in decisione impressa in ejus *consult. 118. lib. 2.,* sed interposita appellatione ad DD. Tres Judices secundum Appellationem fuit confirmata sententia ad summam præsentis decisionis lata, & revocata Generis Caballa, ne restaret *Rev. Florent. inter decif. Florent. de Fideicommissis. a me impressis. decif. 141. n. 21.*
 - 13 Florentina Fideicommissi Gaciani, e Gaciani 8. Junii 1600. inter *decif. Florent. de Fideicommissis. a me impressis. decif. 4.*
 - 14 Eadem impressa inter dicta *decif. de Fideicommissis. decif. 5.*
 - 15 Eadem pariter impressa inter dicta *decif. Florent. de Fideicommissis. decif. 6.*
- In hac causâ super articulo tam hujus, quam datum præcedentium scripsit, & obtinuit *Ger. Spin. conf. 89. & 90.*
- 16 Florentina præsentis Fideicommissi in Causa Cassidoni, e Cassidoni 18. Julii 1600. inter *decif. Florent. de Fideicommissis. a me impressis. decif. 1.*
 - 17 Scriptis contra decisionem Collegium Ingolstadtensis apud *Fachius lib. 1. conf. 40.*
 - 18 Pisei, seu Florentina præsentis Fideicommissi Ordini, e Ricci 16. Augusti 1600. cor *Spannechia inter decif. Florent. de Fideicommissis. a me impressis. decif. 2.*
- Hæc decisio fuit confirmata per DD. Tres sub die 17. Maii 1602. & decisio confirmatoria est imp. eis inter dicta *decif. Florent. de Fideicommissis. decif. 22.*
- 18 Florentina Fideicommissi Soderini, e Soderini 24. Septembris 1600. inter *decif. Florent. de Fideicommissis. a me impressis. decif. 3.*
 - 19 Biturgen. Fideicommissi Rellini, e Rellini 18. Martii 1601. inter *decif. Florent. de Fideicommissis. a me impressis. decif. 9.*
 - 20 Eadem eodem die, & anno impressa ibidem *decif. 10.*
 - 21 Florentina Fideicommissi dal Poggio, n. dal Poggio 18. Octobris 1601. coram *Carattas inter decif. Florent. de Fideicommissis. n. me impressis. decif. 11.*
 - 22 Florentina Fideicommissi Gherardesca, Pucci, e Pucci 19. Novembris 1601. coram *Zituchio inter decif. Florent. de Fideicommissis. n. me impressis. decif. 12.*
 - 23 Eadem eodem die, & anno coram eodem, impressa ibidem *decif. 13.*
- Scriptis in hac causâ *Ger. Spin. conf. 11. n. 39. & sequ.*

- 24 Eadem iisdem die, & anno coram eodem, impress. inter dd. *decis. Florent. de Fideicommissis. decis. 14.*
Scripti in Causa *Ger. Spin. conf. 11. num. 57. & seqq.*
- 25 Eadem iisdem die, & anno coram eodem, impress. ibidem *decis. 15.*
Scripti in caus hujus decisionis, & succubuit *Ger. Spin. conf. 12. n. 1. & plurib. seqq.*, di-
cuntque consilium reprobat *Santiniat.* in alia
Causa Florentina *controv.* 102. n. 37. & 63.,
sed scripta per eum iterum ressumit *Ger.*
Spin. conf. 15. n. 19. & seqq., ubi se defendere
conatur a contraria decisione, & sententia
censurata in caus dict. *conf. 12. & consil. 80.*
n. 17. & *seqq.*
- 26 Eadem iisdem die, & anno coram eodem inter
decis. Florent. de Fideicommissis. a me impress.
decis. 16.
Scripti super articulo presentia decisionis *Ger.*
Spin. conf. 13. n. 5. & seqq. & succubuit.
- 27 Eadem iisdem die, & anno coram eodem inter
decis. Florent. de Fideicommissis. a me impress.
decis. 17.
In hac causa, & super hoc articulo pro admis-
sione summarum scripti *Givogean. consil. 7.*
lib. 1. Ger. Spin. conf. 13. num. 79. & 80., &
succubuerunt, ut patet ex decisione.
- 28 Eadem iisdem die, & anno coram eodem, inter
decis. Florent. de Fideicommissis. a me impress.
decis. 18.
Scripti in pando hujus decisionis pro succum-
boere *Ger. Spin. conf. 13. n. 72. & seqq.*
- 29 Eadem iisdem die, & anno coram eodem, inter
decis. Florent. de Fideicommissis. a me impress.
decis. 19.
Super articulo hujus decisionis contra resolutionem
scripti *Ger. Spin. conf. 13. num. 39. &*
seqq.
- 30 Eadem iisdem die, & anno coram eodem, inter
decis. Florent. de Fideicommissis. a me impress.
decis. 20.
Scripti in caus hujus decisionis, & succubuit
Ger. Spin. conf. 13. n. 40. & seq. & num. 45.
vers. quia quas & seqq. assignat differentiam
presentis decisionis ab antecedenti.
- 31 Eadem iisdem die, & anno coram eodem, inter
decis. Florent. de Fideicommissis. a me impress.
decis. 21.
- 32 Florentina Fideicommissi Scazzattini, & Cocchi
18. Martii 1602. inter *decis. Florent. de Fideicommissis.*
a me impress. *decis. 22.*
- 33 Florentina Fideicommissi Martelli, & Corsi 18.
Martii 1602. inter dict. *decis. Florent. de Fideicommissis.*
decis. 31.
- 34 Florentina Fideicommissi Barroti, & Bartoli 20.
Martii 1602. inter *decis. Florent. de Fideicommissis.*
a me impress. *decis. 23.*
- 35 Pificen., seu Florentina Fideicommissi Ricci,
Consorzi di Lite, & Orsini 17. Maii 1602. inter
decis. Florent. de Fideicommissis. a me impress.
decis. 24.
Hec decisio est confirmatoria alterius impress.
inter *decis. Rota Florent. de Fideicommissis. a me*
recollet. decis. 25.
- 36 Florentina Fideicommissi Peruzzi, & Peruzzi
31. Julii 1602. inter *decis. Florent. de Fideicommissis.*
a me impress. *decis. 26.*
- 37 Florentina Fideicommissi Spinelli, & Spinelli
22. Novembris 1602. inter *decis. Florent. de Fideicommissis.*
a me impress. *decis. 27.*
- 38 Florentina Fideicommissi 12. Dec.bris 1602.

- Ricafoli, & Anselmi inter *decis. Florent. de Fideicommissis. a me impress. decis. 24. la 2.*
- 39 Florentina Fideicommissi Rondinelli, & Nic-
colini 14. Decembris 1602. coram *Carina* inter
decis. Rota Florent. de Fideicommissis. a me
impress. decis. 25.
- 40 Florentina Fideicommissi in Causa Sati 30. De-
cembris 1602. coram *Contarini* inter *decis. Flo-*
rent. de Fideicommissis. a me impress. decis. 26.
- 41 Florentina Fideicommissi Cavalcanti, & Caval-
canti 25. Februarii 1603. coram *Landaro*, inter
decis. Florent. de Fideicommissis. a me impress.
decis. 34.
Hec decisio confirmata est, & confirmatoria
habetur inter dict. *decis. de Fideicommissis. de-*
cis. 43.
- 42 Pisana Fideicommissi Chelini, & Abrami 25.
Februarii 1603. coram *Landaro* inter *decis. Flo-*
rent. de Fideicommissis. a me impress. decis. 35.
Hec decisio fuit confirmata a DD. Tribus Judi-
cibus, ut videtur ex inter dict. *decis. de Fidei-*
commissis. decis. 51.
- 43 Florentina Fideicommissi Sinibaldi, & Mon-
chie di S. Andrea 4. Martii 1603. coram *Ga-*
meffa, inter *decis. Florent. de Fideicommissis. a me*
impress. decis. 36.
- 44 Florentina vulgaris Substitutionis Sostegni, &
Malegonelli 24. Martii 1603. inter *decis. Flo-*
rent. de Fideicommissis. a me impress. decis. 37.
- 45 Eadem iisdem die, & anno impress. ibidem
decis. 38.
- 46 Eadem iisdem die, & anno impress. ibidem
decis. 39.
- 47 Eadem iisdem die, & anno impress. ibidem
decis. 40.
- 48 Florentina Fideicommissi Ministi, & Credito-
ri Lapi 9. Aprilis 1603. coram *Landaro*, inter
decis. Florent. de Fideicommissis. a me impress.
dec. 29.
Hec decisio fuit confirmata a DD. Tribus, &
decisio confirmatoria est impressa inter dict.
decis. Florent. de Fideicommissis. a me recollet.
decis. 41.
- 49 Florentina Fideicommissi Corbolani, & Spedale
degli Innocenti 7. Maii 1603. coram *Marco An-*
tonio de Amari, inter *decis. Florent. de Fideicom-*
missis. a me recollet. decis. 30.
Scripti in hac causa pro resolutione *Ger. Spin.*
conf. 86. & 87.
- 50 Florentina Fideicommissi Casati, & Casati 26.
Julii 1603. coram *Contarini*, inter *decis. Flo-*
rent. de Fideicommissis. a me impress. decis. 32.
- 51 Pistorina Fideicommissi Daletti, & Angelini
17. Augusti 1603. inter *decis. Florent. de Fidei-*
commissis. a me impress. decis. 33.
- 52 Florentina prætensi Fideicommissi Baroncini,
Consorzi di Lite, & Baroncini 16. Februarii
1604. inter *decis. Rota Florent. de Fideicommissis.*
a me impress. *decis. 45.*
- 53 Florentina Nullitatis actionis in solutum in
causa Tociarelli 30. Aprilis 1604. post *Gir-*
rand. de gubell. decis. 6.
- 54 Florentina Fideicommissi Ministi, & Credito-
ri Lapi 13. Julii 1604. inter *decis. Rota Flo-*
rent. de Fideicommissis. a me impress. decis. 41.
Hec decisio est confirmatoria precedentis im-
press. inter dict. *decis. Florent. de Fideicommissis.*
decis. 39.
- 55 Florentina Fideicommissi Majani, & Forasassi
23. Octobris 1604. coram *Carinis*, inter *decis.*
Rota Florent. de Fideicommissis. a me impress.
decis. 42.

- 56 Florentina Fideicommissi Monache di S. Orsola, Cavalanti, e Lupicini 2. Decemb. 1604. coram Gamba, inter decis. Rot. Florent. de Fideicommissum. a me impress. decis. 43.
- Hac decisio est confirmatoria alterius precedentis, impress. inter dd. decis. Florent. de Fideicommissum. decis. 34.
- 57 Florentina pratenfis Fideicommissi Casetani, Cerchi, e Zacharia 4. Decemb. 1604. inter decis. Florent. de Fideicommissi. a me impress. decis. 44.
- 58 Pisana Fideicommissi Chelini, e Abrami r. Januarii 1605. inter decis. Rot. Flor. de Fideic. a me impress. decis. 51.
- Hac decisio est confirmatoria alterius impress. inter dd. decis. Florent. de Fideicommiss. dec. 35.
- 59 Florentina Fideicommissi Lati, e Bimchini 12. Augusti 1605. inter decis. Florent. de Fideicommissum. a me impress. decis. 46.
- 60 Florentina pratenfis Fideicommissi 20. Augusti 1605. impress. apud Felis. de sociis. cap. 15. sub num. 95. & plurib. seq. & de ea habetur mentio inter decis. Flor. de Fideicommissum. a me impress. decis. 47.
- Super hac decis. plura scripti in addit. ad eandem de Fideicommissum. decis. 47.
- 61 Pistorina Fideicommissi Bellincioni, e Bellincioni 8. Novemb. 1605. inter dec. Rot. Florent. de Fideicommissum. a me impress. decis. 48.
- 62 Anglarientis Fideicommissi N. N. e Fiden 16. Novemb. 1605. inter decis. Rot. Florent. de Fideicommissum. a me impress. decis. 49.
- 63 Florentina Fideicommissi Rondinelli, e Nicolini 10. Decemb. 1605. coram Gamba, inter decis. Rot. Flor. de Fideicommissum. dec. 50.
- 64 Florentina vulgaris Substitutionis Cresci, e Berretti 19. Januarii 1606. coram Burghesio, inter decis. Rot. Florent. de Fideicommissi. a me impress. decis. 57.
- 65 Paten. Validitatis Sententia Spighi, Vai, e Gherardani 6. Aprilis 1606. post Girard. de gabell. decis. 7.
- 66 Aretina pratenfis Fideicommissi Penzi, e Ottaviani 10. Junii 1606. inter decis. Florentin. de Fideicommissum. a me impress. decis. 52.
- 67 Petrasar. Fideicommissi Tolomei, e Tolomei 17. Junii 1606. inter decis. Florent. de Fideicommissum. a me impress. decis. 53.
- 68 Volaterrana Legati Broccardi, e Spedale di Volterra 11. Julii 1606. inter decis. Florent. de Fideicommissum. a me impress. decis. 54.
- 69 Florentina Fideicommissi Villani, e Medici 9. Octobris 1606. coram Semprenis, inter decis. Florent. de Fideicommissum. a me impress. decis. 55.
- 70 Dovadolenfis Fideicommissi Badignani, e Bianchi 5. Decemb. 1606 inter decis. Flor. de Fideicommissum. a me impress. decis. 56.
- 71 Florentina Nullitatis, e Præventionis 23. Decemb. 1606 post Girard. de gabell. dec. 8.
- 72 Florentina Gabella usufructus Pels, e Evangelisti 31. Januarii 1607. post Girard. de gabell. decis. 10.
- 73 Florentina Fideicommissi Romana, e Romana 25. Augusti 1607. coram Semprenis, inter decis. Florent. de Fideicommissi. a me impress. decis. 58.
- 74 Florentina Fideicommissi in causa Serenissimi Magni Ducis Sarraceni, e Creditorum quondam Illustrissimi D. Petri Medices 6. Septemb. 1607. coram Carina, inter decis. Florent. de Fideicommissum. a me impress. decis. 59.
- 75 Florentina Fideicommissi Fasconi, e Fantoni 18. Octobris 1607 inter decis. Florent. de Fideicommissum. a me impress. decis. 60.
- 76 Florentina Fideicommissi in causa Brandolini 15. Novemb. 1607. inter decis. Florent. de Fideicommissum. a me impress. decis. 61.
- 77 Montis Politiani Fideicommissi Boratti, e Baratti 23. Decemb. 1607. inter decis. Florent. de Fideicommissum. decis. 62.
- In hac causa adfuer. aliz quinque decisiones super alia arguuntur imprim. nōr. inter dd. decis. Florent. de Fideicommissi. decis. 122. 123. 124. 125. & 126.
- 78 Florentina Nullitatis Ugolini, Storazzi, e Landi 29. Januarii 1608. post Girard. de gabell. decis. 9.
- 79 Terræ Phebæ Gabella dotis Pincerii, e Bocci 5. Februarii 1608. post Girard. de gabell. decis. 11.
- 80 Florentina Fideicommissi Salvetti, e Salvetti 25. Augusti 1608. inter decis. Florent. de Fideicommissum. a me impress. decis. 63.
- 81 Florentina Popularis Substitutionis da Uzzano, e da Uzzano 6. Septemb. 1608. coram Burghesio, inter decis. Florent. de Fideicommissum. a me impress. decis. 64.
- 82 Praten. Fideicommissi Gherarducci, e Terracani 12. Septemb. 1608. inter dec. if. Florent. de Fideicommissum. a me impress. decis. 65.
- 83 Florentina Fideicommissi Gaducci, e Orsani 12. Decemb. 1608 coram Marcolino, inter decis. Florent. de Fideicommissi. a me impress. decis. 66.
- 84 Petrasar. Substitutionis Popularis Garfagnini, e Guidoni 1. Martii 1609. inter decis. Florent. de Fideicommissum. a me impress. decis. 70.
- 85 Florentina Exemptionis Panaloni, e Bertocchi 27. Aprilis 1609. post Girard. de gabell. decis. 12.
- 86 Florentina pratenfis Fideicommissi Debi, e Debi 27. Aprilis 1609. coram Caballo, inter decis. Florent. de Fideicommissi. a me impress. decis. 67.
- 87 Florentina Fideicommissi Neroni, e Giovencchi 31. Maii 1609. inter decis. Florent. de Fideicommissum. a me impress. decis. 68.
- 88 Florentina Fideicommissi Venturini, e Venturini 18. Augusti 1609. coram Burghesio, inter decis. Florent. de Fideicommissum. a me impress. decis. 69.
- 89 Praten. Gabella in causa Francesechini 3. Januarii 1610. coram Caballo post Girard. de gabell. decis. 29.
- 90 Florentina Fideicommissi S. Croce, e Puri 25. Januarii 1610 coram Marcolino, inter decis. Florent. de Fideicommissum. a me impress. decis. 72.
- 91 Florentina Fideicommissi Bellincioni, e Bellincioni 28. Januarii 1610. inter dec. Florent. de Fideicommissum. a me impress. decis. 73.
- 92 Florentina Gabella Sumi, e Nimi 18. Martii 1610. inter decis. Rot. Flor. de Fideicommissum. a me impress. decis. 74.
- 93 Florentina Cessione Tozzini, e Biani 24. Martii 1610. post Girard. de gabell. dec. 13.
- 94 Florentina Fideicommissi 9. Decemb. 1610. inter decis. Florent. de Fideicommissum. a me impress. decis. 71.
- 95 Praten. Fideicommissi Benamati, e Tozzi 26. Martii 1611. inter decis. Florent. de Fideicommissum. a me impress. decis. 75.
- 96 Sanctæ Sophiæ Fideicommissi Venturini, e Ven-

- Venturini 8. Apellis 1611. inter *decif. Florent. de Fideicom.* a me impress. *decif.* 76.
- 97 Florentina preteriti Fideicommissi Malegonelli, e Malegonelli 8. Junii 1611. inter *decif. Florent. de Fideicom.* a me impress. *decif.* 77.
- Discordavit ab hac relatione do. me. Auditor *Hellor de Abbatis*, iniquis dissensu rationes expressit in Mocio ab ipso edito *Lib. Murv.* existit. in Cancellaria Magistratus Supremi, a *fol. 7.* usque ad *fol. 12.*
- 98 Florentina Nullitatis Censur 12. Februarii 1612. *Ridolfi, e Gasi Lib. Mur. 93. fol. 360.* apud *Ceparelli, refol. fiscal 48. fol. 228.* respo- sum cum aliqua variatione post *Girond. de gabell. decif.* 15.
- 99 Florentina Fideicommissi 3. Julii 1612. inter *decif. Florent. de Fideicommissi.* a me impress. *decif.* 78.
- 100 Scnen. Fideicommissi Piccolomini, e Piccolo- mini, e Religiosi di S. Stefano 13. Septem- bris 1612. eorum *Barbara inter decif. Florent. de Fideicom.* a me impress. *decif.* 79.
- 101 Eadem eisdem die, & anno eorum eodem, in- ter *decif. Florent. de Fideicom.* a me impress. *decif.* 80.
- 102 Florentina Legati 20. Septembris 1612. post *Girond. de gabell. decif.* 14.
- 103 Florentina Fideicommissi della Fioraja, e del- la Fioraja 18. Octobris 1612. inter *decif. Florent. de Fideicom.* dec. 82.
- 104 Florentina Fideicommissi Querci, e Querci 18. Martii 1613. inter *decif. Florent. de Fi- deicom.* a me impress. *decif.* 83.
- 105 Florentina Fideicommissi Dei, e Dei ultima Aprilis 1613. inter *decif. Florent. de Fideicom.* a me impress. *decif.* 84.
- 106 Florentina Validitatis Sententia Gherardese, e Gherardese 2. Septembris 1613. post *Girond. de gabell. decif.* 16.
- 107 Florentina Fideicommissi del Grazia, e del- l'Ancio 22. Octobris 1613. inter *decif. Florent. de Fideicom.* a me impress. *decif.* 86.
- 108 Roverzana preteriti Fideicommissi Castellucci, e Federighi 10. Martii 1614. eorum *Olea, in- ter decif. Florent. de Fideicom.* a me impress. *decif.* 87.
- 109 Castri Franchi Nullitatis Adjudicationis Ver- naceis, e Tortolini 12. Martii 1614. post *Girond. de gabell. decif.* 17.
- 110 Florentina Fideicommissi Medici, e Medici 29. Augusti 1614. inter *decif. Florent. de Fi- deicom.* a me impress. *decif.* 88.
- 111 Florentina Fideicommissi Landi, e Franceschi 26. Februarii 1615. eorum *Pinella, inter decif. Florent. de Fideicommissi.* a me impress. *decif.* 89.
- Hac decisio fuit confirmata a Tribus Judicibus secundum Appellationem sub die 7. Junii 1625. ut in *Lib. Murv.* 205 *fol. 236.* que decisio imprimetur inter *da. decif. Florent. de Fideicom.* *decif.* 145.
- 112 Florentina Fideicommissi Mamozzi, e Serar- righi 3. Martii 1615. inter *decif. Florent. de Fideicom.* a me impress. *decif.* 90.
- 113 Florentina Fideicommissi Camici, Fisco, e Goreschi 2. Octobris 1615. inter *decif. Florent. de Fideicom.* a me impress. *decif.* 91.
- 114 Florentina Fideicommissi Medici, e Medici 20. Martii 1616. eorum *Olea, inter decif. Florent. de Fideicom.* a me impress. *decif.* 92.
- 115 Florentina Fideicommissi Marzimedici, e Li- bri 12. Aprilis 1616. eorum *Bravetto, inter decif. Florent. de Fideicommissi.* a me impress. *decif.* 93.
- 116 Eadem eisdem die, & anno eorum eodem, in- ter *decif. Florent. de Fideicommissi.* a me impress. *decif.* 94.
- 117 Eadem eisdem die, & anno eorum eodem, in- ter *decif. Florent. de Fideicommissi.* a me impress. *decif.* 95.
- 118 Eadem eisdem die, & anno eorum eodem, in- ter *decif. Florent. de Fideicommissi.* a me impress. *decif.* 96.
- 119 Florentina Fideicommissi Strozzi, e Ramas- chiozzi 5. Julii 1616. eorum *Pinaccio, inter decif. Florent. de Fideic.* a me impress. *decif.* 97.
- 120 Florentina Fideicommissi Carmignoni, Colle- schi, e Monschi di S. Aooz 23. Decembris 1616. inter *decif. Florent. de Fideicom.* a me impress. *decif.* 98.
- In hac causa fuit electus Arbitr *Hieronymus Pappulus*, qui in *consil. 213.* laudem protulit in hac decisione enunciatum.
- 121 Uzzanen. preteriti Fideicommissi Vannelli, e Vannelli 15. Januarii 1617. inter *decif. Florent. de Fideicom.* a me impress. *decif.* 99.
- 122 Florentina Nullitatis sententiarum Morefina, e Fraspiani 24. Aprilis 1617. post *Girond. de Gabell. dec.* 12.
- 123 Florentina Fideicommissi Giuori, e Medici 29. Augusti 1617. eorum *Pinaccio inter decif. Florent. de Fideicom.* a me impress. *dec.* 100.
- Hac decisio fuit confirmata per DD. Tres Ju- dices, qui in *Lib. Murv.* 102. *fol. 243.* & con- firmatoria imprimetur inter *da. dec. de Fi- deicom.* & erit in ordine 129.
- De supradicta decisione fit mentio in aliis deci- sionibus *Res. Florent. de quibus in Lib. Mur- tiv.* 104 *fol. 281.*
- 124 Miniaten. Nullitatis Censur, & Hypothecar Caseri, e Casini, e PP. di S. Jacopo 31. Octo- bris 1619. post *Girond. de Gabell. dec.* 19.
- 125 Florentina Nullitatis Tiquis Mendes, e Cag- giani 2. Septembris 1619. post *Girond. de Ga- bell. dec.* 20.
- 126 In 2. Petrusandem Emphyteus Biniadi, e Lam- porecchi 8. Novembris 1619. eorum *Martorel- la Lib. Murv.* 101. *fol. 8.* apud *Manf. tom. 10. consil.* 14.
- 127 Prativeneris Nullitatis sententia Socci, e Gori 2. Julii 1620. post *Girond. de Gabell. dec.* 21.
- 128 Florentina Nullitatis Adorum Grazini, e Gnan- sigliani 8. Augusti 1620. post *Girond. de Ga- bell. dec.* 22.
- 129 Florentina Sportularum 19. Augusti 1620. post *Girond. de Gabell. dec.* 23.
- Fundamenta hujus decisionis resumit *Strozzi, de sentent. qui fuit in d. Causa Relator gloss. 7. quas. 4. spec. 3. n. 23. & seq.*
- 130 Florentina, seu Castagneti Feodi Gherardese, e Perotzi Julii 1621. eorum *Pinaccio Lib. Murv.* 102. *fol. 157. post tom. 2. Summ. Sabelli, cap. 7.* ubi in quinque articulos dividitur, *fol. mibi 79. & seq.* impress. Venetis anni 1697.
- Piora super hac decisione discurrat *Res. Florent.* inter impress. eorum me *decif. Florent. 54. ex n. 20.* apud *Pisana Successionis 24. Januarii 1625.* apud *Vicenza de Jurepat. lib. 4. cap. 3. n. 8 il pri- mo vers. & in simili Causa, & seq. fol. mibi 106.* impress. Venetis anni 1670.
- 131 Florentina Nunciationis novi opetis, & demo- litionis edificati Gasconci, Capponi, e Marti- ebi 22. Decembris 1625. *Lib. Murv.* 105. *fol. 404.* apud *Manf. consil.* 761.

- Scriptis contra decisionem licet in alia Causa
Manf. confult. 763.
- 131 Florentina Remissionis mercedis Apparitori
 del Sigillo del Pan venale, e Gran Camera
 Ducale 30. Martii 1627. *Lib. Mot. 111. fol. 692.*
apud Cepparelli. rffil. fiscal. 45. fol. 201.
- 132 Galeaten. Legati 2. Decembris 1655. coram
Merito Lib. Motu. 109. fol. 534. apud Sami-
niensis contrav. 108.
- 134 Florentina Inveniarum 14. Septembris 1640. coram
 de Prat. apud *Ridolphis. in praxi part. 1.*
cap. 9. n. 194.
 Super hac decisione discutit idem *Ridolphis. d.*
cap. 9. ex n. 131.
- 135 Florentina Validitatis sententiarum Capponi, e
 Guiducci 9. Novembris 1640. post *Girond. de*
Gabell. dec. 24.
- 136 Locinianen. Donationis Arrighi, e Arrighi
 27. Novemb. 1640. post *Girond. de Gabell. dec. 25.*
- 137 Montis Mari Crediti Doralis Calzolari, e Ber-
 ni 20. Julii 1640. coram *Astarcis post Girond.*
de Gabell. dec. 26.
- 138 Florentina Nalilitatis Covoni, e Altovizi 9. Au-
 gusti 1641. post *Girond. de Gabell. dec. 27.*
- 139 Coroneum Inventarii 30. Junii 1643. coram
 Canonis apud *Ridolphis. in praxi judicialia*
part. 1. cap. 9. n. 152. & seq.
 Super hac decisione discutit idem *Ridolphis. d.*
c. 9. n. 63. & seq. Semia. contr. 140. n. 50. & seq.
- 140 Florentina Gabellae in Causa della Bella 8. Maii
 1643. post *Girond. de Gabell. dec. 28.*
- 141 Florentina Legatus Pucci, e Anrella 18. Janu-
 arii 1647. inter *dec. de Fideicom. Deo dante*
et me imprimend.
- Scriptis pro decisione *Altograd. conf. 103. tom. 2.*
& Venturini. conf. 80. Mercurial. Merito. apud
eundem conf. 82. & conf. 83.
- Et contra decisionem *Venturini. conf. 84. conf. 85.*
conf. 86. conf. 87. conf. 88. conf. 89. conf. 90.
conf. 91. & conf. 92. tom. 3.
- 142 Colleen Gabellae Bolognini, e Caselli 3. De-
 cembris 1647. coram *Pafelo post Girond. de*
Gabell. dec. 30.
- 143 Florentina pratenfis Legitimarum Pucci, e Ubal-
 dini ultima Maii 1649. coram *Massiva Lib. Mo-*
tivo. 119. impress. apud Altograd. conf. 43. sub
n. 73. lib. 2.
- Scriptis in Causa pro decisione *Altograd. conf. 40.*
conf. 41. conf. 42. & conf. 43. lib. 2.
- 144 Pisana Tenere Mense Archiepiscopale, e Sal-
 vinti 5. Octubris 1649. apud *Tanagi. de Rot.*
Rom. Auditorio cap. 3. sub n. 29. & seq. fol. 55.
 Scriptis contra decisionem *Tanagi. d. cap. 3. n. 46.*
& seq. fol. 41. & seq.
- 145 Pallarin. Successionis ab intestato de Borghis-
 nis 30. Junii 1650. coram *Canonis apud Palm.*
Nep. dec. 248.
- Contenta in hac decisione late castrantur per
Palm. Nep. dec. 247. per tot. & per Rot. nostr.
apud eundem Palm. dec. 249. n. 1. & seq. &
latius in Pisana Successionis 12. Septembris 1723.
per tot. coram me.
- 146 Aretina Gabellae Caponsechi, e Ricciardi
 15. Februarii 1650. post *Girond. de Gabell. de-*
cis. 31.
- 147 Florentina Emphyteusis de Alamanni 14. Au-
 gusti 1652. coram *Bononio apud Palm. Nep.*
dec. 245.
- 148 Florentina Majoratus, e Commende de Poz-
 zia 17. Maii 1655. coram *Guglielmo Lib. Mo-*
tivo. 121. fol. 320. apud Manf. confult. 99.
recepta post Torr. de Primogen. dec. 5.
- Scriptis in Causa Advocati Florentini penes
- eundem *Manf. confult. 98.* & plures de hac
 decisione mentionem fecerunt *Hieronym. Palm.*
conf. 69. n. 108. Altograd. contrav. 42. ex n. 4.
ex n. 20. ex num. 55. Bortus. de Major. nat.
cap. 15. n. 19. & seq. & cap. 19. n. 33. signa-
ter Manf. confult. 95. ex n. 15. & ex n. 18.
confult. 94. ex n. 3. 7. & 12. confult. 95. ex
n. 36. & confult. 96. ex n. 41. quae est decisio
Rot. Lucra. & confult. 97. sub n. 2. & sub n. 41.
§. nec pariter. Rot. nostr. post Torr. de primog.
dec. 20. n. 181. n. 218. & ex n. 138. dec. Ma-
tioren. apud eundem Torr. varior. tom. 1. tit. 1.
dec. 10. n. 18. vers. imo in confirmationem, &
seq. dec. Januac. apud eundem d. tit. 1. dec. 11.
n. 128. & dec. 12. sub n. 50. §. ut pro seniore.
Torr. de Primogen. tom. 2. cap. 59. §. 4. sub
n. 19. & seq. fol. 508.
- 149 Florentina de Marcellis 1. Martii 1654. coram
Massiva apud Manf. de confult. 90. & 39.
sub n. 38. & seq. usque ad finem fol. mibi 217.
- 150 Pisana Successionis Mercetii, e Rancioni ult-
 ima Maii 1659. coram *Argento apud Manf.*
confult. 326.
- Scriptis contra decisionem *Manf. confult. 527.*
 vide etiam decisionem inter eisdem partes de
 anno 1679.
- 151 Florentina pratenfis Gabellae Monache del Bi-
 gallo, e Neroni 10. Aprilis 1660. coram *Casini*
post Girond. de Gabell. dec. 52.
- 152 Liburnen Retradus 7. Novembris 1662. coram
Mengaccio Lib. Motu. 125. fol. 214. apud
Manf. confult. 352. n. 15. & seq.
- Plura pro confirmatione condecorum, in dicta
 decisione quoad Rescriptum Principis adducit
Manf. confult. 352. n. 8. & seq.
- Dicta decisio plene declaratur in Florentina Pra-
 lationis super credito 22. Februarii 1717. art. 2.
 §. idque in hoc *Serruissina coram me.*
- 153 Florentina Primogenitarum de Orlandini Cor-
 finii, e Corfini 27. Septembris 1667. coram
Venturini. apud Manf. tom. 9. de Fideicommiss.
& Legat. confult. 77. recepta post Torr. de Pri-
mogen. dec. 1.
- 154 Eadem iisdem die, & anno foper alio dubio
 post Torr. de Primogen. dec. 1.
- Scriptis pro decisionibus *Altograd. contrav. 58.*
contr. 59. & contr. 60.
- 155 Florentina pratenfis Census in Causa Milan-
 ci 4. Julii 1667. coram *Casini post Girond. de Ga-*
bell. dec. 53.
- 156 Pislamen Fideicommissi Formetii, e Formetii
 15. Maii 1668. apud *Manf. confult. 528.*
- 157 Florentina Commende, seu Pisana Jurispatronatus
 de Grisonibus 2. Aprilis 1668. coram
Parafaccho apud Manf. confult. 110. n. 58. &
seq. ubi inscribitur Pisana Jurispatronatus, &
sub eodem die, & anno eorum eodem, ubi
inscribitur Florentina Commende apud eun-
dem Manf. d. confult. 110. n. 65. & seq.
- Scriptis in Causa contra decisiones *Manf. con-*
sult. 108. confult. 109. & confult. 110. Cardin.
de Luc. apud eundem d. confult. 110. ex n. 99.
& de Jurispatron. diss. 20.
- De alia questione foper hac eodem Commenda
 late actum fuit in Florentina Commende 24.
 Septembris 1727. coram me, ubi in §. 94
 probatio resciturus alii de hac Commenda
 agentes, & in eodem Causa super Concessione
 Emphyteutica fob iisdem die, & anno pariter
 coram me alia discutitur questio.
- 158 Florentina Nalilitatis Censis vitalitii 29. Se-
 ptembris 1669. coram *Farfetto apud Manf.*
post confult. 287.

- Scriptis in Causa *Manf.* d. *confult.* 187. n. 1. & *seq.* Card. de *Lot.* apud eum *ibidem* sub n. 35. Verum dilectus ille Cardinalis de Luca fuit factus pro Cliente ad opportunam Causam, dom pro veritate Cardinalis de Luca alium exaravit dilectum contrarium impressum in ejus *Tractatu de Consue.* dist. 36. Et super dicta decisione Florentina lere dilectus *Seminat. contr.* 32. num. 65. & *seq.* *Ursat.* de *Transact.* quass. 39. n. 41. & *seq.* *Rat. Florent.* apud *Seminat. contr.* 34. n. 33. ubi dicit superdictam decisionem fuisse a Dominio Tribus revocaram, & in contrarium decum, & judicatum.
- 159 Florentina Fideicommissi de Natis 1669. eorum *Maggi* apud *Palm.* *Nep.* dec. 214. Scriptis contra decisionem *Manf.* *confult.* 198. & *confult.* 199.
- 160 Piana Nullitatis obligationis Campiglia, e *Morandi* 12. Decembris 1669. eorum *Farfetta seniore Lib. Motiv.* 117. fol. 311. apud *Palm.* *Nep.* alleg. 347.
- 161 Eadem 19. Februarii 1671. eorum *Borghese Lib. Motiv.* 127. fol. 517. apud *Palm.* *Nep.* d. alleg. 347. sub n. 6. & *seq.*
- 162 Cortonen. pretenfio Gabelle Citta di Cortona, e Ghini Velluti 23. Novembris 1669. post *Girard.* de *Gabel.* dec. 34.
- 163 Picien pretenfio Succellionis ab incestato 17. Januarii 1670. eorum *Farfetta seniore* apud *Palm.* *Nep.* dec. 347. Lib. *Motiv.* 127. fol. 506.
- Scriptis contra decisionem *Manf.* *confult.* 156. *confult.* 157. *confult.* 158. *confult.* 159. & *confult.* 160.
- 164 Florentina Gabelle Paladini Uglii, e Puffigli 9. Junii 1670. eorum *Emilio Laci* apud *Ceparel.* *refol. fiscal.* 150.
- 165 Florentina Fideicommissi de Fortinis, Fortini, e Faleocci 21. Martii 1671. eorum *Maggi* post *primum totum Summa Sabelli* cap. 6. fol. mlti 35. impressi. Venetie anni 1697.
- Confirmata anno 1684. eorum *Ceparello* apud eundem *Sabelli.* d. cap. 6. fol. 39. ubi in fine dicit, quod Causa fuit super transatione a Judicibus ordinata, repetita apud eundem *Ceparel.* *refol.* 74. Et contra verum D. Auditor *Maggi* producit sententia aliorum quatuor Jodieu.
- Scriptis in Causa Cencioius apud eundem *Sabelli.* d. cap. 6. fol. 19. & *seq.* *Altagrad. contr.* 97.
- 166 Florentina pretenfio Contrahus 30. Januarii 1672. ab Inc. Forti, e Lapini eorum *Ursato* apud eundem de *Transact.* quass. 59. num. 12. & *seq.* repetita inter suas decisiones la 1.
- 167 Florentina Fideicommissi de Duffi 23. Decembris 1673. eorum de *Angelis* apud *Manf.* 1. 9. *Supplement. Fideicommissi.* & *Legat. confult.* 41. repetita post *Torr.* de *Primogen.* dec. 57. Dilectis ab hac resolutione de Inc. Auditor *Ursato*, et in ejus dec. 4.
- Pluries de hac decisione eorum de *Angelis* mentionem facit *Seminat. contr.* 125. n. 13. 18. 27. 33. & 41.
- 168 Eadem 5. Octobris 1675. eorum *Ursato* apud eundem *Ursato* de *Transact.* quass. 50. n. 53. & *seq.* repetita inter suas decisiones in 15
- 169 Florentina Consequationis pretenfio ob epturas delinquentium 7. Augusti 1675. apud *Sabelli.* *Prax. universat.* §. *premiu* n. 36.
- 170 Florentina Fideicommissi, & detractionum de Bruni eorum *Fiarro* 28. Februarii 1674. apud *Manf.* *confult.* 306. num. 4.
- Scriptis pro decisione *Manf.* *confult.* 303. *confult.* 304. & *confult.* 305. *Bruden.* *Mistell.* *judicid.* docum. 7. per tot.
- Et contra decisionem de *Lot.* de *Fideicommissi.* dist. 146. super puncto qualitate Fideicommissi, & pro decisione super puncto Detractionum.
- Revocata fuit hac decisio de anno 1679. eorum *Ursato* inter ejus impressas dec. 34. & subinde confirmata fuit hac ultima die 5. Septembris 1693. eorum *Bellina Lib. Motiv.* 134. fol. 58. impressi, apud *Palm.* *Nep.* alleg. 399. repetita apud *Torr.* var. tom. 1. tit. 2. dec. 3. fol. 430.
- De materia istarum decisionum late agitur in *Piana* transmissionis 1714. eorum me *deff.* *Florent.* 77. n. 1. & *seq.*
- 171 Florentina pretenfio Syndicatus Codilonghi, Creditori, e Galli 13. Augusti 1674. eorum *Ursato* apud eundem de *Transact.* dec. 34. sub n. 19. & *seq.* repetita inter suas dec. 7.
- 172 Florentina Fideicommissi de Tancella 31. Julii 1675. eorum *Fiarro* sen. apud *Palm.* *Nep.* alleg. 327.
- Dilectavit ab hac resolutione bo. Inc. Auditor *Ursato*, & motivum dedit impressum inter suas decisiones in 13. in eujus fine testatur fuisse concessam revisionem, & revocatum sententiam *Finetti* die 13. Martii 1684.
- 173 Florentina Census 20. Decembris 1675. eorum *Ursato* apud eundem de *Transact.* quass. 74. n. 32. & *seq.* repetita inter suas dec. 17.
- 174 Colen. Causas Sibolini, e Taglia 13. Novembris 1675. eorum *Ursato* apud eundem de *Transact.* quass. 41. sub n. 24. & *seq.* repetita inter suas dec. 16.
- 175 Florentina Nullitatis sponsionis Rofi, e Vinci 3. Martii 1675. ab Inc. eorum *Farfetta sen.* apud *Ursato* de *Transact.* quass. 28. n. 12. & *seq.*
- 176 Florentina Mancentionis, & alimentorum donationis Seccetti, e Uperzinghi 27. Decembris 1676. eorum de *Angelis* apud *Palm.* *Nep.* dec. 316.
- 177 Cestilonen. Fideicommissi 13. Martii 1676. ab Inc. apud *Manf.* num. 9. de *Fideicommissi.* & *Legat. confult.* 78.
- 178 Florentina Majoratus de Grifonibus 5. Decembris 1676. Grifoni, e Grifoni post *Torr.* de *Primogen.* dec. 20. in parte repetita apud *Palm.* *Nep.* alleg. 100. post n. 51.
- Dilectarum a supradicta resolutione tres Rote Auditores eorum *Ursato*, ut post eundem *Torr.* dec. 21. repetita eorum eodem *Ursato* dec. 12.
- Supradicta decisio 10. habuit effectum non obstantibus allegatis in d. dec. 21. ut testatur *Torr.* var. tom. 1. tit. 1. quass. 17. n. 17. *vers.* & *denum* fol. 93.
- Plura de contentis in his decisionibus *Res. Jansen.* apud *Torr.* var. tom. 1. tit. 1. dec. 12. ex n. 15. ex n. 26. 29. ex n. 33. 35. 38. 39. & n. 43. fol. 178. & *seq.* *Rat. mlt.* in Florentina Fideicommissi de *Uffimbardi* 9. Septembris 1719. artic. 3. num. 3. & *seq.* eorum me Deco dante in 3 volum. meati. *deff.* imprimend.
- Alias decisiones in Causis de Grifonibus vide infra 1696. 1697. & 1698.
- 179 Florentina Donationis in Causa Consilii 26. Octobris 1676. eorum *Ursato* apud eundem de *Transact.* quass. 39. fol. n. 22. & *seq.* repetita inter suas *deff.* in 20.
- 180 Florentina pretenfio Gabelle in Causa Ministerum Gabelle Florentinæ 1. Julii 1677. eorum *Emilia Laci* post *Girard.* de *Gabel.* dec. 36.
- 181 Florentina Legitime de Berzighellis 2. Septembris

- bris 1678. eorum *Farsetta Seniore* post *tom. 3. Summa Sabelli*, cap. 1. repetita apud *Manf. consult. 353.*
- 183 Eadem 36 Junii 1680. post *tom. 3. Summa Sabelli*, cap. 2.
- Ab hac resolutione duo ex sex Judicibus discordant super articulo tenore executionis, & reservationis exceptionum deducitur a Priori Francisco, ut ex eorum motivo impresso post *tom. 3. Summa Sabelli*, cap. 3.
- Et 28 Junii 1680. eorum eodem *Farsetta sen.* qua decisio emanavit super reſervatis in prima decisione, & est impressa post *tom. 3. Summa Sabelli*, cap. 5.
- Scriptis favore Dominorum de Betzighellis, qui viciorum reportat *Manf. consult. 299. consult. 300. consult. 676. & consult. 678. & post tom. 3. Summa Sabelli*, cap. 4. cap. 6. cap. 7. & cap. 8. *Terr. var. tom. 1. tit. 2. quest. 5. fol. 325.*
- Scriptis contra resolutiones *Palm. Nepes* apud *Manf. consult. 679.*
- 183 Liburnen. Concursus 4 Aprilis 1678. eorum de *Angelis* apud *Manf. consult. 343.*
- Scriptis contra decisionem *Manf. consult. 344. & consult. 345.*
- 184 Pisana preſentis Gabeliz Moniehini, & dell' Olte 20, Januarii 1678. eorum *Amilii Lucii* post *Girard. de Gabeliz*, dec. 38.
- 185 Florentina delinquentis in Officio Montis Salis Fisco, & Roncalli 23 Aprilis 1678. eorum *Sabelli* apud eundem in *Summa §. furtum n. 22. §. Florentia, & seq. & sub n. 25. fol. mibi 216. & seq. impressio Venetæ 1697. tom. 2.*
- 186 Eadem quoad Interdicta civile Vespucii Vecchi, & Monae del Sole 1690. eorum *Maggio* post *tom. 2. Summa Sabelli*, cap. 3.
- Contra vocum prædictum emanavit resolutio duorum Auditorum, benedicti nempe, & Auditoris Viviani, & Auditoris Francisci Venturini, ut in decisione impressa post *tom. 3. Summa Sabelli*, d. cap. 3. ex n. 20. fol. mibi 65. in Venetis impressione anni 1697.
- Scriptis contra resolutionem *Manf. consult. 419.*
- 187 Florentina Primogeniturarum de Dracomani die 24 Martii 1678. post *Terr. de Primogenit. dec. 23.*
- Scriptis in Causa contra decisionem *Ret. Javara*. post eundem *Terr. de Primogenit. dec. 22. tom. 3.*
- Sed sententia Magistratus Supremi ad tenorem dictæ decisionis latus fuit in ulteriori instantia confirmata die 12 Septembris 1730. ad relationem trium Rector Auditorum, nempe DD. Odavii Vassoli Piccinini, Manilii Urbani, & Hieronymi Finetti, ex rationibus adductis in duobus motivis exaratis a dicto D. Auditore Urbani Casio Relatore, uno nempe super restitutione in integrum, & altero super meritis.
- 188 Florentina Census Vitalitatis 8. Maii 1679. eorum *Farsetta* apud *Somiziaci. contrav. 34.*
- Latus super hac decisione discurrit *Casareg. de amover. dist. 96. n. 2. ex n. 5. & seqq.*
- 189 Pisana Immissionis Marracci. & Roncioni 7 Decembris 1679. eorum de *Angelis* Lib. Mor. 129. fol. 699. apud *Manf. post consult. 385. n. 1. & seqq. fol. mibi 48. impressio Venetæ anni 1708.*
- Scriptis pro decisione idem *Manf. consult. 385.*
- 190 Alia inter eadem Partes orta est controversia, super quo producit decisio Pisana Derracionem 18. Martii 1680. eorum de *Angelis* Lib. Mor. 130. apud *Manf. consult. 395.*
- Scriptis in causa pro Roncioni virore *Manf. consult. 394.*
- Discordavit tamen a resolutione expressa *Farsetta Senior*, ut in ejus Motivo impresso apud *Manf. consult. 396.*
- Et inter eandem Partes super alio puncto scriptis *Manf. consult. 470. & 471.*
- 191 Florentina Extorsionis, Concessionis, & Barstariæ 1679. eorum *Sabelli* apud eundem in *Sum. §. Officiu. num. 20. in fin. & seqq.*
- Scriptis contra vocum *Sabelli Alexander Lucidus* ibidem sub n. 83 fol. mibi 244 & 245. impressio Venetæ 1697. tom. 3.
- 192 Liburnen. Revocatio in Sequetri *Mafsi*, *Rof. fao*, & *Bensaffi*, *Gembarini*, & *Frugoni* 29. Februarii 1680. eorum *Farsetta Seniore* 126. *Motiv. 130. fol. 27. apud Manf. consult. 793.*
- Scriptis contra decisionem *Manf. consult. 792.*
- 193 Pisana Derracionum 18. Martii 1680. eorum de *Angelis* vide supra n. 190.
- 194 Liburnen. Exemptionis Ministri di Dogna, & *Eredi Cilibi* 3 Junii 1680. eorum *Amilii Lucii* post *Girard. de Gabeliz*, dec. 39.
- 195 Bergen. Successionis, & Transmissionis *Beche. li*, & *Ceproni* 1. Novembris 1681. eorum *Al. trevis* apud *Terr. de majorat. ps. 2. quest. 4. sub n. 39. & seqq. fol. 271.*
- Scriptis pro decisione sibi in majori parte favorabili *Terr. de majorat. dist. part. 2. quest. 41. num. 1. & seq. & in secunda allegacione n. 39. & seqq.*, & in tertia num. 52. & seqq. fol. 271. & seqq.
- In contrarium scriptis *Manf. consult. 262. & consult. 316.*
- 196 Liburnen. Pæconiarie *Ellam*, *Sidnei*, & *Gastoni* 12 Februarii 1682. eorum *Farsetta Seniore* apud *Manf. consult. 488.*
- Scriptis pro decisione incertus Auditor apud *Manf. consult. 490.*
- Contra decisionem scriptis idem *Manf. consult. 489. consult. 491. consult. 492. & consult. 493.*, & sumentibus rationibus in dictis consultationibus adductis Collaterale Consilium eorum Ser. nifi Domino nostro revisionem concessit die 20. Maii 1685. ut in fine dictæ *consult. 493.*, ubi apponitur transcriptum feri solum in concessione revisionum, & iterum idem *Manf. consult. 591.*
- Revocata fuit superius adducta decisio die 9. Aprilis 1688. eorum de *Marinis*, ut ex Relatione, Sententia, & Motivo impressis apud *Manf. consult. 600. in fin. & consult. 601.*
- 197 Liburnen. Affecurationis Nalotum *Passe*, & *Affecuratori* 18. Februarii 1682. eorum de *Marinis* apud *Manf. consult. 519.*
- Scriptis in causa *Manf. consult. 520.*, & de articulo adum fuit in Motivo DD. Consilium Maris in Liburnen. Affecurationis *Baracchi*, *Maccoti*, & *Jakoon* 6. Junii 1719.
- 198 Jmonen. seu Liburnen. Cessionis de *Bahridi* & *F. buriis* 1682. eorum *Fiorini* apud *Ursat. In 3. append. ad consult. 51. impressio post eundem consult. 51. fol. 5. & seq. tom. 2. impressio Genævæ anni 1707.*
- 199 Florentina Pupillarum substitutionis, seu *Gabelle* 23. Januarii 1682. *Corsini*, & *Gabelle* de *Conerati* eorum *Cepparello* apud eundem in *fol. fiscal. 7. fol. 14. repetita post Girard. de Gabeliz*, dec. 40.
- Scriptis contra decisionem *Episcap. Roc. dist. 6. in ejus fin. dicit causam fuisse scriptam seu honesta compositione. Sed ipsi falso fuit de-*

- nunciusa resolutione causa, ut patet ex supradicta decis. apud *Ceparelli resoluta*, 7. ubi sub num. 82. observat falli errorem, super quibus *Episcopi. Ruc.* fuit requisitus ad scribendum.
- 100 Florentina Exemptionis Ximenes, e Dogma di Firenze 13 Martii 1682. cor. *Amalia Luc.* ci post *Girard. de gabell. dec.* 42.
- 101 Libanus. Seditio Militum Capitani Franciscus, e Soldati della Nave Berheim 19. Decembris 1682. coram *Sabelli* apud eundem in *Summa §. Militia sub num.* 22.
- 102 Piana Sententia commercialis Toselli, Cai, e Fazzi 1681. coram *Sabelli* apud eundem in *Summa §. Admissa n. 8. & seqq. repetit.* apud *Bonfin.* ad hanc. *gener. cap.* 48. *app.* 1.
- Discordavit ab hac decisione *Audit. Arcangelus* in ejus Voto apud eundem *Bonfin.* *dist. cap.* 48. *append.* 1.
- Et ab eoque discordavit *Audit. Micheli* ibid. *app.* 2.
- Scripti pro decisione *Audit. Sabelli*, & contra Vota aliorum duorum *Cecchini* apud eundem *Bonfin.* *dist. cap.* 48. *app.* 4.
- Decisio *Sabelli* post longam, & maiorem discussionem fuit approbata, & juxta illam iudicatum testa eodem *Sabelli* in *Summa §. Admissa num.* 8.
- 103 Florentina Legitimationis Processus 1682. coram *Sabelli* apud eundem in *Summa §. Confutatio sub num.* 26.
- 104 Florentina Sindicatus, seu Bonorum de Francesebia 4. Martii 1682. apud *Palm. Nep. alleg.* 234. repetita apud *Manf. consult.* 620.
- In hac causa discordavit ab ea resolutione bonorum. *Audit. Finetti*, et ex ejus Motivo apud *Palm. Nep. allegat.* 235. repetit. apud *Manf. consult.* 621.
- Scripti contra resolutionem, & pro Voto *Audit. Finetti* post concessam revisionem *Palm. Nep. alleg.* 231. 232. & 233. *Manf. consult.* 622. & *consult.* 623. in eujus fine testatur, quod pro secunda vice DD. Judices in discrepantia Vota abjuncta, & p. opera iterum fuit concessa revisio.
- Decisio predicta impressa apud *Palm. alleg.* 234. in ea parte, in qua agit de *confil. Oltrad.* 21. laud examinetur a *Rota Nostra* in *Florentina Fidei commissi de Uffordis* 9. Septembris 1719. *art.* 2. per tot. coram me, inter meas decis. imprimend. in 3. vol.
- 105 Florentina Fidei commissi de Melicis Medici, Monache di S. Giorgio, e PP. di Monte Senario 25. Julii 1683. coram *Fiorista* apud *Bonfin.* ad hanc. *gener. cap.* 45. *app.* 1.
- 106 Præten. Commissi 17 Martii 1683 cor. *Venutino* post *Girard. de gabell. dec.* 43.
- 107 Florentina Fraudulenta Administrationis Officii 4. Madi 1684. coram *Sabelli* apud eundem in *Summa §. Pecunia n. 19. & sub n. 21.*
- 108 Florentina Viridarii de Riccardi, & Bertolini 31. Julii 1685. coram *Urcula* apud *Palm. Nep. alleg.* 327. juxta quod Votum indicavit Magistratus, reprobata relatione facta ab alia duobus Auditoribus discordantibus, ut referatur in eadem decis. coram *Urcula* num. 1. in *fin.* §. *Nos infra* scripti, & post *consult.* *Manf.* 505. & apud *Palm. alleg.* 302. in *fin.*
- In hac causa auregum emanaret resolutio fuerunt data dubia contra Marchionem Riccardum impressa apud *Manf. consult.* 502.
- Scripturæ in causa ante, & post emanata dubia pro Marchione Riccardi videtur plures

- Advocati signaverunt *Palm. Nep. alleg.* 307. & *alleg.* 202. Advocati Florentini apud eundem *alleg.* 203. *Manf. consult.* 499. 500. 501. 503. 504. & 505.
- 109 Florentina Repetitionis Testium ad instantiam Inquisitorum in causa Lippi 1685. coram *Sabelli* apud eundem in *Summa §. Repetitio sub num.* 1. *vers.* & cum post *revocatum* fol. mibi 36. *causae.* 1. & *seqq.* impressionis Venetæ 1697. *tom.* 4.
- Contra Votum *Sabelli* fuit decisum, ut dicit idem *Sabelli* *dist.* §. *Repetitio n. 1. vers.* *sed quia*, & *vers.* *his sumen non atterenti*, & laissa *Bonfin.* ad hanc. *gener. cap.* 47. *num.* 39. & *seqq.* & n. 43. & *seqq.* ubi addocet relictum de anno 1692.
- Pro scriptis a *Sabelli* vide eundem in alio Voto §. *Confutatio sub n.* 26., & in *Præten. criminal.* in *prim.* n. 133. & *seqq.*
- 110 Florentina Pecuniaria Depuati dello Serietopo, e Novelli 21. Januarii 1686. coram *Venutino* apud *Urcula* in 3. *append.* post *consult.* 84. *sub num.* 46. & *seqq.* fol. mibi 159. impressionis Genevæ anni 1701.
- Scripti pro decisione *Cassiani* apud eundem *Urcula* post *d. consult.* 84. n. 36. & *seqq.* fol. 156.
- 111 Florentina Competentia Forti 22. Januarii 1687. ab Inc. coram *Francisco Venturino* inter Marchionem Mariam de Monte Sancta Maria, & Philippum de Francesebia post *Tosam* *prim.* *Summa Sabelli cap.* 7.
- Discordavit a resolutione *Auditor* *Fiscalis Luti* ex rationibus adductis in suo Motivo impresso post *tom.* 1. *Summa Sabelli d. cap.* 7. fol. mibi 70. & *seqq.* impressionis Venetæ anni 1697.
- Scripti contra resolutionem a *Migno Duce* approbatam *Palm. Nep. alleg.* 268. & *alleg.* 269. & *alleg.* 270., & in eadem causa pro veritate scripti *De Luc.* & *jurid.* *dist.* 209. de *hæred. dist.* 9. & de *fiscali.* *dist.* 9.
- Supradictum Motivum fuit rationibus, & auditoribus exornatum a *Venutino*, simplex autem Motivum exornatum a *Ceparelli* relatore est inter suas *resolut.* *fiscali.* la 138.
- 112 Florentina Pecuniaria Migone Ferri Magnaneri, Lancini, e Calicri dello Magona 11. Junii 1687. coram *Sabelli* post *tom.* 2. *Summa ejusd.* in *cap.* 9.
- Scripti pro decisione *Cardin. Sacripeter* apud *Bonfin.* ad hanc. *gener. cap.* 54. *append.* §. *R. P. D. Organat* ibidem *append.* 6.
- Scripti contra decisionem *Auditor* de *numere.* & *mercator.* *dist.* 25. 26. 27. 28. & 29.
- Supradictam decisionem in ea parte, in qua tribuit privilegia *stiglia* *Migone* fecit, exornat *Rat. decis.* 50. *num.* 19. *coram me*, & in *Florentina Prelati* 22. Februarii 1717. *art.* 2. §. *Quam videri coram me.*
- 113 Florentina Cambium Acciapoli, e Salvatici 28. Junii 1688. e *ram Marina* post *Baldacc.* ad *Ramon.* *dei.* 49. *tom.* 2.
- Hæc decisio fuit revocata coram *Farfeto Seniore*, ut apud *Palm. Nep. dec.* 314. & hæc secunda fuit approbata, & executioni demandata. ut legitur in *fine dictæ decis.* 314. prout firmata in hac secunda decisione examinatur, & approbatur in *Piscien. Sacrifiscus* super *fructibus* 13. Septembris 1718. *coram me.*
- 114 Pistorien. Retractus Galeotti, a Ipoliti 23. Julii 1688. coram *Cevalanti* post *ram.* 2. *Summa Sabelli cap.* 2. fol. mibi 49. impressionis Venetæ anni 1697.

- 213 Lucinianen. Infanticidii Julii 1688. coram Sabella apud eundem in *Summa* §. Parricidium *num. 7. & seqq.*
Discordant ab hac opinione Audit. Micheli, & Cabanis apud eundem Sabell. ubi *supra* n. 8.
Sed opinio Sabell. fuit approbata die 29 Julii 1688., ut legitur ibidem *num. 7. in fin. & num. 8. in fin.*
- 216 Florentina Restitutiois Dotis de Spinis 12. Septembris 1689. coram Michalero apud Palm. *Nep. dec. 138.*
- 217 Laburnen. Locutionis Bardi, e Tomà 18. Januarii 1689. coram Michalero apud Palm. *Nep. alleg. 319.*
Scriptis pro resolutione causæ Palm. *Nep. alleg. 321. & alleg. 341.*
Contra decisionem scriptis Torr. apud Palm. *Nep. alleg. 320. & alleg. 340.*
- 218 Terræ Poppii præsentis Nolliratis Adorum Pasquini, e Fini 1689. coram Sabella apud eundem in *Summa* §. *Alia* sub *num. 1. versic. et cum castigat de hoc accerim fol. mibi 48. & seqq.* impressionis Venetæ 1697.
- 219 Maffi Carrariz Suppli Ricciardi, e Menchi 29. Martii 1689. coram Sabella post *sum. 2. Summa* ejusdem Sabell. *cap. 5.*
- 220 Florentina Majoratus in causâ Antinori coram Pomeris 7. Aprilis 1690. apud Baldac. *dec. & res judic. tit. 3. de legat. & fiduciæ. decis. 26. 37. & 38. repetita apud Torr. varior. jar. quæst. tom. 2. tit. 1. quæst. 7. sub num. 19. & seqq. fol. 33.*
Discordavit ab hac resolutione bo. mem. Audit. de Marinis, ut in *epas Voto* impresso apud Mans. *consult. 703. & Lib. Mem. 233. fol. 107.*
Scriptis post concessam revisionem pro Voto olim Domini Auditoris de Marinis Mans. *consult. 704. Cypris. Lanetta apud eum consult. 703. Reverendiss. Ansal. ibidem consult. 706.*
In contrarium scriptis Torr. *varior. tom. 1. dist. quæst. 7. ex num. 1. & ex n. 122.*
Revocata fuit dicta decisio duorum Judicum, & concessum Votum Domini Aud. de Marinis, ut testatur Mans. *consult. 706. in fin.*
De dictâ decisione de Marinis mentionem facit *decis. Taverio apud Torr. var. tom. 1. tit. 1. de 12. n. 24. & 30.*
- 221 Florentina. Cum Pilana Executionis Sententia Furcæum Tellini, Berrochini, e Filco 7. Martii 1690. ab hoc coram Galia Sabella post *sum. 3. Summa Sabell. rap. 10. fol. 70. & seqq.* impressionis Venetæ anni 1697.
Scripturæ in causâ plures Advocati post eundem Sabell. *sum. 3. Summa* dist. rap. 10. fol. mibi 67.
- 222 Florentina Homicidii Novembris 1690. coram Sabella apud eundem in *Summa* §. Homicidium *num. 32.*
- 223 Florentina Uisfradua Strozzi Squareseluppi 31. Augusti 1691. coram Finetta apud Saminat. post *contras. 83. 86. 87. 88. 90. 113. & 114.*
Contra decisionem Pa'm. *Nep. apud Saminat. contras. 112. Mans. consult. 472. 473. 474. 473. tom. 3. ultima quæstum est repetita apud Sabell. in Summa* §. *Uisfradua*. 37. Idem Mans. *consult. 595. 596. 597. 398. 599. & 600. n. 6.*
Decisio fuit confirmata coram me, ut meo *decis. coram me editas decis. 34. 35. 36. 37. 38. & 39.*
- 224 Laburnen. Falsitatis Litterarum Cambii Giruch, Falsioli, Giratazzi, Abbato Celibà 2. Decembris 1691, coram Sabella post *sum. 3. Summa* ejusdem *cap. 14.*
- 225 Florentina præsentis Fideicommissi deila Scusi 22. Augusti 1692. coram Bellario apud Palm. *Nep. decis. 346.*
- 226 Florentina Mauerentionis Dini, e Malaspina 2. Augusti 1692. coram Bellario apud Palm. *Nep. decis. 344.*
- 227 Pitina Cambii Lanfranchi, e Campiglia, e Solems 5. Julii 1692. coram Urcio apud Palm. *Nep. alleg. 344.*
Revocata fuit hæc decisio 30. Januarii 1692. coram Condeanti apud eundem Palm. *Nep. alleg. 348.*
Scriptis contra primam decisionem, & pro secunda Palm. *Nep. alleg. 345. 346. & 349.*
Commissaque iterum causâ data a Judice fuerant dubia contra decisâ ab Auditore Cavalcanti impressa apud Palm. *Nep. alleg. 350.*
Quibus dubitationibus respondit Palm. *Nep. alleg. 351. Borgherius apud eundem alleg. 352.*
Et tandem ob dubietatem materiæ Domini se intrumiserunt pro concordia, eoque sequens, sententiam confirmatissimam alterius laxe ab Auditore Cavalcanti prætulærat, ut legitur in *decis. impressa apud eundem Palm. alleg. 400. per tot. & præsertim in fin.*
- 228 Florentina Renunciationis de Coccapiois Monaci de Monte Oliveto, e Monache di . . . 11. Julii 1692. coram Bellario apud Mans. *consult. 715.*
- 229 Bozzalen. Contractus Grandi, e Cafes 1692. coram Bellario apud Torr. *var. tom. 2. miscell. par. 1. tit. 12. dec. 26. fol. 684.*
- 230 Arcetina præsentis Delinquentie in Officio Bafatti, e Filco 26. Januarii 1692. coram Sabella post eundem in *Summa* tom. 3. *cap. 11. n. 34. & seqq. fol. mibi 87.* impressionis Venetæ anni 1692.
Discordant ab hac resolutione alii Coniudices, ut refert idem Sabell. ibidem sub *n. 52. & sub num. 132.*
- 231 Scriptis pro dictâ Motivo Sabell. idem Bafatti apud eundem Sabell. post *sum. 3. dist. cap. 11. ex n. m. 1.*
- 232 Florentina Prædicti, seu Fideicommissi de Nafio 20. Martii 1693. coram de Marinis apud Torr. *varior. tom. 1. tit. 2. decis. 90. fol. 450. n. 1. & seqq.* usque ad *num. 77.*, ubi impeditur decisio contraria duorum Judicum in eodem causâ fol. 461. *& seqq.* que tamen post concessam revisionem non fuit in secunda instantia confirmata, sed prævaluit Votum de Marinis, ut testatur Saminat. *contras. 107. fol. num. 45.*
Scriptis pro Voto de Marinis Saminat. *contras. 104. 105. 106. & 107.*
Latè comprobatur, & examinatur hæc decisio in Florentina Fideicommissi de Ughardis 9. Septembris 1719. coram me in 3. vol. imprim.
- 233 Florentina Venditionis Dromas de Rondellis 24. Julii 1693. coram Finetta apud Palm. *Nep. decis. 169.*
- 234 Florentina Repetitionis indebiti Lanfredini, e Tirinanzi 4. Septembris 1693. coram Bellario apud Torr. *varior. tom. 2. miscell. part. 1. tit. 12. dec. 24. fol. 670.*
- 234 Florentina Fideicommissi de Vicia 14. Septembris 1692. coram Michalero apud Palm. *Nep. decis. n. 9.*
- 235 Collen. Donationis, & Successionis de Ugeris, & Cavalcantibus 15. Septembris 1692. coram

- coram Gherardello est impressa in parte apud Palm. Nep. decis. 249.
- 336 Florentina Legati Alimentorum Strozzi, e Gabella de Contratti 11. Aprilis 1693. cor. Cepparello apud eundem refol. f. 29. fol. 114. confirmata 26. Februarii 1694. coram Amilio Luti apud eundem Cepparello. decis. refol. 29. sub num. 14. & seqq.
- 337 Florentina Fideicommissi de Pittis 12. Augusti 1695. coram Bellutia apud Palm. Nep. decis. 164. & apud Mans. consult. 104. tom. 9. que decisio a duobus Iudicibus confirmata fuit die 12. Septembris 1698. nempe a Dominis Manfucchio, & Gerio. ut ex decis. impressa apud eundem Palm. decis. 163. Discordarunt vero ab opinione ipsorum alii duo ejusdem causae Coniudices, nempe Dom. Audit. Neri Badia, & Dom. Zuccheriati Scriptus, ut ex eorum decis. impressis apud Samiat. contr. 201. & commissi causae super approbatione unius, vel alterius ex dictis Vocis confirmata fuit sententia DD. Auditorum Scripti, & Neri ex rationibus adductis in Motivo impressi apud Samiat. decis. contr. 201.
- Scriptus pro decisione Dominorum Neri Badia, & Scripti R. P. D. Orguani de Calois in decis. impressi ad oratum Card. De Luc. in Munif. de fideicommiss. decis. 63.
- In contrarium scriptus pro decisione Bellutii, Mans. consult. 35. ram. 9.
- 338 Florentina Nullitatis Sententiarum Elchini, e Andreini 10. Februarii 1695. ab Incern. coram Cepparello apud eundem refol. f. 21. fol. 182.
- In contrarium proliis refolutio coram Dominis Passina, & Michalorio apud eundem Cepparello. refol. 43. cum addit. ad eundem.
- 339 Petrasfendi. Jurispraxionatus 18. Jan. 1695. coram Manfucchio apud Samiat. contr. 196. num. 34. & seqq.
- Scriptus in causa idem Samiat., & obtinuit contr. 195. & 196.
- 340 Florentina Pecuniaria del Pozzo, Strozzi, e Galli 2. Julii 1695. coram Bellutia apud Palm. Nep. decis. 338.
- 341 Petrasfendi preteritis Fideicommissi de Mugnati 16. Novemb. 1695. coram Uvral. apud Samiat. contr. 118.
- Scriptus contra decisionem Samiat. contr. 117. Late expenditur, & confirmatur dicta decisio in Florentina Fideicommissi de Uffinhardt 9. Septembris 17. g. artic. 3. coram me.
- Ab hac decis. Uvral. fuit decessa revisio.
- 342 Florentina Fideicommissi de Fortona 30. Aprilis 1696. coram Bellutia, confirmata 13. Februarii 1698. coram Venturino apud Palm. Nep. dec. 110 & 111. 213. quorum prima est repetita apud Mans. Supplement. fideicommissi. & legat. tom. 9. consult. 104.
- Scriptus pro resolutione causae Palm. Nep. in allegat. impressis inter decis. Lutenf. ab eodem collectas decis. 212. repetita apud Mans. decis. tom. 9. consult. 106.
- Contra decisionem scriptus Rillius apud Mans. consult. 70. decis. tom. 9., idem Mans. ibidem consult. 105. & consult. 108., quorum prima est repetita apud Palm. Nep. decis. 212. Turr. apud eundem Mans. consult. 107. tom. 9., & apud eundem Uvral. tom. 1. tit. 2. quass. 23. fol. 313 & quass. 26. fol. 331.
- 343 Mantuana Emphytheusis 1696. coram Bellutia apud Palm. Nep. decis. 140.
- Scriptus in causa Palm. Nep. alleg. 239.
- 344 Mantuana Bonorum Allodialium 1696. coram Bellutia apud Palm. Nep. decis. 143.
- Scriptus pro decis. Palm. Nep. decis. 141. & decis. 142.
- 345 Bithimien. Nullitatis padii reverfivi Dotis Tavanti, e Corfetti 31. Augusti 1696. coram Bellutia apud Palm. Nep. decis. 378.
- 346 Florentina preteritis Devolutiois Gherardai, e Corfini 28. Februarii 1696. eorum Bellutia apud Palm. Nep. decis. 380.
- 347 Florentina Fideicommissi, & Emphytheusis de Grifonibus Grifoni, e Gatreffi 11. Januarii 1696. coram Bellutia apud Turr. varior. tom. 2. miscell. part. 1. tit. 22. dec. 27. fol. 690.
- Vide aliam infra 1698.
- 348 Florentina Gabeliz Pecori, e Guicciardini 12. Augusti 1696. post Girond. de gabeliz. decis. 45.
- 349 Florentina Amiffionis Crediti 4. Augusti 1696. coram Amilio Luti apud Benfin. ad benfin. guerrat. cap. 16. num. 34. & seqq.
- 350 Florentina Dotis de Cerebis 23. Augusti 1697. coram Bellutia apud Palm. Nep. decis. 221.
- Scriptus in causa Palm. Nep. decis. 220.
- 351 Florentina Fideicommissi de Grifonibus 26. Junii 1697. coram Bellutia apud Palm. Nep. decis. 194.
- Scriptus pro decisione Palm. Nep. dec. 191. 192. & 193.
- 352 Florentina, seu Liburnen. Fideicommissi de Aldana, Aldana, & Silva 24. Martii 1697. coram Bellutia apud Turr. var. tom. 2. decis. 28. miscell. part. 1. tit. 12.
- 353 Florentina Redditionis Rationis Loddi, Teri, e Fisco 4. Januarii 1697. coram Amilio Luti apud Cepparello. refol. f. 52. n. 14. & seqq.
- Scriptus in causa Cepparello. decis. refol. 52.
- 354 Eadem super Reiteratione Dotis 10. Januarii 1697. ab Inc. coram Amilio Luti apud Cepparello. refol. 53. sub num. 27.
- Scriptus in causa idem Cepparello. decis. ref. 53.
- 355 Pisana, seu Romana Fideicommissi de Ceolis 19. Julii 1697. coram Neri Badia apud Palm. Nep. decis. 305.
- 356 Eadem super Manutentione 7. Maji 1698. eorum eodem apud Palm. Nep. decis. 304.
- Hec causa plenissime discussa fuit in meritis de anno 1711. & a Tribus Iudicibus per Serenissimum Magnum Daem Domum nostrum delegatis decisa fuit pro exelutione filiationis ex Motiva late recensitis in decis. 25. 26. 27. 28. 29. & 30. coram me dicta causa Relativa, & in principio dictae dec. 25. reseruntur omnes decisiones precedentes in eadem causa emanatae.
- 357 Petrasfendi. Successionis 13. Februarii 1698. in causa Nicolozzi, e Malini prima pars Motivi est impressa apud Samiat. contr. 194. sub num. 3., & secunda pars ejusdem Motivi fuit impressa apud Palm. Nep. decis. 166.
- Scriptus in causa Samiat. contr. 192. 193. & 194. ex quo contenta solum in prima parte decisionis obtinuit. Quo vero ad contenta in secunda parte dictae decisionis pro ea scriptus, & obtinuit Palm. Nep. decis. 165.
- 358 Florentina Durationis de Gaudagnis 16. Maji 1698. coram de Angelis apud Palm. Nep. decis. 307.
- 359 Florentina Manutentionis Berini, e Inconeri 20. Martii 1698. ab Inc. cor. Bizzarri apud Palm. Nep. decis. 332.

- 360 Florentina petentis Salviani Padri de Servi, e Pandolfini 9. Februarii 1698. coram *Belisio* apud *Palm. Nep. decis.* 328.
- 361 Liburnen. Pocomaria Medina, e Amzevedo 12. Septemb. 1698. coram *Belisio* apud *Palm. Nep. decis.* 395.
- 362 Florentina prætense Nullitatis Sententie de Gionibus Grifoni, e Gatteschi 15. Aprilis 1698. coram *Scrappo* post *Giroud. de Gabell. decis.* 46.
- 363 Florentina prætense Successionis Baldovinetti, e Filico 3. Septembris 1699. coram *Cavalcati* apud *Ceparelli. refut. fiscal.* 98. fol. 468.
- Scripturunt contra Filicum, & pro decisione *Saminiat.* apud eundem *Ceparell. diss. refut.* 98. fol. 418. num. 21. & *segg.* *Gregoriat* *Cerapia* ibidem e. 47. & *segg.*, & lo aliu alleg. n. 70. & *segg.* *Saminiat.* num. 80. & *segg.*
- In contrarium pro Filico, & contra decisionem scripturunt idem *Ceparell. diss. refut. fisc.* 98. num. 1. & *segg.* fol. 421. *Advocatus* *Sacripantes* apud eundem sub num. 9. & *segg.* fol. 424. idem *Ceparell.* ibidem num. 52. & *segg.* & num. 124. & *segg.* fol. 438. *Advocatus* *Sacripantes* ibidem num. 102. & *segg.* fol. 453. & num. 134. & *segg.* fol. 460.
- Et pro parte Filici prodierunt dubia ejusdem *Jodici* ibidem impressi. n. 60. & *segg.* fol. 441.
- In eadem causa Filicus victor evasit super retentione legitimæ, & aliorum detractionum, ex sententia diei 31. Augusti 1701. apud *Ceparell. refut. fisc.* 115. in fin.
- Scriptis in causa pro Filico super hoc pundo *Ceparell. refut. fiscal.* 108. & 109. & 110. & 111.
- 364 Pitana Fideicommissi 30. Aprilis 1699. coram *Neri Badia Lib. Met.* 121. fol. 196. apud *Saminiat.* cont. 132.
- Scriptis in causa *Saminiat. controu.* 131. & *controv.* 133.
- 365 Florentina Donationis, & Fideicommissi in causa Verdi 11. Martii 1699. coram *Scrappo* apud *Baldacc. decis.* & *res judic. tit.* 3. dec. 44. feb. num. 2. & *segg.*
- 366 Florentina Relaxationis Carcerati de Gherardis 18. Aprilis 1699. coram *Bizzarrino* apud *Palm. Nep. decis.* 202.
- 367 Florentina Adjudicationis 19. Junii 1699. coram *Bizzarrino* apud *Palm. Nep. dec.* 366.
- 368 Florentina Majorum Pucci, e Pucci 11. Septembris 1699. coram *Scrappo* apud *Baldacc. decis.* & *res judic. tit.* 3. de legat. & fideicom. decis. 35.
- Scriptis contra decisionem *Torr. de primogenit. tom. 2. quest.* 58 fol. 403. & *varias.* rom. 2. tit. 1. quest. 19 fol. 194.
- 369 Pistorina. Retractus de Rosignolius 30. Maii 1699. coram *Bizzarrino* apud *Palm. Nep. decis.* 483.
- 370 Florentina Fideicommissi Compagnia di S. Martino, e Baccelli 10. Aprilis 1699. coram *Bizzarrino* apud *Palm. Nep. decis.* 488.
- 371 Liburnen. Sequituri 30 Septembris 1700. coram *Belisio* apud *Palm. Nep. decis.* 349.
- 372 Florentina Fideicommissi della Fonte 23. Decembris 1700. coram *Farfetta Jun.* apud *Dyn. decis. civi.* 9. feb. num. 19. & *segg.* *Lib. Met.* 136 fol. 505.
- 373 Florentina Cessionis Mannelli, Strozzi, Gondi, e Paci 8. Junii 1700. coram *Ceparelli.* apud eundem *refut. fiscal.* 115.
- 374 Lucioianen. Fideicommissi de Capcis 31. Mar-
- til 1700. coram *Farfetta Jun.* apud *Palm. Nep. decis.* 454.
- 375 Florentina Dotis in causa Verdi 14. Junii 1700. coram *Scrappo* apud *Baldacc. decis.* & *res judic. tit.* 4. decis. 13. feb. num. 4. & *segg.*
- 376 Florentina Bledionni ad Majoratum de Guidis 6. Martii 1704. coram *Belisio* apud *Palm. Nep. decis.* 457.
- 377 Florentina, seu Aretina Successionis de Accoltis 18. Septembris 1704. coram *Neri Badia* apud *Palm. Nep. decis.* 460. & *Lib. Met.* 137. fol. 518.
- Hac eadem causa fuit lozer diversas Partes resumpta, & actiter discussa coram Tribus Judicibus, & die 30 Decemb. 1715. fuit quoad secundam Partem idem decisiom, ut plene habetur in Motivo cause sub dicta die a me exa-
mento, nunc impressi. inter mea decis. la. 100.
- 378 Florentina Dotis Lenzoni, e Gabella de Contratti 21. Februarii 1704. coram *Scrappo* apud *Ceparelli. refut. fiscal.* 111. sub num. 22.
- Scriptis in causa idem *Ceparelli. d. ref. fisc.* 151.
- 379 Liburnen. Causationis Mestura, e Anconioti 31. Augusti 1705 coram *Farfetta Jun.* apud *Palm. Nep. decis.* 481.
- 380 Florentina, leo L. burnen. Gabella Gioja, e Gabella 24. Junii 1706. coram *Gregorio Luci* post *Giroud. de Gabell. decis.* 48.
- 381 Florentina Successionis ab intestato de Riccalosi, Riccalosi, e del Seri 12. Apr. 1707. coram *Belisio* post de *Lac. de statutor. soc. in Municipi. det.* 1.
- Scriptis pro decisione *R. P. D. Severus* in ejus Responso impresso post de *Lac. de statutor. success. repens.* n. fol. mibi 465. impressionis Venete anni 1707. & 1708. impressum apud *Bersan.* de alt. vobis. cap. 1. quest. 46. *Torr. vix. jur. quest.* tom. 3. tit. 32. miscell. part. 2. quest. 75. fol. 189. & *segg.*
- Contra decisionem scriptis *Ferdinandus de Valentibus* post de *Lac. de statutor. success. in Municipi.* post decis. 10. fol. mibi 320. & *segg.* impressionis Venete anni 1708.
- Revocatus fuit supradicti decisio die 20. Aprilis 1712. coram D. And. *Vieri*, & *mutuo ex* *Judice.*
- 382 Florentina Immissionis 6. Septembris 1708. coram *Pratorino* in causa Mangini, e Cerretani *Lib. Met.* 138. fol. 517. apud *Palm. Nep. decis.* 484.
- 383 Montis Carolis Gabella in causa Lorenzini 7. Augusti 1708 coram *Casani* post *Giroud. de Gabell. decis.* 49.
- 384 Florentina Cambiorum 16 Martii 1708. coram *Dum. Audis. Vieri* imp. eff. apud *Casareg. de commerc. tom. 3. diss.* 148. num. 25.
- Impagnator hac decisio per eundem *Casareg.* in decis. impr. ff. dict. diss. 148. num. 1. & *segg.*
- 385 Phebis Sancti Stephani Salvatini, Moniche di Santa Chiara, e Relli 23 Decembris 1709 coram *Bassia* apud *Palm. Nep. decis.* 440.
- 386 Florentina prætense Fideicommissi Mancini, e Cerretani 17. Augusti 1709. coram *Vieri* apud *Palm. Nep. decis.* 490. & *Lib. Met.* 138 fol. 517.
- 387 Florentina Immoniarum a Collette, Uffizio delle Collette, e Privilegiati 5 Junii 1709 coram *Gregorio Luci* post *Giroud. de Gabell. decis.* 50.
- 388 Florentina Retractus Buonaccorsi, e Salvadori 15. Julii 1710. coram *Bassia* apud *Palm. Nep. decis.* 437.
- 389 Pistorina. Censui 11. Apr. 1710. coram *Bassia* apud *Palm. Nep. decis.* 455.

- 290 Florentina Fideicommissi de Capponis 31. Januarii 1710 ab Inc. coram *Bonfia* apud *Palm.* *Nep. decis.* 475.
- 291 Laburno. Decimarum Religione di S. Secfao, e Guano 20. Martii 1710. ab Inc. coram *Bonfia* *Lih. Motu.* 139. fol. 117. apud *Palm.* *Nep. decis.* 485.
- Hac decisio fuit ad trutinam revocata coram DD. Auditoribus *Neri Badia*, *Philippo Lusi*, & me, & causa spagane petebatur difficultatem, sed non fuit expedita.
- 292 Florentina Cambiorum 21. Martii 1710. cor. Dom. Audit. *Pieri* apud *Casareg. de commerc.* tom. 3. *disc.* 149. tom. 29.
- 293 Florentina Fideicommissi de Medicis 21. Septembris 1711. coram *Bonfia* apud *Palm.* *Nep. decis.* 481. & *Lih. Motu.* 139. fol. 167.
- 294 Florentina Codicillorum Galilei, e Mannelli 11. Martii 1711. coram *Neri Badia* apud *Palm.* *Nep. decis.* 491.
- 295 Castillonis Florentini Fideicommissi de Giuntis 13. Septembris 1712. coram *Piccinino* apud *Palm.* *Nep. decis.* 317.
- 296 Florentina Cambiorum, & Fideicommissi de Bernardi 14. Januarii 1712. ab Inc. coram *Bonfia* apud *Palm.* *Nep. decis.* 478., quod Motivum in parte, & ofique ad nom. 23. fuit etiam impressum apud *Casareg. de commerc.* *disc.* 118.
- 297 Florentina Nullitatis Obligationis Filifamilias Romagnoli, e Conferentia della Purificazione 17. Maii 1712. cor. *Piccinino* apud *Palm.* *Nep. decis.* 496.
- 298 Florentina, seu Pifina Fideicommissi de Creffis 7. Julii 1713. coram *Piccinino* apud *Palm.* *Nep. decis.* 437. replicata apud eundem *Palm.* *disc.* 495.
- 299 Florentina Fideicommissi de Borgherini 15. Augusti 17. 3. coram *Piccinino* apud *Palm.* *Nep. decis.* 419.
- Mentionem facit hujus *decis.* *Rota Nostra in Florentina Fideicommissorum de Albini* 24. Septembris 1721. §. *Verum in casum* coram Domino Audit. *Bonfio*, ubi declarat conclusionem, de qua nom. 53. & seqq.
- 300 Florentina Reintegracionis de Salvatis 2. Martii 1713. coram *Lusi* apud *Palm.* *Nep. decis.* 466.
- 301 Pifcina. Fideicommissi Orfucci, e Bertini 13. Septembris 1715. coram *Urbano* apud *Palm.* *Nep. decis.* 426.
- 302 Materadien. Donationis in causa PP. de Servi 23. Septembris 1715. cor. 3. *Piccinino* apud *Palm.* *Nep. decis.* 435. cu. *missa me uno ex* Judicibus de anno 1718.
- Scriptis in causa pro vice ad favorem dd. PP. *Calderon. et al.* 28.
- 303 Florentina Commendarum de Conclois 13. Septembris 1715. coram *Piccinino* apud *Palm.* *Nep. decis.* 439.
- Fuit revocata hac decisio me uno ex Judicibus die 29. Julii 1718. coram *Bruttio*.
- 304 Florentina Fideicommissi de Segnis 6. Septembris 1715. coram *Urbano* apud *Palm.* *Nep. decis.* 464.
- 305 Pifcorum. Plebanie 21. Aprilis 1715. coram me post *Staufman. ad lucubr. canon. Crecup. l. 2. decis.* 54., & inter mea *decis.* la 85.
- 306 Florentina Fideicommissi de Famocis 5. Februarii 1716. coram *Calderon* apud *Palm.* *Nep. decis.* 452.
- 307 Charentina Fideicommissi de Teris 10. Julii 1716. coram *Urbano* apud *Palm.* *Nep. decis.* 453.
- 308 Pifcina. Beneficii 14. Septembris 1716. coram *Urbano* post *rem. 2. Staufman. ad lucubr. canon. Crecup. decis.* 52.
- 309 Liburno. Mandati Morgani, e Gismondi 15. Aprilis 1719. coram *Casareg.* apud eundem *de commerc.* *disc.* 129.
- Hac decisio continet simplex Verum ejusdem *Casareg.* cum contra eas opinionem judicaverit alii duo Judices ejusdem causis, ut ipse refert in principio diu discursus, & in fine.
- 310 Florentina Melioramentorum 21. Aug. 1719. coram *Casareg.*, impressi apud eundem *de commerc.* *disc.* 167. tom. 3.
- Contra hanc decisionem scriptis Advocatus *Nicolas Averani*, & eas adnotaciones impressas sunt Loez pones *Leonardum Venturinum* anno 1720.
- 311 Florentina Pecuniaria 14. Septemb. 1720. coram *Casareg.* apud eundem post *trad.* *Il Cambista instruita decis.* 4. iterum impressi apud eum *de commerc.* *disc.* 147. tom. 3.
- 312 Florentina Redditionis Rationis 4. Martii 1722. coram *Casareg.* impressi. apud eund. *de commerc.* *disc.* 150. tom. 3.
- 313 Liburno. Litterarum Cambii 2. Junii 1721. coram *Casareg.* apud eundem post *ejus trad.* cui titulus est: *Il Cambista instruita dec.* 3. iterum impressi apud eund. *de commerc.* *disc.* 143. tom. 3.
- 314 Liburno. Pretii 30. Martii 1722. coram *Casareg.* apud eundem post *disc. trad.* *Il Cambista instruita decis.* 5.
- 315 Liburno. Sequestri 27. Junii 1722. coram *Casareg.* apud eundem post *ejus trad.* *Il Cambista instruita decis.* 7. iterum impressi apud eundem *de commerc.* tom. 3. *disc.* 133.
- 316 Liburno Domini super Sarcinis Laxarum 12. Septembris 1722. coram *Casareg.* apud eundem post *disc. trad.* *Il Cambista instruita decis.* 8. iterum impressi apud eundem *de commerc.* tom. 3. *disc.* 137.
- 317 Florentina congrua Doris 13. Augusti 1723. coram *Casareg.*, impressi. apud eund. *de commerc.* tom. 3. *disc.* 157.
- 318 Liburno. Pecuniaria 19. Augusti 1723. coram *Casareg.* impressi. apud eundem *de commerc.* *disc.* 170.
- 319 Florentina Salaris 3. Septembris 1723. coram *Piccinino*, impressi. post *Mass. obferu. ad decis. Chartar. tom. 2. decis.* 58.
- Firmata io hac decisione comprehenditur a *Rota Loez. in decis.* impressi. post *Mass. obferu. ad decis. Chartar. tom. 2. par. 2. decis.* 39. n. 2. 116. & 118.
- 320 Liburno. Penencia, seu Mandati 31. Martii 1724. coram *Casareg.* impressi. apud eundem *de commerc.* tom. 3. *disc.* 123. & 126.
- 321 Florentina Salviani 9. Septembris 1724. coram *Casareg.* impressi. apud eundem *de commerc.* *disc.* 166. tom. 3.
- Sententia ad tenorem supradicti decisionis lata, fuit revocata, & reformata a Tribus Judicibus, nempe DD. *Petro Francino de Riccio*, *Hieronymo Pieri*, *Philippo Lusi Relatore*, sub die 15. Octobris 1726. ut in *decis.* impressi. Florentie de anno 1727. typis Bernardi Puperini, cuius titulus est: *Florentina Datis, seu Salviani*.
- 322 Florentina Cambiorum 31. Julii 1715. coram *Casareg.*, impressi. apud eundem *de commerc.* tom. 3. *disc.* 177.
- 323 Florentina Brichionis 31. Julii 1725. coram *Casareg.*

- Casareg.* impress. apud eundem *de commerc. dis-*
senf. 162. tom. 3.
- 324 Liburnica Affecracionis 31. Julii 1726. cor.
Calderoni, impress. apud *Casareg. de commerc.*
disf. 142. tom. 3.
- 325 Aretina Grani 6. Julii 1726. coram Dom. Au-
ditore Urbani apud *Casareg. de commerc. di-*
senf. 161. tom. 3.
- 326 Florentina, seu Pifana Juris privativè con-
cessi 31. Augusti 1726. coram Dom. Audito-
re *Casareg.* impress. apud eundem *de com-*
merc. tom. 3. *disf.* 194. & 195.
- 327 Florentina, seu Liburnica Hypothecæ 14. Se-
ptembris 1726. cor. *Casareg.* impress. apud
eundem *de commerc. disf.* 151. tom. 3.
- 328 Florentina Redditionis Rationis 13. Septemb.
1726. coram *Casareg.* impress. apud eundem
de commerc. disf. 159. tom. 3.
- 329 Florentina Cambiorum 22. Januarii 1726. ab
Inc. coram *Casareg.* impress. apud eundem
de commerc. tom. 3. *disf.* 148.
- 330 Pifana Solutionis 23. Maii 1727. coram *Ca-*
sareg. impress. apud eundem *de commerc.*
disf. 153 tom. 3.
- Sententia ad tenorem hujus decisionis lata con-
firmationem obtinuit a DD. Tribus Judicibus
secundum Appellationem sub die 6. Julii
1731. dissentiente Dom. Auditore *Osavio Va-*
soli Piccinini.
- 331 Florentina Cessionis 7 Junii 1727. coram
Casareg. impress. apud eund. *de commerc. to. 3.*
disf. 178.
- 332 Florentina Cambiorum vulgo *Martorelli*, seu
col a riscar 29. Augusti 1727. coram *Casareg.*
impress. apud eundem *disf.* 149. *de commerc.*
tom. 3.
- Revocata fuit hæc decisio a Rota Flor. p. Se-
ptemb. 1729. dissentiente Dom. Aud. *Piccinini*
rationibus adductis in Motivis sedè edic-
tis, & quia utraque Pars habebat pro se duo
suffragia DD. Judicum fuit oborta contra se-
cundam sententiam a DD. de *Sanctis* revisio,
& iterum delegata causa tribus Judicibus,
nempe DD. Audit. *Piccinini*, & Advoc. *Petrus*
Antonius Gioja, & *Philippo Rota*.
- 333 Liburnica Pecuniaria 20. Septemb. 1727. cor-
am *Calderoni*, impress. apud *Casareg. de com-*
merc. tom. 3. *disf.* 179. non. 34. & seqq.
- Plures conclusiones in hac decisione adductæ fir-
mantur etiam a *Casareg. de commerc. disf.* *dis-*
senf. 179.
- Sed a resolutione capta in prædicta decis. dissen-
sit Dom. Audit. *Piccinini* unus ex Judicibus
d. Cause rationibus adductis in ejus Motivo im-
pressu apud *Pandul. dissenf.* 128. *dec. 2.*, & opinio
dicti D. Aud. *Piccinini* fuit in ulteriori instanti-
a, & approbata a Tribus Judicibus, nempe
DD. Auditore *Fruetti*, *Maria Venturini*
Judice *Carie Mercatorum*, & *Evangelista An-*
tonio Arimondi uno ex Auditoribus Nuncio-
rum Apostolicæ, ut ex relatione ab ipsa trans-
missa Consiliiis *Maria Civit. Pifanum* die 16.
Septembris 1730. proutque in decisione a
liorum causam decisit Dom. Aud. *Piccinini*
attendi debet, non alia impressa apud Dom.
Casareg. ubi supra, cum sententia ad tenorem
istius decisionis promulgata fuerit revocata.
Ab hac ultima sententia recursus habuerunt
Partes ad Ratum Colleziale Consilium pro
revisione obtinenda, nec adhuc capta suis re-
solutione.
- 334 Liburnica Vindicationis Mercium, seu pretii

20. Septembris 1727. in *Causa Vais*, Nuncz.,
& *Cayrel*, coram *Casareg. Lib. Motuor.* 245.
fol. 217. impress. apud eundem *Casareg. de*
commerc. tom. 3. *disf.* 123. & 124.
- 335 Florentina Jurisdictionis 3. Septembris 1713
coram *Casareg.* impress. apud eundem *de*
commerc. disf. 180 tom. 3.
- 336 Londinæ, seu Liburnica Sequenti 20. Febr.
1728. coram *Casareg.* apud eundem *de com-*
merc. tom. 3. *disf.* 182.
- 337 Liburnica, seu Jansen. Sarcinatum Charit 3.
Septemb. 1728. coram *Casareg.* impress. apud
eundem *de commerc. disf.* 176 tom. 3.
- 338 Florentina, seu Ferrarien. Pignorum 29. Martii
1730. coram Dom. Aud. *Casareg.* impress.
apud eundem *de commerc. disf.* 187. *to. 4.*
- 339 Florentina præsentis Exemptionis 15. Martii
1730. ab Inc. coram me, impress. apud *Casa-*
reg. de commerc. tom. 4. disf. 192.
- 340 Liburnica sequenti 29. Aprilis 1732. coram
Dom. Aud. *Casareg.* impress. apud eundem
de commerc. tom. 4. disf. 192.

Sequuntur Decisiones, quæ reperiuntur impressæ
five die, & anno.

- Calceana Emphyteusis, vid. Pifana, seu Calce-
ana.
- 341 Florentina Appellatus Botticelli, & Pazzi coram
Farfeto seniore apud *Casareg. de commerc. di-*
senf. 114.
- 342 Florentina devolutionis Bonorum Metis Ar-
chiepiscopalis, & Pazzi coram *Soldano* apud
Tanagli. de Rot. Rom. Audit. cap. 18. non. 31.
& *seq. fol. 227.*
- Scriptis in *Causa Tanagi. d. cap. 28. n. 2. & seq.*
f. 222. & n. 43. & seq. Franciscus Crestani, &
Engelini apud eundem *n. 41. & seq.*
- 343 Florentina Fideicommissi de Tassis coram *Spa-*
nod. Givagnon. respons. 100. sub non. 60. &
seq. lib. 1.
- 344 Florentina Fideicommissi, seu Primogeniture
de Tassis apud *P. m. Nep. alleg.* 309.
- Scriptis in *Causa pro resolutione Palm. Nep. al-*
leg. 32.
- Contra resolutionem scriptis *Aufald.* apud eun-
dem *Palm. alleg.* 308 & *alleg.* 310.
- 345 Florentina Legati Utrofructus de Lapivecchia
Galli, & Monache di S. Niccolò del Ceppo,
fuerunt data dubia contra Dominos de Galli
& *Francisco Venturini Aggreste Montis Pietatis*
apud *Manf. consulti.* 661.
- Scriptis pro Monialibus *Manf. consulti.* 660. &
consulti. 663.
- In contrarium pro Dominis de Galli scriptis
Coffino apud *Manf. consulti.* 664. & *consulti.* 664.
ubi in fine dicitur *Causam* fuisse deciam in
vore Dominorum de Galli.
- 346 Florentina Pecuniaria FF. della Novemisa,
& Buonaccorsi coram *Farfeto* seniore apud *Palm.*
N. p. decis. 257.
- 347 Florentina Præcedenti Capirolo del Duomo,
& Monci di Badia coram *Farfeto* post tom. 1.
Scarfanton. ad Crecper. dec. 55.
- 348 Florentina, seu Liburnica Buonaccorsi, Pa-
ci, & Valoli coram *Bellusio* apud *Torr. varior.*
tom. 2. miscell. part. 1. lib. 12. dec. 20. fol. 707.
- 349 Florentina Successionis in *Causa* Monache di
S. Verdiana, & Bellori coram *Spinola* impress.
inter *casu Fachini* lib. 2. *cons.* 87. sub n. 12.
- 350 Florentina Tenore Gatteschi coram de *Angeli*
apud *Manf. tom. 11. consulti.* 87.

- 351 Januen. Legati de Lomellinis coram *Farfeto juniore* apud *Palm. Nep. decis.* 354.
Scriptis contra decisionem *Torr. varior. tom. 1. tit. 2. quæst. 17. fol. 282.*
352 Liburnen. Furi Graduationis Bonfigli, e Barlocchi apud *Manf. consult.* 783.
Scriptis contra decisionem *Manf. consult.* 783.
353 Liburnen. Girata Tondà, e Pecoil coram *Belletta* apud *Torr. var. tom. 2. miscell. part. 1. tit. 12. dec. 29. fol. 704.*
354 Liburnen. Navis Cardì, Concini, e Barbieri coram *Maggio* apud *Casareg. de commerc. dist. 115.*
355 Mantuana Successionis de Manuardia coram *Farfeto juniore* apud *Palm. Nep. dec.* 354.
356 Pisana Emphyteusis del Torto, Tronci, e Malanima coram *Cavalanti* apud *Manf. consult.* 748.
Revocata fuit sententia *Cavalanti* a tribus Judicibus secundarum Appellationum referentis celeberrimo *Viro Petra Pacione*, ut in ejus decisione impressi apud *Manf. consult.* 751.
Scriptis pro sententia *Cavalanti* contra ea, quæ decisa fuerunt a primo Judice de Partibus, & confirmata attribus Judicibus, *Cassa* apud *Manf. consult.* 556. 557. 558. 559. 561. 564. 565. 566. & 750.
In contrarium scriptis *Advocatus Gaspar del Torto* apud *Manf. consult.* 555. 560. 562. tom. 6. & consult. 749. tom. 8.
357 Pisana præsentis Gabelle Simonelli Appella-

- turi del Sigillo del Pans, e Bagnacchi coram *Plotto* post *Girard. de gabelli. dec.* 44.
358 Pisana, seu Casalefona Emphyteusis Natali, e Cantini dubia coram *Cavalanti* apud *Manf. tom. 10. supplement. Emphyt. & locat. consult.* 20. in qua causa emanavit alia conformis decisio Judicis *Pisani* apud eundem *Manf. consult.* 19. & pro hac parte scriptis *Lopes* apud *Manf. consult.* 17.
In contrarium scriptis *Manf. dist. tom. 10. consult.* 15. consult. 16. consult. 18. & consult. 46.
359 Pontis Hære præsentis nullitatis capax Berzelli, Bruschi, Mattelli, e Bulli coram *Neri Radia* apud *Boufia. ad Dominum. Gener. c. 54. append. 3.*
360 Pontremolen. Interdicti ne quid in flumine publico, Venturini, e Righini coram *Benanis* impressi in pluribus sectionibus post tom. 3. *consult. Venturini. ex n. 22. 30. 43. 44. 63. ex n. 70. 83. sub n. 97. 99. 102. 104. 113. 126. ex n. 188. 198. 202. & sub n. 263.*
Scriptis contra dict. decil. idem *Venturini. in allegat.* cui nomen dedit *tractatus de interdictis* impressi post dict. tom. 3. *consult. num. 11. & per tot.*
361 Volaterrana Emphyteusis coram *de Riccis* apud *Palm. Nep. dec.* 144.
362 Volaterrana qualitates hereditaria Leonori, e Conteggi coram *Belletta* apud *Palm. Nep. decis.* 352. confirmata coram *Farfeto juniore* apud eundem *Palm. dec.* 353.

Autores, qui scripserunt pro, vel contra Decisiones in hoc Volumine contentas, non recensentur in hoc Indice, quia videri possunt in Additionibus ad easdem Decisiones.

INDEX DECISIONUM ROTÆ FLORENTINÆ

Ordine alphabetico dispositus, remissive se habens ad numerum Indicis præcedentis, in quo fufe de his decisionibus tractatur.

- A**nglarensis Fideicommissi N. N. e Fisco 26. Novembris 1601. n. 62.
Actina Clavicorni 21. Martii 1557. n. 7.
Actina Gabella Caponfocchi, e Ricciardi 25. Februar. 1650. num. 146.
Actina Grani 6. Julii 1716. n. 355.
Actina Prætorie delinquente in officio Bufatti, e Fisco 26. Januarii 1593. n. 230.
Actina Prætorie Fideicommissi Pessi, e Ottaviani 20. Junii 1606. n. 66.
Bargen Succiensis, e Transmissis Berbelli, e Caproni 2. Novembris 1682. n. 195.
Bibbiana Nullitatis post receptis Dotis Tarenti, e Carfetti 31. Augusti 1606. n. 245.
Bitergino Fideicommissi Rafai, e Rafai 12. Martii 1601. n. 19. e 20.
Buzzena Contradictor Grandi, e Casti 1692. n. 229.
Castellana Fideicommissi 13. Martii 1676. ab Inc. n. 177.
Castelloni Florentini Fideicommissi de Giontis 23. Septembris 1711. n. 205.
Caffri Branchi Nullitatis adjudicationis Vernaccio, e Terzolini 21. Martii 1654. n. 109.
Chiusantina Fideicommissi de Terzi 10. Julii 1716. n. 307.
Cellen Confus Sabotini, e Taglia 3. Novemb. 1675. n. 174.
Cellen Donatarii, e successores de Ugurgieris, e Capolauribus 15. Septembris 1694. n. 335.
Cellen Gabella Belguini, e Caselli 2. Decembris 1647. num. 141.
Cortina Inventarii 20. Junii 1643. n. 239.
Cortina Prætorie Gabella Città Cortina, e Ghiai Vel. 22. Novembris 1699. n. 165.
Dadaclen Fideicommissi Badignani, e Bianchi 3. Decembris 1606. n. 70.
Florentina de Martelli 1. Martii 1654. n. 129.
Florentina Adjudicationis 19. Junii 1699. n. 267.
Florentina Amissionis crediti 4. Augusti 1696. n. 149.
Florentina Appaliti Butinelli, e Pans 3. Julii 1600. n. 18.
Florentina Cambiorum Artigoli, Salvatici 12. Junii 1688. num. 125.
Florentina Cambiorum 16. Martii 1708. n. 124.
Florentina Cambiorum 21. Martii 1710. n. 195.
Florentina Cambiorum 31. Julii 1713. n. 321.
Florentina Cambiorum 22. Januarii 1716. ab Inc. n. 229.
Florentina Cambiorum, e Fideicommissi de Beccardi 14. Januarii 1711. ab Inc. n. 296.
Florentina Cambiorum vulgo Martorelli, seu collaratoria 19. Augusti 1717. n. 351.
Florentina Cassini 20. Decembris 1695. n. 173.
Florentina casus Viadotti 8. Maii 1679. n. 188.
Florentina Cassinis Testini, e Biani 14. Martii 1610. num. 93.
Florentina Cassinis Manelli, Strozzi, Gondi, e Pari 8. Junii 1700. n. 173.
Florentina Cassinis 7. Junii 1717. n. 311.
Florentina Codicillarum Gallici, e Manelli 21. Martii 1711. n. 294.
Florentina Commendarum de Concini 13. Septembris 1715. num. 203.
Florentina Commenda, seu Fijana Jurisdictionis de Grisobus 12. Aprilis 1668. n. 157.
Florentina Competentia Fori del Monte, e Francetibi 22. Januarii 1687. ab Inc. n. 221.
Florentina Congrua Dotis 13. Augusti 1713. n. 517.
Florentina Consequens proxiis ab capturas delinquentium 7. Augusti 1675. n. 166.
Florentina Delinquentia in Officio Montis Salis Fisco, e Roncalli 23. Aprilis 1678. n. 185.
Endem quoad interesse civile Vespucii, Vecchi, e Monte del Sale 1690. n. 186.
Florentina Donatarii Bonorum Mensa Archiepiscopale, e Pazzi 1. n. 345.
Florentina Donatarii in Causa Conti 26. Octobris 1676. num. 179.
Florentina Donatarii de Guadagnis 16. Maii 1698. n. 258.
Florentina Duantione, e Fideicommissi in Causa Freti 13. Maii 1699. n. 164.
Florentina Dotis de Cerchi 23. Augusti 1607. n. 250.
Florentina Dotis in Causa Verdi 24. Junii 1700. n. 275.
Florentina Dotis Lantani, e Gabella de' Contratti 11. Februar. 1704. n. 278.
Florentina Electoris ad majorem de Guidis 6. Martii 1704. n. 176.
Florentina Emphyteusis Cavalanti, e Fisco 16. Septembris 1592. n. 2.
Florentina Emphyteusis Capponi, e Fisco 16. Septembris 1592. n. 2.
Florentina Emphyteusis Brubbi, e Abate di S. Maria in Eagen 26. Aprilis 1590. n. 0.
Florentina Emphyteusis de Alamanni 14. Augusti 1652. num. 147.
Florentina Evictionis 31. Julii 1725. n. 223.
Florentina Exemptionis Pontaloni, e Barattieri 27. Aprilis 1600. n. 85.
Florentina Exemptionis de Ximenes, Ximenes, e Dogana di Firenze 13. Martii 1682. n. 100.
Florentina Extorsione, Cacciatelli, e Barattieri 1679. num. 191.
Florentina Fideicommissi Cornacchini, e Mannucci 31. Januarii 1600. n. 11.
Florentina Fideicommissi Nelli, Gondi, e Conforti 19. Februar. 1600. n. 12.
Florentina Fideicommissi Gattani, e Gattani 8. Junii 1600. n. 13. 14. e 15.
Florentina Fideicommissi Soderini, e Soderini 24. Septembris 1600. n. 18.
Florentina Fideicommissi dal Poggio, e dal Poggio 28. Octobris 1601. n. 21.
Florentina Fideicommissi Gherardina, e Pucci 29. Novembris 1601. n. 21. 22. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. e 31.
Florentina Fideicommissi Starlattini, e Cerchi 18. Martii 1602. n. 33.
Florentina Fideicommissi Bartelli, e Cerchi 18. Martii 1601. num. 13.
Florentina Fideicommissi Bartelli, e Barroli 20. Martii 1601. n. 34.
Florentina Fideicommissi Peruzzi, e Peruzzi 31. Julii 1602. num. 36.
Florentina Fideicommissi Spinelli, e Spinelli 22. Novembris 1602. n. 37.
Florentina Fideicommissi Ricafoli, e Antonini 12. Decembris 1602. n. 38.
Florentina Fideicommissi Rondinelli, e Niccolini 14. Decembris 1602. n. 39.
Florentina Fideicommissi in Causa Sati 30. Decembris 1602. num. 47.
Florentina Fideicommissi Cavalanti, e Cavalanti 25. Februar. 1603. n. 41.
Florentina Fideicommissi Sinibaldi, e Monache di S. Andrea 4. Martii 1605. n. 43.
Florentina Fideicommissi Minotti, e Creditori Lapi 9. Aprilis 1605. n. 48.
Florentina Fideicommissi Cervulani, e Spedale degl' Incurabili 7. Martii 1605. n. 49.
Florentina Fideicommissi Cafali, e Cafali 26. Julii 1605. num. 50.

- Florentina Fideicommissi Ministi, e Creditori Legiti* 13. Julii 1604. n. 14.
Florentina Fideicommissi Majani, e Forcass 13. Octobris 1604. n. 15.
Florentina Fideicommissi Monacho di S. Orsola, Cavalcan- ti, e Lupatini 1. Decembris 1604. n. 16.
Florentina Fideicommissi Lati, e Branchini 12. Augusti 1605. n. 10.
Florentina Fideicommissi Randimelli, e Niccolini 10. Decembris 1605. n. 63.
Florentina Fideicommissi Villani, e Medici 9. Octobris 1606. n. 69.
Florentina Fideicommissi Romani, e Romani 15. Augusti 1607. n. 71.
Florentina Fideicommissi in Causa Srenifici Magni Ducis Etrurie, et Creditorem g. Illustissimi D. Petri Medici 6. Septembris 1607. n. 74.
Florentina Fideicommissi Fantoni, e Fantoni 18. Octobris 1607. n. 75.
Florentina Fideicommissi in Causa Brandolini 13. Novembris 1607. n. 76.
Florentina Fideicommissi Salvetti, e Salvetti 13. Augusti 1608. n. 82.
Florentina Fideicommissi Gaducci, e Oniani 11. Decembris 1608. n. 83.
Florentina Fideicommissi Neroni, e Geronzi 31. Maii 1609. n. 89.
Florentina Fideicommissi Venturini, e Venturini 18. Augusti 1609. n. 88.
Florentina Fideicommissi S. Croce, e Pieri 15. Januarii 1610. n. 90.
Florentina Fideicommissi Bellini, e Bellini 18. Januarii 1610. n. 91.
Florentina Fideicommissi Simi, e Simi 18. Martii 1610. n. 92.
Florentina Fideicommissi 6. Decembris 1610. n. 94.
Florentina Fideicommissi 1. Julii 1611. n. 99.
Florentina Fideicommissi della Fiorajo, e della Fiorajo 18. Octobris 1611. n. 103.
Florentina Fideicommissi Querci, e Querci 18. Martii 1613. n. 104.
Florentina Fideicommissi Dei, e Dei ultima Aprilis 1613. n. 105.
Florentina Fideicommissi del Grazia, e dell'Orsola 11. Octobris 1613. n. 107.
Florentina Fideicommissi Medici, e Medici 19. Augusti 1614. n. 110.
Florentina Fideicommissi Landi, e Franchetti 16. Februarii 1614. n. 111.
Florentina Fideicommissi Monzoni, e Seravigni 3. Martii 1615. n. 113.
Florentina Fideicommissi Cameli, Fijio, e Gatteschi 1. Octobris 1615. n. 115.
Florentina Fideicommissi Medici, e Medici 10. Martii 1616. n. 114.
Florentina Fideicommissi Mazzimedi, e Libri 11. Aprilis 1616. n. 113. 116. 117. et 118.
Florentina Fideicommissi Sestini, e Ramazzotti 3. Julii 1616. n. 119.
Florentina Fideicommissi Carmignani, Colli, et alii 1. Decembris 1616. n. 120.
Florentina Fideicommissi Givori, e Medici 19. Augusti 1617. n. 121.
Florentina Fideicommissi de Neri 1609. n. 119.
Florentina Fideicommissi de Fortini, Fortini, e Falcucci 11. Martii 1671. n. 161.
Florentina Fideicommissi de Ugli 13. Decembris 1673. n. 169.
Eodem 5. Octobris 1673. n. 168.
Florentina Fideicommissi de Tauris 13. Julii 1675. n. 171.
Florentina Fideicommissi de Medici, Medici, Monacho di S. Giorgio, e Padri di Monte Smerito 15. Julii 1683. n. 1050.
Florentina Fideicommissi de Pieri 14. Septembris 1694. n. 131.
Florentina Fideicommissi de Pieri 11. Augusti 1695. n. 137.
Florentina Fideicommissi de Fortuna 30. Aprilis 1696. n. 140.
Florentina Fideicommissi de Griffonibus 16. Junii 1697. n. 151.
Florentina Fideicommissi Compagnia di S. Martino, e Rucelli 10. Aprilis 1600. n. 170.
Florentina Fideicommissi della Fonte 13. Decembris 1700. n. 171.
Florentina Fideicommissi de Capponi 31. Januarii 1700. n. 170.
Florentina Fideicommissi de Medici 11. Septembris 1711. n. 193.
Florentina Fideicommissi de Bergherini 13. Augusti 1713. n. 190.
Florentina Fideicommissi de Seguis 6. Septembris 1715. n. 304.
Florentina Fideicommissi de Fantoni 3. Februarii 1716. n. 306.
Florentina Fideicommissi de Taffi n. 349.
Florentina Fideicommissi, et Detractionum de Bruni 18. Februarii 1674. n. 170.
Florentina Fideicommissi, et Emphyteusis de Griffonibus 11. Januarii 1694. n. 147.
Florentina Fideicommissi, seu Primogenitura de Taffi n. 344.
Florentina Fraudulenta administrationis Officii 4. Maii 1684. n. 407.
Florentina Gabbia in Causa della Bella 3. Maii 1643. n. 140.
Florentina Gabbia Paladini, Ugghi, e Faggioli 9. Junii 1670. n. 164.
Florentina Gabbia Petri, e Gualtieri 11. Augusti 1691. n. 148.
Florentina Gabbia Usufructus Pala, et Evangelisti 31. Januarii 1609. n. 71.
Florentina Homocidii 11. Novembris 1690. n. 131.
Florentina Immunitatis Mangini, e Ceretani 6. Septembris 1708. n. 131.
Florentina Immunitatis a Collecta, Ufficio delle Collette, et Fivolegati 5. Junii 1700. n. 139.
Florentina Inventarii 4. Septembris 1640. n. 134.
Florentina Jurisdiccionis 3. Septembris 1718. n. 335.
Florentina Legati 10. Septembris 1611. n. 101.
Florentina Legati Fatti, e Austia 18. Januarii 1647. n. 141.
Florentina Legati alimentorum, Struzzi, e Gabbia de Contratti 11. Aprilis 1691. n. 135.
Florentina Legati usufructus de Lupatini Galli, e Monacho di S. Niccolò del Cippo n. 141.
Florentina Legitimationis processu 1681. n. 103.
Florentina Legittima de Bergherini 1. Septembris 1678. n. 181.
Eodem 16. Junii 1680. n. 181.
Florentina Majoratus de Griffonibus Griffoni, e Griffoni 5. Decembris 1676. n. 176.
Florentina Majoratus in Causa Antonii 7. Aprilis 1690. n. 150.
Florentina Majoratus Fatti, e Fatti 11. Septembris 1699. n. 149.
Florentina Majoratus, et Commenda de Pazzi 17. Maii 1653. n. 148.
Florentina Manutentionis Dini, e Malafina 8. Augusti 1691. n. 156.
Florentina Manutentionis Bettini, e Inconeri 10. Martii 1698. ab hoc n. 159.
Florentina Manutentionis, et alimentorum denotatis Sacchetti, et Uppenbergi 17. Decembris 1676. n. 176.
Florentina Melioramentum 11. Augusti 1719. n. 310.
Florentina Nullitatis Ugolini, Struzzi, et Landi 19. Januarii 1608. n. 78.
Florentina Nullitatis Cusani, e Aliventi 9. Augusti 1641. n. 118.
Florentina Nullitatis alium Granzini, e Gianniccioli 8. Augusti 1610. n. 117.
Florentina Nullitatis casus Ridolfi, e Gori 11. Februarii 1611. n. 98.
Florentina Nullitatis casus vitalitatis 19. Septembris 1699. n. 158.
Florentina Nullitatis, et preventionis 13. Decembris 1708. n. 71.
Florentina Nullitatis rationis in saltem in Causa Turianelli 10. Aprilis 1604. n. 13.
Florentina Nullitatis landi Magni, et Magni 17. Junii 1583. n. 6.
Florentina Nullitatis obligationis filiofamilias Romagnoli, et Confraternita della Furcigione 17. Maii 1711. n. 107.
Florentina Nullitatis sententiarum Mirafiori, et Frangioni 14. Aprilis 1617. n. 111.
Florentina Nullitatis sententiarum Ephraimi, et Andreini 10. Februarii 1693. ab hoc n. 153.

- Florentina Nullitatis sententia Vitelli, e Maionelli* 14. Julii 1517. n. 8.
- Florentina Nullitatis speculatio Refr. Vinci* 3. Martii 1675. ab Inc. n. 175.
- Florentina Nullitatis subfationis Duffi, Benini, Catini, e Cini* 5. Martii 1781. n. 4.
- Florentina Nullitatis taffus Mendes, e Gastani* 1. Septembris 1619. n. 125.
- Florentina Novationis nuntioperie, & demolitionis addicati Gaspari, Capponi, e Martelli* 12. Decembris 1645. n. 131.
- Florentina Pecuniarie Pretensi, e Seta* 4. Janui 1595. n. 10.
- Florentina Pecuniarie Disputati delle Strate, e Novelli* 21. Januarii 1685. n. 119.
- Florentina Pecuniarie Magone Ferri Mageneri, Lancini, e Caffini della Magone* 15. Janui 1687. n. 112.
- Florentina Pecuniarie del Pozzo, Struzzi, e Galli* 2. Julii 1695. n. 140.
- Florentina Pecuniarie* 14. Septembris 1730. n. 311.
- Florentina Pecuniarie PP. della Nuova, e Buonaccorsi* num. 364.
- Florentina Praedicta Capitolo del Duomo, e Minari di Rada* n. 349.
- Florentina Prædæ, seu Fideicommissi de Nafte* 10. Martii 1653. n. 131.
- Florentina Prædæ deolutionis Gherardini, e Cusini* 18. Februarii 1695. n. 146.
- Florentina Prædæ exemptionis* 15. Martii 1730. ab Inc. num. 139.
- Florentina Prædæ Gabriella Monache del Bigallo, e Neroni* 10. Aprilis 1665. n. 151.
- Florentina Prædæ Gabriella in Causa Miniftrorum Gabriella* Florentina 1. Julii 1577. n. 180.
- Florentina Prædæ Legitima Paesi, e Ubalidini ultima.* Maii 1649. n. 143.
- Florentina Prædæ nullitatis sententia de Grifonibus Grifoni, e Gastofchi* 15. Aprilis 1608. n. 161.
- Florentina Prædæ sacrosancti Visi Baldovinetti, e Eiffo* 8. Septembris 1660. n. 153.
- Florentina Prædæ regis in Causa Milanesi* 4. Julii 1667. num. 155.
- Florentina Prædæ contradiis* 30. Januarii 1671. n. 166.
- Florentina Prædæ Fideicommissi Caffiani, e Caffiani* 18. Julii 1600. n. 16.
- Florentina Prædæ Fideicommissi Bassanini, Conforti di Liv, e Bassanini* 16. Februarii 1604. n. 51.
- Florentina Prædæ Fideicommissi Cerranti, Cerebi, e Zaccaria* 4. Decembris 1604. n. 57.
- Florentina Prædæ Fideicommissi* 10. Augusti 1605. n. 60.
- Florentina Prædæ Fideicommissi Debi, e Debi* 17. Aprilis 1600. n. 16.
- Florentina Prædæ Fideicommissi Malgonelli, e Malgonelli* 8. Janui 1611. n. 57.
- Florentina Prædæ Fideicommissi della Stufa* 21. Augusti 1691. n. 115.
- Florentina Prædæ Fideicommissi Mancini, e Cerranti* 17. Augusti 1709. n. 184.
- Florentina Prædæ Salvani PP. de' Struzzi, e Pandolfini* 10. Februarii 1603. n. 160.
- Florentina Prædæ Syndicatus Codighi, Creditori, e Galli* 19. Augusti 1674. n. 171.
- Florentina Prædæ Syndicatus de Orlandini Cusini, e Cusini* 17. Septembris 1667. n. 173.
- Eadem eisdem die, & anno saper a'n dubio* n. 154.
- Florentina Prædæ Syndicatus de Dracmanni* 14. Martii 1678. n. 187.
- Florentina Pupillaris substitutionis da Uzzano, e da Uzzano* 6. Septembris 1601. n. 51.
- Florentina Pupillaris substitutionis, seu Gabriella Cusini, e Gabriella de' Costratti* 11. Januarii 1681. n. 100.
- Florentina redditionis emolionis Laddi, Teri, e Eiffo* 4. Januarii 1697. n. 153.
- Eadem super eisdem datis* 10. Januarii 1697. ab Inc. num. 154.
- Florentina redditionis rationis* 4. Martii 1781. n. 311.
- Florentina redditionis rationis* 13. Septembris 1716. n. 318.
- Florentina redditionis de Salvatini* 2. Martii 1713. num. 309.
- Florentina Relaxationis Carcerati de Gherardini* 18. Aprilis 1699. n. 166.
- Florentina Romificationis mercedis Appaltatori del Sigillo del Pan venale, e Gran Camera Ducale* 30. Martii 1637. num. 133.
- Florentina Rerascationis de Corbapans Minari di Montoliveto, e Minarbi* 11. Julii 1695. n. 118.
- Florentina Repetitionis indebiti Lausferdini, e Tirinnanzi* 4. Septembris 1695. n. 133.
- Florentina Repetitionis Testium ad infantiam Inquisitorem in Causa Lippi* 1685. n. 109.
- Florentina Repetitionis datis de Spinis* 21. Septembris 1685. num. 116.
- Florentina Repetitionis in integrum Medici, e Antonini* 14. Julii 1781. n. 51.
- Florentina Retradus Buonaccorsi, e Salvadori* 15. Julii 1710. n. 118.
- Florentina Salarii* 3. Septembris 1735. n. 319.
- Florentina Salarii* 6. Septembris 1734. n. 311.
- Florentina, seu Actina Successione de Accolti* 21. Septembris 1704. n. 177.
- Florentina, seu Caffagneti Feudi Gherardofca, e Peruzzi* 11. Julii 1611. n. 119.
- Florentina, seu Ferrarum. Pignorum* 19. Martii 1730. num. 358.
- Florentina, seu Libanen. Buonaccorsi, Pauci, e Vafoli* num. 366.
- Florentina, seu Libanen. Fideicommissi de Alkana Alkana, e Silva* 14. Martii 1697. n. 131.
- Florentina, seu Libanen. Gabriella Gino, e Gabriella* 12. Janui 1705. n. 119.
- Florentina, seu Libanen. Hypotheca* 14. Septembris 1716. num. 317.
- Florentina, seu Pifana Exemptionis fructus Ferrarum. Telluri, Baricchi, e Eiffo* 7. Martii 1690. ab Inc. num. 111.
- Florentina, seu Pifana Fideicommissi de Crefiti* 7. Julii 1713. n. 158.
- Florentina, seu Pifana Juris privative concessi* 31. Augusti 1716. n. 316.
- Florentina Spectularum* 19. Augusti 1610. n. 118.
- Florentina Successione Minarbi di S. Verdano, e Bellini* num. 349.
- Florentina Successione ab interfecto de Ricafoli Ricafoli, e fratelli del Seno* 11. Aprilis 1707. n. 181.
- Florentina Syndicatus, seu Bonorum de Francetivis* 4. Martii 1685. n. 104.
- Florentina Tanata in Causa Gastofchi* n. 350.
- Florentina Validitatis Juxta Gherardofca, e Gherardofca* 8. Septembris 1611. n. 106.
- Florentina Validitatis sententia Capponi, e Guiducci* 9. Novembris 1610. n. 115.
- Florentina Venditionis Domus de Randivellii* 14. Julii 1653. num. 133.
- Florentina Viridarii de Rizzardi, & Baricchi* 31. Julii 1685. n. 108.
- Florentina Usufructus Struzzi Squarocclapi* 31. Augusti 1691. n. 115.
- Florentina Valgaris substitutionis Sogno, e Malgonelli* 21. Martii 1603. n. 44. 45. 46. & 47.
- Florentina Valgaris substitutionis Crefiti, e Reratti* 19. Januarii 1606. n. 64.
- Galatru. Legati* 1. Decembris 1635. n. 139.
- Januar. Legati de Lamellini* n. 311.
- Januar. seu Libanen. Cognitionis de Bajardis* 4. Februarii 1681. n. 163.
- Libanen. Affecutionis* 31. Julii 1716. n. 314.
- Libanen. Affecutionis Nazlerum Paffi, e Affecutionis* 18. Februarii 1681. n. 197.
- Libanen. Cautione Mofina, e Antonini* 31. Augusti 1705. n. 179.
- Libanen. Cautione* 4. Aprilis 1678. n. 183.
- Libanen. Decimarum Religiose di S. Stefano, e Gastofchi* 10. Martii 1710. ab Inc. n. 191.
- Libanen. Domini super sacris Lanarum* 21. Septembris 1711. n. 316.
- Libanen. Exemptionis Miniftri di Dogana, ad Erri di Celibi* 3. Janui 1680. n. 104.
- Libanen. Falsitatis littera Cambi Girach, Vafoli, Giratari Abbo Grili* 1. Decembris 1691. n. 124.
- Libanen. Fari Gradatibus Bruffi, e Baricchi* n. 351.
- Libanen. Girata Tondi, e Piroli* n. 353.
- Libanen. Litterarum Cambi* 1. Janui 1711. n. 313.
- Libanen. Locutionis Rardi, e Tendi* 18. Januarii 1689. num. 117.
- Libanen. Mandati Morganti, e Gismendi* 15. Aprilis 1719. num. 309.

- [illegible]

F I N I S.

A P P R O B A T I O N E S.

IL Sig. Ottavio Vassoli Piccinini Auditore di questa Rota Fiorentina si compiacerà di rivedere quest' Opera intitolata *Decisions Florentinae Diversorum*, &c. se vi siano cose contrarie a i dogmi della Cattolica Romana Religione, ed alli buoni costumi, con riferire, ec.

Dat. questo dì 17. Luglio 1721.

Orazio Mazzei Vic. Gen.

Iussu Illustrissimi, & Reverendissimi Domini Horatii de Mazzels Vicarii Generalis attente perlegi librum inscriptum, *Decisions Florentinae Diversorum*, una cum utilissimis Additionibus Illustriss. atque, ac celebratissimi D. Jacobi de Comitibus Sereñis, Magni Iurisperiti Ducis a Latero Consiliarii, & Præauditoris Cameræ, eumque eodem compilate fuerint a selectissimis pariter Italiæ Jurisconsultis, ex quibus semper excelsum Tribunal Rotæ Florentinæ, Consilique Iustitiæ, ab antiquo tempore, fuit compositum, nihil in eo adinventi, quod fidei orthodoxæ, vel bonis moribus dici possit contrarium, in quorum fidem ego

Ottavio Vassoli Piccinini præfate Rotæ, Consilique Iustitiæ Auditor Decanus.

Si Stampi,

Orazio Mazzei Vic. Gen.

Ex commissione Reverendissimi Patris Inquisitoris Generalis S. Off. Florentinæ Illustrissimus D. Manilius Urbani Florentinæ Rotæ Auditor, & hujus S. Off. Consultor videat hunc librum, cui titulus, *Decisions Florentinae Diversorum*, &c. & referat an typis mand. &c. Dat. in hoc nostro S. Off. Florentinæ hac die 9. Januarii 1722.

Mag. Fr. B. Bernardus Ord. Min. Conv. Vic. Gen. S. Off. Florentinæ.

Obtemperando mandatis Reverendissimi Patris Inquisitoris Generalis, majore adhibita sollicitate evolvi librum, cui titulus, *Decisions selectæ inclita Rotæ Florentinæ de Fidei commissis, Primogenituris, Majoratibus*, &c. cum additionibus celeberrimi Viri Illustrissimi D. mei Jacobi de Comitibus Præauditoris Cameræ S. R. C. nihilque in eo reperi, quod bonis moribus, sacris Canonibus, ac nostræ orthodoxæ Religionis obfistere videatur, imo illum, uti limpidis legum explanationibus, communioribus DD. opinionibus refectionum, & omnibus in Foro versantibus perutilem typis commendandum fore cenico.

Ex Aedibus Rotabilibus hac die 11. Maii 1726.

Manilius Urbani ejusdem Rotæ Auditor, S. R. C. Iustitiæ Consultor, & præfata SS. Inquisi. Consultor.

Imprimatur.

Mag. Fr. B. Bernardus Ord. Min. Conv. Vic. Gen. S. Off. Florentinæ.

Imprimatur.

Philippus Banarosa S. R. C. Auditor.

2-31
160 I

Errata sic corrigi.

Scripta contra	Decis. i in fine, add	Præmissa	Collegium Inquisitoriale	apud
Factus. lib. 1. cap. 40.				
Pag. col. lin.				
1 1 9	elictus	elictus		
2 1 48	servanturque	servanturque		
3 1 48	indit.	indit.		
10 1 4	representat	representat		
26 1 23	descendentis	descendentis		
15 1 21	delentur verba	Rot. Florent.		
17 1 24	voluntatis	voluntatis		
27 1 10	in	in		
31 1 24	vers. colligit	vers. colligit		
40 1 27	Et quando	Et quando de cap		
52 1 21	cap. 61	cap. 61		

Errata sic corrigi.

45 1 47	trague	trague
46 1 48	agnationem	agnationem
46 1 51	pluribus	pluribus
47 1 16	ita circumstantiis	ita circumstantiis
51 1 31	fine	fine
58 1 18	procedat	procedat
59 1 19	delentur verba	traga, ad
59 1 41	exemplum non	exemplum non
60 1 38	Marthaeus	Marthaeus
60 1 40	Maximus	Maximus
113 1 24	religendo	religendo
114 1 11	adit	adit
127 1 34	ubi	ubi
166 1 11	ex recedunt	recedunt
166 1 45	recedunt	recedunt
470 1 45	delentur verba	& n. 8. commisso

d.p. Restauro s.n.c.

Intervento di restauro, segnatura 2-31 Vol I

- collazione
- rammendo alla piega e imbrachettatura (velina giapponese Vang 25502 e 25508)
- integrazione lacune, strappi e brachette di prolung. (carta giapponese Vang 25502 e Japico 632660)
- spianamento a umido
- cucitura su 6 servi doppi (filo in cotone, corda di canapa)
- fogli di guardia struttura F (carta Vang 20231)
- prima indorsatura (carta Vang 25517)
- capitelli mozzati (lino naturale, cotone colorato)
- seconda indorsatura lino e cuoio sfiorato
- piatti (cartone fibrato tipo Avana)
- compensazioni in cartoncino durevole per la Conservazione Fabriano
- coperta in tutta pelle (capra a concia vegetale)
- doratura diretta
- collanti per operazioni di rattoppo, imbrachettatura e indorsatura Tylose MH300P al 4% e 6%
- collanti per la legatura Tylose MH300P al 6% (80%) e Plexstol B500 (20%)

